Rubrice iuris ci

uilis ꝛ.canonici: ꝛ primo rubri ce.ffoꝝ.ꝛ primo.ff. veteris.

a i

Rubrice.ff.noui.

Rubrice Codicis.

Si decretales epiſtolas vlla'oratiõe vellemus annotare:eiuſqꝫ rẽi lau
dem ⁊ vtilitatez omnibuſ edicere ⁊ decantare:eſſet profecto neqꝫ lau
de dignum neqꝫ conſentaneum.laudes etenĩz dicere de re ex ſe apta:
non eſt dignum memoratu : ſi iuriſconſulti normaz ſeruare volumus:
quaz habes in.l.i ff.de in inte.reſti.Sed quia fortaſſe fuere nonnulli:
qui libenter ⁊ volunt ⁊ cupiunt in breuiore volumine ac charactere
paruo hoc op⁹ habere ⁊ tenere:Ideo prouidus vir Thomas de bla y
uis de alexandria voluit decreuitqꝫ vt in breuiore volumine ⁊ minore
charactere hoc opus decretalium omnes legant:eiqꝫ ſtudeant : dabit
tibi primo bene caſtigatum atqꝫ elimatum:de hinc miris litteris cõpo
ſitum:elaboratum vero adeo:vt nihil ſit:quod addas:aut detrahas :
tanꝙ enim radiantes ſtelle inter cetera ſunt ipſius volumina.quod
op⁹ rapidiſſime accipies ſi volueris id habere ac tenere:quodqꝫ ſi ce
peris ante omnia ⁊ tibi precipuum:non tantum ſummam cõſequeris
animi voluptatem:veruntamẽ maiores in dies fructus ſuſcipies.

In nomine sancte trinitatis amen. Cōpilatio decretalium gregorij .ix.

Gregorius[a] eps seruus[b] seruorū dei Dilectis filijs[c] doctoribus & scholaribus vniuersis bononie[d] commorantibus salutem[e] & apostolicā benedictionem.

Rex[f] pacificus[g] pia miseratōe disposuit[h] sibi subditos[i] fore pudicos[k] pacificos[l] & modestos:[m] sȝ effrenata cupiditas[n] sui prodiga[o] pacis emula mater litium materia

a Gregorius. In hui⁹ libri pncipio qnqȝ pcipue sunt pnotāda. vȝ q̄ sit itētio: q̄ mā: q̄ vtilitas: cui pti philosophie supponaẗ: qs modus agēdi: & qs libri titul⁹: Intētio dñi gregorij in hac pñti ɔpilatōe fuit diuersas ɔstitutiōes & decretales eplās pdecessoꝝ suoꝝ in diuersa dispsas volumina seu cōpilatōes que difficultatē studētib⁹ igerebāt: i vnā ɔpilatōeȝ resecatis supfluis ad vtilitatē legētiū ac studētiū reduceꝛ put in eiusdē dñi gregorij ɔstōne euidēt⁹ declaraẗ. Materia in h ope sūt ipse ɔstōes & decretales eplē sbȝ singulis titul' collocate. Utilitas est vt his lectis & intellectis sciamus discernere inter equuȝ et iniquuȝ & vnicuiqȝ redderē qđ suū ē & l. ḃ iusticia ɔsistit: vt isti. de iusti. & iu. in pn. & xij. q. ij. cū deuotissimā. Supponiẗ ethice. i. morali scientie: sic & alij libri iuris. vñ etiā dicit impator. legib⁹ nr̄is hoīuȝ mores intendim⁹ corrigē. C. đ secū. nup. l. i. Modus agendi talis est: diuidit eniȝ opus suū in qnqȝ ptes. In pma pte tractat de sūma trinitate & fide catholica & de ɔstitutōib⁹ đ rescriptis de iudicib⁹ & eoꝝ officijs. In secūda pte tractat de iudicijs & coopantib⁹ ad iudicia In tertia pte tractat de vita & honestate clericoꝛuȝ & reb⁹ eoꝝ ecclesiaꝝ. In quarta de sponsalib⁹ & matrimōijs & ipedimēt's eoꝝ. In qnta đ accusatōib⁹ & criminibus & penis eoꝝ. Et sic termīat tractatū suū ipsum diuidēs in qnqȝ ptes ad silitudinem qnqȝ sensuū corpis: quos q libet q iudicat hr̄e dȝ: aliter non est idoneus iudex: sic eniȝ ōis copula ɔiugalis restricta est vsqȝ ad quartum gradū ad similitudinē q̄ttuoꝛ humoꝝ vel elementoꝛuȝ corpis humani. vt j. de ɔsan. & affini. nō dȝ. § prohibitio. dicens Gregorius eps seruus suoꝝ dei &c.

b Seruus sic ēt ipatoꝛ appellat se suum. C. đ of. pretoꝛ. aphrice. l. i. circa pn. vel dic q dicit ex humilitate qꝛ q maioꝛ est vr̄uȝ: fiat sic minister vr̄. ix q iij. null⁹ pmas vel seruus dr̄: qꝛ sicut p seruuȝ acqriẗ dño: insti. p quas psō. nobis acq. circa pn. ita etiā p dñm papā cuilibȝ ecclesie pōt acqri. j. de censi. cū instātia: i pticula q̄ decisa est de pn. j. vt li. pen. ecclesia. sic p impatoꝛem acqriẗ hoib⁹ in auc. cōsti. q̄ dist. in libe a pa. pote. §. illud quoqȝ. coll. vi. & noctes duxi iōmnes: vt subiecti sub oi qete consistant: in auc. vt iudices sine q̄quo suffra. in pn. coll. ij. & dicit ipatoꝛ: volūtarios labores appetim⁹: vt qetem alijs pparem⁹: in auc. vt diui iussi. subscrip. habe. glo. q̄sto. in pn. coll. viij & j. de resti. spo. c. frequens.

c Filijs. bñ dicit filijs: qꝛ solūmodo patriarchas archiepiscopos & epos fratres appellat: oēs alios filios j. de eri. sal q̄ȝ grani.

d Bononie ɔmoꝛantibus. & ita nō in castris: qm̄ si i castris studeāt: bñficia ex puilegio sibi ɔcessa occasione studij hr̄e nō debēt. j. de cle. nō resi. tue fraternitatis. Preterea ex quo dicit bononie: nō vr̄ q alijs mittant al. ibi studentib⁹: & sic non tenenẗ recipe hāc ɔpilatiōnē: qꝛ lr̄e pape nō extendunẗ ad alios q̄ȝ ad eos qbus mittunẗ: vel q ɔtinenẗ in eis: ar. j. de of. de le. p. & g. & c. gratū. & c. cū olim. Sed non ē ita oēs n tenenẗ ad obseruatiōnē huius cōpilatōis: sed pp studiū qđ ē bononie cōius & generalius pcipue in vtroqȝ iure: & ibi q̄si de oibus ptibus mūdi sunt studētes: iō potius bononie dirigunẗ: et ita oēs tenenẗ hāc ɔpilatiōnē obseruare: q̄ nec possent nec debēt singuloꝝ aurib⁹ intimari. xvi di. qđ dicitis. & j. đ pos. ple. ad hec. & ɔstō principis post duos menses a tpe publicatiōis oēs astringit: in auc. vt fac. noue ɔsti. circa pn. coll. v. & j. de sen. excō. nouerit.

e Salutē ptalē salutatiōnē nō tolliẗ excōicatio: si aliq scholares vl magri essent excōicati tpe publicatōis j. đ sen. ex si aliqñ. vbi de hoc ber.

f Rex alibi appellaẗ impatoꝛ. xi. q. iij. iulianus.

g Pacificus q vt pacē docēt venit in mundū. xxiij. q. i. nisi bella: regnum tñ eius ñ est de hoc mundo c. cā q. iij. §. ber.

h Disposuit. s. p puidentiā & pdestinationē non necessitate: qꝛ vasis ire &c. xxiij. q iiij. nabuchodonosoꝛ. đ pe. di. iiij. sic itaqȝ. & in precedentibus & sequentibus §.

i Subditos i pdestinatos qui si etiaȝ peccant coꝛam dño dicuntur peccare: de pe. di. i. & venit. q etiaȝ si peccant: nihilominus saluabunẗ: de pe di. iiij § sic itaqȝ. Contra priūm dictum est: de pe. di. iiij. §. hanc societatem.

k Pudicos. i. castos: sic & ipatoꝛ subditos suos castitatē seruare hoꝛtaẗ. vñ dr̄ castitas sola ē q̄ cū fiducia possibilis ē deo aīas pñtare: in auc. de lenonib⁹. §. sancim⁹. coll. iij. q̄ suaderi pōt: ipari vō nō pōt. xxxij. q. i. itegritas vñ debem⁹ esse pudici qꝛ ipudic⁹ ocul⁹ ipudici coꝛdis est nūcius xxxij q. v. nec solo.

l Pacificos. i. paci studentes. vnde etiam dr̄: beati pacifici: qm̄ filij dei vocabuntur. xxiij. q. i. noli.

m Modestos. i. tēpatos qꝛ qlibȝ dȝ hr̄e i se tēpantiā: vt sciat suare misicoꝛdiā & rigoꝛē: vl simul vtrūqȝ xlv. di. disciplia. b.

n Cupiditas q̄ ē radix oīuȝ maloꝝ xlvij. di bonoꝝ: in auc. vt iudices sine quoquo suffragio. §. cogitatio coll. ij. & hec idem inuiẗ đ pe. di. ij. §. qꝛ radix oīuȝ post illū. §. ex pmissis. ber.

o Prodiga. qꝛ ñ solū rex: sȝ ēt fame qs pdig⁹ est: vt habeẗ C. & de his q pe. no. l. i. in fi. de ac. c platoꝝ excessus. & talis crudelis estq famā suā negligit xij. q. i. nolo. & hec: qꝛ oīs etas ab adolescētia prona est ad malū xij. q i oīs etas & oīs creatura sub vitio est. đ pe di. ij. § charitas. ad fi. & humana natura quodāmodo labiẗ ad delicta. in auc. de monachis. §. sigs igiẗ col. i. & pcliuus ē hoīuȝ cursus ad voluptatē & natura ē imitatrix

viciox̃.xx.q.iij.ṗclinus.vñ claudianus: ṗclluioꝛ vsus in pe ioꝛa daꝛ.sed in eo ꝙ dicit ṗdiga videꝛ sibi ꝯ̃ria lr̃a ista: quia primo dixit cupiditas:qꝛ est cupidus nõ est prodigus.sic in/ tellige:cupiditas refert q̃ztuꝫ ad retentionem tẽporaliũ: ṗdi ga q̃ztum ad euacuationẽ virtutũ:qꝛ vnũ expellit aliud.xxxij q.i.cũ renũciaꝛ .⁊ ingres sus vicioꝝ opaꝛ egressũ virtutũ:vt ibi dꝛ .Ber.

p Litigia.hoc iõ dicit qꝛ humana nã ṗna est ad dissentiendũ.j.ꝺ ꝯces. ṗbẽ.qꝛ diuersitatem .⁊ ff.ad trebell'.qꝛ poterat ⁊ de ꝯse.di.iiij.sicut in sa/ cramẽtis .⁊.ff.de arbit. itẽ si vn⁹.§ vlt.⁊ semper nouas deprompat edere formas.C.ꝺ ve.iur.enu. l.ij.§.ſꝫ qꝛ diuine.⁊ na/ tura introductũ ẽ.vt plu ra sint negocia q̃ꝫ voca bula. ff.de prescrip.v̓. nãlis vñ dic imparoꝛ ꝙ nã nouitates q̃ndie niti iur iuenire:vt in auc̃ q bus modis nãles effici anꝛ legitimi ⁊ sui.§ si qs vero coll'.vi. ⁊ iõ nouis morbis noua ꝯuenit an tidota ṗparari .j.ꝺ iur. calũ.cetex.⁊ varia expi mẽta morboꝝ varia nos cogũt remedia iuenire

iurgioꝝ tot quotidie noua litigia [p]generat:vt nisi iusticia[a] conatus ei⁹ sua virtute reprimeret:⁊ questiões ipsius ipli citas explicaret:ius humãi federis litigatoꝝ abusus extingueret:et dato libello repudij cõcordia extra mũdi termios exularet. Ideoq̃ʒ lex ṗdiꝛ[r]:vt appetitus noxius sub iuris regula limiteꝛ[s] p quam genus humanum vt honeste viuat : alterũ nõ ledat[a]. ius suum vnicuique[b] tribuat:informatur Sãe diuersas cõstitutiones[c] ⁊ decretales epistolas ṗdecessoꝝ nostroꝝ in diuersa dispersas volumina:quaruꝫ aliq̃ ṗpter nimiam similitudinem[d]: ⁊ q̃dam propter cõtrarietatẽ[e] :nõnulle ẽt ṗpter sui prolixitatem.cõfusionẽ inducere videbantur aliqe vero vagabanꝛ[f] extra volumina supradicta: que tã q̃ incerte frequẽter i iudicijs vacillabant:ad cõeꝫ ⁊ maxie studẽtiũ vtilitatẽ p dilectũ[g] filiũ fratrẽ raimũdũ capellãuꝫ ⁊ penitentiarium: nostrum illas in vnum volumen resecatis[h] supfluis ṗuidimus redigẽdas: adijcientes ꝯstitutões nr̃as:⁊decretales epistolas p q̃s nõnulla q̃ in priorib⁹ erãt dubia declarantur. Volentes igitur vt hac tñi cõpilatione vniuersi vtantur in iudicijs[k]: ⁊ in scholis: districtius prohibem⁹: neq̃ presumat aliam facere absq̃ʒ auctoritate sedis apostolice speciali.

Innocen.iij in cõcilio gnãli.

c Constitutiones.ꝯstitutio est quam princeps facit p proprio motu:decretalis epistola est qñ rñdet ad consultationem.j.de.sen.excom.si concubine.

d Similitudinem.idem dicit impatoꝛ ⁊ eandem cãꝫ assumit.C.de nouo co.ꝯpo.in.iij.consti.in princi.

e Cõtrarietateꝫ ⁊ iõ compilatio antiqua nõ fuit legitime ordinata: qꝛ nulla ꝯ̃rietas debet esse i iure.C.ꝺ ve.iur.enu.l.tãta. §.ꝯ̃rium iõ i pñti ꝯpilatione nulluꝫ dꝫ ꝯ̃rium reperiri

f Vagabantur. quas videbitis p titulos collocatas iste nõ erãt in antiqua ꝯpilatione :⁊ sunt iste.j.ꝺ ser.nõ ord.miramur.j.de biga.a nobis.⁊ ita de alijs.

g Per dilectum filiũ fratrẽ raimũdũ.⁊ recte ⁊ ordiate.debent .n.taliꝛ compilari decretales:vt ordo temporum ipsaꝝ ex illaꝝ compositione ⁊ dispositiõe clarescat

l.di.vt ꝯstitueꝛeꝛ.⁊ quod medicamenta morbis exhibent:hꝫ iura negocijs:in auc̃.hec ꝯstitutio que innouat.ꝯstitutionem in prin.coll'.viij.⁊ que de nouo emergunt nouo auxilio indigent.ff de interroga.actio.de etate.§.ex causa.⁊.ff.vt in poss le ga.l.plane.⁊.ff.de ven.inspi.l.i.in pn.⁊.j.de offi. dele.insinuante .⁊.j.de excep pastoralis.j.de testi. pñtium.⁊.c.vltimo

Iusticia.q̃ ab alijs virtutibus augeri ⁊ ad maius apparere desiderat in auc̃.de referẽdarijs.§.propterea coll'.ij.

r Libello repudij.quem olim maritus dabat vxori.j.de diuoꝛ.gaudemus in fi.⁊.ff de diuoꝛ.l.ij §.in repudijs.

r Prodiꝛ.vt humana coerceaꝛ audacia:⁊ tuta sit inꝛ improbos innocentia.iiij di.facte sunt autem.nam p leges nemo bñ facere cogiꝛ:sed male agere ṗhibeꝛ.xxiij q.v.ad fidem.

t Limiteꝛ.limes est agroꝝ discretio.vnde versus limes erat positus litem:vt discerneret agri.j. de verbo .sig.forus.

u Honeste viuat .⁊c.hec sunt tria ṗcepta legis ꝺ qb⁹ habes ff.de iu.⁊ iur.l.iusticia.§.i.insti.e.ti.§.iuris ṗcepta ⁊ sic sunt intelligenda honeste viuere q̃ztum ad se:in his.s.q̃ nobiscum agim⁹q̃ honestas circa matrimoniũ ꝯsideraꝛ.ff.ꝺ ritu nup. l.semp.xxxi.di.nicena.⁊ circa mores.ff.de tu.⁊ cura.datis ab his .l scire.§.vlti.ber.

a Alteꝝ non ledat.in his .s.que circa alios agim⁹:vñ illud qꝺ tibi non vis fieri alijs nõ facias in pn.decretoꝝ di.i.humanum genus .⁊.j.de ma.⁊ obe.dilecti.

b Ius suũ vnicuiq̃ʒ siue sit pena afficiendus siue ṗmio [illegible]/ munerandus:di.iij.c.fi.⁊.j.ti.px.c.firmiter.§.i.in fi.⁊ p hoc dꝛ seruire deo sibi ⁊ primo.⁊ summũ bonũ in vita est iusticiam colere ⁊ ius suũ vnicuiq̃ʒ tribuere.xij.q ij.cũ deuotissimam ⁊ per hoc ꝙ dꝛ vnicuiq̃ʒ datur intelligi. qualiter debeat se hẽre erga superiorem parem ⁊ subditum.

primis in primo loco posterioribus in secundo ponendis.C.de no.co.ꝯpo.in prima ꝯsti.in prin. qꝺ quidem seruaꝛ in pñti compilatione sed in antiqua non:⁊ qui eas componunt non solum debent esse gloriosi doctria legum:sed experientia rerum:vt.C.e.ti ꝯsti.ij.vnde per ordinationem istius compilationis scietis quis illorum quorum tempore constitutiones:concilia: decretales edita sunt:precessit.

h Resecatis.põt ergo dñs papa derogare ꝯstitutõibus ṗdecessoꝝ suoꝝ nõ ob.ꝙ par in parẽ nõ hꝫ imperium j.de arbi.l naꝫ magr̃atus.⁊ est nõ.qꝛ eadẽ ṗsona cẽseꝛ cũ eo cui succedit.⁊ nemo põt sibi hãc .l. iponere:ne liceat sibi a ṗma volũtate discedẽ.ff ꝺ leg.iij.l. siqs i pn.

i Declarãꝛ.j.ꝺ regula.statuim⁹.q̃ exponit illa ꝯstitui.

k In iudicis .sic ergo vꝫ ꝙ oĩbus decretalibus istis vti possum⁹ in iudicijs:qꝛ indefinita eqpollet vniuersali.xix.di.si romanoꝝ.⁊.j.de ṗui.qꝛ circa.⁊. ff. de serui. si cui.ff de ser.vr.pre.l si seruus.⁊ ita nõ est hic altq̃ indulgẽtia siue dispẽsatio:qꝺ falsuꝫ ẽ imo sunt multe: ⁊ indulgentia nõ dꝫ trahi ad ꝯsequentiã.vij.q i.petisti. ⁊ insti. de iur.na.§.plane.dicas ꝙ pp vnã decretalẽ vel duas aut plures nec plus nec min⁹ est.⁊ ẽ si.ꝺ con.di.ij. reuera.vbi dicit ꝙ oẽs illi q mãducauerunt ꝺ mãna illo qꝺ pluit filijs israel i deserto mortui sũt:⁊ tñ caleph ⁊ iosue nõ fuerũt mortui i deserto:imo itrauerũt trã ṗmissiõis l.xvi.di.ieiuniũ.⁊ ita mod cũ qd non nocet.nã modica res nõ inducit simoniã.j.de simo.⁊ si questiões. ar.contra qꝛ ṗ modica re daꝛ actio furti.xiiij.q.vi.c.vi.⁊ ṗ sex solidis tñi cõmittiꝛ simonia.j.de simo. ex tue fraternitatis ⁊ p vna gallina cõmittiꝛ furtũ.insti.de reꝝ di.§.gallinaꝝ

So. dic in talibꝰ affectꝰ ⁊ intentio ꝯmittentis ꝯsideraꝛ in talibus. vel dicas ꝙ dicit in scholis: referꝛ ad decretales illas q̄ ꝯtinēt indulgentiā siue dispēsationē: quia ille debēt legi in scholis: vt ꝑ doctrinā sciatur vbi ⁊ qñ sit dispēsandū: q̄ vō ius cōe ꝯtinent: referūꝛ ad vtrunq̄ quia illis vtimur i iudicijs ⁊ i scholis. Si vō decretal' aliqua decetero inueniaꝛ ex̄ ꝯpilatione istā qd fiet. tene qd̄ dꝛ. j. de fide instru. c. pastoralis. Hic ꝑcipit papa vt tm̄ hac ꝯpilatione vniuersi vtanꝛ. Quid erit si aliq vellen vti ⁊ legē porē dico ꝙ illi essēt excōicandi: q faciūt ꝯ mandatū principis. j. de ma. ⁊ obe. siquis. ⁊. xxv. q. i. generali.

De summa trinitate ⁊ fide catholica.

De summa trinitate ⁊ fide catholica. Qm̄ oē qd̄ nō est ex fide pctm̄ est. xxviij. q. i. §. i. ⁊. j. de prescript. qm̄ oē. ⁊ ordo nr̄e repationis a fide sumpsit exordiū: ideo de fide catholica p̄mo est agendū. Et q2 prio in fide instrui debemꝰ: vt sic ad baptismū creduli veniamus: de cō. di. iiij. ani baptismū. videndū est ḡ qd sit fides ꝓut hic accipiꝛ: ⁊ q̄t modis accipiaꝛ fides: ⁊ q̄t sūt species fidei ⁊ q̄t articuli: qd̄ p̄mū credentiū: ⁊ q̄ sit pena nō credentiū. Fides. n. multis modis dꝛ. Dicit fides q̄nq̄ idem qd̄ sacrm̄ baptismi. xlv di. de iudeis. ⁊. j. de bap. ⁊ eiꝰ effec. debitū. Itē dꝛ fides castitas thori. xxvij. q. ij. ꝯiuges. ⁊. j. de iureiur. quēadmodū. ⁊ ē vnū de tribꝰ bonis m̄rimonij. xxvij. c. cā. ⁊. q. oē itaq̄. Itē dꝛ fides securitas siue pactū q̄ ēt hosti ꝯuanda ē. xxiij. q. i. noli. Itē dꝛ fides q̄nq̄ ꝯscia. j. de resti. spo. lr̄as. ⁊. j. de pscrip. qm̄ oē qd̄ nō est ex fide. i. ex ꝯscia: de pe. di. iij. ad si. di. § illud āt. vltra mediū. Itē dꝛ fides credulitas s̄m quā credimꝰ id qd̄ non videmꝰ. fides. n. ē de re nō visa: de pe di. iiij. in domo. vñ ēt dꝛ: fides nō hꝫ meritū: cui hūana rō pbet expimētū. Itē dꝛ fides ꝓmissio: isti. de rer. di. §. vēdite. Itē alio modo dꝛ fides collectio articulorū: vt hic. ⁊. xxiiij. q. i. hec est fides. preterea ⁊ i psalmo dꝛ: hec ē fides catholica quā nisi ⁊c. Itē dꝛ fides eq̄tas i actionibꝰ ꝯsiderata: isti. de act. §. actionū. q̄dā sꝛ bone fidei: q̄dā stricti iuris. Fides vō sic describiꝛ ab aplō in eplā ad hebre. ꝓut hic sumiꝛ. Fides est substātia rer̄ spandar̄ argumentū nō apparentiū. ⁊ dꝛ substātia spandar̄ rer̄: q2 spare debemꝰ qd̄ dctm̄ ē a ꝓphetis eē futur̄. argumentū nō apparentiū dꝛ: q2 ꝑ ꝓphetias iā ꝯpletas debemꝰ hr̄e argumentū. i. ꝓbatōez nō apparētiū de futuris ꝯplēdis. s. de die iudicij ⁊ de fine mūdi. Sꝫ vꝛ ꝙ diffinitio ista nō sit bōa: q2 vō diffinitio cōuertibiꝛ dꝫ esse cū suo diffinito: sꝫ hic nō est ꝯuertibiꝛ: q2 spes simꝛ ē substātia spandar̄ rer̄ vñ vꝛ inferendū ꝙ fides ē spes qd̄ ē falsū. Itē hec diffinitio vꝛ loq tm̄ de futuris: cū fides sit tā de p̄ntibꝰ q̄ȝ de pteritis ⁊ futuris: eo ꝙ hꝫ se ad oīa. ad pterita. s. q2 credendū ē xp̄m fuisse natū ⁊ passū. ad p̄ntia: q2 credendū ē ꝙ ipse sit q in altari q̄tidie ꝯficiꝛ. ⁊ ad futura: q2 credē debemꝰ ipsū ventur̄ ⁊ iudicatur̄ viuos ⁊ mortuos: ⁊ ita vꝛ eē isufficiēs ista diffinitio: ⁊ lꝫ diuersa tp̄a ꝯphēdat: vna tm̄ fides vꝛ esse vñ satis pōt dici qd̄ nō ē va diffinitio: sꝫ q̄dā notificatio fidei ab aplō dicta. Pōt āt magr̄aliꝛ diffiniri. Fides est volūtaria certitudo absentiū īfra sciaꝫ ⁊ supra opionē ꝯstituta. Scia. n. hꝫ cognitionē: fides vō nō. vnde dicit Auguꝰ. Fides ē credē qd̄ nō vides: de pe. di. iiij. i domo. Spēs āt fidei sꝛ due. vna ē formata: quā hn̄t boni ⁊ sci ⁊ ē alia iformis: quā hn̄t mali ⁊ ēt demones ⁊ infideles ⁊ existētes i mortali pctō: ⁊ fides eor̄ caret forma. p̄ma ē virtus a q̄ dicunꝛ fideles q̄cūq̄ baptizanꝛ de cō. di. iiij ꝙ autem apud. ⁊ talis fides dꝛ iformata charitate. vñ sic pōt diffiniri fides ē q̄litas q̄ qs credit qd̄ diligit: charitas dignior est: pe nes quā ꝯsistit oē meritū: ⁊ ē fons viuꝰ cui nō cōicat alienꝰ. s. a fide. j. de reg. lꝫ i si. ⁊ de pe. di. i. oīs q nō diligit. § itē vt xp̄s ait. vñ dꝛ fides nr̄a ē virtꝰ quā charitas comitaꝛ. vñ dicit Augꝰ. Fides q̄ ꝑ dilectio nē opaꝛ est fundamētū oium v̄tutū. i. q. i. cū paulꝰ. ⁊ apostolꝰ ita diffinit: hec est fides q̄ ꝑ dilectionē opaꝛ: de pe. di. ij. §. itē sine charitate. ⁊ nō ca q̄ demonum est: q̄ credūt ⁊ ꝯtremiscūt. De fide iformata charitate dicꝛ abachuch ꝓpheta: iustꝰ meꝰ ex fide viuit. Fides nr̄a est eadem in substātia: cū fide antiquor̄: vt dctm̄ ē. qd̄ ꝓbat euāgeliū: turba āt q̄ pcedebant ⁊ q̄ seq̄banꝛ: clamabāt dicentes: osanna filio dauid. distāt tm̄ in q̄litate: q2 qd̄ ipsi credebāt de futuro: nos credimꝰ de pteritis. s. xp̄ꝫ natū ⁊ passū. Principales āt articuli fidei nr̄e sunt. vij s̄m ꝙ septē sꝛ dona spūs scti q̄s q̄libet xp̄ianꝰ scire teneꝛ: clerici explicite: laici implicite: ⁊ credere sicut tenet ecclia: ⁊ sꝛ hi: icarnatio siue natiuitas baptismꝰ: passio xp̄i siue mors eius: descēsus ad iferos: resurrectio: ascēsus i celū: aduentꝰ eiꝰ ad iudiciū: de qbus hēs i p̄ma ꝯstitutōe firmiꝛ. ꝑ qbꝰ ioānes in apocalypsi legiꝛ fleuisse: vbi dꝛ. Uidi librū signatū. vij. sigill' formā ip̄rimentibꝰ in celo ⁊ i terra ⁊ apud iferos: ⁊ nēo fuiꝛ dignꝰ apire librū nisi leo de tribu iuda. Scd̄ꝫ q̄sdā theologos sꝛ. xij. articuli fidei: ꝓp. xij. apostolos: q eadē hora īstinctu spūs sci symbolū ꝯposuerꝛ. vñ dꝛ symbolū a syn qd̄ ē sil' ⁊ bolus qd̄ ē morsellꝰ: q2 vnusquisq̄ aplor̄ suū morsellū. i. ptē suā apposuit. ⁊ ē aliud symbolū maius: qd̄ cātaꝛ i missa i nicena synodo factū ꝓp grecos q nō credebāt qd̄ spūs scūs ꝓcederet ab vtroq̄: de ꝯ. di. v. c. vl. ⁊ penul. ⁊ est triū symbolū athanasij: q̄cūq̄ vult: qd̄ cantaꝛ in prima: istd̄ pōt appellari q̄rtū symbolū: ⁊ ita sꝛ mō q̄ttuor sicē q̄ttuor euāgelia: sꝫ verius est ꝙ articuli veri tm̄ sunt. vij. de qbꝰ dctm̄ ē. Premiū vō credētiū ē vita et̄na pena vō nō credentiū est gehēna ꝑpetua: iux̄ illd̄. Hec ē fides catholica: quā nisi q̄sq̄ fideliꝛ firmiꝛq̄ crediderit: saluꝰ esse nō poterit: ⁊ q crediderit ⁊ baptizatꝰ fuerit saluꝰ erit. j. de bap. ⁊ eiꝰ effectu: maiores. b.

Firmiterm credimusn ⁊ simplicito ꝯfitemur: ꝙ vnꝰp solꝰ est verusq deꝰ eternusr

m Firmiter. hoc iō dicit: q2 ordo fidei nr̄e ꝓbari nō potest: ⁊ q2 vbi ratio deficit fides supplet: de cō. di ij. re uera in si. vt quod sermo sonat affectꝰ sentiat id est fides: de con. di. iiij. nil est aliud arg. quia fides est de re non visa: de peni. distin. iiij. in domo in fine.

n Credimꝰ. hoc iō dicꝛ: q2 dubiꝰ in fide īfidelis est. j. de heret. dubius. ⁊ ar. xxij. q. i. oē qd̄ in si. ⁊ ē simile de accusato contra quē nihil est ꝓbatū: ⁊ sic dubiꝰ qñ se nō purgat. Et q2 fides ē exordiū nr̄e repationis: iō priꝰ de ea p̄mittiꝛ: q2 homo dꝫ instrui in fide: de con. di. iiij. ante baptismum. ⁊. c. ante. xx.

o Simpliciꝛ fides. n. simplicibꝰ v̄bis ē ꝓponēda. xxij. dis. q eps. ⁊. xxiiij. di. qñ. sic ⁊ testimoniū dꝫ eē pur̄. iij q. ix. pura. ⁊ simplex dꝫ esse ꝯstitutio: simꝛ ⁊ lex. iiij. di. erit āt. sic ⁊ quelibꝫ scriptura si obscure loquaꝛ: ꝓ nō scripta habeꝛ. ff. de his que ꝓ non scrip. ha. l. i. sic ⁊ testimoniū obscurum nō valet. j. de ꝓba. in p̄ntia. ⁊. j. de testi: cum clamor. ⁊. ff. de interro ac. de etate. §. nihil interest. ⁊ generaliter nunq̄ȝ per extranea v̄ba res est proponenda sed per vsitata: ar. xxvij. di. relatum. io.

p Unus. hoc dictum fuit ad differentiam plurium planetarum: quos quidam colebant tanq̄ȝ deos.

q Est verus. dictus est ad differentiam fictorum.

r Eternꝰ. hic iō dicꝛ: q2 misicordie dei nec mēsuras possimus

immensus[a] et icõmutabilis[b] incomp̄bensibilis[c] omnipotens[d] et ineffabilis[e] pater et filius et spiritus sanctus: tres quidem persone: sed vna essentia substantia seu natura simplex[f] oino: pater a nullo filius a patre solo: ac spũs sanctus parit ab vtroq; absq; initio semper ac sine fine: pater generans: filius nascens: et spiritus sanctus procedens: cõsubstantiales et coequales et coomnipotentes[g] et coeterni[h]. vnum viniuersorũ principiũ creator oĩum visibilium et inuisibiliũ spũalium et corporalium q sua omnipotẽti virtute simul ab initio tẽporis[i] vtrãq; de nihilo condidit creaturã spũalem et corporalez: angelicã videlicet et mundanaz ac deinde humanam[k] quasi cõmunem[l] ex spiritu et corpore cõstitutam. Diabolus[m] enim et alij demones[n] a deo quidez natura creati sunt boni[o]: sed ipsi per se[p] facti sunt mali: homo vero diaboli suggestione[q] peccauit. Hec sancta trinitas fm communem essentiam indiuidua et fm personales proprietates discreta: primo per moysen et sãctos prophetas alios et famulos suos iuxta ordinatissimam dispositionem[r] temporum doctrinam humano generi tribuit salutarem. Et tandem vnigenitus dei filius iesus christus a tota[s] trinitate communiter incarnatus[t] ex maria semper virgine spiritus sancti cooperatione concept9: verus homo factus ex anima rationali et humana carne cõpositus vna[v] in duabus naturis persona viam vite manifestius demonstrauit. Qui cum secundum diuinitatem sit immortalis et impassibilis[x]: idem ipse secundum humanitatem factus est mortalis et passibilis: qui etiam pro salute humani generis in ligno crucis passus et mortuus[y] descendit[z] ad inferos: resurrexit[a] a mortuis et ascendit in celum: sed descẽdit i. anima: et resurrexit in carne: ascenditq; pariter in vtroq; venturus in fine seculi iudicaturus viuos et mortuos redditurus singulis fm opera sua tã reprobis q̃ electis: q oẽs cũ suis proprijs resurgẽt corpibus q̃ nunc gestant[b] vt recipiãt fm opera sua: siue bona fuerint siue mala: illi cum diabo-

ponere nec tempora diffinire: de pe. distinc. i. multiplex. et xxvi. questione. vi. is qui.

a Immẽsus. i. sine mensura. vñ dr intra oia non inclusus extra omnia non exclusus: supra omnia non elatus.

b Incõmutabilis xxij q. iiij. incõmutabilis. et tñ dat cuncta moueri. vñ boeti9: Stabilisq; manens dat cuncta moueri. et c. sepe tam mutat sniam suã: vt ibi dr. et c. vnusquisq; in fi.

c Incõprehensibilis. vñ in veteri lege dr: Bestia q̃ montẽ tetigerit lapidabit. et illud. Accedz hõ ad cor altuz: et exaltabit de9 ab eo. et illud: O altitudo diuitiar sapientie et scientie dei q̃z incõp̄hensibilia st opa eius: et inuestigabiles vie eius.

d Oipotens. qr oia potest q̃ decent eius potentiã: et que posse est aliqd posse: vñ peccare nõ potest: qr peccare nõ est aliquid posse vt ait Augustinus: immo est aliquid non posse: vt de pe. disti. ij. §. charitas.

e Ineffabilis vñ illõ: Sapiaz eius qs enarrabit: quasi diceret nullus.

f Simplex oio. Nõ q multiplex est cõpositio. Est enim ppie cõpositõ partis ad partes: vt i rebus corporalibus. Item est compositio pprietatz ad subiectũ: vt rõnabilitas in aia. Itez forme ad substãtiã et substãtie ad formã: nulla istar cõpositionũ cadit in deũ: et iõ dr simplex oio i. in quolibet sensu cõpositionis. Et põne quasi simile in oia: cuius substãtia simplex est: et tñ tria reperiuntur in anima: intellectus qui precõcipit: ratio que discernit: et memoria que conseruat. Intellectus preconcipiens pri primo operanti comparatur. Ratio discernens cõparat filio: q est sapia patris disponens oia in celo et in terra. Memoria cõseruans cõparat spiritui sancto: qui oia bona corroborat et cõfirmat: sicut ista tria idẽ st in substãtia cũ aia: sic et tres psõe pr et fili9 et spũs scũs idẽ st i substãtia.

g Coomnipotẽtes. vt i symbolo athanasij: sed tamẽ nõ tres omnipotentes: sed vnus omnipotens.

h Coeterni. Sed contra videtur in dicto symbolo: vbi dic: Et tamen non tres eterni: sed vnus eternus. So. hic ponunt adiectiue iste dictiones: ibi autem substantiue. hec est differẽtia: hic designat personas: ibi essentiam: sed tote persone coeterne sibi sunt coequales.

i Simul ab initio tpis. vñ Salomon: Qui manet in eternũ creauit oia simul. vñ i genesi: In pncipio creauit deus celum et terram. qõ simul factũ fuit: sed simul dici non potuit.

k Humanã. qr prima die angelos creauit: et sexta die creauit homines.

l Quasi cõem. i. mediã inter angelicã et mundanam. vel cõez. i. vtriq; cõformẽ: qr in pluribus cõformat se cũ angelis. s. in rõe et discretiõe et i multis cũ inferioribus creaturis: qr sentimus cuz illis et in pluribus alijs.

m Diabol9. diabolus dr a dia. qõ est duo et bol9 qõ est morsellus: quia duos bolos tm de corpore et aia querit facere.

n Demones. demon interpretatur sciens: et est arg. ex hac lra: q de bono pcedat malum. qõ est falsum: vt h exponit: qr angel9 nõ hũ remedium sicut hõ: qr homo peccauit per suggestionẽ: angelus per se sine alteri9 suggestione: vt: dic littera sequens.

o Creati sũt boni. Nunqd ẽ idem de homine: vr q sic p hoc quod dicit apostolus: eramus enim nã filij ire sicut et ceteri. a qua nullus liberat nisi p fidem: de con. di. iiij. firmissime. dicas q homo ab initio bon9 creat9 fuit sicut et angeli et in charitate: vt de pe. disti. ij. §. romanos. §. adaz. vo et c. sequen. et c. princeps. videtur q homo creatus fuit immortalis: de con. dist. iiij. placuit igitur versus. fi. dist. et auctoritas predicta sic debet intelligi: eramus. n. nã filij ire. i. eramus debitores id est digni pena eterna: ire. i. pene eterne: nã. i. insepabili vitio. s. originali peccato originale. n. petm ita iheret humano generi: sicut esset ei nãle: qr sicut nã nos non deserit duz sumus: ita nec originale petm: sed tamen post baptismum non nocet: de con. dist. iiij. c. ij.

p Per se. i. ex proprio defectu.

q Suggestione. et iõ magis puniendus est diabolus q̃z ipse faciens lxxxvi. di. tanta nec illud excusat diabolu: si hõ illud als factur9 esset. ff. de seruo cor. l. i. §. qui igit. l. videret q p sola tm hortatione nõ dz teneri. nõ enim q exhortat: mandatoris opa fungit. ff. de his qui no. ifa. ob hec vba in fi. nec id excusat hoiem: q cõsilio

alterius fecit:q2 dbuit ⁊ potuit explorare apud semet ipsum:an expediret ei tale cõsilium.ff.mã.l.ij.in fi.⁊ si dubitabat potuit consulere peritiores:quare imputatᷣ alicui.ff.de iu.⁊ fac.ign.l regula.§ ij.⁊.ff.de bo.pos.in bonorum in fi.⁊.xxxvij.di.§.vlt.io.

c ¶ Extra quam.xxiiij.q.i qm̃.vetus.

d ¶ Sacrificium.de.cõ.di.ij nec moyses.vr de dr̃.Rex sedet in cena turba cinctus duodena.Se tenet in manibus se cibat ipse cibus.Dicit augustinus de carne beate marie Carnem accepit:⁊ eandem carnem ad manducandum dedit ad salutem: de consecratiõe di.ij.ac cesserunt iudei.⁊ hoc fuit significatum in persona dauid: de quo dicitᷣ ferebatur dauid manibus suis.vt ibi dicitur. b.

x ¶ Dispositionez hec fuit dispositio quia tria fuerunt tempora:tẽpus ante legem ⁊ tempus sub lege ⁊ tẽp⁹ gr̃e In tempore ãte legem habebãt homines ius naturale:quo regebanᷣ: quod consisteb:t in his duobus pceptis ptentis his vbi.Quod tibi vis fieri :mihi fac:qd nõ tibi: noli:sic potes in terris viuere iure poli:di.i.i prin.Item tẽpore sub lege regebanᷣ decalogo moysi dato adeo ⁊ tunc cõtingebãt omnia in figura :que cõpleta fuerunt tẽpore gratie quando dei filius.nos docuit pcepta euangelica: quibus hodie regimur:in quo scripture fuerunt cõplete:⁊ hic ẽ ordo de quo hic dicit.

f ¶ A tota trinitate.ho c ideo dicit: quia inseparabilia sun opera trinitatis:⁊ e cõ.di.iij c.vl.i u fi.⁊ xxviij. q.i .sit enim neq3 circa prin.per mediã colũ.nec põt filius a se facere gc quam nisi q̧ viderit patrem facientem de con. distinc. v. aluatorin fi.

lo penã ppetuã :⁊ isti cũ christo gloriam sempiternã. Una vero est fidelium vniuersalis eccl̃ia:extra quã^c nullus oĩo saluatur:in qua idem ipse sacerdos ẽ sacrificiũ^d iesus christus: cuius corpus ⁊ sanguis i sacramento altaris sub speciebus panis^e et vini veraciter ptinentur transubstãtiatis pane in corpus ⁊ vino in sanguinem potestate diuina: vt ad pficiendũ mysterium vnitatis accipiamus ipsi de suo :qd accepit ipse d nr̃o :⁊ hoc vtiq3 sacramẽtum nemo potest conficerᷣ nisi sacerdos :qui rite fuerit ordinatus sm̃ claues^f ecclesie:quas ipse concessit apostolis eorumq3 successoribus iesus christus. Sacramentum vero baptismi^g quod ad diuino catioñe ⁊ indiuidue trinitatis videlicet patris ⁊ filij ⁊ spiritus sancti consecratur in aqua tam paruulis q̃ adultis in forma ecclesie a quocũq3^h rite collatũ pficit ad salutez.⁊ si post susceptiõem baptismi quisq̃ prolapsus fuerit in peccatũ p verã põt semper penitentiã reparari. Non solum autem virgines ⁊ cõtinentes verum etiam coniugati per rectam fidẽ ⁊ opationem bonam placentes deo ad eternam merentur beatitudinẽ puenire.

Idem in eodem.

Damnam⁹ ergo et reprobamus libellum seu tractatũ quẽ abbas ioachiz edidit cõtra magr̃m petruz lõbardum de vnitate seu essẽtia trinitatis appellans ipsum hereticũ ⁊ insanum p eo q̧ in suis dixit sentẽtijs:qm̃ quedam summa res est pater ⁊ filius ⁊ spũs scũs:⁊ illa ñ est generãs neq3 genita nec pcedẽs.vñ asserit^l:q̧ ille nõ tã trinitatẽ q̃ q̃tnitatem astruebat i deo:vz tres personas: ⁊ illã cõez essẽtiam q̃si quartam: mãifeste p testãs q̧ nulla res ẽ q̃ sit pr̃ ⁊ filius ⁊.s.s.nec est essentia nec subã nec natura :q̃uis concedat q̧ pr̃ et filius et spũs scũs sũt vna essẽtia vna subã vna q3 natura: q̃uz vnitatez h⁹ i n õ verã :⁊ ppriã s3 q̃si collectiuã ⁊ silitudinariã esse fateᷣ: quẽ admodũ dicũtur m̃lti homĩes vn⁹ ppl̃s :⁊ multi fideles vna ecclesia: iuxta illd: m̃ltitudis credẽtiũ erat cor vnũ ⁊ aĩa vna:⁊ q adbẽt de n^s spũl ẽ cũ

c ¶ Sub speciebus pãis hoc ex causa statutuz fuit vt in alia forma sumeretur propter horrorem vnde.dicitur:Nisi quis manducauerit corp⁹ meum ⁊ biberit sanguinem meum ⁊ cetera. audito hoc verbo scandalizati sunt discipuli ⁊, dixerũt: Durus est hic sermo de con.di.ij.prima.de hoc sacramento traditur .j. de celebrati missa cum marthe.

f ¶ Secundum claues. nota hic q̧ nõ põt conficere corp⁹ christ nisi fuerit ordinatus in forma ecclesie.

g ¶ Sacramentum vero bapt̃ismi.hic est secũdus articulus qui vltĩmo ponitur:⁊ hic exprimitur forma baptismi quam seruat ecclesia de consecra .distinct iiij .firmissime ⁊.j de baptis.⁊ eius effectu.maiores.

h ¶ Aquocunq3 a quocũq3 ergo baptism⁹ cõferatur in forma ecclesie:ratum est:vt.i.q.i.q̧ quid ⁊ de consecratione distinctione. iiij.a quodam.⁊.c. ron nos.xxiiij.q.i.§.sed istud.

¶ Incarnatus. hic explicatur primus articulus fidei.

n Una.hoc fuit figuratim in archa noe:vbi fuit redemptio sanctorum per duas naturas quoad opinionem ⁊ veritatem.

x ¶ Impassibilis xxij q.iiij incommutabilis ⁊ habetur figura his versibus: Nil isac patitur:aries fit victima christo.Nec deitas patitur cum moriatur homo.xxij.q ij.§.abraham.⁊.c.se.

y ¶ Mortuus hic explicatur tertius articulus fidei.

z ¶ Descendit ad inferos: quartus articulus.

a ¶ Resurrexit.v. Ascendit.vi. Uenturus.vij.

b ¶ Nunc gestant. vnde apostolus :Hoc mortale indu et immortalitatez.

i ¶ Coniugati.nota q̧ tres sunt ordines in ecclesia dei: scilicet virgines continentes ⁊ coniugati.christus enim plus amat virgines q̃3 alios:quia sponte tribuunt quod sibi non fuerat imperatum.continentes etiam plus deo placent quaz coniugati:quia non expedit homini ad regna celestia tendẽti accipere vxorem:vt xxiij.q v.tunc saluabitur.⁊ ea sun in nostris officijs gratiora:que cum liceret non impenderentur tamen causa dilectionis impendimus.xxvij. questione prima iam nunc.

k Damnamus.non est generans adiectiue teneᷣ:idest nõ generat licet sit persona generans.

l ¶ Asserit.s.ioachim. Quod ille.s.petrus.

k ¶ Item qui ·plantat.s.pdicādo.Et q rigat baptizando i epi
l stola ad corinthios.
¶ Unum corpus .vnione charitatꝫ.ꝛ spū:ↄ cōse.di.iiij.qris
a me.
m ¶ Ut sit vnū.i.eiusdē volūtatis.Nos vnū.s.vniōe nature.
n ¶ Nō.n.hic .rū.ↄcili
uꝫ auctib⁹ioachim.Ait
s.ioachim.
o ¶ Pater ꝛ filius.pr ↄ
dit testimoniū deitatis:
qñ dixit:Hic est fili⁹me/
us dilectus in quo mihi
bene complacui:ipsum
audite filius dedit testi/
moniū deitatis:qñ i mō
te transfiguratus potēti
am deitatis ꝛ speciē et/
ne beatitudinis oñdit.
Spus sanctus dedit testi
mōiū: qñ super baptiza/
tum in specie colūbe re
quieuit:vel qñ ad inuo
catōeꝫ noīs christi corda
credētiū impleuit.
p ¶ Et hi tres vnū.i.in/
differētes quo ad dādā
grām.vel vnū i.vnius
substātie vel essentie.
q ¶ In terra.s.ꝙ christ⁹
fuit homo.j. ↄ cele .mis.
in quadā.
r ¶ Sps.i.hūana aīma
quā emisit in passione.
s ¶ Aqua ꝛ sāguis que
fluxerunt ↄ latere xpi:vt
ĩn de cre.p̄.i quadā.ꝛ fu
it vera aqua ꝛ nō aqua/
ticus hūor:vt quidā he/
retici mentiuntur.
t ¶ Hi tres vnum sūt.ñ
nā eiusdeꝫ substātie:sed
coopatione eiusdem my
sterij:q: sps p adoptōeꝫ
nos filios dei fecit:aqua
fecit nos filios dei p ab/
lutionē baptismi:sāguis
per redēptionē gratie.
u ¶ Nō est generās.i.ñ
gnāt:ꝫ ē psona gnāns.
x ¶ Nec gēita. Nota ad

illo: item qui[k] plantat et qui ri
gat vnum sunt:et omnes vnuꝫ
corpus sumus in xp̄o. Rursus
in libro regum ppl's meus et
ppl's[l] tu⁹ vnum sunt Ad hāc
autem suam sententiā abstru
endā illud potissimū verbum
inducit qd̄ xp̄s de fidelibus i
quit in euangelio: volo pater
vt sint vnum[m] in nobis: sicut
ꝛ nos vnū sum⁹:vt sint consu
mati in vnum nō[n] enim vt ait fi
deles xp̄i sunt vnū .i.quedam
vna res q̄ cōis sit oib⁹:ꝫ hoc
modo sūt vnum .i.vna eccl'ia
propter catholice fidei vnita
tem :ꝛ tādem vnū regnū ppe
vnionē idissolubilis charita
tis quēadmodum in cāoica io
annis apl'i epistola legitur: q:
tres sunt qui testioniū dant in
celo pater[o] ꝛ fi.ꝛ.s.s.ꝛ hi tres[p]
vnum sunt:statimqꝫ subiungi
tur:ꝛ tres sunt qui testionium
dant i[q] terra spūs[r] aq̄[s] ꝛ sāguis
ꝛ hi tres[t] vnū sunt :sicut i qui
busdam codicibus inuenitur
Nos autem sacro approban
te concilio credimus ꝛ cōfite
mur cum petro:ꝙ vna quedā
summa res est incomprehēsi
bilis qdē ꝛ ineffabilis:que ve
raciter est pr̄ ꝛ filius ꝛ.s.s.tres
simul persone ac sigillatim q̄
libet earūdē:ꝛ ideo in deo so
lummodo trinitas est non qua
ternitas: quia quelibet trium
personarum est illa res vꝫ sub
stantia essentia seu natura di/
uina que sola est[u] vniuersorꝫ
principium: preter quod aliđ
inueniri non potest:ꝛ illa res
non est[x] generans nec[y] geni
ta nec procedēs: sed est pater
qui generat: ꝛ filius qui gigni
tur:ꝛ spiritus sanctus qui pro
cedit: vt distinctiones sint in
personis ꝛ vnitas in natura[z]
Licet igitur alius sit pater ali
us filius alius spiritus sanct⁹
non tamen aliud:sed id quod
est pater et filius et spiritus sā
ctus .idem omnino ꝑm ortho
doxā[a] et catholicam fidem cō
substātiales eē credātur. Pa
ter enim ab eterno filiuꝫ gene
rando suam substantiam ei[b]
dedit iuxta quod ipse testatur
pater qd̄ dedit mihi mai⁹ oi
b⁹ est ac dici nō pōt:ꝙ ptē sb
stantie sue illi dederit ꝛ partē
ipse sibi retinuerit :cuꝫ substā
tia pr̄is indiuisibilis sit:vtpo [c]
te simpx[c] oio .sed nec dici po/
test ꝙ pater in filium trāstule
rit suam substantiā generan/
do:quasi sic dederit eam filio
qd̄ non retinuerit ipsam sibi:
alioquin desijsset esse substan
tia. Patet ergo quod sine vlla
diminutione filius nascendo
substantiam patris accepit :ꝛ

tur adiectiue falsa ē:q: vellet notare distictōeꝫ in diuia
essentia si teneat substātiue v̄a ē:q: tūc ē sēsus: substā/
tia diuia ē gnās:i.psona q̄ generat.vñ noīa ista gnans.
gēita ꝛ pcedēs adiuncta noibus psonaꝝ distictiōeꝫ no
tāt psōarū:iūcta v̄o cū noib⁹ istis substātia natura seu
essentia diuina te
nētur substātiue ꝛ
notāt essentiā tm̄.
y ¶ Natura hec ē
illa sūma res quā
dixit magr̄.p.
z ¶ Alius pater ali
us filius. Disiun/
ctiua siue partiti/
ua nomia: vt vn⁹
aliqs alius duo ꝛ
similia:aliqñ signi
ficant essentiā ali
qñ nō. Nomia pti
tiua iūcta cū noi/
b⁹ psonalib⁹ꝛ nō
essentialibus i ma
sculino ꝛ feminio
genere notāt disti
ctōem i psonis :pr̄
ē vnus filius ē ali
us:pr̄ ꝛ filius sūt
duo. Iūcta v̄o noi
bus essentialibus
ita ꝙ eis imitant:
essētiā notāt:vt pr̄
ē vn⁹ de⁹pr̄ ꝛ fili⁹
sunt vna essentia.
In neutro vero ge
nere tm̄ essētiaꝫ no
tāt:pr̄.ꝛ filius sūt
vnuꝫ.i.vna res:ꝛ
iō optie dicit: ali⁹
pr̄ ali⁹fili⁹.i. alia
est psōa pr̄is ꝛ alia
persona filij nō tñ
aliud:imo idē sūt
in substātia:vt iaꝫ
patet.
a ¶ Orthodoxaꝫ.
i.rectā: ab orthos
qd̄ ē rectū ꝛ doxa
qd̄ ē scriptura q̄/
si recta scriptura.
b ¶ Ei dedit.vnđ

itelligentiā psonaꝝ in trinitate:ꝙ nominū quedā sunt essē/
utialia q̄dam personalia quedam notionalia. Essentialia sūt
que in singulari nūero dicuntur cōgrue de trib⁹ psonis sigil
latim:vt deus bon⁹de⁹ iustus etern⁹ oipotēs ꝛ similia:i plu
rali vero numero incōgrue dicūtur:iuxta illud athanasij:Et
nō tres dij:sed vnus ē deus. Personalia sunt que supponūt
psonā:ꝛ in singulari numero tm̄:vt pr̄ ꝛ filius ꝛ sp̄s sanctus
Notionalia sunt que notāt distictōeꝫ i psonis:vt generās ge/
nerata ꝛ pcedēs. Ista notionalia cū veniūt adiectiue dñr tm̄
ↄ psōis ꝛ non de essentia:ꝫ qñ teneñ substātiue:tūc dñr tam
de essentia q̄ꝫ ↄ psonis vñ hec ppositio simplr ē v̄a pr̄ ē gene
rās:siue hec dictio generās teneat adiectiue siue substātiue.
Si āt dicat substātia diuia ē gen̄rās:si hec dictio gn̄rās tene

augustinus: Nihil hꝫ fili⁹ qd̄ ñ nascēdo a pr̄e accepit.
c ¶ Simplex oio.de hoc dicas vt.ↄ.c.pr.
d ¶ Procedēs.s.p ispirationē :ↄ con.di.vl. c.pe.in fi.
e ¶ Cū ergo veritas. dicit respondēdo auctoritati p̄di
cte volo pr̄ ꝛc.ꝛ eā exponit quā iducebat pro se ioachī
ꝛ exponit qualiter intelligatur hoc verbū vnū:ꝛ p hoc
alijs auctoritatib⁹ responderetur etiam
f ¶ Orat in euāgelio ioānis.
g ¶ Unū in nobis.i.vniti nobis vnione spiritus.
h ¶ Unum sum⁹.hic in alia significatiōe accipitur.
hoc nomē vnum.i.vnione substantie seu nature:ꝛ in
fra sequitur.
i ¶ In gratia.i.per gratiam.

h ¶ Florentino monasterio. nota q si auctor reprobatur eius scripta sunt reprobanda. j. de hereticis fraternitatis. imo et si bona essent reprobarent rone auctoris: qr non licet ei hoc facere. xcvi. d. bn quidem. hic vo licet auctor non reprobetur: qr confitetur se servare fidem catholicam tn scripta sua qr mala hebat suiam reprobanf

i ¶ Corrigenda et ideo qr parat⁹ fuit corrigi et se corrigere vt segtur non debet dici hereticus licet quandoq3 errasset in fide. xxiiij. q. i. hec est fides. et. q. iij. di xit apostolus.

m ¶ Canonu3 generali um. s. qr quida canones sunt psonales qdam locales. lxiij. di. cu longe. j. de elec. nihil: qda causales qda temporales: vt. xxix. sciendum.

n ¶ Statuta. non abrogata vel per contrariu3 canonem vel p consuetudinem illa enim3 svada non sunt. xxvi. di. c. i. et. xxxvi. q. vi. et. c. vl. et dic statuta continentia pcepta et prohibitiones: als si de consilio loqueretur non obligaret. xiiij. q. i. qd recipi. tur. iiij. di. §. hec et si legib⁹.

o ¶ Custodianf. i. q. vij. sigs oem rir di si romanor. et. j. e. c. vlt.

p ¶ Ab oibus. sic et leges ab oib⁹ sunt fvande: vt. C. d le gi. et consti. lege le. ges. et. C. de iur. et fac. igno. constitutiones. dic ab oi b⁹. s. subditis. na papa et iperator legib⁹ non constringu tur. ff. de leg. princeps. et. ix. q. iij cuncta. tn legibus se vel le viuere pfitentur. C. de legi digna. vox. et. C. de test. ex imperfecto. et. ff. de lega. iij. ex imperfecto. et. isti. qui. mo. testa. infir. §. vlt. et. ij. q. vij. nos si icompetenter.

q ¶ In actionibus. s. ciuilib⁹.

r ¶ In iudicijs. s. crialibus. qr iudiciu aliud crimiale aliud ciuile. j. q. si. sunt lc. p venerabilem. nec est necesse p ponere actoem. j. de iudi. dilecti. si. tn qs proponit in epta subcubit: sed aptam pot postea proponere: vt. j. de iudi. examinata. vbi de hoc.

s ¶ Suo sensu. s. malo. et est si. iiij. q. ix. pura. et. j. e. ne ni taris. qnq3 enim suo sensu vti debet iudex in iudicado prout pric accepto vocabulo. et. ff. de arbi. qualem. et in auc. de iureiu. qd prc. ab his q administra. reci. circa pn. col. ij. et. j. de renu. i pntia. du tn fm leges et iura pnuciet: in aucte. d iudi. §. qr. no. v. ois iudex als est. §. colla. vi. et i aucte. d dfen. ciui. §. iusiura. colla. iij. et. iij. q. vij iudicet. et. xx. di. d libello. et. xxxvij. di. relatum. et instiru de officio iudi. in pri. et. C. de sente. et i ter. om. iud. nemo.

ita pater et filius habent eandem substantiam: et sic eadem res est pater et filius necno est spiritus sanctus ab vtroq3 procedens. Cu ergo veritas p fidelibus suis orat ad prem vo lo inquiens vt ipsi sint vnu in nobis: sicut et nos vnu sumus hoc nome vnu p fidelibus q dem accipit: vt itelligat vnio charitatis in gratia: p persoonis vero diuinis vt attendat idetitatis vnitas i natura: quemadmodum alibi veritas ait: estote perfecti sicut et pater vester celestis perfectus est: ac si diceret manifestius: estote perfecti perfectione gratie sicut pater vester celestis perfectus est perfectione nature vtraq3 videlicet suo modo: qr inter creatorem et creaturam non potest tata similitudo notari: quin inter eos maior sit dissimilitudo notanda. Sigs igitur sententiam vel doctrinam prefati ioachi3 in hac parte defendere vel approbare presumpserit tanq hereticus ab omnibus euitetur: in nullo tamen propter hoc floren tino monasterio cui ipse ioachi3 extitit institutor volumus derogari: qm ibi et regularis est institutio et obseruantia salutaris: maxie cu ipse ioachim oia scripta sua nobis assignari mandauerit apostolice sedis iudicio approbanda seu etia corrigenda: dictas epistola qua p pria manu subscripsit: i qua firmiter confitetur se illa fidem tenere qua romana tenet ecclesia: q disponente dno cunctorum fideliu3 mater est et magra. Reprobamus et condemnamus peruersissimum dogma impij amalrici: cuius mentem sic pr mendacij excecauit: vt eius doctrina non tam heretica q insana sit censenda. Ex concilio generali.

De constitutionibus.

Canonu3 statuta ab omnibus custodiatur: et nemo in actionibus vel iudicijs ecclesiasticis suo sensu s3 eorum auctoritate ducatur.

Greg. in registro.

Cognoscentes: et infra. Re que cu lpa caret i damnu vocari non conuenit. Quotiens vero nouum quid statuit ita solet futuris formam impone re: vt dispendijs preterita non commendet ne detrimentum ante prohibitionem possint ignorantes incurrere: quod eos postmodum dignum est

Cognoscentes constituto nouiter promulgata ... futura et non ... preterita vel sic constitutio ... que caruit ...

t ¶ Cognoscentes. culpa qr qd legitie factu e pena non meret. C. de adul gracchus et peccata suos debet tenere auctores. C. de penis. l. sancimus. et. j. de his q fi. a ma. p. ca. quesiuit et. j. d sen. excom. romana i fi. et ita e hic arg. expressu q nemo priuatur iure suo sine culpa. lvi. d. satis p uersu. xvi. q. vlt. inuetu de resti. spo. qrente. arg. contra. xxij. di. s. renouantes et. xxxiij. di. si cuius vxore. et. c sequenti. xxvij. q. ij. multoru. j. de cle. giu. sane. So prima rubrica regulariter va e: otrari a causalia sunt. vl dicas q licet quiqs quis puet iure suo sine culpa non tn sit istud sine ca. j. vt lite no contestata. qm frequenter. §. si vero et cam facile est videre i drijs si gnatis. In. vi. casibus p uatur aliqs iure suo sine clpa sua: vnde vers⁹

Paupertas odiu viciu fauor et scelus ordo.
Personas spoliant et loca iure suo. ista notant i c. renouantes. et. j. de p uile. atiqua. vbi de hoc.

u ¶ Futuris. sic ergo constitutio respicit tm futura et non pterita: vt. j. e. c. vlti. vbi dicemus de hoc.

... pa caruit ...

x ¶ Dispendijs. i. damnis siue retractationibus.

y ¶ Commendet. i. puniat.

z ¶ Prohibitoe3. ar. nemine ligari pstone anq ad ips puenat vt. xxxij. q. iiij. dixit sara et. lxxxij. di. pposuisti. ar. d. xvi. di. q dicitis. s3 no e d: qr erq publice pmulgata e et publicata: oes tenentur ad ipsi⁹ obsuatia et oes ligat p⁹ duos meses a publica tois tpe elapsos: i auc. vt facte noue pstitu. circa pn. colla. v. j. de sen. exco. nouerit. j. ne cleri. vel monachi. no magno. et. c sup specula. nec e necesse vt singulor auribus inculcetur: vt in dicto. c. q dicitis. et. j. de postulatio. prelatorum. ad hec. ni si probaret se extra prouinciam tunc fuisse vel alias impeditum. ar. est expressum. j. qui matri. accusa. poss. cum in tua

a Translato sacerdotio de moyse in xp̄m de xp̄o in petrū quidā hebrei lz facti essent xp̄iani legē tñ seruare volebāt q̄ dicebat sabbatū custodiri ⁊ circūcisionem esse seruādā: que hodie ad litteram seruari non debet: hos reprehendit apostolus dicens: q̄ postq̄z sacerdotiū translatuz ē ad xp̄ianos: necesse est vt legis translatio fiat: ⁊ augustinus super illo loco ꝓbat q̄ hoc facere nō debent q: lex ⁊ sacerdotium simul data fuerūt ⁊ ab eodē ⁊ sb eadē ꝓmissiōe: ⁊ iō simul ſuādā: q: qd̄ d̄ vno dicitur necesse ē de altero intelligi.

i Hoc.n.s.nescire concupiscētiaz vel remouendam a se. vel hoc.i.peccatum: ita exponit Aug. si intelligas d̄ cōcupiscētia carnis tm̄: falsum esset cum apostolus haberet cōcupiscētiā stimulū carnis. vnde dixit: video aliam legem repugnātem legi mētis mee captiuātē me i corpore peccati. xxxij. q.v. si paulus.

a Translato in petrū s. p illa v̄ba: pasce oues meas. j. de electio significasti. vel secundum alios p illa verba: ite docete ⁊ cetera. de conse. dis. iiij. ppie trāslata est ergo lex: ⁊ ita legis obseruatio nō est apud iudeos: s apud petrū ⁊ suos successores ⁊ q̄ trāslatuz fuit sacerdotiū a xp̄o in petruz: ꝓbatur. xxi. di. in nouo.

b Sacerdotio. supple leuitico: vt cessz obiectio q̄ pōt fieri de melchisedech: qui precessit legez per quingentos annos: quod innuitur ex littera sequenti: q: sacerdotium simul fuit datum cum lege: vel est supple leuiticum.

vetitos sustinē. Augustinus sup illud ep̄le ad hebreos.

Trāslato[a] sacerdotio[b] necesse ē vt legis trāslatio fiat. q: eniz[c] simul[d] ⁊ ab eodez ⁊ sub eadē spōsiōe[e] vtraq̄z data sunt: qd̄ d̄ vno[f] d̄r necesse est vt de altero intelligatur.

Idē sup ep̄la ad romanos.

Nam cōcupiscētiā[g] nesciebā[h]: ⁊c̄ hoc[i] enim elegit apostolus generale[k]: vñ[l] oia mala oriūt[m]. bōa est ergo lex[n] q̄ dū hoc ꝓhibz oia mala ꝓhibet[o]: Hiero. in parabolis.

Ne initaris[p] prudētie[q] tue prudentie[r] sue inif: qui ea q̄ sibi agenda vl' dicenda videntur: patruz decretis[s] prepont[t] Innocen. iij. senoñ. archiepiscopo ⁊ ep̄o treceñ.

Cum oēs: ⁊ ifra. Ad audientiam ap. nr̄i puenit q̄ treceneñ. canonici nouum fecerūt in treceñ. eccl'a ꝯstitutū[v]. vt eis tā i presentia q̄ i absentia reddit[9] suos ex integro pcepturis: q in eadē eccl'a p[9] illā ꝯstōnē fuerūt vel decetero fuerit istituti reddit[9] in absentia non pcipiāt: sz tūc solū cum fuerint residentes: cū s̄m treceñ. eccl'e cōsuetudinē oēs in hoc consueuerūt esse pares. Statuerūt: etiā vt cū singulis prebendis annexe sint vinee ipsis suas dum vixerint possidentibus: vinee decedentium ad successores non trāseant: sz prouentus earum inter singulos diuidantur. Cū igit qd̄ qs q̄s[x] iuris in alterū statuit: ipse debeat vti eo: ⁊ sapiētis dicat auctoritas patere legē[y] quam tuipse tuleris. M[9]. qua anti quos canonicos iūioribus et iuniores in perceptione fructuū tā p̄bendaꝝ q̄ viearum

k Generale. vitiū ꝯcupiscētie qd̄ ē generale ad oia vitia.

l Vñ oia mala. ar. q̄ vno ꝓhibito oia ꝓhibent q̄ sequūt ex illo. xiij. q.v. penale. ⁊. iiij. di. deniq̄z. ⁊. j. d̄ fi. instru. int dilectos ad fi. C. de re. alie. nō alienādis. l. vl. ⁊. C. de. leg. nō dubium.

m Oriūt .i. oriri pñt: ⁊ cōphēdit genera singulorū ⁊ nō singula generū .i. nō ē aliqd̄ genus mali qd̄ nūq̄z n̄ possit oriri ex cōcupiscētia: ⁊ sic intelligit lxvij. di. bonoꝝ. vbi d̄r q̄ cupiditas ē radix oium maloꝝ: vbi similiter cōprehēdit genera singulorū ⁊ nō singula generū: ⁊ de pe. di. ij. q: radix. ⁊ eodē mō intelligit illud qd̄ dic ipator: qd̄ auaricia ē mr̄ oiū maloꝝ. in auc. vt iudi. sine q̄ suffra. § cogitatio v̄sus fi. coll. ij. ⁊ ex hoc generali vitio cōcupiscētia oia mala .i. septē principalia vitia pñt oriri. s. supbia ira inuidia accidia auaricia gula luxuria. ⁊ iō dicit Aug. cū ap'lo: qd̄ bōa sit lex q̄ dū hoc ⁊c̄. nō tñ pp h̄ singula vitia cuiuslibz generis: vtputa interficere hoiez piuriū ⁊ silia oriūtur ex cōcupia. vel expōe q̄ dixit oriūtur .i. orta sūt pñs p pterito: ita expōitur. ff. d̄ v̄. sig. v̄bū erit pp cōcupiaz n. primi parentis oia mala orta sunt. si.n. n̄ ꝯcupiuisset nō peccauissemus. v. di. ad ei[9] v̄o cōcubitū i fi. vnde gr̄. Caro nos leta traxit ad clpā: afflicta reduxit ad veniaz sic non est necesse cōprehēdere genera singuloꝝ ⁊c̄.

c Quia eniz. verba sunt augu. exponētis p̄dcā v̄ba apostoli

d Simul. q: in monte sinai eodē tēpore cōtulit dñs moysi legem ⁊ sacerdotium: postq̄z ergo iaz translatum est sacerdotium ad christianos: ergo ⁊ lex transferri debet.

e Sponsione. q: postq̄z dñs dedit legē filijs israel dixit eis audi israel mandata mea ⁊ ea conserua in corde tuo: ⁊ si feceris dabo tibi terram fluentem lac ⁊ mel: ⁊ tunc ipsi ꝓmiserunt s̄uare legē ⁊ sacerdotium: ⁊ iō dicit sub eadē sponsione. h attēde: q: dñs in veteri testamento tp̄alia semper ꝓmittebat: i nouo vero ꝓmittit eterna: vt. cētuplū accipietis ⁊ vitā eternaz possidebitis ⁊c̄. j. de cele. mis. cum marthe.

f Qd̄ de vno ar. q̄ vbi ē eadē rō: ibi dz esse idē ius: ⁊ q̄ de similib[9] idē iudiciū ē h̄ndū. v. di. ad ei[9] v̄o ⁊. iiij. di. deniq̄z. ⁊ xvi. q. vl. ⁊ h dixim[9]. ⁊. i. q. iij. sigs obiecerit. ⁊. j. d̄ transla. iter corporalia ⁊. j. ti. pri. inter ceteras in fi. ⁊ quotiens ex vna radice vitiū nascit: ꝯsequēs ē vt vna lege tollat. C. de nup si libertā. ⁊. i. q. i. sicut christ[9]. ⁊ xxij. q. ij. sigs p vel[9]. ⁊ q̄ dicit qd̄ d̄ vno d̄r i. qd̄ d̄ vno ꝯstitutū ē: ⁊ sic fac ad titulū al's n̄ vr̄ facē.

g Nam cōcupiscentiā. leg' i ep'la pauli ad ro peccatum non cognoui nisi p legē nā ꝯcupiscētiā nesciebā supple nisi lex diceret non cōcupisces. Augusti n[9] exponit h v̄ba illa ap'li nā concupiscentiā nesciebā dicēs q̄ h elegit apostolus.

h Nesciebā cē peccatū ꝯcupiscē vel tā graue s̄m aliā expositionē. ap'ls ān q̄z vidisset legem non credebat esse peccatū cōcupiscere rē alteri[9]: s postq̄z inuenit i lege n̄ cōcupisces credidit esse peccatum. verba sunt Augustini v̄sq̄z in finem.

n Lex .i. cōstitutio: vt in prin. decre. lex est cōstitutio: di. i. ⁊ di. ij. c. i. ⁊. sic facit ad titulum.

o Dum hoc prohibet. s. generale vitium concupiscentie quod est generale ad omnia vitia.

p Ne innitaris. in parabolis salomonis ponuntur v̄ba ista: Fili mi habe fiduciā in dño ex toto corde tuo ne innitaris prudētie: ne sis sapiens apud temeip̄z. Hieronymus exponit hic particulam illam: ne initaris prudentie tue. ⁊ cetera.

q Prudentie tue. verba sunt hieronymi v̄sq̄z in finē

r Prudentie sue. in malo. ⁊ est si. viij. q. i. sciendum. ⁊ iij. q. ix. pura. ⁊. s̄. e. ti. canonuz.

s Decretis .i. cōstitutiōibus: ⁊ ita pertinet ad tituluz

r ¶ Preponit nō ergo sunt postponenda decreta: que hieronymus ita comendat: qđ etiam fieri non debet xxxviij. distinctione relatum.

s ¶ Cum oēs ↄstitutum. sed nonne canonici isti trecēses poterāt hec ꝛ alia statuere alijs irrequisitis ēt in preiudicium successoꝝ cuꝫ istud videref esse iꝰ cōe ꝙ absentes nihil ꝑcipiant. j. ꝺ cle. non resi. iter quattuor et. c. vlti. j. de ap. ꝑuenit. imo vř ꝙ sic ar. x. q. ij. ħ ius porrectuꝫ. et. ff. de pac tis rescriptū. et. vij. q. i. factu sē. ſꝫ hoc iō nō valuit: qꝛ in p̄iudiciuꝫ aliorum et malo zelo et ↄtra cōsuetudinē eccl'e ħ fecerūt. j. e. tit. ex pte. et transgressor ↄsuetudinis: vt trāsgressor legis puniendꝰ ē. xi. di. s. his et statutū siue cōstitutio dꝫ eē iusta et honesta et cōis oībus. iiij. di. erit āt. et qꝛ ↄstitutō ista ñ erat generalis nec cōis oibus iō non valuit etc̄ et cū ipsi canonici itelligantur q̄si vnū corpus: ꝛ idē collegiū nō dꝫ duplici iure cēseri. xij. q. ij. cognouimus. ꝛ. j. de ꝺcimis. cū in tua. ꝛ incōueniens aliud seq̄ref ꝙ successores minꝰ haberent q̄ꝫ p̄decessores: ꝛ sic ñ esset ꝓa successio i ius alteriꝰ. ff. ꝺ reg. iu. hēditas. ꝛ. ff. de ac. pos. cū heredes. ista ↄstitutio ñ valuit: qꝛ sine consensu epi facta fuit. j. de ↄsue. cū ↄsuetudis circa fi. ar. ꝯ ff. de coll'. l. vlti. vbi fit collatio bonoꝝ natis: ſꝫ nō illis q sunt nascituri. sed nunqd ē veꝝ generalr̄: qđ maior ps capituli facit: totū caplm̄ facē itelligiř: qđ vr̄. j. ꝺ his q̄ fi. a ma. p. ca. cū i cūctꝭ. dicas ꝙ si aliqd ē cōe pluribus ñ vt collegiatis ſꝫ vt singulis: qđ fit a maiori parte illoꝝ nihil vꝫ. nisi oēs ↄsentiāt. ff. de ſ. ru. p̄. ꝑ funduꝫ. nisi reꝫ ↄcedāt in naturalē vsū: qđ pōt facē vnꝰ ēt inuitis socijs ꝛ ꝯdicētibꝰ: insti. de re. di. §. religiosuꝫ. v̄. in cōe v̄o. sepl'chrū. ꝛ nisi in casu. j. ꝺ iure pa. postulasti. ꝛ. c. qm̄ in quibusdā. Si v̄o sunt plures vt collegiū: distingue si aliqua facienda sunt ex necessitate: vt alienationes electiones ꝛ silia: suff'ē ꝙ maior ps fac̄. j. ꝺ his q̄ fi. a ma. p. c. cuꝫ in cunctis. dū tñ alij abñtes vocenř. j. de elec. ꝙ sic̄. ꝛ. c. venerabilē. in alijs q̄ ex necessitate ñ fiūt q̄lia erant ista q̄ isti faciebāt: nihil pōt fieri nisi oēs ↄsentiāt: vt hic: ꝛ in p̄dicta. l. ꝑ fundū. ꝛ debēt ↄsentire vt collegiū nō tanq̄ꝫ singuli: ar. j. e. cū. M. ferra. ꝛ. j. de elect. in genesi.

x ¶ Qđ gsqꝫ ff. qđ qsqꝫ iuř. l. i. ꝛ di. i. in p̄n. decretorum.

y ¶ Patere legē dic̄ Augꝰ. Talis suꝫ i scriptis alioꝝ: quales volo esse itellectores meoꝝ. ix. di. neqꝫ quorunlibet. nec debent alijs legem imponere: quam ipsi negligunt obseruare. j. de preben. pro illorum.

z ¶ Coequetis. sic ergo oēs pares debēt esse in bñficijs. j. e. cū M. de hac mā no. j. de ma. ꝛ obe. statuimus.

a ¶ Consuetudinē. nō. hic ar. op. ꝙ in abñtia pōt qs ꝑcipere bñficiū sine peccato si ↄsuetudo sit: secus est de iure cōi: vt. j. ꝺ cle. nō resi. quia nōnulli. ꝛ. c. relatum.

coequetis [z] antiquis ſꝫ priorez consuetudinem [a] vsqꝫ ad tempus predicte constitutionis seruatam: vel ſm rōnabilez institutionem in posterum obseruādam. Idem tridentino epo.

Cle in ecclesiaꝝ: ꝛ ifra. Sane puenit ad audientiam nr̄am: ꝙ ciues teruisini constituerūnt [b] vt siquis se ad inopiam [c] vergere probabiliter allegauerit: alienandi [d] feuduꝫ quod ab ecclesia vel alijs tenet: liberaꝫ habeat facultatē: ꝛ infra. Volentes igitur ecclesiarum indemnitati consulere constitutionem huiusmodi ꝛ venditiones feudorum ecclesiasticorum factas sine legitimo ecclesiasticarum ꝑsonarū assensu [e] vires decernimus nō habere. Idem.

Cum accessissent ad ap. sedē archi. tulleñ. ꝛ. G. tulleñ. capituli procurator: archi. ꝑposuit memoratus: ꝙ cū olim quidam tulleñ. canonici nr̄is aribꝰ itimassent ꝙ p̄miceriatus in tulleñ. eccl'ia tanto tpe vacauisset [f]: ꝙ ad manus nr̄as illiꝰ ꝑsonatꝰ esset donatio deuoluta: ꝛ ifra. Fuit isuper ex pte capl'i allegatū. ꝙ de cōi assensu canonicoꝝ tulleñ. fuerit ↄstitutū ne p̄miceriatus dignitas esset vlteriꝰ i eccl'ia memorata inter canonicos ipsos primiceriatus ꝑuentibus ꝛ possessionibus distributis: ꝛ infra. Propter qđ euidenter apparet: ꝙ primiceriatus ipse tanto tpe non vacauerit: sicut vobis fuerat falsa insinuatione suggestuꝫ: ꝛ infra. Quocirca mādamus quatenus si vobis constiterit tulleñ. canonicos: ne vlteriꝰ i tulleñ. ecclesia primiceriatꝰ esset officiuꝫ cōiter

b ¶ Que in ecclesiarū. ↄstituerūt. qđ eis licuit tā iure fori q̄ꝫ iure poli. ꝛ vocaf ius ciuile: qđ qsqꝫ ppl's sibi ↄstituit: insti. de iu. natu. §. i. ꝛ di. i. ius ciuile. sed ex ħ statuto nullū p̄iudiciuꝫ ecclesie generaf: vt: h: ꝛ xcvi di. bñ qdem. etiam si in vtilitatē ecclesie redundaret: si auctas pp̄ nō iterueniret: vt i. c. bñ qdē. ꝛ. j. e. ecclesia sancte marie. ꝛ. x. dis. c. i. ꝛ. j. de sen. ꝛ re iudi. cū causaꝫ.

c ¶ Ad inopiaꝫ si culpa sua eget: indignū ē ei ſb ueniri. ff. depositi. bona fides. arg. op. ad hoc. lxxvi. di. non satis. vel si suo vicio incidit in egestatem: ꝛ est si. j. de cons. ex parte.

d ¶ Alienādi. q feuduꝫ alienat: cadit a iure feudi: ꝛ dñs illud alij cōcedere pōt. j. de feud. c. ij. ꝛ in libro feudoꝝ cōsti. si clientulus. ſꝫ alij ifeuduꝫ dare pōt: vt in dicta ↄstit. si cliētulꝰ ꝛ in ↄstitutione lotharij impialis nec feudū dari pōt in doteꝫ. j. ꝺ dona. inter viꝝ ꝛ vxo. nup. nec vsuariꝰ pōt vsum vendere irregsito dño: vt insti. ꝺ vsu et ha. in prin. nec emphiteota pōt vendere meliorationes suas dño irregsito: qđ si fecerit dñs illud pōt reuocare. C. de iure emphi. l. vlti. j. de loca. potuit. sed facta denūciatiōe dño si dixerit se nolle emere: vel si a denunciatiōe duoꝝ mensiū spatiū sit elapsum pōt vendere cui vult: dummodo nō vendat ꝑsonis ꝓhibitis. j. ꝺ loca. ꝛ ↄduc. potuit. ꝺcre. greg. ē in p̄dicta. l. renunciare āt feudo vasallꝰ nō pōt iuito dño: cū eius fauore introductū sit: vt vasallū hēat: ar. C. de ac. ꝛ ob. sicut in initio arg. ꝯ. ff. de opis lib. interdum.

e ¶ Personaꝝ assensu. nō tñ sufficeret oiuꝫ ↄsensus in ħ casu qꝛ alienatio facta de ↄsensu omnium citra formam debitam nulla est. xij. q. ij. sine exceptione. ꝛ. x. q. ij. hoc ius porrectum. ꝛ C. de sacrosan. ec. auc̄. iubemꝰ in fi. j. de re. ec. non alie. duduꝫ sed si communis forma seruata esset teneret venditio. j. ꝺ his que fi. a prela. sine consensu ca. cum nos. sed si lesa esset ecclesia restituitur in integrum. j. de in inte. resti. requisiuit. ꝛ. j. de emptio. ꝛ vendi. cum dilecti.

f ¶ Cum accessissent. vacauisset. nulla iusta causa ipediente: al's non curreret tempus. j. de conces. preben. vel eccle. non va. qꝛ diuersitatem. ar. ad hoc. xxviij. distin. de syracusane. ꝛ. ij. q. vi. anteriorum. §. ad hoc. ꝛ si papa interdicat aliquibus ne eligant sine suo mandato speciali tempus statutum. s. trium mensium a canone eis currit: nisi. j. tps postulauerit licentiam eligendi. j. de elec. c. vlt. gregorius.

statuisse[a] ac statutũ ipm auc̃te se.ap.fuisse p⁹ modum sicut dĩ ꝯfirmatũ[b]: vos illđ faciatis in suo robore ꝑmanẽ: nisi postea dicti canonici ꝯuenerint[c] aliꝗ quẽ vz i primiceriũ eligẽdo[d].

I dem clugieñ. episcopo.

Q Uz. M. ferr. ⁊ ifra. Dicꝰ. M. p se ac. iiij. sociꝭ[e] suis ꝓposuit: ꝙ ferra. canonici vt[f] eo ãpli⁹ suos redditus augmẽtarẽt: q[g] ꝓuent⁹ eccl̃ia q diuidi ꝯsueuerãt iter plures i vsus cederẽt paucoꝝ. xiiij. ꝑbẽdas tm̃ ꝑter id qđ mẽse cõi ter deputarũt i eadẽ ecclesia ꝯ antiqnaz ꝯsuetudinẽ[h] statuerunt. Postmodũ ṽo ꝯ ꝯstõem ipaz volũtarie vẽiẽtes dictos v. i canõicos recepunt null' prebẽdis assignatis eisdẽ ⁊ lz eoꝝ reddit⁹ nõ modicũ fuerit augmẽtati: nõdũ tñ eis voluerũt ex supexcrescẽtib⁹ redditib⁹ ꝓui dẽ[i]. Uez ex aduẽso fuit ꝓposi tũ: ꝙ. xiiij. ꝑbẽdaꝝ numero in ferra. eccl̃ia istituto ⁊ ap. ꝓtectiõis ꝑsidio roborato cũ vna i eadẽ eccl̃a ꝑbẽda vacasset. ad q̃dã istãtiã duos[k] ad eã ⁊ p⁹

a C Statuisse. ac ipz statutũ p' sedẽ aplicã ꝯfirmatum fuerat
b C Confirmatũ. sed nũqd canonici p se pñt ꝑbẽdã vl' dignitates tollere sine licẽtia dñi pape. vĩ ꝙ nõ: q2 nec augere pñt ĩ. de ꝯsue. cũ oliz. ⁊ de vi. ⁊ ho. cle. qm̃ vt ait. xxij. di. c. i. q2 honor ecclesie poti⁹ dz. augeri q̃z minui. ĩ. e. ex pte. vbi ẽ expssuz ꝙ nõ ẽ de ꝯ. di. i. vasa. ⁊ ĩ. de ṽ. sig. c. vlti. ⁊ q2 tẽporib⁹ nr̃is poti⁹ addicupim⁹ q̃z minui. xxv. q. i. q̃ ad ꝑpetuam. ⁊. q. ij. q̃cũqz. vñ nec eps põt obmittere qn statuat archipsbꝛ. ĩ. de of. archipsby. c. vlt. q̃si ipse sol⁹ sufficiat. ĩ. đ of. archipsby. c. vlti. ⁊ meli⁹ est q̃lẽcũqz eligẽ q̃z ordinẽ plenũ non esse. ff. đ decu. generalit̃. §. pen. ad h̃ dixit io. ꝙ ex cã pñt minuẽ: vt. ĩ. đ isti. c. i. ⁊. c. auc̃te. ⁊. ĩ. e. c. ex pr. ⁊ đ auc̃te epi: vt. xxi. di. i nouo testamẽto. ⁊ ꝙ pñt vnã dignitatez tollẽ vel diminuẽ vl' mutare ꝑbẽdas: ꝓbat̃. xvi. q. i. ꝑcipim⁹. ⁊. ĩ. de exces. pla sicut vnire. ⁊. ff. cõia ꝑ. sigs duas. §. i. ⁊. ff. đ neg. ge. cuz alicui. ĩ. de ꝑbẽ. vacãte. ⁊ lxiij. di. §. veꝝ. ⁊. lxviij. di. quoꝝ vices. ⁊. c. corepi. ⁊ i ꝑce. decre. ho. ĩ. e. ex pte. vbi dicit lz nõ sint eius reddit⁹ diminuti: ⁊ ita vĩ ꝙ potuissent si fuissent diminuti. io. s3 veri⁹ credo ꝙ ñ possint sine auc̃te pape: ne q̃nqz in fraudẽ h̃ facerent ⁊ cãm subijcerent cũ nõ essent: ⁊ h̃ idẽ dĩ ẽt de ꝯsensu epi: ar. op. ĩ. đ ṽ. sig. c. vlt. qđ ꝗ iutile fuit h̃ ꝯfirmauit auc̃tas dñi pape ex certa sci. a: ar. xvi. q. i. c. vlti. sicut ⁊ dat̃ actio ex nudo pacto si iuuet̃ auc̃te leg̃ vel ꝑncipis. ff. de pac. l. legitima. vel tene vt dixit io. ꝙ pñt iusta ex cã al's non ar. ĩ. c. pr. ṽ. nisi in tm̃ a ꝯrio dignitatẽ tñ nõ credo ꝙ possint creare vel supprimere sine auc̃te pape: vt h̃ dicit nec diminuẽ numeꝝ iuramẽto firmatũ: cui ꝯfirmatio se. ap. accesserit huiusmodi clausula adiecta. s. ꝙ si secus fieret nõ valeret. ĩ. de preben. dilecto. a ꝯrio. Nota ꝙ ꝯfirmatio siue ꝯstitutio dñi pape valet vt ꝯfirmet infirmũ. ij. q. i. in primis. ⁊. iij. q. vi. h̃ gppe. Cõfirmat etiam ⁊ supplet defectũ solennitatis obmisse. ĩ. đ trãsa. c. i. Item valet vt de bñficio illo qđ ex certa scia ꝯfirmatur postea directe an licite sit acqsitũ an nõ sine nouo mãdato nõ cognoscat̃. ĩ. de ꝯfir. vti. vel iuti. c. ij. si ṽo sub hac forma ꝯfirmat s. ꝯfirmam⁹ sic iuste possides: talis cõfirmatio modicũ operat̃ vel nihil. ĩ. de ꝯfir. vti vel inuti. c. i. de qua confirmatione hẽs. ĩ. de conces. preben. ⁊ ec. non va. quia diuersitatem.
c C Cõtrauenerit. vĩ ꝙ priuilegiũ vnico actu ꝓbat̃: vt hic: ⁊ ĩ. c. pri. ĩ. de ꝑbẽ. c. ꝓ illoꝝ. ⁊. xi. q. iij. priuilegiũ. C. de iure do. ĩpe. l. ij. ⁊. iiij. ⁊. C. đ his q p me. iudi. nõ ap. is q. ⁊. C. de pac. inter emp. ⁊ vẽ. ꝯmissorie ar. ꝯ delictũ ꝑsone ⁊c̃. xvi. q. vi. si epm ĩ. de arbi. cũ tpe. ĩ. de priuile. accedentib⁹. ⁊. c. si de ṫra. Uin. distinguit: aut datur priuilegiũ ad faciendum aut ad nõ faciendũ. si dat̃ ad faciendũ: ⁊ is q ipetrauit spacio. x. ãnoꝝ nõ vtitur eo: ꝑdit illđ. ff. đ nũdi. l. i. si ṽo dat̃ ad nõ faciendũ: si papa reseruauit sibi aliqd iuris in eo nõ põt tali ꝑuilegio renũciari expsse. ĩ. đ arbi. cũ tpe. sed si nihil sibi reseruauit: puta q2 dedit priuilegiũ de nõ dãdis decimis: tunc nõ ꝑdit̃ nisi legitio tpe. s. si. xl. ãuoꝝ spatio fecerit ꝯ priuilegiũ decimas soluẽdo. ĩ. de priuile. accedẽtib⁹. ⁊. c. si đ terra. ⁊. vij. q. i. q̃z piculosum. s3 ibi sufficit ꝙ semel renũciet circa bñficia. si dat̃ ad excipienduz ꝑpetuũ ẽ: q2 q̃ tpalia sunt ad agẽdũ: ꝑpetua sũt ad excipiẽdũ. ff. đ do. excep. pure. §. vlti. qđ ẽ veꝝ si nemo agat. s3 si agat ⁊ ñ excipit̃ ꝯ agentẽ ꝑdit̃ priuilegiũ. ff. de ꝓcu. pap. §. ratihabitio. ⁊. ff. de ꝯdi. inde. si is q io. dixit ꝙ si ille q ĩpetrauit ꝑuilegiũ directe obuiat ꝑuilegio ꝑdit illud vnico actu tm̃ vt h̃. ⁊. ĩ. c. pri. ⁊. ĩ. de ꝑben. ꝓ illoꝝ. secus si nõ s'uat illđ vel si non tuet̃ se illo: tũc. n. ꝑdit̃ legitimo tpe. ĩ. đ ꝑuile. accedentibus. ⁊. c. si đ terra. mag. n. deliquit q directe venit ꝯ priuilegiuz q̃z ille q ñ vtit̃ illo: ar. ad h̃ lxxxiij. di. ꝯstin q sqs. ⁊. ĩ. đ sen. ex. cõtingit. ij. Alij distinguũt an ꝑuilegiũ sit onerosuz: ⁊ tunc vnico actu tollit̃. an sit fauorabile: ⁊ tunc non ꝑditur vnico actu. L. melius vĩ dicẽ si priuilegiũ datuz est fauore persone seu ꝑsonaꝝ q̃le fuit hic ⁊ in similib⁹ cõcor. ꝑditur vnico actu si datũ est fauore ecclesie siue intuitu religionis: vt sunt priuilegia de nõ soluẽdis decimis ⁊ ꝯsilibus: nõ tollit̃ nisi legitio tpe: vt dcm̃ est. Meli⁹ vĩ dicendũ ꝙ sicut sunt diuersa priuilegia in diuersis casib⁹ ꝯcessa: qđlibet priuilegium locuz hẽat in suo casu: sicut vides in ꝑscriptionib⁹: q̃ diuersa tpa reqrũt: dic vt. ĩ. đ deci. suggestũ.
d C Eligẽdo. vĩ ꝙ talis electio nõ deberet valere: q2 noua dignitas sine licẽtia pape ꝯstitui nõ põt. ĩ. đ ꝯsue. cũ oli. xxvij. di. c. i s3 hec cũ nõ vĩ de nouo cẽ creata: ⁊ sine licẽtia pape nõ dĩ noua dignitas: s3 ex ꝯtinua antiq̃ dignitatis pñt eã resumẽ: ar. ad h̃. ĩ. đ feud. c. ij. ⁊. ĩ. đ iud. ꝯsuluit. ⁊. ff. de no. ope. nunc. l. i. §. siquis edificium. b.
e C Quam. M. so. ijs. ⁊ lz. M. hẽret mandatuz: ⁊ tñ sine mãdato ꝓ socijs absentib⁹ agere possz: cũ essẽt ꝯsortes eiusdẽ lit̃: q2 agebãt: vt eis fieret cõicatio de fructib⁹ supercrescẽtib⁹: tñ cauẽ dz đ rato: vt. C. đ cõsortib⁹ e. li. l. ij. ⁊ spãle. al's nõ admittit̃ ad agendũ sine mandato: nisi essz ꝯiũcta ꝑsona. ff. đ ꝓcur. s3 ⁊ he ꝑ sone. ⁊. ĩ. tit. ꝓ pri. nõnulli. ⁊ i alio est h̃ spãle: q2 p⁹ litẽ ꝯtes. dat̃ cautio: qđ ẽ ꝯ id qđ legit̃. ff. đ ꝓcu. papi. §. ratihabitio. s3 illa lex papi. logt̃ qñ ꝑ ꝓcur. lis ẽ ꝯtes. Uin. s3 nõ credo ꝙ ista sit tal' cã: q2 glib3 agere potat ꝓ se ⁊ sine alijs: ⁊ iste. M. hẽbat mãdatũ ab alijs: al's ñ fuissz admissus ꝓ eis.
f C Ut eo. i. in tantum.
g C Quo. i. in quantum.
h C Consuetudinez. h̃ nõ multũ nocerz dũmodo ex cã hoc facerẽt: vt dictum est. ꝯ. c. pr ar. ff. de decre. ab or. fa. ꝙ semel. ⁊ in auẽ vt deter. sit. nu cle. coll. i. ṽ. si. ṽsi. non enim ⁊c̃. ⁊. ĩ de insti. c. i. ⁊. c. auctoritate.
i C Prouidere. sub. ꝙ ille M. cũ socijs suis petebat ex ill' fructibus supercrescentib⁹ sibi ꝑbẽdas assignari.
k C Duos ad eã. si h̃ cẽt veꝝ: tal' receptio nõ valebat. ĩ. de preben. maioribus. ⁊. c. tue s3 ꝓbata nõ fuit hec forma. s3 h̃ obijcere nõ poterãt: q2 fatebãtur se fecisse ꝯ cõstitutionẽ turo. cõcilij. ĩ. de ꝑbẽ. maioribus. q̃re nõ essent

cũ M. fer. si cap[m] ꝯtꝯ suã ꝯstitutionẽ d' certo numero aliquos reciperet ultra nũm de sup excrescentib⁹ reddit[ib]⁹ prouidere tenentur

audiendi: de concef. p̄ben. ⁊. ec. non va. cū sup q̄stione ⁊ sic repellunt̄ suā turpitudinem allegātes. j. de dō̄a. inter dilectos. vel dic eā. i ea vacante elegerunt duos simpliciter in canonicos.

a Aliū. d quinto nō fit hic mentio: q2 forte capitulū ñ cōfitebat̄ illuz elegisse.

itā q̄ de prebēd'is diuisis nihil p̄ciperent.

e Industriam. hec videbat̄ bona allegatio: q2 si p̄ ipsoꝝ idustriā reddit⁹ sunt augm̄tati: nō debēt. ꝯpelli illos cōicare alijs C. de alluui. l. iij. ⁊. j. de ite. resti. reqsiuit in fi. ⁊. ff. de rei vē. certeꝝ ⁊ nemo ꝯpellit̄ ad cōionē. ff. d ꝯdi. inde. si nō sortē. § si cē tuz. ff. p̄ socio q admittitur. papa tñ ñ admisit illā allegationē: q2 p̄iudicauerunt sibi eos recipiē do: ⁊ tot ponēdi sunt in ecclesijs: quot ex eorum fructib⁹ p̄nt ꝯmode sustētari: v. j. d isti. c. i. q2 bñ poterāt eis p̄uidē de cōib⁹ redditibus. nec distinguit̄ h̄ q̄liter reddit⁹ augmentent̄. nec refert ex quo augmētati sunt: vndecunq3 p̄cesserit: vt j. de ver. sig. c. fi.

modū ad p̄ces epi dictū. M. ⁊ quēdā aliuz[a] sine p̄iudicio[b] dicte cōstitutiōis i cāonicos recepunt[c]: ita q̄ ipsi canonici de canonia nihil p̄ciperēt[d]: dōec primi duo essent p̄bēdas integre assecuti. Cūq3 p̄ cāonicoꝝ idustriā[e] fuerit p̄curatū: vt ex possessiōibus quas ecclesia tēpore longo possedit plures eis redditus soluerentur super excrescentes cōi mēse: q̄ minus sufficiēs fuerat: deputauerunt quos dicti. v. sibi postmodum petierunt ꝯ capituli cōstitutionem in beneficiū assignari: ⁊ infra. Mandamus quaten⁹ cū cōstitutōe p̄dicta et ꝯfirmatione se. ap. vel fuerit vel esse debuerit sicut cōsueuit expressum: nisi in tantū excrescerent eccl'e facultates q̄ plurib⁹ possent sufficere[f] competenter: ⁊ ijdem canonici in derogationem sue constitutionis ad vacaturas prebendas[g] iiij. receperūt vltra numerum[h] constitutū antiqs cāonicis p̄bēdas cum itegritate p̄cipientib⁹ cōsuetas supexcrescentes reddit⁹ p̄dictis canonicis facias assignari: ita q̄ si ex eis pares potuerint cū alijs sortiri p̄bēdas qđ supfuerit i cōes canonicoꝝ vsus: sicut prius statuerant siue aliter p̄ut mellius videbit̄ conuertatur: reuocatis in irritum quecūq3 ab alterutra p̄ti um in preiudicium alteri⁹ p⁹ motam[k] questionem corā episcopo ferra. circa prebendas[l] vel possessiones fuerint innouata.

Eedem abbati ⁊ conuentui sācti siluestri.

Ecclesia[m] sancte marie: ⁊ infra. Nos attendentēs q̄ laicis etiam religiosis

b Sine p̄iudicio ergo non p̄dest p̄testatio q̄ ē vex q̄ñ ē ꝯ substātiā facti vel rei super qua fit: vt si p̄testatus fuisset cū reciperet aliquez i cāonicū ⁊ p̄testatur vt nō haberet p̄bendā q̄ subā est negocij: q2 q receptus ē in canonicū nō deb3 carere p̄bēda: vt. j. de prebē. relatū. si vō p̄testet̄ sic q̄ eā q̄ dicit nō dicit aio cōtestādi litem: talis bñ v3 io. j. d appl. sollicitudinē. ⁊. j. de cēsi. oli3 cām. ⁊ ff. de cōdi. ide qđ qs sciēs. ar. ꝯ. j. qđ me. cā p̄latuz. ⁊. xx. xi. q. ij. lotharius ff. qui. mo. pig. vel hypo. soluit. si d bitor: §. i. j. de in ite. resti. cum venissent. ⁊. j. de elec. cumana circa fi. Solu. ibi protestatio nō valet vbi p̄testans p̄ ꝯrium factū directe obuiat sue protestationi: vt in dictis decre. sollicitudinē. ⁊. c. olim cām. nisi hoc faceret iusta de cā: vt in c. p̄latum. ⁊ q̄ñq3 protestatio plus prodest q̄3 appellatio C. de fil. fa. l. ij li. x. iō pōt dici q̄ p̄testatio p̄fuit cum ipsi prebendas cōsuetas itegre p̄cipiūt ēt si isti. v. de redditibus excrescentibus nō p̄cipiūt tantū quantū antiq: ȝ tamē preiudicium fit eis quantum ad cōmunem mēsa3

c Receperunt. vñ eis p̄uidere debeāt. j. de p̄rebē. relatum ⁊. c. dilectus. ⁊. j. de concef. p̄ben. cū sup q̄ōne. Et no. q̄ aliud est canonia ⁊ aliud p̄bēda. Canonia ē ius quod p̄uenit ex electione ⁊ receptōe in fratrem vt hic. Prebenda est que procedit ex institutione ⁊ officio: q2 ex quo qs facit officium d3 percipe beneficiū. vñ ⁊ laic⁹ vt dixit Vin. pōt habere prebendā ⁊ pōt esse prebēdarius: ȝ nō pōt esse canonicus. j. de isti in ecclia. nō q̄ oīs canonicus d3 habere prebēdā: sed nō cōuertit̄. sola. n. p̄ceptio salarij: nō facit decurionem. ff. de decu. sola salarij nec q̄cunq3 h3 canoniā: h3 vocē in capitulo: vt puer. j. de eta ⁊ qua. ex rōne. ff. de decu. l. spurij.

d Nihil p̄cipēt. vr̄ q̄ hoc fuerit simoniacū. j. de prebē. dilect⁹ fil. T. dic't q̄ si intellexissent ⁊ actū esset inter p̄tes q̄ nihil oio p̄cipent simōiacū fuiss3: ȝ intelligebant q̄ tñ de p̄bēdis diuisis nihil p̄cipent: ⁊ hoc p3 ex eo q̄ dic. i ātiqs cāonicis suas p̄bēdas ⁊c. ⁊ canonici nullu3 pactū cū aliquo fecerūt: sed simpliciter elegerunt illos:

f Sufficē possent. arg. ꝯditionē ȝ intelligēdā. vt. xxij. q. ij. beat⁹. ff. qui satisda. co. l. vlti. j. d iur. iur. quēadmodū. vbi d h̄: ⁊. j. de rescript. c. i.

g Ad p̄bēdas vacaturas: p̄ h̄ q̄ dic ad vacaturas dr̄̄t q̄dā vt papa In. iiij. q̄ dcī. ꝯti3. dispēsatiōe3 ⁊ ñ ius cōe: ȝ ñ verē: imo ꝯtinet ius cōe cū ex ꝯfessiōe p̄ti ꝯstet illos fuisse receptos i fratres ⁊ ad ius canonie: ȝ hoc non est ꝯ ius q̄ aliqs recipiat̄ in canonicū ⁊ expectet p̄bēdā: sed nullū p̄cipere beneficiū si p̄cipi possit est ꝯ ius. j. de p̄ben. dilectus. i. ⁊. c. relatum q2 aliud est canonia ⁊ aliud est p̄benda: vt dictū ē. s. c. iō papa mandat eis dari supexcrescētes redditus.

h Vltra numeꝝ: hic pōt q̄ri vtrū isti q quotidie recipiunt vltra numeꝝ: habeāt vocē in electōe ep̄oꝝ vel alioꝝ p̄latorum. dico standū esse ꝯsuetudini: ⁊ si nulla sit ꝯsuetudo adhuc nō credo q3 debeāt vocari ad huismodi tractatus vel electōes cū nondū habeāt plenū ius: nec etiā possessionem.

i Integritate. Sed cū canonici isti voluntarie recepint. iiij vltra numeꝝ ꝯstitutū auctoritate p̄pria ꝯ suā ꝯstitutionē: q̄re nō ꝯpellunt̄ cōicare suos reddit⁹ illis: vt sint oēs eq̄les cum renūciare videant̄ suo priu legio. s. c. pxi. pōt rñderi: q̄ ipsi hoc nō petiuerunt vt in lr̄a p3: ⁊ ꝯdēnatio ñ d3 fieri nisi quatenus petitū est: vt. j. de or. cog. cū dilectus. vel dicas q̄ si etiā petitū fuisset: nō debeāt ꝯdēnari: q2 nō fuerunt recepti vltra numeꝝ p̄bendaꝝ l3 vltra canonicoꝝ numeꝝ: vt satis appar3 in lr̄a ipsa: vt dicitur. s. e. in notula per hoc.

k Post motā. nō q̄ q̄cqd i p̄iudiciū alteri⁹ p̄tis lite pēdente fit d3 in irritū reuocari. j. vt lit. pē ecclia sancte marie. ⁊. j. d. de spon. ipu. ad dissoluendū i fi. ⁊. C. d rei vē. si fundū. ⁊. l. certum xi. q. i. q2 res. ar. ꝯ. j. de resti. in integ. cū venissent in fi.

l Prebendas. vt si aliqua prebenda de antiquis vacauit lit. pen. ⁊ illa forte sit alij assignata: vel si aliqs possessiones illas quas petebant sibi in beneficijs occupauit: totum debet in irritū reuocari.

m Ecclesia scē marie. pōe casum vt meli⁹ intelligas causas

Ecclia .5. cāo ecc° ꝑ ꝯstitutioē3 Laycoꝝ diffinire nō debeat

erat iter. J ꝺ archeia ⁊ ecclīam scē marie ī via lata sup̄ qbus daꝫ possessiōibus coraꝫ iudice ꝺlegato a ro. senatore lata fuit snīa ꝑ. J. ꝺ archeia q appellauit ad sena. ro. qui erat iudex appellatōis ꝺcās possessiōes trāstulit ī mōasteriū s. siluestri: vñ occasiōe cuiusdā statuti qꝺ erat rome vtsigs lite pēdēte transferret in alium iudicaretur petēti: senator ꝺictis possessionibus monasterium spoliauit: ⁊ ī eccle sia sancte marie transtulit: ⁊ pos. tradidit corporalem causa ꝺelata est ad papaꝫ: papa ꝺicit vt hēs in līa huius ꝺecre. Religiosis. Sic ergo laici ꝺ rebus ecclesiasticis nihil ꝺisponere pñt siue tpalibus siue spūalibus vt hic: ⁊ xcvi. ꝺi. bene quidem. vñ hec ꝺecre. sum pta fuit: ⁊. j. ꝺe reb⁹ ecc. nō alie. cū laicis q̄ ius spūale puta ius eligendi in ecclesia collegiata ēt si sit patron⁹ nō cadit in laicū. j. ꝺe elec. sacro sancta. ⁊. c. massana. nō obstante aliqua ꝯsuetudīe vt ibi ꝺicit greg. nec ꝺ re spūali compromitti pōt in laicū. j. ꝺe arbi. ꝯtingit nec iudicare ꝺ reb⁹ ecclesiastic̄ pñt. j. ꝺ iud. ꝺecernimus.

u Confessi vel ꝯuicti. ⁊ hoc veruꝫ est: q̄ nemo iudicandus est, nisi ꝯuictus vel sponte ꝯfessus: qꝺ si fiat, snīa nulla est: vt. ij. q. i. nos in queq̄ꝫ ꝑ ꝺecre. quā habes. j. vt lite pen. ecclesia intelligas finem istius. c.

x Ex litteris. ex fide i. ex iuramento.

super ecclesijs et personis [n]ecclesiasticis nulla sit attributa facultas: q̄s obsequēdi manꝫ necessitas nō auctoritas imperandi: a qbus siqd motu proprio statutuꝫ fuerit: qꝺ ecclīarū etiā respiciat ꝯmoduꝫ ⁊ fauorē: nulli⁹ firmitatis existit: nisi ab ecclesia[o] fuerit approbatū. vñ statutuꝫ basilij ꝺ non alienandis ꝑdijs rusticis[q] vel vrbāis ministerijs[r] ⁊ ornamētis[s] ecclīaruꝫ: illa reprobatum fuit potissima rōe: qꝺ auctoritate non fuit[t] ro. ponti. roboratum: ꝙ a senatore factum fuerat in ꝑiudiciū monasterij nō ꝯuenti[t] nec ꝯfessi[u] vel cōuicti in irritum reuocantes easdeꝫ possessiones restituendas sibi sententialiter ꝺiffinimus.

Idem vniuersis doctoribus. Parisius ꝯmorantibus. Ex litteris[x] vestre ꝺeuotionis accepimus: ⁊ infra Licet a vobis fide prestita fuerit [?]cōstitutum: vt siqs magistroruꝫ ordinatiōi vniuersitatis ipsorum ꝺuceret resistendo: ⁊ primo secundo tertione[y] commonitus infra triduū[z] vniuersitati parere ꝯtēneret magistroꝝ extunc bñficio societatis eoꝝ in magistralibus priuaretur: ⁊ ob hoc magister. G. fuit eorum cōione priuat⁹. Quia tñ ꝯstitutū nō fuit: vt [i] ꝑpetuuꝫ[a] huiusmodi priuatio ꝑduraret cuꝫ tam iuris[b] canonici ꝙ nr̄i moris existat. vt is q ꝑpter cōtumaciam cōione priuat: cum satisfactionē ꝯgruam exhibuerit restitutionē obtineat: mandamus q̄tenus supradictum magistrum statutis vr̄is nunc humilit parere curantem ad cōionis vr̄e ꝯsortiuꝫ in magistralibus[c] admittatis.

y Tertione. hec ē enim legitima ⁊ canonica citatio siue admonitio trina. s. xxiiij. q. quarta ꝺe illicita. xvi. q. vij. ꝺe decime ⁊. xvij. q. iiij. ꝺe presbyterorum. q̄ vindictam semper ꝺebet ꝑcedere monitio. xij. q. ij. indigne. j. ꝺe vita et ho. cle. c. vlti. ⁊. j. ꝺe sen. ex. contingit. ij. ⁊. c. sacro.

z Infra triduuꝫ. nimis breuis fuit termin⁹: q̄ nō poterat ꝺliberare ad plenuꝫ. ⁊ iō potuit in promptū incidisse periculum: si. ij. q. vi anteriorum vbi olim triduū ꝺabat ad appellādum. vñ ꝺati fuerunt postea ꝺecem ꝺies: vel saltem terminū ꝺeceꝫ ꝺierū statuissent. q̄ illud tps modicuꝫ appellat. ff. ꝺe ꝯsti. pecu. promissor. §. primo ⁊ propter breuem terminum potest appellari. j. ꝺe ꝺilat. c. i.

n Personis. ar. ꝙ eodē iure cēseri ꝺebēt bōa clicoꝝ ⁊ ecclesiaꝝ. j. ꝺ vi. hone: cleri. c. vltimo. vbi ꝺe hoc.

o Ab ecclesia fuerit approbatum. sic ergo ꝙ al's est infirmū ꝯfirmatio pape facit firmum. j. ꝺe transac. c. i. ꝺe hoc ꝺictum fui. ꝫ e. ti. cum accessissent.

p Statutum. xvi. ꝺi. bene quidem.

q Rusticis vel vrbanis. rusticuꝫ ꝑdium appellat: qꝺ ē sine aliquo edificio: vrbanū ꝑdium: vbi factum est edificium vt domus: vt. ff. cōi. pre. vr. ⁊. ru. l. i. ⁊. ff. ꝺe ser. rusti. pre. l. i. ⁊ per totum. ⁊. ff. ꝺe ser. vr. pre. per totum.

r Ministerijs i. vasis vel instrumentis.

s Ornamentis. vt palijs ⁊ ꝯsimilib⁹: qbus ornatur ecclesia.

t Nō ꝯuenti bñ ꝺicit nō ꝯuenti: q̄ ꝯuētio siue citatio ē ꝑncipiū siue fundamentū ordinis iudiciarij ꝑmo n est quis citandus: vt. j. ꝺe ma. ⁊ obe. inter quattuor. ⁊. j. ꝺe ꝑb. qm̄. ꝯtra falsum. vbi ꝯsimilia ꝑ ord. nemponunt citationes ⁊ ꝺilatōes ⁊ ē ꝑ ꝯuentionē ꝑpetuat iurisditio ꝺelegati. j. ꝺe offi. ꝺelega. gratū sed v[er]ū ꝙ potuit ꝑcedere altera pte absente cuꝫ esset iudex appellationis. j. ꝺe ap. sepe. ⁊. c. interposita. ⁊. ij. q. vi. ei qui appellat. ⁊ ꝺicit lex ꝙ quasi priuilegiū est illi⁹ q cognoscit ꝺe appellatione: ꝑcedere altera pte absente. C. ꝺe tēp. ap. i. vl. §. illud. sed nō est ita: semp enim quis ꝺꝫ citari q̄cunq̄ꝫ sit cā ēt in cā appellationis. j. ꝺe ap. ꝑ tuas imo non valet snīa vbi ꝑemptoriū edictū non venit ad absentis noticiā vel ad eius domicilium. ff. q̄ sen. sine ap. re. l. i. §. itē, cū ex eo edicto. ⁊ Jo. ꝺe archeia corā iudice appellationis erat nec ꝺefendebat monasterium: q̄ ꝺicebat ꝙ non poss[et] ꝺebat.

a In perpetuum ꝺicit hic Innocentius q̄ aliud est aliquem simpliciter excludere ⁊ aliud in perpetuum excludere: : si xxxiij. q. iiij. non oportet. ij ⁊ si. i. q. i. sunt non nulli. ⁊. j. ꝺe ꝺonationibus pastoralis. sic. ff. pro socio. coiri societatem. ⁊. e. l. iij. arg. contra l. ꝺi. c. i. in fine ibi: non statuta perpetua: sed temporaliter ꝺ[i]llata intelliguntur. C. ꝺe penis. seruus ex quo enim non est tempus ꝺiffinitum ꝺe quolibet tempore intelligitur: vt. i. q. i. eos ⁊. ff ꝺe euic. si rē. §. vlti. ⁊. j ꝺe priuile. q̄ circa vbi verbum simpliciter positum ad futura tempora trahitur ⁊ generaliter intelligitur. Iteꝫ inuenio ꝙ idem est perpetuo remouere quod simpliciter remouere. vt. i. q. i. reperiuntur in fi. ⁊ lxxix. ꝺi. siquis ex episcopis. x. q. i. q̄ sacerdotes. xxvij. q. i. ꝺe viduis io. ⁊. j. ꝺe cohabi. cleri. ⁊ mu. clericus sed circa talia consideranda est natura siue causa cuiuscunq̄ꝫ negocij. hic enim punitur ꝑ contumacia ⁊ non pro crimine: ⁊ contumacia sepe purgat vt facile est videre in multis.

b Cum tam iuris canonici j. ꝺe sen. ex. per tuas. ⁊. j. ꝺe verborum significatione cum olim. ⁊. c. ex parte. ibi est exemplum ꝺe contumacia ⁊ crimine.

c Admittatis non obstante illo mandato siquid medio tempore ꝺeliquisset posset repelli. j. ꝺe test. cog. preterea. ar. ff. ꝺe transac. cum aquiliana.

Ex l[itte]ris pena priuationis [illegible] quo [illegible] [illegible] [illegible] intelligit temporalis et nō ꝑpetua

d Ex pte epi.inhiātes.i.cupiditati itēdētes:vicius de notat.fi.š.e.cū oēs.⁊.š.e.cum ꝯ ferra.

e Diminuti.sec⁹ si eēnt diminuti:q2 tunc vi3 ꝙ aucte epi pñt diminuē numerū:ar.j.ꝺ vi.⁊ ho.cleri.qm̄ vt ait. sicut augumētatis facultatib⁹ plēs possēt īstitui ēt vltra numerū statutu3.š e.cū.ꝯ.ar.j.de cē si.q̄nto.⁊.xxi.dis.in nouo.⁊.C.de epi.⁊ cle.in ecclijs.de h̄ dictū ē š.e.cum ac cessissent.dic vt ibi ar.ꝯ.j.ꝺ v̄.si c.vlti.

f Cōfirmatiōe.sb forma cōi ipetrata q2 talis cōfirmatio nihil noui tribuit. j.de ꝯfirma vti.vel inuti.cū dilecta.⁊ j.de ꝯces.pbē.⁊ ec. non va.q2 diuersi tate3.⁊.j.de priuil. ex pte.q2 qui confir mat n̄ donat.j.de fi de instru.iter dile ctos.p tales confir matiōes nō intelli git papa iuri alicu ius derogare.j.de offi.ordi.l3.q2inde nō deb3 nasci iniu ria:vnde iura oriū tur.j.de accu.quali ter ⁊ q̄ñ.⁊.C.vñ vi meminerint.q̄ñ valet cōfirmatio pa pe:⁊ q̄ñ nō:dictū est š.e.cum accessissent.⁊.j.de confir. vtil.vel inutil.c.i.⁊.ij.⁊ obtenta fuit ista confirmatio ta cita veritate de antiquo statuto.⁊ ꝙ facultates ecclesie non essent diminute.

Honor.iij.episcopo ⁊ canto ri cabillon̄.

Ex pte epi eduen̄.fuit pro positū ꝙ canonici eduen̄ pprijs cōmodis ihiantes[a] pre bēdar numer ab antiq̄ i eccl'a eduen̄.statutū l3 non fint ei⁹ di minuti[c] reddit⁹ restrixerūt:⁊ in fra.Nolētes igit̄ diuini numi nis minui cultū s3 poti⁹ augmē tari:mādam⁹ q̄ten⁹ antiquu3 numer facientes aucte nr̄a ser uari:pbendas q̄s a tpe vltimi statuti iueneritis vacasse in ec cl'ia mēorata nō obstāte aliq̄ ꝯ stitutione sup hoc a canōicis ip sis facta vel cōfirmatiōe[f] a no bis ab eisdē obtēta psonis ido neis[g] cū cōsilio[h] epi conferatis.

Gre.ix.archipsb̄ro sancte ma rie maioris de vrbe.

Quoniā cōstitutio āp.se: oēs astringit:⁊ nihil d3 obscurū vel ābiguū[k] ꝯtiē:ꝺcla ram⁹ ꝯstitutionē[m]:quā nup su per pferēdis[n] nō pceptiōe porti onis maioribus ⁊ cōsuetis[o] ser uitijs a maioribus exhibendis edidim⁹ nō ad pterita s3 ad fu tura[p] tm̄ extendi cū leges ⁊ con stitutiōes futuris certu3 sit da re formā negocijs:nō ad pteri ta facta trahi:nisi noiati3 i eis de preteritis caueat̄. Alex. iij.senon̄.archiepiscopo.

De rescriptis.

Sicut[q] rōana:⁊ infra

r Questitū ē a nob ex pte tua:si alicui⁹ cā delegatis iudicibus sublato remedio appllatōis cō mittit̄:⁊ lr̄is ap.altera ps mur

g Idoneis.hoc semper subintelligitur.j.de elec.cau samq3.talibus.n.beneficia sunt conferenda:al's puniun tur dantes ⁊ recipientes.j.de elec.nihil est.⁊.j.de pre ben.graue.

h Cōsilio.ꝺ h̄ tradit̄.j.ꝺ ele.ne p ꝺfectu.⁊.c.cū i vetēi.

i Quoniam constitutio.omnes astringit cum sit iu der ordinarius omnium christianorum:⁊ mater omnium ecclesiarum:vt.ix.q.iij.cuncta per mundum. ⁊si etiam aliquid graue precipiat faciendum est.xix.di. in memoria.⁊.c.di.ꝯ morem.⁊ dic omnes.s.de sua iuris ditione:quoniam potestates distincte sunt.x.di.qm̄.⁊ j.de ap.si duobus.nisi forte ratione peccati.j.de iudi. nouit.ar.⁊ oēs dignitates cuiuscunq3 ordinis ecclesia romana cōstituit.xxij.di.oēs.ide3 ē in sn̄ia pape:q2 si cut ipse iudicat:alij iudicare debēt.j.de re iudi.i causis.

k Ambiguū.lex.n.siue ꝯstitutio deb3 eē honesta ⁊ iu sta:⁊ nullā obscuritatē ꝯtinere debet:⁊ tal's vt tradit̄. iiij.di.erit aūt.ne p obscurā cōstitutionē in laqueu3 in cidamus:nemini.n.debemus laqueū inijcere.xxvij.q. i.de viduis nec debet nos iducere p legē obscuram vel dubiam ad id a quo nos cohibere debet:ar.j.de na.ex liber.ventre.c.vno.⁊ qui me defendere d3 non deb3 me impugnare.ff.si serui.ven.altius.

l Declaramus.bñ dicit declaramus:q2 nullus alius poss3 eā declarare siue iterpretari:q2 ad eū ptinet inter pretatio ad quem pertinet cōstituere.j.de sen.ex.inter alia ⁊.xi q.i.§.ex his omnibus.⁊.C.de leg.l.i.⁊ vlti.⁊.ff.de preto.sti.vi pretorijs.⁊ si super priuilegia ap.se.questio oriatur:nō vult pa pa de ipsis per alios iudicari.j.de iudi.cum venissent.

m Constitutionē.quā habes.j.de ma.⁊ obe.statuimus.

n Preferēdis.an plus ꝺbeāt maiores miorib⁹ pcipe:dicem⁹ sup illa cō stitutione statuimus.

o Consuetis seruitijs: quid debeant minores maioribus tractatur tā in textu q̄3 in glo.xciij. di.⁊ de h̄ etiam dicem⁹ i illa ꝯstitutiōe statuim⁹.

p Futura.nō ergo con stitutiōem respicere futu ra tantum ⁊ non preteri ta:sic.š.e cognoscentes: ⁊ ar.xxxi.di.ante trien nium.⁊.lxxxij.di.propo suisti.nisi sit constitutio iuris naturalis q̄ etiam respicit pterita.j.ꝺ vsu. cū tu.vel nisi dicat̄ in ip sa cōstitutiōe ꝙ ad pteri ta trahatur.x.q.i.sic qui dā.⁊.j.ꝺ elec.cum in cun ctis.§ hec sane.et.C.de leg.leges enī et hic i fi. vbi dicitur nisi de pteri tis ⁊c.⁊.j.de rescript.ad audientiam nostra3.

q Sicut romana vt libere.ista indulgentia superflua

r videtur:ꝙ iure cōmuni liberum est appellare quā docunq3 aliquis grauatur:al's non licet ante sen tentiam.j.de appella.vt debitus hon: olim indif ferenter ⁊ libere licebat appellare:nisi appellatio manifeste fuisset frustatoria.ij.q.vi.ad romanam:⁊.j.de appella.per uenit.sed quod de iure cōmuni competit.superfluum est pre cibus impetrare.C.de thesau.l.i.li.x.⁊.ff.ad municip.l.i.ergo fuit supflua.quidam dicunt ad hoc vt indulgentia ista vale at:ꝙ licitum est huic appellare vbiq3 vbi ius inhibet appella re:puta propter contumaciam:quia cōtumax non auditur ap pellans.xxiiij.q.iij.de illicita.⁊ aliquos tales casus inuenies ij.q.vi.§.diffinitiua.sub illo.§.sunt etiam quorum.sed ista solutio stare non potest:quia dicitur hic in fi.speciale derogat generali:q2 ibi ista indulgentia concessa fuit contra ius com mune:quia priuilegium dicitur quasi lex priuata iij.di.priui legia.sed priuilegium non tollitur per ius commune:nisi de ipso priuilegio mentio fiat:ar.j.e.ti.cum ordinem.⁊ priuilegiū non tollitur per aliud priuilegium nisi fiat mentio in secun do de primo.j.de prescripti.veniens.s3 ille qui ipetrauit cā3 cō mitti s̄m ius cōe impetrauit appellatiōe remota:nec fecit men tionem de priuilegio patris aduerse:⁊ tamen valent secunde lit tere:q2 speciale derogat generali:⁊ ita siue dicas ꝙ lr̄e secū de fuissent priuilegiu3 siue rescriptū:s̄m ius cōe nō pōt stare h̄ solutio.ergo necesse est dicere ꝙ ille q impetrauit generalit̄ possit appellare:impetrauit s̄m ius cōe:vt verū sit ꝙ spāle de rogat generali.pōt ergo dici ꝙ psona ista ipetrans talis erat: q̄ propter delictū ⁊ culpā suā nō poterat appellare:q2 fuerat ei interdictū appellare.vnde ius cōe ex indulgētia reddit̄ ei ⁊ ē si.C.de inoffi.testa.siq̄ñ:⁊ sic deb3 intelligi vt potius res pa

nita:qb⁹ ei gnāliter ē indultū vt libere sibi liceat appellare:i vocē ap. ꝓrupit an ei⁹ in eadē cā debeat appellatiōi deferri. In qbus.t.t.r.ꝙ ei⁹ in hac pte appellatio non debet admitti postq̄ est causa iudicibus ap. re.cōmissa:q꞉[a] speciale mandatum[b] derogat generali.

Idem cant.archiepiscopo.

Ex parte[c] conuentreñ. epi nostris est aurib⁹ intimatū ꝙ cū de cā q̄ inter.g.ꝛ.f.clericos vertitur sup prebēda de noualis cognoscēs legitime eidem.f.ſm tenorez litterarum nostrarū continētiū:ꝙ si cōstaret ipsum.f.de ꝑiurio esse cōuictum ꝛ perpetuo illi renunciasse prebēde:amoueretur ab ea eo cognito ꝛ probato prebēdā abiudicasset eandem: ipse in vocē appellationis ꝓruperit: ꝛ ad te ꝙ ei prebendam ꝑcise

lex qȝ pereat:vt.j.de priuile.in his.ꝛ.j.de v̄.sig.abbate.et.ff. de re.du.quotiens.ij si ergo talis indulgentia emanauerit vt libere possit appellare nihil aliud videt̄ principē concedere nisi vt habeat consuetaȝ ꝛ legitimaȝ appellandi ptātē:vt dixit lex ꝑdicta siqū.et sic nl'ū ꝯriū.vel pōt dici ꝙ solū ius cōe idulget̄ huic ad cautelaȝ: q꞉ solȝ pl⁹ fieri ꝛc.xxiiij.di. quāqȝ.ꝛ.j.de iureiuran. ꝛ si christ⁹.ꝛ.j.de ꝓcur. q꞉ in causis.j.de here. si aduersus.ꝛ si hodie talis indulgētia cōcederetur dicerē ꝙ liceret ei appellare ēt si nō grauaretur nisi exprimeret̄ causa indulgentie ibi.

a ¶ Quia speciale.j.de offi.leg studuisti.ꝛ.j.e.c. pastoralis.

b ¶ Mandatum. Circa reuocationeȝ rescriptoꝝ siue lr̄aꝝ dñi pape ita distingue:ꝛ prio circa rescripta q̄ ipetrātur de iur̄ cōi ad lites cōtētiosas.si ꝑmū rescriptū sit gnāle.ꝛ scd̄ȝ spāle ab' aduersario ipetratū:scd̄ȝ vȝ ñ ꝑmū:ita tū ꝙ specificatio gnālitatē nōdū sit fcā:vt h.ꝛ.j.e.pastoralis:siue fiat mētio i scd̄o de ꝑmo siue ñ:q꞉ speciale mādatū ꝛc.ꝛ si ꝑmisit spāle ꝛ scd̄ȝ gnāle:idē iuris ē.s.ꝙ spāle vȝ.j.e.abbatē.si v̄o ꝑmū ē spāle ꝛ scd̄m spāle si scd̄m expressaȝ facit mētionē de ꝑmo:tūc valet scd̄ȝ ꝛ ñ ꝑmuȝ j.c.ceteꝝ.j.de re iudi.inter mōasteriū.j.de offi.dele.coram.ꝛ c.pri.als si nō facit mētionē:valeret primū ꝛ nō scd̄m per iura s̄ ꝓri.dicta.ꝛ hoc intellige iu negocijs iaȝ ceptis citatiōe iā facta.ꝛ de hoc nō.j.de ap.vt debitus in fi.illius no.ꝛ fi.ꝛ in illa no.sed nunqd. Si v̄o nec ꝑmū nec scd̄ȝ ē iudici p̄ñtatū ꝛ bñ potuit p̄ñtari:tunc valet illud qd̄ primo iudici extitit p̄ñtatuȝ secuta citatione:ꝛ ita alter pōt ꝑuenire primuȝ impetrantem lȝ in secūdo nō fiat mentio de ꝑmo.j.d ap.vt debitus.hec ē opinio pape inno.iij.si vero primus impetrans non potuit suas lr̄as iudici p̄ñtare valebunt vsqȝ ad annū.ꝛ hoc casu possum⁹ adhuc seruare illa iura.j.e.si āt.ꝛ.c.plerūqȝ.dūtñ h fuerit publice ꝓtestatus cū ꝑ eū non steterit:quo minus suis lr̄is vteretur.j.de offi.ordi.pastoralis in fi.ꝛ optime hēs ꝙ protestatio sit premittenda necessario vbi currit tp̄s nisi protestatio ꝑcedat.j.de ap c.vl.ij c.gr̄.ꝛ.xvi.q.iij §.pot.v̄.his aūt.als si h nō fuerit ꝓtestatus valent secūde:si iudici exhibeantur:ꝛ procedat saltem ad citationem.ȝ si exhibuit primas iudici:ꝛ citauit nec potuit postea habere copiā iudicis j.annum:idē ē dicēdū ꝙ expectari debȝ ꝑ ānū:postea v̄o valent secunde:nec ampli⁹ expectari debēt iudices primi:ne lites fiant ꝑeitus imo tales ꝛ q꞉ fit ꝑiudiciū ei q nō possidet in expectatione.vel satis posset dici ꝙ illa duo iura si autē.ꝛ.c.plerūqȝ.trahantur ad illam cōstitutionē vt debitus.hec est sñia pape sup d̄cre.ceteꝝ.j.e.vt finis litibus citius iponat̄.j.de do.ꝛ ꝯtu.finē.ꝛ.c.venerabileȝ.ꝛ.C.de iudi properādū in ꝑn.in lr̄is q̄ ipetrant̄ ad ap.standuȝ ē illis iurib⁹.j.de ap.sepe.ꝛ.c.oblate.ꝛ.j.de ꝯfir.vti.vel inuti. bone.ꝛ i alijs cōstitutionib⁹ ꝓmulgatis sup appellationibus. Sup priuilegijs ita dicas ꝙ si scd̄m priuilegium nō faciat mētionē d prio:semp valet primū ꝛ nō scd̄m.j.de prescrip.veniens.h planū ē.si v̄o rescriptū ſm ius cōe ipetrat̄ ꝯ priuilegiuȝ siue ꝯ priuilegiatas ꝑsōas:nō valȝ rescriptū:nisi faciat mentioneȝ de ꝑuilegio:q꞉ tacita v̄itate obtētū ē: ita loqtur.j.e.ti.cuȝ ordinē. Si aūt primū rescriptū sic ipetratū de cōi cōsensu ptiuȝ:ꝛ altera ps alijs iudicib⁹ ipetrauit cām cōmitti tacito de illo cōsensu:et in secūdis fiat mētio de primis nō valēt secunde:imo i expēsis cōdēnari dȝ prio ipetrāti.j.e.ti.ceteꝝ.j.de re iudi.inter mōasteriū.et.j.de offi.dele.coram. In beneficijs impetrandis si diuerse lr̄e a diuersis contra aliquā eccliaȝ ipetrant̄:nec in secūdis fiat mētio d ꝑmis:ille solummodo valēt:ꝛ ille illud beneficiū obtinebit q prio suas lr̄as ꝑsentauit.j.e.ti.capitulum sancte crucis.ꝛ.j.e abbatem. ad hoc facit.j.de ap.vt debitus. Alij vo dicūt ꝯriuȝ. Si v̄o in secundis fiat mentio de primis: ſuabitur forma lr̄arū secūdarū:ar.j.e. cum dilecta.si vero aliqs lr̄as plures ipetrat pro bñficijs pluribus obtinēdis in plurib⁹ eccl'ijs ꝛ i alijs nō fit mētio de alijs nō valent secūde si iam receptus est ꝑ ꝑmas nisi secūde expressam faciant mētionē de sua receptiōe vt.j.e.i decre.grego.i nr̄a. Itē si impetrauerit prias ꝛ ex eis obtinuit aliqs ꝑēsiones renūciando bñficio lr̄aruȝ si alias postea impetrauerit hoc tacito nō valent.j.e.ad audientiaȝ ij. Illa decre.j.de fil.presbyteroꝝ.ex tua nō cōtradicit his q̄ dicta sunt:q꞉ ibi prime lr̄e continebāt indulgentiā:vt ille posset dispensare cuȝ filijs sacerdotuȝ. secunde cōtinebāt gr̄am ȝ de iure.ꝛ ꝑme erāt gnāles:ꝛ qd̄ ꝑ eas factuȝ erat:nō reuocat̄ ꝑ secūdas:q꞉ v̄itate tacita impetrate fuerant:q꞉ tacuit ille dispensationem factā cū illis filijs ꝑsb̄roꝝ.si autē impetrasset ꝯ alios cuȝ qb⁹ nōdū fuerat dispensatū:bñ valuissent lr̄e ille.j.de offi.dele.ex ꝑte.ñ ꝯdicit:q꞉ ꝛ ibi vtrūqȝ fuit spāle rescriptū:ꝛ q꞉ primū prius fuit ibi p̄ñtatū:ꝛ ideo non valuit scd̄ȝ q꞉ nō fecit mētionē de ꝑmo:vel q꞉ de bñficijs loquitur:trahitur ad illā.j.e.ti.capl'm scē crucis.q꞉ papa non intēdit aliqs grauare in receptiōe duoꝝ:vt.j.e.ti.mandatū.ꝛ.c.lr̄is.ꝛ.c.abbatē.sup hoc dic ꝓut no.in.c.illo caplm scē crucis.dicebat aūt ꝙ i lr̄is iusticia sola considerat̄ rep̄ñtatio:vt i.c.vt debit⁹ de ap.j.e.caplȝ scē crucis ȝ in litteris beneficioꝝ cōsideranda erat data.j.e.eā te.

c ¶ Ex ꝑte cōuētreñ.ꝛ ꝑpetuo.sed nūqd istoꝝ alto probato pōt eꝑs ipȝ remouere cuȝ alterutrū sufficiat ꝑ se.j.de iureiu.q̄relā.j.d'fideius.ꝑueit in fi.ꝛ.vij q.i.qȝ periculosum.ꝛ.j.de resti.spo.accepta.ita videtur per iura predicta.ꝛ.xlviij.di.c.i.sed ꝯ videtur.forma.n̄.cōmissionis exacta diligentia debet obseruari.j.e.cum dilecta in fi.cum eꝑs non sua ȝ delegātis aucte fūgat̄.ff.de of.ei⁹ cui mā.est iurisꝛ si ꝓtor.ꝛ.j.de offi.dele.sane dicunt quidā ꝙ vtrūqȝ ꝓbādū ē ꝑꝑ copulā ꝑ.l.illas.ff.de ver.ob.siqs ita ꝛ isti.de here.insti.§ penul. Istud non credo:sed distinguo si cōiunctim duo mandantur:quoruȝ neutrū ꝑ se sufficiat.sed si vtrūqȝ ꝓbet̄ sufficit ad remotōȝ:vtrūqȝ ꝓbādū ē ar.j.c.olim.ita ꝙ incipias ibi a primo.s.a vicio falsitatis:ar.j.e.inter ceteras.si talis fit filius sacerdotis ꝛ i sacerdotio gēitus:ista duo sufficiunt si ꝓbaret̄.s̄.d ꝯsti.cū accessissent.ȝ si alteꝝ per se sufficit ad remotionē alicui⁹:suffic si alteꝝ ꝓbet̄:lȝ copulatiue illa duo mādāt̄:vt h ꝛ ꝯsimilia.j.e.int̄ cet̄as.si cōiūctiȝ

τ absq; cause cognitiōe resti tueres[a]: lrās[b] nostras reporta uit τ j. Uerū qm̄ nō credimus ita pcise scripsisse: τ in huius modi lrīs itelligēda ē hec cō ditio[c] ēt si non apponatur: si pre ces veritate nitantur: mādam[9] q̄ten[9] inspectis lrīs: quas epō p̄dicto direxim[9]: si inueneris q̄ sm̄ predictū modū ei scri pserimus τ in lrīs quas p̄fat[9] f. reportauit: nō fuerit habita mentio prioꝝ lrāꝝ: sententiā prefati epī ꝯfirmes: τ sepe di ctū .f. cū lrīs nrīs quas tibi ꝯ tulit ad p̄ntiam[d] nostram veni re cōpellas. Idē vintonien. episcopo.

Ceterū[e] si aliquis sup ali qua cā ab ap. sc. īpetra uerit[f] lrās: τ aduersarius[g] ei[9] eandem causā postmodū ob tinuerit cōmitti alijs de com missione[h] priori nō habita mē tione priores[h] iudices ad de cisionē cause possunt pcede re nec secunde littere obtinēt alicuius roboris firmitatem Si vō in secundis litteris ha beatur mentio de cōmissione priori: predicta causa a prioꝝ est exempta[i] iudicio: cū eedē lrē nō sint veritate tacita ipe trate. Uerū de assensu partiū cā pmittitur: τ pcessu tēporis vel ēt cōtinuo alterutra pars altera nesciente causā ipsā tacito de commissione[k] priori iudici obtiuerit delegari: nō imerito is q̄ tali dolo vel frau de aduersariū suū laborare[l] coegit: in expensis[m] condēna ri debet eidē. Idem eborac. archiepiscopo.

Inter ceteras ꝯsultatio nes tuas fuit ppositum corā nobis qd tenere debeas cū aliq̄ sub disiunctione[n] mā dantur: quoꝝ vnū veꝝ est: al teꝝ falsū: vtputa si pponatur q̄ si talis sit sacerdotis fili[9] τ in sacerdotio genitus: q̄ pri mo i tali ecclesia ministrauit vl' q̄ illicite ecclesiā occupa uit[o] eandē. Huic ḡ q̄ōni talit r. conuenit iudici quodcūq;[p]

mādent τ ꝯiunctiua ponit p disiūctiua. τ p vel. ff. ꝯ ver. sig. sepe. τ l. ꝯiunctione. τ ecōuerso disiūctiua po nit p copulatiua. C. ꝯ ver. sig. cū qdā. τ ꝯ ꝯse. di. ij. i ca lice. circa fi. τ illa pluralitas resoluēda est in singulari tatē. j. de p̄bē. cū iā dudū. τ. j. de priuile. vt p̄uilegia τ. j. de iudi. exhibi ta τ. j. de ap. signi ficauit vbi de hoc g. ff. de condi. τ de mon. falsa in fi. τ. j. di. oēs leges. i. oīs lex. pretcrea eadē rō que moueret ꝯ legantē: debet mo uere delegatū. j. e. c. super lrīs i fi. mi rabile essz si rema neret in ecclīa: si p baretur piur[9]lz non pbaretur renūciatō vel ecōuerso: τ cer te nunq; fuit intē tio domi pape: vt vtrūq; necesse sit p bare dum tn̄ alteꝝ probetur: τ ita certe sufficit alteꝝ pba ri nisi papa expri meret hoc expres se. sed q̄ hic dicit ita ppositū fuit. et ita papa factū solū modo respexit sed fuit ei ppositū. τ h̄ finuit illa lrā eo co gnito τ pbato. nō dixit his cognitis τ probatis.

a ¶ Restitueres. suggerēdo forsitā dn̄o pa. q̄ τ si n̄ or dine iure eum spoliasset.

b ¶ Lrās reportauerit si facta mētione ꝯ appellatōe.

c ¶ Conditio. nō ḡ ꝯditionē subītelligendā etiā si nō appōatur. xxij. q. ij. beat[9]. τ. xvij. q. ij. §. j. v̄. btā maria. τ. ff qui satisda. co. l. vl. j. ꝯ iureiu. peruenit. τ. c. queadmo dū. τ. ff. de serui. sicut. τ. ff. de condi. insti. cū seruus. ff. de solu. cū quis. j. Rn̄. i fi. ar. ꝯ. xxv. q. ij. vniuersa. So. in rescriptis semp intelligitur hec cōditio. si preces ve ritate nitantur si ita est etiā si non apponatur. vt hic i iura mentis τ alijs huiusmodi pactionib[9] subaudiuntur ge nerales ꝯditiones: vtputa si de[9] voluerit. vt i. c. beat[9] τ in v̄. btā maria. si res i eodē statu pmāserit. τ similia xvj. q. j. in parochia. τ. xxij. q. ij. neq; arbitretur. τ alie cō ditiones q̄ ipso iure insunt. ff. de solu. cū qs. τ i decre. queadmodū. τ in predictis iuribus ꝯria loquuntur s; leges secus sm̄ canones.

d ¶ Ad p̄sentiā. hoc ideo mandat qꝛ false presumuntur lrē iste qꝛ tantā ꝯtinent iniquitatē. ar. C. ꝯ precib[9] im pera. offe. quotiens. τ. l. vniuersa τ tales falsarij mitti debent ad dominum papam puniendi. xix. disti. in me

e moriam. τ de falsa. ad falsariorum.

Ceterū. primā partē istius decre. intelligas s; illas j. de ap. vt debitus. vt huiusmodi valeant littere q̄ p̄mo iudi cibus p̄ntantur. vel dic in iudicijs iā ceptis locū habere. et ita tenet q̄ dicit p̄mo. vel qn̄ potuit habere copiā iudicis cū pro testatione. τ ceptū intelligo negociū p solā citationē τ nō p so lā p̄ntationē. vt nō. in decre. vt debitus in glo. s; nunquid.

f ¶ Impetrauerit. τ earū aucte citatio facta sit.

g ¶ Et aduersari[9]. secus est si ipse idē. qꝛ si vsus fuerit vtrisq; neutre va lebunt. j. e. c. ex tenore. ar. C. de fide instru. diuerse τ. j. de fi. instru. imputari.

h ¶ Priores. ꝯ. j. de offi. dele. sane. i. ꝯ. So. s; cum ad alios iudices ipetratur illud cum ad eosdē. τ ibi de hoc dicetur.

i ¶ Exempta iudicio. sic p; q̄ rescriptū legitimū pdit p scd̄m faciēs men tionē de p̄mo. vt hic τ p negligentiā impetrantis anno elapso. j. e. titu. si aūt τ. c. plerūq;. Itē quōq; p dit p sollicitudinē puē niens. j. de ap. vt debitus j. ꝯ fo. cōpe. c. pe. Item p fraudē illius q̄ duo pa ria lrāꝝ obtinuit ad di uersos iudices τ vtitur vtrisq;. j. e. ex tenore. Itē morte delegantis reinte gra. j. de offi. del. gratū. τ. c. relatū. τ. c. licz. Item ex noua cā emergente. j. de offi. dele. insinuante. Itē perditur ad tēpus per exceptionem. j. de offi. dele. prudentiā. §. sexta. τ. j. de excep. pia.

k ¶ De cōmissione. idē intelligo si de cōmissione fecerit men tionē τ tacuit q̄ de cōi sensu fuerant impetrate. j. de offi. del. coram. si. j. de re iudi. inter monasterium.

l ¶ Laborare. s; in quo coegit eū laborare cū p tales litteras conueniri nō posset vt dictū est. Rn̄deo laborauit ad iudicē veniēdo per secundas lrās vocatus vt suū priuilegiū allega ret. ff. de iudi. siquis ex aliena. ff. siquis i ius vo. nō ierit. l. ij. vel ex q̄cūq; cā qd sine labore τ expensis fieri non potuit. b.

m ¶ Expensis. τ sic q̄ maliciose τ fraudulenter lrās ipetrat pu niri dz expēsis. sic. j. e. ti. c. vl. qꝛ nōnulli. in decre. greg. τ ibi di cemus de istis expensis τ damnis.

n ¶ Inter ceteras. sub disiunctione. secus videtur si per co pulatiuam ꝯ. e. ex parte. ibi dicta est de hoc.

o ¶ Occupauit. forte intrusit semetipsū p manū laicalē. s. po tentiā secularē. j. de elec. quisqs. τ. xvj. q. vij. per laicos.

p ¶ Quodcunq;. ar. q̄ si aliquis tenetur ad alteꝝ duoꝝ sub al ternatione vl' sub disiunctione qdcunq; voluerit p̄stare libe ratur. insti. de here. insti. §. pe. τ. C. ꝯ condi. inde. l. pe. τ. ff. ꝯ iure do. plerūq;. §. pe. τ. ff. de le. ij. si ita. §. si ita. j. de p̄bē. referēte ar. ꝯ. insti. de ele. §. si generaliter. So. prima rubrica vera est. nisi eligens fuerit in mora. ff. de opt. leg. l. mancipioꝝ. τ. ff. de leg. ij. statu liberum. §. j. τ. ff. de solu. stichum. j. rn̄. ff. de pen

dere.item veniunt.§.idem recte ait.

a Illi s.clerico.

b In similib⁹. nō q̄ de similib⁹ sīlē d₃ esse iudiciū. C.de le gi.leges.i.⁊.ff.de legi.l.non possunt.⁊.j.de transla.inter corpo ralia.⁊.j de elec.dudum.ij.

hic dr̄:idē itelligo d̄ oībus religiosis q̄ hn̄t ꝯsile puile gium:vt tēplarij ⁊ hospitalarij.j.d̄ deci.ex parte.s₃ n̄ ne priuilegiū istoꝝ generale ad oēs cistercieñ. ita qui dē.ḡ p istas spāles lr̄as d₃ eis d̄rogari:q₂ spāle ⁊c.s̄.e. c.j.⁊.j.e.pastoralis.⁊.j.de offi.leg.suduisti.⁊.ff.d̄ reg. iur. in toto.ex his videt̄ q̄ spāles lr̄e derogēt puilegijs generalib⁹:s₃ non est veꝝ:q₂ puilegi um est lex priuata ⁊ ꝯ̄ ius cōe:iij.di.p uilegia.j.de verb. sig.abbate.cōmis sio ista de dādis d̄ cimis ius cōe cōti net: ⁊ priuilegium nō tollit̄ p ius cōe nisi fiat mētio d̄ p uilegio in cōmissi one: ⁊ iō nō valēt lr̄e etiā spāles s̄m ius cōe obtēte ꝯ̄ p uilegiū venire. vt j.d̄ re iud.int̄ mōa steriū.s₃ si sūt cita ti mōachi debent venire puilegiū su u₃ allegaturi.ff.d̄ iu.siqs ex aliena. al's teneret snīa ꝯ̄ eos lata.j. d̄ ap. in duobus.

c Sīqn̄.pone casū per illā.j.e.adeo.⁊.j.de prebē. cum teneamur.⁊. j.e.ad aures.

d Turbari:q₂ pater fi liū quē diligit corripit.x xiij.q.v.n̄ putes.⁊.v.q.v. n̄ osculat̄.⁊.c. d. ꝯ̄ morē.

e Qualitatez negocij. qn̄q₃ eni p nimiā iportu nitatē petentiū princeps nō ꝯcedēda ꝯcedit.C.de pet.bo.sublat.l.j.li.x.⁊.j. de pur.ca.cū in iuventu te.⁊ de sen. ex.siqn̄.⁊. sic est ar.q̄ ea q̄ per sollicitu dinē nimiā elicita sunt: nō valent.viij.q.j.auda cter.⁊.xxij.q.iiij vnusqs q₃.⁊.ff.q.⁊ a q ma.l.non fi.si priuatus.

f Rōnabilē .hic ē arg. bonū de oib⁹ esse rōnem reddendā:⁊ valet ad te stēs examinādos:vt cā₃ sui dicti reddant:al's va lere nō videt̄ testis dcm̄ ij.q.j. in primis.⁊. iiij .q. iij.§.item in criminali, v. itē sola.xxii.q.iij si habes ⁊ qd̄ ratione caret extirpare necesse est. lxviij .di. corepiscopi ⁊ platus paratus d₃ etiā reddere rōne₃ oi poscēti.xxxvj.di.§ ecce ad fi.⁊.ff.de rel.⁊ sūp.fu.siqs.§. sed iterdū. ar.ꝯ̄.xxiij.q. iiij.nabuchodonosor.⁊.c.d̄ tyrijs.⁊.ff.d̄ legib⁹ n̄ omniū. So. veꝝ est q̄ de oibus rō reddi d₃ si pōt. sed qn̄q₃ p impotentiā aliter contigit.vt in p̄dicta.l.nō omnium.⁊. c. nabuchodono sor:autq₂ nō interest nr̄a qualiscūq₃ sit rō illa: vt in p̄dictis capitulis nabuchodonosor.⁊.c.de tyrijs.

sibi ꝯstiterit istoꝝ:illi[a] p̄libatā ecclesiā abiudicari debere:et idē in similibus[b] obseruādū.

Idē rauēnati archiepiscopo.

Sīqn̄[c] aliqua tue frater nitati dirigim⁹ q̄ aium tuū exasperāe videt̄ turbari[d] nō debes:⁊ ifra. Qualitatez[e] negocij p q̄ tibi scribit̄: dili gēt̄ ꝯsiderās aut mādatū no stru₃ reuerēt adipleas: aut p lr̄as tuas q̄re adiplē n̄ possis rōnabilē[f] cām p̄tēdas q₂ pati ent̄ sustiēbim⁹[g] si nō feceris[h] qd̄ p̄ua nob fuēit insinuatiōe suggestū.

Idē cistē. fratrib⁹.

Cum ordinez[i] cister. pro fessis:⁊ infra. Si ꝯtra vos sup decimis vel alijs que or dini vestro specialiter se.apo. indulsit.nō facta mentione[k] cistercieñ.ord̄.littere fuerunt a se.apo, ipetrate:per eas mi nime teneamini rn̄dere.

Idem tornaciensi episcopo.

Cum te[l]:⁊ infra. Dudu₃ sigdē añ tuā pmotionē littere a nob:si bn̄ meminim⁹ emanarūt:qbus decano ⁊ ec clesie tibi cōmisse te adhuc in codē caplo existēte mandatū dedim⁹ ⁊ p̄ceptu₃:vt.m.q de gēte iudeoꝝ originē duxit: ⁊ diuina grā fidē xp̄i[m] suscepit: in canōicū reciperēt ⁊ prebē dā sibi ꝯferre deberēt:⁊ infra Ipsi v̄o q₂ donatio[n] prebēda ru₃ ad te spectabat:preceptū nostrū executiōi nō potuerūt mandare. Cū itaq₃ p̄scriptus m.te sup hoc ex parte nostra regreret:respond.sti q̄ nullū inde mandatu₃ receperas: ⁊ sic eum a te infecto[o] negocio remisisti: quod nullatenus fe cisse deberes[p]: si datam litte

l Cum te eccle sia tibi scribebat̄.

g Sustinebim⁹.ar.q̄ tenemur adimplere mandatū prela ti si cā reddat̄.lxxv.di.qm̄ quidē.⁊.j.de p̄bē.cu₃ teneamur.

h Feceris.nec imerito.q₂ vbi etiā p ꝯsultatiōe₃ rescribit im pator nō vult suā rn̄sionē sequēdā eē siqs nō recte rn̄sū puta uēit.C.d̄ sen.⁊ iterlo.om.iu. nēo.nā ⁊ vrban⁹ nulla mēte di xit,p̄hibitū eē q̄ vir ⁊ vxō n̄ possint sil' suscipe aliquē de sacro fōte.xxx.q.iiij.c.vl.qd̄ p̄hibitum erat de con.di. iiij .plēs. sed iō dicit nō ē p̄hibitū:q₂ expssenō inueniebat̄ q̄ vir ⁊ vxor n̄ susciperēt.s₃ implicite p̄hibitū erat p.c.nō plēs obediat ergo subditus qn̄q₃ etiā si cām reddat.xix.di.in memoriam.

i Cum ordinē.sup decimis secus si ꝯueniāt̄ sup aliq̄ re i q̄ nō sūt priuilegiati:vn̄ si p tales lr̄as ꝯuenirent̄ sup deci mis possessionū post generale ꝯciliū acq̄sitaꝝ:bn̄ valerēt lr̄e q₂ in illis iure cōi cū alijs censet̄ .j.d̄ deci.nup.q₂ super reb⁹ in qb⁹ puilegiati sunt intelligit̄ qd̄ hic dr̄:vt p₃ ex ipsa lr̄a p̄ ter s₃ hn̄t adhuc aliud puilegiū .s.q̄ p lr̄as ad iudiciu₃ trahi nō pn̄t nisi de ipsoꝝ ordine fecerint mentionem:⁊ alij q̄₃ plēs habent simile priuilegium non est tn̄ in isto corpore.

k Mētione.supssio eni dignitatis vel nōis vitiat rescriptū j e.ad aures.⁊.j.e.sedes.⁊.de ꝯsti.cū accessissent. ⁊ qd̄ d̄ isto c.vacante ecclesia.

m Fidē xp̄i.hic p̄sumit papa ex subsequēt ihonesta conuersatione: vt p₃ in antiqua compilatione.j.d̄ pre sūp.ex studijs.sicut econuerso ex añcedenti p̄sumit̄ pro sequēti. j.de presump.mādata.⁊.ij.q.j.in primis.vt si vita eius vel opinio talis antea nō extitit in fi.lxvj.di. mtramur.in fi.ff.de suspec.tu.l.iij.§.queri potest.⁊.C. de suscep ⁊ archa.si aliquid.li.x.

n Quia donatio.bn̄ allegabāt:q₂ nō habebāt pote statē ꝯferendi sed ep̄s.si tn̄ papa ꝯtulisset bn̄ficiū ali cui ⁊ mandaret vt ipsū recipiant:tūc bene valēt lr̄e: ⁊ ipsum recipere debēt: ⁊ econuerso si collatio ptinet ad capitulum non debet scribi episcopo.

o Infecto negocio p lr̄as directas caplo nō tenebat̄ ep̄s istū recip:re de necessitate:d̄ honestate tn̄ ipsū re cipet̄ debebat:s₃ de h̄ reprehendit̄ q₂ dicebat q̄ nō re ceperat inde mādatū:nec etiā p lr̄as istas plene colli git̄ q̄ ei teneat bn̄ficiū ꝯferre.vel dic q̄ bn̄ tenent̄ eum recipere ⁊ cōferre prebendā vt apparet ex forma mā dati.s̄.vbi dicit in canonicū reciperēt:⁊ p̄bendā ꝯfer rēt . ⁊ p alia verba.s.mandatū dedim⁹ ⁊ preceptum. xiiij.q j.qd̄ precipit̄.j.de verbo.sig.in his.

p Deberes.ar.q̄ qs .q̄ alijs facē d₃.si facultas se ob tulerit:ipse sol⁹.facere d₃:sicut sol⁹ pōt emēdare qd̄ cū alijs malefecit.j.de iureiu.sicut nostris : vbi d̄ h̄.⁊.xx xv.q ix.q̄ qs cōmisit.ar ꝯ̄.d̄ cle.ꝯiu.diuersis fallacijs. ⁊ est.ar.q̄ cā alicui delegata ipsū sequit̄:nec trāsit ad successores.s₃ ꝯ̄ n̄ veꝝ est j.de offi dele.quoniam ab

bas.⁊.ī.de offi.ordi.pastoralis.§.pterea. Item ar. ꝙ si aliquid mādaī capitulo: cuilibet de capitulo sigillatī intelligiī esse mādatum: q illud implere possit: ⁊ si tūc illō facere nō possit: illō dꝫ facere cū potuerit: ⁊ ita cū epūs sit de capitulo tāqꝫ caput.ī.de cōces.pben.⁊ eccle. nō va.post electio nē in parte decisa ⁊.ī.de his que fi. a pre.nouit.nō poterat dicere ꝙ nō recepisset manda tū: ar.cōtra.xij.q. ij.q manumittiī.

sed ꝯdicit lex.C.de diuersis rescriptis falso.q̄ dicit ꝙ rescripta ppetua sunt: sed nō est ꝯ: q2 hic quod dicit lex: intelligiī si aliud rescriptum nō impetrareī ꝯ primū: alias sēp valent rescripta viuente mādatore ⁊ eo mortuo dūmō facta sit citatio.

z ℭ Excusari nō dꝫ.i.non poterit excipe ppter culpam suam: quominus teneatur respondere p secundas litteras. Sed ꝯ videī: q2 si secunde lr̄e nō faciāt mētionē de primio: valent prime. ergo poterit excipere.vt.ꝯ.e.ceterū. pterea q̄ annua sunt ad agēdum ppetua sunt ad excipiendum.ff.de doli excep.purc.§.vlt.ergo semper potuit iste excipe per primas: ex quo non faciunt mentionem secunde de primis. So.exceptionum quedam sunt ppetue quedā tpales. perpetua dicit illa que perpetuo competit quācūqꝫ actor agit: vt exceptio doli: q2 exceptio doli non competit: nisi qs agat.ff.de excep.l.exceptio.⁊.l.exceptiones. Tēporales sunt ille q̄ nō semp cōpetunt ⁊ euitari possunt vt in pdicta.l.exceptiones.§.tēporales.⁊ talis est hec q2 expirauit anno elapso.ī.e.c.plerumqꝫ.⁊.infra de

q ℭ Datā lr̄aruꝫ. Ad hoc semp consueuit notari hec decre.ꝙ data litterarū semp cōsiderāda est.vt.ī.e.cōstitutis.⁊.ī.de sen.excō.si aliqū.arg. cōtra ꝙ psentatio litterarū ⁊ nō data cōsiderāda ē.ī.e.c.capitulū sancte crucis.⁊.ī.de cle.nō resi.qualiter.⁊ ī.de pben.dilectus ij.⁊ ad idem.ī.de vsur.q2 frustra.et ī.de ap.vt debit⁹. rōnem istius ꝯrietatis dicemus sup illa decretali dilectus ij. Item ē hic

rarū⁹ diligētius attēdisses cū tpe quo lr̄e ipse date fuerūt: ō capitlo ipō esses: sicut q eras archiō.⁊ canonicus eiusdē ecclesie: nec esses adhuc in epꝫ ꝯsecratus ⁊ infra. Pro eo vero ꝙ iudeus ᶻextiterit: ipsum dedignari non debes. Lucius.iij.linco.epō.

O aures nr̄as puenitꝙ plerūqꝫ decani archidiaconi pcentores vel alij ecclesiasticis pditi dignitatib⁹ sup minoribus bn̄ficijs lr̄as ᶠ ipetrantes nomē supprimunt dignitatis sue: ⁊ simplici noīe se appellant: tāqꝫ nō habeant aliquē psonatū: ⁊ infra. Con.t.t.r. ꝙ cū nō sit intētionis ᵗ nostre: vt psone plurib⁹ redditibus abundantes p lr̄as nr̄as paupes clericos sup minoribus bn̄ficijs ingerāt: lr̄as ī q

bus actor sue nomen dignitatis supprimitᵛ: viresˣ nolum⁹ obtinē. Idez norwicensi epō.

Si aūt aliquis auctē posterior lr̄arū p aduersariū in iudicium tractus obiecerit litteras se priores habere de quibus in posterioribus mentio nō habeī: si eis deloʸ vel negligentia vti postposuerit excusariᶻ non dꝫ. Si aūt q2 delegati iudicis copiā nequeritᵃ hr̄eᵇ: p posteriores lr̄as nō poterit coueniri. Idez.

O hec sumus: ⁊ īfra. Significatū ē nobis quosdam ī prouincie tue ptibus tales vt asserunt de cancellaria nr̄a lr̄as recepisse: p quas eorū oīa negociaᶜ vnius iudicis ad pluriuꝫ quos sibi elegerit arbitrio committuntur: sicqꝫ fit vt si aliquē pssare voluerit

argumentū ꝙ edēdus sit dies ⁊ cōsul aduersario: ar.ī.e.si aūt.⁊.c.plerūqꝫ.⁊.C.de contrahē.⁊ cōmit.sti.optimā. Sed ꝯ.ff.de eden.l.i.⁊.ij.⁊.ff.quēadmo.testa.api.l.ij.§.diē aūt. So.in editione litterarū dn̄i pape facienda aduersario oīa ponēda sunt: qm̄ lr̄e sūt cōes: ar.ī.ō dilat.pterea.⁊ ea q̄ cōia sunt integraliter sunt edenda.ī.de pba.qm̄.ꝯ.⁊ lr̄e tradēde sunt ad videndū.ī.de fide instru.si scripturā aucēticā.⁊.c.G.ppetuus vicari⁹ decre.gre.⁊ ibi dicemus.de editione instrumentoruꝫ. ad idem ar.ī.de offi.de leg.cum in iure.

r ℭ Judeus.qm̄ de iudeis ꝯuersis ecclesia fūdata fuit xxi.di.in nouo.⁊.xxij.q.iiij.recurrat.

s Ad aures.lr̄as ipetrātes.q̄ sine spāli mādato dn̄i impetrate ad lites nō valent.ī.e.nonnulli.⁊.ī.c.ex parte decani.secus in hoc casu.

t ℭ Intentōis.hic pꝫ dn̄ꝫ papā sic vni ꝯcedere bn̄ficiū ꝙ alium nō ledat vel grauet saltē grauiī seu enormiī xxv.q.ij.ō ecclesiasticis.⁊.xi.q.iij.siqs nō obediat.⁊.ix.q.vlt.nunc vero.⁊.ff.nequid in lo pub.l.ij.§.merito.⁊ §.siqs a pncipe.⁊.ī.de offi.ordi.lꝫ.⁊.ī.de cōsue.cū olīꝫ.

u ℭ Supprimit.puniri dꝫ q supprimit qō teneī reuelare.l.di.ex penitentibus.ff.de act.emp.⁊ ven.l.i.§.i.

x ℭ Vires nolumus obtinere.⁊ ita videī ꝙ lr̄e iste nō valeāt: qd si obtineāt p litteras tales: dic sup lꝫ put nō.ī.e.ad audientiā.ij.in glo.q̄ incipit.sed queritur.

y Si aūt.dolo vel negligētia.dolus ⁊ negligentia p sumitur: si steterit p annū ꝙ nō vtitur litteris.ī.e.plerūqꝫ.⁊.ī.e.ex parte.si copiā iudicis habere potuit

offi.or.pastoralis.in fi.arg.preterea ista modo non habent locum: sed q primo suas lr̄as presentat iudici ⁊ procedit infra annum: ille obtinet.ī de ap.vt debitus de hoc notatum est.ꝯ.e.c.i.in fi.⁊ in.c.ceterum qualiter hoc intelligendum sit.

a ℭ Nequerit.⁊ ita ē hic.ar.ꝙ si per me nō stat: mihi nō ē imputādū.ij.q.vi.āterior.§.ad hec.i anē vt spō.larg.§ hec quoqꝫ.vn̄ sumpt⁹.§.fuit hic.⁊.ff.ex q.cau.mā.sed ⁊ si.⁊. Sōn̄.qualiter intelligatur, hic ista impotentia dicitur.ꝯ.e.c.i.

b ℭ Habere.repete postposuit eis vti.

c Ad hec sumus oīa negocia.nimia generalitas hic reprobatur.ī de do.⁊ contu.ex litteris.⁊.ī.ō ap.c.ij.⁊.c.significantibus ⁊.ī.e.sedes.⁊.ī.c.ti.in decre.innocētij iiij.c.cum in multis.⁊.ff.de iure.fi.ita fidei.⁊.ff.de.eden.l.i.ff.edere.⁊.ff.de interroga.acti.de etate.§.nihil.ar.ꝯ.ff.de rei ven.que de tota.§.incerta.⁊.communi diuidun.⁊ si non omnes.§.si incertum prima pars vera est: ⁊ vltima in specialibus casibus loquitur.

d ℭ Elegerint.Tan.⁊ Vin.sic exponūt hoc verbū elegerit.i.elegerunt in curia exn̄tes vt sit pteriti temporis ꝯiūctiui mōi gdā tn̄ voluerūt dicere ꝙ lr̄e iste ad icertos iudices dirigebāī quos ipetrator duceret exprimēdos dicētes hic generalē cōmissionē eaꝝ posse fieri dūmō iudices certi eēnt.ī.c.sedes.⁊.c.pastoral.sed q2 iudices erāt icerti hic lr̄e nō valebant. Sed dic ꝙ iudices electi erāt certi cōmissio generalis erat eiuꝫ negocioꝝ qō esse nō dꝫ q2 p eā absorberetur iurisditio ordinarij quod fieri nō debet: ar.xi.q.i.peruenit.⁊.ix.q.iij.nunc vero C.de pre.ipe.off.l.ij.⁊.iij.⁊.ī.ō off.le.c.i.⁊ ifra de maio.⁊ obe.per tuas.sicut generalis appellatio nō admittiī.ī.de ap.c.ij

examẽ ordinarij iudicis non reqrãt:sed ad iudicẽ vnũ vel plẽs delegatos sibi ꝓpitios ⁊ ꝑti aduerse suspectos[a] sup examinãda qſtione decurrãt:⁊ ĩfra. Nos igiť huic morbo celeri[b] volentes obuiare remedio:mãdam⁹ qͣten⁹ si lr̃as tales in prouĩcia tua inueneris eas carere viribus nostra auctoritate decernas. Idem

O audientiã nr̃am te significante ꝑuenit:ꝙ.b. ꝺ scõ stephano sup absolutõe sua lr̃as tibi:vt prima facie videbať:aplicas p̃sentauit:quibus:qm̃ manifestũ[c] ꝯtinet in ꝯstructione pcm̃ :fidẽ te nolim⁹ adbibere. Clemens.iij.

Ex pte .s.ꝑsone ecclie de tarento nob ĩnotuit:ꝙ cũ capella de empetoň. ad p̃dictã ecclĩam ad iure ꝑtineat o.diaconus q iã dictã capellã detinet:capellanũ ipsi⁹ ecclesie noĩe ipsi⁹ .s.in ea ministrãtẽ post[d] ap.a se factã amouit quã cũ eẽt.s.ꝓsecut⁹[f]:⁊ ad iudices lr̃as[g] impetrasset:ip̃e.o.ap.suã proseq nõ curauit. Cũ qꝫ auctẽ iudicũ ĩ ius eẽt vocatus:dixit se lr̃as priores hr̃e:de qbus nulla[h] mentio in posteriorib⁹ habebať quas vsqꝫ ad tertiã citationẽ suppressit eisqꝫ dolo vel negligentia[i] vti postposuit:qꝺ ex diuturnitate tp̃is videbať:ĩ qbus nulla mentio de ap:ab ip̃o facta fiebat cũ biẽnium[k] a tp̃e ap.iã fuisset elapsũ. Jdeoqꝫ mãdam⁹ qͣtenus si ita esse cõstiterit:re

Sed sup grauamine probabili ⁊ expresso ẽ appellandũ .j.de ap.vt debitus.⁊.c.cũ cã.qre lr̃e tales nõ valebãt. Lau. dixit: ⁊ melius eu ĩ consentio ꝙ hĩ iudices erãt incerti quos vellet eligere ĩpetrator qꝺ esse nõ dꝫ sicut ꝓcurator incertus eẽ nõ dꝫ.ff.de ꝓcu.l.ij.nec tutor incertus dari dꝫ.ff.de test.a. tu.tutor incertus.⁊ insti.de le.§.tutor ⁊.Arbiter similiter incertus esse non dꝫ j.de arbi.annotuit.⁊ cõmissio generalis fuit omnium negocioꝝ qꝺ est ꝯ cõsuetudinẽ romane curie:cuius stilus dꝫ attendi.j.de cri.c falsi.qꝫ ꝗui ꝙ oẽs cause vni cõmittanť:nisi sub illa forma q̃ tradiť.j.e.pastoralis.⁊ illa generalitas restringitur:vt tradiť.j.e. sedes.⁊ i.c.cũ ĩ multis.⁊ est in decre.Jnno.iiij.tñ vniuersitas cãruꝫ hñ cõmittiť.ff.de iudi.l.cuꝫ ptor.⁊.ff.qs ⁊ a quo ap.l.i.§.i.⁊ illa fuit potior cã q̃re lr̃e non valebant:qr iudices erãt incerti quod lr̃a vꝫ innuere ꝙ ille eligeret quos vellet qꝫ cõmissio generalis omniuꝫ negocioꝝ:⁊ sic intellexit Lau.⁊ clamat.sicut ex predictis colligiť. b. Satis tñ credo ꝙ si papa ex certa scia tales lr̃as concederet valerẽt cum hẽat plenitudinem potestatis saluo iure recusationis .j. de offi.dele.suspitionis.

a Suspectos.vnde possent recusari:de recusatione habes j.de ap.cum spãli.⁊.j.de offi.dele.suspitionis.

b Celeri.viij.di mala ꝯsuetudo.⁊ resecãde sũt putride carnes.xxiiij.q iij.resecãde.vñ v̾sus: Principijs obsta :sero medicina parať:Cũ mala per longas cõualuere moras.b.

c A audientiã.manifestũ.sic pꝫ ꝙ vitiũ latinitatꝭ vitiat rescriptũ:sic ẽt si papa loquať vni ĩ plurali:aut si patriarchas vel ep̃os filios appellauerit:tales lr̃e false sũt.j.de falsa.qꝫ graui.Ar.ꝯ ꝙ ꝓpter malã latinitatẽ non vitiãť rescripta.ff.de sta.ho.iperator pius.ibi.n.dꝫ ꝙ ꝓpter malã latinitateꝫ nõ vitianť.⁊.ff.de manumis.testa.q hẽbat.C.de leg.in legatis.⁊ j.de fide instru.ex pte.So.vitiũ scribẽtis in instr̃is ⁊ testis nõ nocet:cũ alis de veritate seu voluntate testatoris ꝯstet.C.ꝺ testa.errore.⁊.l.ambiguitates.⁊ idẽ esset de volũtate pape dicẽdũ:si constaret de hoc.sed veri⁹ vꝫ aliud eẽ in testis:⁊ aliud in lr̃is dñi pape.Testm̃ n.ꝯmittiť tabelliõibus:cuius scripturã siue latinũ nullus corrigit:vñ falsa latinitas non vitiat testm̃:dũmodo cõstet ꝑ ipsũ de intẽtione testantis:vt dicũt p̃dicte leges:⁊ ꝓpter fauorẽ testamẽtoꝝ:qr nihil est qꝺ magis debeať hoĩb⁹ ⁊c̃.C.de sacro san.ec.l i.Rescriptuꝫ dñi pape per multas manus trãsit:⁊ magna maturitate decogť.xxxv.q.ix.apostolice.j e.cũ adꝺ.⁊ ita nullũ vitiũ ꝯtinere dꝫ.ꝺ.e.ad hec.vñ ꝯ istaꝫ p̃sumptionẽ nõ ẽ admittẽda ꝓbatio.Ar.ꝯ.ff.ꝺ offi p̃si.illicitas.§.veritas.Lau.nõuit ꝙ instr̃a vel priuilegia ꝓpter falsũ latinũ nõ vitianť:ar.de cõ.di.iiij.si nõ sanctificat.⁊.c.detulerunt.⁊.ff.de manumis.testa.q habebat.ꝺ instr̃is tabelliunũ satꝫ credere illud:ꝺ priuilegijs romane curie nõ ẽ verũ.b.

d Ex pte post appellationẽ.nõ dr̃ hic sup quo fuerit appellatũ forte posset dici ꝙ s̃nia lata fuit ꝯ.o.diaconũ a q̃ ipse appellauit:vel sup alio articulo:vel forte e circa aliquam s̃niam sicut olim fiebat.

e A se factã s.o.⁊ ita nõ detulit sue ꝓprie appellatiõi: qꝺ esse non debuit cuꝫ ⁊ appellationi aduersarij deferre debuisset .j.de ap.an sit.⁊.c.ꝯstitutis ⁊.j.de elec.bone.appellauerat forte ab ordinario corã quo trahebat capellanuꝫ ⁊ sup ꝑsonã mr̃icis ecclie. Raro inuenies alibi:vt credo ꝙ aliquis nõ detulit sue proprie appellatõi:vñ iudex poterat ꝓcedere ĩ cã qr videtur appellatiõi renunciasse qr pen.ap.nihil ẽ innouandũ.ff.nil ĩno.ap.pen.l.vna ⁊.j.de ap.an sit.

f Prosecut⁹. litteras ĩpetrãdo sup restitutione ecclie qua fuerat spoliatus post appellationem a spoliatore factã:vt in cã ꝓcederet:nõ obstãte appellatione frustratoria:qꝺ ex eo appet:qr dict⁹.o.cã prosequi non curauit nomine ecclesie de tarento quia erat matrix ecclesia.

g Litteras. forte significauit pape:⁊ rector mr̃icis ecclesie iniuriabať ei sup illa capella:⁊ sic obtinuit lr̃as ĩ forma cõi nulla mentione habita de appellatiõe:que etiam littere non impedirẽt restitutionẽ.j.de resti.spo.ex conquestione cum suis similibus.

h Nulla mẽtio.⁊ iꝺ non valebat.j.de ap.sepe in fi. ar. qr q appellat dꝫ facere mentionem de sua appellatiõe ⁊ aduersarius quodãmodo appel.prosequitur vt hic dicitur.⁊.j.de cõfir.vti.vel inuti.bone.

i Negligentia.sic.ꝯ.c.si aũt.⁊ j.c.plerũqꝫ.

k Cũ bienniũ.q.n.nõ ꝓsequiť appellationeꝫ.j.dꝫ cum autem iuxta cã infra biẽniũ:rata manet s̃nia ⁊ fingitur non appellasse.j.de ap.cũ sit romana.⁊ iꝺ iste.o.audiri nõ ꝺbuit p̃textu sue appellatõis:ꝫ vꝫ ꝙ rector iste.s.rõne ꝯsilij audiri nõ debuit ad ꝓsecutionẽ appellatõis cũ actor ⁊ re⁹ circa appellationẽ eodẽ iuř vtãť.j.ꝺ mutuis peti.c.vlt.⁊ hic dꝫ ꝯ iũ.l.ꝙ ille ꝯ quẽ appellatũ ẽ audiť post biẽniũ ⁊ nõ ille q appellauit:q̃liť ergo hoc intelligiť:dicas ꝙ iste rector auditus fuit nõ rõne sue appellatiõis:sed potius rõne spoliatiõis sup q̃ litteras impetrauit nõ obstante ap.vt nõ ꝯ.in v̾bo ꝓsecutus:interdicta eni ꝑpetua sunt quãtũ ad rei ꝓsecutionẽ non quantũ ad penã.ff.de vi ⁊ vi.ar.l.i.in p̃n ⁊ si.de ap.nihil dixit:nihilominus audieť petens restitutionem ecclesie:⁊ multo fortius qr post appellationẽ spoliauit aduersariũ qui debuit deferre sue appellationi:preterea

fauoꝛe appellantis dank annus aut biēnium ad pſe quendā appellationem.ꝛ nō fauoꝛe appellati: vñ ap pellās ſtatiʒ pōt pſeq appellationem:ſi termin⁹ ei p fixus eſt:ſed appellatus nō ſtatim.j.de ap.oblate.

a Que poſt appellationeʒ. ꝛ ita ꝗcquid poſt appel lationē a ſe vel ab aduerſario ſuo fa ctā dʒ irritari.j.de offi.del. ſup qōnū in fi.ꝛ.j.ꝺ ap.bo ne.cū ſuis ꝯcoꝛ.ꝛ in hoc illa coꝛꝛigit iſtam.

b In expēſis.q appellationē ſuaʒ nō pſequiť:altero pſequēte ꝯdēnari dʒ in expēſis.vt h ꝛ.j.de ap.nicolao. ꝛ.c.rpꝛehenſibiľ. vel qui pꝛoſequiť ipſam ante temp⁹ ſtatutū.j.de ap.ſe pe.ſed non videť ꝙ iſte.o.debuerit i expenſis condem nari:cū appellat⁹ appellationeʒ non fuerit pꝛoſecut⁹in fra bienniū: cū h idē ius ſeruandū ſit appellanti ꝛ ap pellato:vt diciť in notula: qui eni ꝛ nō opoꝛtet ipſū p ſequi appellatiōʒ qꝛ ipō iuř rata ma net ſnīa lata ꝯ ipʒ o.ſiqua lata fuerit pōt dici ꝙ iō ꝯdēnatur qꝛ pꝛetextu appellatōi ſiuder nō pꝛoceſſit.ꝛ ille.o.poſt ap. ſpoliauit appellatū : ꝛ ſic iter erat rectoꝛis:vt.o.ꝯdēnareť aduerſario in expen ſis etiā poſt bienniū ppter doluʒ ꝛmaliciam ipſius.o.

c Citatus . peritoꝛio.i. nuncio legitime oꝛdinato. vel dic petitoꝛio.i.pꝛocuratoꝛe.

d Impotentia.aliquis diciťur aliquid poſſe quīqʒ modis.vñ verſus : Poſſe qdē rebus dant ius natura poteſtas.Officij meritū ſertū diuina volūtas.De po tētia iuris habes.xxij.q.ij.faciat hō.xxvij.q.ij.agatho ſa in fi.de potentia nature habetur.j.ꝺ ſpō.impu. pu beres.ꝛ.c.a nobiſ.de poteſtate officij habes īfra ꝺ con ſang.ꝛ affi.c.j.in fi.ꝛ.xxj di.§.j.arg.verſus fi.vbi diciť ꝙ petrus pꝛe omnibus claues regni celoꝝ accepit.ꝺ potentia officij legiť.xxj.di.inferioꝛ.ꝛ.j.de ma.ꝛ obe. cū inferioꝛ.de potentia meriti legiť.iij.q.vij.§.tria.vſi. idē teſtať ibi. cui⁹ vita ꝛc̄. de potentia diuine volun tatiſ habeť ꝺ pe.di.ij.§.charitas.ʒ hic potētia ad duo tantum facti ꝛ iuris refertur.

e Intereſſe nequiuerint.ꝙ ſimul intereſſe debeant habes.j.de offi.dele.pꝛudentiam.

f Seruum.qꝛ talis iudex eſſe non poteſt:niſi cōi opi nione p libero ſe gerat ꝛ habeat:ꝗ caſu tenet ei⁹ ſnīa ēt ſi p⁹ eā latā ꝺtegať eū tpe ſentētie fuiſſe ſeruū.iij.q.

uocatis,in ſtatū pꝛiſtinū oīb⁹ ꝗ poſt ap.ipi⁹.o.inueneritis at tētata pſcriptā capellā matri ci eccleſie reſtituē pcuretis p dictū.o.ſi eū appellationē ſuā nō fuiſſe pſecutū ꝯſtiterit me moꝛato.ſ.in expenſis[b] neceſſa rijs ꝯdēnātes. Celeſtin⁹.iij.

Sciſcitat⁹es a nobis peti toꝛio[c] deſtinato: ꝺ ꝗ ipo tentia[d] illud intelligať: qꝺ in litteris noſtriſ ſepe conſueuit apponi:vt ſi duo vel tres:qui bus littere diriguntť:ipſis exe quēdis ſimul intereſſe[e] nequi uerint:vnus aut plures:qui bus ſcribiť:nihilominꝰ exeq tur. Nos vō ita ſentim⁹ ꝙ tā de iure ꝙ ꝺ facto illa impotē tia cenſeatur ꝺ iure ſi aliqueʒ illoꝝ ſeruum[f] vel infamē[g] aut alio legitimo impedimē to[h] detentum eſſe conſtiterit: de facto:ſi conſtiterit eum ca ſu moꝛtis occumbere : aut in euitabilis neceſſitatis articu lo impediri:quominus vale at intereſſe:dūmodo is qui p neceſſitate pꝛeſens eē non po teſt:collegis ſuis cāonice ex cuſationem ſuam curet ſi po terit deſtinare[i] aut alij coniu dices vel executoꝛes : nihilo minus ad conſumationeʒ[k] in iuncti mādati pꝛocedāt[l]:nec enim ille qui tantūmodo nō vult intereſſe:hac impoſſibili tatis interpꝛetatiōe valeat ali quaten⁹ excuſari[m] :niſi foꝛte ſic in reſcripto hēať expſſum ſi nō oēs intereſſe[n] fuerint vel ſimul nequerint aut noluerint int eſſe. Innocen.iij.elieñ. epo

Paſtoꝛalis officij: ꝛ infra Preterea ꝗſiuiſti quan do de reuocatione litteraꝝ ambigitur:vtruʒ iudices pꝛi oꝛes an poſterioꝛes cognoſce re debeāt:ꝛ vtrum per ſecun das ſint pme littere reuocate Ad qꝺ t.r. ꝙ niſi poſterioꝛes poꝛib⁹ vel ecōuerſo duxerint

vi..§.vex.ꝛ.ff.de offi.pꝛeto.barbarius.ꝛ.C.de teſta.l.j.

g Infamē.ſi pendente iudicio efficiať infamis vľ ſuſpect⁹ poſſet repelli.j..de teſti.co.pterea.ꝛ.j.de of.del.inſinuante.qꝛ que de nouo emergunt indigent auxilio.ff.de interrog.ac.ꝺ etate.§.ex cauſa.Itē ſi medio tpe excōiceť:ʒ eo abſoluto reſu mit iuriſditionē. j .de of fi.dele.pꝛudentiam.§.vj. Idem credo ſi reſtituať pꝛiſtine fame p pꝛincipē qꝛ reſumit iuriſditionē : vt.ij.q.iij.§.nondū.in fi. ꝛ.C.de cura. fur.l .pe . ſe cus ſi lata ſnīa deiegať : iudicē fuiſſe infamē .iij. q.vij.§.tria.ꝟ.veruʒ.ꝛ.ff. de offi.pꝛeto. barbariuſ. ꝛ.C.de teſta.l.j.ſec⁹in ex cōicatiōe:qꝛ ſnīa publi ce excōicati nulla ē. j .de re iudi.ad pbanduʒ.ꝛ.j. de excep.exceptionem.

h Impedimento.puta quia eſt excōicatus vel illitteratus.nec hʒ ꝯſue tudinē cauſaꝝ qꝛ perit⁹ dʒ eſſe iudex : nec debet querere ab alijs qd eum loqui opoꝛteat : vt i auč. de iudi.in pn.col.vj. ꝛ .j. de ꝯſan.ꝛ affi.ex lřis . in fi.tñ ſi lřatus ſit :ꝛ habe at ꝯſuetudinē cauſaꝝ ſi ue peritiā iudicandi po teſt ei cā cōmitti.C.de iu di l.certi iuris.arg .C: de epiſco. ꝛ cleri.parabola ni.ꝛ quedā impedimen ta ponuntur.iij.q.vij. §. tria. Itē ſi impedimentū ſit perpetuum nō pōt cognoſcere:qꝺ pōt eſſe multis modis: vt infirmitas ſurditas ꝛ conſimilia.

i Deſtinare.p lřas vel p certū nunciū litteratoꝛie deſtinatū lxiiij.d.c.j.ij.ꝛ pe.ꝛ.j.de offi.ꝺľ pꝛudentiā.j.rñ.ff.de reb⁹ eoꝝ qui ſub tute.vel cuř.magis.§. illud.etiā queri poteſt.ꝛ hec eſt canonica deſtinatio.ſed nunqd ille qui intereſſe non poteſt : valet alijs delegare vices ſuas..de hoc diciť.j. ꝺ offi.del.coꝛā.

k Ad conſumationem.vt.j.e.dilecta.

l Pꝛocedant.qꝺ quidē facere pñt: ſi i litteris cōmiſſionis ſit clauſula illa:ꝙ ſi nō oēs.aľs non pñt pcedere.ar.j.de offi. dele,cām mřimonij ꝛ eſt expꝛeſſū.j.de offi. del.vno delegato rū.ꝛ.e.ti.pꝛudentiā.ꝛ.ff.de arbi itē ſi vnus.§.pe.ꝛ.l.ſe.

m Excuſari.imo poti⁹ dʒ puniri.j.de of.dele.pꝛudentiā.§. adijcim⁹.ꝛ h caſu alij pñt pcedere ꝗʒuis nō videať ipleta con ditio:qꝺ ſi nō oēs ꝛc̄.vt i.c.pdicto.pꝛudētiā. §.adijcim⁹. ꝛ h verū ē poſtqʒ ꝯſtiterit ꝙ ñ vult intereſſe:ꝛ i h illa coꝛꝛigit illaʒ:

n Intereſſe hodie.etiā ſi nō addať h tñ ſi nō vult alij pꝛoce dant:lʒ ſit arguend⁹ mandatū aplicuʒ exequi contemnit.

o Paſtoꝛalis.ambigiť.Sed quero qualiter poſſit dubitari de reuocatione litteraꝝ:aut ſecunde faciūt mentionem de pꝛimis:ꝛ tūc valent ſecūde : aut nō faciūt ꝛ tūc valēt pme ꝟ.c.ceteꝝ.rñ.neutra pars diſiunctiʒ ppetua eſt. pma tolliť per decre j.de re iudi.inter.ꝛ de.do. ꝛ cō.ex lřis. ꝛ de ꝯfir.vti.bo ne.ꝛ de ap.ſepe.ꝛ.c.oblate. ſcꝺa tolliť per decre.j.c.plerunqʒ.

deferendum[a]: simul vtriq3 cognosant. et si forte nequiuerint simul in vnam sententiā cōcordare: quanuis plures[b] sint ex vna parte q̄ ex altera: per arbitros comminiter electos a partib⁹ huiusmodi cōcertatio sopiatur[c]. Quoniam autem sub huiusmodi forma videlicet: causam quaz talis aduers⁹ talē ⁊ quosdaz alios super hoc ⁊ quibusdam alijs se habere pponit: tibi diximus cōmittendaz: a vobis multotiens littere impetrantur: sollicite quesiuisti: an iudex ex delegatiōe huiusmodi psonaꝝ vel reruz expressionē sup personis vel reb⁹ exprimēdis habeat ptātē adijciēs: vtrū si anteq̄ psōe vł res[d] expsse fuerit noīatiz sup nō expssis i cōmissione pōi sed generalr cōprehensis speciales[e] littere: que

in iudicijs nōdū ceptis nō habet locū ista distictio. Iste eniz sole valent: que primo iudici pñtanť citatione facta p ipsas. j. de foro cōpe. pposuisti. j. de ap. vt debitus. ⁊ j. c. capitulū sancte crucis. Itē qualiter pñt primi iudices ɔ̄ferre secundis vł secundi primis: cū vel primi tm̄ vel secundi tm̄ sint iudices: ⁊ ita aut primi aut secūdi nullā hñt iurisditionem j. de offi. del. ex lr̄is in fi. ⁊. s̄. e. ii. cete꞉. Itē qualiter pñt primi vel secundi citare partes: cuz vtriq3 dubitent ⁊ nesciunt an sint iudices: immo rōne dubitationis neutri debent eē iudices: sicut qñ dubitať de tutela duorū neuť est tutor. ff. de testa. tu. duo sunt ticij. pter h̄ glosauerunt hic quidaz: q̄ de facto pōt dubitari non de iure: vt si forte secūde lr̄e nō exhibeanť. j. de offi. del. ex lr̄is. vł q: dubitať an sit ann⁹ elapsus ab ipetratione lr̄arum priorū. j. e. plerunq3. Sed hec solutio nihil valet: quia ad questionem facti nō daret papa responsionē iuris. ff. de sta. ho. l. idcz erit. Alij dicūt etiā q̄ potest esse dubitatio iuris si data sit eadē in vtrisq3 lr̄is. illa decre. vt debitus. hoc determinat. j. d̄ fo. cō. c. pe. ⁊. vl. ⁊. j. c. capitulū sancte crucis. Ꝫ certe s̄m dictū illoꝝ neutre reuocāt alias: cū neutre sint pores alijs. imo s̄m h̄ neutri cognoscunt de tota cā: nā ambe lr̄e dicunť secūde vł p̄me ff. de bo. pos. s̄3 tabulas. l. j. §. siqs in duob⁹. Tertij dicunt q̄ sic: dubitari pōt de reuocatione: vt si secūde faciāt mentiōez prioꝝ Ꝫ nō expressam j. de do. ⁊ ɔtu. ex lr̄is. ⁊ hoc nō est veꝝ vtp3 ex illa decret. ex lr̄is. j. de do. ⁊ cōtu. dici pōt hanc fuisse rōnē hui⁹ decre. cū diuerse sint lr̄e impetrate: iudices citant partes: ⁊ cū pars aduersa corā eis exhibet secundas lr̄as: ipi volūt cognoscere de reuocatione lr̄aꝝ s̄3 h̄ qd̄ ɔtingit. j. d̄ re iudi. inter monasteriū in pte decisa ab itegra. Itē si secūdi iudices citēt partes: ⁊ cū exhibeāť corā eis p̄me lr̄e ipsi volūt cognoscere an p̄me sint reuocate. S3 q: pro eodē negocio ptes nō sunt trahende ad diuersos iudices. j. e. ex tenor. ⁊. j. eo. c. vlt. statuiť hic vt iudices conueniāt ad h̄ faciendū: vł vna ps deferat alij: q: ⁊ primi de hoc cognoscere possunt: cum coraz eis obijciať talis exceptio etiā ⁊ secundi. ⁊ expone qñ de reuocatione ambigiť. i. qñ in dubiū deduciť de reuocatione lr̄aꝝ. Sed huic solutioni obstare videť. j. e. cū ɔtingat. ibi enī non cōueniunt ad cognoscendū: sed executor videt vtrasq3 lr̄as. vñ pōt adhuc meli⁹ dicere q̄ bene pōt iudex dubitare de reuocatione lr̄aꝝ: l3 secūde expressā faciāt mentionē priorū3. s. qñ obijciť secūdas lr̄as impetratas esse p falsi suggestionē vł veri suppressionē. vt. s̄. c. ceteꝝ. ⁊ meli⁹. j. de offi. dele. coraz. ⁊ j. de re iudi. inter monasteriū in integra. ⁊ hoc idē dixit io. j. e sup illa decre. cū ɔtingat: ⁊ certe iste est verior intellect⁹. Sed hec dubitatio de reuocatione lr̄aꝝ nō h3 locū in lr̄is appellationis ⁊ principalis cause q: iudices appellatiōis d̄ h̄ cognoscere debēt. j. e. dilectus filius io. hec dubitatio locum hodie non habet integre. j. de ap. vt debitus. b.

a ¶ Deferendū. de ɔsensu partiū. j. de offi. del. sup q̄onum. §. itentionis. ⁊. §. nos aūt. cū corā vtrisq3 posset pponi exceptio vt dictū est in prima notula: ⁊ etiā sine ɔsensu partiu3 possent si vellent: Ꝫ honestum est q̄ de consensu partium fiat.

b ¶ Plures. hic s̄ stať iudicio maioris partis. j. de iure pat.

q̄m simile est in cā epi. vj. q. iiij. c. j. j. d̄ re iudi. no pr. ⁊ in iudicib⁹ dele. a principe: vt videť. C. de ap. in offerendis ibi ita tñ si dissentirent. C. q bo. ce. pos. l. vl. ⁊ iure cōi. ff. cōi di. sabinus. ⁊ in liberali cā. C. d̄ cōi. ser. manu. l. j. §. j. ⁊ insti. de re. diui. §. religiosū. quia ibi fit qd̄ religio vel natura rei requirit: ⁊ duz quis pl⁹ iuris habet i re vt. C. d̄ donatio. sancimus. §. ne autem. Sed ɔ̄ lxv. di. c. j. ij. ⁊. iij. ff de re iudi. duo ex trib⁹. So. veꝝ ē ⁊ generale q̄ iudicō maioris partis stādū est: Ꝫ quedam specialia hic signata sunt: vbi hec regula nō obtinet: Ꝫ in casu isto nō stať iudicō maioris pꝭ quia forte i p̄mis litteris sunt duo iudices: i secūdis tres vel plures. vñ cū illi tres equalē habēt iurisditiōez cū illis duob⁹: q: isti tres loco vnius sunt: ⁊ illi duo similiter vni⁹. s. dñi pape non preualet sententia illorum triū: quia nō censentur plures: l3 secus sit i creditorib⁹: quoniā si par debitū sit hincinde: statur in maiori numero creditoꝝ vt. C. qui bo. ce. pos. l. vl. Itē alia rōne: q: si isti tres iudices iudicarēt pro se: suspecti essent: q: viderētur ingerere operas suas. ff. de pcu. que oīa. Si aūt iudicarent ɔ̄ se: viderenť a se abdicare iurisditionez ⁊ velle a se remouere qd̄ eē nōdz. j. de offi. dele. pastoralis. ⁊ ita debet iri ad arbitros. S3 si primis ⁊ secūdis essent eq̄les iudices numero: satis posset dici q̄ stabitur iudicio maioris partis: q: maior videť modo iurisditio ⁊ potestas ab vna parte q̄3 ab alia.

c ¶ Sopiať. qd̄ si arbitri adiudicent iurisditionē eis q nō habent: nihilomin⁹ s̄nia illoꝝ iudicum tenebit: q: cū arbitri sentētiauerint ɔ̄ ius scriptū: ten3 eoꝝ sententia nisi fuit appellatū. vt. ij. q. vj. §. diffinitiua. ⁊ hec est ratio: q: p vtrasq3 lr̄as data fuit iurisditio.

d ¶ Persone vel res. qui rem petit debet rem certā petere. de hac materia dicemus. j. de libel ob. c. pe. vbi competentius ponitur.

e ¶ Speciales. impetrate ab aliquo illoꝝ: q p clausula3 gnālem poterāt ɔueniri ɔ̄ primū ipetrātez sup eadem cā. Sed q̄liter potest ille qui possidet contra impetrantem impetrare super eadē re cum interdictum possessoꝝ intētare non possit cum ipse possideat. j. de iud. examinata. ⁊ preterea possidēti nō datur rei vendicatio. insti. de ac. §. j. C. de. alie. iud. mu. causa. fac. l. vnica. dic q̄ primus impetrans ipetrauit vt ageret petitorio secundus impetrās impetrauiť ne inquietareť super possessione illius rei quam possidet: nam ⁊ alias datur actio possidēti ne inquietaretur. ff. si ser. ven. l. siquis forte. §. j. ⁊. l. sicuti. §. sed queritur de hoc no. j. de iudi. examinata in glosa si ita.

f ¶ Speciale. hic p3 q̄ si vnu3 rescriptū est generale ⁊ s̄m speciale l3 nō fiat mentio generalis in speciali: preualet speciale. vt. s̄. e. c. j. ⁊. j. de offi. lega. studuisti. ⁊. ff. de regulis iuris in toto. Contra. s̄ codez. cuz ordinem

vbi scdm speciale non derogat generali: quia nō facit mentionem illius. ratio ibi redditur: quia primū est priuileginm: scdm rescriptum fuit ius cōmune: ꝫ ius cōmune non tollit priuilegium: nisi mentionem faciat de illo priuilegio.

g ¶ Eneruatur. facta citatione ꝑ litteras speciales anteq̄ ꝑ generales.

h ¶ Superflua. hoc casu cum generale mandatū reuocatū est quātum ad hanc causam specialiter cōmissam: al's bona questio est: ꝛ eam statim soluit: ibi donec iurisditio ꝛ cetera.

i ¶ Jurisditionē. habꝫ ergo iurisditionem: licet non habeat exercitiū ꝛ ita videtur ꝙ nō possit eam alij demandare. est enim absurdum alij demandare iurisditionem: anteq̄ eā ipse nanciscatur. ff. de offi. proconsu. obseruare. §. vi. ꝛ sic videtur similiter ꝙ non possit citare partes ante expressionem rerum. v. q. ij. c. vltimo. ideo enim citātur ꝑtes ꝛ dantur inducie: vt quis deliberet. iij. q. iij. offerat: sed in hec casu non possunt deliberare. Arg. contra. j. de appellationi. significantibꝰ. ꝛ insti. de actio. § cura re. ꝛ. j. de restitu. spoliato. cum ad sedem. vbi petit hospitale cum omnibus pertinentijs suis: ꝛ potest committere licet non habeat exercitium: committet enim quod habet. Sed qualiter priores iudices priuātur iurisditione: cum papa non intendat eos priuare. Jtē nūqd eodem modo per mortem delegantis esset reuocata iurisditio quantum ad non expressas personas: argu. ꝙ non. C. de duo re. l. vlti. Est tamen animaduertendū an reuocetur per mortem an viua voce. ff. de ꝓcuratori. si defunctus. ꝛ. l. sequenti. sed verū est ꝙ reuocatur per mortem quantum ad ea que expressa non sūt. j. de offi. deleg gratum. ꝛ. c. licet. ꝛ. c. significauit

k ¶ Sedes apostolica. liberalem. vtpote que non claudit gremium redeunti. C. de sūma trinitate. l vlt. ad fi. ꝛ. C. de episcopis ꝛ clericis. siquis i hoc. ꝛ. xxiij. q. iiij. duo ista. Sed in quo est liberalis siue gratiaꝫ facit quia ad hoc tenetur. j. de so. compe. licet in parte decisa. immo quasi preceptum euangelij est. sed vbi necessitas: ibi nulla liberalitas ff. de adimen. leg. ad rem legatam. Totum dici potest gratia quicquid ipse facit quia vniuerse vie domini misericordia ꝛ verita: quia vbi iusticia seruatur: ibi misericordia adhibetur. xlv. di. disciplina.

l ¶ Et viliores. ꝛ ineleganter. nam A ioue principium muse iouis omnia plena. Virgiliꝰ ꝛ ratio a capite edēda est. ff. de edendo. argentarius. §. edita actio quoniā principium potissima pars est cuiuscūq rei. ff. de orig

de priori commissione nullaꝫ faciant mentionem ad alios iudices a se. ap. emanauerit: eundem vigorē debeant obtinere. Nos igit ad hec duo t. r. ꝙ cum generali per speciale [f] proculdubio derogetur: iurisditio per generales litteras attrita per speciales: quātum ad ea que specialiter exprimuntur: penitus eneruatur [g]: licet de prioribus non faciant mentionem. vnde superflua [h] ꝛ linquitur prima questio: si merito dici possit ꝙ donec iurisditio reuocetur: eam [i] super rerum vel personarum articulis exprimēdis obtinet delegatus: sed antequā exprimantur persone vel res delegatꝰ nequit iurisditionē huiusmodi exercere.

Idem senon. archiepiscopo

Sedes apostolicā cōsueuit exhibere se petentibus liberalem [k]: sed quidam eius gratia nequiter abutuntur: ꝛ infra. Nos igitur volentes eorum malicijs obuiare: decernimus: vt cum in cōmissionibꝰ nostris minores ꝛ [l] viliores ꝑsone solūmō designātur maiores [m] ꝛ digniores sub generali clausula non intelligātur [a] icludi: sed nec [b] liceat oc

iuris. l. i. ꝛ is qui maioris dignitatis est debet preponi. xvi. di. isidorus. ꝛ vbi legalis paternitas contrahitur primo interrogatur pater q̄ꝫ filius. ff. de adop. l. ij.

m ¶ Maiores ꝛ digniores. sed quas personas dicemus maiores ꝛ digniores. nam inuenio ꝙ quilibet clericus dicit habere dignitatem: quarta distinctione. deniqꝫ. ꝛ i. q. i. reperiuntur in fine. quandoqꝫ enim mancipia dicuntur habere dignitatem. ff. de vsufruc. sed ꝛ siquid. §. mancipiorum. quandoqꝫ potestates seculares dicunt habere dignitatē. xxiij. q. v. administratores. quandoqꝫ enim decurionatꝰ dicit dignitas. ff ad. l. cornelliam. de sicarijs. l. penultima. Jtem nunquid illam maioritatem considerabimus: de qua dicitur. xl. distinctiōe. multi in fine. vel de qua dicitur. xxiiij. q. i. qui contra pacē. vel de qua dē distinctione. ij. lex est. vel de qua dicitur. ij. q. vij. querendū est. capitulo criminationes. vel illam de qua dicitur. ff. de gradibus. l. iureconsultus. §. parentes. vel de qua dicitur. ff. de pac. maiorem. Rñ. maiores ꝛ digniores vocat hic notabiles personas: que sub clausula generali comprehendi non possunt. ff. de iniurijs. item apud labeonē §. hoc edictum. ꝛ tales debent esse: que citius mouerent animum principis vel ad dandum vel ad denegandum rescriptum: ratione enim maioritatis presumitur contra aliquem. xxxi. q. ij. lotharius. ff. quod metus causa non est verisimilei. Jtem qz circa iudicia defertur dignitati ꝛ persone. j de off. delega. sane. ij. ꝛ. c. pastoralis. ꝛ. ij. q. viij. quisquis. ꝛ. xxiiij. q. i. qui contra pacem. ꝛ. xlv. distinctio. cum beatus. videtur ergo ꝙ per generalem clausulā non possit conueniri sacerdos vel clericus cum ipse sit maior quolibet laico. vi. q. i. beatus. ꝛ. xcvi. distinctio. duo sunt. ꝛ. j. de maio. ꝛ obedi. solite. versi. fecit deus ꝛc. dummodo maior clericus speciali vocabulo non sit designatus vel nominatus: ꝛ hoc etiam intuebitur iudex: q debeant dici maiores vel minores: ꝛ que negocia debeant dici maiora vel minora: nō enim certa vel certior dari possꝫ doctrina: ar. xxiij. q. iiij. duo ista. al's enim hoc nomen alijs bene includeret etiam maiores personas. nam nomine populi continentur etiam senatores plebis autem appellatione sine patricijs ꝛ senatoribus certi ciues significantur: vt instit. de iure nāli. § plebiscitū. nec semꝑ h nomē a'ijs fac positionē. lvi. di. cenomañ. ar. ff. de ꝯstituta pecunia. l. i. § debitū. ꝛ illud suspensi sūt cuꝫ eo duo alij latrones nequā. Jo. ꝛ est rō: qz aliter ꝓcedit cōtra maiores ꝛ aliter cōtra minores. xlv. di. cū beatus ꝛ. xxiiij. q. i. q contra pacem. similiter de hoc notat. j. de iure iuran. c. cū quidam. in glo. que incipit: sic pꝫ ꝙ dignitas.

a ¶ Intelligant. eoipso ꝙ digniores inueniunt: intelligunt i fraudē vsari. ff. de iure fisci. ita fidei. nā hꝫ distictionē rex nolasūt distiguēda. xxi. di. cleros ꝛ clericos. ꝛ. C. de codicill. si ideo.

b ¶ Sꝫ nec liceat. ꝓuidet hic papa: ne diuerse ꝑsone litigatorū vexationibus afficiantur: ar. C. mādati. ꝑ diuersas in fin.

⁊.infra.e.nonnulli.intendit enim minuere lites.infra de do. ⁊ contu.finem.⁊.c.venerabilis.

e Multitudinem.ar.occasionem iuris ad iniquũ compẽdium nõ trahi.C.de vsuca.p emp.l.vlt.ar.x.q.iiij.c.vlt.⁊.j.e. nõnulli.Sed videtur q cum generalitate nõ dz aliqua commissio ipetrari:ar.s.e.eo. ad hec.sed io non valẽt littere ille:q2 certi iudices nõ erant ibi dati:sed quos ipse duceret eligendos.Sed taliter intelligit illud capitulum ad hec.s.e. Sed cõcordat huic dicto lau.vt ibi dixi:⁊ omnia negocia illius cõmittebãtur. quod erat iniquum:sed generalitas cãrum al's bene potest committi.ff.de iudi.cum pretor.

d Effrenatam.ff.de testi.l.iij.in prin.⁊.j.de testi.cum in causa.que.et effrenatam dicimus vltra.xl.vt ibi.⁊.j.de cle.ex.mi latores.⁊.c.causaz que.hodie vestro ista generalitas siue multitudo restricta est vsq3 ad iiij.in quadaz decre.In no.quarti que incipit cũ in multis.j.c.ti.

e Dolus.sic.j.de do.⁊ contu.ex litteris.xxx.q.i. dictum est.j.e.c.proxi.⁊ qui fraudem allegat siue dolum probare debet ff.de proba.quotiens §.qui dolo. Sed qualiter cõstabit:q noluit cum psonis expssis in iudicio experiri:s3 vult descẽdere ad miores vel equales:hoc ipso q descẽdit primo ad equales vel minores: presumitur fraus ⁊ dolus:⁊ ille potest excipere qui conuenitur:nisi statiz vel q̃zcito possit cõueniat personam expressam vel nisi forsitan copiam illius habere non possit ⁊ hoc debet primo protestari:aliter credo illum repellendum.alij dicunt contrarium.

f Ex tenore.negocio.Nõ q cũ plures lr̃e ipetrãt sup eodẽ negocio:aut ipetrant ab eodẽ:aut a diuersis.Si ab eodem:aut ad iudices eosdẽ aut ad diuersos.si vo aliqs impetrat duo paria lr̃arũ ad diuersos iudices i fraudẽ cã fatigandi aduersariũ suũ sup eodẽ negocio ⁊ nõ ad cautelã:q2 timebat pdere vnũ rescriptũ:vel q2 timebat aliquos mori neutre valẽt:vt hic.j.e.q2 nõnulli.s3 si ad cautellam:vt dixi:valent.s3 postq̃3 cepit agere p alteras:relique nõ valent:⁊ si attentaret pderet vtrasq3 vt dictũ ẽ.Si vo ad eosdẽ iudices:⁊ discordãt in data:valent prime:nisi i secundis fiat mẽtio de primis:q2 nihil interest que valent.Si vero eadez est forma ⁊ data ⁊ ad eosdem iudices:eedez sunt lr̃e:q2 nõ nocet habere plures litteras ad cautelã:sicut põt quis habere plura testamenta eiusdẽ tenoris.ff.de testa.vnũ testm̃.⁊.ff.de his que in testa.de.l.vlt.⁊.ff.de bo.pos.secundum tab.l.i.§.siquis in duobus.nec ẽ inconueniens plures iudices habere super eodem negocio:quia illud habes.j.de offi.leg.cum non ignoretis. Si vero

casione generalitatis huiusmodi multitudinem[c] effrenatam[d] in iudiciuz euocare:nec super maioribus ⁊ grauioribus negocijs audiantur:qui de minoribus ⁊ leuioribus tm̃ faciunt mentionem.Siqs vero aliquas personas expresserit non vt velit cum eis i iudicio experiri:sed vt ad pares transire valeat vel minores: quia fraus ⁊ dolus[e] ei patrocinari nõ debent tãq̃ mẽdax precator careat penitus impetratis. Idem.r.cantori ⁊.r. priori de monte leprosorum.

Ex tenore litteraum:[f] q̃s nobis destinastis:intelleximus.r.sacerdotem de collo vill.ad alios iudices super questione:que inter ipsũ ⁊ abbatẽ de becco vertitur:litteras ap.ipetrasse:quicum ptem citassent aduersã dict9 psbyter coram eis noluit litigare:⁊ i fra.Cũq3 vos in cause cognitione procedere velletis:abbas corã vobis proposuit:q nõ tenebatur per directas ad vos lr̃as presbytero respõdere:cum p alias ab alijs iudicibus fuisset citatus:que aucte illarum non fuerãt reuocate. Nos igitur attendentes fraudẽ presbyteri memorati duas cõmissiones sup eodem negocio[f] ipetrãtis:quarum altera non faciebat mentionem d' reliqua:q2 fraus ⁊ dolus alicui patrocinari nõ debent decernimus vt ipe commodo careat[g] vtriusq3. Idez mediolañ. archiepisopo.

Cum adeo scripta se.ap. moderemur[h]:⁊ infra. scripsisti nobis:q cum .p.clericus in ecclesia modeceñ:sufficientem sibi sit prebendam adeptus:mirabaris:q pro receptione ipsius in ecclesia de gronzola pposito ⁊ fratribus eiusdem ecclesie litteras misse

sunt diuerse ⁊ aduerse neutre valẽt.C.de fi.instru.scripture.⁊.j.de instru.iputari.Si aũt lr̃e impetrant a diuersis psonis.s.ab actore ⁊ reo:aut ad eosdẽ:aut ad diuersos.Si ad eosdez ⁊ cõcordãt i data ⁊ forma eedem sũt lr̃e:vt dictum ẽ.si data est eadem ⁊ forma 2ria:supsedeatur vtrisq3 donec consulat superior.j.d offi.de le.sane.⁊.h si vtraq3 pars lr̃as suas ostendat.si actor tacet p annum valent lr̃e rei.j.e.plerunq3.Si vo ipetrarẽtur ad diuersos prime valẽt nisi in secundis fiat mentio de primis vt.s.e.ceteruz.Si vo non apparet q̃ sint prime vl' secu de mutuo se ipediunt:s3 iste quãdo impetrãtur ad diuersos non procedunt hodie:quia ille sole valẽt:que primo iudicibus presentantur.j.de ap.et debitus.⁊ ls locum in his habet per quas nondum est processũ: in alijs autem per quas processiuz ẽ:vel pũtatio facta ẽ semp valẽt prime: nisi secunde expressam fecerint mentionez de primis ⁊ de pcessu ⁊ de litis cõtesta.j.de re iudi.inter monasteriuz.⁊.j.de offi.deleg.corã.quãdoq3 tamen valent secunde ⁊ non prime:⁊ prime sunt in pẽdenti quousq3 cassetur vel firmet snia:l3 i secundis nõ fiat mẽtio de pmis.j.d cõfir.vti.vel inuti.bone.⁊ generaliter sicut credo:vbicũq3 possũt pme elidi p exceptionem:valent secũde:l3 nõ faciant mẽtionẽ de primis:et nõ prime:q2 sunt veritate tacita impetrate.s.e.ex pte.

g Careat.immo videtur q ẽt causam pdere debet:sicut qui petit seruum in vno iudicio:si petat eundez in alio pdit cãz.C.de asser.tol.l.i.§.vlt.q2 vbi iudiciuz cepit:ibi dz accipe finẽ.ff.de iudi.vbi ⁊ primus iudicib9 fieret iniuria.ff.de arbi.litigatores tamen causam non perdit:sed sufficit q perdat litteras:⁊ in expensis condẽnetur infra.e.ti.quia nõnulli.sed illud de seruo fauore libertatis dictum est. b.

h Cum adeo.moderemur.⁊ vere cuz multa mõderatione debent fieri ⁊ cõcedi.xxxv.q.ix.apostolice:vt non possint reprehendi.quandoq3 tamen ipsuz fallit obliuio.xxiij.di.preterea.⁊.xxx.q.iiij.quod autez ibi.oblit9 fuit vrban9:tñ oiuz hr̃e memoriã ⁊ in nullo peccare poti9 ẽ diuinitatis q̃3 hũanitatis.C.d ve.iu.enu.l.ij.§.siqd aũt.⁊ nihil ẽ i hũana 2ditõe qd ppetuo stare possit.C.e.ti.l.ij.§.s3 q2 diuie.⁊ testm̃ i nulla pte sui sit

dꝫ eē vitiosū.C.ꝺ edic.diui.hadri.tol.l.vl.sic ⁊ ꝑuilegi
uꝫ.j.ꝺ fide instru.iter dilectos.⁊.j.ꝺ priuile.cū oli.i fi.
l Sufficiētē.dꝫ.n.talis eē que sufficiat sibi ⁊ suis.l.
di.studeat.⁊ ꝙ aduenientes possit recipe ⁊ iura epālia
ꝓsoluere.j.de ꝑbē.ꝺ monachis.⁊.j.ꝺ sup.neg.pla.sicut
In tali sufficiētia
dꝫ haberi rō nobi
litatis.xli.dis.non
cogātur.⁊ scie.j.ꝺ
ꝑben.de multa.⁊
dignitatis.ff.ꝺ va.
⁊ exor.co.l.i.§.in
honorarijs.⁊.ff.ꝺ
vsufruc.ꝫ ⁊ si qd
§.i.
k De prebenda
sed quid si eēt mo
dica ⁊ insufficiēs
tenet ꝺ illa facere
mentionē:nō vꝫ:
ar.a ꝯrio sensu.j.
de ꝑben.cuꝫ tenea
mur.vbi expeditū
est:ꝙ qualecunqꝫ
sit beneficium dꝫ
inde facere mētio
nem.si.n.dicat se
nullꝫ ecclīasticū
bn̄ficium assecu
tum:⁊ impetratꝫ re
scriptū:nō valet.j.
e.si ꝓponēte.⁊ ibi
dicet de hoc ⁊ qui
hꝫ plura bn̄ficia:
hanc exceptioneꝫ
opponere nō pōt
j.ꝺ excep.cuꝫ eccle
siastice.⁊ lꝫ papa

q Inserenda.sed errore scribentis fuit postposita:sed error
talis non nocet.C.de testa.errore.⁊.l.ambiguitates.vnde dic
inserenda.i.ac si inserta esse intelligenda:videbatur enim ꝙ
non respiceret precedentia.j.de ap.inquisitioni sed non ē ve
rum:quia non est verisimile dominum papam totaꝫ iuris ob

rimus:cū si lrārū nrāꝝ serieꝫ attendisses:nihil inuenies in eis qꝺ debuissꝫ tuū aīum offē disse.Cū.n.in lrīs nec de ꝑbē daᵏ ipsiꝰ mentio haberet nec modiceñ.canonicus:imo nec clericusˡ diceretur in eis:⁊ in litteris tuis hec esset adiecta conditio:si dignusᵐ existeret ad ecclesiasticum beneficiuꝫ obtinendū:intelligere potuisses:qꝫliter lrē ipse fuerant ipetrate. Idem electo decano ⁊ n.canonico cameraceñ.

Causam q̄ iter ꝑmōstraceñ. ⁊ pramoñ. ecclīas sup possessiō ibꝰ de anapia v̄tit:⁊ infra. Quia in lrīs aīad uertimꝰ fuisse insertū:ꝙ si alterutra ꝑtium citateⁿ legitime ꝑn̄tiam vrām adire vel iudicio vrō parere ꝯtēneret:vos ꝑn̄tis ꝑtis ꝓbationes recipeᵒ ⁊ quantumᵖ de iure possetis i cause cognitione ac decisione procedē minime:tardaretis:nos volentes vt clausula illa quātū de iure poteretis:q̄ āte ꝙ de ꝓbationū receptiōe mentio fieret fuerat īserēdaᵠ:clausulā illā de receptiōe ꝓbationū ꝑcedatʳ:mādamus q̄tenꝰ ipsam intelligentes ibidē i cā iuxta tenorē litterarū ipsaruꝫ procedere nō tardetis proui suri:vt si litteraꝝ aucte prioꝝ in eodē negocio legitime ē ꝓcessum firmū ⁊ stabile ꝑseueret:aliogn si occasione clē memorate aliqd ꝯstiterit i alterius ꝑtis ꝑiudiciū attentatū: id viribus decernimus carituruꝫ:mandantes:vt i decisiōe ipsius negocij:sicut premissū est:tā sup principali:ꝙ super incidentibusˢ questionibꝰ ap.re.canoniceᵗ procedatis. Iteꝫ archiepiscopo senoñ.

Constitutus a pre.se.ap.p.clericus proposuit:ꝙ

seruationem totꝰ labori
bus ac multꝭ vigilijs ex
cogitatam vnico verbo
tollere velle.C.de inoffi.
testa.siquādo.⁊.j.ꝺ elec.
ecclīa vestra.ij.⁊.ar.j.de
rest.spo.audita.⁊ q tuto
rem precipit confirmari
secundum ius intelligi
tur precipere.ff.de cōfir.
tuto.l.tutores.
r Precedat.⁊ ita quā
doqꝫ clausula sequens
determinat precedentia
⁊ quādoqꝫ precedens se
quentia:put iuris ordo
requirit.xxij.q.vij.apo
stolus.⁊.j.de ap.ꝑo requi
ris.ff.de condi.⁊ de.l.a
uia al.q: qn̄qꝫ sequens
clausula respicit termi
num proxime positum.j.
de dona.cum dilecti in
fi.⁊ optime facit ad hanc
materiam.ff.de lega.pri
mo si seruus plurium in
fi.§.vlt.⁊ vere precedere
debet:q: per totum pro
cessum negocij de iure
debet procedi.C.de ap.
eos.§.i.⁊ precedētia qn̄
qꝫ repetita intelliguntur
ff.de condi.⁊ demon.l.

ꝑcise scribat exceptiones:tn̄ ⁊ iustas excusatiōes patiē
ter admittit.ꝫ.e.siqñ.⁊.j.de offi.dele.ex ꝑte tua.ij.⁊.j.ꝺ
ꝑben.cū teneamur.nā qn̄qꝫ scribit rebus aliter se habē
tibus:ar.ij.q.vi.§.biduum v̄lus fi.versi.rursus illud.
l Nec clericꝰ.qui dicit se clericū cum non sit:nō va
lent lrē.j de transac.ex litteris.⁊ q nō est clericus non
reputatur idoneus:vt hic:nec potest in clericorum
numero computari infra de insti.c.ij.
m Si dignus.ꝯditio ista sine omni expressiōe subin
telligitur.j.de elec.cām que.sicut illa si ꝑces v̄itate nitā
tur.ꝫ.e.ex ꝑte.i.si pꝫ ꝙ qui hꝫ sufficiens bn̄ficium:ad
aliud bn̄ficium reputatur indignus.j.de preben.sup
⁊.j.de cle.non resi.conquerente cum ipso beneficio se
cundo seruire non possit:vt ibi.
n Causam que.citata legitime id est tertio.infra de
cle.non resi.ex tue.
o Recipere.per quod videbatur ꝙ possent recipere
testes lit.nō ꝯte.quod esse nō debet:vt.j.vt lit.nō ꝯte.
qm̄ ⁊ per totum ti.nisi in casibꝰ contentis in.c.qm̄ fre
quenter.⁊ in casu quem habes.j.de of.iudi.c.ij.
p Quantuꝫ de iure.hec clausula semper debet poni
in termino peremptorio post ipsum terminuꝫ perēpto
rium.j.de in integ.resti.tamē ex litteris.⁊.j.de do.⁊ cō
tu.cuꝫ dilecti.quia tunc post perempt.edictum iudex
cōminari debet se ꝓcessurū.ff.de iudi.in peremptorio.

auia.Item ēst hic.ar.ꝙ verba rescriptorum ꝫm ius commu
ne intelligenda sunt.j.de offi.dele.super questionum.§.si ve
ro duo.⁊.j.e.super litteris.⁊.C.de inoffi.testa.siquando.nec
ordo scripture spectatur sed potius id qꝺ ex iure sumitur.ff.
de solu.nec ordo secus in priuilegijs.j.de deci.ad audi.in fi.
⁊.j.de priuilegijs in his.
s Incidentibus.ipso iure tam in principalibus q̄ꝫ in acce
sorijs:vel incidentibus vel emergentibus remota est ap.infra
de ap.vt debitus.
t Canōice.i.ꝫm iura canonica:de quibus.ꝫ.de consti.c.i.
u Constitutus reciperent.hic duo mandantur.primuꝫ vt
recipiant illum in canonicum.secunduꝫ vt assignent ei
prebendam si vacat:vel q̄ꝫcito vacauerit.Nūquid ergo si nō
possunt assignare ei prebendam:tenentur eum recipere i ca
nonicum saltem:ar.ꝙ sic.j.de ꝑben.dilectus.⁊.j.de do.⁊ ꝯtu.
cum dilecti.Ar.ꝯ.j.de offi.dele.cum super abbatia.ff.ꝙ cum
falso tuto.l.i.§.i.⁊.l.ij.ar.q̄ si a ꝯrio.ij.q.vi.§.diffinitiua.ꝟ.qn̄
qꝫ pīres.⁊.ff.quē ad.ꝟui.amit.si cōem.⁊.ff.de mino.ēt.§.i.⁊.l.
tutor.§.i.Ar.ꝓ ⁊ ꝯ inuenies.ix.di.si ad sacrā.Finis tn̄ decre.vꝫ
dicere ꝙ nō:⁊ ꝫm hꝫ ē vnū mādatū ⁊ nō duo:⁊ hꝫ iō dic:q: iu
ratū erat de certo nūero canonicoꝝ:vn̄ rōne iuramētinō po
terāt augere nūerū.Ꝓo i ꝟitate mādauit papa.s.vt eum reci
perēt i canonicū:⁊ eo recepto ꝓuideret ei:⁊ cuꝫ recipe erat ꝯ
numerū sacro firmatū:q̄re lrē nō valebāt:⁊ certꝰ numerꝰ ca
nonicoꝝ dꝫ statui i ecclīa ꝫm facultates ecclīe i auē.vt deter

minatus sit numerus cleri.coll'.i.j.ð vi.ꝛ ho.cleri.qm̃ vt air.
ꝛ idẽ est si cert9 numer9 statutus sit i ecclia lꝫ nõ sit iurat9 aut
p̱ sedẽ aplicã ꝯfirmatus:q2 nõ valẽt lr̃e:nisi dicat̃ nõ obstãte
certo nũero canonicoꝝ. Hic tñ vꝫ ar.ꝯ i fi.vbi dicit:si ꝯsliter it
numeꝝ ꝛc̃. Sꝫ põt dici ꝙ hic ð nũero ẽ facta mẽtio:ꝛ nõ ð iu
ramento nec de ꝯfirma/
tione pape.

cuꝫ.c.p.n.decano.ꝛ.c.bituri
ceñ.dederit ĩ mãdatis vt ip̃m
reciperent ĩ canonicũ ꝛ infra
trem:ꝛ prebẽdã ei cõferrẽt si
qua tũc in eoꝝ vacaret ecclia
vel proximo[a] vacaturã: ꝛ ipsi
cũ mandatũ eius admittere[b]
nõ curassent eis precipiendo[c]
mandauit: vt qð mãdauerat
adimplerent:sibi sup̱ hoc exe
cutorib9 deputatis ꝛ ĩfra. Ue
rum p̱s aduersa respondit:ꝙ
cuꝫ in bituriceñ. ecclia certus
esset numer9 canonicoꝝ insti/
tutus firmat9 iureiurã.ꝛ p̱ ro.
põ.cõfirmatus: ꝛ de hoc[d] me
moratus.p.nõ fecisset ĩ suis lit
teris mẽtionem[e].ĩtelligẽdum
erat circũuenisse.p.n.ꝛ dictas
lr̃as[f] veritate tacita impetras
se:ꝛ infra. Di.u. mãdamus q̃
tenus si legitime vobis consti
terit numerum canonicorum
qui nunc ẽ in eadem ecclia:p̱
decanum ꝛ capitulũ eiusdem
ecclesie iuramẽto[g] firmitatuꝫ
anteq̃ predict9 clericũs lr̃as
executorias ĩpetrasset[h]:qcq̃d
factum ẽ occasione lr̃arũ ipsa
rũ:irrituꝫ[i] decernatis: alioqn
ei faciatis in eadeꝫ ecclia pre
bendam[k] siq̃ vacat sublato cu
iuslibꝫ ap.ob.assignari. [l] dẽ
a.canonico pictaueñ.

S Uper litteris: que ab a
ligb9 ex malicia ꝛ a non
nullis ex ignorãtia tacita ve
ritate vel suggesta falsitate ĩ
petrantur a nobis: diuersos ĩ
tellexĩmus diuersa sentire:a
lijs asserentibus eos debere
prorsus carere omni commo
do litterarum: cum mẽdax p̃
cator carere[m] debeat penitus
impetratis.alijs vero dicentĩ
bus ꝙ ꝛ si forma carere debe
ant in litteris nostris expressa
nihilominus iuxta rigorem[n]
iuris sit a delegato iudice in
negocio procedendum. Nos
igitur inter eos:q̱ per fraudẽ
vel maliciam ꝛ illos qui per

a ℭ Uel prio vacaturã. qð solus papa põt:vt.j. de p̱ben.per totum.

b ℭ Admittẽ.i.p̱ficere.

c ℭ Precipiẽdo.per exe cutorias.

d ℭ Et de h.s. iuramẽto ꝛ ꝯfirmatiõe:vt.j.colli/ git.vbi dic̃ numeꝝ cano nicoꝝ:q̱ nunc ẽ ĩ eadem ecclesia ꝛc̃.vt notatur in fi.illius no.hic duo.

e ℭ Mentionẽ.hec alle gatio nõ valꝫ:si venissẽt ꝯ numerum illum aliqñ propria auctẽ.j.ð prebẽ. pro illorum.§.de consti. cum accessissent.

f ℭ Et dictas litteras.s. executorias.

g ℭ Iuramẽto.sꝫ ĩ oĩ tali iuramento semp̱ intelli git̃ auctas maioris exce pta vt hic innuit̃ a ꝯtra rio sensu.ꝛ.ff.ad muni/ cip.l.ĩpatores.ꝛ.j.ð iure iurã.veniẽtes.q̃ nõ face rẽt ꝯ iuramẽtũ:si ad mã datũ dñi pape illuꝫ reci perent. Itẽ si talis cõdi tio inest iuramẽto nũq̃
est necessaria dispensatio ĩ tali iuramẽto:q2 si displiceat pape
nõ est ligat9 tali iuramẽto.io.dicebat hãc ꝯditionẽ ĩ iuramen
to nõ eẽ sed iõ d̃ auctas sup̱ioris excepta:q2ñ p̱iudicat̃ ei qn
possit hoc facere:veri9 vꝫ ꝙ ꝯditio talis subintelligatur ĩ hu
iusmodi iuramẽtis:ꝛ hoc iõ q2 sup̱ re alterius vel q̃si iuramẽ
tum tale p̱statur:ꝛ de re alterius p̱cise iurari nõ põt imo esset
anceps p̱iuriũ.ff.de ĩ litẽ iurã.videamus.ꝛ.ff.reꝝ amo.mar/
cellus.ꝛ iõ auctas dñi pape ĩ talibus intelligit̃ excepta tacite
lꝫ nõ excipiat̃ exp̱sse.si.xxij.q.ij.beat9.ꝛ.j.de iureiurã.quẽad.
circa.p̱n.q̱re si papa mãdat aliquẽ recipi ĩ canonicũ nõ obstã
te tali iuramẽto:tũc licite ipsum recipiũt:q2 sic app̱et ꝙ papa
iuramentũ factũ q̃si de re sua nõ vult ratũ hr̃e:cum admini/
stratio sola cõmissa est capitulo ꝛ nõ dñium collatum:ꝛ h iu/
ramentũ s̃uare tenent̃ canonici quãtũ ĩ se est:nisi papa ꝯ̃riuꝫ
mãdet:ꝛ iõ nõ valuerũt littere taliter ĩpetrate:in q̱bus de iu/
ramento mẽtio nõ fiebat. Sed q̱d si iurassent ante p̱ñtationẽ
ꝛ post datã:tunc nõ obstaret iuramẽtũ:q2 data respicit̃:vt di
cit hic:ꝛ.ð.e.eam te.p̱terea aliud vꝫ hic:ꝙ canonia sola siue
p̱benda augeret numerũ canonicoꝝ:q2 si nõ augeret nume
rum:iuramẽtũ nõ obstaret quin possint ipsũ recip̱e:ꝛ si de cõ
sti.cum.M.ferariẽñ.item ar.ꝙ canonia põt eẽ sine p̱uentib9
ar.j.de p̱ben.relatũ. Sed ꝯ.i.q.iij.siquis obiecerit.sed ibi ap
pellantur res corp̱ales iura ex quibus res ipse corporales p̱
cipiuntur:ꝛ sicut debet fieri mentio de iuramento:vt hic di/
cit:sic etiaꝫ de pactis siqua in aliquo contractu interueniant
debet fieri mentio alias nõn valet priuile.infra de deci
mis ex multiplici.

h ℭ Impetrasset.hic consideratur tempus date. Item non dicit ante monitorias:ꝛ sic est ar.ꝙ per monitori as ius nõ acquiritur:al's dixisset ante monitorias: de hac materia satis habet̃.j.de renũc. veniẽs.ber.

i ℭ Irritũ.ꝛ ita ea que fiunt per lit/ teras surrepticias nõ valẽt:ð hoc di cemus.j.e.ad au dientiam.

k ℭ Prebendam. ꝛ in canonicuꝫ re cipi ista sunt cõne xa.i.q.iij.siqs ob/ iecerit.

l S Uper litterꝫ. diuersos.nã quot sunt capita: tot sẽtentie:de cõ. di.iiij.sicut in sa/ cramentis.varie enim sunt hoium voluntates.ff.ad trebel'.quia pote/ rãt.ꝛ homines fa ciles sunt ad dissẽ tiendum.ff.de ar bit.item si vnus. §.p̱ncipaliter.et diuersitatem cor/ porum sepe diuer sitas sequitur ani morum.j.de con/ ces.preben.q2 di/ uersitatem.

m ℭ Carere.xxv.q.ij.ꝛ si legibus.

n ℭ Rigorem.xxv.q.ij.prescriptionem.

o ℭ Simplicitatem.simplicitati subuenitur de conse. di.ij.c.iij.ꝛ.j.de re.permu.cum vniuersorum nec ob ẽ quod per simplicitatem omissum est: vt.ff.de ven.in spi.l.i.§.vltimo. Item imperitie parcitur.ff.de proba. cum de indebito.§.sin autem is.ff.de edẽ.l.j.§.vltimo ff.qui satisda.cogan.de dic.§.minori.C.qui admit.ad bo.posses.quicunqꝫ.ꝛ.ff.siquis in ius voca.non ie.l.ij. §.siquis. Arg.cõtra.C.de in ius vo.l.ij.C.de fal.mone. l.i.dic vt in prima rubrica:quia rusticitati parendum est:contraria causalia sunt.

p ℭ Discretionem.per hanc decreta.cessate sũt omnes solutiones:que recitabantur.xxv.q.ij.prescriptionẽ.C si contra ius vl' vtilitatẽ publicam.l.rescriptum.ꝛ.l. ꝛ si ex legibus.

q ℭ Priori modo.s.per fraudem vel maliciam:ꝛ qui hanc fraudem allegat:eam probare tenetur.ff.de p̱ba. quotiens.§.qui dolo.quia quilibet presumitur bonus donec probetur malus infra de seru.c.vno.ꝛ infra de presumpti.dudum.

r ℭ Fides si.xxv.q.ij.ꝛ si legibus.ꝛ.§.ꝛ si non cognitio quia cum dubium sit poterit de hoc cognoscere iudex

simplicitatẽ[o] vel ignorantiã lr̃as a nobis impetrãt: huius modi credim⁹ discretionẽ[p] ad hibẽdã: vt hi q̃ posteri[q] mõ ñ falsitatẽ exp̃mũt vel supprimũt veritatẽ in sue puersitatis penã nullũ ex illis lr̃is cõmodũ ꝯsequant: ita videlicʒ ꝙ delegat⁹ postq̃ sibi sup h̃ fcã fuerit fides[r]: nullaten⁹[s] de cã cognoscat. Inter alios autẽ qui posteriori[t] mõ lr̃as impetrãt duximus distinguenduʒ: que falsitas suggesta fuerit: vel q̃ veritas sit suppressa[u]. nam si talis expressa[v] fit falsitas: vel veritas occultata[x] q̃ quãuis fuisset tacita vl' expressa: nos nihilominus saltẽ in forma cõi[y] litteras dedissem⁹ delegatus non sequens formã in lr̃is ipsis appositã s̃m ordineʒ iuris in causa procedat[z]. Si vo p huiusmõi falsitatis exp̃ssionẽ vl' supp̃ssioneʒ etiã v̈itatis lr̃e fuerit ĩpetrate: q̃ tacita vl' exp̃ssa nos nullas p̃rsus lr̃as[a] dedissem⁹: a delegato nõ ẽ aliq̃tenus p̃cedendũ: nisi forsã[b] eaten⁹ vt partib⁹ ad suã p̃ntiam ꝯuocatis d precũ q̃litate[c] cognoscat: vt sic in vtroq̃[d] casu eadẽ rõ q̃ delegantẽ mouẽt moueat etiã delegatũ: ⁊ vbi delegãs suas lr̃as denegaret: delegatus etiaʒ sue cognitionis officiũ nullaten⁹ interponat.

Idem abbati ⁊ ꝯuẽtui p̃mõ.

Edoceri postulastis a nobis vtrũ p lr̃as aduers⁹ abbates nulla mẽtione habita de suis conuentibus impetratas teneant abbates ipi super causis que ad conuentus pertinẽt: ⁊ eosdẽ de ipsis querelantib⁹ respondere: ac lʒ inhibita sit ap. per apellationis obiectũ: possint ne respondeant se tueri. Sup quo duxim⁹ respondendũ: ꝙ nisi alia causa rõnabilis suffraget: per appellationẽ se tueri nõ possunt quominus debeant[a] auctoritate litterarum huiusmodi le

quia ratione dubietatis fit qđ al's nõ fieret. ff. de libe rali cã ordinata. ⁊ e. ti. lite ordinata. ⁊ ita q̃ fraudem allegat eam probare debet vt dictum est.

f Nullatenus. opposita exceptiõe legitima suspẽsa est iurisditio iudicis circa principalem causaʒ. ⁊ si dubia est ⁊ d hoc prius cognoscat: postea cognoscat iudex d fraude siue malicia de qua excipit. nec distiguitur in hoc casu: q̃ falsitas sit expressa vel veritas occultata: sed sufficit ꝙ per maliciam hoc fecerit ⁊ sic ĩtelligitur lex ista. xxv. q. ij. ⁊ si legib⁹: s̃ q̃liter probat malicia: certe ex perspicuis iudicijs: puta ex qualitate persone ⁊ ex forma rescripti. b.

t Posteriori. s. p simplicitatẽ l' ignorantiam.

u Exp̃ssa. puta si dixerit se de possessione vi eiectũ: cum non esset nihilominus darentur ei alie littere: ex quo petit causaʒ committi vel tacet se decanum: ⁊ impetrat litteras super vsuris vel super alia re p̃pria. s̃. e. ad aures.

x Occultata. puta si occl'auit ꝙ ad arbitros itũ erat nec causa per eos potuit terminari. j. de testib⁹ presentata. ar. C. si contra ius vel vti. l. j.

y In cõmuni. s̃m istũ moduʒ intelligunt iura illa. xxv. q. ij. prescriptione. ⁊ l. predicta si legibus.

z Procedat. secus si per maliciam falsitatem expresserit vel veritatem occultauerit: ⁊ ita aliquando receditur a forma in rescripto data: ⁊ reddit ad ius commune: vt ⁊ s̃. e. causam que.

a Litteras dedissemus. ex hoc patet: ꝙ simplicitas vl' ignorãtia ñ prodest circa huiusmodi litteras impetrandas: immo ad hoc vt rescriptum teneat: nihil debet supprimi ex his que mouere possunt animũ principis ad dandum rescriptum vel ad denegandum: ⁊ primo quidem series facti est exprimenda. j. de coha. cleri. ⁊ mu. super eo. Item processus cause. j. d re iudi. inter monasterium. Iteʒ non valent littere siquis tacet sententiam latam. ar. infra de fide instru. inter. dilectos. C. sen. rescin. nõ pos. l. vl. Si tacuit nomẽ dignitatis sue. s̃. e. ad aures. Item si tacuit aliud beneficiũ sufficiens. s̃. e. adeo. siue etiaʒ minus sufficiens. infra e. si proponente. ⁊ ĩfra de preben. cum teneamur. Item si tacuit vicariam perpetuam. infra. e. postulasti. Iteʒ si tacuit pactum precedens siue compositionem. infra de deci. ex multiplici. Item si tacuit statutum numerum canonicorũ iuramẽto firmatum. s̃. e. c. vlt. ⁊ infra de preben. cum illorum. Iteʒ si tacuit statutum ꝙ dignitas non esset vlterius in ecclesia. s̃. de consti. cum accessissent. Item si tacuit priuilegium. s̃. e. cum ordinem. Item si tacuit dispensationem. infra de fi. pres. ex tua. Item si tacuit se regularem petendo confirmationem. j. de confir. vti. vel inuti. porrecta. Item si dixit se clericum cum non esset. j. de trãsac. ex litteris. Iteʒ si tacuit ꝙ prebenda non vacaret de facto. infra d concess. preben. cum nostris. ⁊ c. litteris. Item si tacuit exceptionem. ĩfra de procuratо. in nostra. Item si tacuit appellationem a se factam. s̃. e. ex parte vel factam ab aduersario. infra de cõfir. vti. vel inuti. bone. Item si tacuit ꝙ alius de mandato pape fuerit recept⁹ infra. e. mandatum ⁊ duobus. c. se. Item si dixisset habuisse monitorias: quod fuit falsum: ⁊ executorias impetrauit non valent. infra. e. ex insinuatione: ⁊ generaliter vbicunq̃ talem veritatem tacuit vel talem falsitatem expressit: qua tacita vel expressa papa litteras non dedisset rescriptum inutile fit.

b Nisi forsitan. istud nõ ẽ dubitatiuũ: imo affirmatiue ponitur: quia d l's ipse cognoscere debet: si p̃ces veritate nitant. ff. de iudi. siquis ex aliena. ⁊ infra de ap. cũ parati. simile forsan habes. xxxiij. q. ij. admonere. ꝟs. ingredere monasteriuʒ. j. de p̃cu. tue. vl' ideo dicit forsã: q2 si notoria esset exceptio statim posset cessare. ⁊ in hoc casu vbi notoriũ est ꝙ alq̃s nõ est iudex me⁹ nec re nec gestu: vt si citet me qui ẽ vltra mare: nõ teneor ire. ar. infra de accu. euidentia. ⁊ or. infra d iure iuran. ad nostrã. ij. C. de iurisd. om. iu. in criminali. ⁊ iij. q. ij. si epus. vbi ista materia notatur per io.

c Qualitate precũ. i. d veritate vel falsitate precũ opposita contr impetrantem.

d In vtroq̃. Primus est cũ tacita veritate vel falsitatẽ expresse per simplicitatem papa litteras concepit in forma communi: ac si esset veritas dicta vel falsitas tacita. Secund⁹ casus est cum papa nullas litteras dedisset tacita. falsitate ⁊ expressa veritate per simplicitatem.

a Edoceri. d'beant. discrete agit qui abbatẽ conuenit. nã si ꝯuent⁹ ꝯueniret: stati p'latũ uoiaret in iudicio: ⁊ sic in

ducias obtineret.j.vt lit.nõ ↄtes.qm̃ frequẽt.§.q̃si sup.ꝛ.C vbi in rẽ ac.l.ij.q: sine licentia abbatis nec agere nec r̃ndere põt ↄuẽtus: qn retractet s̃nia.j.de iudi.cãm.xvj.q.j.monachi ꝛ.q.iij.si sacerdotes.sicut nec fili⁹ q̃ʒdiu ẽ in potestate patris C.de anna.excep.l.j.in fi.ꝛ.xvj.q.iij.si sacerdotes.ꝛ iõ abbas primo ↄueniẽdus est. di co tñ ꝙ nullum collegiũ conuenit vl̃ conuenitur sine auctoritate prelati: ꝛ econuerso prelatus si ne auctoritate capituli: nec conuenit nec conue nitur: ʒ per iudiciũ acto rem ve ꝓcuratorem ab ipso prelato ꝛ ↄsensu ca pituli ↄstitutũ: ꝛ h̃ cũ ne gociũ p̃ncipalit̃ tangit p̃ latũ.j.de procura.c.j.ꝛ si negociuʒ principal̃r tan git caplm̃: ab ipso caplo ↄstituat̃ de aucte p̃lati.j. de iudi.cãm q.C.de epis. ꝛ cle.oẽs.§.ꝛ h̃ nihilomi nus.ꝛ hic.ꝛ.xij.di.non li ceat.in prin. Et hec locuʒ habent quando negocia capli ꝛ p̃lati sunt discre ta: vt dicit in fi. Si v̾o sũt cõia p̃latus de consensu capli ↄstituit sindicũ. vñ vacante sede nihil ẽ ino uandum.j.ne se.va.c.j.ij. ꝛ.iij.nec tunc currit prescriptio ↄ̃ eccliam.infra de p̃scrip.c.j. ꝛ.c.de quarta.ꝛ si forte capl̃uʒ agit non sufficit subsequens consensus prelati. sicut nec sufficit subsequens auctoritas tu toris.ff.de auc.tu.obligari.§.vl.ꝛ insti.e.t.§.tutor: ʒ h̃ non cre do. sufficit eni si postea accedat ↄsensus prelati vel econuerso infra de dona.pastoralis.ꝛ infra de his q̃ fi.a p̃la. sine cõsen. ca.cũ nos.ꝛ dicit lex q̃ ↄfirmat predicta ꝙ q nõ põt alienare nõ põt rẽ in iudiciũ deducere.ff.de iur.deli.ait p̃tor. Sʒ qd si lis oriat̃ inter collegiũ ꝛ p̃latũ.adeat̃ superior: ꝛ ille dabit collegiũ curatorẽ ad litẽ ipsã; cuius officiũ cessabit lite finita insti.de auc.tu.in fi.ꝛ.ff.de tutel.l.iij.§.si pupillus in fi.

b Teneant̃.ꝛ quidẽ tenẽt: lʒ non fiat mentio in rescripto. noĩe eni p̃lati ecclia intelligit̃: ꝛ p̃lati monasterium.ff.d ãnu. lega.l.anua.§.j.ꝛ.ff.de condi.ꝛ demõ.filiofami.ꝛ ecclesia est in ep̃o ꝛ econuerso.vij.q.j.scire debes.ꝛ.ff.de re.du.ciuibus. non tñ noĩe prelati semp intelligit̃ eccl̃a.j.de test.a.requisisti.ꝛ xij.q.ij.illud.ꝛ.q.iij.pontifices.

c Discreta.bñ dicit discreta: q: si sunt discreta oĩno: nõ te nẽt r̃ndere nisi de parte sua: q: rescripta non extendunt̃ ad res vel ad p̃sonas in eis nõ cõprehẽsas: qm̃ stricte intelligẽ da sũt.ar.ↄ̃.e.sedes.ꝛ.j.d offi.del.cũ oli dilecti.ꝛ melius.c.p. ꝛ.g.ꝛ.lʒ sint oĩno discreta.tñ nec p̃lat⁹ sine ↄsensu capl̃i nec caplm̃ sine ↄsensu p̃lati h̃ facẽ p̃nt vt dictuʒ ẽ in p̃ma notula.

d Quam dilecta impetratas que false erant. vt.j.de excessi. prela.inter dilectos.§.preterea.

e Tamen.ꝛ cãcellarij vl̃ alteri⁹ q debebat reqri.j.de fal.licʒ.

f Mentio.ꝛ iõ secũde littere non valuerunt.ↄ̃.e.ceterum. nec quod per eas factum est.vt infra sequitur.

g Personalit̃. Nõ casũ nouũ: cũ mandat̃ alicui: vt p̃sonal̃r negociũ exeq̃t̃.põt alij ↄmittẽ vices suas si p̃tes ↄsentiãt: nisi duob⁹ casib⁹. In cã inq̃sitionis. Itẽ cũ papa ꝓuideri mãdat ecclesie alicui de p̃latis ꝛ alijs ministris.j.de of.dele. qm̃.apostolica.§.is autem. Et est si.quod dicit lex: si p̃ misisti mihi per te facturũ nauem vel aliquod simile: per aliũ me non ↄsentiente facẽ non potes ꝓpter idu striam tuã quã elegi.ff.de solu.inter artifices.

gitime r̃ndere: cuʒ ex officio suo teneãt̃[b] ↄgregationũ sua rũ negocia ꝓcurare.nisi forte abbatis ꝛ ↄuẽt⁹ negocia eẽnt oĩno discreta[c]. Idẽ archiep̃o ꝛ magr̃o.u.canonico mag.

Quam dilecta i xp̃o filia. r custos hefieñ.eccl̃e ac ꝓ curator.g.mõialis sup electi onibus in eadẽ eccl̃a celebra tis litigauerint aliquãdiu co rã nobis ꝛ infra. Deꝑhẽdim⁹ l̃ras ad abbatẽ d remech.ꝛ su os ↄiudices ĩpetratas[d] p surre ptionẽ obtẽtas: cũ in eis illius articuli: vʒ d subtractorũ resi gnatione fuerit p̃ter cõsciam n̄raʒ[e] cognitio ↄmãdata: q in p̃orib⁹ l̃ris ad scholasticũ bil desch.ꝛ ↄiudices suos obten tis insert⁹ fuerat: de qb⁹ in se cundis l̃ris mẽtio[f] nõ fiebat ꝛ iõ qd ipaꝝ l̃raꝝ occasione di gnoscit̃ attentatũ duxim⁹ irri tãdũ. Dictuʒ insup scholasti cũ ꝛ ↄiudices suos inuenim⁹ min⁹ ꝓuide ꝓcessisse: cũ eniʒ in l̃ris n̄ris eisdeʒ principalit̃ mãdaret̃: vt ad p̃dictã eccl̃iã p̃sonaliter[g] accedentes p̃sone idonee administrationẽ com mitterẽt abbatie cui ad opus ei⁹ fieret hincinde resignatõ subtractoꝝ ip̃i formã mãdati ap̃lici trãsponẽtes[h] illo capl̃o p̃termisso d alijs[i] articl̃is ior dinate plurimũ cognouerant propter quod processuʒ ipso ruʒ cõtra nostri formã rescri pti ac iuris ordinẽ[k] attentatũ

h Trãsponẽtes nõ i rescriptis or dinẽ scripture ser uandũ: vt hic.ꝛ.xl iij.di.sit rector i fi. ꝛ.iij.q.vj.in graui b⁹.ꝛ.ij.q.j.in p̃mis ff.de vsufruc.quo ties.ꝛ ordo v̾borũ ostñdit ordinẽ ꝓces sus.de ↄse.di.ij.in xp̃o p̃re.ꝛ.ff.ad tre bel.heredes in fi. Ar.ↄ̃.ↄ̃.e.cãm q̃ ꝛ ar.ↄ̃.e.int̃ ceteras ar.C.d ap.l.j. So. vbi aliqd p̃ncipa liter mandat̃: illd tanq̃ʒ principale ẽ primo tractandũ est: cetera v̾o secũ dario tanq̃ʒ acces soria subseq̃nter sunt expediẽda: si cut hic: vbi v̾o plu ra pricipaliter cõ mitunt̃ non refert qd illoꝝ primo tractet̃: nisi forsã vnũ d natura sui p̃ce dat: vt in decre.ↄ̃.e.cãm.ꝛ ar.j.de cã pos.ꝛ ꝓprie pasto ralis.ꝛ.C.d rei vẽ.ordinarij.ꝛ iõ cassat̃.i.cassus ꝛ irri tus nũciat̃ hic ꝓcessus iudicũ: q: articulũ principal̃r cõmissũ omiserũt: ꝛ d alijs iordinate plimũ cognoscẽ do: vt d̃r in l̃ra: ꝛ infra penit⁹ hẽs.j.d of.del.venerabi lis. Sʒ q̃re ñ ↄfirmauit qd legitie fcm̃ fuerit.j.d p̃bẽ. dilect⁹.i.j.d arbi.cũ tpe.ꝛ.j.d puil.cũ oliʒ.ij.rñ. q: non seruauerũt formã sibi datã: ꝛ q: cũ p̃ncipale sit cassatũ accessoria etiã cassata intelligunt̃.j.d fide instru.inter dilectos.versus fi.ꝛ.ij.q.vj.§.siqs.ex pluribus.b

i De alijs articulis.s.d electione ꝛ p̃tinẽtijs suis.

k Iuris ordinẽ.iuris ordo exigit vt primo d spolia tiõe cognoscat̃ q̃ʒ d proprietate.vt.iij.q.j.c.j.ij.ꝛ quasi p totũ.ꝛ.ij.q.ij.p totũ.ꝛ.C.d rei vẽdi.ordinarij.ꝛ.C.de interdic.nõ ẽ iuris certi.ꝛ.ff d iudi.si d vi ꝛ possessio ne.ꝛ.j.d resti.spo.ex ↄquestiõe: ꝛ q̃stio spoliationis pri uilegiata ẽ.j.de ordi.cog.sup spoliatione.ꝛ q: isti iudi ces hũc ordinẽ nõ seruauerunt irritauit papa illoꝝ ꝓ cessuʒ.i.irritũ eẽ ostẽdit.j.vt li.nõ ↄte.accedẽs.i.ꝛ p̃ci pue q: illa forma mãdati fuit ꝛ ita est d substãtia iurꝭ ordinarij ordo iste: ꝛ sic in duob⁹ peccauerunt: quia ↄ̃ formã sibi datã ꝛ ↄ̃ ordinẽ iudiciariũ.sic infra d ↄfir. vti.vl̃ inuti.examinata. Sʒ hic videt̃ loq d alio ordĩe quẽ nõ seruauerũt iudices i alijs articulis: vt ip̃a l̃ra dic̃: ꝛ q: ↄ̃ mãdati forma fecerũt ꝛ ordinẽ iuris i alijs articulis.ñ seruauerũt: papa ꝓcessuʒ illoꝝ denuncia uit irritũ ꝛ innanẽ: ꝛ sic i duob⁹ peccauerũt nõ seruã do formã rescripti nec etiã seruãdo ordinẽ iurꝭ i alijs articulis: forte dimittendo ↄtestationẽ litis: ꝛ sic duo bus modis põt intelligi quod dicit iuris ordinem.

a ℂ Irritū ꝛ inanē. ꝛ supra dixit irritandū: q2 ibi ipso iure nō erat irritus pcessus: sed irritandus ꝓpter lr̄as surrepticias. s̄. e. sup lr̄is. hic ipso iure pcessus nullus ꝛ iō dicit irritū duab9 d causis: q2 ꝯ formā ꝛ ꝯ iuris ordinē: vt. ij. q. vi. §. diffinitiua. v. itē snia citra solitū ordinē ꝛc. ꝛ. j. de cōfir. vti. vel inuti. examinata.

b ℂ Restituit. Sz qualiter pōt mōacha petere restitutionē: dico q2 non habebāt abbatissam ꝛ ille spoliate erant. ar. ff. d iudi. si lōgius. §. si filiussamil. vel q2 petit restitui nō tāq̄ mōacha: sz q̄si de corpore: sicut si collegiū non hēat vn̄ soluat creditōi sol uent singuli non q̄ si singuli sed qua si de corpore: petit monachus partez vbi res mōasterij diuiditur. xviij. q. ij. in nullo. ꝛ etiam vbi recedit a collegio. xxvij. q. i. si q̄s rapuerit. ꝛ vbi monachus grauit. j. de sen. excō. p. parrochianos. sed ibi nō dat actio iniuria ū monacho: sz monasterio: ꝛ intētabit eam sindic9 monasterij sicut dominus agit pro iniuria serui. insti. de iniur. §. si seruus.

irritum[a] decernim9 ꝛ inanez. Jdq3 mādamus: q̄tenus. g. ꝛ qbusdaz alijs sororib9: ecclie sicut iustū fuerit restitutis[b] ꝛ forma mādati nr̄i exacta diligētia obseruata i negocio ipso rōne p̄uia procedatis. I dez. Pleruq3 cōtingit q alīq nr̄is lr̄is ipetratis illis vti misto tpe postponētes: tūc demū eas exhibēt: cū aliaruz auctē ab eis ꝯ quos primitus lr̄as ipetrarant ceperint cōuenīri dicentes posteriores lr̄as nō valere. vtpote nō faciētes de priorib9 mentionē. Cū igitur nō sit malicijs[c] hoīum indulgendū: statuimus: vt siqs nr̄as lr̄as impetrans: ꝛ infra[d] annū postq̄ copiā iudicū habuerit: ex malicia. vl̄ negligētia[e] postposuerit vti eis: auctē posterioꝝ litterarū valeat cōueniri: licet in ipsis nulla de prioribus mentio habeatur. I dē rotbomageñ. archiepo. Quum ꝯtigat: ꝛ ifra. Preterea cū qdā sup aliquo litigātes ad diuersos iudices litteras impetrāt: quoꝝ qdaz obtenti a pte altera tibi mandant: vt ptē aduersam denūcies excōicationis snie subiacere: alijs iudicibus postmodū tibi iniungentibus: vt candē denuncies absolutaz queris an vtrisq3 an neutris vl̄ alterutris saltē obedire debeas in hac pte. Sup quo tue pru. respondentes credimus distiguendum: an cum primū mādatū recepisse dignosceris: tibi forsan innotuerit iter illos ꝛ alios super iurisditione discordiā suscitatā: an super hoc nihil omnino sciuisti[f]. Et quidē si super ꝯtentōe huiusmōi nil tibi penit9 inotescat: cū primū mādatū recipe te ꝯtigat: illud debes humilit executōi mādare[g]. Sz si postea contrariū tibi ab alijs demandatur:

e. ꝛ illud. s̄. e. si autem.

e ℂ Uel negligentia. Sed quis probabit hanc negligentiaz. R̄n̄. transcursus āni ꝓbat hoc nec alia interpellatio est facienda. j. de loc. ꝛ cōduc. potuit. nisi ille vellet ostendere cōtrariū sicut dicitur de āno appellatiōis. j. de app. cum sit romana. tamen ista nō operantur aliquid hodie: quia ille obtinet qui primo lr̄as suas exhibet iudici vt dictum est: nisi primus copiam iudicis habere nō potuerit: anteq̄z secundas litteras suas presentasset: tunc excusatur: ꝛ hoc est: si hoc fuit publice protestatus: quia iudicis copiam habere non potuit: ꝛ ita premissa ista protestatione secundas non eum poterit preuenire. j. de appellati. si iustus metus.

f ℂ Cum contingat. nihil omnino sciuisti. nec per famam vel alio modo. j. de senten. excom. cū desideres. §. secunde questioni. hoc enī3 dicimur scire quod ab alijs audiuimus. xxij. q. v. hoc videtur: sz qd si audiuit ab aliquo leuis opinionis: nunquid hoc sufficit vt non debeat parere mandato iudicis: videtur q non. j. de spon. cum in tua. ꝛ. xi. q. iij. in cunctis. ꝛ. j. de testa. l3. sed videtur q sic: quia in dubijs potius obediendum est: vt. xxiij. q. j. quid culpatur. in fi. ꝛ. j. de prescrip. cum ex officij. ꝛ illa est ratio quare executio sententie deferri nō debet nisi incōtinenti probetur exceptio. j. de testi. veniens. ij. ꝛ. j. de resti. spolia. lr̄as. dico q non sufficit: alioquin retardaret executionem sententie: qui diceret se habere priores lr̄as que reuocare non essent: vel q posteriores lr̄as diceret se habere: que reuocarent primas ꝛ sic sequeretur q nullus iudex posset excommunicare vel absoluere vel ferre sententiā: si diceret aliquis ante prolationez sententie causam illam alijs esse commissam: ꝛ sic daretur occasio figmentis: quod esse non debet. xxxij. q. i. dixit dominus. insti. de vi bo. rap. §. sed nedum talia. ꝛ. C. vnde vi. si quis in tantā. ff. ad car. l. i. §. si qs nō. ff. de litig. l. i. immo probabilem cām debet habere ille qui recipit mandatum de diuersitate litterarū anteq̄z credat. xxiij. q. iiij. q̄s magnum. ꝛ. j. de cler. ex. mi. illud. ff. q cum falso tut. l. ij in fi. vel dic q qualiscūq3 notificatio sufficit in secundo casu: vt iudex non debeat dici dubius. i. q. iiij. §. vlt. in fi. v̄si. si quis dixerit idolatricis. ꝛc. j. de sponsalibus. preterea. ij. ff. de petitio. heredi. item veniunt. §. ex quo autem. ꝛ. ff. de administratione tutorum. quidam decedens. §. a quo ꝛ hoc videtur innuere littera ista nihil omnino sciuisti

g ℂ Mandare. quod ꝛ fecit. s. quia denunciauit partem illā excommunicatam.

c ℂ Pleruq3 ꝯtigit. malitijs. s̄. e. sedes. j. q ma. ac. post significante. ꝛ. ff. de rei ven. in fūdo.

d ℂ Infra annū. nō hic annalē p̄scriptionē. j. vt li. non ꝯtes. qm frequēter. i. rūso. ꝛ. j. de off. ordi. pastoralis. j. de offi. dele. querēti. ꝛ. xi. q. iij. rursus. ꝛ. c. qcūq3. ꝛ. xx. q. ij. si puella. Sed q̄ritur qn̄ incipiat currere iste ānus tunc enim incipit hic copiam agendi: cū primo habeat copiā iudicū. ff. de diuer. ꝛ tēpo. p̄scrip. l. i. ꝛ. ij. q. vi. biduū. ꝛ. ff. de bui. rusti. predi. aitilicinus. ꝛ si tūc negligens fuerit: iputatur ei: ex quo habuit tempus, p̄sequēdi suū ius: ꝛ huiusmodi negligētia late culpe cōpar: ar. C. si tu. nō ges. l. i. ꝛ. ij. xxiij. q. i. dn̄s noster. Dicūt qdaz q incipit currere a tpe p̄sentationis lr̄arum facte iudici. j. de ap. sup eo. ij. Alij dicunt q a tēpore quo cō posuit sarcinulas suas: ꝛ potuit aduocatu3 querere. ff. ex qui. cau. ma. l. ab hostibus. §. sz q̄ simplr̄. Quarti dicunt ꝛ male: q a tempore date lr̄arū. s̄. e. si. cam te. ꝛ. c. constitutus. quod primu3 dicitur verū est: vt dicit lr̄a ista. hodie vero ista locū nō habent sed potio: ē conditio occupātis licet secūde lr̄e nō faciāt mētionē de primis. j. de ap. vt debitus honor. ꝛ. j. e. capitulū sācte crucis. De hoc tñ dictū ē satis. s̄. e. tñ q̄liter intelligat hoc

tunc [a] lr̃arum ad vtrosq̨ a se. ap. obtentarũ copia postulata quas tibi aucte presentiuz di stricte p̃cipimus [b] exhibere: si ex psaꝝ tenore reprehẽderis euidenter ita ꝙ nõ sit aliqua ten⁹ hesitandũ [c]: ꝙ lr̃e que ad illos a quibus secundũ man datũ recepis ipetrate noscun tur expresse reuocẽt lr̃as alio rũ: tu illud iterpidus exeq̃ris qd̕ tibi secundo loco [d] manda tur. Si vͦ ex lr̃arũ inspectiõe manifeste tibi ꝯstet: ꝙ lr̃e ob tente ad illos q primũ debere mãdatũ p alias minime reuo cas secũdũ mandatũ nullate nus exeq̃ris. Qd̕ si sup hoc ti bi merito fuerit dubitanduz: ad exequendũ secundũ man datũ te procedere nõ oportet donec iuxta cuiusdã nostre ꝯ cõstitutiõis [e] tenorez inter eos huiusmodi ꝯcertatio sopiat: ꝛ [f] idipsum facere debes si pri mo mãdato recepto: ꝛ nondũ executioni mandato tibi for sã innotuerit ꝙ iter se sup iu risditione demãdata ceperit disceptare. Ceterũ ĩ his omni bus purã ꝛ prouidã te ꝯuenit intentionẽ habere: ne vl ad d̕ clinandũ mandatum dubita re te dicas vbi dubitãdũ non est: vel ẽt ad exequendum te asseras eẽ certũ vbi certus eẽ nõ debes. Lz aũt ex his certa tibi det doctrina: qualiter in his te debeas habere: nulla tñ tibi attribuitur ptãs: vt in ter delegatos aut ptes de iu risditione debeas iudicare [g].

I dẽ magr̃o. g. ꝛ. p. d̕ firmisca

Olim ex lr̃is sancti nicha sij reman sarginesĩ. ꝛ val lis regie abbatuz fuit nostris auribus intimatũ: ꝙ cum ad eos semel ꝛ iterũ a nobis litte re ꝓcessissent sup eo ꝙ. p. cle ricus sancti remigij parochiã de salice: quã. r. de cliuo per i terpositam [h] personaz sibi col latã fuisse proposuit: detine bat: ipsi partes semel secũdo ꝛ tertio citauerunt: ꝛ dictum p. quia citatus pluries compa rere noluit per se vel p respõ salem aliquem coram eis ex cõicationis vinculo innodan tes fecerunt fruct⁹ ipsius pa rochie seq̃strari [i]. Cũq̨ post modum idez. p. accedens ad eos se iuri promiserit paritu rum: ac obtinuerit se absolui: ipsi absolutionis litteras con cedentes diem ei assignaue runt ꝛ locum quibus corã eis qd̕ promiserat adimpleret: q diem ꝛ locum ex lr̃is illis ra dens in locum rasure rescrip

a ¶ Tũc lr̃arũ. Sed q̃liter pt̃ illud ꝓpẽdi ex sola ĩspectione lr̃arũ. nam licet secunde expressam faciant mentionẽ priorũ iudicũ ꝛ rez ꝯtentarũ ĩ prioribus lr̃is: p hoc nõ ꝯstat primas lr̃as eẽ reuocatas: cũ possint eẽ impetrate per falsi sugestio nẽ: ꝛ ita nõ reuocãt primas. j. de of. dele. coram. ꝛ. j. c. ex parte circa prin. ꝛ. j. de reiudi. iter monasteriuz ꝛ. r. s. e. ceterũ. j. de do. ꝛ ꝯtu. ex litteris. Ad hoc ergo vt executori nullatenus sit dubitanduz: oz vt discat p assertione ptiuz qz cã rum merita ptium assertione pandunt. C. si per vim vel alio mõ. l. vlt. j. de resti. i integ. cuz ex lit teris. ꝛ sic vz ꝙ aliquam possit exercere iurisditio nẽ inter ptes: qd̕ falsum est: vt dicit in fi. als autẽ nõ poterit scire vtrum se cunde reuocẽt p̃mas: ꝛ hoc verũ ẽ vt dicit Jo. ꝙ nunq̃z ex sola inspectione poterit scire: nisi aliqd i telligat de hoc ex ptium assertione. sz p hoc nul lam hz iurisditionẽ iter ptes. sed hoc verum est si ille q hz priores lr̃as aliqd nõ obijciat ꝯ secũ das: als iudex presume ret p̃mas esse reuocatas ex quo in secũdis fit mẽ tio expressa de primis. s. e. certũ. si autez aliquid obijcit: statĩz executor dz supersedere: qz p negati onem res fit dubia. C. q. ad li. procla. nõ li. l. ij. ꝛ in hoc casu intelligitur qd̕ legit. s. e. pastoralis vt ibi dz. s. ꝙ tunc dubi um ẽ de reuocacione lit terarũ qñ fit mẽtio expr̃ sa: ꝛ iudicum ꝛ rerum: sed ab aduersario obij citur litteras impetra tas esse per falsi sugge stionez per decre. p̃dictas. Item lz executor dubitet an debe at absoluere vel condẽnare: non tamen s̃m regulam arriani ꝓnior erit ad soluendum q̃z ad condẽnandũ. Regulam illaz habes. ff. de ac. ꝛ ob. arrianus. ꝛ. j. d̕ ꝓba. ex litteris. hoc io di cit qz nõ ꝯstat an ille iudex habeat iurisditionẽ: p hoc tñ non iudicat de iurisditione quorum sit iurisditio: sed tm̃ dicit se debere exequi mandatum vel non debere. j. e. ex parte.

b ¶ Precipim⁹. Sed qd si nõ exhibẽtur secũde: nõ exequet scd̕m mãdatũ: si ad terminum p̃sixum nõ exhibeant. vt. j. de excep. pastoralis. nã lr̃e que nõ apparent: nõ sunt. ff. de ꝯben. emp. ĩ lege. ꝛ. l. rutilia polla d̕ conse. di. i. solẽnitates. non pot tñ cogere aduersarium ad exhibendum: quia nõ habet iuris ditionez inter ptes: vt dicit in fi. nec ẽt tenet obedire manda to: nisi videat rescriptum. j. de of. dele. cum in iure.

c ¶ Hesitandũ. vl ꝙ executor nõ debeat petere copiã rescripti: nisi vbi recipit contraria mandata: sz non est verum: vt dictum est in priori. nõ.

d ¶ Secũdo loco. Sed quare reuocat qd̕ legitie factũ ẽ p primas lr̃as ꝯ id qd̕ legit. j. d̕ esti. spo. audita. s. e. r cãm que. sz p istuz executorẽ nihil re uocat: sz denũciã tur illi absoluti: q p̃mo fuerant exco municati.

e ¶ Cõstitutionis. s. e pastoralis.

f ¶ Et id ipsũ. i. vt nõ exequaris mã datum: ꝛ iste. §. re spicit primum. §.

g ¶ Judicare. hic fallit illa regla. ff. de iudi. de qua re.

h Olim ex lr̃is. vl iterpositã psonam. qd̕ potest fieri. j. de p̃ben. ac cedens.

i ¶ Sequestrari. qd̕ d̕ iure fieri nõ debuit: nisi cã sub eẽt. j. d̕ sequest. ad hꝰ. ꝛ duobus. c. se quẽ. vbi de hoc in qbus duobus dz qd̕ quãdo fructus dissipantur: debz fieri sequestratio. C. de prohibita se quest. l. vna. d̕ hoc nota. ij. q. vi. quo tiens. ij. sed in ca su isto. s. ꝓpter con tumaciaz bene fit sequestratio: vt mi nus agatur cum reo. j. de do. ꝛ con tu. ex litteris. sed in casu isto non di citur ꝓprie seque stratio put tradit j. d̕ sequest. p totũ. qz ibi non fit sequestratio propter contumaciam.

k ¶ Ad omnia. videtur ꝙ per hãc clausulaz si ẽ ita: vel p hanc si premissa vera sunt: teneatur ipetrator ꝓbare omnia p̃missa eẽ vera: lz aliqd̕ ex p̃missis sufficeret ad ꝓpositũ ꝓbandũ: sic. s. e. ex pte conuentreñ. ff. de excu. tu. qui testamento. nam nisi quis plene probet suam in tentionem succumbit. C. de rei ven. l. vlti. fines. n. man dati diligenter sunt obseruandi. s. e. cum dilecta. ꝛ im putet sibi qui plura narrauit: quorum vnuz sufficeret per se. Ar. contra ꝙ sufficit vnum probare. ff. de cõdi. ꝛ demon. falsa in fi. ꝛ. ff. d̕ condi. insti. l. ij. §. vlti. ff. d̕ ma numis. testa. si ita. j. de preben. cum iam dudum. dic vt dixi. s. e. ex parte. Itez ar est hic ꝙ sequens clausula re spicit omnia premissa. j. de ap. secundo requiris. ꝛ. c. in

Idem episcopo vulterano.

Dilectus filius ... sit q ipsi ei sequestratos fru ctus assignari mandabāt:qd corā duob⁹ eoꝝ tandem t'tio sui absentiam excusante per litteras est cōfessus. Nos igi tur cum tante temeritatis ex cessus falsitatis scrupulo nō careret:vobis dedim⁹ in mā datis:vt si eēt ita: ipi presum ptori super dicta parochia p petuuz silentiū imponētes:p fato.r.d cliuo assignaretis eā dem cuz fructibus sequestra tis. Uex sicut vos p vestras nobis litteras intimastis:cuz dictus.r.rasurā prefactaz co ram vobis p testes idoneos p bauisset:ꝛ ob hoc postulasset sibi dictam ecclesiā assignari vos vtrū clausula illa si esset ita de oībus superioribus:an de articulo tm̄ rasure deberz intelligi dubitatis. Nos igit̄ respondem⁹: q clausula illa ad oīa debz supiora refferri ad hoc vt ipi.r.prefacta eccle sia conferat̄:q2 lz vitiū falsita tis ad imponendū ei ppetuuz silentiū sup ecclesia ipsa suffi ciat:q falsitatez huiusmodi p petrauit:nō tm̄ ꝑpter hoc ea dez ecclesia est aduersario as signāda:nisi super aliis facta fuerit plena fides.

Idem episcopo imolen.

Dilectus fili⁹ abbas san cti stephāi bonon̄. per suas nob lr̄as intimauit qcū ipse cui visitationis officiū in ciuitate ac dioc̄.bonon̄. cōmi simus.f.b.ꝛ.a.p̄sbyteros ab ec clesijs suis ꝑpter eoꝝ graues ꝛ manifestos excessus duxe rit amouendos ijdē super re stitutione sua nostras ad te in cōi forma lr̄as impetrarunt: de amotionis sui cā ꝛ excōica tionis qua tenent̄ astricti nullā faciētes penitus mentionez. Nos igit̄ mandam⁹.f.t.qua tenus si est ita:lr̄as ipsas tā ꝑ p veri oppressionē subtentas viribus carcere decernas.

Idē epo vēatisamen̄.

Postulasti per sedē apo stolicā edoceri: vtꝝ ali cuius ecclesie ppetuo vicario de puētib⁹ vicarie bonisq3 pa ternis habēti vn̄ valeat cōmo de sustētari:tenearis per illā formā cōmunē:cū s3 aposto luz in ecclesiastico beneficio prouidere. Ad quod sic duxi mus respondendum q cuz p formam predictam necessita tibus pauperum clericoꝛuz: q nullū sūt ecclesiasticū bn̄fi cium assecuti se.apo.duxerit succurrendū:ppetu⁹ vicari⁹: nisi d vicaria fecēit mētionez cōmodū reportare n̄ dz d hu iusmōi lr̄is:vtpote v̄itate taci ta ipetrauis: n̄ eni carē bn̄ficō dz dici cui cōpetent ppetue

quisitioni.ar.3.j.de dona.cū dilectus. vbi nō respicit oīa superiora clausula illa de foresta:s3 proximā dona tionē ꝛ inferiorē.iij.q.v.ꝯstituimus.ꝛ d con.di.ij.cu3 oē in prin.sed meli⁹ ē q ad oīa referat̄:ꝛ sic facit pro alia parte.ff.de in rem verso. si pro parte.§.pe.

l Dilectus fili⁹ cā. Nō q nō sufficit narrare se riē facti in litteris pape: nisi cā facti adijciat̄.ar.xxiij.q vl.occidit. j.de te sti.cū causam.ꝛ cā facti poti⁹ queren da ē q3 ipsū factū xv.q.vj.c.j.in fi.et ff.de fur.vex.ꝛ.j. de accu.cū dilecti⁹ C.de adop.l.iij.ꝛ etiā mod⁹ facti.C. de trāsac,vt rūsu3

m Excōicatiōis hic habes q si ex/ cōicat⁹ ipetrat lit teras vel rescriptū tacens d sua excō/ municatione q n̄ valēt lr̄e: tū q2 ta/ cuit ꝓcessū iudicij j.de re iudi.inter. tū q2 tacuit vitiu3 suū:tū iō q2 ingef sit se cōioni hoīu⁹ ꝑpter qd puniē dus est.j.d cle.ex. mi.illud.ꝛ.xj.q.iij placuit.vn̄ incōue niens esset q ex eo dē facto ꝯsequere tur penaz ꝛ cōmo dū.ff. de neg.ge.l. sine.xvj.q.j.legi. Contra.j de exce. significauerūt.ꝛ.c venerabilē.vbi d2 q excōicati nō re pellunt̄ a ꝓsecutio ne appellationis: sed isti presbyteri erant rei: ergo nō deberent repelli:ꝛ hoc dicemus ifra de exce.venerabilez.c.significauerunt.Solutio: non erant isti rei:sed actores qui pelierunt restitui nec ap/ pellauerant:in quo casu loquimur contraria.ꝛ sic est argu.q questio spoliationis non sit priuilegiata. An littere ab excommunicato impetrate valeant eo abso luto:dic super hoc prout no.j.de excep.pia.in glo.que incipit:sed mirum.

n Uiribus carere.vt.s.e.cu3 dilecta.ꝛ sic videtur q si aliquid factū si per litteras surrepticias: illud dbe at reuocari. De hac materia pleni⁹ dicetur.j.e.ad au

dientiam.ꝛ dic carere si constiterit de istis exceptionibus.s. q non fecerint mentionem de causa sue remotionis et excō/ municationis qua tenebantur astricti.ꝛ merito de causa ex cōmunicationis tenebantur facere mentionem: quia qui pe tit absolui ab excōmunicatione tenetur exprimere causam ex communicationis sue. alš nō valent littere im petrate super absolu/ tione:vel si aliam cau3 exprimeret q3 illam pro qua fuit excommunica tus infra de offi.ordi.ex parte.ꝛ infra de fide in/ strumentoꝛum q super his.in illa decretali ex parte. notatur de hoc in glosa que incipit ex eo. et infra de senten.excō/ cum pro causa.in glosa que incipit illud tanq3. et in h casu nō valent lit tere impetrate ab excom municato tacito de cau sa excommunicationis: secus si aliquis impetrat litteras ad agendum cō tra aduersarium tacens de sua excommunicatio ne:quia tunc valent lit tere eo absoluto infra de excep pia.vbi de hoc in glosa que incipit: sed mi rum. alia etiam de cau/ sa non valuerunt huius modi littere:quia non fe cerunt mentionem q per sententiam spoliati fuis sent propter suos exces sus a qua non fuit appel latum. C. de sen.rescin. non pos.impetrata.ꝛ ita duabus de causis nō va luerunt littere istorum presbyterorum.oīm con sueuit decretalis ista al legari ad probandum: q littere impetrate ab ex communicato ad agen dum non valebant: sed hoc non probatur per hanc decretalem: que non loquitur in tali ca su.b.

o Postulasti. cum s3m apostolum quam habes infra de prebendis.cum secundum.

p Beneficium.nomine beneficij intelligitur vicaria siue p benda siue aliud beneficium.j.q.iij.ex multis.ꝛ infra de ver bo.sig.tua nos.

q Competenter.illud competenter intelligas s3m modum illius decre.infra de preben.de monachis. de hoc dictum fu it.s.e.cum adeo.dic vt ibi.

vicarie prouentib[a], est proui sum: ⁊ pro bñte beneficij suf ficientis subsidiũ ex certa sci entia sup obtinendo alio be neficio de leui nõ scribimus: gn faciam⁹ de primo i nostris litteris mentionem.

Idem in concilio generali.

Nonnulli gratia se. ap. abutẽtes[b] lr̃as ei⁹ ad re motos[c] iudices impetrare ni tunť: vt re⁹ fatigat⁹ laborib⁹ ⁊ expẽsis liti cedẽ: vel impor tunitatẽ actoris redimere cõ pellať. Cũ aũt p iudiciũ iniu rijs aditus patere nõ debeat quas iuris[d] obseruãtia infdi cit: statuim⁹ ne quis vltra du as[e] dietas extra suaʒ dioce. p litteras apostolicas ad iudici um possit trahi[f] nisi de assẽsu partiũ fuerint ĩpetrate vel ex pressam de hac ↄstitutione fe cerint mentionẽ[g] Sunt ⁊ alij q se ad nouũ genus mercimo nij[h] ↄuertentes vt vel sopitas possint suscitare[i] q̃relas vł no uas ĩmittere q̃stiones: fingũt cãs super qbus a se. apo. litte ras impetrãt absq̃ dominoꝝ mãdato: quas vel reo: ne pro pter eas laborũ vel expẽsarũ dispẽdio molestetur aut acto ri: vt per ipsas aduersariũ in debita molestatione fatigent venales exponunt. Cum au tem lites restringende[k] sint: potiusq̃ laxande. hac genera li constitutione sancimus: vt si aliquis super aliqua questi one decetero sine speciali[l] mã dato domini litteras ap. im petrare presumpserit: littere ille non valeãt: ⁊ ipse tanquã

a ¶ Prouentib⁹. de duob⁹ querebať. s. de paterna hẽditate ⁊ de bñficio vicarie ꝫ de bñficio tm̃ rñdet. ĝ lʒ nõ faciat men tionẽ ꝺ paterna hereditate tenẽt lr̃e q: vnũ negãdo alteꝝ cõ fiteť. j. de presũp. nõne. Sʒ nõ videť ꝙ talis indigne petit bñ ficiũ ecclesiasticũ. xvj. q. j. qm̃ qcqd. ⁊. xij. q. ij. illi aũt. ⁊ iudiciuʒ sibi mãducat ⁊ bibit. j. q. ij. clicos. ⁊. c. se. Jtẽ q: or dinat⁹ est ad certũ titulũ q ad titulũ sui p̃imonij est ordinat⁹. j. de pbẽ. ta is. Sʒ nõ est veꝝ ꝙ ꝺ hẽ ditate p̃ncipaľr querere tur ꝫ de vicaria. ħ addi to ꝙ habeat bona p̃ina similr̃. Sʒ qd si modicũ hʒ bñficiũ nũqd tenetur facere mentionẽ de illo. teneť qdẽ. j. e. si ꝓponen te vbi dicetur de hoc.

b Nonnulli. abuten tes. i. malomodo vtẽtes. sic. j. e. q. nõnulli. c. ꝫ. e. sedes.

c ¶ Ad remotos. Nõ ꝙ dr̃ remot⁹ q est vltra du as dietas ex dioc. ⁊ facit ad hoc. j. de elec. cuʒ inť vniuersas. ⁊. c. nihil est.

d ¶ Juris obseruãtia q: nõ debẽt inde nasci iniu rie vnꝺ iura oriunť. j. de accu. qualiť ⁊ qñ. C. vnꝺ vi meminerint. si. ꝫ. i pri ma ↄstitutione gregorij.

e ¶ Duas dietas. Nũqd ħ intelligiť ꝺ vulgarib⁹ dietis que habenť ꝫʒ ↄsuetudinẽ regionis aut de legalibus ꝫm ꝙ vigi ti miliara computantur pro dieta. ff. de verbo. sig. l. iij. ⁊. ff. si quis cauti. l. vicena. videtur ꝙ de vulgaribus quia nomina ex communi vsu intelligenda sunt. j. de spon. ex litteris. j. nõ eniʒ ex opinionib⁹ singuloꝝ: ꝫ ex cõmuni vsu noĩa exaudiri ꝺbent. ff. de sup. lega. l. labeo. ⁊ ↄsuetudo est optima legũ inť pres. j. de ↄsue. cũ dilect⁹. ⁊. ff. de leg. si interpretatiõe. ⁊ plus statur vsui q̃ʒ significationi vocis. ff. de leg. iij. nõ aliter: imo vsui ꝯ naturãł vocis. ff. de leg. iij. vxori. in p̃n. de hac materia multa argumẽta notanť. xij. di. illud. Et dicas ꝙ de vulgari b⁹ dietis istud est intelligendũ q: lex dʒ ↄuenire ↄsuetudini re gionis. iiij. di. erit autẽ lex. Sʒ pone ꝙ aliqs ĩpetraret lr̃as vl tra duas dietas nõ facta ↄstitutiõis isti⁹ mẽtione. ꝫ iudices citẽt ad locũ vltra duas dietas nõ remotũ a sua dio. ipsũ reũ nũqd ire teneť. credo ꝙ sic p ħ ꝙ dicit vltra duas dietas nõ trahať. ⁊ est expressum. j. de excep. olim. ꝫ in expẽsis actor's debẽt iudices ad locũ ire alr̃ fieret fraus ↄstitutioni huic. ar. ad hoc. ff. de edẽ. pror ait in fi. Sʒ videť ꝙ nõ valẽt littere q: sũt ĩpetrate tacita veritate tali quã si dixisset lr̃as nõ habuis set. ꝫ. e. sup litteris. ĝ nõ debẽt valere q: eadẽ eqtas q̃ mouet delegantẽ mouere dʒ delegatũ. vt dic illa decre. sup lr̃is in fi. Sʒ eadẽ rõne videť ꝙ valeãt q: si dixisset ꝙ nõ traheret ille aduersariũ vltra duas dietas lr̃as habuissʒ ĝ debẽt valere ⁊ bñ valẽt vt dictũ ẽ q: iste purgat vitiũ ⁊ remouet exceptiõeʒ: q̃ posset opponi q̃re nõ valẽt q: lr̃e bene sunt nulle ipso iure. ꝫ per exceptionem annulantur. ar. j. de vsur. quia frustra.

f ¶ Trahi possit. non dicit ꝙ littere non valent: sed ne trahaťur per eas vltra duas dietas.

g Mentionẽ. vt si dicať nõ obstãte tali ↄstitutiõe. ⁊ sic pʒ ex ħ loco ꝙ rescriptũ deberet facere mẽtionẽ cõ stitutiõis ad hoc vt ei preiudicet. ar. j. ꝺ eta. ⁊ qua. eã te. sic dʒ etiã facere mẽtionẽ de p̃uilegio. ꝫ. e. cũ ordieʒ nec hʒ locũ illa regula spãle ꝺrogat generali. lʒ nõ fa ciat mentionem ꝺ illo. ꝫ. e. c. j. ⁊. c. pa storalis. ꝫ hic re scripum speciale non derogat gene rali constitutioni: ⁊ illa ẽ causa quia constitutio illa cõ tinet ius cõmune. ꝫ ius commune non tollitur per re scriptum cum re scriptum concedi debeat ꝫm ius cõ mune. ⁊ nõ. ꝯ. xxv q. ij. rescripta: ⁊ iõ necesse est vt sem per rescriptum im petratuʒ vltra du as dietas faciat mentioneʒ de hac constitutione. et q: papa ignorat locoꝝ distantiaʒ.

h ¶ Mercimonij. si. j. e. quia nõnulli vbi aliq tradũt lit teras alijs eiusdeʒ nominis.

i ¶ Suscitare. per rescriptũ p̃ncipis lites sopite susci tari non debent. C. de trãs. l. causas vel lites immo tales a limine iudicioꝝ debent expelli qui volunt lites sopitas suscitari. C. ꝺ se. resci. ñ pos. l. vl. ⁊. ꝫ. e. dile

k ¶ Restrigẽde. sic ꝺ pe. di. j. pene. ⁊. ff. ꝺ lib. et po(st)⁹ sthu. cũ qdã. et. ff. si cer. pe. qdã. et sic videť ꝙ ĩ rescri ptis ꝟba poti⁹ sũt restringẽda q̃ʒ amplianda. j. ꝺ offi. dele. cũ olim abbas in fi. et. c. p. et. g. nisi ĩdulgeãt bñfi cia. j. de dona. cũ dilect⁹ in fi. et. j. de ꝟbo. si. olim tibi

l ¶ Speciali mãdato. sic ĝ generalis ꝓcurator ñ suffi cit ad impetrandũ lr̃as qꝺ ẽ bñ notabile sicut requi riť sp̃alis ꝓcurator in transactione. C. ꝺ transac. trãsa ctiõis placitũ. et. j. de arbi. p tuas. et. in ite. resti. peten da. ff. de mi. illud. §. fi. et. j. de rest. in ite. corã. et in de latione iuramẽti q: procurator nõ debʒ deferre. iura mentũ alteri parti. ff. ꝺ iureiu. iusiurandũ. §. procura tor. Sic p ꝓcuratorẽ generalẽ ñ põt fieri acceptilatio: nisi habeat speciale mandatũ. ff. de acceptil. l. iij. Sed nõne ratihabitio dñi sufficit ad hoc vt valeant lr̃e ⁊ sũ valere incipiant que pri⁹ nõ valebãt qꝺ videť. ff. ꝺ iudi. l. licet. veꝝ et ratihabitio retrotrahiť. ff. ꝺ pig. si fundus. §. si nesciente. et. j. ꝺ clã. despon. q̃ʒ nobis. et infra ꝺ elec. ꝙ sicut. Jtẽ lr̃e q̃ p̃mo ñ valẽt postea ↄua lescũt. infra ꝺ fo. cõpe. lʒ. et. c. ex tenore. Ad ħ rñdeo q: lʒ ꝓcuratio q̃ nulla ẽ possit ratificari. nõ tñ valent lr̃e iste aduersario ꝯdicẽte. infra. e. ex parte ꝓpť rõeʒ q̃ in lr̃a ipsa reddiť q: lites restringẽde sũt etc. Sʒ nun qd lr̃e iste sunt nulle ipo iure. videť ꝙ sic q: tanq̃ʒ fal sari⁹ puniť. et sic iste lr̃e false sũt sic s̃nia venalis nulla

est.ij.q.vj.§.diffinitiua.ꝟ.venales.⁊.j.de vi.⁊ ho.cle. cū ab omni in fi.dico ꝙ ꝑ exceptiōem sunt ānulande ī vtroqꝫ casu istius capituli si reus nihil obijceret va lerent. Sꝫ qs ꝺbet probare ꝙ sine mādato sunt impe trate an ille q̄ excipit ꝙ ñ sunt impetrate ꝑ ꝓcuratorē. nō valēt lr̄e nisi sint ipetrate ꝑ ꝓcuratorē: ⁊ h̄ ꝓbaꝛ in decre. greg.j.e.ti.ex pte.vt ibi dicem⁹. sec⁹ credo in lr̄is sup bn̄ficijs obtinēdis: q̄ ibi nō exigiꝛ mandatū: cū sup nulla lite ipetrāt ꝫ de gr̄a tm̄ cōcedātur: ꝫ rescripta ad lites iā ortas ⁊ nō fu turas ipetranꝛ.j.e.ti.ca. vlti.curia romana nō cōsueuit hanc

a ꝛ dn̄s qui vtiꝛ il lis videꝛ ꝙ dn̄s q vtiꝛ illis litteris: ⁊ exhibet eas debe at probare māda tum: q̄ executor teneꝛ obedire mā dato iudicis: nisi primo probeꝛ mā datū.j.de of.dele. cū in iure.ꝫ.e.cuꝫ contingat. q̄liter enim possit reus ꝓ bare ꝙ ñ esset im petrate ꝑ procura torem cū sit pura negatia ⁊ negan tis factum ꝑ rerū naturam nulla ē ꝓbatio.j.de elec. bone.⁊.vj.q.v.§. actor: qꝺ asseuerat Preterea lꝫ aliqs ostendat instr̄a ec clesie: nō tñ ei cre ditur: nisi caueat de rato.j.de of.de le.corā i prin.⁊ ge neraliter traditur ꝙ quotiens ꝺ mā dato dubitatur: vl̄ procurator dꝫ pro bare mandatū vl̄ cauere de rato. C.

falsarius puniatur: nisi forte de illis ꝑsonis extiterit: a qui bus nō dꝫ exigi^a ꝺ iure māda tū. Honori.iij.cāturieñ. ar chiepiscopo ⁊ ꝯiudicib⁹ suis. Dilect⁹ filius.i. sarrace nus cleric⁹ exposuit co rā nobis: ꝙ cū iordanus clēi cus dumelieñ.ip̄m sup eccl̄a sancti nicolai dumelieñ.corā nobis auc̄te lr̄aruꝫ nr̄arū tra xisset in cām: ex parte ipsius i.fuit excipiendo ꝓpositū ꝙ auc̄te ip̄aꝝ litterarū nō pote rat ꝯueniri: eo ꝙ vltra duas dietas a dioc̄: vbi p̄dcā eccl̄a erat cōtra statuta concilij^b ge neralis. de quo in eisdeꝫ lr̄is non fiebat mentio: distabatꝫ: ⁊ q̄ huiusmōi exceptiōeꝫ ad mittere denegantes procede batis in cā: ꝓ eo ꝙ ideꝫ.i.i ro pheñ.⁊ helieñ.diocesi bene ficia obtinet: quasi ex hoc do miciliū^c intelligereꝛ hr̄e ipse nr̄am audientiaꝫ appellauit

⁊ infra. Cūqꝫ idem.i.appella tionem interpositā ꝓsecutus ad eboraceñ.archiep̄m ⁊ ei⁹ collegas super p̄missis litte ras impetrasset: vos in cā ip̄a nihilomin⁹ procedentes: eis deꝫ iudicib⁹ ne in commisso sibi procedant negocio ihibe tis^d Quocirca mandamus: q̄ tenus si est ita: cause superse deatis eideꝫ: cū nō vos: sꝫ^e di cti iudices cognoscere hēant ad quos iurisditio ꝺbeat per tinere. [I]dem episcopo ⁊ ar chidi.legioneñ.

Capitulū sancte crucis camerac̄eñ. exhibita no bis petitione mōstrauit: ꝙ ca limaco clerico super p̄benda li beneficio in eoruꝫ ecclesia obtinēdo litteras nostras ad eos monitorias. ⁊ demum p̄ ceptorias impetrante.b.cleri cus cōtra eos super cōsimili^f beneficio in eadem sibi eccl̄a ꝯferendo ad.i.archidi.tor.⁊

exceptiōeꝫ de mādato ad mittere. nec nos admit tere debemus: ⁊ si ꝓpter hoc appellareꝛ ñ dareñ lr̄e sup tali appellatione.

a Deberet exigi. que sint il. e personę: habes. ff.de procu.ꝫ he.

b Dilectus filius.con cilij.ꝫ.e.c.proxi.

c Domicilium. ex hoc videꝛ ꝙ lꝫ aliqs hēat pre bēdā vel eccl̄iaꝫ alibi. ꝙ propterea nō habeat ibi domiciliuꝫ: nā sola posses sio dom⁹ que in ciuitate alia cōparatur ñ facit do miciliū.ff. ad mūicip.li bertus.§.sola. verūtamē bene pōt q̄s hr̄e domici liū in plurib⁹ locis dum modo se in vtroqꝫ equa liter collocasse videatur ff.ad municip.l.assūptio §.iuris prudētib⁹.⁊.j.de fo.ꝯpe ex parte.b. al's di citur ibi hr̄e domiciliuꝫ vbi maiorem partem re rū suaꝝ possidet: ⁊ assi due conuersatur ⁊ ibi dꝫ rn̄dē.C. vbi sena. vl̄ clar l.senatores vel ēt vbi vē dit emit ꝯtrahit ⁊ festos dies celebrat.ff. ad mu.

de procu.l.j. Preterea nonne iubetur cū auctētico ex hiberi libellus porrectus pape.lxxxj.di.maximianus ar.vij.q.j.pn̄tiuꝫ.ꝫ ad quid nisi ad h̄: vt sciaꝛ hoc.s.ꝑ quē fuerit ipetratū. nā forte ꝑ excōicatū sꝛ ipetrate: q̄ ñ valēt: ar.j.ꝺ ꝓba.p⁹ cessionē.⁊.ꝫ.e.dilect⁹.ꝺ h̄ dic vt in ꝺcre.pia ꝺ excep. Nec obstat si dicat ꝙ istrꝫ apparꝫ ñ vitiatū: q̄ stādū ē ei donec ꝯtrium probeꝛ C.de edic. diui.adri.tol.l.vl. hic eniꝫ nō impugnaꝛ scriptura: q̄n vera sit bulla ⁊ verus sit actor: ꝫ tm̄ de mādato ipetrā tis dubitatur. Ad h̄ dicit io. ꝙ si ita cōtineatur rescri pto: ⁊ ꝯquest⁹ ē talis ꝓcurator ꝺ tali tūc nō ē necesse ꝓ bare mādatū: q̄ ꝑ lr̄as illas satis apparet ꝺ mādato: ex quo papa appellat eū ꝓcuratorē: q̄ ꝯstet q̄ vidit mā datū. Sꝫ si cōtineꝛ i lr̄is: significauit nob talis vl̄ cō quest⁹ ē nob: cū ille ñ fuerit i curia: sed alius q dicit se fuisse ꝓcuratorē legitie cōstitutū: tūc teneꝛ ꝓbare mā datū: q̄ pleriqꝫ fingunt se esse alios: ⁊ sub noīe alioꝝ litteras ipetrāt: ⁊ nisi doceat ꝺ mādato ñ dꝫ audiri vt hic dicit. In cā ap.diceba: ipse io. ꝙ ñ teneꝛ ꝓbare mā datū: q̄ nō ē credendū ꝙ aliqs negligat ius suū ipse quēdo appellatōeꝫ q al's diligēs ē: ar. C.q ⁊ adue. q̄s l.j. Si aūt per simpliceꝫ q̄relā sint lr̄e ipetrate: necesse ē sꝑ ꝓbāe mādatū ꝯstō ista ñ bn̄ suabaꝛ: nec admit tebāt iudices talē exceptōeꝫ: ꝫ certe bn̄ dꝫ admitti: q̄

eius.§.si. ratione verō rei ꝺ. qua agiꝛ pōt cōueniri.j.ꝺ fo.cō pe sane.C.vbi i rē ac.l.fi.⁊ ex h̄ foꝝ sortiꝛ.j.ꝺ fo cōp.c.vlti.vbi numeranꝛ plura. ex qb⁹ sortiꝛ qs foꝝ: ⁊ sic pꝫ ꝙ diete iste sem per sūt cōputāde respectu dioc̄. vbi ē res ꝺ q̄ qs ꝯueiꝛ.j.ꝺ fo. cōpe.ex pte.b.licet.j.illas hēat bn̄ficiū vel qn̄qꝫ inueīaꝛ: vt h̄. dꝫ. Sꝫ i ꝑsōali actiōe sec⁹: q̄ p̄t ꝯueīri vbicūqꝫ hꝫ domiciliū

d Inhibetis ⁊ male: q̄ postq̄ꝫ cā appellatiōis ē cōmissa ex certa scia: iurisditio prioꝝ iudicū ē suspēsa.j.de of.ꝺle. pasto ralis.§ p̄terea. ꝫ iudex appellatiōis pōt ihibere iudici a quo appellatū ē: ne i eadē cā procedat.j de of.or.romana.ꝟ.simi liter.⁊.§.a quibus.⁊.j.de ap.romana.§.si autem.

e Sꝫ dicti iudices. nā iudices appellatiōis ꝺbēt cognoscē an sit legitie appellatū: ⁊ si legitima est appellatio: ipsi cogno scāt: al's remittāt ptes ad priores iudices i expēsis ꝯdēnādo appellāteꝫ.j.ꝺ ap.vt debit⁹.⁊.c.cum spāli.⁊ ita q̄n iudices ad appellationē dati sꝛ sēp debēt cognoscē de hui⁹ iurisditione nec ꝯueīre cū priorib⁹. sic qn̄qꝫ vidi fieri. illꝺ.n. hꝫ locū q̄n di uēsi iudices ꝯtēdūt se hr̄e iurisditiōꝫ p̄ncipalr̄.ꝫ.e.pastōal'.b

f Capitulū ꝯsili. q̄ ñ sup eodē bn̄ficio: ꝫ di ex h̄: al's ñ dicēt ꝯsili: q̄ si ꝯsile q̄ aliud ē ñ idē vterqꝫ istoꝝ ipetrauerat vt ei ꝓuidereꝛ i bn̄ficio p̄bēdali: ꝫ nō sup vno: sed ita simplr̄: q̄ nihil ē idē cui sile ē: ar.ff.si mē for fal.mo.dix.l.j.§.h̄ actō.

g Dissentione nō hita. ꝑ h̄ videbaꝛ ꝙ lr̄e nō valebāt.ꝫ.e. ce teꝝ.⁊.j.de of.ꝺle.ex pte.ij.ꝫ p̄me ibi iā fuerāt p̄ūtate añ ꝑsen

eiús collegas de predictis litteris nõ habita mẽtione[g] executorias a nobis litteras impetrauit: qui post appellationem[a] ad nos interpositam in eos supensionis[b] ꝛ excommunicationis sententias protulerunt: ac dictus. c. super executione mandati pro eofacti ad alias obtinuit scripta nostra qui tulerunt suspẽsionis ꝛ excommunicationis sententias in eosdem. Quocirca mandamus quatenus eo recepto in canonicum ꝛ in fratrem assignatoqꝫ sibi beneficio prebẽdali qui ad eos[c] priuſ mandatum apo. reportauit prefataſ sententias[d] iuxta formam ecclesie relaxetiſ[e] alteri sup̱ prebendali beneficio in eadem ecclesia silentiuꝫ imponẽtes.

I deꝫ bituricẽ. archiepiscopo. ap. se. leg.

D audientiaꝫ nostram peruenit ꝙ quidã clerici obtentis a se. ap. litteris super ꝓuisione sua in aliquib⁹ ecclesijs tibi subiectiſ recipiẽtes ab eis annuas pẽsiones[f] seu alia beneficia ab eoꝝ impetitione desistunt renunciãtes[g] beneficio litteraruꝫ: ꝛ in fra. F. t. mandamus quaten⁹ eos qui post litteras taliter venditas alias ꝯ illis mentione non[h] habita impetrabunt de cetero vel hactenus impe

tationẽ secundaꝝ: ꝛ sic nõ ꝯdicit sed ꝯcordat huic: ꝛ ibi nõ. ꝛ etiam non ob. c. ceterum.

a ¶ Appellatiõeꝫ. vñ v꞉ ꝙ snia postea lata nõ tenuit. ĩ ꝯ sen. ex. ꝑ tuas. Sꝫ ꝯ dĩ. ĩ. vbi dĩc snias pfatas relaxeꝫ: ꝭ ibi diceſ rõ qꝛ tenuit snia. vl'itellige ꝙ iuxta cã appellatũ ẽ: qꝛ forte lr̃as alteri⁹ receꝑant vel aliã iustã cãm allegauerit ꝛ sic non tenuit snia. vel dicas vt ĩ vlti. notula.

b ¶ Supensionis. ar. ꝙ suspẽsus põt ãpli⁹ suspẽdi: sicut excommunicatus potest excommunicari. iij. ques. iij. engeltrudam. ꝛ. xj. q. iij. excellentissimus. xij. q. ij. de viro ꝛ. ĩ. de iude. ꝛ sarace. ita quorundam in fi. vbi de hoc.

c ¶ Ad eos prius. ꝛ ita q ꝓuenit aliũ: ille obtiet. ĩ. ꝯ ap. vt debitus. ꝛ. ĩ. e. ab hatẽ. ꝛ ẽ fi. ff. ꝯ ꝓcu. pluribus. ꝛ. ĩ. de ꝓcu. ñ iniuste vbi potior ẽ ꝯditio occupãtis. ꝛ fi. ff. ꝯ v. ob. si ti. ti⁹. Sꝫ v꞉ ꝙ ille ꝑ q̃ fuit lata snia prio deberꝫ obtinẽ: ñ ille q primo pñtauit rescriptum: sic siqs a plurib⁹ ꝯueniaſ ex noxa eiusdẽ hui: nõ. n. q pmo egit: ꝭ ei q ad sniaꝫ ꝑus ꝓuenit dꝫ dari. ff. ꝯ nox. siqs a multꝭ sic ẽt ĩ actiõe ꝯ pecul. ff. ꝯ pecu. si xꝰo. adhuc forte idẽ posset dici h. ille. n. obtiuisset: q pri⁹ recept⁹ fuisset: ar. ĩ. ꝯ pbẽ. dilect⁹. ij. ꝭ h neuter ad sniaꝫ venit: hic pñt aſſ gnari mlta ꝯria. ĩ. ꝯ of. ꝯle. ex pte. i. ꝛ. ꝯ. e. tit. ceteꝝ. ꝛ mlͣ a ꝯsilia: ꝭ iura illa hodie correcta ſt ꝑ id qꝺ hẽs. ĩ. ꝯ ap. vt ꝺbitus. ꝛ ꝑ id qꝺ dĩc h: de hac mã dicas vt dixi. ꝯ. e. c. ĩ. ꝭ illa ꝺcꝛ. ex pte. ĩ. ꝯ of. dele. loqꝛ ĩ alio casu: cũ iã lr̃e ſt pmo pñtate ante pñtationẽ scꝺaꝝ: ꝛ ita ꝯcordat cũ ista. Alij dicũt ꝛ forte bñ: ꝙ pme lr̃e valent ꝛ nõ scꝺe: qꝛ ꝯ primis nõ faciũt mẽtionẽ: si ñ fuit negligẽs in ꝓsequẽdo ius suũ: ꝛ h ꝯstet: lꝫ prius pñtẽtur secũde: dũ tñ ñ recipiaſ scꝺus añ pñtationẽ prioꝝ: ꝛ ita cessãt ꝯria. Sed si prim⁹ nõ ꝯsequaſ ius suũ dolo vel negligẽtia cũ ꝓsequi possit: valebũt secũde: lꝫ de primis non facit mẽtionẽ sec⁹ ĩ rescriptis ad lites obtẽtis: vbi ꝑ sollicitudinẽ pñtatis ꝑdiſ primuꝫ rescriptũ lꝫ secundũ ꝯ pmo nõ faciat mẽtioneꝫ ĩ. de ap. vt debitus. ibi. n. remanet ius saluũ vtriqꝫ ĩpetranti.

d ¶ Sententias. ſ. excõicationis ꝛ suspensionis latas.

e ¶ Relaxetis. ex h pꝫ ꝙ snia suspẽsionis post ap. lata tẽuerit Sꝫ v꞉ ꝙ appellatio tenuit ex eo ꝙ ei tñ q lr̃as pmo pñtauit ꝓuidẽ ꝺbẽt ꝛ ñ illi q scꝺo pñtauit lr̃aſ suas ꝯ quẽ fuit appellatũ. Dicas ꝙ iõ tenuit snia ñ ob. ap. qꝛ nondũ ꝓuiderãt alicui prioꝝ illoꝝ: ꝛ ĩ lr̃is ꝯtinebaſ ñ aliũ ad mãdatũ nr̃uꝫ ñ recepistis. hec. n. clausula: nisi ꝯ mãdato nr̃o eadeꝫ eccl̃ia in receptiõe alteri⁹ fuerit grauata: erat ĩ vtrisqꝫ lr̃is ĩserta: vt pꝫ ĩ ĩtegra: ꝭ ipsi ñ receꝑant adhuc. vñ ñ tenuit appellatio cũ nõ dũ ꝯpeterꝫ eis exceptio. vel dicas si vis: pdictas snias relaxetis ad cautelã: ꝗꝫtũ ad illã sniaꝫ: q̃ lata fuit post appellatõꝫ q̃ legitia fuit ꝗꝫtũ ad alias latas ꝓ calimaco: vbi appellatio ñ ꝓcessit. tꝫ. ꝑpꝛie illꝺ ꝯbũ relareꝫ: ꝛ sic ꝑpe ꝛ ĩprope sit illꝺ tenet si. xxvj. di. pꝛb꞉. ꝛ. c. poꝛibus. lxiij. di. ĩ sinodo. Quid si pñtatõne ꝑ aliquẽ illoꝝ fcã ipi caplo alij iudices post appellationeꝫ excõicauerit: v꞉ ꝙ teneat appellatio: qꝛ erã ali⁹ ꝓuenerat: ius hẽbat. vñ si caplm appellauit ꝯ secundo pñtantẽ: bñ videſ tenere appellatio: qꝛ ei debẽt ꝓuidere q pmo pñtauit vt h dĩc: ꝛ iõ absolutio ad cautelã fieri dꝫ. Sꝫ nõ credo: qꝛ quotiens aliq absoluũſ: ad cautelã illud expmiss. ĩ. de ap. ad pñtiã. ĩ. ꝯ testi. veniẽs. in fi. vñ pma rõ verior v꞉. vel intelligiſ tñ de sentẽtijs illoꝝ a qbus nõ ẽ appellatum: ꝛ sic planum est.

f ¶ D audiẽtiã. Pẽsiones. huiusmodi pẽsiones: q̃ in fraudeꝫ fiunt de ꝓuentibus ecclesiaꝝ ꝓhibite st in ꝯcilio generali. ĩ. de pben. extirpã de. in fi. ĩ. de collu si audiuimus.

g ¶ Renũciantes. Sed nunqd ꝯtinꝫ simoniã huiusmodi renũciatõ: v꞉ ꝙ sic: cum ex literis hꝫ ius ad petẽdũ bñficium spirituale: ꝛ in talibus omnis pactio ꝛ conditio cessare ꝺbeat ĩ. ꝯ pac. c. vlti. ꝛ. ĩ. q. ij. quampio. Posset dici ꝙ non est simonia: qꝛ ea que precipiũſ a iure: licite deducũtur in pactũ etiaꝫ in spũalib⁹. ĩ. ꝯ elec. significasti. ꝛ. xviij. q. ij. eleutherius. ꝛ istud de iure ꝙ renunciet literis si vult hẽre bñficiũ: ꝛ si hꝫ etiã bñficiũ posset deduci in pactũ: ꝙ ei renũciaret si vellet aliquod aliud bñficiũ obtinere: qꝛ vtrunqꝫ hẽre simul nõ põt. ĩ. de pbẽ. cũ nõ ignores. ꝛ ꝭm hoc ex pone: vẽditas. i. cũ tali pacto renũciatas vꝛ põt dici ꝙ simonia fuit: qꝺ hic ñ negatur vel dic ꝙ ñ fuit simonia ꝑpter hoc ꝯmissa: qꝺ ẽ equs: cũ nullũ ius spãle habuerit per litteras illas.

h ¶ Non habita. ꝛ ideo non valent. ĩ. e. c. prori. ꝛ. ꝯ. e. titu. ad aures. ꝛ. c. cum adeo.

i ¶ In irritum. Sꝫ q̃riſ an generaliſ sit veꝝ: ꝙ qcqd fit ꝑ lr̃as taleſ surrepticias debeat reuocari: hoc manifeste ꝓbatur in caplo isto: ꝛ est fi. ꝯ. e. cũ dilecta. ꝛ. c. cõstitutis. ꝛ hoc iõ qꝛ ꝑ lr̃as tales iurisditio nõ v꞉ dari ĩ. de of. vica. sua nobis. xxxv. q. ix. veniã. ꝛ. c. sentẽtiaꝫ: etiam altera pte absente: ꝛ. ĩ. de re iudi. cuꝫ olim. ꝛ. ff. ꝯ iudi. si ptor. § marcell⁹. Nec ob. si dicas ꝙ post sententiaꝫ non admittaſ exceptio. iij q. vj. § exceptio. ꝛ. ĩ. de re iudi. inter. Sed illud non hꝫ locum in exceptionibus in quibus agitur de falso. ĩ de ꝓcu. ĩ nostra. ꝛ ĩ. de ꝓba. lꝫ. cum enim per tales litteras nõ receperit iurisditionem: quicqd per eas factũ est: non tenet: ꝛ est fi. qꝛ replicatio omissa ante sententiam ex causa ꝓbabili post sententiam ꝓponitur. ff. quãdo ac. ꝯ pecu. annalis. § quesitum. a s ẽ. §. prime. l. multo fortius exceptio. ad idẽ facit. ĩ. de re iudi. ad probandum. ar. ĩ. de despon. impu. ad dissoluenduꝫ. in fi. sed illa ꝺcre. aliter intelligitur. Econtra videtur ꝙ per tales lr̃as

detur iurisditio: licet possint elidi p exceptiões: vt. s. e. nõnulli. dictũ ẽ ar. ff. de bo. pos. secundum tabulas. l. penul. §. testamẽto. vnde nõ põt dici retro iudiciũ nullũ fuisse. vnde si aliquis sciuit sibi cõpetere exceptionẽ ⁊ non excepit: sibi imputet. si nesciuit pretextu exceptiões post reperte sñia non retractet. j. de re iudi. inter. ⁊ c. suborta. Itẽ libertas per falsos codicillos data nõ reuocat. ff. de manu. testa. cuz ex falsis. ⁊ legata prestãtur licet testamentũ sit falsum. ff. de here. insti. l. vl. circa istam materiaz dicebat io. q sentẽtia lata per tales litteras tenet: nisi releuetur per appellatiões vel supplicationez: sed recitanda est per in integrum restitutionem. vel si vis dicere q per illas litteras nulla datur iurisditio: non est necessaria restitutio q: ipso iure nulla est sentẽtia. j. de offi. vica. sua nobis. tu dicas q tales littere non sunt irrite ipso iure: sed possunt annullari per exceptionẽ. vnde si a principio huiusmodi exceptio proponatur: si aliquid fiat contra. totũ reuocatur: ⁊ sic loquitur. s. e. constitutione titulus. ⁊ c. cum dilecta. Si autem per consensum partium tacitum vel expressum procedatur: detur sententia tenet quidem ⁊ valet cum sit lata a iudice suo nec cõtra ius constitutionis vt. ij. q. vi. §. diffinitiua. ⁊ j. de re iud. cũ inter vos. nisi fuit appellatum vel supplicatum. xxxv. q. xi. veniam. ⁊ c. sententiam. ⁊ C. de preci. impera. of. auc. que supplicatio: ⁊ in causa ap. vel supplicationis potest opponere de surreptione: ⁊ si ostendit se ignorasse bene auditur ⁊ poterit hoc probare per iuramentuz q: hoc aliter de facili probare non posset. j. de testib⁹ presentiuz. ⁊ j. de excep. pastoralis. ⁊ hoc intelligo h si eis ignorantibus de prioribus litteris receperunt istos per litteras secundas: ar. ad hoc. j. de preben. dilecto. vel potest dici q aliud sit in beneficijs: q: beneficium potest possideri: nisi canonice habeatur. j. de institu. ex frequentibus. sed isti per fraudem obtinuerunt: ⁊ iõ iniuste: ⁊ si primam ecclesiam habuissent quo ad titulũ secundam habere non poterant: nisi dispẽsatiue. j. de elec. dudum decre. greg. ⁊ ideo necessaria fuit scientia pape in impetratione litterarum: talium. j. c. proximo. quia papa pro aliquo beneficio nõ scribit ex certa sciẽtia quin faciat mentionem de primo beneficio s. e. postulasti. in alijs bene tenent ea que fiunt per tales litteras: ex quo tacite vel expresse approbãtur littere. j. de off. dele. ex parte. ij. nec eo pretextu posset appellari.

trauerint: carere decernas cõmodo earundem: ⁊ ecclesias non permittas earuz occasione vexari reuocando in irritũ siquid earum pretextu inueneritis esse factum. Gre. ix. mediolañ. archiepiscopo.

In nostra proposuisti p̃sẽtia q nonnulli clerici a se. ap. plures lr̃as non tamẽ alias d̃ alijs mẽtiõez faciẽtes ĩpetrãt frauduleter q ĩ pluribus ecclesijs admittantur: sic q aliqñ in alijs recepti: lz nõ duz in eis eccl̃iasticũ bñficiũ sint assecuti alias eccl̃ias sup receptione sua nihilominus ĩpetũt ⁊ molestãt: ⁊ ĩfra. Mãdamus quatẽus eos clericos ecclesijs: ĩ quibus recepti sũt faciens esse contentos: non p̃mittas alias ab eis occasione litterarum huiusmodi molestari: nisi de receptione forte sua ex p̃ssã fecerit mentionez. Idez ep̃o siluaneteñ. ⁊ abbi.

Ex p̃te decañi ⁊ capl̃i laudun. fuit p̃positũ: q cũ ipsi auc̃te se. ap. indulgẽtie[m] ĩ nobilẽ virũ. i. excõicatõis sententia protulissẽt: procuratoribus partium: propter hoc ad se. ap. accedentibus ⁊ lite sup diuersis articulis[n] cõtestata[o] nos cãz vobis cõmisimus terminandam: hoc adiecto vt ñ obstarent lr̃e p̃ter assensum[p] partium impetrate[q]. Dict⁹ ãt nobilis citatus proposuit q p illas litteras procedendum nõ erat: ex eo q. u. qui easdez litteras impetrauerat falsus

k ¶ In nostra. mentionem. ⁊ ideo videtur q secunde valere nõ debeant. s. c. priori. ⁊ s. e. ceterum. ⁊ c. ex parte. ⁊ j. de offi. dele. ex parte. ij. sed in pendenti est que valeant. si ante p̃sentationem primarum secunde fuerint impetrate. tunc eiñ valebunt que prius fuerint presentate: vt. s. c. ij. capitulum. ⁊ j. de ap. vt debitus. postq̃z vero receptus essz per primas non valerent secunde. vt. j. sequitur preterea q: papa nõ intẽdit ei prouidere in pluribus beneficijs: nisi in secundis litteris mentio fiat d̃ primis. j. e. c. si proponente. etiam si modicum essz beneficium primum. j. d̃ preben. cum teneamur. Sed quid dices si prime littere annullate sint per exceptionem: nunquid valent secunde licet de primis non faciant mentionem. dico q valent secunde si nondum essent presentate: quia potius ad cautelam impetrate videntur vt si non posses beneficium consequi per primas vteretur secundis sicut consueuit dici in rescriptis. s. e. ex tenore. ⁊ verba cum effectu intelliguntur. j. de cle. non resi. relatum. vnde cum nihil obtinuerit per primas valent secunde q: hec fuit intentio pape vt ⁊ per litteras suas beneficium consequeretur. ⁊ hoc satis innuitur ex eo q dicit: eos facias esse contentos ecclesijs in quibus recepti sunt.

l ¶ Beneficium assecuti. Si enim nondum sunt ecclesiasticum beneficium assecuti: quare non valent littere iste secunde: quia qui beneficium ecclesiasticum non est consecutus potest pro beneficio litteras impetrare. s. e. cum adeo. ⁊ j. si proponente. Respondeo licet beneficium non sit assecutus: tamẽ ius canonie per quod in breui beneficium est habiturus: ex domini pape mandato est consecutus: ⁊ pro beneficiato iam reputatur. vnde de hoc in suis litteris tenebatur facere mẽtionem: si iam erat receptus.

m ¶ Ex parte. indulgentie. forte concessum fuerat capitulo audumeñ. vt si quis in eorum manifestam offensam inciderit q illum possent excommunicare. similem indulgẽtiam habes. j. de ver. sig. ex parte ibi concessum erat canõicis carnoteñ. q nemini licitum esset absoluere excommunicatos pro ecclesia carnoteñ. nisi satisfactione premissa pro emenda.

u ¶ Articulis. qui fuerint alij articuli non habemus.

o ¶ Contestata per procuratores duos ad totam litem.

p ¶ Assensu partium hoc solo non valebant littere posterius impetrate preter consensum partium: etiam si mandatum procuratoris non fuerit reuocatum. s. e. ceterum. hoc tamen nõ fuit allegatum. vel intellige de alijs litteris ad alios iudices prius imperatis ⁊ ita planum est.

q ¶ Impetrate. i. impetrande vt consonet glo. b.

extiterat procurator[a]: cũ ipe añ ipetrationẽ lr̃aꝝ ipsaꝝ pp[b] suspitionẽ: quã ꝯ eundẽ ꝯcepat mãdatũ sibi traditũ reuocasset. Eis igiť ꝑponẽtib[9] ex aduerso: ꝙ ad nos vel ad ipsos huiusmodi reuocatio nõ peruenit: vosq3 deberetis per litteras ipsas ꝑcedere ꝑ quãdã interlocutoriam protulistis. Petente itaq3 ꝑcuratore ipoꝝ: vt inspiceretis ꝑdictam indulgentiã: procurator ipsius nobilis ex aduerso rñdit: ꝙ ñ erat per iam dictas litteras ꝑcedendu3: exhibens alias qͣs dam posterius impetratas inter alia ꝯtinentes: vt si de partium voluntate ꝑcederet cã3 terminaretis eandẽ: aliogn ipsam suffitienter instructam remitteretis ad. se. ap. examẽ cũ indulgẽtia memorata: qͣs lr̃as ipsi ex eo nõ valere[c] dicebant: qꝛ ꝑ eũdem. u. ꝛ post reuocatione3 mãdati fuerant ĩpetrate: qꝛ vero iuxta generalis statuta concilij apo. littere quas sine[d] speciali mãdato domini qs impetrat valere non debẽt: nisi sit ꝯ illis personis[e] a qbus nõ est exigendũ ꝯ iure mandatum: mandamus quatenus si[f] reuocatio mandati

a ℂ Procurator nõ ꝙ qñq3 dꝛ falsus procurator: q nunq3 fuit ꝛ talis nec dñm obligat nec soluentẽ tali procuratori liberat: nisi dñs ratũ hẽat: ar. j. de of. dele cum olim. ꝛ. j. e. ti. coram. ff. de iudi. l3. ꝛ. ff. de ꝯdi. cau. d. a. si ꝑcuratori falso. dꝛ etiam falsus ꝑcurator q fuit ꝛ nõ ẽe: vt hic: ꝛ ist liberat soluentem sibi ꝑ dño ignorãte: sed dñ3 nõ obligat. ff. si. cer. pet. euis qui in ꝑuincia. ꝛ. ff. de solu. siqs seruo. de exceptione aũt ꝑcuratoria notabitur. j. de ꝑcur. in nostra presentia.

b ℂ Propter suspitiõem. sic. j. de procura. in nr̃a pp suspitionẽ põt procurator nõ solũ añ: s3 etia3 post litẽ ꝯtest remoueri. ff. de. ꝑcur. item si suspectus. puta in affinitate aliq̃ aduersario ꝯiungaꝛ ff. e. aut affinitate. aut si familiaris fiat aduersario j. de of dele. insinuãte. ꝛ quotiens noua causa supuenit. ff. e. si post. ꝛ hoc post li. ꝯtest. s3 causa cognita. ff. e. si post li. ꝛ. l. que oĩa. ꝛ hoc vex ẽ si ꝑ cu. ꝑdicat: sec[9] si ꝯsentit qꝛ tunc sine cãe cognitione remoueꝛ j. de. procu. auditis. ꝛ añ lit ꝯtes. nulla cã iteruenientẽ. ff. e. añ lit. Quare ğ nõ reuocaꝛ qcqd factũ fuit ꝑ talẽ ꝑcuratorẽ: rõ satis est in euidenti: qꝛ huiusmodi reuocatio ñ ꝑuenit ad aduersariu3 vel ad iudicẽ: vt ex aduerso ꝑponebaꝛ: vt. j. sequitur: ꝛ iõ qcqd cũ ipso fctm̃ est: valet quousq3 reuocatio sit nõ aduersario vel iudici. j. de ꝑcu. mãdato. nec ille ꝑbauit ꝙ reuocatio mãdati ad aduersariũ vel iudice3 ꝑuenisset: ꝛ iõ recte interlocuti sunt iudices se debere ꝑ huiusmodi lr̃as ꝑcedere: ꝛ ille nobilis sup h acqeuit iterlocutiõi oñdendo alias lr̃as ipetratas ꝑ eunde3 ꝑcuratorẽ: q̃ ñ valent si reuocatio ad ipsu3 ꝑcuratorẽ ꝑuenit: ad hoc. n. vt reuocatio teneat: necesse est vt ad aduersariũ vel ad iudicẽ ꝑueniat. j. de ꝑcur. mãdato. ꝛ ibi dicem[9] de hoc: ꝛ h in iudicio secus ex iudiciũ: vbi sufficit ꝙ reuocatio ꝑueniat ad ꝑcuratorẽ: ꝛ postea nõ valet qd facit in ꝑ iudiciũ dñi. s3 bñ valet qd facit anteq3 reuocatio ad eũ ꝑueniat: vt. j. coligiꝛ. v. si reuocatio ꝛc. ff. mandati. si mandassem.

c ℂ Nõ valere dicebãt ꝛ merito: qꝛ ipse nobil' hãc allegatõem ꝯ aduersarios allegabat ğ ꝯ se illa3 recipe tenebaꝛ. xix. disti. si romanoꝝ. ꝛ. iiij. q. iij. siqs testib[9]. ꝛ. ix. di. neq3 quorũlibet. ꝛ. iij q. iiij. cui[9] in agendo. ꝛ. j. de cen. cũ olim. Ar ꝯ. xxviij. di. siqd veri. ꝛ. di. x. lege. ꝛ ita ex ꝑpria ꝯfessione ꝑbat secundas lr̃as ñ valere: cui ꝯfessioni standũ vꝛ: sed nõ est vex: nisi reuocatõ mandati ad ꝑcuratore3 ꝑuenerit: vt. j. seqꝛ. ꝛ. ff. mã. si mãdassem. ar. ꝙ nõ sufficit reuocare mandatu3 nisi reuocatio ꝑueniat ad ꝑcuratorẽ: vt p3 hic: ꝛ l. l. ꝑdicta. si mandasse3. ꝛ ita põt hic ratas lr̃as añq3 reuocatio ꝑueniat ad ꝑcu. l3 ꝯfiteaꝛ se reuocasse mandatũ: ñ tñ ꝯfiteꝛ reuocationẽ ꝑuenisse ad ꝑcuratorẽ: vñ d3 illud ꝑbare: vt. j. dicit: ꝛ ita p3 ꝙ prime ẽt nõ debeant valẽ. si ꝑbeꝛ ꝙ reuocatio ad ꝑcuratorẽ ꝑuenisset: ꝛ i ñ dꝛ j. ꝙ valẽt: sed h iõ ẽ: qꝛ reuocatio ñ ꝑuẽit ad iudicẽ vel ad aduersariu3. j. de ꝑcu. mãdato. ꝛ dꝛ de h. s. e. in isto. c. ꝛ aliud est in iudicio ꝛ aliud ex: vt dcm̃ est. s. e. nonulli. §. sunt ꝛ alij.

d ℂ Sine spãli mandato. i. expsso fm Vin. ꝛ ita p3 hic ꝙ non valent lr̃e siue spãli mãdanto: l3 ꝯstõ illa. s. e. nõnulli male obseruetꝛ: vt dcm̃ fuit ibi: ꝛ sic ꝯfirmaꝛ h tenor illius cõstitutionis. Sed qͣliter ꝑbabit qs lr̃as ipetratas de mandato dñi: de hoc dcm̃ est ĩ illa ꝯstitutiõe nõnulli. Siqs ꝯstituat aliquẽ ꝑcuratorẽ suũ ad ipetrãdum: sufficit oñdere ꝙ sibi dedit mandatũ ad ipetrãdu3: s3 adhuc ñ vꝛ sufficere: qꝛ ꝑ h ñ ꝯstat ꝙ ille ipetrauerit: nam alio potuit eas ipetraꝛ ꝛ sic ñ sufficit ostẽdere tale mãdatũ: qꝛ illud ñ ꝑbat impetrationẽ: qꝛ ñ ꝑbat hoc esse qd ad h ꝯtingit abesse. j. de trans. inꝛ corporalia. ꝛ. C. vnde cognati. l. non hoc. ꝛ sic vꝛ adhuc ꝙ necesse sit ꝑbare: ꝙ ille procurator tales lr̃as ipetrauit: qd erit difficile ꝑbaꝛ qd ergo erit: dico ꝙ necesse ẽ ꝙ ostẽdat siue ꝑbet mandatũ: ꝛ ꝙ ꝑbet se ab illo recepisse litteras cui mandauit siue ab illo ꝑ ipso: ꝛ consulo ꝙ tã de mandato q3 ꝯ receptione lr̃aũ ab illo ꝑcuratore fiat publicum instru3 ad faciendu3 fidẽ in iudicio si ei obijciaꝛ: ꝛ hoc credo vex tã in cã appellationis q3 i litteris: q̃ ipetranꝛ ꝑ simplicẽ qrelam: l3 Joãnes dixerit ꝙ nõ est ita in cã appellationis: qꝛ ita bñ ꝑñt lites finite ꝑ sñiam suscitari ꝑ tales lr̃as ipetratas sine mandato: vt ꝑ alias. acqesceret. n. forte sñie si lr̃as non haberet: ꝛ sic generaliter intelligo ꝯstitutionẽ. Hec decre. ꝛ illa. s. e nonulli. de iure sic intelliguꝛ: tñ satis credo sufficeꝛ iuramentũ impetrantis cũ vno teste ad faciendũ fidẽ sup impetratiõe lr̃aꝝ: ex quo ꝯstat de mandato. j. de ꝑcu. ex insinuatione. Vin. dixit ꝙ generalis ꝑcurator sufficit ad hoc qd est ꝯ istam lr̃am ꝛ ꝯ legem. ff. de. of. eius cui mã est iuꝛ. l. i. sed ipse exponit spãli. i. expresso: qd ñ vꝛ vex: qꝛ in gnãli ꝑcuratione nihil de ipetratione exprimiꝛ: ꝛ hoc dicit ꝑ legem q̃ poti[9] ꝯdicit. ff. de ꝑcur. ꝑcurator tutoꝝ. sed si haberet generalẽ ꝑcuratione3 ad lites ꝛ liberã administrationẽ satis credo ꝙ possit lr̃as ipetrare: vt. ff. de ꝑcu. ꝑcurator cui. j. de ꝑcur. petitio. s3 si haberet mandatũ generale ad negocia tm̃: nõ credo ꝙ possit litteras ipetrare ad lites: qꝛ vt hic dꝛ spãle mãdatum exigiꝛ in hoc casu: ar. l. ꝑdicte. ꝑcurator tutoꝝ curia tñ non seruat hoc quod hic ꝛ in concilio dicitur nec daret litteras propter hoc appellanti.

e ℂ Personis. puta liberi parentes fratres ꝛ affines ꝛ liberti. ff. de ꝑcu. sed ꝛ he ꝑsone. qꝛ ꝛ agere possunt pro talibus coniunctis ꝑsonis: dum' tñ contraria voluntas non appareat. ff. de procu. pom. §. vlti.

f ℂ Si reuocatio sed qs ꝑbabit reuocationem ꝑuenisse ad ꝑcuratorem in casu isto: capl̃m laud. d3 ꝑbare hoc al's regulare ẽ: ꝙ actor semꝑ d3 ꝑbare mandatũ: vt dꝛ. s. e. c. nõnulli. papa tñ ꝯriũ dicit: ꝙ reus d3 ꝑbare ꝙ nõ sint impetrate ꝑ procuratore3: qꝛ non est presumendum ꝙ sua pecuniã iactet: ꝛ ita propꝛ presumptionem

ad procuratorez pervenit: cū mi nus valere debeāt lr̄e: que i petrantur ab illo a quo man datū dn̄s^a reuocauit: ī nego cio iuxta prior cōtinētiā lr̄a ruz nō obstantib⁹ posteriori bus ꝓcedatis. **I**dez decāo et magiſo. g. canonico leodieñ.

SIgnificāte. u. nos noue ritis accepiſſe: ꝙ cum. r ꝯ. u. remeñ. dio. quibuſdā pā nis ad iudices litteras impe traſſet: idem. u. excipiendo ꝓ poſuit: ꝙ cū idē ñ de remeñ^b ſʒ de leodieñ. dio. exiſteret ꝓ huiuſmodi lr̄as: cū de dio. le odieñ. nō facēt aliquā menti onem: ꝯueniri de iure nō po terat nec debebat: et qꝛ exce ptionē huiuſmodi admittere denegarunt: noſtrā audienti am appellauit. Ideoqꝫ man damus quaten⁹ ſi ē ita reuo cato in irritum. et cetera.

Idem priori ſancti laudi. et ſuccentori roth.

ROdulphus clericus re ctor eccleſie ſācti chriſtopho ri de ciuitate ſagienſi ſua no bis inſinuatione monſtrauit ꝙ cū magr̄. r. eū ꝑ quaſdā lit teras ꝯ epz ſagieñ. et quoſdā alios ſag. dioc^c. ſuꝑ redditi bus et reb⁹ alijs impetratas a nobis corā iudicib⁹ ſuꝑ ea dem eccl̄ia ꝑ generalē clauſu lam: qdā alij conueniſſet: idē rector propoſuit excipiendo: ꝙ cū eēt de ciuitate ſagieñ et ſub eadem clauſula nullus ꝺ ciuitate ipſa intelligitur īclu ſus: ꝯueniri nō poterat ꝑ eā dem: et quia dicti iudices ex ceptionē huiuſmodi recuſa rūt admittē nr̄am audiētiam appellauit. iōqꝫ mādamuſ q̄ ten⁹ ſi ē ita reuocetis ī irritū et c. **I**dē abbati ſācti iacobi.

SIgnificauit nobis cōi tiſſa manuteñ. ꝙ cū mō tuo comite fratre ſuo ipſa in ei⁹ ſucceſſēit comitatu b. et. g ꝑ quaſdam lr̄as apoſtolicas ꝯ tuleñ. epm et quoſdā alios

tranſfertur probatio in reum.

a **D**n̄s reuocauit. et ita ē ſi mādatū fuerit reuocatū ac ſi non habuiſſet mādatū. imo plus: qꝛ ꝯ volūtatez dn̄i: q̄re lr̄e nō valēt: et ita pʒ hic ex lr̄a ſequēti: ꝙ rati hitio in tali caſu locū nō hʒ aduerſario ꝯdicēte. Itez ſi procu. mādauit hāc impetrationē alij: nūquid vale bunt lr̄e impetra te per illū: vr̄ ꝙ ñ: qꝛ ꝓcu. añ li. cōte. alium ꝓcur. dare non pōt. C. de ꝓc. neqꝫ tutores. et l. nulla dubitatio. Tu dicas ꝙ bene valent lr̄e ille im petrate ꝑ illuz cui ꝓcu. mandauit: et ꝙ dī procu. añ lit. cōt. nō pōt aliū ꝓ cura. cōſtituē: iſtō verū ē ad agēduz ſed ad negocia ꝓ curator datus alij demādare pōt. ff. mā. ſi procuratorē §. j. et ſi. neg. ge. ſi quis mādato. et ta lis ꝓcurator bene cōmittitur ī curia et cōſueuit dici in procuratione: do tibi ptātē: vt aliuz poſſis ſi neceſſe fu erit conſtituere ꝓ curatorem.

b **S**Ignificante nō ꝺ remeñ ſʒ vr̄ ꝙ ħ ſibi obeſ ſe nō ꝺbuit: qꝛ et ſi hoc dixiſſet: nihilomin⁹ lr̄as hūiſ ſʒ. ꝯ. e. ſuꝑ lr̄is. qꝛ ex quo de corpore ꝯſtat: extriſeca nō nocēt: licet oīa nō exprimātur. j. ꝺ cōſā. et affi. tua nos. et ff. ꝺ rei ven. ſi in rem in ſi. et certū dī ſiue ꝓprio noīe ſiue demonſtratione que vicem proprij nominis obti net deſignetur: aut etiaz digito oſtendatur. ff. ſi certū pe. certum eſt. et ff. de rei ven. ſi in rem in ſi. Sed iſte ꝑ ſonaliter oſtenditur: ergo videtur ꝙ ſit per lr̄as tales audiēd⁹. Preterea nō debʒ ei talis error obeſſe cū nō ꝯſtet ꝺ errore. C. ꝺ iur. et fa. igno. error: fci. Preterea fal. ſa cā nō perimit legatum ſiue falſa demōſtratio. C. ꝺ fal. cā adie. l. ij. et ff. de cō. et demō. falſa demōſtratio. et j. de cōuer. cōiu. ex pte. ij. nec mēdaciū obligātis impe dit obligationem. j. de cōuerſi. ꝯiu. veniēs. Sʒ iſta nō proſunt: qꝛ rō illius decre. ſuꝑ lr̄is. nō hʒ locuz vbiqꝫ. Nunqd ſi ritius appellet ſe ſciū in lr̄is: valebunt lr̄e: qꝛ ſi ħ dixiſſet pape: nihilomin⁹ lr̄as hūiſſet: nō ꝓdeſt ei talis ignorantia ſiue error: imo nocet qꝛ lr̄e ñ vale būt et hic dicit: et qꝛ non cadit in iuriſditionē iſtius delegati: qꝛ papa non intendit dare iuriſditiōʒ: niſi in hoiem remeñ. dioc. et pterea īconueniēs videreť: ſi ta les lr̄e ħ deberēt valere huic: qꝛ ſic viderenť īcerte. qꝛ et. v. ali⁹ dioc. remeñ. ꝑ illas lr̄as poſſʒ cōueniri: et ita vna clauſula que certa et ꝺterminata videreť poſſʒ trahi ad plures ꝑſonas: qꝺ eſſe nō debʒ: qꝛ gnālitas lr̄i h⁹i lr̄is īprobať ꝯ. e. ad hoc. et qꝛ reſcripta ſtricti iuris ſunt. j. ꝺ of. ꝺle. p. et. g. et reſtringende ſūt lites poti⁹ q̄ȝ laxāde. ꝯ. e. nōnulli. et rō illius decre. ſuꝑ lr̄is. tūc hʒ locū: qñ ex eo ꝙ dictū ē vl' tacitum papa citius moueť ad dādum vel denegādū reſcriptū j. e. ex inſinnatione. et. c. ſi proponente. et. ꝯ. e. cum adeo. ſed hic non eſt ita:

c **R**Odulph⁹. ſagieñ. dioce. ꝑ hoc pʒ ex preſſe ꝙ aliud eſt dicere et alios cōphēdit cleric⁹ dioceſan⁹: et alioſ cleric⁹ ciuitateñ. j. de v̄. ſig. cum clerici placenť. et ita dicē do qdā bonoñ. dioc. nul lus ciuis poterit ꝯuēiri: et iō ī clauſula illa: et qdā alij dʒ pōi et dici ſic: et qdā alij ciuitatis et dioce. bonoñ. et ſic tā de ciuita te q̄ȝ de dioc. ꝑ illaʒ clau ſulā poterūt ꝯuēiri: qꝛ ci uitas et dioce. diuerſa ſē lʒ ſub vna iuriſditione ſiue vno epo. j. de cēſi. ve nerabil'. et ē ſi. qꝛ lʒ epus ſit in eccl̄ia: et eccl̄ia ī epo vt. vij. q. j. ſcire. tam̄ qñqꝫ noīe epi nō deſignať ec cleſia: lʒ ipſe ſit caput ec cl̄ie. j. de teſta. requiſiſti. Si dixiſſet ſagieñ eps. et qdā alij tūc ꝑ clauſulam illā qdā alij: vr̄ ꝙ tm̄ illi de ciuitate conueniri de beāt qꝛ determiatio ꝓce dēs. ſ. ſagieñ. intelligitur repetita. et ē ſenſus: qdā alij ſagieñ. vt. xxxij. q. vij. apl's. et ff. de ꝟ. ob. titia. § j. imo et ꝺ dioc. pñt ꝯuēiri. j. e. ſignificauit. qꝛ cl'a illa vaga ē gnāl': ſʒ nō ex̄ dioc. vt. ꝯ. e. paſtoral'. §. j. Si dicas: et qdā alij ſagieñ. dioce. mō cl'a illa qdā alij reſtrigiť ꝑ ꝺtermi natiōez ſequētē ad illos ꝺ dioc. tm̄ alioqn ñ eſſʒ dr̄ia inť iſta noīa boñ. et dioceſan⁹: ſʒ ꝯſtat ꝙ diuerſa ſūt et diuerſa ſigni ficāt ñ. n. ſr̄ ſynonyma. vñ bona fuit appellatio rectoris q erat ꝺ citate: ſi ſic diceť eps ſagieñ. et qdā alij iuriſditiōis ipi⁹: vl' qdā alij ſubditi ipi⁹: tūc ꝑ cl'aʒ illā qdā alij poſſēt ꝯuēiri tā ꝺ citate q̄ȝ ꝺ dioc. qꝛ tal' cl'a gnāl' ad oēs īteri⁹ et exteri⁹ extēdiť. Itē ex alia cā ñ poteāt ꝯuēiri ꝑ lr̄aſ illaſ: qꝛ miora negocia ibi exꝓmebāť: vñ gnālē cl'aʒ ſuꝑ maiorib⁹ ñ poťat ꝯuēiri. ꝯ. e. ſe des. Sʒ hāc exceptōez nō poſuit. b. Sʒ pōe ꝙ ñ oppoſuiſſʒ il lam exceptiōem: nec illam de maiori negocio: et ſic iudex ꝓceſ ſiſſet ad ſn̄iaʒ cōdēnationis. nūqd valuiſſʒ ſn̄ia: vr̄ ꝙ ſic. qꝛ hui⁹i exceptiōes dilatorie videť. Sʒ ꝯ credo: qꝛ ꝑ hāc cl'aʒ et q̄dā alios ſagieñ. dioc. ſuꝑ maiorib⁹ negocijs dať iuriſditio tm̄ ī dioceſāis et ñ ī citate: et ꝑ hāc cl'aʒ reb⁹ alijs ñ dať iuriſ ditio ſuꝑ maiorib⁹ negocijs. ꝯ. e. ſedes. vñ tal' ſn̄ia ñ tenet de ficiēte iuriſditiōe: nec ēt credo poſſe ꝓrogari iuriſditiōʒ ī ꝑ ca ſu vt. j. ꝺ of. ꝺle. p. et. g. nec ī alio. qꝛ ꝯſenſ⁹ ꝓuator cū iudiceʒ ñ facit: q nulli peſt iuriſditiōi. C. de iuriſd. om. iu. l. priuator.

d **S**Ignificauit viueret. iſte comes dū viuebat poťat ꝑ lr̄aſ

clericos ⁊ laicos ĩpetrata ſ ea coraꝫ iudicibꝰ ad q̃s obtẽte fuerãt ſup q̃dã ſũma pecũie quã eideꝫ frĩ ſuo ſe mutuaſſe dicebãt ꝑ illã gnãlem clauſulaꝫ q̃dã alij: q꞉ ĩ p̃dicto comitatu ſucceſſerat: ꝯuenerũt excipiẽte itaqꝫ ꝓcuratõe ſuo: ꝙ cũ adhuc frat̃ eiuſdẽ mĩieris viueretᵃ: q̃ñ eedẽ lr̃e ĩpetrate fuerũt nec ꝑ ipã ſ tũ viueretᵃ fuerat ad iudiciuꝫ euocatus: eaꝝ auc̃te ñ poterat cõueniri ⁊ q꞉ iudices exceptiões non admittebãt ipſiꝰ: nr̃aꝫ audiẽtiã appellauit: ⁊ ĩfra. Jdõqꝫ mandamus quatenus ſi ẽ ita reuocato in irritum ⁊ cetera.

Ideꝫ abbati ſancti victoris.

Ex inſinuatione epi ambiañ. accepimꝰ ꝙ .j. clericus ſuper eius ꝓuiſione ad ipũꝫ p̃ceptorias ⁊ poſtmodũ ad vos executorias ꝯ eum litteras ĩpetrauit: ⁊ infra. Quocirca mãdamus quatenus ſi nulle mõitorie ſuper hoc precesserint: executorijs ſuperſedeatis eiſdẽ dummodo eedẽ executorie de monitorijsᵇ fecerint mentionem: alioquin in executionis negocio iuxta directum ad vos pro ipſo mandatũ ratione preuia pro

illas ꝯueniri: ſꝫ eo mortuo ſucceſſor eiꝰ nõ põt: ⁊ ſic pꝫ exp̃ ſiſe ꝑ decre. iſtã ꝙ reſcripta ſaltẽ re integra nõ extẽdunt ad ſucceſſores illoꝝ ꝯ quos fuerant ĩpetrata: vel q꞉ ꝑ ea poterãt cõueniri: ⁊ ita morte illius ꝯ quẽ ĩpetrat̃ finit̃ mãdatuꝫ: ſicut ⁊ morte mãdantis .j. ð of. dele. relatũ. ⁊ c. gratũ. ⁊ c. lꝫ. ⁊ .j. ð of. dele. c. vlti. ⁊ ſic eodem mõ finit̃ morte ĩpetrãtis ita ꝙ ñ trãſit ad ſucceſſores ſaltem re integra: ⁊ hoc iõ ꝯtingit. q꞉ reſcripta ꝑſonalia ſũt: nec ad ꝑſonas vel ad res alias q̃ꝫ q̃ ꝯtinent̃ ibi extendũtur .j. de of. dele. cũ olim ⁊ c. p. ⁊ g. ⁊ hoc ꝓbatur hic manifeſte. Ar. ꝯ. j. ð iudi. q꞉ v. ⁊ .j. de aliena. muta. iu. c. j. ⁊ ij. ⁊ .j. de cõceſ. preben. ꝓpoſuit. Sed veꝝ eſt ꝙ re integra finiũtur ſi huiuſmodi r̃ſcripta vt hic d꞉ ⁊ eſt h ar. ꝙ data lr̃aꝝ eſt ꝯſideranda .ſ. e. eã te. ⁊ c. ꝯſtitutus. Contra .j. de p̃ben. dilectus. ij. vbi de hoc. ⁊ ĩn. c. eam te. Jteꝫ ſignat̃ ꝯ .j. de fo. ꝯpe. dilecti filij. ibi ꝯuenit̃ ſucceſſor ꝑ lr̃as impetratas ꝯ p̃deceſſorem: ſed hic ꝯueniebat̃ ſucceſſor ⁊ anteceſſor ꝑ cl̃am generalẽ: ⁊ iõ re integra finit̃ hic tale mandatuꝫ: ſed ibi. ſcꝫ in ꝯrio lr̃e ipetrare ſpãlit̃ fuerunt ꝯ p̃deceſſorẽ: ⁊ fingunt̃ vna ꝑſona anteceſſor ⁊ ſucceſſor: q꞉ ꝯ dignitatẽ ipetrare itelligunt̃ q̃ nõ morit̃ .j. ð of. dele. q̃m abbas. Sed ſi dc̃m fuiſſet ꝯ epm nulleñ. ⁊ comitẽ namuteñ. tc̃ comitiſſa poſſit conueniri: q꞉ ꝯ comitatũ lr̃e ĩpetrant̃: ⁊ ſic poterat ꝯueniri. q̃cũqꝫ ſuccederet in comitatu illo ſicut in. c. dilecti. vel dic ꝙ in. c. dilecti. p̃deceſſor fuit citatus: ⁊ ſic planũ eſt: ⁊ nullũ ꝯrium. ſed hoc non colligit̃ ex. c. dilecti. ꝙ anteceſſor fuerat citatus.

a ¶ Uiueret. ⁊ ſic v꞉ ꝙ ſi citatus fuiſſet frater illiꝰ comitiſſe: ꝑpetuatũ fuiſſet reſcriptũ ꝯ ſucceſſores illiꝰ ꝯ quẽ ĩpetrat̃: ⁊ eadẽ rõe ⁊ ĩpetrãtis ſic̃ ꝑpetuat̃ ꝑ citatione q̃ꝫtũ ad morteꝫ delegãtis: vt poſt deceſſuꝫ valeat delegãtis: vt in p̃dictis ð c. de of. dele. gratũ. ⁊ lꝫ. ar. .j. de ap. vt debitꝰ. ſ. e. c. caplm ſancte crucis. nã video ꝙ alia q̃ nõ tranſeũt ad ſucceſſores pꝰ cõicationẽ tranſeũt: ar. .j. de dona. c. vlt. a ꝯrio ſenſu. ar. ⁊ C. de reuo. dona. l. j. in fi. ⁊ in querela inofficioſi teſti. C. de inof. teſ. ſi p ꝯ. ⁊ l. ſiqs filium. ⁊ melius. ff. ð inof. teſta. poſthumꝰ. §. vl ⁊ C. de noua. ſi delegatio. ⁊ iudicio cepto negocium trãſit ad heredes. C. de iur. ca. auc̃. principales. Satis credo ꝙ ſi ille fuiſſet ad iudicium euocatus: ꝑpetuate eſſent lr̃e: vt ſucceſſores ĩpetrãtis poſſent agere poſtea ꝑ illas ⁊ ꝯ reũ ⁊ ſucceſſores ipſiꝰ vt. hic innuit ſatis expſſe cũ dicit: nec ꝑ lr̃as ipſas fuit ad iudiciũ euocatꝰ. ⁊ poſtea dic̃: ſi ita eſt. vñ illa cl̃a reſpicit oĩa ſupradicta. ſ. ꝙ eo viuẽte fuerũt ĩpetrate: nec fuit ad iudiciuꝫ euocatꝰ. ⁊ ẽ ſi. ſ. e. olim. vbi cl̃a iſta: ſi ẽ reſpic̃ omnia ſuperiora.

b ¶ Ex inſinuatione de monitorijs. ſic pꝫ ꝙ executorie ñ valent facientes mentioneꝫ de monitorijs: vbi monitorie nõ p̃ceſſerint: q꞉ v̾itate tacita ſunt obtẽte ⁊ falſitate expſſa: vt facilius lr̃as executorias obtineret tali quãſi tacuiſſet v̾itateꝫ exprimẽdo: executorias ñ habuiſſet: ſic. ſ. e. ſup lr̃is. Jteꝫ ſi tacuiſſet aliũ de mandato pape fuiſſe receptũ: non valuiſſꝫ reſcriptũ .j. e. mandatũ. ⁊ c. abbatẽ. que enim ſunt exprimẽda in beneficijs ĩpetrandis dicet̃ .j. e. c. ſi ꝓponente. q̃ñqꝫ tñ executorie p̃ma vice concedunt̃. ſ. e. c. caplum ſancte crucis. ſed illud de ſpeciali gratia: ſed ordo ⁊ cõſuetudo curie eſt: ꝙ primo mõitorie: ſcd̃o p̃ceptorie: vltimo executorie ꝯcedunt̃. ſ. e. conſtitutꝰ. ⁊ eſt hic ar. ꝙ ſiqs ĩ aliquo inſtr̃o faciat mentionẽ alterius inſtr̃i ſi creditur ei, niſi exhibeat p̃mũ. C. ð eden. auc̃. ſiqs. ⁊ .j. de fi. inſtru. c. j. ⁊ .j. ð of. dele. cum in iure.

c ¶ Mandatũ. v꞉ fatua hec q̃ſtio: cũ diceret̃ ĩ litteris: ſi ꝑ alio non ſcripſimꝰ q̃ huiuſmodi gr̃aꝫ ꝓſequatur: dubiũ potuit eſſe ex eo ꝙ dicit q huiuſmodi gr̃am ꝓſequat̃: q꞉ iaꝫ receperant aliuꝫ de mãdato pape: ⁊ ſic ñ ꝓſequebat̃: imo iã ꝓſecutꝰ erat illam gr̃am: ex quo credebat ex verbo illo ꝓſequat̃: ꝙ ñ ꝯpeteret ei exceptio: cũ iam eſſet receptus: multo fortius ꝯpetebat: vt hic patet: ⁊ competit hec exceptio r̃cepto mãdato: ſi poſtea ꝑ alio mandet̃: lꝫ primus adhuc nõ ſit receptus .j. e. abbatem. ſ. e. capitulum ſancte crucis. ſecus ſi eſſet repulſus.

d ¶ Receptiõe. ⁊ ita hẽs hic: ⁊ .j. c. priori. ⁊ .j. e. abbatẽ ꝙ papa nõ intendit aliquos grauare ſuper receptiõe duorum: quare ſi ſcribit ꝓ aliquo recipiendo ĩ aliqua eccleſia: lꝫ clauſula illa ſi pro alio nõ ſcripſimꝰ: nõ ſit ibi: tñ ſubitelligit̃ ſicut illa: ſi perſona idonea eſt. .j. de elec. cãm que. ⁊ ſicut illa ſi preces v̾itate nitantur. ſ. e. c. ij. q꞉ non ẽ intentio pape grauare aliq̃s in receptiõe plurium: vt dicit hic. Alij dicunt ꝯriũ: ꝙ in fauoreꝫ eccleſie ponit̃ illa clauſula: ſi ꝑ alio non ſcripſimꝰ. quia ſi nõ apponat̃: nihilominꝰ tenet̃ eũ recipe: pro quo ſecund ꝯmandatur. Sed iſta lr̃a vt mihi videt̃ ꝯ dicit: ⁊ papa ꝯſueuit illã exceptionẽ remouere dicendo: ñ obſtãte ſi ꝑ alio vl̃ alijs ſcripſimꝰ ſic̃ dic̃ ñ obſtãte certo cãonicoꝝ nũero iuramẽto firmato vl̃ q̃cũqꝫ alia firmitate vallato: ⁊ hꝫ illos fruſtra apponit̃ ñ obſtãte ſi ꝑ alio

e ¶ Nõ fuit itentio. ar. ꝙ papa ꝑ ſuas lr̃as ñ vult (⁊ c. alicui graue p̃iudiciũ inferre. ſi. .j. de of. dele. ſuper eo. ⁊ .j. ð off. ordi. lꝫ. ⁊ .j. ð auct. ⁊ vſu pallij. ex tuarũ. ⁊ ix. q. iij. nunc vo. ⁊ ff. neqs in lo. pub. l. ij. §. ſiqs a p̃cipe ⁊ §. merito ⁊ .j. de ꝯſue. cũ olim. in fi. Jteꝫ intentio mãdantis ꝯſideranda eſt .j. de preben. cum cauſam. ⁊ c. vl. ⁊ .j. de procu. petitio. ⁊ eadem ratio que mouet delegãteꝫ mouere debet delegatum. ſ. e. ſuper litteris.

f ¶ Litteris apoſtolicis monitorijs. ar. ꝙ per monitorias ius acquirit̃ qđ non eſt veꝝ: nec ẽt p̃ceptorias vl̃ ẽt executorias: ſed officiũ iudicis ipſoꝝ et vt recipiat̃: de hoc no. .j. de renũc. veniẽs. ĩ no. q̃ incipit. ar.

g ¶ Cum factum predeceſſoris. Nõ. ar. ꝙ ſucceſſor tenetur adimplere factum predeceſſoris ſui. xij. q. v. q꞉

ioānes.z.xvi.q.vi.illud.ſic z mandatum ſeu preceptū factum predeceſſori ſucceſſor tenetur adimplere.xviij.q.x.dudum.ſic etiam patet ex hac decre.q ſi aliqs ſit receptus ad mādatum legati vel predeceſſoris:p hoc nō fit preiudicium ſucceſſori:nec intelligitur eccleſia grauata in eo caſu z ſic clauſula illa ſi ad mandatū pa pe alium non rece piſtis:habet tātū locum in eo q mā dat: nec habet ex ceptionē ſi ad mā datum predeceſſo ris vel legati aliū recepit:ſed etiā i u legato ipſius man dantis videtur cō trarium:q2 auctori tate pape qui dele gauit factum eſt: z qui per alium fa cit:per ſeipſum fa cere videtur.ff.de adm.tu.ita tamen §.geſſiſſe.z.j.d ſē. ex.mulieres.ſi 13 ſit factū de ſpāli mā dato locum habe ret exceptio:ſed de generali non vi detur.

c.iſto abbatem.z hoc no j.de conceſ.preben.cum noſtris.z.j.de preben.c.vlti.h.

l Prouidendi.cum dicitur in litteris auctoritate noſtra puideas in aliqua eccleſia tue dioce.etiam ſi curam habeat animarum.h.

b Abbatē.iā recepit vide quod dicit:q man datum apoſtolicū iam recepit:nō di xit qui iam proui

cedatis.

Idē nouieñ.epiſcopo.

Mandatum[c] apoſtolicū ad te directum vt ma giſtrum.s.faceres in canoni cum recipi:z in fratrem noui eñ.eccleſie:ſi pro alio ibidem non ſcripſimus:qui huiuſmo di gratiam proſequatur:alio iam beneficium per litteras noſtras obtinente proſequi ñ teneris: cum ſuper receptio ne[d] duorum grauandi eccleſi am antedictam non fuit[e] in tentio mandatoriſ.

Idem.

Litteris apoſtolicis ad vos directis vt gu.cleri cum reciperetis in canonicū z in fratrem niſi pro alio fuiſ ſet per noſ eccleſia veſtra gra uata: mandatum noſtrū vos exequi volumuſ z mādamuſ non obſtante q.t.ſubdiaco. per noſtras litteraſ executori

as recepiſtis: quia a bone me morie.h.pre.n.mōitorias[f] im petrauit:cum[g] factum pre.n. potius q noſtrum fuerimus proſecuti.

Idem.

Abbatem qui mandatū apoſtolicum iam recep pit:vt.s.clerico i aliq eccleſi arum ſui monaſterij prouide ret per litteras[i] generales ad dioce.obtētas vt i dioce.ſua vbi pro alio ſcriptū non eſſet: faceret prouideri:[k] cogi iuris ratio non permitit:nec ſuper conferēdis eccleſijs aut be neficijs aggrauari: etiam ſi facultatem habeat dio.[l] per eaſdem litteras prouidendi.

Idem.

Ab excommunicato qui contra ſtatuta cōcilij[m] generalis aſſerit ſe ligatum litteris ad excommunicato rem obtentis:vt ſi eſt ita ſine[n]

m Ab excōicato.con ci ij.j.de ſenten ex cō.ſacro.

n Ad excōmunicato rem.Sed quare remit titur ad ipſum:cum iam inique proceſſerit cōtra ipſum:z ideo ſuſpectus eſt ei. Ad hoc.dicas q hec eſt forma z conſuetu do eccleſie q ſi aliquis conqueritur ſe excom municatum iniuſte fuiſ ſe ſiue contra debitā for mam concilij generalis ſi periculum non eſt in mora:remittitur abſol uendus ad ſuum excom municatorem.j.de ſen tentia excōmunicatiōis ſacro.z in hoc defertur ipſi excōmunicatori: vt factum ſuum ipſe corri gat qui veritatem igno rare in proprio facto nō debet vt hic dicit:z.j.de offici.ordi.ad rep:hen dam.z forte ad verecun diam ſuam:vt ſuum pro prium factum corrigat z emendet:quod quidem poteſt.j.de accu.qualiter z quando.z.j.de electi.

derit:z ſic patet q qui primo ſuū mandatum repreſē tat:ille debet beneficium obtinere vt.s.e.capitulū ſā cte crucis.z.j.de ap.vt debitus.z ſic tenebatur abbas iſte prouidere.s.clerico:dum tamen alij de mandato eiuſdem non prouiderit:nec epiſcopus per litteras il las generales pōt cogere abbatem:vt dicit ſuper eccle ſijs vel beneficijs conferendis.Iſta tria capitula ſupe rius proxima idem videtur dicere tamen differunt

i Per litteras generales.hic habes q generale man datum ſecundo impetratum non derogat ſpeciali pri mo impetrato:de hac materia dictum eſt.s.e.c.i.

k Prouideri.per hanc formam non poteſt facere p uideri in aliqua prelatura.j.de prebendis.c.vltimo. niſi hoc ſpecialiter exprimatur in litteris:vt hic dicit i fine huius.c.per iſtam formā facias prouideri.execu tor cui hoc mandatur poteſt ſolummodo excommuni care contradicentes ſibi:ſed non poteſt eum inſtituere vel in poſſeſſionē mittere.Contrarium tamen videt j.de prebendis.pro illorum.ſed non contradicit:z in tellige prout ibi notatur.Sed per formam iſtam man damus tibi q prouideas tali in aliqua eccleſiarum tu arum:potes illum ponere in poſſeſſione iueſtire ac ex communicare contradictores:niſi rationabile aliquid oſtēdatur:ſed q dicitur hic in ſi poteſtatem habeat p uidendi:z ita vtraq formarum iſtarum exprimitur in

noſti.z.xxv.q.ix.q quis ſed potius parcitur ei:ex eo q ipſe met abſoluet:maius eſt ei opprobrium:ſi alius factum ſuum corrigeret:nec debet etiam expectare:vt ab alijs corrigatur: in auctenti.de nupti.in ſi.prime columne.collatione.iiij.z iō dicit lz in hoc deferatur eidem:z quia per ſimplicem queri moniam retulit hec ad ſuperiorem z non per appellationem remittitur ad excommunicatorem: ſi enim appellaſſet non remitteretur ad excommunicatorem.j.de ſententia excom municationis.per tuas niſi vellet ſuperior ei facere gratiam: vt ibi.c.per tuas.z hoc in ordinario:ſecus in delegato quan do ab ipſo appellatur: tunc non remittitur ad delegatum. Sed quid de cauſa principali:nunquid ipſe idem poteſt co gnoſcere de hoc ita quidem ex quo non appellauit: debuit enim appellare:z ſic eſſet exemptus in totum argumentum infra de appellationibus ad hec.z capitulo propoſuit z ita ſuſpenſus vel excommunicatus minori excommunicatione poteſt abſoluere excommunicatum infra de ſententia excom municationis.ſacro.z ſuſpenſus ſuſpenſum:infra de ſen tentia excommunicationis.ex duobus vbi de hoc. Si vero iudex iſte certus eſt q iuſte proceſſit: non abſol uet illum: quia delegatus cum de hoc conſtiterit remit teret illum ad ſuum excommunicatorem: vt eius manda to pareat. quid de principali queſtione:dic vt in vltima no tula dicitur

difficultate[a] absoluat eundez & alijs deputatis iudicib[9] qui eo non parente mandatū ap. exequatur:[b] non excōicatori: qui de facto[c] suo certus esse d[ebet]: lz in hoc deferatur eidē: sed illis cognitio[d] demandaē.

Idem.

Si pponente aliquo nō dum se officiū ecclesiasticū assecutum sup puisione ipsius: lz minus ɔpetens[e] obtinentis rescriptuz apo. de hoc mentionem[f] nō faciens impetretūr: illud veluti fraudulēt obtentum dicim[9] nō valere.

Idez episcopo parisiensi.

Quia nonnulli[g] diuersis modis lris apostolicis abutunē statuimus. vt quicūq obtentas sub nomine suo litteras alijs eiusdem nominis[h] tradunt: qui quos volūt fatigant indebite per easdem & qui eas tali modo recipiūt: quicq illos contra quos nihil habent questionis[i] faciunt in iudiciuz euocari: aut litteras

a ¶ Difficultate. iuramēti. vel alicuius mandati aut cautiōis
b ¶ Exequaē. isti non possunt absoluere illū nisi post terminū elapsum assignatum ipsi excommunicatori: alias non teneret absolutio. sic. j. de appel. vt debi tus.
c ¶ De facto suo cert[9] esse: & sic vr̄ q nō licz alicui fcm̄ propriū ignorare: & hoc verū ē nisi habuerit pbabilē cāz ignorantie. xxiiij. q. ij. lectuz. ar. i. q. i. siqs a simoniacis. als ignorātia proprij facti nō excusat: qr ñ est verisimile q qs ignoret vires pr̄monij sui. C. d rescin. ven. qsqs & hic q in facto alieno tolerabilis est error vel ignorātia. ff. p suo. l. vlti. & hoc verū est si pbabilis est: q crassa & supina ignorantia in facto alieno non excusat. xvi. di. q dicitis. & xij. q. ij. q & humanis. & j. de postu. c. i. in talib[9] nō reqriē q sit nimis diligens & curiosus: nec nimis negligens. ff. de iur. & fac igno. nec supina de hac materia nō. i. q. iiij. norandum. ar. est hic q in notorijs nulle sūt partes iudicis: nisi quantum ad sententiam.
d ¶ Cognitio. tñ anteq̄z cognoscāt: vtrū iuste vel iniuste sit excōicatus dz absolui: si hoc petierit pstita cautiōe & iu[ra]mēto q parebit mādatis ecclesie. j. de of. delegato. cū ɔtingat. & postea isti delegati cognoscant vtrū fuerit excōicatus p statuta ɔcilij generalis: & si inuenerit q iuste fuerit excōicat[9]: aut seruata fuerit forma ɔcilij remittent illū ad suū excōicatorē: vt eius mādato pareat sup cā pro qua fuerit excōicatus. j. de of. dele. prudentiā. vsus finē: & h qd diximus dz statim absolui anteq̄z cognoscaē: verū ē nisi aduersarius obijciat: q non dz stati absolui: qr fuerit excōicatus p manifesta offēsa: vel quia nō paret rei iudi. ff. d rei vē. q restituē. & j. de of. dele. querenti. quo pbato nō absolueē: nisi satisfaciat. j. de vb. sig. ex pte. & c. se. & j. de sē. ex. solet i ɔcre. noua. Si vo iuenerit q iiuste fuerit excōicat[9]: tc delegati isti cognoscēt d cā illa p q̄ fuit excōicat[9]
e ¶ Si pponēte aliquo. ɔpetēs. Sed vr̄ q hoc obesse nō debeat: qr huiusmodi modica nō nocēt. modica. n. res nō iducit simoniā. j. de si. & si q̄stiones. & i. q. i. iudices. & modicuz damnū de facili toleraē. xij. q. ij. bōe rei. & modica pōt eps alienare. xij. q. ij. terrulas. nec p modico restitutio daē. ff. de i inte. resti. scio. & p modico nec plus nec min[9]: d ɔse. dist. ij. reuera. nec p modico daē actio d dolo. ff. d dolo si oleū in fi. Sz ɔ̄riū vr̄: qr frauduleter tacuisse vr̄: vt citius lras ipetret: & q̄ i fraudē fiunt imputanē. s. e. sup lris. Preterea iste recipiendo modicū bñficiū sibi piudicauit. vñ querat sibi victuz ex artificio suo: vt. xci. di. clericus victū: qr ex quo semel placuit amplius displicere nō pōt. xxxij. q. vi. horrēdus. & vnusqsq i ea vocatō ne maneat in q̄ vocat[9] est. lxx. di. sanctop. & exēplo apli faciat dicentis: Ad oia q̄ mihi opus erant ministrauerunt manus iste. xxi. q. i. c. i. imo nō est aliqs istituēdus. nisi tm̄ sibi assignetur: q sibi puidere & spalia iura psoluere possit. j. d pbē. d monachis. planū est. n. q teneē ide facere mētionē: als nō valerent lre: & sic soluiē hic q̄stio ista q̄ ponebaē. j. de prebē. cuz teneamur. Sz aduerte qd dicit i principio si aliq pponēt se nullum bñficiuz ecclesiasticū assecutū: si ita qs modicū hñs bñficiū significet pape sine dubio mentiē: & iō nullū ɔmoduz dz hre de lris. s. e. sup lris. qr i fraudē tacet modicū bñficiū. Sed si aliqs diceret ita dño pape: supplicat sanctitati vr̄e talis paup cleric[9]: vt i tali ecclesia bñficiū ɔferre dignemini: nunqd valēt tales lre qr tacuit d modico bñficio: & tñ verū dixit: qr paupē i vitate. Ista forma nō vr̄ ɔdiceē huic decre. qr nō dic se hre vel nō hre bñficiū. Dici pōt ad huc q nō valēt: qr semp vr̄ tacē i fraudē bñficiū: lz modicū: vt citius lras obtineat simplr se pauperē clericū appellādo: qr p h itelligit papa q nullū hēat bñficiū. ar. ɔ j. de pben. dilectus filius. g. & bñ dicūt q nō est necesse q de modico teneaē facere mētionem. s. e. postulasti.
f ¶ De h mētionē. Nota ergo q qui hz modicuz beneficiū nihilomin[9] teneē inde facere mentionē. Et multe ɔditiones alie subintelliguntē: sine qbus lre nō valēt: si est clericus. j. de transla. ex lris. Item si nō habeat aliud bñficium. s. e. cū adeo. Itez si vult residere i ecclesia. j. de cle. nō resi. relatū. Itē si ē dignus. s. e. cū adeo. & j. de elec. causam que. Item si ecclesia tot pōt sufficere. j. de insti. c. i. & c. aucte. & de vi. & ho. cleri. qm̄. & s. de ɔsti. cum'. Vñ. ferē Item si de terra illa est oriundus. lxxi. di. hortamur. & C. de epis. & cle. in ecclesijs. & j. de cleri. peregri. te nobis Si hz ppetuā vicariā: q̄ sufficiat sibi. s. e. postulasti. Itē si ad mandatū pape ali[9] sit receptus. s. e. tribus. proximis. c. vel siquā aliā iustam hēat excusationē. s. e. siqñ vñ potes notare vsus: Clericus idigena dign[9] pauper residēsqz. Redit[9] vt pateāt scriptis sunt ista notanda.
g ¶ Quia nonnulli. sub noie suo. sex vicia i hoc caplo repbenduntē. Primo repbēduntē illi q lras sue noie ipetrātes alijs eiusdē nois tradūt & q eas tali mō recipiūt. Item & illi q trahuntē ad iudiciū illos: contra quos nihil hñt q̄stionis: & q lras ad futura extēdūt negocia: que nondū erāt tpe impetrati rescripti exorta. Item qui super vno negocio trahunt reū ad diuersos iudices: vel etiam trahunt reū super pluribus psonalibus actionibus coraz diuersis delegatis: que sub vno iudice ɔmodius tractarenē. Item & reus q eodez tempore trahit actorē ād diuersa loca vel ideterminata ad villā que hz cōe nomen cū pluribus villis: oēs iste psone: que maliciā istā exercēt: carere debēt ɔmodo lrarū & in expensis sunt puniende: & hec dicit decre.
h ¶ Nois. tali malicie obuiandū ē: & pōt d facil[9] obuiari: vt ppriū nomen cū cognomine i lris apponaē: & huiusmodi generalitas nois remoueaē. ita q d psona cōtenta i lris ɔstet: ar. ff. si cer. pe. certū. & tā isti q lras tradunt q̄z qui modo tali recipiūt eodem ratu criminis inuoluunē. si. j. de resti. spo. sepe ɔtingit. & j. de aliena. iu. mu. causa fac. c. i. & ij & j. de iudi. quia. v.
i ¶ Questionis. & isti qdem recte puniunē: q calūniose trahunt alios ad iudiciū q debēt expelli & in expensis

ↄdemnari.j.de pe.calumnia.⁊.ff.de iudi.eū quē tenet j.de do.⁊ ↄtu.actoꝛ.in decre.noua.Inno.iiij.

k ❡ Ad futuras ↄtrouersias.Sed vī ꝙ hoc qdē fieri possit:q2 rei que nondū est: potest constitui seruitus. ff.de seruitu.vrba.pre.si seruitus.§.futuro edificio. ⁊. ff.si ser.ven.l.vlti. ff.de ser.ru.pre.la beo.Sed ↄtra:res q̄ nondū est:accusari nō pōt.j.de de spon.impu.ad dissoluendū.⁊ id de quo agēdū ē :pri mo in rerū natura d3 esse.ff.de iu.co dicil.qdā referūt. § i.⁊ collegio qđ ñ dum est nō datur priuilegiū.j.de ec. edi.ad audientia3 ij.⁊ pdio:qđ nōdū est ⁊c ff.coia.pdi. l.i.nec pōt dici ve rū qđ nunq̄3 fuit: de peni di.ij.in fi.

ueniat a reo coꝛā alio iudice:nisi lite finita:⁊ nisi admittatur talis exceptio tenebit appellatio:si interponat per auē.p̄di cta:ita p exceptione3 suspendunt littere rei vsq3 ad litem fi nitā:⁊ si nō excipiatur hīi pōt pcedere ↄ̄ illum actoꝛem. Dic super hoc vt dicit illa decre.inno.iiij.j.e.ti.dispendia.⁊.j.de mu.pe.c.ij

ipsas ad futuras^x trahūt con trouersias:que nondum fue rant tempoꝛe impetrationis exoꝛte:seu quenq̄ super vno^l negocio vel etiam maliciose super pluribꝰ personalibus^m actionibus:que sub vno iudi ce possent tractari commodi us per varias litteras^n coꝛam diuersis iudicibus trahunt: vt laboꝛibus fatigatus ⁊ sum ptibꝰ vel ↄpellat cōponere vel cedere iuri suo aut reꝰ ac toꝛe3 eodem tpe ad diuersa^o loca vel īdeterminate^p ad vil la3 que commune cūm pluri bus eiusdem pꝛouincie villis habet vocabulum :citari ,pcu rat:vt dum non comparuerit excommunicetur quasi con tumax:⁊ sic eum a sua inten tione repellat: earundem lit terarū3 commodo careant ⁊ aduersarijs in immoderatis expensis ac damnis^q:que pꝛo pter hoc eos pertulisse const terit: condemnetur.

De consuetudine.

G re.ix. registro

Consuetudinis^r que

p ❡ Uel indeterminate qđ esse non debet: quia certus locus pꝛouiden dus est:al's intelligeret ō illo loco:vbi iudicare consueuit.ff.de iud.si lo cus.ff.de arbi.si cum di es.§.si arbit.ar.⁊.C.quō ⁊ qñ iu.sen.p.d3 si vt ,p ponis generalitas parit obscuritatē.ff.de iure fis ci.ita fidei.q2 deliberare non pōt.j.de ap.signifi cantibus.⁊ nimia gene ralitas repꝛobat.j.ō do. ⁊ ↄtu.ex litteris.⁊ pinde est ac si nullū locū statuis set.ar.ff.de inter.ac.de etate.§.nihil.⁊ vagari ñ l3 cum alterius dāno.ff.de iniur.ptoꝛ edixit.⁊ in tali casu te neret appellatio sic ibi.j.de appel.significantibꝰ.⁊.j.de li.ob. c.vlt.⁊ nisi ī aliq̄ loco nois eiusdē hēret habitationē ⁊ nō in alijs:tunc d3 intelligi de illo loco:vbi quandoq3 habitat.

Preterea decretū ipso iure nullū ē qđ ē datū ō ea re q̄ adhuc in ↄtrouersia nō est.ff.ꝙ cuiusq3 vniuer.no.itē coꝛ.§.si decuriōes.Ergo recte dicit:ꝙ rescripta ad fu tura negocia nō trahūt:qđ vez ē p iura pd cta ⁊ i ↄ̄ri um signata.⁊ ar.bonum.ff.de au.⁊ ar.leg.l.si ita.

l ❡ Sup vno negocio.hoc planū est:q2 d3 cōmodo ca rere vtriusq3 rescripti.ō.e.ex tenoꝛe.⁊ in expensis puni ri vt hic in fi.dicitimo vī ꝙ debeat cām pdere:sic ille qui petit seruu3 in diuersis iudicijs perdit causam.C. de alter.tol.l.i.§.vlt.q2 vbi cepit iudicium:ibi d3 finiri.j. de fo.cōpe.c.pꝛoposuisti.⁊.ff.de iudi.l. vbi.

m ❡ Personalibꝰ.⁊ ī hoc obuiādū est ex malicijs:q2 malicijs hoiu3 nō ē indulgendū.ꝫ.e.sedes.ff.ō rei vē. ī fundo.Et malicia satis apparet:si illū quē,p talibus actionibꝰ ↄmodiꝰ pōt trahere coꝛā vno:si trahit illū ad diuersos iudices:q2 qsi vnū negociū est:⁊ pinde habe tur:ac si sup eodē negocio traheret illū ad diuersos iu dices:imo vī ꝙ oēs illas psonales actiones possit,ppo nere ī codē libello.C.ō an.exce.l.vlt.sed ēt ,pcessus per tales litteras hitus nō valet in decre.inno.iiij.q̄ icipit dispēdia.e.ti.secus in realibus:vt no.in.c. dispendia.

n ❡ Litteras.secus si coꝛā oꝛdinario:q2 si p vna pſo.⁊ li actione ↄueniat coꝛa3 delegato:p alia psonali potest ↄueniri coꝛā oꝛdinario vt vī. Alij ↄ̄rium dicūt: sed si coꝛā pluribus oꝛdinarijs qs trahat:ide3 credo quod in delegatis:⁊ idem videt si coꝛā delegato ⁊ oꝛdiario trahatur.quia eadem causa videtur.

o ❡ Ad diuersa loca.per hoc ꝙ dī ad diuersa loca: vi detur ꝙ possit reus trahere actoꝛe3 ad vnū locū certū ⁊ determinatū:qđ videtur hic innui.⁊ ꝙ possit:habes ō.e.pastoꝛalis ij.rñso.⁊.j.de of.de'e pꝛudētiā § vl.S3 cōtra.C.de sen.⁊ inter.om.iu.auē.⁊ consequenter.vbi dicitur ꝙ reus actoꝛem ad iudicem aliū trahere nō debet sed coꝛam eodem:nisi tunc demū lite finita. Re spondeo ꝙ reus bene potest trahere actoꝛē ad iudicem aliū pendente pꝛioꝛi iudicio:vt dicūt iura pꝛedicta ⁊ hec idem innuit dum dicit ad loca diuersa:quasi ad vnu3 nō ,phiberet:sed actoꝛ h3 exceptione3 ne recon

q ❡ Damnis.⁊ merito d3 istoꝝ malicia puniri ī expēsis ⁊ dā nis alteri partī.ſi.ō.e.c.ceteꝝ.⁊.j.de do.⁊ ↄtu.ex lris.j. de ap. vt debitus.Sed qs puniet eos cum isti nō habeant iurisditi one3 ⁊ nō possint illos punire oꝛdinarius nō pōt illos punire q2 in hoc nullam h3 iurisditionē.qdā dicunt ꝙ oꝛdiānꝰ istos punire d3.mihi videt ꝙ isti ijdem iudices penā istā debēt im ponere superexpēsis ⁊ dānis:⁊ in hoc saltem habent iurisditi onem.vt de pcum veritate cognoscant:⁊ penā iponat:vt h vī ⁊ eodem modo intelligit ō.c.ceteꝝ.vbi ē ar.ꝙ secūdi iudices debent hanc penā imponere.Ad hoc ē ep.ar.ō.e.sup litteris. ī fi.⁊.j.de ap.vt debitus.⁊ si hoc non fecerint iudices dāmo do petitum fuerit ab eis:de sua substantia illud detrimentu3 restituere compelluntur.C.de iudi.sancimus ⁊ poterunt isti iudices conueniri coꝛam oꝛdinario vel delegato conditione ex illa.l.sancimus.Sed ꝙ isti iudices:quibus huiusmōi lre diriguntur nō possunt:videtur per decre.pꝛedicta3 ex lris .j. de do.⁊ ↄtu.vbi pꝛimi iudices ↄdemnant:⁊ nō secūdi. Sed illud ideo fuit:q2 coꝛam pꝛimis iudicibus obijciebatur de se cundis litteris ab altera parte ipetratis non facientibus ex pressam de pꝛioꝛibus mentionem.vñ pꝛimi iudices consulue rūt papam quid iuris esset:⁊ ipse rñdet:pꝛout patet in littera s.ꝙ ipsi pꝛimi iudices ↄdemnant partem alteram ī expēsis,p pter dolum suum:al's secundi deberēt imponere penas illam si coꝛā ipsis fuisset exceptū de pꝛimis:⁊ remitere ptes ad pꝛi mos:vt sic illi iudices penā istam imponāt coꝛam qbus exci pit:vel q2 in litteris secūdis ↄtinetur:ꝙ pmi hoc faciāt:alias secundi debēt ↄdemnare:q2 si diceret ꝙ isti iudices:quibus li tere huiusmodi diriguntur hoc facere nō possent:per hoc li tes ex litibus oꝛirent:q2 pꝛo eisdē expēsis opoꝛteret eos itez litigare:⁊ vñ tutius est ⁊ melius ꝙ hoc faciant:vt per hoc ma licijs istoꝛum per penam huiusmodi obuietur.

r c **C**onsuetudines.Hoc capl'3 ītel igit de onerosa ↄsue tudine ⁊ q̄ multū ledit:⁊ est radicitꝰ extirpāda. viij. dist.mala ⁊.xij.q.ij.bone rei.⁊.xij. di.omnia. Nam

consuetudo debet esse rationabilis & non contra vtilitatem ecclesie.j.de his que fi a ma.p.ar.ca.cum in cunctis.&.j. de re iudi.cum causam.&.j.co.ad audientiam.&.j.c.cum venerabi l s.quando autem consuetudo preualeat iuri & quando nõ dicetur infra c.c.vl:imo

tibus .nec istud est inconueniens:quia quandoq; reuelatur minori quod maior nescit.C.de offic.rec.pro uin.l.potiores.&.xcv.di.esto subiectus.in fi.&.xxiiij.q. iij.si habes.b.

ecclesijs grauamen inducere dignoscuntur: nostra nos decet consideratione remittere.

Inno.iiij.archiepiscopo & capitulo lugdu.

Ex litteris:& infra.Si vero aliquis possessiones aliquas claustris vel alijs religiosis[a] locis in bona valitudine vel vltima voluntate pro suorum vult remedio peccatorum conferre hanc conferendi formam esse proponis: ꝙ in huiusmodi donationibus modicum terre consueuit in manum accipere vel in extremitate pallij quod manu prelati ecclesie substinetur:aut sup altare ponendum sub testimonio videntium & audientium sub dicta forma que scotatio vulgarit appellat:& infra.D.u.mãdam[9] quaten[9] dõatões eorum que sub obtentu consuetudinis[b] claustris ecclesijs vel qbuslibet locis religiosis pie cõferunt: vel etiam sunt collata:faciatis irreuocabiliter obseruari: cum huiusmodi signum[c] quod scotatio dr̃ sitam facte donationis ꝙ tradite possessionis sit euidens argumentum.

Idem episcopo picta

Ad nostram audientiam noueris peruenisse: ꝙ in tua dioc.ẽt i cãis ecclasticis ꝯsuetudo minus rõabilis hẽat: ꝙ cũ aliqua cã tractat ibidem & alegatiõib[9] & qrelis vtriusq; partis auditis a presentibus litteratis & illiteratis sapientib[9] & insipientibus[d] qd iuris sit querit[e]: & quod illi dictauerint vel aliquis eorum presentia consilio requisito pro senteutia teneatur. Nos igitur attendentes ꝙ consuetudo que cãonicis[f] obuiat institutis nullius debz esse momenti : cum sententia a non suo iudice[g] lata nullam obtineat firmitatem vt in causis ecclesiasticis subiectorum tuorum:postꝙ tibi de meritis

a Ex litteris.religiosis In his enim que religiosis locis relinquuntur.non requiritur solennitas testamentorum.j. de testa.cum esses.&.c.sequenti.secundum canonicam equitatẽ & fauorẽ religionis.

b Consuetudinis predicte.que laudabilis ẽ. vnde est seruanda.j.de simo.ad apostolicam.ex quo eque puniri debet transgressor laudabilis consuetudinis:sicut trãsgressor legis.xi.di.l his. huiusmodi donatio valeret:etiam si consuetudo super hoc non esset.

c Signum. sicut annulus signum est inuestiture.j.de his que fi a ma.p.c ex ore.& inuestitura est signum tradite possessionis.j. de dona. per tuas.Item annulus est signum matrimonij.j de presũp.illud.&.xxx.q. v.femie.sic etiam restitutio instrumentorum est signum renunciationis.j. de renun.sãe.&.j.de pac. cum pridez.&.C.que res pigno ob.pos.l ij.&.meli us.ff.de pac.labeo.securus est si restituat pignus.ff. e.t.l.postq;.sic etiam res nõ apprehenditur:& tamen possessio trãsfertur:vt p claues ff.de contra.emp.clauibus.Item per instrumentũ fit donatio C.de donat.l.i.Uisu etiam transfertur possessio.ff.de acqui. possessione .ꝙ meo.§.venditorem.Item si rem meam penes te depositam tibi vendidisti:insti.de re.di.§.interdum.Item cum quis etiam rem suaz vult possidere nomine alterius.ff. de rei ven.qu dam.Nec etiam semper in acquirenda possessione necessarius est actus corporalis.Unde sufficit affectus aliquo actu interueniente.ff.de acqui.pos.l.i.§. penul .& hic lz lex dicat ꝙ possessio acquiritur corpore & animo non altero tantuz.C.e.titu.licet .ita ꝙ rei apprehensio per se vel per alterum sit necessaria.ff.de acqui .pos.quenadmodum .&.l . q vniuersas.Hoc tamen scias ꝙ licet ecclesia non apprehendat possessionem rei sibi collate.dominium tamen nihilominus adipiscitur:quod non est in priuato.C. de rei vendicatione seruum.C.de sacro san.eccle.vt inter diuinuz.vnde versus:Uisus siue rei mutate venditione : Clauibus & chartis mea si conduco scienter:Quamuis non aliter detur possessio transit.

d Ad nostram audientiam.insipientibus.i.minus sapien

e Queritur.non prohibetur hic quia pluribus requiratur:q: facilius inuenitur quod a pluribus & sapiẽtibus queritur.xx di.de quibus.&.C de fideicom.l.vlt. ad fi.quoniam illiterati quãdoq; habent causarum peritiam.C.de iudi. certi iuris.& i auc. de iudi.§.q: vero col.vi.Sed hoc solum reprobatur ꝙ eorum respon/sum pro sententia teneatur:cum als sententia a nõ suo iudice lata sit nulla.C.si a nõ cõpe. iudi.l.vlt.&.j.d iudi.at si clerici.

f Cãonicis.& sic non valet consuetudo contra canonica constituta .j. de offi.archi.cum satis.j.de re iudi. cum causa.& que grauamen inducit.s.e .c.i.ar . contra.j.de causa pos. cum ecclesia sutri na.&.ff.de admi. tu.sine herede .§. pe.ista contrarietas expeditur.j.e. c.penul.& vlt.

g Judice.sic.ij.q.i.in primis j.de iudi.at si clerici .j. de paro.nullus &.C.si a non compe iud.l.ij.&.iij.& hoc verum est nisi in causa reconuentionis.vt.iij.q.viij .§. cuius in agendo.vel nisi ex certa scientia aliquis consentiat in iudicem non suum.ff.de iur.om.iudi .si per errorem.&.ff.de iudi.l.ij.vel nisi vocatus venire contemnat.j.de appel.si duobus.sed hoc non habet locuz in clericis:qui non possunt in alium iudicem consentire sine licentia sui prelati vel iudicis infra de foro cõpetenti si diligenti.& capitulo significasti . vbi de hoc dicetur.

h Quanto.reseruata.de consecra.distin.v. manus. &.c.de his.lxviij.dist.quãuis corepiscopi.Ar.cõtra.xcv.distin.peruenit. vbi presbyteri chrismabant in fronte:sed illud ad tempus grego.cõcessit propter scandalũ de speciali indulgentia:& isti sacerdotes nihil cõferebant:vt dicit in fine:quia hoc ex dellegatione pape non faciebant ideo pro non dato habetur

quod ab alio donatur. qui de iure donare non potest. j. de iu. pa. quod autem consulis in fine. ꝛ. j. q. vij. dai bertum. ꝛ. C. de legi. non dubium. Argu. contra infra de sacra. non ite. pastoralis. sed ibi collatum fuit sacramentum ab eo qui potuit: sed mandatur solūmodo suppleri quod fuerat pretermissum. Sed nunquid papa posset hoc delegare sacerdotib⁹ videt͂ ꝙ sic per illud capitulum per uenit. al's gregori. decepisset eos. Dicunt quidam ꝙ papa potest hoc delegare etiam laico: quia ipse habz plenitudinez potestatis infra ꝺ concess. preben. proposuit Dico ꝙ papa potest hoc delegare simplici sacerdoti ꝛ non laico: sicut credo: ꝛ sic ex tali delegatione ꝛ iadminiculo habiti sacramenti pōt conferre quicqd habet: immo quilibz clericus hoc facere potest que vero non habet nō posset conferre: argu. predictorum capitulorum ꝙ autem ꝛ. c. daibertum. Sz si papa prohiberet sacerdotem chrismare: post prohibitionez suam nihil cōferret si postea chrismaret. Episcopi vero lz ipsi possint chrismare: nō possunt alijs inferioribus demandare qui hoc ex officio facere nō possunt: sed alij episcopi vel archiepiscopi possunt hoc facere in diocesi alterius episcopi de ipsius licentia. episcopi enim ea que sunt iurisditiōis: vt puta iudicare: excommunicare ꝛ similia: cōmittere possunt alijs: etiā non habentib⁹ iurisditionem: ea vero que sunt ordinis ꝛ episcopalis auctoritatis non possunt demandare: aut etiam delegare alijs: qui sunt inferioris grad⁹ infra de consecra. eccle. vel al. aqua. Argumentum huius decre. videtur ꝙ papa non possit hoc ꝺlegare simplici sacerdoti: sed papa non subijcitur legibus. ff. de legi. princeps. ix. q. iij. cuncta. vnde potest committere simplici sacerdoti: vt in dicto c. peruenit.

eorum constiterit sententiaz proferre valeas: sicut ordo postulat rationis: auctoritate tibi presentium premissa cōsuetudine non obstante concedimus facultatem.

Idem .I. vicario nostro apꝺ constantinopol'. cōstituto.

Quanto ꝺ benignitate: ꝛ ifra. Peruenit ad audientiam nostram ꝙ quidaz simplices sacēdotes apud cōstantinopol. ea sacramenta p̄sumunt fidelibus exhibere q̄ ab apostolorum tempore fuerunt solis pontificibus reseruata[h]: vt est sacramentum cōfirmationis: quod chrismando renatos soli debent episcopi per manus impositionem cōferre ad excusandas excusationes in peccatis solaz cōsuetudinem[k] pretendentes: ꝛ infra. Di. t. mandamus quatenus omnibus presbyteris districte prohibeas: ne talia de cetero sua temeritate presumant: que lz non sint a fidelibus contemnenda tutius tamen ē ea sine periculo ex[l] necessitate: que legem non habet omittere[m] q̄ꝫ vt ab his quibus ea conferre non licet: ex temeritate que lege damnatur: non sine graui periculo inaniter conferantur: cuz vmbra quedā ostendatur in opere: veritas autem non subeat in effectu.

Idem decano ꝛ capitulo ce nomanen̄.

Cum iter vos ex vna parte ꝛ canonicos sancti petri ꝺ curia ex altera super eo ꝙ dei canonici generale īterdictū[n] ab episcopo vestro vel a vobis in ciuitate cenomanensi positum non seruabant, questio vertebatur: ꝛ infra. Procurator vero ipsorum proposuit ꝙ ipsa ecclesia sancti petri a prima fundatione libera extitit ꝛ exempta: ꝛ de cōsuetudine[o] generali etiam interdicto licitum erat eis pulsatis campanis alta voce iter dictis ꝛ excommunicatis exclusis diuina officia celebrare. Nos igitur cognito ꝙ ex tali consuetudine: si qua fōet disrumperetur neruus ecclesiastice disciplinę: ipsaz de cōsensu fratrum nostrorum duximus irritandam.

Idez episcopo belien̄.

i ¶ Ad excusandas. xvj. q. j. predicator.

k ¶ Consuetudinem. ꝛ male. vnde dixit. M. S. zamorien̄. Composito late fetenti que so cibate. Qui, putes exclusum crimen per temporis vsum. ꝛ hoc verum est vbi consuetudo non est prescriptibilis. infra de simonia non satis. ꝛ infra de eo qui du. in ma. quaz pol. per adul. cum haberet. xxxij. q. vij. flagitia. ꝛ non debet esse melior conditio furis propter furti continuationem. ff. de fur. l. ficiando. §. in famie.

l ¶ Ex necessitate. i hoc fuit necessitas: quia cuz ciuitas constantinopolitana capta esset a venetis ꝛ alijs latinis pauci episcopi ꝛ presbyteri latini erant ibi: qui hoc facerent: ꝛ ideo isti sacerdotes hoc faciebant: ꝛ greci non chrismabant in fronte: ꝛ in multis alijs discordabant a romana ecclesia a cuius obedientia se subtraxerant infra de ma. ꝛ obedien. inter quatuor. ꝛ infra de bapti. ꝛ eius effectu. licet grecos.

m ¶ Omittere. sic enim de corpore christi fieri ꝺbet. xxiij. q. j. cepit. sed in baptismo quod ē ianua omnium sacramentorū secus est: melius est enim ab heretico illud recipere q̄z sine illo decedere: dum tamen in forma ecclesie conferatur. xxiij. q. j. si quem forte. ꝛ supra ꝺ summa trinitate. ꝛ fide catholica. c. j. in fine.

n Cum inter. interdictum. quod dicatur generale interdictum: habetur de verb. sig. cum in partibus.

o ¶ De consuetudine. Nota ꝙ nec prescriptio nec consuetudo prodest in hoc casu: vt hic dicit: ꝛ est si. j. de elec. cum cām ꝛ. j. e. cum venerabilis: nec contra obedientiam. ꝛ. xviij. q. ij. abbatibus. et. j. de prescrip. cum non liceat. nec contra procurationem: que ratione visitationis debetur. j. de prescrip. cuz ex officij. sicut nec valet transactio in hoc casu et i huiusmōi spiritualibus. j. de transactiōe. preterea nec permutatio rei

ſpiritualis poteſt fieri cū tēporali.ĩ.de re.permuta.exhibita. Ar.ↄ.ĩ.ꝺ priui.cum olim.ij.⁊.ĩ.de ca pel.mona.dilectus.ĩ.de cenſi.ſopite.⁊.ĩ.de reſcrip.de quarta.⁊.c.auditis. Non ſunt contraria.ibi non preſcribitur contra obedientiam: niſi tanto tempore ſubfuiſſent dño pape vel alteri eccleſie:⁊ tūc nō dicuntur ꝑſcribere ſꝫ potius ꝑſcribi.⁊ ꝑterea illa de quarta.⁊ illa auditis nihil dicunt de audiētia ſꝫ in alijs articulis ⁊ caſibus loquunt̃. Et ſic paret ꝙ vbicūqꝫ ſit aliqd ꝯ eccliaſticā diſciplinam ſiue neruum eccleſie non habꝫ locum preſcriptio.

a Cum oliꝫ. ſtatuere. ⁊ ſic onerosam dignitatē, pōt eps remouē de ecclia ſua cū ſuis cāonicis: dum tñ cōfirmatio pape accedat.ꝫ. de cōſti. cum acceſſiſſent.

b Conceſſimus. ꝑ hoc vr̃ ꝙ noua dignitas ĩ eccleſia ꝯſtitui nō pōt ſine licentia pape.xxij.di.c.j.⁊.C.ꝺ of.ꝑfec.ꝑto.aphr.⁊.l.j.circa fi.ꝑ.vnā columnā.§.optamus.v̄.oēs iudices ſm voluntatem ⁊ timorem dei ⁊ nr̃am electiōeꝫ ⁊ ordinationē.⁊c̃ ⁊ hoc iō q: ſi vna digni tas ꝯſtituit̃.oꝫ ꝙ alia minuat̃.ar.xcix.di.nullus ⁊ c.ſequen.ſed hoc non eſt verum:ar.ĩ.ꝺ ec.edi.ad audientiam.ij ⁊.xij.q.ij.bone rei.⁊.ff.de ope.pub. opus. Item datur priuilegium dignitati ſꝫ non eſt contra illud.ĩ.de ec.edi.ad audientiam.ij.⁊

Cum olim londonenſis epiſcop⁹ noſtris aurib⁹ intimaſſet: ꝙ in ſua eccleſia propoſuerat ſtatuere[a] precentorem: nos ei⁹ precib⁹ inclinati: ei licentiam cōceſſim⁹[b] precentorem huiuſmodi ordinandi: dūmodo in conferendis ſibi redditib⁹ nulli inferet̃ preiudiciū[c]: ſtatuentes vt precentor taliter inſtitut⁹ in ſeſſionibus[d] proceſſionib⁹ ⁊ alijs illam haberet in londonenſi eccleſia dignitatem quam habent alij precentores in alijs eccleſijs anglicanis[e] ⁊ infra. Quocirca mandam⁹ q̃tenus ſi ſm diuerſas conſuetudines locorū diuerſas habere noueris precentores in anglicanis eccleſijs dignitates iam dictū precentorem: illam[f] habere facias ĩ londonēſi eccleſia dignitatē: eaqꝫ manere contentū: quaꝫ rationabilibus ⁊ approbatis conſuetudinibus eccleſie ſaluis ſine ꝑiudicio[g] alieno poterit obtinere.

Itē conuentui corbieñ. monaſterij.

Cum venerabilis frater n. epiſcop⁹ hoſtieñ. ⁊ l ſancte crucis presbyter card in partib⁹ alemanie legationis officio fungerentur: inuenerūt abbatem de monaſterio hermoneñ. qđ ad romanam eccleſiam noſcitur pertinere: nullo mediāte ad monaſteriū corbien. qđ eſt etiā ro.eccle. ſpeciale: temeritate propria migraſſe[b] licentia illud deſerendi vel confirmationē a nobis vel ab ipſis qui vices noſtras in illis partib⁹ tūc gerebant nec habita nec petita ⁊ infra. Poſtmodum autem nuncij ei⁹ ad defenſionem ipſi⁹ generalem illius terre conſuetudinem[i] allegarūt. Cum igitur hec non tam cōſuetudo[k] ꝙ corruptela merito ſit cenſenda: q̃ profecto ſacris eſt canonib⁹ inimica: ipſam mandam⁹ de cetero nō ſeruar̃.

Idem decano ſeles herbič. archi. ⁊ magiſtro.p.penetel. canonico piſano.

ſeruari poſſet ſine preiudicio aliorum: vt dicit in fi. ar.vij.di.nouit.

f Illā. ſꝫ vr̃ ꝙ miorē: ex quo ita idiſticte dicit ar.ff.ꝺ leg.iij.nūmis.ĩ.de cen.ex parte imo videtur ꝙ mediocri.ff.de edi.edic.ſciēduꝫ.§.illud.⁊.l.precedēti in fi.

g Siñ ꝑiudicio ar.ꝙlꝫ ꝑuilegia v̄ba gnāliter loquūtur: ñ tñ ſūt iterꝑtāda ĩ ꝑiudiciū aliorū.ĩ.de trāſac.lꝫ ĩ fi.⁊.ĩ.de of.ordi.lꝫ ⁊.ĩ.de auc.⁊ vſu pal.ex tuar̃. Item ar.ꝙ ĩ dubio r̃curritur ad conſuetudineꝫ viciaꝝ eccleſiaꝝ.ĩ ꝺ cog.ſpi.ſuꝑ eo.⁊.ĩ.ꝺ cē.ſuꝑ eo. vbi ħ dr̃ exꝑſſe.ff.de fū.iſtru.l.cuꝫ delanionis.§. aſinā molēdinariam.ĩ fi.⁊.ff.de re.iu.ſemꝑ ĩ ſtipulatōnib⁹.⁊.ij.di.nouit Itē ar.ꝙ ĩ obſcuris ſēꝑ interꝑtatio ita dꝫ fieri: vt nulli ſit captioſa.ff.ꝺ re iudi.quotiens.⁊.ĩ.e.cū dilectus.ar.iiij.di.erit autem lex.

b Cum venerabilis.migraſſe. ſicut abbas ſubiectus epo ñ debꝫ ſine licentia epi renūciare.xviij.q.ij. abbaſ.nec etiā alij clerici: vt.ĩ.de renūcia.admōet.ſic abbas ſubiect⁹ tā

ꝫ.de reſcrip.c.vl.ſicut nec ſeruitus datur predio: quod nondum eſt.ff.cōia pred.l.j. Ar.ↄ.ff.de ſerui.ru.ꝑ.labeo.⁊.ff.de ſerui.vr.pre.ſi ſeruus.§.futuro ſed nō procedunt iſta: q: nō datur priuilegium dignitati: q̃ nondum eſt: ſed dat papa auctoritatem ꝯſtituendi dignitatem eccleſie londoñ. Inno.iiij. dixit in apparatu ſuo: ꝙ eps cum capitulo ſuo poteſt nouaꝫ dignitatem conſtituere. Contrarium credo.

c Preiudicium. intelligas enorme: q: ꝑ modico ñ dimitteret: ar.xij.q.ij.bōe rei.⁊.ĩ.de dona.c.aplice. Sꝫ meli⁹ vt ſonat lr̃a: q: ille cōcordātie ĩtelligūr̃ de reb⁹ epalib⁹: ⁊ ipe eps modicū dānū pōt pati: vt aliqd cōferat dignitati: alij nō cōpellūt̃ dar̃ ꝺ ſuo: niſi iuſta cā ĩteruēiret ꝯſtituēdi illā dignitateꝫ

d In ſeſſiōib⁹. hoc iō dic: q: ſm dignitatē ſuā honorādus eſt aliqs ĩ ſede.ĩ.ꝺ ma.⁊ obe.ſtatuimus.xvij.di.c.vl.⁊ in ſubſcriptionibus.ff.de al.ſcri.l.j.⁊ vlti.⁊ in ſñijs ferendis.ff.de decu.ſpurij.⁊ in alijs ſuffragijs: ar.xxv.di.perlectis.

e Anglicanis. hoc cum eadem cōſuetudo in alijs erat eccleſijs anglicanis illa ſeruaretur: ar.ĩ.de elec.cum ecclia. Si vo diuerſe eſſent conſuetudines: conſuetudo metropolitane eccleſie ſeruanda eſt.xij.di.de his. vel qđ verius ē que melius

tum pape renunciare nō pōt ſine ipſius licentia etiā ſi ſit inſufficiens.ĩ.de renuncia.c.vltimo grego.ſed videtur ꝙ eſſet vtraqꝫ priuandus.vij.q.j.ſiquis epiſcopus.⁊.ĩ.de tranſla.quanto. Utrum toleratus fuerit vel repulſus ab vtraqꝫ hic non dicit: ſed forte propter illam conſuetudinem fuit toleratuſ.ſi.ĩ.de elec.quod ſicut.§.ſuper eo.

i Conſuetudinem que forte fuit ꝙ ſtatim cum ſint electi ſine aliqua confirmatione adminiſtrant ⁊ renūciant ⁊ tranſeunt ad alias dignitates ſine licentia pape: quod eſſe non debet.ĩ.de electi.qualiter.⁊.ĩ.de renūcia.c.vltimo ex generali tamen diſpenſatione prelati q ſubſunt tantum domino pape nullo mō ſtatim poſtq̃ꝫ ſunt in concordia electi adminiſtrant: qui ſunt valde remoti.ĩ.de elec.nihil eſt. ratio q̃re hoc fiat redditur: ſcilicet in eccleſia interim patiatur tam in temporalibus q̃ꝫ in ſpiritualibus leſionem.

k Cōſuetudo. alıs tñ ꝯſuetudo atēdit̃ ĩ electiōib⁹: ar.xij.di.noſ ꝯſuetudīeꝫ.⁊.ĩ.ꝺ cle.ꝯiu.cū oll.⁊ ꝺ cā poſ. ⁊ ꝑpri.cū eccla.⁊.xxiiij.q.j.pudēda.⁊.ff.ꝺ decu.ñ tātuꝫ.

CUm dilect⁹ fili⁹ .gu.ᵃ an
drieñ. eccłie monach⁹ q
ꝓ clerico eiusdē eccłie se gere
bat ⁊.g. ꝓcurator monasterij
caroseñ. sup iure eligendo ab
batem i ādreneñ. mōasterio:
⁊ eiusdē ᵇ electōe i nr̄a p̄ntia
ad inuicē litigarēt idē gu. ele
ctionē suā a fratrib⁹ andreñ.
ecclesie cōcordit celebratam
auc̄te apostolica petijt confir
mari asserens tā ð iure ᶜ cōi q̄
priuilegio sp̄ali ð eis ab alex.
papa cōcesso ⁊ a nob̄ postmo
dū ꝯfirmato liberam eligen
di ᵈ auctoritatē ad eosdē fra
tres tm̄modo ꝑtinere: ⁊ infra
Dictus ṽo ꝓcurator ꝓposu
it ex aduerso: ꝙ cum olim ad
petitionē p̄rōnorū ecclesie
amorieñ. ep̄o fuit ꝯstitutum ᵉ
ꝙ si p̄factus loc⁹ diuio mūere
adeo pullulare vt por aut ab
bas ꝯstitueret ibidē electio ᶠ
ei⁹ penes fratres eiusdē loci ⁊
cap̄lm caroseñ. p̄deret: ⁊ ob
tentu huiusmodi statuti sic su
erit lōge retroactis tēporib⁹
obseruatum vt mōasterio an
dreñ. vacāte andreñ. fratres
i caroseñ. cap̄lo aliquē ð gre
mio monasterij caroseñ. sibi
eligerent in abbatem. electio
p̄dicti. gu. tā ꝯ̄ statuti tenorē
q̄ etiā ꝯ̄ ꝯsuetudinē approba
tam: que optima est legū iter
pres ᵍ: minus canonice atten
tata merito cassari debeat: ⁊
infra. Quia nobis cōstitit ele
ctionem ipsam a suspensis ʰ ⁊

ᵃ **C**Um dilectus gulielmus. cū ageret gū. iste super iure eligendi abbatē habbeat mandatū a cap̄lo ⁊ v.a. ec. sed q̄ītū ad petēdā ꝯfirmacionē electionis sue a gebat ex p̄sona sua iure suo sibi acq̄sito p electionē: sic j. de in inte. resti. c. ij. inno. ⁊ sic vꝫ. vbi de hoc. b.

ᵇ **C** Eiusdē. s. hn̄s mandatū a monasterio: vt possꝫ agē pro electione.

ᶜ **C** De iure. xviij. q. ij. abbatē. ⁊ j. e. abbatem. ⁊. c. q̄ sit. ⁊. xvj. q. vlti. c. vl. j. de cau. poss. ⁊ pro prie. cum ecclesia.

ᵈ **C** Eligendi. lex dicit ꝙ monachi ð benet iurare eligē abbatē: quē sciūt fide rectū vita castum: ⁊ q monasterio valeat vtilit̄ ꝓuidere: in auc. de san. ep̄is. §. iubem⁹ igitur abbatē. col. ix. qð hodie nō ser uat̄: sed ꝑ formā illius ꝯstitutionis j. de elec. q ꝓpter eligere debent.

ᵉ **C** Constitutū. s. ep̄s possit subijcere. vnā ecclesiā alteri. vt. j. de exces. p̄la. sicut vnirē non tn̄ credo ꝙ possit statuere ꝙ vna ecclesia eligat de alia clericis inuitis: q hoc esset ꝯ̄ius cōe: vt. xvij. q. vlti. c. vlti. ⁊. xviij. q. ij abbatem. ⁊. j. de iure p. i. nobis. q pacto priuatorum ius publicū non tollit̄. j. de of. ꝯpe. si diligēti. j. de testa. requisisti. Nec aliq̄s ius publicū remittere pōt aliquib⁹ cautionib⁹: nec mutare formam antiq̄tus ꝯstitutā. ff. de admi. tu. q̄dam decedens. ⁊ io papa postea interpretat̄ statutū: tn̄ ius istud p̄scribi pōt: vt q̄s teneat̄ eligere de certo loco: vt hic pꝫ: ⁊. j. de ṽb. sig. ab bate ⁊ sic pꝫ ꝙ min⁹ iustus titulus dat cām prescriben di. ⁊. j. de emp. ⁊ vendi ꝯuenit. ff. pro emp. quod vulgo ff. ꝓ lega. l. pro legato. ⁊. l. vlt. ⁊ vere vꝫ iniust⁹: q ep̄us non pōt tollere ius vnius ecclesie ⁊ dare alteri. j. de re. ec. non alie. c. i. sed ex tali titulo potuit bona fide monasterium caroseñ p̄scribere: vt alij monachi eligerent de mōasterio caroseñ. ⁊ ep̄s solū modo ꝯcessit monasterio caroseñ qð suū erat. s. ꝯfirmationē electionis: ⁊ ita cessante p̄scriptione solā ꝯfirmationē hn̄t: vt ꝓbat̄ p iter pretationem pape: vt. j. pꝫ. Satis tn̄ credo ꝙ in ipsa fundatione possit ep̄s cū capitulo ꝯstituere de voluntate patroni: ꝙ illa ecclesia esset alteri subiecta: ⁊ ꝙ clerici instituendi semper eligerent sibi p̄latum de maiori ecclesia: ⁊ qð dicit supra ꝙ ep̄s non pōt facere ꝙ vna eccl̄ia eligat sibi p̄latum de ecclesia alia: hoc intellige qn̄ ecclesie sunt iā institute ⁊ dotate ⁊ ab inuicē distincte ⁊ separate: q illud esset ꝯ̄ ius cōe. j. de exces. prela. ad hec.

ᶠ **C** Electio hic sumit̄ electio equiuoce ꝓ confirmatiōe ⁊ ꝑelectione: vt. j. patet. ⁊ hoc verū est si consuetudo nō probetur: sed si probetur proprie tenetur. b.

ᵍ **C** Interpres. ff. de legi. ⁊ con. prin. si de iterpretatiōe ⁊. j. de sepult. certificari. ⁊ tacito consensu per desuetudinē lex arogatur. ff. de legibus. in quibus. in fine.

ʰ **C** A suspensis. suspensus. n. non potest eligere nec eligi: hic ⁊. j. de ele. cū inter. ⁊. seniorem. ⁊. j. de eta. ⁊ qua cum bone. ⁊. j de cle. exco. mi. postulasti. Nec postulari: qui non suauit interdictū. j. ti. pri. c. i. in fi. nec bn̄ficia cōferre. j. de ꝯces. p̄ben. q diuersitatem. Sꝫ nōne iudicare ⁊ p̄bēdas dare ē iurisdi tionis vtiq̄. j. ð elect. nosti. ⁊ excōicare. j. de elec. trāsmissam. Nunq̄d suspensus pōt huiusmodi iurisditionē exercer̄. dicunt quidā ꝙ ep̄s suspē sus pōt excōicare ⁊ prebendas dare: ⁊ rn̄dent illi decre. quia diuersitatē. ꝙ ille ep̄s erat ab officio suspensus ⁊ iurisditione. Sꝫ dicunt ꝙ canonic⁹ suspēsus eligere n̄ pōt q cū sit suspensus nihil officij retinet: sed sec⁹ est in p̄lato. Sed ꝯ̄ istos est xxiiij. q. i. audiuim⁹. alij dicūt ⁊ melius: ꝙ ep̄s suspensus n̄ pōt excōicare nec iterdicere nec dare p̄bendas. j. de exces. prela. c. vlt. argu. q̄uis hoc potuerit p⁹ ꝯfirmationē: lꝫ adhuc n̄ sit ꝯsecrat⁹. rō illa vꝫ: q plus aufert ei suspensio q̄ cōtulerit ꝯsecratio: vt dici ꝯsueuit plus tollit negano q̄ ponit affirmatio nā electus ⁊ confirmatus multa pōt ex his q̄ ꝑtinent ad officium episcopale que ꝑdit p suspensionem: quia consecratio non multum addit. j. de transla. inter corporalia. ⁊ est simile sicut maritus post matrimonium ꝯsummatum non potest intrare religionem: sed añ potest. j. de conuersi. coniuga. ex publico. sic ep̄s confirmatus nō potest aliqua: q̄ tn̄ potest consecratus: sicut vides in alio simili. ep̄s in archiepiscopum electus non pōt ante receptiōem palij tanq̄ archieps clericos ordinare: quod tn̄ potest anteq̄ sit electus in archiep̄m: q non hoc facit vt ep̄s: sed vt archiep̄s. j. de elec. ꝙ sicut. §. propeterea. Preterea beneficium cōcedere ⁊ etiam hic posse ꝯpetit rōe ordinis ⁊ est eius accessorium. i. q. iij. siq̄s obiecerit. ⁊ cui interdicit̄ vnum ⁊ reliquum lxxxj. di. siq̄s sacerdotum. ⁊. c. eos qui. Preterea ð hac suspensione fuit obiectū ⁊ ꝓbatū ex eo qð dicit: q nobis ꝯstitit ⁊c̄ ⁊ licet obiectū a partibus nō fuit: iudex tn̄ qui dꝫ electiōē ꝯfirmare: ex officio suo debet inquirere de huiusmodi. j. de elec. nihil est ⁊ hec que dicunt̄ hic de his suspēsis intelligūt̄ de suspensis ab homine ⁊ ēt a canone. si vero aliquis esset suspensus a canone: puta participando excōicatis: ille talis bene potest eligere ⁊ alia facere: que sunt iurisditionis: sed eligi scienter non pōt. hoc ꝓbat̄. j. de cleri excom. misi celebrat. q mitius agitur cum lege q̄ cum ministro legis: de arbitris. cel sus. satis posset dici ꝙ suspensus posset excōicare: quia potest absoluere excommunicatum: supra de rescriptis. ab excōicato j. de sen. ex. sacro. ⁊ ex duob⁹. ⁊ qui potest absoluere potest ligare ⁊ econtra: cum non sit priuatus a communione fideliū quare non posset priuare alium: ⁊ hoc dico de eo qui non est suspensus a iurisditiōe: vt suspensus a canōe sola ꝑticipatōe

Joãnes ꝛ lau.hoc cõcedũt:ꝙ suspẽsus ab officio tm̃ potest ex cõmunicare ꝛ prebendas dare:ꝛ intelligunt illã decre.quia diuersitatẽ.cum erat suspensus ab officio ꝛ iurisditiõe.Ego autẽ nõ credo ꝙ suspẽsus ab hoie possit dare prebendas:vt h dicit:licet Lau.ꝛ Jo.cõcedãt ꝙ possit excõicare ꝛ ꝓbẽdas dare.Ar.ꝯ posset induci predicte dec.si celebrat que tñ intelligitur de ex cõicatione minori:incl/ or enim ẽ opinio scða qꝛ sicut excõicatus aliuꝫ ex cõicare non potest.xxiiij q.i.audiuimus.ita eadẽ rõe nec suspensus ab ho mine alium põt suspẽde re.j.de excess.prela.c.vlti mo arg.b.

a ℭ Cassauimus.i.cassã nunciauim⁹.j.vt lite.nõ contes.accedens.

b ℭ Nec iure cõi.similes interpretationem habes j.de fi.instru.inter dile/ ctos.§.ceterum.vbi eim aliquid a iure communi discrepare videt̃:redu/ cenduꝫ est ad ius cõe si potest fieri ne pereat:qꝛ promptum est leges legi bus cocordare.C.de iof. do.l.vna.ꝛ August.concordat euangelistas de pe.di.i.pericu lose.ꝛ etiã testes debẽt ad concordiam reduci:ne de periurio notent̃.j.de testi.cũ tu.sic enim facienda est interpretatio vt nulli sit onerosa ẽm ius.s.ti.pri.cãm que.ꝛ.j.de priui.ex ore.ꝛ.s.e.cũ oliꝫ.Iteꝫ ẽm ꝙ minus est captiosa.ff.de reg.iur.quo ties i fi.ti.ꝛ hoc ita vex ẽ ꝙ ad ius cõe reducat̃:si ṽba illa pa/ tiunt̃:vt h ṽsi.electio ei⁹ penes fr̃es eiusdẽ loci ꝛ capituluꝫ ca rosen.ꝛc.nã a ṽbis priuilegij nõ ẽ recedẽdũ:vbi certa sunt.j. de priuilegijs porro.ꝛ.j.de deci.ad audientiaꝫ vbi.n.ṽba nõ sunt ambigua:non est locus interpretationi.ff.de leg.iij.ille sed vbi sunt dubia necessaria est interpretatio.

c ℭ Preiudicet.prescripta videlꝫ:qm̃ alia non prodest.j.de cã pos.cum ecclesia.que consuetudo iuri preiudicet:ꝛ que nõ dicetur.j.e.c.vlti.ꝛ.viij.di.c.frustra.

d Cum cõsuetudinis.C.que sit longa cõsuetudo.l.ij.ꝛ.j.e

e c.vlti.ꝛ ibi exponitur.ꝛ.xi.di.cõsuetudinis.

ℭ Consensu.bene dicit cõsensu:qꝛ sine ipsius cõsensu obten to hoc facere non possunt.Sed videtur ꝙ nõ teneant̃ hẽre ꝯ sensum:dummodo consilium ꝛ tractatum cum eo hẽant:ar.j de arbi.cũ oliꝫ.Sꝫ h nõ ẽ vex.qꝛ illud obtinet ex forma arbi trij imo epõs ꝛ cãonici vnũ corpus ꝛ vnũ colegium sunt.ita ꝙ ipse capud ꝛ ipsi canõici mẽbra.j.de his que fi.a prel.nouit ꝛ est expressũ ꝙ si aliquibus mandetur vt cũ consilio aliquo rum aliquid faciant eorum consilium expectare tenent̃:nec sufficit ꝙ tantum requiratur.j.de elec.cũ in veteri lege.

f ℭ Vel nouas.nouitates enim sine cã ĩducende nõ sũt:quia lex dicit ꝙ in reb⁹ nouis cõsuetudinis euidẽs debet esse vti litas.ff.de.le.ꝛ ꝯsti.prin.in reb⁹.ar.s.de cõsti.cognoscẽtes.ꝛ re prehenduntur qui nouitates inducunt.xi.di.quis nesciat.

g Ex parte vestra.indigena.i.inde genitus.

h ℭ Prodigalitatijvitio.qð se cẽ virtutẽ sepe mẽtitur.xl di.sepe.Prodigus est qui dat dãda vel nõ dãda:auarus qui tenet tenenda ꝛ nõ tenenda.larguſ mediũ tenet inter vtrũqꝫ.

de suspenso etiam celebratã: eam iusticia cassauim⁹[a] exigẽ te.Ceterum cum supradictuꝫ statutum ita sane posset intel ligi:ꝙ per illud nec iuri[b] cõ muni nec priuilegio deroge/ tur:vt videlicet ad sepẽdictos fratres electio spectet abba/ tis ꝛ ad carosen.capitulum confirmatio:mandamus qua tenus si ex parte carosen.ce[c] nobij talis fuerit consuetudo probata:que iuri communi ꝓ iudicet[c]:in hac parte vos se cundum illam decernatis ele ctionem adren.abbatis de ce tero faciendam:alioqui an dren.monachi ius eligendi abbatem adiudicare curetis: vt sic de cetero liberaꝫ habe ant facultateꝫ vel de gremio ecclesie sue vel etiaꝫ aliunde per electionem canonicam eligendi personam idoneam in abbatem presentendam carosonensi.capitulo:vt ab eo si fuerit canonica confir metur.

Honor.iij.parisi.capitulo.

Cum cõsuetudinis[d] vsus ꝙ longeui non sit leuis auctoritas:ꝛ plerunqꝫ discor diaꝫ pareãt nouitates auc te vobis presentium inhibemus ne absqꝫ episcopi vestri cõsen su[e] imutetis ecclesie vestre cõ

vñ versus Prodigus est animi vitio retinenda porsun dens.Qui retiet cupide qð ꝛ es deposcit auarus.Lar gus qui suaptũ facit ex ratõe libẽter Sꝫ nõ videtur ꝙ huic sit subueniẽdũ:qꝛ culpa sua ꝛ vitio icidit in ege statem.ff.qð me.cã.l.si mulier.lxxxvj.di non satis ꝛ di gnũ ẽ:vt male me rĩn egestate labo/ rẽt.ff.depositi.bo na fides.taliter ei nõ fuerat subuẽiẽ dũ huic ratione ꝓ missa:ꝛ cũ alteri⁹ lesione:sed elemo synam dare possu mus ne pereat.lxx xvi.di.pasce fame morentem ꝛc.

i ℭ Incuria.i.ne gligẽtia:ꝛ ideo ei nõ ẽ subueniẽdũ quia vigilantibus ꝛ nõ negligentib⁹ iura subueniũt.ſ. de rerum permu. cum vniuersoꝝ.ꝛ j.de dona.int̃ dile ctos.ff.ad vell.i.ñ. §.verba.qꝛ stultis nõ consueuit sub ueniri:sed erranti bus.ff.de iuris ꝛ fac igno.l.penul.sigs ius.ꝛ.C.si mi. se.ma.dix.si is.ꝛ vtilius esuriẽti panis tollitur:qꝫ si se curus ð cibo iusticiã negligat.v.q.v.ñ ois.ꝛ.xxiij.q.iij nimiũ sũt ingeti:ꝛ iõ talis ꝯsuetudo merito reprobat̃.

k Alienat.qð de iure fieri nõ dꝫ.ff.de fũdo fundus. ꝛ.l.lex iul.nec ẽt pp delictũ mariti bõa mulieris sũt di strahenda.C.ne vx.ꝓ ma.l.i.ij.ꝛ.iij.C.ad.l.iul.de vi.ꝓ. l.i.ꝛ.j.de pig.ex lr̃is.in casu tñ qñqꝫ distrahũt̃ bõa mu lieris pro viro:vt in causa primipilarij bona mulieris pro marito obnoxia sunt fisco si oia bõa mariti exhau sta sunt.C.in qbus ca.pig.ta.ꝯ.l.satis.nec valet aliena tio fundi dotalis:etiam si mulier consentiat.C.ad vell. auc.siue a me.ꝛ i auc.vt immobilia añ nup.dona.§.si. proprie.coll.v.Sed si iurauerit nõ ꝯuenire:tenet ven ditio.j.de iureiurã.cũ cõtingat.si sine vi ꝛ dolo presti/ tum sit iuramentum sponte constante ẽt matrimonio in tali casu cuꝫ incipit vergere ad iopiã mulier potest repetere dotem.C.de iu.do.in rebus.ꝛ.l.vbi.

l ℭ Bonis.ꝛ etiã dotẽ suã pp adulteriũ ꝑdere dꝫ.C. de iure do.si dotẽ.ꝛ.C.ad.l.iul.de adul.libertatem.ꝛ j.de dona.inter vi.ꝛ vx.plerumqꝫ.vbi de hoc.

m ℭ Obseruandas.iuri cõtrarias:vt dictũ est per pꝛi mã cõsuetudinẽ inuitabantur viri ad dispensandum bona sua per alteram mulieres proniores erant ad cõ mittendum adulterium:ar.ff.de pac.dota.cõuenire.ta lis compensatio non est admittenda.

n Cum tanto diutius.j.de simo.cũ in ecclesie.ꝛ.j.de eo qui du.in matri.quam polluit cum haberet.

o ℭ Jure naturali.quod immobile perseuerat.v.di.§. ius nãle.xxv.q.i.sunt quidã.ꝛ h vex ẽ quãtũ ad pre cepta vel prohibitiones que moralia sunt ꝛ nõ mutã/ tur:vt non occides:non furtum facies:honora patreꝫ ꝛ cetera.vi.distin.§.his ita.ꝛ naturalia quidem iura im

stitutiones ꝛ ꝯsuetudines ap probatis vl' nouas' ēt induca tis: siq̄s forte fecistis irritas decernētes. Ide3 maiori ꝛ purgeñ. de rupella.

Ex parte vestra fuit ꝑpo situ: ꝙ cū i parte vestra seruate sunt hacten⁹ due cō suetudines abusiue: ꝙ si indi gena vel extraneus prodiga litatis vicio vel incuria seu quocūq3 casu alio dissipaue rit vel amiserit bona sua: bōa vxoris sue tam mobilia q̄ im mobilia pro sue voluntatis li bito alienat: ꝛ infra. Quod si vir ducat vxorem: que fide coniugij violata committat adulteriū: nihilomin⁹ ipa mē dictatem oīu3 bonoꝝ q̄ fuēit vir adept⁹ ipudent exigit ꝛ i probe apprehēdit: q̄ poti⁹ pri uāda esset oib⁹ viri bonis: ꝛ i fra. Tenore pñtium declara mus vos non teneri ad hui⁹ modi ꝯsuetudines obseruan das. Gre. ix.

Cum tanto sint grauio ra peccata: quāto diu tius infelicē anima3 detinēt alligatā: nemo sane mētis in telligit nā̄li iure: cuius trans gressio piculū salutis inducit q̄cūq3 ꝯsuetudine q̄ dicenda ē verius i hac pte corruptela posse aliq̄ten⁹ derogari. Lic3 etiā lōgeue ꝯsuetudinis non sit vilis auctas: nō tñ ē vsq3 adeo valitura: vt i iuri positi uo debeat p̄iudiciū generare: nisi fuerit rationabilis ꝛ legi time sit prescripta.

mutabilia, sunt ciuilia vo mutabilia: insti. d iur na. §. sed naturalia. j. de consan. ꝛ affi. nō debet. ꝛ ideo nu la consuetudo preualet cōtra ius naturale etiāsi oēs homines de mundo contra facerēt. xxxij. q. vij. flagitia cuius ignorantia neminem excusat. i. q. iiij. §. notādū ꝛ ibi nihil interest in vicio decipe vl' decipi. xvj. q. j. si cu pis. ꝛ d ignorantia dī ꝙ qui ignorat ignorabit. xxxvij. dis. §. vt itaq3. ꝛ de ignorātia iuris na turalis ꝛ ciuil' tra ctat in summa. i. q iiij. §. notādū. ꝛ ibi recurrendum est.

Vilis auctori tas. sed querit de qua consuetudine hic intellexit gre. si dicis d bona cō suetudine: illā nl' la rō siue ius vin cit: immo equipa ratur ei. xj. disti. in his. si de mala: de illa nō potest dici ꝙ nō sit vilis. Su per hoc dicūt qui dam ꝙ principiu3 istius. §. d3 intelli gi de bona ꝯsuetu dine ꝛ finis de mala: ꝛ ita diuersimode intelligūt: sed hec nō fuit intentio legis: vnde. §. iste sumitur. C. que sit long. cōsue. l. ij. ꝛ ideo innepte dicunt. Alij pro maio ri parte exponunt litteram ista3: nō tamē est adeo va litura: vt i iuri positiuo debeat preiudicium generare: supplent generaliter nō p̄eiudicat iuri: sed i eo loco preiudicat iuri: vbi cōsuetudo seruatur: ꝛ iste intelle ctus planus ꝛ facilis ē: sed de hoc nulla dubitatio ē ꝙ consuetudo vni⁹ loci iuri positiuo generaliter pre iudicet omnib⁹ locis: ꝛ ideo sic debet intelligi lex il la quam hēs. xj. di. cōsuetudinis. quāuis particular3 consuetudo non ē vilis: non tamē preiudicat iuri po sitiuo: nisi fuerit ratiōabilis ꝛ legitime sit prescripta: ꝛ hec expositio reprobat duas primas expositiōes vl' opiniones: quas facit hic grego. in fine. ꝛ sic intellige xj. distinctione consuetudinis.

Rationabilis. Et quam consuetudine3 dices ra tionabilem: illam dico rationabilem quam non ipro bant iura. j. de causa pos. cum ecclesia. ꝛ ē. c. cum dile ctus. ꝛ. j. de verbo. signi. abbate. vt si quādoq3 admit tātur aliqui ad electionem: ad quos non pertinet de iure communi ꝛ de alio collegio: ista consuetudo ñ im probatur a iure: vt dicūt iura predicta: ꝛ illa est ratio nabilis: ꝙ tantum capitulum eligat canonicos sibi ꝛ alios iferiores prelatos irrequisito episcopo. j. d elec. cum ecclesia vulterana. vel episcop⁹ solus hoc faciat j. de his que fi. a prela. siñ ꝯsen. ca. ca noscitur. licet de iure vnum corp⁹ sint. j. de his que fi. a pla. si. consen. ca. nouit. ꝛ d iure communi deber3 fieri ab omnibus communiter ab episcopo ꝛ. cāonicis vt quādoq3 fit. j. de conessio. pbēn. postulastis. ꝛ illam dicerem rōnabilem ꝙ absentes non vocentur ad electionem: vt in multis locis contingit: vt in tuscia: ꝛ in multis ecclesijs: ꝛ huiusmodi con suetudines legitime prescribuntur: vt patet p predicta exē pla: illam dico generaliter rationabilem: que non obuiat ca nonicis institutis. irra tionabilis est que impro batur a iure: qualis est illa. j. de instit. ex queri monijs. ꝛ. e. cum venera bilis. ꝛ. d. c. priori. ꝛ one rosa consuetudo. d. e. c. j. ꝛ. d. e. cum inter vos. ꝛ. j. de re iudicat. cum cau sa. ꝛ gnāliter vbi aliquid fit ꝯ neruu3 ecclesiastice discipline siue libertate3 j. de elec. cum terra. ꝛ. c. sacrosācta. ꝛ. c. massana. De hac materia habes plene. viij. distinctione frustra.

Legitie sit. p̄scripta spatio. xl. annorum. j. de causa pos. cum ecclesia. ꝛ. j. de prescrip. audiuis de hoc potestis habere multa iura. ea enim so lum locū habent in reb⁹ ecclesiasticis. xvj. q. iij. §. qua actiones. Ad hoc ergo vt consuetudo iuri commum preiudicet re quiritur primo ꝙ rationabilis sit: ꝛ ꝙ sit prescripta: vt hic ꝛ c. cum ecclesia. Item. ꝙ ex certa scientia ꝛ non per errore3 sit inducta. ff. de legi. ꝙ non ratione. ꝛ sciente illo qui potest ius concedē. ff. de legi. d quib⁹ in fi. ꝛ quod sit tale ius quod pos sit p̄scribi. nam q̄dam sunt que non possunt p̄scribi saltem a laicis. j. de prescrip. cau samq3. ꝛ. c. cum ex officij. ꝛ. c. cum non liceat. ꝛ. ꝙ non sit contra ius naturale. xxxij. q. vij. flagitia. vel saltem ꝙ sit obtenta in contradictorio iudicio. ff. de legi. cum d consuetudine. ꝛ. j. d. v. signi. abbate. Item requiritur ꝙ sis vsus illa consuetudine sine vicibus illis: quibus vsus es eo animo: vt intendas siue credas te ius hrē: ꝛ vt i posteriu3 id facias. ff. d iti. actuq3 pri ua. l. j. iulianus recte ait. ꝛ. l. vlt. alis non ꝑdest vt ibi dicit: ꝛ sic sole vices non inducūt consuetu dinem: q2 nō exemplis s3 legibus iudicandum. ē. C. d sent. ꝛ interlo. om. iud. nemo. sed s̄m consuetudinem talem bñ iudi catur: vt dictum est. ff. d le. nam imperato. Itē requirit ꝙ ma ior pars populi vsa sit illa ꝯsuetudine: ad hoc vt s̄m illa3 iu dicet: q2 sicut minor pars populi nō posset inducere legem: ita nec ꝯsuetudinem. Item ꝛ illa ꝯsuetudo preiudicat iuri: cuius non extat memoria hominum. iij. q. vj. hoc quippe. ꝛ. j. d verb. sig. super quibusdam. §. j. ff. de aqua quoti. ꝛ esti. hoc iure. §. ductus aque. ꝛ. ff. de aqua plu. ar. in summa. §. idem labeo. ꝛ. ff. de ꝑba. si arbiter. ꝛ sic videt ꝙ difficile sit ꝑbare consuetudinem ꝛ p̄scriptionem. Sed quā differentiam facis inter ꝯsuetudinem ꝛ p̄scriptionem: illa potest assignari vt quida3 dicūt: ꝙ vbi consuetudo p̄tendit admitti posset ꝑbatio in ꝯ rium: ꝛ vt ꝑbet idebitū fuisse qd ꝯsueuit pcipi. Ar. C. d agri. ꝛ cēsi. libro. li. xj. sed vbi p̄scriptio ē nō admittit ꝑbatio i ꝯriū ad probādū indebitū fuisse. Ar. a contrario. j. d p̄scri. si di ligēti. vibi dī ꝙ bona fides iustus titulus requiruntur: ꝛ ibi

De postulatione prelatorum. Inn. iij. ... capitulo sen.

Dhec in beato petro: ⁊ ifra. Cūq3 ð facili non possetis in vnuz locum ⁊ ꝑposito ꝯuenire: sed ad nos fuisset ab aliqb⁹ appellatu3[a] tā dē ꝯuēiētes ivnū altisiodoꝛ. epm in archiepm postulastis postulatōe3 vr̄a3 ꝑ magr̄3 .r. ꝑcētoꝛe3 vr̄3 ⁊ ꝑ abbate3 sācti petri expōentes ⁊ petētes vt faciende trāslationi piū ꝑbe rem⁹ assensu3. Ve⁊ qm̄ ante ꝙ idem magr̄ ad se. ap. acces sisset: nobis q̄ si ꝑ certo consta bat: ꝙ ide3 eps iterdci snia3 nō ꝑuasset: qð ēt ide3 magr̄ ñ negauit[b] fratrū nr̄oꝝ ꝑn̄tia req̄sit⁹ a nobis in ipsi⁹ epi ex cusatione3 allegās[c] ꝙ sniam lata3 seruare nullaten⁹ tene bat: q̄ ad ei⁹ noticiā nec ꝑ lit tēas nr̄as nec ꝑ carð. tc ap se. le. q eande3 snia3 ꝑmulgar3 nec ꝑ deputati ad hoc execu toris mādatū vel lr̄as ꝑuenis set: ⁊ ifra. Quod nec sufficit: imo nec ꝑficit ad excusatio ne3 ꝑdicti epi: cū carð. idem snia interdicti p̄ñtib⁹ multis so lēnit ac publice[d] ꝑmulgauit ⁊ eade3 interdicti snia i regno frācoꝛu3 iā a multis publice cepit obꝑuari: nec sit necessa riū: cū ꝯstō solennit[e] edit aut publice ꝑmulgat: ipi⁹ notiti a3 singloꝝ aurib⁹ ꝑ spāle mā datū vel lr̄as iculcare: sed id solū sufficit vt ad ei⁹ obseruā tiā teneat q nouerit eā soléni ter editam aut publice ꝑmul gatā: cū ⁊ ꝯ̄ q̄sdā q ardiceñ ꝯ ciliū nō seruabāt: tā ꝙ illud ñ hūerit aut ꝑceperit canōica[f] tradidit auc̄tas: ꝙ eis nō fa cile facultas credendi tribui tur: cū idem penes illos in su is regionib⁹ actum fuerit et receptum: nec valet ꝙ altisio doreñ. dioc. dictus rex ꝓpri am terra3[g] dicit non habere: cū nos terrā totā regis ipsius

Dicitur qñ exigit titul⁹ ⁊ qñ nō. C. de pig. act. nec creditoꝛes. Itē qui petit aliqd sibi deberi vl' fieri ex cōsuetudine: d3 alle gare cā3 petēdi: ⁊ tunc sufficit ꝓbare solū tēpus: l3 ñ ꝓb3 cā3 ⁊ tūc nō admittit ꝓbatio i ꝯ̄riū: ⁊ b3 hoc nō vr̄ differētia in ter cōsuetudinē ⁊ ꝑscriptiōem: q2 i ꝑscriptiōe qñq3 ꝓbatur ti tulus: ita dicūt qdam q re solū tps nō ē cā indu cende obligatiōis sicut nec tollende. ff. de acti. ⁊ obl. obligationū. §. pla cet. ⁊ hec opinio magis placet ꝑm io. b. Alij di cunt ꝙ sola consuetudo sufficit etiam sine cā: ar. ꝭ. de cā pos. cū ecclia. vbi de hoc: vbi vero aliqs ē in possessione ꝑcipiēdi aliquid ⁊ ei q̄stio moue tur tuendus ē in possessio ne quousq3 probetur cō trariu3. s. i debitū q2 pos sidet rōne consuetudis. xvj. q. iiij. volumus. nisi vi precario seu clam pos sideat: tūc q ꝯ̄dit sua au ctoritate pōt reuocare: vt x. q. iij. q2 cognouimus. ꝭ. de isti. cū venissent. Ite3 in alio pōt esse dr̄ia inter cōsuetudinē ⁊ ꝑscriptio nem q2 cōsuetudo qñq3 d3 esse obtenta ꝯ̄ditoꝛio iudicō ppli ꝑscriptio ve ro nō. Itē q2 in consuetu dine req̄rit ꝙ maioꝛ ps populi vtatur illa: vt di ctū est in prescriptionib⁹ non requiritur. Sic er go intellige consuetudis non est vilis auctoritas tamen non vincit ius positiuu3 illa ꝑ ticularis consuetudo: in eo loco vbi est consuetudo nisi fue rit rationabilis ⁊ legitime sit prescripta: tunc bene vincit ius ꝗ ei preiudicat concurrentibus predictis in ea prescriptione sed secundum hanc decre. satis sufficere videtur si consuetu do solummodo sit rationabilis ⁊ prescripta b.

a Dhec. appellatu3. que appellatio nō tenet: nisi cā iusta fuerit allegata. ꝭ. de elec. cum nobis in prin. ⁊ ꝭ. de appel. vt debitus.

b ¶ Nō negauit. ꝑ hoc vr̄ ꝙ ꝯfessio ꝓcuratoꝛis do mino preiudicet. ꝭ. de capel. mo. dilectus. ⁊ de re iudi. subor ta sicut ⁊ cōfessio aduocati. ꝭ. de censi. cū olim. ⁊ ꝭ. de ap. cum cām. Contra. ff. de interro. ac. si sine. al's ē lex illa. §. si defen soꝛ. ⁊ ff. de confes. certu3. §. penul. qñ confessio procuratoꝛis siue factum preiudicet ipsi dño. dicetur. ꝭ. de cā pos. cum olim ⁊ ꝭ. vt li. non contes. c. j. vbi ponitur. hec materia.

c ¶ Allegans. hec allegatio bona videbatur: q2 quilibet ꝑsu mitur ignoꝛās nisi ꝓbet sciēs. ff. de ꝓba. veri⁹ ⁊ decretū nō ligat ignoꝛātes. ff. ð decr. a boꝛ. fa. l. vlt. ⁊ lxxxij. di. ꝓposuisti. circa fi. ⁊ ar. ꝯ̄. ð ꝯsti. cognoscētes. imo sufficit denūciare pro curatoꝛi. ff. de pe. here. itē veniūt. §. petitā. sed nō ē ita: q2 cum publice snia illa fuerit ꝓmulgata eam ignoꝛare nō pōt neq3 deb3: ⁊ presumitur eam scire. xij. q. ij. q humanis ⁊. xvj. di. ꝙ dicitis. ar. ff. de insti. ac. sed ⁊ si pupillus. §. prescribere. ⁊ ar. de presump. quanto. Ubi enim allegatur ignoꝛantia circa ea que pleri sciūt ⁊ que publice fiūt: nō credit ei nisi hoc probetur. ꝭ. de elec. innotuit. versi. nec ꝓbare cogim⁹ ⁊c. ꝭ. q ma. ac. pos. cū in tua ⁊. ꝭ. de sen. ex. si ve ro. ⁊. xxxiiij. q. ij. iā lectum. sed vbi circa ignota allegat ignoꝛantia nō cogitur ꝓbare igno rātiā. ff. de admi. tu. hoc autem.

d ¶ Publice pro mulgauit. sufficit edicta proponi in publico ⁊ sic ad ci tatū non perueni ant ar. de do. ⁊ cō tu. causa3 que. ar. ff. de d. am. infect. l. iij. §. totiēs. ⁊. C. de an. excep. vt ꝯ fectius. ⁊. C. de iu di. properādu3. §. ⁊ siquidē. nec ob. ff. que sen. si ap. re scin. l. j. §. itē cum ex eo. quia ibi edi ctum non fuit so lēniter propositu3 ⁊ ideo non excusa tur nisi probaret contrarium vt di xi i glo. precedēti hec allegatio im mo videtur suffi cere: ꝙ per solā fa mā ad ipsum per uenerit. ꝭ. ð sentē. ex. cō. cū desideres § secunde questio ni. Et si dubitare tur: quia solummodo per famam intellexit in tali du bio debuit potius seruare sententiam interdicti q̄3 ec clesiastica sacramenta postea pertractare. ꝭ. de cleri. ex. mi. illud.

e ¶ Soléniter editur. vt expresse legitur in auctēti. vt facte no. consti. circa prin. coll. v. vbi dicitur ꝙ post du os menses null⁹ habet excusationem: si vellet ignoꝛā tiam allegare: nisi vt dixit in illa glo. hec allegatio.

f ¶ Canonica. xvj. di. ꝙ dicitis.

g ¶ Terram propriam. bona videtur fuisse allegatio hec. ⁊ mala interpretatio cardinalis: quia cum dici mus seruū suū vel ipsius: domino damus actione3. ⁊ cum dicimus in alterius locum: de domino intelligē dum est. ff. de relig. ⁊ sump. fu. l. ij. §. in locum. hic tam large fit interpretatio ad omnes terras: que tunc regi adherebant prestando auxiliu3. ⁊ est simile. ff. de ver boꝛum significatione liber homo. sicut excommuni catio extenditur ad illos qui prestant auxilium excō municato. ꝭ. de senten. ex. nuper ⁊. c. si concubine. vel quia terra illa erat de iurisdictione ipsi⁹: licet proprie tas regis non ess3: ⁊ ideo regnum totum propter con tumaciam suam fuit suppositum interdicto. ꝭ. de offi. delega. sane. ⁊. ꝭ. de sponsa. non est nobis. ⁊ infra ð iu di. nouit.

subjici mandauerimus interdicto: & card. nostrum interpetatus mandatū illā sentētiā promulgauerit: que regi tunc temporis adherebat: & infra. Sed i de liquido constat sepedictuz episcopum sufficienter excusari non posse q suam metropolita.[b] ecclesiaz generalis interdicti sententiaz & recepisse nouerat & seruare: & ifra. Nos igitur qui fm apostolū promptí sumus inobedientiaz[c] omnem vlcisci[d]: eiusdez episcopi altisiod. inobedientiaz attendentes ne nil obdientia[e] prodesse videtur siumilibus: si cō temptus[f] comtumacibus non obesset cum iuxta canonicas[g] sanctiones quedaz sint culpe in quibus culpa est relaxare vindictam: postulationez huiusmodi non propter postulā tem ecclesiam sed propter postulatam personaz[h] repulimus vt indignaz. Licz autem ex eo q hominem qui vestro nō cō ueniebat proposito postulastis cum vos interdicti sententiaz seruaretis: & ipse eā cōtēneret obseruar: pmissa vobis facile abusi fueritis potestare: ac iō vos ea nō imerito puare possem[i]: de solita tamē benignitate pcedimus: vt vobis p postulationē seu electionē canonicā d psona pgrua psulatis.

Idem hosti. epo ap. se. lega.

Ratū gerimus: & infra. Accepimus ex litteris tuis: q canonicis senoneñ. quorum postulatio nostra fuit auctoritate cassata[k]: licz cassationis lras suppressissent in fraudem: vt canonice ad electionem procederent mādauisti & infra. Cūq plures eorūz postulationem cassatam[l] a nobis inuocare vel innouare dnuo niterenf[m]: quidā vo episcopū cameraceñ. i archiepm postularūt: tu itelligēs eos: q cassationē nr̃az quodāmodo reuocar volebāt eligēdi puilegiū amisisse: q pcessa sibi ex apsice sedis benignitate abuterent temere ptāte: ac iō ad alios lz pauciores[n] numero quātū tamē ad hoc pertinet: cōsilio saniores eligēdi vel postu

a Interpretatus. nō q legatus interpretatur mandatum dñi pape. Ar. ꝯ. j. de senten. ex. inter alia. & xj. q. j. §. ex his oibus. & C. de legi. l. vl. & j. de iudi. cuz venisset de hoc ibi so. Unde nō q quedā interpretatio ē generalis & necessaria & redigēda i scriptis: vt pncipis: vt dicūt h iura signata i ꝯtriuz ar. Alia est generalis & necessaria: sed nō ē in scriptis redigēda: vt psuetudinis ff. de legi. si de interptatiōe. s. ti. p xi. cū dilectus. & h similiter. Alia nō est gnālis s necessaria & in scriptis redigēda: vt iudicis. ff. de legi. non possunt. ar. & l. nā vt ait. Quod possit iudex iterpretari sniam suam: est arg. ff. de re iudi. paulus. vbi potest supplere q desunt snie: sic & interpretari sicut ptor potest. ff. de preto. sti. i pretorijs. Et alia est que nec generalis nec necessaria nec redigenda in scriptis: vt magroz C. de profes. vr. cō stā. l. vna. li. xij. In terpretatio principis ius facit quo ad omnes. s. de cō sti. c. fi.

b Metropolitanā. xij. di. de his.

c Inobedientiā xxiij. q. vj. c. j.

d Ulcisci. immo potius deberet parcere: cui sanctitas ignoscendi gloriam delinquit. C. de epi. & cle. siqs in hoc genus. vnde dictum fuit de cesare. Qui vincis semper: vt victis parcere poss. s. Parcere pstratis scit nobilis ira leonis.

e Obedientia. ij. q. v. quanto.

f Contēptus. nam facilitas venie incentiuuz tribuit deliquendi. xxxiij. q. iij. est iniusta. & j. de vi. & ho. cle. vt clericorum.

g Canonicas. xxviij d. q sicut culpe. & quia maleficia ipunita remanere nō debēt. j. de sen. excō. vt fame & ff. ad. l. aqui. ita vulneratus. & ff. de solu. stichū § j.

h Personā. & hoc ideo q viciū fuit materie & nō artificis ff. ad l. aq. si seruus. §. si calicē. b Et ita hēs hic q q nō seruat interdictū ineligibilis ē. nec pōt postulari: nec pōt dici q ē irregularis & suspensus: & iō nec eligi nec eligere debet nec excōicare nec būficiū pferre potest: q claues ecclesie contēnit. j. de excess. prela. c. vl. vbi est hoc expressum.

i Priuare. Ergo fuit cōstitutū in pcilio lat. j. de elec. cū in cunctis. vt qui scienter indignū elegerint: eligendi ea vice potestate nouerint se puatos: & ad postulationē extendif: vt hic & j. de elec. bone memorie in fi. & h ideo ē q p postulationē p uenif ad electionē ar. s. de psti. nā pcupiscētiā. & ff. de spō. oratio. secus tñ est cum postulaf illegitimus: vt dispensef cuz eo vel legitimetur. lvj. di. cenomanē sem. & j. de elec. innotuit.

k Ratum cassata. s. c. priori.

l Cassatam. i. non admissam.

m Niterentur. postulādo eundē altisiodorē & male ex quo alicuius electio vl postulatio cassatur vicio psone nō est assumendus ad eandez j. de elec. sup eo.

n Pauciores. hic patz q si maior pars delingt in electione eligēdo vel postulādo indignuz: electio deuoluitur ad alios: lz numero pauciores. j. de elec. bone. ij. & c. cum i cūctis. & c. cū vinctonie. Sz qd si oēs delinquūt pter vnuz. nunquid ille vnus poterit eligere: videtur q sic: q vniuersitas remanet in vno siue ius vniuersitatis. ff. qd cuiusq vniuersi. sicut municipij l fi. & lxv. di. si forte: & dicit lex hominibus coactis sic accipere debemus: vt siue vnus solus vim fecerit siue etiā hoibus coactis. quantū eni ad verba non refert an solus vim faciat an hominibus coadunatis: quia adhuc non deficiunt verba ff. vi bo. rap. pretor ait. §. homines. sic siue vnus solus sit siue plures ille potest eligere: Jo. dixit q vnus solus non potest eligere. & in eo solo non potest ius illud retineri ar. inducit ad hoc. j. de elec. c. j. & x. q. iij. vnio. & ff. de verbo sig. neracius: quia cum duo siue tres faciant collegium: q debent sibi eligere prelatum: non potest hoc esse in vno. cum iam desinat esse collegium: sicut grex desinit esse: si vnum tm̄ aial remansit de grege. ff. de leg j. si grege. & ad hoc iducit et xlv. di. si forte. q si vnus solus episcopus remansit in prouincia: debet ipse alios conuocare ad cōsecrandū electū. vt. j. de elec. bone. ij. tu dicas q vnus solus pōt eligere: & ius eligendi remanet in vno solo per iura pmo inducta: & iura que iducit io. nō pdicūt. Primo illud. c. si forte nō pdicit. q ipe solus ñ pōt aliquē psecrare: imo ad minus debēt esse tres. & est de substantia cōsecrationis ita q als non esset psecratus. lxvj. dis. porro. vbi forma cōsecrationis tradif: sed illa sola q solus facere pōt nō vocabit alios: & illa decre. bone non pdradicit q cū pma electio eēt nulla ipso iure. imo ille. b. qui solus elegit secundo eam poterat cōfirmare. j. de elec. q sicut. non debu

it pcedere ad secundam nisi prima cassata: q si fecisset debebat postea solus eligere. vt videtur propter culpam illorum. Sed in casu illo dicit io. q nō deuoluitur potestas eligendi ad contēptos. sed tunc quando eligunt indignum. Satis potest dici: q propter talē contemptū nō deuoluitur ius eligēdi ad contemptū: q2 nō tm̄ peccant illi qui eligunt indignū: z sufficit q casset electio: q2 nō est nulla: i. quo casu tm̄ puati sūt j. ti. priori. cū in cunctis. Sz debēt tunc priuari p sententiā sicut qn̄ peccatur in forma. j. ti. pri. q2 ppter. in. c. bone. Alia iura q̄ dicunt q desinit eē collegiū nō ꝯdicunt: q2 lz collegiū desinit eē collegiū oibus mortuis preter vnū: nihilomin⁹ ius collegij seu vniuersitatis remanet in illo per l. sicut municipij. §. vlti. z hoc idem dicunt lau. vin. z. t.

a Prouidisti. de nr̄o speciali mādato. al's nō posset illum transferre. j de of. leg. nisi spālis. z. c. qđ trāslationē. z iō bene dixit prouidisti. nō eniz debuit dicere confirmamus: q2 nihil est qđ confirmaret: cū p postulationem nulliū ius acquirit j. c. pe. Sed debet dicere superi: z postulationē admittimus: vel postulationē vestram non duximus admittendā. j. e. c. pri. z. ē. e. c. priori.

landi deuolutā esse licētiā: p̄dictū cameraceñ. ad eorū instantiā in pastorē auctoritate fret⁹ apo. prouidisti.[a] Nos igitur a sollicitudine cameraceñ. ecclesie ipsū reddidim⁹ absolutū: qđ a te de mandato nostro factum est auctoritate ap. confirmantes.

Idē clericis rauēñ. ecclesie.

Bone memorie gu. archiepo vestro viaz vniuerse carnis ingresso quidā vestrū sancte praxedis presbyterū cardi. quidā vero imoleñ. episcopum postulauerūt: z infra. Nos igitur auditis: que de facto z de iure fuerāt allegata plenius etiā pro vtralibet partiū curauimus allegare[b]: cōsiderauimus vero q eiusdem cardi. presentia vtilior sit non solum ro. sed etiā ecclesie generali[c] tam apud apost. se. q̄ apud ecclesiam rauēñ. vnde non immerito preferētes speciali vtilitati cōmunem[d] z minori maiorem: predictum cardinalē postulationi vestre nō duximus concedēdum. Attēdentes autem ex altera parte q predictus episcopus a minori q̄ tertia parte fuerit postulatus z q ap. se. postulationes huiusmodi nō consueuerit in tanta[e] diuisione ac contradictione recipere cum etiam quando aliquis ab alijs vnanimiter postulatur: ad admittendā postulatōem eorū non tam ex iusticia q̄ gratia[f] moueatur: postulationē ipsi⁹ non duximus admittendam: mandantes quatenus cum his qui [g]vocem in electione habere noscuntur per electio

b Bone memorie. curauimus allegare: sic ergo patz q iudex pōt supplere q̄ aduocatus omisit sicut papa hic supplet. z. C. q̄ desunt aduoca. iudex. sup. l. vna. z de iure dz supplere z non de facto: nisi tale sit factuz quod iam sit ei notum vt iudici: put dicit dñs azo: z alij etiā dicunt sicut pla. q etiam de facto: z inducunt ad hoc. ff. de pe here. l. vlti. Sed primum verius est q de tali facto supplere tm̄ dz: quod est ei notū tanquā iudici. ar. C. de ap. l. vl. in fi. i. rñ. z est arg: insti. de ac. §. si minus. ff. de edil. edi bouē. §. aliquando. z debet supplere: vt iudex sedendo z non stando: ne aduocati officiū sumat. C. de postula. quisquis inducendo legem vel decretum vel decre. Inuenio q quādoqz iudex supplet altera parte absente. C. de tem. ap. l. ij. §. vlti. z. C. de ap. l. vlti. in prin. sed vtraqz parte presente supplere non dz nisi i casu propter publicam vtilitatem repellendo militem a procuratione etiam tacente altera parte. ff. de procu. filiusfamilias. §. veterani. z. C. đ procu. militez. z lex quam inducit pla. ff. de peti. here. l. vlti. non obstat. quia potius consulitur illi iudicis officio q̄z iure ordinario. z est simile ei qđ dixi de milite. naz iudex ex officio suo si scit aliquē excōicatum publice: ipsum debet repellere ab agendo etiam si ab aduersario non excipiatur. j. de exceptione exceptionem. z sic officio iudicis consulitur aduersario sicut in lege. de peti. here. l. vlti. z hic papa supplet ex officio suo. j. de electio. cuz nobis olim vbi de hoc dicitur: quare in hoc casu officium iudicis locum habet.

c Generali. Ar: q papa z cardinales curā z sollicitudinez gerant pro statu ecclesie generalis: z imperator vt subiecti quiete viuant noctes ducit insomnes: i aucten. vt iudi. sine quoquo suffra. in prin. coll. ij. z idem dicit voluntarios labores appetimus: vt quietez alijs pparem⁹. in auct. vt diuie iussi. sub. ha. gl. qstio. in pn. colla. vij. j. de rest. spo. freques. z de excep. c. vlti.

d Cōmunem. Et ita publica vtilitas pfert priuate. vij. q. j. scias. z. ff. pro socio actione. §. labeo. z. C. đ ca. tol. vna. §. penult. z in auc. de testi. z ea que parit. §. ea eni q̄ cōmuniter. col iiij. z hoc verū est cuz in cōmuni vtilitate priuata includit: sicut fit in platura. al's quilibet dz ppriā vtilitatem pferre communi. ar. xix. q. ij. due sunt inquit. z xxiij. q. v. si nō licz ar. C. de serui. pre sesa. ff. de arbi. lz autem.

e In tanta diuisione. ad hoc. enī vt postulatio preiudicet electioni: requirit vt numerus postulantium sit duplo maior numero eligentiū. j. d⁹ elec. scriptum est. de hoc tamen dicas sz q no. infra tie pri. scriptum in glo. que incipit hic dicit papa. Vide. tur tamen q minima pars eligentium deberet pferri multis postulantibus. q2 postulantes soli grē nitūtur: vt hic. Sed eligentes in re communi iuuātur similiter z electus: sed hoc non est verum. naz patron⁹ laicus in presentando soli gratie nititur. xvj. q. ij. sigs episcoporum. z tamen iniuria fit presentato si nō admittatur. xvj. q. vij. decernim⁹. z. j. de iurepatrona. pastoralis. gratia ergo fit: postulato si admittat: iniuria si repellatur. ff. de aqua quoti. z esti. l. j. §. penult. vñ nō solum postulato: sed postulātibus fit iniuria si postulatus est idoneus z repellitur. ff. qui satisda. co. l. si vo in fi. alia ratio pōt melior assignari q̄z huiusmodi iniuria videatur: licz eligentes nitantur iuri z postulantes gratie non debent pferri electores: ex quo sunt minima pars capituli: quia nunquam tenet electio: nisi fiat a maiori pte capituli. j. de elec. ecclesia vestra. z. c. cumana. ita tamen q maior pars nō peccet. vt ex hoc ipso iure priuetur. quia tunc valet electio minoris partis capituli. ē. c. priori.

f Ex gratia: hoc ideo dixit: q2 per huiusmodi postulationem siue gratiam ius non acquiritur postulato. j. e. ti. c. penult. z ideo quia gratia ē: non compellitur prelatus concedere postulatum. lxiij. di. litteras in

nez postulationẽ seu noīatio nez[h] canonicã ĩ p̄sonã idoneã conuenire curetis. Idem pre posito ⁊ ca. strigoñ.

Bone me. gu. archiep̄o vr̄o viam vniuerse carñis ingresso cum ĩ coloceñ. archiep̄z postulañ a nobis contulissetis[i] vnanimiter vota vestra suffraganei strigoñ. ecclesie quinqueecclesieñ. vz vt quidã alij postulationi vr̄e se opponere curauerunt asserentes ꝙ eis contẽptis[k] qui ius habebant eligendi: vobiscũ postulatio eadẽ fuerat attentata: lz vestri nũcij proponerẽt ex aduerso: ꝙ super preficiẽdo vobis põtifice de[l] grã multotiẽs suffraganeoꝝ fuerat requisitus assensus: sed ipsi vobis cõsilium denegauerunt. Nũcijs igitur in nostra presentia ↄstitutis ⁊ proponentibus aduersarijs quedã alia ꝯ͂ postulatõnis vr̄e p̄cessũ: qꝛ nobis de p̄positis nõ ↄstabat: ita duxim⁹ p̄uidendũ: vt si suffraganeis p̄sistentibus ĩ ↄ̃ditione sua: ⁊ vos postulatõi vr̄e velletis instare p̄ p̄curatores idoneos p̄ se. ap. veniretis. Si ãt illi a ꝯ͂dictõe sua cessarẽt ⁊ vos ista retis p̄posito vr̄o ad p̄ñtiã nostrã mitteretis p̄sonas idoneas: q̃ sup his: q̃ opportuna forẽt: nos redderẽt certiores[m]: Quõ si ↄ̃dicẽtib⁹ ep̄is memoratis vos cõtingeret de iure vestro diffidere[n]: aliaz personã idoneam prouideretis vobis canonice in pastorem. Ceteꝝ quidam vestrum a postulatõne vestra quã nobis presentaueratis cõiter temere[o] recedẽtes alijs p̄sistentibus in eadẽ predictuz quinqueecclesieñ. ep̄m ĩ archiep̄z postularet: ⁊ infra. Nos igiẽ postulationẽ ipsam quaz inuenim⁹ ĩ m̃ta discordia nõ solũ suffraganeoꝝ veꝝ ẽt canonicoꝝ strig. ecclie

suẽ. de san. epi. §. nullus. coll. ix. si tñ iusta causa exigit debet compelli per superiorem vt illũ concedat. j. de iu repa. nullus. Item indirecte quodãmõ cõpellitur illũ ↄcedere si ẽ idoneus. qꝛ teneẽ ei p̄uidere in ↄsili bene ficio. j. de iurepa. pastoralis. Itẽ idẽ supior istũ põt con cedere vel repellere qꝛ non tenetur ei facere gratiã nisi velit qꝛ nemo inuitus de suo cogiẽ facere bñficiũ. x. q ij p̄carie. Nõ igiẽ ꝗcq̄d iud iscis potestate p̄mittiẽ: iuris necessitati sbijciẽ. ff. de iudi. ñ ꝗcq̄d ar. j. de of. dele. cõsuluit. Sic ergo pz ꝙ in huiusmõi postulatiõib⁹ iplorãdũ est officium iudicis ⁊ non iuris actione agenduz est vt. s̃. eo. ad hec versus fi. ⁊. j. de in integꝝ resti. per totum. ⁊ insti. de of. iudi. per totũ. Iudicis enim officium proponitur p̄ actione cũ deficit actio. j. de of. iud. c. iudicis officiuz sed non p̄prie imploratur iudicis officiũ ĩ casu isto sed potius grãm. dicunt iplorare a supiore. b.

g ℭ Qui vocem. hoc ideo dicit quia forte erãt aliqui eligendi potestate p̄uati. j. de elec. cum vintonieñ. vel quia omnes sunt vocandi qui ius habent eligendi. j. de elec. ꝙ sicut.

h ℭ Nominationem. nominatio canonica põt dici qñ omnes concordant in aliquo eligibili assumẽdo: ⁊ vadunt ad eum a quo petendus est consensus ⁊ regrũt eius consensum vt ei in ipso dispenset. ⁊ hec potest dici nominatio canonica que non potest dici postulatio p̄prie. quia postulatio solenniter debet fieri. quia talis nominatio satis similis est postulationi. immo quasi idem est. vnde dicit postulationem seu nominationem habes de hac noiatione. xvj. q. vl. que sanctorum. ij. q. vj. §. diffinitiua. v̄. noiatio.

i Bone memorie. ↄtulissetis ipsum postulando.

k ℭ Contemptis. ⁊ ideo cassanda erat electio. si verum dicebant. j. de causa posses. cum ecclesia. ⁊. lxiij. dis. obeuntibus. ⁊. j. de elec. ꝙ sicut. ⁊. c. venerabilem. ⁊. c. bone. ij.

l ℭ De gratia. si hoc esset ꝙ de gratia vocati essent nec ius nec aliquod commodum sibi acquisitum fuisset. j. de verbo. sig. abbate. ⁊. x. q. iij. quia cognouimus. ⁊. C. de serui. l. j. ⁊. ff. de aqua quondi. ⁊ esti. c. j. Rñ. j. vnde qui dedit potest reuocare ⁊ illos vlteri⁹ nõ admittere vt. x. q. iij. quia cognouimus. C. agri. ⁊ censi. l. litibus. li. xj. ff. de aqua quotidi. ⁊ esti. ⁊. l. j. §. aristo. ⁊. §. trebatius. Nec tali dãẽ restitutio. quia non dicitur spoliatus cum nõ possederit: sicut ille qui sub conditione possidet. j. de resti. spolia. olim causam Consulo tamen alicui facienti gratiam vt hoc protestetur nec presumat sibi ius creare in posteruz. vt. vij. q. j. põtifices. ⁊. j. de iurepatronat⁹: ex litteris. c. consultationibus. argu. j. titulo proximo. cumana. Preterea qui non est de collegio ⁊ dicit se debere interesse electioni: debet exprimere quo iure debeat interesse. j. de electio. cõstitutia vnde isti satis videbãẽ excludendi in prioribus. infra eo. postulatio.

m ℭ Certiores. De modo postulandi ⁊ de persona postulata an sit idonea dicitur. j. de electio. nihil est. vbi dicitur ꝙ ꝯ͂ idoneitate p̄sone sit querendum.

n Diffidere. arg. ꝙ si prelatus diffidat de iure suo debet dimittere rem quã tenet. j. de simo. per tuas in fine. liiij. distinctiõe. generalis. in fine. quia bonam fidem agnoscere debet. ff. mand. ati quintus mutius. j. responso. Sed hoc verum est si de iure proprio diffidat: quod tñ suam tangit personam. sed si diffidit de iure ecclesie: constituat alium defensorem nomine ecclesie. ar. ff. de nego. ges. atqui natura. §. cum me absente. Et nota ꝙ diffidentia iuris permittit variare vbi nõ est ius alteri acquisitum vt hic. ⁊. j. c. proxi. ⁊. j. de electio. ꝙ sicut. nisi presentatio iam facta esset superiori. vt. j. eo c. ⁊. j. de elec. ꝙ sicut. & hic poterant variare de licentia pape: al's non: cum postulatio iã esset presentata vt. j. sequitur. vel nisi iam publicatio scrutinij fuerit facta. j. de electio. publicato. Si vero ius est alteri acquisitum licet diffidant variare non possunt in eius preiudicium j. de electione. cum inter canonicos in fine. quia nemo potest mutare consilium suum in alterius preiudicium. ff. de regulis iuris. nemo.

o ℭ Temere. ideo dicit temere. quia alij appellauerant ⁊ perseuerauerant in p̄posito suo. nec poterant variare etiam si alij non appellassent: cum iam postulationem suam communiter factam presentauerant domino pape approbandam vel iprobandam. ⁊ ideo faciebant: alias possent variare: vt videtur cũ per huiusmodi postulationem nullum ius sit alicui acquisitũ. j. c. proxi. nisi iam publicato scrutinio vellent etiam mutare suam postulationem: quia nec tunc variare possunt j. de electio. publicato vt dixi ĩ prima notula. nec ẽ contra. lxiij. di. quãto qñ ibi elegerant indignum. vel ibi non erant due partes capituli ad faciendum electionem.

a ¶ Mandati. ꝛ ideo nõ valuit. s. de rescrip. cũ dilecta. ff. mã da. diligenter. ꝛ. j. de elec. cum in veteri lege.

b ¶ Consuetudine. idẽ esset ac si eẽnt in quasi possessiõe el'gẽ di. j. de iurepa. consultationibus. ꝛ. j. d cã pos. cũ ecclesia. ꝛ. j. vt lite pen. c. j. ij. iij. ꝛ. iiij. vel ideo dicit hoc. qꝛ ex quo nõ sũt de capitulo dꝫ appere an habeant ius eligẽdi ꝛ dicere quo iure sũt admittendi. j. de elec. ꝯstitutis.

c ¶ Alioquin. i. si nõ ꝓuiderẽt ifra fminũ ꝑfixum

d ¶ Viduate si canonici negligũt sibi eligere epꝫ infra tres mẽses seu monachi abbatẽ trãsfertur potestas eligendi ad ꝓximũ superiorem. j. d elec. ne pro defectu. in alijs inferioribus ꝑlaturis sine beneficijs ifra sex mẽses. j. de ꝯces. ꝑ. nulla.

e ¶ Añqꝫ. si nonduꝫ receperãt secũdas lr̃as nõ debuit cassari qd legitime factũ erat. j. de resti. spo. audita. ꝛ. ff. man. si mandassem. ꝛ. s. d rescrip. ex ꝑte decani. Quare ergo dicit in fi. ꝛ si neutra eẽt postulatio admittenda. So. forte hoc id dicit. qꝛ vtraqꝫ postulatio i discõdia facta fuit. ꝛ postulationes facte in discordia non consueuerũt admitti. s. c. pri. ista ratio nõ valet: qꝛ ꝑma facta dicitur in concordia. lꝫ diuersis tꝑibus ꝯsentirent vt dicit in fi. ꝛ illa lr̃a sic dꝫ exponi. ꝛ si neutra eorũ approbãda eẽt postulatio. i. qñuis neutrã approbare tenemur. quia cũ gratia innitantur postulationes potius qꝫ iure: nõ tenebatur facere gratiã nisi vellet. vt. s. e. c. pri. vel dato qꝫ neutra esset facta i cõcordia: neutra eẽt approbanda.

f ¶ Intelligẽtes. ꝛ male quia illi nõ negligebant ius suum sed insistebãt sue postulationi vt illam facerent concordem iuxta primũ mandatum pape. b.

g ¶ Proꝑis. qre variare nõ poterãt. j. de elec. publicato.

h ¶ Illuderẽt: qd esse nõ debet. j. de of. lega. lꝫ. cum hoc ludibriũ esset. vt. C. de bo. qꝫ li. l. vlti. §. vbi. ꝛ. lij. di. nullus. ꝛ est si. vj. q. iij. deniqꝫ suffred⁹. C. de rela. l. j. ꝛ si dixerit se velle referre vlterius se intromittere non debent. j. de ap. intimasti. sic ꝛ in postulatione presentata superiori. qꝛ quantum ad se illam approbauerũt per presentationem. infra de elec. cum inter canonicos in fi.

ac ꝯ formã mãdati[a] nr̃i temẽ celebratã: non duxim⁹ admittẽdã: sed vobis dedim⁹ i mãdatis vt ad ꝓuidendũ vobis pastorẽ idoneũ ꝑ electiõeꝫ canonicã vel postulationẽ ꝯcordẽ requisito suffraganeorum assensu si eẽt de antiqua ꝛ approbata cõsuetudine[b] regrendus ꝓcedere curaretis. alioqñ[c] nos ipsi ꝓuiderem⁹ ecclesi e viduate[d]. Verũtñ anteqꝫ[e] ad vos nr̃e lr̃e ꝑuenissent intentes mandato priori suffraganeos ꝑter qnqꝫecclesien. ad concordiã reuocastis. ꝛ infra. Post hec mãdato nostro recepto hi q i colocen. conuenerant: ab eius postulatione recedere noluerũt sed inouauerunt eãdẽ reuersus ad eos quibusdã canonicis q i ꝑtẽ alteram declinarant. ꝛ ifra. Ceteri vo qui qnqꝫecclesien. epm postularant: ꝯueniẽtes ivnũ ceteros canonicos ad caplm ꝯuocarũt ad postulationẽ cõcordẽ vel electionẽ canonicã iuxta mandatũ apostolicũ ꝓcedere cupiẽtes. sꝫ illis nolẽtib⁹ cõuenire intelligẽtes[f] penes se tm̃ remãsisse facultatẽ liberã eligẽdi: qꝛ reliqui ius suũ ꝑ se negligebãt: ꝑdictũ qnqꝫecclesieñ. denuo postularũt. ꝛ infra. Nec nocebit eorũ discordia qui aliũ postularũt cũ prius in postulatiõe archiepi supradicti ꝯuenissetis pariter vniuersi ꝛ cõsensũ vestrũ ãnotatũ litteris ꝛ subscriptionib⁹ ꝓprijs[g] roboratũ petissetis a nobis ꝑ cões nũcios cõfirmari: nosqꝫ vr̃aꝫ recepissemus postulationẽ diiudicãdã si suffranei forsitan i cõtradictiõe ꝑsisterẽt vel si cõsentirẽt aut ẽt cederẽt approbãdã. Si. n. p⁹ qꝫ postulatio subscriptionib⁹ postulãtiũ roborat ꝛ ꝑñtat ro. pon. approbanda possent ab ea recedere postulãtes: nobis frequẽter illuderẽt[h]: ꝛ iudiciũ nr̃m ex eoꝝ pẽdere arbitrio videret. ꝛ ifra. Intelleximus itaqꝫ qꝫ ꝛ si eẽt neutra postulatio approbanda[i] iuxta tenorem posterioris tñ rescripti ad nos de cetero strigoñ. ecclesie ꝓuisio ꝑtineret. Qd vo nõ plenã de personis illi⁹ regni noticiã hẽamus idqꝫ nõ poteramus salua cõscia eidẽ ecclie i alia ꝑsõa q de regno vngarie originẽ duceret cõgrue ꝓuidẽ nec vellemus ei ꝑficẽ alienũ[k] qꝫuis honestius videretur si suffraganeus ad metropoliꝫ suã accederet: qꝫ archieps ad metropolim trãsferret: ꝑtẽ tñ eligimus portiõe ꝛ eũdẽ archiepꝫ in quẽ oẽs quoꝝ cõsẽsus i electione vel postulatõe pastoris reqrit lꝫ diuersis[m] tꝑibus cõuenerant: a vinculo quo tenebatur colocen. ecclesie absoluẽtes ad metropoli strigon. trãsferim⁹ ꝛ ei licentiã tribuimus trãscẽdi pallium[n] ei ad

i ¶ Approbanda. de iuris rigore cum esset in discordia facta.

k ¶ Alienum. lxxj. di. hortamur. C. de epis. ꝛ cle. i ecclesijs. ꝛ. ff. de tuto. ꝛ curato. dan. ab. l. diuus. nec obstat. j. de cle pere. c. vlti. nec obstat. j. de institu. ad decorem. quia illi erant omnes extranei: ꝛ q̃ ratione illi veneti instituebantur eadem ratione ꝛ alij dummodo aliud impedimentũ nõ obsistat.

l ¶ Honestius. nã de minori ad maius aliquis est promouendus d. xciij. di. legimus in fi. ꝛ ff. de mu. ꝛ ho. vt gradatim. ꝛ sic potius d pari ad parẽ qꝫ de maiori ad minorẽ. j. de transla. c. vl.

m ¶ Diuersis ar. qꝫ si omnes canonici successiue cõueniãt in aliqueꝫ qꝫ ex tali consensu ius illi acquirit. j. de elec. qꝫ sicut. ff. de serui. rusti. predio. per fundum. Sed contra videtur. ij. q. vj. §. nominationes. sub illo §. est quandoque ꝛ. j. de electio. quia propter. in fi. ꝛ. c. i genesi.

n ¶ Pallium. sed quare debꝫ ei mittere pallium: nonne habet ipse suũ: quod personã seqtur: ꝛ cũ ea sepelietur. j. de vsu pallij ad hec. Rñ. palliũ datur ꝑsone sꝫ ꝯtẽplatione loci. vñ d non vtitur illo extra ecclesiam suaꝫ siue ꝓuinciam. j. de vsu. pal. cum super. ꝛ. c. ex tuarum ꝛ qꝫ pallium respiciat locum patet in archiepiscopo: q renunciat loco archiepiscopali qui perdit vsum pallij. j. de renun. ad supplicationem. Sed nunquid successor istius qui transfertur ad ecclesiam ex ipso qꝫ confirmatur vtetur pallio quod ibi inueniet non sine licentia speciali domini pape. ꝛ iniuriam faceret ei si denegaret priuilegium quod predecessor eius habuit. ff. de

aqua quotĩ.⁊.cẽti.l.j.§.pe.b.

o P Ostulationẽ.nullũ.⁊ iõ pñt ab ea recedẽ postulantes.nisi iã sit presentata superiori.s̃.c.pr.vel nisi publicatio scrutinij iam sit facta:tũc nõ possũt ab ea recedẽ.j.de elec.publicato.⁊ lꝫ nõ possint a postulatiõe recedere:nullus tam̃ ius adhuc acquisitũ ẽ postulato:quo possit petere iure actionis confirmationeꝫ: ſꝫ totum depẽdet ab arbitrio supioris ⁊ lꝫ gratiã solã debeat petere tamen iniuriam ei facere videt̃:si nõ admittitur p legem.ff. ȯ aqua quoti. ⁊ cẽsti. l.j.§.pe.⁊.ñ acqritur per noĩatiõem ius noĩato.j.ȯ ele. quod sicut:in pn. vñ pñt ab eo recedere:vt ibi dicitur Sed nunquid patronus potest aliũ presentare primo presentato:nondũ admissum per episcopum non debꝫ illud facerere:tam̃ si secundũ presentauerit ⁊ admittat̃ secundus obtinebit cum distinctione ȯcretaliũ quas habes.j.de iurepa.cuꝫ aũt.⁊.c.qȯ aũt.⁊.c. pastoralis.

p ❡ Idoneos qui sciant ⁊ possint reddere rationem. xvij.di multis.⁊.j.de procu.c.j.

q ❡ Presente.quia causarum merita partium assertione panduntur.C.si per vim vel alio modo.l.ij.⁊.j.de restitu.in inte.tum ex litteris.

r V Tsi vnanimiter.permissione.j.de renun.nisi cũ pridem in fi.⁊.j.de transſ.inter corporalia.vȷ̃.sic aũt.⁊ iõ sine licentia pape transire nõ debet:q̃ꝛ ẽ alteri matrimonialiter alligatꝰ:vt hic dicit:⁊ in illa decre. inter corporalia.⁊ tale vinculũ dissolui non põt: nisi auctoritate diuina.i.auctoritate illiꝰ quẽ ꝯstat esse vicariũ iesu xp̄i:vt ibi inter corporalia. ⁊ ita pꝫ ꝙ cũ nõ possit ꝯsentire: ñ põt eligi ſꝫ tm̃ ȯbet postulari a papa s̃.c.bone memorie.in prin.⁊ qȯ hic dicit idẽ ẽ dicẽdũ de quolibet qui est i minoribꝰ ordinibꝰ ꝯstitutꝰ: ⁊ q nõ sint etatis legitĩe.j de elect.dudũ j.⁊.j.de eta.⁊ q̃li. preterea.qꝛ huiusmodi psone ĩhabiles sunt ad eligendũ qꝛ cũ nõ habeant ea ,ppt̃ que eligunt̃ merito eligi nõ possunt.simile.j.de cle.ex.mi.si clebrat. ⁊ iõ postulari ȯbẽt ab eo q potestatẽ hꝫ dispẽsandi cũ illis. Idẽ est dicendũ ȯ his q alʼs ñ sũt idonei: vt illi q nõ sũt legitime nati.j.ȯ elec.ĩnotuit.in fi.Sꝫ idẽ videt̃ ȯ quocũqꝫ clico q ,pmoueri dꝫ ad aliam ecclesiaꝫ: ⁊ p̃cipue de illo episcopatu qꝛ ex toto ꝯsentire nõ põt nec ecclĩã dimittẽ sine lĩcĩa sui episcopi:vt.vij.q.j.eos.⁊.c.siquis

nomẽ ⁊ vsum eiusdem ecclẽsie transmissuri. I dem capitulo strigoñ.

P Ostulationem quaꝫ celebrastis:⁊ ĩfra. Licꝫ ergo p postulationẽ huiusmodi nullũꝰ ius sit alicui acq̃situm: ideoqꝫ sine p̃iudicio alicuius postulationeꝫ potuissemus repellere memoratam:vt tamẽ vobis de speciali gratia consulamus: ita duximus prouidenduꝫ ꝙ per procuratores idoneos[p] ad omnia sufficienter instructos nostro vos conspectui presentetis quatenꝰ vtraqꝫ parte presente[q] qȯ iustũ fuerit ȯcernamꝰ. H onorius.iiij.capitulo calaritano.

V Tsi vnanimiter vota vestra concurrerint ad sutrieñ.episcopuꝫ in ecclesie vestre archiep̃m eligendũ cum sue alligatus ecclĩe liberꝫ nõ habeat sine nr̃a pmissiõe[r] volatũ electionẽ de ipso factam tanq̃ ꝯ̈ canones minus licite attentatã de fratrũ nr̃oꝝ cõsilio duximus irritandã. cum eligi nullo iure potuẽit:ſꝫ potius postulari.

De electiõe ⁊ electi potestate

L ucius papa.

Nullus in ecclesia vbi duo vel tres fuerint in congregatione[t] nisi eoruꝫ electione[v] cãonica presbyter eligatur:⁊ ĩfra. Si ꝓ aliter[x] quis ecclesiam adeptus fuerit eo ꝙ per cupiditatem illã acquisierit: atqꝫ contra canonice regule disciplinam egerit expellatur. E x concilio sardiceñ.

O Sius episcopꝰ dixit. Si qs ita temerarius extiterit vt talẽ excusationẽ afferẽs asseueret:ꝙ lr̃as ppl̃i[y] accepit cũ sit manifestuꝫ potuisse plu

presbyter.⁊.j.de renunc. admonet.⁊ sic omnes postulãdi sũt ⁊ pauci eligẽdi. Dico ꝙ illi q idonei ⁊ legitimi sunt ad eligẽdum debent eligi ⁊ possunt ad quancũqꝫ ecclesiã siue in sua siue in aliena.j.de elec.cũ inter canonicos. ibi electus fuit de aliena ecclesia. Et idẽ credo seruãdũ in postulatione: ⁊ si postulatio facta sit in ꝯcordia vel a duabꝰ ptibus. Idẽ credo ⁊ si a lõge maiori pñtata supiori :vel ẽt publicatione scrutinij facta nõ pñt ab ea recedere postulantes.s̃.ẽ.bone memorie.ij. ⁊.j. de electione publicato.lꝫ nullũ sit ius acq̃siũ postulato vt ex ſꝫ possit agẽ : sed potest petere gr̃am a superiori : ⁊ q̃ꝫuis oẽs clerici astricti sint possunt dimittere ecclesias sine consesu episcoporum nihilominus eligi possunt: quia non ẽ tanta coniunctio inter eos ⁊ eoꝝ ecclĩas : sicut ĩter ep̃m ⁊ ecclĩam cui est matrimonialʼr alligatus j.de testa.req̃sisti: ſꝫ illud vinculũ nõ est in alijs inferioribꝰ prelatis: ⁊ ideꝫ videt̃ de abbatibꝰ : q tm̃ subsunt dño pape:quod de epis.s. ꝙ sine licentia pape vel ipsius legati recedere nõ pñt .s̃ .de consue.cũ venerabilis. ⁊ laicus eodẽ mõ est postulãdus.de hac materia dꝫ lxj.di.§.sed aliud est. Et nõ ꝙ sicut postulandus nõ dꝫ eligi: ita ⁊ eligẽdus nõ dꝫ postulari qꝛ nõ ꝯsentiunt postulantes in illũ vt in sponsũ p postulationẽ vel satis põt dici ꝙ valeat talʼ postulatio:qꝛ forte dubitat̃ vtrũ sit eligẽdus vl̃ postulãdꝰ: ⁊ ita ꝯsentiũt in illũ ac si eligẽnt ⁊ si dicũt eligimꝰ ⁊ postulamꝰ ẜm ꝙ ȯ iure meliꝰ põt:bñ valꝫ qȯ agit̃ siue sit eligendus siue postulandus:alʼs nõ valꝫ si eligẽdꝰ simplʼr postulet̃:qꝛ q̃ꝫuis eligibilʼ sit non eligit̃ ſꝫ postulat̃.põt dici qȯ potuit noluit: ⁊ qȯ voluit non potuit adiplere:qꝛ vox illud nõ significat .ff.ȯ re.du.in ãbiguo:nullũ ius ẽ acq̃situm postulato ⁊ supior põt illum admittere vel repellere.

s Nullꝰ.duo. Nõ ꝙ duo faciũt ꝯgregationẽ:vt hꝫ tres collegiũ.vt.ff.ȯ ꝟ.sig.neraciꝰ.retiet̃ tñ i vno iusʼ collegĩj.ff.qȯ cuiusqꝫ vni.sic.§.vl.⁊.x.hoies faciũt pplm.x .q.iij. vnio.⁊ plesq̃ꝫ.x.aut.xv.turbã.ff.vi bo.ra.ptõ ait.§.j.⁊.iij.lʼ qnqꝫ põci.lʼ.x.ouest̃ faciũt gregẽ.ff.ȯ abigeis oues.⁊ ꝙ dic̃ duo faciũt ꝯgregatiõeꝫ:hꝫ ĩtelligo vbi mõtuo plato plẽs r̃manẽt i cõgregatiõe ad minꝰ duo:vt hꝫ dꝫ duo vl tres p id qȯ seq̃t̃ i lr̃a.

t ❡ In ꝯgregatione.tũc eni ꝯuẽtus ẽ electio .j. de iurepa. nobis.⁊ xvj.q.vl.ꝯgregatio.secꝰ si essent ibi plẽs,non tanquam collegiũ.tũc eni solius p̃oni est electio.j.de iurepa.postulasti

u ❡ Nisi eoꝝ electione.ꝯ ñ vniꝰ: ⁊ ita pꝫ ꝙ vbi tm̃ ẽ sacerdos ⁊ clericus:ibi nõ dicitur ꝯgregatio vel collegium.b.

x ❡ Aliter.q̃ꝫ per canonicam electionem.

y O Sius. populi. Nota ꝙ ad clamorem populi nullus est eligendus;qꝛ sepe aut gratia hoc faciũt: aut preciũ ide

recipiũt.vt.viij.q.j.ſi ḡ.qꝛ popul⁹ ſequend⁹ nõ eſt:ſ; doced⁹ lxij.di.docẽdus.⁊.lxj.di.miramur.⁊ vane voces ppli ñ ſũt au diẽde.C.de penis decurionũ filij.⁊ ar.ad h.ff.de ap.ſi ꝯſtat.

a ¶ Synceram.charitate informatam.

b ¶ Corrũpi.nota hic dubia in deteriorẽ partẽ interpretari.j. de cle.nõ reſi.c.j. Arg.ꝯ j.de reg.iu.eſtote.hoc iõ ſit:quia frequentius lai ci hoc faciunt:⁊ iura ad ea que frequentius eue niũt adaptantur.xxviij. d.ꝺ ſyracuſane.⁊.lxiij.d. noſſe.⁊.ff.ꝺ lega.⁊ ſena. cõſul.l.nam ad ea.

eatuz.Et preterea cõditiões que ipſo iure inſunt: de apponũnt ⁊ exprimunt ſine aliquo vicio:ꝺ quibus traditur.j.de iureiu.queadmodũ.⁊.ꝫ.de reſcrip.c.ij.

h ¶ Oblatũ.ſic.j.ꝺ ſimo.⁊ſi queſtiões.Sed q̃re papa offert ei palliũ.cum pallium non ſit dandũ niſi forti poſtulãti:vt.c.diſ. priſca.ſicuti ⁊ i lit terꝫ dimiſſorijs e piſcopi.lxxij.di.e piſcop⁹.ſicut nec apli dari debẽt:ni ſi petantur inſtan ter.ij.q.vj.poſt ap pellationem.⁊.j.ꝺ ap.cordi.⁊ qui ꝑ eſt parciſſime de bet cõmeatũ dare ff.de re mili.l.offi cium.ſed hic ⁊ in illa ⁊ſi queſtiões. dicẽdum eſt ꝙ nũ cij ipſius prius in ſtanter petierant. vt pꝫ i fi.c.⁊ papa eis per nũcios ſu os pallium deſtia uit:vel voluit eis grãm facere ſine aliqua poſtulatio ne:ſicut videt̃.ꝫ.ꝺ poſtula.bone.ij. in fi.

res eoꝝ que ſyncerã[a] fidẽ nõ habẽt:ꝑmio ⁊ mercede corrũ pi[b] vt clamarent in eccleſia ⁊ ipſũ petẽ viderentur omnino fraudes has dãnandas eẽ ar bitror:ita vt nec laicaꝫ in fine cõionem niſi de hoc penitue rit[c]:talis accipiat.Si vo oib⁹ placꝫ:ſtatuite.Synod⁹ reſpõ dit placet. Grego.iij.

Poſtq̃:⁊ infra.Cõfrma tione petentiũ ꝺſideria ſi nihil eſt qꝺ electũ impediãt impleant̃[d]:cuius vita vl̓ act⁹ quia melius poſſunt vbi ẽ cõ uerſatus[e] agnoſci inquirãtur ibidem. Paſcalis panor mitano archiepiſcopo.

Significaſti reges ⁊ re gni maiores admiratio ne permotoſ:ꝙ palliũ tibi ab apochryſarijs[f] nr̃is tali ꝯditi one[g] oblatum[h] fuerit:ſi ſacra mentũ quod a nobis ſcriptũ detulerãt exhiberes:⁊ infra. Miretur in hac cã dñm nr̃m ieſũ xpꝫ:q cũ ouiũ ſuaꝝ curã petro cõmitteret:conditionẽ poſuit dicens ſi diligis me pa ſce[i] oues meas.Si cõſcientia rum factor ⁊ cognitor ſecreto rum conditione hac vſus eſt: nec ſemel tantuꝫ ſed ſecundo ⁊ vſqꝫ ad contriſtationẽ: qua nos ſollicitudine oportet tan taꝫ eccl̓ie ꝑlationẽ imponere fratrib⁹:quoꝝ ꝯſciẽtias nõ vi demus.Aiũt oẽ iuſiurandũ a dño in euãgelio eẽ prohibitũ nec ab apoſtolis poſt dominũ nec in concilijs inueniri poſſe ſtatutuꝫ[k].Quid eſt ḡ ꝙ dñs ſb ſequẽter ait:qꝺ ampli⁹[l] eſt a malo eſt.hoc enim[m] ampli⁹ vt exigam⁹ malũ[n] nos illo[o] per mittẽte cõpellit[p].Nõne malũ[q] ẽ ab eccleſie vnitate ⁊ a ſede apo.obediẽtia reſilire:⁊ ꝯtra canonuꝫ ſtatuta ꝓrũpere qꝺ multi etiã poſt ſacramentũ ꝑ ſtitũ preſũpſerũt:⁊ ĩfra.Hoc nimiꝝ malo ac neceſſitate cõ pellimur iuramentũ ꝓ fide[r] pro obedientia[s] ꝓ vnitate[t] re quirere.Aiunt in cõcilijs ſta tutuꝫ non inueniri:quaſi ro. ec.legeꝫ concilia vlla prefixe rint:cũ omnia cõcilia ꝑ ro. ⁊ eccle.auctẽ ⁊ facta ſint ⁊ ro bur acceperint ⁊ in eoruꝫ ſta

c ¶ Petinuerit.quia ve nia non datur niſi cõtri to ⁊ correcto.xxiij.q.ij.le gantur.⁊ quomodo gau debis te fuiſſe correctum niſi doleas te fuiſſe per uerſum.xxiij.q.vij.quen admodum.⁊.l.di.peni tentes.

d Poſtq̃ꝫ.impleantur xv.di.de pſona.⁊ j.de elec.cum int̃ vniuer ſas.⁊.c.nihileſt.§.vlt.

e ¶ Conuerſatus.nõ ꝙ ibi facienda eſt inquiſi tio vbi quis ꝯuerſat̃:qꝛ notus eſt ibi ſi.xxiij.diſ. illud.ar.j.de preſũp.q̃ſ dam.⁊.xxiiij.q.j.puden da.⁊.xlvij.di.de petro.⁊ j.e.ſcriptum eſt.⁊ qui ali quẽ purgant:debeat no tam habere ipſius con uerſationem.j.de pur.ca. cum.p.manconella.⁊.c. cum dilectus.al̓s nõ poſ ſet ꝺ ipſius vita conare.

f Significaſti apochry ſarijs.apochryſarij dicuntur nuncij domini pape quaſi ſecretarij:man chryſis quandoqꝫ dicitur ſecretum quandoqꝫ aurum quandoqꝫ iu diciuꝫ.verſus.Aurum ſecretum dat iudiciũ tibi chryſis.

g ¶ Conditione ſignatur cõtra.j.q.ij.quampio.So.conditio iſta non eſt reprobanda:nec ſimoniã inducit.j.ꝺ pac.pactio nes:ſed oſtendit pallium nõ aliter eſſe tradendum ſicut hec adiectio ſi ſatiſdederis:cuꝫ preſes prouincie tutorẽ facit nõ habet conditionẽ:ſed cõmonet tutellã nõ aliter cõmittẽdã.ꝫ ff.de tute.muto.§.j.qꝛ tutor ſub cõditione dari nõ põt:quia act⁹ legitimi cõditionẽ non recipiũt.ff.de reg.iu.actus.⁊.j.e. de electionib⁹.lꝫ poſſet cõſtitui ſub conditione a teſtatore:in ſti.qui.mo.tu.fi.§.ſed ⁊ ſi.⁊ tacite cõditiones nõ faciũt lega tuꝫ cõditionale.ff.de ꝯdi.⁊ demõ.ꝯditiões.vel refert a quo apponat̃ ꝯditio:qꝛ ſi a ſuperiore nõ eſt ſimonia:vel põt dici ⁊ meli⁹ ꝙ ius cõe ẽ qꝺ hic exigitur.xviij.q.ij.eleutheri⁹.⁊ h onus annexũ ẽ dignitati.j.de preben.ſignificatũ.⁊.xxviij.di. diaconi.Et nota ꝙ ſuperior põt apponere ꝯditionẽ añ ſubdi ti ꝯfirmationeꝫ.xxiij.di.quãqꝫ.⁊.xxviij.di.de ſyracuſane.Sꝫ inferior non poteſt niſi poſt electionem.viij.q.ij.artaldus.⁊ vbi onus rei exprimitur:non eſt ſimoniacũ.j.de prebẽ.ſignifi

i ¶ Paſce oues meas.per hec ver ba elegit eum de⁹ in prelatum:⁊ ꝑ h facit ad titulum:⁊ pertinet ad ſecun dam parteꝫ rubri ce:qꝛ per pallium traditur pontifica lis officij plenitu do.j.e.ꝙ ſicut.

k ¶ Statutum.ſupple contrarium.

l ¶ Amplius.i.iuramentum.

m ¶ Enim.i.qꝛ.⁊ venit expoſitiue.ꝫ.de cõſti.tranſlato.

n ¶ Malum.i.credulitas ſiue malicia:vt poſtea ſeq tur.ſic etiam exponitur malum pro incredulitate.xxij q.j.c.ij.

o ¶ Illo permittente.i.chriſto.

p ¶ Compellit nos.i.exigimus.

q ¶ Malo.xxij.q.j.ita ergo.in fi.ij.q.v.ſiquis preſby ter.⁊.j.de iureiu.⁊ ſi chriſtus.

r ¶ Fide.retinẽda.quã ſuſcepit ſi ſuſpectus ẽ in fide de con.di.ij.ego berẽgarius.⁊.j.de here.ad abolẽdã. ⁊.c.excõicamus.⁊.j.q.vij.quotiens.

s ¶ Obedientia.exhibenda.xxiij.di.quanqꝫ.⁊.j.ꝺ in reiuran.nullus.

t ¶ Pro vnitate.ſ.ſeruanda:vt ſciſinatici:qui ſcidũt ſe ab vnitate eccleſie:al̓s pro veritate.ſ.habenda.ſeu inquirenda.xiiij.q.ij.quãqꝫ.Pro pace.xxij.q.j.omne quod.j.de iudi.nouit.ꝑ fama.ij.q.v.preſbyter.ſi a ple be.⁊.c.ſi mala.⁊.j.de purga.ca.per totuꝫ titulum.⁊.j.

de cohabita.cle.et mulie.tua.in fi.p damno dato iurat ij.q.i.i primis.et C.vnde vi.si quādo.In istis ser casib⁹ licite iuratur.vnde v̄sus: Par et fama fides reuerētia cautio dāni. Defect⁹ veri sibi poscūt magna caueri .b.

t ¶ Aiunt in cōcilijs.secunda opinio.

u ¶ Non inueniri.vt iuretur.

x ¶ Auctoritatem. xvij.di.per totum.

y ¶ Excipiatur auctoritas.iij.q.vij. dudū.et in.c.peregrina.et i iuramento auctoritas pape semper itelligitur excepta.s.d rescrip.cōstitutus.et j.de iureiurā.venientes.et ff.ad municip.impatores.

z ¶ Corpore assumuntur.Sed qlit assumitur de corpore beati petri.sic intelligit q de corpore beati petri et cetera palliū benedicitur et cōsecrat a papa sup altare bti petri:et ibi ponit et ille qui deb3 vti pallio recipit p sum de altari si est pns: vel alius pro ipso si ē absens: et sic assumit de corpore beati petri.

a ¶ Iustum ē.Ar. q frustra petit de bitum q qd o3 nō ipēdit.j.d mu.pe. c.i.et ij.C.de sen.et inf om.iu.cū papinianus.et iij.q.vi/ ḡ.cuius in agēdo. xcv.di.esto.sbiectus.ar.ꝯ.C.d posi.l.pē.et j.d depo.c.ij.

tutis ro. pon.patienter excipiatur[y] auctas.et infra. Cū igit a se.ap .vestre insignia dignitatis exigitis: q̄ a beati petri tantū corpe[z] assumunt iustum est[a]:vt vos quoq3 se.ap.subiectionis debite signa soluatis: q̄ vos cū beato petro tāq̄ mēbra de mēbro habere et catholici capitis vnitatem suare d clarāt. A. lex.iij.p.psbytero card .ap.se.legato.

Quia diligentia tua req̄siuit an electionē clerici q abiurato scismate[b] ad vnitatē ecclie rediit: d bcas cōfirmare: duxim⁹ respōdendū.q si a scismatico nullū ordinem suscepit[c] et ei⁹ electio sm normā canonū fuerit celebrata: eā dūmō alia n̄ ipediāt dispēsatiue pmittim⁹ ꝯfirmari: mādantes: vt eū facias a catholicis epis suffraganeis aquilegieñ. ecclie in epm ordinari: salua debita iusticia[d] et reuerentia[e] euisdē ecclie cū ad catholicā redierit vnitatē. I dē.

Licet d vitāda discordia in electōe.ro.pō.manifesta satis a p.n.ꝯstituta[f] manauerit: q2 tñ sepe p⁹ illa pipro be ābitōis audaciā g̃uē passa ecclia ē scissurā: nos ēt ad malū euitādū[g] hoc de cōsilio fratrū nroꝝ et sacri approbatiōe cōcilij aliqd decernim⁹ adiūgēdum.Statuim⁹ ḡ: vt si forte inimico[h] hoie supsemināte zizaniā[i] iter cardinales de substituēdo sūmo pōtifice nō poterit eē plena ꝯcordia: et dua b⁹ ptib⁹ ꝯcordātib⁹ ps tertia ꝯcōdare noluerit: aut sibi aliū psūpserit noiare: ille absq3 vlla exceptōe[k] ab vniuersali ecclesia ro.pon habeat: q2 dua b⁹ ptib⁹ electus fuerit et recept⁹.Si qs autē de tertie ptis noiatione ꝯfisus: q2 d rōne eē nō pōt sibi nomen epi vsurpauerit: tā ipse q̄ hi q eū receperint excōicationi subiaceant: et totius sacri ordinis priuatione mulctent: ita vt viatici etiā eis nisi tm in vltimis communio denegef: et si n̄ resipuerit cū dathā et abirō: quos terra viuos absorbuit: accipiāt portionē.Preterea si a paucioribus q̄ a duab⁹[m] ptib⁹ aliquis electus fuerit ad apostolat⁹ officiū

d ¶ Iusticia.quia per talem consecrationem non fit preiudicium aquilegieñ.ecclesie in posterum.

e ¶ Reuerentia.q2 eps cōsecratus nihilominus debebit facere obedientiam patriarche cū redierit ad catholicā vnitatē. Et est 3r.q ptestatio necessaria ē in huiusmodi:sic.vij.q.i. pōtifices.et.xxiiij.di . psbri. et.ix.q.iij.saluo.et huiusmodi ptestatio semp necessaria est:vt.j.de iure pa.ex lris.Item est arg: q excōicati vel suspensi omnia iura recupant p⁹ absolutionem.xv.q . vi. nos sanctorum.et.c.iuratos.et.iij.q.iiij . beatus et.iiij. q.i.c.i.et.xxxij.q.v. preceptum in fi. et. vi. q. i.illi qui .Arg contra .ij. q.iij.§.hic colligitur.et iij q.iiij.consanguineorum in fi.So.prima pars vera est et etiam fama restituitur:si ifamia canonica tantum sit irregatar.ar.vi.q.i.illi qui.

f ¶ Licet de vitanda. cōstituta.lxxix.dist. si quis papa.et.xxiij. di . in nomine domini.

g ¶ Euitandum. Arg. ad cautelam futurorum aliquid faciendum.xxij.dist.in nomine domini, et.i.q. vij .conuenientibus.et.j.de ser.non ordina.c.i et.ff.si ser.ven ha rum.et.l.egi.Arg.contra ff.de vsu.l.i.

h ¶ Inimico homine .i. diabolo.et diabolus dictus est homo ab euentu: quia deuicit hominem sicut imperator dictus est aphricanus ab euentu: quia deuicit aphricam.

b ¶ Quia diligētia.scismate.octauiani:q ꝯ alexādrum erat:et aliqñ.patriarcha:tūc scismaticus erat:vñ dicit facias eū ꝯsecrari a suffragāeis salua etc. Scisma eni interpretat diuisio siue scissura:et ē grecum nomen vñ scissura i vnitate ecclie eē nō pōt:et q2 scismatici sūt ab eo q ē vnū se diuidūt:q̄re spū3 scm n̄ hñt.xxiiij. q.i. scisma.inde ē q vestis dñi q̄ vnitatē significabat remā sit indiuisa.xvi.q.vlt.sicut dñi vestimentum.

c ¶ Susceperit. q2 si ordinē suscepisset: careret effectu et repelleretur a dignitate nisi pbaret se cum ordinaretur ordinatorem nesciuisse damnatum.j.de scisma.c.i. et.ix.q.i.ordinationes.Sic et q ordinatur a simoniaco. i.q i.siquis a simoniacis.et cū talibus q̄siq3 dispensatur vt hic.et.j.de sclsma.c.ij.et.c.siquis a simoniacis.S3 si sciuisset nō dispensaref: vt ibi dī in.c.siqs et si scismatici nō promouentur sine dispensatione: vt hic dicit: als esset contra.xij di.nos consuetudinem.

i ¶ Zizaniā.syllaba añ penul.lōga.vñ v̄sus. Neue supueniēs zizaniam seminet hostis. Frontibus iprimit vntio sacra dei.

k ¶ Exceptione.et sic nulla exceptio potest opponi sibi:nisi de heresi.xl.di.si papa.als enim quantumcūq3 pcisse etia3 ipse papa scribat: legitima exceptio est admittenda j.de offi . dele. ex parte.ij.et.s.de rescriptis.siquando.et arg.c.cum adeo.e.ti.et.j. de preben.cum teneamur.et est speciale in papa: vt nulla exceptio admittatur.

l ¶ Quos.vij q.i.deniq3.

m ¶ A duabus partibus. Nunquid ille qui eligitur: computabitur inter duas partes.videtur q sic.j.e.ti.cum in iure. et ff.quod cuiusq3 vniuersi.plane.Hic q non: vt nō.j.e.cum in iure.et.j.de sortileg.c.iij.j.e.cumana.tamen quod dicitur in hac decre.de duabus partibus: hodie aliquando nō seruāt cardinales aliquando obseruant.Et q possint facere contra hoc: cum necessitas est in causa: que legem non h. her:habes s.de consue.quanto.

a ¶ Nullatenus.qđ ergo fiet si nullo mō due ptes consentiāt tunc brachium seculare se interponere debet:argu.xviij. dist. nec licuit.⁊.xxiij.q.v.de liguribus.ita vt cardinales includā tur in aliquo loco de quo exire non valeant:donec consense rint:ita dꝛ factum fuisse in electione honorij.iij.apđ perusiuꝫ ⁊ idē fuit factū post mortez greg.noni:⁊ i electione celestini:⁊ ino.iiij.temporibus nostris:tñ de iure id faciendū non ē.

b ¶ Maioris. In alijs.n. electionibus valet quod fit a maiori parte capituli:dū tamē seruetur vna de formis illis.j.e.c. quia propter.

c ¶ Speciale.sed non videtur spāle:qꝛ i alijs obtinet qđ hic dicitur de duabus ptibus.qꝛ non obtinet qđ fit ab ordine decurionū:nisi due partes ꝯsentiāt.ff.de dec.ab or.fa.l.iij.⁊.ff.qđ cuiuſ. qꝫ vniuer.plane.Nō cōtradicūt illa iura:qꝛ nō dicitur ꝙ due ptes debeant ꝯsentire:ſꝫ ꝙ debeāt eē pñtes:⁊ ita ē spāle vel est spāle habito respectu ad alias electiōes inferiorū platorū:⁊ hoc innuit littera sequens.

d ¶ Recursus.⁊ iđ dum eligitur confirmať:⁊ statim hꝫ plenaꝫ ⁊ liberam administrationem.xxiij.di.in nomine dñi.

nisi maior cōcordia itercesserit:nullatenus[a] assumať:⁊ predicte pene subiaceat si humiliter noluerit abstineř:ex hoc tamen nullum canonicis constitutionibus ⁊ alijs ecclesijs preiudiciū generetur: in qbꝰ maioris[b] ⁊ sanioris ptis debꝫ snīa preualere:qꝛ quod in eis in dubium venerit: superiori poterit iudicio diffiniri. In ro.vero ec.speciale[c] aliqđ cōstituitur:qꝛ non poterit ađ superiorem recursus[d] haberi.

Idem in concilio lateranefi.

Cum in cunctis sacris ordinibus ⁊ ecclesiasticis ministerijs sint etatis[e] maturitas grauitas[f] morum ⁊ litterarum[g] scientia inquirenda: multo[h] fortius i episcopo hoc oportet inquiri:qui ad curaꝫ aliorꝫ potius in seipso debet ostendere qualiter alios i do

e ¶ Cum i cūctis.etaṫ.Hec tria.s.etas grauitas morꝫ ⁊ lr̄arū scīa in psona electi debēt inqri.j.e.cū nobis olim:ar.lxxviij.di.pſbr.⁊.xxxviij.di.que ipsis.⁊ alia etiā.s.ꝙ sit de ligitimo matrimonio natus.j.e.c.⁊ ꝙ sit in sacris ordinibus.j.co. dudum.⁊.j.de eta.⁊ quali.preterea.

f ¶ Grauitas morꝫ.qꝛ incompositio corpis inequalitatē iudicat mentis.xli.di.in fi.di.vbi de cathelina dicitur.

g ¶ Litterarū scīa.ꝓpter defectum eni scīe repelliť qs ab episcopatu etiaꝫ iā ꝓmotus.j.de eta.⁊ quali.c.vlti.vbi legitur de quodā epo:qui nūqꝫ audiuit grāmaticam.j.c. congregato.⁊ xxxviij.di.oēs.⁊.j.de renū.c.nisi cū pridē.§.ꝓ defectu.

h ¶ Multo fortius.qꝛ vilissimus coputādus est q pcellit dignitate:nisi pcellat alios scīa ⁊ sanctitate.i.q.i.vilissimꝰ.⁊.i.q. vij.conuenientibus ⁊ i auč.de sanc.episſ.§.damus.coll.ix. Itē ar.est a minori.Et sumiť ſm hanc regulam affirmando:si id de quo minus videtur inesse inest ⁊ id de quo magis.xxxvij. di.si in laicis.⁊.ij.q.iij.de iudicijs.⁊.lix.di.si officia.⁊.xxxiij. q.ij.cum p bellicam.⁊.xiij.q.ij.non estimemus.Item ar.a maiori sumitur hic negando ſm hanc regulaꝫ:si id de quo magis videtur inesse nō inest:id de quo minus:sic paulus videtur fortior custochio:sed nō est:ergo nec ipsa.xxxij.q.v.si paulus viij.q.i si ergo.⁊.vi.q.i.imitare.⁊.xl.di.quelibet.

i ¶ Exegerit.sed vꝫ ꝙ sufficiat si iāꝫ inchoauerit.ff.de mu.⁊ ho.ad rem publicā.sed aliud in secularibus dignitatibus:vt ibi:⁊ aliud i spūalibꝰ.⁊ pōt dicit ꝙ est spāle i epo.vñ in alijs inferioribus dignitatibus sufficit attingere annum legitimuꝫ: vt dicit ibi:nisi q iam.xxv.annū attigerit.Sed ille q eligitur in epm:dꝫ eē.xxx.annorꝫ:in auč.đ sanc.epiſ.§.clericos.coll.ix.⁊.lxxvij.di.quicunqꝫ.Uel distingue quādoqꝫ fauor tm̄ vertiť i cā:vt in vsucapi.⁊ tunc sufficit incipere dicit.ff.de diuer.⁊ tēpo.pſcrip.in vsucapiōe. qñqꝫ tm̄ odiū:vt in pscrip.xxx.anno.et tunc oportet impleri.ff.de acti.⁊ obli.in oībus.quandoqꝫ vtrūqꝫ:⁊ tūc tēpus de momēto in momentum cōputatur.ff.de mi.l.iij.§.minorem.⁊ lxxvij.di.subdiaconus.

mo dei oporteat cōuersari:ea propter nequod de quibusdā ꝓ necessitate tēporis factū ē: trahatur a posteris in exemplum:presenti decreto statuimus: vt nullus in episcopum eligatur nisi qui iam .xxx.annum etatis exegerit[i] ⁊ de legitimo matrimonio[k] sit natus: qui etiam vita ⁊ scientia commēdabilis demōstreť.. Cū vero electus fuerit: ꝯfirmationem[l] electionis acceperit: ⁊ ecclesiasticorꝫ bonorꝫ administrationē[m] habuerit:decurso tēpore[n] de cōsecrandis[o] episcopis a canonibus diffinito is ad quem spectant[p] beneficia que habebat: đ illis disponendi liberam habeat facultatem. Inferiora etiam ministeria:vtputa decanatum archidiaconatuꝫ[q] ⁊ alia que curā aīarū habēt annexam:nul

k ¶ Matrimonio ⁊ illud est quartū qđ requiriť in episcopo ⁊ i quolibet alio q promoueť ad honorē.j.de fi. pres.c.i.⁊.ij.⁊.c.vt filij.vel ad regimē aīarū.j.de fili.pſ. c.pe.⁊ vlti.

l ¶ Cōfirmationeꝫ bñ dicit confirmationē:qꝛ ante confirmationeꝫ nihil debet attingere in administratione: aliequin repelleref.j.e.q̄liter.⁊.c. nihil est.j.de pre ben.cum iam dudum.

m ¶ Administrationē.nā aliquando cōtingit:ꝙ statiꝫ nō nanciscitur possessionem.xcij.di.si qui episcopi.⁊.c. prece.⁊ tunc non debet conferri.

n ¶ Tempore.qđ vꝫ esse sex mēsium:qꝛ infra tres mēses a die vocatiōis dꝫ eligi.l.di.postqꝫ.⁊.j.e.n.ne ꝓ defectu.⁊ infra alios tres mēses dꝫ cōsecrari.c.di.qm̄ quidem.sed verius ē ꝙ illud tēpus est tm̄ triū mensiū pꝰ ꝯfirmationē:vt ex eodem capitulo colligiť:qđ etiā ē expressum.lxxv.di.§.ij.⁊.c.ij.in fi.nisi necessitas cū impedierit petere cōsecrationē:qꝛ tunc nō curreret ei tempꝰ vt in dicꝫ.c.qm̄ quidē.⁊.lxxv.di.c.i.alˀs obtinet qđ hic dicitur:vt.xvi.q.i.ne ꝓ cuiuslibet.qꝛ cū sit in mora petēdi ꝯsecrationē:mora sibi dꝫ imputari:⁊ dꝫ ēt ab illa dignitate repelli:vt in dicto.c.quoniam quidem.

o ¶ De consecrandis.Ar.ꝯ.j.de conceſ.prebē.post electionem in fi.vbi soluitur.

p ¶ Spectāt.añ enim cōsecrationē nō diciť pleno iure hr̄e ecclesiam cū adhuc tēpore cōsecratiōis possit exci pi ꝯ ipsum.j.de accu.sup his.merito dꝫ expectari vsqꝫ ad tēpus cōsecratiōis:postea vero possunt ꝯferri bñficia que habuerat:⁊ hoc cū fuerit negligēs ⁊ i mora:vt dictum est:⁊ sic ante ꝯsecratione nō dꝫ ecclesiā habere qꝛ habere ē cū effectu hr̄e.ff.de ṽ.sig.nomē filiarū.§. hr̄e.tñ dꝫ maritus ecclesie:vt sine licentia pape eaꝫ dimittere nō possit.j.de trāsla.inter corpalia.sed si āte tēpus predictum cōsecrationem receperit:statiꝫ possunt

cõferri bñficia prio:a:q: plene dicit trãslatus.xxi.q.ij. si q̃s iam trãslatus.⁊.xvi.q.i.ne ꝓ cuiuslibet.nec põt re pelli a cõsecratione:nisi ꝑ accusationem directã:vt.j.de accusa.sup his.⁊.c.qualiter ⁊ qñ.in alijs dignitatibus in ferio:ib⁹ sec⁹ est:q: qui hꝫ curã animarũ si eligatur ad cõsimilem ha/bita cõfirmatione ⁊ administratione ipso iure vacat pri ma:vt.j.e.duduꝫ.ij.⁊.j.de ꝑben.de multa.si ꝑmuꝫ bñficium nõ hẽat curam aiar: ꝫ scdm tunc primũ ipo iure vacat:sed nõ d facto:si semꝑ reti/neat ꝑmũ.j.de cõces.preben.litteras ⁊.c.cum nostris.

q ¶ Archidiaconum. Sic videtur ꝙ archidiaconus hẽat curã aiarum sed nõ pncipaliter ar.xvi.q.vij.c.nullus.i.ar.j.de offi.archi.cũ satis vbi de hoc. Et est verꝫ ꝙ archidiaconus qui hꝫ iquirere ⁊ visitare parochiã suã curã hꝫ aiarum.vnde si recipiat aliã ꝑlationẽ curã animarũ habentẽ:ipso iure vacat archidiaconatus:vt ẽ expssũ.j.e.c.duduꝫ.⁊.j.de ꝑben de multa.⁊ põt excõicare ⁊ suspendere.j.de eo qui fur.o:.re.c.i.⁊ ẽt alij ꝑlati.vt ibi dicit. Sꝫ videt.ↄ.xvi.q.ij.visis.xxiij.q.iij.corripiant.vbi dicit ꝙ anathema ẽ mucro epi.archidiacõi vel alij ꝑlati nõ pñt excõicare cũ solẽnitate illa de q̃ tradit.xi.q.iij.debẽt.⁊.c.cũ aliqs vt capitula illa itelligant ⁊ loquãt de illa solennitate.

r ¶ Attigerit.dispensatiue tamẽ põt:lꝫ sit in mino:i etate.j.de eta.⁊ qua.ꝑterea.vt quidã dicunt:de hoc dicit j.e.cum dilecti. Sed ↄ.lxxviij.di.si triginta.⁊.c.presbyter.vbi dicitur ꝙ ante.xxx.annum.ꝑsb: o:dinari nõ debet:⁊ hic dicit ꝙ statim deberet post.xxv.annum.q: tales p:elati debent esse presb:i.xxi.q.ij.sicut.ar.j.de eta.⁊ qua.p:eterea.satis põt dici:hodie statur huic.c.hꝫ ꝙ notatur in.c.illo.si triginta vel expone presb:.i.episcopus:⁊ sic conco:.huic.c.

s ¶ Canonibus.hic fit mentio de illis canonib⁹.lxxv.di.q̃si ꝑ totũ.⁊.j.de tẽ.o:.c.i.ij.⁊.iij.⁊ q: post confirmationẽ debent o:dinari i ꝓmis quattuo: tꝑib⁹ vel saltem vsqꝫ ad sex mẽses:nec credo ꝙ loquat de illis cãonib⁹.lxxvij.di.quicũqꝫ.ibi post diaconatũ statur ꝑ quinquenniũ ad sacerdotiũ recipiendũ:q: nõ credo tantũ expectandum:immo de illo.lxxvij.di.c.vlti.

t ¶ Remoueant. signatur ↄ hoc.lxxiiij.di.ↄsuluit. So.cum iste susceperit alteꝝ cõnexoꝝ:tenetur ad reliquuꝫ secus in alijs clericis qui ꝑ subtractionem bñficio:uꝫ sunt compellendi ad o:dines quando necessitas vel vtilitas subest.j.de eta.⁊ qua.queris.

lus oio suscipiat: sꝫ nec parochialis ecclie regimẽ nisi q iã xxv.ãnũ etatis attigerit[r] ⁊ scia ⁊ mo:ib⁹ commẽdat⁹ existat. Cũ aũt assũpt⁹ fuerit: si archidiaconus i diaconũ ⁊ decan⁹ in presbyterũ ⁊ reliq admoniti non fuerint ꝑfixo a canoni[s]bus tꝑe i presbyteros o:dinati ⁊ ab isto remoueantur[t] officio ⁊ alijs cõferãtur:qui ⁊ velint ⁊ possint[v] illud cõuenienter iplere nec ꝓsit eis appellationis refugiũ:si fo:te in cõstitutionis istius trãsgressioneꝫ ꝑ ap.voluerit se tueri. Hoc sane nõ solũ de ꝓmouendis[x] sꝫ etiam de his q iã ꝓmoti[y] sũt: si[z] canones nõ obsistant:ꝑcipimus obseruari. Clerici sane si cõtra fo:mã istã qñqꝫ elegerint:⁊ eligendi tũc ꝑtãte[a] priuatos[b] ⁊ ab ecclesiasticis beneficijs triẽnio nouerit se suspensos. dignum est eniꝫ:vt quos dei timo: a malo nõ reuocat: ecclesiastice saltem coerceat[d] seueritas discipline. ¶ Episcopus autem si contra hec fecerit[e] aut cõsenserit fieri:in cõferendis[f] predictis officijs ⁊ beneficijs ꝑtãteꝫ amittat:⁊ ꝑ capitulum aut per metropolitanum:si capitulũ concordare nequiuerit: o:dinentur. [g] Idem rauennati archiepiscopo.

[h] Causam que inter moniales sancte margarite ⁊ ifra. Si so:o:es i epm electioneꝫ contulerint[h]:p:omittẽtes[i] ꝙ illaꝫ quaꝫ eis p:ouideret[k] reciperẽt:ipsã quaꝫ ꝓuiderit facias ab eis:si[l] tamẽ existat

u ¶ Possint.alias sola voluntas nõ sufficit vbi est op⁹ facto.de eo qui mittitur in possessionem:constitutis.

x ¶ Promouendis.habes hic ꝙ cõstitutio trahit ad preterita:de hoc dictum ẽ.s.de consti.c.vlti. Et hec ẽ ratio quare trahitur ad ꝑterita:q: sine aliqua cõstitutione ad hoc tenẽtur ꝑ alia iura antiqua.

y ¶ Promoti.i.electi ⁊ cõfirmati:sed non sunt o:dinati.

z ¶ Si canones.ↄ.j.de eta.⁊ qua.vt abbates sic solue:hoc intelligitur de tali q sine culpa sua factus est talis ꝙ o:dinem recipe non põt ꝫm canones vñ ꝓpter hoc nõ debet remoueri:lꝫ o:dineꝫ non possit recipe q: non est addenda afflictis afflictio.j.de cle.egr.ex parte.⁊.vij.q.i.cum ꝑcussio ⁊ illud intelligitur de tali:qui culpa sua factus est irregularis:⁊ ideo remouetur.

a ¶ Potestate.i.illa vice tm.j.e.cum vintoñ.

b ¶ Priuatos.ipso iure j.e.innotuit.

c ¶ Beneficijs.non officijs.quis enim officiaret tunc ecclesiam.

d ¶ Coerceat.si.lxij.dis.docendus.⁊.lxxxij.dist.plures.in si.⁊.C.de emenda.ꝓpinquoꝝ.l.vna ⁊ belli pestis interminat:quos delinquentes ad rectitudinis viam dei precepta non reuocant.xxix.q.iiij.si quos in si.

e ¶ Fecerit.cum ad eum pertinet collatio beneficio:um.

f ¶ Conferendis.ea vice cum ad epm ꝑtinet collatio beneficij vel confirmando p:imum successo:em:⁊ hoc cum ad alios ꝑtinet collatio:⁊ insuper a perceptione p:op:ij beneficij suspendatur.j.e.ti.c.nihil est.

g ¶ Capitulum.⁊ ita habes ꝙ mino: supplet negligentiã maio:is ⁊ econuerso.j.de conces.preben.nulla.⁊.c.quia diuersitatem.⁊.ix.q.iij.cum simus.lxv.distin.c.vlti lxxxix.dist.c.ij.⁊ maio: negligẽtia mino:is:sꝫ illd ẽ o:dinariũ:vt in.c.cũ sim⁹.

h Causam que.contulerint.illud quidem recte põt fieri ⁊ est vna de fo:mis concilij generalis.j.e.quia propter.⁊ si.ff.quod cuiusqꝫ vniuersi.item eo:um.§.si decuriones.⁊ etiã extra collegium potest compromitti:quia episcopus nõ est de collegio:lꝫ sit caput.j.de testa.requisisti.ar.vbi non est tanta cõio inter epm ⁊ monasteria.

i ¶ Promittentes.si.j.de renun.post translationem.

k ¶ Prouideret.quid dices:nunquid pñt reuocare taleꝫ collationem factam episcopo anteqꝫ ipse p:ouiderit. non videt j.e.in causis.vbi dicetur de hoc.

l ¶ Si tamen idonea. Ar.est hic.ꝙ cũ aliqd generaliter committit arbitrio alicui⁹:nõ valet:nisi legitime factũ sit.j.de iureiura.quintaualis.⁊.c.veniẽs.ff.de ritu nup quãqꝫ.ff.pro socio.vñ si nerue.⁊ in auc.de here.⁊ fal.§.his igitur.coll.i.⁊.ff.neqd.in loco publico.l.ij.§.si quis a ꝑncipe.⁊.ff.de operi.li.si libertus.C.de inoffi.testa.si qñ.j.de offi.dele.ex parte.⁊.xvi.q.i.⁊ tempo:is.⁊.c.postqꝫ. Argu.contra.xxxij.q.vlti.c.vlt.⁊.ij.

q.vi.§.arbitrari.⁊.j.de iureiurã.si vo.⁊.ff.de reg.iur.qsqs.⁊ ff.de dam.infec.qui bona.§.cũ iter.⁊.xxiij.q.iiij.displicet tibi in pn.So.si arbiter est cõpromissarius:eius arbitrio standũ ẽ siue equum siue iniquũ.ff.de arb.diẽ.§.stari nisi ɔ ius scriptum vel ɔ formam compromissi sit latuz:q: tunc non tenet ij q.vi.§.diffinitiua.⁊.j. de cõfirmatione vti.vel inuti.examinata.⁊.ff.de arb.si cum dies.§.compromissio.⁊.C.que sen. sit.ap.re.l.i.Si vero tan q̃z vir bonus arbitrari debet:tunc nõ valet dictum suuz:nisi sit equum vt in dicti.c.veniẽs.⁊ qn tiaualis.⁊.ff pro socio.si societatem.⁊.l.se.

m ℭ Recipi.Sed qd si elegerit malam:nunqd aliam episcopus poterit eligere:vel etiam si electa noluerit consentire: ar.ꝙ sic.j.e.cum terra.⁊ q optauit acetuz:pōt iterum optare vinuz.ff.de op.le.l.ij.⁊ reproba electio nulla est.vij.q.i.factus est.⁊.ff.de pig.acti.eleganter.§.q reprobas ff.ad vell.q̃zuis.§.si cuz venerit.Item qui iurauit aliter q̃z ei delatũ est: iterum iurare dz.ff.de iureiurã.q per salutem. In casu isto non poterit amplius eligere:q: functus est officio suo.j.de off.deleg.in litteris.et ff.de iudi.paulus.q: semel functus est officio suo siue bñ siue male:vt ibi.s.e.c.proximo.⁊.j.e.innotuit.⁊.c.cum in causis ⁊ j.de offi.delega.in litteris.

a ℭ Nosti quomodo.concedendi.quod si faceret deberet repelli.j.e.qualiter.⁊.j.de preben.cum iaz dudu3.in fi. nisi in casu.j.e.nihil est.§.vltimo.⁊ illud dispensatiue fit ne interim ecclesia patiatur detrimentum in temporalibus vel in spiritualibus vt ibi dicitur.Sed hic papa voluit parcere huic electo:quia poterat ipsum repellere ⁊ facere sibi gratiam.

b Confirmata.per confirmationem acquirit plenam administrationem:⁊ vinculum coniugale contractum est.j.de trãs. inter corporalia.

c ℭ Facultatem.immo priuari deberet.j.e.qualiter.

d ℭ De predictis.Ista decre.continet gratiam in eo ꝙ non fuit punitus:continet ius in eo ꝙ dicit ꝙ non habet facultatẽ disponendi ante confirmationem.

e ℭ Reuocare.Sed qd est quod dicit ꝙ studeat reuocare:q: talis traditio nulla est:q: ꝑ non dato habetur qd ab illo donatur:q de iure donare non pōt.j.de iurepa.qd autẽ. in fi.ꝫ talis reuocatio potiꝰ erat de facto q̃z de iure:sicut donatio de facto tm̃ fuit:ne ex tali facto crearet ius hẽre:⁊ ne credat hoc sibi licere.Item ar.ꝙ aliquis pōt cõtra factum suum venire. xij.q.i.certe.lv.di.penitentes.xxxv.q.ix.quod quis commisit C.de euic.si tibi liberam.Arg.ɔ.xvij.q.iiij.sunt qui opes.xvij q.ij.eleutherius.ff.de ser.ru.predi.per fundum infra de ele.

idonea in suam recipiᵐ abbatissam. Idem vig.epo.

Nosti quomodo linguonen. electus conceden diᵃ honores vel prebẽdas aut alias dispõẽdi de rebus ecclesie cuz sua nõ sit electio cõfirmataᵇ: nõ habeat facultatemᶜ:⁊ infra.Mãdamus igit quatenus ei auctoritate nr̃a precipias:vt concessionem si quã fecit de predictisᵈ: studeat reuocareᵉ. Idem.

Consideraui mus ꝙ electio ioannis frontini pꝰ ap.ᶠ⁊ contra tenorem priuilegiorumᵍ ecclesie vestre fuerit celebrata.perpendimus etiaz ꝙ electio.b.post illam qualez cũqꝫ electionem non cassataz necnon ⁊ post ap.ʰ per quam ad suum statum omnia debẽt reduci facta fuit:⁊ ĩfra.Quia propter vtriusqꝫ electionẽ oĩo cassamus:⁊ vobis in aliam ꝑsonam idoneam ⁊ honestam conueniendi liberam tribuimus facultatem:ita ꝙ vtriqꝫ predictoruz fama sua non minus integre conseruetur ⁊ ꝙ in alijs ecclesijs possint si deꝰ gratiam dederit promoueri: vobis autem liceat preter istã ecclesie vestre ordinationemᵏ in eorum alterum cõuenire. Idem.

Suffraganeis alicuius metropolitani ad mandatum ipsius post confirmationem electionis sue:etiam si palliumˡ non receperit: licitum est electum qui ad eius iurisditionez ptinet ɔsecrare. Clemens.iij.

Super eo vero quod q̃rere voluisti: si alicuius electione cassata idem ad alterius ecclesie regimen electus fuerit: an eius electio debeat confirmari. Hoc tu

coniu.diuersis.Sol.in sententijs interlocutorijs iudex potest mutare vel reuocare suam interlocutoriaz.ff.de re iudi.qd iussit.j.de ap.cuz cessante.Circa negocia distingue:si ex mutatione nulli fit preiudiciũ:licitum est mutare:vbi ex mutatione alteri fit ꝑiudiciuz adhuc re integra licituz est mutare.ff.de iurisdit.om.iu.si cõuenerit.re non integra non pōt.ff.de reg.iu.nemo.nisi fauor aliud inducat.C.de li.cã iter rogata.⁊ est si.i reuocatione sententie spũalis vel corporalis matrimonij vbi decipit ecclesia.xxxv.q.ix.sẽtentiam et melius §.his ita rñdetur.⁊.j.ɔ re iudi.lator.⁊.c.ɔsanguinei.⁊ iõ pōt ɔuenire:q: administratio est ei interdicta:⁊ sic replicaret de administratione si ei obijciatur:ꝙ ɔ factum suum venire nõ possit.ff.de iureiurã.l.iusiurã dẽi.i.Rñ.⁊.l.se.b.

f ℭ Considerauimꝰ.post ap. Appellare ne fiat electio non valet sed ne fiat nisi canonica:tunc bene valet.j.e.cum nobis.⁊ intellige ꝙ allegata fuit aliqua probabilis cã:quia siue appelletur in iudicio vel extra appellationis causa exprimenda est: vt in decre.inno.iiij.cordi nobis.ii.de ap.

g ℭ Priuilegiorum.que essent ista priuilegia:non habemus hic.

h ℭ Appellationem.j.e.bone.i.⁊.j.de ap.cõstitutis.Cõtra in illis tenuit electio secũdo loco facta:⁊ post alterius partis appellationẽ in illa constitutis tenuit electio secũda:quia prima ipso iure nulla fuit:hic vero prima non fuit nulla:sed annullanda in decre.illa bone.prima non tenuit tribus de causis:vt ibi dicitur.De hac materia dicitur.j.e.auditis.

i ℭ Fama.Ar.infamiam non comitari depositu3.ff.de re mi.qui cuz viro.§.non omnis.⁊.§.exauctoratꝰ.Ar. ɔ.ff.de his qui no.infa l.ij.§.ignominie.So.est.j.e.sup eo.quia non fuit cassata vicio persone.

k ℭ Ordinationem.Dicunt quidam pter istam q̃ nũc cassata est ꝙ iterum possunt alterum eligere si volũt.j.e.super eo.Sed hoc non credo:q: ꝑpter scandalũ noluit papa ꝙ in illa vacatione aliquis eorum promoueretur.hodie tamen illa debet esse forma in electionibꝰ faciendis j.e.quia propter.

l Suffraganeis.palliuz.Sed contra videtur: quia propter pallium nondum receptum consecratio

episcoporū differtur.c.di.quoniā.vbi ð hoc:quia añ pallium receptum non potest cōsecrare virgines ordi nes celebrare vel episcopos consecrare.j.e.quod sic. ad idem facit.j.e.trasmissam. propter hoc dicunt qui dam q͂ hec non est decre.sed fuit quedam ꝓuisio: ta men potest tolera ri:⁊videtur subeē quedam equitas vt cum nondū sit ī mora petēdi pal lium:vt hoc habe at locū quod non videtur: q2 in tra ditione pallij plēi tudo cōfertur pō tificalis officij.j.ð vsu palij nisi speci alis:vnde ⁊ cuȝ p se hoc facere non possit: neqȝ aucto ritatem alijs faciē di prestari potest: ⁊ est optimuȝ arg. j.de conse.ecclesie vel alta.aqua.⁊ ar gu.ff.ad se.cō.ma cedo.filiū habeo. dic ergo hic vt di xi.j.de transla.cuȝ ex illo.b.

m ¶ Super eo.p soe.puta p pter aliquam irre gularitatem:quia erat illegitim⁹ vel propter crimen ei fuit obiectum et probatuȝ:quod si esset probatuȝ nō potest eligi:nec in illa nec in alia ecclesia cuȝ sit ineli gibilis.Et potest hic colligi argumentum q͂ crimē in modum exceptionis probatum preiudicet ei in electi one alia: sed hoc esset penam imponere ordinariam: quod fieri non debet.j.de ordi.co.cum dilectus.in fi. ⁊.j.de excep.deniqȝ.ff.de his qui no.infa.lucius. Di cas q͂ si per hoc grauata fuit.⁊ est ipsius opinio: pōt ⁊ debet repelli.j.de testi.testimonium.c.grego.est: v bi casus iste ponitur ⁊ ar.ij.q.v.presbyter.⁊.c. si mala fa ma.⁊.lxxxj.di.tantis.⁊.j.de accusa.omnipotens.vel re pellitur in alia electione cum crimen obiectum proba tum in modum exceptionis electioneȝ de qua agitur: contingebat.j.de excep.deniqȝ.⁊.⁊.j.de confes.c.ij. sed si modo electionis :tunc nō impeditur in alia electio ne:vt hic dicit.s.eodem considerauimus.

u ¶ Simoniace.j.q.j.c.j.Ar.ꝯ.j.de simo.ð regularib⁹ ⁊.j.q.v.c.j.quod hic dicitur ius est commune : quod ibi dicitur dispensatio.

s Cum monasterium.abiecerunt: vē deberent ex pelli.j.ne cleri vel mo.relatū.b.

p ¶ In heremo.⁊ ita videtur q͂ erat monachus: lȝ di catur ī heremo:al's nō possȝ eligi:sed postulari.j.e.cū causam.⁊.e.cū magistrū.⁊.c.officij.⁊ eiusdem religio nis vel maioris debet esse : quia non licitum ē descendere s ascendere. j.de translatio.licet.⁊.xciij.di.legimus .in fi.iuxta illud.Et ambulabunt de virtute in virtutem ⁊c. de pe.di.ij. dum sanctam ecclesiam.Sed si intelligas q͂ iste fuit heremi ta:tunc abbas esse non potest:quia heremita propriuȝ habȝ ar.xix.q.iij.§.ecōtra pau lus.sed monachus pro prium habere nō potest. infra de statu mona.cum ad monasterium.in fi. Credo q͂ iste fuit ð here mo quod sic appellatur: ⁊ est in thuscia ⁊ sunt al bi monachi cui subsunt camandulienses:⁊ illi ð sācto damiano iuxta pō tem ferreum.

am volumus discretioneȝ te nere q͂ si prior electio non vi cio persone[m] sed modo electi onis cassatur:promotionē ei⁹ fieri in eadem etiaȝ ecclesia : nisi forte simoniace[n] prauita tis aliqd intercessisse constite rit nō debeat impedire.

Celestinus.iij.

Cum monasteriū ð pel licia in tuo situm episco patu ad eam dissolutioneȝ ð uenerit:sicut tuarum littera ruȝ īsinuatio patefecit: q͂ fra tres eiusdem domus obseruā tiam religionis ⁊ ordineȝ ab iecerunt[o]:⁊ infra. In quēdaȝ qui cum fratribus suis in he remo[p] est laudabiliter cōuer satus:boni testimonij virum vnanimiter consenserunt eū in abbateȝ totis ðsiderijs po stulantes[q]. Tu vero postulatio ni eorum prebuisti assensum: ⁊ postulasti eandem ordinati onem a sede apostolica cōfir mari. ¶ Nos autem ipsam sicut facta ē canonice confir mamus.

Idem.

Cum terra[s]: que funicu lus[t] hereditatis domini censebatur : ⁊ infra. Sicut ex quarundā litterarū tenore ac cepimus quidā ī electionib⁹ praue consuetudinis[u] morb⁹ irrepsit:vt cuȝ alicuius prela ti electio debet celebrari:con uentus ad quem pertinere di gnoscitur:duas p̄sonas nomi net attēte aurib⁹ patriarche vel principis exprimenda:vt sic alterius eligende vel toti us electionis penitus irritan de idem patriarcha vel prin ceps plenariam habet facul tatem.Quia igitur hoc redū dat in grauē pernicieȝ eccl'ia stice libertatis prescriptaȝ cō suetudinis p̄uitate sācim⁹ pe nit⁹ abolendam:statuētes vt forma electiōis canonice ī oi bus ꝯuētualib⁹[x] eccl'ijs obser

q ¶ Postulantes.Sed q̄ re dicit postulantes non ne poterat eligi? Dicas q͂ primum monasteriuȝ de pellicia erat alterius ordinis:vel ille mōachus erat in minoribus ordi nibus:⁊ ideo debuit po stulari:vt dictū est supra de postulatio. prelato. c. vltimo. vnde dicit in fi ne sicut canonice facta est:vnde videtur q͂ com petentius poneretur in titulo precedenti.Sed lȝ dicatur postulantes non tamē credo q͂ fuerit sim plex postulatio sȝ electio ⁊ hoc satis innuitur ex eo quod dicit eandem ordi nationem postulasti a se de apostolica confirmari:⁊ ex eo q͂ papa dicit nos eam con firmamus:si enim fuisset simplex postulatio:papa nō dixissȝ confirmamus : sed dixisset ipsam admittimus : vel non ap probamus.supra titulo proximo.bone.j.⁊.capitulo bone.ij.⁊ sic bene ponitur hic.

r ¶ Confirmamus.Sed nunquid sufficit in hac dispensatio ne consensus solius episcopi:ita:sed ad cautelaȝ confirmatur ille enim dubitabat an posset hoc facere:⁊ ideo papa respon dendo confirmat factum ipsius:al's ipse papa dixisset: ⁊ nos postulationem admittimus:sed ipse solum confirmat factum episcopi:vel ideo quia forsitā suberat domino pape nullo me dio:argumen.ad hoc.lviij.di.c.j.⁊.ij.Sed ista littera videtur contradicere ibi tu vero postulationi.⁊c dic vt.s.dictum est.

s Cum terra.scilicet. hierosolymitana.

t ¶ Funiculus.i. portio.

u Consuetudinis.Nota consuetudinem contra libertatem ec clesie non valere: de hoc dicitur supra de consuetu.c.primo. ⁊.c.vltimo.

x ¶ Conuentualibus.ideo dicit conuentualibus:quia vbi est vnicus sacerdos patronus debet eligere.j.de iurepa. nobis. ⁊.xvj.q.vl.decernimus.

uetur. vꝫ vt cū dꝫ ecclesie ɔsuli pastoris regimie destitute electores in vnum locum in quo[b] fuerit electio celebrāda ɔueniant etiā: ⁊ inuocata spiritus sancti gratia personam nominent: ꝙ si in persona fuerit vel in electionis mō peccatum: tandiu in electione diligentiā[c] inquisitionis apponant donec vacāti ecclesie de persona idonea valeāt prouidere: quo facto non prohibemus qn regis seu patriarche qui pro tempore fuerit requiratur assensus: sed propter hꝫ ipsam electionē nolumus impediri. **I**dem.

TRansmissam: ⁊. j. Que siuisti quid faciēdum sit tibi sup eo ꝙ clērici tue dioce. cū pro suis excessibꝰ suspēsionis vł intdicti vel excōicationis snia ꝑcellent paruipēdētes eā dimittūt ecclīas ⁊ trāsferunt se ad mercimonia[d] laicorꝫ: nōnulli quoqꝫ ipoꝝ bitu clericali postposito[e] vestes induūt laicales: ⁊ sicut laici mēcatores se turpibꝰ q̄stibus implicātes cōsimilium sibi laicorū. manꝰ associant ⁊ correctionem ecclesiasticā ꝑ contēptū eludunt dicentes ꝙ potestatem non habeas in eos nisi tibi spālit ap. se. indulserit corrigēdi: ⁊ īfra. Rñdemus igit ꝙ ex quo electionis tue cōfirmationeꝫ accepisti: ꝺ talibꝰ[f] ⁊ consimilibus ꝑter ea q̄ maioris inquisitionis discussiōeꝫ exigūt ⁊ ministerium ɔsecratiōis desiderant: qꝺ iustū ē et ecclesiasticē ɔuenit vtilitati: statuendi habeas liberam facultatem. **I**nno. iij. de cella scti petri ⁊ mitineñ. abbatibꝰ

QUꝫ inter. r. seniorē ⁊. r. iunioreꝫ super abbatia scaphusen. q̄stio vteretur ⁊ infra. Bo. me. ce. p. ꝑdictum r. seniorem sniam cū instātia postulātē ad cōponēduꝫ coegit[g] iuitū[i]: ⁊ sic abbatie renūcians ꝺ māu eiꝰ custodiā ⁊ ꝑōtū recepit ab eo dū viuēt[h] possidendos. Cui ordinationi licꝫ consentiret inuitus domū tamē reuersus aduersarijs compositionem ipsam nolentibꝰ obseruare nō potuit que concessa sunt obtinere[k]: ⁊ infra.

b Jn quo. s. in ecclesia cui preesse debet in capitulo ꝺm consuetudinem loci illius si commode fieri potest. al's vbi meliꝰ obtulerit se facultas. xxiij. disti. in nomine domini. xij. q. ij. preceptum. ⁊. j. e. c. ꝙ sicut.

c Diligentiam. hic sumitur ar. ꝙ eligentes possunt alium eligere prima electione non probata per superiorem. Sed ꝯ. s. e. cum in cunctis. ⁊. j. e. innotuit. ⁊. s. e. considerauimus. j. e. de concess. preben. c. post electioneꝫ. Quod hic dicitur: sic potest intelligi diligentiam inquisitiōis apponant ⁊c. non alium eligendo statim: ꝫ querēdo aliquem idoneum quē eligāt alio reprobato. ⁊ hꝫ itelligitur post reprobationē alterius vel cū sub ea ɔditiōe eligūt si pmꝰ nō obtinuerit. ar. lxxxv. disti. archi. florentinū. ⁊ secunda electio expirabit pma obtinente: sicut fit in substitutione. C de ipu. ⁊ alijs sub. pꝰ adi tā. ar. ad hꝫ. lxj. disti. studij. ⁊ loquit de ignorātibus viciū electi ⁊ diligētiam adhibētibꝰ: al's ꝑuarentur ipo iure ptāte eligēdi s. eo. cū in cūctꝫ. ⁊. j. e. innotuit: ⁊ ita scripsit hꝫ lau. Hodie vō nō valꝫ electō ꝑ vota ɔditionalia: vt in ꝺcr. inno. iiij. j. e. que incipit in electionibꝰ: ꝫ videtur ex ipsa lr̄a ꝙ alius sit intellectꝰ: ⁊ lr̄a sic exponit ꝙñ i ꝑsona. s. eligēda de q̄ int electores mētio fit ad eligēdū noiato añ electionē factā vł i electōnis modo: quia forte nō intersunt oēs qui debent interesse: vel nō seruatur forma ꝺm antiqua vel ꝺm noua iura in ecclesijs cathedralibus ⁊ abbatijs: quam habes. j. c. quia propter. tandiu in electione facta seu facienda siue in tractatu electionis: ⁊ sic tandiu deliberent ⁊ inquirant de persona idonea quousqꝫ ipsam inueniant: ⁊ demū ipsum eligant: ⁊ sic satis plane sonat etiā littera. Hodie vō videretur seruanda forma etiam in cōuentualibꝰ ecclesijs omnibus que traditur. j. e. quia propter. licet videatur loqui ꝺ cathedralibus ex verbis illis ecclesie viduate qꝛ ille sole dicuntur viduate: qꝛ ibi dꝛ vinculū ɔiugale ɔtractū in alijs inferioribꝰ nō ita: ꝫ tñ hodie extēdit ad oēs: lꝫ improprie dicant viduate: tñ quo ad multa viduate dicunt: ex quo prelatum non habent q possit negocia illorum ꝓcurare lr̄a exponenda sit: pꝫ ex eo ꝙ dicit personam nominet: quia per nominationem non fit electio.

d Ransmissā. mercimonia. qꝺ nō lꝫ añ clericatū bene licebat. lxxxviij. di. fornicarij. ⁊. xxj. di. lex continentie.

e Postposito. vnde ipso facto priuilegium clericale ꝑdere ꝺbēt: nec ab ecclia debēt defēdi. j. de vi. ⁊ ho. cle. c. vl. qꝛ indignū est illis ab ecclia subueniri: ꝑ quos cōstat scandalū in ecclia generari. j. ne cleri. vel mo. c. sacerdotibus. ⁊ hoc est verum post admōitioneꝫ. j. de vita ⁊ hone. cle. c. vlti. ⁊. j. de sen. excō. i audiētia. ⁊ in parte decisa premittit ꝺ admonitione.

f De talibꝰ. s. ꝑtinētibꝰ ad iurisdictionem: puta sicut est iudicare excōicare corrigē iuramenta accipere a vasallis ɔfirmare iuestire bñficia cōferre: ⁊ ɔsimilia q̄ cōsistūt in iurisdictione. s. eo. nosti. j. de transla. c. j. hec oia i ɔfirmatione ɔsequit electꝰ. Ea vō q̄ sunt ordinis sicut ⁊ clicos ordinare chrisma ɔficē depositio clicoꝝ bñdicere virgines ⁊ ecclias ⁊ altaria ɔsecrare: ⁊ similia ɔferūt i ɔsectione epali. j. co. ꝙ sic. vt §. pterea. ⁊. lxviij. di. quāuis correpi. ⁊ ar. j. de trāsla. int corporalia. qꝛ añ ɔsecrationē q̄si vidua dꝛ ecclia ꝓpt huiusmodi: vt ibi dꝛ: ⁊ sic iur cōi poterat illos clericos corrigē ac punir. b

g Quam inter. r. coegit qꝛ ius eiusdē forsitan magis vacillabat q̄ꝫ alteriꝰ partis: nec poterat sine magnis sumptibꝰ fineꝫ imponere liti: immo certe ipse idē si dubitaret vel diffideret ꝺ: iure suo debebat renūciare liti. s. de postu. bone. ⁊. j. ꝺ simo. ꝑ tuas. nec dolū facit qui rem deserit vt litē effugiat. ff. ꝺ ali. iudi. mu. cā fac. itē si. §. j. vł coegit propter bonū pacis. j. de spon. ex litteris. Et credo ꝙ nō fuit absoluta coactio sed conditionalis.

h Dū viueret. lꝫ eni prioratꝰ nō sint mōachis ɔfirmandi. j. de ɔfir. vti. vel inuti. porrecta si tñ electi cāonice fuerint nō sunt remouēdi sine cā. j. ꝺ sta. mo. monachi. de hoc no. in illa decre. porrecta.

i Jnuictꝰ. ⁊ sic factꝰ ē volēs: qꝛ coacta volūtas ē voluntas. xv. q. j. merito. ⁊. xxiij. q. iiij. displicet.

k Obtinē. imo put i itegra ɔtiet ipsū. r. seniorē vbe rauert ꝓpt qꝺ fuert intdicti a q̄dā cardiali: vt i lr̄a ɔtiet. ipe vō. r. nihilominꝰ. appllauit ne eligerēt ⁊ tñ ellegert aduēsariū suū. s. r. iuniorē q fuit ab epo loci bñdictꝰ: iō appl'latio eiꝰ ñ tenuit qꝛ renūciauerat iuri suo

Nos attēdētes q̧ ex cōsensu[a] cōpositiōis recepte ius siqđ si bi ɔpetierat.r.senioꝛ amisisset ac p hoc ne monachi ad ele ctionē procederēt: de iure mi nime appellare potuisset:cū nisi quoꝝ īterest audiri nō so leant appellantes:ap.illā dici mus legitimā nō fuisse:vñ p cā electio non potuit īpediri. Sane q̄ uis ppositus[b] ꝛ.capl̄m constantieñ.de interdicto:qđ cardinalis posuerat ī suis lit teris īseruerint:qꝛ tñ p id qđ r.iunioꝛi diocesanus eps[c] mu nus bñdictōis impēdit[d]:ei vr̄ qđ premisimus obuiare :vnđ vel scriptura facto vel factū scripture pꝛeiudicat[f]:nec pro batum fuit: lꝫ obiectū: q̧ ab ī terdictis electio fuerit celebra ta : ipsam nō potuimus irrita re:ꝛ ifra. Jōq̧ cām ipsam vo bis duxim[9] ɔmittēdā:vt si cō stiterit q̧ electio fuerit facta a suspensis[g] ea oīmodo cassa ta[h] ipsi monasterio post satisfa ctionem cōdignam suspensio nis ꝛ interdicti snia relaxata de persona idonea consulat[i].

Idem.c.penneñ.

Qualit p[9]obitū:ꝛ infra. Uex qm̄ elect[9] a vobis añ cōfirmationē administra tioni[k] epat[9] se irreuerēter im miscuit recipendo tā a clericis q̄ a laicis iuramenta: ñ atten dens q̧ ƀm apostolū nemo dꝫ sibi honoꝛē assumere:sꝫ q vo caī a deo tāq̄ aaron : pcipue: qꝛ nec donū scie pōtifici cōue niens[l] fuerat assecut[9] :postq̄ nobis pñtastis eundē:sufficiē ti examinatōe pꝛemissa electi onem de ipso factaꝫ duximūs irritandam :quicquid[m] ex ea ꝛ ob eam factum est denūciā tes penitus non tenere.

a ¶ Qđ ex ɔsensu.Sed nōne eo ipso q̧ alij nō huabāt cōpositionē poterat redire iste ad ius suū pstinū.ita vi detur.j.de pac.cū pdē.ꝛ.j de renū.sane.ꝛ.j.đ iureiur. c.iij.ꝛ.ff.de cō.cā da.cā nō se.siqs accepto tulerit.ꝛ si fi lius ipugnat testm̄ pꝛis in quo mr̄ ē instituta heres:re stituit mr̄i actio đ dote q̄ cōfusa erat p aditionē heredi tatis.C.de inoffic. test.l.si maritus. ꝛ si mulier uiuet vel leiano:restituitur actio creditoꝛi in antiquū debitoꝛē ff.ad velleianum si mulier. Pꝛeterea simplici pacto nō tollitur actio pꝛi ma.C.de trāsa.siue nec debet ei fides seruari qꝛ ɔtra pa cta versat nisi cū actio ē odiosa.C. đ transac. cū mo ra.ꝛ nisi in crimi nibus.C.ad turp. quis . sic ꝫ videt q̧ sua inferat ap pellare.vt.ij.q.vi. ñ solēt.vel ñ actio sublata fuit saltē dāda fuit actio de dolo C.de dolo.si̇̄ pponas potest di ci q̧ actum fuit in ter partes vt si al tera ps resiliret a pacto:soluta pena ei staret.ff.de transac.ei qui fidē. ꝫ hoc nō credo nec hic colligitur.vnde dicas q̧ vbi cō positio intercedit ꝛ pure renūciat aliquis iuri suo:po stea non auditur.vt hic.ꝛ.j.de renū.in psentia.ꝛ.vij.q j.q̄ꝫ periculosum.ꝛ remittentibus actiones suas nō ē dādus regressus ad eas.ff.de edili.edi.queritur. §. si venditoꝛ.Et nō q̧ qui renunciauit spūali siue benefi cio pure ꝛ sine aliquo pacto dꝫ renūciare.al's simonia cū eēt.qꝛ nō hꝫ ibi locū renūciatio sub modo vel sub ɔditiōe.ꝛ ide ē q̧ nō pōt redire ad pnū ius.sed ī trāsac.vel in pacto secus ē cum ibi admittatur talis cōtra ctus:do vt des: facio vt facias.vel facio vt des:qđ lo cū nō hꝫ in spūali bñficio.j.de trāsac.sup eo.Si dicas quare nō fuit iste.r.audit[9] sup poꝛi beneficio sicut ibi j.de pac.cum pꝛidē.ꝛ.j.de renū.sane. Respondeo qm̄ iste non habebat actionem ad agendum.ꝛ nemo sine actione experitur.ff.de nego.ge.si pupilli.§.videamus tum quia pure renūciauit vt dictū ē.tum quia recipi endo custodiam ꝛ pꝛioratum etiam iuri suo in totū re nūciauit.ꝛ quia ipse iudicis officiū nō iploꝛauit sicut in illis cū pdem.ꝛ.c.sane.ppter quod auditi fuerūt ꝛ restituti ad agēdum.

b ¶ Pꝛepositus ꝛ caplm:qbus forte negociū cōmissū fuerat quoꝝ litteris hñ creditur.xix.q.iij.statuimus. ꝛ lxiij.di.in noie patris ꝛ fi.in fi.

c ¶ Eps.hic ɔcurrūt due psūptiones.s.factū epi ꝛ scri ptura ppositi ꝛ capituli ꝛ factum legati. Facto epi creditur.j. de re iudi.sicut.ꝛ.j.de renū.in pñtia.ꝛ.ij.q.vj.hoc etiā placuit. Añ nō ē verisimile q̧ ꝛ suspensum ꝛ suspensis electū bñdiceret vel ɔfirmaret.Jn ɔtrariū psumit ex lr̄is ppositi ꝛ capli qbus etiam credit p iura pdicta.ꝛ ita circa idem factū qñq̧ hñtur varie psumptiones. lxꝫ. distin.siquis in egritudi ne.ꝛ.ff.de in integrū re stitu.diuus.ꝛ ar.j.de pꝛe sump.lr̄as.ibi tamē vna pponderat alteri hic neu tra:ꝛideo papa mandat inquiri đ illo interdicto.

d ¶ Jmpedit.quare psu mitur q̧ electio illius fu it canonica.

e ¶ Pꝛemisimus. de sus pensiōe ꝛ interdicto a car dinali posito.

f ¶ Pꝛeiudicat. ꝫ quia nescimus vtrum istoꝛum alteri pꝛeiudicet.ideo ab soluimus reum.quia ī re bus dubijs pꝛomptioꝛes debemus esse ad soluen dum q̄ꝫ ad condemnan j.de pꝛoba.ex litteris. ꝛ.j de fide instru. inter dile ctos in fi hic secus factū fuit.

g ¶ A suspensis.ꝫ.đ con sue.cum dilectus.vbi de ħ satis dictum est.

h ¶ Cassata i. cassa nūci ata:quia suspensi eligere non possunt..

i ¶ Consulatur.intellige q̧ per capitulum fiat electio:ex quo non dicit per quos.si eni papa voluisset monasterio per alios pui deri: illud mādasset sicut fieri consueuit.vnde mandat illos pꝛimo absolui a sen tentijs suspensionis vt postea eligere possint.ꝛ sic sunt restitu ti ad eligendum.al's esset secus.ꝛ.r.senioꝛi restituti.fuerūt cu stodia pꝛioꝛatus vt continetur i integra.

k ¶ Ualiter.administrationi.sic.j.de pben.cū iā dudū.ꝛ.j. e.bone memoꝛie.Sed ꝫ.j.e.q̧ sicut.ꝛ.c.nihil est.§. vlti. hoc iūs cōe illud dispensatio vt ibi pꝫ.ita tñ q̧ de rebus tpali bus nihil penitus alienent.ꝛ iō illud introductū fuit.qꝛ si ni mia subtilitate circa hoc vteremur:subtilitas in pniciē eccle sie verteretur.C.ad trebel.l.vl.Et dixit hic lau.q̧ si elect[9] ante ɔfirmationem aliquid disposuit đ rebus ecclesie vt salue cēnt qꝛ erant piture.ꝛ hoc nō fecit tanq̄ plātus ꝫ tanq̄ simplex ca nonicus:nō videt ob hoc administrasse ꝛ ei nō dꝫ nocere.ff. de acq.here.p herede.ꝛ.C.de iu.q nō fatis.tutoꝛ.ꝛ.l.in dubijs cautius tñ faciet si abstineat:si ē aliqs ali[9] q hoc facere possit. qꝛ etiā qui minimā pticulam de hereditate attigerit: admini strasse vr̄.ff.de acq.here.si seruū.§.siqs seru[9] ppter hoc cassa ta ē hic electio.ꝛ qꝛ nō erat cōuenietis scie.

l ¶ Cōuenies.hñ dicit ɔueniens qꝛ sufficit q̧ sit conuenientis scie lꝫ nō sit eminētis.j.e.cū nobis olim.

m ¶ Quicqd ex ea.C.de legi.nō dubiū.xij.q.ij.alienationes xix.di.c.vl.ar.ꝫ.iij.q.vij.§.tria.ꝛ.§.verū.ꝛ.j.de iurep.a.cōsulta tionibus.hoc intelligitur cum credebatur ius habere patro natus:secus ibi.

a Cum inter vniuer. ſ.s ad decanū. Nota ꝙ abſente deca‑no pōt electio fieri:licet ſit honorabilior pars capituli. j.de conceſ.preben.poſt electionem in parte deciſa.

b ¶ Nominare.⁊ male mādauerunt:vt ſequitur:q͡r eos expe ctare non:tenentur:vt.j.dicit quia periculoſa eſt mora.

c ¶ Dierū.xx.miliarib⁹ ꝑ dieta computatis.ff.de vb.ſig.l.iij ⁊.ff.ſiqs cautio.l.j.⁊.§.de reſcri.non nulli. vbi d' h' ſatꝭ dictū ē

d ¶ Remoti. a q̄ remoto loco abſentes vocandi ſint colligit̄ ex tribus:q͡r vocant̄ a tā remoto loco quantū ē a a mediolano vſqꝫ ad genuā. lxiij. diſ. q̄uo.ſed nō debent vocari a tā remoto loco:quantū ē a capua vſqꝫ ad palermuꝫ vt hic dicit:⁊ q̄ vocandi ſunt vbi ſine periculo vocari pn̄t j.e. quod ſicut.§.ſi aūt. Sed vi ꝙ oēs q ſunt i eadeꝫ ꝓuincia ſint vocādi cū illi' preſentes dicantur.C.de preſcr' p.lon.tē.l.vlt.j.eo.co rā al's non valet qd' faciunt pn̄tes.j.e. ꝙ ſicut.et c.bone me.ij.ꝙ oēs d' ꝓuincia ſint vocādi h'.j.eo. in geneſi.In huiuſmodi vocationibus ꝓ electionibus faciendis credo ꝙ ſtandū ſit potius conſuetudini:vt dicitur in illa decre. in geneſi. que dicit ꝙ d' toto regno frācie vocantur ad electiones de cōſuetudine genēali. In alijs negocijs eccl'ie ſufficit qd' facit maior ps p̄ſentiuꝫ.x.q.ij hoc ius.dūmō maior ps ſiue due ſiue tres ſint pn̄tes.ff.qd' cuiuſqꝫ vni plane.⁊.l.nulli. nec vocant̄ abſentes in talibus:vt ibi hoc ius.b.

e ¶ Cognouerūt.vn̄ vocari nō debuerunt:q͡r ſi ſciuit certiorari nō debuit.ff.de act.emp.⁊ven.l.j.in ſi. vn̄ ſtatīꝫ debebāt venire ad tractandū de cōi vtilitate.C.de decu.curiales.ij.li.x. Item nec ille expectādus eſt q ꝓcurat ne ad eū citatio veniat q͡r latitat:ar.ff.de euic.ſi dictū.§.ſi p̄ſtem.⁊.j.vt lite nō ꝯteſ. qm̄ frequenter.§.j.Credo tn̄ ꝙ vocandi ſunt dūmō ſint in tali loco:vnde ſint vocandi:licet ſciant eccl'iam vacare.

f ¶ Reuerſi.ſicut qdā ſūt reuerſi: ſic alij poterūt redire.xxiij. q.iiij.diſplicet.circa princi.Argu.contra.ff.de arbi.ſi cum dies.§.penultimo.

g ¶ Aſſumatis.alijs abſētib⁹ ⁊ tn̄ miſerāt ꝓ illis : vt ad faciēdā electionē cū eis venirēt:ſꝫ pone ꝙ nō habuiſſēt iſti mādatū a papa ad eligēdū : nūqd poterāt iſti eligē añ terminū p̄fixū illis abſētibus:quos vocauerāt:vi' ꝙ ſic. arg.huius capli: q͡r nō tenebātur vocare illos. vn̄ poſſunt mutare volūtateꝫ ſine alioꝝ p̄iudicio.ff.de re.iuris nemo a cōtrario ſenſu. cuꝫ eorum nō interſit.ff.d' cōdi.ob cām d.a.ſi pecuniā.⁊.ff.loc.l.pe. ⁊.j.de depoſito.c.ij.§.j.⁊.ff. depo.l j.§.penul.⁊.j.de p̄ca.c.ſi.⁊ j.de inſti.cū veniſſent. Preterea hoc faciebant de gr̄a : ergo pn̄t illam reuocare quandocunqꝫ volunt.⁊.§.de poſtulatione

Idem.c.capuanen̄.

Cum iter vniuerſas metropol': ⁊ ĩfra. Intelleximus aūt ꝑ.i.⁊.f.canonicos veſtros ⁊ ꝑ lr̄as q̄s ad ſe.ap. detulerūt : ꝙ ad decanū^e ⁊ alios concanonicos vr̄os panormi manētes:cū ex eoꝝ ꝑte fuiſſet vobiſ ꝑ lr̄as ĩtimatū vt ſic tractaretis ſuꝑ elctiōe ſubſtituēdi paſtorē ꝙ nullū deberetis ĩn eoꝝ abſētia noiare^b quēdaꝫ ſociū vr̄uꝫ cū lr̄is deſtinaſtis xij dierū^c terminū aſſignātes infra quē poſt receptionē lr̄arum veſtraruꝫ iter aripent re deundi:q̄uis eccl'iaſtica conſuetudo non exigat: vt ad electionem paſtoriſ canonici taꝫ remoti^d vocent̄: ⁊ illi p̄cipue q longe añ q̄ vos metropolitani veſtri obituꝫ preſenti aliter cognouerunt^e:quoꝝ aliqui poſt eius deceſſum ad capuanaꝫ eccleſiā ſunt reuerſi^f Quia vero mora longior ē in electionibus valde ſuſpecta ĩmo ſepe dānoſa:mādam⁹ q̄tenus iuocata ſpūs ſancti gr̄a ꝑſonā idoneā ꝑ electionē canonicā ꝯcorditer aſſumatis^g ad regimē capuane eccl'ie.conſequēter ad audientiā nr̄aꝫ nūcios idoneos trāſmiſſuri:per quos a nobis vice regia^b poſtuletis aſſenſū.⁊ ap.cōfirmationis gr̄am regratis. Idem archi.⁊.ca.capuano.

Cum nobis olim de obitu:⁊ infra .Cum autem conſtaret iterpoſitā fuiſſe ap. ne fieret electio niſi canonica videri poterat:ꝙ poſt eaꝫ medio tēpore nihil debuit innouari^i:vnde talis electio iudicanda erat irrita ⁊ inanis :vt pote poſt ap.canonice interpoſitam attentata . Sed contra cum appellatuꝫ fuiſſet nō vt nulla electio fieret : ſed vt fieret canōica: ſi factum electionis canonice fuerit ſubſe

bone memorie.q͡r ius non videtur acquiſitū. j.de v̄.ſi abbate.⁊.x.q.iij.q͡r cognouimus. Sed cōtra videtur q͡r ex quo admiſerūt illos vocando ad electionem iam non poſſunt reuocare.j.e.cum vintonienſis.⁊.j.de his que ſi.a pre.c.vl.vbi de hoc.⁊.ff.de ſerui.ruſti.pre.per fundū.ex eo ꝙ nolunt procedere ad electionem ſine illis:confitentur ſe hoc nō poſſe facere'eis excluſis.j.d' offi.dele.cum ſuꝑ ⁊ res de facili ad ſuam naturam reuertitur.ff. d' p.ac. ſi vnus.§.qd' ſi nō totum . Preterea gratia conceſſa ſemel intempeſtiue reuocari non pōt j.de cōmo.c. vno ⁊.ff.cōmo.in commodato.§ ſicut.cū non decipi ſed adiuuari beneficijs nos oporteat vt in proximis iuribus In iſto caſu dixit io.ꝙ bn̄ poſſūt eligere cum eos vocare nō tenentur mihi videt̄ ꝙ ex quo illos vocauerūt tenentur illos expectare vſqꝫ ad terminū ſtatutum ⁊ hoc dico dummodo ex tali expectatione preiudicium eccleſie non contingat:vel damnū aut periculū ſi vero mora periculum induceret non obſtante tūc illa vocatione pn̄t eligere.⁊ hoc videtur ſonare lr̄a illi⁹ c.ibi q͡r v̄o mora.⁊c.⁊ ꝙ iſti ꝓceſſerunt in capitulo p̄ſenti hoc fuit.q͡r papa eis mandauit:⁊ q͡r ꝑiculū timebatur vel iminebat ex mora.

h ¶ Regia.ſi.j.de ſo.cōpe.lꝫ.Sed ex tali aſſenſu adminiſtrare nō poſſet:quia nō conſentit in eū tanq̄ꝫ papa ſed tanq̄ꝫ rex.ſic.j.e.ꝙ ſicut.§.p̄terea.⁊.xxiij.q.iiij.ſi eccleſia.in ſi.⁊.ff.de adoptio.ſi pater.§.q duos.⁊ ſic duplex conſenſus exigitur.ſupra eodem cum terra.⁊.j.e. ſacroſancta

i Cum nobis.innouari.hic allegando dicit q͡r non extēditur appellatio niſi ad ea que illegitime ſiūt ⁊ illa ſola caſſat.ar.j.de reſti.ſpo.audita.⁊.§.d' reſcrip. cauſam.ſecus eſt in denūciatione noui operis.j.d' no. ope.nūcia.c.j.⁊.ij.

i ¶ Nulla:talis eni appellatio non valet:ne id fiat qd' edicto ꝑpetuo cauetur.ar.xxv.q.j.que ad ꝑpetuā.ff.de appel.reci.vel non.l.vl.quoniam publice vtilitatis intereſt vt fiat electio.ff.de no.ope.nuncia de pupillo.§ ſiqs riuos.⁊.j.de his ſi.a ma.par.ca.ex ore.in ſi. ⁊.§.c. cum inter.r:

k ¶ Emiſſam.ab archidiacono ⁊ complicibus ſuis: g

cutũ:non vtiqꝫ cõtra formam ap.huiusmodi :sed magis se-cũdũ eã videbatur eẽ ꝓcessũ ⁊ iõ licet post ap. nõ tñ ꝯ eandẽ fuit electio celebrata :propter qđ non erat aliq̃ten⁹ irritãda:⁊ infra. Item cũ post.ap. emissaꝫ archid.cũ suis fautorib⁹ c horũ exijsset:⁊ vos illos vt intereẽnt electõi faciende vobiscũ curassetis sollitite reuocare: qui ad electiõeꝫ faciendã accedere noluerũt: alienos se fecisse videntur:ꝓpter qđ electioni a vobis iuxta formã mãdati ap.ꝯcorditer celebratę d iure nõ posse ꝯdicere videbãtur:⁊ infra. Dis igit ⁊ alijs allegatis q̃ꝫ ꝯ psonaꝫ illi⁹ quẽ eligistis nihil dictuꝫ fuerit vel obiectũ:q tñ iuxta verbũm apostoli dicentis:nemini cito manũ iponas: obem⁹ attẽdere diligenter ad ea que circa personam inquirẽda fuerant:duxim⁹ ex officio nostro sicut decuit procedendũ:⁊ infra. Illius quoqꝫ litterature ꝗ̃ꝫ nõ eminentes tñ cõuenientis electus existit:vt ꝓ defectu sciẽtie:sicut pleni⁹ intellexim⁹ ab his qui eũ meli⁹ cognouerũt ab electione non deberet excludi de legitima tñ etate scire plene non potuimus veritatẽ:qđ cuꝫ a multis cuius etatis existeret curauimus indagare:a nemine vnq̃ audiuim⁹ ꝙ annũ etatis.xxx. attigisset: ⁊ infra. Nos ecclesie parit ⁊ psone ꝓuidere volẽtes:⁊ tam rõnes ꝙ canones obseruare: q ꝓpositũ vestrũ ꝓuidũ intelleximus: ⁊ iõ ꝓpt vrgentẽ necessitatẽ ⁊ euidentem vtilitatẽ eccl'ie capuane quã in hac parte poti⁹ approbam⁹:volum⁹ ipsũ firmiſ perdurare.prefatũ subd.nr̃m vobis in procuratorẽ ꝯcedim⁹ liberã administrationẽ ei tã in tẽporalib⁹ q̃ꝫ i spiritualib⁹ cõmittentes.

I dẽ cantuari.archiepiscopo.

appellant eo ꝙ quidam nolebant extra gremiũ eccle sie eligere dicebat eni archi.ꝙ quãdiu inueniebatur idone⁹ in ecclesia.nõ debebãt eligere d aliena.⁊ ideo appellauit:ne fieret nisi canonica.

l Reuocare. Nunquid eoipso ꝙ admoniti noluẽrũt redire qui presentes sunt possunt eligere:videtur ꝙ sic: ar.hic.⁊.j.e.ꝙ sic §.si autem.⁊.ar.s. de postu.bone memorie.⁊.j.de testi. i noie dñi. lxv.di. si forte.j.de offi.d le.cum super.maxime cuꝫ mora in talib⁹ sit suspecta s.c. proxi.⁊.ar.ff. de admi.tu.tutor. q.§.i.⁊ ibi vn⁹ tutor aliũ non expectat.⁊.j.vt lite nõ contes.quoniã frequenter.§.i.ar.C. de diuid.tu.l.i.in fi. Ecõtra videtur ꝙ teneantur expectare vsqꝫ ad finẽ triũ mensiũ.arg. ij.q.vi.appellatione.j.de offi.dele. cõsuluit.⁊.xvi.q. iij.placuit. Sepe vocandi eniꝫ sũt ad electionẽ.lxiij. di.plebes.⁊ re⁹ absens debꝫ expectari vsqꝫ ad finẽ triẽnij.C.de iudi.ꝓperandũ.§.huiusmodi autẽ sententia.⁊ argu.ff.de excu.tu.l.nõ tantum.⁊ de verb ob. insulam ⁊ ita expectabũt vsqꝫ ad finẽ quousqꝫ eliger possunt. Dicit io.ꝙ presentes ꝓcedere possũt circa ad finem trium mensium non precipiti festinatiõe ꝫ morato:ia cunctatione.ar.ff.de admi.tu tutor q.§.i.⁊.j.d offi.del.consuluit. Hoc non credo immo dico ꝙ si maior ⁊ sanior pars vult procedere ad electionem: potest vt prouideant ecclesie viduate.vt.c.proxi.si vocauerit alios presentes vel absentes statuto eis termino cõpetenti.j. quem conuenienter possint venire:⁊ si non venirent nec assignauerint iustam causam quare nõ veniant.alij possunt postea ad electionem procedere:q vel debet venire vel iusta de causa impeditus cõstituere aliquẽ de collegio procuratorẽ cui vices suas committat.j.e.q ꝓpter.⁊ est ratio:q mora in talib⁹ est periculosa valde.s.e.c.pri.⁊.j.vt lite non conte. quoniã §.i. Et preterea ꝙ a maiori parte capituli fit debet valẽ nisi minor aliquid ostenderit rationabile.j.de his que fi.a ma par.ca.cũ in cunctis.⁊ sic etiam obseruatur et hoc idem dicitur hic.

m Alienos.ex quo nolunt venire vocati.potest ꝓcedi sine illis:vt dictum est.argu.j.de offi. dele.pruden stam.§.adijcimus.

n Mandũ.lxxviij.di.quid est cito.⁊.xxiiij.di.§.i.

o Ex officio. Nota hic ar.ꝙ iudex potest supplere etiam de facto:q papa supplet hic de facto.quando in causis iudex d beat supplere ⁊ qualiter:dictũ est.s.de postula. bone memorie.i. Sed in casu isto illud teneas:q ⁊ si nihil obijciatur electo:ille qui confirmat electionem d bet inquirire de mõ electionis an sit canonice facta: de persona etiam electi an sit idonea:infra e.venerabilem.al's si cõfirmaret indignum.ipse puniretur: et promotus debet repelli:infra.e.ti. nihil est.et de omnibus talibus debet ex officio suo inquirere cuꝫ sua intersit ne puniatur. Item ⁊ si in alio casu ex officio suo iudex supplet etiam de facto.ssra d exceptio. exceptionem in fi.⁊.c.psa ⁊ quos prohibet pretor in totum prohibe tetiaꝫ si non apponatur:ff.⁊e postu.quos prohibet et in alio casu.ff.d peti.here.l.vlti.sm opinionem pla.

p Litterature. in prelato requiritur non solum litteratura:sed etiaꝫ ꝙ sit sollicitus ⁊ prudẽs in temporalibus.xxxix. distinctione petrus. que scientia exigatur in episcopo:habetur.xxiij.distinctione.qui episcop⁹. ⁊.xxxvij distinctione. que ipsis.⁊ capitulo omnes psallentes tamen conueniens sententia toleratur in illo: vt hic dicit.et arg ad hoc.ff.de edil.edic.sciendum.§.illud.⁊.l.siquis venditor.§.venditor.

q Procuratorem. Nunquid per talia verba confirmat electionẽ:credo ꝙ sic:suspendit tamen consecrationem vsqꝫ ad legitimam etatem. Innocen.papa.iiij.dicit ꝙ non :⁊ cum fuerit in etate legitima debet eligi in archiepiscopum:⁊ papa dispensat cum ipso:q cũ non e ssẽt etatis legitime:papa ipsum concessit in procuratorem ecclesie capuane;ac si esset simpliciter postulatus :al's electionem ipsius denunciasset irritam ⁊ in annem:⁊ canonici essent eligendi potestate ea vice priuati supra eodem titulo cum in cunctis.⁊.j.e.c.proxi.si scienter.euꝫ elegissent.

r Liberam.per illud verbum non datur ei potestas male administrandi.xxi.q.i.relatio. argumen.C.de inoffici.testa. si quando:⁊.j e.ecclesia vestra.ad finem.⁊ licet prelatus procurator dicatur.xij.q.i.§.vlti.⁊.c.vlti.j.de dona.fraternitatem tamen donare potest si consuetudo est.j.de dona.certum ⁊.ff. de dona.filiusfamilias.ꝯsiderata ꝯsuetudĩe loci ⁊ quãtitate dona.v t in.c.ꝑdicto cete.⁊.ff qđ vi aut clã.l.ꝓhibẽ.§.non tm

Innotuit nobis q vigo/ron. ecclesia destituta pastore prior et conuentus eius dem magistrum .m. archidia. ebo/rac. in episcopu3 ele gerūt cuius confirmationem vsq3 i aduentum ipsius: qui absens eligebatur ⁊ insci⁹: distulisti[a] qui tandē spontanea tibi ⁊ secreta confessione mōstrauit: q conscientia eius aliquantis per ex natalibus esset lesa ⁊ in fra. Cuius electionē capitulū petijt per sedē apo. confirmari presentato nobis electionis decreto[b] subscriptionibus eligentium roborato: quidā aūt suffraganeorū m tuo⁊ asseruerunt eum fuisse filium cuiusdam militis ⁊ ab eo ex quadā ingenua[c] ⁊ nō ꝯiugata[d] suscepium. Idem quoq3 magister adiecit: q nunq̄ pater ei⁹ habuerat vxorem sed matris ei⁹ virginitatis florem preripuit quasi furtiz: ⁊ infra. Quāuis autem canon lateranen. concilij ab alex. pre. nostro edict⁹ non legitime genitos adeo p sequatur: q electionem taliū innuit nullam[f] esse nobis tamen per eu3 adempta nō fuit dispensandi facultas cū ea nō fuerit phibēt' s intētio: q succesorib⁹ suis nullu3 potuit in hac pte p̄iudiciū generare patri post eū imo eadē potestate functuris: cū nō habeat iperium par in parē[g]: ⁊ ifra. Multa eni i hoc casu dispēsationē inducere videbant līarū sciētia: mo⁊ honestas vite virt⁹ ⁊ fama persone: multipliciter a quibusdā etiā ex fratribus nostris q eū in scholis[h] cognouerant approbātc. faciebāt etiā hec ad id n̄ modicū ꝯcor⁊ capituli vigor electio petitio populi assensus pncipis votū tuum suffraganeo⁊ suffragia ⁊ humil' deuotio ꝯfitētis: q sponte ac humilit' suū maluit cōfiteri reatum[i] q̄ lesa ꝯsciā throū ꝯscēdere pastoralē. Habito g̃ sup hoc diligēti tractatu intelligētes vigore. caplm cū dē magr̄m nō humilit' postulasse: s3 iprouide potius elegisse: cū ad obtinendū dispēsationis bn̄ficiū procedendū fuisset nō p electionē inhibitā: s3 p postulationē pmissam[k] electionem ipsam predicti canonis auctoritate cassatam denunciamus irritam ⁊ inanem parcentes nō modicū vigorē. capitulo q eis nec penā infligim⁹ expressā i canone supra dicto: nec probare cogimus ignorantiam[l] quam allegant ⁊ q̄uis post cassationē huius mōi nobis fuērit supplicatū vt

a Innotuit. distulisti. i. ⁊ merito: q2 nec electionē ꝯfirmare poterat: nisi primo ipse ꝯsentiret electioni sue. j. e. c. prox. ⁊. j. de transla. licet.

b Decreto. decretū debēt continere totam seriē ⁊ formā electonis nōia eligentiū ⁊ eo⁊ ꝯsensum ⁊ subscriptōes cuiuslibet in hunc modū. Ego talis canonicus talis ecclesie huic electioni interfui ⁊ ꝯsensi: ⁊ propria manu scripsi si scit scribere: alioquin alius pro ipso. ⁊ noie illius ⁊ d' ipsius mādato subscribere debet. j. de sen. ⁊ re iudi. cum inter vos ⁊ nomen electi. debet ꝯtinere ⁊ ad quā dignitatē est electus ⁊ q scriptura illa sit facta per publicā manum vt per duos idoneos viros. j. d pba. qm̄ contra falsam ⁊ sigillū capituli apponat'. Et hodie etia3 debet ꝯtinere inquisitionem ⁊ voluntates singulo⁊u3 ⁊ publicationes ⁊ collationē ⁊ electionem ita q p tale dcretū appareat formā suatā fuisse: ⁊ illud decretū sm quosdā non est de substantia electionis: hodie ꝟo ita est de substantia: q si nō fiat publicatio voluntatum ⁊ inquisitio ⁊ collatio ⁊ electio subsequens icontinēti cassat' electio. j. e. cumana ecclesia. ⁊. c. cum post petitam.

c Ingenua. ingenuus is est qui statim vt nascitur liber est insti. de ingenu. in pinci.

d Coniugata. si enim fuisset coniugata filius esset spurius: nec posset legitimari p matrimonium sequēs. j. qui fi. sint le. tanta. Quid si ꝯtraxisset postea cum ea nunquid iste posset eligi tanq3 de legitimo matrimonio natus: non videtur: quia non fuit de legitimo matrimonio natus. s. eo. cum in cunctis. nec pdest q res deueniat ad eum casum ⁊c. tempus enim natiuitatis videtur considerari debere sicut tempus electionis. infra. e. duu3. ⁊ argu. xxx. q. v. qualis. vt ibi i virginitate desponsata ⁊c. hic ita potest dici. Dico q bene potest eligi: quia matrimonium sequens omnia precedentia purgat: ⁊ illé tanquam legitimus est habendus. j. qui fi. sint legi. tanta. idem dicitur i capitulo qualis: q2 verba sunt intelligenda cu3 effectu. j. de cle. non resi. relatum.

e Lateranen. conciliū s. eo. cum in cunctis.

f Nullā esse. Sic patet ex eo q dicit: innuit nullā esse: ⁊ ex eo q dicat inferius electionem ipsa3 predicti canonis auctoritate cassatam q canon ille. s. eo. cū in cunctis est canon late sentētie. ⁊. j. e. cu3 vintoniensis. Dixit. t. q talis electio est nulla: ⁊ in hoc est canon late sententie: sed quantum ad aliam penam que imponitur eligētibus non eē late sententie sed ferende. ⁊ ad h' inducit. j. e. quisquis. ⁊ c. q2 propter. Sed hoc non dico: imo quo ad omnia canon est late sententie. S3 huic cōtradicit quod dicit inferius: nec penam infligim⁹ ⁊c. i. nolumus esse inflictam: quia parcimus eis: ⁊ hoc est quod pmisit parcētes nō modicu3 ⁊c. ⁊ illa duo capitula: q2 propter. ⁊ c. quisquis. in alio casu loquūtur. vt ibi dicemus. b.

g In parte3. sic xxj. di. iferior. ⁊. ff. de arbi. nam magistratus. ⁊. ff. ad trebell'. ille a quo. § tēpestiuum. nisi se subijciat ei. vt. ff. de iur. om. iud. est receptū. ⁊. ij. q. vij. nos si incōpetenē nisi ratiōe legationis. xcvij. di. pcipim⁹ vl' degatōis. j. de of. dele. sane.

h In schol' multū eni3 opera t notitia scholastica sicut ⁊ militari. ff. de castrē. pecu. miles eni. ⁊. l. si forte in fi.

i Reatum. i. defectum siue impedimentu3. q2 ⁊ si non sit nota delicti: est nota tamen defectus ipediētis promouēdū. j. de pur. canonica. t' ccedens.

k Permissa3. ⁊ sic p3 q i legitimus potest postulari de hoc dictum est. s. de postu. c. vlti. sed non al's indignus: puta suspensus: vel qui suspensionē non seruauit. s. de postu. c. j.

l Ignorantiā. ignorātia crassa ⁊ supina nō excusat j. de eo q renūc. epa. c. j. vnde pbare debebāt isti ignorātiā quā allegabāt: vt hic d'. lxxxij. di. pposuisti. Crassa fuit isto⁊ ignorātia: q2 improuide ipm elegerunt n̄ requirētes de ei⁹ psona ab his p quos certificari potuerūt xxxvij. di. c. vlti. ⁊. j. de reg. iur. c. pe. ⁊. ff. de iur.

dignaremur cuz eo misericorditer dispẽsare: supplicatõez huiusmodi q̄ nomine capituli non fiebat: cum non ad postulandam dispensationẽ sed petendam[m] confirmationem ipsius fuerint nuncij destinati: ad presens non duxim⁹ admittendam: decernentes irritum ꝛ inane quicquid super ordinatione ipsius episcopatus ante susceptionem[n] litterarum nostrarũ fuerit attentatum: ꝙ si vigorniense capitulum eundem magistrum propter prerogatiuam meritorũ ipsius duxerit postulandum. postulationem apud se. ap. p̄sentare[o] procuret.

I dẽ genueñ. archiep̄o ꝛ placentino ꝛ bobieñ. episcopis.

Q Uũ iter canõicos saoñ. super electione pontificis questio verteretur ad se. apos. s. subdi. saoñ. ꝛ. j. procurator capituli[p] accesserũt ꝛ infra. Proposuit autem procurator predictus: ꝙ singuli requisiti communi assensu ĩ hasten. prepositum excepto predicto subdia. ꝯuenerunt: quo in sua duricia ꝑmanente aliorum consensus redactus fuit in scriptum publicum consequẽter. Ceteꝝ ꝓ parte altera fuit propositũ ex aduerso: ꝙ cuz septez essent canonici saonen. ĩ capitulo se receperũt de futura electione põtificis tractaturi: lꝫ archi. archipresbytero ꝛ preposito dictũ hasten. prepositũ nominantib⁹ fuit a prefacto. s. obuiatuz. asserente ipsum morbo epilentico[q] laborare: pro quo alia vice tanquam inhabilis fuerat recusatus[r] nec ad aliam[s] ecclesiam debere fieri transitum. donec reperiretur idoneus ĩ ecclesia saonen. ꝛ ĩfra. Post hec archipresbyter pro parte altera de rato vt dicebat litteris premunitus. ipse vero. s. pro parte sua ĩ mediolanen. archiepiscopum compromittere curauerunt: qui magi

ꝛ fac. igno. l. regula. ꝛ iõ debebant ꝓbare diligentiaz adhibitã: ꝛ sic ꝓbarent ignorantiã. Hãc ignorãtiam poterant ꝓbare per iuramentũ. j. de testi. pñtiuz. ꝛ. j. de excep. pastoralis. ar. bo. j. de seru. c. vnico.

m Sed petẽdã. alʼs si fuissent missi ad eligẽdũ simplicit: bñ potuissẽt postulasse. j. eo. in causis.

n Susceptionẽ. ꝑ hoc vꝫ solui questio dñicalʼ: qua q̄rit si ep̄o deposito canonici eligunt aliũ añq̄ʒ rec piãt lr̃as pape qb⁹ resti tuit depositus: ar. est hic ꝓ restituto viij. q. vlti. c. vlt. C. d̃ man. prin. l. vna j. d̃ prebẽ. inter cetera. Ar. ꝯ. vij. q. i. eos q. ff. d̃ decu. l. ij. j. de renũcia. ex transmissa. ꝛ. C. de nup. neqꝫ.

o P̄ñtare. Sic patet ꝙ metropolitan⁹ nõ põt cum illegitimo dispensare: ex quo illũ sibi p̄cepit presentari. Ar. ꝯ. j. de cor. vici. cũ de tua. b.

p Cum iter. capituli. Nota ꝙ lꝫ dissentio sit ĩter canonicos: ꝛ q̄daz agant contra alios: ibi dicit̃ esse capitulũ vbi ẽ maior pars: ꝛ possũt ꝯstituere ꝓcuratorez: ꝛ ille dicet̃ capituli ꝓcurator ꝛ ĩ ꝯstituendo talem ꝓcuratorẽ nõ requirunt̃ singuli d̃ capitulo: sed tm̃ illi q̄ sunt maior pars: alʼs cõmitteretur falsum si singuloꝝ nõia ibi ponerent̃ alijs ignorãtib⁹. j. de his que fi. a p̄la. sine ꝯsen. ca. quanto. ꝛ iste ꝓcurator habebit expensas d̃ capitulo: imo de bonis episcopatus in negocio electionis: vt. j. e. vt preterite. ꝛ de ꝓcura. cum pro causa.

q Epilentico. de quibus habes. xxxiij. di. maritũ. ꝛ c. clerici. ꝛ. c. communiter diffinimus.

r Recusatus. per hoc videt̃ ꝙ crimẽ ĩ modũ exceptionis ꝓbatuz in vno iudicio p̄iudicet in alio: ar. ꝫ. e. super eo. ꝛ. ij. q. j. ꝓhibent̃. lꝫ eniꝫ crimen in modũ exceptionis ꝓbatum non infamet. j. de or. cogni. cuz dilectus. in fi. ñ grauat ei⁹ opinionẽ. vnde inhonestum ẽ admittere talem. ff. de decur. eos. ꝛ. C. d̃ adul. ꝛ si libidine. In causa vero criminali bñ repelletur testis a testimonio: si in alio iudicio esset repulsus. Probato eni crimine in modũ exceptionis: de quo grauata e eius opinio. j. de testi. testimonium. sed adhuc probãdum est ipsum morbo epilẽtico laborare: qꝛ ñ ꝯstabat illuz sic fuisse repulsuz ꝑ illam allegationem: sed si de hoc

constaret nõ deberet amplius eligi: arg. ꝫ. de postu. gratum vbi cassat̃ electio illi⁹ seu postulatio secundo facta: q̄ primo cassata fuit propter vicium persone. ꝛ. ꝫ. e. super eo.

s Aliam. Hic sumit̃. ar. ꝙ nõ ẽ electio faciẽda d̃ aliena ecclesia: q̄ʒdiu reperit̃ idoneus in eadẽ. Sꝫ pone ꝙ maior pars capituli sanior eligat de alia eccl̃ia: ꝛ minor de ecclesia sua: q̄ illaꝝ p̄ualet. In hac q̄stione dixit lauren. ꝙ si due partes capituli eligunt de aliena ecclesia: tenet electio: qꝛ due partes vicẽ toti⁹ capituli obtinent. ꝫ. e. lꝫ de euitãda. ꝛ. j. e. scriptuz est in apoca. vbi postulatio facta a duabus partibus prefertur electioni facte a minori parte: qꝛ si due partes capituli non sunt in ecclesia: non vꝫ capitulum esse. ff. de decret. ab ordi. fa. l. ij. ꝛ. ff. quod cuiusqꝫ vniuer. plane ꝙ si ñ essent due ptes. lꝫ esset maior ps ꝛ eligãt de aliena ecclesia: non valet electio: si minor pars eligat de sua ecclesia: ꝛ sic intelligit illa iura. lxj. di. obitũ. ꝛ. c. nullus inuitis. ꝛ. lxxv. di. florentinũ. Uincen. ꝛ io. dixerũt ꝙ semꝑ preualet electio de ꝓpria ecclesia a minori parte facta etiaꝫ a duobus: arg. predictorum decretoꝝ. ꝛ lxiij. di. lr̃as. ꝛ. C. de episco. ꝛ cleri. in ecclesijs. ꝛ. j. de cleri. peregri. c. vlti. ꝛ. vij. q. j. deniqꝫ. ꝛ quod dicitur hic est allegatio: sed ideo hic obtinuit electio de aliena ecclesia: qꝛ minor pars nullũ elegit. Sed obstat. j. e. ĩ causis. ꝛ illud dicũt ꝓpter formã mãdati. vt p̄ualeret postulatio de aliena ecclesia electioni de ꝓpria. Tan. dixit ꝛ melius: vt mihi videtur ꝙ electio facta a maiori ꝛ saniori pte capituli p̄ualet vndecũqꝫ siue de sua ecclesia eligãt siue d̃ aliẽa dummodo aliud canonicũ nõ obstat: ꝛ hoc satis bñ colligit̃ ĩ hac decre. qꝛ pp. rõez illã quã hic allegabat. s. subdiacon⁹ friuolã reputauit: ꝛ ĩheret illi soli de morbo epilentico: vt. j. dicit nõ obstante ap siq̄ ex alijs superius memoratis causis cũ eas friuolas ꝛc̃. ꝛ. ꝫ. e. lꝫ in fi. ꝛ optime facit. j. e. quia ꝓpter vbi dicit: is eligat̃ in quẽ maior ꝛ sanior pars ꝛc̃. nõ distinguendo de quacũqꝫ ecclesia. ꝛ. c. in genesi. ꝛ. c. ecclesia vestra. vbi dicit̃ ꝙ electio debet fieri a maiori parte capituli. Quid respondebis illis capitulis. lxj. di. nullus ꝛ. c. obitum. ꝛ illi. c. florentinũ. Dicas ꝙ veꝝ est ꝙ ita deberet fieri: ꝛ honestũ esset ꝛ de iure est: si tamen maior pars aliter facit valet: qꝛ in hoc renũciauit iuri suo quod in fauorem ipsoꝝ fuerat introductum. nã ꝛ optim⁹ eligend⁹ ẽ ꝛ melior. lxiij. di. metropolitão. ꝛ. xxv. di. §. nũc autem. ꝛ. viij. q. j. lꝫ ergo. ꝛ tm̃ tolerat̃ dummodo sit sufficiens. ꝫ. e. c. cuz nobis olim. ꝛ. j. e. c. cum dilecti. vbi multi meliores erãt in ecclesia. ꝛ sufficit ne malus existat. xvj. q. vlt.

monaſterium.

a ¶ Confirmauit. Sed nonne eo ipſo q elegit confirmaſſe videt: vt. lxiij. diſtin. in ſynodo. et ff. de auct. tu. l. j. ſ non eſt verum j. de fide inſtru. inter dilectos. ver. ceterum. et ſ. e. cum inter vniuerſas. in fi. qm tanq arbiter elegit: et tanq archiepiſcopus confirmauit: ar. ff. quando. ap. ſit. l. j. §. ſolet. ſic. j. e. q ſicut. §. preterea. et j. de conceſ. preben. poſtulaſti. Sed nunquid poteſt irritare propriam electionem: ſi tempore conſecrationis vel cōfirmationis probetur ei crimē in modum exceptionis: argu. q non. quia cum ipſam electionem teneatur defendere: eam non debet impugnare: argu. j. de na. ex li. ven. c. vno. et j. de cle. coniug. diuerſis fallacijs: argu. ff. de condi. inde frater a fratre. et ff. ſi ſerui ven. alti⁹. ſed non eſt ita: quia tanq alius confirmat: et tanq alius eligit: arg. iij. q. vij. §. tria. ver. item ſi contra patrem pupilli. et de hoc dixi plura: arg. ſ. e. cum inter vniuerſas.

b ¶ Et ſubſcriptam. Ar. colligitur hic a cōtrario q ante ſubſcriptionem poſſent recedere electores ab electione: ar. j. de cen. olim. et j. q. vij. ſalub]rimum. et lxiij. di. quanto. ſed non eſt verum: q poſtq electus eſt aliqs: nō poſſunt electores mutare propoſitum ſuū dū modo ipſe electus velit conſentire: vt. j. dicitur. immo etiam ante electionem factam facta publicatione ſcrutinij variare nequeunt electores. j. co. publicato. arg. j. e. in cauſis. et ff. de ſer. ru. pre. per fundum. et ff. de reg. iur. nemo. immo ſi nollent illum eligere in quem maior et ſanior pars conſenſit: deberent per ſuperiorem compelli. j. e. publicato. quia illum tenētur eligere ex quo iam ſic proceſſum. j. e. quia propter.

c ¶ Coniugale. Sed in veritate ꝯtum non eſt vinculum coniugale p ꝯſenſum eligentium et electi ante ꝯfirmationem. j. ti. pri. inter corporalia ver. vnde cum nō ſit tē. et j. vt lit. nō ꝯteſta. quoniam. §. ſi vero. in prin. Et ideo dicit quaſi: q poſſet renunciare ſine licentia ante ꝯfirmationem pape: ar. predicte decre. inter corporalia. vt ibi notatur. ver. ſicut autem ſ hoc ideo dicit: quia nō poſſunt ab ea recedere: et quia vinculum illud initiatum eſt: et iō quaſi contractum. j. ti. pri. c. vlti.

d ¶ Ex alijs. ſ. q erat d alia eccleſia et in eadem erant idonei.

e ¶ Reſilire. Contra. ſ. de poſtu. bone. ſed aliud eſt i poſtulatione et aliud in electione per quam ius acquiritur. viij. q. ij dilectiſſimi. Et p poſtulationem ius acquiritur. ſ. de poſtulatione. c. penul. immo poteſt dici q idem eſt vt ſi poſtulatio ſit

ſtrum. g: modiceñ. canonicū eis dedit in epiſcopum et confirmauit[a]: et infra. Di. v. mandamus: quatenus cum conſtet electionem de prepoſito memorato a maiori et ſaniori parte capituli celebratam fuiſſe publicatam etiam et ſubſcriptam[b]: ſi dict⁹ prepoſitus eidem electioni conſenſerit: vt per mutuum conſenſum eligentium et electi quaſi coniugale[c] vinculum ſpiritualiter ſit contractum: niſi ſufficienter ſit oſtenſum eundem morbo epilentico laborare: ſuper quo contra ipſum dicitur appellatum: vos non obſtante ap. obiectu ſiqua ex alijs[d] cauſis ſuperius memoratis proponitur interpoſita: cum eas friuolas reputemus: electionem confirmetis ipſius: non obſtāte q poſt talem electionem a prefato archiepiſcopo proponitur eſſe factum: etiam ſi a partibus in eum fuerit cōpromiſſum: cum electores a tali electione ſic reſilire[e] nequiuerit. Quod ſi electores illius nō compromiſerint[f] in archiepiſcopum memoratum etiam ſi dictus prepoſit⁹ nondum electioni de ſe facte cōſenſerit: eo tamen conſentire volente[g] dummodo a morbo ſit immunis obiecto: vos electionem ipſius nihilominus confirmetis.

Idem preneſtino epiſcopo. apo. ſe. lega.

Vdum ad audientiam noſtram queſtione perlata peruenit: q vacante prepoſitura colonienſis eccleſie in duo ſe vota eligentiū diuiſiſſent: cauſam iudicibus duximus ꝯmittēdā: et ifra. Ipſi vo partes ad ſuā preſentiam ꝯuocarunt: receperunt teſtes: examinauerunt eligentiū cōſcientias: audiuerūt allegationes vtrinq. Et quoniam prepoſitus ſancti georgij eorum ſententie ſe aſſeruit nolle ſtare: pceſſum ad ſe. apoſ.

publice facta i ſcrutinio vel ſuplorl pñtata nō poſſūt ab ea recedere. ſ. de poſtu. bone. vt dixi. ſ. de poſtu. c. vltimo. et penultimo.

f ¶ Compromiſerint. maxime ſupple quia idem eſt ac ſi promiſiſſent: vt dicitur. ſ. q ſiue cōpromiſerit ſiue non poſſunt mutare ꝯſenſum ſuum: vt dictum eſt.

g ¶ Volēte. vt voluntas impleatur neceſſe eſt: q vbi ē opus facto voluntas non ſufficit. j. d eo qui mit. i poſ. cauſa rei ſer. cōſtitutis. et j. de biga. nuper.

h Vdum. cō ſcientias. Nota conſciētias eligentium examinādas: ſicut cōſcientia accuſatoris. ij. q. vij. ſiqui ſunt.

i ¶ Deſtinarunt. quoniam ita mandauit papa: q ſi altera partium nollet q ipſi iudices cām terminarent cām inſtructam remitterent ad ipſum: aliās nō fuiſſet eis licitum recuſare.

k ¶ Numerus. ex eo qd hic dicit i fine colligitur q numerus preferrī auctoritati. j. d ap. cōſtitutis. non enim preferēda ē dignitas: niſi cum numerus eſt par vl' i modicum excedit. ff. de pac. maiorē. et j. e. eccleſia vra. vbi numerus non pfuit. j. de teſti. in noſtra. Et d hoc dicemus in illa decre. eccleſia veſtra.

l ¶ Dignitate. Ecce in quibus conſiſtit auctoritas. xcij. diſtinctione. c. j.

m ¶ Et tempore. q ante ordinati fuerunt vel iſtituti in eccleſia. j. de ma. et obe. c. j.

n ¶ Preſentate. et ſic nō remiſerunt cām ſufficiēter inſtructam: et ideo male fecerunt: q cauſam inſtructam remittere debuerunt: vt. C. de ap. ne cauſas. j. de ap. cōſtitutus. C. de rela. l. j. et ij.

o ¶ Scire. ſic. ſ. e. ſignificaſti.

p ¶ Procedendū. proceditur tamen contra cōtumacem in cauſa ap. j. de ap. ſepe. et C. de temp. ap. l. vl. §. illud. ſed hec non fuit cauſa appellationis.

q ¶ Electionis tempore. Iſta tria precipue requirūt in epiſcopo. ſ. e. cum in cunctis. Et nota q i huiuſmodi electionibus temp⁹ electionis ſpectatur an ſint tūc idonei. j. de eta. et qua. cum bone. et j. de ſe. excommu. mi. poſtulaſti. ar. j. e. auditis. Ar. contra ſupra de poſtu

destinarunt[l]: et infra. Cumque nuncii prepositi sanctorum apostolorum statuto termino ad presentiam nostram accessissent: prepositus sancti georgii nec venit nec per se misit idoneum responsalem: et infra. Gestis igitur iudicum diligenter inspectis inuenimus: quod pro preposito sanctorum apostolorum auctoritas pro preposito vero sancti georgii numerus[u] eligentium faciebat cum primus a. xiiii. tum personis tum canonicis: qui alios dignitate[l] etate et tempore[m] precedebant secundus vero a. xxiii. fuisset electus: et infra Cum autem allegationes pro eodem preposito sancti georgii coram iudicibus ipsis proposite nobis non fuerint presentate[n]: propter quod non potuimus scire[o] per nos quid obiecerint vel quid responderit ad obiecta: sicque causa remissa non fuit sufficienter instructa ad diffinitiuam sententiam non duximus procedendum[p] sed decisionem cause ipsis[q] iudicibus commisimus[q] sub hac forma: vt vel si notorium esset vel per ea que iam dicta erant constaret: quod prepositus[q] sancti georgii electionis[r] tempore pateretur vel in[r] ordinibus vel in scientia vel in etate defectum: qui eum iuxta canonum sanctiones impediret ad huius modi officium promoueri: ei non obstante ipsius absentia corporali[s] silentium imponentes preposito sanctorum apostolorum proposituram adiudicarent eandem: alioquin cum in eum non solum plures sed due pene partes conuenerint et impedimentis[t] cessantibus appareat: quod cum bozelo elegerit: prepositi sanctorum apostolorum electione cassata electionem confirmarent ipsius et ei facerent tanquam preposito responderi.

Idem canon. magunti.

Bone memorie magunt. archiepiscopo viam vniuerse carnis ingresso et quibusdam petentibus varmatien. episcopum quibusdam vero archiepiscopum vestrum tunc prepositum sancti petri magunt. sibi eligentibus in pastorem: prenestinensi episcopo a se. apost. le. dedimus in mandatis: vt si eundem episcopum quo ad temporalia vel ad spiritualia recepisse constaret[v] ecclesiam magunt. vel ministrasse in temporalibus aut spiritualibus in eandem postulationem factam de ipso nunciaret[x] irritam: et infra. Deinde inquireret de electione ipsius archiepiscopi veritatem et si ei de vi[y] quam ipse et sui metuebant[z]

bone. j. e. quod sicut. §. si autem. Sed tempus electionis debet spectari: et si tunc non tenuit electio ipso iure: non potest tractu temporis conualescere: vt si in primis concor. et. xvi. q. iii. §. potest. ver. que ab initio etc. si vero ab initio non erat nulla ipso iure: sed per exceptionem poterat cassari tunc tractu temporis potest rata haberi: et sic loquuntur contraria. Item ar. est hic initium spectandum. i. q. i. principatus. et. vi. q. iii. si sacerdotes. et. lv. di. precepta: et. j. de proba. post cessionem. et. ff. de orig. iur. quod ab initio. l. i. ff. de reg. iuris. ff. de mino. denique. § i. ff. de publi. iudi. is qui. ff. de iurisd. om. iudi. cum quedam et. j. de foro compe. proposuisti. et. s. de rescrip. eam te. ff. man. si procuratori responso. ff. ad macedo. si tamen. et. ff. de penis. l. i. et. C. de testa. l. i. et. ff. de va. ea. mu. l. ii. §. munera. et. ff. de pecu. licet. §. si filius. in fi. Ar. contra. s. finem spectandum. j. de testi. cogen. c. preterea. j. de despon. impu. accessit. et. c. litteras. ff. de ritu nup. siquis. ff. de iure fisci non intelligitur. §. siquis palam. ff. de iudi. cum furiosus. ff. de statu ho. liber homo insti. de inge. §. sufficit. et pro vtraque parte. ff. communia pre. receptum est. Sed verum est initium fore spectandum in contractibus vel quasi: et in delicto vel quasi in omni enim negocio ex quo actio oriri potest et in decretis et constitutionibus. nisi propter fauorem aliud contingat: sicut in matrimonio vel libertate vt patet per concor. proxime positas: illud quod dicitur finem spectandum habet locum cum queritur: an id dedit vel non dedit: seu quando dedisse videtur: vel quando possidet vel restituit: siue cum capere potuit: in auc. de nupti. §. quia vero hactenus. collatione. iiii. et. ff. de alimen. et ciba. le. l. mela inspicitur enim tempus quo capax est. ff. de iure fisci. non intelligitur. §. siquis palam. Et si ago contra te et non competit mihi ius si tempore sententie competit sequitur condemnatio. ff. de peculio quesitum. ff. de rei venditi. si autem. §. i. ff. depositi. l. i. §. non tantum.

r In ordinibus. talis electio nulla est: et deoluitur potestas eligendi ad alios licet pauciores vt hic patet expresse: et hoc intellige: quando ex certa scientia eligitur. alias non essent priuati: si probarent ignorantiam: et ita ista tria et quodlibet illorum reddunt electionem nullam.

s Corporali. sic. j. de re iudic. cum olim. et bene potest procedi contra absentem in isto casu etiam li. non contest. j. vt. lite non contestata. quoniam frequenter. §. porro. Argu. contra. j. de do. et contu. cum olim. vbi expectatur per annum. sed illud in eo qui appellauit illud quod dixi quod potest procedi contra absentem legitime eo citato intelligas j. de ap. per tuas.

t Impedimentis propositis contra ipsum in etate in ordinibus in scientia in litteratura.

u Bone memorie. constaret. Nam si hoc esset de iure communi debuit perdere primam et secundam. xvii. q. i. episcopus qui. et. c. siquis eps. et infra de transla. quanto.

x Nunciaret. si. supra. e. qualiter. et. j. de preben. cum iam dudum.

y De vi. i. violenta impressione inferenda: sic j. e. cum vintonien. vt notatur in casu: sed ibi fuit illata.

z Metuebant. si citati non poterant venire ad ecclesiam cathedralem: debebant constituere procuratores qui vice fungerentur illorum. j. e. quia pp. et sic videtur quod non valuisset eorum appellatio: quoniam non alii procedere potuissent. Non credo quod hodie valeret talis appellatio quia ex quo maior pars citat minorem: si iusta causa impedit et venire si non possunt constituere debent procuratorem. j. e. ti. quia propter. alias credo quod electio maioris partis presens valeret per eandem constitutionem: quia propter.

cunstaret[a]:eo non obstante q̄ post app.ad nos interpositaz fuerat in ipsius electione pro cessum :cū alij q ap.ad nos in posite:ne sine ipso a socijs ei⁹ haberent in electione proces sum non duxerint deferendū vti contra ipsum hac excepti one[b] nō possent :quoniam fru stra legis auxilium inuocat: q cōmittit in legem:vnde nec ab eis posse obijci videbat: q̄ idem esset a paucioribus se cundum eorum assertionem electus:cum ipsi ap.ad nos le gitime interpositam contem nentes ꝛ preter licentiam[c] no stram recipientes episcopum memoratum reddiderunt se indignos electionez archiepi scopi confirmare[d] ꝛ infra. Lz autem essēt notoria que con tradictum varmat epūz ꝛ ei⁹ fautores fuerant obiecta:pre dictus tamen legatus ad ma iorē cautelā multos testes re cepit[e] ex ipsi⁹ archiepiscopi p te productos:vnde ipse iuxta mandati nostri tenorem pro cedēs postulationem factaz a varmat : cassauit[f] ꝛ electio nem eiusdē archiepiscopi me morati : quanuis a paucissi mis[g] celebratam curauit au ctoritate ap.confirmare ipsū q̄ ordinauit in presbyterum ꝛ tandem in archiepiscopum consecrauit :ꝛ infra. Cōtra le gati vero processum hoc face re videbatur: q̄ ñ citatis var mat . episcopo ꝛ eius fautori bus processisset. Porro exces sus notorius[h] examinatōe nō indiget:ꝛ pro his que a iudi ce sūt acta presumit[i]:q̄ oīa ri te fuerint celebrata: quāuis[k] ꝛ q̄ citati non fuerunt non posset de facili comprobari : quia negantis factum[l] per re rum naturam[m] nulla est dire cta probatio:cum ꝛ si quili bet de se posset asserere :q̄ ad eum citatio minime perue nisset:singuli tamen vestruz essent in suo testimonio singu lares . Ad ipsum quoque

Si autem maior pars canonicorū iusta de ausa esset absēs: nec posset veīre ad eccl'iaz ī qua dz electio celebrari:vt sint ī loco in quo debēt ad electiōez vocari:satis credo q̄ minor ps dz ire ad maiorē si pōt ꝛ ecōuerso:al's ad locū cōmunē cōuē ant oēs vel cōstituant pcuratores si ire nō possūt.j.e.q2.xxiij di.in noie dñi versus fi. vbi dr̄ q̄ si electio pape in vrbe romana fieri nō pōt exeant ad locum ido neum. Sed in casu hu ius decre. aliud erat im pedimētū:i quo abñtes nō dēbebāt ire nec dare p curatores.timebāt enim vim sibi fieri in electione i.violētam impressionez ꝛ sic non habuissent li beram potestatem eligē di:nec eorum procurato res.ꝛ iō tenuit eoz appl' latio propter iustum me tum impressionis: ꝛ ita solus talis timor sufficit lz impressio secuta nō sit vnde de hoc mandauit papa inquiri:ar.op.ff.lo cati habitatores.§.vlti. ꝛ.l.item queritur.§.exer citus.al's autem non de bebāt ire vel si aliud iu stū ipedimentum habe bant constituere procu ratores:al's procedere d bent ad electiōez: ex quo vocati erant per illaz cō stitutionē: quia propter. In spūali vero sicut ī car nali matrimōio liber dz esse consēsus al's nullus esset cōsensus.j.de spon. cum locuz. Maguntini fauebant philippo:per cuius potentiam varmatieñ.eps fuit postulatus ꝛ intrasus prepositus iste fauebat othoni:qui ele cti erant in discordia.vnde timebāt ipe ꝛ sui:q̄ nō possent li berum hīe cōsensum in electiōe.vñ appellauerunt ex illa cā: q̄ iusta fuit:vñ in locuz secuz vtriqz parti ǫuenire debebāt.b.

a ¶ Constaret al's non valuisset appellatio.vel posset suppleri maxime si vocati non fuissent.

b ¶ Exceptione.j.de ap.an sit deferendum.ꝛ.c.constitutis. ꝛ j.de vsur.quia frustra.ff.de mino.auxilium.ꝛ.xvij.q.iiij. fra ter noster.ꝛ.xij.q.de viro.

c ¶ Licentiam.vnde priuandi sunt potestate eligendi illa vi ce.j.de transla.quāto que pōt assignari contra id q2 hic ipso iure fuerunt priuati potestate eligēdi.vnde tenuit electio po stea facta:sed ibi dicit papa suspendimus:ibi soluitur.

d ¶ Confirmare.q̄ si eccl'ia magūt.tali mō ñ recepisset tunc legatus de vtraqz ingreret:ꝛ cām istructā ad se.ap.remitterz

e ¶ Recepit.ꝛ ita qñqz pbaē ꝛ examiatur.qd̄ notoriū ē:argu. xxiij.q.i.pudenda i fi.ꝛ.xi.q.iij.coz qui accusantur. qm̄ licet aliquid manifestum sit:eius tñ interpretatio non est negligē da.ff.d vē ispi.l.i.quāuis nihil tā indubitatū est:quin reci piat quādam sollicitam dubitationem:in auc.de tabellio.cir ca mediū cōstitutiōis colla.vi.ꝛ ita potius recipiūtur h testes ad cautelā q̄z de iuris necessitate:vel q2 ēx supabūdā ti aliquid probaē.ff.de manu.cām.i pn.q2 si transiuit non potuit esse non notorium.j.de transla.quanto vel forsan.quia sibi non erat notorium.

f ¶ Cassauit.i.reprobauit vel irritam nunciauit :vt pz s.q2 ǫstitit ei q̄ ad ministrauit ꝛ cepit ecclesiaz preter au ctoritatem ap.se.

g ¶ A paucissimis sic.s.de postulati. gratum.

h ¶ Notorius.vt ij.q.i.de manife sta.ꝛ.j.d accu.eui dentia.

i ¶ Presumitur. sic.j.de renunc.in psētia.ꝛ.j.d re iu. sicut.j. de pba.p⁹ cessionem.ꝛ.ij.q.v hoc etiā placuit.ff de publi.q̄cunqz. sed hodie non pre sumitur p iudicis processu preiudi cium alterius:nisi quatenus constite rit legitimis docu mentis.j.de pba. quoniam contra.

k ¶ Quanuis.i.q2 sic ponitur j.de iu reiu.quēadmodū versi.quāuis iter dum ꝛc̄.

l ¶ Factuz sic.j.de renū.super hoc. ꝛ j.de pb.qm̄ ǫ.vi.q vl.actor.

m ¶ Naturam .i. bm̄ cursum causaruz.C.de re.credi.i bone.vel bm̄ rez naturam.id est bm̄ naturalem probationem.i.p cāz re rum:quoniam ea que non sunt:non probantur per ali quā cām.eius.n.qd̄ nō est nulla est cā.non enim ratio prius q̄z psona q̄renda est.ff.de iure codi.quidam refe runt.§.i.sed ea que sunt probātur. De hac negatiua nō q̄ tribus modis dicitur.est enim negatiua facti iu ris ꝛ qualitat's. Negatiua facti duplex est:pura ꝛ sim plex:que non habet determinationem loci vel tempo ris vel alteri⁹ rei. Et hec negatiua pura ꝛ simplex pba ri ñ pōt directe vl' idrecte:vt si aliqs dicat se nūq̄z fuis se citatum:vel si quis dicat se non contraxisse cum ber ta:ꝛ de tali negatiua loquitur hic.ꝛ.vi.q.vlti.§. actor q̄ assenerat.vnde onus probandi trāsfertur ad aduer sarium :ꝛ hoc ideo:quia negationum non sunt cause: vt dixi. Si autem adijciatur tempus vel locus vel ali quod ǫsimile:tunc pōt probari idirecte:vt.j.de test.ex tenore.ꝛ.c.series.v.C.de contrahenda ꝛ cō.sti.optimā vl si exhibeatur instrumentum in quo stipulatio conti neatur facta tali die ꝛ loco:vt in predictis iuribus.nō ob.quod dicitur.j.de probatio.tertio.ꝛ.j.de testi. tam litteris in fine.quia ibi nō probatur directe vl' idirecte

legatū si voluissent secureᵇ po tuissent ꝓcuratorez idoneū d stinare: sicut nunciūᶜ destina rant: ⁊ īfra. Nos igit̄ ⁊ si ꝑpt auc̈tatez iudiciariam preassu mamus ꝑ his q̄ acta sūt a lega to: illi tñ plus innitimur rōni ꝙ aduersarij archiepi ex tri bꝰ causisᵈ p̄dictis se vsq3 adeo reddiderūt īdignos ꝙ ꝯ eum nō debebant audiri vñ qđ de ipso factum fuerat non pote rat impediri per eos quin etiā si electores eiusdem pariter d liquissent. vt se reddidissent indignos: adᵉ nos deuolua

sed p̄sumptiue. Itē negatiua facti ꝓbat̄ cū hēat in se īplicitaz affirmatiuā: vt si dicat̄ ego nō spōte renūcia ui. q. d. coactꝰ renūciaui: ⁊ hoc dz ꝓbari ab eo q hoc negat. j. de renū. sup hoc. Itē negatiua iuris bñ ꝓbat̄ vt si negas emancipationē recte factā: hoc ipm ꝓbare dbes. ff. d ꝓba. ab ea parte. §. j. q3 q negat aliqd iuste factū dicit illđ in iuste fctm̄. vñ illđ ꝓbare dz negati ua q̄litatis dr̄ illa iste nō ē idoneus hic negat̄ q̄litas ⁊ hic nō ē legitimꝰ iste. nō ē diligēs. nō ē soluēdo: hoc pōt ⁊ dz ꝓbari a b eo q hoc dicit: q3 quilibet presumit̄ idoneus nisi pro betur ꝯriuni. j. de proba. dudu3. ⁊. j. de seru. in or. faci. c. vno. ⁊ ff. de le. ij. cū quidam. ⁊ l. cum pater. §. rogo ⁊ C. de inoffi. testa. omnimodo. ar. contra. C. de proba. ex persona.

a ❡ Singulares. ⁊ sic esset insufficiēs testimoniū illo rū. j. e cū dilecti. ⁊. j. de accusatio. cum dilectus i fi. Si aūt vnus iuraret de facto alteriꝰ: subiret anceps piu rius qđ eē nō dz. ff. d in li. iurā. videamꝰ. ff. rex amo. marcellus. nisi forte sic iuraret. Ego iuro ꝙ ille ñ fuit citatus ꝙ ego sciam. fi. j. de pur. ca. quotiens in fi. sic viij. q. ij. arnaldus i auc̄. de here. ⁊ fal. §. si vo adsunt. col. j. alr̄ est sub. §. sancimꝰ. vbi dr̄ ꝙ testes iurēt ꝙ nō sint ꝯscij alicuiꝰ malignitatis facte ab herede: hoc est dicere ꝙ ipsi sciāt. Sic pz ꝙ nullus pōt ꝓbare se non fuisse citatū: sed illi incūbit ꝓbatio q dic̄ aliquē fuis se citatū nō eiꝰ q negat. Legatꝰ enī eos citauit: qđ ap paret ex eo ꝙ ad legatū nūciū destinauerūt: ab eo. qđ dicit oīa p̄sumūt̄ legitime acta: alr̄ ei icūbit ꝓbatio q dic̄ aduersariū fuisse citatū: nō ei q negat. Sz nōne ca pitulū erat excusatū: si qlibet d capitulo iuret se nō fu isse citatum: vr̄ ꝙ sic. negatiua enim ꝓbat̄ p iuramen tum ipsiꝰ negātis. ff. de iureiurā. l. iij. §. qcūq3. ⁊. j. d te sta. pñtiu3. ⁊ lz sit ꝓbatū de capitulo nō tñ singuli ꝓ bāt d se: lz talis ꝓbatio nō releuaret capitulū. Sz q̄lit̄ ꝓbabit̄ capitulū citatū. Dico ꝙ p hoc ꝙ lr̄e citati ōis dirigunt̄ p̄lato ⁊ aliquibꝰ maioribꝰ de capitulo: ar. ꝯ. de postu. ad hoc. xliiij. di. comessationes in fi. ⁊. j. d su mo. veniēs. insti. de iure na. §. senatus. ⁊ ff d ꝯdi. ⁊ de mō. municipibꝰ. ar. j. de ꝓcu. c. vlt. vel si non hēt̄ illoz copia: suffic legi lr̄as publice i capitulo siue i claustro p̄sentibus q inueniūt̄. j. de do. ⁊ ꝯtu. cā3 q̄. ⁊. c. vlti. ⁊. j. de cle. nō resi. ex tue. ⁊ interrogandi sūt vicini siue pa rochiani si volūt defendere. C. ex q. ca. ma. l. ergo. ⁊. ff. de lib. agno. l. j. ⁊. ff. de dam. infec. l. iiij. § pretor. Sz si lr̄e pñtent̄ p̄lato ⁊ aliquibꝰ de maioribꝰ vel soli p̄lato ⁊ ipse occultauerit lr̄as nec pñtauerit eas capitulo: ⁊ nō vadat vel mittat ad iudicē: ⁊ iudex reputans ca pitulū ꝯtumax. totū capitulū suspendat vel excōicet nunqd illi q nihil sciuerūt sunt excōicati: vr̄ ꝙ nō: nā ꝑp ꝯtumaciā ꝓcurator sꝰ dñs ñ punit̄. ff. siquis ius di. nō ob. l. j. § si ꝓcu. ⁊. j. vt lite nō ꝯtest. c. j. i fi. vbi in nuitur a ꝯrio sensu: ꝑ ꝑpter ꝯtumaciam ꝓcuratoris dñs excōicari nō pōt si dñs ignorauerit: sz hoc tutiꝰ videt̄ ꝙ capitulu3 petat absolutionem: q3 p̄sumptio non modica est ꝯ ipsum capitulu3: nisi capitulū doceret se nē sciuisse: sed nō de facili posset hoc ꝓbare: ar. ꝙ posset. j. de pro ba. tertio. ⁊. c. vlt. ar. ꝙ capitulum sit excommunicatu3: ar. j. d e senten. ex com. romana. §. vltimo. b.

b ❡ Secure. alioqn si nō potuisset ire securꝰ: poterat legitime appellare ab eo: nisi secu ru3 locū eidē prouidisss. j. d ap. ex pte. ⁊. j. vt lit. ñ ꝯtest. accedēs sed h̄ fuit falsu3: vt h̄ dicit: ⁊ si h̄ es set tñ potuit mittē ꝓcura torē sic̄ misit nunciu3. j. d ap. ꝯstitutis. ⁊ h̄ ꝫ nun qd tenet̄ qs mittē ꝓcura tore3 qñ ipse ire nō pōt: puta q3 sibi locꝰ ē suspe ctꝰ: vł alr̄ ipeditus. ⁊ non credo: q3 nemo cōpellit̄ mittē ꝓcuratorē p̄cipue in magnis causis: vt erat ista: vt. j. de ꝓcu. q̄relā vbi de hoc: sed mittē dz qui proponat exceptionē: alr̄ teneret excōicatio ꝑ ꝯtumaciā. j. de ap. si duobus.

c ❡ Nuncium. nō simplicē nunciū nō audiri: ar. de procu. alia qdē. ⁊. ⁊. j. de do. ⁊ ꝯtu. cū dilecti. ar. ꝯ isti. p q̄s pso. no. acq. §. i. ⁊. ff. depositi l. j. §. si te rogauero: ⁊. j. de offi. dele. prudentia3.

d ❡ Causis. s. q3 non detulerunt appellationi: ⁊ q3 indignum sine licētia pape receperūt: ⁊ q3 citati nō venerūt: ⁊ ēt q3 ide3 eps sine licētia pape trāsiuit. Cōtra. s. e. ꝯsiderauimꝰ. ꝯ. j. e. au ditis. vbi vtraq3 cassat̄: q3 facte fuerāt electiōes post appella tionē: ⁊ prima non cassata fcā fuit secunda: idē debuit h̄ fieri: q3 vtraq3 post appellatione fcā fuit. Preterea ⁊ econtra oppo nit̄ eo ipso ꝙ primi postulauerūt post appellationē sine alijs ⁊ nō fuerūt ipsi priuati potestare eligēdi: q3 alij potuerant ꝯsen tire ⁊ renūciare appellationi. s. de postu. bone. ij. ⁊ in p̄dictis decre. ꝯsideramꝰ. ⁊. c. auditis. ergo secunda electio debuit h̄ etiā cassari: cū p̄ma postulatio nō fuerit nulla ipso iure. So. p talem postulatione3 factā post appellationē nullu3 ius fuit acqsitum vel gr̄a quā petere posset: ⁊ postulantes poterāt resi lire a tali postulatione cū nōdū esset pñtata superiori. s. de po stu. bone. ⁊ sic habebāt adhuc potestatē eligendi ⁊ poterāt cū alijs eligere si voluissēt: ꝫ postea cum recepūt eū sine licentia pap in ꝯtēptū ipsiꝰ cū nō possent: tūc primo amiserunt pote statē eligendi ⁊ magis delinquerūt q̄3 si indignū scient̄ elige rēt ⁊ plus ē ipso facto delinq̄re q̄3 v̄bo: ⁊ plus ē ꝯtēnere lege3 viua3 q̄3 mortuā: vt pz in itegra. ⁊ sic penes illos remāsit ius eligēdi q̄suis essent numero paucissimi. s. de postu. gratu3. ⁊ appellationi nō pñt opponē: ñ ipsi ꝯ appellationē delinquerīt ⁊ cōtumaces fuerūt: ⁊ ita ex tribꝰ causis p̄dictis se fecerunt indignos: sed ex vna p̄cipue amiserūt ptātem eligēdi recipiē do illu3 sine licētia pape: alr̄ si nō recepissēt illū nō amisissent ptātem eligēdi: vt pz in integra. Quidā dicē voluerūt ꝙ hec decre. ꝯtinet gr̄a3: sed forsan h̄ dicūt q intelligūt hanc decre. ꝙ hec electio fcā fuisset añq̄3 magistini recepissent varmaticā vel administrasset: ⁊ si hoc fuisset qđ nō ē vex gr̄am ꝯtinere3. Uel dic ex tribꝰ: p̄sumptione. s. q3 virꝫ pastorali dignitate p̄di tū ꝯ formā canonicā ñ solū eligē sed ēt recipe p̄sūpserūt. Cōtē pti: q3 postq̄3 ꝓcurator coꝝ nr̄as lr̄as repertauit qbꝰ manda bat̄ ꝙ si varmaticū. eps i tpalibꝰ ⁊ spūalibꝰ ministrasset ipsiꝰ cassaret̄ electio: ipsi postmodū q̄si electo suo: sic ex coꝝ lr̄is ap paret qbꝰ eū electū suū noīant temē paruerūt. Et blasphemia q3 legatū nr̄m q̄stū i eis fuit ifamātes eū fuisse corruptū pecu nia sr̄ mētiti. hec lr̄a ē i registro: ⁊ sic ex istis tribꝰ cāis reddide rūt se i dignos: vñ ñ dūt audiri. s. c. ꝯsiderauimꝰ: vt seqt̄ i gl.

e ❡ Ad nos Dixit lau. ꝙ cum simul oēs delinquūt eligendo

indignum tunc tantum transfertur potestas eligendi ad superiorem. Si vero secundi post electionem prioꝝ filii eligant indignum: reuertitur ptās eligendi ad priores: et facit pro eo quod dicit in littera pariter. et .j. eo. cum vin. io. Sed. T. dicit nō esse verum: immo simul siue separatim deliquerunt transfertur potestas eligendi ad superiorem: sicut hic dicit: et istud aduerbium pariter nō notat identitatem temporis ad peccandum: quod exigatur vt simul delinquant: sed vicū similitudinem: et illa decre. cum vinto. nō facit pro eo: quia ibi tantum vna pars peccauerat eligendo indignum hominem illegitime natum: ppter quod ius eligendi ad alios fuit deuolutum: et illi licet quodammodo deliquerunt eligendo per impressionem nō amiserunt ius eligendi. et tunc primi et secundi simul postea debēt eligere: vt ibi dicitur: Sed vbi vtraque pars peccat eligendo indignum in electione episcoporum et eorum superiorum siue eodem tempore siue diuersis peccēt semp transferī eligēdi ptās ad dñm papā vt hec ifra dic. lic. j. de ꝯces. pben. q: diuersitatem. et nō reuertit ad pmos: sicut dixit lau. et eodem modo intellige. s. eo. ti. c. cum in cunctis. §. clerici. quod deb3 intelligi sm istam: vt ad papam eligendi potestas transferatur: secus est cum clerici sunt negligentes in eligendo: quia tunc deuoluitur eligendi potestas ad proximum superiorem. j. e. ne pro defectu. In electionibus vero inferiorum prelatorum cū eligitur vel confirmatur indignus: seruari debet qd dicit. s. e. cum in cunctis. §. vlti. et .j. e. nihil. sed in casu negligētie hua tur qd dicitur. j. de ꝯces. preben. nulla. exceptis abbatiis vbi dantur tres menses tm̄ vt dicit decreta. illa ne pro defectu. Et q. c cum in cunctis. debeat sic intelligi: ex eo patet q papa in c. cum in cunctis. §. clerici. non dicit ad quem deuoluatur eligendi potestas. vnde debet intelligere: q ad ipsum d3 deuolui cū inferioribus dignitatibus dixit: ad quos deuoluatur potestas eligendi cum eligit vel confirmat indignus: vt. e. c. §. vlti. vt qd de minoribus concessit de maioribus prohibuisse videatur. Alii dicunt q ad proximum superiorem deuoluit potestas eligendi: et hic ñ erat superior nisi papa: et idē dicūt in casu negligentie: vt dicit. c. ne pro defectu.

fuisset hac[a] vice ordinatio ecclesie magunti. quare dictum arc hepiscopum nūc sine iuris iniuria potuissemus eidem ecclesie preficere in pastorem Super his vero habito diligenti tractatu cassationem postulationis facte d varma. episcopo ratam habuimus electionem erchiepiscopi confirmantes.

Idem clericis sancte agathe.

Querelam[b] quam. G. tit. sancti vitalis presbyter card. per economum ecclesie vestre: cuius idem cardinalis est gubernator: contra. p. presbyterū ecclesie sancti saluatoris super ecclesia ipsa pposuit. C. papa. p. n. nobis in minori officio constitutis audientiam commissit[b]. Petebat igitur economus pfactam. p. ab ecclesia saluatoris: quā in piudicium vestre ecclesie ac iniuriam card. pdicti occupare presumpserat: remoueri: cum ipsa ecclesia ptineat ad sācte agathes ecclesiam pleno iure petens[c] pēsitionē. xvi. deñ. papieñ. debitam ecclesie sancte agathes et p eadem ecclesia d terminis sibi restitui d nouo subtractam. Predictus vero. p. respondebat: q ipse nullam iniuriam irrogauerat card. nec in preiudicium ecclesie vestre receperat dictam ecclesiam: cum hec ad illam nullo iure pertineat: nec aliquam sibi reddere pensionem. debebat sed ipse per electionem populi ad quem de antiqua consuetudine[d] pertinet electio

a ¶ Hac vice. hoc ideo dicit. q: qui male eligunt non puniuntur nisi semel tm̄ j. eo. titu. auditis.

b ¶ Querelam. ꝯmisit. Ar. ad questionem dominicalem q si ille a quo appellatur efficitur eiusdem iurisdictionis cuius est ille ad quem appellat: q nihilominus potest de causa cognoscere. ff. de iudi. si is qui rome. Ar. contra. ff. de iudi. iudicium. et l. multum. et l. iulianus. tamen honestius ē q causam deleget. immo videt q teneatur causam illam delegare ff. de iu. om. iudi. pretor.

c ¶ Petens. et ita p3 q due actiones simul pponi possunt in eodem libello. j. capel. mo. dilectus. et .j. de causa pos. cum ecclesia. et. c. se. et. ff. fa. hercis. heredes. §. de pluribus ff. de actio. empt. et ven. nō est nouum. et l. se. Sed videt q iste economus ñ fuisset audiendus: q: videbat ꝯtrarius in sua petitiōe. petebat enim illum petrum remoueri ab ecclesia ab eodem petens pēsionē sibi restitui. ista duo contraria videtur: q remoueatur et pensionē soluat. si enim ꝯdemnaretur vt remoueretur d ecclesia qualiter condemnaretur ad pensionem prestandam. Sic enim condēnaretur: qui nō ē prelatus: vnde sētentia illa nō preiudicat ecclesie: sed ꝯtra petens nō audit. j. de appellationi. sollicitudinē. et. xxiij. q. vij. q aūt. s. xxiij. distin. gesta. C. de mune. pa. professio tua. li. x. j. de iudi. examinata. Dico q illa non obstant. l3 enim petatur remoueri. interim tamen tanq3 legitimus administrator est habendus. viij. q. iiij. nonne. et accusato reo potest solui quod debetur ei. ff. de solu. reo. et econuerso a reo accusato potest peti quod debet. ff. eo. sed nec illud. et si tibi legatus sit vsufructus tributa pstare debes. ff. de vsufruc. vsufructu relicto. et l. si pēdētes. §. vlti. et q: iste sic agebat rc. ff. ad macedo. l. iij. et .j. de of. deleg. a. coram. et si remoueretur nihilominus cōdemnaretur ad solutionem pēsionis nomine ecclesie et teneret talis condemnatio. nam sicut cōdemnatur suo nomine: ita posset condemnari noīe ecclesie. arg. xvj. q. iiij. volumus. et .j. vt lite pen. quasi per totum.

d ¶ Consuetudine. que prouenit ex iurepatronatus que dat ius eligendi. j. de causa pos. cū ecclesia. et .j. de his que fiunt a prela. si. con. ca. ea noscitur.

e ¶ Economi vestri. videtur ergo q concipienda sunt verba sententie i persona procuratoris vel sindici nō principalis persone. j. de cen. olim. et .j. de capel. mo. dilectus. C. de sen. et interlocu. l. j. ff. de neg. gest. liberto. §. vlti. Si enim dominus deberet condemnari: quare ergo pcurator caueret de iudicato soluēdo. Argumē. contra. j. de pba. l3 sed ibi condemnatur communie fauentie in personam procuratoris: quia in eo datur actio iudicati. ff. de re iudi. si se ñ obtulerit. et iō necessario dominus. s. cōmune fauētie condemnatur. vel dicas in spiritualibus causis in psona domini debet

a cardi. sancte susanne cui ea dē ecclesia tanq̄ capella suo titulo in spiritualibus est sub iecta: canonice fuerat institu tus. ⁊ infra. Nos igitur ratio nibus vtriusq̄ partis auditis dictum. p. ab impetitione eco nomi[e] vestri super electione ac institutione de se facta in ecclesia sancti saluatoris ab soluimus: ⁊ super his prefato economo silentium duximus imponendum: cum nobis cō stiterit: q̄ populus in quasi possessione presentandi cleri cum existebat quando ipsum presbyterum ad illam elegit ⁊ ecclesia eadem spectat ad titu. sancte susanne in spiritu alibus pleno iure salua que stione super[f] iurepatronatus inter ecclesiam vestram ⁊ po pulum sepedicte ecclesie san cti saluatoris. Quia vero fu it liquide comprobatum: q̄ pensio. xvi. deñ. papieñ. mone te fuerit clericis ecclesie ve stre pro ecclesia sancti salua toris de termis annuatim p multa tempora[g] persoluta. s; denuo subtracta vos in eun dem statum[h] percipiendi hu iusmodi de ecclesia sancti sal uatoris de termis ecclesiam vestram decernimus reducē dam: ⁊ ad solutionem pensio nis subtracte cōdemnamus presbyterum antedictum sal ua questione ꝓprietatis inter ecclesias memoratas.

Idem

Cum vintoñ. ecclesia pa store vacaret: archi. cū suis fautoribu s salubrieñ. de canum. prior vero ⁊ compli ces eius precentorē; lincoñ. in episcopum elegerūt. ⁊ infra

fieri condemnatio in causis matrimonialibus ⁊ crimi nal. j. de procu. tue fraternitatis. ar. C. de iureiur. l. vl. Sed dominus. m. dixit q̄ tunc procurator est cōdem nandus: quando dominus nunq̄ comparuit in iudi cio quia dominus litis factus est. alioquin domin⁹ cō demnabitur ⁊ nō ꝓcurator. C. d̄ sen ⁊ inter. om. iudi. l. j. q: tunc nō fuit ꝓ curator dñs litis quando post litē contesta. datur ꝓ curator. ⁊ arg. ad hoc. ff. de his qui no. infa. furti. §. si qs. dñi io. b. ⁊. t. di cunt q̄ siue ab ini tio siue ex postfa cto ꝓcurator inter uenit in personam procuratoris for manda ē sentētia C. de procurato. ni hil arbitramur. ⁊ ff. neg ge. liberto. §. vlti. ⁊. ff. de pro cur. qui proprio i prin. ⁊ licet in po pularib⁹. in fi. Ut autem nō incidas in aliquod pericu lum vl' dubiū: for mare debes sentē tiam in personam vtriusq̄. s. dñi ⁊ ꝓ curatoris sui sic talē ꝓcuratorē ta lis ⁊ ipsum dñ; cō dēno vel absoluo. ⁊ ita saluabis vtrāq̄ opinionē. ⁊ ita seruatur. ar. j. de fide instru. inter dilectos. in fi.

f Super iure. Sed nōne petitorium ⁊ possessoriu; deducta sūt in iudiciū. quare ergo nō fit ↄdēnatio su per iurepatronatus. ita videt in v̄bis illis vbi respon sum fuit cum hec capella ad illā nullo iure ꝑtineat ⁊c. si. j. de cā pos. cū ecclia. ⁊. c. se. ⁊. c. eū dilectus. Sed hoc hodie iō est. q: populus non fuit in iudicio. ⁊ ea q̄ sūt inter p̄sbyter; facta ⁊ cardinalem sancti vitalis n̄ p̄iu dicauit pplo. q: res inter alios ⁊c. j. de fi. instru. int. di lectos. ff. de re iudi. sepe. ⁊. j. de re iudi. c. cū sup cōtro uersia. ⁊. c. pe. ⁊ ē notabile q; hic dicitur: vt, si electus i pugnetur q̄ sit electus a nō dño sufficit rei ꝓbare q̄ eligēs erat in q̄si possessiōe eligendi: l; alter obtineat postmodū in petitoriō. j. de iurepa: ↄsultatiōibus. ⁊. c. cū ꝑꝑ discordias. vñ institut⁹ ad rep̄sentationē ppli ñ ꝑdet ecclesiā. sed si altera ecclesia euincat postea iuspa tronatus d; ab ea' ite; p̄sentari vt ꝑ hoc sit quasi i' pos sessione iuris sui. s. patronatus. j. de iurepatrona. si vo ⁊. c. cum ꝓpter d' scordias.

g Tempora. j. de cen. peruenit. contra. sed illud i pe titorio: hoc in possessorio.

h Statū. ⁊ de iure. q: cōductor pendente lite d; sol uere pensionē. xvj. q. iiij. volumus. ⁊. j. vt li. pen. quasi ꝑ totū. ⁊. C. locati. si gs cōductōis. ar. contra. C. de agri. ⁊ cen. litibus. li. xj. vbi dicitur q̄ cum lite pendente colonus de negat domino pensionem nisi diutius eam soluisset. Sed ibi dño agebat petitorio ⁊ non possessorio. vel ibi nolebat colon⁹ restituere pensionem q: dicebat q̄ ille nō erat dñs qui ab ini tio dederat ei rem. ⁊ tūc sequestratio fit nisi longo tempore sol uisset: vt ibi dicitur. ⁊ est speciale.

i Cum vintoñ. Casus vacante ecclesia vi toñ. archidiacon⁹ cu; su is sequacibus elegit salu brieñ. decanū illegitime natum scienter prior ⁊ cō plices sui elegerunt pre centorē lincoñ. Pro istis duabus electionib⁹ par tes iuerunt ad curiam. Papa auditis probatio nibus vtriusq; electiōis inuenit vtranq; electionē contra forma; canonicā attentata;. prima electio archidiaconi de salubri ensi decano per inordia tam presumptione; facta fuit de homine. s. illegiti me nato. secunda de pre centore lincoñ. per violē tam impressionem. vnde papa habito fratrum cō silio vtranque cassauit postea vero aliquot die bus elapsis pars illa que precentorem elegerat ad dominum papam acce dens quoddam exhibu it. instrumentum signatū cum sigillo conuentus: in quo continebatur q̄ vintonieñ. conuentus vices suas com miserat priori ⁊ quibusdam fratribus super electione faci enda in presentia domini pape: vnde petebat prior ⁊ sui licen tiam eligendi. papa illud instrumentum fecit exhiberi alteri parti quod ab omnibus extitit approbatum. papa quesiuit ab illo priore ⁊ socijs vtrum vellent admittere alios ad electio nem celebrandam. ⁊ ipsi responderunt q̄ saluis exceptioni bus quas contra illos habebant admittere volebant. ⁊ sic protestatione premissa omnes simul in communi fuerūt ad tractandum de electione. sed non potuerunt concordare d̄ alia persona eligenda communiter. ⁊ sic infecto negocio ha buerunt recursum ad papam. ⁊ illi qui precentorem elege runt dicebant illos qui salubrieñ. decanum elegerant iure eligendi ipso iure priuatos: quia hominem illegitime natum scienter elegerant. vnde s̄m concilium lateranense eligendi potestatem perdiderant: ⁊ beneficijs ecclesiasticis per trien niū carere debebāt petentes a papa vt super hoc interlog di gnaretur. Alij vero responderunt q̄ ille decanus salubrieñ. per apostolicam se. legitimari promeruit. dominus papa su ꝑ hoc ↄsiderans q̄ prior ⁊ sui post primam electionem suam admiserant alios ad celebrandam secundam: ⁊ lateraneñ. conciliū vna vice tantum punit huiusmodi p̄sumptores: int loquendo ꝓnunciauit illos eē admittendos. quia electio quā modo facere volebant: non iam secunda erat: sed potius ter tia concurrebat.

Licet igitur oẽs in cõi de faciẽda electione tractauerit[a]: q2 tamen nequiuerunt eẽ cõcordes[b] ĩfecto negocio ad nos habuere recursum. et hi quidem qui precentorem elegerant asserebant: q illi qui decanũ elegerãt: eligendi erãt potestate priuati: pro illa maxime cã q hoĩem non legitiẽ natum scienter[c] eligere p̃sum pserunt. vnde ſm lateranẽ. concilium: et eligendi hac vice perdiderant potestatem et per trienniũ ecclesiasticis beneficijs carere debebant. illi vero taliter respõdebãt q licet is quem elegerant fuisset minus legitime natus: p gratiam tamen ap.se. legitiari p meruit[d]: et hoc asserebãt legitime probaturos. nos igitur attendentes q[e] isti p[9] primã electionẽ admiserãt[f] illos[g] ad celebrandã secũdam et q decretum concilij memorati decreuit huiusmodi p̃sũptores vna vice dũtaxat eligendi potestate priuatos: quoniaz electio quã coraz nobis celebrare[h] volebant: non iam secunda sed tertia concurrebat[i] ad eligendum illos censuimus admittendos[k]. [I]dem abbati cister. r. et p. monachis montis frigidi.

Per inquisitionem quaz de mandato nostro fecistis sup statu ep̃atus[l] et episcopi tolosañ. perspicaciter intelleximus: q mascaron cãcellarius iuratus asseruit se sciuisse pcerto. r. olim tolosañ. ep̃m et amicos[m] ipsius ante suam electionem habuisse colloquium[n] cum quibusdaz canonicis noĩati expressis eosq3 sollicitasse[o] precibus vt ipsuz eligerẽt in ep̃z seq3 vidisse pariter et audiuisse qñ predict[9] ep̃s recognouit[p] in quorũdaz canonicorũ p̃sentia se canõicis illis qui aduersati fuerãt sue prime electiõi iurasse credens p certo q iuramentum illud illicitũ fuerit et prestitũ vt idem. r. eligeret ex pacto: q ipsemet post electionẽ ipsi

a Tractauerint. post illas duas cassatas.
b Concordes. de persona sumenda: concordes tamen erãt de electione facienda: vt postea sequitur.
c Scienter. quoniam si ignoranter tunc non essent priuati vt. s. e. innotuit. b.
d Promeruit hec fuisset bona allegatio si eã pbassent.
e Quod isti. s. prior et complices eius qui non peccauerunt eligendo p̃centorem.
f Admiserant. Nõ q semel approbatum est reprobare nõ possunt. ff. de neg. ge. pomponius. ff. d̃ adulterijs si vxor. et. viij. q. ij. dilectissimi. s̃. e. cum inter canonicos. xxij. q. v horrendus et sic illos admittendo sibi preiudicauerũt et ius suũ amiserũt quo poterãt illos repellẽ ra vice. et sic protestatio sua non profuit contrarium faciendo. sic. s̃. de consti. cuz inferre. Preterea quare eos admiserunt cum essent suspensi ipso facto auctoritate cõcilij lata. s̃. e. ti. cum in cũctis. cuz si elegissent. eoz electio debuit cassari. s̃. de consti. cũ dilectus. et. j. de cleri. ex. mi. postulasti. Dicas q illi qui eligũt ĩdignũ puati sunt quãtũ ad alios qui non peccauerunt. sed quantum ad se non est potestas eligendi ligata quin bene possint eligere. si ab alijs admittantur: sicut potestas celebrandi in clerico peregrino non est ligata quãtũ ad se sed quãtũ ad alios. q2 celebraret si pmitteret. j. de cle. pegri. tuc. sic in monacho q publice celebrare nõ põt: tñ non ẽ suspẽsus. q2 si inuitaret a pplo et pmitteretur ab ep̃o posset celebrare. xvj. q. j. §. ecce in hoc. et l3 isti sint suspensi bñficio nõ ĩpediunt eligere. q2 talis suspensio nõ repellit eos ab electiõe nec etiã a diuinis officijs. vñ oĩa negocia tã spũalia q̃3 tpalia pñt exercere. et tpe talis suspensiõis deberẽt etiã officiare. q2 in penã talis suspẽsio introducta ẽ. tñ modicã sustentationẽ debent tũc habere ne ex toto egeant.
g Illos. s. qui elegerant decanũ nõ legitime natũ.
h Celebrare. cũ hẽrent mandatũ a caplo: vt dixi in casu ſm q. p3 in integra. alr̃ nõ possent eligere. s̃. e. ti. ĩnotuit.
i Cõcurrebat. S3 quo respectu d̃r tertia. Põt dici q prima electio fuit illa decani nõ legitime nati. Secũda fuit precentoris que si ĩpediebat p p̃mã. cũ illi q elegerãt decanũ essent eligendi ptãte puati ita q nõ poterant obijcere aliqd ꝯ secundã in quo tantũ puniũt. q2 in p̃ma que facienda occurrit post illam in quã delinquũt puati sũt tñ ptãte eligẽdi et non in tertia: sed secunda fuit hic cassata. et ita ius eligẽdi deuolutũ fuit ad oẽs. vnde nõ tertia cõcurrebat faciẽda: a qua illi non repellebantur imo admittebãtur auctoritate p̃dicti can. d̃is et iste videtur bonus intellectus. et sic ex duab[9] causis illi q peccauerũt debebãt admitti ex eo q ista tertia cõcurrebat vt dictũ est. et ex eo q alij admiserãt illos ad tractandũ de electiõe. ex eo enĩ solo admitterentur ad secũdã in q̃ deberẽt admitti. quia postq̃3 res nõ iam nõ est integra nõ pñt illos repellere. j. e. in causis. et res de facili ad suam naturã reuertitur. ff. de pac. si vnus. §. q si non totũ. et ff. de iusti. et iure. l. pe. et etiã si non admisissent illos: debebant nihilominus admitti. et sic vtroq3 casu debẽt admitti. et hoc satis colligit̃ ex lr̃a. Sed obuiat huic intellectui littera illa: isti post primã admiserant illos ad celebrandum secundaz. sed hoc exponitur in fine. Alij volunt dicere prima d̃r electio p̃centoris q̃ fuit cassata: secunda electio appellatur tractatus ĩ quo fuerunt admissi. et p vna electiõe reputatur q2 si non admisissent illos poterant soli pcedere ad electionem. et p istis facit optime qd̃ d̃r in lr̃a: isti post primam admiserant illos ad celebrandũ secũdã et ecõtra. et ita intellexit. t. et bñ cõcordãt lr̃e. Et dicebat. t. q electio decani et electio pcẽtoris reputabãtur p vna electiõe q2 simul facta fuerũt vt dicebãt. sed hoc ẽ falsũ imo ĩ diuersis tpibus facte fuerũt vt p3 in integra ſm q d̃r in casu. et electio decani appellat̃ p̃ma: et electio p̃centoris fuit secũda. et hec que nõ ĩminet facienda d̃r tertia respectu illaz. et qd̃ d̃r isti post p̃mã idest post secũdã q̃ dicit̃ p̃ma respectu istius q̃ ĩminet facienda. et q2 alia nulla fuit. et qd̃ nullũ ẽ nec p̃mũ nec secũdũ dici põt: etiã verũ est q post p̃mã d̃ decano que in v̄itate p̃ma fuit admiserũt illos. sed nõ ad secũdã factã d̃ pcẽtore. et q dicit ad celebrãdã secũdã. s. respectu sue que cassata fuit. et q dicit tertia ꝯcurrebat. et h̃ tertia respectu duarũ q̃ cassate fuerũt. et sic p̃or intellectus potior videtur. b.
k Admittẽdos. ar. ꝯtra. j. de offi. dele. cum sup abbatia vbi iudex qui puat[9] erat iurisdi. nõ potuit postea associari ad iudicandum. Alia rõ est in iudicib[9] vbi enĩ nõ põt vnus pcedere cũ alio q iurisditionẽ nõ h3 nec põt is q h3 iurisditionẽ ei dare iurisditionẽ vel eã

tibi associ.re.q: iam ex toto desijt ee iudex.τ si hoc fa
ceret a nō suo iudice diceretur factū.τ iō q:qd simul
faciūt non tenet cōsitendo p ɔsequēs se nō posse ,pce
dere solū.τ ita il e qui tenebat iurisditionem ρdit illaʒ
vt d cit illa decre.cū sup.in eligētibus sec⁹ ē.q: lʒ illi
q pñt eligere ad
mittant illos q pri
uati erant p culpā
suā.nō perdūt ipi
us eligendi.quia
possunt renuncia
re iuri suo.nec illi
sunt priuati perpe
tuo: sed vna vice
tantū vñ possunt
parcere illis si vo
lunt.sed in iudici
bus nō est ita.

P Er inqsisiti
onem ep.at⁹.
cū agitur de statu
ecclesie recipiunt
testes tam ɔ̄ prela
tū q̄ʒ cōtra oēs de
ecclesia.j.de accu.
qualiter τ qñ:etiā
lite nō ɔte. si p cō
tumaciā se absen
tant.j.vt lite non
conte.qm̄ freque
ter.§.sunt τ alij. ſʒ
conspiratores con
tra illum ɔ̄ quem
conspirauerāt ad
mittendi nō sunt:
sed super statu ec
clesie admittūtur
j.ɔ̄ re iudicata cū
i.τ.ʒ.

us cassataʒ domū epalem ei⁹
noīe ɔ̄tinebat⁹:recipiēs quos
dam redditus τ prouētus q̄s
de ipsius cōsciētia τ ɔsensu in
eiusdeʒ negocijs expēdebat.
Cū igit talē scieter in epʒ eli
gendo:sicut ipse suo iuramē
to firmauit:ecclesiasticis be
neficijs reddiderit se idignū
graue gerimus τ molestum:
q̄ tolosañ.ꝑposito in epm cō
uennarum electo idē masca
rō i ꝑpositum dī substitutus.
Quocirca mādam⁹:quaten⁹
eūdē ab officio ꝑpositure pēi
tus amouētes faciatis vir ido
neū ad officiuʒ illud assumi.

I dem priori sancti fridiani.
g.τ.g.canoni.lucañ.

C Um cām q̄ int bonum
ꝑsb̄rm τ brunū canoni
cū sancti petri lucañ. ɔ̄titur
super eo q̄ dict⁹ presbyter bo
nus a maiori parte cāonicoꝝ
eiusdē ecclie ꝑdicto .b. τ quo
dā alio ɔ̄dicentibus in priorē
sicut dī est electus: olim vob
duximus cōmittendā: τ ifra.
Quāuis autem multi priores
ɔtiue vn⁹ post aliū in ipsa ec
clia p multa τ longa tēpora
fuerint ñ ,pfessi q: tñ prefat⁹
ꝑsbyter.b.nō est ,pfessus ob
seruātiā regularē dubitatis τ
merito nobis ,pcedere incon
sultis. Quia igitur non debe
mus attendē solūmodo qd fa
ctū sit: sed potius qd sit faciē
dū:cū.u.t.r.q̄ ſm legē diuiaʒ
nō sit i boue arādū τ asino:
nec qsq̄ ɔ̄beat vestē induere
de lana linoq̄ʒ cōtextam:irri
tetis electōeʒ ꝑdictā: τ cōpel
latis ꝑfatum ꝑsbyteꝝ aliosq̄ʒ
clericos nō ,pfessos:vt vel be
ati aug.regulā in eadē ecclia
ɔstitutaʒ ,pfiteant τ suēt: aut
ipam eccliam oio dimittant.

I dē.j.ti.sancti stephāi i celio
mōte ꝑsbytero card.se.ap.le.

Q Uod sicut ex lrīs tuis:
τ ifra Uex cuʒ ex ꝑma
electione: q̄ facta ē de tribus
dicenda videt potius noīatio
nihil iuris acquisitūm fuerit
nomiatis: licite procedi potu
it ad electionē regulariter ce
lebrandā: ꝑsertim in ecclesia

n C Amicos.se⁹
si inimici fuissent
j.de simo.sicut.

n C Collogū.hoc sufficeret ad ipsi⁹ remotionē.xl.di.
multi.τ ɔ̄siderātib⁹ cpat⁹ ē auferēd⁹ v ij.q.j.i scripturis
o C Solicitasse.τ hoc idē nocere debuit.j.q.vj.sicut is
q.τ.C.de epis.τ cle.si quēq̄ʒ.τ hoc ipo suspect⁹ ē q̄ se i
gerit.ff.de ,pcu.que oia.τ ꝑces huiusmodi iportune i
ducere videt simoniā.j.q.j.sūt nōnulli.τ.c.ordiatōes
p C Recognouit.talis recognitio siue ɔfessio lʒ fieret
extra ius ꝑiudicat ɔfitēti maxime si publice fiat.ar.de
excel.pla.q̄ʒ sit graue.τ ar.xxij.q.v.hoc videtur.τ reco
gnitio debiti ꝑscriptionē interrūpit.C. de ꝑscrip.xxx.
an.cū notissimi.§.sed τ siquis debitori.τ in alio casu.
iij q.ix.§.sed si debitū scriptū sit.
q C Detiebat.τ male.dilapidabat.n.ar q̄ sic ñ suo ita
nec aliēo noie hoc facere debuit.xlvj.di.sicut nō suo.
r C Talē.s.simoniacū τ ambitiosū vt pʒ ex ipsa lra.
s C Sciēter.q: audiuit de ipso τ sciuit de solicitatiōe
ꝑcū vt dictū ē.τ illud dī scire qd ab alijs audiuim⁹ vt
dicit.xxij.q.v.hoc videtur vt dictū ē.
t C Se indignū.ad min⁹ p trienniū.ɔ̄.e.cū in cūctis.ɔ̄
e.pri.imo ppetuo ꝑteritis bñficijs puari dʒ vt dixit in
no.iiij.si criminaliter ɔ̄ eū ageretur.τ inducit ad hoc

j.de cōfessis cū super.ſʒ ille pl⁹ peccauit q̄ʒ iste.vñ si ,pbat cuʒ
dicit de isto: τ iō pp h⁹i suspēsioneʒ pmoueri ñ debuit ad ho
nores.ɔ̄.de cōsue.cū dilectus.τ.j.de eta.τ qua.cū hōc. q: vi
lib⁹ ꝑsonis no sunt cōcedēdi honores.j.ɔ̄ excel.prela.int di
lectos.τ.C.de dignitatib⁹ neq̄ʒ famosis.li.xij.τ.C.ɔ̄ ifa l.vna
l.x.τ.lxxxj.di. tantis da
niel.j.de accu. oipotens
j. de testib⁹ testimonium
C.ɔ̄ procur. reū.ff.ɔ̄ inu.
τ ho.reus.§.eū ɔtra quē
τ iō iste mascarō.tāq̄ʒ in
dignus debʒ remoueri:
qui fuit cōscius simonie
τ simoniacū scienter ele
git:τ iō bñficijs ecclasti
cis se reddidit indignuʒ
vt hic dicit. Sʒ q̄re puni
tus fuit iste mas.nā testis
fuit:τ ideo ɔ̄.j.de ordi.co
gni.cuʒ dilectus.in fi.τ.j.
de exceptio. deniq̄ʒ. ff. q
po.in pig. hac clauditus
τ.j.de fide istru.inter di
lectos. j.de re iudi. cum
sup ɔtrouersia.τ.C.res i
ter alios ac.p totuʒ.Sol.
res ista ñ fuit acta inter
alios immo inquisitio fa
cta fuit tam in capite q̄ʒ
in mēbris:vt dixi τ ɔ̄ euʒ
τ alios: vnde si cōfessus
fuit ɔ̄ se in iure ei preiudi
care debuit:τ confessus
i iur ,p iudicato hētur.j.
de confes.cum super. Si
aliquis inducatur testis
in causa alterius:τ in mo
dū exceptiōis ,pbetur cri
men testis non punitur:
nisi q: a testimonio repel
litur:nec infamiam icur
rit:τ sic loquuntur ɔ̄ria
proxime signata. Et no.per hanc decre.q̄ suspensus a benefi
cio eligi nō pōt ad bñficiū vel dignitatem:dum manet in sus
pensione sicut nec suspensus ab officio.ɔ̄.de cōsu.cū dilectus
τ q ñ seruauit int dictū.ɔ̄.ɔ̄ postu.ad hoc.τ ɔ̄ excel.pla.c.vlti.

u C Um cām.p multa τ lōga. Cōsuetudo in hoc non iuuat
ɔ̄.ɔ̄ cōsue.ad nostrā τ.c.cū inter vos. q: qd nō fit factū.
sed faciendi considerandum est.ff.de offi.presi.ſʒ licet. τ .ff.ɔ̄
iusti.τ iure.l.pe.τ.xciij.di.legitimus. τ negligentia epi hoc ac
cidit.j.de testa. q: indigentibus. τ dispar ,pfessio i ecclia esse
non debet.xvj.q.j.presbyteros.τ.q.vj.in noua.
x C Dubitatis.simile.s.de rescrip.cum contingat.
y C Asino.i.hoies diuerse professionis in vno officio nō so
ciabis:sic exponitur.xvj.q.vij.in noua actione.
ʒ C Irritetis.τ merito:q: contra ius commune facta est xviij
q.vij.abbatem.τ.c.q̄ʒ fit.Et cōtra istud ius cōe ñ ꝑscribit vl
lo tēpore:vt hic dicit:quāuis p multa τ lōga tpa τc.τ simileʒ
casum habes.j.e.ti.cum in magistrum.

Q Uod sicut iuris.Ex tali. simplici noiatiōe nullum ius
acquiritur nominato:vt.ij.q.vj.ver.nominatione. sed
ex illa nominatione que fit in scrutinio:ipso publicato ius ac
quiritur nominato in scrutinio.j.eo.publicato.

armachana: cum iuxta constitutiones[a] canonicas si fieri potest in cathedrali ecclesia electio debeat celebrari: nec appellatio interposita electionem illam potuit impedire[b] cum in ea nihil attentatū fuerit in preiudiciuʒ regie dignitatis: quia non simplex nominatio sed solēnis electio debʒ principi presentari: vt postulatiōi prestet assensum. ⁊ si secus aliquando per vsucapionem aliqui faciant abusiue. Si autem miridiū. episcopus ⁊ abbas mellifontis qui interesse debuerant: non contempti fuerunt sed ad electioneʒ vocati: si tamen sine periculo[c] potuerint conuocari siue nequiuerint[d] siue noluerint[e] ad electionem celebrandam accedere: ipsorum absentia si potuit electionem impedire ⁊ infra. Quod si eos vocatos non fuisse constiterit sed contemptos infirmanda erit electio penitus taliter celebrata nisi propter bonum pacis curauerint consentire[g]. Super eo autem ꝙ in die consecrationis sue antequam missarum solennia finirētur acolithum ordinauit pro tali excessu eū corripias ⁊ castiges cum sol⁹ ro.pō. qui ante hymnum angelicum consecratur ⁊ postmodum ipse missarum

a ¶ Constitutiones. xxiij. di. in noie dñi. j. de appellationibus qua fronte. ⁊ etiam cause spirituales in ecclesia sunt tractande. ij. q. ij. preceptum. ⁊ xxiij. q. viij. conuenior. vſi. sed etiam in consistorio ⁊c.

b ¶ Impedire. ⁊ merito: quia laici non debēt interesse electioni. s. e. cum terra. immo ius eligendi non cadit in laicum in collegiata ecclesia etiam si esset patron⁹ j. eo. sacrosancta non obstante aliqua consuetudine. j. e. messana. ſʒ electio facta presentari debet patrono vt suū prestet assēsum. s. eo. cum terra. ⁊ c. cum inter vniuersas. ⁊. j. eo. ti. sacrosancta.

c ¶ Sine periculo. ⁊ sic patet ꝙ si periculum est etiam in vocando siue in mora: alij ad electionem procedere debent eis nō vocatis. s. eo. cum inter vniuersas. ar. j. de sentē. excō. sacro.

d ¶ Nequiuerunt. ar. cō tra. s. e. bone. vſi. si cōstaret de vi. ⁊c.

e ¶ Noluerit. si noluerit alienos se fecisse videnť. s. e. cum nobis olim. ⁊. j. e. ecclesia vestra.

f ¶ Vocatos. presumitur quis non vocatus nisi hoc probetur vt hic pʒ. ⁊. iiij q. v. quisquis. lxxxij. di. pposuisti. ar. contra s. e. bone versus fi. quia nuncio creditur an aliquis sit vocatus. ff re. eo. qui sub tu. vľ cura. magis. §. illud. j. de appel. cum parati. Dico ꝙ siquis negat se fuisse vocatum aduersario incumbit probatio: vt hic innuitur. j. de proba. quoniam contra. de hoc dictum est. s. e. bone.

g ¶ Consentire. sic patet ꝙ electio que non valet per ratihabitionem potest confirmari. xvj. q. j. quoniam quicqd. ⁊. j. de his que fi. a pla. sine con. ca. cum vos. ⁊. c. cū in apostolica. j. de dona. pastoralis. ⁊. j. de iurepa. cura. ⁊. j. de transac. contingit. Sʒ contra. j. e. auditis. ⁊. j. de iurepa. illud. ⁊. xvj. q. iij. §. potest. v. quod ab initio. ff. de re iudi. quod ab initio. sed nonne absentes cogi debent ratam habere electionem cuʒ in hoc negociū ecclesie vtiliter gestum sit. ff. de nego. ge. pomponius. cū absentes id facere tenerentur. ff. de ritu nup. si filius. Sed dic ꝙ iniuria facta est absentibus ⁊ illam non tenentur remittere sine satisfactione. xxiij. q. iiij. si illic. xc. di. siquis contristatus. Item si cogerentur consentire presentibus iam non haberēt liberum arbitrium ⁊ sic inuitis daretur episcopus: quod esse nō debet. lxj. di. nullus. Item patet hic. quia circa spiritualia possum habere ratum quod meo nomine non est gestum. ix. q. iij. lugdun. ⁊. j. de iurepa. cura. ⁊. ij. q. j. in primis. ⁊. iij. q. vj. hoc quippe. Sed nunquid in hoc casu possent primi electores resilire cum absentes nolunt consentire: quod videtur cum diffidant de iure suo. ff. de postu. bone. lxiij. di. quanto. Sed ꝯtra videtur. s. eo. cum inter canonicos. in fi. ⁊. viij. q. ij. dilectissimi. ff. de ser. rusti. predio. per fundū. ff. de op. lega. l. si tibi. §. vni⁹ ⁊. ff. de neg. ge. si ego. Item potest dici vt io. dixit ꝙ si presentes eligunt ⁊ spem sue electionis ponunt in absentibus sperātes ipsos ratum habituros. quia tunc demū p ratihabitionem potest confirmari factum presentiū. sed si statim psentes p suā electionē intēdatur ius dare electo: tūc nō pōt ratificari por electio. vt ix. q. iij. lugdun. ff. d so lu. siquis offerēti. quod nō credo: imo qualitercūqʒ eligant possūt absentes ratā habē electionē: dū tamen ñ sit nulla ipso iure. j. c. primo. Itē pone ꝙ illi q contempti sūt mortui sint: nūquid sub ditorum cōsēsus exigitur Vinc. dixit ꝙ nō nisi eēnt prelati q alijs succedūt in onere ac honore. j. de offi. delegati quoniaʒ abbas. ⁊. j. de offi. ordi. pastoralis. j. canonico sec⁹. ar. j. de testa. requisisti. in fi.

h ¶ Diuidať. sed qualiter diuidať exemplum habes xxiij. di. quorundam ita episcop⁹ qui consecrať cōcelebrat. i. simul celebrat suo consecratori qui principaliter celebrat. ⁊ ideo tunc non debet dimittere officium illud quod ipse inceperit cum consecratore suo ⁊ alios ordinare. quia sic diuideretur mysteriū illius misse in qua consecratur quod fieri non debet. ⁊ toti misse debet interesse. ⁊ ita videtur esse de substantia cōsecrationis ipsa missa hac ratione: quia consecratiōes episcoporum ⁊ ecclesiarum ⁊ confectio chrismatis debet fieri cum missa. j. de celebratiōe mis. te referente. ⁊ de consecratiōe distinc. j. omnes basilice. ⁊ vno contextu sine aliquo interuallo. ⁊ ille qui consecrat debet missam celebrare ⁊ ita officium illud totum continuum debet fieri sine interpositione vel mutatione aliqua personarum: nisi magna necessitas casualiter superueniret. vij. q. j. nihil. ⁊. c. illud. quia sic ordinauit ecclesia romana ⁊ obseruat. ⁊ idem fit ⁊ obseruatur in collatione sacrorum ordinum. Et hac consideratione videtur ꝙ missa sit de substantia consecrationis. Contrarium tamen consueuit dici ⁊ verum est ꝙ missa nō est de substantia consecratiōis quia diuersa sūt consecratio ⁊ missa. sed propter virtutem ⁊ reuerentiam sacramentorum ⁊ ordinum statuit ecclesia ꝙ quādo talia celebrantur semper cum missa celebrantur. cōtra ē nota. lxxviij. distin. in veteri. tñ si huiusmodi solēnitates non seruarenť: nihilominus valerēt consecratiōes ⁊ ordinū collationes clericorum. sed qui cōtra facerēt punirentur ordinantes ⁊ ordinati. quia contra ordinationem ecclesie ⁊ contra illud quod ecclesia seruat fecerunt. Sed ꝙ illi qui faciunt contra ordinationē ecclesie puniātur. habetis de temp. ordi. sane. ⁊. c. litteris ⁊. c. vel non est compos. ⁊ duobus. c. ibidem sequenti

bus.omnes enim tenentur ſeruare quod eccleſia romana obſeruat. iſra de ſac.vnc.c.vnico in fine.⁊ que omiſſa ſunt in premiſſis debent ſuppleri:vt dicitur in principio.c.de ſac.vnc.⁊ in.ti. ſequen.c.j.⁊.c.preſbyteri. Hug.dixit q̄ ſi vnus conſecrat ⁊ alter miſſam dicat ꝯſecratus erit ſed fieri non debꝫ De hac materia notatur .lxxv. diſtinctione ordinationes epiſcoporum.de hoc quod dixit.Hug.queſitum fuit a me bernardo parmeñ.canonico bonoñ. capellano domini pape in conſecratione bonoñ. epiſcopi vtrum archiepiſcopus poſſet conſecrare: ⁊ alius miſſam cantare.reſponſum fuit q̄ illud fieri non debebat:cum illō eſſet contra ordinationem eccleſie vt ſupra dicitur:⁊ nunquam audiui nec legi q̄ hoc aliquando factum fuerit ⁊ hac ō cauſa pōitur hic hec additio.b.Sed finita illa miſſa: ſi aliam poſtea celebraret:bene poſſet ordines celebrare ſi neceſſitas eſſet:vnde dicit tunc.q.d.finita illa miſſa poſſet prius pallio recepto: quia myſterium diuidi non debet.xxiij.diſtinctione.quorundam.Argumē. contra.vij.q.j.nihil.⁊.c.illud ex neceſſitate que legeꝫ non habet:ſupra de conſue.quanto.de con.diſtin.i. ſolennitates.

i Sine pallio.quia in pallio plenitudo pontificalis officij confertur.j.de vſupal.niſi.⁊ ideo ante pallium talia facere non poteſt.alij tamen dicunt q̄ poteſt alij demandare.ē.eo.ſuffraganeis. quia conſecrare ē ordinis epiſcopalis:ſed epiſcopalia ante pallium acceptum exercere nō poteſt.vnde alijs inferioris ordinis hoc demandare non valet.argu.op.j.de con.eccle.vel alta.aqua.⁊ argu.ē.eo.tranſmiſſam.ſed ſuffraganei ſui ad mandatum ipſius poſſunt alium ſuum ſuffraganeum conſecrare.ē.eo.c.ſuffraganeis.

k Tanquam.⁊ ita quedam facit quis tanquā aliuſ vt.xxij.q.iiij.ſi eccleſie.in fine.⁊.ff. de adoptionibus. ſi pater.§.qui duos.⁊.l.ſi conſul.⁊.j.qui filij ſint legitimi per venerabilem.vbi de hoc:q2 nullus eccleſie erat epiſcopus:tanquam archiepiſcopus nō poterat q2 nondum recepit pallium.

ſolennitia incipit ⁊ perficit conſecratus in die conſecrationis ſue valeat ordines celebrare. Ceteri vero qui inter epiſtolam ⁊ euangelium conſecrantur:quia conſecrati cō celebrant principaliter celebranti:ne diuidatur[h] myſterium vnitatis:nec debent tunc ordines celebrare. Preterea cum non liceat archiepiſcopo ſine pallio[i] conuocare concilium:conficere chriſma dedicare baſilicas: ordinare clericos ⁊ epiſcopos cōſecrare:multū profecto preſumit qui antequam impetret pallium:clīcos ordinare feſtinat. cum id non tanquaꝫ ſimplex epiſcopus:ſed tanquā[k] archiepiſcopus facere videatur. Quod autem tabulam argē team dicitur vendidiſſe dummodo eccleſiam armachanā reddat indemnem: equanimiter poteris preterire[l]: cuꝫ id de cleri ⁊ populi proceſſerit voluntate.

Idez tole.epiſcopo.⁊ ſagoñ. ⁊ de ardabeñ. abbatibus.

Auditis ⁊ itellectis meritis cauſe de duabus electionib9 celebratis ī eccleſia baioceñ. vnam de gu. archiepiſcopo:⁊ alteram de.r. ſubdiacono inuenimus vtrā q3 contra formam canonicaꝫ attentatam.Cum eniꝫ inquiſitis voluntatibus ſingulorum decanus cum paucioribus in ipm[m] r.⁊ cantor cū pluribuſ in dictū gu. archidiaconum[n]

l Preterire.⁊ ita hic purgatur pena criminis per reſtitutionem.infra de rebus eccle.non alienandis.ſiquis preſbyterorum ⁊ trigeſimaquinta.q.nona.quod quis commiſſit.⁊ duodecima queſtione ſecunda. ſiquis qualibet. ſimile infra de loca.⁊ conduc. propter. ⁊ capitulo potuit. ſicut ſi aliquis ante accuſationem recedit ab inceſtuoſa coniunctione ſine pena eſt.ff. de adulterijs. ſi adulteriuꝫ §.idem imperatores. ⁊ ff.quod metus cauſa.l. ſi cum exceptione.§. ſatis.⁊.C.de his quib9 vt indignis.l.alia.ff.de iu offi.teſta.papinianus.§. meminiſſe.ff.de alienā. mu. iudic. cauſa fac.ex hoc edicto.§. penultimo Argumentum contra.vi: bono.rapto.non ꝓdeſt. vbi non prodeſt raptori rem reſtituere ad euitandam penam.ff.de furtis. qui ea mente.⁊.ff.depoſiti.lege prima.§. ſi rem depoſitam. Sed obijcitur iſte eſt ſuſpectus ⁊ ſatiſdatio non mutat maliuolum animum tutoris.inſtitu.de ſuſpec.tuto.in fine. Sed iſte non erat ſuſpectus alias:⁊ excuſatur propter mandatum cleri ⁊ populi. duodecima queſtione ſecunda.de rebus.Joan.Sed ibi maior preſtitit auctoritatem.hic fuit iſte maior qui deliquit: immo ipſe facere non debuit.quod alios facere ipſum prohibere oportuit: decimaſexta queſtione prima nemo.⁊ capitulo in canonibus.⁊.ff.ſi ſerui. vendi. altius.ff. de conditioni indebi.frater a fratre.Dicūt quidam q̄ hic pōt in caſu iſto ⁊ conſimili pena purgari:ita q̄ non remoueatur ab eccleſia nec deponitur. Contrarium dico q̄ licet reddat eccleſiam indemnem: propterea non euadit penam depoſitionis: ſed euadit ſoluendo penam excommunicationis: vt duodecima queſtione ſecunda monemus.⁊ capitulo diaconi. ⁊ capitulo ſtatuimus.Et hoc etiam dico per iura proxime dicta.hoc probatur per decre.greg.infra de ſolu.ſi quorundam. vbi dicitur: qui obligat eccleſiam ſuſpenſus eſt ab adminiſtratione ſpiritualium ⁊ temporalium ipſo iure:⁊ ita intelligitur capitulum illud.ſiquis preſbyterorum.quia per reſtitutionem ſolummodo euadit penam excommunicationis:⁊ quod hic dicit: diſpenſatio fuit ⁊ gratia:⁊ hoc innuunt illa verba equanimiter poteris preterire:⁊ ita fuit ſolummodo quedam tolerantia. Huic adminiculum preſtitit q̄ dicit cleri ⁊ populi aſſenſu.c. illud quod quis commiſit. loquitur ſimiliter de miſericordia de eo qui toleratur in officio ſuo: vt ex littera ipſius capituli patet.ad hoc preſtat bonum argumentum.ff. depoſiti. l.j.§.ſi in rem.

m Auditis.ipm.r.non erat in antiqua.

n Archidiaconū olim verbū iſtud dictum non erat hic.b.

conueniſſēt:[a] ſolo cātore poſt modum quedam aiunt vide licet magiſtrum .r. de algedi is nominātē ad .n. fuit audi. appellatum[b] ne decanus qui primam in electione vocē habebat ad electionez procederet ſine conſenſu totius capituli vel maioris et ſanioris partis ipſius. Ipſe vero decanus non habito conſenſu maioris partis capituli: ſed longe minoris ſubito in electionez prorupit[c] appellans: ne quis contra ipſam aliquid attentaret quamuis aſſeueret ꝙ electioni[d] facte plures alij conſenſerunt: cuz tñ ex poſtfacto[e] nequerit conualeſcere: qđ ab initio nō valebat: qm̄ electio q̄ fuerat irrita ipſo iure per ſubſequentem cōſenſuz maxime[f] appellatione pendente non poterat eſſe rata. Eis ergo ad propria redeuntibus vel recedentibus cantor: et alij qui remanſerant in capitulo poſt illam electionem nōduz caſſatam[g] et ap. ad nos interpoſitam a nominatione dicti archidia. recedentes denouo prefatum ſubdia. eligere preſūpſerūt. Nos igit electiōez vtranq duxim⁹ irritandam[h]

a ¶ Conueniſſent. nominando non eligendo.
b ¶ Appellatum. a cantore et ſuis in electiōe.
c ¶ Prorupit. eligendo .gu. archidiaconū et recedendo a nominatione .r. ſubdiaconi.
d ¶ Electioni. facte a decano.
e ¶ Poſtfacto. Hic vř ꝙ electio q̄ nulla eſt ipſo iure impediat ſecūdā et q: dič electio q̄ fuit irrita ipſo iure etc. q: vtraqz h caſſat. vñ cōdicit .s. eo. bone. et .j. de ap. conſtitutis. et .j. eo. cōgregato i quibus ſecūda tenet: q: prima fuit nulla ipſo iure. Sz dicas ꝙ electio illa non erat nulla ipſo iure imo poterat rata haberi nec erat euidens ipſam nō tenere: et vba iſta .ſ. irrita ipſo iure non tenent pprie. vñ expone irrita ipſo iure .i. irritanda de iure: et hec expoſitio probat p fi. c. vbi dič vtrācq electionē duximus irritandā: et ſic nulla cōtrarietas: ut logē in eodē caſu hec decre. cū illa .s. e. cōſiderauimus. et nō inuit h ꝙ ratihabitio non poſſit habere locū in electionib⁹: q: bene hz locum vt .s. eo. quod ſicut. et .c. lz. lxiij. di. quanto .j. de iurepa. cura. et .s. de poſtu. bone. ſed hic nō pōt habere locum ratihabitio q̄z alia appellatio pendet: et ei nō renunciat in totū: q: cōtraria ſunt cōſentire et nolle recedere ab appellatione fi .j. de ap. ſollicitudinem. vnde dicit maxime ap. pē. q. d. ſi voluit renūciare appellationi et cōſentire: pōt cōualeſcere: et maxie ptanto ponitur et qđ dič ex poſtfacto etc. allegatio fuit ptis aduerſe: nec ponūt ius illa vba ex poſtfacto: et hoc vř per fi. vbi dicebat. Nos igitur his et alijs auditis que corā nobis allegata fuerūt vel dic put dicitur in vlti. notu. in fi.
f ¶ Maxime. proprie ponit: q: idem eſſet circa app. et in antiqua non erat hoc aduerbium.
g ¶ Caſſatā. de facto intellige cū nulla fuerit. q: qđ nō ē caſſari nō pōt: ſic .j. de re. ec. alienā. vel nō ſiquis presbyterorum Item qđ dicit in fi. irritādā cōdicit lře ſupiori: vbi dicit ꝙ electio que fuerat irrita ipſo iure: g̃ nō poterat irritari ſi nulla ē Dic ꝙ vbū iſtud irritandam: quantuz ad primam electionē ponit improprie .i. irritam q̄ztum ad ſecundā ponitur pprie. li. xxviij. di. pſbr. q: ſecūda nō erat nulla: ſed p exceptionem fuit caſſata. et ſi decanus et ſui cōſenſiſſent electioni ſecūde cōfirmata fuiſſet: vt dicitur in fine vlti. notule.
h ¶ Irritandā. Nota ꝙ vbi plures electiones cōcurrunt que ſunt incontinenti: neutra īpedit aliaz vel pualet alij q̄ por fit ſed pualet illa q̄ maiorib⁹ iuuat meritis et plurimoꝝ approbatur aſſenſu. lxiij. di. c. vlti. j. e. eccleſia. s. e. dudum. Si vero ex interuallo fiat ſecūda: tunc hz locum diſtinctio: aut prima eſt aliqua lz poſſet elidi p exceptionē: aut nulla ipſo iure. Si enī euidens eſt primam nō tenere ipſo iure: puta cū eligit qui ē ineligibilis .s. e. cū vinto. et .j. de ap. cōſtitutis et .j. e. venerabilem. et .j. e. ti. cōgregato. vbi tenet ſecūda a pauciorib⁹ facta: tūc prima nō pſtat īpedimentū ſecūde. Sed ſi dubiū eſt an teneat prima: q: aliqua cā allegat quare poſſet tenere tunc prima pſtat impedimentū ſecunde. nec debet fieri ſecunda pma non caſſata .s. eo. conſiderauim⁹. Sed hic videt cōtra: ex eo ꝙ dicit ſupra cū tñ ex poſtfacto etc. ꝙ electio que nulla eſt ipſo iure impediat ſecundā. Prima enī a paucioribus et poſt appel. facta fuit vnde dicebatur nulla. Et ſic perditur dominium per id quod nullū ē .j. de renū. quod i dubijs. Sic video ꝙ ab accuſatione q̄ nulla eſt: nō pōt qs diſcedere niſi iudicis auctoritate. ff. ad turpil. l. i. §. accuſationem. Sic ſecunduz teſtm̄ factum ſub cōditiōe que nunq̄z erit dū tamen eſſe potuit rūpit primū. ff. de iniuſto rup. teſta. cū inſecundo in fi. et primū matrimonium qđ nulluz ē impedit ſecunduz .j. de ſpon. ad audientiaz. Sic manumiſſio que nulla ē preſtat impedimētum vſucapiendi. ff. de vſucapio. pro donato. l. qui pro donato ſic accuſatio que nulla eſt impedit ſequenſ matrimoniuz .j. de deſpon. impu. ad diſſoluendum in fi. In ſtipulatione aliud eſt: quia ſi prima ſtipulatio nō valet que poteſt elidi per exceptionem teneat ſecunda ff. de vbo. obli. ſi dari ſtipuler. Quidam tamen diſtinguunt ꝙ electio quandoqz nulla eſt iure actionis et non iure exceptionis: quoniaz ex eo non poteſt peti confirmatio: vbi s .s. e. conſiderauimus vbi pma non tenet et tñ impedit ſecundam: et hic quandoqz eſt nulla iure exceptionis et actionis: vt illa que facta eſt ab excommunicatis ſiue de perſona indigna: quia ex ea non poteſt excipi vt alia impediatur .j. de app. conſtitutis. et ſi .s. e. bone. ſicut aliquis quandoqz cōſequitur ſumptus per retentionem quos non poſſet conſequi per actionem. ff. de condi. indebiti ſi in area in fine. inſti. de re di. §. certe. ar. ff. de cōpen. etiā. Sed que eſt ratio quare i caſu hui⁹ decre. electio que eſt ipſo iure irrita impedit ſecūdam. ita ꝙ non valet ſecunda: et in contrarijs .et .j. e. ſcriptuz et .j. e. c. cōgregato .et .s. e. cum in cunctis. et .c. bone. c. cum vintoñ. et .j. de ap. conſtitutis. electio que eſt ipſo iure irrita non preſtat impedimentum ſecūde. Ratio eſt hec. Lz .n. i caſu hui⁹ decr. pma electio ſit nulla eligētes tñ ñ ſunt ipſo iure eligēdi ptāte puati: nec electio ppter h deuoluitur ad alios: et iō cātor et ſui non debebant eligere ſine decano et ſuis ſocijs: et q: elegerunt decano et ſuis ſocijs ñ vocatis p⁹ appellationē pma ñ caſſata: et ex īteruallo caſſat vtraqz electio: et vtraqz pars peccauit in forma ſiue in modo eligēdi. Sed in cōtrarijs electio eſt ipſo iure nulla: et eligētes ſunt ipſo iure eligēdi ptāte priuati. et ius eligēdi deuoluit ad alios ēt pauciores .s. de poſtu. gratū. et .s. e. bone. et iō tenet electio cū ſit fcā ab illis penes quos ius deuoluit eligēdi: et iſta duo cōcurrē debēt ad h vt teneat ſecūda electio. plus .n. peccant eligēdo idignū q̄z peccādo i forma: et iō plus puniūtur

Idem grandissilue et belle p tice abbatibus.

In causis: et infra. Cum capitulum tolosan. eccle ad tractandu de electoe epi coue nissent: duos elegerut. vt. v. de eode caplo eligeret electores qui pstito[a] iuramento desubsti tuendi pontificis electoe tra ctaret et singulis de caplo sta tutu e et cocessu: vt ille quem illi concorditer vel tres ex ill eligeret: ab eis si persona esset idonea[b] p epo sine odictione aliqua hberet: et infra postmo dum vero cuz a predictis du obus. v. electores electi fuis sent: et ad tractanduz de electi one secessissent in parte: et no possent omnes in vnaz pariter concordare personaz tres ex eis conuenerunt in epz coue narum: et deinde electionez[c]: quam de postulado epo fece rant capitulo publicauerunt ac reliqui duo sbsequent ter tia die cum paucis de capitulo reliquis absntibus elegerunt archi. agenen et infra. Nun cij vero pdicti archidiaconi econtrario rnderunt: q cuz p dicti. v. electores seorsum de electione tractantes inter se dissideret: ita q cotentiose vo ces eoz a fratribus: qui rema serant in capitulo audite fuis set: capitulum ipsos propt hu iusmodi contetoes suspectos habentes ad eos duos de cano nicis dstinarunt: p quos inhi buerunt eis ex parte nra: ne vlterius in facto procederet: et ita potestatem[d] eligedi: qua eis comiserant: reuocauerut: mandantes eis: vt rediret ad caplm: et parit cum alijs frib de electione tractaret. et huius modi reuocationi duo ex ipsis electoribus adhibentes con sensum reliquis tribus non co tradicetibus ad ipsuz capitu lum sunt reuersi: sed alij tres vsqz ad fores capituli subsecu ti ab eis postmodum discesse runt. Capitulum vero cuz to ta die illa ipsorum presentiaz expectasset subsequeti die ca panam[e] pulsari fecerunt: sicu ti moris est ad capituluz con gregandum: et pdictis tribus cum paucis complicibus fuis se se contumatiter absentanti bus prior cum maiori et sanio ri parte capituli elegit in epi scopum archi. supradictuz: et ifra. Quia vero postulatio[f] de episcopo conuenaru que pre cesserat: facta erat per eos: in quos totum capitulum elige di transtulerat potestatem: p pter quod vnanimiter de con sensu totius capituli intelligi tur esse facta: qm cum res no esset integra[g]: q: in tractatu iam processerat electores: ca pitulum minime potuit reuo care: lectionem ipsius archi. decernimus irritadam. Quo circa mandamus: quatenus si personam ipsius episcopi vti lem et necessaria inueniretis ad regimen ecclesie tolesane et idoneam tam scientie litte rarum q sue conuersationis

Et e sile: q: q peccat hodie cotra forma illa. j. e. q: pro pter. non sunt priuati eligedi ptate sed puandi: sz qui peccat eligendo indignum: sunt ipso iure puati. Si ve ro vtraqz pars peccat in forma vtraqz cassat: vt. s. e. co sideramus. et hic: et in consimilibus. Sed si vtraqz pars peccat in materia transfertur eligen di potestas ad su periore. s. e. bone. in fine hodie vero seruari debet for ma illius decre. j. e. q: propter. Sed si cantor et sui vo cassent decanuz et suos ad electione et illi etiam noluis sent venire: tunc nunqd eoz valuis set electio. videtur q sic. s. c. cu nobi s olim. et c. q sicut § si at. Ar. co. s. e. c on sideramus. Credo q si decanus et sui q contempti fuerut in secunda electio ne a cantore et suis consensu et electi oni cantoris: valu isset secunda. s. e. quod sicut. cu nul lum ius acquisitu fuisset electo p pri ma electione: que nulla erat ipso iu re. vt di. s. vn ab eo poterat recedi sine iniuria alicu ius hodie vero dz seruari forma illa que traditur. j. e. q: propter.

a In causis. p stito hm q lex dicit in auc. de sanc. epis. §. iube mus igitur abba tem. col. ix.

b Idonea. Hec clausula semp sub intelligitur: et si no apponatur. s. e. caz q. et. s. de rescript. cum adeo.

c Eelectione. No mirabile significa tionem huius termini electio: hoc fuit dicere suam po stulationez. c. publicauerut. ar. j. de renu p9 traslatione

d Potestate. hic cofessus fuit de intentione aduersa rij: et sic fundauit intentionem aduersarij.

e Capanam. j. de offi. custo. c. i. et. ij. di. i. ius militare.

Postulatio. Hic habes: q qui dati erant ad eligen duz: possut postulare: et de alia eccla: sic. j. de renu. cu post tras lationem. Exquo. n. caplm nihil excipit in illa potestate: oia itelligunt cocessa: per que peruenit ad illud: et qcqd ipi posset facere: ar. s. de costi. ex lris. et. j. de puil q: circa. ff. de pcu. ad legatu. et. l. ad re mobile. et ar. ad hoc. ff. iudic. sol. iam tn. §. in hac. et. ff. man. l. vlti. i fi. ar. contra. s. e. innotuit. in fi. ff. de procur. in ma dato. et. C. de transac tra sactionis. in fi. et. ff. de mi no. illud. §. si talis. et. ff. de iureiu. iusiurandum. §. procurator. So. pma ru brica vera: q: talia ppa ratoria etiam coniuncta sut principali negocio: q: per postulatione veni mus ad electionem vel ad eius effectum. ff. de spon. oratio. contraria causalia sunt.

g Integra. ergo si res esset integra possent re uocare: vt hic arguitur ad instar madati: qd re integra reuocari pot in sti. ma. §. recte. cu nihil i tersit madatarij. ff. de cd. ob caz da. si pcium. et. l. si pecuniam. et. l. dedi. i pn. et in societate. ff. p socio verum. §. vlti. et in depo sito. ff. deposi. l. i. §. pe. et. j. de deposito bona fides. In contrarium videtur: q re integra possit reuo cari talis ptas nisi place ret vtriqz parti: sic fit i ve ditione. C. de actionibus et obl. sicut in initio. cuz gratia vtriusqz talis con tractus factus sit: vt ibi. nam exquo semel conse serunt et cotulerunt ius in ipsos: et illi receperut et etiam iurauerunt mu tare non possunt nec vo care. vt. j. de offi. dele. su per qstionum. §. porro. et qd semel placuit aplius displicere no pot. xxxij. q v. horrendus et. viij. q. ij. dilectissimi. et. s. e. cuz in ter canoicos vsus si. ptc rea hic fuit quedam co cessio siue donatio iuris sed perfecta donatio non reuocatur. C. de donationibus sine C. de trasac. qzuis. et. C. de reuo. dona. si dosatoez. et. C. de dona. q sb mo pfecta. et dixit dns n aufera a te qd ibi dl. xxij. q. ij. n eiz et remittetibus actoes suas n e aplius regressus ad eas. ff. de edi. edic. l. queritur. §. si venditor. et comodatu ante vsuz copletu no reuocatur. j. de como. c. vno. et. ff. e. ti. i comodato. §. sicut.

Et sic non videtur periura ista ꝙ reuocatio posset fieri eis in uit' s .cū gratia vtrozūqʒ hoc sit factum vt intersit istoꝝ nō re uocari ius illud ab eis cum modo possent eligere quem vo lunt: postea vero non. In contrariū videtur ꝙ etiam re non integra possint reuocar̄ vsqʒ ad litē cōtestatā: q: vsqʒ ad li. ꝯt possūt reuocare manda tum procuratoriū. ff. ꝺ ꝓ cura. aū litem. ⁊ ēt post: si suspectus sit. ff. e. ti. p⁹ litē ⁊. l. itē si suspectus. ⁊ l. q̄ oia. Sed isti iam sus pecti videbanť cū essent in clamoribus ⁊ discor dia: vt. j. de procura. ex i sinuatione. ⁊. c. in nostra ⁊. c. mandato: ⁊ iudiciū soluitur vetante eo qui iudicare iussit. ff. de iu di. iudiciū. ff. de arb. sed si seruuʒ. i fi. Contra pro hoc ꝙ re nō integra non possint reuocare. j. de iu di. c. i. ⁊. ff. de in om. iu. si conuenerit. ⁊ hic in fi. Quid ergo dicemus. sa tis ꝓbabiliter posset di ci ꝙ talis ptās data reuo cari nō possit siue res sit ītegra siue nō: ⁊ h̄ supple marie: q: nō ē h̄ puꝝ mā datū: imo cessio iuris si ue dōatio: vt dictū ē. Et io. huic opiniōi ꝯsentire videť. ⁊ ad hoc optime facit. s̄. e. cām. q̄. Alij di cūt ꝙ re ītegra pūt reuo care: vt h̄ innuiť a ꝯrio sēsu. Et ar. op. q: ū d: du rare talis ptās nisi cui ꝑ missa durat. ff. qȯ cuiuſ qʒ vniuer. iſ eoꝝ. §. i. i fi.

ex emplo ad hereticoꝝ per fidiaʒ[a] de tolosana dioc. extir pandam: que ibi per negligē tiam presulum mirabiliter ⁊ damnabiliter hactenuſ pullu lauit transcundi ad ecclesiaʒ tolosanaʒ propter vrgētē ne cessitatem ⁊ eozundem vtili tatem ei licentiā tribuatis[b].

Idem epo florentino.

Cum ecclesia vulterana debito canonicorum ob sequio longo[c] fuisset tpe desti tuta vulterāus eps volēs mi nistroꝝ defectum in eadeʒ ec clesia restaurare canonicos quosdā elegit ⁊ instituit i ea dē: quos canonici recipe no luerūt asserentes ꝙ talis ele ctio fuerat i eorum preiudici uʒ attētata: ⁊ ifra. Mādam⁹ quaten⁹ super primo articu lo petitōiſ epi in quo postula uit[d] a te vt canonicos ab iniu ria quā ei super electōe cāoni corum vulterañ. ecclesie īfe runt: prohiberes ab impetiti one ipsius dictos caōicos ab soluere nō postpōas: q: non videť iniuriā[e] facē q vtitur iu re suo: cum ꝑ testē lōge meli us[f] sit probatuʒ ꝙ cāonici su pradicti hoc iure vsi fuerint anteꝙ eps memoratuſ. In se cūdo quoqʒ articulo[g] q̄ idem petebat eps vt dicti cāonici epʒ ipsuʒ iure electōiſ vti libe re peterenť absoluē studeas canōicos sepedictoſ: maxime si sit notoriū[h] ꝙ in tuscia gene ralis cōsuetudo seruetur: vt i cathedralibus ecclesijſ soluʒ capitulum irrequisito episco po eligendi canōicos habeat facultatem.

Idē abbati sancti victoriſ ⁊ decano parisieñ. ⁊ magistro r. ꝺ. cortoñ. canoni. moriñ.

Cum dilecti filij archi. moriñ. ⁊ ifra. Eccl'a mo riñ. epi solatio ꝺstituta cāoici eiusꝺ pastoriſ substitutōe tra ctātes ī tres cāonicos moriñ. ptātē eligēdi epʒ vnanimiter contulerūt ꝓmittētes vt illuʒ reciperent in pastoreʒ queʒ ꝺ

§. i. q: moyses. ex precepto dñi aaron in summū pontifi ceʒ ⁊ filios eius in minores sacerdotes elegit: vt ibi dr̄. ⁊ videť expressum in auč. vt mēsu. ordi. cleri. col. iij. ar. ꝯ. j. de his que fi. a prela. si consen. ca. in. vi. c. primis. q: huiusmōi ecclīastica debēt facere ꝺ ꝯsensu capituli: vt ibi dicitur. ⁊ cū gb⁹ ē in ministerio cuʒ his disponat. xciij. di. diaconi. ꝑ terea ex eo ꝙ dicit in fi. si cōsuetudo: est ꝙ canonici eli gant irreqsito epo: patet ꝙ de iure cō muni simul debe/ ant eligere: sicut ⁊ alia negocia siſ fa cere ꝺbent cū epo: sit caput capituli: ⁊ canonici mēbra. j. de his q̄ fi. a pla. si. cōsen. ca. nouit. ⁊. c. q̄ʒio. ⁊ ꝙ simť eligere debeāt: ha bes. j. de cōce. pb. postulastis. Dico ꝙ de iure cōi simť ad epm ⁊ capitulū ptinet collatio bñ ficioꝝ ꝑ iura p̄ie dicta. j. de ūrepa. nobis. ⁊ hic in fi. satis pʒ ita esse. ꝯ cōsuetudo in plu rib⁹ ecclesijs ꝺro gat huic iuri vt h̄ in fi. huius ꝺcre. ⁊ j. de cā pos. cuʒ ec clesia. ⁊. j. de ꝟ. si. abbate. ⁊. s̄. de cō sue. cum dilectus ⁊. xxiiij. q. i. pudenda. ⁊. j. de his que fi. a pre. si. cō. ca: ea noscitur ⁊ consuetudo reddit aliqueʒ inhibileʒ ad eligendum. j. de cle. conia. cū olim. ⁊. xij. di. nos consue tudinē. ⁊. ff. de decu. nō m̄i. ar. ꝯ. s̄. e. ti. cū. terra. ⁊. c. cuʒ cāʒ. ⁊. s̄. ꝺ cōsue. cū venerabilis. ⁊. c. cū inter. sʒ illa con suetudo nō est rōabilis: imo ē ꝯ decus eccl'e: ⁊ iō nō est ꝑscriptibilis. s̄. de consue. c. vlt.

a ¶ Perfidiam. hoc iō q: si esset remissus ⁊ negligens ad he reticos extirpandos debet remoueri. j. ꝺ here excōicam⁹ i fi.

b ¶ Tribuatis. Ex hac decre. bene colligitur ꝙ ius acqretur postulato post publicationeʒ postulationis in hoc. s. acqritur ꝙ postulātes ab ea recedere nō pñt. sicut nec ab electione p⁹ publicationeʒ scrutinij. j. e. publicato. Et idem credo publica ta postulatione: vt dixi. s̄. de postu. c. vlt. ⁊ pe. Sed contrariuʒ potest assignari. s̄. de postu. bone. vbi videtur ꝙ postulantes possunt recedere a postulatione anteꝙ̄ sit pñtata superiori: sʒ hic non poterant recedere: q: promisserant illum habere pro epo quem illi eligerent in epm ⁊ ita non poterant venire con tra promissionem suam.

c ¶ Cum ecclesia vulterana. lōgo. ꝑ hoc videbať ꝙ epo pos set supplere negligentiā cāonicoꝝ: ēt si als eligē ñ possʒ. j. de cōces. pbē. nulla. ⁊. s̄. e. cū in cūctis. in fi. Sed hic nō pote rat aliter supplere: q: nō erāt distincte pbende. j. de cōces. pre bē. ex pte. ⁊ si distincte essent adhuc nō posset cū ipse similiter negligens fuisset. vñ ptās trāsslata erat ad superiorē: nec mo raʒ poterant purgare. j. de sup. neg. prela. lʒ. ⁊ duobus. c. seq. ⁊. hoc ex eo dicit longo tempore.

d ¶ Postulauit. Et vr̄ ꝙ bñ postulauerint: q: solus epus debʒ dare pbēdas: ar. xxi. di. i. nouo. ⁊. xvi. vij. nullus. argu. xxi. di.

e ¶ Iniuriam. si. ff. de iniur. iniuriarum. §. i. ⁊. ꝺ peti. he. illꝺ. i. Rñ. i fi. ⁊. j. ꝺ ap. bōe. ⁊. xiiij. q. i. qȯ debeť: ⁊. q. v. ñ sāc. q: ⁊ si noceat alij ita vt auferat ei ꝯsueta ꝯmoda dū tū ñ faciat aio nocēdi: ñ dr̄ facē iuriā. ff. ꝺ aq. plu. ar. si meo. ⁊. ff. ꝺ dā. ife. ꝓcul⁹ ⁊. xv. q. i. illꝺ. ff. ꝺ ꝟ. vr. ꝑ. cū eo ⁊. xxiiij. q. ij. c. vlt. sec⁹ si faceret aio nocendi. ff. de re iu. domū. ff. de dam. infec. q vas. ff. si ser. vē sicut. §. aristo.

f ¶ Melius. ⁊ iō ꝓualere dʒ. j. ꝺ ꝓba. lʒ. sʒ si eq̄liter ꝓ batum sit cōiter cōferat cū de iure cōi hoc sit faciendū: vt dictum est in notula: ⁊ videtur q: res ad suam statū sic reuertitur. ar. s̄. de consue. cum dilectus. ⁊. ff. ꝺ pac. si vnus. §. ꝙ si non totum als esset sentētiāꝺum ꝓ pos sessore. j. de ꝓba. ex lr̄is. j. de fi. instru. ster dilectos. i fi. ⁊ insti. de interdic. §. cōmodum nisi in tribuſ casibus. j. de ꝓba. ex litteris

gremio ipsi⁹ ecclesie ducerēt eligendum: qui examinatis[k] volūtatib⁹ singulorū archid. eiusdē ecclesie in epm̄ elegerunt: metropolitan⁹ quoqz tā electionem ⁊ electi personaz examinans q̄ etiaz sup ipsius etate de cuius defectu fuerat ab aliquibus dubitatū inquirēs sollicite veritatē per sententiam declarando electum ipz minime sustinere i etate defectū: electionez factam de ipso solēniter confirmauit: ⁊ infra. Uerum. b. q contra electum venerat memoratum p posuit ex aduerso: q cum su predictis tribus sub hac forma fuerit eligendi ꝯcessa potestas: vt capitulūz eum recipere teneretur: quem illi tres ab oibus vel maiori ⁊ saniori parte de gremio ipsius ecclesie nomiatiz eligerēt in pastorez: electores ipsi terminos[m] potestatis sibi tradite nō seruantes p̄dictū archi. eligere p̄sumpserunt: quem pauci de capitulo nomiarant: vnde ca

nonici moriñ. postmoduz admirantes qualiter archid. electus fuerat memoratus cum plures essent i eadez ecclesia digniores[n] ceperunt fere oēs publice pfiteri: q nullatenus archidi. noiarant ⁊ reputantes se i hac parte delusos: q sup hoc factuz fuerat nr̄o curauerūt apostolatui reserari[o]: ⁊ infra. Nos vero attendentes q: res pernitiosa esset exēplo: si per surreptiōis[p] astutiam quis ascēderet ad apicez dignitatis: ita duxim⁹ prouidendū: vt p̄stito a ꝯdictorib⁹ iuramēto[q] q ipsi maliciose ꝯ p̄fatum electū nō mouerant q̄stionē huiusmodi: predicti tres electores iuramenti vinculo astringant dicē v̄itatez quot ex canonicis examinationis tpe in p̄fatuz archidi. conuenerunt: ⁊ si tres[r] simul aut duo saltez ex ipsis iurati dixerint maiorū canonicorū partē in ipsuz archi. cōuenisse servos ꝯtraditoribus silentium imponatis: cum ꝯtra hoc

g ¶ Articulo. Eadem videtur petitio cū prima: sed dic q prima erat ne repellerent cāonicos ab episcopo inuitos. secunda erat ne in posterum nō ipediret eum eligere: ⁊ lz obtineret in primo: nō obtineret propter h̄ i secūdo: ar. ꝯ e. q̄relaz. Sz in secūdo articulo agebat petitorio: vt pz ex ipsa littera.

h ¶ Notorium. i. manifestū rei euidētia: vl' alijs duobus modis de quib⁹ trib⁹ modis habes. j. de coha. cle. ⁊ mu. c. vlt. ⁊. ff. ꝯ lega. si de interpretatione.

i ¶ Cum dilecti. de gremio. h̄ si hoc i illa trāslatione ptātis ñ fuisset expressum poterant eligere vnde cūqz vellent. ꝯ. e. i causis. Quid iuris sit super hoc dictū est. ꝯ. eo. cum inter canonicos.

k ¶ Examinatis. Ad hoc ñ tenebāt sz hāc formā. nec fuerūt ista vota redacta in scriptis.

l ¶ In etate. pōt enim minor iudex examinare de etate an sit dign⁹ venia etatis: ⁊ docere poterit sup hoc principez. C. ꝯ his q ve. eta. impe. l. ij. si tn̄ in etate dispēsare potest. C. e. ti. l. ij. sed bene potuit iudicare ipsuz nō pati defectuz ⁊ si minor fuisset ꝯbuit cassare electionem. ꝯ. e. dudum. sed dispensare nō potuit nisi solus papa. Sed nūqd episcopi possūt dispensare: vt minor promoueatur ad honores: videtur q nō per id qꝯ habes. ꝯ. e. cū in cūctis. §. inferiora. ⁊. j. de eta. ⁊ qua. eā te. ibi p̄cipit papa q nullus pmoueat̄ nisi sit etatis legitime. j. e. nihil ē: vbi punit̄ grauiter qui hoc facit: ⁊ sic huiusmodi dispensatio illis phibetur. Dicunt qdam q episcopi possunt dispensare in etate: ar. ad hoc. j. ꝯ eta. ⁊. qua. preterea. ⁊. c. idecorum. Credo q non pñt dispēsare in h̄ ꝯtra concilium licz de facto hoc faciāt qñqz. ⁊ ē simile q: cum illegitimo dispensare non pñt: vt pmoueat̄ ad honores. j. ꝯ fi. presby. c. vl. ⁊ penul. vbi dicitur q cum illegitimis natis solus papa dispensat q illi prohibeantur ab honoribus. dicitur in cōcilio picta. j. ꝯ fi. presby. c. j. Qua eniz ratione episcopi non possunt cōtra illud ꝯcilium dispensare: eadez rōe dico q nō possunt dispensare ꝯ ꝯciliuz lateraň. ⁊ ꝯ concilium generale. j. e. nihil. v. puniuntur qui hoc faciunt: quod est magis celebre conciliuz in quo prohibetur ne minores ad dignitates pmoueantur. ꝯ. e. cum in cūctis. in prin. §. inferiora. ⁊ iō stabimus illis concilijs ⁊ legibus predictis: ex quo nō inuenio cōcessum p canones q minores iudices psīt dare veniaz etatis. j. de no. ope. nun. itellexim⁹. vbi. n. iura canonica n̄ ꝯdicunt legibus: immo ꝯcordant illis stabo.

m ¶ Terminos. Si hoc verum fuisset nihil valuisset eorum electio. ꝯ. de rescrip. cum dilecta. ⁊. ff. mand. in diligenter.

n ¶ Digniores. quibus dignior loc⁹ debetur: vl ꝯ. q. j. illud. ⁊. lxiij. di. metropolitano. ⁊. lxj. distin. miramur. ad h̄. ⁊ is grados ceteros antecedit: quem labor prolixior vl stipendia meliora fecerint anteire. C. de of. ma. of. l. nemo.

o ¶ Resecare. s. deñūciādo per se vel per alios.

p ¶ Surreptionis. sic. j. de re iudi. cum olim.

q ¶ Iuramento. Sic ergo in causa spirituali prestat excipiens iuramentum calūnie: siue q maliciose hoc non ppenit: sic. j. de testi. consti. tuis ⁊. c. presentium. ⁊. j. de resti. spol. litteras. j. de ecp. pastoralis. lz directe agens non prestet huius modi iuramentum: vt. j. de iura. calum. litteras. ⁊ hoc fuit ratione presumptionis. Presumitur. n. q maliciose excipiant ex quo tot presumptiones sunt pro electo: q: ⁊ s̄m leges prestatur iuramentum quandoqz in exceptionibus: lz a principio prestetur super tota lite: in auc. de testi. §. si vero. coll. vij. j. de testi. c. vltra tertiam. vel dic q lz causa sit super re spirituali q etiam directe agens prestabit iuramentum calumnie: vt si agatur ad restitutionem rei spiritualis. j. de restitu. spolia litteras: quia sic non agitur spiritualiter. Item si agatur spiritualiter iuramentum de veritate dicenda prestatur. j. e. dudum. ⁊ infra ꝯ iureiuran. ex litteris simile vbi in causa ecclesiastica iuratur de veritate dicenda.

r ¶ Et si tres. Istis enim creditur quasi duobus testib⁹. Sz nunquid fuerunt isti testes in propria causa vel q̄si non: sed super eo quod factum est coram ipsis de facto alieno: argu. C. de fideicom. l. vl. ⁊ insti de testa. ordi. §. legatarijs. nam iudici creditur de his que coram ipso aguntur. xviij. di. s. linc. de concilijs. ar. multo fortius istis qui toti negocio interfuerunt ar. C. de adul. l. in adulterij. C. ad. l. cor. de sica. l. si. Sed non est verū q iudicib⁹ credatur: nisi q̄tenus ⁊c. j. de proba. qm̄ ꝯ vn̄ melius v: q lz isti suspecti essēt: ⁊ ꝯ facto suo quedāmodo dicant: admittitur eorum testimonium in defectum pbationis: ar. C. de here. l. vl. in fi. ⁊. iiij. q. iij. §. itez in criali v. itez hui. ij. Rñ. ⁊ ad hoc facit qꝯ dic. ꝯ. ita diximus puidenduz ⁊c.

eorum esset ꝓbatio[a] insufficiens. eo ꝙ singuli essent in suis testimonijs singulares. Si vero per eorum depositiões constiterit sepedictum archi. extitisse a paucioribus nomiatū tūc[b] si fuerit sufficienter ostēsum[c] ꝙ illuz de gremio ecclesie ſm formam sibi traditam debebāt eligere in quez oēs vel maior ⁊ sanior pars capituli conuēniret: vos electiōez ipsi⁹ archi. omnino cassetis[d] alioquin quod de ipso factuz est ratum habentes contradictores ab eius impetitione ꝑ cen. eccle. compescatis prefatū. b. prebenda moriñ. ecclesie spoliantes. qui se ad hanc penam si forsan in probatiōe deficeret obligauit[e]. nō obstāte ꝙ super etatis defectu obiectum est contra illum. cum idem canonicus huic obiectioni non multuz institerit. ⁊ super hoc a metropoli. fuerit iudicatum[f] cuius sententia in rem transit iudicatam: cuz infra decendium[g] non fuerit ꝓuocatione legitima suspensa.

Idem episcopo baioc.

CUm in iure peritus ex istas. ⁊ infra. Primus tue consulta. articulus continebat ꝙ cuiusdam decano ecclesie defuncto eiusdem loci capitulum sub hac forma in septem ex ipsis canonicis cōpromisit. vt illuz quem ex[h] se vel alijs de gremio ipsius ecclesie omnes parit vel maior eorum pars nominaret. idem capitulum reciperet in decanum. Unde cum vnus ex illis septem a tribus ipsorum ⁊ alius qui non erat de numero eorundē a trib⁹ alijs in decanuz fuerint nominati requisisti vter eorum assumi debeat in decanum. Super quo taliter respondemus ꝙ is qui de numero. vij. a trib⁹ eorum dignoscitur nominatus: iuxta ꝯpromissi tenorez[i]. debet in decanum assumi. dū modo electioni de se facte cōsentiat[k]: ⁊ aliquod canonicū non obsistat.

Idem duci caringie

a ¶ Probatio. ſʒ videtur ꝙ isti canonici debuerūt audiri ad hoc ꝓbandum: q: talis negatiua: nos ñ ꝯsensimus pōt ꝓbari. j. de proba. tertio. ⁊ negatiua indirecte probari potest. j. de testi. ex tenore. ꝺ hac materia dictum est. ſ. e. bone. Sed h iō nō sunt admissi ad ꝓbāduz: q: examinatio illa facta fuit secrete ⁊ sigillatim: vñ qlibet eoꝝ esset singularis: q: nō posset dicē nisi de se: sic. j. de accu. cuz dilecti. in fi. q: singularis testis non ꝓbat: ſʒ si publice facta fuisset illa examinatio sine noiatio: tūc ꝓbari posset saltē indirecte: vt. j. de proba. tertio.

b ¶ Tūc audiatis. Quid vtraqʒ ps ꝓposuerit ad ꝓbandū formaʒ ſʒ quā eligendi ptās tribus dicitur cōmissa fuisse siue ꝯcessa. ⁊ sic ⁊c. hec lr̃a ē i antiqua decretali. b.

c ¶ Ostensam. qualiter ꝯpelluntˀ canonici ꝓbare formaʒ traditam illis electoribus ⁊ non archidiaconis: h pōt esse duabus de causis. Quarum prima est ꝓsumptio que multum faciebat ꝓ eo: videlicʒ ꝙ iā erat electus ⁊ cōfirmatus. Secunda est: q: ad hoc se obligauit ille: sicut patet i fine decre. vbi dicˀ ꝙ ad hāc penam se obligauit.

d ¶ Cassetis. i. nullam ꝓnuncietis.

e ¶ Obligauit. Aliogn si se non obligasset: pena esset i arbitrio iudicis cū certa pena h statuta non sit. ff. de iure deli. l. j. j. de accu. sup his. ⁊. j. ꝺ of. dele. de causis. Sic hēs h ꝙ aliqs obligat se sub pena bñficij sui. j. de falsa. c. vlti. Itez obligatˀ aliqs sub pena ordinis vel anathematis. j. q. vij. quotiens cordis. ⁊ de ꝯ di. ij. ego berengari⁹. Item ⁊ sub alia pena pecuniaria. xxiij. di. qʒ. ʒ. ⁊. xxv. q. j. quecūqʒ. ⁊. j. de arb. dilecti. Arg ꝯ ꝙ sub pena bñficij nō possit aliqs obligari. C. q̃ res pig. ob. pos. sp̃ eorum prem oꝝ. Hodie vō certa pena statuta est ꝯ illos q se opponunt contra electos: siue impugnant electionem. j. e. c. j. in concilio lugduñ. inno. iiij.

f ¶ Judicatum. Sed nunqd obstabit alijs hec sñia volētib⁹ agere ꝯ electuz: sicut videm⁹ circa crimia ⁊ populares actiones. j. de accu. de his. ⁊. xxiij. q. iiij. si illic. ⁊. ff. ꝺ procura. non cogendam. §. qui ita. ff. ꝺ popu. acti. l. iij. nec enim de delicto vnius hominis sepe est querendum. ff. nau. cau. sta. l. lʒ videtur tamen ꝙ illis solis qui presentes fuerunt debeat preiudicari. ij. q. v. habet hoc. ⁊. c. mennam. j. de accu. veniens. sicut est in similibus actionibus. j. de fide instru. iter dilectos. ibi res inter alios acta ⁊c. Ad hoc dicas ꝙ absolutio in popularibus actionib⁹ preiudicat omnibus etiam absentibus: nisi in duobus casibus. Unus est siquis suam iniuriam prosequitur: ⁊ probet se ignorasse accusationem ab alio institutam. ff. de accusa. sicuti. §. j. Secundus cum vult docere de cōclusiōe prioris accusatoris. ff. de preua. l. iij. ff. de iureiurando. l. eum qui. §. in popularibus.

g ¶ De cedendiū. per hoc patet ꝙ iterlocutoria sententia transit in rem iudicatam sicut ⁊ diffinitiua. j. de testi. significauerūt. non tamē quo ad hoc transit in rez etiam iudicatam: quin iudex etiam post decē dies possit reuocare. infra de appel. cum cessante. ff. de re iud. quod iussit. De h dicetur sup illa cōstitutione cum cessante. j. de ap.

h ¶ Ex. Uʒ in iure. ex se vl̕ ex aliis. Dicunt quidaʒ ꝙ lʒ hoc non fuisset expressum ꝺ iure tamen vnum ꝺ se eligere poterant vt argu. viij. q. j. in scripturis. v̊. Ecce mitte me ⁊c. ff. ꝺ tuto. ⁊ curato. da ab his. l. vbi absunt. Sed hoc non credo: quia a seipso videtur electus: ⁊ hic tenuit electio propter formaʒ cōpromissi: vt dicit i fi. Juxta cōpromissi ⁊ cetera.

i ¶ Tenorez. sic. j. de sortileg. c. vltio v l i ꝺ hoc: ⁊ hoc quod dico optime probat lex. ff. ꝺ cōtrahen. empt. ⁊ vendi. l. lʒ. ⁊. l. fi. in emptione. in fine: ſʒ si vni tantum collata est potestas non posset se eligere infra de iurepa. per nostras. ⁊ infra de insti cuz ad nostram. ⁊. ff. de tuto. ⁊ curato. da. l. pretor. ⁊. xxiij. q. j. dicimus. ⁊ quia nemo debʒ oriri a seipso. viij. q. j. i scripturis. dicunt quidam ꝙ si iurasset eligere meliorem ⁊ ipse esset melior tunc posset eligere se. Sed tamē inconueniens esse ⁊ inhonestum ꝙ se eligeret: sic ambitiosus videretur: ⁊ ideo repellendus per illud. c. i scripturis: potius debet renunciari tali potestati: ⁊ fatu⁹ esset qui sic iuraret: si credit se meliorē vt se eligat. vl̕ dic ꝙ tunc ipse intelligitur exceptus: quia in generali sermone persona loquens non comprehenditur. C. ꝺ solu. inquisitio. ff. de condi. ⁊ demon. l. qui heredi. §. vltimo. de hoc dicitur. j. de iurepa. petitio.

k ¶ Consentiat. q: si vult consentire: tūc persona sua computatur inter eligentes: arg. ff. ꝙ cuiusqʒ vniuē. l. plane. argu. ff. de adop. l. si ꝯsul. ⁊ sic qttuor itelligūt

ritá maioꝛ pars capituli. Quid si ꝯsensit in aliuꝫ. Respondeo si consensus talis facit cum alijs maioꝛē ptē in se nō pōt postea consentire: nec mutare ꝯsiliū i alterius p̄iudiciū. ff. de reg. iu. l. nemo. Si vo ꝯsensit i talē in quē minoꝛ pars ꝯsensit: tūc pōt mutare q2 talis cōsensus illi nō ꝓdest

Hodie nō ꝯnumeratur pon a electa inter eligētes. j. e. cumana. ⁊. c. q2 ꝓpter. nec dicerē valere talē electionē si mō fieret: q2 nō est electus a minore parte capituli.

a Venerabilē. cognitoꝛis i reꝓbando philippū ⁊ approbando othonē.

b Messem. vj. q. iij. c. j. ⁊. j. de parochi. nullus. b.

c Altera. qđ nō debuit fieri. j. de testa. i nomine domini ⁊. iij. q. ix. q̄si per totum.

d Caroli. cui et ius patriciatus siue dignitas ꝯllata ē. lxiij. di. hadria.

e Trāstulit. Legitur i cronicis qcuꝫ ecclesia romana oppꝛimeret ab astulpho rege lōbardoꝝ: petijt auxiliū a cōstantino ⁊ leone filio eiꝰ imperatoꝛibus ꝯstātinopol. ⁊ cū nollent patrocinari ecclesie romane: stephanus papa secundus natiōe romanꝰ trāstulit imperiū ad carolū magnū: q fuit filiꝰ pipini quē zacharias ꝑdecessoꝛ eius substituerat lodouico regi frācoꝝ quē deposuerat ꝫ q legit. xv. q. vj. alius. Et trāslatio illa facta ē āno dñi septigentesimo. lxxvj. q carolus coꝛonatꝰ ē a leone papa. iij. elapsis post hō qndecim annis.

f Ju germanos

Venerabilem: et infra. Inter cetera vo quidā pꝛincipes hac pꝛecipue obiectiōe sunt vsi: dicētes q aposto. se. legatꝰ aut electoꝛis gessit aut cognitoꝛis[a] personam. Si electoꝛis: in messeꝫ[b] alienā miserat falceꝫ suaꝫ. et electioni se ingerens pꝛincipū derogauerat dignitati. Si cognitoꝛis: absente altera[c] partium videtur perperaꝫ pꝛocessisse: cum citata non fuerit: ⁊ ideo nō debuit contumax iudicari ⁊ infra. Uerum illis pꝛincipibus ius ⁊ potestatem eligendi regem in imperatoꝛeꝫ postmodum pꝛomouenduꝫ recognoscimus: vt debemus: ad quos de iure ac antiqua consuetudine noscitur pertinere: pꝛesertim cum ad eos ius et potestas huiusmodi ab apostolica sede ꝑuenerit: que romanum imperiuꝫ in personā magnifici caroli[d] a grecis trāstulit[e] in germanos[f]. Sed ⁊ ꝓncipes recognoscere debent: ⁊ vtiqꝫ recognoscūt sicut idē in nostra recognouere pꝛesentia: q ius ⁊ auctoꝛitas examinandi personaꝫ electam in regem ⁊ pꝛomouendam ad imperium: ad nos spectat qui eum iungimus: consecramus ⁊ coꝛonamus. Est enim regulariter ⁊ generaliter obseruatum: vt ad eum examinatio[g] persone pertineat: ad quem impositio manus spectat. Nūquid enim si pꝛincipes non solum in discoꝛdia: sed etiam in concoꝛdia sacrilegiuꝫ[h] quemcunqꝫ vel excommunicatum in regem tyrannum vel fatuum hereticum eligerent: aut paganum nos inungere consecrare ac coꝛonare homineꝫ huiusmodi deberemus: absit omnino. Obiectioni ergo ꝓncipum respondentes asserimꝰ q legatus noster appꝛobando regem: repꝛobando duceꝫ nec electoꝛis gessit personam vtpote qui nec fecit aliquem eligi: nec eligit: nec cognitoꝛis cum neutriꝰ electionem: quo ad factum eligentium[i] confirmādā duxerit aut ēt infirmādam. Exercuit autem denūciatoꝛis officium: quia personam ducis in eiusdeꝫ i dignā ⁊ personam regis denunciauit idoneam: quo ad imperium obtinendum: non tam ꝓpter studia eligentiuꝫ: ꝙ pꝛopter merita electoꝛum: quamuis[k] pluris ex illis qui eligendi regem in impetratoꝛem ꝓmouendum de iure ac de consuetudine obtinet potestatē: consensisse perhibeantur in ipsum regem: ⁊ ex eo q fautores ducis absentibus alijs: et contemptis ipsum eligere pꝛesumpserunt: pateat eos perperam pꝛocessisse: cum electioni plus contemptus vnius q̄ꝫ contradictio[l] multoꝛum obsistat: ⁊ infra. Nos vtiqꝫ nō ducem sed reliquum reputamꝰ ⁊ nominamus regem iusticia exigente: et infra. Quod autem in electione vota pꝛincipum diuiduntur: post admonitionem ⁊ expectationem alteri partiuꝫ fauere[m] possumꝰ maxime postq̄ a nobis vnctio consecratio ⁊ coꝛonatio postulentur: iure patet pariter ⁊ exemplo. Nunquid enim si ꝓncipes admōiti ⁊ expectati

Sic ergo regnū mūdi translatū est ad thetonicos. nā ipi habent regnum romane ecclesie. de conse. d. v. in die. ⁊ sic pꝫ q iperiū nō est apud grecos. lꝫ largo noīe appellet impatoꝛ. j. de ma. ⁊ obe. solite. sicut ⁊ rex scachoꝝ dr̄. qm̄ extra ecclesiā non est imperiū. xxiiij. q. j. §. h illud. Est aūt imperatoꝛ ille sup oēs reges. vij. q. j. i apibus ⁊ oēs natiōes sunt sub eo. xj. q. j. §. sed sigs. vsi. volumꝰ. ipse eni ē ꝓnceps mūdi ⁊ dñs. ff. ad. l. rho. de iac. depcatio. ⁊ etiam iudei sub eo sunt. C. de iudeis. l. iudei. ⁊ oēs ꝓuincie lxiij. di. hadrianus. ⁊ oia sūt i potestate imperatoꝛis. viij. di. quo iure ⁊. xxiij. q. viij. ꝯuenioꝛ. C. de quadrien. ꝑscrip. bone a zenone.

g Examinatio. lxxviij. di. quid est.

h Sacrilegiū. Nota q sacrilegiū impedit ꝓmouendū: naꝫ ⁊ familia sacrilegi repellit a sacris eccl̄ie. xvij. q. iiij. minoꝛ. ⁊ ab alijs legitimis actibꝰ iij. q. iiij. nulli. ⁊ sacrilegium int magna cria ꝯnumerat. xvj. q. iij. qđ aūt.

i Eligentiū. q2 de meritis siue studijs eligentiū nō cognouit: h de q̄litate electoꝝ ꝓnūciauit.

k Quāuis. i. q2 vl ꝓpꝛie tenet. ⁊ q dicit. s. nō tā ꝓpter studia eligētiū ⁊c. i. nō ꝓpter studium eligentiū: sed ꝓpter merita electoꝝ psonā ducis denunciauit indignā. ⁊ personā regis idoneā sic s. de postu. c. j. versus fi. vñ bene sequit: quāuis plures ⁊c. ⁊ sic nō gessit cognitoꝛis psonā q2 rettulit se tm̄ ad merita electoꝝ nō ad studia eligētiū: q̄ꝫuis potuerūt se referre vt j. sequit. vel possunt verba tener i ꝓpꝛie ⁊ quāuis ponit ꝓ q2: vt ꝑdixi. Sed supioꝛ lra. s. cū neutri electiō ⁊c. videtur contraria.

l Cōtradictio. j. e. bone

m Fauere. Si fauet ergo nō dꝫ esse iudex. xj. q. iij quatuoꝛ. ⁊. c. sequen. Sed dic q̄ i dubio pōt fauere cui vult. ff. de le. i. sigs suū §. si iter duos ff. ꝺ hec auc. iudi. pos. in

vel non potuerunt vel noluē runt in vnum prepositum cō uenire: se. aposto. aduocato ꝛ defensore carebit[a]: eorumqꝫ culpa ipsi redundabit in penam. Sciunt autē principes q cum lotharius[b] ꝛ corad[9] in discordia fuissent electi ro. po. lotharium coronauit: ꝛ imperium obtinuit: coronatus eodem corado tunc demum ad eius gratiam redeunte. Eos igitur duximus commonendos[c]: vt a p̄fato duce iusto qdem a nobis iudicio reprobato recedant: ꝛ prefato regi nō abnuant adherere: nisi tunc demum contra personā vel factum legitimū quid ab eis obiectum fuerit ꝛ ostensū: ꝛ infra. Sunt enim notoria impedimenta ducis: scilicet excōmunicatio publica[d]: periuriū[e] māifestū ꝛ p̄secutio diuulgata quā ꝓgenitores[f] eius ꝛ ip̄e p̄sumpserūt i apo. sedem ꝛ alias eccl̄ias exercere. fuit quoqꝫ a pre. n. excōmunicationis vinculo innodatus[g] qđ postmodum recognouit: dū per nuncium suum absolutionis beneficium postulauit[h]. vnde pꝫ q ip̄e fuit excommunicatus electus[i]: ꝛ infra. Idē etiam contra proprium iuramentum[k]: super quo nec concilium a se. aposto. requisiuit ambitionis vicium regimen sibi vsurpare presumpsit: cuꝫ super illo iuramēto prius romane ecclesie consuli debuisset. Nec valet ad plenam excusationem ipsius: si iuramentum illud datur illicitū[l] cū nihilominus super eo nos prius consulere debuisset: q̄ contra ipsum propria temeritate venire[m]: presertim illo exemplo q cum gabaonite[n] a filijs israel per fraudem surripuerint iuramento: ipsi tamen cognita fraude contra illud venire temere noluerunt. Utrū ꝯo dictum iuramentum sit licitum vel illicitū. ꝛ ideo seruandum an non seruandum extiterit: nemo sane mentis ignorat ad nr̄m iudicium pertinere: ꝛ infra. Insuper si p̄dictus dux iperiū obtineret: libertas p̄ncipū in electiōe periret: ꝛ imperiū obtinendi de

venditione. §. vlti. ff. ad sill. si quis in graui. §. si cum omnes. vel potest cogere partes ad concordiam: insti. đ satisda. tu. sin autem. ꝛ. j. de offi. dele. c. suspitionis. §. ab ipso. ꝛ. s̄. e. cum iter r. tunc demū debet fauere cum merita electorum ꝛ eligentiū paria sunt. arg. j de iurepat. quoniam in quibusdam. ꝛ. lxviij. di. si forte. vel cum potestas eligendi deuoluta est ad ipsum. s̄. eo. bone circa si.

a ¶ Carebit. aduocatus ecclesie non potest eē patronus ecclesie: sed comparatur tutori qui daē pupillo vt euꝫ defendat a verationibus aliorum ꝛ appellatur honorari9 vel noticie gratia datus vt alios ꝯtutores instruat. de so. qđ si forte. nec computatur talis tutela in numero trium tutelarum sed est causa honoris tm̄. ff. đ ritu nup. si qs tutor.

b ¶ Lotharius. hoc est exemplum de quo p̄missit. s. iure pꝫ pariter ꝛ exēplo. ꝛ ita ab exemplo principium est argumentandum. insti. de iure natu. §. sed quod principi. ar. contra. C. de sen. ꝛ inter lo. om iud. nemo. ꝛ. s̄. eo. cum in cunctis.

c ¶ Cōmouendos. s. per nuncios suos.

d ¶ Publica. nota q excommunicatio debet eē publica ad hoc vt aliqs repellatur a prosecutione iuris sui. j. de except. exceptionē. ꝛ. c. pia cuꝫ suis concor. vnde quicquid interim facit quousqꝫ ad ipsum perueniat excommunicatio tenet ꝛ valet. ꝛ. j. de cle. excom. mi. apostolice ꝛ. j. de re iudi. ad probandum.

e ¶ Periuriū. q̄nqꝫ p̄iuriū si repellit. j. de iureiu. sicut nostris Sed intellige ibi periuriū. i. temerariū iuramentū. p̄iuri enim repelli. j. de iureiuran. querelam. infames enim sunt vt ibi nō solū n̄ debēt ꝓmoueri ad honores. imo si ꝓmoti sūt: debēt nota j. de fideiusso peruenit in si.

f ¶ Progenitores. In filijs enim patrē criminis exempla metuunt. vj. q. j. §. verū. ꝛ in. l. illa si quis cū militibus. vnde illud Sepe solet similis filius esse patri.

g ¶ Innodatus ꝓpter inuasionem ꝛ deuastationeꝫ matrimonij beati petri dū i thuscia moreretur.

h ¶ Postulauit. nō hic eo ipso q quis petit absolui: p ꝯsequēs se ꝯfitet excōicatum. nisi ad cautelā fit: qꝛ bonaꝝ mentiuꝫ. v. di. ad eius ꝟo concubitum.

i ¶ Electus. vn̄ ipso iure nulla fuit electio. j. de ap. ꝯstitutis. ꝛ s̄. eo. cū inter. r. ꝛ. ꝛ. s̄. de consue. cum dilectus.

k ¶ Iuramētum. quod fecerat federico regi sicilie nepoti suo tamq̄ꝫ imperatori futuro. dum adhuc henricus imperator frater eius dicti pueri puer viueret.

l ¶ Illicituꝫ. quoniā fuit de successione viuētis. C. de pac. l. pactuꝫ. tamen hic voluntas accessit viuētis vnde videtur tenere. C. e. l. vlti. sed illa loquitur in hereditaria successiōe que in imperio locuꝫ habere non potest nec etiam in beneficijs ecclesiasticis locum habet. j. de concel. prebē. nulla. j. de deci. ad h ꝛ. j. de iurepa. consuluit. b.

m ¶ Uenire. tali modo sicut fecit. s. vsurpando regimē nam al's cum fuerit illicitum: ꝓpria auctoritate potuit venire contra non obediendo illi tā quam regi aut imperatori. xxij. q. iiij. §. ecce. b. nec expectari debuit superioris auctoritas ff. de condi. insti. l. que sub conditione. § vlti. qꝛ qđ necessario destruendum est: non ē necessaria superioris auctoritas destructione illius. ff. de leg. ij. in fideicommissa. §. si quis illicite. Sed si eēt dubiū: an valeret tūc adiri dꝫ superior al's autem semper seruandum est iuramentū dummodo sine interitu salutis eterne seruari possit. j. de iureiur. si ꝟo. si spōte sit p̄stitū ꝛ sine dolo. j. de iureiu. cū contingat. b.

n ¶ Gabaonite. hāc historiā hab es. xxij. q iiij. §. sed cū his. ꝛ. c. innocens.

o ¶ Ex successione. Tres successiones ꝯtinue videnē ius successionis inducere imo due. quia binus actus inducit consuetudinē. arg. xxv. q. ij ita nos. ꝛ. C. de episcopali audientia nemo.

p ¶ De domo. immo de alia tribu eligi debet. viij q. i moyses.

q ¶ Obseruari. etiā si ei iam ordinato iurasset post reprobationē legitimā ei non teneret in aliquo rōne iuramēti. xv. q. vj. alius. ꝛ. j. de transla. q̄sito. circa si. Itē ar. q destructis principali ꝛ accessoriū. s̄. e. qualit. C. de vsur. l. eos. ꝛ. C. depositi. si deposita pecunia. ꝛ. ff. đ rei ven. l. ex diuerso.

r ¶ Morum. in prouincia. Hic videt expressū q certi illi ꝛ soli qui sūt in ꝓuincia vocādi sūt ad electio

cetero ceteris fiducia tollere tur. nam si prout olim frater dicti ducis patri eorũ: sic dux ipse fratri suo succederet: videretur imperium non ex electione sed ex successione° de beri: ꝛ in preiudicium principum redũdaret: si non nisi de domo ducis predicti videretur aliquis ad imperium assumendus. ꝛ infra. Nobilitatẽ ergo tuam mo per ap. scrip. man. quatenus a prefato duce recedas omnino: nõ obstãte iuramento: si quod ei ratione regni fecisti cũ eo quantũ ad obtinẽdũ ĩperiũ reprobato iuramẽtũ huiusmõi nõ debeat obseruari°. I dem.

O Oraz dilec. fi. ti. sancte prudẽtiane presbytero cardinali. ꝛ infra. Si vo vtriusq; partis fuerit cassata electio: vos fratribus omnib° q fuerint in prouincia cõuocatis: que maiori ꝛ saniori parti eorum super predictis videritis cõplacere p censu. ec. faciatis firmiter obseruari. I dẽ parmeñ. epo ꝛ ei° cõiudicib°

B Bone mẽorie. s. cremoñ. epo in extremis agente cũ de cõualescentia despera retur ipsi° cremoñ. capl̃m. b. canonicũ regij disciplinis scolasticis insistentẽ ad certũ terminũ in vigilia pentecostes p futuri electione pontificis citari fecerunt: ꝛ infra. Constituto autẽ dicto. b. pro sua electione ꝛ dilecto. f. n. p electione archipresbyteri coram nobis electionẽ ab ipso. b. post electionem archipresbyteri non cassatã: licet de viro multe lr̃ature honeste vite ꝛ clare fame non tñ sine multa temeritate presumptam cũ de priori nostꝛ deberet expectare iudiciũ anteq̃ procederet ad secũdam duximus irritandam in penam interdicentes eidẽ ꝯdictionis vocẽ in primo consensu capitulo pmanẽte. Electionem aũt archipresbyteri quãuis laudabile testimoniũ perhibeatur de ipso: iusticia exigente cassauim°: tamẽ q2 corpore dicti epi nondũ tradito sepulture habuerunt de ipsa electione tractatum contra canonicas sanctiones: tñ quia inuentus est. b. fuisse cõtemptus lꝫ vnus solus extiterit: cum plus in talibus cõsueuerit contẽptus vni° obeẽ q̃

nem. ꝛ per hoc videtur sic intelligendũ si sũt in puincia. j. e. q2 ppter de hac materia nõ. vij. q. j. factus ẽ. ꝛ q dicit in puincia. sic ẽ intelligendũ si sũt in puincia ita ppinqui q cõmode sint vocandi. q2 si puincia eẽt multum lata ꝛ longa non debent vocari. q2 piculũ ẽ in mora. s. e. cũ interuniuersas. ꝛ eodẽ mõ si eẽt extra puinciã ꝛ ppinquus tunc vocãdus eẽt. j. eo. c. pri. vbi fuit vocatus q extra puinciã erat. regiũ enĩ ꝛ cremona diuersar sũt puinciarũ Et ita nec dico vocãdos oẽs de puincia: nisi q cõmode pũt vocari nisi cõsuetudo sit q oẽs vocent. j. eo. in genesi nec dico q oĩs de puincia sunt vocandi p capitulũ sequẽs. In talib° enĩ vocationibus potius stat cõsuetudini: vt abñtes vocent iuxta consuetudinẽ vniuscuiusq; ecclesie. ꝛ hic ꝯsuetudo erat q oẽs de puincia vocarent. vt e. j. c. in genesi. b.

B Bone memorie. expectar. Sed nõne electio que fit ꝯtẽptis ill' q debent interesse ipso iure est irrita vt. s. c. q sicut. ꝛ c. venerabilẽ. ꝛ. j. de arbi. cũ olim. ꝛ. lx. di. obeũtibus. q ea nõ obstãte pot attẽtari scdã electio de ap. constitutis cum enim a iure sit reprobata talis electio: non est necesse iudicem adire pro ea cassanda. ff. de condi. insti. l. que sub conditione. §. vltimo. Preterea cũ vniuersitas delinquit in eligendo: electio debet deuolui ad eũ qui non deliquit. s. e. bone. ꝛ. s. de post. bone. Dico q electio archipresbyteri non fuit nulla ipso iure sed potius annullanda. ꝛ ideo debuit expectari cassatio superioris anteq̃ processus fieret ad secundam. vnde ꝛ si vnus habuisset ius eligendi: deliquit in hoc q voluit simul esse actor ꝛ iudex premisse electionis j. de cõces. preben. post electionem in parte decisa. ꝛ licet illi deliquerunt in eligendo: non tamen illud ius deuoluitur ad vnum. Et hoc fm ioan. qui dicit q vnus non constituit vniuersitatem: ꝛ inducit in arg. hoc. c. ꝛ. lxv. di. si forte. ꝛ. ff. q lc. j. si grege. lꝫ ius vniuersitatis dicatur stare in vno. ff. quod cuiusq; vniuer. sicut insup. quaꝫ. l. nos dicimus contra. ꝛ si iste non elegisset poterat post cassationem eligere si hoc postulasset. ꝛ hoc innuit littera ista cum dicit ibi nostrum debuit expectare iudicium anteq̃ procederetur ad secundam. ꝛ si electio prima nulla fuisset ipso iure q2 electus esset indignus: tunc ipse solus potuisset. s. e. bone ꝛ. s. de postul. gratum. ꝛ j. eo. scriptum est sed hic non fuit nulla: immo ipe poterat eam confirmare si cõsensisset. s. e. q sicut ioan. dixit q non deuoluitur ius eligendi ad alios nisi quando eligitur persona ineligibilis. j. eo. scrip: qm in fine. ꝛ. s. de postu. gratum. ꝛ. s. eo. bone memorie. Sed dic quando electio non est nulla ipso iure: videlicet vbi aliquis est contemptus: tunc non ipso iure: sed per sentẽtiam ius eligendi debet deuolui ad alios. vel si non seruatur forma illius constitutionis. j. eo. quia ppter. tũc similiter sunt priuandi p sententiam. vt. j. eo. quia propter. ꝛ. c. cumana. An ius vniuersitatis remaneat in vno dictum fuit s. de postula. gratum. ꝛ ibi recurrendum est. quandoq; tamen electio est irrita ipso iure ꝛ tamen impedit secundam. s. eo. auditis. nec tunc eligendi ius deuoluitur ad alios vnde secunda electio ibi nõ tenuit: vt ibi notatur in fine vltime notule. q2 eligentes non sunt ipso iure priuati. Et quod dixi q vbi aliquis est contemptus non ipso iure lꝫ per sententiam ius eligendi debet ad contemptum deuolui: intelligo per sententiam pape tñ argu. istius littere cum de priori nostrum deberet expectari iudicium anteq̃ procedatur ad secundam. vbi enim certa pena statuta est: alia non est iponenda nisi per eum qui habet potestatis plenitudinem: qđ satis innuit hec littera. sufficit enim vt cassetur electio vbi qs psequitur contemptum suum. b.

T Tractatum. Nota q cassatur electio: de qua est habit° tractatus ante sepulturam mortui. lxxix. distinctio. nullus ij. sed propter hoc solum non fuisset cassata. Sed assumit hic papa quasi non causam vt causam. sed contemptus fuit causa cassatiõis. nam mortuo viro soluta est vxor a lege matrimonij vt j. de secun. nup. c. vltimo ꝛ penultimo. ꝛ. vij. q. j. sicut alterius vxor. b.

multorum[a] contradictio in p̄senti: nec[b] predicta debet dici citatio valuisse: quia cum epi scopi mortem peruenerint: te meraria nimis extitit: z ideo non potuit arcere citatum

Idem.

Cum.n.ad noticiam p̄/ uenisset q͠ .b.qui se pro abbate lexouieñ.gerebat: nō fuit ante monachus[c] q̄ elect⁹ nos attendentes q͠ contra re gulares traditiones illud fu erat attentatum: cum nullam spem[d] vel p̄missionem habēs vt abbas fiat debeat mona/ chari: electionē de ipso factā curauimus irritare[e].

Idē magistro ca.presbyte ro cardina.ap.se.le.

Officij tui.z īfra. Sane nobis tuis litteris inti masti q͠ cū monasteriū quod dam positum in medio natio nis puerse pastore caret: mo nachi d̄ electiōe abbatis tra ctātes cum non possent sui or dinis idoneam inuenire per sonam in quendam viruʒ no bilem oculos direxerunt: per quem poterant melius defen sari: z patrem adierunt ipsi⁹ humiliter postulantes q͠ fili um suum induceret vt habi tum susciperet monachalem nullam patri d̄ ipsius promo tione fiduciam tribuentes: z pater ad hoc induxit filium p̄ uidum z discretum: qui effe ctus fuit monachus in abba tem electus: cuius electio ex titit per rectoreʒ messañ.ap. se.le. qui omnibus predictis interfuit confirmata. Cuʒ autem idem sit paratus pur gare se q͠ nulla fuit ad hoc ambitiōe inductus: postulas edoceri. vtrū dictus legatus electionem cōfirmare vel di spensare potuit vel quod fa ctum est stare possit. z vtrum electione cassata iterum vale at eligi in abbatem. Nos aut cōsul.t.t.r. q͠ cum ex his que incontinenti subsecuta sunt ostendatur q͠ talis aliter nō possit eligi in abbatem: maxi me pro eo q͠ anteq̄ eēt disci pul⁹ voluit esse magister ele ctionem illaʒ irritam esse de cernimus z inanem. Uerum postquaʒ fuerit in regula cō petenter[g] instructus: si vrgens necessitas z euidens vtilitas ipsius monasterij postulaue rit: purgatione recepta pote rit in abbatem assumi ne mo nasterium opprimatur incur sibus malignorum.

Idem.

a ¶ Et ꝺ vltor.s.e.q͠ sicut.z.c.venerabilem.

b ¶ Nec p̄dicta.responsio tacite questiōis. Diceret aliqs dño pape.ille.b.fuit citatus z ille nō r̄ndit citatio non fuit legitia. z sic ē arg. q͠ si aliquis citetur nō legitime si aliqd fiat contra absentē nō valet. generale eni est q͠ ad citationē que reproba tur aiure non tenet veni re citatus etiā vt alleget priuilegiū. de hoc nota.p̄ io.iij.q.ij.si eps.z.j. d̄ do lo z contu.cum dilectus vbi de hoc.

c Cum ad nostrā. mo nachus. hic habes expresse q͠ clericus secu/ laris non potest eligi ī ab batē. ad ideʒ facit.s.e.cū causam.z.j.e.cum in ma gistrum.ar.contra.xvj.q j presbyteros. Sed nō ē contra. quia illi presbyte ri erāt monachi z ita po terant eligere ī abbates z ibi soluitur contrariū: z sunt monachi melioris conditionis q̄ʒ clerici. q: clericos eligūt ad sua of ficia.viij.dis.c.j.z.ij.z.xv. ij.q.j.c.j. vbi est hoc expres sum. sed ipsi non eligunt clericos ad suas dignita tes. Argu. contra. xxviij. q.j.omnes.z.ij.q.vij.sicut sacerdotes.z ideo q: qui libet monachus clericus est: sed non conuertitur. propterea quilibet mo/ nach⁹ in clericali officio videtur instructus. sʒ cle ricus secularis non ī mo nachali.

d ¶ Spem.principalem viij.q.j.sunt in ecclesia. s; secūdario licitum est ali cui spare honores eccle siasticos.lxj.dis.quid pro derit.z.lix.dist. si officia. lxxiij.dis.consuluit.z ver ba ista habes.xvj.q.vij.p̄ laicos.

e ¶ Irritare.i.irritā nun ciare.j.e.c.primo.

f Officij tui.incontinenti.presumitur aliquid ex eo qd̄ in/ continenti est subsecutum.xxxj.q.j.si quis.z.l di. siqua femina. que enim incontinenti fiunt inesse videntur.ff.si cer. pe. lecta est. quia ex hoc presumitur q͠ turpiter z ex conuentio ne sit electus quod esse non debet.j.q.ij.quāpio. Sed si hec ratio est quare clericus non posset eligi in abbatem. quia non est instructus in regula monachali. sic eadem ratione mona/ chus non debet eligi in episcopum vel p̄latum alicuius eccle sie secularis cum ipse nō nouerit regulas clericorum vt possit prefici ecclesijs.xvj.q.j.sic viue.z.ca.si clericatus. quod esset verū si omno ignorarent. sed bene eligūtur monachi z regula/ res ad seculares p̄lationes p̄pter officium p̄dicandi: qd̄ priui legiatum est.j.de sta re.q͠ dei timorem.j.de vo.z vo.re demp.p̄ tuas.z.xviij q.j.statutum.z.lviij.di.c.j.z.ij. Sʒ quid si peritus esset secularis clericus in regula mo/ nachorum posset ne tunc eligi in abbatem. videtur q͠ sic: quia ratio constitutionis in eo cessat.lxj.dis.§. his omnib⁹ sicut mo/ nachus perit⁹ in reglā clericali po test eligi in episco pum per predicta capitula. Sed nō est ita. quia z si sci at regulam: nō ta men est expertus in ea. nam graue est inexpertos di uin's obsequis ap plicare.xxix.q.ij. monasterij. Sed quare non potuit iste postulari ī ab/ batem cum laicus nesciens regulas clericales possit ēt in episcopum po stulari.lxj.distin. osius. postea per tres menses disce re possūt regulas clericales. in au/ tentica de sanctis episcopis. damus collatione.xx. Iteʒ heremita postula tur in abbatem.s. eo.cum monaste/ rium. Dic q͠ non fuit heremita sed de monasterio qd̄ erat in heremo. z eadem est ratio q: si laicus est peri tus. non est nece saria in eo proba tio habitus cleri calis. sed omnia ista non prosunt. quia quantumcūq̄ʒ sit laicus peri tus in regula mo nachali z expert⁹ z p̄batus in ea. nunquam potest eligi vel postulari in abbatem p̄pter rationem que hic redditur. z q: eius dem p̄fessionis debent esse qui eligunt z qui eligunt ne quasi in boue z asino videretur arari. quia quasi simul z semel esset laicus z abbas. z quia presumptio ambitionis maxima est. quia alr̄ non fieret forsan mo nachus. z ambitio bene repellit quelibet a dignitati bus.viij.q.j.in scripturis. quia non ambitiōe sed labo re ad augmentū honoris vnūquēq̄ʒ conuenit p̄ueni re.C.de re.mi.contra publicā vtilitatem.li.xij.z ambi tus notari solent.lx.di.miramur.in fi.

g ¶ Competenter.per tres menses.ar.j.de eta.z quali.

prelerea.⁊ in auc̄.de sanc.epis.§ damus col.ix.vel als competenter.i.per annum ſm quosdam:⁊ inducunt pro se.lxxviij.d.monachus nouitius.

a ¶ Illa quotidiana.canonicā. Nō q̄ lz aliq̄ sint excōicati minori excōicatiōe tn̄ eligere possunt:⁊ talis electio dr̄ canonica:vt hic hēt̄ ſ; talis scient̄ eligi nō pōt p eo q̄ eligit̄ ad ea:a qb⁹ est ipse remot⁹.j.ð excep.a nobis.⁊ hoc ē hodie expressū:j.de cle.excō.mi.si celebrat̄.nec incurrit irregularitatē si celebrat:peccāt tn̄ tales celebrādo vt ibi dicit.ſ; crio si a psecutiōe iuris sui nō repellūtur:nisi sint excōicati maiori excōicatione:⁊ ita isti possūt vti iure suo in eligēdo ⁊ in alijs negocijs ecclesie temporalibus ⁊ spūalibus. Ar.⁊.s̄.e.cū inter.r.⁊.s̄.de ꝯsue.cū dilectus.vbi dr̄ q̄ suspēsi nec eligē nec eligi possunt. So.hic ⁊ i.c.si celebrat itelligit̄ de suspensione canonis cōtraria de suspēsione iudicis.⁊ miti⁹ agit̄ cū lege q̄z cū mistro legis ff.de arbi.celsus.

b ¶ Supplētes.h suppletio ex superabūdāti nō ex necessitate:hic fit ex eo q̄ obiectū fuit de tali excōicatiōe que repellit ab electione.p decr.p̄d.si celebrat.

c ¶ Simplicis excōmunicationis. Hic pōt sumi arg. q̄ vtile non viciatur per inutile.j.e.c.proxi.in fi.vſi.nisi forsan.⁊c̄.

d ¶ Scriptuz.reuocata.sine aliquo interuallo.sicut testis q potest corrigere dictū suum incōtinēti.j.de testi.cogen.preterea.An factū procuratoris ṗiudicet dn̄o dr̄.j.vt lit.nō cōtes.c.j.⁊.c.accedens.⁊.j.de causa possessi.cū olim.⁊.j.de censi.olim.

e ¶ Altera.s.postulantium archiepiscopum.

f ¶ Electi ⁊ postulati.sic.s̄.e.venerabilē.S; ibi ad studia eligentium nō rettulit se legatus q̄uis potuerit.

g ¶ Ubi nati.quia ibi melius potest inquiri.s̄.e.postq̄.⁊.j.de presump.quosdam.⁊.xxiij.di.illud.

h ¶ Cōsenserint.s.q̄ notari⁹ iste diffiniat ſm q̄ iferius cōtinetur:⁊ in isto consensu necessari⁹ est consensus electi ⁊ postulati:als nō possunt partes recedere a iure.s̄.e.cū inter canonicos.

Illa quotidiana ,istātia ⁊ infra. Quia p cēto dicim⁹ electionem canonicā[a] extitisse:ipsā auctōitate apo. duxim⁹ ꝯfirmādā supplētes[b] de plenitudine potestat, siqs in ea ex eo fuisset defect⁹ q̄ q dā interfuerūt electioni eiusdē:q ex sola participatiōe in simplicis[c] excōicatiōis laq̄uz inciderunt. Idem magistro maximo notario nostro.

Scriptū[d] ē in apocalypsi ioannis:q̄ i medio ⁊ in circuitu sedis erant quatuor aialia:⁊ infra. Sane ad hanc eccl'iam.s. cōstātinopol'. duo aialia sunt vocata vtinaz plena oculis ⁊ alas habentia senas:videlz eradieñ.archiep̄s ⁊ pleban⁹ sci pauli ð venetijs sicut p pcuratores tā postulātiū archiep̄z.q̄ eligentiū plebanū fuit ,ppositū corā nobis ⁊ infra. Uerū q̄r de his q̄ per assertionē partiū in iudicium deducta fuerāt:nobis non potuit fieri plena fides:q̄uis super his q̄ de numero dicta sūt postulantiū p quoddā instrumentū publicū necnō ꝯfessionē pcuratoris aduerse partis in iudicio factā:sed postea reuocata pars altera[e] assereret suā intentionē esse fundatam causā discretioni tue duxim⁹ cōmittēdā. Per.p.scrip. mādamus:quatenus super his ⁊ alijs inquiras diligētissime veritatem de meritis electi[f] ⁊ postulati apd̄ venetias vbi[g] nati fuerunt ⁊ diuti⁹ conuersati. De studijs aūt eligentiū ⁊ postulantiū ⁊ oib⁹ generaliter q̄ causā possunt instruere apud ꝯstantinopoliz: vbi huiusmodi postl'atio ⁊ electō celebrate fuerint:⁊ si partes cōsenserint[h] ,pcedas hoc mō:vt si cōstiterit de mutuo[i] ꝯuenisse cōsensu q̄ ad electionē patriarche.vij.admitterent̄ ṗpositi: siue p seipsos siue p alios[k]:⁊ duo[l] alij ex parte vniuēsitatis pro ceteris cōuentualiū ecclesiaz prelatis:totq̄z tunc tēporis[m] ꝯuentuales ecclesias habuisse prelatos.q̄ cum.vij.ṗpositis:⁊. ix. cāonicis q̄s qdē canonicos ꝯstat in postulatione ṗfati archiepi ꝯuenisse duplo maiorē facerent numerū: q̄.xvj.electores plebani tu vice nostra postulationē admittas:nisi ,pbatū fuerit postulato aliquid obuiare de canonicis institutis[n]:quod promotōnem ipsius debeat impedire ac plebani electione cassata ipsum archiepiscopum absoluas a vīculo quo eradieñ. ecclesie tenetur cōcedēdo ipsū constantinopolitane ecclesie in pastorez. Quod si ad faciēdum duplo maiorem[o] numer̄ simul omnes ṗdicti minime

i ¶ De mutuo.hoc iō dicit quia pars eligentium hoc negabat:ideo papa mandat inquiri:cuz ð iure cōmuni interesse non debuerit.j.de cā pos. cuz ecclesia.b.

k ¶ Per alios:qualiter qs p hoc facere poss t habes.j.e.quia propter.§.illud. ſ; ibi de iure cōi ſ de mutuo consensu.

l ¶ Duo. Isti duo habebant vocē pro.xij. prelat' singulariter ,p quolibet.

m ¶ Tēporis.hoc iō dicit:quia si tūc aliqua cōuentualis ecclesia vacasset p ea nullius potuisset admitti sede vacante:q̄r tunc non est qui iura illius tueatur vel eis possit vti.j.ne se.va.c.j.⁊.ij.⁊.j.de prescrip. de quarta.tunc enim domitius ecclesie.ita q̄ non currit prescriptio.j.de prescri.auditis.⁊.c.⁊.c.j. de q̄rta nec ad capitulū ius illud deuoluitur.j.ne se. vacā.c.ij.ar.⁊.j.de maio. ⁊ obbis.⁊.c.cū olim.quibus forte staretur in casu isto quia diuersi sunt isti casus a precedentibus.sed hec littera infert contrarium.

n ¶ Institutis.que habes j.e.ti.nihil est.

o ¶ Maiorē. Hic habes q̄ electio semp preualet postulationi ſm illos q dicūt:q̄ hec est iuris diffinitio:nisi due ptes sint in postulatione, De hac materia dictū est.s̄.de postu.bōe memorie. ⁊ ideo statur hic iudicio duaz partiū:quia quod due partes faciūt totum capitulū facere videt̄.⁊.ff.qð cuiusq̄z vniuersi.plane.⁊ ſm hāc decre.intelligit qð dicit decre.s̄.de postu.bone. q̄ postulatio in discordia non consueuit admitti:hoc intellige prout dicitur in notula sequenti. Item nota hic q̄ cuz in electione longe maior numerus est ex vna parte q̄z ex alia:nō habetur respectus ad meritum persone:dumtamē sit conueniēs ille qui est electus a maiori parte:nec ad çelum eligentium. ar.s̄.e.dudum,⁊.j de appella.constitutus:sed si numerus in modicum excedat:tunc recurritur ad merita ⁊ ad çelum: et

preferuntur numero.ar.j.de testi.in nostra.⁊ est expressum.j. e.ecclesia vestra.vbi de hoc.

a ¶ Confirmes. Hic dicit papa electionem a minori parte capituli factã cõfirmari:⁊ tñ pars alia nõ ẽ eligẽdi potestate priuata:qr nõ postulauerat indignã psonã:⁊ de iure licite poterant postulare sicut ⁊ eligere:⁊ ita postulãdo non peccãt:ergo ius eligendi nõ fuit deuolutũ ad paucio res:qđ tũc demũ locũ hꝫ cũ maior pars scient postulat vel eligit indignũ.vt in fi.decret. dĩ.⁊ iđ ꝫ.j.e.cũ ana.⁊ in.c.ecclesia.⁊.c.in genesi.i quib⁹ dicitur ꝙ electio nõ valꝫ nisi sit facta a maiori pte capituli:⁊ hic confirmatur facta cũ longe minori parte. Propter hec et alia que hic dicunt. dicunt quidã ꝙ hec decre. ius cõe nõ cõtinet:ſꝫ fuit puisio de ꝯsensu partiũ ⁊ hoc videt p vba illa superi⁹ si partes ꝯsenserint ſꝫ mõ pcedas:⁊ ex eo ꝙ papa admittit hic postulationẽ in discordia factã:cũ per eaꝫ nullũ ius acquirit postulato.ſ.de postu.c.pe.⁊ qr nõ ꝯsueuit admittere tales postulationes in tãta discordia.ſ.de postu.bone.⁊ ita in his duob⁹ ꝯtinet grãꝫ:qđ satj pôt ꝯcedi.⁊ ita vr ꝙ vtraqꝫ pars renũcietiuri suo:⁊ ꝙ dicit de consensu partiũ taliter pcedat.vt.ſ.dĩ in vbis pmissis si partes ꝯsenserint ⁊c. alꝭ si ꝯdicerent nõ taliter processissent:ſꝫ facta inqsitione sup his de qb⁹ pmittit:cãꝫ instructã remisissent ad papã:ſꝫ pbat ſ.e.bone in parte decisa. Sꝫ vbi due partes postulãt aliquẽ:lꝫ ius nõ acqrat postulato vt agere possit:tñ pôt petere grãm:⁊ iniuria fit ei si nõ fiat illa grã.ar.ff.de aqua quo.⁊ esti.l.j.§.pmittit.de ſꝫ nõ.ſ.de postu.gratũ.⁊.c.pe.⁊ vl.⁊ idẽ crederem si maior pars postulat:ꝙ grãm deberet habere. ⁊ qđ dicit de duab⁹ partib⁹.nõ credo necessariũ:ſꝫ quedã puisio fuit hic.vt dictũ est qr maior pars ⁊ sanior: siue due partes siue oẽs:totũ depẽdet a superiore:ſꝫ quod in fine dicitur ius est.

b ¶ Maior.⁊ ita videt a contrario:ꝙ si minor pars capli sciuisset illũ esse indignũ:alij nõ punirent ppter ſꝫ.⁊ ita est hic ar.ꝙ vtile viciatur p inutile.sic.ſ.c.pr.⁊ est notabile illud:ꝙ culpa ⁊ dolus minoris partis nõ nocet:nec ea q̃ fiũt a minori parte irritant propter hoc:⁊ isti soli priuati essent ipso iure eligendi in prima electione si alij nõ elegissent.vt.ſ.e.cũ in cunctis.⁊ hic ⁊ alij admitterent:dũ tñ pbarent ignorãtiaꝫ.ſ.e.in notuit.⁊ si maior pars ignorasset illũ indignũ:vtraqꝫ pars dꝫ reprobari a ꝯrio:vt dĩ.ſ.⁊ qđ dĩ hic ꝙ electio facta a minori parte ꝯfirmet:qñ pars maior postulantiũ scienter eligit indignũ:intelligit qñ vno ꝯtextu fiunt postulatio ⁊ electio seu electiones:vt hic ꝯtingit:sec⁹ si ex iteruallo tunc eni soli q scienter postulãt vel eligũt idignũ: sunt eligẽdi seu postulãdi potestate priuati:⁊ illi q igno ranter postulauerunt seu elegerunt indignum debẽt ab aliis ad electionẽ admitti: alꝭ deberet electio cassari propter cõtẽptũ:vt dĩ.ſ.in eadem notula.

c ¶ Postulata.ignoranter.

d ¶ Presumptione.i.ex certa scietia.ſ.e.innotuit. Sed qualiter potuit esse dignus iste postulat⁹ archiepiscopatui ⁊ indign⁹ patriarchatui:⁊ q iudicatus fuit dign⁹ a papa vel a suo patri

sufficerent:siue dign⁹ siue indignus fuerit postulatus: tu postulatione repulsa electionem plebani auctoritate nrã confirmes[a] dũmodo nihil obsistat eidẽ:quod ipsũ tãto presulatu reddat indignũ. Si vo numerus postulãtiũ inuẽtus fuerit duplo maior[b]:quenadmodũ predictũ est:⁊ persona postulata[c] reperta fuerit indigna:tu tam postulationem q̃ electionẽ non differas reprobare:nisi forsã omnes aut maior pars postulantiuꝫ presumptione[d] dãnabili postularint scienter indignum:vt hac vice merito debeant eligendi seu postulãdi potestate priuari[e]: ⁊ hoc quoqꝫ casu electionem confirmes[f] si eam de persona idonea constiterit celebratã.

Idem in concilio generali.

Ne pro defectu pastoris gregẽ dominicuꝫ lup⁹ rapax inuadat:aut in facultatib⁹ suis ecclesia viduata graue dispendium patiat:volentes in hoc etiam occurrere periculis aiaꝝ ecclesiaꝝ indemnitatibus prouidere: statuim⁹ vt vltra tres mẽses cathe

archa qñ ꝯfirmauit eũ:quare dñuo iquiri iubꝫ ď moribus suis.ꝯ illud.xvij.q.iiij.§.q aũt.⁊.C.ď cri.fal.l.ij.⁊.j.de eta.⁊ qual.accepim⁹: Dico ꝙ licet quis reputetur dignus ad vnã dignitatẽ:ppterea nõ est dign⁹ ad maiorẽ.lꝫ eni dispenset cũ aliquo in minori dignitate non tñ dispensatur ad maiorem.xij.di.nos consuetudinem.

e ¶ Priuari.istud referas ad factuꝫ cum sint ipso iure priuati.ſ.e.cuꝫ in cunctis.illi.s.qui sciẽter hoc fecerũt vel dic.i.nunciari priuati.

f ¶ Confirmes.cũ sit facta a maiori parte illoꝝ q habebant ius eligẽdi.

g ¶ Ne pro defectu cathedralis. quãtuꝫ ad ſꝫ nihil addit qr idẽ erat ſꝫ ãtiqua iura.l.d.postquaꝫ.⁊.lxiij.di.obeuntibus.⁊ alij tres dantur ad consecrationem petendam.c.di.quoniam quidem.

h ¶ Regularis. Et pꝫ ex hac ꝯstitutione:ꝙ canon lateranẽ.ꝯcilij.j.de ꝯces.prebẽ nulla.hodie ñ extendit ad regulares platuras:qr hic eqpant epatus ⁊ prelature regulares.si.xvj.q.vl.siquis deinceps.

i ¶ Impedimento.⁊ ita nõ currit prescriptio cõtra canonicos:si iusta causa interueniente nõ eligant.xxviij.di.de syracusane.⁊.lxj.di.bene nouit.⁊.j.ď cõces.pbẽ.qr diuẽsitatẽ.C.ď inoffi.test.l.ꝯ maiores.ff.q.ex ca.ma.l.ꝙ quidã.⁊.l.se.⁊.l.ait ptor. Sꝫ si papa iterdiceret electionẽ:nõ min⁹ currit eis tẽpus:nisi petant licentiam eligendi infra tẽpus statutuꝫ.j.e.c.vl. Sꝫ nũqd ẽ hic necessaria ptestatio:ꝙ nõ possint eligere ĩfra tres mẽses:qđ videt.j.de of.ordi.pastoralis in fi.⁊.j.ď ap.si iustus metus.nõ credo ꝙ necessaria sit i casu isto ptestatio:quia debent petere licentiam:⁊ si non petant sũt in mora:vt ibi dicit.

k ¶ Ea vice.i.in pma electione:q̃ si cassaretur:vel si nollet venire vel si eligeret indignus:statim recuperarent ius suum.ſ.e.cum vintonień.

l ¶ Deuoluat.olim nõ deuoluebat ad primũ superiorem.j.ď cõces.prebẽ.dilect⁹:ſꝫ ad papã i epatib⁹.⁊ sic reducit ad ius cõe aliaꝝ dignitatũ:vt sic ibi post sex mẽses:ita hic vt post tres ďuoluat ad primũ superiorem.j.de conces.preben.c.nulla.

m ¶ Consilio. Sed nũquid tenet semp habere cõsilium capituli sui:vt alꝭ non valet electio:nisi habito cõsilio capituli ⁊ assensu. videturqꝫ sine illis eligere nõ possit:sicut nec alia negocia debet facere sine illis.j.ď his que fi.a prela.sine ꝯsen.ca.nouit.⁊.c.quãto.⁊ qrasi p totũ.ar.j.e.cũ i veteri.vbi cassat electio:quia nõ fuit expectatũ respõsũ eoꝝ:de quoꝝ cõsilio dẽbuit fieri electio.⁊.lxiij.di.obeuntibus.⁊.xv.q.vij.epus nullus. Sed contra:sufficit eni petere consiliuꝫ.j.de arbi.cũ oliꝫ.⁊ ex consilio nemo obligatur.xiiij.q.j.qđ precipit

Credo ꝙ hoc facere debuit cōsētiente capitulo vł maiori pte: alˀs nō credo ꝙ solus hoc facere possit ꝑ iura ꝑ dicta. vel dic ꝙ sufficit tm̄ reqrere ↄsiliū capituli i isto casu: ⁊ de honestate cū ad ipsū soluз deuoluat electio: ⁊ nō ad caplʒ. Cōsiliū vero alioꝝ nō inducit necessitatē sed de honestate requiritur.

n ¶ Ipsius. s. vacātis. hic precipitur vt de eadem ecclesia eligat. Sed nōne ad metropolitanuз deuoluitur ideз ius: quod habuit capitulum. ꝗ capitulum potuit eligere vndecunqз vellet. s̄. e. cum nobis. ⁊. c. in causis. ergo ⁊ metropolitanus. Dico ꝙ primo debet inquirere personas ecclesie vacantis: ⁊ eligē de gremio ipsius ecclesie: ⁊ illud debuit fieri ꝑ illa iura. lxi. dis. c. obitum. ⁊. c. nullˀ ⁊. xviij. q. ij. ꝗʒ sit. sed si hoc nō fecerit: nihilominˀ valebit electio. nam multa fieri nō debent: facta tamen manent. xxvij. q. i. nuptiarū. ⁊. xxvij. di. si vir. ⁊ nusqʒ inuenies: ꝙ ꝓpter hoc cassetur electio. de hac materia tractatur. s̄. c. cū inter canōicos. sed quare dicitur hic: ꝙ metropolitanus eligat de eadem ecclesia: cum ipsi ꝑdiderint ius eligendi. Respondeo ipsi perdiderunt ius eligendi actiue. i. q2 ipsi non possunt eligere: sed nō passiue. q2 bene possunt eligi: ⁊ satis puniūtur in hoc: ⁊ nō debent propter hoc dupliciter puniri: q2 pene restrigēde sunt: de pe. di. i. pene. Hic habes ꝙ qui eligere non possunt eligi possunt. Sed contra aliqui possunt eligere: sed non eligi. j. de cle. ex. mi. si celebrat. hic priuat negligentia eos potestate eligendi: ibi non: ⁊ ibi ideo nō possunt eligi: q2 nō habent id propter quod eligūtur: hic bene habent executionem sacramentorum.

o ¶ Quia propter. viduatis. per hoc videtur: ꝙ loquitur tm̄ de electionibus prelatorum. i. episcoporū nō canonicoruз. Sed nunquid extendimus istam cōstitutionem ad omnes dignitates etiam ad non cathedrales ⁊ ad plebanatus ⁊ ad alias dignitates que ꝑlatos habent in ecclesijs collegiatis. non videtur: cuз ecclesie propter illas dignitates nō dicantur viduate cum habeant episcopuз: satis potest dici: ꝙ nō extenditur ad alias dignitates: sed tantum ad episcopatus ⁊ regulares prelaturas: vt. s̄. e. ne pro defectu. tamen de facto bene extenditur ad alias dignitates. ⁊ de iure ēt bene potest intelligi constitutio ista de illis prelatis qui habent iurisditionem generalem in ecclesijs collegiatis: quia tales prelati sponsi quodammodo appellant̄. xxi. q. ij. sicut in vnaquaqʒ sed nō debet intelligi de dignitatibus seu personatibus in ecclesijs cathedralibˀ: quia in vacatione illarum dignitatum non dicitur ecclesia viduata: cum habeat episcopuз qui solus est ibi maritus bernardus.

dralis ecclesia vł regularis[b] prelato non vacet: infra quos iusto impedimento[i] cessante: si. electio celebrata non fuerit qui eligere debuerāt: eligendi potestate careant ea[k] vice: ac ipsa eligēdi potestas ad eū qui proximo precesse dignoscitur deuoluatur[l]. ¶ Is vero ad quem fuerit deuoluta potestas: deū pre oculis habēs: non differat vltra tres mēses cum ↄsilio[m] capituli sui ⁊ aliorum virorum prudentium viduatam ecclesiaз de persona idonea ipsius[n] quidem ecclesie vel alterius: si digna nō reperiatur illa: canonice ordinare: si canonicaз voluerit effugere vltionē. ¶ dē i eodeз.

Quia propter diuersas electionuз formas quas quidam inuenire conantur et multa impedimenta proueniunt ⁊ magna pericula imminēt ecclesijs viduatis[o]: statuimus: vt cum electio fuerit celebranda: presentibus omnibus qui[p] debent ⁊ volunt[q] et possunt commode[r] interesse: assumantur tres de collegio[s] fide digni: qui secrete[t] ⁊ sigillati vota cūctoꝝ diligēter exqrāt ⁊ i scriptis redacta[u] mox[x]

p ¶ Qui debent. hoc ideo dicit: quia omnes qui habent ius in electione sunt vocandi: supra eodem quod sicut: ⁊ q sunt in quieta possessione eligendi simul sunt vocandi. s̄. e. ꝙ sicut. c. coram. ⁊. ca. bone. ⁊ de consue. siqua est. infra de causa posses. cum ecclesia.

q ¶ Qui volunt. bene dicit qui volunt: quia si quis non vult interesse electioni: alij procedere possūt sine illo postqʒ cōstiterit. s̄. e. ꝙ sicut. ⁊. c. cum nobis. ⁊ argu. j. e. ecclesia vestra. vbi de hō dicitur. ⁊ sic omnes vocandi sunt qui commode possunt vocari. qui sunt vocandi dictum ē s̄. e. coram. ⁊. j co. in genesi.

r ¶ Commode. hoc ideo dicit: quia si commode ⁊ sine periculo vocari nō possunt: non sunt vocandi. s̄. c. ꝙ sicut. § i.

s ¶ De collegio. per hoc videtur dari occasio discordie: quia facilˀ possent ipsi concordare in vna in personam: quam assumant in prelatū: qʒ in istos tres ⁊ si discordant canonici in eligendo istos tres: eque inquiretur de meritis ⁊ zelo eligentium: sicut in electione episcopi. Dico ꝙ in istis inquisitoribus non requiritur illa examinatio: quia ipsi non eligunt: sed inquirunt vota fratrum: ⁊ hoc potest fieri per quoslibet de capitulo dum tamen sint viri digni: ⁊ causa inquisitionis secrete fiat: quia quidam forte timore vel fauore timent aliquem nominare in publico: quem nominant in secreto: ⁊ libere nominat queз volūt. libera enī debet esse voluntas in eligendo. viij q ij. dilectissimi. ⁊. s̄. ca. bone. ⁊. j. c. priori. sicut in matrimonio carnali. j. de spon. cuз locum. ⁊ preterea. per hoc obuiatur malicijs quorundam: qui statim eligebant ⁊ appellabant: ne alij eligerent. s̄. e. considerauimus. per istam constitutionem malicijs ⁊ cauillationibˀ talium obuiatur.

t ¶ Secrete. Sicut testes in secreto deponere debēt: vt liberius dicant veritatem: alˀs non valet dictum testis. j. de testi. venerabili. ⁊. C. de testi. nullum. ⁊. j. de accusa. inquisitionis. §. iij. alˀs non valet: nisi fiat secrete.

u ¶ Redacta. per ipsos scrutatores vel per tabellionem: ⁊ ꝙ dicit secreto capitulum tantum excluditur. ⁊ non persone necessarie.

x ¶ Mox. i. incontinenti nullo actu contrario intermedio pˀ vota quesita ⁊ vno contextu: sicut testamentuз. ff. de testa. heredes palam. in fi. optime ponit sensum istius mox. j. e. cuз pˀ petitam. vbi cassatur electio: q2 statim post collationem celebrata non fuit: arg. j de testi. cogen. preterea. quandoqʒ mox aliter accipitur. i. statim cum quodam temperamento. x. dierum. ff. de cōsti. pecu. promissor. ⁊ mox quandoqʒ dicitur ad annuз. xx. q. ij. si in qualibet. ⁊. c. puella. ⁊ cum quodam temperamento siue spatio. ff. de solu. quod dicimus. ff. ad. l. fal. l. i. §. si ita. Item quandoqʒ cum primum potuit. ff. ad tertul. l. ij. in §. item confestim: ⁊ illico. i. vsqʒ ad triduum. C. de ind. cum spōsio. ⁊. C. de errore aduo. l. vlt.

publicent[a] in communi nullo prorsus ap. obstaculo interiecto: ut is collatiõe[b] habito eligat: in quē oēs vel maior & sanior[c] ps capituli cõsentit: vel saltē eligēdi potestas aliqb⁹ viris[d] idoneis cõmittat: q vice[e] oium ecclesie viduate prouideant de pastore: aliter electio facta nõ valeat: nisi forte cõiter eēt ab omnibus quasi per inspiratõnē absq3 vicio celebrata. Qui vero ꝯ prescriptas formas eligere attentauerint: eligendi ea vice ptāte priuentur[f]. Illud autē penitus interdicim⁹ neqs i electionis negocio pcuratorē constituat: nisi sit absens i eo[g] loco ð quo debeat aduocari iustoq3 ipedimēto detētus venire[h] ñ possit sup quo si opus fuerit fidē faciat iuramēto: & tūc si voluerit vni cõmittat de ipso collegio vicē suā. ¶ Electiones quoq3 clādestinas[i] reprobamus: statuētes vt quãcito electio fuerit celebrata: solēnit publicetur. Idem in eodem.

Quisquis. lectioni de se

a ¶ Publicent. postq̃3 publicationē variare nequeūt electores. j. e. publicato. & iõ locum nõ habet appellatio. imo cõpellendi sunt ad electionem: vt. j. e publicato.

b ¶ Collatione. s. numeri ad numerū: vt sciat i quē maior ps cõsentit: & zeli ad zelum & meriti ad meritū & numeri ad numerum dz fieri collatio hec enī ē forma electõis qñ duo electi sunt: alś qñ v n⁹: & sic non ē necesse: & sic tria ꝯferunt numer⁹ ad numerū meritū ad meritū & zelus ad zelū. j. e. i genesi. & c. ecclesia vr̃a. & ibi de hoc tractat. & s. e. venerabilem.

c ¶ Sanior. dic vt. j. eo. ecclia vr̃a. Circa formā istā q̃dā ita sūt exacta diligentia obseruāda: vt si ꝯtrafactū fuerit electio aliqñ ē irrita. j. e. ecclesia vr̃a. & c. in genesi. aliqñ ē irritanda. j. e. cū p⁹ petitam. & c. cumana. in vtroq3 tñ casu non valet: vt hic dicitur in vˢ̃i. aliter &c. Ista q̃dē sūt de sb̃a electiõis siue forma: vt secreto & sigillatim inq̃sitio fiat & publicatio i cõi collatio & cõis electio incontinēti nullo actu ꝯrio itermisso vnum post aliud faciendo: vt hec pbanī. j. e. cū post petitā. & c. cumana in fi. & c. in genesi. & vota in scriptis redacta: vt appeat p scripturā de consensu cuiuslibet: vt si vellet mutare ei scriptū obuiet. i. q. vij. saluberrimū. & xxvij. q. i. oēs femine. & xx. q. i. vidua. Et q̄ qlibet sit vocādus q cõmode vocari possit: nõ credo eē de sb̃a electionis vt ppterea cassef electio dūmõ cõtēpt⁹ postea ꝯsentiat electioni facte. s. e. q̄ sicut. q̄ tres tñ debeāt eē inq̃sitores: nõ credo eē de sb̃a dūmodo tot sint inq̃sitores q̄ fraus fieri non possit: ar. s. e. cum dilecti. q2 q plus facit non vr̄ facere. Contra. ff. de ser. vr. predi. si arborē. & supflua nõ viciant: necessaria ꝟo pretermissa diminuunt ꝯriū. C. de testa. l. testm̃. & ff. de sup. lega. l. legata in pn. & l. labeo. Hec credo eē de sb̃a q̄ sint de codē collegio: quia in electionibus consilium religiosoꝝ viroꝝ inq̃ri debet. lxiij. di. obeuntibus. & s. c. proxi. dūmodo non sint laici. j. e. messana. & c. sacrosancta.

d ¶ Viris. & isti pñt eē alij a capitulo dūmõ viri religiosi: nec ipsi exprimūī de capitulo: q2 bñ pñt ptātem suā dare alijs. s. e. cām que. & licet dicatur aliqbus vni tñ cõmitti põt: vt i pdi. decre. cām q̃ q2 nõ est istud de forma: imo meli⁹ põt expediri p vnum q̃3 p plures. s. duos q2 tunc res fere sine exitu ē. ff. de arbi. item si vn⁹. §. vlt. arg. ꝯ. j. de offi. de le. prudentiam.

e ¶ Vice oium. Sed nunqd maior ps posset seq istam formā alijs ꝯdicentibus. vr̄ q̄ sic: q2 qð maior ps facit totū capitulum facere vr̄: & firmitatē debet sortiri nisi rõnabilis cā a potioribus ostendaī. j. de his que fi. a ma. par. ca. cū in cūctis. satis vr̄ equū. & sic vitaī discordia: & facilius ꝯsulif ecclie isto mõ q̃3 p scrutiniū. Sz lr̃a ista ꝯdicit: vbi dicit vice oium & q̄ dicit aliter electio facta nõ valet. Et alia põt rõ eē: q2 cum qlibet habeat vocē i electione: nõ dz priuari iure suo nec aliquis dz cõpelli ius suum dare alij. C. de cõtra emp. inuitum. & l. in vēdendis. sic & emptio voluntaria est. ff. fami. herc. si pignori. §. vlt. Alij dicunt q̄ maior ps bñ põt ptātem eligendi cõmittere minori pte ꝯdicente: qð mihi nõ vr̄ q2 non seruatur forma secunda cum & illa dz seruari sicut & alie due.

f ¶ Priuentur. p sniā3 non ipso iure. j. e. cumana in fi. vnde signaī cõtra. s. e cū in cūctis. vbi ipso iure priuati sunt. de hoc dic vt dixi. j. e. cumana. in fi.

g ¶ In eo loco. de hoc dixi. s. e. coram.

h ¶ Venire. si venire nõ põt quare citaī nõ vr̄ citand⁹ vñ alij eligere pñt. Sz h̄ nõ ē vex: q2 citādi sūt sp abñtes ex quo pñt ꝯmodē citari: siue venire pñt siue nõ: & qr h̄ ipsum dubiū posset eē pñtib⁹. s. e. q̄ sicut. Et itelligo illū vēire ñ posse q ppter timorē nõ põt venire ad locū. s. e. bone memorie. h̄3 i casu illius capli bone nõ teneī ꝯmittere vices suas: vt nõ ibi i gl. q̃ icipit sciscitati. vel ppī infirmitatē. v. q. iij. si egrotās. vel si vocetur ad mai⁹ tribunal. ff. ð re iudi. ꝯ pupillū. & iõ cū iusta cā sit ipedit⁹: iure suo priuari sine culpa sua nõ dz: vt. j. vt li. nõ ꝯte. qm̃ frequēter. §. ij. vñ. qð p se nõ põt p aliū exequaī. ff. ð pcu. l. i. sic. i iudice. j. ð offi. dele. si p debilitate. & c. pastoralis i fi. Et ē ar. op. ꝯ illos q dicūt q̄ si plures iudices sunt cū illa clā: q̄ si nõ oēs &c. q̄ ille qui nõ põt interesse: lz cõmittere possit vices suas: socij non tenenī ipsū admittere: q2 extat cõditio. qð falsū est: hic nõ põt iteresse & tñ alij tenēī pcuratorē illi⁹ admittere de illa materia dr̄. j. de offi. dele. corā. & iste pcurator cū sit de capitulo habebit duplicē vocem. j. e. cõgregato. & ar. j. de iudi. cū oli. ar. s. e. scriptū. Nec credo q̄ multū expediat q̄ iste q dat pcuratorē debeat iuramentū pstare: sed iõ dicit si opus est fidē faciat iuramento q̄ si pñtes nollent ei credere sup impedimēto quo detineī nec aliter admittere velint pcuratorē: qui nõ haberet verisimilē psumptionē: tūc dz iurare q̄ impeditus venire nõ possit: tūc teneī illū admittere. Sed qd si nullus vellet de capitulo recipe vicē suā: nunqd posset alij ꝯmittere q nõ eēt de collegio. vr̄ q̄ sic: q2 p hāc lr̃aȝ cõstat q̄ ipse debet interesse p se vel p alium: & ita si null⁹ vult recipere vicē suā põt alicui viro religioso clerico ꝯmittere vicē suā: alś nõ valet electio si eligerent & hoc nõ credo esse ꝯ sb̃am si aliū admittant q nõ sit de collegio: q2 & viri religiosi vocandi sunt ad electionē: & de coꝝ ꝯsilio est faciēda: ita q̄ nõ valet alś electio. lxiij. di. obeūtibus tñ nõ credo q̄ hodie canonici adhoc teneātur: nisi velint & illud. c. obeūtib⁹. nõ tenet nisi quoad honestatē. canonici tñ teneñ recipe illum cui cõmiserit vices suas auctoritate hui⁹ canõis: arg. ꝯ ð rescrip. cū ꝯtingat. & j. de ap. cū spāli. vel si nolunt recipe: potest exprimere suā volūtatē p lr̃as suas: & voluntas illa cū alijs publiceī: & sic ex capitulum nõ cõmittat.

i ¶ Clādestinas. Illa electio diciī cādestina que fit singulariter & occulte p occulta ꝯuēticula. lxxix. di. c. ij. & q̃3diu publicatio facta nõ ē: dr̄ clandestina: vt hic in fi. & q̃3cito facta est dz publicari: alś non valet: vt dictum

facte per secularis potestatis abusum[k] consentire presũpsit contra canonicam libertatez z electionis cõmodo careat z ieligibilis fiat[m]: nec absqz dispensatione ad aliquã valeat eligi dignitatez. ¶ Qui vero electionem huiusmodi: quaz ipso iure irritaz[n] esse censem⁹ presumpserint celebrare z ab officijs z bñficijs penitus suspendantur[o] per triennium eligendi tunc[p] potestate priuati[q]. ¶ Idem in eodem.

Nihil est quod ecclesie dei magis officiat: q̃ꝑ q̄ indigni assumãtur prelati ad regimen animarum. Volentes igitur huic morbo adhibere necessariam medelam irrefragabili constitutione sancimus: quatenus cum quisquã ad regimen animarum fuerit electus: is ad quem pertinet ipsius confirmatio diligenter examinet[r]: z electionis processum z ꝑsona electi: vt cũ oia rite cõcurrerit: munus ei cõfirmationis impẽdat: qz si secus fuerit incaute presumptũ: nõ solũ deijciendus ẽ indigne[s] ꝓmotus verũ etiã indigne promouẽs puniendus. Ipsũ quoqz decernimus hac aiaduersione puniri: vt cum de ipsi⁹ cõstiterit negligẽtia: maxime si hominẽm insufficientis sciẽtie[t] vel inhoneste vite vel etatis[u] illegitime approbauerit: non solum cõfirmandi primum successorem illius careat ptãte[x] verũ et tã ne aliquo casu penã effugiat: a ꝑceptione ꝓprij bñficij suspendatur[y]

est.z.j.vt ec.bene.vt nostrum.

k ¶ Quisqs.abusum.vt laicus princeps vel ptãs iter sit electionib⁹: z talis nõ ẽ vsus sed abusus: vt.s̃ e.cũ terra.z.c.ꝙ sicut.z ꝯ ecclesiasticaz libertatẽ vt ibi dicitur: z hoc intellige cũ clerici spõte laicos admittũt secus si ꝑ vim vel impressionẽ eligerent: qz tunc non puniuntur.s̃.e.cũ vintoniensis.b.

l ¶ Libertatez. qz si admitterent laici siue huiusmodi ptãtes assumerent sibi ius i posteruz z sic periret libertas ecclesie: qa in electionibus liberuz dz eẽ arbitriũ cuiuslibet.viij.q.ij.dilectissimi. sicut i matrimonio carnali.j.de spon.cũ locuz z iõ talis electio nulla est: q̃ sit ꝯ libertatẽ ecclesie.j.e.sacrosancta z.c.messana. z.s̃.e.cũ terra.z ita laici oino excludẽdi sunt in collegiatis ecclesijs.

m ¶ Fiat.ꝑ hoc q̄ dicit fiat ꝙ futuri tẽporis ẽ: vĩ ꝙ nõ ipso iure: sed ꝑ sniaz debeat suspẽdi: z facit ad hoc.j.d iurepa.ꝑterea.vĩ tñ ꝙ ipo iure ꝑ id qḋ sequĩ nõ absqz dispensatione zc.z ẽ verũ ꝙ ipso iure fit ineligibilis: z ad hoc facit.xvi.q.vij.siqs deiceps.z.s̃.e.ne ꝑ defectu v̄.careãt ea vice.ʒ ibi suspensio durat quousqz dignitatẽ taliter adeptã dimiserit: z q sic suspẽsus ẽ sicut ꝑ suũ factũ suspendĩ: ita ꝑ actũ ꝯrium restituĩ.xv.q.vi.nos sanctorum.z.lxxxi.dis.siquis presbr.z.c.siquis.ãmodo Sed nunquid episcopus potest dispensare cuz talib⁹ credo ꝙ sic: ex eo enim ꝙ conditor canonis hic non reseruauit sibi dispensationem alijs ꝯcessisse vĩ.j.de sẽ.ex.nuper.z.j.de preben.de multa in fi.z.c.graue in fi.z hoc minus est adulterio in quo potest eṗs dispensare.j.de iudi.atsi clerici.

n ¶ Irritam.sic.s̃.e.cum in cunctis.vbi electio ipso iure irrita est: que fit de persona indigna.

o ¶ Suspendãtur.ꝑ sniam: sic.j.e.cumana i fi.sic itelligitur.s̃.eo.quia propter.contra.s̃.eo.cum in cunctis. vbi ipso iure beneficijs ecclesiasticis sunt priuati. quidam dicunt ꝙ standum est huic z non illi: z in alio ẽt corrigitur ille canon: ibi eligẽdi potestate priuatos per c.priori.quia propter.diuersitas istius verbi quantuz ad electionẽ habetur.j.e.cumana in fi.sed ꝙ dicit ab officijs z beneficijs priuentur: hoc est verum ꝙ per sẽtentiam priuandi sunt: z illud.c.cuz in cunctis.nõ corrigitur: vnde ipso iure priuati sũt beneficijs per triẽniuz.z ratio diuersitatis hec est: hic priuantur officijs: z beneficijs: z sic in duobus puniunĩ: quia pluspeccãt z ibi priuati sunt in bñficijs tm̃: qz minus peccant ibi q̃z hic vt sic quedam compensatio sit hincinde. Vel verius diuersi sunt isti casus z in diuerso casu loquũĩ: z iõ diuerse pene. hic maior pena imponitur q̃z ibi: qz plus offendit: q contra ecclesiasticã libertatem aliquid facit: sed ibi eligitur persona indigna.

p ¶ Tũc.i.ea vice: sic.s̃.e.cum incunctis.sed. si in illo triẽnio quo suspensi sunt iterum vacaret: videĩ ꝑ illam expositionem ꝙ canonici possent eligere: z ita suspensi eligent: sed hoc eẽ non potest.s̃.eo.cum inter.r. z ideo istud tunc respicit totum triennium: z hoc intellige qñ omnes delinquunt: sed si aliqui non deliquissent ipsi eligerent.s̃.e.scriptum est in fi.z.c.cum in cunctis.b.

q ¶ Priuati.s̃.e.c.pri.contra.vbi priuantur ꝑ sententiam idem est: qz plus peccant isti q̃z illi: vt dictum est: z ideo hic ipso iure ibi non: z in diuerso casu loquũtur.

r ¶ Nihil est.examinet ad illum eniz pertinet examinatio ad quẽ pertinet confirmatio: et ex officio suo dz examinare personam electi z formam electionis: etiam si nõ obijciatur aliquid electo.s̃.e.cum nobis olim.z.c.venerabilem.ꝟ.est enim generaliter zc.z.lxxvij.di.quid est cito.z.j.de here.cuz ex iniuncto.quia eius interest ne puniatur: si promoueret indignum: vt.j.e.sequitur.

s ¶ Indigne.sic.lxxi.di.tantis.

t ¶ Scientie que impedit promouendum.j.e.congregato.z deijcit iam promotum.j.de eta.z.quali.c.vlt.

u ¶ Etatis s̃.e.cũ i cũctis.z ita expsse pz hic: ꝙ eṗi i etate dispẽsare nõ pñt: de hoc dixi.s̃.e.cũ dilecti.i glo.ʒ nũquid cũ puniãtur si hoc fecerint: al's nõ deberent puniri: qz qḋ legitime factum ẽ penã nõ mereĩ.C.ad.l.iul.de adul.gracchus.

x ¶ Potestate.ipso iure.si.s̃.e.ti.ne pro defectu.z.c.cum in cũctis.in fi.l.

y ¶ Suspendatur.varie pene statuunĩ a canonibus circa illos q illicite ꝓmouẽt idignos: z illos q illicite ꝓmoueĩ: qñqz priuãĩ ptãte ꝯferẽdi illũ ordinẽ quẽ illicite ꝯtulerũt.vt.i.q.i.siq eṗi.z.j.d temp.or.lr̃as.xxxvi.di.is q ecclasticis.z ordinatus remoueĩ a clero l.di.ex penitẽtib⁹.qñqz suspenditur a celebratione misse ꝑ annũ.lv.di.nullus.qñqz deponiĩ.lxiiij.di.c.vlt.vbi eṗs ordinat⁹ ꝑter sciam archiepi deponiĩ.li.di.c.i z hic statuiĩ pena circa illos q ꝓmouẽt indignos: q debent suspendi: vt hic dicit ꝑ sniam a suo supiore: cũ hoc ad ipsũ ꝑuenerit.huic assignaĩ ꝯ.j.de pbẽ.graue.ibi enĩ nõ puniĩ qui ꝓmouet indignos: nisi post primã z secũdã correctionem: z hic statim sine aliqua admonitione.Item hic ordinati siue ꝓmoti remouẽĩ: ibi nõ.Dicas ꝙ i alio casu hic z i alio ibi.hic loqtur de his q ꝓmoueĩ ad dignitates z ad regimen aiarum: vt

dicit in principio: ꝙ qꝛ plus peccant plus puniuntur. fine ali qua admonitione: qꝛ poꝛte dignitatis psonis vilibus patere non debent. j. de excef. prela. lter dilectos. ꝛ. j. de iureiuran. q relā. ꝛ. C. de infa. l. vna. li. x. ꝛ. C. de digni. neqꝫ famosis. li. xij. ibi loquimur de bñficijs simplicibus: vbi nō reqritur tāta ma turitas: ꝛ iō hꝫ ibi locum coꝛrectio: qꝛ in pmotiōe illoꝝ non est tale pericu lum: vnde illi non remo uent: sed istificꝛ ita con tra non est: quia diuersi tas ꝯdictionem impedit sicut dicitur diuersuꝫ tē pus impedit contradi ctionem.

cipiendo ad vtilitatem ecclesie nō dādo: areg. ff. si cer. pe. ci⁹ q in puincia. ꝛ. i. q. i. siqs a simoniacis. ꝛ hoc cō firmat lfa hic i fi. Sꝫ siqs itrusus acqrat ecclie: nūqd ꝛ illud cassabit cū ipso. vꝫ ꝙ sic p iura pꝛius dicta ꝛ qꝛ cōmodū cū incōmodo dꝫ cōpensari. ff. de neg. gef. si ne gocium. Credo ꝙ nō cassabunt nisi ea q̄ pperam facta sunt in pıudiciuꝫ ecclefie: sed vtilia remanebūt penes ecclesiam: qꝛ cū i fa uoꝛem ecclie talia cassent ilesionem eius nō debent re toꝛqueri. ff. d leg. ꝙ fauoꝛe ꝛ. ff. de mino. si iudex.

quousqꝫ si equum fuerit indul gentiaꝫ valeat promereri. Si vero conuictus fuerit in hoc per maliciam excessisse graui oꝛi[a] subiaceat vltioni. Episco pi quoqꝫ tales ad sacros oꝛdi nes ꝛ ecclesiasticas dign ta tes promouere procurent: qui commissuꝫ sibi officiuꝫ digne valeāt adiplere: si ꝛ ipsi cano nicā[b] cupiūt effugeꝛ vltionē. Ceterum q ad romanū[c] perti nēt imediate pontificē ad pci piēdā sui ꝯfirmationē officij eius se cōspectui si commode fieri pōt psonaliter repsentēt aut psonas trāsmittant idone as p quas diligēns in ꝗsito su per electionibus ꝛ electis pos sit haberi: vt sic demum per ipsius circunspectionem con silij sui plenitudineꝫ officij as sequantur: cum eis nihi obsti terit de canonicis institutis: ita ꝙ interim valde remoti: videlicet vltra[d] italiam consti tuti: si electi fuerint in concoꝛ dia dispensatiue ꝓpter neces sitates ecclesiarum ꝛ vtilitā tes in spiritualibus ꝛ tempo ralibus administrent[e]: sic ta men vt de rebus ecclesiasticis nihil penitus alienent. mun⁹ vero benedictionis seu conse crationis recipiant: sicut hac tenus recipere consueuerunt.

Hono. iij. in capitulo constā tinopolitano.

Ex preterite: ꝛ infra. Presentium auctoꝛi

a ¶ Grauioꝛi. ad arbi trium iudicis: cum hoc non determinetur. j. de offi. dele. de causis. j. de accusa. super his. ꝛ ma gis puniend. nest malicia qꝫ negligētia. j. de fal. ad falsarioꝛum in fi.

b ¶ Canonicam. ꝫ. e. cū in cunctis in fi.

c ¶ Ad romanum. siue sint abbates. ꝫ. de con fue. cum venerabilis. si ue episcopi.

d ¶ Ultra italiam. Lꝫ si nes italie non vbiqꝫ di stent a roma: equaliter tamen omnes dicuntur remoti q vltra duas dietas ex dioce. suā distāt. ꝫ. de rescrip. nōnulli. Sed istud verū ē quo ad iu dicia: sed quātū ad hūc casū q distāt per duas ꝛ dimidiaꝫ vel trēs aut parū plus: nō credo ꝙ debeant habere illud bñficiū: qꝛ modica distātia est: tñ cōsuetudini stetur: ꝛ ita aliqd statui tur propter dist ntiam quod al's nō fieret: sic. lxiij. di. cum lō ge. ꝛ. j. de do. ꝛ contu. cum olim.

e ¶ Administrent. In duobus casib⁹ ex sola electiōe habetur ius administrandi i his videlꝫ q subsūt nullo medio romāo pōtifici: vt hic ꝛ i ro. pon. xxiij. di. i noie dñi. sed qd si suffraga neus ē valde remot⁹ a suo metropolitano: nūqd codē mō pōt ministrare. vꝫ ꝙ sic cū eadē cā subsit: ergo vꝫ ꝙ idē ius. ꝫ. de cō sti. trāslato. ꝛ. c. nā cōcupiscētiā. ꝛ. j. de trāsla. inſ coꝛpalia. ꝛ. j. d cōfirma. vtı. vel inuti. cū dilecta. ꝛ si nimia subtilitate vtamur res eccliarū depereūt. C. d. ꝟ. sig. cū qdā. circa fi. ꝛ. C. ad treb. l. pe. Sed contra videtur: qꝛ cū illud etiā dispēsatiue sit dictū talis dispensatio ad similia non protēdiſ. j. de re iudi. i caus. ꝛ. vi. di. cenomañ. nec hic excusat rex piculū. j. de ma. ꝛ ob. il lud. Sꝫ pone ꝙ talis platus tpe ꝯfirmatiōis sue repliſ minus idoneus: ꝛ sic repellit: nūqd ea q medio tpe fecit sunt cassan da. vꝫ ꝙ sic. j. de here. fraternitatis. ꝛ. xij. q. ij. alienationes. ꝛ xxiij. di. c. vlti. ꝛ si principale cassatur ꝛ oia q facta sunt ex co vel ob id. C. de le. nō dubium. ꝛ. j. de fide instru. inſ dilectos. Sed cōtrarium verū ē in hoc casu: qꝛ fuit in quieta admini stratione ꝛ in quasi possessione plationis de licētia pape ꝛ p plato habitus ē. vñ oia que fecit medio tpe rata sunt q̄ pote rat facere: ar. j. de iurepa. ex lris. ꝛ. c. ꝯsultationib⁹. ꝛ. ꝫ. e. que relā. iij. q. vij. ꝟ. verū. ꝛ. ff. d pcu. si pcurarorē. in fi. ꝛ. C. d testa. l. i. que facere poterat ideo dixi: qꝛ de rebus ecclesie alienare nō posset: qꝛ illud ei pꝛohibeſ: vt hic dicit: ꝫ circa spūalia va let quicqd fecit: ꝛ ēt i tpalibus bñ administrando emēdo re

f ¶ Ex preterite necessarie. sic pꝫ ꝙ si caplꝫ fa cit expen. vacante ecclesia p negocio electiōis pmouen de: aut ēt p electō ne epi ꝯfirmanda vel al's totū psu re petere ab epo. idē itelligo p electiōe alteri⁹ plati: quia hincinde eadē rō ꝛ idē ius. C. ad l. fal. l. vl. C. de inoffi. do. pcibus. C. de lib. pꝛete. l. i. ꝛ iste ex pense necessarie debēt eē ꝛ moderate quas fecerūt de cañone, isti⁹ electionis: vt hic dicit. ꝛ. j. de do. ꝛ cōtu. cū dilecti. j. de eo q mit. in pos. cū venissent in fi. nec debēt excedere pbabilē modū. ff. d dā. infec. inter quas. ꝟ. vl. cū. l. se. nec delicate: qꝛ nec delicatus debitoꝛ nec onero sus creditoꝛ est audiendus. ff. de pig. ac. si seruos. ꝛ di cunſ expēse necessarie sine qbus negociū expediri nō pōt: vel sine qbus res efficiſ deterioꝛ. ff. de impen. i re bus do. f. ic. l. a. ij. iij. ꝛ. iiij. ꝛ. ff. de. ꝟ. sig. impēse. ꝛ sufficit si credat expedire lꝫ non expediat. ff. de bo. auc. iudi. pos. pꝛetoꝛ. ꝟ. ij. ꝛ cum ipsi canonici vtilitatē patriarche pcurauerint: dignū est vt suꝫ stipēdiū cōsequātur. xij q. iij. quicūqꝫ. qꝛ illud de suo facere non tenebatur: qꝛ nemo cogiſ inuitus de suo facere beneficiū. x. q. ij. pꝛe carie. ꝛ vtiliter negociuꝫ suum gestum est. ff. de nego. ge. pomponi⁹ in fi. cū. l. se sed an vltro. Sed qd si duo i discoꝛdia electi eēnt. Dicūt qdā ꝙ tūc nō repetet expē sas. Idē credo dicēdū qō de vno dūmō maioꝛ ps capi tuli certet p electo ꝛ obtineat: qꝛ idē est ac si totuꝫ capi tulū. quare codē mō nō solueret ille confirmatus expē sas non video: eadem ratio est hic.

g ¶ Pro electionis negocio. Illas autem tñ solueret: quas propter hoc fecerunt j. de eo qui mit. in pos. cum venissent in fi. ꝛ. j. de procu. cuꝫ pꝛo cā. ꝛ ꝓpter hoc ne gociū interuenit: al's si p suis negocijs iuissent vel misis sent lꝫ tractassent pdictum negociū nō haberēt expen sas j. de pcu. cum p cā. nisi quatenus plus expendisset propter longioꝛem moꝛam. ff. famuli. her. ex parte. in pꝛin. ff. de neg. ge. si cōes.

h ¶ Occupent. tunc. n. q ius sibi dicunt in rebus occu

patis debẽt cadere a iure suo.ff.q͛ me.cau.extat edictum.⁊.ff.ad l.iul.de vi p͛iua.creditores.⁊.xvj.q.vj.placuit.imo.tenent bona decedẽtis cõseruare futuro successori.xij.q.ij.hec huius placiti.⁊.c.cum non liceat.j.de offi.ordi.cũ vos.sed si occupent bona: tunc sufficit q͛d habent.

Cum post petitam instantiam interpellatam ... tate statuimus: vt[f] expense necessarie[f] quas capitulum constantinopol. vel ei[9] nuncij vacante sede pro[s] electionis negocio fecerint de bonis patriarchatus fiant totalit vel reddantur: dũmodo: ipsius bona decedentis patriarche nõ occupent[h] vel vsurpent.

Idem electo lugdon.

Cum post petitam instãter ⁊ demum obtentam quondam lugdonen. archiepiscopi cessionem vota canonicorum lugdon. in te tunc ipsorum prepositum concorditer conuenissent: quia tandem examinato sicut decuit processu electionis tue inuenimus eã post publicationem consensuum ⁊ collationis tractatum aliquãdiu fuisse protractam[k] assensumque tuum priusquam electus fueris requisitum[l]: electionem tandem ex ipsius dũtaxat inordinato[m] processu iusticia cassauimus exigente.

Idem eboracen. priori ⁊ magistro guido. de canopol.

Constitutis i presentia nostra procuratoribus sancti taurini eboracen. ⁊ sancti leofredi de cruce abbatum ⁊ infra. Cum autem procuratores ipsorum abbatum iussi essent exprimere: quo iure[n] ipi abbates deberẽt electioni abbatis fiscan. monasterij interesse: responderunt q olim cũ assumerẽtur in suorũ mõasteriorum abbates: fuit specialiter indultũ eis ab abbate ⁊ cõuentu monasterij fiscan: vt haberent vocẽ[o] i capitulo eorũdẽ.

i Cum post petitam. instanter. peti debent instanter ante quam admittatur. sicut ⁊ pallium.c.di.prisca. sicut ⁊ libelli dimissorij.ij.q.vj. post appellationẽ.j.de appell.cordi.⁊.ff.d libel.dimi.l.vna. Item ⁊ sponsa nõ debet statim tradi: vt charior sit dilata.xvij.q.ij.institutum. item remissio peccatorũ: de peni.di.j.impõ.tuna.⁊ ea obtenta necesse habz cedere.j.de renũc.quidam.

k Protractam. Sed videtur q p talem prorogationem non debz cassari: quia non omne quod differendi causa fit adnumerandum est more.ff.d vsuris sciendum.⁊ quod differtur nõ aufertur.xxxij.q.ij.ancillã. immo maturiori consilio perficitur.d pe.dist.vij.c.j. ideo non debent differri: quia amplius deliberare nõ possunt: cum etiam mutare nequeant vota sua.j.eo.publicato. Et ideo incontinenti electio fieri deberet antequam ad alia diuertant. vno enim contextu fieri debet.s.e.quia propter.⁊.ff.de testamen.heredis palam.in fi.de hoc dicitur.s.c.auditis.

l Requisitum. Sed nunquid sola requisitio sufficeret ad cassationem. non videtur: quia in fraudem posset ab aliquo emulo prouocari.simile.j.de simo.sicut.⁊ ideo non videtur impediri sola requisitio: sed si cõsentiat: tunc sufficit ad cassandum propter ambitionem ⁊ simile.s.eo officij.⁊.c.cum ad nostram.⁊.j.q.vj sicut his.⁊.C.de episco.⁊ clericis. si quendam ⁊ non ambitione sed labore ad dignitatem conuenit peruenire.C.de re mili.contra publicam.li.xij.⁊ ita vtrunque istorum reddit formam inutilem. hic requisitus consentit: ⁊ ista fuit causa quare cassata fuit electio. si vero dissentiat non est eligendus.

m Inordinato. quia ex his que inordinate fuerunt facta nõ potest aliquid ordinabiliter agi.j.de accusa. qualiter ⁊ quando sic.s.de rescrip.cum dilecta.⁊ qualiter forma seruari debeat. dictum est supra eodem quia propter.

n Constitutis. quo iure. Isti abbates petebant electionẽ fiscani abbatis cassari. in quo dicebant se fuisse contẽptos: ⁊ sic cum diceret se fuisse in quasi possessione eligendi. videtur q inique sit actum cum illis: quia possessor nõ tenetur dicere titulum sue possessionis.C.de peti.here.cogi.⁊.ij.q.v.§.j. non est ita: quia isti tẽpore petitionis sue expulsi erant d possessione iuris: quod se habere credebant quia quandoque forte habuerũt vocem in capitulo fiscani. Et ideo quia eis contemptis erat facta electio petebant illam cassari.sic.j.de causa possess. cum ecclesia. cum enim peterent illam cassari: ⁊ ad eos de iure cõmuni non pertineret electio: merito debebãt exprimere quo iure hoc petebant: quia sine actione vel causa nemo experitur.C.de edi.diui hadriani tol.l.fi.ff.de nego.gest.si pupilli.§.vl.⁊.ff.d admini.tu.quotiẽs.§.item. si tpale. quia ineptam actionẽm siue causam exposuerunt: imponitur eis silentium.j.de iud.examinata: quia in diuersis monasterijs non potest quis esse monachus: ergo nec vocem habere.j.de relig.domi.c.vl.in fi. sed si allegassent solummodo consuetudinem nomine ecclesiarum suarum: ⁊ probauissent se in quasi possessione fuisse: tunc cassata fuisset electio.j.de causa posses.cum ecclesia. sz nomine suo non poterant allegare consuetudinem. Et sic nota q qui non est de collegio si electionem non petit cassari debet assignare causam sue petionis ⁊ idoneam. alias repellitur vt hic habes. Item idem est si ante electionem dicat se debere interesse: ⁊ ab illis de collegio hoc negatur protestatione premissa vt si docuerit de iure suo: valet vox eius: possunt procedere omnes ad electionem: ⁊ in hoc casu necesse est docere de iure suo: ⁊ sola possessio in hoc casu non prodest.j.eo.cumana. hic enim agitur confessoria ⁊ negatoria d hoc dicitur.j.de causa pos.cum ecclesia.

o Vocẽ in capitulo. isti abbates erant monachi monasterij fiscan. qñ assũpti fuerũt i abbates: ⁊ tunc conuentus reseruauit illis cõfraternitatẽ: ⁊ q haberẽt vocẽ in capitulo fiscan. Et ita hoc pretextu se credebant debere vocari ad electionem abbatis: sic cõsueuerunt facere multi monachi: vt quasi sint d collegio vtriusque monasterij: vt sic possint eligi si cõueniant vt de collegio eodẽ fiat electio. Istud hodie reprobatur. null[9] enim potest esse monach[9] in plurib[9] monasterijs. nec abbas põt p esse diuersis monasterijs.j.de reli.do.ne nimia.§.fi.⁊ ideo cã allegata ab istis abbatibus nulla fuit: si aptã cãm etiã postq̃ cã illa repulsa fuit allegassẽt: bñ debuissẽt audiri p pdictã d cre.exaiata.⁊.j.de dona.inter dilectos.⁊.ff.de excep.rei iud.⁊ an eadẽ.⁊.j.de causa pos.cũ ecclesia.⁊.j.d iudi.examinate.

¶ Nos aũt rõnẽ huiusmodi friuolã reputantes: sup hoc ꝑpetuũ silentiũ iponim⁹ abbati supdictis. Idẽ rotho. capi.

Ecclesia vestra destituta pastore ꝛ votis vestris: cũ de futura plati hr̃etis suc cessione tractatũ: i diuersa diuisis: qdã in thomã: qdã i cãcellariũ: ꝛ qdã singulares in singulares ꝑsonas eiusdẽ ecclie ꝯsensistis. verũ cũ sup his i nr̃a ꝛ nostroꝝ fratrũ p̃ntia multa fuissẽt hincinde ꝓposita: inuenim⁹ ꝙ illi q sua i thomã ꝯsideria dirigebãt[a]: lꝫ maiorẽ partẽ facerẽt partiũ comparatõe minoꝝ: nõ tñ ad maiorẽ partẽ capl'i ꝑuenerũt: ꝯsiderauimus nihilomin⁹ ꝙ post publicationẽ consensuũ ꝛ collationis tractatũ ad electiõeꝫ nullus habitus est ꝓcessus[b] quãuis deportationis solẽnitas etiã post ap.[c] legitimã fuerit subsecuta: quã ꝑ electiõe deceret nec etiã expediret haberi. vnde quod factũ est d.t. predicto cassauim⁹[d] petitione consentientium in ꝓcancellarium nõ admissa[e]. Grego. ix.

Cum in magistruꝫ assumi non debeat: qui formam discipuli[f] nõ assũpsit ne sit preficiẽd⁹[g] q subesse nõ nouit: nos intellecta parte: q d i quibusdã regularib⁹ domib⁹ iure tibi diocesano subiectis sunt qdã i abbates nõ ꝓfessi ordinẽ regulareꝫ assũpti: mãdamus quatenus cum abbates tales nõ esse debeant: qui per confessionẽ[h] mõachi ꝛ regulares canonici non fuerit admonitioneꝫ[i] eoꝝ: quos tales inueneris sub ap. impedimento procedas.

Idem cumañ. capitulo.

Romana ecclia pastoris solatio destituta: ꝛ ꝯgregatis d ad celebrandã electõneꝫ ꝑfixa: q p̃ntes[k] erãt d cumanis canonicis ac trib⁹ abbatib⁹ q vocẽ in electiõe hr̃e noscunt: capellam ꝛ clici ciuitatis elec. se debẽ interesse dicẽtes[l] lꝫ huiusmõi ꝓtestatõe[m] admissi fuerũt: ꝙ vox eoꝝ: q nõ deberẽt interesse de iure vel cõsuetudine[n]: nõ valẽt. Tãdẽ ꝑmissio iuxta formã ꝯcil. gnãlis scrutinio. vij. cãonici vnũ

a ¶ Ecclesia vestra. dirigebant. ꝯsentiendo in ipsuꝫ ꝛ noiando ipsũ. Sꝫ videt ꝙ sufficiebat: ex quo thomas hẽbat maiorẽ partẽ. q̃ꝫ aliq̃ aliorꝫ. ar. ff. de verbo. sig. maiorẽ. vbi dr̃ qs possedisse maiorẽ partẽ anni. ꝛ tñ nõ possedit nisi duob⁹ mensibus: illud verũ est ꝙ maiorẽ partẽ totius capituli debet habere electus ad hoc: vt sua electio confirmet etiam per antiqua iura j. de his que fi. a maiori parte ca. cum in cunctis ꝛ. lvj. di. apostolica. ꝛ. s. e. c. quia propter.

b ¶ Processus. Et ideo non valuit: etiam si maior pars capituli ꝯsensisset in illum. j. e. in genesi. Et ita quod precipuum est hic deficit. s. electio. ꝛ talis deportatio non obtinet vicẽ electiõis: ꝛ ita per alium actũ fieri non potest electio: lꝫ possessio tradita videatur: q̃ꝫuis possessio non apprehendatur. ar. s. de consuet. ex litteris. ꝛ. ff. de acq̃rẽ. pos. ꝙ meo. § . si per venditorẽ. sicut appellat qs ipso facto. j. de ap. dilecti ꝛ. c. vt nostrum. q̃sta eniꝫ principalia ꝛ ꝑcipua necessaria sunt: sine quibus electio non valet. collatio publicatio: inq̃sitio: ꝛ incontinẽti electio ꝛ scriptura. s. e. q: propter. et j. e. cumana. ꝛ. c. i genesi

c ¶ Appellationem. que locũ ñ hꝫ publicato scrutinio cũ mutare nequeãt voluntatẽ. j. e. publicato ꝛ. s. e. quia propter.

d ¶ Cassaui⁹. i. cassũ ꝛ irritũ oñdim⁹ sic. j. e. i genesi

e ¶ Non admissa: ex eadem causa quia non fuit electus: ꝛ q a minorem partem q̃ꝫ thomas.

f Cum in magistrum. discipuli. ꝛ merito quia primo debꝫ quis esse discipulus q̃ꝫ magister. lix. di. ordinatos. ꝛ. lxj. di. miserũ. ꝛ. xvj. di. si clericatus.

g ¶ Preficiendus. si. j. de eta. ꝛ qua. iudeoꝫ. q eniꝫ sub tutela dꝫ esse sub se aliũ habere nõ dꝫ. C. de le. tutela. l. vl. ꝛ qui sub alio est: aliũ sub se habere non dꝫ. ff. de adul. sic eueniet. ꝛ. ff. ad mace. filium habeo. ꝛ. j. q. j. estote.

h ¶ Professionẽ. ꝓfessio eni sola monachũ facit: ꝛ nõ habit⁹ j. de regu. porrectũ. ꝛ. c. ad aplicã. ꝛ huiusmodi ꝓfessioneꝫ in scriptis facẽ debẽt. vt. xx. q. j. vidua. xxvij. q. j. oẽs femiẽ. vt si reclamare voluerint: obuiet eis propria professio per scripturã facta. j. q. viij. saluberimum. ar. C. d non nu. pec. generaliter. ꝛ ij. q. j. legum. ꝛ. j. de proba. per tuas.

i Ad monitioneꝫ. q: in vno ꝛ eodẽq̃ꝫ officio dispar nõ dꝫ eẽ ꝓfessio. xvj. q. vij. noua. ꝛ ꝯsuetudo nõ ꝓdest i h. s. e. cũ cãꝫ q. in q̃ idẽ dr̃. ꝛ. j. d testa. q: ingrediẽtib⁹. ꝛ in h casu idẽ iudiciũ ẽ habẽdũ d monachis ꝛ canonicis regularib⁹: q: nõ differũt nisi q: d seruiũt regule lari. j. d sta. regu. ꝙ dei timorẽ.

k Romana ecclia. p̃ntes. Per h videt ꝙ absentes nõ debeãt vocari ad electionẽ. ar. vij. q. j. fact⁹. ꝛ x. q. ij. hoc ius porrectum. super hac vacatione statur consuetudini: vt dixi. s. e. coram.

l ¶ Abbatib⁹. d q b⁹ ꝯstabat ꝑ spãle ꝑuilegiũ vl' ꝑ consuetudinẽ. s. d cõsue. cũ dilect⁹. ꝛ. s. e. ꝙ sicut. sꝫ de clericis ꝛ capellanis i dubiũ reuocabat: ꝛ iõ sub ꝓtestatiõe admissi fuerũt: ꝛ iõ q d caplo nõ sunt: ꝛ dicũt se interesse debere in electiõe debẽt dicere q̃ iur h dicãt. s. e. ꝯstitut⁹. hic allegabatur consuetudo.

m ¶ Protestatiõe cui ꝯsenserũt clici ꝛ capellani. al's si ꝑiudicaret eis ꝓtestatio. sic q̃ ꝓtestatio valet. sic. j. q d me. cã platũ. ꝛ. xxxj q. ij. lothari⁹. ꝛ. ff. qui. mo. pig. vl' hyp. po. sol. ff. si debito. § j. ꝛ. vij. q. j. põtifices. ꝛ. xxiij. di. presbyteri. d. xxviij. di aconi. ꝛ. j. de offi. or. pastoralis. ꝛ j. d ap. c. vl. ꝛ. xvj. q. ij. §. põt. ꝛ. ff. d neg. ge. nẽ sennius. In contrariũ videt ꝙ protestatio ista nõ obꝫat ꝑdesse. j. d cõsti. eum. m. ferr. ꝛ. j. de ap. sollicitudinẽ. ꝛ. j. de cen. olim causam. ꝛ. ff. d condi. inde ꝙ quis sciens. sed valuit hic ꝓtestatio: vt pꝫ in fi. al's si protestatio nõ precessisset: qñ habuissẽt vocẽ in electione: cũ essẽt in q̃si possessione. j. de cã pos cũ ecclesia. ꝛ. c. cũ olim. ꝛ. j. de iure pa. ꝯsultationib⁹. et. s. e. querelã. ꝛ etiã si nõ essent i q̃si possessione: valuissꝫ eoꝫ vox: ex q̃ spõte admiserũt illos. s. e. scriptuꝫ. Et iõ q: hic negabat ab initio illos debẽ iteresse nec admittebãt illos sine ꝓtestatione: ꝛ totũ ius eoꝫ in iudiciũ d ductũ fuit: vox illoꝫ nõ valuit nec ꝓfuit: ꝙ iterfuerũt duab⁹ electionib⁹: q: prescriptiõeꝫ legitimã ñ ꝓbauerũt. ẽ si. j. d cã pos. cũ ecclia. vbi totũ ius capellanoꝫ d ductũ fuit i iudiciũ: culpa tñ illoꝫ ꝛ post factã electionẽ: sꝫ isti iuiti hoc fecerũt cõpulsi ab aduersarijs: q negabãt illos ius habere: ꝛ est multum notabile hoc.

n ¶ Cõsuetudie. Clici ꝛ capellãi ꝛ ẽt abbates d iur cõi in electiõe eẽ nõ dbẽt: cũ ad caplm tm̃ spectet electio. xvj. q. vl. ꝯgregatio ꝛ. xviij. q. ij. abbatẽ. ꝛ. s. e. c. j. ꝛ. j. de iurep. a nob. sꝫ d ꝯsuetudie p̃nt. j. d cau. pos. cũ ecclia

a Ad maiorē ptē.sic.s.e.ecclesia vestra.z.j.e.in genesi.q: cū clerici z capellani nihil pbauerunt:vox eorū nulla fuit.z sic remāserūt.viij.canōici ex vna pte z vnus abbas.z ita octo:ex alia pte nouē canonici z vnus abbas z ita decē.q: totū capitulū cū abbatibus q ius habebāt vigintiunus erant.q: canonici erāt.xviij.z sic nulla electio peruenit ad maiorē ptem illoz qui vocez habebāt:z sic cassat vtraqz electio.vel si vis intelligē maiorez ptē respectu capituli tm̄:adhuc idē est.sic pz q cōsensus electi non cōputat inter eligentes.q: si sic cōputaretur vna ps fuisset maior etiā quo ad totum capitulū.s.ps archidiaconi que hūit nouē:z ipse fuit decimus.z sic extat maior ps capituli z tamen nō valuit electio sua q persona electi non auget numerū eligēnum euidēter probatur p cōstitutionē illā.s.e. q: propter.q: anteqz qs eligat oz q i scrutinio maior ps capituli cōsentiat in aliquē vt ibi dicit z.s.e.ecclesia vestra.vt hic.z.j.e.in genesi.z ita cū nōdum sit electus:nec etiam sciant in quem consenserit maior pars nō pōt augere numez.Sic ergo pz ex illa cōstōne quia ppter.z.c.ecclesia.q persona electi nō debet cōputari inter eligentes.z qd dr.s.e.cum in iure obtinet ex forma cōpromissi:vt ibi dixit z hoc dicitur in lra. nec hoc credo q talis electio valeret hodie. z ita est ex forma electionis q maior z sanior pars totius capituli cōsentiat in aliquem in ipso scrutinio.

b Non tamen inquisita.Et ita non sufficit dare inqsitores nisi vota coz inquirantur.sed altez per se sufficeret s.inquisitio votoū s.e.quia propter.opus ē hic facto. z ideo non sufficit alterum.j.de eo qui mit. in pos.constitutis.

c De iure cōpetere.qd dicit de iure vel ex cōsuetudīe vel ponitur p.i.quia de consuetudine pscripta debēt interesse sed nō de iure cōi.vel pprie pōt istud teneri vel.i.ex priuilegio sibi concesso a papa.si.j.de his que fi.a pla.ea noscitur.

d Iam pscripta. Sic pz q sola possessio non dat nec creat ius nisi sit pscripta.j.d cā pos.cū ecclesia.z sic cōsuetudo nō valet nisi sit pscripta z rōnabilis.s.de cōsue.cū dilectus.z.c.vl.sic z possessio sola non facit aliquem decurionem.ff.de decu.herennius.z sic possessio nō facit aliquem clericum sine canonica institutione.j. de pben. dilecto.z.j.de insti.ex frequentibus.ar.C.de libe.ca.nō iccirco z.ff.de decu.herennius.

abbatū.xi.capellani z.ix.clerici in eiusdem ecclesie archipsbyteȝ cōuenerūt.ix.canōicis vno de abbatibus vno capellano.z.xi.clericis i ipsius ecclesie archidi.dirigētibus vota sua. z īfra.Cū.xviij.fuerūt canonici.tres abbates.xx.clerici z.xiiij.capellani neutraz electionē cōperimus ad maiorem partem totius.c. peruenisse:nec probatum fuerat q clerici admitti debuerāt:nec q capellani admissi fuerint d cōsuetudine vel de iure. nam z si capellani de duabus electionibus episcoporum interfuerint z scrutatores dederit voluntatum:non[b] tamen inqsita vota sua fuisse vel eos aliquos elegisse probatur.sed z si inquisita fuissent vota vel ipsi aliquos elegissēt:per hoc tamen non constitit id eis de iure[c] competere vel ex cōsuetudine iam[d] prescripta.vnde nos electiones ipsas presumptas etiam contra[e] formā cō.ge.cum collatio in communi omissa fuerit que post publicationem scrutinij fieri debuisset de. f.n.cō. sententialiter duximus irritandas: electores hac vice eligendi potestate priuātes[f].

Idē abbati cluuiacen̄.

Sacrosancta[g] ro.ec. z infra. Sane pposuisti in nostra psentia q super ordīatione prioris monasterij sancti pācracij ad cluuiacen̄. ecclesiam pertinentis cum comite de valerya patrono ipsius quidam prede.tuus de cōsensu capituli sui compositionem quandaz iniuit iuri contrariam:z ecclesie ipsi dampnosam:videlicet vt in optiōe sit ipius comitis assumere ad poratum dicti monasterij cluuiacen̄.z de charitate porib9 dūtaxat exceptis vnū de duob9 melioribus totius cluuiacen̄. ordinis quos abbas duxerit

e Contra formā.Et sic patet q forma que traditur.s.eo. q: ppter sit de substantia electiōis quo ad quedā que ibi ponuntur vt ibi diximus.z est veruz sm q hic dicit.Ex quo enim forma ista attentatur diligenter seruāda ē ita q q contrafacit punit vt hic dicit inqsitio:publicatio collatio sunt de substātia vt si omittantur cassatur electio.z incontinenti debet fieri electio.alr si protrahatur non valet.s.eo. cum post petitaz.z sic electiones cassate fuerunt duplici de causa q: neutra facta fuit a maiori pte capituli. z quia forma seruata nō fuit.

f Priuantes:z ita qui facit ctra formā illam.s.eo.q: ppter priuari dz p sniam z non ipso iure vt dicit illa cōstitutio.v.qui vo ctra zc. Unde signatur contra.s.e.cū in cunctis.z.c.inotuit. v.qui ctra istam formā zc.vbi sunt ipso iure puati.vnde quidam dicunt q illa cōstitutio q: propter.corrigit illum canonem cū in cūctis.in hoc q illi hodie nō sunt priuati ipso iure sed puandi per sniam put hic factum fuit.z dr in illa constitutione q: ppter. Istud non credo:imo vtraqz cōstitutio locū suū obtinet.z in suo casu loquitur illa decre.cum in cunctis:loquitur cum quis ex certa sciencia elegit indignam personam. vnde ipso iure sūt priuati potestate eligendi.s.c.scriptum est.j.si. z beneficijs ecclesiasticis per trienniuz.vnde dico q si forma istius constitutionis q: ppter.per omnia seruaretur z venirēt contra illam constitutionem cum in cunctis:nihilominus cēnt puati sm tenorem illius canonis.j.e.congregato.aliud ē peccare contra formam illius capituli cum in cunctis.z aliud cōtra illam constitutionem q: ppter:qa plus peccant eligendo indignas personas qz faciendo contra formam illius constitutionis quia propter.ibi enim non peccant in personam aliquam z ideo maior pena in vno qz in alio: z ipso iure in vno z per sententiam in alio.z sic vtraqz constitutio remanet i suo statu.quia diuerse forme sunt.

g Sacrosancta.iuri contrariam.z ideo non tenuit.si.s.e.cū terra.vbi nominabantur due psone auribus princip's vel patriarche.sic.j.de transac.decetero cū sit facta de re spirituali cum laico quam ipse obtinere non potest.sic.j.de pscrip. causam que.z.xvj.q.vij.c.j.sicut pactio pro spiritualibus adipiscendis valet.j.de pactis.pactiones.z.c.cum clerici. ad hoc facit.j.de collusio.audiuimus. z spiritualia iudicio laicorum

diſponi nō debent. ī. de indi. decernimus. nec laicus in ſpūali bus arbiter eē nō pōt. ī. de arbi ɔtingit. iō qʒ huiuſmodi cōpoſitio fuit iur: ɔ̄ria. Itē dānoſa fuit ipſi monaſterio. ꝛ iō ipꝛobāda. ī. de in ite. reſti. reqſiuit. ꝛ iō ſi ꝺ iure fuit ex quo dānoſa fuit: dʒ reuocari ſaltē ꝑ in ite. reſti. dicit ꝑdicta decre. requiſiuit.

aliquē. ꝛ ɔferant adinuicē de pſona eligenda ſiue concordēt ſiue diſcordēt ꝙ valeat eoꝝ electio. q: per hanc formā nō iponiṫ neceſſitas vt ɔſiliū eoꝝ ſeq̄ teneātur vel non viderentur habere poteſtatem eligēdi cū taliſ poteſtas pēdeat ab illoꝝ arbitrio. ad hoc facit op ar. ī. de arbi. cū olim ꝛ ex cōſilio nemo ad id obligatur. xiiij. q. j. qui qs. ar iiij. di. deniq; in fi. ar. Sʒ circa fi. vbi dī ꝙ nec expectatuʒ fuit coꝝ reſponſū videṫ ɔtradicere. huic dicto. ſʒ dic ꝙ nō ɔtradicit q: reſponſū coꝝ ſemper eſt expectādū alſ deluſoriū videretur tale conſilium petere.

nominādos. ꝛ infra. Attēdentes itaq; ꝙ ius eligēdi i collegiata eccleſia ñ cadit i laicū[a] ꝛ iō id eēt ꝑniciosū exēplo ꝛ redūdaret in diſpēdiū eccłiaſtice libertatis[b]: volumus vt dictū ꝓratū libē poſſis ñ obſtāte cōpoſitiōe. ipſa ſicut alios ꝓratꝰ tibi ſubditos ordīare: denūciādo ordinationē factā pꝛono vt ſuum ſi voluerit honeſtū ipartiaṫ aſſenſū. ꝺ decano ꝛ capitulo ſci ioānis ꝛ ſci ſtephani biſſuntineñ.

C Um in veteri lege. ꝛ infra. Porro iam duduʒ vobis dedimꝰ in mādatis. vt infra. xl. dies poſt ſuſceptionē lrāꝝ noſtraꝝ cū ɔſilio ſci benigni ꝛ moriſmundi abbatum ꝛ fratris. ſ. de ordine ꝑdicatoꝝ eligeretis pſonam idoneā canonice in paſtoreʒ alioquin dicti conſiliarij vobiſ de archiepiſcopo ꝓuiderēt. Verum die ad eligendum prefixa in. vi. ex vobis poteſtatem eligendi dediſtis vſq; ad conſumptionē cuiuſdā cādele: q̄ ibidē accēſa extitit duraturā. Tandē cuʒ electores hꝰmōi cōuenissent in ꝑdictū abbatē ſancti benigni ꝛ ſuper hoc ſociorum[c] eius ɔſilium requiſiſſent: ꝓponente vno ex illis ꝙ deliberato conſilio reſponderent: ꝛ differētibꝰ eis feſtināter dare reſponſum: prefati electores cum candela ipſa deficeret non expectato ipſorum[d] conſilio dictum abbatē in biſſunt. archiepʒ elegerūt ꝛ ifra. Relato ergo ad ap. ſe. negocio archiepo vienneñ. ꝛ abbati de firmitate iniūximꝰ vt ſi conſtaret ab eiſdē electoribus de electione tractatuʒ fuiſſe habitū: ꝛ i tractatu[e] electionis ꝑdictoꝝ cōſiliū requiſitū, electionē ipſius abbatis: ſi perſona eſſet idonea confirmarent. Quod ſi in tractatu electionis non fuiſſet illorum conſilium requiſituʒ: licet poſteat requiſituʒ[f] fuerit nō cōpetenti tempore: nec etiaʒ expectatum[g] reſponſum ipſorū aut non eſſet idoneus idē abbas quod de ipſo factuʒ erat tanq̄ inualidum irritarēt ꝛ infra. Cū autem compertū non fuerit cōpetenti tēpore requiſitum conſiliū de perſona predicti abbatis: ꝛ quando extitit requiſitum non fuit expectatū reſponſum niſi modico tpe: nec debeat alijs[h] imputari. ꝙ in tātū illiꝰ ſibi tp̄s arta

a ¶ In laicum. Sic pʒ ex hac decre. ꝛ ex illa. ī. eo. meſſan. ꝙ ius eligendi nō cadit in laicos eē pꝛonos in eccłia collegiata: ita hic tolliṫ conſuetudo bonoñ. q eligunt capellanos in capella q eē ñ ſūt pꝛoni ſʒ pochiani ꝛ q patroni ſūt eligūt cū clericꝭ plātū in collegiata eccleſia. arg. ɔ̄. ī. de iurepa. nobis. vbi inuiṫ ꝙ patronꝰ hʒ vocē eligēdi in eccłia collegiata. ſic. n. corrigiṫ illa decre. ꝛ oīa alia iura q̄ idē dicere videntur. ꝛ ſic ſtab mus huic vt. t. dicebat. ſʒ electio facta dʒ pūtari pꝛono vt hic dicit vt ſuū pſtet aſſenſū. ſic. ɔ̄. e. cū terra. ꝛ. c. ꝙ ſicut. vł itelligas illā decre. nobiſ cū eccleſiaſtica perſona obtinet ius pꝛonatꝰ ꝛ ſic nō ɔ̄dicit: lʒ generaliter loquiṫ nō diſtinguendo inter laicū patronū ꝛ clericū: dic vt ibi nō.

b ¶ Libertatis. Que eni in ꝑiudiciū libertatis eccleſiaſtice tentanṫ firmitatē ſortiri nō debēt. ɔ̄. ꝺ conſti. que in eccleſiarū ꝛ. ɔ̄. e. cum terra. ꝛ. xcvj. di. bene qdem. ꝛ. ɔ̄. e. quiſ qs. vbi laici ꝓhibenṫ ab huiuſmōi electionibus.

c C Um in veteri. ſociorū. ꝛ ſic reqſiuerūt ɔſiliū duoꝝ tm̄. vnde nō videnṫ ſuare mandatuʒ qd̄ qdē exacta diligentia eſt obſeruandū. ɔ̄. de reſcrip. cū dilecta. ī. de offi. dele. venerabilis. ſed lʒ nō reqrerent ɔſiliū tertij quē eligere volebant nō dicūtur feciſſe ɔtra formā mādati nec ꝑter formā. q: ipſū eligendo illo ɔſentiente ɔſiliū ipſius reqrūt ꝛ obtinēt. ar. ɔ̄. eo. c. cū in iure. ꝛ. ff. qd̄ cuiuſq; vniuer. plane.

d ¶ Ipſoꝝ i. duoꝝ ꝛ nō illiꝰ q electꝰ fuit. q: ille nō debuit reqri cū ſʒ ipſo caſſareṫ. vt. ɔ̄. e. cū poſt petitā de ſʒ dī. ɔ̄. e. cumana.

e ¶ In tractatu. hic pʒ ꝙ tractatꝰ dʒ haberi ante electionem ꝛ collationem adinuicē. alſ quō eligerēt: niſi ꝑmo de aliquo eligendo tractarent. ɔ̄. e. cum terra. ꝛ. ɔ̄. e. q: ꝓpter. ī. de arbi. cuʒ olim. ſicut in carnali matrimonio tractatus ꝑcedere dʒ ꝛ ideo ſi iſti non fuerūt requiſiti in tractatu electiōis caſſaṫ electio. Sed qd ſi ɔſiliarij diſcordarēt ab iſtis electoribꝰ nūqd valebit electio ipſo iure. certe ex ipſa lrā ſatis inuiṫ ꝙ ſi reqratur ipſoꝝ ɔſiliū in ipſo tractatu cōpetēti tpe anteq̄ cōueniant i

f ¶ Requiſitum. ꝛ iō ꝓ nō requiſitis habentur. ſecꝰ ſecꝰ ro appellat q tempore cōpetenti nō ꝓuocat. ij. q. vj. biduū. ɔ̄. ſiquidē ꝛ eſt ſimile qd̄ dicit lex. ſi ꝓmiſiſti facere inſulam infra certum tēpus ꝛ tantū tēpus trāſiſit ꝙ amō ifra tempus ſtatutum fieri non pōt. lʒ totum tempus non trāſierit poſſū agere cōtra te. q: perinde eſt ac ſi totū tempus tranſierit ff. de vbo. oblig. ſi ita ſtipulatꝰ cēm. ꝛ. l. cū ſtipulatus. ꝛ. l. hoc iure. ar. ɔ̄. ff. e. inſulam. ꝛ illd̄ dicitur tempuſ cōpetens quo delibe rare congrue poterant. ī. de offi. dele. cōſuluit. ꝛ tarde fuerunt requiſiti: ſicut econuerſo tempeſtiua citatio ſi tenet. ɔ̄. e. bone memorie. ar.

g ¶ Expectatum. ꝛ ſic videtur ꝙ non ſufficit conſiliū tm̄ petere. Sed expectandū eſt conſiliarioꝝ reſponſuʒ ꝛ ſine ipſorum conſilio ꝛ reſponſo non valet electio. ſʒ contra. ī. de arbi. cum olim. vbi conſilium tantum requiritur: ſed aſſenſus non exigitur. Et illud generale eſt. ꝛ obtinet ratione arbitrij ꝛ ſufficit licentiam petere: lʒ non obtineatur. ī. de regula. ꝛ tranſ. ad religi. lʒ. Itē tutor ɔſiliū matris poteſt omittere: lʒ teſtator hoc mandauerit. ff. de admi. tu. quidam. §. papinianus. ꝛ pretor nonnūq̄ a voluntate patris recedit. ff. vbi pu. p. edu. de. l. j. ꝛ ita videtur ꝙ ſufficiat requirere conſilium tātum ꝛ non reſponſum attendere. Hic nō valet.

q faciūt:nisi eoꝝ ꝯsiliū habitū sit in tractatu electōis vt.lxiij.di.obeuntib⁹.ꝛ.xv.q.vij.episcopus nullius.ꝛ xij.q.ij.sine exceptione.s.eo.ne pro defectu.vbi de hoc Sed si mandatum fuisset:ꝙ cum eoꝝ consilio ꝛ assensu obtento:tunc n ōvaleret electio nisi sequerent̄ voluntatem consiliariorum:ꝛ talis pote stas non est libera q2 non possunt eligere quē volūt ꝛ tūc nō astringū tur ad aliq̄ formā ꝫ oib⁹ presentib⁹ requirunt electores siue canonici ꝯsiliū ꝯsiliarioꝝ:ꝛ ꝫm eoꝝ consilium ꝛ rūsum eligant oēs:vel vnusvice oīum de ipsoꝝ mādato:sic fuit factū in electōne pnisū. nepotis dñi pape: vbi talis forma data fuit caplo:si ca pitulū bissūtiñ.vo luisset in casu isto eligere per formā scrutinij:tunc āte scrutiniū cōmuni ter oibus p̄ntibus tractare,debebāt de electiōe cū ꝯsi liarijs:ꝛ reqrere eos ꝛ audire ꝯsiliū eoꝝ:ꝛ postea pcedere ad scruti niū ꝛ eligere quēz vellēt:ꝛ etiā post scrutiniū reqrāt ꝯ silium illoꝝ ꝛ post mōz eligāt ꝫ data forma scrutinij.b.

b. ¶ Alij sic putari. putent sibi:q2 tā tū sciartauerūt.Et ar.cst:ꝙ negligentia vnius alij obesse non ꝺꝫ.Jniquū est enim aliquem alterius odio pregrauari.C.de loss.i.testa.siquis.ꝛ pena suos ōbet tenē auctores.j.de his que fi.a ma. par. ca.quesiuit.C.de pe.sancimus.

i ¶ Artarant.Sic iudex cuius iurisditio expirat i ter mino nō ꝺꝫ ita se artare:ꝫ ea hora pcedat qua possit pficere qꝺ incūbit ante noctis tenebras ꝛc.j. de offi. dele.consuluit.ꝛ.ff.de fe.p̄ridie.ꝛ.l more romano.

k ¶ Congregato.pcuratoré.s.e.q2 ppter.ꝛ.c.scriptū ꝛ.ff.de admi.tu.ita aūt.§.gessisse.

l ¶ Electus.seruata forma scrutinij in vtraq; electōe.

m ¶ Postmodū.anteq̄ diuerterēt ad aliū actū ne sit ꝯ.s.e.cum post petitam.

n ¶ Later.Concilij.s.e.cū in cunctis.

rant:electionē abbatis ipsius nō psone ꝫ electiōis vicio du ximus irritandā. Jdē episcopo siluanecteñ.

Congregato niuersi. capitulo ad electionē futuri pastoris .xiij.in decanū ꝛ.xviij.cōputato pcuratore^k cū iusdā absētis:in cantore ipsi⁹ eccle ꝯuenerūt q cū plures i cū ꝛ pauciores i aliū sua desideria direxissent:a pte sua electus^l extitit i pastorē eccle niuerneñ. Postmodū^m credēte parte decani:ꝙ alij plurimaꝫ deliquissent eligendo psonaꝫ sciētie lrālis expertē pter qꝺ illis ꝫm statuta lat. conci.ⁿ ipo iure eligēdi ptāte priuatis:potestas eligendi ad eos extitit deuoluta decanum ipsum qui in eū sua vota direxerant:i sum ep̄m elegerunt ad se.apo. appellantes :ꝛ infra. Reliqs petentibus:vt irritare decani electionem attentatā a paucioribus:ꝛ post aliam non cassatam:ac confirmare reliquam veluti canonice celebratam a plurib⁹ de persona idonea diḡnaremur. Nos igitur mādamus : quatenus si dictus cantor defectus in lratura^o nō patitur:ꝛ als est idone⁹ ad regimen pastorale: ipsius electionē pcures auctē eni in firmata reliq̄ ꝯfirmare. Aliogn ipsius cātoris electione irrita^p nū ciata pnoiatū decanū:si nihil ei de canonicis obstiterit statutis eadē auctē pficias ecclesie memorate. Jdeꝫ siluaneteñ. ep̄o ꝛ Joāni de mōte mirabili archi.ꝛ succētori parisieñ.

Vidū ecclia rothom ag. pastoris solatio ꝺ̄stituta ꝯ electionē q̄ in eadē ecclia su erat celebrata^r.archi.ꝛ qdaꝫ alij eiusdē eccle canonici ad se.ap. accesserūt. Dicto vo ar chi.p se.ac pte sua ꝛ.g. arch. pcuratore illoꝝ^s q electioneꝫ celebrauerāt i. nra p̄ntia ꝯsti tutis inf alia q̄ ꝯ electuꝫ^t obiecta fuerāt:archid. pposuit me morat⁹:ꝙ idē elect⁹ p⁹ gnāle ꝯciliū archidiaconatū ābiañ. adept⁹ ipsū cū plib⁹ parochialibus ecclijs:quas idē ꝯciliū obtinuerat:retinere p̄sumpsit eoq; dimisso retinuit ecclesias memoratas.vñ cū i eodē ꝯcilio sit statutū: vt quicūq; recepit aliqꝺ beneficiū curā aīarū habēs annexā:si pri⁹ tale bñficiū obtinebat eo sit ipo iure priuat⁹: ꝛ si forte illud retinere ꝯtēderit: etiā alio spolietur:pdict⁹ elect⁹ ꝯ huiusmōi veniēs statuta trāsgressionis q

o ¶ Jn litteratura.ꝛ ita defectus sciētie facit aliquē inelligibilem.s.e.cum in cunctis.ꝛ non solum impedit promouendum:sed deijcit iam promotum.j.de eta.ꝛ quali.c.vlt.ꝛ defectus scientie inducit renunciationem.j.de renun.nisi cuꝫ pridem.§.pro defectu.ꝛ quia si non sit eminentis scientie saltem sit sufficientis.s.eo.cum nobis olim.ꝛ non solum debet habere scientiam sacrarum litterarum: ꝫ etiam secularium negociorum.xxxvj.d.§.j.ꝛ.c. qui ecclasticis.vt sit paratus omni poscēti red dere rationem.e.distin. §.ecce ad fi.q2 cum ipse debeat alios docere: nō debet tunc discere:in eu cten.de sanctis.epi.§. damus.colla.ix.ꝛ nos qui episcopi sumus alterum doctrina non indigem⁹ j.q.vij.ꝯuenientibus.

p Jrrita.ipso iure.s.e. cum in cunctis,cum in dignam personam elegerint:vnde eligendi potestas remansit penes alios:quauis numero pauciores:cum primi eligē do talem reddiderint se idignes s.de postu.c.ij. vnde confirmat̄ hic electio a minori parte celebrata non obstante prio ri electione:ꝛ ita electio que nulla est nō pstat impedimentuꝫ secunde si s.eo.scriptum est.in fi.ꝺ hoc dictuꝫ est.s.e. and i res. Et per hanc decre. expresse reprobatur dictum illorum qui dicūt ꝙ canon ille cum in cunctis nō ē hodie late sententie:sed ferende:vt di xi.s.e.cum nara.in fi.

q Vidum celebrata. de decano eiusdeꝫ ecclesie.q pmo fuerat archidiacon⁹ ambientis

r ¶ Jlloꝝ. Nota ꝙ eligētes p̄nt petere ꝯfirmationeꝫ si electionis:sed hoc intelligo de consensu electi esse faciendum:als non.s.eo.innotuit.

s ¶ Contra electū. Nota ꝙ qui opponit in formam electionis ꝛ n pbauerit qꝺ opponit:ꝯdēnari ꝺꝫ alteri parti in expensis Qui vo deficit a pbatione eius qꝺ obijcit in psonam a bñficijs ecclasticis p trieniuꝫ nouerit se suspensuꝫ ad que si.s. id tps se ingesserit:ipso iure illis ppetuo ē puatus nullam spem de misericordia habiturus:nisi pbauerit eu defecer:ꝙ babi lis ꝛ sufficiēs cā ipꝫ a calūnia excusauerit:vt hec statuuntur in decre. Jnno.iiij.c.ti.c.j.que incipit statuimus.

t ¶ Jn eodem concilio.j.de preben.de multa.cuius verba hic inferius ponuntur.

notā necnō cupiditatis[a] viciū qd in alijs reprobare[b] debuerat: ex pluralitate bñficiorum incurrit: et retinēdo beneficia que nō spectabāt ad ipsū: cuz post receptionē alteri⁹ priora bñficia vacauerūt ipso iure[c]: rē contrectauit per ꝯsequens alienā[d]: et sic furtū[e] cōmisit q̄dāmodo vel rapinam. in sue quoqꝫ salutis et multaruz animarum dispendiuz predictas parochiales ecclesias retinebat: cum earum cura qua iaz priuatus fuerat ipso iure: ad eum nullatenus pertinet et sic per ipsum eedem anime dam nabiliter sunt decepte[f]. Uerꝫ ꝓcuratores eoruz qui elegerāt ipsum: et si pluralitatem beneficiorum huiusmodi coraz nobis profiteretur in iure ꝑ cō cessionez[f] tñ rothomageñ. archiepiscopi nobis exhibitam eundem clericuz nisus ē multiplicit excusare. ¶ Nos igit dictaz excusationē: vt pote friuolā nullatenus admittentes vobis dedimus in mandatis vt si constaret ꝙ idē post receptū archidiaconatū p̄dictuz curā animaꝝ habentē prefatas parochiales ecclesias electionis[g] tēpore retineret nec ostenderet secum per sedez[h] apo. super hoc dispēsatū: electionē illius auctoritate apo. cassaretis: et infra. Partibus propter hoc in vestra p̄sentia constitutis prestito quoqꝫ iuramento de veritate dicenda et factis positionibus et rñsionibus hincinde tandem eodem decano pretextu quorundam grauaminum ad.n. audi. appellante: vos electionez huiusmodi irritantes eidē ecclesie de cenomañ. epo ꝓuidistis: et infra. Licz aūt positōes et responsiones sup pluribus articulis facte fuerint coram vobis: qz tamen ante contestationē litis non inuenimus eē factā: cū nō ꝑ positiones et responsiones ad eas factas: sz ꝑ petitionē in iure ꝓpositā et responsionē factā conte. li. fiat eundem processum de fratrū

a ¶ Cupiditatis vitiū. j. de cleri. nō resi. qz nonnulli. j. de preben. cū iam dudū. et c. qz in tantū. vñ ꝯ lateran. conciliū et conciliū generale beneficia huiusmodi retinebat.

b ¶ Reprobare. Sic pz ꝙ nō debes facere id a quo alios debueras ꝓhibere. j. de na. ex lib. ven. c. vno. et ff. de condi. inde. frater a fratre. et ff. si ser. ven. altius: et quod quis dz exigere ab alijs multo fortius a seipso. ff. d̄ nego. ges. si pupilli. §. videamus. et ff. de fideius. tutor datus. nec potest esse hortator viduitatis: qui coniugia frequētauerit xxvj. di. vna tantum. nec potest de medio ecclesie malum auferre: qui in simile delictum occurrerit. xxv. di. primum. et qd aduersus alium prestare d̄buit tutor pupillo suo id aduersus se prestare debuit. ff. de admi. tu q̄ ties. §. ij. et xlij. dis. §. j. in princi.

c ¶ Iure. j. de preben. de multa.

d ¶ Alienam. sic. ff. d̄ ꝓcura. pomponi⁹. et C. vñ vi. l. vlti.

e ¶ Furtū. si. vij. q. j. non furem. furtuz cōmittit q rez alienā inuito dño cōtractat. instit. de ob. que ex delic. nas. §. furtū aūt. et d̄ furtū ꝯtrectatio rei aliene fraudulosa. vt in sti. e. ti. in prin. vt iste qui rem alienam scienter tenebat: et ideo nō excusatur. Si enim qs rē ꝯtrectauerit alienā credēs eē suam non cōmittit rapinam vel furtum. isti. vi bo. rapt. §. quia tamen. Item nec excusatur hic etiaz si credat dominū permissuruz: cū nec exigat expressa dispēsatio ap. se. vt. j. sequitur. et. j. de preben. de multa. Sed in furto excusatur: si credat dūm ꝑmissurum. insti. d̄ ob. q̄ ex q̄si delic. nas. §. placuit. Sz ꝙ dicit furtū vel rapinā. h nō est verꝫ qz furtū nō cōmittit in re imobili. insti. de vsucap. §. q aūt. nec d̄ re corporali q̄lis erat. h. ff. de acqre. re. do. seruus. §. incorporales. Sz hic ista v̄ba iꝑprie dicunt: et iste poti⁹ d̄z inuasor. sic exponit. vij. q. j. nō furē et latronē. i. inuasorē. et hoc etiā exponit: cum dicit quodāmodo.

f ¶ Decepte: qz cū desierit esse prelatus ipsoꝝ: nihil ptātis habebat in eis. vñ nō poterat illas aias soluere vel ligare. j. d̄ pe. et re. oīs vtriusqz. et de pe. di. vj. placuit. Sed nunqd valebat illis absolutio illius talis ꝑlati: siue pnia ꝑ illū iposita. nō videt qz nullā potestatē hz ligandi vel soluēdi: sicut non valet sentētia a nō suo iudice lata. j. de iudi. at si clerici: et si sic piebāt. In casu isto nō credo ꝙ perirent. nā qz ille hoc posset: sz ꝓpter fidē quā habebāt de sacro. cū crederēt illū adhuc eē suū prelatū: et ita in sola fide saluatur. j. de bap. et eius effec. debitum. et. j. de pres. nō bap. aplicam: et de conse. di. iiij. baptismi vicē.

f ¶ Per concessionē. añ conciliū generale. j. de ꝓben. de multa. poterāt epi cū talib⁹ dispēsare ꝑ illud decr. lxx. di. sanctoꝝ. sed postea nō. et iō nō ꝓfuit hec ꝯcessio facta post illud concilium. b.

g ¶ Electionis tpe. Nō tēpus electionis spectandū. s̄. e. dudū. vbi de h et ita si tūc nō habuisset: et nō imputaretur ei: cū iā purgatus esset per restitutionez. Sic et qui in crimine detinetur, repellitur a testimonio: sed si iam emendat⁹ est admittitur. j. de testi. testimoniuz. cū distinctione s. lius. c. et ita repellitur vt indignus: quia nō erat capax tūc. ff. de iure fis. nō intelligit. §. siqs palam. Sic etiam cōsideratur tēpus cōtractus an ecclia decepta fuerit vel lesa vltra dimidiā iusti pcij. j. d̄ emp. et ven. cū dilecti. et ff. d̄ euic. ex mille §. j. C d̄ rescin. ve. si voluntate. Sed si medio tēpore dimitteret illas parochiales ecclias. nū quid ꝓdesset ei: vt sic reputaretur dignus⁹ videt ꝙ sic qz si tpe lit. ꝯte. nō cōpetit mihi ius cōtra te. qz tunc non possedis et tēpore snīe nō possideas: sequitur ꝯdēnatio. ff. de rei vē: si āt §. j. ff. de pe. here. siquo tpe. ff. de pecu. quesitū. rñso. i. et ff. depositi. l. j. §. nō tñ. et merito cū res ꝑueniat ad euz casū a quo potuit efficax habere ꝑncipiū. j. de ꝯuer. coniu. placet. Sz cōtra ipso sui ꝑncipio inhabilis erat: qz intus ortus occidit. j. q. j. quibusdaz. et talis cōtractus non sumpsit initium ab origine equitatis. xvj. q. iij. si sacerdotes. Uerꝫ est. ꝙ nō prodest dimittere huiusmodi beneficia. vt per hoc cōfirmaretur electio sua: d̄ hac materia quando considerandum est principiū vel finis nō. s̄. e. dudum.

h ¶ Per se. apo. dispensatū. j. de ꝓben. de multa. Et sic euacuat opinio ioan. q notauit ibi ꝙ epi adhuc psūt in talibus dispensare.

i ¶ Eodem decano. s. electio: q decanus erat eiusdem ecclie post dimissum archidiaconū ambiañ.

k ¶ Responsionem. Sed pone ꝙ reus cōfiteatur qd petitur ab actore. nunqd per ꝯfessionē fit litis ꝯtestatio vr̄ ꝙ nō: qz dicit lex per narrationē ꝓpositā et ꝯtradictionē obiectā fit litis contestatio. C. de iudi. rē nō

nouā.§.pꝛoni.⁊.ibi oꝫ lis ↄt.oꝫ cū iudex ꝑ narratōꝫ cām audire cepit.C.de li.ↄt.l.vna.⁊ ita ꝙ dixit simpliciter ꝑ narrationē determinaꝛ ꝑ illā.l.reꝫ nō nouam.q̄ est posterioꝛ:⁊ ita vꝫ ꝙ fiat ↄtestatio litis tm̄ ꝑ ↄdictōeꝫ ⁊ nō ꝑ ↄfessionē. Dicas ꝙ si libellꝰ datus ē aduersario ⁊ ꝓposita narratio ꝑ actoꝛis aduersario:⁊ ipe ↄfiteaꝛ aio ↄtestandi litē. tūc lis ē ↄtestata:⁊ ex tali ↄfessiōe dānaꝛ.ff.ꝺ ↄfes.iulianus.⁊ ita snīa diffinitiua ferꝛ ↄ reū sed si nō sit datus libellus ⁊ reus ↄfiteaꝛ i iudicio: tūc nō oꝫ fieri lit.ↄte. nec fertur snīa diffinitiua ꝫ iudex ꝑcipit reo:vt soluat ad certū tp̄s.ff.de iud.si ꝺbitoꝛi ⁊ tale ꝑceptū non appellaꝛ snīa,sed simpliciter oꝫ ꝑceptū ⁊ ita seruatur. Est ergo vex ꝙ oblato libello aduersario:postea ꝓposita petitione actoꝛis in iudicio:siue reus negat siue ↄfiteaꝛ litē ↄtestādo: litis ↄte.ē facta.⁊ hoc satis habeꝛ ꝑ hoc qꝺ dicit ꝙ ꝑ narrationē ⁊ rn̄sioneꝫ ↄtestatio litis fiat:nō distinguendo cōfitendo vel negādo:⁊ etiā ipsa significatio vbi hoc ꝓbat satis:ↄtestari.i.simul testari:⁊ ita reu squi ↄfitetur cum actoꝛe simul contestatur super re petita.h.

a ¶ Irritū duximꝰ. Sic pꝫ manifeste ꝙ litis ↄtestatio ē de substantia oꝛdinis iudiciarij: ⁊ nihil valet snīa vel testis receptio illa omissa.j.vt li.n̄ ↄte.c.accedens.⁊.c. ad hoc.⁊ hic ⁊ ita ꝑ positiōes ⁊ rn̄siones ad eas nō fit lit.ↄte.j.de li.ↄte.c.vno.⁊.C.ꝺ iudi.rē non nouam

b ¶ Irritari. Hic agebaꝛ ↄ electuꝫ vt eius electio cassareꝛ ex cā ꝑdicta.s.i.j.de iudi exhibita.⁊ ex eadē cā possent ipsi idē excipe ↄ electuꝫ:si peteret electionem suā ↄfirmari.j.de excep.dilecti.⁊ sic ex eadem cā competit actio ⁊ exceptio:diuerso tn̄ iudicio:qꝺ n̄ ↄtingit i alijs iudicijs:cū exceptio sit actionis exclusio.ff de excep. l.ij.⁊ idē est effectus quocunqꝫ modo ꝓcedatur.h.

c ¶ Electo rn̄dente. Hic ergo pꝫ q̄liter lit.ↄtestatio fiat q: ꝑ petitionē i libello petitā ⁊ rn̄sionē directe factam ad ipm̄:vt hic pꝫ:sicut etiā tradiꝛ.C.de li.contē.l.vna ⁊.j.de li.ↄte.c.vno.C.de iudi.rē n̄ nouā.§.patroni.

d ¶ Ueritate. Notat ergo ius nouū:lꝫ rō eēt antiqua ⁊ sic ēt obseruaꝛ ꝙ i causis spūalibꝰ iuramētū ꝺ vitate dicēda tm̄ ꝑstaꝛ ⁊ nō de calūnia.j.de iura.calū.l'ras Sed nunqd huiusmodi iuramentū oꝫ exigi a ꝑlato qui litigaꝛ ꝑ sindicū noie collegij in causis spūalibus nō videꝛ:q: illud iuramentū oꝫ ꝑstare sindicus: q vꝫ dn̄s litis factus ꝑ ↄtesta.sicut ꝑstat iuramētū ꝺ calū. j.de iura.calū.in ꝑtractādis.⁊.c.se.cū in cā.⁊ idē dico in h iuramēto:qꝺ in iuramēto de calū.vt qui illud ꝑstare nō vult:actoꝛ cadat ab actōe instituta:⁊ reus ꝓ ↄfesse hēaꝛ:ꝺ iura.ca.cū i cā.⁊.C.c.t.l.vl.§ ꝙ si actoꝛ Iuramētū illud ꝺ vitate dicēda qdā exigunt a ꝑlato

n.confi.irritumᵃ duximus nū ciandum. ¶ Tandem archidiaco.electionem expremissa cā petijt irritariᵇ electoᶜ, respondente pꝛedicto ꝙ non erat eius electio irritanda. Lite vero coꝛam nobis legitime contestata pꝛestitoqꝫ ꝺ veritateᵈ dicenda a partibus iuramento idem electus ⁊ si cōfiteretur ᵉ se dicta beneficia electionis tempoꝛe tenuisse: tamen excusare se super hoc nihilominus nitebatur:quia videlicet dictum archidiaco. non credebat curam animarum habere. Sed cuꝫ in iure confessus fuerit ꝙ archidia. ambian.de consuetudine suspenditᶠ excommunicat ⁊ absoluit pꝛesbyteros ⁊ prioꝛes ⁊ parochiales ecclesias interdicit:necnon archidia.visitat ⁊ inquirit que viderit inquirēda:⁊ pꝛocurationes rōne visitationis recipit:euidenter apparet:ꝙ curam habet animarum annexam:quam si etiam non haberet negare non potest quin personatꝰ existat cū idemᵍ de personatibus habētibus curam animaruꝫ quod ⁊ de beneficijs curam habētibus iudicium sit habendumʰ

lꝫ ꝑstituꝫ sit a sindico:⁊ in spūalibꝰ ⁊ in ciuilibꝰ causis vt ꝑsonis dicat inde veritatē de cā illa. Sꝫ quo iure hoc faciat:non vidi ius sup hoc:ꝫ ex q̄dam eqtate hoc dicunt q̄ posset ↄtinere qn̄qꝫ iniquitatē:q: posset coꝛrūpi ꝑlatus. Sed nūqd crederet ↄfessioni ꝑlati vt ꝑ talem ↄfessionem ↄdēnaret ecclesia ⁊ si iam fundasset eccl'ia intentionem suaꝫ nūqd ꝑualeret ↄfessio ꝑlati ↄ eccl'iaꝫ facta: Certe non. argu.op.xxv.q.ij. postea ꝓ ꝫo qꝫ.q: factū ꝑlati non oꝫ ecclesie imputari.xvj q.v.si ep̄m.⁊.j.de excep. cū venerabilis. Qui tale iuramentum exigūt dicūt ꝙ ↄfessio ꝑlati sola non ꝑiudicaret ecclesie sed cū alijs adminiculis ꝑiudicaret:vt si alia ꝑs semiplene ꝓbasset:ita ꝙ nō sufficeret ad ↄdēnādū:tūc ↄfessio ꝑlati cōplet ꝓbationē. Sed non credo ꝙ ꝺberet talis exigi ↄfessio:nisi foꝛsan cuꝫ ꝑlatus deberet rn̄dere ꝺ eo qꝺ ipe fecit:sicut seruus qn̄qꝫ interrogaꝛ de facto suo.iiij.q.iij.§.item serui neqꝫ.⁊.C.de q̄stionibꝰ interrogari.nec tunc dicerē ꝙ ↄfessio illa ꝑiudicet ecclesie:q: delictū ꝑsone ⁊c.nisi id fecisset ꝺ mādato capituli vel ratū postmodū habuisset:⁊ hoc ꝓbat decre.illa.j.de testi.ꝑn̄tiuꝫ.q̄ hic isꝰ allegat lꝫ ↄsuetudo se hēat i ↄtriuꝫ Hodie vo hēmꝰ quandaꝫ decretalem sup hoc:q̄ dicit ꝙ ꝑlatus nomine suo ⁊ in animā capituli vel maioꝛis ꝑtis ꝑstat hoc iuramentum de veritate dicenda ⁊ sic debet rn̄dere veritatem quam ipse scit.⁊ intelligit ꝑ eos in quoꝝ animas iurauit:⁊ incipit: Pꝛesentium tibi auctē.⁊ mittiꝛ eidem archiepo:⁊ ita ↄfessio solius pꝛelati non ꝑiudicat eccle sie:⁊ ita non debet exigi.h.

e ¶ Cōfitereꝛ.⁊ iō ꝓ ↄuicto oꝫ haberi:cū sua excusatio n̄ valeret:q: ꝓfessos in iure ꝓ iudicatis haberi placet.C.ꝺ ꝓfessis l.vna.⁊.j.ꝺ ↄfes cū sup.⁊.c.ex ꝑte. Tn̄ siqs ꝓbat se errasse non nocet ↄfessio.j.ꝺ ↄfes.c.vlti.⁊.C.ꝺ iur.⁊ fac.igno.erroꝛ facti. ꝺ hac mā tractaꝛ plene.j.ꝺ ↄfes.c.vl.⁊.j.ꝺ iudi.at si clerici.

f ¶ Suspēdit. Innuit ꝙ secꝰ sit ꝺ iure cōi.q.d. archidiaconꝰ ea q̄ sequūꝛ facē nō debuerat de iure cōi:ꝫ de ↄsuetudine.j. ꝺ of.archi.ad h.j.de exces.ꝑla.ad hoc. Itē ꝙ non de iure cōi h faciāt:ē ar.xvj.q.vij.nullus oio.imo vꝫ ꝺ iure cōi ꝙ ↄsuetudo nō ꝓsit.j.de of.archidi.cuꝫ satis.imo ↄtrium vꝫ ꝙ de iure cōi hec spectēt ad archidiaconū.xxv.di.ꝑlectis.lxiij.di. si in plebibus.j.de of.archi.c.ad hec.⁊.c.vt nr̄m. Quid ē ergo tenendū dē iure cōi.vꝫ ꝙ hec ꝑtineāt ad archidiaconū per iura ꝓxima. Sed ↄsuetudo ꝑuaꝛ in talibꝰ.ꝺ hac mā diceꝛ.j.de of. archidi ad hec.⁊ eoipso ꝙ archidiaconꝰ vel aliꝰ ꝑlatꝰ h exercet:intelligere potes ꝙ curam hꝫ animarum annexam.

g ¶ Idē de ꝑsonatibꝰ.j.de ꝑbē.de multa.§.vl.⁊ ē ar.ꝙ de similibus idem oꝫ esse iudiciū.j.de trāsac.iter coꝛpoꝛalia.⁊.ꝺ. de rescrip.iter ceteras i fi. Silis eniꝫ equitatis rō silia iura suadere videꝛ.C.ad.l.fal.l.vlti ff.ad.l.aql.illꝺ.⁊.C.de ↄsti.pecu. l.vlti.⁊.j.de confir.vti.vel inuti.cū dilecta.⁊.ꝺ.de ↄ nsti.nam ↄcupiscentiam.⁊ quotiens ex vna radice vicium nascitur:cōsequēs ē vt eadē lege tollatur.C.de nup.si libertam.

h ¶ Habendum. Potest hic dici ꝓut dicitur.xvij.q.iiij.vroꝛ

Insup indulgentiaz: quā super hoc asserit se habere: invalidam reputauimus cū in ea falsitatē suggesserit, ꝛ suppresserit veritatem qua tacita vel expressa[a] ipsam nullatenꝰ habuisset. Suggessit enī ꝙ predictas parochiales ecclesias anteꝙ̄ fuisset in archidiaconuz assumptus: canonice fuerat assecutus: cum nullus poterit plures parochiales ecclias obtinere: nisi vna penderet[b] ex altera: vel vnaz intitulatam[c] ꝛ alterā cōmendatam haberet. vnde cū idez vtranqz illarum ītitulatā haberet ipsas nequiuit canonice habuisse. Item suggerens ꝙ redditꝰ personatus[d] sui erant tenues ꝛ exiles: suppressit ꝙ alios redditus ī pluribus. ecclesijs noscitur obtinere. Suppressit etiā: ꝙ plures parochiales ecclesias cū pluribꝰ alijs bn̄ficijs ī diuersis ecclesijs obtineret: cum intentionis nostre non fuerit secum in tot bn̄ficijs presertim habentibus curā aiaꝝ dispēsare nec intentionis nostre fuerit aliqd ei de nouo cōcedere sed vt ꝑ indulgētiā posset habita licite retiere[e] ꝛ infra. Tādem cū nō restaret nisi proferēda snīa idem tam iuri siqđ[f] ei competere videbatur ꝙ̄ liti cessit spontanea voluntate cuius cessionem duximus admittendam.

Idem.

In genesi legitur: ꝛ īfra Cū in cōcilio[g] lateraneñ caueatur: vt is collatione[h] habita eligatur: in quem oēs: vł maior ꝛ sanior pars capłi consentit: ꝛ in gu. maior pars totius capłi non cōsenserit: ꝙ̄ꝙ̄ maiorē partē habuit partium comparatione minorum: nec plene numeri ad numerum: qꝛ vtrum. g. ꝛ. h. de quibus aduersarijs referūt questionem in electione vocem habuerit

felicis. ꝟ. sic est ad singula ꝛc.

a Expressa. s̄. de rescrip. sup līis. multa exēpla potes hr̄e. s̄. de rescrip. cū adeo. ꝛ. c. ꝯstitutus. ꝛ. j. de of. dele. corā. j. s̄ re iudi. inter monasterium. ꝛ sic idem iuris ē in indulgētijs siue cōfirmationibꝰ: sicut in rescriptis: vt hic pꝫ: ꝛ in priuilegijs. j. de deci. ex multiplici vt nō valeant veritate tacita impetrata ad hoc vt cōfirmatio valeat necesse est ꝙ papa ex certa sciētia cōfirmet oia bn̄ficia alś non valet: vt hic pꝫ. ꝛ. j. de ꝯsā. ꝛ affi. c. qꝛ circa. j. de ꝯces. ꝑben. qꝛ diuersitatem.

b Pēderet. de hoc nota. j. de eta. ꝛ qua. eā te.

c Intitulatam. Nota ergo ꝙ nullus pōt hr̄e duas ecclesias intitulatas. Ut hoc melius intelligas: videas ꝑmo quid sit titulus. Titulus. qn̄qꝫ dicitur signum, vt. xvj. q. vj. cōsuetudo. Et dr̄ titulus oīs cā acquirendi dn̄ij: vt titulus ꝓ empto re ꝓ donato. ꝓ herede ꝓ suo: ꝓ dote ꝓ delegato: ꝓ derelicto vn̄ dr̄ ꝙ ī prescriptionibꝰ ecclesiastícis bona fides: ꝛ iustus titulus exiguntur. j. de prescrip. si diligenti. ꝛ q aliquem talē hꝫ titulum hꝫ cām ꝑscribendi. Itez dr̄ titulus ipsa ecclia: vt titulus sancti petri. vnde singuli tm̄ clerici per singulos tm̄ titulos sunt ponēdi. i. ecclias. lxxx. di. epī. vn̄ i ordinationibꝰ qn̄ vocanť clerici dr̄: talis ad titulū talis plebis Itē titulus dr̄ clericatus vel canonicatus ī aliqua ecclesia vn̄ dr̄ intitulari. i. īclericari vel incanonicari. Et dr̄ titulus quilibet ordo ecclesiasticus: ꝛ quelibet dignitas vel prelatio. Un̄ dr̄ qs intitulari in aliqua ecclia. i. ordinari vel prefici. lxx. di. scōꝝ. Est ergo regulariter verꝫ ꝙ nulli clico de iure cōi lꝫ hr̄e duas ecclias: vel quo ad titulū clicatꝰ, vel quo ad titulū canonicatꝰ vel ordinatōis vł ꝑlatōis vel dignitaꝫ: vt. lxx. di. scōꝝ ꝛ h vt dicit ꝙ nullus pot hr̄e plures pochiales ecclias vel dignitates cū idē iudiciū s̄ hꝰ ī iu bn̄dum: vt h dicit. ꝛ. j. de prebē. s̄ multa. ꝛ. xiij. q. j. c. j. ꝛ. lxxx. di. epī. ꝛ. vij. q. j. ī aplꝰ. ꝛ. xxj. q. j. clicus ab instāti. Nā hr̄e plures ecclias ē genꝰ negociationis: vt ī ꝑdicto. c. clericus ab instanti. qꝛ eis ꝟuire nō pōt. j. de ꝑben. qꝛ in tm̄. ꝛ. j. de cleri. nō resi. qꝛ nōnulli. ꝛ q ad vtrūqꝫ festinat neutrū tm̄ ꝑegit. xvj. q. j. presbyberos. Item sicut vxore viuēte nullus aliam pōt habere: sic nec clericus secundaz ecclesiam pōt hr̄e. vij. q. j. sicut alterius. ꝛ sic accipitur. titulus in decre. predicta ꝛ in decretis predictis. Ista quidam sunt regulariter vera tn̄ in casibus pōt quis habere plures ecclias Primo vbi vna pēdet ab altera; vt hic. ꝛ. j. de eta. ꝛ q̄. eaꝫ te ꝛ j. de de ꝑben. extirpāde. §. j. Itē si habet vnā intitulatā ꝛ aliaz cōmendatā: vt hic. ꝛ. xxj. q. j. qui plures. Item propter paupertatē ecclesiaꝝ. x. q. iij. vniv. ꝛ. j. de eta. ꝛ qua. eam te. Item olim propter iniuriam clericorum. xxj. q. j. c. j. in fi. Itez per dispensationem domini pape. j. de preben. de multa ꝛ hodie in talibꝰ epi dispensare non possunt: ꝛ etiaz dicit illa decre. de multa. sed in illa quam quis habꝫ commendatam: non dicitur prelatus esse. Hec vera sunt ī prelaturis; ꝛ dignitatibꝰ. Quid dicemus de alijs clericis: nunquid possunt esse clerici in pluribus ecclesijs ꝛ ibi habere prebendas de iure communi potest dici ꝙ in pluribus ecclesijs intitulari non possunt nisi essent tenues in substantia: vt dictuꝫ est de prelaturis: sed per dispensationem episcoporum bene possunt: quia episcopi dispensatio cum talibus clericis non est prohibita: immo tacite videtur concessa per contrariaꝫ cōsuetudinem: quaꝫ scit papa ꝛ tolerat sic ꝛ ipso facto de[illegible]gatū est illi decreto. lxx. distinct. sanctorum. Sed. in diuersis episcopatibus necessaria est vtriusqꝫ episcopi dispensatio. Sed hic videtur permitti ꝙ clerici possunt habere titulum in pluribus ecclesijs: quia non prohibet hic nisi de parochialibus: ꝛ sic per contrarium sensum permittit clericis habere plures canonias: sed credo ꝙ si primum beneficium sit sufficiens ꝙ secundum non possit habere nisi dispensatiue.

d Personatus i. decanatus: super quo impetrauit indulgentiam: vt ipsum cum predictis parochialibꝰ ecclesijs retineret vel forte loquitur de archidiaconatu: vt illas retineret cum archidiaconatu. j. de consan. ꝛ affi. quia circa.

e Retinere. Nota ꝙ qui habet plura beneficia: quorum alterum per se sufficeret: non potest sine mortali peccato retinere aliud. sed dispensatio reddit licitum quod erat illicitum: sicut vides simile, consuetudo facit ꝙ in absentia licite possit beneficium percipi. s̄. de constitu. cum omnes.

f Siquod. quia non videbatur competere: ideo cessit spontanea voluntate. sic. j. de sin c. per lrās. quasi male conscius sibi cessit.

g In genesi. concilio. s̄. co. ti. quia propter.

h Collatione. que si non fiat non tenet electio. s̄. co

tractatū nō extitit nec discus sum: nec zeli ad zelū^n: nec meriti ad meritū collatio facta fuerit: nec etiā electio cō muniter celebrata: quoniā lʒ in eundem gu. singulariter singuli consensissent. non tamen d̄buit subsequi singularis electio sed communis: ne vel idē repeti^m videretur vel ex hoc sequeretur absurditas vt tot essent electiones quot sūnt numero eligētes. Nec ex singu laribus ^n vel particularibus consensib⁹ appareret vniuer salis electio vel communis lʒ quilibet singularis veritatē exprimat sue partis: quenad modum ex singularibus pro positionibus: lʒ veris vniuer salis propositio non apparet: nisi per signum vniuersale for sitan exprimatur. Nec⁹ pre missi duo canonici poterāt sic excludi: cum primus existeret in canonicatus possessiōe^p vel quasi: habendo stallum ī cho ro: locum in capitulo legen do & cantando vt canonicus: & ad tractatus ac electiones dignitatum & personatuum: que occurrerūt pro tempore faciende tanquam canonic⁹ sit vocatus: quanquam hac vi ce fuerit cū potestate admis sus. Secundus vero esset in tali loco de quo fuerat ad ele ctionem vocandus cum de to to regno francie vocentur ab sentes de consuetudine^q eccle sie gallicane. Nos his pleni us intellectis de con. f. no. pre missam electionem: vtpote contra formam. concilij atten tatam decernimus irritam^r &
inanem.

I dem capitulo messano.

M Essana ecclesia pasto re vacante. & ifra. Edi cto ppetuo phibem⁹ ne p laicos cum canonicis pontificis electio presumatur q̄ si forte presumpta fuerit nullam obti neat firmitatem: nō obstante

cumana. ī fine.

i Paruū cōpatione. sic. ʒ. e. ecclia vr̄a. & c. cumana

k Ad zelū. sic pʒ q in electionib⁹ hodie cōsideratur zelus & merita electoꝝ cōsiderant & dignitas eligenti ū vt ex oibus istis maior & sanior ps cēseatur. j. e. ecclia vr̄a. & ita nō semp standū ē numero vt. j. e. ecclesia ī fi ne. & j. de testi. ī no stra. illa. n. maior ps & sanior censēt que ē iustior & ma ior rōne nititur & eqtate. xl. di. mlt̄i. ī fi. & ff. de pac. ma iorem.

Cōiter. in com muni. n. & publice dʒ electio celebra ri & nō singularis vel clādestine. s. e. q: pp. ī fi. & hic est exp̄ssum qualiter fieri debebat.

m Repeti. sic vi deretur idē repeti q: in scrutinio pu blicato qlibet p se ɔsensit singularis & solus. & si postea publicato scruti nio qlibet p se eli geret. vel si qlibet p se separatim elege rit idē repeti vide retur: qđ eē nō dʒ vt seqtur: vel tot essent electiones.

n Nec ex singu laribus. cōsensus eligentiuʒ oēs sic adinuicem cōuenire debent & simul exp̄mi p vnū vel p plures vel simul oēs. s. e. q: ppter. & s. e. bone memo rie. vbi n̄ creditur testibus q sūt in suis testimonijs sin gulares. & c. cum dilecti nec voces eoꝝ tanquam plu riū admittūtur quos diuersis temporibus simul inter. fuisse phibuit. iij. q. ix. nihilominus simul enim testes in vnum concordare debent. sicut etiam electores in vnum cum ius eligendi cōe sit omnibus p singulos di uidi non debet. sicut vna actio cōis ē oibus & plurib⁹ non debet diuidi p singulos. sed simul tota in iudiciū venit vel venire debet. ff. de iurisdi. om. iudi. si idem. § si vna actio. & ar. ad hoc. ff. de ser. ru. pdi. si vnus ex so cijs. ar. ɔ. ff. de ser. rust. p. per fundū. vt ius cōe eūdi p fundū cōem pluribus pot mihi separatim concedi. & cū oēs cesserint ius habeo eūdi. & ff. cō. pdi. receptum q. l. si quis duas. § itē si duo. & ff. de aqua plu. ar. si aūt & diuersis tpibus pūt aliqui ɔsentire electioni. s. ɔ po stu. bone. in fi. & s. e. q sicut.

o Nec pmissi duo. De qbus nihil dissensum fuit. & ita nec papa debuit aliqđ dicere eis cum de qua re co gnouerit iudex de ea tm̄ debeat iud ca. e. j. de cā pos. cū super. & ff. de iudi. de qua re. sed ipse hoc supplet ex officio suo. Quando iudex supplere debeat dictū est. s. ɔ po stu. bone. & hoc pcipue debet inquirere an forma sit seruata. & an persona sit digna. etiam si nihil dicatur. & hoc dixi. s. e. cuʒ nobis. & c. venerabilem.

p Possessione. vel qsi. vn̄ ab electiōe excludi nō debuit: sed vocari. j. de cā poss. cū ec clesia. & pōt eligere. & va let talis electio et si ius in veritate nō hēret dūmo do possideat qete. vl' q: credat habere ius vt. s. e querelā. & j. de cā pos. cū olim. & j. de inrepa. ɔsul tationibus si tn̄ ab initio anteq̄ʒ fiat electio. nega tū fuerit illos habere ius in electione & admitt. sūt sub ptestatiōe vt vox eo rum si de iure debeat va lere nō valebit vox eoꝝ ni si ɔstiterit eos ius habere vnde talis possessio non pdest. s. eo. cumana: vnđ ɔtradicit ei qđ hic dicit. nō est ɔtra. q: nō fuit hic discussum an debeat iter esse vel nō. & ita remāsit adhuc in sua possessiōe & ita protestatio hic non fuit necessaria rōne ṗ mis sa. Preterea. aliud ē hic. q: iste ius cōe p se hēbat quia canonicus erat: ille vo non.

q De ɔsuetudine. Sic videtur q in talibus po ti⁹ standū sit ɔsuetudini q̄ʒ alicui iuri. Quidā dn̄t q oēs de puincia vocādi sūt. & soli ad electionē ar illius decre s. e. coraʒ. q: cōis debet eē electio. vt ibi notatur de hoc. verius credo vt cō suetudini stetur, vt ibi dixi.

r Formam. ar. q forma mandati exacta diligentia ē obsuā da. s. de rescrip. cū dilecta. j. de of. dele. venerabilis. & q cōtra facit nihil fecisse putet. vt ibi. & s. e. q: pp. & c. cumana. p hoc. & per illud qđ dr̄ in c. illo cumana. & c. cū in veteri. & j. de offi. đ le. venerabilis pʒ qualiter illa ɔstō q: pp. sit intelligenda. & p hoc qđ habebis. j. e. ecclesia.

s Irritam. sic intellige. s. e. ecclesia vestra. b.

t Messana p laicos. q: ius eligēdi in collegiata ecclesia nō cadit in laicū. j. e. sacrosan. h⁹ i eni mere spūalia a laicis possideri nō pūt. xvj. q. vij. c. j. & j. de pscrip. cāni q. cū de eccle siasticis dignitatib⁹ nulla sit eis attributa disponēdi facultas xvj. q. vij. laicis quos obsequēdi manet necessitas nō auctori tas ipandi. vt. e. c. & e. q. c. nō placuit. & xcvj. di. bn̄ qdē. qđ si at tentare voluerit tāq̄ʒ sacrileg⁹ iudicet. vt. e. c. & e. q. sigs pnci pū. & p laicos null⁹ eccliaʒ teneat vt. e. q. p laicos & tal' electio nlla ē. s. e. qsqs imo sūt excōicādi vt. e. q. sigs deicceps. & ducet ca. se. itē h hēs q vtile vitiat p inutile. sic. j. đ of. dele. cū sup ab batia. ff. đ ar. pedi⁹. & ix. di. si ad sacras. & iij. q. ix. pura & sim plex. vij. q. j. sciendū. ar. ɔ. s. e. illa. & j. đ cle. ex. mi. si celebrat. & j de pbē. dilect⁹. & xij. q. ij. siquos. & xvij q iiij. inter cetera.

cõtraria cõsuetudie[a]: que di ci debet potius corruptela.

Idem capitulo cathaleñ.

Ecclesia vestra destituta pastore cõuenientes in vnũ. absente gu. qui tũc noluit interesse[b] ad celebrãdã electionẽ terminũ statuistis. Ueniẽte vero termĩo τ gu. dicto cũ absens existeret nõ vocato pmisso iuxta formã ↄcilij ge. scrutinio. xiiij. magrõ. g. p voy tex cardinalẽ cõcanonicũ vestrũ. τ. xvij. r. remeneñ. canõi cũ elegerũt pfato gu. postmo dũ electiõi eiusdẽ. r. suũ pbẽ te ↄsensũ. tandem procuratori bus vtriusq̃ ptis in. n. p. con stitutis allegabat pelectiõe dicti. r. q cũ in. l. ij. excederet aliã cõputato bu. predcõ: ma iorẽ capli. ptẽ hẽbat. τ p hoc debebat ps sua sanior reputa ri: cũ ibi maior numer[9] ẽ zel[9] melior presumatur. pars ve ro altera electionẽ eãdẽ mul tipliciter ĩpugnabat pponẽs prenoiatũ. r. in[d] etate pati de fectũ nec esse sufficientis[e] scie ad ecclesiã supradictã cũ eta tis mature τ eminentis scien tie prefat[9] cardi. existat: τ cũ electores cardi. alios meritis τ auẽ te precellerent habito presertim respectu ad psonã electã meliorẽ zelum eos ha buisse ↄstabat. Dicebat[f] pte rea q ↄsensus dicti gu. quem ps eiusdẽ. r. ↄfitebat fuisse cõ tẽptũ asserẽte pte reliqua ca pitulũ poti[9] contẽptũ ab ipso fuisse cũ nõ fuerit cõsensus prestit[9] ĩ scrutinio. sz post ele ctionẽ accesserit adijcere[g] nil valebat[h]. τ infra. Deniq̃[i] sta tutum ge. conci. quod electio nem decernit inualidam cuz cõtra eiusdẽ cõcilij formã in electiõe peccat: nõ dz ad con temptũ: τ alia que nõ sunt de forma referri. vnde qd ibi di citur q aliter electio celebra/

a Cõsuetudine. cũ tal's ↄsuetudo sit cõtra ecclesiasticam li bertatẽ. s. e. sacrosancta. τ. c. cuz terra. τ. s. eo. q̃ sqs. τ. j. de re iudi. cũ cã. τ nulla tpis longinqtate defendit. s. de ↄsue. cum inter. τ. c. cũ venerabilis. τ. c. ad audientiã. τ. s. e. cãm que. τ. j q. iij. siquis pbẽdas. τ q: nõ est rõnabilis nõ põt pscribi. s. de consue. c. vl.

b Eccla vr̃a. interesse si noluit interesse vel iuri suo renunciasse. vñ siue ipso alij pcedere potuerũt. s. e. qd sicut. τ j. de offi. dele. prudentiã §. adijcimus. s. e. q: pro pter a. s. e. cũ nobis. nec ipsius absentia electionẽ debuit retardare. C. d de eu. nominationũ. Ul' dic noluit interesse ad termi nũ statuendũ in quo de bebat electio fieri: non re nũciauit ppter hoc quo minus vellet interesse ele ctioni. τ intellige ex iusta cã absens erat.

c Uocato. Sed nũqd debuit iterũ vocari. non credo. q: dicendo se nol le interesse. p cõsequens dixit q vlterius non vo caretur. si. j. de offi. del. cũ sup. τ aliquo negato oĩa negantur que sequũtur ex illo. s. de consti. nã cõ cupiscentiam. τ qui scit certiorari non debuit. ff de actio. emp. τ vendi. l. j. in fi. s. e. cum inter. τ sci enti ptor nõ subuenit sz ignorãti. ff. qd cũ sal. tu. l. ij. in fi. ipse n. se decepit. Sciẽti eni τ volẽti nõ fit iniuria siue dolus. C. de. transac. cũ donationis. Uel dic q debebat vocari vt ad terminũ statutũ veniret ad electionem celebrandã. τ q: nõ fuit vocatus cõtemptus videt. vnde debebãt cassari electi ones nisi postea ↄsensisset si psecutus fuisset contemptũ. s. e. q sicut. q: lz tũc noluerit interesse: nõ tñ renũciauit ppter hoc quominus velict interesse vt dr in fi pme notule. b.

d In etate si hoc eẽt verũ electio nulla fuisset. s. e. cũ i cũctis sed hoc nõ fuit verũ. vt pz. j. in fi. c. in v. nõ persone.

e Sufficientis. τ ex hoc electio reddit nulla: vnde electio al terius ptis etiam longe minoris valet. vt. s. e. congregato. τ. c. cũ in cũctis. al's si eẽt sufficientis scie: lz nõ eminentis tolerat s. e. cũ nobis. de hoc dicitur. s. e. cõgregato.

f Dicebatur. a parte electorũ cardi.

g Adijcere. iste dixit se nolle interesse vt dictum est in princi pio. nũquid cõsensus istius post electionẽ pstitus cõputãd[9] est dato q pars sua esset equalis alteri dignitati. τ electus sit idoneus. videtur q non q: semel renũciauit iuri suo. ergo. vl terius ad id redire non põt. Esau enim primatus suos pcst. modum recipere non potuit. q: semel cessit. vt. vij. q. j. q̃ piculosum. τ remittẽtibus actiones suas nõ est amplius dandus regressus ad eas. ff de edili. edic. queritur. §. si vẽditor. τ. xx ij q. iiij. si illic. τ dicit lex qui semel noluit petere bonorum posses sionem perdit ius eius. vbi enim noluit cepit ius eius ptinere ad alios. ff. de succes. edic. l. j. §. tutor. τ qñ semel potuit noluit: τ qñ voluit adimplere nõ potuit. j. de offi. dele. cum super. τ pcipue cũ res iam nõ esset integra. s. e. in causis. τ sic ad ius suũ ampli[9] redire nõ põt. τ exquo remisit ius suũ alijs: nõ põt vlterius se intromittere. si erit iudex q refert cãm ad superiorẽ j. de offi. dele. lz. τ si tñ dicat se velle referre nõ potest se vlteri[9] itromit tere. j. de appel. in timasti. Sed con tra videtur q ad huc valeat eius cõ sensus. q: licitum est eis penitere. ar. ij. q. vj. § si quis li belles. ne iuste pe nitudinis huma nitas auferatur τ iudex põt mutare suã interlocutoriã nõ ob. ap. j. de ap. cũ cessante. τ. ff. d re. iudi. qd iussit. τ magne sapientie est hominez reuo care qd male lo cut[9] est. xxij. q. iiij. magne. Nõ credo q vox sua sit com putãda cũ nõ fue rit in scrutinio ex quo dixit se nolle iteresse. τ se absen tauit quousq̃ ele ctio fuit celebrata lz vocari debuerit vt dr in fine secũde notule. τ q: ↄsensit electioni. r. non põt psequi contemptũ. Si vero ante electionem factam τ scrutiniũ reuersus fuisset: bene admitteret q: res ite gra ẽ. si. ff. de mino. q si minor. §. sceuola. Si vero fa cto scrutinio τ ante electionẽ reuertatur: iterũ debet fi eri scrutiniũ si vellet contradicere τ psequi contẽptũ si erat in loco vnde vocari debebat al's non. Item qd si aliquis erat absens in loco de quo nõ debebat voca ri. τ tandem post factam electionem siue scrutiniũ q̃si casu superuenit nunquid si consentiat alteri electioni valebit consensus talis vt per talem consensum preua leat electio. Non credo q talis consensus debeat com putari quia nec electionem posset impugnare eo q nõ fuit vocatus tempore electionis faciende. Publicato scrutinio dico spectandum quis habuerit maiorẽ par tem sicut consideratur an fuerit tunc electus idoneus s. e. dudum. al's posset contingere: vt qui tempore ele ctionis haberet ius: postea perderet illud per alios su peruenientes qui vocandi non erant. τ hoc per consti tutionem quia ppter.

h Ualebat. Et si. r. contemptus fuisset electionẽ ĩpu gnare non posset tanq̃ contemptus exquo consensit electioni τ numerũ eligentiũ nõ auget.

i Deniq̃. allegatio p magistro.

a ¶ Sicut est istud. Nō credo q̄ istud sit de forma electionis: vt si aliq nō vocent qui vocandi sunt: nec ꝑ hoc cassabit electio: dūmodo ipsi postea ꝯsentiant. s.e.qd sicut.⁊.s.de postu.bone in fi. Que sit illa q̄ sūt de substātia dī.s.e.q; ꝓpter.q̄ nō sūt de substātia col lige ex.c.s.e.cuma na i fi.⁊.c.i genesi.

uanimita directe. vnde iterum eligāt: argu.lxxix.dist.si duo. Si iterum taliter eligant tunc priuētur iure eligendi: superior tamē potest facere gratiā cui vult.ar.j.de poeh.c.j.⁊.ff.ad syll. siquis in graui.§.si cum omnes.⁊.ff.de reli.⁊ sump. fu.l. vlti. i pn.⁊.s.e.venerabilem.

b ¶ Vigilijs. quia noctes ducit insō/nes: vt subiecti gente viuant: i auc.vt iudi.sine quo. suf fra.in pn.col. vj. ⁊ dicit imperator volūtarios labores appetimus vt getē alijs preparemus in auc. vt diuine ius.subscri.ha.glo/rio.q̄sto.in pn col. viij.⁊.j.d resti.spo. frequens.

c ¶ Verbo.C.d in of.testa.siquando ar.s.de reser.cāni que inter.p.

d ¶ Ex lateranēsi. j.de his q̄ fi.a ma. pte.ca.cū i cunctꝭ.

e ¶ Non cōsense/rit ex hac decr. p; q̄ nō semꝑ stādū est numero in ele/ctionibus.

ta nō valeat: ea respicit tm̄ q̄ attentantur ꝯ formam cōcilij memorati: non aūt alia q̄ po/nunt ibidem: sicut[a] est istud q̄ presentibus oībus q debent volunt ⁊ pn̄t commode interesse: haberi debeat in electōe processus: ne cetera q̄ suꝑ hoc alibi statuta noscantur: vno verbo videant euerti. neq; n. credendū est ro. ponti. q iura tuetur: quod als excogitatū est multis vigilijs[b] ⁊ inuentū vno verbo[c] subuertere voluisse. Nos ergo que hincīde fuere ꝓposita plenius intellectis cum ex late.[d] concilio in ordinationibus ecclesiarum maior ⁊ sanior pars capituli exigatur: ⁊ statutum generalis conci. contineat inter cetera vt is eligatur: in quem omnes vel maior ⁊ sanior pars consentit electionem dicti .r. non persone sed potius electionis vicio: cum maior ⁊ sanior pars non consenserit[e] in eundem: de fratrum nostrorum consilio duximus sententialiter irritandam. dem.

Publicato scrutinio[f] variare[g] nequeunt electores: cū sit facienda collatio ⁊ electio celebranda: ad quod ꝑ superiorem si oportuerit compellantur[h]. Idem.

Si alicui[i] electionē ꝓpter simoniam eo ignorante ac ratum nō habente ꝯmissam ꝯtigerit reprobari: cum eo sup

f Publicato scrutinio. Quid sit scrutiniū habes.s.eo.q; ꝓpter.

g ¶ Variare. Sed quare nō possūt variare cum tm̄ nōdum sit electus immo necessaria est subsequenter electio: als non valeret electio.s.e.in genesi.⁊.c.ecclesia vestra.⁊ ita videtur q̄ possint variare cum n̄ videatur adhuc ius acquisitum: ideo nō possūt variare: quia iam res nō ē itegra.s.e.i causis.⁊.c. eccl̄ia vestra ⁊ nemo pōt mutare consilium i alterius ꝑiudiciū.ff.de regu.iur. nemo ⁊ talis mutatio posset eē dānnosa ecclesie: q; sic ꝯtraheret electio ⁊ mora est periculosa.s.e. cum inter vniuersas.⁊.j.vt lite nō ꝯte.qm̄ frequēter §.porro.⁊ sic per huius modi publicationem electio iam initiata quodā/

Et idō nō q̄ plura ꝯsiderāda sūt in electōe auctoritas zelus ⁊ numerus. Auctoritas considerat in dignitatibus ⁊ meritis vite: zelus cōsistit in aīo vt sine carnali amore eligant: sed s̄m meritum vite per/sone sunt eligēde.viij.q.j.si ergo.⁊.j.vt ec.bene.vt nostrum. De numero patet. Dicas q̄ s̄m ista tria debet fieri collatio: zeli ad zelum: meriti ad meritum numeri ad numerum: habito respectu ad dignitatem: vt h̄ ⁊.s.eo.in genesi. Si.n. ex vna parte sit dignitas ⁊ zelus melior tā respectu eligentium q̄ electi: ⁊ ex alia pte maior numerus ꝑualebit dignitas cū zelo ipsi nūero vt hic hēs ar.j.de testi.i p̄nti a: q; hic erat maior nūerus ab vna parte: nec tm̄ stat numero ⁊ hoc itelligo dū modo numerus nō excedat multum als staret numero: dum tm̄ electus esset sufficiens.s.e.dudum pmo.⁊ j.de ap ꝯstitutis. sed hic maior ⁊ sanior ps cēset: l; numerus sit maior ex alia pte. Nam illa pars dī maior ⁊ sanior q̄ meliori zelo ⁊ maiori pietate mouetur.xl.di. multi i fine.⁊.ix.di. sane ꝗppe.⁊ ar.viij.q.j.si ergo.⁊.ff. d pac.maiorē. Si vero ex vtraq; pte par meritū sit: stādum est numero: l; ex alia parte sit auctoritas: arg.C. q bonis ce.pos.l.vlt.§.ij.⁊ sic zelus ⁊ numerus prefe/runt auctoritati in hoc casu. Sed quid eēt si par ē zelus i merit̄ eligentiū numerus ⁊ auct̄as hincinde. recurrēdum est tunc ad meritum electi.lxiij.di.si forte.⁊.c. vlti. vbi de hoc. Sed si oīa sint hincīde equalia: neutra electio valebit de iure: q; neutra facta ē a maiori parte capituli.s eo.cumana.⁊.c.ecclesia vr̄a.⁊.c. i ge/nesi.⁊ sic vtraq; ē cassanda. In casu isto nō crederem illos priuandos quia non videntur facere cotra for/

modo videtur: sicut per citationem negocium est q̄si ceptum j.de offi.dele.gratum.⁊.j.de fo.ꝯpe ꝓposuisti. Et est simile si quis cesserit mihi seruitem: ipse quidam postea mutare nō potest. l; ex toto mihi ius non sit acquisitum nisi cum oēs cesserint.ff.de serui.rusti.predi.per fundum.⁊ ita hic: licet per talem consensum ⁊ publicationem nō sit ius acquisitum plenū variare non possunt: immo per superiorem eligere compel/luntur: vt hic dicit. Sed contra.j.de translat.l;.ibi dicitur q̄ in electione initiat speciale matrimonium: ⁊ per hoc videtur q̄ antea possit mutari voluntas: sed ibi vere initiatur in ele/ctione: sed hic pro tanto videtur initiari: quia variare nequeunt electores ratione predicta.

h ¶ Cōpellantur. q; ex quo quasi ceptum negocium est per cō/sensum ꝑstitum in scrutinio: necesse est ꝯsumare. ⁊ ē simile q enim mandatum suscepit: necesse est ꝯsumare.ff. commo.l. in commodato.§.sicut.⁊.ff.man.siquis alicui.§. qui mandatum adiuuari enim bn̄ficijs nō decipi nos oportet: vt in dicta.l.in commodato.§.sicut in fi.⁊.j.de commo.c.vno.⁊ quod semel placuit amplius displicere nō pōt.xxxij.q.v. horrendus.j.de despon.impu.de illis.ff.de neg.gest.pomponius.⁊ que simpliciter ꝓmittuntur sine ꝯditione soluātur.xxxij.q.vlt.⁊ que nō cepit deliberet: que ingressa est perseueret. xxvij.q.j. nuptiarum ideoq; merito sunt compellendi ꝑficere quod ceperunt. Idē credo in postulatione: vt postq̄ fuerit publicatum scrutinium ab ea recedere nō possunt: immo tenent illā porrigere supiori: l; ꝑ postulationē ius nō sit postulato aq̄situ̅ rōe ꝑdicta: ⁊ de hoc dictū est.s.de postu.c.vlti.⁊ penul.⁊ in hoc casu valet electio: l; nō fiat incōtinēti: q; fraus ⁊ dolus eoꝝ nō d; ol esse nociuo. ⁊ ita nō ꝯdicūt.s.e.q; ꝓp.⁊.c.cū post petitam

i Si alicuius.r.nū nō habente. als si postea ꝯsentiret. idem.

esset ac si ab initio ꝓcurasset.j.de simo.sicut.Sic eni͂ꝫ ratihabi
tio in maleficijs retrotrahitur:⁊ mãdato ꝯparaꝛ.ff.de vi ⁊ vi
ar.l.j.§.quotiens.⁊.j.de resti.spo.cũ ad sedẽ in fi.⁊.ij.q.j.noĩ
ĩ fi.nec refert vtrũ añ vel post dederit vel ꝓmiserit j.q.j.eos
ĩ fi.accipe.n.est qũcunqꝫ accipe.vt ibi.⁊.j.q.iij.siquis obiecerit
ĩ fi.⁊.c.siqs.⁊ sic qđ meo
nomine gestũ nõ ẽ ratũ
hr̃e possuꝫ.ff.de neg.ge.
si pupilli.§.item q̃ritur.
⁊.ix.q.ij.lugdunense.⁊
ita hñs:ꝙ ignorãtia ex
cusat ipsum:vt possit cũ
eo postea dispensari.j.q.
v.presentium.j.de renũ.
post trãsla.⁊ ita hñs.j.de
simo.ex insinuatiõe.vbi
capitulũ dispensat.

a ¶ Illa vice.vt sic p fa
ctũ illoꝝ puniãꝛ illa vice
sicut ille q deligit in ele
ctionis forma puniꝛ ele
ct⁹:q꞉ nõ valet electio:vl'
ĩ ꝑsona electi puniũꝛ ele
ctores ĩ electiõe illa vice
tm̃.ꝫ.e.cũ in cũctis.⁊.c.
quia ꝓpter.⁊.c.cumana
⁊ sic aliqs puniꝛ sine cul
pa:causa.tñ subest ꝓpter
ꝓximitatẽ vicij:qđ pur
gabiꝛ ꝑ intermediã ꝑso
nã si.j.de fi.ꝑsby.ex trãs
missa.⁊ q꞉ ex his q̃ incõti
nẽti fiũt ꝑsũptio nasciꝛ.ꝫ
e.officij ⁊ q̃ incõtinẽti fi
unt inesse videꝛ.ff.si cer
tũ peta.lecta ẽ.⁊ ex vici
nitate ꝯfortiũ trahiꝛ:de
pe.di.j.ꝫ ⁊ continuo:⁊ ẽt
ꝯmodum:insti.de re.di.
§.insula.Sꝫ huic qđ dicit illa vice nõ põt eṗs dispẽsare:mani
feste ꝯdicit.c.j.q.v.pñtium.qđ loquiꝛ in eodẽ casu ĩ ꝑlatione
ꝛ.⁊ tñ dicit ꝙ eṗs post renũciatõeꝫ põt iteꝝ ad curã regiminis
illũ assumẽ.Põt dici:ꝙ ibi miti⁹ ⁊ benigni⁹ agiꝛ:q꞉ vltrone⁹
supplicauit vt deponereꝛ:⁊ cũ talib⁹ mitius agiꝛ q̃ꝫ cũ conui
ctis.l.di.ꝑsbr.sed iste sñiaꝫ expectauit.vñ notoriũ ẽ ꝙ tali mõ
fuit elect⁹.j.de coha.cle.⁊ mu.c.vl.ꝫ ĩ.c.pñtiũ ñ fuit notoriũ.⁊
iõ stati ibi dispẽsaꝛ ⁊ nõ hic:⁊ iõ hic plus puniꝛ.vel forsan stã
dum est hodie huic ꝑ rõnes superius dictas.vel dic ꝙ di
uersi sĩ casus:⁊ iõ nõ ꝯdicit.Illđ.c.pñtiũ.loqꝛ de ipo:q iuitus
ordinẽ suscepit ꝑ simoniã ab alio ꝯmissaꝫ eo ignorãte ⁊ nõ đ
dignitate.c.istud loqꝛ de eo q eligiꝛ ad dignitatẽ ꝑ simoniam
eo ignorãte:cuius electio ꝑ sñiaꝫ fuit reprobata.vñ eṗs ñ põt
statiꝫ cũ eo dispẽsare ad eãdẽ dignitatẽ:ꝫ in.c.pñtium.põt
dispẽsare eṗs:vt eligaꝛ ad curã regiminis.ad quã nõ fuerat
elect⁹:⁊ sic ẽ diuersitas ñ ꝯrietas.Ar.ꝯ.j.de simo.nobis.vbi
cũ tali nõ põt eṗs dispẽsare.So.vt ibi.Sꝫ quare secus in bñ
ficio simplici:in quo statiꝫ põt eṗs dispẽsare p⁹ liberã resigna
tionẽ q̃ꝫ ĩ ꝑlatõe:vt dicit ĩ fine:q꞉ circa maiora cautius ẽ agẽ
dũ.q꞉ ibi cũ das sed accipis.xlij.di.qlescam⁹.⁊ de tãta resigni
us nõ ẽ agẽdũ.vij.q.ij.c.vl.⁊ ĩtegritas ꝑsidentũ salus ẽ sub
ditoꝝ.lxj.di.miramur circa ꝑn.⁊ dic lex:vbi maius ꝑiculũ in
tendiꝛ magis erit ꝯsulendũ.ff.đ car.edic.l.j.§.ij.vñ ꝑmũ locũ
ĩ empta ecclesia hr̃e nõ dꝫ.s.administrationẽ:sꝫ simplex bñfi

prelatione ad quã taliter fue
rat electus illa[a] vice non po
test episcopus dispẽsare:quã
uis circa eum qui ignorãter
recipit:simplex beneficiuꝫ ꝑ
simoniacam prauitatem post
liberam resignationẽ epi di
spensatio tollereꝛ. Idem.

Hijs quibus[b] iterdicitur
vt absqꝫ superioris licẽ
tia eligere non presumant:tẽ
pus statutum a canone cur
rit[c]:ex quo in mora fuerunt li
centiã huiusmodi postulãdi

De translatione episcopi.

Inno.iij.antiocheno patri
arche.

Tam ex illo gene
rali ꝑuilegio[d]:qđ
beato petro ⁊ ꝑ eũ
eccle.ro.dominus
noster indulsit:canonica post
modum manauerint institu
ta[e] continentia maioris eccle
sie causas ad apo.se.perferẽ
das:ac per translationes[f] epi
scoporum ac sediuꝫ mutatio
nes[g] ad summuꝫ ap.se.antisti
tem de iure pertineant[h]:nec
super his quicq̃ preter ei⁹ as
sensum debeat immutari:mi
ramur ꝙ.l.apanieñ electum
in tripolitanam ecclesiaꝫ trã
stulisti:⁊ nouo quodaꝫ muta
tiõis genere paruifecisti ma
ioreꝫ:⁊ magnũ quodãmodo
minorasti:eṗare archieṗm:
immo potius de archieṗare
ꝑsumens.lꝫ.n.dictus.l.nõdũ
fuisset in archiepiscopum cõ
secratus:cõfirmationis tamẽ
munus receperat:⁊ archiepi
scopalia q̃tum ei licuit mini
strarat:sicut nobis ipsius re
uelatione innotuit:qui se va
lineñ.eṗm asseruit cõfirmaꝛ
se[i].Ne igiꝛ ꝑpetrandi similia
ceteris audacia tribuaꝛ te ab
eṗoꝝ cõfirmatione duximus
suspendendum. Idem deca
no ⁊ capitulo andeg.

Inter corporalia ⁊ spiri

ciũ põt.j.q.v.qcnqꝫ ĩ fi.⁊ facili⁹ dispẽsaꝛ ĩ bñficio q̃ꝫ ĩ
administratõe vel ĩ ordine.Alia rõ est:hic sponte renũ
ciauit:ibi ꝑ sñiã reprobaꝛ electio.Forte idẽ dici posset
ꝙ eṗs posset cũ isto electo dispẽsare:si statiꝫ añ moraꝫ
qõnem renũciaret spõte:audito ꝙ taliter esset electus
⁊ ĩ hoc nõ ꝓhibeꝛ
hic:put d꞉:vt.j.đ
renũ.post trãslatio
nẽ ĩ glo.q̃ incipit
q꞉ ergo ad fi.Iteꝫ
ar.ꝯ j.đ simo.no
bis fuit.so.vt ibi.

b ¶ Hijs qbus.sta
tutũ.a cano
ne.Duob⁹ modiꝛ
itelligitur hoc s.
q꞉ ĩ ecclesijs cathe
dralib⁹ ⁊ regulari
bus daꝛ tres mẽ
ses.ꝫ.e.ne ꝓ defe
ctu in minoribus
dignitatib⁹ siue be
neficijs dãtur sex
mẽses.j.de cõces.
preben.nulla.

c ¶ Currit.sed mi
rũ vꝫ dicẽ lr̃a ista
ꝙ tṗs currit illis:
q agere nõ pñt.vñ
ꝯria plura signãꝛ
j.de ꝯce.ꝑbẽ.quia
diuersitatẽ.⁊.j.ne
se.va.ꝑ totũ.⁊.j.đ
ꝑscri.placuit.⁊.c.
de quarta.Itẽ tṗe
scismatis nõ currit
j.de ꝑscrip.cũ no
bis oliꝫ.Iteꝫ filio
famil' non currit
tempus:sed isti loco filijfamil' habenꝛ:q꞉ sunt ĩ ꝑtãte
superioris:vñ nõ debet eis currere ꝑscriptio.C.de an.
excep.l.j.§.vl.C.de bo.ma.l.j in fi.rõ põt esse q꞉ lꝫ in
terdicta sit eis electio:nõ debẽt ipsi ꝓpterea ius suum
negligere ⁊ ꝓuisionẽ ecclesie:sed diligentes debẽt eẽ
⁊ petẽ lnĩaꝫ.j.tṗs:q꞉ negligẽtib⁹ iura nõ sbueniũt.ff.
ex q.cau.ma.nõ.n.⁊ negligẽtie ignosci nõ debet.ff.de
edeni.l.veluti in ꝑn.nec stultis solet succurri.lꝫ erran
tibus.ff.de iu.⁊ fac.igno.l.regula.§.siqs ius in fi.⁊ ei
ẽt q valitudie ĩpediꝛ:tṗs currit si nõ mãdauerit ꝑ ali
uꝫ actionẽ mouẽdã.ff.de diuer.⁊ temp.ꝑscrip.l.j.⁊ ei
q appellare nõ põt iusta de cã:currit tṗs appellatiõis
nisi hoc corã publicis ꝑsonis fuerit ꝓtestat⁹.aliꝛ negli
gentia obesset ei.nõ obstãte illa cã.j.de ap.si iust⁹ me
tus.⁊ si.j.de ef.ordi.pastoralis.⁊ ita ĩ mora sunt q̃ dꝫ
eis obesse.nã mora nocet.ff.de vsuris mora.⁊ nõ põt
purgari in casu isto.j.de sup.neg.pla.lꝫ.⁊.c.se.Contra
mora ꝑt purgari:q꞉ si ꝓmitto tibi stichũ:⁊ offero illũ
tibi post moram purgaꝛ mora.ff.de v.ob.interdũ.§.
vlt.ff.siqs cau.⁊ post tres.Itẽ si ego fui in mora agẽdi
tecũ:⁊ iterim mortua sunt aialia mihi subtracta:mihi
mora nõ nocet.ff.de vi ⁊ vi ar.l.pe.Sed verũ est ꝙ in
hoc casu nocet mora:nec potest purgari cum ius non
habeant eligendi q꞉ translatũ ẽ ad superiorẽ.vñ si eli

gerēt:nulla ē talis electio :ſicut nulla ē ſnīa illi⁹ q ami ſit iuriſditionē.j.ð offi.ðle.cū ſup.Logī.c.iſtud cū ð cō ſuetudie alicui⁹loci eligere nō pñt niſi pmo licētia ipe trata a ſupioꝛ.ar.ð.e.cū iter vniuerſas.et itellige cū ſu perioꝛ qui hꝫ ptātē iterdicit:ne ſinc ipſius ſpeciali mā dato ad electionē pcedāt: ſicut ſepe facit papa vel ei⁹ legatus.

d Am ex illo . priuilegio.quo videlicet ꝓtulit eam cūctis eccleſijs.xxj.di.in nono.ꝛ.c.qꝫuis. ꝛ ī hoc differt a papatu imperiuꝫ: qꝛ imperatoꝛ hꝫ ſuā iuriſditiōeꝫ a populo:inſti. de iure na.§.ſed ꝙ princi pi.ꝛ. C.de ve. iu. enu.l.j.§.cum in auc.quō opoꝛteat epos vbi dī ꝙ ab eodē principio ſꝫ ſed romana ecclia voce dñi tm̄ ꝓlata eſt:vt h ꝛ.xxj di.qꝫuis.

e Inſtituta cōtinentia: qꝛ qō religiōis ꝛ fidei ad petrū tm̄ referēda ē xij. di .precept's .ꝛ .xxiiij.q.j. quotiens ꝛ.xvj.q.j.frater noſter.ꝛ.xxiij.q.vl.cueniot.

f Trāſlatiōes.ꝛ ðpoſitiōes.iij.q vj.qꝫuis.ꝛ.c. duduꝫ ꝛ.j.c.pꝛoxi.ꝛ.vij q.j.mutationes.

g Mutationes.vij.q.j.tempoꝛis qualitas.

h Pertieāt q̄ ſint illa q̄ ad ſolū papā ptineāt his vſi b⁹ cōprehēde Reſtituit papa ſol⁹ : ðpoit ꝛ ipē.Diuidit ac vnit eximit atqꝫ ꝓbat.Articulos ſoluit:ſynodū qꝫ fac gnālē:trāſfert ꝛ mutat:appellat null⁹ab illo.De ſinglis iſtis hēbis cōcoꝛdātias.j.ð exceſ.pꝛela. ſic vēi re ꝛ.j.de offi.dele.ꝙ tranſlationē i glo.hec ſunt.

i Cōfirmaſſe. Scðꝫ q̄ſdā factū narrat: qꝛ añ palliū receptū ñ pt ꝯfirmaī:qꝛ i pallio plēitudo pōtifici.offi. ꝯferī.j.ð vſu pal.niſi ſpecialis.ar.ð.ð elec.ꝙ ſic circa ñ.Ar.ꝯ.ð.ð elec. ſuffraganeis. Dicūt qdā ꝙ illa non tꝫ.Alij dicūt ꝙ ꝯfirmaī pōt:ꝛ oīa alia facē q̄ ſūt iuriſditiōis:vt h ꝛ.ð.ð elec.trāſmiſſā.ꝛ.c.noſti.qꝛ i ꝯfirmatiōe ꝯſeqtur oīa q̄ ſūt iuriſditiōis: ꝛ ꝯfirmare iuriſditiōis ē:qꝛ co ꝯfirmato pt ꝯferrī bñficia.ð.ð elec.noſti. ꝫ eadē rō ꝯfirmare:qꝛ capłꝫ vacāte ſede ꝯfirmat.j.de ma.ꝛ ob.cū oli.ꝛ.c.his q̄ ar.vł ꝯpꝛouīciales epi .lxiiij. di.qꝛ p ābitiōes.ar.j.ð here.ad abolēdā.§.ꝛ.qm̄.et ar. j.ð ꝯceſ.pbē.nulla.mlto foꝛti⁹elect⁹ꝯfirmat⁹: ꝫ vī ꝙ tē ad papā ſpectet ꝯfirmatio.c.di.qm̄.et.j.ð ꝯceſ.pbē. qꝛ diuerſitatē.Illð ē veruꝫ ꝙ elect⁹ in archiepꝫ ꝯfirmat⁹ oīa pōt:q̄ ſūt iuriſditiōis:et ñ q̄ ſꝫ oꝛdis.vñ lꝫ poſſit ꝯfirmaī electos illos:tm̄ ꝯſecrare ñ pōt añ palliū acceptū.ð.ð elec.ꝙ ſic.j.ð ꝯ ec.vł al.aq̄.et illā ðcr.ſuffragācis.qdā volūt itelligē qñ ē mōa:et illā ꝙ ſic.qñ ē in moꝛa petēdi palliū.Alij dicūt ꝙ dec.illa ſuffraganēis ñ teꝫ ꝛ tu dicas:ꝛ credo ꝟius ꝙ decr.illa ſuffraganēis teneat:ꝛ ꝙ elect⁹i archiepꝫ ꝯfirmat⁹ pōt ꝯfirmare ſuffraganēoſ ſuos.vt h ſnuiī ꝛ pōt mādaī ſuffraganēiſ ſuis:vt electū ðbeāt ꝯſecraī lꝫ ipē h facē ñ poſſit.video.n.ꝙ ipē ñ pōt clicū oꝛdinare: ꝛ tm̄ pōt mādaī alicui epo vt oꝛdiet. Hoc idē faciūt abbates exempti ð clericis ſuis : qꝛ faciunt illos oꝛdinari p epoſ:quos ipſi ñ oꝛdināt ſine licentia eoꝛū ꝓlatoꝝ. multo foꝛtius elect⁹talis pōt mādare h ſuffragāeis.ꝛ h ē rō qꝛ p hāc ðmādatiōeꝫ nihil cōmittit cū ꝓſi epi ex oꝛdie ꝛ ꝯſecratiōe quam hñt facē pñt.nec deeſt illis:niſi ꝙ ꝯſecrād⁹ ñ ē de ſua iuriſditiōe. nec ſeqī h facē ñ pōt: ꝫ ñ pōt aliis mādaī. inſtātiam hēs in abbatib⁹ exēptis ꝛ in electis cōfirmatꝫ ar. vij q.j. pontifices.

k Ceteris audacia'. ſic j.ꝛ.quāto.ar. ꝙ pena vnius ē met⁹ alſius.ij.q.vij. q̄ pp ꝛ. j .de ſta. reg.ea q̄. ꝫtē pñiī qs i co i q̄ ðligt j.ð tē.oꝛ. ifas.ꝛ.j. c.qꝫio

l Rā cōpoꝛalia.facilius.h ē gnāle. naꝫ ꝛ peculiū facilius reuocaī q̄ꝫ conſtituatur.ff.de pec.non ſtatim . ꝛ poſſeſſio facilius amittitur:qꝛ ſolo aīo: q̄ꝫ acqratur : qꝛ ibi neceſſarius eſt actus coꝛpoꝛalis.ff.ð acq.poſ.poſſideri.§ in amittenda.

m Spūalia. tm̄ ſpūalia niſi legaliī ꝯſeruēī ð facili ðſtruūī. xl.di.ſic.ꝫ illð itelligal:q̄ ad ðſtructiōeꝫ ꝟtutū qð fit p pcꝫ vñ videtur qui peccat in vno factus eſt oium reus. j .de reg. iu. defleat:ꝛ quod dicit h:referas ad ſacramenta huiuſmcdi.ſ. oꝛdinationcs conſe.ꝛ depoſi.ꝛ conſimilia ꝛc̄.

n Deſtruāī. vñ lex dic̄ ꝙ difficilioꝛ ē diſſolutō mr̄imonij q̄ꝫ ꝯiūctō C.ð repu.ꝯſenſu.i pa

o Solus.xv.q.vij.c.vl.

p A metropolitanis.lxiiij.di.c.j.ij.ꝛ.iij.

q Ro pō.vt.iij.q.vj.c.qꝫuis dudū.ꝛ.ð.c.pꝛoxi.

r Foꝛti⁹.i.digni⁹q̄ꝫ carnale:ꝛ i ꝟitate foꝛti⁹ē : qꝛ diſſolui ñ pōt ēt ſi iſuēiat ꝯſenſ⁹pape ꝛ ipoꝝ ꝯiugū.imo manēt ꝯiugeſ ſepati.ſ.pp foꝛnicatiōeꝫ.xxxij q.vij.c.j.ꝛ.ij.ꝛ.j.ð iureiurā. tuanos ꝛ durat vſqꝫ ad moꝛtē.xij q.j ſic alij⁹.j.ð ſepł.vxoꝛe. niſi i caſu añ carnalē copulā.j.ð ꝯuer.ꝯ ex pub.Spūale ꝟo cōiugiū in mlt̄ diſſoluiī caſib⁹ trāſlatōe renū.ꝛ ðpoſi.auctē pape:vt.ð.c.pꝛoxi.ꝛ ideo minus eſt foꝛte:ſed dignius.

ſ Pō nō ſepet.xxxiij.q.ij.an qð i ſubditis ꝛ.c.quos deus.

t Nō.n reſponſio tacite queſtionis.Diceret aliqs:quotidie dſſoluuntur ꝛ ipſe reſpondet:non enim ꝛc̄.

u Diuia.Et ſic qð fit auctē pape:dī fieri auctē ði.ꝛ ē ꝟuꝫ ſi i iſta cā h faciat.xxiiij.q.j qðcuqꝫ.ꝛ.q.iij.ſiqſ nō recto iudicio.

x Uicariū.ꝛ tm̄ ſucceſſoꝛē piſcatoꝛis. xxiiij . q.j.qm̄ vetus.ꝛ epē dī ēt vicarius xpi.xxxiij.q.v.mulierē. ꝛ ſucceſſoꝛes ſūt epiſcopi aliozum apoſtoloꝛum.lꝫ viij.di.quoꝛum vices.

y Cōfirmat⁹.ꝫ añ ꝯfirmatiōem pōt:qð ꝟuꝫ ē: adhuc tm̄ hꝫ tenue ius cū poſſꝫ repelli per exceptioneꝫ.j.ð.accu. ſuper his

tualia eā cognouim⁹differentiā ꝙ coꝛpalia facilius destruunī q̄ ꝯſtruātur.ſpūal'a ͫ vo facili⁹ꝯſtruātur q̄ deſtruanī ⁿ vñ iuxta canonicas ſanctiōes epē ſolus honoꝛē dare pōt:ſolus ° auferre nō pōt:epi quoqꝫ a metropolitanis ᵖ ſuis mun⁹ ꝯſecratiōis adiūctis ſibi alijs tribus epīs accipiūt q tm̄ ʳ non pñt niſi p ro.ᵠ pon: cōdēnari. Cum ergo foꝛtius ʳ ſit ſpiritua le vinculū q̄ carnale:dubitari nō debet qn oipotens deus ſpūale coniugiū:quod eſt iter epm̄ ꝛ eccleſiā ſuo tm̄ iudicio reſeruauerit diſſoluendum: q diſſolutionem etiam carnalis coniugij:quod eſt inter viruꝫ ꝛ feminam:ſuo tantuꝫ iudicio reſeruauit pꝛecipiens vt quos deus coniunxit homo ᵗ non ſeparet.non enim humana ſed potius diuina ᵘ poteſtate coniugium ſpirituale diſſoluitur cū per trāſlationē depoſitionē aut ceſſionem auctoꝛitate romani pontificis quem conſtat eſſe vicarium ˣ ieſu chꝛiſti:epiſcopuſ ab eccleſia remouetur ꝛ ideo tria hec qu. pmiſimus non tam conſtitutione canonica q̄ inſtitutione diuina ſoli ſunt roma.pontifi.reſeruata. Sicut enim epiſcopus conſecratuſ ſine licentia roma.pontificis ſuam non debet eccleſiam derelinquere:ſic ꝛ electus confirmatus ʸ:cum non debeat in dubium reuocari : quin poſt electionem ꝛ cōfirmationem canonicam inter perſonas eligentium ꝛ electi coniugium ſit ſpirituale contractū

cui* pfecto ep̄alis dignitas nihil[h] addit: cū gs ep̄ali p̄ditus dignitate nulli[9] [c] tñ eccłie possit esse ep̄s: quenadmodū de illo contingit qui oneri p̄otifi cali renūciat nō honori[d] vnde cū non sit mai[9] vinculū ep̄i ad ecclesiam ꝙ electi maxime cū fuerit ꝯfirmat[9] imo idē penitus ⁊ non aliud: idē iuris obtinet in vtroqȝ[e]. Sicut ergo ep̄orū trāslatio depositio ⁊ cessio sic ⁊ electoꝝ[f] post[g] confirmationem spiritualis coniugij ratione soli est ro. pō. reseruata lȝ vsqȝ ad tempora ista ꝙ cautum fuerat de episcopis exp̄ssum non fuerit de electis: propter expressam tamen similitudinem[h] vel idētitatem potius nemini poterat videri dubiū subtiliter intuenti: cum ꝺ similibus idē iudiciū sit h̄ndū Sed neqȝ istud qꝺ in canone legitur ꝺ electo vt si vltra sex[k] menses p suaȝ negligentiam retinuerit ecclesiam viduatā nec ibi nec alibi donū consecrationis accipiat: imo metropolitani sui cedat iudicio: ⁊ aliter itelligētib[9] poterat suffragari cū nō intelligatur ecclesia viduata q̄si spōsum nō h̄eat sed qꝛ spōsus eius nōdū sit consecratus adhuc quoad quedaȝ[l] quasi viri maneat solatio ꝺstituta sicut iuxta cōeȝ modū loquēdi illa dr̄ ecclesia viduata: q̄ lȝ ep̄m h̄eat: inutilē[m] tñ ꝓhibet h̄re. Nec qꝺ de cessiōe subseq̄t: ⁊ statutū fuit ad penā: trahi dȝ ad[n] gratiā vt sicut metropolitāo iudicio electus deijcit: ita ēt ad aliā ecclesiā possit trāsferri: p̄sertī cū auctoritate[o] ro. pō. fiat cessio vel defectio mēorata q vt hec possent ex illo canōe metropo. indulsit. Vñ si circa trāslationē idē fieri voluisset qꝺ ꝺ cessiōe dixerat ꝺ trāslatōe poterat exp̄ssisse. ⁊ qꝺ ñ ē scōꝝ patrū decreto sācitū supstitōsis[p] ñ ē ad iuentiōib[9] p̄sumēdū: p̄sertim cū ññūꝙ itelligat ꝓhibitū qꝺ ñ iuenit[q] cōcessū. Sane quē turoñ. archiep̄s electū abricen. p metropolitanū suū ꝯfirmatū in ecclesiā vr̄aȝ p̄ter auc̄teȝ se. ap. trāsferre p̄sūpsit ⁊ i ep̄ȝ ꝯsecrare: quē rothoma. archiep̄s circa mādatū nr̄m absoluit ⁊ ei licentiā tribuit trāsceūdi p̄dictos archiep̄os a consecratiōe ⁊ cōfirmatiōe p̄otificū Ep̄m ꝓo ab executiōe p̄otificalis officij bituricēsis archiep̄s iuxta mādati nostri tenorem suspendit. Et q̄uis ijdeȝ archiep̄i tanq̄[l] maiores plus excesserint in p̄m issis p̄fatus ꝓo episcopus minus: vtpote

a ℭ Cui. scilicet cōiugio spūali.

b ℭ Nihil addit. consumat tñ in consecratione illud nikimo nium. j. e. licet.

c ℭ Nullus tñ ergo nō ꝓbat hoc eē qꝺ ab hoc contingit ab esse. C. ꝺ ꝓba. neqȝ naturales. ⁊ C. vnde cognati nō hoc. ⁊. j. ꝺ resti. spo. cū ad sedem. i fi. ar. j. de testi. cuȝ iu. ⁊ xxxviij. di. que in ipsis.

d ℭ Honori. j. de ordi. ab ep̄o q renū. ep̄i. c. j.

e ℭ In vtroqȝ. qꝛ de filiis sile debet eē iudiciū ꝺ. de electi. dudū. filis eq tatis rō filia inra suadere debet. C. ad. l. fal. l. vlt. j. de confir. vti. vel inuti. cum dilecta.

f ℭ Sic ⁊ electoꝝ. quod dictū erat de episcopis ꝓrogatur ad electos cōfirmatos: sicut quod dicit de vxore ꝓrogat ad spōsam. ff. de iure do. si sponsa. ff. de fun. dota. lex iuliana. C. de bo. qȝ libe. nō sine. in fine. j. de iureiur. in do. quenadmodum. ar. C. qui poti. in pig. habe. l. vl. in fi.

g ℭ Post ergo ante cōfirmationē p̄ot.

h ℭ Similitudinem. ar. ꝙ de filibus sile debet eē iudicium. arg. ꝺ. xxviij. q. j. sic enim. ꝟ. perinde. ⁊. xxvij. q. j. nuptiarū circa medium.

i ℭ Neqȝ illud. hic rñdet tacite questioni que posset fieri per. c. e. dis. qm̄ quidem. quia ibi dicitur ꝙ ecclesia que habet electū confirmatuȝ appellatur vidua: ⁊ ille cedit iudicio metropolitani. ⁊ hoc dicit ꝙ nō p̄ot sine licentia pape. Papa respōdet huic obiectioni. quia nō videtur vidua nisi quoad quedam. Itē nec ob. illud quod de cessiōe sbsequitur quia illud statutum fuit ad penam.

k ℭ Sex menses. melius diceret si vltra qnqȝ. qꝛ de qnqȝ mēsibus dr̄ in canone illo cuius sn̄ia hic ponitur.

l ℭ Ad quedam. illa. s. que ministeriū ꝯsecrationis desiderāt. ē. de elec. transmissam.

m ℭ Inutileȝ. in alijs etiā mortuis reputatur: ꝓbat ēt de pe. di. j. hoc idē ꝓbat. ꝟ. scindite. ⁊ qui inhabilis ē ad agendum nullius dicitur. ff qꝺ cuiusqȝ vni. l. j. §. pe. ⁊. ff. qui satisda. co l. iiij. ⁊ vl. ff. ad vell. q̄uis. §. si cōuenerit.

n ℭ Ad gratiam. ar. ff. de excep rei iu euident. pena enī nō dȝ alicui tribuere immunitatē. ff. de interdic. ⁊ rela. l. relegatorum §. vt. ⁊. l. se. nec ecōuerso gratia dȝ trahi ad penā. C. de legibus ꝯ quod fauore ⁊ qꝺ ꝓuisum est ad ꝯcordiam: trahi nō debet ad noxam. xlv. di. licet.

o Auctoritate. ro. pon. s. generali.

p ℭ Supstitiosis. ij. q. v. ꝯsuluisti. ⁊ ꝙ ap̄lus nō diffinit: nec nos diffinire debemus. xxx. q. j. qꝛ si dormierit

q ℭ Non inuenit ar. ꝙ nō est cōcessum intelligitur ꝓhibitū. ff. de col. illi. l. j. i p̄n. ff. ꝺ donat. fili[9]. ⁊. xviij. q. iij. hoc tamē. ⁊. ix. q. iij. conq̄st[9]. xxxij di. ꝺ illo clerico. ⁊ lv. di. si euāgelica: ff. qꝺ cuiusqȝ vni. nulli. ff. de postu. l. j. §. ait pretor. regula ista locū habet in iudicijs stricti iuris. qꝛ qcqd astringende obligationis cā dictū est: nisi id verbis exprimatur omissum intelligitur. ff de ver. ob. qcqd ⁊ in arbitris id locū habet. j. de arb. cū dilectus. ff. de arbi. si cū dies. §. plenū. ⁊. l. quid tñ. in fi. ⁊ in ꝓuile. j. de off. i. od audiētia ⁊. j. e. lȝ. ⁊. j. ꝺ ꝓui. si de terra. sec[9] est in iudicijs bone fidei. Hic sumit ꝯtrariū ar oia ꝯcessa itelligunt que nō sunt exp̄sse ꝓhibita. ⁊ hȝ locū in iudicijs bōe fidei ꝓut sequitur quia ibi oia intelligūtur venire in iudicio: nisi expresse ꝓhibeātur. j. ꝺ cau. pos. cū eccl̄ia. ff. ꝺ iudi. solem[9]. ff. de positi. lucius. sec[9] in beneficijs que latissime sunt interpretanda. j. de ꝟ. sig. olim. ⁊. j. de. dona. cū dilectus. in fi. ⁊ secus in absolutionib[9]. j. de sen. ex. nup. ar. ꝺ. ꝙ illa. s. intelligūt concessa que expresse non inueniuntur prohibita. xxx. q. iij. illud. ⁊. q. iiij. qui spiritualem. ⁊. xvj. q. j. sunt nōnulli ⁊. ff. de ꝓcura. mutus. §. j. ⁊. v. di. ad eius. ⁊. ff. de testi. l. j ⁊. xxviij. q. j. iam nunc. in verbo illo. ⁊ hoc nō vetat dn̄s. Super hoc consueuit dici vbi constitutio promulgata fuit affirmatiue: intelligitur concessum nisi reperiatur ꝓhibitū. patet exēplū. xxxj. q. j. deus masculū ⁊. c. se. ꝙ si dormierit. Si vo negatiua fuerit exp̄sse ꝓmulgata: semp intelligit ꝓhibitū maxime vbi fuerit eadeȝ

ratio: nisi inueniatur ɔcessum. exemplũ pʒ. xxviij. q. v. si nõ licet. Nã cuncta licerent nisi iura vetarent.

r ¶ Tanqʒ maiores. xlx. di. hõ xpianus. ⁊. ff. de re milit. omne. § q manus: iuxta illud. Omne animi viciũ tãto ɔspectiᵘˢ in se crimen hʒ quãto maior q peccat hẽtur homo. s. de sum. tri. ⁊ fide catho. c. j.

b ¶ Vicẽ dei. vñ dr̃ habere celeste arbitriũ. C. de sum. tri. l. j. in fi. ⁊ ideo etiã naturã rex imutat substantialia vnius rei appli cando alij. ar. C. cõia de le. l. ij. ⁊ de nullo põt aliqd facere. C. ꝺ rei vxo. ac. l. vna. in pri. ⁊ de conse. di. ij. reuera ⁊ sententiaʒ q̃ nulla est: facit aliquã. iij. q. vj. hec quippe. quia in his que vult ei ẽ ꝓ ratiõe volũtas. insti. de iur. na. § sed qꝺ pncipi. nec ẽ q ei dicat cur ita facis. ꝺ pe. di. iij. § ex persona. alʼs ẽ c. q̃uis ipse. n. põt supra ius dispensare. j. de ɔces. pben. proposuit. id ẽ de i iusticia põt facere iustici am corrigẽdo iura ⁊ mu tando. j. de ap. vt debitᵘˢ ⁊. j. de ɔsan. ⁊ affi. nõ de bet. plenitudinem obtiet potestatis. ij. q. vij. vt ꝺce tero.

s ¶ Ex simplicita te. simplicitati enĩ parcendũ ẽ. lxxvj. di. tanta nequitia ⁊. j. ꝺ rex pmu. cũ vniuersorum vbi plures ɔcordãtie sunt de hoc.

t ¶ Nõ potuit. Et ita qꝺ voluit si po tuit: ⁊ qꝺ potuit noluit. j. de offi. de le. cum super. ⁊. C si quis alte. vel sibi multũ. ⁊. C. de iure do. si genero. ⁊. ff. de here. insti. quo tiens. ar. ɔ. C. ꝺ in sti. sub con. fa. si te stamentũ.

v ¶ Perdurante i. adhuc durant in suo consensu. si. lxiij. di. quanto. ⁊ s. de ele. bone me morie cremo. ⁊ qꝺ hic dicit ꝺ gratia solummodo dicit qr ille debuit [illegible]ra qʒ priuari. sʒ qr ex simplicitate ꝺ con tingit: pepercit illi si. j. ꝺ rex pmuta. cum vniuersorũ. ⁊ capitulũ quod ipsum recepit pri uari debuit ea vi ce eligẽdi potesta te: si papa cum re pulisset vel cuʒ eo ñ dispensasset. j. e. c. primo.

x Q ¶ Uanto. per sonam. hoc c. ⁊. c. sequens ⁊ il lud. c. j. de maio. ⁊ obe. humilis. ⁊ de cle. ex'm. illud de eadem materia loquũtur.

illorũ tanq̃ˢ maiorũ errorẽ secu tus: nos intellecta eorũ confes sione spontanea ⁊ supplicatio ne deuota veniaʒ errori dedi mus. qr nõ ex malignitate sed ex simplicitate peccarunt. Et qm̃ p̃fatus eps qui minᵘˢ per cauerat: seuerius fuerat casti gatus reatũ suũ recognoscẽs hũiliter ⁊ deuote: ac miaʒ po stulans ⁊ iudiciũ nõ requirẽs nos ituẽtes: q lʒ sibi munᵘˢ cõ secratiõis ipensũ nec pori sec clesie ipm põtificẽ fecerit nec scꝺe cũ ad pmã non fuerit cõ secratus ⁊ ad scꝺam pori vicu lo pdurante nõ potuitᵛ canoni ce cõsecrari: adhuc coniugali ter alteri alligatᵘˢ ei tã viculo poris ecclesie q a pena suspẽ sionis penitus absoluto de be nignitate se. app. duximᵘˢ ɔce dẽdũ: vtpote pori ɔsensu ha ctenᵘˢ pdurãte andegaueñ. ec clesiã studeat gubernare. I ꝺ epo ⁊ pe. schola. maguntino.

Q Uãto psonãˣ thildesei epi. ⁊ ifra. Ipse vo reli cta hilde. ecclia ad herpibol. ecclesiã aucte ppa se trãstulit nõ attẽdẽs qꝺ ṽitas in euãge lio ptestaf: quos deus cõiũxit hõ nõ sepet. ptãtẽ trãsferendi põtifices ita sibi retinuit dñs ⁊ magis q soli btõ petro vica rio suo ⁊ ipm successoribus su is spãli puilegio tribuit ⁊ con cessit: sicut testaf antiqtasᶻ cui decreta patrũ sanxerũt reuerẽ tiãᵃ exhibẽdã: ⁊ euidẽter asse rũt sacrorũ canonũ sanctiões. nõ. n. hõ sʒ deᵘˢ sepat: quos ro. pon. qui non puriᵃ hois sʒ ve ri dei vicẽᵇ gerit in terris eccle siarũ necitate vel vtilitate pen sata nõ hũana sʒ diña potius aucte dissoluit. ⁊ ifra. Ne aũt facti puersitas trãseat p̃sũpto ribᵘˢ i exẽplũᶜ qꝺ quidẽ si verũ ẽ nõ põt nõ eẽ notoriũᵈ sibi p cipimᵘˢ vt administrationẽ her bipo. ecclesie penitᵘˢ derelinq̃t ⁊ ifra. Ceterũ qm̃ herpibo. ec clesie canonici vota sua in ipʒ pṙsus illiciteᵉ ɔtulerũt: volen tes sicut dignũ ẽ vt in eo puni antur i quoᶠ peccauerũt eligẽ di eos hac vice suspẽdimusᵍ ptãte. ⁊ ifra. Quia vo hilde. ec clesiã cui fuerat alligatᵘˢ. vnꝺ fm apostolũ solutioneʒ q̃rere nõ debebatʰ nimis iprobe de reliquit ne ad ipam redeat vl terius districtius phibemus: cũ fm traditiões canonicasⁱ: quí ad maiorẽᵏ se plebẽ trãstu lerit a cathedra repelli debe at aliẽa ⁊ carere proba vt nec illis p̃sideat: quos p supbiaʒ spreuit: nec illis quos p aua ritiã ɔcupiuit. I dẽ bamber epo ⁊ schol. magun.

L Icet in tantũ. ⁊ ifra. Si cut legitimi matrimonij

c ¶ Exemplũ. qr facilitas venie pbet incẽtiuũ ⁊c. xxiiij. q. iiij. ẽ iniusta. ⁊ si ea que male vsurpantur omittimᵘˢ excessᵘˢ viã alijs apimus. xxxv. q. ix. loci. ⁊ xciij. di. puenit. ⁊. C. de iu di. vj. l. ij. in fi. ppagatur eni vitiũ nisi p coertionẽ disciplinẽ subsequaf cor rectio. xx. q. ij. placuit i fi.

d ¶ Notoriũ. notoriũ est quod transiuit. sʒ qꝺ sine licentia transiuit: nõ est notoriũ. si. j. de cle. excõ. mi. illud.

e ¶ Illicite. ipsum recipi endo sine licẽtia pape. sic s. ti. prox. bone non po stulando.

f ¶ In quo peccauerũt. sic. s. c. prox. j. de tempo. or. litteras. ⁊. j. de offi. de le. cum olim.

g ¶ Suspendimus. per sententiam. ⁊ sic nõ ipso iure. sic. s. de electi. cum a na. in fi. Sic ar. contra. s. titu. prox. bone. vbi vide tur q ipso iure sunt pri uati: ⁊ ideo expone suspendimus idest suspensos denunci amus.

y ¶ Cõiunxit. xxxiij. q. ij quos deus. ⁊. c. an qꝺ. ⁊. xxx. q. j. ad limina.

z Antiquitas. si c. xxv. q. j. ɔtra statuta. ⁊. ix. q. iij. con questus. ⁊ antiqtas veneranda ẽ. ij. q. vj. anterior. §. illud. ⁊. ff. de iure imu. l. semp. mos eni retinẽdus ẽ fide lissime vetustatis. C. de test. testamenta.

⁊ ¶ Reuerentiã. tanqʒ iuri scripto. xj. di. ecclesiasticarũ ⁊. c. catholica: ⁊. j. de cã pos. cũ ecclesia.

a ¶ Puri hominis. veri tamen hois qui etiaʒ aliquid ẽ hĩi q hõ. j. debere. cũ xps. ⁊ est verus deus ⁊ verus

h ¶ Debebat sua auctoritate. immo in ea vocatione in qua vocatus erat: debuit fm apostolum permanere: vt. xxj. q. pri ma clericus.

i ¶ Canonicas. vij. q. j. si quis episcopus.

k ¶ Maiorem. maxime. quia idem si. ad parem vel mino rem. h.

l L Icet in tantum. initiatum fm q verba ista sonare viden tur colligitur q quis non possit habere principiuʒ matri monij sine medio ⁊ sine fine. Sed contra dicit Ambrosius

dicens q̄ sacramentum matrimonij aut plenū est. aut nullum est q: matrimonium res est indiuidua et simplex: sicut et carnale matrimoniū: qd̄ est cōiunctio maris et femine indiuiduam vite retinens consuetudinē. j. de psump. c. illud. et. xxvij. q. ij. §. j. et insti. de patria potestate. §. ij. Rñ. ista verba possunt referri ad solēnitatem potius q̄ȝ ad sbstātiā mrīmonij. Et si dicas q̄ p tanto dicitur initiatū. q: post electionē ab ea nō possunt recedere electores. s̄. de elec. cū inter canonicos: imo hodie etiā ante electionem publicato tm̄ scrutinio variare nō possunt. s̄. de ele. publicato. et postea p cōsensum electi perficitur. et in confirmatione fit ratum: ita q̄ amplius per se renūciare non pōt. s̄. e. inter corporalia. et in consecratione cōsumatū intelligitur. et hoc tm̄ quo ad illa que ministeriū consecrationis desiderant. ar. s̄. de elec. transmissam. ȝ quo ad vinculum coniugale ꝯsecrato nihil cperatur. s̄. e. iter corporalia sic. et in carnali matrimonio ista pñt cōsiderari p sponsalia que sūt futurarum nuptiarū pmissio xxx. q. v. nostrates. quodā modo videtur initiari q: per illa ad matrimoniū peruenitur. ff. de ipō. orato. per consensū animor ꝯtrahit et efficitur ratuȝ ita q̄ nunq̄ȝ separantur nisi ante carnalē copulā causa religionis. j. de cōuer. cōiuga. et publice per cōiunctionē corpor consumat. j. de diuor. quanto.

m ¶ Maiorē. q: gradatim conferuntur honores. ff. de mune. et ho. vt gradatim. et qui pmouent de minori ad maius pmoueri debent. xciij. di. legimus. in fi.

n ¶ Videatur. si alicui videri possit sed nulli potest videri. ergo nec huic. sic. vij. q. v. moyses. et ar. xxv. q. v. ad sedē ꝑ. hic ergo euigilent et aciem mentis si pñt intendant. quasi dicat. non possūt et. xxiij. q. iij. si habes. v̄. si inuenirentur idonei et c. ȝ augu. dicit se nescire. et lȝ forsitan hic videatur aliquibus q̄ possit transire nō tm̄ est verum cum persona prius sit examināda sicut postulatio prout sequitur.

o ¶ Ad parē. ȝ nōne cōcesso qd̄ mai⁹ est: videt̄ cōcedi quod min⁹ ē. j. d̄ deci. ex pte. xv. q. ij. visis. j. de dona. pastoralis. Sȝ dic q̄ min⁹ ē trāsire ad maiorē q̄ȝ ad parē vel minorē q: minus est cōtra ius cōe: vñ magis ē dispēsabile transire ad maiorē q̄ȝ ad parē vel minorē pp maiorē vtilitatē: vt hic dicit.

p ¶ Postulatio. Sed q̄re hec verba priuilegij siue idulgētie nō iterpretatur papa largissime: vt. j. d̄ v̄. sig. oli. Rñ. q̄ forma

vinculum quod est inter virū et vxorem homo dissoluere nequit: dño dicente in euāgelio: quos deus coniūxit homo nō separet. sic et spirituale fedus coniugij quod est inter epm et ecclesiā quod in electione initiatum[l]: ratum in confirmatione et consecratiōe intelligitur consumatum sine illius auctoritate solui nō pōt: qui successor est petri et vicari⁹ iesu christi. Hoc autem. c. quondā bildem: episcopus non attendēs ad herbi. ecclesiā ppria temeritate trāsiuit. et ifra. Nec illa pre. eniȝ indulgentia presumptionem excusat ipsius. Sed ambitionem accusat: cum in ea sit expressum q̄ si ad maiorem[m] vocaretur forsitā dignitatem eam sibi liceret assumere: dum tamen nihil ei de statutis canonicis obuiaret vnde licet forsitan aliquibus videatur[n] vt indulgentie occasione ipsius ad dignitatem possit transire maiorem ad parē[o] tamen ipsi transire non licuit cum in maiori dignitate propter maiorem vtilitatem facilius soleat dispēsari. Preterea cum postulatio sicut et electio examinari soleat diligenter: et tenor illius indulgentie non solum videatur postulationis examinationem sed personē etiam reseruare: subiungens dummodo nihil ꝯ canonicis obuiet institutis anteq̄ per eum postulatio[p] examinata fuisset: cui fuerat facienda nulla ratiōe debuerat trāsisse

De auctore et vsu pallij.

Clemens tertius

Cum super aliquare et infra. Quesiuisti quomodo intelligatur quod in forma traditionis pallij continetur: videlicet tradim⁹ tibi pallium[q] vt eo infra ecclesiā tuaȝ vtaris: quod ita intelligitur. videlicet infra quanlibet[r] ecclesiam prouincie tibi cōmisse Si vero te sacris indutum vestibus ecclesiam processionaliter vti vel alio modo exire contigerit: tunc tuo pallio[s] minime vti debes[t]

Celestinus tertius.

Ad hoc: quia quesitum est a nobis ex parte tua vtrum liceat tibi pallium tuum metropolitano alij com

ꝑ hoc: hoc nō patitur. sic. j. de puile. si de terra. et. s̄. de ꝯsue. cū dilectus. Itē q: p talē indulgentiā noluit subuertere ꝯsuetā examinationē postulationis. ar. C. de inoffi. testa. l. qñ. et. s̄. de elec. eccli̅a vestra. Sȝ q̄ro quā vtilitateȝ ꝯsecut⁹ fuit iste p illā idulgētiā siue p istā interptationē quā h̄ fac papa cū poti⁹ interptatio fieri debeat vt res valeat q̄ȝ pereat j. de ꝟ. sig. abbate §. si vn⁹ eligitur. et ff. d̄ re. du. q̄ties et j. de pui. si his. ar. ep. et qd̄ hic dr̄ sine priuilegio tali hoc fieri nō potuisset et priuilegium aliqd adijcere debet iuri cōi. ff. ad munipa. l. j. ff. de le. siqñ. potius enī adiuuari bñficio nos oȝ q̄ȝ decipi. j. de cōmo. c. vnico et. ff. cōmo. l. cōmodato. §. sicut in fi. Rñ. iō attenuatur vires h⁹i priuilegū q: p ambitionem obtentū fuit vt. j. q j. pricipatus. et. C. d̄ sena. ꝯsul. l. vna ergo enī q̄ aliqd ꝯ ius obtinetur p̄sumitur ambitiose obtentuȝ. ff. ad muni. l. iij. in prin. Vel dic q̄ sup examinatiōe nō dabatur ei aliqua indulgentia. prout patet ꝑbis isti⁹ indulgentie. v̄. dū tm̄ ei nihil obstaret. et c. et. j. vbi dicit. et tenor illius et c. ȝ i hoc valebat ei indulgentia: vt si vocaret̄ ad maiorē dignitateȝ poterat consentire: et per mutuū cōsensum et postulantium initiatū esset spūale cōiugiū: qd̄ nō esset si indulgētiā nō haberet: q: consentire nō posset. s̄. e. iter corporalia ad fi. si. n. seruasset indulgentiam et vocatus fuissȝ ad maiorē dignitatē: tūc ad illā potuisset trāsire nulla alia licētia petita. q. n. si fuat puilegiū pdit illud. s̄. de consti. cū accessisset cuȝ suis cōcor. et puilegium siue idulgentia ita est suanda sm̄ q̄ in ea continetur. j. de pui. porro. ȝ iste voluit ampliare idulgētiā trāscēdo ad pareȝ et sine examiatōe: et iō nō pfuit ei: nec et ad maiorē sine exaiatione: vt pȝ ex tenore idulgentie. b.

q ¶ Cum super ecclesiam. verba ista habes. c. di. pallium.

r ¶ Quālibȝ. Signat ꝯ j. d̄ v̄. sig cū cleric. So. ibi placētia ecclesia stricte accipit̄ pro cathedrali

tm:hic large p q̄libet ecclesia sue puīcie. rō pōt eē qr p hanc iterptationē nulli fit piudiciū. s3 p illā poss3 p iudicari vasallis eccl'ie ⁊ cito possent icurrere piuriū
s ℂ Pallio. p qd̄ significat plenitudo pōtificalis offi cij. j. e. cū sis. ⁊ j. e. nisi ⁊ eo vtēdū ē tm̄ itra missa₃ solē nia. c. di. ꝯ morem ⁊ certis diebus. j. e. ad honorē. q̄ cō tinēt in priuilegio suo. j. eo. ti. c. fi.

t **A**B hoc. com modes. ⁊ ita qr palliū psonale est: alijs ꝯmodari nō pōt: immo nec in alia puincia po test vti eo sine licētia illi⁹ cuius ē paro chia etiā si puile giū hēat. j. e. ex tu arū ea. n. q̄ iherēt psonis cu₃ psonis extinguūt. arg. j. de of. deleg. qm̄ ab bas. ⁊. c. p. ⁊. g. ff. de reg. iur. puil. in sti. de iu. na. §. sed quod princi. ⁊. vij q. j. peristi.

u ℂ Sepeliri. d' cō. di. j. nemo clicus. Contra hoc specia le est de vestimen tis sacerdotalibus spūalib⁹. ⁊ de pal lio: ⁊ sic nō ob. ff. de re. ⁊ sump. func. ⁊ sigs. §. funcris. vbi ornamenta ⁊ annuli phibētur cū cadauerib⁹ pō ni vel sepeliri: ⁊ e forte ppterea esso diāt. ⁊. c. nemo lo quit de laico q nō d3 iuolui vestibus sacris: sec⁹ de clic]

x **N**Isi specialis nois. ⁊ ita ꝯsecrat⁹ sit in episcopum nō est appellandus archi episcopus ante pallij receptionem.

modare: ⁊ infra. Inquit. t. t. rū. non videtur esse conueni ens vt pallium tuum alicui commodes[t]: cum palliu₃ per sona₃ non trāseat: sed quisq₃ cu₃ eo debeat sicut tua nouit discretio sepeliri[u].

Inno. iij. c. presbytero card. apo. se. lega.

NIsi spetialis dilectio il la: ⁊ infra. Sane si po stulatō troiañ. episcopi ad pa normitanam ecclesiam fuiss₃ per nos etiam approbata: nō tamen deberet se archiepisco pum appellare priusquam a nobis pallium suscepisset: in quo pontificalis officij pleni tudo cum archiepisopalis no minis[x] appellatione cōfertur tu ergo quod factum ē sic stu deas palliare[y] vt id in confu sionem tuam ⁊ ad se. apo. op probriu₃ non redundet: quo nia₃ si oporteat vt nos vel tu ex hoc negocio cōfundamur: eligemus[z] potius te confundi q̄ ledamus se. ap. dignitate₃.

Idem.

AD honorē[s] dei: ⁊ infra. Sane solus ro. pō. in mis sarum solennijs pallio sem per vtitur ⁊ vbiq₃: quoniam assumptus est in plenitudinē ecclesiastice potestatis que p pallium significatur. Alij au tem eo nec semper nec vbiq₃: sed in ecclesia sua in qua iu risditionem ecclesiasticam ac ceperūt: certis debent vti die bus: quoniam vocati sunt in partem sollicitudinis[b] non in plenitudinem potestatis.

Idem compostelano archi episcopo.

EX tuarum tenore littera rum accepimus q̄. cum fuerit in concessione pallij ti bi dictum: vt ipso infra eccle siam[c] tuam vteris: ⁊ tibi pro ecclesie tue negocijs frequen ter extra tuam prouincia₃ cō moranti verecundum sit abs q̄ pallio[d] ministrare cum con suetudo[e] sit in hispania gene ralis q̄ archiepiscopi extra suas prouincias pallio indif ferenter vtuntur: vt extra tu am prouinciam vti pallio va leas idulgeri tibi a se. aposto. postulasti. Licet autem talis consuetudo illa dicēda sit po tius corruptela[f]: nos tamen de speciali gratia indulgem⁹[g] tibi vt si necessitate aliqua p peditus ad ecclesiā tibi subie ctā accedere forte nequeris: p

r **A**D honorem. Sub hac forma verbo₃ traditur pallium ad honorem dei, oīpotentis ⁊ beate marie vginis ⁊ bea to₃ petri ⁊ pauli apostolo₃ ⁊ dñi pape greg. ⁊ ecclie romane ⁊ ecclie talis tibi commisse tradimus tibi palliū de corpe be ati petri sumptū i plenitudinē pōtificalis dignitatis: vt vtari eo itra ecclesiā tuā certis dieb⁹ q exprimunt i priui legijs ecclie nr̄e ꝯcessis a ro. ec. j. e. c. vlt. ⁊ sūt hi: na tiuitas domi: festiuitas sancti ioānis ⁊ sancti ste phani: in circuncisione in epiphania: in ramis palmarum: in cena dñi: in sabbato sancto: trib⁹ diebus resurrectiōis pē tecoste: festiuitate sancti ioannis baptiste: ⁊ oium apostolo₃: ⁊ in tribus fe stiuitatibus btē marie i commemoratione oium sancto₃: in dedicatione ecclesia₃: in pncipalib⁹ festiuitatib⁹ ecclesie tue in ordinatiōib⁹ clerico₃ ⁊ in ꝯsecrationib⁹ epo₃ i die anniuersarij sue cō secrationis: ⁊ arg. ad h. j. de fer. c. vlti. ⁊ de conse. distinct. iij. pronuncian dum.

a ℂ In ecclesia sua. i. itra quanlibet ecclesiā tue p uincie. s. e. n. c. j. sed ex ec clesiā i pcessione vti nō d3. s. eo. ti. c. j. ⁊ sic miles post finitā militiā cū cin gulo non ibit. C. de ppo. sac. scri. l. vl. li. xij. pcon sul nō vtit insignijs suis priusq₃ itret puinciā. ff. de of. pconsul. l. j. si. est de vsufructuario q serica veste nō pōt vti nisi i ce na ff. de vsufru. sed ⁊ fi cut. §. ij. argu. contra. j. vt li. pen. a memoria.

b ℂ Sollicitudinis. ij. q. vj. qui se.

y ℂ Palliare. palliare d3 qs qd̄ male fecit ⁊ reuocare ꝯgruēter si pōt: ne vilescat eius auctas. j. de accu. q̄lit ⁊ qñ. ⁊. j. d ap. cū cessante. ff. de re iudi. qd̄ iussit.

z ℂ Eligem⁹ poti⁹. tenemur nos magis diligē q̄3 aliū nā qsq₃ regulā diligēdi primū a semetipo accipit. xxiij q. v. si nō l3. ⁊ agris tuis sitientibus alij irrigandi nō sunt. C. de ser. presef. lxiiij. di. qr per ambitōes. ⁊. C. vt nemo priuatus. l. ij. ⁊ quilibet sibi primo faciat elemo synam deinde proximo: de pe. di. iij. sane cauendu₃. vn̄ etiam mihi possum ꝯsulere cum damno alteri⁹. ff. ad l. aquil. si quis fumo in fine. Argumen. contra xxij. q. ij. primum. ⁊. xj. q. iij. si quis vero.

c **E**X tuarum ecclesiam. i. infra quālibet ecclesiam prouin cie tue supra eodem. c. j.

d ℂ Pallio. ratōali tñ cā potest vti vbiq₃ xxxvj. di. §. ecce. simi liter videtur q̄ infula possit vti vbiq₃. xxj. distinctione cleros ⁊ clericos. ⁊ videtur q̄ vbiq₃. j. e. cum sis.

e ℂ Consuetudo. ⁊ mala: ⁊ est rō. qr sicut palliū fortiter postu lāti dat: vt. c. dist. prisca. ita datū fortiter custodit: ⁊ si trāsferat se ad aliā sede₃: nō tñ cū eo palliū transfert. s. de postu. bone ij. in fi. vn̄ p pte est bñficiū psonale: qr cū psona sepelitur. s. eo. ad hoc ⁊ p pte locale: qr nō trāsfertur cū psona ad aliū archi episcopatū: sed remanet ibi: s. de postu. bone. ij. in fi.

f ℂ Corruptela. s3 vr̄ q̄ nō sit corrup. ⁊ q̄ sit tolerandū. ff. d of. p. ō al. l. i. vbi pcōsul vtit suis isign s vbiq₃ p⁹ q̄3 egredit vrbē

g ℂ Indulgem⁹. hoc iō dicit qr non ē licitum alicui celebrar

vel predicare in alia prouincia: nisi ad hoc fuerit inuitatus. vij.q.j.episcopi vel presbyteri.z.ix.q.ij.nullus primas.z.vij.q.iij.scriptum.

b Propter hoc.s.p ecclesijs ɔsecrãdis z clicis ordinãdis.

c Permittat. Nõ q papa lz alicui det priuilegiũ non vult tñ q vtat eo in piudiciũ alicui⁹: sic.ff. de offi. oz. lz.z.s̃.de translat.lz.

d Pallio tuo.s. z non illius ad cuius puinciã declinas cuz sit persona le.s̃.e.ad hoc.

e Casib⁹.duobus premissis nõ alijs. quod.n. in qbusdam pmittitur i alijs phibetur.arg.ff.de iudi.cum pretor.

f Cum sis. vbicunqz. hic videt ex eo q dicit vbicunqz: q etiam ex puinciam archiepus pallio possit vti: sicut p consul.ff.de offi. pcõsul. l.j.s̃p̃.s̃.e.c.j.z.c.ex tua. rum.sed q dicit vbicun qz restringe.i.intra quã libet ecclesiam tue puin cie.s̃.c.j.vel vbicunqz si habeat priuilegium ad h z ille ad cuius puinci am vel dioc.transit id p mittat.s̃.e.ex tuarum. z sic planum est.

g Quia nos.in aliena de licẽtia diocesa ni epĩali s nõ: qz nõ debz ponere manũ in messem alienam: vt.vj.q.iij. scriptum est.z.ix.q.ij.nullus primas: priuatim tñ pos set sine licẽtia.j.de cle.pere. tue.diocesan⁹ dz illum inuitare. vij.q.j. epi vel presbyteri.

h Priuilegijs.q preci se sint dices illi nescimus nisi sint illi q enumera ti sũt.s̃.eo.ad honorẽ. z j.de se.ɔquestus.

i Quarta.satis soluta est p hãc rñsionem: qz re spicere dz priuilegium suũ: z si ibi ɔtinet q pos sit celebrare cum pallio p defunctis: ita obseruet ħm q ibi cõ tinet: sile.j.de puilegijs si de terra z melius in.c.porro.

consecrandis suffraganeis tu is vel clericis ordinãdis: z ad ecclesiam alienam propter [b] hoc te contigerit declinare: dummodo is ad quem eccle sia pertinet id permittat [c]: vtẽ di pallio [d] in iaz dictis casib⁹ [e] liberam habeas facultatem.

Idem.

Cum sis: z infra. Ubicũ qz [f] fueris in missaruz ce lebrationibus constitutus die bus solẽnibus vsum pallij p quod plenitudo pontificij de signatur poteris liberius ex ercere.

Honorius.iij.archiepiscopo. Quia nos: z ifra. Inqui. t.t.rñdemus q tã i tua q in aliena [g] diocesi potes sine pallio z sandalijs celebrare: qui vtiqz in tua dioc.nõ semp debes celebrare cum pallio sz diebus illis dũtaxat qui in ec clesie tue priuilegijs [h] sunt ex pressi: sicqz soluta est quarta [i] questio: q̃ quesiuisti an tibi sit licitum pro defunctis cuz pal lio celebrare.

De renunciatione.

Alex.tertius lond.epo.

Litteras tuas: z in fra. Si tuam aut se nectutem [k] aut insuf ficientiam [l] forte cõ siderans te antiq̃ immeritũz postulas relaxari scito nos cre dere q tuti⁹ sit hoc tpe si com

missa tibi ecclesia sub vmbra tui nominis gubernet: q si al teri noue [m] incognitaqz psone gubernãda in tãto discrimine ɔmittatur: maxime qz in te vi gor deuotionis z fidei et cor pore senescente nõ deficit: sz vergente deorsuz ɔditiõe cor porea seruor spiritus in subli miora ɔscendit: z ifra. Mone mus te igitur vt sup hoc die b⁹ istis nulla te facias ipor tu nitate molestum: qz indecẽs oĩo pbatur prius soluere mili tie [n] cingulum q̃ cedat victo ri aduersitas preliorũz.

Idem abbati dolen. z priori de artig.

Cum inter.p.gaufridi z quosdam alios canoni cos sancti.i.sup spirituali be neficio scilicet stallo in choro z loco in capitulo questio fuis set diutius agitata: z infra. Ideoqz mandamus quaten⁹ si prefatum.p.inueneritis de consensu maioris partis capi tuli fuisse de predicto benefi cio auc.apo.inuestitum: eum faciatis bñficium ipsum paci fice possidere.non enim vide tur nobis impedimentũ affer re iuramentum [o] qd de eodez non petendo vlteri⁹ pponit pstitisse: si ɔsensus maioris [p] z sanioris partis canonicorũ ecclesie itercessit [q].

Idem episcopo verulano.

delegare.ff.de varia mu.ptor.s̃.vi.ar.xix.q.iij. noua

n Militie.s.vij.q.j.scisci tario.s.n.solui de(sterijs. hẽt milites nisi ɔpleti stipẽdijs. C.d his q nõ exple. sti pe.l.ij.li.x.z nil credit ee actuz zc.C.de his q.vt idi.l. pe.i si.z frustra velociter currit q pusqz ad metas pue niat deficit.de pe di.iij.i cassũ.ar.vij q.j.nihil.z magis deligit q itercepta z cãm dimittit: q̃z q nũqz ad cãz venit in auc. de litig.s̃. oĩm coll.viij.z qui ponit principium totum supplere dz vsqz ad fi.de ɔ.di. j.nullus eps.b.

o Cum inter.p iuramentuz iste.p. abiurauit bñficiũ suuz q de cetero ipz ñ repe teret s̃ nõ iurauit q ñ recipet si itez eligeret.j.qd me. cã ad audientiam iuramentũ ñ extẽ dit ad ea d qb⁹ nõ fuit cogitatũ in iu ramẽto: z q̃ tũc nõ extãt.j.de iureiur. cleric⁹.sicut nec re scripta extendunt ad ea q nõ exta bãt tpe ipetrati re scripti.s̃.de rescri. c.vlti.z transactio nõ extendit ad ea de qbus nõ fuit di ctum vel cogitatũ C.de trãs.si de cer ta.z.C.de iudi.lz. vñ ñ ob.in alijs. z sic isti.p.nõ obstat iuramentũ cũ non agat ex prima sua receptiõe s̃ ex no uo iure p⁹iuramẽ ñ pstituz acqsito td ɔsẽsu maioris z sanioris ptis capli qz alia ẽ mõ cã pe tẽdi.ff.de exce.re. iudi.z an eadẽ.ff.d isti.ac.l. hẽbat.z.j.de cã pos.c.vlti.

p Maioris z sanioris.z sic standũ est maiori parti. lxv.distin.fame.z.xix.distin.in canonis.z.ff.ad muni. quod maior. Quid iuris sit seruãd um.de hoc nota. s̃.de elec.c.ecclesia vestra in fi.

q Intercessit supple post suam renunciationez. Iste p.post suam renunciationẽ obtinuit lras a papa vt re ciperet i ecclesia illa: z sic iste inuestitus fuit de benefi cio illo auctẽ pape z de ɔsensu maioris: z sic pars ad uer non pote st obijcere iuramentum.b.

k Litteras tuas senectutem.nõ.n.qlibz senect⁹ fac vt qs possit petẽ cessionẽ.s̃ ea sola q̃ hoiez reddit pr sus ineptũ.j.e.nisi.s̃.debilitas.pp q̃s cãs possit qs renũciare: tradit.j.e.nisi.z.j.e.post trãslationem.

l Insufficientiã.hec ẽ iusta cã ad renũciandũ: qz defectus scie si solũ ipedit pmouẽdũ.s̃.de elec. ɔgregato. imo deijcit iaz pmotũ.j.de eta.z qua.c.vlt.z de hoc dẽbis.j.eo.nisi.

m Noue.sic.n.iudex poti⁹ dz cãz differre q̃z eã nouo iudici

Ex trāſmiſſa relatiōe ab batis[a] ſanc. n.ꝺ cepano noſtris eſt auribus intimatuꝫ ꝙ.p.rubeus clericus dum in firmitate laboraret apud mo naſteriuꝫ ſci ſaluatoris ſibi pe tijt habitū monaſticum īdul geri:q recuꝑata poſtmodum ſanitate ad monaſterium illꝺ gr̄a cōplendi votum[b] acceſſit ⁊ ibidē morā aliquātulū faci ens ea q̄ predicte eccleſie, ſci n.cōtulerat:ſibi fecit reſtitui nūc vō mutato aīo laborat vt reſtituat̄ in eccleſia ſupradi cta. Uerꝫ qm̄ iam dicta eccle ſia abſoluta dignoſcitur: ex quo ea que ſibi cōtulerat ad petitionem ſuam reſignauit[c] eidē:mandamus quatenus ſi res ita ſe hꝫ predictū abbatē ⁊ ſocios eius ad receptioneꝫ p nulla ratione cōpellas īui tos:nec a populo ceꝑano cō pelli ꝑmittas:hortari tamen eos poteris vt illū tanꝙ vnū de eccleſia: ſꝫ quaſi de nouo recipiant in ſociū ⁊ in fratrē.

Idem epiſcopo tornac.

Admonet. ⁊ infra: Uni uerſis ꝑſonis tui epat[9] ſub diſtrictiōe ꝓhibeas ne ec cleſias tue dio. ad ordinatōeꝫ tuā pertinētes abſqꝫ aſſenſu tuo intrare[d] audeant aut deti nere aut te dimittere īcōſul to[e] Qꝺ ſiquis cōtra ꝓhibitio nem tuā venire p̄ſumpſerit ī eum canonicā exerceas vltio nem.

Clemens.iij.

Sup hoc[f] qꝺ ſciſcitaris vtꝝ eccleſiaſtica benefi cia repoſcētib[g] obiecta ſpōta nee abiuratiōis exceptio ſine[h] cāe cognitiōe ſit admittēda: ⁊ an actoris ꝙ ſpōte ñ renūci auit: an rei de ſpontanea re nūciatiōe debeāt ꝓbatiōes ad mitti: ſic tue expientie rn̄de mus ꝙ nulla ratio hoc verisi mile[i] reddit:vt quiſꝙ benefi ciū multis forte expenſis ⁊ la boribus acquiſito quo ſuſten tari debet:facile ſine magna cauſa tua ſpōte reſignet. ideo qꝫ ſupuacuum eſſe non credi mus cām reſignationis[k] dili genter inquiri:quā ſi forte ꝓba

---

a Ex tranſmiſſa. abbatis.i.ꝑlati:quia eccleſia ſecu laris eſt ⁊ nō regularis. ⁊ ē nomen dignitatis. ⁊ iſte.p.rubeus erat ibi canonicus.

b Uotū.nō ꝙ emiſiſſet votū.ſed ꝙ emittere ꝓpone bat.j.de reg.ꝯſulti.ar.ꝯ.j.de reg.ſup eo.nō ē ꝯ.ibi ha bitus fuit ad pro ceſſionē:hic ad ꝓ bationem tm̄. vel hic nullū habituꝫ ſuſcepit: ⁊ ſi ſuſce piſſet non obſtat. nā habitus ſolus ſine ꝓfeſſione nō facit monachum. j.de reg porrectū ⁊.i.qui cle.vel vo uen.conſuluit.

c Reſignauit.ſꝫ qualiter bona illa ſibi reſtituta fuerīt ex quo enīꝫ ſemel fuerunt acquiſita eccleſie:nō debēt ei amplius reſtitui xij. q.ij.nulli.xvij. q.iiij. ſunt qui o pes. Rn̄d.iure po li nō iure fori. xvj q.iiij.quicūqꝫ ar. j.de dona.iter vi. ⁊ vxo.mulieres. ⁊ in auē.de mona.§ ſi vero.col.j vel ꝺ facto fuit hoc po tiuſqꝫ ꝺ iure ſi trā ſierunt in ꝓprieta tem eccleſie vl' for ſan ſub conditio ne contulerat illa bona ſibi ꝑpetuo remanere ꝺberē ꝺ hac materia no tatur.j.de cle.coniu.c.ꝙ ad te.

d Admonet.intrare.xvj.q.vij.nullus oīno.⁊.j.ꝺ iu repa.cura paſtoralis.al's niſi talia bn̄ficia dimi ſerint ſūt excōicandi vſqꝫ ad debitam ſatiſfactionem j.de inſti.ex frequentibus.

e Incōſulto dimittere.vt.vij.q.j.ep̄s de loco.j.ꝺ ꝓui legijs cū ⁊ plātare.§.in eccleſijs.idē in clericis alioꝝ ꝑlatoꝝ:vt abbatū ⁊ ꝯſimiliū ſine quoꝝ conſenſu eccle ſias nō debēt dimitti.lxiij.di.c.j.⁊.ij.⁊.liiij.di.c.j.qꝺ ſi fecerint:pn̄t reuocari.⁊ niſi admoniti redierint ſūt ex cōicandi.vij.q j.ſiquis vō.⁊.c.ſe.⁊ hec eſt canonica vl tio vt dicit hic in fi.⁊ ſi ꝑlatus ſuus tranſitū ratum ha bere noluerit:poterit eccleſia illa ordinari per illū ad quē ſpectat.j.e.qꝺ in dubijs.⁊ hic in fi.ad religionē tn̄ tranſire pn̄t.xix.q.ij.due ſunt.⁊ etiam regulares petita licentia.quāuis nō obtenta.j.de regu.lꝫ.item ar.eſt ex hac lr̄a ꝙ vnus ꝑlatus nō poſſit ad aliā ꝑlaturā eligi in alia eccleſia vel etiā canonicus ſꝫ tm̄ poſtulari.quo niam ꝑlatus ille vel clericus nō habet facultatē rece dendi ab eccl'ia ſua ſine licentia epi ſui.vnde eius cō ſenſus illegitimus eſt:qꝺ ꝯcedebat vincet.⁊ ſi ep̄s ma liciose cū non vult concedere:cogēdus eſt ꝑ ſuperiorem. arg.j. de iurepa.nullus.⁊ hinc eū habet locum electio tm̄ in clericis eiuſdē eccleſie:nos hoc non dicimus:imo clericus alteri[9] ec cleſie bene pōt eligi ad aliā eccleſiā dūmodo al's ſit idoneus ⁊ in eodē ep̄atu ⁊ in alio.⁊ tenet electio.ſ.de elec.cum inter ca nonicos.vbi de hoc iplo randa eſt tn̄ licentia ſui epi.⁊ ſi denegaret eaꝫ cō pelleret̄ ꝑ ſuperiorē ſi ma liciose hoc faceret per de cre.nullus.j.de iurepa.

f Super hoc caſus. Quidā petebat be neficiū ſuū ꝺ quo fuerat canonice inſtitutus.obij ciebatur in modum exce ptionis ꝙ non poterat re petere ipſū qꝫuis ad ipm pertinuerit.quia dū qui ete poſſidebat illud ſpō te abiurauerat. replica bat actor ꝙ non ſponte renunciauerat. ⁊ hꝫ vtrū qꝫ probare volebat. Pri mo queritur an exceptio ſpontanee abiurationis obiecta nulla cauſa reſi gnationis aſſignata ſit admittenda exceptio. Et dato ꝙ ſit admittenda: queritur an teſtes acto ris qui dicit ꝙ non ſpon te renunciauit prius ſint admittendi an teſtes rei qui dicit ꝙ non ſponte re nunciauit. Rn̄.papa ꝙ non eſt veriſimile ꝙ ali quis renunciet beneficio ſuo ſponte. forte multis laboribus acquiſito ſine magna cauſa tamē teſtes ſuper ſpōtanea renuncia tione ſunt recipiendi.nec eſt ſuperuacuum ſi iudex inquirat cauſam renunciationis ſi voluerit.al's non tenetur. ⁊ ſi inue nerit illam ꝓbabilem.i.nō vi vel metu ⁊c.admittit eam. ⁊ impo netur ſilentiū actori:niſi ipſe replicando ꝓbauerit ꝙ ſponte ñ renūciauit.in fi.rn̄det quaſi tacite queſtiōi.⁊ quō pōt hoc eē cum illa ſit negatiua.ſ.ꝙ ſponte nō renūciauit.⁊ ipſe reſpon dit ꝙ videat̄ negatiua tn̄ tal's negatiua hꝫ in ſe implicitā affir matiuā.ſ.ꝙ coactus renūciauit.⁊ ipſe ſup illa aſſertione impli cita ꝓbationes actoris ſunt admittende.⁊ ſententia ꝓferēda ꝓ eo qui melius ꝓbauerit

g Repoſcentibus.i.petentibus.

h Sine cā.i.ſine adiectiōe iuſte cauſe renūciatiōis:

i Veriſimile.contra iſtam p̄ſumptionem bene admittitur ꝓ batio in contrarium:vt.j.dicitur in reſponſione.j.de preſūp. quia veriſimile.

k Reſignatiōis.lꝫ.non ſit allegata ab ipſo reo.forte ideo re nūciauit quia habebat plura beneficia.j.de ꝓben.c.referente vel qr ſimoniace fuerat adeptus illud.j.de preſump.non ē ve riſimile.maxime dico quia idem eſſet ſi nullam cauſam alle gaſſet.⁊ hic nō dicit̄ ꝙ reus cām allegauit ſed iudex hoc que ſiuit.qr ſufficit allegare ſpōtaneā renūciatiōnē ſine aliqua cā

nec tenet̃ etiã allegare cãm nec iudex tenet̃ ingrere cãm. ⁊ h̃ nõ cũ dicit. j. iõ: ſupuacuũ ẽẽ ⁊c. q. d. ſi vult põt ingrere. alſ nõ tenet̃. q: ſufficit ꝙ ſpõte renũciauit. j. c. pr. Quidã ſignãt ꝯ. j. de reſti ſpo. ſollicite. ibi nõ recipiũtur teſtes illius q allegabat ſpõtaneã abiurationẽ añ reſtõnẽ ⁊ h̃ recipiũt̃ añ ⁊ poſt reſtõnẽ. ita ſolucbãt qdã h̃ nõ allegabat̃ ꝙ ſpoliatus renunciauerit. ſi hoc feciſſes nõ admitterẽtur ꝓbatiões ꝯcũ. vt ibi. ſed vt ceſſit non ſpoliat⁹ lꝫ pſumat̃ ꝓ eo ꝙ fuit⁹ hoc fecerit. audit̃ tñ aduerſari⁹ volẽs ꝓbare ſpõtaneã abiurationeꝫ. q̃ ꝓbata ſi iterũ actor vult replicare ꝙ ñ ſpõte bñ audit̃. ad h̃ vt nullũ ſit ꝯ:riũ ita dicat̃ ꝙ hec ⁊ illa ſollicite i diuerſis caſibus loquũtur nec ſe tangunt. q. n ꝑ metũ vel ꝑ vim renũciãt beneficio vel iuri ſuo tenet renũciatio. q: hoc voluit lꝫ coactus. ⁊ ſic ꝑditur dñium et toto: q: coacta volũtas: volũtas ẽ. xv. q. j. merito. ⁊. ff. qd̃ me. cã. ſi mulier. §. ſi metum. ⁊ l. metũ aũt. §. ſꝫ ꝙ ptor. ⁊ ſic hꝫ locũ in hoc caſu actio qd̃ me. cã. q̃ appellat̃ actio ptoria. ff. e. ti. ⁊ ſi mulier. §. ſꝫ metu. ⁊ in h̃ caſu loquit̃ hec decre. nec talis ꝓpe dr̃ ſpoliat⁹. vñ non põt petere reſtõnẽ cũ non fuerit ſpoliatus imo tradidit dñium lꝫ ꝑ metũ vt dictũ eſt ſꝫ datur illi actio ptoria qd̃ metus cã. ⁊ hic agebat actionẽ in rẽ ſimpliciter petẽdo eccleſiã ſuam. ſꝫ opponebatur ſibi ſpontanea abiuratio. qñ res petita tradita ẽ ꝑ metum: agit̃ actione in rẽ ⁊ in pſonam. ⁊ ſi ꝓmiſſio tñ ꝑ metũ facta ẽ ⁊ agitur vt res tradat̃: hꝫ exceptionẽ qd̃ metus cã. ff. qd̃ metus cã metũ. §. ſꝫ qd̃ ptor. ſꝫ ſpoliatus remanet dñs vel quaſi ⁊ ꝑdit ſolã poſſeſſionẽ. ⁊ in hoc caſu hꝫ locũ actio vñ vi ſiue interdictũ poſſeſſoriũ. ⁊ in hoc caſu loquit̃ illa decre. ſollicite ⁊ ibi renũciauit ſpoliat⁹. ⁊ ſm̃ hoc nulla exceptio põt oppõi: q̃ tãgat dñium ei⁹ q petit reſt. tui. q: qõ ſpoliatiõis ꝓuilegiata ẽ. j. de ordi. cognitio. ſuꝑ ſpoliatione. nec põt referri ſpoliato qõ ꝓpetatis ꝙ non habebat ius: vel ꝙ nõ ſit canonice inſtitutus. j. de reſti. ſpo. item cũ qs. ⁊ c. ex conqueſtione. ⁊ iõ in cã. c. ſollicite nõ audit̃ qui refert ei qõnẽ q ſpõte renũciauit ſiue abiurauit: q: illa duo ſil̃ ſtare nõ pñt ꝙ vn⁹ petat reſtitui. ⁊ aduerſarius agat de ꝓpetate. hoc eẽt ꝯ ordinẽ iuris. C. de rei ven. ordinarij. ſꝫ hic petebat eccleſiã agẽdo reali actiõe ſimpliciter. vñ aduerſari⁹ põt obijcere exceptionem peremptoriam ⁊ docere de iure ſuo ⁊ actor põt replicare. ⁊ ſic vterqꝫ dꝫ docere de ſua intentione ſm̃ ꝙ hic fit vt dicit in ſi. ⁊ in fine apparebit quis meli⁹ ꝓbauerit. ⁊ ita plana ẽ que ꝯſueuit difficilis reputari.

verſiũ. ff. j. e. ſane.

f Malo. ſ. nõ credẽtis. xxij. q. j. ita ergo. ⁊. j. de iureiuran. ⁊ ſi chriſtus.

g Canonic. ⁊. ſ. vt actor neget ſe ſponte renũciaſſe.

h Oppoſita. ⁊ ꝓbata ſupple vt ſeqtur in. §. porro.

bilem idest non vi[a] nec metu[b] nec oppreſſione[c] nec interuentu pecunie[d] nec promiſſione[e] extortam index inuenerit maxime ſi non interuenerit iuramentum quod v[el] x fieri de voluntate ꝓpria creditur quod fere ſemper a malo[f] eſt niſi replicatio cãonica[g] fuerit oppoſita[h]: admittere[i] nõ poſtpõas.

Porro licet negantis[k] ſactum per rerum naturã nulla ſit probatio. eius tamẽ qui ſpontaneam renunciationeꝫ negat[l] cum impliciter quodã modo replicando inficietur[m] ſuper aſſertione ſua habito ad dignitatem[n] ⁊ opinionem reſpectu probationes credimus admittendas.

Idem.

In pſentia[o] noſtra: ⁊ infra. Licet igitur iudex ñ ſemꝑ ad vnã[x] ſpẽm ꝓbatiõis applicet mentẽ ſuã: ſed ex confeſſionib⁹ depoſitionib⁹ allegationibus ⁊ alijs que in eius pſentia ꝓponunt̃: formet ani

i Admittere. cũ effectu maxime ſi ꝓbabit reus iuſtã cãꝫ recuſatiõis ob tinebit niſi actõ ꝑ replicationẽ repellat exceptionem ⁊ hoc ẽ qd̃ ſequitur niſi replicatio ⁊c.

k Negãtis. ſ. hac negatiua ẽ dcm̃ ſ. d el. hõe. dicit vt ibi

l Negat. eſt eñi qdã ſcm̃ pgnãs qd̃ includit i ſe affirmatiuã. q: hec ꝓpõ nõ ſponte renũciaui icludit i ſe hãc affirmatiuã coact⁹ renũciaui. ⁊ hanc ꝓbat actor in ſua replicatiõe ſi. C. de codicil. nec codicillos. ⁊. j. de ſuc. ab inte. cũ dilectus. ⁊. iij. q. ix. iudicas.

m Inficietur. i. neget ſpontaneã renũciationẽ.

n Ad dignitatẽ. ſ. teſtiũ: ⁊ ſic non ſemꝑ ſtat̃ numero teſtiũ: imo ꝯſiderari dꝫ dignitas teſtiũ ⁊ alia de qbus habes. iiij. q. iij. ſi teſtes. cũ duobus. c. ſe. ⁊. j. de teſti. in noſtra. ſic ⁊ in electiõib⁹. ſ. de elec. eccleſia vr̃a: vbi de hoc. ⁊ ſic obtinebit q meli⁹ ꝓbabit de ſua intẽtiõe. Sꝫ q̃liter ꝓnũciabit hic iudex: nũqd dꝫ ꝓnũciare ꝙ ſponte renũciauit vel ꝙ nõ ſponte renũciauit. videt̃ ꝙ ſic. q: ſuꝑ his inducũtur teſtes. ſꝫ hoc nõ videtur: imo vr̃ ꝙ iudex ꝓnũciare debebat ſuꝑ ꝓncipali qõne que ẽ de renũciatione eccleſie. De hac materia an debeat iudex ꝓnũciare ſuꝑ incidenti vel non dicetur. j. de ordi. cogni. intelleximus. Alij intelligũt hanc lr̃am habito reſpectu ad dignitatẽ. ſ. ꝑtiũ. q: ſi ille qui dicit ꝙ metu renũciauit: eẽt hõ ꝑclare dignitatis ⁊ opiniõis. pſũptio eẽt ꝯ illũ qui dicit ꝙ nõ ſponte renũciauit. ſ. qd̃ me. cã nõ eſt. ⁊ iõ magis apte ꝓbationes requiruntur ab ipſo vt in. l. illa dr̃. ⁊ nihilominus hñdus ẽ reſpect⁹ ad dignitatem ⁊ opinionẽ teſtiũ vt dictũ ẽ. Si eñi ille qui obijcit ꝙ ſponte renũciauit: hẽat meliores teſtes ei. ſtabitur nõ obſtante dignitate alterius. ar. illius decre q: diſſimile. j. de pſump. ⁊ hic x. nulla rõ ⁊c. ⁊ tñ recipiũt̃ ꝓbationes ꝙ ſponte renũciauit. in caſu iſto poſſet dici iure nouo ꝙ exceptio hec abiurationis ſponte facte ꝑ iuramentũ lite conteſtata ipediat ſuꝑ ꝓncipali q̃ſtiõe cũ negociũ per iuramentũ ſit finitũ. j. de li. ꝯte. c. vno. j. de cele. miſ. cũ marthe. vel hic reus de plano cõfitebatur ꝙ bñficiũ illud nõ petebat actor ad ipſũ actorẽ ꝑtinuit. ſed ſpõte illud renũciauerat. ⁊ ſic non fuit alia conteſtatio neceſſaria hic. h.

In pſentia. caſus. Duo electi fuerũt ad quandã abbatiam. r. ⁊ quidã alius. cauſa commiſſa fuit iudicibus. vel per ordinarium tractabatur cauſa fuit lata ſententia contra ipſum. r. ⁊ alteri fuit adiudicata abbatia. ipſe. r. appellauit. cauſa appellatiõis cõmiſſa fuit epiſcopo dulmenſi ⁊ eius ꝯiudici: coram quibus

a Non vi. ſed ſponte.

b Metu. ⁊ tñ met⁹ ꝯtinet in ſe vim ⁊ ita ſupflue ꝙ dicit̃ nõ vi. ff. qd̃ me. cã. l. ij.

c Oppſſione. C. qd̃ me. cauſa per impſſionem.

d Pecunie q̃ ꝓ expenſis ẽt in talib⁹ nõ dꝫ dari. j. de pac. cũ ꝑdẽ. j. de re ꝑmu. ad qões. ex eo ꝙ dicit: nõ interuẽtu pecũie vi a ꝯ:rio ſenſu. q: ſi interuẽtu pecunie renũciaſſet ꝙ talis renũciatio nõ tenuiſſet ⁊ ſic reſtituet̃ ei eccleſia. ſꝫ hoc falſũ ẽ. quia lꝫ renũciatio non teneat: tñ ꝓuari dꝫ iſte. quia ſimoniã cõmiſit pecuniã recipiẽdo ꝓ re ſpũali. ⁊ ideo põt ſuppleri. maxime ſi reſtitueret̃ in caſu iſto de gr̃a ſola hoc fieret.

e Promiſſione. in caſu iſto bene reſtitueretur ꝑ dolum ad

dicebat .r. sententiam non valere q in sententia non exprimebatur quare contra ipsum lata fuisset: propter ea pars aduersa probare debebat sententiam iustam fuisse. In contrarium respondebatur: q ista non sunt necessaria: presumendum era pro sententia iudicis.

Demum causa ista delata est ad dominum papam. Papa vero auditis hinc inde propositis dicit q iudex in semper debet animum suum applicare ad vnam speciem probationis. sed omnia debet considerare que fiunt in eius presentia: ⁊ ex his informare debet motum animi sui ⁊ formare sententiam: ⁊ pro sententia semper presumitur donec in contrarium aliquid ostendatur propter iudicis auctoritatem. sed si nihil probatum fuisset coram episcopo dulmensi ⁊ suo coniudice standum est sententie. nisi iste .r. eam ostenderet irritandam: tamen quia constitit domino per litteras quorundam episcoporum per confessionem ipsius .r. de ipsius renunciatione spontanea imponit ei silentium super dicta abbatia. ⁊ intelligere q renunciatio facta fuit ante electionem aduersarij ipsius .r. ad hoc vt renunciatio aliquid operetur. simile supra de elec. cum inter .r. j. de his que fi. a ma. par. c. ex ore argu. j. de arbi. ex parte. ⁊ hoc secundum vnum casum secus secundum alium. puta ipse se opposuit nulla alia electione facta.

p ¶ Ad vnam speciem. sic. ff. de testa. ob carmen. §. vl. n. ⁊ .iiij. q. iij. si testes. §. in criminali. ⁊ .j. de re iudica. causam.

q ¶ Presumi. sic .j. de re iudi. sicut. ⁊ .c. cum inter vos ⁊ .ff. de reg. iur. res iudicata.

r ¶ Standum. hic est ar. contra io. qui dicebat q in causa appella victor necesse habebat probare sententiam recte latam fuisse. ⁊ hoc per auc. C. de his qui ingrediuntur ad appellandum. §. illud vbi dicitur q victores non aliter potientur sententijs: quam si eas recte latas monstrauerint. Sed dicendum est q semper statur sententie: nisi probetur q iniusta sit. C. de app. qui ad ciuilia. ⁊ .C. vt cause pubertatis adsit tutor. l. vna arg. detegere enim debet iniquitatem sententie. ff. si pendente appel. l. j. §. j. ⁊ docere debet se iuste appellasse j. de appel. cum in ecclesia. Quid ergo respondebis auc. dicas q hoc ipso q non reprobatur: probat eam iustam C. q mili. non pos. super seruis. li. xij. Si vero quis diceret sententiam iniustam ratione processus: quia diceret litem non fuisse contestatam vel ordo iudiciarius non fuit seruatus in alijs tunc necesse habet docere sententiam iustam per ipsum processum. j. de proba. quoniam contra. di.

mi motum: ⁊ tanta sit iudicialis auctoritas vt semper pro ipso presumi[q] contra ipsum donec aliquid legitime comprobetur: quare si tu quorum dulmen. episcopo ⁊ eius coniudicibus nihil penitus probauisses: standum[r] tamen sententie fuerat: nisi aduersarius eam ostenderet irritandam: quia preter ista constitit de ipsius renunciatione spontanea per quasdam episcoporum litteras[s] ⁊ confessionem[t] ipsius nos ei super eadem abbatia silentium duximus imponendum.

Celestinus tertius.

Sane dilecto filio .n. j. presbytero card. tunc ap. se. le. nos meminimus iniunxisse vt .b. subdiaconum canonicum in pictauien. ecclesia instituere procuraret qui mandatis nostris obtemperans ibidem instituit[u] in canonicum sub dia. memoratum: ⁊ infra. Postmodum idem .b. quorundam vestrum ductus consilio[x] litteras suas vobis reddens[y], vestre misericordie se subiecit ⁊ infra. Quia vero vnde misericordiam debuit impetrare: inde cogitur dispendium sustinere[z]: mandamus quatenus hoc non obstante ipsum recipere compelluntur.

vt ibi notatur in si. vlti. no.

s ¶ Litteras quibus standum est quandoque. j. de probatio. post cessionem. ⁊ .xij. q. iij. cure.

t ¶ Confessionem. ⁊ hoc solum sufficit: quia confessos in iure pro conuictis haberi placet. C. de confessis. l. vna ⁊ .j. de confessis cum sup. ⁊ .c. vlti.

u ¶ Sane. instituit. ⁊ canonicos suspendit vt patet in integra.

x ¶ Ductus consilio. dato forte in fraudem ⁊ sui lucri causa: vnde erant in dolo. ff. de dolo. si cum scires. ⁊ ex consilio fraudulento obligabantur. ff. de reg. iu. consilij non fraudulenti. Unde habuit contra illos actionem de dolo tamen apud se debuit explorare: an ei expediret tale consilium. ff. man. l. ij. in fi. q non tenebatur se qui tale consilium. xxiij. q. j. quod precipitur. vnde vel q non teneatur: sed teneretur si hoc constaret: ⁊ si vellet allegare hoc illud deberet probare. ff. de proba. quotiens. §. qui dolo sed hic presumitur dolus: vnde

y ¶ Reddens. ⁊ sic tradendo litteras renunciauit iuri suo: sic. j. de pac. cum pridem. ⁊ donatis ⁊ traditis instrumentis mancipiorum: mancipia ipsa donata intelliguntur. C. de donatio. l. j. ⁊ qui chirographum legauit: ⁊ actiones que continentur ibi legauit. ff. de lega. iij. qui chirographum. ⁊ qui obligauit instrumenta agrorum suorum de agris ipsis cogitasse intelligitur. C. que res pig. ob. pos. l. ij. ⁊ si restitui tibi cautionem pignoris: ius pignoris remisisse videor. C. de remis. pig. creditricem. ⁊ ff. de pac. l. ij. secus est si restituo tibi pignus: q nihilominus possum petere debitum. ff. de pac. l. iij. ratio diuersitatis est: quia in altero vtilitas in altero non. Ar. contra j. eo. veniens. solu. ibi.

z ¶ Sustinere. j. de fideius. peruenit ⁊ sic reddebant mala pro bonis: ⁊ hec quidem malorum sunt: vnde eis nocet. xxiij. q. iij. sex sunt differentie. ⁊ exhibitio sue reuerentie siue honor impensus non debet ei esse damnosus. ff. de fur. seruus communis. §. q non. ⁊ ff. quemadmodum testa. aperi. sed si quis ⁊ ideo q fuit deceptus promissionibus ei subuenitur. extra e. super hoc nam deceptis ⁊ non decipientibus iura subueniunt. ff. ad velleianum. l. ij. §. j. ⁊ .j. de re. permu. cum vniuersorum. ⁊ .j. de dona. inter dilectos. ⁊ .C. si mi. se ma. dixe. l. ij. Sed qualiter iste auditur: cum nullum ius habeat: ⁊ nemo sine actione experitur. ff. de neg. ge. si pupilli. §. vlt. verum est q nullum ius habet sed quia iste implorauit officium iudicis: admittitur contra eos: qui eum taliter deceperunt: q cum deficit actio officium iudicis est implorandum. j. de offi. iudi. c. iudicis officium ⁊ .ff. de mino. in cause. si habes. j. de pac. cum pridem ⁊ ibi officium iudicis implorauit: alias non audiretur. ar. contra de elec. cum inter .r. seniorem. Sed potest dici: q per restitutionem huiusmodi litterarum non renunciauit institutioni. quam habuit a legato auctoritate sedis apostolice: q non renunciauit facto legati per talem restitutionem subijciendo se eorum misericordie: ita de iure fuit auditus. ber.

ipsum in fratrē ꝛ canonicum admittatis[a]. Anno .iiij. nidrosieñ. archiepiscopo.

Quod i dubijs ꝛ ifra. Nõ i pterea q bñficium ecclesiasticū sibi collatuz sponte in manū laicaz[b] resignãtes illud denuo a laico susceperunt eo dē sunt bñficio spoliãdi licet resignatio talium facta laico nullam obtineat firmitatem.

Idem ebor. archiepiscopo.

Ad supplicationem ragusieñ. archiepi cū a cura q̄ tenebaẜ ecclesia ragusieñ. duxim⁹ absoluendū: eo q ibi nõ poterat secure morari[c]: ꝛ si accessuz haberet ad illā mortis sibi periculuz imminebat: ꝛ infra. Ne vero idem in vituperiuz monasterij nostri defectum[d] in rebus temporalibus patiaẜ: mandamus: quaten⁹ beneficiuz qđ de liberalitate regia ac ꝯcessione tua: quod i epatu carleoli ꝛ ecclesia đ malebron ē illi collatū: ad sustentationem[e] ꝯseruet ipsius: cui concessimus: vt in ipso episcopatu absq vsu[f] pallij officiuz episcopale valeat exercere: tibi tanquaz metropolitano reuerentiam ꝛ obedientiam impensurus.

Idem episcopo arelateñ.

Nisi cū pridē: ꝛ ifra. Si i huiusmodi cessione frugē tibi melioris vite ꝓmittis[g] scire te đbes nõ esse sanctificato[h] in vtero sanctiorē: ꝛ iõ nõ oz te pdicationis iaz suscepte ꝯferere ministeriū[i]: cū[k] ille cuius[l] fieri baiulus recusabat: tādem pdicandum recepit verbū dei. Qđ si forsam[m] humilitatis cā de culmine q̄ris pontificali descēdere: eoipso humilitatis videris erigeẜ male verticem: q te nimis in resignandi ꝓposito exhibes pertinacem: q tunc in te verā humilitatē custodies: ꝛ p eaz locum sublimez fugies: ꝛ p obedientiā nõ dimittes. Intueri te itaq volumus: q hec sunt illa: p q̄ cedendi eps licentiaz potest postulare: conscientia criminis debilitas corporis đfectus sciētie: malicia plebis graue scandalum: irregularitasq ꝑsone. Sed in his omnibus est obseruanda cautela. propter conscientiam eni criminis cedendi potest licentia postulari: ꝛ forsan non cuiuslibet: sed duntaxat[n] illius: propter quod ipsius officij executio post peractam penitentiaz impeditur: cū si omnes quos arguit conscientia cuiuslibet

a Admittatis. datis executorib⁹ sup hoc: vt pz in integra.

b Quod in dubijs. laicā. Non vz q talis renūciatio teneat nisi fiat in man⁹ eius a quo beneficium recepit. vj. q. iij. deniq3. xviij. q. ij. abbas. ꝛ in auc. de defen. ciuit. §. q interiz colla. iij. ꝛ ff. de orig. iur. l. ij. §. cum placuisset. argu. ꝛ. xvij. q. ij. gōsaldus. ꝛ op. arg. de defen. ciuit. l. vlti. ꝛ. ē. eo. admonet. ꝛ h i fine. So. verum est q quantum ad ecclesias vel q̄ztū ad supiorez talis renunciatio nõ tenet: qm̄ ecclesia vel supior põt illam repetere si vult: vt. vij. q. j. nõ oportet. ꝛ etiam superior. xxxiij. q. v. mulier. Sz ipse nõ põt eā repetē ꝛ ita quo ad se tenet pactuz q ꝛ si inutilis sit talis renunciatio: nõ hz i se tacituz pactū: ne repetat: sicut acceptilatio inutilis. ff. de pac. si vnus. §. penul. ꝛ. ff. de accepti. si acceptilatam. ꝛ. xvij. q. j. eos. Ar. ꝯtra. ff. de acce. an inutilis. in pn. ꝛ q postea recepit de manu laici: suspēsus est. xvj. q. vi. siquis deinceps. ꝛ. c. seq. Imo plus dicit ꝯciliū generale: q ꝯsentit electioni de se facte p secularis potestatē abusuz: ineligibilis efficiẜ. ē. de elec. qsquis. Arg. ꝯ de iurepa. pterea. Sed expone verbū illud cõione priueẜ. s. fideliū: cum iam sit priuatus cõione sacramentorum recipiendo ecclesiaz de manu laici. Jo. hic dicebat: q clericus qui sic recipit bñficium de manu laici: suspensus erat ipso iure per. c. siquis deinceps. qđ[l] satis posset dici sz decre. pdicta preterea. cõtradicit: vt dictū est. ꝛ. c. quisquis. conciliū generale alia penā iponit q efficiẜ ineligibilis: ꝛ ideo melius vz dicendū q illa iura. xvj. q. vij. si quis deinceps. ꝛ c. sequens. q̄ dicunt q clerici q faciūt h sunt suspensi: ꝛ laici sunt excõicati q clericos instituunt nõ tenēt in hoc: vt ipso iure penā iponãt: sed hodie laici sunt excõicādi ꝛ clerici qui recipiūt bñficia suspendendi: ꝛ ineligibiles fiunt per iura illa. j. đ iurepa. pterea. ꝛ. ē. de ele. quisquis.

c Ad supplicationē. morari. forsitan[l] propter intemperiem aeris. lxxiiij. distin. quorundam. vel quia habebat capitales inimicos: supra de elec. bone.

d Defectum. s. xciij. di. diaconi. v. mendicat infelix ꝛc.

e Ad sustentationē. huic ꝓuidendū est in bñficio: quē non crimen: sed cā necessitatis abducit. vij. q. j. q̄uis triste: sz male meritus publica egestate laborare dz. ff. deposi. bona fides ꝛ merito huic ꝓuidēduz est q deposito habueriẜ in necessarijs. l. di. studeat. erit aūt iste tanq̄ pleban⁹ ecclesie huiusmodi.

f Usu pallij. Ar. ꝯ. C. quēadmodū ciuilia munera i ducuẜ. l. iij. l. x. qm̄ maioribus honoribus functos nõ licet descēdere ad minores vt dicẜ lex pdicta: ꝛ argu. ad idē. xiij. di. legim⁹ in fine. ꝛ. ē. de trāsla. licet.

g Nisi cū pdez ꝓmittiẜ. q̄si credens: q cedendo placeas deo.

h Sanctificato. s. hieremia.

i Ministeriuz. qđ puilegiatū est. j. de stat. monac. q dei timorem.

k Cuz ille. s. hieremias q pdicationis recusabat officium: ꝛ tamē postea recepit. viij. q. j. in scripturis.

l Cuius. scilicet verbi dei.

m Forsan. istđ forsan nõ videtur poni dubitatiue: sed affirmatiue si xxxiij. q. ij. admonerē. ꝛ. j. de pcu. tue. ꝛ de pe. distin. j. q̄z obrem. ꝛ. ff. de rei ven. itē si. §. j. ꝛ verba sequētia hoc i nuunt: ꝛ. ē. de rescrip. sup lris. ver. nisi forsitan.

n Sed duntaxat. Ex isto loco colligiẜ: q p nullo crimine potest epus renūciare sine licentia pape q̄ztumcunq3 graui. Sup hoc dicunt quidam q nullus criminosus nullus irregularis põt renunciare sine licentia pape. ar. c. priori. vn. vnde quidam. ꝛ. vj. q. iij. deniq3. ꝛ. ff. de admini. tut. l. tutores. §. q se ēt si talis sit: qui titulū nõ habeat: vt simoniacus ꝛ intrusus: in morte tamen ꝓpter necessitatem possent renunciare: ar. illius. c. xvij. q. iij. siquis suadente. Lan. ꝛ io. dicūt q simoniacus ꝛ itrusus nõ hñt titulū. sed fures ꝛ inuasores sunt. j. q. j. ordinationes ꝛ. ix. q. j. ordinationes. ꝛ iõ q̄zto plus rē tenēt tãto plus peccãt: ꝛ fur semp ē in mora. ff. de ꝯdi. fur. si p furē. §. pe. ar. q non remittiẜ peccatū ꝛc. xiiij. q. vj. si res aliena. Unde dicūt q renunciare possunt sine licētia pape: q ipsi ad hoc teneẜ canonis aucte. j. q. j. siquis neq3. In alijs q tituluz hñt secus est. ibi necessaria est

culpe[a] cederēt: pauci[b] vel nulli in illo ministerio remanerent: ꝛ infra. Alia vero causa est debilitas corporis que vel ex infirmitate vel ex senectute ꝓcedit: nec tñ oīs sꝫ illa solummodo: per quam impotens[c] redditur ad exequēduꝫ officium pastorale: naꝫ si pro qualibet corporali debilitate suscepte seruitutis officiū posset deleri: frustra fateretur se apostolus in suis infirmitatibus gloriari: cum interdum non plus hortetur senilis debilitas aliqueꝫ cedere: ꝙ moralis maturitas: que in senibus esse solet: ipsuꝫ in suo suadet officio permanere pro talibus enim de se dicit apostolus cuꝫ infirmor tunc fortior sum: quia nonnunꝙ corporis infirmitas[d] fortitudinem cordis augmentat. Pro defectu quoque scientie plerunqꝫ[e] potest quis petere cessioneꝫ: qꝛ cum ipsa circa spiritualium[f] administrationem sit potissimum necessaria: ꝛ circa curam temporalium[g] opportuna: presul qui commissaꝫ sibi debet ecclesiam regere: ī vtrisqꝫ salubriē ei renunciat: si scientiam[h] in quam ipsam regat ignorat. Tu enim inquit dominus: scientiam repulisti. ꝛ ego te repellā ne sacerdotio fungaris mihi: quāꝙ ꝛ si desideranda sit eminens scientia in pastore: in eo tamen sit cōpetens toleranda[i]: quia ꝑm apostoluꝫ scientia inflat charitas autem edificat: ꝛ ideo imperfectum scientie potest supplere perfectio charitatis.

Propter autem maliciam plebis[k] cogitur interduꝫ prelatus ab ipsius regimine declinare: quando plebs adeo dure ceruicis existit: vt proficere nequeat apud ipsum: sꝫ propter eius duriciā quo magis satagit[m] eo magis iusto iudicio deficere permittatur dicente dño per prophetaꝫ: linguam tuam adherere faciā[n] palato tuo: qꝛ domus exasperans[o] est: ꝛ apostoli leguntur dixisse iudeis. Ecce conuertimur ad gentes: quia verbi dī vos indignos fecistis. non tamen pro qualibet culpa[p] pastor debet gregem deserere: ne mercenario comparetur: qui videt lupum venientem ꝛ dimittit oues ꝛ[q] fugit: sꝫ ō superioris licētia tunc demuꝫ potest non taꝫ timide fugere ꝙ prouide declinare: cū oues conuertuntur in lupos: ꝛ qui debuerant humiliter obedire: iam irreuocabiliter contradicunt: cuꝫ ꝛ si tales sint grauiter pro crimine puniendi: sūt tamen pro tempore vtiliter[r] tolerandi: quia sanguinē elicit[s] q nimis emūgit. ¶ Pro graui quoqꝫ scandalo euitando cum aliter sedari non potest: licet episcopo petere cessioneꝫ: ne plus temporalē honorem ꝙ eternam videatur affectare salutem: memor illius quod dicit apostolus: si esca[t] scandalizauerit fratrem meum: non manducabo carnem in eternum. Sed inter scandalum ꝛ scandalum est subtiliter distinguendum[u] sicut dominus ipse distinxit: cui

licentia pape: vt hic dicitur. ar. j. c. proximo. § . rursus ꝛ sequē. Sed littera ista cōtradicit. s. nō cuiuslibꝫ: sed illius dūtaxat: cuius executio post peractaꝫ penitentiam impeditur. sed hec duo crimina talia sunt: ꝛ sic videtur ꝙ hic sit petēda licentia: qꝛ lꝫ titulum nō habeant: simoniacus tamen videtur habere titulum: cum per electionem habuerit ecclesiam quo ad cōmunem opinionem habet titulum cuꝫ occulta fuerit simonia. vnde saltem propter hoc tenetur licentiam petere: ꝛ causa potest subesse: qꝛ si bene administrauerit: papa de facili dispensabit cū eo: ar. j. eo. c. §. persōe vero. Satis posset lꝫ dici ꝙ intrusus omnino debet recedere: qꝛ nec quantum ad opinionem nec ꝙꝫ tum ad veritatem titulū habet. Que ergo sunt crimina que post peractaꝫ penitentiam impediunt executionem ordinis. Dic ꝙ simonia est vnum ō illis: vt. j q. j. erga simoniacos ꝛ. j. de simo. tanta. Itē homicidiū. j. de tem or. c. vl. ꝛ . l. distin. miror. ꝛ de his duobus criminibus habemus expresse j. de accu. inquisitionis in prin. Itē ꝑm io. omne peccatum quod ipso iure irrogat infamiam. iij. q. vij. infames. §. porro. qꝛ lꝫ culpa per pniām tollat: infamia tñ nō aboletur. ij. q. iij. §. hinc colligit. ꝫ hoc notatur. j. ō temp. ordi. ꝛ qua. ordi. ex tenore. In illis enim criminibus post pniāꝫ impediunt executioneꝫ ordinis: aut beneficij retētionem dꝫ epūs petere licentiā cedēdi. qꝛ penitere nō pōt nisi renūciet In alijs vero crib⁹ ō qb⁹ pt pēitere remanēdo in officio suo non tenetur petere cessionem: ar. illius decre. j. de tem. ordi. c. vltimo.

a ¶ Culpe. hꝫ ē ꝯ illos q dicūt oē crimē iducē irregularitateꝫ.

b ¶ Pauci. qꝛ rcs pene ꝯ nām ē ꝙ qs sit sine peccato. xxv. di. §. nūc aūt. ꝛ. lxxxj. di. apostolus l fi. si. j. ō pbē. c. penultimo.

c ¶ Impotens. talis enim morb⁹ dicit sonticus: qꝛ cuiusqꝫ rei agēde ipedimēto ē. ff. ō verbo. si. mōrb⁹. ff. ō re. iudi. quesitū.

d ¶ Infirmitas. qꝛ feruor spiritus ad sublimiora conscendit. s. e. lras.

e ¶ Plerūqꝫ nisi esset talis sciētia: quā cito addiscere pōt: ad quod semper tenetur eps. xxxviij. di. c. vl. vñ dicit iurj consultus si vnū pedē tenerē i sepulchro ad huc addiscē vellē. ff. de fideicō. liber. apud iulianū. xxij q. iij. si hēs. nam ab anniculo puero dicit se velle addiscē: vt. e. c. habetur

f ¶ Spiritualiū. xxxviij. di. per totum.

g ¶ Tēporalium. lxxxvj. di. frem nostruꝫ. ꝛ. xxxix. di. petrus. ꝛ. xxxvj. di. §. ꝛ merito necessaria est scīa spūaliū ꝛ tēporaliū: qꝛ in his alios docere debet eps: ꝛ iō aliorum doctrina indigē nō dꝫ. j. q. vij. cōuenientib⁹. ꝛ auc. ō sā. epis. §. dam⁹. col. ix.

h ¶ Sciētiaꝫ repulisti. xxxviij. di. oēs psallētes i fi.

i ¶ Toleranda. s. ō elec. cū nobis olim. ꝛ. j. de preben. venerabilis.

k ¶ Plebis. si. vij. q. j. §. hoc nūc seruādū. ꝛ. c. vl.

l ¶ Quo. i. quantum.

m ¶ Eo. i. in tantum.

n ¶ Faciam. i. tacere.

o ¶ Exasperans. popul⁹ scilicet israeliticus.

p ¶ Culpa. subditoruꝫ. s.

q ¶ Fugit. xxiij. q. iiij. tres personas.

r ¶ Utiliter quādoqꝫ enī dormire dꝫ seueritas disciplie. xxiij. q. iiij. ne ad nimiū. ꝛ. c. nō pōt. ꝛ. xj. q. iij. quandoqꝫ.

s ¶ Elicit. vt. iiij. di. deniqꝫ ꝛ alibi: noli esse nimis iust⁹: qꝛ iust⁹ qñqꝫ in iusticia sua perit. ij. q. vij. ō his. ꝛ ō pe. di j. serpens.

t ¶ Esca. j. de no. op. nū. cum ex iniuncto.

u ¶ Distinguendum. prout grego. distinguit super ezechielem

homelia.vij. vtruz scāda lū sine peccato vitar̄ pos sum⁹ an nō.naz in quan tū possum⁹ sine pctō scā dala vitar̄ debemus alio qn vtili⁹ scādalū nasci p mittit̄: q̄z veritas relinquat̄ .j.de re iu. q scādaliçaue rit. veritas.n. bone vite vel iusticie nūq̄z deserēda ē: v̄itas disciplie q̄nq̄z tunc autez dz deseri v̄itas disci plie: qn̄ mltitudo pcātiū ē i cā n̄ tn̄ volūt desēdere maluz qd faciūt ar.xliiij. di.cōmessatōies vbi de h̄ z.l.di.vt constituerent.z.j. de cle ex.mi. latores. Si v̄o ōfendē volūt malum qd faciūt:z excusar̄ illud q̄si ex auctē tē m̄sritudini parcēdū n̄ ē pp scādalū: ō pe. di.vj.c.j.i fi. ar.lxxx ij.di.plurimos.z.vij.q.j.§. cū āt.v̄.ferrū qppe ō h̄ dz j.dē.or.sāe i t̄tia notula.

a Hoc v̄bo.i. nō oē qd in os itrat:h̄ qd ex ore,p cedit coinqnat hoiez: tc dixerunt apl̄i:scis q: pha risei quoz religio est in ci bis discernēdis: audito hoc verbo zē.vsq̄z ibi:vt xi.q.iij.inter verba.

b Sinite. quasi n̄ ē cu randū de scādalo eorum

c Regularit̄.al̄s cuz ir regularis sit regulariter ministrare nō pōt.ex his n.q̄ iordiate sūt acta non pt aliquid ordiabiliter fieri.j.ō accu. q̄lr z qn̄ h̄ dic rl̄arit̄.i.laudabiliter z vtiliter.

d Nō potuit.i.n̄ debuit ō iur̄ tpe sue exaiatiōis:z sic ē ar.q illud diciur pos se qd ō iur̄ possumus.xxij q.ij.faciat.z arg.s̄. de re scrip.sciscitatus.h̄ debuit cōfiteri saltē in secreto.s̄. de elec.innotuit.

e Culpa. in culpa fuit q: n̄ māifestauit ipedimē tū tpe sue pmotiōis.vn̄ i pōi dz sibi pnia cū dispē sar̄ cū eo: vt sequens lr̄a dic:tn̄ si culpa talis z cā s.ipsa irreglaritas occul ta ē dispēsar̄ cuz ipso pro pter vtilitatem ecclesie.

f Latet.Ar.p opinio.il lorū q dicūt q pctā late

cum.dixissent apostoli:scis q: pharisei audito hoc[a] verbo scandalizantur:respondit: si nite[b] illos:ceci sūt z duces ce corum. Alibi vero dixit:qui scandalizauerit vnum de pu sillis istis qui in me credunt: expedit ei vt suspendatur mo la asinaria in colo eius: z de mergatur in profundum ma ris. Persone vero irregulari tas:vt si forte sit bigamus vl̄ vidue maritus est cā propter quam petere pōt licentiaz alt quis resignādi: attestāte apo stolo qui dicit: oz episcopum esse vnius vxoris viz: Nō ta men propter quālibet irregu laritatem persone debet ei q regulariter[c] ministrauit cedē di licentia indulgeri: vtpote si ō legitimo matrimonio nō sit natus:quia lz irregularita tem huiusmodi non[d] potuit subticere:si tamen z culpa[e] la tet[f] z causa cum eo qui lauda biliter suum impleuit officiū iniuncta sibi penitentia com petenti potest non minus vti liter q misericorditer dispen sari. Ego sum inquit deus ze lotes[g] vindicans peccata pa trum in filios z vsq̄z in tertiā z quartam generationem in his qui oderunt me. i.in illis qui contra me paternum odi uz imitantur:vnde patet[h] q il lis qui paterna vicia non se quuntur proprie possunt i ta libus suffragari virtutes illo discretiōis adhibito modera mine vt inter nothos z manze res[i] naturales z spurios disti gnatur:z infra. Verū si pro pter alias causas cessionez af fectes nō est in hoc tibi postu lanti fauendum:cū huiusmo di postulatio videatur non es se discreta:q̄m vt id tāq̄ notis simū omittam[k] q ociositas[l] z voluptas arma sunt hostis antiqui ad miseras animas captiuandas:propter laboris angustias aut persecutionis

incursus non debes deserere sponsam tuam[m]: cui de sigen do[n] manum apud extraneuz te fide media copulasti: sciēs q beati sunt illi q persecutio nem patiuntur propter iusti ciam: quoniam cum probati fuerint accipient coronam vi te:quam repromisit deus dili gentibus se. Sed dices spiri tus vbi vl̄t spirat z nescis vn̄ veniat:aut quo vadat: z ideo non est qui possit vias[o] illius spirit⁹ perscrutari: qui vero spiritu dei aguntur non sunt sub lege[p] quoniam vbi spirit⁹ dei ibi libertas:quare si cedē di tibi licentia data ab homi ne,nō fuerit. nihilominus tn̄ cedes:quia data est tibi liber tas cedendi a deo. Certe deci pis si sic sapis:nā quō spū dei agit̄ q ꝯ spm̄ dei agit. si enim v̄a sunt que premisimus: im mo q: indubitanter[q] sunt v̄a pculdubio ꝯ spm̄ dei agit: q aliquid ꝯ veritatem attentat: q̄m ipse ē spūs veritatis. Pō ro si dicas q forsan alia ē cau sa latens propter quam cedē di voluntas tibi celitus inspi ratur: z nos siquidem rn̄de mus:tu quō scis q talis inspi ratio sit celestis: nonne reco lis quid ille gloriosus ponti fex[r] dixit cū cepisset virib⁹ cor poris repēte destitui: domine si adhuc ppl̄o tuo suz necessa rius nō recuso laborem: fiat voluntas tua:illius[s] exemplū secutus: qui dixit cupio dissol ui z esse cū xpō. manere autē in carne necessarium est pro pter vos: z infra. Quippe si quantocunq̄ virtutum flore[t] refulgeas:z in te non habeas charitatez:nihil[v] cōprobaris habere. nulla siqdem maior poterit eē charitas q vt aiaz suā ponat quis pro amicis su is cū aūt pp hāc te deceat ani mam tuam p subditis tuis po nē nulla occasiōe dūmō pficē illis possis:z si n̄ oib⁹ tn̄ mlt̄⁹

tia faciūt hoies ir regulares.l. disti. sacerdos.z.c.sacer dotes a ꝯrio sesu.z c.ō his v̄o.ar.xxiij. di.huius.z ar.ꝯ.x. xxij.q.v. christia na so.i foro secula ri n̄ hn̄t vidictā: h̄ in foro anime sic.

g Celotes.i.çelās z vlciscēs pctā vel exactor castitat.i. q.iij.saluator.§.e. ꝯ.z.xxxiij.q.ij.§.j

h Pz a ꝯrio sesu.

i Manzares.sicle gr̄ i historia z i ru brica: gb⁹ n̄ ē fas eccl̄ā dī itroir̄. mā zer ppe dr̄ ō scōto nat⁹:spuri⁹ ō ꝯcu bia:noth⁹ ō adul tio nat⁹. sic dr̄ nō febris q affligit sic q̄rtana:z tn̄ n̄ ē v̄a q̄rtana:sic noth⁹: q vr̄ v̄⁹ fili⁹: h̄ n̄ ē z oēs tales illegiti ab honōib⁹ r̄pl̄lūt s̄.ō elec.cū i cūctꝪ z. s̄.ō ele.inotuit z.j. ō fi.pbro.c.j.z. vl. nal̄ dr̄ nat⁹ ō ꝯcu bia q tenet̄ i domo q̄si loco vxorj vni ca:z tal̄ i bōis pr̄is ab itestato succe dit i duas:vnicus pr̄ne substāte:si alij filij n̄ extēt: nec cō iūx legitia.C.ō na. li.auc.lz pr̄i.z i bo nis mr̄n: succedūt cū ltis filijs.C.ō se na.ꝯs.or.fi.fis.§.vl.

k Omittam⁹ tn̄. statū subiūgit ō illo zē.z ē color rheto ric⁹ q dr̄ poccupa tō.fi. v ij.q.j. mop ses in fi.

l Ociositas.iuxta illō. ocia si tollas p iit cupid⁹ arc⁹ z ali bi.q̄rit̄ egist⁹ q̄r sit fcs adult. In pm ptu cā ē:desidios⁹ erat.z dicit hiero. ad monachū: Sē p facito aliqd bōi opis vt te diabol⁹ ueniat occupatū ō con.di.v. nunq̄z

m Sponsaz.s.de trāsla.inter corporalia.z.ff.so.ma. si cū dotē.§.si marit⁹.z expōe spōsaz.i.eccliaz mil tātē.

n Defigēdo manū vba sūt salomonis i parabolis loq̄ntis d̄ fideiussore q obligauit se apd̄ exneū.i.apd̄ creditorē q ē exne⁹.i.alius a fideiussore z reo principali: sic eps defigendo manū.i.p manuale obedientiā obligauit se p oib⁹ suis apd̄ exneū.i.creditorē.i. apud deū q sibi credidit gregē suū mediante suo metropol.cui obedientiā fecē manualē eps.n.tenet red dē rōnez deo p aia b⁹ sibi cōmissis si male custodierit oues suas.j.d̄ re.iu.c.post.z expōe apd̄ exneū.i.apd̄ aliū q: de⁹ ē ali⁹ab hōmine i co q de⁹ q: de⁹ ē creator: z hō ē creatura .vl' dic q de⁹ exne⁹ ē a quocūq xpiāo: z tñ q libz xpian⁹ est ei⁹ fili⁹.fili⁹.n.d: eē i ptāte prīs quousq ē emancipatus: co emancipato d: exne⁹: sicut qlibz alius: z tñ ē ei⁹ filius ita de⁹ emancipauit hoies cū dedit ei liberū arbitrium faciēdi qd̄ libz bonū vel malū: z ita dict⁹ est exneus.

o Uias q: n̄ si i hoie vie ei⁹.xlvij.dis.§.necesse ē i fi.

p Sub lege.xix.q.ij due sunt.z.j.d̄ regu.lz.

q Indubitāter. q: nefas ē dicē q scriptura mentiat xxij.q.v.qd ergo.

r Pōtifex beat⁹ martinus.

s Illius .s.beati pauli apostoli.

t Flore.i.oībus ḋtutuz q: ḋtutem null⁹ pōt hr̄e sine charitate qm̄ q bz vnā ḋtutē in actu bz oēs: z q caret vna caret oib⁹.xxiiij.q.i.vbi sana.xx ij q.i.cū rnūciat.d̄ pe.di.ij.si en igt.j.d̄ re.iu.d̄fleat pct or.

u Nihil.iuxta illd̄ aplī:si tradidero corp⁹ meū ita vt ardeā: charitatē autē non habeaz nihil mihi pdest.de cō.di.iiij.solet de pe.di.iij.siquis autem ad fi.di.

x Multis.vt.vij.q.i.ibi.

ab eoz regimie te ɔducit excusare: qm̄ si laboris cāz ptēdis exēplum te aplī subleuabit: q suadet tibi laborez h⁹i n̄ refugē: dum se asserit p cōi salute plus ceteris laborasse: q: lz n̄ seq̄t laborē effect⁹: nihilominus tñ laborē meritori⁹ apud deū: iuxta qd̄ legit: rddet de⁹ mercedē laboz suoz sanctoz z infra. Nec putes q id̄ martha malā ptē elegerit q circa plurima satagebat: q: maria optimā ptē elegit q n̄ auferet ab ea: qm̄ lz illa sit magis secura istā tñ ē magis fructifera: z lz illa sit magis suauis: hec tñ magis vtilē cū in fecunditate sobolis lippitudo lie rachelis pulchritudini sit plat: atq̄uis sit in vnū z cōtēplatiuus eē valeas z actiuus: legislatoris exēplo q nūc ascendebat i montē vt ibi gloriaz dñi cuz maiori cerneret libertate nūc ḋo descēdebat in castra vt cū vtilitate maiori necessi talib⁹ ppli pvideret: q̄ ppt facilius indulget: vt ascendat monach⁹ ad pslatuz q̄ psul ad monachatū descēdat: z infra. Monem⁹ itaq vt laborē pastoralis regimis n̄ recuses ne fortassis ad pedes suos cū maria spneret te recipe: q sibi apud se diuertenti spreuisset cū marcha sollicita mistare: z ifra. Qui ḋo i postulādo ɔcedēdi lnia z istitisti tibi te duxi m⁹ relinq̄ndū: vt distictis causis: pp q̄s cedē oportat si pp aliquā cām vtilē z honestā in h⁹i pposito pseuerēs de lnia nr̄a cedas: aliogn cedēdi licētiā aucte ap.tibi scias eē penitus intdictā qm̄ si penas hēas q b⁹ satagas i solitudinē aduolare ita tñ stricte sit nexib⁹ pceptoz vt liberuz n̄ hēas absq nr̄a pmissiōe volatū. Idem. epo fauē.i arepz raue. electo

Post translationē tuā ad ecclesiā rauēnateā. cū p posit⁹ z canōici fauētiā. in.j. coz ɔcanonicū liberā eligendi auctez vnanimit ɔtulissēt: ipse .j.sci fridiani lucaā.canonicū olim eps sarnateā.i fauētineā.epz postulādū elegit. Porro a sci fridiani pore su p hoc reqsito z obtento ɔsēsu ppsit⁹ z alij postulatione eādez approbari a nobis hūilit petierūt. Cez postulatōi h⁹i videbat ɔciliū ɔstantinopol. capitulū obuiare in q statutū est: vt qcūq de pontificali dignitate ad monachoz vitā z pnie locū descenderat: neq̄q vlteri⁹ ad pōtificatū resurgat vn̄ ɔ dictū ɔciliū cū sit vnum ex quattuor pncipalib⁹: que sicut q̄ttuor euāgelia ecclesia catholica venerat: nullaten⁹ videbat eorum postulatio ad mittēda. Ceteꝝ spāles qdam casus inueniunt: in qbus ptedicto cōcilio non obstāte is q vitā monachalem elegit: rursum licite pōt ad epatum asūmi.si enim glīq psecutionis rabie seuiente vel prepediente inualitudine corporis cum pficere nequeat in regimine

y Plus.xxiiij.q.iij.quis nos.

a Effect⁹.iux illud: Nō ē i medico sp releuet vt egē.z q̄nq viciū ē aucte n̄ artific.j.d̄ lo.z ɔdi.pp.ff.ad.l.aql.si fuus §.si calicē.z.xliij.di.ephesijs.nec euent⁹ mortalitaꝫ medico q dili geno fui: iputari dz.ff.d̄ of.psi illicitas.§.sicuti.z sufficit diligentiā adhibē quā pōt xlvij.di.c.vlt.z si negociuz n̄ hēat effectū sufficit si sit vtilr ceptū.ff.de ne.ge.lz an vltro.§.i.lz sec⁹ sit i negocijs pupilli.ff.e.ti.si pupilli i prin.z.l.sit.

b Illa.s vita ɔtēplatia

c Secura.ergo potius āplectēda.nā tenē certū z dimittē icertuz d̄bem⁹ de pe.di.vij.c.vlti.ff.de ri.nupt.adoptiuus.§.i. sed vtraq est certa.

d Ista.s.actiua vita.

e Lie. lia lippa erat ocul' q ḋttuor filios gēu it ex i iacob: s rachel duos tñ.s.iosē z beniamin

f Legislatoris.s moysi xxvi.di.siquis vult.

g Quapropter.i.ppiam quam causam.

h Ad pslatū.xviij q.i.c.vno.z.vij.q.iij.c.ij.

i Diuertēti.i.accedēti

k De lnia.q petit lniaz z obtinet ɔpelli debz vt cedat j.e.quidam.

a Post trāslationē. libera.z id̄ potuit eligē vn̄: sq z nō q q pōt eligē pt postulari.s.d̄ ele. idāis.lz n̄ ep̄ior.ar. ff. de ri nup.gnāli.lz expīse hz q vni pōt ɔmitti ptās eligēdi.s.s.d̄ elec.cāz que.

b Postulandum.simplicit eligi n̄ poterat q: erat d̄ alia eccli.lxiij.di. lras.z. lxxi . di . frnitatē lz i postulanō eligi potest lxiij di.valētini.inus.q: eps fuerat: z id̄ non eligi lz postulari dz: z hec fuit causa quare fuit postulatus z non illa: quia ē alia ecclia: vt dixit io. de hoc d̄.s.de elec.cum inter canonicos.

c A priore z a cano. q: sol⁹ pōr n̄ possz psonam alienare.ar.xij.q.ij.sine exceptione.z.xix.q.iij statuim⁹ cū maior sit alienatio psone q̄z rez.xij.q.i.pcipim⁹.si āt nollet dari ipz ɔpelli dz p supiorē.j.d̄ iurepa nullus nisi iustā hēat cām dādi: tūc ɔpelli nō debēt.lxiij.di.lras.z.lxxi.di.c.i.z.ij.

d Constantinopol.vij.q.i.hoc nequaq̄z.

e Ex quattuor.s.niceuum constantino ephesinum primum z chal.xv.dist.sicut.

pastorali de superioris aucto ritate ad monasticam vitam descendat: persecutionis vel egritudinis impedimento cessante ad episcopalem poterit resurgere dignitatem. Item siquis propter litterature defectū: ne tanq̄ cecus ceco duca tum prebeat locum regiminis auctē ap. deferēdo ad ocium se contulerit monachale: ac ꝑ exercitum lectionis scientie reperit margaritam: procul dubio poterit denuo vocatus a domino cathedram reascē dere pastoralem. ¶ Rursus siquis cupiditate parentum[i] eo tamen penitus ignorante fuerit episcopatum adeptus. ꝛ hoc comperto episcopatum de licentia superioris dimit tens[k] obseruantiam elegerit regularem: ꝛ si ad episcopa tum eundem redire postmo dum nequeat iuxta canoni cas sanctiones: ad alium ta men poterit licite reassumi: quāq̄ autem in is ꝛ consimili bus casibus his qui ep̄atu di misso monasticā vitaꝫ elegit: resurgere valeat ad officium pastorale: nihil tn̄ in his ꝯtra p̄scriptum intelligit conciliū attentari: quod in eo loquitur[m] casu: cū ꝓpter aliquod crimē ep̄atum qs deferens ad vitaꝫ monasticaꝫ penitētie casu de scendit vn̄ q̄dam in eo casu lo qui dixerūt capl'ꝫ supradictū cum qs ꝓ crimine de quo con uictus fuerat vel confessus ab episcopali dignitate d̄positus in monasterio exultat ad peni tentiam agendam inclusus: vel cum aliq ꝓpter graue cri men: ꝓ quo episcopatum reti nens penitentiam digne agē nō valebat[n]: cedendi obtenta licētia vitā monachalē elegit aliis asserentib⁹ sic intelligen dum esse capl'ꝫ antedictuꝫ: vt ꝑ se resurgere neq̄at. i. repete re quasi debitū quod tali mo do dimisit[o]: quanquam eligi possit: p̄sertim si locum tantū[p] ꝛ non ordinem[q] resignauit. Cū ergo nobis ꝯstare neque rit: ob quaꝫ cām predictus. j. episcopatui olim cesserit: mā damus: quatenus si tibi con stiterit q̄ propter aliquam ex premissis[r] causis seu consimi libus idem. j. episcopatui ces serit memorato: tu auctorita te nostra: dūmodo necessitas vel vtilitas id exposcat licen tiam ei tribuas ascēdendi ad regimen ecclesie fauentineñ.

f ¶ Cessante. Ar. est hic q̄ cessante causa cessat effectus: vt. j. q. vij. q̄ pro remedio. i. q. i. q̄ pro necessitate. ꝛ. lv. distin. p̄ri scis. ꝛ. lxi. distin. §. his omnibus. ꝛ. c. neophitus. j. de ap. cum cessante. Argu. contra. xxxij. q. i. dixit domin⁹. ꝛ. xix. q. ij. due sunt. So. si per causam fiat dispensatio vel aliquod cōsimile: cessante causa cessat q̄d factum est ex causa: vt in primis. c. Si vero ius cō mune statuitur ex causa licet causa cesset: etiam remanet ius quod statu tū fuit ex iusta causa. ff. de postul. l. i. §. serum. vt in contrarijs. Vel sic licꝫ causa impulsiua ces set remanet ius: quod ex ea statutum est. Contra. xxxij. q. i. dixit dominus. Si finalis est cā: q̄ꝫdiu causa durat: durat quod ex ea causa statutum est vel quod ex illa cā fit: ea vero cessante cessat con stitutum ex illa causa. Contra. xxxij. q. vij. c. si. vel cessat quod ex ea cā constitutum est: qñ in cō stitutiōe dictuꝫ est: q̄ cā cessante cessat ꝯstitutio: vt in primis concor.

g ¶ Ceco. vnde versus: Si cecus cecuꝫ conatur ducere secum. In fouē am ductor primus cadit inde secutor.

h ¶ Deferendo. s̄. c. pr. § pro defectu.

i ¶ Parentum. data pe tita pecunia vel ꝓmissa i. q. v. quicunq̄ꝫ. ꝛ. c. pre sentium.

k ¶ Dimittens. Statim cum illud sciuit primo petita ꝛ obtenta licentia a dn̄o papa: vt hic dicit ꝛ sic nō potest renuncia re sine licentia pape: q̄ꝫ nis simoniacus: als rati habitio retro sibi ꝑiudicat. j. d̄ simo. sicut vel itra breue tp̄s. i. q. i. ꝯstat. ꝛ. j. de regula. c. ij. q̄d in maleficijs. verum est. ff. de vi ꝛ vi arma. l. i. §. quotiens. ꝛ. xxxiij. q. ij. si virgo. C. de trāsac. q̄ꝫuis. ꝛ. C. quomodo ꝛ quando iudex ab eo.

l ¶ Nequeat: q̄ erga simōiacos nulla misericordia est adhibē da. i. q. i. erga simoniacos. ꝛ. vij. q. i. presentiū. ꝛ. d̄. elec. super eo ꝛ. i. q. i. q̄ quidaꝫ. ꝛ. j. de simo. nobis fuit. Sed contra vide tur q̄ possit cum simoniacis d̄ spensari: vt. i. q. v. quicunq̄ꝫ ꝛ c. presentium. ꝛ. j. de simo. de simoniace. ꝛ. s̄. de elec. si alicui⁹. So. vin. dicit q̄ talis de iure non pōt eligi siue postulari: sed dispensatiue dꝫ postulari. Alij dicunt: q̄ si commissa fuit simo nia in ordine: nullus pōt cū eo dispēsare: vt i. q. i. erga. ꝛ. c. q̄d q̄dā. nec ēt dn̄s papa: vt dicunt: q̄ characterem hꝫ vitiosum: cui renūciare n̄ pōt: ꝛ iō nō purgat viciū istud: vt xiiij. q. vi. si res aliena. Sꝫ hoc nō credo: imo pōt papa bñ dispēsare cū simoniacis: q̄ characterē hñt viciosū: q̄ scient simoniā ꝯmiserunt. j. d̄ simo. c. pe. s̄ꝫ inferiores prelati nō pñt di spēsare cū sciēte: s̄ꝫ papa: ꝛ hoc iō q̄ bñ purgat vicium furti re furtiua apud furē remanēte de voluntate dn̄i. ff. de vsuca. si fur. in prin. ꝛ. i. q. i. q̄d q̄dā. v̄. si forte nuli tie characterē ꝛc. idē i violēto deten tore ff. de p̄ca. cer te. §. iulian⁹: s̄ꝫ cuꝫ simonia ꝯmissa est ignorante illo: cui acq̄situ est bñficiū vl' q ordinē vel di gnitatē adept⁹ est ignorāter: pñt ep̄i dispēsare post libe rā resignationeꝫ. Sꝫ in h̄ distingue si bñficium ēt sim plex eo mō ē adep t⁹: stati p⁹ r̄signatō nē pt r̄sumi ad illō dispēsatiue: vt. s̄. d̄ elec. si alicui⁹ i fi. ꝛ capl'm ēt tūc dispē sat: ꝛ. j. de simo. ex insinuatione. In illo q dignitatē sic ē adept⁹ distigue si spōte resignet pe tēs hūilit r̄signa tionē admitti: stati pōt ep̄s dispensare cū illo: ꝛ ad eādē p̄laturā: arg. i. q. v p̄ñtiuꝫ: vbi dispen sat i dignitate as sumēda cum eo: q sponte renūciauit ordini ignoranter recepto: ꝛ ar. illius c. q̄cūq̄ꝫ circa pri. ꝛ tñ illud loq̄t de di spensatiōe pape: ꝛ ar. illius d̄cretalis si alicui⁹ a p̄rio seu su. si vero de h̄ ꝯtē dit i iudicio ꝛ ele ctio sua reprobata fuerit: q̄ simoniace fuit facta licꝫ eo ignorāte: tūc ep̄s illa vice ꝛ i sua vacatione cū eo nō po terit dispensare s̄ꝫ postea: sic. s̄. de elec. si alicui⁹ i prin. ꝛ ita teneas circa huiusmodi dispēsatione simoniacoꝝ.

m ¶ Loqtur. hec interpretatio tenēda est sup. c. illo. vij q. i. hoc nequaq̄ꝫ. exclusis opinionibus ibi notatis.

n ¶ Non valebat. i. q. i. siquis. neq̄ꝫ. Ex hoc colligo q̄ simoniacus sine licentia domini pape non potest renū ciare. de hoc nota. s̄. c. proximo. §. i.

o ¶ Dimisit. vij. q. i. q̄ꝫ periculosum.

p ¶ Locum tm̄. j. de ordi ab ep̄o q resigna epi. c. vno.

q ¶ Ordinem. id est ordinis executionem: quia chara cteri nemo possit renunciare.

r ¶ Premissis: q̄ttuor cāis d̄ q̄bus dictū est. s̄. in littera ꝑꝑ populi p̄secutionē vel corpis īfirmitatē defectū sci

entie pp simoniam ab alijs eo ignorante commissam: cuz qs renunciat pp aliquã cãz talẽ: nõ prohibetur iterum postulari ad dignitatem episcopalem: vt hic dicit.

a ¶ Ordini.i.ordinis executioni. Sz quid si renũciasset ordini: adhuc põt reassumi de lĩa pape: nũqd reconsecrabitur. nõ: qz characterem retinuit.j.q.j.qđ qdã ꝟ.si forte militie.x. xxij.q. vij. licite. ꝛ hõ sola executio sibi deest: quã reassumit de licentia pape.

b ¶ Aliogn.i. si ñ renunciauit ex aliqua de predictis causis q̃ fiunt sine peccato: sz ex alia ppter peccatum.

c ¶ Durũ .nõ tam̃ ipossibile: qz bene dispensat dñs papa cõ quattuor cõcilia ꝛ cõ apostoluz dũ tñ nihil statuat cõ fidẽ. xxv.q.j.sũt qdã.ar.xxxiiij. di. lector.lxxxij. disti. pſbyter. qđ autez legitur.xxv.di. sicut de articulis fidei intelligitur.

d ¶ Quidã cedẽdi cũ instantia. Ex eo qꝫ cum instantia pseuerãdo petunt psumitur cõ eos mag's: đ pe. di.j.diuortium.C. ad vel. l. si mulier i fi. sic etiaz pallium cũ instantia p ti dz c.di.prisca.ꝛ.ff. de questionibus. l.j. §.diuus.i.

e ¶ Compellẽdos. Nõ qꝫ aliqs cogit renunciare obtenta licentia renunciandi: tamen sz leges re integra recuperabunt bona quibus cessit.ff.de cessi.bo.his q sed hoc ideo ẽ ne illudat papa. sicut si postulatio presentatur pape: non potest postea recedẽ ab ea.s̃. đ postu. bone ratio quare compellantur redditur in litera. In huiusmodi compulsione considerat papa commodum ecclesie vel propriam salutez petentis: quoꝝ neutrum vult impediri: ꝛ ideo compellitur.

f ¶ Veniens. negãte. Et sic p negationẽ fcã fuit res dubia. C. qui ad li. pcla. ñ lz. l. iij. ꝛ sic p narrationem ꝛ responsionem litis contes. facta fuit. j. đ lit. contes. c. vno. ꝛ s̃. de elec. dudum.

g ¶ Cõmisisse. et sic cõmisit se grẽ capituli. tñ sz i vitate nõ erat pbatũ qꝫ p lz lr̃as renunciasset: quare ipsoꝝ

maxime si veritatẽ subnititur qꝫ dictus. j. loco tantummodo cesserit memorato ꝛ nõ ordini[a] vel etiam dignitati: tũc enim esset vehementissime p̃sumendum qꝫ nõ propter crimen aliquod ab ipso commissum: sz causa penitentie ad vitam migraret regularem: presertiz cũ apostolica sedes p⁹ cessionem multo minus q̃ antea permisisset eidem tali crimine irretito in põtificali ordine ministrarẽ: alioquin[b] cũ durum[c] nimis extiterit cõtra tam solẽne concilium huiusmodi postulationem admittere: preposito ꝛ canonicis memoratis iniungas: vt aliaz psonam sibi idoneam eligãt in pastorem.

Idem in concilio generali.

Quidam cedendi licentiam cum instantia[d] postulantes ea obtenta cedere p̃termittunt. Sed cũ i postulatione huiusmodi aut ecclarũ cõmoda qb⁹ p̃sunt aut salutem videant propriã attẽdisse: quorũ neutruz suasionib⁹ aliquoꝝ querẽtiũ q̃ sua sunt: seu etiã leuitate qualibet nolum⁹ impedire: eos ad cedendum decernim⁹ cõpellẽdos[e].

Hono. iij. maioris ecclesieđ cano ꝛ magistro. x. can. sancti dioñ. leodieñ.

Veniẽs ad ap. se. j. sbd. pposuit qꝫ cũ bõe me. i. papa pre. n. abbati de enienco ꝛ maioris ecclie ac sancti pauli cantoribus treue. suis đ derit literis in mandatis: vt si nihil canonicum obuiaret: prebendã in ecclesia sãcti florini in confluentia: quam iacobus decanus ipsius ecclesie resignauit: sb ap. obstaculo assignarẽt: ꝛ infra. Cũqz iudices apl̃icum vellent adimplere mandatum quidam se opposuerunt canonici eccle sie memorate: dicentes subdiaconum antedictum renunciasse iuri: quod sibi ex ipsis lr̃is competebat. dico igitur subdiac. hoc negante[f] iaz dicti canonici ad hoc probandum testes aliquos pduxerunt: per quos cum videretur probatũ ipsum se grẽ capl̃i cõmisisse[g] duo iudices[h] predictorum sẽtentialiter decreuerunt ipsuz eundẽ nõ posse vti litteris supradictis: pro eo qꝫ eidem aduersarij se grẽ cõmisisset: per qđ visus est renunciasse[i] iuri sibi ex ipsis lr̃is competenti: a qua sententia idem appellans in vigiliam epiphanie terminum sue appellationi

sñia retractat: qz ꝛ si verũ essz qꝫ se eoꝝ grẽ cõmisisset nõ videtur renunciasse litteris nisi expresse. ꝛ lr̃as ipsas restituisset. s̃ e. sane. ꝛ. j. de pac cum pridem. ꝛ si cõmisit se illoꝝ grẽ: ꝛ ipsi nullam grãm faciebant: poterat vti iure suo. Et ẽ simile licet camus ad arbitros in cã appellationis: propterea non renũcio appellationi: immo postea possum prosequi appellationem: nec currit mihi tẽpus interim. C. de tem. ac. auc. si tamẽ. nec inde dz damnum sustinẽ: vnde meruit grãm reportare. s̃. e. sane. ꝛ. j. de fideius. puenit. ꝛ. j. đ pac. cũ pridẽ. Sed cõ videtur qꝫ tacite videtur renunciasse lr̃is suis. j. de off. dele. gratũ. ꝛ. j. de testi. cum venisset. j. de his que fi. a ma. par. c. ex ore. ꝛ. j. de prebẽ. p illorũ. ꝛ. C. đ iure do. l. ij. ff. de lege commis. post diem. ꝛ nihil refert in an alteꝝ ex eqpollentibus qs faciat. ff. de re iudi in summa. ꝛ. ff. de arbitris qd tñ. §. j. ꝛ. j. de ver. sig. in his. Dic qꝫ per hoc non renunciauit per prima iura: ꝛ quia cassata fuit illa sñia. simile videtur. s̃. e. sane. Sed ibi plus fecit tradendo litteras aduersarijs: quare iuri suo renũciauit: hic nõ tradit lr̃as lz commisit se grẽ aduersarij. vnđ ibi auditus fuit potius iudicis officio q̃z iure actionis hic vero ipso iure. v. l. ibi auditus fuit de iure: vt dicitur ibi in fi. vltime notule.

h ¶ Duo iudices. Et ppter hoc solum etiam debuit cassari sñia cuz ñ appareat qꝫ tertius se excusasset vel cõmisissz eis vices suas. j. đ of. dele. cãm matrimõij. et. ff. đ re iud. duo ex tribus. sz si se excusauit bñ poterũt pcedẽ. j. đ of. đle. prudẽtiã qđ itellige si clausula illa qꝫ si nõ oẽs etc̃. erat i lr̃is: sz ex alia cã fuit cassata sñia: et mandat iudicibus istis vt prebẽdã illã faciant cõferri: vt dz i itegra i fi.

i ¶ Renunciasse iuri ar. qꝫ per litteras executorias acquirat ius alicui impetranti: al's non posset renunciari iuri ex ipsis litteris competẽti: si nõ acquiretur ius: quia ei quod non est etiam renunciare non potest. Dicas qꝫ per lr̃as monitorias preceptorias siue executorias nullum ius acqritur p qđ ecclesia siue clerici cõtra quos impetrãtur lr̃e obligati sint ipetrãti nec aliqđ ius hz i ecclia añ receptiõez: sz offm̃ executorũ iplorare p̃t. vt mãdatũ apostolicũ exequant: et ipsi mãdatum tenent adimplere: et huic officio bene possz renũciar r̃stituẽdo lr̃as et renũciãdo lr̃is ipetratis et etiam impetrandis: q̃

facto executores vlterius nõ procedēt: ⁊ sic nec officiū iudicis nec aliō p lrãs illas iplorare poterat. Huic officio ñ fuit renũciatũ.s.e.fãe.cũ tñ executor fuerit ꝓsecut⁹ offm̃ suũ: s lrãs tñ restituit: quaꝝ auctē fuerat restitut⁹: ⁊ ide ñ offuit renũciatio: lrãꝝ: ⁊ iõ ð iure fuit audit⁹: vt nõ.i fi. vltime notule.b.

app. itẽrposita.§.j.saluo eo: qð dicitur. j.ð ap.i. cordũ appellaī a sniã diffinitiua ñ refert: vtrũ appellatio approbetur ab aduersario vl iudice saluo eo qð dicit extra de ap.cordi. s cõsideraī vtrũ termius sit pfix⁹ a iudice vel ab appellante: ⁊ tũc vtraqꝫ ps teneī mittere sufficiẽtem procuratorẽ ad totã cãꝫ vt h ps als procederetur ꝯ absentẽ tanqꝫ cõtumacem vt hic ps ⁊.j.ð ap. iterposita vbi ð h.

a Prefixit. qð quidem bñ potuit: ⁊ iudex idem facere põt ⁊ dꝫ.j.ð ap.oblate.⁊.c.sepe ꝯtigit ⁊ terminũ pfixit: vt tũc esset i curia: vt sequtur. qꝫ quandoqꝫ statuiī ad iter: arripiendũ: ⁊ tũc sufficit arripe iter i termio. j.ð.ap. pueñt. Et in istis casibus lrẽ añ terminos ĩpetrate nõ valent: vt dicit illa de cre.oblate.⁊.c.sepe. termĩnus vero datus a lege est annus vel ex iusta causa bienniũ.j.de ap.cũ sit romana. ⁊ talis terminus bene põt preueniri: vt in c.oblate.

prefixit[a]: ad quã cũ venisset p. de colle medio capellanꝰ nostrum super hoc sibi cõcesimus auditorem. Sed cum eius aduersarius nõ accessẽrit per duos menses ⁊ amplius expectatus: nec vllus comparceret pro eo sufficiẽs respõsalis: tandẽ qdã lrãs bñs ad ꝯdicẽdũ ⁊ impetrãdũ coram eodeꝫ cõparuit: qui cũ ad tractãdũ cãm min⁹ sufficiẽs[b] crederet: idẽ auditor sẽtẽtiã pdictorũ iudicũ snialiter iusticia exigẽte cassauit. Nos igiī ratã ⁊ firmã hẽmus cappellãi sententiam. memorati.

I dez archiepo treuerẽ.

L Ecte coraꝫ nobis.f.t.littere cõtinebãt: qꝫ abbas sancti petri tullẽñ. tibi humiliter est confessus: qꝫ cũ adeo graui egritudine laboraret: qꝫ de vita desparetur[c] ipsius: ad cuiusdam emuli sui consilium[d] de quo ipse cum nõ crederet eum emulum confidebat: monachos suos ab obe-

dientia in qua sibi tenebantur absoluit: vocato dioc.epõ: vt abbatiam in ei⁹ manib⁹ resignaret qð tamẽ vs⁹ cõsilio fanior nõ fecit[e]: ⁊ idem abbati postmoduꝫ restituto sanitati vniuersi ⁊ singuli de cõuentu obedientiam ⁊ reuerentiã requisiti ab eo in caplo ꝓmiserũt[f] ⁊ infra. Nos autem ex tali facto eũdẽ abbatẽ suo resignasse regimini non videmus.

G reg.ix. agathẽñ. ⁊ vticeñ. episcopis.

D Ilecti filij conuẽt⁹ monasterij sancti gu.imme diate ad ro.pertinentis ecclã intimarũt: qꝫ abbas eorũ sentiens se insufficientem[g] oneri regiminis abbatie: cessit i manibus[h] eorundẽ: ipsi quoqꝫ.g. monachum sãcti victoris elegerunt canonice in abbatem ⁊ infra. Cum igitur dict⁹ abbas cedere sine licentia nostra nequiuerit: nos tã electõnẽ[i] qꝫ cessionẽ predictas ðcreuimus irritaī ⁊ inanes. Mã

c L Ecte corã. de spẽaretur. sic j.de regu.⁊ transe. sicut tenet.

d Consiliũ. De quo tenebatur ille emulus actione ð dolo si fraus interessit.ff.de re. iur. ꝯsilij. Et ꝯ illũ põt agi de dolo quãti ei⁹ interfuit id fẽꝫ nõ esse.ff.de dolo arbitrio.§. dolo ⁊ hoc verũ est si fuisset soluendo. Sed hoc nõ esset: si vã renunciatio fuissꝫ vñ, i eo casu dꝫ restitui ad pristinuꝫ ius.ff.ð dolo.⁊ elegāter.§. penul. ⁊ ff. de eo p quẽ factuꝫ erit.l. vltima hic ista cessant: qꝫ non fuit hic renũciatio cuꝫ effectu.

e Fecit. ⁊ iõ voluntas talis nõ offuit: qꝫ nõ processit ad factũ. simile: voluntas nõ sufficit vbi ẽ opus tacto.j.de eo q mit.i pos.cã rei.ser.c.j. ⁊ ar j.ð re.iudi.cũ aliqb⁹. Sꝫ ꝯtrũ videī qꝫ tacite videī iuri suo renũciasse. j.ð bis q̃ fi.a ma.par. ca. ex ore. vbi ipo fcõ vĩ renũciasse: sic ipo fcõ deũ negam⁹.xj.q.iij. est mãt.ipo fcõ mẽtimur.xxij.q.v. cauete ⁊ ipo fcõ appellamus.j.de ap. dilecti. vt nr̃m. ⁊ eoipso qꝫ qs salutat prelatum: consentit in illuꝫ quẽ nõ põt reprebare lxiij.di.cũ badriaꝰs.nec ẽ op⁹ scripto: qui obed ẽtiaꝫ suã ipo volũtarij aduent⁹ pbat offõ.j.de ma. ⁊ obe. legebaī ꝯtrũ tñ vex ẽ qꝫ propter hoc nõ renunciauit.

b Min⁹ sufficiẽs. Sꝫ nõ videī qꝫ iste fuerit cõtumax ex q misit nunciũ ad ipetrãdũ ⁊ ꝯdicẽdũ: cũ ipse nõ appellauerit. s illeis ꝯ quem lata snia fuit: ⁊ iõ non debuit snia ꝯ ipsum ferri: lꝫ forsitan posset in expensis condẽnari. Unð ꝯ.j.ð ap.nicolao. vbi cõdemnaī appellans in expẽsis: q nõ fuerit ꝓsecutus: nisi quo ad impetrandꝰ: ⁊ ibi ñ fuit processum sup pricipali. Potest dici qꝫ i illa nicolao. hoc nõ fuit petitum Ille nicolao tñ petijt alterã ptẽ i expẽsis cõdẽnari: qꝫ ñ miserat sufficiẽtẽ procuratorẽ. Hic vo petijt vt ꝓcedẽt ad sniam ⁊ firmãdã. Uel meli⁹ s fuit lis ꝯtestata et snia diffinitia lata: et iõ cũ statut⁹ essꝫ tminus ad ꝓsequẽdã ap.⁊ alta ps ñ fuẽit sufficiẽter ꝓsecuta ad sniaꝫ ꝯfẽd ẽdã. ꝯtumax dꝫ reputari: siue sit ps appellata siue appellãs qꝫ iudex appellatõis alta pte absente dꝫ ꝓcedẽ ad cassãdã vl ꝯfirmãdã sniaꝫ.C.ð tẽ.ap vlti. §.illð.ij.q.vj.§.appellator.⁊.j.ð ap.p tuas.vbi h ẽ expssũ: qꝫ ñ misit nũciũ sufficiẽtẽ sibi iputet. Nec põt dici qꝫ citata ñ suerit qꝫ tmin⁹ ꝯstitut⁹ ad appellatiõem ꝓsequẽdã ab appellãte vel iudice viceꝫ obtiet pẽptorij: vt eo clapso pinde ꝓcedaī ac si pemptorie sit citat⁹.j.ð ap.sepe ꝯtigit. Et nõ h qꝫ appellatus teneī mittere nũciũ sufficiẽtẽ ad appellationem ꝓsequendaꝫ si tmin⁹ sit pfix⁹ a iudice vl ab appellãte ⁊ appellãs eodẽ mõ als finieī cã alto ꝓsequẽte legitie: ⁊ h ẽ cũ lis est cõtestata ⁊ appellaī a diffinitiua snia siue post li. cõtest. vt hic hẽs als i expẽsis puniī: vt dicit illa ðcre.nicolao. qꝫ ibi nõ fuit lis cõtestata: ⁊ appellatuꝫ fuit a grauamine. vñ non poterat ꝓcedi ad sniam alta pte abñte: vnꝰ puniī tñ in expensis: qꝫ nõ vẽit sufficienter instruct⁹. Si vo appellatio añ litẽ ꝯtestatã a iudice recepta nõ fuit: nec ab aduersario approbata: tunc sufficit appellanti mittẽ ꝓcuratorẽ ad impetrandum ⁊ ꝯdicẽdũ.j.ð

f Promiserũt. Et sic videī reassumpsisse obediẽtiaꝫ a qua illos absoluerat: tali mõ nẽ poterat cũ esset prelatus coꝝ sine licentia epi sui.xviij.q.ij. abbas.⁊.c. proxi.s.c.admonet.cũ sit ð substãtia regule ipa obedientia.j.de ma.⁊ obe.in ecclesijs. Iteꝫ ar. qꝫ re integra licitum est penitere.s.de elec.in causis.⁊.ff. de iurisdictio.om.iudicũ si conuenerit.

g D Ilecti filij insufficientem. pp insufficientiaꝫ debet remoueri.xviij.q.ij.sigs abbas. Item propẽ negligẽtiã platus repelliī.j.q.j.§.ecce cuꝫ ⁊ iudex siliꝫ C.ð offi.prefec.orientis.l.iij.⁊ sic bñ dꝫ admitti renũci

ātio si fiat debito mō. ppter īsufficientiaꝫ. ꝰ.e.tit. nisi. §. p defectu i fi. ⁊.c. pꝰ trāslationē. §. itē. ⁊ h papa admittit illā pp negligentiā. j. de of. custo. c.i. ⁊ magr pp īsufficientiā dꝫ remoueri a docēdo. C. de pfes. ⁊ me. l. ij. li. x.

b ❡ In manibꝰ. qꝛ ad quem ptinet cōfirmatio ad ipm ptinere dꝫ resignatio. xviij. q. ij. abbas ⁊ iō talis renūciatio nō tenuit: ar. ꝰ. e. q in dubijs. sed qꝫtū ad se bñ tenuit: qꝛ nō posset rpeterē. ⁊ hoc dcm fuit ꝰ. e. q in dubijs. tñ compellitur postea cedere: sed hoc cōtingit ppter insufficientiam.

j. de preben. nulla ratio.

p ❡ Concessionis. concessio epi sine cōsensu capituli vel maioris partis nō sufficit vt possit tansferre ecclesiam vel fructus ipsius ad regulares. j. de dona. pastoralis. ⁊. j. de his q̄ fi. a prela. sine consensu capituli cum nos.

j ❡ Cedere. nec ad aliā abbatiā se trāsferre. ꝰ. de cōsuet. cum venerabilis.

k ❡ Electionē. si ñ tenuit renūciatio: nō tenuit electio: sic si aliqs nō est legitime destitutꝰ: aliꝰ ī locū illiꝰ nō fuit legitime istitutus. iij. q. vi. hoc qppe. ⁊. j. de accu. ad petitionē. si. l. xxxi. di. tantis daniel. ⁊. vij q. i. pñtiuꝫ. Itē ar. q si pncipale nō tenet: nec qd ex eo secutū est. j. de fide instru. iter dilectos. ⁊. C. de legibꝰ non dubium.

damꝰ: quatenus abbatē ipm loco suo restitui faciatis: quo integre restituto vice nostra recipiatis cessionē ipsius.

De supplenda negligentia prelatorum.

Alex. iij. cister.

Statuimus pterea vt si eps tertio cuꝫ humilitate ac duotione sicut cōuenit regsitus substitutos [l] abbates vros bñdicere forte renuerit eisdē abbatibꝰ liceat pprios monachos bñdicere [m]: ⁊ alia [n] que ad offm hꝰ i pertinent exercere: donec ipsi epi suaꝫ duritiam recogitent: ⁊ abbates benedicere non recusent.

Clemens. iij.

Sicut nobis tua fraternitas intimauit: monachi quidam ⁊ canonici regulares ecclesias q̄ ad psentationem eorum ptinent: in tuo epatu hñtes pprijs vsibꝰ deputare nituntur [o]: nec voluet ad eas cum vocauerint vocare personas: qn potius [p] occasione concessionis [p] quorundā eporum vicarios in eis p sua instituunt ⁊ destituunt [q] voluntate: admissos ita pēsionibus [r] onerantes q nec ecclesijs competenter possunt in paupertate [s] nimia dseruire: nec episcopo in episcopalibꝰ [t] rñdere: neqꝫ hospitalitateꝫ [u]: sicut cōuenit trāseuntibus iptiri. Volentes aūt vt status ecclie debitus ⁊ antiquus p insolentiam alicuius subuertar: mādamꝰ: quatenus nisi a iurisdicione tua [x] exēpte sint ecclie supradicte predictos [y] excessus studeas rōnabiliter emendare: ⁊ nisi pdicte persone infra tempus later. concilij [z] ꝯstitutum ad vocātes ecclesias tibi persoñas idoneas pñtauerint: extunc tibi liceat appellatione remota in eisdem ordinare rectores: q eis pesse nouerint ⁊ pdesse: ita tamen q ex hoc nullū patronis piudicium [a] in posterū generetur. Inno. iij.

q ❡ Destituunt. in ecclesijs que ad eos pleno iure nō spectant instituere vel destituere nō possūt psbyteros: sed illos debent epis presentare: vt ipsi epo de cura plebis rñdeant: ⁊ monachis de rebus tpalibus exhibeant rōnē. j. de prebē. in lateraneñ. ꝯci. ⁊. j. de priuile. cū ⁊ plātare. §. in ecclesijs. ⁊. c. sane. ⁊. c. statuendum. sed si pleno iure ad eos ptineāt. tunc. possūt instituere ⁊ destituē. xvi. q. ij. c. i. ⁊. j. de pscri. cū olī. ⁊. j. ꝺ puile. quoniam per confessionem.

r ❡ Pensionibꝰ. nouis quod non lꝫ. j. de censi. prohibemus.

s ❡ In paupertate. magna q nō possūt bone ste deo suire: qꝛ cum ad vtrūqꝫ festināt neutrum bene peragunt. xvi. q. i. presbyteros. ⁊. C. de asfesso. l. nemo.

t ❡ In episcopalibus. s. in procurationibus. x. q. iij. cauendum relatum. ⁊ c. in cathedratico. vt. e. causa. q. iij. illud si episcopus donet ecclesiam monachis cathedraticum ibi dꝫ hr̄e. j. de dona. pastoral. ⁊ tātū debēt sacerdotes monachoꝝ hr̄e. vñ iura epalia soluere valeant ⁊ hospitalitatē suare: ⁊ vitā suā honeste hr̄e: vt h dicit. ⁊. j. de pbē. de monachis.

l ❡ Statuimꝰ substitutos ⁊ confirmatos: qꝛ ante nihil facere vel disponere pñt. ꝰ. de elect. nosti.

m ❡ Bñdicere. ar. q aliqs pōt dare qd ñ hꝫ C. de testa. manumis. cū ꝯstitutō. ꝺ. fi. ar. C. ꝺ iure ephi. l. vlt. ar. ad hoc. ꝰ. ꝺ ele. suffraganeis. ⁊. ff. de acqui. re. do. nō est nouū. ⁊. ff. ꝺ vsufr. qd nr̄uꝫ nō est. arg. ꝯ. j. de surrepa. qd aūt i fi. ⁊. j. de dona. iter vi. ⁊ vxo. nup. ⁊. ff. de re. iu. nemo. ⁊. ff. de acq. re. do. traditio. ⁊. i. q. vij. dai bertum. ⁊. ff. de offi. proconsul. obseruare in fine.

n ❡ Alia. l. vt ꝯferāt lectoratū in pprio mōasterio. j. de eta. ⁊ quali. cum ꝯtingat. ⁊. ar. lxix. di. c. i. si tñ psbyteri sint vt ibi: cum ⁊ illa ipositio manus nō sit nisi quedā bñdictio: vt. i. q. i. manus. Sed qualiter pñt hoc facere ante suam benedictionem. Dico q in odiū eporū dñs papa hoc ꝯcedit p ipsam ꝯstitutioneꝫ: ne propterea in spiritualibus vel alijs patiantur monasteria detrimentum ppter negligentiam epoꝝ. similem indulgentiaꝫ habes. ꝰ. de elec. nihil est. §. vltimo.

o Sicut nobis. nituntur. qd facere nō pñt: nam ad puatū ꝯmodū trahi nō debēt q̄ ad cōeꝫ vtilitateꝫ pñxa sunt. xxv. q. i. q̄ ad ppetuam. ⁊. j. de of. archipresbyteri. vt singule. ar. ⁊. ff. p socio actione. §. labeo. ⁊

u ❡ Hospitalitatem. Tenentur enim clerici ad illaꝫ hospitalitatem que continet officium pietatis. xlij. distinctione. §. i. nō ad illam que fit ex debito seruitutis. C. de epis. ⁊ cleri. l. i. j. de inmuni. eccle. c. i.

x ❡ Tua. j. de priuile. cum ⁊ plant. are. §. in ecclesijs. ⁊. j. de prescrip. cum olīꝫ. ⁊. j. de priuile. quoniam.

y ❡ Predictos excessus. ergo si exempti sūt episcopus illoꝝ excessus punire nō poterit: arg. xvi. q. i. frater noster. aliter inutile esset illorum priuilegium: quia priuilegia ita sunt seruāda sm q continetur in illis. j. de priuile. porro. quid iuris sit de hac materia tractatur. j. de priuile. tuarum. ⁊. c. cū ⁊ plantare. ⁊. vi. q. iij. placuit.

z ❡ Concilio. infra de conces. preben. nulla.

a ❡ In posterum. per istam enim ordinationem non fit eis preiudicium in alia proxima presentatione: nisi hac vice tm̄ argumen. ꝰ. de elect. cū in cunctis. ⁊ nulla admonitio est hic necessaria: qꝛ tempus ipsos admonet: ifra de loca. ⁊ cōduc. c. vltimo. ⁊. C. de iure emphi. l. vltima. ⁊. C. de contrahend. ⁊ commit. stipu. magnam.

Licz magister.h.ꝛ.r.pro curatoꝛ.r.de sancto cas dimundo sup archidiaconā tu richemundie diutius litigauerint corā nobis:ꝛ ifra. Ne igitᵃ ius nr̃z negligere videamurᵇ:qui alios in sua iusticia ꝯfouemus:mādamus quatenus si vobis ꝯstiterit archidiaconatum richemundie vacasse p annuz tpe semestri:q̃ vel ad archiepm̃ vel ad capitulū donatio ptinebat non a vacatione sed a noticiaᶜ computato:cum p eo q̄ eboꝛac.archiep̃s alium supioꝛem nō h̄z:ex tunc fuerat ad nos donatio deuoluta: vtriq̄ super eo silentium imponatisᵈ.

Idem magistro.p.de castro nouo ꝛ.r.monacho fontis frigidi apo.se.legato.

Litteras vr̃e discretiōis accepim⁹: q̄ cū in qbus dā ecclesijs legatōi nr̃e subiectis q̄dam bñficia ꝛ dignitates tanto tpe vacauissent: q̄ tam p̄lati q̄ capl'a ꝑm tenoꝛez lat ꝯcilij essēt iure instituēdi priuati:postq̄ aduēt⁹ vester innotuit:in bñficijs illis psonas min⁹ idoneas instituer̄ p̄sumpserūt:ꝛ infra. Discretiōi vr̃e mādamus: q̄tenus si bñficia ꝛ dignitates noueritis personis idoneis assignatas:eas ꝺ patiētiaᶜ pmittatis ab ipsis pacifice possideri: aliogn psōas amonētes prius ab ipsis eas de psonis idoneis auc̄te nr̃a suffulti ñ differatis q̄tocius ordinare. Idem epo samoꝛr̄.

Dilecto filio.p.tt̃.sancti marcelli p̄sbyto cardi. s.ꝛ.r.procuratoꝛibus .p.ꝛ.g. apud se .ap.ꝯstitutis auditoꝛ cōcesso: ꝛ infra. Quia nobis ꝯstitit a salamantino decano ꝛ ei⁹ sequacib⁹ post elapsum sex mēsiū spaciū:ꝛ ifra q̄ ep̃s ꝛ capl'z put cōiterᶠ spectabat ad eos: pcedē̄ ad electionem cātoꝛis neglexerāt: electionē̄ suprapicti .p. minus canōice celebratā eandē̄ decernimus irritāᵍ ꝛ ianē: ꝛ appellationē̄ a decano ꝛ suis fautoꝛibus interpositā factum archiep̃i:ad quē iaz erat eligēdi auctas ꝺuoluta: nequisse aliq̃ten⁹ impedire:ꝛ ifra. Mādam⁹:q̃tenus nisi dicto.g.aliquod canonicum obuiet: electionem de ipso factam sublato apo.

a Licet magister.de archidiacono isto habes.j.de testi.cōstitutus.j.de conce.preben.post electionem.

b Videamur.q: ordinata charitas a seipsa icipit de pe.di.iij.s.ne.ar.xxiij.q.v.si nō licet ꝛ.s̃.de vsupal.nisi vbi de hoc tudo ro .ec.ad cōseq̄ntiā trahi nō ꝺz ab alijs. Ar.ꝯ.xij.di.c.i.ꝛ.ij.ꝛ de cō.di.i.basilicas.C.de p̄u.a.edi.cū dubitar̄.ꝛ qꝺ rome fit spectādū ē.ff.de offi.p̄sid.ꝫ lz.ꝛ h̄z q̄ papa facit ꝛ nos facē̄ debem⁹.j.de re iudi.i cāis.ꝛ ea dē rō q̄ mouet ip̄z:mouē ꝺz alios iudices.s̃.ꝺ rescrip.

c A noticia.sic ergo pz q̄ tp̄s istꝺ currit a tpe scie tm̃.j.ꝺ cōces.p̄bē.q: diuersitatē.i fi.ar.tñ est:currit ab eo tpe:quo scire potuit.vt ff.qs ordo i be.pos.ser.l.vl. Ar.ꝯ.ff.ꝺ peti.he.itē veniūt.§.petitā.qꝺ pri⁹ dictum est valet.

d Imponatis. Hic euacuatur opinio illoꝝ qui dñt:q̄ moꝛa i electiōib⁹ possit purgari:q̃ ꝯsueuit nōri.j.de ꝯces.p̄ben.nulla'nā hic fuit nulla electio:q: fuit fctā post sex menses.j.e.dilecto.ꝛ.c.seq̄ns ñ ob.q: illꝺ fuit tolerātia.ꝛ sic planū ē qꝺ dr̄ p totū titulum istum.

e Litteras.patientia. Ita de iure talis oꝛdinatio nō valebat.s̃.c.pr.ꝛ.j.c.pr.nā multa p patētiā toleranẗ:q̃ si in iudiciū venirēt cessarēt j.de p̄bē.cū'iā duduz.ꝛ sic nota q̄ sola patientia dat h̄ ius talib⁹ istitutis ñ ex illa istitutiōe ex tūc:ꝫ ex nūc ex tali patientia. sic.ff.ꝺ of.pcō.obꝑuare in fi.fi.ij.q.i.i p̄rimis.b.

f Dilecto filio.cōiter. de iure cōi electio spectat sil'ad capl'z ꝛ ep̄z vt pōt h̄ colligi.ꝛ.j.de cōces.p̄bē.postulastis.ꝛ.j.ꝺ his q̃ fi.a.p̄la.sine cōsē.ca.ea noscir̄.ꝛ iō cuz oēs sil'sr̄ negligētes:trāsferr̄ eligēdi ptās ad supioꝛē vt h̄.ꝛ.c.postulastis.ꝛ sic alia tractare debē̄t cōir̄.j.ꝺ his q̃ fi.a p̄la.sine ꝯsen.ca.p totū.ita ꝛ electō ꝺz fieri cōir̄ nisi ꝯsuetudo repugnet.s̃.ꝺ elec.cū ecclia vulterana i fi.vbi de h̄.ꝛ ita si caplm̄ p se ꝯfert bñficia:vel q̄nq̄ ep̄s p se:illud tm̄ fit ꝺ ꝯsuetudie singulari:vt.c.ea noscir̄.sic vides q̄ i qbusdā locis eligit capl'z:ꝛ i qbusdā locꝫ eligit ep̄s.vñ soli ꝯsuetudi ascribēdū ē:ꝛ tal'ꝯsuetudo rōnabl'ē:ꝛ iō pōt p̄scribi.ꝺ tali potes itellige re ꝛ ꝺ ꝯsilib⁹.s̃.ꝺ ꝯsue.c.vl.i fi.huic qꝺ dixi ꝯdicere vr̄.xvi.q.vij.null⁹ oio:ꝫ illud itelligas ꝑm ea q̃ dicta sr̄.ꝛ hāc ꝯsuetudinē approbat ꝯciliū lateraneñ.j.ꝺ ꝯces.p̄bē.nulla.vbi hēs: q̄ q̄nq̄ ad caplm̄ spectat collatio p̄bēde dignitatū ꝛ cura aiarū q̄nq̄ ad ep̄z:ꝛ tūc vn⁹ supplet ad negligētiā alteri⁹:vt ibi dr̄:ꝛ illud nō pōt itelligi nisi de cōsuetudie:de iure cōi non.

g Irritā. Et sic pz q̄ moꝛa i talib⁹ purgari nō pōt:q: tal'electio nulla est:vt hic dicit.de h̄ dictū est.s̃.e.ti.lz.ꝛ in pr.c.

h Subdiaconos.romano.ꝛ ita pz q̄ ab alijs attētari ñ pñt.q̃ sibi tm̄ ro.ec.reseruauit.si.s̃.ꝺ trāsla.inr̄ coꝛpalia.ꝛ.c.i.ꝛ.s̃.de elec.q̄ sicut.§.sup eo.ꝛ ē ar.q̄ ꝯsuetudo ro.ec.

sup l'ris.ar.op.isti.ꝺ satisda.tu.§.vl.i fi.So.q̃ ro.ec.seruat ꝛ docꝫ alios obseruare:ad illa seruāda tenēr̄ subditi ei⁹.q̃ x̄o i signū puilegij sibi tm̄ seruauit:null⁹ alius sine sua spāli l'nia attentare ꝺz.q̃ sint illa:dr̄.j.de of.leg.q̄ traslationem.

i Virgines.xx.q.i.ꝺuotis.ꝯ:vbi dr̄ q̄ nō:nisi i die ep̄iphanie:ꝛ in alb̄ paschalib⁹ꝛ natalib⁹ aploꝝ v̄gīes sr̄ velandē.adde ibi ꝛ hoc qꝺ dr̄ h̄:ꝛ hic qꝺ ibi:ꝛ ita alterū p alteꝝ suppletur.

k Sane sup eo. quattuoꝛ supple ꝛ ex sabbatum scm̄ ꝛ i sabbato mediane hebdomaꝺ q̄dragesime.j.c.pri.q: tunc lz.

l Ad sacros.ad minoꝛes pōt dieb⁹ dnicis ꝛ alijs diebus solēnib⁹.j.c.pri.tñ si sec⁹ fiat: characterez recipiunt.j de ꝯsultatiōi

m Multitudo. arg.q̄ multitudo dispēsationē inducit.l.di.vt ꝯstituerer̄.ꝛ.i.q.vij.quotiēs.ij.ꝛ.xiiij.di.comessationes.ꝛ.xxiij.q.iiij.non pōt v̄sus. Ob populum multū crimē ptrāsit inultū. multitudie tñ illis nō parcir̄ q̄s magis cā delicti esse ꝯstiterit.j.de cle.ex.mi.latores.Et ita pp scādaluz aliq̄d omittir̄ ipunitū:cū als nō essꝫ omittendū:qꝺ fieri pōt si v̄itas ñ offēdir̄:q̃ triplex ē.s.iusticie.j.de re.iu.q scādalizauerit.v̄itas doctrine siue disciplie.xi.q.iij.qñ ergo.v̄itas bōe vite.xxij.q.ij.p̄mū in p̄n.ꝛ.xxij.q.v.ita ne.hec nūq̃z dimittenda ē pp scandaluz.xi.q.iij.inter v̄ba.sed v̄itas iusticie ꝛ veritas doctrine siue disciplīe q̄nq̄ omittir̄ pp scādalū:puta qñ multitudo ē in cā:vt hic dr̄ de hoc dr̄.s̃.de renun.c.nisi cum p̄dem.§.p graui quoq̄ v̄itas iusticie:quo.ad iudicem doctrine siue discipline quo ad p̄latuz bone vite:ad quēlibet pertinet.

n Antiqua. Argumentum q̄ consuetudo excusat in delictis:ar.xxxij.q.iiij.obijciuntur.ꝛ.iiij.distinc.deniq̄ Ar.contra ꝛ infra de sumo.nō satis.ꝛ.j.de eo qui duxit

obſtaculo confirmetis

De tēporibus ordinationuʒ. ꝛ qualitate ordinandorum

Alex.iij.batoñ.epiſcopo.

Subdiaconos autē nulli niſi ro^p^.pont. liceat dieb⁹ dñicis ordiare: q̃uis cõſecrandi deo dicatas ỽgines^l ꝛ minores ordines his diebus hēant lniaʒ celebrandi. Sabbato q̃dē pētocoſtes non liceat alicui ſacros ordines celebrare: cũ in ſequenti ſeptimana recepta ſpũs ſancti grã celebrenť. Idem epõ herſord.

Sane ſup eo: qđ moris eſſe dixiſti i eccleſijs q̃buſda ſcotie ꝛ vallie i dedicationibus eccleſiaꝝ vel altarium ex̃ ieiunia q̃ttuor ^k^ tēpoꝝ clericos ad ſacros ^l^ ordies ꝑmouē̈ ſignificamus ꝙ ꝯſuetudo illa vtpote iſtitutiõi eccleſiaſtice inimica ē ip̃robãda: ꝛ niſi mľtitudo^m^ ꝛ antiq̃^n^ ꝯſuetudo fre eſſʒ: taľr ordiati ñ deberent ꝑmitti: i ſuſceptis ordib⁹ miniſtrare. nã apud noſ ſic ordinati deponerenť^o^: ꝛ ordinantes priuarentur auctoritate ordinandi. Idem eidem.

De eo ãt qđ q̃ſiuiſti: an liceat ex̃ ieiunia q̃ttuor tēpoꝝ aliq̃ſ in oſtiarios lectores exorciſtas vel acolythos aut etiã ſubdiaconos ꝑmoueri. t. r. ꝙ licitum eſt epĩs dñicis ꝛ alijs feſtiuis diebus vnum aut duos ^p^ ad mĩores ^q^ ordĩes ꝑmouē̃: ſʒ ad ſubdiaconatuʒ niſi i q̃ttuor tꝑib⁹ aut ſabbo^r^ ſcõ vel ſabbato añ dñicam đ paſſione: nulli epõꝝ: ꝑt̃ꝙ ro. põ. lʒ aliquos ordiare. Idem.

Ex tenore tuarũ lr̃arum ^s^ accepimu⁹ ꝙ. n. cleric⁹ a deo ^t^ deliq̃t: ꝙ ſi pctm̃ ei⁹ eſſet publicũ degraderef ab ordine quē ſuſcepit: ꝛ ãpli⁹ ñ poſſet ad ſupiores ordines ꝑmoueri. Ueꝝ q̃m pctm̃ ipm fore occultũ dixiſti: mãdamus q̃tenꝰ ꝑniam ei ꝯdignã iponas ꝛ ſuadeas: vt pte pnĩe pacta or die ſuſcepto vtaf ^t^: q̃ ꝯtēt⁹ exiſtēs ad ſupiores ãpli⁹ nõ aſcēdat. veꝝ tñ q̃ pctm̃ occultũ ^v^ ē: ſi ꝑmoueri voluerit eũ nõ debes aliq̃ rõe ꝑhibē̃^x^. Lucius iij. archiepſcopo turoñ.

Ad aures nr̃as ꝑuēit: ꝙ religioſi q̃dam ad ſupiores đſiderãt ordĩes ꝑmoueri ſʒ ꝑlati ^y^ eoꝝ đſiderijs ꝯdicũt. Tue igiť q̃õni. t. r. ꝙ hõeſti⁹ ꝛ tuti⁹ eſt ſubiectis đbitã ꝑpoſitis obediēdiaʒ ^z^ ipendēdo i in

ĩma. q̃uã pol. ꝑ adulteriũ cũ hēret. ſ. đe ꝯſue. c. vlti. i. rñſo. So. ꝯſuetudo ſiue multitudo excuſat a pena tꝑali q̃ ꝑꝑ ſcãdalũ ipoñ ñ põt: ſʒ a pena etña ñ excuſat: imo ampli⁹ accuſat: vt dicũt ꝯtra: ꝛ nõ min⁹ ardebũt q̃ cuʒ multi ardebũt. ij. q. i multi i fi. vľ dic: ꝙ ꝯſuetudo excuſat i his q̃ ſſ ꝯ ius poſitiuuʒ: dũtñ ſit rõnabilis ꝛ pſcripta: vt. ſ. đ ꝯſue. c. vl. i fi. i his ỽo q̃ ſſ ꝯ i⁹nãle nullomõ nec illa ꝯſuetudo excuſat: vt ibideʒ i. reſponſo.

o Deponerenť ab executiõe ꝛ ſuſpenſi hērenť cuʒ tñ recepiſſent characterē: vt j. e. c. pe.

p De eo autem aut duoſ. nũquid plures. vtiqʒ dũmõ ñ videaf generaľ ordinatio.

q Ad minores. Et ſic vʒ ꝙ oēſ minoreſ ordieſ poſſ͠t aliqs ſiľ recipe ex eo ꝙ dic: põt mouere vnũ ad minoreſ: q̃ ideterminate dixit ad mĩores de oib⁹ ꝑt itelligi. xix di. ſi romanoꝝ i fi. j. đ puile. q̃ circa. qđ ſat põt ꝯcedi q̃ đ facto obtiet: vt h̃ ꝛ. j. đe eo q̃ fur. or. re. cuʒ. h. niſi ꝯſuetudo repugnet: q̃ ſcãdalũ generaret ꝯſuetudo. n. e. q̃ licita ſſ reddit illicita. j. đ cle. ꝯiug. cũ oliʒ. ꝛ. j. đ cog ſpi. ſuper eo.

r In ſabbato. vt lxxv. di. ordi. ij. nõ ḡ die dñica. j. e. lr̃as. ēt ꝯtinuato ieiũio: vt q̃dã dicebãt.

s Ex tenore. adeo. puta periurium vel adulterium cõmiſit: vt. j. eo. titu. c. vlti.

t Utaf. Nõ ḡ qđ dicit h̃: ꝙ crioſus acta pnĩa põt ꝑmoueri: ꝛ i ſuſpectis ordib⁹ miſtrare: ar. ad hoc. xxxiiij. di. frãtatiſ. l. di. q̃ tua. ꝛ. c. dño. ꝛ. c. põderet. ꝛ i plurib⁹ alijs. ar. ꝯ. xxv. di. ꝑmũ. ꝛ. i. q. vij. ſiqs oēm. ꝛ. xlviij. diſt. q̃m̃. So. q̃dã dixerũt: ꝙ ſi ꝑmot⁹ ñ ē nllomõ dʒ ꝑmoueri ꝑ capľa ꝑrime dicta. Hec fuit nimis rigida opĩo: q̃ res pene ꝯ nãm ē: vt aliqs ſit ſine pctõ. xxv. diſ. §. nunc ãt vñ vʒ idē dicēdũ circa ꝑmotos ꝛ ꝑmouēdos. facili⁹ tñ ipediť ꝑmouēdus q̃ʒ deijciaf iã ꝑmot⁹. xv. q. i. §. vl. Circa ꝑmotos aũt. h. ꝛ. t. diſtinguũt ꝙ q̃ttuor ꝯſideranda ſunt. Primũ. ſ. q̃ʒtitas cris: vtrũ vʒ ſit enorme vľ mediocre: ꝛ in h̃ ꝯſideraf q̃ʒtitas cris: ſcõm eſt q̃ ē q̃litas crimis: vtrũ ſit occultũ vel manifeſtũ. Tertiũ eſt modus publicationis: an ſit vʒ publicũ ꝑ opis euidentiã: vel ꝑ iudicis ſniam vľ ꝑ ſpõtaneã ꝯfeſſionē i iudicio. Iſtis trib⁹ modis notoriũ fit crimē. j. đ coha. cle. ꝛ mu. c. vl. Quartũ eſt ſatiſfactio penitētis: vʒ an egerit verã pniaʒ vel ſimulatã. Si crimē eſt enorme ꝛ manifeſtuʒ: vt ſiľ ꝯcurrãt q̃ʒtitas ꝛ q̃litas cris: ꝛ epõiť nec vnq̃ʒ reſtituiť: p⁹ q̃ʒtãcũqʒ peĩtentiã. l. di. minor. Si ỽo enorme ꝛ occultuʒ: in eo caſu monēd⁹ ē: vt abſtieat ꝛ ñ cogēd⁹: q̃ ſolũ deuʒ hʒ vltorē: q̃ latentia pcã vĩdictã ñ hñt. xxxij. q. v. xpiana. ꝛ acta pnĩa poterit offõ ſuo vti: ꝛ ad maiores ordĩes aſcendere: vt h̃ ꝛ. j. đ ſimo. ex tuē ꝑter reos homicidij. j. e. q̃ſiũ ē. vbi exēplificanť cria talia. Si ỽo mediocre fuerit ꝛ occultũ acta pnĩa vel pte ei⁹ ꝑfit remãere i officio ſuo ꝛ ad maiores ordĩes ꝑmoueri forti⁹ q̃ʒ in alio caſu. l. di. de his ỽo. Si mediocre ꝛ manifeſtũ: ſi conuict⁹ eſt in iudicio vel timore ꝑbationũ ꝯfeſſus: i eo caſu depõiť. lxxxi. diſtin. ſiqs cleric⁹. Si ỽo publicũ ē ꝑ opis euidētiaʒ vel ſpõtaneã ꝯfeſſionē: tunc acta pnĩa ꝑfit cũ eo miſericordiť agi: ſʒ ꝙ viſũ fuerit epõ q̃ñqʒ plus vel min⁹. xv. q. vlt. ſiqs pſbr. l. di. pſbꝝ. Et hoc totum itelligas cũ veraʒ pniaʒ egerit ꝛ ñ ſimulatã: q̃ ſi ſimulatã ñ reſtitueref. l. di. vt conſtitueretur.

u Occultũ. Et ſic ꝑbatiõe ceſſante vĩdicte rõ congeſcit. xxxij. q. v. xpiana. ꝛ ſecretoꝝ de⁹ iudex ꝛ cognitor eſt. xxxij. di. erubeſcant. ꝛ. ij. q. v. conſuluiſti ꝛ ſoluʒ deum habent vltorē. C. de iureiuran. iuriſiurandi.

x Prohibē̃. ēt ſi in crie teneanť ꝑhibēdi ñ ſſ: ſed ꝯmonēdi. j. e. c. vl. ar. ꝯ. j. c. ꝑx. So. h̃ logť đ ſecľari: ibi đ regulari: q̃ ꝑpã volũtatē ñ hñt. xij. q. i. ñ dicatis. ꝛ. c. nolo vel illđ ꝑꝑ ſcãdalũ prelatoꝝ: h̃ nullũ ſcãdalũ. vľ meli⁹ iſtđ ē: cũ qs petēs ordĩes hʒ i⁹ petēdi rõe titli quē hʒ vľ dignitatis: iſtđ cũ i⁹ petēdi ñ hʒ: ꝛ iõ ꝑlat⁹ ſu⁹ q̃ nouit ſecreta ſua ꝑt eũ repellē. ar. j. đ ſpõ. ꝑterea. ij.

y Ad aures. prelati. i. abbates vel priores regulares large ſumpto vocabulo. j. de ver. ſigni. q̃ʒuis.

z Obediētiã. ꝛ ita pʒ ꝙ minores ſuis prelatis obedientiã ſuare debēt: ar. c. di. ꝯ morē. ꝛ. xix di. in memoriã. ꝛ. viij. q. i. ſciendũ. ff de re mi. l. iij. §. in bello. xi. q. iij. abſit. Ar. contra q̃ nõ ſemꝑ eſt obediendũ. xij. di. nõ liceat. xv. q. vi. iuratos. xi. q. iij. non ſemper. C. de decu. oēs. li. x. in fi. ꝛ ĩfra. e. dilectus. So.

ſi ꝓlat⁹ excõicet: ſiue iuſta ſit ſnīa ſiue iniuſta obediēdū ē ſnīe xi.q.iij.ſnīa paſtoris.⁊.c.ſi ep̄s forte.niſi i duob⁹ caſib⁹.j.ð ſē. ex ꝑ tuas. Jtē ꝓcepto ꝓlati: ſi nõ ꝑtinet ad offm̄ ſuum: qð ꝓcepit nõ ē obediēdū.ff.de reg.iu.fcm̄a iudice.ar.vij.q.i.qꝛ frat Si ṽo ꝑtinet ad offm̄ ſuū, obedidēdū ē: vt hic ⁊ ſilib⁹: qñ ñ ð cipit i ꝓcepto. Si vero recipiat qð oio ē malum: nõ faciat ꝯ ꝯſciam: lꝫ iuſtū videat̃ ꝓlato.j. de reſti.ſpo.lr̃as.ꝓuato qð di j.de ſen.excõi.inqſitioni Si ṽo ꝓcipiat qð maluꝫ ē: nõ obediendū ē ei. xi q.iij.q reſiſtit.⁊.c. ſi dn̄s ⁊.c.iulian⁹.⁊.c.ñ ſemꝑ. Si ṽo dubiū ſit ꝓceptuꝫ ꝓpter bonuꝫ obedientie excuſat̃ a peccato: lꝫ i ꝟi tate ſit malum.xxiij.q.i. quid culpatur.

g Scādalo. Arg. nihil cū ſcādalo faciendū eſſe ar.liiij.di.gnālis i ſi.⁊.li. di.c.i.xij.di.illa.xxviij.q. i.vxor.⁊.c.iā nūc. Arg. ꝯ j.de re.iu.q ſcādalizauerit.xi.q.iij.iter verba.⁊.ð de renun.niſi cū ꝓdē. §. ꝓ graui quoqꝫ. So. ꝑ vitādo ſcādalo ſepe ceſſat rigor eccleſiaſtice ſnīe: ſꝫ malū ꝑpetrari nõ dꝫ: ar. xi.q.iij.qd ergo.de ħ dictū eſt.ꝯ.e.ſane.⁊.i.c.niſi cū pridē.pro graui.

h Eſſe põt. Nõ aliqd eē faciēdū vel omittēdū ad cautelā eoꝝ q̄ fieri nõ pñt.xxxij.q.i.dixit dn̄s.ff ð ne.ge.diuortio.i.rn̄ſo. l ſi.ff.ð eie.⁊ effu.ſi ṽo.§ ꝓtor.ff. de dā.ifec.q bōa §.ſiquis ſtipu laturus.

c Regnū dei.qꝛ apud deū nõ gradus elegātior: ſꝫ vite melioris actio ꝯꝓbat̃.xxiij.q.iiij ſic excellentiā.⁊ ille maior ði regno dei: qeſt iuſtior.xl.di.nõ loca.⁊.c.multi in ſi.

d Si Archiep̄s.ordinādus.i.ꝯſecrandus: niſi forte hērent ius i electiõe.xciij.di.miratus ſum.⁊ tunc dic ordinandus.i.eligendus: qꝛ de conſuetudine vocandi ſunt.

e Metropolitanā.lxiij.di.metropolitano.⁊.li.di.c.vlti.

f Ab oibus. Nõ qð oēs tāgit ab oibus cõꝓbari dꝫ: quia in ꝯcedendo hauſtum aque oēs debent venire: ad quos ius aque ſpectat.ff.ð aqua plu.arcen.in ꝯcedendo.⁊.C. de auc.ꝓſtan.l.vlt.⁊.C.de cõi agro.deſer.qcūqꝫ.ij.in ſi.li.xi.⁊.viij.q.i.lꝫ ergo.⁊.ff.de adop.nā diuus. Dicas ꝙ in tali caſu oēs vocandi ſunt: ⁊ debent adeſſe ſi fieri põt: ⁊ tunc ſufficit ꝙ maior ꝑs cõſentiat.ff añ muni.ꝙ maior.⁊ oēs ſuffrag mei debebant ipſum ordinare legitur.lxiiij.di.qꝛ per ambitiones. Et hoc qð dixi ꝙ maior pars ſufficit: locum habet in collegijs.ſecus in priuatis: vt dictum eſt.ꝯ.de conſti.vt omnes.

g Melius.⁊ ſic vꝫ ꝙ lꝫ poſſit aliqd fieri ꝑ aliū ⁊ ꝑinde habeatur ac ſi per ſe.ff.quod cuiuſqꝫ vniuer.item eorum.§.i.ff. de admi.tu.ita tñ.§.geſſiſſe.melius tamē res expeditur per ſe q̄ per alium.argu.ħ.q.vij.accuſatio.

ſeriori miſterio deſeruire: ꝙ cū ꝓpoſitoꝝ ſcandalo[a] gradu um appetere dignitatem: nec eſt i hac ꝑte ſubiectoꝝ deſiderium ꝯfouendū qm̄ eē[b] põt: ꝙ ꝓlati eoꝝ cõmiſſa ſecreta nouerint: ex qb⁹ ꝯſtat eis: ꝙ ſalua ꝯſcia nequnt ſublimari: qꝛ ñ in ſublimitate graduum: ſꝫ in āplitudine charitatis acqrit̃ regnum dei[c]. Idem.

Si archiep̄s obierit: ⁊ aliter fuerit ordinād⁹[d]: oēs epī eiuſdē ꝓuicie ad ſedē metropolitanā ꝯueniāt: vt ab oibus[e] ordinet̃. Reliq ṽo ꝯꝓuinciales epī ſi neceſſe fuerit: ceteris ꝯſentiētib⁹ a trib⁹ iuſſu archiepī poterit ordinari: ſꝫ melius[g] ē ſi ipſe cū oib⁹ eū q dign⁹ ē elegerit: ⁊ cūcti ꝑit põtificē conſecrauerint. Ex ꝯci. aret.

Nec epī ſine metropolitani ꝑmiſſu[h]: nec metropolitan⁹ ſine duob⁹ vel trib⁹ epis cõꝓuincialib⁹ ꝓſumat ep̄ꝫ ordiare[k]: ita vt alij epī cõprouinciales admoneant̃ epiſtolis: vt ſe ſuo rn̄ſo ſignificēt ꝯſenſiſſe[l]. Qð ſi int̃ ꝑtes aliq̄ dubitatio fuerit: maiori[m] numero metropolitan⁹ ꝯſentiat

Urbanus.iij. arcep̄o piſano.

Cum qdā: ⁊ infra. Ep̄ꝫ q die q̄ nõ debuit ordines celebrauit: canonica[n] diſcipli na corrigere ⁊ ordinatos a ſuſceptis ordinib⁹ tādiu reddē debes exꝑtes dõec apð nos[o] reſtitutiõis grāꝫ ꝯſequantur.

Cele.iij. hydroñ. archiep̄o

Cum ſm̄ regulas eccliaſticas.⁊.j. Qð ṽo ſic dꝫ: in ꝑtib⁹ calabrie latini a grecis ⁊ greci a latiuis ſꝫ altutrius iſtitutiõis obſeruantiā[p] ordinant̃ nolum⁹ deceto ꝯmixtiões ⁊ ꝯſuetudinẽſ rituū i ordinibus obſeruari. Inno.iij. abbati ⁊ conuentui cariloci.

Ex ꝑte vr̄a nr̄o fuit apoſ. reſeratū: ꝙ qdaꝫ monach⁹ vr̄ ſe ad nigros[q] mõachos trāſſerens ⁊ habitum eorum aſſumens ad ſacerdotij ordinē in ipſo hītu ē ꝓmot⁹. vnde qꝛ dubitaſti: vtrū in aſſumpto talr ordine miniſtrare debeat mādam⁹. q̄tenus niſi canoni cū aliud obuiet: ſp̄ꝫ mõachū

b Nec epī ꝑmiſſu. ita ꝙ ipſe ſit pn̄s vel alius cui cõmiſerit vices ſuas.j.de offi.or.ꝙ ſedē. ſic iudex iuſta de cā põt cõmittere alij vices ſuas.j.de offi. dele. paſtoralis.i.rn̄ſo. ſic ⁊ ꝓdicationis officium põt ordinari⁹ alij committere cū id ꝑ ſeipſuꝫ cõplere nõ poſſit.j.ð offi.ordi.iter cetã ſi.ff.de ꝓcura. l.i.

i Sine trib⁹. icl' ſiue. ⁊ ſic nõ ē ꝯtra lxiiij.di.ꝯꝓuīcia les. Quidā intelligebant olim lr̃am ſicut ſonat ⁊ male qꝛ ſic videret̃ ꝙ archiep̄s minorē auctoritatē q̄ꝫ ep̄ſ haberet: cū hoc poſſit fieri a trib⁹ epiſ iuſſu archiepī: vt.ꝯ. c.pr.⁊ iõ additūꝫ fuit i lr̃a: vl' duob⁹ qð ñ erat in antiq̄ ꝯpilatiõe. ⁊ ꝙ dic trib⁹ eſt de ſubſtātia cõſecrationis: alr̃ ñ eſſet ꝯſecrat⁹ ſi eſſent pauciores lxvi.di.porro. vbi tradit̃ forma cõſecrationis ab apl'is

k Ordiare.i.cõſecrare.

l Cõſenſiſſe. lxii ij di.c i.ij.iij.⁊. iiij.

m Maiori. qñ maiori numero ſit ſtādū vl' nõ: nõ.ꝯ. ð elec.eccl'a vr̄a.ij.

n Cum quidaꝫ canonica. vt priuet̃ ꝑtāte ꝯferēdi ordies: quos illicite cõtulit. ꝯ.c. ſane.⁊.j.c.lr̃as. al's ſi pena ſtatuta nõ eſſet: pro arbitrio ſuperioris puniretur.j.de offi.delega de cauſis.

o Apud nos.⁊ ſic talis diſpēſatio ſoli' pape reſeruat̃. c.lr̃as. qꝛ ex eo ꝙ dicit apud nos: alijs abſtulit ꝑtāteꝫ. ar.j.de ꝓbē.de multa i ſi. vbi dicit ꝑ ſe.ap.⁊ ita nõ per alios: ar.j.de ſen.ex.nuꝑ.⁊.j.ð ꝓb.q̄ue i ſi.⁊.j.e. dilect⁹ in ſi. Et ſic hēs vnū caſuꝫ: in quo epī vel archiepiſcopi diſpenſare non poſſunt. tu dic.vt.j.e. conſultationi.

p Cum ſm̄. obſeruantiā. Clerici latini i partib⁹ calabrie ordinabant̃ a grecis epis ſm̄ inſtitutioneꝫ grecoꝝ. ex q̄ttuor tꝑa ordies ꝯferendo. ⁊ ecõuerſo greci a latinis: ⁊ ita ꝑmixtiꝫ ſe ordinabāt adiuicē. Et ħ ꝓhibet̃ ꝙ latini decetero ritū illoꝝ nõ ſuent: ſꝫ i q̄ttuor tꝑib⁹ ordies ꝯferāt: nõ obſtante ꝯſuetudine antiq̄⁹ obtēta: cū ſit poti⁹ ꝯ eccleſiaſticā iſtitutionē.ꝯ.e.ſane.ar. ꝯ.j.e.qð trāſlatiõi. vbi tolerat̃ mos. ſꝫ hodie tal' mos reꝓbat̃: vt ðcetero talis ꝯmixtio eſſe ñ debeat: ſꝫ vnus ſit ep̄s: q oibus ꝓſit.j.de of.or.qm̄ in pleriſqꝫ.

q Ex ꝑte. ad nigros. Sꝫ q̄ fuit dubitatio h⁹ i qõnis

iō dubitauit:q² mōach⁹ iste fuit apostata vñ nō dbu it admitti ad ltios act⁹:vt.iij.q.iiij.beat⁹.⁊ ita vꝫ ꝙ ab bas ñ possit dispēsare cū eo:q² tpe quo recipit ordies: suspēsus erat:ar.j. eta.⁊ qua cū b oē.⁊.j.ð cle.ex. mi. postulastis.Ar.ꝫ.ꝫ.ð elec.cū inter.r. Uel dic ꝙ ñ apo statat nisi q ad se culuꝫ redit.j.de a post.c.j.⁊.l.di.c.vl qñqꝫ dicunt apo state retro abeūtes xxvj.q.vl.nō obs. ueus.Itē ⁊ aposta ta dr̄ qui rcedit a fide ij.q.vij.ñ pōt.

r ¶ Libe. Si mōa steriū ad qð trāsi uit fuit maioris re ligionis:tūc ñ pec cauit.j.ð re. licꝫ ⁊ tūc ð iure cōi pt i ordie suscepto libe mistrare ⁊ b itavī fuisse.si vo mioris tūc peccauit mor taliter:⁊ tūc cū eo ē dispēsandū:⁊ alr nō dꝫ ministrare.

f Quod trāsla tioni ordiat ex q̄tuō tpa:sic est i antiqua cōpilati one: ⁊ sic bñ facit ad titulum.

t ¶ De licētia. in q.iij.lugduñ.lxxj. di.c.j.ij.⁊.iij.

u ¶ Toleratur. hec fuit cōparatiua p missio:vt b inuit: ar.j.de preben. cū iam dudū.forte p pt scandalū ⁊ mul titudinē toleratur ar.ꝫ.e.sāe.⁊.xxij.q.iiij.ñ pt.mos iste hodie nō tolerat .j.ð offi.ordi.qm̄ i plerisqꝫ.⁊.ꝫ.e.cum bm.

x Quam in distribuēdis.idultū. Sꝫ nōne eps talez iudicat.j.ð ma.⁊ obe.p tuas. Preterea vꝫ ꝙ poti⁹ sit onus q̄ꝫ honor.Dic ꝙ licet sit onus in hoc i multis tamen est honor:q² nō pōt nisi pluribus testib⁹ cōuin ci.ij.q.iiij.presul.c.nullā.Itē ñ pōt cogi ab epo recipē ordines:ar.de cō.di.ij.c.vl.Itē q² maior honor ei ðbe tur q̄ꝫ alijs.j.ð ma.⁊ obe p tuas.⁊.ff.ð al.scri.l.vl.Sed iste pōt iudicari ab epo suo:vt dicit illa ðcre.p tuas.vñ ꝫ.ix.q ij.nullus primas.vbi dr̄.q nō pōt ordiare ñ pt iudicare ⁊ ecōuerso.Illud ordinariū ē ⁊ regulare:hoc speciale est propter excellentiam superioris:qui manū imposuit:ar.c.illius de con.di.ij.c.vl.

y Litteras vr̄as vno die.Hic ergo solū reprehēdit b ꝙ ordinē vnū vno die ⁊ alterꝫ altero die ꝯtulit eidē eps.Uñ collige:ꝙ si die sabbati ñ potuit pficē or dinatiōem seqnti die dñico cōtinuato ieiunio pōt eā quam incepit perficere:⁊ vno die intelliguntur ordies collati fictiōe iuris:⁊ sic loquit.c.lxxv.di.ꝙ a patrib⁹.

offm̄ sacerdotis libe^r exeq p mititatis.

Idem.c.pbr̄o card.ap.se.le.

Quod trāslatōi pōtificis ⁊ isra Cō.t.t.r.ꝙ cū cli cus grecus epo latio subiect⁹ a greco pōtifice ordiat^s: nisi ð mādato vel lnia sui epi fiat iterdicēda ē ei ordis executio sic suscepti tāq̄ ab alieo pōti fice siñ mādato l'lnia sui epi ordiato. Si vo ð mādato vel lnia^t sui psul a greco pōtifice fm morē grecoꝝ fuerit ordia t⁹:lꝫ culpād⁹ sit eps latin⁹ q clicos suos a greco fac ātistite ordinari q̄diu tñ tal' mos ab eccl'a toleratur^u:ipediri ñ dꝫ ab executōe ordiuꝫ talr suscepto rū.

Idem mutinesi.epo.

Quam i distribuēdis:⁊ in fra Meminim⁹ a nob fuis se suppliciter postulatū ⁊ cle mēter idultū^x:vt q² psatus.a. eccl'e ro.subð.erat: mandare mus ipsum p boñ. epm pmo ueri. Idem eidem ⁊ magi stro.b.subdia.nostro.

Litteras vestras recepi m⁹ sup iordiata ordiatō ne imolñ.electi:quē boñ.epa pcedēti sabbo in diac.⁊ sequē ti die dñico ꝯtiuato ieiūio in pbr̄ꝫ ordiauit: in q̄ q̄tuꝫ vtqꝫ ðliqrit euidēt itelligit q pru dent attēdit. Si.n.vtrūqꝫ or dinē codē die cōferre illi non licuit: pari ñ licuit rōne vnuꝫ ordinē vno^y die ⁊ aliū alto ie iunio cōtinuato ꝯferri: cū pp ꝯtinuatōeꝫ^z ieiunij fictiōe^a ca nōica: siū māe diei dñice tra batur ad sabbꝫ siū vespa sab bati ad diē dñicā referatur: pro fecto māe cū vespa seu vespa cuꝫ māe ad eūdē diem ptinē^b dicetur.na^c si quantuꝫ ad hūc necessitatis articulū pertinet māe ad vnū diē ⁊ vespa refe ratur ad aliū:cur esset cōtiua tio ieiunij nec̄ia: cum ⁊ sab bato añ cenā ⁊ dñica āte prā diū intelligantur eē ieiūij. Pre fatū itaqꝫ boñ. epꝫ vt puniātur i quo deliqt^d a collatōe ordinū diacōij.s.pbr̄ij:alteruꝫ vo ab executōe officij sacerdotal' tā diu volum⁹ mancre suspēsos: dōec de ill' aliter disponam⁹.

Ho.iij.episcopo.⁊ ard.le.

z ¶ Cōtiuatiōeꝫ.Cōtiuatio ð duob⁹ fac vnū ⁊ ꝯiūgit illa: ar. xvj.q.ij.§.pt.vo.hic ð pscriptōib⁹.⁊.vij.q.j.illð.⁊.c.nibil si cū bisext⁹ occurrit:duo dies p vno cōputantur.j.ð vo.si. q̄siuit. ⁊.ff.ð mio.dniqꝫ.v.miorē.Sꝫ ar.ꝫ.ff.ð sta.li.cū hēs.§.stich⁹.

a ¶ Fictōe.imo ⁊ siñ fictōe aliq̄ bñ vespa ⁊ māe ad vnā diē nā lē referūtur:iuxª illð:⁊ fcm̄ ē vespe ⁊ māe dies vn⁹.

b ¶ Pertinē. teneas icō tātur:ꝙ oēs ordies die sab bati ꝯferri ðbēt.ꝫ.e c.j.ij ⁊.iij.⁊.lxxv.di.c.vl.preter epalē dignitatē q̄ die do mico tm̄ ꝯferī.lxxv.disti. c.j.⁊ pter miores ordies q pñt cōferri dieb⁹ dñicꝭ ⁊ alijs solēnib⁹.ꝫ.e.c.ij. ⁊ iij. ⁊ subdiacōatus ordo pt cōferri die dñico a so lo papa:vt.ꝫ.e.ð eo. Licꝫ ḡ die dñica continuato ie iūio ꝯferātur:sabbo tñ con ferri itelligunt ⁊ iō cōtiv nuatio ieiūij nec̄ia ē.H. vo dic oēs ordies die dñi ca ꝯferēdos ⁊ ñ die sabbi ⁊ idem dicit de baptismo ð cō.di. iiij. venerabil'. ⁊ c.se.ar.lxxv.di.ꝙ a patri b⁹ vo si.ꝫ p⁹ diē sabbi ei⁹ qꝫ nocꝭ: q̄ successit i pria sabbati erordia ꝯsecrādi eligātur:i qb⁹ his q ꝯsecrā di st ieiūijs ⁊ aieiunanti b⁹ sacra benedictio ꝯse ratur qð eiusdē obseruantie erit:si mane ipso die dñi co ꝯtiuato sabbati ieiūio ordiatō celebret aliquo tpe pcedentis nocꝭ initia ñ recedūt ⁊ bꝫ opinioneꝫ ei⁹ ñ vꝫ qre sit cōtiuatio ieiūij necessaria: vt vna dies fingatur sabbatū ⁊ dñi ca.Nā sic ordo epalis pōt ꝯferri die dñica sequēti ⁊ ñ exigit cōtinuatio ieiunij nec fingatur dies sabbi trahi ad dñicaꝫ: ita si qs ordietur māe die dñica posset hoc facere sine ꝯtiuatiōe ie iunij. Nota tñ ꝙ in sabbato magno paschali non celebratur or do.q² nec missa cātatur:ð cō.d.iiij.sabbato.Dicūt qdā ꝙ illi or dines q celebrant die dñica trahūtur ad sabbatuꝫ: ⁊ ideo fit ordiatio die sabbi:qm̄ sabbꝫ sigt reqē:⁊ q ordiatur trāsit ad re qē clicalē:reqescit.n.a laborib⁹ sclarib⁹ Uic.dicebat spāle de sabbato paschali:vt missa trahatur ad dñicā sequētē.⁊ ordies ad sabbatū:sꝫ hodie non fit hoc in illo sabbato.ꝫ.e.ð eo. vbi dicitur ꝙ in sabbato sancto ordines cōferuntur. imo ita cele bratur tunc missa sicut in alijs sabbatis ordinationum:⁊ ita seruatur de facto et bene celebrantur ordines.ꝫ.e.c.iij.

c ¶ Nā si quantum.rñsio tacite qōnis.Diceret aliquis: duo dies sunt et ita non vno die duos ordines cōtulit:⁊ respōdet.

d ¶ Deliquit.imo in pluribus puniuit eum q̄ꝫ deliquit:q² ñ peccauit diaconatū cōferendo.et tamē fuit punitus i eo.et iō plus punitur ordinator q̄ꝫ ordinat⁹:q² debuit esse prudenti or:et q² maior:ar.ꝫ.de transla. inter corporalia. vt et alij a si milibus arceantur.et est simile.j.c. proximo.

Uel nõ est ɔpos sui ep̃s ɔuentreñ. vel nimis vi detur a se sciaȝ repulisse[a]: qui m. puerũ latorem pñtium ad huc. xiij. annorũ[!] contra sacro rum canonũ instituta[b] inordi nate in diaconuȝ dicitur ordi nasse in ludibriuȝ ordinis cle ricalis: ꝛ infra. di. u. mãdam⁹ quaten⁹ si reȝ inueneritis ita esse: predictũ ep̃m a collatio ne ordinũ suspendentes[c] ip̃m vt eideȝ. m. quẽ ab executiõe officij diaco. vsq; ad etatẽ[d] le gitimã in iniuriam[e] suspendi mus ordinantis: prouideat i ecclesiastico beneficio cõpe tenti[f] per cen. ec. cõpellatis.

Idem leoñ. ꝛ sal. abba.

Dilect⁹ fi. gu. imiliceñ. canonicus nr̃o duduȝ ap. reþauit ꝙ imilic. ecclesia suo viduata pastõe: canonici ipsum vnanimiter elegerũt[g]: qui cũ esset citra sacros ordĩ nes cõstitutus: a͛ep̃s cassalẽ. metropo. eoꝝ ep̃o treceñ. mã dauit: vt cũ ꝛ vno eodem die ad tres[h] sacros ordines pro moueret: qđ ille nõ ausu pro prio sȝ ips⁹ a͛ep̃i mãdato per ficit. Cũ ergo nobis ɔstiterit supradictũ ep̃m in pluribus deliquisse: tuȝ q͛ sine manda to a͛ep̃i: vt ipse cõfessus exti tit ad huiusmodi ordinatõeȝ inordinate pcessit: tũ q͛ si de mãdato archiep̃i ɔstaret: cuȝ illi huiusmodi dispẽsatio a ca none minime sit ꝑmissa[i]: ipsi obtẽperare[k] nõ debuit in hac ꝑte: tũ ẽt q͛ reatũ periurij[l] se pius variauit[m]: iurando pri⁹ ꝙ archiepiscopus id precepe rat: ꝛ postea ꝙ illđ nõ mãda uerat in iudicio ɔfitendo ipȝ tandiu ab ordinandi suspen dim⁹ potestate: donec nr̃am[n] meruerit gr̃am obtinere.

Gregorius nonus archiepi scopo barancnsi.

Consul. t. r. ꝙ eos qui ex tra tp̃a statuta sacros or dines receperũt: characterẽ[o] non est dubiũ recepisse: quos pro transgressione huiusmo di primo eis pn̄ia ĩposita ɔpe tẽti[p] sustiet̃ potis[q] i susceptis:

a Uel nõ est cõpos. repulisse. vñ posset ei dici: ꝛ ego repel lam te ne sacerdotio fũgaris mihi. xxxviij. di. oẽs psal lentes in fi. ꝛ. s̃. de renun. nisi cũ pridem. §. pro defectu.

b Instituta q̃ dicũt ꝙ ante. xx. annum nullus debet in sub diaconũ promoueri. xxviij. di. in his. lxxviij. di. i singulis. ꝛ. c. qcũq;. ꝛ. c. subdiaconus ergo multo minus in dia conũ qs ante. xxv. annuȝ ordinari non đbȝ. lxxvij. di: placuit. ꝛ. c. in singulis ꝛ. c. quicunq;.

c Suspẽdentes. vt pu niat̃ in quo peccauit. xij. q. ij. q. ꝛ humanis. ꝛ. c. de viro. ꝛ. xvj. q. j. reuertimi ni. ꝛ. s̃. c. prox. lr̃as. ꝛ pu nit̃ hic in collatiõe ɔfuȝ ordinum: quia in hoc ta men deliquit.

d Etatẽ. Et lȝ nõ sit in etate legitima: nihilomi nus recipit ordines: ꝟ executio suspenditur vs q; ad legitimã etatẽ. fi. j. de eta. ꝛ qua. ex rõe: vbi suspenditur administra tio talib⁹ cõcessa vsq; ad legitimã etatem. sic ꝛ ips non impedit ordinis col latõem. j. e. cõsultationi. ꝛ. s̃. e. sãe. ꝛ. c. cũ quidam

e Iniuriam. si. lxxj. di. c. j. ꝛ. xvj. q. vij. đcernim⁹ ꝟ pp factũ prelati iste nõ đbuit in executiõe puni ri. Iniquũ ẽ eniȝ aliqueȝ alteri⁹ odio pregrauari C. de inoffi. testa. siquis in suo ꝛ peccata suos de bent tenere auctores. j. đ his q̃ fi. a ma. par. ca. q̃si uit. ꝛ. C. de penis. l. sanci mus. ꝛ nõ dȝ alteri p alteꝝ iniqua cõditio afferri. ff. đ reg. iu. nõ dȝ. ꝛ. ff. qđ vi aut clam. ne in ptãte. ꝟ hoc fuit q͛ etas repu gnat. ꝟ nunquid teneretur ad continentiam iste qui infra an num discretionis suscepit ordines sacros. de hoc nota. j. de cle. per sal. promo. c. vno.

f Cõpetẽti. s. ꝑsone qualitate ĩspecta: ar. xlj. di. si cogãtur. ff. de iure do. cũ post diuortiũ. §. gener. ꝛ. l. quero. ff. đ admi. tu. cum plures. §. cum tutor. ꝛ. ff. de vsufruc. ꝟ ꝛ siquid. §. j. ꝛ sci entia consideratur. j. de preben. de multa. ad hoc enim tenet̃ si titulum non hȝ. j. de preben. cum ſm apostolum.

g Dilectus. elegerũt. i. postulandum. s. q͛ si simpliciter elect⁹ fuissȝ nõ valuissȝ electio. si. s̃. đ renũ. p⁹ translationem

h Tres sacros. qđ nullo modo dȝ fieri: lȝ vnus ordo vno die debet conferri. s̃. e. lr̃as. ꝛ ideo punitur: vt in fi.

i Permissa: ar. op. ꝙ ep̃i dispensare nõ possũt: nisi i casib⁹ sibi cõcessis a iure: quod quidã cõcedunt ꝛ facit ꝓ eis. j. de fi. ꝑsbyter. c. vl. ꝛ pe. Ar. ɔ̃. j. de sen. ex. nup. i qua opinione sunt lau. io. vi. ꝛ. t. de hoc traditur. j. đ iudi. at si clerici de hac ma teria nota. l di. miror. ꝛ. j. q. vij. §. nisi permissa immo prohibi ta. s̃. e. littera. j. đ eo qui fur. ordi. rece. c. vlt. ꝛ ita colligitur ar. ꝑ dictũ Uel dic ꝙ nõ licet episcopo dispẽsare in his q̃ ꝑtinẽ ad generale statum ecclesie: vt hic. ꝛ. s̃. e. sane. ꝛ. s̃. e. lit teras. i cribus dispẽsare pñt: nisi sit expresse ꝓhibituȝ.

k Obtẽperare. h habet̃ ꝙ auctoritas superioris nõ ex cusat. xij. q. ij. quicũq;. ꝛ. c. đ reb⁹. ꝛ. xj. q. iij. si dñs. ꝛ. xvj. q. j. in canonib us. ꝛ. q. vij. decimas. ar. ɔ̃. lxiij. di. saloni tane. xiij. q. v. dicit dominus: ꝛ. xxviij di. diaconi. Item ẽ ar. ꝙ preceptũ in iustuȝ prelati nõ ẽ adimplendũ. xj. q. iij. iulianus. si cer tum sit ꝙ est iniu stũ secus si dubita retur. xxiij. q. j. qđ culpatur in fi. ꝛ. ff. de re iu. naȝ ad ea

l Periurij. vñ đ posset priuari ec clesia ꝛ deponi. j. đ iureiurã. querelã. ꝛ. j. e. ti. c. vlt. cum in iudicio sit cõfes sus: ꝛ cõfessus pro conuicto habetur j. đ cõfes. cũ super ꝛ. C. e. ti. l. vna. sed ei pepercit.

m Uariauit. vn de non erat ei cre dendũ. j. vt ec. bñ. vt nostrũ. ꝛ. j. đ ꝑ sump lr̃as. ꝛ. iiij. q. iij. §. item in crimi nali. ꝟ. qui falsa. vel varie. sic. j. de penis. super his.

n Nostraȝ. ꝛ sic solus papa super hoc dispensat. de hoc dixi. s̃. e. cum quidam. ꝛ melius. j. c. prori.

o Consultationi characterem ꝛ ita quocunq; tem pore ordines conferunt̃: ꝛ character imprimit̃: quia tempus non est de substãtia ordinis: sic nec etas impedit characterem. s̃. eo. vel non est compos. tamen quia transgressor est canonis qui recipit ordines ex tra tempus debitũ punitur: vt hic: q͛ ei interdicit̃ exe cutio ordinis sic suscepti. s̃. e. qdaȝ ꝛ qui conferũt pu niuntur: quia priuantur potestate ordinãdi. s̃. e. sane. Sic ꝛ baptismus a quocunq; conferatur i forma ecle sie tenet: licet a iudeo vel pagano: quamuis ab eo reci pi non debeat. s̃. de summa trinitate. c. j. in. fine. ꝛ. de consecra. di. iiij. a quodam. ꝛ. c. romanus.

p Competenti. Primo eis suspensis ab executiõe or dinũ. s̃. e. cum quidã. ꝛ. c. vl. vel non est ad arbitrium iudicis: ex quo non est determinatum. j. de offi. deleg. de causis. ꝛ. ff. de iure delibe. l. j. §. ait pretor.

q Poteris. ꝛ videtur ꝙ episcopi possunt cũ talib⁹ dispẽsare: ex eo ꝙ dicit poteris sustinere. Unde signa tur contra. s̃. e. cum qdã. ꝛ. c. lr̃as. vbi dicit: donec apõ nos. ꝛ. s̃. c. px. i fi. Dicas ꝙ pñt auctẽ isti⁹ c. sibi ɔcessa

ordinibus ministrare.

Idem

Quesitū ē ḋ sacerdotib⁹. vl' alijs clericis: q̄ p reatū adulterij piurij homicidij: vl' falsi testimonij bonā ɔsciē recte pdiderūt: ⁊ ifra. R. q̄ si pposita crīa ordīe iudiciario ɔprobata[a] vel al's notoria[b] nō fuerint: n̄ debent hi pter reos homicidij[c] post penitentiaʒ in iā susceptis vel suscipiendis ordibus ipediri: q̄ si nō penituerint[d] monendi[e] sunt: ⁊ sub īterminatione diuini iudicij obtestandi: vt in testimoniū sue dānationis[f] in susceptis ēt ordinib⁹ non ministrent[g].

De scrutinio i ordīe faciēdo.

Inno. tertius.

Ex pte tua fuit ppositum: ⁊ infra. F. t. t r. q̄ cū aliquem in diaconuʒ vel p̄sbyterum pmouemus: prior diaconor q nob assistit dicē: Postulat sancta mater eccl'a hūc diconū vel subdiaconum ad onus p̄sbyteratus vel diacōatus assumi: ⁊ nobis interrogātib⁹ si eū cognouerit eē dignū idem rñdit: q̄ q̄tuʒ humana fragilitas nosse sinit ⁊ scit[h] ⁊ testificat illum ad huiusmōi onus officij esse dignū vnde i tali rñsione aliquem peccare nō credim⁹: dummodo ḋ cōscientiā[i] nō loquat: q̄ nō simpliciter illuʒ asserit eē dignū: sed inquantuʒ humana fragilitas nosse sinit cū illum queʒ indignū esse nō nouit: dignuʒ debeat estimare[k]. Huiusmōi ergo rñsione secure vti potis nisi forte de idignitate tibi cōstiterit ɔsecrandi. Si autem illum dignum esse cognoscis: metropolitano priusq̄ ad h⁹i scrutiniuʒ veniat: secreto studeas nūciare vel intimare: q̄uis nos interrogationem h⁹i non in ɔsecratione pōtificis sed in ordinatione diacōi. vel presbyteri faciamus.

De ordinatis ab epo: q̄ renūciauit episcopatui.

Alex. iij. toletano archiepo.

Equisiuit a nobis. t. f. vtrū clerici: qui post renūciationeʒ factaʒ a p̄decessore tuo ordīes receperunt: in ipsis debeāt remanere: ⁊ infra. R. igit distinguendo: vtrū renūciauit loco tm̄: an loco simul ⁊ dignitati: naʒ in primo casu ordines: sicut antea rogatus

qñs nō videtur iure ordinario p iura predicta. ⁊ c. litteras. sed videtur q̄ iure suo hoc facere possunt: q̄ hic papa respondet ad ɔsultationem. sed q̄ consultatio in hoc solo fuit vtrum tales reciperent characterē: quod sequitur addit papa pter ɔsultationem. Vel dic q̄ bene pōt episcopus cuʒ talibus dispensare cum hic respondeat de iure. ar. ḋ. c. cum q̄dam i prin. ⁊ ar. ḋ. de elec. q̄ḋ sicut. §. sup eo. ⁊ ḋria intelligunt cū papa ex certa sciētia sibi reseruat dispēsationē illorū: vt magis alij terreant ⁊ ipsi puniāt.

a Quesitū ē. cōprobata. per testes vel p ɔfessioneʒ i iure factam.

b Notoria. notorium trib⁹ modis dr̄ crimē: p sniam p ɔfessionē in iure factam: ⁊ p rei euidentiā. j. de coha. cle. ⁊ mu. c. vlti.

c Homicidij. sic pʒ q̄ homicida q̄ʒtūcūq̄ occultus ēt post p actaʒ pniaʒ mistrare non pōt. sic. j. de accu. iquisitiōis. i. responso. vnde dominus dixit dauid pphete post pniam. Non edificabis mihi tēplū: q̄ vir sanguis es. i. q. vij. siqs oēʒ ⁊ de con. di. i. c. i ḋ hoc dcm̄ est. ḋ. c. ex tenore. q̄si vo āte actam pniaʒ ministrare nō debent: vt sic videtur a contrario sensu: imo p'it parte penitentie peracta. ḋ. e. ex tenore.

d Non penituerint. i. si vere nonduʒ pniam egerint: ⁊ iō vr̄ q̄ non sint pmittēdi in suis ordinib⁹ ministrare.

e Monendi. sed non compellendi cuʒ sint occulta peccata ipsoruʒ. ḋ. e. ex tenore. sed permittendi sunt arbitrio suo. si. infra de iureiur. mulieri.

f Damnationis. si. j. de simo. Mattheus in fi. ⁊ vere damnationis. nisi cum eis suus episcopus post pactā penitentiam duxerit dispensandum. quod q̄deʒ pōt. j. de iudi. at si clerici. ⁊ valde est necessaria dispēsatio i occultis: non pper dispensationeʒ vitandam: q̄ pp̄ter occulta peccata nō punitur quis: que vindictam non habent. xxxij. q. v. christiana sed vt licite suum officiuʒ exequatur: quod aliter non possunt. xxxiij. di. habuisse q̄ de eo super quo dispensatum est postea accusari nō pōt. j. ḋ fi. presby. ex tua. ⁊ j. de scisma fraternitati. alio

quin posset etiam post peractam penitentiam accusari. xxxij. q. ij. admonere. xv. q. v. presbyter. Ar. ɔtra de pe. di. iiij. diuina clementia. ⁊ xxiij. q. iiij. si illic. ⁊ i. q. iiij. iam itaq̄. sed verum est: q̄ accusari etiam posset. ala.

g Non ministrent si non penituerint. Ergo si penituerint possunt ministrare sine periculo damnationis: ⁊ sic videtur contra alanum qui dicit licite non ministrent: etiaʒ post penitentiam sine dispensatione: vt dixit in prima notula: saltem valet dispensatio q̄ntum ad accusationeʒ: alias sufficit penitentia in occultis: vt h̄ patet. B.

h Ex parte tua. scit. mirabilis ē responsio ista potius. n. dicere deberet se nullā habere scientiam de eius dignitate: vel indignitate Rñ. ex eo q̄ videt illum electum a bonis quandam videtur habere noticiam de dignitate ipsius: ⁊ de tali respondet ⁊ q̄ audiuit ab alijs. xxij. q. v. hoc videtur.

i Conscientiam. quia tunc edificaret ad gehēnaʒ: infra de restitutio. spoliato. litteras. infra de prescrip. quoniaʒ omne xxviij. q. i. §. ex his.

k Estimare. Nō quēlibet presumi dignum: nisi probetur indignus ⁊ de quolibet presumendum est bonum: nisi probetur contrarium: infra de presump. dudum. ff. de manumis. test. serues. ⁊ ff. de lega. ij. cuʒ pater. §. rogo. Sed contra videtur: quia presumitur non idoneus: nisi probetur idoneus. C. de his qui ve. eta. impe. l. ij. ⁊ C. de proba. ex persona. ff. de magistrati. conue. l. i. § si magistratus. ⁊ in dubio presumitur quis excommunicatus: infra de sentē. excommunica. cum desideres. §. secunde questioni. ⁊ presumitur potius fornicatio q̄ʒ matrimonium. xxx. q. v. aliter. Solu. hoc generale est: vt ibi periculum anime vertitur presumitur in deteriorem partem infra de sponsa. iuuenis. ⁊ lxviij. distinct. presbyter. sed licet videatur deterior tamen melior ⁊ tutior est. si. de con. distinct iiij. paruulos alias circa iudicia potius presumitur iustum vel bonum q̄ʒ conuerso. lxxxvi. dist. si quid. xi. q. iij. in cunctis. xxij. q. iiij. innocens. ff. de proba. ab ea parte.

l Equisiuit. vsq̄ exclusiue: vt probant sequentia. sic ponitur. ff. de his qui no. infa. ait pretor. quandoq̄ ponitur inclusiue. xciij. distinctio. a subdiacono. ff. de sena. l. vlti. §. senatores.

m ¶ A nō episcopis.i.abbatibus.lxix.di.qm̄ videmus.⁊ in⁊fra.titulo proximo. cum contingat.

n ¶ Executionez.ergo suspensus ē q₂ a suspēso recepit ordīes i.q.i.statuim⁹.⁊ resignatio ñ abstulit illi ordinē ƀ executionē.

o ¶ Crassa.tunc dr̄ crassa ⁊ supina ignorantia qñ aliquid pu⁊blice fit vel coram popu lo.⁊ hec ñ excusat: vt.ff. de v̄.sig.lata culpa.

q pmoueri nō pōt.Cōtraria v̄o qñ sine culpa:⁊ tūc nō dz addi afflictis afflictio.j.de cleri ergo.c.i.⁊.c.penult.

e ¶ Ex rōne.pueris.puer dr̄ a septennio vsq₃ ad.xiiij. annū.j.de regula.ad nostrā.⁊.xx.q.i.c.i.⁊.xxij.q v.pueri.⁊.i.q.i.pueri.⁊.c.estote.s.de temp.ordi.vl' nō est ɔpos.⁊ puer dr̄ q̄₃tū ad bñficiū ob tinendum:qui ser uire non pōt.j.de preben.super.

p ¶ Ignorantia.si.j.de cle.ex.mi.c.pe.⁊ ita si pro babilis fuerit ignorātia cū eo poterit per epm di spēsari.j.c.pri.Sed ɔ̄p babilis faciā ignorantia quēlib₃ ignorantē excu sat ex toto.ff.de iu.⁊ fac. igno.error.⁊.l.regula.§ ƀm hoc nulla dispēsatio est necessaria.Rñ.in cul pa fuit recipiendo ordi nes ab epo nō suo.ix.q. ij.lugdunēsis.⁊ iō neces saria est dispensatio. vel meli⁹ dicas q₃ l₃ pbabil' sit ignorantia necessaria tñ est dispēsatio.quia cū talis ordinator nō habe ret executionē sui officij eā alij ɔferre nō potuit: vt.i.q.i.statuimus.quia qđ nō h₃ dare nō pōt.i. q.vij.daibertū.⁊ p ñ da⁊to h₃ qđ ab illo dat:q d̄ iure dare ñ pōt.j.de iure pa.qđ āt i ƀ.§ necessaria ē dispensatio:ad hoc vt hēat executionē ordis.

q ¶ Cum clicis.excōica⁊to.Sic p₃:q₃ excōi cat⁹ ɔfert ordinem:l₃ ex̄ ecclesiā:⁊ heretici etiam ɔferunt ordinem.ix.q.i. ab excōicatis.⁊.c.ordia

ab epo aliquo poterit d̄ ratio ne conferre.In secūdo vero casu distinguendū putamus vtrū sacros cōtulerit aut mio res.Si.n.a tali ordines vsq₃ ad subd̄.aliqs acceperit: q₂ ⁊ h⁹i ordines a non epis[m] qñq₃ ɔferunt ⁊ i illis deseruire po terit:⁊ ad maiores si idoneus fuerit promoueri.Sane si ab eodē sacros ordines scienter qs recepit q₂ indignū se fecit executionez[n] officij nō hēbit: vib autez nō scient potit: nisi crassa[o] ⁊ supina fuerit ignorā tia[p] discretus pontifex dispen sare. Grego.

Cum clericis qui ab ex[q] cōicato⁹ epo ignoranter ordines receperunt per suos poterit episcopos dipensari:

De etate ⁊ qualitate ⁊ ordine preficiendorum.

Ex concilio pict.

T abbates[a] deca⁊ni ⁊ ppositi[b]: qui p sbyteri nō sunt pre sbyteri fiant[c] q achi diconatus tenent diaconi. Qui v̄o archipsbyterat⁹ pbr̄i aut amittant[d] honorez.Qđ si aliq̄ iusta cā ꝓhibente pſby teri aut diaconi eē non potue rint prelationes amittant.

Alex. iij.cāt.archiepiscopo.

Ex rōne: ⁊ infra.Accepi mus q₃ ɔuentrē ñ.epus pueris[e] q sī infra decēniuz cō stituti in archidiaconatu[f].r. archidi.cister.ecclesias[g] ples ɔcessit:q non p clericos:sed p laicos disponunt:vñ qm̄ non dz hoc aliq̄tenus tolerari:mā dam⁹ q̄ten⁹ pdictū epm sup his corripias:⁊ clericis ido neis admistratiōes ⁊ custodi am pscriptarū ecclesiarum do nec predicti[h] pueri ad cōgru am' veniant etatē[k] laicis amo tis cōmittas eidē episcopo ꝓhibens ne de cetero ecclesias nisi psonis q̄ etatem ⁊ sciam hēant regendas ɔcedat: q₃ si secus egerit:ei debitā penam infligens institutionem ⁊ con cessionem ipsius oio viribus carere decernas. Idez.

cant.achiepo ⁊ eius suffrag.

Indecorum ē:vt hi d̄bc⁊ant ecclesias regē:qui ñ

f ¶ In archidiaco natu.ar.q₃ institu ere nō pertinet ad archidiaconatuz xvi.q.vij.null⁹ oio Contra.j.de pben. referente. Super h̄ stat ɔsuetudini.

g ¶ Ecclesias.i.p latura ecclesiarū qđ fieri ñ dz.j.e.c. i.⁊.ij.q₂ pueri ad hoc nō reputātur idonei.j.de pben. super inordinata. bñficia.n.simpli⁊cia in tali etate cō stitutis licite con se runt.lxxij.di.i sin gulis.⁊ ratione or dinis debēt hēre ti tulum.lxx.di.c.i.⁊ ita rōne ordinis ⁊ rōne bñficiuz pōt hēre:de hoc tamen dicas put dr̄ in.c. sup iordiata.Ala.

h ¶ Predicti pue ri.impuberib⁹ di gnitas dari nō dz ff.de iure imu.l.ij. §.ipuberes.⁊.i.q. i pueri.⁊.c.estote.

tiones.S₃ ɔ̄ eadē cā.q.i.c.i.vbi dr̄.q₃ nullo mō dr̄ cōsecratio: q̄ ab excōicatis ē celebrata.Dic q₃ ibi ñ fuit seruata forma ec clesie.Vel dicas nō dicitur ɔsecratio.Vex ē q̄₃tum ad execu⁊tionez:q₂ quod nō habent dare nō pñt:vt.i.q.i.q pfectorum ⁊.c.ventū est.⁊.c.i.⁊ de ɔse.di.iiij.quo.Sed nunqd pōt talis alios excōicare:vr̄ q₃ sic:q₂ ɔfert ordines:qđ plus ē:vt vider ergo pōt aliā excōicare:sed nō est ita.cum.n.sit ex̄ ecclesiam: aliuz eijcere ex̄ ecclesiam nō pōt.xxiiij.q.i.audiuimus. secus in ordine:q₂ l₃ sit ex̄ ecclesiam characterem tñ retinet:⁊ illuz potest conferre si ecclesie forma seruetur.

r ¶ Epos.⁊.sic epi dispēsant hic:sic.ix.q.i ab excōicatis.⁊.c. ordinatiōes:q₂ ignorātia eos excusat.si v̄o sciēter ordies rece pissēt:nō dispēsaret cū eis:vt.c.ordinationes.sic.s.e.c.px.i si.

a ¶ Tabbates.supple statuimus.

b ¶ Prepositi.dignitas est p se q̄₃uis si nomen gene rale ad oēs q hñt plationē.j.de.v̄.signi.q̄₃uis.

c ¶ Fiat.sic.s.de ele.cum in cunctis.

d ¶ Amittāt.s.de elec.cū i cūctis §.hoc sane.Cōtra.j.de cle. egro.c.i.ɔ̄.ff.de sta.ho.qui furere.ɔ̄.ff.de post.l.i.§.casuz Cō⁊tra hoc intellige qñ per culpam suam ad talem statuz puenit

i ¶ Ad ɔgruā.idē dicit lex in eo:qui se obligat pro fi⁊lio suo decurione:q₂ teneť quousq₃ pueniat ad etatem ɔgruam.ff.ad municipa.lutius.§.imperatores. Sed pone q₃ eps aliquē minorē facit archidiaconuz :hēbit ne iste vocem in capitulo:sicuti si esset legitime etatis: arg q₂ non:quia minores xxv.annis decuriōes facti: l₃ decurionum sportulas recipiant:non tamen interi₃ suffragium ferre possunt.ff.de decurio.spurij.§.mino res.sicut nec minor factus miles debet sapientuz iura tractare:vt C.de testa.mi.l.vltima.

k ¶ Etatē.dispēsatiue tolleranť isti pueri:als nō debe rent.s.de elec.cū in cunctis.⁊.j.e.eam te.Sed nunqd talis rector pōt oia facere tanq̄₃ maior.vr̄ q₃ sic.ff.d̄ re iudi.qdaz ɔsulebāt:qđ tñ non ē vex.j.c.pri.⁊.C.de te sta.mili.l.vlti.sed nōne iste ex quo toleratur p dispen⁊sationē:vr̄ veniā etatis ipetrasse:vt.C.de his q ve eta. ipe.l.eos.sed nō ē ita:q₂ l₃ qs veniā etatis ipetret:nō tñ pōt aliēare sine decreto:nec h₃ liberā admistratiōez vsq₃ ad etatem.xxv.an.vt in.l predicta eos.

a ¶ Indecox.q seipsos.Qui.n.in platū eligit:⁊ si mi

nor sit nō debz esse sub patris potestate:ar.ff.ad treb. nā qō ad ius.ꝛ.ff.de adul.si eueniet.ꝛ.C de legi.tu.l. vl.insti.de excu tu.§.minores.ꝛ.ff.ad mace.filiuz ha beo.Ar.ꝯ.ff.de adop.p adoptionez.ꝛ.ff.de his qui si sui vel alie.iu.filiusfa.ꝛ.ff.de mune.ꝛ ho.l.ij.ꝛ.ff.ꝺ iu di.cuz pretor in fi. vbi dī nihil inter est an iudices ī po testate an sui iuris sint.ꝛ presbyter dī in ptāte patris eē C.ꝺ epis.ꝛ cle.auc. pbros.instit. qui. mo.ius pa.po. sol uit.§. filiusfa. vbi dī ꝙ filiusfamilias lz adipiscatur ho nores remanet tñ in ptāte pr̄is. Per ista iura vī ꝙ sa cer ordo non libe ret a patria pote state.Lau.ꝛ alij di cunt ꝙ quilibz sa cer ordo liberat a pria ptāte:qm̄ libe rat a dñica:q̄ ma ior ē.de episcopali ordine hēs.liiij.di. si seruus sciente ꝺ sacerdotio.e.di.ex antiquis.ꝛ.c.fre quens.de diaco no dī:ꝙ prestā do vicariū libera tur.e.c.ex antiqs. subdiaconus co dez iure vtitur cū diacono.j.de ser. nō ord.miramur ꝙ nulla dignitas secularis filios est sacerdotio:ar.xcvj di.duo sunt.j.de ma.ꝛ ob.solute ꝛ di gnitas patriciat⁹ soluit ius pr̄ie ptā tis:ergo multo fortius sacerdotium:ꝛ quilibet sacer ordo:ar.j.de se.ex.cū voluntate.§.vl. hoc vius credo.

b ¶ Infra.xiiij.annum.exeo ꝙ probibz ī.xiiij.annum vī cōcedē ꝙ post xiiij.annuz statim cōcedat:qꝛ qō de vno ꝓhibetur ꝺ altero cōcedit:ar.xxv.di.qlis.Sz nō ē ita:qꝛ lz prohibeatur ī.xiiij.annū:nō tñ cōcedit ī.xv vel.xvj.imo.ī.xxv.annum prohibetur.s.de elec.cum in cunctis.ꝛ.j.c.proxi.§.inferiora.

e ¶ Am te.līarū.p et.atis taciturnitatē impetratarꝫ si eni ex certa sciā scriberet papa ꝓ minori ei⁹ mā dato essz obediēdū:qꝛ sacrilegij instar obtiet dubitare: aūt is sit dign⁹ quē priceps eligit.xvij.q.iiij.§.qn āt.C ꝺ cri.sacri.l.ij.ptea ꝯ ius ꝛ ꝯ publicā vtilitatē ē tāc ī scri ptū:ꝛ.iō ñ valz.C.ꝺ p.ipe.offe.rescripta.ar.s.ꝺ rescri ex p̄te.ꝛ.j.ꝺ testi.causā q̄.Itē ē hic ar.ꝙ nō ē obedien dū semper mandato dñi pape:ar.s.ꝺ rescrip.siqñ.ꝛ.c.

nouerūt gubernare seipos^a cū ad ecclīarꝫ regimen tales ꝑso ne sint admittēde:q̄ discretio ne ꝑemineāt:ꝛ morū fulgeāt honestate. Volentes itaqꝫ su stinere: vt paruulis.ecclie re gimē ꝯmittat:mandam⁹ q̄te nus nemini īfra^b annuz.xiiij cōstituto personatū cuiuslibz ecclie cōcedē ꝑsumatis. Sci turi pro certo ꝙ si ꝯtra presū pseritis:qō inde feceritis:irri tabim⁹ ꝛ inobediētiā vr̄am grauiter punimemus. Idē.

Tam te decet:ꝛ īfra. Ar tius inhibemus ne ꝑer sonas que in ecclesijs tui epi scopatus ad curam animarū fuerit ordinande:in ipis insti tuas:nec aliqua occasiōe vel ēt līarum^c nostrarꝫ obtētu isti tui patiaris:q̄ scia moribus ꝛ etate cōcilij^d nō ꝯgruant insti tutis. Sed ēt hñtes plures ec clīas:q̄ ex vna nō pēdeāt^e tibi liceat ap.po.cogere ad vnam ipsarꝫ quā maluerit dimitten dā^f nisi ita fuerint tenues^g in substantia:ꝙ proprios sacer dotes non possint conuenien ter habere. Idem

Preterea licet ad regi men ꝑochialis ecclie ñ ꝺbeat aliqs nisi subdiacon⁹^a sit ad minus admitti:dispēsa tiue tñ in mīorib⁹ ordīb⁹ con stituti cōsueuerūt assumi:dū tamē tales sint ꝙ īfra breue^b tēpus possint in presbyteros ordinari. Idem.

Ueris a nobis qd agē dū sit de clīcis tue iuris ditōi ꝯmissis:q cū bñficijs ec clesiasticis mltū abūdet:a te cō mōiti nollēt ad sacros maio res ordīes ꝓmoueri.sed tale qd secreto cōmisisse dicētes: ꝙ eos salua ꝯscia ordiari nō sinit.Cuz igitur sup hoc casu videant sacri canones discor dare:cū qdā dicāt eos mīme compellendos^d alij vero ꝯtrariū asseuerēt ois ꝯtrarietatis vin culū p̄nti pagīa enodamus^e. Statuētes:vt si predicti cleri ci ꝑceptiōe maiorū ordinum ꝑp occulta sua peccata se īdi gnos esse fatentur^f ī iferiores ecclīa q̄rꝫ sit vita ꝓbabilis ꝑfe rantur eisdē:ꝛ nisi forte te il li q ordīari ꝓ iaz dicta causa recusant:in alijs ecclesie ser uitijs valde vtiles fuerit:au ferant eis bñficia:ꝛ alijs cāo nice conferant. Quod si ꝓ sola volūtate renuerit ordinari

cum adeo.ꝛ.j.de here. ad abolendam.in fi.sz nō dicitur mā datum:quando ignoranter mandat.

d ¶ Concilij lat.s.ꝺ ele.cū in cūctis.§.inferiora:

e ¶ Pendeant.Qualr dī vna ecclīa pēdē ex alia pōt dici sm ꝙ legit.j.ꝺ reli.do.qꝛ mōasteriū:ar.ff.arbo.fur.ce.si gemma ꝛ si aliq̄ parochial' ecclīa subsit alij.lz prelatus ma ioris ecclie.duas ecclīas hēe dicat:tñ ali⁹ presby ter erit ī subiecta. Itez si ecclīa parochialis ī fun do suo aliā constituat:ni hil ipedit vicariū in ea ī stitui:ꝛ prelatum maio ris ecclie.ꝑlatū eē vtriusq̄ qz ñ tñ per se seruiat vtri qz.nāz ꝛ dispēsatione epi vn⁹ ꝑlatus diuersis pre est ecclijs hñdo vnā com mēdatā ꝛ aliā ītitulatam lxx.di.scōꝫ lau. Hoc tñ ī telligēdū sm ꝺterminatiōem illarꝫ ꝺcre.s.ꝺ elec.dudū ꝛ.j.ꝺ prebē.ꝺ multa. Itē in casu quē hēs.j.ꝺ ꝑbē. extirpande.pōtqs habe re plēs ecclīas.§.q vero.

f ¶ Dimittēdam.j.ꝺ pre ben.referēte.ꝛ h sz illam decre.ꝺ multa itelligi dz

g ¶ Tenues.in casu isto ꝑmittit papa ꝑp paupta tē hēe plēs ecclīas.x.q.iij. vnio itē ꝑp raritatē cleri corꝫ.xxj.q.j.c.j.in fi. Item intitulatam vnā ꝛ aliam cōmēdatā.xxj.q.j. q plēs s.ꝺ elec.dudum.vbi ꝺ h.

a Preterea. sbdiaco n⁹.q hodie pōt eli gi ī epm.j.e.mlt.ꝛ.c.pri uilegio gaudet q̄ diaco n⁹.j.ꝺ h.nō or.miramur

b ¶ Breue.qñqz breue tps dī qttuor mēsiū.C.ꝺ vsur.rei.iudi.ces.ff.de iudi.si debitori.qñqz de cem dierū.ff.ꝺ cōsti.pecu.ꝓmisso:§.j.qñqz duorū mensium C.de se.nup.l.ij.qñqz trigita dierū.ff.ꝺ in.actuqz pri.l.j.§.j.sz h appellatur breue tempus annus.In anno.n.ꝛ dimidio pōt aliquis promoueri ad sacerdotium.lxxvij.di.monachus no uitius.ꝛ h dimittimus dimidiū ānū ꝑp mīores ordīes.vinc. Itē ar.ꝙ parꝫ ē vtrū aliqd fiat ī p̄nti an ī breui tpe.ff.si ce.pe. lecta ē.ff.ꝺ in inte resti.diuus.ll.vt ī pos.leg.is a quo.sic ergo patet ꝙ epi p̄nt dispēsare cū eo:q ē ī minorib⁹ ordinib⁹.Nun quid cū eo q ē in minori etate.Dicūt qdā ꝙ.c.ar.h⁹ī.sic.de h no.s.de elec.cū dilecti.ar.ꝙ postis.s.e.indecorum.

c Ueris a nobis.nō sinit.si.ꝺ tēp or.c.vl.ꝛ.j.c.ꝓxi.ꝛ.j.de simo.ex tue ꝛ.c.mattheus ꝛ.j.q.j.sacerdotes.

d ¶ Cōpellēdos.lxxiiij.di.honoratus.ꝛ.c.cōsuluit.ꝛ.c.j.ꝛ.ij displicet:ꝛ.j.q.vi.sicut.ar.viij.q.j.in scripturis.

f ¶ Fatētur aut ipsi cōmiserūt ista pctā occlta añ suam ꝓmo

⁊ suaserit vtilitas[a] ecclie: aut necessitas ipsos dũmodo idonei sint ad maiores ordines recipiendos per amissionem locorum ⁊ beneficiorum sub tractionem ap.cel. cõpellas.

Clemens.iij.r.coloñ.cano.

D aures nr̃as te significante peruenit: ꝙ cum in arte physica eruditus pluribus iuxta ipsius artis traditiões exhibuisti cũ diligẽtia[b] medicinaz:lz pluries in ꝯtrariuz successerit:⁊ quibus putabas adhibere medelaz medicinis pceptis mortis piculuz icurrerũt. Uez qꝛ ad sacros ordines desideras pmoueri: super eo nos ꝯsulere voluisti Tibi breuiter rñ. ꝙ si super pmissis ꝯsciẽtia[c] tua te remordeat[d]:ad maiores ordines de nostro consilio[e] nõ ascendas.

Celestinus tertius.

Cum bo.me.clemẽs papa p̃.n.j.buccaruz ⁊ q̃sdam alios barañ.clericos vocauisset:vt ad presentiam ipsius accederẽt.h.archidia. suo quẽ grauiter leserant[f] respon suri:qꝛ venire iuxta mãdatũ apostolicũ ꝯtempserũt: i eos fecit sniaz suspensionis pmulgari:i quadriẽnio pmanẽtes qdã ex ipsis suspẽsi[g] aliud bñficiũ eccliasticũ sunt adepti ⁊ qꝛ vtrũ beneficia sic recepta possint rõnabilit retinẽ: nos ꝯsulere voluisti:respõdemus ꝙ nõ licet eis illa q̃ habuerũt beneficia: vel q postmoduz[h] sunt adepti aliquatenus retiere. Unde bararẽ. archiepo dedimus in mandatis:vt eos pro[i] tanta pertinacia ⁊ cõtemptu apostolico beneficijs que habent non differat spoliare

Innocentius quartus.

Multis multotiẽs an subdiaconus i epz eligi valeat hesitat. Siqdẽ vrbãus papa pm⁹ dcreuit vt null⁹[k] i epm nisi in sacris ordinibus religiose viuens inuẽt⁹ fuerit eligat:sacros inqt ordies diaconatum dicimus ⁊ presbyteratũ. Hos siquidez solos[l] primitiua ecclesia legitur habuisse. Subdiaconus vero:quia etiã ipsi ministrant altaribus

tionem aut post.si ante remouendi sunt. qꝛ tempore sue examinationis hoc non fuerunt confessi.xxiiij. di.c.vl.⁊.l.di.ex penitẽtibus⁊.lxxxj.di.siquis sine.⁊.c.se.Sed si postea cõmiserunt illa peccata se fecerunt indignos:vnde sunt expellẽdi: ex quo sua culpa se fecerunt indignos.ꝫ.e.c.j.si tam vtilitas ecclesie fuerit ꝙ nõ remoueantur:qꝛ in alijs negotijs ecclesie sunt valde necessarij ⁊ vtiles tolerantur in ea:⁊ ita ꝫ hoc dispensatur cum eis propter vtilitatem: maxime cum peccata sunt occulta. Sed contra videtur de tem. ordi. ex tenore.⁊ c.vl. vbi criminosi tolerantur: qꝛ peccata sunt occulta:⁊ hic priuantur Sed illi volunt ⁊ petunt pmoueri acta penitentia ⁊ isti se fatẽtur indignos ⁊ nolũt pmoueri. Si vellent pmoueri acta penitentia admitterentur preter reos homicidij:vt dicit in contrario.

a Utilitas. ergo propter vtilitatem ecclesie compellitur quis recipere ordines ⁊ propter necessitatem: als est etiam puniendus p subtractionem beneficiorum vt sequitur.si.ꝫ.de elec. cum in cunctis.§.inferiora.⁊ lxxiij.di.cõsuluit vbi codem mõ compellitur vt sic indirecte de nolentibus fiant volentes.

b Ad aures. cum diligentia.⁊ ideo non videtur imputãduz si adhibuit diligentiaz quam potuit.l.di.hi qui arborem.⁊.c.sepe.⁊ ideo si preter culpã suã casus fortuitus contingit ei non imputatur.j.de cõmo.c.vno ⁊.j.de homi.c.vl.⁊.ff.commodati in rebus.⁊.ff. de offi.presi. illicitas. Casus enim fortuiti preuideri nõ possunt:vt in predictis proximi concordantijs:⁊ absit vt nobis imputetur qđ preter voluntatem nostam contingit.xxiij.q. v.de occidẽdis versus: Non est in medico semper releuetur vt eger.vt in predicta lege illicitas.§.sicuti.

c Conscientia.xxxiij.di.habuisse.qui enim facit contra conscientiã edificat ad gehennam.j.de resti.spo.lr̃as.⁊.j. de prescrip.quoniã omne.xxviij.q.j.§.ex his.j.đ sen.ex.iquisitionis.

d Remordeat.vt si forte imperite medicinã dedisset infirmis als euentus mortalitatis non ẽ imputandus ei: vt.ff.de offi.p.illicitas.§.sicuti.⁊.ff.ad.l.aqui qua actiõe.§.vl.ff.đ vari.⁊ extraordi.cogni.medic⁹.vel si neglĩgẽs fuerit:qꝛ dissoluta negligẽtia prope dolũ ẽ.ff.mã.si fideiussor.j.responso.

e Consilio.hoc est consiliuz reuerentie cui obediẽdum est v.di.testamẽtum.⁊.xiiij.q.j.quisquis.⁊.j. de simo.mattheus in fi.secus in consilio pfectionis.xiiij.q j.quisquis. quale est aliud:si vis perfectus esse vade ⁊ vende.oia que habes:⁊ da pauperibus:⁊ de tali consilio potest intelligi qđ dicit i.c.quisquis i verbo illo si consilio vti volueris.

f Cum bene.leserant miles qui preposito manus intulit:capite puniatur: ⁊ omnis contumacia aduersus presidem vel ducẽ capite punitur.ff.đ re mili. omne delictũ.§.j.⁊.ij. qui resistit castigari volenti.ff.eo.ti. milites.§.irruens.⁊ iuxta diuinum oraculum contumacia parẽtis morte luit.lxxxvj.di.nõ satis.§. ceterum in fi.

g Suspensi. suspensi eligere non possunt: nec etiaz eligi.ix.q j.nos in hominem.⁊.ꝫ.de consue. cum dilectus.ꝫ.de elec.cuz inter.r.⁊.c.per inquisitionem.⁊.j.đ ap.constitutis nec beneficia eis tempore suspensionis conferri possunt: vel lr̃as p beneficio obtinendo impetrare:vt hic: ⁊ interim beneficia ecclesiastica sunt deneganda.j. de ap. pastoralis.

h Postmoduz. sunt adepti. talia beneficia tenere ñ possunt:etiaz si postea fuerint absoluti: qꝛ tunc tẽpore obtenti beneficij inhabiles erãt ⁊ indigni:qꝛ in talibus principiũ considerãduz est.ꝫ.de elec.dudum ⁊.c.ad audientiam ⁊.j.q.j. principatus xvj.q.iij.si sacerdotes.⁊ est argumen. ꝙ tempus impetrati rescripti considerandum est puniendi ergo sunt: qui suspensi spiritualia presumunt tractare tantum ꝙ episcopus cum talibus dispensare non potest. xj.q.iij.siquis episcopus.⁊.j.đ senten.excommunica. cum illorum.

i Pro tanta. ex quo per annum ⁊ vltra quis stat in excommunicatione:priuari debet beneficio suo.xj.q. iij.rursus. ⁊ excommunicatus qui tractat spiritualia deponi debet.j.de dolo ⁊ contuma.veritatis. idem videtur in suspenso:vt hic.

k Multis.nullus ponit tenorem illius dcreti.lx distinctione nullus in episcopum vsqz ibi in quibus verbis.

l Solus supple sacros: qꝛ subdiaconat⁹ bene fuit in primitiua ecclesia:sed nõ reputabatur sacer.xxj.di. in fi.§.j.⁊.xxv.di.c.j.⁊.xv.di.c.vltimo.

a ¶ Metropolitani.sic olim dispensat metropolitan⁹ cū ineligibili circa epatū.sed cū illegitimo dispēsare nō pōt.s̄.de elec.innotuit.nec in etate.C.de his q veni. eta.impe.l.ij.⁊.iij.Sȝ cū his qui patiunt defectū in ordine satis videt: q pōt adhuc archieps dispensare in archiepatu:sic oli poterat.arg.lx.di. nullus in epm. ⁊ i alijs dignitatibus inferiorib⁹ ,bn̄ pt s̄.e.pterea.

b ¶ In quib⁹.verba ista sunt inno. terpretantis capitulū vrbani q lo/cutus fuit fm antiqua tempora.

c ¶ Verū.,cuȝ hodie.nūc incipit allegare: q subdiacon⁹ eligi possit.

d ¶ Erubescāt.xxij.di.erubescant.

e ¶ Nemo.xxxij. di.nemo.

f ¶ Obseruare.ex quo onerantur:dignū ē vt honorēt xvj.q.vj.de lapsis

g ¶ Sexta synodo xxxij.di.sigs eorū.

h ¶ Nu ū.xxxviij di.nullus.⁊.xxxij. di.trienniū.

i ¶ Libē.⁊ ita qđ fuit pus dispensatio hodie ē ius cō mune.sic.j.đ offi. lega.q translatione.⁊ ad subdiaconatū extendit: qđ de superioribus dictū erat.s.de trāla.iter corporalia ⁊.s̄.de ↄsue.cū venerabilis.⁊ eodeȝ priuilegio gaudet subdiaconus quo ⁊ diacon⁹.j.de ser. nō ord.miramur.

k ¶ Tāȝ.psus. Nōeniȝ preces carnales debȝ respicere qui ē ordinator:sed tantū merita ⁊ puidentiā ordinandi.j.q. j.qbusdā.⁊.viij.q. j.mopses.⁊.c.si ergo:⁊ ideo nota:q cuȝ quis eligit vl' ordinat: aut suis pcib⁹ interuenien

opportunitate exigente concedimus in episcopos eligi:si tamen preclare sciētie ac religionis existant:quod ipsum non sine ro.pon.vel metrop.[a] licentia fieri permittimus:in quibus[b] verbis innuitur q vrbanus ad statuȝ primitiue ecclesie se referens: in quo subdiaconatus ordo sacer minime videbatur instituit: vt de subdiacono:nisi vtilitatis causa: ⁊ tunc etiam de permissione metropolitani vel ro.pon.nō posset electio celebrari.Verum hodie[c] subdiaconatus inter sacros ordines computet sicut vrbanus papa secundus sub his verbis expressit: erubescant[d] impij ⁊ intelligant iudicio spiritus sancti: eos qui in sacris ordinibus presbyteratu diaconatu subdia.sūt positi si caste non vixerint excludendo ab omni eorundē gradum dignitate.Et iteruȝ:nemo[e] ad sacrum ordinem pmittatur accedere:nisi aut virgo aut probate castitatis existat: ⁊ qui vsq adsubdaconatum vnicā ⁊ virgineȝ habuit vxorem ⁊ ad similitudinem diaconi ⁊ psbyteri subdiaconus debeat continentiam obseruare[f].sicut est in.vi.synodo[g] constitutum:vt siquis eorum qui ad clerum ascendunt nuptiali iure mulieri voluerit copulari.hoc ante subdiaconatus ordinem faciat:⁊ beatus gregorius statuisse legitur vt nullum[h] facere subdiaco.presul mant episcopi nisi quis se caste victurū promiserit .Nos volētes super hoc articulo discē ptationis materiam amputare statuimus:vt subdiaco.in episcopum valeat libere[i] eligi sicut diaco.vl' sacerdos. Ideȝ titulo sancte crucis presbyterocardinali.

Tam in domino diligētiam cōmendantes quā super monasterio sancti quiri ci dinosceris adhibere mandamus quatenus si non potes eideȝ monasterio de persona idonea melius prouidere tu monachum illum quem litteris tuis de honestate ac industria cōmendasti,per queȝ status eiusdem loci creditur reformandus:nullum prorsus[k] habens respectum ad petitionem illicitam :quam quidaȝ laici faciebant:sed ex tue dun taxat prouisionis officio instituas in abbateȝ:ita videlicet q ad sacros ordines non ascēdat[l]:cum instante necessitatis articulo possit in abbatem assumi etiam in minorib us ordinibus constitutus : ⁊ laici memorati non sint consanguinitate vel affinitate ↄiuncti monacho memorato : vt ex ipsorum petitione debeat contra euȝ aliqua sinistra suspicio sb oriri. Idem rotbomag.archiepiscopo.

Quam contingat interdū q laici ad mōasteria cōuolantes a suis abbatibus tōsorentur:requisisti:an clericatus ordo in tonsura huiusmodi conferatur. ¶ Super quo tibi.t.tn̄.q cum in .vij.synodo[m] sit statutum:vt electores per manus impositioneȝ licētia sit vnicuiq abbati[n] in proprio monasterio solummodo faciendi:dummodo ipsis ab

tibus aut alienis.Si suis:dicunt quidā ⁊ hugo cū eis q q̄s tumcūqȝ sit idoneus:simonia cōmittitur.ar.viij.q.j.scriptur ⁊.j.q.vij.si cū is.⁊.q.j.ordinationes.⁊.j. de iurepa. per nr̄as Istud credo:si est indignus bȝ q dicit Tan.sȝ si dign⁹ est,pōt etiā preces porrigere supiori cū indiget: qr tūc nō psumit ambitiosus:sed poti⁹ ,ppter necessitatē: als pōt dici q simonia esset.ar.j.q.j. §.nō ita quorūdaȝ.⁊.j. de simo.tua. Si preces ag.p se porrigat:vt l prelatum eligat : ambitiose sunt ⁊ illicite.j.q.j.nulli⁹ itaqȝ.Si vo precib⁹ alienis pmouet:aut preces sunt spūales aut carnales.Si sunt carnales: ⁊ fiūt p indigno : simonia cōmittit.j.q.j de ordinationibus: qr succedunt tales pces loco pcij.j.q.j. sūt nōnulli.Si p digno. dūmodo superior nō habeat suspectū ad pces:sȝ ad meritū licite pūt admitti vt hic ⁊.j.q.j.qbus dā.si vo sūt spūales admitti pūt:nec inducūt simoniā.j.q.j.latorem.

l ¶ Non ascendat.forte erat irregularis:⁊ sic pt qs esse abbas in minoribus ordinib⁹ ,ppter necessitatē als nō valeret. nā ⁊ diaconus pōt eē abbas.l.di accedēs.ar.immo ⁊ infamis curā monasterij gerere pōt vt ibi Infamis eni a ciuilibus mūerib⁹ nō excludit.C. đ his q nō ipsc. stipē. sa. so.sūt.l.j.li.x.nomē.n.ab bas poti⁹ ē sollicitudinis q̄s ordinis vel honoris xviij . q.ij.sȝ tn̄.ar.ȝ.s̄.e. c.j.⁊ laic⁹ pōt esse abbas cā necessitas.xciij.d.a sb diacono.⁊.xvj.q.j gnāliter.arg.in sȝ qđ dicit hic dispensatiue itell'git: qr abbas oȝ esse sacerdos als remouet.s̄.e.c.j.

m ¶ Cum ↄtigat.synodo.lxix.di.qm videmus.

n ¶ Abbati. Hoc idem pōt electus in abbatem ⁊ ↄfirmatus:si eps cum differat bn̄dicere : vt.s̄. de sup.neg.prela. statuimus:talis ordo appellatur psalmi status . tamē vbi agit de singulis se

epo ſm morem p̄ficiendorum abbatū man⁹ipoſitio facta no ſcat ⁊ ꝯſtet eū extiſtere ſacer dotē ꝑ primā tōſurā iuxta for mā eccl'ie ꝯ atq̄ꝫ a talib⁹ cl'ica lis ordo conferetur. Idem.

Intellexim⁹ ꝙ cū in mo naſterio tuo fueris lau dabilit ꝯuerſat⁹: ad mōſteriū ſci ino. talis ordinis acceſſiſti vbi cū aliquādiu in ipſo ordi ne ꝑmāſiſſes: demū ad cor re uerſus de metropol. ⁊ aliorū cōſilio ad primā domū redire curaſti i q̄ tādē ſub regularis obſeruātie diſciplīa talit deo ⁊ hoībus placuiſti: ꝙ ꝑ tuorū exigentiā meritoꝝ frēs tui p̄ fecerūt te vnanimit in abbatē. Ne igit occaſione more: quaꝫ in p̄ſcripto monaſterio ꝯxiſti q̄ſi ꝯſcia tua te remordeat: in ſuſcepte adminiſtrationis cu ra tepeſcat: attēdens ꝙ cautū ē in canone: neq̄ꝫ canonicus regularis: niſi forte publice la pſus ſit: qđ abſit: efficiat mōa ch⁹: ⁊ ſi fact⁹ fuerit ad cano nicat⁹ ordinē reuertat vltim⁹ in choro manēdo cucullaꝫ ad memoriā delatur⁹. Diſ. t. mā dam⁹: q̄ten⁹ circa curam tibi cōmiſſā ſollicitudinē exercere ſtudeas indefeſſā: ⁊ tal'r ſequē tia bona ꝯtinuat p̄orib⁹: ꝙ di gnū a deo poſſis meritū expe ctare. Idem

Ecepim⁹ te auribus nr̄is intimante: qđ qdaꝫ cl'ici: q ad ſacros ordines ſine titulo ſūt ꝑmoti te ad eccl'iaꝫ braccarē. ſup bn̄ficiꝭs obtinēdis īfeſtāt ⁊ infra. Licꝫ igr in ordinatiōi b⁹ cl'icoꝝ illam tu ac p̄deceſſo res tui diligentiaꝫ debueritis adhibē: vt min⁹ idonei nō or dinarent a vob ac iō poſt pro motionē eoꝝ exceptionē non poteris pretēdere ꝯ illos: niſi forte poſtq̄ ꝑmoti fuerit red diderint ſe indignos: ex ſupa bundāti tn̄ qn̄ ſcribē ꝑtalib⁹ nos oꝫ: facim⁹ in l'ris nr̄is ap poni: vt ſi ordiat⁹ pro q̄ ſcribi m⁹ idone⁹ habeat: ⁊ eccleſia ſtico bn̄ficio nō indign⁹ ei ab ordinatore vel ſucceſſore ipſi us competēs bn̄ficiū tribuat: cū ⁊ ſi tecuꝫ de iure agere vel lem⁹: te poſſem⁹ merito ad ꝑ niſionē illoꝝ cōpellere: quos a te vel p̄deceſſorib⁹ tuis ordi natos fuiſſe ꝯſtaret: eo preſer tim q̄ ad obtinendū eccl'iaſti cū bn̄ficiū eos debes idoneos reputare: quos ad ordines

dinib⁹ nihil agit. de h. xciij. di. a ſubdiacono. ⁊ lxxvij. di. illō. vn̄ quidā dixerūt nō eē ordinē: ſꝫ eoꝝ opinio corrigit hic in ſi. vbi dicit ꝙ ꝑ p̄mam tonſurā cl'icalis ordo ꝯfert ⁊ etiam pre-

a Propterea ꝫ licet. xxiij. di. pſalmiſta. vbi de hoc in ſūma. h. Intellexim⁹. in canone. xix. q. iij. mandamus.

b Curā. Hic videt ꝙ ſi aliquis tranſit ad ſtri ctiorē religionē ſine li cētia p̄oris vel abbatꝭ ꝙ reuocād⁹ ſit ad p̄orē ec cl'iaꝫ. Sꝫ vr̄ obſtare. j. đ reg. lꝫ pōt intelligi qđ h dr̄: qn̄ ex leuitatꝭ cā ꝑut intelligi ꝯſueuit ille ca nō. xix. q. iij. mādamus. Uel dicat ꝙ iſte fuerat tm̄ in habitu ꝓbationis vel iſte loc⁹ quē intraue rat: fuerat laxioris religi onis q̄ꝫ p̄or. Uel dic ꝙ ſi aliqs petita lnia lꝫ ñ ob- tēta trāſit ad ſtrictiorem rl'am ꝙ tūc ñ pōt remit ti ad p̄orē locū: ⁊ ſic loqt illa dec. lꝫ. ſꝫ ſi nullo mō petiꝭt lniaꝫ: tūc redire co get: ꝑut hic fecit.

c Acepim⁹. exceptio nē. Nō ꝙ q ordina uit aliquē poſtea nō pōt irregularitatē aliquam vl' crimē aliqđ obiꝭcē ni ſi ex cā ſupuēiēte: ſic nec electo ꝯ electū. viij. q. ij. dilectiſſimi. ⁊ ē ſi. iiij. di. in iſtis. ⁊. iiij. q. iij. ſiqs te ſtib⁹. ⁊. j. de conceſ. p̄bē. cū ſup qōe. i ſi. ſic. xxviij. di. diaconi. ⁊. j. đ cle. con iuga. diuerſis fallaciꝭs.

d Reputare. Nō ꝙ q reputat dign⁹ vna digni tate ſi poſtea eligit ad al terā: ēt tūc dign⁹ dꝫ re putari. ſic. lxxiiij. đ. geſta Ar. ꝯ. xij. di. nos' ꝯſuetu dinē. ⁊. s̄. de elec. ſcriptū eſt. Ecōtra Uo: qui reputatus eſt indign⁹ in vno officio debꝫ indignus haberi in alio. ff. de ſuſpec. tuto. l. iij. §. queri poteſt vbi dicitur ꝙ ſi aliquis male ſe habuit in tutela: deinde det curator tanq̄ꝫ ſuſpectus remoꝛi debet. C. de ſuſcep. ⁊ archa. ſi aliquid. li. x. Item quid dices ſi aliquis irregularis vel crimi noſus toleratus eſt in officio ſacerdotali: nūqd ſi talis eligit ad dignitatē pōt excipi ꝯ eū ab illis: q eū tolerauerunt in offi cio ſacerdotali. vr̄ ꝙ nō: qꝛ qui eū reputauerūt dignū ad or dinē ⁊ ad bn̄ficiū reputabūt eū dignū. ar. j. de accu nulli. j. đ ſen. excō. in p̄ñtia. ⁊. ff. de libe. cauſa. q ſciēs. ſicut nec vir accu ſare pōt mores vxoris: quos p̄us ꝓbauit. ff. de adul. ſi vxor in ſi. Hoc ꝯcedebat io. ſed iudex ex officio ſuo pōt inquirē de ta libus. ij. q. vij. querēduꝫ. ff. de poſtu. quos ꝓhibet. ⁊. ff. de pe. here. l. vlt. ⁊. ff. de adulte. l. j. §. ſi publico. ⁊. j. de excep. exceptio ne: ⁊ ꝙ ſuperior debeat de his inquirere: habes expreſſe. s̄. de elect. nihil eſt. ⁊ in. c. venerabilem. Tamen quod dicit io. ꝙ

iſti q tolerauerūt in ſacerdotio ipſum: nō p̄ñt ei poſtea obiꝭcere: nō credo: qꝛ lꝫ toleraſſent eū in tali officio ꝑ pterea nō debēt tolerare eū in maiori. Nūqd ſi eligat i epꝫ vel in maiorē p̄latū nō p̄ñt ei obiꝭcere aliqd imo p̄ñt: qꝛ lꝫ ſit dign⁹ in minori: nō tn̄ in maiori dꝫ idone us reputari. xij. d. nos ꝯſuetudinē. ⁊ arg. s̄. de elec. ſcri ptū ē accuſare ipꝫ nō p̄ñt p. c. p̄dictū nulli. lꝫ ſi ꝓmoue at ad dignitatem: credo ꝙ p̄ñt ꝯ illū excipere.

e Examiari. Jn telligo tn̄: ꝙ in eo caſu ꝯmittat epo examiatio ſiue ex ceptio: qn̄ nō ꝑ ſe examinauit eps ſꝫ ꝑ archid. j. đ of. ar chi. ad h. c. ſic patꝫ ꝙ aliqs ſepi⁹ exa minat. j. đ p̄bē. cū ſm aplm. ⁊. ij. q. v. mennā. ⁊. q. j. votū Ar. ꝯ. j. de of. leg. licꝫ: ⁊. ff. nau. cau. ſta. lꝫ. Sꝫ videt ꝙ tantūmodo debe at examiari đ his q̄ poſtea ꝯtigerūt ar. s̄. e. c. j. imo bn̄ debēt examinari: ne indigni ꝓmoue ant: ⁊ negligentia p̄oris examiatoris ſi dꝫ ipedire: quo min⁹ querat: an dign⁹ ſit: ad h te net ſuperior. s̄. de elec. nihil eſt ⁊. c. venerabilem.

f In forma cōi. j. de p̄bē. cū ſm apo ſtolum.

g Eccl'ia. vl' aliꝭs. Nota ꝙ ꝑ formā cōem q̄ mandat alicui: vt ꝓuideat alicui i aliq̄ eccl'iaꝝ ciuitatis vel dioc. pōt ꝓuideri in eccl'ia cathedrali. vt bn̄ pꝫ h. ⁊ j. de p̄bē. ꝑ illoꝝ. ⁊. c. cū ſm apoſtolum. ſed per formam illam non poſſet pro uidere in aliqua prelatura. j. de prebē. c. vl. qꝛ ad pla turas nō extēditur intentio mandatoris. Sed quid ſi dicat tantū ꝓuideas tali in aliq̄ eccleſia dioc. bonoñ. nunqd pōt prouidere in aliqua eccl'ia ciuitatꝭ. vel ſi dicatur i aliqua eccl'ia ciuitatꝭ bonoñ. nūqd in eccl'ia dioc. Dicas ꝙ nō: qꝛ ꝑ clauſulā illā in aliq̄ eccl'ia dio. bonoñ. nō ꝯprehendunt eccl'ie ciuitatꝭ vel ecōuerſo. s̄. de reſcrip. rodolphus.

h Exceptōes. quātūcunq̄ꝫ papa precise ſcribat exce ptōes legitie admittēde ſūt. j. de of. del. ex pte. j. niſi di cat ꝙ nulle debeāt admitti qđ nūq̄ꝫ đ facili dic vt ibi dē: lꝫ ſi enumerent nō obſtāte tali ⁊ talib⁹ excep: oīb⁹

tūc ille nō sūt admittēde. ar. si qs cau. ꝫ. ꝗ̄si. §. quesitū.

i Cum sit ars artiū. bñ dicit ꝙ aie sūt pciosiores oībus alijs reb⁹ ꝛ corpibus. xij. q. j. pcipim⁹. ꝛ. xxij. q. iij. si bēs. ꝛ. j. de pe. ꝛ re. cū infirmitas. in fi.

k Per alios ꝑ clericos suos de latere missos. xxiiij. di. quando.

l Deprehendi. No. ꝙ eoipso qd̄ ordinat⁹ apparet idignus ꝛ ordinās similiter. vt. lxxxj. distin. tantis dani el. in fine. nec eni potest ignorare ꝑlatus vitium sub. diti. j. de regu. iu. ꝗuis. ar. s. de electio innotuit. C. de rescin. vendi. quisquis. ꝛ. ff. loca. sed addes. §. j. ꝛ. ff. de edi. edic. l. j. §. causa. sed hoc est verꝫ cum eos examiat per se. secus si per alios. xxiiij. distin quando. ꝛ. j. de of. fic. archidiaco. ad hoc.

m Malos. si. xxiij. di. tales. ꝛ dicit lex. melius est pauca idonce effundere ꝙ̄ multis inutilibus homines ꝑgrauari. C. de ve. iu. enu. tanta §. cōtrarium. ꝛ melius ē pauca agere caute ꝙ̄ multis pericu lose īteresse. i auc. de tab. circa med. consti. col. iij. Et ē ar. contra illos ꝗ multa inutilia al legant. de ꝯse. di. v. non mediocri ꝛ. ꝛ. xxiij. q. j. odi. ꝛ. p ieci. q² multitudo. onerosa nihil hꝫ hōesti: in auc. de referēda. ad fi. col. ij

suscepisti. vñ grauiter sustinere nō debes: sed nobis potius deuote inclinare teneris: si illos examīari ꝑ alios facim⁹: quos sine examīatōe nō credim⁹ ordinatos: añ ꝙ ad ꝓuisionē eoꝝ te cōpellere velimus. Mādam⁹ igit quaten⁹ eis ꝑ qb⁹ te ꝯtigerit recipe nr̄a mādata in forma cōi i maiori ecclesia vel alijs dio. braccar. ꝓuidere non tardes. Exceptiones aūt si quas ꝯtra tales ꝓpo sueris pcipimus audiendas.

Idem in concilio generali

Quāz sit ars artiū regimē aiaꝝ districte pcipimus vt epi ꝓmouēdos in sacerdotes diligenter instruant ꝛ īformēt: ꝛ per seipsos vel per alios idoneos viros sup diuinis officijs ecclesiasticis sacramētis qualiter ea rite valeāt celebrare. qm̄ si decetero rudes ꝛ ignaros ordinare presumpserint: qd̄ qdē facile poterit deprehendi ꝛ ordinatores ꝛ ordinatos vltioni graui decernimus subiacere. Sancti⁹. n. est maxime in ordinatione sacerdotū paucos bonos ꝙ̄ multos malos habere ministros. q² si cecus cecū ducit ābo in foueā di labūtur. Hoñ. iij. ca. brem.

Quanuis multa ꝓpoñta fuerit ꝯtra epm calinē. q² tñ ꝯfessus ē coraꝫ nobis se nūꝙ̄ grammatica didicisse nec ēt legisse donatū ꝛ ꝑ cui dētiā facti vsqꝫ adeo de illr̄atura ꝛ īsufficiētia sua, cōstat ꝙ ꝯtra deū eēt ꝛ canonicas sanctiones tantū in epm tolerare defectū ipsum a pōtificalis officij executione ꝛ ab administratione calineñ: ecclie penitus duximus amouendū.

De sacra vnctiōe. Inno. iij.

Quāz venisset ad ap. se. braccareñ. epus qui in ꝯsecratione sua sanctā nō acceperat vnctionem: quoniā apd̄ nos non consueuere pōtifices cum consecrātur inungi. nos quod illi defuerat: mandauimus in ipso suppleri: faciētes caput eius ꝛ manus per albaneñ. epm assistentibus ei duobus epis fm morem ecclesiasticū sacro chrismate deliniri ꝛ infra. Scire te volumus duas eē species vnctiōis exteriorē que materialis ē ꝛ visibilis ꝛ interiorē que spūalis ē ꝛ inuisibilis. exteriore visibiliter

ĝ. de elec. cum nobis olim. ꝛ. c. pdicto mā cum pridem. §. ꝑ defectu. ignominiosuꝫ est episcopo cum ipse deberet alios docere si tunc querat ab alijs edoceri. in auc. de san. epi. §. damus. col. ix. ꝛ. j. q. vij. conuenientib⁹. ꝛ. q. j. vtilissimus: ꝛ qui doctiorē sanctior est eligendus. viij. q. j. lꝫ ergo: ꝛ talis debet eligi cui⁹ comparatione ceteri grex dicantur. xv. distin. §. nomine vo criminis.

q Quam venisset. Casus. qdam episcopus grecus ad apostolicam sedem accedēs cōfessus fuit domino pape: ꝙ in consecratiōe sua sacram non acceperat vnctionēꝫ. vnde papa quod illi defuerat i eo fecit suppleri. Scribit ergo papa super hoc constantinopolitano patriarche ostēdens ꝙ due sunt species vnctionis: exterior ꝛ interior. Exteriore inungit corpus: interiore cor: ꝛ vngitur quis oleo ꝛ chrismate: ostendens quare de vno ꝛ quare de alio: et quare episcopus inungitur in capite ꝛ princeps in humero: ꝛ quilibet fidelis inungitur in scapulis ꝛ pectore oleo scō āte baptismum. ꝛ post baptismū inungit chrismate i vertice ꝛ fronte. ꝛ ostēdit quid significāt ista ꝛ a ꝗbus debent conferri. Dicit etiam ꝙ cōsecrat altare. ꝛ calix exemplo beati siluestri. ꝛ aucte domini ꝗ precepit moysi: vt faceret oleum vnctionis: de quo vngeretur tabernaculum. Dicit etiam ꝙ sacramentum vnctionis sali ud figurat in nouo testamento: ꝙ̄ꝫ in veteri: vnde non iudaizat ecclesia: cum vnctionis celebrat sacramentū sicut quidam mentiuntur qui diuinas non intelligunt scripturas. in fine dicit ꝙ romanus pontifex non vtitur baculo spiritualium propter historiam: tum propter mysticam rationem. iste tamen patriarcha poterit vti baculo ad similitudinem aliorum pontificum.

n Quanuis confessus. ꝛ ideo pro conuicto debet haberi. j. de confes. cum super. ꝛ. c. vltimo. ꝛ. C. de confes. l. vna.

o Donatum. Et ideo grammaticam populo exponere non valebat. vnde in hoc reprehendi nō potuit. sic ille. lxxxvj. di. cū mulcta. vbi repheñditur qui grāmaticam populo exponebat.

p Defectum. Tria enim precipue requiruntur i episcopo: lr̄aꝝ scia: etatis maturitas: ꝛ grauitas morum: adde ꝛ quartum ꝙ sit de legitimo matrimonio natus ŝ. de elec. cum in cunctis. ꝛ. ŝ. e. cam te. defectus sciētie sufficit ad cedendum. ŝ. de renun. nisi cum pridem. § ꝓ defectu. competens tamen scientia in epo toleratur

r Apud nos. idest apud grecos. scribit enim patriarche constantinopol.

s Suppleri. vt. j. q. j. ecce quando. ab hereticis ergo caute supplendum est quod incaute pretermissum fuerat. j. n. pri. c. j. ꝛ vl. vnde non dicitur actum cum aliquid superest ad agenduꝫ C. ad sylle. cū sylleniañ. in fi. ꝛ. ij. q. j. nihil.

t Assistentibus duobus. quia in confirmatione episcoporum ad minus ad tres episcopi debent esse. lxvj. di. porro. ꝛ. ŝ. de tempo. ordi. si archiepiscopus.

inungitur[a] corpus: interiori invisibiliter inungitur cor. De prima iacobus apostolus ait. Infirmatur[b] quis in vobis: inducat presbyteros ecclesie: et orent super eum vngentes eū oleo in nomine domini et oratio fidei saluabit infirmuuz. De secunda ioannes apposto lus ait. Vos vnctionem[c] quā accepistis ab eo: maneat i vobis: et non necesse habetis: vt aliquis doceat vos: sed sicut vnctio vos docet de omnibus ita faciatis. Unctio visibilis et exterior signum ē interioris et invisibilis vnctōis. Unctio vo invisibilis et interior nō solū ē signum: sed ēt sacramētū[d]: qr si digne sumit: vl' agit[e] vel au get[f] absq3 dubio qd designat. Ad exhibendū aūt exteriorez et visibilē vnctionem bñdicit oleū: qd dr cathecuminor vl' infirmor et ɔficit chrisma: qd ex oleo fit et balsamo mysti ca[g] rōe. Per oleū.n. nitor con scientie designat: iuxta qd le git[h]: prudentes virgines acce perūt oleū i vasis suis cū lam padibus. per balsamum odor fame exprimit: ppter qd dicit: sic balsamū aromatizans odo rem dei. Hoc ergo chrismate vngi debet eps: nō tam in cor pore q̄ i corde: vt et interi9 ni torē cōscientie quātū ad deū: et exteri9 habeat odorez fame quo[k] ad proximū. De nitore con sciente dicit apostolus: Gloria nostra hec ē testimoniū cōsciē tie nostre. nā omnis gloria filie regis ab intus. De odore fa me idem apls ait. Christi bo nus[m] odor sumus i omni loco: et alijs sumus odor vite[n] in vi tam alijs odor mortis[o] in mor tem. Debet eniz episcopus bo num habere testimoniū et ab his qui sunt intus: et ab his q sūt foris[p]: vt cortina cortinaz[q] trahat: et qui audit dicat veni Hoc vnguento caput, et man9

episcopi consecrantur. per ca put enim mens intelligitur iu xta illud[r]: vnge caput tuum: et faciem tuam laua per ma nus opera intelligūtur: iuxta illud: man9 mee distillauerūt myrrhā. Manus igit vngit oleo pietatis: vt episcop9 ope retur bonum ad omnes: maxi me autē ad domesticos fidei. Caput enim vngitur balsamo charitatis: vt eps diligat deū ex toto corde et ex tota anima et ex tota mente sua: et proxi mum suum sicut se ipsum[s]: ca put inungitur propter aucto ritatem et dignitatez: et manus propter ministeriuz et officiū. Caput enim vngitur: vt osten datur illius[t] representare per sonam: de quo dicitur per pro phetam: sicut vnguentum in capite etc. caput[v] eniz viri xps caput xpi deus: qui de se dicit spiritus domini super me: eo q vnxit me: euāgelizare pau peribus misit me. Man9 epi scopi inūgūtur: vt ostēdatur accipere potestatez benedicē di et cōsecrādi: vñ cuz eas con secrator inungit: consecrare[x] inquit et sanctificare digneris domine manus istas per istaz vnctionē et p bñdictionē nrāz vt quecunq3 cōsecrauerint cō secrentur: et quecunq3 benedi xerint benedicantur in nomi ne domini. Unde in veteri te stamento non solum vngeba tur sacerdos: sed etiam rex et propheta: sicut in libro reguz dominus precepit helie vade et reuertere in domum tuam per desertum in damascum: cunq3 perueneris illuc: vnge azabel in regem super syriaz: et iesu filium nausi vnges re gem super israel: eliseum autē filium saphat: qui est de abel: vnges prophetā p te. Sz vbi[y] iesus nazarenus quem vnxit[z] deus spiritu sancto: sicut ha betur in actibus ap. vnctus ē

Inungitur cor. immo anima. sed hoc ideo dicit quia anima sedem habz in corde principaliter. vl' potius. quia non fructificat vnctio i anima nisi ex corde et voluntate procedat. vincen.

b Infirmatur. xcv. di. §. sed istud.

c Vos vnctionem. id est vnctio. figura est antithosis: cum casus ponit p casu si. xxv. dis. c. vlti. et lxv. di. c. j. v. ois sanctificatio. i. oēm sanctificationem. et. j. d iudi. c. j: v. quē idest qui.

d Sacramentum. si. de con. di. iiij. c. j. et. j. de cele bra. mis. cum marthe. §. ex eo. in fi.

e Agit. salutem.

f Auget iuxta illd. Su pegros manus iponent et bene habebunt. et vere auget sicut ɔfirmatio. j. e c. v. quia per eā spiritus sanctus ad augmentum datur et robur. etc.

g Mystica rōne. pro ut statim sequitur.

h Legitur. in euange lio sancti mathei.

i Dicitur. in libro sapi entie.

k Quo ad proximum. ista duo necessaria sunt. xij. q. j. nolo. et. xj. q. iij. non sunt audiendi.

l Ab intus. procedunt supple vnctio.

m Bonus odor. i. exē plū et imitatio apostolor qm apostoli per predica tionem et famam inuita bant homines ad salutē verba ista habes. xxiij. q. iiij. nabuchodonosor. Et dicitur bonus odor pre dicatio bonorum: quam quidam ex charitate su scipiunt et inde isti in ani ma viuunt. vnde dicitur alijs sumus odor vite in vitam scilicet eternam. Alij vilipendunt et ɔtem nunt predicationem bo norum. et isti de tali ɔtem ptu mortē incurrūt ani me. vnde dicitur. alijs su mus odor mortis i mor tem. s. eternā. et ita ex eodē bono odo re alij saluantur et alij pereunt.

n Vite. i. dilecti onis et bone opini onis ducētis eos i vitā. s. eternam.

o Mortis. i. iu i dic et male opionis ducētis eos i mor tem. s. eternam.

p Foris. si. viij. q j. lz ergo. et. lxiij. di stin. plebs. diotrē sis. et. c. nosse. et c. vota ciuiū. et. c. vl. et de conse. dis. l. iu bemus.

q Cortinā. i. vt fi delis trahat infi delem. xviij. q. j. iā nūc.

r Iuxta illd. euā gelij. vel dic: iuxta illud in canticis cā ticor.

s Sicut se. i. ad id ad quod seipm hoc aduerbium si cut nō est sicutissi mum. qr ordinata charitas prius de bet incipere a seip so. xxiij. q. v. si non lz. vnd pmo debet qs facere elemosy nā sibi. deinde p rimo. de pe. di. iij. sane cauendū. et. C de ser. pses.

t Illius. s. xpi.

v Caput viri. xx xiij. q. v. cū caput.

x Cōsecrare igr. hec benedictio dr ab epo dū ɔsecrat man9 psbyteror. et sic communis ē hec bñdictio epi scoporum et psby terorum. xvj. q. j. § ecce.

y Ubi. i. postq3

z Unxit. mystica fuit et inuisibil vnctio christi ij. q vij. his que. qr nec in regem nec in sa cerdotē fuit vnct9 vt. j. q. vij. §. in his ita respondetur.

a Extūc.i.ex tē/ pore christi.
b Personā capi tis.i.xpi q ē caput ecclesie.
c Differētia.qō ostendit.xcvj.dis. duo sūt.ꝛ.j.de ma io.ꝛ obe.solite.
d In fronte de conse.di.v.de his ꝛ.c.nouissime.ꝛ.c. manus i quibus habet significatio istaꝝ vnctionum:
e In pectore.de ɔse.di.iiij. deinde ꝛ.c.presbyteri.
f Reddere ratio nem.vt.xxxvj.d.§. ecce.ad fi.
g Simplex sacer dos.de ɔse.di.iiij. presbyteri.
h Hāc.s.ɔfirma tionē i fronte soli epi ɔferūt.ꝫ.ꝫ cō sue.quanto.vbi ꝫ hoc.ar.ꝫ.xcv.di.p uenit.vbi pſbyteri chri smabāt in frō te.So.illud ɔcesſit greg.dispensatiue ad tēpus pp scan dalū:vt ibi ex pſſe ps:alis sacerdos ni hil cōferret: vt in c.quanto.
i Sacerdos'.i. eps ij.q.vij.accu satio.
k Uicarij.lxviij. di.quoꝝ vices.
l In q̄ simplex relatio est hic sicut ibi mulier salua uit q̄ dānauit: qm̄ alia fuit colūba q̄ detulit ramū oliue i archa noe:ꝛ alia q̄ descēdit sup xp̄z dū baptizaret.
m Aliud quidē ꝛ sic colligit hic q aliū ordinē habu it in substātia oliꝫ leuita ꝛ aliū hodie als videret etiam eccl'ia iudaizare in idētitate.
n Pastorali. de ɔse.di.iii.ll' eps.ꝛ xlv.di.disciplina.

oleo pietatis pre consortibus suis:qui ſm apostolum est ca put ecclesie:que est corp⁹ ipsi us pricipis:vnctio a capite ad brachium est trāslata:vt prin ceps extunc ᵃnon vngatur in capite:sed in brachio siue hu mero vel in armo:inquib⁹ pn cipatus congrue designatur: iuxta illud quod legitur fact⁹ est principatus super humerū eius ꝛc. Ad quod etiā signifi candum samuel fecit poni ar mū āte saul cui deberat locū in capite ante eos qui fuerant inuitati. In capite ꝟo pontifi cis sacramētalis est delinitio conseruata: quia personāᵇ ca pitis in pontificali officio rep sentat. Refert autem inter pontificis ꝛ principis vnctio/ nem:qꝛ caput pontificis chris mate cōsecratur: brachium ꝟo principis oleo delinitur:vt ostendatur quanta sit differē tiamᶜ inter auctoritatem pon. ꝛ pncipis potestatē. Quia ꝟo christ⁹ fecit nos in sangui ne suo deo nostro regnū ꝛ sa cerdotes propter quod apo stolus petrus ait. vos estis ge nus electū regale sacerdotiū icirco in nouo testamēto nō solum reges ꝛ sacerdotes vn guntur:sed omnes christiani bis ante baptismū:ſꝫ oleo bn̄ dicto primū in pectore:deīde inter scapulas:ꝛ bis post bap tismū ſꝫ chrismate sācto pmū in vertice: demum in fronteᵈ. In pectoreᵉ nanq baptizād⁹ inungit:vt per sancti spirituſ donū abijciat errorem ꝛ igno rantiam:ꝛ suscipiat fidē rectā quia iustus ex fide viuit:inter scapulas vt p spūs sancti grāꝫ excutiat negligentiā ꝛ torpo rem ꝛ bonam operationem ex erceat quia fides sine operib⁹ mortua ē vt per fidei sacramē tuꝫ sit mundicia cogitationū. in pectore:vt p opis exercitiū

sit fortitudo laboruꝫ: in scapu lis:quia fides per dilectionē ſm apostolum operetur.i ver tice ꝟo baptizatus inungitur vt sit paratus omnipotenti de fide reddere rationemᶠ: quia per caput intelligitur mens: iuxta quod legitur oculi sap i entis in capite eius cuius supe rior pars est ratio ꝛ in ferior ē sensualitas. vnde bene p ver ticē:que est superior pars ca pitis:intelligit rō:q̄ est supior pars mētis. In frōte vngitur baptizatus vt libere ɔfiteatur qō credit: qꝛ corde credit ad iusticiā:ore ꝟo fit confessio ad salutē:memor eius quod dn̄s ait:qui me confessus fuerit co ram hoībus ꝛc. Ante baptis muꝫ ergo vngitur oleo bene dicto:ꝛ post baptismum chri ſ mate sancto quia chrisma soli cōpetit xp̄iano. Christus eniꝫ a chrismate dicitur:vel potius a xp̄o dicit chrisma:nō ſm no minis formā:ſꝫ ſm fidei ratio nem. A xp̄o ꝟo xp̄iani dicunt tanq̄ vncti deriuentur ab vn cto:vt omnes ɔcurrāt in odo rem illius vnguenti: cui⁹ no mē oleū est effusum. Per frō tis chrismationē man⁹impoſi tio designat:que alio nomine dicit confirmatio:quia per cā spūs sanct⁹ad augmentū dat ꝛ robur. vnde cū ceteras vn ctiones simplex sacerdosᵍvel pſbr valeat exhibere:hācʰ nō nisi sūmus sacerdosᶦ.i.eps dꝫ cōferre:quia de solis aplis le gitur quoꝝ vicarijᵏ sunt epi q per manus impositionē spiri tū sanctū dabant quemadmo dū actuū apostoloꝝ lectio ma nifestat. Cum audissent inqt apostoli qui erant hierosoly/ mis.quia recepisset samaria verbum dei miserunt ad eos petrum ꝛ ioannem:qui cū ve nissent orauerunt pro ipsis:vt acciperēt spiritū sanctū: non

o Propter historiam. marcialis vnus de disci pulis petri:quem posuit dn̄s inter discipulos:cū dixit nisi efficiamini sicut paruulus iste non intra/ bitis in regnū celoꝝ ꝛc. quē postea petrus cum alio ad predicandū mi/ sit in germaniā:qui cuꝫ iret mortuus est:ꝛ rediit collega ad petrū:ꝛ petr⁹ ait. Accipe baculū ꝛ tan gens eum:dic,vt in noie domini surgat ꝛ predi/ cet:ꝛ iuit ꝛ in.xl.die a tē/ pore mortis tetigit eum: ꝛ resurrexit ꝛ predicauit ꝛ ita petrus remouit a se baculum ꝛ dedit subdi/ tis. Designant aūt p ba culū: que his versibus ɔprehendunt. In baculi forma presul dat hec ti/ bi norma. Attrahe p pri mū medio rege.punge p imū Attrahe peccantes rege iustos:punge vagā tes. Attrahe sustenta sti/ mula vaga,morbida,len ta.vinc.
p Mystica. qꝛ ba cu lus habet in sumitate re curuationem:q̄ſi ad tra hendum qō nō ē neces sariū in romano pōtifice qꝛ nullus ab illo diuer tere potest finaliter quia ecclesia nō potest eē nul la.xxiiij.q.j.pudenda.in fi.vel quia per baculum designat coertio siue ca/ stigatio:ꝛ iō alij pōtifices recipiūt a suis superiori b⁹ baculos:quia ab ho mine potestatē recipiunt romanus pontifex non vtitur baculo quia pote statem a solo deo recipit

a

Pastoralis.§.primū.Ad hoc nō videt̃ rūdere.Sʒ dic ꝙ anteq̄ȝ suppleant ista ministrare nō dʒ.l.ij.d. sollicitudo: ⁊ satis vʒ respondere ex eo ꝙ dicit lr̃a suppleri: q2 nō dʒ actū cū aliqd supest agēdū.vij. q.j.istud.⁊.c.nihil.⁊.C.ad sil'l.pe.in fi.

ns ponit.vt di.e.c.diaconus.

k ¶ Ab aplis.apli.n.cū d̃ p̃cepto sci spūs paulū ⁊ barnabā mitterēt ad euāgeliū p̃dicādū gētib⁹: man⁹ eis imposuerit.⁊ i ŏ ritu itroducto ab aplis: p̄sb̃ris ⁊ diaconib⁹ man⁹ iponit̃.vt dʒ.lxxv.di.ꝙ die dñico.silr ordinatio epoꝝ siue ꝯsectio ab aplis.s.petro iacobo ⁊ ioāne itroducta ē dānib⁹ formā successoribus lxvi.di.porro.

b ¶ Impositione: quā solus eps facere pōt diaconib⁹.xxiij.d.diacon⁹ Sʒ ꝯ.xxiij.di.s̃bdiacon⁹ vbi dʒ ꝙ subdiaconus nō recipit man⁹ ipositionē: ꝭʒ il' d̃ capl'ʒ loqt̃ d̃ iposi tiōe man⁹ ꝯsecratoria q̄ nō dat̃ subdiacono: sed hec ipositio man⁹ ē q̄dā bñdictio sic accipit̃.lxix. d.qm̄.⁊.j.q j.manus.

c ¶ Iterādū.⁊ sacr̃m nō dʒ iterari: ne sacr̃o fiat iniuria.d̃ ꝯse. di.iiij. ōndit̃ ⁊.j.q.j.qd̃ quidam.

d ¶ Supplendū.si.s̃.c. pri.circa p̄n.⁊.j.q.j.§. ecce.⁊.j.c.p̄sbyter.

e ¶ Nobis.exhumandos.pp hoc corpa exhumari nō debe. l: q2 illis nō nocet talis sepultura.dūmō alr̃ boni fuerint j. de sepul. sacris. ⁊ xiij.q.ij.aie defunctoꝝ.

f ¶ Benedici.Indumēta ppterea iteꝝ benedici nō debēt: ex q̄ semel ꝯsecrata sūt.⁊ h̃ fuit dubitatio q2 vestimēta ecclie aliq̄ꝫ sacti hoīes vti ñ debēt d̃ ꝯse.di.j.vestimēta.sʒ vestimenta propterea non polluuntur.

g ¶ Altaria.iteꝝ pp hoc recōsecrari nō debēt de ꝯse di.j.si moth.⁊.c. eccl'is.q2 pp hoc nō s̃t execrata sic nec ecclia: lʒ polluatur sanguine.d̃ ꝯse.d.j. ecclesijs.

h Presbyt̃. ordinant̃ man⁹ p̄sb̃ri ⁊ diaconi chrismat̃ liquore p ungi nō debēt. vt.xxiij. d.preterea.

i ¶ Impositōeʒ. sacerdotib⁹ ⁊ diaconib⁹ man⁹ iponit̃.xxiij.d.quorūdaʒ ⁊ eoꝝ ꝯsectio simil' ē.xvj. q.j.§.ecce euidēt̃.sʒ differētia ē q2 eps ⁊ oēs p̄sbyt̃i: q2 ibi sūt sup caput ipi⁹ p̄sb̃ri ordinādi man⁹ iponūt.xxiij.d.p̄sb̃r cū ordinat̃ diaconꝰ solꝰ eps man⁹ sup caput illi

duʒ eniʒ in quenq̄ illoꝝ venerat: sed baptizati tm̄ erant in nomine domini iesu: tunc imponebant manus super illos ⁊ accipiebant spiritum sanctuʒ cuius aduentus per vnctiōis ministerium designatur: quia columba in qua spiritus sanctus super christum in baptismo descendit ad vesperum in catacismo reuert ēs ramū retulit virentis oliue: cui⁹ vtiq̄ȝ sacramentum dauid prophe ta prenoscens exhilarandam faciem in oleo predicauit. ¶ Vngitur preterea sʒ ecclesiasticum morem: cum consecratur altare cum dedicatur templum cum benedicitur calix: non solum ex mandato legis diuine: verum etiam exēplo beati siluestri: qui cum cōsecrabat altare: illud chrisma te perungebat.precepit enim dominus moysi vt faceret oleum vnctiōis: de quo vngeret testimonij tabernaculum ⁊ archam testamenti mēsamq̄ȝ cū vasis. ¶ Verum vnctionis sacramentuʒ aliud[m] quidem efficit ⁊ figurat tam in nouo q̄ in veteri testamento. vnde nō iudaizat ecclesia: cum vnctionis celebrat sacramentū sicut antiqui mentiuntur: qui neq̄ȝ scripturas: neq̄ȝ dei nouer̃ virtutem. ¶ Monemus igit̃ vt illam in ordinandis presbyteris ⁊ consecrandis episcopis morem serues: ⁊ facias obseruari: quē apo.se.obseruat ⁊ infra. Licʒ romanus pōtifex nō vtatur baculo pastorali[n]: tum propter historiam[o]: tum propter mysticam[p] rationē: tu tn̄ ad silitudinē alioꝝ pontificuʒ poteris eo vti.

De sacramētis nō iterandis.

Inno.tertius.

Pastoralis: ⁊ infra. Preterea nos consulet̃ voluisti: an p mitti[a] debeat ministrare: qui sine impositione[b] manuum fuerit ad ordinem subdiaconatus assumptus et si confirmationis sacramentū in eo d̃beat iterari: qui per errorem fuit non chrismate: sed oleo delinitus. Ad quod breuiter duximus respondendū ꝙ in talibus nō est aliquid iterandum[c] sed caute supplendum[d]: quod incaute fuerat p̄termissum. Honorius tertius archiep̄o londoñ. ⁊ eius suffraganeis.

Nobis humiliter que siuistis: quid: fieri debeat de mortuorum corporibus qui tpe scismatici ⁊ reprobi vualdemarij a scismaticis sūt sepulti. ⁊ d̃ indumentis sacerdotalibus quibus cuʒ necnō de altaribus in quibus degradati presbyteri celebrarunt. ¶ Nos autēʒ iquisitioni vr̃e breuiter respō. ꝙ nō credim⁹ ob hoc dumtaxat sepultos huiusmodi exhumādos[e]: aut debere indumenta talia iteruʒ benedici vel reconsecrari altaria[g] supradicta. Grego. nonus archiepiscopo londoñ.

Presbyter ⁊ diacon⁹: cū ordinantur[h] manus impositionē[i] tactu corporali ritū ab aplis[k] introducto recipiūt qd̃ si omissum fuerit nō est aliquaten⁹ iterandum: sed statuto tempore ad huiusmodi ordines ꝯferēdos caute supplēdū qd̃ per errorem extitit pretermissum. suspensio[m] aūt manuū dʒ fieri: cum oratio super

l ¶ Supplendum s̃.e.pastoralis.

m ¶ Suspēsis.qñ ep̄s icipit orōnē ad bñdicēdū sacēdotē: tc p̄sb̃ri oēs q p̄mo tāgebāt caput d̃bēt eleuar̃ man⁹ ita ꝙ nō tāgāt caput ordinādi: qd̃ ex ipo scō meli⁹ pʒ q̄lit̃ d̃beat fieri: q̄ȝ aliq̄ iure exp̄mi sic j.d̃ dōa. aplice.⁊ q̄dā sūt q̄ meli⁹ pñt itellectu p̃cipi q̄ʒ locutōe expmi.ff.de solu.ratū.ff.rē ra. ha.q̄.n.§.iulianus

n ⁊ filij supple statuim⁹.

o ¶ Ex fornicatiōe.si.s̃.d̃ ele.cū i ꝯct̃.j.d̃ h.ñ ordi. cōsuluit. ⁊.xxv.q. iij.de incestis.

p ¶ Prel itōʒ.sic.j e.c vl.sine dispēsatiōe se.apos.vt ibi.

q Neq̄ȝ hui.j.d̃ ser.nō or. ꝯsuluit.

r Ad pniaʒ. tacito.ēt ibi nō valuerit lr̃e.s̃.d̃ rescrip.sup lr̃is.⁊.xxv.q.ij.⁊ si legibus

s ¶ Ministrauit. nullo medio: q2 si media p̄sōa iterue nisi ʒ sec⁹ eēt.j.e.ex trāsmissa ⁊.c.ad extirpādas.tē.n.sistis isti ʒ legitim⁹: licite possʒ ibi ministrar̃ ⁊ alibi als ñ.j.e.c.fi.

t ¶ Nō obstātib⁹ q2 ipetrate sūt tacita veritate.si.s̃.de eta.⁊ q̄l.eā te.secus si ex certa scia illū recipi mādasset: ⁊ sic ēar.ꝙ nō sēp ē

obediendum litteris siue mandato pape.arg.š.de re scrip.si quando.⁊.c.pdicto.eam te. vi.⁊ de pe.di.j.quantūlibet.⁊.xxij.q.ij.nō eniȝ.⁊.xvj.q.ij.visis Sed nōne pōt eps ꝯtra factū suū venire si est illicitū ita videt xxxv.q.x.ꝙ quis cōmisit.⁊.š.de elec.nosti.⁊.j. de re.ec.si all. siquis pbyteroꝝ.⁊.C.de euicti.si tibi liberā.sed hoc pcipit in odiū episcopi: qui talem scienter elegit.si.j.de cle cōiu.diuersis

v ¶ Presentiū.in paternis.idem iuris ē de alijs.j.c.c. vl.vnde supple maxime.

x ¶ Patiaris.nisi habeāt illas p dispensationē aplice

caput effundit ordinandi.

De filiis pbyteroꝝ ordinandis vel nō. Ex ꝯcilio picta.

Filij presbyteroꝝ ⁊ ceteri ex fornicatiōe[o] nati ad sacros ordines nō pmoueant: nisi aut monachi fiant vł in cōgregatiōe canonica regularit viuētes plationeȝ[p] ꝟo nullaten[9] hēant: sed neqȝ hui nisi a dn̄is suis libertati donētur. Alex.iij.lincoñ.electo.

Presentiā nostram accedēs.r.pbyt: tacitoꝙ eēt filius sacerdotis impetrauit a nobis vt in ecclesia in qua pater eius ministrauit existeret capellanus. Ideoqȝ mādam[9] quatenus si tibi constiterit: ꝙ memoratus.r.sit i sacerdotio genitus: ⁊ ꝙ pater in eadē ecclesia ministrauit: nō obstantibus pdictis lr̄is nostris ipsū amoueas ab eadē. Idem.

Presentiū auctē iubem[9] vt filios sacerdotū in ecclesijs paternis ministrare vł eas qualibet occasione obtinere nullatenus patiaris: sed ipsos ab ecclesijs in quibus patres eoꝝ ministrasse noscūtur studeas penitus amouere.

Idem vigorneñ.epo.

Conquerente nobis.m.clerico[y]: ⁊ ifra.S.t. mandamus: quatenus si publicū ē ⁊ notorium[3] patrē.r.clerici habuisse i pdicta ecclesia psonatū filiū eius ibidē ministrare aut eiusdem ecclesie psonatū hr̄e nullaten[9] patiaris: ⁊ si iā institutus est ibi: eum inde nō differas amouere[a].

Idem londoñ.epo.

Veniens ad presentiam nostrā.n.clericus nobis ꝓposuit ꝙ cum illuȝ ad capellam sancti.L.quā ei ꝯcessisti i pbyteꝝ ordinasses: ipȝ ea postea spoliasti eo ꝙ pater eius i pscripta ecclesia ministrauit[b] ideoqȝ.f.t.mandamus quatenus si tibi innotuerit[c]: quādo eam sibi dedisti ꝙ pater eius pbyter in dicta ecclesia ministrasset: ipsam ei restituas[d] ⁊ i pace dimittas amoto alio: si quem istituisti forsitan in eadem. Uerum si hoc ignorans fecisti: exquo ad ecclesiam. ipsam eum in pbyteruȝ ordinasti[e]. eam sibi restituas donec i alia ecclesia sibi ꝓuideas: vñ honeste valeat sustentari.

Idem exoñ.epo.

Proposuit nobis.r.lator pñtiū ꝙ cū ad ecclesiaȝ de saleb. a domino fundi fuerit pñtatus: tu curam animarum noluisti sibi committere: pro eo ꝙ esset filius sacerdotis. Ceterum quia indignum est vt ipse postꝙ est in subdiaconum ordinatus omnino debeat ecclesiastici beneficij ꝓuisione carere[f]: mandamus: quatenus aliquem honestū pbyteꝝ cū assensu[g] eiusdē clerici iuenire studeas q ecclie pñiat

pe.⁊ vl.⁊ idē est si fuit ppetu[9] vicarius.j.e.ꝯstitut[9].al's expellantur ⁊ alij idoneis ꝯferātur j.e.c.vl. ō hac mā dicetur.j.e.c.vlt.

y ¶ Conquerēte m.clerico q pñtatus erat a pro no ecclie. ⁊ iste.r. molestabat cū sup illa eccli i qua pr eius nullo medio ministrauerat.

z ¶ Notoriū. qualit dicat aliqd notoriū ēt hēs.j. de coha.cle.⁊ mu.ca. vl.q: si ibi mistrauit nō pōt eē non notoriū.š.de trās la.pla.quanto.

a ¶ Amouere.cū nō oñdat dispensationē ap.se.vt dictū est.š.c prio.⁊ idem hic dic.

b ¶ Veniens.ministrauit maxime.j.e.c.vlti. ex quo nō ē legitim[9]

c ¶ Innotuerit.sȝ qualit potuit ei i notescē. Rñ.si ipse fuit ei ꝯfessus. qsi ipm examinauit.xxiij.q.v.hoc vr̄.vł dicas inotuit quoq̄ mō.ff.de admi.tuto.qdā decedēs.§ vl.⁊ si eps hec sciebat ñ tenebat ei dicē.q: q sēit certiorari ñ debuit.ff de ac.emp.⁊ vē.l. j.in fi.§ quis pbabit inotuisse epo. ille q dicit ⁊ allegat scientiā dȝ pbare.ff.de proba.veri[9].⁊.lxxxij.dis.pposu isti.Sed psūpno ē ꝯtra epm ꝙ ipse sciuerit q eum examiauit vel fecit examinari.xxiiij.di.qñ eps.⁊ psūit ꝙ nihil omiserit di ꝯtingētib[9].vj.q.iij.absit.⁊.š ō eta.⁊ qli.accepim[9].vnde vr̄ ꝙ ipse debeat probare se ignorasse si inotuit puuit.š.de rescrip.cū ꝯtingat.

d ¶ Restituas.quia quod benigne cōtulit fraudis cōsilio nō debuit reuocare.ff.de edi.edic.ad res dōatas

fallacijs ⁊ i hoc facit papa gratiaȝ huic sacerdoti vł ille epus decetero tales non pmoueat. ⁊ cum ignorauerit ipm fuisse talem: toleratur in eadē ecclesia de gratia. s. quousqȝ prouideatur ei in alia ecclesia.⁊ sic in pmo casu propter culpam episcopi dispensat cum eo papa. i alio casu toleratur ad tēpus.

e ¶ Ordinasti.ar.contra l.di.ex penitentibus. ⁊.lxxj.di.siquis siue. Cōtra hoc fit ex dispensatiōe vt dixi. Nunquid interim ē platus ita ⁊ hēbit oia. ff. de bo.pos.l.ij. Sed cōtra vr̄ ꝙ non sit platus. prelatura enim ad temp[9] dari non potest.lv.di.precepta sicut nec hereditas tēporalis.ff.de adop.si tibi ⁊.ff.de here.insti. hereditas.ff.de reg.iur.actus legitimi.sicut nec libertas. ff.de manu.testa.libertas ff.de pecu.quesitum.§.ij sed hoc intelligitur fieri de mandato domini pape: al's non esset platus.

f Proposuit nobis.carere.⁊ ita est hic argu.ꝙ qui habet ordineȝ debeat habere beneficium.lxx.di.c.j.⁊.ij.⁊.j.ō pben.eps.⁊.j.q.iij.sigs obiecerit.

g ¶ Cum assensu eiusdē sed quare requirit assensus illius ⁊ non patroni. contra illud.lxxiij.dis.pncipali.⁊.c.sequenti.p.dixit ꝙ patronus eligit solum prelatum: ⁊ iste subdiaconus erit prelatus.⁊ ideo consensus eius exigebatur.j.de iurepatro.postulasti: vel supple ⁊ patroni consensus principaliter. vel dicas melius ꝙ sacerdos erit prelatus vt dicebant lau.⁊ vincen.⁊ subdiaconus toleratur ex dispensatione.⁊ ideo consensus patroni debet requiri principaliter: et patronus presentabat presbyterum de assensu clerici: ⁊ isti equaliter habebunt bona ecclesie.⁊ hoc quod dicitur de isto.r.potius credo dictum ex dispensatione qȝ de iure.quia ex eo ꝙ dicit indignum est vt ipse ⁊c.quia sacerdos debet habere ō iure

administrationē.⁊ ſm hoc ſatis videt̄ ꝙ cleric⁹ ſit p̄lat⁹ ex diſpenſatiōe pape: vt dixit.p.ſacerdos erit ſeruitor eccl'e: qđ innuit illa lr̄a: q eccleſie ſuit ⁊c̄. qđ ſatis videt̄. ſʒ ex lr̄a ſpoti⁹ colligit̄ ꝙ p̄ſbyter ſit p̄latus q̄ʒ cleric⁹ ex eo ꝙ dicit ſol⁹ p̄ſbyter. ⁊ ex eo ꝙ dicit ſine miniſtri ſuffragio. ⁊ eſt ar. ꝙ clerici p̄nt habere prebendas diſtinctas ⁊ diuiſas.

b Solus. ar. ꝙ eccleſia dedicari non debet niſi tantum aſſignetur. et idcʒ ꝙ duobus ſufficiat. arg. xvj.q.j.illud.⁊.lxxxj.diſ. in omnibus. de conſe.di. j. hoc quoqꝫ ſtatutum. ⁊ c.nemo.⁊.j.q.ij.placuit.

c Ex tranſmiſſa. media. Nō. ꝙ nomen heredis primū ſignificat ſi vlteriorē. ſʒ nō ſemꝑ ſʒ in quibuſdā ſpēb⁹. ff.de v.ſig. ſciendū ꝟo. C.de pe.l honor. ar. ꝯ. C. de here.in ſti.l.vl. vbi dr̄ ꝙ heres heredis teſtatoris ē heres. ⁊ C.de legi. in annalib⁹. ff.de v.ſig. heredis. ff.de libe.⁊ poſthu.l.j. Sol. regulare eſt ꝑ multas ſucceſſiones accipiat̄ nomē heredis. vt i p̄dicta.l. ſciendū. ⁊ ꝯtria ſpālia ſunt ⁊ ſi iſte g u.fuit legitim⁹ nulla diſpenſatio eſt neceſſaria: ex quo media itercesſit perſona vt dicit hic ſ in ſi. ⁊ hic nō dr̄ ꝙ nō fuerit legitimus.b.

d Obſeruato. i.nō propter hoc min⁹ obſeruat̄ decretū illud quo prohibent̄ filij ſuccedere in p̄nis eccl'ijs. vt.ꝯ.e. p̄ntiū ⁊ in eccl'ia ſucceſſio eē non dʒ. viij.q.j.apoſtolica.

e Succeſſionē. nota ꝙ hereditaria ſucceſſio i filijs ⁊ ēt in hōib⁹ eiuſdem iori ꝯſideraf. j.đ iurepa. ꝯſuluit.⁊.j.de inſti. ad decorē.⁊.j.đ deci. ad hec.

f Conſtitutus. ſpoliauit. qđ đ iure fieri nō potuit. xvj.q.j.laicis.⁊.c.ꝯ ſanctoꝝ. nec etiā in hōibus clericoꝝ laici habēt p̄tātem. xxiij q.viij. ſcire.⁊ xij.q.ij. eccleſiaꝝ.

g Eiectus. ſed cū iſte fuerit ſpoliat⁹ debuit reſtitui ſimpliciter anq̄ʒ cognoſcat̄ de iure ſuo. j.de reſti.ſpo. in lr̄is.⁊.c. itē cū qs.⁊.c. ex conq̄ſtione. ſʒ hoc iō fit ꝙ mādat papa inq̄ri q: non agebat ipſe poſſeſſorio ſed petitorio ⁊ poſſeſſorio: qđ pʒ ex ipa littera in p̄ncipio. q: dixit ſe cāonice inſtitutū ⁊ fuiſſe poſtmodū ſpoliatū. ⁊ ideo de vtroqꝫ mandat inquiri. ſic.j. de reſti.ſpolia. accepta: al's ſi ſimpliciter petijſſet reſtitutionē: reſtitut⁹ fuiſſet ſine cauſe p̄ncipalis cognitione.

h Perpetuus. nō. ꝙ lʒ pater tp̄alis vicarius fuerit ibi nō videtur impedimentū p̄ſtare filio. q: cū pater nullum habuit titulum vel ius in re: ceſſat ius ſucceſſionis. Item ſi pater fuerit

ſupradicte: ita ꝙ p̄fatus.r. medietatē oium bn̄ficioꝝ p̄dicte eccl'ie eidē i ſuo ordine ſeruiēdo pacifice debeat obtinere nō eni ſol⁹ᵇ p̄ſbyt miſſaꝝ ſolēnia vel alia diuina officia pōt ſine miniſtri ſuffragio celebrare. Idem archiepo can.

Ex tranſmiſſaᶜ cōqueſtiōe gu. clerici ꝑcepimus ꝙ ad abbatis de caſtris p̄ntatiōnē i quodā bn̄ficio eccleſie de h.eū i p̄nti recipe diſtuliſti eo ꝙ pr̄ ei⁹ in p̄fata eccleſia miniſtrauit: quo defūcto media interceſſit pſona cui p̄dictū bn̄ficiū ē collatū. iōqꝫ mādamus quatenus ſi ē ita p̄noiatū gu. ad p̄fatū bn̄ficiū admittere n̄ poſtponas: nō iō minus obſeruatoᵈ apoſtolici reſcripti decreto qđ ſucceſſionēᵉ in eccleſia dei hereditariam deteſtatur.

Idem vigor. ep̄o.

Conſtitut⁹ in p̄.n.g. clericus ſupplici inſinuatiōe mōſtrauit ꝙ cum capellaʒ de ſtortoñ. canōice fuiſſʒ adept⁹: ⁊ eā plurib⁹ ānis pacifice poſſediſſet. r. miles ipſum ea ſine iudicio ſpoliauitᶠ. Cumqꝫ memorat⁹ clericus exinde apud te depoſuiſſʒ querelā: obiectū fuit ei ꝙ pr̄ ſu⁹ i capella miniſtrauit eadē. ⁊ infra. Fraternitati tue mādam⁹: quaten⁹ ſi cōſtiterit ꝙ idē cleric⁹ a capella fuerit p̄dicta ꝑ potētiaʒ laicaleᵍ eiect⁹ˢ ⁊ ꝙ pr̄ eius p̄fate capelle pſona ſeu ꝑpetuusʰ vicarius nō fuerit: lʒ in eadē noieⁱ eiuſdē.g. qn̄qꝫ miniſtrauit ipſam ſibi cū redditib⁹ ꝑceptisᵏ reſtituere non omittas. Idem ebor. archiepo.

Ex tua nobis pte ē ꝓpoſitū ꝙ cū olim ad tuā ꝯſultationēˡ ſup filijs ſacerdotum tales a nobis lr̄as recepiſſes: vt eos poſſes in eccleſijs quoſ patres eoꝝ nullo mediāte poſſederāt ſuſtinere: quos ꝓbate vite ⁊ ſane cōuerſationis cognoſceres: vel quos lōgo tpe illas tenuiſſe ꝯſtaret: qdā ad iudices lr̄as ipetrauerūt: vt ſi ꝯſtaret eosᵐ eē filios ſacerdotū vel clericoꝝ q in ꝓximo añ eos eccleſias tenuerūt ſup his ipōnatur ei ap. ceſ. ſilentiuʒ ⁊ eccleſias iſtas ipſisⁿ aſſignent: q̄uis i eis ſe oñdere nequeātᵒ ꝑ ep̄os iſtitutos. Sup quo. t. r rñ. ꝙ ſi ꝑ priores lr̄as cū aliq bus clericis diſpēſaſti: diſpenſationē tuā poſterioꝝ lr̄aꝝ intuitu nolumus irritariᵖ. alios ꝟo clericos laice donationisᑫ

platus: ſi ius pōt ibi eſſe canonicus de legitimo matrimonio natus. j.e. ad hec. Contrariū videtur dicere. j.e. ad abolendā. ⁊ ibi de hoc dicetur.

i Nomine. ſi pr̄ miniſtrauit ibi noīe filij. pʒ q: filius erat p̄latus: q: is ēt poſſidet cui⁹ noie poſſidetur. ff. đ acq. poſ. qđ meo. i ſti. de infdi. §. poſſidere. j. de re.ſpo. cum veniſſet. j. de p̄ſcrip. ſi diligenti.

k Perceptis. vl' ēt q ꝑcipi poterūt j. de reſti.ſpo. grauis. vbi de hoc.

l Ex tua. cōſultationē. im-propꝑe ponit̄. q: cū reſpondet̄ ꝯſultationi ius cōe oſtēditur ꝑ reſponſionē. ar. j. de voto ⁊ vo.re. ex multa. ⁊ iō expone cōſultationē. i. ſupplicationē q: indulgētiā cōtinet hec decre. ⁊ hoc pʒ ex eo ꝙ dicit. j. diſpenſaſti ⁊ diſpenſationem ⁊ probatur hoc. j. e.c.penul. ⁊ vl. naʒ papa tm̄ cum talibus diſpenſat: vt ibi dicitur.

m Eos. ſ. cū qb⁹ fuerat diſpenſatū

n Ipſis. ipetrantibus

o Nequeāt. hoc iō dicit. q: de grā ipſi obtinuerunt litteras ꝓ iſtis eccleſijs obtinēdis. ⁊ ex hʒ pʒ ꝙ eccleſias licite retinet̄ ſi poterant ꝑ ſolam cōceſſionē epoꝝ: ex quo papa mandat eos remoueri. ⁊ eſt veꝝ. j.e.c.vl.

p Irritari. ergo diſpenſatio ſemel facta non ē reuocāda amplius: ſicut nec iniurie remiſſio. xxiij.q.iiij. ſi illic immo beneficium decens eſt eſſe manſaꝝ. in auc. đ cōſti. que digni. li. a pa. §. illud quoqꝫ colla. vj. deus enīʒ dona ſua multiplicat. de pe.di.j. quantūlibet. ⁊.j.đ ſciſma. fraternitati.

q Donationis. j.q.vij. ſiquis omnē. in ſi. imo ſuſpendi debent clerici ⁊ communione priuari qui eccleſias recipiunt de manibus laicorum ⁊ laici ſunt excommunicandi. j. de iurepa. preterea. cum ipſi tale ius poſſidere non poſſint. ꝯ. de elec. ſacroſancta. ⁊.c. maſſana. niſi in capella. vbi patronus habet tm̄ ius p̄ſentādi. j. de iurepa. a nobis.c. ꝙ autem.⁊.c. cū aūt.⁊.c. paſtoralis. ⁊ ſi ius conferendi. j.e.c.vl.

r Quonia.excludatur s.e.presentia.z.j.e.c.vlt.
s Ulterius.z ita loquitur de illegitimis. z sic in preteritis nec i alijs instituti debet.vt.j.e.c.vl.
t Manifestu.z ita habes q in manifestis z notorijs. ordo iudiciarius no e obseruandus.ij. q.j. manifesta. z.c.q lothari9.j.d ap.cu sit romana in fi.z.C. de accu. ea gde.ar.2.ij.q j. deus oipotes. z j.. de diuor.porro. z s.de elec.bone.

talis cohabitatio filium demonstrat.qr fuit in possessioe filiationis.C.de suis z legi.li.l.iiij.sed si non fuit natus de tali qualiter probabit.Rn.ex eo q ille vocab.at illum filiu z ille appellabat eum patrem.z comuniter habebant z nominabatur filius.j.de pbatio.per tuas.z ex dilectione sola discernitur quis cuius filius approbetur. i.de psumpti.afferte.sed videtur q talis denominatio non probet illum filium quia contrariaz admittit pbationem.C.d pbatio.non nudis C.de testa.neqz pfessio.ff.d inoffi.testa.si instituta.§.j.bene statur nominationi p illam decre.per tuas.i fi. nisi expresse contrarium pbaretur vt dicunt illa vltima iura.

v Ad extirpandas.filij presbyterox vel et nepotes vel interiox glibet quox e ius succedendi.ar. isti.de here.q.z dif.§.sui.i.collateralib9 no phibet.ar.j.d offi.dele.ex pte. z glibet repellit g q si iure successiois ecclesiam sibi vendicare intedit. qr ibi no hz locu successio.s.e.ex transmissa.in fi.z.viij.q j.apostolica.
x Uicarij perpetui.s.s.e.costitui9.
y Media.s.eo. ex transmissa.
a Amouere.etia si sint de legitimo mrimonio nati vi deat vie locu successio.viij.q.j.aplica.sec9 si media psona intercessisset: qr de iure coi ibi z alibi possent pfici cu sint legitie nati
b Hoc. legitimo.j.e. ad vbolenda.ar.2.hz vna lectura h illa

ituitu i ecclesijs sine aucte pot sui institui aut istitutos remanere aucte ap.phibem9. Idem cant.archie.z eius suffra.

Quonia e sacris canonibus phibitu: z.ifra.pcipim9 quaten9 si manifestum z publicu fuit pres in ecclesijs psonat9 gessisse: filios ab eisde si z eas adepti sunt penitus excludatis[x] nec ad eax gubernatione vlterius[s] assumant. Volumus eni vt ca in iudiciu deducatur vel testes et admitta tur si hoc manifestu[t] existat

Idem cant.archiepo

Ad extirpadas[v] successiones.z infra.F.t.mandam9 quaten9 siq filij psbytoru puincie tue tenet ecclesias in gb9 pres eox taq psone velvicarij[x] nulla psona media[y] ministrarut eos siue geniti sint i sacerdotio siue no ab eisde ecclesijs no differas amouere[a].

Clemens cassel. archiepo.

Ad hec ex pte tua nostris e auribus relatu.z infra Ad a nobis tua.f.r.an a pontificibus generati valeat ad sacros ordines pmoueri si scia fuerint z mox honestate pbabiles: sciat f.t.q si ex legitimo[b] sint mrimonio pcreati: nec aliud canonicu obuiat: licite pnt ad sacros ordines ascendere z in eisde ecclesijs in gb9 presunt vel psuerut genitores eox bnficiu obtinere. Idem.

Michael psbyt de sco germano transmissa nobis coquestioe monstrauit q cu ecclesiam sci.i.de toron. tue dio.canonice sit adept9.m fili9 antonij q prio an ipsi9 ecclesie habuit psonatu: ad se vicariam ipsi9 asserit ptinere. z infra.f.t.mandam9 quatenus si ostiterit[d] tibi ipm.m.fuisse filiu autonij q eiusdem ecclesie huit proxio[e] psonatu: ei sup ea de vicaria ppetuu silentiu iponere no postponas. Idem

Litteras.z infra.Intelleximus q.h.i sacerdotio genitus de vxore legitima[f] natus z ocept9 affectauit a puericia ministrare dno in officio clericali. Uex licet a filijs paterna incontinentia modis oibus propellenda noscatur: si tamen aliter dignus inuetus fuerit: pmittimus ipsum ordinari[h] i clicu z ad ecclesiasticu bnficiu vn comode sustentari valeat promoueri. Inno.iij.

Cum decorem domus dei.z infra.Filijs cano

e Proximo.s.e. ad extirpandas.
f Litteras.legitima ducta ante sacros ordines susceptos qua postea vti non licuit.xxxij. di.ante triennium. z.xxxij.di.placuit.quia pmissa continentia sine castitate postea fuit promotus: vnde postea vti vxore si licuit.lxxij.dist.episcopus benedictionem. z.xxxiij. di.seriatim.j.d cleri. coniuga.sane.z.j.d conuer. coniuga. coniugatus. z ideo de iure non potuit pmoueri.
g A fil. s. hic vult dicere: lz a filijs z c.i.lz filij sint repellendi ppter paterna incontientiam: tamen si als boni z c.
h Ordinari.sed nugd per hoc dispesatur tm cu eo in minoribus ordinibus.ar. q sic: ga pmissio

maxime quod est ibi tenetur comparatiue.als ille gitimus filius simul cum patre in eadem ecclesia esse no debet.j.e.cum decorem.
c Obtinere.z ita pot filius legitim9 in paterna ecclesia simul cu patre beneficiu obtinere.ar.j.eo.cu decorem.a contrario sensu in vbo illegitimus sed in patrono beneficio sine dignitate succedere no debet.viij.q. aplica.z.s.e.constitutus.z.s.co.c.pri.
d j Michael.costiterit.sed quomodo poterit hoc costare. si ipse negauerit se filium fuisse illi9.Rn si natus fuit ex illa quam tenebat secum publice in domo p concubina.psumitur enim filius illius.sicut aliquis psumitur filius.qr natus e in matrimonio.quia pater is e quem nuptie demonstrant.ff.de in ius vo. quia mater.z ita psumptiue talem dicimus filiu quem

in genere mediocritatem respicit.ff.de au.z argen. le.l. q lancem.z.ff.de lega.j.legato.z.C.communia de leg.l. vlti.§.sed z siquis.z.ff.dele.j.apud iulianum.§.scio.z.C.de donatio. siqs argentum.§.simili quoqz.a simili dispensatio in genere respicere debet tm minoritatem.argu.ff.de leg.iij.nummis. arg. 2 s.de translatio.capitulo vltimo.z.ff. de constitu. prin. beneficium.z.j.de verbox signi.olim.j.de donatio.cum dilectus. in fine.z oppo.argu.j.de simo.c.vltimo.sed tutius .est tm intelligere de minoribus.quia sic papa sensisse videtur.z nos ita sentire debemus.argu.s.de rescrip.super litteris.in fine.et.j.de preben.c.vlti.
i Cum decorem.illegitimus.sed illegitimi bene possunt esse in ecclesijs in quibus presunt patres cox.s.e.ad hec.Sz otra.j.e.c.pri.vbi legitimi phiberi videntur sm vnam lecturam illius aduerbij maxime.et ei standum est.

nicorum prebendas in eisdez ecclesijs conferri non sinatis: quarum[a] sunt canonici patres eorum: cum indecorum sit vt in altaris officio illegitimus filius impudico patri ministret: in quo vnigenitus dei filius eterno patri pro salute humani generis victimatur[a].

Idem in concilio generali

Ad abolendam[b] pessimam que in pluribus inoleuit ecclesijs corruptelam: firmiter inhibemus ne canonicorum filij maxime spurij[c] canonici fiant in secularibus[d] ecclesijs in quibus instituti sunt patres eorum. Et si fuerit contra presumptum decernimus non valere[e] quod vero tales vt dictum est canonicare presumpserint a suis beneficijs suspendantur.

Honorius .iii.

Dilectus filius .g. preposi tus sancte .m. transmissa nobis petitione monstrauit quod cum virgilius presbyter quandam ecclesiam curam animarum habentem quam nullo medio[f] habuit pater eius: obtinuit: ipsum monuit vt resignaret eandem. sed idem asserens quod gu. remen. archiepiscopus tunc apostolice sedis legatus dispensauit cum eo id efficere contradicit. Quocirca mandamus quatenus non obstante[g] dispensatione aliqua que a sede apostolica non manauerit: quod canonicum[h] fuerit appellatione postposita statuatis. Gregorius .ix. turonen. archiepiscopo.

¶ Victimatur. s. de sum. tri. c. i. §. vna vero.

b. Ad abolendam. filij. s. legitimi. ¶ Maxime spurij. Si istud aduerbium maxime ponitur pro tantum: tunc legitimi possunt institui: vt. s. e. ad hoc. si intelligas pro preter tunc nec legitimi sunt instituendi in ecclesijs in quibus sunt instituti patres eorum: multo minus et spurij quod satis videtur ita corrig. s. s. e. ad hec. de spurijs nulla dubitatio erat. cum illi essent prohibiti per multa alia iura. vt. s. e. c. i. et. i. de ser. non ordi. consuluit. et. ff. de pe. sanctio legum. sed dic vt in seq. notula dicitur. b.

c ¶ In secularibus. hoc ideo dicit. quia in regularibus bene possunt simul esse monachi vel regulares canonici pater et filius quia tales persone irregulares non prohibentur intrare religionem. s. eo. c. i. et. lvi. di. vt filij. et ita in secularibus prohibentur tantum ex hoc verbo. Sed ex eo quod dicit inferius. qui vero tales vt dictum est: canonicare presumpserint: a suis beneficijs suspendantur videtur quod loquatur tantum in spurijs. quia cum illis episcopi dispensare non possunt. vt. j. e. c. vl. pro legitimis non ita puniuntur. et ita loquitur tantum de spurijs. et secundum hoc hec dictio maxime ponitur pro tantum. i. illegitimi tantum prohibentur et non legitimi: licet glo. precedens contrarium videatur dicere. sed verius credo quod de omnibus filijs intelligatur: alias nihil adderet ista constitutio: nisi hoc solum quod tantum pena imponitur hic ordinatoribus. Sed contrarium est verum. quia ponitur pro tantum. sed a propria verbi significatione non est recedendum si res aliter salua esse potest. ff. de le. iij. non aliter. et. j. de deci. ad audientiam. et. s. de trans. la. inter corporalia. et in re dubia melius est verbis edicti seruire ff. de exer. l. i. §. si quis. et ideo istud maxime tenetur proprie. et potest intelligi respectu eorum qui non sunt spurij sed alias illegitimi vt sunt naturales. et sic idem dicit quod. s. e. cum decorem. et addit. quia pena hic statuitur contra ordinatores. et sic non tollitur. s. e. ad hec.

d ¶ Non valere. ar. quod episcopi non possunt dispensare cum illegitimis in simplici beneficio ex eo quod hic dicitur decernimus non valere. et quod pena imponitur ordinatoribus talium personarum est ar. j. e. c. vl. vbi remouentur illegitime promoti sine dispensatione pape: hic ius commune statuitur. sed dispensatio non prohibetur in alijs ecclesijs in quibus patres non sunt instituti. et ita bene possunt episcopi dispensare cum illegitimis in simplici beneficio in alijs ecclesijs non paternis. sed in paternis non possunt. eo enim ipso quod prohibet concil. de paternis tantum: datur intelligi quod de alijs concedat. arg. j. eo. c. si. et. s. e. ad hec. et. c. cum decorem. de hoc dic vt. j. e. c. vltimo. in notula sic ergo. b.

e Dilectus fili. nullo medio. quare merito debet expelli. s. e. michael. et. c. ad extirpandas. et. c. ex tua. c. possunt. et. c. conquerente etiam si legitimus fuisset.

f ¶ Non obstante. sic patet expresse quod legatus domini pape non potest cum talibus dispensare licet habeat generalem legationem. Sed videtur contra. j. de offi. lega. quod translationem. vbi legatus exercet ea: eque tamen sunt sedi apostolice reseruata. s. excommunicatos propter violentas manus in clericos absoluere. sed illud iam introductum est ex consuetudine ex certa scientia pape. et ita perinde est ac si papa specialiter committeret. et ita per generalem legationem non transferuntur ea que specialiter tribuuntur. ff. de of. eius cui man. est iuris. l. i. et. j. de of. leg. quod translationem. et. ff. de pig. l. obligatione: vel forsitan iste legatus erat tantum legatus in prouincia sua. et isti legati qui non mittuntur de latere domini pape. vt. j. de of. le. cum non ignores. non habent tam largam legationem sicut illi qui mittuntur a latere domini pape. j. de offi. le. excommunicatis. vnde satis potest dici quod cardinales legati qui quasi pars corporis domini pape intelliguntur: vt. vj. q. j. §. si quis ex militibus. possunt cum talibus dispensare. sed alij non possunt vltra id quod specialiter in eorum priuilegio continetur. Et quod illi habeant maiorem auctoritatem et potestatem patet. quia presentibus legatis missis de latere domini pape isti non debent tunc sue legationis officium exercere. j. de offi. lega. volentes. et optime facit ad hoc. xciij. di. c. vl. et. xciiij. di. c. i. imo nec illi possunt dispensare: sicut nec possunt dispensare contra concil. latera. j. de preben. dilectus. et hic et. c. pri. et. c. ad extirpandas.

g ¶ Canon cum. Sed quid erit canonicum. Responsio. vt ab ecclesia expellatur. vt. j. c. pri. filius enim patri in ecclesia succedere non debet. s. e. possunt. et. c. conquerente et. c. ad extirpandas. et in pluribus. c. seq. post illud. c. presentium. et. viij. q. j. apostolica.

h Nimis. sedis apostolice. sic ergo claret apte per decre. istam. quid iuris sit de filijs presbyterorum et alijs illegitime natis. quia non possunt ad dignitates vel beneficia curam animarum habentia promoueri nisi per dispensationem sedis apostolice. sic. s. e. ex tua et. c. pri. arg. s. e. ad abolendam. et si promoti sunt debent expelli. Sed nunquid episcopi possunt dispensare cum talibus illegitime natis in simplici beneficio. et vt promoueantur ad sacros ordines sine aliqua prelatione: videtur quod sic. eo. n. ipso quod prohibet tantum illos a dignitatibus et cura animarum intelligitur permittere de alijs inferioribus beneficijs. quia quod de vno prohibetur: de alio permittitur. xxv. di. qualis. et. j. de his que fi. a prela. si. conscen. ca. cum apostolica. in fi. preterea non inuenitur eis prohibitum. ergo intelligitur permissum eis. j. de re. permu. ad questiones. et. xxx. q. ij qui spiritualem. sed videtur prohibitum. s. e. c. j. et. c. ad abolendam. et. j. de ser. non ordi. consuluit. Sed potest dici quod ibi ius commune statuitur. sed dispensatio non prohibetur

hibètur.Sed contra hoc vidétur expressū.s.eo.lr̄as vbi dispensat papa cum tali ad clericatum ibi papa dispésauit.per h̄ tñ alijs non ꝓhibetur quia hoc ab ipso fuit petitum ꝛ sic pꝫ ꝙ illegitime nati de iure cōi promoueri non possunt ad aliquem ordinem.Sꝫ si i monasterijs vel regularibus ecclesijs intrauerint:nūquid postea possunt ꝓmoueri ad ordies vel ad dignitates de iure cōmuni vl' per dispensationē videtur ꝙ de iure cōmuni .s.e.c.j.ꝛ lvj.di.c.j.quia ingressus religionis oém tollit irregularitaté.in auc.de mona.in prin col. j.Sed ꝯtra videt ꝙ non tollatur irregularitas per ingressum religionis j.d apostaꝗ. ex litterarum.ꝛ.j.d pe. nis in quibusdam Potest dici ꝙ p⁹ q̄ꝫ intrauerit religionem: possunt promoueri ad ordinēꝫ sine aliqua dispensatione: ad honores ꝓmoueri non debent sine dispensatione:prout hic dicitur;ꝛ argu.s.e.c.j.v̄.prelationeꝫ v̄o ꝛc.ꝛ ita habes hic casum in quo ep̄is aufertur dispēsādi ptās

n ¶ Fugiens.iste fugiēs si de statu suo certare voluerit ad priorem radicem a quo fugit remitti debet:vt ibi causa stat⁹ agatur.C.vbi causa sta.agi dꝫ.l.j.§.si v̄o est in possessione libertatis:sub iudice vbi est:conuenictur.C.e.l.iij.Hoc autem an sit fugitiuus vel non:tractabitur ꝛ finictur anteq̄ꝫ inchoetur causa status.ff.de libe.causa liberis.§. sunt ꝛ alie. ꝛ.Ligitur §.potest.Si vero non est fugitiuus:ꝛ vult proclamare in libertatem:sequitur forū dn̄e .C.vbi cā sta.agi debeat. liiij.

Nim is in tua ꝓuincia ecclesie deformat honestas ex eo ꝙ filij sacerdotum ꝛ alij non legitime nati ad dignitates ꝛ personatus:ꝛ alia beneficia curam animaꝝ habentia sine dispensatione se. aposto. promouentur. Quocirca mandamus quatenus p̄dictis personis a personatib⁹ ꝛ dignitatib⁹ ꝛ huiusmōi beneficijs prorsus amotis ea ꝑsonis idoneis conferri faciat per illos:ad quos collationē ipsorum de iure noueris ꝑtinere:ꝛ ne id de cetero presumatur.districtius inhibem⁹.

De seruis non ordinandis et eorum manumissione

Ex concilio tolerano.

Instruendi: ꝛ ĩfra Aliquis dicit clericus forte fieri nō ꝑmittitur nisi añ clericatum ingenuitatis[k] dignitate patiatur.reuera verum dicit: ꝛ ideo quod infirmari vel vituperari potest preuaricari[l] debꝫ.

Ex eodē.

De seruorum ordinatione ꝛ infra.Statutum ē vt nullus episcoporum deinceps ad sacros[m] ordines eos promouere presumat.nisi prius a dominis libertatem fuerint cōsecuti.ꝛ si quilibet seruus fugiens[n] dominum suū qualibet calliditate aut fraude ad gradus peruenerit ecclesiasticos:decretum est: vt deponat[o]:ꝛ ei⁹ dn̄s eū recipiat.

Ex eodem.

De familiis ecclesie constituere presbyteros:ꝛ diaconos per parochias liceat:ita tamen vt antea manumissi statum recipiat libertatis.quicquid autem talib⁹ extiterit debitum:aut quolibet modo collatum eis in personas extraneas trāsmittere nō licebit[p]:sed omnia ad ius ecclesie:a q̄ manumissi sunt p⁹ eorum obitum debeant pertinere:qb⁹ sicut ceteris ecclīe libertis accusādi vel testificādi

o ¶ Deponatur. Quid iuris sit de huius ordinatis. Nota ꝙ si ordinat seruus domino sciente ꝛ contradicente:seruus remanet:ꝛ restituit dn̄o ēt si sacerdos sit factus vt quidam dicunt. vt.liiij. distin. ex antiquis. Alij contradicunt vt.io.ꝛ tā. Si vero sciente ꝛ nō cōtradicente domino tunc statim liber est. vt.liiij. di.si seruus sciente. Si autem domino ignorante ordinatur:sed episcopo sciente vel rep̄sentatore ꝙ sit seru⁹:tūc ille efficitur liber.ꝛ episcopus vel representator tenetur dare domino duos seruos eque bonos.liiij. distin.si seruus absente non habeat vnde soluat restituetur domino: vt statim distinguitur. si v̄o domino ignorante ꝛ episcopo:ꝛ presentatore fuit ordinatus. si constitutus est in minoribus ordinibus:deponitur ꝛ remanet huius liiij.di.nulli ex antiquis.ꝛ.c.frequēs.diaconus v̄o det vicarium pro se:aut si non habet ipse reddatur.liiij.di. ex antiqs. eodē ꝓuilegio diaconus gaudet.j.c.miramur.argu.ad idē.s. de etate ꝛ q̄li.a multis.Si v̄o est sacerdos:statim liber est sed amissione peculij sui mulctatur.vt in.c.illo ex antiqs. vel si ñ hꝫ peculiū seruiat dn̄o in diuinis officijs.liiij.di. frequens si v̄o qs monacus factus ē vsq̄ꝫ ad trieñiū nō pōt eū repetere vltra v̄o remanet monachus ꝛ liber.liiij.di.si seruus sciēte.t.

k Instruendi.ingenuitatis. Improprie tenetur illud verbum quia ingenuus est: qui statim cuꝫ nascitur liber est.insti.de inge.in prin.vnde dic ingenuitatis.i.libertatis plene:quia q ad clīcatū ꝓmouet:ꝓus plenā libertatē ꝯseq̄ d̄bēt nullo mō a dn̄o retento obsequio tpali:alioquin ꝓmoueri ad clericatū nō debet.liiij.di.quicunqꝫ.

l ¶ Precaueri.no.ꝙ futura sunt precauēda.xxiij.di.i noīe dn̄i.ꝛ.lxiij.di.cū hadrianus.ꝛ.j.q.vij.ꝯueniētib⁹ circa pn̄.ꝛ exēpla p̄ntia nos cauere ꝓmouēt i futuruꝫ lxxxij.di.plurimos in fi.ꝛ maior tristicia ē de talibus: cū reuocant q̄ꝫ nascat̄ grā de accij.i.vocatꝗ.li. di. ꝓterea;ꝛ.c.designata.ꝛ ecclīa ꝑ talib⁹ infamat̄.j.n. pr.c. vno ꝛ sic ad cautelā futuroꝝ aliq̄d fit.xxviij.d.d syracusane.ꝛ ꝓuidere quis dꝫ quod ꝯtingere pōt.ff.loca. siqs domū.§.j.ar.ꝯ.ꝙ non iputat̄ alicui si nō diuinauit.ff.ad.l.acql.si putator in fi.ꝛ.ff.mā.si fideiussor.§. si cū debitor.ꝛ.j.vt ecclesia.bene.vt nostrum.

m De seruorum ad sacros.idem intelligas d īferioribus.liiij.di.c.j.ꝛ.c.quicūq̄.ꝛ.c.siquis obligatus.ꝛ.s.c.priori.

p De famulis.nō licebit.xij.q.iij.c.j.ꝛ.ij.contra hic loquit̄ de libertis ecclesie hac conditione manumissis.illud intelligitur de his qui igenui sūt. Itē ꝯ insti.de successiōe libertoꝝ.§.ꝭ nr̄a.hic de rebus acquisitis occasione ecclesie:ibi de alijs.vel hoc de manumissis ab ecclesia:vt q̄cquid acquirat̄ ecclesijs itelligant̄ acq̄rere.illud a ꝓuatis.vel isti nō habebāt ꝯsanguineos illi sic.xij.q.ij.ep̄s qui filios.ꝛ rō est.xij.q.iij. pontifices.ꝛ.j.de testa.cum in officijs.h̄ est de his q̄ intuitu ecclesie data sunt:ꝛ ꝓ remedio aīaꝝ defunctorum.vt ibi dicitur ꝛ in.c.pōtifices. Illud verius credo ꝙ hac ꝯditione isti manumissi fuerunt.Si v̄o simpliciter libertati sunt donati.tunc liberum est eis facere ꝙ volunt.j.e.eo libentius.

a ¶ Ecclesiam.i.prelatū:q2 e i p̄cipue tenent̄ cū sit caput.j.de verbo.sig.cū clerici.secus est de alijs singularib⁹ p̄sonis.xij.q.ij.q manumittit̄.ꝛ.c.octaua discussio.ꝛ.c.ep̄s.q mancipium sz ꝯ ecc'iam testificari nō pōt cū sit patrona:nisi ipsius edicti venia ip̄etrata.C.de in ius vo.l.ij.ꝛ.c.p̄di.q manumittit̄.al's i seruitutē redigunt̄ vt dicit h.ꝛ.c. q manumittit̄.

g ¶ Seruos.liiij.di.c.j.ꝛ.§ e.ti. totum.

h O libentius.dñorum.liiij.di.c.j.ij ꝛ.iij.

i ¶ Eo tenore.ar.ꝯ.j.q.ij.q̄zpio.ꝛ.§.e.instruendi ꝛ.j.de pac.c.vl.i.eo.intuitu vel mō.nō.n.fuit ꝯditio.sz modus ad quē seruādū tenet̄.§.e.istruēdi.ꝛ.j.ꝺ pac.c.si.arg.q nō fuit ꝯditio.ff.de tutel.mutu.§.sub ꝯditione.ꝛ.j.de p̄bē.significatū.ff.ꝺ ma.test.libertas.vl' alit sicut sp̄osalia possūt ꝯhi sub ꝯditione:vt qs fidē xp̄ia nā recipiat.xviij.q.j.nō op ortet.vl' vt corrigat vitā.j.de spon.inter opa ita pōt aliquē manumittere:vt ordinē recipiat.vt hic.ꝛ.de condi.ap.c.ij.libertas.n.res sp̄ūalis ē:ꝛ iō pōt venire i ꝯmutationem cū alio sp̄ūali:vt h ꝛ.§.e.null⁹.ꝛ.j.de re.pmu.ad qōnez.

b ¶ Meruerūt.i.acceperūt:vel intellige:q2 ipsi libertatē meritis suis acceperūt.xij.q.ij.siquos ꝺ seruis.

c Nullus.canonicas.Ar.q dñs possz retinere opas sp̄ūales i eo quē manumittit ad cl'icatū.ar.ꝯ.liiij.di.q2 nūqz.illud intelligit̄ de obsequio tp̄ali:qꝺ retiet̄ i eo:q manumittit̄ nō ad ordines sz vt laic⁹ remaneat ꝛ istud ꝺ obseqo sp̄ūali:qꝺ nō ꝓhibet̄ imo licitū est.liiij.ꝺ.frequēs in fi.

d ¶ Accusatus.Sz q̄lit̄ ꝯ istum agit̄ ciuiliter an criminaliter.ꝛ si criminaliter ꝛ dñs nō ꝓbet q̄lit̄ puniet̄ dñs pōt dici:q accusatus nō ponit̄ pro p̄ie:q2 dñs nō accusat:sz poti⁹ agit:vt i seruitutem redigat̄.argu.C.de eden.qui accusare.vel si vis vt ꝓprie teneatur accusator punietur ꝑ motu iudicis si defecerit in probando ꝛ obligabit se ad extraordinariā penā j.de accu.sup his.

aduersus ecclesiā[a] adit⁹ p̄cludat̄:ad qꝺ si aspirauerint:nō solū libertatis b̄n̄ficio careāt sz etiā honoris gradu quē nō dignitate nature:sz necessitate tēporis meruerunt[b].

Ex concil.ap.archi.

Nullus.ꝛ infra.Sigs ꝺ seruis suis quēq̄ donauerit libertati:ꝛ ip̄z in p̄sb̄rm fecerit ordinari:ille āt postea in sup̄biā elat⁹ dñō suo canōicas[c] horas psallere noluerit accusatus[d] apꝺ ep̄z q ordinauit eū degradetur[e].

Alex.iij.archiep̄o turoñ.

Consuluit:ꝛ infra.Con.t.t.rñ.q neqꝫ spurios[f]:neqꝫ seruos[g] ordinare debes ꝛ si memor es:in ꝯsecratōe tibi dictū fuit vide ne quēlibet seruilis ꝯditionis ad ordines promouere presumas.

Inno.iij.variñ ep̄o.

Eo libēnti⁹ꝛ infra.Adiecisti aliā qōnem an illoꝝ filij:q eccl'ie p̄uili ꝯditione tenent̄:traditi a parētibus militie cl'icali cū suoꝝ ꝯniuentia dñoꝝ[h] vt in eadē eccl'ia debeāt deseruire:assequētes ꝓpterea libertatē post tēpus ea relicta possint ad aliā se transferre. In quo credim⁹ distinguēdū:vtrū eo tenore[i] fuerit manumissi ꝛ oblati ordini cl'icali:q manumittēti eccl'ie dū vixerint ꝺberēt impēdere[k] famulatū in obsequijs diuinoꝝ ꝛ tūc transferēdi se ad aliā est eis licētia denegāda:vel manumissi extiterint absolute sic q libertatez habeāt ad aliaz transeundi.[l] Idem.

Miramur non modicū cū certū sit i' ꝯstōnib⁹ antiquoꝝ[m]:qn̄ serui i grad⁹ ecclesiasticos ordinati ꝺbeāt in seruitutē:vel non debeant reuocari:ꝛ infra. De subdiaconali ordine:q2 de eo nō fit mētio[n] in patꝝ statutis:expresse vī nobis:q ꝛ is cum diaconali gradu p̄uilegio gaudet eodē nā lz sacer ordo nō reputaret̄ in eccl'ia p̄mitiua:tam a

k ¶ Impēdere.imo si non impendunt redigunt̄ in seruitutez.xij.q.ij.diacōi.ꝛ.c.octaua discussio.ꝛ illꝺ' ex audias s̄m hec ꝛ s̄m distinctionem istius intelligas.§.c.nullus.vt ibi ꝺ ctum est.

e ¶ Degradetur.liiij.ꝺ.ex antiquis.ꝛ.c.frequens.ꝯtra sibi:vbi dicitur q sacerdos factus remanet liber.Super hoc varij varia dixerunt.Quidaz dicunt q istud corrigit̄ per illa.Vel dic q illa continēt ius cōmune:hec sp̄ālia sunt in odiū illoꝝ q ꝓmoti sunt vt seruiant in diuinis officijs.ar.j.e.eo libentius.Melēdus dixit:q hic dñs dixit in pacto:vt redigeret̄ i seruitutē nisi ministraret domінis suis diuina.B.dicit q intelligit̄ de seruo prelati.Vel posset dici:vt quidam dicūt q libertas ē res sp̄ūalis:ꝛ iō pōt venire in cōmutatione cuz alio sp̄ūali.j.de re.pmu.ad qōnes Hu.dicit q hoc.c.nō tenet.Verior videt̄ opinio melendi qui dicit q eo pacto vel ꝯditione liber factus fuit ꝛ ordinatus vt seruiret dñis suis i diuinis:al's in seruitutē redigatur.ꝛ facit ꝓ hoc.j.e.eo libentius.Et est ar.q si dñō ignorāte seruus sacerdos factus fuerit dz reddi dñō vt s̄uiat ei in diuinis.liiij.di.frequēs.ergo multo fortius dz seruire ei:vbi eo pacto promot⁹ ē:vt dixi q2 maior ꝯtumacia p̄sumit̄ illi⁹.ꝛ sic ꝓpter cōtumaciā:ꝛ q2 fidē ꝓmissā non seruat deponit̄ ꝛ reddit̄ dñō.ꝛ nullo p̄uilegio cl'icali gaudebit alteri⁹ quo ad dñm.

f Consuluit spurios.Spurius est cui⁹ pater est vulg⁹.ꝛ sic nō pōt oñdere p̄rem:vel si oñdit verecūdū ostēdit quez habere nō licet.ff.de sta.ho.vulgo.ꝛ isti illegitime nati ꝓmoueri non debēt.§.de fi.presby.c.j.ꝛ vlti.

l ¶ Ad aliam trāseundi.ꝺ lnīa dñi ep̄i:al's nō eēt q̄stio:q2 ex quo intitulati sunt in aliqua ecclesia:debent in ea perpetuo permanere.lxx.di.sanctorum.ꝛ.xxj.q.j.c.j.ꝛ.§.de renū.admonet.

m Miramur.antiquoꝝ.liiij.ꝺ.ex antiqs.c.frequēs ꝛ.c.quis autem.

n ¶ Mentio.vt patet in predictis canonibus.liiij.di.ex antiquis:vbi nulla fit mētio de subdiacono expresse:sed de p̄sbytero ꝛ diacono fit mētio expresse:ꝺ subdiacono ꝛ in ferioribus officijs fit mētio nō expresse:sed generaliter fit de subdiacono mētio i capitulo ex antiqui.ꝟ.reliqua vō officia.In clausula respicit omnes post diaconum:quia s̄m antiqua iura subdiaconalis ordo nō erit sacer.ꝛ iō cōmuni iure censebat̄ cū inferioribus ordinibus in p̄mitiua ecclesia.lx.di.nullus in ep̄m.ꝛ.c.precedentibus:in quibus ad honores ꝓuehi prohibent̄ omnes inferiores post diaconum:ꝛ ideo olim subdiacon⁹ si ꝓmotus fuerat dñō suo ignorante reuocabatur in seruitutem:hodie vō cum diacono eodem priuilegio gaudet.vt siquis ignorāte domino subdiaconus fiat vicarium pro se prestat:aut si nō habet ipse.reddatur.hic cauetur ꝺ diacono:ꝛ idiuris est de subdiacono per hanc decre.

a Constitutione.constitutionē greg.habes.xxxj.dis. ante trienniū.⁊.xxviij.di.nullum.

b Urbani.secūdi.s.vt.xxxij.di.erubescāt.⁊ illa iura lx.di.hodie correcta sūt.q2 bñ pōt subdiacon⁹ hodie eligi in epm.ẜ.de eta.⁊ qua.a multis.

f Curatores.melius dixisset tutores.p hoc seqꝛ pupillo2 tu tor daꝛ pupillo.j.xiiij.ānū:curator post.xiiij.vsqꝫ ad.xxv.

g Rōcinia.rōcinijs obligatus alicui⁹ secularis psone nisi fu erit miserabilis cui obligat⁹ ē.⁊ si i officio suo voluerit rema nere pmouere ñ dꝫ.ar.xxj.q.j.⁊.ij.j.ne cle.vel mo.c.j.⁊.ij.⁊.c.

Constitutiōe[a] greg.atqꝫ vrbāi[b] sꝫ moderna tpa sacer grad⁹ esse minime dubitaꝛ. Grego. ix. archiepo neapolitano.

Dilect⁹ fili⁹.g.diaconus pposuit q̄ .i.mileſ ea oc casione q̄ prēz ipsi⁹ hoīez suū esse pponit lꝫ mr̄ sua[c] cui⁹ dꝫ imitari pditionez libera eē no scaꝛ:ne pmoueaꝛ i p̄sb2m ipe dire p̄sumit. ¶ Quo circa mā dam⁹:q̄ten⁹ si tibi pstiterit de p̄missis:eundē militē ab h⁹i i pedimēto cessare compescas

De obligatis ad rōcinia ordi nandis vel non.

Ex concilio cartha.

Agn⁹ eps aug.dic̄ pcuratores[d] acto res executores[e] seu curatores[f] pupillo rū si dn̄t ordinari. Grat⁹ eps dixit. Si p⁹ deposita onera ⁊ reddita rōcinia[g] act⁹ vite ipso rū fuerint cōprobati i oīb⁹ de bent cū laude dei si postulati fuerit honore munerari.si.n. añ libertatē negocio2 vl' offi cio2 fuerit ordīati ecclesia in famatur[h]. Uniuersi dixerunt: Recte statuit scitas vr̄a: iōqꝫ iusta ē nr̄a snia.

De corpore viciatis ordinandis vel non.

Alexan. iij.

E p̄sb2o cāpanie:q duellū sponte obtu lit ⁊ oblatum susce pit[k]:⁊ i eo ptē digi ti amisit:rn̄dem⁹ q̄ cū ipe nō pdiderit tm̄ de digito qn̄ sine scādalo possit solēnit̄ celebra re satis pōt p⁹ pactā pnia5 cū eo misicordit̄ agē ⁊ pmittē ip sū i suo ordīe ministrare[l] lꝫ ei⁹ excessus grauis admodū exti tisset. I dē cistercieñ.electo.

Cum de tua electiōe qō mota fuisset:⁊ infra. Ti bi q̄ i oculo maculā hēs ⁊ fili us canonici[m] fueris ē obiectū vñ cant.archiepo dedimus i mādatis:vt pro eo q̄ canonici filius diceris i promotiōe tua ex multa dispensatione proce dat. de macula vo archiepo predicto madauimus:vt cuz

c Dilectus.mr̄ sua. si iste natus ē de legitio mr̄imonio.ẜdicit illud decre. xxxij. q.iiij.liberi dei sūt vbi dr̄ q̄ natus ẜ legitimo mr̄imo nio deteriorē ptez sequiꝛ semp.⁊ hic dr̄ pt⁹ seqꝛ mr̄em Si aūt dicis q̄ nō fuit nat⁹ ẜ legitio mr̄imō.o.tūc seq tur pditionē etia3 mr̄is vt ibi ⁊ h vr̄ idē.Sꝫ ſm h non pōt stare qō h dic̄ q2 si iste nō ē nat⁹ de legitimo matri monio : pmoueri nō pōt ad sacros ordines.ẜ.de fi.p sbyte.c.j.⁊ hoc di cit q̄ in p̄sb2u3 or dineꝛ.dic ergo q̄ iste erat nat⁹ ẜ le gitimo mr̄imōio: ⁊ tñ seqꝛ pd.tiōē libere mr̄is.C.de rei vē.ptū.⁊.ff.de libe.cā placuit.⁊ etiā ācille si ibi ñ est mr̄imoniū.vt ff.ẜ sta.ho.lex na ture.⁊.c.illud libe ri.intelligiꝛ ſm lombardā psuetudinē que adhuc ob seruaꝛ in multis regionib⁹ vt part⁹ sequaꝛ deteriorē pditionē nat⁹ de mr̄imonio legitimo.ẜ lex romana il lud tenet vt ptus sequaꝛ pditionē mr̄is nat⁹ de legiti mo mr̄imonio vt dicūt ll.p̄dicte.vel.c.illud liberi.pōt reduci ad.ll.p̄dcās:vt dicas ibi deteriorē ptē seqtur.i debiliorē.s.femineā.nā sexus femine⁹ debilis ē.⁊ iōo iste cū sit natus de libera mr̄e pōt pmoueri nō obstā te ẜditione militis:p̄terea cū iste iā eēt diacon⁹ poſat in libertate remanere dato vicario.⁊ sic dn̄s ipm ipe dire nō poterat.liiij.di.ex antiquis.

d Agnus eps.pcuratores. Procurator dr̄ q mādato dn̄i aliena negocia i iudicio admi nistrat.ff.de pcu.l.j.ali⁹ vr̄.pcurator ad ne gocia dat⁹.ff.mā.si remunerādi.§.j.⁊ spālis ti.ē ille ad negocia.q2 iste ad cās:ille ad negocia.Ac tor pstituiꝛ a corpe vel vniuersitate.ff.qō cuiusqꝫ vni. l.j.⁊ dꝫ constitui etiā cū decreto ⁊ ad lites p̄ntes nō fu turas.ff.item co2.§.sed si ita.

e Executores.q mādata iudicū exequūꝛ sicē sūt h⁹i officiales:dū tñ seua p̄cepta ñ exercuerit. q2 illi pmo ueri ñ pñt.lj.di.aliq̄ntos.ita q̄ irregularitatē ñ ẜxerūt

sed nec pcurationes. Si vo ecclesiastice psone vel miserabili fuerit obliga tus etiā in officio suo pse uerās poterit pmoueri si aliud nō obsistat.ar.lxx vj.di.pueniť.ar.xvj.q.vij noua.lxxix.di.iudicatū. Si vo administrationez deposuerūt cuiuscūqꝫ ne gocia gessit:si ex ea obli gatione remanet obliga tus si publica sint ratioci nia pmoueri nō dꝫ ante redditā rōnē.C.de epi.⁊ cle.officiales. Si vo pri uata aut i ipsa pmotionē moueꝛ sibi qō:aut nō. si moueꝛ:aut p⁹us mota est: distinguiꝛ:aut cōueniꝛ ẜ dolo vel de culpa tm̄.si ẜ dolo vel p̄fidia nō dꝫ āte finē litis pmoueri. ar.lxx xj.di.tantis daniel.⁊.xxiij. di.illud.⁊.C.de pcu.reū. Et i h casu pōt intelligi h caplm.⁊ tñ dꝫ taxari itra qō tēp⁹ decidatur causa ar.j.de clā.desp̄ō.cū inhi bitio.⁊.j.q si.sūt legi.latō. ⁊.j.q.j.quidā.C.de inge. nu.manu.diffamari.ff.ẜ accu.cū fitia. si de culpa tm̄ pueniꝛ pmoueri pōt nō obstāte reclamatione creditoris cū lis suo mā te currere possit vt p⁹us.⁊ etiā sub eodem iudice.ff.de iurisdi. om.iudi.cū q̄dā.⁊.j.de fo.pte.pposuisti.Si vo nec lis sibi mo ueꝛ:nec nō ē:non obstāte obligatione pmoueꝛ:nisi manifestū sit ipsum de dolo teneri.tūc.n.eps ipm ex officio suo repellere pōt sicut quēlibet criminosum.vj.q.j.infames.ala.

h Infamaꝛ. Quid si p̄hibēte creditore fuerit pmot⁹ ad cle ricatū. Rñ.nō deponeꝛ pp hoc.ẜ bona sua cedēt ei i solutū: q̄ si nō sufficiāt:eps ei teneꝛ q2 abstulit ei occasionē negociādi. lxxxviij.di.fornicari.⁊ expone ifamaꝛ.i.inde puniaꝛ.vel dicas q̄ nō teneaꝛ vltra id qō facere pōt eps.j.de so.odoardus.

i Mr̄a.nō oīa nostra facim⁹ qbus auctoritatē ipartimur. C. de ve.tu.enu.l.j.§.sed neqꝫ.ar.j.de sen.excō.mulieres.

k E p̄sbytero.suscepit.li.di.siqs post acceptū ẜ.So.q ẜ duellū suscepit lꝫ ipune possit occidere:nō tñ habe affectū vel ppositū occidēdi ẜ ius suū offendendi nō repelliꝛ ab officio suo.vel qō h dr̄ dispēsatio p il lud vbū misericordiꝛ:ita tñ q̄ homicidiū vel mēbro2 truncal tio nō fuerit subsecuta q2 dispēsare nō posset.j.de cle.pug. in du.c.j.ẜ de rigore iuris tales deponēdi sūt vt ibi.

l Ministrare.j.de cle.egro.p̄sb2m.ẜ.hic non fuit debilitas vel deformitas:ibi fuit:sic.j.e.c.vl.

m Cum de tua canonici de concubinatu ⁊ iō ẜ ius cōc.ẜ

de elec.cū in cūctis.vnde sequitur ex multa dispēsatione.

a Cū ꝯsilio. Ergo isti suffraganei delegati censenť. ar.l. dis. studeat. sine quoꝝ ꝯsilio sup macula illa nihil disponere dꝫ. alś nō valeret. ē.de elec.cū i veteri

b Uisū fuerit ita ꝙ idoneū sit ⁊ iustū qđ eis videbitur. ē.đ elec.cām q.⁊.ff.loca.li in lege.⁊.ff.de ope.li.si liber tus. Itē pōe ꝙ hēat vnū oculū maiorē alio. nun qd remouebiť pp hoc v3 ꝙ nō.ff.de edi.edic.qui clauū.§.j.⁊ hic nō deter minat qd facere debeāt. vñ arbitrio istoꝝ relinqť. j.de of.iudi.dele.đ cāis.⁊ ff.de iure deli.l.j.§.j.

c Ex pte.niceni cōcilij lv.di.siqs p egritu dinē.⁊.c.siqs a medicis.

d Abscinderint. ex idi gnatōe.s.nulla cā supue niēte.xxxiij.di.maritū.q2 ex cā supueniēte hoc fec: puta timore lepre nō ipu tať.j e.ex pte..⁊ iō isti or dinari ꝓhibentur qui sa ui se abscindunt q2 qua si homicide sui ipsius iu dicanť ⁊ dei ꝯditioni ini mici.lv.di siqs abscide rit.⁊ q2 ꝓsumiť ꝙ oē tur pe malū faceret q hoc in seipo ausus ē attētare. ff de edi.edic.cū aūt.§.exci piť. ꝫ qre aliquis inijcit sibi manus cū mēbroꝝ3 suoꝝ nemo sit dñs.ff. ad l.agl.liber hō. religione eni ⁊ non ferro querēda est castitas.xxxiij q.v.tūc salua bitur ad si.ar.j.c.pri.⁊ ꝙ dicit affectauerint vt ab alijs ⁊ intelligas cum effectu.q2 cogitati onis penā nemo mereť.de pe.di j.cogitationis.

e Judiciū.q2 etas illa nescit quid videat.C.de fal.mo.l.j.⁊.iij (q.vij.§.tria

f Apostoloꝝ.lv.di.eunuchus.

g Significauit.obsequiū. sed in hoc displicuit:q2 nō ferro: sed religione querenda ē castitas.xxxiij.q.v.tunc salua bitur.in si.⁊.c.pri.

h Uirilia.talē appellat lex morbosū.ff.de edi.edic.sin autē. ar.lv.di.siqs absciderit.⁊ ēt homicida repūtat.

i Officiū.sicut baptizare:pniam dare.⁊ alia officia pter offi ciū misse:⁊ alia similia que solis sacerdotibus sūt cōcessa.xvj. q.j.adijcimus.de ꝯse.dis.iiij.constat.

k Nostra ⁊ tua.⁊ ita dispensatio ē q2 deponi dꝫ qui iniusto errore supar⁹ seipsū absciderit.lv.di.siquis absciderit.⁊.c.q partem.xxxiij.di.maritū.nō eni licet alicui seuire in corp⁹ suū cū nō sit dñs mēbroꝝ suoꝝ.ff.de aqui.liber hō.j.rūso.⁊ sic in hoc casu pōt dispensare eps cū dicat auctē sua:quod credo ēt sine auctē dñi pape in alijs amissa.

l Ex pte.m.lepre.que expellit hoiem a cohabitatione alioꝝ xxxiij.q.ij.hoc ipsū.⁊.j.de eccle.edi.cum dicat apl's.⁊.j.đ cle.egro.tu.a.nos.

m Infirmitas.secus si ex indignatione.lv.di. siqs abscide rit.⁊.c.qui partem.⁊.c.hi qui se.vel obtētu religionis.ē.c.pri.⁊

consilio[a] suffraganeoꝝ suoꝝ qđ exinde visū[b] fuerit exeqťur in quo tibi ex maxima dispen satione curauimus ꝓuidere.

Clemēs iij. varieñ. epo.

Ex pte.b.monachi petito riū fuit nr̄o ap. pntatuꝫ ꝙ cū ipse i cunabulis sect⁹ fu erit postmodum sub regula ⁊ abbate deuote deo militans i diaconatus ordinē ē ꝓmotus ⁊ infra. Sane cum ꝫm statuta niceni[c] concilij illi ad clerica tus ordinem ꝓhibentur acce dere:⁊ si ēt in clero fuerint de beant cessare:qui seipos sani absciderit[d] vel affectauerit: vt ab alijs abscindantur:non cre dimus ei impedimētū afferre quo minus possit prouehi q i cunabulis sect⁹ fuit: q2 nō vr̄ hoc eo tpe affectasse quo iudi ciū[e] animi tūc nō hēbat: ꝓser tim cū in canonib⁹ apl'oꝝ[f] sit manifeste sancitū ꝙ eunuch⁹ si p insidias hoium factus vel ita natus sit:aut etiā in ꝑsecu tione sint ei amputata virilia: ⁊ dign⁹ ē:possit in epm ꝓmo ueri. Idē rauēna. archiepo:

Significauit nobis.r. ar chipsbyter sci stephāi: ꝙ b.psbyter credēs se obsequ[g] ꝓstare deo fecit sibi virilia[h] am putari.⁊ infra. Quo circa mā damus quaten⁹ si iā dictū ps byter:alś deo dignū inuene rit ei sacerdotale officiū[i] absq3 altaris ministerio auctoritate nr̄a[k] fretus ⁊ tua ꝓut videris expedire concedas. Inno.iii

Ex pte.m.psbyteri fuit ꝓ positū ꝙ cū sibi sentiret lepre piculū iminere de ꝯsilio medici virilia fecit sibi abscin di vt posset a tā graui infirmi tatis[m] vitio liberari. ⁊ infra. Cū igitur canones scōꝝ pa trum hunc[n] a sacri altaris ad ministratione nō ꝓhibent mā damus quaten⁹ si est ita ⁊ me moratus.m.est:alś idoneus: vt sui ministerij officium exe quatur liberā ei tribuas facul

est rō.q2 eunuchos voluntarios diligit deus ⁊ non ex necessitate factos.xxxiij.q.v.tūc saluabitur.lv.dis.siqs p egritudinē:q2 nemo ē dñs mēbroꝝ suoꝝ.ff.ad.l.agl. liber hō.⁊.ff.de pecu.deposui.§.stichū.ar.ꝯ.ff.đ pecu. sed ⁊si dānū.§.si ipse.hoc tñ ei liberet ꝙ dñs serui ꝓ pter damnū nihil de piculo serui de ducit.vin.

n Hunc.s.qui a dñis vel a medicis vel a barbaris se ct⁹ fuerit.lv.di. si qs a barbaris.

o Exequatur.⁊ ad supiores ꝓmo ueať ordines.lvj. di.siqs a medicis ⁊ de iure cōi sine aliq dispensatiōe p iura pdicta.

p Exposuisti: manu. idest eēt si amisisset di gitos.ꝓpter quos ipediret ad fran gēdū eucharistiā j.de cle.egro.pres byterū.⁊.ff.đ edi. edic.si hois. secus si nō ipediretur p amissionē digiti. ē.e.c.j sed propter carentiam dentis sic impediret nec dicitur morbosus ff.de edil.edic.cui deus.

q Enormi.sec⁹ si ꝓ minori.ē.e.c. (j.⁊.ij.

r Defectu.i. irregularitate.

s Promoueri:quia abbas debet esse sacerdos.ē.de eta.⁊ qua.c.j.

t Tacuerint.ordinādus.n.impedimentū suū teneť ꝓdere.l.di.ex penitentib⁹.⁊.lvj.di.q2 simplr.⁊.liiij.di. si seruus. Sed qre iste remoueť ab abbatia.si dicis ꝓ pter irregularitatē ꝯdicit.ē.đ eta.⁊ q.tuā.⁊.xvj.q.j.le gi.⁊.l.di.accedēs.ar. Dixit io.ꝙ potius remoueret pp scandalū q3 ꝓpter irregularitatē:qđ nō credo imo ir regularitas sufficit ad remotionē.⁊ q2 hoc tacuit frau dulenter:⁊ abbates de iure debent ad ordines ꝓmo ueri.alś si culpa sua ipediūtur:repellūť.ē.de eta.⁊ qli c.j.⁊.c.illud accedēs.nō dicit ꝙ ille sit abbas sed solli citudinē in monasterio dꝫ hēe:puta sindic⁹ vel cellari us potius ad laborē q3 ad honorē.decre.illa tuā. que vꝫ ꝯria loquiť de dispensatiōe pp necessitatē ꝙ abbas talis debeat eē sacerdos.est ar.ē.de elec.ne ꝓ defectu. ibi equipatur regularis ⁊ cathedralis ecclesia.vnđ vꝫ ꝙ sit nomē honoris.⁊ nihilomin⁹ oneris ⁊ laboris.vñ dicit greg. Dē eni qđ hic ē plus afficitur meroribus q3 honoribus gaudet.xiij.di.nerui.

v Modicas.deformitatē.modica eni deformitas.si ipedit q̄lis hec fuit.ē.e.c.j.si.n.esset magna defor mitas vt totū digitū vel pollicem perdidisset:nō pro

mouéref.j.de cler.egro presbyter.De huiusmōi dfor mitatib⁹ nō ad intelligētiā huiusmodi tituli: q quidā sit corpe viciati spōte: qdā casu. Si spōte: distiguo aut nulla iusta cā interueniente: et tūc ordinandus repelli tur et iā ordinat⁹ deijcit.lv.di.g partē.et.c.siquis a me dicis; et.xxxiij.di.

erat adhuc sacer ordo. R.dixit q marcellus papa statuit se ad statū pmitiue eccl'e: i q sbdiaconat⁹ nō erat sacer ordo.lx.di. nullus. Quidā dicebāt q epi olim poterāt dispēsare cū biga mis in ordinib⁹ maiorib⁹ hac rōne: qr epi'copi dispensant cū criosis.j.d iudi.at si clici, et tñ apl's phibuit criosuz ordinari

maritum aut iusta cā iteruenięte tē,ñ phibet ab ordine puta timore lepre vel aliqua osimili cā.s.e.ex parte.ij. nisi generet dfor mitatē: qr tūc in oi cāu repellit.ar.lv. d.lator.et.c.si euan gelica.et.s.c.pri.si casu i magnis mē bris siue corpulē. tia siue dignitate repellit: et deijcit si dformitatē generz lv.di.si euāgelicā In puis vo mēbrz nō ipedit: si defor mitas modica sit et sine culpa sua vt h si vo culpa sua i ta lē modicā dformi tatē incidit.de mi sericordia ēt tole rat.s.e.c.j.

a O E bigami. supple statu imus.propter istd vbū bigami et re pudiatar mariti solū fac ad titulū.

tatē. T dē milicen.epo.

E Xposuisti nobis: q pde cessor tu⁹.h.in abbatez pmouit nesciēs q ipe manu[p] esset altera mutilat⁹: et infra. Nos igit.f.t.t.rñ.q cū p tam enormi[q] defectu[r] ad sacros ñ possit ordines pmoueri[s] et i p motōe sua id tacuit[t] fraudu lenter: ab abbatie officio ē nō immerito amouendus.

H ono.iij.epo eugolisin.

T homas monachus pro posuit: q cū.i ānis pue rilib⁹ eēt ostitut⁹ quedā bar ra ferrea sup dextre sue polli cē fortuito casu cadēs vngu lam auulsit ab eo. Quocirca mandam⁹ quaten⁹ si ad fran gendū eucharistiā sit in polli ce ipso potēs: et aliud canoni cū nō obsistat pp deformitatē h⁹i nō dimittas: qn eū ad or dinem pmoueas sacerdotis.

De bigamis nō ordinandis.

E x concil.aurelianensi.

E bigami[x] penitē tes[y] vl repudiatar mariti ad sacerdo tiū nō ascendant[z].

L uci⁹.iij.spal.archiepo.

S Up eo qd tua fratnitas d bigamis[a] reqsiuit: rñ dem⁹: q ordiatores eor ptāte et officio[b] ordinādi et ordinati si ad sacros ordines fuerint p moti: iō eis st puādi: qr in bi gamis[c] ō apl'z dispēsare[d] nō lz: vt debeāt ad sacros[e] ordi nes pmoueri: vel in eis si pmo ti fuerint remanē. in ordinato re[f] aūt pōt dispensatio adhi beri: vt ordinādi ptāte et offō nō puetur. C elesti.iij.

D E bigamis psbris et vi duar maritis idē sanci mus oio: vt nec viuētib⁹ vxo ribus: nec defūctis[g] ad diuino rū debeāt celebrationem ad mitti: maxime cū a doctrina sit apli et instōnib⁹ eccl'ie alie nū. I nno.iij.rastam.epo.

xxv.di.§.nūc aūt: nec tñ dicunt facē ō apl'z: et sic eadē rōne cū bigamo: q rum opinio reprobat.j. e.nup.et.c.a nobis.H.di xit q epi dispēsare ñ po terāt cū bigamo vel vi duar marito.ar.l.di.nō ōsid.it cui⁹ opinio, ōfir mat p illa.c.nup.et a no bis. Jo.voluit dicē q pa pa nō posset. Qd dicit.r. et.h.verissimū vr quia lz dispēset cū criosis: nō tñ seqt q cū bigamo. Et il la ē rō.qr criosus p⁹ pa ctā pniam restitut⁹ vr in pstinū statū: et incipit eē qd ñ fuit.l.di.ferrū.et.c. pōderet.et.c.dño sancto. et iō cū talib⁹ dispēsat: s bigam⁹ nō phibet pmo ueri pper crimē: sed pp sacri defectū.j.e.debitū et.xxvj.di.acuti⁹: qr car nē suā diuisit i plures ab vnitate recedēdo: s illd sacrm ampli⁹ restitui nō pōt p aliqz satisfactionez cū nō sit crimē: et h osi derauit apl's cū dixit: nō bigamū: et aliud osidera uit cū dixit nō criosū: qr l crioso osi derauit indi gnitatē psone pper crimē ēt quo purgato nō phibuit dispē sationē sacri: sed ille defectus nō pōt purgari: nec baptismus tollit illā irregularitatē.xxvj.di.acuti⁹.pp qd vr q papa ñ pos sit dispensare cū bigamo pp eandē rōnem: qr pp dispensatio nē pape nō restituit sacrm vnitatis: cū nec posset.nā cū de⁹ ce tera possit vginē tñ post ruinā suscitare ñ pōt.xxxij.q.v.si pau lus: et idē dic ipator.C.d rap.vgi.l.vna circa pn. Itē dispēsa re nō pōt cū mōacho vt ppuz hēat vel ōinētiā abijciat.j.de statu mo.cū ad monasteriū.mlto min⁹ vr dispēsare posse cuz bigāo vñ opio.r.bōa ē: et lz ipe.h.dubitet: vr tñ ōsētire ne vi deat diminui potētia pape: qr possit dispēsare cū bigāo tñ h dic q bigam⁹ i qcūqz ordie ordiet: recipit ordinē.ar.l.d.qcū qz penitēs p qd.c.vr q cū bigāo dispēsari possit.s illd tñ itel

x Penitētes.so lēniter.l.di.ex penitentib⁹.lxj.di.nō pmoueant.

z Nō ascēdant.pper defectū sacramēti.j.e.c.debi tum vbi de hoc sacramento traditur.

a S Uper eo.bigamis.s.ordinatis.

b Officio.i.puādi sūt ptāte et officio oferendi siles ordines.sic.s.de tē.ordi.lras.et.c.dilectus.

c In bigamis ve vl interptatiue.vñ dr bigam⁹ q ca stitatē pmissā violat.xxvij.q.j.quotquot. Itē q ōxit cū vidua vel corrupta.xxxiij.di.maritū.et.j.e.debitū.et.c. nobis. Itē qr vnā de facto et alterā de iure habuit di uersis tpib⁹.j.e.nup. Itē q sciēt cognouit vxorē adul terā.xxxiij.di.si cui⁹.et.c.si laici. Isti oēs bigami repu tant iterptatiue qztū ad.l pmotionis. Quidā vo pp defectū sacri: vt mariti viduar et corruptar: et q scient cognouit vxorē adulterā. Alij vo nō pp defectū sacri s pp affectū intētiōis cū ope subsecuto: vt.c.nup et.c. a nobis. Itē ille vo dr bigam⁹: q diuersis tpib⁹ succes siue hūit vxores duas.xxvj.di.deide.et.c.acuti⁹. et isti ñ pmouēt pp sacri dfectū: de quo dicet.j.e.debitum

d Dispēsare. Sz ō.xxxiij.di.lector.ibi dispēsat vt bi gam⁹ sbdiacon⁹ fiat.s ibi ōdit m.q liceat pape aut alijs epis.s.dispēsare cū bigāo vsqz ad sbdiaconatum et nō.s.qd ñ ē ō apl'z p h.c.phibitio apli ē de diacono psbytero et epo: et nō est de alijs: qr subdiaconat⁹ no

e Sacros.diaconatū et psbytera (ligit d maiorib⁹ ordinib⁹. tū q duo tm sacri fuerūt hz antiq tpa.lx.di.nullus.hodie idē ē d subdiaconatu.s.de eta.et qli.a mult.et.s.d ser.nō or.mi ramur vbi dr q eodē puilegio gaudet cū diacono.

f In ordiatore.cū quo pt dispēsari: p h pz q ñ cū bigāo or dinato vt remaneat i ordie: vl vt pmoueat qr qd d vno ōce dit de altero denegat.xxv.d.qlis.et.j.d psump.nōne.

g D E bigamis.defūctis.et ita illd ipedimētū nō pot purgari p morte vxorz qr nō mrimonij vīculū: s irregularitas ōcta ex carnis diuisiōe ē ipedimēto: et illa nō tollit p morte vel p peni tentiā.xxvj.d.v.a.a.et.c.cauti⁹.nec p baptismū. vt in.c.pdicto

Nuper a nobis: ⁊ infra. Ter[9] articulus videbaẜ hr̃e ñ modicū qōnis: qm̃ cū i mr̃imonijs ꝯhēdis[b] non iuris effect[9c]: ſʒ animi ꝺ̄ſtinatio attendaẜ: vñ illū comitaẜ infamia: qui duas[d] simul vxores hʒ: qꝺ̄ partim ad factum[e] cōuenit retorqueri: ſicut in canone legiẜ de p̄ſbytero q nō legalib[9f] nuptijs detineẜ: eadē censura tales[g] videẜ inter bigamoſ reputandi: lʒ obuiet ex aduerſo: ꝙ opinioni ſit veritas preferenda: ꝙ iuxta p̄missa ꝙ nullam vxorē habuit foret bigamus reputandus: qꝺ̄ contingeret ſiqs de facto contraheret cū diuerſis: quibus ꝺ̄ iure nō poſſet matrimonialiter copulari. Nos autē in hac qōne. t. rñ. ꝙ cū huiuſcemodi clicus: q quantum in ipſis[h] fuit ſecūdas mulieres ſibi mr̃imonialiẜ ꝯiūxerunt tanquā[i] cū bigamis[k] liceat diſpēſari: lʒ i veritate bigami non exiſtāt: nō ꝓpter ſacramēti defectū[m]: ſʒ ꝓpter affectū intentionis cum opere ſubſecuto.

Idem meth. episcopo

Debitū paſtoralis officij ⁊ infra. ẜ. t. duxim[9] rñdendū: ꝙ cū duo ſint in cōiugio[n]: videlʒ aſſēſus aĩoꝝ ⁊ cōmixtio corpoꝝ: quoꝝ alteruʒ[o] significat charitatē[p]: q̄ ꝯſiſtit in ſpū inter deū ⁊ iuſtā animā ad qꝺ̄ ꝑtinet illꝺ̄ qꝺ̄ dicit apoſtol[9]: q adheret deo vn[9] ſpūs eſt cū eo. reliquū[q] vo ꝺ̄ſignat ꝯformitatē[r]: q̄ ꝯſiſtit in carne inter xp̄m ⁊ ecclīam ad qꝺ̄ ꝑtinet illud qꝺ̄ euāgeliſta teſtatur: verbū caro factū eſt ⁊ habitauit in nobis, ꝑfecto ꝯiugium illud qꝺ̄ nō eſt ꝯmixtione corpoꝝ ꝯſumatū nō ꝑtinet ad illud ꝯiugiū deſignādū qꝺ̄ inter xp̄m ⁊ ecclīaʒ ꝑ incarnationis myſteriū eſt ꝯtractū iuxta qꝺ̄ paul[9] exponēs illꝺ̄ qꝺ̄ dixerat ꝓtoplaſtus[s] hoc nūc os ex oſſib[9] meis: ⁊ caro[t] ꝺ̄ carne mea: ⁊ ꝓpter hoc reliquet homo patrem ⁊ matreʒ ⁊ adherebit vxori ſue ⁊ erūt duo in carne vna[u] ſtatim ſubiungit hoc autem dico magnum ſacr̃m[x] in xp̄o ⁊ eccleſia. Cum

a Nuper a nobis. tertius[9]. Aliū duo ſoluūẜ. j. de ſen. excō. nuper
b Cōtrahendis. illicitis ⁊ ꝓhibitis.
c Effectus. vt. C. de adult. eſt qui. vbi ſunt hec verba. ſi eniʒ aliqs cōtrahat nuptias cū ea: cū qua nō pōt de iure ꝯhere infamis eſt: lʒ nuptie nō habeāt effectū. ff. de his q no. infa. qd ergo. §. iij. qūʒ magis cōſideraẜ effectus q̄ʒ affectus vel q̄ʒ factū ipm: de pe. d. j. §. hec aūt verba qꝛ v̄ba ipſa ſẜ cū effectu accipiēda. j. de cler. non reſi. relatū. ff. de condi. ⁊ demō. hec ꝯditio. ⁊. j. de ſpō. c. vl. qñqʒ magiſ ꝯſideraẜ factū q̄ʒ ius. j. ꝺ̄ cōceſ. ꝑbē. lr̃as. ⁊. c. cū nr̃is qñqʒ ꝯſideraẜ plus iuris effectus. ff. de ꝯdi. inſti. mulier. §. j. j. de ſpō. iuuenis.
d Duas. C. de adult. cum qui.
e Ad factū: q̄ſi diceret de facto ꝯ̄rit cū ſecunda qꝛ de iure nō potuit. duas eni vxores ſimul hr̃e nō licuiẜ: niſi cui ex reuelatione diuina ꝯceſſū fuit. j. de diuor. gaudemus
f Legalibus. xxviij. di. preſbyterum.
g Tales clerici. ſ. de q bus primo queſitū eſt.
h In ipſis. in maleficijs eni volūtas nō exit[9] ſpectaẜ. ar. xlviij. di. c. vl. ⁊. ff. ad. l. cor. ꝺ̄ ſic. diuus C. de ſer. cor. ſiqs ſeruo.
i Tanq̄ʒ. Hic collige ꝙ opinio ꝑfert veritati ſi. j. de ſpon. iuuenis. ⁊ q iij. q. vij. §. tria vero ſi ſeruus. C. de teſta. l. j. ⁊. xxij. q. ij. hoīes. ff ad mace. l. iij. j. de offi. del. corā. ⁊. j. de iurepa. ꝯſultationib[9]. ⁊. ſ̃. de elec querelā. Sʒ ꝯ̄. viij. di. veritate. lxxxj. di. qcūqʒ. ⁊. j. q ſi. ſūt le. ꝑtuas. C. plus va. qꝺ̄ agi. l. j. ij. ⁊ iij. So. vero ē ꝙ v̄itas ꝑferẜ opinioni. alia cāſia ſūt. vt. ſ. opinioni poti[9] ſtet q̄ʒ v̄itati: vel i fauore ꝯhentiū ⁊ odiū deſipientiū. ff. ad maced. l. iij. vl' in fauorē ꝓlis. j. q ſi. ſūt le. cū iter ioannē vel fauorē teſtamētoꝝ. C. de teſta. l. j. vel ſniaꝝ. iij q. vij. §. tria. v̄. ſi ſeruus.
k Cū bigamis. Nota ar. ꝓpter ſilitudinē facti aliquē numerari inter eos de quoꝝ numero ipe nō eſt. xxvij. q. j. quotquot ⁊. l. di. ſi ille. ff. man. l. vl. in ſi.
l Diſpēſari. Arg. ꝯ̄ j. de cleri. ꝯiu. ſane. Illa loquiẜ de eo qui nunq̄ʒ habuit vxorē. ſed i ſacro ordine ꝯtraxit: ⁊ iō cū tali diſpenſare pōt. Hic loqui videẜ de eo qui p̄mo i laicali habitu contraxit: ⁊ poſtea factus ſacerdos iteꝝ ꝯtraxit. vñ bigamus reputaẜ quātū ad effectū: lʒ in veritate nō ſit: ⁊ ſic puniẜ propter affectū tm̃ cū ope ſubſecuto ⁊ nō ꝓpter defectū ſacramēti. defectus eni ſacramenti vnitatis non eſt in iſto: qꝛ in veritate carnē ſuā nō diuiſit in plures.
m Defectū. de quo. j. e. debitum.

n Debitū. in ꝯiugio. ſ. carnali copula ꝯſumato.
o Alteꝝ. ſ. conſenſus aĩ moꝝum.
p Charitatē. i. dilectionē ⁊ coniunctionem.
q Reliquū. ſ. cōmixtio corporum.
r Cōformitatē. coniunctioneʒ. ⁊ vnitatem.
s Protoplaſtus i. adā p̄mo pſalmatus.
t Caro. xxx v. q. ix. fraternitaẜ. ⁊. j. ꝺ̄ diuor. gaudem[9]
u In carne vna i. i carnali opatione ad vnā carneʒ procreandam.
x Sacramenti. triplex ſacr̃m deſignaẜ i mr̃imonio carnali copula cōſumato. Primū ē vnio fideliſ aĩe ad deū ꝑ dilectioneʒ ⁊ charitatē. ⁊ h̄ deſignaẜ ꝑ ꝯiunctionē aĩoꝝ in ipa prima deſponſatione dū alter ꝑ mutuū ꝯſenſū ꝯſentit i alteꝝ: ⁊ ꝺ̄ hoc ſacr̃o ſit mētio ibi. Alterū ſignificat charitatē que conſiſtit i ſpiritu iter deuʒ ⁊ iuſtam animam. Secūda eſt vnio hūane nature ad deū que facta ē in vtero virginali ꝑ incarnationē v̄bi dei ⁊ h̄ deſignaẜ ꝑ carnalē ꝯmixtōeʒ viri ⁊ vxoris ⁊ de hoc ibi ſit mentio reliquum vero. deſignat ꝯformitatē q̄ ꝯſiſtit i carne inter xp̄m ⁊ ſanctā eccleſiā. Primū eſt vnio volūtatis. Secūdū ē nature conformitas. vt. xxvj. di. acutius. de cōſe. d. ij. i xp̄o pater. vbi habes de cōformitate nature diuine ⁊ humane.[r] Et nō itelligas. ꝙ ipſe actus corporalis deſignet h̄ ſacramentum: ſed propter actum cōſumatum ſacr̃m deſignaẜ. Tertiū ſacramentū ē vnitas eccleſie ex oib[9] gentibus collecta ⁊ vni viro xp̄o ſubiecta. Hoc ſacr̃m deſignaẜ ꝑ illū ꝯiugatū: qui vnicū tm̃ matrimonium ſeruauit. ſʒ vbi ſcd̃m matrimoniū ꝯtrahiẜ: h̄ tertiū ſacr̃ʒ nō hʒ locū: qꝛ recedit ab illa vnitate q̄ p̄mo ſignabaẜ ꝑ vnicū matrimoniū: qꝛ in ſecundo matrimonio diuidit carnē ſuā in plures. vñ vnitatē amodo ſignificare nō pōt. xp̄s eni ſignificat vnitatē ex oibus gētib[9] xp̄o ſubiectā. vt. c. acutius. ſed ex quo eccleſia xp̄o ſe ꝯiūxit ab eo nunq̄ʒ diſceſſit: nec ipſe ab ea: ergo bigam[9] talē vnitatē ſignificare nō pōt. ⁊ ideo ꝓmoueri nō poteſt ꝓpter defectū tertij ſacramēti. duo prima ſacramēta hic exprimunẜ: vt dictū ē: ſʒ ho: tertiū non expreſſit i

ergo propter sacramenti[a] defectum inhibitum sit ne bigamꝰ aut maritus vidue[b] presumat ad sacros ordines promoueri quoniam nec illa est vnica vnici: nec iste vnus vnius: profecto vbi deficit inter huiusmodi coniuges cõmixtio corporũ non deest huiusmodi signaculum sacramenti. vñ is qui mulierem ab alio viro ductam sz minime cognitam[c] duxit vxorem: quia nec illa nec ipse carnem suam diuisit[d] in plures ꝑpter hoc impediri non debet: qn possit ad sacerdotiuz ꝑmoueri. I dẽ lug. archiep̃o apo. se. lega.

Quia circa[e] minima ꝛ infra Sane postulasti per se. ap. edoceri: si presbyteri plures concubinas habentes bigami cẽseantur. Ad quod duximus respondendũ: ꝙ cum irregularitatẽ nõ incurrerint bigamie: cum eis tanꝗ̃ simplici fornicatione notatis: q̃ ad executionẽ sacerdotalis officij poteris dispensare. I dez.

Nobis fuit: ꝛ infra: Ille autem qui i subdiaconatu ordine constitutus de facto tantum: quia de iure non potuit: duxit viduam[f] in vxorem: profecto bigamus non existit: s: d nec vidue potest in veritate dici maritus: cum inter ipsum et illam non fuerit vinculum maritale contractum: cum eo tamen contra doctrinam apostoli tanꝗ̃ marito vidue dispensare non licet: non propter sacramenti deffectum sed affectum intentionis cum opere[g] subsecuto.

De clericis peregrinis.

Alex. iij. ceñ episcopo.

Ua nos duxit. f. cõsulendos qd si agendum de clericis qui in remotis regionibus ordinati lr̃as eoꝝ ostẽdũt a quibus sibi proponunt manus impositas: ꝛ vtrũ ep̃orum sigilla sint que representant i certũ existit. T. igitur. cõsul. r. tutius esse: vt in his statuta patrũ veteꝝ obseruent̃: q̃ nouum aliquid statuat̃: statutũ[h] autez est de transmarinis: vt ad minus quinq̃[i] episcoporum sup

---

littera nisi loquendo de ipso nõ imponendo aliq̃ v̄ba p que illud significet: nisi forsitan p illa verba: nec illa est vnici: nec ille vnꝰ vniꝰ. p h tm̃ notat̃ recessus ab vnitate: ꝛ meliꝰ infra vbi dr̃ nec illa nec ipse diuisit carnẽ suam in plures: ꝛ sic in vnitate mansit vterq̃. ꝛ ibi vbi deficit iter huiusmõi coniuges cõmixtio carnalis non deest signaculum huiusmõi sacr̃i. s. vnitatis vl' p illa v̄ba: h autẽ dico magnũ sacr̃m inter xp̃m ꝛ ecclesiam. Sz de isto tertio sacr̃o legit̃. xxvi di acutius. Sed in quo cõsistit significatio illius tertij sacramenti. Quidam dicũt ꝙ in ipso ꝯiugio: sz hoc est falsũz quia mortua vxore ꝯiugiũz desinit: ꝛ sic nulla esset significatio. Itez matrimoniũ non cõsumatũ nõ significat h sacr̃m: vt hic in fi. Est ḡ dicenduz: ꝙ in eo q mr̃imoniũ vnicũ seruauit facto cl'co ꝛ ordine suscepto est significatio istius tertij sacramẽti. Sz est necesse ꝙ talis clicus sit vel fuerit ꝯiugatus: qꝛ auctoritas apli. Oportet ordinãdũ eẽ vniꝰ vxoris viꝛ intelligit̃ p negationez sic: vnius vxoris virum i. non pluriuz: immo qui nunq̃z habuit vxorem liberius promouetur: qꝛ ab vnitate non recessit sed in vnitate permansit.

b Vidue. i. corrupte: qꝛ lz fuisset vidua dũmodo nõ corrupta non prohibetur: vt hic dicit.

c Cognitã. sic pz ꝙ vxor ordinãdi ad hoc vt ille possz promoueri virgo debuit esse. j. e. c. vl. Sed quare exigit̃ maior castitas in vxore q̃z in viro. R. qꝛ maritus corrupte si cũ ea vna caro efficiat̃ ꝑmoueri nõ põt. xxxiiij d. precipimꝰ curandũ sicuius siquis. ꝛ. c. si laici. sz ille q habuit ꝯcubinã pꝰ vxorẽ vel an̄ ꝑmoueri põt. vt. xxxiiij di fraternitatis. Ið. dicit̃ ꝙ vir significat eccl'iam q̃ in p̃te recessit a xp̃o adulterãdo recedẽdo a fide: ꝛ si in p̃te virgo fuit: ꝛ iõ nõ deest significatio sacramẽti i viro: q̃zuis nõ sit virgo. vxor v̄o significat xp̃m q nunq̃z eccl'iam dimisit: qm̃ ip ẽ est fons viuus cui nõ cõicat alienus. j. de regu. lz in fi. ꝛ de pe. di. i §. itẽ vt xp̃s ait. alij dicũt et videt̃ meliꝰ ꝙ vir significat xp̃m q p̃mo copulauit sibi synagogã: ꝛ postea copulauit sibi eccl'iam de gentibus. s.

militantẽ in qua sunt boni ꝛ mali: ꝛ iõ nõ nocet si vir nõ fuerit virgo: vxor v̄o significat ecclesiã triumphãtẽ. in q̃ nõ ẽ macula neq̃z ruga: q̃ semp virgo p̄mãsit saltẽ mente. vñ apl's: Despondi enim vos vni viro ꝛc. xxvij. q. i. nuptiaꝝ. ꝛ iõ exigit̃ ꝙ vxor carnẽ suã nõ diuiserit in pl'es: qd̃ si fecerit: deest in coniuge significatio tertij sacramẽti vnitatis: ꝛ ita illd̃ tertiũ sacr̃m exigit̃ tã ex p̃te viri ꝙ ex p̃te vxoris. vñ ep̃s vniꝰ vxoris significat vnitatẽ ex oĩbꝰ gẽtibꝰ vni viro. i. xp̃o subiectã. xxvi di. acutius.

d Diuisit sic. xxxiiij. d. valẽtiniano p qd̃ soluebat̃ hec q̃stio sic ergo ꝯsideramus potius rõnem ꝛ cãm quare hec fiãt q̃z factũ ipsũ: ꝛ ita is q duxit vxorẽ a se p̃mo corruptã põt ꝑmoueri: quia rõ ꝛ cã nõ inuenit̃ in eo q̃re nõ diuisit carnẽ suam in plures. Dicũt quidaz ꝙ talis ꝑmoueri nõ dz: qꝛ veꝝ est ꝙ est maritus corrupte arg op. pro eis xxx q. v. q̃lis. ꝛ hu. i hac opinione fuit: sufficit ꝙ ita scriptũ est. ff. q ꝛ a q. li matri. nõ si. p̃sperit. et vi. q vij scriptũ est in lege: qd̃ nõ credo eadẽ rõne. ꝛ iste de quo q̃situ' fuit nõ posset ꝑmoueri: qꝛ veꝝ est ꝙ fuit maritꝰ vidue ꝛ corrupte: quare i telligo qd̃ dicit. c. qualis qñ ab alio corrupta est: ꝛ. c. que ad idẽ possent i duci. lxxvij. di. quicunq̃ ꝛ. xxxiiij. di curãdũ. ꝛ. c. precipimus.

e Quia circa. bigami. s. e. nup. arg. ꝯ sed ibi loquit̃ qñ vtraq̃ fuit solẽniter ducta tãq̃z vxor: hic v̄o nõ: ꝛ ibi p̃ma fuit vxor: secunda v̄o esse nõ potuit. Nõ mirabile: ꝙ plus hz hic luxuria q̃z castitas ar. xxxiiij di. fraternitatis. Sz ꝯdicit in auc. de testi. ꝛ ea q̃ parit in fi. col iiij. ꝛ stulti nõ debẽt eẽ melioris ꝯditionis q̃z periti. xvi. q. i. legi epl'am. ꝛ. ff. qd̃ vi aut clã huꝰ. ff d fur. itaq̃z fullo. §. i. rõ huiusmõi r̃ddit̃ s. c. pr.

f Nobis. viduã. qꝛ cũ eẽt in sacro ordie ꝯstitutꝰ cũ ea mr̃imoniũ ꝯhẽ nõ potuit. xxviij. di. p̃sbyteꝝ. ꝛ. s. e. nup. tñ lz nõ fuerit mr̃imoniũ: qꝛ tñ quantũ in ipso fuit cuz vidua ꝯxit: cũ eo dispẽsari nõ põt ꝯ doctrinã apli s. c. sup eo. nõ ppt̃ sacr̃i defectũ: sz ꝑpt̃ voluntatẽ quã habuit ꝯhendi cũ vidua nõ cõtenta suis terminis cũ ꝓcessit ad actũ: lz nõ habuisset effectũ. sic s. e. nup. ꝛ est hic ꝛ ibi ar. ex pl'sũ ꝙ volũtas nõ ꝯtenta suis terminis punit̃: ꝛ ea q̃ ibi etiã dicta sũt hic possent repeti cum similis casus sit: Quare hoc fiat: cã dicta est s. e. debitum.

g Cũ opere. s. carnali. ar. s. e. debitũ. ꝛ. xxxiiij. di. valentino.

h Ua nos. statutũ. xcviij di. per totum.

i Quinq̃ iõ eni quinq̃ exigunt̃: qꝛ dubitari ꝯsueuit

k

ꝺe ſigillo vni⁹ epi ſi eni ꝺe illo ↄſtaretid ſolũ ſufficeret.j.ꝺe p ba.poſt ceſſionem.vel per teſtes.j.e.tue.

n ℭ Incogniti.exq̃.eni incogniti ſũt explorandũ ẽ cui⁹ fidei ⁊ inocẽtie ſint.xlij.ꝺ.qeſcam⁹.⁊.ff.nau.ca ſta.l.vl.§.ſeruorum.

b ℭ In ſuſpẽſione.qꝺ h̃ ꝺr̃ itellige ꝺ his q in eccl'ijs recipi poſtulãt tanq̃ȝ clici.ceteꝝ ſi tãq̃ȝ viatores volũt celebrar̃ ſecreto:ꝑmittẽdi ſr̃ j.e.tue.⁊ ar.ꝺ cõ.ꝺ.ij.nõ ꝓhibeat.⁊.vij q i.epi.

c ℭ Actib⁹.nã ꝑ act⁹ ſequẽte ſ'pſumit ꝺ ꝓterit̃ ⁊ ecõuerſo.xxxiij.q ij.cuȝ ꝓ bellicaȝ.⁊.vi.q.i.q criẽ.ff.ꝺ re mil.nõ oẽs.§.a barbaris.⁊.ij.q.i.in ꝓmis.l.ꝺi.ſiqs diaconus.⁊.lxxvij ꝺi.quicunq̃ȝ.

d ℭ Diſpenſari.i.ex benignitate recipi.

e ℭ Nã qituor.lr̃is q̃s hr̃e ꝺȝ ſẽp.lxxi.ꝺ.ꝓmatus.⁊.ŝ.c.proxi.

f ℭ Per argumẽta ſi ꝺic ꝑ teſtes vl' inſtr̃a:ȝ ꝑ argumẽta eẽ ꝓbãduȝ:q2 ꝑ argumẽta ſiue ꝑ indicia ꝓbar̃ eq̃ ſic̃ ꝑ teſtes.ij.q.vi.§.diffinitiua.v̂.null⁹ homicidiariũ.⁊.xxxij.q.i ꝺixit ꝺñs.xxvij.q.i.nec aliq̃.⁊.C.ꝺ rei vẽ.iudicia.⁊.j.ꝺ ꝑſũp.lr̃is.vl' idõea argumenta vocat ſigilla epoꝝ.xcviij.ꝺi.trãſmarinos.vt.ŝ.c.px.vl' ſigillũ epi ſuffic̃ ſi notũ ſit.lxxi.ꝺ exneo.⁊.C.ꝺ epi.⁊ cleri.ſiq̃ ꝑ calũniã.i ſi.Sȝ ſi ꝑdiderit inſtr̃m ꝓbet amiſſionẽ ⁊ tenorẽ ipſi⁹ ⁊ ꝙ ſine vicio fuit.j.ꝺ ꝑui.cũ oli in ſi.vel ꝑ teſtes.j.c.proxi.

g ℭ Suſcipe.niſi vt hoſpites.vij.q.i.epi vl' ꝑſbi ⁊ ꝺ ↄſe.ꝺi.ij.nõ ꝓhibeat ⁊.lxij.ꝺi.qeſcam⁹.

h ℭ Tue fraternitati.cõmẽdacijs vl' etiã dimiſorijs.lxxi.ꝺi.c.pe.⁊ vlti.⁊.xix.q.ij due ſunt.

i ℭ Teſtes.vel ꝑ alia legitima argumẽta.ŝ.c.pri.ar.j.ꝺ ꝑſũp.lr̃as ⁊ de cõuerſatione ipſius primo ꝺȝ conſtare.ŝ.c.pri.

k ℭ Canonica.i.ſꝫm ordinẽ eccl'ie facta.ŝ.ꝺ ſũt.tri.c.firmit̃ i ſi.

l ℭ Secreto.q2 tũc nullũ periculũ ſit alicui niſi ſibi.ȝ ſi publice celebraret populo:tũc periculũ eẽt:vt ſi nõ eẽt ſacerdos populũ deciperet xlij.ꝺi.quieſcam⁹.⁊.j.ꝺe cele.miſ.ꝺe homine.

m ℭ Te nobis.inſtitutiõib⁹.lxxi.ꝺi.c.i.⁊.ij.⁊ ꝑ totã ꝺi.⁊.lxxij ꝺi.ꝑ totũ.⁊.C.ꝺ epi.⁊ cle.in eccl'ijs ſic ꝺ aliena eccl'ia ſi.umẽd⁹ ꝓlat⁹ ꝺũ reperit idone⁹ in eadẽ.lxi.ꝺi.nullus.

n ℭ Ex diſpẽſatione.Nõ ar.qȝ null⁹ põt eligi ꝺe aliena dioceſi ȝ tñ ꝺȝ poſtulari:q2 iſtituti abſq̃ȝ ſcia epi remouenr̃:niſi cũ eis voluerit diſpẽſare:⁊ ſic ꝑ ſolã diſpẽſationeȝ de alijs ep̃atib⁹ iſtituunr̃.Et ẽ h̃ bonũ ar.ꝓ opiniõe illoꝝ q ꝺicũt ꝙ ſemꝑ ꝓualet electio ꝺ gremio eccl'ie aliȷ electiõi facte ꝺe alia etiã ſi ſit facta a minori ꝑte ꝺ h̃ ꝺixi ŝ.ꝺ elec.cũ inter canonicos.

ordinatiõe ſua teſtimonio muniant:qꝺ in alijs ſi ſilr̃ ſunt incogniti ͣcredim⁹ obſeruandũ ita tñ vt in ſuſpẽſiõe ᵇaliquãto tꝑe habeanr̃:in q̃ plenius ꝺ actib⁹ inſtruãr̃ ipoꝝ:ſȝ ⁊ ꝺ iferiorib⁹ ordib⁹ ingri oȝ:q2 poſſȝ ↄtigẽ vtaliqb⁹ ꝓtermiſſis ſaltum feciſſẽt.His ãt ꝑactis ſi digni inuẽti fuerit circa eos poterit diſpẽſari.

Inno.iij.ↄſtãtinopo. patriar.

Iter.iiij.⁊ infra.Utrum clicos ad te ſine ſuoruȝ ordinatoꝝ lr̃is ᶜ veniẽtes ⁊ offerentes iuramẽtũ ꝙ ſint in q̃uis eccleſiaſticoꝝ ordinũ ↄſtituti:ꝺẽs ad ſuꝑiores ordies ꝓmouer̃.Ingt t.rñ.ꝙ niſi de ipoꝝ ordinatiõe canonica ꝑ ᶠ idones tibi ↄſtitit argumẽta eos nec in illis ſuſcipere ᵍ:nec ad maiores ꝺẽs ordines ꝓmouẽ:ꝑſerti añꝙ conuerſatio eorum fuerit approbata.

Idem pr̃iarche hiero.

Ue.ſ.⁊ infra.Utꝝ clicos q ad ꝑtes hieroſolymi. ſine cõmẽdaticijs ʰ lr̃is veniũt ꝑmittẽ ꝺẽas celebrare diuia:⁊.j.Rñdemus ꝙ niſi legitie tibi ↄſtiterit ſiue ꝑ lr̃as ſiue ꝑ teſtes ꝺ illoꝝ ordinatione canonica ᵏ:q ꝑenit⁹ ſũt ignoti:nõ ꝺẽs ipſos ꝑmittere in tuis plebib⁹ celebrare:ſȝ ſi forſitã eoꝝ aliq ſecreto ex deuotione celebrare voluerint poteris ſuſtinere.

Hono.iij.epo.regiñ.

Te nobis ꝓmouente ꝺidicim⁹ ꝙ qdaȝ ꝓlati eccl'ia rũ tue iuriſditõis in eccl'ijs ſibi cõmiſſis ſine cõſcia tua clicos ꝺ alienis ep̃atib⁹ inſtituere nõ verenr̃.Attẽdẽtes igr̃ i eis nulla rõe licere cum ſit honeſtati ↄriũ:⁊ a ſcõꝝ patꝝ inſtitutionib⁹ ᵐ alienũ:⁊.j.Ing.t.t.r.ꝙ tibi lȝ eos exide remouere:niſi aliqs ex diſpẽſatiõe ⁿ in eiſdeȝ eccl'ijs duxeris dimittendos.

De officio archidiaconi.

Ex li.ro.ordinis.

Ut archidiacon⁹ ꝑ⁹ epȝ ſciat ſe vicariũ ᵒ eẽ ei⁹ in oib⁹:⁊ oẽm curã i clero tã in vrbe ᵖ poſitoꝝ ꝙ̃ eoꝝ q ꝑ parochias habitare noſcunr̃ ad ſe ꝑtinere ſiue ꝺ eoꝝ ↄuerſatione ſiue honore ⁊ reſtauratione eccl'iaꝝ ſiue doctrina eccl'iaſticorũ ⁊ ceteraꝝ reꝝ ſtudio ſuſtinere:⁊ delinquentiũ rõneȝ coraȝ deo redditur⁹ ẽ:⁊ vt de tertio ᑫ i tertiũ annũ:ſi ep̃s nõ põt parochiã vniuerſã circũeat:⁊ cũcta q̃ emẽdatione idigẽt ad vicẽ ſui epi corrigat ʳ ⁊ ement.

Ex ↄci.tole.

Officiũ ˢ o archidiaconi ẽ euãgeliũ qñ voluerit legẽ vl' alicui de diaconis ꝑcipẽ:⁊ qñ ep̃s miſſã canit ad iuſſionẽ illius iduãt ſe leuite veſtimẽtis ſacris q̃lit cũ põtifice ad miſſã ꝓcedãt:⁊:j.De eccl'iaſticuȝ officiũ ꝓuidẽdo lectiones aut rñſoria i mr̃ice eccl'ia dare ꝺȝ ⁊ auſcultare ᵗ intantũ:vt null⁹ euangeliũ aut epl'am reſponſoria vl'

o ℭ Ut archidiacon⁹ vicariũ ⁊ ita hȝ cognitionẽ ⁊ iuriſdictionẽ:exq̃ vicarius ẽ.C.ꝺ of.vica.l.ij.⁊.j.ꝺe of.vica.c.pe ⁊.xxv.ꝺi.plectis ar.i auc.ꝺ defen.ciuita.circa ꝑn.col.iij.

p ℭ In vrbe.ar.ↄ.xxv ꝺi.plecȷ.Sol.lȝ q̃dã ꝑtineant ad officiũ archidiaconi primicerij ⁊ theſaurarij:vt ibi ꝺr̃:tñ ꝓordinator eſt i cũctȷ ⁊ loco epi ⁊ tã q̃ȝ vicarius eius

q ℭ De tertio.ep̃s vero ſingulis ãnis debet viſitare parochiã ſuã x.q i.epm decernim⁹ placuit niſi dimittat hoc:ne propter ei⁹ acceſſũ grauenr̃ eccleſie ⁊ tũc mittat archidiaconũ:vel quia ep̃s ire non põt:vt h̃ ꝺr̃.Itẽ ↄ.j.e.mandam⁹.vbi ꝺr̃ ꝙ archidiaconus ꝺȝ viſitare ſingul' ãnis:aut etiaȝ pl'ies ſi expedit.ibi loqr̃ de viſitatione ſue ꝓprie parochie.h̃ qñ viſitat vniuerſam parochiam ad mãdatum epiſcopi.

r ℭ Corrigat.ſic ȝ archidiaconus habet coertionẽ ex quo habet iuriſditioneȝ:q2 iuriſditio ſine coertione nulla eſſet.vt.j.de of.dele.ex litteris.⁊.ff.de offi.eius cui man.eſt iu.l.vlti.quid de iure cõmuni pertineat ad archidiaconum habes.j e.ad hec.⁊.c.vt noſtrum.⁊.c.pri.ſecus de conſuetudiue.j eo.c.vlti.vb de hoc.

s ℭ Officiũ vo.auſcultet.videt̃ h̃ poti⁹ ſpectare ad officiũ magiſtri ſcholariũ:ȝ potius ex conſuetudie ſi

quālibꝫ in eccl'ia lectōꝛeꝫ legat vl' cātet: donec auſcultet[r] ab ip̄o. acolythos quoq; ipſe oꝛdinet: qs eoꝝ cādelabꝛa: qs thuribulū ꝺferre: qſue minoꝝ in eccl'ia aliq̄ officia agē debea[nt]. Greg.iij. archidi. g. alomit

Aq́ ꝯ: ⁊.j. Scire te volum⁹ qd a te diſtricte q̄ſituri ſum⁹: q2 vl' ꝑp̄e eccl'ie vl' ea q̄ de diuerſ eccl'ijs cimiliis[y] ſūt collecta ſi ſub oī ſollicitudīe ⁊ fide ſuant: ꝙ ſiqd ex eis vel negligentia[z] vel cuiuſq; fraude deperijt: tu h̄ reatu[r] aſtringeris: q ꝑ archidiaconatus oꝛdinē cuſtodie[a] eiuſdē eccleſie artius deputaris. Alex.iij. elien. achidia.

Um ſatis ſit abſurdū: et j. Qm̄ igit̄ obtētu alicuius ꝯſuetudis[b] n̄ debes ꝯ ſcōꝝ patꝝ īſtitutiōes[c]: et qd ad tuū n̄ ſpectat offm̄ vēdicar̄: mādam⁹ vt nemini ſn̄ ſnia ⁊ mādato ep̄i curā p̄ſumas cōmittere aiaꝝ. I. deꝫ vigoꝛ. ep̄o.

Rchidiaconis nō vr̄ ꝺ eccl'aſtica īſtitutōe licē niſi auc̄tas ep̄oꝝ acceſſerit in aliq̄s ſniaꝫ ꝓmlgare. I. dē ep̄o ꝯuentrē. ⁊ abbati ceſtren.

Andam⁹: q̄tenus ꝓbi beatis ceſtren. archidia. ne ad eccl'as ſui archidiaconatus viſitādas: niſi ſemel in āno accedat: niſi foꝛte talis cā emerſerit: pꝛopter quā ip̄ꝫ opoꝛteat p̄fatas eccl'ias ſepi⁹ viſitare[f]. I nno.iij.

O hec nos dn̄s: ⁊.j. Sa: ne ꝯſuluit nos tue. f. deuotio qd ad officiū archidi. ꝺbeat ꝑtinere: ⁊ ī qb⁹ ꝑ ip̄m cura ep̄al' ſollicitudīs debeat releuari: ⁊ nos ꝓut poſſimus rn̄dem⁹ archidia. ſm ſtatuta beati[g] iſidoꝛi īperat. ſubdiaconibus ⁊ leuitis ꝓparochiarū ſollicitudo: ⁊ earum oꝛdinatio ad ip̄ꝫ ꝑtinet: ⁊ audir̄ dꝫ iurgia[h] ſingulo: aīp̄ſbyt̄iꝗ a plibus decani nūcupāt̄ ei⁹ iuriſditōi ſe nouerint ſubiacē. Scdꝫ vo romani oꝛdinis ꝯſtitutionem maioꝛ poſt ep̄m: ⁊ ipſius epiſcopi vicarius repitur oēꝫ ſollicitudinē ⁊ curā taꝫ ī clericis q; in eccl'ijs eoꝝ pꝛout melius ſm deum poterit inpēdendo: cū ſup his ſit redditurus rōnē in diſtricti iudicio examinis. Idē ī ep̄l'a btī[k] clemētis pape pꝛe. n. oculus ep̄i archi. appellatur: vt loco ep̄i per epiſcopatū pꝛoſpiciens que coꝛrigēda viderit coꝛrigat et emendet niſi adeo fuerit ardua negocia ꝙ abſq; maioꝛis ſui pꝛeſentia nequeāt terminari in q̄dā vo

hoc ſicut multa alia q̄ ꝯſiderāt̄ ⁊ attendūt̄ ī huiſmōi officijs poti⁹ q̄ꝫ ius cōe. j. ꝺ exceſ. p̄. ad hec. ⁊. j. e. c. vlt.

z Aq́. De iſto archidiacono h̄r lxxiiij. diſ. geſta. ⁊. c. honoꝛatus. ⁊. c. vbi iſta didiciſti.

y Cimiṁlia. ꝑ hoc itellige oīa vaſa eccl'ie. arg. xij. q. ij. apl'icos. ⁊ cuſtodia hoꝝ potius ꝑtinet ad cuſtodiam ſiue theſaurariū: ſꝫ vt dixi ī ꝓ. c. ꝯſuetudo attēdit̄: vbi nō ē theſaurari⁹. hoc foꝛte ꝑtinet ad archidiaconū: vt h̄.

z Negligentia. p̄lat⁹. n. non ſolū tenet̄ ꝺ dolo clpa lata ⁊ leui ad inſtar tutoꝛis. C. ꝺ pi. tu. vl' cu. ſi res pupilli. ⁊. C. arbi. tu. gc. gd. ſꝫ ēt ꝺ negligētia: vt hic pꝫ cū ēt ꝑꝑ negligētiam remoueat̄. j. ꝺ of. cuſto. c. i. ⁊. i. q. i. §. ecce cū honoꝛis. ⁊. lxxxi. di. dictū. ⁊. ar. xviij. q. ij. ſiqs abbas. ſic ēt iudex ꝓpt̄ negligentiam remouet̄. C. ꝺ of. p̄f. oꝛi. ſi quos. ⁊. ff. ꝺ cuſto. ⁊ exhi. reo. carceri. ⁊. l. n̄. ē. ꝙ p̄t itelligi cū negligētia craſſa ē: ar. i. q. i. q cgd. ⁊. ff. ꝺ v. ſi magna. ⁊ ar. s. de oꝛ. ab epi. qui re epi. c. i. i ſi.

y Reatu. arg. ꝙ negligentia p̄lati moꝛtale pcm̄ ē. lxxxi. di. dcm̄. j. de re. iu. c. penul.

a Cuſtodie ad ip̄ꝫ ēt ꝑtinet cura ⁊ ſollicitudo toti⁹

b O eccl'ie. xxv. di. ꝑlecꝗ. ⁊. j. e. ad hec.

Uꝫ ſatꝗ ꝯſuetudis. vtꝝ archidiacō⁹ hēat curā aiarū vl' n̄. iura videt̄ diuerſo mō loq: ꝺ iure cōi n̄ hꝫ curaꝫ aiaꝝ. xvi. q. vij. null⁹ oio. ⁊ hic n̄ p̄t ēt ꝺ iure cōi excōicare. j. c. ꝓx. ar. ꝯ. j. ꝺ eo q fur. oꝛ. rece. c. i. cū ſnis ꝯcoꝛ. ⁊. s. e. c. i. Hu. dixit ꝙ arch. ꝺ iure cōi n̄ hꝫ curā aiaꝝ: niſi ſibi ſpālit̄ ab ep̄o ꝺmādet̄: nec alij p̄t ꝯmittē p. c. ꝑdcꝫ null⁹. ⁊ ꝑ h cap'ꝫ ⁊ oīa illa iura q̄ videt̄ ꝯriū inuē. intelligit̄ ex ꝺleg tōe ep̄i: ſic ⁊ illꝺ. c. lxiij di. ſi ī plebib⁹. Alij dicūt ꝯriū. ſ. ꝙ hꝫ curā aiaꝝ ⁊ iuriſditōꝫ: ⁊ ex eo ꝙ ep̄s cū īſtituit. ſiue q2 ꝑ collegiuꝫ eligit̄ ⁊ ꝑ ep̄ꝫ ꝯfirmat̄ gnālē adminiſtratōꝫ cū iuriſditōe ad ꝑcipit. ⁊ fac ad h̄. j. ꝺ ꝑb. refe rēte. ⁊. j. ꝺ eo q fur. oꝛ. rece. c. i. cū ſuis ꝯ. ⁊. j. c. mādam⁹. q̄ ār et̄ illa q̄ de iure cōi ꝑtinēt ad ar̄diaconū: collige ꝑ. c. j. e. ad h̄. ⁊. c. vt noſtꝝ alia vo poti⁹ hūt ar̄diaconi ꝺ ꝯſuetudie q̄ꝫ de iure cōi: q2 viſitāt ⁊ coꝛrigūt ꝺ ꝯſuetudie. j. e. c. vl. ⁊ s. de ele. dudū ⁊ ſic ꝺ ꝯſuetudie oīa alia iura ꝯſilia itelligūt̄ j. ꝺ exceſ. p̄. ad hec ⁊ qd dic hic obtentu ꝯſuetudis: itellē n̄ p̄ſcripte. j. c. ꝓx. ꝙ ar̄di. n̄ p̄t excōicare: itellē ꝙ n̄ excōicabat ꝺ ꝯſuetudie: ⁊ ſic r̄tulit ſe ad ius cōe. ſic ḡ iura q̄ loquūt̄ diuerſimode ꝺ iuriſditōe ar̄diacōi itelligēda ſūt̄ h̄ꝫ diuerſas ꝯſuetudies diuerſoꝝ locoꝝ: ſic s. ꝺ ꝯſuc. cū oliꝫ.

c Inſtitutiōes. xvij. q. vij. null⁹ oio. ⁊. q. i. cūcꝗ fidelibuſ. ⁊ ſic ꝺ iure cōi ad offm̄ ar̄di. non ꝑtinet cōmittere curaꝫ aiaꝝ. h̄ iā pꝫ ꝑ nouiſā p̄cedenteꝫ

d Rchidiaconis pꝛomulgare. h̄ verū eſt ꝺ eccl'iaſtica īſtitutōe: vt hic dic. xvi. q. ij. viſiſ. ⁊. q. vij. nullus. ⁊. xxiiij. q. iij. coꝛripiāt̄. ſec⁹ ꝺ. ꝯſuetudie. vt. s. ꝺ ele. dudū cuꝫ ij. ꝓut. dcꝫ ē i ꝓx. c. dicunt tn̄ qdā ꝙ eo ip̄o ꝙ eligit̄ ab vniuerſitate hꝫ iuriſditionē i ſbditos ⁊ p̄t excōicare: ar. xciij. di. legim⁹. ⁊ ꝺ of. iudi. oꝛ. cū ab eccl'ia: ⁊ qd h̄ dr̄ ſn̄. n̄ vꝫ licē veꝝ eſt q̄ ad vba canonis ex antiq̄ īſtitutōe eccl'iaſtica: ar. xvi. q. i. cū. c. q; fidelib⁹. ſꝫ q̄ ad iura ꝺcretalia ſec⁹ ſꝫ credo veri⁹ qd dr̄. s. eo. c. ꝓxi.

e Andamus viſitandas h̄. n. ꝑtinet ad curā aiaꝝ. s. ꝺ ele. dudū ij. ⁊ ſic ē ar. ꝙ ar̄diacon⁹ hꝫ curā aiaꝝ ⁊ ꝙ poſſit alij ꝯmittere: ſꝫ intellige hic loq de ꝯſuetudie: vt dixi. s. e. cū ſatis.

f Sepi⁹ viſitare. ⁊ ita ſuffic̄ ſel' tm̄ ī āno viſitare ex eo ꝙ ꝓhibꝫ plurieſ viſitare: niſi noua cā emerſerit. ſꝫ ꝯ. j. ꝺ cēſi. cuꝫ venerabil' vbi vꝫ ꝙ ꝓꝑt ꝓpter aliq̄ꝫ neceſſitatē bis ī āno viſitar̄ ⁊ ꝓcuratoꝛeꝫ hīe: itellē illꝺ cū deſmiatōe iſti⁹: ꝓut ibi dꝛ ſi ē op⁹: q2 nō ſolū bis ī āno ſꝫ ēt pluries ī anno ſi cā ſbſit pōt p̄lat⁹ viſitar̄. xviij. q. ij. viſitādi. ⁊. c. n̄ ſel' ſi vo alia ꝺ cā ꝓ ſuis neceſſitatib⁹ accedat ad eccleſias. ꝓꝑs ſūptib⁹ ꝓcuret̄. C. ꝺ ſta. ⁊ ima. l. vl. ꝺ h̄ dic vt. j. ꝺ cēſi. cū venerabil'.

g A. O hec. btī iſidoꝛi. vt. xxv. di. ꝑlecꝗ.

h Iurgia. Et ſic ē ar. ꝙ ar̄diacon⁹ hēat iuriſditōem ꝑ. c. ꝑlecꝗ. ⁊ ar. lxiij di. ſi ī plebib⁹. ⁊. j. ꝺ pe. lꝫ dixit io. ꝙ hꝫ oꝛdiariā iuriſdictionē de iure cōi. ⁊ veꝝ eſt in oīb⁹ q̄ cōtinet̄ in h̄. c. ⁊. j. c. vt noſtrū. ⁊ ita ꝑ ꝯn̄s coertionē lꝫ nō poſſit cognoſcer̄ niſi ꝺ modicis cauſis ꝑ hoc ꝙ dic iurgia: q2 tal's iuriſditio ſine coertōe nulla eēt: vt dixi. s. e. c. i. ī alijs aūt q̄ hic nō numerāt̄ ſtabim⁹ conſuetudini p̄ſcripte: vt dictū ē. s. e. cum ſatis.

i C. Romani. oꝛdinis. s. e. c. i.

k C. Bti clemētꝗ. xciij. di. diacōi. i. ⁊ ī ep̄l'a cuariſti. e. di. diacō. ij.

nostra[a] constitutione iam alias vice nos meminimus expressisse q institutio corporalis tam super beneficijs q̃ et dignitatibus ad ipsum debeat pertinere. examinatio autem clericorum. si fuerint ad sacros ordines pmouẽdi: et hoc idem in collationibus beneficiorum credimus obseruandũ: vt qui beneficijs ecclesiasticis preficiendi fuerint: a suo prius examinetur[b] archi. et per ipsum postmodum epo presententur.

C. Subsequenter postea quesiuisti: vtrum decani rurales qui pro tẽpore statuuntur ad mandatum suum soluz vel archidi. vel etiam vtriusq3 instituì debeant vel destitui: si fuerint amouendi. Ad hoc. bre. r. q cum ab omnibus quod omnes tangit[c] approbari debeat et commune eorum decan' officium exerceat: communiter[d] est eligendus vel etiam amouendus Idem.

S Ignificasti: et infra. Interdicas archidia. tuo ne sine conscientia[e] tua et auctoritate litteras[f] suas pmouendis concedat et eis etiam districte prohibeas: ne ad ordines audeant cõuolare: q si contra prohibitionem tuã venire presumpserint executionem eis ordinum susceptorum taliter interdicas. Idem.

V T[g] nostruz: et ĩfra. Nec fuit sufficienter probatũ q cãcellarius ex officio suo exerceat spũalia memorata: cum ea potius de[h] iure cõi ad archidiaconi spectãt officiuz[i]: repñtare videlz ordinandos epo illos examinare[l]: ponere abbates et abbatissas in sede.

h Ono. iij. abati arimineñ. treceñ. dioc. et ar̃di. et decano sancti stephani trecen.

D Ilecto. f. et. infra. Ad petitionem archid. senoñ. cõquerentis: q abbas et cõuentus monasterij sancti petri senoñ. procurationem annuã et quedaz alia ratione sui archidiaconatus ad ipsum spectantia exhiberi sibi cõ iusticiam denegabant: abbati sancti crispini et collegis eius dedimus in mandatis vt audirent causam et fine debito terminarent: coram quibus petijt predictus archid. vt cum monasterium infra metas sui archidiaconatus sit[k] situm: abbas et monachi sibi obedirent in his que pertinent ad iurisditionem correctionem et visitationem ad ius: vt dicebat archidiaconale spectãtes: videlicet vt corã se conquerentibus responderent: citati etiã vt venirent ad eius presentiam et eius[l] mandata honesta et sancta bz deuz de correctione excessuum et aliis que[m] archid. posunt et solẽt rationabiliter iniũgere audituri: et salua[n] sua regula et abbatis sui debita obedientia ꝑuaturi. Petijt insuper ne de cetero facerent aliquos de senoñ. balliuia eo ꝑtermisso coram officiali senoñ. archiepiscopi conueniri afferens illos prius debere cõueniri sub ipso q̃[o] coram officiali ꝑdicto spũalibus ipsius archiepi et hoĩuz ac familie sue causis dũtaxat exceptis[p] et infra. Ideoq3 dis. v. mandamus: quatenus per maiores ecclesie senoñ. canonicos qui habere debẽt de cõsuetudine notitiam pleniorẽ: super his sollicite veritatem inquiratis: et nisi vobis cõstiterit

a C Nr̃a cõstitutõe. Credo q sit illa. j. e. vt nr̃m. q̃ dbuit precedere istã i ordine bz ordinationez illarũ decretaliũ. vñ p h vr̃ q loq̃r de alia cõstitutõe: h forsitã nõ ꝑuar̃ ille ordo: nisi si i ordinatione decretaliũ diuersorũ auctorũ ƀm q pz etiaz in alijs locis.

b C Examineñ archidiacono j. e. vt nostrũ h alibi dr̃: q istõ ẽ offm sacerdotũ xxiij. dĩ. qñ hoc verũ ẽ de iure h illõ vbi eps eligit spãliter sacerdotes ad h: vl̃ si nõ ẽ ibi ar̃diacon' vt i multis eccl'ijs. Uideñ ĝ q eps nõ sit puniẽd': si pmouet indignũ: h potius ar̃diacon': qui examinat et repñtat epo ar. liiij. di. si seru': sed non ẽ ita: q eps tenetur d fcõ illius q examinat: cũ de mandato illi' illõ fiat: si cut exercitor nauis d facto magr̃i teneñ ff de exercito l i. § magistrũ. nisi forte examinator talis fuisset: vt nõ sit verisimile ipsum mẽtiri: ar. j. de pig. significante. bz hoc si talis ordinañ sine titulo epo ignorãte: examinator q pñtauit eũ: tenebiñ ei pvidere sed si ille nõ sit soluendo: habebit regressũ cõ epz et hoc iõ q adhuc reseruatuz ẽ epo ius examinandi illum: ar. s̃. de eta. et q̃li. accepimus. et in subsidiũ ne ille ordinat' i opprobriũ clericorũ mendicet. s̃. de renũ ad supplicationẽ. et. xciiij. di. diaconi.

c C Tangit C. d auc. prestan. l. vlt. et. ff. de aq̃ plu. ar. in cõcedendo. et. ff d adop nam diu'. et. s̃. de tẽp. ord. si archieps. vbi de hoc.

d C Cõmuniter. ƀm consuetudinem loci.

e S Ignificasti. auc̃te. h iõ dic. q sine auctoritate et cõscia sui epi null' dz pmoueri ad õdines: et ali' eps talẽ ordinare nõ dz. qd si factuz fuerit: talis ordiatio rata ñ ẽ q̃ ad suũ epz q eis iterdiĉ. executõez ix. q. ij c. i et. c. sequẽ et. j. d paro. null'. et infdicẽda ẽ tali. b' executio ordis sic suscepti. s̃. de tẽp. or. q trãsłat onẽ. eps tñ põt cuz talib' dispẽsare et recipere eos in illis ordinibus. ix. q. ij. in lugdunensem.

f C Lr̃as. et ita pz q ar̃diacon' nõ põt dare lr̃as cõmẽdaticias ad ordies suscipiendos: h sol' eps. lxxi. di. ex̃neo. et de cõ. di. v nõ oz et lxviij. di. q̃zis Ar. tñ cõ. q h possit. s̃. c. pri. v̄. i q̃dã. ad fi. Nõ cõdic: q licz illos examiet et pñte illos suo epo: ñ tñ porest illos alio epo pñtare: h itelli gẽ cũ eps ẽ pñs. si vo eps abñs. esset ex̃ pochiã suã: et necessitas vl̃ vtilitas ordinãdorũ imineret: tũc possz illos pñtare alijs epis p quos ordineñ: q absñte epo supplet vices illi' ar. s̃. e. c. i. et. c. ad hec. sic et ar̃pb̃r j. e c. i. vl̃ vacãte eccl'ia j. de ma. et obe. cũ oli. et h itelligo si ar̃diacon' hz h d cõsuetudine: al's non: nisi hr̃et spãle mandatũ ab epo.

g V T nostrum. Hec est ps illius j. vt ec bñ vt nr̃m. et. j. de appel vt nostrum.

h De iure cõi. Ex eo qd hic dr̃ et s̃. e. ad hec collige q̃ ptineãt ad ar̃di. d iure cõi. de h dictũ ẽ. s̃. e. cũ satis. et. c. sequentibus.

i Examinare vt s̃ co. ad h i fi. ar. cõ. xxiij. di. qñ. h solutũ ẽ in. c. ad hec

k D Ilecto. sit si tuz p h forte credebat ar̃diaconus itentionẽ suã fũdatã ee q̃si d iure cõi. xvi. qd. vij. oẽs basilice. et. xvi ij. q ij. monasteria h hoc ẽ ius epo r.

l C Ad ei' mãdata cõsta ptinẽt ad correctioz: ꝑ ea q̃ ꝑce dũt ad iurisdictõs

m C Que ar̃diacono solẽt. et ita videbañ in hoc respicere cõsuetudinẽ j. de exces. pla. ad hec. et. s̃. de cõsue. cũ olim. q̃ tribuit.

iurisditionē.ar.j.de of.or.duo simul.z.C.de emanci.l. vlt.que in his precipue considerantur.s.c.cū satis.

n ℭ Salua.sua regula.correctio eni monachoꝝ primo loco ptinet ad abbatē.j.de of.or quanto.z.j.de sta.mo. in singulis.

s ℭ Abbatijs ar.ꝙ ad ꝯsuetudinē aliaꝝ ecclīaꝝ siue iurisditionē recurrendū ē si dubitet qd aliq̄ eccl'ia facere debeat.j de cen.eccl'ijs.z.c.sopite.z.c sup eo.z c.di.ꝯ morē.nisi diuersa esset vniuscuiusqꝫ ecclie.ar.s.de ꝯsue.cū olim.z ita si archidiaconꝰ pbaret ꝯsuetudinē huiusmodi:in alijs mōasterijs sui archidiaconatꝰ obtineret in isto qꝛ nō debēt diuerso iure cēseri.xij.q ij.cōgruum.z.j.d deci cū in tua.

o ℭ Quā corā.p h multū piudicabat archiepo si h esset verū:sꝫ forsitā ꝯsuetudo est illiꝰ archidiaconi.

p ℭ Exceptis.Lite vō ꝯtestata sup premissis d ꝯsēsu vtriusqꝫ partis cāz remiserāt iudices ad aplicā sedē:qꝛ papa nesciebat consuetudinē q̄ vtit archid. senon. in abbatijs senonē. dioc. pfati mōasterij lniam .p ferre nō potuit.vn̄ cāz ꝯmittit hꝫ ꝙ se gt h ē i ātiq̄ decre.

q ℭ Senon.canonicos.Nō.ḡ qd testes illi regrēdi sūt ad testimoniū .d q. hꝰ magꝭ ē verisile ꝙ veritatē sciāt: et illi sūt potiꝰ pferendi sic.xxv.q.vi.cō sāguineos.z.j.qui ma.ac.po.vi.z ab antiqoribus:vt ibi di:ad quoꝝ dcā recurrendū ē in antiqs facꝭ.ff.d.le.iiij. sic chorꝰ.§.i.z.xx. di.de qbus.ab illis eni regrēdā ē veritas:qbꝰ lux vitaꝫ patiꝰ.assistūt.iiij.q. iij.si testes.sic ḡ canonici pferent hic qꝛ meliꝰ vitatē scire debēt q forte cū ipso archidiacono pdicꝭ qn̄qꝫ interfuerunt.sic z illa que in capitulo fiunt per canonicos melius probant.j.de testi.veniēs.z que domi geruntur facilius probātur per domesticos q̄ꝫ per alios.C.de repudi.ꝯsensu.§ seruis z.C.de questionibꝰ interrogari.

prefatū archi.vl' pdecess.ipsius de pacifica sic obtēta cōsuetudine iurisditionez aliq̄ in ipso mōasterio vl' i huiusmōi abbatijs hactenus hūisse pfatū monasteriū ab eiꝰ ipetitione penitus absoluatis ppetuum sup h ipsi archi.silētiū iponētes. Si vō d pmissis ꝯstiterit p eosdez eādē iurisditionē dūtaxat ad vos iudicātes eidez in monasterio pdicto quē ipsuz vel pdecessores suos i mōasterio ipso vl' in eisdē abbatijs habuisse ꝯstiterit:sup alijs ppetuū ei silentiuz imponatis.

De officio archipsbyteri.

Ex dci.tol.

Et archipsbyt sciat se sbesse archid. et eiꝰ pceptis:sicut sui epi obedir:z ꝙ spāliter ad eiꝰ ptinet ministeriū super oēs psbros in ordine positos curā agere z assidue in ecclia stare:z i epi sui abūtia ad vicē eiꝰ z missaꝝ solennia celebret z collectam dicat aut cui ipe iniūxerit.

Leo papa.

Ministeriuz archipsbri i eo constitui f: vt diligēti cura puideat ministeriuz sacerdotū cardinaliū qui solēne debēt agē officiū in cōicatione corporis z sāguinis dn̄i nr̄i iesu xpi a sacroscō die dn̄ico incipiēdo p oēs horas canōicas indeclinabiliter psceuerent:vt opꝰ dei digne z scē pficiat ab eo cui committit:z infra. Prouideat etiā archipsbr vitam sacerdotū cardinaliū pceptis sui obtēperando epi:ne aliqn̄ cedāt aut scurilitate torpeant:z infra.Si eps defuerit exceptis his q̄ phibita sūt: archipsbyt puideat cūcta q̄ in sacerdotuz misterio pfici debeāt fōtes bn̄dicē:ifirmū oleo pungei:penitētē infirmū ꝯsulto epo reconciliare:pniaꝫ cūctis alijs sacerdotibꝰ iniūgē:in pcipuis festiuitatibꝰ:aut ipse celebratione misse solēnit ipleat: aut ad sui iussionē cui cōmittit peragat venerāter.

Idem.

Officiuz archipsbyteri de vrbe ꝯstat qn̄ ibi presul d fuerit:vice eiꝰ officiuz inchoare:bn̄dictiōes psbyterales in ecclīa dare:missaꝫ qn̄ voluerit cātare:vel cui de sacerdotibus iusserit.qn̄ vō eps missaꝫ canit dꝫ pcipere sacerdotibus:vt induant se vestimentis sacris:z qualiter ad missam procedant dꝫ eni pcipere custodi ecclesie vt in sacrario eucharistia xpi propter infirmos non desit.debet infirmis precipere z prouidendo sacerdotibus:ne forte sine confessione vel confirmatione corporis z sanguinis

t u ℭ Et archipsbr. supple statuimus.

u ℭ Subesse. Sic vr̄ ꝙ q maior ē i ordie subsit miori.vn̄ ꝯ.j.d ma.z obe statuimꝰ.z c.i hꝫ dicas ꝙ archidiaconꝰ pest archipsbro q̄ ad dignitatē:nō q̄ ad ordinē. ij.q vij.puto.z.c.qrit.C. de of.vica l i.z sic non ꝯ dicūt.xxxiij q.vicst ordonālis sic z in angel'z in ptāte z i ordie differt alt ab altero lxxxix.di.ad h

x ℭ Collectā.i missā.ii.lxix.di.qm̄ videmus.

y ℭ Iniūxerit sic xxv d. plecꝫ ad si vn̄ sūptū fuit h.c.de verbo ad verbū.

z ℭ Ministeriū.cardinaliū.i.pncipaliū si.vij q i pastoralis.z dicūtur cardinales a cardie qꝛ sicē i cardie regit ostiū ita p istos dꝫ in ecclia regi offi iū.ide ēt dicti sūt cardiales qꝛ p eos regit vlis ecclia sic xxiij.di.psbr.z.lxxi.d.fraternitaꝭ. ibi exponit cardinal'i.p priꝰ.z.xxi.q i.relatio.

a ℭ Dn̄ico i.a vespe sabbati:qm̄ tē icipit dies hꝫ canōicā ꝯputatiōez:siue q̄ ad officiū.j d feri.qm̄ z lxv.di ꝙ a pribus.

b ℭ Indeclinabilit i horis statutꝭ z iusto impedimēto cessante.j.de cele. mis.psbr.z verēs illā sniaꝫ:maledictꝰ q negligent fac opa dei.

c ℭ Cedant.qn̄ officium suum facere debent.

d ℭ Scurilitate.i.discurrant sicut scurra facit.

e ℭ Prohibita.de qbꝰ hēs lxviij d q̄uis ꝫ ad ea faciēda debēt vicinos epos iuitare cū cautele studio.vij.q.i pōtifices.

f ℭ Consulto epo reconciliare.ḡ eo incōsulto nō debet:nisi eo absente maxima necessitas cogat xxvi q.vi c.vlt z loquit de solēni penitēte q publicū crimē cōmissit:qd vniuersaꝫ cōmouet vrbē.vt ibi di:in quo etiā casu quilibet sacerdos possꝫ eū recōciliare.ar.xvij q iiij si qs suadente.z etiam laicus de con. di.iiij.sanctum est baptisma.

g ℭ Cunctis.archipresbyter iste post episcopum curam debet habere animarum in ecclesia cathedrali.

r ℭ Pacifica.Nota ꝙ consuetudo siue possessio debet esse pacifica siue violēta ad hoc vt rescriptio locum habeat z sine interruptione j.de prescrip.sanctorum.z.c. illud.z.xvi.q.iij.volumꝰ.z.C.d prescrip.xxx.vel xl.an. siquis.z.l.vlti.z ita pꝫ ꝙ iurisditio siue officium archidiaconorum potius colligitur ex consuetudine q̄ꝫ ex iure cōmuni:qꝛ huiusmodi visitatio z correctio potius ex consuetudine habentur.z ar.s.de elec.dudum.ij.dic ḡ super hoc vt dixi.s.cum satis.

g ¶ Iussione. sic. s. c. pri. et xxv. di. perlectis.
h ¶ Officiū būdictiones in matutinis qñ debēt legi lectiões
i ¶ Infirmos. de cō. di. ij. trib⁹ ꝯ. Ibi subaudiendū est nisi ad opus infirmoꝝ. vt hic. et de con. di. ij presbyter eucharistiam.
k ¶ Sine ꝯfessiōe: si culpa vl' negligētia p̄sbi moriatur ifirm⁹ sine ꝯfessione re⁹erit aīe illi⁹. xxvi. q. vi. si presbyter cognouimus.

ista loquuntur ſm diuersas consuetudines diuersaruꝫ ecclīarum vel p̄miceri⁹ h fac ad mādatū archidiaconi vel tāq̄ vicari⁹ ei⁹: et ita platus q subest epō pōt alij de mādare vices suas et meri o: q₂ ordinarij iudices sūt. l.
l ¶ Ut ipse. s. archidi. vel ip se. s. primicerius qd ē meli⁹.

dñi nr̄i iesu xp̄i moriank ꝯfessiones peccatoꝝ eoꝝ qui a foris veniūt[a] recipe cū oīb⁹ sacerdotib⁹: exinde p puisionē pōtificis magnā dꝫ illis adhibē curā ad xp̄ianos q̄cq faciēdos et baptizādos infātes: et ad succurrendū oīa a sacerdotibus p iussionē illi⁹ fiāt. Idē ex synodo

Ut singuli (rauēne bita) le[b] plebes archip̄sbrm hēant pp assiduam erga pp̄lm dei curā: q non solū ipiti vulgi sollicitudinē gerāt: veꝝ etiam pbroꝝ q miores titulos[c] habitāt vitā iugi circūspectione custodiāt: et q̄ vnusq̄sq industria diuinū opus exerceat epō suo renūciet[d]. Nec obtēdat eps nō egere plebē archip̄sbybero: q̄ si ipse eaꝫ gubernare valeat[e]: q₂ et si valde idoneus sit: decet tñ vt sua[f] onera partiak et sicut ipse matrici ecclīe p̄est: ita[g] archipresbyteri presint plebibus vt nullo titubet ecclīastica sollicitudo cuncta tñ referant[h] ad epm: nec aliqd ꝯ ei⁹ decretuꝫ ordinare presumant.

De officio primicerij.

Idem ex li. ro. ordinis.

Ut p̄micerius sciat se eē sub archid. sic̄ et archip̄sbr et ad eius curā sp̄ālr ptinere vt p̄sit i docēdo diaconis[k] vel reliqs gdib⁹ ecclīasticis in ordine positis: vt ipse disciplie et custodie isistat: sicut p aīabus eoꝝ purā do rōnē ē redditur⁹ et vt ipe diacōib⁹ donet[m] lectiones ad nocturna officia clīcoꝝ ptinētes et ō siugul' studiū hēat vt i q̄cūq re capacē sensū hūerit absq' vlla vacet negligentia: aut a q̄ ipse iusserit instruatur.

De offo sacriste. Ex ꝯci. tol.

Ut sciat[a] se sacrista sbiectū archid. et ad ei⁹ curā ptinē custodiaꝫ sacroꝝ vasoꝝ[b] vestimētoꝝ ecclīasticoꝝ seu toti⁹ thesauri ecclīastici: necnon q̄ ad lumiaria[c] ptinēt siue in cera[d]

De officio custodis.

Ex libro ro. ordi.

Ustos ecclīe: cui ea q̄ ecclīe ꝯpetūt: custodiēda cōmittuntur oꝫ vt sui archid. iussioni in cunctis obediat canonicis horis signa tintinabuloꝝ[e] pulsāda ipso archidiacono iubente ab eo pulsēk: pallia vel lintheamia altaris seu cunctavtēsilia ecclīe[f] indesinenter custodiat lāpades et lāternas in accedēdo seu in extinguēdo puigil existat: ne vt supramodū lucēdo oleū ꝺpat: au min⁹ lucēdo obscurior sit ecclesia: sed omnia cum[h] discretione a

a ¶ A foris veniunt. i. ex ciuitatē. et ē ar. q glibꝫ ō ep̄atu pōt sacra recipere in maiori ecclesia quod verum ē ar. l. di. in capite. ar ꝯ. de pe di. vi. placuit. et. j. de paro. nullus. non contradicūt: eps nō dꝫ recipere parochianū alterius epi h nullū parochianuꝫ alteri⁹ recepit q₂ oēs pñt recurrere ad archip̄sbyteꝝ maioris ecclesie vt hic dicit. b.
b ¶ Ut singule h capl'ꝫ logr ō archip̄sbro rurali: p̄cedēs ō arp̄bro ciuitatensi. ala.
c ¶ Titulos. titul⁹ appellat ecclīa. lxx. di. c. ij. et. lxx. di. episcopi. et h etiam dr̄ titulus canon. di. siqs diaconus. Item dicitur titulus tractatus. ff. de postu. l. i. ar. xxvi. q. v. nec mirꝫ versus si. v̄. bis duob⁹ titul'. item dr̄ actio titul⁹. C. famil. herc. nō est ambiguū. item dr̄ titul⁹ dignitas. vñ ouidi⁹: Gra tuloꝝ ecaliā titul' accedē nr̄is. de h dictum est. s. de elec. dudum. ij.
d ¶ Renunciet. ar. q solus episcopus sit iudex ordinarius in sua dio. xi. q. i de persona. lxxx. di. non debere. arg. ꝯ. xi. q. iij. c. i. et. c. nullus. et. ij. q. i. nemo. i. rñso.
e ¶ Ualeat: q₂ ipse sufficere oīb⁹ non pōt: et iō p alios hoc facere dꝫ. j. de offi. or. inter cetera. nec ipsemet eam sibi assumē dꝫ: q₂ et p̄tor se tutorē dare nō pōt. ff. de tu. et cur. p̄tor sic plat⁹ a se ipso platurā accipe nō pōt. j. de insti. c. vlti. et j. de iurepa. p tuas. et. j. de bap. et ei⁹ effe. debitū: q₂ differentia dꝫ esse inter dantē et accipientem vt ibi dicitur.
f ¶ Sua onera. dꝫ eni sua onera ptiri cū alijs. j. ō p̄sūp. mādat. (ta: vbi de hoc.
g ¶ Ita archipresbyteri. istud ita non no tat omnimodā silitudinē: q₂ aliter p̄est eps q̄ꝫ archip̄sbyteri.
h ¶ Referant p̄ter minora q̄ ipsi archipresbyteri determinare possunt cū habeant ordinariā iurisditionē. j. de of. or. cum ab ecclesiaꝝ. et. j. de ꝯsang. et affi. ex litteris.
i a ¶ Ut primicerius supple statuimus.
k ¶ Diaconis. s. ō offi. archidia. officiū contra. c.

m ¶ Doet lectiões sed h videtur pertinere ad of. archidi. s. de of. archidi. officiuꝫ. diuersa cō suetudo diuersarū ecclesiarum impedit contradictionē que circa huiusmodi officia cōsiderak potius.
a a ¶ Ut sciat subple statuius
b ¶ Uasorum scdo post archidiaconū et sic non est cōtra. s. de of. archidi. ea que.
c ¶ Luminaria. lāpaduꝫ: vt differat ab eo qd sequitur.
d ¶ Siue incerta. q₂ in h's illuminatur ecclesia: et ſm hoc etiam videtur pertinere ad officiuꝫ custodis. j. n. pr. c. pe. ꝫ h referas ad diuersā cōsuetudinē vt sepi⁹ dictum est. io.
e ¶ Ustos. ti tinabuloꝝ. s. de electione. in causis. et. j. c. priori. et. i. di. ius militare.
f ¶ Utēsilia. de of. ar di. ea que ꝯtra sol. supple sub archid. et sacrista diuersa est consuetudo.
g ¶ Modū. sic. xxiij. q. i. mãet. Ar. q ita excedik modus in eo q ē āplius. sicut in eo qd ē min⁹ li. di q i aliq. xlv. di. disciplia. xli. d. qsqs. ff. de pe. respiciendū. C. ō custo. et exhi. re. siqs in fi. et. j. de vita et honesta clericorum: et sic media vita tenenda est vnde versus: Cum media semper gaudebam ludere forma. Maior enim medijs gratia rebus inest. et illud: inter vtrunq₃ vola: medio tutissimus ibis.
h ¶ Cum discretione. Discretio enim mater est omnium virtutum. i. q. v. presentium.
i ¶ Minus idoneus sic ergo remouetur ab officio suo min⁹ idoneus. sic magister minus idoneus remouek q primū moribus: demū scia et facūdia alios p̄celere debꝫ C. de p̄fesso. et medi. l. ij. li. x. iudex et platus remouentur

ꝓpter negligentiam .s.de of.ar.di.ea que.

k ¶ Emēdet.ar.ꝙ ꝑ denūciatōem ꝓxīa offensa.veniam meref.xxxv.di eps.C.ꝯ epi audi.nemo.ꝛ sic quodlibꝫ peccatuꝫ nō īducit depositōeꝫ. v.q.iiij.in loco.

l ¶ Nūciādo ar.ꝙ ꝑ denūciatōem aliqs remouēdꝰ .sit ar.i.q.vij.q̄ propf j.de iureiu.q̄relaꝫ j.ꝯ fideiuſ.ꝑuenit ꝫ nō loquūf in de nūciatōe:ꝛ.ar.ad ꝫ.xxiiij.q.iiij.ecce vñcunqꝫ.

m ¶ Ostios.absēte epo.arg qꝺ res canoicoꝝ per epm dispensari de bēt.xij.q.ij.vulte rāe.ꝛ.ꝑ epꝫ dꝫ ꝯsti tui iconomꝰ.C.de epiſ.ꝛ cle.oēs.§.ꝫ nihilominꝰ.ꝛ.ix. q.iiij.cū simuſ.

n ¶ His tribꝰ que enumeranf īferiꝰ archidiaconꝰ ar chipresbyter ꝛ custos.

o ¶ Sanctiores ꝛ ita vī ꝙ semꝑ me lior ꝛ iustior sit eli gendꝰ.viij.q.i.lꝫ. ꝛ.c si ergo lxiij.di. metropolitano.et xxv.di.§.nūc aut.i. q.i.vilissimus. in auc.ꝯ monachis. §.ordinatiōe.coll. i.Ar.ꝯ.xvi.q.vij. monasteriū.ꝛ.s.ꝯ ele.cū nobis olim s.eo.de renū.nisi cū ꝑdē.§.ꝑ defcū. ꝛ.j.de ꝑben.c.pe. lxi.di.cathinēsis: ꝛ.lxxxv.di.florēti nū.ar.ff.ꝯ le.ij.cū pī §.rogo.So.me lior iustior ꝛ sani or dꝫ eligi tñ si ali us eligaf:lꝫ nō sit melior:suffic ꝙ sit sufficiēs:qꝛ ꝯueniēs scia sufficit in ꝑ lato.s.de renū.nisi cum ꝑdem.§.ꝑ defectu.ꝛ.s.de elec cum nobis olim.

gāf q̄ noscif oīuꝫ virtutum esse mī. Si vero is minꝰ idoneus ad hoc ꝑagendū extiterit: ab archi.coerceaf vt se emēdet. Si aūt īdomitꝰ ꝑmanserit. ar chi.epo nūciādo ꝑuideat vt i cedēte eiecto aptꝰ domui dī ꝯ stituaf mister.vt oīa ī laudē dī fiant. Ex ꝯcilio to.

Ustos sollicitꝰ dꝫ eē ꝺ oī ornamēto ecclie ꝛ lumi narijs siue icēso:necnō paneꝫ ꝛ vinū oī tꝑe prepatū ad mis sam hr̄e dꝫ:ꝛ ꝑ singulas horas canonicas signū ex ꝯsensu ar chi.sonare: ꝛ oēs oblationes seu elemosynas seu decias cū eiusdeꝫ tñ ꝯsensu absēte epo iter fratres diuidat. In his tribꝰ ecclie colūnis:vt sca san xit synodꝰ:consistere dꝫ alma mr̄ ecclia.vt adhoc tales ordi nenf.q̄les meliores ꝛ sanctio resꝰ eē viderit: vt nulla negli gētia ī sancta dei ecclia videa tur:hi tres arꝺ. arpsbr̄ custos siliūcti vno aīo ꝑuide ꝑagant ꝛ ꝑfecte:ꝛ non sit īuidia neqꝫ zelus malus inter illos.

De officio vicarij. Alex.iij. nor.ꝛ.g.arꝺ.

D audiētiā nostrā ꝑuenit: ꝙ.u.ꝑsbyt monachos ꝺ rame sia petēdo vicariaꝫ ecclie ꝺ burnef:a q̄.xx.annis ītrocessis i diuersis postea ec clesijs ꝑsonatuꝫ adeptꝰ fatiga re ꝑsumit. Cū igif nō ē canōi cū vt q.curā aīarū in diuersis hꝫ ecclijs:vicariꝰ in alienis exi stat:mādamꝰ q̄tenꝰ si ē ita pre dictū ꝑsbr̄m a petitiōe supdcē vicarie ꝺsistere compellatis. Idem elieñ.episcopo.

Prouideas attētius:ne ī epā tu tuo patiaris aliꝗ quem plures vicārias habere qꝛ cū vicarij teneāf ꝑsonis et ecclijs ꝺseruire:alienū est ab ordie iuris:vt vicariam qs hē at ꝑter vnā. Idē vintō.epo.

D hec si ꝑsona alicuius ecclie vicario quē in ea dē ecclia īstituit de assensu et auc̄te dioc.epi certaꝫ assigna uerit portōem is qui ꝑsona il la defūcta ī ꝑsonatū illius sub stituit:nō pōt eūdem ab eccle sia remouere:.vl assignatā si bi minuere portōem nisi aliꝗ quid ꝯmittat ꝑpter qꝺ ꝑ iudi cem vicaria sit vel bñficio ꝯdē nandꝰ. Idē norwic.epo.

Clericos ī ꝑsbr̄atu vel in alijs īferioribꝰ ordibus ꝯstitutos in vicarijs eccliaruꝫ q̄s adepti sunt: alios sibi sub stituere nō ꝑmittas:cū id satis sit absonū ꝛ absurdum. Inno. iiij abbati sci eug.et plebano sancti petri.

sup īordinata imo si solū vicariā petere nō poterat:ꝫ vtrūqꝫ bñficiū ꝑdē dꝫ si vtrūqꝫ retinere ꝯtēdit ꝫ moderna iura.j.de ꝑbē.de multa.q.n.hꝫ vicariā ꝑpetuā: bñficiatꝰ ītelligif.s.de rescrip.postulasti.ꝛ qui curā hꝫ aīaꝝ vel ꝑlatōem ꝛ ꝯsilleꝫ rci pit:ꝑma ipo iure vacat.j.de ꝑben.ꝺ multa.ꝛ.idē ē siqs hꝫ ꝑpe tuā vicariā:sicut si hr̄et ecclīaꝫ ītitulatā.j.e.c.vl ti.ꝛ.s.ꝺ si.ꝑſ.ꝯstitutus.

r Prouideas.plures ex eo ꝙ dicit plēs vf ꝙ posst hr̄e vnā vi cariam:sed hoc videtur falsum:quia quilibet in propria persona ꝛ non ꝑ vicarium debet in eccle sia deseruire infra.de cle.non resi.quia nōnul li ꝛ capitulo sc.ꝛ supra de elect.cum in cunctis melius in iure nouo.j. ꝺ ꝑben.extirpāde §.qui vero. Et ꝫ ē verꝫ nisi in casibꝰ q ponūf ī dicta ꝺ cre.extirpāde.§.q vero s.cū parochiał eccła sit ānexa dignitati vel ꝑbē de maioris ecclie:vt ibi als hodie vicarij ꝯstituf ñ ꝑñ t ꝛ taľ vicariꝰ dꝫ eē sacerdos:cū hēat curaꝫ aīaꝝ.j.e.c.vl.ꝛ.dꝫ eē per petuꝰ:vt ī ꝑdicto.§.q ve ro ꝛ canōice īstitutꝰ cū certa portōe ꝑ epm.j.c proximo.

s Ad hec.epi quidaꝫ supplent ꝛ patrōi si ñ sit collegiata ecclia: qm̄ patroni ꝯsensus ꝺsi deraf vbicūqꝫ ius ꝑpetu um ꝑcipiēdi aliqd ꝯferf alicui:ar.xvi.q.vij.decer nimꝰ.ꝛ.q.v.siqs epoꝝ.ꝛ C.de auc.ꝑstā.l.vl.ꝛ.lx iij.di.ꝑncipali ꝫ ñ credo ꝙ ꝯsensus patroni sit re q̄rendꝰ cū patronus tm̄ mō dēat ꝑūtare vacāte ecclia vt dicūt iura pre dicta.ꝫ ecclia nō ītelli gif vacare in īstitutōe vicarij:ꝛ hoc videtur hic innui.

p ¶ Neqꝫ zelus.i.odiū:qꝛ est ꝛ bonus zelus ꝛ malus ze lus de malo hic ītelligif sicut ē bonꝰ dolus ꝛ malus do lus.C.de dolo.l.i.§.non fuit.

q a D audiētiā.ī diuersis.qꝺ esse nō debuit cū pluribꝰ ꝺuire nō possit:qꝛ dum ad vtrūqꝫ fe stinat:neutrū bñ ꝑagit.xvi.q.i.ꝑsbros.ꝛ.C.ꝺ asses.nemo.ꝛ eo ipo ꝙ ꝑmisit se ītitulari in se cundā:vel postq̄ꝫ trāslatꝰ ē ad eā ꝑdidit ius qꝺ hūit ī vi cariā.j.de ꝯces.ꝑben.lr̄as.xxi.q.ij.siqs iā trāslatus.ꝛ q bñficiatꝰ ē ī vna ecclia nō ē idoneus ad aliā.j.ꝺ.ꝑben.

t ¶ Remouere.ergo habet ius in re.veruꝫ est ꝙ habet ius vi carie:sed non dicitur habere ecclesiam quo ad titulum solꝰ enim prelatus habet eam intitulatam:tamen expelli non po test ac si haberet eam intitulatam sine iusta causa:ꝛ tunc per iudicē ꝛ nō ꝑ ꝑlatuꝫ ipsius ecclesie:vt hic ī fi.dicit.

u ¶ Nec minuere.cum sit perpetuo constituta: ar.j.de censi. prohibemus.

x Clericos sic pone casum prelati ecclesiarum in quibus habent curam animarum vel aliam dignitatem in pro pria persona deseruire debent ecclesie ꝛ non substituere sibi vicarios:qꝛ hoc est contra rationem ꝛ iste casus probatur.j. de preben.extirpande.§.qui vero.ꝛ sic ordinabis litteram.

Non pmittas clericos .i. prelatos in pbratu vel alios i iferio/ rib⁹ ordib⁹ ɔstitutos sbstituere alios i vicarijs eccl'iaꝝ: q̄s .s. ec cl'ias adepti sūt tāq̄ꝫ plati. ꝛ ꝙ ita accipiaꝰ ħ nomen cl'cos: ꝓ/ baꝰ: appellatione n. cl'coꝝ oēs sriores ɔtineꝰ i auc. ꝺ scis ep̄is §. pbroꝝ coll. ix. xi. q. i. de ꝑsona. ꝯm aliū casuꝫ q poni ɔsueuit expōe cl'icos .i. vicarios sbstitutos. alios .s. vicarios in vicarijs q̄s adepti sūt q̄si dicat vicari⁹ n̄ pt aliū vicariū sibi ɔstituere. ħ iste casus n̄ ē bon⁹ qꝛ ꝑ ħ inuiꝰ. ꝙ licitū sit ɔstituere vicariū: qꝺ nō ē veꝝ: vt dcm̄ est ꝯm ius nouū: nisi tu vel restringere hāc ꝺcre. ad casuꝫ ill⁹. §. q vō ħ i nullo casu licet vicario aliū sibi vicarium substinere.

a ¶ Sua nobis. vicarij vicariuſ oīa pōt: q̄ ꝑtinēt ad iurisditionem illi⁹ cuius vices gerit. C ꝺ of. ei⁹ q. ge. vi. al. l. i. ꝑar xciij. di. c. vlt. ꝛ xciij. di. c. i. q̄dā tn̄ sūt q̄ sine speciali mād. atc. attentare n̄ debet. j. de offi. lega. qꝺ translationē.

b ¶ Extenditꝰ. nisi forte itra cētesimum milliare ad instar ꝑfecti vrbis. ff. de offi. ꝑfec. vr. l. i. §. in initio. ꝛ. ff. de offi. proconsu. si in abam. §. vltimo.

Sua nob: ꝛ ĩfra. Nos igꝰ vicarij[a] lr̄as estiantes, per surreptionē obtētas: q̄m iurisditio vicarij: quā ro. pon. in vrbem reliq̄t: n̄ extēdit[c] extra illaꝫ: nisi ei spālitꝰ sit ɔcessū. presertim cum ipe moraꝰ i sua ꝓuincia spāli: videlicꝫ īter capuanā ꝓuiciā ꝛ pisanā: mandam⁹ q̄ten⁹ q cq̄d occasiōe lr̄aꝝ illarū actū ē i irritū reuocetis.

Hono. iij. vigorieñ. epo.

Ex parte tua fuit ꝓposi/tum coram nobis: ꝛ infra Mādam⁹ q̄ten⁹ ꝑpetuos[d] vicarios: vt in eccl'ijs in qb⁹ vicarias obtinent resideant: et se i pbros vt eorum cura exigit: faciāt ꝓmouēi: ꝑ subtractionē[e] ꝓuētuū vl' ipaꝝ vicariaꝝ con pellas.

De officio et potesta/te iudicis delegati.

Alex. iij. lundoñ. epo.

Quia q̄situ ē q̄d faciēdū sit ꝑlatibus q cū ꝑcipim⁹ alicui iusticiā exhibēi minis aut trorib⁹ ɔq̄rētes sileꝰ ɔpellūt[f] ꝛ sic mādatū nr̄m eluditꝰ. Sic tibi r̄ndem⁹: ꝙ sicut agētes ꝛ ɔsētiētes pari[g] scripture testionio pūiūꝰ: sic tā eos q trahūꝰ i cāꝫ q̄ ꝑncipales eorū fautores: si eos māifeste cognouēis iusticiā ipdiꝰ[h] ɔristrictiōe eccl'iastica poteris coercere.

Idem boñ. epo.

Sane si a nobis sup aliq̄ cā lr̄e ipetrāꝰ: et alie postea nō facta mētiōe priorum

ɔstringunꝰ: sic. ij q. i. notuꝫ. lxxxvi. di. facientis. Ar. ꝙ magis puniunꝰ ɔsentiētes q̄ꝫ agētes. xxiij. q. iij. q ali otū. ꝛ. xi. q. iij q cōsentit. Ab hoc nō. ꝙ q̄druplex ē consēsus .s. negligētie cōsilij coopationis ꝛ auctꝫ seu defensiōis. In ꝑmo casu .s. negligētie min⁹ peccat cōsentiēs q̄ꝫ faciens: nisi forte negligentia nimis crassa fuerit vt in ꝑlato. vt .i. q. i. q c q̄d iuisibilis. ꝛ. lxxxiij. di. ɔsentire. ꝛ c. nihil. In scꝺo casu .s. cōsilij min⁹ puniꝰ pl⁹ tāq̄ꝫ negligēs. ar. lxxxv. di. tanta. In tertio casu coopationis eq̄liter peccāt facientes ꝛ cōsētiētes ꝛ ꝯm ħ intelligunꝰ oēs auctes q̄ dicūt ꝙ eq̄liꝰ puniunꝰ. In quarto casu auctoritatis siue defēsiōis magis peccat cōsētiēs defendēdo ꝛ auctꝫ prestādo q̄ꝫ faciēs .i. ꝛ magis puniēd⁹. ē xxiij. q. iij. q aliorū ꝛ. xi. q. iij. q ɔsētit.

c ¶ Irritū. Nota ꝙ factū ē ꝑ surreptionē nō valꝫ tāq̄ꝫ a n̄ suo iudice. xi. q. i. c. pe. ꝛ. C. si nō a ɔpe. iud. l. vlt. ꝛ retractari pōt aliter a ꝑte absēte. j. de re. iud. cuꝫ oliꝫ. ꝛ ꝑcipue decre. ista hic. n. lr̄e nullā cōferebāt iurisditōeꝫ: qꝛ iurisditio vicarij nō extenditur ex vrbeꝫ: vt hic dicit. ergo si concedat litteras extra: est nulla iurisditio. ff. de iuris. om. iud. l. vlt. C. q pro sua iuris. l. vna ꝛ quicq̄d factū ē hic ꝑ lr̄as vicarij: ipso iure nō tenuit: de hac materia dictū ē supra de rescrip. ad audientia. ij.

d ¶ Ex ꝑte tua. ꝑpetuos. ꝑpetu⁹ dꝰ q canonice a ꝑsona ecclesie de aucte epi ē institutuſ. ꝛ certā dꝫ ꝑcipere portioneꝫ ꝯ e ti. ad hec. ꝛ. j. de ꝑben. extirpāde. § q vero: nec pōt q̄s habere plures vicarias: cū hēat curā aiaꝝ tanq̄ꝫ vicarius: ꝛ debꝫ residere i loco: vt hic dicit: sicut nec q̄s pōt hēre plures ecclesias. j. de cle. nō resi. qꝛ nōnulli ꝛ. c. se. ꝛ. j. de preben. de multa. In qb⁹ casib⁹ possit q̄s ɔstituere vicariū dicitꝰ i ꝑdicta decre. extirpāde. § q vero. beneficia. n. ecclesiaꝝ ꝑꝑ officia diuia constituta fuerūt. xij. q. ij. cōcessio. xvi. q. i. generalitꝰ. ꝛ. i. q. ij. c. vlt. ar. C. de mi. tes. l. pe. ꝛ. xxi. q. iij. c. cyprianus.

e ¶ Per subtractionē. ꝛ sic ēt cōpellūtur alij clerici: q̄n necessitas vel vtilitas vt ordinenꝰ exposcit. ꝯ. de eta. ꝛ quali. q̄r s. nec hꝫ locū distinctio: q̄ cōsueuit notari. lxxxiij. di. in ꝑn. maxime vbi q̄s recipit bñficiū aiaꝝ curā hn̄s annexā. ibi indistincte debꝫ ꝓmoueri vel priuari illo officio. ꝯ. de elect. cū i cūct. ꝛ ꝯ. de eta. ꝛ qua. c. i. ꝛ. lx. di. per totum.

f Quia quesitū. cōpellūt. vn̄ iactura cause affici debent q patrociniū potētioꝝ aduocāt. C. ne liceat poten. l. i. ꝛ. j. de ali. mu. iudi. c. ij. ꝛ iudex propter exhibitionē illoꝝ non dimittat suaꝫ iusticiam exercere. j. de iudi. decernimus in fi. ar. xi. q. iij. quattuor c. iniustum. ꝛ. C. qꝺ metus causa. l. vlt

g ¶ Pari pena. sic patet ꝙ facientes ꝛ cōsentientes pari pena

h ¶ Impedire. vide qualitꝰ iurisditio extēdit ad illos, ꝺ qbus in rescripto mētio nō habeꝰ. si excōmūicatio extēditꝰ ad illos in q̄s lata non fuit. j. de sen. excō. nuper. ꝛ. c. si cōcubine. ꝛ hoc cōtingit qꝛ ipedit ipam iurisditioneꝫ: ꝛ iudex oīa pōt q̄ ad ipsam iurisditionē ꝑtinent: ꝛ sine quibus causa expediri nō potest. j. e. preterea. ꝛ. c. significasti. ꝛ. c. prudētiaꝫ in fi. ꝛ. c. suspitiōis. i. Rñ. ꝛ. j. de testi. tam litteris.

i ¶ Sane litteraꝝ. Cōtra ꝯ. de rescrip. certū vbi valent prime littere si secūde non faciant mentionem de primis sed illud intellige quando ad diuersos iudices prime ꝛ secunde littere impetranꝰ. hic quādo ad eosdē iudices prime ꝛ secunde littere impetrāꝰ. ꝛ forma diuersa est: vnde videꝰ dicere ꝙ supsedere debent: donec consulant superiorē: qualiter debent se habere in causa ipsa: ꝯm quas litteras procedāt: ne ꝑ tali varietate negociū ex toto impediaꝰ si vellēt seq vtrāq̄ꝫ formā: sed ꝯꝫ hoc videtur negociū impediri nō impeditꝰ finalitꝰ. sed ad tempus vel quousq̄ꝫ papa rescribat super illo: ħ hodie nō videtur hēre locū quod hic dicit: qꝛ ꝓcedere debent ꝑ formam sibi primo datam ex quo secūde littere nō faciūt mentionē de primis. j. de ap. vt debitus. ꝛ. ꝯ. ꝺ rescrip. c. capitulū. sancte crucis: ꝛ quia tacita veritate impetrate sunt: cum non fecerint mētionem de prima forma: alij volunt intelligere hoc c. vt concordet cuꝫ illo ceteꝝ: ꝛ dicunt ꝙ ꝓcedēdū ē ꝑ primas: ꝛ supsedere debent executiōi secundaꝝ donec cōsulant papam sup pena imponēda illi impetranti tacita veritate: sed hec littera vtrarūq̄ꝫ ɔdicit eis: ꝛ ē pri⁹ dcm̄ veri⁹ per decre. vt debit⁹. sed sup expēsis pōt puniri. ꝯ. de rescrip. ceteꝝ in fi. ꝺ hac materia dixi. ꝯ. ꝺ rescrip. c. i.

k ¶ Innouerit. s. ꝙ non reuocent primas.

l Si pro debilitate.liberoꝝ.etiaꝫ ptib⁹ inuitis cũ pote st.is sit talis a lege ɔcessa.C.de iudi.a iudice.τ.j.e.qm̃ aplica nisi in casu eiusdẽ decre.§ is aũt.τ.j.e.pastoralis i prin.τ ɔpellere ẽt põt renuẽtẽ:nisi maliciose exonerare se vellet:vt ibi dicit:τ sic semꝑ iusta cã dꝫ subeẽ: qñ cãꝫ ɔmittit:vt hic habes. in preal le.§.sed quia:τ ceteris que sunt de substantia iudiciorum:vt est libelli oblatio τ litis contestatio:τ ꝙ sententia feraptur in scriptis.

s Prorogetur.pt τ ita pꝫ ꝙ iurisditio que certo tꝑe finiẽ ꝑrogari ad mai⁹ tꝑs:de ꝓrogatione iurisditionis diceẽ.j.e.p.τ.τ si ɔpromissũ fiat ad certũ tꝑs:finiẽ ɔpromissuꝫ nisi de ɔsensu ptiuꝫ ꝓrogeẽ.ff ꝺ arbi.diem proferre.

lrarꝫ lre opponũẽ ñ iudicib⁹ i notuẽit ddec ro.ponti.ɔsulãt. τ suã exide cognoscãt pleni⁹ volũtatẽ:executiõi supsedeãt vtrarunqꝫ:ne ꝑvarietate lraꝝ cãꝝ fines valeãt ipediri.

Idem epo lundoñ.

Si ꝑ dbilitate vl ꝑ q̃libꝫ alia graui cã vel ñcitate tractãdis cãis: q̃ tibi a se apo. ɔmittũẽ itereẽ ñ poteẽis:liberuꝫ tibi sit ꝑsonis discretis τ idõe is vices tuas cõmittẽ: ita ꝙ si res tãti ẽ:ɔsulẽ dbeãt:nisi forte cãe ita graues sint ꝙ sine pñtia tua ñ possint ɔmode terminari.

Idẽ.u.carnoteñ.elcõ

De cãis q̃ ifra certũ tmi nũ decidẽde ɔmittũẽ ħ tuã volum⁹ cognitionẽ teneẽ ꝙ nisi dies pfix⁹ ꝺ cõi ɔsensu ptiũ ꝓrogeẽ:eo trãsacto mã, datũ expirat ilẽ ẽt q ꝓ cãis tibi ɔmissis ad citationẽ tuã venire aut tuo lr his pareẽ iudicio neglexerit:si tale fuerit negociũ:qꝺ certa exide pẽa canonib⁹ exꝑmaẽ.eãdẽ ifligas aliogn ipos ꝑ delicti qualitate τ cãe ꝫ tuũ arbitriũ puniẽ ꝓcures:

Idẽ aiepo senoñ.

Preterea sup eo:qꝺ nos ɔsulẽ voluisti:vtꝝ liceat iudici dlega.ñ ordiario cogẽ ɔtũacẽ vt vẽiat:aut dãnaẽ si ñ vẽniat hoc tibi auc̃te presẽtium innotescat:ꝙ post q̃ ei cã licꝫ simpliciter delegatur: satis potest nr̃a auc̃te partes cõpellere:et ẽt cõtumaces seueritate ecclastca coercerẽ ẽt si littere commissionis id non contineant:aut partes mandatum nostrum non habeant:vt accedant:quia ex eo ꝙ causa sibi committitur: super omnibus que ad causam ipsam spectare noscuntur: plenariam recipit potestatem.

Idem vintoñ epo.

m Discretis.j.ꝺ ɔsan.τ affi.ex lris τ.j.de preben.sup in ordinata.

n Consuleẽ tãq̃ʒ viꝝ discretũ τ nõ tãq̃ʒ iudiceꝫ:si vices suas itotũ cõmisit.j.e.sup qõnnꝫ.§.porro als si cũ eo postea vellet iudicare nõ valeret.j.e.cũ super.

o Cause.puta inquisitio excessuũ.ꝓuisio eccl'ie ar.j.e.qm̃ aplica.§.ij.ꝫm formã illi⁹.§.alioquin bñ possꝫ ɔmittẽ magis ꝑito

p Graues.sic ẽt grauia negocia dĩ quis ꝑ se tractare τ nõ ꝑ ꝓcuratorẽ.C.de ꝓcur.l.vlt.sic rũe põt cogi ɔstituere ꝓcuratorꝫ j.de ꝓcur.q̃relam

q De causis: certũ tẽpus id curit postq̃ʒ littere iudicib⁹ pñtãẽ.j.de ap.sup eo.ij.qd si infra.xx.dies cã ɔmittaẽ terminãda:nũ qd inducie.xx.dieꝝ dãde sũt iij.q.iij offeraẽ.videẽ ꝙ sic:qa bñficiũ.n.iuris nemini est auferẽdũ.xxxij.di.ꝺ his i fi.ff.ꝺ re iudi.l.iiij.§.sigs ex testamẽto.τ restitutio que infra quadriẽnium determinari dbet reo dilationẽ petente ꝓrogatur vltra quadrieniũ:τ tunc ꝓdest tã reo q̃ʒ actori.C.ꝺ tẽ.in integ.resti.petende.Sed cõtra dicit in fi.qꝛ tempus ꝓrogari nõ potest:nisi ꝺ ptiuꝫ ɔsensu.So.pp tẽporis angustiaꝫ puta artandas inducias τ non ampliãda sunẽ dũ.n.licꝫ iudici artare tꝑs a lege statutũ.ff.ꝺ re iudi.l.ij.τ.j.ꝺ re iudi.qꝺ ad ɔsultatonẽ:nam τ cã crial'.j.bienũ tminãda ẽ.C.de iu.ꝓpãdũ i pñi.τ.C.vt.j.cer.tẽ.cri.qõ.fi.l.vl qñq̃ʒ tñ.j.q̃gita dies.C.vt oẽs tã ciui.q̃ʒ mi.iudi.l i.lau.

r Partiũ.Ar.ꝙ de consensu partium solẽnitates iuris possunt remitti.ar.j.de resti.spolia.lꝫ.τ.ff.de fer.l.i.Ar.ɔ.j.ꝺ fer c.vlti.τ.iij.q.v.accusatorib⁹ xxiij.di.quorundam.C.de libe.causa.nec si volens.C.de ar.auc̃.de ceruimus.C.ꝺ iuramento calũ.l.vl.§.sed quia.So.ille solẽnitates iuris que sunt introducte in fauorẽ partium possunt omitti de consensu partium.vt.ff.de fer:l.i.τ.j.de testib⁹ tuis:τ infra de restitutio.spolia.licet.ꝫ illis solẽnitatibus que sunt introducte ꝓpter reuerentiam dierum:partes renunciare non possunt.j.de fer.c.vlti.τ illis que pro communi vtilitate siue publica vt

t Uenire dũtamẽ citatio teneat:als ñ teneẽ de elec.bone memorie τ.j.de fer.c.vlt.ber.

u Certa.sic ẽ i vsurarijs.j.de vsur.qꝛ in oib⁹ τ si illi ꝑseuerauerit excõiceñ.j.de vsur.preterea:ꝫ certa pena statuta ẽ:qꝛ si ẽ ɔtumax: si talis est,res dꝫ mitti j possessioneꝫ cã rei seruande:si ñ ẽ talis excõiceẽ.j.vt lit.ñ ɔte.tue.τ.c.qm̃.Quid si diuerse sint pene:minor iponaẽ.de pe.di.i.pene.l.di.sigs volũtate.τ c.siqua fei.a.vl locus erit gratificatiõi.j.ꝺ iurepro cũ aũt aduocat⁹ vl illã q̃ magis timeẽ.vt in.c.qm̃ frequenẽ in fi.

x Eã ifligas.cũ sis delegat⁹:quo casu dispensare nõ potes:ꝫ iure ꝓcedere cũ fines mãdatĩ exacta diligẽtia sunt seruãdi.s.de rescrip.cũ dilecta: secus in ordinario q dispẽsare põt.j.de iud.at si clerici

y Arbitriũ.Ar.ff.de iure delibe.l.i.§.qualitate delcti τ cause τ ꝑsone inspecta.j.de homi.sicut dignum.

z Preterea simpliciẽ.sine aliqua forma expressa:qꝛ si certa forma eẽt data illa eẽt seruãda.s.ꝺ rescrip.cum dilecta:sed cũ simpliciẽ mãdat:qꝺ iustũ fuerit exequaris.s.ꝺ.fi.ꝓsbꝫ.c.pe.tũc hꝫ locũ quod hic dicit:ꝙ oia põt sine qb⁹ causa experiri nõ põt.j e.ꝓudentiã i fi.τ c.suspitionis.Et sic est ar ꝙ verbuꝫ simpliciẽ positũ generaliter itelligiẽ xix.di.si rõanoꝝ.τ.j.de priuil.qꝛ circa.

a Coercere.ꝫm tenoreꝫ illi⁹ decr.j.vt lit.nõ ɔte.tue si.lis est ɔte.ꝫm tenoreꝫ illi⁹ decre.j.de dolo τ ɔtu.ꝓut.

b Mãdatũ ꝫm ꝙ habeẽ.j.de resti.spo.ɔquerente.

c Ex eo ꝙ cã.Ar.ꝙ cõcesso principali.cõcediẽ accessorium viij.di.quo iure.τ.xvi.q.i.si monach⁹.τ.ff de iurisdi.om.iu.l ij.ff.de re iudi.quidam.C.vbi τ apud quos.l.vlti.τ.j.ꝺ re.spo.causa.ar.ɔ.xx q iij.constituit.ff.depositi.l.i.§.que depositis τ.j.de testa.ad hoc.ff.de vsufruc.item si fundi.§.sed si insula.ijq.vi.quisquis.C.de epis.audi.auc̃ si liberi.C.de li.pre l'elxhe auc̃ ex causa.τ.C de le.seruis.So.prima pars vera est.τ.c.constituit.non est ɔ:quia intentio principalis fuit circa res:alia non tangũt ɔrium.Iteꝫ est ar ꝙ aliq̃ ꝓhibito ꝓhibeẽ oẽ id ꝑ qꝺ ꝑueniẽ ad illud.ff.de spon oratio.j.de ꝓcur tue:veriũ tñ lꝫ al' q̃ sint annexa τ alicui ɔcessa lꝫ vnum ad ꝑmaẽ:ñ tñ aliud:imo nec illud.ff.ꝺ lib.τ posthu.si ita.§.reg'

ß illud ē spāle fauōre libertat̃. Itē ar. ꝙ idē iuris ē i vtroqȝ ꝯ neroꝝ. s̃. de ꝯsti. trāsla. ⁊. i. q. iij. siqs obiecerit. ⁊. viij. di. q̃ iure ⁊. j. de ap vna. ff. de ap. siq §. siqs. ⁊. §. seqn. Ar. ꝯ. j. de eo qui dux. i ma. quā pol. p adul. ppositū. C. ꝺ fi. istru. l. ij. ⁊. j. ꝺ despō. ipu. ꝺ ill'. ⁊. ij. q. v. iterrogatū. So. idē iuris ē i vtroqȝ ꝯnexorū vbi alter sin also eē si ꝯ tigit: vt hic. ⁊ vbi eadez rō ē i vtroqȝ cāu: vt s̃. ꝺ ꝯsti. trāslato: sec⁹ vbi diuersa ērō: vt pȝ p ꝯ̃ria.

verba. ⁊. ff. qꝺ qsqȝ iuris. l. i. §. hec aūt verba. ⁊. j. ꝺ spō. c. vl. ß pōt facere vsqȝ ad ānū a ꝺ e late snie. j. e. ti. q̃renti.

i Fūct⁹. sic. ff. ꝺ re. iudi. iudex. ⁊. j. e. c. venerabil' ⁊ ita expirat ꝺlegati iurisditio snia lata ⁊ executōi mandata vt hic. Itē fin: f. mortuo iudice: cui ppo noie scribiť. j. e. qm̄ abbas. a ꝯ̃rio sensu. Itē p mortē illi⁹ ꝯ quē lr̃e ipeťrāť re itegra. s̃. ꝺ rescrip. significauit. Item ṙuocato mādato. ff. ꝺ iud. iudiciū soluiť. ⁊ p cōaṙ lr̃as q̃ exp̃ssaȝ faciūt mētiōeȝ ꝺ pmis. s̃. ꝺ ṙscrip. ceteꝝ. Iteȝ si iudex ṙmittit cāȝ supiori. j. ꝺ of. le. lȝ. tranē. Itē elapso. ṫmio ꝯmissionis. s̃. e. de cāis. Itē si re integra moriať ꝺlegāš. j. e. g̃tū. ⁊. c. lȝ. Itē p legitimā recusatōeȝ. j. ꝺ. fo. ꝯpe lȝ. ⁊. j. ꝺ ap. scōo. regris. Itē p appellōnē legitiaȝ. j. ꝺ ap. vt debit⁹. Itē p ꝺlatōȝ appellatōi sar. j. de app. sepe. ⁊. c. iterposita.

a Quāuis. duobus. hic fuit dubitatio q: cā ꝯmissa fuit tribus sb hac forma: mādam⁹ vt pcedaťi cā: qꝺ iustū fuerit faciētes: nllā clausula adiecta: ꝙ si ābo ñ poterīt ⁊c. credebať ꝙ si vn⁹ ñ possȝ iteresse: ꝙ ß posset ꝯmittere: iō q̃siuit eps vitoñ an possȝ ꝯmittere vices suas: ⁊ dič ꝙ bñ pōt: q: clausula illa nihil fač q̃ztū ad ptātē ꝯmittēdi: cū bēat illā a lege. j. e. pastora. i. ṙnso. ⁊. c. qm̄: ⁊. C. de iudi. a iudice:

b Significasti. ordiari⁹. dubitatō fuit q: iste credebat ꝙ ꝺ legat⁹ iudex ñ possȝ suā sniā mādare executiōi. ar. ij. q. vi. q̃sqs. ij. ⁊ ff. ꝺ re iudi. a diuo pio. sed potest vt hic patet.

c Non vult. si nō vult potest compelli a delegato q maior est illo ēt epo q̃ztū ad cāȝ illā. j. e. sane ⁊ j. e. pastōal'. i. ṙnso. ēt si sciat cā iiustā. j. e. pastoral'. §. q: vero dū tñ faciat ei fidem ꝺ iurisditiōe sua. j. e. cū i iuṙ ⁊ C. de man. pri. l. vna.

Quāuis si vn⁹: ⁊ ifra. Si vero duob⁹ᵃ cā ꝯmittiť ēt si nō apponať vt vn⁹ siñ altero pcedat i ea: nihilominus vn⁹ ex ipsis siue suo ꝯiudici siue alij vices suas pōt ꝯmitteṙ i hac parte. Idē noruic. epo.

Significasti nobis: ⁊ ifra Cō. t. t. rñ. ꝙ si iudex ordinari⁹ᵇ ad mādatū iudicis ꝺlegati a nobis nōᶜ vult aut nō pōt alijs resistētib⁹ᵈ sniam ab eo latā effectui mācipare ꝺlegatus iudex cāȝ aucte nostra sibi ꝯm'ssā pōt executōi mandare: ⁊ siq sibi restiteritᵉ eos sentētia eccl'astica coercere.

Idem.

Si qñ clerici corā iudice ꝺlegato prelatos eccl'iarū sup eccl'ias q̃s tenēt in cām traxerit: ⁊ corā eodem iudice trāsactōeᶠ vel alio mō eccl'ias obtinuerit: qbus certū sit eos istitutōemᵍ canonicā nullatenus hūisse: nec possessionē etiam corporalē ordinari⁹ iudex non dȝ iudicis delegati mandatoʰ resistere violēter: sȝ apꝺ ipsum istare vt differat eos in possessionez mittere: done c vobis rei veritas inotescat:

Idez brixieñ. episcopo.

In lr̃is: ⁊ ifra. Cōsultatōni. t. r. qꝺ ex quo iudex delegat⁹ p se vel p aliuȝ sniam executōi mādauit vel mandari precepitᵏ: eius auctoritas ⁊ iurisditio cessat: q: semel est officio suo funct⁹.

Idem abbati sancti albani.

Consultationib⁹: ⁊ infra Quesitū ē: vtrū si aliqs eccl'ia vl' possessiōe q̃lȝ se asseꝑuerās absqȝ iudicio ⁊ cā rōnabili spoliatum: ⁊ a nobis ad iudices lr̃as obtinuerit: vt infra certū tempus restituatur sibi possessio: si ꝯstiterit iudici euȝ esse taliṙ spoliatū possessio debeat ei restitui: sȝ cū is qui tenet ecclesiam vel possessionē quā ipse requirit anteq̃ꝫᵐ de lite ꝑris ipsis aliqua mentio fieret studiorum pegrinationis vel alia huiusmodi cā se absentauerit: nec infra tēpus prefixū iudici possit suam pn̄tiā exhi

Consultationibus anq̃ȝ al's si fraudulēť recessisset. sec⁹ eēt. j. de ap. suggestū l' p⁹ citatōȝ. j. ꝺ eo q mit. i pos. cā rei ß. c. vl. ß ibi suppleť maxie ⁊ hic eodē mō

d Resistētib⁹. quos pōt excōicare cū hēat coertōem: al's tal's executio delusoria videreť. j. eo. ex lr̃is. ⁊. ar. ff. de offi. eius cui mā. ē iuris. l. vlt. i fi. ⁊. s̃. e. c. i.

e Restiterit. ⁊ sic vř fieri de sua iurisditōe pstādo ipedimētū. vñ illos pōt excōicare s̃. e. q: q̃sitū. ⁊ j. ꝺ testi. tā litteris.

f Si qñ trāsactōe. trāsactio i spūalib⁹ iteruenire nō pōt ppe sūpto vocabulo. j. ꝺ trāsac. sup eo. amicabil' aūt coposito possȝ. j. ꝺ trāsac. statuim⁹. arg. u. ad h. j. ꝺ pben. nisi. ⁊. j. ꝺ re. p mu. c. fi. vñ expone trāsactōe. i. amicabili ꝯpositione.

g Institutionē. vñ titulū nō hȝ l' cām possidēdi. titul⁹. n. nō acqriť p trāsactōem i spūalib⁹: sed canonica istitutōe. j. de insti. ex frequentib⁹. ⁊. ff. ꝺ decur. herēnius modestin⁹. vbi dř ꝙ sola pceptio salarij nō facit decurionem.

h Mādato. de mittendo i possessionē illuȝ trāsigentē.

i Resistē. ß pcib⁹ istet: al's appellet si ñ admittat pces: ⁊ tenebit appellatio. j. e. sup eo ar. j. ꝺ re iudi. cū sup controuersia.

k In lr̃is pcepit cū effectu. s̃. nā si mādauit ⁊ ñ ē paritum ipsemet postea exequať: vt. s̃. e. significasti. verba. n. cuȝ effectu sūt accipienda. j. ꝺ cle. ñ resi. relatū. ⁊ ꝺ pe. di. i. hec aūt

n Restitutōē. sic vř ꝙ siqs sit abñs iusta ꝺ cā ⁊ nō aio fraudādi: ñ dȝ fieri missio i pos. bono. ipsi⁹. ff. q ex ca. in po. ca. fulcini⁹. §. qd sit latitare. ar. ff. ꝺ iu. l. ñ vř. ff. ꝺ pe. eo tpe. rñ i. ar. ꝯ. ff. ꝺ resti. mi. igrare. ⁊. ff. ꝺ pui. cre. l. vlt. ⁊. ff. q. ex cau. i pos. ca. fulcini⁹. §. si fūdū. q: i istȝ ꝯdiciť: ꝙ ēt iusta ꝺ cā abñs si ñ ꝺfēdiť fit missio i pos. So aliud ē bona alicui⁹ possideri: ⁊ aliud i posses. mitti: ⁊ aliꝺ restituē possessionē: q: si aliqs vocat⁹ latitat cā fraudādi creditores: si ñ ꝺfendať boni viri arbitratu bōa ei⁹ possideri iubēť ⁊ ēt vendūť. ff. ex q. ca. in pos. ca. fulcini⁹. circa pn. ⁊. §. qd sit latitare ⁊. C. ꝺ bo. auc. iu. po cū ppōas. ßȝ ꝙ dř i auč. ibi posita. ⁊ q iurat. Si āt vocat⁹ non latitat: ⁊ fraudet creditōes: ß abñs ē ex q̃cūqȝ cā pbabili l' ñ pbabili: necessaria vel ñ necessaria si ñ ꝺfendať mittūť creditores i bo. pos. cā custodie: nec cā vendere pn̄t nec possident. ff. q. ex. ca. ma. i ite. resti. itē ait. §. hic āt. ⁊. ff. ꝺ acq pos. possideri. §. vl. ⁊. j. vt lit ñ ꝯte. qm̄ i fi. ⁊ hin psōali actōe. Sȝ siqs abñs sit ꝯ quē agať actōe reali: citari ꝺbet ad domū: ⁊ interrogādi sūt amici: an ipȝ defendeṙ velint. ff. ex q. cau. maiores ergo ⁊ si nō sit q eum defendat fit missio i possessionē petitā cā rei huādē. j. vt lit. ñ ꝯteš.

qm̄.§.in alijs.⁊ sic intelligit̄ cõtrariũ illo͛ §.si fundũ.aliud ē in possessionē restitue͂ vt h͛ dicit̄:q: tũc ē possessor q̄uisq3 euincat̄ ꝓpetas ⁊ h3 cõmodũ possessionis:⁊ h͛ denegat̄ in casu p̄nti si daret̄ restitutio:q̄si diffinitiue ꝓcederet̄ c͛ absentē li.nõ cõte.qd̄ eē nõ d3.j.vt.li.nõ cõte.ꝑ totũ.⁊ idē ē suadendũ i hac cā:si cut eēt si tractaret̄ cā ꝓprietat̄.j.vt li. nõ cõte.c.ij.qd̄ g͛ fa ciet iste spoliat⁹.fi at denunciatio ad domũ legitimã:⁊ si nõ sit q̄ eũ defēdet mittat̄ in possessio nē cā rei suādē reo p⁹ ea veniēte iusta ꝓbata cā absētie re stituit̄ in integrum vel ad appellandũ ⁊ hec missio non ꝓ hibet̄ hic ꝗ restitu tio tm̄.De restituti one absētis dī.ij.q. vi.§.biduu3.⁊.§.si aduersus absentem ⁊ ēt sine iusta cā re stituit̄ ei possessio q̄ncũq3 īfra annu3 ꝓput dī in decreta. qm̄.§.in alijs.

o Possessione3 ⁊ deiectionē. Nõ q͛ hec duo tenet̄ ꝓba re q̄ petit̄ restitui.s. possedisse ⁊ spolia tũ fuisse.j.d͛ restit. spo.oli3 cām ⁊.j.q si sunt le cām q̄.et idē est si aliq̄s spo liauit vel mādauit vel ratā habuit spoliationē.j.de resti.spo.cũ ad sedē in fi.⁊.ff.de vi ⁊ vi ar.l i §.deiecisse.

p Nisi bis per hāc lr̄am vr̄ q͛ si iste cõtumaciter fuis set absēs q͛ etiā restitutio faciēda:qd̄ nõ est ver̄ nisi post lit.cõtes.q: tũc si eēt cõtumax reciperent̄ testes:⁊ restitue ret̄ si ꝓbasset suā possessione3 ⁊ spoliationē:⁊ sic intelli ge v͛siculũ vltimu3:al's testes an̄ lit.cõt.ꝑ cõtumaciam nõ sunt recipiendi cā restitutiõis.j.vt lit.nõ cõte.c.ij.⁊ sic mutat casũ:similis mutatio ē de cā pos.c.pe.q:.s. di xit de eo qui erit absēs probabili cā:⁊ an̄q3 sciret lr̄as c͛ se impetratas:⁊ hic loquitur cũ lit.cõte cõtumax inueni tur ⁊ in eo casu:si liquet de cā restituitur possessio.j.de do.⁊ cõtu.ꝓput.vel mittetur tm̄ in possessionem cā rei ser uāde ꝓpter cõtumaciā lit.nõ cõt.j.vt li.non cõt.qm̄.§.in alijs.vel pōt intelligi b3 opinionē illoꝝ q̄ dicebant q͛ lit. nõ cõte.possunt recipi testes c͛ cõtumacē ⁊ sn̄ia ferri. hec fuit opi.hug.⁊ sic tenetur prorie istud nisi.b.

q Sane vices. Nõ q͛ delegat⁹ vicē gerit delegantis. s.xciij.di.c.vlt.⁊.xciiij.di.c.i.⁊.ff.de of.eius cui mā. est iur.⁊ si pretor.

r Terminandā. Ar.xxi.di.c.inferior.⁊.c.deniq3 item maior est ordinario quantũ ad causā illā.j.de offi.ord. pastoralis. Itē3 ar.q͛ papa pōt ligari ab illo cui peccata sua confitetur.ij.q.v.mandastis.

bere. Sup q̄ rn̄dem⁹ q͛ nec pt̄ nec d3 restitutione3 h̄re: q̄uis pat⁹ sit corā iudice delegato testib⁹ idoneis possessione3 et deiectionē suā ꝓbare nisi is q̄ possidet se ꝑ cõtumaciā absētas set.

Idem carbot. epo.

Sane q: ⁊.j. Tue q̄ñi du xim⁹ rn̄dēdu3 q͛ iudex a nob delegatus vices nr̄as ge rit.vñ in cā illa supior est ⁊ ma ior illis q̄x cām suscepit termi nandā. Ideoq3 si eps vel alia p sona q̄ nõ sit de iurisditiõe il li⁹:i cā qua3 ei delegam⁹ rebel lis aut cõtumax fuerit:sm̄ q̄lita tem facti pōt vel interdicti vel suspēsionis sn̄ia a iudice dele gato cõpelli:ita q͛ iudex b3 ne gocij q̄litatem tꝑate ꝓcedens epo vl' ingressũ eccl'ie vel sacer dotale officiu3 intdicat aut ēt terrā illi⁹:q̄ ad iurisditionē su am ꝑtinet spāliter interdicto supponat.

Idem eboracen. ar chiepo ⁊ epo cõuentren.

Ex pte.n.nobis inotuit q͛ cũ ad te frat̄ cõuētren.nr̄as lit teras ipetrauerit vt ei archid. quē i eccl'ia tua p̄mo vacar̄ cõ tingeret assignares.r. aduersa ri⁹ ei⁹ al's ad te frat̄ eboracen. lr̄as ipetrauit nulla de p̄orib⁹ h̄ita mentiõe:vt si auũcul⁹ su⁹ archidiacõatũ que3 habebat i eccl'ia eade3 vell3 oio dimittē ipm ei faceres assignari. Qm̄ igit̄ si memores fuissemus nos ꝑ p̄dicto.n.lr̄as direxisse:pro aduersario nullaten⁹ scripsis sem⁹:mandam⁹ q̄tenus p̄fato n.archidiaconatu3 ipsi⁹ eccle sie:si vacat nõ obstātibus po sterioꝝ lr̄is assigneiis.

Idem eboracen.archiepo.

Ex parte tua:⁊ infra: Nõ ni.t.t.r.q͛ siq̄ñ iudici de legato expediat formā sibi sta tutam seruare:debet tame3 rõ nabiles exceptiões admittere ⁊ in causa iuxta iuris equita te3 procedere:nisi exprimat̄ in litteris nr̄is q͛ nulle debeant exceptiões admitti: quod nec

s Si episcopus.cuius cā cõmissa est delegato:⁊ ita est de iu risditione delegati quantum ad causam illam.

t Persona.cui⁹ cā nõ est delegato cõmissa:tñ si iurisditionē delegati ipediat:delegatus pōt illũ punire vt h͛ c di.⁊.§.e.c.i.

u De iurisditione.q: ex tali delegatiõe fit d͛ sua iurisditione cui⁹ cā ē delegato cõmissa

x Tēperate.cũ h̄eat iu risditionē i illũ:al's nl'la eēt delegatõ tal'.j.e.ex lr̄is ⁊.ff.d͛ of ei⁹ cui⁹ mā.ē iu risdi.l.vlt.i fi.⁊ ē nõbile q: defert̄ maiorib⁹ pēis iferēdis ꝑꝑ dignitatē.c͛ h̄ēs.j.d͛ sta.re.ea q̄ t.rñ.

y Offm̄.q̄si sic spālia intdicũt̄:alia ñ spālia pt̄ exercē.s.de cor.vici.c.si gnificauit.sec⁹ si eēt sim plr̄ ab officõ suspēsus.b.

z Spālit̄ h͛ fit cũ epus suo noie cõuen.t:⁊ ē ar. q͛ ali⁹ ꝑ delicto alteri⁹ punit̄.item arg.ꝑ delicto vni⁹ totā terrā suppõi i tdicto.s.d͛ postu.ad h.⁊ j.de spõ.nõ est vobis.

a Ex pte.oio.i.sine ali q̄ pactiõe cõditiõe vel modo.

b Dimittē.vr̄ q͛ tal' re nũciatio simonia fuerit: q: q̄ remittit d.ar. viij. q. ij tal'a.⁊.j d͛ testi veniēs ⁊.ff.d͛ calũ.q̄n ēt ⁊.ff. q̄ i frau.cre.i fraudē ar.c͛ s.q̄ i frau.cre.si pignus. Rñ hec dictõ oio soluit c͛.i.sine aliq̄ cõditiõe.itē pone q3 simplr̄ reuũciet: ꝗ in aio h3 vt ei det̄ al's ñ renũciatur⁹:vr̄ q͛ simõia cõmittat̄:sola.n.volũtate cõmittit̄,sic̄ vsura q̄ sola volũtate cõmittit̄.j.d͛ vsur.cõsuluit.⁊.i.q.i.q̄ studet ꝗ sec⁹ i simõiac3 q: ꝓhibita:sec⁹ i ꝓhibitis q: i simõiaca ꝓhibi ta q: simõiaca sr̄ illa q̄ i vet'testõ nouoq3 simõiaca erāt ī: sui nā:vt vēdē sacr̄a:vt p̄dicto.c.studet.⁊.c.sic̄ eunuch⁹. Simoni aca:q: ꝓhibita sũt illa q̄ ꝑ cõstõnem eccl'se fcā sunt simõiaca: q̄ le ē h͛:⁊ pastũ dare post receptionē in canonicũ:⁊ in istis non sufficit sola volũtas:⁊ i alijs:dũ tñ fit cõtēta suis t'minis qd̄ de vsuris dī:non ꝓmouet:q: vsure i vtroq3 testõ ꝓhibite sunt. vi.

c Nõ obstātib⁹. Ar.c͛.s.d͛ rescrip.c.i.vbi spāle derog.at gnāli ꝗ hic p̄n e videt̄ gnāles ⁊ scd̄e spāles:q̄ d͛ vno spāli bñficio fa ciũt mētionē ⁊ tñ ñ valēt h͛ scd̄e:ꝗ hic v'itate īspecta spāles sũt tā p̄me q3 scd̄e:q: p̄me tñ ad vnũ bñficiũ restrīgunt̄:ꝗ hodie i lr̄is ꝑ bñficijs obtinēdis ille sole p̄ualēt q̄ p̄mo p̄sentāt̄.s.de rescri.c.capl'm scē cruc.⁊ sm̄ h͛ cõcordat cũ illa q: p̄me p̄mo fu erũt p̄ntate:⁊ epo loci h͛ mandabat̄.j.de ap vt debitus.de hac mā dictũ fuit.s.de rescrip.c.i.dic vt ibi.

a Ex pte tua.rõnabiles.ar.q͛ mag' ē ꝓcedendũ b3 iuris or dinem q3 formā rescrip.sic.s de rescrip.cām q̄ int' ꝗ c͛.s.d͛ re scrip.cũ dilecta.io semꝑ sequēda ē forma rescripti:si ñ cõdicat iuri.si v͛o cõdicat sec⁹ ē.s.d͛ eta.⁊ q̄.eā te.⁊ h͛ ver̄ ē nisi papa ex certa scia cõtrariũ mādet.tũc.n.ē obediēdũ:⁊ si dux sit mandatũ c.di.c͛ morem.⁊.xix.di.in memoriam.⁊ ille qui recipit legiti mas exceptiones sm̄ ius facere intelligitur:ad qd̄ etiā tenet̄.

§.de eta.⁊ quali.accipimus in fi. Itē ar.ꝙ ſi cōpꝛomiſſiſti ſali quē vt ſtares mandato ſuo:intelligendū eſt de honeſt. ĩ .de iureiu.veniens.⁊.c quintaualis.

a ¶ Nulle.ſupple ⁊ ↄſtet intentionē pape talē fuiſſe ⁊ volūtatē:alīs nō obſtāte tali gnālitate:rōnabiles exceptiones recipi debēt ar.ĩ.de reſti.ſpol. audita arg.ff.de pigno. obligatiōe C.q̃ res pig. ob.poſ.l.i.⁊.ff.de pecu. l.q peculij.ſ3 cuꝫ ſpāliter enumerant.⁊ dictū ob ſtāte tali gnālitate vel tali exceptiōe illas nō reci pict iudex.arg.ff.ſiquis cau.ſ3 ⁊ ſi.§.queſituꝫ.

b ¶ Credim⁹.vnq̃3.arg. ↄ ij q.vij.lator.⁊.xxi.q ij. placu t.ↄ.xxvij.q.i.ſi bō eſſes.So.in ↄrijs notuꝫ erat pape factū ipſius.⁊ q: illa talia ſunt vbi locuꝫ nō h3 exceptio vel excuſatio. Itē argu.ↄ.C.ꝺ de cur.exemplo.li.x.

c ¶ Quoniam abbas. Ca.cā fuit cōmiſſa duob⁹ abbatibus.ſ.abbati ciceſtrie ⁊ abbati vinceſtrie non expꝛeſſ.s pꝛoprijs nominibus ⁊ ambo citauerūt ptes abbaſe vinceſtrie tandē mortuo ⁊ altero ſubſtituto:abbas leiceſtrie pceſſit poſtea cū abbate viceſtrie ſubſtituto: ⁊ tulerūt ſniam ⁊ dñs papa ↄfirmauit illā:vl'pōt poni caſus ꝙ abbas leiceſtrie citauit mōtuo ↄiudice ſuo:q: ſub illa forma:ꝙ ſi ambo nō poteritis ⁊c.⁊ poſtea alteró ſubſtituto cū eo pceſſit:⁊ qꝺ bñ potuit:⁊ h̄ potius concordat littere:vt patet in pꝛincipio.

d ¶ Pꝛefixit.⁊ ēt ſol⁹ potuit pꝫigē alio moꝛtuo ſi ↄtinebaf in lr̃is:ꝙ ſi ābo ñ poſint ⁊ ⁊c.q: tūc extitit ↄditio:nec ppt̃ea expirauit mādatū q̃3tū ad illū ꝺfūctū.ſ3 ſtati alio ſubſtituto ⁊ ↄfirmato ābo pcedē ꝺbēt:q: tpale fuit ipedimtū.C.ꝺ cur.f.l.per.

e ¶ Subſtitutū.Ecce ꝙ ſucceſſoꝛ pōt cognoſcere.vñ potuit cognoſcē pdeceſſoꝛ ēt delegat⁹.⁊ h̄ vex ē qñ ppꝛiū nomē in lr̃is nō ſit expſſū:q: p vna pſona itelligūt:q: dignitas nō moꝛif. ſ3 ſi ppꝛiū nomē i lr̃is fuerit expſſū:q: tūc cōmiſſio fcā fuit pſone:ſucceſſoꝛ nō cogſcet:⁊ hec ē rō:q: vt dixi dignitas nūq̃3 perit:idiuidua vo q̃tidie pcūt ff.ꝺ le.i.l.iij.ſi qs in fūdi.ſ3 vī ꝙ idē fit.⁊ ſi nō expmaf ppꝛiū nomē:q: h̄ nomē abbas talis loci loco ppꝛij nois ē.ff.ꝺ lib.⁊ poſt.noiati.ar.ſ3 nō ē ppꝛium nomē ſ3 ſingulare:vt ſenix:⁊ appellatiuum.ſilr ⁊ elect⁹ ſit illo co pmoꝛtui idē ē.q: idē d3 cogſcē vt pdeceſſoꝛ.ff.ꝺ iudi.moꝛtuo iudice.⁊ in auc.vt nulli iudi.§.⁊ h̄ iubem⁹.col.ix. S3 vī ꝙ ēt ſi expſſū nō ſit nomē dignitatꝫ ꝙ ſucceſſoꝛ adhuc cognoſcē poſſit.ar.ff.ꝺ ↄdi.⁊ demō.l.filia.§.ticia.⁊.ff.ꝺ libe.⁊ poſt. l.placeat.⁊.l.ſe.⁊ ar.ff.de an.le.l.annua.§.i.ſ3 illꝺ teſtatoꝛ voluit. S3 pone ꝙ plures archidiaconi ſūt i aliq̃ eccl'ia pariſiē.⁊ papa mādat archid.pariſieñ.ſine additiōe ppꝛij nois vel cognomis:ita ꝙ nō apparet ꝺ q̃ ſēſerit cū plēs ſint ar̄diacōi:qſ ſ3 erit iudex:vī ꝙ null⁹:q: ſi duo dati ſūt tutoꝛes eiuſdē nomis nec apparet ꝺ q̃ ſēſerit teſtatoꝛ neuf erit tutoꝛ.ff.ꝺ teſt.tu.duo ſūt ticij.⁊ ſi teſtatō dicat exhēdo filiū meū:cū plēs hēat noie p po nō expſſo null⁹ eſt exheredat⁹.ff.ꝺ li.⁊ po.l.noiati.⁊ ſi nō

nos nec anceſſoꝛes nr̃os credimus^b vnq̃ expſſiſſe. Idem abbati ⁊ ↄuētui maioꝛis mōſterij

Quoniā^c abbas leiceſtrie q ſuſcepto mandato nr̃o ptib⁹ diē ad agēdū pfixit^d ab batē vinceſtrie de nouo ſubſtitutū^e iudici pmoꝛtuo illi mandato nr̃o poꝛrecto:q: ſub expſſis noib⁹ locoꝝ ⁊ non pſonarū cōmiſſio emanauit:ſibi ſocium in cauſe cognitione adiunxit: nos ſniam illoꝛū.ſicut ē iuſta^f ratā ⁊ firmā habemus. Idē.

Sup eo vo qꝺ ſubiungere voluiſti:ſi de pñtatione pſbyteri inter aliq̃s^g qōne ſub oꝛta cām ↄtigerit delegari alicui ſub hac foꝛma:vt ſi cōſtiterit ius^h de quo agif ad partē alterutrā ptinē:⁊ ad pñtationeꝫ eiuſdē de pſona idonea oꝛdinet^i eccl'iaꝫ ap.re.an liceat^k de legato iudici inſcio dioce. epo archidi.vel archipſbytero reclamāte pñtatū ſibi clicū i poſſeſſioneꝫ eccl'ie mittere.⁊ an ſi archipſbyt vel archidia.^m vel eps ad quē iſtitutio ptinet appellauerit:eoꝝ ſit appellationibus deferenduꝫ:hoc tuā volumus diſcretionē tenere ꝙ licꝫ queſtionē:q̃ de pñtatiōe vtitur ap.re.cōmittamus alicui terminandā nō tamē ē noſtre intentionis^n dioc.epo vel archipſbiō vel archidiacono pīudiciū generare:iōq3 pñtand⁹ eſt illi^o:q iſtituend⁹ fuerit:⁊ tenebit^p eoꝛuꝫ appel.ſi iudices iuri

apparet qs hoꝛuꝫ iſtitut⁹ ſit:iſtitutio nō valet.ff.de he. iſti l.in tēp⁹.§.q̃ties ⁊ ff.ꝺ re.du.ſi fueit ſ.itē ſi plibus ⁊.ff.ꝺ manu.teſ.cū ex plib⁹.ſ3 vī ꝙ ille ſit iudex quem impatoꝛ elegerit:ſic ſi inf duos dubitef ꝺ eodē legatoꝛ cui poti⁹ dari dēat:hēs eligē d3 cui ſoluat.ff.ꝺ le.ij.ſiqs ſeruū.§.ſi inf duos ⁊ ſiqs intētiōe ābigua.vſ⁹ ē ꝙ ei vtilī⁹ ē d3 accipē.ff.ꝺ iud.ſiqs intētiōe. ⁊.ff.ꝺ iudi.ſolem⁹. ⁊ C.ꝺ ↄdi ide.ſiqs buū.h̄ vide ꝺ fcō. Hic ſatꝫ patꝫ ꝙ ille quē elegerit actoꝛ erit iudex:qꝺ ꝺ illo ſēſit cū ipetrauit lr̃as ff.ꝺ vb.ob.inter ſtipulantē. S3 ſi ↄſenſu ptiū ptes ↄcoꝛdaſſēt ⁊ ↄſēſiſſēt nō diſtiguendo ꝺ q̃ qd erit:cuꝫ mō dicat actoꝛ de vno ⁊ re⁹ de altero nec pōt ↄſtare de q̃ itellexerū:q: nō ↄcoꝛdāt.h̄ dicere poſſū ꝙ ille ſit iudex:cui pmo ſūt lr̃e pñtate ſ.ꝺ reſcrip.c.ſacte eccl'ie.⁊.ĩ.ꝺ app.vt debit⁹.ſ3 ſi eēt ſil' pñtatio fcā:tunc q dignioꝛ ē:ſ3 ſi eēnt eq̃lr digni foꝛte dirimaf.ff.ꝺ iud.ſ3 cū ābo.⁊.xxxvi q.ij.

f ¶ Sic ē iuſta.hec vba cū ponūf i ↄfirmatio (foꝛs ñ ē. nib⁹ ↄditōalr intelligūf.ĩ.ꝺ ↄfir.vti.vl'inuti.ex aiata.⁊ ĩ.ꝺ ↄceſ.pbē.q: diuerſitatē.ſec⁹ ſi ponaf i pꝛiuilegio q: pꝛiuilegiū ē lex pꝛiuata.iij.ꝺ.pꝛiuilegia:⁊ pꝛiuilegiū ſēper d3 aliqd ponē.ĩ.ꝺ vbo ſi.abbate.⁊.ĩ.ꝺ pꝛiui.in his.⁊ ſic ponūf in ſentētijs q̃s papa ex certa ſcientia ↄfirmat vt hic.

g ¶ Sup eo.inter aliquos q ſe dicūt patronos.

h ¶ Ius.pꝛeſentationem.vt ſ.dixi.

i ¶ Oꝛdinet.hec vba ābiguitatē ↄtinē videtf:vñ iudex credebat ꝙ ipe inſtituē poſſꝫ clicuꝫ pñtādū:qꝺ ñ ē vex vñ expone oꝛdinet.i.pnūciet oꝛdinādā eccl'iaꝫ ad pñtationē illi⁹ q obtinet iuſpatronat⁹ ad ſe ptinere:tñ ſi eps archidi.vl'archipſbr conſentiret delegato valeret ei⁹ inſtitutio.

k ¶ Licet pꝛima queſtio.

l ¶ An ſi archipꝛeſbyter.ſecunda queſtio.

m ¶ Archidiacon⁹.ar.ꝙ archid vel etiā pſbyter poteſt cōmittere currā aiaꝝ:ſed h̄ eſt qñ ab epo eſt eis ſpālif cōceſſū.ſ.de offi.archidi.cū ſatis vel cuꝫ alīs hoc obtinet ꝺ cōſuetudine.ar.ſ.de elec.dudū.⁊.ſ.de of.archid. dilecto.⁊.ĩ.de exceſ.pꝛela.ad hec.

n ¶ Intētionis ar.pꝛiuilegia reſcripti ⁊ alia ↄſilia ad caſum extēdi de qb⁹ cogitatū ē.ff.de pac.tres frēs.ff.ꝺ trāſac.cū'agliana.⁊ ita intētio mādātꝫ ↄſiderāda ē.ĩ.ꝺ reſt. ſpo.audita.⁊.ĩ ꝺ pbē.cū cāꝫ.⁊.c.vlt. Itē ar.ꝙ iuri nulli⁹ intēdit papa derogare.xxij q ij pꝛimum ĩ.de of.oꝛ lꝫ.⁊.ĩ de deci.ex multiplici ⁊.ſ.de reſcrip.ad aures.

o ¶ Illis.ſ.epo archidi.vel pꝛeſby.

p ¶ Tenebit.⁊ ita d3 differri executio ſniē:ſi p cā alicui pꝛeiudiciū generatur.ĩ.de re iudi.cum ſup ↄtrouerſia.

et verū ē:nisi p̄sumptio sit i ɔ̄riū:q̄ maliciose appellef:si cut, contingit in restitutione j.de i inte. resti.suspicata.
a ¶ Sꝫ ptib⁹ inter q̄s.et ita lꝫ appellatio sit remota i lr̄is nihilomin⁹ pn̄t appellare oēs quoꝝ itereſt.ij.q.vi.nō so lēt. Itē nō q̄ oēs pn̄t se opponere:quos negociū tāgit:lꝫ ð illis nō fiat mē/tio:⁊ sunt admittē di:al's nō teneret appellatio iterposi ta p eos. Itē ar.q̄ iurisditio ext̄ēdit ad eos ð qb⁹ nō ē cogitatū.de h̄ dixi s̄ e.q: quesituꝫ. Itē ar q̄ res iter alios acta non no cet alijs j.de re. iu di.quāuis.vbi de hoc tractaf:⁊ ɔpe tēti⁹ ibi pōit q̄ꝫ h.

agif et ideo cum cā spoliationis sit priuilegiata:illa sp̄ p̄mo ē tractāda:et cōuentus sup spoliatione recōuenire spoliatū nō pōt:nisi de alia spoliatione.j.de or.cog sup spoliatione. facta vero restitutōe:postea cognoscaf de ,ppr etate.l.de cā mr̄imo nij.illa intellexim⁹.loquif in petitorio:sed si in continenti iste vellet ,pbare cōsāguini tatē marie i gradu indi spēsabili restitutō differ tur s̄m tenorē illius de cre.j.de rest.spo .lr̄as. al's sp̄ facienda ē restitu tio .incontinenti .

b ¶ Causam mr̄i/monij. iuita. ⁊ iō tal' ɔfessio pre iudicare nō dꝫ.xx xi.q.ij.lothari⁹.et xv.q. vi c.i.⁊ si ēt spōte id ɔfiteref ,p pter vni⁹ cōfessio nē vel ēt āboꝝ mr̄i moniū separi non dꝫ:q: sepe adiūcē colluderēt.j ð co. g co ɔsang. vt sue sup eo ⁊ xxxv.q. vi.§.vl.h̄ si ābo cō fiteāf ⁊ fama pu/blica ɔsentit:tunc pn̄t separi.xxxv.q. vi.si duo gdā tn̄ a liter intelligunt il lum canonem.

c ¶ Solūmo.Ar q̄ vbi aliquoꝝ pn̄ tia desideraf:qð i eoꝝ abn̄tia agif nō tꝫ.⁊.lxiiij.di.obcū/tib⁹.⁊.s̄.ð elec cū i veteri.⁊.C.ð testa n̄ vnus.⁊.lxv.di.porro ⁊.lxviij.dis. corepi.⁊.ff ð trāsacti cū hi.§.si p̄tor ⁊.ff.de re.iud.duo ex tribus ⁊.C.de aduo fisci.l.vlt.⁊.ff.ð iu.fis.si .fisc⁹.Ar. ɔ̄.lxiij.di c.i.⁊ ij.⁊.C.de postulā velamento.⁊.xv.q.vij. felix.So duob⁹ modis desideraf pn̄tia alicuius q̄ꝫtuꝫ ad necessitatē:⁊ sic vera est p̄ma rubrica:vt hic.⁊.s̄.de elect.q̄ sicut.⁊.c.venerabilem.Item q̄ꝫtum ad honesta tem vel vtilitatem:⁊ talis absentia nō viciat.quod s̄cm̄ est vt in ɔ̄rijs q.xxxij.q ij. honorantur.

d ¶ Uni⁹.Quid iuris sit qn̄ iudices ordinarij vl' ðlega ti vel arbitri ferunt diuersas sētentias:dicef.j.ð re iud. c.vlt ⁊ ibi dicef de hoc.Si vō sint duo iudices⁊ alf sine altero ,pcedat:nō tꝫ sn̄ia vt hic:siue etiaꝫ plures ⁊ aliq̄ absente ,pnunciant ff.de re iudi.duo ex tribus.

e ¶ Recipiat.sic j ð resti.spol.ex cōqōne.Ar.ɔ̄.j.de or cog intellexim⁹hic ⁊ in illa ex cōquestione.possessorio.

suo detrahi duxerint appellā dum: q: nō illis:sꝫ ͣ patribus i ter q̄s cā cōmissa est ap.reme dium est sublatum. Idem.

Causam mr̄imonij q̄ iter j.mulierē ⁊ blāchatium agitāi dinoscif :forouliē.⁊ va piceñ.ep̄is nos meminim⁹ con misisse:qb⁹ eā viro r̄stitui mā dātib⁹:vir mr̄ierē cruciatibus ⁊ flagellf adeo affecit:q̄ iuitaᵇ ⁊ coacta int̄ se ⁊ virū suū ɔfes sa ē parentelā:sicq̄ꝫ factū est:q̄ ad iudiciū vni⁹ eoꝝ dimisit eā dē:⁊ ifra.Dis.v.mādamus:q̄ ten⁹ si inueneritis q̄ p̄fat⁹.b. dictā.j. ad iudiciū solūmōᶜ al teri⁹ p̄dictoꝝ a se sepasset:q: cū cā duob⁹ ɔmittif:sn̄iaᵈ vni us nō tꝫ:ipsū vt eādē mulierē sicut vxorē suā benigne recipi atᵉ:⁊ maritali affectione ptra ctet:monitōe p̄missa cogatis. Si q̄ tn̄ appuerint q post q̄ ab eo recepta fuerit:mr̄imoniuꝫ ipsoꝝ velint ⁊ legitime possint ipetere:cāꝫ audiatis:⁊ fine ca nonico terminetis. Idē exo/neñ.et vinioñ.ep̄is et abbati herfoð.

Causam q̄ iter.f.⁊.b.de natiuitate agathe verti tur vob frēs ep̄i ⁊ lōdoñ.ep̄o ɔmisim⁹ terminādā:vex q̄m idē.f.p̄fatū lōdoñ.ep̄m hēbat suspectū ,p eo q̄ dn̄sᶠē p̄dicti b.ipsum amouendm:⁊ te fili abbas loco ipsius duxim⁹ sub rogandum. Idem.

Cum te ɔsulente:⁊ infra. Si sup cā:que tibi ex no stra delegatione cōmittif a p sonisᵍ eccliasticis vni vel plu ribus:quibus vt pcas labori bus ptium ⁊ expēsis cognitio nē ipsius cause ⁊ testium exa minationem sn̄ia tibi reserua ta cōmittis: appellatio fuerit interposita: huiusmodi ap.,in tuitu cām ipsam indiffinitā re linquere non teneris. Luci⁹ tertius cant.archiepiscopo et eius suffraga.

Relatū:⁊ infra. Nos ita q̄s ɔsul.vr̄e.r.q̄ si lis fu it ante .p.n. obitū contestataʰ mādatum in morte mādatoris nullatenus expirauit .Si ve ro ante litis contestationē de cessit:non est a iudicibus quos delegauerat ex delegatione hu iusmodi procedendum.

Urbanus tertius.

Gratū gerim⁹:⁊.j.Sane ɔsuluit nos deuotio tua an ante obitum delegantis

f ¶ Causam q̄ dn̄s.Ar. ē hic euidēs:q̄ rō/nabilis ē cā suspitōis si iudex ē dn̄s aduersarij: ar.iij.q.v.accusatores.⁊ xi.q iij.q̄ttuor ⁊.j.e.insi nuāte.⁊ idē cēt si iudex cēt vasallus ipetrantis: ar.xxij.q v.ð fōma.Itē si sit suffragane⁹ ipetrā/tis.j.vt lit.non ɔte.acce dēs.Itē si cēt cōsangui/neus vel aduocat⁹ exti/tit i eadē cā ,p ipso.j.de app.postremo.q̄dē vr̄ si hꝫ cōsimilē cāꝫ.j.ð iud. cām q̄ inf.ar.op.ad hoc j.de testib⁹ psonas. ð cā suspitionis tractabif.j. c suspitionis.⁊ j.de ap. cū spāli.

g ¶ Cum te ɔsulēte.pso nis ecclesiasticis.i. ab audiētia psonarū q̄/b⁹cā ɔmissa ē.Et ē ar. q̄ delegat⁹cāꝫ ɔmissam sibi s̄bdelegaf dꝫ psonis ecclīasticj ⁊ nō laicis:cū laici de talib⁹cāis iudi/care n̄ debeāt.j.ð iud.ð cernim⁹.⁊ decre istā hē bis j.e.sup qōnū. circa p̄ncipiū:⁊ ibi exponif.

h ¶ Relatum.ɔtestata. qð dicit hic s̄m le ges locū hꝫ q̄ si ante li.ɔte moriaf mādator expirat mādatū vt hic vr̄:q: lis nō dr̄ cepta nisi p litis cōtestationē:in auē.ð li tig §.oēm colla.viij.ff.rē.ra.ha.amplius.s̄m canones nō con sideraf tm̄ litis cōtestatio:sed sufficit sola citatio ante mortē mādatoris ad ppetuandū rescriptū.vn̄ citatione p̄missa non finif mādatū p mortē mandātis.j.c.,pxi.⁊.c. licet. sed si cita/tio nō p̄cedat mortem:statim expirat mandatū.j.de of.leg.c. vlt.§.i.⁊.ff.de iu.om.iu.⁊ q: qualiter fiat cōtestatio litis:ha/bef.j.de li.cōtest.c.vno.Itē sicut p libelli oblationē ppetuaf actio.C. qn̄ li.p̄n.da. li.ɔte facit.l.i.⁊.ij.q.vi.anterioꝝ ⁊ sicut res litigiosa efficif p libelli oblationē:vt in auē.ð litig.in p̄n. ⁊.C.de litig auē litigiosa.eodē mō ppetuatur iurisditio dele/gati p solā citationē vt dicunt iura p̄dicta.

i ¶ Gratum ceptū iō dicit q̄si ceptū:q: q̄ꝫtū ad perpetuādū iurisdictionem ceptū est negociū: sed quātū ad li.ɔtes nō est ceptū:vn̄ legitimas exceptiones potest opponere .vnde

pposito citatõis edicto lite vo p⁹ mortẽ ꝯte. nihilomin⁹ dẽat i cã pcedẽ delegat⁹: ⁊ vtrũ is itelligaꝭ ap. renũciasse: q ea in terposita ad pducẽdos testes iducias postulauit: ⁊ demũ p ductioni ⁊ allegatõi renũciãs attestatiões petijt solẽnit pu blicari. Nos ãt inq. t. t. r. ꝙ cũ i casu priori citatiõe fcã nego ciũ sit q̃si ceptũ: et maxime[a] si delegat⁹ nõ sit cert⁹ de obitu delegãtis: põt ⁊ dꝫ in cã pce di: tenebitqꝫ qd iusticia fuerit puia diffinituꝫ. i scdo vo casu vꝛ ab ap. recessum[b]: si ꝑm ea q̃ ꝑmissa sunt: eũ q appellauerit costiterit pcessisse.

Celesti. iij.

Prudentiam. t. ⁊. j. Quito loco supplicas in forma

ri: vtrũ cũ tribus cã cõmittiꝭ: ita ꝙ si oẽs iteresse nequerint: duo eã nihilomin⁹ exequanꝭ: si re⁹ a duob⁹ tm̃ fuerit ꝯuoca ius: venire necio teneaꝭ: ⁊ si citat⁹ a plurib⁹ corã duob⁹ cõ paruerit: tertio nec veniẽte p se vel p lr̃as vt solet fieri excu sante: an duo pñtes i causa pos sint procedere: ⁊ eã snie calcu lo terminare. In hoc casu ta liter respõdemus: ꝙ cũ aliqs delegatorũ iudicũ p[b] certũ nũ ciũ vl' excusatorez lr̃atorie de stinatũ non ostenderit se intereẽ nõ posse vl' al's de eodẽ. cano nice[f] cõstare n̄ poterit: residui pcedere ad cause cognitionẽ non debent: ꝙ si pcesserint ni hil[s] reputabuntur egisse ⁊

Illa[b] quippe fuit antiq̃ se

successor ipetrans poterit ꝯuenire reũ mortuo ipetrãte ar. s. d rescrip. significauit. vbi d h: ⁊. ar. ff. d iof. test. posthum⁹. §. vlt. C d noua. si. ꝯlegatio. ff. d iur. om. iu. ⁊ q: ibi expone agi cepit p citationẽ ad h vt faciat ad ppositũ: ⁊. j. e. lꝫ. ⁊. j. d of. leg. c. vl.

a Maxime h bñ dicit q: idẽ eẽt si eẽt cert⁹ ꝑmissa citatõe: q: põt pcedere ẽt si eẽt cert⁹ d morte delegãtis: ⁊ negociũ nõ eẽt q̃si ce ptũ nõ pcederet: ⁊ ideo põt pcedere cũ nõdum sit cert⁹ ⁊ negociũ sit q̃si ceptũ. Ar. ꝯ insti. manda ti. §. recte. ibi innuiꝭ ꝙ si ignorãs post mortẽ ci tauit lꝫ postea sciat de morte pcedere põt. ff. d acq pos. fundi. § i. ⁊. ff. si cer. pe. l. eius qui in pro uincia. ⁊ in eadẽ. l. ꝯriũ dicitur.

b Recessuꝫ. Nõ ꝑsum ptionẽ iuris ꝙ iur i suo renũciare ꝑsumiꝭ q iu ri suo ꝯriũ fac. j. d testi. cũ venisset. q logꝭ d hoc eodẽ negocio: ⁊ ẽ eiusdẽ vrbani: ⁊. j. de ap. sollici tudinẽ. ⁊. j. de his q fi. a ma. p ar. ca ex ore. vbi d hoc multa ar. inuenies. ⁊. j. de vi. ⁊ ho. cle. c vlt. ⁊. C. de iure do. ipe. l ij. ⁊ ff. de mino. si. filius. ff. d iof. test. si exheredat⁹. ⁊. l. si pponas. §. i. ⁊. lxiiij. di. cũ hadri.

c Prudentiã teneaꝭ. ad hãc questionẽ nõ vꝛ papa rñdere s; videꝛ ꝙ nõ teneaꝭ venire. s. e. cã. mr̃imonij. ⁊. j. d co q nit. i pos. cã rei ser. cũ sicut. ⁊. ij q. vi. §. diffinitiua. v. itẽ si plu res. ⁊. ff. de re iudi. duo ex trib⁹. ff. de arbi. si i tres. ⁊. l. se. pte rea si veniret illi duo nõ possent pcedere: ⁊ iõ nõ eẽt ꝯtumax si nõ veniret: vt. ff. de iudi. non vꝛ. ⁊. ff. de pecul. eo tpe. ⁊. ff. de arbi. si cũ dies. §. si arbiꝭ. ꝑterea nõ vꝛ esse i mora q se põt tue ri p exceptionẽ. ff. si cer. pe. lecta ẽ. ff. de vsur. sciendũ. ⁊. j. vt lite nõ ꝯte. qm̃ frequenter. §. si vo aliter ad fi. ⁊. ff. iudi. sol. vir. bo nus. Ecõtra videꝛ ꝙ teneaꝭ venire: qm̃ glibet illoꝝ ẽ iudex i solidũ: cũ sit res indiuisibilis. xxiiij q. i. loquiꝭ. j. d iurepa. c. i. ⁊. ff. de bo. lib. si libertus i fi. ⁊. ff. de ser. vie. ⁊. de reli. si sepul chrũ. ⁊. ff. de reli. vel qd. ⁊. ff. ad l. fal. l. i. §. si vsufructus. Item vn⁹ solus cõsul pcedere põt altero absente. ff. d of. ꝯsul. l. vna ar. C. d auc. ꝑs l. vl. sancim⁹. ⁊. ff. de exercito. l. i. §. si plu res tm̃ ille. §. p vtraqꝫ pte facit: ⁊ est ar. bo. ff. de fide cõ. liber. si lega tario. §. i. ⁊ glibet teneꝭ saltẽ venire alegatur⁹ ꝑuilegiũ suũ. j. de ap. cũ parati. ff. de iudi. siqs ex aliena. ⁊. ff. siqs in ius vo. nõ ierit. l. ij. i. rñso ad hoc distinxit io. ⁊ bñ vtrũ iudices sint or dinarij vel delegati si iudices sunt ordinarij vno abñte reliq possunt pcedere p iura q̃ ad hoc sunt inducta: cũ glibet p se i solidũ hẽat iurisditionẽ: i delegatis vel arbitris secus est: q: vno abñte reliq nihil pñt facere: nec tꝫ qd fit ab eis. s. e. causã mr̃imonij. ⁊. j. c. vno delegatoꝝ: ⁊. j. e. c. pxi. ⁊. ff. d re iudi. duo ex trib⁹. lꝫ enim glibet eoꝝ hẽat iurisditionẽ insolidũ: eã p se nõ põt exercere: q: loco vnius intelliguntꝭ: sicut si plures furã tur vnã trabẽ: ita ꝙ nullus eã furaꝭ: ⁊ tm̃ glibet teneꝭ. ff. ad l. aq. ita vulneratus i fi. s. de rescrip. pastoralis in fi. Et sic pꝫ ꝙ iste de quo q̃riꝭ ad talẽ citationẽ nõ teneꝭ venire. ⁊ si dicis

ꝙ papa nõ respõdet ad q̃stionẽ: imo bñ rñdet: q: rñdet ad secũdã q̃ ẽ vtꝝ duo pñtes abñte tertio ⁊ se nullo mõ excusãte pcedere possint: ꝙ nõ dñt pcedere: ⁊ si pcesse rint ꝙ nil putabũꝭ egisse: bñ rñdet ad ꝑma qõnẽ: q: se cũda soluta itelligiꝭ ꝑma soluta q: si nihil facere pñt se qꝛ ꝙ non teneꝭ ve nire: ⁊ sic q̃li super flua relingꝭ qõ pri ma. s. d rescrip. pa storalis. sic. j. d iu repa. postulasti vbi p solutionẽ vltie q̃ stionis soluũꝭ pce dẽtes sepe sic inue nies. Et sic dico ꝙ qñ duo citãt tm̃: ⁊ h cõstat: citat⁹ non teneꝭ venire: i quo cãu logꝭ hec dcre. q: hic poniꝭ p qõe ꝙ tm̃ duo citanꝭ ⁊ est qõ iuris. ⁊ ego rñdeo ꝙ nõ teneꝭ. Sꝫ si tu ponas ꝙ tres sunt dati iudi ces ꝯ te: ⁊ duo ci tantte p lr̃as suas vel nũciũ: ⁊ nulla fit mẽtio d tertio: hic nõ es cert⁹ de facto: immo potes dubitare an terti⁹ se excusauerit vel cõmiserit vices suas illis: ⁊ iõ lꝫ minus caute faciãt: q: nõ faciũt mẽtionẽ d tertio i lr̃is suis: tutius ẽ ire ⁊ vidẽ an hẽant auctẽ a ꝯsocio ⁊ si hñt bñ pñt pcedere: si vo n̄ hẽant delegationẽ vel excusationẽ a suo ꝯsocio nõ pñt pcedere. vt. j. c. pxi. ⁊ poteꝭ agere ꝯ illos ad iteresse eo ꝙ te calũniose citauerũt: nec i hoc pñt ꝑtendere errorẽ: cũ in hoc sint certi: ꝙ teneãꝭ ad interesse: pꝫ de sen. ex. sa cro. Sꝫ pone ꝙ duo pcedãt ꝯ istũ abñtẽ citatũ: ⁊ terti⁹ postmodũ hẽat ratũ qd illi fecerint: nũgd valet snia: si cut valet i electione. s. de ele. ꝙ sicut. Dico ꝙ non valet snia talis p ratihabitionẽ tertij cum ab initio nulla fue rit. vñ postea ratificari nõ põt. ff. de reg. iu. qd ab initio in fi. Itẽ qd si ptes cõsẽtiãt vt duo pcedant: nũgd vale ret talis pcessus tertio nõ veniente nec se excusante nec credo ꝙ ptes possint illis dare illam iurisditionem. C. d iurisditi. om. iu. l. priuatoꝝ cõsensus. ⁊. j. e. p. ⁊. g.

d Per certum nuncium. qui sit certe ⁊ approbate fi dei. cxvij. di. nobilissimus. Sꝫ cui debet fieri fides ꝙ sit certus nuncius. dico ꝙ iudicibus cõsocijs. ar. ff. rẽ. ra. ha. ne satisdatio. ⁊ fides facienda est iudici: cum ꝑm ea que coram eo pbantur debeat iudicare. s. de renun. in ꝑsentia. ⁊. iij. q. vij. iudicet ⁊ partibus etiam de hac dele gatione vel excusatione debet fieri fides: q: p hoc ꝯstat an habeant iurisditionem de qua facere fidem debẽt. j. e. cũ in iure. Sed nungd isti nũcio vel excusatori credi tur sine lr̃is nõ credo quãtũcũqꝫ hõestus sit vel fidelis j. de pba. qm̃ ꝯ falsam. ⁊ vni testi nõ crediꝭ q̃tũcũqꝫ ho nestus sit. iiij. q. iij. v. vnius testimonio. ⁊ ideo segtur lr̃a torie destinatum: ⁊ ita poti⁹ crediꝭ lr̃is q̃ꝫ nũcio hec eni est idonea pbatio que fit p lr̃as. ff. de pig. contrahitur

xviij.di.placuit.⁊ qđ dicit litteratorie destinatū.respicit vtrūq; diuisim:⁊ vel est expositū.ꝫ nūcio iurato credit. j.de ap.cum parati.vbi de hoc.

e ❡ Nō ostēderit.videt ꝙ nō debeāt eos certificare: q2 ipsi certi sūt si nō interest.hoc contingit vel:q2 nō potest vel q2 nō vult:sed in vtroq; casu ꝓcedere debēt vt h dr̄ § adijcim⁹ ꝗ cū certi sint certificari nō debēt:vt.ff.de ac.emp ⁊ vē.li i in fi. rñ.lʒ sciāt h eis denunciandū ē sem per eni dʒ ꝯstare d h anteq̃ʒ ꝓcedant q2 possʒ eē ꝙ bene vult interesse nec ꝑ eū stat:ꝫ ꝑ ꝑtes q̃ ipsum ducere debēt suis expēsis q2 cū suis expēsis venire nō tenent:vt bñ colligit.j.d; vi.⁊ hone.cle.cum ab oī spē.d h ibi notatur ⁊ est si.si mulier sciat libelluʒ accusatiō's esse porrectū.recte tñ nubet dū ei nō ē denūciatū.ff.d adul.denūciasse.circa princ.

ap.ꝓuisio:vt huiusmodi cāruʒ recognitiōes duob⁹ q̃ vni tribus q̃ duob⁹ diligēti⁹ delegaret:cū sic canones attestant:integrū sit iudiciū: qđ plimorū sentētijs ꝯfirmat:mandati siquidē excedere fines ꝓbaret siqs citra formā rescripti accepti ꝑsumeret iudicaē. ❡ Adijcim⁹ etiā ꝙ vbi fuerit in cōmissione appositū:vt si oēs interesse nequerit duo ea nihilomin⁹ exequant:si aliqs ex ipsis cū posset noluerit iteresse duo nihilomin⁹ in cā ꝓcedāt:lʒ ille terti⁹ grauissime sit arguēd⁹ pro eo ꝙ mandatuʒ ap.exequi subterfugiat aut ꝯtēnat. ❡ Idem q̃q; ꝑ oīa dicimus obseruandū in cā q̃ cōmittit duobus eo apposito:vt si ābo interesse nequiuerint alt nihilominus exequatur. ❡ Sexta nobis proposita ex parte tua questio ꝯtinebat ꝙ cū aliquib⁹ iudicib⁹ cā committit:⁊ qñq; contingit ꝙ reus actori obijcit ꝙ stare non pōt in iudicio:vtpote vinculo excōmunicationis astrictus:si reus nō velit statim eū ꝓbare excōicatū siue nō possit an actor nihilomin⁹ audiri debeat:dōnec sup eo qđ obijcit rei veritas fuit patefacta. Hanc dubitationē talit amouem⁹:ꝙ si ille qui tale quid obijcit:statim vel infra terminum competentē nō ꝓbauerit legitime quod intendit:actor permitti debet vt sine offendiculo quolibet audiat. Ceterꝫ si vel ex confessione actoris vel alio quolibʒ

n ❡ Cū possit.⁊ h absq; periculo rei familiaris:qui tunc non tenetur negligere sua.ff.de iudi.si longius.i.rñso.

n ❡ Noluerit.Hoc ē qđ addit ei:qđ supradixit si oēs interesse nequerint:⁊ ibi potes hoc verbū supplere interesse nequiuerint aut noluerint ⁊c̄.

o ❡ Procedāt.postq̃ʒ cōstiterit ꝙ iteresse nō vult vt.s̄.dixi in alio casu qñ interesse nō pñt.s̄.de rescri.sciscitatus.

p ❡ Arguendus.immo et puniēdus:ꝑ eo ꝙ mandatuʒ apostolicū nō vult vt.s̄.de rescri.sciscitat⁹. Sʒ qs arguet eū aut puniet coiudices nō:quia par in parē nō habʒ imperiū.s̄.de ele.inotuit.⁊ ff.ad trebel.ille a quo.§.tempestiuū.ordinarius non:quia delegatus maior est eo quantū ad illā causā.ar.s̄ e.sane ij.⁊.j.de off.ordi.pastoralis.§.i.superior ergo euʒ puniat:cuius mandatum exequi non curat.C.de temp.ap.l.vlti §.illud.⁊ conudices debent superiori denunciare negligentiam ipsius.ar.j.de preben.graue ad fi. ij.q.

ar.ff.qñ dies leg.cedat huiusmodi legatum.

f ❡ Canonice.puta ꝑ testes.vt ꝓbet absens lōge vt hīi non possit vel infirmus ar.s̄.de cle.pere.tue.

g ❡ Nihil egisse.per hoc noueris eē solutā pmo loco ꝓpositā questionē.hec solutio includit in se illi⁹ solutionē vt dictū est in pma notula sic.j.de fri.⁊ male.⁊ ipo.co.fraternitatis.⁊.s̄.e.super eo.

h ❡ Illa qppe.interposito est ob hoc:q2 fecerat mentionē de pluri b⁹ iudicib⁹:q2 nihil facit ad qōnem.⁊ ille ꝟsiculus:Mādati siqdē ⁊c̄.ꝯtinuat ꝓcedenti solutioni ⁊ illa clausula:Illa qppe ⁊c̄.cōpetēti⁹ poneret post illā clausulā.Mādati siqdē:⁊ sic eēt tota ꝯtinua ⁊ planior.vel satis pōt legi tota continua.

❡ Duob⁹ q̃ʒ vni.sec⁹ in arbitris:q2 ꝓpter nālem hominū facilitatē ad dissentiendū melius ꝯpromittitur in vnū q̃ʒ in duos:q2 res fere sine exitu est.ff.de arbi.item si vni⁹.§.pncipalit.⁊.j.de arbi.inotuit.tñ si cōpromittitur in duob⁹ tenet ꝯpromissū.⁊ ptor corrigere dʒ illos vt si dissentiāt tertiā eligāt ꝑsonā cui⁹ aucti stet.vt dicit s̄.principaliter.⁊.j e.suspitionis.§.i.

❡ Plurimoꝝ:qđ eni a plurib⁹ q̄rit sapiētib⁹:facilius inuenit.xx.di.de qbus.⁊ ꝑ ampliores hoīes ꝑfectissima veritas reuelat.C.de fideicō.l.vlt.ad fi.⁊.lxiiij.di.extra conscientiam.

k ❡ Cōtra formā ꝟsiculus iste ꝓbat ꝙ duo tñ ꝓcedere nō debēt ⁊ citatio ē d ꝓcessu.j.e.pastoralis.§.i.⁊.j.de ꝓba.qm̄ ꝯ falsā.⁊ si ꝓcedāt nihil egisse reputabuntur:ꝗ si citāt nihil faciūt:q2 de toto ad partē negādo valʒ argumentū.⁊ sic ꝑ hoc ꝓbant q̃ dicta sūt in pma notula:⁊ sic forma rescripti seruāda est.s̄.de rescrip.cū dilecta

vij.ea ꝓpter.sufficit sola redargutio cum per hoc non preiudicetur partibus:q2 alij procedere possunt.

q ❡ Donec.hic fuit dubitatio vtrū esset procedendum super principali nō obstante exceptione opposita:donec de ipsa excōmunicatione constaret:vt simul super principali ⁊ exceptione procederetur:quod non debet esse:immo supersedendum est super principali questione donec termino competenti ꝓbetur excep.j.de iudi.exhibita.

r ❡ Infra terminum competentem.hodie terminus iste non est ad arbitriuʒ iudicis:sed infra octo dies exceptio excōmunicationis probari debet die in quo proponitur nō computato:ꝙ si probata non fuerit:iudex in casu procedat:reum in expensis actori quas propter hoc fecisse docuerit condemnando traxatione premissa:⁊ vltra duas vices hec exceptio nō ꝓponatur:seruato tenore decre.⁊ qui excōmunicatiōnē opponit speciē ipsius ⁊ nomen excōmunicatoris exprimere dʒ:vt i decre.inno.iiij.in qua oīa hec statuunt:⁊ incipit:Pia ꝯsidera tione.j.de excep.

s ❡ Ex ꝯfessione.ex loco isto satis colligitur ꝙ sup exceptione debet lis contestari inter partes ⁊ iurari etiā de calūnia in ciuilib⁹ ꝫ non in spiritualib⁹:sed de veritate dicenda:quia exceptiones debent dari in scriptis.j.de proba.quoniaʒ contra:sicut etiam debetur libellus j.de libel.obla.ignarus episcopus:⁊ ad exceptionē debet ille cōtra quem proponitur respōdere:vt hic dicit:⁊ sic lis contestatur si negauerit actor exceptionē:tūc iurabit de calūnia.j.de fideiuś.ꝯstitut⁹.⁊ ē op.ar.C.de iura.calū.l.i.⁊ si postea per confessionē non cōstiterit de exceptione:probabit illam per testes vel alio modo quo poterit:vt per instrumenta:als processus non valeret.li.nō ꝯte.j.vt li.nō ꝯte.ꝑ totū.ar.ꝯ.j.de iudi.c.ij.⁊ super hac exceptione

vel alia consimili vbi crimina opponunt᷑: testes cōpelli nō de
bent. j. de testi. cogen. dilectoꝝ. quidā tñ nō obseruant hoc in
exceptionib⁹: ⁊ male sicut credo quia ordo iuris vbiqꝫ est ser
uandus cū ꝓcedit᷑ iure ordinario. ⁊ hoc ꝓbat᷑. j. de ap. inter/
posita. §. vlt tamē illa iura que dicūt ꝙ lite nō cōte. nō tenet
ꝓcessus: loquunt᷑ in ne/
gocijs ꝑncipal b⁹. vnde
satis pōt dici: ꝙ nihilo/
minus valet ꝓcessus in
his exceptionib⁹ dilato/
rijs ⁊ emergētib⁹: lꝫ lis
nō fuerit in his ꝯtestata
⁊ nullo iure cauet᷑ ꝙ in
his ꝓcessus non teneat
ꝯtestatione omissa iuxta
illā regulā: multa fieri ñ
debent ⁊c. j. de regu. ad
apostolicam b.

a Excōmunicationis. maioris. s. q: minor non repellit ab agendo nec a ꝯsortio fideliū. j. d̄ exce. a nobis. nec ab electiōe. j. d̄ cle. exc. mi. si celebrat

b Formā que duplex est. j. de vbo sig. ex parte.

c Aliā iustam. secus esset si ꝓpter eandē causā que nūc delegat᷑: qm̄ nō eneret iurisdictio si se excōmunicatū suppressit: vel si expressit a delegat᷑ istis absoluere᷑: nec remittere᷑ ad ꝑmos: imo tacita veritate de alia cōmissione non valerent lr̄e: vel de ꝓcessu ordinarij ar. j. de ap. vt debit⁹. lau. Hoc qd̄ d᷑ in ista notula olim obseruaba᷑: hodie v̄o lr̄e impetrate ab excōicato bñ valēt. ⁊ eo absoluto ꝓcedit᷑ p eas. j. de excep. pia.

d Ad excōmunicatorē. q: isti allegati al's nō habēt potestatem illū absoluendi nisi ꝑmo illū excōmunicatorē requirant: quod si non fecerit primus ordinarius vel delegatus: tūc illum absoluere possunt prestito iuramento prius ꝙ stabit mādatis ecclesie super eo ꝓ quo prius fuit excōicatus: al's si stati illū absoluerent non credo ipsum esse absolutū. xi. q. i. c. pe. et C. si nō a cōpe. iudi. l. vl. ⁊ ff. de reg. iu. in factū a iudice quia sub ꝯditione hoc mandat: ⁊ ita ante conditionem existentē etiam absoluere ipsum non possunt.

e Exequantur. ⁊ in cā postmodū ꝓcedant: sic videt᷑ ꝙ si excōmunicatus impetret rescriptū tacito de sua excōicatione ꝙ valeat postq̄ꝫ fuerit absolutus. ar. C. de preci. impe. offe. vniuersis. Itē ar. ꝙ p absolutionē quis in pristinū statū reducat᷑. ar. iiij. q. i. c. i. ⁊ ij. ⁊ q: cū sit pena non deberet extendi sed potius restringi. j. de his q̄ fi. a ma. par. ca. quesiuit. ⁊ de pe. di. i. §. pene. Sed contra. s̄. de eta ⁊ qual cū bone. ⁊ s̄ de rescrip. dilectus ⁊. j. de ap. pastoralis. ꝯsueuit dicere ꝙ littere ab excōicato impetrate hoc tacito nō valēt ad agendū vel ad beneficiū obtinendū: vt dicūt ꝯria ſꝫ ad sui defensionē obtēte: puta quia appellauit tūc bene valent lr̄e lꝫ nō faciāt mentionē de excōicatione. j. de excep. cū inter. ſi. c. dilecte. ⁊ c. significauerunt. ⁊ vlt. ⁊ qd̄ hic dicit. s. absoluunt eū. ⁊ postmodū locum habet qñ post lr̄as impetratas fuit excōicatus ab homine vel a iure: ⁊ ideo eo absoluto valent littere quod pꝫ ex eo qd̄ dicit non potest stare in iudicio: nec d᷑ ꝙ littere non valent: sed dic super hoc ꝙ nō. j. de excep. pia. in glo. que incipit sed mirum versus fi.

modo legitime constiterit esse actorem vinculo excōmunicationis[a] astrictū a iudicibus delegatis ſm formaꝫ[b] ecclesie valet absolui: ita vt si propter aliquā iustā[c] aliam causam ⁊ euidentē ab ordinario iudice vel delegato excōmunicatus fuerit: ad excōmunicatorem debꝫ absoluēdus remitti: q si maliciam adhibuerit delegati iudices id de ritu ecclesiastico libere exequant᷑[e]: dūmodo non sit tale genus excōmunicationis illius: cuius absolutio se. apo. reseruet᷑[f]. explorati[g] qdeꝫ iuris existit: vt delegatis iudicibus qb⁹ ꝑncipale cōmittit᷑ ⁊ accessoriū cōmittat᷑. Si vo ab his[h] fuerit ꝑstito[i] iuramēto ꝙ stabit mādato ecclesie absolutus: rursuꝫ interrogas an corā eisdē delegatis vel ordinario a quo excōmunicatus extitit: tenet᷑ sup eadē cā ꝓ qua excōmunicatus fuerat rñdere ⁊ quoꝝ debeat iudicio vel mandato stat᷑. In quo casu taliter respōdemus: ꝙ coraꝫ ipsis excōmunicatorib⁹ sup illa cā ꝓ q̄ fuerat excōicatus stare dꝫ: ⁊ eoꝝ seruare mandatū: nisi spāliter fuerit illud alijs iudicib⁹ a se. apo. delegatuꝫ. ꝙ si excōicatores maliciose distulerint[k] tūc delegati eandeꝫ iurisditionē quam in pricipali ⁊ accessorio[m] exercebunt. Inno. iij.

f Reseruatur. xvij. q. iiij. si quis suadente. j. de sen. ex co. tua nos.

g Explorati. q. d. hoc nō videt᷑ eis cōmissū: ⁊ papa respondet ꝙ cōmissū intelligit᷑ tanqꝫ accessoriū: ⁊ est responsio tacite questionis. ⁊ sic absolutio est accessorium quia sine illa causa principalis procedere nō pōt q: non audit᷑ nisi absoluatur actor. s̄. e. prete/rea. ⁊ ff. de iurisdi. om. iu. l ij.

h Ab his. s. delegatis.

i Excōmunicatoribus nisi ab ipsis fuisset legitime appellatum vel nisi aliam legitimam exceptioneꝫ opponere posset ꝯ illos. j. e. insinuante.

k Distulerint. s. procedere in causa illa pro qua ille fuit excōicatus. Et sic videt᷑ ꝙ actor ⁊ reus codeꝫ tempore possunt litigare coram diuersis iudicibus. Et sic est ꝯ C. de sē. ⁊ interlo. om. iu. auc. ⁊ consequent᷑. de h̄ diri. s̄. de rescrip. c. vlt hodie standū est decre. inno. iij. de rescrip. que incipit dispendia litiū.

l In ꝑncipali. sic e cōuerso idē iuris in accessorio ⁊ in ꝑncipali. ff. de accep. p iusiurandū. § ⁊ si fideiussori.

m Accessorio. Accessoriū vocat cām illā: pro qua fuit excōicatus actor huiusmodi cause. ⁊ sic respondebit re⁹ in hac causa sub iudicibus delegatis: quos ipse impetrauit si reus voluerit ipsū reconuenire. j. de mu. peti. c. i. ⁊ ij. Et si pro causa alterius tertij ab isto reo fuit excōicatus quid erit nihilominus absoluent euꝫ prestito iuramento ꝙ stabit mandatis ecclesie: ⁊ ꝓcedent in negocio sibi cōmisso ꝑncipali: sed in alio ꝓcedere nō possent etiam si ille reus ⁊ ille actor consentirent: q: iurisditio istoꝝ prorogari ad istū tertiū non posset. cum de illo in litteris mentio non fiat: cū talis iurisditio sit delegata. j. e. p. ⁊ g. in fi. ⁊ nō ꝙ isti excōicatores p negligentiā perdunt suam iurisditionem tam circa absolutioneꝫ q̄ꝫ super principali negocio: sic. j. de fo. cōpe. lꝫ. ⁊. c. seq. ⁊ ita delegatus supplet negligentiaꝫ alterius delegati vel ordinarij sicut ordinarius supplet desidiam delegati. j. de offi. ordi. significauit.

n Cum causa ab illis duobus tm̄. vnde non tenebatur coram eis respondere: nec etiam venire tenebatur si certum erat q: a duobus tm̄ fuerat vocatus de hoc dictum est s̄. e. c. priori. nisi velit quis venire suum priuilegium allegaturus: ne de facto saltem veretur ſꝫ ꝙ hic contingit: quia non obstante tali exceptione isti duo ꝓcesserunt de facto solūmodo: quia de iure nō potuerunt. Sed contra videtur. j. de ap. si duobus. vbi tenet sententia excōmunicationis ab eo lata: quia iudex non erat ꝓpter contumaciā illius qui appellauerat ad

papã;qꝛ citatus corã metropolitano non cõparuit. Sed hoc iõ eſt:qꝛ ille qui excõicauit:credebat ſe iudicē pp appellationē ad ipm factã:ignorãs q alter ad ſedē apoſtolicã appellaſſet.vñ tenuit ſnīa:qꝛ ille debuit ei ſignificare.q appellauerat ad papã:ꝛ per illã p bo q iſte citatꝰ tñ a duobus ire non tenef cũ illi ſciant ſe ſine tertio pcedere nõ poſſe: ꝛ ſi pcedũt nihil valet.ſic in decreta.ſi duobus.ſi ille ſciuiſſet q ad papã appellaſſet:ꝛ eo nõ obſtante ipſum excõicaſſe nõ valuiſſet: vt ibi colligitur euidenter. Sꝫ ponamus q tres ſunt iudicef ſub illa forma:q ſi non oẽs ꝛc.tertius maliciofe non venit nec ſe excuſat vel non cõmittit:ꝛ ſic alij non pñt procedere:quid fiet de cã illa.ar.q poſſũt duo pcedere.lxv.di.ſi forte.ad iſtar electionis:vt.ſ.de ele q ſicut.In pri um videf q n pñt q primo conſtare debet eis de ipotētia vl volũtate tertij.ſ.e.c.pr.ꝛ.ſ.de reſcrip.ſciſcitatus vel poteſt eſſe q hꝫ iuſtã cãm abſentie. Quid enim ſi poſtea probaret ſe nõ potuiſſe venire iuſta de cauſa caſſabitur q factũ ē ad iſtar rei abſētis.j.de re iudi.cum bertoldus.itē qualr pñt duo citare tertiũ:dum ſit par illis:ꝛ par in parē nõ hꝫ imperium.ſ.de elec.innotuit.ꝛ.ff.ad trebel ille a quo.§.tempeſtiuum ſi.n.teneretur ad eorum citationē venire:ergo ſi nõ veniret poſſet eũ excõicare:qꝺ nõ ē verũ ad hꝫ dicas q citare ñ pñt eũ vt vēiat:ſꝫ admonē pñt vt vēiat ꝛ rogare:ꝛ ſi ñ venerit vſqꝫ ad tertiã monitionē vel rogationē:nec aliud reſcripſerit:vel ſi dixerit ſe velleītereſſe ꝛ nõ venerit:tũc pñt alij pcedere:qꝛ preſumitur nolle venire vel nõ poſſe itereſſe:ꝛ talis pſumptio hēbitur p reſponſiõe illius.ſ.q nõ velit vel nõ poſſit venire.ar.ix.q.ix.decernimus.ꝛ.ff.de re iudi.ↄtumacia ꝛ op.arg.lxv.di.ſi forte.ꝛ ſic ſtatiꝫ remanet iuriſditio apud alios.ſ.eo.c.pri.ꝛ.j.c.pri.nec obſtat ſi dicat ſe tunc nõ potuiſſe vēire:qꝛ potuit alij ↄmittē vices ſuas vel ſe excuſarē.j.e.paſtoral.§.vlt.nec ē icõueniēs:q vnꝰ delegatus ſuppleat negligētiã alterꝰ delegati:vt.ſ.c.pri.§.ſexta.ſic etiã ordinarius ſupplet deſidiam delegati.j.de off.ordi.ſignificauit.Itē talis iudex q neg iſtiniã facē ſuã litē ſuã.xxiij.q.dñs:ꝛ pp ter negligētiam iudex remouef.C.de of.pſec.or.ſiquos.ſic ꝛ platꝰ.j.q.j.§.ecce cum honoris merito.ergo cũ ↄſtet ꝺ negligētia tertij duo procedere poſſunt.

b Nuncium.j.de ap.meminimus.ꝛ.c.ad hoc ſicut.Ar.contra.ij.q.vj.§.eius vero:hodie hec allegatio locũ nõ habꝫ.j.de ap.vt debitus i ſi.

regino archiepõ ꝛ epiſcopo cephaludeñ.

Cum cã que vertif inter montis regalis ꝛ roſſañ. arepos ſup quibuſdã decimis panormitano ꝛ capuano archiepis ꝛ tibi fri regiñ.cõmiſſa fuiſſet a nobis fine debito terminãda: predictus arepꝰ montis regalis: ſicut accepimus: ad primam panormitani ꝛ capuani arepoꝝ citatõeꝫ acceſſit:in quorum pñtia excipiendo pꝑpoſuit:q p duabus cãis eoꝝ nõ debēt ſtare iudicio:tum qꝛ ipſa cã tribus fuerat iudicibus delegata: ꝛ idē ab illis[a] duobus tm̃ te fratre regineñ.incõſulto nec vices tuas ſuper hoc cõmittere ad iudiciũ fuerat euocatus:tum qꝛ ante ipſorum citatõeꝫ ꝛ noticiã lr̃arũ p eadē cã nũciuꝫ[b] ſuũ ad ap.ſe.tranſmiſerat:i q̃ decre.alex.pape p.n.ſibi affirmabat apertius ſuffragari. At ijdē arepi exceptõeſ ipius nolentes admittere ↄ eum vt rñderet interlocutoriã ſniam ptulerũt[c]:propt qꝺ ad ſe.ap. appellauit:ꝛ infra. Fraternitati.u.mandamus: quatenus ſi vobis conſtiterit[d] predictos arepoſ exceptões pdictaſ nullatenus admiſiſſe[e]:nõ obſtante eo qꝺ p ipſos ſcm̃ ē de decĩas ipſas quibus pdictuſ montiſ regalis arepꝰ ſe poſtq̃ nuncius ſuuſ pꝑter hoc ad ſe.ap.acceſſerat:aſſerit ſpoliatũ: precipue cũ eaſdē[f] tã ſibi q̃ eccl'e ſue a ſe.ap.aſſerit confirmataſ:ſiue per laicalem potentiam ſiue per eoſdē iudices ſcm̃ ſit:cũ[g] fructibus inde pceptis reſtitui faciatis: audiētes poſtmodum q̃tum de iure poteritis qcquid fuerit queſtioniſ.

Idem conuentui de conchis

Cũꝫ[b] ſuper abbatia monaſterij veſtri inter vos ꝛ.s.quõdam abbatē veſtruꝫ fuiſſet queſtio agitata: demũ ſuper ea ad leſſoñ. epm ꝛ abbatē de becco noſtre fuerant lr̃e deſtinate:ꝛ infra. Quãuis

c Protulerit. ꝛ male ex certa ſcia:qꝛ appellauit vnde nõ valuit q poſtea fecerunt.

d Cõſtiterit ꝛ in abſentia ptis aduerſe cõtumacis põt cõſtare li.nõ cõteſ.j.de ap.interpoſita.§ vlt.ꝛ hic eſt caſus i quo põt procedi li.nõ ↄteſ.vt pꝫ per decre.pdictam.

e Admiſiſſe.Et ita vꝫ q in cã appellatiõis ſufficit oſtēdere ſe appellaſſe ex cã probabili: nec eſt neceſſe q probet cãꝫ ap. veram fuiſſe.ſi.j.de ap. dilecto.vnꝺ ſignatur cõtrariũ.j.ꝺ ap.interpoſita vbi appellans dꝫ probare cãm appellationis fuiſſe veram.ꝛ.j.ꝺ teſti.ex parte ade.ꝺ hoc dicitur j.de appel.interpoſita. Quãdo dēat pbari veꝫ fuiſſe:vl ſufficiat oñdē ſe appellaſſe ex cã pbabili dic vt in.c.ex parte ade.

f Spoliatum.ab illis duobꝰ iudicibꝰ:q mandauerãt eum ſpoliari.

g Cũ fructibꝰ.vel qui pcipi poterunt.j.de reſt. ſpo.grauis.ꝛ.xij.q.ij.nõ liceat.

b Cum ſup abbatia.Caſus ita colligitur ex integra.Cauſa vertebatur iter cõuētũ de conchis ꝛ.s.quõdam abbatē ipſoꝝ ſuper ipſa abbatia:qua dicebat ſe fuiſſe ſpoliatũ iniuſte.poſt multas ꝛ varias cõmiſſiones obtinuit iſte.s.cãm cõmitti epõ leſſoñ ꝛ abbati de becco ſiue vall' richeric ſub hac forma:vt alter ſolus altero nolente intereſſe:aut etiã nõ valente mãdatũ aplicũ adimpleret ptibus i pñtia iudicũ cõſtitutis pars.r.qui dicebatur intrurſus in pıudiciũ iſtius.s.pdictuꝫ epm recuſauit tribꝰ ꝺ cauſis:tũ qꝛ idē eps cãm hēbat cũ monaſterio ſuo ſup quedã eccl'ia ſua:tũ etiã qꝛ ipſum.r.redeūtē a romana curia nõ admiſit ad oſculũ pacis:ꝛ qꝛ dicto.r.dixerat q ſi poſſet noceret ei in cã illa:ꝛ hoc pbare volebat coram dicto abbate coniudice vel corã arbitris electis a partibꝰ dicto epõ admittere hꝫ nolēte ante igreſſum cãe fuit ab ipo epõ poſtmodũ appellatũ:ſꝫ ipſi duo nihilominꝰ iterloquētes appellationē nõ tenuiſſe dcm̃ s dcreuerũt reſtituēdũ pdicto r.ſup abbatia ppetuũ ſilētiũ iponē es prius appellatiõe iteruenit ad papã dicif hꝫ q talis ſnia nl'la fuit:qꝛ ꝫ abbas añq̃ꝫ iꝰ ē cũ epõ q iã legitie recuſatꝰ ē:appellatiõeꝫ pp hoc iterpoſitam nõ tenuiſſet:p cõſequentiam cõceſſus ē ſe nõ poſſe i cauſa

solus abbas anteq̃ appella/rec ab eo eo: iuxta[a] formaz lit teraz nr̃aꝝ ꝓcedere potuissz q̃z tñ pro eo. ꝙ cũ ipso epo in terlocut⁹ est: appellationem[b] prius ab eodẽ epo interpositã non tenuisse de iure sine ipso cum posset ⁊ nollet: negocio interesse; per consequentiam confessus[c] est se nõ posse man datum ap. adimplẽ nec sue i tentionis extitit vt sine coniu dice suo aliqd diffiniret: ⁊ cũ eo qui iã iudex esse desierat[d] aliqd sup predicto negocio ri te dispone nõ valebat: volũta te ac potestate sibi mutua ad uersantibus[e] cum noluerit qd potuerit ⁊ qd voluerit adim plere nequiuerit qd a duob⁹ factum fuerat effectum nõ po tuit de iure obtinere.

I dem archiepo tol.

C Onsuluit nos. t. f. vtruz cum ad recipiendos te/stes depositiones[f] publican/das eorum vel sñiam proferẽ dam peremptorie citatas par tes ⁊ earum altera se absentat contumaciter die data: an cir ca vltimã ptẽ saltẽ diei sit i ne gocio ꝓcedẽdum: vel in diez expectandũ potius subseq̃ tem: ⁊ si expectauerit vtrum contumax iterum sit citand⁹[g] cũ no fuerit die partibus assi gnata processum. Nos autez credimus distinguendũ vtrũ iurisditio duret post terminũ peremptorium an expirat in illo. Si durat in diem alteraz equitate[h] suadẽte poteris ex pectare: nec erit ps cõtumax peremptorio elapso citãda: nisi grãm[i] fecerit ei benignitas iu dicantis. Si aũt expirat: nisi ptes maxime cum id nouerit se tibi pñtauerit ea hora: qua congrue possis procedere ad exequenduz id propter quod eis legitime terminum[k] pem ptorium assignasti: extũc[l] exe qui poteris qd itendis: ne fru stra iudicialis istãtia[m] euane scat. Ne vero iudicium eccle siasticum exerceatur in tene bris: q̃z iuxta testimonium ve ritatis qui male agit odit,[n] lu cem: lz etiam ſm cõsuetudinẽ ⁊ cõstitutiones legitimas mo re romane dies a medietate noctis incipiat[o]: ⁊ in medio

procedere: nec erat sue intẽtionis vt solus aliqd diffiniret: ⁊ iõ cũ eo q iã iudex eẽ desierat disponere aliquid non valebat potestate ac voluntate mutuo sibi aduersantibus. qd a duo/bus factum est de iure non valet.

a ¶ Iuxta formã q̃ fuit vt alter solus i cã ꝓcederet altero ñ va len te aut nolente interes se: vt dictũ ẽ in casu.

b ¶ Appellationẽ iterpo sitã: q̃z non admisit recu sationes ꝓpositas ꝯ ipm ⁊ põt dici ꝙ ipso facto in terlocutus fuit restituẽ/do cum ipo epo: vt dictũ ẽ. ⁊ iponendo silentium aduersario p⁹ illam ap pellatõez: q̃z in itegra ñ inuenit: ꝙ ambo sup h interlocuti fuissent.

c ¶ Consensus est. ipso. n. facto negamus xpm. xj. q. iij. estimant. ⁊ ipso fcõ mentimur. xxij. q. v. caue te. ipso facto appellamus j. ꝯ ap. vt nostrũ. ⁊ c. dile cti ipso facto hẽmus ra/tũ. ff. de iof. testa. si ꝓpo/nas. ⁊ l. vl. ff. rem ra. ha. l. iij. § falsus. ⁊ ipso facto renũciat qs iuri suo: vt ꝫ. c. ñ. gratum. ⁊. j. ꝺ his que fi. a maio. par. ca. ex. ore. vbi plura argu. iue/nies de hoc. Item argu. ꝙ qui vnum dicit vel fa cit: plura fac vel dicit. ff. de arbit. celsus. §. j. ⁊. xj. q. iij. estimant. ⁊. c. se. ar. j. de do. ⁊ con. cũ dilecti ⁊. ff. qd me. ca. l. j.

d ¶ Desierat. ꝓpter re/cusationes ꝑdictas ⁊ ap pellatões.

e ¶ Aduersãtibus. Nõ ꝙ posse ⁊ velle cõtraria sunt: vt hic nec valet qd valere põt: q̃z illud nõ vult. nec valet illud quod vult q̃z illd non potest valere. C. siquis alte. vel sibi multum interest. C. de iure do. si genero. sic. ꝫ. de transla. inter corporalia ꝟsus fi. ff. de mili. test. ⁊. l. si milles. ff. de re. dub. in ambiguo. ff. de here. institu. quotiens. Ar. ꝯ. j. de preben. inter cetera. ⁊. c. dilectus. ij. ⁊ potius interpretãda est res vt valeat q̃z vt pereat j. de ver. sig. abbate. ⁊. j. de priuile. in his. Item ar. ꝯ. xij. q. ij. siquos. ff. de contrahen. emp. qui tabernas. ff. de libe. cã. l. j. ⁊. l. non solũ §. j. ⁊ facit ad hoc insti. de adop. §. vlti. Ar. ꝯ. ꝫ. de lec. cum vin toñ. sed ibi soluitur. Itẽ ar. ꝯ. ff. ꝙ cũ fal. tu. l. j. §. j. vbi dĩ ꝙ lz verus tutor aucte prestet, cũ falso tutore: tñ tenet ꝙ factum est Sed illud ideo est: q̃z lz plures sint tutores tñ solus põt admi nistrare. C. de auct. prestan. l. vl. vel cum verus tutor scit se so lum esse tutorem. simile huic est. ff. de arbi. praui in fi. ⁊. j. de sen. ⁊ re iudi. ad probandum. io. Itẽ ar. ꝙ vtile viciatur p inuti le. j. eo. super questionum. §. si vero vbi de hoc.

f ¶ Onsuluit. depositiones. i. dicta istorum testium.

g ¶ Citãdus. videbatur ꝙ peremptoriũ fuisset circũductũ vt iterũ esset citandus. ff. de iudi. ⁊ post peremptorium.

h ¶ Equitate. ⁊ quidem equũ ẽ ⁊ honestũ in diem a terũ expectare: nec statim debet dici ꝯtumax. potuit q dem habere iustam cãm absentie: ⁊ sic reuocabit sñia j. de re. iudi. cum bertoldus. nec pretor festinare debz ad decernendũ vt iubeat possidẽ. ff. de dam. infec. si finita. §. si forte nõ tñ est necessariũ: nisi velit in diem alte/rũ expectare.

i ¶ Gratiam. ecce quãta ptãs datur iudici circa iudi/cia: vt possit parce re cõtumaci in pre iudiciũ alteri⁹. C. quõ ⁊ quando iu dex. l. j. ff. de arbi. si cũ dies. §. siquis ex litigatorib⁹. nõ eni quicqd iudi/cis ptãti ꝑmittitur iuris necessitati subijcitur. ff. de in di. non quicquid. Et est cõtra id. iij. q. ix. c. vl. Item lz iudex possit parce re in ferẽdo sñiaz termino cõstituto: nõ tñ põt ei parce re in expensis ⁊ sũ ptibus alioqñ ipse de suo restituet ex pensas. C. ꝺ iudi. sancim⁹. Sed hic vĩ ꝙ de iure me/ro teneatur expe/ctare vsq̃z in diez sequẽtez. ff. de ver bo. ob. q hoc ãno vel ꝙ saltẽ i supre ma hora diei pos sit iudicare. ij. q. vj. biduuz: ⁊ hoc ideo: q̃z iudex matu tino vespere ⁊ mane ⁊ meridie iudicare põt in auc. ꝺ iudi. §. sedebunt col. vj. Sed ꝯ videtur. ff. de ori iu. l. ij. §. ⁊ q̃z. vbi dicit ꝙ incõgruũ est ꝙ iudices vespere se deant: statur potius auctẽtico. Vel dicas ꝙ nõ est con tra q̃z ibi dicit ꝙ incõgruum erat magistratib⁹ hora vespertina in publico esse: ⁊ ideo inuẽti fuerunt qnq̃z viri q eoꝝ vice illa hora fungerent: ⁊ sic poti⁹ concor dat: ⁊ sic vsq̃z ad supremã horã ante noctis tenebras iudex ꝓcedere põt. vt hic in fi. dicit. honestũ tñ esset iterum ipsum citare ad superandam maliciam ei⁹. ꝫ j. de do. ⁊ cõ. prout. ar. ff. de iudi. ⁊ post edictum.

k ¶ Terminũ perẽptorium: nisi terminus peremptori⁹ sit statur⁹ ad sñiaz audiẽdã non valet sñia i absentia partis alterius. ff. que sñie sine ap. rescin. l. j. §. item cũ ex edicto. ar. ꝯ. C. quõ ⁊ qñ iudex. l. ij. sz lex ista cõtra lo quitur. cũ iudex ptes in presentia sua monuit vt cer/to termio ꝯparerẽt ad sñiam audiendã: ⁊ tũc siq̃ ps

nō veniat reuera cōtumax ē ⁊ sniā tenet: lꝫ ꝑempto/rie ꝑ edictū nō fuerit monitꝰ: alia lex loquitur cū absens citatur per edictum in absentia.

l ¶ Exiūc ex reg. imo videt̃ ꝙ in vltima die q̄ futurꝰ ꝓuatus vel ꝓuandus ē: iudicare nō possit. ff. de fer. ꝑ die. ⁊ ff. de iurisd. om. iu. eū q. arg. ꝯ

stremo. ꝫ nō testē. qꝛ frater testat̃ ꝓ fratre. j. de ꝑsūp. lr̃as. ⁊ ꝑ ea nō iuenit̃ ꝓhibitū. qꝛ edictū de testibꝰ ꝓhibitoꝝ ē. ff. de testi. l. j. ⁊ ꝫ iō qꝛ facilꝰ iueniūt̃ plures iudices q̄ʒ vnꝰ testis.

v ¶ Sine quo. qꝛ mandabat̃: ꝙ si nō oēs: tu frater epe cū altero ipsoꝝ in cā ꝓced. ꝯ. tūc. n. alij non pn̄t ꝓcedere sine ipo vel suo subdelegato j. eo. quoniam. §. j.

ff. de pe. l. vl. ꝫ hic vltia die sue iurisditionis tenet̃ iudicare vt hic pꝫ.

m ¶ Instātia: id ē ꝑtestas.

n ¶ Odit lucē. sic xviij. q. ij perniciosam. vñ ꝓsumitur ꝯ illum q occulte cōfert bñficia. j. vt ec. bene. vt nostrā. xix. di. anastasius. ⁊ lxxxj. di. clericꝰ. ff. de ri. nup. palā. ⁊ melius. l. vl. ff. ꝺ admi. tu. nō existimo. ⁊ tñbꝛe apte sunt ad fabricādū falsum. ff. de ven. inspi. l. j. §. si mulier. tñ transactio potest fieri de nocte. C. ꝺ trāsac. nō minorē ⁊ testm̄. ff. ꝺ testa. ad testamentum. §. vl.

o ¶ Incipiat ꝗ̄ʒtū ad ꝯcius qui pn̄t fieri q̄libet hoꝛa.

p ¶ Legalis. ff. de fer. moꝛe romano.

q ¶ Tenebras. qd si iudex processit i tenebꝛis ad luceʒ candele vel ad cōtestationē litis vel

noctis definat subsequentis: vnde qꝺ in duabꝰ dimidiatis noctibꝰ agit̃: ꝓinde sanxit habendum legalisᵖ auctas ꝗsi qualibet parte lucis agatur. nos tñ eam ꝓcedendi hoꝛam congruam intelligimus: ex q̄ possis ante noctis tenebrasᑫ ꝑficere quod incūbit: Poꝛꝛo discretus iudex in assignatione peremptoꝛijʳ non debet iurisditionem suam nisi necessitas exigit adeo coartareˢ

I dē abbati de boꝛdell. ⁊ ꝓoꝛi sancti sepulchꝛi.

Insinuāte. r. sancti saldati rectoꝛe adˢ audientiam nostrā ꝑuenit ꝙ cum cāʒ que sup iure parochiali inter ipsū ⁊. t. vertebatur vingoꝛ. epo et cōiudicibus suis a nobis obtinuerit delegari: postmodum lꝫ fuerit in eadē questiōe processum: tractu tempoꝛis ante difficultatē sniē clāculū idem epꝫ dictum. r. in familiarem admisit: sine quo alij iudices ꝗ̄m ꝙ in nostris litteris mandabatur i causa procedere ñ valebant: ⁊ alter ipsoꝛum coniudicum officialis ē epi supra dicti: ꝑꝑ qꝺ aduerse parti poterat suspectus haberi. vñ cuʒ tam epe q̄ officialis predictꝰ vtpote quos ideʒ. r. in iudices postulauit: ⁊ ipse familiaris eoꝛum postmoduʒʸ est effectꝰ ab aduersa parte possent meritoᵃ recusari: decisionem ipsius vestre petijt discretioni cōmitti. Quo circa mandamus quatenus si est ita nisi postq̄ familiaris eius est effectus litigare conseritᵇ: coꝛam illo in causa ꝗ̄m pꝛioꝛum continentiam litterarum ratione pꝛeuia procedatis. alioqnᶜ partes ad pꝛioꝛum iudicum reuertantᵈ examen

I dē pꝛioꝛi sancti fridiani

Querenti qd ꝑ een. ec. ⁊ infraᵉ. Si vero delegatus a nobis excommunicet illuʒ qui rei iudicate parere cōtemnit: licet aliquibus videatur ꝙ suo sit functusᶠ officio: vt vlterius non habeat ex delegata sibi iurisditione processum: alij autem dicant ꝙ iurisditio eius duret donec sententie pareaturᵍ vt interim absoluere possit parere volētē. non

x ¶ Officialis. ⁊ ita timeri pōt ne trahatur in ꝑte epi ⁊ sic in ꝑtē. R. ar. j. de eo qui mit. in pos. cau. rei ser. cū sicut. ⁊. j. vt li. non conte. accedens. ij.

y ¶ Postmodū. effectus sic pꝫ ꝙ exceptio dilatoria pōt ꝓponi post li. cōte. si de nouo incipiat cōpetere. sic. ff. de arbi. ñ distinguemꝰ. §. cū quidā ⁊. ff. de mino. act. de etate §. ex causa. ⁊. j. de in inte. resti. c. vl.

a ¶ Merito hec cā mouit istū. R. vt cāʒ faceret alijs cōmitti ne ꝑs aduersa ꝓpter huiusmōi suspitioneʒ recusaret illos iudices ⁊ ipetraret causaʒ alijs cōmitti coꝛā quibus opoꝛtuisset ipꝫ R. pꝰmodū litigare. ⁊ ita ē arg. ꝙ qs dꝫ ꝓuidere ea q̄ pn̄t facere ꝯ ipm sicut ꝓ ipso ar. xj. q. j. de ꝑsona. vñ. ne obijciatur ⁊c. ff. locati. si quis domum. § j. ⁊. j. ꝺ ꝓcura. c. j.

b ¶ Consenserit. s. ꝑs aduersa. naꝫ ipse. R cogitur litigare coꝛam eis cuʒ in eos semel cōsenserit ⁊ ipsos impetrauit. j. co. sup questionū. ⁊. iij q. iij. offeratur. ⁊. iiij q iij §. ventu

sententiā ꝓtulit. nūquid valet qꝺ agitur. credo ꝙ valeat ꝓcessus lꝫ ꝓcedi nō debuerit: dūmodo aliud nō impediat. ⁊ ꝓcipue si iudex honestus sit cū hic non dicatur ꝙ si ꝓcessum fuerit nō valeat. qꝛ multa fieri ñ debent: facta tñ valent. alij foꝛte ꝯtra. vt iugulent hoīes surgūt de nocte latrones.

r ¶ Peremptoꝛij. ff. de iudi. nonnunq̄ʒ. j. de in integ restitu. tum ex litteris.

s ¶ Coartare. j. de ap. repꝛhensibilis. ⁊. ij. q. vj. appellatoꝛe. ff. ex cu. tu. non tantū.

t Insinuāte familiarē. familiaris repellit iudicē sicut ⁊ testem. j. de testi. in lr̃is. nā familiaritas affectio v̄itatē ipedire solet iij. q. v. accusatoꝛes. imo tota familia recusat̃ ꝑꝑ dñm. C si quacūqꝫ ꝓdi. po. l. vna ꝫ modica familiaritas nō nocet. ff. de v̄bo. sig. late. §. amicos. ⁊ ē si. j. de ap ex insinuatione. ⁊. j. vt li. nō cōte. accedens. ⁊. ꝯ. de rescrip. ad hec. ⁊. ff. de ꝓcur. aut affinitate. hoc tñ aduertas ꝙ minoꝛ cā repellit iudiceʒ q̄ʒ testē. qꝛ q̄libet ꝯsanguinitas repellit iudicē j. de ap. po

ris. vꝫ tñ ꝙ ipse. R. eos possit recusare ꝑꝑ nouā cām sicut eius aduersarius. absurdū eni ēēt iudicū in vnā ꝑtē declinare ⁊ ñ in alterā. ff. de arbi. si cū dies. §. si arbiter. in fi. ar. ff. qꝺ quisqꝫ iuris. l. j. ⁊ merito poterant recusari ꝑꝑ familiaritatem. ff. de auc. tuto. quod dicimus in fi. ⁊. C. de his qui ad ec. ꝯfu. l. vl. §. sicubi. ⁊. iij. q. v. constitutus.

c ¶ Alioqn. i. si ꝯsenserit litigare coꝛā illo postq̄ʒ sciuit illū effectū fuisse familiarē. ꝯ. c. gratū. ⁊. j. de testi. cū venisset. ⁊. ꝯ. ꝺ elec. cum inter canonicos. ⁊. ff. de iurisdi. om. iudi. est receptū. ⁊ si non ꝯsenserit dūmodo consentire vellet. non valēt iste litterē. vt. ꝯ. eo. cum inter. b.

d ¶ Reuertant̃. hoc iustū ē vt reuertat̃ ad eū quē iniuste dimisit. j. de ap. cū in ecclesia. ⁊ in expēsis aduersario ꝯdēnabit̃ insup. j. de ap. vt debitus. ⁊. ꝯ. de rescrip. cetex.

e Querenti. ⁊. j. per hoc. j. ꝯtinetur pars istius. j. in ti. de v̄. sig. c. querenti. ⁊ ibi dicitur quid continetur ꝑ cēsuraʒ ecclesiasticam.

f ¶ Offo ꝯ. e. in lr̃is. ff. de re iudi. iudex. j. ꝺ iudi. at ꝗ effect. i fi.

g ¶ Pareat̃. cū effec. ꝯ. e. in lr̃is. ⁊. j. de cle. non resi. relatū.

tamen per[a] equitatis semitaz incedentes presentium aucto ritate statuimus vt delegat⁹ a nobis non solum vsq; ad qua drimestre[b] tēpus quod ad sol uendum debitū a lege reo cō ceditur sed vsq; ad integruz[c] annum iurisditionem sibi cō missam ad exequendū senten tiam valeat exercere sicut ob seruatur in illo q ante litis cō te. contumax inuenitur.

Idem cant. archiepiscopo:

Super qstionū articulis: de qb⁹ nos ɔsulere volu isti. t. r. q p ɔstōnem nostraz[e] ɔsultatiōi[f] alex. pape nullate nus derogat[g] sz illa p istaz ex ponit imo in ista verius que i illa fuerant ptermissa supplē tur. ipse nāq; rñdit q si super cā q alicui ex apostolica dele gatiōe cōmittit a psonis eccle ñasticis vna vel pluri b⁹ qbus delegatus vt parcat laborib⁹ partiū ⁊ expēsis cause cogniti onē ipsi⁹ ⁊ testiū examinatiōes snia sibi reseruata cōmittit;[h] ap. fuerit interposita:[i] hui⁹mo di ap. intuitu cām indiffinitaz relinquere non tenetur. Nos autem statuimus q licz is cui causa cōmittitur: remota ap. non[k] possit eam aliis sine pro uocationis[l] obstaculo delega re. Si tamen delegatus a no bis vel iudex quicunque[m] nō tam cognitorem q̄[n] execu

a ¶ Per equitatis. placet ergo media via dñi pape. ar. ff. de acq. re. do. adeo. §. cū qs. vñ v. us. Cum media semp gaudebā ludere forma. Maior. n. mediis gra rebus inest. ⁊ illud. Me dium tenuere beati.

b ¶ Quadrimestre. in psonali actiōe dant quattuor mēses reo ad soluendū. C. de vsur. rei iud. l. ij. ⁊ iij. ⁊ si min⁹ tps daret supplet a lege ff. de re iudi. l. iiij. §. sigs ar. ɔ. j. de re iud. q ad cō sultationē. ⁊ ff. de re iu. l. ij. vbi dr q tps illud pōt artari ⁊ elōgari a iudice. Sz illud intelligit fieri cū cāe cognitione ⁊ iusta de cā: als nō dz artari ⁊ i illa q ad ɔsultationē. sponte recipit terminū breuiorē in reali vo actione statiz si dixerit reus se velle pa rere snie. als post decē di es si non fuerit appella tum dz snia mandari ex ecutioni. ar. insti. de of. iu di. §. j. ⁊ in criminali stati mand. mda est executiōi. ar. de pe. di. j. defleāt: als incipit adam. C. de pe. l cum reis. sed hoc est verz generaliter: nisi in casib⁹ q notant. xj. q. iij. cū apo. ⁊ tps illō quadrimestre datur a die late snie si no est appellatū. vel si ē appellatū a die confirmationis snie. C. de vsur. rei iud. l. ij. ⁊ confessus habet hic eps a die ɔfessionis. ff. de confes. certū. §. vl. Sz si confessus fuerit de crimine nō statim mandabit snia executiōi: donec pnūcietur crimen ɔ ipm: sed in vinculis teneri dz. ff. de custo. ⁊ exhi. re. si ɔfessus. ⁊. ij. q. j. nos in quēqz.

c ¶ Ad integz annū: sed quare nō pōt exeq sniam suā post an nū cū iudex semp teneat sniam suā tueri. ff. ne vis fi. ei q i pos. mitti. nā iudex qntū ad futuz tps prospicit ptib⁹. ff. si b. vē. egi. ⁊. l. b. az. Sz lex illa logt de ordinariis ne vis fiat ei ⁊c. alie due ll. loquūt in fuitutib⁹ q debent in futuz. Sz hic loquit de dele gato cui⁹ iurisditio nō ē ppetua. Sz infra certas metas tpis fi nit fm q hic dicit. Sz pone q post sniam victus ingetat actorē nūqd por delegatus dz adhuc recognoscere. vr p hāc decre. q sic: cū iurisditio duret vsqz ad annū. qz nō vr possessionem adeptus q eā statim amisit. ff. de acq. pos. nō vr. ar. ff. de here. vel ac. vē. l. ij. §. puenisse. ⁊. §. illud. qz cū effectu puenisse dr vt ibi. Sz ɔ vr. qz fūctus est officio suo. s. e. in lris. ⁊. ff. de re iu. iu dex: ⁊ qz istud ad ordinariū spectat. j. de ap. cū teneamur. Itē qz hic noua iniuria ē: ⁊ iō noua interpellatiōe op⁹ ē. ff. de ex cep. rei iudi. l si mr. § j. Pōt dici q lz sit noua iniuria: tñ seqla est pcedētis facti vñ ad ipm spectat. ar. ff. de institutoria cui cūqz. §. pe. alit delusoria vident edicta iudicū. ff. ne qd in lo. pu. l. vl. ⁊. j. de ma. ɔct. ɔ infd. ec. c. j ⁊. satis vr q saltē vsqz ad annū possit cōpescere ɔdictores. ⁊ q nō patiūt illū qete possi dere excōicando illos etiā gnāliter. Sz nō assumēdo aliquam cognitionē vlteri⁹. ad iudicē. n. delegatū spectat q accidūt an sniam. Sz post sniam nullā cognitionē assumere dz cū iam non hēat nisi merā executionē. vñ nō valet si cognoscere vellet vt iudex. C. de execu. rei iudi. si vt pponis. ea vo q accidūt post sniam: spectāt ad ordinariū qz ñ agit ex pma cā Sz ex noua.

d ¶ Ante litis ɔtestationē. vr q si iudex delegat⁹ ante litis ɔtestationē excōicet aliquē p ɔtumacia q post an nū ipm absoluere nō possit. Sz ɔ. j. de of. ordi. pastoral successor in honore ⁊ onere absoluit. itē iudex cepit ex ercē iurisditionē suā vñ ppetuata ē. j. e. lz. ⁊. s. e. gratū. ⁊ ita post ānū pōt absoluere. ⁊ qñcūqz. qz eccla nulli claudit gremium suū. C. d sū. tri. l. vl ar. ɔ q post annū absoluere ñ possit ix. q. iij. rursus. ⁊. c qcūqz. So. dico q post annū pōt il ū absoluere ⁊ qñcūqz: ⁊ pcedere i cā qñcunqz ille fuit absolut⁹. ⁊ qd dic h q p⁹ ānū ñ pōt illū absoluere: itel ligit d illo q excōicat⁹ fuit post diffi nitiuā sniaz cui ñ parebat. vñ fuit excōicat⁹ iste. ⁊ ta lis post ānū absol ui ñ pōt ab eodē. qz iurisditio expi rauit i totū ⁊ q ad executionē oie. Sz vbi quis excōicat an litis ɔtestationē vel post li. ɔte an sniam diffinitiuā semp pōt absolui. qz iurisditio durat vsqz ad sniam la tam ⁊ executiōi mandatā ⁊ infra ānū post sniaz ⁊ ista lra sic itelligit. Si aliqs ɔtumax ē q ɔuenit actiōe rea li: actor dz mitti in possessionē rei petite cā rei seruāde si ɔtumax venerit ifra ānū a tpe iterlocutorie late: ⁊ si recupat possessionē post ānū nō recupat possessionem: Sz auditur de ppetate. eodē modo delegat⁹ vsqz ad an nū suam sniam executioni mādare pōt: postea vo ñ po test. ⁊ in hoc attenditur ista similitudo.

e ¶ Sup questionū. nostrā. que infra sequit. ⁊ incipit sz is cui ⁊c. ⁊ ptendit vsqz ad. §. intentionis.

f ¶ Consultationi. que ē. s. e. cū te ɔsulēre. ⁊ ista ponit statim. sibi si sup cā ⁊c. vsqz ibi nos statuimus.

g ¶ Derogatur. imo corrigit qui interptatur. ff. ad ter tul l. j. §. qui operas.

h ¶ Committit. lite ɔte. vt pbatur. j. §. porro. v. vnde ñ forsitan. ad fi.

i ¶ Interposita. ad papam. s.

k ¶ Nō possit. ar. ɔ. e. ti. pr. in fi. So. vt ibi. j. e. cū. R.

l ¶ Prouocationis. hoc iō dicit: qm null⁹ pōt cōmittere cām appellatiōe remota nisi pnceps. qz puilegiū ē pn cipis. ff. a qbus ap. nō lz. l. j. in fi.

m ¶ Quicunqz. q si ordinarius delegat aliquē articulū esse alicui ab eo appellari nō pōt nisi modū excedat p ut seqt in lra. nec ēt recusari pōt p eo q sit suspect⁹ qd verz ē si de ɔsensu priū dat⁹ sit. ff. de ap. ex consensu.

n ¶ Quā executorē. executor dr pprie q rē iudicatam ducit ad effectū. C. d execu. rei iudi. executorē. ⁊ talis ex ecutor ptes iudicis sibi vēdicare ñ dz. qz ñ hz aliquaz cognitionē. C. e. ti. si vt pponis. h aūt iprope dr execu

torē ad aliquē certū articulū quēpiam deputauerit: ab eo nisi modum[a] excedat ñ liceat appellari: dūmō[b] de partiū ꝯputetur vel recipiaꝛ[c] assensu. Quod si delegatꝰ a nobis vl litis[d] exordiū vl cāe[e] finē: nec dum totū negocium ei duxerit committendū: ab illo tanꝙ a iudice licite prouocetur[f]: cū etiā lis ante iudicem debeat contestari: ꝛ cā p. iudicem diffiniri. Intentionis igitur nostre fuit: sicut ex tenore constitutiōis pmisse potest liquide deprehendi: quia vt iudicialis auctoritas liberius valeat exerceri: delegatus a nobis licite possit ꝛ principium ꝛ finem ꝛ medium cause sibi cō misse non solū cōiunctī sꝫ etiā diuisim[h] alijs[i] delegaꝛ. Nō ob. qđ dicitur qđ iudex dꝫ cognoscere p seipm ī pricipio[k] ī medio ꝛ in fine. cū anteꝙ ferat sniam vniuersa q̄ acta sunt in iudicio: iuestigare debeat diligenter. Verū cū totaꝫ cām ꝯmittit alicui vl pncipiū aut finez ipsius: ab[m] eo tanꝙ a iudice pōt licite prouocari. Cū aūt alicui mediū tantū ꝯmittit ab ipso tanꝙ ab auditorē puocari nō potest: nisi mandati fines excedat: vel[n] merito sit suspectus: vnde ne valeat recusari prouide statuimus[o] vt de partium detur vel recipiatur assensu[p]. Porro[q] cū delegatus a nobis iurisditionem suam in alium trāsfert[r] totam: si fuerit appellandum

vel qui aliquē certū articulū exalat: ꝛ de eo cognoscit ꝛ iō pmisit ñ tā cognitorez q̄ꝫ executorē: puta ꝺ aliqua exceptiōe vtrū testis sit audiendus: ꝺ aliquo cōsimili ita ꝙ nullā iurisditionē hēat: sꝫ tm̄ exeq̄ꝛ mādatū: ꝛ faciat qđ iniūctū ē: ꝛ si qd dubij fuerit dꝫ referre ꝺlegato: ꝛ a tali nō appellaꝛ nisi modū excedat vt hic diciꝛ ꝛ posset forsitan dici ꝙ talis adiutor hꝫ iurisditionē ꝛ coertionez: ar. ī. e. ex lr̄is ꝛ tñ nō pōt ab eo appellari nisi modū excedat: hodie vero nullꝰ pōt appellare ipso iure nisi ipse grauetur q̄liscunqꝫ sit iudex ꝛ in quocūqꝫ articulo pōt appellari ab eo cui cōmissa est iurisditio cum cognitiōe: si aliq̄s partē grauauerit ī. de ap. vt debituꝛ ꝛ ideo nihil operatur qđ dicit appellatione remota.

a Moduz excedāt qđ si fecerit appellaꝛ ad delegatū non ad delegantem. ī. eo porro.

b Dūmodo. supple nec pōt recusari dūmodo ꝛc. qđ patet in. §. verum. vbi papa oñdit qualiter constitutio sua sit intelligenda.

c Recipiaꝛ. assensu. ꝫ videbaꝛ obuiare decre. alex. a contrario sensu.

d Litis exordiū. exordiū litis pōt appellari. quo ad perpetuandū rescriptū citatio. s. eo. gratū. ꝛ. ī. c. lꝫ. ꝛ. ī. ꝺ of. dele. c. vl. ꝛ. ī. ꝺ fo ꝯpe. ppo suisti. ꝛ. C. ꝺ pscri. xxx. vel. xl. an. sicuti in rem. vel quo ad faciendā rē litigiosam oblatio libelli reo insinuata. C. ꝺ litig. auc̄. litigiosa. pprie vō exordiū litis eꝭ litis contestatio: tūc enim prestatur sacramentum ꝺ calūnia. ī. de iura. calum. cū cām. quod debet fieri ī exordio litis. C. ꝺ iura. calū. l. cū iudices. ꝛ extūc. i. post lit. ꝯtes. teneꝛ de fructibꝰ ēt bone fidei possessor. C. de rei ven. certum.

e Cause finē i. cognitionē cū calculo snīe que impo nit finem. cāe. ff. de arbi. diem aūt. ff. de re iudi. l. i.

f Prouocetur. si grauatur. als hodie añ sniam ñ appellatur. ī. de ap. vt debitus ꝛ. c. interposita.

h Per iudicē. ex hoc probaꝛ: ꝙ is cui cōmittiꝛ litis cōtestatio ꝛ cāe decisio iudex ē: ꝛ ab eo pōt appellari.

i Diuisim. i. vnam partem vni ꝛ aliam alij.

k Alij delgare. nisi cā sit crīalis q̄ nō ꝺlegaꝛ: ar. ix. q. iij. saluo. vbi dꝛ in cōspectu oīum ꝛc. lꝫ a pncipe possit delegari. xxiij. q. iiij. illud. ꝛ. ff. de testi. l. ij. §. item diuus. vel nisi sit iudex appellationis: q̄ sm̄ leges nihil pt delegare. C. de iudi. auc̄. ad hoc. sm̄ canones secꝰ de quo auc̄. hic fit mentio cui delegatur p hanc decretalem saltēꝙ delegatus quicūqꝫ sit: vel cāe pncipalis siue appellatōe pōt cōmittē vices suas sꝫ teōrē huiꝰ decreta.

k In pncipio. iq̄ud obiiet sm̄ leges vt iudex corā eo ī pncipio faciat litē cōtestari: ꝛ p se ferat sniam: media vō cōmittat ꝯsiliarijs suis sed semel etiā audiat negociū in medio i. auc̄. vt defuncti seu funera defunctorū. §. illud. ꝛ. §. se. col. v. auc̄. de exhibē. re §. si vō col. v. ꝛ. C. de iudi. auc̄. ad hec sm̄ canones aliter: vt ꝫ diciꝛ. Itē sm̄ leges tm̄ suis ꝯsiliaris cōmittit iudex exaīationē: vt ī dcā auc̄. ad hec. ꝛ in auc̄. de iudi. §. siquis aūt col. vj. sm̄ canones ꝯmittit cuicunqꝫ vult. ī. c. pastoraꝛ.

l Inuestigare. hoc nō hꝫ locū qñ ꝯmittit finez.

m Ab eo. cui pncipiū vel finē cōmittit sm̄ qđ determinaꝛ. ī. §. pri. qñꝫ ad papā qñqꝫ ad ipsum delegatū pōt apppellari.

n Vel merito. supple vl recusari nisi merito ꝛc.

o Statuimus. nō statuit. si consulendo dixit: dūmē ꝺ partiū ꝺputeꝛ assensu: ne possit recusari. b.

p Assensu. ꝛ iō postea recusari nō pōt. semel eīꝫ iudex electus recusari ñ pōt. s. e. īsinuante. ꝛ. iij. q. iij. offeratur. ꝛ. xxxij. q v. horrendus. appellare tñ possuꝫ ab eo non tñ eum recusare. ff. de ap. ex cōsensu. ff qui satisda. cog. arbitro lꝫ sit contrarium. ar. ī. de re iudi. cām que. nō est ꝯtrium: q: ibi fuit appellatum: ꝛ qđ dicit ibi in ꝯfirmatione snīe: ꝙ de cōmuni ꝯsensu fuit cā cōmissa: illa nō fuit. cā qꝛ snīa fuit cōfirmata. sed q: appellans non probauit ꝙ snīa fuisset iniqua. Item contra. ij. q. vj. a iudicibus. sed illđ loquitur ꝺ arbitris compromissarijs a quibus non appellatur. ff. de arbi. l. j. Itez ar. ꝙ assessor q participat exaīationi cāe ꝛ silibꝰ. ff. de offi. asses. l. j de cōsensu partium est eligendus: ar. hic ꝛ. ij. q. vj. placuit. ꝛ. xj. q. j. c. iiij. Sed si partes non conueniant: eligat iudex non suspectū. ar. ī. de ap cum spāli. ꝛ. ī. c. prori. in fi. ꝛ illuꝫ recipient partes etiam inuite: q: iudicium inuitum redditur. ff. de vbo. ob. inter stipulantem. §. i. v. non forsan. ꝛ precedentibus verbis. § si vero. ꝛ. § quando vo. t.

q Porro §. iste respicit. §. nos. ꝛ pri. §. verum.

r Transfert totā nō tamē iudicis dādi licentiam ꝯmittē pōt: lꝫ illud sit de iurisditione. ff. de iurisd. om iu. l. iij. in fi. nec pōt cōmittere remota appellatōe. ꝛ ꝫ iō: q: illā nō hꝫ ex commissione sed a lege. C. de iud. a iudice. ꝛ. ī eo. pastoralis. j. Rñ. ꝛ. c. qñ. vñ in aliū eā trāsferre nequit: ꝛ sic hic saltez nō transfert ī aliū: q: si hoc posset subdelegatus posset aliū ꝺlegare qđ eē nō pōt. ī. de ap. cū cām. ꝓterea q̄liꝛ pōt abdicare a se iurisditionē saltē sine licētia eiꝰ a quo hꝫ eā. vt. ff. de offi. pconsu. l. solent. ij. Rñ. cū teneaꝛ exequi mādatū ipsius ēt si sit pergrādorum. xix. di. in memoriā. ꝛ. c. di. ꝯ morē. Lꝫ. n. iudex committat totā cām alicui. nihilominus retinet iurisditionem. lꝫ aliꝰ habeat exerciū illiꝰ cāe. ff. de of. eiꝰ cui mā. ē iuris. l. i. §. vlti. ꝛ. ff ꝺ iuris. om. iu. more. ꝛ l. ꝛ. q: ꝛ reuocare potest qñ vult. ff. ꝺ [illegible] di iudiciū soluitur. Dicas ꝙ leges ille oēs q̄ dicūt ꝙ non p[illegible]

nō ad eū sed ad nos appella ri debebit. Cū aūt sibi aliquid de iurisditōe reseruat si cāᵇ sit ei ap.re .cōmissa: nō ad nos sʒ ad eū de iure poterit appella ri. Vñ si forsan appelleturᶜ ab eo: cui media cāe cōmittit: siue cognitor aut executor dicat: vel quod melius est auditorᵈ ꝑ eo ꝙ vel mandati fines excedat vel meritoᵉ sit suspectus nihilominus tñ delegatus a nobis iuxta cōsultatōeʒᶠ ꝓmissam cām poterit diffinire: vt parcat laboribus partiuʒ ⁊ expēsis. Quēᵍ vero delegatus a nobis deputauerit auditorē: neutra partium poterit recusare: nisi coramʰ eo iustam recusationis causaʒ ostendat.

¶ Si vero duo sunt a principe delegati: ⁊ vnᵒ cōmittit vicesⁱ suas alteri: ille necᵏ potest nec debet ap.re. ꝓcedere: nec cām aliȷ̄ dlegareˡ: qm̄uis i commissione facta duobᵒ cōtineat expssuʒ: vt ap.re.alit possit ꝓcedē sine reliq: si nōᵐ pñt ābo pariter interesse: qꝛ ꝙ pōt ex sola iurisditōe sibi a ꝓncipe dlegata: nō pōt cū iurisditōe sibi a cōdelegato cōmissa. vñ si ab eo fuerit appellatū: lʒ aliquibᵒⁿ visuʒ fuerit: ꝙ ad delegatū valeat appellari: nob tñ vr: ꝙ adᵒ ꝓmū dūtaxat appellādū ē dlegātē ꝑ rōnem superiusᵖ assignatam. ¶ Eiusᑫ ergo appellatio: d quo tua fra. nobis scripsit: si nostre cōstituti

---

ai dicare a se iurisditōem: ⁊ ꝓriē ad hoc iducte itelligūt de iudicibᵒ ordinariȷ̄s nisi renūciēt i totū: ⁊ illi pñt qcūqʒ suo carere: ēt si totā cām cōmittāt sʒ in deleg.io secᵒ ē: cū ꝓpriū nil hēat: sʒ eius q mādauit.ff. d of.eius cui mā.ē iurisd l.gcūqʒ .§ q mādatū.⁊ iō nil reseruat si totā iurisditōeʒ cōmittit. Sʒ nūgd dlegatus pōt cōmittē totā cāʒ retenta sibi executōe sniē. satis videt ꝙ possit: qꝛ illud est de iurisditōe sua: sʒ tūc ad eū appellari ñ posset qꝛ nihil hʒ iurisditōnis quan ū ad cognitōnem cāe sʒ solā executōeʒ. vñ vlterius partes iudicis assumere nō posset. C. de execu.rei iudi. si vt ꝓponis. T. dixit ꝙ ñ pōt: qꝛ sniando dsinit eē iudex sʒ illa nō videt rō: qꝛ ille nō sentētiat: ⁊ quātū ad executōʒ durat iurisditō j.e.pastoralis. ⁊ hʒ dcm̄ t. delegatus nō posʒ exequi sniam suā: qd falsuʒ ē.ꝫ.e.significasti.b.

a ¶ Nō ad eū lex idistincte dicit ꝙ si delegatus cōmittit aliȷ̄ cām: ad euʒ est appellandū. C. qui ꝓ sua iurisdi.l.vna. ⁊ illa itelligitur ꝓm istā: qñ nō cōmittit totū: vel alit ꝓm leges. Itē aliud cōtriū vr: ff. quis ⁊ a quo appel.l.i.in fi. vbi dr̄ ꝙ si iudex dlegatus delegat aliȷ̄ cām si ab illo vltio appellet: nō appellabit ad ipʒ q eū dedit: sʒ ad iudicē illius q dedit illū a quo appellat: ⁊ ita cōdicit huic ꝙ dicit nō ad eū sʒ ad nos. ⁊ intelligas illa ꝓm istā: vt dcm̄ est de alia: qꝛ ibi totū cōmisit: ⁊ ita ꝯcordat huic qñ totū cōmisit. C. q pro sua iurisdi.l.vna. vel aliter ꝓm leges. ⁊ aliter m ꝓ cāones.

b ¶ Si cā sit ei ap.re. maxie. qꝛ idē ē si nō sit remota. qꝛ viroqʒ casu appellat ad eū ⁊ nō ad papā ⁊ qꝛ ipso iure hodie remota ē añ sniam. j. de ap. vt debitᵒ. Aliȷ̄ cōtradicūt ꝙ si ñ ē remota appellatio i lrīs: appellatur ad papā omisso delegato ipsius: sic pōt appellari ad papā ab aliȷ̄s iudicibᵒ quolibet medio omisso. ꝙ ꝓus dixi: verius credo. ar.ꝫ.e.c.in ꝓn.ꝟ. ꝙ si sup (⁊.c.cuʒ te ꝯsulente. ⁊c.

c ¶ Appelletur. ad papam.

d ¶ Auditor. tal potiᵒ dr̄ hēe notionē qʒ iurisditōʒ. ff. d re iu. ꝓtor ait i ꝓn. ⁊ dic notōeʒ. i. cognitōʒ et iurisdi. ff. d ꝟ. si. notōʒ

e ¶ Merito supple: vt recusetur pro eo ꝙ merito etc̄.

f ¶ Consultatōem ꝓmissā. s. alexandri q ponitur i ꝓn. ꝟ. ꝙ si super cā. et hic iterpretat in quo casu illa intelligatur.

g ¶ Quem vero. supple vel recusari nisi merito etc̄.

h ¶ Corā eo. i. corā dlegato a papa: et iō i isto cāu cā suspitōnis nō probat corā arbitris: cū als gnāle sit ꝙ cā suspitōis probari debeat corā arbitris. j. d ap. secūdo requiris. et. c. cuʒ spāli. idem credo si ordinarius delegat cām.

i ¶ Vices suas simplr cōmittēs vices suas: totū cōmisisse vr: j. d inrepa. ex lrīs. et. j. de dona. pastoral. et ar. op. ff. d tutel. l. iȷ̄ i fi. et. C. d execu. tu. l. ȷ̄. et cp. ar. j. e. venerabil. vbi ē h expssū. qꝛ functᵒ ē offō suo vices suas cōmittendo: vt ibi dicit.

k ¶ Nec pōt ap.re. procedē. hodie nō hʒ locū hoc qd dicit nō potest appellatione remota procedere: qꝛ ipso iure appellatō remota est. j. de appel. vt debitus. ⁊ ita propter hoc ñ viciatur iurisditio istius qui recipit cōmissionē a cōsocio: qꝛ ⁊ si vulneratur sua iurisditio per alteriᵒ cōmissionem: releuatur ipso iure vt ab illo nō appellet nisi grauetur per illam decre. vt debitus.

l ¶ Delegare. hoc ē ita ñ pōt cū sit delegatᵒ ab alio qʒ a ꝓncipe. j. de ap. cū cāʒ q. ff. d of. ꝓ cō. legatus. ⁊. C. d iudi. a iudice. nisi vbi dlegatus ē ad vniuersitatē cārū ff. de iudi. cū ꝓtor § i. ff. quis ⁊ a q ap. l. i. § i. ar. ꝯ. j. de re iudi. cū bertoldus. sʒ illa non tenet i hoc ꝑ decre. ꝓdic. j. d appel. cū cāʒ q. Itē hic hēs ꝙ minus dignuʒ trahit ad se magis dignū: ar. ꝫ. d tē. ordi. lrās ⁊. ꝫ. e. cū sup. Ar. ꝯtra. j. de ꝯse. ec. vel alta. ꝙ in dubiȷ̄s. ⁊. j. d cele. mis. cū marthe ꝟ. ꝓterea pōt dici. ⁊. C. de pe. hē. hereditas. ⁊. xiȷ̄. q. ȷ̄. nō estimemᵒ. ⁊. ff. d solu. si alici. ⁊. C. d ap. ꝓcipimᵒ. §. vlt. Itā hēs ꝙ cū res trāsit d vna psona ad aliā. nō trāsit cū suo ꝓuilegio vel sua cā vel honore vel onere. sic. xiȷ̄. q. ȷ̄. q māumittit. ar. ꝯ. xvi. q. i. sigs laicᵒ. ⁊. j. de pig. ex lrīs. sic qñqʒ aliquod ius iefficax ē apud vnū ⁊ si ille mādet illud ius aliȷ̄: efficax ē apud illū. ꝫ. d elec. suffraganeis. ff. d noua doli mali.

m ¶ Si nō possunt ambo. hic patet ex isto. § ꝙ qñ dr̄ in cōmissione: ꝙ si ambo in causa procedere non potestis alter nihilominus procedat: ꝙ ille q nō pōt iteresse pōt cōmittē vices suas. siue ergo apponat clausula illa: ꝙ si ambo: vel ꝙ si nō oēs ⁊c. siue nō apponat iudex pōt semꝑ cōmittē vices suas cū hēat illd a lege j. c. pri. ⁊. j. de ap. cū cām que. ⁊. C. d iudi a iudice. Hic ꝯsueuit illud queri: vtꝝ cōiudices teneant admittere subdelegatum a cōiudice suo qui interesse ñ pōt. ⁊ vr ꝙ nō qꝛ iam extat ꝯditio. j. e. corā. ⁊ ibi istā qōnē explicabimus. Sed illud q̄ritur an inuitis partibus iudex possit aliȷ̄ cāʒ subdelegare. vtiqʒ cuʒ hoc habeat lege vt dicunt iura predicta. ⁊. j. e. q m̄. i. Rñ. ⁊ ita nulli facit iniuriā q vtit iure suo. ꝫ. d elec. cū eccl̄a vulterana. Sʒ q̄rit vtꝝ delegatᵒ postqʒ cōmisit vices suas i totū an possit postea reuocare. videt ꝙ sic. nā iudiciū soluitur vetāte eo q iudicare iussit. ff. de iudi. iudiciū. Dicas ꝙ si ille cui cōmisit suscepit sbdelegatōeʒ ⁊ ea vti cepit postea eā reuocare ñ pōt. j. c. venerabil. Si vo nō vult suscipe. tūc posset nihilominᵒ postea ꝓcedere aliogn poterit cā bene re integra reuocare. qꝛ verba intelligenda sunt cum effectu. j. de cle. non resi. relatum. ff. quod quisqʒ iur. l. i. §. hec autē verba. ⁊ ita

notauerunt in hac decre.ino.iiij.et gof.s.e.§.porro.in
verbo illo totam.et idē dicit inno.papa.i e.venerabili sʒ
sola commissio nō sufficit etiaʒ si subdelegatus eā rece
perit:nisi sequaṯ citatio quo minus eā reuocare possit:
et ita sentētiauit inno.vt nō.in decre.venerabili.qd pʒ
ex eo q mortuo d
legato re itegra sb
delegat⁹ postea,p
cedere nō pōt.j.e.
lʒ.et eadē rōe mor
tuo sbdelegato re
integra:delegat⁹
resumit iurisditio
nē hac rōne:q: iu
risditio dlegati re
itegra existēte apd
subdelegatū nō ē
plene trāslata:nec
delegat⁹ plene d̄
functus offō suo:
nisi citatōe secuta
p subdelegatū: vt
pʒ i decre.venera
bili.T.dixit q si
subdelegat⁹ rece
pit subdelegatōeʒ
postea reuocari n̄
pōt et idē dixit .b.
sed postea mutauit: vt supra dicitur.Ordinarius quā
docūqʒ potest reuocare iurisditionem in quo casu in
telligitur illa lex iudicium.et.ff.de offic.proconsu.solēt
§.i.sed si partem iurisditionis delegatus sibi retinuit:
potest reuocaṯ.s.e.§.porro.et per legeʒ predictaʒ iudi
ciuʒ soluiṯ.Sed pōe q vn⁹ dlegatoꝝ cōmitit consocio
partē iurisditiōis:si ille grauauerit partē:ad quē ap
pellabiṯ.ad cōdelegatū n̄:q: par est illi:et a pari ad pa
rē n̄ apellaṯ.ff.d appell.l.i.et.ij.q.vj.āterioꝝ.§.illo vide
licet.j.d appella.dilecti.ij.nec cōsoci⁹ a q̄ appellatū est
posset cognoscere:imo si hoc vellet:hoc ipso pderet iu
risditionem.s.eodeʒ cum super.Argumen.contra.ff.
quando appella.sit.l.i.§.sed et si preses.et.§.preceden
ti ibi appellatur ab ordine et preside ad ipsum presidē
tātum:argumentum decimaseptima distinctione mul
tis.ibi enim appellatur a metropolitano ad conciliuʒ
in quo ipse habet interesse:et ita in hoc casu appellabi
tur ab isto ad eum et condelegatum.Quidam dicunt
q bene valet appellatio ad ipsum et condelegatū et idē
est si vnus committit alij a suo iudice:quia si tunc ap
pellatur ab illis:appellari debet ad ipsum et condele
gatum:argumen.huiusmodi.§.per contrarium sensū
Credo q in nullo istorum casuū taliter sit appellandū
si enim vnus vellet confirmare illud quod fecit:et al
ter cassaret:nihil esset.Dico ergo q ad superiorem in
talibus est appellandum.s.e.§.porro.et quod dicit.s.
non ad nos:sed ad eum est appellandum : intelligen
dū est quando vnus solus est iudex:vel si plures essēt
et omnes committunt alijs vel vni soli retenta sibi par
te iurisditionis vices suas : als qualitercunqʒ permi
sceas semper est appellandum ad papam:quicquid alij
dicant.et hoc idem dicit laur.propter rationes premis
sas.et idem sequeretur q vnus solus posset procedere
quod nō est veruʒ:precipue quando causa cōmittitur
simpliciter sine clausula illa:q si ambo etc. sed dicunt si esset
in litteris illa clausula: q si ambo :vel q si n̄ oēs etc. tunc pōt
,pcedere delegatus :quia reseruauit sibi aliquid d iurisditio
ne:q: tunc ertat conditio:quia ille a quo fuit appellatuʒ:non
debet cognoscere de appellatione : sed hoc non credo : quia
non intendit papa dele
gare istis causam princi
palē et appellationem.b.

onia occasione ad nostraʒ au
dientiaʒ appellauit:,p eo q d
legat⁹ a nob iseruata sibi dif
finitiua snīa audientiā cause
ɔmisit quibusdam :qui de par
tium assensu nec dati sunt nec
recepti nisi ɔtra eos iustaʒ re
cusatōis causaʒ ostenderit:vt
vel paratus fuerit ostenderit
coram iudice delegato:non d
buit ipedire:quo min⁹ ,pcede
rent auditores : q etiā si tanq̄
suspecti fuissent : merito recu
sari deberent:delegatus tn̄ a
nobis nihilominus, potuisset
sublato ap.diffugio cām iudi
cialiter expedire.Qd si iustaʒ
recusationis cām noluit ad,p
mittere delegat⁹:sʒ coram su
spectis eum litigare cogebat:
a tali grauamine licite potu
it ad nostram audientiam ap
pellare: quicqd post app. h⁹i
est presumptum : iudicari de
bet irritum et inane.

Idem episcopo belien.

Pastoralis officij :et in
fra. Consul.t .duximus
respondenduʒ :quod cum de
legato a pncipe iurisditio dā
di iudicē fit a lege concessa:
dūmō ipse exonerare seipm
maliciose non querat : potest

n ¶ Aliquibus.s. alexan
dri in antiqua compila
tione:de ap.nos in emi
nenti.
o ¶ Ad primum : quia in
totum commisit. ergo a
contrario : si reseruauit
sibi iurisditionem ad ipʒ
delegatum debuit appel
lari : et hoc potest respice
re quod sequitur : eius
ergo et cetera.
p ¶ Superius .s .e c.§.
porro.
q ¶ Eius ergo . conclu
dit ex premissis trib⁹ .§.
porro.§. quem vero .et.§.
si vero. et est ar. a toto in
quantitate :sic.j.c. proxi
mo .§.i.et.ix .q. iij. cum si
mus.et hic respondet secundo articulo questionuʒ.
r ¶ Commisit .lite coram se prius contestata : et idem est ante
litis contestationeʒ.
s ¶ Recepit.nec poterat recusari nisi etc.
t ¶ A tali grauamine. et reuera a grauamine : quia periculo
sum est sub iudice litigare suspecto .iij .q.v.quia suspecti .et. j.
de appel.cum speciali.vnde quicquid fit post appellationem
legitimam debet in irritum reuocari.supra eodem cum cau
sam.et hic in fine.
u Pastoralis. delegatus a papa causam sibi commissaʒ alij
committere voluit ille noluit eam recipere.queriṯ vtruʒ
delegatus possit eum compellere.
x ¶ Concessa.C.de iudi.a iudice.et.j.de appel.cum cām.que et
j.e.quoniam.
y ¶ Exonerare.non videtur q iudex possit committere cau
sam: nisi cum iusta causa impeditus interesse non potest .s.
eodem: si pro debilitare .et.s.de rescrip.sciscitatus.C.de peda
neis iu.l.ij.ff.de iudi.l.vltima.argumen .j. de testi.in nomine
domini.quod non est verum : immo cum de iuris beneficio
hoc habeat potest committere vices suas .ff.de offi.eius cui
manda.est iurisdit.l.i.et.s.eodem.c.proximo .et.j.eodem quo
niam.sed nunquid statim credendum est iudici cum scribit
se non posse interesse.non videtur: nisi de hoc constet : vt.s.
eodem prudentiam.primo respon . Si enim crederetur pas
sim cuilibet iudici:quilibet se posset maliciose exonerare cum
vellet : argumen.ff. de vaca.mu .l.i.et.l.pretor argumentum
contra.i.de re.iudi. cum super in parte decisa . Solutio non
est presumendum q iudex maliciose causam committat .du
bia enim in meliorem partem debemus interpretari.infra de
regulis iuris .estote.et.ff.de regulis iuris semper in dubijs et
de quolibet presumendum est bonum:nisi contrarium appa
reat.s.de serui.c.vno.et.j. de presumpt. dudum. et si quis ei
ca: hoc factum in fraudem:illud debet ,pbare.ff. de probat.
quotiens.§.qui dolum.

Remittentē.sic pʒ ꝙ aliqs cōpellendus ē inuitus suscipe iudiciū etiā hō alterius fori.C.q ꝑ sua iurisditione.l.vna.circa fi.ff.de mune.⁊ hono.muner §.iudicādi necessitas:nisi ad uocatus q nō pōt cogi alibi ꝗ̄ʒ in suo foro suscipe iudicium.C. de aduo.diuer.iudi.sancim⁹.in fi.⁊ hoc in delegato a pncipe ʒ ordinarius nō pōt cogere hoiem alteri⁹ fori.ff ꝺ iu.om.iu.l.vl.ff.ꝺ iu ⁊ cura.da.ab his.l.j.⁊.ij.⁊ j.de offi.ordi.pastoralis sed nemo potest cogi vt arbitrium suscipiat.ff.de arbi.l.iij.§.j.sed postq̄ʒ suscepit dʒ cōpelli.vti.d.§.

b Si coertionē iurisditio sine coertione nulla ē ff.de offi.eius cui mā.est iurisdi.l.vl.⁊.j.c.pr.ve tn̄ verbū coercendi maiorem continet aiaduersionem.ff.de offi.ꝓcon.meminisse.in fi.immo q delegat ꝑcipit.C.qui ꝑ sua iurisdi.l.vna in pn̄.⁊ preceptū necessitatē habet xiij.q.j.qꝺ debetur.⁊ inuitus quis delegatur.ar.ff de mu.⁊ ho.munerum § iudicandi.C.de aduo.diuer.iudi.sancimus.in fi.

c Supioribus.puta in dignitate cōstitutus.s.e.sane.l.di.cōtumaces.⁊ lv di.cū btūs.⁊.j.de maio.⁊ ob.p mas.⁊.ij.q.viij.qsqs

d Citationis officiū.ar ꝯ toto inquātitate.ar.s.e.c.pri.§.ei⁹ ergo.⁊.xj.q.iij.cū simus in pn̄.

e Discretiōe.q̄ ē mr̄ oiuʒ ꝟtutū.s.ꝺ of.cu.c.j.⁊.j q.v.pn̄tiū.

f Punire.s.§.pri.⁊.s.e.sane.

g Ex certa scia.certā sciam intelligo si in lr̄is appellatiōis fit mētio de ꝓcessu cāe:⁊ de appellatiōe interposita:⁊ de exceptiōe ꝓposita.⁊ hoc ē ver qn̄ appellat a grauamie an̄ sniam.j de ap.vt debit⁹.ʒ si appellat a diffinitiua snia:ibi nō ē necesse dicere nisi:appello ab iniqua snia a tali iudice lata.⁊ de tali appellatione hic fit mētio.ff.de ap.⁊ si apud.

h Discussa.sub ꝯfirmatiōe vel cassatiōe.ʒ pone ꝙ iudices appellatiōis ꝓnūciauerūt male appellatū.⁊ sic ꝯfirmauerunt sniam latā.q̄ro qs mādabit sniam executiōi.vtr̄ pmi iudices vel scd̄i.qdā dicūt ꝙ pmi.ar.sumētes ex illa lr̄a interim executio snie suspendat.ʒ vr̄ ꝙ cor iurisditio sit reuocata ex eo qꝺ dicit iurisditionē por iudicū videmur reuocare.ar.C.de epi.audi.in auc̄.siqs litigantiū.⁊ iō meli⁹ vr̄ ꝙ scd̄i iudices debeāt eā mādare executiōi vt dicit.t.⁊ ꝙ scd̄i hoc facere debeāt vr̄ ꝙ si iudices appellatiōis ꝯfirmarēt sniam vltia die anni a tpe pʒ ꝙ pmi iudices nō pn̄t eā mandare executiōi cū iurisditio sua quo ad oia expirauerit.s.e.querēti.ʒ illud ē verū vbi n̄ ē appellatū sicut videmus ꝙ iudices appellationis an̄ diffinitiuam sniam:si ꝓnūciant appellationē legitimā ꝓcedūt postea i pncipali.j.de ap.vt debit⁹.⁊.c.cū in ecclia.⁊ etiaʒ idē est in diffinitiua qūqʒ.C.de re.cre.gn̄aliter.§.⁊ si iudex.sic dicendū ē ꝙ illi q ꝯfirmāt diffinitiuā sniam debēt facere qꝺ superest ad faciendū.⁊ siue pmi siue scd̄i hoc faciāt n̄ refert q̄ʒtū ad ef

cōpellere renitētē^e eo ꝙ iurisditio illa nullius videret esse momēti:si coertionē^b aliquaʒ nō hēret. Delegat⁹ dʒ tn̄ sollicite prouidēre ut si ꝑsonis supioribus^c exigente necessitate negociū duxerit delegandū:i coactionibus inferendis digni tati deferat ⁊ ꝑsone. Item cū totū negociuʒ alij possit cōmittere delegatus sicut supi⁹ est expssium:citationis^d officiū pōt cuilibʒ discretiōe^e ꝓuia demandare: ac punire^f merito contēptoreʒ. Preterea postulasti:ii cum a snia lata auctē litterar nostrar in qbus ē ibi bita fuerit appellatū.⁊ lr̄e p⁹ ap.ad iudices alios emanauerint:an ad mandatum posteriorum iudicum executio snie a prioribus delegata debeat retardari:vt priores iudices ipsam neqʒ per se neqʒ per alios exequant. Nos aūt inq.t.t.r. ꝙ cum ap.cām ex^g certa scientia iudicibus aliis cōmittim⁹ cognoscendam:ap. videmur recipere:ac iurisditionē priorum iudicū reuocare: vt interim executio sententie suspendatur:donec ap.merita pleni us sint discussa^h.⁊ ifra. Quia vero sepe contingit ꝙ executio sententie ordinario demādatur:quesiuisti an si ipsam i iustam esse cognouerit: debeat eam executioni mandare: an sit ei potius subsistendū attendētes itaqʒ ꝙ nō cognitio sed executio tm̄ demādat: ei dē r̄ndemus ꝙ cū ordinari⁹ teneat obsequi delegato: ⁊ si sciat sniam illā iniustā:exequi nihilomin⁹ tenetur^k eādē nisi apꝺ eū efficē possit vt ab hoc

fectū snie si pm⁹ iudex fuit ordinari⁹:satis pōt dici.ꝙ exequet ipse suā sniam cū sua iurisditio sit ꝑpetua ʒ vr̄ ꝙ scd̄us iudex debeat poti⁹ eā exeq.qr ex scd̄a snia agit ꝑ actionē i factū ⁊ n̄ ex pma vt no.j.e.corā.⁊.ff.ꝺ his.q nō ifa.l.furti.⁊ iō iudex ap.eā dʒ exeq nō pm⁹.

i Et si sciat. Ad itelligentiā ei⁹ qꝺ hic dr̄ no.ꝙ ē execuio mera ⁊ ē execuio mixta.mera executio dr̄ qn̄ ptib⁹ pn̄tib⁹ cognitū ē ꝺ cā ab aliquo:⁊ ille mādat alicui ꝙ suā sniaʒ exeq̄t C.de execu.rei iu.executorē talis.executor nō dʒ audire exceptiōes ⁊ de tali executiōe hic loquit.⁊.C.ꝺ exe.rei iudi.si vt ꝓponis.⁊.j.de re iu.ꝺ cetero.⁊.ff.ꝺ iud.si ptor.j.r̄nso.vbi sententiatum fuit ꝯ absenteʒ.⁊ expone si sciat illā sententiā latā iniustā idest ꝯ ius litigatoris lataʒ.qr super hoc nullam hʒ cognitionē ⁊ iō dicit ⁊ n̄ cognitio sed executio ⁊c.vn̄ illā dʒ tm̄ simplr̄ mādat executōi.sec⁹ si sciat illā n̄llā vt si eēt lata auctē falar lr̄ar.j.ꝺ falsa.sup eo.vn̄ iudex delegatus nō habuit iurisditionē vel per falsa instr̄a vel per dolū aduersarij ⁊ si ista obijciāt corā executore isto supsedere dʒ executioni:dūmodo maliciose vel calūniose huiusmodi nō ꝓponant.⁊ tūc refert negocium supiori.j.de re iudi.de cetero.⁊.s.e.siqn̄.⁊.C.si ex fal.instru.iudicati.⁊.ff.de iudi.si ptor.§.marcell⁹.si executꝺ talis eēt ordinari⁹ ⁊ deputat⁹ executiōib⁹ sniar dʒ admittere talē exceptionē.vt dicit lex si ptor.§.marcellus calūniose iō dixi.qr si hoc eēt n̄ deberet differri executio.C.ad.l.cor.de fal.l.ij.vbi crimē falsi obijciebat cā morāde solutiōis:⁊ iō executio nō differt cū salua sit ei postea qꝺ falsi vt ibi. Mixta dr̄ executio q̄ hʒ cognitionē ānexā vt cū papa mādat alicui restitui rē suam: vel mādat alicui dari bn̄ficiū coram tali executore admittunt legitie exceptiōes q̄ʒtūcūqʒ absolute scribat.ꝺ e.ex pte.ij.⁊.xxv.q ij.⁊ si nō cognitio.⁊.s.ꝺ rescrip siqn̄ ⁊.c.cum adeo.⁊.s.de eta:⁊ quali.accepimus. Et nota ꝙ a mero executore nō appellat nisi excedat modū appellationis.C.quor ap.nō reci.ab executore.⁊.j.de re iudi.ꝙ ad ꝯsultationē i fi.⁊.ij.q.vj.sub illo §.sūt quor ꝟ.ab executore.⁊.s.c.pr.§.ver.⁊.§.se.ʒ ille nō dr̄ ꝓpe executor.ʒ auditor vt ibi dr̄.ʒ a mixto executore bene appellat si admittat legitimā exceptionē. vel alr̄ ptes grauauerit.j.ꝺ ap.dilcō.⁊.c.vt debit⁹.s.ꝺ eta.⁊ q̄.c.ac cepim⁹.itē no.ꝙ nō semp obediēdū ē iudici si euident

iniquū ē mādatū ipsius siue ɔtra ius.xxiij q.j.qd cul
pat.⁊.xj.q.iij.nō sēp.⁊ duob⁹.c.se.⁊.l.di.sigs ṗpostea
sec⁹ si als fuerit iiustū.xxiij.q.v.lex etna.⁊.c.cū mister
lʒ n̄ sit obediēdū iniq̄ ṗcepto iudicis: vt dicūt iura ħ
ṗx.signat.a.ħ ṗceptū iā nō dʒ iniquū imo iustū ē.i.d ri
gore iuris iductū
⁊ id ē exequendū
nō exquo snia la
ta ē lʒ iniusta ⁊ cō
tra ius litigatoris
a q̄ n̄ ē appellatuʒ
elapso decēdio de
iuris rigor mādā
da ē executiōi.ar.
C.vt li.pē.' vlt spō
tanea.n.app omis
sio turpitudinem
purgat q̄ snie ine
rat.ar.ff.d ɔdi.ob
tur.cām l.si turpē
vel si appellauit se
cūdo ⁊ succubuit.
⁊ hoc ēt de rigore
iuris introductuʒ
ē nec litē dʒ refri
cār snia lata vt ali
qs sit litiū finis.j.
d do.⁊ ɔtu.finē.⁊
c.venerabilis.si p
iniuriā iudicis sit
dānat⁹ ɔq̄rat de
ipo.j.d ēp.⁊vē.si vēditori.C.d euic.emptor fūdi.ff. de
euic.si p ip:udētiā.⁊ insti.d ob.que ex q̄.deli.in ṗn.

k Tenet cādē.ar.ɔ.hu.⁊ ei⁹ seq̄ces q dicūt q̄ iudex
nō dʒ ferre sniam ṡm allegata si hēat ɔsciam lesam in
ɔtrariū ħ dʒ cām alij delegare.ħ si nō posset alij delega
re cū sit subdelegat⁹ a delegato:qd fiet.ṡm eū trepida
uerūt timore vbi nō erat timor.ṗnūciet ergo in noie
dñi ṡm allegata ⁊ deponat ɔsciam lesam.iij.q.vij. iudi
cet.⁊ iudex q ɔ ɔsciam aliqd facit in grauamē ptis pu
nitur.vt in decre.inno.iiij.j.de sen.⁊ re iudi.cū eterni.b

l A rege.si.xviij di.si eps.p hoc pʒ q̄ hec clausula si
nō oēs ⁊c.nō spectat ad tpales ipotentias.q2 ṡm ħ iu
dex qui q̄nq̄ʒ nō posset interesse:nō posset alij cōmitte
re vices suas.Sed videtur q̄ iudex iste potius teneat
obedire mandato pape q̄ʒ archiepo vel regi:vt.xj.q.ij
qui resistit.ff.de re iudi.ɔtra pupillū.ħ cum vtriq̄ʒ pos
sit obedire diuersis temporibus vel etiam vtriq̄ʒ obedi
re tenet ff.de operi.liber.duorum libertus:immo pro
pter propria commoda potest deserere iudiciuʒ.ff.de
iudi.si lōg⁹.

m Puniat.forte ad interesse.vel pōt ei iponere mul
tam.i.penā pecuniariā.C.de spor.l.ij.vel ad arbitriuʒ
iudicis exquo pena statuta certa sup hoc nō est.s.e.d
causis.vel excōmunicet illum quia impedit iurisditio
nem iudicis.vt.s.c.j.⁊.c.ṗterea.

n Neutri parti suspecte.hoc semper est faciendum.
.de ap.cum speciali.

o Appellatiōe remota.ɔ.s.c.pr.si vo.⁊.§.nos autē.
⁊.ff.a q̄bus ap.nō lʒ.l.j.in fi.dic q̄ spāle ē hic:vt iudex
delegatus possit cōmittere cām remota appellatione
in odium illius q ṗcurauit absentiam iudicis.ħ hodie

onere ipsum absoluat.⁊ ifra
Cū aūt sepe cōtingit q̄ ad
diē quē iudex delegatus a no
bis ptib⁹ assignauit eaʀ alte
ro ṗcurante vt negociuʒ pro
rogetur iudiciū ipʒ a'rege vel
archiepo euocari.nos peruer
soʀ volentes malignitatibus
obuiare:decernimus vt si de
legato cōstiterit hoc fuisse ali
cuius partis malicia procura
tū ipsam puniat[m] aiaduersiōe
cōdigna:⁊ ne aliqd lucruʒ ex
h⁹i fraude reportet: persone
neutri[n] pti suspecte q̄tum ad
diē illū cōmittat illud negoci
um audiendū q̄ in ipso ap.re.
ṗcedat:nisi forte partes ɔsen
serint negociū ṗrogari.
Idē abbati sci hilarij ⁊ ma

gistro.g.ca.teruisin.
Ex litteris [p] pr̄iarche gra
deñ.⁊ ifra . Mādamus
quaten⁹:nisi vobis ɔstiterit. q̄
lr̄e q̄ scd̄o loco ad archipsby
teʀ paduanū impetrate dicū
tur de ṗoribus lr̄is ad ṗmice
riū grādeñ.⁊ plebanū sancte
sophie obtētis exp̄ssam [q] fece
rint mētionē vt p secūdas pri
me appareant reuocate cum
ṗmos iudices auc̄te litterarū
nostraʀ iurisditionem nō sit
dubium habuisse:quaʒ potue
runt postmodū pr̄iarche quo
ad executionem snie deman
dare:ex qua coertionē ēt idē
pr̄iarcha receperat cū h⁹i de
mandata iurisditio delusoria
videretur si subdelegat⁹ h⁹i

locum hic nō habet.quia appellatio ipsoiure remota est:vnde
nullus pōt appellare ab aliquo iudice nisi grauetur.j.d app.
vt debitus.Uel dic q̄ nō cōmittit ap.re.ħ auctoritate hui⁹ de
cre.subdelegatus ṗcedit ap.re.⁊ statutū fuit hic i isto casu q̄
subdelegatus ṗcedit ap.re.in odiū illius qui ṗcurauit absen
tiam delegati.⁊ ita nō est
ɔ.qd satis pʒ p hāc decre.
⁊ eodē modo itelligitur
j.e.cum.R.vbi dʒ q̄ dele
gat⁹ cām cōmittit ap.re.ħ
illud fit ex ṗcepto pape n̄
p cōmissionē delegati q2
delegatus nihil cōmittit
ibi iudex electus ṗcedit
ap.re.auc̄tate illi⁹ decre.cū
R.ṡʒ tenorē ṗmaʀ lr̄aʀ.

p Ex litteris.Casus in
ter.a. psbyteʀ ⁊ ca
nonicos sancte iustine cō
trouersia vertebatur sup
canōicatu sancte iustine.
ṗmo fuit cā cōmissa ad
petitionem canonicoruʒ
sancte iustine primicerio
grandeñ.⁊ plebano san
cte sophie super eo q̄ idē
psbyter se clericum ipsi⁹
ecclesie asserebat secūdo
ad petitionem.a.presby
teri impetrate fuerūt.alie
littere archipsbro padua
no:in quibus de ṗoribus vt dicebatur:mentio nō fiebat: tan
dem archipsbr paduanus.quia clerici sancte iustine nō re
cipiebant illum psbrum in socium ⁊ in fratrem illos excōmu
nicatos fecit publice denūciari:postea ṗmicerius ⁊ plebanus
mandauerunt patriarche grandeñ.vt dictos clericos denūci
aret non esse excōmunicatos cum in secundis litteris de ṗori
bus mentio non fiebat.sed cum patriarcha exequi vellet man
datum sibi iniunctum:archidiaconus castellanus ipsum im
pediuit.vnde patriarcha archidiaconum illum supposuit ec
clesiastico interdicto.ṗpter hoc fuit orta inter ipsos cōtrouer
sia:⁊ sic qd delata est ad papam.Sed quia nō potuit pape de
facto ipso plene constare:mādat quibusdam iudicibus vt sup
litteris ipsis veritatem inquirant.⁊ si constiterit euidenter q̄
secunde litere non reuocent ṗmas sententiam latam in archi
diaconum castellanum vsq̄ʒ ad debitam satisfactioneʒ faciāt
obseruari.si autem constiterit euidenter q̄ secūde littere exp̄s
se reuocent primas:sententiam patriarche denūciet irritaʒ ⁊
inanem:cum nullam receperit a ṗmis iudicibus qui iam re
uocati fuerant iurisditionem.

q Exp̄ssam fecit mentionē.puta q2 nō ɔtinēt seriem rei sine
facti.j.de coha.cle.⁊ mulie.sup eo.⁊.ff.de ap.si exp̄ssisset.⁊.j.d
re iudi.inter monasteriū.vel quia simplr̄ fecit mentionem d ec
clesia illa:tacito de alijs litteris.j.de do.⁊ ɔtu.c.ij.

r Si subdelegatus.s.patriarcha.hic euidenter appet q̄ iu
dex subdelegatus ⁊ etiam merus executor qualis erat patri
archa hʒ coertionem.j.de re iudi.cum bertoldus.ver. aliogn
⁊.s.c.px.l.rū.⁊ etiaʒ delatus ab epo.xj.q.j.ṗuenit:imo ⁊ sbde
legatus ṡm leges habet iurisditionem.s.modicam coertionē.
C.de sportu.l.ij.⁊.ff.d offi.eius cui manda.est iurisdi.l.vltima
⁊.C.de defensi.ciuita.debitores.⁊.ff.siquis ius dicenti nō ob
tempera.l.j.immo ⁊ arbiter habet coertionem.ff.de arbitris

coertionem aliquā nō hēret interdicti sniaʒ ab eodeʒ patriarcha ī castellis archidia. pmulgatam: p eo q eiusdeʒ pˀiarche executioneʒ impediens eius lr̄as gbus mandatuʒ pop iudicū nūciabat legi in publicuʒ non pmisit: tādiu faciatis inuiolabilr̄ obſuari do nec eidē pˀiarche de iniuriis irrogatis sufficient fuerit[a] satisfactū. Si ṽo ɔstiterit pmas lr̄as p secūdas legitie reuocatas: cū appeat pmos iudices iurisditōeʒ nullā peitꝰ habuisse ꝛ ita cōstet p ɔsequētiā pˀiarchā ipsū nō recepisse iurisditionē vel coertionē aliq̄ ab eisdē: pdicti interdicti sniam denuncietis[b] irritā ꝛ inaneʒ[c].

Ideʒ episcopo picta.

Licet[d] vndiq̄ʒ: ꝛ ifra. Cū igit duxeris regrenduʒ q causam tribus iudicibꝰ delegamus apponi i litteris illis illā clausulam facientes: q si nō oēs his exequēdis poteritis interesse: duo vestrum nihilominus exequantur: ꝛ vnꝰ postq̄ commiserit cuidam ex illis vices suas de medio fit sublatus: tertius vt suspectus merito recusef: an colega superstes suo nomine ac defuncti possit negociū diffinire. Inquit.t.t.r q si iurisditiōe a suo sibi collega dlegata eo viuēte vti[e] nō ceperit: q mādatū hꝰi re integra[f] morte mādatoris expirauit nō hʒ solꝰ officium iudicandi. Si vero ante morteʒ illius iurisditione vti ceperit taliter demandata: vices suas ꝛ illius poterit adimplere.

Idem. episcopo baiocen̄.

Cum i iure[g] ꝑitus: ꝛ ifra Preterea q̄siuisti: cum tibi ab aliquo sub hac forma mandaf: aucte qua fungor iniungo[h] vt talem denuncies excommunicationis snie subiacere: ac tibi sup mandato apostolico hesitandi ab aliq̄ non sit facta fides: an mandatum huiusmodi exequi tenearis. Sup quo tibi huiusmodi damus rn̄sum: q nisi de[i] mandato se. apo. certꝰ extiteris: exeq non cogeris quod mandatur

Ideʒ parisien̄. ꝛ trecen̄. epis ꝛ abbati sancti genouefe.

Cum olim abbas ꝛ conuentus vergiliacen. sua nob ɔq̄stione mōstrassent: q comes altisiodoren̄. quoddā stagnū molendinum ꝛ domū in terra eoꝝ ɔstruere nitebaf in ipsorm preiudicium ꝛ gra

non ex oibus. ꝛ. ff. d iudi. l. ij. in fi. Dicūt tn̄ qdam: q dlegatus ab ordinario nō hʒ aliq̄ʒ coertionē. ij. q. vj. q̄sq̄s. ꝛ. ff. d re iudi. a diuo pio: ꝛ. j. de fo. ɔpe. siqs ɔ clericuʒ. nisi lis sit cōtestata cora ipso: in auc. de litig. §. oēʒ. coll. viij. ꝛ sic nō pōt mittere i possessionē. ff. de iurisdic. om. iu. iubere. sed q possit i possessioneʒ mittere: dicit lex. ff. d of. eius cui. man. est iur. cognitio. §. vlti. sed illa iubere. loquitur d possessione: q̄ ius tribuit. illa cognitio. d alia possessiōe loqˀitur q̄ ius nō tribuit q̄ fit causa custodie

a Fuerit satisfactum. h obtinet vbi qs excōicaf p crie. siue p manifesta offensa: vt prius satisfaciat q̄ʒ absoluatur. j. d ver. sig. si ex parte. si vero p ɔtumacia vel occulto delicto statiʒ dʒ absolui prestito iuramento: q stabit mandato eccl'ie: vt ibi dr̄. Sed ɔdicit. j. de ap. qua fronte. §. sane. sed illa non ɔdicit imo ɔcordat ibi excōicatus fuit p ɔtumacia vel alia cā: que nō fuit māifesta vt dic. t. Sʒ obstat quod ibi dr̄: vel qualibet alia causa: Lau. dicit: q ideo statim recepta cautione absoluif: ne in excōicatione ɔcedat. Sed dic cū. t. q nō ɔdicit: ꝛ q dicit p qualibet alia cā: que nō sit manifesta: q: si cā illa non ē manifesta: statim dʒ absolui ante satisfactionem nec tenef satisfacere nec dʒ ɔpelli: nisi pmo ɔstet d illa iniuria: vel offensa

b Denunciens irritam ex hoc pʒ: q snia q̄ nulla est: non est executioni mādanda. immo exequēti impune non parcif: ar. s. e. siqū: imo ꝛ violēter resisti pt ei vt h. sic rn̄sū pōt officiali venienti ad accipiendū bōa alicꝰ nisi priꝰ ab ipatoē forma fuerit data. C. d iur. fisci. phibitū ē li. x. lʒ ita sit nō tn̄ patriarcha iste tenef iniuriaꝝ: cum hoc ignoraret: q: putabat sniam aliquam fuisse: ar. ff. vi. bo. rap. l. ij. §. si publicanus: ar. j. de sen. ex. sacro.

c Et inanē. vtpote latā a iudice nō suo: potest notari arg. q patriarcha siue archieps nō est iudex ordinariꝰ. i. puincia: ar. ix. q. iij. ɔquestus. Sʒ hic nō pcedebat pˀiarcha ordinaria potestate. imo delegata tm̄: ꝛ sic nō colligitur illud: arg. hic.

d Licet vndiq̄ʒ. oēs. s. e. prudentiam.

e Vti nō cepit saltem pcitatōeʒ. s. e. gratum. j. d of. l. e vlt. ff. de iudi. siquis pꝰ ea. ff. d polli. l. i. ff. d ne. ge. nā ꝛ si huꝰ. §. si vnio.

f Re integra. ꝛ sic soluitur mandatū re integra morte alterius tā mandatoris q̄ʒ mandatarij: ꝛ ideʒ est si reuocef expsse re itegra. insti. man. §. recte. soluitur ꝛ morte litigatoris re integra. s. de rescrip. significauit. argu. ff. q satisda. co. si decesserit. Arg. ɔ. ff. famil. hercis. si filia §. neratius. Item ar. ɔ. q nō soluatur morte litigatoris j. d iu. q: v. ꝛ. ff. d fideicō. lib. l. cuʒ q̄rif. Qd aūt dicitur morte mandatoris finif mādatū: illd veꝝ ē nisi sit tale mandatū qd pꝰ mortē necesse sit adiplef. ff. mā si vero nō fmune rādi. §. vlti. Sed pōe: q plures cause cōmittāf p vnū rescript. citatio fit i vna cā ꝛ nō i alia nunqd ppetuatur iurisditio sup aliis ar. q nō. ij. q. iij. §. notandum ṽ. abolitio. ꝛ. ij. que. vj. § diffinimus. ꝛ. §. qn̄ q̄ʒ. ar. ff. de ap. cuʒ in vna. ꝛ. ff. d neg. ge. nam ꝛ seruus. §. sed si vnio. ff. d minor. etiam. § ex causa. Argu. cōtra q q̄tū ad omnes sit perpetuata iurisditio C. d duobus reis. l. vlti. verum est: q non est perpetuata iurisditio: nisi in causa illa pro qua citatō facta est: vnde mortuo mādatore expirat iurisditio q̄ntuʒ ad alias Sʒ qd si moriaf ante declaratōem reꝝ facta citatōe ar. q non pōt procedere. s. d rescri. pastoralis in fi. q: plures cause intelliguntur lʒ contra vnum tm̄: ar. j. titu. pri. nouit. Item qd si delegatus nō morif: sʒ deponif: nō pcederet: qd si excōicaf. tūc pcederet delegatus: q: morte naturali ɔfirmatur donatio ꝛ nō ciuili. ff. de dona. inter vi. ꝛ. vx. cum hic status. § si donato. ꝛ infra de cel. mis. cū marthe. §. certum. argu. contra in decre. innoccen. iiij. de offi. vica. romana.

g Cum in iure. hec est pars decre. quā habes supra de elec. cum in iur. bernar.

h Iniungo. vt. s. de rescrip. cum contingat. b.

i De mandato sedis. hoc valde notabile est: q lʒ exhibeatur snia delegati: ei tamen non creditur nec pˀsumitur pro sententia: nisi ostendaf commissio: nec cre

ditur iudici:si se delegatum dicat:infra de testi.cū a nobis.ꝛ idē dic lex i arbitro:q2 nō stat ꝟbo ei⁹:si di cit iuramētū a partib⁹ interpositū.C.de arbi.l.iiij.§. fin āt.C.ꝺ mā.pn.l.vna.Caueat gcū qꝫ ĝ ipetrat a pn cipe cāʒ ɔmitti alicui ꝺ'legari:vt si snia lata fuerit p eo a delegato ita bn̄ custodiat ɔmis sionē sic ipaʒ sniaʒ lapsu tpis:n sique nireꝛ ꝛ oñderʒ sni aʒ sine ɔmissiōe n̄ valeret ei nisi pro baret de cōmissio ne snīe vero ordi narij semp stat:et p ea psumitur:q2 ibi cōstat de iurif ditione:infra de re iudi.sicut.ꝛ.ij.q vi.hoc ēt .l.in.Si tn̄ publicatū fuissꝫ rescriptū in iudi cio videꝛ ꝙ suffici at si de hoc ɔstat. lꝫ postea sit admis sum.j.de priuile. cū olī.C.ꝺ testa. publicati.ꝛ.j.ꝺ fi. instru.c.si.itē si sē tētia redacta ē in publicā chartam videtur ꝙ suffici at infra de testi.si gnificauit.ꝛ i aut. vt fratrū filij.§.i. colla.ir.lꝫ sit arg. ɔ.j.de re iudi.cū inter vos.ītē su f. ficit si hꝫ subscri. ptionē testiū. xvi. q.iij.§.pōt.Sꝫ vi deꝛ ꝙ hodie sufficiat solus tabellio ad iponēdū fidē snīe infra ꝺ probat.cūm ɔtra falsaꝫ.Ut nulla sit du bi tatio.ita dꝫ fieri ꝙ auctoritate iudicis rscriptū dn̄i pa pe solēniter in publicam formā redactū iferaꝛ in i pa snia iudicis aucte ꝛ alia istra,pcuratoria q2 idē iuris ē ꝺ illis.vt sic ndereꝛ snia lata i psonā pcuratoris.vel si ndici.vl i ɔriū si ɔstaret ꝺ mādato,pcuratorio snia n̄ valeret:ne c staret ei si negareꝛ illū fuisse,pcurato. rē.sꝫ postꝙ̄ i ipa snia iseruntꝛ huiusmōi istra ꝛ rescrip tū iudicio aucte stabit postea snīe etiā si originalia re scripta nō appareāt.C.ꝺ testa.publicati.Idē caueat i snia ex cōicatōis:vt q absolut⁹ ē custodiat illā sine lras absolutōis p quas iut⁹ exiſtat:si ei obijcereꝛ ex cōicatio.als possꝫ ei piculū generari.vt.s.ꝺ elec.vene rabilē.ꝛ.j.ꝺ cle.ex.mi.,ppofuit.ar.op.ꝙ ita sit faciēdū

gitatū qn̄ ɔstitut⁹ fuit pcurator:ar.ff.ꝺ auro ꝛ argēto.le.si ita ff.ꝺ trāsac.cū aqliana.ff.ꝺ ɔdē.ꝑ.rutilia polla.ꝛ.C.ꝺ trāsac. trāsactōis.si.ff.de iureiu.iusiurandū.§.pcurator.ꝛ.xxij.q.ij neqs arbitreꝛ.Qualiter fiet prorogatō dī.j.e.p.ꝛ.g.ptertu ei vnius articuli nō debeꝛ sup alio,p batōes admitti.C.g.legiti mā psonā.l.vl.ꝛ.ff.ꝺ iu reiur.si duo patrōi.§.iu lianus circa fi.ꝛ talia di cta nō valēt:cū iurēt su per alio articulo. j.de te sti.ꝺ testibus.

uamen.:ꝑo ꝛ thesaurario ni uernēsi cōmisimus cām ipaꝫ ꝑ quoꝝ lrās accepimus ꝙ l: a te sup petitionib⁹ eccle cōt.re ceptis vtriqꝫ testibus ꝛ attesta tōibus publicatis:cuꝫ sup dcis testiuꝫ iter partes fuisset post moduꝫ disputādūꝫ:tādē pars comitis ,pposuit ꝙ de dānis i nemoribus ꝛ rebus alijs da tis:sup.qbus testes deponere videbanꝛ cognoscere nō dbe ant:cū i rescripto nr̄o nulla ꝺ dānis mētio hēreꝛ: ꝛ ifra.Ju dices autē inter locuti sūt:ꝙ super dānis datis a comite ad eos cognitio ptinebat.q̄ au dito comes ad ap.bn̄ficiuꝫ cō uolauit:v̄n ipsuꝫ iudices euo catuꝫ ꝛ nec p se nec p rn̄salem idoneuꝫ cōparētē excōicatio nis vinculo astrixerunt:ꝛ ifra. Qr vero sup dānis datis añꝙ̄ lis fuerit ɔtestata nequaꝙ̄ ad dictos iudices cognitio ptine bat.cū i rescripto nulla ꝺ illis mentio hēretur: nec ad ipsos potuerit iurisditio prorogari

cuꝫ pcurator ad illa solum modo itelligaꝛ cōstitut⁹:q̄ in cōmissionis lrīs inueniūꝛ ex pressa.ꝛ postꝙ̄ comes publi catis attestatōibus itellexit su per his fuisse depositum:pti nus ɔdixit.nos eosdē iudices pnunciauimus min⁹ iuste inꝛ locutos fuisse:ac sepedictum comitē:qui ob h̄ ad ap.bn̄fici um cōuolauit: excōicatōis sē tētia non fuisse ligatuꝫ.

I dem senon̄.archiepiscopo.

Qum olim mag̅r.s.ꝛ.b. arcidiaconatuꝫ ꝛ prepositurā adinuiceꝫ pmutassent: ꝛ infra.Uerum dictus.b.delegatis nr̄is n̄ defereēs:inmo ve rius deleganti⁹ sigilla⁹ viola uit illorū:ꝛ scripta q̄ nobis fu erant presentāda non erubu it apire : q postmodum in nr̄a pn̄tia cōstitutus aduersario p̄ sente in excusatōeꝫ suā ,pposu it ꝙ iudices pperā ,pcesserāt ɔ ipm:ꝛ acta i scptꝫ min⁹ fidr redegissent.v̄n timēs ne lras portaret vrie illorum scripta

hoc videꝛ ꝙ si ,pcuratō fines mādati excedit do mino sciente:ꝙ preiudi cet dn̄o nisi statim ɔdi cat.arg.l.iij.distin.si ser u⁹ sciēte.ar.j.ꝺ his q̄ fi. a pla.fi.cō.ca.c.ij.ff.qꝺ cū eo q i al e.po.l.vl.ff. ꝺ isti.lꝫ ꝛ si i pn.ff.ad ma cedo.si fili⁹.ij.C.ꝺ rnp. si vt pponis .ꝛ si iudex sciētib⁹ ptib⁹ excessit fi nes ēt mādatize s pudi cat.ar.C.cōmunia vtri usqꝫ iudicij.l.ij.als non preiudicat fcm procura tor.s domio ignorāti.C ꝺ pcu.si procurator.ff.ꝺ procu.si procuratoris iḡ rāt.s.ītē no.ꝙ ꝫ procu rator n̄ possꝫ prorogare cāꝫ ꝺ re ad rē:ꝛ m̄ vꝫ ꝙ possꝫ prorogarꝺ tpe ad tp:q2 g dat procuratorē vt ɔfestim agat itelligen dū ē pmittē procuratori ꝛ postea litē pagē .ff.de procura. g procuratorē. itē procurator mādati prorogare pōt ad id qꝺ ē prope mādatū.s.ꝺ elec.i cāis⁹.s.ꝺ renū.p⁹ trāslatōꝫ.ꝛ.ff.iud.solu.tn̄.§.vl.ꝛ progat ad eaq̄ sūt pparatoria mādato.ff.ꝺ pcu.ad rē nobilē.ꝛ.l.ad legatū ꝛ ac cessoriū ip⁹:siū seqlā.ff.ꝺ isti.t.cuicūqꝫ.§.si ei quē i fi.Pro rogatō ꝺ re i rē iuito reo n̄ valꝫ dficiēte iurisditōe.q2 ipatō i uito reo n̄ pt extēdē rescriptū ad alis res qs i rescripto n̄ expſ sit.vt i.c.isto ɔtigit.lꝫ p recōuētōꝫ bn̄ extēdiꝛ ad res als iuito actori:gb⁹ nulla mētio hita ē i rescripto:si actor ɔsiste velit i sua petitōe.s.eo dē prudētiā i fi.ꝛ ē rō.j.ꝺ mutuis pe.c.i.b.

n Legatū.q2 n̄ hebāt iurisditōeꝫ sup dānis.ꝛ sic supra co. ex lrīs.v̄n possꝫ agere ɔ iudices ad iteresse g eū iniuste excōi canerūt.j.de sen.ex.sacro.ꝛ hic error eos excusare nō pōt.

o Q Uꝫ olīꝫ.h ꝺcr.ꝛ illa ꝙ̄ hēs.j.ꝺ re.pmu.cū oli loquūꝛ ꝺ

p Delegāti.cui⁹ vicē gerebāt.ꝺ. (eadē materia. e.sanē.iniuria.n.iudicū ad.eū ptinet:cui⁹ legatōe fūgunꝛ.ij q.vij.accusatio i fi.ꝛ.iij.q.i.nulli.imo ipos tanꝙ̄ delegāteꝫ honorare debent ptes.xciij.di.c.vl.ꝛ.xciiij.di.c.i.

q Sigilla violauit.ꝛ iō ē pūied⁹ tāꝙ̄ falsari⁹.ꝛob h̄ solū p uari dbui bn̄ficio.s.de rescrip.oliꝫ.ꝛ.j.de falsa.ad audiētiā

r Urie.Tangit illud qꝺ legiꝛ i libro regū cū vrias rogat⁹ a rege dauid:mollet.acced ē g a bsabē vrorē suā:quā dauid rex

k Qum oliꝫ i rescripto.ꝛ iō n̄ valuit qꝺ fcm̄ ē si for mā mādati trāsgressi sūt.s.ꝺ rescrip.cū dilecta.

l Cū procurator.g simpliciter ɔstitutus fuit ad cāꝫ pdictis iudicib⁹ delegatā.et nō.ꝙ lꝫ p pncipales psōas possꝫ fieri,prorogatō iurisditōis.ff.ꝺ iu.l.ij.§.lꝫ et iudr et.l.ꝺ q̄ re.§.i p,pcuratorē tn̄ fieri n̄ pt:cū ꝺ h̄ n̄ fuit co

m Prot n⁹ ɔdixit. Ex

aperuit: ⁊ quod suspicat⁹ fuerat adinuenit. Sane si quod expediret melius notauisset: vel non recepisset scripta suspecta: vel recepta nobis fideliter presentasset: ⁊ ostēdisset cām suspitionis proposite coram nobis. preterea cū nō cōqreretur de iudice: quē ei proprio[a] motu cōcessimus: sꝫ ō illo potius quē ipse duxerat eligēdū: ⁊ iudices suas nobis p cū lr̄as destinassent: ō ipo pariter cōquerētes: vbis ipsius fidem nō duxim⁹ adbibēdaꝫ sed vt in eo saltē puniretur: in quo peccauerat[b]: contra acta iudicū q̄ temere violarat ipꝫ sicut nec debuimus voluim⁹ exaudire: ne videretur dolus[c] suus ei patrocinium attulisse

Idem alberto capellano sā cte. M. boñ.

Oram dilecto filio. m. dīa. cardinali: quē tibi ⁊ b. nuncio ⁊ clerico sancte agate aduersario tuo: q cū instrumentis eiusdem ecclesie: sed absqꝫ lr̄is de ratibabitōe[d] ad ap. se. accesserat sed de rato cauerat sub fideiussoria cautione concessimus auditorem: proponere curauisti ꝙ cū qͣdam in parochia sancte. M. in bonore beate agate ecclīā ꝯstruxisset alex. papa. p̄. n. cāꝫ super hoc abbati sācti stephani ⁊ priori sancti victoris cōmisit terminandam: qui pro eccl'a scē. M. diffinitiuā sniāꝫ ptulerūt: verum capellanus scē agate sentētie pere cōtem psit. Cū super eadē cā coram ferrar. epo p annū disceptatū fuisset: ps eccl'e scē agate boꝝ veritate suppressa[e] magistrū l. boñ. canōicū obtinuit eidē epo in cāe decisione[f] adiungi qui cū cāe interesse non possꝫ p̄dict⁹ eps cui p sequētes litteras mādabat: vt si ambo interesse ñ possēt: mādatis apostolicis exequēdis ea ipse nihilominus adimpleret sententiam[g] predictam confirmauit: ⁊ infra Nuncius vero ecclesie sancte agate inter alia proposuit: ꝙ cum dictus magister vices suas alij delegasset. episcopus admittere[h] noluit subdelegatum. sꝫ post ap. ad nos interpositam solus

cognouerat timēs ne concepisset ex eo fic̄ ⁊ fecerat: qō cū ipse facere nollet: rex remisit vriam ad iob pn̄cipē militie cum litteris ꝯtinētib⁹ vt ponēt eū iter fortissimos bostes: vt occideret b eis qō ⁊ fcm̄ ē. ꝫ iste stultus fuit: quia recipit lr̄as illas: si bēbat eas suspectas: qꝛ pmo ōbuit eas vidē diligēter: ⁊ sigd i eis eēt iniquū ōbuit ꝯdicē relatōi iudicū. si ꝯ ṽitatē referebāt iudices. n debēt. oñdē ptib⁹ relationē quā faciūt supiori ij. q. vj. bidunm i fi. C. de rela. l. j. ⁊. ij. al's posset appellare: vt ibi. ⁊ quotiēs iudex se relaturum polliceť: illico litigatorib⁹ acta edē teneť. j. ō ap. itimasti

a ¶ Proprio motu. sic ergo vꝫ ꝙ iudex maxime quē pnceps ꝯcedit possit recusari. ar. ꝯ. j. ō ap. nouit. ⁊. ff. ō of. pfec. pto. l. j. credit. n. pnceps non aliter fore iudicatuꝝ q̄ꝫ ipse esset iudicaturus vt ibi dꝫ. ar. ꝯ isti. de satisd. tu. in principio.

b ¶ Peccauerat. sic. ꝯ. ō trāsla. q̄ꝫto inter corporalia. ⁊. j. de iurep. a. pastoralis i fi. ꝯ. de tē. or. lr̄as

c ¶ Ne videreť dol⁹: qꝛ fraus ⁊ dolus nemini ō bēt patrocinari. ꝯ. de rescrip. sedes aplica. j. ō testa. c. officij.

d ¶ Orā: absqꝫ lr̄is de ratibitōe. ⁊ iō audiri ñ debuit. j. ō pc. c. j. nisi cauisset ō rato. ꝫ q̄liter admittiť iste. b. ad agendū ꝯ sniam: cū nō bēret mādatuꝫ. Ad b dici pōt ꝙ iō admissus fuit: quia erat ꝯiūcta psō: qꝛ clerīc⁹ illi⁹ ecclie ⁊ cāonic⁹ plebis ō pastio. cui sbest ecclia scē agate ⁊ ꝯiūcta psōa lꝫ admittať ad agēdū. cauē tñ dꝫ ō rato. ff. ō pcu. ꝫ ⁊ be psōe. ⁊. l. pōponi⁹ i fi. ⁊ iō cauet ō rato: qꝛ pt ꝯtigere ꝙ illi ō plebe ñ bēbūt ratū vñ eis res iudicata ñ obesset. C. qb⁹ res iudi. non nocet. l. j. ⁊ iō ille. b. cauit ō rato sub fideiussoria cautōe. Uel pt dici ꝙ iō cauit ō rato qꝛ ō mādato dubitabať qꝛ tūc locū bꝫ cautio rati. vt. C. ō pcu. l. j. ꝫ vꝫ ꝙ cautio ista fragilis sit. qꝛ ex ea nō pōt agi ad iteresse cū res tal' sit q̄ ñ pōt existimari: vñ ñ vꝫ admittēda pp fragilitateꝫ ipsius. ff. ad treb. q ita. §. j. ⁊. j. vt li. ñ ꝯt. accedēs. ij. sꝫ agi pt ad ipēsas fcās i lite. ff. rē ra. si sine. §. cū aūt pcurator. ⁊ b magis expedit reo. vt dic̄ io. ꝙ ei caueať ō rato: q̄ꝫ pbeť mādatū: qꝛ p b ꝯseqť sūpt⁹. vt dic. sꝫ credo ꝙ i tali casu cū res tal' sit q̄ existimari ñ possit: tuti⁹ eēt reo si ille pbꝫ mādatū qꝛ dñs postea ꝯ sniaꝫ venire nō pt. sꝫ forte ex ista cautōe posset agi ꝯ fideiussores ad iteresse si dñs rē ratā ñ bñerit: ⁊ estiabiť i q̄ꝫtū lesa sit ecclia: ꝙ ñ stať sine quotidie litiget. ar. j. ō arb. p tuas. vbi agiť ad iteresse i cō simili cā. Itē ex b vꝫ ꝙ qñ dubitať de mādato simpliciter sit cauēdū ō rato: ēt si ille diceret se velle pbare mādatū ⁊ b vꝫ p legē. C. ō pcu. l. j. ⁊ ꝙ p fideiussoriā cautionē ⁊ ñ nudā. ff. de pcu. bñ quoqꝫ. §. ait ptor. Sꝫ vꝫ ꝙ iste ñ ne cautōe ōbuit audiri: ex eo ꝙ bꝫ istr̄a ecclie. ar. ff. ō le. iij. q chirographū. Rñ. ista ñ erāt talia istr̄a: sꝫ istr̄a cāe p q̄ itēdebat pbare ō iuř ecclie. ⁊ illa lex loqť ō istr̄o cautōis legator. ⁊ b cōstabat. vñ eo ipo ꝙ legať instr̄ꝫ itelligiť eē legatuꝫ illud qō ꝯtinetur in istr̄o. al's inutile esset legatū: al's instr̄m alterius non pdest: cū verba instrūmti ⁊ ñ adiuuēt cecitatē. C. ō pba. ad pbatōēꝫ: q̄liter sit intelligēdū qō dꝫ lr̄is ō rato: dꝫ. j. de reli. do. cū dilectus in. i. glo.

e ¶ Suppressa. ⁊ iō lr̄e non valuerunt cū ꝯsenserit i ferrarieñ. litem cōtestando ⁊ pducendo testes coraꝫ eo. sic. j. de re iudi. inť monasterium.

f ¶ Decisione. i. cognitione: sicut ē in antiqua ⁊ bñ. ⁊ b pbatur p boc qō dicitur: boꝝ veritate suppssa. si de buiusmodi pcessu mentionē fecisset: tunc bene diceret decisionē: ⁊ tunc nō posset eps procedere sine adiuncto vel sbdelegato ipsius: vt dicitur i illa gl. magna: sic supra eo. insinuante. ⁊ infra de iudicijs. c. penultimo.

g ¶ Sententiam latam per abbatem sancti stephani ⁊ priorem sancti victoris.

h ¶ Admittere noluit. sed videtur ꝙ ferrarieñ. male fecerit: qꝛ illum subdegatum non admisit: qꝛ delegatus a principe potest alij causam delegare: cuꝫ id sit ei a lege concessum. C. de iudi. a iudice. ⁊. ꝯ. e. pastoralis i pn. ⁊. j. eo. quoniā apostolica. ⁊. j. de ap. cum causam que. Sic ergo male fecit ferrarieñ. cōtra iura predicta quia debuit ipsum delegatum recipere. Sed cōtra b quod dixit facit qꝛ sententia ferrarieñ. postea ꝯfirmať Dicunt quidam ꝙ ideo nolunt ipsum admittere: qꝛ sub bac forma scriptum fuerat ꝙ si ambo ⁊c. tu frater ipse solus pcedas: qꝛ tunc extat conditio: vt videť bic circa finē. sꝫ boc videtur ꝙ aliquis nō possit cōmittere vices suas: quando clausula illa apponitur: ꝙ si ñ omnes ⁊c. si ipse non possit interesse. Dicas ergo ꝙ

in cause cognitione processit: ⁊ infra. Sed fuit ecōtra rñsū ꝙ ferrarieñ. episcopus solus pro cedere potuit cū in vltime cō missionis lr̄is fuisset insertuȝ ꝙ si ambo interesse ñ possent p̄dictus ep̄s nihilominus ex equi pcuraret: qđ nō intelligi tur[a]: vt si per se vel per alios interesse non possent. q: id ra ro vel nunquā ꝯtingeret: sed si nō posset p̄sonalit̄ interesse. Idem igitur cardinalis latā ab eodē ferrarieñ. ep̄o sniam cōfirmauit[b]: ⁊ aduerse parti sup hoc ppetuū silentium du xit īponenduȝ. Nos ergo qđ ab eo factum est auctoritate apo. confirmamus.

Idem p̄posito sancti donini subdiacono nostro.

Cum[c]. R. canonicus ge nueñ. cāȝ que iter ipsuȝ ac. p. ciuē genueñ. v̄titur: tibi obtinuerit delegari: ⁊ ideȝ ci uis pp multas ⁊ graues inimi citias ciuitatis sue in tua neq̄ at presentia cōparere: manda mus quatenus supradicto. R. h[9]i optioneȝ relinquas vt ex ceptis canonicis genueñ: qs cum sint eius socij[d] merito hȝ pars aduersa. suspectos: in ci uitate vel diocesi genueñ. ī q̄ sūt multi viri prouidi: iudicē

ferrarieñ. iō istū subdelegatū nō admisit. q: lr̄e ipetra te fuerūt tacita v̄itate nulla fcā mētiōe de pcessu corā ferrarieñ. corā quo lis fuit ꝯtestata ⁊ testes pducti. vt pȝ in integra. j. de re. iu. int monasteriū vñ ñ valebant ⁊ ita nec subdelegatū nec delegatū admittē tenebat̄. ⁊ sol[9] ep̄s iurisditio nē hēbat. ⁊ hec fu it cā q̄re snia ip[9] ꝯfirmat̄. vñ nōva luit appellatio pp hoc facta vt dic̄ h a ❡ Qđ nō itelli gir. Pone ꝙ p[l]ics sint iudices dati cū ista clausula, ꝙ si ñ oēs ⁊c. q̄ro, an ille q nō pōt iteres se possit cōmittere vices suas ⁊ an ꝯso cij teneāt̄ illi[9] sub delegatū admittē. ꝙ possit ꝯmittere planū ē q: hoc hȝ a lege ꝯcessū. C. đ iud. a iudice. ⁊. j. e qñ. ⁊ s̄ e. pastoral. ⁊. j. de ap. cuȝ cām que. ⁊ etiam si iter esse nō pōt. s̄. e. su q̄stionū. §. si v̄o ⁊. s̄. e. si p đbilitate. ⁊. c. pastoralis. §. vltimo al's ꝯmittē nō dȝ nisi qñ ē ipeditus. s̄. c. pastoralis in p̄n. ⁊ in. c. si p debilitate. sic pȝ p iura ista ꝙ delegat[9] pōt cōmitter̄ vices ⁊ qñ ēt ipedit[9] ē. ergo alij tenent̄ admittere sbde legatū ipsius. al's talis cōmissio delusoria eēt ⁊ sic fie rent ludibrio leges qđ eē nō dȝ. C. de bo. q̄ libe. l. vl. §. vbi aūt. ⁊ cū effectu v̄ba sūt intelligenda. j. de cle. non resi. relatū. ⁊. ff. qđ q̄sq; iu. l. j. hec aūt v̄ba p̄terea optie hoc pbat̄. s̄. de elec. q: pp. §. illud. vbi hēs ꝙ ille q nō pōt alij cōmittere vices suas. ⁊ illi tenent̄ recipe illum al's nō valeret electio. ⁊ qđ per nos facere nō possum[9] p alios facere debem[9]. ff. de pcur. l. j. ⁊. ff. de admi. tu. ita iñ. §. gessisse. ȝ ꝯ v̄ʒ exp̄sse p hāc allegationē q: s̄m eā fuit ꝯfirmata snia. Preterea nō tenent̄ illū recipe ad mandatū illius. q: par est illis ⁊ par in parē nō hȝ ipe riū. s̄. de elec. innotuit. ff. ad trebel. ille a quo. §. tēpestiuū. Nec illud videt̄ sequi ꝙ si ille pōt cōmittere ꝙ alij ipȝ admittere teneant̄. quia ex alieno facto nullus obligat̄ ff. de v̄. ob. stipulatio ista. ar. Dicūt q̄dam ꝙ lȝ ille q nō pōt interesse: possit cōmittere vices suas alij cōiudices nō tenent̄ eū admittere nisi velint. q: iā extat ꝯditio. ⁊ sic remāsit iurisditio penes illos vñ ipsi pcedere pñt soli si volūt. ⁊ cessante ipotentia poterit postea cū ipsis pcedere. ar. C. đ cur. furio. cū alijs vbi curator tpe furo ris admistrat cessante furore cessat. sic delegat[9] iste cū interesse nō pōt nō cōmittit vices suas. Sȝ h̄ ñ credo imo dico ꝙ ille q interesse nō pōt p ipotentiā facti tpa lis pōt cōmittere vices suas: ⁊ ꝯsocij tenēt̄ admittere il lū subdelegatū ⁊ allegatio q̄ hic pōit̄ nō ꝯtinet ius. Et circa huiusmōi subdelegatiōes ita distinguē. aliud est cū ab initio delegantur plures iudices cū illa clausula ꝙ si nō oēs ⁊c. ⁊ nullus postea adiūgitur ⁊ aliud cum ab initio delegat[9] est vel plures. ⁊ postea ali[9] adiūgit̄ cū illa clausula ꝙ si ambo. vel si ñ oēs ⁊c. in p̄mo casu delega tus pōt aliū subdelegare ⁊ consocij tenentur illū admittere. in secūdo casu refert an res sit itegra vel nō. si res sit integra: idē est ac si ab initio oēs dati essent: ⁊ adiūct[9] pōt cōmittere vices suas. ⁊ alij tenentur ipsum admittere in cause cognitione. Si v̄o res nō est integra. q: iam pcessuȝ erat ad li. cō te. ⁊ hoȝ veritate supp̄ssa aliquis est adiūctus. hu iusmodi adiūctus vel sb delegatus ipsius non est admittendus tanq̄ȝ per veri suppressionem adiū ctus siue obtentus sicut ꝯtingit in p̄nti negocio ⁊ hoc bene colligit̄ ex hac decre. ⁊ hoc pbat̄ in auc. de exhi. reis. §. illud. vnđ sumptū fuit auc. offerat̄. vbi idem dicitur colla. v. vbi dī̄ ꝙ post litem cōte. alius peti adiungi ñ pōt nec p̄m[9] refutari. ⁊ ideo snia ferrarieñ ep̄i confir mata fuit. ⁊ ꝙ dicit hic ꝙ non intelligitur vt si p se vel per alium ⁊c. non est veruȝ. quia clausula illa ꝙ si non omnes ⁊c. potest habere locum in multis casibus de iure ⁊ de facto: in quibus casib[9] duo vel ali[9] pce dere possunt. puta de iure vt si est excōicatus. j. de re iudi. ad p bandum vel recusatus. s̄. c. cum super. et. c. lȝ. vel infamis vel seruus. vt. s̄. de rescrip. sciscitatus. de facto interesse non pōt. puta si mortuus fuit. vel al's perpetuo impedimento detentus puta furiosus: vt in p̄dicta decre. sciscitatus. ⁊ in talibus casi bus locū habet clausula illa ꝙ si nō oēs ⁊c. sed qñ ipeditus ē temporali impotentia: bene pōt cōmittere vices suas. ⁊ cōsocij tenentur admittere subdelegatū. sed in casu isti[9] decre. admit ti nō debuit rōnibus p̄missis. Ergo sic dȝ intelligi clausula il la ꝙ si nō oēs ⁊c. puta si nō pōt interesse de iure vel đ facto vt dixi: tūc pōt cōmittere cum nullam habeat iurisditioneȝ. al's bene habet iurisditionē q̄uis impediatur ad tempus. ⁊ ideo tūc pōt cōmittere ⁊ cū effectu. ⁊ q̄ dicit ipeditus ad tempus non intelligas ꝙ omnino sit impeditus vt nullo modo tunc possit interesse. ȝ si vellet ōia alia dimittere bene posset iteree sed nō vult contēnere sua: tūc ppter causam illam nec tenet̄. ff. de iudi. l. si longius. b.

b ❡ Confirmauit. ex hac secūda snia datur actio in factum q̄ hic confirmatur ⁊ nō ex p̄ma. vt. ff. de his qui no. in fa. forti. ar. ff. ad trebel. si quis priorem. hac tamen confirmata cōfirmat̄ ⁊ prima. lau.

c ❡ Cum. R. ȝ quō cōmittit papa hic causam ꝯ laicum. intelli go ꝙ cā spectabat ad forū ecclesie puta cā vsurarū vel de cimarū: vel ipse laicus noluit excipere: vel ē ꝯsuetudo ibi ꝙ lai ci conueniantur per lr̄as pape.

d ❡ Cum sint eius socij. hic habes ꝙ canonicus nō pōt eē iu dex concanonici sui ppter familiaritatē que veritatē aliquan do impedire solet. iij. q. v. accusatores. testis. enim pōt esse cano nicus p concanonico cū etiam frater p fratre possit testifica ri. j. de p̄sump. lr̄as. cū m edictum' de testibus sit prohibitor iū ff. de testi. l. j. ea ratione. quia facilius habentur iudices q̄ȝ te stes. vnde facilius repellitur iudex q̄ȝ testis. iudex. n. recusatur

eligat[a] coram quo questio ter minetur cui auctoritate nr̃a di stricte precipias vt eandē cau sam iuxta rescripti ad te obtē ti tenorem ape.re.fine debito terminare ꝓcuret.

Idē rothomageñ. archiepõ.

Cum contingat interdū ꝙ laici. ꝛ infra. Insuper requisiti sumus cum quis con queritur in se a suo episcopo post ap. ad nos legitime inter positam vel añs iniuste excom municationis sñiam promul gatam ꝛ nos iudicibus dam⁹ in mandatis si est ita iuxta for mam ecclesie absolutionis be neficium illi impendant: vel eandem sententiam denunci ent esse nullam: ac episcopus paratus sit probare se in illuꝫ anteq̄ vocē ap. emitteret: vel alias iuste huiusmodi senten tiam ꝓtulisse an ꝓbationibus nō admissis liceat iudicib⁹ ex cōicatum absoluere vel denū ciare sententiam eē nullā. ad qđ.t.r. ꝙ cū qs cōqueritur se ap. ad nos legitime interposi tam excōicatione fuisse inno datū. semp vtriusqꝫ partis ꝓ bationes sint admittende an teq̄ ad decernendum super hoc aliquid procedatur: per quas deniqꝫ apparebit: an ab solutione indigeat conquerēs vel denunciandus sit poti⁹ nō ligatus. in eo vero casu cuꝫ ex communicatum quis se asse rit iniuste vix[c] vel nunq̄ est ei⁹ anteq̄ absolutus fuerit: proba tio admittenda nisi tunc tan tum cum asserit in excommu nicationis sententia intollera bilem errorem[d] fuisse patēter expressum: ad quod probādū admittitur anteq̄ absolutiōis gratiam consequatur. Uerum si propōat se simpliciter excō municatum iniuste ac eps̃ ad ꝓbandū ꝙ iuste ipsum excō municauit: suas postulet pro bationes admitti non est ante absolutionem ipsius aliquate nus audiendus: cum ꝛ si ꝓ cer to constaret rationabiliter in illum excōicationis sententiā ꝓmulgatam: nihilominus[e] es set ei absolutio ipendēda hu militer postulauit ꝛ ideo i hoc casu illuꝫ credimus iuxta for mam ecclesie protinus absol uendū: vt sic demū ꝓbationi bus[f] vtriusqꝫ partis admissis vtrum iuste vel iniuste ligat⁹ fuerit decernatur.

Hon. iij. massañ. ꝛ regino ar chiepiscopis.

ꝑ modicā cā vt si eēt oriūdus de terra impetrātis. j. vt li. non cōte accedens. ij. ꝛ ar. j. de ap. ex insinuatione. Item si iudex est suffraganeus eius. j. vt li. nō cōte. accedens. ij item consangui nitas. j. de ap. postremo. sed tamen in teste secus. iiij. q. iij. §. lex iulia. quandoqꝫ tñ aliquis pōt eē iudex q non potest eē testis: vt pater i causa filij. iij. q. vij. §. tria. circa finē. ꝛ cri minosi possunt esse iudi ces: sed non testes. iij. q. vij. §. vlti. item iudex re cusatur vel alius ei adiū gitur si habet consimileꝫ causam. j. de iudi. causam que. sic ꝛ testis repellitur qui habet consimilē cau sam. j. de testi. personas. sed si daretur iudex cōtra alium canonicum, quid dices. non poterit recusa sari ex hac causa. qa par affectionis causa omneꝫ suspitionem remouet. ff. de ritu nuptiarum. non solum.

a ¶ Eligat. Nō. ex hac lit tera ꝙ quando reus ad iudicem ire non potest se cure ꝙ actor potest ꝛ dꝫ eligere iudicē in loco nō suspecto ꝛ non aduersa rius. contra habes. quia reus eligit iudices. xj. q. j iudices. ꝛ. xv. q. vij. si aūt. ꝛ. iij. q. vj. peregrina. ꝛ. iiij q. v. quisqs. ꝛ. ij. q. vj. pla cuit. Item videtur cuꝫ or dinarius recusatur ꝙ re us eligat. j. de appel. cum speciali. contrarium dicit lex ꝙ iudex pentus dari non debet nisi ob reuerē tiam penti iudicis. ff. de iudi. obseruanduꝫ. decre ta ꝑdicta loquūtur i cau sa criminali. ꝛ preterea ñ statur hodie illis: quod dicit hic ꝙ iste eligat: itel ligo si altera pars cuꝫ eo noluerit concordare: vel cum altera pars est absens. Uel dic ꝙ de spāli gratia dabat ei papa hanc electionem cum de con sensu vtriusqꝫ esset eligendus. vt. s. e. sup questionū. item arg. ꝙ si iudex nō pōt de cā cognoscere pōt alij cōmittere vices su as. ꝫ contrariū est verū. j. de ap. secūdo requiris. §. tertio. ꝛ hic nō loquit̃ de iudice suspecto. ꝫ quia reus nō pōt ire ad iudicē vnde iudex tenetur locū ꝓuidere securū. j. de appel. ex parte. ꝛ. xxxiiij. q. ij. fine. vel cōmittere cām in loco nō suspecto vt hic vel poti⁹ ꝓcedet iudex iste auctoritate illi⁹ rescripti. Et ē h ar. ꝙ iudex icertus dari possit. Contra supra de rescrip. ad hec. ꝫ de hoc gratia fuit vt dictum est.

b ¶ Cum ꝯtingat. vtriusqꝫ ptis. ꝛ si testes epi dicerent excōi cationem ꝑcessisse appellationem: testes aūt alteri⁹ di cerent appellationē ꝑcessisse: sententiare dꝫ iudex ꝙ ꝛ āte sñiaꝫ ꝛ post fuit appellatū. j. de testi. cum tu. ꝛ ita videt̃ supfluū quia semp iudicat̃ ꝓ appellāte. q: si testes epi dicerent ꝙ tñ post sñiam appellasset: illis nō crederet̃. q: ꝓbaret ne gatiuā: qđ esse nō dꝫ. s. de electione bone memorie est. ꝛ. j. de cā pos. cum ecclesia. Dico ꝙ ꝓbatiōes epi audi re deberet si vult ꝓbare se illū excōicasse anq̄ vocem appellatiōis emit teret ꝑm ꝙ ponit̃ in qōne in ꝑn. vel ēt si vellet ꝓbar̃ ap pellationē iniustā q: illa nō ipediret excōicationē seqn tē. j. de ap. vt debi tus. vbi dr̃ ꝙ q ap pellat rōnabilem cām dꝫ ꝓponere ꝛ si ꝓbata fuerit in iusta appellatio re mitteret̃ ad epꝫ. j. de ap. vt debit⁹. ꝛ c. cū in eccl'ia. nec ē vex qđ dr̃ ꝙ sꝑ ꝓ nūciabit ꝓ appel lante. q: pōt eē ꝙ eps̃ melius ꝓbet ꝛ ꝑ plures ꝛ meliores testes quibus sta bit̃. j. de ꝓba. lꝫ. j. de testi. in nr̃a pre sentia. ꝛ pōt dici ꝙ illa decre. cū tu lo quit̃ cū testes vtri usqꝫ ptis erant eq̄ les vt sic fiat inter ꝑtatio ꝓ vtrisque partib⁹ ne de piu rij reatu notentur.

c ¶ Uix vel nūq̄. s. in casu seq̄nti tm̃ sic vel d̓ sen. excō. ꝑ tuas.

d ¶ Errorē. xj. q. ij. q: diuis. ix q. ij. eps̃. de here. sigs.

e ¶ Nihilominus Nō. ꝙ non dꝫ qs admitti ad ꝓbādū illud quod proba tum non ꝓdest. C. de ꝓba. ad ꝓbationē. ꝛ. j. de simo. c. ꝑ tuas. in fi. v. qm̃ ꝛ si ꝓbata ꝛc. ꝛ valet ad exceptiones opponēdas: quas qdam admittūt indifferēter. ꝛ in fi ne ꝓnūciāt ꝑm illas si de iure valēt: al's nō ꝓdest illa ꝓbatio. illud fieri nō dꝫ ꝑmo cū ꝓponūtur dꝫ ꝓuide re iudex an sint admittende vel nō. si sūt admittende tūc demū audiat ꝓbationes sup illis q aliter faciūt ñ bñ faciūt. q: si qs bñ ꝓbaret exceptionē suā: ꝛ ñ admit teret̃ pōt eē cā appellādi. q: audiēdo ꝓbatiōes sup illa iudex vr̃ eā admittere cū effcū. ꝛ iō illud nō ē faciēdū: nisi iudex sub illa ꝓtestatiōe illū ad ꝓbādū admittat vt si d̓ iure debeāt valere ꝙ valeāt. al's ñ. s. d̓ el' cū ana

f ¶ Probationibus. Sed cū iste iā sit absolut⁹ quare audiūtur ꝓbatōes. Sup hoc dico ꝙ duplici de cā pōt fieri q: si ꝓbabit ꝙ iniuste fuit excōicat⁹: nō. inūgitur

ei aliqd p iuramentu:z io pceptu differt quousq3 co stet vtru iuste vel iniuste sit excoicat⁹.j.ð of. ordi. ad reprimēdā.si iuste fuit excoicat⁹ tūc pcipiet ei p iura mētū q sup eo p q fuit excoicat⁹ satisfaciat.vt i dec ðc.ad repmēdā.Itē si pbaret:q admōitōe legitia nō pmissa ipm excōi

clāz suā p aliqbus ðbitis aggrauat siue obligat:i po iur suspen sus ē ab admistratōe tpaliū z spūaliū.j.ð solu. si quorūdā.ad hāc ā ðnūciatiōez glz vī admittēd⁹:i auc.ð n alie.aut pmutā §.h nob i si.col.ij.z.C.ð suspe.tu.pietatis.pbabili⁹ tñ vr q hi tñ admittāt quoz iteē:vt.xvj.q.vij.filijs vel nepotibus.z.ij. q.vij.qpp.l' saltez soli cl'i ci admittār.xij.q.ij.nō li ceat ad denunciadū ad mitterē quelibz ð illa po chia:qr eoz itereſt vt ec clā n pueniat ad malum statū:ar.xvj.q.i.qm qc qd.z.xij.q.ij.aurū habet

casset excoicator p mēsē erit puat⁹ in gressu eccle.j.ð se ex.sacro Itē si iiuste excoicat⁹ fuerit ex coicato: tenet illi ad interesse.d.c.sa cro.z in tantū ips abstineat quantuz visū fuerit supiori ij.q.j.nēo.z.xxiiij. q.iij.de illicita.z ecōuerso si snia iu sta pbata fuerit ex coicat⁹ tenebit ad interesse excōicatori vt i ðcre.sacro:ni si vtrūq3 pbabilis errō excuset: vt ibi z ita p3 qr admit tantur pbatōes p⁹ absolutionem.

Venerabili. f.n. archi[a] episcopo cusentiñ. Dedi mus in mandatis: vt cepha ludeñ. episcopum restitui fa ceret ad epatū:z ad alia qb⁹ fuerit spoliat⁹[g]. quo restituto plenarie[h] z corporalē ac paci ficā possessionē adepto si eps merito esset de lapidatiōe su spectus[i]: virum prouidū z ho nestū puideret coadiutorez[k] eidē: sine cuius consilio[l] nihil eorum faceret: que ad admi nistrationem ptinent tēpora lē: quoadusq3 veritate cōper ta duxerimus aliter prouidē dū: z iteriz omne alienatōis[m] genus eorū vtriq3 auctoritatē nostram districti⁹ interdicēs Porro idē archieps corporis infirmitate grauatus cōmisit i huiusmodi negocio vices su as prio abbati sancti spiritus de panormo ac demū thesau rario cusentineñ. quoruz pro cessus nobis exhibitos de fra trū nostrorum cōsilio cassaui mus[n] iusticia exigente: qr vi delicet abbas cō mandati[o] no stri tenorem ad inquirenduz vtrum de dilapidatōne suspe ctus esset episcopus eo non re stituto pcessit z archieps ipse cum iam suo functus esset of ficio dicto abbati cōmittendo in integrum vices[p] suas huius modi negocium dicto thesau rario nō potuit demādare[q].

g[a] Venerabili. fri nro spo liatus p' fredericū imperatorem.

h Vicarie h io dic quare spoliat ad oia iura sua tā corporalia q3 icor poralia debēt re stitui anteq3 aliqd sibi obijciatur: vel q3 inquisitio fiat cō ipsos: vt.ij.q.ij.per totū.z.c.null⁹. vbi dr: q oia iura sunt restituēdā.iij.q.i.z.ij.p totū.z.j.ð resti.spo.i lris.itē cū si qs.c.ex cōquestione.z.c.pisanis.vñ dr it plenarie.

i Suspect⁹. Rvr q isti n sit dād⁹ coadiutor:erq erat ð dilapidatiōe suspect⁹: imo poti⁹ ðberz ðstitui.iij.q.ij p ea.C.ð suspec.tu.eū quē.z dolū facē videbar petēdo restitutiōez: cū ðstitui ðbeat pp h.ff.ð doli.excep.dolo. Dic: q h oli obtiebat sm āt'qua iur.z:q accusatus seu ðnūciat⁹ suspect⁹ ð dilapidatiōe remouebat pēdente lite ab admīstratiōe.vt.iij.q.ij.p ea.vbi ð h.z.C.ð sus pec.tu.eū quē.hodie vo sec⁹ qr n remouet ab admistra tōe: nisi pmo pbet suspet⁹ ð dilapidatōe male admini strādo.z h pbato psumit:q ð cetero male admistrabit. ff.ð ad.tu.si ui.§.bisdē.z.ff.ð suspec.tu.tutor.§.qri pt z.C.ð suscep.z archa.si aliqd li.x.z ita accusatus siue denūciatus ð dilapidatiōe z pbatus suspect⁹ fz iura nostra remouet ab admistratiōe: vt h z.j.ð simo.lz h e li.z ēt iudex sine accusatore pōt aliquē remouere si ap tissimis argumētis liqat eū esse suspectū.ff.ð suspec. tu.l.iij §.pterea.nec admittēdus ē si vellet satisdare:qr satisdatio n imutat maliuolū animū tutoris isti.ð su spec.tu.§.nouissie.z.ff.ð suspec.tu.qr satisdatio.z g ec

G reg.ix.s. precentori z ma gistro.n canonicis ambieñ.

Significantibus.m.[r] mu liere z.i.nato ei⁹ nos no ueritis accepisse q cuz nobi lis mulier iuliana vidua mē tiens se pauperem: cō eos sup terris z reb⁹ alijs ad iudices nras lras ipetrasset: ijdem co rā eis excipiendo proponere curauerunt: q cū dicte lre sug gesto mēdacio impetrate fuis sent: cum predicta.i.q nobilis ē z diues: pauperē[s] se dixit.in eis coraz ipsis nisi reqsito pri us dño: sub cuius iurisditio ne ipsi consistunt z coraz quo parati erāt eidez exhibē iusti cie complementū: nō ðbebāt ð iure p tales lras conueniri. vñ dicti iudices iterloquēdo pnunciarunt se p easdē lras

k Coadiutorē.z ita h datur coadiutor pp sus pitōez dilapidatōis: ali bi dat pp ifirmitatē seu senectutem.vij.q.i. scri psit z.c. quāuis.ar.ff.de tutel.solet z.j.ð cle. egro.c.vlt.z penul.

l Cōsilio.h itelligo z cō sensu: al's nō valeret m' tū tal' coadiutor: arg.ad idē.s.de elec.cum in ve teri:z.c.ne p defectu.ar. cō.j.de arbi.cum oli.§ il lud vr dictū propter for mam arbitrij.

m Alienatōis. Quid cōtineat p hoc q dic oē gen⁹ aliēnatōis: hēs.j. ð reb⁹ ec.n alie.c.nulli z C.ð reb⁹ alie.n alie.faci mus largissime sumit h vbum alienatiōis: alibi stricte sumit p eo tm cō ctu: quo dñium transfer tur.C.de fūdo dotali.l.j

n Cassauim⁹.i. cassos z irritos denūciauim⁹. s.de rescrip.cuz dilecta

o Mandati.z merito qr fines mādati diligēter buādi sūt.ff.mā.diligēt.z.C.ð pcu. si pcuratō.z.s.ð rescri cū dilecta.vbi qsi idē qð h d: vbi ð h.

p Vices suas hic soluit qð dubitabat: an delegat⁹ simplr cōmittēs vices suas possit eas reuocare: z p3 q nō postq3 ille vti cepit sua iurisditōe: vt h p3 vt no.s.e.ti qōnū imo p3 z c.qr cōmittēdo vices suas simplr oia q cōmisit potat fr illo negocio sic.s.e.sup qōnum.§.si vo.sic qr cāz simplr cōmittit: oia vr cō mittē q ad cām ptinē noscunt.s.e.pterea.z.j.e.suspitōis.z est ar.q idefinita eqpo'let vniuersali.ff.ð ser.vrba.p.si seruit⁹ z ff.ð tutel.l.iij.§.vlt.z.j.de puil.qr circa.z.j.de iurepa.ex lris.

q Demādare.cum abbas iā pcessisz in negocio.antea vo potuit reuocare.h.

r Significātib⁹ pauperē se dixit.z si paup eēt: adhuc dz co rā suo iudice agē z seq foz rei: qr cā viduaz n spectat pn cipalr ad ecclīā nisi q ad ptectōez z defēsionē.j.ð v.si. sup qs bus dā.lxxvij.di.c.j.z.ij.imo ad iudiciū regis siue dñi illi⁹ lo ci cā viduaz pupilloz z orphanoz spectare vr.xxiij.q.v.regū z.q.i.ab ipatorib⁹.z.C.qñ ipator iter pu.l.vna.secūdario ad ecclīā spectat.xxiij q.v.admistratores vl' si iudex secularis ne gligēs eēt.j.ð fo.cōpe ex tenoz.ar.s.j.ð fo.cōpe.ex pte.h.§ ibi possessorio: in quo casu poteit implorare iudicium eccle.

procedere[a] nō debere: ꝛ infra Demum fuit a partibus ī q̃s dam tanq̄ in arbitros taliter cōpromissuʒ: q̄ si infra[b] terminum iin cōpromisso expssum cām nō deciderēt partes ad eorundem iudicum rediret examen. Verū arbitris cāʒ infra terminū negligētib[c] terminare: dicti iudices iurisdictionē per formaʒ[d] cōpromissi huiusmodi resumpserunt a quibus iidem se sentientes grauari q̄ super his sup quibus ab eis fuerant absoluti: litigare compellebant: eosdem ad nostram audientiam appellarunt. Ideoq̄ mādamus quatenus si est ita: reuocet in irritum ꝛc. Idem.

Suspitionis[e] cā ꝯ iudicē assignata non ipse qui forsan[f] ꝓuocatus obesset: sed arbitri potius corā qbus ꝓbatio est facienda ꝛ ad[g] q̃s oīa que ad hunc articulū faciunt ptinē noscūt possunt ad hoc terminum[h] assignare. ab ipo q̄ʒ iudice cui sicut iurisditio ꝛ sic ꝛ cetera. sine quibus explicari non pōt. intelliguntur esse cōmissa iidē vt coueniant si discordes fuerint in vnam in iam vel tertium cōcorditer aduocent. cum quo duo vel alter eorum id faciat. sunt

a ¶ Procedere nō debē. nō vꝫ q̄ bene ꝓnunciarent. quantū ad scd̄aʒ exceptionē: ꝫ supsedere debuerūt quousq̄ ꝓcedere tur corā iudice seculari: vt si ille fuisset negligēs ī iusticia exhibēda: ipsi postea ꝓcedere pūt. j. de fo. ꝯpe. ex transmissa. ꝛ. c. lꝫ ꝛ. c. ex tenore. ꝛ ita sic ꝓnunciando amiserūt iurisditioneʒ q̄ iudex siue bene siue male pronūciādo functus ē officio suo. ff. de re iu. iudex. sic ēt ipso fcō sine pronunciatione amittit quis iurisditionē alium sibi associando: qui iurisditionē nō hꝫ. s̄. e. cuʒ sup. ꝛ si referat negociuʒ ad superiorē. j. de of. leg. lꝫ vel si dicat tm̄ se referre, velle negociū. j. de ap. intimasti. ꝛ. C. de rela. l. j. ꝛ iō non potuerūt illam postmodum resumere q̄ siue bene siue male fūcti sunt officio suo. s̄. e. in lr̄is. ff. d̄ re iudi. l. iudex. etiam de consensu partium: q̄ ex quo expirauit iurisditio ptes non poterant eis dare iurisditionem: q̄ consensus ꝓuatorꝫ iudicē nō facit eum qui nulli preest iudicio C. de iurisdi. om. iu. priuatorꝫ. vñ vlterius nō poterāt se intromittere vñ cassatꝰ qcqd fecerūt tāq̄ a nō suo iudice fcm̄ vt dicit ī fi. ꝫ ī eo q̄ dixit se pauperē: cū eēt diues ꝛ nobilis ī fraudē vt citius haberet lr̄as: vꝫ q̄ bñ pronūciassent ne de fraude commodum reportaret: ar. s̄. de rescrip. super lr̄as. ꝛ. c. sedes. si constitit eis q̄ dolo siue fraude dicit se pauperē. bene pronunciarunt. secus si per simplicitatem: vt in decre. predicta. sup lr̄is q̄ tunc siue sit pauper siue diues: debet requiri ꝓus dominus secularis: vt dixi in pn. notule.

b ¶ Infra ꝑminū. qd̄ fieri pōt. ff. de arbi. si. cū dies. ī ꝓnc. sic ꝛ iurisditio ad ꝑminū ꝯmittiꝰ. s̄. e. d̄ cāis. ꝛ ēt ifra terminū possēt quis redire ad iudicē si vellet. ff. de arbit. sed si in seruum in fi. sed pena cōmitteretur.

c ¶ Negligētibus. poterāt compelli ad procedēdum ex quo erāt negligentes. ff. de arbi. l. iij. §. j. imo ꝛ si ptes finito ꝑmino vellent iterum in eos compromittere: cōpellēdi sūt suscipe arbitriū ex quo fuerūt in mora. ff. de arbi. si cum dies. Rñ. j.

d ¶ Per formā cōpromissi. si pena fuisset apposita in isto cōpromisso: nūqd mulier ista q̄ noluit redire ad iudices: posset ꝯueniri ad penā Credo q̄ non: q̄ ꝑ huiusmodi ꝯpromissum ptes nō poterāt eis dare iurisditionē: cū priuatorum ꝯsensus eū iudicē ñ faciat: q̄ nulli ꝑest iurisditioni: vt dictū ē ī glo. nō videꝰ: ꝛ iō cū ꝑncipale nō teneat: nec pena sup hoc adiecta vt j̄ de preca. c. ij. in glo. que incipit promissa. ꝛ. j. de censi. grauis in glo. q̄ incipit hec fideiussio. Si sūt isti iudices eēnt ordinarij. al's ex certa scia ꝯpromisissent subijcere se ipsorꝫ iurisditioni: tc̄ posset peti pena: si nollēt se sbijcē iporꝫ iurisditōi. h.

e Suspitō̄s cā. q̄ dꝫ eē rōabilis ad recusādū talis q̄ si esset ꝓbata deberet legitima reputari. j̄ de ap. cum spāli. sic ꝛ in appellatione: vt in decre. cum spāli. sic ꝛ. c. vt debitus ꝛ si est dubia arbitri hoc finiant.

f ¶ Forsan. q̄ nō dꝫ iudex ꝓpterea moueri q̄ non facē ei iniuriā cū vtatꝰ iure suo. s̄. d̄ elec. cū eccl'ia vulter ana. ff. d̄ iniuriarum. §. j. ꝛ hoc est ei a iure concessū: vt h̄ ꝛ. j. d̄ ap. secundo requiris. §. j. ꝛ. c. cū spāli. ꝫ refert se ad id quod contingere solet: lꝫ non debeant moueri: tñ indignantur pro maiori parte: ꝛ iō q̄ forsan ꝓuocatus est contra illum non debet terminum ad h̄ cognoscēdum assignare ne sibi obesset in artādo ipꝫ: ꝛ lꝫ sit prouocatꝰ: nō tñ propterea poterāt ipꝫ declinare q̄si offēsum: cū hēat iurisditionē cessante ꝓbatōe suspitōis. ff. apud eum a q̄ appellatur. l. vna.

g ¶ Ad quos oīa Sicut enim iudici oīa ꝯmissa itelliguntur q̄ ad cām ipsā ptinēt. s̄. e. ꝓterea ꝛ hic. § se. ff. d̄ iurisd. om. iu. cui iurisditō. sic ꝛ hiis arbitris: ꝛ hñt iurisditionē ꝛ coertionē ꝛ pñt ꝯpellē teūes ꝛ impedientes punire: vt pꝫ h̄ expresse: ꝛ pōt appellari ab eis. Sꝫ ad quem appellabitur. ad papā appellabitur. Sed quid dices si isti qui eliguntꝰ arbitri a partibus nolunt suscipere arbitriū: qd erit: sūt ne cōpellendi videtur q̄ nō q̄ nemo ꝯpellitur arbitrium suscipere. ff. d̄ ar. l. iij. §. j. q̄ hec res libera est: vt ibi dꝫ Dico q̄ tenēꝰur recipere tale arbitrium: immo in virtute obedientie destricto precepto a dño papa iniuncto tenentur. j. de ap. cum spāli. ꝛ si huic precepto non obediāt: sunt compellendi. si iudex ordinarius recusatur: ordinarius compellat illos. si delegatus de quo h̄ loquitur. eos compellat non obstante eo q̄ recusatus est. al's iudiciū nō ꝓcederet. Item hic ē aliud spāle: q̄ ꝯsēsus ꝓuatorꝫ eū facꝰ iudicē q̄ nulli ꝑest iudicio. Nec isti vt arbitri dicūꝰ: nisi ꝑ tāto: q̄ eligūꝰ sic arbitri. alij eligūt d̄ ꝯsensu ptiū vt h̄ pꝫ q̄ alij arbitri nullā coertionē hñt: ꝫ tm̄ metu pene eorꝫ sniē stāꝰ. C. d̄ arbi. l. j. vꝫ ꝑ emologationē vel approbationē vel taciturnitateʒ. x. dieruʒ. C. de arbi. cū antea. ꝛ isti iudices sūt lꝫ arbitri appellēꝰ. sic. xj. q. j. ꝓuenit. ꝛ. ff. qui satisda. cog. l. arbitro. ꝛ. ff. qd̄ me. ca. si cū exceptōe. §. hec aūt actio. C. d̄ sen. ex picu. re. l. j. ꝛ. ff. d̄ ꝓba. si arbiter ꝛ iurisditio istorū q̄si ordinaria ē ꝑ electōeʒ: sic q̄ñ exercitꝰ sibi eligit īpatorē. xciij. di. legimꝰ. ꝛ ꝯstitutio ꝯfirmat talē iurisditōeʒ. j. d̄ ap. cū spāli: sic ꝛ lex mādat ꝛ ꝯfirmat talem iurisditōʒ. ff. d̄ iurisd. o. iu. ꝛ q̄. ꝛ ex eo q̄ dicꝰ oīa q̄ ad hūc articulū ꝛc. iudex recusatꝰ nil pōtat tacē circa articulū recusatiōis: ꝛ sic nō pōtat ꝑfigere ꝑminū arbitris ad finiēdā cāʒ recusatiōis. ꝫ añ istā decre. iudex recusatus ꝑfigebat ꝑminū arbitris ad finiēdā cāʒ suspitōis. ꝫ hodie iudex recusatus dꝫ statuere ꝑminū arbitris: ꝑꝫ q̄ oliʒ fiebat añ istā decre. j. d̄ ap. ltima. ꝛ in hoc solo corrigiꝰ hec decre. ꝑ illā. alijs nō mutatis. b.

h ¶ Terminum. s. ad ꝓbationē faciendā pñt arbi

cogēdi[a]: ne huiuſmodi occaſione principale negociū plus debito prorogetur.

Idez abbati ſancte gēoueſe

P Et.g.p l'ras aplicas con querētib[9] corā te ð epo londoñ. q[ꝯ] cōceſſū ab eis mutuū pmiſſo loco[b] ⁊ termio nō perſoluit:pēdēte iudicio.j.laic[9] q ī q̄ntitate q̄dā eiſdez mercatorib[9] tenebat: ſe in tuā iuriſditōem[c] ſicut aſſerit voluit progare[d] vt ſi ifra termiuʒ cōſtitutū pdictā ñ ſolueret quātitatē: excōicatiōis i pſonā ⁊ i terdicti i terrā ſentētias promulgares[e]: quas huiuſmodi occaſione a te latas decernimus non valere: cū ⁊ſi als iuriſditiōi pēeſſe[f] dicaris: q̄ ī di j:nullā iuriſditionem hēbas: iuriſditionis prorogatio[g] nulla noſcit extitiſſe: cuʒ ⁊ huiuſmodi delegata iuriſditio ad alias perſonas nequeat prorogari.

Idem.

Q Um viceſimū ānum p egeris[h] dāi potuiſti i etate huiuſmodi delegatus. Ceteꝝ cōſtituto īfra etatē eādē' niſi ptes ſciēt ꝯſentirēt i eū q ānū.xviij. trāſcēdiſſʒ: facta ð legatio ab alio q̄[ꝯ] a principe non teneret.

Idem.

terminū partibus aſſignare: ⁊ oīa alia que pertinent ad hāc ſuſpitionē pbādam arbitri facere debēt: ⁊ nō iudices. ⁊ p hanc decre. nō v[ʒ] phiber iudici: qn poſſit pfigere terminū cōpetētē arbitris: īfra quē cāʒ ſuſpitionis debeāt termiare: ſicut olī fiebat. Cōtra tñ dici cōſueuit: ⁊ hodie redactuʒ ē ad ius cōe.vt.j.de ap.le gitia i ꝯcilio lugd.

i ¶ Conuēiant.ſ. arbitri.ff.de arbi. l.Jtē ſi vnuſ.§.pri. cipaliter Aduocēt ſ.arbitri ⁊ nō ptes ꝯ.§.ð reſcrip.c.paſtoralis. ⁊. verū ē q[ꝯ] primi duo eligi debēt a patribus ſed tertius ab arbitris vt hic.

a ¶ Cogēdi.ſimile dicit lex in ver.ar bitris.ff.de arbi. Itē ſi vnus.§.principaliter.ne res ſine exitu eſſet. Sed v[ʒ] q[ꝯ] iſte iudex ſuper principali nō poſſit ſe intromittere: cuʒ ſua iuriſditio interim ſit ſuſpenſa: ſic.§.c.paſtoralis §.preterea ⁊ pendente dilatione iudicū officiū cōquieſcit.C.ð dila. ſiue pars.⁊.j. ð ap.ſignificante: ar.§.de reſcrip.paſtoralis ī fi. Sʒ ħ permittitur iudici i penā illoꝝ q nolunt cōcordare: ⁊ ne culpa eoꝝ cōtingat negocium progari: ⁊ ita malicia eoꝝ coercēda eſt: als ſe iudex intromittere nō pōt circa principale: cum ſit iuriſditio ſuſpēſa.vt dixi. Sʒ qd erit: ſi arbitri nō cōueniant ſimul malicioſe: vt negociū ipſum progef. Idē credo q[ꝯ] iudex poſſit eos cōpellere: vt pcedāt ne diu:i[9] ꝯtigat negocium differri als cōtineret inigtatē iſta cōſtitutio: q̄ p ħ daretur cā malicijs hoīum: qb[9] ē poti[9] obuiādū.§.de reſcrip.ſedes apoſtolica.⁊.ff.de rei ven.in fundo.

b P Et.g.loco ⁊ termino. ħ iō dicit: qr ſi pmittis pecuniā mutuatā mihi ſoluere certo loco ⁊ tmio ⁊ nō ſoluis eo loco: teneris mihi i quātū mea itereat mihi ſolutā fuiſſe i eo loco. ⁊ iō p officiū iudicis cōdēnaberis ad itereſſe: q̄ abſtuliſti mihi vtilitatē loci. Idē ē ſi ego peto i alio loco q̄ʒ ꝯuēi: q̄ auffero tibi vtilitatē loci.vñ ⁊ tu i in hoc teneoꝛ.j.ð pl[9] pe.c.vno hec eīm actō vtriuſq; vtilitatē ꝯtīet actoꝛis ⁊ rei.ff.ð eo qð cē to loco.l.ij.⁊.C.e.t.l.vna. ⁊ d[ʒ] hec actō certi cōditio.ſʒ appellaf arbitrāia pp[ter] locū: q̄ p offin iudicis petif hoc intereſſe.cū.n.petif pncipale ðbitū pncipali actione: puta ex teſtamēto vl' certi conditōe: tūc dʒ iploꝛare iudicis offiñ: vt hēat rōem vtilitatis actoꝛis vel rei in cōdēnatōe faciēda.ff.ð eo qð certo lo.l.ij.⁊.C e.l.vna j.Rñ.⁊.§.j.⁊.l.ſi heres.⁊.l.aut.⁊.l.in bone.ſʒ in bone ſi dei cōtractu: q̄ ſi promiſiſti mihi ſoluē certo loco: iter eſſe venit tunc iure actiōis: ⁊ eſt i obligatiōe ad itercē

c ¶ Juriſditionem.ſed delegatam: ſecuſ de oꝛdīaria.

d ¶ Prorogare.ſed non potuit.vt in fi.dicit.ſed prorogauit de facto.

e ¶ Promulgares. Sic ergo volebat ſe obligare ſb pena excommunicationis quod quidem poteſt: de cō.di.ij.ego berengarius item ſub pena bñficij ſui.§.de elec.cum dilecti. ⁊.j.de falſi.c.vl.ſed deficit iuriſditio.

f ¶ Preſſe.vñ v[ʒ]: q[ꝯ] potuit in eū cōſentire ⁊ illū cōſtituere ſibi iudicē.ff.ð iudi.l.j.⁊.ij.ff.ð iuriſd.om.iu.l.ſi ꝯuēerit. ſʒ ħ prog:f volebat ðlegatam iuriſditiōeʒ i ſe qð cē nō pt: vt ħ dic: ⁊ ñ oꝛdīariā.

g ¶ Prorogatio nl'la. nō ē qn poſſit fieri prorogatō iuriſditōis ſit.n.prorogatō ð tp[ꝛ] ad tpſ vt ſi papa mādat cām tmiari infra certū tpſ: illo elapſo expirat iuriſditio: niſi ptes īfra tēpus ð cōi conſēſu progarīt tpſ.§.e.de cauſis. ⁊ hoc faciēdū ē ð ꝯſenſu iudicis.ff.ð iudi. l.ij.§.ſi ⁊ iudex ⁊ ita triplex ꝯſenſ[9] req if. ſic arbitriū dcrogaf.ff ð arbi. diē pferre.⁊.l.arbiter ex cōpromiſſo: ⁊ ſi arbif fuit ī moꝛa: compel'lf iteꝝ finito tpe arbitriuʒ ſuſcipe ff.ð arbi.ſi cū dies.j.Rñ. Itē ð re ad rem: puta datus ē ſup vna re tm̄: ſup alia re ſi ꝯſētiāt oēs ſ.ptes ⁊ iudex pt iuriſditio progari.ð iudi.ð q̄ re.§ j.⁊.§.e cū oli.j. Jtem de perſōa ad pſoaʒ fit progatio.j.ð alie.mu.iudi.cā fa.c.j.⁊ tē progaf iuriſditio alta pte iuita. If progaf iuriſditio iudicis ad eos q ñ ſūt ð ſua iuriſditiōe ð ꝯſēſu ipoꝝ.C.ð iuriſd.o.iu.l.j.⁊ hec prorogatio i alicuʒ iudicē ex certa ſcia ⁊ ñ p errorē fieri dʒ ff.ð iuriſ.o.iu.ſi p errorē.⁊.ff.ð iudi.l.j.⁊.ij.i pncipio. ⁊ ħ intellige: qñ ille i quē ptes progāt: iuriſditiōeʒ hēat oꝛdīariā: als ñ: q̄ ꝯſēſus puatoꝝ eū iudicē nō facit: q nulli pēſt iudi.ð.C ð iuriſd.o iu.puatoꝝ.oꝛdīariā iuriſditiōeʒ.iō dixi: q̄ ī ðlegatū ñ pōt progatio fieri: nec iuriſditio ðlegati pt extēdi ad alias pſonas q̄ i reſcripto ñ ꝯtient: vbi d[ʒ] expſſe: ⁊ ſic ſola oꝛdīaria iuriſditio pt progari ad eos q ſibi ſubiecti ñ ſūt. ⁊ ħ ſatis pt itelligi ex eo q[ꝯ] dic lex puatoꝝ ꝯſenſ[9] eū iudicē ñ facit: qui nulli pēſt iuriſditioni.i.iudicio ſʒ delegatus nulli iudicio ſiue iuriſditiōi pēſt: ⁊ iō i eū nulla pt fieri progatō. ſole.n.ille pſōe q̄ i reſcripto cōtinent: iuriſditōeʒ ðlegati pñt progare ad res alias tm̄. Sʒ pōe q[ꝯ] ptes progēt iuriſditiōeʒ ðlegati ad res alias q̄ʒ i reſcripto cōtieat: cuiuſmodi erit illa iuriſditio. erit ne delegata vel oꝛdinaria. Uf q[ꝯ] ſit oꝛdīaria: q̄ hēf.a.l.ff.ð iu. o.iu. ⁊ q̄ ecōuerſo v[ʒ] q[ꝯ] ſit ðlegata: q̄ ſoꝛtif naturā poꝛis iuriſditōis: vt ſic ñ appellaf a pria: nec ab iſta.ff.de arbi.labeo. ⁊.C de.iudi.cū ſpālis.imo v[ʒ] q[ꝯ] eadē ſit cū poꝛi ſicut idem ē pcariū cū poꝛi qñ pcariū progaf.ff.ð pca.ſʒ ſi manēte.ar.ff.ð of.pcōſ.meminiſſe. ⁊ ē veꝝ q[ꝯ] tal' iuriſditio ðlegata ē pma.n. iuriſditio extēdif ad res alias p ꝯſēſū part ñ. Jtē illud ſcias q[ꝯ] clerici nō pñt i ſe progaf iuriſditōeʒ ī iudicē ſecularē quātūcūq; ꝯſentiāt: nec ēt alteri[9] iudicis eccl'aſtici: niſi de licētia ſui epi.j.de fo.cōpe.ſignificaſti.⁊.c ſi diligenti.

h Q Um viceſimum ānū.pegeris. ⁊ ſic v[ʒ] q[ꝯ] ñ ſufficit annus incept[9]: ſic.§ ð elec.cū i cūctis.⁊.j.de regulis.ad nr̄am ⁊.c.ſignificatum ⁊.xx.q.j.c.j.⁊.c.illud. Ar.ꝯ.ff.ð mu. ⁊ ho.ad rēpublicā.vbi annus inceptus pro cōpleto hētur: ſʒ illud loquif de his q rē publicā adminiſtrāt: ⁊ de de curionibus qui f.uo. cauſa admittuntur poſt incepiū.xxv.ānū.ſi.§.ð elec

Nos delegatorum[a] vel arbitriorum: sicut proponis rebus humanis exempto eorum officium expirauit: nisi aliud in delegatione aut compromisso fuisset expressum. Idem.

Quoniam ap. se. intendit providere negocijs[b] et non personis quibus eadem committuntur: si iudex tertius licet ex officio nostro vel de assensu partium per coi a nobis datus eisdem alij delegauerit vices suas cum delegato a principe id concedatur[c] a iure: delegatio valebit ipsius. Idem quoque dicendum est: cum mandatur episcopo vt cum altero suorum coniudicum mandatum ap. exequatur: et tunc sine subdelegato ab ipso episcopo reliqui duo procedere non valebunt. Is autem cui iniungitur vt personaliter[d] negocium exequatur: potest dummodo partes consentiant[e] hoc alijs delegare: preterquam si inquisitiones[f] fieri vel ecclesijs de prelatis vel alijs ministris providere mandemus: cum in his omnibus casibus industriam et fidem persone cui talia committimus: eligere videamur. Ceterum salua legatorum se. apost. auctoritate nulli cui commissum[g] fuerit predicare crucem excommunicare vel absoluere aliquos: dispensare cum irregularibus[h] vel iniungere penitentias: liceat hec de cetero alijs demandare. quia non sibi iurisditio sed certum

cum icunctis. §. inferiora. sed hic loquitur de iudice delegato: qui dari potest post xx. annum: vbi tantus fauor non consideratur. et quia in minori etate est minor discretionis esse presumitur. vnde annus vicesimus debet esse completus

[a] Eadem etate. Nota quod quedam sunt que impediunt: vt iudices esse non possint: natura: vt surdus mutus et perpetuo furiosus et impubes: quia huiusmodi persone iudicio i. discretione carent. iij. q. vij. §. tria. et ff. de iudi. cum pretore §. non autem. Item lege impeditur qui a senatu remotus est propter infamiam. Item moribus vt femine: et vt hui non quia non habent discretionem sed quia ciuilibus non funguntur officijs: vt in dicto. §. non autem. Ex eo quod dicit. quod impubes iudex esse non potest: videtur a contrario: quod statim postquam est pubes possit esse iudex quod tamen non est verum indistincte Nam dicas: quod adultus ordinarius et delegatus a principe constitui potest: quia princeps qui eum constituit: omnia ab eo facta valere decreuit. ff. de re. iudi. quidam consulebant. vnde supra est hec decre. si vero adultus maior. xx: annis delegatus sit ab alio quam a principe: tenet delegatio vt hic in prin. Si vero sit minor. xx. annis: non tenet delegatio: nisi partibus consentientibus in eum qui sit maior. xviij. vt habetur in fi. ff. de arbi. cum lege. nisi esset datus a principe. Minor vero. xviij annis ab alio quam a principe dari non potest iudex: etiam consentientibus partibus: vt hoc innuitur secundum lex illa quidam consulebant. videtur dicere quod ex consensu partium minor xviij annis dari possit delegatus. Sed dic ibi minor dummodo non sit minor. xviij. annis arbiter. n. minor. xx. annis esse non potest ff. de arbi. cum lege. Preterea consentientibus partibus: vt videtur iurisditio datur in. xviij. anno. vt dicit lex quidam. arbitrium vero non nisi in. xx. an. ff. de arbi. cum lege: sed cum iurisditio maior et dignior sit quam arbitrium: videtur quod maior etas esset requirenda. Et infamis arbiter esse potest. iij. q. vij. §. tria. et §. cognitor. ff. de arbi. pedius. sed infamis iudex esse non potest: eadem causa: et. q. vij. infamis. et. s. de rescri. sciscitatus. que est ergo ratio diuersitatis ratio potest esse duplex: quia iurisditio datur a principe siue magistratibus: arbitrium vero a priuatis. vel ideo quia multa remedia sunt in iudicio: puta supplicatio appellatio recusatio: in arbitrio vero sola pene solutio: ideo etas maior requiritur: ne partes in promptu incidant periculum propter ignorantiam arbitriorum. vnde arbitri iurare non debent ne propter ignorantiam in periurium incidant. in auc. de iudi. §. quia vero col. vj.

[a] Nos delegatorum. Nota quod si plures sunt iudices delegati: et clausula illa: quod si non omnes. etc. non fuit apposita: vno mortuo: alter procedere in causa non potest: quia cum alter sine altero procedere non possit: per mortem vnius finitur iurisditio alterius. Idem esset si alter efficiatur infamis. s. de rescrip. sciscitatus. Item si remoueatur vt suspectus. s. e. licet quia neuter illorum iudex erat insolidum: vt iudicare posset: quia loco vnius tamen sunt et omnes quidem iudicare iussi sunt. ff. de re iudi. duo ex tribus. nam vnus potest committere vices suas alteri. s. e. quamuis et si eo viuente alter cepit vti iurisditione sibi commissa: solus poterit postea procedere. s. e. licet alias non vt hic dicit. Idem enim est in arbitris vt vno mortuo eorum officium expirauit: cum in eos compromissum est: vt omnes iudicent. ff. de arbi. item si vnus. §. item si plures. et l. si in tres. et. l. sicuti. et hoc verum est. nisi in compromisso expresse sit actum: vt si alter interesse non possit: alter arbitrium possit proferre. ff. de arbi. non distinguemus. §. cum in plures et. j. de testa. rainaldus in prin. sic seruatur quoque in delegatis iudicibus: vbi ponitur clausula illa quod si non omnes. etc. et hoc est quod sequitur in fine: nisi aliud in delegatione aut compromisso sit expressum: et sic idem in arbitrio quod in iudicio quantum ad hoc seruatur: et eodem modo compromissum finitur per mortem litigatoris alterutrius nisi in compromisso fiat mentio heredis vtriusque litigatorum ff. de arbi. diem proferre. §. j. l. sed si interpellatur. §. si ab altera. et. l. si compromissum. et. j. de arbi. c. vl. sed secus est in iudicio: quia ibi non finitur iurisdictione re non integra de hoc dictum fuit. s. de rescri. significauit. ar. ad idem j. de iudi. quoniam. v.

[b] Quoniam apostolica. negocijs. similiter dicit lex. rebus enim. et non verbis leges imponimus C. coia de l. l. ij. in fi. et hoc ideo dicit ne credat aliquis papam ita elegisse illum vel partes in eum taliter consensisse: quod abstulerit ei potestatem delegandi vices suas: cum ei visum fuerit expedire: nisi papa hoc expresse vetaret: cum habeat hoc a lege. C. de iudi. a iudice. et s. e. pastoralis. et ita licet communiter a partibus sit electus: nihilominus eis inuitis poterit committere vices suas: vt hoc manifeste colligitur. de hoc dictum fuit. s. e. super questionum. et quod fuit dubitatio: alias non prouideret papa negocijs suis sed personis. b.

[c] Cum mandatur epo. Sic ergo soluta est questio: que querebatur olim an episcopus possit committere vices suas: cum sic scribatur: tu frater episcope cum eorum altero. etc. ita potest committere et alij non possunt procedere sine ipso vel subdelegato ipsius. vnde si moreretur episcopus antequam committat vices suas expirat aliorum officium: quousque alter substituatur. s. e. quoniam. quia sine ipso alij nullo modo poterunt procedere. e. s. c. pri.

[d] Ut personaliter. Sic patet quod si iniungitur alicui: vt personaliter aliquid faciat: non potest id per alium facere: nisi de consensu illius seu illorum quorum est negocium illud: quia eorum interest. potest etiam de ipsorum consensu committere alij illud exequendum: alias non potest. ff. de solu. l. inter artifices. et si testator iusserit aliquem suis manibus domum construere vel pingere per alium id facere non potest: quia hoc in personam illius conclusisse videtur. C. de caducis tol. l. vna. §. si vero talis. Sic econuerso quod quis in persona sua facere prohibetur: id per subiectam personam exercere non debet. ff. de admi. re. ad ciuitatem pertinent. l. ij §. j. et quod nomine meo facere non debeo nec nomine alieno. xlvj. di. sicut non suo. et. xxiij. q. vl. his a quibus. et hoc ideo: ne alia via contingat: quod fieri prohibetur. ff. de tu. et cura. scire. §. si mater. et. ff. de condi. insti. que sub conditione. § si quis. et ff. de bo. liber. queritur. et. j. de procu. tue. et. C. si mancipium ita venerit. l. vl. in casibus igitur sequentibus non potest iudex committere vices suas: etiam consentientibus illis quorum negocium committitur in causa inquisitionis. et cum debet ordinare ecclesiam de prelato vel de alijs inferioribus ministris: quia in his p. p.

eligit industriam illoꝝ: ⁊ q₂ in istis mai⁹ piculū vtitur: iō nō vult papa ea p alios fieri q₂ circa maiora cauti⁹ ē agendum.xlij.di.gescam⁹.⁊.vij.q.ij.c.vlt.⁊.ff.ƌ car. edic.l.i.§.ij.⁊.xli.di.miramur.

possit depone᷑ adiūctis sibi alijs epis.xv.q.vij.felix.⁊.c.si aūt an possit absoluē illos: q in canonē iciderūt: hēs.j.e.excōicatis. Itē siqs appellaret ad papā posset ne illū ꝯpellere corā se litigare.nō: ar.j.ƌ ap.si duob⁹.q₂ quolibet omisso ad eū pt appellari.ij.q.vi.iō an indulgentiā posset facere.ƌ᷑.j.e.c.vlti.

e ¶ Consentiant.al's non possunt.

f ¶ Inqsitōe₃ hoc itelligūt qdā cū papa ꝯmittit iqsitōe₃ vel pmissionē ƌ p latis aut alijs ministris ex offō suo vbi nō sūt ptes: tūc nō pt ƌlegat⁹ ꝯmittē vices suas si mandaᷓ vt psonalit̄ int̄sit sec⁹ vbi sᷓ ptes: q₂ ptes pñt renūciare iuri suo Ego credo q̄ siue ista fiāt p ptes siue ex offō q̄ ñ possit alij ƌlegare ille eni ħ mādaᷓ: vt psōalit̄ int̄sit: q₂ papa ꝯsiderat i his calib⁹ publicā vtilitate₃: ne cria remaneāt ipunita: ⁊ vt poti⁹ pui deaᷓ ecclesijs q̄₃ psonis vt diċ i pn.ƌ alijs negocijs.⁊ iō eligit industria₃ illoꝝ qbus ħ mādat vt hic dicit.ber.

ministerium potius committitur in hac parte.

De officio legati. Alex.iij. vniuersis suffrag.cāt. ecclie.

Um' nō ignoretis cāt.archiepm vobis nō solū metropol. sed ēt legatiōis iuᷓ. pesse ⁊ infra. Sane l₃ iƌ archiepˢ metropolitico iure audiᷓ nō ƌbeat cās de epatib⁹ vris nisi p ap.deferanᷓ ad eum: legatiōis[k] tñ obtētu vniuersas[l] q̄ p ap.vel q̄rimoniam pueniunt ad suā audientia₃: audire pōt ⁊ d₃: sicut q in puicia sua vices nostras gerere comprobatur. Idem.

Tuduisti q̄rere: vtrum de cā quam alicui delegamus: ali⁹ q sit generalis in puincia legat⁹ añ cognitōe₃[m] vel postea cognoscere[n] valeat: vel ꝯmissionis nostre pcessum quē iudici delegato trāsmittimus taliter impedire. Rñdemus q̄ cū mandatum[o] nostrum spāle deroget generali: legatus ꝯmissionem alij factam spāliter impedire nō potest[p]. ⁊ si ſm formam mandati nostri snīa iam fuerit promulgata non poterit ipse delegatus: nisi super hoc mādatum speciale[q] receperit: eam quomodolibet irritare: ⁊ ipsā tamen si rōnabiliter lata fuerit: confirmare[r] valebit: ⁊ executioni demandare.

Innocentius .iij. titulo sācti laurentij i lucina pꝛbyꝛo cardinali sedis apo.legato.

l ¶ Uniuersas.⁊ ita pñt audire cās q̄ mouēᷓ ꝯ exemptos sui arčiepatus. S₃ ꝯ.s.ƌ sup.ne. p.sič. Itē ar.ꝯ.xxv.q.ij fuatis vbi diċ q̄ puilegia ppetua sᷓ S₃ ħ v᷑ derogari illis puilegijs. Dicas q̄ isti legati p suā legatiōe₃ nō pñt punire exēptos: vel audire cās q̄ mouenᷓ ꝯ eos: nisi velit rñdere sħ eis.⁊ ħ ƌ his q̄ in eoꝝ puilegijs cōtinenᷓ: ⁊ tota sua ptās ꝯsiderāda ē ex forma priuilegij. Alij ꝯo legati cardiales: l'ēt alij q mittūᷓ ƌ latē dñi pape hñt maiorē iurisditionē tā ꝯ exēptos q̄₃ ꝯ oēs alios: saluis his tm̄ que sedi apo.spālit̄ resuāᷓ.ɜ iste epˢ cātuariē.⁊ ꝯsiles ñ hñt talē ptāte₃: ar.j.e.c. excōicat⁹.ħ intellige ſm illā ƌcre.j.ƌ ap.vt ƌbit⁹ vt nō.in glo.ɜ nuq̄d.⁊ de fo.ꝯpe.c.proposuisti.

g ¶ Cōmissu₃.isti.n.qb⁹ hec q̄ sequunᷓ expediēda cōmittunᷓ: meri executores sᷓ ad certos articulos expediendos: ⁊ nullā hñt iurisditionē: vt dicit i fi.iōq₃ vices suas alij ꝯmittere nō pñt: coertionē tñ videntur hr̄e: vt saltē excōicare possint ipedientes eos exercere suū ministeriū sibi iniunctū: alioqn ƌlusiora ⁊ sine exitu ess₃ talis ꝯmissio.s.e.ex lr̄is.qƌ satis credo: ar.ill'us.c.ex litt̄is. Cōtradicē tñ v᷑ lr̄a q̄ dicit: nō sibi iurisditio.⁊c̄. Sed diċ ñ sibi iurisditio.veꝝ ē q̄₃tū ad ħ vt ꝯmittere possit: vel q₂ nullā hñt iurisdi.ōe₃ iter aliqˢ ptes ɜ tm̄ offiñ.

h ¶ Cū irregularib⁹.ar.q̄ epi auc̄te ppria cū irregularib⁹ dispensare nō pñt: ex eo q̄ ħ ex ꝯmissiōe ꝯcediᷓ.⁊ veꝝ ē: q̄ epi cū qbusdā irregularibus dispēsare nō pñt s.de fil.presby.c.si.an epi possint dispensare vbicunq₃ non phibetur: dicetur.j.de iudi.at si clerici.

i c Uz nō ignoretis.⁊c̄.nō ad eū p ap.sūt tñ alij casus qbus archiepˢ pōt iudicare ƌ subditi suffraganeoꝝ: q notāᷓ.j.ti.pri.pastoralis.

k ¶ Legatōis tñ.ex ħ loco p₃ quā ptāte₃ hēat legatus: q₂ de oib⁹ causis tā p appellationē q̄₃ p q̄rimoniā pōt cognoscē.ɜ nūq̄d poss₃ deponē epm̄. Est dicēdū q̄ nō cū ħ papa sibi spālit̄ resuauerit.s.ƌ trāslat.c.i.⁊.ij.imo legat⁹ missus ƌ latē pape: puta cardial' ħ facere nō posset: nisi expsse ꝯtinereᷓ i legatōe sua.j.c.i.⁊.ij.illa.n.que spālit̄ resuauerit papa: mādata iurisditōe gnāli ñ trāsferunᷓ.ff.ƌ of.ei⁹ cui mād.ē iurisdi.l.i.§.vlt.multa.n. sᷓ q̄ in gnāli mādato nō itelligunᷓ nisi expmanᷓ.ff.ƌ pcu.pōponius in pn.⁊.l.pcedenti.in fi.⁊.ff.ƌ mic.illud §.si talis.ff.ƌ iureiu.iusiurandum.§.pcurator.ɜ pꝛbꝛ

m Tuduisti.añ cognitionem.i.ante cām cognita₃ ⁊ per sententiam diffinitiuam.

n ¶ Cognoscere.i.post latam sententiam.

o ¶ Mandatum.sile.s.de rescrip.c.i.⁊.c.pastoralis.qƌ iuris sit sup istis mandatis dcm̄ est.s.de rescript.c.i.⁊ de offi.dele. ex parte ꝯ ⁊ illud soluitur.s.de rescrip.c.i.

p ¶ Nō pōt nō.n.expirat iurisditio mioris iudicis in pñtia maioris.xi.q.i.pueñit.⁊.xcv.di.ecce.C.ƌ do.i hac sacratissima imo spālis delegat⁹ q̄₃tū ad cā₃ illā maior ē gnāli ƌleg.h₃ potestatē: ar.xciij.di.pcipim⁹: ar.j.ƌ of.or.past.vl' saltē par ē ei.

q ¶ Spāle mādatū.q₂ par i parē ñ h₃ ptāte₃: nec reuocare pt snīa₃ alteri⁹.C.si aduersus rē iu.aduersus snīa₃.⁊.ff.ad treb. ille a q̄.§.tēpestiuū.⁊.ff.ƌ arbi.nā ⁊ magrat⁹.⁊.s.ƌ el.inotuit

r ¶ Cōfirmare.ɜ q̄liter ꝯfirmabit istā snīa₃: nisi de ea cognoscat: an sit iusta vel iniusta: ɜ illā cognoscē nō pōt: nisi spāliter ei ꝯmittaᷓ vt supius dicit: ḡ illā ꝯfirmare nō pōt. Dicūt qda₃ vt ala.⁊ Gof.q̄ ƌ ea cognosc₃.⁊ si eā iuenerit iustā ꝯfirmabit eā.si ꝯo iniustā: remittet illā ad supiorē.si C.vbi sena.vel cla. l.vlti.veri⁹ eē credo: q̄ nullā hēat sup hac snīa cognitōe₃: nec debeat sup ħ se intromittere: tñ ad mandatū illi⁹ q tulit snīa₃ posset illā mādare executōi: al's nullo mō se itromittat.⁊ q̄ diċ ꝯfirmare valebit: refert se poti⁹ ad fcm̄ q̄₃ ad ius: q₂ tal' cōfirmatio nihil opaᷓ: vel i cōi poss₃ ꝯfirmare: q̄ par valz.sed nec sic pōt.cū sit q̄₃tū ad ħ iferior. S₃ nūq̄d legat⁹ teneᷓ ei obedire: vt ipa₃ snīa₃ mādet executiōi.nō v᷑ q₂ cū sit gnālis legat⁹ ⁊ ab eodē dat⁹ maior ē illo: cui cā ƌlegata ē: ⁊ ille ei subē. In alijs satis crederē q̄ ƌberet illā mādare executiōi: q₂ q̄₃tū ad istā cā₃ maior v᷑ ipso legato.vt supi⁹ dixi.⁊ d₃ sup hoc supplicare nō ipsū ꝯpellere: vt ipsa₃ snīa₃ exequaᷓ: q₂ forsitan per aliū nō ita bñ pōt executiōi mandari ex snīa illius canonis.

Nisi spālis illa dilectio[a] quā ad psonā tuam habuim⁹ & habem⁹: iustū motū animi nr̄i temperaret: pena[b] docēte cognosceres q̄tuz ex cesseris, q spretis canōicis sā ctionib⁹[c]: & ꝯsuetudine generali motu ꝓprio presumpsisti troiañ. epm de troiana ecclia ad panormitanā d facto trāsferre[d]. Idem eidem.

Quod translationez: & infra. Licet in regno sicilie generalis sit tibi cōmissa legatio: ad ea tñ sine speciali mādato nr̄o non debuisti manus extēdere: q̄ in signuz ꝓuilegij singularis sunt tm̄ summo pontifici reseruata[e]: & si q̄dam ex his de spāli ꝯcessione sepe fuere legatis indulta: vt illoꝝ videlicet absolutio qui ꝓpter sacrilegas manuuz iniectiones in clericos incidunt in canonem: ꝓmulgate sentētie videant ex ipso legatiōis officio iam licere legatis: an existimas quia vices nostras tanq̄ legato tibi cōmisimus exequendas q parnoñ. ecclesiaz posses subijcere messañ. vt illā preficeres isti ꝯcesso sibi priuilegio primatie: an putas ex eadez causa tibi licere duos ep̄atus vnire vel vnum diuidere sine licentia spāli. Idez batoñ. epo & m. capellano subdiacono nostro.

Licet tranēses canonici ab initio dissensissent: tādem vnanimit ꝯsenserunt. g. fratrē cassineñ. abbatez in archiep̄m eligētes: cui⁹ electionē portueñ. ep̄s tunc legatus examinari precepit: & infra. Nuncius prefati abbatis nobis lr̄as pñtauit grauem ꝯtra iam dictum legatuz, querimoniam cōtinentes: q postq̄ electionē examinauerat: & eam ad nr̄e deliberatiōis examen transtulerat[f] nuncijs iaz dicte electionē eandez malicio se nimis examinare[g] presumsit: & infra. De ꝯsilio fratrum nostroꝝ examinationez secundā tanq̄ a non suo iudice[h] factā postq̄ negociuz ad nostrū fuerat trāslatū examen: cēsuimus irritam & inanem.

Idez sci. p. & sci leonis abbatibus & r. archidi. tuleñ.

a Nisi spālis dilectō. Nō q iudex rōne amicitie pōt remittere penā. l. di. clerico. & xxxv. q. ix. veniā. lz precio non possit eam remittere. j. de simo. nemo. & i. q. i. nullus. arg.

b Pena docente. q2 qui stultus est in culpa: sapiens sit in pena. xxxviij. di. q2 ea. si. xxvij. q. i. si homo esses.

c Sāctionibus. lxxix. distin. c. vlti. vij. q. i. mutationes. ẽ. de tran. inter corporalia. c. i.

d Transfere. hec eniz generali mandato non transferunt: q2 sunt meri iperij: & spālit le. apo. reseruata. ff. de off. eius cui man. est iurisdi. l. i. & ẽ. de transla. c. i. & c. lz. & c. inter corporalia. & j. c. proximo.

e Quod translationē reseruata. Quedaz sunt q̄ sedes aplica sibi spālit reseruauit: vt ē qō fidei. xxiiij. q. i. quotiens. & j. de bap. & eius effec. maiores. Item maiores ecclesie cās: trāslationes epoꝝ: sediū mutationes vij. q. i. ẽ. de transla. c. i. Itē depositiones eporuz cessiōes eorūdē: & trāslatiōes electoꝝ. ẽ. de trāsla. int corporalia. Itē ꝯgregatio ꝯcilij general. xvij. di. c. i. depositio & restitutio epoꝝ & summa negocia ecclesiarū. ij. q. vi. iō. Itē exemptio epoꝝ. xvi. q. i. frater nr̄. Item quedā vota sol⁹ papa cōmutat. j. de voto & voti redemp. ex multa. Item solus papa dispēsat imaioribus criminibus & cuz filijs presbyterorum & ceteris illegitime natis: vt ꝓmoueantur ad dignitates. j. de fi. di. at si clerici. & ẽ. de fi. presby. c. vlti. Item ad ipsum solum omissis medijs appellatur. ij. q. vi. c. iij. & iiij. ar. ij. q. vij. metropolitanum. & est ar. expssuz: quia appellatio omisso medio nō tenet. j. de appel. dilecti. Itē subdiaconum facere lpōt diebus dñicis. ẽ. de tēp. or. c. i. & c. de eo. Item primam vacantem dare nō pōt legatus. j. de pben. dilectus. Itez non pōt absoluere excōmunicatos a delegato. ẽ. eo. studuisti. multominus excommunicatos a papa. ista oia que sibi spāliter sedes aplica reseruauit: gnāli demandatiōe nō trāsferunt: nisi spāliter de his ꝯtineat ibidē: vt hic dicit. Ista. n. sunt quasi meri imperij. ff. de iu. om. iu. impiuz. & iō gnerali ꝯmissione nō transferuntur. ff. d of. eius cui mā. ē iur. l. i. & ē n. q2 licz pr̄familias liberā ꝯcedat filio admistratiōez n pōt tñ alienare. ff. d his que i frau. credi. si pr̄. & ff. de pac. ꝯ iur. §. vlti. Item nec pōt donare ff. de dona. filiusfamilias. & in generali pmissione ea veniunt q̄ spāliter qs ꝯcederet. ff. d pecul q pecul. Item maiora non ꝯmittunt sine spāli mādato. ff. de pcur. pōponi⁹. & l. mādato sic eodē modo ptor missionē i possessiōe ex scdo decreto sibi spālit reseruat. ff. d dā. infec. dies cautionū. §. i. ff. d iur om. iu. iubere cauere. que āt sibi spālit n reseruat: alijs indulgere videt. j. de sen. ex. nup. ar. Sed nunqd legatus talis missus a latere pape pōt iudicare de exēptis: q subsunt tm̄ dño pape: ar. q nō. si. vij. di. huic sedi. arg. q pōt. xvi. q. i. frater noster. io. dixit q nō pōt: & melius facit si abstineat: ar. iducit. ff. de of. pconsul. nec qcq̄. Ego credo: q pōt cognoscere de causis: que ꝯtra ipsos mouent nō obstātib⁹ ꝓuilegijs suis q2 p priuilegia illa eximunt solum a iurisditiōe epoꝝ in quoꝝ territorio ꝯmorant: sz a iurisditione ipi⁹ pape vel legatoꝝ nō eximunt: & ita etiā vidēm⁹ de facto ꝓuari: & q2 papa eoruz iudicia sibi spālit tm̄ nō rseruauit excōicatos q i canonē icidunt: absoluere pñt ex officio legatiōis: vt hic. & j. de sē. ex. ad eminentiā. & j. e. c. pe. Itē solus pnceps pōt cōmittere causam ap. remota. ff. a quibus ap. non licz. l. i. in fi. & ẽ. ti. pri. sup qōnum. § nos aūt. vñ versus. Restituit papa solus: deponit & ipse articulos soluit: synodumqz facit generalem. Transfert & mutat: appellat nullus ab ipso. Diuidit ac vnit eximit atqz probat.

f Licet trañ. transtulerat. In hoc enim deliquit quia trāslato negocio ad papā cognoscere qs nō posset: vt. ij. q. i. nomen psbri. & iij. q. vi. multum stupeo. nā eoipso q iudex dicit se velle referre negocium ad superiorez: nō pōt amō cognoscere. C. de rela. l. i. & C. de appel. ex illo. & illico relatiōis exempluz litigatorib⁹ edere tenet. j. d ap. itimasti. qd itelligit si ptes approbauerūt relationē. sed si ꝯsētirēt vt iteꝝ cognosceret añ factam relationem: bñ posset procedere. C. de rela. l. ij & iij.

g Examinare. videt tñ q posset examiare negociuz nō vt pronunciaret: sz vt cāz magis instructaz remitteret ad papam. j. de ap. cōstitutus. & ij. q. i. nomen. & j. de sta. regu. ca que ver. hec eadez. quod nō credo: ex quo eni semel examinauerat & examinationē direxerat ad superiorem: iam iudex esse desierat: vt. j. sequitur. & est si. ẽ de postu. prela. bone. & q2 de facto vnius sepe querendum non est. ff. nau. cau. sta. lz in fine.

a ¶ A non suo iudice. C. si a nõ ɔpe. iu. l. vlt. ⁊. ã. d̄ confue. ad audientiam. ⁊. j. de iudi. at si clerici. ã. de offi. delega. cum super. ⁊. xj. q. j. c. penultimo.

b Dilectus filius. inconsulto. sic. j. de iure pa. cum dilectus. sed illud de laico intelligitur.

c ¶ Plus iuris. h̄ ita itellige. plus iuris. i. pleni⁹ ē ius i stitutiõis siue ɔcessionis p̄lati: q̄ꝫ ius pñtationis p̄roni. vñ ex sola pñtatõe laici p̄roni ñ cõsequit ɔsplenũ ius. j. de iure pa. pastoralis. ⁊. c. ꝙ aũt. ⁊ c. cũ aũt. q: pōt patron⁹ mutare volũ. tatē suaꝫ: añq̃ꝫ ep̄s ɔfirmet pñtatuꝫ ⁊ aliũ pñtare: vt d̄sit iura p̄dicta: ⁊ ita ñ hꝫ plenũ ius. ß ex sola istitutiõe seu ɔcessione p̄lati q̃ñ q̃ꝫ plenũ ius acqritur istituto p p̄latũ cessante pñtatione patroni: ⁊. j. q̃truor mēses tc ep̄s pōt istituē: ille hꝫ plenũ ius. j. d̄ iur pa. cũ pp. ⁊. c. quoniã. Econuerso nunq̃ꝫ p solã pñtatiõeꝫ p̄roni laici ius plenũ ɔseqr̄: nisi accedat ɔfirmatio p̄lati. Laici p̄roni io dixi: q: si collegiũ vl' ecclastica psona aliquē idoneũ pñtat: ius ei acqrũt plenũ: vt p ssit petē ɔfirmatiõꝫ. tãq̃ꝫ esset elect⁹: q: postea variare ñ pñt. j. d̄ iur pa. cuꝫ aũt. ⁊. c. pastoralis. Jo. dixit ⁊ lau. ꝙ p pñtationē ius ñ acqrit pñtato. sed est falsuꝫ imo ius acqrit pñtato in tm̃: vt si pñtat a collegio: vl' a psona ecclesiastica: ꝙ postea variare nõ pñt: vt dictũ est. ⁊ si a laico p̄rono pñtet: ius acqrit intm̃: ꝙ si ñ mutet voluntatē: pōt petē ɔfirmationē ab ēpo. j. d̄ sen. ⁊ re iudi. cũ bertold⁹. ⁊ si ep̄s nõ admittat: ille pōt agē ad iteresse ɔ̄ epꝫ: si postea ali⁹ pñtet ⁊ admittat ab ep̄o j. de iure pa. pastoralis: ⁊ ita semp ius acqrit p̄sentato p factum patroni: q: pōt petere ɔfirmatonē: ⁊ sic est' itelligendũ qd̄ dic plus iuris: vterq̃ꝫ hꝫ ius: sed alter plus: q: plus cōfertur p p̄relatum q̃ꝫ per patronum.

¶ In ɔcessione. Sꝫ certe h ec r ɔ ñ v̄ sufficiēs: q: hꝫ hoc ep̄s posset dare ecclesiã irreq̄sito p̄rono: qd̄ esse ñ dꝫ. xvj. q. vij. decernim⁹. Ad h̄ dixit. io. ꝙ hec d̄cre. cōtinet gr̃aꝫ sp̄alem: q: legat⁹ nõ pōt ɔcedere p̄bēdas vl' ecclesias in p̄iudiciũ alioꝝ. j. de ɔp. c. j. ⁊. j. de p̄ben. dilectus. sicut illud ɔtinet gr̃aꝫ: qd̄ legatus facit. j. d̄ cõcessione p̄ben. ɔstitut⁹. q: solus p̄nceps pōt aliquē p̄riuare re sua. ix. q. iij. cũcta. ⁊. c. p p̄ncipalē. ⁊. C. de q̃dri. p̄scrip. bñ a ç nõe. Hic ɔsueuit distigui: vtrũ ius p̄ronatus ptinet alicui iure p̄rimonij sui: ⁊ tũc legatus nõ pōt ɔferre ecclesiã eo iuito: cũ ei in h̄ non subsit: q: tã q̃ꝫ laicus pñtat. j. de iure pa. cũ dilect⁹. ar. xvj. q. vij. decernim⁹. Si v̄o ptinet p̄ronat⁹ ius alicui rõe ecclie: ⁊c legat⁹ pōt ɔferre ecclã: ēt iuito illo p̄lato siue p̄rono ad queꝫ rõe ecclesie ptinet ius p̄ronat⁹: siue iuito collegio ad qd̄ ptinet illud: q: subsunt legato. ⁊ ita loqr̄ qd̄ dicit hic: ꝙ archidiacon⁹ iste rõe archidiaconat⁹ pñtabat. vñ legatus iste potrat ei p̄iudicare: ⁊ eo iconsulto ecclesiã ɔferre: sicut pōt ɔferre bñficiũ vacans i ecclesia inuitis canonicis ⁊ irreq̄sitis: ⁊ h̄ intellige de legato misso a latere dñi pape. Alij vero legati: sicuti eboraceñ. ⁊ cantuarieñ. ⁊ consimiles q hoc hñt ex priuilegio: h̄ non pñt. j. e. officij. vñ tenet appellatio: si h̄ facere vellent. j. de ap. c. j. Et quod dixit io. non est verum simpliciter de quolibet legato.

d ¶ Nec p̄iudicat p̄lato p̄rono clerico. s. tenere dispensationē. ⁊ verũ est in sequenti vacatione.

e Quit ille. tminos. Ex hoc v̄: ꝙ si legatus exiuit puinciã ad quã destinatus ē: ꝙ am modo nec excõicare nec absoluē nec cãs d̄legare possit i illa puicia. ⁊ idē de alijs iudicib⁹ ordinarijs v̄. ff. d̄ of. p̄si. l. iij. ⁊. ff. d̄ iurisdi. o. iudi. l. vlt. Uidet tñ ꝙ possit absoluere aliq̃s dũ est ex̃ puinciã: q: ea q̄ ip̄ectãt ad voluntariã iurisditionē exequit extra puinciã. ff. de of. pconsu. l. ij. Ad hoc dicas ꝙ nullus iudex pt excõicare vel absoluē ex̃ suam puinciam nã excõicatio fit cũ cause cognitiõe ij. q. j. nemo. sed ea q̄ cause cognitionē desiderãt: debent fieri iudice sedēte p tribunali ij. q. iij. §. notãduꝫ v̄. siq̃s. iij q. iij. §. spaciũ. v̄. a iudice. sed in aliena dioc. non pōt sedere p tribunali: nec aliqd disponere. ix. q. ij. ep̄m. Item nec absoluere pōt: q: si posset absoluē: p ɔ̄ñs ⁊ excõicare. xxj. disti. deniq̃ꝫ. ar. ff. d̄ re iudi. l. ij. ⁊ ꝙ tm̃ i sua dioc. hēat iurisditionē est ar. xj. q. j. si q̄sq̃ꝫ. ⁊. xciij. di. siq̄s ep̄us. ⁊. j. e. c. pc. ã. d̄ rescript pastoral' in fi. ar. ff. de bo. auc. iudi. possi. cũ vnus. §. penul. dicunt qdã ꝙ possit ex̃ suaꝫ dioc. excõicare: ar. xj. q. ij. si ep̄s forte sic paulus excõicauit corinthiũ absenteꝫ. ix. q. iij. §. vlt. Hoc tñ ɔcedo: ꝙ extra puinciam existēs possit delegare cãs i prouincia. ff. de of. p̄fec. vr. l. vl marie si hꝫ necessariã cãꝫ absentie. ff. de of. pcõsu. aliq̃ñ. talis. n. delegatio fit sine cause cognitione: lꝫ q deleget iperet: ar. ã. t. pr. pastoral. Si tñ ille nollet eã recipe non posset excõicare: ar. j. ti. pr. pastoralis. Item ex̃ dioc. pōt ɔferre bñficia. j. de ɔcess. p̄ben. post electionē i parte decisa. j. d̄ ap. q̄ fronte. io. Item pōt q̃ri: si excõicauit aliquem dũ erat in puincia: vtrũ possit eũ absoluē postq̃ꝫ egress⁹ ē p uinciã. Dicendũ ē ꝙ nõ: q: exeũdo puinciã puatus ē dignitate. ff. de of. presi l. iij. ⁊ statim expirat iurisditio. j. e. c. vl.

f Uolentes. de latē nr̃o. cũ legatus de latere dñi pape sit maior eo pñte nõ exerceat mior offm̃ suuꝫ: sed deferet illi tãq̃ꝫ maiori. xxj. di. deniq̃ꝫ. ⁊. j. de pui antiquis. §. dñice. ⁊ ff. de of pcõ. l. vl. ⁊ maior ptãs ad obediendũ p̄ponit miori viij. di. q̄ ɔ̄ mores in fi. ⁊. xj. q. iij. q resistit. ⁊ interiꝫ suspēsuꝫ est offm̃ eius. eo vero recedente resumit illud: ar. ɔ̄. xcv. di. ecce. ⁊

Dilect⁹ fili⁹ .r. methēsis canonic⁹ intimauit: ꝙ cũ pnestinus ep̄s ap. se. le. ecclesiã sancti trudonis ɔtulissꝫ eidē metheñ. archidiacono. ad quē illi⁹ ecclesie pñtatio pertinebat: asserens ꝙ eodē inconsulto [a] cōferri non potuit a legato: canonicuꝫ ipsum sup eadeꝫ ecclia molestare p̄sumit. Cũ igit plus [b] iuris bēat i concessione [c] p̄latus: q̄ in pñtatione patronatus: nec [d] p̄iudicet p̄lato vel patrono siquando p ap. se. legatum eo inconsulto ecclesia ɔcedat: mãdam⁹ q̃ten⁹ dcm̃ archidi. vt ab ei⁹ sup hoc molestatiõe d̄sistat: appellatione re. cogatis.

Item illustri regi francoꝝ. Quit ille q nihil ignorat: ⁊ ifra. Ex parte tua q̄rimoniaꝫ accepim⁹: ꝙ cũ tibi legat⁹ esset certa rõe suspectus: ex̃ fines regni francoꝝ i terrã tuã iterdicti sniaꝫ pmulgauit: ⁊ ifra. Tue magnificētie rñdemus ꝙ si fines regni francoꝝ exierat: nõdũ tñ fuerat tmios [e] sue legatiõis egressus: cũ non soluꝫ in regno frãcoꝝ sed in vienneñ. lugduñ. ⁊ bisunt. puincijs iniunctam sibi a nobis legatiõis sollicitudinem suscepisset.

Greg. ix. p̄iarche hierolos. Volētes: ⁊. j. ff. t. legatõis offm̃ i puicia tua duxim⁹ ɔmittēdũ: ita tam̃ ꝙ si legatũ ad ptes illas d̄ latere [f] nro ɔtigerit destiari: executõnē ipsi⁹ officij: q̄diu legatus ipse ibi fuerit: p se. ap. reuerētia omnino dimittas. Idem.

rj.q.j.peruenit.⁊.C.de dona.in hac.

a Excõicatis.mittunť.ergo a ɔ̃trio sensu:si missus sit a latẽ dñi pape:põt absoluere oẽs siue ð sua legatiõe siue non qð verũ est ⁊ in eundo ⁊ i redeũdo ƀm q̃sdam ex offõ.n.legationis lʒ legatis ð latere dñi pape miss̃ s excõicatos ꝑ violẽta manuũ iniectiõe i eccliasticas ꝑsonas absoluẽ.s̃.e.ꝙ trãslationẽ.⁊.j.ð sen.ex.ad eminentiaʒ. Tales eniʒ legati postq̃ꝫ egrediunť vrbẽ:quousqꝫ in vrbem reuertanť:bñficium absolutiõis ipendunt.⁊ ita obseruant de facto.⁊ ƀ introductũ est in fauorẽ aiaꝝ: vt piculuʒ more vitetť:ar.j.ð sen.ex.sacro ⁊ sic ꝓconsul.vbiqꝫ insignia ꝓconsularia hʒ:licʒ ptãtem suam egressus vrbẽ non exerceat nisi in ea ꝓuincia q̃ ei decreta est.ff.de of.ꝓcõsul.l.j.⁊.hñt iurisditionẽ lʒ non ɔ̃tentiosam.ff.e.l.ij.b.

b Cõmissam.per hoc qð dic̃ hic:pʒ ꝙ maior ẽ ptãs legatoꝝ q de latere dñi pape mittũť q̃ꝫ aliorum.isti.n.de qbus ƀmisit: non pñt absoluere excõicatos ꝓ sacrilegã manuũ iniectionẽ in ecclesiasticas ꝑsonas vel aliũde veniẽtes vľ ex̃ suã ꝓuinciã existẽtes:qꝛ nulla ptãs ẽ eis ɔcessa ex̃ illã ꝓuinciã:ar.ff.ð iur.o.iu.l.vlti ⁊.ff.de of.ꝓsi.l.iij.nisi eis ãpli⁹ ɔcedať:vt dicit i fi.ƀ illos ð sua ꝓuincia absoluẽ pñt duʒ sũt in ꝓuicia:ar.a ɔ̃trio sensu. De duplici genẽ legatoꝝ fit mẽtio. Et ƥmo ð his qb⁹ ad tps ɔmittiť offĩn legatiõis rõe ꝑsone ⁊ non dignitatis:vt.s̃.e.ti.c.pr.j.ð accusa.cũ ð lecti.⁊.j.de ꝑsũ.mãdata.Scðo de his:q rõe dignitatis hñt huiusmodi legatiõis offĩn in sua ꝓuicia.s̃.e.c.j.⁊.j.ð ap.c.j.Isti nõ mittunť de latẽ pape:vñ minor ẽ ptãs coꝝ.⁊ isti nõ pñt absoluẽ excõicatos ẽt subditos:nisi spãliť eis ɔcedať:vt dic̃ hic fi.Illi ṽo q mittunť ð latere dñi pape:qꝛ ⁊ ipsi pars corpis eius esse intelligunť:vt.vj.q.j.in.c.siqs cũ militibus.C.ad.l.iul.ma.qsqs.ex offõ legatiõis oia pñt.nisi illa q̃ spãliter sibi sedes aplica reseruauit.s̃.e.ꝙ translationẽ. Sʒ quos dicemus ð latere dñi pape missos:an cardinales tm̃:an alios ẽt existẽtes i curia:vtputa capellanos arepõs epõs ꝓ suis negocijs i curia existẽtes. Sed vr̃ ꝙ ꝓprie dicanť ð latere pape cardinales:qꝛ ad latus eius semꝑ assistunt. Sed idẽ vr̃ de capellanis ⁊ alijs curialib⁹:qꝛ ⁊ ipsi assistunt lʒ non in secretis ɔsilijs. Satis posset dici:ꝙ illi dicunť missi ð latẽ pape.qs inuenit existẽtes i curia sua.ẽt si nõ sunt cardinales:⁊ illos trãsmittit spãliť ad alienã ꝓuinciã ɔcedendo eis gñalem legationẽ. Itẽ q põt ex offõ suo absoluẽ põt ɔmittere vices suas alijs:cũ viderit expedire.i.ti.pr.c.vlt. Ꝓpe dicunť missi de latẽ dñi pape cardiales tm̃:ar.j.ð sen.ex.ad eminẽtiã.qꝛ ⁊ ipsi ps corpis dñi pape dicunť:vt dcm̃ est.s̃.⁊ iõ istoꝝ ptãs latioꝛ q̃ꝫ alioꝝ:qꝛ ẽt de sua ⁊ aliena ꝓuincia absoluẽ pñt in eũdo ⁊ redeundo. Alij ṽo absoluẽ nõ pñt aliunde veniẽtes:nisi ãplius illis sit ɔcessum:vt dicit i fi. Ad hoc notať ꝙ ecclesie romane legati q̃ꝫcũqꝫ plenã hẽant legationẽ:nõ pñt ex officio legationis ɔferre bñficia:nisi spãliť eis fuerit ɔcessum vľ nisi sint legati cardiales:q ãpliori debẽt ꝓrogatiua gaudere:ƀ totũ statuiť i dcre.inno.iiij q̃ icipit offcij nr̃i debitũ.

Excommunicatis pro iniectione manuum violenta ec.ro.legati: qui de ipsius latere non mittũtur[a] extra sibi prouinciam commissam[b] vel ibidem si huiusmodi manuum iniectores illuc contingat aliũde accedere:⁊ qui ecclesiarum suarum pretextu legationis sibi vendicant dignitatem:etiam subditis q̃uis in prouincia sua existentes bñficium absolutionis impartiri nõ possunt:nisi ð speciali gratia illis ⁊ istis amplius a se.apo.concedatur. Idem.

Nemini dubiũ esse volumus qn legatoꝝ ap.se.statuta[c] edita in ꝓuincia sibi ɔmissa durent tanq̃ perpetua lʒ eadẽ postmodũ sint egressi. Secus autem si causas duxerint delegandas aliqbus: cũ iurisditio istorũ expiret[d] si ante illorum discessum horum citatio[e] non precessit.

De officio iudicis ordinarij.

Ex synodo ioannis pape.

Perniciosam:⁊ infra Habeãt igitur episcopi singularum vrbium in suis diocesibus liberam potestatem adulteria ⁊ scelera inquirere[f] vlcisci ⁊ iudicare[g] ƀm ꝙ canones[h] censent absqꝫ impedimento alicui⁹: ⁊ cũ op⁹ fuerit publicũ[i] ɔuocẽt auxilium nõ ad

c Nemini dubiũ.statuta.sic pʒ ꝙ statuta q̃ faciũt legati in ꝓuincia sibi ɔcessa:ꝑpetuo sunt ƀuanda.⁊ si lata sunt sub anathemate:q ɔ̃ faciũt sunt excõicati.j.ð loca.⁊ con duc.ex rescripto.nã epi q sunt minoris auctis:statuta i sua dioce.facere pñt.j.de ma.⁊ obe.siqs venerit. Itẽ de remissionib⁹ qs faciunt locis religiosis siue pontibus qd dices: nũqd ⁊ ille sunt ꝑpetue.vr̃ ꝙ nõ:qꝛ p̃ses ꝓuicie nõ põt interdicere alicui vltra tps suũ vti arte sua.ff.ð p.l.vl.ff.ð po.puto.§ vl.ƀ verũ ẽ ꝙ valet ꝑpetuo sic statuta.lʒ.n.admistratõ sit tpalis:illud qð factũ est ꝑ euʒ ꝑpetuũ ẽ.vñ q facit ɔ̃:incidit i penã siq̃ pẽa apposita ẽ.⁊ presectus ptorio ad ips ⁊ in perpetuum potest prohibere alicui ne vtatur aduocatione.ff.de offi.prefec.vr.l.j.§.vltimo.

d Expiret.⁊ ita pʒ ꝙ recedẽdo a ꝓuicia sua expirat iurisditio.sic̃ ꝑ mortẽ expirat.s̃.de of.dle.lʒ.⁊.c.gratuʒ qꝛ ꝓ mortuo q̃ꝫtũ ad ƀ reputať. Multis modis diciť iurisditio expirare:vt notať.s̃.de of.dele.ex litteris.

e Citatõ n̄ ꝑcessit.ɔ̃ si citatio ꝑcessit: valebit ɔmissio p⁹ recessum:⁊ sic ꝑ citatiõeʒ ꝑpetuať iurisditio:sic.s̃.ð of.dle.gratũ.⁊.c.lʒ.⁊.j.de fo.ɔpe.ꝑposuisti.sic.j.ð ap.vt debit⁹.⁊ sic.s̃.ð rescrip.capłm sancte crucis.i qbus dr̃ ꝙ sola citatiõe siue ɔuẽtiõe ꝑueniť iurisditõ alioꝝ

f p Erniciosaʒ iqrere.tñ.s.cuʒ freq̃ns ⁊ clamosa fama ẽ ɔ̃ subditũ:q̃ obtiet vicẽ accusatoris:ɔ̃ ð acu.q̃liť ⁊ q̃ñ.⁊.j.ð simo.lʒ heli.⁊ tñ pñt restes itroducẽ ɔ̃ illos.xj.q.iij.ꝑcipue.etiã lite n̄ ɔtesta.ɔ̃.vt lite nõ ɔte.qm̃ frequenť.§.sunt et alij.

g Iudicare.vñcũqꝫ illi sint.p̃ses.n.ꝓuicie purgare dʒ ꝓuinciam suã malis hoibus.nec distiguiť vñcũqꝫ sint.ff.ð offi.ꝓsi.preses prouincie.⁊.vj.q.iij.placuit.⁊.C.vbi de cri.agi.opoꝛ.auc.qua in prouincia.

h Canones dicũt canones:ꝙ epi cãs synodales inqrere debẽt:⁊ testes maturiores i pochia ɔstituere:vt cãm synodalẽ ad epm̃ ðferãt.xxxv.q.vj.epõs i synodo ad epõs.n.ptinet inqrere ð huiusmodi crimib⁹ ecclesiasticis ð adulterijs de ɔsãguinitate iter viꝝ ⁊ vxorẽ vt.xxxv.q.vj.epõs in synodo.⁊.c.ab isto die.⁊ duob⁹.c.sequẽtib⁹. Itẽ ð heresi.j.de here.excõicamus.§.adijcim⁹. Itẽ crimẽ vsuraꝝ sacrilegij simonie ⁊ ɔsimilia ꝓprie spectãt ad ecclesiasticũ iudicẽ:⁊ de his ꝑncipali⁹ inqrere debẽt epi ⁊ punire: ⁊ ẽt de q̃cũqꝫ mortali peccato.j.ð iudi.nouit. Itẽ ex eo qð dicit hic iqrere vlcisci ⁊ punire.ƀʒ ꝙ canões cẽsent:est ar.ꝙ iudex iudicare

dz ꝯm allegata ⁊ ꝯm canōes ⁊ leges:⁊ nō ꝯm cōsciam vt expresse dī.xi.q.iij.sumope.⁊.iij.q.vij iudicet.⁊.vi.q ij.si tm̄.⁊.c.placuit.⁊.j.e.c.pri.⁊.C.ð iudi.rē nō nouā ⁊ in auc.de iudi.§.q꞉ x̄o.coll.vi.⁊ in auc.de defen. ci. ui.§.iusiurādū.col.iij.⁊.ff.ð of.psi.illicitas.§.i.ꝯ ꝙ pōt iudicare ꝯm ꝙ putat.ff.quis ⁊ a quo ap.sit.l.appellari. ⁊.ff.de ar.qualē.⁊ xi.q.iij.tē vera est. ⁊ ar.viij.di.qui cō tēpta v̄itate. In h̄ casu qn̄ iudex aliud hz in conscia ⁊ aliter cōstat p pbatōez legitimam.dicūt qdā ꝙ dz alij cām delegare.ff.ð iurisd.om.iu.ptor Alij dicūt ⁊ meli⁹ ꝙ lz iudex aliō habeat in cōscia sua ꝗz ꝯstet per allegata dz iudicare ꝯm ꝙ facta ē fides ibi i iudici o ex iura primo dicta:⁊ n̄ debet sequi conſciam q꞉ nō scit illa tanꝗz deus.j.c.pri.⁊.vi.q.ij.si tm̄ ⁊ c.placuit nec peccat nec dī facere contra cōsciam.⁊ ita nec in cōdēnando nec in absoluendo sequat̄ cōsciam. ⁊ ꝙ ita sit pcedendū pz:nā dn̄s oīa sciebat:⁊ tn̄ nullūz voluit condēnare nisi probationibus cōuiceret. ij. q. i.deus oīpotens.q enīz ꝯ cōsciaz iudicat:punitur ꝯm constit.ino.iiij.j de re iudi.cum eterni.

i ❡ Publicū quocēt.s.iudiciū seculare:sic.xxiij.q.v.pnceps.⁊.lxxxvi.di.cū ad x̄ūz ventū est vtraqz ptās per alteram adiuuat̄:vt ibi dī.⁊.j.e.qm̄.⁊ possz cōpelli ad hoc.j.de maledic.c.ij.

k ❡ Preiudicādū.q꞉ p h̄ sı acqrit̄ ius i piudiciū ecclie: vt sua aucte possz i posterū attētar̄:nisi ð mādato ecclie imo tenet̄ auxiliū pstar̄ eccle ⁊ possz ꝯpelli ad h̄.xxiij.q v.admīstratores.⁊.j.ð maledi.c.ij.⁊ ē ar.ꝙ prestatō necessaria ē:qn̄ aliq aduocāt̄ ad ea i qb⁹ ius n̄ hn̄t.vij.q. i.pōtifices.⁊.xxiij.di.psbri.ar.ꝯ.s.ð elec.cū vi o.ibi so.

l S꞉ sacerdos.p certo q꞉ forte vidit eū delinquētē vl' q꞉ ipe idē ei confessus fuit.xxij.q.v.hec videtur.

m ❡ Noīatiz.ar.ē h:ꝙ aliqd licet i genere:qð i spē nō licet.s.viij.q.i.qd aūt.ff.ð qōnib⁹.l.i.§.q qōnē.ar.s.ð of.ðle.qm̄ abbas.ff.ð pe.l.moris.§.fūt aūt ad s.ar.ꝯ.xx iiij di.qn̄.ff.siquis caut.s ⁊ siquis.§.ꝗsitū.⁊.j.de ap. inter cetera.⁊.C.de iur.do.ipe.l.i.So.qð licitū est in genere:licet in spē ⁊ ecōuerso:nisi descēsus ad spālia vel generalitas occasionē mali inducat:vt pz p exēpla i prima rubrica.C.ꝗ res pig.ob.pōs.l.i.⁊.C.de pig.ꝰ b.s singula exēpla tam de prima regula ꝗz secūda suūz casuz obtinent:vt pz in quacunqz concordantia.

m ❡ Noīatim.i.pprio noīe expresso nō debet eū arguere vl' excōicare.s in genere sic dicēdo:qcūqz fecit tale fcm̄.sit excōicatus:⁊ p inde hēt̄ ac si pprio noīe expsso esset excōicatus quātū ad deū:s quātū ad ecclīaz n̄ q꞉ n̄ vitabit̄ ab eccl'a.⁊ ē s.xi.q.iij.excellentissim⁹.⁊ isti.ð exhe.li.§.masculos.⁊.§.noīati.⁊.ff.ð li.⁊ posth. noīati

preiudicandum[k] sed poti⁹ ad ea que dn̄o sunt placita prosequendum. Eugenius papa.

Si sacerdos sciat p certo[l] aliquē eē reū alicui⁹ crīs vel si cōfessus fuerit ⁊ emēdare noluerit:nisi iudiciario ordine qs pbare possit:nō dz cū arguere noīatiz[m] sed indeterminate:sic dixit christus: vnus vestrū me traditur⁹ ē:sz si ille cui dānū illatū ē:petierit iusticiā:pōt excōicare actorē damni:lz ēt ei cōfess⁹ sit:sz tn̄ nominatim pōt eū remouere[o] a cōmūione:lz sciat eū esse reū:q꞉ nō vt iudex scit sed vt de⁹.sed dz eū admonere[p] ne se igerat: q꞉ nec christ⁹ iudaz a coīone remouit.

p. Alex.iij.Nor.epo.

Cum ab ecclesiaꝝ platis ecclastica[q] sn̄ia sı̄ i malefactores aliquos pmulgatur rata dz ⁊ firma consistere ⁊ vsqz ad dignā satisfactōez inuiolabilit̄ obfuari. Quapp mandamus quatenus si plebanus sci.p.i clericos vl' laicos pochianos suos iterdicti vel excōicatōis sn̄iaz rōabiliter[r] tulerit: ipsaz facias inuiolabiliter obseruari:⁊ eam sine cōgrua satisfactione ⁊ absqz eiusdē plebani conscienta non[s] relaxes

n ❡ Confessus.lz.n.cōfessus sit i pn̄ia:nūqz tn̄ excōicabit eū ipsum exprimendo:q꞉ sic proderet peccatorez:qð esse non dz de pe.di.vi.placuit.⁊.j.de pe.⁊ remis.oīs vtriusqz.

o ❡ Remouere a cōione.ii.vi q.ij.si tm̄.⁊.c.placuit.Sed qd si eps dicat:excōico vnū ð illis q tale fcm̄ fecerūt:vꝫ ꝙ nullus sit excōicat⁹:q꞉ cū ex pss b⁹ ꝯuis eiusdē noīs vn⁹ lib eē iussus ē:neut̄ liber erit.ff.de manumis. testamēto.cū ex plurib⁹ de testa.tutel.duo sunt ticij.⁊ noīatiz qs ē excōmunicādus.xxiiij.q.ij.sane.ar. ꝯ:ꝙ vterqz sit excōicat⁹ ff.ð adimen.leg l.iij.§.si duobus.⁊.ff.de re.du.q duos.viii.Sed verum ē ꝙ neuter est excōicatus: q꞉ sn̄ia icerta est:⁊ ideo rei iudicate auctē nō cōtinet sicut sn̄ia ꝗ certam quātitatē nō ꝯtinet:nulla est.C.de sen. que sine cer.quā.l.penult.⁊ vlti.

p ❡ Admonere.in secreto ne igerat se cōioni siue s.j.de sent.ex. cum non ab hoīe.i.Rn̄.sed publice nō dz cū remouere:sic nec christus iudam remouit:imo ei eucharistiam dedit de cō.di.ij.c.cū oē.c.si illud.⁊ cū alijs ad predicandum misit.i.q.i.sicut christus.

q Cum ab eccliarū.ecclesiastica.sic ergo prelati isti possūt excōicare.xxi.q.i.alia est.⁊ sic sūt iudices ordinarij:ar. j.de exces.p.ad hoc.⁊ habēt curā aīarū.s.de elec.cū in cunctis.inferiora.sic ⁊ abbas potest excōicare:⁊ hz iurisdiōez.j. de simo.sicut.s.de of.del'p.⁊.g.⁊.j.de fo.cōpe. significasti.⁊ hoc oēs cōcedūt:nisi ꝯsuetudo faceret ꝯ tales s anathematizare nō possunt vt dicūt qdā.xvi.q.ij.visis.⁊.xxiiij.q.iij. corripiantur.Et tu dicas:ꝙ nō possunt anathematizare siue excōicare cū illa ēt solēnitate de qua trad r̄.xi.q.iij.debent ⁊ de illa excōicatione intelliguntur pdicta capitula.xvi.q.ij.visis.⁊.xxiiij.q.iij.corripiant̄.⁊ ꝙ hoc facere possunt isti inferiores prelati:habes.j.de eo qui fur.or.ac.c.i.⁊ q꞉ hoc nō ē ordinis:s potius iurisditionis.s.de elec.transmissam.⁊ illud generalit̄ traditur:ꝙ quilibet prelatus collegiate ecclesie:lz subsit epo est iudex ordinarius in plebe sua:⁊ habet iurisditionē cognoscendi ⁊ excōmunicandi:vt hic dicit:⁊ in auc.de desen. ciui.§.ij.coll.iij.⁊.xv.q.iiij.c.i.⁊.j.de iudi.decernimus. ⁊ .r. C.de iuris.om.iu.l.vlt.⁊ illum dico prelatū hoc facere posse ⁊ talez iurisditionē hēre:q est electus a collegio siue vniuersitate.s. de elec.c.i.⁊.xciij.di.legimus.⁊ idem intellige si preficiat̄ collegio vel vniuersitati ab eo qui hz administrationez cū iurisditione:puta episcopo.

r ❡ Ratiōabiliter.qð sen p psumit̄ donec pbetur ꝯriū:ar.s. de renunc.in pn̄tia.⁊.j.de re iudi.sicut ⁊ seruāda est a subditis:siue sit iusta siue non.xi.q.iij.sn̄ia pastoris.

s ❡ Nō relaxes.Sz pone ꝙ epūs relaxet talē sn̄iaz plebano irrequisito nec aliqua satisfactione pmissa:n ī qd tenet absolutio:vtiqz cū sit n.sup'or ⁊ ordiari⁹ sue dioc.xi.q.i.te psona.s suū excōicatorē absoluēdū j.c.ad reprimēdā.sm tenorē illi⁹ decre.nisi periculū esset in mora.j.de sē.ex.sacro.⁊ tē recepto primo iurāmēto ꝯm formā ecclesie:vt traditur i decre.sacro.

a Cũ vos. p̄sona. hoc iõ dicit: q2 p̄sona ecclesiastica facilius cogit̃: puta p̄ suspẽsionẽ vel subtractionẽ bñficij. lxxiij. di. consuluit. vt sic fiant concordes.

b Idonee sic p3: q2 p̄ronus laicus l3 p̄ñtet indignũ nõ ẽ priuatus nec priuandus ptãte p̄ñtandi. ꝫ in collegio seu ecclesiastica p̄sona aliũde: q2 si collegiũ eligat vel p̄ñtet indignũ: ẽ ipso iure p̄uatus. s. de elec. cum in cũctis. Idez credo de clerico p̄rono: q2 nõ parcitur ei si p̄ñtet indignum imo priuat9 ẽ eodẽ modo vl' saltẽ punied9 ẽ: sicut vides in alio articulo. clericus patron9 variare nõ põt: laic9 põt anteq3 p̄ñtatus, sit cõfirmat9. j. de iurepa. cũ autẽ. Et hec põt esse rõ: q2re laico patrono dantur tñ quattuor mẽses a tempore vacationis j. de iurepa. cum propter collegio vero siue clericis dantur sex menses per illam constitutionez. j. de conces. preben. nulla. q2 laicus non priuatur potestate p̄sentandi l3 indignu3 p̄ñtet: clerici vo sic vñ hic fit quedã compẽsatio hincinde: q2 laici grauan̄t in tp̄e ⁊ releuantur in alio: q2 non puniũtur. ⁊ q2 clerici puniunt̃ eligẽdo vel p̄ñtando indignũ releuantur in maiori tp̄e. ⁊ q2 clerici magis dẽbẽt esse discreti ⁊ scire iura: iõ p̄uiunt̃: si peccãt i electiõibus seu p̄ñtatiõibus. ⁊ clici p̄roni eodẽ iure vtũtur i p̄ñtãdo quãtũ ad penã si dlinquãt sic clici eligendo: ar. p̄di. c. cũ autẽ. Quidã tñ dicũt: q2 ad supiorẽ deuoluitur p̄uisio ecclesie: cũ laic9 p̄ron9 p̄ñtat indignũ: in auc. de sãctis. epis. §. siquis oratori domũ. col. ix. tñ iure nr̃o nõ cauet̃ h̄ expresse ⁊ iõ standum est canoni ⁊ non legi. b.

c Causa. puta scãdalũ magnũ: ar. j. de iurepa. c. i. ⁊ . ij. sed p̄ modico scãdalo nõ dimittit ep̄s ecc̃iam ordinare. j. de iurepa. qm̃. vl' q2 de iurepatronatus. v̄rit̃ qõ iter ep̄3 ⁊ p̄ñtatores.

d Economos. h̄ cõstituit̃ economus ad nõ agẽdũ. lxxv. di. qm̃ qñq3 etiã ad agẽdu3 ɔstituit̃. C. de epis. ⁊ cle. cis. §. nihilominus ⁊. j. de iura. calum. imp̄ator. ⁊. j. de capel. mõa. dilectus ⁊. c. cõstitutus. ⁊ hoc intellige cu3 de iurepatronat9 questio ẽ inter p̄ronos ⁊ ep̄m: vel qñ p̄roni non concordant de presentanda persona vel malũ p̄ñtant: tũc debet ep̄s statim ponere economũ: qui cõseruet bõa ecclie. Sed questio est de iurep̄ronatus inter p̄ronos: vsq3 ad quattuor mẽses expectabit ep̄s: illis elapsis ordinabit eccliã saluo iure in posteru3 illi qui obtiebit. j. de iurepa. quoniã i quibusdã. ⁊. c. cũ propter discordiam. ⁊ ex hac lr̃a debes notare: q2 patron9 se itromittere nõ d3 de reb9 ecclesie: nisi quo ad defensionẽ. xvi. q. vij. decernim9. ⁊. c. filijs. ꝫ ep̄s vel aliis prelatus ad quẽ pertinet institutio: debet habere custodiam illius ecclesie vacantis.

e Futuris p̄sonis. Nõ bona ecclie ɔseruãda in tp̄e successori. xij. q. ij. hec cui9 placuit. ⁊. c. charitatem ⁊. lxx. di. qm̃ quidã ⁊. x. q. ij. siquis episcopus. ij. nisi sint talia que seruãdo suari nõ possunt. C. de admi. tu. l. lex q̃ tutores. in fi. ff. de peti. here. diuus in fi. i R̃ñ. ⁊. x. q. i. siquis episcopus.

Idez cant. arẽp̄. ⁊ ei9 suffra.

Cum vos plerunq3 oporteat ordinatiõez ecc̃iar differre: p̄ eo q2 qñq3 p̄sõe vobis minus idonee p̄ñtant̃: aut iter vos ⁊ p̄sentatores alia de cã rad'x dissen-sionis emerserit: ⁊ infra. S. u. mãdam9: q̃tenus siqñ in vacãtib9 ecclesijs in quibus ecclesiastica persona[a] presentationem non hab3 vel q2 persone minus idõee[b] presentantur vel alia de cã[c] d iure p̄sonas non potueritis in eis instituere: ap. re. ponatis economos[d] qui debeant fructus percipere: ⁊ eos aut in ecclesiarum vtilitatez expendere: aut futuris[e] personis fideliter reseruare.

Idẽ cant. arẽp̄. ⁊ eius suffra.

Ex parte tua[f]: ⁊ infra. Qr nos consulere voluisti: vtrum illoru3 absolutio tenear q occultatis excessibus p̄ quibus excõicati fuerãt absolutionis beneficiu3 per. se. ap. meruerũt: sue excõmunicationis causam aliam pretendẽtes. t. r. q2 si ita tibi constiterit debes eos ec. cẽ. cõpellẽ cũ litteris tu is rei veritatem cõtinẽtib9 ad sedez apostolica3 redire. si vero id tibi nõ cõstiterit: ⁊ eos suspectos habueris q2 cõfessi nõ fuerint veritatẽ: ipsos ɔpellere debes ex fide corã te q2 si veritatẽ cõfessi fuerit purgatõez[g] prestare.

Celestinus. iij.

Significauit nobis. t. f. q2 quidam de parochianis tuis cum pro illicita consanguinitatis ⁊ affinitatis copula excommunicatione notant̃:[h] ad iudices remotiores ab ap. se. litteras impetrant: p̄

f Ex parte tua. redire. ex eo q2 isti cõpellunt̃ redire ad curiã: patet q2 non sunt absoluti: q2 talis absolutio p̄ suppressionẽ veritatis obtẽta nõ prodest. j. d sẽ. excõ. cũ pro cã ⁊. c. officij in fi. ⁊ lr̃e sup̄ hoc impetrate non tenent. qdam dicũt q2 si plurib9 criminib9 vna tñ sententia aliqs sit excõicatus: du3 tamen aliquod eor expresserit in absolutione: absolutus ẽ si de alijs postea cõterat̃: ar. de cõ. di. iiij. tũc valere. qd nõ credo: verũ nisi d illo qd exp̄sserit. Sed illa absolutio nõ prodest cum adhuc sit ligatus p̄ alio crimine: ⁊ etiã ex ecclesiam. j. de sen. ex. cu3 pro causa. sed tũc demu3 valebit absolutio: cũ ab alia excõicatione fuerit absolutus. sicut siquis de vno peccato pẽitẽtiã agat ⁊ non de alio talis penitẽtia non prodest quo ad vitam eternam: nisi cu3 alterius criminis penitentiã egerit: de pe. di. iij. §. vl. in fi. Sed si plurib9 sentẽtijs ligatus ẽ oportet vt a qualibet absoluatur: ⁊ vltima ɔfirmabit oẽs precedẽtes: q2 tunc incipiẽt valere: ar. ff. ad trebel. l. i. § sed ⁊ quotiẽs sicut dicit̃ de pe. di. iij. §. vlti. in fi. j. de pe. ⁊ re. q2 quidã ⁊. ff. de ser. rus. p̄. per fundũ. ⁊ tot sũt necessarie absolutiones: quot fuerunt excõmunicationes: sic. ff. de no. ope. nunc. de pupillo. §. si in plurib9. ⁊. ij. q. iij. §. preuaricator. v̄. si plura crimina. ⁊ talis semper est vitandus quousq3 sit absolutus ab omnibus etiam si esset excommunicatus a pluribus. ⁊ omnes excõmunicatores cõmitterent vices suas vni: ⁊ ille absoluat ab omnibus: vna sentẽtia expressa cuiuslibet excõicatiõis causa absolutus erit. ⁊ idẽ erit ac si singulariter absolueret̃ a q̃libet. ⁊ est simile de acceptilatione q capit plures obligationes. ff. de acceptila. plurib9. ꝫ immo nõ v̄r velle soluere hanc questionẽ. j. de sen. ex. officij. Sed queritur: quare absolutus pro falsa causa non habet̃ p̄ absoluto: sicut pro falsa cã excõicatus hẽtur p̄ excõicato: saltem quo ad ecclesia3: vt. xi. q. iij. c. i. ⁊. ij. r̃ñdeo: vtrobiq3 consulitur anime: q2 excõicatio ⁊ si sit iniusta nõ est cõtẽnẽda ne ex ipso cõtẽptu liget̃. xi. q. iij. §. cu3 ergo i fi. ⁊ excõicatio est medicina anime. j. de sẽ. ex. cũ medicinalis. si nõ cõtẽnatur. xxiiij. q. iij. notãdũ. ⁊ potius ei obest qui iniuste excõicat: q3 excõmunicato si nõ cõtẽnit. xi. q. iij. illud. Alia rõ põt assignari: q̃re nõ prosit absolutio ex falsa cã: q2 excõmunicatus fuit pro certa causa ⁊

quas cum ab excōmunicatione fuerit absoluti: qꝛ dicti delegati ad locū vbi testes ꝑduci valeant: nō accedūt: nec aliquos pro eorū receptōe[i] transmittūt in prenominata nefarie cōiunctiōis copula remanent: ⁊ causa debitū nō sortit effectū[k]: ⁊ infra. Cū itaqꝫ pro malicia vel desidia [l]iudicis delegati nō debeat qs ad remanenduz in culpa coniunctionis inique suffragium inuenire: tale damus. t. f. responsū: ꝙ quotiens ea que p̄diximus in tua dioce. euenire cōtigerit: licite potes talit absolutos ī pristinaz excommunicationis sētentiam reuocare[m]: ipsosqꝫ tādiu eadem sententia tenere ligatos: donec causa in receptione[n] testium ⁊ in alijs legitimum incipiat habere progressum. Inno. ansitano archiepiscopo.

Quanto deuotio religiosorum: ⁊ infra. Ad audientiam nostrā noueritis peruenisse: ꝙ monachi canonici ⁊ alij regulares tue prouincie: cum deberent potius in claustro[o] iuxta regularia constituta diuinis obsequijs vigilare ⁊ de obedientijs ⁊ redditibus quorum curā gesserunt pecunia ɔgregata claustrū abhorrētes ꝑ curias principū[p] ⁊ potētū discurrere nō verent; ⁊ infra. Mādamus quatenus quoscūqꝫ tales inueneris[q] nisi ad commonitōez tuā resipuerit: vt proprium[r] in manibus prelatorum suorum sine difficultate resignent conuertenduz in vtilitatem domus: secundum abbatis[s] consilium ⁊ regularem vitam obseruent si prelati[t] eorum post tuam conmōitionez id exequi negligēter omiserint: per suspensionem officij[u] ⁊ beneficij ap. re. compellas.

Idem rotho. archiepiscopo ⁊ eius suffraganeis.

omnis res per quascunqꝫ causas nascitur: ꝑ easdē debet dissolui. j. de re iudi. omnis res. sed de illa causa nulla ē facta mētio: ⁊ ita illa remanet: ergo ⁊ eius effectus ⁊ sic remāet excōicatio p̄ma. Preterea durāte priorī cā ex alia cā ex qua excōicat⁹ non fuit: absolui non potuit qꝛ ab illo qd nil fuit absolui nō potuit: ⁊ sic talis absolutio nulla. ab illa vero nō intēdebat illū absoluere ⁊ ab illa nō potuit absolui: ar. s. de trāsla. inter corporalia. ⁊ s. de of. dele. cū super. ff. de here. insti. l. quotiēs ar. ɔ ꝙ absolutio ex falsa cā teneat. j. de consan. ⁊ affini. qꝛ circa.

g Purgatonē ⁊ ita quos eps habet suspectos. pōt cōpellere ad purgationē prestādā vt hic dicit: dūmodo publica laboret infamia. j. de pur. ca. nos inter alios ⁊ sint īfamati apd bonos ⁊ graues. j. de pur. ca. cū in iuuentute. ⁊ nō sit orta ab inimicis xi. q. iij. in cūctis.

h Significauit notātur. qꝛ noluerunt parere sentētie diuortij late propter consanguinitatem vel affinitatem: s; si excōicati impetrauerūt litteras super reuocatione sententie que non transit in rem iudicatam quā dicebat lataz ꝑ falsos testes: vt hētur. j. de iudic. latoꝛ. ⁊. c. cōsanguinei ſm vnum casum: sed glo. intelliguntur ad sniaz cū fuit appellatū ſm alium casum fuerūt excōicati an̄ sniaz

i Pro receptione. hoc intelligendū ē qn̄ testes ad iudicē venire non possunt: qꝛ sunt valitudinarij vel alio impedimento detenti: vel etiā sunt in honore constituti. j. de testi. siquis. alś compellendi sunt venire. C. de testi. siquando. dummodo non per longum iter. ff. de te. sti. l. iij. §. vlti.

k Effectum. vn̄ postulasti quid sit faciendum.

l Desidia iudicis delegati. ⁊ ita iudex ordinari⁹ supplet desidiam delegati sicut delegatus supplet negligētiā ordinarij. s. de offi. dele. prudētiā. §. sexta. ⁊. j. de fo. cōpe. licet. ⁊. c. ex tenore. sed qd dicit hic. s. ꝙ recidunt in iurisditionē ordinariā: ex eo cōtingit ꝙ non prosequunt appellationē suā: ⁊ ne propter hoc remaneāt in incestuosa coniunctione.

m Reuocare. post admonitionē ipsis delegatis factā vt procedant: ⁊ ipsis coniugatis: vt causaz suā ꝓsequantur. ⁊ si postea maliciose versantur ne procedant: tūc reducat illos ordinari⁹ in pristinā excōicationis sniam: ar. s. de offi. dlega. prudētiā. §. sexta. Sz quātū expectabit is. certe modicū tēpus dabit. j. quod possit cōponē sarcinulas ⁊ se parare ad causam. ff. ex qui. cau. ma. in inte. resti. l. ab hostibus. §. s; quod simpliciter. vel hoc intellige ad arbitriuz bōi viri. i. iudicis. ff. de vbo. ob. continuus. §. eum ita.

n In receptione. ꝑ procuratorem. s. cum sint illi excōicati: ar. j. de iud. intelleximus. vel etiam ꝑ seipsos possunt causam īcipere: quia quodāmodo rei sūt: reus bene potest stare in iudicio excōicatus. j. de excep. significauerunt. ⁊. c. vlt. ⁊ prose qui appellationez suam vt ibi. s; postqz ceperunt habere dlegati legitimū progressum: vt hic dicit poterunt absolui. ⁊ est si. j. de verbo. sig. ex parte. vbi non absoluitur: nisi quis primo satisfaciat. s; hic nō statim absoluitur propter proximaz suspitionē als regulare est ꝙ qlibet p̄mo absoluatur. j. de sen. ex. per tuas.

o Quanto deuotio. in claustro. xvi. q. i. si cupis ⁊ sine quo viuē nō pōt. xvi. q. i. placuit.

p Principiū. ⁊ si sibi in aliqua administratione caperentur indignum ē cis ab ecclia subueniri: ꝑ quos constat scandalum in ecclesia generari. j. ne cle. vel mo. sacerdotibus.

q Inueneris. per inquisitionez. j. de simo. de regularibus. vel euidentia rei. j. de coha. cle. ⁊ mu. c. vlti. ⁊. c. vestra.

r Propriū. qd nisi in morte resignauerit. in signuz perditionis in sterquilinio cuz eo subterretur. j. de sta. regu. monachi. ⁊. c. cum ad monasterium.

s Abbatis. xviij. q. ij abbates.

t Si prelati. sic pz ꝙ coertio ⁊ correctio monachi primo loco spectat ad abbatem. j. de appel. reprehensibilis ī fi. ⁊. xxiij q. iij. corripiantur. Hu. dicit ꝙ si agatur in figura iudicij: solus eps cognoscere debet de eius cā. secus si agatur ɔ regulā claustralem. xi. q. i. de persona. C. de pa. potes. l. iij. ⁊. C. de emēda. propin. l. vna. Sed probabilius videtur dicendum ꝙ p̄latus ecclesie collegiate habet iurisditionem: vt. xvi. q. v. c. i. vt dictum est. s. e. cum ab ecclesiarū. ⁊ ꝙ abbas siue prior possit excōicare monachos suos est expressum. j. de ma. ⁊ ob. cuz in ecclesijs. ⁊. j. de simo. sicut In omnibus his potissime considerāda est consuetudo cuiuscunqꝫ ecclesie que dat iurisditionem. ix. q. iij. conquestus. C. de eman. l. i ⁊ vltima. hodie reuocatio talium pertinet primo loco presidentibus capitulis abbatum ⁊ priorum infra de regula. c. vlt. ⁊ ibi adijcitur pena scilicet excommunicationis.

u Officij. sic. s. de eta. ⁊ qua. queris. ⁊. lxxiij. di. consulunt.

Ad reprimēdā maliciaz perversorū pene certe sūt i canonibꝰ constitute: quas sicut latas a vobis interdum in subditos vultis iuiolabilit obseruari: ita latas ab alijs debere iuiolabilit obseruare. Ideo qȝ mādamꝰ: quatenꝰ sniās q̄s lexoñ. eps duxerit i subditos suos canonice ꝓmulgādas: et vos ipi seruetis et a vr̄is subditis faciatis inuiolabilit obseruari. Tu vero frater a prepe cū excōicatōis sētētia p appellatōis suspēdatur obiectum: siqs excōicatus ab ipso de iiusta sibi fuerit excōicatione cōquestus: ad ipsum ei quasi coepiscopo deferens absoluendū sꝫ ecclesie formam remittatur qui si noluerit ipsum absoluere: tu recepta cautione iuratoria absolutionis munus ei poteris exhiberi ita q̄ si legitie tibi cōstiterit eum contra iusticiā excōicatum fuisse: ex debito sibi iuramento p̄cipias vt sup eo de q̄ fuerit excōicatōe innodatus: eidē p satisfaciat cōpetēt. Qd si facere cōtēpserit: eū i excōmūicatōis sniam ap. re. reducere non omittas.

Idem turoñ. archiepiscopo.

Uo simul: et infra. Consul. t.t.r. q̄ cūm sit in canonibus diffinitū primates vel patriarchas nihil iuris pre ceteris habere: nisi quantum sacri canones concedunt: vel prisca illis consuetudo contulit ab antiquo ita vt sm nicenas regulas sua priuilegia seruent ecclijs p̄terq̄ si ap. se. aliquā ecclesiā vel rectorem ipius quolibet spāli priuilegio decreuerit honorare: quādiu clerici tui corā te voluerit stare iuri: cōpelli non debent

a Ad repmēdā maliciā. sic di. iiij. facte sūt nā pleges nemo bñfacē cogit: ꝫ male agē p̄hibet. xxiij. q. v. ad fidē. vt bōi int malos viuāt gete. xxiij. q. v. nō frustra et hic solum bene agit: vt vita boium corrigat. xxiij. q. v. prodest.

b In canōibꝰ. Uarie sūt pene i canōibꝰ ꝯstitute. quidam inducunt degradationem et curie seculari traditionez. j. de fal. ad falsarioꝝ. qdā d̄gradationē et d̄trusionez in mōasterio: vt. l. di. si epi. qdā d̄positionē tm̄modo. l. di. siqs viduā. qdā suspēsionē solūmō. ij. q. v. si mala fama. et c. p̄sbyter. et. xxxiij. di. sti. nullus. et c. preter. quidaz excōicatōez. xvij. q. iiij. siqs suadēte. qdā p̄uatōez officij et bñficij perpetuo. lxxi. di. siqs āmodo: qdā officij ad tēpus. lxxxij. di. p̄sbyter. si. xxi. q. ij. placuit. qdā priuationē officij tm̄ ad tps. xxviij. di. presbyterū. qdā p̄uatōez beneficij tm̄. vij. q. i. siquis de ordine. et. s̄. d̄ elec. cūꝫ in cūctis. qdā p̄uatōē tm̄ cōionis. xxxv. di. āte oia lv. di. nullus. et alias penas hēs. lxviij. di. sic. et. xviij. di. placuit.

c Ab alijs. q. vi. qui te scit.

d Uos ipsi. xi. q. iij. cur.

e Suspēdatur. h iō dicit. quia snia illa secū trahit executionē. j. de ap. pastoralis. §. i hinc ē q̄ post. x. dies nō trāsit in rē iudicatam: q2 qñcunqȝ pōt peti absolutio. vñ si taceat qs p. x. dies: ñ itelligit acqeuisse snie vñ cōcedo q̄ post. x. dies vel qñcūqȝ possit appellari a snia excōicatiōis ad metropolitanū: quātū ad hoc q̄ metropolitanꝰ pōt ipsum absoluere p̄stita cautiōe: q̄ eiꝰ parebit mādato sup eo p quo fuit excōicatus corā excōicatore. Sed hoc nō vr̄: q2 ex quo nō appellauit j. x. dies: postea non possit appellare. vñ p appellationem non transfert querelam ad metropolitanum: ꝫ per simplicem querelam posset conqueri etiam post. x. dies.

f Conquestus. sic pōt cōqueri de iniusta excōicatiōe. sic p̄t appellare q est iniuste excōicatus et p̄sequi ap. et lr̄as impetrare si p hoc. j. de excep. cū iter. et c. vlt. ꝫ ppter hoc excōicatio nō suspēdit: ꝫ cā ad supiorē transfert: si. j. x. dies appellet et si conueniat sup alia re pōt se defendere: vt dicit decre. p̄dicta. Et nō q̄ dicit cōquestꝰ: q2 siqs appellat excōicatꝰ nō debꝫ remitti ad excōicatorē: nisi velit ei facere grāz. j. d̄ sen. ex. per tuas. Sꝫ cōtra vr̄: q2 ipso facto videtur appellasse: eo q̄ iuit ad metropolitanū. j. d̄ ap. dilecti. et c. vt nostrū. So. iter arreptū non habet pro appellatiōe post sniaz: imo viua voce ē stati appellandū: postmodum vero in scriptis. ij. q. ij. §. forma. in fi. ff. de ap. l. ij. Sed āte sniam videt appellare: qui ad curiā sup hoc p̄ficiscitur: vt dicūt cōtraria. ꝫ illa non habēt locuꝫ i iudicio cepto: q2 q appellat cām rōabilē corā iudice exprimere dꝫ: et p pter illā apparere. j. de ap. dilecto. in fi. et c. dilectus. et c. vt d̄ buus in fi. hodie qcunqȝ appellat in iudicio vel ex̄ ab interlocutoria vel grauamine in scriptis appellet: et cām appellationis exprimat. j. de ap. c. cordi.

g Fuisse. hoc ideo dicit: q2 semper presumitur p snia iudicis ordinarij. j. de proba. post cessionem. j. de re iudi. sicut. et. s̄. de renū. in p̄sētia. Sed si obijciatur cōtra sniam rōne ꝓcessus: oportet q̄ p̄betur ꝓcessus ad hoc vt stet sententie. j. de proba. qm̄ contra. et ista stabitur sententie. et presumitur pro ea: nisi infringatur rōe processus. hic etiam patet q̄ non s̄cipitur aliquid absolute. nisi primo constet an iuste vel iniuste fuerit excōmunicatꝰ. j. de resti. spo. lr̄as in fi. et j. d̄ sē. ex. sacro. et ꝫ cōstabit partiū assertione: et recipiētur ꝓbationes ab vtraqȝ pte. s̄. de of. si dele. cū cōtigat. Absolutio fieri debꝫ sꝫ distinctionē decr. j. de v̄ sig. ex parte. Item per tales probatiōes cōstabit an alter alteri teneatur ad interesse: sm q̄ traditur. j. de sen. ex. sacro. put nō. s̄. de offi. dele. cūꝫ contingat. b.

h Uo simul. canonibus. ix. q. iij. conquestus. xviij. q. ij. c. i. et vlti.

i Patriarchas. diuersitas in nomine est: dignitas eadem. xcix. di. §. i. et c. i. et ij.

k Consuetudo. rōabilis et p̄scripta: alr̄s. cōsuetudo nō prodest. s̄. de ꝯsue. c. vl. et est ar. tēporis diuturnitatez et solutionē et obligationē inducere in futurū: ar. xvi. q. ij statuēdū. et. j. de cen ex pte. et c. oliꝫ cām. et C. de agri. et cen. lib. li. xi. Ar. ꝯ. j. de exces. pl. cū ad quorūdā. et. x. q. iij. q2 cognouimus. et. j. de cen peruenit. Solu. qui ē in possessione alicuius rei: in ea defendi debet. j. vt lit. pen. quasi per totū ar. s̄. de elec. q̄relā in fi. et. de cā pos. cum ecclesia. et. ff. si serui ven. l. harū. ff. d̄ a qua quo. et esti. l. pe. et est defendendus: nisi liqueat eum vi vel clā vel precario possidere. et sic intelliguntur contraria: de hoc dixi. s̄. de consu. c. vlti.

l Nicenas. lxv. di. mos antiquus. et c. sequen.

m Priuilegia. p̄uilegia ecclesiaruꝫ perpetuo sūt sꝫ quod. a. xxv. q. ij. c. i. ij. et. iij. sed p̄sonalia p̄uilegia cuꝫ personis extinguuntur. vij. q. i. petisti. et. ff. de cen. etatē. in fi. et. j. de presump. mandata. et. s̄. de of. lega. volentes.

n Ecclesiam. sic. ix. q. iij. conquestus.

o Speciali p̄uilegio: ar. q̄ dn̄s papa pōt detrahere vni ecclie et alij cōferre: quod qdē nullus dubitat. xv. q. i. frater noster. ix. q. iij. nunc vero. et c. principalem.

iudiciū patriarche subire ni si cā per ap. ad ei⁹ audientiā ꝑferat aut ei aliqd super hoc a se. ap. sit indultum.

Idē turon. archiepiscopo.

Quod se. ap. ꝛ. j. Nos si qdem ꝯsulu sti: vtrum si aliq̄ infirmitate vel alia iu sta cā detēt⁹ aliquē suffraga neoꝝ tuoꝝ ꝯsecrāe, ñ posses: alicui coepoꝝ tuoꝝ vices tu as licitū ꝯmittere tibi esset: ꝛ ifra. Consul. t. t. r. qui ta'i arti culo ꝯstituto: ꝛ tuas vices vt dcm̄ ē tibi ꝯmittē lz: ꝛ ꝯsecrā dus mun⁹ dz ab eo ꝯsecratio nis accipe: cui eas duxeris cō mittēdas, dūmō catholic⁹ ha beat: ꝛ impedimentum ei ex subtratiōe gratie ap. se. non obsistat. Idem epō alieñ.

Pastoralis officij: ꝛ ifra Ex parte tua fuit insup q̄situz vtrū si aliqua cā fuerit ad archiepm̄ per ap. delata: possit eandē iure ordinarie potestatis suffraganei sui sub dito d̄legare: vel animaduer tere in eundem: si causam re nuerit suscipere delegatam. Ad quod respondem⁹: q̄ ar chiepiscopus ipsum ad susci piendam delegationem hui⁹ modi compellē nequiuit inui tum cum in eum exceptis q̄ busdam articulis nullam ha beat potestatem: licet epi scopus suus eidem sit metro polita lege subiectus: ꝛ in fra. Preterea postulasti an

p Voluerint. marie: ꝛ si nollent: ꝯpelli debent ab ar chiepō: nisi ipse ꝯsentiret. j. de fo. ꝯpe. significasti.
q Patriarche. hierosolymitani.
r Quod sedē. ꝯmittere. Certuz est eniz: q̄ archiepꝰ pōt mādare vices suas: ꝛ ille tenetur recipere: ꝛ pōt illū ꝯpellere. j. c. pr. ꝛ iussu arcepi suffraganei illum ꝯsecrare debēt. s. d̄ tēpo. or. si archi epꝰ als sine sui pre sentia epꝰ non dz ꝯsecrare. lxv. dis. ñ dz. ꝛ. c. epꝰ nō ē. epꝰ sic ꝯsecrat⁹ dz visitare archiepm̄ j. duos mēses. ꝛ si nō possit ipeditus iusta d̄ cā: hoc ei si gnificz. lxv. di. sigs in metropolitana Itē ꝛ ordinād⁹ te net recipe cōsecra tionē ab eo cui mā dauerit: lz i h̄ q̄uet q̄ iuōr supior: h̄ fa cit iure suo: suffra ganei ad mādatū illius: sic. s. d̄ of. d̄ le. sup qōnum. §. si duo. Archiepꝰ pōt ꝯmittere ea q̄ sunt iurisditionis etiam illis q eam nō hñt. j. c. pri. sed ea q̄ sunt ordinis vel ꝯsecratiōis ꝯmittere nō pōt his: q ea ñ hñt puta illis q nō sūt epi vl' archiepi vl' maiores. j. de cō. ec. vel alta. aq̄. Nec ēt talia dicūt ꝯmitti: s; man dat archiepꝰ suffraganeis: vt hoc faciant sola auctās eis deest. ꝛ nihil ꝯmittit eis archiepꝰ: nisi q̄ dat auctē ꝑpter ꝑlationē quā hz sup illis. ꝛ hoc pz ex eo q̄ qñqz epi inuitant ad faciēda ab illis: q ea facere non pñt vi puta caplm qñqz iuitat aliū epz ad ꝯsecrādū eccle siā vel altare vl' ad clericos ordinādos. vij. q. j. pontifi ces. Item satis pōt dici s̄m canones: q̄ ea q̄ sunt meri imperij pñt delegari: vt depositio. xxiij. q. iiij. illud. ꝛ. ij q. vij. sic lz s̄m leges non possunt nisi cum delegatus non potest adesse. ff. de of. eius cui man. est iuris. l. j.
s Gratie. i. si non sit excōicatus vel suspēsus vel scis matic⁹: talis nō pōt ordinare vel ordinari: vt. s. d̄ ele. q2 diligētia. s. de eta. ꝛ qua. cū hōe. ꝛ. j. d̄ scisma. q̄ a p. decessore. ꝛ. s. de episcopo qui renū. episco. c. vlt. ꝛ he reticus nō sit. x. q. j ab hereticis. ꝛ. c. j. ꝛ. ij. h⁹ i. n. ꝑsōe ñ conferunt excommunicationem.
t Pastoralis inuitū. Nō q̄ pingui⁹ ius hz archiepi scopus in epis q̄z in coꝝ subditis: vt hic pz: ꝛ. s. e ti. q̄zto. ar. Sed nūqd idē iuris ē i epō circa subditos suoꝝ subditoꝝ. certe non: q2 epꝰ ꝑponeret: si voluerit ꝑ se cognoscere de causis subditorū: cū sit iudex ordi narius oium de sua dioce. xj. q. j d̄ ꝑsona. ꝛ ar. ad hoc ff. d̄ iudi. iudiciū. ꝛ. xj q. iij. q resistit. ꝛ. viij. disti. que ꝯ mores. i fi. ꝛ. ij. q. j. nomē. s; archiepꝰ nō ē iudex ordia rius toti⁹ ꝓuīcie: nisi epoꝝ tm̄ nisi i casib⁹ iferi⁹ nō. vt h̄ dic in fi. ꝛ ita ñ est silē h̄ hz Hu. ꝛ. t. ꝛ vin. Jo. dixit q̄ si tales ꝑlati subditi epoꝝ vl' ex electōe vl' ex lōga cō suetudine hñt ordinariā iurisdītiōez: epꝰ nō pōt cognoscē d̄ causis subditoꝝ taliū ꝑlatoꝝ nisi ꝑ appellatiōez deferant ad eū: vt. s. d̄ exces. ꝑla. c. ij. j. de fo. ꝯpe. cū ꝯtingat. ꝛ. j. e. irrefraga bili. §. j. ar. ad hoc. xviij. q. ij. cognouim⁹. ꝛ. j. de ap. dilecti. gra datiz. n. dz ꝓcedere a cā. vt. ij. q. vj. §. āterioꝝ. §. illo procul du bio. ꝛ. j. de sta. regu. in sin gulis. nisi in ꝑncipe. ij. q. vj. arguta. ꝛ. c. ideo. ꝛ. j. de ap. si duob⁹. Verius cre do qd̄ dic Jo. q̄ epi non pñt cognoscere de causis subditoꝝ ꝑlatoꝝ suorum eis iuitis. sic. n. possz eos ꝑuare oī sua iurisditiōe: qd̄ non est verū: q2 nimis esset iniquuz. j. de exces. pla. ad ho. imo dz ꝑuare snias subditoꝝ suoꝝ. s. e. cū ab ecclesiaꝝ. vbi no tat de iurisditiōe epoꝝ. nā si sua vnicuiqz iuris ditio nō ꝑuat: ecclīastic⁹ ordo ꝯfundit. xj. q. j. per uenit. ꝛ tñ epꝰ nihilomi nus ē iudex ordinarius dioc. sue: quo ad multa. alia q̄ patēt ꝑ se. tñ epus possz bñ ꝯpellē subditos subditoꝝ suoꝝ suscipe d̄ leganōez sibi ab ipō fcāz sic⁹ in archiepō: vt hic
u Excepti q̄busdā. z. est tñ iudex ordinari⁹ totius ꝓuincie: q2 eius gerit solicitudinez ix. q. iij. c. j. ꝛ. ij. nec ideo seqtur q̄ cuiuslibz d̄ ꝓuincia. vel pōt dici q̄ hz iurisditionē sup quēlibet s; impeditā ꝛ ligatā: exq̄ nō hz nisi in articulis: ar. s. de rescrip. c. pastoralis. ꝛ. §. vl. in fi. ꝛ. s. de cle. pere. tue. ꝛ hoc s̄m lau. L. dic q̄ non est iudex or dinari⁹ nisi in casib⁹ spālibus. Primo cū deuiat in diuis of ficijs a ꝯsuetudine metropolitane ecclesie. xij. di. de his Item si delīgt in ei⁹ dioc. vt. vj. q. iij. placuit. in h̄ casu efficit aliquis d̄ iurisditiōe cuiuslibet alteri⁹. Itē si hz ꝑdiū in dioce. sua: vt j. de fo. ꝯpe. c. vlt. ꝛ iste casus ꝑtinet ēt ad quēcunqz aliū. Itē si cā deferat ad eū ꝑ appellationē. s. de of. lega. c. j. ꝛ. s. e. dūo epō. s. e. ad reprimēdā. Itē si crīalis est cā inter epm̄ ꝛ cleri cū suū: tūc illa cā dz deduci ad synoduz i q̄ ꝑest archiepꝰ. vj. q. ij. c. j. Itē si cleric⁹ hz ciuilē cām ꝯ epm̄ suū. xj. q. j. si clericus. ꝛ si epꝰ ꝯ clericū corā arbitris crimineť: vt in. c. cleric⁹. Item i alio casu. j. e. irrefragabili. s; ibi dr̄ q̄ tanq̄z delegat⁹ a papa Item qñ epꝰ negligēs ē in eo qd̄ ipse facere dz. ix. q. iij. cum si mus. ꝛ. j. de sen. ex. ꝑ tuas. ꝛ. j d̄ ap. q̄ fronte. Itē mortuo epō ꝛ si eccli idoneos clericos nō hz. xij. q. ij. liceat. Item cuz cui dēs ē sniam epi esse iniustā. j. d̄ ap. sollicitudinē. Item cū visi tat ꝓuinciā. j. de ꝑscri. cū ex officij. ꝛ. j. d̄ cē. sopite. ꝛ. c. cū nup
x Nullā hz ptātē. si nullā hz iurisditionē vel ptātez i eum: ḡ talis d̄legatio nō vr̄ valere: ꝛ sic snia ei⁹ nulla. arg. C. q pro sua in l. vna. rñ. lz i clericū illū cui ꝯmittit cāz: nō hēat ptātez tñ in cā q̄ ad eū q̄ ꝑ ap. delata ē: hz ptātē: ꝛ ita casuz ad suā iu risditionē ꝑtinentē d̄legat: ꝛ ille bñ recipit iurisdi. si vult: illā vel aliq̄s: ꝛ pōt mādare epō vt ꝯpellat illū recipe. ꝯmissionez qd̄ facē pōt: lz sit appellatū ab eo: ar. j. d̄ fo. ꝯpe. sigs ꝯ clericuz ꝛ. s. de of. dele. suspitionis. §. vlti. ꝛ. j. de appella. cum specia.

alicui ordiario liceat sine spe ciali mandato apo. se. delega to: qui reum ꝑpter ꝯtumaciã manifestam excõicatiõis vin culo innodauit: vel petitorez cã rei seruande in possessiõez petitorum induxit: rebus bu manis exempto eidez volen ti iuri parere absolutionis be neficium impertiri: ꝛ possessio nem restituere infra annum sufficienti recepta ꝓmiꝰ cau tione. Ad qđ dicimꝰ ꝙ cum đ legatus quantuz ad illud sit maior ordinario sine manda to summi pont. ꝛ excõicatus ab huiusmodi de legato non põt ꝑ alium ꝑterꝙ in mortis articulo absolutionis gratiã obtinere: nisi forsan delegatꝰ talis extiterit: cui alius succe dat in onere ꝛ honore. Nec ꝑ alium ꝗ̃ per summum pont. recuperare poterit possessio nem amissam. verũtamen ne alius post annum verus effi ciatur possessor coram ordia rio: vel si eius copiam habere nequerit: corã publicis ꝛ ho nestis ꝑsonis: vt q̃si ꝑscriptio nẽ interrũpat ãnalez: offerre ac ꝑstare ꝙ iuri parebit po terit cautionẽ: vt sic pꝰ annuz recupare possessionem per se dẽ apostolicam mereatur.

Idem archiepo senoñ.

Licet in corrigendis ex cessibus iuxta canõicas sanctiões appellatõis sit dif fugium interclusum: ꝛ ideo parisieñ. episcopꝰ a nobis re ceperit in mandatis: vt tam circa viros religiosos ꝙ̃ etiaz clericos seculares siue iuris dictioni subiectos: qui multa ꝛ grauia crimina committer ꝑponunt: ingrat: ꝛ corrigat ap. re. que viderit corrigẽda: statuẽs ad reformationez eo rum qđ regulare fuerit ꝛ ho nestum. Quia tñ intentionis nr̃e nec fuit nec esse đbuit iu risditioni tue ꝑ mandatũ hu iusmodi derogare: presentiũ auctẽ duximus declarãduz: ꝙ si in inq̃sitionibus ab eodẽ

a Alicui. s. ordinario.
b Maior. s. de of. dele. sane.
c Sine mandato. C. si aduer. rem iudi. aduersus. ff. de mi no. minor magistratus. ꝛ xxj. distin. inferior.
d Preterꝙ in mortis. ꝗ casu đ quolibet genere excõicatio nis ꝛ a q̃libet ecclesiasti co põt absolui: ar. xvij. q. iiij. siqs suadente ꝛ. j. de sen. ex. ꝙ de his. ar. ad h de ꝯse. di. iiij. sanctum est baptisma. Sed nunqd i obsidiõe positũ vel trãs fretare volentez lz absol uere. vin. dixit ꝙ sic: quia iã imminet ꝑiculũ mortꝭ Sed h videndũ est: an immineat naufragiuz vel ꝑiculũ mortis. nõ. n. in trando mar̃ semꝑ iminet naufragium. qđ si esset: nullꝰ transfretaret. sed cũ sunt i naufragio i pe riculo mortis: tũc saltẽ ꝑt dici: ꝙ liceat. vel si intret belluz campestre ꝯ sara cenos vel alꝭ iustum: ꝛ manifeste appareat peri culũ mortis: lz absoluere ẽt laico: ar. ꝑdicti. c. scm̃ Quidam dicũt ꝯtriuz: ꝙ nũq̃ lz laico absoluere a tali excõicatione: q2 põt succurri post mortẽ: cum ꝯstet ꝑ aliquẽ de ꝯfessio ne ꝑ euidẽtia signa. j. de sen. ex. cũ a nob. Sed h nõ posset ita locũ hẽe in naufragio si oẽs submer gerent: q2 tũc cõe ẽ peri culũ oium de naue. ꝛ sic prima opinio benignior ꝛ securior est. Et sicut põt laicus in necessitate iniungere pe nitentiã vel absoluẽ ab alijs peccatis mortalibus: cuz recipit ꝯfessionem illius: q̃re nõ eodẽ mõ ab excõicatione: nõ vꝫ rõ q̃re potius in vno q̃z in alio. vel dic ꝙ laico põt quis cõfiteri in necessitate: sed laicus non potest istum absoluere vel liga re: q2 non hꝫ claues ecclesie. s. de sum. trini. c. j. §. vna.
e Succedat. s. đ of. dele. qm̃ abbas. ꝛ. j. đ imu. eccle. aduer sus. q2 cum in locũ ꝛ ius eius succedat: ꝑtibus eius fungi dꝫ. ff. de iudi. mortuo iudice. ff. de eden. q̃dam. §. nil interest.
f Pontificem. vel ꝑ eius delegatum spãliter ad illam cau sam destinatum. j. de eo qui mit. in pos. cum sicut.
g Possessor. Ex hoc vꝫ: ꝙ qs sit verus possessor post ãnum ꝛ non ante. ff. de acqui. pos. l. iij. §. vlt. Item videtur hic: ꝙ ad hoc vt aliquis dicatur verus possessor: non sit necessarium se cundum decretum. j. vt lite non cõte. qm̃ frequent. §. in alijs. ar. ꝯ. j. de eo qui mit. in pos. causa rei seruãde. c. j. ꝛ. ff. de aqui. ꝑ. j. de eo qui mit. in pos. causa re seruãde. c. j. ꝛ. ff. de dã. infec. si finita. §. siqs ãt. ꝛ. § possessiõe. l. iij. §. vl. in fi. ꝛ. ff. de dã infec. si finita. §. siqs ãt. ꝛ. § se. ꝛ. §. iulianꝰ. q̃ ꝯcordantie loquunt i actiõe ꝑsonali. ꝛ de hoc dicit infra de do. ꝛ contu. contingit.
h Publicis. C. de an. ex. vt ꝑfectus. ꝛ. xvj. q. iij. §. põt. ꝛ. C. đ episcopali. audi. sancimus. ꝛ. j. de ap. c. vltimo.
i Annalez. Sed vsq3 ad tps poterit postea petere rem sibi restitui siue recipe possessionem. Dico ꝙ vsq3 ad quadragita annos sm iura canonica vl sm leges vsq3 ad. xxx. an. q2 sola litis ꝯte. ꝑpetuat actiões vsq3 ad. xl. ãnos: vt. C. de ꝑscrip. xxx. an. cũ notiss mi. ꝛ. xvj. q. ij. §. põt. Sꝫ nũ quid hꝫ iura canonica posit talis ꝑscribere: ex quo hꝫ iam vel dꝫ hẽe ꝯsciam rei aliene. sm iura ciuilia talis bñ vsucapit: lz sci at rẽ alienaz. ff. de nor. act. ꝛ gnãlit. Credo tñ ꝙ si alit ñ hẽat ꝯsciaz lesã nisi ꝙ res fuit đdu cta in iudiciuz: cũ hẽat titulũ. s. auctẽ iudicis bñ prescri bit. ex hoc enim ꝙ res fuit deducta i iudiciũ ꝑ ipsuz eã ꝑtẽdo: ꝑsumitur hẽe bonã fidẽ: ꝛ ꝑ cipue q2 qñ fuit ei tradita possessio: đ buit iurare de ca lũnia: q2 alit ñ dat possessio ẽt cã rei ꝑ uãde: nisi negocõ sũmari examinato j. vt lite nõ ꝯte. qm̃ freq̃nt. §. ꝯsi. ꝛ ita bñ ꝑt ꝑscribere. đ hac matia tractat j. đ ꝑscrip. qm̃ oẽ ꝛ sic iterrũpit ãn ꝑ ꝑscriptio i possessi one: vt post annuz recupet possessiõz sic ꝛ in excõmuni catiõe: vt si nõ põt inuenire suũ excõi catorẽ. j. annũ post annũ ñ ꝑdet cãm. xj. q. iij. rursus.
k Ac prestare. ecce ꝯsilium iuris ꝛ vtile. simile consi lium dat tibi lex. ff. de rei ven. is qui destinauerit. sic ꝛ in stipulatione illa: q̃zti ea res est: ꝯmodius est certaz summã adijcere: q2 difficile est ꝑbare q̃zti ea res ẽ. ff. đ ꝑtor. sti. l. vl. sile ꝯsiliuz. j. de ap. c. vl. Et nota: ꝙ dicit offerre ac ꝑstare: q2 oblatio sola ñ sufficit: nisi scm̃ seq̃ tur. j. đ eo. q mit. in pos. cã rei ser. c. j. ꝛ h intellige: si illi nolũt recipe alꝭ nõ noceret. j. đ eo. q mit. i pos. cã re. s. c. ij. sic. nõ sufficit offerre pecuniã ad iterrũpẽdũ cur sum vsurarum: nisi dꝑõat in ede sacra. C. đ vsur. acceptã.
l Licz interclusuz. j. đ ap. ad nr̃am. ꝛ. c. reprehensibil i fi. ꝛ. c. cũ spãli in fi. nec obstat. j. de pur. ca. nos in ter alia. q2 nõ loqt de correctioneꝫ de expurgatiõe: ꝛ hec ꝯtra sunt: nisi corrigẽs modũ excedat. ij. q. vj. §. ab executore sub illo. §. sũt quoꝝ. j. đ sẽ. ex. vniuersitatꝭ. ꝛ hoc intellige de notorijs excessibus: in quibus nõ ad mittitur appellatio. j. de ap. cum sit romana in fi.
m Seculares clici. iõ dicũt seclares: q2 ad modũ ẽt laicoꝝ q vere seculares dicunt: ꝑñt ꝑpriũ hẽe ꝛ inde facẽ ꝑ sua volũtate: sꝫ ꝙ hẽs. j. đ testa. q̃si ꝑ totum.
n Nec esse đbuit. ne inde nascãtur iniurie: vñ iura nascunt. C. vnde vi meminerint. ꝛ. j. đ accu. q̃liter ꝛ qñ. ꝛ. s. de ꝯsue. cũ olim. ꝛ. j. đ cen. cũ olim. Itez ꝑ hec

nō intendebat aliq̄ p̄iudicare.ſi.ſ.de vſu pallij ex tuaꝝ. ⁊.ſ.de ma.⁊ obe.cū iferioꝛ.⁊ ſic vꝫ ꝙ ſemp ſit recurrē dū ad intentionē ſcribētis:ſic.j.de p̄ben.c.vlt.⁊ ante, pe.⁊.ſ.de offi.dele.ſup eo.⁊.ff.neq̄d in loco pub.l.ij.§. ſiqs a principe.⁊.C.de eman.libe.l.nec auus.

pitulo erit iudex canonici illi⁹ ꝯ quem ingriť. nō:videť cum glibet eoꝝ ſit par ei:vel foꝛte minoꝛ illo.Dicas ꝙ no:ꝫ glibꝫ ē cōiudex:ſicut ē in plurib⁹ delegatis.ſ.de of.dle.vno dlega toꝝ.ſicut ē in electiōibus.ſ.de elec.q: ꝑpter.Sed qūo deuol uiť poteſtas iudicādi de capitlo ad ep̄m:cū ep̄s ſit de ipſo ca

a ¶ Tanq̄ȝ delegato.ſi enīȝ tanq̄ȝ delegatus cognoſceret vel igreret:ad dn̄m papaȝ tm̄ debet appellari.ſ.d of.dle.ſup queſtionum.§.poꝛꝛo.

b ¶ Appellare.puta q: volebat igre re ſup q̄ nō pceſſerat infamatio.j.de accuſ.cū opoꝛteat vel q: admittit teſtes ꝯſpiratoꝛes.j. de re iu.cū.i.⁊ a.⁊ j.d ſimo.lꝫ beli.⁊. c.ꝑ tuas.vel ſi nō citat illū ꝯ quē ingriť.j.d accuſ.q̄liť ⁊ q̄ñ.§.dꝫ vel ſi ali quo excederet foꝛmā ingſitionis.j.c pri.circa p̄n.j.de accu.ingſitiōis

ep̄o nō tāq̄ᵃ delegato ſꝫ tanq̄ ordinario faciendis aliqs caſus emerſerit: in quo licitum ſit ad ſedē motropolitanā appellareᵇ:p̄dicti occaſiōe mandatiᶜ aucti tue:q̄ minus ad te tanq̄ ad metropolitanum appellariᵈ valeat : nolumus aliquatenus derogare.

Idem in concilio generali.

Irrefragabili ꝯſtitutōe ſancimus:vt eccleſiaꝝ p̄lati ad coꝛꝛigendū ſubditoꝝ exceſſus maxie clericoꝝ ⁊ refoꝛmādos moꝛes prudenť ac diligenť intendāt:ne ſāguisᵉ coꝝ de ſuis manibus regrať. Ut aūt coꝛꝛectōis ⁊ refoꝛmationis offm̄ libere valeant exercere:decernim⁹ vt executionēȝ ipſoꝝ nulla ꝯſuetudoᶠ vel appellatioᵍ valeat īpedire:niſi foꝛmaȝ in talib⁹ excesserint obſeruandaȝ. ¶ Exceſſus tñ canonicoꝝ cathedraľ eccleſie q ꝯſueuerūt coꝛꝛigi pʰ caplm ipſum vel per ep̄m in illis eccleſijs q̄ talē hactenus cōſuetudinē habuerūt ad commonitionē vel iuſſionem ep̄i coꝛrigant infra terminum cōpetentē ab eo p̄figendū: ⁊ alioqn extunc ep̄s deum hn̄s pꝛe oculis ipſos:vt aīaꝝ cura reqrit:p cen.ec. coꝛrigere poſtponat. Ceteꝝ ſi canonici abſq̄ manifeſta ⁊ rōabili cā maxie in ꝯtemptum ep̄i ceſſauerint

pitulo tanq̄ȝ caput.j.de his q̄ fi.a p̄la.ſi ꝯſen.ca. nouit.⁊.c.ſe.⁊.j.de v̄.ſi. cū clerici.Preterea cum ep̄s ſit d caplo tanq̄ȝ caput vt dcm̄ eſt ſi oēs negligētes ſūt q̄ ad ipſum ep̄m nō deuoluiť ptās: imo ad metropolitanuȝ. ſi uō oēs ſūt negligētes: ergo apud illos tautum remanebit illa ptās:ſic̄ i paucis remanet ius eligēdi ꝑpter viciuȝ alioꝝ. ſ.de elec.bone.⁊.c. congregato.Preterea ſi deuoluiť poteſtas ad ep̄m ergo videtur ꝙ ille ſoluſ poſſit cognoſcere d cāis crialibus alioꝝ:qd eſt ꝯ illud.xv.q.vij.ep̄s nulli us.⁊.lxxxvi.di.ſiqd vo.⁊ j.de accu.qualiter ⁊ q̄ñ. cadē eſt q̄ſtio qualiť deuoluať electio a capitulo ad ep̄m. Jo.dicebat: ꝙ

c ¶ Mādati.quo nō delegatum ꝯſtituit ſed vt oꝛdinarium inſtruxit:q: ꝑ tale mandatum nō poſſet ꝑcedere vt delegatus:cuȝ ex eo no habeat delegatam iuriſditionem.j.e.titu. graue. vbi ſimile fuit mandatum.

d ¶ Appellari valeat.⁊ ita poteſt appellari i ingſitōe ſicut in coꝛrectione grauamine.ſ.cum modus exceditur j de ſent. xcommu. vniuerſitatis.⁊.j.de ap.de prioꝛe.⁊ j.c.pꝛiori.circa princi.

e Irrefragabili.ne ſanguis eoꝝ:dux x̄bū ē iſtō pro p̄latis negligentib⁹ ſubditos coꝛrigē.ſi.j.d reg. c.vlt.⁊.j.de ſta.regu.cū ad monaſteriū.§.vlti.⁊.j.de accu q̄liter ⁊ q̄ñ.§.penul.nec admittiť paſtoꝛis excuſatō: ſi lupus oues comedit ⁊ paſtoꝛ neſcit j.de reg.iu.q̄zuis ⁊ eoipſo ꝙ p̄latus tacet:ꝯſentit.xliij.diſti ſit rectoꝛ.⁊ ex eo ꝑmittiť ſecuritas delinquendi.lxxxiij.di. erroꝛ.⁊ facilitas venie incentiuū tribuit deliquēdi.xxiij.q.iiij. eſt iniuſta neq̄ ſubditoꝝ ſanguis de p̄latoꝝ manibus regrať:ſequanť ēt paulū dicentē.Mūde ſunt manus mee a ſagune oium veſtrum.xliij.di.epheſus.

f ¶ Nulla ꝯſuetudo.q: nō p̄ſcribiť ꝯ ep̄m in talibus.j de pꝛeſcrip.cū ex.officij.⁊ ꝯ obedientiā ſilr nō currit p̄ſcripto.j.d p̄ſcrip.cū nō liceat.tñ in p̄iudiciū archidiaconi iuriſditionē exercere nō dꝫ.j.d exceſ p̄la.c.ij. niſi ille eſſet negligens: vt hic diē d capitulo.tūc.n.poſſ.t.

g ¶ Uel appellatio.q: a coꝛrectōe nō appellať.j.d ap. rep̄henſibilis.in fi.⁊.c.cū ſpāl'i.in fi.⁊.c.ad noſtrā.niſi modicuȝ excedat: vt hic dicit.de h̄ dictum eſt.ſ.c.ꝑx

h ¶ Per capl'ꝫ ipſuȝ.vel ꝑ decanū vel ꝑ alium p̄latum. de caplo:ſi ꝯſuetudo eſt ar.j.de ap.dilectis.de iure cōi de cā criminali cognoſcere dꝫ ep̄s q ſolus oꝛdinariuſ ē xi.q.i.de.ꝑſona.⁊ hoc qd dicit hic:d conſuetudine eſt. vñ dicit ꝯſueuerūt.Sꝫ nunqd in illo caſu glibet de ca

vbicūq̄ eſt ep̄s de caplo:⁊ ipſe cū alijs ē neglīgēs:deuoluitur ius eligendi vel coꝛrigendi ad metropolitanum.q̄ñq̄ȝ nō eſt de capitulo:⁊ tunc deuoluitur poteſtas de caplo ad ep̄m.j.de ꝯceſ.p̄ben.poſtulaſtis.Ego dico ꝙ ep̄s ſemp ē de caplo tanq̄ȝ caput:⁊ alij tanq̄ȝ mēbꝛa.Et dico ꝙ de iure cōi ius eligēdi ſimul ꝑtinet ad caplm ⁊ ep̄m.De hoc dixi.ſ.de elec.cum ecclia vulterana.niſi ꝯſuetudo ſit in ꝯ̄triūm:videlicet ꝙ ſolus ep̄s q̄ñq̄ȝ ꝯfert bñficia: q̄ñq̄ȝ caplm in eccleſia ſua:⁊ ſm̄ hoc trāſferť ius eligendi de vno in alium.Si vero ius cōe i eccleſia ſeruať:tunc transferť ius illoꝝ ad archiep̄ȝ.⁊ ſic intelligūtur oīa iura q̄ faciunt mentionem de tali tranſlatione.Hec videť rōnem hr̄e qd dicit.Jo.ꝙ ep̄s ſit q̄ñq̄ȝ de caplo quandoq̄ȝ nō q̄ñq̄ȝ tñ ep̄s intereſt electionibus nō tanq̄ȝ ep̄s ſed tāq̄ȝ canonicus.⁊ eſt ſp̄alis cōſuetudo in quibuſdam eccleſijs.in qbus ep̄s retinet ius canōie:⁊ p̄ter redditus ſuos ꝑcipit aliqd de caplo:⁊ tunc eſt in electionib⁹ tanq̄ȝ canonicus.⁊ ſic intelligitur illa decreta poſtulaſtis.⁊ tūc ſiliter tranſferť poteſtas ad ipſum ep̄m niſi maliciā adhibeat:vt dicit ibi.Hoc eſt verum circa collationem bñficioꝝ ſed cū ep̄s eſt negligens in coꝛrectione ſubditoꝝ:nō deuoluiť ius coꝛrigēdi vel puniendi ad caplm:ꝫ poti⁹ ad archiep̄m.ix.q.iij.cū ſimus.q: iuriſditō talis p̄ncipaliter ſpectat ad ep̄m:lꝫ de ꝯſilio coꝝ ⁊ i coꝝ p̄ntia debeat h̄ facere.xv.q.vij.ep̄s nulli⁹.⁊.lxxxvi.di.ſiqd vo. Sꝫ cū ius coꝛrigēdi ꝑtinet ad caplm in eccleſia cathedrali de cōſuetudine:vt hic dicit:cū ipſi de caplo ſunt negligētes i⁹ trāſferť ad ep̄m:vt hic hēs expſſe:⁊ ep̄s poſtea nihilominus de ꝯſilio eoꝛundem dꝫ coꝛrigere:q: lꝫ ꝑdiderint ius coꝛrigēdi: nō ꝑdiderunt ius cōe quo debēt cū ep̄o in talibus itereſſe.ſi. ſ.de elec.ne.ꝑ defectu.q: lꝫ perdant per negligentiaȝ ius eligendi actiue:non tamen perdunt paſſiue.⁊ ſi omnes i cauſa coꝛrectionis ſunt:tunc non procederet epiſcopus cum eis.

i ¶ Ceſſauerint a diuinis. Uideť ꝙ ſoli canonici p̄nt ſubijcē

ecclesiam iterdicto:cũ subest cã cũ ẽt sol⁹ decanus ꝗ possit.ĩ. de ap.dilectis.ꝛ sic est ꝯ.ĩ.de his q̃ fi.a m.a.p.c.a.q̃siuit.vbi dꝛ ꝙ reqrit ꝯsensus epi ꝛ canonicoꝝ.Item vꝛ ꝙ caplm nõ possit suspẽdẽ ecclesiã:qꝛ sic seipsos supponerẽt iterdicto:qδ eẽ nõ põt:ꝙ qs suspẽdat seipsuz:qꝛ in ꝓprio fcõ iudices esse nõ pñt nec pñt sibi dicẽ legez: nec sibi pñt ipare.xxi.d. nũc aũt.ꝛ.ff.de arbit.l. pe.qδ ꝯcedit Joã.sed ꝯ credo.si capl'z ð ꝯsuetu dine hoc hz bñ põt eccle siã supponẽ interdicto. nec dicunt seipsos suspẽ dere vel interdicẽ:ꝗ ec clesiã infdicunt vt diui nũ offĩm ñ fiat i ecclesia ꝓpter delictũ alicui⁹ seu aliquoꝝ:ꝛ i alia ecclesia ipsi celebrẽt:qꝛ seipsos ñ interdicũt.nec ẽps eadẽ rõe possit ifdicẽ ecclesiaz suã cathedralẽ:qꝛ inter diceret seipz ꝗ põt sicut ẞ sepe ꝯtingit ð fcõ s pe eni ꝑ factuz ciuium in terdicit ecclesiam ꝛ ẽps cessat ibi a diuinis:ꝗ in aliĳs ecclesĳs non cessat.

a ℂ Sup hoc delegatus sic.ĩ.de here.ad abolen dã.in fi.ꝛ dic delegatus dat⁹.nõ.n.posset dici il la iurisditio delegata:cũ nõ expirat morte delegã tis re itegra.nec etiaz ex pirat tpe:est ergo ordina ria vel q̃si aucte hui⁹ ca nonis archiepo cõcessa a se.ap.si.ꝯ.de translat.i ter corpalia.ꝟ.q vt hoc possent ex canone ꝛc.ꝛ ẽ spãlis casus in q̃ metro politan⁹ hz iurisditionẽ i subditos suoꝝ suffraganeoꝝ:ꝗ q̃re ẽps nõ corrigit excessus istoꝝ in casu isto sicut in aliĳs:vt.ꝯ.dꝛ rõ reddi põt:qꝛ cũ iste excessus sit in ꝑsonam epi ꝯmissus siue in odiũ suum ei facta est iniuria.ꝛ nemo iniuriã ꝓpriã vindicare dz aucte ꝓpria. xxiĳ.q.iĳ.iter q̃relas.ꝛ.q.v.de occidendis.ꝛ iudex de fcõ suo esse nõ dz.iiĳ.q.iiĳ c.i.ꝛ o.Assignauit aliã rõnem.s.ꝙ ẽps so lus nõ possit punire aliquos:sed cũ canonicis ecclesie.xv.q. vĳ ẽps nullius.ꝛ.lxxxvi di sigd vero.ꝛ sic sequeretur ꝙ ipsi canonici essent rei ꝛ iudices.hec nõ vꝛ rõ sufficiens:qꝛ si ca nonici alr̃ excederẽt oẽs:ẽps bñ põt ꝑ se corrigere ꝛ punire il los:ꝛ sibi iputẽt:qꝛ ꝑ delictuz suũ ꝑuati sunt illo iure tũc.si.ĩ. de v̂.sig.abbate.in fi.si ẽps solus nõ posset corrigere illos cuz oẽs excedunt iam viderent hr̃e ꝑuilegiũ delinquẽdi:ꝛ sic remanerẽt in delicto suo qδ absurdũ esset.Sz q̃re nõ tractat cã ista corã arbitris:cũ canon dicat ꝙ si ẽps hẽat cãm cuz cle rico suo:corã arbitris dz tractari.xi.q.i.si cleric⁹ aduersus.ꝗ illud.c.loqt de ciuilib⁹ causis.Sz in casu illius.c.si clericus. nollet eligere cõiter arbitros:qs ꝯpellet ipsum.ẽpus non qꝛ non est iudex in cã sua.archiẽps nõ:qꝛ non hz iurisditionem in cũ nisi in certis casib⁹.ꝯ.e.pastoralis.ꝛ iste non est de illis

a diuinis:ẽps si voluerit nihi lominus celebret in ecclesia cathedrali.ꝛ metropolitanus ad q̃relaz ipsius tãq̃ sup hoc delegatus[a] a nob talis reos ꝑ cẽ.ec.cognita ꝟitate castiget ꝙ pene metu[b] talia de cetero non ꝑsumant.Proinde itaqꝫ diligẽter ecclesiarum prelati vt hoc salutare statutuz ad q̃ stum pecunie vel grauamen aliud non ꝯuertãt:sz istud stu diose ac fideliter exequant si ca nonicaz velint effugere v'tio nem:qm̃ super his apo.se.au ctore dño attentissime vigila bit. Idem.in eodem.

Quoniã i plerisqꝫ ꝑtibus infra eandem ciuitatem atqꝫ dioc.ꝑmixti sunt populi diuersaꝝ linguarũ habentes sub vna fide varios rit⁹ ꝛ mo res:districte precipimus vt põtifices huiusmodi ciuitatũ siue dioceṡuz ꝓuideãt[c] viros idoneos:qui ꝓm diuersitates rituuz ꝛ linguaꝝ diuina illis officia celebrent ꝛ ecclesiasti ca sacra ministrent instruẽdo eos ꝟbo pariter ꝛ exemplo

Prohibemus autem oĩo:ne vna eadẽqꝫ ciuitas siue dioc. diuersos põtifices[d] habeat tã q̃ vnuz corpus diuersa capita quasi mostrum.Sed si ꝓpter ꝑscriptas causas vrgens ne cessitas[e] postulauerit:põtifex loci catholicum ꝑsulez natio nibus illis ꝯformem prouida deliberatione ꝯstituat,sibi vi cariũ[f] i ꝑdictis:q ei per oĩa sit obediẽs ꝛ subiect⁹.Vñ siqs aliter se ingesserit'excõicatio nis se nouerit mucrone[g] ꝑcus sum:ꝛ si nec sic resipuerit:ab oĩ ministerio ecclesiastico de ponendum:abhibito si neces se fuerit:brachio[h] seculari ad tantam insolentiam repellen dam. Idem in eodem.

Inter cetera q̃ ad salutẽ spectãt ꝑpli christiãi pa bulum ꝟbi dei ꝑmaxime sibi noscit esse necessariũ:qꝛ sicut corpus materiali sic aĩa spũa li,cibo nutrit:eo ꝙ nõ in solo pane viuit hõ:sz in oĩ verbo qδ ꝓcedit de ore dei.Vñ cuz sepe ꝯtingat:qδ epi ꝓpt suas occupationes multiplices vl

qd erit.credo ꝙ lz cã sit epi:ipse ẽps põt illũ ꝯpellere vt arbitros eligat cũ eo.ĩ.de ap.scδo reqris.§.i.ꝛ.c.cũ spãli.ꝛ.ꝯ.de of.dele.suspitiõis.§.i.ꝗ in casu isti⁹ capli iõ nõ eligunt arbitri:qꝛ sic placuit pape:vt dixit.Jo.l. mo rõ alia melior põt assignari.hic.n.iiniuriam ꝛ con tẽptũ epi suspẽdit ecclesia:ꝛ sic est cã crialis:qꝛ hic agit ẽps de iniuria sibi irrogata:ꝛ ð causa crimiali arbitri co gnoscẽ nõ pñt nec ð liberali vel mr̃i moniali.ĩ.ð in ite. resti.cã.§.vlt.ff.de arb.nõ distingue mus.§.iulianus.ꝛ §.de liberali.

b ℂ Metu pene. sic.n.ferro abscin dẽda sunt vulnẽa q̃ fomẽtoꝝ nõ sẽ tiunt disciplinaz. lxxxĳ.dist.plurios in fi.ꝛ.xvi.q.i.i ca non:b⁹.ꝯ.de elec. cũ in cũctis.§.vl.ꝛ vt aliĳ ẽt penã silẽz ꝑtimescãt ꝛterrãt ff.de pe.capitulũ. §.famosos.ꝛ.ĳ.q. vĳ.q̃propt.ꝛ.ĩ.de sta.regul.ea.q̃.§.i. iux illud.Oderũt peccare bõi virtu tis amore.Oderũt peccare mali formi dine pene.

c Quoniam.ꝓ uideãt suis expensis.ĩ.c.pri.

d ℂ Pontifices.ni si ex dispẽsatione. vĳ.q.i.nõ aũt monstrũ.ff.de sta.ho.nõ sunt liberi.si.C. de postu.here.insti.ꝙ certatim in fi.ꝛ.ff.de v̂.sig.que ret aliqs.qꝛ vnus tm̃ dz esse impator:ꝛ singuli episcopi per suas dioce.vĳ.q.i.in apibus.

e ℂ Necessitas.dispẽsatiue dcm̃ est hoc ꝑ necessitatẽ: vt hec lr̃a ꝓbat:vt.vĳ.q.i.nõ autem.ꝛ.ꝯ.de renunc.ad supplicationẽ.ꝛ iste põtifex subiect⁹ ẽ diocesano rõne officĳ quod exercet i eius dioc.tanq̃z vicari⁹ vt sequẽs littera dicit.secus in illa decre.ad supplicationem.

f ℂ Vicariũ.ꝛ tñ habebit iste vicari⁹ ordinariã iurisdi tionẽ siue ꝑtãtez.ꝯ.de of.archidia.ad hoc.ꝛ.xxv.dist. ꝑlectis.vbi archidiacon⁹ est vicari⁹ epi:ꝛ tñ iurisditio sua ordiaria est ꝑpetua.sic videt:ꝙ aliqs q non est ar chiẽps põt hr̃e suffraganeum.sic etiam archiẽps q̃nqꝫ est subditus epi.ꝯ.de renũ.ad supplicationẽ.Sed a q ꝯsecrabit iste ẽps.Rñ a suo ẽpo:nõ a metropolitão:cu ei nõ subsit.ꝯ.e.pastoralis.adiũctis sibi duob⁹ vicinis epis:qꝛ alit ꝯsecrari nõ dz.lxvi.di.porro.ꝛ.ꝯ.de tẽp.or. si archiẽps.ꝛ.c.nec epi.ꝛ illi tenent vẽire ad vocatõez illi⁹:qꝛ sibi inuicẽ mutuũ ꝯsiliũ ꝛ auxiliũ exhibẽ tenẽt

j.de treu.z pa.c.j.z.xj.q.iij.cure.

g ¶ Mucrone percuſſum.z ita eſt canon late ſnīe ſic ille.xvij.q.iiij.ſiquis ſuadēte.ſicut z ille.ē.de clec.cuz in cunctis.z.c.quiſquis.vbi ipſo iure ſūt ſuſpenſi.

h ¶ Brachio ſeculari.ſic.ē.e.c.j.z.xvij.di.nec licuit.et xxiij.q.v.princeps alſ autē niſi clericus ſit incorrigibilis:nō eſt implorādū brachiū ſeculare z etiam depoſitū nō pōt laic⁹ punire: niſi ſit īcorrigibilis.j.de iudi.cum nō ab hoīe.z lxxxj.di.dictū niſi in crīe falſi.j.ō falſa.ad falſariorū.z ita vbicūq3 deficit eccliaſtica ptās recurrēdū ē ad auxiliū ſeculare.xvj.q.j petimus.z.xxiij.q.v.de liguribus.z ſic vna poteſtas p aliam iuuatur.xxvj.di.cū ad verū z.c.ventum eſt.

i ¶ Inter cetera.p ſeipſos ſufficiunt.z iō cuz alijs onera ſua pti ri debēt.j.ō pſūp.mandat.z.ē.de offi.archipſbyt.vt ſingule.

k ¶ Predicatiōis officiū.qō priuilegiatuz eſt.j.de ſta.regul.c.q dei timorē.nec tñ pōt aliqſ predicare.niſi mittaſ auctoritate epiſcoporū vl apoſtolice ſedis.j.ō hef.excōicamus.§.qz vero.

inualitudineſ corporales aut hoſtileſ icurſuſ ſeu occaſiōes alias:ne dic am⁹ defectū ſciē qō in eiſ reprobādū ē oio nec decēto tollerādū:p ſeipoſ nō ſufficiūt miſtrare vbū dei populo maxīe p āplas dio. z diffuſas:gnāli ↄſtōne ſancimus vt epi viros idoneos ad ſcē p dicatiōis officiū ſalubrit exequēdū aſſumāt potētes i ope z ſermōe:q plebes ſibi cōmiſſas vice ipoꝝ:cū p ſe idē nequerit ſollicite viſitādas eas vbo edificēt z exemplo. qbus ipſi cum indiguerint cōgrue neceſſaria ſubminiſtrent: ne pro neceſſariorū defectu cōpellātur deſiſtere ab incepto Vñ precipimus tam in cathedralibus q̄ in alijs ↄuētualibus ecclijs viros idoneos ordinari.quos epi poſſint coadiutores z cooperatores hrē nō ſolū i pdicatiōis offō vūēt in audiēdis ↄfeſſiōib⁹ z i pnīs iniungēdis ac ceteris q̄ ad ſalutē pertinēt aiaꝝ. Siquis āt hoc adiplē neglexerit diſtricte ſubiaceat vltioni.

Honor.iij.epo aſſiſinati.

Conquerente economo monaſterij ſācti benedicti mōtis ſabaſij nobis innotuit:q tu iuribus epalibus ñ contentus que ī eccleſijs ſeu capellis eiuſdem monaſterij debes habere a quibuſdam earuz procurationem exigis: quas ad dandam procurationem minime ſufficere proponebat:petēs vt ſpecificares que tibi ratione iuris epalis competerent eiſdem: quoruz quibuſdam ſpecificatis lis fuit legitime cōteſtata. Nos autem inſpectis probationibus z que ab vtraq3 parte fuere,p poſita intellectis: decreuim⁹ vt in eccleſijs ſeu capellis tue dio. ad monaſterium ipſum ſpectantibus hēas canonicā obedientiā ſubiectionez z reuerentiā inſtitutionem z ↄſtitutionem correctionem z reformationem ac cen. eccle. iuriſditionem quoque ordinariam cauſarum omnium ad forum eccleſiaſticum de iure ſpectantium penitentias z ſacramentorum omnium que ab epiſcopo ſunt recipienda collationem ſynodum z ſynodatici ſeu cathedratici nomine duos ſolidos quartam ↄnunciatiōuz

l ¶ Neceſſaria ſubminiſtrent. ſicut legatus principis cū mittitur in prouinciā de rebus fiſci vel imperatoris viuere debet:in auc.vt nulli iudi.§.nulli.col.ix.z i auc.de man.prin.§.illud tñ.coll.iij.licet ſecus faciant legati domini pape.j.de preſcrip.accedētes.z.j.de cē. cum inſtantia.z.c.procurationes.

m ¶ Conquerente ſpecificares.per talez ſpecificatōnē pcludiſ via in poſterū litigādi: z lites diminuunſ:qō debet facere iudex.ff.ō iudi.l.properandū ff.ſi cer.pe.quidā.j.de do.z cōtu.finē.z.c.venerabilis vt ſciat quid debeat pſtare re⁹ z actor ac recipe ſi obtineat ne poſt ſnīam alia cōtentio oriatur:ar.j.ō vbo.ſig.cū olim.z meli⁹.c.cū inter vos.z iudex dz materiā diſcordie amputare:in auc.de man.pn.§.demuz.z.§.ſit tibi quoq3 col.iij.immo.z iudex pmo loco ſi pōt ptes ad cōcordiā reuocabit.xx.di.illud ēdum.z.v.q.ij.ſi

pmates.z.xxiij.q.vlt.§.ſiqs mēbroꝝ.z.j.de tranſac.c.vlt.z.ff. de no.ope.nunci.l.j.§.cū pōt.Sed vī q ſufficeret dixiſſe:peto iura epalia in capellis:qz vniuerſalis petitio eſt illa:z in talibus non requiritur ſpecificatio:ſicut peto rōnem adminiſtrationis.j.de reſti.ſpo.cū ad ſedē.z.j.de dona.iter dilectos.z.j.de reli.do.conſtitutus ſatis poſſet admitti talis libellus: cū proponatur p vniuerſitate:nec compellitur qſ ſpecificare: niſi qs velit ad cautelā:cū certū ſit q̄ ſit iura epiſcopalia ſed valet etiam actori:vt ſententia magis ſit certa immo per hāc decre. credo q ſpecificanda ſunt iura epiſcopalia: z ſi non ſpecificētur in libello intelligitur de his que hic enumeranſ per dñm papā. z de his non poterit queſtio referri. cū ſint expreſſa in iure.in alijs autē ſingularibuſ iudicijs ſpecificatio fieri debet.j.de li.ob.c.penul.z vlti.vbi de hoc.

n ¶ Canonicaz.hic bene ſpecificatur iura epalia. z eſt vtile q in ſnīa apponatur: ne aliqua poſtea dubitatio oriaſ.ar.j.de ver.ſig.cum inter.

o ¶ Iuriſditōem. naz iudex ordinarius eſt epiſcopus in ſua dioce. tā mōachorū q̄3 aliorū.xj.q.j.de perſona.

p ¶ Penitētiaſ publicaſ z aliorū maiorū crium. j.de exceſ.prela.accedentibus.

q ¶ Solidos. duos ſolidos petere pōt eps a q̄libet eccleſia ſue dio. nomine cathedratici preterq̄3 a monaſterijs.x.q.iij.inter cetera z appellatur cathedraticum:qz pro honore cathedre datur.x.q.iij.placuit.quandoq3 appellatur ſynodaticum:qz quaſi in ſynodo datur.j.de cē.olim.z iſti duo ſolidi dabuntur ſecundum eſtimationem illius monete: que antiqtus z ab initio ſolui conſueuit niſi contra ſolutionem minoris monete q̄ modo ē in vſu ſit preſcriptum:vt in predicta de cre.olim ſiue ſit maior moneta in vſu ſiue ſit minor.j.de cen.cuz canonicis.z.c.predicto olim.

r ¶ Decimationem Sed videtur q perceptio decimarum de iure communi pertineat ad parochiales eccleſias tantum.j.de deci.cum in tua.z.c.precedenti.ſed contra videtur.j.de deci.dudum.vbi epiſcopus decimas petebat iure communi debitas ſibi ſolui: z obtinuit.z de hac quarta habes x.q.iij.vnio.z.xij.q.ij.vulterane.z.c.nobis.z.c.conceſſo.quid iuris ſit de hoc dicetur.j.de deci.cum contingat.hanc quartam percipiebat epiſcopus de conſuetudine.

r mortuariorum[a] visitatiōz quo qz ānuā[b]: ita q cū ad eas visi tandas[c] accesseris: nō āpli9 p curatiōis noie regras ab eis nisi q̄tū pelatis facultatib9[d] earūdez moderate potuerūt exhiberi: ne plus ceteris[e] ca pell: eiusdē dioc. in pcuratōi b9 oneref: r.j. Tu autem his iuribus in pfactis ecclijs cō tētus existens non āplius ab eis exigas preter moderatuz auxilium qō iuxta fōmā lat. cōci.[f] si manifesta r rōnabilis cā extiterit cū chāitate possu landū: sicut ab alijs ecclesijs eiusdē dioc. p necessitate tem poris sustinemus. Idē abba ti r conuentui sancti remigij.

Ue iuxta: r j. Attēdētes igitur q indecens ē vt remeñ. archiepo in monaste rio vestro visitatiōis officiuz exercente seculares intersint p quos possit in claustro disso lutiōis materia pucire: firmi ter inhibemus: vt nullos de cetero seculares[g] in capl'm ni si duos vel tres de canonicis ecclie[h] sue in dcēti habitu[i] ali is quot expedire viderit reli giosis adiunctis[k] secū visitati onis tempore introducat.

Idem episcopo broceñ. r ar chiō. rothomageñ.

Dilectus filius abbas mōasterij rothoma. ex posuit q tertia pars emēda rū: quas hoies. v. parochiarū p suis excessibus soluere con pellunt: ad suuz spectāt mōa steriū ab antiquo r infra. Cū qz. j. papa p. no. vobis dedēit in mādatis: vt auditis hincin de ppositis cām remitteretis ad eum sufficienter instructā dictus eps pcessium nrm diu tius ipediuit occasione cuius dam snie: q super qbusdaz ec clesijs quo ad legē dio. pml gata extitit p eodem: vnde p fatus abbas nobis humiliter supplicauit: vt cuz citatio cau sarū examinatio r decisio ac emende ad legē iurisditionis ptinere noscanf: nō sinerem9 snie memorate ptextu nego cij processum vlterius impe diri. Cum igitur predicta de lege[m] iurisditionis existant[n]: mādamus quaten9 huiusmo di snia nō obstāte pcedatis i negocio iuxta traditā vob fō maz. Grego. ix. epo suañ.

a Mortuariorum. qñqz tñ ē tertia qñqz q̄rta qñqz medietas. j. de sepul. certificari. c. j. r. ij. r dī mortuariū qō qs relinquit p anima sua i morte. de istis hēs. j. ō testa. officij. r. c. reqsisti. r hanc quartā percipiebat eps ex cōsuetudie. r iō sup his du abus q̄rtis necessaria fuit probatio: s nō super iuribus epali bus q ipso iure debebāt s ista quarta mortuario ruz potius ptinet ad ius epale: vt i predicto. c. of ficij. r. c. requisisti.

b Annuā sic semel tm̄ in āno pōt eps visitaf ec clesias. x. q. j. dcernimus r. c. epm. r. c. placuit. ali bi dī q bis in anno. j. de cen. cū venerabilis. r. j. ō hef. excōicam9. § adij cim9. alibi ēt dī q visita bit quoties necessitas fu erit. x. q. j. regenda. xviij. q. ij. non semel.

c Uisitandas. hoc ē or dinariū: vt semel tm̄ i an no visitet: si tñ fuerit ne cessitas pōt pluries visi tare. s. ō of. archidi. man dam9: quia necessitas le gē nō hēt: de ɔse. di. j. sic r sibi imputent clerici q tales se reddūt: vt totiēs debeant visitari.

d Facultatibus. iuxta facultates faciendi sunt sumptus. j. de cē. c. cū nu per. r. c. sopite. ne lōgi tē poris victū breuis hora cōsumat. j. de cen. c. cum apl's. r ne ad exinānitiōez extreme virtutis ecclesie perducantur. x. q. iij. int cetera. r. c. illud.

e Ceteris. qz cū ipi epo eodē cōi iure cū alijs ca pellis sbsint: eodē debēt iure cēseri. xij. q. ij. cogno uim9. r. j. ō deci. eū i tua. r dignū est vt qui similem cum alijs suscipiunt vitam: similē sentiant in legibus disciplinam. j. de sta. reg. recolentes. quia nec debet alijs fieri remissio alijs autem tribulatio. xxv. q. j. §. is ita circa si.

f Concilij laterañ. j. de cen. cum apostolus.

g Ue iuxta. seculares. qz ēt cohabitare r cōiungi n pñt: q b9 studia sunt diuersa. xvj. q. vij. i noua. r oppido laici īfesti sunt clericis. ij. q. vij. p laicos. r sine strepitu iudiciorum talia fieri debēt. j. de accu. oli. ad clicos seculares tñ referf. r dicit seculares: qz de laicis nō ē dubiū: qz in talibus interes se non debent. vel de facto ducebat laicos.

h Ecclesie. cum quibus hoc facere debet. lxxxv. di. siquid vero. xv. q. vij episcopus null9. j. de accu. qualiter r quando.

i Habitu. j. de vita r ho. cle. r clici. xxj. q. iiij. per totum.

k Adiunctis qui sint in huiusmodi officijs exercitati. j. de sta. regul a. quod in singulis.

l Dilectus filius. cāp. Dicebat abbas: q orta ecclesiastica qōne inter hoies ipsarum pochiaruz citatio pertinebat ad ipsū: s examinatio r decisio qōnis ad epm veneteñ. r ad ipuz cōiter ptinebāt: s eps sup his iquietabat ab batez r super emendis. vnde de cōi cōsensu partium littere fuerunt impetrate ad istos iudices.

m De lege iuris ditōis. Nota dif ferētiā iter legē iu risditiōis r legē di ocesanā: in quib9 legib9 cōsistit totū ius r ptās epo: uz ad legē. n. iurisdi tionis pertinet ista de quib9 h contē debaf dario cure aiarū dlictorum coer tio: ordiato ecclia rū siue cōsecratio altariū r xginum confectio chrisma tis r gnāliter oiuz sacramētorū r or dinū collatio: q cō sistunt i dando. r alia plura r silia q enumeranf. s. e. c. ij. r. c. cōquerēte. r incipiunt ibi: ha beas canonicam obedientiaz rc. vl qz ad verbū syno dum: in quo vbo incipit enumeraf qdam q ptinēt ad legē diocesanā. ad legē vero diocesa nā spectat vocatō ad synodū r ad se pulturas mortuo rum. cathedraticū tertia vel quarta mortuariorum: q̄rta dcimaruz. de istis duabus quartis dic vt nō. s. e. ti. cō q̄rēte ino. qñqz hospitiū r ɔsimilia q ɔsistūt i recipiē do: qñqz tñ lex diocesana ɔphēdit legē iurisditiōis. j. ō pscrip. audit. r. s. e. cōquerēte. Dicas ergo q oia mo nasteria ipso iur i fauorē rligiois excēpta st a lege dioc. x. q. j. c. j. r. q. iiij. int cetera. r. xvj. q. j. cū p vtilitate. r. xviij q. ij. q̄z sit. r. c. vl. r. xvj. q. j. placuit. ab huiusmodi supi us enumeratis. r. in. c. priori. ad legē dioc. spectātib9 li bera sūt oia mōasteria nec ad talia faciēda cogi pñt. xviij. q. ij. q̄z sit. a lege vō iurisditiōis nō sunt exempta nisi spāli puilegio sint munita: s oia mōasteria sua in dioc. cōstituta sbsunt epo quo ad legē iurisditiōis. xv iij. q. ij. hec tm̄ mōsteria. r. c. cognouim9. xvj. q. j. ifdici m9 seculares vō ecclie sbsunt epo q̄tū ad vtraqz legez x. q. j. de his ātiquos. pstāt tñ mōsteria epo puitiū ex p ma ɔstitutōe. xviij. q. ij. eleutheri9. r ēt rōe visitatiōis j. ō pscrip. cū ex officij. vl qō dbef ex cōsuetudie xviij q. ij. puitiū. r. j. q. iij. q̄sitū i fi. capelle vō mōasteriorum

Graue gerim⁹: q̄ cū i ecclesia scē marie de orbicello z q̄sdā alias ecclias exñtes i tua dio. ad mōasteiū scī anastasij ỏ vrbe spectātes nullā iurisditionē hēas ordiariā aut ēt delegatā: occasiōe lrarū[a] nrar̄ q̄s super correctiōe clericor̄ tibi trāsmisimus[b]: in eas int̄dicti ac clēicos eorundē suspēsiōis snias pmulgasti: quāq̄ abbas eiusdē mōasterij eos corrigere[c] sit parat⁹ z infra. Mādam⁹ quaten⁹ si est ita[d] prudēter corrigens p[e] teipm que minus puide attētasti: pdictas sētētias sine difficultate relaxes[f]. Idem.

Js qb⁹ ex offō[g] in certis casib⁹[h] cōpetit illos absoluere: q.p violēta manuum iniectione incidūt in canonē sētētie promulgate: licz alijs huiusmodi absolutionē committere: cū viderint expedire

De officio iudicis.

Hono. iij. archiepo sācti leonardi z abbati salernitano.

Ex lr̄is vr̄is accepimus q̄ cū cāz q̄ inter abbatē z 9uentuz fosse noue ex pte vna: z abbatē z cōuētū monasterij[i] canen. ex alta sup q̄busdā possessiōibus monasterij sancti petri de almaphia vtebat̄: z infra. Quod ps predicti mōasterij pposuit: q̄ habet̄ nō poterat aduocatū: vestrū sup h̄ iplorādo[k] offm̄: tu frat̄ archiepe eidē ỏ mgr̄o. r. clerico tuo ad exhibēdū in cā ipa procīniū puidisti: vex frater. f. canen. mōach⁹ pposuit in piudiciū eiusdē mōasterij fcm̄ esse: eo q̄ dict⁹. r. clic⁹ domestic⁹ tu⁹ erat: z infra. Mādam⁹ quaten⁹ hoc nō obstā te[a] in negocio ipso rōne pūia procedatis. Gregori⁹. ix.

seu regulariū subsunt epo quātū ad vtrāqz legē. ỏ. e. 9q̄rente. xvj. q. ij. sane. z. j. de puil. cū et plātare. §. l ecclesijs: nisi pleno iure subsint mōasterijs. j. ỏ pui. qm̄ p 9tessionē. capelle vo mōasterior̄ exēptor̄ sbsūt epo sic z alior̄ capelle: nisi exēpta sint mōasteria cū capellis suis j. ỏ puil. ex ore i si. vn̄ rōne capellar̄ ad synodū venire tenent̄: vt ibi. nā z abbas ad synodū venire tenet̄. j. ỏ ma. z obe. q̄ sup. z. xviij. q. ij. abbates. z h̄. intelligas ỏ his q ppiz hn̄t: z sic ñ 9dicit illa palea. xviij. di. eps. z. xviij. q. ij. §. vl. Quare nō 9dicūt: q2 illa itelligūtur ỏ his q ppiz ñ hn̄t. Sicḡ ex hac lr̄a pz q̄ snia lata sup hisq̄ spectant ad legē dioc. snia ñ tāgit ea q̄ ptirent ad legē iurisdi. et sic snia lata p vno ñ ob. i alio: cū sint penitus diuersa

a Graue geri⁹ lrar̄. ar. h̄ habes: q̄ p gnāle mādatū posteri⁹ 9cessū pori spāli. i. puilegio exēptōis nō derogat̄: q2 ỏ illo in gnāli mētio ñ habet̄. Itē ar. q̄ cōe ius ñ tollit puilegiū. Ille ecclie sūt exēpte a iurisditiōe epi z lr̄e sup correctiōe clericor̄ hz ius cōe obtente nō derogant p2lai legio exemptionis. si. ỏ. de rescrip. cū ordinē. Itē ar. q̄ papa per litteras suas iuri alior̄ piudicare nō intendit. ỏ. de of del. sup eo z. ỏ. de auc. z vsupal. ex tnax. Si habes. ỏ. e. ti. lz p has lr̄as debeat pcedere tanq̄z ordinarius non tanq̄z delegatus.

b Transmisimus. si. habuisti mandatū. ỏ. e. licet.

c Corrigere sit paratus. maxime. qm̄ si ille nō corrigeret. illos ppter negligentiā abbatis vel plati: nō trāsfertur potestas corrigendi ad episcopum cum non sit ordinari⁹ illor̄ nec i eos aliq̄z hz iurisditionē. ar. ỏ. ỏ sup. neg. pla. sicut sed hz locum istud cū abbas subest epo: q2 tūc si abbas negligens esset tūc demū eps pt illos corrigere. ỏ. e. ti. quāto. z. c. irrefragabili. z. ix. q. iij. cū sim⁹ z. j. ỏ 9cess. prela. nulla. z. j. de ap. c j.

d Si est. per hanc clausulam: si est ita. huic cognitio non demandatur: quia de facto suo certus esse debebat. ỏ. de rescrip. ab excommunicato.

e Per te. ḡ dz aliqs emendare qỏ pperā gessit z palliare qỏ fecit. ỏ. ỏ auc. z vsupal. nisi spālis. z. j. ỏ accu. q̄liter z q̄n. z. xxxv. q. ij. qỏ qs cōmisit. z idē dic ipa. ö. nō eni erubescim⁹ corrigere q̄ pri⁹ diximus: nec ab alijs corrigi expectare volumus: vt in auc. de nup. i si. pri. coll̄. col. iiij. ar. 9. j de cle. 9iu. diuersis fallacijs.

f Relaxes. Et sic vz q̄ snie late tenuerūt: s3 9dicit lr̄a supiō: vbi dicit: nullā habeas iurisdtionē ordinariā. vel delegatā z sic vz q̄ snia nulla fuerit: z sic debuit dicere denūcies ñ tenē vt. ỏ. ỏ of. de. cū 9tingat. cū dicas q̄ ista snia absolutionis potius ad factū refert̄. si. j. de testi. dilecto. q2 forte illi abstinuerūt timore tal' snie: s3 pp obseruationē tal' snie nllm ius acqrit̄ epo. j. ỏ resti. spo. oli inf. z expōe relaxes. i. relaxat̄s esse oñdas sic. j. vt li. nō 9te. accedēs j. si ecclie ille ei ñ sbsunt: snia nō tenet. j. ỏ resti. do. cū dilectus. Vel poss3 dici: q̄ si ecclie ille nō sunt exēpte tñ eps nō hz pmo loco correctionē s3 abbas cui subsunt nullo medio: ad quē ptinet correctio pncipalr̄ illor̄ clicor̄ nec epus pōt ei auferre iurisditionē illā: nisi cum abbas fuerit negligens. ar. ỏ. e. irrefragabili. z. c. q̄nto. pnt no. ỏ. e. pastoral'. z sm h̄ ponit̄' pprie h̄ xbū relaxes. q2 ñ debuit eps illos corrigere q̄zdiu abbas illos corrigē sit paratus: z iō dicit min⁹ puide attētasti: s3 poti⁹ ỏ facto relaxātur: vt dictū ē.

g Js qbus ex offō. s. ordinarie ptātis.

h Casib⁹. pmo ex offō legationis. ỏ. de of. legati. q̄ translationē. z. c. excōicatis. z. c. nemini. Itē si cui cōmittat̄ h̄ ex puilegio vt archidiacono bonoñ. qui ex priuilegio absoluit excommunicatos in studio bonoñ. cōmorātes vl' delinquētes ibidē. Sz ỏ h̄ ē manifestū. ar q̄ cōmittē nō possu. ỏ. de of. del. c. vl. cum ei non cōpetat hoc ex officio: s3 ex priuilegio: z sic certū ministerium sibi cōmittit̄ in hac parte: z huic forte standū est: q̄ pōt: quia nō dz illud certū ministeriū. cū illud sibi cōpetat rōne dignitatis: cui cōcessū fuit priuilegiū ppetuū. Itē ipsi in certis casib⁹ pñt tales absoluē. j. de sentē. excō. mulieres. z. c. de moniali b⁹. z. c. q̄ de his. z. c. vl. Itē abbas absoluit tales. j. de sen. exc. cū illor̄. Itē in articulo mortis pñt epi z sacerdotes tales absoluere. xviij. q. iiij. siqs suadēte. z. j. de sepul. c. vl. Et in oibus istis casib⁹ psone superi⁹ noiate: cū viderit expedire pñt sup his iure ordiario 9mittē vices suas auctē huius canōis. Idē intelligo in oib⁹ alijs excōicationib⁹: q̄ illi q ordinario iure vl' delegato a pncipe pñt absoluē pñt cōmittere vices suas cū viderint expedire: dūmō delegat⁹ habeat iurisditiōez: z sic ñ contradicit. ỏ. de of. del. c. vl. in si. b.

i Ex litteris. monasterij. s. noue fosse.

k Implorādo. z sic pz q̄ ad offm̄ iudicis ptinz prouidē ptib⁹ ỏ aduocatis: si al's hēe ñ possint. ff. ỏ offi. pcō. l. ne qcq̄z. §. aduocatos. z ff. ỏ postu. l j. §. ait ptor. dz etiā attēdē iudex: vt eq̄ distributio aduocator̄ fiat. C. ỏ postu. puidēdū. z. iij. q. xij. §. tria. v. si pro vno h̄ oli obtinuit q̄n salaria ỏ publico dabant̄. hodie pro qlibz dz sibi puidē sm q̄ meli⁹ pt. C. ỏ iud. pperādū. §. illo pculdubio paupib⁹ tñ huiusmōi

psonis debilib⁹ q sibi puidere nō psit: dꝫ ptor de aduocatꝭ cō
sulere ꝛ puidere. ff. de postu. l. j. §. ait pretor.
a Obstāt. Ex hoc pꝫ ꝙ hec exceptio nō est admittēda: hēo
te suspectuꝫ qꝛ aduocatus alterius est clic⁹ tu⁹ vl' cōmēsal' vel
familiaris. ar. j. ď ap. ex isinuatiōe'. Sꝫ ñ ē ꝯ qꝛ ibi nō dꝫ ꝙ ꝓ
pter h iudex recusari pōt
vt suspect⁹ ꝙ aduocatus
sit cōmēsal' iudicis: ꝫ dꝫ
ꝙ iudex videbaꝛ fouere
latēter partē sui clici com
mēsal' q erat aduocatus
vñ ex eo sumiꝛ ar. ꝯtriuꝫ:
b Iudicij offm̄ indi
cis officium latissi
me pꝫ. ff. de iuris. om. iu.
l. j. Quedā ğ sūt in qbus
officiū iudicij iploraꝛ. ꝓt
eni iudex supplere ď iure
q̄ aduocatꝭ desūt. vt. C. vt
que aduo. desunt iudex
sup l. vna de h dixi. ã. de
postu. bone. Iteꝫ interro
gare, dꝫ quotiēs equitas
mouet iudicē. ff. ď inter
ro. ac. vbicūqꝫ. ꝛ. xxx. q. v
iudicantē. etiā postqꝫ est in cā cōclusū. j. ď fi. instru. cū ioānes.
Itē locū hꝫ officiū iudicis in oībus q̄ ꝯtingūt post lit. ꝯte. cir
ca rē petitā: vt in fructibus perceptis post lit. ꝯte. siue damnū
detur in causa. ea. n. que post litē cōtestatā accidūt: valde per
tinent ad officiū iudicis. ff. de rei ven. non solū. ꝛ. l. item. §. j. ꝛ
C. de rei vē. certū. ꝛ. ff. de edil. edic. ediles. §. itē sciendum. oia
talia que contingūt post litē cōte. petunꝛ officio iudicis: ꝛ nō
iure actionis: illa q̄ ꝯtingūt añ litē ꝯtestatā: spāliter ďbēt peti
in libello ꝛ nisi fuerint petita iudex de illis nō ꝓnūciabit: vt
i pdicto. §. itē sciēdū. Itē de dolo culpa ꝛ negligētia post liteꝫ
conte. admissa. ff. de rei vē. q petitorio. §. j. ꝛ in multis alijs
locū hꝫ iudicij officiū. sed hoc officiuꝫ cōpetit maiori ꝛ minori
ꝛ multa possent poni exēpla in his ꝛ in alijs incidētib⁹ ante
litē cōte. ꝛ post ꝓcediꝛ sine lit. cōte. vt. ã. c. priori.
c Proponiꝛ. Hoc iō diꝛ: qꝛ iudicis officiū nemini daꝛ nisi
tē demū cū alia actio non supest: nā si cōi auxilio quis muni
tus est nō dꝫ ei tribui extraordinariū. ff. de mino. in cause. in
pn. ꝛ loco actionis habeꝛ: ꝛ qꝛ q̄si ordinariū ē iudiciū: nō pn
cipaliꝛ postulaꝛ sicut in alijs iudicijs dꝫ lis ꝯtestari. ff. ď mio.
papianus. §. vl. ꝛ istud officiū iudicis nō ppetuaꝛ p litē ꝯt. vt
ibi dꝫ imo ifra certū tēpus dꝫ terminari: puta si eccl'ia eēt lesa
in aliq̄ ꝯctu celebrato solēniꝛ tūc dꝫ petere directe restitutio
nē ꝯ illū ꝯctū. Idē est de minore: si directe petit restitui. Sed
ꝯ videꝛ ꝙ possit expediri cā restitutionis lite nō ꝯte. Dicit. n.
lex ꝙ cā cognita ꝛ pñtib⁹ aduersarijs. vl' si p cōtumaciā desūt
cause in inte. restitutionis ppendēde sunt. ff. de mino. in cause
§. cā cognita. Et sic videꝛ ꝙ si altera ps sit cōtumax ꝙ possit cā
expediri. Quid ğ fiet si est ꝯtumax. Istud de facto vidi: ꝛ va
rio mō dicebāt sapiētes. Quidā dicebāt ꝙ dāda ē restitutio:
alij ꝙ nō. Sat' videꝛ expediri p hāc decret. Dicas ğ ꝙ altera
parte absēte p ꝯtumaciā lite ñ ꝯte. nō ē faciēda resto nec sen
tētia sup hoc pferēda est: ꝫ dꝫ actor in pos. mitti cā rei suādē
de illa re sup q̄ petiꝛ restitutio. fi. ã. de of. del. ꝯsultationibus'.
Si vō lis eēt ꝯtestata tūc dareꝛ restitutio lesione ꝓbata. Sꝫ
p' auc. videꝛ ꝙ altera parte abūte possit rstitutio indulgeri cir
ca litē ꝯte. in auc. vt spōsa. largi. §. hoc aūt. col. ix. ꝛ. C. vt heres
ab here. se abstine. l. j. ꝛ in auc. ibi posita intelligitur in suo ca
su spāli tm̄. s. cū minor vult abstinē ab hēditate: ꝛ tūc vocādi

Iudicis offm̄[b] vbicūqꝫ ꝓ actiōe ꝓpōiꝛ[c]: veluti cū restitutio in integꝝ pncipaliꝛ postulaꝛ: litis cōtestati. expo. scit: aꝛs añ[d] ꝛ post igressū cause pōt ad hoc sine litis ꝯtestatione haberi recursus.

De maioritate ꝛ obedientia.

Gre. augustio anglorꝫ epō.

Uꝫ certū. ꝛ. j. Sit honoris ista distinctio: vt ipse prior ꝛ maior[e] hēat q p⁹[f] cōitatꝫ ꝯsilio ꝛ ꝯcordi actiōe[g] fuerit ordinatus.

Idem.

Siqs venerit ꝯ decretū[h] epī. ab ecclesia abijciatur[i]. In libro regū legiꝛ q nō obediterit pricipi[k] mōte[l] moriaꝛ: ꝛ i ꝯcilio agathē. ꝙ anathematizetur.

Leo papa.

Legebaꝛ i lrīs tuis ꝙ frater attic⁹ chartulā de obediētie spōsione ꝯscripsēat in q̄ significū pdebaꝛ iiurie[m]: nō. n. necessariuꝫ fuerat vt obligareꝛ scripto q obedientiā suā ipo tā volūtarij aduētus[n] officio cō

sūt creditores q̄z itērest pñtes eē: cū minor se abstineꝛ:
vt videāt bōa hēditaria mobilia ꝛ imobilia: vbi ďbeāt
custodiri ifra tres mēses nō venerit: licituꝫ est minori
absqꝫ periculo abstiere aucte iudicij corā q petiꝛ illa re
stitutio: ꝛ est rō q̄re ꝓcedaꝛ in casu illo lite ñ cōteſ. qꝛ
minor nō petit re
stitui ꝯ aliquē sed
ꝯ factū suū vt ei li
ceat abstinere ab
hēditate quā adi
uit: quia aliꝛ ei cō
suli nō pōt: nisi ꝙ
abstieat: ꝛ si credi
tores essent pñtes
nō fieret ꝯtestatō
cū eis: qꝛ ꝯ eos nō
petiꝛ restitutio: sed
cū petiꝛ ꝯ aliquē ꝛ
ipe ē ꝯtumax lite ñ
ꝯte. ꝓcediꝛ p missi
onē i possessionē:
vt dixi: ꝛ lex illa in
cāe. §. cā. intelligiꝛ
lite ꝯteſ. cū minor
petit restitui ꝯ sem
suū nō ꝯ aliquē. Et ꝙ sic intelligaꝛ: satis videꝛ p legē
q̄ dicit ꝙ litis ꝯtestatio in huiusmodi restitutionib⁹ ē
faciēda: p quā etiā litē ꝯtestationē ñ ppetuaꝛ iudicij of
ficiū. ff. de mino. papian⁹. §. vl. Iteꝫ est hic ar. ꝙ actio
sm canones sit ꝓponēda. Ar. ꝯ. j. ď iudi. dilecti. vbi ď
h. vñ expone ꝓ actione. i. loco iuris cōiſ ꝛ qꝛ ei q nulla
iure cōi iuuaꝛ: daꝛ restō in integ. p officiū iudicis: ꝛ h
officiū qď loco actiōis ꝓponiꝛ cōpetit ordinario prici
paliꝛ ꝛ incidenꝛ: ꝫ incidenter delegato vel pncipaliꝛ
si hoc ei pncipaliꝛ cōmittaꝛ. ar. j. de in inte. restitu. c. p.
vbi de hoc. ꝛ idē intelligiꝛ cū maior pricipaliꝛ restitue
tur qñ alia actio ñ superest vbi grā: aliqs abñs fuit cā
reipublice: pscriptū est ꝯ ipsū ꝓpter ei⁹ absentiā: dꝫ
restitui officio iudicis. C. ex quibus cau. ma. in inte. re
sti. l. j. ꝛ. ij. ff. e. ti. per totū. ꝛ officiū istud daꝛ fauore rei
siue psone ꝛ ñ ꝓpter istā rē. vñ pōt cōputari inꝛ psona
les actiones: ꝛ nō inter reales: cū imploraꝛ a minore
vel ecclesia. ꝛ etiam cum postulatur a maiore.
d Ante. i. si spectaꝛ restitutio ñ pncipaliꝛ ꝫ icidēter
qñqꝫ p⁹ litē ꝯte. sup pncipali qōne: puta apīris attesta
tionib⁹: aut ēt postqꝫ lit i cā ꝯclusū: allegaꝛ pars alte
ra eccl'ia vel minor: ꝙ omisit necessariā ꝓbationē: vñ
petit se admitti ad ꝓbationē omisso officio iudicis. j.
ď in inte. resti. auditis. ꝛ hoc fieri pōt citra litis cōte. ꝛ
añ ingressū litis: vt si omisit aliqꝫ exceptionē quā ñ ꝓposu
it ifra tps sibi statutū. j. de excep. pastoralis. aut si omi
sit sup exceptiōe ipsa ꝓbanda ꝓbationē necessariam.
Item officio iudicis admittiꝛ: quia interest ei⁹ litib⁹
ꝛ sumptib⁹ ñ vexari. ff. ď mio. mior. xxv. ānis ꝛ si omi
sit allegationē. ff. de mino. mior. xxv. ānis. Itē est ar. h
ꝙ sup exceptionib⁹ q̄ ꝓponunꝛ añ ingressū litis vl' ēt
lite. conte. nō sit necessaria litis conte. ar. contra. ã. de
offi. dele. prudentiā. §. sexta. v. ď hoc. j. de ap. interposi
ta. §. fi. in quibus ꝓcediꝛ iure ordinario. ꝛ hoc officiū
cōtēptu maiori ante litis conte. ꝛ post. Itē ar. ꝯ. j. ď ap.
significante ibi soluitur.
e Uꝫ certū. maior. nisi posterior ordinat⁹ fue
rit a maiore. j. e. p tuas. ꝛ. ff. de albo. scri. l. j.

z vlt.z.xciij.di.c.vlti.

f Prius fuerit ar.q prior e tpe:potior est iure.lxxv.di.c.vlti.vij.q.i.factus est.xxvij.q.ij.duobus.xvij.di.§.hic est.z.c.vlti.z.C.q potior.i pig.ha.diuersis.z.l.si i fudu. Ar.c.lxxiiij.di.epoz.z.ff.q potior.i pig.ha.iterdu.z.ff.si cer.pe.Ar.c.j.de

Quid si rex habet multos episcopos in regno suo:coraz quo tractabit spuales causas suas:vel cui dabit decimas. Causas spuales tractabit coram illo epo:cuius territorio habet larez principalem.C.vbi sena.vel clarissi.l.ij.decimas prediales dabit illi episcopo in cuius territorio sita sunt predia ifra de parochi.signatum.als decimas dabit vbi audit diuinum offm pportionabiliter diuidendo:si audit i pluribus.ff.ad municip assuptio.ar.c.z.j.de testa.relatum in fi.

iurepa.illud.ff.de religio.z supti fu.l.pc.viij.q.i.lz.ff.q z a qbus ma.liberi no fi.si qs hns q est facit,p c.apte. So.pma i nsio est vera:c.ria sit spalia z calia:vt pz p singularia.

g Actone.id est tractatu sic.xvi.q.vij.noua actione id est tractatu nouo die habito.z.xvi.q.ij.pma actoe vl dic c.cordi actione.i.cordi consensu:vel salte maioris partis.lxv.distin.c.i.z.ij.z.iij.

probat. Clemens papa.iij.

Omnes pricipes[o] terre et ceteros hoies epis obedire beatus petrus pcipiebat. Innocetius.iij.c.herbipolen.

Illud dns i beato petro: z infra. Cuz spualia sint tpalibus digniora[b]:z obedientia melior sit q victima[q]:z auscultare[r] magis q adire arietu offerre:non debuerat hildesemensis eps p temporali comodo[s] inobedientie nota incurrere z apostolicis iussionibus contraire. Idem illustrissimo constanti.imperatori.

Nolite benignitatis[t] affectu:z infra. Mirata e imperialis sublimitas:q te nisi[u] fuimus in nostris litteris increpare. Hic autem tue admirationi non cam sed occasionez prebuit:q legisti beatu petrum apostolorum principez sic scripsisse. Subditi[x] estote omni humane creature p pter deum:siue regi taq pcellenti siue ducibus tanq ab eo missis ad vindicta malefactoru laudez vero bonoruz.z.j.

p Illud dns.digniora quo ad qd:qm tpalia sine spualibus no pficiunt:sicut nec aia sine corpore.i.q.iij.siquis obiecerit.

q Victima.lxxxi.dis.siqui sunt presbyteri.xxxij.di.§.verum.z.viij.q.i.sciendum.

r Auscultare.i.attendere z audire madatum cum effectu.

s Comodo.occasione siue pretextu pietatis no est facienda impietas:vt.i.q.i.non est putanda.xiiij.q.v.forte ar.z.xxx.q.i.nosse.

h Sigs decretu.iustu.s.z sic habes q eps pot facere decretu siue constitutione i sua dioc.de co.di.iij.c.i.epi.n.possut codere canones epales:qz quilibz populus z qlibet ecclesia sibi pot constituere aliqd ius:di.i.ius ciuile.z.viij.di.q c.z.xi.di catholica.z.xij.di.illa.sz de maioribus negocijs no pnt aliquid statuere.

i Abijcit.xi.q.iij.si aut nobis.z.c.sequenti.

k Principi.i.pape:de co.di.i.corpora:sicut econuerso impator vocat pontifex.x.di.de capitulis.Sz nuquid laici debet obedire pape. Pot dici q sic:quo ad spualia.j e.oes pncipes.z.j.de iudi.nouit. Sic econuerso pncipi seculari.i.imperatori omnes subditi obediat z clerici qui ab eo recipiunt tepoalia.j.c.solite.

l Morte. Sed nunqd ecclia punit taliter:no:sz ostedit qd iudex secularis facere debeat:vl morte.s.eterna qz pibit,ppter delictu cotumacie:nisi penituerit. Vel dic q no obedierit iusto pcepto.xi.q.iij.si dns. Si e iiustu.z hoc e manifestu no obediat:vt ibi z.c.iulianus. Si dubiuz eet pceptu pncipis:ppter bonu obedientie:quod sibi precepit faciat.xxiij.q.i.quid culpatur in fi.

m Legebat.s.iurie si.j.de simo.ex diligeti.z.j.de re.iur.idignu:sufficiebat eniz manuale facere obedientia.j e.his que.ar.c.xxiij.di.qsqs.z.j.de iure iu.nullus eps. Et pro z cotra so.q dicut cria:itelligit de illis qbus aiaz cura comittit:qd hic dicit.z i similibus dz itelligi de clericis iferioribus qui non sunt compelledi ad iuramentu vel scriptura facieda:sz soluz sufficit si obedientiam simpliciter epromittant suis prelatis:vt dic i i fi.z decre.predicta nullus eps.

n Aduetus officio.si.de pe.di.i.que peitet:vbi dz q mudati sut leprosi du iret cora sacerdotibus se ondere z e hic ar.p supfluis relecadis.j.de exces.pla.cu ad quo nunda.x.q.iij.qz cognouimus.z.ff.d aq quoti z esti.l.i.§.trebatius.z.ff.vt legatoz seu fideico.hec stipulatio.

o Omnes pncipes.ergo pnceps subsunt episcopis:quod vez est:vt hic.z.j.e.solite.z.xcvi.di.duo sut.

t Nolite benignitatis. Casus:imperator constantinopolitanus faciebat patriarcha constantinopol.iuxta pedes suos i pte sinistra sedere. Papa hoc itelligens scripsit ei:q no decebat euz taliter se habere erga suu patriarcha:cu alij reges z pncipes suis prelatis vt debent:reueter assurgat:z eis iuxta se sedez venerabilem assignent. Imperator rescripsit ei dicens:q multum mirabatur:q eu super hoc nisus fuerat icrepare:dicens q sacerdotium suberat iperio auctoritate petri dicentis. Subditi estote omni humane creature ppter deum:siue regi tanq pcellenti:siue ducibus tanq ab eo missis ad vindictam malorum laudem vero bonoz. Rescribit.n.papa sibi respondendo auctoritati petri illam expones:q si psona loquentis z illoz ad quos loquebat diligenter cosiderasset no expssisset taliter itellectuz illius auctoritatis.scribebat.n.subditis suis:quos ad humilitatem iducebat:nec p hoc voluit subesse sacerdotiu:qz sm itellectum illius sequeret q qlibet et hois impium i sacerdotes accepisset ex eo q ibi dz omni humane creature.sed non negat qn iperator presit suis:z illis q ab eo tpalia receperunt. Tandem exposita pmissa auctoritate petri ostendit exemplo xpi:sacerdotiu peminere regibus dicentis hieremie. Ecce constitui te sup getes z regna zc.z p auctoritate genesis. Fecit deus duo magna luminaria zc.dic.n.q si ista considerasset:no fecisset talit patriarcha suu sedere ad pedes suos:z lz no icrepasset eu:poterat,tn ronabiliter icrepare:cu ipse sup oes accepit ptatem i psona petri:cui dictu fuit a dno:qcunqz ligaueris zc.i fi.dicit q iperialis celsitudo discernat:vix ad bonu z vtile iuitauerit iperatoria excellentiam:cu ipe solumodo ad vtilitatem ecclesie z terre hierosolymitane subsidium ipm duxerit iuitandum.

u Nisi fuimus increpare.sed hoc non fecit animo increpandi:sed animo admonendi ex affectu dilectionis.v.q.v.no omnis.z.c.no osculatur.z.C.de sen.z iter.om.iudi.ex stipulatione si.xxiij.q.v.non putes.

x Subditi.j.de cen.ois aia.z.xi.q.i.qz magnum.

a ¶ Verũ ſi. hic papa ĩ rñ detauctati petri iducte ab iperatore.
b ¶ Si pſonaʒ ꝯſiderãda ẽ pſõa loq̃ntis ⁊ cui ꝗs loq̃ᷓ .xvi. di. denũ appoſuit: ⁊. j. de cõſan. ⁊ affi. ꝺ infidelib⁹ . ⁊ aliquid pro baᷓ rõe perſonaruʒ colloq̃ntiũ : ar. i. q. vij. didici.
c ¶ Suſcipiũt. Nũquid ḡ appellabiᷓ ab ẽpo ad iperatorẽ. Vᷓ ꝙ ſic. j. de fo. ꝯpe. ver tẽ. n. cogſcit q̃ſi ciuil' iuder arg. j. de ap. ſi duobuſ. Dico. ꝙ ſic niſi conſuetudo ſit ꝯ̃tria ar. ad h̃. xviij. di. ẽps. Vide tur tñ ꝙ illa tpalia penit⁹ eẽnt a iuriſditõe imꝑatoris ſepata .x. q. i. nouerint. Dicas ꝙ appellãdũ ẽ ad archiepẽʒ: niſi de ꝯſuetudine ꝟ puilegio vel alio iure ad aliuʒ ſit appellãdũ. j. ꝺ. ap. romana §. debet.
d ¶ In ſpũalibus .x. di. ſuſcipitis. xcvi. di. cũ ad verum.
e ¶ Prefertur. xij. q. i. precipimus : ⁊. xxiiij. q. iij. ſi habes. ⁊ xxxiiij. di. ſeduluʒ.
f ¶ Propter deum . Per qꝺ vꝫ eſſe ꝯſiliũ perfectionis i quo liber ẽ arbitrium. xiiij. q. i. c. vlti.
g ¶ Tanquaʒ. qꝺ q̃nq3 ſimilitudineʒ poti⁹ q̃ʒ veritatẽ notat : vt illꝺ euãgelij tãq̃ʒ ad latronẽ ⁊c. nihil n. ẽ tã̃e ſibi. vt ſit ſilitudinariũ ñ erpſſiuũ veritatꝭ ſi. ff. ꝺ pecul. l. iij. §. ſi filiuſ ſa. Et ẽ hic ar. ꝙ nulla dictio dʒ vacare in reſcripto aliogn fruſtra m̃brana occupat. xix. di. ſi romanoꝝ. ar. ad h̃. xxviij. q. i. ſic. n. ⁊. ff. de vſuris. l. iiij. ar. C. ꝺ fideiuſ. non recte.
h ¶ Cõſtitui te. hic loq̃ᷓ dñs hieremie prophete dãs ei ptãtem ſuper gentes ⁊ regna.
i ¶ Euellas. vitia. ſ.
k ¶ Plantes. virtutes.
l ¶ Maius. xcvi. di. duo.
m ¶ Inter ſolẽ ⁊ lunam. Igiᷓ cũ terra ſit ſepties maior luna : ſol aũt octies ẽ maior terra : reſtat ḡ

Vtrũ[a] ſi personaʒ[b] loquẽtis ⁊ eoꝝ ad quos loquebaᷓ ac viʒ locutionis diligentius attendiſſes : ſcribentis non expreſſiſſes taliter intellectũ. Scribebat enim apoſtolus ſubditis ſuis : ⁊ eos ad humilitatis meritum prouocabat. Naʒ ſi per hoc qꝺ dixit : ſubditi eſtote ſacerdotibus : voluit imponere iugum ſubiectiõis : ⁊ eis prelationis auctoritatem auferre : quibus eoſ ſubiectos eſſe mõebat : ſequeretur ex hoc etiaʒ : ꝙ ſeruus quilibet in ſacerdotes imperium accepiſſʒ cũ dicatur omni creature humane. Quod autem ſequitur regi tanq̃ precellenti : non negamus : quin precellat imperator in temporalib⁹ illos dũtaxat qui ab eo ſuſcipiunt[c] temporalia : ſed pontifex in ſpũalibus[d] illos antecellit : que tanto ſunt temporalibus digniora : quanto anima prefertur[e] corpori : licet non ſimplr̃ dictũ fuerit : ſubditi eſtote : ſed additum fuerit propter[f] deum : nec ſit ſubſcriptum regi precellẽti : ſed interpoſitum forſitã fuit non ſine cauſa tanq̃[g]. Qꝺ autem ſequitur ad vindictaʒ malefactoꝝ ⁊ laudem vero bonorum : ĩtelligendum nõ ẽ ꝙ rex vel impator ſuper bonos ⁊ malos gladij acceperit poteſtatem : ſed ĩ eos ſolũmodo qui vtentes gladio eius ſunt iuriſditioni commiſſi : ⁊ infra : Potuiſſes aũt ꝑrogatiuaʒ ſacerdotij ex eo potius ĩtelligere quod dictuʒ eſt : non a quolibet : ſed a deo : non regi ſʒ ſacerdoti : non de regia ſtripe ſʒ de ſacerdotali proſapia deſcẽdenti : de ſacerdotibus : videlicet qui erant ĩ anatothꝫ. Ecce conſtitui[h] te ſuper regna ⁊ gẽtes : vt euellas[i] ⁊ diſſipes : edifices ⁊ plantes[k] : ⁊ ĩfra. Preterea noſſe debueras ꝙ fecit deuſ duo magna luminaria ĩ firmamẽto celi. luminaᷓ maius vt preẽſſet diei ⁊ luminare minus vt preeſſet nocti. vtrũq3 magnum : ſed alterum maius[l]. Ad firmamantuʒ igitur celi hoc eſt vniuerſalis eccleſie fecit deus duo magna luminaria : id eſt duas iſtituit dignitateſ : que ſunt pontificaliſ auctoritaſ ⁊ regalis poteſtaſ : Sed illa que preẽſt diebus. i. ſpiritualibus maior eſt. q̃ vero carnalibus : minor : vt quãta eſt inter ſolem[m] ⁊ lunam : tãta inter pontifices ⁊ reges differentia cognoſcatur. Hec autem ſi prudenter attenderet imperatoria celſitudo nõ faceret aut permitteret cõſtãtinopolis patriarchã magnũ quidem ⁊ honorabile mẽbrũ eccleſie iuxta ſcabelluʒ pedũ ſuorum in ſiniſtra parte ſedere : cum alij reges principes archiepiſcopis ⁊ epiſcopis ſuis ſicut debent : reuerenter aſſurgant[n] : ⁊ eis iuxta ſe venerabilem[o] ſedem aſſignent : ⁊ ĩfra. Noſ autem ⁊ ſi non increpando ſcripſimuſ : potuiſſem⁹ tamen rõnabiliter increpare : ⁊ infra. Nobis autem ĩ beato petro ſunt oues xp̃i ꝯmiſſe dicente domino paſce oues meas : non diſtinguens[p] inter haſ oues ⁊ alias : vt alienuʒ a ſuo demonſtraret ouili qui petrũ ⁊ ſucceſſores ipſius magiſtroſ nõ recognoſceret ⁊ paſtores vt illꝺ tanq̃ nouiſſimũ omittam⁹[q] qꝺ dñs dixit ad petruʒ ⁊ ĩ petro dixit ad ſucceſſores ipſius : qꝺcũq3 ligaueris ſꝰ terrã : erit ligatũ ⁊ ĩ celis ⁊c̃ : nihil excipiens q dixit : quodcũq3 ⁊ ĩfra. Vtrũ aũt imperatoriam excellentiam ad bonuʒ et vtile ꝑ lr̃as nr̃as duxim⁹ inuitãdã : vt ex tibi iuſta ſuggerim⁹ ⁊ honeſta : tua ſollicitudo diſcernat : cũ nõ niſi ad vtilitatẽ eccleſie ⁊ terre hieroſolymitane ſubſidiũ nos te meminimus ĩuitaſſe.

Idem ẽpo florẽn.

vt põtificaliſ dignitas q̃drageſies ſepties maior ſit regali dignitate . lau.
n ¶ Aſſurgãt ⁊ inclinẽt eis vt. lxiij. di. valentinianus.
o ¶ Venerabilem. ex ſede. n. venerabili pſumiᷓ : vt. ſ. de ꝯſue. cum olim.
p ¶ Nõ diſtiguẽs nec noſ diſtiguere debem⁹. ij. q. v. cõſuluiſtis. ⁊ xxxi. q. i. ꝙ ſi dormierit. ⁊ xxxiij. q. ij. q̃s ꝺs. ⁊ ſ. de trãſla. inſ. corporalia. ar. xxij. q. v. h̃ vꝫ. Ar. ꝯ. ff. de teſti. ꝗſituʒ.
q ¶ Omittamus. diᷓ ſe omiſſuꝝ qꝺ ſtati iduc̃ : ⁊ ẽ qdã color rhetoricuſ q dr̃ ꝑoccupatio . v. iij. q. i. moyſes i ſi.
r ¶ Qꝺcũq3. q diᷓ oĩa nihil excipit. xix. di. ſi rõanoruʒ ff. ꝺ. of. pſi. l. ij.
a ¶ Per tuas. ſubdiacon⁹. eis n. q i maiori ordie ſũt ꝯſtituti ñ pferũtur. ff. ꝺ albo ſcri. l. i. ⁊. xvi. di. iſidorus. ⁊ merito ẽ illꝭ ꝺferẽdũ ceteriſ. n. ꝯcurrẽtib⁹ rõ ꝑuilegij habẽdã ẽ. ff. ꝙ cum eo q i alie. po. l. iij. Et eſt hic ar. ꝓ exẽptis epis : vt ĩ ſynodo ſedeãt ĩ meliori loco : gᷓ lex diᷓ ꝙ ꝑmo ſcribẽda ſũt noia eoꝝ q dignitates iudicio ꝑncipis ſit cõſecuti. ff. ꝺ albo ſcri l. vl. ⁊ ſi iſti eligãt ad platões : ad on⁹ ĩtelligũᷓ eligi ꝑuilegio ſuo ñ obſtãte recipiẽdo honorẽ ⁊ onus recepiſſe ĩtelligũᷓ. j. ꝺ pbẽ. ſignificatũ. C. ꝺ teſti. nullum. ſ. ꝺ. re nũ. ad ſupplicatiõẽ C. de poſtu. gl.

quis. Sed nūqd pōt eps talē s̄bdiaconū deponē pp crimē.ar.ē hic φ sic.ex eo φ dicit obediētia etiā minime absoluūr.s̄ nō credo:tñ cāz īstructā dz remitte ad papā.ar.iij.q.vj q̄zuis.⁊C.vbi senat.⁊ claris.l.iij.⁊.j.de sta.r̄gul.ea q̄.§.ij.op.ar.iste āt ñ ɔuicit nisi.vij.testib⁹ ij.q.iiij.p̄sul. Quidā dicūt φ epl̄ cos deponere debet.

b ¶ Absoluūr.si.ē C.de iuris.om.iu.l.vlt.⁊ q̄zuis absoluti nō sūt ab obediētia quā als debēt plat̄ suis tñ ad supiores ēt ordīes sine lnīa pape promouēi nō pñt.s̄.ð tēpo.or.cū i distribuēdis ⁊ h̄ fit ppt reuerētiā maioris q man⁹ ei⁹ iposuit ð cō.di.ij.c.vlt.

c Inter quattuor caperet a venetis.

d ¶ Juris nanq̄ prima ratio.

e ¶ Preiudicium nulli enī auferēda ē possessio āte cause cognitionē.vi.xij.q.v.c.j.in fi.ar.xvj.q.vj.placuit.j.q.iij.volumus.ij.vt li.pen.p totū.C.vnde vi.siqs in tātā.C.si per vim vl' alio modo.l.ij.

f ¶ Citati.vñ snīa nō tz cū citatio nō puenit ad euz:nec fuit publice ppositā.ff.q̄ sē.sine ap.rescī.l.j.§.itē ex eo edicto.Et nō φ ille q ē in possessiōe obediētie ɔueniēdus ē ⁊ ñ subdit⁹ q p̄stat obediētiaz et agit p ecclesijs ⁊ defēdit eas sibi s̄bIectas.j.ð reli.do.ɔstitut⁹.et.c.cū venerabilis.Itez nō φ oēs q̄s negociū tāgit vocādi sūt vt h̄ pz:qð si nō fiat nō preiudicaī absistēti nisi forte sciuerit causaz suā agi et taceat.j.ð re iud.q̄zuis vbi ð h̄.

g ¶ Se absentēt.si.iiij.q.ix c.ij.et p totū et.s̄.ð fscri.ex parte.i.et.ð ɔsti.ecclia nec tenet rescriptū.qð p̄cipit aliqd fieri absente alta parte:et nō p ɔtumaciam.C.vnde.vi meminerint.et.C.si p.vim vel alio mō pos.l.vj.

h ¶ Ipsi.prima ratio.

Per tuas nobis lr̄as:⁊.j. Postulasti p se.ap.oraculū edoceri:vtx q̄s p ordiez s̄bdiaconat⁹ a ro.pō.susceptū a debita tibi reuerētia subtrahaī.Ad qð breuit r̄ndem⁹ φ etiā ñ decēs sit vt illis q̄ūtū ɔuenit a te int alios tibi s̄bditos ðfēaī:q̄s benignitas apl̄i ca collatiōe ipi⁹ ordis honorauit:p eam tñ ab obedientia quam als tibi debēt minime absoluuntur[b]. Idem cōstanti.patriarche.

Inter q̄ttuor:⁊.j. Petitionez ꝓ eccl̄iasq̄s tibi subijci postulabas:q̄ p̄usq̄ cōstātinopo.ciuitas caperet[c] cōstanti.patriarche minime r̄ñdebāt duplici rōne non duximus admittēdā. Juris[d] nāq̄ rō postulat:vt in eoruz p̄iudiciū[e] q̄b⁹ eedez ecclesie sūt subiecte:nihilomin⁹ ordinemus de ipsis:cū nec citati[f] sint nec ɔuicti:ne p ɔtumaciā se absētent:[g] ⁊ infra. Sup obediētia vō quā vt tibi īpēdi facerem⁹ vt archiepō ⁊ epis regni cypri silr postulasti: fere idē duxim⁹ respōdēdū:cū ⁊ ipi[h] añ tuā pmotiōez fuerint exēpti: quādovz ɔstāti.ecclesia erit i obediēs[i] ⁊ rebellis:⁊ in eoruz absentia[k] ꝓ statū coꝝ nō debuerim⁹ aliqd īmutare:iusticiā tamē nō negabim⁹ tibi: cum eā duxeris postulādā. Idez.

Quod sup his:⁊ infra. Abbates ⁊ sacerdotes diocesana tibi lege subditos: q ad tuā synodū venire cōtēnunt:dūmodo in ipa synodo non ducas aliquid statuendū quod canonicis obuiet īstitutis:p ec.ad synoduz illam venire cōpellas debitā tibi obedientiā[m] ⁊ reuerētiā adhibē. Idez sancti stephani ⁊ sācti proculi abbatibus bon.

Cum i ecclijs sci victoris ⁊ sci.i.i mōte:⁊.j. Nos igiī ad reformationez earūð eccl̄iaꝝ diligēti sollicitudīe i tendentes vniuersis cāonicis dedimus in mādatis:vt priori suo in his q̄ ad eū ptinēt obedirent. Cūq̄ oēs q̄ttuor dūtaxat exceptis se obedire velle ɔcordit respōdissēt p̄dicti q̄ttuor se ꝓ priorē in supbiā erigētes:lz de obediētia suo priori p̄stāda p̄stitissent iuramētū[n]: corporaliter tam exhibiti iuramēti immemores suo priori p omnia restiterūt:⁊ cū p cōtumacia sua nequissent ad debitā obediētiā reuocari:dict⁹ prior in eos excōicatiōis[o] snīaz pmulgauit. Cū igiī p̄facti canonici ad se.apo.accessissēt:p scripturas auctēticas[p] ex mīstroꝝ testimonio prelatorum ef fecti de ipsorum contumacia certiores excepto s̄m formaz ecclesie ab eiusdē corporalit iuramēto[q] ipsis fecimus absolutionis beneficiū impēdi:p̄cipientes eis sub debito iuramenti:vt ad suum claustrum de quo exierant redeūtes priori suo s̄m deū deuote ac hu

i ¶ Inobediens. Videī φ hoc licite potuisset petere.ar.ð.de elec.q̄ diligentia.et.ff.de bo.lib.etiā.§.si deportatus.

k ¶ Absentia.secunda ratio.

l Quod sup his diocesana. Sz quare vocātur abbates ad synodū ꝓ illud quod legitur.xviij.di.eps.et.xviij.q.vl.§.si.respondeo.abbates hēntes ppl̄z teneī veīre ad synodū de quibus loquitur.xviij.q.ij.abbates.s̄ non habentes populū nō tenentur venire nisi causa rōnabilis subsit vt diciī in illa palea.xviij.di.epus.vnde cistercienses etiam si non cēnt exēpti si nō habebeāt populuz nō teneī venire.exēpti enim qui populuz non habent non tenentur venire.xviij.q.ij.q̄z sit necessarium in fi.de.hoc dictum est.s̄.de of.ordi.dilectus.

m ¶ Obedientiaz: q̄ iudex siue plat⁹ iurisditionē suā defēdere pōt penali iudicio.ff.siqs ius di.nō obtē.l.j.

n Quz i ecclesijs iuramētū. Nō φ reglāris suspectus.de inobedientia cogi pt iurare obediētiā ar.ff.de iudi.in oib⁹ ar.ꝓ.s̄.e legebatur.

o ¶ Excommunicatiōis. et ita prior propter inobedientiam potest excōicare subditum suum sic et electus in abbatem.j.ð simo.sicut.

p ¶ Auctenticas. Videī φ per scripturas probeī crimen alicuius: et ita p chartā potest pbari periurium alicui⁹ arg.v.iq.vlti.epiphanium. quod nō est veruz. Itez est ar.hic φ litteris prelatoruz creditur in preiudicium aliorum: cum viue voci non credatur.j.de proba.quoniam contra. Item habes hic φ littere prelatorum scripture dicunī auctentice:sicut.j.de fi.instru.c.ij.cum dilectus.et j.de proba.post cessionem.

q ¶ Juramento. Nota φ a periurio et suspecto recipiī de nouo cautio iuratoria: quod ē contra illud.xxij.q.v.paruuli.et contra illud j de presump.litteras.et.j.de coha.clerico.et mulli.clericos: sed illud fit in maiorem confusionem ipsorum et maius opprobrium: et quia aliam cautionem prestare non possunt cum nihil habent.xij.q.j.non dicatis.

militer obedirent. Jōq3 mandamus quaten⁹ prefatos canonicos vt ad prioris sui obedientiā reuertanf: p cen. eccl. cōpellatis: ⁊ ne de sua possint ɔtumacia vel malicia gl'iari: cogatis eos si videritis expedire vt iuramentu3 qḋ de parēdo mādatis prioris p absolutionis bn̄ficio ipetrādo sup be negauerāt. humiliter p̄stare pcurēt: aliogn eos de fratr ɔsortio penitus excludatis[a].

Hono. iij. g p̄sb'o cādi. ⁊ capl'o sc̄i laurētij in damaso.

HIs q̄ p ecclesia sci laurentij in damaso ex pte vna ⁊ capellis sibi sbiectis ex altera sup scrutinio aliisq3 articulis diligēter auditis sentēciādo decreuim⁹: vt earundē capellar p̄sbyti ⁊ clerici cardi. qui nūc i ipsa ecclesia ⁊ q fuerint p tpa: manualē obedientiam[b] ⁊ reuerētia3 ⁊ honorificentiam omnē exhibeant: ⁊ ad ecclesiam ipsam pro scrutinio[c] baptinio ⁊ capitulo celebrandis conueniant temporibus consuetis correctionē ipius cardi. recipientes humiliter ⁊ excōicationis interdicti vel suspensionis snias quas tulerit in eos ⁊ ecclesias eorundē inuiolabiliter obseruātes. qn̄ autē ecclesia ipsa cardi. vacabit: capellani ⁊ clerici memorati eidem ecclesie reuerēter exhibeant omnia supradicta: excepto quod de correctione ⁊ excōicatione ⁊ suspensione ipsor p bono[d] pacis nostre puidentie reseruamus.

Idem abbati sancti michaelis abradeñ. dio.

DIlecta filia in xp̄o abbatissa de bubrigē. trāsmissa nobis petitone mōstrauit q cū ipsa plerūq3 canonicas suas ⁊ clericos sue iurisditiōi[e] subiectos propter inobedientias ⁊ culpas eorum officio beneficioq3 suspēdat: ijdē cōfisi ex eo q eadē abbatissa excōicare eos n̄ potest: suspensiōes huiusmodi nō obseruāt

a Excludatis. ecce pena inobedientium: ⁊ nihilominus excommunicandi sunt: ab omnib⁹ euitandi vsq3 ad satisfactionem. j. de regu. ⁊ transeun. c. vlti. in fi.

b Hs q̄ obedientia3. Hic n. p3 q̄liter subditi obedientia3 facere debeāt suo p̄lato sine scriptura. s. e. legebaf ⁊ si ne iuramēto. s. de iureiu. nullus. sic. j. de resti. spo. olim. ⁊ q̄3doq3 p iuramētum: vt c nullus. nisi essent suspecti. vt. s. ti. pri.

c Pro scrutinio. sic. j. de capel. mo. dilect⁹. vbi d hoc in glo. que incipit sic. s.

d Pacis. Ergo videf q de iure cōi vacante ecclesia p̄lato transferatur potestas ad capitulu3: s3 p bono pacis papa hoc sibi reseruat: cum omnia alia libere capitulo reseruauerit: ⁊ ita vacante ecclesia capitulum potest iudicare absoluere ⁊ excōicare. j. de here. ad abolendā. j. rn̄so. ⁊. j. e. cu3 olim. ar. d. rv. ⁊ i. c. vlti ⁊. vij. q. j. pontifices. xxiij. di. in nomine dn̄i. ea pro que ministeriu3 consecrationis desiderāt facere non possunt imo vocabant vicinos ep̄os cu3 cautele studio. vt in dicto. c. pontifices p̄bendas tn̄ vl' dignitates vel curā aiar q̄ ptinet tn̄ ad p̄latū capitulu3 vacante eccl'ia ɔferre nō pōt: quia nunq̄3 inuenitur q vacante sede potestas conferrendi bn̄ficia transferaf ad capitulū. j. ne se va. ula. Ar. ɔ. illd q̄3do dcm̄ ē q capitulū possit absoluē xj. q. iij. kgo ep̄s dānaf. Illud. ex est q si excōicatus a p̄decessore nox sit absolutus q successor illū absoluē potest: cum ei succedat i onere ac in honore. s. d offi. ordi. pastoralis. S3 non negatur quin capitulum possit illu3 absoluere necessitate exigente: ⁊ ita propter periculum animarum hoc permittitur. ⁊ satis potest concedi. ar. huius. c. q capitulum vacāte ecclesia cu3 causa rationabilis subest: pōt excōicare subditos si fuerint contumaces ⁊ inobedientes.

e Dilecta filia. iurisditioni. Sic ergo mulier h3 iurisditionē. j. de arbi. dilecti. Sed cōtra videf q mulier iudicare nō pōt. xxxiij. q. v. mulierē nec ciuilibus fungif officijs. C. de pcu. alienā. ff. de regu. iu. l. ij. Dicas q abbatissa h3 iurisditionē q̄lē qualē3 non ita plenā sicut vir habet. Dicas g̊: q potest suspendere ab officio ⁊ beneficio mōachas suas ⁊ clericos sue iurisditioni subiectos: sm̄ q hic satis innuif: si inobedientes fuerint. habet enim administrationem tēporaliu3 ⁊ spiritualiū. ar. j. de confir. cū dilecta. j. de his q̄ fi. a pla. sine con. ca. ij. Item ratione sue administrationis post suam confirmationem potest ɔferre ecclesias ⁊ bn̄ficia: ⁊ istituere clericos in ecclesijs sui monasterij: sicut faciunt alij ɔfirmati. s. d. elec. nosti. ⁊ sicut abbates. j. d his q̄ fi. a prela. si ɔsen. ca. ea noscitur. Sicut enim abbas de cōsensu capituli representat: vt dicit illa decret. ea noscif. eodē mō abbatissa. Excōicare aūt non pōt vl' absoluere. j. d sentē. ex. d monialibus. Et potest dici q nec ab officio pōt suspendere nec interdicere. quia ⁊ h' pertiet ad claues. j. de exces. prel. tanta ⁊ non dicit hic papa q possit q̄a non serui fem neo sed virili tradite sunt claues regni celorum. l3 enim beatissima virgo maria excellentior sit apostol' vniuersis: nō tamē illi s3 illis tradidit claues regni celorum. j. de pe. ⁊ re. noua nec potest velare moniales. xx. q. ij. statuimus. ptere a mulier non d3 habere tale3 potestatem: quia non est facta ad imaginē dei: sed vt qui est imago ⁊ gloria di ⁊ mulier deb3 subeē viro ⁊ quasi famula viri: cu3 vir caput sit mulieris ⁊ non econuerso. xxxiij. q. v. hec imago. ⁊. c. cum caput ⁊ ideo quia excōicare nō potest precepit papa q clerici ⁊ moniales qui contemnunt suspensionem ipsius: compellantur per cen. ec. ad seruandam eius suspensionem ⁊ salubria mandata eius.

f Canonicas. non dicit monachas. loquitur sm̄ cōsuetudinem teutonicorum vbi sunt canonice seculares que nullam faciunt professionem: nec renunciant proprijs immo quandoq3 contrahunt matrimonium: de talibus potest intelligi. c. xij. q. v!. c. vlt. in fi.

g Salubria. si certum est q sint salubria vel etiam si sit dubiu3. xj. q. iij. qd ergo. ⁊. xxiij. q. j. quid culpatur in fi. si certum est q3 essent mala: non est obediendum xj. q. iij. semper. c. si dominus. ⁊. c. iulianus.

h Dilecti filij. appellauerunt: quia eorū intererat p tale eni iuramentum preiudicabaf ecclesie saltem de facto: quare admissa fuit appellatio. ij. q. vj. nō solent. ⁊. s. de elec. cu3 inter. R. ⁊ sic episcopus per iuramentum suum non poterat ecclesiam obligare: cu3 non tenuerit quo ad illa que preter forma3 canonicā continebantur in eo si. j. de reli. do. cum dilect⁹. nam delictu3 persone ⁊c. xvj. q. vj. si episcopū. nec ɔditioē3

ꝓpter quod ipsorum excessus remanēt incorrecti. Quo circa mādam⁹ q̄tenus dictas canonicas[f] ꝛ clericos: vt abbatisse prefate obediendiā ꝛ reuerentiā debitā impēdentes eius salubria[e] monita ꝛ mandata obseruēt: ecclesiastica cē. ꝯpellas. Greg. xi. priar. grand.

Dilecti filij archidiac. et caplm castellañ: suā ad nos querimoniā detulerūt: φ cū a castellañ. epo. exigeres iuramētū p̄ter formā canonicā: quā ceteri suffraganei metropolitanis suis consueuere prestare: idē ꝯspiciētes hoc ex ecclesie sue p̄iudiciū generari: ad se. ap. appellauerūt[h]: ꝛ infra. Cū igit̄ nō deceat aliū te fecisse quod ab alio fieri tibi nolles[i]: mādamus q̄ten⁹ ꝯtentus forma canonica[k] quā nos a coepis nostris nobis immediate subiectis recipim⁹: nil ampli⁹ a castellanen. epo obtentu alicuius ꝯsuetudinis[l] exigas pretextu prestiti iuramēti[m]: sciēs nos eundē epm ab huiusmōi iuramēto quo ad alios articulos absoluisse vel denūciasse poti⁹ nō tenēi. Idē priori fratrū p̄dicat. ꝛ archid. rheginū.

Quaꝫ olim cā: ꝛ infra. Quo circa mādam⁹ q̄ten⁹ licz ꝯuēt⁹ mōasterij sācti saluatoris messañ. sint ipo iure hac vice eligendi p̄tāte p̄uati[n]: de grā tñ eligēdi seu postulādi ꝯ tis ipsis t auctoritate nostra liberā facultatē mādantes eisdē vt cū ecclia messañ. vacet ad p̄sens electōez suā ꝯfirmādam p̄ut de iure fuerit vel ēt īfirmadā presentet capitulo[o] messañ. Idem archipr. forte ro sancte. m. maioris de vrbe.

Statuim⁹: vt p̄sbyteri p̄mū locū:[p] diaconi scd̄m subdiaconi tertiū: ꝛ sic de reliquis obtineant ordinatim ēt si posterius admittantur et q maior est ordine: etiam si postea sit receptus ꝛ in portione percipienda esse volum⁹ potiorē[q] ac minores facē seruitia

velle i hoc potuit facere dteriorē. j. de dona fraternitatē §. j. de insti. cū venissent. vbi dr̄ φ iuramentū a p̄lato in p̄iudicium sue dignitatis p̄stitū non p̄iudicat ecclesie: ꝛ inuito p̄lato ꝛ ꝯdicente ecclesia possꝫ ꝓ defensiōe ecclesie contradicere ꝛ repetere quod prestitū esset occasione talis iuramēti. xij. q. ij. nō liceat pape. ꝛ. j. d iureiu. licut.

i ¶ Nolles. sic. d. i in principio.

k ¶ Canonica quā habes. j. d iureiu. ego N qua forma papa ꝯteni⁹ est: vt ibi dicit. it. ḡ multo fō ti⁹ ꝛ alij dbēt esse illa cōtenti §. xxij. q. v. d forma: i qua forma dꝫ sp̄alr̄ īserri iuramētū d fidelitate ꝛ obediētia. j. de p̄ui. antiqua.

l ¶ Cōsuetudinis. sic pꝫ φ ꝯsuetudo nō hꝫ locū i h cāu cū talis ꝯsuetudo sit ꝯ generalem ecclesie ꝯsuetudinē e. di. ꝯ morē. 𝔥ua: e n. dꝫ morem aliorum ēt metropolitanorū: vt ibi dic. ꝛ qr ꝑ vsurpationem h faciebat. Non prodest cōsuetudo. x. q. iij. qr cognouimus. ꝛ. lx. di. illud ꝛ. xxiij. q. i. scisma. ꝛ. i. q. i. nullus eps Jtē ē ar. cx. eo φ dicit nil ampli⁹ exigas: φ sua auctoritate pōt dnegare φ ꝯ generalē ꝯsuetudinē aliorum metropolitanorum p̄stitit. x. q. iij. qr cognouim⁹. lꝫ illud p̄stiterit. C. de agri. ꝛ cē. liti p bus li. xi. ꝛ. j. d cen. p̄uenit ar. t p̄s. n iduc obligationē: sicut nec tollit. ff. de ac. ꝛ ob. obligationū. §. placet.

m ¶ Juramēti. Nō φ iuramētū n̄ extēdit ad eaq̄ d iure p̄stāda n̄ sūt: lꝫ sup his iuret. Juramētū. nō fuit īuētū vt essꝫ iniqtatis vīculū. j. d iureiur. q̄to. xxij. q. iiij. inter cetera. vno ipo iure nō tꝫ iuramētū q̄ ad alios articlos q forma iuramēti nō ꝯtinēt vt dr̄ h ꝛ i §. ꝛ iuramēta ꝯ statuta canonū p̄stita nō tenēt. j. d fo. ꝯpe. si diligēti i §. ꝛ qr iuramētū illd p̄stitū fuit i dānū ecclie. vn̄ n̄ tenuit. j. de iureiur. sic. Jtē hēs hic: φ iuramētū tꝫ ꝑ pte ꝛ ꝑ pte n̄ tꝫ sic. xxij. q. iiij. int cet. a. Jtē ar φ vtile n̄ viciat ꝑ inutile.

n Damnoli p̄uati. qr elegerūt idignū. s. d elec. cū i cūctis. ꝛ. c. cū vi. ꝛ. c. ꝯgregato. ꝛ sic d grā tñ restituitur eis electio. l qr n̄ elegerūt. j. tpe. s. d. elec. ne ꝓ dfectu

o ¶ Caplo. Sic pꝫ h māifeste: φ vacāte ecclia ptās siue iurisdictio epi dūoluit ad caplꝫ: sic. j. d be. ad abolēdā i p̄n. ꝛ. s. c. his. q̄ ar. ꝯ. multa hēs φ ptās epi nō dūoluit ad caplꝫ vacāte ecclia. j. ne so. va. illa. ꝛ. xxiiij. di. p̄sbri. §. n. Jo. vt ibi no. lxxi. di. frnitatē. vbi dr̄ φ vacāte ecclia collatio beneficiorum nō dūoluit ad caplꝫ: ꝛ φ caplꝫ nō pōt dare liniā alicui trāseūdi ad aliā ecclām: sic illic eligat: ꝛ h dr̄ φ caplꝫ pōt ꝯfirmare electū i abbatē vacāte ecclia. Que ē rō diuersitatis hic i de. Nō illa ptē cē. caplꝫ iō n̄ pt alicui dare liniā trāseundi ad aliā ecclesiā: qr ibi est q̄dā alienatio ꝑsone. ꝫ capitulum sine ꝯsensu p̄lati alienare n̄ pt se. vacā. xij. q. ij. siq̄ d reb⁹: ꝫ maior ē alienatio ꝑsone q̄ꝫ rerū. xij. q. ꝑcipim⁹. Et iō nō pōt dare liniam trāseundi: ꝫ ꝑ ꝯfirmatōez: d q̄ sit h mentio: nulla fit alienatio: nec p̄iudicat epo futuro: ꝛ sic loquunt. c. p̄dcā: q̄ signant ꝓ ꝯrijs. ad illā decre. illā dicas φ capitulū n̄ pōt ꝯferre bn̄ficia q̄ ꝑtinēt ad epm vacāte ecclesia: quia oēs fruct⁹ ꝛ iura epat⁹ debēt fidelit custodiri ꝛ resuari successori. xij. q. ij. hec hui⁹ placiti. ꝛ. c. n̄ liceat ꝛ. s. d of. ordi. cū vos. Sꝫ collatio bn̄ficiorum in bona epalia ꝛ fruct⁹ ꝯputātur. ꝛ magnū fieret p̄iuditiū epo successori ꝑ talē collatōez: ꝛ iō n̄ pt cōferre nec distrahere tales fruct⁹ sic nec alios: ꝛ d h dcm̄ est. s. co. ti. his q̄. Et qd ibi min⁹ dr̄ supple h: ꝛ corā capitulo poterit obijci electo qcqd posset corā epo: ꝛ ita capitulum cogs. et tāqꝫ eps d his q̄ obijcient ꝯ electū: ꝛ cassabit electionē si cassanda fuerit alias non assuniet capitulum iurisdictionem epi: de hoc dixi. s. de offi. ordi. irrefragabili.

p Statuimus. locum qr ꝯm dignitatem cuiuscunqꝫ quilibet ordinandus eēt in sede. s. de consue. cum olīꝫ. ꝛ qui prior est in eodem ordine vel dignitate ordinatus in loco ꝛ i subscriptionibus emitti debet. xvij. di. c. vlti. ꝛ. ff. de albo scri. l. i. ꝛ lxxiiij. di. episcoporum. sic. s. e. c. i. ꝛ. lxxv. di. c. vl. minores enim maioribus obsequiū prestare debent. xciij. di. a subdiacono. C. de. of reo. l. i. Ar. contra. xxiij q. iiij sicut per excellentiam. ibi. dicitur nō gradus excellentior vel elegātior: sed vite. ꝛ c. xl. di. non loca vel ordines. sed ibi loquitur quo ad virtutes: siue de merito vite. xl. di. c. vlti.

q ¶ Potiorē. Sic. vr̄ φ i p̄ceptiōe beneficiorum hn̄da sit rō ꝑsonarum siue dignitatū: vt plus ꝑcipiāt q i potiorib⁹ sūt ordinib⁹ cōstituti ꝛ meliora stipēdia cōferant ꝯm dignitatē cuiuscūqꝫ. vt. xij. q. ij. nobis. c. vulneranc. ꝛ. c. cōcesso. ꝛ. di. i. iu s militare. ꝛ i. q. ij. c. vl. ꝛ. lxxiiij. di. ꝯsuluit. ꝛ. lx. di. miranur. i §. ꝛ hic gradus ceteros an̄cedat quē labor plurior ꝛ stipēdia meliora fecerit ante ire. C. d. of. ma c §. l. nō n o. ꝛ ratio stipendiorum habenda. ff de re mi. l. non omnes in p̄n. ꝛ in auc̄ d defen. ci. in prin. coll. iij. vbi nobilitatis iō habet. ꝛ. s. pe. di. iiij. in demo ꝛ j. de p̄bēn. de multa. §. vlti. ꝛ. xli. di. n̄ cogant. sed ꝯtra videtur

ꝙ oēs q̄ in vnā ecclesia famulanť:equaliť ꝑcipere debēt.ā.de ꝯsti.cū oēs.⁊.c.cū.m.nec vni dādū ē.vñ alijs scrupuloso corde moueanť.xvi.q.vij.c.i.d ič apl's.Non.n.volu mus vt alijs sit remissio:nobis aūt tribulatio.xv q.i.§.his ita ad fi.§.ꝑ socio veꝝ.§.nō cū tres vbi dī ꝙ ex eadē societate nō dꝫ vn⁹ pl⁹ꝑci

dat alicui:vt excōicet aliquē ꝙ pōt absoluere illū:q2 ex cōicatio ⁊ absolutio pari ꝯditiōe cēseť vt cui vnū com mittiť ⁊ reliquū ð pe.di.i.verbū.Sꝫ hoc nō credo si h sibi tm̄ q̄si executori ꝯmittať.cū ad certū articulū dat⁹ sit executor.ar.ā.de offi.dele.sup q̄ōnuꝫ.§.i.⁊.c.fi.§.fi.

pere q̄ꝫ alter nec nobilis preponitur ignobili.ar. j.ð ap.ꝯstitu ḡ nec refert vñcūqꝫ sūt.j.de insti.ad decorem.⁊ dum qs lau dabiliť suum officiū exe quitur:ex abūdanti req riť sue notio nationis.j. ð iudicū ðputati. Quid ē ḡ dicendū.Dico ꝙ ab inino ꝯsiderāda ē nobi litas siue scia:vt ēt ma ioꝛib⁹ ⁊ pluriб⁹ bñficijs honorenť ab illis q̄ eos ꝓmouēt.j.ð ꝓbē.ð mul ta.⁊ circa eos q̄ simul sūt ı eccl'ia honestū eēt vt q̄ maiores sunt plus ꝑcipi ant ⁊ digniores :ꝺm ꝙ dicūt iura ꝑora. Sꝫ cir ca h̄ p lus cōsiderať vni uscuiusqꝫ ecclesie cōsue tudo.ā.ð ꝯsti.cū oēs.⁊.c cū.m.Sꝫ si nulla sit con suetudo puta q2 ecclesia

consueta[a] Idem archiepisco po colloceñ.

Cum inferior potiorē sol uere nequeat vel liga re[b] sꝫ potior inferioreꝫ liget re gulariter ⁊ absoluat : satis absonū videať vt fili⁹ ꝑtātem hēat in parētē[c] miramur ꝙ cū tu monasteriū de chuer consti tutū in firmieñ.archidiacona tu tue dioces.eccl'iaꝫ exemeris cathedralē[d] archidi.firmieñ. in tātā ꝓrupit audatiaꝫ:vt in eꝑm ibi consecratū ⁊ ecclesiā suā iurisditionē exercere ꝑsu mat:⁊ infra.Mādam⁹ quate nus ꝑfacto archidiacono:a cu ius iurisdictōe dictū eꝑm ðnū

ciam⁹ exemptum[e] id districte studeas inhibere ꝓuiso . vt si ex hoc archidiaco.firmien.iu ra ledunť:in dioc. tua tibi ex pediť videris absqꝫ alieni iu ris ꝑiudicio[f] recōpēsatōēꝫ illi faciaś ꝯgruētē. Iteꝫ lemoni cē ar̄di.⁊ priori sancte radegū dis picta.

Humilis[g] doctria magri ⁊ ifra.Mādam⁹ q̄ten⁹ ꝑlatoꝝ burdugalen.ꝓuintie[h] i ea ꝑntiū ⁊ cathedraliū capi tuloꝝ eiusdē : necnō ⁊ bituri cen.capl'i[k] sup ꝓuisiōe q̄dā inť bituricen.⁊ burdegalis.archi eꝑos in cā primatie duximus faciendā regratis assēsū:quo

a ¶ Parentē.imo ecōuerso filius dꝫ esse in p̄ris ꝑtāte.j de ꝯuersi.i fi.c.vl. ⁊ isti.de p̄ria ꝑtāte §.ius aūt.Ar.ꝯ.ā. de renun.ad sup plicatōem: vbi mi nor ꝑstat maiori:⁊ iurisditōem hꝫ in ipm:imo pī dꝫ re gere ꝑlē suā.xxiij q.iiij.duo ista noiā ⁊.C.de emēda.ꝑ pin.l.vna.j.de se. excō.cū voluntate. §.vl.⁊ fili⁹ ēt dum est i ꝑtāte p̄ris age re ꝑ reb⁹ suis non pōt.C.de ānali ex cep.l.i.§.in fi

d ¶ Cathedraleꝫ. de licentia dñi pa pe.xvi.q.i .precipi mus.⁊.xxij.di.c.l. ⁊.j.ð excel.ꝑla.sicut venire:⁊.j.ne se.va.c.i .als aucte ꝑ p̄ria non potuisset:q2 huiusmodi mutationes trāslatio nes ⁊ ꝯsimilia ðberēt fieri de auctoritate pape.vij.q.i. mutatiōes.Ar.ꝯ.ā.de of.ordi.quoniā i plerisqꝫ.§.pro hibemus.⁊ hoc factū fuit ꝓpter longā ⁊ latā ꝓuinciā vel ꝓpter diuersitatem linguaruꝫ.ā.de of.ordi.qm̄.⁊.c. inter certera.qð lꝫ ex auctoritate illius canonis qm̄.⁊ ā.de transla.inter corporalia.

fundať de nouo:tūc vī ꝙ ꝺm locuꝫ ⁊ meritū cuiuscunqꝫ sūt dāda stipendia.Sꝫ vī ꝙ recurrēduꝫ sit tunc ad ꝯsuetudineꝫ vicinaꝝ ecclesiaꝝ siue ꝓuincie.j.de cē.sup eo.iure cōi nō plus credo dāduꝫ maiorib⁹ q̄ꝫ minorib⁹ nisi ꝯsuetudo ꝯriū iducat ⁊ ꝑꝫ h̄ pōt exponi potiorē i.ꝑorē:vt ꝑmo ꝑcipiāt q̄ i maiori or dine sūt ꝯstituti.⁊ h̄ ꝯuari pōt in ecclesijs vbi nō sunt disticte ꝓbēde.vbi v̄o disticte sūt.q̄libet ꝑcipiet ꝑ se suos reddit⁹.⁊ h̄ non credo prebēdas esse distictas:sed fructib⁹ collectis quo tidie forte percipiunt quilibet portionem suam.

a ¶ Consueta.Nota ꝙ minores seruitia facere debēt maiori bus.h̄ itelligo circa ꝯuitia exhibēda ı obseqis diuinoꝝ:vt ꝺm ꝙ q̄libet mior i ordie maiora faciat seruitia ꝺm suū ordinē debita:ꝑut dī.xxiij.di.subdiacon⁹.⁊.c.sequentib⁹:i qb⁹ osten diť qd ꝑtineat ad offm̄ cuiuslibet:alia v̄o ꝯuitia extra diuino rū celebrationē facere nō tenenť:⁊ q̄ nō ꝑtineāt ad obseqa ec clesie reuerētiā tñ minores maiorib⁹ exhibere tenēť:vt mior assurgat maiori et cedat ei ꝑmū locū ı sedēdo ⁊ i eūdo.xciij. di.a s̄bdiacono:nisi minori i ordine maior administratio sit ꝯcess̄.i.vñ ar̄pbr̄ ar̄diacono dꝫ reuerētiā rōne administratōis ⁊ officij sibi ꝯmissi.xxv.di.ꝑlectis.⁊.ā.ð of.ar̄di.ad hec i mā dato siue iudicio nēo teneť alti:nisi ei q̄ hꝫ administrationē vel iurisditionē sup eū:cui obediř teneť i hīs q̄ spectāt ad of ficiū suū:⁊ ei⁹ hōesta ⁊ salubria mādata obseruet.ā.c.dilecta ⁊.ā.ð'offi.ar̄di.ad h̄.⁊.ā.de of.ar̄pbři.c.i.ij.⁊.iij.⁊.j.c.priori.

b ¶ Cuꝫ iferior.ligare.xxi.di.iferior sedes.Nō ex h̄ loco:ꝙ i ferior supiorē nō pōt ligare vel soluere.Itē q̄ pōt ligare pōt ⁊ absoluere:⁊ ecōuerso:q̄ pōt absoluere pōt ligare :sic.ff. de re iudi.l.ij.Primū recipit exceptionē cū maior subijcit se ēt minori.ij q.vij.si icōpetēter.⁊.ff.de iuris.om.iudi.est rece ptuꝫ.Scðm recipit exceptionē.ā.de offi.dele.q̄rēti. vbi aliqs pōt ligare:sꝫ post annū nō pōt absoluere.Tertiuꝫ similiť hēt exceptionē:de cō.di.iiij.sanctū ē.ibi penitentes quis pōt absol uere tꝑe ꝑiculi:tamē nō pōt ligare.Itē ē hic ar.ꝙ si papa mā

e ¶ Exemptuꝫ.naꝫ solus papa eximit episcopos.xvi.q. i.frater noster.sed ꝑ hāc exceptionē que fit ab archidi acono:nō intelligiť exemptus a iurisditiōe epi:⁊ sic vī ꝙ nisi fuisset exemptus a iurisditiōe ar̄diaconi iurisdi ctionem haberet in eum:sed q2 hoc erat inhonestū:vt maior subesset minori ⁊ contra iura.xxi.di.inferior.⁊ xciij.di.a subdiacono.ideo exemptus fuit omnino a iu risdictione ipsius.

f ¶ Preiudicio.⁊ sic papa nō intēdit alij ꝑ suas lr̄as ꝑ iudiciū irrogare:sic.ā.de consue.cum oliꝫ i fi.⁊.ā.ð of. ordi.lꝫ cuꝫ ꝯcor.⁊.ā.de vsu.pal.ex tuaꝝ.ff.neqd in lo. pu.l.ij.§.merito.⁊.§.siquis a principe.⁊.ā.de offi.dele. super eo.⁊.ix.q.iij.nunc vero.

g ¶ Humilis doctrina.bene dič hūiliť nā magister hꝫ esse humilis ⁊ benign⁹ auditorib⁹:⁊ humiliť do cere:nō cū austeritate ⁊ potētia.vt.xlvi.di.hꝫ hoc.Au steritatis āt nimie icrepatio nec correctionē recipit nec saluteꝫ.xlv.di.cū beat⁹.⁊ nimia seuitia ꝑceptoris cul pe ꝯꝑatur.ff.ad.l.aql.ꝑceptoris.modica tamen ⁊ leuis coertio ꝯceditur magistro:ita vt excōicationeꝫ nō icur rat.j.de sen.excō.cū volūtate.⁊.c.ex tenore.⁊.xxiij.q.v. circūcelliones ad fi.nec seuiendi audacia debet ꝯcedi nec paterna diligentia omitti.vt ibi dī.⁊.c. circūcellio nes in fi.q2 dum nimiū seruatur humilitas regēdi frā gitur auctoritas.lxxxvi.di.q̄ꝫdo necessitas.

habito puidētiā nostraȝ solē niter publicetis. Siqui vō cō sensum pstari noluerit vos su persedētes publicatōi pdicte districte pcipiatis eisdē: vt p sonaliter[m] si plati fuerit: vel si alij[n] pcuratores idoneos no stro se ꝯspectui repsentēt pse cuturi corā nobis ius si quod habere ꝯtendunt: ꝛ satisfacta ri partis alteri si succubuerit[o] in expensis.

De treuga ꝛ pace.

Alex. iij. in conci. lat.

Treugas[p] a q̄rta fe ria post occasum so lis vsque ad secun dam feriā i ortu so lis ab aduentu dn̄i vsqꝫ ad oc tauas epiphāie: ꝛ a. lxx. vsqꝫ ad octauas pasche ab oib⁹ in uiolabiliter obſuari pcipim⁹ Siqs aūt treugas frāgere[q] p sumpserit post tertiam admo nitionē si non satisfecerit: suus eps sniam excōicatiōis dictet in euȝ: ꝛ scriptam vicinis[r] epi scopis annunciet quorūȝ nul lus excommunicatum in com munione recipiat: immo scri ptam sententiam quisqꝫ[s] con firmet. Siquis autem hec vi olare presumpserit ordinis sui periculo[t] subiaceat: et quoni am funiculus[u] triplex diffi cile rumpitur precipimus. vt

b ¶ Prouincie. Sȝ q̄rē regrit̄ ꝯsēsus istoꝝ platoꝝ. Ut q̄ ꝯsensus capli burdegalis sufficiat i tali puisiōe sic ex alia pte sufficit ꝯsēsus capli biture. q̄ꝛ plat⁹ de ꝯsen su capli sui litigare pōt. j. de pcu. alia gdē pōt ēt dona re. j. de dona. pastoral. i fi. ꝛ. j. de his q̄ fi. a pla. sine con sen. ca. cū nos pōt ēt ꝯpositōem facē. j. de trāsac. ꝯtingit. j. de deci. ex multi plici. Dicas q̄ idō regrit̄ ꝯsensus pre latoꝝ ꝛ capituloꝝ cathedraliū eccle siaꝝ burdeg. puin cie: q̄ꝛ p istā puisi onē reseruabatur ius bituricen. ar̄. epo i burdeg. pui cia: vt possit visita re. Un̄ h̄ respicie bat platos ꝛ capi tula q̄ꝛ tūc cum p curare tenētur cū accedit ad eoꝝ ec clesias. j. ō pscrip. cum ex officij. j. de cē. sopite. ꝛ ita eoꝝ intereat ꝯsētire vł ꝯdicere: q̄ꝛ qd̄ oēs tāgit ab oib⁹ ē ap probādū. s̄. de offi. ar̄di. ad hoc i fi. ꝛ. s̄. ō tēpo. or. si ar chieps. ꝛ. lxvi. di. ar̄eps. ꝛ. liiij. di. c. i. ꝛ i ꝯcedēdo austū aque oēs vocādi sūt q̄ ius habēt. ff. de aq̄ plu. ar. i ꝯce dendo ꝛ ideo regrunt̄ vt ꝯsentiāt vel dissētiāt. Ex alia parte sufficit ꝯsensus capli bituricen. q̄ꝛ p illā puisio nē ꝯsulebat̄ biture. archiepo: nec intereat aliqd plato rum biture prouincie de illa prouisione.

l ¶ Presentiū. Ar. q̄ psentes tm̄ regrēdi sūt ad ꝯponē dū: ꝛ eodē mō ad litigādū sicut i alienatiōib⁹ faciēdis x. q. ij. h̄ ius. v̄. si āt ar. ꝛ. vij. q. i. fact⁹. Sȝ qd eēt si modi ca ps platoꝝ eēt pn̄s: ꝛ lōge maior eēt abn̄s: ꝛ eodē mō de caplis: nūqd sufficit ꝯsensus illoꝝ paucoꝝ ad ꝯsen tiendū huic puisioni vel ad mouēdā litē. Ur̄ q̄ sic: ar. h⁹. c. ꝛ. x. q. q h̄ ius. Sȝ quos dicem⁹: pn̄tes an illos tm̄ q̄ sūt in ecclesijs suis: an ēt illos q̄ sūt in puicia. qd̄ vi det̄. C. ō pscrip. lō. tēp. l. vl. Unde credo q̄ regrēdi sūt dūmodo sint i puicia: q̄ꝛ p psēte ibi habēt̄. Idē credo si minor ps capli sit psens q̄ ōbeat vocare alios q̄ sūt i puicia si ꝯmode vocari possūt q̄usqꝫ saltē sit ibi maiō ps capli. Si aūt sint ex̄ puinciā aut ita remoti q̄ ꝯmo de vocari nō possūt psētes disponāt de reb⁹ ecclesie. q̄ꝛ tota ptās ꝛ ius vniuersitatis remāet penes illos quos cunqꝫ sint. ff. qd̄ cuiusqꝫ vniuersi. l. sicut.

k ¶ Capituli. p hāc decre. pbat̄ q̄ plat⁹ sine ꝯsēsu capli nō pōt agere nec ꝯponere: hȝ q̄ notat̄. s̄. de rescrip. edo cēri. ꝛ. j. de pcur. c. i. ar. ad hoc. s̄. e. dilecti. b.

l ¶ Noluerit. Nō. q̄ ille cui⁹ interest ipēdit puisionem pape: sicut aliqs retardat execution̄e sn̄ie. j. de testi. ve niens ꝛ. j. ō re iudi. cū sup ꝯtrouersia. Ar. q̄ nō intēdit papa alicui preiudicare per suas litteras.

m ¶ Personalit̄. si plati cū. n. qs citat̄ vt psonalit̄ veni at ad cāȝ nō sufficit tūc mittē pcuratorē. vt hic vz. Si vō simplicit̄ citet̄ tūc pōt mittere pcuratorē. C. de pcu. l. vlti. i pn. vel ipse debȝ ire. j. de do. ꝛ ꝯtu. cum dilecti. ꝛ. C. de pcu. l. vl. Sed cū psonaliter qs citat̄: ꝛ ipse ire nō pōt: vel etiā in alio casu cū simpliciter citatur si cā sua ardua sit non com pellitur mittere pcuratorem. C. de pcu. l. vl. sed debet in vtro qꝫ casu nuncium destinare ad allegandas causas: quare ve nire non possit. j. de pro cura. querelā: ꝛ ibi dicit̄ de hoc. Et illud scire de bes q̄ delegatus a sede ap. non potest iubere al terutrā ptem corā se psonaliter ꝯparere: si de hoc nō hēat spāle man datum. nisi cā sit crimi nalis vel p veritate dicen da vel p iuramento ca lūnie faciendo nisi iuris necessitas h̄ exigat in de cre. inocen. quarti. j. de iudi. iuris esse ambigu um sed papa hoc facere potest: q̄ꝛ non astringit̄ legibus vel canonibus: vt hic patet. b.

n ¶ Uel si alij vt capitu la q̄ nō nisi p pcuratorē venire possunt.

o ¶ In expēsis. Sic vide tur p litteram istā q̄ vi ctus victori cōdēnādus est semper in expēnsis: ar. j. de penis. calūniam: de hac mate ria tractatur plene. j. de do. ꝛ contu. finem. Sed hoc ideo q̄ꝛ iam quasi intentio actoris fundata erat per compositionem: ꝛ iō si succumbāt quasi calūniose videbātur hoc fecisse quia tunc demum consueuit dici q̄ victus in prima causa victori sit ꝯdēnandus: ꝛ quasi ad terrorem hoc dixit papa: vt si du bitarent de iure suo: non litigarent. Est ar. op. q̄ victus victo ri semper sit condēnandus in expensis.

p ¶ Treugas. Treuga est securitas prestita rebus ꝛ per sonis discordia nondum finita.

q ¶ Frangere. Nō q̄ hec treuga canonica est ꝛ nō ꝯuētiōalis. si. n. esȝ ꝯuentionalis semp seruaretur nam fides hosti suanda est. xxiij. q. i. noli estiare. Sȝ q̄lit̄ intel ligit̄ qd̄ dr̄ de ista treuga. Si itelligit̄ de iusto bello: a tali nul lo die cessanduȝ ē ēt dominico die. xxxiij. q. vl. si nulla. j. de re gu. iu. qd̄ nō ē licitū. Si vō de bello iiusto hoc nullo tpe faciē dū ē. So. potest intelligi de iusto bello. ꝛ lȝ nūq̄ȝ sit cessandū a tali: min⁹ tm̄ vacādū ē ei i h̄ tpe q̄ȝ in alio. vn̄. c. illud si nulla i telligit̄ qn̄ ineuitabilis vrget necessitas. Uel pōt itelligi ō iiu stis bellis. Uel papa respexit ipsū fctm̄: vt nō semp darēt opaȝ bellis: ꝛ iō ob reuerētiā dieꝝ tc̄ cessarēt: ꝛ nullo tpe debēt fie ri: ꝛ n ulto min⁹ isto tpe. Sȝ qd̄ dic̄ hic hodie nō tȝ ꝛ epi q̄ nō suāt hāc ꝯstitutionē nō dicūt̄ trāsgressores: q̄ꝛ fuit motibus ꝯtētiū approbata huiusmodi treuga. iiij. di. §. leges vinc.

r ¶ Uicinis. xi. q. iij. cure.

s ¶ Cōfirmet. i. obseruet. ꝛ ita ipso facto cōfirmat eā: alias nec ꝯfirmare nec infirmare pōt. cū nō hēat iperiū par i parē. xxi. di. inferior. ꝛ. c. deniqꝫ ꝛ melius. s̄. de elec. innotuit. ꝛ. ff. de ar bi. l. nam magistratus.

t ¶ Periculo. i. excommunicationi subijciatur. xxiiij. q. iij. illi qui. vbi hoc idem dicitur.

u ¶ Funiculus. Prim⁹ ē excōicatio pprij epi Secūdus est vi cinoꝝ epoꝝ obseruatio seu confirmatio. Tertius consilium ꝛ

auxilium eorundez.ꝛ iõ q̃sto fortior est difficillius rumpit.C. de succes.auc.itaqȝ ff.de liberati.lega l.iij.in fi.
a ¶ Cõsiliũ. Nõ ꝙ plati tenẽt sibi mutuũ prestare ꝯsiliũ ꝛ auxiliũ.xcuj di precipimus ꝛ.c.prelatum.
b ¶ Innouam⁹.qꝛ iã statutũ erat.xxiiij.si quis romipetas ꝛ. c.paternarum.

patre ratã hñte.ff.ꝺ his q no.ĩfa.qd ergo fallit:ĩ pupillo:vbi nõ valet ratihabitio tutoris:nisi p̃sẽs sit ĩ ipo negocio:isti ꝺ auc.tu.§.tutor:ꝛ.ff.de auc.tu.l.obligari.§.pupillus.fallit in fuo.ff.ꝺ acq.hereditate.l.si qs.§.iussum vbi dȝ precedere iussus domini.

c ¶ Existentes. ergo dũ vacãt agriculture im habẽt p̃uilegiũ:sicut militi nõ currũt tpa dũ ẽ in militia.C.qbus nõ obest lõgi tpis p̃scrip.l.vl.lȝ aialia semp hñt vñ pignori dari,nõ possunt.C.q̃ res pig.ob.ñ pñt pignorꝫ.
d Antigon⁹ parseruẽt. e reformata per pacta inita iter ep̃os q ꝯtendebãt ad inuicẽ de iure parochiali. Et ita ẽ ar.ꝙ pacta legitima custodiãtur.xx.q.i.puelle i fi.ꝛ.xxij.q.iiij.innocẽs.xviij.q.ij eleutherius. Pacta.n. legitima q̃ neqȝ dolo malo neqȝ qbus fraus alicui fiat facta sũt:seruabo ait p̃tor.ff.de pac.l.iurisgentium §.ait p̃tor. Pactuȝ vero qꝺ dolo iitũ ẽ:nõ valȝ j.de re.pmu.cuȝ vniuersorꝫ.C.de exce.ꝛ p̃scrip.aduersꝰ ꝯ. Item alteri sit captiosum.ff.ꝺ rescĩ.ven.id qꝺ q̃si in fi. Item si sit ꝯ bonos mores.C.de inutili stipul.ex eo. Itẽ ꝙ obseruatiã vergit ad dispendiũ salutis eterne nõ tȝ.j.e.pactiones.vbi ꝺ hoc. Itẽ habes hic ar. ꝙ ex nudo pacto oritur actio.xij.q.ij.qcunqȝ suffragio.ꝛ.q.v.qꝛ. Jo. licet sit ꝯ sm leges.ff.de pac l.iurisgẽtiũ.§.igit.nulla pactio obligationeȝ nõ parit:ſȝ parit exceptioneȝ.qꝛ mortalit peccat recedendo a pacto.ar.xxij.q.i.pdicanduȝ qꝛ int simpliceȝ,loq̃lam ꝛ iuramentũ:nõ facit ꝺs differentiam.xxij q.v.iuramenti. de hoc dic vt habes iij.q.ij.c.quicunqȝ suffra.io.

epi ad solũ deũ ꝛ ad salutem populi hñtes respectũ oĩ trepidatiõe sepo sita ad paceȝ firmiter tenendã mutuũ sibi consiliũ ᵃ ꝛ auxiliũ p̃beant neqȝ lȝ alicui⁹ amore vel odio preter mittãt. Quod sigs in hoc opeꝛ tepidus inuẽtus fuerit dãnũ ꝓpe dignitatis incurrat dẽ.

INnouamus ᵇ:vt presbyteri monachi conuersi peregrini mercatores rustici eũtes vel redeũtes ꝛ in agricultura exñtes ᶜ ꝛ animalia qb⁹ arãt vel semina portãt ad agrũ:cõgrua securitate letent. **De pactis. I**dem ex conci aphri.

Antigonus ep̃s dixit:ꝛ.j. Aut inita pacta suã obtineãt firmitatẽ:aut ꝯuentus si se nõ cohibuerit ecclia sticã sentiat disciplinaȝ. Dixerũt vniuersi. Pax ᵈ seruet pacta custodiantur. **G**reg.

QUotiens in ꝯuentiõib⁹ noster expectat assensus ne in dubiũ veniãt q̃ gerũt.ratihabitio ᵉ eas dȝ ꝓ securitate ptium ᶠ solidare. **I**dem.

Ualiter in sardinia:ꝛ infra. Studiose agendũ ẽ vt ea q̃ pmittũt:ope ꝯpleãt: **A**lex.iij.exon.ꝛ vuig.ep̃is.

QUȝ pridẽ.s.cleric⁹ ꝓcurator prioris ꝛ monacho rũ de arca ꝛ p. clericus ꝓ cãq̃ int eos ꝛ p̃dictũ .p.ad fratreȝ eius cu⁹ vicem se gerere dicebat ᵇ sup ecclia ꝛ capella de lege vertebat ad nostrã p̃sentiã accessissent int se nõ tñ nobis meditãtib⁹ ꝯuenerũt ꝙ eideȝ p.pro expensis q̃s fecerat tres marche argẽti soluerẽt:ꝛ idẽ p.liti cederet ⁱ ꝛ a monachorũ festinatiõe cessaret. Cũqȝ ꝯpositõeȝ istã auctoritate ap.peterent ꝯfirmari.nos eã ñ duximus ᵏ admittendã ꝓ eo ꝙ videbat praua ꝛ illicite pactõis spe cieȝ ꝯtincre:ꝛ infra. Ille igit nr̃is monitis acqescẽs ꝛ eidẽ liti ꝓ se ac fratre suo renũciat auctẽtica istrumẽta q̃ sup hoc habebat ĩ nostris manib⁹ resignauit ᵐ: q̃ nos priori ꝛ monachis destinãtes mandauim⁹ vt eideȝ p.ꝛ fratri eius in aliquo studerent beneficio prouidere de quo maius lucrum valeant apostolica intercessione percipere:quam eis debe ret ex illa pactiõe illicita pro

f ¶ Solidare .i.cõfirmare et itelligecuȝ cãe cognitõne .j.ꝺ ꝯfir.vti. vel iuti.c.i.ꝛ.ij.vbi ꝺ lȝ al's pax valeret cõfirmatio i forma ꝯmuni.
g **Q**Ualiter compleant .si .xxiij.di. psalmista et illud:q̃ ꝓcedũt de labijs meis:nõ faciaȝ irrita. Et ẽ ar. ꝙ verba cum effectu sunt intelligenda.j.de ele.non resi.relatum. Item nec sufficit voluntas:nisi sequatur effectus .j. de eo qui mit.i pos.causa rci ser.c.i.si.j.de re.iu. cũ aliquib⁹. Ar.ꝯ.ꝺ.ꝺ.biga.nꝫ p.ꝛ.c a nobis.
h **Q**Uȝ p̃deȝ .dicebat iste eni. cũ esset ꝯiuncta persona:et sine mãdato audiretur agẽs ꝓ fratre.ff.de ꝓcura.sed he psone.et l.põponius.§. vlt. et.C.e.ti.exigendi ꝛ.ꝺ.ꝺ rescrip.nonnulli.tñ cauere dȝ de rato.al's nõ obesset.C.qbus res iudi.nõ nocet.l.i.
i ¶ Crederet. Hec renunciatio fratri nõ noceret:lȝ essȝ ꝓcurator eius ꝛ generalẽ adm istratione haberȝ ꝛ.ff.de ꝓcu.mandato generali.ꝛ. C.e.ti. si curator.ꝛ.C.de transac.transactionis.

e **Q**Uotiẽs ratihabitio.i.ꝯfirmatio.ꝛ ita si pactuȝ ab initio ẽt nõ teneat p ratihabitionẽ superioris fit validũ.j.ti.ꝓx.c.i. Ar.ẽ q ꝙ ratihabitio retrotrahit ꝛ mãdato cõparat.ar.j.de cla.despõ.c.ij. Sed ꝯ videt.ff.de his q̃ no.infa.qd q.Sȝ distingue viꝫ tale sit qꝺ ab initio mãdare vel ꝯcedere potuit q ratũ hȝ:ꝛ tũc mãdato ꝯpat alias non.vt potes colligere ex fi. illi⁹.l.ff.ꝺ o.ñ.pconsu.obseruare.ꝛ.ff.de ser.rusti.p̃di p fundũ ꝛ.j.de regu.significatũ.ꝛ c.cuȝ virũ. Sed quasi regulare vꝫ: vt ratihabitio retrotrahatur ꝛ ꝯfirmet p̃cedentia.ff.de pig.si fundus.§.si nesciente.j.de his q̃ fi.a pla.si.ꝯsen.cã.c.cũ nos. Ratihabitio tñ hȝ exceptiones filia q̃ nubit tpe luct⁹ postea

k ¶ Nõ duxim⁹.j.ti.pri.statuim⁹.ꝯ. So.ibi ꝯpositio super decimis facta licita ẽ:vt.j.de decimis ex multiplici ꝛ.c.nup. Hic ṽo simõia exp̃sse ꝯmittebat recipiẽdo pecuniaȝ ꝓ re spũali quã renũciauit. Itẽ ar.ꝯ.j.ꝺ p̃bẽ.ni si esset.vbi nulla ꝯpositio vel pactio turpis inter ptes interuenit:sed iudices pro bono pacis i ques ꝯpromissũ fuit statuerũt:vt ad tẽpus certa pecunia solueret:ꝛ iõ papa illam ꝯstitutionẽ ex cã p̃dicta tolerauit:ſȝ hic pactio turpis inter partes interuenit.
l ¶ Illicite pactiõis qꝛ ius spũale ꝓ pecunia remissuȝ fuit. Quidã dicũt ꝙ pactũ valuissȝ si auctoritas pape interuenissȝ ar.ff.de his q no.ĩfa.furti.§.q iussu. T. dicit ꝙ ꝓpt auctoritatẽ superioris simonia nõ purgat.ex quo

aliqs ē simoniac⁹. Si vo cū ius habeo. ōdero tibi pe cuniā redimēdo vexationē meā n̄ pecco. ar. j. q. iij. q̄si tū. r. j. ō si. c. dilect⁹ iuxta illud apl'i. redimētes tpa qm dies mali sūt. Ar. ē tn̄ ↄ. j. ō si. mattheus ꝭ ibi data fuit pecūla his q ius hēbant i electiōe. Sꝫ vꝫ ꝙ si ↄpositō esset ↄfirmata per papā. ꝙ excusati fuissēt isti frēs qꝛ papa hꝫ plenitudi nē ptāti ⁊ pōt sup ius dispēsare j. de ↄcess. pbē. ppositū. ⁊ ō eo qd nō ē ius faciti iuf. iij. q. vj. ꝭ qppe. Itē ipe natu rā rei imutare pt. C. ō rei. vx. acti. l. j. i pn̄. Pōt dici ꝙ i bis q̄ i sui natura simoniaca sūt i ve teri testamento vt vēdere sacra ⁊ hu iusmōi spūalia ibi nō excusat auctas pape ⁊ hꝫ ꝭ intelli ge qd dixi tan. in h̄s vo q̄ p ↄstituti onē eccl'ie simōiaꝫ iducūt excusaret auctas pape: qa pōt dispēsare i ta lib⁹. ⁊ ō h dī. s. de of. del. ex parte. ij.

tū turpe nō valet j. e. pactiones ⁊ iuramentum sup hoc p̄sti tum non tenet. j. de cen. grauis. j. de iureiu. tua nos. ar.

Pensiōes. si pone ꝙ facultates eccl'ie sint augumētate. nū qd pēsio dꝫ augmētari. ar. ē ꝭ ꝙ nō. j. ō cē. phibemus. Sꝫ ↄ ar. j. ō cen. q̄stō. ⁊ ō ↄsti. cū. m. Pōt dici ꝙ si diligētia clicorum bon. sunt augmtata nō dꝫ augeri pensio: ne dili gētia sua sit illis dānosa C. de aluui. l. vlti. Si vo aliunde bon. eccl'ie aug mētata fuerit tunc pōt ⁊ dꝫ augeri pēsio: qꝛ iusta cā subest vt augmētetur Ar. j. ō cen. q̄sio. Et hec dicit vt j. ō cē. phibemus

uenire. Ceterum qꝛ p̄oꝛ ⁊ fra tres acqescere noluerūt: mā damus q̄tenus moneatis eos dē: vt p̄fato. p. ⁊ fratri eius cō petēs beneficiū cōferāt ⁊ assi gnent: alioqn si vobis ↄstite rit dictos clericos a p̄nomina ta ecclesia ⁊ capella absqꝫ or dine iudiciario violēt eiectos ipsas eisdeꝫ restitui faciatis non obstantibus litteris nr̄e confirmationis quasi p̄dic cti p̄rioꝛ ⁊ monachi a nobis i petrasse noscuntur. Idē ar chiepiscopo ebor.

Ecepim⁹: qd ecclē clicis sint tn̄ tcōre ↄcess se ꝙ post eoꝝ obitū alij noia tim⁹ succedāt. Cꝫ qm ꝭ ini quū ē ⁊ sacris canonibus⁹ ini micū: ⁊ iō nō dꝫ alicq̄ten⁹ tole rari: mādam⁹ q̄ten⁹ huiusmōi successiones tā detestabiles ⁊ iniqs ap. cessāte p̄hibeas: ⁊ oino friuolas ⁊ vacuas eē de cernas. Idē cāt. archiepo ⁊ eius suffra.

Uolūci vꝛē iurisditōis sic accepim⁹: ↄcedētib⁹ eccla rū p̄sonis paciscāt⁹ ex ip̄is ec clijs maiōes solito soluē pēsio nes vt facili⁹ possint easdē ec

clās adipisci nos ad tā ↄtesta bile viciū extirpādū. s. u. man dam⁹ q̄ten⁹ re id attētare p̄su māt districti⁹ p̄hibētes si ↄ. p hibitionē vr̄aꝫ venire p̄sūpse rit: ap. cessāte eos talr̄ adeptis ecclijs spolietꝫ: als p tāte p̄re sūptiōis excessu seueritate ec clastica punientes eosdem.

P Inno. iij. in ↄci. gnāli. Lericqꝫ: sic accepimus re gulares cl'ici ⁊ seculares q̄dā vl' domos locāt vl feuda cōce dūt i p̄iudiciū pochialiū eccli aꝝ pactuꝫ adiiciūt vt ↄducto res ⁊ feudatarij dcias eis sol uāt: ⁊ apd eos ō eligāt sepultu rā cū aūt id ō auaricie radice p̄cedat pactū h⁹ i pēit⁹ rep̄ro bam⁹ ⁊ statuētes qcqd fuerit occasione huiusmodi pacti per ceptuꝫ eccl'ie parochiali red datur. Gre. xi.

P Actiones facte a nob vt audiuim⁹: p qbusdam spūalib⁹ obtinēdis cā i huius modi oīs pactio oisqꝫ ↄuētio debeat oīo cessare nullius pe nit⁹ sūt momēti: qd ēt de alijs ē dicendū q̄ obsuate vergūt in aīe detrimentū: nā etiaꝫ iu xta legitimas pactiones pa

Ecclastica. q̄ erit de positio cū simoniaci sint j. q. j. reperiuntur. ⁊ c. er ga simoniacos.

Lericqꝫ. rep̄robam⁹. Pactū. n. tale non noret eccl'ie: on a q̄libet possessoꝛ posset petere ō cimā. ff. ō pac. int̄ debito res. ff. de usti. si cuꝫ vilsi co. ⁊ ar. ad h. xvj. q. j. siqs laic⁹. Et hꝫ pꝫ ex eo ꝙ dic. i si. eccl'ie parochiali red dit. ⁊ ↄ. ff. de hac epl'a §. pactū ibi dꝫ ꝙ tale pa ctū iustuꝫ est. So. tale pa ctū iustū ē. vt creditoꝛ q possidet pignus tributū soluat vt dicit. § pactuꝫ. quia ⁊ sine tali pacto pos sessoꝛ cōueniēdus ē. Si vo in ↄūū fieret pactuꝫ q̄tum ad ipsos paciscen tes valꝫ pactū. ꝭ nō quā tū ad dūm tributoꝛ: qꝛ pactū tributoꝛ formā iu ris fiscalis nō tollit vt di cit lex p̄dicta int̄ debito res. ⁊. j. de fo. compe. si di ligenti.

Resignauit ad cautelā ⁊ ex su p̄fluo: qm̄ facta re nūciatiōe ipo iure irrita sūt iōstr. a. C. ō pdi. ex. l. dissolu te. ⁊. j. ti. pr. c. j. ad uersari⁹ pōt illa pe ter. C. ad erbi. l. vl.

Faciat. arg. ↄ vij. q. j. q̄ꝫ periculo ꝭ. vbi hēs ꝙ esan recipere postea nō potuit quod semel cessit. Pōt dici ꝙ nō tenuit renūciatio: cū esset eo tpe spoliati. ar. j. de rest. spo. soll. cite. Dicas meli⁹ ꝙ isti iplorauerit būficiū p̄ncipis ⁊ ō gra restituunt ⁊ illa renūciatio tacitaꝫ ha bebat ↄditionē annexā. s. si monachi adimplerent qd mādauit papa. s. de renū. sanc. de hoc dictū fuit. s. de elec. cū inter. r. Sꝫ pone ꝙ monachi iā ↄtulissent eccle sias alijs qd fieret. Ar. ꝙ n̄ remoueant instituti. vij. q. i. eos. imo remouēdi sūt: ⁊ monachi tenenī prouidere illis. vij. q. j. p̄sentium. j. de preben. inter cetera.

Ccepimus noiatiꝫ. hoc etiam improbat iure ci uili qꝛ non possumus pacisci de hereditate alte rius nisi de eius voluntate. C. de pac. l. vl.

Canonibus. q p̄hibēt successiones in ecclesia dei fieri. viij. q. j. aplica. ↄ. de fi. p̄s by. ad extirpād. ⁊ c. p̄re sentiuꝫ ⁊. c. transmissa. ⁊ quasi. per totum.

Uꝫ clici. paciscant. Pactū istudnō valet qꝛ ē ↄ canones. j. de cē. p̄hibem⁹. j. ō pbē. auaricie ⁊ pa

Reddet. ⁊ ita ecclesia potest agere contra regulares vel seculares clericos: vt ei reddant quod perceperunt occasiōe talis pacti. posset etiam agere cōtra possessores si vellet. ar. xij. q. ij. apostolicos ⁊. C. si tu. vel cu. l. iij.

Actiones. cessare. i spūalib⁹. n. oīs pactio illicita siue ⁊ mod⁹ cessare dꝫ. vt. j. q. ij. q̄sp̄io. ⁊. i de simo. tua. ⁊. i. t. pri. p̄te rea. ⁊. c. sup eo. vt. j. vt. ec. bn̄. vt nr̄ꝫ. qꝛ huiusmodi pactiōes si moniā iducūt: vt. s. e. cū p̄dē. tacite ē vl' expsse. xvj. q. vij. plai cos. Ite si huiusmōi pactū siue p̄missio aut ē iuramētū vgat in aīe detrimētū: vt h dic: si sol⁹ hoieꝫ spoliare si possit: inue niat sociū cū q p̄aciscat: vt simul id faciāt ⁊ didāt spolia. xxij. q. iiij. si ad peccatū. ⁊. c. mulier. non. n. fert opeꝫ q adiuuat ad peccādū. xxiij. q. vj. si reos. ō iuramēto hēs multa exēpla xxij. q. iiij. nō aliqd nō ē seruādū. ⁊ in pluribus alijs. c. ibidem.

Legitimas. sm leges turpe pactū n̄ tenet ff. ō vbo. ob. ge neralit. turpe pactū dꝫ siue turpis rei: puta siqs p̄mittat se fa ctuꝝ homicidiū vel sacrilegū. ff. de vbo. obl. velut. ⁊ isti ō in uti. sti. ad si. §. ꝙ turpi. Itēꝫ pactū qd ↄtinet turpem causam

non tenet: puta si paciscar ne furti agã. vł iniuriaꝝ. ff. de pac. si vn⁹. §. pacta. Sꝫ canones etiã turpes promissiones nõ tenẽt xxij. q. iiij. vnusquisqꝫ. ꝛ. c. in malis ꝓmissis. ꝛ. c. si sẽꝑ ꝓmissa ꝛ c. diffinimꝰ. ꝛ. c. si ad peccatũ. ꝛ. c. mulier. ꝛ hoc ẽ pactũ turpis rei. Pactũ turpe dici põt qđ fit de turpi re. vt. c. si. ad peccatũ

Et pactũ dr̃ turpe. quod fit etiam de re sacra. siue spirituali: vt hic ꝛ i oĩb⁹ que in sua natura bona ꝛ licita sunt: sꝫ ꝑ pactum fiũt illicita. Itẽ pactũ de re cuius cõmerciũ ꝑ reꝝ naturã haberi nõ potest nulli⁹ est mometi. ff. de re gu. iu. impossibiliũ. ꝛ. ff. de verbo. obli. si stipuler ꝛ insti. de inuti. stipu. circa pnci. Et generalit̃ pactũ qđ ꝯ leges ꝛ ꝯstõnes vł ꝯ bonos mores fit nullius ẽ momẽti. C. de pac. pacta q̃. ꝛ ff. solu. mat. alia §. j. Uel ꝯ sena. ꝯsul. plebiscita decreta edicta pn cipũ. ff. đ pac. iuri gẽtiũ §. pretor. Sic ꝛ ipossibile preceptum nullum est siue snĩa. ff. q̃ sententie sine ap. rescin. paulus.

a ¶ Rei turpis. Rei turpis nulla est obligatio. ff mat. non remunerandi. § rei turpis.

b ¶ Jcut graue. si vacuum. Ergo licet postea reperiant̃ instrumenta: nõ tamen lis restaurabitur. C. de trans. sub ꝑtextu. ꝛ. j. de re iudi. inter monasteriuꝫ. ꝛ. c. se. Ar. ꝯ de iud. licet. ꝛ insti. de inuti. stip. circa prin. Super h̃ ita notabis: est petitio specialis generalis ꝛ indefinita: Specialis: ꝛ hic trãsactio specialis non obest in alijs speciali bus. C. de age. cũ geminiano. Hic trãsactio generalit̃ restringitur ad hoc de quo spãliter actũ est. ff. e. q cu. tu. §. j. ꝛ. C. e. ti. si de certa. Generalis. hic generalis transactio non restringitur. C. e. sub ꝑtextu. Hic spãlis trãsactioni in vno capitlo ñ impedit ꝓcessum alioꝝ. C. e. l. pe. Indefinita: hic generalis trãsactio rigore iuris tenet sed replicatione doli rescinditur. ff. de pac. tres fratres. ff. de admi. tu. lucius. §. tutor. Hic indefinita vt specialis transactio in alijs non obest que in iudicium deducta nõ sunt. C. de iudi. licet. R.

c ¶ Habitoꝝ. Arg. nouissima pacta dũtarat valere. C. đ pac. pacta. ꝛ. ff. e. si vnus. §. pactus. ꝛ. ꝫ. de rescrip. certũ in fi.

d ¶ Obtineat nisi dolo transactio talis sit extorta, qꝛ tũc nõ valeret. C. e. sub pretextu. ff. de pac. emptor. §. lucius.

e ¶ Nononis. facte cum cause cognitione. vt dicitur. ti. proxi. c. ij. ꝛ. c. proximo.

f ¶ Auctoritate. Nota ꝙ si trãsactio vel pactũ ab initio inuali dũ sit ꝑ ꝯfirmationẽ pape sumit vigorẽ. vt h. ar. ꝫ. ti. pr. quotiẽs. sic ꝛ sentẽtia q̃ nõ tenet ꝑ ꝯfirmationẽ pape efficitur valida. iij. q. vj. h̃ quippe. ꝛ oĩa nr̃a facimus dicit imperator: quib⁹ auctoritatẽ nostrã impartimur. C. de ve. iu. enu. l. j. §. sed neqꝫ sic testiũ oium testõrum solẽnitatem superare videtur. ꝙ conscientiam principis tenet. C. de testa. omnium.

g ¶ Tatuim⁹. sup decimis. Hic est ar. ꝙ i spũalib⁹ pt iterue nire transactio. liiij. di. generalis. ꝛ. c. ex antiqs. ꝛ. x. q. ij.

ctũ turpe vel rei turpis[a] aut impossibilis đ iure vel đ fcõ nullam obligatiõem inducit.

De transactionibus.

Greg. iij. a. sub. ꝛ domi. ab.

Jcut graue: ꝛ ĩfra Post salubrẽ decisionẽ đ ꝯtrouersia vestra factã decreuim⁹: vt oĩa instrumẽta vł quid aliud ẽ: quod partibus q̃q̃ mõ aut ex tꝑis ꝑ̃scriptiõe seu alit̃ opeꝫ de lege aut quocũqꝫ ꝑuilegio ferr̃ poterat sit vacuũ[b]: ꝛ omni virtute cassatũ: ꝛ sola pactorum inter vos nũc habitorum[c] pagina validũ perpetuũqꝫ robur obtineat[d]: cui siquid forte ĩcuria vel imperitia minus firmitatis i sertũ ẽ: vires plenissime notionis[e] ex hac nostra auctorita te[f] inscipiat.

Alex. iij.

Tatuim⁹: vt si sup decimis[g] int̃ vos ꝛ aliq̃ ꝑsonã ecclasticã[h] đ assẽsu epi vel archiepi sui ꝯpositio facta fuerit: rata ꝛ icõcissa persistat.

Idem dulmeñ epo.

Ontingit iterdũ ꝙ licꝫ abbas vel prior alicuius conuẽtualis ecclesie cuꝫ ecclesiastica vel seculari persona sup his de quibus inter eos ꝯtrouersia vertitur coram delegato vel ordinario iudice transigat: capitulũ tñ eandẽ trãsactionẽ nitit̃ reuocare. Uñ qꝛ nos cõsulere voluisti. t. r. ꝙ si abbas vł prior a capitulo suo đ ratihitiõe lr̃as hũerit: transactionẽ quam fecit: si fuerit

castellas l fi. ꝛ. xlij. q. iiij. sic illic. ꝛ. j. đ reꝝ ꝑmut. ad qđ nes. Sꝫ. ꝯ. j. q. ij. quãpio. ꝛ. ꝫ. đ pac. cũ pridem. ꝛ. c. pactiões. ꝛ. j. e. constitutus. ꝛ. j. đ reꝝ ꝑmu. ad qões. ꝛ. c vlti. ꝛ. xvj. q. vij. dcimas quas. ꝛ. xij. q. ij. i ecclesiastico ꝛ. j. q. j. placuit. ꝛ. j. e. sup eo. So. in spũalibus trãsactio ꝓprio sũpto vocabulo iteruenire ñ põt: vt aliqđ tꝑale def̃ ꝓ spũali: qꝛ simoniacũ eẽt: ꝛ sic intelligunt̃ ꝯria h̃ signata qđ dicunt due pnie ꝯcordantie đ seruo ordinato: ꝙ ibi põt interuẽire trãsactio, nõ est ver qꝛ ibi non daf tꝑale ꝓ spũali quia licꝫ def ne reuocet̃ i seruitutẽ: nil dat̃ ꝓ ord̃ e nec aliqđ spũale emit̃: sꝫ emit̃ libertas et seruitium corꝑale dimittitur vł liber posst ministrare: qđ lꝫ. xxxvj. q. j. de raptoribus: sicut dũ emitur t̃ra vt ibi edificet̃ eccl̃ia: qđ lꝫ quia non dr̃ ꝓpterea emi eccl̃iaꝫ vel simonia cõmitti. c. castellas. ñ ob. nec dicit hoc: sed dicit ꝙ res ecclesie alienari nõ debẽt excepta causa captiuoꝝ vt ibi dicitur: sed nõ dicitur transactio: sed ꝓprie captiuoꝝ redemptio ꝛ datur pecunia recepta đ reb⁹ ꝛ vasis ecclesie ꝛ redimuntur captiui: ꝛ amicabilis cõpositio põt interuenire in spiritualibus: vt hic dixit. ꝛ. j. de deci. ex multiplici. ꝛ. c. nuper. ꝛ. c. dilecti. ꝛ. j. e. de cetero. ꝛ. c. super eo. in fi. ꝛ. j. e. veniens.

h ¶ Ecclesiastica. q. d. cũ laicis nõ possẽt talit̃ cõponẽ vt ex illa spũali qđ ecclesijs debẽt: aliqđ retinẽ possent cũ laicis spũalia possidẽ sine ꝑiculo aiaꝝ nõ liceat. j. đ deci. ꝓhibem⁹. ꝛ. xvj. q. vij. decias. ꝛ. j. de ꝑscri. cãm q̃. Et sic videt̃ ꝙ cum laicis non possit fieri ꝯposit o. vt min⁹ soluãt: nisi papa auctoritatẽ ꝑstaret. j. de ꝯfir. vti. c. vl. tamen ꝓpter vtilitatẽ eccl̃iarũ videt̃ licere fa tẽ de auctoritate epi. qꝛ sic multũ ꝯsulit̃ ecclesie. ar. j. đ his que fi. a prela. sine consensu ca. cum apostolica.

i ¶ Ontigit lr̃as. Nota ꝙ abbas simpliciter ad agẽdũ ꝯstitut⁹ siñ licẽtia capituli trãsigere nõ pt. C. de transac. trãsactionis. vñ ꝓcurator trãsigere nõ põt etiã si haberet generale mãdatũ ad agendũ. ff. đ ꝓcu. mãdato. Uin. dicit. ꝙ lꝫ abbas vł ali⁹ prelat⁹ ñ possit trãsigẽ siñ spãli mãdato. ad h̃ tñ nõ pt exercẽ actioem ff. qđ cuiusqꝫ vniuer. l. vl. ar. ꝯ expressũ. ff. đ iure deli. ait ꝑtor: vbi dr̃ ꝙ ille q ñ põt alienare ñ põt rẽ i iudiciũ deducẽ. de h̃ dr̃. j. đ ꝓcu. c. j. Si tñ abbas ꝑter mãdatũ ꝓcuratoriũ hẽat. lr̃as de rato a capitlo ꝯtinẽtes simplr̃ ꝙ qcqđ sup tali negocio fecerit ratũ hẽbit: pt trãsigere. vt sic notet̃ differẽtia int̃ lr̃as ꝓcuratorias ꝛ lr̃as đ rato. j. đ reli. do. cũ dilect⁹. vbi de h̃ ꝛ his idẽ

vł q̄ dicit litteras de rato:expone vt ibi dixi .i.mādatū ꝓcuratoriū ↄtinēs q̄ ēt abbas trāsigere possꝫ sup q̄õe de qua coraꝫ delegato agebaꝛ cū illa clausula:⁊ qcqd supra his p abbatē factū fuerit:caplm ratū h̄ re ꝓmisit alś nō valeret talis trāsactō. vt dcm̄ ē:vł abbas habuit simpler mādatuꝫ trāsigēdi tm̄ coraꝫ delegato:⁊ ita capitulū nō poterat reuocare trāsactōeꝫ ex eo q̄ nō ↄsense rat:vl dic vt in notula se.

a ¶ Annis. Hoc iō dicit:quia si transactio fiat secūdū formā iuris:post q̄driēniū rescindi ñ pōt añ vo pt:si ecclia ꝓbaret se lesā .j.de i ite.resti.req siuit. alias ñ pt venire ↄ trāsactōem ēt stati. C. de transac. q̄ꝫuis. ⁊ h̄ꝫ hoc supple marie: qa idem eēt si nō fuisset huata:⁊ hoc innuit littera q̄ dicit capitulū ac si ñ cōsenserit i eā:nō potest reuocare: qua si diceret:nō poterit eā reuocare tā q̄ꝫ nō ↄsenserit:qa ↄsensit cedēdo litteras de rato: vel poti⁹ ↄsentit eā obseruādo. Si.n. abbas nō hēbat mādatū de transigēdo:st̄ati debebāt ↄdicere monachi: ⁊ iō cū īpugnare nō p̄nt q̄si nō ↄsenserint:⁊ q̄ dicit aliq̄t ānis:supple maxime:q: idē ē ac si semel ↄsenserit .j.de arbi. p tuas:vñ de iure cōi non pōt reuocari:ß p in integruꝫ restitutionē si nō fuit aliquot ānis .i.q̄ttuor huata ⁊ hec expositio ꝓbatur. C.de tēp. i itegrū resti. l. vlt. vbi habes q̄ ois restitutio tā maioris q̄ꝫ minoris infra q̄driēniū deberet fieri:⁊ hoc ē ↄ opinionē illoꝝ q dicūt q̄ restitutio semꝑ ē dāda ⁊ añ q̄driēniū ⁊ p⁹ ⁊ q̄ñcunq̄ꝫ:ar. illius aduerbij semꝑ ⁊ .j.de in inte.resti.c.i.

b ¶ Constitutus. prestita .i. iuramento quod non fuit obligatoriū:q: sup re illicita ⁊ ↄ leges ⁊ canones C.de leg. non dubium ⁊ .xxij. q.iiij. inter cetera. ⁊ .j. de iureiu. tua ⁊ .ś. ti. priori.c.vlti. ⁊ .ff. de pac. iuris gentium §. ß ⁊ si quis ver. ⁊ gñaliter quotiens pactuꝫ a iure cōi ⁊c. vel proprie intelligitur:q: eque puniꝛ trāsgressor fidei vt iuramenti:⁊ .j.de fideius. peruenit. ⁊ .j. q̄ð me. cā ad aures. Item ar. q̄ si non tenet principale nec accessorium. si .j.de fo.compe. si diligenti. ⁊ .j.de fi.instru. inter dilectos. Ar. ↄ q̄ accessoriū m̄ꝫ sed non principale .j.de iureiu. debitores.

c ¶ Audiatis. Sed cū sit trāslatio simoniaca:q̄re nō ð poniꝛ:imo ↄ iuramētū siue fidē suā audiꝛ. Dicas q̄ ð grā tm̄ audiꝛ ad p̄stinā cāꝫ:q: de iure deponi debuit: cū ipe ↄfitereꝛ peccatū suū ⁊ turpitudinē suā:imo audiri nō debuit ↄ factū suū ⁊ turpitudinē suā .j.de ↄcess. p̄bē. cuꝫ sup. ⁊ .j.de dona. iter dilectos. Sꝫ vł obstare huic exceptō doli:cū vterq̄ꝫ i culpa fuerit volēdo huare trāsac. ff.de do. excep. apud celsū. §. marcellus. Preterea i pari cāu turpitudinis potior ē ↄditio possidentij. ff.de ↄdi. ob tur. cām. l. si ob turpeꝫ. §. porro. So. vterq̄ꝫ de iure cōi puniri dꝫ:ß de iure poli audiꝛ et quod prauum ē corrigaꝛ .j.de re. iudi. lator. ⁊ .c. cōsanguinei .j.de collusi.c.i. ⁊ cām p̄stitit dispēsationi:ne alter de dolo suo dānū alꝛ vo ↄmodū sentiret:⁊ iō nō admittereꝛ hec exceptio doli:q: alius remāeret i dolo ⁊ i simonia:et ꝓpter hāc rōnem ↄ exceptōem doli nō daꝛ replicatio vt in. §. marcellus.

dē abbati ð strat. ⁊ priori sancti eusebij.

Constitut⁹ in nostra p̄sentia .g. clericus sua nobis assertōe mōstrauit q̄ cū inter ipm ⁊ a. clericum sup capella de stratis ↄtrouersia emersisset. tandē p trāsactōem sopita fuit:⁊ lꝫ hincide de fide prestita[b] firmata fuisset:ea tñ p̄fat⁹ a. huare ēcusat. Qr igiꝛ huiusmodi trāsactōes spēm ↄtinēt simonie. mādamus q̄tenus reuocata trāsactōe in irritū causam audiatis[c] ⁊c.

Idē carnot. ep̄o.

De cetero noueris: q̄ cuꝫ aliqs ad extraordinarium[d] iudicē litteris impetratis cū aduersario suo cōponit p⁹ modū in ecclesia de qua agiꝛ ius aliquod habiturus: si ↄpositio ñ ē iuri ↄ̄ria[e]:non ē ꝗa loci ep̄o reprobāda: sed cēsus absq̄ꝫ ep̄ali auctoritate cui preest ecclesie sub hoc pretextu soli tus vitam eius qui soluerit ñ excedit.

Idē ebora. archiep̄o.

Ex litteris vestris accepimus q̄ cum olim inter .r. ⁊ .a. clericos sup ecclesia vulter. coram te frater episcope qui iudex fueras delegat⁹ auctoritate .g. qui tunc eidem .a. patrocinabatur[f] in causa:⁊ testis[g] inscriptus fuerat: transactio[h] facta fuisset: postmoduꝫ .g. se mentiens clericum cū nōdum esset in clericum tonsuratus super eadeꝫ ecclesia tacito de transactione litteras nostras impetrauit. Cū autē idem .g. nō īficiaret[k] se trāsactōi itersuisse ⁊ nōdū fuisse

d ¶ De cetero ex ordinariis .i. delegatū sic iiij. q iij. §. spacium ver. ei autem.

e ¶ Cōtraria. q: si esset: ↄ̄ria iuri nō toleraretꝛ. ś. de elec. sacrosan. ⁊ .ś. de of dele. siq̄ñ ar. ś. ti. pri. accepim⁹. ⁊ .c. cum clerici ⁊ .j.de collu. audiuimus ⁊ .ś. de maio. ⁊ obe. dilecti. si aūt ↄsona sit iuri: tꝫ .ś. e. statuimus. ⁊ .j. e. sꝛ eo i si. Et pōt itelligi q̄ð dł hic:q̄ñ de ꝓuisiōe ipius iudicis ex officio suo sine aliq̄ pactiōe p̄iū statutū fuit factū ⁊ iusta cā īteruenieēte:alias simoniaca eēt .j.de p̄ben. nisi. ⁊ talis ↄpositio ꝑsonalis erit:nec trāsit ad successorē illi⁹ q soluit .j.eo veniēs. ⁊ .c. p̄dicto:nisi eēt:q: cēsū aleꝫ ecclesiaꝫ ↄstituere nō potuit .j.de cē. ꝓhibem⁹. nisi facta fuerit de auctoritate ep̄i:vt dicit i si. Uel dic q: hoc .c. locū hꝫ cū vna ecclesia agit ↄ aliā de subiectōe vel p aliquib⁹ iurib⁹ corā delegato:⁊ ↄpositio ide fiet coram delegato:⁊ quod dixit infra cui preest. s. imperator.

f ¶ Ex litteris. patrocinabaꝛ p h̄ iuri suo tacitē renūciare videbaꝛ. qui.n. sciēter patrocinaꝛ petēti rē suā:sibi p̄iudicat vt hic ⁊ .ff.de inoffi. testa. l. vlt. secus si ignoranter. ff. de rei ven. inter offm̄. ⁊ .C. de rei ven. re tua. ⁊ .C. de prescrip. lon. tēp. nec petentem.

g ¶ Testis script⁹ i īstrumēto trāsactōis ⁊ h̄ .i. cā i q̄ patrocinabaꝛ:q: ⁊ testis ⁊ aduocat⁹ i eadē cā eē ñ dꝫ .ij. q. vi. statuēdū. Sꝫ q̄riꝛ:an ob h̄ solū q̄ testis īscript⁹ fuit possit petitōe repelli. Ur q̄ nō:q: nō ob h̄ iuri suo renūciare ītelligiꝛ. ff. ð pi. ac. cai⁹:ß ibi ignorabat qd ↄtinebaꝛ i testō q̄ð signauit cai⁹ cuꝫ ānulo suo:sec⁹ si auctē p̄stitit ff. ð pig. fideiussor. §. p̄r seij. ⁊ h̄.

h ¶ Trāsactio. s. amicabilis ↄpositio. ś. c. pri. i si. ⁊ .c. statuim⁹ ⁊ .j. c. pri. i si. alias trāsactio ꝓꝑe de re sp̄uali fieri nō pōt. ś. e. constitutus: ⁊ .j. c. pri q: quid simoniacum esset.

i ¶ Impetrauit. ↄtra ipm .r. ↄ quē fuerāt aduocatus.

k ¶ Inficiaretꝛ. ⁊ ita ex ↄfessiōe cōuinciꝛ:q: ↄfessus i iure pro ↄuicto hēꝛ .j.de ↄfes. c.i. ⁊ vlt. ⁊ .C. e. ti. l. vna. Ex duob⁹ .n. debet iste succumbere:q: p̄stando auctoritatem trāsactioni iuri

suo renūciauit: & q mendatiū dixit ipetrādo & veritatē occul|tādo: merito ergo silentium ei imponitur.

a Tōsuratū. s3 lz postmodū tōsurā accipit: nō pfuiss3 ei: ar. s̄. de rescrip. cū adeo. principium. n. in talibus cōsiderandu3 est s̄. de elec. dudum. vbi de hoc. & i. q. i. principatus.

b S Up eo. super re sacra. hic euidēt p3 q de re sacra siue spūali trāsactio iteruenire potest. s̄. e. cōstitut⁹: & j. e. preterea: & c. ex pte. neq3 pactio. s̄. de pac. pactiones. & c. cū p̄dem & duob⁹ sequentib⁹. c. vt dictū est: s. s̄. e. statuim⁹: vt detur tpale p spūalibus. j. d̄ rerū pmu. c. vlti. s3 si spūale det p spūali: bene tz & valet talis pmutatio seu trāsactio. j. de rer pmu. ad qōnes. lz si tm̄ detur spūale: vel remittatur p alio spūali. S3 distigue: vtrū agat de re ēt spūali que petat tanq̄3 bn̄ficiū: an tanq̄3 ꝓprietas. si agat super bn̄ficio: vt aliquis recipiatur ad bn̄ficiu3 ecclesie vel q̄3tum ad plationez: tunc nulla pōt iteruenire transactio ꝓprie: & hoc notauit du3 dixit ecclesiastico i litigiu3 deducto: q3 simonia cum esset: & q3 talis titulus non habetur ex trāsactiōe: sed p canonicā institutionē. j. de isti. ex frequentibus. & s̄. de renū. admonet. & xvi. q vij. nullus oīo. ar. ff. de dec. herēnius. Si vero res sacra siue spiritualis i litigium deducatur tanq̄3 proprietas: tunc bn̄ potest iteruenire transactio: puta due ecclesie siue duo epi litigant super aliqua ecclesia vel aliquibus: quia alter dicit illas sibi subiectas: alter negat q possidet: ibi pōt iteruenire transactio: q3 & pmutatio. j. de rerum permu. ad questiones. vt si vnus haberet vnam ecclesiam & alter aliam per transactionez: vel q3 vnus episcopus aliqua spūalia in ecclesia pciperet: & alius alia. hoc totū pōt fieri p trāsactionē. sic ēt pōt itelligi. s̄. e. statuim⁹. potuit fieri diuisio d̄cimaꝝ iter ptes. Quedam tn̄ sunt in quibus non admittitur transactio seu cōpositio: vt. j. e. c. vlti. vbi de hoc.

c Dato. Transactio non procedit vel nō fit nisi aliquo dato vel retento vel promisso. vt hic dixit. & C. e. l. transactio. qui n. transigit: quasi de re dubia & lite icerta neq3 finita transigit ff. e. l. i. Et iō dixi dubia & etiā lite incerta: q3 credit se hr̄e bonā cām: alioquin si euidens eēt calūnia: nō tz transactio. ff. de condi. inde. in sūma. i. rn̄. Neq3 ifinita iō dixi: q3 si finita eēt cā per snīam a qua nō eēt appellatum postea nō tz transactio ff. de condi. inde. eleganter. §. si post rē iudicatam.

d Simonie s̄. e. constitutus. & j. e. preterea. & c. se.

e Amicabiliter. s̄. e. statuimus. & c. decetero. & j. e. c. proxi. & j. de deci. ex multiplici. & c. nuper.

f Canonib⁹. q phibent illicitas pactiōes i spūalib⁹: vt. i. q

tonsuratū cū lr̄as istas obtinuit ei sup p̄dicta eccl'ia silentiū duximus iponēdū.

I dez. S Uper eo qd̄ quesiuisti. vt de eccl'iastico bn̄ficio in litigiū d̄ducto possit fieri trāsactio: tale dam⁹ responsum: q trāsigi sup re sacra & litigiosa nō pōt: etenī res sacre: vt possideant aliquo dato vel retento seu pmisso spē credimus habere simonie. als si gratis & amicabilit int se litigiātes cōponāt sacris canonib⁹ nequaq̄ dicim⁹ obuiare.

I dē abbati d̄ straphor. & priori de febr.

V Eniēs ad ap. se. clementiā magister gu. de sauillis sua nobis īsinuatōe mōstrauit q mōachi maioris monasterii terras in parochia sācte. m. de marchia excolunt: & ab eadē eccl'ia coloni eoꝝ oia eccl'iastica tā necessaria q̄ volūtaria suscipiūt sacramēta: & si eidē eccl'ie decimas soluēr cōdicūt: & infra arbitrār autē se posse tueri eiusdē trāsactionis p̄textu inter p̄fatos monachos & quēdā sacerdotē mēorati gu. p̄decessorē facte. vt d̄ duab⁹ carruatis tre q̄s i dn̄io suo monachi tenēt tertiā tātū d̄cimaꝝ ptē exoluāt: &c. Mādam⁹ q̄tenus nisi p̄fati mōachi trāsactōem p̄scriptam auctoritate ap. cōfirmatē esse docuerint: cū als int psōas facta poti⁹ q̄ inter eccl'ias videatur ne pacta iter alios acta aliis obesse patiamur ipsos & agricolas decimationes ex gbulibet reb⁹ pueniētes: & ex integro & aliarum quas illicite d̄tinuerant iustam estimationē restituere eidem ecclesie compellatis.

L uci⁹. iij. ormen. episcopo.

P Retera qn̄ int laicos & viros religiosos de presentatōe alicuius ecclesie que

i. eos. & q. iij. siquis prebendas cum suis concor. & s̄. e. proxi. c. si.

g V Eniens. necessaria. Queda3 sacramenta sūt necessaria: quedam voluntaria. hec distinctio pōitur. i. q. i. §. notandum est. Sacramenta necessaria sūt ista: baptism⁹ cōfirmatio penitentia vltima vnctio corpus xpi. Et ideo dicuntur sacramenta necessaria vel necessitatis: quia sine istis homo saluari non potest si ex contemptu omittuntur: & haberi possunt. Sacramentum vero baptismi in necessitate a quocunq3 potest recipi: dummodo in forma ecclesie conferatur. s̄. de sum. tri. c. i. in fi. & de con. di. iiij. aliquodam: & etiā penitentia. Nam confiteri possum cuicunq3 in necessitate iuxta illō cōfitemini alterutru3 peccata vestra. sacramenta vero voluntaria sunt illa que omittere non est peccatum: que dignitatis sacramēta dicuntur: vt in §. sed notandum vt sunt ordines q a dignioribus conferuntur. i. episcopis: vel quia non nisi digni ad ordines assumēdi sūt. Item matrimonium & sine huiusmodi sacramētis possumus saluari. xxij. q. iij. §. vlti. ad fi.

h Transactionem. i. compositionez. j. e. statuimus & j. de decimis ex multiplici. vbi similis est compositio: vel proprie tenetur.

i Confirmatā. Sed nunqd cōfirmatio pape trāsactiōnē psonalē facit realē: vt sic imutet eius substantiam. Videt q sic q3 auctoritas pricipis facit qn̄q3 ex nudo pacto actionē dari & auctoritas legis hoc facit: ar. ff. d̄ pac. legitima. & qd̄ cōfirmat dat. ff. de ver. sig. l. lege obuenire. & pnceps vnit duas res i vnā naturā. C. communia de l. l. iij. Ar. cō. xij. di. p̄cepitis. & j. de cōfirma. cū dilecta. & c. vlt. Dic q hec trāsactio ab initio q̄3tū ad itētionē trāsigētiū fuit realis. s3 sacerdos ille hoc facere nō poterat sua auctoritate. nec successorē poterat obligar sine auctoritate supioris. ar. s̄. e decetero. & c. ptigit. si. habes. j. de cōfir. vti. c. penul. & ita cōfirmatio pape facit realez trāsactōez q̄ q̄3tum ad ipas psonas psonalis erat si ex certa scia hoc fac: q3 pōt facere q illa q̄ nulla ē sit aliq̄. ar. xvi. q. i. c. vlti. & j. de his q̄ fi. a pla. cum aplica. & plus est de nihilo aliqd facere. q̄3 de aliquo aliud ar. de con. di. ij. reuera. ar. C. de rei vx. ac. l. vnica circa pn.

h ¶ Inter alios. sic. ff. ꝺ pac. si vn⁹. §. liẽ si experiar. in fi. et ita pactū pꝺecessoꝛis ñ obligat successoꝛē. ar. j. ꝺ pcar. ij. licet ꝯfessio in ꝑ alias ꝑsonas ñ nocet alij. ij q. v. iterrogatū. j. ꝺe adul. significasti. Sꝫ nūqd ille sacẽdos posset reuocare talẽ trāsactionẽ anq̄ꝫ ꝯfirmeꝑ a papa: cū sit ꝑsonalis.
ar. ꝙ sic. xxxv. q. ix ꝙ gs. ꝛ. c. q̄gs. ꝛ. j ꝺ re. ec. nō ali. siqs ꝑbꝛoꝝ. Credo ꝙ lꝫ sit ꝑsonalis transactio. ipse tñ q̄ꝫ diu vixerit nō poterit reuocare: sicut nec monasteriū eā posset ꝛuocare. j. ꝺ decimis ex multiplici. nisi ꝑ in integrū resti si ecclia esset lesa. ꝺ in inte. re. c. j.

stiõe sꝫboꝛta trāsigit⁹ ita ꝙ pñtationẽ laic⁹ obtieat: religiosi vo nouā vel maioꝛē ꝑcipiāt in ecclia i q̄ p⁹ nullā vel minoꝛē hic ꝯsueuerāt pꝛtionẽ an h⁹i trāsactio teneat q̄siuisti. Cuꝫ igiꝑ ipa pactio simoniaca⁹ merito videaꝑ resp. ꝙ de iure nō tenet: nec ex ea religiosi vllū debent cōmodum obtinere.

P ¶ Celestinus. iij.

P Retea q̄rto loco qꝺ talis accessit ꝙ q̄dā cella eximi voluit a subiectiõe q̄ matrici domui tenebaꝑ. ꝛ infra. Frēs illi⁹ celle se ꝯfitētes i iure illi domui q̄ndā fuisse subiectos referebāt qōneꝫ oliꝫ ꝺ hac sꝫbiectiõe fuisse motā ꝛ trāsactõne sopitā: eaten⁹ vt q̄ndā ānuatim censum ecclesie matrici reddendo cēnt a subiectione pncipalis domus excepti: ꝛ. j. Pꝛioꝛ cōsequenter ꝑ maioꝛi

s ¶ Ipsos. s. monachos de parte sua. j. ꝺ deci. tua nob. ꝛ colō⁹ ꝺ sua vt ibi.

m ¶ Integro. sic. j de ꝺci. cū hoies. ꝛ c. tua nobis.

n ¶ Preterea. trāsigiꝑ. ꝑpꝛia auctoꝛitate.

o ¶ Nullā. imo ēt aucte superioꝛꝫ ñ possꝫ ꝺ nouo ꝯstitui cēsualis ista ecclia: nec vet⁹ cēsus augeri. j. ꝺ cē. ꝑhibem⁹. ꝛ. c. sciētes.

p ¶ Simoniaca. cū nō liceat trāsigere ꝺ re spūali interuētu pecunie vt dictū ē. s. e. sup eo. ꝛ. c. statuim⁹. ff. s. ꝺ pac. cū clici j. e. c. px. qꝛ iuspꝛonat⁹ est spirituale.

q P Reterea exīmi. ꝯtēdendo in iure: ꝙ nō debeat subesse non pꝛiuilegium alleg. mdo. lau.

r ¶ Confitētes. similē ꝯfess ōeꝫ habes. j. ꝺ excep. cū venerabilis ꝫ illa eis nō obfuit: qꝛ excipiēdo h fecerit. ꝑ hāc ꝯfessionē fūdata fuit intētio alteri⁹ partis. Poterant sic rñdere: olim fuit qō de subiectiõe: sed ista fuit transactione. i. amicabili cōpositione terminata.

s ¶ Censuꝫ. q. s. cēsus lꝫ esset recognitio debite subiectionis. vt. j. ꝺ cen. ois aīa ar. xxviij. q. ij. eleutherius. non tamē debuit hic trāsigi. Inno. videtur ꝙ non possit eximi: sicut nec episcopus pleno iure eximit etiam ecclesiam. j. ꝺ. dona pastoral s. ꝫ si gratis vellet quis ecclīam sibi subiectā non per transactionem eximere: bene posset remitere quicquid iuris hꝫ i ea: retinēdo etiā pēsionē annuati soluēdā maioꝛi eccłie: nec esset simonia. j. de relig. do. ꝯstitut⁹. ita tñ ꝙ illi ꝺ cella deberēt obedientiā ꝛ reuerentiaꝫ matrici domui. j. de cē. cū venerabili. qꝛ sine capite esse nō debet: qꝛ in h ñ posset maioꝛ ecclia illos eximē. xciij. di. nulla rōne.

t ¶ Subiectiõe. ñ poꝑ at h allegari pscriptio: qꝛ ꝯ sbiectionē ñ currit pscriptio. j. ꝺ pscri. cū nō liceat. ꝛ qꝛ malā fidē psumebanꝑ hic ꝑpter cōfessioneꝫ pꝛopꝛiam.

u ¶ Cōfessiõe. i iure facta ꝛ corā iudice suo. j. ꝺ iud. at si clici. ꝛ. ff. ꝺ interog. act. noluit. ꝛ ita ꝯfessiō. ꝯ se ꝑiu dicat. j. ꝺe cōfes. cū sup. ꝛ. c. vl. vbi de h. Et intellige ꝙ ꝑ fundicū ꝯfessi sūt: q̄ꝫuis dicat hic fratrū ꝯfessione: nec reuocauerūt

x ¶ Iniq̄tatē. s. simoniacā. s. e. c. ex. ꝯ. ꝯhibiut⁹. ꝛ. (ꝯfessionem.

y O ꝺ. de pac. cum pridem. et. c. pactiones.

E x parte tua. Casus Quidā greci furtiue recipiebant sacros oꝛdines a non suis epis. qdā ēt celebꝛabāt in ecclijs interdictꝫ: nec volebāt obedire latinis. Et qdā alij greci ꝛ latini epi ꝯsecrationes celebꝛabāt i ep̄atib⁹ alioꝝ ꝛ decimas ꝑcipiebāt ibidem in coꝝ ꝑiudiciū ꝛ grauamē. Itē qdā laici ꝛ greci ꝑpꝛias vxoꝛes auc̄te sua dimittebāt: ꝛ alias ill vivētib⁹ recipiētes. Et qui dāꝫ alij abbatias ꝛ ecclesias cū hoib⁹ eccliaꝝ detinebāt: ꝛ in alijs plꝰbus excedebāt vt in integra. Sup his excessibus cardialis ꝯsuluit pꝛpā: q̄liẽ cēt ꝯ istos agendū: ꝛ ipse hic rñdet ꝑut sequitur.

ecclesia ꝑponebaꝑ: ꝙ de spūali subiectiõe trāsigere nō liceret. Rñdemus igiꝑ ꝙ ex pꝺicta fratꝝ ꝯfessiõe ꝯ eos sn̄ia ꝑcedē debeat: ꝑsertiꝫ cum illa transactio lꝫ nobis de illo qꝺ celle determinate reddere tenebaꝑ: cōstare nequerit: iniq̄tatem cōtinuisse putetur.

Inno. iij. j. tituli scē praxedis pꝛesbytero cardinali.

E x pte tua: ꝛ. j. Poteris ad ꝯponēdū inꝑponē ptes tuas: ꝛ ifdū aliqd seueritati detrahē ꝑut statu ipꝫ ꝛ excedētiū m̄ltitudīe ꝑuidē ꝺlibatōne pēsatꝫ viderꝫ expediꝑ: excepꝫ nimiꝝ cāib⁹ q ꝯpōi sseu dispōis remediū ñ admittūt: vt pote ꝯiugij sacr̄m qꝺ cū ñ solū apꝺ latios ꝛ grecos sꝫ etiā apud fideles ꝛ infideles existat a seueritate canonica circa illud recedere non licebit:

z ¶ Ad cōponendū. Sic enī iudex pri⁹ dꝫ ꝯcoꝛdare partes: q̄ꝫ ad iudiciuꝫ venire si pōt. v. q. ij. si pꝛimates. ꝛ. xc. ꝺ. studenduꝫ xxiij. q. vl. siqs membꝛoꝝ ꝛ. q. iiij. sicillic. ꝛ. j. de simo. querelam.

a ¶ Seueritati. q̄n̄q̄ꝫ enī detrahendū est seueritati: vt maioꝛibus malis sanandis charitas syncera subueniat. l. ꝺ. vt constituetur. vt ibi saluti nil ꝺtrahebatur. humilitati posterioꝛes doctoꝛes aliquid addiderunt vt ibidem dicitur.

b ¶ Multitudie. qꝛ qꝺ peccaꝑ a pplis: trāsire solꝫ inultū. j. q. vij ꝯ nēta pplis. ꝛ. xxiij. q. iiij. nō pōt. s. ꝺ te. oꝛ. sane. ꝛ cum m̄ltitudine peccātiū magꝫ docēdo q̄ꝫ iubēdo agēdū ē. seueritas aūt exercēda ē i pctā paucoꝝ. xliiij. ꝯcess. anōcꝑ. j. ꝺ cle. ex. mi. latōes

c ¶ Sacr̄m. Sic pꝫ: ꝙ i m̄rimōio ñ hꝫ transactio seu ꝯpositio locū vt ꝯ m̄rimoniū aliqd statuaꝑ cū sit statutū a dño i paradiso: qꝛ quos de⁹ ꝯiūxit hō ñ sepet. vt. xvj. ꝺ. deide oppōiꝑ. ꝛ. s. ꝺ trāsa. inꝑ copalia. ꝛ. xxiij. q. ij. an ꝙ. ꝛ. c. quos de⁹. ꝛ cā m̄rimōialis ꝑ arbtrū tractari ñ pōt. j. ꝺ in ite. rest. cā in fi. sꝫ ꝑ iudices discretos q ptāteꝫ hēant iudicādi. j. ꝺ ꝯsan. ꝛ affi. ex l̄ris i fi. nec dispēsatio locū hꝫ. vt dic̄ h. Sꝫ ꝯ v: qꝛ circa m̄rimoniuꝫ dispēsat. xxxv. q. iij. q̄dā lex. ꝛ. c. qꝺ scripsi. ꝛ. q. viij. ꝺ ḡdibus. Dicas i m̄rimonio circa ḡd⁹ ꝯstōne cāonica i ꝑdictos dispēsatio adhibeꝑ ex iusta cā: vt simꝑ remaneāt. i quo casu loquūꝑ ꝯtra. Circa ḡd⁹. l. dīna ꝑhibitos: vl m̄rimonia legitime ꝯcta separēꝑ: nulla dispēsatio adhibeꝑ ab ecclia. ꝛ ꝺ tali dispēsatione h intelligiꝑ. Nā vt pꝫ in integra: qdā vxoꝛes legitimas dimittebāt: ꝛ aliaꝑ ducebāt. cū q̄b⁹ silis dispēsatio adhibeꝑ: vt sic remāeat cū scꝺis: ꝺ ḡdib⁹ dīna lege ꝑhibitꝫ hēs. j. ꝺ re. spo. l̄raꝑ. Hodie vo ꝺ facili ñ dispēsaret ecclia circa ꝯsāguītatē cū vsq̄ꝫ ad q̄rtū ḡdū restricta sit copla ꝯiugal. j. ꝺ ꝯsā. ꝛ affi. ñ dꝫ

d ¶ Et fideles. xxvj. di. deide opponiꝑ. ꝛ. xxviij. q. j. ꝑ totuꝫ. sꝫ apꝺ fideles ñ ē ratū qn possit separi alio veniēte ad fidē catholicā i ifidelitate reliq̄ remanēte. j. ꝺ diuoꝛ. q̄ꝫto. ꝛ. c. gaudem⁹

In his vo sup qb⁹ ius ñ inuenit expssũ pcedas eqtate[a] seruata: sp in bñaniorẽ[b] ptẽ dcliñãdo: sm q psonas ⁊ cãs[c] lo ca ⁊ tpa postulare videris.

De postulando.

Ex concilio lateranensi.

Clerici i subdiaconatu ⁊ sup in ordinib⁹ quos minorib⁹ stipẽdijs[d] ecclesiastici sustẽtent: corã seculari iudice aduocati in negocijs secłarib⁹[h] fieri nõ psumãt: nisi pprãz cãz vel ecclie sue fuerint psecuti: aut p miserabilib⁹ forte psonis q pprias cãs administrare nõ possũt. Innocen. iij. cõpostella. archiepo.

Ex pte tua nob fuit ppositũ: q qdaz canonici regłares nõ solũ in ecclasticis verũet in forẽsib⁹ causis psumũt aduocati officiũ exercẽ: Cũqz obijcit eis q nõ debẽt eẽ forẽsis vel ecclastici[f] negocij susceptores vł executores nisi forte id monasterij exposcat vtilitas abbate nihilominus impãte[g] ad suã pponũt insolentiã excusandã q caplm illõ p qd pdcã phiberi videt: de monachis nõ d canonicis regularib⁹ logt mãifeste: vñ cõ. t. t. r. q idẽ iudiciũ[h] de cãonicis regularibus quod ⁊ de monachis qtuz ad supradcã credim⁹ obseruandum: lz de mõachis in cãone spẽaliter sit expressuz. Grego. ix.

Quia[i] Uz sacerdotis sit officiũ nulli nocere oib⁹ autẽ vellẽ

a Eqtate. quã iudex semp p oculis dz habẽ. ff. d eo qd certo loco q si ephesi in fi. Et ita vz ex eo qd dicit in qb⁹ ius nõ iueniť expssũ pcedas eqtate ⁊c. qd ius semp sit pferedũ eqtati. Ar. j. C. de iudi. placuit. Sz potes intelligẽ illud de eqtate scripta q dz pferri rigori iuris: hic d eqtate nõ scripla q tc solũ seruãda ẽ: cũ ius deficit. l3 vbũ sũptũ fuit d lege illa. ff. de aq plu. ar. in sũma. §. idẽ var⁹. i fi. Sic dr de psuetudie q suať: cũ deficit lex. i. di. consuetudo. et vbi ius scriptuz nõ ẽ: d silibus ad silia est pcedendũ. ff. de legi. nõ pñt. ⁊. §. de re iudi. in causis et. j. de sta. regu. sup qdã in fi. et c. recolentes. et s. de rescri. inť ceteras. et s. de trãsla. inť corpalia.

b Inbñaniorez. quia semp debemus pniores eẽ ad asoluenduz. qz ad pdẽnandũ. ff. d ac. et ob. arrian⁹. et. ff. de pe. respiciendũ. et. j. de pba. ex litteris. et. xxvj. q. vij. tẽpora penitudinis. et pmptiores ad misericordiaz qz ad rigorẽ: qz meli⁹ ẽ prestare causas p misericordia qz ptẽdere inclemeñã. lxxxvj. dis. non satis. ad fi. post me. colũ. meli⁹ est pro veritate pati supplicũ: qz p adulatione beneficiũ. xj. q. iij. nemo peritor. ⁊ snia que misericordiã vetat fugienda est. l. di. ponderet. ⁊. xxvij. q. vlti. alligant vbi dicit q si dominus est largus: dispensator eius non debet eẽ tenax. i. di. sana. et. c. q. vij. exigunt.

c Causas. in oib⁹ penis inferẽdis psideranť ista qttuor pn cipalr psona. pmo psiderãda ẽ q sit: qz aliter pcediť cũ maiorib⁹ qz cũ minorib⁹. s. de offi. del. sane. et ca. pastoralis. et. lxv di. cũ beat⁹. et. xxiiij. q. j. g d pacẽ. et. j. de simo. p tuas. cã ẽt cõsiderãda ẽ. j. de vo. et vo. re. magne in fi. et. j. de accusa. cũ dilectus. et. xxiij. q. vl. occidit. et. ff. d fur. vex. et. xvj. q. vj. c. j. i fi. et op. ar. vj. di. testamẽtũ. Et loc⁹ psiderať in iudicijs. arg. s. de rescrip. nõnulli. qz psuetudo loci attẽdi dz. iiij. di. erit aũt lex et. xxj. di. ante triẽniũ. et. c. aliter et. j. d cle. cõiu. cũ oliz. et tps etiã cõsiderať; qz ẽ tẽpus tacẽdi et tps loqndi. xxxvj. di. §. ecce. in quo statu sit pñceps loci: vt h dicit put stat⁹ iperij etc. qz in turbatione regni rigor iuris seruari non põt: et ppť nouitatẽ gentis tẽpus cõsiderať. vt. xxxv. q. iij. qd scripsi. et. j. de pe. et re. de⁹ q ecclãm ppter nouitatẽ fidei multa ibi attẽdũtur: et hoc totũ hẽs. xxix. di. sciendũ. j. d homici. sicut dignũ. j. rũ. vbi ista quattuor cõsiderantur et quedam alia.

d Clerici. stipendijs. Videť g'a sẽsu prio si stipẽdia ñ habeãt: q possit aduocare qd vex credo d miorib⁹ i causis ciuilibus: qz in criminalibus causis vel vbi de pena sanguinis agiť iteresse nõ debẽt. j. ne cle. vel mo. sniaz. et. xxiij q. vl. his a quib⁹. De his q sunt i maiorib⁹ ordinib⁹ aliud est dicendũ: qz illi corã seculari iudice aduocare nõ debẽt: et si ne titulo sunt promoti, eps eis dz prouidere. j. d preben. non liceat. et. c. eps si aliquem. et. c. cum sm de regularib⁹. planuz est q aduocare non dbent. j. c. proxi. quia et negocijs seclaribus se imiscere non debent. j. ne cle. vel mo. non magno. ⁊. xvj. q. j. alia est causa. c. placuit. ⁊. c. monachi de sacerdote habes. j. c. vl.

e Secularibus. imo opprobriũ est clẽicis si se pitos forensiũ disceptionũ ostẽdere voluerit. C. d epi. ⁊ cle. repetita. et. C. d testa. cõsulta. p miserabilibus tñ personis pñt postulare. j. c. vlt.

f Ex parte tua. ecclesiastici. vt. xvj. q. j. monachi. c. d pñtiũ. et. j. ne cle. vł mo. si magno. opprobriũ est talibus si velint videri periti forensium disceptationũ. C. de testa. psulta. et. C. d epi. et cleri. repetita.

g Impetrãte. xvj q. j. monachi. g. nõ suffic vtilitas monasterij: nisi h faciat de mandato abbatis ppter bonũ obedietie. ar. ff de re. mil. l. iij. §. i bello. nec audiť eoz textu: q est cõiuncta psona nisi hẽat spãle mandatũ: leges eni de hoc loquentes intelliguntur de factis priuatorum. ff. de procu. s3 he psone. et. l. põponius in fi.

h Judiciũ. similis habeť extẽtio p iterpretationẽ. xxviij. q. j. idolatria. sic nomẽ vẽditionis ad alias alienatiões extẽdiť. ff. qb⁹ mo. pig. vel hyp. sol. sicut §. vẽditionis. vbũ alienationis ad alios pct⁹ extendiť: p qs etiaz dñiuz nõ trãsferť. j. de re ec. nõ ali. nulli liceat. sic et id qd dr d simoniacis extẽdiť ad alios. xvj. q. vij. ad h scripsim⁹. v. et arbitror pueire vbuz etc. sic et phibiti de legibus audiẽdis d monachis et regularibus extendiť ad prelatos seculares. j. ne cle. vł mo. sup specula regulares canoici eqpanť monachis: nisi qz regule iseruiunt lariori. j. de sta. regu. q dei timorez.

i Quam sacerdotij. nocẽ. ista vba sũpta fueřt ex illo canone. xiiij. q. v. deniqz. Ad h autẽ teneť qlibet xpanus: s3 magis sacerdos q dz velle pdesse omnib⁹ vt ibi dr et hic: qz qsqz phibeť alij iferre: qd sibi nolit fieri. i. di. in prin. et. s. de ma. et obe. dilecti filij. Et ẽ ar. q nulli consulendum est cum alterius iniuria. xxij. q. ij. primũ. ff. d cõdi. inde. nam natura. et. xj. q. iij. siquis non obediat. xxix. di. nullus. et nõ debet alteri p alterũ iniq pditio afferri. et. ff. d re. iu. nõ dz et cauẽduz est ne pretextu nocentis innocentes puniãtur. C. d his qui latro. occultauerunt. l. ij. et sanci⁹ ẽ nocentẽ ipunitũ relinq: qz innocentẽ dãnare. ff. de pe. absẽtẽ. et pena dz suos actores tenere. j. de his q fi. a ma. p ca. qsiuit. et. C. d pe. sancim⁹. Et sic pz q sacerdos aduocare nõ dz: nec se negocijs secularib⁹ imiscere: nisi p cura miserabiliũ personarum. lxxxviij. di. c. j. et per totaz dist.

prodesse: non nisi pro seipso[a] vel ecclesia sua vel necessitas immineat: pro personis coniunctis aut miserabilibus sibi licitum est postulare[b] & infra. Clericus autem qui cōtra ecclesiam[c] a qua beneficium obtinet pro extraneis aduocatus vel procurator esse presumit: tanꝗ ingratus potest maxime si clericus sit eiusdez ecclesie: beneficio huiusmodi spoliari.

De procuratoribus.

Gre. maximo salon. epo.

Lia quidē: & infra Scripsisse te quibusdam comperimus ꝙ predictos viros tunc ad causam non miseris: & ideo que cum ipsis facta sūt subsistere non debere: sed et thomas sibi hoc a te dictum perhibuit: ex qua re nec presentium portatoribus[d] iudicamus esse credendum: ne de ipsis similiter diceret. Quia ergo hoc cautiores non esse premonuit[e]: instructā psonaz cuz mādato legaliter[f] facto &

a Pro seipso. Sic qdam sunt psone q neqz p se tm̄ & p quibusdam psonis possunt postulare. iij. q. vij. §. sūt aūt vbi habes q persone pñt postulare & que nō & pro quibus: sic & sacerdos p se & p quibusdā aliis h enumerat postulare pt: p ecclesia sua & p psonis ꝯiūctis: sed nō indistincte nisi necessitate instante: puta: qꝛ sūt minꝰ potētes: vel qꝛ nō pñt hr̄e ita bonuz aduocatū. & sic restringit quodam modo ad necessitatem qn̄tum ad cōiunctas personas. Que sunt ꝯiuncte persone dicitur. ff. d pcur. sed & he psone. & iij. q. vij. §. sunt autē vers. alij enim. inter quas psonas satis credo intelligendos cōfratres suos eiusdem ecclesie: & pro coniunctis psonis posset etiaz litteras impetrare sine mandato. ex. d rescrip. nonnulli & agere. & ff. de pcur. pomponius in fi. dum tamen non appareat ꝯria voluntas: vt ibi dicit. & pro personis miserabilibus de quibꝰ habes. lxxxvij. dist. per totum. & lxxxviij. di. c. j. & c. episcopus gubernationem & in pluribus aliis. c. ibidem.

b Postulare. Postulare est desideriū suum vl' amici sui in iure apud eum qui iurisditioni preest exponere vel alterius desiderio contradicere. iij. q. vij. §. sunt autem. & ff. de postula. l. j. §. postulare.

c Contra ecclesiam. Clericꝰ g q ꝯ ecclesiā a qua beneficium hz aduocat vel est pcurator: tanq̄z ingratus beneficiū ipsius pdere dz: ar. bonū. j. q. viij. c. j. & xcvj. di. si imperator. iij. q. j. nulli sicut vasallꝰ tenet dño. xxij. q. v. de forma. al's pdit feudum: vt in libro feudoꝝ quēadmodum feudū amittit. & milites rē publicaz d qua alunt ab omni necessitate belloꝝ defēdāt. C. loca. militeꝭ. Sed si clericus hz bñficia in pluribus ecclesiis nūqd pōt pstare patrociniuz vni ꝯ aliam. Nō vr̄. i eo casu neutrā iuuet vel offendat: ar. huius. c. & xiiij. q. v. d niqz. Sed si esset platus in vna ecclia & i alia hūisset simplex bñficium: vr̄ ꝙ rōne prelationis posset ꝯ aliā stare: ar. ff. de in ius vo. qsitu3. & iij. q. vij. §. itez si ꝯtra patrem. sic & libertus ecclesie si ꝯ ipsum agat vl' testificatur tanq̄z ingratus in seruitutē redigat. ex. d ser. nō or. de famulis ecclesie. & xij. q. vij. octaua discussio. sic & donatio ppter ingratitudinē reuocat. j. d dona. ppt eius ingratitudinē. C. de reuo. dona. l. j. & vl. & i auc. d nup. §. si mater. coll. iiij. & i auc. vt liberis decetero aureo nō egeant annulo. §. illud. coll. vj. & iustum ēst: vt ecclia in sinu suo nō retineat fraudatorē quē suscepit extraneū. xij. q. iiij. sacerdotes. & ecclesia sua mat eiꝰ ē ij. q. vj. ad romanaz q ipsuz domino sociauit. j. d pe. c. ij sic ppter ingratitudinē pater pōt filiuz exheredare in totū. xix. q. vl. c. vlt. & in auc. vt cū d ap. cognoscit. §. causas. coll. viij. Sed si contra aliquē d ecclia in propria cā qui nō puniret. xij. q. ij. q postulauerit vel pcurator fuerit nō puniet. xij. q. ij. qui manumittitur. Sed si ecclesia esset ei ingrata. tunc ꝯ ipsam aduocare posset: nec succederet ei ab intestato etiam si non haberet ppinquos. C. de inof. testa. liberi. vbi mater excluditur a filij successione propter ingratitudinem commissam erga filium.

d a Lia quidem portatoribus quia ꝯstabat istos non hr̄e mandatum & ad agendum nō fuerūt admissi. Uñ circa procuratorē actoris distigue: vtrum certū sit pcuratorem hr̄e mandatū: vt qꝛ reus hoc cōfitet vel ipse ostdit mandatū sufficiēs vel si neget pbat h pcurator p testes vel instruz & sm hoc pcurator non tenet satisdare dñm ratū habituꝝ: sicut nec dz satisdare pcurator psentis & ꝯfirmantis vl' apō acta pcurator factus. C. de satisdando. l. vna an certum sit eum non hr̄e mandatum: aut dubitat: vtrum habeat vel non hēat mandatum. Si certum est euz nō habere mandatū repellit vt h: & si velit satisdare ñ est audiendus: nisi sit ꝯiuncta psona que admittit cū satisdatione: nisi appareat de ꝯria voluntate dñi. ff. de pcur. pomponiꝰ. §. vlti. & l. sed he psone. in casibꝰ tm̄ admittitur ꝯ voluntatem p libertate. ff. de libe. cā. l. j. ij. & iij. & p defensione ꝯdemnati. ff. de app. non tm̄. Ubi autez dubitat de mandato: dicebat. p. semp esse i electione rei: an velit exigere pbationez mandati: an satisdationem. B. dicebat distinguendo: vtrum reꝰ diceret pcuratori nō habes mādatū: & tunc pcurator tenebat pbare mādatū an diceret dubito: an habeas mandatum: & tūc est i optione pcuratoris qd facere velit. Aço dicebat ꝙ in arbitrio pcuratoris est: an velit probare mādatuz an cauere de rato: qꝛ cum qs tenet ad alteꝝ duoꝝ. s. probare vl' cauere: qd voluerit pstādo liberatur. ff. de iur. do. plerūqz. §. vl. C. d ꝯdi inde. sigs seruum. Hec satisdatio danda est qñ de mandato dubitat. C. e. l. j. & ff. vt in pos. lega. si is a quo. §. j. idē in actore vniuersitatis ff. qd cuiusqz vniuersi. item eoꝝ. §. actor. Item clerici iter coniunctas personas enumerant: ar. xij. q. ij. nō liceat. Itez nota ꝙ licz pcurator actoris nō caueat de rato: qñ ꝯstat de mādato cauere debet de defendendo C. de satisda. l. vna. al's denegatur ei actio. ff. e. ti. mutus. & l. diuus. §. pena. & de omnibus etiam que contra ipsum mouentur defendere debet. ff. de procura. omnium. & duabus. ll. sequentibus.

e Premonuit. Ar. ad cautelam futurorum habendam. xx iij. di. in nomine. & exempla pñtia nos cauere premonent in futurum. lxxxij. di. plurimos. in fi. & ar. ff. loca. sigs domum. §. i. & j. q. vj. conuenientibus. Hic presumitur ex preteritis circa futura: sic. j. de presump. mandata. & c. scribam.

f Legaliter. Lr̄a sequens exponit hoc v̄bum legaliter. Ex eo qd hic dr̄: & qd legit. j. de iudi. cām que colligit euidenter ꝙ nec platus sine ꝯsensu capituli: nec caplm sine ꝯsensu prelati pōt iudiciū exercere nec ꝯueniri: qꝛ nec alienare pōt alt si ne reliquo. xij. q. ij. sine exceptione: nec ꝯmutare nec donare: vt ibi dicitur: & j. de dona. postoralis. & j. de his q fi. a. p. sine ꝯsen. ca. p totū. & eodem modo nec caplm sine cōsensu prelati

presbyterorum seu diacono/pum testiumq; subscriptiõib⁹ roborato gestisq; ex more idi cto trãsmittere vt qcqd cum ea actuz fuerit iure subsistat.

Alexander tertius.

Querelam [a]. a. clerici ac cepimus: ⁊ ifra. Mandamus. quatenus si constiterit vobis ꝙ vuigorẽ. episcop⁹ prefatum. a. in restitutione expensarum [b] pro nulla alia rationabili causa [c] condemnauerit: nisi pro eo tantũ ꝙ termino constituto ad eius presentiam non accessit infirmitate detentus [d] cum nõ possit quis cogi nisi velit in grauib⁹ [e] causis ꝓcuratorez constituere: ⁊ ipse ad ꝓbandum infirmitatem suam pſbytez ⁊ diaconẽ destinauerit: eum absoluere [f] ab eadez sentẽtia minime differatis. Ile. iij.

Ex insinuatione archidiac. sag. accepimus: ꝙ cum inter ipsum ⁊ magistruz g. super quadam prebenda lexoñ. ecclesie controuersia mota fuisset: ⁊ infra. Licet ab

cuz oẽs vnum corpus intelligant. j. de his que fi. a prela. no uit. Et pterea dicit lex. ꝙ q non põt alienare: nõ põt rez in iudicium deducere. ff. d iur. deli. ait ptor. ⁊ p iudicium quedaz alienatio fit. in iudicio. n. ꝯhit: sic in stipulatiõe. ff. d pecu. lz. §. sed si fili⁹ in fi. Preterea si platus sine cõsensu capituli posset agere vel ꝯueniri: ⁊ ꝑiudicaret ecclesie fcm̃ plati fraus posset fieri ecclesie ⁊ ꝑiudicium: q2 ꝑmitterent immo ꝓcurarent quãq; plati se ꝯueniri ⁊ facerẽt collusionem. Sed ꝯ vĩ ꝙ solus plat⁹ ꝯuenire ⁊ ꝯueniri possit ff. qd cuiusq; vniuersi. ll. vlt. vbi dicit: vtilis actio administratori ciuitatis debet. ⁊. ff. de ꝯdi. ⁊ demõ. municipib⁹. ⁊. ff. ad municip. municeps. ⁊. C. de iura. ca. l. ij. §. hoc etiam in fi. ⁊. xij. q. ij. nõ liceat. ⁊. j. de re. ec. nõ alie. siqs pſbrorũ. ⁊. s. de rescript. edoceri. vbi de h. Dicũt qdaz: ꝙ prelatus põt cõuenire ⁊ ꝯueñiri sine cõsensu capituli p iura ꝑdicta. Ego dico ꝯ: ꝙ platus sine ꝯsensu capituli: nec caplm sine ꝯsensu plati agere vel ꝯueniri nõ põt p ꝑoza iura: tñ ꝯcedo: ꝙ si plat⁹ vel collegiũ agat sine ꝯsensu alterutri⁹: ⁊ vellet cauere de rato: dz audiri: cũ sit administrator: ⁊ teneat negocia eccłie ꝓcurare vt. s. de rescrip. edoceri. Si vo ꝯueniat nõ dz audiri sine cõsensu capituli. i. nisi caueat d iudicato soluẽdo: cũ qlibz alter possit se offerre defensiõi si velit cauẽ de iudicato soluendo ⁊ piculo suo litẽ susceperit: ⁊ illa capitula siqs pſbrox. ñ liceat. i spãli casu loquunt. s. cũ agit de reuocatione rei alienate inde bite ⁊ male: q2 p hoc ꝯsulit ecclesie nec põt ledi: qd ꝯtinere ñ posset in alijs casibus vbi nõ agitur de reuocatiõe rei aliẽate indebite nõ obstantib⁹ legibus ꝓ ꝯtrijs signatis: q2 intelligi pñt. s. vt ꝯpetat actio administrãti nõ q̃tum ad hoc vt agere possit solus: nisi caueat de rato vel nisi habeat speciale mandatũ ad hoc: nec i rebus ecclesiasticis stamus legibus illis: sz canonibus: ⁊ quo iure nõ põt ꝯponẽ seu transigere sine consensu capituli. s. de maio. ⁊ obe. c. fi. s. de transac. contingit. eodem iure non potest agere vel rñdere sine ꝯsensu capituli: ar. ad hoc. s. de maio. ⁊ obe. c. vltimo.

a Querelam. ⁊ ita non per appellationem: vt notatur in fi.

c Expensaz. quas fecerat aduersari⁹ veniẽdo ad terminum coram vuigorieñ. delegato a papa ad petitionem salubrieñ. episcopi super ecclesia ipsius.

c Causam. si. n. nõ fuisset infirmitate detent⁹: vel alia iusta cã rationabilis fuisset. quare ꝓcessit ꝯ eum. s. ꝯtumacia: bñ tenuisset statiz ꝯdẽnatio expẽsax. j. de dolo. cũ dilecti. ⁊. C. d iu. sancim⁹. ⁊. j. d ap. rephensibilis. Sed nũqd reus si non venerit in ꝑma citatione ꝯdẽnari dz in expẽsis. Hic vĩ ꝙ sic: q2 ꝓpter infirmitatẽ tñ excusat: nisi ꝯstiterit hoc nõ reuocabitur sñia: ⁊ ita pt qs ꝯdẽnari i expẽsis p ꝑma ꝯtumacia: ar. ff. siqs in ius vo. nõ ierit. l. ij. §. j. ⁊ actor ꝯdẽnaret. si nõ veniret. ff. de iudi. eũ quẽ temere. ⁊ i ꝯci. lug. idem dĩ. j. de do. ⁊ ꝯtu. actor. ⁊ actoris ⁊ rei ẽe equa ꝯditio. ff. d regu. iu. nõ dz. Dicunt quidã ꝙ si reus nõ veniat i ꝑma citatione vel i secunda ẽt nõ debz ꝯdẽnari: q2 nõ dĩ adhuc ꝯtumax: nisi post pemptoriuz terminum tñ. Dico ꝙ ẽt ꝓ prima ⁊ ꝓ secunda citatiõe puniri dbz

in expensis si ad trinã citationẽ veniat. Si vo nõ veniat ad citationẽ pemptoriam: tunc al's punitur: quia mittit actor in possessionez rei petite: vel excõicatur si missio fieri nõ põt. j. vt lite nõ ꝯte. tue. Et si postmodũ reuertit infra annũ: restituit oẽs expẽsas factas ab eo tpe quo fuit cõtumax: ⁊ si nõ venit ad aliq; citationẽ ad oẽs expẽsas cõdẽnabit quas fecẽ aduersari⁹ veniẽdo ad ꝑmam citationẽ ⁊ ad secũdã ⁊ tertiã: ⁊ sic pũit ꝑma ꝯtumacia: ⁊ eodẽ modo dico: ꝙ dz puniri ꝑma ꝯtumacia: lz veniret ad scdaz: al's d beres dicere. ꝙ qñ nullo modo veit: non debet ꝯdemnari in expẽsis nisi factis ad terminuz peremptoriũ.

d Detentus. iusta fuit cã nõ veniẽdi. vñ ꝓbata cã dz reuocari qcqd fuit fcm̃ ꝯ absentẽ. ff. de iudi. si ptor. ⁊. j. de re iudi. cuz bertoldus. ⁊. ff. de re iudi. q̃situm. §. j. q̃rtana tñ nõ excusat vt ibi dic. ⁊ ar. v. q. iij. si egrotãs. xviij. di. placuit ⁊. xciij. di. iurta. Dicunt tñ qdam: ꝙ tenet mittere procuratorem ex quo venire nõ põt ita fuit citatus vt veniat vel rñsalez trãsmittat. j. d do. ⁊ ꝯtu. cũ dilecti. Sz h ñ credo: ꝙ pp citationẽ iudicis teneat mittere ꝓcuratorẽ si venire nõ põt: maxie si in grauib⁹ causis qs cogi ad hoc ñ possit: vt h dicit: ⁊ iudex hoc ei auferre nõ potuit: q2 bñficiuz iuris nemini ẽ auferẽdũ. xxviij. di. de his. ⁊ in auc. de nupt. §. sz hoc qdẽ coll. iiij. ⁊. ff. de re. iu. l. iiij. §. siqs ꝯdẽnatus. Iudex delegatus non põt iubere alterutrã partẽ ꝯparere corã se ꝑsonaliter: nisi i dlegatiõe h ꝯtineat: nisi i certis casib⁹ i ꝯci. lug. j. de iudi. iuris esse ambiguuz. ⁊ illa decre cuz dilecti nõ ꝯdicit: q2 papa hoc fecit ex plenitudine ptãtis: Et alia rõ ẽ q2 ille nõ allegauit nec oñdebat nec ꝓbauit iustã executionem: vñ vel dbuit ire vel sufficient mittere: q2 neutruz fecit: de ꝯtumacia fuit ꝯdemnat⁹. Et illud scire debes: ꝙ q ad iudicium vocat: põt indistincte in pecuniarijs causis ꝯstituere ꝓcuratorem: lz i citatione hoc nõ dicat: nisi in duob⁹ casib⁹: puta si dñs iustior est q̃z ꝓcurator ⁊ si causa sit vehementior administratione. C. de ꝓcu. l. vlt. ⁊ ideo nõ ꝯpellit ꝯstituẽ ꝓcuratorez: q2 nec reciperet si veniret: puta si ageret d administratione sua vel tutela vel etiaz si al's esset arduа nec ita confidit de alio. ad hoc enim ostendẽdus dz mittere executorem nec ꝓcedatur ꝯ eũ que sñia ñ reuocabit. nisi causa ꝓbata ⁊ cum maiori difficultate Sed vĩ ꝙ quis compellat ꝯstituere: ꝓcuratorez ẽt infirmitate detentus. ff. de diuer. ⁊ temp. prescrip. l. j. ⁊ ff. d mino. papinian⁹ exuli. ibi ꝯpellitur qs agẽ indirecte ne currat ei prescriptio: sz a iudice non compellit: sz i'le q nõ põt agere: ad hoc vt nõ currat ei ꝑscriptio ꝯstituit ꝓcuratorẽ ad agendũ: vt litez ꝯtestet. sed reus nõ compellitur dare ꝓcuratorez: ⁊ ita nõ ꝯtradicũt le

geo ille. Itē signaꝛ aliud cōtrariū.ꝫ.de elec.bone.ꝛ.j. de ap.cōstitutus.vbi dicit sicut misit nunciū ita potuit mittere procuratorē: ꝫ sibi nō suberat iusta causa.qꝛ sē per teneꝛ quis ire vel mittere:nisi sit iuste ipeditus:ꝛ tūc dꝫ mittere excusatorē ad allegādū ipedimētū:vt hic ꝯtigit

causa est ꝛ talis persona.ꝛ op.facit ad hoc.ff.de legi.tu legitimos.

k Sententia contra eum lata.cum sit lata cuꝫ falso procuratore.ꝛ ideo nulla.C.de proca.licet.ꝛ.j.e.c.proxi.i fi.ꝛ supra d rescrip.ex parte decani.

e In grauibus. qualis erat ista:qꝛ sup ecclesia ipsius

f Absoluē. Arꝛ qꝫ nō fuerit absoluendus:qꝛ non appellat a snia iudicantis:acqeuisse vꝫ:ꝛ snia ēt interlocutoria a qua nō appellaꝛ:trāsit in rem iudicatā.j.d testi. significauerūt.ꝛ.j de re iudi.ad consultationē.sibi ergo iputāduꝫ videbaꝛ:qꝛ nō appellauit. Pōt dici qꝫ iste fuit auditus bñficio restōis: qꝛ iustā cām habuit abñtie:q̄ probata absoluitur qꝛ ꝛ diffinitua snia reuocaꝛ iusta cā abñtie pbata.j.de sen.ꝛ re iudi.cū bertold⁹. Immo vꝫ:qꝫ snia nō teneat.ff.d re iudi.q̄situ.ꝛ iterlocutoria lꝫ trāseat i rē iudicatā a q̄ nō appellaꝛ quātū ad litigātes:nō tñ quo ad iudicē:quin possit eā reuocare cū viderit eā iniustā.ff.d re iudi. qđ iussit.put notatur.j.de ap.cū cessāte.ꝛ ideo audiꝛ iste

eodē archidi.procuratori suo duobus clericis pñtib⁹ expressē fuisset inhibitum[g]: ne cause cognitōeꝫ susciperet[h]: ipse nihilomin⁹ in causa pcedēs sētentiā ꝯtrariā reportauit. Ceterum quia alter de predictis clericis dꝛ obijsse: mādam⁹ q̄tenus si per ipsius archidi. ꝛ supstitis clerici iuramētū cōstiterit de premissis: snia[k] contra eum lata nequaq̄ obstante predicte prebende possessioneꝫ cum fructibus inde perceptis: si eius restitutioni aliud canonicū[l] nō obsistat: auctoritate nr̄a restitui faciatis eidē. Restōe ꝟo facta si archidi. ipse suā cāonicā istitutiōeꝫ pbaꝛ[m] potuerit ipam ratā pmanēap. p ostposita decernatis

I nno.iij.cabilloñ.ꝛ cathallañ.episcopis.

I N nr̄a pñtia tulleñ.epūs ē ꝯquest⁹: qꝫ cū ad cām que inter ipsuꝫ ꝛ decanū.tulleñ.super dilapidatiōe excōicatione ꝛ periurio ac qbusdā

l Canonicū puta excommunicatio vl pactū d nō petēdo restitutionem p⁹ sententiā vel res iudicata:vel si ratam habuit sētentiam latam cum falso procu.b.

m Probare. Sed quare iste cōpelliꝛ probare titulū sue possessionis contra illū.ij.q.v.§.i. actore nō probante reus dꝫ absolui.vi.q.vlt.§.actor.j. vt ec.bene.vt nostrū.ꝛ.j. de causa pos.cū eccl'ia.ff. de proba.l.ij.ꝛ.C.de edē.qui accusare.ꝛ.C.de rei ven.res alienas. Dicunt quidam qꝫ iste archidiaconus cōfidens de iure suo sibi onus probandi assumpsit:sic.j.de resti.spo.lꝫ.ꝛ.xxix.q ij.cuius rei gratia.ꝛ ita mos probare volenti gerendus est.ff. de proba.contra eum.§.i.hanc non credo veram solutioneꝫ. Propterea dicas qꝫ ideo iste tenetur probare canonicaꝫ institutionem:quia cum esset archidiaconus in illa ecclesia:de iure cōmuni illam prebendam cum archidiacon.tu habere nō poterat:nisi probaret secum dispensatum fuisse:ar. op.c. dist. contra morē.ar.op.j.de decimis dudum.ꝛ per eum qui potuit dispēsare.j.de scisma fraternitati.ꝛ.j.de prebē.preterea ꝛ.c. cū non ignores.ꝛ.j.de conces.preben.litteras ꝛ.c.cuꝫ nostris ꝛ qꝛ in pluribus ecclesijs intitulatus esse non pōt.ꝫ. de elect. dudum.ij.lxx.di.sanctorum.vnde propter huiusmodi presūptionē debet ostendere suam canōicam institutionem.presūptio transfert onus probandi ad reum quandoqꝫ.C. de probatio.siue possidetis.ꝛ infra vt ec.bene.vt nostrum.sola enim possessio non sufficit in beneficijs ecclesiasticis:nisi adsit canonica institutio infra de insti.ex frequentibus.vnde debet habere litteras sue institutionis.ij.q.i.legum.sicut nec sola possessio facit aliquem decurionem sed iusta electio.ff.de decu. berennius.ꝛ prescriptio hic non prodesset:cum habeat malā fidem exquo non fuit legitime institut⁹:quia bona fides exigitur infra de prescrip.si diligenti.ꝛ.c.quoniam omne.sed hoc non prodesset aduersario:nisi ius haberet supra de rescrip. olim. Alij dicunt scilicet papa:qꝫ exquo est in possessione:nō compellitur probare suam canonicam institutionem: nemo enim cogitur probare titulum sue possessionis.C.de peti. here.cogi. Sed littera ista contradicit:sed posset suppleri maxime secundum hoc.vel sic eoipso:qꝫ aduersarius non probat contra archidiac.satis intelligitur probare suam canonicam institutionem.C.qui mili.non possunt super seruis.li.xij.littera tamen contradicit.quod prius dixi verius credo.

g Ex insinuatiōe inhibitū.vñ eoipso procurator litteras reuocauit.j.e.c.pr.qđ idisticte potuit:cū lis nō fuerit cōtestata ꝛ res sit integra.ff.e.l.ante litēꝫ. ar.ꝫ.de elec.in causis.nā ꝛ depositū q̄ñcunqꝫ pōt repeti.ff.depositi.l.i.§ pe.ꝛ sciēte aduersario hoc fecit:de h dicetur.j.e.mandato.ꝛ ita snia nulla fuit lata cum falso procuratore.j.c.proxi.

h Suscipere.i.ne ad suscipiendum iudiciū iuꝛ sine litteris vtereꝛ:prout inantiqua decre continetur

i Clerici.ar.qꝫ dicto vni⁹ testis sit credēdū:ar.j.de testi.in omni negocio.ꝛ.viij.q iij.talia.ꝛ.xxij.di.de syracusane.ꝛ ar.op.qꝫ vni iurato testi creditur.ff.de dote p le.theopompus ꝛ.ff.quēadmodum te api.l.i.§.vl.ar. ff.de iureiu.si duo patroni.i.rñso.ar.ꝫ.iiij.q.iij.§.item in criali.ꝟ.item vnus vero.ꝛ.ꝟ.item vbi numer⁹.ꝛ.j.de testi licet.ꝛ.c.veniens. Itē ar.qꝫ dcꝫ archidiac.isti⁹ pro teste vno recipiatur:ꝛ sic erūt duo testes.j.de testi.i omni negocio.sed dictum illius non debet sibi prodesse: quia nullus idoneus testis in re sua itelligitur.iiij.q.iij. ꝟ.null⁹ in re. Potest dici qꝫ erat presumptio pro archidiac.ꝛ erit reus.vnde fauorabilior:ideo delatum ei fuit iuramentum:quod fieri potest ꝛ debet.C.de re.cre.ꝛ iureiu.in bone fidei.ꝛ.ff.d iureiu.admonendi.ꝛ quia per hoc modicum preiudicatur actori:cuꝫ salua sit ei actio sua:ꝛ in talibus non requiritur ita plena probatio:ar.j.de re iudi.cum bertoldus.ꝟ.lꝫ autē.ꝛ.j. de in ite.resti.ex litteris.ꝛ iniquū esset:vt per talem fraudem puniretur:vnde merito debuit ei deferri sacramentū cum vno teste:quia inspectis circunstātijs personaruꝫ ꝛ cause iudex quādoqꝫ debet deferre sacramentum actori quandoqꝫ reo.j.de iureiurā.c.vlti.i fi.ꝛ hic talis

a IN nostra presentia.per inquisitionem quam iste decanus prosequebatur vel denunciationem eiusdem decani:vel exceptionem:als procurator interuenire non posset in criminali:quinta questione tertia in criminali.ꝛ infra de accu.veniens

b Procuratores.simul ⁊ tunc occupātis melior est cōditio .j.e.non iniuste.vbi de hoc.

c Titubasset.titubare dr̄ is q suspitionē hȝ sup eo de quo ↄtēdit:ar.C.ð acq.pos.l.nemo in fi.⁊.C.de cō. inde.l.vlt.⁊ p̄t suspectus remoueri indistincte ante litis cont. siue sit suspe/ctus siue non:ar.s̄.e.c.p̄xi.ff.e.ti.añ litis contes. de hoc dixi.s̄ .ð rescrip. ex parte decani.nisi sit p̄curator cōstitutus in rē suā ⁊ nisi velit vti aliq̄ re tētiōe:⁊ hoc post lit̄ contes.q: tunc ð facili transferetur ab eo cā.ff.e.ti.q̄ omnia ad fi.⁊ p.lane.

h Mentionē.hoc faciebat presumptionē p eis cū nil dixerūt.⁊ hanc presumptionē elidet probatio in cōtrarium.⁊ est notabile.q̄ iudices in sua relatione debēt facere mētionē de exceptiōibus p̄positis ⁊ alijs q̄ rationabiliter proponunt.ar.j de re iudi.inter monasterium.

d Reuocauit.⁊ iō non valuit qð cū eo factū fuit Ar.ꝯ.C.ð satisd.l.vna ⁊.ff.e.si procuratorē vbi dic:q̄ lȝ p̄curator reuocetur.iudiciū tñ qð cū eo factum est ratum esse debet:ille leges intelligūtur cum veritus est procurator agere ignorante aduersario vel iudice quo casu nihilominus valet.quod ideȝ quasi p̄curator postea fecit.j.e. mandato.vbi de hoc ⁊ s̄.de rescrip.ex parte decāi.Si vō aduersarario sciente reuocatuȝ ē mādatū:nō valet iudicium post reuocatiōeȝ:in quo casu intelligo qð hic dicit:⁊.s̄.c.proxi.

e Procuratores.si.j. de in inte.resti.ex litteris supra de offi.dele.cum olim.

alijs cribus vertebat gu.⁊.t. presbyteros procuratores[b] instituens ipsos ad se ap. duxerit destinandos cū de ipsoruȝ fide postmodū titubasset[c] mādatuȝ qð eis dederat īfra modicum tēporis spaciū reuocauit[d] sed ipsi licet mandati litteras reuocatorias recepissēt nihilomin⁹ i negocio p̄cesserūt:⁊ pro procuratorib⁹ se gerētes cū aduersario igressi iudiciū cū eo ad parisieñ.archidiac. ⁊ collegas suos in eius dē preiudiciū nostras l̄ras impetrarūt:⁊ īfra. Cūq̄ p̄dict⁹ ep̄s ad probādū q̄ falsi p̄curatores[e] fuerant:ab ipsis iudicibus inducias postulasset:ipsi exceptionem oppositam inutilē[f] ⁊ superuacuaȝ reputantes ad p̄bationeȝ ipsius dilationē cōcedē noluerūt.p̄p qð ad appellatiōis bñficiū cōuolauit. Sed ꝗdē nihilomin⁹ lite nō cōtestata ⁊ iuris ordine p̄termisso testes ꝯ eū recipere presumpserūt ipsuȝ a tulleñ. eccl'a p̄ sn̄iaȝ remouēdo. Nos vero licet vix fidem[g] adhibere potuerimus:q̄ dicti iudices vtpote viri litterati prouidi ⁊ honesti taliter processissēt maxime cum in sua relatiōe quā ad nostrā presētiā trāsmitere de h⁹i exceptōe nullā fecerūt mētionē[h]:q: tñ ep̄s p̄ viros religiosos[i] prouidos ⁊ honestos de quibus non est verisimile: q̄ sue salutis obliti[k] ac iuramenti religione contempta falsum testimonium tulerint nobis fecit sup his que sunt proposita plenam fidem: at tendentes etiam q̄ falsi procuratoris exceptio[l] non solum ante sententiam verum etiam postea potest obijci vtpote qua probata iudicium nullum[m] ⁊ nullius momenti[n] controuersie reputantur: processum supra/

i Religiosos.i.minimo per seipsum ⁊ vnuȝ testem possȝ hoc probare.s̄.e.c prox.⁊.j.de iureiurā.c.vlt.in fi.⁊.C. ð re.credi.in bone fidei.

k Obliti. de nomine presumendū est:q̄ sit immemor sue salutis .⁊.q.vij. sancimus: q: quilibȝ presumitur bonus nisi probetur malus.ꝫ.ð scru.c. vno.⁊.j.de presūp. dudum.

l Exceptio.quādo dicat falsus p̄curator: dixi.s̄.de rescri.ex parte decani.⁊ illa est exceptio falsi procuratoris est ⁊ illa exceptio procuratoria.s̄ cum quis non pōt esse procurator veluti miles.⁊ nō p̄t oppōi post litis cōtes.cū sit dilatoria ff.e filiusfamilias. §.veterani.⁊.C.e ti.ita demum ⁊ hanc potest omittere fideiussor.ff.man si fideiussor.§.quedam.⁊ est alia exceptio procuratoria non habere scilicet mandatum:de qua hic dicitur:q: plus est mandatum fuisse reuocatum:q̄ȝ non habuisse mandatuȝ.supra de rescrip.ex parte decani in fi.⁊ hec exceptio post litem contestatam potest opponi.⁊ hanc exceptionem non debet omittere fideiussor.ff.man.inter causas.§.mandato.⁊ talis exceptio non pōt opponi post sententiam:vt hic.⁊.C.e.ti.lȝ.

f Inutilem cū in litteris cōmissionis cōtineretur ipsos fuisse p̄curatores pȝ q̄ procuratio fuit p̄ñtata dño pape:⁊ q̄ reuocatio non peruenit ad ipsum que ad ipsum vel aduersarium peruenire debet.j.eo mandato potius q̄ȝ littera de rato que semper iudici vel aduersario exhibenda est.ff.rem ra.ha. ne satisdatio ⁊.ff.e.si procuratorē.quare videbatur iudicibus q̄ calumniose p̄poneret huiusmodi exceptionē:ȝ per hāc rationem repellit q: ipse probare volebat:q̄ essent falsi procuratores:q: poterat esse.q̄ reuocatio peruenit ad aduersarium ⁊ ħ potuit probare qð sufficit.j.e.mādato.vñ appellatio eius tenuit.Sed videret:q̄ littere iste deberēt valere saltē quo ad hoc:vt procederēt ꝫm veritatē negocij:q: hoc fuit tale falsuȝ qð si fuisset dictum:nihilominus obtinuisset l̄ras decanus. s̄.de rescrip.sup l̄ris Sed isti falsi p̄curatores reuocato mādato iudicium sunt ingressi cū aduersario ⁊ de consecutiuis l̄ras cum aduersario impetrauerunt:⁊ ideo nil valuit quod fecerunt:q: si non valuit ingressus iudicij nec cōmissio sup futuro processu:⁊ q: in fraudeȝ hoc fecerunt ⁊ vnus alteri⁹ odio nō dȝ pregrauari.C.de inof.testa.siquis suo.si.j.ð sumo. nobis.⁊ dignus ē misericordia q alieno vitio laborauit.C.de natura lib.l.anastasiane.sic.xvi.q.i.frater noster in prin.

g Fidem.si.s̄.de renun.in presentia.⁊.c.super hoc ar.⁊ īfra de preben.nisi essent.ar.

m Nullum.ex eo tamen iudicio quod nullū est:solutum non repetitur.ff.de iud.de qua re.§.ij.

n Momēti.non est hoc speciale in hoc casu:ȝ idem est in omni exceptione per quam probatur retro nihil actum esse:vtputa a non suo iudice.xi.q.i.c.i.⁊.c.pen. C.si a non compe.iudi.l.vlt.sic.j.de re iudi.ad probandū.j.de excep.exceptionē.⁊ siquid donetur ab eo qui non pōt dare:non valet.j.de iurepatro.qð autē ⁊ si donet ei qui capax non est.j.de cleri.excōi.mi.postulasti. ⁊.s̄.de eta.⁊ qua.cū bone.si.C.de inof.tes.fratres.

a Irritandum.irritat hic papa factum iudicis altera parte absente:vt videt:q: non apparet:q̄ altera p̄s fuerit presens ⁊ lite non contes.⁊ hoc potest facere iudex appellatiōis.j.de ap.sepe.sed ibi peremptorij loco ē termin⁹ statut⁹.⁊ ad prosequendū appellationem.C.

dictorum iudicum sententia liter duximus irritandum[a].

Idem brixien. episcopo.

TUe. f. 7 ifra. Con.t.t.r. Qꝫ si vir accuset vxōez ꝺ crīe adulterij coraz iudice seculari ad penā legitimam[b] in fligendā: q2 tūc inscriptionis vinculū dz arripe: seqꝫ ad penaz tallionis[c] astringere: non ꝑ ꝓcuratorez sed ꝑ seipm pn̄tez oportet pn̄tialit accusare. Siv̄o vir accusare velit vxorem de adulterio corā ecclīastico iudice: vt ab ei⁹ cohabitatiōe discedat: q2 tūc 7 si forsan[d] oporteat eū inscriberē: vt designet in scriptis nomē[e] locuz[f] 7 tēpus[g] 7 omnia que cōprehenduntur in lege ciuili: ad tallionez tamen non debz se aliquatenus obligare: ne forte cum in probatione defecerit: intētionis sue consequatur effectum[h]. Sustineri pōt: si necessitas id postulauerit: vt per procuratorem accuset qm̄ huiusmodi accusatio 7 si de crīe fiat: nō est tn̄ criminalis: sed quasi mixta[i] inter ciuilem 7 criminalē: q̄p̄ in pn̄tia principaliū ꝑsonaꝝ securius procedatur. Idem.

OUz pro causa que inter g. 7 f. gabion. ecclīe archidia. vertebat: 7 ifra. Dist. v. mandam⁹: quatenus expēsas archidiacono restitui faciatis: si legitime ꝓbare potuerit se de mandato[k] capituli suscepisse predicta negocia ꝓmouenda: 7 propter hoc[l] ad se. ap. accessisse.

Idem scholaribus parisien.

QUia in causis que contra vos 7 pro vobis mouentur: vestra vniuersitas ad agendum 7 respondendum commode interesse nō potest postulastis a nobis vt ꝓcuratorem instituere super hoc vobis de nostra permissione liceret. Licz igitur de iure communi[m] hoc facere valeatis:

de tem. ap. l. vlt. §. illud. 7 illud obtinet cū iam est lata diffinitiua sentētia. 7 ij. q. vj. ei q appellat. 7 op. ar. ꝯ. de renun. veniēs. sic vbi agit de surreptione. j. ꝺ re iudi. cū oliz. Sed credo q altera pars fuerit presens: q2 nunq̄z ꝓcedit ꝯ abn̄tē: nisi citet tacite vl' expresse: 7 ꝑ sumit ex hoc: q piu dices retulerūt negociū ad papā: 7 sic pars altera fuit presēs i alijs que facta sunt corā papa vl' contumacit abn̄s: que forte ꝓcurauit. relatiōem fiēi dn̄o pape: 7 q dixit duximus irritādū. i. irritū eē ostēdim⁹. j. vt lite n̄ cōtes. accedēs. 7 h̄ ꝓbat littera ista: q̄ probata 7c.

b TUe fraternitatꝫ. legitiaz ꝑ leges veteres pūiebatur mlier cōuicta ꝺ adulterio ad penā sanguinis. C. de adul. castitati 7 ēt ꝭm legem mosaicā lapidabatur xxxiij. q. v. hec imago. hodie vero detruditur in monasteriū. C. de adul. auc. sed hodie. 7. j de cōuersi. cōiug. gaudemus. 7 pōt vir vxorē cōuictā de adulterio 7 cōdēnatam retinere si vult: 7 vxor virum vt dicitur in predicta auc.

c Tallionis. Olim ifra. lx. dies vtiles a tēpore diuōtij vir accusare potēat vxorē iur̄ mariti sin̄ metu calūnie. C. de adul. q̄uis adulterij. 7 l. iure mariti. 7. ff. de adul. is cuius. §. vlt 7. l. mariti. §. ꝑterea. Hodie v̄o cōstante matrimōio pōt eā accusare: 7 tenet iscriber̄ ad penā talliōis obligādo se: in auc: vt liceat matri 7 auie §. cās: 7. §. q2 vero plurimas coll'. viij. 7 hic.

d Si forsan. hoc n̄ notat dubitatiōez: ꝫ ē exp̄ssiuū veritatis. sic. xxxiij. q. ij. admonere cira mediū. 7 ꝺ pe. di. j. q̄zobrem. 7. ff. de re iudi. itē si. §. j.

e Nomen adulteri.

f Locū. in quo cōmissum fuit adulterium.

g Temp⁹. s. ānū 7 mēsez admissi crimis 7 oīa q̄ cōprehēdunt in lege ciuili: quā hēs. ij. q. viij. libelloꝝ. 7 ff. de accusa. 7 inscrip. l. iij. Quid cōtineri debeat in libello accusatiōis: notatur his v̄sib⁹: Cōsule mense die coraz pretore ꝓfessus: Te deferre reū: crimē loca pone sodalem: Et lz hora dies non mensis pretereat.

h Effectuz. qꝺ esset si separet̄: pōt tn̄ teneri ad aliā penā: vt ꝑpetuo ei adhereat q̄ carē voluit. xxxiij. q. v. hec imago vl' ad penā extraordinariam se obligabit. j. ꝺ accusa. sup his. Itē habes hic: q si q̄d ꝓhibetur vna via: altera via nō dz admitti. C. ne mācipiū. ita vene. l. vlti. n. de tu. 7 cura. scire. ff. de condi. insti. que sub conditione. §. siquis. 7. ff. de bo. liber. l. querit. Ar. ꝯ. iiij. q. iij. §. serui neqꝫ.

i Mixta sicut solet dici de querela inof. testamēti. q̄ ē mixta inter ciuilē 7 criminalem. Ciuilis ē: q2 qui eā ꝓponit: ꝓponit hereditatis petitionem ff. de inoffi. testa. q ꝺ iofficioso. 7 i eo accedit ad crialem: q2 si nō vēit die statuta: postea nō audit ff. de inof. testa. papinianus. §. j. ar. C. qui accu. n̄ pos. si. ea. 7. j. de accu. lz

k OUam ꝓ causa. ꝺ mādato. imo 7 si nō iteruenisset mandatum posset tn̄ ea petere q̄ vtiliter expendit in negociis ecclesie. xij. q. iiij. qcunqꝫ. ff. de neg. ge. pomponius. 7. j. de fideius. q quibusdam. 7. j. de deposito. c. primo.

l Propter hoc. sic supra de elec. vt preterite. q2 si alias fuisset iturus ad curiā: non posset petere expensas factas: nisi quatenus plus expēdisset propter longiorez morā: ff. familie her. ex parte in pricipio. 7. ff. ꝺ neg. ge. si cōmunes distinguitur tamen: quia si egit de mandato siue succubuit siue non: potest petere expensas: vt. C. man. l. etiaz ꝫ si egit sine mandato 7 succubuit: non petet expensas. ff. iudi. solui. iam tamen. §. in hac. iste autem expense non excedent probabilē modum. ff. de dam. infec. inter quos. §. vl. 7. l. sequē. in principio. sic. j. de eo qui mit. in pos. cum venissent in fi. 7. j. de sequestra. c. j. in fi.

m OUia in causis. de iure communi. Nota q vniuersitas potest constituere procuratorem non obstante quod dicitur: procurator est qui mandato domini negocia administrat. ff. e. l. j. sed vniuersitas loco domini habetur: ꝭm leges ꝓcurator constituit tm̄ a vero domino. ff. e. l. j. ꝭm canones n̄ est differentia in vocabulis: dūmodo constet q habet potestatem agendi 7 defendendi. j. e. petitio: 7 quilibet administrator procurator dicitur. j. q. iij. saluator. Sed illa fuit dubitatio q2 scholares non videntur constitueer e vniuersitatem cum ius vniuersitatis non sint a principe consecuti. ff. qꝺ cuiusqꝫ vniuersita. l. j. ff. de colle. illi. l. j. Item q2 si esset vniuersitas sindicum vel actorem deberet constituere auctoritate episcopi. C. de epis. 7 cle. omnes. §. nihilomin⁹. Sed papa respōdit: q de iure communi hoc licet: 7 est veruz: q vniuersitas constituit procuratorem: 7 per ipsum procuratorem iurat. j. de iura. calū. cum causam: ꝫ procurator a vero domino constitutus non iurat de calumnia ꝫ dominus. C. ꝺ iura. calum. l ij. §. sin autem 7 scholares possunt habere rectores siue cōsules suos. C. de iurisdi. om. iu. l. vlt.

instituendi tamē ꝓcuratoris super his auctoritate pñtium vobis concedimus facultatē.

Honoriꝰ.iij.epo egitañ.

Auditis ⁊ intellectis q̄ sup delegatoꝝ nostro ruz processibus fuere propo sita: ꝓcessusᵇ ipos ⁊ quecūqꝫ secuta sunt ex eis vel ob eosᶜ noueris nos irrita iudicasse nō obstātibꝰ litteris quas de reuocatione mandati procu ratori suo colubrieñ. eps ꝯsti nauit: cū añq̄ ad illūᵈ littere hꝰ i peruenirent: fuisset super eisdez ꝓcessibus hiucīnde cō clusum. Ceterum memoratū colubrieñ. epm qui procura uerat totū negocium ad exa mē se. ap. aduocāi: ⁊ postmo dū mandatū scm̄ ꝓcuratori nō sine nostro contemptuᵉ et tuo dispendio reuocauit con dēnandum tibi duximus i ex pēsis: quas fecisti a tempore quo ad procuratorem ipiꝰ re uocatorie littere peruenerítᶠ ⁊ faciesᵍ etiaz vsqꝫquo per se idem eps vl' per procuratorē idoneuz se nostro conspectui presentabit: in pricipali nego cio legitime ꝓcessurus.

Idē m.⁊.r.canoni.mutineñ.

Petitio vestra nobˀ exhi bita cōtinebat: cū muti neñ: eps in liuoniaz profectu rus vos vicarios ⁊ ꝓcurato res suos ꝯstituit generalesʰ vobis volētibus agere ꝯ̄ ꝯten tores bonoꝝ epi mutineñ: vl ꝯ̄ illū agentibꝰ rñdē: frequē ter oppōit qd̄ sacē ñ potestis: ꝓ eo q̄ in istro vicarie siue ꝓ curatiōis hꝰi nō exprimitur: q̄ eps ipse ꝯstituerit vos sin dicos vel actoresⁱ ⁊ infra. Nos igitur ex tenore ipius i strumēti liquido cognoscētesᵏ

a Cōcedimꝰ.i.cōcessuz esse ostēdimꝰ a iure cōmūi.

b Auditis ꝓcessus. qualiter ꝓcesserūt nō habemꝰ hic: sed pōt pōi diuersitas ꝓcessuū ꝑ illā decre. s̄. de rescrip. cū dilecta. s̄. de offi. dele. venerabili.

c Ob eos. ⁊ ita cassato principali cassat̄ ⁊ accessoriū. C. ꝺ legibus. l. nō dubium. j. ꝺ h. instrn. inter dilectos. ⁊ s̄. de elec. qualiter. ⁊. xvj. q. vij. ⁊ hec scripsimus. ⁊ j. de scisma. c. j.

d Ad illum. s. procuratorē vl' aduersariū vl' iudicē. j. e. mādato. ⁊ sic re uocatio ista puenit ad iudicē ⁊ cū iā esset super ꝓcessibus cōclusū: nō obstante tali reuocatiōe potuit sup his snia ferri: cū procuratō nil poterat facere postea. vñ talis reuocatio nō impedit sniam ferri super his i quibꝰ est cōclusū: ⁊ ita quodāmodo fert̄. sniā ꝯ̄ abñtē: ꝫ ꝓ pñte reputat̄: q: ⁊ si psis esset. nihil posset obijcer̄ ⁊ si tempestiue reuocatio fuisset facta nō oñsa iudici vel aduersario nihilominus valuisset qc quid fecisset vsqꝫ ad oñsionē reuocatiōis. j. e. mandato. ⁊. C. de satisdat. l vna. ⁊. ff. e. si procurator. in fi. sic in iudice tenet qd̄ facit donec intelligatur reuocata iurisdic. j. ꝺ ap. si duobus. ar. ⁊ q̄ꝫdiu seruꝰ habetur ꝓ libero valꝫ snia illiꝰ. iij. q. vij. §. vex. ⁊ ar. ix. q. j. ordinatiōes. ⁊. ff. ꝺ of. psi. si forte. ⁊. ff. man. si mādasse: ar. ff. si certuz pe. eiꝰ q in ꝓuincia. Si vero reuocatio tēpestiue fuisset ostensa aduersario vel iudici: qcqd fieret postea non valeret: ⁊ sic pñt intelligi. s̄. e. ex insinuatione. ⁊. c. i nostra vt ibi dicit̄.

e Nostro cōtēptu sic. s̄. de postu. hōe. ⁊. s̄. de offi. lega. licꝫ. ⁊ j. ꝺ ap. intimasti. ⁊. C. ꝺ rela. l. j. q: sic illuderet̄ superiori: ⁊ ar. ff. de succes. edic. l. j. §. decretalis.

f Peruenerit. q: tunc quasi contumax fuit: extunc expectare incepit. si. j. de sequestra. c. j. de do. ⁊ cōtu. cū dilecti in fi. ⁊ hoc in culpa illius epi q. negociū ad curiā ꝓcurauit ꝯstinari h. j. de ap. nicolao. ⁊. c. interposita. ⁊. c. reprehensibilis. ⁊. s̄. de resti. spo. cum causam. §. ij ⁊. c. reprehensibilis.

g Facies ēt. ⁊ sic ista snia cōdēnatōis ꝓfert̄ anteqꝫ cōstet ꝺ futuris expēsis: vñ signat̄ ꝯ̄. ff. vsur. l. j. §. j. vbi dic̄: q̄ tractatus futuri tpis nō spectat ad iudicē: hic iā ꝯstabat q̄ facturꝰ esset expēsas. Sꝫ vꝫ q̄ snia quātū ad futuras expēsas si teneat: q: nō cōtinet certā quātitatē: ⁊ icerta snia nulla ē. C. ꝺ sē. que sine certa quā. ꝓfer. l. hec snia. sed illud hꝫ locuz vbi certa quantitas petita ē iure actionis vel species: q: si ibi sententia incerta est: non parit actionē rei iudicate: sed iste expense petunt̄ officio iudicis pro interesse ꝓpter cōtumaciā alteriꝰ partis: ⁊ ideo pōt cōdēnari ēt ad expensas factas ⁊ faciēdas quas declarabit postea suo sacramēto: ⁊ fit hic cōdēnatio expensarū nulla taxatiōe pmissa: qd̄ est cōtra id. ij. q. iij. q̄ fieri. sic. ⁊. j. e. cōstitutis. ⁊. j. quod me. causa. c. fi. sed illa taxatio potest fieri quando iurabitur super expensis: vt dicit. §. quod fieri.

h Petitio vestra. gnāles. lꝫ fuerint generales ꝓcuratores: non tamē poterāt trāsigere. ff. e. mādato generali. nec possūt alienare: nisi fructꝰ aut alia que de facili corrūpi possunt. ff. e. ꝓcurator totorum. Sed nunquid alter istoꝝ. possꝫ agere vel administrare sine reliquo. Uidetur q̄ sic: q: i tutoribꝰ ⁊ actoribus id obseruat̄ vt alt' sine altero admi nistrare possit. ff. ꝺ neg. ge. cum alicui ⁊. ff. de admi. tu. ꝺ creto. v. j. ⁊. l. luciꝰ §. j. ⁊. l. si plures. §. quāuis. ⁊. ff. man. creditor. §. duobꝰ. Credo q̄ si insolidum cōstituti sūt: vnus pōt agere sine altero: ⁊ alia facer̄ prout negocia occupauerit: als' si potest vnus agere sine alio: licꝫ in tutoribus aliꝺ sit benigne receptū: vt sicūt ille leges de creto. ⁊ luciꝰ. ⁊ lex illa credito. §. duobus. intelligitur in eo casu: cum in solidū vtriqꝫ mādauit. de hoc notatur. j. c. pe. in notula. sic ergo.

i Actores. sm̄ canones nō videbatur ista dubitatio q: quia canon omnes administratores nomine procuratoris intelligit. j. q. iij. saluator. est enim nomen generale. ⁊. s̄. e. q: in causis. vbi vniuersitas de iure cōmuni constituit procuratores.

k Intentio fuit. Sic patet: q̄ quando verba generalia siue dubia ponuntur huiusmodi i istrumētis ꝓcurationis: recurrendum est ad intentionem constituētis sic ēt de priuilegijs. j. de deci. ex multiplici. s̄. ꝺ of. ordi. lꝫ. ⁊ in rescriptis. j. de ar. exposita. ⁊. j. de resti. spo. audita. s̄. de offi. ꝺle. super eo. ⁊ i beneficijs cōferēdis j. de preben. super inodinata. ⁊. c. vl. ⁊ illa ē causa: q: verba debent deseruire intentioni: non intentio verbis: per verba enim exprimitur intentio. xxij. q. v. humane aures. ⁊. xxxviij. di. sedulo. ⁊. j. q. j. marchion. ⁊. j. de v. sig. intelligentia. ⁊. c. preterea. ⁊ de con. di. iiij. retulerunt. ⁊ facit ad hoc. ff. de iudi. siquis intentione ambigua. Ar. contra. ff. de pactis veteribus ⁊. ff. de cōtra hen. emp. labeo. ⁊. l. cum in lege. sed illa locum habent in contractibus: vbi venditor ꝺbet aperte oia exprimere: als' fit interpretatio contra ipsuz: ⁊ ita māifestum est: q̄ non est semper consideranda verboꝝ forma in huiusmodi constitutionibus: sed quid est eis cōmissuz ⁊ in quo officio: q: hoc nomē procurator ē generale nomē ad quālibꝫ admīstrationē: ⁊ ꝑ sequētia

ꝙ intentio fuit ipſius epi da ri vobis eligẽdi ⁊ reſpõdẽdi ꝓ ipſo epo liberaꝫ poteſtateꝫ exceptioneꝫ hꝰi penitꝰ repꝛobamꝰ. Gregorius. ix. nobili viro vbaldo ciui piſano.

Accedens ad ap. ſe. ⁊ in fra. Mãdamus qᵗenuſ d. nobileꝫ mulíereꝫ q̃ ſub tua ptãte tenet: plene reſtituas libertati: faciens ipſam ad caſtruꝫ de menſa lucena dioc. ſecure pduci: vt exiſtens ibidẽ libera ꝓcuratoꝛem libere oꝛdinare valeat q ſuam coꝛam nobis iuſticiaꝫ ꝓſequat. Tu ergo ſup ſpõſalibus q̃ int natã tuaꝫ ⁊ filiũ eiuſdeꝫ nobilis ꝯcta ꝓpcnuntur: ꝓcuratoꝛeꝫ idoneum ad pſentiam noſtrã mittas: q ad agenduꝫ ⁊ reſpõdendumᵐ plenam habeat poteſtatem. Idem cantuarien.

archiepiſcopo.

Dilectus filiꝰ magiſter .l. rectoꝛ eccleſie ỏ anna tranſmiſſa nobis petitiõe mõſtrauit: ꝙ cum .r. preſbyter ꝯ ipſum cauſa ſtudij bononie commoꝛantem ſuper eadem eccleſia ad iudices noſtras litteras impetraſſet: earum auctoꝛitate a iudicibus ipſis eodem rectoꝛe citatoⁿ ꝓcuratoꝛ ipſius generalis ᵒad oĩa eius tractanda negocia: pꝛo eo ꝙ compentem terminum infra quem rectoꝛem ipſum conſuleret: vtrum deberet contendere vel cedere ᵖ queſtioni ſibi concedere denegabant: ꝓ eodem noſtram audientiam appellauit: quocirca mandamus: quatenus ſi eſt ita: reuocato in irritum ⁊c. Idem epiſcopo lexoñ.

que ponunt in ꝯſtitutiõe reſtringit ad id de quo agit: vt pꝫ hic. Vñ ſi dicerem: ego do ticio ptãteꝫ agẽdi ⁊ defendendi in cã vel in cauſis quã vel q̃s habeo cũ tali: ſufficiens ẽ mãdatũ: nõ obſtãte ſubtilitate legali q̃ in hoc caſu ſolũmodo vꝫ legem impõere vbis ⁊ nõ rebꝰ: eũ ſit potius ꝯriũ faciendũ. C. cõia de le. l. ij. in fi.

l Accedens. vt exiſtẽs ibidẽ libera. qui enim agit: libertatem debet hr̃e: vt libẽ ꝯſiteat ⁊ poſſit eſſe in iudicio: qꝛ ꝯfeſſio ꝑ metũ ſiue timoꝛem extoꝛta: non ꝑiudicat. xxxi. q. ij. lotharius. ⁊ xv. q. vi. c. i. ⁊ xxij. q. iiij. inter cetera in fi. ⁊ pꝛecipue i mr̃imonio i q̃ libertas oĩmodo reſtituẽda eſt: ⁊ locus ꝓuidẽdꝰ ẽ in q̃ nulla poſſit eſſe foꝛmido. xxxiij. q. ij. ſiue de ꝯiugijs. ⁊ plẽa dꝫ gaudere ſecuritate cuius ẽ animus idã gandꝰ: nec ꝑ timorẽ dicat: ſibi placẽ qḋ odit. j. de ſpõn. eũ locũ. ⁊ qḋ quis non diligit: facile cõtẽnit. xx. q. iij. ꝓſens clericus coactiões difficiles conſueuerunt exitus hr̃e. j. de ſpõ requiſiuit. Sed qualit agit ꝓ filio: cuꝫ mater filium in ptãte habeat. j. de ꝯuer. infi. c. vl. Hic agebat de facto illiꝰ mulieris qꝛ ꝯtraxerat cum illo nobili ſpõſalia nomine filij ſui cuꝫ arris ꝓmiſſis hincinde: ſi ſtaret ꝑ alteꝝ quominus mr̃imoniũ ꝑficeret: quod lꝫ C. de ſpon. l. vlt. ſed pena apponi nõ poteſt: ⁊ ſi apponatur: peti non poteſt: vt pꝛedi. l. i. in fi. ⁊ j. de ſpõ. gemma mulier. ⁊ de verb obli. ticia. i. reſpon ſo.

m Reſpondendum. Sic ẽ dꝫ ꝯſtitui ꝓcuratoꝛ ad agendũ datus vt poſſit etiã defendere ⁊ r̃ndere aduerſario ſi eũ recõueniat: alˢ ſi nõ defenderet: denegabit ei actio. ff. e. mutus. §. pena. ⁊ in expenſis alteri parti tã q̃ꝫ ꝯtumax ꝯdemnat. j. e. ꝯſtitutis. ar. in qua ꝯſtitutio non dꝫ ſatiſdationem exponere: ꝑ quaꝫ ipſe fideiuſſoꝛ ſui ꝓcuratoꝛis exiſtat iudicatum ſolui ſub hypotheca rerum ſuarum: inſti. de ſatiſdat. §. ſi vero. ⁊ ꝙ tempoꝛe ſententie erit in iudicio: alˢ omnia dabit: que in ꝯdemnatione veniunt: vt ibidem dicitur: ⁊ ita plenam habꝫ poteſtatem. Et eſt notabile: qꝛ procuratoꝛ quandoqꝫ non poſſet cauere iudicatuꝫ ſolui: quia foꝛſan non habet ibi amicos qui pꝛo eo velint fideiubere: ⁊ ita cõtumax reputaretur: ex quo ſic citatus eſt: vt hic dicit: ſed ſi hoc fiat ſufficiens erit pꝛocuratoꝛ: ⁊ hoc habet locũ in pꝛocuratoꝛe rei. qui debet cauere ſemꝑ iudicatuꝫ ſolui: quod eſt dicere ſoluere id in quo ꝯdẽnatur: ⁊ ꝙ defendat reum. ⁊ ꝙ nõ ꝯmittat dolum. ff. iudicatũ ſol. l. iudicatum. Et in pꝛocuratoꝛe actoꝛis ideꝫ eſt ſeruandum ſi re conueniatur. Sed nunqd põt iſti parentes litigare de mr̃imõio filioꝝ: vt fieret ꝑiudiciũ ei ꝯ quem inĩaret pꝛo matrimonio. Dico ꝙ ſic: dũmodo filij cõſentiãt ad hoc ⁊ ratum habeant facta parentum: quia ꝑinde habetur: ac ſi ipſi hoc facerent per alios: ⁊ pꝛecipue ꝑ parentes contrahitur matrimonium xxx. q. ij. honoꝛatur. ⁊ . j. de conuer. cõiug. ex parte. Si vero filij non conſentirent factis parentũ tunc non noceret ſententia contra aliquem lata ibi enim non poteſt pater vel mater litigare filio inuito: cum ibi ſolus cõſenſus illoꝝ de quorum coniunctione agit ſit neceſſarius. xxvij. q. ij. ſufficiat. ⁊ inuitis etiam parentibus contrahere poſſint: qꝛ quantum ad hoc non dicuntur in poteſtate parentum eſſe. j. de deſpon. impub. c. i.

n Dilectus. citato ad eccleſiam ſuam ꝑ ſuum pꝛocuratoꝛem. ibi enim debet citari infra de do. ⁊ contu. cauſã que ⁊. c. vlti. nam ipſe fuit bononie: vt infra de eo qui mit in poſ. c. vlti.

o Generalis. poteſt ergo quis conſtituere generalem pꝛocuratoꝛem ad omnia tam ad iudicia q̃ꝫ ad negocia: vt hic dicit. ⁊ . ẽ. e petitio. tamen talis pꝛocuratoꝛ tranſigere non poteſt nec alienare: de hoc dixi ſ. c. petitio. immo quilibet tenetur dimittere pꝛocuratoꝛem alˢ pꝛocederetur contra abſentem: ſi non defenderetur. ff. quibus ex cau. ma. item ait. ⁊ . l. ſe. de hoc dixi ſupꝛa de officio delegato. conſultationibus.

p Cedere. ad hoc enim dantur inducie deliberatoꝛie: vt infra illas deliberet: an cedat vel contendat. iij. q. iij. §. offerat. ſed iſte ꝓcuratoꝛ per ſe deliberare nõ poterat: vtrum deberet cedere vel contendere ſuper facto alterius. vnde debebat conſulere dñm pꝛincipalem: ergo inducie tales eſſe debebant: ꝙ poſſet illum requirere: vñ cum h̾ non faceret: iuſta fuit appellatio. terminus. n. ſemper ꝯſtituendus eſt ſm diſtantiam locoꝛum ⁊ negocij ⁊ ꝑſonaꝝ qualitatem. j. de ap. cũ ſit romana. ⁊ . ff. de iudi. nõnunq̃ꝫ. Et ex h̾ patet ꝙ hꝰi inducie deliberatorie arbitrarie ſunt: qꝛ debent moderari ſm locoꝝ diſtantiam ⁊ ꝑſonaꝝ ⁊ negocij qualitateꝫ: lꝫ dicatur. xx. dieꝝ gaudeat inducijs: imo plus vel minus ſm ꝙ viſũ fuerit iudici expedire j. vt li. nõ ꝯteſta. qm̃ frequenter. §. ſi vero. Alie vo inducie puta q̃ dant ad appellandũ: nõ ſunt arbitrarie: ibi iudex nil hꝫ officij. j. de re iudi ꝙ ad ꝯſultationeꝫ. ⁊ ij. q. vi. biduum. que ſunt decẽ dierum: vt. e. cã. ⁊ . q. e. §. anterioꝝ ⁊ inducie q̃ dant cõdemnatis in cã pecuniaria: nõ ſunt arbitrarie. ff. de re iudi. l. iiij. §. ſi qs. niſi cã cognita ⁊ iuſta de cã. ſ. c. l. ij. tamen quidam illas dant ad arbitrium ſm conſuetudinem loci.

Constitutis in .pre.n.h. priore legieñ. et.t. laico dilectum filium.o.subdiaco. nostrũ sup cã q̃ inter ipsos super q̃dã summa pecunie vertit: ꝯcessim⁹ auditorem: et ĩfra Quia prior sup ipsa pecunia: in q̃ dict⁹ .t.eum sibi sue vxoris[a] nomine teneri dicebat: recepto libello illicentiatus[b] recessit quedam procuratorem dimittens solũmodo ad agendum[c]: quem cuz auditor ipse p mandatum procuratorium sibi datum ad defẽdendum priorem sufficientem non viderit cum ex hoc reputãs contumacem ipsũ pfato.t.in vnã marcham sterlingoꝝ cõdemnauit taxatione[d] prehabita in expensis: et infra. Nos autez finez litib⁹[e] imponere cupien

a Constitutis .noĩe sue vxoris.forte noĩe vxoris sue ꝯcepit iste obligationẽ a priore mutuãdo ei pecuniã vxoris nomine illius aut ꝓ alio ꝯctu.p qua ẽt sine mãdato agere in rebus ipsius prestita cautione de rato.C.e.ti.maritus.ꝫ si maritus habeat mandatũ nõ põt agere:nisi quatenus in mandato ꝯtinet:vt ibi dr̃ in fi.l. palle.sic ẽt nomine alterius qs recipit ĩstitutionem siue inuestiturã.in.j.de pben.accedens.et nomine alterius qs recipit vsuras:qḋ esse nõ dꝫ.xl vi.di.sic nõ suo.sic et nomine vxoris sibi potuit obligare priorẽ p stipulationẽ.sed vxori simpliciter nõ potuit: dicendo ꝓmittis vxori mee soluere tantã pecuniã:q2 alt̃i p altez stipulari vel paciscị nemo põt:insti.de inuti.st pu.§.alteri.ff.ꝺ ꝟ.ob.stipulatio ista.§.alt̃i.nec fcm̃ alterius põt qs ꝓmittere:insti ꝺ inuti.stipu.in.§.siqs aliuz.et i pdicta.l.stipulatio ista in prin.Sꝫ si vxor agere velit pro tali obligatione:nũqd ẽ pferẽda illa viro:et an vir posset agere inuita vxore.nõ q2 vtilis actio acqsita vxori pferr̃ directe acquisite marito:nec põt agere ea inuita.ff.de ꝓcu.si ꝓcurator. vbi dr̃ ꝙ si ꝓcurator meus stipulatus fuerit satisdationẽ iudicatum solui:vtilis actio mihi dar̃:nec põt agere ꝓcurator me inuito.

b Illicentiatus.xi.q.iij.certum.ideo ꝯtumax reputar̃: quia nullum responsalem sufficientem dimisit.

c Ad agendum.iõ nõ valuit mãdatũ:q2 cũ pmo esset reus debuit dimittere ꝓcuratorẽ ad defẽdẽdũ et nõ ad agẽdũ: nisi vellet recõuenire actorẽ:et iõ ꝯtumax reputar̃:q2 non dimisit idoneũ.Qualir̃ aũt debeat mittere qs ꝓcuratorẽ et sufficiẽtẽ:dictũ est.s̃.e.accedẽs.et iste ꝓcurator noluit eũ defendere: qḋ si fecisset:nõ fuisset ꝯdemnat⁹ prior in expẽsis sic credo.

d Taxatione.que semꝑ dꝫ premitti añ cõdemnationem .iij.q.iij.§.offerar̃.et ẽt iuramẽto pmisso.ij.q.i.in primis.et.j.quod me .causa.c.fi.qḋ debuit hic pmitti.Et sic nota:qḋ sñia super expensis p ꝯtumacia põt fieri in absentẽ.et hoc est qḋ dixi.s̃.e.querelam.de expensis.s.qui non venit vel si venit et recedit sine licentia:condemnatur in expensis.

e Litibus.j.de do.et contu.finem.et.c.venerabilis.

f Mandato ꝓcuratoris.de mandato procuratoris actoris dictum est.s̃.e.c.i.in mandato.n.ꝓcuratorio dꝫ ꝯtineri precipue nomen eius:q constituit ꝓcuratorem et nomen ꝓcuratoris et in qua cã:et ꝙ ratũ habebit:qḋ cum eo actuz erit: sicut in litteris de rato:et coram qbus iudicib⁹:maxime si sũt delegati.corã ordinario non est necesse multum:ꝙ fiat de eo mentio.ff.de ꝓcu.si ꝓcuratorẽ.et iste littere mitti debent adversario:vt certus sit qb⁹ releuar̃ ꝓcurator a satisdatione de rato:cũ de mãdato dubitar̃:vt ibi dr̃.de mandato procuratoris rei oĩo ꝯstare dꝫ:et si non ostẽdatur mandatum: repellitur nec admittir̃ tãq̃ꝫ ꝓcurator ẽt si dubitarer̃:nisi vellet se offerre defensioni:et siue qs habeat mãdatũ siue nõ.et quãtũcunqꝫ sit idoneus ꝓcurator:dꝫ prestare aliquã aliaꝫ cautionẽ.s.iudicatũ solui.C.de satisda.l.vna.et.ff.e.q pprio.§.q alium.et.l.minor in fi.et insti.ꝺ satisda.§.si vero.q̃ clausula.s.iudicatũ solui tria ꝯtinet.s.ꝙ defendat reũ in cã:et ꝙ doluz nõ cõmittat: et ꝙ soluat iudicatũ:et hoc ipsũ qḋ ṽbũ sonar̃.ff.iudi.solui.l.iudicatũ solui.et hec satisdatio dꝫ iterponi ab ipso dño:qñ ꝑsens ꝯstituit ꝓcuratorem dũ ꝯuenir̃.et si absens ex̃ iudicium ꝯstituir̃:cautionẽ iterponat ꝓ suo ꝓcuratore: p quam fideiussor existat sub hypotheca reꝝ suaꝝ:insti.de satisda.§.si vo.al's ipsemet ꝓcurator exponere dꝫ pdictam cautionẽ q̃tũcunqꝫ locuplex sit et idoneus:vt dictũ est. Cautionem ṽo de rato nõ prestat procuratori rei.s.rẽ ratã dñm habiturũ:cum et si ille.s.dñs ratũ nõ hẽat: ipse soluat ꝺ bursa sua:q2 reuocare ñ põt dñs.Porro vbi reuocare possꝫ vel retractare qḋ actũ est:dꝫ ꝓcurator.ꝓstare cautionẽ reꝫ ratã dñꝫ habiturũ:vt cũ q̃si dẽfẽsor ꝯuenir̃ rei ven. vł cõi diui.vel famil. herc.finiũ regũdorũ et ecclesia vł minor et in restitutionem in integ.postu.et causa status cũ seruus clamat i libertatẽ ꝯ ꝓcuratorẽ dñi duplicẽ cautionez ꝑstat ꝓcurator rei:iudicatũ solui et rem ratam dñm habituꝝ.ff.e.põponius.§.sed is.et.l.si defunctus §.vlt.q2 i hoc iudicio vtraqꝫ ꝑsona sustinet vicẽ duaꝝ ꝑsonaꝝ.j.de ꝓba.ex litteris.et.ff.e.nõ solũ.§.si statut⁹.et §.est et casus.et cũ tutor postular̃ suspectus:et ipse per ꝓcuratorẽ defendit.ff.e.nõ solũ.§.vlti.et huiusmodi cautiones ante li.ꝯte.peti debẽt.ff.e.põponi⁹.§.ratihabitionis.procurator vniuersitatis siue collegij cautionẽ de iudicato soluẽdo nõ prestat:q2 sustinet vicẽ vniuersitatis et iurar̃ de calũnia in aĩaꝫ ppriã.j.de iura.calũ.c.ꝑtractandis.et.c.se.et.C.ꝺ iura.calũ.l.ij.§.sin autem. q2 quasi dñs intelligir̃:sicut et tutor.ff.ꝑempt l.q fundũ.§.si tutor.ar.ff.rem ra.ha.actor nec tutor cauet ꝺ iudicato soluendo.C.ꝺ admi.tu.l.vlt.§.defensionem.sicut nec verus dñs illũ prestaret:insti.de satisda.§.si hodie et iõ de necessitate ẽ istud offm̃.s̃.e.q2.sed officiuz ꝓcuratoris ẽ voluntariũ:q2 nemo ꝯpellir̃ ꝯstituere ꝓcuratorẽ.s̃.e.querelam al's nõ esset differentia inter ꝓcuratorem priuate ꝑsone et sindicum vniuersitatis.

g Reuocato.Circa h⁹i reuocationem notabis.Cuꝫ aliqs reuocat mãdatũ fcm̃ ꝓcuratori ad agẽduꝫ vł defendenduꝫ ꝯstituto:aut reuocatio ꝑuenit ad ꝓcuratorez tm̃:aut ẽt ad aduersariũ vel iudicẽ.Si tm̃ ad ꝓcuratorẽ:nõ preiudicat aduersario.q2 iudicium qḋ ideꝫ quasi ꝓcurator postmodũ est exꝑtus:ratum esse debꝫ: vt hic.et.s̃.de rescrip.ex parte.et.ff.e.si ꝓcuratorẽ i fi.et C.de satisda.l.vna.ẽt et ante iudiciũ ceptũ.ff.iudi.sol.si aũt.ad id facit.ff.de solu.q hoiem.§.si ticium.et.l.si qs suo.et.l.cũ qs.§.i.et si pater iusserit filio credi: postmodũ ignorante creditore mutauerit voluntatẽ:cessat senatusconsultum:qm̃ initiũ spectandũ est.ff.ad macedo.si tamẽ.Et si dicam:qui voluerit cum seruo meo cõtrahere ꝑiculo meo ꝯhat:possuꝫ mutare voluntatem: si certificauero creditionẽ.ff.qḋ iussu.l.i.rñso.i.i fi.Si vero reuocatio ꝑueniat ad iudicẽ vł ad aduersariũ:qc qd fit cũ eo tãq̃ꝫ cũ falso ꝓcuratore nõ valet:vt h a ꝯtrio sensu.s̃.de rescrip.ex ꝑte decãi.postea nõ ꝓcedat iudex cũ illo ꝓcuratore.s̃.e.auditis.et sic itelligir̃ qḋ dr̃.s̃.e.ex insinuatione.et.c.in nr̃a.q enim vult reuocare ꝓcuratorem:certificare dꝫ aduersariũ vel iudicẽ:vt h dic:sicut

tes: ⁊ quod ab auditore prefato factum esse dignoscitur approbātes: mandamus q̄ten⁹ ptibus ꝯuocatis ⁊c̄. I dem.

M Andato procuratoris post litem contestataꝫ a dn̄o reuocato: si hoc ignorante iudice vel aduersario factum fuerit iudicium quod idem quasi procurator post modum expertus est: ratum esse debebit. dem.

lr̄e de rato mittunť iudici ⁊ aduersario.ff.e.si pcuratorē.ff.rē ra.h.i.ne satisdatio.sic multo fortius lr̄e reuocatorie. Sed q̄ dicit p⁹lit.ꝯte.inuit a ꝯ̄rio sensu: q ante lit.ꝯte.possꝫ reuocatio fieri ēt ignorāte iudice vl' aduersario: ⁊ q necesse n̄ sit significare iudici vel aduersario sit v̄ɀ loq decretal'. ꝯ̄.e.ex isinuatione i nr̄a Ex lr̄a illaꝝ nūqꝫ colligiť q reuocatio puenerit ad iudicem vel ad aduersariū ⁊ tn̄ reuocať qđ factū fuit p illos pcuratores. Sꝫ ibi suppleť q reuocatio venit ad aduersarium. Sic ḡ supple h̄ maxime: q̄ idē est an̄ lit.ꝯte.⁊ post liteꝫ. sic.n.multi possēt decipi: si sola reuocatio procuratoris sufficeret si nō denuncieť aduersario vel iudici: qn̄cūqꝫ fiat reuocatio certificand⁹ est aduersarius: al's iputꝫ sibi q hoc tacuit. Ar.ꝯ̄.ff.man. si mandassem illud i negocijs: vbi nō decipiť vēditor: h̄ decipiť aduersari⁹: ⁊ iō secus. Sꝫ si reuocatio sit missa pcuratori ante lit.ꝯte ⁊ ipse occultat hoc: videretur q pcuratori sit iputādū q eam non ondit: ⁊ sn̄ia q̄ꝫtum ad eū valeat h̄ nō q̄ꝫtū ad dn̄ꝫ: q̄ se liti obtulit aliene ff.rem ra.ha.l.iij.§.falsus.⁊.ff.đ iudi.de qua re.§.ij.⁊ de rei ven.is q se obtulit.⁊.l.p̄dicta sigs seruo i fi. sed hoc forsitan posset h̄re locū: cū pcurator est soluēdo: al' nō.ar.p̄dictaꝝ decre.ex isinuatiōe.in nr̄a. Uel dic: q tenet sn̄ia: ⁊ sibi iputet dn̄s q h̄ nō insinuauit iudici vl' aduersario: vt pbat hec lr̄a. Itē ex hac lr̄a v̄ɀ ēt p⁹ litē ꝯtestatā indifferenť: q reuocari possit absqꝫ cāe cognitiōe. Et iō ꝯ̄.ff.e.post litē ꝯte.nō ē ꝯ̄: q̄ hoc nō hꝫ locū qn̄ pcurator ꝯsentit. Si v̄o procurator nollet: dꝫ h̄ fieri cā cognita: tn̄ nō pcedeť i cā p⁹ reuocationē: nisi post cāꝫ cognitā: ⁊ tn̄ nō dꝫ audiri pcurator q sibi assūpsit pcurationē vel se asserit pcuratorē: h̄ ipso suspect⁹ ē: ⁊ ita semp remoueret.ff.e.q̄ oia secus: h̄ hoc dicit pcurator: vt sine nō suspitōis remoueať: vt.l.p̄dicta que oia.

h Uel.p ⁊ al's seq̄reť a ꝯ̄rio: q si reuocatio ad alteꝝ puenisset: valeret qđ cū eo fcm̄ esset: qđ non est veruꝫ.

i N On iniuste. filiūfamil'. filiusfamilias ēt sine mādato p p̄re admittiť ad agendū ⁊ defendendū p̄stita satisdatione: imo ⁊ si esset minor: q̄ iusti⁹ est talē admittere: q̄ꝫ absentē indefensuꝫ ꝯdēnare. C.e.l.i.erigēdi. Itē pōt ꝯstitui pcurator ad agendū ⁊ defēdēdum: vt h̄ dicit.⁊.ff.e.filiusfami.§.ipse quoqꝫ vnde iudex iuste fecit q illū admisit: nisi esset minor quē nō debuit admittere: q̄ si decipiať: pōt restitui ipse ⁊ fideiussores ei⁹.ff.e.minor.nisi forte p patre ad defendendū ex benignitate ⁊ nō de rigore.vt in.l.erigendi.in fine

k Ad futuras.ad p̄ntes ⁊ futuras lites bn̄ dať pcurator in diē ⁊ sub ꝯditione imppetuuꝫ ⁊ ad tp̄s.ff.e.l.iij §.iiij.ad vnam cām ⁊ in plures ⁊ ad oēs: vt.ff.e.l.i.⁊.l. mandato.⁊.ꝯ̄.e.dilectus.⁊ p̄sens ⁊ absens dari potest. ff.e.l.i.in fi.nec datur inuitus.C.e.inuitus.⁊ dꝫ expsse ꝯsentire: al's inuitus v̄ɀ.ff.e.filiusfamilias.§.inuitus. ⁊ qlibet q nō p̄hibeť: dari potest: q̄ p̄hibitor iuꝫ ē hoc

N On iniuste iudex pcessit: q filiūfamil' in pcuratorem admisit: q̄uis ad futuras controuersias ꝯstitutum: q lꝫ simul cuꝫ alijs dat⁹ fuerit: pus tn̄ pcuratiōis offm̄ occupauit. qđ fieri nequisset in pcuratorib⁹ diuersis tpib⁹ m cōstitutis: qm̄ dato posteriori p̄oris eēt pcuratō reuocata. potuit q̄ꝫ is ⁊ debuit a sn̄ia i eo q lata extitit ꝯ̄ ip̄m n sn̄iam au

edictū.ff.e.inuitus.§.i.⁊ certus dꝫ esse pcurator.ff.e.l.ij.

l Cum alijs. Sic ergo pꝫ q plures pcuratores simul dari possunt.ij.q.vi.§.forma in fi.⁊.ꝯ̄.de testi.insuper.⁊.ff.e.pluribus.⁊.ff.de admi.tu.decreto.§.i. Sed nunqd ambo vel ēt si sunt plures siml' agere debent vel vnus sine altero. Uñ q vn⁹ sine altero agē nō possit ar.ꝯ̄.de of.đle.cām.⁊.ff. de re iudi.duo. Dicas si plures dati sint simul in soliduꝫ potior est ꝯditio occupantis: vt hic. vnde supple h̄ i soliduꝫ.si.ff.e. plurib⁹.⁊.ff.đ le.i.si plurib⁹ in fi.⁊.ꝯ̄.de ap. vt debit⁹.⁊.ꝯ̄.de rescrip.capl'ꝫ sācte crucis.sic.ff.de admi.tu.đcreto i fi.⁊.ff.de ꝯ̄.ob.si tici⁹: ar.ff.đ duob⁹ reis ex duobus.qn̄qꝫ ille tn̄ dꝫ occupare q primo ad sn̄iam venit.ff.đ pecul'.v̄o.⁊.ff.de nora. siquis. Sed si simul occurrernt ad litem contes. iudex tunc potest eligere magis idoneuꝫ: nec repugnantia inde cōtingat si vnus negaret ⁊ alter cōcederet.ff.de accu.si plures.⁊.ff.de admi.tut.decreto in fi. Si vero non sint dati insolidū sed simpliciter: tunc neuter agere potest vel defendere sine reliquo ⁊ simul sunt admittendi: sicut iudices qui dantur sine clausula illa: q si non omnes ⁊c̄. Sed idem videtur dicendum: siue addatur insolidū siue nō: cum ratio illius.l.si plures.§.q̄ꝫuis ⁊.l.decreto. nihilominus remaneat.⁊ iō forte nō pōitur hic in textu insolidum: q̄ aduersarius ab initio prouiderat sibi: vt iudex magis idoneum admitteret.b.

m Temporibus ponit tenorē illius.l.ff.de pcura.sigs cum pcuratore.§.fi.in quo casu non est melior occupantis ꝯditio q̄ dādo scđꝫ priorē reuocare v̄ɀ: vt hic dicit.⁊.l.predicta sigs cū pcuratore.§.vlt.nisi dādo scđm exprimat: q priorem vult durare in pcuratorē.ff.de.l.i.si pluribus. sicut est in iudicib⁹ q̄ scđm rescriptum derogat primo.ꝯ̄.de rescriptis ceterum: quandoqꝫ secundus priori adiungiť.ꝯ̄.de offi.dele.corā. Ad vnam autēꝫ litem plurimū personaꝝ ⁊ vnus ⁊ plures procuratores dari possunt.ff.e.siquis cum.§.vnus. Quandoqꝫ tamen plures p̄sone nō p̄nt agere vel experiri: nisi per vnum defensorem seu defendere: vt ibi plures fideiussores sunt: ⁊ volunt defendere eum p quo fideiusserūt iudicatū solui.ff.iudi.sol.iam tn̄.§.si tn̄. Et plures heredes necesse habent dare pcuratorem: ne actor incommodo afficiať: si defensio in plures p̄sonas diuidať: vt i.l.p̄dicta iam tn̄.§ si tn̄.⁊.ff.de exer. ne in plures. Idē est i redibitoria.ff.de edil.edi.qđ si nolit.§. si plures. Idē est: vbi ille qui agebat iudicio famil.herc.communi diui.fini.re.decessit pluribus heredibus relictis: quia omnes vnum procuratorem dare debent.ff.famil'.herc.si familie hercis.⁊.ff.de procura.lꝫ in fine.

n Contra ipsum. bene dicit contra ipsum: q̄ in p̄sona procuratoris semper formanda est sn̄ia: al's non tenet. C.de sen.⁊ interlo.o.iu.di.l.i.siue ab initio siue post litem ꝯte. procurator interuenit. C.e.nihil.de hoc dixi.ꝯ̄.de elec.querelam. Et nota q iste.§.ponit tenorem illius.l.C.e.inuitus.

o Appellare. pcurator ergo appellare teneť: sed prosequi non cogitur. C e.inuit⁹. quod si non fecerit: imputať ei.ff.de neg.ge.liberto.§.vlt.in fi. vel saltem denunciare teneť domino sn̄iam latam contra ipsum: vt dn̄s appellet si voluerit: quia culpa ipsius amisit causam ipse non poterat damnari: vnde

dicentiā appellaṫ: vł si iusta cā̄
excusabat eūdē: saltē dño cō
testari: vt ad appellatōis bene
ficium ꝯuolarꝫ: lꝫ appellatio
nem prosequi non tenetur in
uitus. Idez.

Consulti sumus: an ꝯsti
tutus ad īpetrandum a
cōitate aliqua ꝑcurator ab ī
petrādo dꝫ excludi: pro eo q̄
maiores ꝛ iurati[a]: ꝑ quos ea
dem cōitas regebaṫ: tp̄e quo
iniunctū fuit ꝑcuratōis offm̄
erant excōicationis snīa ino
dati. T. r. q̄ nisi essent illi in
lr̄is ꝑcuratiōis expressi[b]: vel
als coꝝ auc̄te ꝑcuratiōis[c] isti
tutio facta fuisset: aut sciens
eos esse tales[d] ipsa cōitas vna
cū eis constituisset eundem:
nō est procurator huiusmodi
repellendus.

De sindico. Gregorius pa
pa subdiac. defensori scilic.

Sicut studij nostri
esse debet a litigijs
forensibus mona
chos submouē: ita
necesse est nr̄a ꝓuisione quez
admodū negocia eoꝝ dispōi
debeant: ordiare. pro qua re
tibi precipimus: quaten⁹ cuꝫ
fausto loqui debeas: cui si vo
luerit constituto salario mōa
sterij generaliter debeas ne
gocia commendare:[e] expedit
enim ꝑ paruo incommodo[f] a
strepitu causarum seruos dei
esse quietos.

De his q̄ vi metusue cā fiūt.

Alex. iij. exon. ep̄o ꝛ priori
sancte marie cesarragiñ.

imputaṫ sibi. fi. ff. man. si fideiussor. §. si cum debitor. Et h̄ est
ver: cū dñs nesciuit. Si ṽo sciuisset: certiorari nō debuit. ff. d
act. empt. ꝛ ven. l. i. in fi. ꝛ. s. de rescrip. ab excōicato. vñ tunc
sibi imputet dñs: q̄ ñ appellauit. Uel pōt dici: q̄ appellare te
neṫ ꝑcurator vel dño denunciare: q: hic nō distinguit: vtruꝫ
dño h̄ sciet vel ignoret ꝯ
se iudicatū: alˀ mādati te
nebiṫ: nisi alteꝝ faciat:
nisi iusta cā eū excusꝫ: vt
dicit lr̄a sequens: puta
iustus metus tūc denun
ciet dño. j. de ap. c. vlt. vł
iopia: sicut dr̄ de fideius
sore ꝯdemnato vltra ve
rū debitū. Qui ñ pōt ꝑꝑ
inopiam appellare: debꝫ
hoc denūciare ꝑncipali
ꝑsone. ff. man. si ꝑcurato
rem. §. si ignorantes.

a Consulti. iuratˀ. per
hoc videbaṫ q̄ ꝑ
curatio non valebat: q:
maior ꝛ iurati ꝑ q̄s cōi
tas regebaṫ erāt excōica
ti ipsi q̄si caput vniuersi
tatis censeṫ: ꝛ ipsi iurāt
ꝑ causis vniuersitatꝫ. C.
d iura. calū. l. ij. §. h̄ ēt in
fi. ff. de ꝯdi. ꝛ demō. mu
nicipib⁹. ff. ad mūicip.
municeps. Huiusmodi
maiorib⁹ cura totius rei
publice ꝯmissa ē vt dic
ler illa municeps vñ vr̄: q̄ istitutˀo ꝑcuratoris nō valeat: ꝛ sic
ille ꝑcurator dꝫ repelli cū actores illi⁹ nō reciperenṫ. j. de testi.
lꝫ. Sed qd dices. impator ē excōicatus: ipetrauit lr̄as ꝑ nō ex
cōicatis ēt credentib⁹ illū nō esse excōicatū vel ēt credētib⁹:
nūqd valēt lr̄e: vt ꝑ eas ꝓcedaṫ. Ur̄ q̄ sic: q: nō refert ꝑ quē
cūqꝫ ꝑces oblate sint. C. de ꝑci. impa. offe. vniuersis. ꝛ mulier
ēt admittitur ad inpetrandum que als ad iudicium pro alio
non admittiṫ. ff. de reg. iur. l. ij. C. de ꝑcu. alienam. Super hoc
dicas: q̄ tales lr̄e bene valent ꝛ tenent: lꝫ impetrator q eas im
petrauit: repulsus fuisset ab ipetrando: si vicecācellari⁹ illuꝫ
excōicatum sciuisset. cum ēt si ꝑncipalis dñs eas impetrasset
valerent eo absoluto. j. de excep. pia. De hoc teneas: hꝫ q̄ ibi
notaṫ in glo. lꝫ mix. Sed videtur: q̄ lr̄e ipetrate ab excōicato
non valeant ꝑ hoc qd̄ hic dicit: maior ꝛ iurati excommuni
cati essent expressi in lr̄is ꝑcurationis: ꝑcurator eorum debe
ret ab impetrando repelli: ꝛ ipsi ydem repellerenṫ. Ergo mul
to fortius littere impetrate ab excōicato nō valēt: q: si excom
municatus repellitur ab impetrando: ꝛ littere impetrate ab
ipso repellende sunt. Hoc ita intelligendum est cum vicecan
cellarius vel alius qui lr̄as concedit: scit illos. s. maiorez ꝛ iu
ratos excommunicatos: tunc dꝫ ꝑcurator eorum repelli ab i
petrando: q: ꝛ ipsi repellerenṫ: ꝛ ita nō licet eis per alium: qd̄
per se nō liceret. j. de testi. lꝫ. Excommunicati publice nec per
se nec per alium ad agendum vel ad impetrandū vt agāt: ad
mitti debent. j. de excep. exceptionē in fi. Si ṽo vicecancella
rius ignorat impetrantem excommunicatum: nec ꝯ ipsum ex
cipiatur: ꝛ litteras obtinuerit: valebunt ꝛ poterit agere ꝑ eas
cum fuerit absolutus. j. de except. pia.

b Expressi. Expressio ergo nocet hic: q: ꝑ hoc apparꝫ: q̄ eo
rum mandato fuit ꝯstitutio facta tanq̄ꝫ maioꝝ. vnde non va
let: q: si maior d vniuersitate: puta administrator ꝯsulēs
ꝑlatus excōicati sint vniuersitas agere no potest: quia
quasi mortua tunc habetur. xi. q. iij. nemo epoꝝ. ꝛ ita
quasi vacare intelligiṫ: vnde agere non pōt. j. ne se. va.
c. i. ij. ꝛ. iiij. Idem est si in ꝑcuratione non sint exp̄ssi: dū
nō ꝯstet: q̄ eorum
auc̄te ꝯstitutio sit
facta: vt h̄ dicit. Sꝫ
cū exp̄ssi sunt tunc
ꝯstat ꝛ sic expressa
nocēt nō exp̄ssa nō
nocent. ff. de reg.
iu. expressa. ꝛ quia
eorum auctoritate
factuꝫ est propriū
factum censetur:
q: omnia nostra fa
cimus quibus au
ctoritatez imparti
mur. C. de ve. iu. e.
nu. l. i. sꝫ neqꝫ in fi.

c Procuratoris
puta q: dicebatur
in ꝑcuratōe: talis
cōitas facit ticiuꝫ
suum ꝑcuratorem
ad impetranduꝫ:
ꝛ maior ꝛ iurati in
terposuerunt suaꝫ
auctoritatem.

d Tales. Et iō i
putatur: q: nō de
bebant illos ad h̄
associare. si. s. de elec. scriptū est in fi. ꝛ est. ar. q̄ vtile vi
tiatur hic per inutile: ar. ad hoc. ix. di. si ad sacras. ꝛ. s.
de of. dele. super questionum. §. si vero. ꝛ. iij. q. ix. pura.
ꝛ. ff. de edil. edic. cum eiusdeꝫ. sic ꝛ vna ouis morbida
totum gregem inficit. xxiiij. q. iij resecande. ꝛ. j. de statu
regul. ea que. i rñso in fi. ꝛ. s. de offi. deleg. cum super.
Ar. contra q̄ non noceat factum illoꝝ. s. de elec. illa. ꝛ. j
de cle. ex. mi. si. celebrat ꝛ. s. de elec. cum vintoñ. ꝛ. C. de
transac. si ex falsis. ꝛ. j. de re iudi. cum. i. ꝛ. a. Sed dato
q̄ valeat constitutio ꝛ impetratio littearum: quia non
sint expressi in constitutione vel alij ignorabāt illos eē
tales: sed communi voluntate omnium hoc factum est:
nūquid poterit agere vniuersitas vel collegium per
sindicum auc̄te illarum lr̄arum ꝯstitutuꝫ ab illis ꝛ ab
alijs cōiter: si obijciṫ q̄ maior. s. administrator prelatus ꝛ
aliq de maiorib⁹ sint excōicati: ꝛ parat⁹ sit h̄ ꝓbare exci
piens: ꝛ videṫ q̄ sic poterit agere: q: sicˀ valet ꝯstitutō
ad ipetrandū ita dꝫ valere ꝯstō sindici ad agendū dū
mō ꝯstitutio sindici similis sit ꝯstitutōi ꝑcuratoris. Sꝫ
vr̄ q̄ h̄ esse nō possit: q: i sindicatu debēt exprimi ma
iores persōe ꝛ alij ēt ꝛ precipue prelat⁹ administrator
vt appareat an sint due partes vel maior ꝑs vniuersi
tatis. ff. quod cuiusqꝫ vniuersi. plane ꝛ collegiū sine ꝑ
lato non ꝯuenit vel ꝯueniṫ. j. de iudi. cām sed hoc non
potest cōstare: nisi exprimantur nomina in ipsa cōstitu
tione. Unde satis potˀ dici: q: lꝫ littere valeant predito
modo ipetrate ꝯstitutio tñ sindicatus nō valeat: nisi illi
absoluantur. nec est h̄ incōueniens: q: vn⁹ sol⁹ vel pauci
de caplo possent ipetrare lr̄as ꝑ ecclesia: vel ꝯstituē ꝑ
curatorem ad hoc: cum sint ꝯiuncte ꝑsone: arg. s. de re

Erlatū est ad audientiam nostraȝ: ꝙ cum quidam nobilis ⁊ potēs: m. vxorem suaȝ suspectam haberet milites sui eius precepto eaȝ ad quandā siluam ducentes euaginato gladio occidē voluerunt: sed tādeȝ pietate ducti sub tali conditione pepercerūt eideȝ: ꝙ in monasterio de colobeis habitū susciperēt mōachalem: ⁊ infra. Episcopi vero missi a viro: vt ei velū imponerent: q꞉ iuuenis erat: ⁊ filium paruulum habebat: mutationem vite sue suspectā habentes seorsum conuenerunt eandem: que rem patefaciens ꝙ mortis timore monasterium intrabat: proposuit ⁊ ꝙ inde quandocūꝗ posset exiret. sed alter eporū vt viri tyrannidi satisfacere videretur: mulieri veluȝ imponere simulauit tandeȝ viro de medio sublato: ꝑdicta mulier de monasterio exiens aliū maritū accepit: quos galagoritan. eps ad instātiā sororuȝ vinculo excōicatiōis astrixit ⁊ infra. Jdꝗ mandam⁹ quatenus predictā mulierē ⁊ virū recepto sacro: ꝙ vestro debeant stare mandato: ab excōicationis vinculo absoluatis ⁊ inde tā mulierē ꝙ priorissam ⁊ moniales prescripti monasterij ante vestram presentiam conuocātes: si legitime ꝓbatum fuerit nō timore mortis ꝑdictā mulierēȝ religionē

scrip. nōnulli. ⁊. xij. q. ij. non liceat. ber.

e f Jcut studij. cōmēdare. submouē. xvj. q. j. monachi. Nota ꝙ hoc nomē sindicus nomē grecum est: latine defensor appellatur ⁊ ad certā causam agendam vel defendendam eligiē. ff. ꝺ mu. ⁊ ho. mune. rū. §. defensores ⁊ generaliē. ad oēs causas presentes ⁊ futuras: vt h. ⁊. j de iu. cal. impatorū. ⁊ constituiē ab vniuēsitate seu collegio vel copor. ff. qꝺ cuiusꝗ vniv. l. j. ⁊. l. itē eorū. §. si decuriones. ⁊ sindicus iste si dubitatur de mandato debȝ cauere ꝺ rato: si agat. ⁊ partibus procuratoris fūgiē: ⁊ ex eisdem causis mutari pōt ex quibus ꝓcurator. vt. l. predicta itē eorū. §. penul. ⁊. vl. ꝭ nō cauerat ꝺ iudicato soluēdo vt cū ꝺfēdiē vt dictum est. ꝭ. ti. ꝓri. mandato. q꞉ talis sindicus ꝑsonam sustinet vniuersitatis siue collegij. Sic ⁊ tutor si cauet de iudicato soluēdo ꝭ iudicio sisti. C. de admi. tu. sancim⁹. §. ꝺfēsionē. Et iurat ꝺ calūnia iste sindic⁹ i aiam ꝓpriā. j. ꝺ iura. calum. i ꝑtractādis. ⁊. c. impator. Et tutor ⁊ curator iurāt ꝺ calūnia: vt. C. ꝺ iura. calū. l. ij. Jtē posset eē laic⁹: vt v꞉ h i fi. q꞉ buos dei litigaē ñ oȝ. ij. q. vij. sic sacēdotes. ⁊. xj. q. j. te qdē. ⁊. §. ex his oib⁹. v. ad secularia iudicia si habueritis ꝯtēptibiles. ⁊c. i auc. ꝺ sanctis. epi. §. aliū aūt. coll. ix. ⁊. j. ꝺ iura. calū. c. j. i fi. qꝺ dictū ē satis esse hōestuȝ: q꞉ ꝗlibȝ ꝑsōa ecclīastica dȝ hr̄e ꝓcuratorē hōe fame ꝑ ꝗlibȝ ecclīastico negocio. v q. iij. q꞉ epi. tñ ꝯtriū fit quotidie. clerici ⁊ mōachi phīt eē sindici et tractare vtilitates ecclīarū. xvj. q. j. q ve. et. c. monachi et iura predicta loquunē solūmō ꝺ honestate. sic videm⁹ seruari ꝺ facto. et dȝ cōstitui qñꝗ ab epo qñꝗ a capitulo: prout nōē. ꝭ. de rescrip. edoceri

f Jncomodo. i. poti⁹ dȝ modicū icommodū siue dānū sustinere i eo qꝺ dabūt sindico et cessare a litibus et per alios litigia exercere.

g p Erlatū proposuit. Hic ergo valet ꝓtestatio. ⁊. xxxj. q. ij. lotharius. xxviij. di. diaconi. ⁊. vij. q. j. pōtifices. ⁊. ꝭ. de elec. cumana. ꝯ. ꝭ. ꝺ consti. cū. m. in gb⁹ ꝺ hoc. Sȝ qd si nō audet protestari nō obstet. C. de reb⁹ credi. generaliter. §. ipe ar. xxxiij. q. ij. si satis in pn. qꝺ itelligiē si cōstet i iudicio

b Jmponere: s. conuersionis: quoniam velum consecrationis quod tantum virginibus datur: iponē nō dȝ. xx. q. j. de votis ⁊. j. de regul. vidua.

i Simulauit. Nō. ꝙ vtiē simlatio ꝑmittiē. xxij. q. ij. vtilē. ff. ꝺ noua. doli exceptio l fi. ⁊. xxiij. q. ij. dñs. ff. de

do. l. j. §. non fuit. ⁊. lxiij. di. i mādatis. ist. ꝺ act. §. alle. ⁊. xxij. q. vl. vt pridē. Ar. ꝯ. xxvij. di. ꝙ interogasti. ff. de iusti. ⁊ iure l. j. §. j. ⁊. xij. q. j. certe ego. ff. de of. presi. congruit. §. vl. C. de iure do. in reb⁹ i fi. xxij. q. v. cauete. ⁊. C. de incestis nup. l. vlti. in fi. So. dolus fraus ⁊ simulatio sunt noīa reatus qui nūꝗ ꝑmittiē a cānōe: q꞉ q peccat: ñ peccat legis auēre. xxiiij. q. iiij. q peccat aliqñ vulgari cōsuetudine denomiat act⁹ legitios ⁊ tūc ꝑmittūē: vt in ꝑmis: concor. xxxij. q. secunda § his auctoritatibus. ⁊ sic simulatio boni qñꝗ bona est: vt hic: ⁊ permittitur ⁊ qñꝗ mala vt hypocrisis: vt. c. ꝙ interrogasti. ⁊. c. certe. ⁊. c. cauete. Simulatio mali qñꝗ bōa est: vt fuit simulatio dauid: q simulabat furorē vt. c. vtilē. ⁊. c. domin⁹ ⁊ de cō. di. ij. accesserunt vbi dicitur: ferebatur dauid manibus suis: sed manibus suis nemo portatur christus enim manibus suis ferebatur. de con. di. ij. accesserunt.

k Quod vestro. sic. j. ꝺ sen. ex. ex tenore: ꝭ cōmunis forma est: ꝙ iuret q absoluiē stare mandatis ecclesie. j. de ap. ad hoc. ⁊. j. de sent ē. ex. cum desideres. sed nō refert quocunꝗ istorum modorum iuret: quia licet iuret st. re mandato iudicis per illam formam non intelligitur aliud ꝙ per aliam nec magis astringitur: quia mandatum suum debet esse ꝭm ius: nec ad aliud extenditur: quia nec de alio intendunt.

l Mortis. Sed qualiter pōt hoc probari: cuȝ sit negatiua. Respondeo ista negatiua includit in se affirmatiuam hanc s. sponte religionem itrauit. si. ꝭ. de renun. sup hoc. de hac negatiua dictū est. ꝭ. de elec. bone. Et hanc negatiuam debēt ꝓbare moniales: que mulierem illam repetebāt. Sed videē ꝙ potius mulier illa debuit probare: ꝙ timore mortis itrasset: quia moniales fuerunt in quasi possessione illi⁹ siue mōasterij: ⁊ quasi fundata erat intentio monacharuȝ p taleȝ possessionē ⁊ cohabitationē ⁊ veli susceptionem: ⁊ mulier allegare videtur metum mortis: sed qui hoc allegat: illud debet probare. ff. quod metus causa non est. Respondetur: ꝙ verum ē hoc: sed quia constabat de protestatione voluntatis ab initio facta adhuc ꝑsumitur nolle. xxxj. q. ij. lotharius. ff. de le. iij. si quis in ꝑn. ⁊ qui volūtatē inmutatā allegat: hoc ꝓbare debȝ vt hic. ⁊. ff. de ꝓbat. eū qui. C. de testa. sancim⁹. et. C. ꝺ ap. precipim⁹ in fi. et. ff. de le. iij. fideicōmissa. §. si rem. et. ff. ꝺ le. j. s. mihi. §. interdum. Sed hoc non habetur ex hac littera ꝙ cōstaret de protestatione: nisi per narrationē premissam. Jdeo aliter dicitur coipso: ꝙ mulier hoc non probat: intelliguntur moniales probasse suaȝ intentionem presumptiue: cum de facto constaret: liceȝ non de forma facti. C. qui mi ita non possunt super ser. li. duodecimo. vel moniales sponte onus probandi subire volebant vnde mos eis gerendus fuit ifra

de resti.spo.l3 in fi.ff.ð proba. circa eũ. ⁊ talis metus bene ex cusat siue timor: ⁊ metus stupri ⁊ timor seruitutis ⁊ met⁹ verber ff.e.isti quidē.⁊.C.de trāsac.interpositas.⁊.j.c.pri.⁊ que fiūt iusto timore reuocantur.C.de re.cre.l.generaliter. Uel dic ꝙ vtraq₃ pars debet docē ð iure suo.si.ß. de renū. super hoc.b.

de eo per quem fac.erit.l.j.§.si plures.C.de cōdi.fur/ ti.l.j. Ar.contra.ff.ad.l. aquil.itē mela. §.sed si plēs sed illud ē pēa:hoc interesse:⁊ pena vnius nō liberat aliū:vt in.l.itē,mela.§.sed si plures.Et ē verū:ꝙ sub/ uenitur metū passo:nisi culpa sua inciderit i metū. ff. e.si mulier.⁊.xxij. q.iiij.inter cetera: Ar.cōtra.j. ð spō. veniēs. ibi culpa sua incidit in me tum: ⁊ tamē nō te net mr̄imoniū ꝯ/ ctū p metu₃.Sol/ ue hoc cōtrarium per distinctionē ta lem. Tenent ergo que per metū fiūt ⁊ subuenitur me/ tum pass:nisi cul pa sua incidant in metū. Ab ista do-

a Postmodu₃.q.di.si constaret de metu abini tio:⁊ postea sponte ratu₃ habuit:votū suū tenuit si. j.ð regul. significatum ⁊ e.cū virū vbi hēs:ꝙ istð qð ab initio nō tenebat per ratihabitione₃ robo rat: sic ēt in mr̄imonio carnali. j.de spon.ad id qð.j. de despon. impub. de illis in fi.nota.⁊ aliud colligitur hic māifeste ꝙ aliqs vxoratus vel vxor alicuius ēt iuuenis si vi

intrasse: aut qð fecit postmo dū⁹ratū hūisse:ipa₃ ad mōa/ steriu₃ redire:⁊ habitu₃ ðpo situm reassumere censura ec clesiastica compellatis.

Idē episcopo vuigorniēsi.

Abbas sancti cadmun di a quo.r.p̄sēs.lator p̄imoniū suū tenē dignoscit: milites ⁊ burgēsesad domu₃ eius sic accepim⁹ ꝯstinauit:q₃ eū a domo ⁊ vniuersa possessi one expellerēt:nisi ecclīā suā pētitus abiurass₃:qð cū idē.r tali modo coact⁹ fecisset: ab bas alij concessit supradictā ecclesiam: vnde q: que metu ⁊ vi fiunt:de iure debēt in ir/ ritum reuocari:mandamus: quatenus p̄dicto.r.cū inte gritate restituas vniuersa.

Clemens tertius.

uente altero sciēte ⁊ con/ sentiēte itret religionē,p̄ntēdo ð timor aliq ēt iusto:vt h erat ⁊ postea,ratū hēat spōte:vl' iteru₃ ēt mortuo marito:ꝙ i tm̄ te neat votū:ꝙ nō possit vlterius ad seculū redire:⁊ si redierit: cōpelli debet reuerti ad mōasteriū:⁊ tñ viuēte marito nō te nebat votū vsq₃quaq₃ quātū ad mar.tū quin possit eā reuo/ care:ar.ad idē.j.de cōuer.coniug.ex parte ꝯsuluit ꝯ.e.ti.pla/ cet.qdā intrauit.vbi.ð hoc.Et dic postmodū.i.post mortē vi ri.Et ita planū est.q: viuēte viro metus mortis durare intel/ ligit:qð ex eo colligitur:q: antē mortē mariti fuit ausa exi- re.Uel dic ꝙ mulier ista habuit viri assensum:qð patet i an tiqua decre.q: maritus durit episcopos ad monasteriū:vt il- li mulieri velum imponerent:siue misit illos:vt hic dicitur.ß. ꝟ.episcopi vo.⁊ ita consensit:ꝫ castitatem nō p̄misit: ⁊ ita solēnigauit votum suum si sponte hoc fecit.Si vo timor mor tis hoc fecit:⁊ postmodū tractu temporis ratū hūit:tenuit vo tū ratihabitione sequenti:cū vtroq₃ casu habuerit viri assen/ sum.Sed stādum videtur illis iuribus.j.de cōuer. coniug.c. cum sis ⁊.c.ad apostolicā. Sed intellige illas bm ꝙ notaē i.c. vxoratus.j.de conuersi.coniug.in nota.sed pone.

b Abbas coact⁹. Nota:ꝙ siquis per metū amissionis rer suarū aliqd faciat vel iurat se facturu₃:⁊ illud adiplet iuramentum potest repetere ꝙ tali modo fecit vl' abiurauit ar.l.di.p̄sbros. Et intellige de talibus rebus sine qb⁹ vita corporis adimitur vel patitur grauē iacturā.xxij.q.iiij.§.vlt. ꝟ.qsqs ergo.Ar.ꝯ.xxxij.q.vij.oēs causatiōes sed ñ tāgit hoc. Nō ergo circa hāc materiā: ꝙ ea que per timorē vel metum fiūt qui posset cadere in cōstantē virū:tenet ⁊ obligaē qs p h' l3 coactus: ⁊ iuramētum sup hoc fcm̄ tenet dum tñ tale sit f.∨ ctū sup q iurat vel qð p̄mittit siue ēt tradit:qð seruari possit sine iteritu salutis eterne:al's nō tenet iuramētū.xxij.q.iiij.si aliquid.ar.ꝯ.de pac.pactiones:q: p nullo metu d3 qs pecca tū opēari mortale.j.e.sacris.⁊ poti⁹ quelib₃ mala pati:q₃ ma tū cōsentire.xxij q.v.ita ne. ⁊ ita tenēt ea que p metu₃ fiunt ⁊ iuramētū.j.e.ad audiētiā.Et hoc iō q: coacta volūtas ē vo/ lūtas.xv.q.j.merito q̄rit.S₃ ꝯ hic daē actio qð met⁹cā.⁊ pro bato metu restituit p offiñ iudicis ei qð ðdit vel tradidit aut absoluetur si p̄misit.ff.e.l.metu.§.ꝫ qð p̄tor.Nec refert in hoc casu qs metū fecit: an is q possidet an alius.dūmodo p bet se p metū rē pdidisset:q: met⁹ iustā i se h3 ignoratie cām ff.e.si cū exceptiōe.§.in hac ⁊ pōt agere tā ꝯ possidēte:q₃ con tra illū q metū itulit.ff.e.ti.l.pedius.i.Rñ.sed si ab vno con/ sequtur ius suum:contra alium agere potest:vt in p̄dicta le/ ge pedius.§.vltimo in fine.sic.ff. de dolo lege si plures ⁊. ff.

ctrina siue generalitate excipiuntur casus:in quibus fallit etiā si culpa sua icidisset i metu₃. Nō nocet ⁊ p̄i mo in causa matrimoniali qualiscunq₃ metus interue niat culpa sua vel,sine culpa. Matrimonium contra/ ctum per metū non tenet:nec obligatur qui hoc facit etiam si iurat quia matrimonia libera debēt esse:quia suite nuptie difficiles exitus consueuerunt habere.j. de spon.requisiuit.⁊.c.gemma.⁊.C.de spon.l.vl. in fi. ⁊ vbi metus vl'coactio intercedit: consensus liber di ci non potest.j.de spon.cum locum.⁊ matrimoniu₃ so lo consensu contrahitur.xxvij.q.ij.sufficiat.Sed p̄di ctum capitulum inter cetera.videtur dicere cōtrariu₃ sed nō cōtradicit : q: ibi non interuenit iustus met⁹: qui possit cadere i constantem virum:qui solus excu/ sat.ff.e.metum.Uel dicas p̄out consueuit exponi: ma trimonium sit firmū ⁊ stabile:ꝙ illud verbum sit non ponitur p̄ceptiue:ꝫ consultiue:⁊ sic.c. illud inter ce tera.loquitur de consilio tantum:vel metus nō fuit p batus. Item ⁊ dos,p̄missa per metū vel soluta non tenet:quia est accessoria ad matrimonium.ff.e.si mu/ lier.§.si dos.vbi dicitur ꝙ si dos per metū p̄mittaē non nascitur obligatio. Item in rebus ecclesie est spe ciale ꝙ nō tenet traditio vel p̄missio vel iuramentu₃ factum per metū de reb⁹ ecclesie.xv.q.vj.c.j.j.de iure iuran.peruenit.q: etia₃ si sponte p̄latus res ecclesie traderet nō tenet traditio sine solemnitate:de qua ca uetur.xij. q.ij.sine exceptione,multo fortius nō tenet traditio de rebus ecclesie facta per metū:nec iuramē tū sup hoc factu₃:q: si ñ tenet p̄ic'pale nec accessoriū C.de leg.nō dubiū.⁊.j.de so.cōpe.si diligēti.Itē ⁊ i vo to:q: votū per metū fcm̄ nō tenet.ꝯ.e.platū.q: votu₃ res est voti ⁊ nō p̄cepti:⁊ liberū est arbitriū i vouen do:al's nō ē votum.xvij. q.j.integritas.⁊ .j. de voto, l3. ⁊ voluntariū militē sibi elegit xp̄s:coactū aūt sibi au/ ctionaē diabol⁹.xv.q.j nō ē. Itē nō tenet iurisditio p metū extorta.ff.de iudi.l.ij.i.Rñ. Ite₃ auctoritas tuto ris p metū extorta nulla ē.ff. ð aucto.tuto.l.j.§.vl. In oib⁹ alijs casib⁹ tenēt q p metū fiūt vt dcm̄ ē:dūñ ta lia sint q sine iteritu salutis eterne fuari possint.Alij dicūt ꝯ:ꝙ ea que p metū fiunt:nō tenēt ipso iure:ar.l. ff.el.j.vbi dicit qð metu fcm̄ ē:ratū ñ hēo dic p̄etor sed illud non est verum. immo potius contra inueni tur ex vbis illis.q: qð nō est:ratu₃ haberi nō pōt.b.

Ad aures nostras te signi ficante peruenit: q electus quidā i plebanū cuiusdā ecclesie ad terrorē laicorum[a] renuciauit electiōi que de ipso fuerat clericis vno excepto vnanimiter celebrata ꝛ infra Tue igitur discretioni presentibus innotescat: q rennuciatio facta ad terrorez laicoruz nisi forte iuramento[a] vel fide interposita sit confirmata: nō impedit: qminus is q renunciauit ecclie ad cui⁹ regimē ꝑus erat elect⁹: ꝑficiat eidem.

Inno.iij.dcāo ꝛ subd.licoñ.

Ad audiendiā nr̃az magistro gu.de cheuelr̃. significāte puenit: q cū eccliaz de cheuelr̃. cāōice fuisset adeptus: ꝛ aliquādiu pacifice possedisset: grauissimo tādez metu regis: q eaz ressignaret iurare coactus: eam in eoꝝ ad quos[c] pertinebat manibus resignauit. Quia vero que vi metusue causa[d] fiunt carere debent roboꝛ firmitatis: mandamus: quatenus si eundez ad resignatiōez[f] constiterit vob per talem metum fuisse coactuz q potuerit ꝛ debuerit cadere i virū cōstātez: nō obstāte iuramento predicto quo ñ ad repetēdū[g]: sed ad resignādū[h] solūmodo tenebat: ꝑfatā ecclesiam ei restitui faciatis.

Idē vidroñ. archiepiscopo.

Sacris ē canonibus: ꝛ infra. Distinguimus autē vtrū is q cōicat excōicatis: sit inuit⁹ ꝑ coactōez[i] astrict⁹ aut ꝑ metū iductus. In primo casu talem non credimus excōicatione teneri: cum magis pati q̃ agere videatur. In secūdo lȝ met⁹ attēuet[k] cl̄pā: qꝛ tñ nō eā ꝑrsus excludit[l]: cum ꝑ

Ad aures. laicoꝝ talis renūciatio nō tenet etiā si sponte fieret: qꝛ nō est facta in manu prelati: vt. ā de renū. admonet. ꝛ. j. e. c. pri. ꝛ. c. qd in dubijs. vbi de h: ar. xvij. q. i. gonsaldus. tñ si sponte renūciasset: quo ad se bene teneret: ꝫ quo ad supiorē nō: vt no. i illa qd i dubijs. ꝛ. ar. ā. de renun. super hoc

a ¶ Iuramento. Ergo si iuramētū interuenissz vel fides interposita fuisset. q vlterius ñ repeteret: nō potest eam repetere iuramento vel fide obstante: qd pōt seruari sine interitu salutis eterne. ꝛ. j. e. cū dilectus. j. de iureiu. si vo. xxx. ij q. i ij. si aliquid. sic. j. de resti. spo. accepta: ar. ā. j. de resti. spo. c. ij. ā. de renun. cum inter p. ꝛ. ā. e. abbas. so. quidaz dicūt: q lȝ qd hic dr̄ ꝛ i similibus signatis ius cōe est: qd dr̄ in cōtrarijs dispensatio est: sed ex lr̄a non colligit dispensatio. Illa decre. j. de resti spo. c. ij. non cōtradicit: qꝛ in alio casu loquitur. quia aliud est repetere quod per metuz tradidit vl' renunciauit: vt hic. ꝛ. ā. c. proxi. ꝛ. j. e. c. pr. Aliud est petere restitutionē eius quo fuit spoliat⁹: vt dictū ē. ā. de renun. sup hoc. Et illa decre. cū iter. p. nō cōtradicit: qꝛ ibi nō agit ex prima sua institutione. illa decre. abbas. nō cōtradicit: qꝛ ibi iurauit nō solūmodo abrenunciare ꝛ renunciauit: ꝫ non iurauit q non repeteret. Sed hic dicit: papa si iuramētū interuenissz in renunciatione. s. q non reciperet illam prelationem tunc non posset ꝑfici illi ecclie pp iuramētuȝ qd pt seruari sine iteritu aīe: ꝫ nō negat q̄n preꝑfici possit, ꝑbato metu supiorīs offō iplorato ꝫm q fec̄ i illa dcr. abbas. ꝛ silib⁹: ꝛ sic ñ ꝯdictū ꝯria signata. excusat. n. met⁹ stupri siue stat⁹ v'beris atqȝ necis. ff. e. ego puto. ꝛ. l. nec timore. isti qdē. §. i. ꝛ. ij. ꝛ. iij. ꝛtē met⁹ subē sue. ā. e. c. pri. b.

b Ad audientiam. ad quos. al's nō tenet resignatio ā. de renū admonet. ꝛ. c. qd in dubijs. ꝛ. ā. c. pro r. l. ar. vi. q. iij. deniqȝ.

d ¶ Causa. olim ita dicebatur: qd vi metusue cā gestū est: ratū nō habeo. Vis. n. fiebat mentio pp necessitatē cōtrariaȝ spōtanee voluntati: ꝫ hodie detracta est vis mētio iō. s. qꝛ qd fit vi atroci: id metu quoqȝ fieri vr̄: qꝛ vis includit i se metū: ꝛ ē ſ pius ad metū. ff. e. l. i. ꝛ. ij. Dr̄ vis impetus maioris rei: cui resisti nō pōt. ff. e. l. i. ꝛ ij. vi dico cōpulsiua q̄ iducit actōem qd met⁹ cā: vt. l. ꝑdictis. ꝛ ñ expulsiua: qꝛ illa iducit interdictū vñ vi de reb⁹ imobilib⁹ tm̄ de his q̄ imobilib⁹ coherēt: nec ablatiua i reb⁹ mobilib⁹ q̄ iduc actōez vi bonoꝝ raptorū circa mobilia tm̄. ff. ā vi ꝛ vi ar. l. i. §. si fund⁹. ꝛ. §. ij. ꝛ isti. vi bo. rap. §. ꝫ nedū. nec ēt turbatiua q̄ iduc iterdictū vti possidetis i reb⁹ imobilib⁹: ꝛ i reb⁹ mobilib⁹ iterdictū vtrobi: cū duo se possidē cōtendūt. nec. ingetatiua. q̄ iducit iīdictū qd vi aut clā: vt cū qs ñ sinit alius vti re sua gete vel curare vel alia fa cē: vl' qñ alter eo iuito vlt i aliqd edificare i suo vl' iā forte edificauit. Nec distiguit in lȝ iterdicto iuste vel iniuste fecerit. ff. qd. vi aut clā. l. i. Meli⁹ āt ē istāti l' futuri piculi mētis trepidatō ff. e. l. i. Et nota q lȝ non sit necessariū periculuȝ ꝑsēs eē: tñ exigit metuȝ eē ꝑsentē saltē ꝑ futuro piculo. ñ. n. sufficit suspicari eā iferēdā. ff. e. metum. l. Nñ. Et dr̄ met⁹ qꝛ mentem tenet.

e ¶ Debēt. q̄liter lȝ itelligat dicit. ā. e. abbas.

f ¶ Ad resignationē. Nota q lȝ met⁹ interuēisset i ꝑstatiōe iuramēti vl' alicui⁹ ꝑmissiōis: si postmodū in resignatiōe vel solutiōe nō itercessit met⁹ qꝛ sponte postea renūciauit: vel soluit: non potest repetere: prima. n. violentie turpitudinis cā sublata ēst. C. e. ti. l. ij. ff. de condi. ob tur. causā si ob turpem causaȝ ꝛ. ā. e. perlatum. in fi.

g ¶ Repetendum. Supra. e. ad aures. ar. cōtra: vbi obstat iuramentum. Non est contra: qꝛ ibi iurauit. q non repeteret: vt ibi dictum est: hic iurauit tm̄ renunciare: sed non iurauit q non repeteret.

h ¶ Resignandum: ꝫ quid si iurasset non repetere. Respondeo tunc non repeteret. C. si aduersus ven. l. i. ꝛ. j. de iureiu. si vero. ꝛ. ā. e. abbas. papa vero ex officio suo mandabat restitui. ad denunciationē sibi fcāȝ. j. de iureiu. ad nr̃aȝ ꝛ ille ideȝ non obstante iuramēto posset hoc denūciare pape. j. de iureiu. quemadmoduȝ. posset eniȝ impetrare absolutionē iuramēti sicut fit in vsuris. j. de iureiu. ex administrationis. ꝛ in hoc dolum facere non videtur: qui fraudem ꝛ dolum excludit. ff de lega. ij. cum pater. §. ticio. in fine.

i Sacris per coactiōeȝ. absolutam. xlv. di. de iudeis. ꝛ. ij. di. presbyteros. i. q. i. constat. cū magis pati q̃ agere videatur. vi. di. testamētū: sicut nec valȝ testamētū: vbi testes iuiti detinēt. ff. qui te. fa. pos. qui testamento. §. vlt. ꝛ tutor si per vim detentus sit non valet quod agitur: immo dormienti comparatur. ff. de auctoritate tu. l. i. in fi.

k ¶ Attenuet. hic metus attenuat peccatum. ij. q. i. in primis quandoqȝ nullo modo excusat: de conse. di. iiij. cos. ꝛ. xi. q. iij. quisquis metu.

l ¶ Excludit. minor tñ causa excludit cam: ar. xi. q. iij. quod predecessor. ꝛ antecessor. Sed illud est indultū a iure: ꝛ eis pos

sumus participare in his que ad salutē aiarū illorū pertinēt nec incurrit quis excōicationē: lʒ alia incidenter proponant vt magis proficiant. j. de sen. ex. cum voluntate. ⁊ c. rūso.

a ℭ Incurrere. si. xxxij. q. v. ita ne.

Cum dilectus. ecclie. nō tū potuerūt ecclesiā suā subijcere ordini cister. vel etiā alij inconsulto dioc. epo. j. de excess. prela. sic vnire. Sʒ ē verū q̄ quātū ad epm hoc non poterūt: ⁊ nullū preiudicium fit episcopo: sed quantuʒ ad se bene tenuit talis translatio j. de do. inter dilectos ⁊ eps habebit iura episcopalia sua sicut ɔuenit. j. de religio. do. quia monasteriū. Sed nō vʒ q̄ ipsi subiecerint ecclesiam ordini cister. sed seipsos personaliter obligauerunt seruare regulam illorūʒ ⁊ bene potuerunt ꝑmittere nō ipedire translationem ecclesie sue ad ordinē cistercień. faciēdaʒ per illos ad quos pertinet: ʒ ipsi per se hoc facere non possent p epm de consensu capituli.

c ℭ Salutis eterne. ⁊ iō bene seruari dʒ. j. de iureiu. si vero. ⁊ xxij. q. iiij. si aliquid. Idē si salutis

nullo motu debeat qs morta le peccatuʒ incurrere[a]: excōicatōis labe credimus ignari. Idē ʒ marsil. ⁊ agathen. episcopis.

Cum dilectus filii⁹: ⁊ in fra. Quia cōstitit nobis de voto emisso ⁊ de prestito iuramento a concnicis insule rū q̄ regulam cistercień. obseruarent: vel translatōem ipsi⁹ ecclesie[b] ad ordinem illorum nullatenus impedirent: cum vtrūq̄ ꝑuatū n̄vergat i dispēdiū salutis[c] eterne nolētes vl am piurijs apire[d] nō obstante violētia[e] que ꝑponebat illata cū neq̄ metū mortis[f] neq̄ cruciatū corporis cōtinēt: ⁊ ideo nō debuit cadere in cōstātes nec obstāte dolo pro quo se ꝑ ponebant fuisse seductos: cū talis dolus non tam ad circū uentionē ꝑdictoꝝ cister. q̄ ad fatuitatē[g] eoꝝ d̄beat retorque ri: super restitutiōe petita silē tium eis duximus iꝑ̄tētialiter imponendum.

Gregorius nonus.

Uper eo: q̄ aduersari⁹ vester se conquereba tur a vobis per violentiā spoliatum: arbitramini cōtra vos fuisse iniuste processum cum nō nisi ꝑprio iuramēto ꝓba uerit singula que amisit. Ue rū postq̄ violētia p testes[b] ⁊ d̄ amissis[i] reb⁹ p ipsius constite rit sacramentuʒ: potuit iudex taxatione[k] ab ipso facta ꝑ per sonaꝝ ac negocij q̄litate vos i estimatiōeʒ reruʒ amissaruʒ iuramēto aduersarij declara ta rationabiliter condēnare.

vero alicui nō dʒ inferre metum. ff. e. l. ij. sed iniuiā fa cere pōt. vt ibi. ff. ad. l. aquil. quē admodū. §. magistratus. ⁊. j. de vendi. c. vlti. vbi de hoc. Et nota q̄ secūdū canones siue vi siue metu siue dolo aliqs renūciat rei sue: subuenit ei ꝯ oēm possessorē. iij. q. i. reintegra ⁊. q. ij. c. ij. ⁊. ff. de inof. testa. cū qui. i. rūso ⁊ per epm suū pōt quis implorari hāc restitutionem.

g ℭ Ad fatuitateʒ. sic pʒ: q̄ lʒ dolus interueniat in h⁹i spiritualibus: non tamen subuenit dolum passo: lʒ dol⁹ det cām cōtractui si. xx. q. iij. constitit. Idē est in matrimonio. j. de conv. cōiuga. ex pte. ⁊. c. veniens. in fi. ⁊. c. dudū. qđ ē contra id. ff. d̄ dolo ⁊ eleganter in pn. Iteʒ hēs hic: q̄ dolus n̄ preponderat culpe: qđ est cōtra id ff. ad. l. aql. item mela. in prin. Iteʒ nota q̄ in spūalib⁹ non habet locum i integrum restitutio: q: non videnī

corporalis. xij. q. iiij. §. vlt. ꝟ. qsqs ergo. ⁊. j. de iureiu. verum.

d ℭ Aperire. vt. C. de iudi. vidui. l. i. in fi. C. si aduersus vē. l. i. ⁊. j. de iureiu. si vero.

e ℭ Violētia q̄ fuerit illa violētia ignoram⁹ forte aliq̄ vba in cusserant eis timorē: q̄ nō semp sufficiunt ad iustum timoreʒ ff. qđ me. cā metū. ⁊. j. qui cle. vel vo. insinuante. vel forte etiaʒ minabatur eis excōicationeʒ: ʒ ille timor non excusat cum ex cōmunicatio sit medicinalis. ij. q. i. multi.

f ℭ Mortis nō solū i duob⁹ istis ʒ ēt in pluribus alijs casib⁹ excusat metus: q̄nq̄ met⁹ ꝟboꝝ: ar. vij. di. fuerunt. ⁊. xxiij. q. viij. cōuenior. ⁊. ff. d̄ acq. her. q in aliēa. §. vlt. q̄nq̄ metus rex. l. di. psb̄ros. ⁊. s̄. e. abbas. ⁊ pp metū libertatis erigē nō possū q̄ honorāde libertatis cā stipulatus sum. ff. quaꝝ rex actio non daī. l. i. §. que honorāde q̄nq̄ metus iudicis. ij. q. i. ꝑmis. vl alicui⁹ potētis. C. e. ti. l. pe. ⁊ vlt. q̄nq̄ met⁹ status vel honoris vel fu: ipsius vel filioꝝ ⁊ metus stu: pri. ff. e. isti quidē. Iteʒ q̄n eq̄ n̄ tm̄ metus: ʒ suspitio metus excusat. ff. locati habitatoris §. vlt. ⁊. ff. ad. l. aql. Itē si qs fumo. §. vlt. q̄nq̄ met⁹ mortis aut cruciatus corporis tātuʒ excusare vʒ: vt hic. ⁊. C. de transac. interpositas. Sū vʒ relinquēdū arbitrio iudicis: an verba vel mine vel potentia hois sit iusta cā metus: vt. ff. ex qui. ca. ma. l. iij. ⁊ ar. ff. e. nō est v̄isimile. Itē subuenitur metū passo per lʒ edictū: qđ me. cā tunc tm̄ q̄n metus cadit in cōstantē virū. ff. e. metus. ⁊. j. de spon. veniens. Sed vbi qs minorē metuʒ passus est: videlicet p impressionē siue potentiam iudicis vel do lo alterius qs vēdidit res suas: ē subuenitur ei iudicis officio ff. e. nō est verisimile. §. i. vel per ɔstitutionē ꝑncipū. C. e. l. pe. ⁊ vlt. ⁊. ff. d̄ offi. psi. illicitas. vel per respōsū prudētiū siue interꝑtationē prudētiū. ff. de var. ⁊ extraor. cogni. medic⁹. Iudex deceptis: qui meliorem vitam elegerunt. Ar. contra infra ti. proximo. ex litteris.

b ℭ Uper eo. p testes sufficit. n. probare per testes i iudicio violētiā sibi illatā: ⁊ sup reb⁹ amissis sta bit iuramēto ipsi⁹: sicut hoc totū hēs. C. vnde vi. si q̄n totū tenorē illius. l. hic hēs. ⁊ sic iteresse qđ surgit ex maleficio: ꝓbaī p iusiurādū: sic. ij. q. i. in principio secus ē si surgit ex contractu: q: tunc p testes probādū est in sti. de verbo. ob. §. nō solū. ff. de mino. si in ēptiōe. ⁊. ff. de eden. argentarius. §. fi. Et qđ hic dicʒ nō pertinet p prie ad actiōeʒ qđ metus cā: sed ad interdictuʒ vnde vi siue vi bonorū raptorū. vnde lex illa vnde hoc sum ptū est: ponit. C. vñ vi si q̄n. Et ita facit ad illam partē tituli vt dicit de his que vi. precedētes decretales pertinent ad illam partem. que dicit metusue cā sufficit ꝓbare metū fuisse sibi illatum q̄uis nō ab eo qui ɔuenitur metus illatus sit. ff. e. si cū exceptiōe. §. in hac. Sʒ q̄ fuit cā q̄re statur in casu isto iuramēto illius q viʒ passus est cū iuramentū non sit deferēdū: nisi adsit bona ꝑsūptio: puta q: hʒ vnū testē. ⁊c. vt. s̄. de procu. ex insinuatione. ⁊. j. de iureiu. c. vlt. ⁊. C. de re cre. in bone. ratio illa prima est propter difficultatem probandi singula vtensilia ⁊ huiusmodi minuta que de facili probari non possent. ⁊ ideo indultum est in fauorem spoliati: ⁊ in odium violenti. ⁊ hoc idem dicitur. ij. q. i. in primis Et preterea ideo statur iuramēto actoris: q: habet optimam presumptionem. s. violentiam illatam sibi ab il lo qui conuenitur: quam debet per testes probare: vt hʒ dicit: l predicta. l. si quādo. ⁊ sic iuramento statur in ex

De in integrum restitutione.

Alex.iij.alfañ.episcopo.

Eqsiuit.t.f.qdagẽ dũ sit de possessiõi bus laicis sub mo dico cẽsu[m] concessis. Noueris itaqz: q̃ si ecclia lesa ẽ: ⁊ manifeste apparet d̃trimentũ[n] ipsius cũ ep̃o eius ꝯditionez facẽ deteriorez nõ liceat[o]: ⁊ ecclesia iure[p] minoris debeat semp illesa ꝯuari: q̃ i damnũ ei[9] data ꝯstiterit[q]: ad ipsius ꝯuenit ius ⁊ ꝓprietatẽ redire[r]: ꝓuidẽdũ est tñ: ne si forte coloni possessiones illas expensis ac labore suo reddiderit meliores: sũptib[9] q̃s bona fide fecerit: d̃beãt defraudari[s].

Inno.iij. scĩ georgij ⁊ sancti sergij abbatibus.

Cũz venissent[t] ad ap.se, electus ⁊ monachi rothoñ. p se ac p monasterio suo ac magister p ep̃o venet. eis scĩ georgij diaco.cardi. dedimus auditorẽ. Coram q̃ idẽ magister p ep̃i pte ꝓposuit: q̃ cũ monasteriũ rothoñ. esset sitũ in dioce.veneteñ. ⁊ ecclesie veneteñ. subiectuz p̃dictus ep̃s possessione subiectõnis[u] vsus est hacten[9] incõcusse. sed cũ occasiõe cuiusdam electiõis: q̃ ibidẽ facta fuit[x]: ptes de cõi assensu ad nateñ. ep̃m ⁊ eius collegas ꝯmissionis l̃ras impetrassent: duo eorũm[y] ad monasteriuz accesserunt: quoꝝ aduentuz ĩtrusus p̃sentiens renũciauit[z] h[9] i electioni: ⁊ se a mõasterio absentauit. sed iudices auctoritate ap. monachis iniunxerunt: vt sindicum vel procuratorem eligerẽt: qui in causis mona

pensis restituendis: q: ⁊ ibi similiter difficile essz hoc probare. C. de iudi. sancimus.

l ¶ Amissis. tempore violentie vel damno dato: vt in predicta l. si quando. ⁊. c. in primis.

k ¶ Taxatione vltra quam. s. taxationez ñ iurabit: vt p̃dicta. l. siquãdo. sic. s̃. de pcur. ꝯstitutis. ⁊. iij. q. iij. §. qd̃ fieri nõ d̃bet. ⁊ illum. §. hẽs. C. de dila. auc. qd̃ fieri. ⁊ in auc. de exhi. ⁊ introducẽ. reis. §. qm̃ mor. ⁊ b3 ꝯiuratũ est dz cõdem nare: vt. l. siquãdo ⁊ nõ min[9]: in auc. de iudi. §. oportet. colla. vj.

l ¶ Pro psonaruz ac. Persona ergo respiciẽda est: an honesta fuerit: vtz sit pauper vl' diues ar. op. ff. d̃ legi. tu. legitimos. ar. s̃. de offi. dele. sane. ⁊. c. pastoralis. i. respõ so. ⁊. ij. q. vlti. quisquis qualitas ẽt negocij ꝯsiderãda est. si. j. de ap. cum sit romana. ⁊. ff. d̃ iudi. nonnunq̃z. ⁊ j. de iureiur. c. vlti. in fi. ⁊. C. vnde vi. l. siquando.

m r Exquisiuit. cẽsu. i. pro modica pecunia distracta. ⁊ sic nõ ꝯdicit littera sequens: vbi dicit: ad ius ⁊ ꝓprietatẽ ꝯuenit redire: ⁊c. ⁊ quod dicit in fine coloni. i. emptores colẽtes ipsas possessiones. vel põt intelligi: q̃ ṽba proprie ponãt: vt de vtroqz ꝯctu intelligat: vt si ecclesia ledat in ꝯctu locatiõis: puta q: ad longũ tp̃s locauit rẽ aliquã p cẽta pensione: in q̃ lesa ẽ ecclesia siue in ꝯctu venditionis

n ¶ Detrimẽtũ. magnũ. s. nã pro modica cã nõ dat restitutio. ff. d̃ mino. si ex cã iudicati. i. rñso. in fi. ⁊.. ff. de integ. resti. scio illud. j. de re. ec. non alie. c. penulti.

o ¶ Nõ liceat. j. de dona. fraternitatẽ. meli[9] ẽ. n. iura ecclesie itacta ꝯuari: q̃z post vulneratã cãz remediũ q̃rere. C. i qbus causis i iteg. resti. nõ ẽ necessaria. l. vlt.

p ¶ Iure minoris. si. ⁊ ẽ. j. e. auditis. vbi d̃ hoc. ⁊ fũgit iure reipublice. xxiij. q. iiij. qd ergo. ⁊ dic iure minoris facti maioris. Et ꝯparat minori i hoc: q: sicut minor postq̃z excessit. xxv. annos petit restitui vsqz ad quadriennium de his in qbus lesus fuit. j. xxv. annos: sic ⁊ ecclesia tm̃ vsqz ad q̃driẽniũ petit restitui vbicũqz ledit a tp̃e lesiõis ꝯputanduz. Et q̃ dicit semp dz illesa seruari: istud semp ñ notat tp̃s circa eundẽ ꝯctuz: vel circa eandẽ lesionem: vt de eodem cõtractu: vel de eadez lesione semp in perpetuuz possit ecclesia restitui: absurdum istud videtur: ⁊ est cõtra id qd̃ legit. C. d̃ temp. in integ. restit. l. vl. vbi dicitur: q̃ oĩs restitutio infra q̃driẽniuz dz terminari. sed sic dz intelligi illã semper idest quotienscunqz leditur illa ecclesia debet petere restitutionem sup illa lesione vsqz ad q̃drienniuz. ⁊ ita si millesies lederetur: millesies potest restitui: ⁊ ita semper ẽ minor q: semp restituet ⁊ restituet q̃zdiu durabit in his in qb[9] ledetur. ⁊ sic reuera fungitur iure minoris: ⁊ hec est communis opinio. Alij dixerunt: vt alanus ⁊. g. naso. cum eo q̃ i infinituũ possit ecclesia restitui super eo contractu in quo lesa est: nec currit ei istud quadriennium: ar. j. eo. tum ex litteris. ⁊ inherent superficiei istius verbi semper ⁊ male. ⁊ dic semp idest i omni contractu: siue qñcunqz leditur: vt dcm̃ est.

q ¶ Constiterit i iudicio p̃ntibus partibus. j. e. ex litteris. vel per ꝯtumaciam absentibus. ff. de mino. in cause. §. cã. ⁊. l. etiã §. vl. ⁊. j. de re. ec. nõ alie. c. pe. ⁊. C. si aduersus dotẽ lege vna. ⁊. ff. de adop. n:z ita. ⁊ in auc. vt spon. lar. § ad hoc. coll. ix. de hoc dictum est. s̃. de of. iudi. c. vltimo.

r ¶ Redire. ⁊ sic patet: q̃ contractus fuit alienationis non locationis vt dixi in prin. ⁊ alienatio tenuit. Unde auxilium restitutionis necessariuz fuit: quia tunc demum datur cum alia actio non superest. ff. de mino. in cause in pn. ⁊. s̃. de offi. iudi. c. ij. Unde nota: q̃ si alienatio ecclesiastice facta est in casu licito sicut debet: ⁊ traditur. x. q. ij. hoc ius. ⁊. xij. q. ij. sine exceptione. bene tenet contractus. ⁊ si lesa sit in cõtractu illo: nõ subuenitur ei: nisi per beneficium restitutionis: nisi esset decepta vltra dimidiaz iusti precij: q: tunc iure communi iuuat. j. de emp. ⁊ vendi. cum dilectus. ⁊. c. cum causa. ⁊. C. de rescin. ven. l. ij. Si v̄o alienatio non sit facta p̃dicto modo nullus est contractus ipso iure xij. q. ij. sine exceptione. apostolicos. alienationes. ⁊ p̃dicta de cre. cum dilecti. ⁊ agitur tunc iure communi ꝯ possessorem: ar. C. de sacrosan. ec. iubemus. ⁊. C. si aduersus dona l. ij.

s ¶ Defraudari. sicut enim ecclesia in damno morari non debet: ita nec in lucro ex vtraqz parte debet fieri restitutio. C. de repud. l. vna. ff. de mino. q̃ si minor. §. restitutio. ⁊. l. intra vtile in fine.

t ¶ Cũm venissent. possessiones vel quasi possessiones: quia i corporalia non possident: sed quasi possidentur. ff. de vsucapion. sequitur. §. si viam.

u ¶ Subiectionis. ⁊ possessione iuris eligendi abbatem.

x ¶ Fuit per monachos: ⁊ ita spoliauerunt episcopum possessione eligendi.

y ¶ Duo eorum. tertio eis committente. vices suas: vel excusante: alis nil fecissent. s̃. de offi. dele. prudentiam j. rñso. ⁊. c. cum causam. ⁊ c. causam matrimonij. in antiqua tamen contrarium allegabatur.

z ¶ Renunciauit. ante confirmationem sufficit renunciatio facta eis qui elegerunt.

sterij ⁊ ꝯsulte agerꝫ ⁊ vtiliter responderet: districtius inhibentes eisdem: ne aliquez eligerent in abbatem: donec plenius agnosceretur ꝺ iure qꝺ epūs se habere in abbatis electione dicebat. Monachi vero ⁊ si procuratorez[b] ad mandatum iudicuꝫ elegissent: abbatem tamen ꝯ inhibitionē[c] eorūꝫ eligere p̄sumpserūt[d] cuius electionē ep̄s petijt infirmari: ⁊ se ad possessionē restitui q̄ eū monachi spoliarant[e] deinde iudices diffinitiuam sn̄iam ꝑtulerunt: electionem cassantes eandez: quaꝫ sn̄iaꝫ dictus magister petijt confirmari. Ad hoc fuit responsum ꝙ lꝫ per procuratorez ex parte monachoꝝuꝫ fuisset propositum ꝙ monasterium ipsum ad roma. ecclesi. nullo modo pertinēt: dicti tamen iudices ꝯ eos ꝓcedere nimis animose cepunt ⁊ infra. Nos igitur inspectis ꝑuilegijs[f] pre. n. leonis pape. gre. ⁊ cle. que monasteriuꝫ illud ad ius ⁊ proprietatem indicant se. ap. ꝑtinere intelligentes ꝙ monasterij ꝓcurator ⁊ si eadez priuilegia coram p̄dictis iudicib⁹ exhibere omiserit negligent: ius tn̄ nō tā̄ suū q̄ nostrum fuerit ꝓtestatus[g] videlꝫ ꝙ monasteriū ipsum ad ro. ec. nullo medio ꝑtineret: ne ipsi⁹ negligentia[h] in dānuꝫ[i] taꝫ nr̄m q̄ mōasterij redūdaret ad audiētiā restituim⁹[k] mōachos rothoñ. ⁊ infra: Electionem[l] autem a monachis sicut dr̄ cōcorditer factam pendente controuersia ex qua pendet: nec confirmandam duxim⁹: nec etiā in

b Procuratorē. ⁊ sic videt̄: ꝙ collegiū possit ꝯstituere ꝓcuratorem sine ꝯsensu p̄lati ēt vacante eccl'ia ꝑ causis mōasterij ꝯ id qꝺ est. j. de iudi. cām q̄. ⁊. j. ne se. vacan. ꝑ totum. Sic intellige qꝺ dicit: h̄ eligūt ꝓcuratorē vel sindicū vacante eccl'ia vt de facto sine electione ip̄a p̄lati agat̄: de q̄ erat ꝯtentio int̄ ep̄m ⁊ ꝯuentū: q̄ alit̄ tractari n̄ pot̄at: ⁊ ad hanc cām tm̄ ꝯstituit: n̄ ad alias q̄ tractari n̄ possent vacāte eccl'ia ꝑ iura p̄dicta.

c Inhibitionez. nō videt̄ ꝙ ipsi potuerint inhibere: cū mōachi essent in q̄si possessione eligendi aliuꝫ eligēdo q renūciauit: ⁊ sic vsqꝫ ad sententiā tuendi erāt in possessione. xvj. q. iiij. volumus. ⁊. xij. q. v. c. j. ⁊. j. vt lit pē. ꝑ totum. Vn̄ papa h in fi. non cassat electionem factā post inhibitionē illaꝫ: ar. ad hoc. xj. q. j. q: res i litigio ⁊. C. ꝺ proba. l. ij. Ar. ꝯ. ff. de pent̄. here. l. diuus. vbi ꝓhibetur possessori aliqd ꝺtrahere ꝺ bonis hereditatꝫ nisi p̄stita satisdatione ꝺ restitutione: ꝫ h̄ soluitur in fi. in no. sed nonne.

d Presumpserunt. Ex hoc ꝟbo vr̄ ꝙ nō ꝺbuerint eligē post ꝓhibitionē: sed lꝫ non debuerint facta tn̄ electio nō cassat̄ q̄usqꝫ cognoscat̄ ꝺ iu. elig. vt dic̄ i fi.

e Spoliarant. ⁊ ius eligendi abbatem ad ep̄m decetero ꝑtineret: quia ad ipsum pertinebat ius eligendi.

f Priuilegijs. huiusmodi inspecto iure debuit suspendere confirmationem sententie late pro episcopo: ar. j. de testi. venens ⁊ infra de re iudi. cum super.

g Protestatus. ⁊ sic ꝓtestatio ꝓdest. ꝯ. ꝺ elec. cumana. ⁊. ꝯ. de of. ordi. pastoralis. in fi. ⁊. ꝯ. de his q̄ vi me. cā. fi. perlatum. ⁊. vij. q. j. pōtifices. Arg. contra. ꝯ. de ꝯsti. cū. m. ferrarieñ. ꝺ h̄ dictum est in. c. cumana. ⁊ sine ista ꝓtestatiōe admissi fuissent monachi ꝑ bn̄ficium restitutionis. vn̄ supple maxime.

h Negligentia. de qua negligentia tenet̄ monasterio si proprium hꝫ: ar. ff. manda. diligenter. cū omiserit excep. mōasterio competentem. ff. manda. si fideiussor. j. responso.

i In damnum. cum ad defensionem vocari debuerimus. j. de confir. vti. cum dilecta. ⁊ dn̄s semp in iudicio nominandus est. j. vt li. nō contesta. qm̄. §. penul. ⁊. C. vbi in rem ac. l. ij.

k Restituim⁹. Hec restitutio vt qdā dicūt: dat̄ qn̄ procurator nō est soluendo: vt tūc fiat restitutio ꝯ ecclesiā: vt. ff. man. si ꝓcuratorē. i pn. ⁊. ff. ꝺ dolo. ⁊ elegant̄. §. si dolo. hic ꝓcurator nō est soluendo: etiā si al's sit locuples: q: libertas ⁊ stat⁹ monasterij estimari non posset. ff. de re. diui. sacra. §. vlti. Ex hac enīꝫ cā q̄libet erit restituēdus: q: ex q̄cūqꝫ cā dicit pretor in ite. resti. ff. ex qui. cau. ma. l. j. al's nunq̄ꝫ rescinderetur sn̄ia ꝑpter dolum vel ꝑpter negligentiam procuratoris: sed dn̄s agat ꝯ ꝓcuratorem si dolū ꝯmisit. C. de ꝓcura. si ꝓcurator. ⁊ ip̄e de oī dolo, ⁊ culpa tenet̄ dn̄o. C. man. a procuratore. quia nec procurator omittere debet exceptionem competentem ex persona rei. ff. man. idemqꝫ. ⁊. l. si fideiussor. j. respōso. Et ita hic videtur loqui non tantuꝫ de restitutiōe minoris: sed etiam ꝺ restitutione maioris ex clausula generali siqua iusta. ⁊c. vt dictum est. Et est differētia inter restitutionem que fit iure minoris: q2 illa dat̄ officio iudicis deficiente actione. ff. de mino. ꝙ si minor. §. vl. ⁊. ꝯ. de offi. iudicis. c. ij. ⁊ illam q̄ fit iur̄ maioris: q2 tunc hꝫ actionem suo iure. s. vtilē ac cedentem iudicis officio. ff. qꝺ me. cau. l. metum. § ex hoc edicto. ⁊. §. precedēti. ⁊ ar. C. qꝺ me. cā si vi vel metu. Sed certe. l. illa. ff. de dolo. ⁊ elegant̄. §. fi. ⁊ illa. ff. man. si ꝓcuratorē non restituit actionem: cum per negligentiam procurator succubuerit: sed cum ꝑ doluꝫ: vnde si negligens fuit ꝓcurator: imputet sibi qui tali negocium suum cōmisit. ff. de minor. cum mandator. ar. ad hoc. ꝯ. de offi. dele. cum olim. ff. de tribu. procuratoris verūtamē si procurator esset soluendo: satis videt̄: ꝙ fauore ecclesie in optione habet: an velit conuenire procuratorez vel velit restitui ad rem. C. si tutor vel curator. l. etiaꝫ.

l Electionem. Sꝫ nonne fuit facta hec electio post inhibitionem iudicis: ergo cassanda erat. j. de ma. cōtrac. contra inter. ec. c. j. ⁊. c. vlti. ⁊. ff. nequid in loc. publico. l. vlti. j. de no. ope. nuncia. c. ij. ⁊. j. de sponsa. impube. ad dissoluenduꝫ. in fine. Sed certe ex eo ꝙ isti erant in possessione: aliuꝫ eligendo lite pendente priuari non debent. viij. q. iiij. nonne. ⁊. xvj. q. iiij. volum⁹ Sed hec solutio nō videtur posse stare. nam mota cōtrouersia patronus presentare nō debeat: ar. j. ꝺ iure pa. ex litteris. ergo eodem modo mota cōtrouersia eligere non debent. Ex hoc enim sequeret̄ ꝯueniens q2 si postea ꝓbaret̄ illos non habuisse ius eligendi: cassāda esset electio: q2 oēs fruct⁹ ꝑcepti restituēdi sūt. C. de rei ven. certum. ⁊ sic sequeret̄: ꝙ electio facta ab eo q credebat̄ hēc ius: esset cassanda: qꝺ esse non dꝫ. ꝯ. de elec. querelā. j. de iure pa. ꝯsultationib⁹. Ad hoc dicit io. ꝙ licite potest eligere qui ē in quieta possessiōe lꝫ fiat ei controuersia. ff. ꝺ aqua quo. ⁊ estiua. l. vlti. ⁊ vti omni iure suo vsqꝫ ad finez cause. viij. q. iiij. nōne. Contra tamen videtur i hoc casu: vt dicitur. j. de iure pa. ex litteris. tu tene ꝓut ibi notatur. s. ꝙ non debꝫ eligere: sed si eligat iudex tamen siue superior ad quem pertinet institutio: non confirmabit electionē: nec cassabit pendente cōtrouersia ex qua pendet: prout dic̄

ḋcre.i fi. Sz Jo. dicit: ꝙ si de hoc fiat ei ꝯtrouersia: an possideat tale ius: tūc nō debet eligere. ar. ꝫ. de ꝯsti. cū in. in fi. ꝛ ita videt̄ hic. Eps enī petebat r̄stitui ad possessionē iuris eligēdi: ꝛ sic nō possidebant mōachi qe re. Et iō caute dic̄ papa electiōez nec ꝯfirmari nec īfir mari ꝛc̄. i. dōec cognoscat̄ ad quos ꝯtinet ius eligēdi: ꝛ ꝑcipue quantuz ad possessionē: vt sic ꝑma electio nō essz cassāda nisi ꝑ nō ꝯstitisset: an eps possideret ius eligēdi tēpore electōnis: ita nec alia q̄ facta fuit post istaz. sic. j. de cāu. pos. cū eccl̄ia. vbi agebat̄ possessorio ꝛ petitorio et̄ ꝛ hic similiter: q2 de iur e eligēdi: vtpz ex l̄ra. ꝺ ꝟ suspn. ꝛ iō q̄zdiu pēdet qō iurꝭ seu possessiōis electio cōfirmari vl' infirmari non debet.

firmandam. Idem belien. ꝛ forēn. episcopis.

Uditis ꝛ intellectis cause meritis in qōne que vertit̄ int̄ vuigorieñ. epm̄ ꝛ abbatē de heuescā sup ecclījs ivalle de euescaz: q̄s eps asserit ad se diocesana lege spectar̄: abbas āt eas ab ei⁹ iurisditiōe ꝑrius eē exēptas cognouim⁹ euident̄ eccl̄ias illas ꝑ ꝑuilegia illa ro. pon. nō eē ab epali iurisditiōe sb̄tractas: nisi fōte vallis ꝺ heuescā sit ille loc⁹ q fuit a duob⁹ regib⁹ roe vz ꝛ offa libtati donat⁹ ꝛ quē bōe mēmorie cel̄. papa libtati dōauit: sic ī ipi⁹ ꝑuilegījs ꝯtiet̄. Uer̄ tāto tpe ꝓbant̄ ꝑ testes ab abbatib⁹ de heuescā plēo iure possesse: vt videat̄ in eis ius epale legitie ꝑscripsisse nisi forte ꝑ tātū tpis spaciū vuigorieñ eccl̄ia iteriz vacauisset vt tpe vacatiōis subducto pscriptio minīe sit ꝯpleta: ꝛ. j. Lz aūt vtrinq̄ sit ī cā ꝯclusū q2 tñ vtraq̄ ps necessariaz vt asserit ꝓbatiōez omisit nos attēdētes ꝙ vtraq̄ eccl̄ia fūgat̄ iure miōris. equitate pēsata vtrāq̄ restituim⁹ ꝯ̄ reliquaz

a A Uditis. libertati. ar. ꝙ reges ꝑñt dare ꝑuilegia libertatis. lriij. di. in synodo.

b C Contineṫ. In ꝑuilegijs cel̄ ꝯtinebat̄: ꝙ ipe ereme rat a iurisditiōe epi locū illū quē ꝑdicti reges libtati donauerāt: ꝛ ḋ valle ꝺ heuescā in ꝑuilegio mentio nō fiebat. ꝛ ita ꝑ ꝑuilegiū cel̄. nō ꝓbat̄ ꝙ ecclie de heuescā sint exēpte a iurisditiōe epi. Et sic recurrēdū ē ad ꝑuilegiū illoꝝ regū: ꝛ si ibi ꝯtineat̄ ꝙ illi reges vallē de heuescā donauerūt libertati: tūc erit ꝓbata exēptō: ꝛ sic dubia ꝓbatio nō ꝑdest. Reges. n. dōauerūt locū illū libtati q̄ ad tpalē iurisditionē: papa vō q̄ ad spūalē

c C Subducto. Deducēdū ē g̃ tps vacatōis ī pscriptōe. j. ꝺ pscrip. c. j. ꝛ. c. ꝺ q̄rta. ꝛ. c. audiꝭ. ꝛ. cū nob. ꝛ illō tps ꝺducēdū ē: q̄ solz succurri cuilibz q ledit̄ ꝑmū sit mediū vltimūue. C. ꝺ resti. mili. qō tpe. ꝛ. C. q ñ ob. lōg. tēpo. pscrip. pscriptōe. ff. qb⁹ ex cau. ma. necnō. §. siqs.

d C Jure minoris. eccl̄ia enī fungit̄ iure miōris vt h dicit. ꝫ. e. c. j. Item fungit̄ iure repu. rrriij. q. iiij. qd ḡ ꝛ. j. di. ius publicū. ꝛ. C. de sacrosā. ec. vt inter diuinū. Hinc est ꝙ ꝑlati eccl̄iaꝝ cōparant̄ tutoribus ꝛ curatoribus in auc̄. de ecclesiasti. ti. §. vl. col. ir. ar. ad hoc. iij. q. ꝫ. quia ea. Itē fungitur iure imperij. in auc̄. ꝺ ñ alie. vel permu. §. sancimus. col. ij. imo maior est imperio. rcvj. di. duo. ꝛ. ꝫ. ꝺ maio. ꝛ obē. solite. sed nō fungitur iure pupilli. quia contra pupillarem etatem nō currit prescriptio. C. ꝺ pscrip. rrr. an. sicut in rē. Sz in qbus casib⁹ cōparat̄ ecclesia: miori dubitari possit. Dicūt q dam ꝙ in omnibus ecclesia cōparatur minori: qm̄ ecclesia potest restitui contra prescriptionē sicut minor. C si aduersus vsucap. l. vna. ꝛ. ff. de mino. etiam ei. C. si tutor vel curator interuenit. l. minorib⁹. C. de in inte. resti. mi. l. minoribus. ꝛ in auc̄. ꝺ here. ꝛ fal. §. pupill⁹ col. j. Quod bene videt̄ expressa ratione: vbicūq̄ enīz ecclesia leditur dz restitui: ꝫ ante completā prescriptō nem nō est lesa. imo iure cōi agere pōt: sz tunc ꝺ mū finita prescriptione dz lesa: quia iure cōmuni si agat repellitur prescriptione ꝓbata: sz a tpe lesionis. i. tpe prescriptionis finita vsq̄ ad quadriēnium potest repetere restitutionez: vt dicit lex illa C. de tēp. rest. in integ. l. vl. ꝛ ita potest peti restitutio cōtra prescriptionem vsq̄ ad quadrienniū. Quidā dicunt: ꝙ contra prescriptionez nō datur restitutio: quia canones volunt preiudicare ecclesijs per perscriptionez. rvj. q. iij. placuit. ꝛ: q. iiij. volumus. Immo ꝫm illos qui dicunt ꝙ ꝯ prescriptionē dat̄ restitutio: sequeret̄ ꝙ nunq̄z prescriptio curreret ꝯ ecclesiam. Sed huic facile ē respondere: q2 bene currit prescriptio ecclesie: sz si petit restitui ꝯtra bene auditur sicut minori currit: sed restituitur. Nō video ꝙ aliud sit in ecclesia q̄z in minore: nisi quia nō inueni scriptū ī iure canonico: quia ecclesia restituat̄ ꝯ prescriptionez sz eadē rōne quia minores restituunt̄ fauore imꝑfecte etatis: sic fauore ecclesie introductū fuit: ꝙ vteret̄ ecclesia iure minoris: sed vbi eadē est rō. ibi debet esse idē ius. ꝫ. de ꝯsti. naz cōcupiscentiā. ꝛ. c. translato. ꝛ. ꝫ. de transla. inter corporalia. Sed verius videt̄ ꝙ dicit̄ ꝯtra prescriptionē nō datur restitutio: ne frustra iura loquētia de prescriptione sint statuta. ꝛ potest etiā dici ꝙ post quadrienniū audiretur: si ꝓbaret se illo quadriennio iusta de causa impeditū fuisse. ar. iiij. q. v. c. j. ꝛ. j. de ap. ex ratione. ff. de mino. ait pretor. ꝛ. l. si fine. §. vl. ꝛ. C. ꝺ tempo. ap. l. vl. §. illud. Quidā ponūt ecclesiam in primo anno minoris restituētes eaz vsq̄ ad. rrir. an. sicut minor. Alij restituunt eā vsq̄ ad. rv. ponētes eā in. riiij. an. Sz h nihil ē: nec dz poni in aliquo āno: sz ad silitudinē miōris sci maioꝝ restituitur eccl̄ia vsq̄ ad q̄driēniū sic mior: vt dictū ē. ꝫ. e. c. j.

e C Restituimus. In his enī prescriptionibus q̄ spectāt ad statum iudiciorum: vbicūq̄ leditur ecclesia: restituitur: vt si ꝯtumar condēnata est. ff. de mino. minor. etiā si. ar. ꝫ. c. pri. vel si non appellauit: vel etiā si dum agit vel conuenit̄ ī aliquo capta est: vt mior. ff. ꝺ mio. ait ꝑtor. §. sz in iudicijs. ꝛ. l. ꝛ si fine. §. item si non ꝓuocauit. ꝛ. j. e. c. vl. vel si omisit allegationez vel ea que faciūt ad instructionē cāe: vt hic. ꝛ. ff. de mino. minor rrv. annis. ꝛ. j. e. corā. Item quicquid omisit non solū in dāno: sz etiā in lucro. ff. de mino. ait ꝑtor. § vl. ꝛ. l. nō oīa. Itez in confessione. ff. de confes. certū. §. pe. ꝛ ꝓpter nouas defēsiōes tunc apparētes vel nouiter ꝯtingētes. ar. C. si sepius in inte. resti. postul. l. vl. ꝛ. j. e. c. vl. sz in contractibus certū est: ꝙ ecclesie subuenitur. ꝫ. e. c. j. vbi de hoc.

f C Contra reliq̄z. sicut minor cōtra minorē: nisi cū pecuniaz amisit. ff. ꝺ mino. ver. §. vl. ff. ex qb⁹ causis ma. l. vl. Et nō: ꝙ restituere in integrū est reducere in eū statū ī quo erat añ lesionē. ꝫ. e. c. j. C. ꝺ repudi. l. vna. C. de in inte. resti. postulata. ꝛ ff. de mino. ꝙ si minor. § restitutio. ꝛ generalit̄ restituit̄ nō solum cum de bonis diminuitur: sz etiam cum interest ecclesie litibus et sumptibus nō vexari. ff. de mino. minoribus.

ad pbandā rōnez omissaz:ne altutra pars ppt huiusmodi negligētiā graui iactura leda tur. **I**dē porl.s.m.ad carce res:τ.l.cañ.scē.m.de mādria res:τ.l.cañ.scē.m.de mādria

Ex lr̄is abbatis de caluc. **d**idicim⁹: q cū ramita ne τ grimol.archipsbyteri in ter.i.vix τ.l.mulierē ex dele gatione nr̄a sniam diuortij p tulissent:τ ap.interposita co gnitionē snie ipi abbati τ arip sbytero paduano duxim⁹ cō mittendaz: qr ps mulieris ad pemptoriū tminū nō accesse rat:abbas ipe cui alter coniu dex commiserat vices suas[a]: legationib⁹ diligēter ispectis latā a iudicib⁹ pdictis confir mauit[b] sniam:sed post octo di es pat puelle accedens ad ipz intellecto q sniam ptulisset: firmauit pprio iuramēto q q dā ad eū τ filiā ei⁹ accedens: fraudulēter sub ipsius abba tis noie falsas ei lr̄as psenta uit:qb⁹ mandabatur eidē:vt quia iudex ad diem quaz assi gnauerat venire non poterat post.vij.dies a termino ɔstitu to ipsius se ɔspectui presenta ret τ postmodū appl'larūt ad se.apo.τ etiā supplicauit[d]. Lz autem de fraude talit ppetra ta p huiusmodi iuramentum nō ɔstet ad plenū[e]:in fauorez tn̄ mr̄imōij de benignitate ca nonica ɔ fraudē ppositā sup plicationē mlieris admisim⁹ τ ad audientiā restituim⁹[f] eā pro matrimonio postulantez Jōq mādam⁹: qten⁹ de cā p ozis ap.ordine iudiciario co gnoscētes:ɔfirmetis vel ifir metis[g] sicut iustū fuerit sniam a primis iudicib⁹ pmulgatā.

Idem epō τ caplo osenensi.

QUaz ex lr̄is. C.pape pre decess.no.tuz ex his que ipsius temporibus gesta fue runt:grauem bilerdeñ.eccle sie intelleximus questionem per sententiam eugenij pape sup eccl'ie qbusdā platā ic le saz enormit τ oliz τ nūc ēt cō querētis:vn̄ cū idez cel. tēpo re anastasij pape proximi suc cessoris eiusdē eugenij in mi nori adhuc officio constitu tis in temporibus hispanie le

a **E**x litteris.vices suas.als non tenuisset snia .s̄. de offi. dele.cām matrimonij.τ.c.cuz ex causa.

b **C**ōfirmauit.hō ē spālepuilegiū in cā ap.q iudex altera pte absēte pcedē possit ēt lit.nō ɔte.C.de tēp.ap.l.fi.§.illud.τ.ij. q.vj.appellatore.τ.j.de ap.per tuas.τ.c.interposita.

c **Q**uidaz ad cū.si iste fuisset soluendo ɔ ipsum dūtaxat darek actio mu lieri : sz quia in isto casu soluendo esse non pote rat:ideo fauore matrimo nij restituit mulier.ff.de eo p.quem factū erit.l.vl ti.τ.ff.de dolo τ elegant §.si dolo.τ si ō hac falsita te constitisset iure cōi au dirck.ar.ff.si mensor fal. mo.dix.l.iij.§.j.

d **S**upplicauit. suppli care potest qlibet quan tūcūq remota sit appel latio.ar.ij.q.vj.§.anteri orū.τ.§ illud.C. de pci. impera.of.siqs aduersus Nā τ huius supplicare pt p dño:si dñs nolit appel lare. ff.de ap.serui. Sed in hoc differt appellatio a supplicatione:quia ap pellatiōe iterposita nil est innouandū sz pendente supplicatiōe mandat sen tēia execution i psstita cau tione q oia restituat si sē tētia fuerit retractata.C. ō preci.ipa.of.auc.q sup plicatio.sic in restitutiōe in integrū qñ suspect⁹ ē q petit restitui: mādatur snia executioni sub ɔsili cautione.j.eo.suscitatta. Jtē in hō differt appella tio a supplicatiōe : qr ap pellatur vsq ad.x.dies. supplicari aūt potest vsq ad bienniū:qō vex ē cū supplicatō porrigit supiori.C.de sen.per fec.pref.l.vna.Si vo supplicatō porrigit iudici:tūc vsq ad.x.dies vt i auc.pal.q supplicatio.

e **A**d plenū. hoc iō dicit:qr si plene pbasset hāc fraudez τ casum abūtie:fieret restitutio.j.de re iud.cū bertold⁹ vbi mi n⁹ sufficiēs pbatio sufficit:ne pinudicaret opinio vitati.vt.s̄. de pcu.ex insinuatione.τ.c.in psentia.Et hoc iō qr absens le gitime citatus psumit ɔtumax:si nō venerit.iij.q.ix. decerni mus.lxv.di.si forte.ff.de re iud.ɔtumacia. sz talis psūptio po test elidi p aliā psūptionē.ff.de in in re.resti.diu⁹.Et inde ē q p psumptiuā pbationē τ min⁹ plenā elidit psūptio ɔtumacie. Unde p sacramentū vni⁹ pōt pbare se nō contumacē.nā vio lēta psumptio elidit per iuramentuz.xxxv.q.iij. extraordina ria.τ op.ar.j.q ma.ac.pos.cū in tua.τ sic pōt intelligi.iiij.q.v. qsqs in fi. Tn̄ hō iuramentū nō facit plenā pbationē: sz fauore matrimonij admissa fuit mlier ad agēdū: nec audiret mulier preterea appellationis sue:qr ɔtumax psumit:sz p fraudē se miplene pbatā.τ in fauorē matrimonij restituitur.

f **R**estituim⁹. Ag. q nullo tractu tpis transit snia ɔ matrimoniū in rē iudicatā.j.ō re iud.lator.τ.c.ɔsan guinei.Sz ex hō sumūt qdā ɔriū ar.τ male.ex hō q dicit restituim⁹ pbant q transit in rem iudicatam.

g **I**nfirmetis. hō tm hz facer iudex appellatiois. ij.q. vl.i fi. τ hō hz locū qñ i cā appellatiōis nil noui proponit τ vnicus est tm ar ticulus: vt hic erat als iudex appella tionis pro parte po test confirmare sē tentiā τ p parte in firmare:vt.j.de re sta.rainucius.τ.c. rainaldus.Jtez ex eo q dicit ɔfirmetis vel infirmetis: vi det q execution nō spectet ad ipsos.ō hoc dictū est.s̄. de of. del. pastoralis. §.preterea.

h **Q**Uam ex litte ris.ex dele gatione ipsius .s. anastasij.

i **S**ententia nō obstante. Per hoc vdet q celestin⁹ restituerit ecclīam bilerdeñ. Sz cum multa tpa sunt ela psa a tpe eugenij : q tulit sententiaz ipsam vsq ad tps celestini .s.lxv. an ni : qūmodo audit ecclīa bilerdeñ. su per restitutione.τ sno.similiter videt eā admittē ad rōnē petēdā.j. vbi dicit an data vl' dāda:sed ē ɔ alia iura.nā vltra qdriē niū dari nō dz.C.ō tēpo.resti.i integ.l.vl nec etiā per petuat p cōtestatlonē litis.ff.de mior. papinian⁹ in fi. Pōt dici q restitutio data fuit tpe anastasij:q commi sit negocium celestino in minori officio constituto: q anastasi⁹ fuit proximus successor eugenij : τ q causa terminata non fuit:stetit per iudices.vnde est imputā dum actori.ij.q.vj.anterior.τ.C.de in inte.rest.l.peiē de.sicut satis patet per multas cōmissiones .vnde etiā dicit.j.an data sit vel dāda.Si vo data fuit postea .da ri nō debet.C.si sepi⁹ i inte.re postu.l.vl.vel si essz de negata j.eo.c.vl.i.nisi ex causa vbi dicitur.Sed obijci tur:eugenius tulit sententiam primo mense sui aposto latus:vt.j.dicitur : τ vixit.viij.annis mensibus. iiij.τ xxj.diebus sed anastasius successit eugenio:qui causā sup hoc cōmisit celestino:tunc in minori officio cōsti

tuto.⁊ ita videt ꝙ restitutio danda sit post q̄driēniū. Unde ex hoc trahunt quidam ar. ꝙ restitutio semꝑ sit danda: vt dictū est.s.e.c.i.q̄ꝛ hic videtur dari pꝰ quadriēnium. Sed tu potes respondere: ꝙ ex eo quod dic̄ hic nō constat ꝙ anastasius dederit restitutionem sed cōmisit causam super restitutiōe an esset danda vel nō: sed obstat fortiꝰ factuꝫ celestini qui mandauit non obstante sententia eugenij diffinitiuam sententiam ꝓferri super ecclesijs predictis: sed hoc fecit celestinus potius de gratia q̄ꝫ de iure: qđ patꝫ q̄ꝛ restitutio danda est causa cognita presentibus partibꝰ. vt dic̄.j.⁊.ff.de mino.in causis.§.in causa. Unde papa voluit ꝑ initi facto ipsius.sed deliberauit decernere ꝑsentibus partibꝰ vtrū sit data vel dādā ⁊ iō non plene ꝓbatur ꝑ hanc decre.ꝙ dari debeat restitutio post quadriēnium.q̄ꝛ nec papa hic determinat hoc.

k Extitit.post recessuꝫ predicti cardinalis.

l Testes.qui ꝓducti fuerunt ad ꝓbanduꝫ ꝙ dari debeat restitutio: ⁊ ꝙ potius per iudicem ⁊ non per ecclesiaꝫ bilerdeñ.steterat ꝙ non fuerat processum: vt hic dicit.b.

m Magister habens ad h̄ spāle mandatum: vt.ff.de mino.illud.§.si talis.⁊.j.e.c.coram.

n Officiū nostrū: hoc ideo dic̄: q̄ꝛ tm̄ iudicis officio ⁊ non iure actionis petitur restitutio.ff.de mino.l.qđ si minor.§.vlti.⁊.s.de offi.iudi.c.ij.

o Restitui.ergo non fuit restituta per celestinū.

p Cōmittendū.eo.n.ipso ꝙ cōmisit negociuꝫ principale: videtur concessisse beneficium restitutionis: sicut committendo causam videtur cōmisisse appellationē s.de of.dele.pastoralis.§.preterea. Sed hic ignoratur que causa cōmissa fuisset: an causa restitutiōis an causa illa scilicet an danda esset an non: vt patet per sequētia. Sed videtur ꝙ danda esset restitutio: vt dicitur in predicta notula: ⁊ hoc probatur per hoc: ꝙ ecclesia hilerdeñ.petebat restitui coram Inno.papa.

gationis officio fungeretur.⁊ ex delegatione ipsiusᵖ cognoscere cepit de controuersia memorata: cui ēt alex. successor ipsius anastasij officio legationis denuo in partibus eisdem fungenti causam commisit eādem: idē quoqꝫ celesti.ad apicem summi pon.promotus.g. sancti angeli diacoñ.cardi.tūc apo.se.le.dictaꝫ controuersiā sub eo tenore commisit: vt inspectis hilerdeñ.ecclesie priuilegijs auditis etiam partium rōnibus non obstante memorata snīa diffinitiuā ꝓferret sētentiā: eāqꝫ faceret obseruari. verꝫ quoniā ꝑ ipm̄ legatū aut ꝑ alios qbꝰ sub eodē tenore cā eadē ꝯmissa extititᵏ: lꝫ ꝓducti testesˡ ex ꝑte hilerdeñ.epi r̄cepti fuerāt: mādatū ap.nō extitit adimplectū: magisterᵐ.a.cānonicus hilerdeñ.postulauit per offm̄ nostrūⁿ dictā snīaꝫ in melius reformari: ⁊ ꝙ̄ eā restituiᵒ eccl̄iam hilerdeñ. Nos igitur cū fratribꝰ nostris ⁊ alijs deliberauimꝰ diligēter: nōnullis asserētibus: ꝙ cū p̄dictꝰ.c.p̄.n.ꝙ̄ iā dictā snīaꝫ visus fuerit hilerdeñ.ecclesie restitutōis beneficium indulsisse: tamen ea nō obstante duxerit negocium committendumᵖ ⁊ nos supplicationem eiusdem ecclesie admittere debebamus: presertim quia snīaᵠ ro.se.non negatur posse in melius commutari. Cum autem surreptuꝫ aliquid fuerit aut ipsa pro consideratione etatum ⁊ temporuꝫ seu grauium necessitatum dispensatiue qcq̄ ordinare decreuit: ⁊ s̄m iura ciuilia pricipes ēt cōtra res bis iudicatas in auditorio suo examinari restitutōem ī itegrū ꝑmiseruntʳ. proinde spexim⁹ quoqꝫ ex data snīa ī registro dicti eugenij pape reperta: ꝙ primo mense sui pōtificatꝰ fuerit promulgata.qñ nō plene de meritis ipsiꝰ cāe vidbat īstructꝰˢ illa initēs p̄cipue ratione ꝙ priuilegium verbani secundi ex parte vestraᵗ productum subiectum fuerat falsitati: cuius tenorem nos in registro ipsius inuenimus incorruptum tandem deliberatio nostra in hoc resedit: vt an data sit restitutio: an

q Sententia ro.se.ponit tenorem.c.xxxv.q.ix.sententiam.⁊.c.veniam.

r Permiserunt.sed illud perraro fit.ff.de mino.minor annis.⁊.l.magistratus.⁊.C.si sepius resti.in integ.postulasti.lege prima.⁊ secunda.

s Instructus.Arg.ꝙ in modico tempore non potest quis multum addiscere.Arg.lxviij.di.§.i.quia nemo repente fit summus.de pe.dist.ij.§.hec que de charitate. Argumentum contra: quandoqꝫ enim ingenium supplet tempus in bene studentibus: sicut idustria supplet tempus.lxxvij.distin.monachus.nec sufficit diu in scholis fuisse: sed laudabiliter vixisse inquirendum est.ij.q.ij.gloria episcopi.in fi.⁊ arg.C.de his qui veniam etatis impetraue.l.ij.

t Uestra. Per hanc litteram videtur ꝙ pars oseñ.ecclesie priuilegium suum falsauerat addendo aliquid vel diminuendo: vt magis faceret pro se: propter qđ eugenius tulit sententiam contra hiler.ecclesiam: sed eoipso ꝙ quis falsat litteras iudicum: debet amittere causam: sicut dicit illa decret.s.de rescrip.olim quod hic non fecit Eugenius credens priuilegium verum cum non esset vt dicit littera ista: illa nitens precipue ⁊c̄.⁊ hoc patet quod falsauerat priuilegium: quod postea repertum est integrum ⁊ incorruptum in registro: similis falsitas habetur.infra de excep.cum venerabilis. Et ideo tale delictum nō debet obesse hilerdensi ecclesie: quominus saltem restituatur in isto beneficio: vel forte pars hilerdeñ.ecclesie falsauerat priuilegium oseñ.ecclesie et hoc consistit in iudicio vnde papa sententiauit contra hilerdeñ.ecclesiam: ⁊ ideo dicit illa initens ⁊c̄. Et hoc videtur verius secundum hanc litteram.in antiqua compilatione dicebatur ab altera parte productum: secundum illam litteram planior est sensus: ⁊ secundum hoc pars hilerdeñ.ecclesie falsauit priuilegium suum: ⁊ ideo contra ipsam fuit sententiatum: quod melius videtur s̄m illam regulam delictum persone ⁊c̄.⁊ ita concordat cum illa decre.cum venerabilis. Unde non debet obesse hilerdeñ.ecclesie delictum illius qui priuilegium falsauit: quin saltem restituatur isti beneficio: cum ecclesia hilerdeñ.non fuerit in culpa ber.

danda[a] ꝯ ꝓmissā sniaȝ ꝑtib⁹ ꝑ-
sētibus decerbatur: quaruȝ as
sertione[b] merita cāꝝ pandun
tur quocirca mādam⁹: quate-
nus vsqȝ ad festū beati luce vł
i ꝓprijs ꝑsonis vel ꝑ idoneum
respōsalē nostro vos ꝯspectui
ꝑsentetis: ꝙ dicta snia retracta
ri nō debeat si poteritis osten-
suri[c]. vel si forte exigente iusti
cia fuerit retractanda: vel per
vos vł ꝑ responsalē idoneum
appareatis sufficient istructi:
vt i principali negocio canoni
ce ꝓcedat: ꝓ certo scituri: ꝙ
cū ꝓpter mltā locoꝝ distātiā[d]
non possit ad vos sine magnis
laborib⁹ ꝛ expēsis sepi⁹ haberi
recursus: si ad ꝓmissum termi
num quē vobis ꝑemptoriū as
signam⁹: iiuncta vobis cōtem
pseritis adimplere: nos nihilo
minus i ipso negocio quantū
de iure poterimus ꝓcedem⁹.

Idem.

Vascitata sup diuersis ar
ticulis iter burgeñ. epm
ꝛ omense monasteriū qōne et
ifra. Nos intellectis q̄ vtraqȝ
ꝑs ꝓposuit corā nobis sup q̄t-
tuor articulis ꝓnotatis: mona
sterium omeñ[e]. iusticia condēna
mus exigente. Snia vo lata ꝓ
curator monasterij ad ꝓbādā
ꝑscriptiōeȝ factā tā sup. iiij. ar
ticulis ꝓnotatis: ꝙ ēt sup qui-
busdam decimis[f] ꝑ transactio
nē[g] acq̄sitis r̄stitutōeȝ i itegrū
nomie monasterij postulauit[h]
quā eidē duximus idulgēdaȝ
ꝛ ifra. Ne vo ꝑ excogitatā ma
liciā sicut ex ꝑsūptiōibus plu
rib⁹ videbat: effectū snie i dā
nū epi contingeret impediri:
neue monasterium per execu
tionem snie propter diuersas

a ¶ An dāda. Jō iubet iquiri: q̄ nō ꝯstabat an fuisset adimis-
sa ecclia hilerdeñ. ad restitutionē ꝛ ꝑntibus partibus hoc est
faciendū vel ꝑ ꝯtumaciā abñtibus. ff. de mino. in cāe. §. i. ꝛ in
auc̄ vt spon. lar. §. ad hoc. coll. ix. ꝛ C. si se vt ab hē. absti. auc̄.
si cēs de hoc dictū ē. s. e c. i. ꝛ. s. de of. iudi. c. ij. meli⁹. ꝛ ꝑ hāc
lrām nō ꝯstat: ꝙ restitu-
tio data fuerit: ȝ mō ap-
parebit: an fuerit data:
an data: ȝ papa celesti-
nus nō obstante snia eu
genij negociū ꝯmisit.

b ¶ Assertōe. C. si per viȝ
vel alio mō. l. vlt. ar. s. de
ma. ꝛ obe. iter quattuor.

c ¶ Ostensuri. Sȝ quare
ꝯpellunt isti h ꝓbare cū
ille q petit restitui nō ad
mittat: nisi doceat se le
sum. ff. de iureiur. nam
postea. §. si minor. Itēȝ ē
ꝯ id ꝙ actore nō ꝓbante
reus dȝ absolui. vi. q. v.
actor. ꝛ. j. vt ec. bñ. vt no
strum. Forte presumptio
erat ꝯtra eos. ꝛ iō papa
voluit h: vt dicit ꝑdicta
decre. vt nostruȝ. sed nō
ꝯpellunt hoc ꝓbare nisi
voluerit. sed si altera ꝑs
voluerit probar ꝙ sit re
tractanda ipi ꝓbēt ꝯriū
si poterit: ꝛ h facienda
sūt vtraqȝ parte ꝑsente.

d ¶ Distantiā. ꝓpter lo
coꝝ distantiā: ꝛ vt parca-
tur laboribus ꝛ expensis ꝓma vice pōt poni ꝑemptoriū. xliiij
q. iij. de illicita. ꝛ. ff. de iudi. nōnunq̄ȝ necessitate igruēte. j. de
dila. c. i. Ar. ꝯ. ff. de iudi. ad ꝑemptoriū. multa. n. ꝓpter distan
tiam ꝓmittunt: que a's ꝓhiberent. vñ versus. Non facit ergo
paꝝ distantia longa viarum. Prorogat iducias aufert onus
impedimentū. Cogit adire forum: cōseruat ius dominorum.
Pone exemplum. Prorogat iducias appellatori. j. de ap. cuȝ
sit romana. Aufert onus electo: ꝛ electorib⁹. lxiij. di. cum lon
ge. Impedimentum aufert dño volēti repetere suuȝ suum fa
ctum mona: hū. xvij. q. ij. siqs icognitus. cogit adire foꝝ: q̄ si
ne licentia patris absentis filius cām agere pōt. ff. de iudi. si
longius. Conseruat ius dñoꝝ in possessione turbata domino
abñti. C. si per vim ꝛ alio modo. l. i. vbi admittit ad possessio
nem turbatam recuperandam seruus vel amicus q al's non
admitterent de iure. sed q̄liter ꝓcederet i hoc cāu restitutiōis
dato ꝙ ꝑs citata nō veniat: nunqd pōt ꝓcedi ad testium rece
ptiōnem vel diffinitiuaȝ sententiā super ipsa restitutiōe. Vide
tur ꝙ non: q̄ litis contestatio in hoc faciēda est. s. de offi. iu
di. c. ij. ff. de mino. papinianus. §. vlti. ȝ lite nō ꝯtes. testes nō
sūt recipiēdi. j. vt lit. nō ꝯtest. ꝑ totū. Et hec inuit hic ex eo ꝙ
dr: q̄ȝtum de iure ꝛc. cū al's lite ꝯte. citari dbeat. vt si nō vene
rit ad sniam ꝓcedat. q̄liter h fieri debeat: dictū ē. s. de of. iud.
c. ij. Sȝ ꝯtra videt ꝙ ad sniam ꝓcedi non possit. ff. de mino.
in cāe. §. i. ꝛ. C. si vt ab heredi. absti. auc̄. si omnes. So. hec con
trarietas habetur. s. de of. iudi. c. ij.

e ¶ Vascitata. omeñ. hic fertur sententia contra monasteriuȝ
si. j. de censi. sopite. alibi in personā ꝓcuratoris siue sin
dic'. s. de elec. querelaȝ. vbi de hoc. ꝛ. j. de capel. mo. di
lectus sed ecclesia non multum curat de illa solēnitate
sicut nec facit differentiam inter ꝓcuratorē ꝛ sindicuȝ
ex quo constat de potestate tradita. s. de procu. petitio.
vel dic cōdēnari monasteriū i ꝑsonā procuratoris.

f ¶ Decimis. sup
qbus iam ꝯclusū
erat in causa. s. e
e. auditis.

g ¶ Per trāsactio
nem. id est amica-
bilem compositio
nem. s. de transac.
c. ij. ꝛ. j. de deci. ex
multiplici.

h ¶ Postulauit.
Iste fuit procura-
tor constitutus ad
cām: ꝛ sententia la
ta ꝯ mōasteriū po
stulauit i itegrū re
sti. ꝛ obtinuit. Sȝ
ꝯtra videt dicere
lex: q̄ sine speciali
mandato ad hoc
ꝓcu. non admittit
ff. de mino. illud.
§. si talis. ꝛ. j. c. pr.
Pōt dici: ꝙ lex il
la locum habȝ cū
restitutio pricipa
liter postulatur: vt
s. e. cum ex litteris
non tamen per il-
lum contra quem
lata fuit snia: vt tūc exigatur spāle mandatum ad hoc.
sed quando incidenter postulatur restitutio sicut hic: ȝ
post sniam sup qbusdam: q̄ icōtinenti post sententiā
ante factam executionem ꝛ per euȝ qui fact⁹ erat domi
nus litis ꝑ ꝯtestationē itelligit incidenter factū ꝛ sup
quibusdam que petebāt ante sniaȝ. vnde ꝓcurator ad
cām constitutus bene potest petere restitutionē sup ar
ticulo incidenti. s. e. auditis. q̄ omnia que ad cāȝ istius
endam faciunt: sibi cōcessa itelligūtur. ar. ff. de ꝓcura.
ad rem nobilem. ꝛ. l. ad legatuȝ. ꝛ ar. ad hoc. ff. e. ti. qui
ꝓprio. §. item querit. ar. ad hoc. s. e. auditis ꝛ si. C. e. ita
demū. ꝛ. ff. an per alium cau. ap. exer. pos. l. ij. Ar. contra
C. de ap. si actor. ꝛ q̄ hic locum nō habebat appellatio
necesse habuit recurrere ad beneficiuȝ restitutionis. si
potuisset appellari iure cōi poterat ꝑscriptionē ꝓbare
siue aliam exceptionem ꝑemptoriā. j. de fide istru. c. cū
ioannes. ꝛ. §. sen. rescin. non pos. l. ij.

i ¶ Sententie. hoc regulare est: vt sententia mandetur
executioni non obstante aliqua exceptione. vt. ij. q. i. si
cut. nisi incontinenti probetur exceptio. j. de testi. veni
ens. ꝛ. j. de resti. spo. litteras in fi. ꝛ in quibusdam casi-
bus qui notantur. xi. q. iij. cum apud. Item licet iconti
nenti velit qs ꝓbare exceptionem suaȝ: si tamē ē ꝑsum
ptio ꝯ ipm ꝙ maliciose excipiat. ꝓmo mandabit senten
tia executiōis: vt hic deīde siquid velit ꝓpōere nō i mo
dū exceptiōis sed in modum actionis audiet. j. de ap.
ꝯstitut⁹ i fi. ꝛ. j. de accu. accedens. ȝ ꝛ hoc ibi ñ dr: imo

defecerat in quib⁹ exceptiōib⁹: nec dicebat ꝙ al's vel let proponere. vt. C. ad. l. cor. de fal. l. aꝗ aperte. C. de edi. diui. hadri. tol. l. ij.

a ¶ Detrimentū: qꝛ delictū pſone. xc. xvj. q. vj. ſi epm.

b ¶ Pēſata. hic preferī eqtas iuri. C. de iudi. placuit. ꝫ ꝫ ꝯtingit ꝑpē pſū pticnē: cū al's de iure cōi poſtulata reſtitutiōe i iteg. oia i ſuo ſtatu eē dbēt dōec r'ſtō finita ſit C. de i ire. reſt. poſtulata. l. vna. ſic ap. interpoſita. nll eſt innouandū. ff. nil innoua. appel. pen. interpoſita. l. vna. ꝛ. ij. q. vj. §. appellatio interpoſita. Sꝫ ꝫ. ſ. de traſac. c. vlt. vbi dꝛ ꝙ iuſ ſuandū eſt. vbi vō ius deficit: eqtas ſuāda ē: ꝫ pſumptio ſoluit ꝯtrarium.

e ¶ Cautionē. hoc genēale ē vbicūꝗ in dubio aliqs admittiī: ꝙ ſemꝑ ille q admittiī: pſtabit cautionē. C. de le. ga. ſi in fraudē. C. de peti. here. l. vlt. j. rñſo. ff. de rei ven. is a quo. ꝛ. l. ſe. ff. vt legatoꝝ vl' ſidei com. cā caueaī. l'. poſtq̄z. §. j. ff. de dā. infec. pretor in pn. arg. j. ne lite pen. eccl'ia ſācte marie.

ff. de ꝓcurato. mandato. ꝛ in illo caſu ꝓcurator nō pōt deferre iuramētū ſine ſpāli mandato: vel recipere. ff. de iureiurā. iuſiurandū. §. ꝓcurator ꝛ in acceptilatione. ff. de acceptilla. l. iij. de hoc dixi. ſ. e. pr. qualiter locū habeat. in alio caſu exigitur ſpeciale mandatum. ſ. de reſcrip. nōnulli.

ſuſpitiōes incurrerꝫ detrimētū[a]: nos eqtate pēſata[b] iure duximus ꝓuidendū: vt añ oia ſuꝑ predicta ſnia executiōi mādetur: ꝛ infra. Volum⁹ nihilominus ꝛ mandamus vt ab epō ipſo recipiatis idoneā cautionē[c] Qd ſi mōaſteriū in cā ipa preualuerit vniuerſa que medio tēpore ſnie ipi occaſiōe ꝑceperit: monaſterio reſtituat memorato. Honori⁹. iij. ar.

Archiepō ꝛ capi. bra.

Oraz[d] felicis. m. i. papa pre. nor: lite inter archiepꝫ toletan. ꝛ te frater archiepiſcope ſuꝑ primatia ſolēnit ꝯteſtata fuit perēptori⁹ termin⁹ aſſignat⁹. ꝛ infra. Vex elapſo termino ꝯſtituto poſt expectationē nō modicam cōparuerunt procuratores veſtri[e] ſed quia non attulerāt depoſitiones teſtiū ꝛ alia munimēta[f]: dillationem cuꝫ inſtantia poſtularūt. Poſtꝙ vō inter eos iterlocuti fuimus ſuper dilatione petita[g]: tandē indulgeri eccleſie bracharen. dilationē ꝓpter inſtructiōeꝫ cauſe ꝑ auxiliuꝫ reſtitutionis in integrū poſtularunt: exhibētes ſuꝑ hoc ex ꝑte vrā ſpāle mādatuꝫ[h]: nos aūt vſqꝫ ad octauas pēteceſtes ꝑ reſtōnis bñficiū id vobis duxim⁹ indulgēdū. Gre. ix.

Conſtitut⁹ in noſtra preſentia magiſter guliel. pro ſe ac fratre ſuo[k]. i. canonico paroſiſi. exhibita nobis petitione monſtrauit. ꝙ cuꝫ eis in miori ꝯſtitutis etate: ac eorum matre cuius ſucceſſores[l] exiſtunt rebus hūanis exempta quondā. g. pr ipſoꝝ quaſdā poſſeſſiones vtriqꝫ coēs[m] quibuſdam vendidit pro quadam pecunie quantitate: ac vt huiuſmodi venditio robur firmitatis haberet emancipauit eoſdem[n]: ꝛ fecit eos contractui cōſentire. Quare ſupplicauit: vt vel venditionem[o] eandē mādarem⁹ nūciari nullā[p] vl' cū[q] adhuc exiſtāt ifra tēpus[r] ad obtinēdū bñficiuꝫ in

i ¶ Durim⁹. ꝛ ita aliqd ꝯcediī hic vna via: quod alia via denegaī. Cōtra ſ. de ꝓcura. tue. cum ſuis concor. ibi poſitis. Sed illa itelligunī de iure cōi. vt ſi in iure cōi aliquid vna via ꝓhibetur: ꝛ alia via eodeꝫ iure dꝫ ꝓhiberi. hic vero ſecus.

k Conſtitutus. fratre ſuo. ꝛ merito cuꝫ ſit coniuncta pſona. ſ. de reſcrip. nōnulli. ꝛ etiaꝫ ad agendū admittiī: duꝫ tamē ꝯtraria voluntas nō appareat. ff. de ꝓcurato. ſed he pſone. ꝛ. l. pōponius. §. vlti. ꝛ in cauſa reſtitutionis non admitteretur ad agendū: niſi ꝯſtaret de volūtate ipſius. ff. de mino. patri. j. rñſo.

l ¶ Succeſſores. qꝛ fili⁹ ſuccedit etiā matri ab inteſtato ſiue ex teſtamēto C. de bo. ma. l. j. Paī vō habet vſufructū in cuius ptāte eſt: q oēm diligentiam tuēde rei dꝫ habere: alienare taħ rem filij vel dōare ñ pt. C. e. ti. l. j. ꝛ. ij.

m ¶ Vtriqꝫ communes. ſ. patri ꝛ matri quas poſſeſſiones de cōmuni pecunia emerūt. ſi. j. de dona. inter virum ꝛ vxor. ſignificauit. Sed contra videtur quia gcquid habet vxor totum preſumitur eſſe de bonis mariti. C. de dona. inter virū ꝛ vxo. ſi vxoris. ꝛ. ff. de don. inter viruꝫ ꝛ vxo. quintus mutius. Illud verū eſt qñ nō conſtat vnde res ille proceſſerunt. ſed conſtat vt dixi de pecunia cōi empte vel vtriqꝫ communiter legate fuerunt: ꝛ hoc certum erat.

Itē. ar. eſt hic ꝙ cautio ſit preſtāda ab eo qui mittitur in poſ. cauſa rei ſeruan. de fructibus reſtituendis ſi ſuſpectus eſt. j. de ſequeſ. c. ij.

d Oram. Primatia ꝛ patriarchatus vna tantum dignitas ē: lꝫ noia ſint diuerſa. xcix. di. c. j. ꝛ. ij.

e ¶ Procuratores veſtri. ꝛ ita ad vnam cauſam plures procuratores dari poſſunt. de hoc dictum eſt. ſ. de procu. non iniuſte ꝛ. j. de teſti. inſuper.

f ¶ Munimenta. munimēta dicuntur quibus cauſa munitur ꝛ inſtruitur: vt teſtes inſtrumenta confeſſiones: ꝛ quicqd aliud quod adiuuet cauſam.

g ¶ Petita. denegando ipſam eis. vt. j. patet.

h ¶ Mandatū. in hoc caſu nō videī generale ſufficē mādatū ꝓcuratoris ſimpliciī ꝯſtituti ad cām. ff. de mi. no. il'. §. ſi talis. ꝛ qdaꝫ alij caſus ſūt in qb⁹ non ſufficit generale mandatū: vt in cā ſuſpecti tutoris. ff. de ꝓcura. non ſolū. §. vl. alius quādo aliquis reliquit duos procuratores omniū reꝝ ſuarum: tūc alter ab altero non poteſt exigere ſine ſpāli mādato. ff. de ꝓcu. q duos. ali⁹ ē i intdcō de liberꝫ exhibēdis. ff. de libe. exh. l. iij. ff. de ꝓcu. pomponi⁹. in prin. gritus eſt in tranſactiōe.

n ¶ Eoſdem. Hoc ideo dicit: quia dum filius eſt in poteſtate patris alienare vel al's diſponere de rebus ſuis non poteſt nec agere pro his: nec ei tunc temporis currit preſcriptio. vt. C. de bo. ma. l. j. §. vl. Ideoqꝫ emancipauit eos: vt conſentirent ꝛ ratam haberent venditionem eandeꝫ quo ad partem maternā in qua debebant ſuccedere matri.

o ¶ Vt vel venditionem. quatenus contingebat eos de bonis maternis in alia parte quo ad partem patris petebant reſtitui ad ius offerendi precium: ꝛ ſi venditio de bonis maternis teneret: petebant reſtitui ſimiliter contra eam.

p ¶ Nullam. quaſi factam a minore. xxv. ꝛ iuris ſolemnitas non fuit ſeruata.

q ¶ Vel cū. ſupple ſi iuris ſolēnitas fuit ſeruata in vēditiōe

r ¶ Tempus. ſcilicet quattuor annorum. C. de temp. in integ. reſti. l. vl. Et eſt hic argumentum: ꝙ vltra quadriennium nō

detur restitutio.b.
a ℭ Consuetudinem. Consuetudo erat approbata istius loci: ꝙ siqs rē cōem cū alio vel rē suā vēderet extraneo vl' alicui magis remoto ꝙ ꝓximior est illi alienāti a tpe cōtractus vsq3 ad ānū ⁊ diē: ⁊ post pot est efferre preciū emptori qđ 'soluit ꝓ re illa: ⁊ ille tenetur recipere preciū ⁊ restituere rē: ⁊ isti fratres omiserāt offerre preciuз infra annū ⁊ diē pro re patris alienata: cū ipsi essent: ꝓximiores: ⁊ ad hoc offerendū petebant restitui: vt rem patris rehaberent.

b ℭ Debita iuris solēnitas: quia si habebant curatorē ⁊ eius auctoritas non interuenit ipso iure nulla fuit venditio. C. de in integ. resti. minorum. si curatorem. ⁊ si decretū nō interuenit: siue auctoritas pretoris nō tз venditio aut ꝯsensus subsequēs: qr tutor ⁊ curator alienare rē minoris sine auctoritate pretoria non pōt. C. de pdijs mino. si. decre. non alienā. l. j. ⁊ ij. ⁊. l. minorꝝ. ⁊. l. siquidē. ⁊ in pluribus. ll. ibidem. Si vō isti nullū habebāt curatorē ⁊ ꝯtraxerūt vl' cōsenserūt auctoritate ptoris venditiōi facte a patre obligant. sed si lesi sunt restituunt. vt in. l. predicta. si curatorē in fi. ⁊ ita si solēnitas iuris est omissa nulla fuit vēditio: ⁊ sic etiā nulla pronunciabit si solēnitas seruata fuit. ⁊ ꝓbauerint se lesos: restituent tam ꝯ vēditionē ꝯtingētē ipsos ex successione materna: q3 etiā ad ius offerēdi in vēditiōe pūna

c ℭ Cōstiterit. ꝓbabunt ꝙ isti se minores ⁊ lesos: als ñ admitterent. ff. de iureiu. nā postea. §. si minor. quo ꝓbato restituētur tam contra venditionem q3 ad ius offerendi.

d Causa restōnis habētibus. sic ē eps ptās ⁊ hmōi: ⁊ alij etiā3 miores ordinarij ꝯtentiosā iurisditiōe3 habētes ꝙ psūt alicui vniuersitati ꝙ habēt admistratiōe3 cū iurisditiōe. ff. de postu. l. j. §. vl. C. vbi ⁊ apđ quos. l. vl. xj. q. j. de psōa. ff. qđ cuiusq3 vniusi. l. vlt. ⁊ alij ēt miores ordiarij ꝯtētiosā iurisditiōem

e ℭ Delegatis. ⁊ sic đlegati ab ordiarijs h edicto (habentes. possūt cogscere đ cā restōnis siue pncipaliter mādet eis siue incidenter eis contingit questio restitutionis: ⁊ multo fortius delegatus a principe sicut hoc totū tradit. C. vbi ⁊ apud q̄s resti. in integ. postula. l. vl. ꝙ pōit totū tenorē hmōi decr. Sз vř ꝙ cē ñ possit. s. ꝙ ordinarius possit alij demādare cognitionē istā cū in integꝝ restitutio cognitionem cause desiderat. ff. de i in tegrum restitu. l. iij. ⁊. ꝯ. e tum ex litteris. ⁊. ff. de minori. i cau sa. sed que officio iudicis causa cognita expediuntur: alteri đmandari nō possūt ff. de offi. proconsu. nec quicq3. §. vbi decretum. Solutio restitutio in integrum competit iure magistratus: ⁊ transit cognitio restitutiōis siue specialiter siue generalit cōmittat. C. vbi ⁊ apud q̄s. l. vl. ꝫ ea q̄ ꝯpetūt iure magistratus: đlegant. ff. đ of. eius cui man. ē iuris. l. j. j. responso.

integrū restitutioni s indultū: ⁊ infra annū ⁊ diē a tpe ꝯctus ipsis tanq̄ ꝓximioribus cōpeteret sup illa portione ius offerēdi ēptoribus preciū iuxta municipij parosien. ꝯsuetudinē[a] approbatā: qđ hactenus amiserūt: dignaremur eis sup vtroq3: cū in h nō modicū lesi noscant: ⁊ emptoribus portionis eiusdē vel eoꝝ successoribus p̄ciū sint offerī parati: ꝑ idē bnficiū subuēire. Quocirca mādamus: q̄tenus si pmissa inuene ritis veritate subnixa: vel venditionē predictā q̄ ad partem ex successione materna ipsos ꝯtingentē nullā nūciare curetis: si in ea debita iuris solēnitas[b] est omissa: vel si forsitan interuenerit: ⁊ eos lesos esse cōstiterit[c] tam super ea ꝙ super residua portiōe dūtamē qđ offerūt duxerit faciendū auctē enim in integrū restituere studeatis. Idem.

Causa restitutionis in integrū coraз iudicibus ordinarijs administrationē habentibus[d]: vel delegatis[e] ab eis tractari poterit ⁊ finiri: siue hoc ipsis delegatis specialiter demandatum fuerit siue in cōmisso eis negocio cōtingat incidere huiusmodi questionem. Delegati vō ab ordinarijs ꝙ administrationē non habent sз tantūmodo facultatē iudicandi: seu arbitri đ hac cā cognoscere nequeunt: nisi corā eis mota fuerit icidenter[g]. In matrimoniali[h] quoq3 cā liberali vel criminali: cuз maiores iudices exigāt arbiter nequit assumi. Idem.

Beneficio restitutionis i

Sed cōtradicit lex: quia ea que magis sūt imperij q3 iurisditionis magistratus facere nō pōt sed restituere ē magis imperij q3 iurisditōis: ꝙ nō pmittit magistratibus. ff. ad municip. ea que. ergo multo minus pñt đlegare. Pōt sic rñderi: oīa q̄ cōpetūt iure magistratus đlegari pñt sз ñ oīa q̄ delegant specialiter cōpetūt iure magistratus: vt in hoc exēplo ⁊ i mero imperio: cuius cognitio spālit demandat ñ ꝯtingit presidē abesse: vt i l. predicta. ff. đ of. eius cui man. est iuris. l. j. Uel dic: potest delegari nō cuilibз magistratui mūicipali. Uerius est ꝙ hodie huiusmodi cognitio possit delegari: vt in. l. C. vbi ⁊ apud quos. l. vlti. ⁊. l. ea. C. q̄ corrigitur.

f ℭ Habēt. vt illi ꝙ dantur a principe ad aliq̄ officia exercēda puta vt cognoscāt đ appellationibus vl' đ sentētijs vl' ēt đ alijs qōnibus sig volūt se siijc ē eoꝝ iurisditōi possunt cognoscere de inte. resti. ⁊ de alijs causis. ꝫ nemine cōpellere possunt coraз se litigare: ⁊ đ talibus pōt intelligi. ff. de iudi. l. j ꝟ. vl' aliā iurisditionē ⁊c. C. đ iudi. rē nō nouā vel vt possint dare tutores ⁊ curatōes vl' emācipare: isti dicunt ordinarij sine admīstratiōe a talibus delegati. ⁊ arbitri de restitutiōe cognoscere ñ pñt pncipalr: si directe agaī de restitutiōe: qr nec talis sine administratione si eēt ad h electus a partibus posset cōmittere cām restitutionis: ꝫ maiores tm̄.

g ℭ Incident. principalit enī isti cognoscere ñ possūt de restitutione cū causa ista reqrat maiores iudices: ꝙ hoc ex officio suo faciāt: si aūt inciderit questio restitutionis in negocio de quo cōpromissū ē: vl' qđ est alijs delegatis cōpromissuз possunt tunc de restitutiōe cognoscere sic. C. de iudi. quotiens. ⁊. C. de ordi. iudi. l. j. vbi enī iudex cognoscit de cā status incident ꝙ a'8 cognoscere nō valet: nec dī arbit tūc facere ex cōpromissum: quia huiusmodi restitutio nō est alia cā siue negociū ab eo de quo cōpromissū est: ꝫ orit ex illo ⁊ ei coheret de q̄ cōpromissū est: vtputa si omisit ꝓbationē: arbiter potest de hoc cognoscere: vel de consimilibus que incidunt in causa.

h ℭ In matrimoniali. Cause enī matrimoniales p iudices discretos đbēt tractari ꝙ potestatē habeāt iudicandi. j. de consang. ⁊ affi. ex lris. ⁊ ē expressū. ꝯ. đ trāsac. c. vl. vbi đ hoc. Itē causa liberalis ⁊ criminalis maiores iudices reqrūt. ff. de arbi. nō distiguemus. § in

lianus ⁊.§.de liberali.vñ sũptum ē hoc.Ar.ↄ.ff.ꝺ his q no isa.gd ergo.§.ex ↄpromisso.vbi ꝺ:ꝙ snia arbitri nō isamat.vñ vr̃ ꝙ possit ↄpromitti de crimie:quod di cit lex illa gd ergo.§.ex ↄpromisso:nō itelligitur de fa moso delicto sed de tali quod nullo mō isamat ⁊ q2 nō p oia snia ē:vt ibi dicif:hic ꝶo.⁊ i.l. non distinguem⁹ itelligitur ꝺ famo so delicto:de quo arbiter assumi nō pōt.Itē ar.ↄ.j.de psump.lr̃as.ꝭ ibi nō fuit simplr̃ ar biter q2 retinuit si bi delegatā ptātē.

i ⁋ Beneficio.de neg.to.Si al gs petat restitutō nē i itegrū:⁊ con tra ipz lata fuit sē tentia denegando restitutionē:si iter petat restitutionē denegari dz tamē pōt restitui ad ap pellādū ↄ sniam a qua nō appella uit q2 ꝺnegata fuit restitutio vt h dic: ⁊.C.si sepius i ite. resti.postu.l.i.

k ⁋ Nouis.tūc.n. ppter nouas defē siones iterum au dif.C.si sepius i integrum resti.postul.l.ij.⁊.l.iij.ex illis tribus.ll.sumptū ē qd hic dr̃.Sed qualiter itelligis ꝙ dicit nouis defensionibus.Noue dicuntur defensiōes siue q̄ tunc erant:ꝭ allegate non fuerūt:q2 occulte erāt siue que postea emerserūt.Sed qdam intelligūt ꝺ omis sis pmis tm̃ q̄si non possint de nouo alie superuenire: qd credo verius:⁊ ita ppter nouas defēsiones que tūc erant.admittitur iterum ad beneficiuz restitutōis nō obstante quod i alio iudicio fuit denegatū.Sed ↄ vi detur:q2 ex noua cā recusaf iudex post litē ↄtestatā.ꝫ.ꝺ offi.dele.insinuante si.j.de excep.pastoralis.⁊.iij.q.iij. §.siquis testibus:⁊ que de nouo emergerūt:auxilio idi gent.ff.de iterro.act.de etate.§.ex causa.Princeps ve ro ēt cōtra res bis iudicatas restitutionem in suo audi torio admittit.ff.de mino.minor aūt magistratus.ar.ꝫ. c.tum ex litteris.Itē videtur ꝙ plures possint dari.ff. de mino.⁊ si sine.§.restitutus.vbi sepius restitutus fuit minor.So.potest dici ꝙ illud speciale ē i hereditate:vl̃ etiaz ibi non fuit delegata:sed sepe ↄcessa:puta petij re stitui i integrum q̄ contra sniam concessa fuit mihi:ite rū lata fuit snia cōtra me i pncipali:iterū dabitur mihi i integrū restitutio non contra pmam sniaz:ꝭ cōtra se cundam:quod potest fieri nisi i casu.C.de bo.que lib. l.vl.§.vbi aūt.hic vero fuit denegata.vnde amodo nō audif:nisi nomine defensionis ⁊c.⁊ ē speciale quod dī in.§.vbi autem propter paternam verecundiaz:⁊ ne le ges ludibrio fiant.

integruz ecclie tue in alio iudi cio denegato restitutio pterꝙ̄ ad appellationē omissaz vr̃ ei dē ecclie posse negari:nisi no uis^k defensionib⁹ ad huiusmo di fit bñficium admittenda.

De alienatione iudicij mutan di causa facta.

Alexander tertius.

Ex quorundā relatō ne audiuim⁹:ꝙ cū aliq lr̃as a nobis cō missionis ipetrant: aduersarij vt mādatuz nostrū eludāt anteꝙ̄ lr̃e ad iudices puenīāt vel ēt postea pulꝙ̄ ci tanf ab eis i vocē appellatōis ꝓrumpūt.⁊ infra.Nos igitur ↄ pdictā calliditatē ⁊ vsutiam puidere volētes^l madamus q̄ tenus si aduersarij eorū pena cuādo nostro mādato talit ab pellauerint^m:aut de possessio ne de qua ↄtrouersia vertif^n: cōmutationez fecerint^o:vel se maliciose duxerint absentan dos^p:eos qui in possessione se ingesserunt:ap.cess.cogatis sub vestro examine iuris equi tati parere.

Greg.nonus abbati sancti ni colai ⁊ decano faren.morin. dioce.

Ex pte scabinoruz bipreti fuit ppositū ꝙ inter lai cos eiusdē loci qōnibus emer gentibus dirimēdis p iudiciū seculare quidam clerici sibi dono vel precio ab aliquibus laicorum ipsorum cedi faciūt actiones:vt aduersarios ad ecclesiasticum forum trahant ⁊ predicta ex huiusmodi com mertio assequuntur:⁊ infra. Cum igitur cessiones et em ptiones litium legitime pro h

l Ex quorūdā.volētes:q2 malicijs hominū ē obuiā dum si.ꝫ.de rescrip.sedes apo.cum suis concor.et ff.de rei ven.in fundo.

m ⁋ Appellauerūt.tali appellationi nullatenus ē differendum:cū nō nisi a manifesto grauamine sit appellan dū.j.de ap.vt debitus.

n ⁋ Uertif.a.vti speraf: alis ptiet ad titulū ꝺ liti

o ⁋ Fecerit i trāsgiosis. ferēdo seu alienādo rē i aliā psonā cā mutādi iu dicij ⁊ ex h edicto datur actō tā ↄ alienātē q̄z ↄ em ptorē:vt quē voluerit po teris ↄuēire.C.e.ti.l.vna ↄtra alienantē daf actio i factū ad iteresse.ff.e.l. i.⁊.l.iij.§.opus v̄.ex gbus ↄ emptorē daf rei vendi catio.vt hic i fi.⁊.C.e.l. vna.Itē nō solū ad trās lationē dñij ptinet h edi ctū:ꝭ ēt possessiōis.ff.e. l nō solū.Itez nō ꝙ tria necessaria sūt ad h:vt ex hoc edicto actio cōpetat ꝙ sit alienatio facta cau sa mutādi iudicij futuri ⁊ nō eius qd iā fit.ff.eo. ti.ex h edicto.§.ait pro: futuri iudicij id dr̃:q2 si fiat alienatio rei litigio se:icidit i edictum de liti giosis.C.ꝺ litig.l.vl.⁊ h dz fieri libello pncipi da to:⁊ p eū reo isinuato:l.iuc.ibi posita.C.de litig.tūc res aliena ri nō potest sine pena litigiosi:vt.C.de litig.l.vlti.j.vt lite pen den.eccli.a scē marie.Itē ꝙ dolo fiat alienatio rōne loci ⁊ pso ne:q2 potērioribus pares esse nō possumus ⁊c.vt durior ē ad uersariū ↄstituat ēt alteri⁹ puincie.⁊ ꝙ mea itersit.ff.e.l.i.ij.⁊ i ij i pn.⁊.l.nō solū §.hec actio.⁊ dif ad iteresse:vt dixi de of. iudi.q̄zti infest actoris:⁊ siq̄s forte fecerit expēsas vel aliaz in cōmoditatē passus sit.ff.e.l.iij.§.op⁹ i fi.⁊.l.nō solū i fi.Itē qui ex necessitate alienat:hoc edicto nō tenef.ff.e.nō solū.§.sigs. Itē si paratus sit subire iudiciū:ac si possideret.ff.e.q2 ēt i fi. Itē nōndū ꝙ h fit,progatio iurisdictiōis ꝺlegate ꝺ psona ad p sonā ēt iuita alīa pte:⁊ ē ↄ id qd hēs.ꝫ.ꝺ of.ꝺle.p.⁊.g.vbi dr̃ ꝙ ꝺlegata iurisdictio ñ pōt,progari ad psonas alias q̄z i rescri pto ↄtineaf:ꝭ h ē spāle i odiū illorū:q2 eis iustis h fit cū alis p rogatio fiat ꝺ ↄsensu ptiū.ꝫ.ꝺ of.dele.ꝺ cāus.⁊.ff.de iudi l.ij §.si iudex.de hoc dictū est.ꝫ.de of.dele.p.⁊.g.⁊ est prorogatio iuris beneficio huius decre.cum alias rescripta pñt nō pro rogari ad personas que ibi non continentur:vt in c.p.⁊.g.

p ⁋ Absentandos.q̄liter ↄ tales sit procedendū:dr̃.ꝫ.de of.de le.cōsultationibus:⁊.j.vt lite nō cōtestata.qm̃.§.in alijs.

q ⁋ Ex pte.foꝝ i hoc facit ad titulū:q2 p hoc mutaf iudicium p.s.n.q̄ sequunf:spectaret ad titulū:ne liceat potētio ribus:⁊ ad titulū mādati:⁊ sic materie legū diuersoꝝ tituloꝝ hic ↄprehendunf.Itē ē hic ar.ꝙ cleri:i alis pñt laicos cōueni re i foro eccliastico.Itē ar.ex hac decre.ꝙ clerici maiores re putantur q̄z laici:⁊ est de consuetudine illi⁹ loci:ꝙ clerici tra here possunt ad ecclesiasticum foꝝ laicos:alias de iure non

habeāt sanctiones[a]:ita q iactu
ra cāe afficiāt[b]:illos q sibi po
tentioꝝ patrociniū talif aduo
care p̄sumūt ⁊ ex eo sint etiaꝫ
odiose:q ex fonte cupiditatis
videnṫ pcedē.Mādam⁹ qua
tenus clicos memoratos a pre
sumptiōe[c] huiusmodi per cen.
ec.compenscatis.

De arbitriis: A x ꝯci.aphri.
Ane:⁊ ifra. Si aūt
ex cōi placito epoꝝ
inter quos cā versa
tur arbitros elege
rint:aut vnus eligaṫ.aut tres[d]
vt si tres elegerit:aut oīum se
quantur sniam:aut duorum[e].

Alex.tertius eboꝛac.arepo.
Non sine multa necessita
te.a p̄sbyter nobis pro
posuit q cū i ecclesia sancti al
fridi p.manuꝫ.r.archi.de suel
la psone illi⁹ ecclie capellan⁹ i
stitutus fuisset:eodē.r.moꝛtuo
m.nepos ei⁹ q sibi i ecclia iam
dicta successit:eundē p̄sbyteꝝ
cepellanū ibidē iterim oꝛdina
uit[f]:⁊ infra.Cuꝫ autē idē p̄sby
ter extra puinciaꝫ exulans de
suo beneficioñ posset iusticiaꝫ
obtinere nec suā vlteri⁹ iopiā
sustinere p dolū ⁊ fraudē[g] ipsi
sus.m.ab eo ē sacr̄m[h] extoꝛtuꝫ
vt arbitriū clericoꝝ duoꝝ exi
de susciperet ⁊ seruaret:q iaꝫ di
cto.m.fauentes[i] p̄sbytero pce
perūt:vt qnqꝫ marchas[k] ab eo
dē susciperet:⁊ toti cedēt qōni.
Qm̄ igiṫ nō deceṫ aliquaten⁹
sustinē:vt quod pperam arbi
trati sunt,debeat icoꝛꝛuptuꝫ re
linqui.Mādam⁹ quatenus si
se cognouerint[l] p̄fati clerici tā
nequiter arbitratos dictum p̄
sbyteꝝ ab obseruātia iuramen
ti aucte nr̄a pꝛsus absoluas[m]
vel si arbitriū ipsū mouerit eq
tate subnixū:ad obseruantiaꝫ
ipsius vtranqꝫ partem ap. cés.
compellas. I dez.

Peruenit ad nos:q cum
g.de caṫ.soꝛoꝛeꝫ gu.clici
duxisset i vxoꝛeꝫ:idē gu. fidei
interpositione firmauit:q.v.
soṫ.sterlingoꝛum annuatim da
ret eidem.vnde cuꝫ sup eisdē

a Sanctiōes.C.man.l.pe.⁊ vl.nota q huiusmodi cessiones
qñqꝫ tenent:qñqꝫ non tenent si cessio actionis fit in vltia vo
luntate:tenet cessio.ff.de lega.iij.nomē.⁊ i casibus.C.man.p
diuersas.⁊.l.ab anastasia:nisi res vel actio legata sit litigiosa
C.de litig.qcunqꝫ.⁊ auc.nūc si heres.sed legatari⁹ pōt adesse
liti:nec colludatur:vt
ibi dr̄.Si vero ex pacto
siue inter viuos fiat ces
sio vel donatio potētioꝛi
nulla ē:nec agere pōt il
le ex ea cessiōe. immo ia
ctura cāe afficiuntur qui
h faciūt:vt hic dic.⁊.C.
ne liceat po.l.i.⁊.ij.⁊.l.fi.
Si vero fiat cessio non
potētioꝛi:si actio sit du
bitata.i.i iudiciuꝫ dedu
cta:nō tenet cessio:nō ta
men admittiṫ actio:sed
agit ille q cessit:i casibus
non tenet.C.de litig l.ij.⁊
l.vlti.Si vero actio sit in
dubitata.i.nonduꝫ in iu
diciū deducta.tꝫ.C.ō he
re.vel actiōe ven.p totuꝫ
Item distingue:vtruꝫ ēt
sit simulata.q: tunc nul
la est.C. plus valere qō
agiṫ p totum. Et diciṫ si
mulata si id actum est in
ter cedentem ⁊ illum cui
fit cessio.Si vero dubiū
sit:an sit simulata vel ve
ra p̄sumiṫ q sit simulata
ex eo:q actio pro pte do
nata,p pte vendita videṫ
C.mā.l.vl.⁊ i tali cāu nō
agit is cui creditur:nisi
ad id qō dedit i supfluo
nec is cui cessit. nec his
cui crediṫ vt ibi diciṫ.§.
siqs.Idem p̄sumitur si
modicū pciū daṫ:vt h ñ agiṫ.nisi i id qō ꝺdit ⁊ ex qntitate pcij
simlata p̄sumiṫ.Itē si dubitaṫ an sit vera vl'simulata:p̄suiṫ si
mlata i q cāu loqṫ.C.mā.l.penl'.excepti qbusdā casib⁹ ibi positi

b Afficiāt.C.ne liceat po.l.i.⁊.ij.Et dicas afficiāt p sniaꝫ nō
ipso iure:vt pꝫ p.l.pdictā.C.ne lice.po.vbi dicit iactura cau
se mulcteṅ.i.afficiāṫ p sniaꝫ intelligenduꝫ est.huiusmodi ces
siones odiose sunt:q: de vitio cupiditatis pcedūt:vt hic:⁊.C
ne liceat po.l.vl.Et nota q titu.iste de alienat.iudi.⁊c.intelli
gitur de potentioꝛibus q nō sunt in aliqua dignitate siue ad
ministratione.sed titulus ille non liceat potentioꝛibus patro
cinium litigatoꝛibus ipartiri.itelligitur de potētioꝛibus qui
sunt in dignitate siue administratione constituti:⁊ eodeꝫ mo
do intelligitur lex illa.C.quod metus cā si p ipressionē.⁊ tam
sub isto titulo interserit breuiter naturā huius tituli:ne liceat
de natura illius tituli inādati.vt dicitur in prima notula.

c A p̄sumotione.Sic patet q clerici non debēt recipere hu
iusmodi cessionem:q: si simulata sit cessio non valet.C.man.
l.penul.⁊ si esset vera cessio vel datio:presumiṫ nihilomin⁹ in
fraudem facta ⁊ auaricie cā.clerici.n.ab illicita negociatiōe
phibentur.xiiij.q.iiij.clerici.⁊.c.canonum.q: sic negociari iā
facto clerico non lꝫ.lxxxviij.di. foꝛnicari.

d Ane:tres. Unus vero aut tres sunt eligēdi
⁊ nō:duo q: res fere sine exitu futura est p
pter naturalem hominum facilitateꝫ ad dis
sentiendum.ff.de arbi.item si vnus.§.pnci
paliter.tamē si cō
pꝛomittaṫ in duos
tenet arbitrium.⁊
si non cōcoꝛdaue
rint cogendi sunt
vt vel concoꝛdent
vel tertiam perso
nam assumant:vt
ibidem dicitur.et
ā.de of.dele. suspi
tionis.§.vlt.

e Aut duoꝝ suf
ficit duoꝛum snia
p̄sente tertio:licet
ille dissētiat:eo ve
ro absente non va
let.ff.e.l si in tres
nisi in compꝛomis
so expꝛessuꝫ sit: vt
duo sine tertio pce
dant.ff.eo.non di
stinguemus.§.cū
in plures sic obti
net in iudicib⁹.ā.
de offi.deleg.pꝛu
dentiaꝫ ⁊ de viris
qꝫ hic cauetur.ā.
de offi.deleg.vnꝰ
delegatoꝛū seu ar
bitroꝛuꝫ.

f Non sine.oꝛ
dinauit.i.in
stitutionem pꝛedi
ctam confirmauit
ad cautelam sup
ple:⁊ illum fecē po
stea pꝛedicta eccle
sia spoliari.

g Fraudē datē cāꝫ cōtractui:vñ nō tenuit.ff.ā.dolo.
⁊ elegāter.sec⁹ esset si icidit i ꝯtractum.ff.de act emp. ⁊
vē.iulian⁹.§.si vēditoꝛ.⁊ si.ā.ꝺ renūc.sane.vbi dolose
ille inductus fuit:vt eoꝛum misericoꝛdie se subijceret.

h Sacramētū.qō iteruēiret i arbitrio siue i ꝯpꝛomis
so.C.eo.l.decernimus ex quo tamen interuenit seruan
dum est:dummodo arbitrium sit licitum vel equum
vt hic in fi.⁊.j.eo.cum tempoꝛe.

i Fauentes.⁊ ita per gratiā arbitrati sunt.vnde ꝯpe
tebat huic exceptio doli si ageret ex illo arbitrio.C.e.ar
bitroꝛum non obstante ipsoꝛuꝫ iuramēto:q: iuramē
tū ad hoc non extenditur:nisi ad ea que legitime arbi
trarentur.als illicitum esset:⁊ non seruandum.j.de iu
reiur.qꝫto,⁊.c.quintauallis.

k Quinqꝫ marchas.⁊ sic ꝯtinebat simōiacā pꝛauitatē
ā.de pac.cū pdem.⁊.ā.de transac.ptere.a.i.⁊.ij.⁊.c.ꝯsti
tutus.⁊ iō arbitriū nō valuit:nec ēt pena si esset appo
sita ꝯmitteretur:si non staretur tali iniquo arbitrio.ff.
eo.non distinguemus.§.cum quidam.

l Cognouerint.i.ꝯfessi fuerit corā archiepo.ꝛ ita cre dit istis i iure l eo qd̄ male fecerūt.ar.ē.de elec.cū dilecti.Ar.ꝯ.j.de testi.sicut.Sꝫ hoc vr̄ admitti ꝑpter iopiā probationū:qm̄ forte ꝑ alios ꝯstare nō pōt.vt in dec. cū dilecti.ꝛ ar.ad hoc.C.de heret.l.penul. cum dilecta.

t Pena.si.C.e.l.vlti.

u Cōsuetudinem.ꝛ ita ē ar.ꝙ ꝯsuetudo dat iurisditionem ꝛ derogat iuri scripto:ar.ē.de ꝯsue.ex lr̄is.C.de emācipa.l.i.ꝛ vlt.ꝛ.C.que sit lon.consue.l.ij.si.xi.di.in his.

v.sol.int ipos ꝯtrouersiā mota fuissꝫ:i qttuor ꝯpromisere ꝑsonas:q̄ taliter arbitrate fuerūt:ꝙ idē.g.ꝺcias"q̄e i parochia de cal ꝑfat⁹ gu.hr̄e dinoscit:ꝑ.v.ꝑtaxatis sol.ꝑciperꝫ ānuati:vnde qm̄ h⁹i arbitriū eccl̄e posset i posterꝫ pnicіosū existere°:mandamus quaten⁹ si ita inueneris:ꝑnominatum g.diligenter cōmoneas:ꝛ ec. dil.ꝯpellas: vt ꝑlibatas decimas liberas oio dimittat:nec sibi occasione huiusmodi aliqd vlteri⁹ vendicare ꝑresumat.Clericum vero moneas vt cum eodē.g.amicabiliter studeat cōuenire. Inno.iij. cancellario ꝛ magistro loth. canonico parisiensi.

Dilecti filij abbas ꝛ cōuēt⁹ de scarduna cistercien.ordinis sua nobis q̄rela monstrarūt:ꝙ cū inter eos ex vna pte:ac hospitalarios ex altera sup vsuario⁹ cuiusdaꝫ nemoris questio verteret:i regina⁹ francoꝝ fuit cōpromissuꝫ vtrinqꝫ.q̄ cāe meritis intellectis arbitriuꝫ duxit ꝑ diffinitiuā sniaꝫ ꝑmulgandū ꝛ infra. Quāuis autē s̄m regulā iuris ciuilis femine a publicis officijs sint remote:ꝛ alibi dicat ꝙ lꝫ sūme opinionis existāt si arbitriū i se susceperit vl̄ si patrone iter libertos suos inter posuerit audiētiam.ab oi sint iudiciali examine separande vt ex eaꝝ prolatōe nulla pena⁹ aduersus earū ꝯtēptores:nullaqꝫ pacti exceptio habeat:qꝛ tm̄ iuxta ꝯsuetudinē⁹ approbatā q̄ pro lege seruat i ptib⁹ gallicanis femine ꝑcellētes i subditos suos ordinariam iurisditionēꝫ habere noscunt: mādamus quatenus hospitalarios vt arbitriū ipm̄ preferti cum epoꝝ fuerit pn̄tia ꝛ cōsilio roboratum:sicut prouide latum est:ꝛ ab vtraqꝫ parte sponte receptum obseruēt per penā in cōpromisso⁹ statutam ap.postpo.compellatis. Idem abbati ꝛ ꝯuentui de pigrauia

m Absoluas.supple ꝛ ipsum absolutū restituas:ꝛ pōt exponi absoluas.i.absolutuꝫ onds:qꝛ iuramentū non extēdit ad istuꝫ casum:vt dictū est:ꝛ ita retractat arbitriū supiorís aucte vt.j.c.pri.Sꝫ non fuerūt isti veri arbitri.ꝫ mali ꝯpositores ꝛ arbitratores:ꝛ iō dictū eoꝝ boni viri arbitrio pōt corrigi.ff.ꝑ socio.societateꝫ.alās inique snie arbitri stat.ff.e.dieꝫ.§.stari.ꝫ in hoc casu n̄ valeret snia talis ꝑpter simoniam.

n Peruenit de cimas.i.fructus decimarū.

o Existere i hoc arbitriū posset eē i posterꝫ dānosūm ecclesie:qꝛ occasione illi⁹ arbitrij iste g vellet decimas illas post decessuꝫ illi⁹ clerici retinere:ꝛ ita ecclesie ꝑ iudicaret:qꝛ ꝛ si n̄ de iure:ꝺ factoꝫ dānū sustineret ꝛ ꝯpelleret litigar cū illo ꝛ expēsas facē qꝛ iterē ecclie ne sūptib⁹ vexet.ff.ꝺ mio.mioꝛ.xxv.ānis

p Uendicare.occasiōe huiusmōi arbitrij nil pt vēdicari ab ecclia:vel decimas illas retinere:qꝛ nō licuit illi clerico ꝯditōem ecclie facere deteriorē.j.de dona.fraternitatē:nec alienare potuit rē ecclie i dānū ipius ecclesie.xij.q.ij.sine exceptiōe.ꝛ ita ipso iure nō tēuit arbitriū:sic g̊ ad factū tm̄ respicit reuocatio huius arbitrij

q Dilecti.vsuario.i.vsu.quid sit vsus:habes insti.de vsu.ꝛ habi.in prin.

r Reginā.ar.ꝙ de reb⁹ ecclesiasticis possit ꝯpromitti i laicū:ar.j.e.ꝑ tuas.Ar.ꝯ.j.e.ꝯtigit vbi dr̄ de hac mā.

s Sint remote.Uerꝫ ē ꝙ femine a ciuilib⁹ officijs sūt remote.iij.q.vij.§.tria.ꝛ.xxiij.q.v.mulierē.ꝛ.ff.ꝺ re.iu.l.ij.nisi pnceps scienter eis delegauerit cām.ij.q.v.mēnam.ꝛ.xxiij.q.iiij.siquas.xij.q.ij.cū deuotissimā.ꝛ ar.ff.ꝺ re iudi.quaꝫ.tm̄ i veteri lege populū iudicabāt.xv.q.iij.§.i.Itē tutelā gerere pōt si renūciat velliano ꝛ secūdis nuptijs:i auc.de here.q̄ ab'in.sta.deferūt.§.ex his coll.ix.Itē ꝯstituit ꝑcuratrix a dn̄o papa.j.de cōfirma.

x Conpromisso.sic ergo religiosi viri possunt petere penam cōuentionalem.xxv.q.ij.si ecclie.ꝛ.xij.q.ij.eps qui mancipium.ꝛ.xxiij.di.q̄ꝫq̄ꝫ.ꝛ.xxi.q.v.siquis cuiuslibet.Ar.ꝯ.j.de do.ꝛ ꝯtu.c.i.ꝛ ij.ꝛ.j.de penis suam.ꝛ.xij q.ij.fraternitas. Dic ꝙ penam a iure permissam petere possunt.vt.xvi.q.i.statuimus.ꝛ.i.q.vl.quotiens.ꝛ.l.sancimus in fi.x.q.vl.c.vl.ꝛ satis videtur ꝙ possint petere penam per iura priora:nisi auaricie cā extorquеant vt.j.de simo.nemo.arg. Uel melius dicas ꝙ si pena apponitur loco interesse:s̄m hoc potest petere penaꝫ q̄nti sua iteresst ff.de emp.ꝛ ven.predia sed si pena apponitur loco contumacie:tunc potest peti pena ꝛ res.ff.de coll.bonorum.l.ij.§.si cū duobus.ꝛ.ff.de tabulis exhiben.locum.§.cōdēnatio.si autem opponit in fraudem vsurarum:peti non potest.j.de emp.ꝛ ven.ad nostraꝫ.ꝛ.ff.de ac emp.ꝛ ven.iulianus §.idem papinianus. Et ita isti per penam compellendi sunt stare arbitrio:vel etiam per res depositas:vt eas darent victori.ff.e.litigatores.§.quid ergo.Siue ergo pena promissa fuit a parte parti:siue promissa ipsi arbitrio.quia tunc compellitur mihi cedere actionem:quia quod causa mei fit:meum est.ff.de eden.pretor.§.i.ꝛ si contemplatione alicuius aliquid fit:eius est periculum.ff.de rescrip.verbis si gratuitaꝫ.§.vltimo.Sed nunquid pena recepta potest peti vt stetur sententie.arg.ꝙ non.ff.e.l.ij.ꝛ.C.e.l.i.ꝛ.ij.quia contrarias actiones intendit:ꝛ ideo non auditur.argu.ē.de elec.cū iter.x.ꝛ.b.ꝛ.C.de furt.l.i.ꝛ.j.de appel.sollicitudinem.ꝛ in auc.de iudi.§.quia vero coll.vi.vbi de hoc dicitur expresse. Et hoc est verum:nisi in compromisso dictum sit:vt pena soluta stetur arbitrio.ff.de transac.l.penul.ꝛ C.de transac.cum proponas.ꝛ.xxv.q.ij.si ecclesie:vbi de hoc.ꝛ ꝑdicto capitulo qui mancipium.

a Dum tempore.magdeburgen.Ex hoc videtur ꝙ ordinarius possit esse arbiter.ar.ē.de elec.causam que.et in auc.vt differentes iudices.§.si vero contingit.coll.nona.iteꝫ ꝛ delegatus.j.de presumpti.litteras.ꝛ infra de preben.nisi.ꝛ infra eodem cum olim.Lex tamen videtur contradicere.ff

e.sed ⁊si i seruū.§.ij.⁊.iij.q.vij.§.tria.v.siqs vero.Sed hoc so
lum ꝓhibet lex:q ordinarius nō pōt iubere vt ptes i se ꝯpro
mittant.ff.de tu.⁊ cu.l.iiij.§.pretor.

b Data.sic.j.e.ex pte.⁊.C.e.i arbitris.sed iurare arbiter nō
debet.C.e..uc.decernimus ſm quo dam.sed verius ē:q nec
ēt ptes.j.e.c.ij.vbi de h.

c Obseruádū.metu pe
ne si apposita fuit.s.e.c.
pr.vl metu iuraméti.x
xij.q.i.omne qd ⁊.vi.q.
iiij.quod bñ semel. Idez
esset si neutrum ꝑdicto
ruz interuenisset: si ptes
arbitrio cōsensissent vel
verbis.j.x.dies non ꝯdi
rissent.C.e.cum antea.

d Capitulis. Nō q ar
bitriū ꝑ pte sz:⁊ ꝑ pte nō
sz:sic.j.d pbē.dilectus. et
c.nisi.⁊.ij.q.vi.§.siquis
ex pluribus. Licet vide
atur q arbitri snia nō d
beat ꝑ parte valere ꝑ p
te non.ff.de arbi.quid ta
mē.i prin.Sed illud ob
tinet vbi simul de pluri
bus debuit ferre sniām
⁊ non tulit de oibus.sed
in vno capitulo non pōt
tenere ꝑ parte.ff.famil.
her.in hoc iudicio.sic et
snia ꝑ pte tenet:⁊ pro p
te nō:immo corrigitur.j.
de test.i.rainucius.⁊.c.
rainaldus.

e Nequiueris.ar.ff.de
libera cā.si vsusfructuz.
⁊.l.i.⁊ ij.

f Libertatis.nec etiam
poterat arbiter hic inter
uenire:qr i causa liberali
arbiter interuenire non potest.ff.e.non distinguemus.§.de li
berali.⁊.s.de i integ.resti.cā restitutionis in fi.Sed ꝯ.j.de pre
scrip.cū olim.sed qtum ad se potuit renunciare:⁊ non qtuz
ad papam ꝑuilegijs libertatis:vt.j.de re iudica.suborta.⁊.j.
de dona.inter.dilectos.alijs aūt ꝑuilegijs bñ posset renūciare
j.de priuile.si de terra.⁊.c.accedentibus.

g Cum dilectus.potest cessat recōuētio corā arbitro:vt hic
dicit.Ite i criminibus nō hz locuz reconuentio.iij.q.xi.
c.i.qr nō relatōe criminū:sed inocentia reus purgatur.ff.de
pub.iudi.is q.Item in cā spoliatōis.j.de resti.spo.ex cōque
stione ⁊ melius.j.de or.cog.super spoliatione.vbi ē hoc expsf
sum.Item in omni momentanea possessione.C.qui legit pso.
l.vlt.Item in spoliatione facta ecclesijs:⁊ ecclesiasticis viris:
ar.j.de iurepatro.relatum.§.ad hoc.⁊ est expressum.ff.de iu
di.l.ij.§.item agatur.

h Nisi de his tm̄.vel eis coherentib⁹sine qb⁹ cā ꝯmode ex
pediri nō pōt:vñ pōt statuere diē solutōi faciēde.ff.e.si cū di
es.§.vl.⁊.l.qd tm̄.§.solutōi.⁊.l.celsus.Itē pōt cognoscere d cā
i itegrum restituēda q icidit i negocio de quo ꝯpromissum ē.
s.de in iteg.resti.cā restitutiōis.Sed nūqd pōt cognoscē sup
petitōe dupli:vt.ff.ad.l.aquil.inde neratius.§.penul.Et q

Cum tpe.C.pape p.n.⁊ i
fra.sup ꝯtrouersijs q int
te ⁊ mersburgeñ.epm ⁊ quos
dam tuos monachos vertebā
tur:te ꝓmisisti arbitrium mag
deburgeñ[a]. archiepi seruatu
rū ⁊ infra.Quia legitime con
stitit:q fide hincinde data[b] cō
promissū ē i archiepm memo
ratum:nos arbitrium ab ipso
platum decernimus obseruā
dum[c]:illis dūtaxat capitulis[d]
exceptis que cōtra libertatem
ipsius monasterij ⁊ duaruz ca
pellaꝝ eiusdez in arbitrio sūt
expressa:cum ⁊ si sponte volu
eris d iure tñ nequeris[e] sine li
centia ro.pon.renunciare ꝑui
legijs vel idulgentijs liberta
tis[f]:que monasteriuz illud iu
dicant ad ius ⁊ proprietatē ro.
ec.pertinere.

Idez episcopo sancti andree:
⁊ abbati de becbot.

Cum dilectus fili⁹:⁊ ifra
Utrū corā arbitris recon
uentōi sit locus postulasti p se
dez apostolicā explicari.Nos
igit rñdem⁹ q lz in iudicio cō
uenientem reconuenire valeat
is q coram iudice cōuenit:co
rā arbitris tñ reconuenire nō
pōt[g]:cum arbitri iudicare nō
valeant:nisi de his[h] tantuz sup
quibus i eos extiterit compro
missum.

Idem rectori ⁊ fra
tribus hospitalis sancti bar
thol.lucani.

Cum olim sup eligēdo in
hospitali vestro rectore.
⁊ fratribus inter vos ⁊ priorē
sci barthol.lucañ.corā iudici
bus delegatis questio verteret
⁊ vtraqz ps in eos cōpromit
tens ipsoruz arbitrium se ꝓmi
serit seruaturaz:super prolato
ab ipsis arbitrio vtrinqz dubi
tatio ē exorta:quam petistis p
sedem apo.declarari. Nos igi
tur publico instrumento arbi
trium cōtinente diligenter in
specto cognouimus q ſm for
mam arbitrij:prior sancti bar
thol.luca.tenet habere ꝯsiliū
cuz familia hospitalis eiusdez
⁊ tractare cum ea de inuenien

sic:qr sequit ex delicto i arbitrio cōmisso.Sed cōtra
ar.est:q non cognoscit sup pena cōtumacis.ff.e.qd ta
men.§.vlt.arbitria tamen redacta sunt ad similitudinē
iudiciorum.ff.e.l.i.Circa istam materiam nota q arbi
tria stricta via incedunt.nil enim extra compromissū
facere pōt arbiter.
ff.e.nō distiguem⁹
§.vl.nā solū id ve
nit i arbitriū:d q
dictū ē:vt veniat
ff.e.si cum dies.§.
plenum.saluo eo
qd dr i pn.notule
s i iudicio veniēt
oia que expresse s
ꝓhibent.j.de cau
sa pos.cū ecclesia.
⁊.ff.d iud.solem⁹
Item arbiter non
potest punire con
tumaciaz litigato
ris:nec testes pt co
gere.ff.e.quid ta
men.§.fi.nisi in ca
su quem habes s
de of.dele.suspitio
nis.Et hoc est ve
rum:q nō pōt pu
nire ꝯtumaciaz ni
si i compromisso h
actum sit.ff.de iu
di.l.ij.§.vlt.⁊.ff.e.
nō ex oib⁹ q intel
ligit hz illuz de iu.
qr arbiter.nullaz
hz iurisditionē.ff.
de re iudi.pretor.
Item arbiter non
potest ꝓnunciare:
nisi vtraqz pte pre
sente:nisi hoc iter
litigatores conuenerit.ff.e.diem.§.siquis litigatorum
Item non potest citare partes:nisi ad locum in quo cō
promissum factum est.ff.eo.si cum dies.§.si arbiter.
Item arbiter non potest delegare arbitrium ff.e.in cō
promissis.⁊.l.non distinguemus.§.quesitum.Item sa
tisdatio non prestatur coram arbitro:quia sufficit pe
ne promissio.in auc.de litig.§.ad excludendas.in fi.
coll.viij.Item in arbitrio non potest mora purgari:
vbi dies prefixus est ab homine.ff.e.celsus.secus in iu
dicijs.C.de fi.instru.sancimus.⁊.ff.siquis cau.⁊ si post
tres.Item sententia arbitri non infamat.ff.de his qui
no.infa.quid ergo.§.ex compromisso.⁊ hoc ideo:quia
non potest cognoscere de crimine quod infamet.ff.eo.
non distinguimus.§.iulianus.⁊.s.de in integ.resti.cā.
in fi.In his omnibus discrepant arbitria a iudicijs.
Item ⁊ in alio si partes renunciant appellationi:⁊ pa
ctum faciunt de non recedendo ab arbitrio:nihilomi
nus recedere possunt.C.e.l.pe.secus circa iud cia.C.de
temp.ap.l.vl.in fi.⁊ i quibusdam cōueniunt:quia per
vtrūqz interrumpit ꝓscriptio.C.e.l.vl.§.fi.⁊ qtuz ad iu
ramentum calūnie.C.de iura calum.l.i.⁊ ij.§.sed quia

i O Uz oli cōpromittētes.sic.ē.eo.cū ipe.vl i ō hoc.
k Discordet.p interpretationē h⁹i arbitrij pos sumus illud decretuz interpretari.lxiij.di.obeuntib⁹. Plerūqz enīz tenetur quis querere consilium.sed nō tenetur sequi ill'de.ō regu.lz.C.ō iure en.phi.l.vlt.ff. de admini.tu.qui dā decedēs.§.papinian⁹.ff.vbi pu pil.educ.debe.l.j. Item z ēm hāc interpretationē vz intelligēda illa dec. ē.ō elec.cū in veteri vbi ō h.Sz vz q superfluum sit petere consilium qō quis sequi nō tenetur.ar.C.ō p.ba.ad.pbationez. Sz certe pōt eē: q tale consiliū sit vtile.pt mouere priorem ad aliquid faciendū: qō forsitā p se nō fecisset.ar. xxxj.di.nicena.z ff.e.itē si vnus.§.vl.al's ē lex z incipit:si in tres.z.qō a pluribus credif facilius inuenif. xx.di.de quibus.z.C.ō fideicōmis.l.vlti.ad fi.z ar.ad hoc.lxiiij.di.extra ōsciētiā.z diligēs inqsitio facienda est i electiōib⁹.ē.ō elec.cū terra.z habito ōsilio delibe ret:an expediat ei sequi consiliūz.ff man.l.ij. in fi.z preterea sufficit:q ita scriptū ē.ff.q z a q.pscrit.z.vj.q.iij scriptū ē in lege.z.j.de pscrip.ad audientiā.z qz istud arbitriuz approbatū fuit a partib⁹ ideo seruandū est.

l O Ontingit spiritualibus.Sic enim pz q ō rebus spūalib⁹ in laicū cōpromitti non pōt:etiaz incidēter:quia laicus ō talibus cognoscere nō potest.j.qui fi.sint legi.lator.z ecclesiastica negocia tractare nō debent laici.j.de iudi.decernim⁹.z de vniuersa ecclesia male iudicat q qrit iudiciū laicoz.xj.q.j.placuit.Sed contra.ij.q.vij.nos si.z.xvj.q j.plures.xxxij.di.§.verz.z.ij.q v.mennā.nā z i īfamē cōpromittitur.iij.q.vij.§.tria in fi.Dicas q de reb⁹ mere ciuilibus quibus nullum spirituale est annexum:bene potest compromitti.laicū.ar.huius.c.Cum eni tm̄ phibeat ō spūalib⁹: de tēporalib⁹ pmittit.Ar.qz qō ō vno phibef: de altero cōcedif.xxvj.di.qualis.j.e.exposita. Si vō cōpromittatur in laicum de rebus etiam spiritualibus:nō tenet arbitrium vt hic:ꝫ si cōpromittatur in clericū z laicuz auctoritate tamē superioris videtur q valeat:tum qz nō simpliciter in laicū:tum quia aucte superioris.j.e.c.pxor.al's auctoritate ppria h facere nō possent. z magis dignū trahit ad se minus dignū:vt sic poti⁹ res valeat qz pereat.j.ō ōsc.ec.vl'alta.qō i dubijs.z.j.ō vbo.sig.abbatē.ꝫ in laicū tm̄ compromitti: etiā aucte epi non pot sic credo: nisi aucte pape.vt xxxij.di.§.veruz z.ij.q.v.mennā.z.c.nos si.qz eps etiā causaz spūalem laico cōmittere non posset cuz ius spūale non cadit in laicū.xcvj.disti. bene quidē.z ar.ē.ō electio.sacrosancta.z.c.messana.Un dico: q laicus de rebus spūalibus nullo modo iudicare potest nec principaliter nec incidenter: z q ecclesiasticas psonis, tm̄ cā spūalis sit cōmittenda: est arg.ē. de offi.del.cū te cōsulente.z.c.super questionum.§.fi.ē.quod'si.

do rectore,ppf qō dicimus q nisi por sup iueniendo rectore tractauerit cū familia hospitalis.z ipi⁹ ōciliū reqsierit: nō hz ptātē eligēdi rectorem:z si alio mō eū elegērit:ei⁹ electio hēri dz irrita z inanis. Ueruz habito cū familia sup hoc ōsilio z tractatu por libere pt rectorē eligē dūtaxat idoneū siue ōcordet siue discordet[k] familia cū ipso sup inuētiōe rectoris. l dē ōcil.generali.

O Ontingit interdū qcū actori:z ifra. Ad hoc generaliter phibem⁹:ne sup rebus spūalibus[l] cōpromittaf i laicū:qz nō decet vt laic⁹ i talib⁹ arbitref. l dē pisano archiepiscopo.

P Er tuas lr̄as intimasti: q cū sup executione arbitrij qō inter hospitalarios sci ioānis z plebanū ō piscia super hospitali sci allucij latū erat: a nobis lr̄as accepisses: z infra. Plebanus,ppoluit q ad cām tractādam pcuratori ōdit generale mandatū[m]: nō tm̄ ei mādauit vt sine speciali mādato ōpromittere possz vl trāsigere sup eo:z pterea pcurator iam dictus de assensu canonicorum[n] suorum nō fuerat institutus. Et iō dicebat arbitriū non valere: presertim cū pcurator fines mādati[o] excesserit z arbitriū fuerit p vnuz clericum z duos laicos pmulgatum:licet ipsi de assensu genueñ.archiepi: cui cā ōmissa fuerat: arbitriū ptulissent: z ifra.Super quo.f.t.t.r.q si ex parte plebani arbitrium receptū fuerit: indistincte ratū[p] haberi dz:ac p hoc iuxta tenorē mandati ap.executioni mādari.Si vō receptum nō fuerit refert:vtrum fuerit vel non: de obseruādo ipsum pena statuta.Et quidez si pena fuit apposita agi potest ad penā.at si nulla statuta fuerit: sz simpliciter fuit q staref sentētie cōpromissi:procurator ad interesse poterit cōueniri:qz pluramento suo seipsuz psonaliter nō ecclesiā poterat obligare.

m P Er tuas. mandatum. bene allegabat:qz licet haberet generale mandatū:transigere tamen non poterat seu componere.ff.de procu. mandato.z.C.de trāsac: transactionis. sz si clausula de rato fuit apposita:tunc videtur q trāsigere possit: al's non quia adiectio illius clausule aliquid operatur.ar.ff.de vsur.si stipulatus.z.j.de rel.do.cū dilect⁹.z videtur expressum.ē. de transac.contingit. Sed obstare videtur. ff. man. credi.tur.§.vltimo.Dic de hoc vt notatur in predicto.c. cū dilect⁹.z vt diri.ē.de transac.contingit in glo.q incipit:nota.in fi.

n C Canonicorum.vnde non valuit: quod per eum factum fuit:si consensum canonicorum non habuit.ē.de procu.c.j.z capitulum sine consensu prelati agere non potest j. de iudi.causam que.de hac materia dictum est.ē.de rescrip.ed ceteri.z.ē.de procura c.j.

o M Mandati.vnde non valuit quod vltra fecit.ē.de officio deleg.cum olim.z.C.de procu.si procurator.z.ff.man.diligēter.z.ē.de rescrip.cum dilecta.

p R Ratum.lz procurator non habuisset mandatum ad hoc ex quo tamen clerici ratum habuerunt:arbitrium est obseruādum et valet.ff.de procura.mandato.z supra de trans.cōtingit.idem esset si egressus fuisset fines mandati ex quo ratum habuit.dominus factuz procuratoris.supra de of.del.cū oliz idem esset et si nullum mandatum habuisset: postqz ratum habuerunt quod eorum nomine.fecit.ff.de iudi.licz verum Ideoqz debet arbitrium executioni mandari.vt hic dicit.et

Qđ aũt a duobꝰ laicis ⁊ vno clico dr̃ eẽ ꝑlatũ nequaq̃ ob uiare videt̃: cũ aucte[a] dicti ar chiepi factuz sit cui cã de qua dr̃ ꝯꝓmissũ fuerit. Hono. tertius arẽpo coloñ.

Ex parte tua nr̃is ẽ auri bus intimatũ: ꝙ vacãte ꝓpositure sci cuniberti i colo nia: canonici eiusdẽ eccl̃e: vo ta sua diuiserũt[b] in duos vide licet. g. de vilia co. ⁊. c. d lum bardia: ⁊ infra. Cũq3 postmo dũ tractaret̃ sup electiõe. hu iusmodi ⁊ partes eẽnt in tua ꝑsentia ꝯstitute: i te demũ su per hoc fide ꝑstita[c] cõꝓmit tere curauerũt: qui cause me ritis diligẽter inspectis ad pro ferendã diffinitiuã sententiã diẽ ipsis consentientibus pre fixisti. Interim vero prefato. b. ab vna parte electo sublato d medio supradictis canonicis inbibere curasti:[d] ne tua pen dente snia procederet̃ ad ele ctionẽ aliam faciendaz quoꝝ quidã nihilominꝰ. b. coloñ. ca nonicũ elegerũt. Die igitur q̃ sentẽtia ꝑferri debuit: in tua pre. partibꝰ ꝯstitutis dictꝰ. b. allegauit.[e] ꝙ ꝑcedere vlteriꝰ non deberes. Quapropter ti bi edoceri a nobis humilis po stulãti breuiter rñdemus: ꝙ lz arbitriũ[f] sit finitũ ꝑ mortez ipsius. b. priꝰ tñ de prie electi onis meritis debuisti cogno scere[g] ꝙ̃ ꝑcessus fieret ad secũ dã: nã si dictꝰ. c. supstes in ele ctione ius hz: secundã cõstat penitus nõ valere. Idem ele cto ⁊ abbati sancti zenoñ. ⁊. c. canonico veroñ.

Exposita nobis feltreñ. ⁊ beluciñ. electi petitõ ꝯti nebat: ꝙ cũ causa que inter an tecessorẽ suum ex parte vna: ⁊ ciues teruisinos ex altera sup districtu ⁊ rebꝰ aliis vertebat̃ per sniam hostiẽ. episcopi tũc apo. se. le. fuerit terminata: ⁊ infra. Tandem super quibus dam discordiis que hincinde videbant̃ exorte[h] in ducez ve netoꝝ tanq̃ in arbitrũ cũ par

quod dicit̃ hic. colligit̃ de tribꝰ legibꝰ. Si eni arbitriũ a par tibꝰ approbat̃ vel etiã silẽtio. x. dieꝝ: ex eo dat̃ actio ⁊ exceptiõ C. e. cũ antea. Si vero arbitriũ nõ fuit receptũ ⁊ pena fuit oppo sita tũc agit̃ ad penã. C. e. l. j. ⁊ ita ꝑ penã ad seruandũ arbitri um quis compellitur. s. e. dilecti. Si nulla fuit pena statuta: s3 simpliciter compromise rãt stare arbitrio: agi po test ad interesse ex stipu latu: ⁊ hoc vltimũ colligi tur. ff. e. diẽ. §. vlti. ⁊. ff. si qs in ius vo. non ierit. l. vl. vñ iste ꝑcurator tenet̃ ṡm istam di. ad penã vel ad iteresse: cũ ipse seipsũ etiã suo iuramẽto ꝑsona liter obligauit: si non ha bebat ad hoc mandatũ. Sed qualiter agit̃ cõtra procuratorẽ: cũ ipse non intẽderit se obligare nec aduersarii intẽdebãt eũ sibi obligare. Sed ideo conuenitur quia se obtu lit defensioni aliene: cum non haberet mandatum sufficiens ad hoc. ff. de procur. plancius. ⁊ licet pars aduersa non inten deret eũ sibi obligare: tñ obligat̃. vt dicit lex quia sepe extra id quod agit̃ nascit̃ obligatio. ff. com modati. si is in fi.

a Auctoritate. Et ita auctoritate superioris po test cõpromitti in laicum ⁊ clericũ simul de rebus spiritualibus. de hoc di ctum est. s. c. pxi. Itez vi detur hic: ꝙ delegatus mãdabit sententiã arbi tri executioni ⁊ ipse nollz ꝑcedere: ꝙ delegatus possit arbitrũ cõpellere ⁊ non ordina rius. ar. C. de iudi. l. vl. Argu ꝯ. j. de fo. compe. siqs contra. S3 hoc verum est: quando delegatꝰ datur vel ad exequendũ ar bitrium vel ad compellendũ arbitrũ: alˢ ordinarius dz ꝯpel lere arbitrum: vt procedat. ff. e. l. iiij. §. ait pretor.

b Ex pate. diuiserunt. quod non est nouum reprehen sibi. le. viij. q. j. non est nouum. ⁊. lxiij. disti. c. vlti.

c Fide prestita. de qua habes. s. eo. cum tempore. ṡm leges nõ debent iurare: sed penam possunt partes apponere. i auc. de iudi. §. qr vero. col. vj. ⁊ C. e. auc. decernimus.

d Curasti. ⁊ bene. quia pendente electione illius supstitis non est alia electio celebranda. vt. s. de elec. consideramusꝰ. ⁊ ista electio ꝑmo debuit reprobari q̃3 fieret trãsitꝰ ad secundã. vt. s. de elec. audiui vbi d h. j. de ꝯces. ꝑben. post electionẽ. ad fi. ⁊. s. de elec. audiui vbi d h.

e Allegauit. ⁊ male. vt declarãt sequentia: qr primo consta re debuit de hac electione: vt dictum est in prima notula. S3 mouit euz forte quia dicit lex ꝙ mortuo altero ex litigatoribꝰ qui dederat fideiussorem iudicium sistendi: tamen pretor nõ debet eum iubere ambo exhibere. ff. qui satisda. co. si decesserit ⁊ sententia lata post mortem litigatoris non valet. ff. de re iud. in sententiis. §. vlti. ⁊. l. se. Sed hoc non est verum generaliter: immo debet sententia fieri post mortem: saltem propter accessoria. ff. de rei ven. vtiq3. ⁊ mortuo eo qui appellauit: necesse est heredibus causam finiri. C. si penden. ap. mor. interueniat. l. j. ⁊ quasi per totum. ita ⁊ hic necessaria est sententia quan tum ad canonicos qui quasi heredes sunt quo ad ius eligendi si alteriꝰ electio cassetur ⁊ quantum ad ali um electum vt sci atur: an sua electõ sit canonica per mortem alterius nõ perdit iste ius suum: nec acquirit si ius non habe bat. Ideoq3 debuit iudex causam fi nire anteq̃3 sic ter tius eligeretur: vt de omnibus istis constaret. Sed il la videbatur me lior allegatio: ꝙ vl terius non proce deret: quia cũ ipse cognosceret tanq̃3 arbiter ex compro misso: ⁊ compro missum finiatur morte litigatoris. vt hic dicit. ⁊. ff. e. diem proferre. §. j. ⁊. l. sed interpella tur. vlteriꝰ cognoscere nõ debebat: sed licet sit finitũ compromissum per mortem alterius: tamen procede re potest cum sit iudex ordinarius suo iure propter rationem que redditur ⁊ supra ⁊ in ipsa littera infe rius: nec vt verus arbiter cognoscebat. arg. j. de pre ben. nisi esset. quia de matrimonio carnali in arbitruz cõpromitti nõ potest. supra d transac. capitulo vlti. et supra de in integrum restituti. c. penulti. in fi. ⁊ hic de matrimonio spirituali agitur: alˢ arbiter post mor tez alterius litigatoꝝ nõ ꝑcederet: nisi iterũ cõpromit tatur in ipso a successoribus, per leges predictas prori.

f Arbitrium. i. compromissum. ff. e. diem. §. j.

g Cognoscere. vt ordinarius. vt dixi. alˢ si ordinari us non fuisset non posset cognoscere. vt dictuz est. Et sic habes ꝙ in ordinarium potest cõpromitti. s. e. cum tempore. vbi de hoc.

h Exposita nobis exorte. Ex hoc patz ꝙ compro missum non fuit factuz super discordiis q̃ i sen tẽtia ꝯtinebãtur: sed sup discordiis q̃ postea orte sũt

te alſa ꝯpromiſit[a]: ⁊ ĩfra. Licꝫ aũt eidẽ duci litteraſ nr̃as miſ ſerim⁹. vt ad ꝯponẽdũ inter p̃tes laborare deberet: cũ tñ in tentiõis[b] noſtre nõ fuerit imu tare ſniaꝫ ipſã: vel ſopitaſ p̃ eã q̃rimõias ſuſcitare: mãdam⁹ q̃ten⁹ p̃fatis lr̃is nõ obſtãtib⁹ q̄cq̄d p̄nomiati ducis arbitriũ ꝯ ipſi⁹ legati ſẽtẽtiã iueneritis eẽ factũ ĩ irritũ reuocetis[c]: ei diſtrictius ĩbibẽtes ne vlteri⁹ ĩ ꝯpromiſſo p̄cedat eundẽ ad reſtitutionẽ obſidũ[d] occaſſiõe illi⁹ ꝯpromiſſi ſibi datoꝝ: vt ip ſius arbitriũ ꝑuaret p̃ cẽſuraꝫ eccleſiaſticam compellentes.

Gregorius nonus decano et magr̃o. p. cañ. ſãcti petri atrabateñ. dioc.

Innotuit nobis gulielmo laico ꝯquerẽte: ꝙ cuꝫ. o. laicus ſup̃ quadã ſũma pecunie corã iudicib⁹ auc̃te apoſtolica ꝯueniſſet: tandẽ fuit a p̃ti bus ĩ duos arbitroſ ꝯpromiſſũ ſic tñ ꝙ ſi illi duo adiuicẽ diſcordarẽt: tertiũ adderẽt iudices noĩati retẽta penes ſe ꝯpellẽdi p̃tes ad obſeruãdũ arbitriũ p̃ dictos arbitroſ p̄mulgãdũ nihilomin⁹ poteſtate[e]. Cuꝫ qꝫ terti⁹ arbit a iudicibus p̄dictis elect⁹ cũ a'tero duoꝝ ip̄m p̃ti alteri ꝯdẽnaſſet: idẽ ex eo ſẽtiẽs a ſepedictis iudicib⁹ ſe grauari: ꝙ ip̄m ad obſeruãtiã huiuſmõi arbitrij ꝯpellebãt: noſtrã appellauit audiẽtiã: ſꝫ ip̄i appellatõe cõtempta excõicatiõis tulerũt ſniaꝫ ĩ eundẽ. Ideoqꝫ mandam⁹: quatenus ſi ẽ ita: cũ legali[f] ſit p̄uiſiõe ſtatutũ: vt compromiſſum de incerta perſona in arbitrium aſſumenda non teneat dictaꝫ excommunicationis ſententiam denuncietis penit⁹ nullã eſſe.

Idem abbatiſſe ⁊ conuentui Iotreñ.

a ¶ Cõpromiſit. ſupple ĩ ducẽ q̄ ꝯ ſniaꝫ veniẽs inſquũ arbitriũ p̄mulgauit. ⁊ ſic põt ꝯpromitti ĩ laicũ de reb⁹ ciuilib⁹: vt hic dicit: ſed nõ de ſpũalib⁹. vt. ſ. c. ꝯtingit. vbi ð ho. Sed qualr̃ potuit ꝯpromitti ĩ ducẽ de his ſu per q̄b⁹ ſnia lata erat: nã trãſactio ſeu ꝯpoſitio dꝫ fieri de re dubia ⁊ lite ĩcerta. ff. ð trãſac. l. i. ſed cuꝫ res hic certe erant p̃ ſniaꝫ a qua non fuit ap pellatum nec ſupplicatum. ⁊ iõ trãſigi ſiue ꝯpromitti nõ potuit. C. ð trãſac. ſi cã ⁊. ff. ð trãſac. ⁊ poſt rem. ⁊. ff. de condi. ide. ele gãter. §. ſi poſt. ad quid cõpromiſſũ fuit h̄ de re certa. Hec dubitatio ſol uit ĩ lr̃a: q̄ ⁊ ſi fuit ꝯpromiſſũ ad hoc vt ſnia mutaret: ſꝫ vt illi illo duce me diante deſiſterent ab iniurijs q̃s facie bant ep̃atibus il lis. vt. j. ſequitur.

b ¶ Intẽtiõis. ſem per recurrendum eſt ad intentionẽ ſcribentis: vt h̄ di cit. ⁊. ſ. de p̄cu. pe titio. ⁊. ſ. de of. or. lꝫ. ⁊. ſ. de vſu. pal. ex tuarum. ⁊. j. de p̄ben. cuꝫ cãꝫ. ⁊. c. vl. q: eius eſt interpretari cuius ẽ ꝯdere. j. de ſen. ex. in ter alia. ⁊. xi. q. i. § ex his. ⁊. C. de le. l. vl.

c ¶ Reuocans. Sꝫ vr̃ ꝙ arbitriũ tale non ſit reuocan dum ſiue ſit equum ſiue iniquum. ff. de arbi. diẽ. §. ſta ri. Dicas ergo: ꝙ ſiue quiſ fuerit arbitrator: ſiue amica bilis compoſitor: nõ ẽ ſtandũ iniquo arbitrio: ſꝫ redu cendum eſt ad arbitriuꝫ boni viri. ff. p̃ ſocio. ſi ſocieta tem. § arbitrorũ: imo ⁊ ſi iuraſſet dꝫ reuocari. j. de iure iur. q̄ntauallis. ⁊. ff. de ritu. nup. q̄ꝫq̄ꝫ. ff. de ope. liber. ſi libert⁹. ſiue ẽt arbit fuerit: ⁊ eodeꝫ modo nõ ẽ ſtandũ iniquo arbitrio. ſ. e. c. i. ⁊. ij. Et p̄terea iõ reuocat: q: iã latum erat contra ſniam directe: ſeu ſuper hoc nõ fue rat compromiſſuꝫ: vt ſnia reuocaretur p̃ arbitriũ ꝫꝫ ꝙ in littera dicitur. ⁊ arbitriuꝫ non extenditur niſi ad ea tm̃ de quibus cogitatum eſt: ⁊ expreſſuꝫ in compromiſ ſo. ſ. eo. cum dilecti. vbi de hoc. b.

d ¶ Obſidũ. ſic. j. de iureiur. ex reſcripto ⁊. xxij. q. vl. vt p̄dẽ. ⁊. ff. q̄ teſta. fa. poſſũt. obſides. Sed ꝯtradicunt leges. q: liberi homines obligari non poſſunt. C. q̃ res pig. ob. poſ. q̄ filios. ⁊. j. de p̄ g lator. So. obſides bñ dari poſſunt: vt dicunt iura p̃mo iducta: nec dicũt obligari loco pignoris: ſed tenentur obſides vt ſiat quod inter partes conuenit. ⁊ ita cum ſolutum ſit arbitriũ ⁊ reuocatum debent obſides reſtitui: q: ſublato p̃ncipali ⁊ acceſſorium. j. de ſi. inſtru inter dilectos. j. de fo. compe. ſi diligenti.

e ¶ Innotuit. poteſtate ſic ẽt compromittitur in iudiceꝫ retẽta delegata poteſtate. j. de p̄ben. niſi. ⁊. j. de p̄ſump. lit teras ⁊ tunc iudex poteſt vti delegata iuriſditione: ſi expedierit ⁊ arbitraria poteſtate: vt in decre. niſi: ſꝫ hic non poterat retinere huiuſmodi arbitrij executionem niſi per p̄rogatiõeꝫ iuriſditionis de conſenſu partium que hic ĩteruenit. Sed hic non valuit p̄rogatio q: non valuit compromiſſum de ĩcerta p̃ſõa aſſumẽda: ⁊ ſic nõ poterat fieri execu tio: lꝫ ĩtẽderẽt p̄rogare iuriſditionẽ ðlegatã de vno negocio ad aliud. b.

f ¶ Legati. vt. ff. e. item ſi vnus. §. ſi ĩ duos. q: cõ promiſſum de incerta p̃ ſona non valet: vt ibi di cit: q: in aſſumenda illa tertia perſona iſti iudi ces poterant diſſentire: ⁊ ſic res ſine exitu futu ra eſt. Ar. contra. j. c. pro xi. ſed ibi ſoluitur. ⁊ ſic iudex certus eẽ dꝫ alias non valet cõmiſſio. ſ. de reſcrip. ad hec. ⁊ ſic procurator certus eſſe debꝫ ff. de p̄cu. ij. ſic ⁊ tutor in certus dari nõ poteſt. ff. de teſta. tutel. tutor ĩcer tus. ⁊. l. duo ſunt ticij. ⁊ ĩſti. de lega. §. tutor. Et ideo cum a principio non tenuerit com promiſſum. licet fuerint poſtmodum concordes in aſſumen da tertia perſona. non tamen tenuit arbitrium ⁊ ſic nec ſentẽtia etiam excommunicationis propter hoc lata. Et ſic ẽ ar. ꝙ ſi principale non tenet: nec acceſſorium. j. de fo. competen. ſi diligenti. ⁊. j. de fide inſtrumen. inter dilectos. ⁊. C. de legi. nõ dubium. Item ar. quod ab initio non tenet. poſtea non con ualeſcit. ff. de regu. iur. quod in initio. ⁊. xvi. q. iij. §. poteſt ṽ. quod ſi priuatus. Item eſt arg. hic ꝙ licet res ad eum caſum perueniat: a quo poteſt habere initium: tamen nõ valet. Hic non valuit compromiſſum: quia tertius arbiter ĩcertus erat ſed manifeſte contradicit. j. de appel. cum ſpeciali: vbi dicitur ꝙ duo arbitri ſunt eligendi: ⁊ ſi concordare nõ poſſunt: aſſumant tertium: ⁊ ſic tertius arbiter incertus eſt. Qualit reſpõdebis. Poteſt dici ꝙ illud eſt ſpeciale in cã recuſationis. q: illi arbitri non dicuntur veri arbitri: imo qua ĩ naturam iudicũ ſapiunt: q: iuriſditionẽ vident habere. ar. ſ. ð offi. ðlega. ſuſpitionis. Vel dicas ꝙ non eſt contra. ibi enim ſtatuit ius: ꝙ duo arbitri eligant a p̃tibus q̄ de ſuſpitiõis cã cognoſcãt: ⁊ ſi illi duo nõ ꝯcordant ipſi arbitri eligant tertiũ. ſ. de of. de le. ſuſpitionis: ſed partes nõ eligãt illos: vt ſi diſcordes fuerĩt eligant tertium: ſed ſimplr̃ eligunt duos nulla mentione habita de tertio. ⁊ ius oñdit ibi q̄d facere debeant partes: ⁊ q̄d poſtea ipſi arbitri: cũ ĩ fine non poterũt ꝯcordare. ⁊ ẽt q̃ð diẽ

hic respicit ipm factum:vt si tertius eligat icertus nõ teneat e
cõpromissũ:vt hic factũ fuit. Si dictũ fuisset hic q certã psonã f
eligerẽt:si discordassẽt:tũc valeret.ff.e.itẽ si vn⁹.§.si i duos.

a Cum a nobis.cõcorditer cõpromisso.Et sic de re spũali põt i ecclíasticã psonã cõpromitti:quod verũ ẽ.s.e.contingit vbi de hoc.

Cum a nobis petitur:ꝛ i fra. Ex pte vestra fuit ꝓpositum:q olim inter vos ꝛ senoneñ.arẽpm questiõe subor ta super eo:q idez arẽps asse rens monasterium vestruz me tropolitano iure sibi subesse,ꝓ curationes ꝛ res alias exige bat a vobis. Tandem in.r. san cti ãgeli diaco.cardia.tũc apo stolice sedis lega.a partib⁹ cõ corditer compromisso[a]:ꝛ pro missõ sub certa[b] pena:q arbi trio seu ordinatiõi eiusdẽ vel duorum mediatoꝝ[c] quos idẽ super hoc deputaret: precise parerent magister.p.capella nus nr̃:ꝛ.i.arẽdiacon⁹ senoneñ. mediatores ab eodem super hoc deputati legato ordinãdo ꝛ diffiniẽdo cãz huiusmõi ter minauerũt. Nos igit qđ ꝑ pđi ctos mediatores sup hoc actũ ẽ:auctoritate apostolica cõfir mamus.

Idem.

Compromissũ ñ extẽdit i cõpromittẽtis hẽdes[d] si de ipsis non caueatur ibidem.

b Sub certa.s.e.dilecti:cui tm̃ metu pene sta bit.vt ibi.ꝛ.C.e.l.i.ꝛ sic re ligiosi possũt exigere pe nã.qualiter ꝛ quod l͂ lice at dr̃.s.e.dilecti.

c Mediatoꝝ.sic vide tur q arbiter incert⁹ pos sit assumi:q: hic non fu it expressũ de mediatori bus istis. Unde signat cõtra.s.c.pri.ff.e.itez si vnus.§.si i duos. Sz di cas q cardinalis non fu it assumpt⁹:vt verus ar biter:nec illi mediatores ꝫ potius fuerunt amica biles cõpositores q đ pla no ꝛ sine ordine iudici/ ario:ꝛ sine aliq̃ cognitio ne ptes concordauerunt ꝗ hoc pz ex verbis illis arbitrio seu ordinationi ꝫ ex eo quod dicit infe rius ordinando:ꝛ diffi niẽdo. Uñ quod factum fuit ꝑ legatũ siue ꝑ illos quos ad l͂ mediatores elegit tenet vel si fuerũt arbitri:adhuc cessant cõ traria:q: hic nõ fuit com promissuz factum de in certa ꝑsona.ꝫ ptes dede runt potestatẽ legato:vt ipse eligeret arbitros seu mediatores:ꝛ ipse eligit certos.ꝛ hoc non est,contra illa iura superius signata. Et ideo papa confirmat ordinationem illo rum:q: nec cardinalis poterat discordare.sed i supiori dcre. potuerunt discordare:ꝛ ita non contradicitur.

d Compromissum.heredes. Hoc sumptum est de legibus illis.ff.eo.diem proferre.§.i.ꝛ.l.sed iterpellatur.§.si ab altera parte.secus est in iudicijs. Judicium enim transfertur ad heredes:q̃zuis de heredibus mẽtio nõ fiat.C.de iuramẽ. calũ.auc.principalis. Et hoc ideo.q: arbitria stricti iuris sũt compromissum vero non extenditur:nisi ad ea tantũ:de qui bus expresse in compromisso cauetur.s.e.cum dilecti.ꝛ.ff.e. non distinguemus.§.de officio.nec ad alias personas vt i le gibus predictis. Sic pactum personale nõ extenditur ad he redes.quandoqz.ff.de pac.idem in duobus.§.personale.ꝛ.l. iuris gentium.§.pactorum:si alterius partis tantum heredis mentio etiam fiat:morte nihilominus soluitur compromissũ vnde ex vtraqz parte debet fieri mentio heredum:als nõ trã sit ad heredes vt dicit lex predicta.sed iterpellatur.§.si ab al ter.ꝛ. Uñ meli⁹ diceret i cõpromittẽtiũ heredes.ꝛ ita soluitur cõpromissũ ꝑ mortẽ alteri⁹ cõpromittentis.s.eo.ex pte.ꝛ ꝑ mor tem alterius arbitrorum.s.de offi.delega.vno.b.

e E quouult deo propium nomẽ est.

f Quem.i.qui casus ꝓ casu.ꝛ est an tithosis figura.sic.lxxv.di.ordinatões ꝛ.xviij.q.ij. quidam.vbi eos ponitur pro hi.

Liber secundus. De iudicijs

Ex concilio aphricano.

E quouult deo[e] centu riensi epo: quẽ[f] cuz ad uersari⁹ ipi us eum pe tisset ad cõci lium itroduci:iterrogat⁹[g]:an cũ eo vellet experiri[h]:ꝓmo id ꝓmiserat:ꝛ altera die respon dit hoc sibi non placere[i]: atqz discessit: placuit vt nullus eidem communicet: donec[k]

g Interrogatus ex superabundan ti interrogat:quo niam alś ex neces sitate tenebat sub eis respondere:q: iudicium reddit i inuitum.ff.de ꝟ. ob.inter stipulan tem.§.i.q: omnes cause tunc in syno do retractabãtur vel forsitan ne pos set postea iudicez recusar.iij.q.iij.§. offeratur.s.de of. dele.super qõnuz §.nos.ꝛ.§. verum nisi aliquid postea de nouo emergat. s.de offi.dele.insi nuante.ꝛ.ff.de in ter.ac.de etate.§. ex cã.ꝛ.ff.de ꝓcu. si post datuz dam num.ꝛ đ pe.di.vi. placuit illa nõ fu it cã:q: synodũ to ta non potuit recu sare.

h Experiri.ex periri ponitur hic pro defendere:ali quando tñ ponit ꝓ agere.j.de cau poss.ꝛ propri.pa storalis:ꝛ no.j.de sen.ꝛ re iudi.c.pe.

i Placere. Sed nõne fuit locus penitentie. Ut q sic ff.de iurisdic.om.iudi.si conuenerit. Respondeo loc⁹ est penitentie.j.de iurepatro.cum laici.sed non hic:q a non põt penitere i alterius ꝑiudicium.ff.de reg.iur.ne mo ꝛ.q: contumaciter recessit:fuit excõmunicatus.xi. q.iij.certũ.imo iuitus cõpellit rñdere:vt dictum est.

k Donec.loquitur ꝫm antiqua tempora:quãdo cau sa excõmunicati tractabatur anteqz absolueretur.xi.q iij.si episcopus forte. Intellige ꝫm antiquam litteram que olim in antiqua compilatione talis erat:hic null⁹ eidem cõmunicet:donec cã eius qualem potuit termi num sumat. Et ꝫz istã litterã bene loquitur ꝫm hodier na iura:q: cũ ꝓ contumacia fuerit excõmunicat⁹:nul lus debet ei cõmunicare donec satisfactiõe premissa.i. satisdatiõe prestita iudicio sisti fuerit absolut⁹.j.de ver. sig.ex parte hodie vero statim debet absolui:ꝛ postea cognosci de causa excõmunicatiõis:nisi in casibus:vt j.de sen.excõ.per tuas.ꝛ nisi quis excõmunicatus sit,ꝑ manifesta offensa.j.de ver.sig.ex parte.ꝛ.xxiij.q.vi.per suam.ꝛ.j.de sen.ex.solet.

l Adimi. respondet tacite questioni.

m Episcopatū. immo dʒ expectare ꝑ annū anteq̄ʒ adimat. xj. q. iij. rursus. ⁊ c. se. maxime cū lis nō fuit cōtestata. de hac materia tractat. iij. q. ix. in sūma. ⁊ c. decernimus. ⁊ xj. q. ij. rursus. ⁊ j. de do. ⁊ ꝯtuma. c. veritas.

satisfactione p̄missa fuerit absolutus. Nam adimi [l] sibi episcopum [m] ante cause eius exitum nulli potest iure videri.

Ex synodo eugenij pape.

Decernimus ut laici [n] ecclesiastica tractare negocia non presumāt [o]: sed episcopi abbates archiepiscopi: ⁊ alij ecclesiarum prelati [p] de negocijs ecclesiasticis maxie de illis que spiritualia esse noscuntur laicorum iudicio non disponant: nec propter eorū prohibitionem ecclesiasticā dimittant iusticiam exercere.

Alexander tertius illustri regi anglie.

Quanto diuina gratia: ⁊ infra. Causa vero iurispatronatus ita coniuncta est et connexa [q] spiritualibus causis ꝙ nō nisi ecclesiastico iudicio valeat diffiniri.

Idem salernitano archiepiscopo.

Et si clerici coram seculari iudice conuicti fuerint vel cōfessi: de crimine nō sunt propter hoc a suo episcopo aliquatenus condemnandi [r]. Sicut enim sententia a nō suo iudice lata non tenet [s]: ita ⁊ facta confessio coram ipso. Si vero coram episcopo de criminibus in iure confessi sunt [t] seu legitima probatione [u] conuicti: dummodo sint talia crimina propter que suspēdi debeant vel deponi: non immerito suspendēdi sunt a suis ordinibus vel ab altaris ministerio ꝑpetuo remouēdi. De adulterijs vero ⁊ alijs crimib⁹

n Decernimus laici. Laici enī de ecclesiasticis negocijs intromittere se nō debēt j. de re. ec. nō ali. cū laici. ⁊ de arbi. ꝯtingit. ⁊ s. de ꝯsti. ecclesia. ⁊ xcvj. di. bn̄ quidem.

o Presumant. auctoritate sua: delegari tamen possunt saltem cause pecūiarie siue hui⁹ modi mere ciuiles: ut hic colligit ⁊ in laicos etiā de talibus potest cōpromitti. s. de arbi. exposita. Papa vero ciuiles criminales ⁊ spūales causas potest laico delegare. ar. xxxij. di. §. verum. ⁊ ij. q. v. mennam. ⁊ lxiij. di. in synodo. ⁊ c. hadrianus. ⁊ x. q. iij. illud.

Videtur etiā: ꝙ eas teneat delegare. xj. q. j. te qdem. ⁊ §. ex his oībus. ij. ⁊ de hoc dictum ē. s. ti. pri. contingit.

p Ecclīar plati. Ar. oēs ecclīar p̄latos eē iudices ordinarios. ar. s. de of. or. cū ab ecclīar. xxv. di. ꝑlectis. ij q. j. nemo. xj. q. j. experientie. ⁊ c. siqui ex fratribus. ⁊ j. de ap. reprehēsibilis. ⁊ j. de eo q fur. or. recepit. c. j.

q Quanto. connexa. Jus vero patronat⁹ nō dicitur proprie spirituale: sed spirituali annexum. j. de iurep. j. de iure. Et ideo dicit hic hug. ꝙ eius causa annexa est spiritualibus causis: unde spirituale censetur propter connexitatem: quia que religiosis adherent: religiosa sunt. ff. de rei vendi. que religiosis. ⁊ ex tali coherentia sumit suam naturam. sic. j. de paroch. super eo. Et ideo talis causa per iudicem ecclesiasticū tantū tractari debet ut hic. ⁊ ar. s. c. proxi. unde vendi non potest. j. de iurepa. de iure. ⁊ laicus tale ius potest possidere. cum non sit mere spirituale: sed ei annexum. sed alia iura spiritualia mere possidere non potest. j. de prescrip. causam que. ⁊ xvj. q. vij. c. j. ⁊ s. de elec. sacrosanct. ⁊ c. messana. ⁊ ius funerandi potest laic⁹ possidere. ff. de mor. infe. l. j. ⁊ tamē dominiū sepulture nō habet. insti. de re. diui. §. nullius. hu.

r Et si clerici. ꝯdēnandi. nisi ex hoc grauata sit multū eorum opinio. ar. op. j. de testi. testimoniū. ⁊ j. de sen. excō. desideres. §. j in eo casu ꝓpter infamiā tenētur se purgare. ut dicit illa decre. cū desideres. alias si se purgare nō potest: debet puniri quasi cōuict⁹ interꝑtatiue. j. de pur. ca. cū p. ⁊ j. de si. isinuatū. De hoc ar. s. ij. q. j.

multi. sed ibi exponitur circa prin.

s Non tenet. vt. ij. q. j. in primis. ⁊ de persona. ⁊ vt. s. de con. sue. ad audientiā. C. si a non cōpe. iudi. l. vl. Ex eo enim ꝙ isti ex tali confessione nō puniunt: seu sententia contra eos lata non tenet: colligitur ꝙ isti inuiti tracti fuerunt ad iudiciū seculare. nā si voluntarij hoc fecissent: etiā si ꝑ eis eēt lata sn̄ia locū suū amitterent in criminali: ⁊ in ciuili ꝑderent causā. xj. q. j. solita. ⁊ c. placuit. ⁊ j. de fo. cōpe. si diligēti. vn̄ nō ꝑiudicat eis. Sʒ si clericus ꝯueniat laicū corā iudice laico: ⁊ ille laic⁹ reconueniat clicū ciuilit̄ vel crimine: si ferat sn̄ia ꝯ clericū bn̄ tenet qr su⁹ iudex est ꝑ reconuentionē. j. de mu. pe. c. j. ⁊ ij. ⁊ iij. q. viij §. cui⁹ in agendo ⁊ C. de sen. ⁊ inf. om. iu. cū papinian⁹. ⁊ auc. ⁊ ꝯsequēter. Criminalit̄ vero ipsū ꝯuenire nō possʒ corā iudice seculari. xj. q. j. c. j. ⁊ ij. nec reconuenire: quia in crimine nō admittit̄ reconuētio. iij. q. xj. negāda qr nō relatiōe criminū: sʒ innocētia re⁹ purgat̄. ff. de pub. iudi. is q. Sʒ pone clericū ꝯdēnatū ciuilit̄ de furto vel de alio crimine: quod infamet a iudice seculari ꝑ ꝓuentionē. nūquid eps suus ꝓ tali sn̄ia ex q̄ infamis videt̄ seu cōfessione ꝯdēnabit illum ꝙ talis sit infamis. Dicit lex ꝙ nō potest facere preses prouincie: qm̄ condemnatum de furto sequatur infamia. ff. de fur. non potest. Rn̄deo ꝙ ex tali sententia non deponitur: qr cum ciuiliter actum sit non debet dici ifamis. Si vero ex tali sententia vel confessione grauata ē eius opinio: ab officio dʒ suspendi vsq̄ʒ ad debitam purgationem. ar. ij. q. v. presbyter. si a plebe. ⁊ j. de si. accusatum. ⁊ c. se. ar. ff. de suspec. tuto. l. tutor. §. preterea. ⁊ C. de testi. nullum. ar. deponi vel bn̄ficio priuari non debet: donec aliud contra ipsum probaretur. ar. s. e. c. j. ⁊ xv. q. vl. c. vl. i fi. ⁊ preterea non debet puniri: quia nondū fuit actum ad hoc. ⁊ ideo pena ordinaria sibi imponi nō dʒ. j. de or. cog. cū dilectus. ⁊ j. de excep. c. j. in fi. ⁊ iuxta iudicij formam sententia debet formari. j. de si. lʒ heli. qn̄ cōfessio preiudicet vel quando nō dicit̄. j. de confes. c. vl.

t Confessi sunt. ꝯfessus in iure pro ꝯuicto. habet̄. C. de confes. l. vna. ⁊ j. de confes. l. pe. ⁊ vl. ff. e. certum.

u Probatione. puta ꝙ per legitimos testes ⁊ omni exceptōne maiores. vt. ij. q. j. in p̄mis in fi. In criminibus enim aperte debent esse probationes ⁊ luce clariores. C. de probati. sciant cuncti. ij. q. vlti. sciant cuncti. ⁊ v. q. vj. ephiphanium. ⁊ in absentia iudicis testes tales non sunt recipiendi: sʒ tm̄ in presentia iudicis ut si res exegerit: tormentis subijciantur. C. de fide instru. auctē. apud eloquentissimum. ⁊ v. q. v. qui. ⁊ ita demum sunt puniendi s̄m qualitatem ⁊ quantitatē criminis. j. de homici. sicut dignum vt iuxta iudicij formā sententia dicetur. j. de si. lʒ heli. ⁊ j. de or. cog. cum dilectus in fi.

que sunt minora[a] pōt ep̄s cuꝫ clericis post peractaꝫ pniam[b] dispēsare: sꝫ nō dꝫ quēlibet ꝺ positū p suis excessibꝰ cū suo sit fūctꝰ officio[c]: nec duplici[d] debeat ip̄m contritione cōterere nec iudici tradere seculari.[e]

Idem

Ceteꝝ qꝛ in eos q̄s ab ecclesia tua possessiones tenere in feudū occasiōe ip̄aꝝ excōicatiōis seu īterdicti s̄nia pmulgat: nos id districtiꝰ ibibēus q̄diu parati[f] fuerit sup his in tua p̄sentia iusticiā exhibere.

Idem exonen̄ episcopo ⁊ capitulo london̄.

Dilecti filij prior ⁊ clerici de guiseburen̄. ꝯ eboracen̄. archiepiscopuꝫ apo. se. le. grauē querimoniā trāsmiserūt: ⁊. j. Prouideatis attētiꝰ ne ita subtilit[g] sic a multis fieri solet cuiusmōi actio intētet[h]:

a ¶ Minora. Ar. ꝯ. xxxij. q. vij. qd in oībꝰ adulterio grauius. So. illa interrogatio nō implicat q adulteriuꝫ sit grauiꝰ alijs criminibꝰ: sꝫ quasi raritatē denotat. ⁊ est si. de pe. di. j. si sacerdos. vel dic grauius. i. cōius: ⁊ illud dictuꝫ fuit in detestatione criminis vt magis vitaret: qꝛ multa alia peccata grauiora sūt adulterio: vtputa incestꝰ. xxxij. q. vij. adulterij malū. Ex v̄bis istis colligūt quidaꝫ q ep̄s de adulterio tm̄ ⁊ inferioribus criminibus pōt dispensare: ⁊ nō in maioribus: quasi a cōtrario sensu cū dicat de adulterio ⁊ alijs q̄ sūt minora: g̊ nō ꝺ maioribus qꝛ qꝺ de quibusdā cōcedit de alijs negare videtur. ar. xxv. dis. qualis. ⁊ C. de pcura. maritus. ⁊ ꝺ. de presūp. nōne. ⁊ ar. j. ꝺ his q̄ fi. a p̄la. si. ꝯsen cap. cum apostolica ad fi. Et dicunt q tm̄ dispensare possunt in casibus expressis a iure. ar. huius. c. vbi ꝺ quibus ē dā conceditur. vnde in alijs videt phibitū p iura predicta: ⁊ ē ad h̄ ar. ꝺ. de tēpo. or. dilectꝰ. ex eo q ibi dr̄ cū illi huiusmodi dispēsatio a canone minime sit pmissa: ⁊ sic argumētat ex eo: q intelligit phibita esse. Et sic q̄libet dispēsatio phibita ep̄is intelligit: nisi eis sit expsse ꝯcessa: qꝛ nūq intelligit eē phibitū qꝺ n̄ expsse ꝯcessū. ꝺ. ꝺ trāsla. int corporalia. Alia ē magis cōis opinio q ep̄s vbicūqꝫ pōt dispēsare vbi nō inuenit phibitū. Et vacat hic ar. a ꝯtrio sēsu: qꝛ in mult̄ grauioribꝰ criminibꝰ q̄ꝫ de adulterio dispēsatio ē pmissa ep̄is: puta in hēsi. l. di. p̄sbr̄os. Itē cū sacrilego. l. di. sigs p̄sbr̄. ⁊ i capitalibꝰ criminibꝰ occult̄. l. di. de his vō. Itē cū simoniaco: q̄nqꝫ in bn̄ficio: q̄nqꝫ in ordine. j. q. v. c. j. ⁊. vl. ⁊. ꝺ. de elec. si alicuius. Itē cum scismatico. l. di. vt ꝯstitueret. Et generaliter vbicūqꝫ non phibetur dispensatio intelligit esse pmissa. ar. j. de sen. excō. nup. ⁊. c. a nobis. ij. ⁊ lex h̄ optime pbat. ff. quibꝰ ex causis ma. nec nō. §. j. Edictū de dispēsatiōeꝫ phibitoriū est sꝫ hāc opinionē ⁊ in hac opinione fuit hugo: vt inuenies. l. di. sigs p̄sbyter. et Io. q notauit de hac materia. l. di. miror. ⁊. j. q. vij. §. nisi. ⁊ lauren. Vin. ⁊ Tancre. h̄ idē dicūt. Q̄nqꝫ inuenies: q phibetur dispēsatio: vt in casibꝰ quos distinxit Io. in. c. mior quādoqꝫ inuenies q permittit: vt in casibꝰ notat̄ in p̄dicto. §. nisi. imo ep̄s ⁊ q̄libet sacerdos pōt dispēsare ⁊ mitigare canones pnīales q satisfactionē iniungūt p pcō ꝯfesso i pnīa. ar. ꝺ pe. di. j. mēsuraꝫ. ⁊. l. di. de his clicis. ⁊. c. hi q. ⁊. xxvj. q. vij. tpa penitudinis. Sꝫ canones illos q inducūt penā dispēsatōis vl' suspēsiōis in enormibꝰ criminibꝰ mitigare vel dispēsare non pn̄t. l. di. minor. ⁊. xij. q. ij. de viro. ⁊. j. de accu. inquisitionis. j. rn̄so.

b ¶ Penitētiā. Hoc iō dic: qꝛ venia n̄ ꝯcedit nisi penitēti. xxiiij. q. ij. legato: ⁊ qūo gaudebis ⁊c. xxiij. q. vij. c. vl. ⁊ nēo pt bn̄ agere pniam: nisi sperauerit indulgētiā. de pe. di. j. nemo. vel saltem partem pnīe egerit. lxxxij. di. presbyter.

c ¶ Fūctꝰ offō. sic. ꝺ. ꝺ of. ꝺl. i lr̄is. ⁊. c. venerabili. ff. de re iud.

d ¶ Duplici. lxxxj. di. p̄sbyt aut diaconꝰ. ⁊ ꝺ pe. di. iij. (iudex. §. his auctibus. §. auctas. non dꝫ duplici pena cōteri: ⁊ ita q vtraqꝫ p se sufficiat: alr̄ bn̄ posset inferre duas penas. xxj. q. v. sigs iuuslibꝫ. ⁊. xvij. q. iiij. attendendū. ⁊. sigs deinceps. ⁊. j. ꝺ rap in archiepatu. ⁊. v. q. vj. qꝛ iuxta. ⁊. j. ꝺ calū. cuꝫ fortiꝰ. ⁊. j. vt lite nō ꝯte. qm̄. §. vl. ⁊ crescēte ꝯtumacia crescere debet et pena. ff. de pe. relegati.

e ¶ Tradere curie seculari. nisi post depositionē fuerit incorrigibilis: tūc pt excōicari ⁊ postmodū crescēte ꝯtumacia tradi curie secl'ari. j. e. cū n̄ ab hoīe. ⁊ sic itelligitur. iij. q. iiij. clicꝰ. xj. q. j. sigs sacēdotū q̄lit ꝺbeat trad i curie secl'ari hēs. j ꝺ v̄b. sig. nouimꝰ.

f ¶ Ceterū. parati q̄ꝫdiu g̊ dn̄s feudi ē paratꝰ facē iusticiā int vasallos: ⁊ ipi ēt pati sꝫ rn̄dē sb eo nullus aliꝰ dꝫ se itromittē ꝺ illa iurisditione als si eēt negligēs dn̄s trāsferret iurisditō ad aliū. ar. si. j ꝺ fo. cō. lꝫ ex suscepto. ⁊. c. ex tenore. Et si alr̄ ꝺ vasallis nollꝫ rn̄dē sb dn̄o pt illū pūire. ⁊ ipi tenet litigāe ꝺ feudo sb dn̄o feudi. j. ti. px. ex trāsmissa ⁊. c. vex. Sꝫ i iudicio possessorio pt agē vasallꝰ corā ordināio. j. ti. px. ex pte. h. qꝛ exceptō tal' locū hꝫ i petitōio vt ibi dic. Et nō sup h̄ q si qꝺ feudi v̄tit i dn̄ꝫ ⁊ vasallū virū vasallꝰ debeat ipsū hr̄e vl nō: tc p alios vasallos cā illa dꝫ tractari. Si vō int duos vasallos tractat cā. s. q's illoꝝ sit potior i feudo: tūc dn̄s feudi dꝫ cog̊scē vt h̄ i ꝯstōne federici: hac edictali. §. prerea. ⁊. j. e. nouit. Si vō int vasallos ⁊ alios q nō sūt vasalli agat de illa re rei vēdicatiōe: tūc dn̄s nō cog̊scet: qꝛ eēt iudex i cā sua qꝺ eē n̄ dꝫ. C. neqs i sua cā. l. vni. sꝫ ordiariꝰ tunc cog̊scet vl' ꝺlegatꝰ. j. ti. px. cū sit gnāle. ⁊. xj. q. j. experientie.

g ¶ Dilecti. subtilit. Nō subtilitates in causis (tie. b. ecclīasticis reprobādas. si. de iura. calū. lr̄as. ⁊. j. de dolo ⁊ ꝯtu. c. j. ⁊. j. ꝺ resti. spo. qꝛ huiusmōdi subtilitates ad pnicie reuertūt. C. ad trebel. l. pe. ⁊ stricta rō q̄nqꝫ ommitti solet. ff. de relig. ⁊ sup. fu. l. sūt psone. ff. ad. l. aql. ita vulneratꝰ. §. vl. ff. qbꝰ mo. pig. vl' hypo. sol. sicut re. §. si debitori cū eni ꝺ bōa fide agit ꝺ apicibꝰ iuris nō ē disputandū. ff. mādati si fideiussor. §. q̄daꝫ

h ¶ Actio itētet. Sic pꝫ: q n̄ tenemur actiōeꝫ pponē sꝫ cāones. Ar. ꝯ. j. ꝺ mu. pe. c. j. ⁊. xij. q. ij. octaua. ⁊. xj. q. j. experiētie. ⁊. c. sequē. ⁊. j. e. exaiata. ⁊. C. si. p vim vl alio mo. l. j. ⁊. j. ꝺpoh. guis. So. dicas q nllꝰ ꝯpellit vt pponat actōneꝫ: nec tenet. si n̄ vult pponē i iudicio ecclīastico. Si āt qs vult pponē i iudicio ecclīastico ⁊ pponat: admittit: si āt ine ptā ppōat: succūbit: sꝫ pt pponē aptā ⁊ ꝯgruēteꝫ postea ⁊ admittit. j. e. exaiata. Lau. in dixit: q tenet q̄nqꝫ aliqs pponē actiōeꝫ: qꝛ cū ex vna cā plēs actiōes oriūt: n̄ suffic pponē cāꝫ simplr. ff. de iuriu. duobꝰ. §. colonꝰ. ⁊. ff. ꝺ isti. ac. hēbat ⁊. ff. ar. fur. ce. l. j. et. l. si colonus. et. ff. de le. ij. cū filius. §. varijs. qꝛ alit fit ꝯdēnatio i vna q̄ꝫ i alia. Et tc sat̄ videt q eligē ꝺbeat: ex q̄ via pcedē ꝺbeat: cā vō petēdi semp expmēda ē: alr̄ n̄ audit. j. ꝺ libel. ob. c. vl. ⁊. j. de cen. puenit. ⁊ C. ꝺ edic. di. ha. tol. l. vlti. v̄. sin aliqd ꝯdictoꝝ. ⁊ cā petēdi semp pcedere debet. ff. q. dies le. cedat huiusmodi legatū. ⁊ hoc in psonali: in reali secus vbi nō tenet qs specificare nisi velit: vt notatur infra de libel ob. c. ij.

Et illa iura cāonica q̄ videt̃ dicē ꝯ̄ actiōe: expōe actio i.petitio. Scd̄m leges vero actio proponenda est: qꝛ nemo sine actione experit̃. ff. de neg. ges. si pupilli. §. vl. ꝛ ff. de edē. l. j. ff. de admi. tu. quotiēs. §. tē si. ꝛ insti. de. acti. in prin. Actio. n. est ius prosequendi i iudicio qd̄ sibi debet̃. Sed s̄m

nec cōueīt nec cōuenit̃. C. ꝯ̄ epis. ꝛ cle. oēs. §. nihilominꝰ ꝛ ar. xij. q. ij. siqua ꝯ̄ rebꝰ. sic ꝛ platꝰ sine assēsu capli ꝯuenire vl' cōueniri n̄ pt. ꝫ. ꝯ̄ pcu. c. j. ꝛ. ff. ꝯ̄ iure deli. ait ptor. ꝯ̄ hac mā di-

g cit̃. ꝫ. de rescrip. edoceri ꝫ. ꝯ̄ procu. c. j.

Q Uꝫ n̄ ab hoīe ꝯ̄phēsꝰ. ita q̄ aliq clici admissi intersint ꝯ̄prehēsioni ꝛ detētioni p spatiū. xx. horaꝝ n̄: argu. ff. ad. l. iuliam de adult. capite. Sꝫ ēt p laicos pōt cōprehendi clericꝰ i ipso facinore vt ita notorium fiat crimē ꝛ detinere sine nota excōicatiōis: dū tñ hoc faciāt ꝯ̄ prelatorum suorum auctoritate. j. de sen. ex. vt fame.

canones expōimꝰ actiōeꝫ idest cām.

a ❡ Simpliciter. sic. j. e. pastoralis.

b I Ntelleximꝰ cōueniri. ex cōicati n. cōueniri pn̄t: sed nō cōuenire. j. de here. excōicamꝰ. §. credētes. j. de sent. ex. si vere ne ex suo dolo cōmodū hēant: vt ibi dr̄: ꝛ per p. curatorē: vt h̄ dic̄ debēt i iudicio respōdē. Sꝫ qd si no fuerit ꝯstituē pcuratorē: cū nēo ad h̄ sit ꝯpellēdꝰ. ꝫ. ꝯ̄ pcu. querelā ꝛ prete rea principalis p sona de calūnia ꝯ̄ bet iurare: qūo ergo p procuratorē hoc facere debeat. So. si non vult cōstituere procuratorē nō credo illum cōpellēdū: qꝛ forsitan nō i nu[...]it: q ita fidelit̃ tractet cām suā: ꝛ pticipātes ei in eadē non sunt excōmunicati. j. de sen. ex. si vere. cū talis participatio sit tm̄ ad dānum illoꝝ. Sed

ingratis: sꝫ simplicitᵃ ꝛ pure factū ipm̄ ꝛ rei veritatē s̄ꝫ formā canonū ꝛ scōꝝ pꝛꝫ istituta inuestigare curetis

Idem paduano episcopo

I Ntelleximus: ꝛ infra. Quia postulasti a nobis vtrū excōicatus in iudicio stare possit: rn̄demꝰ q̄ conueniriᵇ pōt: ꝛ dꝫ p aliū rn̄dē i iudicio. ne videat̃ de sua malicia commodum reportare.

Luciꝰ. iij. strigoī. archiepō.

C Lerici: ꝛ ifra. Cū impator dicat: q̄ leges non dedignant̃ᶜ sacros canōes imitari: in quibus generalit̃ tra ditur: vt ꝯ̄ omni crimineᵈ clericus debeat coraꝫ ecclesiastico iudice conueniri non debꝫ in hac parte canonibus ex aliqua consuetudineᵉ preiudicium generari.

Clemēs tertius.

C Ausam q̄ vertitur inter fratres dulmeñ. monasterij ꝛ monachos sancti albani: ꝛ infraᶠ. Prouideas inter cetera: vt fratres dulmē. monasterij cum auctoritate ꝛ assensu episcopiᶠ sui ingrediantur negociuꝫ: ne si fratres sancti albani obtineāt. epūs idem abbatē mōasterij si pponens litem sopitam valeat suscitat̃.

Celestinꝰ tertiꝰ.

C Um nō ab hoīe: ꝛ ifra. A nobis fuit ex pte tua quesitū: vtrum liceat regi vel alicui seculari psone iudicare clericos cuiuscūqꝫ ordīs siue in furto siue in hōicidio vel piurio seu quibuscūqꝫ fuerint crīnibꝰ deprehēsi. Consultationi tue talit̃ respō. q̄ si clericus in quocūqꝫ ordine ꝯstitutus in furto vel hōicidio vl' piurio seu alio crīe fuēit deprehēsusᵍ legitiē atqꝫ cōuictꝰ ab ecclīastico iudice deponēdꝰʰ ē. Qui si depositꝰ incorrigibilis fuerit: excōicariⁱ dꝫ: deinde ꝯtumacia crescēte anathematis mucrone feriri. Postmodum veroᵏ si in profundū malorumˡ veniens contempserit cū eccl'a n̄ hēat vltra qd faciat: ne possit esse vltra perditio plurimoꝝ: p secularē compri mēdꝰ ē ptātē: ita q̄ ei deputatur exiliū vel alia legitiā pēa inferatur.

Idem

h ❡ D. ponendus. ꝫ. e. at si clerici. ꝛ. ꝫ. eo. clerici. C. de spo. l. ij. C. vbi senato. vel clar. l. vl.

i ❡ Excommunicari. i. suspēdi. vt differat a sequēti: qd̄ dicit anathematis: als v̄bo excōicatiōis maior excōicatio intelligit̃. j. de sen. ex. siquem.

k ❡ Postmodū. Nota q̄ sit i scribꝰ sic pcedendum vt pmo ꝯ̄ponat̃: postea excōicet̃. lxxxj. di. dictum. ꝛ. iij q. iiij. clicus. ꝛ. xj. q. j. si qs sacerdotuꝫ. ꝛ. ꝫ. e at si clici. Ar. ꝯ. xxiij. q. iiij. forte. ꝛ. xxxiiij di. quorūdꝫ. lxxiij. di. honoratus. So. qñqꝫ procedit̃ ꝯ̄ aliquem p se: qñqꝫ p cōtūacia. Ubi p crīe pmo loco pcedit̃ ꝯ̄ aliquē si crimē tale est: q̄ inducat suspensionē primo dꝫ suspēdi: vel si inducat depositionem dꝫ deponi: ꝛ si corrigibilis apparuerit nō procedit̃ amplius ꝯ̄ ipsum: sic

nunquid pōt recōuenire. n̄. j. ꝯ̄ excep. cū inf. Excipe v̄o pōt ꝛ appellare: ꝛ alia oīa q̄ ad sui ꝯ̄fēsionē ptinēt. j. ꝯ̄ excep. cū inf. ꝛc. sequētibꝰ p totū: qꝛ cui pncipale per mitit̃ ꝛ accessoriū cōcedit̃: ar. ꝫ. ꝯ̄ off. ꝯ̄le. prerea. ꝛ. c. prudētiā. § sexta. ꝛ. c. suspitiōis. ꝛ. ff. ꝯ̄ iurisdi. o. iu. l. ij

c C Lerici. nō dedignant̃. j. ꝯ̄ iura calū. c. j. ꝛ. j. ꝯ̄ no. op. nūc. intelleximus. ꝛ i auc. vt clerici apud proprios epis opos. §. pe. coll. vj.

d ❡ Crīe. xj q. i. c. j. ꝛ. ij. ꝛ i plibꝰ capitulis sequentibꝰ: no:

e ❡ Consuetudie. Ar. q̄ cōsuetudo iuri scripto nō piudicat: ar. xj. di. cōsuetudi is. Ar. ꝯ di. e. c. in his. Sꝫ verū ē vbi cōsuetudo nō ē rōabilis nec p̄scripta. ꝫ. ꝯ̄ cōsue. c. vl. vbi de hoc. Et ita in casu isto. nō pōt habere locū cōsuetudo quātocūqꝫ tpe obtēta esset: qꝛ esset ꝯ ecclīasticā libertatē ꝛ statū ecclie: si. ꝫ. de cōsue. ad audientiā. ꝛ. c. cū inter. ꝛ ꝫ. de elec. c. cū cām que.

f C Ausā assensu epi. qꝛ sine assensu prelati collegiū

intelligit̃. ꝫ e. at si clerici. Si vero incorrigibilis fuerit: seruat̃ qd̄ hic dicitur: vt tunc demum tradatur curie seculari: cū ecclesia nō hēat vltra quid faciat: ꝛ sic intelligūtur illa capitula iij q. iiij. clericꝰ. ꝛ. xj. q. j. siquis sacerdotū. lꝫ quidā intelligant illa spāliter in causa epoꝝ pp enormitatē delicti ꝛ excellētiaꝫ psonarū. Et sic ēt illa capl'a intelligunt̃ de icorrigibilibꝰ. xvj di. nec licuit. xi. q. j petimus. xxiij. q. v. de liguribus. Sꝫ i ergo procedēdum ē quādo pena incipit a crimine excepto falsario litterarum apostolice sedis: ille in exaggeratione ꝛ odio crīs ipso iure excommunicatus est: ꝛ depositus omni priuilegio clericali: ꝛ incontinenti tradit̃ curie seculari. j. de falsa. ad falsariorum ꝛ in crimine heresis. j. de here. excommunicamus. ꝛ. c. ad abolendam. §. j. Qui vero fal at litteras alioꝝ puniri dꝫ: vt tradit̃. j. de falsa. ad audientiam. Ubi vero pena incipit a contumacia: primo debet suspendi: postmodū crescente contumacia excōmunicari: deinde deponi. vt dicit. c. forte. ꝛ alia capitula contraria: vltimo debet tradi curie seculari.

QUia gu.[a] qui violenter dicebat ecclīam.p.clēi ci occupasse defūct⁹ ē vt acce pim⁹:ꝛ.r.eā postmōm ē igrel sus: ꝑcipim⁹.vt ħʒ fōmā ꝑoꝝ litteraꝝ inter ipsos.r.ꝛ.p. sub eisdē iudicib⁹ mediāte rōne sicut inf.a.eundem ꝛ ꝑlatum gu.si viueret negociū termie tur. **I**nno.iij.sancti sergij ꝛ sancti georgij abba.

Cum venissent[b]:ꝛ infra

Cū sup ꝑuilegijs sedis aplice causa vertaꝛ:nolumus de ipsis per alios iudicari.

Idem prelatis per franciaʒ coustitutis.

NOuit ille[c] q nihil igno rat.ꝛ infra. Non putet aliqs ꝙ iurisditionē illustris regis francorum perturbare aut minuere intendam⁹:cum ipse iurisditionē nr̄am[d] necve lit nec debeat impedire. Sed cū dn̄s dicat in euāgelio. Si peccauerit frater tuus vade ꝛ corripe eū int te ꝛ ipm solū:si te audiēit:lucrat⁹ eris frēʒ tu uʒ:si te nō audierit, adhibe te cū vnū vł duos.vt i ore duoꝝ vel triū testiū stet oē vbū. Qd̄ si nō audiēit dic eccłe.si āt ec clīaʒ ñ audiēit.sit tibi sicͭ ethni c⁹[e] ꝛ publicā⁹.ꝛ rex anglie sit pat⁹ sufficiēt ostēdē.ꝙ rex frācoꝝ peccat[f] i ipʒ.ꝛ ipe cir ca eū i correctiōe ꝓcessit ħʒ re gulam euāgelicā.[g] ꝛ tandē qꝛ nullo modo ꝓfecit dicit eccle sie quomodo nos q sumus ad regimē vniuersalis eccłe su perna dispositiōe vocati:man datū diuinū[h] possim⁹ nō exau dire:vt non ꝓcedam⁹ ꝗm for mā ipi⁹:nisi forsitā ipe coraʒ nobis vel legato nr̄o sufficiē teʒ i ꝯriū rōnē ostēdat. Non n. itēdim⁹[h] iudicarꝛ de feudo[i] cui⁹ ad ipʒ[k] spectat iudiciuʒ: nisi forte iuri cōi p spāle ꝑui legiū vel ꝯriā cōsuetudinem[l] aliquid sit detractum:sʒ dcer nere de peccato[m] cuius ad nos pertinet sine dubitatione cen sura:quam in quēlʒ exercere possum⁹ ꝛ debemus. Nō igiꝛ iniuriosuʒ sibi dʒ regia digni tas reputare si super hoc apo

a **Q**Uia gu.inf eūdē.p.ꝛ ꝑlatū gu. Sic ꝗ videꝛ:ꝙ singlarꝫ successor possit ꝯuēiri p rescriptū ipetratū ꝯ ātecessorē ēt re itegra:ar.j.d ꝯces.pbē.ꝓposuit. Et vꝫ expssū:ꝙ qcūqꝫ suc cedūt possit ꝯuēiri.s.d alie.mu.iu.c.j.ꝛ dcretalis eplā viʒ con stitutōis hʒ.xix.di.i memoriā.ꝛ.c.si romāoꝝ.ꝗ ad similia oia illa trahere possumus ar. ff.d legi.ñ possunt Ergo tam singularis qꝫ vniuē salis antecessor cōueniri pōt:ꝛ decretū factū i per sonā antecessoris iā defū cti:i ꝑsonā heredis trans fertur.ff.de fideicō.lib. l.j.cū qsi. Sed ꝯ vꝫ:ꝙ si sit cōueniend⁹ successor qꝛ rescripta ad alias per sonas vel res:nō extēdū tur:nisi q ꝯtinenꝛ ibidē: vt.s.de offi.dle.p.ꝛ.g.in fi.ꝛ.c.cū olim.ad fi.ꝛ ē ex pressum ēt de successore vlī.s.de rescrip.siguit.ꝛ iudicis datio non transit ad heredeʒ illius q non erat in rebus humanis ꝯ quē dat⁹ fuit iudex.ff. que sen.sine ap.resci.eum qui. Uex ē:ꝙ rescriptum re integra.nō transit ad successorem:nec succes sor illius ꝯ quem ipetraꝛ conueniri pōt:vt.s.de re script.siguit.vbi de h qd̄ si.dꝛ:intelligiꝛ de illo suc cessore qui scienter occu pauit reʒ alteri⁹:quā sci ebat ad se ñ ꝑtinē.vnde quasi in vitium succes sit:sicut ille qui scienter recipit rem a deiectore.j. d resti.spo.sepe cōtigit.ꝛ sicut ille qui recipit rem ab alio cā mutandi iudicij.s.de alie.mu.iudi.c.j. Isti.n.quasi similes sunt in vitio:vñ pn̄t cōueniri coraʒ eisde iudicibus ꝛ per easdē lr̄as sicut antecessores:vt hic dicꝛ:ꝛ in illo titu.de alie.mu.iu.cau.facta.c.j.ꝛ eoipso.ꝙ.r.occupauit reʒ:qua iste p.spoliatus,fuit p illum gu.vꝫ habere ratuʒ factū illi⁹.si.j.de simu.ec.aduersus.als quare posita fuisset hec decre.in hoc titu. Alij dicunt ꝙ iudices illi procedūt tm̄ ex vi istarū littera ruʒ:nec als poterāt ꝓcedere p primas:qd̄ nō credo.b.

b **C**Um vēissent.hec ē ꝑs illi⁹ quā hēs.s.d.j in te.resti.cum venissent iudicari. Et h ideo:qꝛ eius ē interꝑtari cuius ē ꝯdere:vt.j.d sē.ex.iter alia.ꝛ.xj.q.j.§.ex his.ꝛ.C.de le.l.vlti. ꝛ.ff.d pretor.stipula.in pretorijs. Sʒ nūquid icidenꝛ pōt ali⁹ cognoscere qꝫ papa. Uꝫ ꝙ sic.C.de iudi.quotiēs ꝛ.s.d in in teg.resti.cā in fi.inspiciendo priuilegiū:ꝛ si verba sunt mani festa:iudex pōt dicere:nō obstat priuilegiū:ar.j.de fi.istru.ac cepim⁹. Ar.cōtra.ff.de postuł.quos prohibet.ꝛ.j.d excep.ex ceptōeʒ.i fi.j.q si.sunt legi.lator. Dicas:ꝙ hoc hʒ locum cum vba priuilegij obscura sunt ꝛ ambigua:tūc eius ē iꝛerꝑtatio cui⁹ est ꝯdere. Ubi vero aperta sunt ꝛ clara:pōt iudex dicꝛ obstat priuilegium vel non obstat:ar.predicte decre.accepi mus. Sed qualiter pōt papa esse iudex in cā sua:cum alius dʒ esse iudex qꝫ actor.vt.iiij.q.iiij.c.j.ꝛ.ij.C.ne qs in rē sua ius sibi di.l.vna. Papa.n.in tali casu litigat p ꝓcuratorē.j.d cōfir.vtili.cū dilecta. Itē qꝛ lites sine oī suspitōe ꝓcedē debēt.iij.q.v.qꝛ suspecti. Itā qꝛ res eccłie romane pro prie sunt pape:sicͭ res fisci sūt impa toris qsi patrimōi um.ff.nequid i lo co publi.l.j.§.hoc interdictū. Itē de cā fiscali cognosce re dʒ procurator cesaris.ff.de offi. ꝓcon.nec quicqꝫ ꝯ dic ꝙ papa pōt esse iudex i cā sua sic iperator in cau sa fiscali.ff.de his que in testa.dlē.l. ꝓrie.ꝛ.xxj.di.nūc aūt. Et prelat⁹ pt esse testis i cā eccle sie sue.xiiij.q.ij.su per prudētiā. Sic ꝛ episcopus iudex ē i cā ecclie sue.xx. iij.q.iiij.guilisari us.ꝛ.vij.q.j.sicut. Cōsultius tñ ꝛ ho nesti⁹ faciet si alij hoc cōmiserit:ar. ꝗq.vij.nos si incō petenter ꝛ.ff.d of. procon.l.nec qcqꝫ Et intelligiꝛ d pri uil.que papa con cediꝛ alijs ecclijs: ꝛ non de illis pri uilegijs que a dn̄o papa collata sūt ro mane eccłie.s.d trāsac.c.j.ꝛ.xxj.di.i nouo.ꝛ.c.qꝫuis.d alijs ꝑuilegijs h ñ iudicat p alios. Uel pt expōi:nolu mus iudicari p alios:nisi p dlegatos a nobis.ꝛ sic est planū:qꝛ ex q papa dat ꝑuilegiū vł idulgētiam seu ēt confirmationem:nullus d illis cognoscit nisi de sine ei⁹ mandato.j.de confir.vtili vel inuti.c.j.ꝛ.ij.

c **N**Ouit ille casus. Rex āglie ꝛ rex frācie sup qua daʒ discordia quā inter se hēbant occasiōe feu di super comitatu pictauie composuerunt adinuiceʒ ꝛ compositio illa fuit hincinde iuramēto firmata:tā dem rex francie non obstante iuramento venit cōtra illam compositionem occupando dictum comitatum: Rex anglie sepe monuit illum:vt compositionem ser uaret ꝛ pacta inita inter eos. Sed cum ille desistē nol let.rex anglie denunciauit hoc ecclesie:vñ dn̄s papa i tellecta denunciatione illa:qꝛ ille veniebat contra pa cē ꝛ pacis federa iuramēto firmata:cū ad ipsum ꝑti neat corrigē d peccato quēlibʒ christianū:scribit dn̄s papa prelatis frācie:ꝛ ꝑmo iducit cōtra eū illā auctōi tatē euāgelij:nec tñ ꝓpterea i hoc drogaꝛ vlł i aliquo

iuriſditioni illi⁹:nec intẽdit iudicare ꝺ feudo:ſ3 decernere de peccato illi⁹ cui⁹ cẽſura ad ip3 ſpectat:niſi ꝑ ꝓuilegiũ vel ꝯriã ꝯſuetudinẽ iuri cõi ſit detractum:ſ3 decernere de peccato:cui⁹ cẽſura ad ip3 ꝑtinet:tandẽ oñdit ꝙ ipſe nõ d3 ſibi iniuriã reputare:exemplo valẽtiniani ⁊ alioꝝ ipatoꝝ oſtendendo ꝙ ad ip3 ꝑtinet corrigere quẽlib3 ꝺ peccato:⁊ pacis federa reformare. Vñ ꝯmittit cãm iſtam cuidã abbati: q ꝺ plano ꝺ q̃rimonia illa cognoſcat. Qꝺ ſi rex francie humiliter non acquieuerit:precipit cuidam legato:ꝙ ipſe procedat in negocio ſcꝫ formam ſibi traditam.

d ¶ Noſtra3. Per hoc quod dicitur hic:p3: ꝙ eccleſia vel papa nõ hab3 vtrunq3 gladiu3. xcvi.di.cum ad verum.⁊ .j.de app.ſi duobus.⁊ .j.qui fi. ſunt le.cauſam q̃. Imperium eni3 ⁊ ſacerdotiu3 ab eodem principio ꝓceſſerũt:in aucẽ. quomodo oporte. e.i principi.coll.i. Non ergo de temporali iuriſditione debꝫ intromittere ſe papa:niſi in ſubſidium.ſ.cũ iudex ſecularis negligẽs eſt vel cum vacat imperium.j.titulo proximo.l3.⁊.c.ſe. Sed videtur ꝙ papa maior ſit imperatore.xcvi. diſti. duo ſunt.⁊ .ꝫ.de maio.⁊ obe.ſolite.na3 iura celeſtis imperij ⁊ terreni petro commiſſa a deo ſunt.xxij.diſti.c.i. ipſe enim vtrunq3 gladium habuit:vt dicit euangeliſta:ecce duo gladij ſunt hic:quam poteſtatem ſuis ſucceſſoribus tranſmiſit.xl.di.c.i.verum.executione3 gladij temporalis imperatoribus ⁊ regibus commiſit eccleſia:⁊ tamen iuriſditionem cauſaꝝ ciuilium aliquando per ſacerdotes exercuit.xi.q.i.relatum. Quedam enim poſſumus alijs committere que nobis nõ poſſumus retinere:argu.j.de inſtitu.c.vlti.nec debet epiſcopus ſibi retinere quod debet alijs dare.xij.q.ij. quattuor.⁊ melius.xi.q.i.te quidem.de hac materia habes.j. qui fi.ſunt legi.cauſam.

e ¶ Ethnicus.xlv.di ſed illud.xxiiij.q.i.omnibus.j.de iureiur.quemadmodum.

f ¶ Peccat in ipſum.i.offendit vel ledit eum.aliter accipiẗ peccare in aliquẽ in aucte illa:ſi peccauerit.⁊c̃.

ſtolico iudicio ſe committat: cũ valentinianus inclytus ipe rator ſuffraganeis mediola. eccleſie dixiſſe legaẗ:talem in pontificali ſede ꝯſtituere ꝓcuretis cui ⁊ nos q gubernam⁹ imperium ſyncere noſtra capita ſubmittamus:⁊ eius monita cum tanq̃ hoies delinquerimus ſuſcipiamus neceſſario velut medicamenta curantis. Nec ſi illud humilimu3 omittamus quod theodoſius ſtatuit impator:⁊ carolus innouauit:de cuius genere rex ipſe noſciẗ deſcendiſſe:quicũq3 videlicet[m] licet hñs ſiue petitor fuerit ſiue reus ſiue in initio litis vel decurſis temporum curriculis: ſiue cu3 negociu3 peroratur ſiue cum iam ceperit ꝓmi ſententia:ſi iudicium elegerit ſacroſancte ſedis antiſtitis:illico ſine aliqua dubitatione ẽt ſi pars alia refragetur:ad epiſcoporum iudicium cum ſermone litigantium dirigatur. Cum enim non humane conſtitutioni ſed diuine potius innitamur:quia poteſtas noſtra non eſt ex homie[n] ſed ex deo nullus qui ſit ſane mentis ignorat:quin ad officium noſtrũ ſpectet de quocũq3 mortali peccato quenlibet corrigere[o] xpianum:⁊ ſi correctione3 ꝯtempſerit:per diſtrictionem eccleſiaſtica3 coercere. Sed forſan dicetur:ꝙ aliẗ cum regibus[p] ⁊ aliter cũ alijs eſt agendum. Ceterum ſcriptum nouimus in lege diuina ita magnu3[q] iudicabis:vt paruum:nec erit apꝺ te acceptio perſonarum:⁊ infra. L3 autem hoc modo procedere valeamus ſuper quolibet criminali peccato:vt peccatorem reuocemus a vicio ad virtutem ab errore ad veritatem: precipue cum contra pacem[r] precatur:q̃ eſt vinculum charitatis poſtremo cum inter reges ipſos reformata fuerit pacis federa:⁊ vtrinq3 preſtito ꝓprio iuramento firmata: q̃ tñ vſq3 ad tꝑs ꝓtaxatum ſeruata non fuerit:nunqd non poterimus de iuramẽti religione cognoſcere:qꝺ ad iudiciũ ecclie nõ

g ¶ Proceſſit illum.admõnendo:vt ſeruaret federa pacis: alis denuncians auditur: niſi admonitione premiſſa.j.de accu.cum dilectus cum ſuis concor.

h ¶ Intendimus.reſponſio tacite queſtionis.

i ¶ Iudicare de feudo.directe.ſ.ſed tñ rõe peccati ⁊ inducẽdo ad pñiam.vi. q .i.illi q.⁊.xxij.q.i.ꝑdicandum ⁊.xxiij.q.iiij.ecce.⁊.ſic per conſequentiam cogit reſtituere feudũ:ar.xiiij. q. vi.ſi res aliẽa.qualiter q̃ſtio feudi tractari ꝺbeat dicitur.ꝫ.e.ceterum.

k ¶ Ipſum.ſ.qñ queſtio eſt ꝺ feudo iter vaſallos tunc iudicium ꝑtinet ad dñm feudi.de hac materia nota.ꝫ.e.ceterum.

l ¶ Conſuetudine3. Nota ꝙ ꝯſuetudo parificatur priuilegio.xi.q iij.cõqueſtus.⁊.lxiij.diſt.quia ſancta.⁊.lxiiij.di. q2 per ambitiones. Ite3 p3 hic ꝙ ꝯſuetudo dat iuriſditionem.ꝫ.de arbi.dilecti.⁊.C.ꝺ emã.l.i.⁊ vlti.⁊.lxiij.di.q2 ſancta.⁊ ꝙ ꝯſuetudo iuri cõi preiudicet:habes hic.

m ¶ Quicunq3 videlc3. ſed cũ hec lex ſit abrogata:penam ſuſtinet recitator ⁊ auditor.C.ꝺ veteri iure enucle.l.vlti.§. hec oia igiẗ.vt quid membranã occupat.xix.diſt.ſi romanoꝝ.rñdeo l3 ſit etia3 ſublata noticia:tñ ipſius neceſſaria eſt:vt.vij.diſt. fuerunt.vt oñdat quantam dilectionem habuit promulgator legis erga ſacerdotium:⁊ ratio eius durat:l3 ius ciuile deſtruatur.ff.de capi.dimi.eas. Item eſt ar.ꝙ eccleſia poteſt inducere legem cum pro ipſa facit ſed eam contra ſe recipere non tenetur.⁊.di.lege.legem iſtam habes.xi.q.i.quicunq3 cum ſermone.ꝫ.de in inte.reſti.c.cum ex litteris.

n ¶ Ex homine.ſimiliter imperium a ſolo deo eſt.xxiij.q. iiij. queſitum.⁊.liij.diſtinc. ſit rector.

o ¶ Corrigere quẽlibet.ſaltem indirecte.ij.q. i.multi.ver. ſi quis frater.⁊c̃.Ar.contra.ff.de peti.here.hereditas.in fi.quãdoq3 tñ aliquis facit malum:non tamẽ punitur:immo remuneratur:vt ille qui colligit oliuam immaturam animo non dandi damnum:⁊ non tenetur aquilia.ff.ad.l.aquil.ſi ſeruus ſeruum.§.ſi oliuam.

p ¶ Cum regibus.ſupra de offi.dele.ſane.⁊.c.paſtoralis.⁊.xij.q.ij.ſi qua de rebus.⁊.xviij.di.ſi epiſcopus.⁊.xxiij. q. i. qui contra pacem.

q ¶ Ita magnum.vt.iij.q. ix.c.vltimo.

r ¶ Pacẽ.ad eccliã3.n.ſpectat pacẽ ſuare ⁊ obſuari facere.ꝫ ꝺ treuga ⁊ pace.c.i.⁊.xxiij.q.iij.ſiqs rõipetas.⁊.c.paternarũ.

est dubium^a ptinere: vt rupta pacis federa reformētur. Ne ergo tantam discordiaʒ videamur sub dissimulatione fouere: p̄dicto legato dedimus in p̄ceptis: vt nisi rex ipse vel solidā pacē cum p̄dicto rege reformet: vel treugas ineat com petētes: vel saltem humiliter patiaṫ: vt idem abbas ꝛ archiepūs bituricen̄. d̄ plāo^b cognoscant: vtrū iusta sit querimōia quā ꝯ eum pponit corā ecclia rex anglorū: vel ei^9 exceptio^c sit legitia quam ꝯ eum p suas nobis lr̄as duxit exprimandaʒ iuxta formam sibi datam a nobis procedere non omittat.

Idem ep̄o heliensi.

Pastoralis: ꝛ ifr. Statuimus p̄terea vt pricipales persone nō p aduocatos: sed p seipsas fcm̄ proponant^d: nisi forte sint adeo indiscrete: vt eaꝝ defectus de iudicio lnia p alios suppleaṫ. Idem nobili viro matheo de riparia.

Examinata cā q̄ vertiṫ inter te ꝛ milites cāpanie ꝛ ifra. Actioneʒ quaʒ sup iure patronat^9 eiusdē ecclie ꝯ p̄fatos milites intentabas: incongruentem cognouim^9 ꝛ ineptam: qꝛ cuʒ testes iduxeris ad pbandū ꝙ qn̄ p̄fatus. a. vice domin^9 ecclesiaʒ eandeʒ tanq̄ seq̄stratam^e accepit: tu iuspatrōat^9 ipsius ecclesie^f possidebas pfecto nec rei vendicatione intentare nec ipsius restitutionē poteras postulare. vn̄ intentionē tuā in hac pte pnunciauim^9 nō tenere^g: absoluentes eosdē milites ab eadeʒ ita tn̄ ꝙ si ꝯgruentem ꝛ aptaʒ intentare volueris actionem: respondere tibi nihilomin^9 teneantur. Idem magistro ꝛ fratribus militie templi in italia constitutis.

Cum deputati: ꝛ infra. Accepimus: ꝙ quidaʒ tam seculares q̄ ecclesiastici iudices illos quos habetis

a ¶ Non est dubium. xxij. q. i. omne quod. ꝛ. c. predicanduʒ. argu. xciij. distinctione diaconi.

b ¶ De plano. nō in forma iudicij: sed in modum denunciationis: sic. ij. q. iij §. abolitio. vel de plano id est sine strepitu iudiciorum. j. de accu. olim. ꝛ. c. sicut.

c ¶ Eius exceptio. Sic ergo ꝯ denunciationem admittiṫ exceptio. j. de d̄ spon. ipu. ad dissoluēdū. Quō vero ē si obijciaṫ ꝙ su criosus. ꝛ h̄ siue proseq̄ṫ iniuriam suā: siue nō: cuʒ in modū denunciationis agiṫ: repellitur p̄textu cris: qꝛ tunc agit quasi qlibet extraneus. q̄liter. n. moutereṫ bono ʒelo ad correctionem alterius: q nondū est correctus. ij. q. vij. q sine. ꝛ. e. q. §. porro i fi. ꝛ. c. iudiceʒ ꝛ. i. q. i. multi. ꝛ. xxv. di. c. vlti. ꝛ. xxxv. q. vi. ep̄s in synodo. ꝛ. j. d̄ testi. cogē. p̄terea. ꝛ. j. de spon. cuʒ i tua. de hac materia dr̄ ij. q. i. si peccauerit.

d Pastoralis. fcm̄ proponāt. ꝛ p seipsos respondeāt ꝛ nō p alios ff. de inter. ac. q seruum §. vlti. ꝛ. C. d̄ iura. calū. auc. principales nisi vbi teneṅṫ rōe officij. ff. d̄ pcura. nō solum. Item vniuersitas p alium rn̄det. xij. q. ij. q manumittitur. ꝛ. ff. ꝙ cuiusqʒ vniuer. l. i. §. qbus. ꝛ. l. item eoꝝ. §. actor. Item excommunicat^9 p aliū dʒ respōdere. s̄. e. itellexim^9. Itē ꝛ ep̄s. v. q. iiij. qꝛ epi. Itē illustres. C. d̄ pcura. l. penul. ꝛ idiscrete p̄sōe: vt h̄. ꝛ minores. s̄. d̄ eta. ꝛ q̄li ex rōe. C. d̄ auctoritate p̄. clarū. Itē furiosi pdigi ꝛ mulier luxuriosa. ff. de cura. fu. l. ꝛ mulieri.

Examinata. tanq̄ʒ sequestratam. Sequester appellatur ille apud quem res in litigium deducta cōiter a delegatorib^9 deponiṫ: ꝛ h^9 depositio nō pōt fieri: nisi a plurib^9: q̄ʒuis al's ꝛ vnus ꝛ plures disponere possint. ff. depo. l. 3.

f ¶ Ecclesie possidebas. sed si ita intelligiṫ lr̄a ista: ꝙ iste dicebāt se possedisse anteq̄ʒ deponereṫ apud sequestrum: ꝛ cu; sequestrata fuit: tunc planum est quod h̄ dicit: quia tunc habeṫ pro possessore: nisi ea mente deposuisset ecclesiā apud seq̄strū: vt ipsum sequestrum constitueret possessoreʒ potius q̄ʒ custodem. ff. de acquiren. pos. interesse puto. ff. d̄posi. l. l3. § i. vnde non poterat intentare rei vendi. contra illos milites: nec iterdictum possessorium: cum ipse possideret. possessori enim nō daṫ rei vendicatio: insti. de ac. §. i. ꝛ. C. de alie. iudi. mu. cau. fac. l. vna. Si vo dicebat se possidere postq̄ʒ deposuerat rem apud sequestrum: seipsum posuit custodem: nunc adhuc diciṫ possessor: al's nō: vt. ff. deposi. l3. §. i. ꝛ iō nullo modo agere poterat rei vendi. nec iterdicto possessorio ꝯ milites: sed ꝯ sequestrū poṫat agere d̄positi: vt. ff. deposi. ei ap d̄. §. i. ar. ff. de pecu. l. depositi. i. rn̄so. ꝛ. ff. de puil. credito. si neutri. §. ij. i fi. ꝛ C. de vsur. acceptū. in fi. q̄nq̄ʒ tn̄ rei vēd. daṫ possidenti. nā a depositario vel a ꝯmodatario possuʒ rē vēdicare: lʒ ego rem illā possideam: ꝛ h̄ dr̄ fieri rōe detēr'ōis. ff. de rei ven. offm̄. ad fi. ꝛ ꝯfessoria silr̄ daṫ possidenti: ne in ꝯteṙ. ff. si s̄. vē. si forte. § i. ꝛ. l. sicuti. § sed si queriṫ. ꝛ cū est in q̄si possessiōe seruitutis: ne vicin^9 altius tollat domū suam: si ille vult alti^9 edificare tunc p ꝯfessoriam ille pōt phibē vicinū edificare: vt dr̄ in. l. si forte. ꝛ. l. sicuti. §. sed q̄ritur. ꝛ ꝯfessoria daṫ ēt ei q nō possidet ꝛ cō tendit sibi s̄uitutē deberi. ff. si s̄. ven. l. ij. negatoria daṫ dn̄o q negat aliuʒ h̄re s̄uituteʒ: vt in l. predicta. Isto modo debuit agē milites iste: negādo milites illos h̄re ius i ecclesia: petēdo ne ingetarent eū sup iurepatronat^9 ꝛ de istis duabus h̄es. j. de causa pos. cuʒ ecclesia.

g ¶ Nō tenere. cū enim inepta ppoiṫ actio: iudex nō dʒ statim illaʒ corrigere: si est dubia qꝛ lʒ debeat supplere de iure: d̄ facto tn̄ supplere nō dʒ sed dʒ absoluere reum: cū postea ppenderit eā ineptaʒ ex probationib^9: vt hic. ff. si mes. fal. mo. dix. l. i. §. i. ꝛ. j. d̄ dona. inter dilectos. ꝛ. j. d̄ resti. spo. cum ad sedē. Si vero manifeste cognoscit: ꝙ sit inepta: statim eaʒ reijciat iudex vel assessor. s̄. e. cum cām. ꝛ. ff. de assesso. l. i. ꝛ. j. d̄ desponsa. impub. ad dissoluendum. ꝛ. s̄. de elec. constitutis. Item ex hoc loco videtur: ꝙ actio s̄ʒ canones sit pponenda: ar. s̄. de mu. pe. c. i. contra. s̄. e. dilecti. vbi de hoc. Dicunt tamen quidaʒ: ꝙ in spiritualibus causis actor nō tenetur pponere actionem: vt sic intelligātur iura que dicunt actionem non esse pponendam: in ciuilib^9 v̄o teneṫ. Jo. dixit: ꝙ s̄ʒ canones nō teneṫ qs proponere actionē q̄ nō magnā requirit subtilitatē: s̄ʒ leuē sicut ē rei vēdicatio locati d̄positi. Utrū huiusmōi leues teneṫ nominare. dicas vt dictū ē. s̄. e. dilecti.

a Cum deputati. nationis. Forte ideo querebāt isti de natione istorum vt sciretur de fama ipsorum. nam infames consueuerunt fugere loca nationis sue. xix. q. ij. due sunt. ar. ad hoc. s̄. de cle. peregri. tue. ꝛ infamis non potest esse procurator vel iudex. iij. q. vij. c. i. ꝛ c. infames. §. sunt auten. Uel ideo querebaṫ: vt sciret

ꝙ non essent serui: q2 seruus in iudicio stare nõ põt. C. de iudi. seruus. nisi in casibus. ff. de iudi. si. certis ex causis: sed ꝑ pretis his ꝑsumit ius quelibet esse dignũ: nisi ꝓbet̃ ꝯtrarium. ẽ. de seru. c. vno. ⁊ .j. de ꝑscrip. dudum. ⁊ presumitur liber ex quo apparet i possessiõe libertatis ij. q. viij. § .tria. v. verum. si seru⁹. in fi. ⁊. ff. de of. preto. barbari⁹. si. j. de insti. ad decorẽ. Uel dic: ꝙ eoipso: ꝙ de putauerunt se ob sequio iesu christi omnis tollit̃ irregularitas siqua fuit: argu. xix. q. vlt. non licet. ⁊ i auc. de mona. in prin. col. j. ideoq3 non sunt repellendi: quia legitime persõe presumuntur. xj. q. iij. eorum. ff. de ꝓbat. verius. ⁊. l. j.

a Laudabiliter exequuntur. ⁊ sic propter industriã ⁊ probitatẽ luebãt penam. C. deposi. l. vltima.

b Qualit̃ ⁊ qñ. appellatiõibus. q̃ ipo iure nõ tenentur. j. de ap. pastoral. j. rñso. ⁊ c. vt debitus.

c Prohibem⁹. immo et si velint̃ si pũt laicũ suũ iudicẽ ꝯstitueñ. j. t. pr. si diligẽti. ⁊. c. significasti. xi. q. i. i olita. ⁊. c. placuit. Et vñ ꝙ ẽt de ꝯsẽsu epi ñ possit: ⁊ puto illõ vex. j. ti. pr. significasti. l3 iura antiq ꝯtrariũ innuere videãtur: vt dĩ ibi. Sed ecõuerso laici trahuntur ad for ecclesiasticum propter desidiã iudicis secularis. j. ti. priori. ⁊. c. se. ⁊. c. ex trãsmissa.

d Causã que. similis pene. Et ita vñ: ꝙ iudex q hʒ ꝯsimilẽ cãm cãc sibi cõmisse possit recusari. ex eo ꝙ dĩ nimis fauorabilis ⁊c. quod ẽ mirabile. vt ex eo nascat̃ suspicio. Uñ si aliqs ageret de iure exceptionis corã aliquo iudice q in simili cã laborat: iudex ille de facili fauẽret ꝑ illo simile ẽ in teste q hʒ ꝯsimilem cãm q: ille non dʒ admitti in testem ꝓpter h⁹ suspitionẽ: ne de facili testificaret̃ ꝓ illo. j. de testi. ꝑsonas. ⁊ q ꝯsimili morbo laborant ñ sunt admittendi i testimonio: vt. iij. q. iij. §. liberi. ⁊. c. testes. h. j. de excep. cũ ecclesiastice. non tñ extẽd. hanc similitudinẽ ad oẽs causas. Nam si iudex hʒ cãm decime: ⁊ alia cã iurisp. atrona

In domibus vr̃is preceptores in causis ad ꝓsequendã suam iusticiã non admittunt: tanq̃ licitum nõ sit eis sup litigiosis negocijs curã gerere qui pacificis decreuerunt studijs inherere: illud allegantes in repulsionem eorum: ꝙ eorꝫ ipis generatio nõ est nota: qui vndecunq3 venerint gratia diuina vocati dũ laudabiliter[a] exequũtur officium sui ordinis ex superabundãti requiritur sue notio natiõis. Nequis igitur in prosecutione causarũ preceptores eosdem ab agendo vel respondendo occasione huiusmodi repellat: auctoritate presentium inhibem⁹.

Idem vercelleñ. episcopo ⁊ abbati de toleto.

Qualiter ⁊ quando: ⁊ infra. Precipiatis ex parte nostra ꝑlatis vt laicis de clericis conquerẽtibus plenã faciant iusticiam exhiberi: nõ obstantib⁹ appellationibus:[b] frustratorijs: quas in eorum grauamine clerici frequenter opponunt: ne ꝑ defectu iusticie clerici trahãtur a laicis ad iudicium seculare: quod oĩo fieri prohibemus[c]

Idem.

Causam que inter abbatẽ ⁊ ꝯuentuꝫ vunidõ. ⁊ archidiac. carnot. sup quibusdam ꝓcurationibus ꝟtitur: vob ⁊ archidiacono parisieñ. meminimus commisisse ⁊ infra. Quia vo cum eundeꝫ archidiaconũ filis pene[d] causa cõtingat nimis fauorabil̃ parti alteri videretur: nos te fili decane loco ipsius archidiaconi subrogantes[e]: mãdamus q̃tenus nõ obstãtibus prioribus litteris in cã rõe ꝑuia ꝓcedatis.

Honorius iij. archidi. remẽsi. ⁊ deca. brim. colõ. dio.

Exhibita nobis. r. virdiḷ meñsis electi petitio declarauit: ꝙ cũ super facto electionis sue. b. archidiaco. ac quorundã canoñ. virdiñ. aduersarioꝫ suoꝫ procuratores ad nostrã audientiã accessissent: parisieñ. epo ⁊ cõiudicibus suis sub certa forma litteras nostras direximus inter alia continentes: vt vocatis q forent euocandi[f] super ꝓpositis suis ⁊ alijs negociũ ꝯtingentibus[g] ingrerent[h] veritatẽ ⁊ ifra. Cũ auteꝫ ideꝫ elect⁹ ex hꝫs qui contra eum agebant conspirationem[i] ⁊ quibusdã

tus vel. electionis ei ꝯmittat̃. illud ei nocet: vel ẽt vt dixit io. bñ possum petere ecclesiam vel aliud coram iudice qui habʒ ꝯsimilem causam: vel hec causa non videtur sufficiẽs ad recusandum iudicem l3 sit sufficiens ad subrogandum. Nec dicitur hic ꝙ causa ista sufficit ad recusandum iudicem l3 sit sufficiens ad subrogandum. cum enim plures iudices dati sunt ad petitionem alterius partis sine qualibet tali suspitione vel consimili remouetur aliquis illorum: ⁊ alter subrogatur vt causa sine suspicione procedat frequenter hoc contingit. vel dic quod pri⁹ est dictum.

e Subrogantes. Sic propter suspicionem dominationis alius subrogatur. ẽ. de of. dele. cãm que. Item si necessarius sit iudex in testeꝫ reuocetur: ⁊ alter subrogat̃. j. de testi. dilecto.

f Exhibita. euocandi. omnes eñ isti euocandi sunt: quos negocium tangit. ẽ. de temp. or. si archieps. ⁊. lxvj. di. archieps. ⁊. viij. q. ij. licet ergo. ⁊. ff. de adop. nam diuus. ⁊. ff. de mino. in cause. §. causa. C. de aucto. prestan. l. vltima.

g De contingentibus. contingentia ipsam electionem: puta de meritis electi ⁊ studijs eligentium ⁊ de zelo: ⁊ an aliquid simoniace prauitatis intercesserit. ẽ. de elec. scriptum est. ⁊. c. super eo. ⁊. j. de excep. denicq3. in fi.

h Inquirerent. Ex hoc verbo visum fuit iudicibus: ꝙ in modum inquisitionis deberẽt ꝓcedere ⁊ si in forma iudicij: ⁊ ita lite ñ ꝯte. poterant ꝓcedere ꝓpter contumaciam alterius ptis. j. vt lite non contestata quoniam frequenter. §. sunt ⁊ alij ⁊. j. de accu. qualiter ⁊ quando. §. dʒ. Sed errauerunt cum forma illa nõ fuisset in modum inquisitionis commissa sed in modum iudicij mera inquisitio non committitur in tali casu: quia inquisitio fit super excessibus: ⁊ inquisitor debet accedere ad locum. ij. q. j. deus omnipotens. ⁊. j. de simo. l3 beli.

i Conspirationem. quod si verum fuisset: repellendi erant nec audiendi contra electum: quia quasi inimici ⁊ ex odio hõ facere presumũtur: vnde ab agẽdo sunt repellendi: sicut a denũciatiõe seu iquisitiõe. j. de accu. nõ oporteat. ⁊. ẽ. eo. nouit in fi. nec tales ad testimoniũ sũt admitiẽdi. j. de simo. l3 beli. ⁊. c. ꝑ tuas. cõspiratio eniꝫ grauissimum crimen ẽ: ita vt accusatũ a proprio gradu repellat. xj. q. j. cõiurationum. ⁊. c. se.

excōicationem[a] in modum exceptionis obijceret sed id offerens ꝓbaturum. p̄fati iudices interlocuti fuerunt: ꝙ de his ⁊ pͥncipali negocio simul ingrerent: nolētes quasi non iudices sed inqͥsitores existerēt: sup predictis exceptionibus ipsius clerici probatiões admittere: sed ꝑuertendo iuris[b] ordinem de premissis exceptionib⁹ ⁊ principali parit̄ ꝑ se inquirere intendentes: ⁊ ꝓcedentes etiã ad receptionē testium lite[c] nondū sup eodem negocio ꝯtestata: quare prefatus electus nostrā audientiam appellauit: ⁊ infra. Quia v̄o nō in moduz īquisitionis sed ꝯmissionis negocium extitit delegatuz: mandamus quaten⁹ si ex dictis grauaminibus[d] vel aliquo ipsoꝝ appellatū ꝯstiterit: reuocato in irritum qcqd post ap. h⁹ i inueneretis attentatum: i causa ipsa iuxta prioꝝ ꝯtinentiaz litteraꝝ rōe preuia procedatis. Idem magistro tancredo canonico bonon̄.

Venerabilis frater noster archiep̄s rauēnas ꝓposuit coram nobis: ꝙ cum decisio cause q̄ inter ipsum ⁊ cōitatem ceruie super iurisditione ciuitatis ceruie ⁊ qbusdam alijs articulis vertitur sit ꝑ subterfugia ⁊ cauillatiões eoꝝ ꝑ triennium prorogata: dicti ceruieñ. asserentes instantiam iudicij per decursum triennij perijsse: rn̄dere sub tuo examinare recusarūt: ⁊ infra. Mandamus: quatenus exceptione h⁹ nō obstante[e] in negocio ipso ꝓcedas iuxta traditam tibi formaz. Idem. ep̄o ⁊ magistris. t. ⁊ b. pratē. bononie ꝯmorantibus.

Significauerūt nob̄ oli abbas ⁊ cōuent⁹ sancte marie de florentia: ꝙ florētina ptās ꝓ eis ꝯ communitatē castri de signa super possessione vel quasi iuris ibidem eligendi rectorem quod ad se ꝑtinere dicebant: diffinitiuam sententiā ꝓmulgauit[f]: sz postmodum abbatem ⁊ ꝯuentum p̄fatos ipsa ptās coegit communitati p̄dicte sup ꝓprietate[g] vel quasi memorati iuris in seculari iudicio rn̄dere: vn̄ vobis iniunximus: vt si ita

a Ex dicatiōez. Exceptio excōicationis repellit ab agendo: ⁊ qꝛ isti agebant ꝯ electum talis exceptio admittenda fuit: qꝛ excōicati audiēdi nō sunt. j. de sen. ex. ꝑ tuas. ⁊. c. si v̄o. j. d hę re. excōicamus. §. credētes. Sz cū elect⁹ petit ꝯformationem agēdo ꝯ ipsos q se sibi opponunt si opponant aliqd electo i modū exceptōis ad d̄fensionē eccl'ie sue ꝯ illos nō admittit̄ replicatio excōicatiōis: qꝛ ⁊ si ꝯstet illos eē excōicatos n̄ repelleret̄ a d̄fēsiōe. j. d excep. dilecti qꝛ a defensione null⁹ excōicatus repellit̄. j. de excep. in tribus vlti. c.

b Peruertēdo iuris. vn̄ n̄ valuit qd̄ fecerūt qꝛ fines mādati ꝑuādi sr̄. s̄. d rescrip. cū dilecta. ⁊. s̄. d off. d'le. venerabili. imo ⁊ si v̄ba rescripti viderent̄ eē ꝯ ordinē iuris tam̄ nō debet recedi a iure. s̄. de rescrip. causam que.

c Lite nondū ꝯtestata. qd̄ fieri nō dz. j. vt lite nō ꝯtesta. per totum. nisi electus esset contumax: tunc enim ne patiat̄ ecclesia d̄trimentum ex mora possunt recipi testes lite non ꝯtesta. j. vt lite non contesta quoniam. §. porro.

d Dictis grauaminibus. s. qꝛ simul sup exceptione ⁊ principali negocio ꝓcedebant. ⁊ lite non ꝯte. Et colligit̄ ex hac littera: ꝙ si plura grauamina assignēt̄ in appellatione: sufficit alterū ꝓbari dūmodo quodlibet ꝑ se sit sufficiēs. s̄i. j. de ap. significauit. ⁊. j. de p̄ben. cū iā dudū. ⁊. s̄. d r̄scrip. ex parte. vbi d hoc. Si āt plura ponunt̄ que habent diuersos effectus n̄ sufficit alterū ꝓbari quo ad vtrunqꝫ effectum: sed sufficit quo ad alterum: exemplum habes. s̄. de rescrip. olim. sed oīa que hic dicta fuerunt: hn̄t eundem effectū. s. vt appellatio legitima fuerit: ergo sufficit quodcunqꝫ ꝓbetur: qꝛ vtrunqꝫ per se sufficit.

e Venerabilis frater. obstāte. Sic ergo pꝫ: ꝙ hodie n̄ hꝫ locū lex illa. C. de iudi. ꝓperandū. j. rn̄so. §. vlti. ⁊. §. plerunqꝫ vbi dr̄: ꝙ instātia iudicij perijt: nisi cā finita sit īfra triennium a tp̄e litis ꝯtestate ꝯnumerandū: vt itex incipiat de nouo ꝓcedere: ac si nunq̄ꝫ fuisset ꝓcessuz. Si. n. isti rn̄dere volebant: qꝛ instantia iudicij perierat: nō erant audiēdi: qꝛ lꝫ fm̄ l. p̄dictā instātia iudicij ꝑierat decursu triēnij: lr̄e siue iurisditio iudicis nō ꝑierat: qꝛ iurisditio iudicis ē ꝑpetua: ⁊ r̄scripta ꝑpetua sr̄. C. d diuer. rescrip. falso. arg. C. de ꝯsti. pe. l. ij ⁊. C. de p̄scrip. xxx. vel. xl. an. l. vl. Poterant tam̄ dicere: non tenemur respondere: nisi nouus libellus det̄ d nouo: ⁊ oīa itex ꝓcedāt ab initio ꝑ legem p̄dictam ꝓperandum. modo nō hn̄t locum ꝗtum ad hunc articulum ꝑ d̄cre. istā. Et sic obuiādū est malicijs eoꝝ q causas maliciose volūt ꝓrogare. Sꝫ ex hac decre. nō vꝫ: ꝙ lex illa ꝓperandū corrigat̄: qꝛ non colligit̄ hic: ꝙ lis fuit ꝯtestata: sed per subterfugia ⁊ cauillatiōes causa sit ꝓrogata: ⁊ hoc potuit esse totū ante litem contestatam: immo lis contestata fuit: qꝛ deci sio etiaz cause prorogata fuit: vt dic̄. Et sic fuit lis cōtestata: ⁊ ita habet̄ expꝛessuz i antiqua ꝙ lis erat contestata. Et ex eo: ꝙ dic̄ instantiaz iudicij perijsse: apparet ꝙ ꝓcessum erat i principali negocio: qd̄ dicit̄ fieri per litis ꝯtesta. que est pͥncipium cause.

f Significauerunt. ꝓmulgauit. ⁊ hoc bn̄ fieri potuit: cū causa ista nō fuit spiritualis: sed super iurisditione t̄porali: ⁊ abbas ⁊ ꝯuent⁹ fuerit actores: vnde debuerūt sequi forū rei. j. ti. pr. cum sit generale. ⁊. xj. q. j. experiētie. ⁊. c. se. ⁊. C. de iur. om. iu. iuris ordinē ⁊ sētentia super possessiōe diffinitiua appellat̄. j. vt lite nō ꝯtesta. c. ij. ⁊ hic.

g Super ꝓprietate. Sed videt̄ ꝙ isti monachi tenebantur respondere aduerse pti sup ꝓprietate corā iudice q cognouit d possessione: qꝛ iudex ille q cognouit d possessione ⁊ cognoscere debet de ꝓprietate. j. d cā possess. c. j. ⁊ ē illi audiētia d̄negāda. q cōtinētiaz cāe nititur diuidire. vt corā vno agat d possessiōe ⁊ i alio iudicio d ꝓprietate. C. d iudi. nulli. p̄terea cā cōuentiōis ⁊ recōuētionis corā eodē iudice fieri dꝫ. C. d sen. ⁊ int. o. iudi. cuꝫ papinian⁹. ⁊. iij. q. viij. cui⁹ i agēdo. qs obseruat iudiciū: ipꝫ i eodē negocio hr̄e ꝯ se iudicem nō dedignet̄ vt in. l. cū papinianus. ⁊. iij. q. viij. cui⁹ in agendo. ⁊ illud quasi vꝫ idem negocium. j. d mup. pe. c. j. So. verū est ꝙ ꝯtinentia cause diuidi nō dꝫ: ⁊ ille q cognouit d possessione: debet cognoscere d ꝓprietate: siue sit ordinarius siue delegatus cui causa simplr̄ q̄ ad vtrūqꝫ sit ꝯmissa. j. de sequest. ad hec. ⁊ h̄ locum hꝫ ū actor ⁊ re⁹ sūt eiusdē fori ꝯ i casu p̄nti n̄ sr̄ eiusdē fori. vn̄ monachi q p̄mo egerūt d possessione debebāt seq̄ foruz rei: qd̄

fecerunt ⁊ obtinuerunt: ⁊ si aduersarij volebant postea cōuenire monachos sup proprietate: debebant seq forum monachorū: ⁊ cause possessiōis ⁊ proprietatis bn̄ possūt tractari corā diuersis: maxime vbi cā talis sub est: qꝛ nihil cōmune habet causa possessionis cū causa proprietatis. ff. de acqui. pos. naturaliter. §. nihil ⁊ si aliquis postulauerit aliū iudicē super proprietate: ⁊ aliū super possessione: nō est audiēdus ⁊ sic loquitur. j. de cā pos. c. i. ⁊. C de iurisd. om. iud. nulli. ⁊ ita non cōtradicunt huic decre. qꝛ hi isti monachi n̄ fecerūt: alia iura: cuius in agēdo. ⁊c̄. nō tāgunt cām istā: qꝛ illa loquuntur in reconuentiōe que debꝫ fieri simul cū cōuētione. j. de mu. pe. c. i. ⁊. j. ꝺ ord. cog. cū dilectus. ⁊ tūc ēt si vellēt recōuēire de alia re: nō poterāt: cū q̄stio spoliationis: ꝺ qua agebant monachi: priuilegiata sit. j. ꝺ ordi. cog. super spoliatione. nec de proprietate simul tūc cū possessione poterat agi. C. de rei vendi. ordinarij.

esset: cogeretis cōmunitatem eandē electū a monachis in rectorē admittere: audituri postea que partes sup ꝓprietate vel quasi p̄dicti iuris ducerēt proponēda: ⁊ infra. Uerū pars altera inter alia excipiēdo proposuit se tunc respondere corā vobis de iure nō teneri: cū tempus propter vindemias[b] existeret feriatum rn̄dente sindico monasterij hoc malicio se proponi: vt videlicet cā protracta tēpus regiminis electi predicti inutiliter relabatur: ⁊ infra. Mandamus: quatenus hoc nō obstāte in negocio ratione preuia procedatis.

De foro competenti.

Ex concilio chalcedonensi.

Iquis clericus aduersus clericum negocium habeat: nō deserat[i] episcopum proprium: sed prius apud ipsum actio[k] ventiletur: vel consilio eiusdē[l] apud alios[m] quos vtraque pars[n] voluerit iudicium obtinebunt.

Ex concilio parisien.

Nullus iudicū[o] neque presbyterum neque diaconum aut clericū vllū: aut minores[p] ecclesie sine permissu[q] pontificis. per se distringere aut condēnare[r] presumat: quod si fecerit ab ecclesia dei cui iniuriam[s] irrogaṫ dinoscitur: tādiu sit sequestratus[t] quousque reatum suum cognoscens emendet.

Ex concilio aphrinano.

Sane si episcopi inter quos causa v̄satur: sint diuersarum prouinciarum: ille primas[u] det iudices: in cuius prouincia[x] est locus de quo contēditur.

Gregorius bononien. defensori corsice.

b Propter vindemias. Tēpore enim vindemiarū ⁊ tēpore messiū nō cōpellitur quis in iudicio respondere ita q̄ sn̄ia lata cōtra absentē nō tenet: tn̄ si consentiunt partes: bene valet iudicium. ff. de fer. l. i. ⁊. l. si feriatis. ⁊ de istis ferijs hēs. C. de fer. oēs dies. in prin. Sꝫ illis ferijs que inducte sunt ob reuerentiā dei ⁊ aliorū sanctorū nullꝰ pōt renūciare etiā si partes vellēt. Alijs vero inductis in fauorē hoīum bene renunciatur: hoc ē expressū. j. de fer. c. vlt. ⁊ de cō. di. iij. c. i. ⁊ ar. ad hoc. ff. de arbi. si feriatis. xv. q. iiij. c. i. ⁊. ij. Potest tamē tali die vt videṫ: libellus offerri. ff. de adul. l. miles. §. sexagita ⁊. §. illius. sed ex cā tali tēpore aliquis cōpelliṫ litigare vt hic dicit in fi. ne tēpus illius electi ad regimē illius loci elabatur. Et idē credo si finireṫ iurisditio iudicis tempore illo. q̄ tunc posset procedi: ne iudicialis istātia euanescat: ar. s̄. de of. dele. consuluit.

i Iqs clicus. nos deserat. qō si fecerit pūiri dꝫ: put dr̄. xi. q. i. inolita. c. placuit ⁊. j. e. si diligēti

k Actio. i. petitio: qꝛ s̄m canones actionem proponere non tenētur. s̄. c. proxi. dilecti. vbi de hoc. ⁊. c. ex ... minata.

l Eiusdem. aliter. n. nullo modo possunt eligere iudicium aliorum: immo de licentia episcopi iudicium secularē non possunt eligere: sed ecclesiasticam personam bene de licentia episcopi. j. e. significasti. alias nec volentes nec inuiti possunt deserere episcopum: etiam si iuramentum interueniret. j. eo. si diligenti.

m Alios. i. ecclesiasticos. j. e. significasti. vel episcopus committat alicui.

n Utraque pars. honestū ⁊ iustum est illud: vt ambe partes si presentes sint eligāt iudicē cōmunitė: vt hic. ⁊. ij. q. vi. placuit. Ar. cōtra. s̄. de offi. dele. cum. r. sed illam intelligo quādo altera pars est absens: vel cū nō vult cōcordare reus vt ibi dicitur alias iniquum esset illud: quod daretur ad volūtatē alterius altero presente: ⁊ sic obseruaṫ i curia romana. Contra. xi. q. i. ⁊. c. iudices. ⁊. xv. q. vij c. si autem. sed illa intelligūtur in criminali. ⁊ non tenent hodie.

o Nullus iudicum. s. secularium.

p Minores. quos appellat hic minores. Potest dici: q̄ scholares siue seruientes ecclesie deputatos ad eius obsequiū qꝛ illi eodē priuilegio cēsentur: ar. xij. q. ij. ecclesiarum seruos.

q Sine permissu. hic vacat arg. a contrario sēsu: vt probatur. j. e. significasti. vbi de hoc.

r Aut condēnare nisi forte in causa reconuentionis: qꝛ bene respondere tenentur de ciuili: sed non de spirituali: vt dictum est. s̄. c. proximo. ⁊. s̄. de iudi. at si clerici. c. vltimo: ar. j. de mu. pe. c. i. ⁊. ij. ⁊. iij. q. viij. cuius in agendo. C. de sen. ⁊ inter. omnium iudi. cum papinianus. ⁊ auc̄. ⁊ consequenter. sed in criminali. non habet locum reconuentio coram iudice seculari nec etiā coram quocunque vt dictum est. s̄. tit. proximo at si clerici.

s Cui iniuriam. qui iniuriam facit ecclesie: debet priuari cōmunione ipsius. xvij. q. iiij sicut antiquitus nec ad supplicandum debet admitti: vbi sacrilegium committere non dubitauit. e. causa. q. iiij. frater ⁊ coepiscopus. xij. q. ij. de viro nefando. vt sic puniatur in quo peccauit: sic. j. de iurepa. pastoralis in fi. ⁊. s̄. de offi. dele. cum olim. ⁊. s̄. de transla. quanto. ⁊. s̄. de temp. or. litteras. ⁊ infra de iude. ad liberandā. ⁊ infra de immu. ec. c. fi.

t Sequestratus. per sn̄iam s. xxx. di. quasi per totum.

u Sane. ille primas. ⁊ hoc intellige cum ipse non potest siue non vult per se cognoscere.

x Prouincia. sic patet: q̄ sub illo iudice agere dꝫ actor: in cuius prouincia res est litigiosa. vt ex ipsa re sortiatur forū. ff. de censi. forma. §. si vero. ⁊. j. e. c. vlti. ⁊. xi. q. i. experientie. ⁊. C. vbi in rem actio. actor. ⁊. C. de predi. mino. si predium: ⁊. C. de prescrip. lon. temp. l. vlti.

a Si quis cōtra vt suspect⁹. Quid tenēdū sit:cū iudex ordia ri⁹ recusať vt suspect⁹. plene dr̃.j.de ap.cū spāli.que vž hanc decre.interpretari.ꝛ illi standum est.

b Executor i.delegatus.qꝛ ordinarius cū fuerit ordinatus dꝫ cām cōmittere persone neutri parti suspecte:vt dicit consti tutio illa.j.de ap.cū spāli. ꝛ.ij.q.vi.placuit.ij.ꝛ.xi. q.i.peruenit.Sed si ap pelleť a tali subdelegato ad quem appellabitur. Pōt dici:ꝙ ad papā:cū ad ordiariuꝫ recusatum non videatur appellādū nec ad metropolitanum omisso medio:qꝛ talis ap pellatio nō tenet.j.de ap. dilecti.sed satis possꝫ ap pellari ad epm nō obstā te tali recusatione:nō ꝙ ipse cognoscit.sed vt aliꝫ persone non suspecte cō mittat.Arg.ꝫ.c.predicto placuit.ij.

f Si clericus.foruꝫ rei.hec regula generalis est.j.e. cum sit.ꝛ.xi.q.i.experientie.ꝛ.c.se.ꝛ.iij.q.vi.c.iij. ꝛ.c.neminē.ꝛ.C.de iurisd om.iudi.itē in criminali.ꝛ.C. vbi in rem ac.l.vl.ꝛ.ff.de alie.iudi mu.causa facta.qꝛ etiā in prin.ꝛ in auc.vt cle.apud priori.e.rñso.i.coll.vi fallit hec regula i casibus notatis.j. e.cum sit.ꝛ.c.lꝫ.ꝛ. c.ex tenore.

Si quis contra clericum causam habuerit: epm ipsius adeat:g si vt suspectus[a] fuerit recusatus:executor[b] ab eo deputeť:aut si hoc actor[c] re fugerit:ab eodeꝫ epo est depu tandus:qui partes sibi mu tuo consensu iudices cōpellat eligere:a quibus quicqd fue rit diffinitum ipsius sollicitu dine[d] seruata lege[e] modis om nibus compleatur.

Alexander tertius.

Si clericus laicum de re bus suis vel ecclesie im petierit ꝛ laicus res ipsas non ecclesie esse aut clerici:sed su as proprias asseuerat:debꝫ de rigore iuris ad forensem iudi cem trahi: cum actor forum rei[f] sequi debeat:lꝫ in plerisqꝫ partibus aliter de consuetu dine[g] habeatur. Idem.

Ex transmissa nobis insi nuatione.b.g.ꝛ vu. mi litum ecclesie tue intellexim⁹ ꝙ cum.r.[h].de casauille eos q super quadam possessione co rā trecenen.episcopo traxisset in cām nobilis vir de cāpis eo rum dñs[i] sub debito fidelita tis eis inhibuit:ne de secula ri feudo in iudicio[k] ecclesiasti co responderent:ꝛ infra. Per dñm feudi causam iubeas ter minari:ꝛ si ipse maliciose di stulerit[l] tu ei debitum finem imponas. Idem.

Uerum quoniam de qui busdam feudis aduer sus prepositū questio mota[m] fuit:statuimus: vt exquo epi scopus fuerit in ecclesia con secratus[n]:de feudis[o] ipsius sub suo iudicio cognoscatur si ad ecclesiasticam cognitionem[p] pertineant.alioquin[q] benepla cito imperiali.sicut iustuꝫ fue rit relinquatur.

Lucius tertius.

Cum sit generale:vt ac tor forum rei[r] sequatur ꝛ infra.Uerum quoniam se culares iudices in exhibenda iusticia personis ecclasticis se pe in iudicio sunt remissi[s] in fauorem ecclesie est introdu ctum: vt malefactores[t] suos

c Aut si hoc actor.s.di xit:ꝙ reus pōt recusare ordinariū ꝛ actor simili ter:vbi h̄ dicit:ꝛtū c eps cōmittit alicui ꝙ cōpel lat partes eliger iudices super cā illa:quibus epi ꝯmittet causā:h ipse nō facere posset:ꝫ cā vitan de suspitionis hoc dictū est:ꝛ idē iuris credo esse siue reus siue actor recu sauerit ordinariū.ꝛ est si mile huic.xi.q.i.peruēit. Uel sic potest itelligi qḋ ꝯ dicit:si hoc actor.ꝛc.i.si actor recusauerit istū exe cutorem ab episcopo da tū tūc epi dꝫ aliquē elige re qui compellat partes: vt i aliquē ꝯueniāt:ne postea ipm valeāt recusare.ꝫ.ꝺ of.dle sup q̄stionū.§.i.Idem eēt si reus recusaret istum executoreꝫ.

d Ipsius sollicitudine.Hoc iō dicit.qꝛ delegatus ab ordia rio non potest suam sniam executioni demādare:sed ille ordi narius illam debet exequi.ff.de re iu.a diuo pio.i.rñso.nec pōt possessionem dare.ff.de iurisdi.om.iudi.iubere.Sed nō credo illam subtilitatem seruandam:qui possit exequi suam sententiam:qꝛ exquo cā sibi cōmittiť:intelligūtur sibi omnia esse commissa que ad causam ipsam spectare noscuntur:ꝛ si ne qbus cā expediri nō pōt.ꝫ.de offi.dele.preterea.ꝛ.c.suspi tionis.ꝛ lex illa a diuo pio.ꝛ hec decre.non prohibent hoc:lꝫ dicať in eis:ꝙ ordinarius hanc sniam exequatur:ꝛ hoc etiaꝫ notauit Io.ij.q.vi.quisquis.Sed si velles hoc seruare posset dici:ꝙ hoc habet locum cū ordinarius ē p̄sens:sed eo absen te delegat⁹ vel officialis eius exequatur snias suas:alš per niciosum esset hanc subtilitatem seruare.b.

e Seruata lege.que loquitur de tempore executionis sentē tie:que facienda est in personali actione post quattuor men ses C.de vsur.rei iudi l.vlti ꝛ.ff.de re iudi l.ij.ꝛ.iij.§.siquis.

g De consuetu dine.talis cōsuetu do ꝯtra omnia iu ra predicta ē:ꝫ in troducta est propť negligentiā laico rum in exhibenda clericis iusticia.j. e.cū sit generale.ꝛ e.lꝫ.ꝛ.c.ex tenoꝛ.ꝫ papa siue sint ne gligentes:siue nō quotidie concedit litteras clericis cō tra laicos sup qua cunqꝫ questione:ꝛ ita assumit sibi iu risditioneꝫ alioꝝ contra id quod di cit.ꝫ.ii.pri.nouit. in prin.

h Ex trāsmissa. r.forte cleri cus erat iste.r.ga ꝫ papa nō dedis set ei litteras:qꝛ lꝫ cōcedat clerico cō tra laicum:non ta men concedit lai co contra laicum: dū tamē habeant alium superiorem cum consuetudo curie sic se habeat nisi de consuetudine ꝛ sponte se subijciant iurisditioni ecclesie.sic potest intelligi.ꝫ.de arbi.innotuit.ꝛ consi milia.ꝛ.ꝫ.c.prori.in fi.

i Dominus quo ad feudum illud:alš vř ꝙ erāt mili tes ecclesie:vt.ꝫ.dicitur in littera.

k Ne in iudicio ecclesiastico.quod quidē facere po tuit:cum papa talem probationem admittat.qualiter causa feudi debeat tractari:dř.ꝫ.ti.proxi.ceterum.

l Distulerit.ꝛ sic per negligentiam iudicis secularis iurisditio:que prius erat inefficax apud delegatuꝫ:mo do est efficax:sic.j.e.lꝫ.ꝛ.c.ex tenore sic etiā delegatus per negligentiam perdit iurisditionem:ꝛ trāsfertur ad ordinarium.ꝫ.de of.ordin.ꝛ.significauit.ꝫ.de of.dele. prudentiam.§.sexta in fi.

m Uerum.qō mota fuit vacante ecclesia:vnde nō erat qui de illa q̄stione possꝫ cognoscē:nec tē aliquid fieri potest in preiudiciuꝫ vacantis eccłie.j.ne se.va per totuꝫ.vnde prepositus non tenebatur nec de bebat respōdere de feudo ecclesie coraꝫ alio iudice.ꝫ.

c.pri.z.ꝫ.ti.pri.ceterū.Et ideo papa mandat:ꝙ differatur questio illa quousqꝫ ecclesia prelatum habuerit

n ¶Consecrat⁹.Idem esset si electus esset z confirmatus:q: tunc habet plenā administrationē quātū ad ea que pertinent ad iurisditionē.s.de elect.transmissam ar.ad idē.s.ꝺ trās la.iter corporalia.

o ¶De feudis.supple cognitio ꝺ feudis.

p ¶Cognitionez.q: forte dicebatur ab aduersarijs:ꝙ si erat feudū ecclesie ꝫ poti⁹ impatoris vñ diē sb ꝯditiōe: z si eps eēt negligēs i q̄re feud. p cederē:secularis iudex postea pcederet sicut ecōuerso s.e.c.pri.nō.n.cognitio feudi eccl'astici semp ad iudiciū ecclesie spectat vt nō.s.ti.pri.ceterū.Sz cōtra vr̄ poti⁹:ꝙ secularis iudex ñ possit supplere negligētiam episcopi ꝫ per papam tunc supplenda est illa negligētia:q: nō ad iudicē secularē de hac cā pertinet ēt si laici sint.

q ¶Alioquin.i.si ad ecclesiam non pertineat.

qui sacrilegi sunt censendi venerabilium locorum rectores possint sub quo maluerint iudice conuenire.

Celestinus tertius.

QUod clericis:z infra. Mandamus: q̄tenus si quas cās pecuniarias clerici parisius cōmorātes habuerint ꝯ aliquos^v vel aliqui ꝯ eos:ipsas iure canonico decidatis.

Inno.iij.vercell.epo.

LIcz ex suscepto:z infra. Mādamus:quatenus si qñ a laicis vercell.lr̄as sup rebus pcipue q̄ foꝝ seculare cōtingunt a se ap.contigerit ipetrare sub ap.ob.decernas aucte nr̄a irritas z inães:dūmō consules z cōe de se ꝯquerētib⁹ in iudicio seculari exibeāt iusticie ꝯplementū^x.Liceat tñ ipis q sub eisdē cōsulib⁹ talr̄ duxerit ꝯtēdēdū:si se in aliquo sēserint pregrauari:ad tuaz sic hatenus seruatuz ē vel ad nr̄am si maluerint audientiaz appellare:hoc p̄ serti tpe q̄ vacāte^y impio ad iudicē secularē r̄curreñ nequūt:q a supioribus i sua iusticia opprimunt.Si vo consules iusticie tā.ꝙ mēito suspecti fuerit r̄cusari cor.ī arbitris cōit electis ꝺ cā suspitōis agat q̄ si pbata fuēit esse iusta: ad te vel ad nos^z p iusticia recurrat sic supi⁹ ē expssū. Idē archidi.z thesaurario turoneñ.

Ex teōre lr̄arū comitis britāic ē nr̄is aurib⁹ itimasū:ꝙ cū cām que inter mulierē nobilē.f.z.i.ꝺ meduāo sup hereditate sua noscit agitari: vobis cōmisimus terminādā ipse comes eidē mulieri:cum tā ipsa ꝙ predictus.i.essent de foro ipsius mādauit vt cāz deferrent ad ipsum:pmittens ei dē:ꝙ faceret ei iusticie plenitudinē exhiberi^a:z infra.Nos igitur attendentes:ꝙ sic sumus viduis in iusticia^b debitores:ꝙ alijs iniusticiaz facere^c non debeamus:mandamus

ꝗꝺ hic diē introductū ē in fauorē ecclesie.z q: hoc dicit spāliter de malefactoribus:ꝙ possint cōueniri sub quo iudice velint:secus vr̄ intelligendū de alijs:ꝙ coraz suo iudice sint trahendi.dūmodo ibi possint suam iusticiā ꝯsequi.vt dr̄.s.e.ex transmissa.q: qꝺ de vno cōcedit:de alio phibere vr̄.xxv.di.q̄lis.cū suis cōcor.nisi cōsuetudo cōtrariū iducat vt dicit.s.e.si clericus i fi.

u QUod clericis.aliquos.ēt laicos.z ē spāle parisius:vbi eps habet temporalem iurisditionem z gerit vicem cōitis vnde z preco bānum ibi nunciat nomie episcopi z regis:alias laici debent in causis pecuniarijs coraz suo iudice conueniri:nec tractaret ibi cā iure canonico:sed ciuili:siue iure gētiū:vel iure municipali.sed cāe tractant inter clericos z laicos ques cōueniunt.vel si cōueniant iure canōico nō ob.ꝯsuetudie.

x LIcet iusticie cōplemētū.Ergo quousqꝫ ad snīam puenit:semper est in pendēti:an valeat rescriptum.j.e.c.pri.z.s.e.ex transmissa qñqꝫ n.rescriptum est i pendēti.s.de rescrip.si autem.

y ¶Que vacante.Iste ē ergo.vnus casus:in quo iudex ecclīasticus pōt se imiscere seculari iurisditioni.s.cum superior nō inuenitur.Alius ē cuz iudex secularis negligit facere iusticiam:vt hic.v.dūmodo zc.z.j.c.px.z.c.ij.ar.xxiij.q.v.administratores.Terti⁹ ē cū aliqd ambiguū fuerit:z difficile z iter iudices variāt.j.q fi.sūt leg.c.per venerabilem.circa mediū.Quartus est i ꝺ crīe ecclīastico:puta vsura sacrilegio z simi[l]ib⁹:vt.vi.q.ij.§.i.z.xij.q.ij.nulli liceat.z.j.de vsur.qm̄.Quintus ē:cū p denūciationē crīs cā deferē ad iudicē ecclīasticū.s.ti.pri.nouit.Itē i ōne cōnexitatis:v.in dote.j.de dona.inter.vi.z vx.de prudentia.

r QUam sit forū rei.s.e.si clericus.z in cōcor.ibi positis.z C.de iurisdit.om.iu.iuris ordinem.

s ¶Remissi.in quo casu possunt per excōicatōez compelli iusticiam exercere.xxiij.q.v.administratores.immo iudex q negligit facere iusticiā:litē facit suā.xxiij.q.i.dñs noster.z.ij.q.vij.q sine peccato.ar.in auē.vt differe.iu.§.hoc aūt coll.ix.z.C.de ap.si appellatōez.z si per dolū vel grām vel inimicitiā iudicauerit:in verā litis estimationē cōdēnari dz.ff.de iudi.si filiusfamilias.z j.decre.noua.j.de sen.z re iudi.c.cum eterni.

t ¶Malefactores.i.raptores rex ecclesiasticarū:z inuasores.xij.q.ij.de viro.Et isti q sic bona ecclesiarū eripiunt:tāqꝫ sacrilegi iudicāt:z pñt excōicari vsqꝫ ad condignam satisfactionem.xij.q.ij.nulli liceat ignorare.z c.quicunqꝫ.z.c.pdia.z ē expssū.j.e.ꝯquesti⁹.z quasi homicide reputant.xij.q.ij.q abstulerit.z q: isti sacrilegi uz ꝯmittūt:vt dicūt iura pdicta:corā ecclīastico iudice sunt trahēdi:cū istꝺ crimē sit ecclesiasticū:vt h dr̄.z sacrilegii qñqꝫ tñ p iudicē secularē punit.C.ꝺ epis.z cle.sigs in hoc gen⁹.Itē crimē vsurarū.j.de vsur.cum iu.hereses simo.iac piurij z adulterij.hec ptinēt ad ecclīaz z cōsimili:z de quecunqꝫ peccato.s.de iud.nouit.z ꝫ

z ¶Ad te vel ad nos.Contra.j.de ap.cuz spāli.z.s.e.si quis ꝯ clericum.vbi ordinarius recusatus cōmittit cām.So.illa cōtineret ius cōe:z quod hic dicit locale est de recusatione iudicis ordinarij z delegati z de illa hēs.j.de ap.secundo requiris.z.c.cum speciali.

a EX tenore.exhiberi.z q: iudices nihilominus pcedebāt in cā:comes significauit hoc domino pape.

b ¶In iusticia.j.de do.inter vi.z vxo.nup.Per hoc pz ꝙ cā viduarū nō pertinet pricipaliter ad ecclesiasticū iudicē:lz ptieat ad ecclīaz quātū ad ptectōez:vt.l.xxvij.di.c.i.z.ij.immo ad iudiciū seculare spectāt pmo cāe viduaꝝ pupillorꝝ z orphanorꝝ.xxiij.q.v.regū.z.q.ij.ab impatorib⁹.z.C.qñ impe.inter pu.l.vna.secundario quātū ad defensionem ad ecclesiam spectant.xxiij.q.v.administratores.z.j.de cen.lz.z cā viduaꝝ

⁊ aliarum miserabiliū personaꝝ spectat ad ecclesiaʒ: vbi agit de iniuria siue de violentia eis illata. xxiiij. q. iij. siquis de po tentibus. ⁊ sic intellige. j. e. ex parte. vbi papa cōmittit cām vi due super violentia irrogata. ⁊ sic pōt intelligi. j. de ver. sig. super. § vlt. ⁊ precipue circa dotes: vt in predicta decre. nup. cā penitētiū ad ecclāʒ p tinet. xi. q. i. aliō heresis si monie adulterij cū agit ad sepationē m̄rimonij. j vt lite nō ꝯtesta. c. i. ꝫ. de pcur. me. ⁊ alie ꝺ qb⁹ di cetur in se. notula. ⁊ indi recte ratione pecca: i oēs cause pertinēt ad ecclesi am: vt. ꝫ. ti priori. nouit.

a ¶ Ecclesiasticū iudicē sicut sunt cāe matrimōi ales ꝫ. de offi. dele. cām matrimōij. ⁊ j. de cōsāg. ⁊ affi. ex lr̄is. Itē cā nati uitatis alicuius. j. qui fi. sunt legi. lator. ⁊. c. causā Itē iuris patronatus. ꝫ. de iudi. quanto. Itē ꝺ de cimarū. j. de deci. p totuʒ Item cā vsurarum. j. de vsur. qm̄ ⁊ p totuʒ. ⁊ alia plura: vt dictum est. ꝫ. e. cum sit. ⁊. c. licet.

b ¶ Terminetis p lr̄as pus impetratas: vt incipiant valere ex nunc quod ad effectū ꝫ. ꝺ off. dele. c. iij. §. i. ff. ꝺ le. iij. l. i. §. i. ff ꝺ off. pcō. l. iij. i fi. C. de dona. inter vi. ⁊ vxo. donationes. ⁊. ꝫ. de rescrip. eam te. Inte rim. n. iurisditio dormit. sic. ꝫ. de rescrip. pastoralis. in fi. vide tur. n. cōmitti cā sub conditione si iusticia coram seculari ha beri non possit: ar. j. de iureiu. quēadmodum sicut cognitio principalis cāe sub cōditiōe cōmittit in cā appellatōis. j. ꝺ ap pel. vt debitus. sic. ꝫ. ꝺ of. ꝺle. insinuāte. ⁊. ff. ꝺ iure dot. stipula tionem. Qꝺ aūt lr̄e q̄ ab initio nō valēt: postea cōualescāt: ē ar. ꝫ. ꝺ rescrip. si aūt. j. de cōuer. ꝯiug. placet. ff. ꝺ iniusto rup. ⁊ ir. testa. cum in secūdo. ff. de libe. ⁊ posthu. siqs posthumos in prin. ⁊. ff. de pig. act. si rem. §. vlt. ⁊. ꝫ. de elec. q̄ sicut. Ar. ꝯ ꝫ. de elec. dudum. vbi de hoc. ⁊. j. de pba. post cessionē. Itē h hēs: q̄ iurisditio perditur per negligentiaʒ: sic. ꝫ. de of. ꝺle. pru dentiam. in fi. ⁊. ꝫ. de of. ordi. significauit. ⁊. c. lꝫ. ⁊ sic littere iste sunt in pendenti quousqꝫ appareat de negligentia iudicis se cularis. ꝫ. e. c. pri. sicut in pendenti est: an in senatuscō. mace do. cōmissum sit. ff. ad macedo. l. i. § si pendeat.

c ¶ Si diligēti. puatoꝝ. Sic ergo pꝫ: q̄ priuatoruʒ pacto iuri publico nō derogat. ff. ꝺ pac. ius publicū. ⁊. l. inter ꝺbi torē. ꝫ. ꝺ arbi. cū tpe. ⁊. ꝫ. ꝺ sē. ex. cōtingit. j. nemo. n. ius publi cū remittere pōt aliqb⁹ pactōib⁹: nec mutare formaʒ antiqui tus cōstitutā. ff. ꝺ admi. tu. gdā decedēs. ⁊. j. de testa. reqsisti. ⁊ nemo pōt facere: q̄ leges in testamento suo locū nō habeant ff. ꝺ le. i. nemo. ⁊. ff. ad. l. fal. qꝺ de bonis. §. i. ⁊. C. de condi. in ser. l. ij. ⁊. C. de iura. ca. l. vlt. §. sed q̄. ⁊. x. q. i. sic gdā. ff. de po stul. quos prohibet. j. de excep. c. exceptionē. Ar. ꝯ. ff. ꝺ pac. pa cisci. ⁊. l pactū inter heredes. ff. a quibus ap. non licet l. i. in fi. ⁊. §. i. ⁊. C. de temp. ap. l. vlt. in fi. ⁊. ff. de fer. l. i. ff. ꝺ mio. si iudex ⁊. j. ꝺ regu. ad aplicā. ⁊. j. ꝺ puil. si ꝺ terra. ⁊. c. accedētib⁹. ⁊. C. ꝺ pac. siqs i cōscribēdo. vbi dr̄ expssū. ⁊. j. e. dilecti. Sup hac ꝯ rietate dicas: q̄ illi iuri. qꝺ ē tm̄ itroductū i fauorē aliquorū:

q̄tenus: nisi sit talis cā q̄ ad ec clesiasticū[a] iudicē ptinet: noscatur: ei supsedere curetis: dūmō p iudicē secularē suā iusticiaʒ possit obtinere: alioqui nō ob stāte ipsius ꝯtradictōe cām ipaʒ rōe puia terminetis[b].

I dem pisano archiepiscopo: Si diligenti: ⁊ infra. Asseruisti te vsqꝫ ad hec tē pora tenuisse q̄ licitum sit cle rico renunciare saltem in tem poralib⁹ cāis iuri suo: ⁊ sibi lai cum iudicem ꝯstituere pferti vbi aduersarij voluntas acce dit: ac tenere iuramentuʒ sup hoc interpositum respondisti: immemor cōstitutōis qua caue tur pacto priuatorum[c] iuri pu blico minime derogari. cum ergo ius hoc in mileuitan. ⁊ carth. cōcilio[d] sit specialiter p mulgatuʒ: ne clerici[e] clericos relicto suo pontifice ad iudi cia publica pertrahant[f]: alio quin causā pdāt[g]: ⁊ a cōmuni one[h] habeātur extranei: ⁊ tam episcopi[i] q̄ diacones seu qui libet clerici in criminali seu in ciuili negocio si derelicto ec clesiastico iudicio publicis iu dicijs se purgare[k] voluerint: ēt si pro eis sit lata[l] sententia: locum suum amittant: ⁊ hoc in criminali actione. in ciui li vero perdant[m] quod euice

hūi pōt qs renūciare. Sꝫ si aliqꝺ ius itroductū ē i fauo rē quorūdā pro publica vtilitate ipsoruʒ: ⁊ odio alioꝝ nullus pōt tali iuri renūciare. tale ē hoc ꝺ quo hic agit qꝺ introductū ē nō tā i fauorē clicoꝝ q̄ʒ in odiū laicoꝝ ipi. n. clericis oppido sunt infesti: vt. ij. q. vij. laicos. ⁊. c. laici. ⁊ tale ē illud xvij. q. iiij. siqs sua dēte. q̄ ei renūcia re n̄ pt. j. ꝺ sē. ex. cō tigit. sic potes vidē i simili. mulier pt rnūciare vell. q̄ i fauorē ipsius tm̄ in troductū est. ff. ad vell. l. vl. § pe. ⁊. C. e. t. iubem⁹ pp ifir mitatē sex⁹. C. ad vell. si sine. ⁊. ff. e. l ij. §. verba. sed ma cedo. nō pōt renū ciari: q̄ illꝺ i fauo rē quorundaʒ itro ductū est: ⁊ i odiū creditoꝝ. ff. ad ma cedo. sed ⁊ si pr in fi. Similiter bene ficio restitutiōis n̄ pōt renunciari: q̄ tam in fauorem q̄ʒ in odium introdu ctum est. Lꝫ sit ar. cōtra. ff. de mio si iudex. Item ⁊ alia rō cōsueuit assignari: q̄re n̄ possit clicus i aliū iudicem consentire. q̄ preiudicatur epo suo: sine cui⁹ consensu iurare nō pōt: nec aliū iudicē hr̄e. xi. q. i. clericū. ⁊. iij. q. vi. nō liceat. j. ꝺ iura. calū. c. i. i fi. Itē ab alio nō pōt re cipere ordinē: nisi ab epo suo: ergo nec iudicium: qꝺ est maius. sic argumentat canon. ix. q. ij. nullus primas. j. de paro. c. iij. Itē nō pōt ab alio prelato petere aie iudi cium: qꝺ est occultū: multo fortius nō potest petere iu diciū pfoe. j. ꝺ pe. ⁊ re. ois vtriusqꝫ. ⁊ ꝺ pe. di. vi. placuit Sic posset cōtingere q̄ oēs subditi epi aliū sibi iudicē eligerēt. Laic⁹ vo hūi pt aliū iudicē sibi eligē i ciuili ne gocio. ff. ꝺ iudi. l. i. ⁊. ij. sꝫ i criali nō. xi. q. i. siqs cū clico. ⁊ C. ꝺ iurisd. om. iu. itē i criali. clerici tm̄ arbitros hūi pnt eligē pter ꝯsensū epi. ꝫ. ꝺ arbi. c. i. ⁊. ij. ⁊. c. dilecti. ⁊ p to tū titulū. Itē dixi q̄ illi puilegio siqs suadēte. renūcia re nō pōt: tm̄ clericus verberatus a laico vel ab alio pt ei remittere iniuriā quātū ad se sed non quantum ad ecclesiam. xxiij. q. iiij. si is qui. lxiij. di. salonitane.

d ¶ Concilijs sit. que concilia tu hēs. xi. q. i. inolita. ⁊. c. placuit. quorum verba hic ponuntur.

e ¶ Ne clerici. hic ponit tenorem. c. inolita. ⁊. c. placuit quoꝝ v̄ba h ponūt. (hit: ⁊ sic logt. c. inolita. in actore.

f ¶ Pertrahāt. ⁊ sic trahūt iuiti: ⁊ iō puit ille q eos tra

g ¶ Cām pdāt. Sꝫ nunquid p sniam: an ipso iure. H. dicebat: q̄ ipso iure perdit cām. sed vr̄ potius q̄ p sen tētiam: ar. pdicti. c. inolita. vbi dicit cōuent⁹ ⁊ cām per dit. ⁊. C. ꝺ iurisdi. o. iu. itē in criali. vbi dicit: actor actio ne cāe mulctet: reus p condēnato hēatur: ⁊ ar. predi cti. c. placuit. vbi dixit locū suum amittat: quod verius vr̄: op. ad hoc ar. j. de exces. prela. graue. Hoc dicit io. h. cōtra. Sed nunquid intelligim⁹ hāc penā iponēdaʒ

rint: si suũ locũ[n] maluerit obtinere. mãifeste patet[o]. q nõ solũ iuiti. sed ẽt volũtarij pacisci ñ pñt[p] vt secularia iudicia subeant: cuȝ nõ sit beneficiũ hoc personale: cui renunciari valeat: sed potius toti collegio ecclesiastico sit publice indultum: cui priuatoꝝ pactõ ꝺrogare non põt: nec iuramẽtũ[q] licite seruari potuit: quod cõtra canonica statuta illicitis pactionib[9] informatur.

Idem beluaceñ. episcopo.

Cum ꝯtingat interdum ⁊ ĩfra. Insuper postulasti: an cuȝ aliqui clerici deputati seruitio capituli beluacẽ. aut alioꝝ clẽicorũ tue diocesis sup excessib[9] ĩpetunť: sint cogendi corã te vľ poti[9] corã illꝭ qb[9] seruiũt querelãtib[9] respõdere: cum illi sibi iurisditõeȝ huiusmodi vendicare contẽdant: lȝ illos excommunicare non valeant vel alias etiam coercere. Super quo taliter respondemus q ad te vtpote ordinarium de talibus debent cõquerentes habere recursum: maxime[r] si super his impetuntur: que in tua noscũtur diocesi cõmisisse. nisi forte hi quibus delinquentes ipsi deseruiunt ex indulgentia vel consuetudine[s] speciali iu

---

statiȝ vel post ꝯuentionẽ: vel post litis ꝯte. vľ tm̃ si pseuerat vsqȝ ad finẽ cãe. Et vẽ certe: q postqȝ vocat[9] est ad iudiciũ. xi. q. j. inolita. vbi dĩc q ad iudicia pblica nõ ptrabãt: si ꝯ̃ fecerint: cãm pdãt. ⁊. c. placuit. vbi dĩc q ꝺ seculari iudice poscit auxiliuȝ. ⁊ c̃. ⁊. C. de iurisdi. om. iu. itẽ i criali. vbi dĩc: q inuocauerit i vetito examĩe. Sȝ vẽ: q añ lit. ꝯte. possit penitẽ: nec incidit in penã. ff. rẽ ra. ha. amplius hoc. ⁊. ff. de in ius vo. l. q̃uis. ⁊. ff. ꝺ iu. om. iud. si cũ venerit. ⁊ arg. illi[9]. c. placuit. vbi dicit si crimẽ fuit intentatũ: vľ ciuilis cã cõmota: p que verba Inuiť: q lis fuit cõtestata: imo etiam videť: q qñcunqȝ ante snĩam licituȝ sit penitẽ: ar. ff. de ĩnof. testa. papinianus. §. meminisse. ⁊. C. de his qb[9] vt indig. alia cã. ⁊. ff. qꝺ me. cã si cũ exceptiõe. §. hec actio. ⁊. §. satis. Hug. dicebat: q h̃ nõ ẽ loc[9] penitentie. benigni[9] tñ est ⁊ tuti[9] dicẽ: q añ li. ꝯt. sine pẽa desistẽ põt: ar. illi[9]. c. placuit. q꞉ p̃optiores ꝺbem[9] eẽ ad misericordiã qȝ ad rigorẽ. ff. de ac. ⁊ ob. l. arrian[9] p[9] litẽ ꝯo ꝯte. ñ põt vitare penã: ar. p̃dictarũ ll. ãplius h̃. ⁊. l. q̃uis. ⁊. l. si cum venerit. sed i cã spũali sola depositio q̃rimõie sufficit: vt ab ecclesia tãqȝ mẽbrũ putridũ abscindãť: ⁊ bñficia alijs ꝯferanť. j. de excel. pla. grauẽ. Sed põt dici: q illud ẽ pp excessum nimiũ: eo q i suũ epm tñ facinus attentare p̃sumpsit: vt merito augeri debeat pẽa. ff. ꝺ re mili. oẽ delictũ. §. j. ꝭ ꝺ rigore ꝺbẽt puniri q in vetitũ examẽ alios trahunt.

b ¶ A cõione sacroꝝ. q꞉ in penaȝ reuocabunť a sacr̃is ad tps: ar. ij q vj. catholicus. vel poti[9] a cõione. i. officio ⁊ bñficio si cleric[9] ẽ p̃ueť: vt dicit Hug. sed nimis rigida esset hec pẽa: nec ẽt talis expositio cosonat lr̃e Et ita dĩc: q nõ pdit locũ suũ: si pdere vľt qꝺ euicit: ⁊ huc usqȝ loqť in actore: seq̃ntia ṽba ⁊ tã epi. ⁊ c̃. in reo.

i ¶ Tam epi. hic ponit tenorẽ illius. c. placuit.

k ¶ Purgare. ⁊ sic loqť in reo. c. placuit. Et ideo quia sponte eligit vetitũ iudiciũ puniť. ⁊ expõe purgare. i. examinare cãm suã. Et dic q voluerint cũ effectu. i. fecerint q examinareť ibi cã nã si iuiti traherenť: ñ p̃uirenť. ar. ꝯ̃. s̃. de iudi. at si clerici. ⁊. xj. q. j. in clericoꝝ.

l ¶ Pro eis lata sit. Sed qd si ꝯ̃ eos lata sit. Videť: q ñ teneat: q꞉ snĩa a ñ suo iudice lata ñ tenet. s̃. ꝺ iud. at si clerici. xj. q. j. clericoꝝ. Satis pȝ qd dicẽduȝ sit: nã si obtineret snĩa ñ valeret. ꝭ si ꝯ̃ eos lata ẽ: de iure tenẽ ñ ꝺberet: tñ q̃ȝtũ ad se: ⁊ i odiũ illoꝝ seruabiť talis snĩa ⁊ ꝯpelleť ad hoc pp culpã suã: imo multo forti[9] p cõdemnato dȝ haberi: ar. s̃. de renunc. quod in dubijs.

m ¶ Perdãt. i. rem q̃ ab eo petebať ꝺ qua fuerũt absoluti: ⁊ habebanť p ꝯdẽnatis: ⁊ res illa dabiť actori cui fcã ẽ iniuria: q꞉ re[9] alr̃ se ꝯueniri ñ patiebať: q꞉ forte potẽs erat ⁊ actor ipȝ tiebat. vñ ñ audebat illũ ꝯuenire corã suo iudice: ⁊ sic actor iuit[9] ⁊ coact[9] ꝯuenit ilľ ñ: sic i p̃cedẽti casu actor pdit qꝺ euicit: ⁊ dať reo q inuit[9] tract[9] fuit ad iudicẽ alienũ: ꝭ si vsqȝ fuerit i culpa: tẽ dȝ dari illi eccľe cui facta est iniuria: ⁊ iurisditõ ei[9] sp̃reta ⁊ qꝺ dĩc pdant qꝺ euicerit: itellige cũ cã ẽ p̃pria clerici: sec[9] si negociuȝ sit eccľe: q꞉ delictum psone. ⁊ c̃. xvj. q. vj. si episcopuȝ.

n ¶ Si locũ. ecce reus hȝ electõeȝ vľ pdat cãm vel amittat locũ. si poti[9] vľt pdere locũ: nũqd hẽbit qꝺ euicit. sic si actor fuit i culpa: alś ñ: q꞉ fcm̃ isti[9] non debȝ obesse actori innocẽti. ⁊ sic ẽ cas[9] i q̃tenet snĩa a nõ suo iudice lata.

o ¶ Manifeste patȝ. h̃ ꝯ̃ pȝ ar. ex p̃cedẽtib[9] ꝯcilijs q nec iuiti: ⁊ h̃ ex ꝯcilijs mileuita. iolita nec volentes h̃ ex ꝯcil. car. placuit

p ¶ Pacisci pñt. vt iudicia secularia subeãt. Sed nunqd tacite pñt renunciare suo foro: vẽ q sic rñdendo corã laico. ar. iij. q. vj. pullat[9] nã ⁊ papa renũciat suo foro. ij. q. vij. nos si incõpetenť. ⁊. q. v. mãdastis. multa. n. possum[9] tacite ad q̃ ñ possum[9] nos pacto astringẽ. ff. ꝺ pcu. filiusff. a. §. veterani. ⁊. C. ꝺ pac. l. vl. ⁊. C. ꝺ iura. ca. l. ij. i fi. Dicas q neqȝ tacite neqȝ exp̃sse põt cleric[9] alium iudicẽ ꝯstituẽ: imo i ecclesiasticã psonã sine licentia spãli epi sui ꝯsentire ñ põt: nec illuȝ in iudicem eligere: vt. iij. q. vj. non liceat. j. e. significasti. vbi determinať ista dubitatio: vt ibi dĩc.

q ¶ Iuramentũ. Sic ẽ pȝ: q si ꝯ̃ct[9] ñ tenet siue pactũ: iuramtũ ꝺ obseruãdo ipȝ ꝯctũ vel pactũ ñ tȝ neqȝ obligat. C. ꝺ lega. si dubiũ. ⁊ q꞉ iuramẽtũ ꝯ̃ bonos mores ⁊ viȝ legũ ⁊ auctẽ iuris nulli[9] ẽ momẽti. ff. ꝺ le. j. siqs inqlinos. §. siqs. ⁊ q꞉ iuramẽtũ nõ dȝ eẽ vinculũ iniqtatis. xxij q. iiij. inter cetera. ⁊. j. de iure iu. q̃ȝto Itẽ ar. q si p̃ncipale ñ tȝ. nec accessoriuȝ: vt. C. de vsur. eos. C. ꝺpositi. l. si ꝺposita pecũia. ⁊. l. p̃dicta. ñ dubiũ. ⁊. j. ꝺ fi. instru. inť dilectos. ⁊ q꞉ ideȝ iuris ẽ in p̃ncipali ⁊ i accessorio. s̃. ꝺ of. ꝺle. prudentiã i fi. ar. ꝯ̃. j. ꝺ iureiu ꝺbitores. ⁊. c. cõ ꝯtingat. silr̃ qꝺ iuris ẽ i accessorio ⁊ i p̃ncipali: ar. xxiij. q. j. parat[9] ꝯ̃sus h̃. ṽ. nã si christiani. in fi. alś ẽ. c. Ar. ꝯ̃: q aliud est i accessorio q̃ȝ i p̃ncipali. ff. ꝺ pac. l. iij. Ar. ꝯ̃: sblato accessorio tolliť p̃ncipale. ff. ꝺ pac. l. ij. Ar. ꝯ̃. C. ꝺ remi. pig creditricẽ. Item signať. ꝯ̃. j. de iureiu. cũ ꝯtingat. vbi iuramentũ sup cõtractu ꝯtra legem facto prestitum seruať: ⁊ ibi de hoc. her.

r Cum ꝯtingat: maxime. i. tñ: sic. xj. q. iij. siqs epe damnatus. nã tñ ab illo puniend[9] ẽ vbi deliqt. vj. q. iij. placuit j. de rap. c. j. vbi ꝺ hoc. Vel dic: q lȝ alibi possit excõicari non tñ ab alio põt deponi q̃ȝ a suo diocesano: sec[9] si ciuiliť ageret de beneficio. j. c. postulasti. quãdo reus sit remittendus ad suum iudicem: dicitur. iij. q. vj. c. j. ⁊ infra de rap. c. j.

s ¶ Vel ꝯsuetudine. Nota q ꝯsuetudo dat iurisditionẽ ix. q. iij. ꝯquestus. s̃. de arbi. dilecti. C. de emãcip. l. fi. ⁊. vl. ⁊. s̃. de o. ordi. irrefragabili. Sed aliter potest i hoc casu p̃uilegiuȝ vel

ↄsuetudo dare iurisditionē: cū nemo sibi vel suis ius dicere possit. ff. de iur. om. iu. q iurisditioni pest. C. nequis in sua causa ius sibi dicat. l. vnica. Sȝ dic: q dñs familie pt hr̄e ordiariaȝ iurisditionē sup familiā suā: sicut magr̄ sup discipulos suos: vt i ↄsti. federici. C. ne fi. p p̄re. auc. habita. sic eps i suos cāonicos: ⁊ sic pr̄ super filio suo: vt. iij. q. vij. §. tria. circa finē. ⁊. xxiij. q. iiij. duo ista nomina. ⁊ si suspect⁹ fuerit dominus: petat ac tor ei aliquem associari. iij. q. iij. §. offerat. vel eligat arbitros. s̄. e. siqs cōtra clericum. ⁊. xj. q. j. pue nit. j. de ap. cū speciali

a **P**Ostulasti delīqt. ⁊ ita delictum dat iurisditionem. j. e. c. vlt. ⁊. vj q. iij. placuit. ⁊ eps iste in cuius diocesi delīqt: dȝ fe[rr]e sniam ↄ ipsum sup crimine ⁊ non super ecclesia: ⁊ hec snīa lata sub vno facit fidē ⁊ i alio iudicio. si. xxiiij. q. j. subdiaconus xj. q. j. statuimus ff. d iureiu. si duo p̄roni. C. de libe. cā. iubemus.

b ¶ Executio facienda. ille. n. iudex i cui⁹ dioc. ē res in qua fieri dȝ executio: dȝ si. iam mandare executioni: ⁊ sic ille eps cui subest illa ecclesia isti⁹ clerici priuabit illum p sniaȝ ab alio epo lataȝ: arg. ff. de re iudi. a diuo pio. §. j. in criminibus. si crimē magnuȝ est: ille iudex exequat sniam: vbi delictū est ppetratum. j. de rap. c. j. ⁊. ff. de re mili. desertoreȝ. in pn. ⁊ l auc. vt nulli iudi. §. si vero qs ↄprehensor. coll. ix.

c **E**X parte. b. dotalicij. i. donationis ppt nuptias. mulier. n. dicit dotē dare viro: vir āt dȝ dare vxori dōationē ppt nuptias. j. d dōa. int virū ⁊ vxorē. nup. in fine.

d ¶ Cōplices. Nota q tenetur qs hoc iterdcōsiue quis fec sive ↄplices ei⁹ ipsi⁹ mādato: siue ēt ratū habuerit. j. d resti. spo. cū ad sedē. ⁊. ff. de vi ⁊ vi. ar. cum a te. ⁊. l. iij. §. cum procurator: qr facientes ⁊ ↄsentientes pari pena puniunt. s̄. d offi. dele. c. j. ⁊. ij. q. j. notum. in fi. ⁊ tenetur etiam alia rōe si rem illam scienter recepit a detectore j. de restitu. spo. sepe contingit. s̄. titulo proximo. quia.

risditionem huiusmodi valeant sibi vendicare. **I**dem.

POstulasti per sedē apo. edoceri: vtrū sacerdos habens ecclesiam in vna diocesi ⁊ residens in eadē: domiciliū vero patrimonij ratione in alia ibi delinquēs ab eo: in cuius diocesi habet patrimōium pro delicto ibidē cōmisso debeat iudicari: p̄sertim i causis que officij sui seu beneficij priuationem exposcunt. Ad quod breuiter respondemus: q per episcopum in cuius diocesi deliquit[a] sententia promulgari poterit in eundē. Sed ab eo in cuius dio. beneficium obtinet: erit quo ad illud executio facienda[b]. **H**onorio. tertio archiepiscopo decano ⁊ archidiacono turoñ.

EX parte. b. quondaȝ anglie regine fuit propositum: q cum nobilem virum gu. detentorem castri segrey. ratione dotalicij[c] pertinentis ad ipsam quo per eum vel ei⁹ complices[d] contra iusticiaȝ fuerat spoliata: auctoritate bone memorie Io. pape pred. no. coram vobis traxisset in cām: dictus nobilis excipiendo proposuit q littere apostolice nō valebant: pro eo q castrum guargie vbi est eius domicilium principale cōsistit in dio. rodoñ. que vltra duas dietas a turonis est remota. Verum replicatum fuit ex parte regine q idem nobilis turonis sa tis poterat conueniri: cū non solum in rondoñ. dioc. sed ēt in andegaueñ[e] dioce. existat: eo q ⁊ castra ⁊ redditus plures habet in ipa ⁊ castrum de quo questio vertitur in eadē[f] est dioce. que a turoñ. nequaquam vltra. xij. leucas distat. Idem quoque adiecit: q cuȝ dicta regina ius suum coram domino feudi prosequi debuisset: littere apostolice non valebant: cum non faciebāt mētionem q dominus feudi fuerit requisitus. ⁊ ipse in exhibenda iusticia extiterit negligens vel remissus subijciens q eedem littere falsitate expssa fuerāt impetrate: eo q sug gestum fuerat castrum illud ad eandem reginam ratione dotalicij pertinere: cū nec ab initio nec durāte matrimōio a viro sibi fuerat in donatiōeȝ propter nuptias assignatum. ¶ Ad hec autē fuit ex parte ipsius regine responsuȝ. q vidua spoliata irrequisito feudi domino spoliatorem seu detētorem rei coram ecclesiastico iudice poterat conuenire: cuius interest viduas defensare ⁊ infra. ⁊ Mandamus quaten⁹ si vobis constiterit dictum nobilem terrā ⁊ mansionem habere in andegaueñ. diocesi: in qua interdum consueuit commorari: ⁊ ipaȝ dio. vltra duas a turoñ. nō distare dietas: ⁊ in eadē litigiosam rem eē nō obstātib⁹ exceptionib⁹ alijs[g] q̄ i petitorio potiusq̄ in possessorio: qd regina cōtra eundem

e ¶ Andegaueñ. pōt. n. qs habere domiciliū i diuersis locis. ff. ad muni. assumptio. §. iur. ⁊. l. filij. §. senatores ⁊. ff. de sena. senatores. verūtamen sola possessio dom⁹ que comparatur in alia ciuitate nō facit domiciliū. ff. d municip. libert⁹. §. sola domus. nisi eā ihabitauerit vñ dic. j. i qua inē dū ↄsueuerat hītare: sed desinit esse mūiceps adept⁹ senatoriā dignitatē ff. ad mūicip. mūicipes. Sȝ h veruȝ est quantū ad munera: non quantū ad dignitatem: vt ibi dicit.

f ¶ In eadem dio. idest andegaueñ. Non nim sufficeret solum si coraȝ ordiario andegaueñ. qd ista mota fuisset: qr rōne rei d qua qs cōuenit sortit quis forum. s̄. e. c. sane. j. e. c. vlt. ⁊. C. vbi in reȝ ac. l. actor. etiam si res sit mobilis ff. d iu di. quod legatur. ⁊ de hoc dicitur. j. e c. vltimo.

g ¶ Alijs. q castrū istud assignatū nō fuit ipsi in donatōnem propter nuptias a viro. Iteȝ ⁊ alia: q dominus feudi nō fuit reqsitus anq̄ lr̄as ipetraret: iste exceptōnes locū nō hūt i possessorio sȝ in petitorio locum hūt vt hic dic: ⁊ sic vȝ: q lr̄e ipetrate ↄtra laicum nō valeāt: nisi primo iudex secularis fuerit reqsitus ⁊ negligens: siue fuerit domi⁹ feudi: siue aliusi iudex: nisi de hoc in litteris fiat mētio cum hec exceptō i petitorio locum vi deat hr̄e; vñ signatur ↄtrariū. s̄. e. c. ex tenore. ⁊. c. lȝ. ⁊ capitlo ex trāsmissa. ⁊. s̄. ti. pxi. ceterx. vbi expsse videt: q nō sit necesse d h facē mētionē: sed sufficit q supsedeat lr̄is: dummodo dominus feudi vel alius secularis velit ⁊ parat⁹ sit iusticiam exhibere: ⁊

nobilē intentabat:locum hēe videnf:in ipſo negocio iuxta prioꝝ ꝯtinentiam litterarum ratione preuia procedatis.

Grego .nonus fratri palmerio canonico ſcē trinitatis.

Conqueſtus ē nobis bonon̄. epūs:ꝙ poteſtas ꝛ ꝯmune bononicn̄ .temporalē iuriſditionem:que in quibuſdā caſtris ꝛ villis eccleſie bononien̄.cōpetit pleno iure[a]:ꝛ in cuius quaſi poſſeſſione[b] fuiſſe ac eſſe dignoſcitur:per violentiā vſurpare p̄ſumunt:ꝛ infra.Cū aūt valde ſit iniquum ea q̄ collata ſunt pro remedio peccatorum venerabilibus eccleſijs vel relicta aut eis modis iuſtis alijs acquiſita alijs vſibus applicari:ꝑpter quod merito inuaſores ipſarū reꝝ[c] tāq̄ ſacrilegi ſunt anathemati vſq3 ad ſatiſfactionem congruam ſupponendi.ꝛ infra. Mandam⁹ q̄tenus ſi tibi conſtiterit de p̄miſſis monitione premiſſa per cen.ecc. ceſſare ipſos ab huiuſmodi ꝛ ſatiſfacere de preteritis damnis.ꝛ in iurijs appellatione remota cōpellas.

Idem epiſcopo dulmen̄.

Dilecti filij.i.ꝛ.a.ciues romani ſua nobis petitione monſtrarunt ꝙ cum abbati ſancte genouefe pariſienſis ſuper quadā3 pecunie ſumma ꝯtra[d].a.predeceſſorem tuum litteras impetraſſent.tu ꝓponi feciſti.ꝙ omnibus anglicis eſt a ſede apoſtolica indultum.vt ſuper cauſis pecuniarijs circa mare conueniri nō poſſunt.propter quod idem abbas in negocio non ꝓceſſit.Uerum quia ꝛ ſi fuiſſet priuilegium tale conceſſum.non tamen prodeſſet illis.qui ſe certo loco[e] reſpondere vel ſoluere aduerſarijs promiſerunt cum ibi ꝛ vbi domicium[f] habent.valeant conueniri.mandamus quatenus eiſdem de pecunia ipſa cū iuſtis ꝛ moderatis expēſis[g] ꝛ congrua ſatiſfa

poſtq̄3 cōſtiterit de negligentia:ꝓcedant alij.Sic ergo intellige qd̄ hic dicit:que potius in petitorio locu3 hēre videatur:vt.ſ.non ꝓcedat delegatus per litteras impetratas ſuper ꝓprietatis iudicio:ſi dn̄s feudi:vl' ēt ali⁹ ſecularis paratus ſit iuſticiam exhibere:ꝛ ita littere ab initio ſuſpēſe manent.poſtq̄3 vo apparuerit de negligēna iudicis ſecularis ſiue dn̄i ſeu dixi:tunc īcipiūt habere effectu3:ſ3 ex toto non elidun tur ſm ꝙ h̄ iſte nobilis ītendebat.ð hoc dictum eſt.ſ.de of.d'e.ſignificantibus.Ite3 eſt ar ex hac decre. ꝙ cā viduarum ꝑtinet ad eccleſia3:quia hic dn̄s papa audit viduam iſta3 nō obſtan.except.predictis.Dic ð hoc:vt diri.ſ.e.ex tenore Ite3 hec exceptio: ꝙ caſtru3 non fuerit in donatiōe ꝓ nuptias aſſignatū merito d̄buit ꝓprobari:quia erat qd̄ p̄ncipalis ſi regia ageret de ꝓprietate.vnde non debebat propōi in modum exceptionis. hoc.n.debebat ꝓbare regia ſi p̄ncipaliter ageret petitorio iudicio.Ill'ð ſcias:ꝙ illud qd̄ venit ī principali queſtione:ſiue ip.am contingat aut exceptio pemptoria:non d3 ꝓponi in exceptione dilatoria:q2 talis exceptio non īpedit lit.ꝯte. vt hoc tradit in quada3 decre.inno.iiij.in ꝯcil.lugdu. de lit.ꝯte.q̄ incipit.Exceptione pemptorie.niſi in caſib⁹ ibidē ꝯtētis:q2 exceptio ē actiōis excluſio:vt pemptoria.ff.de excep.l.ij.ſiue iudicis vel actoris repulſio:ſicut ſūt dilatorie.j.de excep.paſtoralis.ꝛ.j.de ap.ſecūdo regis.S3 quare appellat mulier iſta ī p̄ncipio ꝛ h̄ regina:cū rex q fuit marit⁹ ipſi⁹ mort⁹ ſit.pōt ꝛ d3 ſic appellari quouſq3 nupta fuerit viro īferiorio dignitat̄.ff.de ſēa.femie.ꝛ.C.ð nup.cū te.ꝛ.ff.ad mūicip.filij.§.vidua

a Conqueſtus.pleno iure.i.quo ad ſpiritualē3 ꝛ tēporalem iuriſditionem.

b Quaſi poſſeſſione.Hoc iō dicit:q2 iuriſditio ꝛ oīa iura incorporalia ꝛ ſeruitutes nō poſſidentur:ſ3 quaſi poſſidenf:ſic.j.de cā poſ.cum eccleſia.ꝛ habes hoc.ff. de vſucapio.ſeqtur.§.ſi viam.q2 incorporalia corpalit appreh̄ēdi nō poſſunt.poſſeſſio vero corporalis dicta eſt quaſi pedum poſitio.ff.de acqui poſ.l.i.

c Inuaſores reꝝ.Sic p3:ꝙ inuaſores reꝝ eccleſiaſtiearꝝ tanq̄3 ſacrilegi ſunt vſq3 ad ſatiſfactionē excōicādi quicq̄d.n.datū ē eccleſie ꝓ remedio peccatoru3 ad humanos vſuſ nō debet amplius applicari:vt hic dicit.ꝛ.j.de reꝝ ꝑmuta.in iuſtum vř.ſic.xij.q ij nulli liceat.qcūq3.ꝑdia.q abſtulerit.ꝛ.c. i.de illis capitulis.hic fit mentio de hoc qd̄ dcm̄ eſt.ſ.e.cum ſit. Iſtos inuaſores pōt eccleſia ſub q̄ maluerit iudice ꝯuenire:vt.ſ.eo. cum ſit gn̄āle.ꝛ iſti non ſunt excōicati ipſo iure: ſed ſūt excōicādi quouſq3 ſatiſfecerint ta3 de iniurijs q̄3 de dānis vt hic p3:imo iniuriā ecclie factā3 p̄latus remittere nō pōt.xxiij.q.iiij.ſi is qui. ꝛ.lxiij.di.ſalonitane.

d Dilecti filij.ſ.r.l3 ꝓprium nomen antecesſoris ſit expreſſum: ad ſucceſſorem tñ extenditur reſcriptum:ꝛ hoc iō q2 nomie eccleſie ꝛ ꝓ ipſius ecclie vtilitate mutuum ꝯtum fuit:ꝛ ideo ſucceſſor cōuenitur ꝑ reſcriptum impetratum ꝯ anteceſſorem:nec obſtat expreſſio nominis:quia vna perſona intelligitur. de h̄ notaf.ſ.de reſcrip. ſignificauit.

e Qui ſe certo loco.q certo loco ſoluere ꝓmittit ꝛ non ſoluit:tenetur aduerſario ad intereſſe pro eo:ꝙ non ſoluit loco ꝓmiſſo:ſi ſua intereſt:ꝙ ibi non fuit ſatiſfactum ff.de eo qui certo loco.l. ij.de hoc dictum eſt.ſ.ð of.dele.p.ꝛ.g.ꝑ hoc.n.ꝙ certo loco ſoluere ꝓmiſit renūciaſſe ītelligitur īdulgētie ꝯceſſe angliciſ:quod facere potuit:cum tñ in fauorem cuiuſlibet ꝛ ſingulariter conceſſa fuerit:cum non ſit tale priuilegium qd̄ ſit publicum vtilitate ꝛ aucte:vn̄ qlibet ei iuri q̄tenus tangit pſonam ſuam pōt renunciare.C. de pac.l.ſi qs in ꝯſcribendo.j.de regula.ad apoſtolicā.de hac materia dictum eſt ſatis ſupra.eo.ſi diligenti.

f Ubi domiciliū.ꝛ ſic duob⁹ locis poterat ꝯueniri.ſ.vbi ꝓmiſit ꝛ vbi h3 domiciliū.j.e.c.vl.ꝛ.ſ.eo.c.ex pte.ſic ē ī electōe creditoris vbi malit ipſum cōuenire.ſi ſ.eodem cum ſit.

g Cum iuſtis ꝛ moderatis expenſis.expenſe iſte moderate debent eſſe.j.de ſequeſtratio.ad hoc.ꝛ.j.de dolo ꝛ ꝯtumacia finē.ꝛ.c.cū dilecti.ꝛ.j.vt lite nō conteſtata qn̄.§.in alijs.ꝛ nō ſuperflue ſiue delicate.ff.de pign.act.ſi ſeruos.in fine.ꝛ.ff de damno īfec.inter quos.§.vlti.ꝛ.l.ſequenti.ð hac materia dř j.de dolo.ꝛ contumacia.finem.ꝛ.c.cu3 dilecti.ꝛ damna q̄ ſuſtinuit:reficere d3.j.de fideiuſ peruenit.Sed qualiter ꝓbabūř expenſe ꝛ damna illata ꝓpter hoc:expenſe ꝓbabuntur per iuramentum illius:q eas fecit p̄miſſa taxatione a iudice:ſic h̄ bene ꝓbaf.C.de iudi.ſancimus.ꝛ.ſ.de ꝓcura.conſtitutus.ꝛ ſ.qd̄ vi metuſue cā.c.vlt.ꝛ.C.vn̄ vi ſi qn̄.ꝛ.ſ.q.i.in p̄mis. vbi

ſtatur iuramento premiſſa taxatione: lz illa loquaſ in alio caſu. De dannis ſiue intereſſe dico: qꝫ debent ꝓbari per teſtes: īſtitu. de v̄b. oblī. §. non ſolu. ⁊ iō vtile eſſet certam ſummaz adijcere: q2 diſſicile eſt ꝓbare intereſſe. ff. de p̄to. ſtipul. l. vlti. §. nō ſolum. ⁊ iudex ħ intereſſe ingrere dꝫ ꝑ ſuam ſubtilitatez C. ꝺ. ſentē. que pro eo qꝺ intereſt ꝓfe. l. vna. ⁊ ita ħ eſt nota dignū: qꝫ expenſe ⁊ damnū datū ꝑ dolū ſiue ꝑ violentiā vel rapinā poſtq̄ꝫ ꝯſtiterit de violentia ꝑ teſtes ꝓbatur ꝑ iuramentum vt dicunt iura p̄dicta. ꝫ. qꝺ me. cā c. vlti. ⁊. l. ſiqñ. C. vñ vi. ⁊ c. i primis. ⁊. l. ſancimus Intereſſe v̄o aliūde vēiens ꝑ teſtes ꝓbandū eſt.

a S Ignificaſti ꝓiuatorum ꝯſenſus. C. de iur o. iu. priuatorum ⁊. l. i. dum tñ ex certa ſciētia: ⁊ non per errorez. ff. de iudi. l. i. ⁊. ij. ff. de iur. om. iu. ſi per errorem.

b C Clerici tamen in iudicē nō ſuum. Hic expſſe pꝫ qꝫ clericus i nō ſuū iudicē ēt eccleſiaſticum ſine cōſenſu expreſſo ſui epi conſentire non pōt: ſic. iij. q. vi. non liceat. ⁊. ix. q. ij. c. i. ⁊. ij. quod ſi fecerit: ſnīa non tenet: vt in primis. c. ix. q. ij. c. i. ⁊. ij. ⁊ vi. q. iij. deniqꝫ. Sed nunqd clerici q ꝯſentiunt in iudicez eccleſiaſticum nō ſuū: cadūt propterea a iure ſuo ſicut cū trahūt vel trahunſ ad ſeculare iudiciū. ꝫ. e. ſi diligenti. ⁊. ix. q. i. ſoliſta. ⁊. c. placuit. Non credo: qꝫ in caſu iſto debeat ꝑdere cauſā: lz ſnīa lata ſit ꝑ ipſo vel ꝯ̄ ipſuz: q2 nō tm̄ deligit q̄ꝫtum cuz iudicē laicū ſibi ꝯſtituit: niſi velis dicē: qꝫ in odiū ipſi⁹ eps habeat eā ratā: q eū dimiſit: ſine cuius licētia ħ facere ñ potuit: ⁊ hāc ignominiā vel ꝯtumeliā irrogauit. ff. de arbi. litigatores. C. ꝺ iureiu. ſiqs. al's puniref ꝑut dꝫ. iij. q. vi. nō liceat. clericus. n. non pōt venire ꝯ̄ ſnīam: q2 videſ hr̄e tacitū pactū in ſe ne vlterius petat: ſicut acceptilatio inutilis. ff. ꝺ pac. ſi vn⁹. § penult. ⁊. ff. de acceptila. ſi acceptilatum. eps vero ſi vult pōt. talē ſnīam ratā hr̄e: ar. ꝫ. de renunc. quod in dubijs. Sed ꝯtra hoc qꝺ hic dicit vr̄ ꝯ̄. iij. q. vi. pulſatus. vbi vr̄ dari optio clerico pulſato corā non ſuo iudice: an velit ibi rñdere vel non ibi dicit pulſatus ſi voluerit taceat. ſed ibi non hꝫ locum argu. a ꝯ̄rio ſenſu: cum alia iura ꝯ̄dicant. iij. q. vi. non liceat. ⁊ ħ. ⁊ ita tolliſ ar. hic a ꝯ̄rio ſenſu. Vel intellige illud pulſatus: cuz iſte hꝫ ꝯſenſum epi: q2 tūc adhuc habet opinionem: nec pōt. ꝯpelli. Sꝫ nunqd pōt clericus ꝯſentire i laicū iudicē ꝺ ꝯſenſu epi Videſ qꝫ ſic. xi. q. i. clericū nullus. ibi dicit null⁹ pſumat clericū apud ſecularē iudicē epo non ꝑmittente pulſare: ḡ de conſenſu epi vr̄ qꝫ poſſit. Sed nō credo: q2 nec ꝯſenſus epi ſufficē ħ ſupple in. c. clericū. maxime: q2 nec de ꝯſenſu epi pōt. Sicut eniꝫ clericus huic p̄uilegio qꝺ introductū ē in fauorē totius ordis clericalis renunciare nō pōt: ita nec eps pōt huic p̄uilegio renūciare vel ꝯſentire vt clerici hoc poſſint: nec poteſt eos ꝯpellere ad h: cū eadē rō ſit hincinde: q2 eps p̄uilegiuꝫ clericoꝝ minuere non pōt: ſicut nec poſſet facē: qꝫ aliquis clericus verberareſ ſine ſnīa excōicationis: ar. j. de ſen. ex. ꝯtingit. ⁊ de

ctiōe dāpnoꝝ vſuris oīo ceſſāti b⁹ ſatiſfacias vt teneris: aliogn eidē abbati nr̄is damuſ lr̄is in mādatis vt i ꝯmiſſo ſibi negocio ꝓpoſita ex ꝑte tua idulgentia nō obſtāte iuxta poris mandati noſtri tenorez ſine diſpendio more procedat.

Idem abbati treceñ.

S Ignificaſti nobis: qꝫ. p. clericus ad petitionem. C. mercatoris ſe tue iuriſditioni ſubiecit: ſi intermino nūc elapſo de pecunia mutuata nō ſatiſfecit eidem: ⁊ ifra. Inqſitioni tue talif rñdemus: qꝫ licz priuatoꝝ ꝯſenſus eum q iuriſditioni preeſſe dignoſcitur ſuum poſſit iudicem conſtituere: clerici tñ in iudicez non ſuum niſi forte ſi perſona eccleſiaſtica: ⁊ epiſcopi diocesani voluntas accedat. conſentire non poſſunt.

Idem.

P Ropoſuiſti nobis. qꝫ q dam ſubditus tuus ad petitionem cuiuſdam aduerſarij tui a te legitime citatus ad cauſam. q2 poſtmodum iuriſditionis alterius eſſe cepit tuum intendit iudicium declinare. Porro tue prudētie dubium eſſe nō credimus. qꝫ is in predicta cauſa ius reuocandi foꝝ non hꝫ quaſi ab alio iā preuentus

Idem:

hac materia dictum eſt ſatis. ꝫ. e. ſi diligenti.

c P Ropoſuiſti. ꝓuentus. ff. de iudi. ſiqs poſtea. vnde hec ſumpta eſt. ⁊. l. vbi ceptū eſt. ff. de iur. om. iu. cum q̄dam. Sic ergo pꝫ: qꝫ ꝑ ſolam citationē ꝑpetuaſ iuriſditio tā ordinarij q̄ꝫ delegati: vt hic ⁊ i p̄dictis iurib⁹: vt. ꝫ. ꝺ of. ꝺle. gati. gratū. ⁊. c. lꝫ ⁊ ꝫ. ꝺ of. lega. c. ſi. ⁊ ꝑ ſolā citationē ſeu ꝯuētionē p̄uenit iuriſditio. j. de ap pel. vt ꝺbit⁹. ⁊. ꝫ. ꝺ reſcrip. c. capitulū ſcē crucis i qb⁹ hēſ qꝫ q p̄mo lr̄as p̄ſētauit facta citatione: obtinere dꝫ iudices ſuos: nō obſtante qꝫ alter pri⁹ lr̄as ipetrauit qui lr̄as ſuas nō p̄ſentauit. Qui ḡ cōuenif coraꝫ aliq̄ iudice ꝯpetenti: neceſſe hꝫ vſqꝫ ad finez perſiſtere: etiam ſi mutauerit foꝝ: q2 p̄uēt⁹ eſt ꝑ hāc cōuentionē: vt ħ dicē ⁊ pꝫ ꝑ iura p̄dicta

d L Icꝫ ratione delicti. Nota qꝫ ratione delicti efficiſ quis de iuriſditione alterius. ſic. j. de rapto. c. i. ⁊ iij. q. vi. ibi cā. ⁊. ij. q. i. ſi peccauerit. ⁊. xi. q. iij. placuit. ⁊ C. vbi de crimi. agi opor. auē. qua in p̄uincia. ⁊. C. vbi ſe. vel cla. l. i. ⁊. ꝫ. eo. titu. poſtulaſti. ⁊. ff. de accuſa. l. vlt. ⁊. l. ſicui. §. idem imperator. ⁊ ita delictum dat iuriſditionem ei qui al's eam non habet. Item delictuꝫ tollit priuilegium: vt in predicta auē. qua in p̄uincia. ⁊. xi q. iij. priuilegium. Quid iuris ſit de priuilegiatis: dicitur j. de priuileg. ex tuarum. ⁊ ꝑ delicto conuenitur qs vbi domicilium hꝫ vel vbi inuenitur. C vbi de crimi. agi. oporteat. l. i. ⁊ ſi crimen graue ſit remittitur puniendus ad iudicem: vbi delinquit: in auctenti. vt nulli iudi. § ſi vero quis ꝯprehenſoruꝫ coll. ix. ⁊. ff. de re mili. de ſerto rem. ⁊. ff. de cuſto. ⁊ exhiben. re. l. ſolent.

e C Siue ꝯ̄ctus. hoc nomen ꝯ̄ctus largiſſime ſumiſ: ſiue ſit verus ꝯ̄ctus: vel quaſi ꝯ̄ctus: vel aliud vñ obligatio oritur. ff. de iudi. heres abſens. §. i. ⁊. l. omnem obligationem. ⁊. l. interdum. §. vlti. Et hoc intellige ſiue inueniaſ ſiue nō: dꝫ eū illuc remittē ſicut in criminibus dr̄ cum in ħ parificenſ: in auē. vt oēs obe. iudi. in. ij. collum. §. hoc ꝯſiderantes. coll. v. In delictis. n. hoc p̄uaſ in auē. vt nulli iudicum. §. ſi v̄o qs ꝯprehenſoꝝ. ⁊. §. ſe. coll. ix. Quidam tñ dicunt illum eſſe ꝯueniendum ſi ibi inueniatur vbi ꝯ̄xit per. l. heres in principio. Item ⁊ vbi qs ſoluere ꝓmiſit: pōt ꝯueniri. ꝫ. de offi. deleg. p. ⁊. ꝗ ⁊. ꝫ. eo. dilecti. quod dicit littera iſta ratione ꝯ̄ctus intellige ſm qꝫ tradiſ expreſſe. j. e. titu. romana. §. cōtrahentes. c. vltimo. in decre. Innocen. quar. j. de priuile. c. volentes. ⁊. c. vltimo.

f C Aut domicilij. ratione domicilij ſortif qs foꝝ: ⁊ ibi conueniri pōt. ꝫ. e. dilecti. ⁊. ff. de iudi. heres abſens. §.

proinde.⁊ põt qs habere domiciliũ ĩ pluribus locis. ꝫ.eo.ex parte.⁊.ff.ad municipal.assumptõ.§.viris pru dentib⁹.de hoc dictũ est.ꝫ.de rescrip.dilectus filius.

g ¶ Contra possessorẽ rõe possessionis: de q̃ quis con uenitur sortit̃ quis forũ: ⁊ corã illo iudice ꝯueniri dꝫ: in cuius iurisditi one res ẽ.ꝫ.e. sane ⁊ ẽt vbi hꝫ domici liũ.⁊.C.vbi in rem actio.l. finali. ⁊.ꝫ. eo.ex parte.b.etiã si res sit mobilis: ar.l.C.vbi in rem actio.l.vlt.⁊.ff.de iud.quod legatur §.in autem. Quidã tñ dicũt hoc habe re locũ tm̃ in immo bilibus.

h ¶ Cõpelli potu it.cũ dñs papa sit iudex ordinarius singulorũ: nullũ fori priuilegiũ po terat allegare.ix.q iij.cuncta.⁊ roma cõmunis patria ẽ omniũ.ff.ad mũi cipa.roma.ergo nl' lus declinare po test forũ eius. vnde iste cõpellitur ibĩ suis aduer sarijs respondere. Nec ius reuocandi domum habe ret: nisi pro alia iusta causa ⁊ necessaria venisset vt di cit littera ista: puta si fuisset vocatus a principe ꝓ pu blica vtilitate: in auc. ꝯ sanctis.epis.§.si vero epi.col. ix.vel clerici legati aut epi: tunc nõ tenentur respõde re: nisi tunc ibi contraxissent.vel si in legatione deliq̃ ssent vel rem aliquã tũc emissent.respondere tenebũt̃ alᷓs daretur occasio res alienas deferendi domũ.ff.ꝺ iudi.non alᷓs.j.responso.⁊.§.j.⁊.l.sequẽ. Itẽ qui cã di cendi testimonij ibidẽ vocatus est.vl' qui iudicãdi cã ibi accersiti sunt.vel q cã exercẽde appellatiõis illuc venerunt: vel cã reddende tutele: iste tutele in his cri minibus habent ius reuocandi domũ: si nõ ibi cõtra xerunt vbi cõueniunt̃: vt hoc totũ dĩ.ff.ꝺ iudi.l.ij.§.le gatis.⁊.§.sequẽtib⁹. sed legati nõ tenentur responde re nisi ꝺ his tm̃: que tẽpore legatiõis sue cõtraxerĩt: vt ibi dĩ. Itẽ si legati agant tunc tenent̃ se ꝺfendere: si re conueniant̃: nisi agant pro iniuria sibi illata: vt ea.l.§ sed si agant.siquis allegauerit talẽ cãꝫ: nõ cõpellit̃ re spondere: vt hic pꝫ.⁊ hoc ẽ expressũ.j.de dilatio.expo suit.vbi q vocat̃ a principe ꝓ vtilitate romane eccl'ie: hꝫ ius reuocandi domum.

i ¶ Gnarus.reclamatiõis. Nõ q dupler ẽ libel lus. Est autẽ libellus cõuentionalis seu po stulationis: q dat̃ in ciuilibus q̃onibus.j.e.c. vlt.de quo hic intelligit̃.⁊ ẽ libell⁹ accusatõ nis q datur in crialib⁹ actiõibus.vt.ij.q.viij.libellor̃ ⁊.j.de accusatio.p totũ.⁊.ij.q.j.legum. Est ergo libel l⁹ scriptura ĩ q̃ cõtinet̃ res q̃ petit̃: ⁊ cã petẽdi: ⁊ nomẽ actoris ⁊ rei: ⁊ corã q̃ iudice: vt.j.e.p totũ. Et sic pꝫ: q̃ sẽ per offerẽd⁹ ẽ libell⁹ iudici: ⁊ p ipꝫ reo: vt ipe re⁹ pos

Licet ratione delicti[a] seu contractus[e] aut domici lij[f] siue rei de qua ꝯtra posses sorẽ[g] causa mouet̃: q̃b⁹ forũ re gulariter quis sortitur: eps ve ster apud sedem apostolicam conuẽtus nõ fuerit: q̃ tamen oium eccl'ar̃ mater est eadem ⁊ magistra: rite cõpelli potu it[h]: vt ibi aduersarijs respõde ret: nisi pro alia iusta ⁊ necessa ria cã venisset: quã si tũc alle gasset: ius reuocandi domum saluum fuisset eidem.

De libelli oblatione.

Ex ꝯcilio apud sanctũ me. Gnarus eps dixit Habetis libellum reclamationis[i] vel postulationis. Illi responde runt se pre manibus nullum habere libellum. Ignar⁹ epi scopus dixit: oportet vos ſm ecclesiasticam auctoritatẽ re clamationem vestram libelli serie declarare: eamq̃ vestris manibus roboratam synodo porrigere: vt tunc vobis cano nice valeant responderi. Et tunc ipsi fratres libellum con scribentes porrexerũt.

Innocentius tertius.

Significãtib⁹[k].i.⁊.r. fri b⁹ nr̃o fuit apostolatui declaratum: q̃ cũ int̃ ipos ex vna parte: ⁊.u.ex altera super

sit deliberare.vt.ij.q.iij. offeratur in scriptis debet dari: vt hic patet ⁊ in auctẽtica offeratur. ⁊ infra de probationibus quoniã contra.⁊ ĩ pncipio litis per pdictã auctẽticã offerat̃. Notat̃ tñ ar.ꝫ.xj.q.j.siqs cũ clerico. Sed illud obtinet in mo dicis ⁊ vilib⁹ causis: vbi scriptura ñ reqrit̃. Itẽ.ꝫ.j.de dolo.⁊ cõtuma.put. Et illud in telligo: q̃ libell⁹ antea da tus fuerat ⁊ per talem li bellum sic oblatum iudi ci ⁊ postea reo actio an nalis perpetuatur. C.qñ libellus pn.da.litis con testa.fa.l.ij.⁊ rẽ litigiosaꝫ facit subsecuta per execu torẽ cõuentiõe.⁊.C.de li tig.auc.litigiosa. ⁊ inter rumpit pscriptõem.C.de pscrip.xxx.vel.xl.an.sicut Sed nunquid libelli ob latio ẽ ꝺ substãtia ordinis iudiciarij. Videt̃ q̃ sic: q̃ ꝯciliũ istos fratres no luit audire: nisi primo li bellum scriberẽt. Et opti mũ argu.j.de ꝓba.qñ ꝫ. ⁊ p libellũ apparꝫ de mo do agendi hꝫ queꝫ semp dꝫ formari snĩa.ĩ.ꝺ sim. licꝫ heli.j.de accusationi. q̃liter ⁊ qñ.⁊ p auc.predi ctam offeratur.optime videtur probari.vbi dicit: litis autem cõtestatio ꝯ hoc indultũ habita p nihilo ẽ. Et sic vꝫ: q̃ sit de substantia sicut ⁊ litis contestãtio.j.de lit. cont.c. vnico.⁊.ꝫ.ꝺ elec.dudũ.ij. Dicũt tñ qdã q̃ nõ est de substantia iudiciarij or dinis oblatio libelli. Et sic pt omitti tacite: sic ꝯsueuit dici de iuramẽto calũnie. Alij ꝯ q̃ ñ valet qcqd factũ ẽ: ⁊ h p iura pre dicta: nisi sit vilis cã: vt dictũ ẽ: qꝺ meli⁹ vꝫ iure cãonico. ista n.principalia sunt.libellus q ẽ principiũ ⁊ fundãmẽtũ cause: litis cõtestatio: ⁊ q̃ sententia feratur in scriptis.

k ¶ Significantib⁹. Nota ad itelligentiã istius .c. ⁊ sequẽtis ⁊ eor̃ que circa hãc materiã dicunt̃. Aut.n.cõuenitur qs actiõe reali: puta rei vendicatiõe: vt hic: tũc exprimẽda ẽ res q̃ petit̃ ⁊ vtrũ petat̃ tota aut pars: vt peto talẽ fundum.ff.ꝺ rei vendicati.si ĩ reꝫ alᷓs enim reus deliberare non posset: vt hic dicit.nec iudex sententiam ferre debet super incerto: ar.insti tu.ꝺ actio.§.curare.⁊.xxx.di. habuisse.⁊.xj.q.iij.graue. Item duos proximos vicinos illius fundi ad minus designare de bet.ff.de censi.forma censualis. q̃ generalitas parit obscuri tatem.ff.de iure fisci.ita fidei. Ar.contra.ff.de rei vendica. q̃ de tota §.incerta.⁊.ff.cõi diuidun. ⁊ si non oẽs.§.si incertuꝫ Sed contraria ista specialia sunt circa defalcationem legato rũ. Et lꝫ in casu isto debeat quis specificare rem ⁊ ipsam desi gnare: vt est dictum: eam tamen exprimere non tenetur in li bello.causa enim expressa est corpore: q̃ proponit rei vendica tionẽ cã enim non est alia: nisi ipsum ẽ suũ: cum dicit reꝫ ad se pertinere iure dominij: vel quasi.ff.de excep.rei iudi.si mr̃.§. eandẽ.⁊.§.j.⁊.ij.⁊ melius in.l.⁊ an eadẽ.§.actões. Item ⁊ hoc nota.cũ agitur rei vendicatione: q̃ si aliquis subijciat vnam causam in libello: ⁊ succunbat: potest adhuc eandem rem petere ex alia causa: non obstante exceptione rei iudicate. ff. de excep.rei iudi.si mater.§.primo ⁊ secundo.⁊.l.⁊ an eadem ⁊.C.de petitione hereditatis. hereditas. ff.ad exhibendum.

de eo.§.sepius..ff.de iudi.examinata. Idē in possessorio.j.de do.iter dilectos.z hoc tutius est actori Ar.cōtra.ff.de iureiu. duob⁹.§.colonus.vbi dicit:ꝙ q ꝓpōit vnā actiōez non pōt aliā proponere ꝑ cadē re.Sz illud ē qꝛ ille actiōes surgūt ex eadē cā.Si vero nullā cām expressit: tūc totū ius suū i iudici

vt nemo.inui.agere.l.vna.Quod autē dictū ē ꝙ actō pōt mutari:h locū hz in his:i qb⁹ vna nō tollit ꝑ electi onē alteri⁹.ꝗ si vna tollit ꝑ electiōez alteri⁹:tc ñ pt mu tari qd obtiet i casib⁹.s.in sequēti cōcordā.C.de furt.l. j.z.C.si ser.māumis.e.l.vna.z.C.de codicill.l.vl.z.ff.de

um deduxisse vr:vnd ob stabit ei exceptio rei iudi cate si absoluitur reus qꝛ actor non probauit.ff.de excep.rei iudica.l.z an eadem.§.actones.z.j.de cā posses.cū ecclesia.Itez si fuit absolut⁹reus:quia ipse nō possidebat:si po stea incipiat possidere:nō obstat exceptio itez petē ti.ff.de excep.rei iudic.si a te.j.rñso.z.l.si rē meam z.j.de exceptio.c.pe.Si autē agat personali acti one:vt si petas.x.dari ti bi:cā petēdi exprimēda ē in libello:aliter enim nō tenetur rñdere.j.e.,pri. z.C.de edic.diui hadri. toll.l.vlt.z.j.de censi.per uēit.qꝛ semp cā pcedere debet ex qua aliquid dbe tur.ff.qñ di.leg.ce.h⁹i le gatum.Et si absoluitur reus nō obstat exceptio.si idē postea petat ex alia cā.ff.de exceptio.rei iudi ca.l.z.an eadē.§.actiōes z.j.de cā posses.c.vlti.z

quadā terra corā iudicib⁹ de legatis tracti fuissent in causā oblato eis libello:illi cū pres terras hērent vt terra illa sup qua qd vtebat oñderet eisdē a iudicibus postularūt: quod cū ipsi facere denegarent:ad nostrā audientiā ꝓuocarunt. Quocirca mandamus quate nus si ē ita:reuocato i statū de bitū siqd post appellationez hui⁹i noueritis attētatum zc.

Gregorius nonus ardi. ciui tatis noue.z.m.cañ.culmeñ.

Dilecti filij frēs eccle sā cte mārie d hispida:sua nob petitiōe mōstrarūt:ꝙ cū por z ꝯuētus scē marie ad car ceres ipos sup qdā pecūie sū ma corā pore scē trinitatis ve roneñ.auctē apo. conuenisset ex parte ipsorum fuit excipiē do propositum:ꝙ cum dicti

prior z conuentus nollent ex primē in porrecto libello ꝯuē tionali[a]:qre[b] sibi dicta pecūia dberet:sup hoc minie rñder tenebāt:z qꝛ dictus iudex ex ceptionē h⁹i admittere dene gabat:nostram audientiā ap pellauerunt:ideoqꝫ mādam⁹ quatenus si est ita reuocato in irritum:z cetera.

De mutuis petitionibus.

Alexāder tertius episcopo z abbati de spongia.

Ex litteris:z infra. Quoniaz rationis ordo exigit:vt ple banus z clerici ma riceñ.abbati z frib⁹ mariceñ monasterij de his q aduersus eos proponūt debeāt in vestra presentia respondere[c]: cū sibi ex ipsis corā vobis a sede apo stolica delegatis:iusticiam

tribut.qd in here ditatē.§.eligē.z.C de pac.iter empto. z vendi.l.cōmisso rie.ff.de le.ij.cum filius.§.varijs.Et qd dixi ꝙ actiō pōt mutari:nō intelli gas:ꝙ ab ea in to tum recedi possit ꝗ necesse hz accu sator cā cum noua actiōe vsqꝫ ad finē perducere.C.qñ z quando iu.auc. qui semel sic intel ligūt doctores le gū illam auc.

a Dilecti.cōuē tiōali.qd sit libellus cōuentio nalis:dictū est.s.e c.j.

b Quare sibi.h manifeste patet ꝙ in personali actio ne tenet qs expri mere cām petitio nis:de hoc dictū est.s.c.pri.

idē ē quātū ad hoc qd i rei vendicatiōe assignata.n.vna cā petēdi i libello siue actō sit ꝑsonal siue realis:ñ obstat rei iu dicate exceptō si agat ex alia cā:vt dicūt pdcā iura.In vniuē salib⁹iudicijs ñ ē necesse exp̄mē siue dsignare singulas res:ꝗ suffic dicē peto talē hēditatē:qꝛ sū heres.ff.de petitō.here.l. sij.z.l.si quo tpe.ff.si ps hēditatis petatur.l.j.§.vlt.z sic potest snīa proferri:cōdēno te vt restituas hereditatē:que fuit talis Itē peto eccliam cū ptinentijs suis.j.de resti.spol.cū ad sedez z.j.de pba.lz.z.j.de do.inter dilectos.In generalibus vo iu dicijs.s.tutell.nego.gest.ꝑ socio z consimilibus sufficit expri mere cām vel factū sic:peto rōem de administratione quam gessisti:nec exigit expressio aliquarū rerū.C.de iudi.lz.Item nota ꝙ libell⁹ pōt mutari z emēdari z corrigi sicut placet vs qꝫ ad litis cōtesta.ij.q.viij.libellorū.z.C.de eden.l.iij.z post litis contestationē nō pōt mutari nec aliqd addere vel minu ere.ff.de iudi.non pōt.z.ff.de excep.rei iudi.egi.z.l.cū queri tur.z sic noua interpellatiōe op⁹ ē:vt dicit lex illa:nō pōt. Et si mutauerit actiōem vel addiderit:hrē dz nouas iducias ad deliberandum:nisi ex primo libello potuit esse instructus:z hoc licet sine preiudicio aduersarij:vt.s.ei teneatur ad iteres se totiēs variādo.ff.de iterro.act.de etate.§.vl.ar.ff.de edē.vbi §.is aūt.z.ff.de iudi.eū quē tenere.pp leuē z minimā additio nē:nō dz hrē nouas iducias.j.de dilatio.lre. Illud pterea sci as ꝙ si reus sit iam cōuētus edita sibi actōe p iudicē vel exe cutorē reo postulāte:necesse hz pficere litē actor.C.quomō z qñ iudex.auc.q semel.Si vero nō sit re⁹ predicto modo con uentus:licitū est ei desistere:qꝛ nemo inuitus agē cōpellit.C.

c Ex litteris rñdere.Nō qualiter dbeat fieri re conuētio corā iudice delegato:prout hic sa tis colligitur:ꝓposita.n.petitōe actoris z re us actorē si vult reconuenire añ litis ꝯtes.su am porrigat z petitōez:z ita dliberatōe sup vtraqꝫ pe titiōe hīcinde habita:dz fieri cōtestatio litis sup peti tione actoris pmo:z icōtinēti sup petitiōe rei respōdē dz actor z postmodū iudx vicisim audiat vtrāqꝫ cāz z vna snīa fminare dz cās:z hoc totū pz hic.z.j.de ordi. cog.cū dilect⁹.z si actor nollet reo rñdere:iudex dz ei iusticiā denegare:nec audire ipsum sup cā sua vt.j.de iura.calū.impatorū.z.c.vl.§.pena.z.ff.de procu.mu tus.§.pena.z.C.de cōpen.neqꝫ scriptura.z.ff.de var.z extraor.cog.l.j.§.vl.in fi.z si iudex hoc neglexerit z p cederet i ꝓposita qōne nō tenet factū eius.vel ē poti us appellandū ab ipso.ff.que sen.si ap.re.l.j.§.vlt.i fi Si vo re⁹ differat suā petitiōez porrigē p⁹ litis ꝯtestatō nē:ñ vr ꝙ sit audiēd⁹.C.de sē.z iterlo.o.iudi.auc.z ꝯsi ter vbi dic:z ꝯsequēter ego pulsat⁹ reus ab aliq si vi cisim z ipsum lite pulsare velim:statiz quidē h nō licz nisi apud eundē iudicē.Et sic videt:ꝙ statim dbeat ipsuz recōuenire.Et idē videt expresse in auctēticorū corpore de executoribus.§.sancimus.coll.viij.vbi di citur.si re⁹ vult recōuēire actorē:mox ab initio apud eūdē iudicē recōuēiat ipsū:ꝗ nō apud aliū:nisi lite fi nita poterit illū cōuenire.Et qdā dñi legū intelligūt illud statiz vsqꝫ ad snīam:qdam tñ vsqꝫ ad peritur az

testiū. Hodie ista diuersitas dterminaꝛ p decr. ino. iiij. in ɔci. lugdun. ð rescrip. dispēdia. §. reᵒ qqꝫ vbi dicit expresse ꝙ reᵒ pōt actorē suū recōueīre corā eodē iudice durāte iudicio: ⁊ si tē corā alio ipꝫ traheret ꝓcessus nullᵒ eēt: ⁊ in expēsis ɔdēnabiꝛ. ⁊ ꝙ dicit durāte iudicio: ītelligo q̄uisqꝫ renūciatū ē ⁊ ɔclusū in cā: qꝛ tūc tm̄ dꝛ iudiciuꝫ dū negociū discutiꝛ. j. ð vb. sig. forᵒ. ar. ad h̄. C. de compēsa. l. vl. Itē ē ar. ex h̄ loco: ꝙ frustra petit debitū: q qđ debꝫ nō impedit. iij. q. viij. cuiᵒ in agēdo ⁊. xxij. q. vj. nil ini gus. xcv. di. esto sb iectᵒ. ⁊. j. ð iureiu. ꝑuenit. ij. ⁊. j. ð vsu. qꝛ frustra. ⁊ eadeꝫ lege conueniꝛ qs q̄ iuſ sibi tribui postulat. C. de rei vē. ratas. ⁊ in auc. de sanc. epis. §. reuerē dissimi. col. ix. ⁊. j. de ap. an sit. ar. cō tra. xxiij. q. v. ñ vos ⁊. xvi. q. vij. siquis dincepſ. ⁊. xxiij. di. i noie domini. cir ca ñ. ⁊. j. ð here. vr cōicamᵒ. §. credē tes. ⁊. C. ð cōpen. l. vl. sed istud vltimū spale in deposito

a Actione. i. petitiōe qꝛ ꝯm canones nemo tenetur ponere actionē de hoc dictū est. s. de iudi. dilecti.

b Responsione facta. Hic patet qualiter litis contestatio fiat ð qua dicetur. j. ti. pꝛox.

c Incōtinēti. Istud incōtinenti intelligendū est nullo actu medio interposito: ⁊ ē simile illi mox qđ tu habes. s. de elec. qꝛ propter. ibi habes multas interpretationes ð huiusmodi dictionibus: istud icōtinēti itelli ge durāte iudicio. vt diciꝛ in prima notula in fi.

d Sup questiōibᵒ. idē est ac si actor ageret possessorio: ⁊ reus vellet recōuenire actorē super alia spoliatōne: secus si actor ageret possessorio: ⁊ reus vellet cōuenire eū petitorio: qꝛ questio spoliationis ꝑuilegiata ē vt primo expediaꝛ. j. ð or. cog. sup spoliatione. sꝫ si pma sit petitoria: reus sup spoliatione bñ potest recōuenire actorē in modū actionis. j. de or. cog. cuꝫ dilectus. Sic nota ꝙ per reconuentionē fit iudex q alīs iurisditiōeꝫ nō hꝫ in recōueniente quantū ad illā causā recōuentionis siue sit ordinarius siue delegatus: cū cā recōuentionis delegato non est cōmissa: vt hic habes. ⁊. s. ð offi. deleg. prudentiā. i. fi. ⁊ iudex laicus ordinarius hꝫ iurisditionē per reconuentionē: puta cum clericus cōuenit laicū coram laico iudice: tunc clericus teneꝛ respondere laico corā eodem iudice: nisi sit causa que coram iudice ecclesiastico sit tractanda: de quibᵒ dictuꝫ est. s. de foro compe. ex tenore. ⁊. c. ꝓcedenti. neqꝫ i criminibus locū hꝫ recōuentio. de h̄ dixi. s. de iudi. ac si clerici.

e Cōcordia est hic ar. ꝙ iudex pmo si pōt dꝫ partes reducere ad ɔcordiā. ar. ad idē. v. q. ij. si primates. vbi de h̄. ⁊. xxiij. q. viij. si quis membrorꝫ. ⁊ est si. ff. de vsufruc. equissimuꝫ. ⁊. j. ð simo. querelam. ⁊. s. de transac. c. vlti. vbi de hoc.

f Prudentiaꝫ. sit cōdi tio: quia in iudicijs non dꝫ esse ꝑsonaꝝ acceptio. s. de iudi. nouit. et iiij. q. iiij. c. ij. ⁊ nō dꝫ actori licere qđ reo non pmittiꝛ. ff. de reg. iu. nō dꝫ. et ita si remota ē appellatio quo ad agentē: ⁊ eodem mō q̄ ad recōuenientem qꝛ eodē iure qđ qs̄ i altū statuit: ipse debet vti. ff. qđ qsqꝫ iur. in alteꝝ. l. j. ij. ⁊. iij. ⁊. s. de ɔsti. cuꝫ oēs. Et hodie nō videꝛ habē locum qđ hic diciꝛ de appellatio ne: qꝛ ipso iuꝛ remota est appellatio in q̄libet qōne. j. de ap. vt debitus. ⁊. c. pastoral. in prin.

g Eodeꝫ mō. i. ꝯm eandem formā qua procedit iudex in principali ⁊ in reconuentioneꝫ: ⁊ parem ptātem hꝫ iudex quo ad oia in vtraqꝫ qōne: ⁊ sic est ar. ꝙ iudex eandē hꝫ auctem i prorogata iurisditione: sicut ⁊ in delegata de hoc dictū ē. s. ð of. del. p. ⁊. g. Remotio enim appellationis repetita itelligitur i recōuentione. si. xxxij. q. vij. apostolus. sicut cū aliquid relinquiꝛ ab herede intelligitur repetitum ⁊ a substituto. C. ad trebel. l. nō iustā. et. ff. de leg. ij. debitor. §. j. et. ff. de verb. ob. titia. §. j. Sꝫ pone ꝙ actor super vna re tm̄ litteras impetrauit: nūqd reus potest illū reconuenire super pluribus. Videtur ꝙ non ar. ff. de iurisd. om. iu. si idem. §. quod ⁊ si. et ar. huius littere. Sed cōtra credo. ar. s. c. proxi. ibi suis questionibus. Iteꝫ retenta hac eadem positione reus reconuenit actoreꝫ sup pluribus vel super vno tm̄ et sic actor efficitur. Nunquid actor q̄si reconueniens potest agere contra reum super alia re que i litteris expressa non fuit. ar. ff. de excep. l. ij. §. illud. Non credo ꝙ hoc possit: quia reconuentio non intelligitur nisi quātum ad illum qui primo conuenitur. Item arg. cōtra. C. de legibᵒ quod fauore non est cōtra. quia illud intelligitur cum princeps suo motu in fauorē aliqđ ius concedit: puta minoribᵒ vel ecclesijs: quod dicit: hic intelligitur quādo aliquis impetrauit illud ius: et papa ad instātiaꝫ petētꝭ illđ cōcessit: vñ ipse dꝫ vti eodē. ff. qđ qsqꝫ iuris. l. j. et. s. ð cōsti. cū oēs. Sꝫ hodie vt dixi ius cōe est quantum ad omnes. j. de ap. vt debitus.

h Lim inf. et rñsiones. sic. s. ð elec. dudū. ij. Sꝫ vꝛ ꝙ istud sufficeret: qꝛ positiōes super ipso facto sūt. vñ satis intelligitur litꝭ ɔtestatio fieri per positiōes et responsiones. Sed non verū quia litis cōtestatio est exordium litis: siue principium cause apellatur. s. de of. del. sup questionum. §. j. et. ij. et res ðducta i iudiciū nō videtur per simplicē petitiōeꝫ vel per editiōeꝫ actionis. C. e. titu. l.

postulāt exhiberi: mandamᵒ quatenᵒ actiōeᵃ plebani ⁊ clīcoꝝ ꝓposita ⁊ rñsione factaᵇ monitione pmissa cōpellatis eosdē memōatis abbati ⁊ fratribᵒ incōtinētiᶜ corā vobis super suis qōnibᵒᵈ rñdere: ⁊ vicissim postmodū rōnes partiuꝫ audiētes ɔcordiaᵉ vel iudicio vtriusqꝫ negociū terminetis.

Celesti. iij. rotho. decano.

Prudentiam. ⁊. j. Sane ɔsuluisti nos: vtrū cum causa appellatio. remo. ɔmittitur: ⁊ reus corā eodē iudice actorē recōuenerit: ⁊ actor super recōuentiōe appellatiōis obstaculum interponit: an sit hᵒi appellatiōi deferenduꝫ. Nos vero ita sentimᵒ. ꝙ cuꝫ actoris ⁊ rei cadē sit ɔditioᶠ ⁊ vno eodēqꝫ iure circa appellationis remediū debeat vtqꝫ cēseri sicut dsiderat actor: vt sibi iuxta mādatōiꝫ rescriptū iusticia fiat appellatiōe remota eodē mōᵍ recōuenīēti debeat in sua iusticia respondere.

De litis contestatione.

Greg. ix. ab. sci io. in vineis

Lim inter epm nouien. ex pte vna: ⁊ capꝫ ecclie sancti qntini ex altera super qbusdaꝫ iniurijs ⁊ excōicationū sententijs ⁊ qbusdā alijs articlis orta fuit mā qōnis: ⁊ infra. Iudices factis qbusdā positionibᵒ ⁊ rñsiōibᵒ ad casdē: auditis etiā q̄ ptes voluerūt ꝓponere coram eis cāꝫ eandē ad examē ap. remiserūt. Procuratoribᵒ igitur partiū propꝛ hoc in nostra p̄sentia constitutis: quāuis positiones ⁊ rñsionesʰ hincinde

vna.ꝛ vbi pͥncipiū deest:nihil supedificari pōt.j.q.j.cū paulꝰ.ꝛ.j.de psby.nō bap.veniēs.ꝛ cuiusqꝫ rei pͥncipium potissima pars est.ff.de ori.iu.l.j.ꝛ lꝫ ꝯtestatio litis sit pͥncipiū.tñ neceſ se est libellū pcedere vl' pōrigē:sup q̄ litis ꝯtestatio fiat:vt di ctuꝫ ē.s.ꝺ libel.obl.c.j.Est aūt litꝫ ꝯtestatio negocij pͥncipalis hincinde apud iudicem facta narratio ꝛ subsecu/ ta rñsio.vt hic siue negā do siue ꝯfitēdo.ꝺ lꝫ nō.s de elec.duduꝫ.qꝺ est ita intelligēdū:vt fiat aio p cedēdi in cā:ꝛ ea intētio ne directe ex proposito. Vñ si aliqs proponat fa ciū corā iudice nō ea miē te:vt litē ꝯtestet' vl' rñde at saluo iure suo ꝛ sine p iudicio:nō erit ppterea litꝫ ꝯtestatio facta:cū hec fiant nō ad iudicis inter rogationeꝫ ſꝫ motu ppo. Litis ꝯtestatio fieri dꝫ in terrogā e iudice actore p ponēte suā actionē ꝛ reo rñdente ad interrogatio nē iudicꝫ:vt mos ē fieri ar.C.e.l.vna.i fi.j.ꝺ do.ꝛ ꝯtu.put hic pꝫ:ꝙ non erit facta li.conte.cum fa ctū pponit' cū ꝯtest atio ne ꝛ sine piudicio.ar.op.ff.qbus mo.pig.vel hypo.soluitur si debitor.§.in vēditione.ꝛ ar.s.de elec.cumana vbi dicit' ꝺ p testatione:vbi ergo litis ꝯtestatio ñ pcedit:nil valet qꝺ agit' vt hic.ꝛ.j.ti.pri.p totū.Et pōt ratio assignari:quare per posi tiones ꝛ responsiones ad eas nō fit litis ꝯtestatio:q eniꝫ pōit aliqꝺ dictū vel factū nihil petit ab aduersario:nec etiā ondit se p lꝫ velle agē:ꝛ ita nō posset p lꝫ fieri snīa ꝯdēnationis vel absolutionis cū nihil petitū sit p positionē:ſꝫ ondit':aliqd eē factū vel dictū seu pmissū ꝛ snīa semp ferēda ē sꝫ modū agē di.j.de accu.qualit' ꝛ qñ.ad fi.ꝛ.j.de simo.lꝫ heli.ꝛ ꝯdēnatio nō ē facienda:nisi ad lꝫ sit actū.j.de or.cog.cum dilectꝰ ad fi. Et hoc etiā pbat' q: interrogationes ꝛ rñsiones aliqñ fiūt añ li ꝫ ꝯtestationē.ff.de inter.ac.qsi p totū.de qbꝰ quidē notat'.j.ꝺ e iur.a.calū.c.pe.in glo.q̄ incipit:oia q̄.ꝛ p illas interrogatio nes ꝛ rñsiones nulla fieret ꝯdēnatio ꝛ absolutio:nisi fieret po stea litis ꝯtestatio sup petitione actoris.Et ita pꝫ:ꝙ vbi fiunt tm̄ positiones ꝛ rñsiones:nulla petitione pmissa:vl' nulla litis ꝯtestatione facta nullus est pcessus.vt.s.de elec.dudū.ꝛ hic. Sed quid si petitio oblata fuit:ꝛ in actis redacta:ſꝫ ꝯtestatio litis non fuit facta:ſꝫ positiones ꝛ rñsiones facte fuerūt.idem credo.s.ꝙ pcessus nō valeat:q: litis cōtestatio non est fcā.b

a D hoc.reciperet.ꝛ etiā donationeꝫ ppter nuptias: nā sicut ppter adulteriū vxoris vir lucrat' doteꝫ: ita mulier ppter adulteriū viri lucrat' donatōem ppter nuptias.C.de repud.ꝯsensu.§.si vo.q: vir ꝛ mulier nō ad imparia iudicant'.xxxij.q.j.si qs vxorē.si tñ filij extent ex eoꝝ matrimonio:tūc dos siue donatio spectet ad fili os in auc.vt li.mariti ꝛ auie.§.si de adulterio.col.viij.

b ¶ Noluit respōdē.lꝫ agat' lꝫ ꝺ crīe q: tamē nō agit' crīalit': pōt interuenire pcurator ꝛ respōdē ꝛ agere.s.ꝺ pcu.tuc.

c ¶ Aduocatus.si aliqs vocat' ad iudiciū:ꝛ dicat se non hr̄e. aduocatū dād sit sibi īducie ad q̄rēdū aduocatū.ff.ex q.cau ma.l.ab hostibꝰ.§.ſꝫ qꝺ simplicit'.ꝛ.l.ait ptor.§.vlti.ꝛ ar.ad idē.C.ꝺ iudi.pperādū.§.pe.ff.ꝺ postul.l.j.§.ait ptor.ꝛ ex cā ēt medio tpe dāde sūt inducie ppter absē tiā aduocati:si iusta ꝺ cā eēt ipeditꝰ:cū nimis esset dif ficile ꝛ graue aliū q̄rere aduocatū.q merita cause nō nouit:ꝛ sic eodem mō p alio iuduci as obtineret:vt in strueret':ſꝫ si mali ciose petant':ñ sūt dāde:ar.j.de do.ꝛ ꝯtu.put.pꝰ snīam nō hꝫ locū:si dice ret ñ habui aduo catū tpe snīe.C.ꝺ postul.vclamito.ꝛ iō ppt' hoc non re tractabit' snīa:est tñ spāle in cā fisci vt non valeat snīa lata ꝯ fiscū aduo cato eiꝰ absente.ff de iure fisci si fiscꝰ C.de aduoca.fisci l.vlti.

d ¶ Suspectum. Hic est vnꝰ casus vbi spoliato viro vxor non restituit' s.cū timet' de seui tia viri.j.de resti.spo.ex trāsmissa.ꝛ.c.lr̄as.in fi.ꝛ.xxxij.q.j.de hñdicto.Itē si incōtinēti pbet' ipedimētū saltē i gradu indispēsabili:in q̄ casu nō dꝫ fieri restitutio j.de resti.spo.lr̄as.Itē si publice fornicat'.j.de diuor. significasti.Itē si virgo fuerit ꝛ timeat' corrūpi.j.ꝺ spo. cū locū.ꝛ ar.ꝺ resti.spo.ex trāsmissa.ꝛ.c.ex pte.Itē ꝛ si nō vult hitare cū viro sine ꝯtumelia creatoris:ꝺ negatur ei restitutio:q̄uis iniuste fuerit spoliata.j.ꝺ diuor. gaudemꝰ.§.q aūt.als viro faciēda ē restitutio añ pn cipalis cause igressū.j.de resti.spo.ex ꝯq̄stiōe.pstita p mo sufficiēti ꝛ idonea cautiōe de ipunitate psone.j.de resti.spo.ex trāsmissa.ꝛ.c.lr̄as.ꝛ.xxxij.q.j de hñdicto. nisi tāta esset viri austeritas ꝙ nō auderet se viro cō mittere:tūc nullo modo dꝫ restitui.vt i.c.lr̄as.in fi.

e ¶ Seruet'.Nō ꝙ plura sūt spālia i causis mr̄imōiali bus:q: vbi agit' de federe mr̄imoniali:pōt agi ꝯ ꝯtu macē lite nō ꝯte.ad diffinitiuā snīam.j.e.qm̄.§.porro Itē q: minor pōt eē in cā ēt p pcuratorē.j.ꝺ rest.spo. ex parte.Itē ꝯfessio ꝯ matrimoniū nō piudicat.j.ꝺ eo q cogn.coṅ.vxo.sue.super eo.Itē q: pater ꝛ mat' pñt testificari tā in cōiūgendo q̄ꝫ in disiungēdo mr̄imōio: j.qui matrimo.accu.pos.videt'.Itē q: snīa lata ꝯ ma trimoniū ad separationē eoꝝ q iam coniūcti erāt non transit in rem iudicatā.j.de senten.ꝛ re iudi.lator.ꝛ.c consanguinei.Item nec transactio siue compositio po test in matrimonio interuenire.s.de transac.c.vlti. Item nec arbitrium.s.de resti.in inte.causa.in fi.Itē nec pena locum habet.ff.de vbo.ob.tina.ꝛ.C.de spō. l.vlt.ꝛ.j.de spon.gemma.

f ¶ Coniugij.Verbuꝫ istud coniugij.improprie ponit' q: ppter adulteriū ipsū coniugiū nō dissolnit':immo manent coniuges ēt sepati.xxxij.q.vij.c.j.ꝛ.ij.Et ideo

sup pluribꝰ articulis facte fu erūt corā iudicibus memora tis:q: tamē litis ꝯtestationeꝫ nō inuenimꝰ esse factā.cum nō p positiones ꝛ respōsiōes ad eas:ſꝫ p positionē in iure pposita ꝛ respōsiōeꝫ secutaꝫ ꝯtestatio litis fiat:pcessū ipo ruꝫ de fratꝝ nr̄oꝝ ꝯsilio irritū duximus nunciandum.

Ut lite nō ꝯtestata nō pceda tur ad testiū receptionem vel ad sententiam diffinitiuam.

Innocentius tertius abba/ ti sancti proculi ꝛ.l.canonico bononiensi.

D hoc deus:ꝛ ifra

Cum causa que in ter .r.ꝛ.b.vxorem eius vertitur auctoritate ap. vobis commissa fuisset:tādē procurator eiusdeꝫ.r.libello vxoris:quo virum ad separa tionem thori.ꝛ vt dotem re ciperet de adulterio accusa/ bat noluit rñdēᵇ donec aduo catꝰ ᶜeiꝰ veniret inducias po stulando:qui cum hꝰi induci as sepe petēdo vobis illudere videret':tandem ad psentiaꝫ vestram accedens dixit se re spondere paratum.Sed die statuto cū crederetur respon surus libello restitutionē vxo ris primo fieri postulauit:ne secus fieret appellando.Ve rum quia dicebat mulier seui tiaꝫ hr̄e suspectūᵈ:ꝛ inde p

curator nec de mulieris impunitate cauere nec vestro se curasset postmodum conspectui presentare: vos testes mulieris recipere studuistis: et infra. Consultationi vestre taliter respondemus: quod licet ordo iudiciarius in alijs controuersijs sit seruandus et in matrimonialibus causis non usque quaque seruetur quia tamen in presenti negocio non est actum de federe matrimonij: sed de crimine adulterij per quod ad separationem coniugij non ad coniunctionem intenditur: quia lite non contestata testes fuerunt recepti: et attestationes etiam publicate: siue deferendum siue non deferendum appellationi fuisset: non est ad diffinitiuam sententiam procedendum. Potuit tamen prefatus r. propter suam contumaciam vel etiam procuratoris si sciens non purgauerit eandem: excomunicationis sententia innodari.

Idem hierosolymitano patriarche et archiepiscopo cassesi.

Accedens: et infra. Cum in iudicium delegatorum presentia archiepiscopus tirenensis restitutionis beneficium postularet: plebanus sancti marci de venetijs, contra quem agebat nihil ad obiecta respondit sed ad nostram audientiam appellauit

expone coniugij. i. coniugum: quia propter adulterium separantur ab inuicem quo ad mutuam seruitutem: tamen vinculo matrimonij nihilominus perdurante: et hoc patet: quia licet sic absoluatur ille qui non peccauit a seruitute alterius: qui adulterium commisit: contrahere tamen non potest. xxxij. q. i. dixit dominus. et si contraheret: compelleretur redire ad priorem. j. de diuor. ex litteris.

g Ad diffinitiuam sententiam. Hic patet quod in ciuilibus causis nunquam est ferenda sententia lite non contestata. ar. j. de do. et contu. put. et. C. quando et quando iud. l. consentaneum in fi. et j. e. ti. per totum. et in auc. de exhi. reis. §. si vo. coll. v. siue in criminali ciuiliter mota: vt hic. Hu. contra dixit: quia testes possunt recipi et sententia fieri: et in criminali. dummodo de causa liqueat vel liquere possit siue causa sit criminalis siue ciuilis. De hac tamen materia tradit. iij. q. ix. in summa j. de do. et contu. vitanis. Et no. quod dominus papa per totum ti. istum fuit in opi. Jo. qui dixit: quod lite non contestata non sunt recipiendi testes. Mar. contra cum hug. et dominus papa nunquam sequitur opi. mar. j. de test. c. rainutius. et c. rainaldus: vbi tractatur de duabus quartis deducendis.

b Procuratoris. Ex hoc euidenter apparet quando dominus puniendus sit. Est quidem dominus puniendus: quando ipse contumax fuit. Item propter contumaciam sui procuratoris eo sciente: et eam non purgante: quia tunc intelligitur ratam habere contumaciam sui procuratoris: vnde potest excommunicari: aut alias puniri: quia alienam culpam fecit propriam per consensum: et ita punitur dominus propter factum procuratoris. siue eius contumaciam: ar. j. de ap. sepe contigit: et. ij. q. vi. §. biduum ver. si aduersarius. nam factum procuratoris nocet domino. ar. de in integ. resti. cum venisset. et confessio procuratoris nocet domino. j. de re iudi. sbota etiam ignoranti: vt ibi et dolus procuratoris nocet domino. ff. de tribu. procuratoris. et. C. de exact. et trasmili. a. l. i exactione. li. xij. et quod factum procuratoris domino preiudicet: habes. j. de causa pos. et prope cum oli. et generaliter factum procuratoris domino preiudicat: nisi excedat fines mandati. ar. de of. dele. cum oli. C. de procu. si procurator. et sibi imputet qui malum procuratorem eligit. ff. de mino. cum mandato. nam cum prosit domino factum procuratoris: etiam si iniuste obtinuit. ff. de procu. qui proprio. §. vt in ceteris. sic et ei debet nocere. Sed contra videtur: quod contumacia procuratoris non debet noceri domino. ff. si quis ius. di. non ob. l. i. §. si procurator. et expresse traditur: quod tamen procurator conueniendus est: non dominus. ff. man. si mandato non expressisset in pri. Item ignorantis domini conditio per procuratorem deterior fieri non debet. ar. de procur. ignorantis. nec tamen scientia eius domino ignoranti nocet. ff. de lib. causa in suo nec delictum eius in auc. de ec. ti. §. si quis in sua domo. coll. ix. nec alienus dolus alii nocere debet. ff. de excep. do. si procurator. So. dicas: quod procuratoris contumacia ipsi domino preiudicat in eo casu in quo

loquitur hic: puta quia scit eius contumaciam et ratam habet eam eo ipso quod non purgat ipsam: vnde in eo casu potest dominus excommunicari. Si vero dominus ignorat eius contumaciam: nec eam ratam habet: ipse procurator punitur de dolo suo: et non dominus: et sic loquitur. ff. si quis ius di. l. i. §. si quis procurator. et alia iura ad hoc inducta: quia iniquum est aliquem alterius odio pregrauari. C. de inof. testa. si quis suo versus fi. et pretera suos debent tenere auctores. j. b is que fi. a ma. par. ca. quesiuit. et. ff. de pe. sancimus. alias ergo dominus non est excommunicandus ignorans culpam et dolum sui procuratoris: vel cum eam scit statim eam purgat: et hoc est notabile circa ea que facit in iudicio secundum formam mandati bene fit preiudicium domino per concessionem procuratoris seu per factum illius vt dicunt iura primo inducta: dummodo non egrediatur formam mandati: aliter non obesset domino: si cum primum scit contradicat. ar. de of. dele. cum olim. Sed quid si propter contumaciam procuratoris tamen dominus excommunicetur a iudice domino ignorante contumaciam procuratoris. nec eam ratam habente: nunquid erit excommunicatus. hoc sepe contingit. videtur quod non teneat: quia hic dicit potuit excommunicari propter suam contumaciam vel procuratoris et illud dicitur posse fieri quod de iure fit. xxij. q. ij. faciat homo. Sed videtur quod excommunicatio teneat cum sit lata a suo iudice siue iuste siue iniuste. xi. q. iij. sententia pastoris. et in culpa quodammodo videtur qui talem procuratorem constituit qui non obtemperat iuri: et aliquis pro facto alterius etiam sine culpa punitur. j. de spon. non est. Credo quod tutius sit dicere: quod sit excomunicatus: licet non debuerit excommunicari. et debet absolui sine aliqua satisfactione et absque grauamine: et credo quod iudex tenetur ei ad interesse. j. de sen. ex. sacro. quia illum excommunicauit iniuste etiam non citatum.

i Accedens. appellauit. Hic nullam causam appellandi seu grauaminis expressit. vnde non valet secundum hodierna iura appellatio j. de appel. vt debitus. quia causa semper debet exprimi coram iudice. et propter illam appellari. j. de ap. dilecto filio. qui aliter admitti non debet: quare talis appellatio non valet hodie hic. n. appellauit propter suspitionem et appellare non debet licet non debuit. n. causam suspitionis coram iudicibus allegare probabilem: et si non admisisset legitimam suspitionem tunc debuit demum appellare j. de ap. cum speciali tamen. j. videtur: quod legitima fuerit appellatio v. ex his plebanum legitime et c. Et ita secundum antiqua iura sufficiebat appellare: licet causam non exprimeret: vt hic videtur: quia papa talem appellationem videtur admittere: quia illi iudices fuerunt suffraganei archiepiscopi: sed hodie non teneret. Vel dic quod causa suspitionis fuit allegata. nec admissa: vnde tenuit appellatio: et ita nullum contrarium: vel quia suspitionis causa notoria erat valuit appellatio plebani quamuis causam non expresserit: vt infra sequitur in ipsa littera: secus cum causa suspitionis aut etiam appellationis latens est: quia tunc debet exprimi secundum quod traditur. j. de ap. vt debitus. et c. cum speciali. et c. interposita.

a ¶ Testes.receperūt lite ñ ɔte.⁊ male.ḋ.e.c.pri.⁊.ĩ.e.ꝑ totū.
b ¶ Possessionē.iuris.nō aūt possessionē cā rei ꝟuande:qḋ forte facere poterūt:imo sine forte si ɔtumax fuisset.ĩ.e.c.ꝑx.⁊.c.qm̄.§.i alijs.sed appellatio p̄missa videt̃ defendere ipsuȝ.plebanū a ɔtumacia.vñ nō tenuit snīa eixcōcationis:vt iferius sequit̃.Quidā itelligūt hác decre.loq in cā restitutionis i integrum iure minoris.
c ¶ Perturbare.Ar.ꝙ iudex dȝ defendere iductum i possessionem.ĩ.ḋ simo.querelam.
d ¶ Subesse.Hec est iusta cā recusatōis.ꝙ iudex sit suffraganeus adversarij:sicut ⁊ illa:ꝙ iudex sit dñs adversarij.ḋ.de offi.dele.cām q̄ inter r.vbi plures casus notātur de recusatione.Ideȝ videtur si eēt affinis.iij.q.ix.absens.⁊.ff.de iniurijs,lex cornelia i p̄n.⁊.iiij.q.iij.§.iteȝ.l.iul.Item si est comes.ff.de of.pre.senatusconsultum.⁊.ḋ.de of.dele.cū.r.Item ꝓpter dñm tota familia pōt recusari.C.siqs quacunqȝ p̄di.po.l.vna.⁊ lȝ ex istis causis repellatur iudex a iudicando:non repellitur testis a testificādo.⁊ hec ē cā:qꝛ facili⁹ posset habere multos iudices:q̄ȝ vnum testem.vnde repellit̃ iudex a iudicio ꝓpter defectuȝ testis vt sic erat testimonium i cā.ĩ.de testi.dilecto.
e ¶ Ac ex his Quare dicat ex his:qꝛ non appellauit ex plurib⁹ causis.ȝ tm̄:qꝛ erāt suffraganei.p⁹ appellationē vnica videbat̃ cā appellationis eo tempore q̄ appellauit:lȝ tñ nō expsserit.s.qꝛ iudices duo erāt suffraganei:ȝ post appellationē alia cā grauaminis supuenit.s.qꝛ r̃cepunt testes ite nō ɔte.⁊ ꝓpter ħ dicit ex his:qꝛ ex supueniēti grauamie sūpsit appellatio maiorē firmitatē:⁊ sic ex his q̄ postea fuūt:sselligitur fortius valere.sed ab initio vnica videtur:⁊ sic legitimam vocat appellationem:⁊ tamen nulla causa fuit expressa.vt dictum est:⁊,ita ex postfacto apparet legitima.ĩ.ḋ frigi.ſ⁊ malefi.fraternitatis.Vel dic ꝙ duo iudices recusati fuerāt ⁊ qꝛ non admiserunt recusationem.appellatū fuit:⁊ sic ē planū qḋ dicitur:vt supra dictum est.
f ¶ Propter.ɔtumaciam.si appellatio nō fuisset legitima:ꝓpter ɔtumaciam debuit ⁊ potuit excōicari:vel aduersariū in q̄si possessionem iuris mittere cā rei seruande:vt.ĩ.c.pri.ȝ diffnitiuā nunq̄ȝ potuit ꝓferere snīaȝ super possessione:que erat questio spoliationis:cū lis non esset contestata.ĩ.e.per totum:⁊ ꝙ dicit forte:non notat dubitationē.sed potius affirmationē.

⁊ lȝ sepe fuisset admonitus vt iuri pareret:qꝛ ei⁹ appellatio nō tenebat:noluit tñ rñdē āl plius vl' corā eis ēt cōparere. Ipsi vero iudices cum plebanus in sua cōtumacia perduraret:testes receperūt[a] ab adversa parte ꝓductos:⁊ depositionibus redactis in scriptis mandauerunt eidē vt ad eos accederet in personas vel i dicta testium obiecturus:quod cum facere noluisset:in ipsuȝ excōmunicationis snīaȝ protulerunt:possessionem[b] iuris parochialis adiudicantes archiep̄o memorato:⁊ euȝ restituentes in integrum districtius vetuerūt ne quis possessionem tireñ.ecclesie restitutaȝ presumeret perturbare[c].Cū igitur lis coram eisdem iudicibus non fuerit cōtestata:⁊ manifeste pateret litteras ipsas ꝑ veri suppressionē obtētas:cum manifestuȝ esset duos predictorum iudicū:acconeñ.videlicet ⁊ bericeñ.ep̄os eidem archiep̄o tanq̄ suffraganeos suo metropolitāo iure subesse[d]:ac ex[e] his plebanū legitime appellasse cōstaret:i quē ēt si min⁹ legitime appellasset:⁊ iudices ipsi licet ꝓpter ɔtumaciam[f] excōicatōnis forte potuerunt ꝓferre sententiā non tamen debuerunt sup p̄ncipali negocio diffinitiuā sententiam lite nō contes.ꝓferre p̄dictas cassauimus[g] snīas:immo cassas denunciauim⁹.⁊ in anes.Unde tireñ.archiepiscopo dedimus in mādatis:vt ecclesie sancti marci instrumēta restituat:⁊ etiam vniuersa[h] q̄ huiusmodi occasione sententie ꝑ se vel ꝑ alios occupauit.

Idem ep̄o brixieñ.

Te fraternitatis deuotio:et infra. Consultationi tue duximus respondendum:ꝙ si reus lite non contestata absentauerit se contumaciter: talisq̄ȝ causa sit:ꝙ actor possit in petitarum rerum possessionem induci est in eadem causa custodie inducendus. Quod si causa

g ¶ Cassauim⁹.i.cassam denūciauimus.Hoc ideo ita exponit:qꝛ ꝓprie dicitur cassari sententia vbi tenet:sed cum sentētia nulla est vt hec sententia non debet cassari:qꝛ quod non est cassari non debet:sed debet denūciari nulla sicut fit snīa excōicationis.ĩ.de sen.ex.ꝑ tuas.⁊.ḋ.de of.dele.cum contingat.et hic due fuerūt sētentie.s.excōicationis i plebanum:⁊ alias s.per restitutione possessionis iuris parochialis.
h ¶ Uniuersa.ga si p̄ncipale non tenuit:nec illud qḋ ex eo noscitur esse secutum.ĩ.de fi.istru inter dilectos §.cū igitur in fi.⁊ C.de legi. non dubium.cum suis cōcor.omnia ergo st restituēda q̄ occasione ipsius sentētie habuit. Sicut cum r̃stituitur minor.aduersus sententiaȝ:pignora p̄stita debent restitui.ff.ḋ mino.si ex causa.§.i.⁊ cuȝ retractatur sentētia oīa debent restitui in p̄stinū statū vt hic:⁊ ex vtraq̄ȝ parte fieri debȝ restitutio.C.de repu.l.vna.ff.ḋ mino.qḋ si minor.§.restitutio.ḋ.ḋ i integ.resti.c.ꝑ.
i ¶ Te fraternitatis contumaciter.pluribus modis.vr̃ qs ɔtumax.ĩ.e.qm̄.§.i.⁊.xi.q.iij.certū.ff.de re iudi.ɔtumacia.
k ¶ Possessionē.l.q̄si possessionē.ĩ.ḋ cā.pos.cū ecclesia
l ¶ Inducēdus.nō tñ iudex multū dȝ festinare ad decernēdū h⁹ i missionē i possesionē:alś fieret restitutio ɔ̄ cā.ar.ff.de damn.ifec.si finita.§.si forte:qꝛ ēt snīa diffinitiua reuocat̃ iusta de cā.ĩ.de re iudi. cū bertold⁹.⁊ dȝ sūmati negociū pscrutari añ missionē.Ar.C.vbi i rē ac.l.ij.⁊.ĩ.e.qm̄.§.pe.An iste sic missus sit custos tm̄ vl ver⁹ possessor:dr̃.ĩ.de do.⁊.ɔtu.ɔtingit.Nota tñ ꝙ gnq̄ȝ auxilia ꝓdita sūt ɔ̄ illos:q nō admittūt actorē i possessionē ꝑm mandatū iudicis.Primū qꝛ puniunt̃ i expēsis.ĩ.e.qm̄.§.i alijs ⁊.ĩ.de sequestra.ad hoc.Scḋȝ ē qꝛ eo nō obstante:ꝙ nō possidet:verus efficitur possessor anno elapso.ĩ.de do.⁊ ɔtu ɔtingit.ff.de bo.auc.iu.pos.q̄ȝuis.Tertiū ē:qꝛ pōt excōicari:vt hic:⁊.ĩ.e.qm̄ §.vlt.Quartū qꝛ pōt conuenire.aduersariū q̄ȝti sua īt ē possessionē nō habuisse.ff.vti pos.l.si.duo.§.vl.⁊.ff.ne vi fi.ei q in pos.mi.l.i.in p̄n.Quintuȝ quia manu

militari eijci pōt.ff.ne vis fiat ei q. in pos.siquis missā ff.de rei ven.qui restituere.

a ¶ In possessionē nequeat. puta si cā esset crimialis siue ciuilis siue crimialis agat vl'in mrimōialr.s.qñ agit ad sepatione mrimonij ɔtumax ē excōicād⁹.s.e.c.j.in fi.ꝛ.xj.q.iij. rurs⁹.

oriundus fuit alr iudicāi de terra vxoris: illā solā putarē sufficientē ad excusandū iudicē vel iudices:ſ; pstat adminiculū a'ijs vt dixi.s. q nō psunt singula: multa iuuāt.sic.ff.q ex cau.ma.necnō.§.j.qs sepi⁹.nisi velis dicē de fra q ptinet ad iurisditiōez vxoris:nūc bona ē exceptio:ꝛ q: oēs erāt ð distri

ꝛ.c. gcunq3.ꝛ bic.

b ¶ Accedens. linea ɔsāguinitatis q̄ ē sufficiēs cā recusatiōis.j. ð ap.postrēo.idē eēt si eēt affinis.iij. q. v.absēsde h dixi s.e.c.accedēs.ꝛ.s. de of.del.cām.q̄

c ¶ Eius.s. comitis britanie. iōq3 erat suspect⁹ illi.s.ð of. fi.del.insinuante.

d ¶ Qui.s. comes

e ¶ Oriundus.vñ gs oriūd⁹ fuit: ibi domiciliū retinere vr.ff.de sena.l.pe. ꝛ ē ita admirabil suspicio:quā suffi cē ñ credo:ſ; q ñ p sūt singl'a mlta iu uāt vt nō.j.ð pba. cū cāz.vl'dic oriūd⁹ ð terra sua.i.de terra q ptiebat ad iurisditionē illius comitis ꝛ ad ppeta tem ipsius dñe.

f ¶ Amissa ue.s.ſ; nūgd teneē gl3 di ligē primū suū. ð pe.di.j.oīs g nō di ligit.ı fi.ñ oīs ami citia' repellit iudi cē:ſ; mar.l.ı.ff.ð v.

talis fuerit:q idē in possessione3 neq̄at⁰ intromitti vel iuri pareat:p cen.ec.est cōtumax cōpellendus. Idem de decima ꝛ elemosyna abbatibus aurel'ꝛ carnot.dioc.

Accedens ac sedem apostolicaz nobilis vir gu. vicecomes nobis exposuit:q cū sopiten.eps comitez britanie prima linea ɔsanguinitatis ᵇattingat:ꝛ archidi. eius ᶜ sit clīcus cōmensalis:qᵈ eidez vicecomiti est aduersari⁹ pn cipalis:vtpote q vxorē suā et terrā publice detinē psumūt ꝛ magister.p.de terra vxoris sue oriūdus ᵉexistēs nimis fa uens ᶠeidē ꝛ oēs sb districtu ᵍ existūt comitis memōati:nec nisi p districtū ipus ei pateat accessus ad eos: ꝛ ipi qb⁹ cā int ipz ꝛ vxorē suā ɔmissa fue rat nunq̄ ei voluerunt nisi in fra inimicoꝝ ʰsuoꝝ locū ꝛ ter minū assignare:vbi sine mor tis periculo accedeē nō audebat:ꝛ l3 lr̄as nō habuit de cōductu:si tñ misse ei fuissēt:nō debebat se credere suis capi

talib⁹ inimicis ⁱꝛ infra. Addā dam⁹ q̄ten⁹ cū ppinquores si tis tērre nobilis iā dicte q sue ꝛ cā ipa p vos cōmodi⁹ valeat termināi:cū ad vos secur⁹ pateat accessus:vtrinq3 pāti b⁹ ɔuocatis si vobis cōstiterit q añ litē legitie ɔtestatā vl'p⁹ appllattōez ex pmissis ᵏ causi īerpositā:testes sup ɔsāguini tate ɔ̄ mrimoniū absq3 culpa ɔtumacie recepti fuissēt: vos attestatiōes huiusmodi ðcer natis irritas ꝛ inanes:cōpellē tes dictam nobilem:vt reuer tatur ad virum suū:quē incō sulte dimisit:ita q postq̄ ipe vir p'enariā restitutionez ha buerit:tā vxoris q terre ˡcām sup mrimonio audiatis:eāq3 sine canonico tmineti. ᵐ dē

Quoniā frequent in dubiū reuocaē a mltis an lite non ɔtestata testes recipi valeāt auc̄te psentiū duxim⁹ declarādū regl'ariter vexeē ᵐ q lite nō ɔtestata nō est ad re ceptionē testiū pcedēduz ⁿ:nisi forte ð morte testiuz timeat vl'absētia diuturna i qb⁹ casi

ctu ipsius comitis.ar.j.de psūp. tertio. ꝛ ita sine te stes recepti fuerāt añ litē ɔte.siue post appellatione pmissā ex pdictis causis non valet receptio te stiū sup ɔsāguinitate nisi ille fuisset ɔtumax: tunc eni in mrimoniali ante litē ɔtestataz recipiūē te stes nō obstāte absētia il lius.j.e.c.pri.§.j. ꝛ h est qō sequitur absq3 culpa contumacie.

¶ Terre.s.dotalis. eius eni cognitio ptiet ad papā rōne ɔnexitatis:q: ē ac cessoria ipsi mrimonio. j.ð dona.int vi.ꝛ. vx.c.j. ꝗ.ꝛ.iij.ꝛ sic ñ ē ɔ̄ gñ. sunt leg.causā que.ij.

m ¶ Quoniā regularie vexe eē. Hec regula fallit in casib⁹ h positis.s.vbi timeē de morte vel absētia testiū:et vbi agiē de electione vel matrimonio ꝛ in cā inqsitionis ꝛ publicationis. Itez in cā denūciationis.s. ð iudi. nouit. Itez in actoris ab sētia psēte reo recipiūē te stes lite non ɔtestata. C. qño ꝛ qñ iud.auc̄. qui semel.j.de do. ꝛ cōtu.cām ꝗ. Itē vbi actor non pōt agere ppē iuramentum qō iurauit non repetere

fig.l.ate.§ amicos.sic nec oēs inimicitie ꝑpellūt testez nisi maxie.j.ð si.l3 beli.ꝛ.c. p tuas. ꝛ cā cognita illud disqri dz.ff ð qōnib⁹.l.j §.p qōnē. nā ppē leues inimicitias nō extinguiē legatū.ð adi.leg l.iij.in fi. Sed vī q modica cā iudicē repellit vt diciū ē.s.e.accedēs ꝛ.s.ð of.del.cāz q̄.q: lites sine suspinone pcedere debent iij.q.v.q: suspecti.ꝛ.C.de iudi.apertissimi. Sed quod dicit nimis fauens soluit quod dictum est.

g ¶ Sub districtu.hec exceptio omnes tangit.

h ¶ Inimicorum. Hec fuit suffciens cā appellādi.ij. q.ir.hortamur.ꝛ.j.de ap.ex parte.ff.de iudi. si longi⁹. ff.de arbi.si cum dies.§.si arbiter.

i ¶ Inimicis.si j.de sen.excō.decetero.ꝛ.c.q3uis. nec i h casu sufficiēs potuit cautio pstari.ar.j.ð'resti.spo.li teras i fi.ꝛ h ppē fragilitatē cautiōis.ff.ad.trebel.qui

k ¶ Ex causis pmiss.s.q: eps erat ɔsāguine⁹ (ita.§.j. comitis ꝛ archidia.cōmēsalis eiusdē:ꝛ alr oriūd⁹ ð fra vxoris:ꝛ locū assignabāt p frā inimicoꝝ:q: huiusmōi exceptiones nō admittebāt:legitima fuit appellatō:ꝛ quelibet eiiā p se sufficeret ad appellādū pter illā: q

vsuras.j.ð iureiu.ad nostrā. Itē cū minor ab hereditate officio iudicis se abstinet vt in auc̄.vt spō.lar.§.ad hec.coll.ix. Itē vbi aliqd iudicis officio expediē.C.vt minor se ab he. absti. in auc̄ ibi posita. Itē cū in integrum restitutio incidenē postulatur offificio iudicis.s.ð of.iudi.c.ij. Item cū agiē iniqtate iudicis in casu quē habes j.de ap.interposita.§.vl. Itē i petitione legati vl'fideicōmissi.ar.C.de vsu ꝛ fruc.l.ij. sed ibi dicit post litē nō contestatā.in fi.vñ casus iste non debet excipi ð regula. Itē cum agitur finiū regundo.iudicio.C.fi. reg.l. iij. Item in trebellianica restitutione.C.ad trebel.l. pe.§.cum autem. Item in causa heresis post mortem. xx iij.q.ij.sanc. ij. Item vbi offenditur publicum cōmodum.C.de pe.ne diu. ꝛ iij.q.iij.quia ea argu. Item cum persona est incerta.v.q.j.qui dem.ꝛ.q.ij.c.ij ꝛ sm quosdam in causa libertatis. C.de inge. manu diffamari.Ar.ɔ̄.j.de testi.cū olim. Item vbi agiē de beneficio obtinendo ecclesiastico vt in ɔcilio lugdu. Innoc.iiij. de eo qui mit.in pos.causa rei ser.cum qui.

n ¶ Procedēdū sup principali.ſ; sup incidēti interdum vel emergenti bene recipiunē testes vt probeē:q citatio pueni ad aliquem vel contumax fuerit in casu quem habes.j. de.app.

interposita.§.vlti.

a ¶ Ciuiliter. Hoc iō dicit: qꝛ in criminalib⁹ nūq̄ recipiuntur testes lite nō ꝯt. ⁊ ibi ꝓbationes strictissime requirunt.v.q.vj.epiphaniū.C.de proba.l.vl. Qualr̄ in criminali cā proceda‍t̄ dī.iij.q.ix.in summa.j.de do.⁊ contu.veritatis.

b ¶ Ne veritas xiiij.q.ij.quāq̄.

c ¶ Subtrahat̄.tūc eniꝫ curare oꝫ iudex ⁊ magistrat⁹: vt salua sit rex ꝓbatio.s̄.de testi.curēt et in auc.de test.in vl.colū.col.vij.§.pe.⁊.§.h̄ vo.⁊.j.de testi.sicqȝ testium.⁊.ff.ad.l.acql.l.j.vel etiā si timet̄ ꝙ testes ꝓpter morā variēt fidē suā: aut moriant̄.ff.ad carbo.l.iij.§.due.ar.j.e.c.§.sūt ⁊ alij ⁊ j.de testi.significauit.

d ¶ Timet̄. tunc illi soli recipiunt̄ de qb⁹ timet̄ ⁊ nō alij: nisi in cā publicationis.j.de testi.significauit.⁊.j.e.c.§.sunt ⁊ alij. ⁊ lꝫ in his casib⁹ recipiātur testes lite non ꝯte. vitate tñ' īspecta ⁊ quo ad effectuꝫ non intelligunt̄ recepti lite non contesta. quia non publicantur: nisi sit.conte.⁊ cum alijs.si alij lite.ꝯt.inducti fuerunt: nec ad sniam ꝓcedat iudex per tales testes: s̄ in sequenti.§.recipiuntur lite non conte.⁊ fertur sententia.⁊ sic est differentia in primo r̄ulo ⁊ secundo.

e ¶ Conuenta. idē est si nondū sit conuenta s̄ conuenienda.

f ¶ Aduersarium.cū fuerit absens ⁊ nō contumaciter.

g ¶ Infra annū.ecce p̄scriptio annalis.sic.s̄.de rescri plerūq̄ ⁊.s̄.de of.or.pastoralis.C.de here.auc.idē.⁊.j.e.§.in alijs.⁊.j.de here.excōicamus.§.j.⁊.ix.q.iij.rursus.⁊.c.qcūq̄.⁊ iste annus vtilis est ab initio: qꝛ nō currit nisi ab eo tp̄e quo potuit experiri vt in decre.plerūq̄.⁊.ij.q.vj.biduum.

h ¶ Nō valeāt.illi q testes ꝓduxit: s̄ aduersario bñ valebunt q dolū nō adhibuit.xiiij.q.v.c.ñ sane.qꝛ ꝓ vtraq̄ testificāt̄.

i ¶ In fraudē.nō enī artāda est alicui ꝓbanda facultas.ff.d incen.rui.⁊ nau.neqd.§.d his.⁊.iij.q.vij.§.tria.vo.sicqȝ ex litigatoribus.⁊.j.de testi.significauit.⁊.c.dilecto. Itē hic est presumptio iurꝫ de iure ꝯ quam non admittitur probatio.liiij.d'.fraternitatem.j.de iudeis.c.vl.⁊.j.de spon.ad id.⁊.c.is q.vbi de hoc secus si esset etiam tantum de iure.ff.quod me.cā non est verisimile.xxvij.q.j.nec aliqua.b.

k ¶ Ad repellēdū testes. testib⁹ humanis reb⁹ exēptis p q̄s testes recepti reprobarent̄ siue eoꝝ dicta.j.de testi.ex tenore.⁊.c.presentiū.⁊.C.de cōtrahen.stipu.optimā.vo.⁊ si inter p̄ntes partes.vel qꝛ se absentarēt vel efficerent̄ inimici actoris.ff.d carbo.edic.l.iij.§.due.⁊.ff.de furt.l.qdā.⁊ ar.ff.ad.l.acql.l.in l.acqlia. Dicta vo illoꝝ posset quādocūq̄ reprobare ex ipsis depositionibus ⁊ per testes etiā post mortē ipsoꝝ testiū ⁊ in ꝑsonas: dūmodo testes haberet ꝑ quos posset hoc probare.C.de testi.l.fi.xxiiij.q.ij.sane.ij.ar.C.si pē.ap.q̄suis. s̄ poterat contingere ꝙ illi interim morerent̄: vel al's vt dictū ē ipedirent̄ iō infra annū debet denūciare ipsi reo receptionē talē factaꝫ esse cōtra eū qd̄ nisi fecerit: nō valebit talis receptio testium.

l ¶ Vel alie.exceptiōes elidētes principale negociū: vt puta

b⁹ cū ciuilit⁹ ē agēdū: ne veritas^b occl'tet̄: ⁊ ꝓbatiōis copia fortuitis copia subtrahat̄^c: senes ⁊ valitudiarij ⁊ alij testes de qb⁹ ex aliq̄ rōnabili cā tīmetur^d etiā lite nō ꝯtestata sūt ꝓcl'dubio admittēdi seu ps cōuēta^e sit ꝯtumax seu sit absens absq̄ malicia: vt cōueniri nō possit s̄ꝫ si actor nō ꝯuenerit aduersariū^f ifra annū^g ex quo cōueniri poterit vt saltē receptionē huiusmōi testiū nō denūciauerit illi: attestatiōes sic recepte nō valeāt^h: ne forte ꝓcurēt in fraudē^i: vt ꝓcessu tēporis exceptōes legitie ad repellēdū^k testes vl̄ alie^l locū habere ñ possint. ¶ Porro spāles cause possint occurrere: in qb⁹ casualit̄ ē aliud obseruādū: vt pote vbi gr̄a si sup alicui⁹^m electione^n vl̄ copula maritali qō moueat̄: tūc etenīꝫ ne ꝓpt lōgā morā in spūalib⁹ ⁊ tp̄alibus patiat̄ ecclesia lesionē: vl̄ viro siue mulieri fornicatōis occasio p̄beat̄: maxie cū ꝓpinqtatis grad⁹ opponit̄ lege diuina ꝓhibitus^o in huiusmodi casib⁹^p si ꝯtumax apparuerit is in quē fuit actio dirigenda: seu qꝛ peremptoria citatione recepta venire contēnit: seu qꝛ maliciose seipsū occl'tat^q: seu qꝛ impedit^r ne possit ad eū ci

prescriptio quam tunc poterat probare vel pactum d non petendo vel consimiles quia potest esse: ꝙ tunc temporis probationes super his haberi non possent. ar.ff.ad.l.acql.in lege.⁊.ff.de furt.quidam.

m ¶ Alicuius.electi nō cōfirmati: ⁊ q nondū ꝯsensit.

n ¶ Electione puta ꝙ nō sit canonice celebrata: vel ꝙ elect⁹ sit crimiosꝰ ⁊ lꝫ videat̄ loq.c. i prelato: pōt ideꝫ dici i electione cuiuslibet clerici: qꝛ ibi ledit̄ eccl'a ex lōga mora: vl̄ etiā si vocat̄: vt ꝯsentiat: ⁊ nō veniat.s̄.d elec.statuim⁹ in ꝯcilio lugduuēsi.

o ¶ Prohibitus.j.d rest.spo.lrāꝫ.⁊.xxx.q.iij.pictaciū.

p ¶ Casib⁹.supplu unt isti ablatiui: quia h̄ aduerbiū tunc quod precessit sufficeret.

q ¶ Maliciose occl'tat.si.v.q.j.qdā ꝫ.de alie.iud.mu cau.fac.c.j.⁊.s̄.de of.del.c.consultationibus.

r ¶ Impedit.talis habet̄ pro citato denunciatione facta publice ad domū suam.j.de cle.nō resi.ex.tue.⁊.j.de do.⁊ contu.c.vl.ff.de calc.si dictū §.si p̄sente.⁊.l.si idē.§.presenti. Et ita sufficit ꝙ publice edictū ꝓponatur ad domū suam vel ecclesiaꝫ: vt dicunt iura predicta: ⁊ citari pōt litteris vel edictis.ff.de fideicō.l.cum vo.§.penul.⁊ sunt tres modi contūacie.⁊ quocunq̄ illoꝝ aliquis contumax sit: habetur pro contumace. Primum modum habes hic: ⁊ alios duos modos cōtumacie habes.ix.q.iij.certum est.

s ¶ Si vero aliter.i.non per contumaciam.s̄.de offi.dele.consultationibus.

t ¶ Maxime.proprie.sic.s̄.d elec.cuꝫ inter.v̄.vt ꝑ mutuum ⁊c̄. Alij exponunt maxime.i.tantum.

v ¶ In sacris canōibus. De hac absentia varie loquūtur canones. Quidā dicunt de duobus mēsib⁹.viij.q.j.presentiū. Quidā d tribus septimanis.vt.e.cā q.j.sicqȝ in clero. Et quidā de quinq̄ annis.j.d cle.nō resi.c.ij. Quidā de tribus. Quidā de quinq̄ mensib⁹.e.di.quoniā.⁊.lxxv.di.quoniā. Quidā d vna hora.xcj.di.cleric⁹.xcij.di.c.vlti. Super hac exceptiōe dicēduꝫ est ꝙ si aliquis esset absens in eo loco: vñ possit citari vl' i studio vel i aliquo loco vbi apparet manifeste: qꝛ non latitat: prelatus illius ipsum legitime monere dꝫ vt ad suā ecclesiā reuertatur infra tempus conueniēs s̄m locoꝝ distantiaꝫ ⁊ temporis qualitatē ab ipso prelato p̄figēdū. Quod si nō venerit: poterit postmoduꝫ suo beneficio spoliari: nisi ratiōabilē cām ostdat: q̄re venire nō possit j.d cle.nō resi.inter quattuor.⁊.c.vl.⁊.j.de ap peruenit.ij.vel si al's de licentia prelati sui se absentat vsq̄ ad certū temp⁹ sibi statutuꝫ infra quod reuertatur: tunc si nō reuertatur ad terminū eꝑs po

rest illũ puãre bñficio ⁊ officio nisi iusta cã impediat. ⁊ sic loquit illud capitulũ. vij. q. i. psentiũ. Dico tñ q̄ siue clericus sit absens de licẽtia epi ad certũ tps: siue pter licẽtiã: eps sẽp ipm pmo monere dꝫ vt redeat p iura p dicta. j. de cle. nõ resi. c. inter. ⁊ c. vlt. ⁊ .j. de ap. puenit. ij alˀs nõ teneret sententia lata ꝯ absñtem nõ vocatũ neqꝫ citatũ. Et iura antiq̃ q̃ hic signãt sic itelligũt. Verũ est q̄ clerici ab ecclesijs suis abesse nõ debẽt: tñ si hoc ꝯtingat taliter sũt vocãdi añq̃ꝫ spolient: ⁊ ita suandũ est circa eos q com parent ⁊ citari pos sũt. Si vero nescit vbi sint: nec citari pñt psonalr: trine citatiõis edictum apud eoꝝ ecclesias publice pponatur vt reuertãt: ⁊ si vltra sex mẽses venire distulerit suis beneficijs postea spolient. j. de cle. non resi. ex tue. ⁊ sic q̃libercũq̄ꝫ sit aliqs absens semp dꝫ citari pdicto modo. Item videt q̄ melioꝛ sit ꝯditio illoꝛũ q maliciose se absentant: q̃ꝫ conditio illoꝛum q ꝯparẽt ⁊ citari pñt psonaliter: qꝛ illi habent sex mẽses: isti citãt ad arbitriuꝫ plati vel ad mẽsem: vel duos vel plures vel minus sm q̄ reqrit ⁊ exigit distantia locoꝝ. sed illð ꝯtingit: qꝛ nescit vbi sunt: qꝛ põt esse q̄ sũt multo remoti vel ipediti. nec isbꝛeui possunt per ꝯságuineos reuocari vel amicos. Et iõ maius tempus ⁊ certum dat eis vltra quod ecclesia vacare non debet. j. de cõcel. pbẽ. nulla. ⁊ hoc locum habet i his clericis ⁊ pꝛelatis q iaꝫ ꝯfirmati sunt: ⁊ possessionem diutius habuerunt vel et consẽserũt. de his vero qui solũmodo electi sũt: nec ꝯfirmationem vel possessionem habuerunt teneas qð hic dicitur: qꝛ expectãtur per sex mẽses plus vel minꝰ sm q̄ visum fuerit superioꝛi: cum per contumaciã nõ est absens. Si vero ille qui accusat electionem aut excipit contra electum: non comparet anno elapso electus potest confirmari. ff. de mu. ⁊ ho. reus. Sed non credo q̄ tantuꝫ sit expectandus: immo superioꝛ pꝛefigit ei certum terminuꝫ infra quem compareat pꝛosecuturus intentioneꝫ suam: alioquin confirmabit eum. j. de accu. lꝫ. ⁊ j. de clan. despon. cum inhibitꝰ o. ⁊ .j. qui ma. accu. pos. cum in tua. ⁊ hoc totum expeditum est. ꝯ. de electi. statuimus. sed in episcopatu dantur accusatoꝛi tres mẽses in auc. de sanc episco. §. siquid autem coll' ix. ꝯ potius ista in arbitrio superioꝛis cõsistunt. j. de dolo ⁊ cõtuma. cum olim. i. contra. sed ibi soluitur. Si vero contra pꝛelatum absentem agatur criminaliter. vel etiam ciuiliter per denunciationem alicuius: tunc citet vt veniat ad defendenduꝫ se. Si nõ veniat excõmunicetur ppter ꝯtumaciã ⁊ expectabit p annũ: ⁊ post annũ pcedat cõtra ipm sup bonis: nõ sup crimine sm q̄ traditur. xi. q. iij. rufus: ⁊ c. qcunqꝫ. ⁊ .j. de do. ⁊ ꝯtu. Veritatis vbi de hoc.

x ¶ Expectãdus. postmodum pcedet contra eum ⁊ recipientur testes ⁊ diffinitiue pcedetur vel alius eligatur: si non vult consentire ⁊ nil ei opponitur.

tatio puenire: testes lite nõ cõtestata sunt merito admittendi ⁊ nihilominus si de causa liqueat ad diffinitiuam sentẽtiam pꝛocedẽduꝫ. Si vero aliterʳ absens fuerit: ⁊ agatur de spirituali coniugio inter ecclesiam ⁊ pꝛelatum iaꝫ cõtracto electione maximeˢ confirmata illud in hoc articulo volumus obseruari quod super expectatione talium personaruꝫ i sacris est canonibusᵛ diffinitum. Quod si forsã agatur de spũali coniugio ꝯhendo: is q est in platum electus p spatiũ sex mensiũ expectetur: nisi pẽsatis negocioꝛum circũstãtijs per superioꝛis pꝛouidentiam magis vel minus fuerit expectandᵒˣ. Si autem de carnali coniugio sit agendumʸ: alteruter tãdiu coniugum expectetur: donec de ipsius obitu veri similiter pꝛesumaturᶻ: qꝛ cum sine culpa sit absens: vt si captiuitate vel egritudine: aut alio iusto impedimento forsitan teneatur aut etiam ppꝛia sed non maliciosaᵃ voluntate in remotis partibus moꝛeꝫ faciat: vt de facili vel de bꝛeui citariᵇ non possit ei quidem pꝛeiudicari non debetᶜ cuꝫ habeat forsan exceptiones legitimas ad intentionem cõtrariam elidendam: eo nequaq̃ obstãte q̄ de lapsu carnis possit opponiᵈ: qm̃ in coniugio casus multiᵉ occurrunt: in quibus coniu

y ¶ Sit agendum. cum non sit absens per cõtumaciam.

z ¶ Pꝛesumatur. per famam: quia senex erat vel etiam quia in acie fuit: nec rediit: pꝛesumitur q̄ his casibus sit moꝛtuus ⁊ si contrahat credens ita excusatur ab adulterio: etiam si viuat ppter ignoꝛantiam. xxxiiij. q. ij. cum per bellicam. quia non committitur adulteriuꝫ sine dolo. ff. de adulte. l. pe. vel si receperat litteras illoꝛum cuꝫ quibꝰ militauit. C. de repudi. auc. hodie tamen dicit: q̄ non debet cõtrahere nisi pmo sit certa de moꝛte ipius. j. de se. nup. dominus. j. de spon. in pꝛesentia. sed satis certum ẽ illi per solas huiusmodi violentas pꝛesumptiões postq̃ꝫ aliquãto tempoꝛe duxerit expectandũ foꝛte p annũ: vel etiam quinqꝫ annis: vt in pꝛedicta auc. hodie.

a ¶ Maliciosa. iiij. q. iij. §. itẽ his q nõ detractandi causa.

b ¶ Citari nõ possit. Si nõ põt citari ꝯ ipm pcedi non potest. Et sic est ar: q̄ non tenet sententia cum peremptoꝛium non puenit i noticiam absentis. iij. q. ix. caueant. ff. que sen. sine ap. rescin. l. i. §. item ex eo edicto. C. quomodo ⁊ quando i ea que. ⁊ ff. locati. l. item queritur. §. exercitu. Sed verius est q̄ sufficiat si diligens sit inquisitio facta: licet non sit inuentus. j. de do ⁊ ꝯtu. causam. ⁊ c. vlt. ⁊ .j. de cle. nõ resi. ex tue. ⁊ vij. q. i. psñtium. ⁊ C de iudi properandum. §. siquidem ff. de euic. si iõ. §. psenti. ⁊ l si dictum. §. si pꝛesente. Et hoc verum est quando maliciose est absens: alˀs non pꝛoceditur contra eum quantuꝫ ad cãum pꝛesentis littere.

c ¶ Non debet. arg. contra. j. qui fi sint legi. perlatum: sed ibi agebatur tantum de pꝛole: an esset legitima vel non: ⁊ nõ contra absentem: vel ille fuit requisitus: vt ibi innuitur. Cõtra. j. q ma. accu. pos. c. i. Illa coꝛrigitur per istam. Preterea ille fuit absens culpa sua pꝛopter maleficium quod commiserat: vnde non pꝛeiudicatur mulieri: ⁊ sic differt casus ille ab isto: ⁊ ibi soluitur.

d ¶ Opponi. Respõdet tacite questioni. Diceret aliqs si mulier tantuꝫ compellitur expectare: incideret foꝛte in foꝛnicationem ⁊ papa respondet ad hoc.

e ¶ Casus multi. vt si alter de fidelibꝰ labat i heresiꝫ. j. de diuoꝛ. q̃ꝫto. vel si alter coniugum incidat: vel si mulier ipotens cãu reddat ad reddendum debitũ. xxxij. q. vij. illiˀq sani. si alter furiosus factus sit xxxij. q. vij. neqꝫ furiosus. ⁊ c. hi q. vel si in captiuitate alter teneretur. j. de spon. in psñtia. vel si vir incidat in casum lepꝛe. j. de coniug. lepꝛo. c. i.

ges sine culpa sed non sine cā contiuere coguntur. Sunt et alij[a] casus similiter speciales in quibus absq3 litis contestatione legitime possunt testes pduci: vt quando excessuum inquisitio[b] vel testium publicatio[c] im̄inet facienda. In aliis vero casibus prudenter est attendendum: vtruz ɔtumax reali actione[d] an personali cō ueniatur. Si reali mittendus est actor in rei petite possessionem: vt tedio effectus[e] reus veniat responsurus. Qui si venerit infra annum iudicio sisti prestita cautione[f] ac exhibita satisfactione congrua expensarum[g] possessionez[h] recuperet. Quod si cautionem offerre neglexerit[i] infra annum: actor post annum verus[k] constituetur[l] possessor: super proprietate dūtaxat aduerse parti defensione legitima reseruata. Quod si super rebus immobilibus[m] quisq̄ conueniatur: qui eas possidet nomine alieno. debet[n] et statim in iudicio dominuz nominare certo dierum spacio a iudice finiendo: eo q ad eius noticiaz producendo[o] vt vel ipse veniens vel idoneum dirigens responsalē actoris intentionem excipiat[p]. Si vero post tempus indultuz qd̄ dispositū ē noluerit adimplere: tanq̄ lite eu eigerit ex eo die quo possessor ad iudiciū vocatus est ad iterrū

a ¶ Sunt et alij. aliū casum habes qñ agit de bono ecclesiastico obtinēdo i decr. noua. j. d eo q mit. i pos. cā rei ser. eum g.

b ¶ Inqsitio. et hoc cū est absens p ɔtumaciā ille ɔ quē fit inqsitio. j. de accu. q̄liter et qñ. ij. §. dz et. j. de simo. lz heli.

c ¶ Publicatio. hoc tūc fit qñ aliqs timet q sibi i posterū sup aliquo cōtractu ɔtrouersia moueatur: tunc pōt petere a iudice. vt testes q interfuerunt negocio publicent. i. eorum dicta redigantur i publicā formam ad eternam rei memoriā. j. de testi. significauit. in auc. de testi. §. pe. coll. vij. et in hoc casu oēs testes recipiunt siue senes: siue debiles siue iuuenes: et statim publicantur. et in hoc est differentia inter hāc receptionez et illaz de qua premisit i pncipio capituli: q ibi recipiunt uñ senes et infirmi: vel de quorum absentia timet: et illi statim publicant: vt dixi.

d ¶ Actione reali. Duo sunt genera actionū: aut sunt in rem: aut in personam qualiter hoc sit intelligendum: tradit bñ insti. de act. i prin.

e ¶ Affectus tedium erit in hoc cāu: q actor missus in possessionem expellet reuz de possessione: et erit possessor et percipiet fructus et conseruabit eos. j. d seques. c. ij. et. iij. et si reus venerit infra ānuz pstita cuatione iudicio sisti: recuperabit rem cum fructibus deductis expensis: vt ifra §. quif. sed i personali actione tediuz erit: quia cum cultura spectat ad contumacem ille admissus erit cum eo in agro: vt custodiat fructus: ne ille consumat illos. ff. vt i pos. le. is cui. §. qui legatoꝝ. ff. de dam. ifec. si finita. §. siquis autez. de hoc dicetur plenius. j. de do. et contu. contingit.

f ¶ Cautione. Ex eo q dicit simplici cautione videt sufficere nuda cautio. C. de ver. sig. sancimus. Sed non est verum: immo sufficientem cautionez prestare dbet. j. de seques. ad hoc in fi. et ita pignora vel fideiussores. ff. man. si mādato. §. vlti. et. ff. de fideicom. liber. ergo. §. adiici. b.

g ¶ Expensarum. Primo ergo debet satisfacere in expensis anteq̄ audiat vel absoluatur. sic. C. de bo. auc. iudi. pos. auc. qui iurat. C. de iudi. sancimus. C. quomodo et quando iudex auc. qui semel.

h ¶ Possessionem recuperet. Ergo videtur: q eam amiserit: et sic alter erat verus possessor: quod est cōtra nos. ff. de acq. pos. posideri: sed expone possessionem. i. detentionem possessionis recipiat: quam illa habebat: et talis possessio est facti: et nō iuris et imaginaria. Vel dic recuperet. i. remaneat veram possessionem quā nō amisit. si. iij. q. v. quia suspecti. xxvij. q. ij. priu sq3 in fi.

i ¶ Neglexerit. nec suffic offerre: nisi eā pstet. j. de eo q mit in pos. c. i. ar. s. de offi. or. pastoralis i fi. q si nō eā pōt pstare iudici: pstet epo: vel alijs publicis psonis: vt. c. pastoralis. Ar. ɔ j. de eo q mit. i pos. c. ij. q ibi iudex voluit recipe eā i. c. pastoralis nullus fuit iudex cui posset vel deberet offerri.

k ¶ Verus. i. vere et incōmutabiliter. nā ante sm quosdā est verus possessor: sed nō incōmutabiliter: q ifra ānum tenet restituere possessionē: et ita statiz est verus possessor: ar. C. de pscrip. xxx. vel. xl. an. siquis emptiōis §. pe. Nos tamen contrarium dicimus sm iura canonica: arg. s. de of. or. pastoral. et. j. d do. et contuma. ɔtigit.

l ¶ Constituetur. Et ita est ar. ex eo q dicit ɔstituetur q ante annuz non sit verus possessor vt dictū est in pri. notula. Sz qualiter cōstituit: forte ab ipo iudice: si petatur: et sine forte. j. de eo q mit. i po. c. i. et. ff. de dam. i. fec. si finita. §. q et sigl. et. §. se. et ar. s. de of. or. pastoral. in fi. Verius ē: q i realibus actōib nō h3 locū secūdū decretū nisi aliqs ad cautelā illud i petret: q solus trāscursus āni cōstituit aliquem possessorem veruz: vt. s. de offi. ordi. pastoralis. et. j. de do. et contu. contingit. In personalibus vero sm decretum locum habet: sed non vniformiter: de hoc plenius dicitur in predicta d cre. contingit.

m ¶ Rebus immobilibus. Secus enim videtur in rebus mobilibus: ibi non videtur pdesse nominare dominum in iudicio: cum habet facultatem restituendi rem. ff. de rei ven. officium in fi. Idem iuris est etiaz in rebus mobilibus: q potest et debet dominiuz nominare i iudicio. C. vbi de cri. agi. opor. auc. qua in puincia: sed in rebus immobilibus quas aliquis possidet nomine alieno: vbi nullum ius habet: si ɔueniatur debet statim in iudicio dominū nominare: vt hic. C. vbi i re ac. l. ij. si enim ius habet in re: nō pdest dominū nominare q ipe posset agere pro iure suo: ergo tenetur se defēdere: ar. op. j. de fi. instru. g perpetuo. possessor eniz semper conueniendus est. xij. q. ij. quicunq. et. xvi. q. i in canonibus. arg. j. de appel ad audientiam: et. s. de alienā. iudi. mu. c. i. et. ff. quod me. cau. l. si cum exceptiōe. §. alt quando ff. de noxa. de illo. et. ff. de admini. re. ad ci. pti. impatores. §. i. Ar. ɔ. xij. q. ij. de rebus. et. ff. de ser. cor. in hoc. et. ff. de cōtra. emp. l. vlti. §. lucius. ff. de his que in frau. cre. qui a debitore. ar. j. de presc p. audis. et. xvi. q. iij. inter memoratos.

n ¶ Debet statim. i. ante libelli oblationem: vel etiā post anteq̄ respondeat: tenor istius. §. ponit quasi de verbo ad verbum. C. vbi in rem actio. l. ij.

o ¶ Producendo. per illum qui iudicio dominum nominauit.

p ¶ Excipiat. i. suscipiet. sic. xxiij. q. v. non est nostrum. et. j. ti. prori. iperatoꝝ. et. j. de plus pe. c. vno.

pendam ꝑscriptionē lōgi tēꝑ poris contestata[q]: dn̄m possessionis iudex trib⁹ edictis[r] legitimis euocabit ⁊ tunc ipso in eadem voluntate manēte negocium summatim[s] exminās i possessionem ipsarū rerū actorem mittere non tardabit: oī allegatione absenti super ꝑncipali questione reseruata[t]. Si autem super personali actiōe cōueniatur: vel mittendus est actor i possessionem mobiliū ipsius vel immobiliū[u] si forte mobilia nō hēat pro modo debiti declarati[x]: vel i ꝯtumacē est ecclesiastica sententia proferenda: ita videlicet: ꝙ alterutra pena que magis[y] timeri debebat: iudex a principio sit ꝯtentus ad alterā[z] nihilo minus ꝓcessurus si hoc meruerit ꝓteruitas ꝯtumacis: qui veniēs ifra ānum vł post ānū ēt audieł iuxta distictiōem[a] in alio cāu supius ānotatā.

De iuramēto calū. Inno. iij.

Aberentes vestigijs predecessorū nostrorum dicētiū grauiores[b] qōnes per summum pontificem ter

q ¶ Contestata. s. ne currat ꝑscriptio possessori. qm̄ prescriptio possessoris iterrupta ē ꝑ hāc denūciatōez lꝫ videał lis q̄si ꝯtestata: n̄ tn̄ actor audireł volēs ꝓducere testes sup ꝓprietate: ac si lis eēt ꝯtestata: qꝛ illō locū hꝫ qn̄ lis ē vere ꝯtestata ꝑ narratōez ⁊ rn̄siōnē. s hic nō ē vere ꝯtestata s q̄si q̄ ad iterrūpendā prescriptionem: vt hic dicit.

r ¶ Edictꝭ. i. citationib⁹ ad domū ei⁹ missis. j. ō do. ⁊ cōtu. cāꝫ q̄. ⁊. c. vlti.

s ¶ Sūmatim. sic. C. vbi i rē. ac. l. ij. ff vt i pos. le. si is a q̄ ⁊. ff. de carbo. edi. l. iij. § sāe. ⁊. C. de bo. auc. iudi. pos. auc̄. ⁊ qui iurat. ⁊ dic sūmatim. i. semiplene. nō. n. statim iudex ꝓpter ꝯtūaciā alteri⁹ ꝑtis ꝯstituit ꝑsentē possessorē: vel ēt mittet eum i possessionez cā rei seruande: nisi aliquā videat ꝑmo ꝑsūptōez ꝓ eo: qꝛ posset eē ꝙ aliqs calūniose peteret. vn̄ iudex ꝑmo recipiet ab actore iuramentū de calūnia. ff. de carb. edi. l. iij. §. cāe ⁊ sic obseruał. ⁊ istud iuramtū sufficiet: ita ꝙ aliud vlteri⁹ nō ꝑstabit: si reus īfra annū redierit volēs in cā ꝓcedere: ar. ff. ad exhi. thesaurus. vn̄ petet ab actore iudex: vt sup hoc. s. ꝙ n̄ calūnie cā petat hoc exhibeat calūnie iuramentū. ff. ad exhi. thesaurus. ⁊. j. ō resti spo. lr̄as ⁊. s. de elec. cū dilecti. nō. n. dꝫ iudex festinare ad missionem faciendā: qꝛ si reus ꝓbauit iustā absēcie cām restitueł. ff. de dam. ifec. si finita. §. itē si forte. ⁊. j. ō re iudi cū bertold⁹. ⁊ sic obseruatur hodie de facto. ⁊ istud iuramentum sufficiet: ita ꝙ alius actor vlterius nō ꝑstabit si reus ifra ānuꝫ redierit volēs ꝓcedere i cā: vt in. §. i. lꝫ in cāu h⁹. §. iterū iurabit vt actor tanq̄ꝫ reus qn̄ conuenił: qꝛ ꝑmo iurabit vt actor: postea vt reus. et idem est si post ānum agere velit qui primo conueniebatur s̄m ꝙ est in cāu huius. §.

t ¶ Reseruata. sed q̄ꝫdiu reseruabitur qō ꝓprietatis. s̄ꝫ canōes videł ꝙ ꝑpetuo: cū res sit facta litigiosa: ⁊ ōbeat ꝑ hꝫ dubitare de iure suo. Dico ꝙ i cāu isto bn̄ pōt ꝑscribere: qꝛ bonā fidē vꝫ hr̄e: qꝛ credit rē ad se ꝑtinere: cū ēt iurauerit: ꝙ nō maliciose seu ꝑ calūniā petit rē illā: ⁊ iō ꝑscribeł pōt. ⁊ iuste possidet ꝑ auctore ꝑtore possidet. ff. ō acq. pos. iuste. Quidā dicūt ꝙ i cāu isto sic i ꝑori seruał qō sup possessione vsqꝫ ad ānū absēti. Sed ꝑus dictū verius credo: ⁊ absolute dꝫ hoc. nā sicut reseruatur ius saluū possessionis vsqꝫ ad ānū in. §. pri. sic ibi exꝑsse hꝫ dicił: ita hic diceret si hꝫ esset verū. Sed q̄ est rō q̄re ibi audił vsqꝫ ad ānū sup possessione: hic vero statim ē verus possessor: nec audił vsqꝫ ad ānuꝫ sup possessione. Rō illa consueuit assignari: qꝛ maior cōtumacia ꝑsumił in cāu isto q̄ꝫ in priori: qꝛ per plures citationes vocatus est: ⁊ plus cōtempsit. ꝑmo enīꝫ vocauit colonuꝫ: ⁊ colonus denūciauit dn̄o: post quā denūciationem citał dn̄s edictis legitimis: ⁊ iō pl⁹ punił: ⁊ sufficiē

legislatorē ita voluisse. sic. n. ē l. l. ꝗ ⁊ a qbus ꝑsperit legislator ⁊. vi. q. iij. scriptū ē in lege. ergo ita tenendum est.

u ¶ Uel imobiliū. hoc ordine iudices sniam exequenł. vltio ad actiones decurritur. ff. de re iudi. a diuo pio.

x ¶ Declarati. i libello suo. C. de bo. auc. iu. pos. auc̄. ⁊ ꝗ iurat.

y ¶ Magis timeri. illa. n. potius est infligenda: qꝛ hꝫ solū bn̄ agił ⁊c̄. xxiiij. q. v. ꝓdest. Ar. ꝯ. ō offi. dele. sāne. ⁊. c. pastoralis. i responso.

z ¶ Ad alterā. qꝛ crescēte ꝯtumacia: crescere dꝫ pena. ff. de pen̄. l. relegati. Sꝫ ꝗ due pene ab initio nō sūt infligēde. s. de iudi. at si clerici. Ar. contra. xvi. q. i. statuimus.

a ¶ Distinctionē. Sꝫ nō vꝫ: ꝙ distinctio facta in reali actōe: locū possit i ꝑsonali hr̄e: lꝫ lr̄a hꝫ innuat: qꝛ debitor pōt recuperare pignora sua quādocunqꝫ venerit: dūmodo non sint distracta. C. de distra. pigno. si ꝑus. creditor. n. nullo tēpore prescribit rem sibi obligatam pignori. ff. de vsuc. non solum. §. qui pignori. ⁊. l. pignori. qꝛ creditor q̄ꝫtum ad hunc cāum non possidet pignus. ff. qui satisda. cogan. sciendum. §. creditor. Et ad hoc dixit Jo. ⁊ bn̄ quia creditor post annum non efficitur possessor q̄ꝫtum ad vsucapionem: sed tm̄ post annum habet ꝯmodum possessionis in hoc ꝙ cum prius teneret ꝓbare pecuniam quam petebat esse debitam post ānum: ēt trāsfertur ꝓbatio ad reuꝫ: vt tunc aduersarius teneatur ꝓbare illam indebitam: ⁊ sic efficitur petitor de possessore. Ar. bo. ad hoc. j. de solu. is qui. Lauren. dixit: ꝙ huic seruał qō possessionis ⁊ ꝓprietatis quousqꝫ ꝑscriptū est iuri offerendi: ar. C. de ꝑscrip. xxx. vel. xl. anno. cum notissimi §. sed cū illud. versi. eodē iure: nisi ex secūdo decreto res sint ei iam ꝑ debito assignate vel distracte al's vsqꝫ ad. xxx. annos recuperet res suas oblato debito. Dicas ꝙ debitor semꝑ auditur quousqꝫ prescriptum sit volens recuperare rem suāꝫ restitutis expensis: ⁊ prestita cautione iudicio sisti: nisi pignora distracta sint: vel i solutū data auctoritate iudicis vel s̄ꝫ legē conuentionis distracta: vt dixit lex predicta. si prius. ⁊ ita infra ānum ⁊ post annum veniens restitutis expensis prestita cautione: ꝙ iuri parebit recuperabit res suas. siue confiteatur debitum: siue neget. C. de bo. aucto. iudic. pos. auc̄. ⁊ ꝗ iurat. Et ꝙ dicit iuxta distinctionem in alio ⁊c̄. sic itellige: iuxta distinctionēꝫ: idest secundum primum mēbrum distinctionis: in quo tantum similitudo notatur: ⁊ nō iuxta scd̄m: quasi dicat sicut ibi veniens infra ānum in reali actione auditur prestita cautione ⁊ restitutis expensis recuperat possessionēꝫ: ita in personali actione siue infra annum: siue post annum veniat: recuperat res suas: dum tamen caueat iudicio sisti ⁊ restituat expensas: vt sic notetur similitudo tantum in hoc casu: ⁊ in illo cum ante annum contumax inuenitur: ita ꝙ similitudo non transeat ad alium casum post annum. ⁊ ita plena est littera. l.

b Aberētes grauiores qōnes q̄ dicanł maiores cāe dictum est. s. de of. lega. quod translatōēꝫ.

¶ Legib⁹. C. ō. epi. cle. cū clicis. ver. ꝙ si lis.

minari:ꝛ infra. Legibꝰ[c] itaqꝫ ꝯperimus esse cautū vt nulꝰ clericus iurare p̄sumat. Alibi vero reperit̃ scriptū:vt omnes p̄ncipales[a] persone in p̄mo litis exordio subeant iuramentum calūnie[b] : propter qđ plerisqꝫ venit in dubium:vtrum clericus iusiurandum prestare debeat:aut alij hoc officiū delegare:qꝛ illud constitutionis edictū vbi clerici iurar̃ ꝓhibentur :a Marco augusto de constantinopolitanis clericis ꝓmulgatum fuisse videt̃: iccirco ad alios non creditur pertinere. Ut ergo dubietas ista auferatur ſm decisionem filij nostri.h quōdam imperatoris cuius sunt verba[i] hec: eius itaqꝫ interpretationez corroboramus:ꝛ diui[d] Marci cōstitutionem ita interpretari debere decernimus :vt ad oīuz[e] eccl'iarum clericos generalit̃ ptinere iudicet̃. Naz cum imperator Iustinianus decreuerit:vt canones patrum vim[f] legum habere[g] oporteat :ꝛ in nōnullis patrum canonibus re[s]periat̃:vt clerici oīo iurar̃ nō audeant:dignum est vt totus clericalis ordo a iuramēto calū.prestando sit imunis. Preterea statuti pr̄icipis[h] tenor talis esse dign oscitur. Nos[i] itaqꝫ diuine ꝛ humane legis intentione seruata decernimus ꝛ imperiali auc̈te irretractabiliter diffinimus:vt non ep̄s nō p̄sbyter:nō cuiuscūqꝫ ordinis clericus:nō abbas :nō aliqs monachus vel scimonialis in cā quacunqꝫ seu ꝯtrouersia criminali[k] siue ciuili iusiurandum ꝯpellatur qualibet rōne subire:sed alijs idoneis defēsoribꝰ[l] si expedire ecclesie sue nouerint:huiusmodi officiuz liceat d̄legare:verꝫ cū hac moderatōe:vt ep̄s inconsulto ro.pon.vel quisqꝫ clericus incōsulto[m] prelato suo minime iurare audeat. Omnibus autez ep̄is ꝛ vniuerso clero ita custodiri hoc debere mādamus

a Principales C.e.ti.auc̄.principales.

b Calūnie iuramētuz. In iuramēto calūnie quinqꝫ capitula ꝯtinent̃.s.qꝫ credat bonā cām hr̄e:interrogatꝰ non negabit qđ verꝫ eē credit:nec vtet̃ sciens falsa ꝓbatiōe:ꝛ qꝫ dilationē ñ petat i fraudē:nec dedit:nec dabit:nec ꝓmittet aliqd ꝓ hac cā: nisi illis psonis qbus leges dare pmittūt.C.e.ti.l.ij.circa pn.ꝛ i auc̄.principales:ꝛ i auc̄.vt litig.iurēt in pn.coll.ix.vñ versus. Illud iuret̃:qꝫ lis sibi iusta videtur. Et si q̄ret̃ verꝫ nō inficiet̃. Nil ꝓmittet̃:nec falsa probatō det̃. Ut lis tardetur dilatio nulla petetur.

c Uerba sūt ab illo loco legibꝰ itaqꝫ.vsqꝫ ad illum locū verꝫ cū ꝛc̄. exceptis p̄dictis.s.ſm ēt vsqꝫ ibi corroboramus.

d Diui Marci. C.de episcopis ꝛ clericis.cum clericis versi.qꝫ si lis.

e Ad oīum ecclesiarū. Ar.qꝫ vni conceditur ad ꝯñaz trahi pōt a ceteris ꝛ quod vni conceditur nulli ē d̄negādum.xvi.q.i.p̄dicator.ꝛ.v.dis.ad eius vero i fi.de cōse.di.iiij.ꝓprie.l.distinctio.et purgabit.C.de fideicommis.l.penul. Argumentum contra.xvi.q.i.hinc etiā.ꝛ.vij.q.i.petisti.So.qꝫ vnisiure communi cōceditur trahi potest ab alijs in exemplum:ꝛ nulli debet denegari.v.distinctio.ad eius vero:qꝫ vero priuilegium alicui conceditur non extenditur ad alios. ꝛ sic intelligitur.xvi.q.i.hinc etiaz.ꝛ.xxvi.q.ij.non exemplo ꝛ.ff.de consti.p̄nci.l.i.

f Uim legū.in auctentica de eccl'.ti in p̄n.colla.ix.ꝛ i auc̄.vt cler.apud propri.epis.§.illud.coll.vi.

g Canonibus.xxij q.i.i nouo.ꝛ.j.de iureiuran.ꝛ si christus ꝛ.ij.q.v.siquis presbyter.xxij.q.v.c.vlt.

h Principis.s.henrici.

i Nos.i.henricus.

k Seu criminali. Hic colligitur:qꝫ in criminali causa iuramentum de calūnia sit prestandum.ar.C.e.ti l.i.vbi dicitur. qꝫ in omnibus causis vbi probatio requiritur est iurandum de calūnia:vt C.de fi.instru.l.vl.ver.sancimus. Ar.contra in sti.de pub.iudi.in prin.ꝛ.ff.de bo.eo.qui mor.sibi consci.l.i. Sed contra:ista non obstant quia magna differētia ꝛ diuersitas eorum est in instituendis ꝛ exercendis huiusmodi cāis nā ſm hoc necl'is contestaret̃:nec libellus daretur in cā crīali:sed oīo aliter q̄z ciuiliter deberet tractari. Item non valz cā quam qdam assignant:qꝫ in criminali transigere liceat. Et iō iuramentum de calūnia non exigitur.nam sacramentum de calū.trāsactōem nō excludit nec ab ea excludit̃:qꝛ q̄uis licitū sit reo trāsigē:nō tñ seqt̃ qꝫ liceat ei falsa istantia vti.nā idē diceres hz hoc i pecuniaria cā sili' solu' r̃ illud.ff.d bo. eoꝝ q mor.l.i.vbi dr̃ qꝫ i cā sāguinis licitū ē cuilibz aduersariū suum corrūpere:ꝛ ita licitū ei est mētiri. Dñs azo ē i hac snīa:qꝫ in cā criminali de calūnia sit iurandū:ꝛ inducebat hanc decre.ꝓ se. Sed q̄liter clericus pōt hoc iuramentum alijs delegare in cā ciuili siue criminali contra illa iura q̄ dicūt:qꝫ p̄ncipales persōe debent hoc iuramentum p̄stare:ꝛ ꝯtra illa q̄ dicunt:qꝫ in cā criminali nō interuenit ꝓcurator. Dicas qꝫ forte qñqꝫ obtinuit qđ hic dicit:vt clerici i cā ꝓpria hoc iuramētuz possent alij delegare ꝛ hoc i fauorem ipsoꝝ ꝯcessuz ē. Sed hodie hoc non obseruat̃:immo qlibet in cā ꝓpria personalit̃ iurare dz vt j.e.c.ceterum.ꝛ.C.e.ti.auc̄.p̄ncipales.ꝛ sic obtinet d iure ꝛ d cōsuetudine:ꝛ sic nō tenet quod hic dicit q̄ztum ad ꝓpas causas clericoꝝ quecunqꝫ sit causa:ꝛ restringitur tm̄ quod dic hic ad causas ecclesiarum. Et hoc satis patet per litteram illaz que sequitur:vbi dicit si ecclesie sue nouerit expedire:ꝛ sic non habet locum quod obijcitur.ꝛ etiaz clericus ꝛ prelatus ecclesie si in propria persona voluerit litigare in causa ecclesie prestat hoc iuramentuz.j.e.c.vl.tamen si in causa ecclesie voluerit deferre alq hoc iuramentum:nō cōpellitur subire hoc iuramentum: vt hic dicit.ꝛ.j.e.imperatorum.

l Defensoribus.i.sindicis vel actoribꝰ aut ꝓcuratoribus:lz nōia sint diuersa:offm̄ tamē est idē:vñ suffic̄ siue dicat̃.ꝯstituimus talē sindicū ꝓcuratorē siue actorē ad cāz talē.s.d ꝓcura.petitio.ꝛ iste psone i cāis vniuersitatis siue collegij de calūnia iurāt.j e.i ꝯtractandis. ꝛ c.imperatorum.ꝛ.c.vlti.vt hic patet.

m Incōsulto ro.pon. Istud difficile vr̃:vt ep̄s ꝓpter hoc debeat regrer̃ ro.pō.sz h nō seruat̃.vñ si ep̄s litigat in ꝓpria psona ipemet p̄stet iuramētū d calūnia:nec ē necesse regrere papā.j.e.c.vl.clericus faciliꝰ pōt regrere ipm vñ tenet̃ p̄mo regrere ipm.ꝯriuz tñ sepe ꝯtigit sed iudiciū ꝓpterea nō viciat̃. Et ē ar.hic ex eo:qꝫ clericus iurare nō pōt sine licētia sui ep̄i.qꝫ nō pōt i iudicē nō suū ꝯsentire.de hoc tradit̃.s.de fo.ꝯpe.si diligēti.ꝛ c.significasti.ꝛ.xi.q.i.inolita.ꝛ.c.placuit.

ut si q's i illa cõmiserit: veniaʒ sibi deicepſ nouerit denegari I dē ordinatori ec.ſub. ꝛ magistro omni bono.

L Itteras :ꝛ infra. Sanero .ec. in his casib⁹ in qb⁹ de ecclijs decis ꝛ reb⁹ſpũalib⁹ⁿ tm̃ agiꝭ iuramtũ cãlũnie nec dare: nec r̃cipe ꝯsueuit: eo ꝙ tales cauſe non ex legũ diſtrictiõe°: ſʒ ex canonuʒ eqtate fine ꝺbitũ fortiunꝭ. canoneſ ãt iuramẽtũ calũnie in huiuſmodi cauſis: nulli ꝓrſus indicũt. vñ ꝯtẽtiõe de iuramẽto calũnie p̃ſtãdo dimiſſa ad vlteriora diſcretio veſtra procedat.

I Eugenius papa. In ptractãdis cauſis ſacramẽtũ calũnie nõ paſſim⁹ p̃cipim⁹ exhiberi: ſʒ cauſa ꝛ p̃ncipaliũ pſõaꝝ q̃litate iſpecta q̃nq; p ip̃as p̃ncipaleſ⁹ pſõas q̃nq; p economos' q cãʒ oino nõ neſciãtʳ: in aiam iurãtis ꝭ illud p̃cipimus p̃ſtari. I dem. magaꝭ. ꝛ neumaſeñ. epis.

I Mpatoꝝ: ꝛ infra. Accepim⁹ ꝙ abbate ꝛ fratrib⁹ clareuaꝭ: ſic ab alijs exigiꝭ calũnie iuramtũ: ad qꝺ faciẽdũ eos cogẽ nõ debem⁹ ſʒ ne aliena iura videanꝭ huiuſmodi occaſiõe illicite detinere ꝛ ipi a cã ſua decidantᵛ ſi ex pte ipoꝝ p̃dictũ iuramẽtũ cũ res poſtulauerit: nõ fuerit p̃ſtitũ eiſdẽ: p̃cipim⁹ vt i ſuo mõaſterio economũ ſtatuãt: q p eis petere ꝛ accipe atq; iuramtũ ꝺ calũnia cũ neceſſe fuerit valeat exhibẽ: ꝛ. j. Tu vero frat neumãſeñ. ep̃e economũˣ idoneuʒʸ ſtatuas: q'in tali officio cõueniens ipſi monaſterio videaꝭ. L ucius. iij. elieñ. epiſcopo ꝛ archidi. norui.

Q Eterᵃ qꝛ nouiſᵇ morbis noua cõuenit antidota preparari: mãdamus q̃tenus in cauſa que inter. r. clericũ ꝺ ſancto albano. ꝛ. i. ꝛ. f. cañ. lõdoñ. vertitur ad veritatẽ ᶜ eliciendũ ap. ceſ. p̃ſtari faciatis

n L Itteras. rebus ſpũalib⁹. Quedã cauſe dicuntur ſpũales: vt hic pʒ: vel ſpũalibus annexe: vt cã iuriſpatronat⁹. vt. ꝯ. ꝺ iudi. quanto. ꝛ i iſtis nõ iuraꝭ de calũnia. vt h pʒ. ſʒ ꝺ v̾itate dicẽda. ꝯ. ꝺ elec. duduʒ. ij. ꝛ j. ꝺ iureiu. ex lr̃is. qꝛ aliꝭ iudex v̾itatẽ ꝺ facili ñ poſſʒ. quã teneꝭ igrẽ. xx x. q. v. iudicãtẽ. xx iij. q. ij. occidit. C ꝺ edẽ. l. ij. ꝛ. C. ꝺ pcu. l. vl. Sed certe fortius vʒ iurãdũ de calũnia in huiuſmõi ſpirituali b⁹ cauſis. q̃ʒ i ciuilibus: qꝛ graui⁹ ẽ periculũ: ſi calũniosẽ in ſpũalib⁹ qs litiget: et iõ dʒ iurari: ꝙ calũnioſe nihil faciet: qꝛ circa maiora maius periculũ vertiꝭ: et iõ cautius ẽ agendũ vij. q. ij. c. vl. et. xlij. di. quieſcam⁹ et. ff. ad carbo. l. j. §. ij. ſʒ ſerueꝭ quod dꝭ hic: honeſti⁹ eſſet vt de calũnia iuraret rõne p̃miſſa. Quedã v̾o cauſe ſũt mere ciuileſ: vt puta cũ agiꝭ rei vẽdicatõe: vl' pecũ̇a ria cã. ꝯ. ꝺ lib. ob. c pe. et vl. Alia ẽ criminal: vbi agiꝭ directe de criẽ. et dʒ ſe obligaꝭ ad talione: ʒ. j. ꝺ accu. veniens. ꝛ. c. ſup his. ꝛ in iſtis iuraꝭ ꝺ calũnia ꝯ. e. c. multo fortius iurare deberet in ſpiritualib⁹ q̃ʒ i criminalib⁹ Alie ſũt mixte: vt cũ agiꝭ ꝺ crimine ciuiliter. ꝯ. de pcu. tue. hec probãꝭ. xiiij. q. ij. ſup prudentia. xj. q. iij. placuit xvj. q. j. frater nr̃. Et nota ꝙ lʒ i cauſis ſpũalib⁹ de calũnia ñ iureꝭ: tñ ſi agaꝭ poſſeſſorio p re ſpũali iuraꝭ ꝺ calũnia. ar. j. de reſti. ſpo!. lr̃as. Jtẽ lʒ in actõib⁹: tñ in exceptionib⁹ poſitis in re ſpũali iuraꝭ de calũ. ꝯ. ꝺ elec. cũ dilecꝰ. j. ꝺ teſti. preſentiũ. ꝛ. j. ꝺ excep. paſtoralis. ar. ad hoc. j. de calũ. cũ dilectus.

o Diſtrictione. ꝯ. de iudi. dilecti. ꝛ. j. de do. ꝛ contu. c. j. xxviij. q. ij. ſunt qui dicunt.

p I N ptractãdis ñ paſſiʒ. qꝛ nõ i ſpũalib⁹. ꝯ. c. pr.

q Principales. ꝯ. e. c. j. ꝛ. j. e. c. certum. b.

r Economo. ꝯ. e. c. j.

s Neſciãt. aliꝭ eni anceps ſubiret periuriũ: qꝺ facere non debet. ff. de in lit. iurã. videamus. ff. rerum. ãmo. marcellus. ꝛ. §. qui rerum.

s In aiam iurãtiʒ. ꝛ ita ſindicᵘ collegij ſiue vniuerſitatis iurat in ꝓpriã aiam: ſic ꝛ tutores ꝛ curatores cuʒ habeãt legitimã adminiſtrationẽ. C. e. l. ij. §. ſin aũt. vel dignitas. ſecꝰ eſt in ꝓcuratore q nõ iurat: ſʒ dñs p̃ncipalis. C. e. ti. l. ij. §. ſin aũt affuerit alterutra pars: ꝛ in auc. ibi poſita principales.

t I Mperator. cogere non debem⁹. Sʒ videꝭ ꝙ abbas potius eſſet cõpellẽd⁹: vel ẽt alij qb⁹ cura monaſterij commiſſa eſt. ff. ad munici. municeps. qꝛ huiuſmoi pſone intelligunꝭ ſcire veritatẽ. vt ibi dꝭ. ff. de ꝯdi. ꝛ demõ. municipibus. C. e. ti. l. ij. §. hoc etiaʒ i fi. et iõ tales inſtituẽdi ſũt: q veritatẽ ſciant. ꝯ. e. c. pxi. ſic etiã ꝯtingit in ꝓcuratorib⁹. C. de ꝓcu. l. vlti. ſʒ aliud eſt in collegijs' illis ſecularib⁹. vl' ẽ ſpãle ꝓuilegium clericorum.

v Decidant. q eni de calũnia iurare non vult: ſi eſt actor cadit a cauſa et re⁹ habeꝭ p ꝯfeſſo: vt hic. et. c. j. c. vl. §. pena. et C. e. ti. l. ij. §. qꝺ ſi actor. et §. ſequenti.

x Economum. economus' eſt cui res eccleſiaſtica gubernanda mãdatur. lxxxix. di. qꝛ q in quibuſdam. et. c. volumus. et idem eſt econom⁹: quod ſindicus ſiue procurator vel actor i cauſa vniuerſitatis ſiue collegij. de q̃ habes ix. q. iij. cuʒ ſumus et. v. q. iij. qꝛ ep̃i et. ꝯ. ꝺ ſindi. c. vno. et iſte econom⁹ auctoritate ep̃i ordinari debet. C. de epiſ. et cleri. omnes. §. nihilominus. hic in fi. et iſte iurabit de calũnia: ſiue ſit reus: ſiue actor. ſi monachi hoc non faciant: tunc' epiſcopus hoc facere debʒ: vt hic dicit. et ſi epiſcopus in rebus ſui epiſcopatus hoc neglexerit. tunc achiepiſcopus ſibi economum coſtituet ix. q. iij. cum ſimus.

y Idoneum. ſtatuas idoneus eſt: dummodo cauſam omnino non ignoret. ꝯ. titu. prori. et ſi ſit bone fame: al's infamis et ſuſpectus eſſe non debet. v. q. iij. quia epiſcopi. et. iij. q. vij. c. j. et. c. infames. Contrarium tamẽ dicit lex: ꝙ procurator propter infamiam non repellitur inſti. de excep. §. vlti. Hic habes ꝙ de auctoritate epiſcopi ſindicus conſtitui debet in eccleſijs ſibi ſubditus. Et dic ſtatuas. i. auctoritatem preſtes. b.

a Q Eterum. hec eſt pars illius. j. de fideiuſ. peruenit.

b Nouis morbis. nam experimenta morborum cogunt nos inuenire multas medicinas. l. diſti. vt conſtitueretur. ꝛ que medicamenta morbis exhibent: hec iura negocijs in auc. hec conſti. que innouat con. in prin. col. viij. et que de nouo emergunt: nouo auxilio indigent. ff. de inter. ac. de etate. § ex cauſa. et. vt in poſ. le plane. et nouis rebus nouuʒ remedium ẽ adhibendum. ff. de ven. in ſpi. l. j. in prin.

c Ad veritatem. hec eſt precipua cauſa quare iuramentum illud preſtatur vt veritas eliciatur j. de iureiuran. ex litteris. Secunda vt timore iuramenti contentioſa litigantium malitia compeſcatur. C. eo. titu. l. j.

ab vtraq3 pte calūnie iuramētū ꝯſuetudīe q̄ legi ē ꝯ̄ria nō obſtāte. Inno.iiȷ.epo placē.

Qum cām q̄ int̄ rauēna teñ.archiepm ꝛ cōc faſ ueutinū ſup villa luci ac qbuſ dā aliȷs vtiſ delegatis iudici b⁹ duxerim⁹ ꝯmittēdā: ꝛ ijdē i negocio mīnie ꝓceſſiſſēt: noſ ptib⁹ ꝺdim⁹ i mādatis: vt ꝑ ip̄a cā nr̄o ſe ꝯſpcūi p̄ntarēt: q̄ꝝ ꝓcuratorib⁹ cu3 iſtrumē tis de rato in nr̄a p̄ntia ꝯſtitu tis petitiōem ipi⁹ archiep̄i ꝑ ꝓcuratorē ei⁹ fecim⁹ exhibe ri: ꝛ ad eā ptē alterā rn̄dere ac interrogatiōib⁹ ꝛ rn̄ſiōibus redactis i ſcriptis ꝛ lite corā nobis pleiſſime cōteſtata feci m⁹ calūnie iuramētū ab ip̄is ꝓcuratorib⁹ vtrinq3 preſtari

Grego.ix.epo beluacen.

Qum i cā pecūiaria quā int̄ te ꝛ.r.mota3 eē ꝓpo nis: ſi ꝑ te ſ3 ꝑ ſindicū vl' acto rē elegeriſ litigā̄e ꝑ illū gdē ꝑſtādū erit calūnie iuramētū qꝺ ꝑ teipſū ꝓpoſitis tm̄: ſed nō tactis euāgeliȷs: ſic i dicē do teſtionio a te videſ huiuſ mōi iuramētū exhibendum: ꝛ.j. Pena vero recuſantis h̄ iuramentmm cum preſtādu3 fuerit: eſt vt actor ab inſtituta cadat actione reus haberi de beat pro confeſſo.

De dilationibus.

Ale.iiȷ.cart. ꝛ vuigorñē.epiſ

Ilecti filiȷ abbaſ ꝛ mōachi ꝺ.b.nob i ſinuare curarūt: q̄ cū cām q̄ vtiſ inter ipſos ꝛ mōiales ꝺ ledeñ. ſup ecc̄lia de alteñ. decāo ꝛ archi di.lincoñ: cōmiſerim⁹ termi nādā: ip̄i timētes ſe a iudicib⁹ aggrauari eo q̄ ad p̄mā cita tionē terminū ſibi nimis bre

a Ab vtraq3 pte. vtraq3 ps p̄ncipalis dn̄s.ſ.iſtud iuramētū p̄ſtare.d3.ſ.e.in ptractādis. S3 pone: q̄ aliqs litigat p ꝓcura torē: ꝛ dn̄s q ꝯſtituit ꝓcuratorē ē lōge remot⁹ puta vltra ma re vl' i alia pegrinatione: qd erit in h̄ caſu: cū iſte ꝓcurator de calūnia iurare n̄ poſſit. In caſu illo d3 dari curator bōis ꝛ ille iurabit.de calūnia. ff.de cur.bo.dā.l.j.ꝛ.ij.ꝯ̄ vide tur.ſ.e.c.j. vbi dr̄ q̄ clici h̄ iuramentū debēt aliȷs delegare: ꝛ hic dr̄ q̄ iu rēt nō eſt ꝯ̄: q2 ibi loquiſ ꝺ cauſis collegiȷ ſiue vni uerſitatis: hic de cā ꝓpria ſingularis clerici.

b Que legi ē ꝯ̄ria.no. q̄ ꝯſuetudo q̄ ꝯ̄ legē eſt: nō eſt ſeruanda ꝛ hec cō ſuetudo eſt ꝯ̄ legē quam hēs.C.e.ti.l.j.ꝛ.ij.ꝛ ꝯ̄ ca nones lq iuramentu3 ad mittunt.ij.q.v.c.j.ꝛ.ij.ꝛ ꝯ̄ ria ꝺcretalib⁹ ꝺ ti.iſto.b.

c Qum cām ꝑ ꝓcura torē. Hic p3 q̄ col legium ſiue vniuerſitas pōt ꝯſtituere ꝓcuratorē: ꝛ eſt expſſū.ſ.de ꝓcu.q2 in cauſis.ꝛ.c.petitio.ꝛ canō etiam omnes administra tores gnāli v̄bo ꝓcurato res appellat.j.q.j.ſalua tor. Et lex dicit q̄ mona ſteriū ſe defendere deb3 ꝑ ꝓcuratorē in auc.ꝺ ſan ctiſ.epi.§.ſi v̄o ep̄i in ſi. col.ix.ꝛ ita tā iure cano nico q̄3 ciuili collegium ſiue vniuerſitas ꝯſtituit ꝓcuratorē: ꝺ hoc dixi.ſ.de ꝓcu. peti tio.ꝛ talis ꝓcurator ꝺ calūnia iurabit: vt hic dr̄.ſ.e.in pertra ctādis.ꝛ.c.imperator. S3 cū iuramentū de calūnia ſit ꝺ cre dulitate: vt h3 q̄ credit ꝛ eſtimat: debeat rn̄dere.C.e.l.ij.ꝛ.§.j. nunqd pōt petere tēpus ad deliberandū ſup eo qꝺ iterroga tur. Et videſ q̄ non: q2 aut credit aut nō credit illud ſup q̄ interrogaſ. Et ita ſi ſtatim pōt ꝛ d3 rn̄dere: credo vel non cre do: nec pōt dicere dubito: ꝗ in ſacro ꝺ veritate dicēda poteſt dubitare: vn̄ habebit inducias ad deliberandū ſi dicat ſe du bitare.ff.ꝺ inſ.ac.q iterrogaſ.C.ꝺ iure deli.ſi curatoris.ꝛ.ff. de iureiu.l.iuſiurandū.j.rn̄.ꝛ etiā vbi de calūnia iuraſ: daſ tēpus ad deliberādū. S3 ſi excōicat⁹ ꝯueniaſ nūqd p̄ſtabit h̄ iuramētū. Videſ q̄ nō: q2 n̄ ē ei licitū ingredi ſacra: ꝗ nec tāgē ea.v.di.ad ei⁹ v̄o.ꝛ qb⁹ reliq̄ ſacra negant: q̄uo vnu3 ge n⁹ ſacri eis ꝯcediſ.vt.xcv.di.illud. Dico q̄ bn̄ d3 p̄ſtare iura mentū nō obſtāte excōicatione.ar.j.ꝺ ſen.excō.a nobis.ꝛ.c.cū deſideres.j rn̄.vbi iuramētū excōicati nō admittiſ anteq̄3 ab ſoluaſ. Preterea cū poſſit ꝛ ꝺbeat i iudicio rn̄dere: oīa licēt eis ſine qb⁹ cā expediri nō pōt.ar.ſ.ꝺ offi.del.p̄terea.ꝛ.ff.de iuriſ.om.iu.l.ij.ꝛ ē expſſū.ar.j.ꝺ excep.cū inſ. alioqn in p̄tāte ſua eēt ēt rn̄dere vel nō rn̄dere: ꝛ ſic reportaret cōmodu3 de ſua malicia quod eſſe non debet.j.de ſen.excō.ſi vere.

d Alterā.ꝑ h̄ ſcā ē litiȷ ꝯt.ſ.ꝺ elec.dudū.ij.ꝛ.ſ.ꝺ litiȷ ꝯt.c.vno

e Rn̄ſiōib⁹.oīa q̄ in iudicio ſiūt ſūt redigēda.j.ſcript̄ꝭ.j.de pba.qm̄ ꝯ̄ falſū. Quedā ꝯ̄o interrogationes faciēde ſūt ante litiȷ ꝯte.q̄ nō debēt omitti an̄ lit3 ꝯte.re⁹ d3 interrogari: an poſ ſideat rē q̄ petiſ ab eo: ꝛ p q̄ parte: vl' ſi deſiit dolo poſ ſidere.ff.ꝺ iterro.ac.q ſeruū.§.in iuſ.ff.ꝺ rei vē.q pe titorio: ꝛ ſi qs rn̄deat ſe nō poſſidere: cū ip̄e poſſideat ſi actor h̄ ꝓbauerit res auferēda ē illi: ꝛ d3 dari actōi: q̄uis n̄ ꝓbet rē ſuā eē.ff.ꝺ rei vē.l.vl.al's ē penul. hec interrogatio omit ti nō d3: ne iudici um deluſoriū ſit.j. vt lit.pē.ecc̄lia ſcē marie. Et alie iter rogatōes p̄ſes faci ende ſt. puta an ſit heres: vl' q̄ta ex pte ſit heres: ꝛ an i po teſtate ſeruū hēat: ei⁹ noīe noxali iu dicio agiſ. Itē an q̄drupes q dānū ꝺ dit ſit ei⁹. Itē an ex teſtō ſit heres. Itē an edes ſit ſua: ex q̄ dānū timeſ: que colligūſ.ff.ꝺ iterro ga.ac.q iterrogaſ. ꝛ.ſi qs i iure.ꝛ.l. ſi ſideiuſſor.§. illud ꝛ.l.defēſor.§.vl.ꝛ l.nō alienū. Itē q̄ rn̄deat cui⁹ etatiȷ ſit re⁹.ſi ꝺ ea dubitaſ ff.ꝺ etate. Ite3 q̄n cūq3 et an̄ li.ꝯte.et poſt litiȷ ꝯt.vbicūq3 equitas mouet iudi cē d3 interrogare. ff.e.vbicūq3.et.xxx q.v.iudicantē. ps ad interrogationē aduerſariȷ rn̄dere non cogiſ: tn̄ ſi reſponderit tenet rn̄ſio.ff.e.ſi ſine.ꝛ.j.ꝺ do.ꝛ ꝯtu.put. ꝛ certū d3 rn̄dere.ff.e.ꝺ etate.§.nihil.

f Qum in cā ꝑ illū qdē.iſtud regulare eſt.ſ.c.pxa c.in pertractandis.ꝛ.c.imperatoru3.ꝛ.ſ.e.c.j.

g Per teipſū.erq̄ aſſūpſit officiū i ſe: d3 iurare ꝺ ca lūnia: cū ſit acceſſoriu3 ſine q̄ nō pōt cā expediri.ar.ſ. de offi.del.p̄terea.ꝛ.c.prudentiā: ꝛ in h̄ ei deferſ: q2 n̄ tāgit ſacra: ſic ꝛ in teſtimōio.xj.q.j.ipator.ꝛ.C.ꝺ epiſ. ꝛ cle.auc.ſi iudex.ꝛ in auc.ꝺ ſanctiſ.epiſco.§.nulli v̄o. col.ix.ij.q.v.qua ꝺ cā.q̄nq3 tn̄ tāgit ſacra.j.q.vij. quoti ens.ꝛ.C.de ſanctiſ.epi.auc.ꝗ iudex. Sed ꝯ̄.ſ.e.c.j.vbi dr̄ q̄ ep̄s iurare nō d3: ſed aliȷs hoc offm̄ delegare: n̄ eſt ꝯ̄ quia nō dr̄ ibi: q̄ nō debeat iurare: ꝗ dr̄ q̄ nō de beat compelli vt ibi dicitur.

h Pena v̄o.ſic.ſ.e.impator.ꝛ.C.e.ti.l.ij.ꝛ i auc.vt litig.iu.ſ.exor.liſ.§.ſi aūt.in ſi col.ix.vn̄ ſupr⁹ eſt.§.iſte Sic actor q n̄ vult iurare cadit a cā. S3 nūqd ip̄o iu re: an ꝑ ſn̄iam. Dicas q̄ ꝑ ſn̄iam iudiciȷ: q2 iudex ꝓce det ꝯ̄ illū: ac ſi nl ꝓbaſſet reu3 abſoluendo: ꝛ eodem modo de reo.C.e.auc.principales.in ſi.

i Ilecti filiȷ.nimis breue3. Sed quē terminū

d dicis nimis breuē: cum hic nō exprimatur: quot dieꝝ terminū iudices ſtatuerūt. hoc re linquo arbitrio iudicis iſpecta qualitate ne gociȷ ꝛ locoꝝ diſtantia.j.de ap.cum ſit romana

uem ⁊ ꝑemptoꝛiū[a] statuerunt ad noſtrā audientiā duxerint appellādū: ⁊ infra. Quia vō non ſpectat ad iuris oꝛdinem diem ꝑemptoꝛiū maxime cū de rebus eccleſiaſticis agitur niſi foꝛte neceſſitate vrgēte taliter maturare: mandam⁹ quatenus ſi eſt ita: reuocato in irritum ſi quid inueneritis poſt appellationem huiuſmōi attētatum in cā iuxta prioꝛem ⁊c̄.

Celeſtinus tertius.

Preterea adiecisti: ꝙ cū cāe tibi a ſe. ap. delegantur: ⁊ in lr̄is citatoꝛijs reſcripti ſpālicū inſeris: vt eo viſo deliberare[b] valeat q ab altero conuenitur: ⁊ infra. Quia igit̄ quid agendum ſit in hoc caſu deſideras edoceri: talit̄ tibi rn̄demus: ꝙ reo ad iudiciū legitime conuocato ſi ex reſcripto ſibi tranſmiſſo plene potuit[c] īſtrui ſuper eo: de quo in iudicio conuenitur inducie deliberatoꝛie non ſunt vlterius indulgende ſed ꝓcedēdū potius eſt ad examinationem cāe: ⁊ finē ei debitū īponēdū.

Inno. iij. ferrentino epō.

Litere tue ac petitio archipbr̄i ſcōꝝ ꝑſce ⁊ agle de vꝛbe nobis exhibite continebāt: ⁊ infra. Idem archipſbyter ꝯ nobiles viros. a. ⁊. g. libellū eccleſie ſue nomine obtulit continentē: ꝙ penſio de poſſeſſionibus ſoluta non fuerat ipſi eccleſie elapſis iā tribus[d] anniſ ⁊ vltra. Nobilibuſ vero ipſis ſpacium: quod per hanc adiectionem ⁊ vltra ſignificari volebat: ⁊ ipō archipbr̄o exprimente: ꝙ. vij. anniſ fuerat in dicte penſionis ceſſatum ſolutione: ijdem dicentes libellum eſſe huiuſmōi expreſſione mutatum: longioꝛeſ ad d̄liberandum petierunt inducias: quas quia denegaſti eiſdem: ad noſtram audiētiā appellauerūt. Noſ igr̄ ap. h⁹i friuolā reputātes: mādam⁹ q̄tenus ea nequaꝗ̄ obſtāte, in negocio ipō rōne ꝑuia ꝓcedas

a Peremptoꝛiū: qd̄ eē nō dꝫ: imo trib⁹ edictis vl' vno ꝑemptoꝛio: qd̄ ꝯtinere dꝫ tm̄ tpoꝛ q̄ꝫtum tria edicta. xvij. q. iij. de illicita. circa mediū. v. qcunqꝫ. ⁊ i auc. d̄ litig. §. ſi vero cāu col' viij. ⁊. ff. d̄ re. iudi. ꝯtumacia. ⁊. ff. d̄ iudi. ad ꝑemptoꝛiū. ⁊. l. nōnunq̄ꝫ. vn̄ q꜡ nimiſ bꝛeuem terminū ſtatuerūt iuſta fuit cā appellādi. ex cā tn̄ peremptoꝛiū iſtd̄ poteſt moderari: ſicut iudex viderit expedire. ff. de iudi. non nunq̄ꝫ. ⁊. ē. d̄ of. d̄le. conſuluit. circa fi. ⁊ hic v. niſi foꝛte. ſicut tp̄s qd̄ datur ꝯdēnatiſ arbitrariū ē. j. de iudi. qd̄ ad ꝯſultatōeꝫ. ⁊. ff. de re iudi. l. ij. ſic ⁊ tp̄s appellatōis pōt moderar̄ iudex. j. de ap. cuꝫ ſit romana. ⁊. c. cū ſpāli. ⁊ g ex cā nimis bꝛeuē terminū ꝑemptoꝛiū ſtatuerit: exp̄miere dꝫ cām i citatōne: vt ꝑs illa cām nō habeat appellādi. ē. de in iteg. reſti. tū ex lr̄is in fi.

b Preterea. d̄libe rar̄ valeat. ſi. iij. q. iij offerar̄. ⁊ i auc. de liti. §. omnem. coll' viij. b.

c Plene potuit. q꜡ i litteris ꝯtinet̄ qd velit petē ⁊ cauſa petendi: ⁊ qualiter ager̄ velit. ⁊ reſ. aperte ſpecificantur: quod facere debet q aliqd petit. ē. d̄ lib. obla. c. ij. § iij. vbi de hoc. ⁊. ff. de rei ven. ſi i rē: ꝫ raro ꝯtingit: ꝙ i lr̄as pape oīa ſic ſpecificent̄. ſic ⁊ i criminali dꝫ apponi lr̄is citatoꝛijs qcqd reo obijcit̄: vt parat⁹ veniat. v. q. ij. ſi ꝑm ates. Quidā vero ad cautelā i fine citatōnis apponunt libellum actoꝛis. vt ſic plene deliberare poſſ.t. Et ſi tūc ꝑ litteras vel libellū plene īſtrui potuit: nō dꝫ alias īducias deliberatoꝛias hr̄e: q꜡ potuit plene eē inſtruct⁹: niſi foꝛte ad q̄rēduꝫ aduocatum ⁊ ꝯſilia amicorū. iij. q. iij. de inducijs. ⁊. ff. q. ex cau. ma. l. ab hoſtib⁹. §. ꝫ qd̄ ſimpl'r. ſꝫ i hoc cāu cū ad libellū debeat rn̄dere: d̄ ipſo facto nō dabunt̄ īducie ad q̄rendū aduocatū: ar. ē. de iudi. paſtoꝛalis: q꜡ ꝑ factū ip̄m de q̄ agit̄ dꝫ ſcire vtrū verꝫ ſit: qd̄ ab eo petit̄ vel nō: al's. n. dilatio ſemꝑ dāda ē ei q vocatur ad iudiciū. iij. q. iij offerar̄. lꝫ actoꝛi dilatio ab initio dari n̄ dꝫ: q꜡ īſtruct⁹ venire potuit. iij. q. iij. ſpaciū. ver. ei aūt. Itē dant̄ dilatōes gr̄a teſtiū vl' īſtrumētoꝝ. q̄nqꝫ hꝫ diſtinctōeꝫ illi⁹. l. C. e. l. i. ⁊. iij. q. iij. §. ſpaciū dilatōeſ iſte hodie vident̄ arbitrarie: vt iudex ꝯſiderata locoꝝ diſtantia ⁊ tp̄is q̄litate īducias ꝯcedat: ar. j. de ap. cū ſit romana. ⁊. c. ſpāli vltra mediū. ⁊. j. de re iudi. qd̄ ad ꝯſultatōem. niſi foꝛte illis de qbus dr̄. iij. q. iij. §. ſpaciū. ⁊. C. e. l. i. In illis īducijs nō dꝫ iudex maioꝛē dilatōem dare: ꝫ illas bn̄ pōt abꝛeuiare. vt ex illa lr̄a pꝫ. In pecuniarijs cāis tm̄ vna dilatio dꝫ dari: ⁊ ille ſine cauſe cognitōe. Secūda vl' tertia dāda non eſt: niſi cā cognita. ff. e. l. vl. ⁊. l. ofone. In criminali dantur due actoꝛi: ⁊ tres reo ff. e. l. vlti. ⁊ dilatio dari debet a iudice ſedēte ꝓ tribunali. ⁊ vtraqꝫ parte p̄nte: ⁊ cā cognita de plano vel ſemiplene. iij. q. iij. § . ſpacium. ver. a iudice. ⁊ data dilatione iudicis officiū ꝯqeſcit. do nec tp̄s dilatōis effluxerit. C. e. ſiue ꝑs. ⁊. j. de ap. ſignificante. Itē iudex d̄bet dare dilatōem q̄nqꝫ ad maliciā rei ꝯuincendā. j. de do. ⁊ ꝯtu. pꝛout ⁊. c. cū olim. ver. volēteſ. Itē pōt facer̄ gr̄aꝫ ēt p⁹ ꝑemptoꝛiū. ē. d̄ offi. delega. ꝯſuluit vltra medium

d Litere tue. trib⁹ annis ⁊ vltra. Siqs n̄ ſoluit penſionē rei eccleſiaſtice i emphiteoſiꝫ date ꝑ bieniū: cadit a iure ſuo. x. q. ij. C. hoc ius poꝛrectum. v. qui rem h⁹i. ⁊. j. de loca. c. pe. ⁊ vl. Hodie vero pōt emphiteota purgare moꝛaꝫ ſi celeri reſtitutōe ſibi ꝓſpererit: vt i dictis decre. In re ꝑuati requiritur trienium. C. de iure emphi. l. ij. Idem eſt ſi colonus ceſſauerit in ſolutione penſionis ꝑ biennium in re ſibi locata. ff. locati. quero. ff. inter locatoꝛem. ⁊ ꝫ cū ad lōgū tp̄s fuit locatio facta. ꝑ re fiſci ſil'r cadit a iur̄ ſuo ff. de pub. ⁊ vecti. l. vectigalia. §. nō ſolutis tn̄ ſine auc̄te ꝑncipis agri publici reuocari a curatoꝛe fiſci n̄ ꝑn̄t: q ꝑpetuo locati ſūt. ff. d̄ pub. ⁊ vecti. cotē ferro. §. agri. Hec āt adiectio: ⁊ vltra: niſi al'r exp̄meret̄ ad modicū tp̄s referr̄. ff. d̄. v. ſig. hec adiectio. ⁊ lꝫ ꝑ hāc adiectionē vltra n̄ ꝯſtet d̄ certa q̄ꝫtitate tp̄is: nil nocet q̄ꝫtū ad iudicē ⁊ reū: q꜡ certi ſūt ꝑ hoc qd̄ dixit ꝑ triēniū: qd̄ tp̄s ſuffic̄ ad ꝯdēnationē: qd̄ pꝫ ꝑ iura ꝑdicta. vn̄ ſuꝑflue additū fuit: ⁊ vltra. ⁊ ꝓ nihilo petebat̄ determinatio illius q̄ꝫtū ad rei reſtitutōem. vn̄ n̄ debuit eis dari tp̄s vlteri⁹ ad d̄liberādū. q꜡ plene potuit īſtrui ꝑ libellum ꝑmū ſine vlla adiectōe. ē. c. ꝓx. Si vō penſio tm̄ ſbtracta peteret̄ q̄ diceret̄ n̄ ſoluta trib⁹ ānis ⁊ vltra tūc l. n̄ peteret̄ vt determinaret̄ illud vltra q꜡ q̄ꝫtū ad illud tp̄s nō potuit deliberare re⁹ ꝑ ꝑmū libelluꝫ. Et iō facta expſſione illi⁹ tp̄is dꝫ hr̄e īducias ad deliberādū. ff. de teſta. heredes palā. §. qd̄ vero quis. ſi ꝑ ꝑmum libellum deliberare non potuiſſet. ſed hoc ſatis potuit d̄liberare. iij. q. iij. auc. offeratur. de hoc dixi. ē. de lib. ob. c. pe. Et ſic pꝫ: ꝙ vbiqs plene pōt īſtrui ꝑ ꝑmū libellū: licet aliquid addatur: quod

nō mutet naturā negocij nō hēbit nouas inducias.b.

c Procedas.⁊ ita qñ appellatio frustratoria ē:remittit̃ ad eū a quo appellauit.j.de ap.cū i ecclia.⁊.c.vt debitus.⁊ in expen

a sis dʒ ꝯdēnari:vt vbi dicitur.

Exposuit.pemtoriū.sic.n.iudex ꝑpter distantiā viarū ex cā prima vice pōt pēpto rie citare.š.de in integ. resti.cū ex lris i fi.⁊.š.e.c.i

reuocādi domū habebat:i auc.de san.epis.§.si vo epi. coll.ix.Itē ꝑ alia cā iusta iᵒ hʒ reuocādi domū.š.ǒ fo ꝯpe.c.vl.vbi.de hoc.⁊plures alie cāe sūt ex qbᵒ ius re uocandi domū qs hʒ.ff.de iudi.l.iij.§.legatis.⁊.v.q.ij. c.i.Et iō inducie ꝓrogant̃ huic.vt dicit i fi.al's officium

b Personaliter cum qs ꝑsonaliter vocat̃ ꝑ papā ñ suffic mittē ꝓcuratorē š.ǒ ma.⁊ obe.c.vl.⁊.j.ǒ do.cuʒ dilecti.ar.sic cum alicui aliqǒ negocium ꝑ sonal'r ꝯmittit̃: alij ꝯmit tē non pōt.š.ǒ of.ǒle.qñ aplica.⁊.š.de rescri.c cū dilecta.iñ ǒlegatᵒ ñ pōt iubē ptes corā se ꝑsonal'r ꝯparē: nisi id i rescripto ꝯtineat̃:nisi in calibᵒ q̃s hēs.š. de iudi.iuris eē ambiguuʒ q̃ ē Inno.iiij. in concilio lugduñ.

c Saluis exceptōibus. ⁊ ita ꝓtestatio ñ valʒ.š.ǒ elec.cumana.vbi de hoc ⁊.š.qǒ me.cā platum.al's si h non dixisset :videret̃ ꝯsentire:vt rñdēr aduer sario :nec hēret ius reuo candi domum:vt vr̃.Sʒ certe ꝯ:iuʒ credo.si eniʒ simpl'r cōstituisset ꝓcura torē illū posseʒ appōē ex ceptōes dño ꝯpetētes:im mo ad h tenet̃.exceptio n.q̃ ꝯpetit reo ꝯpetit fide iussori.ff.mā.quia de mu nia.§.gñal'r.⁊ si scienter illaʒ omitrat iputat̃ ei.ff. de excep.eēs exceptōes ⁊ ff. de fideiuſ.ex ꝑsona.et ꝓcurator ad ea oīa intel ligtur cōstitutᵒ q̃ ad cām spectare vident̃ .ar.š.de of. dele.preterea.⁊.c.cuʒ oliʒ.i.⁊.ff ǒ ꝓcu. ad lega tū .⁊.l. ad rē nobilem.et ita ad cautelam qñqʒ ta lia dicunt̃.vtilior tñ est ꝓ testatio: vt cum aliquid ꝓpouit̃ ꝓtestet̃ sic :sal uo iure meo:vl'saluis ali is exceptōibus mihi ꝯpe tētibus.ff.q mo.pi.vl'hy po.sol.si debitor.§.i.

a Utilitate.cum.n.bur degal'.ꝓpublica tm̃ vti litate vocatus fuisset ad il luʒ terminum: ñ ǒbebat tunc conueniri .imo ius

iuxta prioꝝ ꝯtinētiā lrarum Greg.ix.abbati aque viue tu roñ.dioc.⁊ ar̃dia .turoñ.

Exposuit nobis bituricē. archiep̄s ⁊ ifra.Burde galeñ.archiep̄o dedimus in mandatis: vt super iure p̄ma tie. quaʒ in eo ⁊ in ꝓuicia sua dictus bituriceñ.archiep̄s se habere ꝓponit:ad initium ꝓ xime p̄terire quadragesime: ꝙ ei terminū peremptorium[a] assignauimus per se aut per ꝓ curatoreʒ idoneum se conspe ctui nostro presentaret.Cūqʒ postmodū personaliter[b] voca tᵒ ꝓ ec.ro.subsidio ad no.au di.accedens bituriceñ. archi ep̄s apud se.ap.constitutᵒ:po stulauit instanter: vt in eodeʒ negocio ꝓcedere deberemᵒ. idem vero burdegal̃.archi episcopus ad ꝓpria rediēs cō stituit ꝓ se ꝓcuratorē in ipso negocio: qui saluis [c]exceptio nibus sibi competentibus i re spondendo ⁊ defendendo ac alijs omnia faceret que in pro pria erat persōa facturᵒ. Pre sente ergo archiepiscopo su pradicto bituriceñ.vt prefatᵒ ꝓcurator responderet eidem ille excipiēdo proposuit se ad hoc non teneri : cum pro alia maiori causa ꝓ publica vtili tate[d] dictus burdegal'.vocatᵒ pro absente reputari ǒbuēat: ⁊ reuocandi domum p̄uilegi um habuisset .Nondum etiā super hoc deliberauerat cum suffragāeis[e] suis ⁊ alijs:quo rū consiliū tā ardua cā reqrit: nec tempus habuerat in quo ad vtrunqʒ negocium value rit :sicut expediret esse para tus.Sed pars altera econtra rñdit:ꝙ cū sup qōne predicta p̄.us fuerat euocatᵒ nostre itē

tionis non fuerat primuʒ mā datum per posterius reuocat̃ temporis quoqʒ spacium hūe rat tam ꝓlixum vt potuisset si voluisset super cā deliberare predicta sicut fecerat cum qui busdam:⁊ cōmode vtriqʒ ne gocio imineī:⁊ infra.Nos igi tur de cōsilio fratruʒ nostroꝝ vsqʒ ad ꝓximum venturuʒ fe stū natiuitatis dñice dilatōeʒ ad hoc sibi duximᵒ idulgēdā.

De ferijs. Ex con. apud cō pendium.

Omnes dies domi nicos[f] a vesperā in vesperam cum om ni veneratione de cernimus obseruari:⁊ ab om ni illicito opere abstinere:vt i eis mercatū minime fiat:neqʒ placitum :neqʒ aliqs ad mor tem[g] vel ad penam iudicetur: nec sacramēta nisi ꝓ pace[h] vl' alia necessitate[i] prestent̃.

Alex.iij.

Quoniaʒ i parte:⁊ infra. Cʒ scriptū[k] sit ǒ vespera in vesperam celebrabitis sab bata vestra:festorū tamē prin cipium ⁊ finis iuxta eorum q̃ litatem ⁊ diuersaruʒ regionū consuetudinem dʒ attendi:et sic vt magnitudo dierum exi git prius incipere[l] ⁊ tradiᵒ ter minari:⁊ infra. Diebus autē dominicis ⁊ alis precipuis[m] festiuitatibus siue int̃ pascha ⁊ pentecosten.genuum flexio nequaq̄ debet fieri: nisi ali quis ex deuotione id velit fa cere in secreto[n]. In cōsecratō nibus autem ep̄orum ⁊ clico rū ordinationibus consecrās ⁊ consecratus tm̃ genua fle ctere possunt h̄ʒ ꝙ ꝯsecratōis modus reqrit. Preterea festi uitas sancte trinitatis h̄m con

suuʒ esset dānosū ei:qǒ eē nō dʒ.ff de fur.si huius cōi. §.qǒ vo.⁊.ff.quē ad mo.test.aperi. sʒ ⁊ siqs.⁊.ff.ex q bus cāis ma.l.vi delʒ.⁊.iiij.q.iij.§. vēturis .nec dʒ dā nū ꝯseq vñ p̄miuʒ meretur.j.de fide iuſ. ꝑuenit.⁊.š.de renū.lane.b.

e Cum suffraga neis.cū qbus ⁊ ēt cum capl'is cathe draliū eccliaꝝ dʒ deliberare :cū eoꝝ intersit.š.ǒ maio.et obe .c.vlt.

f Omnes dies do minicos ⁊.sic.j.e. c.vlti.⁊.C.e.ti. oēs quod dicit de ve spera sabbati non seruat̃ q̃tū ad cās sino pōt iudex ꝓ ceder̃ vsqʒ ad illā horā q̄ possit perfi cere qǒ incumbit añ noctis tenebras š.de offi.dele.con suluit:h̄ q̃tuʒ ad celebratōeʒ offici oꝝ h dicit̃.j.c.pri.

g Ad mortē.ma xie q: nec aliq̃ cau sa tūc tractari dʒ: nisi pietas h suadǒ at.j.e.c.vlti.

h Nisi pro pace. pro pace quidem oī die iurari pt cū sit opᵒ pietatis xxij. q.i.oē ꝙ .ar.j.c.fi.

i Necessitate.pu ta ꝓ fide ꝓ obediē tia pro fama.š.de de elec. significa sti.vbi de hoc.

k Quoniaʒ scri ptū sit:q̃ ita seruādū ē.vt vi.q. iij.scriptū ē.ff.q ⁊ a qbᵒ ma.ꝓsexit

l ¶ Prius incipē. Dies incipit ꝛ terminaẜ diuersis ho/ris diuerso respectu. incipit in vesperis quantū ad of ficij celebrationē vt hic. ꝛ canonicā ꝯputationē facti one iuris. lxxv. di. qđ a patrib[9]. quo ad iudiciū icipit in mane ꝛ terminaẜ in fi. dici añ noctis tenebras. ff. đ offi. ðle. ꝯsuluit. ꝛ in auc. de iud. §. se debūt. col. vj. q̄ ad cōtract[9] media no cte terminaẜ ꝛ in cipit: vt in decret. ꝯsuluit. ꝛ. ff. eo. ti. more q̄ ad esū car niū post cenā. đ cō se. di. iij. đ esu. quā tuȝ ad obseruatio nē treuge in ortu solis. đ. de treu. c. i ꝛ ẜm ꝯsuetudinē locoꝝ ꝯsideraẜ h. lxxv. di. vtinam.

m ¶ Precipuis. q̄ enumeranẜ. đ cō. di. iij. c. j. ꝛ. j. e. c. vl

n ¶ Secreto. ex đ uotiōe. Ar. ꝯ. xxx. di. c. vl. ꝛ. lxxvj. di. scire. sed illa ꝯ̃ria intelligūtur cū de termiatione isti[9].

o ¶ Cōsuetudies diuer. fi. xij. di. illđ. ꝛ. c. illa. lxxvj. disti. vtiná. ꝛ. j. de sepul. certificari. ꝛ sic cō suetudo cuiuslibȝ loci seruabitur.

p ¶ In octauis. ar gu. j. e. capellanus vbi dẜ ꝙ penteco stes caret octauis.

q ¶ Ecclesia ro. ꝛ sic est ar. ꝙ ꝯsuetu do romane ecclie nō est ab alijs obẜ uanda. ar. xj. di gs nesciat. Arg. ꝯ. xlj. đ. nouit. ꝛ. c. ñ đcet

r ¶ Licet taȝ. septi mū diē vetus testamentū ad lite rā pcipiebat sab batū custodiri. No uū vo spāliter illđ seruat primā diem p septimana. sicut eni carnalia sacra ad lrām seruare ñ possumus: ita nec sabbatū ad lrāȝ lȝ seruare. đ ꝯse. d. iij. peruenit ad me.

suetudines[o] diuersarū regionū a qbusdā ꝯsueuit in octauis[p] penteco. ab alijs in dñica prima ante aduentū domini celebrari. ¶ Ecclesia siqdeȝ romana[q] in vsu nō hȝ: ꝙ i aliquo tēpore huiusmōi celebrȝ specialiter festiuitatē: cuȝ singlis dieb[9] glia pa. ꝛ fi. ꝛ spi. ꝛ cetera similia dicātur ad laudem pertinentia trinitatis.

Idem triburiensi archiepō.

Licet tā veteris ꝙ̄ noui testamēti pagina. vij. diem[r] ad hūanā quieteȝ specialiter deputauerit: ꝛ tam eū ꝙ̄ alios dies maiestati[s] altissime deputatos: necnon natalicia sanctorū martyrū[t] ecclesia decreuerit obseruanda: ꝛ in his ab omni opere seruili cessandum: ꝛ infra. Indulgemus: vt liceat parochianis vestris dieb[9] dominicis ꝛ alijs festis preterꝙ̄ in maiorib[9] anni[v] solennitatibus si alecia[x] terre se inclinauerint: eorū captiōi ingruente necessitate intendeẜ ita ꝙ post factam capturā ecclesijs[y] circūpositis ꝛ christi pauperibus congruam faciāt portionē.

Clemens. iij.

Capellanus tuus frater episcope coraȝ nobis ex parte tua proposuit: ꝙ cuȝ statuta[a] canonica dclarēt nuptias tribus septimanis ante festuȝ beati Jo. baptiste minie celebrari debere: quidā hebdomadas illas absqȝ icerpellatione cōtinuandas[b] intelligūt. Alij vo[c] inter festū ꝛ ipas volentes facere interuallum illud dicunt ob reuerentiam festiuitatis penteco. fuisse statutuȝ: que in septimanis istis solet interuenire quandoqȝ: ꝛ sic a tribus diebus rogationū ante ascensionem domini incboantes vsqȝ ad octauaȝ diem post pente. illis hebdomadis cōputatis illo tm̄ spacio temporis celebrari nuptias p mittunt earuȝ celebratiōe abinde nullatenus inhibentes. Quia ergo ꝯsulti fuimus vtra istarum opinionum potior videatur: nobis fratribus nr̄is apparuit: ꝙ lȝ ea sit romane ecclesie consuetudo: vt quocunqȝ tempore[d] matrimoniū contrahatur cōsensu interueniente legitimo[e] đ presēti: qr tamē a septuagesima vsqȝ ad vij. dies post penteco. celebrari nuptie non sinunẜ: ꝛ postea etiaȝ trib[9] septimanis vl' pluribus ante festum sancti Joānis sine differētia celebranẜ: posterior sententia meliori ꝛ subtiliori[f] nititur ratione. ꝛ siue ẜm canones a septuagesima vsqȝ post octauas pasce: siue iuxta consuetudineȝ ecclesie romane vsqȝ post septē dies festi pēte. quod caret octauis nuptie suspendantur i dominica que sequitur: ꝛ deinceps possunt licite celebrari.

Gregorius nonus.

Conquestus, ē nobis: ꝛ infra. Quanuis nō prorogari[g] sed expediri deceat q̄stiones: debet tamen iudicialis strepitus diebus conquiescere feriatis: qui ob reuerentiam dei noscuntur esse statuti: scilicet natalis domini: sancti stephani. ioannis euangeliste: innocentum: sancti siluestri: circūcisionis: epiphaniaꝝ septē dieb[9] dñice passiōis: resurrectionis: cū septē sequētib[9] ascēsionis: pēte. cū duob[9]

s ¶ Maiestati. j. e. c. fi. ꝛ. C. e. omnē s dies.

t ¶ Martyꝝ. j. e. c. fi. ꝛ de conse. di. iij. c. j.

v ¶ Maioribus. vtputa natiuitatis domini dies epiphaniaꝝ pascha ascensio domini ꝛ pentecostes.

x ¶ Alecia. gen[9] piscis ꝛ ē raro ꝛ certi dieb[9] apparȝ: i ōqȝ pp necessitatē facilius iduẜ geẜ dñicis diebus: vt captioni intendāt. sic enim ppter necessitatē vl' pietatē posset eodē die iudiciuȝ exerceri. j. e. c. vl. ꝛ. ff. e. ti. l. solet et. l. pe.

y ¶ Ecclesijs circūpositi qbus ppter candē necessitatē cōgruā faciāt portionē ꝛ pcipue illis: in cuius territorio captio fcā est: qr q̄ñ decie prediales esse censenẜ. vñ saltē pro decima parte eis soluāt. j. de deci. ad apostolice.

a ¶ Capellan[9]. statuta. xxxiij. q. iiij. ñ opōtet. ij.

b ¶ Cōtinuandas. ipi festo beati Joannis.

c ¶ Alij vo. in his vo q̄ ad solēnitateȝ spectant diuersa tenē nō ē peccatū: qr vnaq̄qȝ puincia abundat in suo sēsu. lxxvj. di. vtinā. et. xij. di. illud. et. c. lla. et. j. đ sepul. certificari. xij. distin. nouit.

d ¶ Quocunqȝ tpe. Et ita qlibȝ tpe pōt mr̄imoniū ꝯhi: ẜȝ nuptiaꝝ solēnitas tm̄ his diebus ne carnaliẜ ꝯiūganẜ phibetur. si. j. de ma. ꝯc. ꝯ inẜ. ec. c. j. ꝛ ẜm h intelligiẜ. xxxiij. q. iiij. nō oportet. j. ꝛ. ij. ꝛ. c. sequenti.

e ¶ Cōsēsu legitio. s. mr̄ꝫ ꝛ tuo: qr sol[9] ꝯsensus facit mr̄imoniū. xxvij. q. ij. sufficiat. ꝛ. j. đ spō. si inẜ viꝝ

f ¶ Subtiliori. subtilitas hic cōmēdaẜ: ẜȝ alibi nō excusat errantes in fide. xxiij. q. j. scisma. alibi etiā subtilitas pnicosa est. C. ad trebell. sancimus. ꝛ. ff. de iud. dilecti. ꝛ. c. eraminata. nec de apicibus iuris ē disputandū. ff. man. si fideiussor. §. quedam.

g ¶ Conquestus. nō p rogari. j. đ do. et cō tu. finē. ꝛ. c. venerabilis. ꝛ. C. de iudi. properandum. circa pri. ꝛ boni pastoris ē lites diminuere

ff.si cer.pe.quidá.et.j.ð re iudi.iurgátiú.nec pmittere d3 pre to: partes ad arma vel rixá venire quas pôt sua iurisditiõe compescere.ff.de vsufruc.l si cuius.§.equissimum.
a ¶ Quib⁹ vtiq3 solénib⁹. Nõ q feric.diez pcedétiú introducte sút ob reuerétiá dei:vt hic dicit in prin.⁊. C.e.ti.oés dies l.dies festos.⁊ solénes ferie appellanť. Alie etiá ferie dicútur solénes ob reuerentiá pncipis ⁊ honoré:vt dies natiuitatis sue vľ dies pncipij ð ipe rio.C.e.oés.Ité ⁊ alie ferie dicunť solénes vt tempus messiú ⁊ tép⁹ vindemiaz:ð qb⁹ hic inferius seqť:⁊.ff.e.ti.l.j.⁊ iste ferie inducunť ad regez labor;:vt gesčát túc hoíes a causis:⁊ iste ferie inducunť varijs tépozib⁹ fm diuersitaté locoz:q: quidé tardi⁹ colligút messes siue vindemiá:quidá citius.ff.e.l presides:ferijs introducťj ob reuerentiá dei ptes renúciare ñ pñt vt hic dič expsse:alijs .n. ferijs introducťj ob fauoré hoium bñ pñt ptes renúciare:vt h in fi. côpelli tñ nõ pñt nisi in casib⁹ š.de iudi.significauerút ⁊.ff.e.l.j.§.vlti.⁊.l.se. al's nõ val3 snia.vt.ff.e.l.j.⁊.iste ferie oés contiue sút ⁊ côputäť i áno vel bienn'o appellatiõis prosequéde:⁊ quolib3 die feriato,pôt quis appellare:sed nõ prosequi appellationé.C.e.l.j.té pore messiú vľ vindemiaz:qñq3 côpellunť aliqui ad iudiciú venire.š.de iudi.l.vlt.salté vt litem ɔtestenť puta si actio vel res sit tpe pitura:puta actio furti iňurie däni ⁊ alijs.vt.š.ð iudi.significauerút.⁊.ff.e.ti.l.j.§.sed excipiútur.l.ij.⁊.iij. Ea xo que pertinent ad pacem vel concordiam quolibet die feriato pñt experiri.C.e.l.vl.puta trásactiones pacta: vt ibi.
b ¶ Necessitas.puta si eét res tpe pitura: exépla pla hés.ff. e.l.j.ij.⁊.iij.⁊ vbi res celeritaté desiderat.ff.ð dã.infec.l.j.
c ¶ Pietas puta cã debiliú vľ miserabiliú psonaz:q: in opibus misericordie:diez distinctio nõ est habéda.ar.lxxvj. dis. vtiná.⁊ ð ɔse.di.v.nunq3.⁊ súma é rõ que pro religione facit ff.de relig.sunt persone in fi.b.
d i Ntellerimus.cognoscédú.ex hac decre.colligiť manifeste:q cú reus in modú exceptionis aliq3 exceptionem obijciat actori:q de illa incidenti tñ cognoscere debeat fundata intentione actoris primo vt.C. de proba.exceptiones.⁊.C.de excep.siquidem.⁊ non sententiare super ea s3 tñ sup principali pronunciandú sit. Sup hoc fuit diuersitas inter doctores. B.dicebat q sup incidéti questiõe siue exceptione pronúciari nõ d3:s3 tantú cognosci ð ipa s3 sup principali solúmodo:q: eoipso qð pronúciať sup pncipali questione: satj intelligiť eé pnúciatú sup incidéti p quãdam ɔsequentiá:⁊ h dicebat p leges illas.C.de ordi.iudi.l.j. ⁊.l.iij.⁊ q: ibi dť ad officiú iudicis ptinet vniuersá incidétez questioné examinare qm ñ de ea pnúciat:sed de hereditate. C.de or.cog.l.ij.ij.rñ'o.⁊.C.ad.l.iul. de adul.qm alexandrum

qui sequúť.natiuitatis Joãnis baptiste festiuitatú oium gl'ose virgis.xij.apľozú:⁊ pcipue Petri ⁊ Pauli: ⁊ lauré tij:dedicatiõis bti michaelis solénitatis oiu3 scõz ac dieb⁹ dñicis ceterisq3 solénitatibus quas singuli epi in suis dioc. cú cléo ⁊ populo duxerint soléniter venerãdas:qb⁹ vtiq3 [a] solénibus ferijs nisi necessitas [b] vigeat vel pietas [c] suadeat:vsq3 adeo conuenit ab h⁹i abstinere:vt côsentiétib⁹ etiã partib⁹ nec pcessus habit⁹ teneat nec senťétia quá côtingit diebus huiusmodi pmulgãi l3 dieb⁹ feriatis q gra vindemiaz vel messium ob necessitates hominum indulgentur procedi valeat si de partium processerit voluntate.

De ordine cognitionum.

Clemens.iij. alatrino epo.

Ntellexim⁹ q cu3 quedá3 mulier peteret quendã in viruz:testes ad sue i tentionis assertioné induxit: p quosps viri futuz sibi preiudicium metuens exceptioné ɔsanguinitatis obiecit: ex qua intédit petitioné mulieris elidi: ⁊ infra. Inqsitioni tue taliter duxim⁹ rñdendum q cú exceptiõe probata questio principalis perimatur: ante est cognoscédú [d] de ipsa q ad diffinitiõis articulú pcedať: q scôviz ab ipetitiõe mulieris put exposcit rõ iuris absoluat.

Inno.iij.epo nouariensi.

⁊.C.ad.l.fal.de plag.l.preses puicie. Jo.⁊ .p. dicebãt q sup hac semp d3 pnúciari.ff.de iudi.ð qua re.⁊.j.ð cã pos.cú sup.⁊.ff.ð mino.intra vtile.⁊.ff.ð pua.l.iij.⁊ ff.de libe.cã liberis §.vlt.nisi impediať pter ɔditõe3 sue psone:q: est pedane⁹ iudex.C.de iudi.quotiés.vľ ɔditioné.rei.vľ q: pupill⁹ est:cui mouet qõ stat⁹ icidéter:túc nõ pnúciatur: s3 differť sup cã stat:⁹ s3 de hereditate. C.de ordi. iu.l.j. Dñs Joan. azo.cú eo distiguit ⁊ bñ inter incidentes qõnes ⁊ emergéres siue exceptõnes.incindens qõ diciť que competit reo:etiã añ litj ɔte. puta pactú de nõ petédo res iudicata:delatio iuraméti cõsanguinitas q obstat mřimonio: vel aliud qðcúq3 ipedimentú ppetuum ⁊ ɔsimilia. In his enim obtinet snia. B.q: nõ pronúciať in his:s3 super pncipali: vt h expsse apparet .⁊ in his nõ pnúciať nisi cú ciuilis incidit i criali vľ contra.iij.q.ix.§.aliqñ.v.qui ɔhteť.⁊.C.ad.l.iul.de adul. qm alexandrú.⁊.C.ad.l.fal.de plag.preses puincie.⁊ ecõtra cú ciuilis ciuili preiudicat.j.e.tuã ⁊.iij.q.ix.§.si hédítate.j.q si.sút le.lator. Emergétes dicúť ille que ɔpetút ⁊ emergút i lite puta an dilatio sit dãda an nõ an talis testis sit recipiéd⁹ vel nõ:an talis positio vľ i terrogatio faciéda sit vel nõ:vel vtrú aliqs sit i possessione libertatis vľ nõ:⁊ i istis emergétib⁹ obtiet snia. m.⁊.p.et sic itelligiť lex illa ff.ð lib.cã liberis.§.vl.⁊ i istis pnúciari d3.al's ñ poss3 pcedé iudex i pncipali:. nisi i his pnúciareť.⁊ sic itelligiť.l.ff.ð iudi.q re.⁊ der. cú sup. Uel dic ð q re cognouit: vez é pncipaliť. Ad illá.l.intra vtile.rñdeť q ibi nõ pnunciatú fuit super incidenti.s.sup etate:⁊ é spãle vt restitueref i integrú rõne etatj fuit pnúciatú.⁊ ita ɔsequétiá sup etate pnúciaf. Ad.l.illá.ff.ð puar.dicút:q spãle é ibi. Uel dicaſ q necessariú é:vt ibi pnúcieť ð puaricatiõe anq3 ad mittaf ad accusatiõe3: ⁊ i modú replicatiõis illð obijciť:⁊ q: côpetit añ litj ɔte.tñ.iõ pnunciandú é. ⁊ in h est simile exceptioni dilatorie:quia i hoc añ litj ɔte.d3 opponi.⁊ iõ deb3 pnunciari sup illa: sicut i dilatorijs ante litj ɔte.pnúciaf:⁊ postea est peremptoria. Ar.š. j.de fide istru.cú ioãnes. ibi pronúciat papa sup exceptione incidéter proposita in causa appellationis. Ratio ibi pôt assignari:q: cú nõ pnuncieť in causa ap. directe sup principali questiõe:s3 tñ confirmaf vľ infirmaf snia:pnunciari d3 sup incidenti questione opposita in causa ap. vel si pnúciaf sup talibus nõ est ɔ

substātiā ordinis iudicior̄: et sup incidenti siue pem toria exceptōe pnūciat. s. de elec. cū dilect⁹. ad fi. Illa exceptio dī poti⁹ icidēs q̄z emergēs. Et idē ēt pt dici in. l. intra vtile. qđ pnunciatū fuit sup incidēti qōne i. sup etate: nec ppterea ius offēdit: nec ē ꝯ ordinē iuris q̄ ibi pnūciet sup etate q̄ fuit scidens qō. nec dī in iure. q̄ talis sentētia non teneat.

alia in eadē snīa ferat ff. q̄ sen. sine ap. l. j. §. vlti. ꝛ. C. ð ꝯpen. neq̄ scriptura. vel saltē appellandū ē: vt ibi dī i. l. pmo inducta. ꝛ vnā vocat h̄ snīaz p'tāto: q꞉ ꝯtinue vna p⁹ aliā fert: sed reuera due ēt snie sunt. j. de cā pos. cū ecclia. ꝛ. c. cū sup. nā q̄t sunt articuli: tot sunt snie. ff. de mi. no. etiam. § ex causa.

Cum dilect⁹ filius abbas de ferētillo de nobilib⁹ viris dn̄is de artone deposuerit qōnem. q̄ mā̄u armata[a] ꝛ cū exercitu ad castruz mōasterij venientes in pdijs animalium ꝛ alijs dānificare dictuz cenobiū psumpserūt: de qb⁹ iusticiaz sibi fieri postulabat: ei citra litis ꝯtestationem sub forma exceptionis[b] fuit ex aduerso respōsuz: q̄ ipi⁹ dolū[c] ꝛ violētiā castꝝ sirati amiserāt: qđ ꝛ pgēitores coꝝ tenuerāt: ꝛ ipi possederant in qēte: sibi petētes pri⁹ restitui q̄ petitionib⁹ ipi⁹ respōderēt: pstitiz cū testes hērēt psētes p q̄s intentionē suā incōtinēti[d] pbare volebāt. Verū ex pte abbatis fuit taliter replicatū: q̄ ab eo restitutio peti nō poterat: q non fuerat spoliator: psertim cum dictū castrū ad ius ꝛ pprietatē sui monasterij ptinēt qđ ēt ps aduersa nullaten⁹ denegabat: vn̄ ver⁹ dn̄s ad quem ab alio res sua possessa reuētitur etiā post tpa lōgiora retentionis[e] debebat ꝯmoduz obtinere: ꝛ iudiciuz restitutorium ꝯ spoliatorē[f] tm̄ ꝯpetere dignoscit: ꝛ ifra. Nos āt distinguendū eē credim⁹: vtrū spoliationis qō ab eisdē nobilibus sit obiecta i modū actiōis ad restitutionē petēdā: an i forma exceptiōis ad itētiōem aduersarij repellēdā: cū ea i modū actionis pposita intelligant mutue petitiōes sese tanq̄ diuerse minie ꝯtingentes: ac p hoc iuxta reglaz[g] iuris q̄ dī q pior appellat: pior agat: q̄ pri⁹ esset pposita: pus foret tractāda. q̄q̄ i idē iudiciū ambe deducte vicissimq̄ tractate simul essent eadē snīa terminande[h] Sed qm̄ q̄stio illa fuit ab eisdem nobilibus tm̄ in moduz exceptiōis[i] obiecta infloq̄ndo pnunciauim⁹. vt pbationes coꝝ sup ipa exceptione primi⁹ audirent. ꝛ ea pbata legiti

a Cum dilect⁹ armata. illius q̄ fit cū armis publica ē. que vo sine armis puata dī. insti. de pub. iudi. circa fi. §. item lex iulia ð vi pua. ꝛ. ff. ð vi. pu. l. j. vn̄ isti plus peccauerūt vn̄ vsus. Vis puata reuz deponit ab ordine rex. Sz de portat: si vis armata probatur.

b Exceptiōis. q̄ q excipit non cōtestat litez. Et sic pz q̄ q negat non excipit: q̄ qui excipit nō cōfitetur. ff. de excep. nō vtiq̄. ꝛ. j. de except. cum venerabilis.

c Ipsius doluz. Sed quare debuit nocē ecclesie dolus abbatij siue violentia: cū delictum psone. xc. xvj. q. vj si epz. Sed hic tot⁹ ꝯuent⁹ ꝯsenserat abbati vl' ab initio vel ex postfacto: ar. j. de resti. spo. cuz ad sedē. in fi. q̄ ratihabitio i maleficio retrotrahit ꝛ mandato comparatur. ff. de vi ꝛ vi ar. l. j. §. sed si cumquis.

d Incōtinenti. h̄ multū faciebat ad h̄ vt restitueret j. de resti. spo. litteras. ꝛ. j. de testi. veniens. ij.

e Retētionis. xvj. q. iij. §. qđ pōt. v. qđ si mala. ꝛ. C. ð pscrip. xxx. vel. xl. an. siqs emptiōis. §. sin autem.

f Cōtra spoliatorē tm̄. vl' ꝯ eū q mādauit vl' ratā habuit spoliatiōez: sic. j. ð resti. spo. cū ad sedē. i fi. ꝛ. ff. de vi ꝛ vi ar. cū a te. nisi sciēter rē recipiat a diectore: cū p h̄ ei succedat i vitiū. j. ð resti. spo. sepe ꝯtigit. ꝛ. s. ð iud. q꞉ gu. ꝛ h̄: q꞉ p dolū abbatij spoliati st. ꝛ lati⁹ pz restitutoriū iudiciū h̄z cāones: q̄z h̄z leges ē. vbi qs dolo vel metu pdit rē. iij. q. j. reitegrāda: sec⁹ ē i actiōe qđ met⁹ cā: q̄ dat ꝯ illū q metū n̄ adhibuit. ff. qđ met⁹ cā si cuz exceptiōe. §. aliquando. ver. pedius. ꝛ. §. in hac.

g Iuxta regulam. ff. de iudi. qui prior.

h Eadē snīa trminādе. nā si isti nobiles pposuissēt spoliatōez suā i modū actiōis directe: essēt due pncipales qōnes: ꝯuētio. s. ꝛ recōuētio: ꝛ tc̄ simul sūt tractande: vt. s. ð mu. pe. c. j. ꝛ non valet snīa sup vna: nisi ꝛ super

i Exceptionis. Hic pz: qđ questio spoliatiōis nō preiudicat ciuili questioni: nisi proponatur i modum exceptionis: sed in criminali semper preiudicat siue in modum exceptionis: siue in modum actionis pponatur: ꝛ sic loquūtur iura. iij. q. ij. per totum. ꝛ. ij. q. ij. per totuz. Quidam intelligunt hāc decre. cū ambe questiōes sūt possessorie. Sz h̄ nō ē verū: q꞉ abbas nō agebat hic possessorio iudicio: imo petebat sibi iusticiaz fieri sup dānis sibi datis i predijs aialiū ꝛ i alijs: vt pz in antiqua decre. ð hoc dicet. j. e. sup spoliatiōe. Illud pōt hic qri: vtrū exceptio spoliatiōis interrūpat pscriptiōez. Et ē dicēdum: q̄ non: q꞉ prescriptio in odium non petentium inducta est. j. de pscrip. vigilanti. ꝛ. xvj. q. iij. §. potest. sed q excipit non petit: sed petentem repellit: vt hic. ꝛ. ff. de excep. l. ij. q̄ nō interrumpit lz sit ar. ꝯ. ff. qđ me. cā. l. metū. §. sed qđ ptor. in fi. vbi dicitur: q̄ excipiēdo videt expiri. ꝛ. ff. rē ra. ha. quo eniz tutore. i fi. ꝛ. ff. de excep. l. j. ꝛ. ff. de proba. i exceptionibus. Itez queritur: vtrum exceptio spoliationis possit opponi in qualibet causa. Et potest dici: q̄ non: quia opponitur actioni ðpositi: quia ibi non admittitur compensatio. C. de compen. l. vlti. C. depositi. siquis pecunias. ꝛ. j. de deposi. bona fides. §. sane. Alij dicunt: q̄ petenti depositum bene obstat exceptio spoliationis: quoniam obijcitur petenti restitutionem saltez in modum reconuentionis ꝛ ēt exceptionis: ꝛ questio spoliationis ē priuilegiata. j. e. sup Et ideo satis videtur: q̄ opponi possit actioni depositi: quia fauorabilior videtur spoliatio q̄z actio depositi: lz illa sit bōe fidei. Sed quid si in modum exceptiōis pbaui spoliationez nunquid eedem pbatiōes valebūt: si volo directe petere possessionem. Dico q̄ non nisi aduersarius consentiret. j. de testi. veniens. ij. Sed pone q̄ succubui i exceptione: nunquid possum postea directe agere possessorio. Videtur q̄ non. quia eandem questionem volo refricare: lz alio genere iudicij: qđ nō licet. ff. de excep. rei iudi. siqs cum totum. §. vlt. Sed tn̄ dico: q̄ potest: nec impedit q̄ succubui: q꞉ possessorium directe etiam potest intentari: ēt ex dissimilibus causis. j. de dona. inter dilectos. ꝛ si pmo agat criminalit ꝛ non obtinuit: postea agi potest ciuiliter. C. quando cri. ac. preiu. ci. l. vna.

me abbati nō cogerēt rñdere sup petitiōibꝰ memoratis do nec restituerēt ab ipo. cū spo liatori spoliatꝰ ante restōnez nō cogatᵃ vllatenꝰ respondē. Uez spoliatiōe i modū exce ptiōis tm̄ pbata non ē p h̄ re stitutio faciēdaᵇ queādmodū si i modū exceptiōis aliqḋ cri men testi obijcit vt a testimo nio repellat. ꝛ si crimē ꝯ eum ciuilit pbatuz fuerit. nō ideo sibi pena infligitur ordiaria. sed eius dūtaxat testimonio non credit. qḋ ea ratione con tingit: qm̄ in ipsum accusatio non procedit: testes etiaz quo rum testimonium reprobatᶜ: inter ifames quasi ex falso te stimonio nō hñt. Honorius iij. ludouico regi francorum.

a ¶ Non cogat. q2 nec nudi ꝯtendere nec inimicis inermes debemꝰ nos opponere. iij. q. ij. oz. Sed si ꝯueniat ab alio q̄z a spoliatore: nō obstat ei exceptio spoliationis: ꝫ si crimialit ac cuset: pōt excipere: ꝙ spoliatus ē ab alio q̄z a suo accusatore si tota sua suba vel maiori parte sit spoliatꝰ: vt i q̄dam ꝯstitutio ne. Inno. iiij. j. de restit. spo. frequēs. ꝛ sic intelli gunt canones isti. ij. q. ij. p totū. ꝛ. iij. q. ij. per totuz.

b ¶ Restitutio facienda. q2 ad hoc nō agebatur. Semp. n. vidēduz est ad qd agat: q2 ƀm modum agēdi format snia. j. ḋ si mo. l3 beli. ꝛ. j. de accus. sup his. ꝛ meliꝰ. c. q̄liter ꝛ qñ. nec. n. ꝑptās iudican di vltra id extēdit q̄z i li bello ē deductum. ff. cōi di. vt fundus. Arg. ꝯ. j. de ꝯces. pben. ex pte. ꝛ. xxiiij. q. iij. ecce. ꝛ. j. de ꝯfes. cuz sup. ꝛ. s. de elec. p inquisi tionē. ꝛ. ff. de adul. l. j. §. si publico vbi accusator ꝯuictus in modū excep tionis punit: ꝫ testis non punit: l3 crimen ei in mo dū exceptiōis pbet: vt. j. dicit. j. de excep. deniqz. nec ifamis reputat: vt h̄ l3 eiꝰ testimonium repro bet. ff. de his q nō. infa. luciꝰ. Itē qd dices si pro bet excōicatio in modū exceptionis contra aliquez: vt repel latur a testimonio vl ab electione: nunquid oz vitari. Pōt di ci ꝙ si ex tali fcō publica fama laborat: ñ ē ei cōicādum. j. de sēt. ex. cū ḋsideres. §. fcḋe. ar. ij. q. j. mlti. v. sigs frat noiat. ꝛc. Idē dico si i modū exceptōis crimē pbet testi. qḋ ipedit pro mouēdū: ar. s. ḋ elec. sup eo. vt si ḡuata sit eiꝰ opinio. j. ḋ testi. testimoniū. nec suffic ꝙ ex tali fcō ñ irroget ifamia ꝫ ꝙ eius opinio i nlo vacillet. xxxiij. di. laici. sic dic lex ḋ eo q fustibꝰ ce sus ē: l3 ñ sit ifamis: tñ ad honores ñ oz admitti. ff. ḋ ḋcur. eos sic. C. ḋ adul. ꝛ si libidie. lxxxj. di. tātis daniel. j. ḋ accu. eps. ꝛ. C ḋ pcu. reū. ꝛ sic ppt talē ifamiā fci pt idici purgatio: ar. j. de sē. ex. cū desideres. §. fcḋe. ij. q. j. mlti. v. sigs frat noiat. Ad ꝯ ria signata supiꝰ dicas: ꝙ illḋ. c. ecce itelligit cū ḋ crie ꝯstat: siue accusādo: siue ḋnūciādo: aut igrēdo: ꝛ quocūqz tali mō ꝯstet punit. iō dic: ecce cria vñcūqz claruerit. Ad illā ḋcr. cuz sup. sic rñdeas: q2 ibi testis i iure ꝯfessꝰ ē: ꝛ crimē illḋ ꝯtinge bat cāz ḋ q̄ agebat: vnde punitus fuit. j. ḋ excep. demqz in fi. Et ei obiectū fuit: ꝙ esset particeps simonie: vñ interrogatus ꝛ ꝯfessus punit: in illa p ingsitionē agebat ibi tam in capite q̄z in mēbris. Ad l. illā. ff. de adul. l. j. §. si publica. potest dici ꝙ iudex q cognoscit ḋ adulterio: ex officio suo punit maritū ḋ lenocinio sine accusatore: q2 cū exceptio lenociniȷ non psit vxori: obesse debet marito: alś maritus non puniret de cri mine: quod esse non debet: quia publice vtile est: ne crimina emaneāt impunita. j. de sen. ex. vt fame. ꝛ. ff. ad. l. aquil. ita vulneratus. v. si

c ¶ Reprobatur. Ar. ꝯ. j. de testi. cum tu. vbi. dicitur: ne piu rij reatu notent: sed illud intelligit quo ad fcm̄ ꝛ opinionez

Tuam non credimus la tere prudentiam: cau sam natalium regine cypri ad examen nostrum: vtpote que ad forum ecclesiasticumᵈ per tinet esse delatam. ꝛ infra Quia vero anteq̄ nataliūᵉ cau sa terminata esset. dependen tez ex illaᵉ successionisᶠ causaz incipere nihil aliud esset. q̄ diuersis processibus intricar negocium. ꝛ confusione q̄daz iudicij ordinez perturbare. si forte ab ipsa regina fueris su per hoc requisitus: donec iaz dicta causa natalium apostoli co iudicio finem acceperit: pa tienter expectesᵍ.

Gregorius nonus.

Super spoliatione con uentus aduersus resti

Et qḋ hic dicis referas ad ius: q2 ḋ iure si censet ifa mis: sed infamiam facti forsitan non vitat: vt ibi: ꝛ h̄ dicitur expsse. ff. de obsequijs a libe. ꝛ liber. parenti bus ꝛ patronis prestan. l. ij. b.

d ¶ Tuam nō credimꝰ. ad foz ecclesiāsticum. ꝛ ita cā nataliū ad ecclesi az ptinz que sint il le cause q̄ spectant ad eciliasticū foz: dcm̄ fuit. s. de foro ꝯpe. cū sit. ꝛ. c. l3. j. ꝛ. c. ex tenore.

e ¶ Depēdētez ex illa. Ex h̄ loco sag pz: ꝙ si qō piudi cialis icidat i cā: ḋ ea sola p̄est cog sciēdum anteq̄z ḋ principali: q2 ea probata principa lis q̄stio est pēpta vt hic dr. Et nota: ꝙ si due sunt prin cipales qōnes ꝛ st ambe ciuiles: q̄ p mo pponit primo tractat ꝛ vna snia terminat. s. e. c. p xi. ꝛ. ff. ḋ iudi. q pri or. ꝫ qñqz questio ciuilis icidit ꝛ piu dicat ciuili: ꝛ tūc ḋ incidēti ē antea cognoscēdū ꝛ pro nūciandū: vt sigs agit ḋe hereditate directe: ꝛ alt in cidenter proponat ꝙ nō sit legitime natus: de hac est antea pronūcianduz: vt hic ꝛ. j. q fi. sunt legi. lator vel si pponat q̄stio seruitutis ꝛ hec pmo excipienda ē. iij. q. ix. §. si ḋ hereditate. ꝛ. C. de ordi. cog. l. ij. Qñqz qō ci uilis piudicat crīali: ꝛ ē pmo tractāda: vt si aligs qui credat se liber accuset de crie ꝛ postea moueat ei qō statꝰ primo tractabit incidēs qō ḋ statu. iij. q. ix. §. si cri men. ꝛ. C. de ordi. cog. l. iij. ꝛ. C. ad. l. iul. ḋ adul. qm̄ ale xandrū. ꝛ. C. ad. l. fal. ḋ plag. ps. s. puincie. Qñqz cria lis piudicat ciuili: qñqz crialis piudicat criali. iij. q. xj §. aliquando. v. ciuili. ꝛ. §. prius ē. vbi de hac materia hēs satis. Et sic qñqz vna q̄stio depēdet ab alia: ꝛ tūc nō sūt simul tractande: q2 sic esset diuersos itricare p cessus ꝛ sine vtilitate. si. s. de iudi. exhibita. vbi siml ḋ principali ꝛ exceptionibꝰ cognoscē voluerūt iudices quod esse non oz. s. de of. dele. prudentiam. §. sexta. ꝛ s. de fo. compe. ex parte. ꝛ. c. ex tenore.

f ¶ Successionis. super comitatu campanie: in quo di cebat regina ista se debere succedere.

g ¶ Patienter expectes. Et ita pz ꝙ iudex ciuilis etiā incident ꝛ p reconuentionē de cā spūali cognoscē nō pōt. j. q fi. sunt legi. cām. j ꝛ. c. lator. ꝛ hic. de hac mate ria dictū est. s. de iudi. at si clerici. Sed ꝯ videtur ꝙ saltē incident ḋ tali qōne cognoscere possit. C. ḋ iudi. quotiēs. C. de or. iudi. adire. ff. de iuris. om. iu. si idem. ꝛ. ff. de iudi. qui non cogitur. sed quod prius dicitur est veruz: l3 secus sit in contrarijs causis ciuilibus.

b Super spoliatione. restitutionē petētē q.n. petit rē stitui ab aduersario cōueniri nō pōt petitorio: nisi de alia spoliatione: vt dī: nec pōt ei referri qō proprietatis ab eo sup eo d quo cōuenit. ff. d iudi. si d vi et possessiōe. et C. d rei vē. ordinarij. et j. d resti. spol. i lris. itē cū quis. ex cōqōne nisi prio fuerit restitu. vt h. et j. d resti. spol. sollicite. vn nō: q vbi due qōnes possessorie proponūt a diuersis ille possūt simul tractari: vt h bz illā regulā: q por appellat: por agat. ff. de iudi. q por. et tunc vna sētētia debēt termiari. s. e. cū dilect. q vtraq spoliatio puilegiata ē. Si vo vn agit petitorio et alter possessorio: distingue qualiter reus obijciat spoliationem. Si. n. petat directe restitui: due sūt petitiones: q in modum actiōis fit reconuentio de spoliatione: tūc simul tractāde sunt: vt. s. cum dilectus. Si i modū exceptōis pponatur spoliatio: tunc primo tractatur exceptio spoliationis: bz q dī i illa dec. cū dilect. Si vero qs agat de spoliatōe ꝯ suū spoliatorē: vel ēt de re alia: tunc spoliator potest opponere exceptionē de sua spoliatione: et in modū actōis: et in modū exceptōis: vt hic dic. Sit ergo cautus qō sibi magis expediat: vtrū agē directe vel excipē. si magis expediat reo possidere rē aduersarij q̄ suam recuperare: excipiat: q pbata exceptiōe sua nō cōpellitur respōdere: nisi primo fuerit restitutus: vt in. c. cū dilectus si magis expediat recuperare rē qua ē spoliatus: propōat spoliationē suā directe: et ea probata restituetur: vt colligitur hic: et. c. cū dilect. et idē si petitorio agat: q reus dupliciter potest proponere suā spoliationē: vt. s. e. cū dilectus. et hoc cū super diuersis rebus fit conuētio et oppositio spoliatiōis. Sec videt qn sup eadē re fit cōuentio et reconuentio: tunc vtilius ē pponere spoliationē i modū actiōis. j. de resti. spol. ex ꝯquestione. q restituetur i eo casu ante ingressum principalis cause. Si vero in modum exceptionis nō restituet sed repellit agētem. et sic vtroq casu preiudicat questio spoliationis in hoc casu. Item compensatio non potest opponi petenti restitutionē: q sic indirecte admitteret reconuentio. C. de cōpen. l. vlt. ar. j. de excep. cum inter in fi. Item in momentanea possessione cessat reconuentio. C. q leg. per. l. vlt. Sed si ago ꝯ te possessorio: et tu reconuenis me possessorio: et ego excipio contra te in modum exceptionis de spoliatione eadem de qua conuenio te: nunquid debeo admitti. Dico q sic: q ad aliud proponitur vt actio: ad aliud vt exceptio: ar. ff. de inof. testa. contra veterāi. §. bz impuberes. et j. de testi. veniens. ij. et. c. cum in tua. Sed quid si ille excipiat de sua spoliatione. Dico q pōt et elidit actionē meā: et ita remanet conuentio et reconuentio inefficax: si autē expediret ei magis agere q̄ excipere proponat de sua spoliatione in modum replicationis: et sic per replicationem elidit exceptionem meam: et sic remanet conuentio et reconuentio efficax.

tutionem petentez[b] nō est nisi super questione spoliationis si eum reconueniat audiend[9] cum restitutionis petitio i hoc priuilegiata noscatur: vt ipsaz intentans non cogatur ante restitutionem spoliatoribus respondere: q̄q̄ ab agendo spoliatione ab eis in modum exceptionis opposita repellatur.

De plus petitionibus.

Gregorius nonus.

Consilium prouidētie dici non potest q pecuniaz tibi debitam ante terminum ab aduersario repetisti: punitur enim importunitas plus petentium si super petitione sua duxerit in iudicio persistendum[c] ita q qui repetunt amplius sine causa i expensis aduersario cōdēnantur. Qui autem plus loco: ad interesse[k] tenentur: pro eo q vtilitas adimitur debitorib[9]: quaz haberent si statuto loco soluissent. Ei vero a quo amplius tempore[l] petitur: inducie duplicantur nec litem excipiet: nisi ei soluantur expense. Te quoq dubitare non credimus: q cā plus petitur[m]: cū aliquid in genere vel sub alternatione debetur: et rem in specie vel vnū precise peti cōtingit. Re autem. si. x. sint debita et. xx. petantur. Loco vero cūm quis vbi conuenit soluere: sed alibi conuenitur. Tempore quoq cum ante diez vel conditionem petitur quod debetur.

De causa possessionis et proprietatis.

Gregorius felici sicilie.

c Consilium. i. iudicio persistendum. Et ita si volunt desistere a petitione: licitum est nec puniunt: et hoc possunt facere vsq ad litis cōtestationem postea vero non possunt desistere sine pena. C. e. ti. l. vna. sic licitum est ei penitere ante litis contestationem. ff. rem ra. ha. āpli[9] h. Sed vī q licituz sit penitere qncunq ante sniam: vt. ff. de inof. testa. cōtra veterane. §. meminisse. et C. de his qbus vt indig. alia. et. C. ad. l. cor. de fal. l. qui falsas. et C. locati conductores. in quibus potest penitere ante sententiam. Sed prius dictum verius est: q ante litis contes. penitere debent: als puniuntur in expensis. C. e. l. vna. et hic. et hoc etiam cuz re aut causa plus petitur: sed lex illa loquitur cum aliquis per dolum super maiori quantitate exigit cautionem. et ille si persistat: a toto debito puitur: exceptis duobus casibus: scilicet transactiones et secunde confessiones qui excipiūtur in. l. illa. et ita de alijs plus petitionibus loquitur hic.

k Plus loco ad interesse. qui petit alio loco q̄ conuenit: ad interesse per officium iudicis potest conueniri in eo in quo dānificatur: q in alio loco conuenitur. ff. de eo quod cer. lo. l. ij. §. fi. de hoc interesse dictum est. s. de offi. del. p. et. g.

l Amplius tempore. In istis quattuor modis plus petendi olim puniebantur in tota causa: insti. de act. §. siquis agens. et insti. de excep. §. appellatur. sed hodie non ita puniunt. qui enim ante tempus petit: inducie duplicantur: et nihilominus in expensis punitur: insti. de excep. §. hodie autem. et hic. Si autem re causa loco plus petat: et reus aliquod damnum sustinuit circa sportulas: actor triplicem penam patitur. institu. de act. §. tripli. et. §. sed hoc quidem antea. et in alijs expensis condēnabitur: vt dictum est in littera.

m Causa plus petitur. Hic exēplificat predictos quattuor modos pl[9] petēdi: puta cū pl[9] petit pmisi tibi. x. vl stichum: in optione mea ē soluē quē volo. C. de cōdi. ide. sigs suum. et. ff

Vlsceptis: ⁊ infra. Legali prouisione decretū ē: tā momē ti[a] ꝙ ꝓprietatis cāꝫ sub vno [b] eodēmqꝫ iudicio debere cognosci: nec nos contra inauditā partē aliqͥd possumus diffinire[c]. Celestinus terti⁹.

D vltimū interrogati fuim⁹ si iudices deputati[d] vt de possessiōe ⁊ proprietate cognoscant: grauibus partium sumptibus parcere cupientes: de vtraqꝫ cōmixti audiant allegatiōes ptī ⁊ testes admittāt: deiñ p⁹ audiant attestatiōes d̄ possessiōe: ⁊ ꝓnūciāt[e] ꝫ tenorem illarum: vtrum licite hoc agatur. Nos autem cum hoc sit in iure ciuili expressū[f] ꝙ licite possit fieri responde mus. Innocentius tertius archiepō ⁊ canonicis sutrinis.

Cum ecclesia sutrina pastore vacaret: vos cōuenientes in vnū[g]: ⁊ sicut moris est spiritus sci gratia inuocata pastorez vnanimiter elegistis petentes ipsius electionem a se. apo. confirmari. Veruꝫ clerici cōuentualiū ecclesiarū ciuitatis eiusdeꝫ cōsequenter suam deposuere querelā: ꝙ cū in episcoporum electiōib⁹ ipi ac predecessores eorū consueuerint interesse: vos eis renitentibus ⁊ exclusis ad electioneꝫ procedere presumpsistis: quā ob hoc non confirmari sed infirmari potius postulabant.

Partibus ergo apud sedē aposto. constitutis in auditorum presentia testes vtrinqꝫ ꝓducti fuerant: ⁊ eoruꝫ depositōibus publicatis pars canonicorum per testes a se introductos itētionē suā: ꝙ ad eos tantum spectaret[h] electio: sufficienter dicebant esse probatum. Parte clericorum nihilominus asserente: ꝙ per dicta testium quos produxerāt

---

de iure do. plerūqꝫ. §. si. vel ꝓmisi hominē in genere: nō istum vel illū: si tu petas a me pcise. x. vel stichū auferre vis mihi electionē: qd̄ esse nō dꝫ. vnde puniri debes i dānis que sustinui: vt dictum est: vt insti. de act. §. hinc autem. ⁊. §. preterea. Loco ⁊ re pꝫ in ipsa lr̄a. Tēpore: vt si promisi tibi. x. soluere vsqꝫ ad annum: ⁊ tu antea petas vel promisi tibi si imperator intraret italiam: ⁊ tu petas ante conditionem extantem. exemplum de his hēs insti. d̄ act. §. pl⁹ aūt quattuor modis.

a ¶ Vlsceptis. momenti. i. possessionis: ⁊ dicit possessio momētum: nō qꝛ durat per momentū: sed qꝛ parum duratura est apud possessorem: cum actor docuerit de proprietate: ⁊ a sententia momentanee possessionis ꝫm. l. nō appellatur C. de momē. pos. l. vna. ⁊ ij. q. vi. §. sunt quorūꝫ. xv. si de possessione secus ꝫ canones. s̄. de iudi. c. fi.

b ¶ Sub vno. Sed quare dicit: cum alia sit causa possessionis: ⁊ alia ꝓprietatis nec habeāt aliquid cōmūe. ff. de excep rei iudi. ⁊ an eadē. §. vlt. ⁊. ff. de acqui. pos. naturaliter. §. nil commune. ⁊. l. permisceri. Et hoc iō dicit: qꝛ cōtinētia cāe diuidi nō dꝫ. j. de sequestra. c. i. ⁊. C. d̄ iud. nulli. Hoc est dicere: iudex qui cognouit de possessione: debet cognoscere de proprietate. Et ita expone in vno eodēmqꝫ iudicio idest coram eodem iudice: vt dicunt iura predicta quia facilius cognoscit de proprietate qui cognouit de possessiōe. Ar. cōtra. s̄. de iudi. significauerunt. ⁊ hoc est propter diuersitatem fori.

c ¶ Diffinire. Nota ꝙ dicit diffinire: quasi diceret diffinitiuam sententiam contra absentem non possumus proferre ante litis cont. s̄. vt lite nō cōtestata per totum. Vel dic non possumus diffinire etiam lite contestata. contra inauditam partem: quia non liquet de causa. Et ideo precise diffinire non possumus: quin salua sit ad minus questio proprietatis absenti. j. de do. ⁊ contu. prout. ⁊. s̄. vt lite non contesta. qm̄. §. pe. ⁊. C. quomodo ⁊ quando. consentateum. Et ita duobus modis potest intelligi particula ista: vt lite non conte. vt sic non fiat diffinitio: sed propter contumaciaꝫ in possessionem missio. vel lite etiam contestata quando non liquet de causa. Vel tertio modo: qꝛ contra absentes non citatos nō cōuictos non confessos nil possum⁹ diffinire: supra de ma. ⁊ obe. inter quattuor. ⁊ sic plena est littera. b.

d ¶ Ad vltimuꝫ. deputati: vt de possessione ⁊ proprietate: quia causa est eis vtraqꝫ commissa. ⁊ idēꝫ est si simpliciter cā indeffinite cōmittit: quia vtraqꝫ causa intelligit esse cōmissa infra de sequestra. ad hoc. qꝛ diuidi non debet continentia causarum. s̄. c. primo. C. de iudi. nulli. sic ⁊ cā proprietatis ⁊ vsufructus apud eundem iudicē sunt tractāde. ff. de libe. cau. si pariter. sic ⁊ in alijs. ff. de quibus cau. ad eundem iudicem eatur. l. i. b.

e ¶ Pronunciant. s. super possessione.

f ¶ Expressum. s. ꝙ prius audiant attestatiōes de possessione ⁊ pronuncient supra illa: illud est expressū in iure ciuili. C. d̄ rei vendi. ordinarij. C. de interdic. incerti iuris est. ff. de ac. qui. pos. exitus cōtrouersie. ff. de iudi. si de vi ⁊ possessione. tñ ꝫ iura canonica siml' pōt ꝓcedi super vtraqꝫ questione: ⁊ vna debēt sentētia terminari: infra. e. c. cū dilectus. ⁊. c. prox. ⁊ ita ꝙ primo pronuncietur sup possessione ⁊ incōtinēti super proprietate vt ibi dicit: ⁊. c. cum super ⁊ ita cā possessionis ⁊ proprietatis ab eadeꝫ persona intentari potest simul: ⁊ vno iudicio tractari ⁊ terminari: qꝛ nos sunt ista contraria de hoc dicet. j. eo. pastorali. ⁊. c. cum dilectus. ⁊ in hac opinione fuit dn̄s m. ⁊ eius sequaces. Dominus Jo. ⁊ eius sequaces. volunt stare. ll. predictis. sed illa diuersitas determinabitur. j. e. pastoralis. ⁊. c. cum dilectus. ⁊ quod dicit hic: ꝙ primo ꝓnuncient super possessione: ⁊ nihilominus de proprietate pronunciare debēt incōtinēti: ex quo simul ē actū ⁊ publicatio simul facta: ⁊ de vtraqꝫ liqueat: al's differtur qd̄ proprietatis. j. de testi. significauerunt. al's si nolūt differre iudices iudiciū proprietatis nec testes publicare: cū alijs ēt pn̄t procedere super possessiōe tā tū. ⁊ sic itellige qd̄ hic dic: vt cōcordet iuri ciuili: put dicit in fi. al's cōtradicerent iura ciuilia: tñ ꝫ canones si aliquis vult agere simul vtroqꝫ iudicio: iudex simul expedire dꝫ vtrūqꝫ. j. c. prox. ⁊. c. cum super. ⁊. c. cuꝫ dilectus. al's contradicent. hic iudices ex offō suo hoc fecerūt: vt cōmixti audirēt: ꝫ pri⁹ volebāt ꝓcedere sup possessiōe: qd̄ licitū ē ꝫ iura ciuilia: nec canōica ꝯdicunt.

g ¶ Cum ecclesia. in vnum. qꝛ spūs scūs nō venit nisi sup ꝯgregatos in vnū. xxiiij. q. i. §. si autē. ⁊ vbicū qꝫ duo vel tres congregati fuerint in noīe meo: ibi suꝫ in medio eorum. i. q. i. cuꝫ scriptura. ⁊. xxiiij. q. i. alienus ⁊. xx. di. c. vltimo.

h ¶ Eos tātū spectaret. Sed qualiter fuerunt admissi

canonici ad aliquaz pbatiõez :cũ pars aduersa dicе ret se spoliatã:cũ nil obijci possit spoliato añ restõnem nec sup eo qstio ppzietatis referri.j.ð resti. spol.i sris. z.c.itẽ cũ qs.z.c.ex cõquestione.ŝ.ð oz.cog.sup spoliati one. Sed dicas ꝙ isti clerici cõuẽtualiũ eccliaꝝ ñ tm̃ possessorium itẽta rũt: ꝟ petitoꝛiũ si mul cũ possessõio: vñ liciũ fuit alteri parti ð iure suo do cẽ. Et i ꝟ min⁹ cau te fecerunt isti cle rici : qz q̃zdiu põt aliqs itẽtare aliqð possessoꝛiũ ñ dz a gẽ ð ppzietate.ff.ð rei vẽ.is qui.

i ❡ Ultio.bñ dicẽ vl tio: qz lz qñqz fuis sẽt i eligẽdi posses siõeꝟ: ñ pdessz ad hoc:vt possent pe tere restõez lz sec⁹ fit i dñio.C.de pꝛo ba. siñ. Itẽ bñ seqꝛ z imediate : qz si ñ cõtinuassent tẽpo ra:nõ pscripsissent ff.ð diuer.z tẽp. p scrip.i vsucapione.§.j.z ð vltio tẽpoꝛe caute dixit : qz i pꝛescriptiõe vltia tẽpoꝛa spectãda sũt.C.ne de sta. ðfũ si mater.z.C.de apo.publi.l.quicũqz.li.x. ar. xxxv.di. ab exoꝛdio.z.xxviij.di.quia sunt.

z ipsi assertõez suã: ꝙ electõi põtificũ interesse deberẽt:ple nius pbauissent:p que cõstaꝛ dicebãt eos[h] electõibus triuz episcopoꝛũ:qui ecclesie sutrie vltimo[i]z imediãte pꝛefuerãt cuz canonicis cathedralis ec clesie affuisse z vocez hũisse[k] cum alijs eligendi. Nos igiꝛ quoniam depꝛehendimus te stes vestros in perhibẽdis te stimonijs varios extitisse:at/ qz aduersus fidem attestatio nis sue coꝛam auditoꝛib⁹ va cillasse[l]z ꝙ negatiuã quodã modo astruẽ satagebãt: pba re volẽtes ius electõis ita ad vos spectare:qð ad aduersa[m]rios minime pertineret: p te/ stes vero aduerse partis fuit sufficiẽter ostẽsũ:ꝙ i triũ epo rũ[n] electõib⁹ de qb⁹ pmissũ ẽ clerici pꝛesentes affuerint et vocem habuerint eligendi: p missã electõez factã eis ꝯdi/ centibus z exclusis decreui mus irritandam: clericos[o] se pedictos i eã q̃si possessionẽ[p] quam ante controuersiam motam habuerant reducen tes[p]. Ueruz quoniam in que stione predicta quicquid iu ris[q] vtraqz pars in electõe ha bebat deductum in iudiciuz[r] videbatur:cum iure ciuili sit cautum id venire in iudicium

k ❡ Uocẽqz hũisse. Caute ẽt dicit: vocẽqz hũisse : qz posset eẽ:ꝙ itersuissent cã cõsilij dãdi:z tñ nõ elegis sent nec scrutatoꝛes volũtatũ ðdissẽt:aut vota sua iq sita ñ fuissẽt.ŝ.ð elec.cumana eccla.z.lxiij.di.obeũti b⁹.vl'foꝛte essẽt iuitati.lxiij.di.cũ hadrian⁹.ꝟ p talẽ in uitatiõez ius ñ acqriꝛ.ix.q.iij nũc xo.z.c.se.z ar.ad ꝟ.ŝ ð postul.bõe.ij. Hoc.n.ñ suffic ꝙ aliqs possidet ꝟ ꝙ i tẽdat ius sibi acqrere.ff.ð iti.actuqz pua.l.vl ff.quẽad mo.buit.amit.l.fi.imo i dubio psumẽdũ ẽ istos poti⁹ nõ hẽe ius: r.xxiij.di.psbꝛi.z.vij.q.j.põtifices qz nõ verisimile ẽ:ꝙ qs iactet res suas.ff.ð pꝛoba.cũ ð ide bito.z.ŝ.ð elec.qz diligẽtia nec.n.sequiꝛ:ꝙ si fuerit eie cti:ꝙ iõ possederit.ff.ð ac.pos.siquis antea.j.ð resti. spol.olim.z.ff.de vi. ar.l.j.§.vim vi.

l ❡ Uacillasse hoc soluz sufficeret ad repellendos te stes:z qð dixit varios extitisse:vt.iij.q.ix.pura.z.iiij.q. iij.§.itẽ q falso.z.j.ð pꝛ.sup his.z j vt.e.bñ.vt nisz.z.xx xv.q.vj.ð parẽtela.ij.i fi.z.ff.ð q̃sti.ð mioꝛ.§.toꝛmẽta in fi.z.l.ex libero §.j. i fi.tñ qñqz vbis z nõ re aliq dis sentiũt.j ð v.sig.n'l obstat.z.j.de test.cũ tu fili.z ff.de re iudi.actoꝛ.viij.q.j.scripturis.ð pe.di.j.periculose.

m ❡ Negatiuã.foꝛte dicẽtes ꝙ illi ꝯuẽtuales clerici nũ q̃z interfuerũt electioni vel vocem habuerunt:ar.ŝ.de ele.cũ dilecti.qð tñ fieri nõ põt.ŝ de electione.j.z.ŝ.ð renun.super hoc.z vj.q.vl.§.actoꝛ.

n ❡ In triũ cpoꝛũ. Ex hoc vꝫ : ꝙ si aliqs ter vtiꝛ aliq iure:per hoc ẽ in quasi possessione illius:ar.C.ð fidei cõ.l.j.z.ff.de vsur.cũ ð in rẽ verso.ff.ð serui. quotiẽs ꝟ. Sed qd si semel elegit in.xl.ãnis:qz cps ille i tanto tpe vixit. Dico ꝙ p hoc ẽ in quasi possessiõe illi⁹ iuris:ar.ŝ.ð cõsti.cũ accessissent.z.j.ð pbẽ.p illoꝝ.a ꝯꝛio sensu. nã aqua dꝛ quotidiana:q̃ tñ semel in anno duciꝛ.ff. ð aqua quoti.z esti.l.j.§.ij.z.iij.z si imisi tignũ i parietẽ tuũ: statim possideo s uitutẽ.ff.de seruit.vr.pdio. seruitutes que in supficie .vnde tuendus sum in illa qua si possessione.j.vt lite pẽ. c.j.z.ij.xvj.q iiij.volum⁹. nisi constet.ꝙ vi vel claz: vel pꝛecario possederit : ar.j.de exces.pla.cum ad quoꝛũdam.z tuncq qui ð dit auc̃te sua poterit reuo care:vt ibi:z ãr.q.iij.quia cognouimus . nec obstat quod dicitur de.xxx. die bus:qb⁹ adminus vti de bet in anno ad hoc vt ha beat interdictũ de itine re actuqz pꝛiuato.ff. de iti.actuqz pꝛi.l.iij.§. hoc interdictũ a supioꝛi: quia hoc intelligitur ð eo iter dicto:qð hz mixtã cãm: qz duo dz pꝛobaꝛ z h' an no se fuisse vsũ z seruitu tẽ sibi cõpetere z cõstitu tam fuisse:vt ibi dicitur

o ❡ Quasi possessionez. Hoc ideo dicit.qz incoꝛpoꝛalia ñ possidenꝛ.ꝟ quasi possidẽ tur.ff.de vsucapio.sequitur.§.si viam.ff.de ser.vꝛ.pdi.si edes § libertas. Ar.contra.iij.q.j.reintegranda.

p ❡ Reducentes.verbo tantum z non re:cum iam constet de pꝛopꝛietate:vt sequitur in littera.z.j.c.pꝛoxi.

q ❡ Quicqd iuris.ff.ð excep.rei iudi.z an eadẽ.§.actiões.z C.ð ãna.excep.l.vl. Sz qd ðduxit i iudiciũ ps cãonicoꝝ:cũ ip si eẽnt rei z possiderẽt ñ vidꝛ ꝙ aliqd deducerẽt in iudiciũ: immo de iure cõmũi ad eos spectat electio:z possidẽti nõ est pdita actio:isti.~eact.§.iste quoqz.z.ŝ. de iudi. examinata.z ita nec petitoꝛiũ nec possessoꝛiũ deduxerũt i iudiciũ. So.hec oppositio hz locũ in actiõib⁹ in rẽ q̃ cõpetit p reb⁹ coꝛpoꝛa lib⁹:vt in.§.iste quoqz.sed in actiõib⁹ in rẽ q̃ cõpetũt p reb⁹ incoꝛpoꝛalibus:vt in seruitutibus datur actio possessoꝛi pꝛo tuendo iuꝛ suo. Et hec dicitur negatoꝛia:que cõpetit dño : q negat alium seruitutẽ hẽe in re sua : z hãc negatoꝛiã dedure runt cãonici i iudiciũ dũ negabãt cl'icos hẽe ius i electõe:qz aliud nõ poterãt i iudiciũ deducẽ. Cõfessoꝛia vo daꝛ ei q sibi deberi seruitutẽ ꝯtẽdit:sm ꝙ isti cl'ici faciebãt:q dicebãt se hẽe ius in electiõe:z hoc deduxerunt in iudiciũ loco ppꝛ'cta tis z possessoꝛij hec pbanꝛ.ff.si serui.vẽ.l.ij.j.rñso.z.l. si foꝛte §.j.z.l.sicuti.§.sed si queriꝛ.z insti.de act.§.eque siquis.z sic intelligitur qð hic dicit : vtraqz pars deduxerit in iudicium qcquid iuris habebat in electione.

r ❡ Id vẽire in iudiciũ ꝟ sũptũ ẽ ex illa.l.ff.ð iudi.solem⁹. il la.n.vẽiũt q̃ icludi pñt i actõe ppositã: vt loquaꝛ i spãli iudi cio:vt i rei vẽdicatiõe:vt fruct⁹ z expẽse: z v iure q̃ accessoꝛia sunt:z ad eãdẽ rem spectãtia.ff.ð aq plu. ar.hacten⁹ i fi.ff.de edil.edi.ediles.§.itẽ sciẽdũ.nõ aũt veniũt oĩa alia. nec ẽ ꝯ.C. ð ãna.excep.l.vl.ibi spõte recept⁹ fuit libell⁹ gnãlis.vñ fatu⁹ fuit.ꝟ regula ista meli⁹ itelligiꝛ ð gnãlib⁹ iudicijs:vt negoci is gestis:tutela:petitiõe hereditatis:actione p socio cõi diui/ dũdo.finiũ regũdoꝝ:fami.her.vbi oĩa vẽiũt i iudicium:nisi

nō solū de q̄ actū ē:vt vēiret: ſʒ id nō vēire de q̄ noiati actū ē ne vēirʒ[b] ꝛ ꝑʒ ſtatuta cāonica elcōnes ep̄oꝝ ad cathedraliū[c] ecclīaꝝ clī cos reglarit ꝑtinerī noſcāt:niſi alibi ſec[9] obtineat ꝺ ꝯſuetudie[d] ſpāli nec ex eo ꝙ clīci anñdci ſe intī eligētes ſutrios ep̄os ꝓbauerūt ttio[e] extitiſſe:iuſ eligēdi ꝑꝑ breuitatē tp̄is[f] vſʒ ad p̄ſcriptiōem[g] legitimā nō ꝓducti ſibi acqrē potueꝛīt:ꝛ actoꝛ n ꝓbāte[h] q cō uēif:ꝛ ſi nihil p̄ſtitit:obtiebit ab eoꝝ ipetitōe ſup elcōnib[9] faciēdis vos duxim[9] abſoluēdos ſepedcis clīcis ecclīaꝝ ſup h ꝑꝑ tuū ſilētiuʒ imponētes.

I dē canonicis de bethleem

Q Uʒ ſup electione betb. lemitan. eccle intī r.ſub dia.nīʒ:ꝛ.p.canonicum ſepulchri domini qō ūterēt vtroqʒ ſe ꝑ electo gerēte:cū p̄fact[9] diaconus a patriarcha bieroſoli.fuerit ꝯfirmat[9][i]: ꝛ. j. Et qꝛ ſe probauerat p ſecularem potentiā ſpoliatū reſtituēdū[k] decreuim[9] iuſticia mediāte. Ueruʒ qm̄ tam poſſeſſoriū ꝙ[l]

fiat ſpecificatio in libello.vel ĩ p̄ſecutiōe cāe:tūc.n.ñ obſtat exceptio ĩ nō ſpecificatio.C.ꝺ iudi.lʒ .ff. ꝺ excep.rei iudi.ſi ex teſtamēto.ff.ꝺ iſti.act.hēbat.ꝛ.ff.cōi diui i iudiciū. ff .familie her.heredes.§.pe.ꝛ.ff.de peti.here.ſi hereditatē.ꝛ.l.ſiquo tēpoꝛe ꝛ hec vera ſi i bōefid.i iudicijs:ſecus i iudicijs ſtricti iuris:qꝛ ibi ñ vēiūt niſi illa tm̄ ꝺ qb[9] noīati actū ē vt vēirēt:vt.ff. ꝺ do.elegāt §.ñ ſolū.ff.ꝺ ū.ob.qcqd Simi'e ē ēt in ꝑſonali actiōe:vt ſi vnā cāʒ ſū ꝓſecut[9] ꝛ ſuccūbo:ñ obſtat ſi peto idē ex alia cā:ꝺ h dictū ē.ꝫ.ꝺ libel ob.c. ij .ſic ēt i arbitrio vbi tm̄ vēiūt ea de quibus dictū ē i cōpromiſſo:vt.ꝫ.ꝺ arb cuʒ dilecti.vbi de hoc .Ar.ex hoc loco:illud tm̄ venire i cōdēnatiōe:qꝺ i libello cōtinetī: ſup quo liſ. cōſ. facta fuit : ar. ff. de iudi. nō ꝑt.ꝛ l.de qua re.arg. ꝫ.C.ꝺ ap.l.vlt.ad ſi. ꝛ in ſti.de act.§.ñ min[9].ff. de peti.heī.l.iij.ff. ꝺ rei vē. ſinaūt.§ poſſidere.In iſtis oīb[9].ll.dīt:ꝙ plus venit i cōdēnatōe ꝙ̄ʒ in petitiōe.So.iſtaꝝ.ll.pʒ i p̄n. glo.an ſint extrāea an cōiūcta ꝛ acceſſoꝛia:ſic aliqñ min[9] vēit in cōdēnatiōe ꝙ̄ʒ i petitiōe.ff.ꝺ cōdi.fur.ſi.ſu[9] ſurtiu[9].ff.ꝺ rei vē. ſinautē a titio .§. poſſidere.ff.de peti.heredi.ſi quo tp̄e.§.ex diuerſo.

a ℭ Nō ſolū.argumentaī papa ex hac.l.p locū a mioꝛi ſi id ꝺ quo min[9] vī ineſſe ꝛ ineſt:ꝛ id ꝺ quo magis: ſiue econtrario.

b ℭ Ne vēiret:ar.oīa eē cōceſſa que nō ſunt prohibita.

c ℭ Cathedraliū.lxiij.di.c.j.§.ex his.ꝛ.ꝫ. de elec.cū terra.

d ℭ De cōſuetudie.introducta ꝺ volūtate ei[9] cui p̄iudicat.ff cōia p̄di.vēditoꝛ.§.j.ꝛ ita neceſſe ē:ꝙ ſit p̄ſcripta : vt h inuitī vt.ꝫ ꝺ cōſue.cū dilect[9].ꝛ.c.vl.vbī ꝺ h.ꝛ.j.ꝺ v.ſig.abbate.

e ℭ Tertio nō ꝙ̄ tres vices iducūt ꝯſuetudinē:niſi i crib[9].xx v.q.ij ita nos.ꝛ.C.ꝺ epiſ.audiē.l.iiij.de pe.di.ij. §.ecōtrario ſi n.cōſuetudo eēt ex trib[9] vicib[9] iuuareī h: ſʒ nō ꝓdeſt niſi legitie ſit p̄ſcripta:vt.dic h:lʒ tueaī aliquē i poſſeſſione quouſ qʒ ꝯſtet.an'debitū ſit.xviij.q.ij.ſuitiū.ꝛ.j.vt li.pē.c.j.ꝛ.ij.

f ℭ Tp̄is.ꝛ ita pʒ:ꝙ ſi breuitas tp̄is nō obſtaret:iſti clīci p̄ſcripſiſſēt ius eligēdi ſi ēt ſemel elegiſſent:ar.C.de ſuit.l.vlti. lʒ videaī ꝯ:qꝛ ſuitutes ꝙ̄ nō hñt cōtinuā cāʒ : duplicatuʒ tp̄s regrūt.ff.quēadmo.ſui.amit.ſi ſit ꝯſtituta.ħ ſec[9] ē ꝑʒ cāones ar.j.ꝺ p̄ſcrip.ꝺ qrta.ꝛ h.Sʒ ꝯꝛiū vī huic loco : qꝺ dici cōſueuit:ꝙ i p̄ſcriptōe eccliaſtica regrīī bōa fides ꝛ iuſt[9] titul[9]:alī nō p̄ſcribiī.j.ꝺ p̄ſcrip.ſi diligēn.ꝛ.j.ꝺ deci.dudū.ſi ꝛ i cōſuetudie cā allegari dʒ:ar.j.ꝺ cēſi.pueīt. Et ita dici cōſueuit: ꝙ i ꝯſuetudie allegari dʒ cā:ꝛ i p̄ſcriptiōe titul[9]:ꝺ hac mā iuēies ꝫ.ꝺ cōſue c.vl.ſʒ h nulla cā ſiue titul[9] fuit allegat[9]:ꝛ tñ p̄ſcripſiſſēt ſi pueiſſēt ad legitimū tp̄s:vt h pʒ. Ad h pōt dici: ꝙ in h[9]i icoꝛpoꝛalib[9] ſola patiētia hēī ꝓ titulo. Nā patiētia loco traditiōis hꝫ i ſuitutib[9].ff.ꝺ publi.ſi ego.§.j.ꝛ.ff. ꝺ ſui. quoſ. ij. Uel dicas:ꝙ ſpāle ē circa iſta icoꝛpalia iura:ꝙ ñ ē neceſſe allegaī ibi titulū:ſʒ hoc ſolū ſuffic:ꝙ nec vi nec clā:nec p̄cario vſus ſit tali iuī.ff. ſi ſuit.vē.ſiqs diuturno. Et ex eo ꝙ erāt inꝗeta poſſeſſiōe: p̄ſumebāī:ꝙ nec vi nec clam : nec p̄cario poſſiderēt. Ar.ꝫ.j.ꝺ p̄ſcrip.ſi diligēti.So.q.n.fac gr.ij:illud dʒ ꝓteſtari.vij.q.j.pōtifices.ꝛ.ꝫ.ꝺ elec. cumana. ꝛ h forſitan voluerīt ꝓbaī iſti cāonici:ꝙ illi clīci ñ fuerāt i electōe iure ꝓprio:ſed de grat a quaſi negatiue.

g ℭ Preſcriptōeʒ.vī ꝙ h ius:qꝛ q̄ſi ſuit[9] ē:p̄ſcribi nō poſſit:qꝛ ſuit[9] nec i bōis alicuius:nec ex bona ē.ff.de vſufruc.leg.l.j.

h ℭ Probāte.C ꝺ edē. q accuſare.vj q. vl.§ actoꝛ.C. de ꝓba. actoꝛ.ꝛ .j. vt ec.hñſ.vl i.ſʒ.b.

i ℭ Um ſup.confirmat[9].ex h p̄ncipio ꝛ ex fine.c colligiī:ꝙ ꝯfirmatio nil iuris ꝯfert vbi electio cāonica ñ fuit. ꝫ . ꝺ elec. cū inter cāonicos. ꝛ.c.cuʒ dilecti.ñ ſi poſſeſſionē fuerit adept[9]:ꝛ poſtmōʒ ſpolieī:dʒ r̄ſtituiqʒ uiſ ñ fuerit electo cāonica:vt h pʒ.

k ℭ Reſtituēdū.ſolo ūbo reſtituit eū qꝛ i eadē ſnia ꝯſtituit eū ſic.ꝫ.c.pri.qd ꝙ̄ ꝓdeſt tal'reſtō:q̄ʒtū ad hūc caſū nil ꝓdeſt:niſi qꝛ ſatiſfit iuri ꝛ petitiōi actoꝛj.ff.ꝺ iu. ꝺ q̄re.ꝛ h poſſʒ qñʒ ꝓdeſſe q̄ ad fruct[9] reſtituendos:vt ſpoliatoꝛ reſtituat fruct[9] ꝑceptos:ꝛ q ꝑcipi potueīt a tp̄e diectiōis vſqʒ ad tp̄ſ li.ꝯ.ſup ꝓpꝛietate:ꝛ ita lʒ obtieat i ꝓpꝛietat : tñ ꝑpea qꝛ iuſ ſibi dixit q̄ʒtū ad poſſeſſionē r̄ſtituē dʒ fruct[9] ꝑceptos. Sʒ nūqd ille q ē i poſſeſſ ōe vteī fructib[9]. Uī ꝙ ſic:qꝛ al:mētoꝛū cā ūitaīi ñ p̄iudicat.ff ꝺ his q ſui v alieñi iurj ſūt.ſi iuder. Et pupili[9] ꝑꝑ inopiā qñʒ ꝑcipit al mēta a ſcripto hēde: q appellauerat vſqʒ ad ſinē liī.ff.ꝺ inoſ.teſta.ſi iſtitute.§.ꝺ inoffitioſo. Sʒ ꝯꝛiū ūuʒ ē:qꝛ cū cāonicū ñ hūit igreſſū dʒ r̄ſtituē fruct[9]:quos id ꝑcepit:ꝛ ē expꝛeſſuʒ:ar.j.ꝺ p̄bē.dilecto.ꝛ meli[9].j.ꝺ iurepa.cū dilect[9].in ſi.qꝛ q̄ſi i truſ[9] ē vñ nil dʒ ide cōmodi hēe:ne ꝺ ipꝛobitate ſua cōmodū ꝯſequaī:ꝛ ē ar.ad h:q̄ſi expſſuʒ.j.ꝺ reſti.ſpo. grauis.ꝛ fruct[9] illi reſtituēdi ſſ ecclie vñ illos ꝑcepit.

l ℭ Et petitoꝛiuʒ.ꝛ ſic due petitiōes codē iudicio expediunī:ar. C.de oſ.rec.ꝓui.l.j.ꝛ in codeʒ libello : ꝛ ſic vno pꝛoceſſu duplex cōmodum qs conſeqtur:ar.ff.p ſocio ſi iter frēs §.ſi plures.ꝛ.ff.famil'.her.hēdes.§.ſi ꝺ plurib[9].ff.de act.empti.ꝛ ven.nō eſt nouū.ꝛ. ff .quorum leg.l.j.§.quod autē.ꝛ ī.e.cum dilectus.ꝛ.ꝫ.e.c.ij. ꝛ.j.ꝺ capell'.moa.dilectus. Sed qualī poſſeſſoꝛiū ꝛ petitoꝛium deductū ſuit in iudiciū ab vtraqʒ pte:de h dixi.ꝫ.e.c.pri Quidā dicunt.ꝙ neuter poſſidebat:alś ñ potuit itentari:ſʒ ab vtraqʒ pte hoc nō poſſet fieri:niſi vterqʒ fuerit ſpoliat[9]:ſʒ alī tm̄ fuit ſpoliat[9]. Uñ pt dicī ꝙ i reb[9] icoꝛpoꝛalib[9] daī actō poſſeſſoꝛi ꝓ iuēdo iuī ſuo:vt i pri.c.ꝛcʒ ē. Uel ūi[9] dicas:ꝙ h alī tm̄ fuit ſpoliat[9]: q itētauit ſil petitoꝛū ꝛ poſſeſſoꝛiū:re[9] ūo q poſſidebat . defendebat ſe ſup vtroqʒ: ꝛ ſic quodāmō vtraqʒ ps ꝺduxit vtrūqʒ i iudiciū.j.e.cū dilect[9] . qꝛ nō debʒ actoꝛi licē qꝺ reo ñ licʒ.ff.ꝺ reg.iur. ñ dʒ . ſʒ veri[9] ē ꝙ: alter tm̄ petitoꝛiū itētauit:q dicebat ſe cāonice electūt qꝛ ꝛ h ñ dīt:ꝙ vtraqʒ ps ꝺduxit i iudiciū vtrūqʒ poſſe

petitoriū deductū fuerat ī iudiciū. ⁊ tā restitutōis q̄ electio is qd̄ plēi⁹ agitata: ⁊ ɔstitit nob electionē vtriusq; min⁹ cānonicā extitisse: cū iudex d̄ q̄ ī cog uerit: pnūciaī d̄beat: vtrāq; duxim⁹ sētētialit irritandaz.

I dem episcopo nouionien.

P Astoralis officij: ⁊. j. Sane sicut itimasti: cōtigit aliquādo: vt cū quis se asserit spoliatū: suū trahit spoliatorē ī cāz: iter ipsa iuris auspitia re qsit⁹ q̄ malit experiri iudicio litē ppzietatis igredit d̄ illata sibi violētia nullā faciēs mētionā. cū aūt fuerit ī cā pcessū nouū iudiciū sup possessorio initi tur ichoaī: ⁊. j. Cōsultatiōi tue talit respōdem⁹: q possessorio qdē iudicio q d̄ rcuperāda: seu adipiscēda possessiōe ppōitur: āteq̄ renūciatū sit aut cōclusū ī ppzietatis iudicio pmitus istituto agi potest ab eo q rem ceperit vendicare: cuz legali sit puisione statutū eum qui fundum vendicauerit ab eo cū quo interdicto vnde vi potuit expiri: pēdēte iudicio

sorium ⁊ petitorium.

m De q̄ re. ff. de iudi. d̄e q̄ re. hec regula fallit ī causa crīali epi. iij. q. vi. q̄zuis. ⁊. c. dudū. fallit ī snia lata a supiori. j. de re iudi. decreto. fallit vbi sola cognitio demādata ē. j. d̄ testi. cū oli. ⁊. s̄. d̄ of. oz. dilect⁹. Itē fallit ī ici dētib⁹ qōnib⁹: vt dcm̄ ē. s̄. d̄ oz. co. c. i. ⁊. C. d̄ oz. iu. adite vñ ita itelligiī d̄ q̄ re cognouit pnci palr. s. d̄ ea pnūciare oz: vt h: q: petitorio ⁊ possessorio pncipalr agebaī ab altera parte.

n P Astoralis. auspicia. i. exordia lit̄. C. d̄ excep. l. p. ⁊. C. d̄ codicill. l. vlti. i. rn̄so.

o Regsit⁹. a iudice. s. ⁊ h cū vtraq; cā ɔmissa ē iudici vt. s̄. e. c. i. Idē vr̄ si cā ppetatī ē ei ɔmissa: ar. C. d̄ rei vē. oz diarij. Idē ē ēt vbi cā ē simplr̄ ɔmissa. j. d̄ seqst. c. i. lz sit ɔ ar. C. si a nō ɔpe. iu. si de proprietate. q: ɔtinentia cāe diuidi nō debz. C. de iudi. nulli. ⁊. s̄. e. c. i.

p Expiri. i. agē. alibi ponit p defēdere. s̄. de iudi. c. i nemo. n. sine actiōe expit. s̄. de iudi. examiata. ff. de admini. tu. q̄tiēs. §. Itē si tpali. ff. d̄ neg. ge. si pupilli. §. fi. Itē ē h ar. q cū plēs actiones noie eiusdē rei ɔpetūt: vt ff. d̄ mino. vex. vna illax ē eligēda. ff. d̄ tribu. quod in hereditatē. s. eligē. ff. de re. iur. nemo. ij. §. quotiens.

q Q d̄ recupanda. Ad itelligētiā h⁹ ī nō: q triplex ē iudiciū possessoriū: vel p adipiscēda possessiōe: vel recupanda: vel retinenda p adipiscēda possessiōe ppōit iterdictū quox bonox: ⁊ interdictū quox legatox: ⁊ salui annū interdictū. ff. quox bo. l. i. ⁊. ff. q̄ lega. l. i ⁊. ff. de salui añ. intdi. l. i. Interdictū p adipiscēda possessione daī bonox possessori ⁊ heredib⁹ hereditarijs: isti. de intdi. §. adipiscēde. bonox possessor nomē ē iuris: sicut ⁊ bonox possessio. ff. de v. si. hereditatis. j. ⁊ bonox possessor dr̄ ille: q succedit de iure ptorio: isti. de iterdic. §. restitutoria. Et dr̄ iō adipiscēde possessiōis: q: lz heres h ipso: q est institut⁹: ⁊ hereditatē adijt. efficiaī dn̄s rex hereditariax: tn̄ possessionē eax n̄ adipiscit: nisi apphēdat possessionē. ff. de acq. pos. cū heredes. in pn. ⁊ si ab alio possideanī: pōt adipisci eax possessionē p istd̄ intdcm̄. Pro recupanda possessiōe daī intdictum vñ vi: qd̄ vi aut clam. Pro retinēda possessione daī interdictū vti possidetis: vel vtrobi: ⁊ h habes isti. de iterdic. § adipiscēde. ⁊. §. se. ⁊. j. de pba. c. lz. Si g aliqs cepit agere rei vendi. pōt redire ad iudiciuz possessoriū: qd̄ pponit p recupanda possessione vel adipiscēda pēdēte iudico ppetatis: vt h dr̄: ⁊. j. de testi. significauerūt. ⁊. ff. d̄ vi ⁊ vi ar. cū fundū. §. vlt. ⁊ ecōuerso d̄ possessorio pōt rediī ad iudiciū ppetatis s ad intdcm̄ de retinēda possessione n̄ pt rdire pendēte iudicio ppetatis pmit⁹ instituto. s. vti possi. vel vtrobi: q̄ pponunī p retinēda possessiōe: nec ecōuerso pōt redire ad iudiciū ppzietatis postq̄ cepit agēre vti possi. q: siblmet essz ɔrius. q. n. pponit rei vēdi. dicit alium possidere: vt. s̄. de iudi. examinata. q: possidenti nō daī actio: isti. de ac. §. iste quoq;. ⁊ q agit vti possidetis: dicit se possidē: vñ pendēte iudicio ppetatis: nō potest redire ad aliud. nec obstat qd̄ legiī. ff. de acq. pos. nāliter. §. nihil in fi. vbi dr̄: q n̄ negaī ei iter dictū vti possi. q cepit rē vēdicaī: q: illd̄ itelligiī d̄ eo q ignorabat se possidei. vl pt dici q ibi rnū ciauit pme actoni: añq̄ ī choaret scd̄az. ⁊ d̄ his if dicij. s. vti possidetis ⁊ vtrobi: pt itelli qd̄ seqī in līa alijs possessorijs iudicijs ī suo robor duraturz. ⁊c. q: i his ifdictis pus oz scir qs sit possessor q̄z qs sit petitor: vt isti. d̄ ifdic. §. retinēde. ⁊ iō dic h: q iudiciuz possessiōis d̄ sui nā p cedit vēdicationē dn̄ij. io. alij volūt itelligere q dr̄ alijs possessorijs iudicijs i suo robore. ⁊c. d̄ illis iterdictis q̄ mixtam hnt cām: i qbus dz qs pbare dn̄uim suitutis ⁊ possessionē suā. s. se iuisse. xxx. dieb⁹ illo āno: sicut ē intdictū de itinere actuq; priuato: qd̄ daī volēti reficere iter. ff. de iti. actuq; p. l. iij. §. h autē interdictū ⁊. l. i §. ij. sic. j. de resti. spo. ex trāsmissa. ⁊ idē in interdicto qd̄ daī de aq̄ ex castello ducēda. ff. de aqua quo. ⁊ esti. l. i. § ait pretor. in talib⁹ eniz iterdictis non redijt qs ad cām possessionis omissa cā dominij. Sz certe de istis non vr̄ q possit itelligi: q: illa iterdicta de sui nā nō pcedunt qōnez dominij q: ibi sil agiī de possessione ⁊ d̄ iure dn̄ij: vt dr̄. ff. d̄ iti. actuq; p. l. iij. §. h aūt iterdictū. Vel itellige illud de alijs iterdictis q̄ sunt q̄si pparatoria ad rei vendica. vt sunt interdicta de liberis exhibendis: ⁊ de tabul exhibēdis. ⁊ pus appareat qs possideat: ⁊ tūc deī alteri rei vendi. ar. C. de rei vendi. ordinarij. Vel pōt itelligi: q: cū agiī d̄ possessione ⁊ violētia: pri⁹ agi dz de possessione: vt appareat qs possideat: vt postea q possidebat d̄ violētia sibi illata experiatur: ⁊ sic nunq̄ ecouerso. C. de ap. l. i. ⁊ illa vba q̄ vendicationē ⁊c. non faciunt implicationē: sed demonstrationē notant. q. di. possessoria interdicta volunt prius tractari: q̄z rei vēdicatio. ff. de rei ven. l. s q destinauerit. lz q̄nq; secus fiat. prior tamen intellectus verior est.

r Cōclusū. h sumptū ē ab auc. d̄ tes. §. q: vo milti. col. vij. sic j. de fide istru. cū dilect⁹. ⁊ si mādatū reuoceī p⁹ ɔclusionē nihilomin⁹ ferī snia n̄ obstāte tali reuocatiōe. s̄. de pcur. audit.

s Agi pōt. nouo tn̄ iudicio ⁊ renūciato priori: ⁊ sic saluabis opinionem. Io. ⁊. b. q̄ hic reprobari vr̄: ⁊. j. c. pr. q dixit: q nū q̄z simul agendū est possessorio ⁊ petitorio ēt ab eodem. C. de rei ven. ordinarij. ⁊. C. quox bo. l. vlti. ⁊. C. de interdic. incerti. sic itelligiī illa. l. ff. d̄ acqui. pos. naturalit. §. nihil. quia ibi renunciauit prime qui inchoauit secundam.

t Pendente. i. renunciato s̄z Ia. b. Sed hec expositio multum est extranea ⁊ ɔria huic littere: nec pbatur aliquo iure: s̄m canonicam equitatem plane stat verbum in sua significatione: vt. j. de testi. significauerunt. vel pendente quousq; constet de possessorio: vt si succūbat in possessorio: reuertaī ad petitoriuz. Sed si obtineaī possessorio: qd erit de priori iudicio fiat quod diciī in predicta decre. significauerunt.

i[f]dictū[a] posset nihilominꝰ itēta reᵇ: alijs possessorijs iudicijs suo robore duraturis: q̄ vēdica tōe dñij sui natura p̄cedūt. Si vō r̄nūciatū fuerit seu ɔclusū vt iā possit cā ꝓpetatis diffini tiue s̄nie calculo t̄minari: ne li tes litibus iculcent̄ ꝛ via possit fraudibꝰ apiri cā ñ d̄cisaᶜ posses sorio ñ erit vtēdū: nisi iudex q̄ d̄ cā cognoscit hoc ipsū ex iu sta cā viderit expedir̄ puta cū ex p̄spicuis idicijs facile argui tur iiq̄tas iuasoris: ꝛ spoliato casu siue malicia ꝓbādi dñiū subtraxerit facultatēᵈ. Ijis igi tur ꝛ alijs causis ispectis q̄ ɔti nēt eq̄tatēᵉ: aut iuste mouerit aīum iudicantis postq̄ ēt con clusum fuerit posse agi posses sorio iudicio nō negamusᶠ. Idē ep̄o ꝛ officiali sancti andree.

O Um dilectis: ꝛ ifra. Ad q̄rtū breuiter r̄ndemꝰ: q̄ cū sup possessorioᶠ ꝛ petito rio sil' ē actū: vtrūq̄ vna s̄nia dz t̄minari. s̄ lz i ꝓnūciatiōe sit possessio p̄mittēda: i execu tiōe tñ dz ꝓprietas p̄ualereᵍ.

Idem. veroñ. episcopo.

Um olim q̄ō que inter ar̄diaconū ex vna p̄te: ꝛ ar̄p̄brum ꝛ canonicos vicētie ecclie ex alt'a: ꝛ ifra. Qm̄ p at testatiōes nobis ɔstitit euidē ter: q̄ ab ep̄is vicēñ. archidia conatꝰ ipse sine reclamatione aliqua canōicoꝝ duobusʰ ar chidi. ɔtinue q̄ añ ip̄m extite rant: fuerat assignatus: ꝛ quia

a Interdictū. pos. iterdictū dr̄: q̄d iter duos reddit̄: ñ ab in terdicēdo. isti. de iterdic. §. sunt tñ. Interdictū oli3 erat: q̄dam formata ꝛ solēnis ɔceptio v̄boꝝ: qbꝰ p̄toꝛ aliq̄d fieri iubebat vel ꝓhibebat: insti. de iterdic. in p̄n. hodie nō s̄uat̄ solēnitas infdictoꝝ: s̄ loco cuiuslib3 interdicti dat̄ vilis actio i factum insti. de iterdic. §. vlti. b. ter duos: q̄ dicūt se possidē: vt ibi. Uñ veriꝰ ē q̄ idē hō ꝓponebat sil' de recupanda possessiōe ꝛ ꝓprietate ɔ̄ ad uersariū suū: ꝛ s̄m hoc signant̄ ɔ̄ria. C. d̄ rei vē. ordina rij. ꝛ. ff. de iudi. si de vi. C. d̄ iterdic. l. icern. C. quo. bono l. vlt. Per leges istas d̄cebāt io. ꝛ. b. q̄ nūq̄ poterat sil' agi iudicio posses siōis ꝛ ꝓpetat̄. Ar. ɔ̄. ff. q̄ leg. l. i. §. q̄ō aūt. s̄ illō ē: q̄ reꝰ ñ certificabat acto rē: ꝛ iō sil' ꝓpōit̄ pe titio hēditat̄ ꝛ q̄s leg. M. i ɔ̄ria fuit opi. q̄ possit agi sil' d̄ illis. ꝛ nos sumꝰ i eadē opi. s. q̄ sil' possit agi d̄ posses siōe recupāda: ꝛ d̄ ꝓpetate ab eadē p̄ sōa. nec ē istō ɔ̄ ɔ̄ dicē iuris nec ɔ̄rie tas l'r̄pugnātia h̄ s uēit̄: q̄ ñ sūt ɔ̄ria: vt h̄ p3. ꝛ. s̄. e. cū ec lesia. ꝛ. c. cum sup ꝛ. j. de cap. mo. di lectꝰ ꝛ. ll. p̄dicte: or dinarij certi. ꝛ. C. quo leg. l. fi. nō in telligit̄ d̄ tali pos sessorio p recupan da possessione: sed inf̄dicto vti pos. ibi. n. ordinariū est: q̄ possessoriū p̄rio tractet̄: q̄ ꝓpt̄ euidentē ɔ̄rietate3 sil' agi nō pōt de ꝓprietate ꝛ vti pos. ab eadē p̄te: vt dictū est. s̄. c. pr. Si vō vnꝰ vult agē possessorio: ꝛ alter petito rio: illud nullo modo ē admittendū. j. ti. pri. sollicite. i lris: itē cum q̄s ex ɔquestione: quia questio spoliatōis priuilegiata est. s̄. de or. cog. super spoliatōe. ꝛ. iij. q. i. ꝛ ij. per totum. ꝛ cum actoꝛ agit vtroq̄ iudicio: reus pōt se defendere super vtroq̄. s̄. e. cum ecclesia. ꝛ. c. cum su per. ꝛ. C. de of. rec. pro. l. i. b.

b Intētare. s̄ nūq̄d si ꝓbauerit violētiā d3 ei adiudicari ꝓpetas. Ui. q̄ sic. xvi. q. vi. placuit. C. vñ vi si q̄s i tātā. Se3 h̄ ñ ē ve rū: q̄ q̄s amittat dñiū rei iō: q̄ ɔmisit violētiā: ꝛ h̄ nō ē ex nā iterdicti: s̄ ex pena illiꝰ ɔstitutōis: si q̄s i tātā. vñ si vult sibi rē ad iudicari: ꝓponāt ɔditio nē ex illa. l. si q̄s i tātā. q̄ p iterdictū vñ vi ñ ɔseq̄t̄ h̄ s̄ possessiōe3 cū fructibꝰ

c Cā nō decisa. ergo si aliq̄s sucūbit in iudicio ꝓprietatis: adhuc post s̄niam pōt redire ad pos sessoriū: sic ecōuerso: ar. s̄. d̄ elec. q̄relā. ꝛ. j. e. ti. c. iij. q̄ aliꝰ ē modꝰ agendi ꝛ aliō petit̄ q̄3 p̄riꝰ. ff. de excep. rei. iud. cū q̄rit̄. ꝛ l. se. Arg. ɔ̄. j. e. c. pr. vbi ille q̄ obtiet i ꝓpetate: ob tiet i possessorio. Possessio. n. vr̄ esse p̄s ꝓprietat̄: sic vsufructꝰ p̄s dñij. ff. d̄ vsufru. l. iiij. vñ obstat exceptio rei iud. ff. d̄ excep. rei iudi. si q̄s cū totū. i fi. Ad h̄ dicas: q̄ si nuda ꝓprietas dedu cta ē i iudiciū: pꝰ s̄nia3 pōt agi d̄ possessiōe: q̄ nil h3 cōe ꝓprie tas cū possessiōe. ff. d̄ acq. pos. nālit̄. §. nihil. secꝰ si vtrūq̄ d̄du cū ē i iudiciū. s̄. e. c. i. iij. ꝛ. iij. ꝛ. j. c. pr. Iudex tñ q̄ ɔdēnat de ꝓprietate: p ɔseq̄ns ɔdēnabit d̄ possessiōe nisi reꝰ excipiat de possessiōe. s. pactū vel vsucapionē. ꝛ h̄ faciat añ s̄nia3. ff. d̄ rei ven. offiñ. in fi. Io. Si. n. aliq̄s ꝓbabit de possessiōe: ꝛ nō de ꝓ prietate ꝛ ideterminate d̄ vtraq̄ actū ē: succūbit vtroq̄. s̄. e. c. i. ꝛ. ij. ꝛ. j. c. pr. Uex est ḡ: q̄ q̄ succūbit in ꝓpetate: ꝛ i possesso rio: adeo. n. p̄ualet ꝓprietas possessiōi: q̄ q̄ obtiet in ꝓprietate erit potioꝛ i possessiōe: cū de vtraq̄ sil' actū ē: l3 solo v̄bo p̄di derit ɔmodū possessiōis: ar. xvi. q. iij. §. pōt. v̄. q̄ si mala fide. ꝛ possessio semp seq̄t̄ ꝓprietatē. ff. d̄ rei vē. offñ. i fi. ar. ff. d̄po. boꝛ fides. verūtñ iudex q̄ de ꝓprietate tñ datꝰ est. non pōt co gnoscere de possessione. C. si a nō ɔpe. iudi. si de proprietate.

d Facultatē. Si nō potuit ꝓbare dñiu3: vt hic dicit: q̄d val3 redire ad possessoriū: cū videat̄ ɔdēnandꝰ: q̄ s̄nia sup ꝓprie tate trahit ad se s̄nia3 sup possessiōe. j. c. pri. r̄ñ pōt valē q̄ ad fructꝰ q̄s recupat t̄pe deiectiōis. Itē q̄ erḡ habuit possessiōe3 hēbit ɔmodū retētiōis: nisi aduersariꝰ ꝓprietatē ꝓbauerit. C. d̄ rei vē. res alienas. ꝛ q̄ si spoliatoꝛ rē petat: pōt ei obijci: q̄ a misit ius si q̄ō hēbat p cōditionē ex. l. p̄dicta. si q̄s. in tantam.

e Equitatem. quā iudex semp d3 hr̄e p̄e oculis. ff. d̄ eo q̄ō cer. lo. q̄ si ephesi. ꝛ vbi p̄ditū non est ius: ꝓcedere d3 iudex equitate pensata. s̄. de transac. c. vlti. b.

f O U3 dilectis. possessorio. Quidā itelligūt: q̄ h̄ dic: q̄ vnꝰ agebat iudicio vti possidetis: ꝛ aduersariꝰ agebat ɔ̄ eu3 rei vē. ꝛ sic itelligūt. s̄. e. ad vltimū. ꝛ ita planꝰ ē casus. Sed ɔ̄ ē q̄ō legit̄. ff. vti pos. l. i. §. iter litigatores. q̄ vti pos dr̄ dari in

g Preualē. semp. n. ꝓpetas tāq̄ dignioꝛ trahit ad se possessionē: vt seq̄t̄ dñiu3 q̄ iustioꝛ ē petitio ꝓpetat̄. ff depo. bōa fi. ar. C. d̄ pig. act. si rē alienas. ar. xvi. q. iij. §. p ōt. v̄. q̄ō si mala. ar. j. d̄ seques. c. i. Ar. ɔ̄. j. de re iu. sub orta. ꝛ q̄ dic̄ p̄ualē: itellige q̄ sil' ē acta. vt hic dicit. b.

h O U3 oli3 duobꝰ. sed q̄liter potuit iste ar̄diaconus ex bino actu ep̄i ɔseq̄ ius: cū nec triniꝰ tribuat. s̄. e cū ecclesia. sed q̄drupler actꝰ necessarius vr̄. C. d̄ s̄ui. l. vlt. Sed h̄ iō ɔtingit: q̄ q̄ ē i q̄a possessiōe eligēdi vl' p̄ñtandi: pōt eligē ꝛ p̄ñtare: ꝛ ille ɔseq̄t̄ ius ex hoc. s̄. de elec. c. q̄relā. j. d̄ iurep̄a. ɔsultatiōibꝰ. q̄. n. est i q̄a posses siōe: d3 vti iure suo quousq̄ euincat̄ ab eo. j. vt lite p̄ē. c. i. ꝛ. ij. ꝛ. xvi. q. iiij. volumꝰ. ꝛ sic ɔseq̄t̄ aliq̄s dominiu3 ab eo q̄ nō est dñs. ꝛ sufficit hec electo vel p̄ñtato tñ in possessorio obtinē. i. q̄ electoꝛ sit i q̄si possessiōe eligēdi ad hoc vt ɔfirmet̄ electio vel p̄ñtatio p iura predicta.

i Iudices recusare. Sic p3 ex hoc loco: q̄ si ꝓcurator tuꝰ ipetrauit tibi iudicē: q̄ nō potes eū postea recusare ac si tuipse eū ipetrasses. s̄. de of. d̄le sup q̄onū. §. verū. Sed mir̄ vr̄ q̄ s̄c̄m ꝓcuratoris i h̄ casu preiudicet dño cū hic nō posset hr̄e dñs recursu3 ɔ̄ ꝓcuratorem: q̄ in

canōici p̄dicti iudices recusare minie d̄buerūt: cū cā p̄dictis iudicib9 fuiss3 delegata d̄ vtri usq3 ptis pcuratoꝝ assēsu p̄dicti cū ar̄diconatū eidez p diffinitiuā snīā adiudicari curauim9. canōici l viceñ. ppetuū silētiū i ponētes: suata tñ eis qōne ppetatis sup collatōe ar̄diaconat9 ipi9: si forte sup h ptēderi voluerit aduersus epz viceñ. cū res inter alios acta nō d3 eis p̄iudiciū gnāre.

Inno. iij. abbati sci cypriani torcell. dioc. z.s.m. noue de vene.

Iñ cā q iter p̄iarchā grādeñ. ex vna pte: z abbatē z ꝯuētū mōsterij sci georgij de venetijs sup subiectōne ip si9 mōasterij ex alta vtebat: inuenim9 p eodē p̄iarcha pbatū: ꝙ inter alia abbas qñq3 iuit ad ei9 synodū. l. sol. venetoꝝ ei p plres ānos exoluēs: z. j. Ad hec cū d̄ p̄missis. l. sol. q̄ s petijt ad subiectōis idicium a p̄iarcha sit actū p snīaz diffinitiuā quā sup h ꝯ̄riā reportauit: ei ñ adimimus si alio iure de ipsis experiri voluerit potestatem.

De restitutione spoliatorum.

Grego. ix. epo constan.

Licet multum: z infra. Conquestus ē nobis philasius cecus eius campum ab ecclesie hoībus irrōnabilr occupatum. Quod si ita est: quanq̄ ante oēm contentionē possessio ei debuerat violēter

casu isto pcurator ē nō soluēdo. vñ nō d3 nocē dño. ff. d̄ do. z elegāter. §. pe. z. ff. d̄ eo p quē fa. erit. l. vlt. S3 illa iura intelligunt cū pcurator dolū ꝯmisit: sec9 esset si negligent v̄l lat9 esset: z sibi iputet q minus diligētē pcuratorē ꝯstituit. ff. d̄ mio. cū mādato. i fi. pōt tñ ps lesa ppt negligētiā pcuratoris suis noīe ecclie petē i iteg. resti. s̄. d̄ i iteg. resti. cū venisset. In casu isto dico ꝙ: si dñs dedit certā formā d̄ certis psōis p iudicib9 obtinēdis: z ipe egressus ē illaz formaz petēdo alios iudices. tūc nō fit p̄iudiciū dño: qn possit illos recusare si voluerit: ar. s̄. d̄ of. dle. cū olī3. z de p eu. si pcurator. z h est expssū3. j. d̄ ap. significāte. Sed si simplr fuit ꝯstitut9 pcurator ad impetrandum iudices non dando certu3 mandatū d̄ certis psonis: tunc ñ pōt iudicē recusare: ar. l. p̄dicte si pcuratō. Añ p̄iudicet fcm̄ pcuratoris dño z qñ ñ d̄r. s̄. vt lit. ñ ꝯte. c. i. S3 q̄lr fuerūt h recepti testes lite ñ ꝯte. p9 recusationē si nō ꝯsētiebāt i iudices: l3 de ꝯsensu pcuratoris eoꝝ fuerūt obtēti. Jō recepti sr ñ obstāte recusatōe q2 i pñtia pape lis fuerat p illos pcuratores ꝯte. vt p3 i ātiq d̄cr. als ñ fuissent recepti: si ñ ꝯsensissent. vel non valuisset receptio testiū lite ñ ꝯte. s̄. vt lite ñ ꝯte. p totu3. Vel dic: ꝙ bñ valuissēt attestatiōes ēt lite ñ ꝯtes. cū isti canonici fuissent actores si fuerūt ꝯtumaces: vt. j. d̄ do. z ꝯtu. cā3. q. vbi d̄ h nō. z. s̄. vt lite ñ ꝯtes. qm̄ frequent. i pn. vel si erāt rei: qd̄ veri9 vr̄ p ipa3 lrā3. z si ꝯtumaces fuerūt: bñ pnt testes recipi lite ñ ꝯte. s̄. vt. lite no ꝯt. qm̄ freqnt. q2 agebat d̄ electiōe: s3 veꝝ ē ꝙ lis erat ꝯtestata.

b ¶ Assensu. z ab eis esset rescriptū ipetratū. nec iducie deliberatorie dāde sunt ipetranti. iij. q. iij. §. spaciu3. v̄. ei aūt. nec deliberationis inducias petere debent: cum apud sedē apostolica3 p procuratores vtriusq3 partis lis erat ꝯtestata. z hec littera probat ꝙ canonici erant actores: quando impetrauerunt rescriptum.

l ¶ Imponentes. z hec littera probat: ꝙ canonici erāt actores quia reo nō imponitur silentium: sed absoluit actore non probante. b.

m ¶ Reseruata qōne. sic. s̄. de elec. q̄relā. S3 nūgd epo pōt repellē istos p exceptionē rei iudicate: nā cū ille obtinuit: g hūit cā3 ab epo: illō d3 epo pdesse: sic pactum fcm̄ a debitorib9 hereditarijs: ne ab ipsis petat cu3 emptore hereditatis: nocet vēditori ipsi9 hereditatis. ff. d̄ pac. si cū emptore. Sed nō ē veꝝ: q2 exceptio rei iudicate trāsit ab actore suo ad aliū. i. emptorē: sed si reuertit ad actorē suum. ff. de excep. rei iu. si a te. §. vlti. sic. s̄. de elec. querela3. Est ēt alia rō: q2 hec snīa lata ē rōe possessiōis iter caplm z archidiaconū: sed si caplm postea voluerit ageri ꝯ̄ epz: illa erit qō ppetatis. z sic erit oio alia cā: q2 snīa lata super possessiōe nō obstat agē volēti de pprietate. sed hic res inter alios acta fuit: vt. j. dicit. vñ non obstat sup pprietate etia3 int easdē psonas: l3 ista d̄cr. ꝯpetēti9 d̄beret pōi i tit. de cl. sic d̄cre. q̄relā. s3 ti. ille logr. qñ int easde3 psōas vtit qō possessōis z ppetatis: qd̄ h ñ fuit: vt p3. s̄. p totū. nec d̄r h ppe qō possessiōis: q2 nō tm̄ actū est possessorio iudicio: in quo casu logr iste ti. sed archidiacon9 obtinuit: qd̄ p3 q2 epō erat in possessione: vel q̄si iuris eligendi. Vel dic: ꝙ ista decre. respicit tm̄ scdam partem rubrice. b.

n ¶ Int alios. j. de re iudi. c. pe. j. de preben. dilecto. i fi. z. j. de donat. int dilectos. i fi. z. s̄. de offi. dle. super eo. z. j. de fi. instru. inter dilectos.

o ¶ Iñ cā. ad sbiectionis indiciū. petebat p̄iarcha subiectionē in mōsterio sci georgij. z l. solidos i d indiciū sub iectiōis ab isto abbate: vt pbaret p h: ꝙ ei subesset. j. de censi. ois aia. x. q. iij. illud. z. C. d̄ epi. z cle. nulli. Et in his actū fuit a p̄iarcha possessorio z petitorio: i possessorio obtiuit: in petitorio succubuit. z sic fac ad titulū: als nō vr̄ facere ad titulum. Et sic p3: ꝙ male fuit d̄cila: z meli9 fuisset posita i ti. d̄ re iud. siue de excep. Qñq3 v̄o cēsus tal' est signū exēptionis: qñq3 solūmodo signū ptectiōis. j. de p̄ui. recepim9. z tūc non eximit a iurisditiōe diocesani: vt in. c. recepim9. s3 hic petebat in signū subiectiōis: sicut ēt. j. de censi. cū venerabilis: s3 q2 mōasteriū libeꝝ erat z exemptū p p̄uilegiū ro. pon. succubuit i illo cēsu z in alijs: q2 non pcepit illa tāto tēpore: ꝙ renunciatum vel prescriptum fuerit priuilegiū libertatis: vt patet in integra.

p ¶ Jure. Sic p3: ꝙ g rē petit z p̄ ipue i psonali actōe ex vna cā si succūbat: ꝙ ñ obstat ei exceptio rei iudicate: si postea petat eandē rē ex alia cā. ff. de excep. rei iudi. cu3 querit. z. l. an eadē. §. actiones. Idē est in rei ven. si exprimat tm̄ vna cā. ff. de excep. rei iudi. si mater. §. eandē. Idē est ēt in possessorio. j. de dona. inter dilectos. z. ff. d̄ acq. pos. possideri. §. ex plurib9 ar. de hoc dictū est supra de lib. ob. c ij. vbi de hoc.

q ¶ Licet multū. ꝯtentione. si hoc petiuisset. j. e. c. pr. z. c. in lrīs. z. c. itē cu3 qs. z. s̄. de or. cog. sup eo. z. ij. q. ij. p totu3. z. iij. q. i. z. ij. p totū. z sibi iputet iste cec9: qui renūciauit iudicio possessorio. xxix. q. ij. cui9 rei cā S3 vr̄ ꝙ nō ē restituendus: si aduersarius incontinenti vellet pbare dñium. ff. ad erbi. l. iij. §. ibidem. z. ff. ad trebell. ille a q̄ §. i. z melius. ff. vt in pos. leg. si is a quo. i. rñso. z. j. e. litteras. sed non obstant. ll. ille: quia non loquuntur in interdicto vñ vr: immo in interdicio de adipiscenda pos. z quod dicit decret. litteras. illud speciale est propter periculum animi in casibus vbi ecclesia dispensare non potest: vt ibi patet.

ablata restitui⁹: tñ qꝛ euēt⁹ dia con⁹ ipsius ecclesie ↄsētiēte il lo ↄstituit se legitie ꝓbatuꝝ di ctum campuʒ eiusdē ecclesie iuris esse: ingre ꝟitatem. ꝛ si h̄ ꝓbatū fuerit: huic dicendū ē: vt a sua intētiōe discedat. alio quin res ei abblata reddat:

Alexan. iij. vuigoreñ. ep̄o.

Sollicite cures ꝑqrere q̄ tpe. h renūciauit eccl̄ie: ꝛ si tibi ↄstiterit eū spoliatū cuʒ eidē eccl̄ie renūciauit ↄ͂ eū te stes alteri⁹ ꝑtis de iuramēto ꝛ r̄nūciatiōe spōte facta ātequā re stitut⁹ fuerit nō admittas: qꝛ ñ ē ꝟisil'e q spōte iuri suo renū ciauerit: q renūciat spoliat⁹: sʒ testes eiusdē. h. qb⁹ intēdit se ꝓbaꝛ: q violent p̄dicta eccl̄ia fuerit spoliatus dūmō idonei sint: recipe ñ postpōas. Idē.

Ecepta qōe. p. cl̄ici: q vi olēter fuerat eccl̄a spo liat⁹: vobis dedim⁹ i mādatis: vt si h̄ ↄstarʒ eā sibi restitui fa ceretis. q̄ cognito r̄nsū ē ab ad uersario: id nō debē ꝑficē: eo q spōtanea volūtate corā ebo ra. ar̄ep̄o ap. se. le. p̄scriptā ec clesiā abiurasset: ꝛ ifra. Man dam⁹ q̄ten⁹ si vobis ↄstiterit: q p̄fat⁹. p. nullo metu l' vi coa ct⁹ sed spōtanee p̄libatā eccle siā talr̄ abiurauerit: ei super hoc ꝑpetuū silētiū imponatis.

Idem vui. ep̄o ꝛ eli. ar̄di.

Edita q̄rela. t. cl̄ici q. h ꝑsona ecclesie de lanđ. ip̄m sup eccl̄ia sua de paleñ. in debite molestaret: lundonen. ep̄o ꝛ tibi fili ar̄di. dedimus in mādatis: vt si vobis constaret q p̄dict⁹. h. alteri⁹ ecclesie ꝑ sonatuʒ hēret: vel iuramento spontanee prestito firmauerit memorato. t. sup eadē ecclesia qōnem decetero nō moturuʒ ab eius molestia super hoc cō pesceretis eundē: ꝛ ifra. Cum ꝟo vobis plenius ↄstitisset di ctū. h. nō solū eccl̄ie alterius ꝑ sonatum hr̄e: sed ēt spontanea volūtate eccl̄iaʒ de pelenē. in ꝑpetuū abiurasse: ꝓhibuistis eidē ne dcm̄. t. sup hoc decete ro molestaret. Lʒ aūt nunci⁹ eiusdē. h. posteriores lr̄as im petrauerit formā aliaʒ ↄtinen tes: q non obstantib⁹ litteris

a Restitui. cuʒ fructibus ꝑceptis ꝛ q ꝑcipi potuerunt a tpe deiectiōis. j. e. c. pr. ꝛ. c. grauis. Sʒ qd si sumptus aliquos fe cit ille di. ↄcer⁹ i rē illā. R̄ndeo nec petitionē hʒ inuasor necre tentionē: qꝛ donare vr̄ tāq̄ʒ malefidei possessor: isti. đ re. diui. §. ex diuerso. ꝛ qcqd plātat̄ serit̄ vl' edificat̄: oē solo cedit si ra dices p⁹egit: isti. đ re. di ui. §. si tu⁹. imo. tenet̄ ēt đ eo qđ cāu ꝑijt. ff. đ le. i. cū res. i si. tamē sūpt⁹ ncios sine qbus res facta esset deterior: dʒ restituere. C. de rei ven. domum. ꝛ. ff. de pe. here. si a domino §. vlti.

b Sollicite. eū spolia tū. ğ a ↄ͂rio sēsu si ñ eēt spoliat⁹: hñ recip entr̄ testes ↄ͂ eū. j. c. pr. ex eo q spoliat⁹ renūciauit p̄sumit̄: q iuit⁹ ꝛ coact⁹ renūciauit vñ ↄ͂ talē p̄sū ptionē ñ admittunt̄: nisi facta restitutiōe. Sʒ q̄re mādat papa ingri q̄ tpe renūciauit: cū spoliat⁹ añ cāe igresiū đbeat r̄stitui đ. c. pr. ꝛ. j. e. ex lr̄is. itē cū qs. Jō de h̄ ingritur. qꝛ si renunciasset eo tpe q̄ possidebat. ꝛ ipse postea peteret ecclesiā dicens se spoliatū. tūc recipent̄ te stes ↄ͂ eū. q sponte renū ciauit. vt sic defenderet se iste re⁹ ↄ͂ istū petenteʒ restitutionē. vt sequit̄ in glo. ad fi. ꝛ. đ. de renun. sup hoc. q̄ ↄsueuit signa ri ↄ͂ria huic. sed nō ↄ͂di cit. qꝛ in alio casu loqtur vt ibi dictū ē. Sed si ali qs spoliat⁹ petit restituti onē bñficij sui. ꝛ obijcia tur ei: q nō fuerit canonice istitutus: vel q sponte renūciauit vel abiurauit: nō est audiendus: qꝛ ei nō pōt referri qđ ꝓprie tatis: nisi postq̄ʒ fuerit restitutus: qđ esset si audiret̄ obijciens in iure minus canonicā institutionē: vel abiurationē sponta neā: vt. j. e. in lr̄is. item cū qs. ex ↄq̄stione. qa qđ spoliationis ꝓuilegiata est. đ. đ or. cog. sup spoliatōe. Hic ergo tm̄ agit̄ pos sessorio: vñ aduersari⁹ nō est audiēdus mouens ei qōnem ꝓ prietatis: qꝛ nihil hʒ cōe qđ ꝓpetaq̄ cū possessiōe. ff. đ acq pos. naturalit̄. §. nihil' q̄re ñ obstat iuramētū restitutionē petenti: cū in ea nō agat̄ de iure ꝓpetaq̄ sed iuramētū ꝛ renunciatio spōtanea tangūt ius proprietati: cui abiurādo renūciauit spo liatus: sed possessioni nō renūciauit vel abiurauit: qꝛ iaʒ ami serat eā ꝑ spoliationē: ꝛ ei qđ nō possidebat: renūciare nō po terat q̄re petit restitui si nō obstaret. q spoliat⁹ renūciasset: hñ reciperent̄ testes aduersarij: q sponte renunciauerit: dū q̄te possidebat: vt in. c. se. Et sic est ar. q lata snīa sup ꝓprietate: nō obstat agē volenti đ possessione: vt nō. đ. de cā pos. c. pastoral' Et etiam ar. ↄ͂ colligit̄ ibi: q obstet in glo. ergo si aliquis. ꝛc.

c Quia non est verisimile. ↄ͂ hanc presumptionem non ad mittunt̄ testes: ex quo ↄstat: q spoliatus sic renūciauit ꝛ hoc nō tm̄ ex vi p̄sumptiōis: sed pot⁹ ex natura ꝛ ꝓui legio spoliationis: qꝛ eā intentans nō ē recōueniēdus nisi de alia spoliatiōe ↄueniret̄: vel ei in modū exceptiō nis alia spoliatio obijceret̄. đ. de or. cog. sup spoliatione Sʒ manifeste vr̄ ↄ͂ria decr. sequens. vbi obijciēs spōta neā abiurationē a gēti possessorio au dit̄. Quidā sic sol uūt ↄ͂riet atē. q h̄ metu renūciauit. nō corā suo iudice ꝛ i se. c. renūciauit spōte ꝛ corā suo iu dice. Verior ē solu tō. qꝛ h̄ agebat̄ pos sessorio tm̄ i sequē ti possessorio ꝛ pe titorio. vt pʒ i āti q̄. Vel dic. q h̄ ↄsta bat eū spoliatū fu isse. cū renūciaue rit. qꝛ h̄ p̄mo q̄sitū fuit. vt dici i pn. h̄ i seq̄nti dicebat̄. q nlla spoliatōe fcā spōte duʒ possidē bat r̄nūciauit. ꝛ sic admittit̄ ad ꝓban dū q ñ spoliauit i directe. sic. j. e. cuʒ ad sedem. j. đ test. significauerūt. ꝛ. j. e. oli. j. Ar. q sicut admittit̄ actor ad ꝓbandū q fuerit spoliat⁹. sic re⁹ pōt admitti ad ꝓbādū ↄ͂riuʒ. qđ erit. duʒ ꝓbauerit. q spōte renūciavit cuʒ pos sidebat ꝛ corā suo iudice. ꝛ si h̄ ꝓbauerit. pʒ q ipʒ ñ spo liauit: ꝛ sic nulla ↄ͂rietas ꝛ ibi p̄cessit renūciatio spolia tionē. sed ecōuerso h̄: ꝛ iō sec⁹: ꝛ ita non fuit spoliatus.

d Spoliatus. Quid si spoliatus stetit ꝑ annū: q non petijt restitui: nunquid postea audit̄. Videt̄ q nō: quia interdictū actio est p̄toria que anno expirat: insti. de ꝑ pe. ꝛ tem. act. in prin. R̄ndeo pretoris actiones tempo rales sunt quo ad penam: perpetue quo ad prosecutio neʒ ipsius rei. ff. de act. ꝛ ob. in honorarijs. ff. de vi ꝛ vi ar. l. i. in prin. Immo hʒ canones vr̄: q ēt ad dānum si ue ad penam ꝑpetuo agi possit: qꝛ nulla ↄditio tēporis opponi potest. vt. iij. q. i. reintegranda.

e Ecepta. abiurauerit. ↄ͂. đ. c. pri. vbi non admittū tur testes: ibi soluit̄. Jtē ar. ↄ͂. j. de insti. cuʒ veni sent. sed ibi possessorio actum fuit. ꝛ ibi etiam abiura tio vel renunciatio ꝑsonalis fuit: sed ↄcessio fuit realis Jtē ar. aliud ↄ͂. j. de ↄces. p̄bē. post electionē. ibi nō fuit abiuratio ꝓbata: vñ ibi restituit̄: ꝛ post restitutionē po test opponi abiuratio: vt dr̄ in fi. Quidā dicūt q illa đ

a pte alt'a ipetrãtis reuocãi ð bẽt ſigd imutatũ eẽt i cã:poſt ꝙ idẽ nũci⁹iter ad nos arripu eritvẽiẽdi:qꝛ tñ ñ itellexim⁹ᵇ nec itelligi ðbuit:vt ĩuocare- tur qð ꝑ vos fcʒ eẽt auc̃te lr̃a rũ nr̃aꝝ:ſʒ ſigd p̃ſũptiõe vel violẽtia immutatũ eſſʒ mãda m⁹ q̃tẽuſ ſniaʒ quã ꝓtuliſtis an poſtẽioꝝ lr̃aꝝ ĩceptiõeʒ oc caſiõeⁱ ip̃aꝝ nilˈaten⁹ ĩuocare tẽtetis:⁊ ſi ꝯ̃ ſniaʒ ip̃aʒ aligd ſta tuiſtis;ſtudeatis id ſblato app. ob.ĩuocaĩ. Si võ p⁹ ĩceptio- nẽᵏ ſeq̃ntiũ lr̃aꝝ ſnia lata fue- rit:eo nõ obſtãteˡiuxta tenozẽ ip̃arum ap.poſtpo. ꝓcedatis.

Idem brixienſi epiſcopo.

In lr̃is tuis:⁊.j.Sup il la q̃õe vʒ cũ qs dic̃ ſe de poſſeſſiõe violent eiectũ:⁊ ad uerſãi⁹ dic̃ eũ nõ fuiſſe cãoni ce iſtitutũ:rñdem⁹ p⁹ de vio- lẽta eiectiõeᵐ ꝙ de canõicaⁿ in ſtõne agi ðbẽ:qꝛ predoᵒ ẽt eſt ſm rigozẽᵖ iuris reſtituẽdus.

Idem exonenſi.epiſcopo.

Ité cũ qs dic̃ ſe ð poſſeſ ſiõe violẽt eiectũ: vl'ad uerſariũ clã poſſeſſiõeʒ ⁿ ĩtraſ ſe:⁊ a duerſari⁹ crimẽʳ ei obij cit:vt eũ a ſua ĩtẽtiõe repellat ñ occurrit nob ꝙ illi⁹ obiectõ admitti ðbeat vl' p̃ncipaſˢ cãe pp̃ h̃ executõ ĩ tãdãi: qm crĩa lit'ad v̂ſ⁹ eũ añ ĩſtitutõʒ ageĩ ñ p̃t:cũ p̃ſumaĩ ei⁹ exiſtẽ ini- micus. Idẽ cat.ar̃ep̃o.

Conquerẽte nob r̃ealdo cl̃ico accepim⁹:ꝙ ipſuʒ eccl'ia de vucfozt ſine iudicio ſpoliaſti.Q:r võ iã nõ decʒ ho neſtatẽ tuã cl̃icos tue iuriſdi- tiõiſ ſiñ mãifeſta cã ⁊ rõabiliʸ ſuis bñficijs ſpoliaĩ:qb⁹ tene ris p̃naᶻ ꝓuiſiõe ꝯſulẽ:mãda m⁹ q̃ten⁹ ſi ẽ itaʸ p̃dicto cl̃ico p̃fatã eccl'ã cũ ĩ dditib⁹ tñ ꝑce ptiſᶻ reſtituaſ:⁊ ĩ pace eã poſſi dẽ ꝑmittas. Reſtõe ãt fcã ſi- gd aduerſus eũ ſup p̃ſcripta eccl'ia p̃ponere volueriaᵃ corã exoñ.ep̃o delegato a nob ꝑ te vel ꝑ ſufficientẽ reſponſalem tuum cũ eodẽ.r.ozdine iudici ario poteris expeririᵇ. Idẽ

Ex trãſmiſſaᶜ nob : ⁊ ifra mãda.q̃tẽ⁹ ſi vob ꝯſtitiſt

ere.ſollicite.cõtinet diſpenſatiõem ex eo ꝙ ibi audiĩ ꝯ̃ſ iuramẽtũ.hec võ ius cõtinet:ex eo ꝙ hic non audiĩ ꝯ̃ iuramentum:ar.j.de iureiu.ſi vero.b.

f Audita.alteri⁹ eccleſie ꝑſonatũ h̃ẽt:ſʒ ẽt qðcũqʒ iſtoꝝ ꝓbareĩ:ſufficiebat.j.ð p̃bẽ.referẽte ð mul ta.et.ſ.ð el.oudũ ij.⁊.ſ.c.pri.⁊.ſ. qð me.cã ad audi entiã.⁊.j.ð iureiu. ſi võ.⁊.xxij.q.iiij. ſi aliquid.

g Moleſtaret. ⁊ ſic pʒ:ꝙ.t. poſſi- debat ⁊.h. illũ im pediebat ⁊ mole- ſtabat eũ ſup ipſa eccl'a.vñ agebat.t. vti poſſidetis.ſ.ne ingetaretur. vñ ſʒ formã petitõis for maĩ hic ſnia.j.ð ſi mo.lʒ beli.

h Nõ itellexim⁹ Nõ ꝙñ vult papa ꝑ ſuũ reſcriptũ ſta tuta reſcindi.ſ.de eta.⁊ q̃li.eã te.nec vult derogaĩ iuri alicui⁹.xcix.di nl' ꝑ⁹.⁊.c ecce.⁊ .ſ. de of.oꝛ.lʒ.⁊ j.ð vſu- pallij ex maꝝ.⁊.C. ð emãci.nec auuſ. ⁊ ea.q̃ cã cognita ſtatuunĩ: reſcripta reuocari ñ pñt : vt C.ð ꝯmia. ꝑ epiſt. ⁊ pragma.ſac.l.iij. ad h̃ fac.C.ſniam reſci.ñ poſ. ipetra ta.⁊.C.ð teſt.⁊ quẽ ad.teſt.oꝛ.ſi teſtiũ

i Occaſiõe ip̃aꝝ.Nõ ꝙ h̃ ſit ĩ ſecũdis lr̃is mẽtio de p̃mis ẽt expſſa:ñ ſi reuocãĩ p̃me.vñ ſignaĩ ꝯ̃.ſ.de re- ſcrip.ceteꝝ.⁊.c ex ꝑte.ij.⁊ h̃ iõ ẽ:qꝛ ſnia iã erat lata ꝑ p̃ mas:q̃ valide fuerũt:alſ ſcðe reuocãt illas : vt hic pʒ: ⁊ a qua ſententia non fuit apppellatum . vt.C . vt lite penden.l.j.⁊.ij.C.de tranſac.cãs.C.ſẽ.reſciu.non poſſe impetrata.

k Receptiõeʒ.nota tp̃s receptõis lr̃aꝝ ꝯſiderãduʒ ⁊ nõ date.ſic.j.ð preben.⁊ ilectus.ij vbi de hoc.

l Nõ obſtãte Hoc iõ:qꝛ iuriſditio ꝑ p̃mas lr̃as attri buta reuocata erat vñ nulla fuit ſnia lata poſt recep- tionem ſecundarum.ſic.ſ.ð of.ðle.ex litteris.b.

m In lr̃iſ eiectõe.Cũ.n.agiĩ ð violẽtia ⁊ poſſeſſio ne p̃uſagẽdũ ẽ ð poſſeſſiõe qs poſſideat.⁊.vt ꝑ hoc appareat qſ fecerit violẽtiã.C ð ap.l.j. Si võ agaĩ ð poſſeſſiõe ⁊ ꝓpetate:ð poſſeſſiõe p⁹ agi dʒ:vt h̃.Et ex hoc ð violẽta eiectõe.i.ð poſſeſſiõe violẽĩ ablata : vt ff.ð iudi.ſi ð vi.⁊ ꝓprietate.⁊.ff.ad.l.iul'.ð vi publica ꝑ cetu. §.ſi ð vi.cũ qð ſpoliatõis ſit p̃uilegiata.ſ. ð oꝛ. cog.ſup.⁊ h̃ cũ vnũ itẽtaĩ ab vna ꝑte.⁊ alteꝝ ab alt'a ſec⁹ ſi vtrũqʒ ab eodẽ:qꝛ tc̃ p̃t vtrũqʒ ſil' ꝓpõi.ſ.ti.pr. ⁊ eccl'a.⁊.c.ſe.⁊.c.cũ dilect⁹.⁊ ifdeð vti poſ.nãir p⁹ de

poſſeſſione agiĩ .C.ð interdic.incerti iuris cũ ſuis concoꝛ : qꝛ ⁊ ciuil' ⁊ nãl' rõ ſuadet: vt alter poſſideat:⁊ alter a poſſidente petat:inſti.de interdic.§.retinende.

n Canonica.Et ſic pʒ :ꝙ ſpoliato nõ poſſit referri qð dñij: niſi primo fuerit reſtitutus.ſ.e.c.ſolicite.vbi de hoc.

o Predo . ff. de vi ⁊ vi ar.l.j.§.q a me. Ar.ꝯ̃: qꝛ dolo faĩ q petit qð ſtatiʒ reſtituẽ dʒ. ff.de doli ex- cep.dolo. ſed illud p̃t in telligi i petitozio iudicio ⁊ hoc ſ̃uʒ ẽ: niſi ſit talis p̃do cui⁹ vite null⁹ ꝑcere dʒ.C qñ licet vnicu . ſine iudi.ſe vin.l.j.

p Rigozẽ.niſi dñs rem petat eodẽ tp̃e cũ fuĩ. ff. de po. bõafides.tñ equi- tas qñqʒ p̃ferĩ rigozi. C. de iudi.placuit.

q Item cũ qs. clã poſ- ſeſſionẽ.h̃ caſu nõ egei ĩſtitutiõe:qꝛ poſſeſſi onẽ nõ amiſit:niſi i duo- b⁹ caſib⁹: puta ſi veniẽs nõ fuerit admiſſ⁹.Itẽ cũ ñ accedit:quia ſuſpicat ſe poſſe ĩpelli ff.ð acq. poſ. clã poſſidẽ §.q ad nũdi. ⁊.l.ſi id.§.vl.ꝯ ieqĩ tñ : vt qð iã edificatũ ẽ tollaĩ ⁊ ꝯbueĩ idẽnis : ꝓut iura- tũ fuit i li.ij taxatõe a iu- dice fcã.ff.qð vi aut clã ſp. ⁊ .i h̃ iterdicto.⁊.l j. § ð niqʒ.vbi dĩ ꝙ nulla. ex ceptio admittiĩ ꝯ̃ inſdcõ ꝯgẽtẽ.ſ.ꝙ vi aut clã.

r Crimẽ obijc̃.et male : quia ſeꝑata ẽ cã crĩs a cã poſſeſſiõis.C.ð do .inter. vi.et vx. marit⁹ in ſi.

s Pꝛĩcipaſ.ſ.cã reſtõis.q̃ p̃ncipal'ẽ:et ꝑ expediẽda.ſ.e.c.j.

t Crialĩ.vt.iij.q.j.et.ij.ꝑ totũ.et.j.e.c.frequens.

u Conquerẽte.rõabili.lvj.di.ſatis ꝑvſũ.et.xvj.q.vl.iuẽtis.

x Pñna.xvj.q.j. p̃dicatoꝛ.et.viij.q.j. clemẽſ.et.j.ð p̃bẽ. c.ij.et cũ ſm apoſtolũ.et.j.de cenſi.cum apoſtolus.

y Si ẽ ita.Sʒ qr̃ dic̃ ſi ẽ ita:nũqd dʒ ipſe cognoſcẽ ð facto ſuo.Rñdeo nõ:qꝛ cũ ð facto ſuo ðbeat eẽ cert⁹:ſup hoc nul lã hʒ cognitiõeʒ:ſʒ ille cui cã cõmittiĩ.ſʒ in hoc vt qð iniuſte fecit emẽdet:defeĩĩ eidẽ.ſ.de reſcrip.ab excõicato.

z Perceptis.et q ꝑcipi potuerũt:infra eodem grauis.

a Volueris.ex q̃.n.ad v̂ſariũ ſe ſibi ꝯſtituit:nõ dʒ eẽ iudex ĩ fcõ ſuo.C.ne qs ĩ ſua cã ius ſibi dicat.l.vna.et.iiij.q.iiij.c.j.

b Expiri.Et ñc vʒ ꝙ ecclãʒ ſibi retinuerit:et ñ alij ðdẽit:alſ ẽtiã e cui ðdiſſet ðbẽ expiri:et iudex ð his q̃ corã eo acta eſ ſẽt interrogareĩ:ſcribẽĩ ðlegato.xviij.di.ð ꝯcilijs.et ſi aĩ. p̃ſeũ ñ ĩſtituẽit:vt mãdaĩ:tc̃ ðlegat⁹ cognoſcat an talr fuẽit ſpoli at⁹ qꝛ h̃ illi mãdaĩ:ex eo ꝙ dic̃:ſi ẽ ita:vt dc̃ʒ eſt.ſemp.n.p̃ſuiĩ ꝓ ſnia iudicis q̃uſqʒ ꝓbeĩ ꝯ̃rium .ſ.ð renũ in preſenti.et.j. re iu.ſic et ſ.ð el'.hoc.et.j.ð ꝓba.p⁹ ce. ff.ð iu et iu.l.p. §.ꝑtõ

c Ex trãſmiſſa.legi:ie.i.ꝑ leg'i mũꝯſ. ſu ð p̃nti vtriuſʒ p v̂ la idõea expſſũ.j.de ſpõ.ſi iter.et.c.tuc.et i facie eccl'e et iõ ñ obſtaret ĩſtõni:lʒ obijcereĩ ꝯſanguitas.j.e.ex cõqõe

nisi obijceretur gradus indispēsabilis: vl' ēt quodcūqȝ aliud ipedimētū ppetuū: ⁊ pbatōes essēt i cōtinenti pate. j. e. lr̄as. se cus si ageret petitorio. s̄. de ordi. cog. intelleximus.

a ¶ Et ab eo cognita. ⁊ ita p h̄ habuit possessionē. Et sic pȝ ꝙ duo dȝ pbare q petit restitutōeȝ: vȝ legitimā desponsatōeȝ ve revel p̄sūptiue: ⁊ carnalē copulam. ⁊ simile i seruitutib⁹ vbi qs debet pbare duas res. s. seruitutem ɔstitutā fuisse: ⁊ se visum fuisse. ff. de iti. actuqȝ p̄. l. iij. §. hoc aūt iterdictum. ⁊ h̄ seruitus ē hinc inde. nec est simile h̄ possessoriū alijs possessorijs ð recupanda possessiōe: qꝛ ibi nō ē necesse pbare ð iure. s̄. ð of. ðle. consultatiōib⁹. Hic n̄ sufficit sola possessio qꝛ possessio h̄ hēri n̄ pōt sine iure: vt. j. e. ex parte. Quare nō sufficit sola possessio qꝛ lib hō possideri n̄ pōt h̄ ē talis possessio: ꝙ q possidet possidetur. j. e. litteras. i fi. ⁊. c. ex parte. ⁊. j. de rapto. cum causa.

b ¶ Sufficienti. j. e. lr̄as i fi. sufficiēs cautio dr̄: si pignora vel fideiussores detur. ff. mādati. si mandato ticij. §. vl. ff. de fidei com. lib. l. ergo. §. adijci. h̄ noīe cautōis simpliciter posito: cautio nuda intelligitur. C. de v̄. sig. sancimus. ⁊ iudex r̄cipiat cautionem: per quam magis possit mulier eē secura. s̄. vt lite. cōt. qm̄. §. vlti. ⁊ hoc soluȝ bn̄ agiť. ⁊. c. xxiij. q. v. pdest. sic. xxvij. q. j. de bn̄dicto. si v̄o n̄ secure caueť: nō ē restitutio facienda. j. e. lr̄as. ⁊. s̄. vt lite nō cont. accedentes. ij. ⁊ hoc propter fragilitatem cautionis. ff. ad trebell'. qui ita. §. j. ⁊ h̄ idem dicitur.

c ¶ Violētiā. ad extorquēdā forte aliquā ɔfessionē. xxxj. q. ij. lotharius. vel aliud iniquū in ipsam committur. b.

d ¶ Cum vēissent. retiebat. Sic colligiť ex h̄: ꝙ bn̄ficiū n̄ vacās fuit illis cōcessū. vn̄ eoipso ðbēt pdere illud. j. ð cōces. pbē. q i viuoꝝ. ⁊. c. p⁹ electiōeȝ. lȝ dōator aliō dōare illis tenear. j. ð pbē. iter cetera. ⁊. vij. q. i. pn̄tiū. ſȝ h̄ n̄ hȝ locū i h̄ cau qꝛ qð collegio dať nemini dať: ar. aij. q. ij q māumittiť. ⁊ null⁹ suo noīe ide capit emolumētū. ij. q. vj §. biduum. v̄. palā. ⁊ sic null⁹ ðsiderat mōtē viuētis. j. ð ɔces. pbē. nulla. ⁊ talis dōatō licite fieri pt ð ɔsēsu epi ēt a pīono sin p̄iudicio possidēt. j. ð dōa. ɔsultatōib⁹. q pōit istū casū. ⁊. j. ð iurep a. qð autem. b.

e ¶ Annuā pēsionē. p hoc itelliguntur canonici accepisse possessionē ⁊ ar̄eps sic eā amisit: ⁊ receptio pēsiōis fuit signū tradite possessionis. ar. s̄. ð cōsue. ex lr̄is. sicut ⁊ donādo vl' vendēdo rē aliquā: si vsufructū sibi r̄tiuerit: eā tradidisse vr̄. C. ð dōa. qsqs rē: ⁊. l. siqs argētū. §. sȝ ⁊ siqs. ff. ð rei vē. qdā mulier. ⁊ ē ar. ad h̄. ff. ð acq. pos. qð meo. §. ⁊ si per venditionem. ⁊ l. qui bona. ⁊. l. si aliquam nec mortuo clerico statum canonici

ꝙ p̄fata mulier p̄dicto militi legitie desponsata fuisset ⁊ ab eo cognita^a: ip̄aȝ ei restitui faciatis: r̄cepta tn̄ sufficiēti^b cautiōe ꝙ illi n̄ debeat aliqð malū iferre. Si āt capitali odio ita mulierē vir p̄seqť. ꝙ merito ð ip̄o diffidat: alicui pbe ⁊ hōeste mulieri: vsȝ ad cāe decisionē custodiēda studiosius ɔmittať: i loco vbi vir vel parētes ei⁹ mlieri nullā possint violētiā^c inferre. I. dez.

Cum venisset ad nos .b. cāonic⁹ scē trinitatis de basil'. a suo priore ⁊ capitlo ð stinat⁹ i audiētia nr̄a pposuit ꝙ cū eboraceñ. archie. ecclaȝ de. n. eis ɔcessissȝ: ⁊ p scriptū ppriū ɔfirmasset: ita ꝙ p⁹ decessū. g. clici q p̄fatā ecclaȝ tenebat^d vsib⁹ coꝝ oib⁹ mōis p̄ficēt: ⁊ iteri auctoritate ipsi⁹ archiepi: idē. g. ipsis cāonicis ānuā^e solueret pēsionē: ⁊ ifra R̄ndem⁹: ꝙ si p̄fati cāonici ð p̄dicta eccl'a auctoritate eius dē ar̄epi viuēte clico pcepūt ānuā pēsionē eo mortuo ꝗuis auctē eiusdē ar̄epi n̄ q̄sierunt viciose tn̄ sr̄ possessiōeȝ ingressi: cū sic cautū ē: is possideat: cuius^f noīe possideť. L. u. iij. g. ar̄idi. et. a. p̄sbro turon.

Ex ɔqōe. b. mulieris ad nos noueritis puēisse: ꝙ cū. c. miles eā sibi mr̄imōio copulassȝ: ⁊ maritali affectōe p tractāť: ex ip̄a filiā suscepissȝ sin iudicio^g ecclesie a se remouit eādē: ⁊ ð accusādo sup cōsanguinitate mr̄imōio. re. ob. litteras ad iudices ipetrauit. Cū aūt priusꝗ a iudicib⁹ mulier citareť p diocesanū epm virum sibi restitui petijsset: ⁊ ob hoc ad nos propriū nūciū destiasset: demū corā p̄fatis iudicib⁹ cōstituta: mō p se mō p pcuratorē^h an̄ ipsi⁹ cāe igressum ⁊ post virum sibi restitui postulabat. Judices vero

f ¶ Cui⁹ noīe possideť. j. ð p̄scrip. si dil' gēti. ⁊. s̄. vt lite n̄ ɔt. qm̄. §. pe. isti. ð iterdic. §. possidē. ⁊. ff. ð acq' pos. qð meo. ⁊. l. gnālit. supple vt itelligas: qr̄ faciat ad titulū: ꝙ mortuo clico illo: cāonici stati itrauēt possiones sin reqsitiōe r̄epi vn̄ ipe spoliauit eos p̄dcā ecclia ⁊ oia bōa ecclia sec aspōtari. vn̄ petebāt canonici restitui: vt pȝ i itegra. ⁊ sic p rn̄sionē pȝ: ꝙ ir̄ restituēdi: qꝛ possidebāt: ⁊ iuste spoliauit eos.

g ¶ Ex ɔqōne. sin iudicio eccle ⁊ iō male ēt n̄ ɔsāguitas notoria essȝ j. de diuor. porro. qꝛ tal' sepatio pena ē: q̄ n̄ dȝ ipōi nisi p iudicē. xxxiij. q. ij seculares. §. in h̄

h ¶ Per pcuratorē. qð bn̄ lȝ ēt si esset mior. xxv. ānis j. e. ex pte. ēt si ageret ad tori sepatōnē tn̄. s̄. ð pc. nr̄e. sȝ n̄ criali r̄ ageret n̄ vt i c. tue. ⁊. j. ð accu. veniēs. i cric. n̄ n̄ iteruēit pcuratō v. q. iij. i crialibus

i ¶ An̄ igressū ⁊ p⁹. Per h̄ vr̄: ꝙ qō spoliatōis i modū actōis pposita p̄iudicet pncipali ⁊ an̄ litē ⁊ p⁹ litē ɔt. ar. s̄. ð cā pos. pastoral'. Sȝ vr̄ ꝙ n̄ sit audiēdiēda mlier ista petēs r̄stōeȝ lite cōt. sup pncipali: sic i mutuis petitiōib⁹ q̄ an̄ igressū pncipalr̄ pponēde sr̄. s̄. ð mut. peti. c. j. ⁊. C. ð sē. ⁊ iterlo. o. iud. auc. ⁊ ɔnter. ⁊ qꝛ dilatoria ē q̄litercūqȝ ppōať: ⁊ dilatorie qōes oēs siue exceptōes an̄ lit̄ ɔt. ðbēt ppōi. p⁹ ea v̄o n̄. j. ð re iudi. iter mōsterium. Sa vr̄ ðð: ꝙ si aliqs ɔtesteť litē cū actōe i tēta qð ne ppetat: sic faciebat vir iste: q agebat ð ɔsāguitate: si nihil re⁹ dicat ð spoliatōe an̄ lit̄ ɔt. n̄ sit p⁹ ea audiēd⁹ siue in modū actōis l' exceptōis vel utrobiqȝ ē spoliatōȝ. siue sup eadē re: sȝ sr̄ diuīsis bn̄ possȝ peti r̄stōeȝ i modū actōis r̄cōuēiēdo lit. ɔt. durāte iudicō. s̄. ð or. cog. cū dilect⁹. ⁊. s̄. ð r̄scrip. i ɔcilio lug. c. dispēdia. §. re⁹ qqȝ. sȝ n̄ i modū exceptōis. Et i cau hui⁹ ðcr. qð spoliatōis pposita i modū actōis p⁹ dȝ finiari: ⁊ fcā r̄stōe: pcedať sup petitōio: ⁊ sibi ipurȝ q h̄ misit sȝ h̄ iō mlier audiť: qꝛ ⁊ an̄ igressū lit̄ ⁊ corā ordiario ⁊ corā ðlegat̄ mlier h̄ istāť petebat ⁊ p⁹ igressū: ⁊ nihilomin⁹ ɔpulsa p iudices igredi iudiciū petijt r̄stitui. ⁊ cū nil p̄ficēt: apellauit: ⁊ qð dr̄ i ðc. pastōal'. itellr̄ qn̄ p qs iterat petitōiū: ille iō an̄ ɔclusiōeȝ pt r̄diť ad possessoriū. vn̄ nō ē sile

a ¶ Non debuit.nisi ĩ casib⁹:puta si essꝫ publice adulterata.ĩ.de diuoꝛ.significasti vel nisi timeretur seuitia viri ita ꝙ nō posset ei caueri.ĩ.e.lr̃as.⁊.ꝯ.e.ex trāmissa. ⁊ in casu quē hēs.ĩ.de diuoꝛ.gaudemus in fi.Itē vbi petitur restitutio in modū exceptiōis:ibi nō daẗ restitutio:q̄ ñ agiẗ ad hoc.ꝯ.ꝺ oꝛ.cog.cū dilectus.

nisse añ liẗ.ꝯt.⁊ p⁹.C.ꝺ rei vēdi.ñ fundū.Si vo fuerit violent⁹ tc teneẗ restituē pceptos:⁊ eos q pcipi potuerūt p veẗes possessoꝛes:vt h dic.⁊.ꝯ.e.ꝯquerēte.⁊.ꝯ.ꝺ of.dle.cū cā.⁊.xij.q.ij. si liceat.qꝺ tñ ñ loqẗ ꝺ re male aliēata.⁊.ĩ.ꝺ ap.bōe.⁊.ff.de pe.hē.ꝫ ⁊ñ lege.§.qꝺ āt ait.⁊.ff.ꝺ rei vē.si nauis.§.vlt.⁊.C.vñ vi si de possessiōe.⁊.ff.de vi ⁊ vi ar.l.i.§.q vt delectus ē.⁊.§.nō solū sic ĩ pigno raticia actiōe.C.ꝺ pigno ac.l.ij.⁊ h pt ĩtel'igi ꝺ fructib⁹ idustrialib⁹:vt frumētovino ⁊ ꝯsimilib⁹.sec⁹ vi ꝺ alijs.s.de nālib⁹:vt pomis ficub⁹ ⁊ ꝯsimilib⁹.qñ istos ñ fac suos possessō ēt bonefidei:vñ reddē teneẗ vniuēsos.vt ff.ꝺ vsuris.l.fruct⁹.⁊ de fructib⁹ istis q̄liẗ r̃stituendi sūt hēs isti.de offi.iudi.i pri.ff.ꝺ rei ven.ex diuerso ibi nō.⁊ in ꝟbo restitutōis ois vtilitas actoris cōtinetur.ff.ꝺ v̄.sig.cū ptoꝛ.⁊.iij.q.i.p totū.⁊ ij.q.ij.per totum.

b ¶ Restitui.Ar.ꝯ.ꝯ.de oꝛ.co.intelleximus.ibi petitorio:h possessoꝛio:sic nō est contra.

c ¶ Post appellatōeꝫ.⁊ ita tēuit appellatio:licet esset inhibita in lr̃is:q̄ remotio appellatōnis nō impedit appellationē:vbi manifeste qs grauaẗ.ĩ.de ap.vt debi⁹.⁊ iō oīa reuocanẗ que post appellatōnē legitimam fcā sunt.ĩ.e.lr̃as.b.

d ¶ Fine cāonico.Vbū istꝺ feẗ sēper pōiẗ ĩ cāis spūalib⁹ ⁊ p̄cipue in mr̃imōialib⁹:q̄ p cāones terminari debēt.ĩ.ꝺ cōsan.⁊ affi.c.i.in fi.In ciuilibus cāis pōitur debito fine.sed in hoc nō est vis:q̄ ĩ spiritualib⁹ poniẗ qñq̄ ꝺbito fine.ĩ.e.cuꝫ ad sedēꝫ.ĩ.ꝺ testi.ex tenoꝛe.b.

restitutiōe negata:qꝺ fieri nō[a] debuit ĩ p̄ncipali,pcedere noluerūt:vñ ipa nr̃aꝫ audiētiam appellauit ⁊ ĩfra.Mādam⁹:q̄tēus si est ita:mulieri viꝝ restitui[b] faciatis q̄ p⁹ ap.[c] ipsi⁹ acta sūt ĩ iritū reuocātes posmodū sup mr̃imonio cāꝫ audiatis ⁊ fine[d] canonico terminetis.

Celestinus tertius.

Grauis ad nos querela ⁊ infra.Mandam⁹:q̄tenus si vobis constiterit de premissis[e]:predictū ar̄dia ablata p̄enominati mōasterij fr̃ib⁹ cū integritate restituere:dāna plēarie r̃sarcire:⁊ de illatis iniurijs[f] cōpetenter satisfacere cōpellatis prouisuri.vt nō tm̄ fructus[g] a nouo ⁊ violēto possessoꝛe pceptos sed quos si eis possidere fuisset licitum:possessores veteres percepissent:reddi faciatis eisdem.

Inno.iij.epo.⁊.c.terdoñ.

Olim[h] cām que inter vos nomie terdoñ:ecclesie ⁊ magistrum ⁊ fratres militie tēpli in lombardia sup domo caluētie vertebaẗ ꝺ locodio ⁊ de colūba abbatib⁹ mēinim⁹ cōmisisse:⁊ ĩfra:eps terdoñ.possessiōes q̄sdā humiliatis sub[i] ea cōditiōe cōcessit ꝙ noie terdoñ.episcopi oꝛatoꝛium ibidem ⁊ hospitale constituerent ⁊.iij.soẗ.censuales terdoneñ episcopo ānis singulis exhiberēt:a quo ēt p̄sona q̄ loco p̄ficereẗ eidem inuestiturā pcipet ⁊ pro se ⁊ alijs fratribus ei ⁊ successoꝛibus eius obedientiam faceret manualem[k]:episcopo sibi loci dominium nihilominus retinente[l]. Dictus vero magister ad eandem domum aspirans ipsos adeo circonuenit:ꝙ preter cōsciaꝫ vestram se ⁊ sua in eius manib⁹ tradiderunt:ea tamen conditione apposita si vobis ꝙ faceret complaceret:sine quoꝝ assensu se nihil posse facere asserebant:⁊ infra.Intelligentes aūt p̄dictā domuꝫ ei magistro traditā[m] sub conditione fuisse

h ¶ Olim cām.humiliatis.olī isti hūiliati ꝯdēnati fuerunt ab eccl'a p luciū papā:hꝫ ꝙ cōtiebaẗ ĩ decre.ĩ.de here ad abolendā.in particula q̄ modo ē decisa in p̄n illius.c.ꝫ postea tpe clementis recepti sẗ ab ecclesia:q̄ in nullo errabant nisi q̄ cōdēnabāt iurantes sed ipsi in hoc se coꝛrexerūt ⁊ iurāt qñ expedit.⁊ eccl'ia eos mō approbat.

e ¶ Grauis.de p̄missis.de violētia p testes ꝯstare dꝫ si aduersarius ipsā negauerit de reb⁹ amissis p p̄priū iuramētū q̄litate p̄sonaꝝ ac negocij inspecta:⁊ sic taxatōe iudicis p̄missa seqẗ condēnatio.ꝯ.qꝺ me.ca.c.vl.ibi ꝺ h ⁊.C.vñ vi.siqñ.⁊.ij.q.i,i p̄imis.⁊ ꝺ iure.oliꝫ.

f ¶ De iniurijs.quas specificare debet:qui agit iniuriarum.ff.de iniur.p̄etoꝛ.i.r̃ñso.

g ¶ Fruct⁹.Nō.ꝙ fructus dicunẗ:q supsunt deductis expēsis:q̄ fiūt gr̃a q̄rēdoꝝ colligēdoꝝ ⁊ ꝯseruādoꝝ fructuū:qꝺ locū hꝫ tā in bōe fidei possessoꝛib⁹.q̄ꝫ ĩ malefidei ēt p̄dōib⁹.ff.ꝺ peti.here.si a dño.§.fruct⁹.⁊.l.plāe.in fi.⁊.C.de fruc.⁊ liẗ expē.l.i.nā nullus casus iteruenire pt:q h gen⁹ deductiōis ipediat.ff.famil.her.fūdus q.i.r̃ñso i h ñ.⁊.ff.sol.mr̃i.fruct⁹.nisi ĩ vno casu.ĩ.de decī.tua fructus.n intelliguntur deductis necessarijs impensis.ff.de op.ser.fructus.⁊.ff.de vsur.quod in fruct⁹ ⁊.ff.man.q de mutua.§.ibidē labeo:ar.xij.q.ij.nobis. cū hac distinctione bonefidei possessoꝛ teneẗ restituere tm̄ extātes ante litē cōt.⁊ nō ꝯsumptos:post litē ꝟo cōte.vniuersos.C.de rei vendi.certū.malefidei possessō ñ aūt violētus.talis teneẗ reddere oēs q p̄baẗ ad eū puenire

i ¶ Sub ea conditione.i.sub ea foꝛma.xviij.q.ij.eleutherius.⁊.ĩ.ꝺ p̄ben.significatum.ĩ.de censi.quāto.vel traditione terre pōt appōi cōditio.ĩ.de cōdi.appo.vuꝫ.⁊ ita ñ ē h ꝯditio simōiaca:cū ēt al's ad h⁹i illa eccl'ia teneaẗ:ex quo surgit ĩ territoꝛio terdoñ.epi.sicut nō est simoniacū si eps eccl'as cōcedit pijs alijs locis:si i eis aliqd sibi reseruet noie pēsiōis.ĩ.ꝺ rē.do.ꝯstitut⁹.ꝟo.cū aūt.⁊ cēsus ēt soluitur ad iudicium subiectionis.ꝯ.de cā pos.c.vl.⁊.ĩ.de censi.ois aia ĩ fi.ista quidē de iure cōi conceduntur.vñ expresse pñt constitui census in fundatione ecclesiarum.

k ¶ Manualē.ꝯ.ꝺ ma.⁊ obe.his q.ad quā subditi teneneẗ:vt ibi.⁊ ēt p iuramētū qñq̄.ĩ.ꝺ iureiu.nullus.⁊.ĩ.de noui.oper.nūc.cū ex iniuncto.⁊.xxiij.di.quanq̄.vbi de hoc.

l ¶ Ea ꝯditiōe apposita.nisi hec ꝯditio fuisset apposita:valeret ꝯ hūiliatos:si simplex fuissꝫ h⁹i traditio.ꝫ nō p̄iudicaret epo l'alteri q ius hēret.ĩ.ꝺ dōa.iter dilectos.ar.ꝯ.qꝺ me.cā cū dilecti.⁊.ꝯ.ꝺ arbi.cū tpe.ar.ĩ.ꝺ re iudi.cuꝫ super cōtrouersia.

m ¶ Traditā sub ꝯditōe.q̄ nō existēte traditio ñ valebat:ar.ĩ.ꝺ ꝯdi.appo.ꝺ ill'.⁊.c.vuꝫ.⁊ insti.ꝺ ꝟb.ob.§.ex cōditiōali.⁊ iō dict⁹ magr̃ ñ possidebat.tc ꝺmū dẗ qs possidē:cū conditio extat.ff.de acq.pos.q abfuti.§.sigs.⁊ eodem modo nō amitit possessionē:q sub conditiōe recedit.ff.de acq.pos.sicum me.i.r̃ñso

in fi.7 iõ cũ nõ possederit:nõ poterat spoliari:7 iõ nõ restitui tur iste magister:q2 non fuit spoliatus.

a ¶ Preiudicium fuerat. Ut scias qñ alicui preiudiciũ fiat circa possessionẽ:vl' q̃diu eã possidere intelligit. notabis:q2 aut possideo rẽ aliquã p me:vl' p aliũ:puta p fuũ vel colonũ. Si p me:lz spõte recedã nõ aio deserẽdi possessionẽ:adhuc eã retineo: nisi sciẽter negligã. ff.ð acq. pos.l.si de eo.§.i.7 si alter intrat talẽ possessionem quã solo aio retineo ad huc retineo possessionẽ.nisi ille me veniẽtẽ ñ admittat vel si audeo accedere ad possessionẽ:7 ẽt suspicor me posse repelli. ff.ð acq.pos.l.si qð.§. vlt.7.l. clã poss' dẽ.§.q ad nundinas.7 q̃ cito sciuero alium esse i possessiõe:possũ expelleř ipm:vt h pz:7.ff. ð ac.pos.l.qð meo noie.§. vl.ff.ð vi 7 vi ar.idẽ ẽ.§. legif.lz si ali⁹ ẽ i possessione noie meo tẽ si ille expellit l' aliũ tradat possessionẽ:statĩ pdo eã.ff.ð acq. pos.l.possideri.§.qð si seruus.7 hec vera sunt i rebus imobilib⁹.sed sigs rẽ tuã mobilẽ occupat: statĩ pdis possessionẽ:vt ff.e.si rem mobilem.

b ¶ Cũ statĩ.i.q̃cito po tuerint.ff.ad tertul.l.ij.§ confestim.

c ¶ Suspicari debuerat. vt.ff.qð vi aut clã.fuus ff.ð acq pos.l. possideri. §.siquis nunciet.

d ¶ Restitutionẽ. Et sic pz:q nõ sufficit probare q aliqs fuerit spoliatus nisi probz se possedisse. duo ei3 probare dz q petit restitui:se possedisse 7 spoliatum fuisse.s.de of. ðle.cõsultationib⁹.lz h ñ possidebat:vt diri:q2 sub cõditõe possessiõẽ accepit. Itẽ sigs possidet ex pcario vl'ex grã ñ põt petẽ restitutõem.r. q.iij.q2. Ul' si obijciaf q scõtinẽti diecit.ff.ð vi 7 vi ar.l.i.§.vi3 vi 7.ff. ad.l.aq. sciaz.§.q cũ alr.7.j.de sẽ.ex.si vero.aliõ est possidere: aliud in possessione fuisse.ff.de acqui.pos.siquis autem.

e ¶ Excessisti.f.ðbuerũt h facẽ cũ moderamie iculpate tutele. C.vñ vi.l.i. Sz nũqd isti sr ercõicati:q expulerũt illũ magrũ 7 alios relig'osos ð domo illa. Uř q sic.j.ð sẽ.ex.nõ dubiũ.7 ex plib⁹ aliis caplis ibidẽ. Sz ẽ vř:q licitũ ẽ cuilibz se defẽdẽ.j.ð sẽ.ex.si vo alicui⁹.§.si vo.7 q2 isti admissi sunt ad agendũ:qð ñ essẽ si papa eos excõicatos reputaret.j.ð.pba.p⁹ cessionẽ. Dicas:q hec rõ ñ vř bõa:q2 ñ agebãt:lz defẽdebãt se ẽ istũ magřm q petebat restitutõez. Dicas q ñ isti sciẽter 7 ex pposito excesserũt modũ i expellẽdo eos ð domo illa:iciderũt i suã ercõicatiõis:q2 vi3 vi repellẽ lz:lz cũ moderamie iculpate tutele.ar.xxiij.q.iij.ñ iferẽda.7.ff. ad.l.aql'.isi ex plagis.§.tabernari⁹.7.j.ð sẽ.ex.vt fame.i fi.lz si alr ñ possẽt se ðfẽdẽ:nisi modũ excederẽt:nec tñ credo illos icidisse suiaz:ar.ff.ad.l.aql.lz zsi.i.rñso.si vo cãu 7 ignorãt excesserũt modũ:tẽ ñ essẽt ex cõicati.ar.j.ð homici.sic dignũ.§. illis pterea. b.

7 qð nullũ iuri vestro p̄iudici ũz fuẽat irrogatũ:ex eo q idẽ magr iusticie vestre nõ isci⁹ vobis ignorãtib⁹ possessionẽ accepit pserti⁹ cũ statĩz exquo id vobis inotuit vi3 vi duxeritis repellẽdã 7 q idẽ sua temeritate possessionẽ pter ɔsciaz vestrã ad q̃s ipaz possessionẽ nostrã ptiere:7 q̃s q̃stionẽ sibi uerat moturos suspicari ðbuerat ẽ i gressus pcuratorẽ vestrũ 7 vestro noie ab ipetitiõe ipsi⁹ magistri noie dom⁹ militie tẽpli q ad faciẽdã rstitutionẽ quã petebat:reddim⁹ ablolutũ:decernẽtes vos magro satisfactionẽ debitã exhibẽ si defẽdẽdo ius vestrũ i offẽsã ipsi⁹:vl' domus militie tẽpli modũ forsitaz excessistis. dẽ bituriẽsi ařdi.

Litteras tuas recepim⁹ q cũ q̃daz mřimonialis cã bituriẽ.ařepo in remotis agẽte in tua presentia tractaref.u.mulier separi a.b.viro suo istãtissime postulabat cui se quarto gradu ɔsãguinitatis pponebat esse coniunctã:7 i fra. Uir aũt sibi vxorem postulabat restitui: q ab eo sub sua temeritate diuertit:7 infra. Rescripto petebas apostolico edoceri:vtrum qñ aliqs consãguinitatis grad⁹ obijcif:i q̃ se. apo. dispẽsař ñ pt nec ẽt cõsueuit:7 pbatõef pmpte sint 7 parate:idulgẽda restitutio sit an negãda:7 ifra. Sane circa solutõez pposite q̃ois diuerse sr suie diuersoz:alijs asserẽtibus restitutõez faciẽdã alijs sentientib⁹ i ɔriũ:ñnullis viã me diã eligẽtib⁹ ac dicẽtib⁹ eã faciendã iterdũ:qñq3 penit⁹ denegãdã pmi⁹ p decretalem epistolã lucij pape iuuari videnf arguentis q̃sdam iudices delegatos q restitutionẽ viri q sine iudicio eccl'e vxorẽ dimiserat 7 ei cõsãguitatẽ postmodũ opponebat spoliate ac repetenti cõiugẽ denegabãt 7 mãdatis sibi prius restitui taliter spoliatam:7 postea de mřimoniali cã cognosci. Porzũ aũt asserti onẽ icest⁹ vi piculũ oppugnare:sed ipsi timozẽ icest⁹ ianem esse rñdent:cũ ẽt bñficio restitutõis obtẽto q ɔsanguinitatis hz noticiã nec exigẽ debitum nec ẽ consciam soluere teneatur:qm si secus egerit edificat ad gehennam:sicut nec consãguinitatis conscius super cuius cõiugio qð nõ mouef. Secunda vero assertio per oracu lũ clementis pape fulcif:a q cũ fuisset q̃situ:vtruz mulier q̃dã q̃ndã i virũ petẽte qui vt

f ¶ Litteras.i tua ar.ařdiaconũ hře iurisditõez cã rũ mřimõialiũ:sic 7 abbas.j.ð exces. pl.accedẽtib⁹ i fi. sic 7 ařpbř.j.ð ɔsã 7 af ex lřis. Ar.ẽ r. xxv.q.vi.eps in sp nodo.7 i dcre.pdi cta accedẽtib⁹. in bis.n.ɔsuetudo ser uaf:q dat iurisdi tõez.ix.q.iij.ɔq̃st⁹. 7.C.ð emanci.l.i.7 vlti.7.s.ð arbi. di lecti.7 i fi.ita poti⁹ cognoscũt ex ɔsue tudie q̃ ex iur.ar. pdicte decre.accedẽtib⁹.7 ar.ad h. s.ð of.ařdi.c.vlti.

g ¶ Cõiũ (ad finẽ. vrã.7 h i ɔtinẽti p bare volebat.

h ¶ Que sua temeritate diuertit.al's si eã a se rpll'isset: nõ posset peteř restitutõez:cũ seipm expoliasset:ar.xxvij q.ij.agathosa. Sz ẽ credo:q h ñ obstaret.si velit ipaz rehabẽ q eã expulit:q2 eo ipo q rpetit ipã 7 ipa ñ vult ad eũ rdir:itelligf cũ spoliasse. Sz nũ qd hřet locũ pcz ð ñpetẽdo. Uř q sic.xxiij.q.v.qð do i talib⁹ ñ valz pacũ vl' cõpositio.s.ð trãsac.c.vl.ita q vř q3 rmãc.at i seculo.nullũ pactũ ibi valz:nec absoluef se pñt:ẽt si iurarẽt.j.ð iureiur.tua.7 ẽt si vouerẽt:ar.j.de ɔuer.ɔiu.ex pte.ij.i fi.q2 ɔfessio ẽt ibi locũ ñ hřet ẽ mřimõiũ.7.xxxv.q.vi.si duo.7.j.ð eo q cog ɔsã.vx.sue. sup eo.nec ẽt exceptio rei iu.locũ hz ibi.vñ volũtas ibi de ambulatoria ẽ.j.de re iudi.lator.7.c.consanguinei.

i ¶ Et.j.sub isto.j.ɔtinef.q ps mulieris econtra viri se uitiã allegabat:ppter qð non erat restituenda marito.

k ¶ Nõ põt dispẽsare.i.ñ vult vl' ñ expedit sic.xxxij.q.v si paul⁹.qm papa i oĩb⁹ dispẽsař põt q ñ sr ẽ articulos fidei:vel generalẽ statũ eccl'e.xv.di.sicut.7.xxv.q.i.sunt quidam:nec in his que sunt ɔtra substãtiã mõachat⁹

j.de sta.regul.cū ad mōsteriū.i fi. nec ibi s q i sui nā sit mala: vt sīn pcō possz gs adulterari: ar.j.ð iureiu.ꝛ si xp̄s.§.q̄dā ēt.nec pt dispēsāe:vt sil' qs hēat plēs vxo res.s.ð transac.c.vl.Itē credo de gradibꝰ diuia lege ꝑ hibitꝫ:vt h dicit.v.. ꝑprie ponit h v̄bum non pōt. ꝛ iō hec expositio non vult vel ñ expedit ñ hꝫ locum hic.

-ē.C.de vete.iure enu.l.j.§.his sta.ar.xix.di.sic oēs.ꝛ.xx.di.ð li y Volumꝰgnāri.ꝛ tñ gñat.Judices.n. ſꝫ suaꝫ(bellis in fi. opinionē sniant.xj.di.nolite.ꝛ.j.de celebra.mis.de hoie.ar.de ꝯse.di.j.precepta.ꝛ papa hic loq videtur vt magister.
z Porro.hec allegatio greg.est.

l Negāda .ꝛ.j.q̄ fuit ēt an idē esset ñ g̃dꝰ dispēsabilis vel aliud ipedim̄ tū dispēsabile alle geŕ ꝛ ꝓbōneŕ essēt icōtinēti parate.b

m Viā mediam ar.ð medio spectā do.sic.s.ð off.ðle. q̄rēti.vñ Ouidius Inŕ vtrūqꝫ vola: medio tutissi.ibis

n Primi ꝑ ðcr- talē.istoꝝ opinio.ſ ꝙrestitutio sit faci ēda:multꝫ iuribꝰ iuuaŕ.ꝛ ꝑmo ꝑ de cretalē.s.e.ex cōq stiōe.ꝛ.c.i lrís.ꝛ.c. itē cū qs.ꝛ.s.vt li te ñ ꝯte.accedēŕ.ij. C.ð ap.l.j.ꝛ. C.de Do.inŕ vi.ꝛ vxoꝛ.si maritꝰ.nec obstat illa ðcre.s.de oꝛd. cog.c.j.qꝛ loqtur i petitorio: vt hic ꝛ j.dī.nec obstant le ges illc.ff. vt i pos. lega.si is a quo.ff. ad exhibēdū.l.iij. §.cāe.qꝛ loquūŕ i possessiōe adipiscē

eā repellerꝫ:exceptiōeꝫ ꝯsan guitatis obiecit:ꝑꝰ ēēt de ipe dimēto ꝯsāguitatis agēduꝫ:ꝙ si mr̄imōio snia ꝓfēreŕ:sic ig sitiōi scē r̄ndit ꝙ cū exceptio ne ꝓbata ꝑncipal' qō ꝑimaŕ: priꝰ.n.cognoscēdū ē ð ipa: ꝙ ad diffinitiōis articlꝫ ꝓcedaŕ: cū ēt i mlt'is casibꝰ restitutio differaŕ ſꝫ cāonicas sāctiōes. Opiniōi āt vltīe vī nō incon grue adaptari:vt i g̃dibꝰ ꝯsan guitatis diuia lege ꝓhibitis restōni aditꝰ ꝑcludaŕ: ſꝫ cōsti tutiōe itdictis hūana r̄stitutō locū hēat cū effectu: cū i illis dispēsari ñ possit:ꝛ i istis vale at dispēsari:sic beatꝰ gregori us ꝛ multi aliȷ dispēsarūt: vñ ñ peccat q i h articlo ad man datū eccl'e reddit debitū ꝯiu gale. Nos āt ad pn̄s nl'laꝫ de ꝑdcis sētētijs reprobamꝰ: nec cuiꝙ cap aliqō ꝑiudiciū ex nr̄a respōsiōe volumꝰ ge- nēari.q̄zuis ꝑscriptū luciȷ ꝑꝑ mādatū ad possessoriū:r̄nsum v̄o clemētiŕ ad petitoriū refe raŕ. Porro cum mulier q̄

ꝯsanguīitatis hꝫ noticiā:ꝑꝑtiꝫ i g̃dibꝰ q̄s lex diuina ꝓhibuit nō possit hꝰ i viro sine mortali pcō carnalit ꝯmisceri: qm̄ oē qō ñ ē ex fide:pcm̄ ē:ꝛ gcqd fit ꝯ ꝯsciaꝫ:edificat ad gehen nā:frustra in tali casu adiudi careŕ restō spoliato: cū illa ꝯ deū ñ ðbeat i h iudici obediŕ ſꝫ potiꝰ excōicatiōem hūilit sustinere: sicqꝫ difficultas oc currerꝫ q̄ñ ꝑplexa: qꝛ ꝑ sniaꝫ oportēt eā reddē ðbitū: ꝛ ꝑꝑ ꝯsciaꝫ reddē nō debēt.vñ ꝯti gēt eos grauiŕ ipediri:ꝛ vtri qꝫ laqus pararet: cū inŕ se cā nalit cōiugi nō possēt.nec alŕ alŕi mr̄imōialit copl'ari. Pre terea melius vī: ꝙ cū ꝙpponi tur ꝯsāguitas ꝑꝑtiꝫ i gradibꝰ diuia lege ꝓhibitꝫ:ꝛ ꝓbōnes offerūŕ icōtinēti pate: i cetis adiudicāda sit restitutio: sed ad maiōeꝫ cautelā iuramēto ŕcepto ꝙ tal' obiectō malicio se ñ fiat sola q̄ ꝯmixtōeꝫ cāna lē.maxie si fama ꝯsētit.ē resti tu.differēda.dōec auditꝫ ꝓbō nibꝰ ꝛ discuss̄ cā siñ diffugio

a Non ē.xxviij.q.j.§ ex his.j.de ꝑscri.qm̄ oē.ꝛ j.de si.per tuas.

b Excōicationē. h ſm distinctionē illiꝰ decre.j. de sen.ex.inquisitioni

c Laqueꝰ. ecclesia .n. nulli dꝫ laqueuꝫ iniȷcere xxvij.q.j.de viduis.ij.

d Diuia. Ergo vī:ꝙ i scðo g̃du eccl'a dispēsare ñ possit:cū istō fueit diuia lege ꝓhibitū.xxx.q.iij. pi tacū. ꝛ i leuitico ꝓhibeŕ scōl g̃dꝰ i ꝯsāguitate ꝛ af finitate:vbi dī.turpidieꝫ so roꝛ vxorꝫ tue ꝛ filie eiꝰ ñ ŕuelab:filiā filiȷ eiꝰ:filiā fi lie ñ assūes.Sꝫ ꝯvī.j.ð di uoꝛ.gaudemꝰ.vbi dī: ꝙ si pagāi ꝯxerit i scðo g̃du pꝰ fidē ŕceptā ðbē t isimꝑ ŕmanē.Dicas:ꝙ i leuitico ꝓhibeŕ secūdꝰ g̃dꝰ ēt i ð scēdētibꝰ ñ i collateralibꝰ vñ i scðo collat'ali dispēsa re pt ecclia ꝛ expōe ꝑsēti. i.marie: qꝛ si ꝓbōneŕ icō tinēti sunt parate:non est faciēda restitutio q̄tum ad carnalē copulā i q̄cū- qꝫ g̃du: sed mlto fortius i g̃dibꝰ diuia lege ꝓhibi- tis: al's fiat r̄stitutio quo ad oia:vt.j.sequitur.

e Offerenŕ icōtinēti. h pꝫ:ꝙ spoliatō velit ꝓba re incontinenti exceptio-

da ēt i exhibitiōe rei vbi differŕ missio i possessiōꝫ si incōtinēti ꝓbeŕ ð ꝓpetate:ꝛ fall't i casibꝰ notatꝫ.s.e. ex ꝯq̄stiōe.ꝛ i casibꝰ q notanŕ.iij.q.j.i summa.ꝛ.s.c.ꝑx.

o Moueŕ.resume nec exigē nec reddē dꝫ debituꝫ.

p Oraculū.idest respōsū.

q Clemētꝫ.s.ð oꝛ.cog.

r In mltꝫ casibꝰ.ð qbꝰ aliq notāŕ.s.e.ex ꝯqōe(c.j.b

s Diuia lege. i leuiti.c.xxvij.qꝛ quōdā ꝑꝑ hoiuꝫ rari tatē tm̄ due ꝑsone excludebāŕ a ꝯiugio:vt nec filiꝰ ma trē nec filia mr̄eꝫ ducēt.Sb lege excepit fere.xij.mr̄eꝫ nouercā sororē neptē amitā matterā sororē ꝑuui vxo reꝫ fr̄is.ſꝫ h recepit determinationē.viij.q.j.oli.Sub lege gr̄e priuignā filiā ꝑuigni vl' ꝑuigne:sororē vxōis tñ paucos exclusit.vt mltiplicarēŕ hoies.Sub gr̄a v̄o ŕ.tpe christi plurie ꝑsone excludunŕ.vt locū hēret ꝯti nētia.ꝛ ē illa ꝓhō ꝯiugiȷ.nā a fōnicatōe qlibet ꝛ q̄libꝫ excludunŕ.ꝛ ita cū eccl'a in istis gradibꝰ diuia lege ꝓ hibitis nō ꝯsueuerit dispēsare.eis oppositis nō ē resti tutio facienda.ꝛ hoc videtur sonare littera ista.

t Beatus gregorius.xxxv.q.iij.quedam lex.

u Non peccat.allegatio est.

x Cuiꝙ oibꝰ.n.iuris auctoribꝰ eq̄ ꝑrogatiua ꝑuāda

nem ꝯsanguīitatis:tū spoliatus prius ē restituēdꝰ: si periculū anime ñ imineat: qꝛ hec mulier restituiŕ i cetis ꝑterq̄ ad co pulā: ꝛ tñ ꝓbōes icōtinēti offerunŕ vñ tolliŕ distictio q̄run- dā q dicūt:ꝙ si spoliatoꝛ velit stati ꝓbare exceptōeꝫ:restitutio differŕ ꝑ id qō legiŕ.ff.ad exhibenduꝫ.l.iij.§. ibidē.ꝛ.ff.vt in pos.leg.si is a q̄.Sꝫ ille leges i alio casu loquunŕ:vt dcm̄.s.

f Juramēto recepto.Hoc ē nōbile:ꝙ lꝫ i cā mr̄imoniȷ ꝛ aliȷs causis spūalibꝰ ð calūnia siue malicia nō iureŕ.vt.s. ð iur.ca lū.lr̄as.iuraŕ tñ ð calūnia sup exceptiōibꝰ pꝰ emergētibꝰ: si tñ ꝑ eas alteriꝰ ius aliqualiŕ impugneŕ.s.de elec. c.cum dilecti ꝛ.j.qui ma.accu.pos.c.si.ꝛ.j. de testi.ꝑsentium. ff.de dam. in fec.qui bona.§.siquis stipulatus.argumen. ff.qui satisdare co.ð die.§.iubeŕ.Dicas ꝙ vbi i ꝑn.semel lite ꝯte.iuratuꝫ ē de calūnia postea ñ iuraŕ: qꝛ iuramētū illō extēdiŕ ad oēs excep- ꝑēptorias:q̄ postea occuirūt:siue sint emergētes siue iciden tes.C.ð iur.calū.auc.h sacruꝫ.oli aliŕ obseruabaŕ: qꝛ iurabaŕ sup q̄libꝫ capl'o.vñ hodie ñ valēt iura q̄ h dicebāt.ꝛ sic ñ ꝯdi cūt leges ꝑdcē.q̄nqꝫ ēt iuraŕ ob aliō: puta qm̄ didicit testifica ta.j.ð testi.vltra ŕtiā.añ lit.ꝯte.bñ iuraŕ sup exceptiōibꝰ ꝓposi tis:ꝛ ꝑcipue vbi arguiŕ malicia excipiētis:vt h.ꝛ s.ð elec.cū dilecti.ꝛ.j.de excep.pastoral'. siue sit cā spūalis:siue ciuilis.

timieᷓ:cūvtꝗꝫ ſit meli⁹ taliṫer pediri ꝙ manē taṙ ipeditos. Q̄ꝫ ſi ñ hēat ꝓbōneſ icōtinēti patas ſꝫ dilatiōes expectat lō giōes:qꝛ pſūiᷓ ꝯ eā q̄ ſiñ iudi cio eccl̄ie ſua tm̄ temēitate re ceſſit a viro ad reſtōez plēariā eccl̄iaſtica dꝫ cēſura cōpelli: quā tñ ipa toꝛi negādo ꝯſoꝛti uꝫ dꝫ būilit tollerare[a] dōec ꝑ bōes offerat ꝓbatas:⁊ tc̄ abſo lutiōe petita ꝫm formā eccl̄ie abſolueᷓ. ſꝫ añꝗ fiat ei māda tū ſub ōbito iuramēti recepti ꝓbōib⁹ ꝓcedaᷓ:quēadmodū ē ꝑmiſſū. Si v͂o tāta ſit viri ſe uitia: vt mulieri trepidāti nō poſſit ſufficiēs[b] ſecuritas ꝓui deri: nō ſolū nō dꝫ illi ꝛ̄ſtitui ſꝫ ab eo poti⁹ amoueri: aliogn ſufficiēti ſi fiēi pt ſecuritate ꝓ uiſa ꝑfecto v͂ꝛ ꝯiūx ante cauſe

cognitionē reſtituēda marito

I dem vultanen. epiſcopo.

Ex pte.m.mſieris fuit ꝓ poſitū: ꝙ cū eā .j. puber tatꝫ tp̄a ꝯſtitutā patru⁹ ſu⁹ fi lio.b.ſeneñ. ciuis nondū. vij. ānoꝝ[c] mrīmonio voluerit co pulare[d]. ac eadē traducta fue rit in domū eiuſdeꝫ: ipſa ex q̄ ad nubiles ānos ꝑuenit: ratū nolēs hēre qđ a patruo ſuo cir ca h̄ ꝓcuratū fuerat: a ſeneñ. ep̄o nubēdi alij lniaꝫ poſtula uit[e]: ⁊ infra. Q̄ꝫ igiᷓ nō cred mus ambigēdum: qn ipſa mu lier q̄uis[f] mioꝛ cām poſſit ma trimonij ꝑ ꝓcuratoreꝫ tracta re: ac ꝑs alia q̄ mulieris reſti tutionē ſibi fieri pꝛi⁹ poſtula bat reſtitui neq̄ ꝙ ōbeat: vt ꝓ te nullo iuris ſeu poſſeſſiōis ꝯmodo deſtituta[g]: cū ꝑ ſolam

⁊ nihilominus iuraᷓ poſtea de calūnia. ſup ꝑncipali q̄ōne: qꝛ aliud ē iurare ſup exceptōib⁹ añ lit. ꝯte. ꝓpoſitis: qꝛ ibi decli naᷓ iudiciū: nec tāgūt ꝑncipalē q̄ōnē: nec ex ea oꝛiunᷓ: ⁊ aliđ ē iurare ſup exceptiōib⁹ p⁹ lit. ꝯte. qꝛ ille tāgūt ꝑncipale nego ciū ⁊ oꝛiunᷓ ex eo. vñ iuramētū đ calūnia ad oia extēdiᷓ: que emergūt p⁹ lit. ꝯte. ⁊ q̄ ici dūt: ⁊ iđ p⁹ lit. ꝯt. ꝑſtito iu ramēto ſup ꝑncipali q̄ōne ñ iuratur poſtea: qꝛ ſic q̄ſi bis iuraretur.

a ¶ Tolerāe h̄ itellige ſꝫ diſtictiōeꝫ illi⁹ đcr. j. đ ſe. ex. igſitiōi. Sꝫ pōe: ꝙ tal' excōicata iiuſte moꝛiaᷓ: nūgđ dꝫ ſepeliri i cimite rio eccl̄e: cū apđ deū ñ ſit ligata. xxiiij. q. iij. ſiqs nō recte. Dicas ꝙ ſi: qꝛ q̄ꝫtū ad eccleſiā ligata eſt: que nō iudicat de occultis. j. vt ec. bñfi. ſiñ dimi. cōſe. vt nr̄m. ⁊ ita eccl̄ia ꝓ ipſa dꝫ oꝛaᷓ. q̄ ad deū ſoluta ē: nec nocꝫ ei vilis ſepul tura. j. de ſepul. ſacriſ. po tius. n. ꝯſulendū ē aie q̄ꝫ coꝛpoꝛi. ⁊ i tali caſu vbi mlier certa ē. potius debꝫ deo obedire q̄ꝫ iudici ꝫm ꝯſiliū pape. ⁊. xj. q. iij. non ſemp. xxiij. q. j. gđ culpa tur. ne ꝯ ꝯſciam ſuā edi ficet ad gehennam.

b ¶ Sufficiēs. ſecuritaſ xxxij. q. j. de būdicto. ex q̄. n. ꝑꝑ ſeuitiā vn⁹ reliquū dimittē pt ſꝫ legē. i auē. de nup. §. ſi igiᷓ mulier tale aliqđ. coll'. iiij. ergo multo mın⁹ ē reſtō faciēda. qꝛ turpi⁹ eijciᷓ. q̄ꝫ nō admittiᷓ ho ſpes. j. đ iureiu. quēadmodū. ⁊ in h̄ caſu alicui honeſte mulie ri ꝯmittenda ē. vbi ſecure moꝛeᷓ. s̄. c. tranſmiſſa. ⁊. j. de ſpon. cū locum. ar. s̄. de ꝓcu. accedens. ⁊ ꝑterea ſatiſdatio non imu tat maliuolum ꝓpoſitū. inſti. de ſuſpec. tut. §. nouiſſime.

c ¶ Ex pte. nondū. vij. annoꝝ: ⁊ ita nihil egit cuꝫ etas impe diret. j. de deſpon. ipu. lr̄as. ⁊. c. acceſſit. Itē ar. ꝙ vbi qs vult ꝯhē mrīmoniū. nec pōt etate ꝓhibente. nec ſponſalia cō trahit qꝛ ñ vult. nec mrīmoniū. qꝛ ñ pt. nec illud itelligiᷓ ꝯhē ff. đ dona. inᷓ vi. ⁊ vx. cū h̄ ſtat⁹. § pe. ⁊. s̄. đ of. đle. cū ſup. ⁊. C. ſiqs alti vel ſibi multū intēſt. Ar. ꝯ. j. de deſpō. ipu. de illis. in fi. ⁊. c. tue. Sꝫ v͂ꝛ. ꝙ ille lꝫ fuerit mioꝛ aucte ſua tñ nō đbuit re cedere. j. đ deſpō. ipu. đ ill'. Sꝫ in h̄ diſtigue. vbi ſpōſalia nō te nuerūt etate ꝓhibēte. nec poſtea curſū tp̄is placueᷓt. vt h̄. qꝛ añq̄ꝫ puer. vij. an. ꝯpleuerit. ab eo receſſit. vt h̄. vel ꝑ vim ꝯcta fuerāt. vt. j. đ đſpō. ipu. ex lr̄is aucte ſua pt mlier recedē. qꝛ nl' la obligatio fuit hicide ꝯcta. vt i ꝑdict̄ đcre. lr̄as. acceſſit. vbi ſpōſ. tenēt. ñ dꝫ recedē alᷓ ſiñ lnīa eccl̄ie. j. đ đſpō. ipu. ⁊ e illis.

d ¶ Copulare. h̄ qđ dic̄ voluerit mrīmonio copulare. tollit a lia ꝯꝛia. ⁊ h̄ qꝛ volūtas ad nullū actū ꝓceſſit. nec quo ad ſpō ſalia nec quo ad mrīmoniū. ⁊ ita nll'a obligatō fuit ꝯcta. vtj.

e ¶ Poſtulauit. ⁊ ēt res ſiquas dedit ei i dotē. nā ſemp (ſeqᷓ ſubitelligiᷓ talis ꝯditio. ſi mrīmoniū fuerit ſubſecutum. ff. de iure dot. ſtipulationē. ⁊. l. dotꝫ ꝓmiſſio. ⁊ fruct⁹ ⁊ part⁹. ff. de ꝯdi. cā data cā ñ ſecuta q ſe debere. §. fundus.

f ¶ Quāuis mioꝛ. Sic pꝫ. ꝙ i cā mrīmoniali mioꝛ. xxv. ann. cēſeᷓ maioꝛ. ſilr̄ i voto. xx. q. ij. c. j. ⁊. ij. Itē ⁊ i alio caſu. cū mioꝛ moꝛtē p̄ris exeqᷓ: vl' cū agit đ teſtō p̄ris. xv. q. iij. đ crie vbi đ h̄. Itē cū agit đ recupāda poſ. C. q legi. ꝑſo. l. vl. Itē cū agit đ toꝛo violato. ff. de adul. ſi marit⁹. §. lex iu lia. Itē cū agit đ lib. ho. exhi. ff. đ li. ho. exhi. l. iij. §. vlt. Itē cū ipetrauit veniā etatꝫ. ff. de hiſq ve. eta. ipe. l. ij. Itē cuꝫ agit nego cia alti⁹. ff. đ mio. cū mādato. Et ge nēaliᷓ v͂ꝛ: ꝙ ſꝫ cāo nes ēt ꝯ p̄reꝫ ſuuꝫ mioꝛ agē poſſit. vt ij. q. vij. q̄riᷓ. Sꝫ nū qđ pt petē reſtōeꝫ i itegrū i h⁹i ſpūa lib⁹ ſiue eccl̄iaſticꝫ negocijs: ſi doceat ſe leſū: vt ſi ꝯrit cū paupe: cū potat ꝯ here. cū diuite. Di co ꝙ ñ qꝛ erroꝛ di uitiaꝝ nō impedit mrīmoniū. xxix. q. j. §. iꝫ nec ſpōſalia qꝛ in h̄ cenſeᷓ ma ioꝛ ⁊ vbi mioꝛ mu tat ſtatū ñ ꝛ̄ſtituiᷓ ff. đ mio. l. ſi ex cā. §. ait papa. ar. xx. q ij. c. j. ⁊. ij. ⁊ ſi maioꝛ ē. x. annis pōt ſe ꝑ mitt̄ē venūdāi ad ꝑticipandū ꝑciuꝫ: vt inſti. de iure ꝑ. circa fi. Sed ſi mi noꝛ. xxv. annis renunciat beneficio ſuo nūqđ poteſt i ploꝛare reſtitutionē. Ur̄ ꝙ nō: qꝛ i talib⁹ loco maioꝛis habeᷓ: qꝛ i reb⁹ eccl̄iaſticis ſnīa lata ꝯ minoꝛē abſēteꝫ ⁊ indefenſuꝫ tꝫ. s̄. đ elec. dudū. j. Sꝫ in reb⁹ imobilib⁹ ſnīa lata ꝯ minoꝛē abſentem nulla ē. ff. đ iudi. ꝯ pupil lū. Itē ex h̄ ſeq̄reᷓ icōueniēs: qꝛ ſi mioꝛ renūciaſſꝫ ec cleſie: ſi poſtea illa ꝯferaᷓ legitie alicui: demū mioꝛ pe tat ꝛ̄ſtitui: ꝙ ei adiudicabiᷓ eccl̄a: q legitie ē eā adept⁹ ⁊ ſine culpa: qđ eē ñ dꝫ. j. đ ap. bone. lvj. di. ſatis puer ſū. xvj. q. vl. iuēꝫuꝫ ē. Itē qꝛ i reb⁹ eccl̄iaſticis cēſend⁹ ē ſui iuris: ſic̄ ⁊ filiuſfamilias in caſtrēſi peculio. ff. ad macedonianū. l. ij. ⁊. iij. in fi. Cꝯ v͂ꝛ ꝙ poſſit: qꝛ ⁊ maioꝛi ꝯpetit reſtitutio in itegrū. s̄. đ reſti. i iteg. c. ex lr̄is. Itē i reb⁹ eccl̄iaſticis mai⁹ p̄iculū ē q̄ꝫ i alijs: ergo i eis cau ti⁹ ē agēdū. xlij. di. qeſcam⁹. vij. q. ij. c. vlt. ff. ad carb. l. iij. §. ij. incōgruū. n. eſſet ꝙ ꝑ aſſumptiōeꝫ rei eccleſia ſtice ꝑderet bñficiū reſtitutionis: qꝛ vtilitas dꝫ augeri nō minui ꝑ dignitatē. ff. de iud. ſi longi⁹ in fi. ⁊ ar. ad h̄ ff. ꝯmoda. i ꝯmodato. §. ſicut. in fi. ⁊. j. de ꝯmo. c. vno. ⁊. C. de indic. vidu. l. ij. in fi. Ad h̄ dicas: ꝙ minoꝛ pōt petere i integ. reſti. ſi omiſit ꝓbationē neceſſariaꝫ: vl' al's capt⁹ i iudicio ⁊ bñficio. ſic̄ ⁊ eccleſia q̄ ꝯpaᷓ mioꝛi s̄. de in iteg. reſti. c. j. ⁊. c. auditis. ⁊ q̄ſi ꝑ totū. ⁊. ff. đ mi no. ꝙ ſi minoꝛ. §. j. ⁊. l. minoꝛ. xxv. an. Sꝫ ſi renūciauit bñficio eccleſiaſtico: ⁊ illud iā ſit alij collatū: nō ſubue niᷓ ei. ff. đ mino. ꝙ ſi mioꝛ. §. ſceuola. In mrīmonio v͂o puta cū ſnīa lata ꝯ mrīmoniū ē: vbi eccl̄a đcepta e ip ſo iure ꝓuaᷓ illeſus. j. đ re iudi. latoꝛ. ⁊. c. ꝯſanguinei.

g ¶ Cōmodo deſtituta. ſic. ff. đ ſpon. q̄ſitum. qꝛ ꝑ ſolā

tra litionē nihil egit. vbi enī nulla pcedūt sponsalia vl matrimoniū nulla hr̄ possessio: q2 liber hō possideri ñ pōt. ⁊ possessio illa talis est q̄ q possidet possidet: vñ ex sola possessione facti nulla seruit⁹ vl obligatio hincin de ōbiī: nec restitutio peti pōt: cū nulla possessio iuris h̄ fuerit. vñ ⁊ hereti cus ñ pōt in iure peter rex eccliasti caꝝ restitutōez. xv iij. q. vij. c. i. ⁊ ij. nec laic⁹ restitutōem decimaꝝ: lz ꝺ fcō possideat: q2 aliꝺ ē possidere ⁊ aliꝺ detinere. j. ꝺ pscri. cām q̄. nec enī suf ficit pbare spolia tionē: nisi pbet: q̄ possederit. s̄. ꝺ of. de'e. ꝯsultatōibus ⁊. s̄. e. oli. vt ibi di ctū ē. Q̄ñq3 tñ pe titur restitutō vbi nulla pōt eē posses sio: vt cū petit̄ resti tutio ꝯsanguinee s̄. c. p2oxi. S3 illꝺ est. q2 possessio iu ris pcessit de qua ꝯstat. sic. j. ꝺ pben. referente. ar. s̄. de pcu. ex insinuatō ne. Itē seruus pe tit restitutōez reꝝ dñi absentis quas de iur̄ nō pōt pos sidere. C. si p vim vel alio mō. l. vl. si militer vxoꝛ resti tuitur ad res da tas sibi a viro: q̄s de iure possidē ñ potest. ff. de vi ⁊ vi ar. l. i. §. deijcit̄. de hoc tradit̄. iiij. q. i. §. i. Et nō. q̄ lz aliq̄ appareat traducta nō tñ p2esumē dum. est statim p2o sponsalib⁹ vl matrimonio vt h p3. ⁊ l. p̄dicta q̄situm. ⁊. ff. de spon. s3 vbi sponsalia pcedūt i fra pubertatē: si spōsa ꝯpleuit. xij. ānos apꝺ spōsū p̄su mit̄ mr̄imoniū. j. de spō. ad id. ff. de ritu nup. mulierez.

a Subsecuta. q2 nūq3 sponsalib⁹ puella ꝯsensit. vel anq3 puer septimū ānū ꝯpleuerat ab eo recessit.

b Exceptōib⁹ sup̄dictis. s. q̄ petebat fieri p2io sibi restō nē. ⁊ q̄ illa ñ pōt agē p pcuratorē q̄ ñ habēt locū hic

c Cum ad sedē. q̄3 ad petitoriū. siue simul siue sepa tim poterat agere pcurator hospitalis. de h dic tū est. s̄. de cā pos cū ecclia. ⁊. c. cū sup. ⁊. c. cū dilectus.

d Cū ptinētijs. hic ergo dat̄ libell⁹ gnālis. sic. j. ꝺ do na. inter dilectos. ⁊ sentētia fertur ibi generaliter. ⁊. j. ꝺ p2oba. lz ad fi. ar. ꝯ. s̄. de lib. ob. c. ij. ⁊ iij. vbi plene no tat̄ de hoc. ar. ꝯ. ff. de rei ven. si in rem. ⁊ insti. de act. §. curare. So. contraria ista locū habent in rei vendica tōe i singularib⁹ iudicijs. vbi oia debent specificari q̄ petuntur vt hic. ⁊. j. ꝺ dona. inter dilectos. cū omibus

traductionē quā nō pcessent spōsalia vl ꝯsēsus legitim⁹ nec fuerit ēt obsecuta^a nulluz iter eos obligatoriū vīclū sit: ꝯtra ctū: mādam⁹ q̄ten⁹ si ē ita: non obstātib⁹ exceptiōib⁹^b supradi ctis audias q̄ hicinde ptes du xerit pponēda: ⁊ qꝺ canōicū fuerit ap. re. ꝺcernas. I dem.

C Um ad sedē ap. accessis sēt cumañ. epi ⁊ frꝫ hos spital hierosol. pcuratores: et j. Abbati de accoñ. cām q̄ sup ecclia ⁊ hospitale ꝺ mōte cita no int̄ eos vtebat̄: taliter duxi m⁹ cōmittēdā: vt audiret oia tā ad possessoriū q̄ ad petitori um^c iudiciū ptinētia: q̄ vtraq3 ps duceret pponēda: ⁊ causaz ipsā fine debito terminaret: co rā q̄ pcurator hospital p̄dcā cū possessiōib⁹ ⁊ ptinētijs^d su is q̄ tenebat eps sibi restitui postulauit: ⁊ asserēs illa ꝺ iur̄ ad hospitale hierosol. spectar̄ ⁊ q̄ ipa diuti⁹^e possedisset. ad q̄ rñdit pcurator epi se nec sci re nec creder^f sup̄dicta ab ho spitali possessa: vl ad illꝺ ali quaten⁹ ptinere: q̄ cumāeñ: epl vtpote insua diocesi cōstituta rōabilr̄ detinebat. Cū igr̄ ad fūdandā itētionē suā ps vtra q3 testes^g pducēt: dict⁹ abbas pcuratorē epi ꝯdēnauit ad re stōnē oiuz p̄dictoꝝ: ⁊. j. Nup āt vtriusq3 ptis pcuratoribus cōparētib⁹ corā nobis cāz ipā examiauim⁹ diligent: ⁊ q̄dez p testes videbat̄ ēe pbatuz q̄ cumañ. epi nūci⁹ crucei hospi talarijs abstulit: ibibēdo ipsis ne ad sup̄dictā eccliam vl ho spitale redirēt: ⁊ q̄ eps supra dicta oia possidebat. vñ pcu rator hospitalarioꝝ petijt di ctā restōis sniaz ꝯfirmari: ⁊. j. Nos poris acta iudicij recēlē tes: q2 nec p dcā testiū^h vl ꝯfes siōes ptiū: cū nulle penit⁹ i iu dicio facte fuerit: vl ēt: istra q̄ nullaten⁹ nō ꝺ spoliatiōe tra ctabāt: nec p euidētiā facti no bis ꝯstare potuerit: q̄ cumañ: eps hospitalarios spoliauerit vl mādauerit spoliari: vl spo liationē factā saltē ratā hūerit pnūciamus in q̄stione p̄dicta

consimilibus locū habent in iudicijs vniuersalibus. Nā sic petit ecclesiam cum suis pertinentijs vniuersitas est. ⁊ in hoc casu ad id quod non extat tēpore petitiōis apud eū qui con uenitur si tēpore sentētie possideat condemnatur: ac si tēpore litis ꝯte. possideret. ff. de peti. here. siquo tēpore. ⁊. ff. ꝺ pecul. quesitū. S3 qualiter p2o cedet̄ circa pertinentias cuz reus neget eas perti nere ad ecclesiaz vel ad hospitale. R ñ. vbi obscu re vel indeterminate ali quid pponitur circa ini tiū iudicij. accepimus id quod vtilius est actori. ff de iud. siquis intentōne ⁊. ff. de verb. ob. inter sti pulantem. §. i. ⁊ id quod nocet reo. ff. de interro ga. act. de etate. §. nihil. In medio litis equaliter p2esumit̄ p2o vtroq3. ar. xxx. q. v. iudicantē. ⁊. j. de testi. cū tu. in fi. magis p̄ sumo p2o reo. j. de pba. ex litteris. ⁊. j. de fi. instr. inter dilectos in fi. debet enī actor declarare i p2o cessu de pertinentijs. alꝰ nō fieret executio ad vo luntatem suam. arg. j. de p̄scrip. audit̄. ⁊. j. ꝺ spōs. ex litteris.

e Diutius possedisset Nunquid hoc solū suffi cit probare: q̄ quando possedit ad hoc vt possꝫ restitui non. nisi probet spoliationem. s̄. de offi. dele. consultationibus. ⁊ s̄. e. cum olim. vbi ꝺ hoc secus est in dominio: q2 ibi sufficit probare q̄ sit dominus ⁊ ad hoc vt habeatur p domio. C. de proba siue. Et est ratio quia dominiū non ita de facili perditur sicut posses sio. ff. de acq. pos. siquis. vi. §. differentia.

f Credere. per hoc enim fuit facta litis conte. per narratio nem ⁊ respōsionem. s̄. de litis ꝯte. c. vno. ar. C. de excep. sigdē. ⁊. ff. de peti. here. si debitor.

g Testes. Sed cum agatur hic possessorio tm̄. nunquid de bet probari pars altera contra quam agebatur tm̄ possessorio Uidetur q̄ non: quia et questio spoliationis p2imo tractāda est. s̄. e. in litteris. ⁊. c. item cum quis. ⁊. c. ex conquestione. Di cas q̄ super eodem possessorio pōt se defendere: puta q2 incō tinenti deiecit: vel quia aduersarij possidebant sub conditio ne. s̄. e. olim. Item q̄ inuenit vacuam possessionem: ⁊ si po terit probare de iure suo: vel dum quiete possidebat: sponte renunciauit: ⁊ sic non competit restitutio. vt. s̄. e. c. iij.

h Dicta testium. Nota quattuor modos conuincendi. vl p bandi: ⁊ quintus potest addi. s. violenta p2esumptio. xxxij. q. i dixit dominus h.

ĭtdictū^a vn̄ vi locū nullatēn⁹ habuiſſe: reſtōis ſniam a p̄re dicto abbate ꝓlataʒ: lʒ ꝑs ad uerſa ꝓponeret ꝙ p̄ſumēduʒ eēt ꝓ ſnia iudicis q̄ motū^b aī ſui potuit ex cauſis aliis infor mare iuſticia exigēte caſſātes.

I dem.

O Lim vob^c dediſſe memi nim⁹ i mādatis vt ouetē. ep̄m ad debitā ꝑtis reſtōnem ʒamoriñ. dio. quē tenebat cuʒ ꝑceptis fructib⁹ r̄ſtituer coge retis. ṙ. j. Uerū qm̄ inanis eſt actio quā inopia debitoris ex cludit: mandam⁹ q̄ten⁹ n̄ pri⁹ ep̄m ad reſtōnē fructuū ꝯpel latis ꝙ ipe fuerit talir reſtitut⁹^d vt reſtituē poſſit qđ ꝑcepit de ꝓuētib⁹ alienis. I dem.

O Liʒ int te ꝓ abbatia tua ṙ pariſieñ. ep̄m noīe pariſien. ecclīe ſup poſſeſſiōe iurꝫ paro chialis^e i ꝑochia de mōte qđe ſuborta ṙ. j. Nos attēdētes ꝙ ex eo ſolo ꝙ pp̄ls p̄dicte paro chie timore^f ſnie ſue ꝑ aliq̄t di es abſtiuit a diuis: nullā i eos iuris ꝑochial poſſeſſiōem idē ep̄s fuerit aſſecut⁹: nec fuerit a liq̄ mō ꝓbatū ꝙ eo tꝑe q̄ ſen tētiā ipe ꝓtulit: poſſeſſionē in ipſis iuris ꝑochial hērʒ l' pri⁹ ēt hūiſſʒ reſtōnē ei adiudicar ꝺ iur nequim⁹ cū ipʒ n̄ ꝯſtitit ſpoliatū. I dē. i ꝯci. gnā.

S Epe ꝯtigit ꝙ ſpoliat⁹ ꝑ ſpoliatorē i aliū re trāſlata dū aduerſus poſſeſſorē n̄ ſbuēit^g reſtōis bn̄ficiū ſpoliato ꝯmo do poſſeſſiōis amiſſo ꝑꝑ diffi cultatē ꝓbationū iurꝫ ꝑpetati amittit effcm̄. vn̄ nō obſtāte iurꝫ ciuil rigor^h ſācim⁹: vt ſiqs de cetero ſciēt^i rē talē recepit cū ſpoliatori q̄ſi ſuccedat i vitiū^k eo ꝙ nō m̄ltū intſit q̄ ad ꝑicu lū aīe iiuſte detiere^l ac iuader alienū ꝯ̄ poſſeſſorē huiuſmōi ſpoliato ꝑ reſtōnis bn̄ficiū ſuc currat. G rego. ix. e. lu.

P Iſāis ac lucāis ciuib⁹ ꝑ gue diſcordiā q̄diu int ſe hūe rāt ṙ afflictꝫ gnit ṙ attritꝫ: ṙ. j. P. ſbdiacono nr̄o dedim⁹ in mādatis: vt poſſeſſionē quam in quibuſdaʒ caſtris conſtat^m lucanam ecclesiam habuiſſe:

a Interdictū. ſic pʒ ꝙ iſte ꝓcurator ineptā ꝓpoſuit petitionē ſuā. nā interdictū vn̄ vi nō daṙ: niſi ꝯ̄ illū q̄ deiecit vl' māda uit vl' ratū habuit. vt hic dr̄. ṙ. ff. de vi ṙ vi ar. cū a te. l. iij. §. cū ꝓcurator. ṙ. ij. q. i. notū vl' niſi ꝯ̄ illū: q rē ſcient a deiectore re cepit. j. e. ſepe. Itē daṙ ꝯ̄ vlēm ſucceſſorē. ſt. ꝺ vi ṙ vi ar. l. i. i ſi. ṙ. l. iij. §. vlt. ṙ daṙ ſucceſ ſori ſpoliati. ff. e. l. i. §. ß in terdictū. ij. ṙ. j. de teſti. ſi gnificauerūt: ß nō daṙ ꝯ̄ ſucceſſorē rei: ß ꝯ̄ ēptorē vel donatariū. ſm̄ leges ff. ꝺ vi ṙ vi ar. cū a te. Di xerūt tn̄ q̄dā ꝙ actōe i fa ctū pōt agi ꝯ̄ quemlibet poſſeſſorē. ff. e. l. i. § . vlti. Sʒ illđ n̄ ē vex: q: illđ in telligēdum ē ꝺ ſucceſſore vl'i. vel pt itelligi ꝙ tunc agi poſſʒ ꝯ̄ poſſeſſorē rei qn̄ poſſidēs cāʒ hʒ a die ct oī ſuccedēdo i vitiū. j. e. ſepe. Ar̄ tn̄ ꝙ i reb⁹ ec cl'iaſticꝫ poſſʒ agi ꝯ̄ quē libet poſſeſſorē. iij. q. i. re ītegrāda. ṙ ꝑ totū. ṙ. q. ij. c. ij. ṙ q̄ſi ꝑ totū. ṙ. ē. ꝺ iud q: gu. ṙ. j. e. ſepe. ar. xij. q. ij. gcūq. ṙ. xvj. q. vj. ſi epʒ hoc vex ē: ß n̄ ꝑ intdc m̄ vn̄ vi: ß ꝯditōe ex illo ca none. iij. q. i. reintegrāda ṙ. iij. q. ij. c. ij. Itē ꝯueniri pōt glʒ poſſeſſor iudicis offō. ar. j. de ap. bōe. vel ꝯditōe ex illa decr. j. eo. ſepe. Sʒ nōne ex eo ꝙ fa milia iſti⁹ fecerat violen tiā: ṙ ad dn̄ʒ res illa ꝑue nit: p̄ſumēdū ē ex h ꝺ vo lūtate dn̄i factaʒ fuiſſe. i. q. iiij. q: p̄ſulat⁹. ṙ. j. de te ſti. conſtitutis. ij. ṙ. ff. de mino. l. iiij. Sed hoc non eſt verum q: poteſt eſſe: ꝙ dn̄s vacuam poſſeſſioneʒ fuenit: et ſic intrādo violētiā n̄ fec. vn̄ talē rē vſucapere poſat. iſti. ꝺ vſu ca. §. qđ aūt. ṙ. ff. ꝺ vſuca. ſeq. §. ſi tu me vi expuliſti. nec eniʒ de facto familie ſue teneṙ dn̄s: niſi mādauerit vel ratū hūerit ß ſi ſu⁹ ei⁹ deiecerat tūc teneṙ in q̄tū ad ipʒ ꝑuēit: vl' ſi nil ad ipʒ ꝑuenit teneṙ noralir noīe ipi⁹ ſui. ff. ꝺ vi ṙ vi ar. l. i. §. ß ṙ ſi cū qs. ṙ. §. ſe. Itē ſi familia alic⁹ deiecit aliquē: n̄ tn̄ noīe dn̄i: dn̄s illđ nō pt ratū hr̄e. ff. ꝺ vi ṙ vi ar. ſi vi a mea a ꝯ̄rio ſenſu ff. ꝺ neg. ge. ſi pupilli. §. ß ṙ ſi ego. niſi velis dicē ꝙ ſʒ cāones ratū poſſū hr̄e qđ meo noīe n̄ ē geſtū. ix. q. iij. lugduneñ. ṙ. xvi q. i. c. vl. ṙ. j. ꝺ his q̄ ſi. a p̄la. ſine ꝯſen. ca. c. iij. ṙ. ē. ꝺ elec. qđ ſic. Itē nō ꝙ lʒ interdictū vn̄ vi nō deṙ niſi ꝯ̄ deiectorē: vt dcm̄ ē tn̄ actio ꝙ me. cā daṙ ꝯ̄ quēlibʒ poſſidētē vt. ē. ꝺ his q̄ vi me. cā. ſi. c. abbas. ṙ. c. ad audientiā. ṙ. xvj. q. vj. c. i. ṙ. ff. qđ me. cā ſi cū exceptōe. §. aliqn̄. ṙ. C. e. ti. non intereſt. ſimiliter interdi ctū qđ vi aut clā. ff. qđ vi aut clā. ſemꝑ in ꝑn. ſilr interdictū ꝺ no. op. nūc. ff. ꝺ no. op. nū. l. vlt. Et nō. ꝑ hāc decre. ꝙ a ſnia la ta ſup poſſeſſiōe momētanea appellaṙ ꝯ̄ illđ. ij. q. vj. ſūt quoꝝ ꝟ. de poſſeſſiōe. ṙ. C. ꝺ momē. poſ. l. vna. ṙ. C. q̄. ap. nō re. qſqs vn̄ aliud ſm̄ canones ṙ aliud ſm̄ leges. Uel dic ꝙ ll. ille ite l- ligunṙ i poſſeſſione adipiſcēda vt in legātario ṙ i cre ditore ṙ ſcripto herede: ß in intdicto vn̄ vi hn̄ pōt ap pellari: q: ꝑ talē ſniaʒ pt fieri ꝑiudiciū ꝓprietati. C. vn̄ vi ſiqs in tantā. ṙ talis ſnia diffinitiua appellaṙ. ē. vt li. nō ꝯte. accedē s. j. ṙ. ē. de iu. ſignificauerunt.

b Motū. iij. q. iij. teſtes. j. ꝺ teſt. i p̄ntia. ṙ. ē. ꝺ r enū. in p̄ntia. ṙ. ē. ꝺ ele. bone. i. ṙ. j. ꝺ re iu di. ſicut.

c O Lim vobis. mai⁹. ff. de dolo. nā. ṙ is q ni hil hʒ: eius ꝑiculo nil ē. ff. ꝺ fur. itaqʒ fullo ṙ. j. ꝺ vſu. cū tu.

d Reſtitut⁹ q: ali⁹ ipm̄ priuaue rat eadem ꝑte. vn̄ ſuper ea non pote rat couenir i quo uſqʒ ipe fuerit re ſtitutus. vt. iij. q. i. ep̄i hoc tn̄ incon ueniens videṙ vt ſpoliat⁹ repellatur ꝑ talē exceptōem quia ſpoliator eſt ab alio ſpoliatus. Unde ſignatur ꝯ̄ riū. ff. ꝺ vi ṙ vi ar. cū a te. vbi dr̄ ꝙ ꝯ̄ primū deiectorem agi pōt ṙ nō ꝯtra ſecundū: lʒ ipe ab alio ſit deiect⁹. Sʒ dic ꝙ tūc agi pōt ꝯ̄ eū cū ipe eſt ſol uēdo. vel i alio vl' equiualēti. arg. j. vt lit. pen. eccl'a. ij. nā null⁹ cāus excuſat latronē. C. ꝺ fur. ſbtracto. ṙ ita pʒ ꝙ ſpoliator hʒ iterdictū vn̄ vi: ſi ipe ab alio ſpolieṙ ē. e. i lr̄is. ff. ꝺ vi ṙ vi ar. l. i. §. q a me. ṙ h. Itē eccl'a iſti⁹ nō dʒ puniri ꝑꝑ delictū iſti⁹. xvj. q. vj. ſi ep̄m. Et iđ cū al's nō ſit ſoluēdo: nō pōt agere ʒamoreñ. ꝯtra ouēteñ. q: cū ſpoliat⁹ fuerit a rege ep̄atu ſuo: nō pōt reſtitueṙ quod de fructib⁹ alienis ꝑceperat: donec reſtitueret: iđ dicit inanis eſt actio: iđ ēt dicit: nō ꝯpellatis ipm̄ re ſtituere priuſq̄ʒ ipſe taliter fuerit reſtitutus ṙc. h.

e O Lim inter. ꝑrochialis. ṙ ita poſſeſſoriū pōt intētari circa res icorporales. ſic. ē. ꝺ cā poſ. cū eccl'ia.

f Timore ſnie. Sed nunqd ꝑdit poſſeſſionē. qui tio re deuictus abſtinet ab illa. ff. de acqui. poſ. poſſideri. §. ſiqs nunciet. ṙ. l. clā poſſidere. §. q ad nūdinas. item nōne ex eo ꝙ qs paret mādato alicuius: gerit ſe ꝑ ſub dito eius vt. j. de capel. mo. dilect⁹. ṙ. j. ꝺ his q̄ ſi. a ma. par. c. ex ore. q: facit ea que alij ſubditi faciūt. xx. q. i. quē ꝓgenitores. Sed dic ꝙ talis timor nō ꝑuat ipſuʒ poſſeſſione: q: non facit hoc animo obediēdi: ß poti⁹ ꝺ liberādi ꝙ ſibi expediat: ſi eni gerit ſe qs ꝑ obediēte: ß

sibi priuſ plene ac libere ſicut tpe mote diſcordie hũerat reſtituta: ⁊ ſup ea ꝺ q̃ dubietas oriref ſufficiẽti cautõe recepta: ꝙ iuri corã nobis p̃dci piſani parerẽt: p̄latas ꝓ occupatõe caſtroꝝ ipoꝝ ĩ eos ſnias r̄laxaret: ⁊ i. Piſanis igif aſſerẽtib⁹ ꝙ ꝑ te ſtabat quomin⁹ tibi iuxta mãdatũ noſtrũ fierz reſtõ: ⁊ iſtãf petẽtib⁹ vt dictaſ ſnias p̃fact⁹ ſubd. r̄laxarz. ip̃e receptiſ cautõib⁹ ꝺ parẽdo iuſticie corã nobis ſniaſ relaxauit eaſdẽ. ꝑꝑ quod tu reputãſ te grauatũ: ad nr̃az p̄ñtiam acceſſiſti ipugnatur⁹ ꝓceſſũ ſubdia. ſepedicti: ⁊ i. Porro duo i nr̃o ↄtinebãt mãdato. vt videlz poſſeſſio quã ↄſtabat lucañ. ecclĩã hũiſſe tpe mote diſcordie. pri⁹ r̄ſtitueret eidẽ: et vt eiuſdẽ poſſeſſiõis r̄ſtõ fiẽt plene ac libere: ſicut eã hũerat tpe ſupradcõ: quaꝝ primũ ad fcm̃: alteꝝ v̓o iferebaf ad modũ. vñ lz ꝓut ꝑs piſanoꝝ dicebaf i fcõ mãdati formam ſubdiacon⁹ ip̃e adiplere neqͣuerit: q̄ ſi potat facer̃ tibi r̄ſtitui poſſeſſionẽ caſtroꝝ: de q̃ nõ ↄſtabat eidẽ nec ẽt lʒ ꝙ tu ip̃e dicebas affictuũ ⁊ penſionũ poſſeſſio potat tibi reſtitui q̄ ea nõ fueras ſpoliat⁹: fuit tñ i mõ pctm̃. q̄ debuit facer̃. vt piſani poſſeſſionẽ pẽſionũ ⁊ affictuũ: quã ꝑ eoꝝ cõfeſſionẽ ↄſtabat te i caſtris p̃dictis hr̃e tibi dimitterẽt plene ac libere: ſicut eccl̃ia tua illam hũerat tpe mote diſcordie: quod qdẽ eẽ nõ potat niſi piſani caſtra ipa oĩo dimitterẽt: q̄ illis detinẽtib⁹ caſtra ⁊ munitiões caſtroꝝ: ĩ qb⁹ dictas pẽſiones recipis ⁊ affict⁹: ea plene ac libere hr̃e nõ poſſeſ: ſicut hẽbaſ quãdo ip̃i caſtra eadẽ minime detinebãt: eo ꝙ q̃diu ea detinẽt i eoꝝ ptãte relinquif te nõ admittere vel repellere quando velint. His ergo diligẽter auditi ſ ꝓceſſum huiuſmõi de fratrum noſtrorum conſilio irritum iudicamus.

nõ h faciat aĩo obediẽdi. ff ꝺ acq. he. ꝑ herede. itẽ ea rõne q̄. q ex timore facit ita ñ dr̃ facere. i. de reg. iu. q ex timore. Nõ timorẽ excõicatõis eqͣparari metui q cadit i ↄſtã tẽ viꝝ: vñ nõ p̃iudicat. itẽ i tali dubio tuti⁹ ẽ abſtinẽ. itẽ excõicatio nõ dat iuriſdictõem: nec ꝑ h acqͥrit poſſeſſionẽ: q ſic excõicat. h. cuz ip̃e tũc non poſſideat: vt hic dicit.

g Epe ↄtigit. Subuenitur verꝫ ẽ: ꝙ ſpoliato nõ ſbueniſ ꝑ iterdictũ vñ vi: ⁊ ſm canones: niſi ↄ illũ q deiecit vl' mãdauit vel ratũ habuit. s̃. e. cũ ad ſedẽ in fi. ff. de vi et vi. ar. cũ a te. ⁊ l. i. §. deieciſſe. ⁊ §. ſequentib⁹. ʒ ſbueniſ iudicis offõ ↄ quẽlibet poſſeſſorẽ. ar. s̃. de iud. q̄ gu. ⁊ i. de ap. bõe ⁊ ↄditãe ex canõe ſiue dolo: ſiũ vi: ſiue metu: ſiue alio mõ rẽ ꝑdid ſlz: ſẽper ſbueniſ. iij. q. i reitegrãda. ʒ actõ de dolo def tm̃ ↄ ↄtra dolũ faciẽtem actio v̓o qͦd met⁹ cã ↄ quẽlz poſſeſſorẽ. ff. qͦd me cã ſi cũ exceptõe. §. aliqñ. ſimiliter actio quod vi aut clam ff. quod vi aut clã l. ſemper. i. reſpõñſo.

h Rigore illi⁹ legis. ff. de vi ⁊ vi. ar. cũ a te. ⁊ ita lʒ canones rigor iuris ciuil's nõ ẽ ſuandus. i. ti. pr. ⁊ c. i. ⁊ nimia ſbtilitas iuris qñqʒ ꝑniciosa ẽ. §. ad trebel. l. pe. ⁊ s̃. de iudi. dilecti. ⁊ di. xlviij. hinc etenim ver. paruo a ut etiam in verbo ſepe.

i Sciẽter. Sic g̃ ſolus ille põt ↄueniri ↄditõe ex cãone iſto: q ſcienſ recipit rẽ alienã: ſic. s̃. de iudi. q̄ gu. ʒ ſi ignoranſ recipit: ↄueñiaf ↄditõe ex illo cãone. iij. q. i reitegrãda. s̃. Nõ itelligas ꝙ hic dr̃ cũ qs aliẽat rẽ litigioſã: vel ꝺ q̃ timef fieri ↄtrouerſia: q̄ ſi alienaf reſ litigioſa: nulla ẽ alienatõ. C. ꝺ litig. l. ij. ⁊ i. vt lite pẽ. c. iij. Si aũt alienat rẽ ñ litigioſã: ʒ ꝺ q̃ ſperaf litigiũ tenef ad itereſſe. i. quãti itereſt illi⁹ rẽ aliẽatã ñ eẽ. ff. ꝺ alie. mu. iu. cã fcã. l. i. ꝺ h tractaf. s̃. ꝺ alie. mu. iu. c. i. vbi ꝺ h

k In vitiũ. q̄ vitiũ rei ſeqͥf oẽz poſſeſſorẽ. C. ꝺ acq. poſ. vitia. ⁊ fcõ actoris ſucceſſio dãnaf heredis. i. q. i. cito turpẽ. ⁊ i. ꝺ pe. i. qbuſdã. ⁊ i. ꝺ imu. ec. aduerſ⁹ i fi.

l Detinere iniuſte. Nõ ꝙ iura ꝓ eodẽ reputãt auferre ⁊ detiner̃ iniuſte. vt hic. xvj. q. i. decie ſil'r auferr̃ ⁊ non dare. xlvij. di. ſicut. ⁊ xlij. di. §. i. xij. q. ij. indigne ar. contra. xij. q. ij. ⁊ ſi illi in prin.

m Piſanis. ↄſtat. ſ. ꝑ euidẽtiã facti: cũ eẽt notoriũ epm ibi poſſeſſionẽ hũiſſe ſic. s̃. e. cũ ad ſedem ad fi. nec potat aliq̃ tergiuerſatõe celari: ⁊ ſic notoriũ erat. i. de cohabi. cle. et mu. c. vl. ſup illa poſſione de q̃ dubietas eẽt cautio p̄ſtatur.

n Sufficiẽti. ſi. i. ꝺ ſequeſ. poſ. ⁊. i. l fi. de v̓. ſig. c. ex pte. ſufficiẽs cautio erit: ſi pignora vel fideiuſſores denf ff. mãdati. ſi mãdato. §. vlt. ⁊ ff. de fideicõ. lib. l. ergo. §. adijci.

o Alterũ ad mõꝫ. Nõ ꝙ cũ duo mãdanf p̄ncipalif: ñ ſuffic alteꝝ ſine altero adipleri: vt h pꝫ. Primũ fuit vt poſſeſſio caſtroꝝ reſtitueref epo: iſtõ i fcõ ↄſiſtit: h fcõ op⁹ ẽ. ſm vt poſſiõis reſtõ fieret plene ac libẽ: ſic hẽbat eã tpe mote diſcordie. ⁊ iſtõ ↄſiſtit i mõ: ⁊ h duo ſb vno icludebanf: vt pꝫ i p̄n. v̓. vt poſſ ſic nẽ q̃ꝫ ⁊c. ſb illa forma duo mãdanf. ſic. i. ti. pr. c. cũ dilecti. ⁊ ff. ꝺ arbi. celſus. Et ita pꝫ h. ꝙ ſiqs peccat tã i fcõ q̃ꝫ i mõ. vel i alſo tm̃: ñ vꝫ ꝙ agif. ſic. i vt ec. bñ vt noſtrũ. ſic ẽt ſiqs peccat tã i ꝑſonã electi. q̃ꝫ i mõꝫ electõis: ñ vꝫ qͦd agif. s̃. de ele. ſup eo. ſi. c. q̄ ꝑꝑ. Et ita eſt optimũ ar. ꝙ forma mandati diligenf ſuãda ẽ. s̃. ꝺ reſcri. cũ dilecta. ⁊ s̃. ꝺ of. dele. venerabili.

p Poſſionem. ꝙ dicit poſſionem. hic cõprehẽdit poſſionem caſtroꝝ. ⁊ poſſionem iuriũ. q̃ lucan⁹ hẽbat i caſtris de qb⁹ ↄtendif. ⁊ ſic ↄprehẽdit poſſionẽ affictuũ ⁊ pẽſionũ: qua poſſione eps ñ fuerat ſpoliat⁹. vt. i. ſequif. vñ debuit facẽ ſbdiacon⁹ iſte: ꝙ eps iſte plẽ ac libẽ poſſꝫ ꝑcipe pẽſiões ⁊ affict⁹. qͦd cũ ñ fecerit ñ ſuauit formã ſibi datã. ⁊ iõ ꝓceſſus null⁹ fuit. vt dic̃ i fi.

q Fuit tñ i mõ pcm̃. Hic expſſe pꝫ q̃l'r peccauit i mõ. q̄ cuꝫ ip̃i piſãi ↄfiterẽf epꝫ hr̃e pẽſiõꝫ ⁊ affict⁹ i caſtrꝫ p̃dcis. ⁊ ip̃i eã poſſ. derẽt epſ ñ hẽbat plenã libtatẽ ꝑcipiẽdi h pẽſionẽ ⁊ affict⁹. imo i eoꝝ ptãte erat ipꝫ admittẽ vl' r̄pellẽ. vt. i. ſeqͥf g̃ ñ hẽbat plenã libtatẽ. q̄ hec ptãs pẽdebat ex ptãte illoꝝ. ar. s̃. ꝺ p. accedẽſ. vñ capellan⁹ dẽbat caſtra iſta epõ r̄ſtituẽ. ꝙ cũ nec fecerit peccauit i mõ. q̄ ſi dubitabaf ꝺ poſ. caſtroꝝ ꝺ pẽſiõib⁹ et affictib⁹ ñ dubitabaf. ⁊ ita ↄſiſtebat i mõ. cẽtificabat id ꝙ reſpiciebat i fcm̃. ⁊ ita ſiũ dubitef ꝺ poſ: ſiũ ñ ex q̃ ↄſtabat ꝺ penſiõib⁹ ⁊ affictib⁹: plẽa ⁊ libera ꝺbuit fieri r̄ſtõ caſtroꝝ i qb⁹ hẽbat pẽſiões. ⁊ b.

r Ea plẽ ac libe. Nõ ꝙ q r̄ſtituif plenã hꝫ r̄ſtõeꝫ i p̄ſtinã cãꝫ. ff. ꝺ vi ⁊ vi ar. l. i. §. q vi deiect⁹. ⁊ §. ſi ſoluꝫ ſic ⁊ vacua poſſio ñ tradif ẽptori. ſi ali⁹ i ea ſit cã le. l' ſideicõ. ff ꝺ ac. ẽp. ⁊ vẽ. l. ij. §. vacua. qñꝫ fit r̄ſtõ. ʒ ñ plẽa. s̃. e. l'ras. ʒ illõ

ſ Irritũ. Nõ ꝙ dic̃ irrritũ. Et ita pꝫ ꝙ iudex q ꝑꝑ piclꝫ aĩe. ñ ſeruat formam mandati ipſo iure irritum eſt qͦd facit: ſicut s̃. de reſcrip. cum dilecta. vbi de hoc.

a Hoc cũ ꝯtingat.multotiẽs nõ ergo semper:qꝛ aliquando ꝯtumax excõicat vt.s̃.vt lit.nõ ꝯte.tue.et c.quoniam.

b Cã rei ꝟuãde.i qua iudex eũ tueri dꝫ.ff.ne vis fi.ei q i poſ.mit.l.i.§.i.ar.j.de re iudi.cũ aliqbus.ꝛ.j.de simo. q̃relã in fi.ꝛ.ff.de ori.iur̃ l.ij.§.post originem.

c Custodiendã.q.n.in possessionẽ mittit̃ ex primo decreto tm̃ custos effici ꝛ non possessor.j.ti.proxi.c.vlti.de hoc plenius dĩ.j.e.ꝯtingit.ff.de acq.poſ.possideri.§.vlt.b.

d Nãcisci:licꝫ ipediat̃ ab aduersario ne possessionem nãciscatur:semꝑ tñ intelligit̃ possidere.ar.ff.õ bo.auc.iu po'.q̃uis ꝛ ẽ expulsuꝫ.j.e.ꝯtingit.si vero ipediat̃ ꝑ aliuꝫ:ille tenet̃ ei ad iteresse.ff.ex q.cau.i poſ.eat̃.siqs cre ditorẽ.hoc itelligo si fuerit soluendo: alś obtinet qd dictũ ẽ.ar.ff.de do.et elegant.§.si dolo.ꝛ.ff.õ eo ꝑ quẽ fc̃m ẽ.l.vl.i.rñso

e Rigor.argumentum q subtilitas iuris siue rigor fm̃ canones nõ ẽ seruand⁹:vt.s̃.ti.pri.sepe. vbi de hoc.ꝛ ita videt̃ q rigor ille insti.vi bo.rap §.ij.v.ꝫ ne talia.ꝛ.xxvij. q.ij.prius sq̃z ꝛ.C.vñ vi si qs i tantã.ꝛ.xvj.q.vj.placuit nõ debeat' fm̃ canones ꝟuari.ar.s̃.ti.pri.sepe.ꝛ.s̃.de iura.calũ.lr̃as ꝛ.j.de rap.cũ cãꝫ.ꝛ.c.vl. ꝛ.ij.q.vij.lator.ꝛ.xvj.q.i.frater noster.xij.q.ij.nulli.Rigor talis non seruatur i cãis eccliaꝝ ꝛ minorũ qb⁹ ꝯsulit bñficio restitutõis:ꝫ i cãis ꝑuatoꝝ bñ seruat̃:vt.C.vnde vi.meminerint.ꝛ.l.siqu is ꝛ qd dr̃ in.c placuit causę sue detrimentũ patiat̃ hoc veꝝ ẽ quo ad iudiciũ possessoriuꝫ fm̃ quosdam:ꝫ a ꝓprietate non repellitur:vt ibi i fi.dicit̃.vel ipe nõ stabit i cã pro re illa:sed clerici illius eccłie.vel pt̃ itelligi detrimentũ patiet̃ in reb⁹ ꝓprijs.xij.q.iiij.qcunq̃.

f Periclitat̃.cu.n.n.nullum fit ei ꝑiudicium.ex hoc non expedit q rigor seruet̃:sed si iusticia ꝑiclitaret̃:ex hoc puniret̃ ad iteresse.ff.ne vis fi.ei q i poſ.mit.l.i.rñso.i.§.hec aũt verba.ꝛ.ff.vti poſ.si duo.§.vl.ad expensas tñ punit̃.j.c.pri.ꝛ.s̃.vt lite nõ ꝯte.qm̃.§.i alijs.ꝛ.j.de pe.calũniã.ꝛ.s̃.de arbi.dilecti.ꝫ h̃ iõ dicit:qꝛ iudex eccliasticus nõ iponit penã siue mulctam quã iponeret secularis.ff.siqs i ius vo.nõ ierit.l.ij.§.siqs.ibi extraordinariam penam imponit.ad idem.ff.de iudi.l.ij.§.

De dolo ꝛ ꝯtuma. ia.

Alex.iij herfordeñ.epo.

Hoc cũ ꝯtingat actorẽꝫ[a] multotiẽs mittendum esse in possessionem cã rei seruande[b] ꝓpter absentiam ꝑtis aduerse:ꝛ ꝑ eius dolũ siue potentiã nõ possit rem custodiendã[c] nãcisci[d]:ac iminẽte fi de ãni re⁹ ne possessionẽ amittat:debitã offerat cautionem: cuiusmodi sit pena mulctãd⁹ qꝛ iussioni nõ paruit iudicis: a nobis tua fraternitas req̃siuit.Ad qd dicim⁹ q i eccłiasticis ꝑsonis:ꝛ negocijs rigor[e] et districtio iuris nõ requirit̃:sꝫ cũ iusticia ꝓpter hoc nõ ꝑicli tat̃[f] patienter admitti dꝫ: cum reus ꝑ cautiõem stãdi iudicio se astringit. Idem abbati de ramese ꝛ archid.helien.

Ex litteris vestris accepimus q cuꝫ vobis cãꝫ q̃ inter monachos de etolt.ꝛ canonicos lincon. sup ecclesijs õ v.ꝛ.M.vertit̃:duxim⁹ ad termĩadã:ꝛ canonici citati legitime se ꝯtumacit[g] absentarit: vos:lꝫ monachi eẽnt ob ꝯtũaciã aduerse partis i possessiõeꝫ reꝝ petitaꝝ mittẽdi: ituitu tñ religionis[h] mitius agere cuꝫ eis volentes possessionem sequestrari[i] fecistis:vt sic salteꝫ canonici affecti tedis stare iudicio cogerent̃: tandem monachis eccłias sibi postulantib⁹ restitui: canonici respõderent auctẽ vestrã penit⁹ expirasse: eo q ad alios iudices lr̃as impetrarũt:q̃ ꝑiudicare[k] ꝑorib⁹ videbant̃.Ueꝝ qm̃ i posterioribus lr̃is non fuit mẽtio fcã ꝑoꝝ:nec i eis noia ꝯtinebant̃ eccłiaꝝ:q̃ i priorib⁹ posita fuerant:sꝫ idiffinite[l] dicebat̃ sup qbusdaꝫ eccłijs nõ attẽdẽtes maliciam ꝛ doluꝫ nulli patrocinari debere:mandam⁹ quatenus ꝑdictã cãꝫ fm̃ formam ꝑoꝝ litteraꝝ non obstantibus posteriorib⁹ ꝛmictis expẽsas[m] q̃s ꝓpter hoc monachi fecisse noscunt̃ eis a canonicis restitui faciẽtes. Idem exonen. et vui.epis ꝛ abbati herford.

Causam que it.f.ꝛ.r.fil.ꝑ uꝫ agathe de natiuitate ipius.A.vertit̃ vobis fratres epi ꝛ london.eps ꝯmisimus terminãdã:ꝛ ifra.Ceteꝝ si aduersarius[n] suus legitie citat⁹[o] ad p̃ntiã vr̃aꝫ accedere vł iudicio eccłie parẽ ꝯtempserit aut ẽt se se absentauerit:cũ õ ãglia recessisse dicat̃ ꝓcuratorem ei⁹ siquẽ reliquerit cõuocetis:qui siue venerit siue nõ aut si ꝓcuratorẽ nõ dimisit:denunciacionibus ad domum[d]

vltimo.hec.

g Ex lr̃is.ꝯtumaciter.multis modis ꝯmittit̃ ꝯtũacia.q̃nq̃ attendit̃ respectu nõ veniẽtis:vt hic.ꝛ j.e.cũ dilecti.ad finẽ.q̃nq̃ respectu nõ restituẽtis.ff.õ rei vẽ.q restituere.q̃nq̃ respectu nõ rñdentis:vel obscure rñdentis:quod idem ẽ ac si nõ rñderet.ff.õ iterro.ac.õ etate.§.q tacuit.ꝛ.§.nihil.q̃nq̃ respectu nõ iurantis:vt.ff.de iureiurã.manifeste. q̃nq̃ respect.recedentis i itecto negocio.j.co.put.ꝛ.xj.q.iij.certũ.ꝛ.s̃.de ꝓcu.ꝯstitu⁹.xvi.ij.di.siqs aũt.ꝛ.s̃.de iudi.c.i.ꝛ q̃nq̃ respectu nõ exhibẽtis.ff.de ap.creditor.§.iussus.

h Religiõis.ar.q cũ religiosis mitius agendum est xij.q.ij.religiosam ꝛ.ff.de religi.sunt ꝑsone in fi.

i Sequestrari.h̃ õ iure fieri n dꝫ nisi i cãib⁹.j.õ sequestra.c.i.ꝛ vlti.vbi õ h̃.ꝫ õ gr̃a h̃ fecerũt:cũ debuissent mõachos missise i possessioneꝫ cã rei seruãde.s̃.vt lite n ꝯte.tue.ꝛ c.qm̃.§.i alijs ꝫ h̃ voluerũt seruare talem rigorem.

k Preiudicare ꝑorib⁹ videbãt̃ s ad opi.illoꝝ canonicoꝝ.ꝫ non ẽ ita.

l Indiffinite.ꝑ talẽ intentõem generalem seu indiffinitã priores lr̃e n̄ reuocãt̃ ꝑ posteriores:ꝫ expssaꝫ debẽt facẽ mentõꝫ de ꝑorib⁹.s̃.de of.dele.ex lr̃is.ꝛ.j.de re iud.iter monasteriũ.ꝛ.j.de coha.cle.ꝛ mu.super eo.

m Expẽsas.sic.s̃.de rescrip.ceteꝝ i fi.ꝛ.c.vlt.vbi de hoc.ꝛ.j.de ap.vt debitus.h.

n Causaꝫ q̃.aduersari⁹.s.R.fili⁹ agathe q fuerat actor vt pꝫ.j.q si.sunt legi.cãm que.

o Citat⁹ legitie.trinis edictis vł vno ꝑẽptorio.p oib⁹ xxi ij.q.iij.õ illicita.ꝛ.ff.õ iu.ad pẽptoriũ.ꝛ.l nonnũq̃.

p Ad domũ.nõ q citãdu sẽ semꝑ aliqs si iuenit̃.aũ q.v.qsqs.ꝛ.j.q m.i.ac.poſ.c.i.ꝛ.j.c.venerabil.ꝛ.j.ti.ꝑ.c.vl.demum citari dꝫ ꝓcurator siquem dimisit:quem

teneť dimittere qlibet:⁊ maxie postq̃ ē citat⁹:al's pce
deret ꝯ eū tāq̃ ꝯ ꝯtumacē denūciatoīb⁹ ad domū vel
ad ecclīam abñtis facq̃.vt hic.⁊.j.e.venerabilis.⁊.j.ti.
pr.c.vl.⁊.ff.ex q.cau.ma.itē ait.§.h aūt.⁊ amici sunt
regrendi.vt.ff.e.l.g̃.ff.de dā.infec.l.iiij.§.ptor.xvj.q.
iiij.§.pōt.v̄.is aūt
⁊.ff.de lib.ag.l.i.i.
rñso.⁊.ff.ex q.cau.
in pos.ea.l.hoc āt.
Pretea dr̄.hic re
cept̄ testib⁹alteri⁹
ptis ad sniam p̄
cedatis:⁊ iō ꝯdic
expsse.j.ti.pr.c.fi.
vbi dr̄ q̄ si citatus
pcuratorē non di
misit:denūciatiōe
ad domū facta cā
custodie in posses
sionē mittať actor
vl'excōiceť si mis
sio fieri nō pōt :et
h dic q̄ testes ⁊c.
⁊.s̄.vt lit.ñ ꝯt.qm̄
§.in alijs.⁊.c.tue.

⁊.ff.iudicatū solui.cū apud.s̄ hic nō appellauit ex iusta cā:⁊
iō dicit iuramēto ꝯtempto:vñ incidit in piurium.
d Aduocati.qñ inducie dāde sūt ptextu aduocati:dictū ē.s̄
e Iust āte.pide ē ac si a iudice iterrogareť. (vt li.ñ ꝯt.c.i.
ff.ð interro.ac.si sine.§.i.⁊ p talē iterrogatōem ⁊ rñsionē fuit

eius missis receptis testib⁹ al
teri⁹partis iuxta dictā formā^a
ad pferendā sniaz pcedatis.
Urban⁹.iij.ð nouo loco ⁊
P vuige. prior ib⁹.
Rout nob:⁊ ifra.Reū
qr ꝯtumaciter^b a psentia vr̄a
recesserat iuratoriā coegistis
expōeť cautō.^c corā vob iuri
perz.Cūq̃ die pfixa vr̄o se cō
spectui pñtasset:ptextu aduo
cati^d quē nō hēbat:rñdere so
lita malicia recusauit.Tādez
actore istāte^e rñdit q̄.xl.ānis

decimas de qb⁹erat ꝯtētio p
cepisset:varijsq̃ postmodū ex
cusationib⁹vtēs in vocez ap.
prupit:⁊ ꝯtumaciť iuramēto
ꝯtēpto icessit.Jdq̃ mādam⁹
q̃ten⁹ad ꝯuincendū^f ei⁹ma
liciā semel eū ad.v.p.ꝯuoce
tis:⁊ si venerit finez iponatis
negocio cōpetētez.q̄ si veni
re ꝯtēpserit:cāz vtpote^g lite
q̄ igerit ꝯtestata diffinitiua
sētētia ťmietis^h ťpñti saltē ad
iudicetis possessionē fuata dū
taxat qōne ppzietatis ab sēti

lit.ꝯte.fcā.vt dr̄ in fi.nec
distinguiť p quē fiat iter
rogatio.s̄.ð lit.ꝯt.c.vno
in gl.⁊ itelligo libellū su
p decis illis porrectū:in
q̄ decie petebanť.⁊ h saq̃
colligiť ex ipa lr̄a.vbi dic
ðcias ð qb⁹ꝯtētio erat lz
qdam dixerit q̄ libellus
si fuerit hic porrect⁹:⁊ p
h volūt pbare q̄ sine li
bello possit iudiciū exer
ceri.vel pōt intelligi istā
te actore.i.ad instantiam
actoris iudex ipm iterro
gauit ⁊ reus rñdit:q̄.xl.
annis possedit.Sz veri
tas fuit q̄ actor interro
gauit vt pz in antiq̃ ⁊ saq̃
pt valē ista ꝯtestatio :sic

q̄liter g̃ intelligiť hec decr.dicas q̄ hec ñ ꝯdic illis q:
i alio cāu logť.ꝯria locū hñt:qñ re⁹ ē ꝯtumaciť abñs:
nec dimisit pcuratorē:tūc lit.ñ ꝯt.mittiť actor i posſio
nē cā custodie.hec decr.logť qñ actor ē abñs:⁊ re⁹pñs
tūc eni ꝯ actorē abñtem recipiunť testes lit.nō ꝯte.et
snia pōt ferri vt dicit in fi.⁊ sic logť ēt auč.C.qūo ⁊ qñ
iudex.auč.q semel.⁊ in auč.de litig.§.oēz.col.viij.⁊.R
fili⁹ agathe ꝯ quē pcediť erat actor.⁊.F.re⁹.vt pz.j.g
fi.sūt leg.cāz q̄.⁊ ille.R.ipetrauit lr̄as illas qb⁹agebat
ꝯ.F.sup hēditate aui sui.⁊.F.ipetrauit lr̄as istas ⁊ illas
s̄.de of.del.cāz.q̄.⁊ iste.F.ipetrauit remotionē vni⁹iu
dicis.⁊ fecit addi illð qð hic dic.s.i.v̄.ceter̄ qdā dixerť
q̄ lis fuit hic ꝯte.s̄ nō ē ver̄.de h diceť pleni⁹.j.ti.pr.
rō est q̄re in abñtia actoris recipiunť testes lite nō ꝯt.⁊
nō in abñtia rei ꝯtumaciť abñtis:q: maior ē ꝯtūacia
actoris q̄z rei:⁊ si actor nō venit q aliū ad iudiciū puoca
uit psumiť poti⁹ ꝯ ipm q̄z ꝯ reū abñtē.vñ rei fugiētes
appellāť vt i.l.pperādū.C.de iud.⁊ actor dz vti intētō
ne ad iplēdā suā cām:re⁹ dz extenuare cām.iiij.q.iiij
c.i.⁊ i auč.ð litig.§.oēz.vbi reddiť hec rō.col.viij.⁊ iō
poti⁹pciť reo:q: fac ad id a q̄ denolať.actor v̄o ꝯrium
ei⁹ qð dz:⁊ eo abñte pñt recipi testes ⁊ snia ferri:⁊ q:
fauor ꝯsiderať ex pte rei:q: rei fauorabiliores sť q̄z ac
tores ⁊ iō iura voluerūt eis poti⁹ sbuēire q̄z actorib⁹
cū pma facie sit psūptio p eis.j.ð pba.ex lr̄is.⁊ ne sit i
ptāte actoris:cū voluerit reū vexare:⁊ iō necesse hz li
tē vsq̃ ad finē pducere si re⁹ voluerit vt i auč.pmissa
a Formā.j.q si.sunt le.cām que.i.b. (q semel.
b P Rout.ꝯtumaciť.ꝯtumax ē q cū dz parē nō paret
ff.de re iud.ꝯtumacia.al's latitare ñ vr̄ :q.si pñs
eēt nō ꝯpelliť rñdē.ff.ð iud.ñ vr̄.⁊.ff.ð pecul.eo tpe.ff
siqs in ius vo.nō ie.l.ij.alios modos ꝯtumacie hēs.s̄.
vt li.nō ꝯte.qm̄.§.i.⁊ alios modos notaui.s̄.e.ex lr̄is.
c Cautōem.nō.q̄ sola pmissio sufficit p cautōe ista
vbi nō fuit excōicat⁹ vel data posſio.ff.ð iudi.l.ij.§.s̄
si dubiteť ⁊ nō obstāte iuratoria cautōe ex iusta cā po
terit appellare.ff.q satis.co.l.vl.⁊.j.ð ap.ad hec.nec ēt
pena ꝯmittereť:si eēt apposita.ff.rē ra.ha.l.iiij.§.fals⁹

valet rñsio ad interrogatōes aduersarij fcā.ff.ð inť.ac.si sine.
f Ad ꝯuincendū.Nō.dilatōem dari ad ꝯuincēdā maliciā
si.⁊ auč.vt cū ð ap.cog.§.s̄ h.col.viij.⁊.C.ð iudi.auč.iubem⁹
⁊.j.e.cū olim.imo ēt iudex ei facere grām pōt post pemptoriū
edictū:vt iter̄ citet ipm.s̄.de off.de le.ꝯsuluit.
g Utpote.expssiuū vītaq̃ ē:sic illð:vidim⁹ gl'iam ei⁹gl'iaz q̄
si vnigeniti ⁊c.⁊ pz h ex eo q̄ pōt ferri snia.vt.j.sequitur.
h Termineť.si liq̄t ð cā aliq̄ vl' liq̄re pt:q: pñt recipi testes
vel si ñ liq̄t vel liq̄re ñ pt:adiudicabiť tm̄ posſio.iō nō cū aliqs
ꝯueniť actōe reali:⁊ fuerit abñs p ꝯtumaciā.ita distigue:aut
lis ē ꝯtestata aut nullo mō ꝯtestata.Si lis ē ꝯtestata:vt h:aut
liq̄t de cā vel pōt liq̄re aut nō.Si liq̄t ð cā vel pt liq̄re:q: rece
pti sūt testes ⁊ instr̄a pducta ⁊ ꝯfessiones facte.vel pñt recipi
tūc pcedať ad sniam diffinitiuā sm merita cāe absoluēdo vl'
ꝯdēnando s̄z tenorē illi⁹.l.C.ð iud.pperādū.§.sin aūt.⁊ h.⁊
iij.q.ix.decernim⁹.Si āt nō liq̄t nec liq̄re pt:q: actor nullos
testes iducit vel instr̄a p q̄ possit pbare ð iure suo:tūc adiudi
cāda ē possessio tm̄ actori salua qōne ppetaq̃ abñti:vt hic dr̄.
⁊.C.qūo ⁊ qñ iudex ꝯsentaneū.⁊ erit stati veri⁹possessor.si v̄o
lis ē q̄si ꝯt.saltē ad iterrūpēdā pscriptōem:puta cū qs ꝯueniť
q possidet noie alieno dño in iudicio noiato ⁊ fcā denūciatōe
⁊ ipo legitime citato:si nō venerit:tūc adiudicať possessio ipi
actori salua qōne ppzietaq̃ abñti vt.s̄.vt li.nō ꝯte.qm̄ freq̄nť
§.q̄ si sup reb⁹.⁊.C.vbi in rem ac.l.ij.⁊ ita idē ē qñ lis ē ꝯte.
⁊ nō liq̄t de cā sic qñ est q̄si ꝯt.Si vero nullo mō lis ē ꝯte.reo
ꝯtumaciť abñte:tūc mittēd⁹ ē actor i possessionē rei petite cā
custodie.ꝯ.vt lit.nō ꝯte.qm̄.§.in alijs.⁊.C.ð pscrip.xxx.vel.xl.
an.siqs ēptōis.§.i.⁊.v̄.s̄ siqs v̄o p vim.⁊.j.ti.pr.c.vl.⁊ tunc
re⁹vsq̃ ad annū poterat recupare possessionē restituq̃ expēsis
⁊ pstita cautōe iudicio sisti:āno elapso nō audieť nisi sup ppe
tate.vt i pdicq̃ ꝯcordātijs qm̄ frequenť.§.in alijs.⁊.l.siqs ēp
tōis.⁊ hec v̄a sunt reo abñte ⁊ actore pñte.Si v̄o actor fuerit
abñs ꝯtumaciť reo pñte ⁊ petēte ⁊ i cā pcedať:tūc si lis sit ꝯte
stata locū hz qð dr̄.C.de iudi.properandū.§.⁊ siqdez.Si v̄o
lis nō sit ꝯte.locum hz.C.qūo ⁊ qñ iudex auč.q semel.⁊.s̄.e.
c.priori.q: in casu isto pñt recipi testes lite nō ꝯte.si reus petie
rit sm q̄ dicunt iura pdicta:auč.qui semel.⁊.s̄.e.c.pr.Et hec
v̄a sūt in actōe reali.Jn psonali v̄o actōe reo abñte locum hz

qd vꝫ.s̄.vt lite.nō ꝯte.qm̄.§.vlt.ꝛ.C.ꝺ bo.auc̄.iu.pos.auc̄.ꝛ q iurat.tūc eū mittit actor i possessionē bonoꝝ ipius rei ꝑ mō ꝺbiti declarati i libello vt ibi ꝺꝛ.Si vō ē talis cā:ꝙ actor nō possit mitti i possionem ꝺꝫ re⁹ excōicari.s̄.vt lit.nō ꝯt. tue.ꝛ siū sit actio ꝑsonalis siū real:iudex illā penā pt iponē q magis tieat ad alterā postea ꝑ cessur⁹ vt i decre.qm̄ i fi. q꞉ h solū bn̄ agitur ꝛc.x xiij.q.v.prodest.

Innocentius tertius.

Inē litib⁹ᵃ cupiētes ipo ni:ne ptes vltra modū ḡuent labōib⁹ ꝛ expēsis:pserti cū ꝺ bn̄ficijs eccłastici litigaret q sin dispēdioᵇ diuᶜ vacat n̄ pn̄t pn̄ti decreto statuim⁹ vt p⁹ ꝙ intētionē suā alt̄a ps fūdaueritᵈ si reliq̄ forte voluē it legitimā exceptiōezᵉ opponē:quā nolit aut neq̄at ictōincti ꝓbat q꞉ frequēt ad ipediendū vel differēdū ꝓcessū exceptiones huiusmōi ꝑ excogitatā maliciam opponūt:ad soluēdas alt̄i pti moderatas expēsas extūc i iudicio faciēdas cūᵍ acceptis iducijs si forsitan i ꝓbōne ꝺfecēit ꝯdēnet:ꝛ si soluēdo n̄ fuerit:als ƀm arbitriū discreti iudicis puniat:vt h saltē tiore ꝑterrit⁹ nō facile qs i grauamē alteri⁹ falsas exceptiōes opponat. Idē pnestin.ep.ap.se.le.ꝛ deca.brin.

Cum dilecti filij nūcij leodicē.electi ꝑ eo ad se.ap.accedissēt archid.ꝛ.h.canonic⁹ leodicē.eccłie noie suo ꝛ qrūdā ꝯcanonicoꝝ suoꝝ qꝝ lr̄as exhibuē ꝺ rato ꝯ eūdē electū qdā cria opponebāt:ꝑ q nitebant eū ab electōe repellē vt indignū:ꝛ.j. Quāuis autē ex eo ꝙ idē elect⁹ a grauamine aduerse ptis appellauerit: et appellationē nō fuerit ꝑ suffiiciētes ꝓcuratores:cū possit illis ꝓsequētib⁹ ꝓsecut⁹ nō leuis exorta eēt suspitō ꝯ eū:volētes tamē iuris ordinē obseruare:ipsi mandamus quate/

a Inē litib⁹. si.j.e.c. venerabilis. C.de agri.ꝛ cē.litib⁹ li.xj.ꝛ.C. ꝺ iud.properandū in pn̄. j.de re iud.iurgantium.

b Sine dispēdio.s̄.de elec.cū int vniuersas.et s̄.vt lit.nō ꝯt.qm̄.§.i.

c Diu vacare nō pn̄t j.ꝺ ꝯces pb.nulla.ꝛ.s̄.ꝺ elec.ne ꝑ defectu.ꝛ.l.di. postq̄z.

d Fūdauerit:vel ꝑ testes vl̄ ꝑ istr̄a vl̄ ꝑ ꝯfessiōnē vl̄ ꝑ euidētiā fci.vt.s̄. ꝺ rest.spo.cū ad sedē i fi. ꝛ.C.ꝺ excep.siqdē vel ēt ꝓsuptiue.C de prob.l.siū vel ipso cōi iure.xvj.q.v ij.oēs basilice.ꝛ.xviij.q.ij monasteria.

e Excepiōem.hic patꝫ ꝙ exceptio ꝑēptoria pōt obijci publicatꝫ attestatōnibus ex eo ꝙ dicit.fūdata intētōe alteri⁹ partꝫ.sic.j.de testi.c. de testib⁹.vbi de hoc.j.de cog.spiritua.c.vlt.

f Expēsas.ꝫ nūqd hꝫ locū qd hic dꝛ in expēsis in exceptōib⁹ dilatorijs:q ꝓponūt an̄ lit.ꝯt.vt deficiēs in probatōe puniat in expēsis:sic post lit.ꝯt.qdā dicūt ꝙ sic.ar.s̄.de rescrip.cetez.ꝛ.s̄.e.ex lr̄is:Ego credo ꝙ hic distinguēdū ē:ꝙ si calūniose proponat aliqs exceptōem dilatoriā an̄ lit.ꝯt.ꝛ ꝺ h ꝯstat euident tūc dꝫ ꝯdēnari.ar.s̄.de rescrip cetez.ꝛ.c.vl.ꝛ.s̄.e.ex lr̄is.q꞉ ibi euident apparet de malicia ipi⁹:als nō credo excipientē ꝯdēnandū in expēsis an̄ lit.ꝯt.nisi ꝯstet de malicia ipsius:ꝛ ꝓcipue si sup h iuratū eēt ꝺ calūnia:ar.hui⁹ lr̄e a ꝯrio sēsu ex eo ꝙ dicit:postq̄z altera ps intentōnez suā fundauerit.ꝫ an̄ lit.ꝯt.non vꝫ ꝯdemnāda ps excipiens:cuꝫ h hēat a iure ꝙ possit ꝓponere exceptōez.j.de excep.pastoralis.ꝛ ꝓcipue vbi hꝫ verisimilē cām excipiēdi:ꝫ expense q ꝓstant propter contumaciā partis alterius:ille indistincte prestātur q̄lē cūq̄z cāz litigādi hūerit ille cui ꝓstātur.j.e.cū dilecti.ꝛ.j.de seq̄stra.ad h.s̄.vt lit.nō ꝯt.qm̄ §.in alijs.C.ꝺ iud.sācimus.ꝛ.C.qūo ꝛ q̄n in auc̄.q semel.ꝛ.ff.ꝺ iudi.eum quē temere.ꝛ in ꝯcil.lug.j.e.t. actor q est Inno.iiij ꝛ tales expēsas statim sūt ꝓstande an̄q̄z audiatur.s̄.vt lit.nō ꝯt.qm̄.§.in alijs.ꝛ.C.ꝺ iud.sancim⁹. Itē illud regulare ꝯsueuit esse vt in fine litꝫ vict⁹ victori i expēsis litꝫ ꝯdēnet.j.de pe.calūniā.ꝛ.s̄.de m.ꝛ obe.c.vlt.ꝛ in auc̄.de iudi.§.oportet.col.vj.ꝛ.C.de epis.ꝛ cler.auc̄.gnāliter.Sed in casu isto differētia est a primo casu:vn̄ hic distinguit sicut in priori:vtrū habuerat probabilē cām litigādi vel nō:ꝛ vtꝝ sit iuratū de cal.vel nō.Si est iuratū de calūnia:puta q꞉ talis cā est:vbi iurat tūc nō debēt ꝯdemnari in expēsis,q꞉ non ē verisimile:ꝙ aliqs sit inmemor sue salutꝫ.vt.i.q.vij.sancimus.q꞉ iuramentū de calūnia ad oīa q emergūt ꝛ incidūt in cā post litē

ꝯt.extenditur.C.de iura.ca.auc̄.hōc iuramentū.ꝛ tūc nō dꝫ ꝯdemnari:etiā si deficiat in exceptōne opposita ꝛ itā nō dꝫ ꝯdemnari victus victori in expēsis:cū probabilē cām hre ꝓsumat litigādi.ar.j de sen.exc.sacro ꝛ.ff.ꝺ le.ij.si solidū.ꝛ.§.ēt.aliogn metu expensaꝝ dimitteret qs ius suū in defensū.ff.de pet.here.illud.ꝛ hoc intelligo nisi ꝯstet ꝺ calūnia seu malicia:q꞉ tunc ꝯdemnab̄t in expensis: q꞉ ꝓma ꝓsumptio tollitur ꝑ seq̄ntem Si vō non ē iuratū de calūnia:puta q꞉ causa ē spūalis tunc debet ꝯdemnari in expēsis:q deficit in ꝓbatiōe exceptōis ꝓposite fundata intentōe actoris vt hic dic̄ q꞉ eoipso ꝙ n̄ probat ꝓsumitur maliciose accepisse.l q casu potest intelligi hec decre.ꝛ hic posset reqri iuramentū ꝙ malicio se non opponat exceptōem.ar.s̄.de elec.cum dilecti.ꝛ s̄.de resti.spo.litteras.cū iam sit probata intentio ꝛ ꝓsūptio pro ipso ꝯ excipientē:ꝛ sic intelligo etiā ꝺ expēsis totius cāe.Alij dicūt ꝙ nulla distinctio est faciēda ꝛ eoipso ꝙ succūbit:malā cām ꝓsumit habuisse.ar.C.ꝺ epi.ꝛ cle.auꝫ.generaliter.ex eo quod ibi dꝛ:ꝛ si vict⁹ fuerit ꝓsumit iniuste mouisse litē.Domin⁹ pla.ꝛ dn̄s ia.dicebāt ꝙ eoipso ꝙ succūbit victus ꝓsumit iniuste mouisse litē.Benignius exponūt alij illō verbū vict⁹ s.ab aduersario.vt.C.de epis.ꝛ cle.oēs.in fi.ꝫ in criali causa:eoipso ꝙ succūbit ꝓsumitur calumniari.ij.q. iiij.q non probat.C.de aduo.diuer.iud.l.i.sic dicebāt predicti dn̄i pla.ꝛ ia.idē esse in ciuilib⁹.Sed in causa appellatōis nulla distinctio ē faciēda.an iustā hūerit cām appellandi an nō:siue appellet post sniam siue a sni.i.j.de ap.sepe.c.rephensibilis.ꝛ.c.significauerūt.ꝛ c.vt debit⁹.ꝛ.c.nicolao.ꝛ.j.de eo qui mit.in pos.cā rei seruāde cum venissent.ꝛ.ij.q.vj.omnimō.ꝛ.C.de ap. eos.§.ne temere.ꝛ.C.quoꝝ ap.nō reci.ab executore. Et nota ꝙ tm̄ necessarie expēse ꝛ moderate restituēde st ꝛ vtiles.j.e.c.pr.ꝛ.j.ti.pr.cū venissent i fi.ꝛ.j.ꝺ seq̄stra.c.i.in fi.et que propter hoc facte sūt vt dicit hic.et c.pr.i aduocatis ꝛ in alijs.C.de iudi.sancimus.ꝛ siqs fecit casu vel facto:illas nō peteret.ff.man.iter causas §.non oīa.ꝛ erunt mediocres non delicate.ff.de dam. infec.inter quas.§.vlt.ꝛ.l.se.ar.ff.de pig.ac.si ƀuos.in fi.nec obstat ꝙ minores facere potuissent.ff.niā.siqs alicui.§.impendia.Nota ꝙ expense que facte sūt post litē ꝯte.peti debent offō iudicis:ꝫ que fiunt ante litez ꝯte.petuntur iure actōis:ꝛ noiatiꝫ debēt peti i libello ff.de edil.edic.ediles.§.itē sciēdū.ex.l itē si ƀui.§.i.et

nisi tpe finiciuder ɔdēnet ad illas expēsas q̄ vēiūt iu dicis offo:postea peti nō pñt.C.ð fi.uc.ꝛ li.expē.termi nato.nisi i cā appellatōis.C.qñ ꝓuo.nō ē necesē.l.vl.in der aūt ꝓuo taxabit expēsas:postea iurabit,put tradit iij.q.iij.§.qñ fieri ñ ðʒ.ꝛ i auc.ðe iudi.§.oʒ.coll.vj.ꝛ.ð qð me.cā.c.vl.ꝛ.j ð iiur.ꝛ ðā.ða.c. oli.ꝛ.ð.ð pcu.ɔsti tutis.

g Cuʒ accepꝫ i ducijs.i pᵒqꝫ idu cias recepit ad ꝓ bādā exceptōeʒ:ꝛ illud capl'm ðter minat illud tunc.

h Et sic soluen do.Hoc ꝑ regula re ē vt g non ē sol uēdo alio mō pu niatur.xiiij.q.vj.si res.ꝛ.ff.ð pe.l.i.ad fi.ꝛ.ff.ðe iurisdi. om.iud.f.qs id.§ i ꝓuos.ꝛ.ff.ð i ius vo.l.vlt.ꝛ.C.ðe se pul.vio.l.vl.i fi.ꝛ j.ðe clico maledi. c.vl.ꝛ.C.ð ser.fu. gcūqꝫ.ꝛ h gnāle ē ꝙ arbitriū locum hēat vbi certa pēa statuta ñ ē.ð.ð of. ðele.ðe caus.et.j.ðe accu.sup his.ꝛ.ff.ðe iure ðeli.l.i. ꝛ oīa q̄ iure scripto taxata nō sūt iudici s arbitrio relin quunt:vt eqtate pēsata ꝓcedat.ð.ðe transact.c.vlt.b.

nus vt vsqꝫ ad ðñicā q̄ cātat: ego sū pastor bonᵒꝑ se vł ꝑ ꝓ curatorē sufficiētē ad pñtiaꝫ nr̃aꝫ accedēt sup p̄dcis oibus rñsurᵒ aliogn cū assignaremᵒ ei ꝓ p̄ēptorio tminū supdcm̄ sciret ꝙ q̄tū ðe iuř ᵒ possemᵒ ꝓce deremᵒ ex tūc i negocio mēora o.Expectātibᵒ igr̄ ad aduēsarijs ipm diu vltra tmi nū duximᵒ expectādū : sꝫ ipse direxit simpli cē solūmō nūci uꝫ excusatōis lr̃as afferētem scribebat.n.ꝙ nūciū cui cum a nobis recedēt.iūximᵒ viua voce vt citarꝫ eūdē sero rcep at:vñ nō potatᵘ tū ꝑꝑ tmi bre uitatē.tū ꝑꝑ viarū discria nr̃o se ɔspectui pñtar̃. Sꝫ ꝗ h faci ebat:ꝙ sicut excusatorē dire xerat:sic dirigeř potuerat rñ salē:cū ei nō fuissꝫ iniūctū:vt ad cāꝫ i ꝑpa ꝑsōa ðūtar at vēi ret:sꝫ ł ipe accedēt vł pcurato vē idōeuꝫ ðstiarꝫ. Pretea cū mādat alicui:vt ad cētū tmi nuꝫ se iudici repñtet duo sub hacᶻ forma mā dāt vt ad iudi cē vēiat:ꝛ ad ðiē sibi ꝑfixā ac cedat:vñ si vēire nō possit ad diem assignatū teneř nihilōi nus se iudici ꝑsētare.Si enim mādat alicui vt alij ad certū ðiē certā rē exoluat:non ideo erit a mādato solutᵒ:si soluer nequerit ðie datā:imo ad solo nē elapso ēt ðie solutioni ꝑfi xo tenetur:quapropter qꝛ ði ctus electus nec venerat: nec sufficientem miserat rñsalemᶠ

i Um dilectu.ɔcanōicoꝝ suoꝝ.Hō ꝙ i cā cōi eiuſ dē liꝫ vnᵒ admittit ꝓ alio pᵒ litē ɔtest.volēs agē ꝓ ipo:lꝫ ɔstet eū ñ hr̃e mādatū ꝑstita cautōe ð rato.C. ðe ɔsoꝛ.eiusdē litis.l.ij.ar.ð.ðe ɔsti.cū.M.vbi ð h.itē aliud spāle:ꝙ plus lit.ɔte.caueř ð rato.vt in.l.p̄dicta ꝗ illud.ff.ðe pcu.pōponiᵒ.§.rati.Itē aliō spāle ē hic ꝙ i cā criali admittiř vnᵒꝑ se ꝛ ꝓ alijs.ij.q.v.statuit.ꝟ. si duo.ꝛ.iij.q.vj.h ꝗppe.Sꝫ nō credo ꝙ i tali cāu audi reř vnᵒꝑ alio siñ mādato:qꝛ talˀ cā ñ ꝑpe dꝛ cōis imo vnᵒ solᵒ possꝫ agē isolidū excipiēdo ꝑ lectū.ꝛ tm̄ fac vnᵒ q̄stū plꝭs:ꝛ isti hēbāt ēt mādatū ab alijs.vt h ðꝫ.b

k Crimia.f.dilapidatōꝫ:excōicatōꝫ ꝛ piuriū.ꝛ ꝙ ad misitraue rat ɔfirmatōe nō habita.Itē ꝙ erat in mino ribᵒ ordinibᵒ ɔstitutᵒ:hec oīa obijciebāt in modū ex ceptōnis:vt pꝫ i integra.ðe hoc.j.ðe accu .sup his.

l Al guamie:qð iferebat ei alsa p̄s cr̃ iudiciū:vt vꝫ.ř ēt i iudicio:qꝛ plꝭs ɔmissiōes emanarū rsup h negō.

m Profecuᵒ.si stat uissꝫ tminū sue appellatōis ðe buit ɔdēnari ad oēs expēsas:qs aduersarij fecerūt pᵒ qꝫ iuerūt ad curiā:qꝛ nō misit sufficiētē pcuratorē a d curiā.j.ð ap.nicolao.ꝛ.c.repħēsibil.ꝛ.c.sepe.ꝛ ēt si ter minū ñ statuisset:vt i.d.c.repħēsibil.ꝛ.c.sepe.ꝛ h verꝫ ē quando in iudicio appellatur.

n Sufficientem.leg time ɔstitutū ꝛ ad agenduꝫ ꝛ rñdendum.ð.ðe procu.c.i.ꝛ.c.accedens.ꝛ.xxiij.q.v.ð liguribus ꝛ.ff.ðe procu.mutus.§.pena.

o De iure.i.pemptorio iudex ðꝫ sic cōminari.ð.ðe i integ.resti.tum ex lr̃is.et.ff.ðe iud.in pemptorio.

p Nuncium.not a per nunciū fieri citationem.

q Poterat.sic.ð.ðe elec.bone.et.j.ðe ap.ɔstitutus.

r Sub hac.hoc fuit sūptū ð lege.ff.ð arbi.celsᵒ.et ē si.ð.ðe rest.spo.c.vl.et.viij.ði.q̄ iure.et.ð.ðe of.le.cū sup.ar.ꝗ.j.ð spō. sic.et.ff.ð ɔdi.et ðem.ex scriptura.et.ff.ð le.iij.e a t ñ adiectō.ei isti.ð ꝟ.ob. §.oīs stipulatō.et .ff.ð ɔ di.isti.siqs ita istitutus.

Rñsalem.Ex hoc vꝫ ꝙ lꝫ aliqs iusto ipedimē to sit ðetentᵒ: vt venire nō possit:ꝙ teneař mit tē procuratorē v .q.iij.si egrotās.vbi ð hoc.xviij. dist.eps.ꝛ.c.placuit.lxv. dist.siqs metropolitanᵒ. sic.j.ðe ap.ɔstitutus.ꝛ.ð ð elec.bone.In ꝓriuꝫ vꝫ. ꝙ nō teneař mittē pcu ratoreꝫ:dūmodo mittat excusatorē.ð.ðe.j cu.q̄re lam.vbi ðe hoc qꝛ reuo cař sn̄ia si probetur iusta absētia vt ibi.ꝛ.j.ð re iu. di.cuꝫ bertoldus.ꝛ.ff.ðe ðā.ife.si finita. §.si forte ꝛ.vij.q.i.pñtiū.Nā egri tudo prorogat ðiē:ꝛ li tē iudicauerit:iudicatum ñ vꝫ.ff.ðe re iud.q̄sitū. ꝛ si

ex cā probabili al's ñs ē:nō procediř ꝗ cū diffinitiue ð.ðe offi. ðele.ɔsultatōibᵒ.Itē fm h nō cēt melioris ɔditōis q abest ex iusta cā:qꝫ g ex iniusta.si eni nō vult interesse vel nō pt:suf ficit ei si mittat procuratorē.ff.ðe procu.l.i.ꝛ delegatᵒ nō pōt ɔpellere partes:vt personaliter quis ad caus. m veniat.nisi in casibus in decre.inno.iiij.ðe iudi. c.iuris eff.ꝛ.et generaliter ab initio ante libelli oblatione m quotiens quis abest ex ne cessitate subuenitur ei.ff.ex qui.cau.ma.sed ꝛ si.§.i.ad hoc ði xit vincen.ꝙ reus ad causam citatus si ardua est causa ꝛ ve nire non potest:non tenetur mittere procuratorem. sed excu satorem.ar.illius decre.ð.ðe procu.querelaꝫ. nisi spec ialiter hoc in citatione dicatur.fm ꝙ hic dictum fuit.sed actor scm per tenetur mittere.ff.ð diuer.ꝛ tēp.pre.l.i.Dicas ꝙ actor ab initio ante libelli oblatione aut etiam citatōneꝫ nō cōpellitur agere.sed ne fiat ei p̄iudiciū i ꝑscriptōe circa rem suā ēt infir mus ꝛ ipeditus ɔpellitur ɔstituere procuratorē:g saltē litē cō testeř.ꝛ sic iterrumpat ꝑscriptōeꝫ.ꝛ sic indirecte cōpellitur sed per iudicem non compellitur.ꝛ sic itelligiř lex p̄ma.ff.ðe diuer.ꝛ tēpo.prescrip.l.i.reusᵒ nō ɔpellitur venire iusta ð cā i peditᵒ.et p̄cipue si causa est ardua.vt dixi in decre.querelam ð.ðe procu.sed sufficit mittere excusatorem q de hoc fidē faci at.vt ibi.sed in cāu presenti iste electus simpliciter misit nun cium cū litteris allegādo quasdā friuolas excusatōes.s.calo res estiuos.ꝛ ꝙ tarde recepat nūciū ꝛ isidias allegabat s. ñ ꝑ babat.iō ɔdēnabř i expēsis tanqꝫ ɔtūax.ꝛ secᵒ ē i papa qꝫ in alijs iudicibᵒꝛ tū circa p̄ncipale ñ pcedit papa.Si tñ aliqs ē lōgo ipedimēto ðtētᵒ ita ꝙ ñ ē spes ꝙ possit vēir ad cāꝫ.et nego ciū tale sit ꝙ ñ possit aliqmō expediri ꝑ pcuratorē teneř mittē saltē.vt lit.ɔte.vt sic ñ currat ꝑscriptō actōi.s. si ppemo sit ipe diuᵒtē tēcř oīo mittē pcuratorē ad cāꝫ.al' procedeř ꝗ illū absētē

ad dic̃ sibi statutũ vl' post ẽt di utiᵓ expectatisᵃ: nec de vicino eiᵓ aduẽtu spes erat: vtpote q p lr̃as vtcũq3 excusauerit mo rã suã: ꝛ caloresᵇ estiuos ꝛ ĩfi dias sibi positas formidabat: eũ ĩputamus ꝯtumacẽᶜ: ꝛ ad legitias ꝛ moderatas expẽsasᵈ q̃s aduersarij eiᵓ fecerãt a tem pore citatõis emisse: quam ex tũc expectare icepant: ipm cu rauimᵓ cõdẽnare. I dẽ arma chano ꝛ caseleñ. archiepis.

Qum oli.d. clericᵓ .c.pa pe.p̃.n. diuersis p̃latorũ hibernic lr̃is p̃sentatis se asse reret i epm fuisse rosceñ. ele ctu3 nullusq3 appareret: q ali qd ꝯ eũ pponeretᶜ dictᵓ .p̃.n. munus fecit ꝯsecratiõis ipẽdi postmodũ.f.ꝛ.g. monachi ad eiusdẽ.p̃.n. p̃ntiam accedẽtes vterq3 se asseruit a canonicis rosceñ. ecclesie fuisse electum ꝛ q̃ p̃dictus.d. p falsas lr̃as fu erat ꝯsecratᵓ, ppter qd idẽ p̃. n. cãm vobis sub ea forma cõ misit vt de forma ꝛ pcessu ele ctõis memorati.d. solicite q̃re retis. ꝛ si eũ electũ canõice fu isse ꝯstaret ipm faceretis paci fica possessiõe gaudẽ: aliogn' inter p̃dictos.f.ꝛ.g. audiretis cãm ꝛ cuiᵓ electõem canoni cam ꝛ magis rõabilis factam iueniretis alterius curaretis electõi p̃ferre: ꝛ infra. Cũq3 a vobis dictᵓ.d. tertio citatusᵍ vestro se nollet ꝯspectui p̃sen tare. pcedẽtes i cã tã ex testi mõio cleri ꝛ populi rosceñ. ec clesie q̃ assertione regis coar caie ꝛ prelatoꝝ puincie de p̃ dicto f. electõe3 fuisse celebra tã cãonice didicistis: ꝛ eã cura stis auctẽ ap. ꝯfirmareʰ p̃ter ti3 cũ capl'o rosceñ. eccl'ie dem̃ d. se ñ elegisse cõstãt assererẽ nec d' p̃dicti.g. mõachi electi one aliq̃tenᵓ cogitasse. Intẽ memoratᵓ.d. ad ap. se. acce dẽs lr̃ qbusdã aliis grauami nibᵓ ꝛ iiurijs ꝯ dictũ.f. ꝛ quos dã alios lr̃as ipetrauit: eodẽ f. postmodũ ex pte vestra no bis lr̃as p̃sẽtãte: q qliter a vo bis i ꝯmissione p̃dicta pcessũ fuerat ꝯtinebãt: ꝛ ifra. Volẽ tes igitur ad huc misericordiⁱ terⁱ agere cũ absente: vt ex eiᵓ malicia cõuincatᵏ: dem̃.f. ad vos duximus remittẽdũ. mã damus q̃tenus nõ obstante q̃ eiusdem.f. fuit electio ꝯfirma ta sepedictu3.d. si i hibernia potierit iueniri: legitime cite tis ad cã3: ꝛ facultate sib i de fensiõis indulta in cã ipa cão nice pcedatis. Qui si inuẽtus infra tres menses vestro se ꝯ spectui ꝯtempserit p̃sentare: ad ꝯsecratõe3 dicti.f. oi occa sione postposita pcedatis. Si aũt i hibernia iuentus nõ fue rit idulto sibi vnius ãniᵐ spa cio. ex quo ad nos ꝛ si nõ v'bo factoⁿ tamẽ itelligit̃ puocasse arrepto itinere ad sede3 apo stolicam veniendi dicto.f. ad ministrationem rosceñ. eccle

a Expectatus. ꝛ sic videtur q̃ i crimie purgari possit mo ra: ar. ff. si quis cau. ꝛ post tres. Ar. ꝯ.j. qui ma. accu. pos. cum in tua

b Calores. iuxta illud: Nos genus ignauum tecto gaude mus ꝛ vmbra. ꝛ ita est ar. q̃ non excuset augustus qui teneat qs p̃sequi appellatõem ad curiam. ar. ꝯ. lxxxiiij. di. quorundam.

c Contumacem. vnde poterat ꝯ eum pcedi ad diffinitiuam s̃niam cu3 ageretur de electõne. s̃. vt lite nõ ꝯtes. qm̃. §.1. ꝫ q: appellauit ampliᵓ ex pectatur. j. c. priori.

d Expẽsas. ar. q̃ in cã criminali siue denũciatõ nis vel inq̃sitõnis seu ex ceptõis locum h3 petitio expensaꝝ. C. qui ac. non pos. q crimen. ꝛ sic lex il la. C. de iudi. sancimus. ꝛ s̃. e. c. px. locum hñt siue cã sit ciuilis siue crimia lis. de expẽsis dictum est iaij. s̃. c. pri. ꝛ fit hic ꝯdẽ natio nõ premissa taxa tõe. dic sup hoc. put no tatur. s̃. de pcu. auditis.

e Qum oli3 pponeret non ideo statim de buit ei credi: q: sepe hu iusmodi eulogia ex ma la fide fiunt. ff. de cu sto. ꝛ exhi. re. diuus nemini n. cito manus impones. xxiiij. d. §. i. ꝛ. lxviij. d. qd est cito. ꝛ. s̃. de elec. cũ no bis olim. sed ideo credi dit ei papa. q: ei soli fie bat p̃iudicium: sicut cle rico q celebrat i secreto. s̃. de cle. peg. ex tue.

f Alioquin. i. si fuisset electio cassanda ordine iudiciario: ꝫ iudices nõ itellexerũt qm̃ nimis festi nant ꝯfirmauerũt: vñ di cit iferiᵓ nõ obstãte q̃ eiᵓ electio sit confirmata.

g Citatᵓ. ꝛ iõ ꝯtumax fuit. vñ potuit pcedi ꝯ ip sum ad s̃nia3. s̃. vt lit. nõ ꝯte. qm̃. §. i. ꝛ iõ postea au diri debuit: nec s̃nia re tractari ꝯ eũ lata. ꝫ de gratia auditᵓ ẽ postea: vt sequit̃ iferiᵓ.

h Cõfirmare. nimis subito. vñ papa vult ite p ingrere d' ele ctõe ipa non obstante tali ꝯfirmatione.

i Mĩsericorditer. si ergo ex mĩsericordia tm̃: vt eiᵓ malicia ꝯui cat̃ audit̃ iste. d. vñ mãdat papa ingri. d' electõe ipius ñ obstan te ꝯfirmatõe de p̃dicto. f. q̃ de iure nõ d3 retractari: cũ ordie iuris facta fuerit: nec ab ea appellatũ fuit: l3 dicat̃ appellasse: q: nõ ipetrauit sup facto electõis: ꝫ sup iiuria: ꝛ iõ non ponit ius hec decre. ꝫ ẽ quedã puisio ex minima.

k Ut ꝯuicat̃. si. v. q. ij. p̃nti. C. d' iud. auc. iubemᵓ. ẽt sic iudex põt parcẽ ꝯtumaci. s̃. de of. dele. ꝯsuluit. ꝛ. s̃. e. p ut. ꝛ. j. c. px. C. q̃n ꝛ q̃n iudex. l. i. b.

l In hibernia a r. citatões ex pui ciã ñ eẽ faciẽdas s̃. de elec. cora3. ꝛ s̃. de ma. ꝛ obe. c. vl. ꝫ si nõ põt iue niri ad domũ illiᵓ q citatur mitti d3 s̃. e. cãm. ꝛ. j. e. ve nerabilis. ꝛ citãdᵓ ẽ qs edictj vl' lr̃is ff. de fideicõ. libe. cũ võ. §. vl. vel si ñ h3 domiciliũ: vbi habitare ꝯsueuit ff. de dã. ifec. l. iij. §. ptor. j. de cle. nõ resi. ex tue. vl' apõ su ã eccl'a3. j. e. c. fi.

m Anni. S3 q̃ re expectauit vltra sex mẽses. ꝯ. id. s̃. vt li. ñ ꝯte. qm̃. §. i. ꝫ h iõ: q: appella uerat: vt legit̃. S3 p alia ẽt iura ñ vr̃ q̃ fuit expectãdᵓ. s̃. de elec. dudũ. et j. de re iudi. cũ oli ꝫ forte iõ expecta bat̃: q: erat ꝯsecra tus ꝛ cũ eo tracta bat̃ cã: ꝫ ibi ñ tra ctabat̃ nisi iter eli gentes. Itẽ quare hic assignat̃ tẽpᵓ appellãdi ꝯ id qd legit̃. j. de ap. ex in sinuatõe. Rñ. q: p̃ figit̃ ab eo ad quẽ appellat̃ ꝛ q pt. l3 oia ista ex mĩsericor dia itelligit̃ facta

n Facto. sic. j. de app. dilecti. ꝛ. c. vt nostrum. b.

o Veritaq3 ꝛ ttu lerũt i mõ3 denũciatõis. ij. q. v ij. qua pp. sicut p3 in integra.

p Per ꝯtumaciã. Nõ q̃ p solã ꝯtũaciã pt ẽt quis su spẽdi ab offõ ꝛ bñficio: cũ papa eũ ꝯfirmat. q: corã p̃ mis non comparuit.

q Judicibus. secundis. s.

r Experiri. i. defendere: sic. s̃. de iudi. c. i.

s Neglexit. ꝛ sic nec corã p̃mis nec corã secũdis fuit li. ꝯtes. ꝛ tñ lata fuit s̃nia diffinitiua: vt. j. sequitur.

t ¶ Maliciā.s̄.c.prori.vbi de hoc.⁊.c.prout.
u ¶ Excōicatōnis sniam:cū iā eēt suspensus.⁊ ita cre scēte ɔtumacia crescē dꝫ ⁊ pena.s̄.vt lit.nō ɔt.qm̄i.fi. ⁊.ff.de pe.l.relegati.
x ¶ Probatū.Hic pꝫ:ꝙ lit.nō ɔt.recipiūt͛ testes:⁊ ita n̄ solū recipiūtur: vbi agit͛ ꝯ electōe plati:vt.s̄.vt li.n̄ ɔt.qm̄.§.porro.sꝫ ēt vbi agit͛ ꝯ resti tutōe ad idē fac.j ꝯ cle.n̄ resi.ex tue. ⁊.iij.q.ix.decerni m⁹:⁊ h̄ iō ē:q̄ pi culosa ē mora vtri q̄ꝫ.q̄ vtilitas eccl̄e vtroq̄ꝫ cāu ipedit͛ hꝫ.l.ꝯ crie nūq̄ꝫ p cedit͛ ꝯ abn̄te lit. n̄ ɔt.nisi i cā ꝯ ap paritorē.C.de pe. ne diu.pro ɔtuma cia.vō ānotant͛ bo na ⁊ expectat͛ p an nū ⁊ postea deuol uuntur ad fiscuꝫ nec sup bonis au dit͛.sꝫ sup crie.vt. C.de req.reis.l.ij. si aūt lis ē ɔtestata ⁊ liq̄t de cā i maio rib⁹ criminib⁹ nū q̄ꝫ pceditur ꝯ abn̄ tem:imo audit͛.qn̄ cūq̄ꝫ venerit.ff.ꝯ re q.reis:ānus.sꝫ ibi ꝯ ɔtestatōe lit̄ nil dr̄.sꝫ i a intelli gūt doctores.sꝫ i minorib⁹ q̄ penā re legatōis vl̄ dānū estimatōis ɔtinēt bn̄ pcedit͛ ꝯ abn̄tē ff.de penis abn̄tē sꝫ accusator sp dꝫ eē pn̄s:fallit i h̄ ca sū.C.de adul.quā uis.vbi procedit͛ ꝯ reū abn̄te accu satore.H.distigue bat:an liq̄.at ꝯ cā vel nō si liq̄t ꝯ cri mie vel pōt liq̄re ɔdēnatur abn̄s:⁊ sic itellexit.iiij.q. v.q̄sq̄.⁊.xxiiij.q.iij.ꝯ illicita.⁊ hꝫ hec posses itelligē ꝙ hic dr̄.⁊.j.q n̄.sint leg.platū.hic bn̄ liq̄bat ꝯ crie abn̄t̄ p ɔtumaciā.⁊ ita nō essꝫ aliqꝺ ɔtrīū ꝺm canones.⁊ h̄ n̄ liq̄t de crie:tūc excōicatur re⁹.⁊ sic itellexit.xj.q.iij.rur sus.⁊ q̄cūq̄ꝫ.nec distīguebat:an sit lis ɔtestata vel nō. vn̄ nostri moderni doctores dicūt:ꝙ nūq̄ꝫ ē pcedēdū ꝯ abn̄tem lite nō ɔte.⁊ itelligūt illud.c.decernim⁹.cū lis erat ɔte.sꝫ n̄ lis nō est ɔt.vel si ē ɔte.⁊ nō liq̄t ꝯ cā:tūc locuꝫ hꝫ.xj.q.iij.rursus.⁊ q̄cūq̄ꝫ.⁊ ita ɔdicūt huic decr.q̄ hic l.s n̄ fuit ɔt.⁊ tn̄ fert͛ snia ꝯ abn̄tē de crie:nec expectat͛ p ānū.et te stes recepti fuerūt.Qualr̄ itelligit͛ ꝙ hic dicit.ita ꝙ n̄ ɔdicāt capitula p̄dicta.pōt dici:ꝙ hic recepti sūt testes de spāli man dato dn̄i pape:q hꝫ pote statē ēt.s̄.ius.j.de ɔcel. pben.pposuit.⁊ ipe ideꝫ tulit sniam depositōnis vn̄ fcm̄ suū ad ɔsequen tiā trahi nō dꝫ:imo hꝫ ꝙ ipe iudicat:⁊ alij debent iudicare.j.de re iudi.in cāis.vel meli⁹ dicas:ꝙ c.decernimus.⁊.c.rurs⁹ ⁊.c.q̄cūq̄ꝫ.loquūt͛ vbi di recte agit͛ de crie.et iō in telligūt͛ lit.ɔt.lꝫ ex lr̄a n̄ colligat͛.Sꝫ.c.istud loq̄ tur i alio cāu.cū hic agi tur ꝯ crie i modū denū ciatōis seu inq̄sitōnis nā canonici curien̄.denun ciauerunt hec cria dn̄o pape.de q̄bus publicai famia laborabat ep̄s iste vt dr̄ in p̄n.vt bn̄ colligi tur ex āti q̄ decr.et ita bn̄ pūt testes recipi et ferri snia ꝯ ɔtumacē.s̄.vt lit. nō ɔt.qm̄.§.sūt et alij.et j.ꝯ accu.q̄lr et qn̄.ij.§.dꝫ et pl⁹ ē ēt hic.q̄ ꝯponit͛ i modū inq̄sitōis pp ho micidiū:cū al̄s in modū inq̄sitōis nō ꝯbeat q̄s ꝯ poni.j.de accu.inq̄sitio nis.i.rn̄so.et q̄ celebraue rat excōicat⁹:p quod so lū potuit deponi.xj.q.iij si q̄s p̄sbyter.
y ¶ Defendēdo.q lꝫ eni admissus fuisset ad ꝯfen sionē ip⁹.ff.ꝯ procu.huiꝫ quoq̄ꝫ.§.publice.sed hoc verū ē ad allegandas cās abn̄tie:sꝫ nō ad cām.q̄ i cribus nō interuenit pro curator.si agat͛ directe.j de accu.veniēs.i.q.vij.si qn̄ et.ff.ꝯ pub.iudi.l.pe. §.ad crimē.Sꝫ cū hic n̄ ageret͛ directe.potuit p curator interuenire.j.de accu.sup his.et.s̄.de pro (cu.tue.s̄.e.cū dilecti.

sic in spiritualibus ⁊ tempo ralibus ɔmittatis quo elapso eum non differatis in episco pū cōsecrare. Idem.

Ueritatis ē verbuꝫ orga no domice vocis emis sū ⁊ ifra.Sicut canōici curiē. i nostro auditorio retulerūt⁹. h.curien.ep̄s ecclesiam suam non solum delapidando dep̄s sit sicut publica predicabat in famia:sed homicidio icestu. alijsq̄ꝫ criminibus poluit:⁊ i fra.Super his cōmisim⁹ p̄mo cām tridon̄.ep̄o ⁊ abbati mō tis sancte Marie ⁊ preposito de insula:secundo quoq̄ꝫ bri xiensi ep̄o ⁊ ipsis abbati ⁊ p̄ posito:⁊ infra.Uerum cū ep̄s ipse priorum iudicum p̄ntiā adire per contumaciam[p] ɔtē psisset aucte nostra fuit per ip sos iudices ab officio bene ficioq̄ꝫ suspēs⁹:⁊ infra.Tan dem vero coram iudicibus[q]: canonica citatione vocatus p̄ sentiam suam difficulter exhi buit:sed friuolam tūc excusa tionem malicia concepta pre tendens experiri[s] cum cano nicis in iure neglexit[t] qua de causa nos ꝯ ɔfi.fra.no.suspē dentes ep̄m ipsum:vel poti⁹ suspensionem a iudicibus fa ctam auctoritate ap.cōfirmā tes tertio sup his cumano epi scopo ⁊ abbati sancti.a.causā ad separandam maliciam[t] ipi⁹ ep̄i ɔmisimus audiendam q ptibus citatis cum nec per se nec per responsalem idoneū ɔparuerit:i eundem ppter i obedientiam excōicationis sniam[u] si ptulerūt testes ex p te vestra:quē admodū in mā datis a nobis acceperant:admit tētes.s.abbates pores ppo si tos ⁊ alios rligiosos viros:p q̄s quēlibꝫ articulū criminuꝫ p̄dictoꝝ ɔstat fuisse pbatū[x]:⁊ ifra.Nos igit͛ vidētes ordinē iudiciariū i hoc facto fuisse s uatum considerato preterea: ꝙ post snias i se datas celebra re p̄sumpserit:cum multi p̄la ti ecclesiarum contra eundeꝫ ep̄m scripserit nec vn⁹ p eo defendendo[y] vel aliquaten⁹ excusando:in noie domini cū ap̄lo oēꝫ iobedientiaꝫ vlcisci volentes:lꝫ absentes corpor[a] presentes tamē spiritu iuxta verbum eiusdem apostoli tu limus sententiam perpetue ꝯ positionis in ipsuꝫ:⁊ euꝫ tam a pōtificali q̄ ab omni officio sacerdotali priuantes sin̄ spe restitutionis aliqua duximus condemnandū:ea nihilomi nus irritum reuocantes que cunq̄ꝫ post inhibitioneꝫ[b] apo. se.seu factam suspensioneꝫ ⁊ excōmunicationem de rebus eccl̄ie alienare,p̄sumpsit.

Idem in ɔcilio generali.

Contigit[a] iterduꝫ:ꝙ cū actori ob ɔtumaciaꝫ ad uerse ptis adiudicatur cā rei huādē possessio:ppter rei po tentiaꝫ:siue dolum.actor.ifra

a ¶ Corpore.sic.ij.q.i.ꝯ māifesta.
b ¶ Inhibitōnem.sic.j.de despon.impu.ad dissoluendum.et j.de no.oper.nunc.cum ex iniuncto.si.s̄.de of.dele.venerabi lis.et.j.de accu.c.vlt.
a Contigit huāde.hꝫ legistas iproprie.dr̄ cā rei huāde vbi q̄s ɔuenit͛ actōe reali.in q̄ cāu ē stati verus possessor.hꝫ eos.C.de prescrip.xxx.vel.xl.an.si q̄s ēptionis.§.pe.sed ɔmit

tabitur:qꝛ reuſ veniēs.j.ānū cā recupat ſm formā iuris.ſ.vt lit.nō ɔteſ.qm̄.§.i alijs.ꝛ ibi ē ar.i hac opiniōe i vbo recupet. ꝫ illud exponiť ibi ſm iura canonū. Proprie dr̄ cā rei ſuāde qꝛ añ ānū nō ē verus poſſeſſor.ꝫ cuſtos poti⁹.j.ti.pri.c.vl. et ſ.ð of.or.paſtoralis.ver.vex. In pſonali vero actōe ſm oēs ꝓprie dr̄ cā rei ſuāde ſiue cā cuſtodie.tal'.n.cuſtos ē et nō poſſeſſor.ff.de ac q.poſ.poſſideri.§.vl.ꝛ.l. ſiqs añ.nec tūc eijciť poſ ſeſſor de poſſeſſiōe.ff.de dā.iſe.ſi finita.§.ſiqs āt ꝛ.ff.vt i poſ.l.is cui.l.rñ ſo.ꝫ tñmō ſcðm decretū eijcit pmum poſſeſſorem ff.de dam.iſec.ſi finita.§. vbi ꝓo.ꝛ i ta vterqꝫ erit i poſſeſſione .diuerſo tñ reſpectu. Poſſeſſor ğ co let agrū.et colliget fruct⁹ ꝫ alter eos cuſtodiet.ne diſſipenť ab iſto.ff. vt in poſ.le.is cui.§.qſlegato rū. In reali actōe ſec⁹.vt dr̄ i vltima notula hu⁹ c.tñ iudex nō multum fe ſtinabit ad miſſionem in poſſeſſionē.qꝛ ſi re⁹ pro babit iuſtā cāꝫ abñtie re ſtitueť.ff.de d ā.iſec.ſi fi nita.§.ſi forte ipo iure.ff de puile.cred.iperatoreſ ꝛ.j.de re.iudi.cū bertold⁹. Sūmati.examinabit ergo iudx ne gociū:añqꝫ mittat alterā ptiū i poſſeſſionē .ſ.vt lit.nō ɔte.qm̄ frequenť.§.qð ſi.ꝛ.C.de bo.auc.iu.poſ.auc .ꝛ q iurat.

b Nō pōt ɔ iſtū q nō admittit aliū i poſſeſſionē plura ſ'nie dia ſūt pdita q̄ enumeranť.ſ.vt lit.nō ɔte.tue.ꝛ dic.iō ꝙ ſi p ānū ſteterit i excōicatōe pdit poſſeſſionē:ar.xi.q.iij.rurſuſ.ꝛ c.qcūqꝫ. Sꝫ h̄ nō credo:ꝙ ex v i excōicatōis pdat poſſeſſionē: ꝫ ex eo ꝙ ñ admittit il'ū ad poſſeſſionē bñficio hu⁹ ɔſtitutio nis.ꝛ.c.illa nō loquūť i cā ciuili ꝫ.c.rurſus loqť i criali.ꝛ.c. qcūqꝫ loqť:cū de crie agiť ſiue ciuiliť ſiue crialiter:ꝛ ſic ñ tan gūt iſtū cāuꝫ.ꝫ hꝫ h̄ ɔtingēt ꝙ efficereť poſſeſſor i lle q nō fuit miſſus i poſſeſſionē nec pnūciat⁹ mitti.due.n.ſūt pene pcedē di ɔ ɔtūaces:vna p miſſionē i poſſeſſionē :aliā p excōicatōe m vbi vna tm̄ iponiť alia ñ iduciť :niſi expſſe ipōať:imo cū vna nō timeť :tūc dmū alia iponať :vt.ſ.vt lit.ñ.ɔte.qm̄ freqnť i fi.

c Melioris..nō.n.melior dꝫ eē ɔditio illoꝝ q deliqūt:qꝫ eoꝝ q obediūt.ff.de do.inť vi.ꝛ vxo.l.iij.§.i.ꝛ.ſ.de poſtu.ad h̄ v.nos ꝛc.ꝛ ſtulti ñ debēt eē melioris ɔditionis qꝫ piti.ff.ꝙ vi aut clā.l.ſeru⁹.ꝛ.xvi.q.i.legi eplaꝫ.i pn.ꝛ.ff.ð no.l.nō ſolum.

d Actor ver⁹.idē vr̄ fuiſſe ſtatutū p leges i pſonali actōe:vt ſi p aduerſariū ipedior poſſidē:ꝙ nihi lomin⁹ p poſſeſſore de beo hr̄i:ac ſi poſſiderē.ff.ð bo.auc iud.poſ.qꝫuis.ꝫ ſi p aliuꝫ ipedior:ille teneť mihi ad iterreſſe.ff.qb⁹ cāis i poſ.eať.l.pe.ꝛ h̄ ſi ſoluēdo fue rit:al's itelligo poſſidē.ff.ð eo p quē factū erit l .vl.i.rñſo.ꝛ.ff.de dolo.ꝛ eleganť.§.ſi dolo.

e Cōſtituať ñ ðterminat hic:an ipo iure an p lapſū āni i ɔſti tuať ver⁹ poſſeſſor aut p ſniaꝫ iudicij.ꝛ vr̄ expſſū:ꝙ ipo iur an no elapſo ſit ver⁹ poſſeſſor.ſ.ð of.or.paſtoral'.v.vex.ꝛ.j.ti.p xi.c .i.ꝛ ē ſile.qꝛ trāſcurſ⁹ āni puat aliquē ſtipēdio ſuo:ſi tan to tpe ſteterit excōicat⁹.xi.q.iij.rurſus.ꝛ trāſcurſus āni ɔſtitu it aliquē hēticum.j.de here.excōicam⁹. Sed cōtra videť: qa

ānuꝫ rē cuſtodiedā nāciſci ñ pōt⁹ vl' acqſitā amittit:ꝛ ſic cū ſm multoꝝ aſſertōeꝫ ver⁹ nō efficereť poſt lapſū āni poſſeſ ſor:reportet ɔmoduꝫ de mali cia ſua re⁹.ne igr̄ ɔtūaꝝ meli oris q̄ obediēs ɔditō n is exi ſtat de canonica eqtate ſanci m⁹:vt i cāu pmiſſo actor ᵈ ve r⁹ ɔſtituať ᵉ elapſo āno poſſeſ ſor. Gre.ix.ar'epo burdegal'.

Enerabil'.f.n.ꝛ.j. Volē tes ſin ē ᶠiponi litib⁹ ne imortales exiſtāt: mādam⁹ q̄ ten⁹.ad initiū ꝓrie ᵍ veture q̄ dragesime: qð ꝛ ibi pēptorinꝫ tminū duxim⁹ aſſignādū ſup iure pmatie:qð bituriceñ.ar' eps i te ac i puicia tua ſe hēre pponit:p te vl' p pcuratorem idoneū ſufficienť iſtructū ʰ ad lit ē ɔteſtatam ꝛ ad alia oīa ne gocia pagēda:q̄ neceſſaria de ciñōi negocij videbūť.nr̄o te ɔſpectui repſētes.nos vo nihi lomin⁹ ar'diacono trāſuigeñ. ꝛ.m.cāonico turoñ.ðdimus i mādatiſ:vt ꝛ ipi ad eū dē tmi nū auc̄te nr̄a iuxta pmiſſā for mā te pēptorie citare pcurēt: ꝛ ſi nō potis iueniri faciant vt citatōis edictū per ipſos vl' ali os apud eccl'iam tuam publi ce proponatur.

De eo q mit.i poſ.cā rei ſuan de. Alex.iij.pori ꝛ fratrib⁹ de guiſeburg.

Onſtitutis i pñtia nr̄a.r.canō ico vxo ꝛ rñſalib⁹ pꝑoſiti ð

poſt ānū ipetrať ſecūdū decretū.j.ti.px.c.i.ꝛ.ff.de dā.i ſec.ſi finita.§.iulian⁹.ꝫ illud loqť i pſōali actōe. Ad h̄ dicas.ꝙ i realib⁹ actōib⁹ ñ hꝫ locū ſecūdū ðcretū:nec ē n eceſſe.ꝫ ſolū trāſcurſus āni fac aliquē poſſeſſorē vt i decre.paſtoral'.niſi qs ad cautelā ꝓpetret illð:ꝫ in pſo nalib⁹ actōib⁹ neceſſe hꝫ ipetrať ſe cūdū decretuꝫ.qꝛ al's itelligiť ñ poſ ſidē.j.ð proba.ex lr̄is.et ſic nō pſcri beret. Sꝫ h̄ nō ob tieret vniformiť i oib⁹.qꝛ i cā nora li ꝛ i cā dāni iſecti ſm decretum ɔſti tuit aliquē dñꝫ ſi reus erat dñs.ꝫ ſi nō erat dñs ɔſtitu it vex poſſeſſorē ꝛ dat ei cāꝫ pſcribē di ſiue vſuca.ff.ð dā.iſec.ſi finita.§. iulian⁹.ꝛ.ff.de ac qui.poſſ.poſſideri i fi.ꝛ.ff.ð noxali.et qñali.ꝫ i alijs pſo nalib⁹ ſecūdū de cre.ɔſtituit aliquē poſſeſſorē.vt.ſ.vt lit.non ɔt.qm̄ i fi. ſm itellectū queꝫ poſuit ibi io.in h̄.ſ.vt exonereť ab onere pbādi ðbituꝫ ꝫ nō pſcribit:qꝛ qñcūqꝫ dñs offert debitū ſ'ſtituetur ei reſ ſua:niſi diſtracta ſit auc̄te iudicij:vt.C.ð diſtra.pig. ſi pus aliuꝫ intellectū diximus ibi . Sed nunqd idem iuris eſt in ſpūalib⁹ cāis:vt ſi petať eccl'ia vl' pbēda ab aliquo ꝛ reus infra ānnū ñ coparcat:vt.p⁹ ānnū actor verus ſit poſſeſſor:vt ſic pſcribat eccleſiam vel pbēdā cū actor nunqꝫ inſtitut⁹ fuit forte i eccl'ia dico ꝙ ſi pe tať e ccl'ia tanqꝫ ꝓprietas vel aliud ſpūale: elapſo āno. verus eſt poſſeſſor:ꝛ pſcribere pōt.j.ti.pri.c.i.ſi ꝓo pe tať eccl'ia tanqꝫ bñficium ſiue pbēda:nō hꝫ ibi locum pſcriptio:qꝛ titulus non pſcribit.ſola.n.poſſeſſio nō fa cit aliquem decurionē: ꝫ canonica electio.ff.de decu. herēni⁹.ar.j.ð iſti.ex frequētib⁹. Qui eniꝫ dicit ſe pla tum eccleſie vl' canonicū ñ pdeſt pbare pſcriptōeꝫ:ni ſi oſtēdat titulū ſiue libellū ſue ordinatōis.ij.q.i.legū ꝛ j.de pben.dilecto.ꝛ.ſ.de pba.ex iſinuatōe .nec ob.j.ð iurepa.cura.qꝛ pſcribiť ibi eccl'ia tanqꝫ ꝓprietas:vt di xi:ñ tanqꝫ platura.nunqꝫ.n.p iura canonica p ſecūdū ðcretū dať i⁹ pſcribēdi:niſi adſit bōa fides.j.ð pſcri. vigilāti.ꝛ.c.qm̄ oē:ſed cū aliqſ mittiť i poſſeſſionē bñfi cij q nullū titulū hꝫ:nunqꝫ pōt hr̄e bonā fidē.ꝛ iō nō pſcribit qꝛ i huiuſmōi ſpūalib⁹ bona fides ꝛ iuſt⁹ titu lus reqrūtur.ſ.ð pſcrip.ſi diligēti. Quid ergo opať ſe cūdū ðcretū i h⁹ı ſpūalib⁹:forte vt poſſit pſcribere ɔ oēꝫ agētē:ſi hēret bonā fidē ꝛ aliquē titulū:ñ tñ pſcri bit i⁹ plaťuť l' pbēde:ꝫ pſcribit ɔ agētē tm̄. Hodie vo il le q agit ɔ aliū poſſeſſorē ſup dignitate pſonatu vl' bñfi cō eccleſiaſtico obtinēdo:ñ dꝫ mitti i poſſeſſionē cā rei ſuāde ꝓpter ɔtumaciā ptis aduerſe:ne per hoc ad eāt ingreſſus pateat vitioſus.ſed i eo cāu lite nō ɔte.licea

iudici negociū fminare:vt i ꝯcil.lug.ꝺ eo q mit in pos. cā rei ꝑuāde.c.eū q.ꝛ illud sciaꝺ ꝙ missus in possessiōe ex ꝑmo ꝺcreto ñ vtiꝛ fructib⁹:imo eos ꝯꝑuare ꝺbꝫ:vt ipse restituat.eos cū ipsa re:si ifra ānū re⁹ recupat possessionē.j.ꝺ seqst.c.ij.si ñ recupat rē suā ifra ānū,i actō ne reāli.bēbit oēs fruct⁹ vsqꝫ ad lit. ꝯte.postea sup ꝑpe tate audieꝛ.si p⁹a gē voluerit q possessiōꝫ amisit si ꝙ ex ꝑmo' decreto ñ vtaꝛ fructib⁹ꝓba tur.ff.q.ex cau.in pos.eaꝛ fulcini⁹.i ꝑn.ꝭ post ꝭꝫ ꝺcre tū vtiꝛ fructib⁹.ff vt in pos.leg.is cui §.q legator i fi.se c⁹tū in petitōe hē ditatis vbi qs ꝑp nimiā ꝯtumaciā ꝯseqtur fruct⁹.ff. q.cau.l pos.ea.fal cini⁹.§.vl.Siliter cū venꝛ mittitur i possessionē vtitur fructib⁹.ff.ꝺ vē.i pos.mit.l.i.§.i.et.ff.si mulier vē.no.i po.calū.cause eē ꝺe.l.i.Simplr cū ipubes ex car.edi cto mitiꝛ i possessionē .ff.ꝺ carbo.edic.ꝭ si is.§.ij.Jtē qd ꝺices si missus i possessionē ex ꝑmo ꝺcreto eijciaꝛ an possit petere restōnez:videꝛ ꝙ ñ ꝑcipue ꝭm iura ca nonica cū ñ possideat ꝭ tm̄ custodiā hēat:vt.ꝫ.ꝺictū ē qꝛ ñ sufficit p̄obaꝛ ꝺiectionē:nisi ꝓbꝫ possessionē vt.ꝫ.ꝺ of.ꝺele.cōsultatiōibus.ꝛ.ꝫ.ꝺ resti.spo.oliꝫ.vñ nō posset agere vti possidetis.ff.vti.pos.si ꝺuꝺs.§ cre ditores.ꝭ ꝺicas ꝙ pōt petere restitutionē ꝯditiōalr ex illa.l.C.ꝺ ꝑtori.pi.l.vl.ꝭm illos q ꝺicūt ꝙ stati ē ve rus possessor saltē in actiōe reali ñ videaꝛ qō cū hēat verā possessionē:lꝫ cōmutabilē.

f Venerabil.finē.sic.ꝫ.e.finē.ꝛ.ꝫ.ꝺ ꝑcu.ꝯstitu ꝭ. ꝛ.C.ꝺ agri.ꝛ cē.li.xj.ꝛ.C.ꝺ iudi.ꝓpandū i ꝑn. ꝛ iō vsqꝫ ad trieniū ꝛstriguꝛ lites ꝭm leges:vt i ꝑdi. l.ꝓpandū:ne imortales eristāt:vbi.ꝺꝛ:ꝭꝫ iura cāoni ca ñ finiꝛ istātia iudicij elapso triēnio.ꝫ.ꝺ iu.venābil.

g Priorie.ꝛ si ꝭ nō fuisset appositū:ꝺ ꝓpria itellige reꝛ.ff.ꝺ vb.ob.eū q calēdis.l.ꝑuū quoqꝫ in ꝑrin.bē.

h Sufficieꝛ instructū.sufficiēs ꝺꝛ q ad agēdū ꝛ ꝺ fen dendū et rñdēdū constitut⁹est legitiē:ꝺ ꝭ ꝺictum est.ꝫ.ꝺe procu.c.i.et.c.mandato

i Ecclesiā.Sic ergo ꝺꝫ citari q ꝑsoālr ñ iueniꝛ.ꝫ.e. cām q vbi satj ꝺꝛ ꝺe hac mā.Sꝫ qd fieret si re⁹ vēiat: ꝛ iudices ipediti ēt si vēissꝫ ꝓcedē ñ potuissēt: nūqd tenebiꝛ saltē ad expēsas vꝛ ꝙ sic:qꝛ cōtumax ē:vocari eni ñ ē ꝯtēneꝛ auctē ꝑtōis.ff.ꝺ iud.sigs ex aliēa.ꝛ.ff.ꝺ re iudi.cōtumacia nec ꝓdesse vꝛ si casu ꝓcess⁹iudicj ipediꝛ:sic si facto fecerit:ñ vꝛ obtētari volūtati.ff.ꝺe cōdi et ꝺemō.l.i.in fi.cert⁹ eni casus ꝺꝫ eē ad ꝭ:vt ñ veniat ar.ff.ꝺ bo.pos.ꝭm tab.l.j.§.i.v̄.sciētiā ñ.et licꝫ mea nō insit:teneor tñ veniꝛ.ff.sigs cautio.si eū i ꝑn. Ar.ꝯ ff.sigs cau.l.ij.§.si qs i iudicio i fi.et.ff.sigs tñ ius vo.nō ierit.l.ij.i fi.qꝛ nihil iterest actoris reū nō vēisse vt ibi.ff.ꝺ iud.nō vꝛ.ff.ꝺ pecul.eo tpe.et.ff.ꝺ arbi.si cū ꝺicꝫ.§.si arbiter.v̄.sed si in aliquē.ꝛ hoc vez est ꝙ nō teneꝛ.j. ꝺe eo qui mit.in pos.cā rei seruande.c.i.

k c Constitutj.seruāde.sup possessiōe sup q̄ agebaꝛ tāqꝫ sup ꝓprietate:sec⁹ si agaꝛ sup bñficio vl' ꝺignitate.j in concil.lug.c.ii.cum qui.

bēiꝛ sup possessiōe eccłie ꝺla mēto:i quā cā rei ꝑuāꝺ[k] fuē tis iducti:hicide fuit corā no bis aliqꝺiu ꝺisputatū:tādē ex vtriusqꝫ ꝑtij assētōe fmin⁹:ꝙ lꝫ cā ri ꝑuād e tm̄ i eiulꝺ eccłe posꝭonē iducti fuerītj ifra an nū t ñ alta ꝑs stādi iuri non ꝑ stitit cautōez:lꝫ volūtatē[m] pre stādi bñerit:ꝛ vos eā ꝑ atī[n] reci pe fuissetꝫ.Jdōqꝫ ꝺcernim⁹ vt amō posꝭonez ꝑscripte eccłie saluo iuꝛ⁹ ꝙ idē ꝑposit⁹i petē da eccła hēe ꝺignosciꝛ ꝯdictō ne q̄libꝫ bēatj[p].Ut āt nře ꝺif finitiōis snia iuiolabiliter ob seruēꝛ.eā aꝑlico ꝺuximus pa trocinio roborādā. Vale.

Q(Qu) ij.epo ꝛ archidi.ebor. Um sicut accepim⁹ inꝛ ꝑ.subde.ꝛ abbatissā ꝛ ꝯuētū scē trinitatj sup ecclia ꝺ capit qō verteꝛeꝛ:abar.ꝛ ꝺe comit. abbates ac archid.chimen.a se.aposto.ꝺelegati moniales ipsas rei seruādecausa i possessionez rei petite⁹ miserunt: vnde cum hoc ad subdecani noticiā ꝑuenisset ad archidia. predictum accessit ꝛ offerens ei sistēdi iudiciū cautiōem q̄ niā abbas ꝺe corinth.ꝑfect⁹

l Assertione.C.si ꝑ viꝫ vel alio mō.l.ij.et ita per ꝯfessiones partium ꝯsti tit ꝺ meritj cause.et iō ex confessione proceꝺiꝛ aꝺ sniam.ꝫ.ꝺe transac.ꝑre rea.ij.et.ꝫ.ꝺe rest.spo.cū ad sedē ad fi.qꝛ ꝯfessus in iuꝛ pro iudicato hꝛ.j. ꝺ ꝯfes.cum sup.et.c.se.et C.ꝺe confes.l.vna.

m Uoluntatez.non ta men studiosam seu cum effectu.qꝛ per eū stetit et ñ ꝑ iudicē vel per aduer sariū.als si stetissꝫ per iu dicē vel ꝑ ꝑtē adv̄saꝫ:ñ imputaretur ei.j.e.c.,ꝑx. imo ꝛ si iudicem habere nō pōt coram publicis ꝛ honestis ꝑsonis ꝺꝫ cau tōnem offerre ac ꝑstare: vt postea nō currat annalis ꝑscriptō.ꝫ.ꝺe of.or.pastoralis in fi.ꝛ.j.e.cum venissent.Jtē est ar.hic:ꝙ volūtas sola ñ sufficit sine effectu.j.ꝺe re iudi.cū aliquib⁹.ꝛ.ff.ꝺe cōsti.pecu.promis sor.§.constituto.ꝛ.ff.ꝺe re iudi.l.iiij.§.ait pretor.et.lxxxvj.ꝺist. non satis.et.ff.qui.mo.pig.vel.hypo.sol.l.sicut.§.si volūtate ar.ꝯ.xxij.q.v.nec solo.et.c.qui viderit.ꝺe pe.ꝺi.i.sigs cū telo xij.q.v.sigd inuenisti.So.vbi ꝺe necessitate opus est facto ñ sufficit voluntas.si factum adimpleri pōt als voluntas repu tatur pro facto vt in.c.non satis.Uel aliter vbi quis hꝫ volū tatē faciendi bonū sufficit sola voluntas.si non potest facere illud.Sed si voluntatem habet male faciendi ꝛ ꝑ euꝫ nō stat puta quia procedat ad actū exteriorem ei imputaꝛ.ꝺ pe.ꝺi.i. siquis cū telo.ꝛ in pluribus.ll.ibidē.als sola volūtas non im putatur.qꝛ cogitationis penaꝫ nemo meretur.ꝺe pe.ꝺi.i.§.co gitatio.et.§.cogitationis.

n Parati.si vō nō fuissent parati eā recipere:nō noceret ꝑ positio.ar.ff.ꝺe lege ꝯmissio.si fundus in fi.§.ꝯmissoria.vel si eam ꝑstare ñ posset non iputaretur.qꝛ inanis est actio ꝛc.ff.ꝺe ꝺolo.nā is.ꝫ.ꝺe resti.spo.olim.ij.et.j.ꝺe sol.odoard⁹.ꝑstat ꝭ quā pōt.s.iuratoriā.j.ꝺe ꝺo.post ꝺiuor.re.ꝑ vīas.ꝛ.C.ꝺ epis. et cle auc.generaliter.et in auc.vt nulli iudicū.§.si vō.col.ix.ꝭ illud ꝑtestetur.j.ꝺe ap.c.vlt.Jtē habes hic ꝙ parti ꝑstanda ē cautio ista qꝺ est vez.et iō si non ꝑt iudex haberi ꝑstetur par ti.et iudici etiā potest prestari parte absente.j.e.c.ij.et.iij.et.ꝫ ꝺe off.ordi.pastoralis.Si autem neuter potest inueniri i pre statur alicui honeste persone:que recipiat cautōnem nomine aduersarij.

o Saluo iure super proprietate.sic.ꝫ.vt lit.nō ꝯt.qm̄.§.qꝺ si.i fi.et.ꝫ.ꝺe ꝺo.et contu.prout i fi.

p Habeatis.hic sumitur arg ꝙ ꝭm ꝺecretuꝫ necessarium sit in reali actione.sed iꝺeo ꝺatum fuit scōm ꝺecretum.quia ꝺu bitabatur super cautione.an infra annū prestita fuisset.ꝛ iō reuocabatur in ꝺubium inter partes.ꝺe hoc satis ꝺictum est ꝫ.ti prior.contingit.

b Q Um sicut.rei petite.sic.ꝫ.vt lit.nō ꝯt.qm̄.ij.in alijs.et.[illegible] e.c.vl.C.ꝺe his q ad ec.[illegible] ꝑñti.§.cum aūt.

in angliā:ꝛ abbas thesaurie. viā fuerat vniuerse carnis ingressus possessionē īfra annū sibi ꝛ̄signari cū istantia postulauit sꝫ ñ obtinē[a] potuit:ꝛ īfra. Discre.v.mādam⁹ q̄ten⁹ si ē ita:sistēdi iudicio ab eo cautōne recepta[b] ei possessionē ꝛ̄stitui faciatis.nec obstare volum⁹ ꝙ ān⁹ elapsus eē ꝑponit: si p eū nō steterit[c]:q̄min⁹ īfra annū ꝛ possessionē recepit:ꝛ dederit cautionē. Anno.iij.

Cvrb.ꝛ senogalieñ.epis Cꝫ venissēt ad ap.sedē abbas sci angeli.ꝛ.p.gall.idē p.ꝑposuit ꝙ p̄dict⁹ abbas eū sup q̄dā possessione coꝛaꝫ io. ap.se.le. traxit in cāꝫ:ꝛ īfra: Cex legat⁹ iste cāꝫ ꝯmisit iudicib⁹ p̄ꝫ ius ꝛ bonā ꝛ̄re ꝯsuetudinē ꝛ̄minādā,q cū p̄ꝫ i⁹tm̄ vellēt ꝑcedere:p̄fat⁹.p. nr̄aꝫ audien.appellauit:sꝫ iudices nihilomin⁹ partē aduersā in possessionē reꝝ petitaꝝ inducendā cā custodie[d] d̄creuerūt ita ꝙ si vsqꝫ ad annū ꝛ diē p̄staret sistēdi iudicio cautionē ꝛ parti alteri.xxx.libꝛas restitueret[e] ꝑ expēsis:recipet possessionē eandeꝫ:cuꝫ.g.ap.se.le.infra annū fuissꝫ terrā illā igressus ipse cautionē stādi iuri obtulit coꝛā eo:ꝛ possessionē sibi restitui postulauit:paratꝰ expēsas restituē factas i lite q̄.vi.lib.sūmā sicut asserit nō excedūt:sꝫ abbas.xxx.lib. sibi restitui petijt quātitatē:ꝛ īfra. Nos igitur ipsū.p. cautione[g] p̄stita in possessionē credimus reducendū:hoc etiam decernētes:vt si cōsuetudinē quā allegat laudabilē esse cōstiterit:qꝛ ex hoc sequitur eū rationabiliter[h] appellasse ad restituendas expensas nullatenus cōpellatur:aliogn cuꝫ ex hoc appareat eum frustra toꝛie reuocasse:ad restitutionē cogaꝛ̄ expēsaꝝ illaꝝ:quas abbatem constiterit propter hoc necessarias[k] in lite fecisse.

Gregorius.ix.

Si aduersari⁹ tu⁹ p⁹ citatōis[l] edictū ad ꝛ̄mota loca se trāsferēs ꝑcuratoꝛē legitimū nō dimisit:ꝛ denūciatiōe publice f̄cā domi[m] nō apparet:

a Obtinere.sꝫ nō debuit.cū plures fuissent iudices ipse sol⁹ restitutōem dare nō poterat.qꝛ sol⁹ nō habebat iurisditōem s̄.de offi.dele.cām mr̄imonij.ꝛ.c.vno delegatoꝝ.ꝛ.ij.q.vj.§.diffinitiua.v̄.itē si p̄les.ar.ꝯ̄.qꝛ cuꝫ res eēt tpe pitura archid. poterit se intromittere.sic apparet in tutoꝛib⁹.ff.de admi.tu. tutoꝛ q.§.i.sed nō ē verū vt dictū est cū non haberet iurisditionē;:poterat tamen cautōem recipere ab ipso noie aduersarij ñ tanqꝫ iudex sed tāqꝫ honesta ꝑsona:ꝛ sic nō curreret tēpus.s̄.de offi.oꝛ.pastoꝛalis.de hac cautione dictū est in ꝑri.c.s̄.e.

b Recepta.ꝛ ita ꝙ nō potuit facere p̄mo nō facere dꝫ:vt possessionē recuperet.sic.j.c.ꝑri.sic ēt si ad terminū vēire aut ēt soluere no potuisti nō tm̄ p⁹ terminū eris a solutōe absolut⁹.s̄.d̄ do.ꝛ ꝯ.cū dilecti.ff.de arb.cels⁹

c Nō steterit.Nota ꝙ si p me non stat quo min⁹ faciā qd̄ debes nō est mihi imputanduꝫ.sic.s̄.de rescrip.si aūt.ꝛ.c.plerūqꝫ ꝛ.s̄.vt li.non ꝯte.qm̄ circa prin.ꝛ.j.de ap.ex insinuatione.ꝛ.ij.q.vj.anterioꝝ.§.ad hoc.ꝛ.j.d̄ ap.ex ratione.ar.ꝯ̄.s̄.c.ꝑri. sꝫ ibi voluit solūmodo;sꝫ nō cū effectu.ꝛ volūtas ibi stetit i suis ꝛ̄minis:h̄ v̄o voluit ꝛ obtulit.sꝫ de fuit q recipet ꝛ abs̄te illo q fuit cā custodie in possessionē miss⁹ ex cā necessaria possessio restitui ñ dꝫ.j.de v̄b.si. dilecte.

d Cum venissent.cā custodie.ar.ꝙ non sit possessoꝛ sꝫ tm̄ custos.sic.j.e.c.pꝛoxi.

e Restitueret.Hic male ꝑnunciauit:quia p̄mo debuit ei d̄ expensis constare saltē p iuramentū.C.de iudi.sancim⁹.p̄missa taxatōe.s̄.de pꝛocu.ꝯstitutis.ꝛ hic in fi.dicit quas abbateꝫ ꝯstiterit ꝑpter hoc fecisse.vñ perperā ꝑcessit qꝛ nō debuit cōdēnare eū ad voluntatē abbatis.vñ papa nō stat illi ꝯdēnatōni:ꝛ pꝛeterea ꝯdēnatio expensaꝝ dꝫ fieri tpe pꝛestande cautōnis quo recuperat possessionē.s̄.lit.nō ꝯte.qm̄.§.in alijs. ꝛ.j.de sequestra.c.i.ꝛ hic in fi.

f Obtulit.p hanc oblatōem cautionis interrūpit p̄scriptionē annalē.s̄.de of.oꝛ.pastoꝛalis in fi.ꝛ.s̄.c.ꝑx.Et p h̄ v̄ꝛ renūciasse appellatōi ꝛ ratā habuisse sn̄iaꝫ iudicū illoꝝ ex quo acquieuit illi.ar.s̄.de of.del.gratū.ꝛ.j.de testi.cū venissent.ꝛ ar. ff.de iudi.lꝫ veꝝ.ꝛ.ff.rē ra.ha.l.iij.§.falsus.Sꝫ ꝯ̄ innuit.ſ.qꝛ papa mādat inquiri de appellatione:q̄re p hoc nō intelligiꝛ̄ renūciasse.Dicas ex quo aduersari⁹ noluit recipe cautōnem ꝛ restituere possessionē:statim licuit ei ꝑseq appellationem.ꝛ ita cū p eū nō steterit qn dedisset cautōem ꝛ recepisset possessionē sꝫ posti⁹ p aduersariū ꝛ p iudicē:ei circa possessionē recuperandā obesse nō dꝫ.vt.s̄.c.ꝑri.qd ꝯ̄ ꝑfuit ei appellatio multū ꝑfuit.qꝛ si appellatō sua fuit legitia nō ꝯdēnabiꝛ̄ in expēsis:si nō fuit legitia ꝯdēnabiꝛ̄ in expēsis necessarijs q̄s pp h̄ ꝯstiterit abbatē fecisse vt dicit in fi.si eni nō appellasset simpliciter restituissꝫ expensas.

g Cautōne sufficiēti.j.de seq̄stra.c.i.in fi.

h Rōnabiliter cū sic papa iubeat ingri d̄ appellatōne.pꝫ ꝙ non recessit ab ea p oblationē cautōis.sꝫ hoc fuit culpa aduersarij q eā noluit recipe qd̄ ꝑfuit huic appellāti i h̄.qꝛ ñ ꝯdēnaꝛ̄ i expēsis si legitie appellauit.ꝛ sic tuti⁹ fuissꝫ illi accepisse moderatas expēsas.

i Illaꝝ.ꝛ etiaꝫ ad eas q̄s fec i rebus quaꝝ possessionē tenebat ꝯseruandus etiā si nō expediebat faceꝛ̄ illas:dū tn̄ credebat expedire.ff.d̄ bo.au.iudi.pos.p̄ toꝛ ait.§.qd̄ ait p̄toꝛ.al's generale ē vt nō sufficiat credere expedire.nisi in veritate expediat.ff.de neg.ge.sꝫ an vltro.§.i.in fi. vtiliter eni dꝫ ceptū eē negociuꝫ.lꝫ ñ spectemus euentum vt ibi dicit.

k Necessarias.necessarie expense dicūtur impēse.sine quibus deterioꝛ esset res si non fierent aut etiā periret.ff.de v̄b.sig.impense.ꝛ.ff.de pig.ac.si necessarias ꝛ.ff.de impen.in re do.fa.impense.ꝛ duabus legibus se.ad hoc dictum est.s̄.ti.ꝑx.finem.

l Si aduersarius.citationis.hoc ideo dicit.quia si añ citatōem ꝛ nō in fraudē se abs̄taret nō daretur restitutio possessionis ꝯtra ip̄m.lꝫ p̄ns vellet ꝑbare spoliatōem ꝛ possessionē.s̄.de of.del.ꝯsultatōnibus.sꝫ missio in possessionē cā custodie nihilomin⁹ fieri dꝫ.ꝛ ita ꝙ dixit post citatōis edictū.idē intelligo ēt añ citatōem qꝛ dꝫ dimittere pꝛocuratoꝛē q ad loca remota se trāstulerit.de hoc dictum fuit.s̄.de of.del.ꝯsultatōnibus.vnde supple hic maxime.

m Domi.sic.s̄.de do.ꝛ ꝯtu.cām q̄.vbi de hoc.ꝛ.c.venerabilis.et.ff.ex qui.cau.ma.itē ait.§.hoc aūt.et.l.se.et.j.de cle.non resi.ex tue.h.

¶ Qui defendat eundē.g̃ si appareat q ōfendat eū dē:audiēdus est.ff.de ꝓcu.ſuū quoqꝫ.§ publice.⁊.l. abſ̄s.⁊.C.e.exigēdi ꝓſtita ſatiſdatōe:vt i.l.exigēdi ⁊ ff.ō i ius vo.neqꝫ.§.q i ius.⁊ ille q ōfendit id facē dꝫ qō dn̄s i lite facēt:⁊ cauere idonee.i.iudicatū ſol.ff.ō ꝓcu.ꝗ de ꝑſone.§. ōfēdere ⁊ appellare tenet̃:ſi ꝯ ipꝫ ꝓnūciabit̃.s̃.ō pro cu.nō iniuſte.⁊.j.de ap.ſi iuſt⁹.ff.ō neg.ge.liberto.§.vlt.⁊ ita glꝫ tenet̃ mittē ꝓcuratorē q̃ l itercūqꝫ ſit abſ̄s al̄s regſitis amicj ⁊ facta denūciatōne ſi nō defendit̃ ꝓcedit̃ ꝯ ipꝫ:vt h̄ dic.⁊.ff.ex q.cau.ma.itē ait ꝑtor.§.vl.⁊.l.ſe.⁊.s̃.ō do.⁊ ꝯtu.cām que.

papē vel ipi⁹.ſ pape legati.j.ō ꝑuil'antio,.aliȷ̈ vō ñ niſi in prouincia ſua:⁊ niſi h̄ alicui ꝑ ꝑuilegiū ſpāle ſit ꝯceſſū:vt hic dic̃ ⁊ ita qō dic̃ de iure.i.de ꝑuilegio ſpāli.⁊ ō hoc iure cognoſcit̃ q̃liter fuerit ꝯceſſum vtrū ꝑ ſurreptōem ⁊ i ꝑiudiciū alterius vel nō:q: ſic nō dꝫ valere.ar.s̃.de vſupal.ex tuaꝝ.⁊.s̃.de offi. or.lꝫ.⁊.ff.neqd in lo.pu.l.ij.§.ſiqs a ꝑncipe.q: in ꝑiudiciū alteri⁹ dari nō dꝫ ꝑuilegiū.vt i.§.pxi.ſi qs.⁊.s̃.de ꝯſue.cuꝫ olim.

b a Memoria ꝓhibitōiſ.Eboraceñ.arī eṕs ex ꝑuilegio ap.ſe.faciebat crucē portare añ ſe ꝑ totā angliaꝫ papa ad petitōem cātuarieñ.arēpi prohibuit ei ꝑ lr̃as ſuas ne hoc faceret do

q defendat^a eūdem iure peter̃ potes:vt i poſſeſſionem carū terraꝝ de quibus qō vertitur cā cuſtodie iducaris.

At lite pēdēte nihil innouet̃.

Alex.iij.ebore.archiepo.

Memoria nr̃a non excidit:⁊ ifra. Statuimus vt lr̃e ꝓhibitōis^b q̃s ad petitōem arēpi cātuare.t.f.direximus:nullum tibi preiudiciū^c faciant:quo minus tibi ⁊ ſuccessorib⁹ tuis liberum ſit: quēadmodum vobis ē beneficio priuilegioꝝ apo.ſe. indultuꝫ: ⁊ tu ⁊ predeceſſores tui cōſueuiſtis facere ante vos per totam angliā deferre crucem^d quouſqꝫ diffinitiua ſn̄ia decernatur aut ecclia tua de^e iur̃ hoc debeat haber̃. Clemens.iij.

Laudabilē:⁊ infra Querēs qñ mr̃imonia accuſari ꝯtingit:an ſtatiꝫ ſit carnale ꝯmerciū ſuſpēdendū: ⁊ ifra. Ad quod breuiter rñdemus ꝙ ꝯiugiū alteruter accuſatus ante ꝓbatam^f accuſationeꝫ iure ꝙ hꝫ i alto ꝑuari nō poſſit.

Inn.iij.abba.⁊ ꝯuētui ſcī ſil.

Ecclesia^g ſancte marie in via lata ꝯ ioānez de ateia qui quaſdam poſſeſſiones ipſius dicebatur ꝯtra iuſticiā detiere:mouit ſub.l.iudice q̃ſtionem:⁊ infra. Prohibem⁹ ne poſſeſſiones que ſucceſſerunt^h in locum ⁊ ius illarum quas ob. Jo.de ateia eccleſie ſancte marie petierat: in monaſterium veſtrum ab eodem Jo.lite pendēte trāſlatas alienare interim preſumatis vt

f Laudabilē.probatā.s̃.ō of.ōle.cāꝫ mr̃imonij.j de diuor porro.⁊ s̃.de reſti.ſpo.ex conqueſtiōe.⁊.viij.q.iiij.nonne.⁊.xvij.di.§.hic ēt.⁊.xvj.q.iiij.volum⁹.⁊.xv.q.vl.c.vlt.⁊.s̃.de in integ.reſt.cum veniſſent.⁊.s̃.c.prox.⁊.C.de rei vē.res alienas.⁊.C.ō ꝓba.l.ñ.⁊.C.ō lib.cā non iō.ar.ꝯ.j.ō re iud.tenor.So.ibi ⁊.j.ō reg.veniēs.itē ar.ꝯ.s̃.de reſti.ſpo.lr̃as ad fi.vñ ñ fuit plena reſtitutio.Sꝫ id iō ē.q: hēbat icōtinēti ꝓbatōes.nec ſūt ꝯria.q: ibi agit̃ poſſeſſorio.hic ñ vñ ñ dꝫ alteruť ꝑuari ⁊c̃. ille tñ q ꝯſci⁹ ē ipedimēti nō dꝫ erigere nec reddere.vt in decre.lr̃as. b.

g Ecclesia ſcē marie. Caſus ad vtrāqꝫ

nec cognoſcerer̃ an h̄ facerꝫ ō iur̃.ꝗ q: papa ꝑuauerat illū ſiñ cāe cognitōe:dicebat arēpſ eborac.ꝙ ñ ōbuit ꝓhiberi añ cāe cognitōeꝫ.vñ papa ſtatuit ꝙ ñ obſtāte illa vel aliq̃ ꝓhibitōe faciat añ ſe portare crucē ꝑ totā angliā:quouſqꝫ ꝯſtiterit:an de iure hoc facere debeat

c ¶ Preiudiciū.⁊ ita qō illicite factū ē:pōt licite reuocari.xxxv.q.ix.qō qs ꝯmiſit.⁊.c.ſn̄iaꝫ romane ſedis.⁊ ſapienꝭ eſt reuocare qō praue fecit.xxij.q.iiij magne.et ff.ō re iudi.qō iuſſit.ēt errorē ſuū qꝫ emēdare tenet̃ j.de accu.q̃liter ⁊ qñ.j.de ſen ex.ſacro.⁊ de ap.cū ceſſāte.⁊ i auc.de nup circa ꝑn.ꝑ vnā colūnā.coll'.iiij.Ex q̃ papa reuocat qō iiuſte fec̃:multo forti⁹ ⁊ aliȷ̈ hoc facere debēt.imo ⁊ qō bñ factū ē:ſi icipiat eē occaſio mali deſtruendū ē.liiij.di.veꝝ.⁊.xij.q.i.certe ego ſum.

d ¶ Crucē deferre Nō ꝙ icorporalia poſſideat̃ vel q̃ſi poſſidēt̃:vt hic.⁊ lxxiiij.di.qſqs.⁊.s̃.ō cā poſ.⁊ ꝓprie.cū eccl'ia.⁊.j.ō ꝑſcrip.ſi diligēti.ff.de vſucap.l.iiij §.ſi viā.ff.de acq.re.do.ſeru⁹.§.i.Itē pꝫ ꝙ lite pendēte nō dꝫ qs ꝑuari ſua poſſeſſione.xvj.q.iiij.volum⁹.⁊.j.ō ꝑuile.ondū.⁊.C.de rei ven.l.vlt.⁊ i auc.vt i medio litiſ ſacras iuſſio.nō fieri.§.illud quoqꝫ.coll'.viij.⁊.ff.ō pe.here.diuus pi⁹.⁊.viij.q iiij.nōne.⁊.j.ti.px c.ij.⁊ ꝑ totū niſi al̄s ſuſpect⁹ eēt de dilapidatōe.iij.q.ij.q: ea.⁊.j.ō ſimo.lꝫ heli.⁊.ff.q ſatiſda.cog.ſi fideiuſſor.§.vlt.⁊.j.ſi.ꝑori.c.iij.⁊.ij.q.vj.quotiens.

e ¶ De iur̃.Nō ꝙ q̃tuor ꝑriarchales ſedes vbiqꝫ poſſūt crucē añ ſe portar̃:ꝑterq̃ i vrbe romana:vl' i ꝑ̃tia

decre.iſtā.ſ.⁊ ſequētē.Ecclia ſancte marie i via lata mouit qōnē ꝯ io.de ateia ſuꝑ qbuſdā poſſeſſiōib⁹ corā iudice lite cōteſ. Idē io.poſſeſſiones illas tranſtulit i monaſteriū ſcī ſilueſtri. Deide.b.ſenator occaſiōe cuiuſdā ſtatuti i quo ꝯtinebat̃ ꝙ ſi qs rē litigioſā tranſferret i aliū lite pē.poſſeſſio auferat̃ poſſeſſori:⁊ daret̃ petitori.ſpoliauit mōaſteriū poſſeſſiōib⁹ illis.⁊ has reſtituit ecclie ſcē marie poſtmodū ſn̄ia ſenatorꝫ fuit reuocata ⁊ ſpoliata fuit ecclia ſcē marie ⁊ mōaſteriū reſtitutū lite illa pēdēte.Celeſtin⁹ cām reuocauit ad ꝑñtiā ſuā.ñ obſtāte illa reuocatōe diuerſe ſn̄ie late fuerūt ꝑ ſenatores:qñqꝫ pro ecclia:qñqꝫ ꝓ mōaſterio vltio corā In.petebat ecclia ſcē marie reſtitutōem illaꝝ poſſeſſionū qb⁹ iniuſte fuerat ſpoliata ꝑ quēdā ꝯſiliū capitolij.dn̄s papa reuocauit i irritū qcqd actuꝫ fuerit ab aliis poſtq̃ꝫ celeſtin⁹ reuocauit negociū ad curiā ſuā.et reſtituit eccliam ſcē marie ⁊ q: poſſeſſiōes ille fuerūt obligate aliȷ̈ titulo locatōis p⁹ reſtitutōem factā a io.ō ateia nec mōaſteriū poſſet recuꝑare eas.vt eccliam reſtitueret.ꝑcepit papa ꝙ monachi alias poſſeſſiōes equalētes ꝑorib⁹ ſbſtituerēt loco ꝑoꝝ.qō ⁊ fcm̄ fuit arbitrio bonoꝝ viroꝝ.⁊ ille ſbſtitute erāt pignori obligate.et papa fec̃ illas liberari a creditorib⁹ q dn̄o pape inſtr̃a pignoris reddiderūt:demū monaſteriū petijt reſtitutōem illaꝝ poſſeſſionū ꝯ ſn̄iam ſenatoris ⁊ In.ipm reſtituit ꝯ ſn̄iam ſenatorꝫ ꝑcipiēs vt poſſeſſiōes ille ſbſtitute ñ debeant alienari:vt ecclia ſi voluerit agere de proprietate.vel de vitio litigioſi ꝯctus ſit ꝙ euincere valeat ⁊ habere.

h ¶ Succeſſerūt.h̄ iō dic̃.q: poſſeſſiōes ſuꝑ qb⁹ ꝯ io.ō ateia mouit ecclia qōem.monaſteriū ſcī ſilueſtri locauerat aliȷ̈ loca.

tōis titulo q̄s mōasteriū recepat a io.d ateia lite pē.vt.j.c.px. et hic dz.vñ mōasteriū qꝛ ñ potuit illas posſiones reuocare. alias posſiones equiualētes p̄orio⁹ subſtituit loco illaꝝ.⁊ eſt hic ar.ꝙ res q̄ ſuccedit ī locū alteri⁹.eodē iure cēſeť cū illa. ar.j.d vſur.cū tu.i fi.⁊.xciij.di.c.vl.et.cxiiij di.c.i.et.ff.d le.iij. l.fideicō.§.ſi rē ſuā.et.ff de le.ij.impatoꝛ i fi. ⁊.l. ſe.⁊.ff.de do.inť vi.⁊ vx. vxoꝛ marito arg.ꝯ.ff.de fur.qui vas.§.vlt.

a Litigioſi.pēa litigioſi ꝯct⁹ ē:ꝙ ēptoꝛ ſciēs rē litigioſaꝫ p̄ciū amittat ⁊ rē reſtituat ñ vt cedat lucro alienatori.ꝭ p̄ciū et alia tāta q̄ꝫtitas ab eo q alienauit dabit fiſco igrās p̄ciū recupat a vēditore ⁊ ẗtiā pteꝫ p̄ciȷ.qꝛ ei nō māifeſtauit rē litigioſā fuiſſe.Et eodē mō puniť donatoꝛ et dōatari⁹ ſciēs vl'igꝛās ꝭꝫ ꝙ tradi tur.C.d litig.l.vl. Vitiū litigiȷ dz:cū q̄s rē litigioſā ī iudiciū d̄ductā.d c⁹ dñio moueť qō int actorē ⁊ reū:trāſfert in aliū lite pen.ſiue ſint res ſiue actōes.C.d liti.l.vl.i p̄n. et ī auc:ibi poſita. tñ in q b⁹ cāib⁹q ponūť ī ipa lege pōt res litigioſa alienari.ſ.noie doȷ dōatōis añ nup.trāſactōis et diuiſiōis reꝝ hēditariarū fcē l'p legati vel p fideicōmiſſi cāꝫ.Et hec locū hñt in ſpālibus iudicȷs. In vl'ib⁹ vō cū agiť d hēditate ptoꝛ pmittit qñqꝫ fieri alienatōem.ſ.p ipēſis funeris.p ſolutōe d b'ti.p cibariȷs.familie.ff.de pe. he.d uus.⁊ ita eccl'ia ſcē marie potit agē de vitio litigioſi ꝯct⁹ ꝯ io. d ateia q trāſtulit poſſiōes illas ī mōaſteriū lite pē.ad penaꝫ et ad ipaꝫ rē ꝯtra monaſteriū.vt i.l.p̄dicta.C.d litig.l.vlti.

si eccl'ia ſcē.m.d vitō.litigioſi[a] ꝯct⁹ vl'd ꝓpetate voluerit experiri: ne ſi obtiuerit i iudicō: i vanū laboret[b]:mōaſterio veſtro minie poſſidēte ſit ꝙ euicere valeat ⁊ hēre. Idem.

Eccl'ia ſcē marie:⁊.j.poſſeſſionē q̄ fuerat p̄miſſo iuriꝫ ordie p̄dicta eccl'ia ſpoliata:ſibi reſtitui poſtulabat ⁊ ifra.Nos q̄qd ab aliȷs factū fuit:poſtq̄ p.n.ad curiā ſuam idē negociū ŕuocauit[c]:irrituꝫ d̄cernim⁹ ⁊ iane:⁊.j.Uerꝫ qm̄ p̄fatā poſſeſſionē p⁹reſtitutōꝫ vobiſ ſcām ab io.de ateia.aliȷ locatōis titulo aſſignaſtiſ[d]:nꝫ reſtitueť potatiſ[e]eccl'ie ſpoliate: loco ipi⁹tātūdē poſſeſſiōeꝫ equalētiū ad arbitriū bonoꝛū viroꝝ ipi eccl'ie fecimus aſſignari[f]q̄s cū aliȷ fuerāt pignori obligate p vos liberari fecim⁹a creditoꝛib⁹q nobis iſtiꝫ pignoꝛis reſignarūt[g]. Inno.iij.cācellario cātoꝛi.⁊.a.cano. pariſieñ.

Dilect⁹ fili⁹ magiť.a.pſona eccl'ie de baſſeuilla expoſuit corā nobiſ:ꝙ cū iter p̄deceſſorē ſuum ex pte vna ⁊ prioꝛē ⁊ mōachos de baſſeuilla ex alta ſup decis noualiū ifra fines pochie ſue ꝯſiſtētiū qō emerſiſſet.ea pēdēte coraꝫ iudicib⁹delegatis abbaſ ⁊ cōuēt⁹ maioꝛis mōaſteriȷ turoñ. q̄b⁹ ſubſūt prioꝛ ⁊ mōachi ſupradicti p ſe ac membꝛis ſuis obtinuerūt a ſe.ap.idulgentiam[h] ſup pceptiōe h⁹i deciaꝝ: cui⁹ p̄textu prioꝛ ⁊ mōachi iu pradictas decias ſibi vēdicaŕ ꝯtēdūt:lꝫ i idulgētia de dicta qōe facta mētio nō fuiſſꝫ.Iō/ qꝫ mādam⁹q̄ten⁹eiſdē iudici b⁹iūgat[i]:vt idulgētia ñ obſtāte p̄dicta in negocio ipo pce/ dāt iuxta traditā ſibi foꝛmaꝫ.

De ſequeſtratione poſſeſſionum ⁊ fructuum.

Inno.iij. medi.olañ.arepo.

Ex hoc vnxit nos d us ⁊ infra. Abbas de regula nobis expoſuit: ꝙ cum.m.

b Laboret.Sꝫ q̄l'r p̄t eē.qꝛ ſi mōaſteriū offerat ſe liti ꝯdēnabiť i expēſis ac ſi poſſidereꝫ.ff.d rei vē.is q ſe.et.ff.d pe.he.q'ſe liti.et cū doi⁹ p poſſiōe hēaſ.ff.d re.iur.par ē.dic ꝙ ceſſāt ille legeſ i eccl'aſticiȷ negociȷſ.et ne d̄lictū pſōe etc.xvj.q.v.ſi epꝫ.la.

c Eccl'ia.ŕuocauit tāqꝫ a ñ ſuo iudice ſcm̄.qꝛ ſenatoꝛes ñ d bnerūt poſtea ſe'itromittē.s.d of.le.lꝫ.et.ij.q.i.nom .iij. q.vj.multū ſtupeo.ar.ꝯ.s.d of.oꝛ.ſignificauit.ꝭ illō iō fuit.qꝛ d̄legat⁹ ñ pcedebat et alťa'ps remanebat in māifeſto delicto.

d Aſſignaſtis.et ſic monaſteriū icidit i vitiū litigioſi ꝯctus vt.s.ti.px.vt go.fec.vñ ne monaſteriū ꝯueniret de vitio litigioſi ꝯctus papa equalentes poſſiōes fecit illis ſubſtitui et ita ſi p̄iudicaſ eccl'ie ſcē marie cū mōaſteriū paratū ſit ſuſcipe iudiciū i re equalēti.ſi.ff.de alie.iu.mu.cau.fac.qꝛ ēt in fi.e t ex offo ſuo i flixit eis hāc penā.et merito qꝛ dolo deſiȷt poſſideŕ monaſteriū dol⁹.n.fac eū hñi p poſſeſſoꝛe.ff.de rei ven.qui in petitoꝛio.et.ff.ad exhiben.iulianus.i.rñſo.

e Poterans.qꝛ foꝛte conductoꝛes potentes erant.

f Aſſignari.a mōaſterio ⁊ caue ēt dcant:ꝙ ñ eēnt aliȷ obligate:ar.ff.d pig.ac.creditō.ff.d rei vē.ſi p⁹acceptū.

g Reſignarūt.eo.n.ipo vz res liberata:ar.s.d pac.cū p̄de.ff.d.le.iij.q chirographū.ff.q res pig.ob.poſ.l.ij.ff. d pac.l.ij.i fi.C.d ſol.pecunie.C:d do.l.i.et.C.de remiſ. pig.creditricē.ar. ꝯ.s.d renū.ſāe.et c.veniēs. et.ff.de pac.l.iȷ.vbi dz ꝙ lꝫ pign⁹ reſtituaſ ñ vz remitti d̄bitū ꝭ ſec⁹ē ſi reſtituaſ chirographū:vt i pmis ꝯcoꝛ.qꝛ ille cui fit ŕſtō:vtilitatē d̄bꝫ idē hŕe.ex chirographo ꝯſeq̄reť nullā vtilitatē ſi d̄biū ñ itelligaſ ŕmiſſū ꝭ ex pi g̃re ſic:qꝛ p̄t vti pig̃re.vñ pign⁹ ſepe ŕſtituiť p̄cario p pť vtilitatē:ꝭ chirog̃phū nūqꝫ:et iō d̄bitū qd ibi ꝯtieť itelliř eſſe ŕmiſſū.

h Dilect⁹.idulgētia.ſic ergo pꝫ.ꝙ lit e pē.p̄uilegiū ſiue idulgētia ſup re litigioſa v̄itate tacita ipetrata ñ iꝫ nec valꝫ ſic.j.d teſti.cāꝫ.ij. et.j.d p̄ui.dudū.⁊ s.e.a.mēoꝛia.ar.⁊ i auc.vt imedio liſa iuſ.nō fi.§.ſi x̄o ⁊.§.illō v̄o.col'.v. iij.ſic ⁊ p̄uilegium nō valet tacita cōpoſitōe obtētū.j.d d̄ci.ex multiplici et p̄uilegiū p⁹ſniā ipetratū ſup re iudicata nō tenet vel reſcripiū ad eā retractāda.C.vt lite.pē.l.i.Itē nec ꝯfirmatio de re litigioſa.j.de ꝯfir vti.vl'iu ti.ſiq̄s rei:ſic et res ipa litigioſa i nullā dꝫ trāſferi pſonā.ır.q.i.qꝛ res qō tñ fallit i caſibus'q notanť.s.e.eccleſia.et.C.de.litig.l.vl.

i a Ex h officio.allegabat legē illaꝫ.ff.d e re iudi. iudex.et.s.d offi.dele.i lŕis et male:qꝛ illō locū hꝫ'cū ꝓnūciaſ ſup ꝓprietate et nō ſup poſſeſſione.vel ſi hoc tm̄ eēt ei ꝯmiſſum.

k Eiecit.Sed nunquid anno elapſo erit poſſeſſoꝛ dictum eſt de hoc.s.de do.et ꝯtꝛ.contingit.Iteꝫ nūquid abbaſ poſſet pete reſtōeꝫ tāqꝫ ſpoliat⁹:et ibidē d h dz.

l Indiſtincte.Nō'ꝙ ſi ꝯmittiť cā ſimpliciť.puta ꝯmittimuſ tibi cām q̄ iter tales vertiť ſup talib⁹ reb⁹:tūc tā cā poſſeſſiōis qꝫ ꝓprietatis ꝯmiſſa itelligiť.vt hic dz.⁊ ar.C.de rei vē.oꝛdinariȷ.et.s.de cā poſ.paſtoꝛaliſ.et.j.d teſti.ſignificauerūt.ſed ſi cā poſſeſſionis tm̄ ꝯmiſſa ē:ñ pōt cognoſcē d ꝓpetate:qꝛ cui ꝯmiſſa ē cā violētie tm̄: d ꝓpetate cognoſcē ñ p̄t.et vno et eodē tpe cā poſſeſſionis et ꝓpetaꝫ diuerſis iudicib⁹ꝯmitti ñ dꝫ:qꝛ ꝯtinētia

eãe diuidi ñ õz vt ħ dic. C. ð iudi. nulli. ⁊. ð. ð cã. pof. c. i. ſic cã ꝓprietatꝫ ⁊ vſufruct⁹ apð eūdē iudicē ſſ tractã de. ff. ð lib. cã. ſi partẽ. ⁊. ff. ð q. re. ad eūdē iudicē eãt. l.

Arbitrio. i. ħ ipm celeſtin⁹ peccauit q: ñ (i. ⁊. ij) debuit facē ſeqſtratõz niſi i cãib⁹ q notãt. j. e. c. p. ⁊ vl. vñ reuocauit ſeqſtrationē vt. j. pꝫ.

Seqſtrari. ħ iõ fecit q: cũ res apð ſeqſtrũ depo nit neut litigãtiũ poſſidet illã rē. ff dpoſiti. l. lz. §. i. ni ſi. ħ dictũ ſit in ſeq ſtratõe vt tñ cã cu ſtodie dpõat apð ſeqſtrũ. ff. de acq. poſ. itereſſe puto. ⁊ ſic poſſeſſio po ſtea reſtituit illi q obticit i ꝓpetate vt ſeqt q: ꝓpetas tra hit ad ſe poſſeſſio nē. ð. de cã poſ. cũ dilect⁹. ⁊ ſeqſtra tio iſta facta fuit apud vercelleñ. ⁊ nouare. epos.

Expēſas. ſic. ð ð eo q mit. in poſ. cũ vēiſſent. ⁊. ð. ð dolo cũ dilecti. ⁊ c. finem litib⁹ vbi ſatis de hac mã.

Oblate. corã rgiñ. ⁊ mutiñ. epis nã archiepſ medi olañ. obtulit cau tõz ſtādi iuri ſra ãnũ ſup poſſeſſõi b⁹ illis ð qbuſ ab bas fuit miſſus i poſſeſſionē cã rei ſuã. p. epm võñ. ſꝫ arepo abbatē ex pulit ð poſſeſſiõe

ꝓde. tu⁹ ſup cã q. int ipꝫ ⁊ mo naſteriũ ſuũ fuerat agitata ob tinuiſſꝫ veron. epo lrãs deſtia ri: ⁊ ipe ſup iudicõ poſſeſſorio parti ꝓ mõaſterio: parti ꝓ ar chiepõ iniaꝫ ꝑtuliſſꝫ ꝓcurato re ipi⁹ mõaſterij qõnē de ꝓpe tate poſtmodũ itentare volēte archiepõ iuriſditionē epi op poſuit expiraſſe: aſſerēs cauſaꝫ poſſeſſiõiſ tñ ⁊ ñ ꝓ petat fuiſ ſe ꝯmiſſã. ⁊ q: ſup poſſiõe ꝓ nũciauerat: ſemel fũct⁹ officõ ſuo ſup qõne ꝓprietatis dein cepſ cognoſcer nõ valebat: ⁊ ifra Sꝫ iudr actorē i poſſeſſio nē q fuerat p ipꝫ archiepõ ad iudicata ꝓpt eiuſdē ꝯtumaciã mitti decreuit: a q tñ archiepõ violēt mõaſteriũ eiecit⁹ ⁊ ifra C. papa. ꝑd. n. ſic ſuũ infptat⁹ fuit ſcriptũ: ꝙ tã cã poſſeſſio nis ꝙ ꝓprietatis fuerat iudici delegata cũ abſolute ⁊ idiſtin cte ꝯmiſſa fuerit. ⁊ ei⁹ ꝯtinen tia diuidi nõ deberet. ꝑlibatã q ꝗ poſſeſſiõeꝫ p ſuo ãbitrio ſeqſtrari ꝑcepit iniũgēs reg. ⁊ mutiñ. epiſ: vt de cã poſſeſſi oniſ ⁊ ꝓprietatiſ pleni⁹ cogno ſcētes eã debito fine ðciderēt ⁊ poſſeſſionē ei ꝑti poſtmodũ reſignarēt: q obtiēret. de ꝓpe

tate triũphũ ⁊ ifra. Jn eũ ſta tũ ꝯtinētiã cãe reducim⁹: in q fuerat cũ ꝑdict⁹ p. n. cãm pro ꝑrietatis ⁊ poſſeſſiõiſ regin. ⁊ mutin. ꝯmiſit ⁊ mãdato ſeque ſtratõniſ penit⁹ reuocato: ⁊ in fra. Me aũt mõaſterio videa mur in ſuo iure deeſſe: mode ratas expēſas⁹. exq epõ verõ. ipſũ i poſſeſſionē iduci decre uit vſq ad ſatiſfactionis tēp⁹ oblate ꝓpt ħ⁹ factas ſibi rer ſtituēdas eē cēſemuſ: ⁊ a te ſuf ficiētē ꝑberi ſtãdi iudicõ cau tionē.

Dono. iij. ꝑriori debē. ⁊ decano de caliñ. Jlectuſ. f. r. rcto: ecclie de betuſia ſua nobis petitiõe mõſtrauit ꝙ cũ int ipſũ ex pte vna ⁊ abbatē ⁊ ꝯuētum de ce ſteria ex alta ſup eadeꝫ ecclia corã abbate de ſibiton. ⁊ eius collegiſ qõ vterer iudices ipi ꝑdictos abbatē ⁊ ꝯuentũ in poſſeſſionē ipſiuſ ecclie cã cu ſtodie iduxerũt: q fructuſ me dio tpe ꝑceptos ꝓ ſue diſtra bũt libito volũtatis. Quocir ca mãdamuſ quatenuſ ſi ē ita faciētes fructuſ ſeqſtrari ꝑdi ctos: ſi qd de ipſis per eos di ſtractũ inueneritis: in ſtatum priſtinũ reuocetis. Dat re. ix.

b⁹: vt cũ qs dilapidat fruct⁹ qs ſuare õz vt ħ ⁊. c. ſe. Jtē cũ ap pellat ab executoꝛ meroꝛ: tc ſeqſtratõ fit rei imobiſ: ⁊ fruct⁹ ēt i mobiles ſeqſtrãt apð poſſeſſorē ſmanēte iure poſſeſſionis. C. q: ſi ap. ñ reci. ab executore. itē cũ pſona a q res mobil petit ſuſpec ta ē. ff. q ſatiſ. co. ſi fideiuſſoꝛ. §. vlt. itē ſi timet de dilapidatio ne. ff. de ap. ĩpatoꝛes i ſi. itē ſi qs pclamat i liber ta tē ſeqſtrat res ei⁹. C. ð aſ ſeſ. tol. l. ij. §. i. ⁊. C q. ad li. pcla. ſi lꝫ. l. ij. ⁊. iij. ⁊. C. de oꝛ. co. l. vl. itē ſi colon⁹ ve lit poſſeſſiones ꝯductas ð ferē. C. ð agri. ⁊ cēſi. l. vl. li. xj. itē ſi marit⁹ vgat ad ĩopiã ſeqſtrat dos. ff. ſo. ma. ſi cũ dotē. §. ſin ēt et C. de iu. do. i rebus i ſi. ⁊ i auc. ð eqlita. do. §. illð q col. vij. itē ſi timet ð ſeuitia viri: nec põt ei ca ueri. ð. de reſti. ſpo. lrãs. aut ēt cũ timet ſpõſã coꝛ rũpi. j. ð ſpõ. cũ locũ. itē cũ aliqd ē ablatũ illi q ē ð familia iudicis. ff. ð oſ. pſi. ſenat⁹ ꝯſult⁹ in ſi. itē pp ꝯtumaciã. ð. de do. et ꝯt. ex litteris. ⁊ ħ ſit vt mi ſius agat cũ contumace vt ibi dr.

Ab eo. ſi diſſipētur ſi. C. quoꝝ ap. nõ reci. ab executore. ⁊. ff. de ap. im peratores in ſi. vñ hec ð cre. ſũpta ē de hoc ſaꝫ dr ð. c. pxi. ⁊ ðm hãc decre. i tellige qð dr. ij. q. vj. quo tiēs. ij. ⁊ ħ iõ: q: ſi confir mabit ſnia õz fruct⁹ pce ptos p⁹ lit. ꝯt. reſtituet cũ ipã re. C. de rei vē. certũ.

Um monaſteri um. Alijs mõiſ ſlegit is ⁊ eui dēntiſſimis ꝓba tõibus ⁊ luce clarioꝛib⁹

Propt ħ. i. pp vitiũ ꝯtumacie. C. ð iud. (vt dcm̃ ē

Sufficiētē. Nõ ꝙ i caſu iſto ſufficiēs cau (ſacim⁹ tõ ē ꝑſtãd. a. ſ. pignoꝛa vl fideiuſſoꝛes. ff. mã. ſi mãdato §. vl. ⁊ ñ nuda. i. ſola ꝓmiſſio. vt dixi. ð. vt lite ñ ꝯt. qm̃ . §. ⁊ in alijs. ⁊. C. de vb. ſig. §. ſancimus.

Dilect⁹. diſtrabũ. Nõ ꝙ illi q mittit in poſſeſſioneꝫ cã cuſtodie: ſiũ agat reali actõe ſiue ēt pſonali ifra ãnũ ñ fat fruct⁹ ſuos: ſꝫ cuſtodit eoſ õz ñ diſtrabē. vt ſi ifra ãnũ re⁹ recupare voluerit poſſeſſionē: reſtituãt ei fruct⁹ expēſe tñ neceſſarie. p fructib⁹ pcipiēdis fcē pmo ðbēt ðduci q: ille i nullo cãu ꝓhibet. ff. fam. her. ſũd⁹. i. rñ. i ſi. ſi võ ñ veni. it ifra ãnũ: tũc pmo ãno elapſo lucrat oēs fruct⁹: de ħ dictũ ē. ð. de do. ꝯtingit. ⁊ hoc i. reali.

Seqſtrari. Nõ: ꝙ poſſeſſoꝛ lite pēdēte ñ õz rmoue ri ð poſſeſſione nec ab ea ſeqſtrari. vt. ð. c. px. ⁊ xvj. q. iiij volum⁹. ⁊. viij. q. iiij. nõne. ⁊. C. ð ꝓba. l. ij. ⁊. ð. ti. pr. p to tũ. ⁊. C. ð ꝓhi. ſeqſtra. l. vna Nũqꝫ tñ fit ſeqſtratio i cãi

C. de ꝓba. l. vl. ij. q. vl. ſciãt. ⁊. v. q. vj. epiſ pbanũ. vel p ꝓpꝛiaꝫ ꝯfeſſionē i iure factã. j. c. px. ⁊. ij. q. i. nos i quēqꝫ. vel p euiden tiã facti. i. ð coba. cle. ⁊ muli. c. vl. ⁊. ð. de reſt. ſpo. cũ ad ſedeꝫ.

Confeſſi. nulli ē de ſe ꝯfeſſo ſup cr ie alioꝝ credit. ſic. j. de teſt. veniēs. ⁊. xv. q. iij. nemini. ⁊. iij. q. xj. negãda. ⁊. C. ð accu. ⁊ iſcri. l. ſi. ⁊ ħ ſignãle ē pterqꝫ ð crie leſe maieſtatꝫ vt hic ⁊ i ꝑdicto c. nemini. ⁊. c. veniēs. itē audit ꝯfeſſio vni⁹ latronis ð aliũ. C. de feri. ꝓuinciaꝝ. ⁊. C. de fal. mo. l. i. ⁊. ff. de cuſto. ⁊ exhi. reoꝝ l. diu⁹. ⁊. ff. de qõ. l. i. §. ſiqs. Jſtis q de ſe ꝯfitentur: credit non quantũ ad ꝯuincendũ: ſed quantũ ad pſumptõnem. vñ ſi ad ſunt alie pſumptões valēt: als per ſe nõ ſufficerent.

Jnfamia. de q debēt ſe purgare cũ tertia manu ſui oꝛdis: q ſint honeſti ⁊ ꝯuerſatõeꝫ ipſi⁹ agnoſcãt: als ſi ðfecerit tãqꝫ ꝯuicti puniant. j. ð pur. ca. cũ. p. ⁊. c. cũ dilect⁹. ⁊. j. ð ſimo. inſi nuatũ. als ſi iſamati nõ eſſent nõ idiceret eis purgatõ pp talē ꝯfeſſionē. ij. q. v. ſi legiti. vbi de hac materia pleni⁹ tractat. vt. j. de pur. ca. cũ. p. ⁊. c. cũ dilect⁹. ⁊. ij. q. v. pſbyter ſi a plebe.

Ab eo[a] q a sñia prouocauit: fructꝰ possessiõis si dissipet ab ipso: pñt lite pendente rõnabiliter [c]seq̃strari.

De ꝯfessis.

Clemẽs.iij.

Cum monasteriũ: ⁊ ĩfra. Eos quoꝝ sug gestiõe scelꝰ homicidij se p̄sbyt ꝑpe trasse ꝓponit nisi alijs modis veꝝ ẽe ꝯstitit: nulli cẽsemꝰ pene subdendos: cũ ꝫm vtriusq3 iuris statuta ꝯ̃ se ꝯfessi sup aliorum ꝯsciẽtijs interrogari nõ ꝺ̃bẽt crie lese maiestatis excepto ꝺ̃ reatu ꝓprio ꝯfitẽtis piculosa ꝯfessio nõ ẽ aduersꝰ quẽlibet admittẽda. Si tñ eos ĩfamia hꝰi laborare cognoueris singlis eis adiunctis tribꝰ socijs sui ordis purgatõnẽ iniũgas.

Inno.iij. caonicis ꝺ̃ bethleẽ.

Cum sup electõe bethleẽ ecc̃lie.i.r.⁊.p. qõ vteret ⁊ infra. Quĩ.v. canonicꝰ bethleẽ fuist i iur[a] ꝯfessus: q ꝓ prestãdo alteriꝰ electioni ꝯsensu quingentoꝝ saracenoꝝ [b] obligatione recepat: ⁊ mediator extitit simoniace prauitatis nos qm vitiũ huiusmõi ꝑseq volumꝰ vt debemꝰ ipm ꝑ diffinitiuã sñiam duximꝰ ab oĩ bñficio ⁊ officio ecc̃liastico deponẽdũ.

Grego.ix. b.iud. bit.

Ex pte abbatis ⁊ ꝯuentꝰ monasterij.s.m. fuit ꝓpositũ q cũ inter ipsos ex pte vna: et v. noie sue vxoris ex altera coraz te questio verteret: cconomꝰ monasterij memorati q̃dã ꝑ errorẽ facti fuerit i iure ꝯfes sus[c] ex qbꝰ timet sibi p̄iudiciũ generari. Cũ igit negocio nõdum finito nemini noceat error[d] facti: mandamꝰ q̃tenꝰ si de huiusmodi potuerit errore docere: ꝓuideas: vt nullũ sibi super hoc preiudicium generetur.

a Cum sup. ꝯfessus. ⁊ corã iudice suo. s̃. ꝺ̃ iud. at si clici. alr̃ q̃ ꝯfessio nõ p̄iudicat quãtũ ad penã vel ꝯdemnatõez p̄iudicat tñ quantũ ad suspitõem. ĩ de exces. pla. q3 sit graue. Sz nõne iste fuit testis q̃liter q̃ punit pena ordinarij ꝯ̃ illud s̃. de or. cog. cũ dilectꝰ. ⁊. ĩ. de excep. deniq3 in fi. ⁊ pterea sine accusatore nõ dz qs puniri. ĩ. vt ec. bñ. vt nr̃z. ff. de mu. ⁊ ho. rescripto. §. si qs. põt dici q iste vr̃ fuit denũciatꝰ: vel inq̃sitõ ꝯ̃ euz facta fuit: sic. s̃. de ele. ꝑ inquisitõem. vel h̃ ex offõ suo processit dñs papa ⁊ in odiũ criminis ar. iij. q. ix. nihilominꝰ. et C. de ꝓba. iubemꝰ. ⁊. C. ꝺ̃ testi. nullũ eni. ⁊ cria vñcunq3 claruerint: punienda sunt. xxiiij. q. iij. ecce. vel iõ punit: q2 crimen illud ꝯtingit principale negociũ. sic. ĩ. de excep. c. .i. in fi. ⁊ h̃ videt verius: q2 dicebatur ab aduersario: q simoniace facta fuit electio: et qui electõez examinat de oibus inq̃rere debet de meritis ꝑsone de mõ electionis de studio eligentium. et sic crimen illud contingit factum principale. s̃. de elec. cuz terra. et. c. super eo. et. c. scriptum est. ⁊. c. nihil est de his omnibus inquirit iudex ex officõ suo ꝺ̃ meritis electi et eligentium. et iste fuit vnꝰ de electoribꝰ. et iõ merito puniri debuit si ꝯmisit i ipo negocõ vitiũ simonie. siue de hoc actũ fuisset. siue nõ eũ ex offõ hoc etiam fieri debeat. s̃. de elec. cũ nob le. oli vbi de hoc. et sic punitur aliqs sup eo de quo nõ agitur ꝯtra eũ directe in odium criminis. vt innuit lr̃a seq̃ns. s. nos. qm vitiũ huiusmodi ꝑseq ⁊c. et est ar. ĩ. de testi. tã lr̃is. sic et maritus punit de lenocinio lz ꝯtra eũ directe non sit actum. ff. de adul. l. i. §. si publico.

b Saracenoꝝ. exponũt qdã dandorum regi vt electioni prestaret assensũ: vel potius pro seipso recepit illã obligationẽ: vt ipse ꝯsentiret: ⁊ si sola talis obligatio simoniã inducit: lz nõ receperit id qꝺ̃ venit in obligatiõe: q2 in talibꝰ nulla pactio vel ꝯuentio dz interuenire. i. q. ij. q̃z pio. ⁊. s̃. de pac. pactiones. ⁊. ĩ de simoni. c. penul. ⁊ est moneta que sic vocatur.

c Ex parte. ꝯfessus. Nõ q rubrica ista siue titulus de ꝯfessis locũ hz post litẽ ꝯtestatã: sz edictũ de interroga. ac. locũ hz et añ litẽ ꝯte. ei post: q2 iudex quotiẽs et q̃ñcunq3 eq̃tas nouet ipsũ: debz interrogare partes. ff. de interro. ac. vbi cũq3. et. xxx. q. v. iudicantẽ. ⁊ in casibꝰ q notati sũt. s̃. de iura. calũ. cũ cãm. ⁊ etiã post q̃z est ꝯclusum in cã. ĩ. de fide instr. cũ ioannes. Ad hoc eni vt confessio p̄iudicet alicui exigunt plura: q sit maior. xxv. annis: q2 minor potest ꝯstitui contra confessio nẽ. ff. de mino. nõ omnia. et. ff. de confess. certũ. §. i pupillo. Itẽ q spõte et ñ coactas. xv. q. vi. c. i. et. xxxi. q. ij. lotharius et ff. de questi. l. i. i. rũso. et. §. diuus. ij. Itẽ q ex certa sciẽtia: quia si errat in ꝯfitendo ⁊ potest probare se errasse: non nocet vt hic. ⁊. C. de iuris ⁊ fac. igno. error fac. ⁊. ff. ꝺ̃ ꝯfes. non fatet. Item q contra se ꝯfiteatur. q2 ꝯfessio ꝓ se ñ prodest. xiiij. q. ij. §. i. ff. ꝺ̃ interrog. ac. de etate. i. respõso Item in iudicio ⁊ coram suo iudice. alr̃ non p̄iudicat vt. s̃. de iudi. at. si clici. ⁊. C. e. l. vna. Quandoq3 tamẽ cõfessio extra ius facta valet vt si qs confiteatur debere se ex certa causa pata emptionis vel locatõnis vel aliqua causa consimili: si probetur cõfessio ita per testes qui fuerunt p̄sentes in ꝯfessiõe cõdemnabitur ex ea. C. ꝺ̃ nõ nume. pec. l. generaliter ⁊. l. aduersus. ⁊. ff de proba. cũ de indebito. §. vl. ⁊. ĩ. ꝺ̃ fide instru. si cautiõ. ⁊. iij. q. ix. §. si ꝺ̃ btum. Item si aduersarius sit pñs alr̃ nõ nocz. ff. de interrog. ac. l. vlt. ⁊. ff. e. certum. §. si qs. Itẽ requiritur q non sit ꝯtra rerum naturaz. vt si confiteor me iter fecisse hominez q viuit. ff. ad. l. aquili. inde neratius. §. vlti. ⁊ hoc si probo eum viuere qui mortuus est. Vel si confiteor illum esse filium meũ: qui est maioris etatis q̃z ego. Vel si quis confiteatur factum cuius nomine actio cum alio esse non potest. ff. de. interrog. ac. si is cuius. ⁊. l. confessionibus. Item qꝺ̃ non sit contra ius. scilicet de libero homine: alr̃ non nocet. ff. de pac. iure gentium. §. ⁊ si postulatio. ⁊. §. precedenti supra de pac. pactiones. ⁊. ĩ. de condi. appo. si conditiones. ⁊. xxxij. q. ij solet queri. Item qꝺ̃ de re litigiosa: vt ff. de interro. ac. confessionibus. Item in confesso nulle sunt partes iudicis in cognoscendo: sed in sententiando sic: quia debet ferre sentẽtiã ex illa confessione. ff ad. l. acquil. proinde. ⁊ supra de transac. preterea. Item si quis confiteatur se seruum: talis confessio non nocet ei. vt. C. de lib. causa interrogata. lex ista fauore libertatis intelligitur de confessio. facta apud iudicem. sed non in iudicio liberalis cause: alr̃ ꝯtraria esset lex illa iubemus. e. ti. in fi. b.

d Errore facti. Errore facti excusat: si probet nõdũ finito negocio: vt hic. ⁊ in. l. predicta error. ⁊ infra de sẽten. excom. sacro. Error ꝟo iuris non excusat. C. de iuris ⁊ fac. igno. l. ij. ⁊. l. cum quis. ⁊ sic pz q confessio iudici potest reuocari. Item si confessio aduocati reuocatur. ĩ. de cen. oliz. vbi de hoc.

a e Ex epistole. in carthophylacio. Carthophylacium dicitur locus seu armariū vbi charte vel instrumenta ponuntur et conseruantur.

b ¶ Dicēdum reo. s. nisi sit vsurus eis. ff. de edē. l. i. §. edēda. vel nisi sint cōia. j. de fide istru. c. ppetuus: nā argētari⁹ et publicus exactor rōnes cōtra se tenentur edē. ff. de iur. fis. in fraudē. §. ex his bonis. et §. sequētibus. hic eni re⁹ imperatō erat: et i possessionē obsequiorū prestādorū a rege. ar. contra. xlv. di. c. syncera. vbi dicitur: q cōuincere debem⁹ iudeos ex codicibus suis: et illi nō sit qui cōtinēt vetus testamentum.

c ¶ Cōtra te. si. C. de testi. nimis graue. et C. de edē. qui accusare. et. iiij. q. iij. q itēdit: ar. cō. C. de edē. non est nouum. et l. iustum ē. So. verū est illud q null⁹ sua ppria istrumēta tenetur dare aduersario: vbi ipse vtit eis; et pcipue q faciūt cō tra ipsum. Contraria hic signata nō sunt contraria: leges ille: nō est nouum: et iustū est loquuntur de rōibus cōibus: ex illa de edē. qui accusar de instrumētis ppriis vt probatur. C. de edē. ea q hz vnum casum: itelliguntur alij aliter leges illas prout ibi consueuit notari.

d Sicut cōsuetudo. cū alie legitime. C. de iureiur. in bonefidei. ff. de iureiu. admonēdi. j. de pcu. ex in sinuatione. et. C. de fi. istru. l. vl. habito tū respectu ad qualitatem personarū et quātitatē cāe. C. vnde vi. siqñ. et. j. de iureiu. c. vlt. et. ff. de legit. tuto. legitimos.

e ¶ Consuetudinem. et ē ar. q cōsuetudo nō preiudicat scripto iuri. j. de consue. cū venerabilis. et. c. vlt. et. xi. di. consuetudinis. et hoc est verum vbi consuetudo obuiat rationi: vt hic et in predictis. c. hec. n. consuetudo est contra ordinem iudiciorū: vel vbi consuetudo introducta est per errorē. ff. de leg. q non rōne. aliter si consuetudo rōabilis esset et prescripta: bene piudicaret iuri scripto vt. j. de cōsue. c. vlt. et in fi. vbi de hoc. et. ff. de leg. de quibus. et xi. dist. catholica. et. in his. et talis consuetudo precipue reprobatur: q ex quo semel iuratū est de calūnia: a principio saltē in cā ciuili nō fuit amplius iurādū. C. de iura. calū. auc. hoc. sacramētū. et in auc. de his qui in gre. ad app. §. ij.

De probationibus. Gregorius tācredo regi vincestrie.

Ex epistole verbis et infra. Tua excellētia postulauit: vt imperatori scriberem qtenus pacta in carthophylacio[a] requireret: q dudum inter iustinianū pncipē et predecessores tuos fuerunt emissa vt ex his colligeret qd tibi seruare deberet. Sz ad hoc faciendū vehemenr obstitit: quia nulli dicēdū[b] ē ea q contra te[c] sunt: apud temetipsū debes documenta reqrere in mediūq pferre. Alexan. tertius.

Sicut consuetudo laudabilis: et infra. Sane qm apud vos consuetū esse didicimus: vt cū aliqs intētōez suā fundauerit instrumentis aut testib⁹: ei sacramētū nihilominus deferatur: qd si subire noluerit: fides pbatiōibus non habetur. Nos cū tunc demum ad huiusmodi sit suffragiū recurrendum. cū alie legitime[d] pbationes deesse noscunt: talem consuetudinem reprobamus. Lucius tertius.

Ex litteris tuis intelleximus te et archidiaconū cōfines hēre pbēdas in villis quas singuli singulas posside tis: et ptextu tminorū inter vos cōtrouersiam agitari: eo q dicas eos antiquos fines egressum: ptemq tui fundi occupasse: illo i cōtrariū asserente: partē eādē fundi possedisse. xl. annorū spacio icōcusse. tu aūt q p idē tēpus qete illam possederis: asseueras: qre vtrū incumbat petitori vel possessori probatio qsiuisti. ad qd scire dbes q iudiciū finiū regundorum[f] tale ē: vt in eo vtraqz psona vices duorū[g] hēat: vz actoris et rei. Unde[h] hicinde testes produci possunt ad cognitionem iudicis instruendam: quibus examinatis iudex quos precellere itellexerit: ad fidez sibi faciendam admittat. Qd si am babar ptiū testes st eque idonei possessoris testes pferent: cum promptiora[i] sint iura ad absoluēdum q ad condēnandum pter q i liberali[k] causa in qua si

f Ex litteris. finium regundorū. lz predia ecclesie ppria non sint clericorū: agere tū possunt finium regundorū: cum habent ius in illis. s. vsufructum. fini. regum. l. iiij. §. finium.

g ¶ Duorū. hoc iudicium duplex ē: q vterqz actor et vterqz reus hic censetur. vnde vterqz duplex sacramentum calumnie prestabit: sicut reus et actor non tamen iurabit nisi semel ff. fami. her. inter cohe redes. §. qui familie. ille tamen principaliter actor dicitur: qui primo ad iudicium prouocauerit. ff. de iudi. in his tribus. si non apparet quis primo prouocauerit: forte dirimatur quis actor dici debeat. ff. de iudi. si cum ambo et pro tanto dicitur actor: quia primo iurat et postea iurant sui testes: sic obseruatur in conuentione et reconuentione. Item ar. est hic: q vna persona vicem duarum sustinet. ff. qd cuiusqz vniuer. item eorum. §. si decuriones. xxi q. i. relatio. de conse. di. ij. nō moyses. ff. de adop. si consul. xxx. q. i. ad limina. ff. de stip. seruo. l. i. §. huius cōis. x. q. iij. vnito. ff. de ac. et obli. actiōis verbo. §. mixte. ar. cō. xvi q. i. presbyteros. et. C. de asses. nemo. lxxxviij. di. singula. et. ff. de reg. iur. in pari. j. de preben. q i tm. et. c. de multa. ff. de pac. si plures. et. ff. ad trebel. ille a quo. §. tēpestiuum et. lxxxix. di. ad hoc. So. pma rūsio casualis ē et obtiet cā necessitatis et vtilitatis: sec⁹ de iure rglari: vt dictū i cōtrūs. vl refert vtrū iurisditio sit gratuita vl cōtētiosa. si gratuita pōt vti vice duorū ff. de ado. si consul. et. ff. de offi. presi. l. ij. si contentiosa non pōt. iiij. q. iiij. c. i. et. ij. q. i. in primis.

h ¶ Unde. i. q vterqz est actor. vel vnde. i. q vterqz affirmat se possidere et ad se pertinere.

i ¶ Promptiora. sic. j. de fide instru. inter dilectos in fi. ff. de ac. et ob. arrianus. et. ff. de pen. respiciendum. et ar. l. distin. pōderet in fi. et. xxvi. q. vij. tempora penitudinis. ar. contra. ff. de offi. presi. obseruandum in fi. et. xxviij. distin. quia sunt. lxxxi. distin. tantis daniel et. l. distin. postqz. So. quod hic dicitur et in similibus: locum habet in dubijs et obscuris: sed vbi notuz est factum: sit condemnatio: nisi ex causa fiat dispensatio.

k ¶ In liberali. et in querela inofficiosi testamenti. ff. de inoffi. testamen. si pars iudicantium in matrimoniali. xxxiij. q. ij. figo acceperit. vnde versus. Stat testamentum libertas coniugiumqz. Si sunt equales qui producuntur vtrinqz. et in dote Et istorū quattuor casus habes. j. de re iudi. c. vlt.

vtriusq; partis testes equales fuerint ꝓ libertate[a] sñia ꝓfertur. nã possessori[b] ꝓbatõez aliquãdo dari iuris manifesti ẽ: cũ iure cautum sit: ꝙ q obiecerit ꝑscriptõez longissimi tp̃is: quã nemo recte obiecit: nisi q possidet: ⁊ eaȝ ꝓbauerit ĩ causa debeat obtinere.

Grego. octauus preposito sãcti cataldi.

Proposuisti: ꝙ cã matrimoñ q̃ iter. o. ꝺ casa noua ⁊. s. mlierẽ vtit: tibi fuit de mãdato apostolico delegata. cũq; ptes essẽt in tua p̃ntia cõstitute: mulier ꝓposuit se nec a viro cognita: nec potuisse[c] cognosci: quod tã proprio iuramento q̃ testimonio. vij. muliex probauit: q̃ ꝑ aspectuȝ[d] corporis eã eẽ virgineȝ asseuerãt viro ꝑ iuramẽtũ suũ ꝯ̃riuȝ asserẽte ⁊ ĩfra. Rñ igit vob: ꝙ iuramento puelle[e] ⁊ testioniis illarũ. vij. mulierũ fides est potius adhibẽda. Clemens. iij.

Tertio loco fuit a nobis ita q̃situȝ. Ecce qdam regularis sigillo capituli qõdaȝ istr̃m cuidam amico suo signauit: ĩ q̃ fcã ei aliẽatio q̃rũdam rerũ eccl'e ĩmobiliuȝ ꝯtinetur. Quo exhibito ĩ iudicio procurator vniuersitatis illud asseruit de assensu conuẽt⁹ ñ fuisse ꝯfectũ[f]: ⁊ adulterinũ vl' furtiuũ eẽ sigillum. Cũq; frẽs ad ꝓbibendũ testioniũ ꝓduxisset iurati[g] dixerũt: ꝙ quotiens ad hoc int̃ frẽs aliq̃ erat mentio: ꝯsiliũ totius ꝯuẽtus ⁊ vox fuit vnanimis: ꝙ nolebãt alienationẽ rex illax: s; res dom⁹ integras conseruari volebant. S; q̃niã contra hoc nihil pars aduersa probauit rñdemus ꝯm assertionẽ testiuȝ[h] tm̃modo iu-

a ℂ Pro libertate. ff. de manumis. l. ꝯtepe. ⁊. ff. de re iud. inter pares. ⁊. ff. de re. iur. libertas. xij. q. ij. cum redemptor.
b ℂ Possessori. rñsio ad tacitã q̃õnẽ: si q̃reret aliqs: quare debet ꝓbare archidiacon⁹: cũ sit in possessione. ⁊ rñdeo q: q excipit de prescriptõibus ipse ꝓbare debȝ. ff. de ꝓba. in exceptionib⁹. si. C. ꝺ ꝑscrip. xxx vel. xl. an. male agit̃. xvi. q. iij. volumus.
c Proposuisti. potuisse. ꝓp viri frigiditatẽ. xxxiij. q. i. reqsisti. vel ꝓp maleficiũ viri. e. cã ⁊ e. q. si per sortiarias. ⁊. j. de frigi. ⁊ male. laudabilẽ. ⁊. c. vlt. ⁊ ĩ auc. ꝺ nup. §. per occasionẽ colla. iiij
d ℂ Per aspectuȝ. q̃nq; eñ probatio ista fallit: q: ocul⁹ ⁊ man⁹ obstetricũ sepe fallit̃. xxvij. q. i. nec aliq̃. ⁊. j. de frigi. fraternitatis. ⁊. j. e. causam que.
e ℂ Puelle. ar. ꝯ. xxxiij. q. i. sigs accepit. ibi cr̃dr̃ iuramẽto viri ⁊. j. ꝺ ꝺsp. ĩpub. ꝯtinebat̃: ⁊ ĩ auc. ꝺ nup. §. ꝑ occasioneȝ. col. iiij. S; illa locũ hñt: cuȝ mulier nõ ꝓbat ꝯ̃riũ per aspectũ corpis. h̃ ꝓbatio ꝑfertur iuramẽto viri: vt h̃ dicĩ ĩ fi. ar. isti. ꝺ grad. cognatõuȝ. §. itẽ cõsobri ⁊. ar. xxxv. q. v. ad sedem iij. q. ix. ad testes.
f Tertio. ꝯfectum. ad hanc negatiuã probãdam admittunt̃ frẽs indirecte: put seq̄tur in littera sic. j. de testi. ex tenore. ⁊. C. de cõtrahẽ. stip. optimã. als negatiua directe nõ possȝ probari de hoc dr̃. s. ꝺ elec. bone. i. ⁊ q: hic arguebatur de falso instrumentum: edendus dies est ⁊ consul. ar. C. de contrahen. stip. optimam. ⁊. j. de fide instru. inter dilectos
g ℂ Iurati. bene dr̃ iurati: q: nulli credit̃ nisi iurato. j. de testi. fr̃nitatis. ⁊. c. nup. ⁊. c. tuis. ⁊. iiij. q. iij. §. iur i siurãdi: nisi a ptibus fuerit ei remissuȝ: vt in. c. tuis. ⁊ merito in tali casu admittunt̃ frẽs illi⁹ mõasterij: q: ea q̃ ĩ caplo agunt̃: ꝑ alios ꝓbari ñ pñt: q: ext̃nei ad capl'a nõ cõsueuerũt admitti. j. ꝺ testi. veniẽs ij. in fi. ⁊. C. ꝺ repuꝺ. cõsensu. §. sup plagis ⁊. C. de q̃sti. iterrogari. ff. ad syl'. sigs ĩ graui. §. si pupill⁹. ⁊. §. se. ⁊. l. ij. §. si vir.
h ℂ Testiuȝ. Sic ergo testes ꝑferunt̃ istr̃o: ⁊ merito: q: potius credẽdũ ẽ viue voci q̃ȝ mortue: ĩ auc. ꝺ fide istr. §. si vero. Item testes ꝑualẽt istr̃o. j. ꝺ fide istru. cũ ioãnes. §. porro. S; ꝯ̃ vr̃ ꝙ equalẽ vim habẽt in exercẽdis cãis testes ⁊ istr̃a ⁊ ĩdicia cũ in str̃is. C. ꝺ fide istru. ĩ exercẽdis. C. ꝺ rei vẽ. . ĩdicia ⁊. C. q poti. in pig. ha. scripturas. Itẽ ꝯ̃ q: fides instru. ꝑualet testib⁹. ff. ꝺ proba. celsus ⁊. l. cũ idebito. §. vl. ⁊. C. si mior se ma. dixerit si alteri⁹ ĩ fi. §. i. ⁊. C. arbi. tu. l. vl. Sup hoc põt dici: ꝙ si in modum exceptõis obijciat̃ falsitas istr̃o: vel ꝙ sub cõditiõe ꝺbuit fieri vel defectus vel ꝙ plus ꝯtineat̃ ibi q̃ȝ dictũ fuerit: vel consimile: vel etiã falsitas: bñ põt hec ꝓbari ꝑ testes: ꝑualebunt testes j. de testi. ex tenore. ⁊. C. ꝺ ꝯ̃hen. stip. optimã. j. de fide istr. cum ioãnes. ar. C. de ꝓba. cũ ꝑcib⁹ ⁊ h̃. Et illud qꝺ dr̃: equalẽ vim hñt in cãis testes ⁊ instr̃a: illud verũ ẽ: qñ ab eadẽ pte inducũ

tur: q: lã per testes q̃ȝ ꝑ istr̃a ꝓbat qs suã itẽtioneȝ. S; si ex vna pte ĩducũt̃ testes: ⁊ ex alia pte istr̃a ꝯ̃ testes: tunc cõsiderabit iudex nãȝ negocij ⁊ q̃litatẽ. naȝ q̃dã sũt que meli⁹ ꝓbant̃ ꝑ testes q̃ȝ ꝑ istr̃a: q̃dã ꝯ̃rio meliusꝑ instr̃a q̃ȝ ꝑ testes: vt arbitria: ⁊ sñia ⁊ ꝓcessus aliqs: ar. j. e. q̃m ꝯ̃ falsã. Itẽ cõsiderabit iudex vtrum fcm̃ sit antiquũ vl' ꝓpinquũ. in antiqs. n. magis credẽdũ ẽ istr̃is: q: mẽoria hoiuȝ labilis ẽ j. vt. ec. beñ. vt nr̃m ii sit nonũ poti⁹ testibus credit̃: arg. ad hoc de ꝓbat. si arbiter. ⁊. l. celsus ⁊. j. e. cũ causaȝ. q: testes cõsueuerunt fidem suam variare ex temporis diuturnitate. ff. ad cã bo. l. iij. §. due ⁊. ff. de dam. infec. qui bona. §. vl. al's est lex: incipit in cãe ⁊ ꝙ dixi ꝙ ꝯ̃ istr̃a testes recipiunt̃: illud intelligẽduȝ ẽ ꝙ ꝑ bonos testes ⁊ idoneos sine suspitõe. nec vr̃ ꝙ tñ sufficiãt duo vel tres testes imo pl'es ad min⁹ quattuor. tabellio. n. equalet vni testi ⁊ pl⁹ ⁊ instr̃m duob⁹ ad min⁹: ar. j. ꝺ fide istru. cũ ioãnes q: duo testes ad min⁹ ĩ instrumẽto scripti eẽ debent: q: ĩ ore duoruȝ vel triũ ⁊c̃. j. ꝺ testi. ĩ oi. ⁊. c. licet. ⁊. iiij. q. iij. §. vbi numerus: ⁊ sic per plures ⁊ honestiões dȝ fieri talis reprobatio: ar. j. ꝺ testi. ĩ nr̃a. q̃nq; ẽñ ꝯ̃ istr̃ȝ nõ admittũt̃ testes vt ꝯ̃ iuẽtariuȝ publice fcm̃: vt in. l. ꝑdicta. C. ar. tu. l. vl. ⁊ in alio casu fallit in cõfessione q̃ fit a muliere ⁊ instr̃o in quo ꝯfitet̃ se recepisse pecũiã ꝓ itercessiõe. C. ad vel. ãtiq̃
i Trauit ptib⁹. sic pȝ: ꝙ publicatȝ atestatiõibus super eodẽ articulo ñ sũt testes vlteri⁹ ĩ ꝯ̃riũ admittẽdi: nec ẽt alij testes ad idẽ ꝓbãdum. j. de testi. fraternitatis. nã ante aperturaȝ testiũm vtraq; ps suos testes debet ĩducere sup eodẽ articulo: secus super alio vel super noua pendẽte ex priori tunc bene admittunt̃: vt in dicto c. fraternitatis. ⁊. j. de fide istru. cũ ioannes. Iteȝ signat̃ cõtra. j. de testi. series. ⁊. c. cum in tua in fi. ⁊. j. e. cãm mr̃imonij. vbi publicatis attestatiõib⁹ recipiuntur testes ad reprobandũ consanguinitatem: ⁊ hic nõ recipiunt̃ Audiui Vincẽ. dicentẽ: ꝙ illa non tenebat. dicit enim ꝙ testibus publicatis nunq̃ȝ sunt sup eodem articulo siue ab eo qui illos induxit siue ab alia parte testes vlterius inducendi. Et idem mihi videt̃. Põt dici sup isto contrario: ꝙ illa decr. series loquit̃ in mr̃imonio iã contracto: vnde admittuntur ibi testes in fauorem matrimonij ad ostendendum: ꝙ non sit ibi consanguinitas. vnde strictius est ibi agendum: quia tolerabilius ibi est aliquos

dicandum. Idem.

Grauit qdaz: vt asseris: se quandā in vxorez legitimā acceptuz: quā cuz vellet traducere: qdam iuramentis ꝫm morem exhibitis legitime ꝓbauerunt ipsos in quito cō sanguinitatis gradu sibi inuicē attinere. Quō ꝟo reqsisti a nobis qd agenduz sit, cū qdā alius velit ꝓbare ꝯ ꝑdictaz ꝓbationez factā iuramētis canonicis ⁊ partibus[r] publicatam nullo eos sese cōsanguinitatis gradu ꝯtingere: rn̄demus ꝙ standum est ꝓbationi priori.

Inno. iij. archidia. parisien.

Post cessionē: ⁊ infra. Cū igit᷑ ꝑ l'ras iudicis ordinarij[h] qb⁹ standū est: donec ꝓbet᷑ ꝯrium: nobis constiterit ꝙ u. erat excōicatus: cum ꝓcurationis offm̄ assumpsit: ipm tanꝙ ꝓcuratorez non duxim⁹ admittendum. Idem abbati ⁊ conuentui cassen.

In pn̄tia. g. sci hadriani diaco. cardi. g. ⁊ b. fratres vestro sindico cōstituto corā ipso fecere ꝓponi: ꝙ cum quondaz a. frater ipsorum cōderet testamentum. m. filium suū sibi heredem instituit: ⁊ ꝑcepit vt si absq3 liberis[m] decederet: ad eos bona deuoluerent᷑ ipsius vnde illa que de bonis ipsius vestrū monasteriuz detinebat sibi restitui postulabat ⁊ petebat vos super hoc a sua molestatione compesci. Uerum sindicus ipse proposuit ex aduerso: ꝙ predictus. m. monasterio vestro obtulit se ⁊ sua[n]. vnde vniuersa q̄ hūerat: erant ad mōsterium deuoluta: q̄re vniuersa q̄ ipsi de bōis eius īuaserant: restitui mōsterio vr̄o petebat ⁊ sup cetis silentiuz illis imponi. Ad hec aūt pars altera replicauit: ꝙ dict⁹. m. oblationis sue tempore fuerat minor annis: ⁊ ꝙ' voti sci penit⁹ qd feruor infirmitatis fecerat post ꝯualescentiam reuocauit

contra statuta hominum ⁊c. j. de test. l3 ex quadam. hec decretalis loquitur in ꝯtrahēdo. vnde hic nullum piculum est super ꝓhibitione istorum ne ꝯiūgant᷑. vnde ante aperturam priorum debuit probari in ꝯrium sed in seꝑatione matrimonij iam ꝯcti pōt esse periculum: q̄re ibi admittunt᷑ et post sententiā: q2 s̄nia ꝯ matrimonium lata nō transit in rem iudicatam ⁊ reuocatur falsitate probata. j. de re iudi. lator. ⁊ c. consanguinei. multo fortius debet audiri ante sententiam. Assignare potes aliam rōnem vt nō sit ꝯ illud quod dictum ē: ꝙ testibus publicatis: n̄ s᷑ alij īducēdi i d̄cretali series. iō admittūt᷑ testes p⁹ publicatōnez: q2 an̄ publicatiōez ig̃rabat ps illa que petijt h̄ que ꝑsone posite fuissent in primo gradu: ⁊ iō post publicationem admittūtur: als non deberent admitti. Sed certe adhuc nō ꝟ ratio ista sufficiēs quia pars illa que accusabat m̄rimoniuz: dixit illos cōsanguineos ꝫ hoc potuit scire altera pars: ⁊ sic cessat rō illa. propter hoc dicunt quidam ꝙ speciale est in cā matrimonij: ad hoc prestat optimum. ar. j. e. cām matrimonij. sed ꝯrium illius decre. series. soluitur ibi. Uel dic: ꝙ vnus tm̄ hic iurat᷑ volebat: ⁊ ꝓbatio vnius insufficiens est. ⁊ ideo non auditur ꝯ plures maxime: ⁊ sic non contradicit illa decre. series. ⁊ hic colligitur aperte ex antiqua. decre. ꝫ ꝯpositores h⁹i compilationis voluerunt ꝫ mutare quod iuramento vnius dicebatur: q2 illud nullaz h3 dubitationē.

k Post cessionem. ordinarij. Ex hoc vz: ꝙ litteris epi credit᷑ tanq̄3 publico instrō: ⁊ ꝙ sigillo epi creditur l3 non assit sigillum. capituli. xix. q. iij. statuimus. ⁊ xi. q. iij. xviij. di. de concilijs. j. de fideius. peruenit. ⁊ j. de fide instru. c. ij. ⁊ xx. q. i. viduam. nam ⁊ credit᷑ l'ris epi sigillatis sigillo ecclesie. lxxxiij. di in nomine dn̄i in. fi. ⁊ sigillum alieni iudicis fidem facit. xcviij. di. c. i. ⁊ ij. ⁊ alieno annulo signari pōt testm̄: insti. de testi. §. pn̄t. ⁊ C. de testi. si vnus. ⁊ instrīs regis siue pricipis fides adhibet᷑. j. de fi. instru. cuz dilectus. Sed ꝯ vz: q2 viua vox potior ē q̄3 mortua: in auc. de istru. cau. §. si ꝟo. Sed verbo epi non credit᷑. vj. q. ij. si. tm̄. ⁊ c. placuit. ⁊ j. e. qm̄. ꝯ ergo multo minus l'ris eius. nec papa ei credit: si dixit se excōicasse alium. j. de testi. cū in. q̄n̄q3 enim eulogia ex mala fide scribunt᷑. ff. de custo. ⁊ exhi. re diuus. nec scripture tabellionis credit᷑: nisi hēat testium subscriptionē: in auc. de here. ⁊ fal. §. sancimus colla. i. ⁊ s̄. de ꝓcura. c. i. ⁊ j. de fide instru. c. ij. ⁊ in auc. de instru. cau. §. ꝫ neq3. ⁊ §. siquis igit᷑. coll. vj. M. dicit ꝙ semp statur sigillo epi: q2 vicē h3 publici. instrī. per iura ꝑdicta. Alij dicunt: ꝙ non credit᷑ charte vel instrō epi: nisi sit redactū i publicā formā in auc. vt nulli iudices. §. sigs ꝟo. ⁊. C. de do. in donationibus. j. de istru inter dilectos. vel saltez nō est credendum nisi hēat subscriptionē testium si non sit ibi vsus tabellionum. xvj. q. iij. §. potest. Dicas ꝙ hodie circa iudicia non creditur ꝟbo epi siue alterius iudicis siue l'ris suis: nisi hēat testiū subscriptionem: vel quaten⁹ ꝯstat legitimis documētis. j. e. qm̄ ꝯ. ⁊. j. eo. de testi. cum a nobis. Circa alia ꝟo que i figura iudicij. ordinarij non facit eps. hū credit᷑ l'ris eius ꝫm ꝙ dic h: ⁊ xi. q. iij. cure. ꝑcipue in s̄nia excōicationis stāduz ē l'ris epi q2 excōicationis s̄nia lata a iudice suo siue sit iusta siue iniusta tenz. xi. q. iij. c. i. ⁊ ij. ⁊ iō l'ris cuiuslibz p̄lati credit᷑: ⁊ alij tenent᷑ illū vitare: vt in. c. cure. q2 in hoc cōsulit᷑ aie cum sit medicinal. ij. q. i. multi. ⁊ j. de sen. ex. cum medicinalis.

l Excōicatus erat. ⁊ ita tp̄s ꝓcuratōis fcē attēdēdū: ē sic tp̄s electiōis. s̄. de el. duduz. vbi plura s᷑ ar. ꝯ tpe inspi. ⁊ ē ar. ꝙ excōicat⁹ ad ipetrāduz n̄ ē admittēd⁹: ⁊ si ipetrarz: nō valerēt l're si p⁹ea ꝓbaret᷑. excōicat⁹. b

m In pn̄tia. absq3 libis. similis substō h3. j. ꝯ te. rainu. ⁊ c. rainald⁹. vn̄ nō ꝙ cū tal' ꝯditio apponit᷑ si sine liberis ꝯcedat volo vt hēditas ꝑueniat ad talez: ēt si n̄ales hēat filios euanescit substō. ff. ad treb. ex fcō. §. sigs rogat⁹. ⁊ ff. de le. ij. cum pr. §. volo. l. luci⁹. §. vl. Itē si fili⁹ fuerit natus ⁊ ille ꝑmoriat᷑: vz sine libis ꝯcessisse. j. de te. rainu. ⁊ ff. ad tre. ex fcō. §. pe. Si āt dicat᷑: si sine hēde decesserit: substituo talem: noie hēdis: soli filij itelligūt᷑. ff. e. ex fcō. §. vl. Itē si n̄ hēat filiū: ꝫ hēat nepotē ex filio: substō euanescit. C. ꝯ ꝯdi. iser. l. i. ⁊ C. ꝯ isti. ⁊ sb. gn̄alit᷑. Et ꝫ scias ꝙ q rogat᷑ restituē hēditatez alij: nil. ꝑt alteare. C. cōia de le. l. vl. nisi i casib⁹ q notāt᷑ i auc ibi posita: q̄rtā tm̄ ꝑ trebel. pōt retinē sibi. ⁊ si fili⁹ sit rogat⁹ ēt falcidiā cū q̄rta pōt retinē. j. de testa rainu. ⁊ c. rainald⁹. vbi vtraq3 q̄rta retinet᷑. Si. ꝟo rogat⁹ est restituē qcqd supest ꝯ hereditate: tūc ad minus q̄rtaz reseruabit substituto. C. ad tre. auc. si rogat⁹. Itē l3 pure qs rogatus sit alicui restituē hēditatē nulla fcā mētione de filijs: si tn̄ postea hūerit filios: vel nepotes: substō euanescit. C. de fideicō. cū acutissimi. C. de insti. ⁊ subsi. gn̄alit᷑. ff. ꝯ cō. ⁊ ꝯ. cum auus. io.

n Suo. ista duo regrebāt᷑: q2 sua sine seipso dōare non poterat: q2 illa restituere tenebatur. ⁊ l3 dn̄s sit: tn̄ ꝯmode tn̄ testari nō pt. C. cōia delega. l. vlt. ff. ad trebel qdam. §. siquis filium

& infra. Unde cum sine liberis decessisset: ex testamento patris ad ipsos erat eius hereditas devoluta. Verum sindicus respondere curavit: quod licet dictus .m. de monasterio fuisset egressus eidem postmodum se & sua obtulit humiliter & devote: & quod nec contra oblationem suam veniret iuramento firmavit. Quare cum constet: & quod idem .m. vobis monasterio vestro contulit se & sua: nec ex adverso probetur: quod utriusque oblationis tempore fuerit minor annis probationem vestram huiusmodi exceptionis probatio non elidit: cum & si prime oblationis tempore fuerit minor an. secunde[a] tamen potuit maior extitisse. Preterea cum verbum illud minor .an. duobus potuerit modis intelligi: cum & qui minor est .xiiij. an. & qui .xxv. dici soleat minor an. intentioni vestre verbum dubium[b] non nocebat: cum infra .xxv. an. teneret donatio iuramento firmata[c]. Sed & si teneret quod factum fuerat a dicto .m. quia tamen intelligendum non erat sine herede decedere: qui monasterium sibi heredem instituit[d]: hoc monasterio non nocebat & infra. Dilectus filius .b. sancti eustachii cardinalis attendens quod sindicus vester intentionem suam plene fundasset: & quod nihil fuisset ex adverso sufficienter probatum: cum & si ostensum esset per testes: quod .m. sue oblationis tempore fuerit minor annis utrum tamen prime vel secunde oblationis tempore minor fuerit: & quod annis minor non fuisset expressum: de mandato nostro sententiam protulit: & predictis .g. & .b. silentium imponens super his que a monasterio postulabant: eos ad restitutionem illorum que de bonis predicti .m. propria temeritate invaserant: condemnavit. Nos igitur sententiam ipsam aucto. apo. confirmamus. Idem.

Licet causam[e] que inter ecclesiam raven. item & commune faventie super iurisditione honore ac districtu in villa sancti .p. & castro arioli: quod de iure ad se spectare dicta ecclesia proponebat: & infra. Porro attestationibus publicatis sindicus faventinorum proposuit se velle in personas testium ex parte altera productorum quedam obijcere ac probare: economo ecclesie asserente id fieri non debere. super quo interloquendo decrevimus ipsum nullatenus audiendum: cum infra trium mensium spacium in nostris litteris comprehensum testes huius producere non curaverit: infra quem terminum pars utraque testes induceret potuit: tam in personas testium quam super negocio principali. Post hoc idem obiecit in testes predictos: quod corrupti falsa dixissent. Unde queritur talis exceptio non solum ante: sed etiam post sententiam potest opponi[f]

a Secunde nota: quod presumitur maior: nisi probetur minor. C. de integrum resti. mino. si minor. ff. de iureiurando nam postea. §. si minor. Ber.

b Dubium. Sed nonne verbum dubium in iudicio interpretandum est contra reum. ff. de verbo. obli. inter stipulantem. §. i. ff. de iudi. si quis intentione. ff. de re. iur. in ambiguis. & .s. de rescrip. cum adeo. sed istud est hodie propter religionem: pro qua multa contra rationem statuta sunt. ff. de reli. & sump. fu. sunt persone: sicut quandoque propter dotem. ff. de iure do. in ambiguis. vel illud non fuit verbum actoris sed testium Et est arg. quod verbum testis ambiguum pro reo sit interpretandum: ut hic. & .s. e. ex litteris. & .j. de fide instru. inter dilectos in fi. Et est notabile quod dictum testis dubium semper contra eum qui produxit: est interpretandum. & est ratio: quia qui probat: clare & aperte debet probare: quod si non faciat: non prodest talis obscura probatio .j. de testi. cum tu. unde reus absolvitur: ut ibi & hic. Sed quare non queritur .ij. de etate a teste: ut certificetur iudex saltem: sed certe iudex qui teste ipsum examinaverat: debuit querere ab ipso: & etiam post apturam testium ex officio suo potest querere interpretationem a teste sui dicti: cum ipse debeat interrogare quotienscunque necesse fuerit. ff. de interrog actio. ubicunque. & cuncta rimari .xxx. q. v. iudicantem. & .j. de fi. instru. cum ioannes. & est expressum quod testis qui confuse dixit testimonium iterum sit examinandus .j. de testi. cum clamor. sed ad petitionem partis non debet hoc facere & hoc propter periculum subornationis.

c Firmata. unde contra propriam iuramentum etiam si debet audiri. C. si adver. vel. l. i. & C. si adver. do. l. i. & in consti. imperatori sacra puberum. ber.

d Instituit. Ingressus monasterium fingitur habere heredem cum rogatus est restituere privato: vel cum ei privatus est substitutus Si autem rogatus est restituere loco religioso vel ecclesie vel expendere in pias causas non evanescit substitutio per ingressum monasterij: in aucte. de sanc. epi. §. sed licet presenti. col. ix. unde sumptum fuit illud auc. C. ad trebel. auc. nisi rogati. Si vero ille qui rogatus est restituere hereditatem vel legatum: fiat clericus: exigunt duo .s. ut substitutio evanescat: ut perpetuo etiam maneat in ecclesia. & relictum expendatur in pias causas: ut in predicta. auc. de. per. ingressum monasterij: substitutio evanescit: ita quod teneat monachatus: alias non evanescit substitutio: nisi fiat monachus: sed quid si tradit se & sua alicui ecclesie seculari: nunquid evanescit substitutio: ar. predicte auc. unde quod sic favore ecclesie. ar. predicte auc nec credo quod evanescat nisi in casu predicte auc. nec extendo ad alium casum: licet quidam contra .b.

e Licet causam. sub isto .j. fuit lis contest. coram domino papa. ut .s. de iur. ca. cum causam. cuius pars hec est & omissa fuit receptio testium iudicibus & testibus receptis remiserunt ad papam depositiones eorum .j. de testi cum causam. Nota quod iudex ex officio suo potest prefigere terminum productioni testium .j. de testi. in nomine domini. Item ad exceptiones .j. de excep. pastoralis. Item ad accusationem matrimonij .j. de clandesti. despon. cum inhibitio. Item ad accusandum .j. de accusatio. licet. & C. qui accusa. non pos. si ea que. & .j. de fide instru. accepimus. Item ubi impeditur status alicuius. C. de ingenuis diffamari. io.

f Opponi. sic .s. de procura. l nostra & C. de fal. querelam Distinguitur tamen quia aut questio de falso mota fuit in iudicio: aut non. Si fuerit mota: nunquam postea in preteritum falsi retractatur sententia. C. si ex fal. instru. l. i. & .ij. in fi. nisi appellatum sit. tunc enim potest opponi in causa ap. C. de fide instru. l. ult. in fi. & testes possunt produci. C. de tem. ap. per hanc in fi. Sed si nunquam fuit questio falsi mota: licet tunc non sit appellatum: non tamen transiti in rem iudicatam usque ad .xx. an. C. de fal querelam. & .j. de excep. cum venerabilis. Et nota quod secundum quosdam non sufficit probare testes esse falsos: nisi probentur corrupti: ar. ff. de re iudi. divus. que log

tur in eodē casu cū h.ꝛ decre. Alij ꝓbabilius dicunt: vt io.ꝛ.b.ꝙ sicut sufficit ꝓbare istr̄ꝫ esse falsuꝫ. C. si ex fal. instru.l.pe.ꝛ vlt. sic ꝛ testes cū hēant hīcinde parem viꝫ C. de fide instru.l exercēdis.ꝛ facit ad hoc.ff.ꝺ exceptio qui agnitis.ꝛ.C. de transac. si ex falsis. Sed uungd sufficit probare testes esse corruptos: ar. ꝙ sic.ij q.vi.§ diffinitiua v̄si. vēales ꝛ.C. qū ꝓuocar. nō est neces. venales.ꝛ j. de testi. sic. Econtra vī ꝙ nō: q̄ non sufficit probare corruptionē: nisi ꝛ iudex secutus fuerit dicta corruptorum testium. j. de iudi. cum.l.ꝛ. a. C. si ex fal istru. falsaꝫ. silr̄ nō sufficit probare falsitatē: nisi ꝓbetꝛ iudicē secutuꝫ fuisse illā: vt pꝫ ꝑ ꝑdicta iura. Jtē nō ꝙ s̄nia q̄ lata ē per falsos testes vel ꝑ falsa istr̄a bene tenet ꝫ retractanda ē. ff. de re iudi. diuus. ꝛ pōt retractari ꝑ i integrū restitutōēꝫ vsqꝫ ad quadriennium: vel ꝑ actōem in fcm̄ vsqꝫ ad. xxx. an. vl' si crialr̄ agatur vsqꝫ ad. xx. an. C. de fal q̄relā.ꝛ. j. de excep cum venerabilis.

lꝫ nōnulli crederent fauētiorū partē exceptioneꝫ huiusmōi ꝑ excogitatā malitiā[a] ad ipediendū processuꝫ negocij obiecisse q̄ tñ nolumus a iuris tramite decliare: magistr. g. ꝛ. t. preceꝑimꝰ: vt testes quos super hac exceptione ꝓcurator fauētinorum duceret ꝓducendos infra mēsem recipere ꝛ examinare curarēt de singulis circunstantijs[b] subtiliter ingrentes: extūc idulto altero mense ꝓcuratori ecclesie supradicte: infra quē si vellet ad reprobationē[c] testium illorum ꝓduceret testes corā eis: ꝛ ifra. Quāq̄ antē pars fauētinoꝝ testes multos ꝓduxēit suꝑ negocio pricipali: vix tñ ex illis sex remāserūt cōcordes: cuꝫ alij sibimet in serie sui testimōij cōtradicāt[d]: ꝛ quidaꝫ alij sunt iudicio sui testimonij singulares[e]. Ad reprobanduꝫ v̄o quosdaꝫ testiū eccl'e rauen̄. ꝛ si ex ꝑte fauentinoꝝ qdā sint testes inducti: plures tñ illorū reprobant: q̄ sibi inuicē euidētissime contradicūt. quidā v̄o alij pauci nūero q̄uis n̄ reprobentur expresse[f]: vsqꝫ adeo tamē male fame sunt ꝛ leuis opinionis[g]: ꝙ eorum dictis nulla vel modica[h] est fides habenꝺa. Jdē quoqꝫ testes fauēt'. generaliter repellunt: q̄ nō ꝓbāt illō ad qꝺ ꝓbandū eoruꝫ sindicus se[i] astrinxit: videlicet ꝙ cōrupti falsa dixissent: q̄m ꝛ si de corruptione videāt aliquid dicē ꝺ falsitate ꝑēitꝰ nihil dicunt ꝛ infra. Ex p̄missis igit̄ euidenter apparet: ꝙ ecclia ꝑ testes numero plures: qbus potiꝰ lux v̄itatis assistit: q ēt aptiora negocio ꝛ vero proximiora in suis testionijs expresserunt: sufficienter oñdit: ꝙ a. lx. annis ꝛ citra cuꝫ oī iurisditione honore atqꝫ districtu loca supradicta possedit. ꝑ qꝺ pꝫ: ꝙ si comūe sauēta. l. an. ꝛ citra: sicut vidētur testes eorū deponē aliq̄ ꝓuitia i locis ꝑceperūt supradcis: illa proculdubio sine iusto titulo ꝑcipe icepunt: cum duo isimul eandem rem ꝛ eodeꝫ mō i solidum possidere non possūt maxime cū ijdem fauentini iustuꝫ possessionis titulū[m] nō oñdant ꝛ ex priuilegijs imperatorum ꝛ ro. ponti. ecclesie rauēnaten̄. cōcessis euidentissime colligatur possessionem ipsius ecclesie in ꝑdcis locis iustaꝫ fuisse. Cum ergo constet fauētin̄. ab eo tꝑe quo se possedisse probare contendunt: minus iuste

l Testes qui inducti sunt ad falsitatem probandam.

k Se astrinxit. Sic vī: ꝙ si aliqs se astrigat ad duo probāda quoꝝ alteꝝ ꝑ se sufficeret: ꝙ tñ nō sufficit ꝓbare vnū: nisi ipleuerit itētionē suā ad quā se obligauit. C. ꝺ rei vē. l. vl. ar. s̄. de cā posses. cuꝫ eccla ꝛ. ff. de excu. tu. g testō. Ar. ꝯ. j. de appel. significauit in fi. j. ꝺ ꝓben. cū iā dudū. ꝛ ar ad h̄. ff. de cōdi. ꝛ ꝺ. falsa. ꝛ ex eo ꝙ dicit astrixit: vī expssuꝫ ꝙ sufficeret alterū ꝓbare: nisi spāliter se obligasset: qꝺ est veꝝ: vt s̄. dictū ē Pla. fuit i ꝯria opiniōe. Sꝫ qūo pōt ꝓbare teste falsū dixisse. Respōdeo idirecte exēplū pꝫ. j. de testibꝰ ex tenore. ꝛ. c. series. ꝛ. C ꝺ ꝯhē. stip. optimā vel pōt ꝓbare ꝑ aliōs testes: ꝙ corrupti fuerūt ꝑciū inde recipiēdo. Sꝫ ponamꝰ ꝙ ꝓbatuꝫ a ꝑte fuit alteꝝ istoꝝ tm̄: nunqd iudex s̄niabit ad dēꝫ ipsoꝝ: qui falsū testioniū obtulerūt: nec alij testes adsunt quoꝝ testioniuꝫ sequatur iudex satis vī: ꝙ sic: ex eo ꝙ dic̄ ꝛ ibi: imputet ꝙ ad vtrūqꝫ se obligauit: q̄ hoc valuit fidem adhibere falsis vl' corruptis obligādo se ad vtrūqꝫ secus crederēꝫ si alicui obijcerent plura cria vt ab ecclesia repellatur sub hac forā: q̄ iudex ibi ex offō suo. possꝫ illū repellere: cui ꝓbatū esset furtum vel homicidiū: licet aliꝺ crimē non ꝓbet̄: dū tñ vtrūqꝫ per se sufficiat ad priuationeꝫ: q̄ cria vndecūqꝫ claruerint: puniēda sūt. xxi ij q iij ecce de hoc dixi. s̄. de rescrip. ex parte.

a Maliciā. si de hoc cōstaret: condēnari deberēt ad expensas. s̄. de dolo ꝛ cōtu. fine. vbi de h̄.

b Circūstantijs. sic j. de testi. cū cāꝫ ꝛ. iij q. ix. nihilominus arg. ꝛ. iiij q. iij. testes.

c Reprobationem. Nō ꝙ possum reprobare testes aduersarij mei. ꝛ tres reprobationes possunt fieri ꝛ non vltra. j. de testi. licet dilectus.

d Contradictā. vñ nō valent iij. q ix. nihilominꝰ. ꝛ. iij q. iij. § qui fal'a. ꝛ. j. de ap. sollicitudinem. xxiij. q. viij. quod autem. ꝛ. C. de li. cau. cum precū.

e Singulares. sic. s̄. de ele. bone. ꝛ. j. de accu. dilectus.

f Expresse. criminibus expresse non probatis.

g Opiniōis. qꝺ constitit ꝑ attestatiōes ex ꝑte arcꝑi. exhibitas ꝯ illos: vt. s̄ dixi. ꝛ ille etiā q examinat testes. dꝫ significare iudici quāta fides sit testibꝰ adhibēda. ff. de testi l. iij. ꝛ. j. de fideius. constitutus.

h Modica. nō tñ ex toto nulla. j. de simo. ꝑ tuas que tñ in alio casu loquitur.

l Eodē mō. bene dicit eodē mō. ff. de acqui pos. possideri. § a contrario. nam vnꝰ potest habere ciuilem: ꝛ alius naturalem possessionem. ff. de precario. ꝛ habet. § eum qui sic. ff. commodati si vt certo. § vlti. Sed contra. ff. vti possi. l. iij. in prin. vbi dicitur: ꝙ vnus iustam habet possessionem ꝛ alius iniustam. ꝛ. ff. qui satisda. cog. sciendum. § si fundus. ꝛ. ff. de iure do. q̄uis ꝛ. C. de iure do. in rebus. ex qbus colligitur: ꝙ maritus est dn̄s reꝝ dotaliū: ꝛ vxor filij. hoc verbum eodem modo soluit contrarietatem.

m Titulum. Sed quare tenentur isti ostendere titulum cuꝫ probent se possedisse: ꝛ possessor non compellitur dicere titulum sue possessionis. ij. q. v. § i. ꝛ. vi. q. vlti. actor propter hoc dicunt quidam ꝙ vbi possessor petit se non inquietari: debet probare titulum: ar. j. de prescrip. si diligenti. ꝛ. j. de decimis dudum. ꝛ. C. de prescrip. lon. temp. diutina. Sꝫ nō est vuꝫ. ad h̄ n. valet assignare titulum: cū agit interdicto vti possidetis: vt

per hoc videbatur habere potiora iura:q2 q potiora iura ha bet obtinet in hoc interdicio:cũ ei3 hẽat titulũ patet qꝫ nec vi nec clã nec p̃cario poss det:vñ obtinebit:isti.de interdic.§.re tinẽde verũtñ i hoc iterdicto ñ ẽ necesse ꝓbate qꝫ qs iuste pos sideat.ß suff cit qꝫ nec vi nec clã nec p̃cario ab aduersario pos sideat.ff.vtiposi.si duo i prin.7.l.ij.hoc autez qꝫ nec vi nec clã.nec preca rio 7c̃ ad tp̃s lit.cont.re ferẽdũ est:isti.de interdi ct.§.hodie.

possidẽti daṫ 7 cũ tueṫ:datur ẽt ad excipiẽdũ:al's actio nõ datur possessori.ff.vtipos.l.i.§.restituẽdũ.7.§.iterdi ctũ.Jtẽ iterdictũ h vtipos.locũ h3 tm̃ de possess one soli retinẽda.ff.vtipos.l.i.§.ij.7 insti.de interdic.§ retinen de.c.ij.i interdicto.ß interdictum vtrobi de rebus mo bilib⁹ tm̃ locu3 h3:

a ℭ Occupasse.7 ideo p̃ scribere non potuerunt: q2 in occupatis 7 iuasis nõ currit p̃scriptio.xciij. di.illud.7.xvi.q.iij.licet 7.j.de p̃scrip.quoniam.

b ℭ A vi turbatiua.Nõ. qꝫ multiplex est vis:de q bus di.s.qd me.cã ad audientiã.7 ibi videas. Dr̃ tñ vis turbatiua:qñ turbatur possessio.7 i du biũ reuocaṫ qs posside at 7 illa spectat ad inter dictũ vtiposs.detis.7 i re bus imobilibus vel ad i terdictũ vtrobi in rebus mobilibus tantum.

ac sine titulo aliquo in predi ctis locis temeritate propria occupasse[a]:7 economus eius dem ecclesie petierit a vi tur batiua[b] seu inquietatiua super p̃missis cõe fauẽt.ꝓhiberi:nos cognoscẽtes in hoc casu nõ sic locũ esse interdicto vti posside tis[c] vt dicere debeamus:[d] vti possidetis:ita possideatis:cu3 probatiões ecclesie longe sint potiores[e] 7 ideo fit interdicto superior cõe fauen[f].sibi condẽ namus super iurisditiõe 7 ho nore atq3 districtu 7 alijs ad hoc generaliter ꝑtinẽtib⁹ in lo cis p̃dictis:quo ad possessoriũ u3 iudiciũ quo tm̃modo actu3 est ꝑpetuũ silẽtiu3 iponẽtes:7 ꝓhibẽtes eidẽ vt neq3 ꝑ se ne q3 ꝑ alios super his p̃sumat ra uennatẽ ecclesiam aut habita tores p̃dictorũ locoru3 aliqua tenus molestare. Idez.

PEr tuas nob litteras iti masti:qꝫ cũ.t.tiberinus ciuis q̃ndã ꝑ septẽniu3 hũerit concubinam:nec ꝓle3 suscepe rit interi3 ex eadẽ:ac ipsa post modũ diuertẽs ab eo:ad ipsũ ñ p⁹ multũ tp̃s rediȷ̃sset:filiu3 quẽ reuersa in domũ ipi⁹ pepit ex eo se asseruit suscepisse:7 in fra.Q2 ṽo mulier illa de dcõ t.suscepisse.r.de quo agiṫ p̃mi tus cõstanter asseruit:7 idem

7 pponiṫ pro retinẽ da possessione rei mobilis cũ pos idẽs ingeraṫ ff.vtrobi. l.vna.insti.de inter dic.§.retinende.7 §.sed interdicto.7 cõponitur vtrobi ex virũ 7 vbi.7 vbi ponitur ꝓ apud:7 vtrũ pro quẽ.q.d. apud quem est res mobil.ite3 l3 dcm̃ sit:qꝫ possessori soli daṫ hoc iterdictu3 vtiposs detis:daṫ ẽt ꝓ iurib⁹ icorpo ralib⁹ 7 vsufructu ff.vtipos.l.vlti.ff.si ser.vẽ.sicuti.§.ari sto ff.de serui.quo tiẽs via.7 h l.u.

c ℭ Possidetis.qñq3 tñ locus est huic iterdicto i casu vbi vn⁹ poss det 7 alter ingetat eũ in possessione:nõ tñ iudex d3 ꝓnun ciare vtiposs.deȷ̃ ita possideatȷ̃:ß ne igeret possessorem.ff.vti pos.l.i.§.vl.7.C.e.ti.l.vna.Reddṙ.n.h iterdcm̃ iter cũ q poss det 7 iter eũ q non possidet:ß ingetat.ff.vtiposs si duo.§.ij.in casib⁹ vero vicit vterq3.s.vbi reddiṫ inter duos possidentes: vnũ:alterũ nãl'r:ciuil'r vt fructuari⁹ 7 ꝓprietarius 7 neuter pos sidet ab alio vi vel clã vel precario:7 tũc d3 iudex ꝓnunciare vtipossidetis:ita possideatis.nõ tñ ita cõfuse sub illis verbis vtipossideȷ̃ 7c̃ q2 sic daret gladiũ vtriq3 parti:ß d3 examinare q̃litates possessionũ 7 ꝓbationũ 7 distinguere eas i s̃nia sua sic ꝓbasti te hr̃e possessionẽ ꝓprietatȷ̃ ciuilẽ:7 ego pronuncio te ita possidẽ vtipossides:7 tu ꝓbasti te esse i possessione vsufru ctus nãlis:7 ego pronuncio te possidere vti vsufructuariu3.i. vtipossides 7 ita possideas:ar.insti.de acti.§.curare. Si autẽ nõ liqueat.ei d̃ qualitatib⁹ possessionũ:non ferat s̃niam.vñ si vterq3 dicit se insolidũ possidere nãlr̃ 7 ciuilr̃:7 vterq3 ꝓbat si ẽt vn⁹ ꝓbat meli⁹ iudex ꝓferat ꝓ eo s̃nia3:ar h. Si vero ꝓba tiões pares sunt vr̃ inuere lr̃a ista qꝫ iudex ita debeat ꝓnuncia re:vtipossideȷ̃ ita possideatȷ̃:vt dicũt qdã.S3 nõ vr̃ h hr̃e rõ nẽ q2 sic qd ipossibile ẽ ꝓbauerũt.s.vtrũq3 isolidũ possidẽ:vt hic 7.ff.de p̃car.duo ff d̃ acq.pos.possideri.§ ex̃rio q̃ cu3 non sit maior rõ q2 vn⁹ possideat magis q̃3 alter nõ cõstat ei quis possideat sup̃sedat itaq3 q2 de re icerta ñ põt certa s̃nia ferri xx iij.di.habuisse.7.xi.q.iij.q̃ue.7.ff.de re iud.si vni ex pluribus. q2 nõ liquet ei de cã:nec ei⁹ s̃nia contineat impossibilitate3.per s̃niam eni d3 ius d̃clarari.ff.si seruit⁹ ven.l.sicuti.§.ß si queriṫ ß ꝑ talẽ s̃nia3 nulla fit d̃claratio.7 h v̄u3 ẽ:nisi vn⁹ ostẽdit ti tulũ sic h diciṫ:q2 s̃niandũ ẽ ꝓ eo q h3 titulũ.Jte3 si cõstat qs primũ ad iudiciũ ꝓuocauit:cõtra eũ d3 s̃niari vbi ꝓbationes oĩno sũt pares s̃.e.ex litteris.7.j.de fide istru.c.inter dilectos i fi.vbi nullus ostendit titulum vel vterq3:7 omnino sũt eq̃les ꝓbatiões:nec appareat qs ad iudicium prouocauit:forte diri maṫ.ff.d̃ iudi:ß cũ ambo.ff.fa.her.siq̃.§.i.C.cõia de le.si duo bus i pri.7.xxvi.q.ij.fors.Jte3 not.qꝫ interdictũ vtipossidetis

d ℭ Debeam⁹.Jm mo debemus dicere:ecclesia rauẽnas possideat 7 cõe fa uẽ non inquietet:ꝑut sequitur.7 verba edicti pluralia vtipos.7c̃.hoc casu resoluuntur iu singulari h.

e ℭ Potiores qui potiora iura h3:obtinere debet.C. edic.di.hadri.tol.l.vlt.her.

f ℭ Fauẽtie.hic cõcipiṫ s̃nia noie cõis fauẽtie:7 nõ pro curatoris.vñ signaṫ.s̃.j.d̃ reli do.cõstitut⁹.7.j.de capel mo.dilect⁹.C.de sen.7 iterlo.l.i.7.s̃.de elec.q̃relam.dic vt ibi dcm̃ ẽ.vel põt dici qꝫ eccl'ia nõ multũ curat de hac solẽnitate:q2 inuenio qꝫ qñq3 condẽnatur monasteriũ 7 nõ procurator ipsius.s̃.de in inte.resti.suscitata.7.j.de censi.sopite.7.j.de sepul.in nostra.

g PEr tuas noiat⁹.bene dic noiat⁹ 7 hitus.na3 sola noiatio nõ facit eũ filiũ.C.d̃ proba.nõ epl'is.7.C. detesta.neq3 7.C.de here insti.si pater.7.C.de ꝓbat.nõ nudis.7 ar.j.de presump.illud.

h ℭ Jnfirmare.v̄ba ista sumpta fuerũt ex illa l.C.de non nu.pe.gnãli.cũ.n.assertiõi coniugũ credaṫ qꝫ aliqs non sit eorũ fili⁹.j.q fi.sũt le.trãsmisse.multo fortius crediṫ eis qꝫ aliqs eorũ sit fili⁹.j.q fi.sũt le ꝑ tuas.7.ff de ꝓba.ẽt.ß nõne poti⁹ p̃sumẽdũ ẽ ꝓ p̃mo dicto patris:q primo ne gauit illũ eẽ filiũ suũ vt patet in integra:q̃3 pro s̃cdo cu3 nõ sit verisimilis:qꝫ i filiũ suũ tã graue qd dixisset:ar.j. d̃ p̃sũp.lr̃as.vbi ñ staṫ s̃cdo iuramẽto qꝫ si fuiss3 fili⁹ illi us ñ potuisset viscera ei⁹ ñ fuisse mota sup eo.j.d̃ p̃sũp. afferte.7.xxiij.q.iiij.ea vidicta.sic 7 p̃mo dcõ testis cre di d3 7 nõ s̃cdo i c̃riũ ꝓlato.j.de testi.cũ i tua:ar.p̃terea p̃n⁹ affect⁹ oẽm vicit affectũ.C.d̃ cura.fu.l.vlti. S3 vr̃ qꝫ poti⁹ secũdo dcõ matris stádũ ẽ q̃3 p̃mo:q2 potius iu ramẽto q̃3 simplici v̄bo creditur maxime cum alia pre sumptio precessit:qꝫ de alio sit genitus.ß fauore filiatio nis potius staṫ cõi opinioi 7 noiationi vtriusq3 parẽtis.

i ℭ Consobrinus.sic p3:qꝫ consanguinitas presũptiue ꝓ bata dissoluit matrimonium.Jtẽ ꝓp cõnexitatẽ cãe sen tentia lata ꝓ vno preiudicat alijs.ij.q.vi.hoc quippe.7

te p̄fate mulieres p̄cipue decui ctus inſtātia ipſum ſuū filium publice recognouit: ꝛ fili⁹ ei⁹ nomīatuſ⁹ cōiter fuit ꝛ bit⁹ ab ambob⁹ eiuſdē mulieris poſt modū iuramēto in ɔtrarium p̄ſtito nō ē ſtandū cum nimis indignū ſit iuxta legitīas ſanctiones: vtq̄ ſua quiſq; voce dilucide ꝓteſtatus eſt: in eundē caſuʒ ꝓprio valeat teſtimonio infirmare[h]. Vñ apparet per ɔñs ꝙ p̄dictus .r. ſophiam neptē memorati .t. cui⁹ prima facie p̄ſumiť ɔſobrin⁹: non p̄t hr̄e aliquatenus in vxorem.

Idem in concilio generali.

Quoniam ɔ̄ falſam aſſertionem iniq iudicis innocens litigator qñq; non poteſt verā negationeʒ ꝓbare: cum negantis ſcđm ꝑ rez naturam nulla ſit directa probatio[k]: ne falſitas ꝟitati preiudicet aut iniquitas p̄ualeat eq̄tati: ſtatuim⁹: vt tam in ordinario iudicio ꝙ̄ extraordinario iudex ſē per adhibeat aut publicam ſi poteſt hr̄e perſonam: aut duos viros[m] idoneos qui fideliter vniuerſa iudicij acta conſcribant videlicet citationes[n] dilationes[o] recuſationes[p] exceptiones[q] petitiones[r] rñſiones[s] ꝛ

j. de accu. ad petitioneʒ. ꝛ. lxxxi di. tantis. her.

k Quoniā ɔ̄ falſam. ꝓbatio directa iō dicit: q2 indirecte bñ ꝓbatur negatiua. j. de teſti ex tenore De hac tñ mā plene dictum eſt. s̄. de elec. bone. ꝛ q̄ ibi dicta ſunt hic poſſunt notari: ꝛ ideo hic non dicimus.

l Extraordinario idest delegato iij q iij §. ſpacium. v̄. ei autem. ꝛ ēt extraordinariū vocat: qñ nō ꝓcedit in figura iudicij: ſʒ iudex ꝓcedit ex offō ſuo in modū inqſitōis vel denūciatōis. ꝛ. de ac. i q̄ſitionis ꝛ c. ſup his. ꝛ. c. qualiter. ꝛ qñ. ꝛ. c olim. q2 ex tūc oia ɔſcribenda ſunt.

m Viros ſic ergo vı̄ ꝙ tabellio equaleat duobus. ex quo loco tabellionis adhibentur duo idōe. alibi vider ꝙ equiualeat tribus. xvi q. iij. §. poteſt. v̄. is autem. Et ſic vı̄ ꝙ plus credāť ſcripture tabellionis: q̄ʒ ſcripture epi vel alteri⁹ iudicis: q2 ſcripture iudicis ñ crediť: niſi hēat teſtiū ſubſcriptionē. j. de teſti. cū a nobis. ꝛ hoc iō eſt. q2 cūm tabellio iurat⁹ eſt: credendum eſt inſtro ſuo. j. de preſcrip. ad audientiam. ꝛ. j. de p̄ſump illud in fi. ſic etiam ɔſuetudo regiōis hʒ: ꝙ credať inſtrumento principis. j. de fide inſtru cū dilectuſ ꝛ lʒ circa iudicia credatur ſcripture tabellionis: tamen circa ɔ̄ctus non creditur ei: niſi habeat teſtium ſubſcriptionem: i auč. de here. ꝛ fal. §. ſancimus col i. ex quo enim ſcriptura inuenitur in actis publicis: lʒ non habeat teſtium ſubſcriptionem: creditur ei: ar. xxx q. i. § i. ꝛ C. de fide inſtru. in auč. ad hoc: ꝛ in auč de his qui ingre. ad ap §. illud etiam. ꝛ hoc idem colligiť ex hac littera: q2 vı̄ ſufficere tabellio: vel ſi t bellio haberi non pōt: duo idonei viri valent: nec hic dı̄ ꝙ in p̄ntia teſtiuʒ illud fiat: ſʒ tutius eſt vt adhibeantur ſi adhiberi poſſunt.

n Citationes. vt per hoc appareat: ꝙ perpetuata ſit iuriſditio ſi hoc negaretur vel reuocaretur in dubium vt. s̄ de offi. delega. gratum. ꝛ c lʒ. ꝛ ſic reus per conuentionem ſolam non poſſit poſtea declinare forum tranſferendo ſe ad alium locum. s̄. de fo. compe. propoſuiſti. ꝛ ff. de iudi. ſi quis poſtea. Sed videtur ꝙ de hoc credendum eſſet iudici: cum nuncio credatur. j. de app. cum parati ꝛ ff. de re. eo qui ſub tu. ꝛ. cur. mag s §. illud. ꝛ lxv. di. ſi forte in fi. Sed forte hodie nō creditur ſoli nūcio: niſi eſſet publicus nunci⁹ ꝛ iuratus. Et talibus nunc ejs creditur in foro ciuili ſcđm conſuetudinem lombardorum iure iſto videtur ꝙ non ſit ei credendum: niſi conſtet a̕s legitime.

o Dilationes que continere debent quantum ſpatium contineat vnaqueq; dilatio conſideratis circunſtātijs viarum ꝛ temporum: ar. j de ap. cum ſit romana ff de iudi. nonnunq̄ʒ nec prima dilatio dʒ ꝑemptoria eſſe niſi fieret hoc ex cauſa s̄. de dila. dilecti ꝛ vt ſciatur quando quis potſit puniri vt contumax: q2 excommunicari vel etiam in poſſeſſionem mitti non dʒ: niſi poſt trinam citationem vel vnam peremptoriam xxiij. q iij. ð illicita. ꝛ. j de ſen ex. ſacro ꝛ. ff. de re iudi. contumacia. tamen ſi ad primam non veniat citationem: condemnabitur alteri parti in expēſis in ſecunda citatione cum venerit. C. de iudi. ſancimus. ꝛ. s̄. de ꝓcur. querelam. vbi de hoc.

p Recuſationes. ꝛ ſic patet ꝙ iudicij recuſatio redigenda eſt in ſcriptiſ ar. j de ap. ſecundo req ris. ꝛ. c. cum ſpeciali. ꝛ recuſatione iudicis propoſita non debet poſtea ſuper principali procedere: donec de ipſa conſtiterit. ꝛ ſi iudex nō admittat iuſtam recuſationem caſſabitur quicqd poſtea fecerit ſi appellatum fuerit contra hoc. s̄ de offi. dele. ſuper q̄ſtionum in fi. quid iuris ſit de recuſatione. dicitur: ſupra de offic. delegato. ſuſpitionis. ꝛ. j. de appella cum ſpeciali.

q Exceptionis Exceptio enim danda eſt in ſcriptis ꝛ redigenda in actis. ꝛ hic ꝓprie appellat exceptiones: que ꝓponuntur ɔ̄ aduerſarium vel ɔtra reſcriptum: q2 ſpecialiter premiſit de recuſatione iudicis propoſita exceptione ꝓbabili iudex non dʒ ꝓducere in queſtione principali: donec de ipſo conſtiterit. s̄ de of. dele. prudentiam §. ſexta. nec ſimul ð exceptione ꝛ principali queſtione cognoſcendum eſt: q2 ordo iuris ꝑuerteretur. ɔ̄ de iudi. exhibita. ꝛ ex ordine iſtoꝝ verborum notatur qualiter exceptiones ꝓponantur. Recuſatio enim iudicium naturaliter precedit: ꝛ ideo p̄mo proponēda eſt ꝛ expediēda ꝛ ſi illa non probeť: ꝓponantur exceptiones poſtea ꝛ ille coram delegato ꝓbari debent ꝛ ꝑ ipſum examinari s̄. de reſcrip. ſup litteris. ꝛ. s̄ de foro compe ex parte b. Si vero iudex ſtatuat terminum ad omnes exceptiones dilatorias proponendas: ꝛ quod facere poteſt ꝛ debet. j. de exceptio. paſtoralis proponere debes omnes tam contra iudicem q̄ʒ contra alios: eis propoſitis proceditur ſtatim primo loco ſuper iudicis recuſatione: pendentibus alijs quouſq; expedita ſit queſtio recuſationis: cuʒ illa ſit preiudicialis: quia ea probata alie poſtea locum non habent.

r Petitiones ideo petitio ſiue libellus dari debet in ſcriptis quia ſcđm formam petitionis formari debet ſententia j de ſi. mo licet hel. ꝛ ſi inepta fuerit ſuccumbit. s̄. de iudi examinata. ꝛ vt ſciat an velit cedere vel contendere deliberatione habita iij. q. iij. offeratur. ar. s̄. ð dila preterea. Item niſi certa ſit petitio: non citabit iudex reum: vt v q ij ſi primates ꝛ iij q. ix iudicas: ꝛ ſic eſt op. ar ꝙ oblatio libelli ſit de ſubſtantia iudicij: arg. op s̄. de libel. obla. c. i. vbi de hoc.

s Reſponſiones. que debent fieri ad petitionem actoris: vt appareat lit conteſta que fit tantum per petitionem ꝛ directā reſponſionem ad eam s̄. de l t conteſta c iij. ꝛ s̄. de elect dudum. qua omiſſa licet poſitiones facte fuiſſent ꝛ reſponſiones non tamen valebit iudicium: vt ibi.

interrogatiões ᵃɔfessiones ᵇte stium ɔ̃positõnes ᶜĩstrumẽtoꝝ ꝓductiones ĩnterlocutiones ᵈap pellationes ᵉrecusationes vel renũciationes ᶠɔclusiones ⁊c̃. q̃ occurrerint ɔpetenti ordine prescribenda loca designãdo tpa ᵍ ⁊ ꝑsonas: ⁊ oia sic conscri pta partibus tribuant: ita ꝙ originalia penes scriptores re maneant: vt si sup ꝓcessu iudi cis fuerit suborta contẽtio per hoc possit veritas declarari: q̃ tenus hoc adhibito moderami ne: sic honestis ⁊ discretis de ferat iudicib⁹: ꝙ ꝑ improuidos ⁊ iniquos inocentiũ iusticia ñ ledat. Judex aũt q̃ cõstitutionẽ ipsam neglexerit obseruare: si ꝓpter ei⁹ negligẽtiam ʰ qd dif ficultatis emiserit: p suꝑiorẽ iudicẽ aĩaduersione debita castiget: nec ꝓ ipsius ꝑsumat ꝓcessu: nisi q̃tenus in cã legi timis documẽtis ɔstiterit.

Hono. iij archiepo luden. et eius suffraganeis.

AD nostrã moueritis au dientiã ꝑuenisse: qd sa cerdotes ⁊ clerici dacie legi regni: ꝑ quã negatiua ꝓbat: temẽ innitentes a cribus q̃ ꝓ bari testib⁹ fidedignis pñt le gitime ɔ̃ eos reputant inson tes: si se sup his purgare vale ant quoquo ᵏmõ: ⁊ ĩfra. Volẽ tes igit vt hec pestis ɔ̃ria oĩ iuri ˡ penitus extirpet a clero:

a ℂ Interrogationes .i. positiones: q̃ actor ponere dz id super q̃ intendit hr̃e ɔfessionẽ rei: sic ponit talis sindicus ꝟ: dum tñ facit ad instructionẽ cause: ⁊ reus dz rñdere: credo vel nõ cre do si iuratũ ẽ de calũnia si iuratũ ẽ solummodo de vitate di cẽda: dz simplr̃ rñdere sic: vel nõ ɔcedo: vel nego. ⁊ ꝑ positio nes has ⁊ rñsiones non fit lit. ɔte vt dcm̃ est. ⁊ sic dña est inf rñsionẽ que fit ꝑ lit. ɔte. ⁊ q̃ fit postea ꝑ petitionẽ actoris: vt h pz vel ponit ꝓpter interrogationes que fiũt a iu dice ex officio quia quo tiẽs egtas ipm mouet pt interrogare ptes ff ɔ in terro actio. vbicunq3. et xix. q vlt iudicantẽ. ⁊ ẽt postq3 ɔclusum est in cã j de fide instru. cum io. ⁊ ẽt pars põt interrogare. ⁊ valet rñsio s̃. de do. et ɔtu. ꝓut ff. de inter. act. si sine. § i. aduocat⁹ põt interrogare ff de adul si postulauerit §. q̃stioni.

b ℂ Cõfessiones. Et taci turnitas etiã scribi dz. puta interrogatus volu it rñdere talis taciturni tas ꝓ ɔfessione hẽtur. ff. de interro. ac. de etate § nihil interest. ⁊ ar. lxv. di. ⁊ si forte. ⁊. lx. di. si huius ⁊ h⁹i confes siões facte ad petitionẽ actoris vel iudicis ⁊ ẽt ꝑtis pñt reuocari q̃ fiunt p⁹ li. ɔte si q̃s ꝓbauerit se errasse. s̃. ɔ ɔfes. c. vlt. vbi ɔ h.

c ℂ Productiones instrumentoꝝ .s. vt sciat vtrũ exhibitũ sit tpe competenti: nam postq3 conclusum fuerit in causa: produ ci non poterit. j. de fide instru. cum dilectus.

d ℂ Interlocutiones lz sit scribenda snia interlocutoria nõ tñ dr̃ ꝙ ꝓferenda sit in scriptis suffic it ꝙ scripta sit in actis. Ali ud ɔsueuit dici de snia diffinitiua q̃ nisi sit lata ĩ scriptis: nec nomen snie hr̃e meret. ij. q. i. in primis. v̾ sed ⁊ de personis An transeat interlocutoria in rẽ iudicatã: dr̃. j. de ap. cum cessante.

e ℂ Appellationes vt sciatur an infra x. dies sit appellatum: q̃ postea non valeret appellatio. ij. q. vi. anterioꝝ §. biduum

f ℂ Renunciationes postq3 renunciatum ⁊ ɔclusum est in cã nulla admitti exceptio vel allegatio vel instrm̃. C. de cõpen. l vlti ar. ad hoc. j. de testibus c. de testibus ⁊. j. de fi. instru cũ dilectus. ⁊. s̃. de cã pos. pastoralis nisi euidens rõ moueat iu dicem vt in decre. pastoralis.

g ℂ Tẽpora .i. in quo loco facta sint ⁊ quo die ⁊ mẽse ⁊ quo an no dñi: oĩa ista debent scribi in oĩbus supradictis: ⁊ h⁹i instra siue ꝓcessus cõia sunt: ⁊ vtriq3 parti cũ die ⁊ cõsule integral r sunt edẽda: vt. j. dr̃: aliogn si nõ edant ea q̃ cõia sunt l cite ap pellat. j. de fide instru. g. ꝑpetuus. ⁊. C. vt l'te pen. l. i. C. de edẽ. apud quem: ⁊ rescriptũ pape integrũ dz edi. ar. s̃. de d lati. p̃ ferea. ⁊. s̃. de rescrip. cam te. ⁊. c. ɔstitutus ⁊. j. de fide instru. ex lris. Idẽ est in oĩbus cõibus instr̃s: secus in ꝓprijs ꝓuilegijs j. de fide instru contingit. ff. de edendo l. i. §. editiões nisi ad uersarius illud vellet ꝓbare falsum. j. de fide instru. inter di lectos C de contrahen. ⁊ cõmitten stipu. optimam.

h ℂ Negligentia si culpa vel negligentia iudicis pars aliqua dãnũ incurrat iudex totũ resarciet. j. de sen. ex. sacro. C. ɔ testi si q̃n in fi. C de iudi. sancim⁹ ĩ fi. ⁊ iudex q neglegit iusticiã face re: litẽ facit suã. xxiij. q. ij. si dñs. Idẽ ⁊ si ꝑ iniuriã iudi cis facta ẽ. j. ɔ emp. ⁊ vẽ. c. vlt. ⁊. C. de euic. ẽptor fundi.

i ℂ Presumat. Sz nunqd correcta sunt iura q̃ dicũt ꝙ semp ꝑsumit ꝓ his q̃ a iudice facta sũt. s̃. de elec. bone. ⁊ s̃. de renun. in pñtia ⁊. s̃. e post cessionẽ. ⁊. j. de re iu. si cut. ⁊ insti. de fide iuss. § vlti. ⁊. ij q vi. hoc ẽt placuit. ar. Dixit ioã. sup hoc ꝙ semper creditur snie iudicis vbi cõ stat de ꝓcessu cau se sz vbi reuocat i dubium de ꝓcessu iudicis non ẽ ꝑsu mendũ ꝓ iusto or dine: nisi ꝓbet per acta. nã ⁊ victores non alit potientur sententijs: nisi eas oñderint recte la tas in auc. ɔ his q ingre. ad ap §. si il lud si acta sit ꝑdita ꝓbet ꝑditio ⁊ suffi cit vel ẽt ꝓcessus ꝓ bet p testes. ar. j. ɔ ꝓui. cũ olim. ⁊. j. de testi. albenc⁹. ⁊. j ɔ re iudi sicut. ⁊. C. ɔ testa. publicati. tñ si eps denũciet aliquẽ excõicatũ standum est snie sue lz non adsit subscriptio testium. xi. q. iij. cure. ⁊. s̃. co. post cessionem. vbi de hoc. Si tñ dicat se inordinate vel in iuste excõicatum: iudex aut ẽt aduersarius dz oñdere ꝙ debito mõ excõicatus est. j. de sen. ex. sacro in princi pio. Sed pone ꝙ ꝑsone ille q̃ debent acta ɔscribere ap pareant subscripsisse oĩb⁹. act s: nunqd ꝑsumit in tñ pro eis vt in ɔ̃riũ ꝓbare n̄ possit. dico ꝙ admittit ꝓbatio i ɔ̃rium. s̃. e. post cessionem. ⁊. j. ɔ testi. cum a nobis q̃ ẽt ɔ̃ instruz q̃tuncũq3 publicũ sit. recipiuntur testes. C. de ꝓba. cum ꝓcibus. ⁊. j. de fi. instru. cum io. nam ⁊ partes pñt ɔ̃dicere actis C. ɔ rela. l. i. ⁊ ij q. vi. §. biduum. ver. verendũ est ⁊c. ⁊ bene ɔ̃dicere pñt: q̃ q̃nq3 compertum est eulogia ex mala fide scribi: vt. ff. de custo. ⁊ exhi. re. l. diuus. ar. j. de accu. cũ dilectus. ⁊ hic verum est: dum modo ꝑ plures ⁊ meliores ꝓbet ɔ̃rium. de hoc dictum est. s̃. e. Tertio ex ordine ꝟbox istius decre. debes colli gere: qualiter iudex debeat ꝓcedere in negocio ali cui⁹ cause a ꝑncipio vsq3 ad finẽ: q̃ primo loco dz citare: ⁊ ita ꝑ ordinem vt lr̃a dicit ꝓcedere dz. Inno. iiij dicit ꝙ si sententia lata ẽ vtraq3 parte ꝑsente vel ꝓcuratoribus ꝑtium a qua nõ est appellatum ⁊ snia in scriptis appare at: intantum ꝑsumit ꝓ ipsa ꝙ si aliqua ꝑtium vellet eã impugnare rõe ꝓcessus nõ dz audiri: q̃ presumẽdum est ꝙ omnia sint legitime acta: ex quo tpe snie nihil dix it nec appellauit: tñ credo si sententia dicat ꝙ taciturni tas partium non possit facere sniam aliq̃ q̃ nulla ẽ: vt si lis ɔte non sit aut si die feriata esset lis ɔte b.

k ℂ Ad nostrã. quoquo modo .i. ꝑ viles ⁊ criminosos: ⁊ sibi similes: quod esse nõ dz: imo debẽt esse bõe fame ⁊ opinionis. j. de pur. ca. constitutus.

l ℂ Omni iuri. ⁊ vere: quia accusatoribus ⁊ testibus

cõparentibus audienda est accusato: vt. j. de accusat. l3. ⁊. c veniens. ⁊ quasi p totũ g ɔ̃rium erat iuri: qđ pur gatio admittebat sup his que legitime ꝑbari poterant ɔ̃ illos. que tũc demũ admitti dꝫ: cum aliqs infamat⁹ est: ⁊ nullus apparet accusator j de simo. de hoc. ⁊. j. de pur. ca. nos inter alia. ⁊. c ex tuarum ⁊. c. cuꝫ dilectus ⁊ xv. q. v. c i. ⁊. ij. q. v. omnibus. ⁊. j. d accu. accedẽs. ⁊ q: lex illa ɔ̃ria oĩ iuri est ɔ̃scitus extirpã da. viij di mala cõ suetudo Lex autẽ debet esse hõesta. iiij. di. erit autem. Jtem ɔ̃ria erat iu ri: qr negantis scĩ nulla ẽ directa ꝑ batio. s̃. c. ꝑxi. ⁊. s̃. de elec. bone. ⁊. C. de ꝑba actor ⁊ vi. q. vi actor. de hac negatiua dictuꝫ ẽ s̃. de elec. bone.

m ⸿ Affirmatiua illa. n. primo ꝑbari dꝫ q: ei q dicit in cumbit ꝑbatio. ff. de ꝑbat. l. i. tamen si postea ꝑbatio cri mine vellet reus ꝑ bare negatiuã idi recte audiretur. j. de testi et tenore sed ɔ̃ probationem testium nõ admit titur purgatio: vt hic patet.

n Cum cãm antiquos Nota ḡ q scriptura ãtiquorũ librorum facit fidem j de ꝑscrip ad audientiam Jtẽ credit istro ꝑducto ex archiuo publico ẽt si subscriptio nẽ non hẽat. xxx. q i peruenit. ⁊ in auc. de his q igre. ad ap. § illud. ⁊ C. d fide istru auc ad h. ⁊. s̃. de itcg. resti. tum ex lrĩs ⁊ ff. de ꝑba. ce sus. ⁊ C. ar. tutele. l vlt ⁊ C. q po in p g ha scripturas. Jtẽ si rep at scripturaĩ aliq colũna vel lapide ei stat. xxxiiij. q ij. sane. Jtẽ scripture q olim fiebat in albo ptor s fides adhibeat. ff. de iuris dic om. iudi. sigs. ff. de albo scri l i. ⁊. ij.

o ⸿ Testes per testes. n antiquos vtriusqꝫ parochie ꝑ bat h⁹i diuisio. xvi q i. plures ⁊ rusticis senib⁹ ꝑcipue in antiqs credit. ff. d le. iij si chorus. ⁊ fama in talib⁹ ꝑ cipue valet: quorum memoria nõ habet. ff. d ꝑba si arbit ff. de aqua plu ar. in summa. § item labeo ꝑ se tamen ni si alia adminicula adsint non ꝑbat. iij q ij. item i cri minali §. sepe fit. ⁊. ff. de testi l iij. § que argumenta ⁊ j. d presump. illud. xxv. q vi. si duo.

p ⸿ Adminicula. adminicula ergo ⁊ si per se nõ ꝑbãt tñ adiuuant. j de simo p tua. ⁊. j de suc. ab intest. cum dilectus. ⁊. j. de testi. preterea ⁊. j. de presump litteris. c. iij. ⁊ sic est ar. q que non ꝑsunt singula multa iuuant C. de testa sancimus ⁊. ff. ex qui. ca ma. necnõ. §. siqui. sepius ⁊ indicia etiam ꝑbant. C. de rei ven. indicia.

q Causam matrimonij ponatis Sed quare non re stituit mulier viro suo: si habuit possessionẽ illi⁹

mãdamus: q̃tenus in h⁹i pro batione negatiue: dum tñ pos sit affirmatiua^m ex aduerso ꝑ bari: nemiuẽ audiatis.

Idem aut. ⁊ lame. epis.

Cum cãꝫ que inter colu brien. et agiten. epos su per suarum limitatione dioc. vti tur: vobis duxim⁹ ɔmittẽdam mandamus q̃tenus hꝫ diuisio nẽ: q ꝑ libros antiquos^n vel a lio mõ meli⁹ ꝑbant: necnõ ⁊ testes^o famã ⁊ q̃cunqꝫ alia ad minicula^p i negocio ꝑcedatis

Idem epo ⁊ archi. lenon.

Causam mrimonij q iter u. iuuenẽ. ⁊. g. puellam senon. q se vginẽ ⁊ monachã ꝑfitet: noscit agitari ⁊ infra. Mandamus q̃tenus eandem puellã ponatis^q interim in illo mõsterio qđ intrauit: vt ibi se cure valeat ɔmorari: dõec iu dicíali snĩa qđ agi debeat: de cernat recepturi postmodum nõ soluꝫ ꝑbationes viri q̃s in ducere voluerit ɔ̃ mulieres^r illas q ad inuestigandm signa vginitatis ex pte puelle fue rint itroducte: verum ẽt ꝑbões alias hoc negocio ɔtingentes q̃s pars^s vtralibꝫ duxerit ꝑdu cẽdas. Et q: vt dicit canõ: se pe manus fallit ⁊ ocult⁹ obste tricũ: volumus et mandamus: vt adhuc hõestas matronas ꝑuideas ⁊ prudẽtes deputare curetis ad ingrendũ vtruꝫ di cta puella vginitatis priuile gio^t si munita.

Greg. ix. pre posito sancte. m. magdebur gen. ⁊ decano misñ.

Cum bo. me. ⁊ ifra. Cum acta originalia dicãtur apud priores iudices^v reman sisse: mandamus quatenus ea

ɔ̃. de restitu. spo. ex conquestione. ⁊ c ex transmissa. ⁊. c. litte ras. ⁊. j. de rap. causam que hoc ideo fuit: quia illa dicebat se virginem esse: ⁊ super hoc induxit mulieres ad ꝑbandam virginitatem: quod si verum esset tenebat monachat⁹ vnde non debuit sibi restitui: ne ab eo corrumperetur: argumen. j. de spõ cum locum ⁊ est casus iste qui ipedit re stitutionem: vnde ponẽ da ẽ in eodẽ monasterio quousqꝫ plene ɔstet d cã ne posset pati aliquam violentiã: q: iudex h ꝑ uidet dꝫ xxxiij q. ij. siue de coniugij sedere. ⁊. iij. q ix hortamur. ff. de re. du. vbi. ⁊. s̃. de resti. spo. ex transmissa. ⁊. c. lrãs: ⁊. j. de ap. ex parte.

r ⸿ Mulieres. vir nole bat reprobare mulieres illasque illaꝫ insperexãt quod erant male fame ⁊ criminose: cum ille de beant esse prouide ⁊ ho neste ac perite in facto illo. infra de frig ⁊ male. fraternitatis ⁊. digestis de ven. inspi. lege vna hec enim probatio con fessioni viri prefertur supra eodem proposui sti alias enim statur con fessioni viri dicentis se cognouisse vxorem. in fra de despon. impu. con tinebat ⁊. xxxiij q i. siquis acceperit qñqꝫ tamen oculus obste tricum fallitur: vt hic dicit. ⁊. xxvij q. i. nec aliqua.

s ⸿ Pars. Nota q oĩa que ɔtingunt causam ⁊ p quem posset melius instrui sunt inquirenda: sic. s̃. de iudi exhibita. ⁊. s̃. de elec. scriptum. ⁊. s̃. c ꝑx. ⁊ nota hic ar. q in cã mrimonij a pertis attestationibus adhuc alij testes sunt inducendi q: h fuerunt mulieres ⁊ adhuc al e inducuntur: vt sequitur. ad idem inducuntur. j. de spon. sicut ⁊. j. de ɔ̃sangui. ⁊ affini ex litteris ⁊. j. de testi. series. quia sententia contra matrimoniuꝫ lata non transit in rem iudicatam. j de re iudi. lator ⁊. c. con sanguinei: argumen. contra. supra eodem iurauit.

t ⸿ Priuilegio priuilegium virginitatis maximum est: quia replet paradisum. xxxij q. i. nuptie que sola est potens deo a nimas hominum presentare: in auc. de lenonibus. §. sanci mus coll. iij. ⁊ est illa principium aliarum virtutum: in auc. quomodo oportet episcopos ⁊ alios prelatos ⁊ religiosos ad ordinem religionis adduci. § neqꝫ auc. sacris et virgo sola q̃ ad legem promotionis reputatur: ⁊ inter virgines corrupta i uita etiam consecrari non potest. xxxij. q v. de pud citia. ⁊ so le virgines aureolam habebũt. xxxij q v. paulus pauci tñ ha bebũt hoc priuilegium: vt dicit gre l. di. quia tua.

u Cum bone iudices. Originalia acta semper apud iudi cem siue scriptorem remanere debent s̃. e. quoniam. ⁊ si causa ad alios iudices manauerit: postea illis tradere te netur: vt hic dicit. ⁊. j. ꝛ. tu. primo causam que. ⁊ sic patet qđ attestationes in vno iudicio recepte valent in alio: in auc. de testi. §. quoniaꝫ multe coll. vij. ⁊. C de arbi. l penultima i fi. ⁊. C de testi l. vltima.

cum oī diligentia requirentes ipsa si potuerint inueniri. & si i qua partes duxerint legitime pponenda [a] in scriptis redacta ad nostram pre. remittatis. Alioquin [b] cū nō reuocet in du bium de ptestatione litis sup statu pigam. monasterij & qui busdā spoliationibus ptra ab batem eius factis a marsbnr. geñ. epo recipiatis partium p bationes de nouo: & audiētes si partes audire voluerint de compositione [c]: itam quod. sup hoc inueneritis q̄ causam sue ficienter instructā ad nos re mittere procuretis.

De testibus & attestationibus

Ex concilio maticeñ.

Placuit [d] sancto con uentui vt testes non conducātur precio [e] & vt qcūq3 idonei [f] & fideles [g] in testimoniu3 assu mantur: ac nullus testimoni um dicat: nisi ieiunus [h].

Greg. ioanni defensori eūti in hispaniam.

In nomine dñi: et infra. Qō autem dicit eps quia se absente etia3 vilissimi [k] sunt testes exhibiti: nulli⁹ momen ti legi nocendum est pstitutio nis nouelle: que de testibus lo quitur in hec verba: ne postea obijciatur eis: qō per vnā par tem gesta & pfecta sunt: o3 vt testimonia dentur illo admo nito a iudice aut dfensore ve nire et audire [m] testes. Si vo noluerit venire [n]: et non ex in euitabili [o] quadam necessita te venire non possit: sancim⁹ b⁹i testimonia ita valere: tan q̄ si non ex vna parte consiste rent: sed: etiam ipso pñte facta fuissent. Ecce admonendus [p] est semper aduersarius: vt ad audiendos testes veniat: qō q: hoc omissum est necesse est vt quod contra legem [q] actum est non hēat firmitatem.

Idem fabiano defen. sarđ.

Qvoniā aliqua nobis de persona epiphanij pre sbyteri sunt facinora nuncia ta: necesse est vt cūcta diligen tius perscruteris: & seu mulie res [r] cum quibus peregisse [s] di citur seu alios quos de cau

a ¶ Proponēda. nā si testes corā priorbus iudicibus recepti & publicati fuerant alij non recipient vlterius. j. ti. pr. pstitu tus ad fi instrumenta vel pfessiones poterunt recipere: vel si aliqua fuissent capitula sup qbus testes non fuissent recepti: sup illis poterunt testes recipere. j. titu. pxi causam que.

b ¶ Alioqn i. si non po terunt acta inueniri: tūc recipiant pbationes de nouo sup statu monaste rij spoliatione abbatis sup quibus de lit pte fa cta nō reuocabat in du biū imo illud pfitebant partes & si testes aliqui recepti fuissent & clause attestationes essent corā pmis iudicib⁹: si volue rint partes: pputabunt in numero alioꝝ. j. de te sti. cum causam in fi.

c ¶ De cōpositione. ad quā iudices primo dare debēt opa3: sic. s. ō mu pe c. i. vbi de hoc. & ē ar. q̄ super re spirituali & su per statu monasterij pōt cōpositio interuenire. s. de ar. cum tpe. & c. con tingit. vbi de hoc: tamē hic pposit ionem pficere nō possent: sicut nec cā3 diffinire: q: papa vtrum q3 sibi reseruat.

d P Placuit. h. c. habent qdā p palea iiij. d. aij. placuit. J

e ¶ Precio quorum te stimoniu3 non valet: q: precio sunt corrupti. iiij. q iij § item in criminali & s. de pba. l3 & j. e sic. xiiij. q. v. non sane. & j. e quotiens. & xxxv. q. vi episcopus in synodo.

f ¶ Idonei. Idone⁹ reputabit ex quo p aliq3 exceptione3 non repellit: q: qlibet presumit idoneus: nisi pbetur priu. j. de psump. dudum & edictum de testibus pbibitorium est. vt qli bet admittatur q non repellitur. ff. de testi. l. i. responso.

g ¶ Fideles q: infideles non admittuntur. ff. e l. i. & ij. q. vij non potest. & c si hereticus. sic nec ad accusandum. e. causa. & e. q. aliem pagani. & c. querendu3.

h ¶ Ieiunus. hoc de honestate dictum est non de necessitate. sic. xij. q. v honeste ber.

i In nom ine domini. hec ē pars illius. c. ij. questione. i. in primis.

k ¶ Vilissimi qbus nō est credendū. ij. q i. l primis qdam psi derant in testibus: q̄ his vsibus notant. Cōditio sexus etas discretio fama Et fortūa fides: in testibus ista requiras.

l ¶ Ne postea ista vba sit in auē de testi. §. & hec vero. colla. vij.

m ¶ Audire. & non ē ita intelligendū: vt audiāt testes cu3 de ponunt dem suum cū in secreto & sigillatī3 sint recipiendi j. e venerabili. C ō testi. nullum j. de accusa. inqsitionis. §. i. ß au dire debēt testes. i. videre et audire eos iurātes. et p⁹ publica tionē videre & audire dicta ipsoꝝ poterint. & hoc seruat exemplo danielis qui secreto examinauit illos falsos te stes sacerdotes: q falsum testimonium tulerunt p susan nam. hoc regulare est cum agit in forma iudicij. ß auē. vnde vba ista sumpta dicunt: di unt doctores leg in causa publicatōis s. vt lite non ptest. quoniam §. sunt. & alij. j. e. significa uit & tunc videt q̄ aduersari⁹ possit i teresse receptiōi te stium & ipsos testes audire per iura ista sed tu expōe testes idest attestatiōes vt in auē. pdicta ō testi § & hec vero. vbi dicit audire at testationes & dpo sitiones.

n ¶ Venire tūc. n. recipientur. & vale būt ac si presens es set. C. de testi. siqñ & hoc intellige lite non cōtestata: alit non. s. vt lite non ptest. per totum.

o ¶ Ineuitabili si enim non pōt ste nire iusta causa de tentus: nō reputat ptumax. & si tunc recipiant: non va lēt: si cā3 absentie ostenderit. q: etia3 sententia reuoret j. de re iudi. cū ber toldus. & ff. ō dā. infect. si finita. § si forte. & ff ō iudi. si ptor iusserit i fi.

p ¶ Admonendus est. al's enim nō valet: nisi admoni tus presens fuerit. iij q. ix. charte. & ij. q. i. in primis. C. de fide instru. iudices idem est in accusatione. ij. q. ix. c i. & in sni. eadem cā & questione caueat. & pluribus c. sequ. & generaliter omnia que aduersus absentes non per contumaciam statuuntur non valent. ij. q. ix. omnia.

q ¶ Legē pdictam que dicit: q aduersario pñte recipi debent. C de fi instru. l iudices in auē. e. § & hoc vero. C. de legi. non dubium. & x. d. vides. & xxv q ij. imp ali.

r Qvoniā. mulieres. sic mulier admittit in testimo niū p ecclesiasticā3 psonā: vt. j. e. tā liris. & si mulier bene admittit in testimoniū xv q. iij ex eo. ar. p. xxxiij q. v. mulierē. Illud sic intelligi d3 vbi agit criminaliter nō recipit mulier ad testimoniū p aliquē cū vo agitur ciuiliter aut in modū inqsitionis seu exceptionis: tc ad mittit mulier. in quo casu loquitur hoc. c. & j. e. tam lris.

s ¶ Peregisse. & sic vz: q socij criminis admittantur: sic Ieron. di siquis papa. & vi. q i § si qs cū militibus Con tra. j. co. venlens. & s. de confes. c. i. & xv. q iij. nemini. ß nō recipiuntur socij ad plenā pbatonē: ß ad psumptio

nem tm:sicut serui quadoqz ad presumptionem reci/ puntur.iiij.q.iij.§.item serui

e In omni negocio:qd dicit in omni negocio :gnali tas ista restringit in:causa denuciationis vbi debz p cedere fraterna admonitio ad hoc vt admittatur ad de nunciandu .s.de iu di.nouit.z.j.de ac/ cu.c.ij.z.c.cuz dile/ ctus.ij.z.j.de simo. lz beli.z ar ad h.ij. q vij. accusatio .z c.sigs erga.in eode casu loquit. hoc.c. z hoc pz ex ipsa lit/ tera.z hoc idez di. ij.q.i.si peccauerit. al's i ca su,a neo ido neus testis intelli/ gif.iiij.q.iij.§. item nullus.z.ff e.nul/ lus.z.j.e.decetero. Ite cosueuit dubi/ tari:vtruz crimino si z ifames admit/ tantur ad denuciã du aliozu crimina. z e dicedu q non. iij.q.vij.qstiuz.z.c. postulatus.§. por/ ro.i fi.z.i.q.i.mul/ ti in pn.q: tales de bent esse bõe fame xxxv.q.vi.eps in sy nodo . z.j.de test. eo preterea.§.i.z.j. de spon.cuz in tua. vbi de hoc.

a Si peccauerit. h.dixit q hec au/ ctoritas extenditur ad oes sine distin/ ctiõe personarum: ar.p eo ij.q.vij q/ propter.z xxiij.q. iij. tam sacerdos.

sa scire aliqd senseris huc fe/ stines adducere:quatenus ec clesiastica districtione liquide possint que vera sunt aperiri.

Pascal'.papa.

In oi negocio'pncipalis psona dicẽs veritatez de re sibi'no rectissime hnda e p teste cui adhibito vno effi.iun tur duo testes:adhibitis duo/ bus efficiuntur tres.qd paten ter ondit dñs cum dic:si pecca uerit'in te fr tu:corripe eu'int te z ipm. solu.q si te non audie rit:adhibe tecu vnu vel duos testes:vt i oze duozu vel triuz stet oe vbu. Ite alibi affirmat dicẽs ego suz q testionium phi beo d meipso.z test.phibet de me pr.naz i lege vra scriptu.est q duoz hoiuz testioniu vuz e.

Eugenius tertius.

Quotiens aliq pp cogna tiõem ppingtatis' sepa rari petunt:duob vel trib te stib adhibitis q de eade' con sanguinitate supersint vel toti dem seniozib z meliozibus lo ci eiusde id dz legitie compro bari. Probatio aute testiu dz fieri duplici"iuramento:vt iu

rent' e non priuato odio neqz amicitia'neqz pro aliquo 9mo do:qd huerit vel qd hnt vl ha bituri sint:ad hoc iuradu indu ctos:z sic ipsi dicunt rei 'vitate accepisse a maiozibus suis z credere'ita esse. Idem priozi bus z fratribus sce trinitatis.

Insup statuim':vt liceat vobis in cãis ecclesie'vre ferre testimoniu:dumodo vn ex vobis vel duo'ad agendum vel respõdendu istituant: quo ru testimoniu i cãis in qb'acto res vel rnsales sunt istituti: no debet admitti'. Idem.r.her forden.epo z abbati sarde.

Ex pte.a psbri ad nos e q rela plata:q cu ecclam declunod .canõice fuisset ade ptus.xxx.an.z ampli' pacifice possedissz:miles qdaz. b. noie tacito'q laic' esset ad iudices lras ipetrauit": q si dict' psbr filius esset illius: qui proximo i eadez eccla ministraret: vel publice focariaz heret:ipsuz a pdicta ecclesia amouerent. tã de cu miles p interpositaz per sonam"eum coram prefatis iu dicibus traxisset in cãm qsdaz

imo necesse hnt dice:q viderit psonas oes in 9sanguitate de signãdo gdus ab vtroqz latere vel salte aliqs psonas in gradi b':ali' no valet.j.e.licet.z ita paz valet testionium de auditu vñ adhuc debet adere quantum ad hoc: z ita credere z a su is maiozibus audiuisse:vt ibi dicitur.t.

d Insup eccle. z ita clici pñt ferre testi moniu i cã eccle sue.xiij q.ij.sup prudetia.z.j.e. cu nunci'.z.c.tuis.z.j.d iureiu.z si xps in fi.b.

e Uel duo.z sic pz q duo pñt cõstitui procura tores:h tñ aget q pus li/ te occupauit. ff.de pro/ cura pluribe'.z.s.de pro cur.fi iniuste.vbi d hoc.

f Admitti.q: nemo de bz hie duplex offiu i cã. iij.q.iiij.c.i.z.ij.z singu/ la offi.a singul's psoris sut cõmitteda.lxxix.di. singula.xxvi.q.i.psbros z.ff.ad trebel.ille a quo §.tepestiuu z.ff.de pac. plures C.de assesso.l.ne mo'.b.

g Ex parte ade tacito. ex eo q dic tacito. z.vi q lre iste non vale bãt:ar.j e.decetero z s. de transac.ex lris.Sz 9 riu vr:q: de publica foz nicatiõe agebat:quo ca/ su lz laico vitare vel ac/ cusare tales clericos.xx/ xij di.§.vez.z.c. nullus. z.c.pter hoc.z sic dz ad/ mitti miles ad agedu 9 sacerdotem fozniciarius qd qda cõcedut z iõ d e tacito :q: de facto sic ac/ cidit:q: z si dixisset se la icus nihilomin' lras ha buisss.vel dicas q iõ di/

Alij dicunt:q tm ad platos ar.xxxiij.q iiij.ita pãne alij dicunt z vr melius q extendi tur ad eos tm q aliquã hnt administrationez super aliquibus.xvij q.iij.duo ista no mina.de hoc dicitur.ij.q.i.si peccauerit.z.j.de here. cu ex iniuncto.

x Uel trium.i. non paucozum:tame qda cãe requi/ runt plures:s nulla cã contenta e vno.j.e.licet.

y Quotiẽs.ppingtatis.intransitiue e hoc.i.pter cõ gnationẽ q est ppinquitas.xxv.q.iij.c.i.z.ij.

z De eadem consanguinitate.xxxv.q.vi.c.i.z.ij.z.j.q ma.accu pos.videtur ar.contra.j.e.super eo:so.ibi.

a Duplici iuramento.in iuramento illo duo articuli continentur:vt j.sequitur.

b Amicitias.testes.iurare. debet remoto odio amo re commodo amicitia.i.ij.q.iij.§.item testium.z.xi.q.iij. quattuoz.z.xxxv.q vi.de parentela.

c Credere. ita ee.Hodie no vr locu hre ex toto quod h dr:q no valet testimoniu d auditu siue d credulitate

cit tacito:q: d fco sic accidit:q: no intercat ei':q: no erat pa/ rochian' vel pson' illi' eccle:z iõ tacita vitate ipetrauit: vñ no valebat.si h ab initio fuisset oppositu:bene fuisset auditus s.de rescript.sup lris.z q: hac exceptione dilatoria omisit va/ luerunt littere per conscium illius psbyteri:quare iudicio ce/ pto illam opponere non valebat:j.de re iudi.inter monasteriu. C.de except l pe.z vlt.si.n.inter fuisset illius:puta si esset patro nus vel parochianus:bene admitteret saltẽ ad denunciaduz lz ipsuz accusasse no posset.xvi.q.vij.filijs ac nepotibus.

h Impetrauit.supple sub hac forma:q si.z c.

i Qui primo.z iõ ecclam no potuit retine sine dispesatio/ ne ap.sc.s.de fi.psby.pnitiu.z.c pe.z.z vlt.vij.q.i.aplica.

k Personã.s.procuratoze.z sic pz q ciuilr agebat vt remo/ ueref solumodo ab eccla.j.d simo.cu essent.als si crialr age/ rz no admitteref:et si p se ipsu:nisi sua vel suozu iniuria pseq ref.j e.decetero.z.iiij.q.vlt.oib'.s nec te p procuratoze:q: in criali no iteruenit pcuratoz.j.de accu.venies.z.ij q.vi. sign.z §.pcedenti:vbi de hoc:z meli'.iij.q.v.in criminalibus causis

laicos infames ⁊ notabiles[a] ad testimonium dĩ produxisse. Lʒ aũt p̃sbr̃ assereret illos non esse recipiendos: ꝓ eo ꝙ qdaʒ eoꝝ latrones ⁊ raptores manifesti essent: quidam vero in alia cã fuissent cõuicti de piurio[b] ⁊ se hoc diceret ꝓbaturꝝ: nihilominus iudices testibus receptis eidem absenti post appellationem prescriptam abiudicauerunt ecclesiam: quaʒ tunc militis dapiferi filius detinet occupatam ⁊ infra. Mandamus quatenus si vobis constiterit[c] ꝙ predictus presbyter non fuerit legitime per testes[d] idoneos predicta ecclesia spoliatus: eorundem iudicum cassata sententia litteris etiam confirmationis sique sunt super eadem ecclesia impetrate non obstantibus ecclesiam illo presbytero restituatis eidem: ipsumqʒ non permittatis exinde molestari[e].
Si vero res[f] aliter se haberet causam audiatis ⁊ fine debito terminetis. Testes autem si quos idem .a. in sue assertionis testimonium innocauerit: curetis monere[g]: vt coram vobis super his perhibeant testimonium veritati.

Idem exoñ. ⁊ vig. episcopis.

Si q testiuʒ valitudiarij[h] sĩt ⁊ senes vel debilitate confecti

a ℭ Notabiles. h9 exceptiões ĩ tp̃s disputatiõis debent reseruari nec expedit testes reprobari tali modo donec cõstet an ꝯ cũ deposuerit cũ possint reprobari testes post apturas testium ꝓtestatiõe p̃missa añ apturã .ĩ. e. pñtiũ. ⁊. j. ð excep. deniqʒ. ⁊. j. decimo. lʒ heli. ⁊. c. p tuas. hoc nõ suauit sacerdos iste: vñ valuit receptio testiũ ⁊ lata snia quousqʒ testes fuerint reprobati: nõ obstãte appellatõe: qñqʒ tñ stati admittit exceptio ãte qʒ depõat: si cãm crialẽ hʒ cũ ipso: in auc̃ de testi. §. si vero col. vij. qñqʒ recipiũtur ante apturaʒ alioꝝ ne proꝫet negociũ. s. ð pba. lʒ als dʒ recipi statiʒ: vt ĩ tp̃s disputationis qõ reseruet. C. e. auc̃ si testis odiosus. Sʒ ex ħ ꝙ ħ appellauit: ⁊ admittit appellatio: v3 ꝙ audiri debeat volens statim hoc probare: tamẽ qõ p9 dixi ordinariũ ẽ lʒ ð facto hic tal̃r contingat. vel dicas: ꝙ ħ exceptio fuit opposita p9 exceptionẽ testiũ. vt annullaret dcm̃ eoꝝ ʒ nõ fuit admissa: vñ recte appellauit.
b ℭ De piurio vñ vlterius ad testioniũ nõ deberet admitti si ð ħ ꝯstaret vi. q i. gcũqʒ. xxij. q. v. puuli. ⁊. siqs cõuict9. ⁊. ĩ. e. testimonium.
c ℭ Constiterit. ar. ꝯ. j. ð iureiu. veniẽtes. ibi reuocar̃ executio snie anteqʒ cognoscar̃ de appellatiõe: hic nõ. sed ibi fuit appellatũ a diffinitiua snia: hic nõ fuit sic: ⁊ sup certo articulo appellatum fuit hic: ibi simpliciter a snia.
d ℭ Testes idoneos ad hãc ꝓbationẽ admittir̃ p9 sniam: q2 ante sniam hoc facere voluit ⁊ non fuit admissus: ⁊ ẽt appellauit pp ħ: sic. ĩ de sentẽ. ⁊ re iudi. cũ. i. ⁊. a. Si vo non dixisset hoc ante sniam p9 sniam ñ v3 audiẽd9. ĩ. ð excep. deniqʒ. vbi de hoc: nisi de falso agere vellet qõ posset vsqʒ ad. xx. an. ĩ. de excep. cum venerabilis. ⁊. C. de fal. querela. ⁊. ff. de proba. licʒ. Preterea ex hoc v3: ꝙ appellãs tenet̃ probare causã appellatiõis esse verã: sic. ĩ. de excep. oli. Sʒ ꝯ v3 ꝙ sufficit illud probare ꝙ appellans proposuit ꝓbabilẽ exceptionẽ corã iudice a quo appellauit illã se offerẽs ꝓbaturũ: ⁊ ꝙ nõ fuisset admissus: vt ꝓbar̃. ĩ. de app. iterposita. i. rñso. ⁊. c. dilecto. ⁊. c. vt debitus vt s. de offi. dele. cũ cã ⁊ hoc idẽ fecit sacerdos iste: q2 legitimam posuit exceptionẽ quã se obtulit probaturũ. So. illa tria loquunt̃ in exceptionib9 dilatorijs: p quas non elidit̃ principale ꝓpositum. vnde cum iudex nollet admittere ꝓbationẽ super exceptione ꝓbabili grauauit ipsum ⁊ reddidit se suspectuʒ: ⁊ ideo sufficit hoc solũ probare corã iudice appellatiõis q procedet postea sup principal: alioquin cã remitteret̃ ad priorẽ iudicẽ: vt dic̃ c. vt debit9: ʒ hec exceptio q̃si peremptoria est: ⁊ si nõ directe saltẽ p obliquũ: vt si vult releuare cãm suam: necesse hʒ eam ꝓbare esse v̂am: aliogn staret̃ snie late aucte illoꝝ testiũ q2 p̃sumit̃ ꝓ snia iudicis q̃ʒdiu nõ ꝓbet̃ ꝯriũ: q2 p ħ apparet eñ frustatorie appellasse ĩ. de re iu. cũ. i. ⁊. a. ⁊ ad ħ idem probare debebat coram primis iudicibus: ne sniarem ꝯ ipsuʒ si fuisset admissus: ⁊ sic contraria non se tangunt: vnde non sunt ꝯria. Preterea lʒ ꝓbet se cãm probabilem allegasse: ac eã se ꝓbaturũ obtulisse: nõ tñ dʒ pp ħ snia reuocari: nisi primo ꝓbet testes fuisse tales: vt ille allegabat: q2 si cassaretur eius snia: ⁊ postea nõ probaret testes fuisse tales: put dicebat ⁊ offerebat se probaturuʒ iterum cõdẽnaret̃: ⁊ sic rediret in pristinum statũ: q2 non dʒ cassari snia: nisi probʒ primo qõ añ sniam probare tenebatur si enim iudices isti nõ tulissẽt sniã tũc sufficeret probare ꝙ cãm ꝓbabileʒ allegauit: ⁊ ꝙ etiã obtulit se probaturuʒ quo facto postea ꝓbabit testes fuisse tales si poterit. b.
e ℭ Molestari. ex hoc v3 ꝙ iudex delegatus non tm̃ debet mittere in possessionem: ʒ missuʒ tueri. j. de simo. querelã in fi. Dic̃. lau. ꝙ hoc potest facere delegatus: vbi hoc exprimitur in lr̃is: cũ snia lata funct9 sit officio suo. s. de offi. dele. in lr̃is q2 hoc v3 spectare ad ordinarium. ff. ne vis fi. ei qui in pos. mit. l. i. § i. T. dicit ꝙ potest hoc delegatus vsqʒ ad annum. s. de offi. dele. querenti. sed ante sententiam: q2 sẽper durat iurisdictio: videtur ꝙ semper eum possit defẽdere in possessione quam assignauerit cum. i. fuerit contumax ante litem contes.
f ℭ Res aliter. i. si falsum suggessit: q2 non fuit priuat9 ecclesia sua per testes tales: nec iudices processerũt contra illũ Sed videtur esse cõtra ius q2 falsum hoc debuit remitti ad priores iudices ⁊ condẽnari i expẽsis. ĩ. de ap vt debitus. ⁊. c. cum in ecclia. vnde dicas: ꝙ fecit ei hoc grãm dñs papa. q2 non remisit illum ad priores iudices si vis expone aliter. i. non potuit probare testes tales fuisse: vt dicebat per quos lata fuit snia dʒ tunc rata manere snia. ʒ qõ seqr̃ ꝯriũ v3: ⁊ ideo expone vt prius.
g ℭ Monẽ. ar. ꝙ i crie ñ sr̃ cogẽdi testes ẽt i excipiẽdo.
h ℭ Si qui. valitudinarij. ad istos impeditos tali infirmitate vel senectute ⁊ egregias personas dʒ mittere iudex. ff. de iureiu. ad egregias. vel ad iudiceʒ loci: vt eos recipiat: ⁊ dcã eoꝝ sigillata sibi remittat: in auc̃. e. §. ⁊ qm̃ sancim9. v̂ multe. coll. vij. C. de fide instru. auc̃. apud eloquentissimũ. ⁊. ff. e. l. iij. §. iteʒ diu9. ĩ. de fideius. constitutus. ⁊ isti pñt recipi lite nõ cõtes. s. vt lite nõ cõtes. qm̃. i. rñso. ⁊. ĩ. c. cũ olim. Sed nunquid senes sunt cõpellendi ferre testimonium inuiti: v3 ꝙ non. iiij. q. iij. §. item inuiti. ⁊. ff. e. ti. inuiti. ⁊. ff. de excu. mu. l. ij. §. numerus. ⁊. ff. de iure imu. l. maiores. Dic ꝙ cõpellunt̃ fm canones pp peccatũ. xi. q. iij. qquis. ⁊. ĩ. de fal. c. i. ⁊. s. de iudi. nouit. ⁊ op. ar. ad hoc. ff. de vac. mu. l. ij. § corporis debilitas.

a ¶ Paupertate. Sed quare remittit ad istos: q: lꝫ sint pauperes bñ possunt venire. pōt dici ꝙ ideo: q: tales sī ꝙ non decet eos venire ad iudicem forsitan q: nobilis ⁊ ita verecūdatur venire ꝑꝑ nimiaꝫ pauꝑtatem: lꝫ tñ iste pauꝑ al's ꝑsona honesta ē: nec ē suspect⁹ ꝑꝑ suam paupertatem: ⁊ sic non est ꝯ.ij.q.i. in primis. ꝟ. q: igiē. ⁊. iiij. q. iij. §. si testes. ꝟ. itē testiuꝫ cuꝫ. ibi. loquitur de suspectis.

b ¶ Sicut nobis ꝯ periurio. ꝯ ꝑiurio qd̄ statiꝫ fuit ꝯmissum: dꝫ agere pniaꝫ. vij. an. vj. q.i. quicunqꝫ.

c ¶ De adulterio. Ar. ꝙ si aliqd iputaē alicui vel pūiatur de aliquo: oia que sequūē ex illo iputantur eidē ar. ꝯ. de ꝯstit. nam ꝯcupiscētiaꝫ. ⁊ aliquo ꝓhibito oia q̄ sequunē ex isto ꝓhibenē. Itē arg. ꝙ malum ꝑcedēs aggrauaē ꝑ ꝯñs ex illo: ar. i. q. i. placuit iiij. ⁊. l. di. siq̄ femia sigs volūtate. Ar. ꝯ. xv. q. i. iebriaꝛde runt. So. ibi ꝑmū non aggrauatur ꝑ ꝯñs ex illo: sed de vtroqꝫ punitur.

aut paupertate[a] depressi: ita ꝙ ñ possint ad vestraꝫ pñiam adduci ad ipsos recipiendos mittatis ꝑsonas idoneas ⁊ discretas. Alex. iij. beluaceñ. epo

Sicut nobis est intimatum quidam accepta pecunia de parentela inter viruꝫ ⁊ vxorem exhibent iuramenta per que inter ipsos diuortij sētentia ꝓmulgatur. postea ꝟo priuatim nullaꝫ inter eos cōsāguinitatis lineam asserentes se corruptos dicūt testimōiuꝫ ꝓhibuisse falsitati. Super quo t. r. ꝙ si vir ⁊ vxor aut alē eoꝝ ad secūda vota transiuerit: testibus de periurio[b] ⁊ adulterio[c] vno pluribusue: qbus causam dederunt[d]: penitentia indicatur. Si vero ad secunda vota idem vir ⁊ vxor non migrauerint[e]: diligenter ingrendi sunt corā qbus corruptio ītercessit. ⁊ si tales exhibeātur ꝑ quos possit ꝑdicte corruptōnis ꝟitas cōprobari: recepto eorum testimonio est snia re

d ¶ Dederūt. arg. ꝙ q occasioneꝫ dāni dat dānū dedisse videtur: ⁊ ide tenetur: ar. lxxxvj. di. pasce. ⁊. lxxxvij. dis. si expósit⁹. ff. ad. l. cor. de sic. nihil interest. ff. de of. presi. illicitas. §. sicut. ⁊. i. q. i. placuit. iij. ff. ad. l. aquil. qui occidit. §. penult. l. dist. hi. qui arborem. j. de iniur. c. vlt. i si. Ar. ꝯ. xxiij. q. v. de occidēdis. ff. de fur. verum. xxiij. q. ii. ij. nabuchodonosor. circa prin. So. qui dat occasionem damni si dat operam licite rei ⁊ adhibet diligentiā quā pōt: ñ tenetur ꝯ his q̄ īde sequūtur: vt in. c. de occidēdis si non adhibet tenetur. l. di. sepe. ⁊. in. l. qui occidit. §. penult. si dat operam illicite rei: semper imputatur ei quod inde sequitur. l. di. quantum dicit. ⁊. ff. ad. l. aquil. item mella. l. de vsuris. c. vltimo.

e ¶ Migrauerint. Arg. ꝙ si isti vel alter eoꝝ ad secunda vota transierint ꝙ non possint separari: nec debent ingri de corruptione tali: ⁊ hoc quidam cōcedunt. Sed h falsissimum est: ⁊ ideo supple maxime quādocunqꝫ legitime constiterit de falsitate: separabuntur secunda coniugia ⁊ priora restaurabuntur. j. de re iudi lator. ⁊. c. consāguinei. ⁊. j. ꝯ frigi. ⁊ male. laudabilē. ⁊. c. fraternitatis ⁊. xxxv. q. ix. §. q: ꝟo. ⁊. c. sequentibus. l.

f ¶ Periuri. eis autem credi nō dꝫ tanq̄ꝫ periuris: quia ad testimoniū vlterius admitti non debent. j. eo. testimonium. vj. q. i. quicūqꝫ. ⁊. xij. q. v. sigs cōuictus. ⁊. c. paruuli. ⁊. ꝯ. q. vij. nō potest. in penitentia. n. creditur vt iniungatur eis penitentia. in iudicio. n. credi non dꝫ eis ꝯtrium in eūdeꝫ casum ꝯ. de ꝓba. per tuas. ⁊. C. de nō nu. pe. l. generaliter. b.

g ¶ Veniens. remittere q debitum remittit: dare intelligiē viij. q. iij. talia. ⁊. ff. de calum. quinetiam. ⁊. ff. de ꝯdi. cā. data si mulier.

uocanda. non. n. testimonium ꝑdictoꝝ cum periuri[f] sint: est in hoc casu aliquaten⁹ admittendum. Idem.

Veniens ad nos. I. ꝑsbr sua relatione monstrauit ꝙ ei obiectum fuit: ꝙ in ecclesia deoueñ. canonicum nō habuisset ingressū: q: promisisset vnicuiqꝫ parochianorum quinqꝫ barillos vini remittē[g] q sacerdoti ibi ꝓ tpe seruienti cōsueuerant ꝓ beneficio dari. veꝝ cum duo apparuissent: q iurati deposuerūt ꝑdictū ꝑsbyterꝝ talem fecisse ꝓmissionē: ⁊ cū altero illoꝝ[h] pactum illud factum fuisse: tu de presbytero ꝓut ordo rationis exigit iudicasti[i]: ⁊ nos tuam sententiam cōmendamus: eo ꝙ ille q eodem erat īfectus crimine inde ꝯ eum testificari non posset: nulliqꝫ de se confesso[k] aduersus alium in eodem crimine sit credendum: nec vni⁹ testimonium[l] ad cōdemnationem sufficiat alicuius.

h ¶ Illoꝝ. Sed cum crimen simonie sit crimen exceptum quare non admittiē quilibet etiaꝫ particeps criminis ꝑm ꝙ sit lxxix. di. sigs papa. xv. q. iij. nemini. ꝯ. de confes. c. i. Dicas ꝙ tales persone viles nullo modo sē admittende in accusatiōem clericorum: aut i testimonium: nisi accusatus male fame ⁊ opinionis antea extitisset: vt. ij. q. i. in primis in fi. ⁊. j. de simo. per tuas. Preterea hic erat vnus testis idoneus nunqd ꝑ euꝫ ⁊ ꝑ famam posset codemnari de tali crimine. vꝫ ꝙ sic: q: fama cum alijs. ꝓbat. iiij. q. iij. item sepe. Sed non est veꝝ: q: in crimine apertissime debent esse ꝓbationes. C. de ꝓbat. l. vlti. ⁊. v. q. vl. epiphanium. quia ibi contra salutem hominis agitur: strictius ⁊ cautius proceditur C. de ap. addictos. secus in ciuili: in qua sufficit ꝑsumptio vnius testis cuꝫ iuramento. arg. C. de re. cre. i bonefidei. ꝯ. de ꝓba. sicut consuetudo. pensatis negocijs cum circunstantijs personarum ⁊ cause. j. de iureiuran. c. vlti. in fi. ⁊. ff. de legi. tu. legitimos.

i ¶ Iudicasti. absoluendo illum.

k ¶ Confesso. Sic ergo pꝫ: ꝙ socius criminis non admittitur in testimonium in eodem crimine. iiij. q. iij. §. item liberi sic. ꝯ. de confes. c. i. vbi de hoc. ⁊ testis qui non solum in eodem crimine fuit: sed si consimili morbo laboret non est admittend⁹. j. eo. personas. fallit tamen quia quandoqꝫ admittitur socius: vt. vj. q. i. §. veruꝫ. ꝟ. siquis. ⁊. lxxix. distin. siquis papa. Solui ꝯsueuit ꝙ socij criminis ⁊ muneris nō admittuntur: vt hic. sed criminis tm̄ admittitur in exceptis criminibus: vt ibi. sic qñqꝫ ad detegendam conspirationem socij ⁊ iurati ad testimonium admittuntur. j. de testi. cogen. c. vlti

l ¶ Testimonium. sic patet: ꝙ vnius testimonium non valet. j. eo. lꝫ. ⁊. iiij. q. iij. §. item vnius. xxxiij. q. ij. admonere. ff. de questi. maritus. Arg. contra. viij. q. iij. talia. ff. de dote ꝑle. theopōpus. lxxxvi. di tanta. ⁊. xxviij. distin. de syracusane. ⁊. xcv. q. iiij. nobilissimus. So. sepe adhibetur fides vni extra iudiciuꝫ. xxiij. q. iiij. innocens. dictum vnius in iudicio presumptionem inducit. lex illa theopompus. intelligitur. cum testator voluit ei fidem adhiberi.

a C Ausam.iudicibus.sic.s. de ꝓba.c.vlt. ⁊ sic attestationes ⁊ acta in vno iudicio recepta valent in alio:i auc.de tes. quoniam multe colla.vij.⁊ attestationes coram arbitris rece/ pte valent coraz alijs iudicibus.j.c.p̄ntata.⁊ .C.de testi.l.vlt.⁊ C.de arbi.l.pe.in fi .iudex ad quem cā deferī :dꝫ hr̄e acta oīa prioris iudicis . s̄ .ti. ꝑri qm̄.⁊.c.vlti.⁊. si testes a/ pud pmū iudicē nō sīt pu blicati adhuc alij p̄nt in duci.j.e.cum cām.

b C Um nuncius re/ pellendi. immo sī admittēdi.xiiij.q.ij.super prudentiam.⁊.s̄.e.isuper vbi de hoc : ⁊ insti. de re di.§.vniuersatis.⁊.§.nl/ lius autem.ff.de.re. di.l. in tantum.§.i.Ar .ꝯ isti. de testa.§.lꝫ.⁊.C. de testi. omnibus .⁊.iiij. q.iij.§. nullus.qꝛ cā ecclesie satis vī sua. So.in cā ecclesie vel vniuersitatis qðicit testimonium ꝓ nullo de vniuersitate n̄ facit:ergo nec ꝓ se:ar .xij.q.ij. g ma numittiī. Sed pone : ꝙ aduersari⁹ petat clīcos i testimoniū de ecclesia ꝓ se induci ꝯ ipsam eccliaꝫ nungd debent cōpelli. vī ꝙ non.s̄.de postul. c. vlt.in fi.⁊.filius ꝯ patreꝫ non compellitur qꝛ non compellitur ꝯ alios infe/ riores sibi coniunctos. ii ij.q.iij.§.item lege iulia. ij.Sꝫ iste est filius eccle / sie que ipsum dn̄o socia / uit.j.de peni . presbyteri ergo nō compellūtur fer re,testimonium ꝯ ipsaꝫ.Iteꝫ nemo dꝫ petere ab aduersario suo instrā ꝓpria.s̄.de ꝓba.c.i.⁊.C.de testi.nimis.⁊.iiij.q.iij.§. qui intendit.Sed ꝯ videtur.ꝙ possit:qꝛ ecclesia potest ipsum in / ducere ꝓ se:ergo tenetur illum recipere contra se.iiij.q. iij. §.si qs testibus.xix.di.si romanoruꝫ.⁊ actoris ⁊ rei equa dꝫ esse cō ditio.s̄.de mu.pe.c.ij.⁊.testis ꝓ vtraqꝫ parte debet ferre testi / monium.xiiij.q.v.non sane.⁊ nihil debet licere actori quod reo non liceat.ff.de re.iu.non debet.Quid.ām dicunt:ꝙ nō dꝫ bet compelli clericus ferre testimonium ꝯ ecclesiam suam : ta men si ecclesia ipsum inducit ꝓ se tunc non tenetur ⁊ cōpelliī dicere pro aduersario.ff.de eden.l.i.§.edenda. ⁊ sic intelligiī quod dī:testis ꝓ vtraqꝫ parte dꝫ ferre testimonium.Alij dicūt ꝙ verius vī:ꝙ bene debeat compelli ad hoc non obstantibus contrarijs signatis:qꝛ non tangunt hunc casum:qꝛ causa ec / clesie non est ꝓprie clerici:⁊ tacere veritatem peccatuꝫ est.xi.q iij.quisquis.nec ob.ar .j.e.veniens in fi.vbi de hoc.

c S Uper eo confessi. Si ān accusationem institutam ꝯtra eos conuicti vel confessi fuerunt:si adhuc in crimie per seuerant :repelluntī.j.eo.testimonium.vbi hec materia pleni, us expeditur.Contrarium signatur.iiij.q.iij.§.item lege iul .j.⁊ ff.de his qui no.infa.athletas.§.calumniator. s̄m leges dā natus tantum repellitur a testimonio:sed s̄m canones repel /

I dēm abbati .s.l.⁊ ꝓori.s.c.

Ausaꝫ que :⁊ infra . Di/ scre.v.mandamus :qua tenus susceptis attestatiōibus vtriusqꝫ ꝑtis q̄ ab alijs iudici bus[a] sunt recepte :cām ipsam fine debito terminetis. Idem eant.archiepō ⁊ vigor.epo:

C Um nūcius:⁊ infra.Nō lateat prudētiā vestram ꝙ clerici non sunt a ferendo te stimonio suꝑ negocio ecclesie sue : nisi alia rōnabilis causa impediat:repellendi[b].

I dem cant.archiepiscopo.

S Uꝑ eo qð q̄siuisti : vtrū testes sint reprobandi in causa criminali vel ciuili. qui bus ab aduersa parte crimia opponūtur. rn̄demus ꝙ si ēt ante non sunt ꝯuicti vel ꝯfessi[c] de criminbus illis :dummodo inde ꝯuincanī in testimonium nō debent admitti.

I dem salernitano archiepō.

D Ecetero laicos in accu sationē vel testimonium ꝯ clericum in criminali cā non esse aliquaten⁹ admittendos censura sacroꝝ canonum[d] ma nifestius edocet:nisi forte su / am[e] vel suorum iniuriam ꝓse quantur:nec tunc etiam ad te stimonium sed ad accusatōem p̄nt admitti. I dem eidem.

I N causis ecclasticis vel ciuilib⁹ vltra tertiā ꝓdu ctionē[f] nō debēt testes ꝓduci : nisi adhibita q̄dam solēnitate que in legibus inuenitur ex / pressa:⁊ suꝑ dictis testium cū fuerint publicata publice pōt disputari. I dem ꝓposito ⁊ ca nonicis embruden̄.ecclesie:

C Um tu fili preposite cuꝫ quibusdam canōicis tu is ⁊ archieps vester essetis in nostra.pre.constituti :⁊ infra. Cum constet testes vros iuras se:ꝙ post appellationeꝫ excōi cationis sn̄iam tulerit:⁊ archi episcopi testes similiter iuras / se: ꝙ ante app.nos dicta testi um benigne[g] interpretari vo lentes ne periurij reatu noten tur:quia vtrunqꝫ esse potuit

litur siue iam condemnatus sit siue ei probari possit ⁊ probetur.

d D Ecetero.canonuꝫ.quos hēs.ij.q .vj.c.i.ij.iij.⁊.vj q.i.beat⁹.⁊.xi.q.i.c.ij.⁊.j.de ac.cū.p.manconella

e C Suam.⁊ in exceptis criminibus vbi admittuntur laici cōtra clericos etiam viles quan/ doqꝫ.j.de simo.tā/ ta.Quādo ⁊ qua / liter laici admittā tur in accusationē vel testificationeꝫ clericoruꝫ:dicitur infra de accusatio. cum.p.

f I N causis .ꝓ ductioneꝫ.i. dilationem:quia i vna dilatione plu res posset produce re testes quolibet die dilationis pos set producere: ho/ die vnum cras ali um:⁊ sic vsqꝫ ad vl timam diem dila tionis. Finita pri ma dilatione iusta causa allegata iu/ dex secundam di/ lationē dabit:⁊ ite rum tertiā :q̄rtam non dabit:nisi cuꝫ iustis solennitate : put traditur.j.eo. vltra tertiam ⁊ in auc. eo.ti.§.qꝛ.vo coll. vi.versi.si ve re.⁊ hoc intellige: anteq̄ꝫ renūciaue rit productioni te stium:qꝛ non posset postea audiri.j.e.de testi.in fine. nec danda est semper quarta productio:si iudex viderit cam denegandam :vt effrenatam multitudinem testium cō / pescat.j.eo.significauerunt.immo ex eadem causa pos / set denegare tertiam ⁊ secundam dummodo in prima di latione sufficientes testes produxerit.j.eo.de testibus.Et nisi quarta productio.i.dilatio detur cessante cā predi / cta.s.effrenata multitudine:appellatio propter h̄ emissa tenet:vt in predicta.decre significauerunt.vel dic:ꝙ ter tia productio fieri debet sub vna dilatiōe :tamen quod prius dixi seruatur de facto ⁊ ita consuetudo interpreta tur primam expositionem que est optima legum inter / pres.s̄.de consue .cū dilectus. ⁊ hoc notat domin⁹ azo. s̄m ia.b.C.eo.titu.l.vlti.ber .

g C Um tu benigne. Nota ꝙ testes si potest fieri ad concordiam sunt reducendi:ne de periurij reatu notentur:⁊ si non ad litteram saltem quo ad spiritualem intellectum.xi.q.iij.antecessor.⁊.c. ꝙ predecessor. viij. q.i.in scripturis.sic ⁊ euangeliste reducuntur ad con / cordiam:de pe.di.i.periculose.xxxij.q.vij.c.primo ꝙ au / tem . ⁊ omnia testimonia sequenda sunt:si potest fieri iiij.q.iij.si testes. Item est hic. argu.ꝙ dubia probatio

⁊ ꝙ post primã app. ⁊ ante secundam sententia lata fuerit: eandẽ sniam decernimus non tenere. Idem epo placeñ.

Fraternitatis tue litteris nos consulere voluisti: vtrum recipiendi sint noui testes super questione iudicata in qua testibus renunciatum[b] ꝯstet vtrinq;: ⁊ an testibus in prima cã receptis propter cãm ap. liceat sup q̃stionibus iudicatis aliqd noui proponere: ⁊ infra: Duximus tibi rñdendum. ꝙ in appellatiõis causa si noua cõtigerit emergere capl'a super quibus aliqua partium voluerit nouos testes inducere: vel per iaʒ receptos aliqd cõprobare: eos credimus posse recipi sup nouis[k] dũtaxat capitulis receptiʒ prius ab ipsis ſm formaʒ recipiendorum testiuʒ iuramẽtis. Idem exoñ. episcopo.

Intimauit. r. ꝙ. n. cleric⁹ capellanum eius ⁊ alios quãplures de testibus suis iuramento constrinxit: ꝙ testimonium consilium ⁊ auxiliuʒ contra ipsum non preberent eidem. Ideoq; iniungimus: vt si testimonium eoruʒ[m] publicatum non est nec est abrenunciatum testibus: eos qui sunt iuramento[n] astricti ⁊ alios si necesse fuerit idoneos in testimonium recipere non postponas. Idem abbati ⁊ fratribus de martura.

Causam que vertitur inter vos ⁊ plebanum ⁊ clericos sancte: m. de martu. commisimus iudicibus terminandam. cũq; vtraq; ps in eorũ esset pñtia ꝯstituta: ⁊ testes essent hincinde recepti ⁊ eis ab vtraq; parte renunciatũ ⁊ attestatões ẽt publicate: q̃dã puilegiuʒ nup a nobis ĩpetratum ĩ mediũ ꝑtulistis: ⁊ infra. Iudicib⁹ ipsis mãdauim⁹: vt super alijs capitulis siqua alia fuerunt ab his super quibus testes recepti sunt eorum attestatiões publicate: testes siqui

non pdest ei qui eũ inducit: sic. s. de proba. i p̃sentia. Itẽ ar. ꝙ ĩ dubijs ꝑ reo iudicari ñ consueuit. j. ď fide istru. inter dilectos in fi. ⁊. s. de ꝓba. ex lris. ff. de reg. iu. semper ĩ dubijs. Sʒ vĩ ꝙ in tali dubio poti⁹ ďbuit papa iterpretari: ꝙ essẽt excõicati: q; hoc esset securi⁹ ꝑp ꝑiculuʒ anime: nã excõicatõ ẽ medicialis. ij. q. i. multi. ⁊ ĩdo tradit̃ gs sathane: vt spũs eius saluus fiat in die dñi. xi. q. i. audi dñiq; ⁊ ad cautelã saltẽ absoluatur: al's debuisset saltẽ mãdasse illos absolui. j. de ap. ad presentiã. ⁊. j. ď sen. ex. per tuas. ſʒ hoc dictum fuit ꝑp testes: ne de piurio notarent̃ saltez de fcõ q; lʒ testimoniũ reprobet̃: testes tñ inter infames q̃si ex falso testĩonio non habẽtur. s. de or. cog. cũ dilectus ⁊. ff. de his qui no. ĩnfa. luci⁹. ſʒ tñ re ipsa ⁊ opinione hominum nõ fugiũt ĩfamie notã. ff. de op. a libe. ⁊ liberti nis pa. p̃stã. l. ij. ⁊. j. e. testimonium. ⁊ sic ꝓuidit tã ĩ testib⁹ q̃ʒ cãonicis cuʒ ipse potuit postea ad cautelaʒ facere se absolui. si. ĩ. de ap. ad pñtiam. Et q; potuit esse ꝙ pluries fuerit appellatum: vt sequitur. ⁊ hec sententia fuit potior ⁊ benignior.

b Fraternitatis. renũciatũ. maxime: q; si nõ esset renũciatũ expresse ex quo, publicate fuerunt attestationes non possunt postea alij testes super eisdem capitulis induci. j. e. de testi. ⁊. c. intimauit.

i Receptos. ⁊ sic pʒ ꝙ idem testis pluries põt induci ꝯ aliquẽ. Sʒ ꝯ vĩ. iiij. q. iij. §. item in criali: ⁊. ff. e. productij. Contraria loquuntur in criminali. ⁊ ibi qui semel tulerit testimonium ꝯ aliquem: presumitur inimicus eius: si iterum velit ꝯ ipsum testificari. j. de accusa. minimus.

k Nouis pẽdẽtib⁹ ⁊ q ex illis orianr̃. j. ď fide istru. cuʒ ioãnes. ⁊. C. de temp. ap. ꝑ hãc ⁊ ĩ pñcipali cã apertis attestatõib⁹ sup nouo capitulo orẽti ex primis recipiunt̃ testes. j. e. series. ⁊. c. ex tenore. Sed cõtrariũ videntur dicere leges: q; ẽt sup eisdẽ capl'is in cã appellationis noui testes recipi pñt. C. de ap. eos. §. i. ⁊. ij. C. de tẽp. ap. per hanc. ⁊ sic etiam obseruat̃ in iudicio seculari. Sed auc. dicit cõtrariũ ⁊ concordat huic. c. ꝙ postq̃ʒ aliquis dicit testificata: non potest vlterius testes ꝑducer̃ sup his super quibus introducti sunt in auc. e. §. q; vero coll. vij. Sed domini legum satis friuolam adhibent solutiõem

Intelligunt enim in auc. in eadem causa ante sentẽtiam diffinitiuam. l. istas in causa appellationis: ſʒ rõ ꝓhibitiõis remanet in eadem causa appellationis: q̃ fuit in principali. s. periculũ ſbornatõis. ⁊ iõ q; cã remãet eadẽ vtrobiq; eadeʒ dʒ esse ꝓhibitio vtrobiq;. ⁊ vbi ẽ eadẽ rõ: idem iudiciũ hñdũ ẽ. s. de trãsla. iter corporalia. ff. ad. l. aql. illud. ⁊ alibi q̃ tiẽs viciuʒ ex vna radice nascit̃: ꝯñs ẽ: vt eadeʒ. l. tollat̃. C. de nup. si libertã. Uñ dicẽdũ est: ꝙ ap̃d attestatiõib⁹ vlteri⁹ nõ recipiant̃ sup eisdẽ articulis alij testes ⁊ leges predicte recte possunt itelligi vt habeãt locũ sup nouis articulis pẽdentib⁹ ex porib⁹: ⁊ sic concordabunt iuri cãonico ⁊ auc̃ predicto. §. q; vo. in quo nõ distinguitur vtruʒ in causa principali vel ĩ cã appellationis.

l Iuramẽtis. al's enim non admitteretur: nisi a ꝑtib⁹ remissũ fuerit. j. e. tuis. Forma vero ſʒ quã iurare debẽt: talis est: iurabũt eniʒ ꝙ dicẽt totaʒ veritatem iudici vel cui cõmiserit quã nouerit ď re illa sup qua iurant. iij. q. ix. hortamur. ⁊ ĩ auc. e ti. §. i. Itẽ ꝙ nullaʒ inter serãt falsitatem. ij. q. iiij. nullã. ⁊. iij. q. ix. pura. Itẽ ꝙ ꝑ vtraq; ꝑte dicẽt veritatẽ quã sciũt. xiiij. q. v. ñ sãe. Itẽ ꝙ dicẽt oẽʒ veritatẽ siue interrogati siue nõ: ar. j. de accusa. cũ dilectus primo. Itẽ ꝙ ñ precio nec amore nec timore vel odio seu pro alio commodo testimonium dicent. s. e. quotiens. j. e. licet. §. testes. Tã.

m Intimauit. illorum. s. testiũ qui iam erant inducti ⁊ recepti. nam si dicta illoruʒ publicata fuissent: nec isti nec alij reciperentur vlterius: vt. s. c. pri. dictum est.

n Iuramento eo. n. ipso ꝙ voluit subtrahere copiam probationis aduersario suo presumitur iniquam causam fouere ⁊ experiri debet in se iudicis auctoritatem elusam. iij. q. vij. §. tria. v̇. siquis autem. ⁊. j. ti. prori. peruenit. Ideoq; non obstante iuramento tali quod inique fuit extortum: iurabunt dicere veritatem super negocio principali: cum illud iuramẽtum illicitum fuerit ⁊ sine peccato seruari non posset: cum celare veritatem sit peccatum mortale. ix. q. iij. quis. j. de fal. c. i. ⁊ denunciandi sunt illo iuramento non teneri: infra eo. constitutis. ⁊ est expressum. j. de accu. olim. Temerarium enim iuramentum non repellit a promotione. j. de iureiu. sicut. j. ergo nec a testimonio: vt hic dicit. Aliter tamen alij intelligunt: ꝙ isti non debent iurare super principali: sed solummodo ad detegenduʒ tante calliditatis commentum: infra titulo proximo. peruenit. i. sed illud ibi exponitur. Credo ei standum q̃d primo dixi.

idonei pducti fuerint: recipiant ⁊ nullis capitulis[a] nouiter[b] a nobis p vestros nuncios impetratis q̃ cõtineant in puilegio vestro vl in alijs lr̃is quas vobis indulsimus postq̃ causã ipam cõmisim[us][c] eisdem pdicte plebi in hac cã impedimẽtum prestãtibus cõcordia vel iusticia mediãte decidãt. ¶ Quia vo florentin[us] eps nitimauit q̃ dã capl'a eidẽ puilegio esse inserta: quia obuia rõni[d] videntur: illud ad nr̃am pñtiam cuz vestro nuncio transmittatis.

Idem nouiceñ. episcopo.

Personas ecclesiarum: ⁊ i fra. Uerum si coraz te vl alio quolibet negocia ventilẽtur: nolumus vt aliqui morbo consimili[e] laborãtes: si certum si aut legitime super hoc possint cõuici: si ab alterutra pte testes adducti fuerint: i testioniũ admittant. Idẽ in cõ. lat.

Iudei siue saraceni: ⁊ in fra. Testimoniũ q̃z xp̃ianorum aduersus iudeos i omnib[us] causis: cum illi aduersus christianos testib[us] suis vti presumãt[f]: recipiendũ eẽ cẽsemus ⁊ anathemate decernimus feriendos quicunq3 iudeos christianis voluerit preferre i hac parte: cum eos christianis subiacere[g] oporteat ⁊ ab eis pro sola humanitate foueri[h].

Idem mattheo card.

Super eo qd a nob tua deuotio postulauit: vtrum viro negante se mulierem affidasse ipsius mater mulieris ⁊ altera mulier possint ad testimoniũ recipi. Cõ.t.t.r. q cum mater filie icremẽtuz ⁊ honorem videatur diligere: vbi vir superior est diuitijs ⁊ nobilitate potentia vel honore testionium eius videtur esse suspectum: ⁊ ideo nõ esse aliquatenus admittendum. ¶ Super illa vero questione quam fecisti: an mulier coniungenda nõ sit viro: pro eo q sola mater alterutrius eos esse consanguineos cõfitetur: respondemus q si nõ ẽ firmatũ mr̃imonium inter eos: matre asseuerante ipsos esse cõsanguineos ñ dbẽt cõiungi: q2 psumptio ẽ nõ modica: q se linea cõsanguĩtatis attingant. Si vo mr̃imonium ẽ firmatũ[k] nõ deb3 sine plurium iuramẽto dissolui. Idez.

a Causam. capitulis. nouis. s. pendentibus tamen ex antiquis. Et est ar. q pariter in causa consultatõis: sic i causa appellatõis possunt testes induci super nouis capitulis q̃z nis attestatões sint publicate. vel intellige super capitulis antiquis super quibus nonduz fuerant aliqui testes recepti. ⁊ h verius videtur. Cũ eniz plura capitula siue negocia penitus diuersa committunt: bene possunt testes recipi ⁊ publicari super vno ⁊ nõ super alio: postea possunt recipi super alio ⁊ possunt etiam tractari diuersis tpibus ff. de arbi. q tñ. i. rñso.

b ¶ Nouiter. Nota q lite pẽdẽte puilegiũ seu indulgẽtia ipetrata super re litigiosa in preiudicium alterius partis ñ valet: vt h pz. ⁊ s. vt li. pen. c. vlt. vbi de hoc. ⁊ i auc. vt in me. lit. sa. iussi non fieri. §. si vero. col. viij. ⁊ j. de priuil. dudum.

c ¶ Cõmisimus. Arg. q postq̃z cã cõmissa ẽ iudicib[us]: res psumit eẽ litigiosa i. a vt indl'gẽtia siue priuilegium super ea impetratum non valeat. ff. de excusa. tu. tutor petitus in princi.

d ¶ Rationi. Sed quar dicit obuia ratiõi: cũ priuilegia indulgeantur ꝯ ius cõe: ⁊ ita cõtra rõnẽ iij. di. puilegia. ⁊ vij. q. i. petisti. ⁊ xxv. q. ij. non statim. ⁊ c. nõ exẽplo. xvi. q. i. hic est. ⁊ c. di. cõtra morem ⁊ C. de leg. l. iij. in fi. ff. ad munici. l. i. C. de the sau. l. vna. li. x. vnde sic dz expõi obuia rõi. i. consuetudini ⁊ rationabili cursui priuilegiorum obuiare videbantur: quod esse non dz. nec valent priuilegia que nimium ledunt: ar. j. de deci. suggestum. ⁊ j. de ver. sig. quid per nouale. ⁊ ar. C. de preci. imper. offe. quotiens. ⁊ l. nec damnosa. b.

e Personas. consimili. sic. iiij. q. iij. §. liberi testes. ⁊ s. e. veniens. ⁊ s. de confes. c. i. vbi de hoc: sic ⁊ iudex qui habet consimilem causam potest recusari. s. de iudi. causam que ij. sic ⁊ qui in crimine detinetur: non põt alium dnunciare vel accusare: vt. ij. q. vij. sine. ⁊ c. postulatos. §. porro. in fin. i. q. i. multi circa prin. ⁊ j. de spon. cũ in tua nec põt aliuz corripere qui in simile delictum corruerit. xv. di. c. vl. ⁊ xvi. di. vna tm̃. si. xlj. di. §. i. ⁊ lxi. di. in sacerdotibus.

f Iudei presumant. de facto: quoniam de iure nullus infidelis ꝯ fidelẽ deb3 admitti in testimoniũ. ij. q. vij. si hereticus. ⁊ c. non potest. ⁊ xxiij. q. iiij. ipsa pietas.

g ¶ Subiacere. xxiij. q. vlt. dispar. ⁊ melius. j. de iudi. cum sit. ⁊ liiij. di. nulla. ⁊ xvij. q. iiij. constituit.

h ¶ Foueri. lxxxvi. dist. pasce.

i Super eo. quia mater. Et ita vr̃: q pater ⁊ mater nõ possunt ferre testimonium in cã filij. iiij. q. iij. §. item testis idone[us]. Et q2 causa filij causa patris esse vr̃: quia dãnũ ⁊ emolumentũ ad eũ pertinẽ videtur: ar. ij. q. vi. §. biduũ. v. palã. ⁊ in cã sua nullus idoneus testis est. iiij. q. iij. §. null[us]. ⁊ ar. iij. q. v. c. i. ⁊ pater ⁊ fili[us] pro vna persona reputantur. xxxv. q. iij. §. hac auctoritate. ⁊ C. de impu. ⁊ alijs. sub. l. vlt. in fi. insti. de inuti. sti. §. ei g. Ar. contra. xxxv. q. vi. cõsanguineos. ⁊ j. qui ma. accu. pos. vi. So. pr̃ ⁊ mater ⁊ ceteri consanguinei bene admittũtur ad coniungendum mr̃imonium siue etiã ad disiungendũ pp cõsãguinitatem fauor matrimonij: vt dicunt duo vltima cõtraria. Illi etiã sũt ceteris pferẽdi vt ibi dicitur. Sz quod hic dicit itelligit de his parentibus q suspecti sunt vt littera dic: vt si alter superior ẽ potẽtia vel diuitijs vel honore: pater vel mater alterius nõ est admitendus: al's vbi equalitas est vel modica etiam excellentia: admittuntur: vt dicũt vltima contraria. Et in hac matrimõiali causa In alijs vero causis pater pro filio vel econuerso non recipitur: vt dicunt iura predicta. ⁊ illa decre. videtur in fi. q̃ tñ loquitur in coniungendo vel disiũgendo propter consanguinitatem: vt ibi dicitur.

k ¶ Firmatum. i. contractum p ꝯsensum mutuum d presenti. tunc. n. separari non posset ad dictum vnius testis q2 in nulla cã dictũ vnius sufficit. j. c. pxi. ⁊ s. c. veniens ⁊. iiij. q. iij. §. itẽ vnius vero. al's ꝓbere non debent: q2 ad dictũ vnius impeditur mr̃imoniũ cõtrahendũ. j. d spon sa. ptere. a. ij. Itẽ ⁊ sola fama impedit. j. de cõsang. sup eo multa. n. impediunt contrahendum que non dirimunt iam cõtractum. j. de iureiurã. queadmodũ. ⁊ sic non oia que impediunt ordinandũ: deijciunt tã pmotuz. xv. q. i. §. vl. ⁊ j. de regul. ad aplicam. ⁊ j. de accusa. super his.

Licet vniuersis: ⁊ infra. Quia nō ē licitū alicui xpiano ⁊ multo min9ᵃ crucis xpi inimico vt cause sue vni9 tm̄ q̄ si legitimo testimonio fi nē imponat: mandam9 quatenus si inter vos ⁊ q̄scunq̧ iudeos emerserit q̄ō i q̄libet cā xpiani ⁊ maxie cl'ici: nō min9 q̄ꝫ duoꝝ vel triū viroꝝ q̄ sint pbate vite ⁊ fidelis ɔuersatō nisᵇ testimoniū admittatis iuxta illud dñicū: in ore duorūᶜ vel triū testiū stat oē vbū: qr lꝫ quedāᵈ sint cause q̄ plures q̄ꝫ duos exigāt testes nulla ē tm̄ causa que vni9ᵉ testimonio q̄uis legitimo termineṫ.

Idem firmañ. episcopo.

In litteris: ⁊ infra. Quidā nobilṫ tui epat9 quandam sibi legitie copulās cum eā in domo fere p septēniū tenuisset: ɔsobrināᶠ pris ei9 añ q̄ꝫ eam ducerꝫ se asseruit cognouisse ad qō pbandū testes deᵍ familia sua tres pduxit. Mandemus igiṫ: vt si res ita se hꝫ p illoꝝ testmōio ipsuꝫ ab vxore nulla rōne diuidi patiaris: nec ɔtra ipsos aliq̄s audias nisi probate essent viteʰ ⁊ opinionis de quib9 verisimile ñ esset: q̄ deberent cū aliq̄ deierare.

Urban9. iij.

Cum venisset ad apo. se. magister. m. nobiṫ exposuit: q̄ lucius papa pre. n. cāꝫ que inter ipsū ⁊ abbatēꝫ desi colanēs. vertebaṫ: cōmisit iudicib9 fine debito tminādā: ⁊ infra. Mandamus quatenus si sniam illoꝝ noueris canonice promlgatā: eā auctē ap. cōfirmetisⁱ: nec appellatio illa impediat q̄ interposita dr̄ occasione mortis pre. n. cum postea egeritᵏ ⁊ rñderit: testesq̧ duxerit producēdos. Q̄ōnes quoq̧ als super quib9 testes fuere producti ⁊ depositiōes publicate eoꝝ vl' renunciatū fuit testibus hinc ⁊ inde nullis alijs ab alterutra parte super eodē receptis: s̄m tenorē ipsarū mediāte iusticiaˡ tmie.

a ¶ Licet multo minus. Ar. a maiori sic. xliiij. di. dispēsatio. xj. q. j. magnū. sic. xxxij. q. v. si paulus.

b ¶ Conuersationis. ⁊ ita iudeus de iure nō admittiṫ ɔ̃ xpianū ad testimoniū. ar. ij. q. vij. si hereticus. ⁊. c. nō potest. ⁊. c. pagani. ⁊. xxij. q. iiij. ipsa pietas. Ar. ɔ̃. ā. iudei. nō est. ɔ̃. quia ibi factū recitaṫ. s. q̄ illi vtī psumunt. s̄ꝫ illud de iure fieri non debet.

c ¶ Duoꝝ vl' triū idest non paucoꝝ vt sequiṫ: ⁊ sic affirmatiua exponiṫ p negatiuā. xxxv. q. iij. equaliṫ. ff. de manumis. l. iiij. in prin. ff. de dolo. nō debet in fi. ff. ð le. ij. cū pater. §. rogo ⁊. l. cum quidē. ij. ⁊ econtrario negatiua exponiṫ per affirmatiuā non suū i. alienū. C. vñ vi cō querebatur. Sic exponunt quidāꝫ di. j. omnes leges. naturale est transire p agrū alienum idest non suum.

d ¶ Quedā. q̄dāꝫ sūt cause q̄ plures testes regrūt: sicut testamentū vbi requiruṫ. vij. testes. C q. testa. fa. pos. hac consultissima. ⁊. C. de testa. si vnus. ⁊ puberes debēt eē testes. C. de testa. hac cōsultissima. In codicil'. v. requirūṫ. C. de codicil. l. vl. Itē idonatione cā mortis. v. testes requirūṫ. C. ð dona. cā mortis. l. vl. ⁊ i casu quē habes. ij. q. iiij. psul. ⁊ c. nullā. Itē q̄nq̧ testes requiruṅṫ cū quis debitū in scriptis vult pbare se soluisse. C. e. ti. l. testiuꝫ.

e ¶ Uni9. hoc est veꝝ in alterius preiudiciū: ⁊ sic non obstat de cō. di. iij. cum itaq̧. ⁊. c. paruulos. vel vbi q̄s nō hꝫ ius pe. ēdi. ā. c. pri. ⁊. j. de spon. preterea. ij. tamē vn9 testis psumptiōeꝫ inducit s̄ꝫ nō facit pbationeꝫ. xx. q. iij. pñs. ff. quēadmo. testa. aperi. l. j. in fi. ⁊. ff. ð dote prele. theopōpus. sed ibi testator hoc voluit. tan.

f ¶ In litteris. consobrinā allegat primū genus affinitatis in tertio gradu' qō hꝫ phibitioneꝫ vsq̧ ad q̄rtū olim vsq̧ ad septimū. xxxv. q. iij. c. j.

g ¶ De familia. testes quos accusator ð familia sua pducit ñ valēt. ff. e. l. pe. ⁊ domestic9 siue familiaris nō ē admittēd9. C. e. ti. l. ij. dicūṫ familiares ð qb9 legitur C. ð his q̄ ad ec. ɔfu. l. vl. §. sane. ⁊. iij. q. v. c. j. ⁊. iij. ⁊. c. accusator. ⁊. iiij. q. iij. §. itē in criali. v̄. itē etiā in iure ciuili ⁊ in alio. v̄. itē testes. Ar. ɔ̃. xiiij. q. ij. sup prudētia. ⁊. ā. c. insuper. ⁊. c. cū nuncius cū suis ɔsimilib9. So. domestici appellantur proprie quibus imperari potest ratione patrie vel dominice potestatis vt in. l. presenti. quales credo hic fuisse. Contraria nō obstant: q̄ in aliquo casu loquuntur: ⁊ illud est iure permissū fauore eccl'ie: ⁊ q̄ nō fuerūt testimōiꝫ pro aliquo singulari. Familiares appellanṫ consanguinei colonus ascripticius mercēnarius filius in potestate libertus ⁊ hu9 ⁊ oēs habitātes i domo. Sꝫ illi quibus imperari potest: nullo mō admittūtur. alij cū distinctione affectionis: vt propṫ hoc contra eos presumatur vel nō: vt dicit hugo. iij. q. v. in sūma. ⁊. c. j.

h ¶ Uite. Nota in matrimonio separādo pcipue testes esse admittendos qui sunt probate vite et opinionis. j. de consan. ex litteris: q̄ tolerabilius est aliquos contra statuta hominū dimittere copulatos q̄ꝫ ɔiunctos legitime ɔ̃ statuta domini separare. j. e. licet in fi.

i ¶ Cūꝫ venisset. confirmetis. Hec confirmatio habetur pinde ac si p papā facta fuisset. argu. C. de ve. iu. enu. l. j. §. sed neq̧ in fi.

k ¶ Egerit. ā. de offi. de. gratum. ff. de pac. tale. §. j. ff. ad mace. si filius. C. ð re iudi. l. ad solutionem ⁊ j. de re iudi. quod ad consultationem. ⁊. ff. ð mino. si filius. argu. ex hoc loco: q̄ mortuo etiam mandatore re itegra pñt procedere iudices ð cōsensu partiuꝫ. ⁊ h̄ cōcedūt q̄dāꝫ Cōtrad. co: q̄ parteṡ nō pñt amodo eis dare iurisditionē ex lr̄is illis: cū iurisditio iāꝫ sit finita p mortē mādantis. ar. op. ā. ð offi. dele. significāt ib9. q̄ actio semel extincta ampli9 nō reuiuiscit. ð con. di. iij. queris. ⁊. ff. de sol. qui res. §. aream. C. de remis. pig. cum ex causa. ⁊ priuatorum consens9 eum non facit iudicem qui nulli preest iudicio. C. de iur. om. iud. priuatorum. ⁊ hoc probatur. ff. si cer. pe. l. eius qui in prouincia. v̄. nam ⁊ si tibi in hoc nūmos ⁊c. ⁊ q̄ dicit: postea egerit. s. post appellationeꝫ. ā. de offi. dele. gratum. ⁊ intellige q̄ citatio facta fuit ante mortem delegantis: vt dicit illa decretale. gratum. ⁊ sic perpetua fuit iurisditio: vt ibi dicitur: hec decretalis loquitur de eodem facto cū illa. Dicit magister. g. q̄ ipso iure nō expirat mandatum morte mādatoris: sed per exceptionem. vnde que per exceptionem expirāt: possunt a partibus relaxari. vñ potest iudex procedere: ⁊ valet si nihil opponaṫ ar. ff. de bo. poss. l. sexta. ⁊. l. pe. j. ð re iudi. inṫ. ar. ð h̄ plura inuenies. ā. ð rescrip. i. c. ad audiētiāꝫ in vltima glosa.

l ¶ Iusticia que tribuit vnicuiq̧ quod suum est. institu. de institu. iur. j. responso. ⁊. xij. q. ij. cum deuotissimam.

tis. Sique [a] vero fuerint que stiones sup qb⁹ vel testes nõ fuerint producti vł renunciatũ [b] eisdẽ audiatis siq̃ hincide pposita fuerint: finẽ illis debitũ imponẽtes. Clemẽs. iij.

Erieſ tui scripti nob aperuit: ꝙ cũ nup int filios q̃rundã nobiliũ tue ciuitatis ꝯiugalis qõ tractaref: ⁊ ifra. Pars q̃ m̃rimoniũ accusabat testes pduxit legitios: q ꝯsanguinitatẽ inter p̃dictos eẽ firmiter asserebãt i p̃mo gradu [c] ponẽdo duas ꝑsonaſ. b. videlꝫ ⁊. j. dicẽteſ illos eẽ fratrẽ ⁊ sororẽ. pars autem opppoſita id falsum dicebat. b. ſ. eẽ sororẽ j. ad corroborandam assertionem suam tam testes offerẽs q̃ publicuꝫ instrumentum [d]. Unde q: pars accusantiuꝫ testes illos non eẽ recipiendos pponit: ⁊ tu nõ esse ꝯsuetudinem eccłie affirmas: vt p⁹ receptos testes q consanguinitatẽ ꝓm formam canonuꝫ cõputant: alij ex opposito admittãtur: presenti pagina respõdem⁹ ꝙ si nõ est aliud canonicũ qõ obsistat: nõ obstãte illa cõsuetudine vtpote iuri [e] ꝯ̃triate stes recipe nõ omittas. Celestinus tertius.

Reterea cũ qs accusaf aliq̃ꝫ cognouisse: an sint testes interrogandi de visu aut sola vicinie fama sufficiat: vł si iuratis testib⁹ sit credendũ: q se carnalis copule ꝯscios eẽ fatenf: sꝫ ꝺ visu nihil affirmãt: respondem⁹: ꝙ si testimoniuꝫ conueniens de visu [g] reddaf vel etiã de auditu [h] ⁊ presũpti

a Sique. Cũꝫ dicebat p̃mo: ꝙ snĩa ꝯfirmef: q̃re dicit hoc Dicas ꝙ p̃sa capitula ⁊ penit⁹ diuersa erãt: ⁊ sup qbusdam fuit lata snĩa sup qbusdã non. sic. ꝯ̃. e. causam que.

b Renunciatũ. Si renũciatũ fuisset: lꝫ nullos testes pduxerit pars illa q̃ renũciauit: nõ ẽ vlteri⁹ ad h̃ admittẽda. q: licitũ est cuilibet renũciare iuri suo. vij. q. j. q̃ꝫ piculosũ. ⁊. C. de pac. siqs in ꝯscribẽdo. arg ad hoc ꝙ nõ ẽ licitũ redire ad h̃ qõ semel renũciauerit. C. de re. cre. siquis iusiurandũ. ⁊ remitten: ib⁹ actiones suas nõ est amplius recursus dãdus ad eas ff. de edil. edic. queris. §. si vẽditor. vel etiã si aliq recepti fuerit ⁊ renũciãt pductõi: alios p⁹a inducere nõ pñt. j. e. ꝺ testib⁹.

c Series. gradu. sufficit enim in cõputatione ꝯsanguinit taꝫ ici pẽ p̃mo g̃du: lꝫ ꝺ stipite nihil dicãt. j. ꝺ ꝯsan. tua ⁊. xxxv. q. v. c. ij. ⁊. j. de diuor. porro. ⁊. j. e. licet.

d Instrumentuꝫ. Sed qualiter p instrumentuꝫ poterit pbari: ꝙ. b. ⁊. j. nõ fuissent fraf: ⁊ soror q: ꝺ ꝯsãguinitate ñ põt istrumentũ fieri: vt vĩ. credo ꝙ instr̃m illud nõ iducebaf directe sup ꝯsãguitate: sed idirecte forte i instr̃o ꝯ̃tiebaf sic sup aliq̃ ꝯ̃ctu. b. ⁊. j. ei⁹ filia pmiseft aliqd facẽ: ⁊ sic dicebanf p̃: ⁊ filia. vł appellabãf i istr̃o patru⁹ ⁊ nep̃: ⁊ sic iducebaf. ⁊ istrumẽtũ bñ poterat pduci p⁹ apturã testiũ semp añq̃ꝫ renũciatũ sit vł cõclusuꝫ i cã. j. ꝺ fide istru. cũ dilectus. b.

e Iuri ꝯ̃: a. bñ dic̃ iuri ꝯtraria: q: huic obijciebaf ꝙ testes alterius partis falsum dixerãt. vt. ꝯ̃. dixit: ⁊ ad falsum pbandũ non solum ad publicationẽ testiũ: imo etiã post sentẽtiaꝫ testes sunt admittendi. ꝯ̃. de pba. lꝫ. etiã vsq̃ꝫ ad. xx. an. j. ꝺ excep cũ venerabilis. ⁊. j. e. ex tenore. ⁊. ꝯ̃. e. sicut. ⁊. j. de re iudi. lator. et. c. cõsanguinei. sic etiã instrumentũ potest pbari falsum. C. de cõtrahen. stipu. optimã. Uincẽ. ⁊ alij dicunf ꝙ hec consuetudo consonat iuri: quia post publicationẽ testiũ nõ sũt alij testes i cõtrariũ vel ad idem inducendi. ar. ꝯ̃. e. fraternitatis. Et vincen. dixit ꝙ hec non erat decre. sed salua pace ipsius in hoc non bene dixit: q: i alio casu loquif hic: q: agitur de falso vt dictũ est: nec ppter ꝺcre. offendif regula illa q̃ ipse dicit ꝙ post publicationẽ testiũ nõ sũt alterius testes admittendi: quia illud locũ hꝫ qñ sup eodẽ capitulo inducunf super quo alij inducti fuerunt: quia illud nõ licꝫ nec ei q eos induxit nec aduersario. ꝯ̃. e. fraternitatis. et in auc. de testi. §. q: ꝓo. col. vij. et illa regula generaliter vera est. Quidã tamẽ dicũt ꝙ nõ obseruaf in cã m̃rimoniali. ⁊ ibiũ possunt recipi etiã sup eodẽ capitulo: ⁊ dicũt illud esse speciale in fauorem matrimonij. ar. ad h̃. j. de spõ. sicut. in fi. j. de cõsangui. ⁊ af. ex litteris: sed ibi testes nondũ fuerant recepti. ꝯ̃. ꝺ pba. cãꝫ matrimonij. ⁊ quia post sñiam audiref: g̃ multo forti⁹ añ sẽtentiã. sententia eni ꝯ̃ m̃rimoniũ nõ trãsit i rẽ iudicatã. ꝺ h̃ dr ẽt. ꝯ̃. ꝺ p̃b. iurauit. h̃ si pofat emitti ista pbatõ sine piculo aie: ibi poterat omitti sine periculo: q: nullũ pctm̃ nõ cõtrahendo: sed in separando periculum est: si non sunt consanguinei.

f Preterea. cõscios. Sꝫ q̃uo sũt cõscij nisi viderint: q: forte ab eo audierũt q: illud dicimus scire qõ ab alijs audiuim⁹. xx ij. q. v. hoc videf. vel q: viderũt solũ cũ sola in lecto: vel nudũ cũ nuda sed nõ viderũt eos carnaliter cõmisceri. j. ꝺ presump. tertio. ⁊ ideo dicit de visu nihil affirmãt

g De visu. hocẽ si vidisset illos carnaliter cõmisceri.

h Auditu. quia forsitã testes distabant tenui pariete a cõmiscẽtib⁹: audiendo eos simul cõmisceri: sꝫ nõ videbant. Sed nunqd fama cum tali testimonio ꝺ auditu sufficiat vt ꝺbet separari. nõ videf q: testimoniũ ꝺ auditu nõ hꝫ locũ i hoc casu: q: fama per se nihil dat: lꝫ p̃sumptionẽ inducat. ar. j. ꝺ eo. q cogno. cõsãg. vx. sue sup eo ad fi. nec dicif firmare: sed poti⁹ ifirmare. iiij. q. iij. § itẽ sepe. ꝯ̃ vĩ: q: violẽta p̃sũptio loco pbõnis hef p̃cipue i h̃ cãu. xxxij. q. j. dixit dñs. ⁊ ar. ad h̃. j. ꝺ accusa. ĩ pcllãf. So. itelligũt qdã hãc ꝺcre. cũ agif ad m̃rimoniũ ipediẽduꝫ: puta aliq volebant ꝯ̃hẽ: obijciebaf qñ poterãt: q: ille cognouerat cõsanguineã illi⁹: cũ q̃ ꝯ̃here volebat. ⁊ i tali casu leuis pbatio sufficit vni⁹ testis: vel etiã sola fama ipedit. j. ꝺ spõ. p̃terea. ⁊. j. ꝺ ꝯsang. sup eo. ⁊. ꝯ̃. e sup eo i fi. ⁊ iproprie ponif verbũ illud accusaf: i pn. ⁊ sic expõif: accusaf. i. ꝺnũciaf: q: qõ nõ ẽ nõ põt accusari: sꝫ denũciari potest ad ipediẽdũ m̃rimoniũ. j. ꝺ spõ. ipu. ad dissoluẽdũ. ⁊ ꝓm h̃ planũ satꝫ est. Uel põt intelligi cũ marit⁹ accusat vxorẽ de adulterio ad tori sepationẽ: ⁊ ipsa excipiẽdo accusat eũ aliquã cognouisse: vt eũ a sua intẽtione repellat. j. ꝺ adul. c. pe. ⁊ vlt. xxxij. q. vj. nihil iniqui⁹. Uel simplicif põt intelligi cũ vxor accusat maritũ ꝺ adulterio ad tori separationeꝫ dicẽs eũ aliq̃ꝫ cognouisse. ⁊ hoc vdef iverius. ⁊ vtroq̃ꝫ istoꝝ casuũ videf satis pbari adulteriuꝫ p huiusmõi testimoniũ ꝺ auditu: quia audiebãt eos cõmisceri iuxta tenuẽ parietẽ. Et si fama publica cõsentiat: ⁊ alia adminicula suffragenf put sequif i littera: satis itelligitur eẽ probatũ: q: oĩa ista faciũt pbationeꝫ sufficienteꝫ. j. ꝺ p̃sump. lr̃is. ⁊. c. iij. Ex his auteꝫ omnibus iudex confirmabit motũ animi sui. ꝯ̃. de renunc. in p̃sentia. ⁊ iiij. q. iij. si testes. ⁊. ff. de testi. ob carmen. § si testes. Et

est hic ar. q̄ q̄ñ non ꝓsunt singula: multa collecta sunt iuuant: vt i pdictis decre. litteris. ꝛ tertio. ꝛ. s. ꝺ. pba. cū cām. vbi de hoc. b.

Cum a nobis. canonica. vt. vi. q. ij si tantū. ꝛ. c. placuit. s. de pba. qm̄ contra.

Ciuilia. C. de arbi. ne i arbitris. §. fināt. ꝛ. iiij. q. iij. §. itē vnius. ꝛ. C. ꝺ testi. iusiurandi.

Unius. Sed qd si eēnt plures: nūqd crederet eis ar. q̄ sic. s. ꝺ elect. cū dilecti. ꝛ. j. ꝺ ac cu. cū dilectus. In iudicio si dicāt se aliqd fecisse i piudiciū alteri⁹ ptis h negātis non creditur eis nisi quatenus ꝯsliterit le gitimis documentis. s. de pba. qm̄. In cā vō appellatōis i defectū pbatōis si sup his que corā eis acta fūt: inducerent tanq̄ testes ꝛ iurati: vt si dubitaret de pcessu sat̄ possent ad mitti. ar. pdictarū decre. cū dilecti. Et cū dilect⁹. ibi creditur eis: s̄ super pncipali non. ij. q. vi. statuendum.

Scriptū hic dr: q̄ nō stat scripture epi vel iudicis: qn possit pbari ꝯtrariū. nisi hēat testiū subscriptōes. Cōtraria signant. s. de pba. p⁹ cessionē. ꝛ. xi q iij cure. ꝛ. j. de fide istru. c. ij sup h dicas: vt dictū ē. s. ꝛ. de pba. post cessionem b.

Scriptū. factū nō p manū tabelliōis: q: pōt reprobari p duos vel p tres testes q̄uis adminiculo testium fulciat: vt hic patet: secus esset de istrumēto p manū publicā facto: ibi ad min⁹ q̄ttuor essent necessarij put notat. s. de pba. tertio i glo. q̄ icipit sic ergo. Uel dic nisi testium adminiculo ꝛc. q: si testiū adminiculo fulciatur tūc nō poterit p duos vel tres testes reprobari: sed p q̄ttuor vel plures: ꝛ sic eq̄perat istrumēto tabelliōis māu publica facto: ar. j. de fide instru. c. i.

Testimonia. ꝛ sic scriptura iudicis pōt reprobari p testes: s̄ si publica ē: equalē vi3 h3 cū testib⁹. C. de fi. i stru. i exercēdis. ꝛ sic videt ex eo q̄d dicit: nisi testiū adminiculo fulciat: q̄ si scriptū iudicis h3 testiū subscriptōnē: q̄ nō valeat reprobari p testes. s̄ nō ē ve℞: q: q̄tūcunq̄ auctenti: ū sit istrumētū pōt reprobari. vt. j. de fi de istru. cū ioānes. ꝛ. C. de pba. cū pcib⁹. ꝛ. s. de pba. tertio. vbi plene ꝺ hoc nō. Ar. ꝯ. j. de pscrip. ad audiētia3. vbi poti⁹ stat puilegio q̄3 testibus. sed ibi ab eadē pte i troducuntur puilegia ꝛ testes. ꝛ expone nisi. i. q̄uis.

Auctoritate. ꝛ ita videt q̄ nō regrat subscriptio in litteris dñi pape ꝛ q̄ ꝯ eas non admittat pbatio: ar. C. de test. ꝺlu3: nisi essent false. S3 ꝯ℞ q̄ in l'ris dñi pape subscribūt cardiales. lrij. q. ij. cū redēptor. ꝛ. xxrv. q. ix. q̄ qs. i puilegio subscribūt cardinales: i alijs litteris non subscribunt.

onem violentā fama ꝯplētiens subministret ac alia legitima adminicula sufragent: stādū ē testimonio iuratorum: ceterum circūspect⁹ iudex atq̄ discretus motum animi sui ex argumentis ꝛ testimonijs que rei aptiora esse compererit: cōfirmabit.

Anno. iij. consulibus ꝛ populo beneuentano.

Cum a nobis: ꝛ infra. Et canonica ꝛ ciuilia iura sequentes districtius inhibemus: ne vnius iudicis quātūcūq̄ fuerit auctoritatis verbo credatur in causis siue super testamētis siue q̄buslibet alijs ꝯctibus questio agitet. Nec scriptum eo℞ nisi testiū3 adminiculo fulciatur: eam obtineat firmitatem qn ei possint ꝛ debeant duorum vel triū testium bono℞ testimonia pualere salua in omnibus se. ap. aucte.

Idem tiren. epo.

De testibus: ꝛ infra. Cō sul. t. t. r. q̄ si testes sint iducti ad exceptionem dilatoriam tolūmodo ꝓbandum cū super ea tantum iurauerit dicere veritatem sup principali nec debent audiri nec cogi testimonium perhibere: vtpote super quo deponerent non iurati. Si vero cum ad ꝓbādā exceptionem peremptoriā ab alterutra partium inducunt: reliqua pars super principali negocio etiam eos deponere forte petierit: ꝛ vt cogātur super toto negocio dicere veritatem sacramento eos postulauerit obligari: ad id sunt sine dubitatione cogendi: nisi forsā sufficiens productio testium super principali iam facta fuerit vel renunciatum testibus vel depositiones testiū fuerint publicate.

Idem clien. ꝛ cistren: epis. ꝛ archidi. de norbañ.

De testibus iducti ꝛ iurati.

Non iurati. hoc iō dicit: q: cum pducebantur ad pbandam dilatoriā: iurauerunt super illa tm̄: vn̄ si postea petat: q̄ deponāt sup pncipali nō debent cogi ad ide3: nec ēt spōte si vellent: q: nō iurauerunt sup hoc vn̄ non valent dicta eo℞ sup illo. ff. de peti. here. sigs libertatē. §. vl. C. qui le. pso. l. vl. ꝛ facit ad hoc ff de iureiur. si duo patroni. §. idem iulianus in fi. Qn̄ si testes iducti super possessione ꝺponant super ppietate: non prodest p iura predicta. ꝛ est ar. ad hoc. s. ꝺ cā pos. pastoralis. Sed si peteret: vt deponerent super pncipali cū iducebant ad pbandam dilatoria3: nū qd sint compellēdi. Ad hoc dicas si inducuntur super exceptione dilatoria: que proponitur ante lit. ꝯtes. tunc non debent astringi iurare sup pncipali: q: lit. cōtest. testes recipi non debent. s. vt lit. non contes. quoniam. ꝛ per totum.

Cogēdi. q: ex quo ps aduersa approbat illos p se. ꝛ ꝯ se tenetur recipere illos. iiij q. iij. §. itēq̄ testibus. ꝛ ppter ꝯneritatē cāe. j. de do. post duo: testi. de prudentia.

Sufficiēs. ex quo sufficiens pductio testiū3 facta ē: nō sūt alij admittēdi: vt hic p3: vn̄ ꝛ quarta dilatio tunc denegaret j. de testi. significauerunt.

Publicate sic patet: q̄ attestationibus publicatis, potest obijci exceptio peremptoria ꝛ probari. C. de excep. siquidem. C. de proba. exceptionem. nouus enim articulus est exceptio peremptoria. ꝛ ideo probari potest apertis attestationib⁹ pncipalis cause: ꝛ etiam in causa appellationis. j. e. ex tenore. et s. de do. ꝛ contu. finen. s. e. fraternitatis. j. de fi. instru. cum ioannes. ꝛ. C. de tēp. ap. per hanc: vt si obijciatur prescriptio vel pactum de non petendo vel res iudicata: ꝛ potest etiam probari ante apertas attestationes: vt hic patet. Istud tamen stultū reputo: q̄ aliquis probet pemptoriam exceptionē añq̄3 sciat si aduersarius pbauit intentionē suam: q: si aduersari⁹ nō pbauit: non indiget aliqua exceptōe. ꝛ pba: tunc demu3 pōt ꝛ debet vti sua exceptione: cum sit alius articulus. C. ꝺ excep. siquidem. sicut vides in teste qui reprobari debet ꝛ pōt post publicationem. ꝛ illa est exceptio peremptoria. j eodem presētium. ꝛ. s. e. ex parte. a. Idem est ꝛ si volo pbare testes falsum

dixisse:qꝛ hoc possū post apturā testiū.ʒ.de pba.lʒ.ꝛ.ʒ.e.seri es.ꝛ.j.e.ex tenore.Et nota hic tres casus i qbus testes publi/ catis attestatōibus nō recipiūtur sup eodē capitulo:si renū cia tū ē:si sufficiēs pductio facta ē:si publicatio sit facta.Et hoc itellige cū idē ē modus agēdi:qꝛ secus ē si alio modo agaᷣ.j. e.ti.veniēs.ꝛ.j.e.cū tua. itē i alio si iter alias pso/ nas agaᷣ.j.c.pr.In tri bus tñ casib⁹ exceptio p emptoria lite ɔtes.impe dit sigs eā opponere vo luerit ꝛ pbare videlicʒ si de ipso negocio sit iudi/ catū trāsactū vel si sit fi/ nitū vt i ɔci.lug.de lit.cō tes.c.exceptiones.

a ¶ Constitut⁹.decreta. ista logᷣ ō mā illa ō q̄ logᷣ illa ō ɔces.pbē. p⁹electionē.ꝛ ex illa pōt colligi casus.Archieps eborac.abūs ɔcesserat ar chidiacōatū richimūdie magistro honorio:caplʒ eborac.magistro rogerio

b ¶ Priuilegij.j.de con ces.pbē.post electionem.

c ¶ Reuocatorias.non tñ recessit de curia.

d ¶ Predictus.h.q liti gabat cū pcuratore.ma/ gistri rogerij in curia:vt sequitur stati in littera

Constitutus[a] in p̄.n.pro curator magistri.r.ppo suit:q cnm decanus.ꝛ.c.ebo rac.ei tñ auct.lateraū.conci. tum priuilegij[b] pprij rōne ar chidiaconatum richimundie canonice contulissent:magi/ ster.h.q archidiaconus richi mūdie noiatur:ipsum eo post ap.ad nos interpositā spolia/ uit.Cumqꝫ predict⁹.r.ad iu dices super restitutōe sua cō/ missiōis litteras ipetrasset:me moratus.h.litteras reuocato rias[c] impetrauit:ꝛ ifra.Inter alia postulabat predictus.h. vt faceremus depositōes quo rūdam testium aperiri.sed p curator predictus[d] aperiēdas eas nō eē dicebat:cū nō i hac cā fuissent iducti:sed i ea que

inter ebor.archiepm[e] ꝛ eūdē r.vertebatur:ꝛ ifra.Nos eas apire noluimus:sed cāʒ du/ ximus vestro examini ɔmittē dam:ita q si vobis cōstiterit p̄fatuʒ.h.testes p se corā epo ꝛ decano licoñ.ꝛ te fili archi diac.delegatis[f] iudicib⁹ pdu xisse[g]:attestationibus apud eū depositis[h] sit ɔtentus:aliogn[i] eo nō obstāte q testes illi corā iudicib⁹ ipsis ꝛ te fili archidi. fuere pducti[k] p dicto.g.si pro ducti fuerit ad testimoniū ad mittantur.

Idem.

Presentium auct. statui mus.vt si quis[l] p⁹ depo sitōes testiū publicatas obijcē voluērit i psōas[m] eoꝝ.ei liᷓc tā dē id liceat cū iuramento[n] fir

nisi ex noua cā.sed i dicta eoꝝ bñ pōt dicere:qꝛ sibipsis i serie sui testimonij ɔ̄dicūt:siue p se iducti sint i cā siue ɔ̄ se i alia iiij.q.iij.§.sigs testib⁹.et ē rō:qꝛ cū pduco te steꝫ psonā ei⁹ approbo:ꝛ iō ɔ̄ psonā eius dicere ñ possū ꝛ iō si approbo illū p me ꝛ teneor recipe ɔ̄ me.xix.di.si romanoꝝ.ʒ gd sit dicturus ignoro: ꝛ iō i dicta dicere possū:si vido q cō tradicit sibiipsi.vl ēt alijs testib⁹ melᷣ vel si facit p aduē sario meo.ē tñ ar. ɔ̄ h i fi.Sʒ gd si p duxit iustrumēta. pōt aliqd dicē ɔ̄ il la:qꝛ diligenᷣ de buit puidere istru mētū:an faceret p se vel ɔ̄ se añqꝫ pro duceret illud:ʒ in teste illud puideri nō pōt:qꝛ frequē ter mutāt ex eo q dicūt se sciᷣ quod nesciūt ꝛ qñqꝫ di/ cūt se nesiᷣ q sci unt ꝛ ecōuerso: ꝛ est hec causa q̄re diuerse scripturab eadē pte prolate i uicē sibi derogāt C.de fi.istru.scri pture.ꝛ hoc habes.j.de fide istru.iputari potest tamē quis dicere se nolle vti instrumento producto si argua tur falsitatis.C.de fi.instru.l.ij.

e ¶ Archiepm.Inter archiepm ꝛ magistrū.r.cā super hoc eo dem negocio agitata erat corā alijs iudicibus ꝛ testes fuerūt ibi recepti.archieps dicebat ad se pertinere collationē archi/ diaconatus.r.dicebat q ptinebat ad capitulū a quo fuerat in stitutus.attestatiōes istas petebat ho.aperiri.ꝛ iō papa noluit eas accipere:vt sequiᷣ ṽ.nos eas apire.Et sic pʒ p hoc:q testes recepti i vno iudicio nō faciūt fidē i alio:nisi iter easdem per sonas:qñqꝫ tñ testes recepti coraʒ arbitrio valēt coraʒ iudice ar.C.de arbi.l.penul.sed illud inter easdem partes s̄m distin/ ctionem illius.l.C.de testi.l.vl.

f ¶ Delegatis.a legato ap.se.qui cām illis cōmisit.

g ¶ Produxisse.super cā que iter ipm ho.ꝛ archiepm ꝛ magi strum.r.vertebaᷣ.Ex hoc probatur:q si duo litigāt super ali quo.ꝛ tertius veniat dicēs se hr̄e ius i illa re:ꝛ petat se admit ti:audiendus est:cum sua intersit.

h ¶ Depositis.eo ipso q attestatōes fuerūt apud ipsum depo site non pōt vlteri⁹ alios pducere:qꝛ presumitur didicisse te stificata.Si vero apud iudices remansissent:tunc posset alios testes producere.cū illoꝝ attestatōes nō fuerūt publicate.j.e. cū cām.§.vl.nec renunciauerat pductioni testium.quidam supplent hic apud eum depositis ꝛ publicatis:ꝛ sic planum ē quod verius videtur.

i ¶ Alioquin.i.si non fuerint ab ipso producti ꝛ depositi apō ipsum ꝛ publicati.

k ¶ Producti.ñ ab honorio i hac cā:ʒ ab archiepo q̄rū.ʒ.pe tijt honori⁹ publicatōeʒ:ʒ nō obtinuit.Et ar.ē h q res inᷣ ali os acta ñ nocet alijs.j.ō fide istru.inᷣ.ꝛ.j.ō re iudi.c.pe.

l ¶ Presentiū.figs.s.ɔ̄ quē pducūt testes.q.n.producit testes ɔ̄ psonas eoꝝ dicere nō pōt:nec in sua causa:nec in alia:

m ¶ In psonas.obijcere pōt qs i psonaʒ testis q sit p iurus ifamis ɔspirator inimicus q sit corrupt⁹ q sit ser uus:ꝛ multa posses super hoc iuenire exēpla.ō hoc me lius dᷣ.j.e.testimonium.h.

n ¶ Iuramento.iuramētum est hic legitima pbatio:qꝛ glibet p̄sumitur bon⁹:nisi pbeᷣ mal⁹.ʒ.ō seruti.c.vno j.de p̄sump.dudum.ꝛ.C.qui mili.nō possūt sup seruis li.xij.sic etiam ɔscia vel fides pbatur p iuramētuʒ.j.de sen.ex.si vero aligs:sic.j.de excep.pastoral.Item p solū iuramentum pbatur amissio reꝝ.ʒ.quod me.cā.c.vl.ꝛ quod hic dicit de iuramento isto p̄stando:locum hʒ i cāis vbi de calūnia nō iuraᷣ.ʒ de veritate dicēda q in his cāis p̄stari dʒ habes.ʒ.de elec.dudum.ꝛ.j.de iure iur.ex litteris.ꝛ ita iuramentuʒ de veritate dicēda nō excludit sacramētū de calū.sup emergenti exceptōe:vt hic pʒ.ꝛ.ʒ.de elec.cuʒ dilect⁹.ꝛ.ʒ.de resti.spo.litteras. Si vō iuratū esset de calūnia:nō est illud iuramentum postea p̄standum.C.de iura calū.auc.i hoc sacramēto ꝛ i auc.ō hisq igre.ad ap.§.vl.vbi hoc exp̄ssū ē ad fi.col. v.vñ sūpta fuit auc.Quidā dicūt qꝛ i qlʒ cā hoc iuram tū ē p̄stādū siue iuramētū sit ō calūnia siue ō vitate di cēda:ꝛ ē spāle.ꝛ surgit h ex q̄dā p̄sūptōe:qꝛ cū nihil di xerit ɔ̄ testes cū pducebaᷣ.ꝛ postea cū publicātur quo dāmodo videbaᷣ approbare testes.vñ postea p sacra mentū tolliᷣ illa p̄sumptio.s.j.e.c.vel.ꝛ.j.ō excep.pasto ralis.sed ibi nō credo q sufficeret p̄mittere ptestatōeʒ

mauerit: ꝙ ad hoc ex malicia nō pcedat: nisi forsā an̄ publicationē id fuerit ꝓtestatus vł ostēdeꝛ poterit: ꝙ post pu. dixerit[a] qđ obijcit in persōas: Ceterū cū qs ꝑsonas testiū se velle post publicationē depositionū repellere fuerit ꝓtestatus[b] si qđ ꝓ ipso dixerit de facili non credatur. ¶ Idē lōd.

¶ Et elioñ. episcopis.

In nostra ꝑ. ⁊ infra. Cū igiꝛ hinc plures (inde vō sint testes numero pauciores ꝓducti: qs ñ solū diuersa sz aduersa[c] penit' in qbusdā ꝯstat testimonia reddidisse: qꝛ etiā ad multitudinē tm̄ respicē nō dz sz ad testiū q̄litatē ⁊ ad ipsoꝝ deposita qb' poti' lux veritatis assistit ex quib' motū[d] animi sui ꝯuenit iudicē informaꝛ mādam' q̄ten' si testes vtriqꝫ ꝓducti eiusdē hōestatis ⁊ estimationis extiterit: cū ꝯstet testes monachoꝝ esse testib' archi. numero pauciores pro archi. sniam ꝓferatis. Si vō testes ex pte monachoꝝ ꝓducti tāte ꝑeminētie fuerit ꝙ eorū auctas alioꝝ sit merito multitudini ꝑferēda[e]: ab ipetitiōe archi. absoluatis eosdē. ¶ Idē priori s. fridiani lucañ. ⁊ ma

lz sufficiat hic. sed qđ pri' dixi veri' credo: vt dixerūt t. ⁊. g. ⁊ vin. oliz. sed non mutaꝛ: vt dꝛ: ⁊ ꝙ locū habeat tm̄ hec dcre. vbi de calūnia nō iuraꝛ. ar. op. ꝓbaꝛ. ff. de pe. sanctio legū. vbi dꝛ: cū noua lex statuiꝛ ad eas species pertinere nō videꝛ: qb' ipsa lege pena specialiꝛ addita est. nec verisimile est delictū vnū eadē lege varijs estimatiōibus coerceri. ⁊ ex presūptione ꝑdicta statutū fuit: vt post publicationē iureꝛ ꝙ ex malicia nō procedat: cū protestatio nō ꝓcesserit: ⁊ h̄ vbi de calūnia ñ fuit iuratum.

a ¶ Si dixerit. hoc difficile est ꝓbare nisi p iuramentū: sic. j. de except. pastoralis. ⁊ sufficit h̄ iuramentū sicut i proximo casu.

b ¶ Protestatus. Per hanc ꝓtestationē videꝛ: ꝙ noluit fidē adhibē dicꝫ illoꝝ testiū ꝯtra se: ñ ergo dꝫ h̄re pro se. xix. di. si romanoꝝ. ⁊. iiij. q. viij. cui' i agēdo. ⁊. j. d censi. cū olim. C. de solu. l. penul. sic. C. ad. l. cor de fal. qui falsas. ⁊. ff. de inoffi. testa. papinianus. §. meminisse. ⁊. C. de his q[ui]. vt indig. alia. ⁊ est absurdū redire ad hoc: cui renunciatū est. C. d re. cre. si qs iusiurādū Sic ecōuerso semel probatū reprobare ñ possū. viij. q. ij. dilectissime. ff. d neg. gesꝛ pōponi'. ff. d adul. si vxor. j. de iureiu. queadmodū. sꝫ ñ videꝛ ꝙ intellectus tal' ꝓbabilis sit qꝛ lz reprobē personā: non iō videor reprobare dictū: sic ecōuerso lz approbē personā nō tñ approbo dicta. iiij. q. iij. si qs testib'. ⁊ ꝓpterea sola ꝓtestatio si amplius nō sit processuz nō obest: quia licitū est desistere qñcūqꝫ an̄ sententiā vt dicūt iura ꝑdcā. s. l. q falsas. §. meminisse. ⁊. l. alia. Et ita sola ꝓtestatio nō nocet si ñ ꝓcessuz fuit ad actū: quin credaꝛ si pro ipso dixerint: ⁊ si processuz fuit ad reprobationē non obtinuit: si dixit pro ipso nō prodest: ⁊ expone d facili nō credaꝛ. si. ij. q. vj. biduū. v. si aduersus: vbi habes difficile ē vt hic audiatur. i. nullo mō audiaꝛ. C. ad. l. cor. de fal. imperator. ⁊. xlvij. di. quantūlibet. ⁊. j. q. j. ꝑncipat'. vel intellige qđ dicit de facili nō credaꝛ qñ ab initio anteqꝫ deponeret ꝓtestatus fuit ꝙ licitū essꝫ in ꝑsonas obijcere: tūc eni presūptio est contra testez: ꝙ criminū timore aliqđ dixerit pro ipso: ne p'ea obijceret ei crimē: ⁊ tūc si dixit aliqđ pro ipso de facili nō credaꝛ: nisi hito respectu ad q̄litatē ꝑsone ipsi' testis vtputa si ē talis vita honest' ꝙ ꝓpꝛ h̄ nulla suspitō ē contra ipm ꝙ aliqđ diceret timore alicuius criminis tūc crediꝛ ei. si vō sit suspecta ꝑsona: vt timore illo ꝑsūptio sit cōtra illū: tūc nō crediꝛ ei: vel d facili ñ credaꝛ sine alijs adminiculis: sꝫ cū illis bñ crediꝛ: ⁊ sic dupliciter pōt intelligi quod dicit de facili ñ credaꝛ. b.

c ¶ In nostra. sed aduersa. Sup ꝯrietate testiū ita distingue. Si vn' testis ꝯdicit sibi expresse: nō valet. iij. q. ix. pura. xxiij. q. vij. ꝙ aūt. j. de ap. sollicitudinē. C. d lib. cā cū ꝑcium ⁊. s. d ꝓba. lz nisi incontinenti h̄ fecerit corrigēdo dictū suuz j. ti. ꝓxi. ꝑterea. Idē videꝛ si testis p parte dicit falsū: vt i nl'lo valebat dictū suū. ix. di. ad sacras. ⁊. iiij. q. iij. §. q falso: vel varie. vt. s. d cau. pos. cuz ecclesia. ⁊. iij. q. ix. pura. Si vō vn' testis ꝯdicit pluribꝰ talis ꝯrietas non obstat: qꝛ dictū vnius testis nō ꝓbat aliqđ. xxxiij. q. ij. admonere. ⁊. s. e. veniēs ⁊. c. lz nisi forte ꝯtradicat plurib' testibus cum quibus est scripł' in aliquo instrō. ff. quemadmo. te. ap. l. j. in fi. Si vō plures testes ꝯdicant pluribus si sunt oēs ex eadē parte dicūt quidā ꝙ nō valēt. ar. s. de ꝓba. lz. sicut contingit in diuersis scripturis. j. de fide instru. ipu. tari. C. de fide instru. diuerse scripture. Si autez ꝯdicant testibus alteri' partis: valet testimoniuz pluriū: sꝫ hoc non placet lz eni testes inducti ex eadē parte ꝯdicant sibi: nō tñ sucumbunt alia testimonia: lz ita sit in instrumentis: qꝛ testes nō potuerūt ꝑuidere: vt dixi. s. e. ꝑñtium. Dicas ꝙ si testes ꝯdicant testibus siue ex eadē parte siue ex aduersa ꝑmo ꝯcordabit iuder ꝯrietatē illā si potest. ar. s. e. cum tu. ⁊ de pe. di. j. periculose. j. de vb. sig. nihil obstat ⁊. xj. q. iij. antecessor. ⁊. s. de ꝯsue. cuz dilect'. nisi manifesta sit ꝯrietas. iij. q. ix. nihil. xxxv. q. vj. d parētela. ⁊ si manifesta sit ꝯrietas. valz testimoniū pluriū: nisi ex altera parte tāta sit dignitas: vt merito debeat ꝑiudicare numero vt hic inferi' dꝛ vel nisi verisimiliora loquanꝛ ⁊ plura ꝓbēt. iiij. q. iij. si testes. ⁊. s. d ꝓba. lz v. fi. Si vō testes ex vtraqꝫ parte oīno sint pares: pro reo ferꝛ snia. s. d ꝓba. ex lřis. ⁊. j. de fide instru. inter dilectos in fi. nisi in quattuor casib': i cā mři mōiali liberali ⁊ dote ⁊ testō. ff. d re iud. inꝛ pares. ⁊. j. d re iu. c. vl. vbi hēs illos q̄ttuor cas'. s. d ꝓba. ex lřis. ⁊. xxxiij. q. j. si qs acceperit. ff. d ioffi. test. si pars. Si āt neuter possidēt sed vtqꝫ petit rē ab alio. s. a tertio. si ꝓbatiōes sint hincide oīno pares. res diuidaꝛ si pt. ar. j. d ꝑsūp. afferte. Si res ē indiuisibilis: iuder pōt ḡtificare cui vult. ar. j. d parochi. si eps. ⁊. j. d iurepa. cuz tā. ⁊. lxij. di. si forte. vł diuidaꝛ res sorte. xxvj. q. ij. sors. ⁊. ff. d iudi. sꝫ cū ambo. Si vō testes cōtradicūt instrō aut ꝯdicūt instrō i q̄ scripti sūt: aut alij i quo scripti ñ sř. Si ꝯdicūt instrō in quo scripti sunt: ꝑualent testes instrō. s. d ꝓba. tertio. ⁊ ar. ad hoc. ff. queadmo. testa. ape. l. j. in fi. ⁊ in auc. de fide istru. §. si vō aliquid. Si vō ꝯdicant instrō in quo nō sunt scripti: dic vt. s. de ꝓba. tertio. Sed qđ vbi duo petūt eandē vxorez ⁊ eq̄liter probant. videꝛ ꝙ deꝛ ei cui ꝯsentit. C. de nupti. vidue j. q vlti. sancim'. Si autē nō vult ꝯsentire in aliquē: deꝛ ditiori ⁊ meliori. Si eque sint per oīa pares: forte alteri deꝛ ꝑ iura ꝑdicta. xxj. di. cleros. Si vō testes inducti sunt iā ad probāduz aliquē articulū: ⁊ alij postmodū iducunꝛ in ꝯriū: idirecte statur secundis. j. e. ex tenore. ⁊. s. e. series. ⁊ ar. C. de ꝯben. stipu. optimā. sꝫ. hoc intelligo vez qñ secūdi sř plures ⁊ meliores ⁊ si equales numero: recurraꝛ ad dignitatem: vt hic: a's si. reꝛ

potius p̄mis:q: poti⁹ p̄sumit̃ subornatio in secũdis q̃ȝ i p̄mis.
d ❡ M̄ otũ ai.ẽ.ꝺ renũ.i p̄ntia.ꝛ.iiij.q.iij.si testes.ꝛ.ẽ.e.c.p̄rea
e ❡ Pro ar̃diacono.ẽ.e. cuȝ tu.ar. ꝯ.ibi p̄sumit̃ ꝙ vtraq̈ ps vex dixit:q: illa dicta simul poterant esse vera hic vo nõ iõq̈ recte statur maiori parti.

xv.q.j.ex eo.nec i testamẽto admittit̃.insti.ꝺe testa.oꝛ. §.testes.vsi.ſȝ neq̈ mulier.Ite aliõ ꝯ.ẽ.e.ꝺecetero.j.ꝺ accu.meminimus.ꝛ.c.cũ.p.mãconella.ij.q.vij.laicos. ꝛ.c.ipsi apostoli.ꝛ.c.testes. ꝛ hec omnia contraria loquuntur cum criminaliter agitur.

f ❡ Preferẽda. vel saltez coequãda:q: tũc iudicabitur p reo:vt dictũ ẽ in p̄ma notu. Qꝺ hic dr̃ recurrendũ est ad dignitatẽ p̄sonar:auctas p̄ferat̃ multudini ex altera pte itelligitur qñ numerus in modicũ excedit.ẽ.ꝺe ele. eccl'a vr̃a. si eni multum excederet:tũc p̄ferr̃ numerus:ar.ꝯ.ẽ.ꝺ elec. duduȝ si.xix.di.in canonicis. Sȝ in q̃ quãtitate p̄feremus auctem vel numex:istud erit in arbitrio iudicis discreti equitate inspecta: q: declarari vel regula ꝺ facili dari nõ posset.ff.ꝺe diuer.ꝛ temp.pre. ꝺ accessionibus.

d ❡ Tam litteris auditu sic ḡ testimonium ꝺ auditu tm̃ cũ fama nõ facit fidẽ.j. ꝺe accusa.inquisitionis.§. q̃siuisti. et j.ꝺe eo q cogno. ꝯsan.vx. sue sup eo. Ar.ꝯ.ẽ.e.preterea.vbi creditur testimonio ꝺe auditu cuȝ fama: ꝛ.xxxij.q.j.dixit.ḡ loquitur ibi ꝺ p̄sumptione violẽta:ꝛ ibi speciale ẽ in eo casu:al's nõ suffic̃:ḡ hec fama,purgationeȝ induc̃ vt in ꝯcre.inquisitionis. ꝛ h̃ vt patet inferius.

e ❡ Probata. Nota ꝙ in cã criminali etiã ciuiliter mota: licet actor habeat p̄sumptionẽ p se nõ tñ deferr̃ ei iuramẽtũ: imo locũ hȝ regula actore nõ p̄bãte:re⁹ absoluit̃.C.ꝺ edẽ.q accusare. tñ si ifamat⁹ ẽ ex h̃:ꝺȝ inde se purgare.i ciuili aliõ:q: si actor hȝ bonaȝ p̄sũptionẽ p se hito respectu ad qualitatẽ p̄sone ꝛ cãe ꝺefertur ei iuramẽtũ.j.ꝺe iureiu.c.vl.ꝛ.C.e.in bone.

gistro g.canonico pisano.

Tam lr̃is vr̃is ꝙ depositionibus testiũ intellexim⁹ nihil eẽ ꝯ lucanũ electuȝ sufficiẽt ostensũ nisi ꝺe auditu[d] tm̃ ꝛ fama cũ sup aliis siq̃ forte videat̃ esse pbata[e] testes sint vel soli[f] vl' tales[g] q nõ potuerint illa legitie cõprobare Quia vo sup mr̃imonio quod idẽ clic⁹ dr̃ ꝯxisse cũ vidua[h] testes nõ fuere recepti pp̄ter ap.ob.ne laici vl' femine in tali reciperent̃ articulo ꝯ ipsũ: nos vt tãte irregularitatis obiectio nõ remaneat indiscussa mãdam⁹ q̃ten⁹ testes siue laicos siue femias[i] dũtaxat idoneos q ad h̃ fuerint pbandũ iducti recipiatis legalit̃ ꝛ examinetis prudent̃:excõicãtes[k] solẽniter siqs eos ipedire presũpserit.q̃ minus testimoniuȝ pbibeant veritati. ❡ Demũ attestationibus publicatis: si forte ꝯstiterit irregularitateȝ huiusmodi nõ eẽ probatã:iudicatis eidẽ electo purgationẽ[l] canonicã ꝺe obiectis p septeȝ cãonicos maioris eccl'ie vl' p̄ores eccl'iar ciuitatis lucañ. p̄sbyteros seu diaconos hõẽ famẽ p̄standã:q̃ recepta p̄sigatis ei terminũ q̃ ꝯsecrãd⁹ nostro se conspectui rep̄ñtet. Si vo vl' irregularitatis impedimentũ fuerit pbatũ:vel infra terminũ ꝯstitutũ non p̄stiterit purgationẽ iductã vos eũ a p̄latione lucañ.eccl'ie amouẽtes:mãdetis ex pte nr̃a capl'o: vt electionẽ ꝺe alio non differãt canonice celebrar̃. Archip̄sbyter aũt lucañ.ꝛ.g. sacristã:q ꝯ p̄dictũ electũ lr̃as nob̃ sub noie maioris partis capl'i destinauerũt:cũ cõstet p attestationes predictas lõge maiorẽ partẽ capl'i non fuisse[m] cõsciam huiusmõi lr̃ar:ab officio ꝛ beneficio ꝺnũcietis eẽ suspensos:donec mereant̃ nr̃aȝ indulgentiã obtinere. [ ] deȝ dulmeñ. ep̄o ꝛ decano ꝛ p̄ori sancte trinitatis ebo.

Qam oliȝ archi.meneñ. aduers⁹ cant. archiep̄ȝ super statu meneñ.[n] ecclesie p posuit questionẽ: ꝛ ifra. Mãdamus quaten⁹ nisi pars[o] aduersa predictũ archidiaconũ per exceptionẽ[o] legitimam repellere valeat ab agendo:partibus si poterit fieri vel procu

k ❡ Excõicantes. vr̃ ꝙ testes cõpelli p̄nt vbi odiosa p ponit̃ exceptio:ar.ẽ.ꝺ elec. cũ dilecti vbi lectores compellũtur detegere fraudẽ sȝ hic nihil dr̃ ꝺe testib⁹ sȝ ꝺe impedientibus testes.ꝛ iõ dicas: ꝙ nõ ꝺbẽt cõpelli super hoc:dic vt nõ. j.ti.pri. dilectorũ vbi ꝺe h̃ in fi. notule dixi.j.ꝺe accusa. sup his. In q̃dã notula q̃ incipit: et tamẽ. vbi ꝺe hoc.

l ❡ Purgationeȝ. Ar. p illis q dicũt semper accusato ℓ dicendam purgationẽ qꝺ nõ est verum: nisi ex h̃ infamatus fuisset. vj.q vl.qꝺ aũt.ꝛ.ij.q.v. presbyter.

m ❡ Fuisse.sed q̃liter hoc potuit.cõstare:cũ singuli essent in suis testimoniis singulares.ẽ ꝺe elec. cũ dilecti. ꝛ.c.bone.c.ij.j.ꝺe accu.cum dilectus in fi. So. bene potuit cõstare probãdo absentiã fratrũ tẽpore contento i litteris.j.ꝺe his que fi.a pre.quanta.ꝛ.j.e.ti ex tenore. vel quotiẽs fiebat mentio i capitulo ꝺe hoc facto:nulla fuit habita mẽtio ꝺ talibus lr̃is.ẽ.ꝺ pba.tertio.ar. C.ad.l.cor.ꝺe fal.q̃ veluti. Nota ḡ q̃liter puniẽdi sũt q p̄ter cõsciam capituli huiusmodi lr̃as noie capl'i scribũt:q: tanq̃ȝ falsarij puniũt̃.si.ꝺ his q̃ fi.a pla.quãto.

f ❡ Soli.i.singulares.ꝛ ideo non valent.ẽ. ꝺe proba. licet. ꝛ ẽ.ꝺe elec.bone.ꝛ.c.cum dilecti.

g ❡ Tales.forte criminosi vel male opinionis. vnde ei non creditur.ij.q.vij.testes.

h ❡ Cum vidua corrupta.al's nõ obesset .xxxiiij.di. valẽtino. ꝛ ꝙ cognouisset eã si corrupta esset.ẽ.ꝺe biga.debitum.

i ❡ Feminas. Nota ꝙ cũ opponit̃ crimẽ siue irregularitas in modũ exceptionis ꝯ clericũ ciuilit̃ indifferenter admittunt̃ laici ꝛ femine: vt hic pȝ:sicut in ꝺenũciatione.ẽ.e.ti.qm̃.ꝙ lȝ agat̃ ꝺe crimine:nõ agit̃ criminalr̃.vt in c.ẽ.e. vñ procurator p̄ot interuenire.j.ꝺe accu.sup his in fi.al's mulier nõ admittitur in crimine.xxxiij.q.v.mulierẽ.ꝛ.j.ꝺ vbo.sig.forus. §.vlti

n ❡ Qam oliȝ.meneñ.ista ecclia meneñ.q̃ al's dr̃ sancti dauid:oliȝ fuit archiep̄alis:sicut apparet per priuilegiũ ipsius ecclesie:quã cantuareñ.archiepus tenet p suffraganea ecclesie sue:archidiacon⁹ ipsius ecclesie super statu seu libertate illius mouit questionẽ archiep̄o cantuar.dicẽs eam liberam esse:ꝛ per consequens ꝺȝ esse metropolis super cunctis ecclesiis vualie.hoc dicit.t.qui factum nouit.

o ❡ Per exceptionẽ.forte obiiciebat̃ ei ꝙ ñ hẽbat mãdatũ ꝛ sñ lr̃is sui capl'i ꝛ epi ñ erat audiẽd⁹. vt.ẽ.ꝺe pcu.c.j.sed nõ est vex in hoc casu:quia quilibet alius

ratorib⁹ eaꝝ ad locũ securum ꝛ idoneum ꝯuocatis ꝛ lite le gitime contestata testes quos archiep̃s in anglia ꝛ quos ar chidi. duxerit ꝑducendos in vuallia recipere ꝑcuretis. Ue rum si archiep̃s ciatus legiti me vel ꝑ se: vel per ꝑcuratorẽ idoneum noluerit ꝯparẽ aut litẽ ẽt contestari: vos testes ma xime senes ꝛ valitudinarios^p quos archidi. duxerit ꝑducẽ dos sub ap. ob. admittatis: et depositiones eoꝝ cõscriptas ad se. curetis ap. destinare: sta tuentes partibus terminuꝫ ꝑ emptorium: quo per se vel re spõsales idoneos nostro se cõ spectui repñtẽt sniam receptu re^q [illegible]dem ꝑori de bolonie. ꝛ i. rectori eccľie de borell.

Ex tenore vestraꝝ accepi mus litteraꝝ: ꝙ cuꝫ vo bis cãm que vertitur inter. r. milit^s. ꝛ m. mulierẽ ꝯmiseri m⁹ s fine debito terminandã ꝛ infra. Pars mulieris ꝑpo suit ꝙ dictus miles prius cor porale ꝑstitit iuramentum: ꝙ ipsam duceret in vxoreꝫ: post modum carnaliter cognitaꝫ^r traduxit in domũ. ꝛ Miles ve ro hoc ĩficiebat̃ oio^r: adijciẽs^t ꝙ ꝛ si hec vera essent: eam ta mẽ de iure hr̃e ñ potuit: eo ꝙ aliã tũc^u viuẽtẽ ꝑus duxerat i vxorẽ. Cũ ꝑ testes militis vidẽ ret̃ esse ꝑbatum ꝙ ip̃e ante se stũ purificatõis btẽ ꝟginis. b. mulierem solenniter accepit vxorem: ꝛ testes. m. mulieris dicerẽt ꝙ i septimana pascha li sequente festum predictuꝫ de ea ducenda prestiterit iu ramentum ꝑdictus miles ab ipetitione ipsius absolui cum instantia postulabat. Uerũ ex parte sepedicte mulieris exti tit replicatũ: ꝙ eo tp̃e necnon ꝛ anteꝗ̃ testes dicti militis di xerant eum cum alia matrio nium ꝯtraxisse fuerat semper in ebor. ꝑuincia cõmoratus: cum testes ipsi dicerẽt hoc lõ ge extra dictam ꝑuinciã actũ esse determinantes tempus ꝛ locũ. ꝙ ꝑ testes idoneos erat ꝑbare parata. Sed ecõtra fu it ex aduerso rñsum: ꝙ cũ atte statões iam essent hincide so lẽniter publicate loc⁹ ꝑductõ ni testium iam nõ erat. Qr igi tur dubitatis: vtrũ post publi catõem attestatõuꝫ supra illo articulo ꝺberẽt testes admitti nos igĩtõi vr̃e auc̃te pñtiũ rñ dem⁹ testes mľieris ad ꝑbãdũ illum articulũ admittendos^x.

ét minor põt prosequi iniuriã eccľie sue: ne trahat̃ i peiorẽ statum. xij. q. iij. nõ liceat. ét alijs ꝯdicentibus. ff. de lib. cau. l. i. ij. ꝛ iij. l. ꝫ als ꝯiuncta ꝑsona repellat̃: si agat con tra voluntatẽ alioꝝ. ff. de ꝑcura. põponius. §. vl. ꝫ hic ñ est ita: nã quilꝫ agere tenet̃ ꝑ eccľia. ij. q. vij. quapropter ꝛ. v. q. v. n ō nos. ꝛ sic vnus iuste resi stit olb⁹. xxxi. dist. nicena. ꝛ. j. ꝺ his q̃ fi. a ma. par. ca. cũ i cũctis. Arg. ꝯ. ff. q ꝛ a q. ma. li. non fi. sigs hac lege. §. quotiens. Et ita i tellige de alia exce ptione puta rei iu dicate. vel qr esset excõicatus vl' ali aꝫ ꝯsimilẽ Jo. Itẽ ar. est hic: ꝙ exce ptio ꝑemptoria an te lit ꝯtest põt obi ici ꝛ ꝑbari ꝛ sic re pellit̃ actor ab agẽ do qd vexẽ in tri bus casib⁹. s. ꝺ li. ꝯtes. c. exceptionis. ꝛ ꝯcil'. lug.

p Ualitudina rios. sic. s. vi lit. nõ ꝯtes. qm̃. i. rñso.

q Recepture: sic vr̃ ꝙ ꝯ ꝯtumacem possit procedi vsq ad sniam ẽt lite ñ ꝯtes. Si hec est ve ra littera. ꝛ loquit̃ de diffinitiua: sic non solũ senes sed oẽs indifferenter sunt recip ẽdi: ꝛ ꝫ vr̃ dicere sacꝫ litte ra testes marie se nes ꝛ sic istud ma xime ꝑprie ponit̃: ꝛ sic ẽ iste vnus ca sus in quo fauore libertatis recipiũt testes lite ñ ꝯte. ꝛ snia ꝑferĩ: sic ꝯtinet̃ i electiõe ꝑlati vl' mr̃imõio carnali. s. vt lit. nõ ꝯte. qm̃. §. porro. ꝛ ẽ ar. ad ꝫ. C. ꝺ igenu. ma l. diffamari. ꝛ sic itelligebat. t. Alij ex ponũt istã lr̃aꝫ. sniaꝫ iterlocutoriã. s. ꝺ missiõe i possessi onẽ si altera ps nõ venerit: vel si ꝑtes venerit: litẽ ꝑmo ꝯtestabũt. Sꝫ ꝑma lectura ex ip̃a pꝫ lr̃a. nã si papa vel let itellexisse de iterlocutoria: de ea mẽtionẽ fecisset. j. ꝺ deci. ad audiẽtiã. ꝛ. s. de trãsla. iter corporalia. ꝫ multũ vr̃ obstare huic cũ dicit: senes ꝛ valitudinarij cũ illi cõ sueuerũt recipi. lit. nõ ꝯtes. vt. i. c. qm̃. vñ si papa itellige bat ꝙ i cãu isto possit recipi lite nõ ꝯtes. ex ꝑte actoris simpliciter dicere debuit: recipiatis testes q̃s archidia conus duxerit ꝑducendos: sm̃ ꝙ percipit in casu consi mili cum actor absens est contumaciter ꝛ reus preses s. de dolo ꝛ contu. causam que. ideoꝗ̃ videtur: ꝙ loquatur ꝫ de sententia interlocutoria ꝛ testes senes ꝛ valitudinarij reci piantur: ne copia subtrahatur probationum ex eorum defe ctu. s. vt lite non contestata quoniam. ꝛ secundum hoc di xit maxime. i. tantum. Uel dic vt dixit. t. ꝛ hoc potest intelligẽ ex eo ꝙ dicit maxie: qd ꝟbum non fuit in antiq̃ compilatione: ꝛ qr non recipiuntur testes lite nõ ꝯtes. cum fit missio i pos sessionem ꝑpter cõtuma ciam: sed summatim ex aminato negocio fit mis sio. s. vt lite non contes. qm̃ frequenter. §. in alijs ꝛ. §. se. b.

r Ex tenore. cognitã. ꝛ sic inductum fu it matrimonium ꝑsum ꝑtum. j. de condi. appo. de illis. contra quam pre sumptionem non admit titur probatio in contra rium. j. de sponsali. bis q fidem.

s Inficiebatur. Et ita per narrationeꝫ ꝛ respõ sionem facta est contesta tio litis. s. de elec. duduꝫ ꝛ. s. de lit. contes. c. vno. ꝛ C. de lit. cõtes. l. vna.

t Adijciens. in moduꝫ exceptionis: sic. s. de or. cog. c. i. ꝛ ex istis verbis debes instrui: qualiter ꝺ beas rñdere ꝛ sub qua forma: quia sic excipien do non cõfiteris. j. de ex cep. cum venerabil'. vbi de hoc. ꝛ. ff. de excep. nõ vtiqꝫ. ꝛ. j. de excepti. vene rabilem.

u Tunc viuentem. il le allegabat turpitudinẽ suam: vnde non debuit audiri. j. de dona. inter dilectos. ꝛ. j. de concess. ꝑ ben. cum super questio ne. ꝛ supra de confessio. cum super. sed in casu isto ꝛ in quoli bet: vbi vertitur periculum anime: auditur allegans turpitu dinem suam. s. e. sicut ꝛ. j. de re iudi. lator. ꝛ. c. consanguinei. ꝛ in causa liberali auditur aliquis confitens turpitudinem su am. scilicet se vendidisse filium ingenuum. C. de libe. cau. l. i. vincen. Item ex eo ꝙ dicit: tunc viuentem patet ꝙ hec non poterat esse vxor: sed si prima esset defuncta: ꝛ hec sciebat illũ aliam habere anteꝗ̃ contraxit cum eo: eam postea habere nõ posset infra de eo qui dux. in matri. super hoc. ꝛ. c. ex marum. ꝛ. c. cum haberet. si vero credebat eum esse solutum quando contraxit cum eo bene posset euꝫ habere infra de eo qui dux. in ma. c. i. ꝛ. c. veniens. b.

x Admittendos. hic habes expresse ꝙ post publicationem

testiū ē i eadē istantia iudicij testes recipiunt sup nouo arti-culo vel exceptiōe.ꝫ.c.de testi.vbi de hoc.ꝛ.ꝫ.e.series.ꝛ.C.de pba.exceptionē.ꝛ.j.de excep.denīq sup veteri vo nō sunt re cipiēdi.ꝫ.e.fraternitatī vbi de h.Sed certe licitū ē mulieri p bare absentiā viri:ergo ꝛ eodē mō licitū ē viro pbare pñtiā: qꝛ mos vtriusq gerendꝰ ē ff.de pba.circa eū.qꝛ nō dꝫ actori licere qd reo nō liceat.ff.ð re.iuris nō de bet.Et ita ē ar.ꝙ postq̄ʒ dīdi i testificata:nō pos sū iducere testes sup eo dē articulo.ꝫ aliꝰ est mo dus iducēdi.ꝛ ad aliud nūc q̄ʒ pmo.j.c.veniens ꝛ.c cum in tua.

a Significauerūt.itē tarūt.qd eis licuit ꝫ.de cā pos.pastoralis.ꝛ ff.de vi.ꝛ vi.ar.cū fūduʒ §.vl.ꝛ.ff.de acq.pos.natu raliter.§.nihil.

b Rone Decrō bona erat.qꝛ iterdictū vnð vi daꝛ hēdi ꝛ bonoꝝ posses sori.ff.de vi.ꝛ vi arg.l.i. §.h iterdictū.ꝛ daꝛ i hē dē i id qd ad eū puenit ff.de vi.ꝛ vi ar.l.i.§.pe. ꝛ.l.se.ꝛ.xvi.q.vi.si epm. Et itellige bñ datur ꝯ he redē iuris.C.si ex delic. defūc.l.vna.nō aūt ꝯ hē dē rei.qꝛ nō ois ad quē res deuenit:teneꝛ iterdicto vñ vi.ꝫ.de rñli.spo.cū ad sedē.ꝛ.ff. de vi ꝛ vi ar.cū ad te.si tñ scienter rem illā recipit a deiectore: tenetur.ꝫ.de resti.spo.sepe contingit.

c Deberet.monachis petētibꝰ q̄rtā pductōeʒ testiū cuʒ solē nitate legali sup iudicio possessorio:quā cuʒ iudices denega rēt:mōachi appellauerūt ab iterlocutoria ꝯ eos lata:vt.j.pʒ.

d Solēnitate.quā hēs.j.e.c.penul.ꝛ in auc.e.ti.§.qꝛ vero.

e Dies.idē tps daꝛ ad appellādū a diffinitiua.ij.q.vi.ante rioꝝ.ꝛ sic pʒ ꝙ ifra.x.dies dꝫ appellari ab iterlocutoria ꝫ.de elec.cū dilecti.alꝭ trāsit i rē iudicatā:vt ibi dꝛ:ideʒ ēt tps daꝛ ad supplicādū.C.ð pci.ipe.offe.auc.que supplicatio.vin.

f Effrenatā.Nota nouitatē iuris:ꝫ rō est antiq.sic.j.c.pri. ꝛ.ff.de testi.l.i i fi.ꝛ ex eadē cā posset iudex denegare tertiā ꝛ ēt secūdā.si.ff.de iudi.nōnunq̄ʒ xxiij.q.iij.de illicita.ꝛ.ꝫ.de do.ꝛ ꝯtu.cū dilecti.ex quo eadē subest cā i secūda siue in tertia vt i quarta:idē dicendū ē:hinc ide.ꝫ.ð trāsla.iter corporalia: vel si ifra certū tps cā dēbēt fīniari.ꝫ.ð offi dle.ð cāis.vin.

g Inpbatōe.s.ꝙ ñ pbēt se appellasse.j.x.dies ex cā pmissa.

h Cōdēnātes.ꝛ sic pʒ:ꝙ appellās iiuste ꝯdēnādus ē in ex pensis alteri pti.ꝛ istud gñale ē.ij.q.vij.oio.ꝛ.j.ð ap.vt debitꝰ ꝛ ꝙ remitti dꝫ ad eundē iudicē a quo appellauit:vt dꝛ illa ð cre.vt debitꝰ.ꝛ.j.e.cū i ecclīa.Sʒ q̄re hʒ iura pdicta nō remit tunꝛ ptes ad pores iudices:si apparuerit mōachos frustrato rie appellasse.Hoc iō ꝯtingit:qꝛ pores iudices retulerunt ne gociū dño pape ꝛ ita desierūt eē iudices p relatōeʒ.vt.ꝫ.de of fi.le.lʒ i pn.ꝛ.C.ð rela.l.i.ꝛ.ij.ꝛ vt pʒ ex pn.c.qd iuris sit ð hu iusmōi expēsis:dictū ē plene.ꝫ.de do.ꝛ contu.finem.lb.

i Liquere.nō vꝛ:ꝙ plene liq̄at nisi postq̄ʒ renunciatū fuerit ꝛ ꝯclusum cū ante renūciationē possint partes ad huc pducere testes sup nouo articulo ꝛ instra:ar.ꝫ.ð elec. ꝗdudum.ꝛ.j.de fideinstru.cum dilectus.

Idem priori sancti victoris.

Significauerūt nobis.et infra.Cum cā que verti tur iter abbatem ꝛ monachos sci dionysij ex vna pte ac ab batissam ꝛ moniales ð forcel lis ex altera tā super pprieta te q̄ sup possessione prioratꝰ de argentorio:iudicibꝰ a nob cō missa fuisset:ꝛ mōiales super cā pprietatis prius litem igres se testes pduxissent in illa post modum possessionis iudiciuʒ suspenso petitorio intētarūt[a] ꝛ infra.Unde in cā possessio nis quam moniales petebant ea ratione[b]:ꝙ ille quibus ipe successerant inde fuerant vio lenter eiecte:testes fuerūt ab vtraq parte pducti eousq p cessum vt publicatio iam fie ri deberet[c]:ꝛ infra.Manda mus quatenus si vobis consti terit abbatē ꝛ mōachos quar tam pductionem testium cum iuris solēnitate[d] super posses sorio petiuisse:ꝛ propter hoc i fra.x.dies[e] post interlocutoriā sententiam appellasse:nisi for te iudices quartaʒ productio nem negauerint pro eo ꝙ vo luerint effrenatam[f] multitu dinem testium refrenare vos ad quartam pductionem ad hibita solēnitate legali admit tatis eosdem:ipsos si in pbatō ne[g] defecerint in expēsis legi timis condēnantes[h]. Et nisi adeo sit in petitorio iam pces sū vt plene possit de pprieta te liquere[i]:vos causaʒ posses sionis:ad quaʒ de iuris bene ficio abbatissa ꝛ moniales ha buere recursum[k]:primitꝰ ter

k Recursum.ꝫ esto ꝙ moniales obtineāt i possessiōē ergo habebūt rē cū fructibꝰ a tpe deiectōis.ꝫ.ð rñli.spo grauis.ꝛ.ff.de vi.ꝛ vi ar.l.i.§.q vi ð iectus ē.Sʒ pone: ꝙ monachi obtie ant postea i petito rio:ꝗ habebūt reʒ cū fructibꝰ a tēpo re lit.ꝯtes.sup ppe tate ꝛ iputent sibi moniales ꝙ pmo itentarūt iudiciuʒ pprietatī:qꝛ litī cō testatio exeq̄t oēs possessores:ꝛ p lit. ꝯtes.fiūt malefidei possessores:ꝛ ideo fructꝰ post lit.ꝯtes. oēs restituēdi sūt cū ipsa re.C.de rei vē.certū ē.ꝛ.ff.de peti.hē.ꝫ ꝛ si lege §.si an litē.ꝫ forte ispicit lit.ꝯtest.de nouo facta sup p prietate:ꝛ qa mo niales pmo ꝯueni ebant mō ꝯueniū tur.Et hoc verꝫ est fm legistas q dicūt ꝙ ex toto renūciatur iudicio pprietatis:anteq̄ʒ admit tanꝛ ad possessoriū.Scdʒ iura canonica nō renunciaꝛ iudicio pprietatis:vt hic dꝛ:qꝛ postea debēt pcedere i iudicio pprietatis.Sʒ hʒ hoc videꝛ ꝙ fecerūt sibi piu diciū circa fructꝰ pceptos ꝛ plus lit.ꝯte.sup pprietate: si monachi postea obtineant in iudicio pprietatis.io.

l Cum cām.i psonas.Sed cū exceptio q̄ opponiꝛ i psonas testiū debeat reseruari i tps disputatiōis pꝰ publicatōeʒ testiū:vt.ꝫ.e.pñtiū.quare papa dīt qd statim hoc faciāt.iō hoc fecit ne differreꝛ negociū:qꝛ p sumptio erat ꝯ fauentiū:ne cā ptrahēdi negociū obijce rēt i psonas testiū post publicatōeʒ:vñ papa voluit sup hoc puidere ꝛ iō nō fuerūt admissi ad hoc.ꝫ.de pba.lʒ i cāu tñ statim admittiꝛ ad pbandū:vñ cuʒ dꝛ ꝙ ille sit odiosus ex criminali cā:statiʒ dꝫ hoc pbare.C.de testi. auc.si dicaꝛ.Si ex leui cā vel pecuniaria odiosus dꝛ:re cipiaꝛ eius dictū:ꝛ i tempus disputatiōis reseruetꝛ hu iusmodi qd:vt ibidem dꝛ ꝛ i auc.e.ti.§.si vero.coll.vij Itē ꝛ i alio cāu cū obijciꝛ testi:ꝙ sit seruus:si dicat se li berꝫ nō dꝫ admitti:nisi prius ostēdat chartā sue māumis sionis.C.e.ti.auc.si testis prius.Ar.ꝯ:ꝙ statī debeat au diri q obijcit crimē testi.ꝫ e.ex parte ade.

m Procures.singulari p se.alꝭ nō valerēt eoꝝ dicta.j. e.venerabil.ꝛ.i.ð accu.inq̄sitōis.§.i.ꝛ.ꝫ.de elec.qꝛ pro pter.ar.C.de testi.nullum.lb.

n Circūstātijs.alꝭ nō peruenireꝛ ad veritatē.xxij.q.viij. occidit.an.s.lucri gratia vel inimicitiarum testificētur ꝛ de alijs circunstantijs de quibus traditur.ff.e.l iij.ꝛ

liij.q.iij.§.ſi teſtes. b.

o ¶ De cãis.Cãʒ.n.ſnie dʒ qrẽ iudex.quã ſi ñ ꝛddidẽit nõ valebit dictũ teſtis.iiij.q.iij.§.ſolã.⁊.xxiiij.q.iij.ſi habes.⁊ i auc.de teſti.§.⁊.lʒ dudũ coll.vij.Si vo iudex nõ qſierit:⁊ teſtes ſimpliciꝛ dixerint ſe ſcire:valebit.j. ꝺ re iudi.ſicut.vbi de h.⁊.ff.ꝺ no.op.nũ.de pupillo.§.q nunciat in fi.

p ¶ Perſonis.ipo rum teſtium:an ẽt ſint honeſti.iiij.q.iij.§.ij.Sed nũqd teſtis teneꝛ reſpondere an ſit crimioſus periurus vl' talis q nõ poſſit teſtificari.⁊ videꝛ ꝙ ſic:qꝛ iſte ſũt circũſtantie de quibus queriꝛ.ff.e.l.iij.et iiij.q.iij.§.ſi teſtes.⁊ qꝛ teſtis in cã criminali ⁊ ordinandus equipanꝛ.ij.q.vij.ipſi apoſtoli.⁊.c.teſtes.ſed ordinandus tenetur dicere crimen ſuum l.di.ex penitẽtib⁹.⁊.xxiiij.di.c.vl.op.ar.j.de excep.deniqʒ.Sed contrariũ nõ iueniꝛ ergo ſta bimus legibus ꝓ dictis.quod enim non mutatur: quare ſtare ꝓhibetur: C.ꝺ teſta.ſancim⁹.Sʒ ꝯ vꝛ ꝙ ñ teneaꝛ rñdẽ:qꝛ nemo teneꝛ ꝓdere ſe.ꝺ pe.di.i.ñ tibi dico.Hec auctoritas loqꝛ de eo q i iudicio aie ꝯfiteꝛ:⁊ ille nõ teneꝛ crimẽ ſuũ occultũ publice ꝯfiteri Quid ḡ dicem⁹.ſaꝫ põt dici ꝙ dʒ rñdere ſaltʒ ad ea de qb⁹ tradiꝛ.iiij.q.iij.§.ſi teſtes.⁊.ff.e.ti.l.iij.⁊ op.ar.j.de accu.iqſitiõis.§.i.Si de alijs iterrogẽꝛ:nõ teneꝛ rñdere.ſʒ de ꝯſuetudie nõ iterrogãꝛ.Et ſaꝫ vꝛ hõeſtũ ꝙ ñ iterrogeꝛ niſi ꝺ his ꝺ qb⁹ fit mentio i.l.ꝓdicꝫ:qꝛ talia nõ ſũt ampliãda ſʒ reſtringenda.Preterea teſtes debẽt cognoſcere litigãtiũ ꝑſonas a qb⁹ ⁊ ꝯ quos iducũꝛ.qñ agiꝛ de ꝯctib⁹ aliter non vꝛ ꝙ poſſint ꝯgrue teſtificari:ar.i auc.eo.ti.§.i.coll.vij.⁊ in auc.de inſtru.cau.circa pn.§.ſiqs igiꝛ.C.ꝺ iure ꝺli.ſãcimus.§.ſin aũt dubius i fi.Et ſi dubiteꝛ:an teſtes cognoſcant ꝯhentes vel litigãtes:exhibendi ſunt ipſis teſtibus:vt eos cognoſcant:⁊ in eadẽ forma in qua eẽ cõſueuerunt qꝛ mutata forma ⁊ ſbſtantia qſi mutata videtur.ff.ad exhi.iulianus.§.ſed ⁊ ſiqs.Iſtud frequenter fit precipue vbi factũ ſuſpectum preſumitur.b.

q ¶ De loco.exemplo danielis.

r ¶ Tempore.qꝛ ſi diuerſi ſunt ſiue in loco ſiue i tẽpore:non valet eorum dictum.iij.q.ix.nihilominus.Nec intellige de tempore.i.de qualitate temporis niſi eẽt ſuſpectus teſtis:vel ex tempore.i.ex mora.⁊ ex hoc ẽt red

minetis in cã ꝓprietatis poſt modum ꝓceſſuri:alioquin qſtionẽ terminetis ſimꝉ vtrãqʒ

Idem epõ placentino.

Cum cãʒ que inter archiepm rauen.ac cõmune fauen.⁊ infra.Quia vo vtriqʒ parti nimis exiſteret oneroſũ vt teſtes ꝓducerent coram nobis:mandamus quatenus recipias teſtes.quos vtraqʒ ꝑs tam ſuper principali negocio ꝙ in perſonas[l] teſtiuʒ duxerit producendos:ac eos diligenter examiare procures[m] ⁊ de ſingulis circũſtantijs[n] prudenter inquirẽs de cauſis[o] videlicet perſõas[p] loco[q] tempore[r] viſu auditu ſcientia credulitate fama ⁊ certitudine cuncta plene coſcribas.⁊ infra. Teſtes[s] autem ⁊ cetera. Quod ſi forte fauẽtini vl' alij eos quos dictus archiepiſcopus ad ꝓhibendum teſtimonium verita ti duxerit ꝓducẽdos:preſumpſerint impedire:tu ipſos ab huiuſmodi preſumptione ceſſare ꝯpellas[t]. Volentes autẽ effrenatam[u] multitudinẽʒ teſtium refrenari:volumus vt hincinde qdragenarium numerum teſtiuʒ excedere nõ ꝑmitas:ita videlicʒ:vt ſi fauẽ. teſtium depoſitiones rataſ habere voluerint[x] que a ferrarieñ.epiſcopo ⁊ abbate pompoñ.recepte fuerint:teſteſ ipi computẽtur in numero prelibato:alioquin cum atteſtationes ipſe ſint clauſe:ijdẽ teſteſ ſi neceſſe fuerit iterato producantur.

Idem de nouo fonte ⁊ caſſe dei abbatibus.

Veniens[y] ad ap.ſe.c.archidia.remoñ. humiliter ſupplicauit:vt ſententiam ſuper decanatu claremoñ. eccleſie pro eo latam que iam

dicꝛ teſtimonium ſuſpectum.iiij.q.iij.§.item in teſtibus conſiderandum eſt.Cum enim teſtis preſumitur ſuſpectus: quibuſcunqʒ modis poteſt inquirenda eſt veritas:ar.xxx.q.v.iudicantem.⁊.xxxv.q.ix.graue.⁊.C.de eden.is apud quem in fi.iudex ergo diſcretus in omnibus iſtis ⁊ alijs per que poſſit veritas melius ꝑſcrutari debet interrogare. aliter enim ad veritatẽʒ non poſſumus ꝑuenire.xxiij.q.viij.occidit.i.

s ¶ Teſtis.autẽ ⁊c.Clauſula iſta non reſpicit omnia ſuperiora: quia teſtes illi qui inducuntur ſuper criminibus nõ cõpelluntur.j.ti.ꝓxi.dilectorum.vbi de hoc.

t ¶ Compellas.per excõmunicationem.ꝯ.e.tam litteris ⁊ hoc bene poteſt quia preſtat impedimentum cauſe.⁊ quia iuriſditio ad omnia.extẽditur: ſine quibus cauſa expediri non poteſt.ꝯ.ꝺ offi.delega.preterea.⁊.c.prudentiam.§.ſexta ad fi.⁊.c.i.⁊.c.ſuſpitõnis.⁊.ꝯ.e.tam litteriſ.⁊.ff.de iuriſdi.om.iudi.l.ij.Et ſi nullo modo poteſt compelli ⁊ ita teſtes non poſſunt inde dicere veritatẽ:qd erit.videtur ꝙ debet haberi ꝓ producto ac ſi depoſuiſſet contra illum q facit illum impediri:vel conſentit:quia ſi vellet probibere ne taliter impediretur bene poſſet.j.e.conſtitutis.⁊ ar.iij.q.vij.§.tria.verſi.ſiquis autem.ar.contra.i.q.iiij quia preſulatus.

u ¶ Effrenatam.ſic.ꝯ.eo.c.proxi.⁊.ff.de teſti.l.i.in fi.Et ſic vltra.xl.dicitur eſſe effrenata multitudo:ſic infra de cleri.excõmunica.miniſtrã latores.Sed hoc potius conſideratur ſm magnitudinem cauſe ⁊ perſonarum qualitatem: nam quandoqʒ.xxiij.milia dicuntur pauci.xlv.di.diſciplina.

x ¶ Voluerunt.hec littera poteſt intelligi ſm diſtinctionẽʒ ſꝑius.l.C.e.ti.l.vlt.j.e.preſentata.vel dic vt dicebat io. ⁊ lau. ꝙ lqʒdiu atteſtationes ſunt clauſe:poſſunt adhuc ijdeʒ teſtes iterato induci vt addant:qꝛ forte tunc non habebant omnia in memoria.in auc.e.ti.§.qꝛ vero multi.⁊ ar.ff.de queſti.repeti.vel vt corrigant errorem ſuum.Sed illud non credo:qꝛ hoc debent facere incontinenti ⁊ nõ ex interuallo.j.ti.ꝓxi.ꝑterea i fi.⁊ ar.ad h.xxxv.q.vi.de parẽtela i.v.diſcordaſſe.Sʒ ſiquis teſtis ſecũdo inductus dicat ꝯriũ eius quod primo dixit.tũc dictũ ſuum non valet nec.credꝛ ei:arg.j.e.cum i tua.j.de ap.ſolicitudinem i fi.niſi forte ita eſſet ꝙ ꝑme atteſtationes non valuiſſent:puta ab eo recepte:ſi nullam habebat iuriſditionẽ vel poti⁹ quia pro non ſcriptis debent haberi nec debent publicari:ſed potius incidi.b.

y ¶ Veniens.de hac materia loquitur.j.de appellatio.conſtitutus.

fuerat in parte executioni mādata faceremus in totum executioni mandari. Cum autem pcuratores capituli claremō. i nostra psitia, pposuerint sententiam illā ꝯ iusticiam & post apᵃ. ad nos iterpositā pmulgatam: & infra. Et idem archidi. ipsos tanq̄ pcuratores admittere voluerit[b] vel dictis eorū aliquatenus rn̄dere. p. subdi. noster se ipsi opposuit ex adverso asserens canonice se in decanum claremoñ. electū, propter quod dict[9] archidi. i sua petitione non erat aliquaten[9] audiendus[c]: q2 decanatus ipse non ad illum sed a se potius pertinebat: & infra. Cū igitur super his aliquādiu disceptassent: interlocuti fuim[9] vt dictus. p. si posset incontinēti[d] suam intentionem fundaret[e]: qui cum super hoc testes. & instrumēta produxerit: interloquendo pnunciauim[9]: q̄ sua intererat vt se posset opponere archidi. mēorato. Lite igit inter eos tam super electione q̄ super sententia contestata quesitū fuit ad ipso[f] archid. vtrum attestationes prius exhibitas i articulo[f] supradicto i hoc iudicio vellet[g] admitteret qui respondit: q̄ vellet: dummodo posset obijcere tam i psonas testium q̄ i dicta. Quo audito pars adversa respondit q̄ attestationibus illis in hoc iudicio vti nolebat: cum non super principali negocio sed super articulo incidēti fuissent lite non contestata recepte. vnde super toto negocio alios volebat testes pducere vel eosdē. Pars[h] aūt rn̄dit adversa q̄ cū testes illi tā sup sētētia q̄ sup electōe dixissent & eorū attestatiōes fuissent i iudicio publicate: nō licebat idē postq̄ testificata didicerat sup eisdē articul' alios testes pducere

a ¶ Appellationem. bene allegabant isti pcuratores: si hoc pbare possent. s. q̄ contra iusticiam: q2 executio p hoc suspenditur sic si obijciat q̄ falsi. C. si ex fal. instru. l. vlti. lau.

b ¶ Voluerit. q2 dicebat: q̄ erant ꝯstituti pcuratores ab excōmunicatis: vt patet in integra. & in fi.

c ¶ Audiend[9]. snīa lata inter me & te n̄ ē executioni mādāda: si ius alteri[9] ptis lediť. i. d re iudi. cū sup. & s. d offi. dle. sup eo. & ff. d ap. a snīa lau.

d ¶ Incōtinenti. Nota snīam executōi mādādā nisi stati pbeť exceptio. s. de resti spo. litteras C. de ꝯpensa. l. vl. in fi. & C. de or. cog. l. fi. §. vl. si. j. de re iudi. cum super.

e ¶ Fundaret: quod debet audiri ꝯ illā snīaz q̄ lata erat p archi.

f ¶ In articulo ad quem pbandū fuit admissus s. q̄ sua interest.

g ¶ Vellet. q2 ad hoc cogi nō poterat: cum ob aliud pbandū fuissent inducti. j. e. cū cām q. & ar. s. e. ꝯstitut[9]. j. e. cū i ma. ex ꝯsensu tn̄ valuissent: ar. C. e. ti. l. vl.

h ¶ Pars sed quare necesse hȝ iste. p. ꝯ snīam illaȝ inducere testes cuȝ illa snīa ei nō debeat obesse: q2 res inter alios acta alijs obesse non debȝ. j. de fide instru. inter dilectos. & j. de re iudi. c. penul. i pn. Responde q2 de hoc agebať an snīa ei piudicasset q sciebat rē ad se ptinētē tractari: q2 si p mo sibi actio ei[9] rei ꝯpetebat & pmisit sequentem agere: piudiciū sibi fecit. j. de re iudi. c penul. ff. de re iudi. sepe: q2 h ipso tacite renūciare videť iuri suo. j. de his que fi. a ma. par. ca. ex ore. q2 q̄ȝ cito sciuit cāȝ illam tractari: statim debuit contradicere & se opponere: qd cum nō fecerit psumitur ꝯsentire: arg. s. de offi. dele. cū olim. & liiij. di. si uuus. & j. q ma. ac. pos. insuper secus si nesciuisset cām agi: ar. ff. de accu. sicui. §. idem. Pretereaad h ijdē vel alij testes sup hoc sūt admittendi: & ita sup eodem articulo & inter easdē psonas testib[9] publicatis ijdē vel alij testes iterū recipiuntur. Vn̄ ꝯ. s. e. fraternitatis cū suis ꝯcor. Sȝ iā solutū est: q2 illud ꝯtingit ppter diuersum modū agēdi. j. e. cū i tua. & c. cū cām que. Sȝ si illi et q pmo inducti fuerunt: ꝯriuȝ dicāt i secūdo iudicio: qd erit. nō credo valere dictū eorū: lȝ aliud sit iudiciū & ali[9] modus agēdi. j. e. cū i tua. & j. de psump. lras. s. de proba. per tuas. b.

i ¶ Canonicos. q̄ eniȝ i capitulo sūt p alios pbari nō possūt cū alij ad capitulū nō vocenť. sic & q̄ domi sūt p alios nō de facili explorantur. C. de repudi. ꝯsensu. §. sup plagis. C. d q̄sti. interrogari. ff. ad sill. sigs i graui. §. si pupill[9]. & §. se. & l. iij. ff. si vir aut vxor lȝ al's apud domesticos facile quid confingatur. C. de dona. dātam. Ar. ꝯ. s. e. i litteris. Itē ē hic ar. q̄ excommunicat[9] post absolutionem suam restituitur pristino statui. iiij. q. i. c. i. Itē ea q̄ i capitulo agūtur: p alios probari debēt vt hic dicit. Et hec est cā quare ꝯpelliť canonicus ferre testimonium ꝯ ecclesiam suaȝ sup ꝯctu inito cū capitulo suo: nec debeat iō pdere bn̄ficiū suū: q2 hoc facit cōpulsus. ff. de bo. lib. g cum maior. §. penul. secus esset si assumereť ad officium vt i aduocatōe vel pcuratōne q2 tunc perdeť debet bn̄ficiū suū. s. de postu. c. vl. hinc iō absoluūtur ob cautelam: vt possint testificari: qa dicebať q̄ erāt excōmunicati p[9] appellatōeȝ. al's nullus absoluitur ad cautelam. Nec intelligas: q̄ quilibȝ excōicatus vocat[9] ad testimoniuȝ debeat absolui. & h. ideo absoluuntur ad cautelam: q2 nō poterāt pbari p alios q̄ȝ p illos d capitulo: vt lra dicit.

k ¶ Vis questionibus iuramenti. sed cum iuramento bene: al's q̄ȝtūcunq̄ȝ religiosus sit aliquis i piudicium alterius non est ei credendum. j. e. nuper. et sic tam monachi q̄ȝ alij clerici possunt ferre p ecclesia sua testimonium. s. e. insuper. & c. cū nuncius. & j. de iureiur. & si christus i fi. & xiiij. q ij. super prudentiam.

l ¶ Remittať. & sic pȝ q̄ iuramentum testis pōt remitti & hoc iō: q2 vbo aduersarij possū totū ius meū relinquere. vt. C. de fideicō. l. vl. Sed vť q̄ non possit remitti: q2 itroductuȝ est vt veritas detegať: & vt religio iudicātis non circūueniatur: & sic videtur q̄ i fauorez iudicātis. ergo partes non possunt illud sibi remittere. So. iuramentum illud iudicis aucte remittitur: & istud iuramētum pncipaliter in fauorez partis prestatur. Unde pn̄t illud sibi remittere partes. Sed nūqd iuramentū istd pōt remitti i cā matrimoniali de ꝯsensu ptium. dico q̄ nō: q2 nec eorū ꝯfessioni statur in ca matrimoniali etiā si fama ꝯsentiat sine rumor: & hoc iō ne colluderēt ad iuicem ꝯ matrimonium. j. de eo q cog. ꝯsāg. vx. sue. sup eo. sed i ꝯiungendo videtur q̄ possit remitti. q2 ibi credit ꝯfitenti: dūmodo nō sit i alteri[9] mr̄imonij piudiciū j. de clādes. despon. c. ij. sed qd dices de iuramēto calūnie an possit remitti a pte pti. videť q̄ non. q2 nec ꝯsuetudo valet de ipso non prestando. s. de iura calū. ceterū & videť expssum. C. de iura calū. l. ij. §. sed. q2 veremur sed eadem rōne qua iuramentum testi remittitur: q2 i fauorem partiū pstatur vt vitas eliciať: & non occulteť

xiij.q.ij.q̃z.q̃z.pōt iuramētū calūnie remitti: q2 illō p̄ re stat i fauorē ptiū nec calūniose aliqd fiet: et vt vitatē. vl saltē b3 q̄ estiat ɔfiteat. C.ō iura.l.ij.§.finaūt ad fit Dicūt qdā vt io.et b.et alij seq̄ces: q̄ iuramtū istud de calūnia expsse remitti ñ pōt: sed tacita bñ remitti pt nec snia pp̄ter hoc cassaret. ar.ff.ō p cu. filiusfa.§. vete rani.et C.e.ti. ita ō mu3.vbi exceptio pcuratoria ɔ mili tē expsse remitti ñ pōt: tacite vō bene pōt.ff.ō iureiurā.l iusiurādū.§.q ius iur. sicut aliqñ taci ta phibitō pl⁹ oga tur q̃3 expssa.ar.ff de sol.vō pcurato ri.§.alia.et.l. siqs stipulatus i melle §.i. alij dicūt vt. m et eius seq̄ces q̄ ñ pōt nec tacite nec expsse: cū nō tm̄ in fauorē partiū sed p cōi vtilitate itro ductū ē: vt dic lex q̄ ex dissimulatio ne remitti nō pōt. C.ō iura.ca.l.ij.§. s3 q2 veremur.b.

m ¶ Dilecto filio. litis ɔteſta tionē. ptestādo q̄ p illa vba nō intē debat litē ɔtestari. ē.ō or.cog.cū dilectus.

n ¶ Unicum. S3 nunquid eēt ide3 si haberet duos p ter istiū. vi q̄ nō: quia duo testes sufficiūt.ē.e.l3.j.de testa.relatū.et.iiij.q.iij.§.itē vbi numer⁹.et.ij.q.iiij.§.j. adhuc credo q̄ remoueri ōbeat a iudicō: et p̄cipue si illi duo sint viles: et q2 testes nō habēt oīa i memoria semp et sic veritas occultaret: et pbatiōis copia totalit deriperet.ar.op.ē.vt lite nō ɔtes.qm̄.j.rñ.et curare debent magistrat⁹ vt etiā salua sit rex pbatio.ff.e.ti.curēt.et ar.in auc.e.ti.vl.calū.col.vij.et.ff.ad.l.acql.in lege. Si aūt plures haberet nō deberent remoueri: q2 vbi aliquis habet sufficientes teste: alij ñ cōpellunt ē.e.ti.c.de testib⁹ in fi. Sed nunquid esset idē in causa criminali. videt q̄ nō quia in criminali non cōpellunt testes.j.ti.pr.dilectoꝝ. adhuc credo q̄ sit remouēdus: nō ob.eo q̄ no pōt cōpelli: quia p̄cibus induci posset vt testificaret. sed si omnino nollet testificari ñ deberet remoueri etiā in causa ciuili. si iudex vellet iurare q̄ nil scit de causa illa: nō d3 remoueri. Idē credo tenendu3 si aliquis in fraudē pcuret: vt cā talib⁹ cōmittat: l3 hēt alios p̄tes: q2 fraus ei pdesse ñ d3.ar. op.j.ō simo.nobis.et.c.sicut.et.ē.ō rescri.super litteris

re: p̄sertim cū in h̄ iudicio atte statiōib⁹ illis vsus fuisset sub di.p̄libatus. Nos igr̄ iusticia pnuuciauim⁹ exigente q̄ testes essent recipiendi sup to to negocio q̄s vtraq3 ps duceret producendos. Quocirca mandamus q̃tenus receptis testibus et rationibus partiū intellectis: cā3 ip̄a3 tā sup p̄n cipali q̄ ēt icideti fine canonico terminetis. Nō vō q̄ in capitulo agunt nō facile possūt nisi p canonicos ipsos probari volumus vt ad cautela3 absoluatis eosdem: vt vocati ad testimonium libere valeant p vtraq3 testari. Idem bisuntino archiepiscopo.

Talis q̄stionibus: et ifra. Monachi vō ō suis fratrib⁹ ac ɔuersis testes in causis pp̄rijs pducere absq3 iuramēti exhibitōe nō p̄nt nisi sō sitā a parte remittat aduersa. Idē attrebatē. ep̄o et dedim. et vrhcāpi abbatibus.

Dilecto filio arieñ. pposito nob inotuit exponē te: q̄ cū cām q̄ inter ip̄m et comitissa3 flandren. sup donatione. vj. p̄bendaru3 sacerdotaliu3 agitatur: vobis episcope ac abbas dedimeñ. et attrebaten. decano duxim⁹ cōmittendā: idē p̄positus citra lit. cōtesta[m] proposuit q̄ testimoniu3 decani necessariū erat sibi in cā p̄dicta cū de iure suo nō nisi p ip̄m et aliū vnicū[n] tm̄ testē facer̄ fide3 posset: vnde postulauit vt in cā ipsa eo pcederet exclusō[o] vel supsederet in negocio quousq3 substitueremus⁹ alium loco ei⁹: vos aute3 petitione3 eius admittere recusastis[p] qnimmo post ap.a prebēdarum ipsaru3 donatione suspendistis eunde3. Ne igitur ob testis defectū[q] eius iusticia valeat deperire: te abbas vrhcampi loco ipsius duxim⁹ sub rogandum[r] mandans quatenus si est ita: suspensione prepositi relaxata[s] in cā iuxta prioris mandati tenorem ratiōe preuia procedatis. Idem iudici sabiñ.

o ¶ Exclusō. hoc habet locum quando clausula illa: q̄ si non omnes &c. ponitur.

p ¶ Recusatis. et male. quia etiam pretor testimoniu3 dicere debet.iiij.q.iij.§.itē in criminali.v.si res exigit. nec enim artāda est copia probationū.ff.de incen.rui.nau.l.nequid.§.de his. Sed quid si impetres illum in iudicē: qui volebat esse aduocatus meus in illa cā. ob h̄ non remouetur cum aliū possum hēre aduocatum: nisi hoc dolo feceris: vt mihi subtraheres copiā aduocati per.ti.ar.j.e.ɔsti tutus.et.iij.q.vij. siqs autem. Sed qd si ei reuela ui secreta causa mee. non sufficiat ad remouendū eum: quia nō debet iudicare b̄m conscientiam s3 b̄m allegata.iij. q.vij. iudicet. Sed quid erit si iudex iste de quo queritur cōmittat statim vices suas alij nihil sibi retinendo: nūquid tenet tal' cōmissio: et si tenet: nunqd potest iste esse testis corā illo: dixit ioānes: q̄ non potest coram eo ferre testimoniū: quia fungitur vice eius qui delegauit: et idē est iudicare per aliū qō p se.ar.ē.de offi.dele.corā.et l3 modo non sit iudex: sufficit q̄ fuit: vt non possit esse testis.ij q.vj. statuendu3 est. Satis honestū putarē: et q̄ possit cōmittere et q̄ possit esse testis coram illo.et.c.illud statuendu3. loquitur de iudice qui cognouit de causa: et hoc pōt dici p decre.istam: quia iste iudex fuit: et tamē admittit ad testimoniū immo propter hoc remouetur. Et si ordinarius peteretur in testem coram officiali suo: nunquid deberet testificari. credo q̄ sic: si necessitas immineret.

q ¶ Testis ōfectū. et sic eo remoto poterit ferre testimoniū in cā. Sed nūqd aduersarius poterit obijcē i p̄sonā isti⁹ decāi vt a testimonio ip̄m repellat. nō: cū ip̄m approbauerit i iudice3 eū eligēdo: sed in dicta bene poterit s obijcere.iiij.q iij.§. siqs testib⁹.iij.q.iij.§. offeratur.et.xxx q.v. horendus.

r ¶ Subrogandum. Cum vnus iudex alij subrogatur totu3 tempus habet quod alij concessum fuerat.ff.de iudicijs si iudex. et hoc cum res est integra. Si vero non est integra: tunc si est delegatus habet residuum tempus: si ordinarius non minus in anno.ff.de iudi.edictum.C.de iudi.properādum.§.si autem in medio.io.

s ¶ Relaxata. de facto quatenus de facto processit.ij.q.vj. arguta.arg.j.de ap.ad presentiam.et.ē.de offi.ordi.c.penul. quia excommunicatio vel appellatio fuit legitima et suspensio nulla.j.de senten.excō.per tuas.ē de offi.or.c.penul.

a Significauit. deperire. Ar. ꝙ futuris casibꝰ prudenter de- bemus occurrere. sic. s. vt lit. nō ꝯte. qm̄. j. rñ. ⁊ s. e. sig testiū. ⁊ j. e. albericꝰ. ⁊ j. de ꝯfir. vti. vel inuti. cū dilecta. ⁊ ff. lo ca sigs. domū. ad fi. ff. ad. l. acquil. in. l. acquilia. ff. de vsufru. l. j. in fi. ⁊. C. de vsur. pupil. l. vl. ff. de fur. l. tabulas. ⁊. l. q vas. ⁊ xxiij. di. in noīe dñi. ⁊. s. de elec. licet. ⁊ infra omnia propter hoc fiunt. j. q. vij. saluberrimuz.

b Idoneos. Inter hāc receptionē testiū ⁊ illaz q̄ fit cū timetur de morte te stiū vel absentia diutur na. s. vt lit. nō ꝯtes. qm̄. j. rñ multiplex est differen tia. Hic eniz recipiuntur oēs testes indifferenter taz iuuenes q̄z senes. sꝫ i ca su illo non recipiunt nisi illi tm̄: de quoꝝ morte ti metur: puta q: sūt senes vl' infirmi de quoꝝ absētia diuturna timetur: vt ibi di cit. Itez hic statim publi cant ad ꝑpetuam rei me moriā ibi nō publicant: sꝫ cōsignant. Illi non va lent post annū: nisi infra annū: vel agat vel denū ciet illi ꝑsone ꝯ quā idu cti sunt: vt ibi d: isti per petuo valebunt tanq̄z au ctenticū instrm̄: quorum dicta sunt redacta in publica monumenta. C. d re iud. gesta. Item ꝯ illos pōt obij i in ꝑsonas: sꝫ ꝯ istos nō: si appareeat in strumtū dnūciatiōis: vt dicit vincē. sꝫ h nō ē verū. Itē hec ꝓ ducunt vbi nō mouet: v timet lis i pñti: ibi secꝰ. Et no. ꝙ hec publicatio vꝫ habere locū. etiā tm̄ in defēsione siue exceptio ne: nō aūt i actione: nec ē ꝯtiū. ff. ad. l. acql. in l. acqlia. q: isti testes cōsignāt: sic itelligit dñs azo legē illā. imo dico idē i a tione qñqꝫ ꝑ eandē. l. ff. ad l. acql. i. l. acqlia. ibi publicant ⁊ sē tentia fert: sꝫ cōdēnatiōis exactio cōpetit tm̄: cū extiterit con ditio: vt ibi d. s. d lite nō cōte. qm̄. j. rñ. in auc. e. ti. §. ⁊ hoc veꝝ est. col. vij. sed in his duabus cōcoꝛ. ꝯsignātur ⁊ i auc. p̄dicta: vbi dicit: publicant. i. publica manu trāscribūt: vt loqtur ā lit. ꝯte. cū illa dcr. qm̄. hꝫ vnū modū legēdi. Si vis itelligē auc. loq in decre. huiusmodi tūc ꝓprie sedet. publicantur. i. i pu blica monumenta reducuntur: vt ibi dicitur. vin.

c Monumēta. hec ē bōa ꝓuisio ad cautelā futuroꝝ: vt sic redigāt testes i publicā formā ⁊ aliō ꝯsiliū poterat hēe ecclia ista ꝯ p̄ronos: vt faciāt eis chartā libtatꝭ: sic agitur ꝑ apocha faciēda. C. d fide istru. ples. Apocha fit dātꝭ ātipocha rcipiētꝭ sic ⁊ librꝰ agit ꝯ p̄ronū: vt faciat ei chartā māumissionis. C. de li. cā sic datā. aget ḡ ecclia offō iudicis: hꝫ leges ageret ꝯditōe ex illa lege sic datā. ⁊. ff. de cōdi. ex lege. l. vna. vicen.

d Denunciando. Ar. ꝙ nō valet receptio testiū: nisi denū ciatio de h etiā facta sit parti aduerse. s. e. ti. in noīe dñi. j. d fi deiuss. constitutus. ⁊. s. vt li. nō ꝯtes. quoniā. ⁊. iij. q. ix. charte. qd ē veꝝ. Itē ar. ꝙ facta denunciatione: siue veniat ad viden dū testes siue non: valet receptio testiū. s. e. ti. in noīe dñi. ⁊ d hac denūciatiōe fieri dꝫ publicū instrm̄: vt si dubitaretur de nūciatiōe: forsitā q: si ab aduersario negaret ꝓbaret ꝑ istrm̄

Significauit nobis p̄sbyter sci. n. sabin. dio. ꝙ fūda tores eiusd eccle liberā eā eē volētes fundatiōis tpe in ea nihil iuris retinē dixerūt: vñ timēs ne ꝓcessu tpis ꝓbatiōis copia valeat dꝑire ꝓuideri: sup hoc idē p̄sbyter postulauit. Quocirca mandamꝰ q̄tenus testes idoneos quos ip̄e sup hoc duxerit ꝓducēdos axami nes diligent: ⁊ eoꝝ dicta i pu blica redigi facias monumen ta: denūciādo fūdatoribꝰ añ dictis vl' eoꝝ hēdibꝰ: vt rece ptōi testiū si velit intsint: ⁊ fu ꝑ denūciatiōe sic facta cōfici facias publicum instrumētū.

Idē epo ⁊ archid. verbenent.

Cum cā que inter econo mū monasterij sācti. m. de monte. ⁊ infra. Cuz igitur abbas ⁊ fratres eiusdē loci ꝓ bare intēdant quanti precij venditionis tēpore possessio nes predicte fuēre: mādamꝰ quatenus recipiatis testes q̄s alterutra ꝑtiuz super hoc du xerit producēdos: ⁊ infra. Si vo ꝑs monasterij ad hunc ar ticulum eosdem testes produ xerit: quos ad alium proban dū produxit: vos nihilominꝰ eos recipere procuretis: quo niam aliud est probasse dece ptionis excessum: ⁊ aliud ꝓ bare quantitatem valoris.

Idem.

Albericus miles nobis insinuare curauit: ꝙ cum olim inter ipsum ⁊. c. mulierem rauennat. coram

e Cum cā q. tpe. tempꝰ eri ꝯtrꝰ inspiciendū est. j. d emp. ⁊ vē. cū dilecti. C. de rescin. vē. si volūtate l si. ⁊. ff. d euic. ex mille. §. j. ⁊. ff. de mino. deniqꝫ. §. scio. ⁊. s. de elec. dudum.

f Ad aliū. aliū articulū hēs. j. de emp. ⁊ vē. cāz q. ⁊ ē pars istiꝰ oliz erat tota itegra ⁊ ibi ꝓ batū fuit ꝙ mōa steriū dceptū fuit vltra dimidiā iu sti pcij nō determian do quātū vltra: vñ ꝓbāt mō dꝫ quātū valebat res vltra diuidiā iusti pcij. sꝫ q̄liter dbuit ꝓba ri excessus dcepti onis siue quātita te valētie. rñdeo h mō potuit eē: quia cū rescēt vēdita ꝑ decem: testes dice bāt ꝙ res valebat multo plus de. xx. sꝫ no taxabāt quā to plus d. xx. ⁊ illd plus dꝫ probari. Sꝫ illi testes q fue rūt inducti ad ꝓ bādū p̄mū articu luz: quō admittūt ad ꝓbāduz secun dū. q: si tc fuit int rogatus q̄ztū valebat res vltra. xx. ⁊ ip̄e respondit ꝙ nesciebat: nō videt vlterius admittēdus. Sed intellige: ꝙ simpliciter dixerūt nec fuerūt interrogati de quan titate excessus: vel hoc nō nocet. quia postea potuit sci re ꝙ tunc ēt nesciebat ⁊ informare suam sniam ⁊ alijs argumētꝭ. nec ꝓpt hoc est ꝯtrius sibi: nec dicūt testes ꝓduci sup eodē articlo: q: ad aliud inducunt mō q̄z prius. sic. s. e. veniēs. ⁊. j. e. cū in tua. p̄mo eni dixerūt testes ꝙ res valebat vltra. xx. mō dicūt p̄cise ꝙ res valꝫ vltra. xxiiij. vl'. xxv. vel aliā certā quātitatez declarant vltra. xx. sed q̄liter h probatur. dico ꝙ ex q̄litate rei ⁊ quātitate redditūū probatur preciuz rei. C. de rescin. ven. siquos. ff. de re. eo. q sub tute. vel cura. si fūdꝰ in prin. quādoqꝫ res estimat quantū pōt colligi in. l. an nis: i auc. d ali. ⁊ emphi. ꝯc. §. scissimas col. ix. qñqꝫ ēt ꝯderat quātū i. xx. ānis possit colligi. i auc. d re. ec. ñ ali. §. q: vo leonis. col. ij. vl' ēt estimat hꝫ ꝙ vēdi potat tūc q: res tm̄ valet quātū vēdi pōt. ff. ad trebel. l. j. §. si heres. nec ex affectu dꝫ estimari: sꝫ cōi estimatione. ff. ad l. fal. p̄cia in prin. io.

g Deceptiōis. Licitū ē ꝯhētibꝰ ad inuicē se dcipe. ff. d mino. in cause. ij. §. in p̄cio veꝝ est vsqꝫ ad dimi diaz: sꝫ non vltra: vt hic. ⁊. C. de rescin. ven. l. ij. ⁊. j. de emp. ⁊ ven. cum dilecti.

h Albericus. in scriptis. Nota ꝙ sentētia lata in cā matrimoniali tenet: licet nō sit lata in scriptꝭ. ⁊ alio casu quem habeo. xj. q. j. siquis cū clerico. ⁊. C. d sen. ex peri. reci. auc. breuissimas. cōtrariū habeo. ij. q. j in primis i fi. vbi de hoc. ⁊. l. statutis. i' la gnālia sūt

capl'o rauennateñ. matrimonij qd̄ verteret̃: tādem lata fuit diuortij sn̄ia iter eos postea vero dictus miles timens sibi ⁊ filijs quos de legitima vxore suscepit: ex eo posse p̃iudiciū generari q̄ in scriptis redacta non fuit sn̄ia memorata supplicauit vt testes qui sn̄ie iterfuere p̄dicte recipi facere mus. Ideoq; mādam⁹ quatenus testes curetis recipere antedictos d̄positōes ipoꝝ i scripturā publicā[a] redigi facientes. I dem beluac. epo.

Cum i tua diocesi: ⁊ infra. Utrū autem si accusatore idoneo ꝯparente per tres vel quattuor testes iter iā cō iunctos parētela ꝓbaret̃: per depositiōes eoꝝ ūde; posteriorū testiū deroget̃ fidei. xi. vel xij ꝓpinquoꝝ q antiqores tēpore ac p̄stātiores meritis ante ꝯctu; matrimonij i ꝯtrium iurauerant distinguendo per sonas ⁊ gradus a quibus directe hi de quoꝝ copula agit̃: descenderunt an primi posterioribus p̄ferant̃: non imerito queri posset. Quāquam autē ad aliud[b] ⁊ ob aliud iurauēit tam illi q̄ isti: tamen si in secūdo iudicio priores persone iurate deponerēt illa eadē que p̄mo dixerunt: absq; dubio eorum testimonia p̄ualerēt. nec eo possent p̄textu repelli: q̄ ꝑ res testificata didicerāt cū talis exceptio locum non habeat in hoc cāu[c]. I dem.

Constitutis i. p̄. nostra ar̃ epo. ⁊. m. canonico surrentiñ. dū ip̄e illu; de crimie simonie deferret: ⁊ infra. Cetex q̄m a p̄ncipio, ꝓtestatus ē p̄fatus. m. ipi⁹ ar̃epi cōsanguineos multa ip̄edimenta ꝑ suā potētiā p̄stitisse: quo minus ꝓbatōu; copiā infra p̄sentia secū haberet: cū quosdam induxerint ad iurādū ne aduersus archiep̄m aliquid dicerent: ⁊ alios minis ⁊ terroribus a testimonio ꝓhibēdo arcere nitāt̃: nos ex officio nr̃o sup boc ꝓuidere volentes mandam⁹ vt generalem feras excōicatōis sn̄iam in omnes qui ip̄edimentum aliquod ipsi. m. p̄stare presumpserint in testib⁹ ꝓducendis: illos autem quos vt dictum est iurasse constiterit: q̄ ꝯ archiep̄; nihil diceret denunciet̃ iuramēto huiusmodi nō teneri[d]. Siqs autem de consanguineis dicti ar̃epi aliquē de testib⁹ p̄sūpserit impedire: q² verisimile[e] non videtur vt eo inuito talia fierent: ⁊

hoc sp̄ale fauore filioꝝ sicut i cāis mr̄imonialib⁹ multa alia sp̄alia sūt vt dictū ē. s̄. vt lit. nō cōtest. c. i. b.

[a] Publicā. ad hāc publicationē faciēdā vocādi sūt quos negociū tāgit ⁊ ēt heredes eoꝝ. s̄. e. significauit. sic recipiunt̃ testes ad cautelā futuroꝝ: q² timet̃ de testibus q̄ p̄nt nō esse tp̄e li. s̄ vt lit. non ꝯtes. qm̄. tñ differētia ē it istos testes ⁊ illos vt dictū est s̄. e. significauit sic ēt recipiunt̃. ff. ad l. aql. i. l. aqlia. io.

[b] Cum i tua. ad aliud. Cū. n. i modū denūciatōnis ꝓbatū eēt q̄ fama erat illos eē cōsāguineos: ⁊ q̄ eēt scādalū si ꝯdicerēt i ducti fuerāt ad i probādā ꝯsanguinitatē testes de illa ꝯsanguinitate. vt ōis suspitio tolleret̃: ⁊ sic ꝯrerūt. vt. j. de spon. cū in tua. que est ps isti us. Postea v̄o contracto matrimōio accusatore idoneo comparente. i. ij. vl' iiij. alij testes idonei iurarūt illos eē consanguineos. cū directe accusabatur matrimoniu; ⁊ ita ꝓpter diuersum modum agendi possunt ijde; et alij testes publicatis attestationibus induci super eodē articulo. sic. s̄. eo. veniens: ⁊ ar. s̄. e. cum causam que inter economum. Sed hic non videtur papa respōdere ad q̄stionē ꝓpositā. S; dic q̄ eo ipso q̄ dic̃: si i secundo iudicio nō itroducūt̃ ille eedē p̄sōe iurate dicāt id qd̄ dixerūt i p̄ma valet dictū eoꝝ. dat̃ itelligi q̄ valet dictū istoꝝ q scd̄o sūt recepti si p̄mi veꝝ i scd̄o iudicio nō itroducāt̃ aut alij: ⁊ ita b̄m h̄ separent̃. S; nō vr̃ q̄ isti tres vel q̄ttuor p̄ferāt̃ p̄orib⁹. xi. vel. xij. l; ad aliud sint illi iducti ⁊ ob aliud isti. nisi i secūdo iudicio tales iducerēt̃ vl' tot: q̄ merito p̄ferāt̃ p̄orib⁹. s̄. e. ti. c. d̄ testib⁹. ⁊. c. i nostra. S; dicas q̄ stabit̃ istis secūdis si alij in ꝯtriū nō iducāt̃: cū sit alia cā. ⁊ alius modus agendi. b.

[c] Casu. i. i cā matrimoniali sic exposuit io. ⁊ b; hoc p; q̄ si aliqua pars ꝓbauit consanguinitate;: pars alia publicatis attestationibus potest iprobare ꝯsanguinitatē vt hic videt̃. ⁊. s̄. e. serics. nā i cā matrimoniali ēt post sn̄iam illud pōt fieri cū sn̄ia lata ꝯ matrimoniū nō trāseat in rem iudicatam. s̄. e. sicut. ⁊. j. de sen. ⁊ re iudi. lato; ⁊. c. cōsanguinei. ⁊ xxxv. q. ix. §. his ita r̄ndet̃ i fi. Sed io. dicit q̄ tales testes tunc demum sunt recipiendi: cum pars aduersa ꝓtestat̃ se velle incontinenti ꝓbare cōsanguinitatem: ne postea sit p̄sumptio ꝯ ipsa;: q̄ vellit subornare testes S; hoc non credo q² siue ꝓtestetur siue non bñ p̄nt ꝓbare ꝯtrium cum sit alius articulus in quo agitur de falsitate p̄orū dictorum testium. d̄ hoc dictum est. s̄. e. serics. et. c. ex tenore. ⁊ v̄bum istud quod dicit in hoc cāu ñ simpliciter sic expono. i. in cā matrimoniali idi recte: q² nec ibi publicatis attestationibus ab eadem p̄te de iuris rigore debent testes super eodē articulo ⁊ eodem modo induci nec ēt in cā appellationis. s̄. e. fraternitatis. ⁊. s̄. d̄ ꝓba. iurauit vbi de hoc. sed sic debet exponi: in hoc cāu. i. cu; ꝓbata est consanguinitas contra matrimoniu; potest altera pars publicatis attestationibus improbare consanguinitatem: vt in casu huius capituli cum agitur de falsitate p̄orum testiū vt dictum est. idem eēt in alio impedimento. s̄. e. ex tenore. vel sic potest exponi: in hoc casu. i. cum aliter agitur vno iudicio. ⁊ aliter in alio. s̄. e. veniens ⁊. c. cum causam. que inter economum. tamen si testis dicat contrarium: in secundo iudicio ei qd̄ dixit in principio: nō valet dictum eius: vt hic colligit̃. ⁊. s̄. de ꝓba. ꝑ tuas: ar. ad h̄. j. d̄ p̄sump. lr̃as. alia tñ expositio melior est.

[d] Constitutus. non teneri ⁊ ita iuramentum tale etiā nullum est ipso iure q̄zuis videatur posse seruari sine interitu salutꝭ eterne: ⁊ iō b̄uādū vr̃. seu i veritate ñ ē b̄uādū: q² expedit peccata nocētū nota eē. ff. d̄ iiurijs r ū q. q² ⁊ iudicio veritatē occultare mortale peccatū ē preteq; i criminib⁹. xi. q. iij q̄sqs. j. de fal. c. i. ⁊ ideo tale iuramentū illicitū ē. sic habes. s̄. e. intimauit: vbi de hoc. Et sic patet hic ⁊. c. intimauit. q̄ temerarium iuramētū nō repellit alique; a testimonio sicut nō repellit ab electione. j. de iureiur. sicut. io.

[e] Uerisimile. l; p̄sumat̃ q̄ istud fiat de voluntate archiep̄i nō tñ hāc p̄sumptōe; pōt archiep̄s elidere. i. q. iij. quia preſu

latus.⁊.j.de homi.petrus.io.

a ¶ Scrupulo.lxxxvi.di.culpam.⁊.lxxxiij.di.error ⁊.xxiij.q.iij.qui poteſt.

b ¶ Sanctiones.vt.C.de poſtulau.prouidendum in fi.⁊.j.ti.pri.peruenit.⁊.iij q.vij.§ tria.ꝟ.ſiquis autē.b.

m ¶ Ab vno.q: ille nō ſufficeret: ⁊ oēs illi q cāȝ habēt ab vno pro vno ſolo reputantur: ar.i.q.i.cito.ff.de condi.⁊ de.cui fundus in fi.

n ¶ Admīnꝰ.debēt audiuiſſe.Sed qd ſi illi duo audiuiſſent ab vno.nō vr̄ q̄ valeat.⁊ ſm̄ hoc iudex aſcēderet ī īfinitū hec qō nō ꝓcederet: ſufficit ergo q̄ audiuerint a ſenioribꝰ ſuis de illa ꝯſanguinitate: ⁊ ſi vellēt teſtificari de eo qō audiuerūt a quibuſcūq3 alijs: locū hēret obiectio. Iteȝ ⁊ ſi plures eſſent teſtes ⁊ quilȝ eoruȝ audiuiſſet ab alio q̄3 alter non valebit teſtimoniū niſi quilibet illorū audiuiſſet a pluribus ſ. a duobus ad minꝰ vel niſi oēs ipſi cōiuncti audiuiſſent a duobꝰ. ⁊ ita eſt hic ar. q̄ ille nō d3 admitti cuius auctor repellit̄ ſicut ſcripta illa nō debent recipi cuiꝰ auctor reprobat̄.j.de hereti.fraternitatis.ar.ꝯ.i.q.ma.accu.poſ.cū ī tua.ſed illud locū h3 ī accuſatore.hic ī teſte.io.

c Conſtitutis.actōes ī.petitiōes: q: nō ē ingrendu3 cuiuſmodi actio intentet̄.s̄.de iud.dilecti.vbi de hoc.⁊.c.examinata: vel defenſionis quod melius eſt.

d ¶ Didicerit.⁊ ita ſi didiciſſēt teſtificata vlteriꝰ nō reciperent̄ teſtes ſup iſto ꝓceſſu cāe matrimonialis: ſecꝰ videret̄ ſi ageret̄ ꝯ ꝯſāguinitate ꝓbanda vel ī ꝓbāda vel alio ī pedimento: vt.s̄.de ꝓba.cām matrimonij.⁊.s̄.e.ſeries vbi de hoc.

e Induxit.Sed nunquid ijdē teſtes pn̄t ſepius īduci: quouſq3 fuerīt publicate atteſtationes.ita videt̄.vt hic.⁊.s̄.e.cum cām.vbi de hoc ī glo que īcipit hec littera.⁊.hic ſm̄ tenorē illius.l.C.de teſt.l.vl.ēt poſt publicationē ⁊ tū anteq̄3 didicerit qs teſtificata pōt ꝓducer̄ teſtes: niſi renūciauerit ꝓductioni: ī auc.e.ti.§.q: vero.coll.vij.q̄3uis altera pars viderit atteſtationes: vt ibi dicitur.

f Licet ex quadā.īſtitutum.xxv.q.vi.de parentela.

g ¶ Valerēt.vt.ff.de gradi.non facile.

h ¶ De auditu.niſi ſint graues pſone: ⁊ aliquos vidiſſēt ī aliquo gradu ꝓ ꝯſanguineis ſe habere: vt.j.e.ſequitur.

ob hoc non caret ſcrupulo[a] ſocietatis occulte: eo q̄ ſi voluerit potuerit ꝓhibere cuȝ ſ3 legitimas ſanctiones[b] iniquam oſtendant ſe cām fouere. ⁊ expiri debeat iudicis auctoritatem cluſam q̄ defenſionis copiam ſubtrahit aduerſario eūdem arc̄epm ab offō pontificali ſuſpendas: ⁊ facias manere ſuſpenſum donec illū fecerit a tali p̄ſumptione ceſſare.

Idem magdeburg.ar.⁊ prepoſito ſeburg.

Conſtitutis in preſentia noſtra ꝓcuratore a ſororis nobilis viri marchiōis miſneñ. ⁊ nūcio illuſtris p̄ncipis bohemoruȝ: ⁊ infra. Prageñ. ep̄s ad petitionē eiuſdē principis ip̄a volente ad ip̄m accedere: vt ſuas coram eo ꝓponeret actōes[c]: ſed a ſatellitibus eiuſdem ꝓhibita qui ei bis vel tertio ꝓhibuerūt igreſſuȝ: pꝰ ap. ad nos interpoſitā diuortij ſniaȝ ꝓmulgauit a qua ip̄a fecit ad noſtram preſentiaȝ prouocari: ⁊ infra. Mādamus q̄tenus ꝑtibus ad locū idoneū conuocatis: recipiatis teſtes: quos vel nobilis ipſa ꝑ ſe vel p̄nceps ꝓparte ſua: cum nondum teſtificata didicerint[d] ſuper ꝓceſſu prageñ. ep̄i vel poſteriorum iudicū duxerint ꝓducēdos: ⁊ nobilis ip̄a ꝑ ſe vel teſtes quos iduxit[e] prius vel alios ſi voluerit iducere nō vetetur: cū non renūciauerit teſtibus producendis.

Idem in concilio generali.

Licet ex quadā neceſſitate p̄ter ꝯmunem formā olim fuerit inſtitutū[f] in cōſanguinitatis ⁊ affinitatis gradibꝰ ꝯputādis valere teſtimōiū de auditu cum ꝓpter breueȝ hominuȝ vitaȝ teſtes de viſu deponere nō valent[g] vſq3 ad gradū ſeptimū ꝯputando: quia tū pluribꝰ exēplis ⁊ certis experimentis didicimus ex hoc multa pericula ꝯtra legitia ꝓueniſſe ꝯiugia: ſtatuimꝰ ne ſuper hoc recipiant decetero teſtes de auditu[h]: cū iaȝ quartū gradum ꝓhibitio non excedat: niſi forte pſōe[i] graues extiterint quibus fides ſit merito adhibēda ⁊ ante litem motam[k] teſtificata didicerint ab antiquioribus quidem ſuis[l] nō vtiq3 ab vno[m] cū nō ſufficeret ille ſi viueret: ſed duobꝰ ad minꝰ[n] nec ab īfamibus ⁊ ſuſpectis ſed a fidedignis ⁊ omni exceptiōe maioribus: cuȝ ſatis videret abſurdū illos admitti quorū repellerent auctores[o]. Nec

o ¶ Auctores.ar.q̄ īfamia nō īduc̄ purgatōe3 que ab inimico actore vel a leuibꝰ pſonis ꝓceſſit.xi.q.i.in ſcunctis.⁊.j.de accu.q̄liter ⁊ qñ.ij.io.

p ¶ Legitimi.q: ꝑſonis vilibus ⁊ indignis porte dignitatis non debent patē.j.de exceſ.pla.iter dilectos.⁊.C.de dig.neq3 famoſi li.xij ⁊.C.de infa.l.vna.li.x.⁊ ar.xxxij.q.v.p̄ceptum.b.

i ¶ Perſone.nō intelligas graues appellari illos qui ī dignitate ſūt ꝯſtituti: q: aliud eſt dignitas q̄3 grauitas: vt.iiij.q.iij.§.item ī criali.ꝟ.in ſecunda lege.ſed graues dicunt̄ hi qui nō ſūt leues: puta homo bone famie ⁊ opinionis ⁊ antiquus hō: ſicut bñ meritꝰ dr̄ q nōdum demeruit.ff.de.le.ij.cū pater.§.rogo.⁊.l.cū quidam.⁊.s̄.de ſcruti.c.vno.vel ſeniores hic appellantur graues ad quos recurrit̄ deficiētibꝰ teſtibꝰ de parētela.xxv.q.vi.c.i.⁊.ſenibꝰ in dubijs ⁊ antiqs factis maior fides adhibet̄.ff.de fi.iſtru.l.vl.⁊.ff.fami.her.ſique ſunt.⁊.ff.de le.iij.ſi chorus.§ i.

k ¶ Motā.ſecus eēt ſi poſt motā.tūc.n.non admitterentur.

l ¶ Suis.q ēt alij p̄ferunt̄ in ꝯſanguinitate computanda: q: ipſi melius ſciunt ſuam anologiaȝ.j.q.ma.ac.poſ.vr̄.⁊.xxv.q.vi.c.i.⁊.ij.⁊ non ab extraneis ſciūt: q: illi non ſciunt ita.

q ¶ Demonſtratione.ſic.s̄.e.quotiens.⁊.j.de conſan.⁊ affi tua nos.⁊.s̄.e.cum in tua.

r ¶ Gradus.Sed nūqd tenet̄ ꝓbare de ſtipite nō: q: de illo nō reperit̄ cautū ſed tm̄ de lateribꝰ: vt.s̄.e.ſeries ⁊ c.non ponit fratres ꝓ ſtipite.xxxv.q.vi.c.i.⁊.c.parētele. ſufficit ergo icipere a fratribus.j.de cōſang.⁊ affi.tua. Sed quid dices: q qdā teſtes ꝓbāt de vno latere ⁊ alij ꝓbāt de alio latere tm̄ nūqd ꝓbata ē ꝯſāguinitas. Io. dixit q̄ talis ꝓbatio ſufficit: ⁊ hoc ꝓbat taliter ſi ꝓbat̄ de martino q̄ ſit filiꝰ ioannis.per ꝯſequens ꝓbatur q̄ ioānes eſt pr̄ martini. Itē ſi alij teſtes ꝓbāt q̄ bertha ē filia

ioannis:p ꝯſequēs ꝓbaꝛ ꝙ ioānes ē pr̄ berthe. Cū ḡ iudici ꝯſtet ꝙ ioānes ē pr̄ martini:itē ꝯſtat ei ꝙ ē paꝛ berthe:ḡ ꝯſtat ei ꝙ martin⁹ ⁊ bertha ſꝛ fraꝛ ⁊ ſoroꝛ. ⁊ ſic ꝓbata ē ꝯſanguinitas illoꝝ ⁊ hoc ꝯcedebat ioan. ⁊ ita ñ ſemꝑ reqrit: ꝙ teſtes ab vtroqꝫ latere notā habeant ꝯſanguinitatē. Jtē ſiqs vult improbare cōſanguinitatē: ſufficit ꝙ iterrūpat ꝑmū gradū. ſ.e. ſeries. Sꝫ hꝰ nō credo nec diſcedo ab hac littera ⁊ ab illis iuribus que dicūt ꝙ ab vtroqꝫ latere teſtes debēt cōputare cōſanguinitatēꝫ. ar. xxxv. q. vj. de parētela. ⁊ .ſ. e. quotiēs ⁊ .j. de conſanguinitate tua. ⁊ .ſ. co. cum in tua.

u ¶ Uno. ſiue propinq̄ ſiue remoto.

x ¶ Per tuas. audiendum. cū atteſtatiōes ſūt publicate: nō ſunt teſtes āpli⁹ interrogādi q: timeꝛ ſbornatio teſtiū: i auc. e ti. §. q: vo. col. vij. ⁊ .ſ. e. fraꝛnitaꝛ. ⁊ ideo cū non poſſint teſtes noui induci: nec interrogationes alique ſunt faciende. vt. ſ. e. c. iij. ſ. conſtitutis. ante aperturā teſtis' bñ poteſt teſtis iterū dicere ⁊ etiā corrigere dictū ſuū: dūmō tñ incōtinenti. .j. e. pri. preterea. ⁊ iudex ex officio ſuo: etiā poſt aperturā teſtiū ſi teſtꝫ obſcure ꝓtulit teſtimonium ſuum: poteſt interrogare iterū teſtem. .j. e cū clamoꝛ. ⁊. ff. ꝺ inter no. ac. vbicūqꝫ. Sed hꝰ loquiꝛ cum pars plura capitula dedit: ſuꝑ quibus petijt ab initio teſtes interrogari. Et ſi negligēter vl' maliciose iudex omiſit: nō dꝫ illi obeſſe malicia vel negligētia iudicis: vñ iterū ꝺbēt ꝺponē ſuꝑ illo articulo.

v ¶ Et iterrogari. imo videꝛ: ꝙ de iure mero iteꝝ ſūt examinādi ñ obſtāte publicatiōe: cū ſit aliud capitulū ab illis ſuꝑ qbus publicatio facta eſt. ſ. c. cāni q. ⁊. c. cū veniſſent. ſuꝑ illo vo articulo ſuꝑ quo teſtes ꝛcepti ſunt: nulle interrogatiōes eis publicatis ſunt faciēde

tñ ſi vnus a pluribus vel īfames ab hoibus bone fame acceperūt: qꝺ teſtanꝛ tanq̄ plures ⁊ idonei teſtes debent admitti: cū ꝑm ordinē ſolituꝫ iudicioꝝ nō ſufficiat vniuſ teſtiſ aſſertio: etiā ſi ꝑſidiali preſulgeat dignitate: ⁊ actus legitimi⁹ ſint infamibus interdicti ¶ Teſtes aūt huiuſmōi ꝓpo iuramēto firmantes: ꝙ ad ferendū teſtimōiū in cauſa ipa odio amore timore vel cōmodo nō procedant: perſonas expreſſis noibus vel demōſtratione⁹ vel circūlocutiōe ſufficienti deſignēt: ⁊ ab vtroqꝫ latere ſingulos grad⁹' clara cōputatione diſtinguāt: ⁊ i ſuo nihilominus iuramento ꝯcludant ſe accepiſſe a ſuis maioribus qꝺ deponūꝛ: ⁊ credeꝛ ita eſſe. Sꝫ nec tales ſufficiāt: niſi iurati deponant ſe vidiſſe ꝑſonas vel ſaltē in vno' ꝑdictorū graduum ꝯſtitutas ꝓ ꝯſanguineis ſe hēre. tolerabilius ē enī aliquos ꝯ̈ ſtatuta hominū dimittere copulatos q̄ coniūctos legitime ꝯ̈ ſtatuta dñi ſeparare. Hono. iij. prepoſito moliſij firmañ. dioce.

Per tuas nobꝭ lr̄as ītimaſti ꝙ cū cā q̄ ſuꝑ qbuſdā terris vertiꝛ int̄ canōicos ſci petri ex ꝑte vna: ⁊. g. ſancti ſimonis ex altera: tibi fuiſſꝫ ab apo. ſe. ꝯmiſſa: dictus. g. trib⁹ mēſibus poſt teſtiū publicatōnē elapſis teſtes ſuos iterrogari poſtulat iterato: ⁊ ifra. Nos igiꝛ rñdemus illuꝫ nō eē ſuꝑ hoc decetero audiēdū' niſi fōſan a principio illos iterrogari⁹ ſuper certis capitul' poſtullaſſet: idqꝫ malicioſe vl' negligenter fuerit pretermiſſum. Idem valis oleti ⁊ ſacramenie abbatibus palentine ⁊ ſegobien. dio.

Licet dil'. f. n. l. tituli ſancte crucis ꝑbyter cardinalis quē procuratorib⁹ burgieñ. epiſcopi ⁊ clericorum ⁊ ſcē marie de caſtro forez dedimus auditorem: ea q̄ procuratores ipſi ꝓponere voluerunt audiret diligenter: q: tamē ꝓcurator dicti epi cōtra perſonas teſtium productoꝝ in pricipali adhuc ſe velle deponeꝛ ꝓponebatꝛ: ⁊ infra. Mandamus quatenus recipiatis teſtes quos' contra ꝑſonas ꝑdictoꝛuꝫ ſuꝑ principali negocio partes duxerint producēdos quos ſi rurſus pars altera vl' vtraqꝫ voluerit reprobare cōtra illos probatiōes admittē procuretis: ita ꝙ vltra non liceat partibus ad reprobationem teſtium aſpirare: nec ſi ꝓducēdi quartos cōtra tertios ⁊ ſic deiceps partibus licētia

niſi iudex ex officio ſuo vt dixi illas viderit faciendas: quidam hoc faciunt de conſuetudine etiam ad petitionem partium: ſꝫ illa conſuetudo contra ius eſt. b.

x ¶ Licet dilect⁹. ꝓponebat ꝙ ei licebat ꝑm tenorē illi⁹ ꝺcre. ſ. e. preſentiū ⁊ ꝑm ea q̄ ibi dicunꝛ: niſi ei ꝛmin⁹ ſtatutus fuiſſet. j. quē hꝰ facere debuit. ſ. de proba. licet.

y ¶ Quos. ſi. ſſ. illos q̄ inducti fuerī ab vtraqꝫ ꝑte ad ꝛprobādos teſtes ſuꝑ ꝑncipali ꝓductoſ. Jſta lr̄a ſic itelligiꝛ: vtraqꝫ pꝭ ꝓduxerat teſtes ſuꝑ pri cipali: dicitur ꝙ ſi vtraqꝫ pars vult improbare teſtes inductos ꝯtra ſe ſuꝑ principali: illꝺ facere poteſt. ⁊ hec ē ſcꝺa ꝓductio teſtiū facta ꝯ̈ principales ab vtraqꝫ parte. Jteruꝫ ſi ꝑs altera ab vtraqꝫ vult reprobare teſtes iſtos ſecūdo inductos ad reprobationē ꝑncipaliū: illud poteſt: ⁊ ſic eſt tertia productio ad reprobationeꝫ teſtiū ſecundo loco inductoꝝ. vltra vo ad quartā reprobationē aſpirare ñ lꝫ propter infinitatem vitandā ſicut vltra tertiam ꝓductionē quarta dilatio nō ē dād. ꝛ. j. e. vltra. infinitas enī eſt vitādal. vt C. de ſacroſan. ec. vt inter diuinū. ⁊ vt ſit litiū finis ff. ꝓ ſocio. l. vl. ff. de arbi. nō diſtinguem⁹. §. queſitum. ⁊ .ſ. de do. finē. ff. de l. iij. fideicōmiſſa. §. ſiqs decē. ⁊. C. de iudi. aptiſſimi alꝭ nō videꝛ ꝙ piūr' itelligi: qn alteri videreꝛ fieri iniuria. Puta ſi actor tm̄ induxit teſtes ⁊ reus velit eos reprobare ꝯ̈ reuꝫ ꝺ bet audiri: ⁊ iſta eſt ſecūda productio. iteꝫ ſi actor vult reprobare teſtes rei: audiri dꝫ: ⁊ hic ē tertia productio: ⁊ ſic nō lꝫ reo vlteri⁹ ꝓducere: ⁊ ſic remanet re⁹ inferior i reprobatōne: ⁊ hꝰ bene colligiꝛ ⁊ iputet ſibi ꝙ ſi ꝓduxit teſtes i ꝑncipali ꝑ quādaꝫ ꝺcre. extra cōpillationē miſſaꝫ archiepō rothomagēñ. ſuꝑ q̄dā cā q̄ vtebaꝛ inꝛ abbatē ⁊ cōuētū ſci nicholai an. degaueñ. ex vna ꝑte: ⁊ priorē ⁊ cōuētū ꝺ ſpaldig. licolñ. dio. ex alꝛa abbas q̄ fuit actor ꝓduxit teſtes ſuꝑ ꝑncipali negocō. ꝑor ⁊ cōuentus admittūꝛ ad reprobādos teſtes abbatꝭ ꝓductos ſuꝑ principali negocio: ⁊ abbas admittitur ad reprobandos teſtes ꝑtis aduerſe inductos ad reprobationem teſtium abbatis: ⁊ vltra nō procediꝛ ad aliqꝫ productionē. q̄ decret.

tribuat̃:negociũ diuti⁹ ꝓtelari ↄtigat. I dẽ ꝑposito ꝛ magistro.g.ꝛ.r.lõdoñ.canonico.

P Reſẽtata nob̃ ſuc ſioñ. archidi.petitio ↄtiebat ꝙ cũ int̃ quondã.r. ꝑdeceſſo rez ſuũ ex vna parte ꝛ capitulũ ſci.p.ſueſſioñ.ex altera ſup iuriſditiõe quã idẽ archidi.i dicta eccl'ia rõne archidiacõatus ꝑponebat hẽre:qõ vteretur:tãdẽ cancellariũ pariſieñ ꝛ magiſtros.r.remeñ.ꝛ.p.bꝛitoñ.canonicoſ ſup h̃ arbitros elegerunt:q cũ ſuſcepto arbitrio adeo i negocio ꝓceſſiſſẽt: ꝙ ꝑductis teſtib⁹ ꝛ depoſitionibus publicatis receptiſq₃ allegatiõib⁹ vtrozũq₃ ꝛ actis oib⁹ redactis i ſcriptis ſigillorũ ſuoꝝ impꝛeſſiõe ſignatis arbitriũ ꝓferre d̃berẽt:vn⁹ ipoꝝ viã fuit vniuerſe carnis ingreſſus:ꝛ ali⁹ i archiepꝫ ebꝛedunen.aſſũpt⁹:q diſtat ꝑ.xij. dietas ꝛ ampli⁹ ab eiſdẽ:vnd̃ cũ ꝑdicto.r.ſolo minie arbitrari valẽte videat̃ arbitriũ expiraſſe:diſt.u.mãdam⁹ q̃tenus cãz iuxta huiuſmõi acta fine debito terminetis optiõe capl'o reſeruata:vt vel recipiant depoſitiones eoꝝ qui ſup ſunt ꝑductoꝛuz teſtiuz cõtra eos vel eas reſpuẽtes conſentiãt vtij̃dẽ teſtes admittantur iterum ſaluo iure quod ĩ vtroq₃ caſu eidem capitulo cõpetit tam in perſonas teſtium q̃ in dicta. I dẽ.peñ.ep̃o.

N Ũp nobis.a. p̃ſbytero ſupplicante innotuit vt cũ ip̃e ordinẽ fratrũ minozuz cã ꝓbationis intraſſet:cuſtos ad ꝓbandum ꝙ idez p̃ſbyter feciſſet ꝓfeſſionẽ:quoſdã ordinis ſui teſtes induxit:q depoſuerũt ſuper hoc ↄtradicẽte dicto preſbytero nõ iurati ꝛ infra. Reſpondem⁹ ꝙ nullius teſtimonio quãtũcunq₃ religioſus exiſtat niſi iuratus depoſuerit in alterius preiudicium debet credi. I dẽ corisopiten. ꝛ trecoꝛeñ.ep̃is.

V Enẽabili.f.n.epiſcopo ꝛ capitulo coꝛiſopiteñ ac vniuerſis abbatibus apud ciſterc.i generali capitulo cõgregatis:ꝛ infra. Diſt.u.mandam⁹ quaten⁹ teſtes quos abbas ꝛ monachi ſancti martini ciſtercieñ.ordinis ſuper vita ꝛ miraculis pie memo.m. abbatis mõaſtẽij ſupꝛadci duxerit ꝓducẽdos:examiare ſigilatim curetis:cũ ea diligẽtia q̃ ſolet ꝛ d₃ in receptiõe teſtiuz

---

incipit ꝓſtitium.ꝛ ponit̃ in iſto titulo.vterq₃ enim actoꝛ ꝛ reus duas tm̃ d₃ habere repꝛobationes:ꝛ hoc cũ vterq₃ pꝛodũt t. teſtes ſup ꝓncipali negocio:in q̃ caſu loq̃t̃ hec decre.bt

a P Reſentata.in archiepm̃.vñ nõ d̃beat cõpelli ſñiaz dicere.ff.de arbi.nõ diſtinguem⁹.§.ſacerdotio.ꝛ.l.licet.ff.de vaca.mu.l.ꝑtoꝛ j.rñſo in fi.

b Solo.nec etiã cu₃ altero:niſi ex foꝛma cõpꝛomiſſi hoc facere poſſent nã cũ in tres cõpꝛomittitur:nõ pñt duo tertio mõtuo vel abſente iudicare: niſi h̃ incõtinẽt i i cõpꝛomiſſo ſit actũ.ff. de arbi.pedi⁹ in fi.ꝛ.l.itẽ ſi vnus §.itẽ ſi plures.ꝛ.§.vl.ꝛ.l.ſicuti.ꝛ.l.non diſtinguemus.§.cũ in p̃ires.ꝛ.s̃.d̃ of.del. vno delegatoꝝ.ꝛ.j.de teſt. rainutius.ꝛ.c.rainaldus.ſic etia₃ in delegat.s̃.de offi. del. cãm matrimonij.c. vno.ꝛ.ff.d̃ re iudi.duo.b.

c Arbitriũ.i.cõpꝛomiſſu₃. Cõpꝛomiſſũ eni moꝛte alterius arbitroꝝ expirat.s̃.d̃ of.le.vno arbitrium non poſſet expirare: q₂ nõ latũ erat.

d A.ta ſic p₃ ꝙ teſtes recepti coꝛa₃ arbitro valẽt ſu iudicio. h̃ ẽ ſimplicit̃ veꝝ d̃ his q iã ſũt moꝛtui:d̃ alijs q viuũt eſt i optione illi⁹ ↄ quẽ ſducũt vt depoſitiões eoꝛum admittat: vel eis repulſis ij̃dẽ teſtes iteꝝ ꝑducant̃ vt h̃ dic.ꝛ.C.d̃ teſti.l.vlti. ſaluo iure obijciẽdi tam in ꝑſonas teſtiũ q̃ i dcã vl' in vtroq₃ caſu:vt in dicta.l.vñ ſũptũ ẽ qd̃ h̃ dr̃: ꝛ idẽ.C.d̃ arbi.l. pe.in fi ꝛ.s̃.c. cã₃ q̃ int̃ archiepm̃. ar.ʒ ibi ali⁹ articul⁹ ẽ.b.

e Caſu.ſ.cum vult atteſtationes illoꝝ q ſupſunt ratas habere:vel ſi vult ꝙ iteꝝ ꝓducunt̃. Vtroq₃ iſtoꝝ caſuũ põt obijcere in ꝑſonas eoꝝ vl' dicta. Sed nunq̃d i ꝑſonas eoꝝ q moꝛtui ſunt.credo ꝙ poſſit obijcẽ.vt dixi.s̃.vt lit.ñ ↄte.qm̃.ꝛ ẽ veꝝ ſiċ ꝛ i dcã eoꝝ.C.e.t.l.vl.b

f N Ũp.a nob.oꝛdis ſui.qd̃ f.icẽ potuit.s̃.e.cũ nũci⁹.ꝛ.c.iſu ꝑ.ꝛ.j.d̃ iurein.ꝛ ſi xp̃s i fi.ꝛ.xiiij.q.ij.ſup ꝑudẽtia.ꝛ illi ꝑcipue ſi admittẽdi:cũ tal' ꝓfeſſio i eoꝝ ꝑñtia fiat:q̃ ẽt p alioſ ñ poſſet ita bñ ꝓbari ꝙ ad talia ñ vocãt̃.s̃.e.veniẽs in fi.

g Contradicẽre.ſecus ſi volente ꝛ conſentiente: quia tunc bene valet teſtimonium.s̃.e.tuis.

h Niſi iurat⁹.ſic.iiij.q.iij.§.itẽ iuſiurãdi.ꝛ.C.e.t.iuſiurãdi.ꝛ.iij.q.ix.hoꝛtamur.ꝛ vni teſti.non creditur.s̃.e.veniẽs.ꝛ.c.l₃

vniuerſis.ſiue ſit iuratus ſiue non in alterius pꝛeiudiciu₃.vt hic i fi.ꝛ.xxxiiij.q.ij.admonere.Ar.contra.ꝙ vni credit̃ etiam non iurato.xxiij.diſti.de ſiracuſane.xxxvj.di.tanta.viij.q.iij.talia.ꝛ.xcvij.di. nobiliſſimus.ꝛ.xxij q.iiij.inter querelas.ꝛ.xx.q.iij.pꝛeſens cleric⁹. ſed in his nõ creditur niſi quo ad ꝑ.ſumptionem ʒ ad plenã ꝓbationem non:quandoq₃ tñ bñ credit̃ vni quãdo non ſit ꝑiudiciu₃ alicui:puta vtꝝ aliquis ſit baptizatus vel vtrum eẽt eccl'ia conſecrata. de cõſe.di.iiij. paruulos.ꝛ.c.cũ itaq₃.ꝛ.vbi qs vult ꝓbare ſe egiſſe penitẽtiam ꝑ confeſſoꝛe₃ ſuu₃.j.de ſimo. nemo.ꝛ ar.j.de pe.et re.ois.vtriuſq₃.

i V Enerabili: miracul' nõ ſolum de miracul' ʒ etiã de vita eſt inquirendum: q₂ ẽt miracula ſiũt quãdoq₃ per maloſ.nã petruſ faciebat miracula.ꝛ ſimõ magus faciebat multa: ꝛ magi ſimilia moyſi.vt.j.q.j.teneam⁹ ꝛ añ neceſſe eſt:vt ſciamus illa impetraſſe d̃ do que martyres mãdant.l.di. ſiquis ꝑ poſtera.ꝛ.j. de here.cum ex iniũcto. ꝛ ad hoc vt aliqs pꝛo ſancto habeat̃ pꝛius ab eccleſia debet apꝛobari.j. de venera.ſanc.c.j ne aliquis vanis figmẽtis decipi valeat.vt c.ti.c.ij.

k Sigillatim.ſecreto eni ſiue ſigillatim teſtes examinãdi ſũt.ar.C.d̃ teſti.nullũ.ꝛ.j.d̃ accuſa. iq̃ſitiõis. ſic ẽt vota canonicoꝝ i electiõib⁹ faciẽdis iq̃rẽda ſũt ſecrete.s̃.d̃ elec.q₂ ꝓpt̃.ñc daniel ſecreto ꝛ ſepati examiauit illos ſacerdotes q accuſabãt ſuſanã.Jõ examiandi ſũt ſecreto ꝛ ſeparatim:q₂ vnus inſtrueret aliũ ꝛ ſequeretur dctm̃ alterius:ꝛ ita nõ poſſet falſitas.illoꝝ facile depꝛehẽdi: ſic etiã i pꝛeſentia.qs d₃ ſolus ſuo ſacerdoti confiteri peccata.j.de pe.ꝛ remiſſ.ois vtriuſq₃.

l Diligentia.que ſolet adhiberi: immo ꝛ etiam cu₃ maioꝛi:quia circa maioꝛa mai⁹ periculum vertitur: ꝛ

iõ cautius est agendũ.lxij.di.gescamus.7.lxj.di.mira mur.7.vij.q.ij.c.vlt.7.ff.ad carbo.l.i.§ ij.ne aliqui va nis 7 falsis decipiãtur figmẽtis.7.j.ð vene.sãct.c.ij.b.

a Cum clamor.acherõtinũ.de isto arẽpo hẽs.j.ð col lus.c.vlt.

adhiberi.

Gregorius nonus.

Cum clamor validus ꝯ acherotinẽ.[a] arẽpm super simonia 7 alijs crib[9] ascẽdisset: mafiten.7 ruben epis copis dedim[9] in mãdatis:vt super his veritatẽ ingrerẽt:et infra. Uerum qꝛ apertis atte statiõib[9].l.7.g.super simonia ita deposuere confuse[b]: ꝙ ex dictis eorũ non potest veritas declarari: mandamus quatenus examinetis eos iteruꝫ di ligenter:7 tam eorum ꝙ alio ruꝫ quos recepitis testificata sub sigillis vestris nobis fide liter referatis. Idem.

Testimoniũ ei[9] cui ab ad uersa parte opponit̃ crimẽ merito reprobat̃ i crimĩali cã siue ciuili:si i ipo crie pseuerẽt[c]. Si vo sit ð crimie emendatus[d]:7 eum comitetur ĩfamia non est in causa ciuili vel etiam cum de crimine ciuiliter agitur preterquam pro reatu periurij[e] repellendus. In criminali autem si in alio iudicio instituta accusatione cõtra ipsum de crimine conuictus extitit vel confessus[f]: vel si nunc per exceptionem ex inde conuincatur:aut grauata sit ei[9] opinio[g] pro eo ꝙ quãdoqꝫ fuit tali modo repulsus:

b Confuse. Sed quare hic pcipit papa aptis attesta tionibus illos ite rũ examiari cũ ðberet fieri iterptatõ ꝯ illũ q testes ipos pduxit.s.ð pba.l pñtia.7 obscuritas ei obesse. poti[9] dꝫ q potuit eã aptius declarare.ff. de ꝯ hen.emp.labeo.7 l.cum in lege.ff.ð pac.veterib[9].7 ꝟba interpretanda sunt contra stipu latorẽ.ff.de ṽ.ob. stipulaiõ ista.§.in stipulatõib[9].7 preterea timeri pt ꝙ ornatio testiũ 7 ap tis attestatõibus non sunt vlterius testes ijdẽ vel alij recipiendi sup eodẽ capitulo.vt.s.e.frnitatis in ter.7 in glo.7.c.ꝯstitutis.ij.ar.ꝯ ꝙ obscuritas nõ nocet ei.i mo qð vtile ẽ ei accipiendũ ẽ.ff.de iudi.sigs itentõe. Dicas ꝙ iudex ex offõ suo hoc facere dꝫ.7 pcipue hic vbi agebat̃ ex offõ iudicis p inqsitõem nõ ad petitõꝫ alicui[9] ꝫ ad clamorẽ 7 famã.j.de collus.c.vlt.quod ẽ ps istius.7 maxie i crie simonie ð quo fiebat hic inqsi tio. Et iõ si obscure dixit itex examiet̃ testis 7 ðclaret siue interptet̃ dcm̃ suũ.qꝛ i ambigua orõne spectatur snia ei[9] q eã ptulit.ff.de re iud.in ambiguis orõnib[9]. 7 qlitercũqꝫ iudex inquireꝫ veritatem inquirere dꝫ xxx.q.v.iudicantẽ.7 ante publicatõem.7 post qñcũqꝫ visum fuerit iudici põt interrogar̃.ff.de int.act.vbicũ qꝫ.7.j.de fide instru.cũ ioãnes.ṽ.fi.7 qꝛ publice vtilitatis interest:ne crimina maneãt impunita.j.ð sẽ.excõ. vt fame circa finẽ:ne ad maliciã quisqꝫ ꝯsiliat.C.ð pe si operis.7 magna rõ suadet ob maleficia penas solui. ff.de fideius.si a reo.§.id quod.vñ talis ꝯfusio debuit declarari.ff.de testa.heredes palam.§.qui vero.

c Testimoniũ.perseuerat. Nota ꝙ testis qui i crie detinet̃ siue in ciuili cã siue i criali repellit̃ vt h̃ pꝫ.qꝛ nõ est credendum ꝯ alios eis qui cribus iplicantur.iij.q.ix.neganda.7.c.nõ est.7.q.vij.q sine peccato. 7.c.postulatus.7 quãdiu in culpa fuerit.testimonium ferre nõ põt.xxij.q v.pceptum.nec criosus crimiosuꝫ accusare põt.vt in pdictis iurib[9].qꝛ de quo min[9] videtur 7 cetera.iij.q.vij.§.porro i fi.7.i.q.i.multi circa pn.

d Emendatus. vnde admitti dꝫ:qꝛ iã icipit ẽẽ qð ñ fuit.l.di.ferrũ.7 dĩ in canone:age penitẽtiã 7 prĩa ope ra fac.l.di.qꝛ tua 7.c.dño scõ.7.j.de simo.p tuas.7.ff.ð edil.edic.qð ita.7 hoc in cã ciuili 7 criminali:cũ ciuiliter agitur:vt hic.7.c.p tuas.ita ꝙ ex illo non remanserit sub nota infamie acta pnia:qꝛ repellitur tunc propter ĩfamiã.j.ti.pri. Preterea puta si esset condẽnatus de futuro suo nomie qꝛ non põt facere iudex:qui condẽnatum de futuro suo noie nõ sequat̃ ĩfamia.ff.de fur.nõ põt.7 alijs modis põt notari.vt.iij.q.vij.§.porro in fi.qꝛ licet per pnias aias saluare possumus infamiã tñ abolere ñ possumus. ij.q.iij.§.hinc colligit̃.et sic pnia ñ pdest eis qꝫtũ ad hoc ꝙ act[9] legitimi sit ĩfamib[9] iterdicti.s.e.lꝫ ex quadã nisi pus fuerint i integ.resti.iij.q.iij.§.itẽ lege iulia.ij.q.iij.puarĩcator i fi.7 ĩfamib[9] porte dignitaꝫ ñ debẽt patẽ.j.ð exces.pla.inf dilectos. 7.C.ð ĩfa.l.vna.li.x.7.C.ð dig.neqꝫ famosis li.xij 7 ferre testioniũ dignitas ẽ.xxxij.q.v.pceptũ. item põt assignari ꝯtrarium.j ð simo.p tuas.ibi dĩ ꝙ i crie cuꝫ ciuilr̃ agit̃ viles testes 7 nõ emẽdati recipiunt̃.hic vꝫ a ꝯtrario sẽsu ꝙ nõ recipiantur. sol ue vt ibi dicitur.

e Periurij.piur[9] eni p[9] qꝫtãcũqꝫ pniaꝫ ad testio niũ ãpli[9] ñ recipit̃.vt h̃ pꝫ.7.vj.q.i.qcũqꝫ.7.xxij.q.v puuli.et c.si qs.7 ar.ij.q.vij.ñ pt.7.j.ð psũp.lr̃as.7 q sciẽter venit ꝯ iuratã transactõnem infamis est.C.de transac.sigs maior frẽ.

f Confessus. Qui.n.in iudicio ꝯdẽnatus fuit de crie suffic ad hoc vt a testionio repellat̃ in cã criali.lꝫ egerit pniam. nec necesse ẽ vt ãplius ꝯuincat̃.vt hic pꝫ.nec talis admittitur ad purgatõem alicuius.j.de pur.ca.ꝯstitutus.sic.7.j.de excep.ð niqꝫ.§.i.vbi repellit̃ a testimonio q ꝯuict[9] fuit ð crie vel confessus itellige.§.illũ ƀm istã decre.vt repellat̃ i criali cã:si egit pniaꝫ.si ñ egit repellat̃ ẽt i ciuili si i crie pseṽat.vt.s.dixim[9].b.

g Opinio. Sic pꝫ:ꝙ si opinio alicui[9] grauata ẽ:ad testimoniũ admitti ñ dꝫ i cã criali:cũ sine oi ĩfamia debeat esse testis j.ð except.deniqꝫ.7.ij.q.vij.testes 7 precipue i cã criali:vt hic. nec ẽt tales admittẽdi sunt ad honores.lxxxi.di.tantis.7.j.ð accu.oipotẽs.7.j.e.c.vlt.7 in nullo.n.dꝫ vacillare opinio ordinandi.xxxiij.di.laici. Et ar.ad hoc.C.de pcu.reũ crĩs.7.ff. de decu.eos.7 est ar.ex hac littera:ꝙ res siue snia inter alios acta facit fidẽ in alio iudicio.sic.xxiiij.q.i. subdiaconus. sed hoc solũ ꝙ in alio iudicio repulsus fuit:nõ sufficit vt in alio repellatur:sed infamia inde orta ipsum repellit. als iterum oporteret crimen probari ad hoc vt repelletur.b.

h In hoc casu.s.qñ est grauata eius opinio:tunc.n.pp hoc nõ repellitur in cã ciuili.7 idẽ in duob[9] casib[9] pmissis.7 idem ẽ si de crie ciuiliter agitur:dũmodo emẽdat[9] sit ð crie vt supius pꝫ. Sꝫ qualr̃ pbabit̃:ꝙ sit emẽdat[9] de crie.satis põt pbari p sacerdotẽ suũ q ð ipsõ dꝫ testimoniũ phibere.l.di.in capite 7.ij.q.i.si peccauerit in fi.7.j.de simo.nemo. Sed nũqd testis cui obijcitur crimẽ potest obijcere ꝙ obijciens sit criminosus: ar.ꝙ sic.ij.q.vij.si hereticus.qꝛ tales litigatores digni sunt talibus testibus.C.de heret.l.penul. Dico ꝙ non potest:qꝛ iste cãm suã psequitur:7 nemo phibetur a psecutõe iuris sui:lꝫ sit crios[9]:vt.iij.q vi.oibus.nisi essꝫ excommunicatus vl̃ talis

cui esset forū interdictū vel infamis cui actus legitimi sūt in terdicti.s.e.l3.imo excōicat⁹ vel īfamis nō repellit:cū sit re⁹ q2 q̄libet sibi legitima defensio reseruat̄.j.de excep .cū inter. ⁊ q2 ꝯ testē directe nō agit̄:ſ3 poti⁹ ꝯ aduersariū.q2 in testem actio non dirigit̄.s.de or.cog.cū dilect⁹ in fi.pari rōe nec aduersarius meus pt mihi obijcere crimē pp h̄ vn̄ si seru⁹ vlult pbare se ꝯtrisse cū aliq̄ libera sciēte cū seruū esse:cū in hoc casu hēat psonā stādi i iudicio:pōt excipe ꝯ testes aduersarij q ipsi sūt serui l3 ipse laboret simili impedimēto.ar .ꝯ.s.eo.personas.⁊.iij.q.vij.iudicet.et xxv.di.primū.nam si seruus accusat̄ eadē sibi cōpetit defensio que ⁊ libero.ff.de accu.hos accusari.§ si seru⁹.An crimia obijciēda sunt testib⁹:dī s.eo.pñtium.b.

a ¶ Ciuili.idē ē si de crimine ciuiliter agitur.

b Ultra tertiā produ ctionez.i.dilationē.de hoc dictū ē.s.e.in causis.⁊ ibi recurre.

c Iuramento.Hoc qđ hic dr̄.sumptū ē d̄ auc.d̄ testi.§.q2 vero.colla.vij.S3 q̄re iurat̄ iter̄ marie vbi iuratū ē de calūni:cū iuramētū illud extēdat̄ ad oīa q̄ postea occur/rūt in cā.C.de iura.calū.auc.hoc sacramētū.⁊ in auc. d̄ his q īgre. ad ap.§.vlt.col.v.q2 sepius nō ē iurādū.vt ibi dr̄.dicas q illud iuramētū est aliud iuramētū q̄3 sit iuramētū de calūnia:⁊ iō vnū aliud nō excludit.Istud iuramētū ē de veritate dicēda:qđ p3 ex ipsa lr̄a.s.q d3 iurare:q neq3 p se neq3 p alios dicit testificata nec p aliquē dolū hoc facit.Iuramētū de calūnia ē d̄ eo qđ credit ⁊ estiat.C.de iura.cal.l.ij.§.j.⁊ iō istđ iuramētū pstat̄.Idē ēt ē si cā talis sit vbi iurat̄ tm̄ d̄ veritate dicēda q2 istud iuramētū d̄ vitate dicēda nō extēdit̄ ad hoc:ſ3 ad pncipale negociū tm̄.vn̄ q̄rta dilatio dari nō d3 sine isto iuramēto q̄liscūq3 sit cā:⁊ psumptio ē ꝯ eū:ex eo q tertio pduxit ⁊ ppterea spāle ē:vt exigat̄ hoc iuramētū in hoc casu.

d ¶ Nequiuit.si.j.de excep.pastoralis.⁊.s.e.presentium .ſ3 si habere nequerit illos:ei obesse nō d3 si per eum nō steterit: ar.s.de rescrip.si aūt.⁊.c.plerūq3.⁊.s.vt lite nō contest.,qm̄.i. rāso.⁊.ij.q.vj.anteriorū.§.ad hoc.⁊ ita vr̄ q ēt sine iuramēto deberet admitti.qđ nō ē ver:q2 sine iuramento hoc ei credi non d3.maxime cū an̄ tertiā pductōem hoc nō fuerit protestatus.vnde iurare tenetur pront hic continetur.Preterea hec quarta pductio dari nō d3:vbi sufficiens productio testium facta fuisset.s.e.significauerunt.Imo nec secunda dilatio nec tertia dilatio danda esset:si sufficiens productio facta sit.na3 in pecuniarijs causis vltra vnam dilatōez dari nō d3 secūda dilatio.ff.de fer.l.vlt.nisi cā cognita.vt ibi.

e Non debet.accusatione.Nota ergo:q si aliqs accusat⁹ est de crimine:statim grauata est eius opinio:vnde nō pōt i crīb⁹ ad testioniū admitti:vt h̄ p3:⁊.s.e.testioniū. q2 testes sine omni suspitōe esse debēt ⁊ īfamia.ij.q.vij.testes.⁊.j.d̄ excep.deniq3.nec etiam potest promoueri ad ordies:vt hic dr̄

in fi.⁊.lxxxj.dist.tantis daniel.⁊.j.de accu.oīpotens.⁊ xxxiij.di.laici.⁊.ff.d̄ decur.eos.itē nec pōt aliū accusare.q2 non relatione criminis sed innocentia reus purgatur.ff.de pub.iudi.is qui ⁊ hic in fi.It e3 nec potest constitui procurator.C.de procur.l.reum.itē nec accusare.Ex hac dcre. p3:quia testioniu3 in criali actōe:accusatio:⁊ ordinum susceptio pari passu icedūt:ex eo q accusatus pendēte sua accusatōne repellit̄ a testionio ab accusatiōe ⁊ ordinu3 susceptōne Preterea ex eo q dicit in pn.in crialibus patet q sec⁹ est in ciuili:q2 tūc non obstāte accusatione vr̄ q interi3 possit admitti in testem in cā ciuili.s.e.testimoniu3 ⁊ est ver̄ si sit crīe datus de crimine ⁊ eū nō comittetur infamia:vt ibi.ar. j.de simo.p tuas. q2 l3 accusetur nō statim reus est.xv.q.vl.c.vlt.q2 pendēte accusatiōe remanet in officio suo:⁊ interim subditi eius ei obedire tenentur.j.de accu.olim.⁊.viij.q.iiij.nonne.itē p3 hic q minus idonei testes quorum opinio vacillare videtur admittuntur in exceptis criminibus:ex eo q dicit̄ nisi forsitan in exceptis criminibus.Sed hoc forte ē intelligendum ſm distinctionem illius.c.ij.q.i.in primis vtrum.s.male fame vel male opinionis vt tūc cū est male opinionis admittatur.l3 capitulum illud loquatur in accusatione aliter admitti non debent:cu3 etiam si ciuiliter ageretur non essent admittendi:nisi essent emēdati:⁊ cum alijs adminiculis.j.de simo.per tuas.sed licet accusetur:non tn̄ statim reus est.vt.s.dicitur.⁊ ideo potest admitti in crimine excepto.cu3 adhuc remaneat in statu suo.Item ex hoc.c.s.e.testimoniū:patet solutio questionis que fieri consueuit:si aliquis ꝯdemnatus sit de crimine ⁊ appellet:vt3 recipiēdus sit in testem si pendente appellatōne inducat̄ ⁊ satis p3 ex his duob⁹.c.qd iuris sit:q in criali nequaq̄3 in ciuili vero bn̄ pōt admitti:q2 pēdēte appellatōne nō dicit̄ ꝯdēnatus.ff.de pe.l.ij.§.vlt.⁊ integer ē status ei⁹:vt interim fungat̄ honorib⁹.ff.ap.iterposita nihil inoua.l.vna.§.integer ⁊ meli⁹ in.§.siqs deportat⁹ .q2 l3 nō sit dānatus adhuc nō habet̄ īfamis ex quo appellatōem suā prosequit̄.ff.de his q no.infa. furti.

quāuis hoc casu nō excludatur in cā ciuili^a potest a testionio:l3 e gerit pnia3 remoueri dem.

Ultra tertiā prod uctionē^b nō dbēt testes vlterius pduci i cā:nisi pstito ab eo q hoc postulat iuramento^c q neq3 p se neq3 p aliū testificata subtraxerit vel fuerit pcōtat⁹:nec p dolū aut artez aliq̄ q̄rtā pductōez exposcat:s3 q2 quos ꝯsiderat d̄ nouo pducē prius hēre nequit^d. dem.

Non d3 qs in crīibus nisi forsan in exceptis ad testificandum admitti pendente accusatione^e de crimine cōtra ipsum:cum ēt accusati nisi prius se pbauerit innocentes:ab accusatione ac susceptione ordinum repellātur.

De testib⁹ cogendis vel nō.

Alex.iij.papien. electo.

Causam mr̄imonij que iter.m.mulierē ⁊ filium.r.vertitur cōmisimus iudicibus terminandam. Ideoq3 mādam⁹.q̄tenus testes ab alterutra ptiū in sue assertiōis testioniū īuocatos ne vitatem occultēt^f cōpellēti^s mōeas ⁊ inducas.Si autē odio vel gratia vel timore^s se subtrahant: eos ad ferendū testionium coram prefatis iudicibus vl̄ eorū nūcio^h quē ad hoc miserint

f c Causam matrimonij.occultēt sic.xiiij.q.ij.q̄3 q̄3.hec est.n.causa quare testes compellunt̄ ne veritas occultetur:⁊ ne malus vt bonus estimetur:vt in.c.quāq̄3 .⁊ qui veritatem occultat:peccatum committit mortale.xj.q.iij. quisquis.ideo q3 compellitur.

y ¶ Timore. Tunc enim testes sunt compellēdi: al's si vr̄ q̄ compelli debeant. j. e. super eo ex eo. n. q̄ nō vult ferre testimonium presumitur contra ipsuz. vnde dico illum statim compellendum nisi constaret. per alios: q̄ bene possz veritas comprobari.

n Super eo. questio fuit talis: aliqs ꝯuenitur ꝺ aliq̄ facto manifesto: queritur an illi' qui facto interfuerunt: sint ad ferendum testimonium compellendi.

o ¶ Nō regrant. q̄ntū ad examinatōem vel ꝓbatōnem: sic̄ nec in ꝯtētente necessarie sunt ptes iudicis. ff ad. l. aquil. proinde si occisus. sn̄ la m̄ necessaria est. j. de diuor. porro.

b ¶ Uel nūcio. puta si fuerit ꝺbiles vl' ifirmi l' egregia ꝑsōa. s. t. ꝑ. siq te stiū. 7. ff. ꝺ iureiu. ad ꝑsōas. ar. ꝯ. iij q. ix. testes ibi dic̄ q̄ pn̄tes debēt eē testes. illꝺ itellige ꝺ illis ꝑsonis q̄ ad iudiciū vēire pn̄t vel itellige illꝺ in crīali. vbi testes ꝺ bēt eē i pn̄tia iudicis h̄ in ciuili. 7 h̄ bene distinguitur C. de fi. instr. auc̄. apud eloquētissimū erigit̄. n. vt in crīali sint corā iudice 7 n̄ solum ex dictis. s̄ et ex gestis iudex formet motū ani sui. ff. de testi. l. iij §. itē diu⁹

ecclesiastica districtione ꝯpel las. I dez p̄sbyteris pontie.

Q Uaz sup eā que vertitur inter prenestiñ. epm̄ et subl'. abbatem sit testimoniuz vestrū necessariū: mandam⁹ q̄tenus ꝓbituri testimoniū veritati apostolico vos cōspectui pn̄teitis. Si vero non veneritis: sciatis vos ab officio[k] 7 beneficio ecclesiastico apostolica auctoritate suspensos. Et si nec sic veneritis: excommunicationis sn̄iam 7 depositionis[m] poteritis formidare.

I dez geuueñ. archiep̄o.

S Uper eo[n]: 7 infra. Consul. t. t. r. n̄demus: q̄ si factum est notorium nō eget testiū depositionibus declarari cuz talia ꝓbationem vel ordinē iudiciariū non requirant[o] Uerꝫ si non est notorium: 7 is q ꝯuenitur fcm̄ negauerit: testes q interfuerunt facto monēdi sunt n̄ cogendi[p] ad ferendū testimonium veritati: nisi forte timore[q] aduerse partis ꝯstiterit indici eos a ferendo testimonio r̄uocari: lz ad hoc passim possint de iuris humani rigore compelli. I dem.

P Eruenit ad audientiam nostraz q̄ cuz. i. prior sācti laurentij coram te fuisset de simonie 7 adulterij crimie accusatus. quendam qui contra eum ducendus erat in testimonium iuramento[r] astrinxit: vt nō deponeret ꝯ ipsum: 7 infra. Nos igit̄ attendētes: q̄ nemo dz[s] aduersario instrumenta quorum appellatione testes ꝯtinētur subtrahere: 7 q̄ tam ille qui surripit instrumenta q̄ꝫ qui aduersario parem aduocationis seu defensionis copiam subtrahit: iniq̄ ostendit[u] a se litez foueri: 7 expiri debet inse iudicis auctoritatem elusam[x] respondem⁹ ad detegēdum tante fraudis 7 calliditatis commentum[y] ipsum testez merito esse compellendum.

C lemens. iij. segobieñ. ep̄o

i ¶ Cum sup veneritis. i. termino ꝯstituto supple. et tūc sufficit vt veniāt ea hora qua pn̄t expedire officium suum. s. de off. dele. consuluit. et argu. ff. de condi. et demon. l. iiij. in fi.

p ¶ Non cogendi. Hoc intellige a p̄ncipio. ꝑmo eni sūt monēdi. 7 postea si noluerit sunt cogēdi: vt. s. e. c. px. clerici xo in cā laicoꝝ cogi nō debent nisi cuz alie ꝓbōnes hr̄i nō pn̄t. xiiij. q. ij. quanq̄z.

q ¶ Timore. Sz q̄ ꝓbabit hec cēte eo ipo q̄ monit⁹ est. 7 non vult testificari p̄sumit̄ ꝯ ipm̄. q̄ nō bono aīo hoc faciat. 7 ex hac p̄sumptōe ꝯpellitur ar. C. q mili. non pos. sup ꝑuis li. xij. et testes inuiti cogendi sunt. C. de testi. siqñ. auc̄. sed hodie. et sic hodie s̄uatur. 7 sic cōstaret q̄ pars aducrsā hoc faceret. dz excōicari. s̄. ti. prox. cum causam. i. §. q̄ si forte. 7. c. constitutis.

r ¶ P Eruenit. iuramēto astrinxit. qꝺ fuit temerariū 7 illicitū 7 iō nō s̄uādū. vñ n̄ ob stante tali iuramēto ꝯpelli dz ferre testiomū sup negocio p̄ncipali. s. ti. prox. intimauit 7. c. ꝯstitutj. 7 dz denūciari n̄ teneri illo iuramēto. vt in. c. ꝯstitutis. 7. j. ꝺ ac. olim. vbi de hoc.

k ¶ Ab offō. Is ē ordo: cū culpa incipit 7 contumacia: tūc dz excōicari. xxiij. q. iiij. forte. sec⁹ si a crīe tunc ꝺbet depōi. lxxxi. di. dcm̄. 7. s. ꝺ iudi. cū n̄ ab hoie. vbi ꝺ hoc

l Et si nec sic veneritis. Nō. ar. q̄ in vna citatiōe pn̄t fieri plures citationes sicut ēt fit de consuetudine: ꝑꝑ difficultatem citationum: vt. s. de do. 7 contu. vitatio. 7. c. cum dilecti. 7. s. de integ. resti. tum ex litteris.

m ¶ Depositionis. 7 sic crescente ꝯtumacia crescere dz 7 pena. s. vt lite nō ꝯte. qm̄ in fi. 7. ff. de pe. relegati. nisi necessitas sit impedimēto. ar. ff. de ar. cellus. §. idē ait. non. n. in oi casu excōicare cū intelligit̄. ar. ff. de solut. si s̄uus. r. in fi. Quid si excōicauisset eū nisi vēisset i termino nulla exceptiōe facta: nunqd erit excōicat⁹ si nō potuit venire. i casu tali saltē quo ad deū n̄ ē excōicat⁹ q: impossibile p̄ceptū nō ligat. ff. q sen. sint ap. rescin. l. paulus. sed q: eccl'a illud ignorat: doceat ꝺ ipedimēto 7 absoluet̄ sine difficultate 7 grauamie: ar. j. de sē. ex. sacro. sic ex eadē cā reuocat̄ sn̄ia diffinitiua: nec mādā da ē executōi. ff. ꝺ iudi. si ptor. 7. j. ꝺ re iudi. cum ber. 7 c. cū oliz. multo fortius excōicationis sn̄ia tz: s̄ ꝓbato impedimento siue grauamine: vt dixi debent absolui

s ¶ Deb et. hec v̄ba habuisti. s. ti. pri. ꝯstitutis. 7. iij. q. vij. ff aūt. v. siqs autem. 7. C. de postul'. prouidendum. b.

t ¶ Instrumenta. quod qui fecerit: tenetur ad interesse. xij. q. ij. siquis de clericis.

u ¶ Ostendit. p̄sumptiue: sicut p̄sumitur ꝯ illum qui ad pecunie corruptelam descendit. C. de pe. iudi. q male iudi. l. i.

x ¶ Elusam. q: instrui iudex non poterat super causa illo procurante. ff. de offi. ꝓconsulis nec quicq̄z. §. vltimo.

y ¶ Commentum. Ex hoc vr̄ q̄ non sit cogendus dicere v̄itatē sup principali: sed' tm̄modo reuelare hanc fraudem. 7 h̄ dicebat lau. 7 debebat ꝓcedi in causa tanq̄z ꝺposuisset ꝯ illum 7 sic habebat illuz ꝓ ꝓducto fraude reuelata: 7 sic seruabit iste iuramentum suū 7 h̄ colligi videbat̄ ex antiqua decre. Alij. dixerunt cōtra. Sed h̄ non est verꝫ: vt dicit. h̄ 7 qꝺ dictum est ad detegendum tante fraudis. 7c̄. supple 7 nihilominus sup p̄ncipali debent ꝯpelli: vt dicunt illa iura: ar. s. ti. pri. intimauit 7. c. ꝯstitutis. 7 ar. j. e. c. vlti. Et ar. ꝯ. j. e. dilectorum. vbi soluitur. Dic q̄ non compellit̄ sup principali vt dicebat lau. s̄ ad fraudē detegendā dz compelli vt postea denunciet̄ nō teneri illo iuramēto: postea poterit iurare sup principali si voluerit: sed non dz ꝯpelli: 7 sic planū est 7 nullū ꝯtrium: vt dicit lau.

a Peruenit. recuſant. Attẽde ↄſultatõez ⁊ rñſionẽ: ⁊ ſic vi debis: ꝙ nõ directe rñdet ad iterrogata. ſi. ẜ. de teſti. cũ i tua. vbi ita idirecte rñdet. Sꝫ dicas ꝙ eoipſo ꝙ rñdet vt ſuꝑ reb⁹ eccliaſticis ↄpellẽdi ſũt: a ↄ̃trio ſenſu rñdet ꝙ ſuꝑ illa iiu ria nõ ſũt ↄpellẽdi ferre teſtimoniũ. qḋ. n. ḋ vno ↄfiteť: ḋ alio negare vʒ. j. ḋ pſũp. ſi ne. ⁊. xxv. di. q̃lis. ⁊ h̕ iõ: q̃ i crĩal h⁹ teſtes ñ ↄpellunť. j. e. dilectoꝝ. q̃ iuria cri mẽ ẽ. vñ q ḋ iniuria ↄdẽ nať ifamis efficiť. j. ḋ re iu. cũ te. ⁊. ff. ḋ his q no. in. aꝺbletas. §. vl. ar. ↄ̃. j. e. ſuꝑ his. ⁊. c. ſe. Soluit hec ↄ̃rietas. j. e. dilectoꝝ. Uel dic ꝙ ꝓſecutio iniu rie appellať h̕ res eccliaſtica ⁊ itellige ꝙ h̕ ciuiliť agebať ꝓ ſuo infeſſe de i iuria: al's nõ ↄpelluntur teſtes: qḋ itelligo de iniu ria fcã ordini clericali. b.

b Cetez. ſcriptum. taꝫ canonicũ q̃ꝫ ciuile xiiij. q. ij. q̃q̃ꝫ. ⁊. ẜ. e. ꝑ totũ. ⁊. C. de teſti. ſiq̃ſ.

c Actib⁹. Eſt aũt vt hic ſatĩ appꝫ cõſuetudo ius quoddã morib⁹ vtentiũ approbatũ qḋ ꝓ lege ſuſcipiť cũ ḋficitlex. di. i. cõſuetudo ⁊ ↄſuetudo eſt optia legũ infpres. ẜ. de ↄſue. cũ dilect⁹. ⁊ ſic cõpellẽdi ſũt teſtes tã iure ſcripto q̃ꝫ ñ ſcripto. ſ. ↄſuetudie. ẜ. ḋ ↄſue. cũ dilec(t⁹. vt hic pꝫ.

d Ipſum ↄſtiterit. ⁊ qs ꝓbabit iã dictũ ẽ. q̃ eoipſo ꝙ monit⁹ nõ vult teſtificari pſumiť ↄ̃ ipm: vt ſtatim cõpel'ať: nec ẽ alia neceſſaria ꝓbatio: ⁊ hec leuis pſumptõ ſufficit. ar. ff. de pet. here. ſiqs libertatem. § plane. b.

e Timore. Timor põt referri ad multa ſiue odio pſone vel timore h̕ ↄtingat ↄpelli debẽt. ẜ. ti. ꝑx. ↄſtitutis. ⁊. c. intimauit ⁊. ẜ. e. ꝑuenit. ſic ẽt odio ipſius ſacramenti qḋ qdem tenui religione abhorrent. C. de ſi. inſtr. l. vlt. j. de ſimo. ⁊ ſi qõnes. ⁊ tũc fortius debẽt ↄpelli. al's ſi nollẽt iurare dãnando iuramẽtum tãq̃ꝫ heretici debẽt ↄdẽnari. j. de here. excõicamus. §. ſi.

f Preterea. ⁊. j. ſynodales. de qbus hẽs. xxxv. q. vj. eꝑs in ſynodo. j. ḋ accu. ſicut olim.

g Iterato. iuramentũ. n. iſtoꝝ teſtiũ ad totũ tp̃s dꝫ extendi: dum durant in officio illo poſtq̃ꝫ iuramentum illud i ſynodo pſtiterunt ſiue coram ordinario ſiue corã delegato cã illa tractetur: vt h̕ innuit: ſicut iuramentũ calũnie ad oia q̃ in cã ↄtingunť extendiť. C. de iura. cal. auč. in hoc iuramento.

h Aliter. Et ſi aliť non fiat fides: innuit hec lr̃a ꝙ iteꝝ iurare debeat corã delegato etiã pro eadem cã: ſed nõ vʒ ꝙ iteruꝫ iurare debeant: vñ ſatis põt ſuppleri maxime: ſicut ⁊ teſtis ex quo ſemel iurauit ferre teſtimoniũ in aliqua cã nõ dꝫ ãplius iurare ſuꝑ illa: niſi emerſerit aliquid de nouo.

i Queſtionis. Tũc enim dꝫ iurare ſuꝑ articulo illo noue q̃ſtionis: q̃ primũ iuramentũ nõ extẽdiť ad illũ articulũ noue q̃ſtionis: q̃ cũ pſtitit illud i ſynodo vel corã eꝑo ñ cogitabať de illo. ⁊ ꝙ iteꝝ iurare debeat ꝓbať. ẜ. ti. ꝑx. fraternitatis vbi nouus articulus ꝓbať iaꝫ ꝑ antiquos teſtes q̃ꝫ ꝑ nouos prius preſtito ab oibus iuramẽto: vt. ẜ. ti. ꝑx. c. de teſtibus. ⁊. C. de temp. ap. per hanc.

Peruenit ad nos: ꝙ cum a laicis enormis ⁊ intolerabilis iniuria clerico multis aſtãtibus ⁊ videntib⁹ inferať: iniuriantes in cãm tracti negant ſe tñ facinus ↄmiſiſſe: ⁊ cuꝫ leſus eoꝝ teſtimonio q pſentes extiterãt: hoc ꝓbare deſideret: illi nolũt veritati teſtimonium ꝑhibere: ⁊ infra. Conſulta. t. t. rñdemus: ꝙ hi q de rebus eccleſiaſticis teſtificari recuſant[a]: ſi aliť veritas nequerit elici: ad illud ſunt ꝑ cenſuram eccleſiaſticã compellendi. Idem.

Cetez ꝙ ſuꝑ ↄſanguinitate cogẽdus ſi teſtis ꝑhibẽ teſtimoniũ ṽitati: nõ dubitať a nobis: cũ id tã ius ſcriptũ[b] approbet q̃ cõſuetudo actib⁹[c] vtentium approbata: ſi ipꝫ ↄſtiterit[d] odio vel grã veritatem ſupprimẽ aut timore[e].

Celeſtinus tertius.

Preterea ſi teſtes publici q̃s tua ciuitas nũcupat ſynodales[f] ſuꝑ cã matrimonij coram te vel tuo caplo ſemel teſtimoniũ reddiderit: nõ debent ↄpelli: vt in pñtia alicuius delegati iudicis ſuꝑ eadeꝫ cã iterato[g] pꝑbeant. iuramẽtũ: dummodo aliter[h] fiat fides iudici delegato: niſi forte articulus noue q̃ſtionis[i] emergat. Huiuſmodi ṽo teſtes publico iure pñt ꝑpter ifamiã a ꝑhibẽdo[k] teſtimonio remoueri[l]: ſi eaꝫ poſtq̃ in cõi[m] recepti fuerant: ↄtigerit contraxiſſe: quoꝝ teſtimonia ſi q̃ñq̃ꝫ non ſtudioſe ſed in ꝓferendo errauerint ⁊ ſe incontinenti[n] correxerint reprobari nõ debent ſecus aũt erit: ſi correctiõi ſue iterpoſuerit interuallũ.

Inno. iij. priori ſci fridiani.

Et magr̃o. p. cãonico piſ. Suꝑ his[o] ⁊ ifra. Ceterũ

k Aꝑhibẽdo. Nõ ergo ꝙ teſtes huiuſmodi ſynodales ꝓpter ifamiaꝫ ſuperuenientẽ remouenť a teſtimonio ꝑhibẽdo non ãt aꝑhibito: q̃ ifamia vel delictũ ſuꝑueniẽs nõ viciat qḋ legitĩe fcm̃ eſt. j. ḋ eo q cog. ↄſan. vt. ſue diſcretõem ⁊. c. tue. ⁊. c. iordane. ar. C. ḋ teſta. l. i. ⁊. iij. q. vij. §. veꝝ ff. ḋ offi. ꝑeto. barbarius. ſic reſcriptum pape non caſſat ea q̃ legitĩe facta ſunt. ẜ. de reſti. ſpo. audita.

l Remoueri. habes h̕: q̃ infamis depelliť a denũciatõne: vt. j. de ſpon. cũ in tua. ⁊. j. ḋ accu. cũ dilect⁹ fili⁹. ⁊. c. ſic olim. ⁊. ff. ḋ popul. ac. popularis actio. hu. ↄ̃. b.

m In cõi. i. in ſynodo vel auditorio cõi. xxxv. q. vj. eꝑs in ſynodo.

n Incõtinenti. i. in eadẽ inſtãtia iudicij añq̃ꝫ loquať ptib⁹: vel añq̃ꝫ recedat a pñtia iudicij: q̃ poſtea ſubor t⁹ pſumiť ſꝫ h̕ poſſet itelligi hito reſpectu ad q̃litateꝫ pſone: vt ſic poſſet corrigẽ vel addere ẽt ex iteruallo. Qualr̃ itelligať incõtinẽti ꝓbať. ff. ḋ ṽ. ob. ↄtinu⁹ actꝰ. ff. ḋ adul. qḋ ait lex. §. vlt. i ſi. C. ḋ erro. aduo. l. vlt. ⁊ xxxij. q. i. apḋ miſericordẽ. ⁊ meli⁹. ẜ. ḋ elec: q̃ pp ibi iuenies mltas expoſitões h⁹ ṽbi incõtinenti: ſiue mor. ar. ↄ̃. xxxv. q. ix. qḋ qs ↄmiſit ſꝫ illa ↄ̃ria nõ tangũt hoc

o Suꝑ his. Hec decre. eſt pars illius quam habes j. de accu. ſuper his. de ſine illius deciſa eſt. ⁊ ḋ hac materia loquiť. ẜ. ti. ꝑx. tam lr̃is inq̃ſitionum.

a Articulis. Ex hoc loco potes ſumere cãum tã illi⁹ decre. tam lr̃is. ẜ. ti. ꝑx. q̃ꝫ illius ſuꝑ his. j. de accuſatõ. Quidã electus fuit in epm lucañ. qdaꝫ ſe opponebãt electioni illius dicentes ꝙ erat male fame: ⁊ ꝙ matrimonium ↄ̃xerat cum vidua. Item iſti qui opponebãt ſe lr̃as ↄ̃ electum noie capituli dño pape miſerũt: quas tam electus q̃ꝫ capitulum falſas dicebant ⁊ capitulum neſciuiſſe de litteris illis ⁊ ḋ iſtis articulis mãdat papa inquiri: ⁊ ad hec ꝓbanda teſtes ſunt compellendi

b Cogatis. Hic compelluntur teſtes in criminibus ⁊ ẽt irregularitate. j. e. c. ꝑx. ⁊ ſic eſt ↄ̃. ẜ. e. peruenit. ⁊. j. e. dilectorum. vbi ſoluitur.

c Cum ↄ̃. ↄpellere. dubitationis cã fuit. q̃ videbať

volumus ⁊ mandamus: vt su per inquisitionis articulis tā de fama electi ꝙ litteris con- tra eū sub nomie longe maio ris ⁊ sanioris partis capituli destinatis: cogatis testes: qui nomiati fuerint perhibere te stimonium veritati.

I dem arcbidiacono medio- lanensi.

Um contra magistrum r. sup eo ꝙ dicit falsas dē sede apostolica litteras re portasse: ac per se vel p procu ratorem fuisse vsum eisdez ti bi direximus scripta nostra. Postulasti per se. apo. oracu luz edoceri: vtrū sup prefato vitio falsitatis testes cōpelle re debeas noiatos. Nos igit respondemus: ꝙ testes predi cti si se gra odio vl timore sub traxerint: per censuraz ecclesi asticā debes ap. re. cōpellere veritati testimoniū pbibere.

H ono. iij. abbati. s. eugenij ⁊ magistro. g. cano. seneñ.

D ilectorū filiorum vul- terani capituli ex parte vna: ⁊ episcopi vulterani ex altera procuratoribus in no- stra presentia constitutis: ⁊ in fra. Testes qui fuerint noiati preterꝙ super criminibus si se gratia vel timore subtraxe rint vel odio per censurā ec- cogatis veritati testimoniū perhibere.

I dez episcopo bonoñ. ⁊ ma gistro. b. episcopo.

ꝙ in crībus nō sūt cōpellendi testes in auc. de testi. §. qm̄ colla. vij. ar. ⁊. C. e. siqñ ī principio. Ex eo ꝙ dic ibi in pecūiarijs causis testes cogendos: vī ꝙ nō i crimi- nibus. Sed ꝯ boc mandat papa. s. ꝙ cōpellant. ⁊. s. e. prori. ⁊ in sequenti. c. dicit: ꝙ in criminibus non com pellātur: s ibi ha bet cōtrarioꝝ solu tio: ⁊ qñ cōpellan tur ⁊ quando nō.

D ilectorum. super crimi nibus. Circa cōpl sionē testiū nō: ꝙ i cā ciuili vbi aliter veritas baberi nō pōt: indistincte st cōpellendi taz cle rici ꝙ laici: ne vi- tas occultet. xiiij. q. ij. quanqz. ⁊ quia mortaliter peccāt qui veritatē occul tant. xj. q. iij. qsqs. vñ monitone pre missa indistincte compelli debēt te- stes. s. e. super eo. ⁊ eo ipso ꝙ monit⁹ non vult testifica- ri: psumitur ꝙetiā maliciose hoc faci at: vt sepius dcm̄ ē. s. e. cāz quādoqz tm̄ i pecūiarijs cāis si cōpellūt. vt i mediatorib⁹ q nō cōpellūt ferre testimōiuz i ꝯctib⁹ in qbus mediatores fuerūt: nisi d cōsensu ptiū: i auc. e. § qm̄ colla. vij. Itē. i alijs casib⁹ q quasi puilegiati sūt. iiij q. iij. §. itē i crimiali. v. itē iuiti: ⁊ trib⁹. c. se. in crib⁹ vo pz hic: ꝙ cōpellēdi nō sūt: ⁊ ar. ad h. C. e. siqñ i pn. ⁊. s. e. puenit. In ꝯriū videt ꝙ bene sūt cōpellēdi. s. e. sup his. ⁊ c. cū ꝯ i qb⁹ expsse cōpellit: ⁊. ar. s. ti. pri. cū cāz. v. testes aūt. ⁊ c. sz ibi versus ille soluitur. ⁊ ad pncipa- les testes illud restringit. ⁊. iiij. q. iij. §. itē i criali. v. itē lege iulia pu. iudicioꝝ. ex co. n. ꝙ certe psone ibi non compellūtur: daf intelligi ꝙ alie cōmpellātur quia qd de vno negatur de alio ⁊ c. xxv. di. qualis. ff. e. l. vl. ille eniz persone priuilegiate sunt propter cōneritatez: vñ alie oēs copelluntur. Super hoc dicūt qdā: ꝙ si agat directe in moduz accusationis non sunt testes cōpel- lendi. Si vero ciuiliter agitur de crimine in modū ex ceptiōis vel denūciatiōis aut ēt inqsitiōis tunc cōpel lūtur: vt. s. e. ti. super his. ⁊. j. de simo. lz heli. Sz huic distinctioni ꝯdicit expresse hec dec. q nō poterat agi crialiter in hac dcre. s ciuiliter tm̄ duabus rōnibus. Primo q hic agebatur causa conuentionis ⁊ recōuē tionis inter epm ⁊ capitulu: vt pz i antiqua: ⁊ q per procuratorem: vt lra ista dicit procuratorib⁹ cōstitutis sed procurator ñ interuenit i cā criali. j. d accusa. veni ens. ⁊. ff. de pub. iudi. l. penul. c. fi. ⁊. v. q. iij. in crimiali bus. ⁊ in crie nō fit mutua accusatio vel denūciatio: q non relatione criminum: sed innocentia reus pur- gat. ff. de pub. iudi. is q. ⁊. iij. q. xj. neganda. ⁊ sic necef se est vt dicamus ꝙ hic obijciebantur crimina testib⁹ vt a testimonio repellerentur: ⁊ ideo dicit: cogatis testes. s. q nominati fuerint preterꝙ super crībus: ideoqz dicendum est: ꝙ super criminibus testes compellendi non sunt: siue di- recte agatur de crimie siue ciuiliter: vt h pz. ⁊. s. e. puēit. ⁊ hec est ratio: q i ifamiam alterius nemo dz facile prosilire: quia tales detractores dicūt. vi. q. i. ex merito. ⁊. c. tri. bus se. ergo multo forti⁹ nec compelli. Qualiter respōdebis capitulis. s. primis. ad illud sup his dicas: ꝙ ibi compellunt testes ad probandum in famiam siue irregulari tatem ꝯ electum: ne indi gna psona ad apicem di gnitatis pmoueatur per surreptionē q vilis pso na ad tantam dignitatez per surreptionē pmoue ri ñ dz ⁊ iudex ex officio suo hoc facere dz ppter publicam vtilitatem: q ille oībus de sua plebe p ficitur: ⁊ sic est quasi spe ciale in cā inqsitōis. ⁊. j. de simo. lz heli. ⁊ inqsitō nō fit nisi vbi infamia p cessit. vnde ibi non com pelluntur testes in infa miam alicuius: s ex tali cōpulsiōe si probent cri mia orit ifamia. s. ti. pri. testioniū. ⁊ q ibi agebat d falso p i qsitōez: iō cōpellunt testes: ne talis falsitas rmāeat ipunita ex dsectu testiū. i quo cāu itelligit pri. ca. cū ꝯ. q dico illud spāle i crie falsi: ⁊ pcipue in lris pape i qb⁹ multa spālia st. j. d fal. ad falsarioꝝ. ⁊ idē i casu sequētis. c. Dicas ergo: ꝙ vbicūqz agit actōe odiosa vel exceptōe p quā ad ifamiā alicuius pce dat: nō sūt cōpellēdi testes vt dictū ē i casib⁹ pdictis hz leges cōpellūt nisi i casib⁹ vbi spāliter nō dbēt cōpelli vt dictū est. ⁊ hoc dicūt tā. ⁊ vin. ⁊ alij ꝯriū dicūt put dcm̄ ē. Sz supradi ctis oīb⁹ rōib⁹ pōt d facili rñderi. hz illos q dicūt: ꝙ semp cō pellēdi st testes: nisi agat crialit tm̄: dic ꝙ nulla crialit erat qd int epz ⁊ capitulū: s ciuilit tm̄: vt pz i integra i qnta cōpilatōe s. cōuētio ⁊ rcōuentio. Et ꝙ dicit testes q noiati fuerit cogatis veritati testioniū pbibere: si gratia odio vel timore se subtra xerit: pterꝙ sup cribus: sic dz intelligi ꝙ testes ciuilibus qd nibus sunt cōpellēdi: s i crialib⁹ nō debēt cōpelli. ⁊ sic papa puidit hic nouū ius: ⁊ sic cōtrariū nullū ꝯ istos. ⁊ sic non opō tet vt dicunt: ꝙ hic erat cōtrouersia iter epm ⁊ capitulū sup plurib⁹ articulis ciuilib⁹ ⁊ super crimialib⁹: ⁊ ꝙ isti erāt pro curatores ad excusatiōes tm̄ allegandas: vel ꝙ dati erant lis. cōtest. ita stare nō pñt: vt pz in antiqua dcre. ⁊ p iura pdicta. ci uilis. n. ⁊ crialis qd nō occurrūt simul: imo crialis piudicat ciuili. iij. q. vl. §. aliqñ. s magis equū videretur ꝙ semp com pellerent qlitercūqz agatur: ne crimina remaneant ipunita: dumtū nō crialiter directe: ne p viles psonas qs cōdēnet: ar. ꝯ. i. de sen. ex. vt fame cū suis cōcor. ibi positis: ⁊ ar. j. d collu. c. j. ⁊. ij. ⁊ vl. ⁊. s. ti. pri. cū cām. v. testes autem. ⁊ c. ⁊. s. c. super his. ⁊. c. cum contra. ⁊. j. c. pri. Inno. iiij. dicit ꝙ vbi nō est pec catum tacere id super quo testes inducuntur non sunt com pellendi. sed si peccatum est tacere: compelluntur.

Venerabilis frat.n. arj/ epõs rauennaten̄. ꝓpo-
suit ꝙ ciues corvien̄ cũ. m. ⁊
l.quondã cl'icis eccl'ie rauen-
naten̄.quandã ꝑsumpserunt
ꝯiurationẽm[a] facere ꝯ eũ nihil
omin⁹ in detrimẽtũ ei⁹ dãtes
eis ꝗdã pecunie quãtitatẽ: ⁊
ad hec celãda se astringẽtes
vinculo iuramẽti:vnde simi-
liter supplicauit:vt cũ cãm su
per his ⁊ qbusdã articulis vo
bis duxerimus cõmittendaz:
⁊ ipse intentionẽ suaz ꝓbare
nõ possit nisi testiõio ciuium
predictoꝝ prouidere ei:ne de
fectu testium pereat sua insti
cia:dignaremur. Ideo ꝗ mã
damus quatenus mo. premis
sis per cen.ec.ap.re.cogatis il
los:quos videritis compellẽ
dos:vt ab huiusmodi iuramẽ
to[b] absoluant quos idem ar-
chiepõs ad testimonium duxe
rit producendos: eos nihilo
minus si se gratia vel odio vl'
timore subtraxerint: districti
one simili cõpellentes ad phi
bendum testimonium verita
ti. Grego.

De fide instrumentorum.

Si scripturaz auctẽ
ticam[c] non videm⁹
ad exẽplaria[d] nihil
facere possumus.

Alex.iij.

Scripta vero auctẽtica[e]:
si testes inscripti decesse
rint:nisi p manũ publicã[f] fcã
fuerint: ita ꝙ appareant[g] pu
blica:aut auctenticũ[i] sigillũ[h]
habuerit p qđ possint proba
ri:n̄ videtur nobis alicui⁹ fir
mitatis robur habere. Idẽ
Ex l'ris vr̃is accepim⁹: ꝙ
cũ cã q̃ inter magr̃m. a.
⁊.r.super capella de ãbitoria
vtit̃ d mãdato nr̃o suscepitis
terminãdã:ꝑfact⁹.r.l'raꝝ sibi
copiã fieri postulauit[i] Qui
cum eas argueret falsitatis:
q: i narratiõe facti abrase[k] fũt
vbi scriptum est.iura parochi
alia:⁊ infra. Dicimus ꝙ ꝑ
pter abrasionem illam iudi/
cari false non possunt: nec

a Venerabilis coniuratiões.Clerici.n.q ꝯ epm suũ faciũt coniuratiões vel insidias ei parauerint: deponẽdi sũt ⁊ tradẽdi curie seculari:vt puniantur.xj.q.j.siqs sacerdotuz ⁊.c.coniuratiõum.⁊ trib⁹.c.se.laici vero q ꝯ epũ suũ ꝯspirati onẽ faciũt sũt excõicãdi ⁊ cõiũiõe puãdi.xj.q.j.ꝯspiratiõuz.

b Iuramẽto absoluãt Sed videret: ꝙ nõ debe ant absolui cũ iuramen tũ nõ tenuerit:vñ potius denunciandi sunt.nõ te neri huiusmodi iuramen to ligati.s.titu.pri.consti tutis.⁊.c.intimauit.⁊.j. de accu. olim.⁊ ita hec absolutio potius d; fieri ad cautelã siue de facto. Sic qñqz absoluunt ali qui: vt possint testificari s.ti.priori.veniens in fi. Preterea ⁊ alia ratione iuramentum huiusmo/ di non tenuit: q: cõiura tiones huiusmodi illici te sunt.xj.q.j.siquis sa/ cerdotum.⁊.c.coniurati onum.⁊.c.sequentibus ergo tale iuramentũ non est seruandũ: cũ vergat i dispendiũ salutis eterne j.de iureiuran.si vero.⁊ xxij.q.iiij.si aliqd:⁊ i mul tis.c.eiusdez qõnis:⁊ q: non habuit tres comites vt.e.cã.q.ij.aiaduerten dũ.vel lz sit illicitum au ctoritate ꝓpria nõ dz qs venire ꝯ.ar.ꝯ.s.de elect. venerabilẽ.Itez hẽs hic ꝙ socius cri[m]is admittitur ad detegendam cõspira tionem:imo certe tenet̃ il lam cõspirationẽ manifestare ⁊ denunciare.vj.q.j.§.siqs cuz militib⁹ in fi.⁊.lxxix.di.siqs papa.Itẽ in defectu; ꝓbationis minus idonei testes admittuntur q al's non admitterentur. C.de here.l.penul.⁊.iiij.q iij.§.item serui rñsio ⁊ propter defe ctũ testiũ admittũt q al's admitti nõ dbẽt.s.de elec.cũ dilecti

c Si scripturã auctẽticã.xxv.q.ij.sancim⁹. Auctentica scriptura ẽ q̃ p manũ publicã vl' p iudicẽ cuz triũ te stiũ vel duoꝝ ad min⁹ subscriptiõe vl' testio fcã ẽ: in auc.d instru.cautel.§.sed istr̃a colla.vj.vel duoꝝ vi roꝝ.s.d ꝓba.qm̃ ꝯ vl' q̃ hz sigillũ auctẽticũ.j.c.pri.⁊.s.de ꝓb. post cessiões Et ẽt scriptura quã facit puat⁹.i p̃ñria triuz testiũ vr̃ auctentica: i auc.de instroꝝ caut.§.si lu gsqz cola.vj.⁊.C. qui po.in pig.ha.scripturas

d Exẽplaria.C.d edẽdo auc.siqs in aliquo.nisi ipsa exem plaria sumpta ⁊ publicata sint iudici auc͡te.C.dz testa.publi cati.⁊.j.e.c.vl.ar.C.d iur̃ emphi.l.vl.§.⁊ siq dẽ dñs circa fi.C. d re iudi gesta.Sz põe ꝙ ita papa mandat: ꝓcedat̃ hz teõrez prioꝝ l'raꝝ:⁊ p'me l're n̄ cõparẽt:nũqd poterit ꝓcedẽ.Dicas ꝙ nõ nisi p'ma forma pri⁹ appareat p iura p'dicta:vel nisi ꝓbet̃ teõr p'oris rescripti n̄ cãcellati:n̄ vitiati.j.d puile.cũ oli.naz p l'ras vltias n̄ dat̃ iurisditio:vl' si dat̃ n̄ cõstat p eas d p'ori for ma:⁊ ideo non potest procedi per ipsas sic non tenetur quis exequi sententiaz:nisi ei fiat fides de iurisditione.s. de offi.dele.cum in iure.

e Scripta võ auctẽtica. Instr̃a publica ꝑpetua fir mitate nitũt̃ ad dãnũ ⁊ cõmodũ vtriusqz ptis ar. liiij.di.c.ij.xij.q.ij.siqs de clericis.⁊.s de pac. cum pri dem.⁊.iiij.q.iij.§.item sepe fit.C.de fi instru.in exercẽ dis.priuata vero ab aduersario scri pta ita ꝙ cõstet:vl' a quocũqz: dũmo do partium vel te stium subscriptiõe fulcita sint: in acti one personali ro bur obtinent fir mitatis:in auc.de instru.cau.§.sed ⁊ siqs.⁊ talis scriptu ra d; auctentica. vt hic patet. In re ali vero actione i strumentum mãu publica confectus preponitur tali in strumẽto priuato nisi priuatum in strumentuz habe at triũ vel ãplius subscriptionem te stiũ. C.q po.i pig. ha.scripturas. Pri uata vero istr̃a va lẽt i preiudiciuz il loꝝ q ea scribunt. C.de non nu.pec. generaliter.⁊.ff.d posi.publica.§.vl. ad comodum ve ro eoꝝ minime.C de proba.instrumenta rationes exemplo.lau.

f Publicam manum.i.per notarium qui seruus pu blicus dicitur. ff.rez pupilli saluam fore.l.ij.

g Appareant.rationes subscriptionis:in auc. de fi. instru.§.ij.coll.vj.vin.

h Sigillũ.Sz qđ dicim⁹ auctẽticũ sigillũ.sigillũ au ctenticũ d; sigillũ e?i: ⁊ ei credit̃ q̃zdiu ꝯriũ n̄ ostẽda tur.s.d ꝓba.post cessionẽ.⁊.xj.q.iij.cure. Itẽ sigillum capituli.s.d ꝓba.c.iij.lxxiij.di.in noie dñi i fi. Itẽ sigil lũ alicuius p'ncipis secularis cui credit̃ d cõsuetudie. j.e.cũ dilectus.itẽ.ar.xix.q.iij.statuimus.⁊.ff.d custo. ⁊ exhi.reoꝝ diu⁹.i auc.de istru.cau.⁊ fi.§.ꝫ siquis.

i Cui l'ris postulauit.qđ de iure petere potuit: cũ sit cõe istr̃z:imo iudex tenet̃ illđ ptib⁹ exhibẽ.s.d dila.ꝑtera.qđ si n̄ fecerit appellari poterit.j.e.q.ppetu⁹ naz ⁊ ꝓpria instr̃a tenet̃ qs alteri pti exhibere exquo vtit̃ illis in iudicio.j.e.c.pri.⁊.c.contingit.C.e.l.vl. cũ ea vult arguere falsitatis:vt ibi dicitur.

k Abrase sunt.vnde videbatur dubitandum:qm̃ re scriptum dz apparere nõ vitiatum non cancellatũ.C. de edic.diui hadri.tol.l.vl.⁊ sine rep'hẽsione bulle ⁊ charte vl' l're.j.d puile.cũ oli.Et hoc intelligo verum

vbi est ius qōnis: ⁊ vbi papa rñdet de iure: sed in narratione facti pñt abradi: q: h ad ius non ptinet sed ad qōnem fidei .i. facti. C. de testa. si vnus. q: nō statur tali narratōi: nisi illō pbeť: nec dicit ppterea viciosū rescriptuȝ si de eadē manu rasura reposita ē i loco nō suspecto si vo lr̄e essent clause: tunc nō nocet: ar. C. d̄ fi. istru. ⁊ ꝯparatiōes. ⁊ C. d̄ testa. si vnus. ⁊ au.

l ¶ In possessionibꝰ .i. in nominibꝰ possessionū: sed in nominibꝰ actoris vel rei vel iudicis ibi oīo rasura esset suspecta. Itē si esset ibi falsū latinū suspecte st̄ lr̄e. s̄. d̄ rescrip. ad audiētiā.

m ¶ Accepimus valeāt. Al's eniȝ nec redargui pñt nec etiam sciri qd deberet seruari p ipsa: ꝙ totū ex ipsaꝝ inspectione dephēdiť. j. d̄ priuil. dilecti. ⁊ c. porro. ⁊ j. c. pr. ⁊ xcvi. di. bñ quidem. nec possumꝰ iudicare de lege: nisi ea perspecta. ff. d̄ legi. in ciuile. Et q priuilegium vel instrum vult arguere falsitatis: pmo iurabit ꝙ calumniose hoc nō dicat: al's nō audiretur nec dareť ad inspiciendū. C. de fide istru. l. vlti. q̄ intelligiť: cū agitur de falso crialiť tunc inscribit accusator: vt ibi dicit.

Quidam intelligunt .l. istā cū agiť ciuiliť de falso: s3 ꝙ hec decre. intelligiť. ⁊ b̄m hoc bñ pbat id ad qd̄ iducitur: cū qs ciuiliť vult arguere i instrum de falso. ⁊ hoc intelligo vez vbi de calūnia. nō est iuratū. ⁊ est ad h ar. s. s̄. de testibus presentium ⁊. j. de excep. pastoralis

n ¶ Securo. Hoc iudex d3 prouidere vtriq3 parti. iij. q. ix. hortamur xxxij. q. ij. siue. ⁊. j. de ap. ex parte. ⁊ s̄. vt lite non contesta. accedens. ij.

o ¶ Arguēdi. Nota tp̄s p̄figenduȝ accusare volenti vltra qd̄ nō audiť: vt. iiij. q. v. c. i ⁊. j. q si. sint le. lator. j. de accu. l3. j. d̄ clādes. desp̄ō. cū inhibitio. ⁊. j. q ma. ac. pos. cū in ma. ⁊. C. d̄ ige. ma. diffamari. ⁊. C. q accu. nō poss. si ea. sic ⁊ ad exceptiōes ppponēdas. j. d̄ excep. pastoraľ.

p ¶ Uacillare: ar. ꝙ pēdente accusatione ꝯ aliquem iterium remanet i statu ⁊ officio suo pristino. viij. q. iiij. nō ne. Argu. contra. s̄. de testi. non debet. vbi de hoc.

etiam haberi suspecte: presertim ⁊ cum priuilegia in possessionibus[l] abradanť: ⁊ littere in narratione facti si erratum est possit incunctanť abradi.

Idem ebora. episcopo.

Accepimus litteris q̄s abbas sancti augu. contra cātuarieñ. archiepꝫ trāsmisit: ⁊ infra. Cū puilegia nō īspecta nō valeāt[m] argui falsitatis ⁊ difficile sit piculosū ea apud se. apo. exhiberi: p̄cipimus: vt vel exhibeātur eidē archiepo i claustro p̄dictoꝝ fratrum vel in alio loco cōgruo ⁊ securo[n] vsq3 ad natiuitatem proximaȝ sancti ioannis baptiste. Si vero nec venerit nec sufficienteȝ rñsalem miserit: ei perpetuuȝ silentiuȝ iponatis ipsa vlteriꝰ arguēdi[o] Interiȝ āt nolumus illa puilegia vacillare[p]. s3 precipimus sniaȝ que eoꝝ obtentu[q] super statu monasterij lata ē inuiolabiliter obseruari: ⁊ infra. Iubemꝰ ēt vt archiepm i īspectōe puilegioꝝ[r]. xij. hominum numero faciatis esse contentum. Celestinus tertius abbati sancti secundi.

Contigit iterduȝ: vt dicitis ꝙ qñcūq3 cū aliquo litē habetis puilegiū vestrum aduerse parti cogimini pleniꝰ exhibere[s]. Unñ accidit: ꝙ occasione vniꝰ capli sup quo cōuenimini plurima litigia suscitātur[t] ⁊ ifra. Cōsul. u. t. rñdemꝰ: vt qñcunq3 super exhibendo priuilegio vel indulgentia seu instrumēto fueritis reqsiti: p̄sente iudice[u] aut aliquibꝰ prudentibus viris deputatis ab ipso audiente parte contraria tm̄modo reciteť: ita; ꝙ si tm̄ sr vno caplo qd̄ fuerit: illud[x] solūmō rescribať: ⁊ aduerse pti copia eius fiat. Innocen. iij. mediolaneñ. archiepiscopo.

Inter dilectos. g. filios abbatē scī donati de scozula. ⁊ b. pcuratorē tuuȝ sup subiectis articulis diu fuit in nostro auditorio litigatum. Petebat siquidem abbas[y] nomine monasterij sui[z] a prefato pcuratore[a] nomie tuo mediolañ. ecclesie restitui monasterio memorato portum scozule siue sexti cū honore[a] districtu ⁊ iurisditione loci p̄fati: dic[..]s ad monasterium hec oīa ptinē hoc ipsuȝ dicēs de hominibus qui habitant in curte bieñ ⁊ tenent res monasterij in gratia: de quibus monasterium

q ¶ Obtentu. Aucte. n. priuilegiorum snia lata fuit sup statu monasterij absoluendo monasterium a subiectione archiepi. Et ita p3: ꝙ l3 dicať snia lata p falsa istr̄a siue testes quousq3 de hoc ꝯstet in sua firmitate pdurat ⁊ ei statur. ff. de re iudic. diuus. f alsitate vo pbata nulliꝰ erit momēti ipsa snia. s̄. de pcur. in nr̄a in fi. ⁊. C. de pcura. l3.

r ¶ Priuilegiorū. vel et in pte ipsoꝝ. j. c. pr. ⁊. ff. d̄ eden. l. i. §. ij. b.

s ¶ Contingit. exhibē. Et nonne isti erāt rei. quare ergo cogūtur sua instr̄a parti alteri exhibere cōtra illud. s̄. de pba. c. i. ⁊. iij. q. iiij. §. iteȝ in crimi. v. q' intendit. ⁊ C. de eden. qui accusare Sed nō cōtradicūt illa quia isti vsuri erant i iudicio illis puilegijs: ⁊ iō aduersario illa edere tenebanť. ff. de eden. l. i. §. edenda. nā ⁊ actor reo ⁊ reus actori teneť edere oīa quibꝰ vsurus est. C. de eden. l. vlti. de hoc d̄r j. e. g. perpetuus. b.

t ¶ Suscitāť. qd̄ eē ñ d3: imo potiꝰ iudex pspicere d3 ne lites ex litibꝰ oriāť ff. d̄ arbi. nō distiguemꝰ §. q̄situ. ff. si cer. pe. qdā. ⁊ ff. d̄ le. iij. fideicomissa. §. siqs. x. ⁊. ff. de dā. infect. q bona. §. vlti. ⁊. C. de iudi. apertissimi. ⁊. C. de sacrosanc. ecc. l. vl. vñ ⁊ ille q petit sibi fieri editionem instroꝝ: iurare d3: ꝙ per calumniā hoc nō faciat ff. de edēdo siquis ex argentarijs. §. exigitur. C. quemadmodum testa. aperi. l. iij. b.

u ¶ Iudice. al's nō teneť. nā corā iudice ⁊ p̄nte alia parte hec sunt facienda: ar. ff. de interro. ac. voluit. §. quod ait. ⁊. l. vlti.

x ¶ Illud solummodo. ff. de eden. argentarius. v. edi autem alia vero capitula non debent edi. sic ⁊ quandoq3 reticetur clausula testamenti que alicui ingerit ignominiam. C. quemadmodum testa. aperi. l. iij. ⁊. ff. e. ti. l. ij. § ij. b.

y ¶ Inter dilectos petebat abbas habēs mādatuȝ a caplo suo: al's nō audireť. s̄. d̄ transac. c. ꝯtingit. nisi cauisset de rato. s̄. de offi. dele. corā d̄ hoc dixi. s̄. de rescript. edoceri.

z ¶ Procuratore tuo. ⁊ ita est ꝯcipiēdus libellus in psonam pcuratoris noie ecclesie: ar. C. de epis. ⁊ cle. oēs. §. hoc nihilominus. de hoc dictum est. s̄. de elec. querelam.

a ¶ Cum honore. Et sic patet: ꝙ libellus generalis potest offerri. s̄. de resti. spo. cum ad sedem. vbi de hoc plenius dicitur. s̄. de libel. obla. c. ij.

a ¶ Obtinuerat ī iudicio possessorio. Sȝ si obtinuit ī possessorio: q̄liter modo petit cū habuerit possessionē. Dicas ꝙ obtinuit in possessorio cā rei seruāde. s. ꝺ iudi. examiata. ꝫ archiep̄s recupauit possessionē īfra annū offerēdo cautionē coraȝ ep̄is regiñ. ⁊ mutiñ. ⁊ ꝑterea monasteriū ñ stetit in possessiōe ꝫ archiep̄s. s. ꝺe seque strati. ad hoc.

b ¶ Addēdi. ꝺicūt qdaȝ ar. hꝰ l̄re. ꝫ hac ista semꝑ st̄ ponēda ī libello ar. isti. ꝺ act. §. si minꝰ ꝫ ñ ē necesse: ꝙ ponat̄ nisi qs velit ponē ad cautelā: qꝛ vsqȝ ad li. ꝯte. ꝑt mutari vl̄ ad di vl̄ ꝺiminui libellꝰ. C. ꝺ edē. edita actio. ꝺ hoc ꝺcm̄ ē. s. ꝺ libel. ob. c. ij.

c ¶ Pertinē. ꝫ hūȝ istud ꝑtinere latissime pȝ. ff. ꝺe v̄boꝝ. sig. v̄buȝ istud ꝑtinere. vñ ꝑ ꝫ ꝺeduxit ī iudiciū qcqd iuris hēbat ī rebꝰ illis ex q̄ nullā cām adiecit. ff. ꝺ excep. rei iudi. ⁊ an eandē. §. actōes ⁊ ꝺe ꝫ ꝺixi. s. ꝺ libel. ob. c. ij. ⁊. ij. q. viij. libelloꝝ.

d ¶ Cōferebat. taqȝ ꝺñs ꝑdicti comitis q feuduȝ aliēare nō posset sine licētia ꝺñi: vt in ꝯstitutione federici ꝺ feudis. ⁊. C. ꝺe iure ēphi. l. vlt. ⁊ ar. j. ꝺe ꝺote. post ꝺiuoꝛ. resti. nuper. ꝫ hec collatio ad alia ⁊ ꝯfirmatō ad alia referť: vt. j. legi. e. c. viij.

e ¶ Et supra. ꝫ vult ꝺicē ꝙ īra ista. qdam testes ꝺicebāt ꝙ monasteriū possederat a. lx. annis citra: alij ꝺicebāt ꝙ ꝑ. l. annos ⁊. s. sed vere nō ꝓbant: qꝛ si ꝫ fuisset ꝓbatū obtinuisset monasteriū: ⁊ iō ꝺī nitebatur probare.

f ¶ Consumptuȝ. Cōsumptio vel rasio obest in oībus iudicuȝ in ꝺata ī remotione appellatiōis: vt ꝺictum est. s. e. ex l̄ris.

g ¶ Indictionis. Indictio. n. ꝯsueuit poni ī priuilegijs ⁊ instr̄is: vt hic ⁊ xxiij. ꝺist. in nomie ꝺñi ⁊ lxxiij. ꝺi. in nomine p̄ris. in fi. ⁊ āni ꝺñi sūt ponendi ⁊ nōmen impatoris ⁊ mēsis ⁊ ꝺies. ⁊ hoc totum legit̄ in auť. vt nomē impatoris ꝺocumē̄tis ꝑpōnat̄ coll. vi. Edictio tamē instr̄oꝝ ꝺȝ fieri aduersario sine ꝺie ⁊ ꝯsule ⁊ idictiōe ⁊ annis ꝺñi qꝛ īspectio instr̄oꝝ ꝑstat materiaȝ fabricādi falsum. ff. queādmoduȝ testa. ape. l. ij. §. ꝺiem aūt. nisi qs vellet agē ꝺe falso: vt hic ⁊. C. ꝺe ꝯhen. ⁊ ꝯmit. stipu. optimā. Nō ergo qd sit indictio ad ꝫ vt scias an īstruȝ falsuȝ ex īdictione ꝺiscernat̄. Est. n. īdictio qdaȝ numerꝰ annoꝝ ꝯstās ex tribꝰ lustris. i. xv. annis: ⁊ ꝺȝ poni ī ꝑncipio cuiuslibet instr̄i: vt ꝺcm̄ ē: incipiēs a prima idictiōe ꝑ totū annuȝ ꝺic̄ indictōe ꝑma. in scꝺo āno ꝺicit īdictione scꝺa: ⁊ sic vsqȝ ad. xv. ⁊. xv. āno finito iterꝫ īcipit a ꝑma idictiōe ⁊ sic fiet ꝑpetuo. si ḡ vis scire falsitatē instr̄i vel ꝑuilegij ꝑ indictionē vide quotus annus ꝺñi ponat̄ in instr̄o: ⁊ quota indictio ibi ponat̄: ⁊ illos annos ꝺñi ꝺiuidas ꝑ xv. ⁊ qcqd supest a xv. ita ꝙ ñ ꝯpleat xv. additꝫ ibi tribꝰ talis ꝺȝ esse īdictio in instr̄o: ⁊ si nō est ibi talis indictio: falsum est instruȝ. Et hec ē regla ad īueniendū īdictionē. Tres ānos ꝺñi appone ꝑ indictōibꝰ regularit̄: ⁊ partire ꝑ qndenū numerꝫ: ⁊ quotꝰ nūerus remāet īfra. xv tāta est īdictio. ⁊ si fcā ꝺiuisiōe remaneāt. xv. tm̄. xv. ē īdictio. vñ v̄sus: Si ꝑ qndēos ꝺñi ꝺiuiseris ānos. His tribꝰ adiūctis īdictio certa patebit. si nihil excedit qndēa indictio erat.

h ¶ Videret̄. Nō. ꝙ ex q̄litate falsitas charte ꝺeꝑhendit̄ j. ꝺ fal. c. lȝ. §. eos. ⁊ fit cōꝑatio charte ad l̄raȝ: sicē alibi fit ꝯparatio scripture

obtinuerat[a] in iudicio possessorio per sententiam episcopi veroñ. Hec oīa petebat cum omnibus fructibus inde perceptis: saluo in omnibus iure addendi[b] vel ꝺiminuendi satagens comprobare omnia q̄ ꝑmissa sūt ad suū mōasteriū ꝑtinere[c]. Primū ꝑ ꝑuilegiū litardi cōitis quōdaȝ ep̄i lucani qui mōasteriuȝ ipsū fundauerat: ⁊ ei que premissa sunt ꝺonauerat vniuersa. Secundo ꝑ instrumentum sententie asperti quondam mediolanēsis archiep̄i quam ex ꝺelegatiōe lodouici impatoris tulit sup his pro monasterio cōtra a. ꝑfati lintardi nepotem: qui super eis monasterium molestabat. Tertio per priuilegia romanorum impatorum et ꝑsertim henrici qui premissa omnia monasterio cōfirmabat vel etiam conferebat[d].

Quarto per iuramenta locationum quas fecerant ꝺiuersis personis abbates mōasterij memorati. Testes quoqȝ produxerat per quos nitebatur probare: ꝙ monasterium a. lx. annis ⁊ citra ⁊ a. l. annis ⁊ supra[e] possederat supra dicta: ⁊ ꝙ fama publica erat: ea omnia ꝑfato monasterio a iam ꝺicto lintardo fuisse ꝺōata. Sed ꝯ priuilegium ꝺōationis a ꝓcuratore tuo multa fuerūt obiecta. Primo qꝛ ibi maxime apparebat cōsumptum[f] videlicet in annotatione indictionis[g]: vbi potuisset falsitas facilius ꝺeprehendi.

Secundo qꝛ cuȝ charta vetustissima videret̄[h]: recentior apparebat scriptura: tanꝙ nō illo tempore facta fuisset.

Tertio quia falsum sigillū viciose videbatur appositum eo ꝙ a media parte sigilli apparebat quedam imago non cum mitra in capite: sed cum pilleo nec induta pontificalibus sed regalibus indumentis: tenens in manu non baculum pastoralem sed quasi ceptrum regale: cuius facies ñ apparebat integra sed ꝺimidia tanꝙ in illa medietate respiceret aliam mediam: q̄ tñ tota vacua remanebat: sed q̄dam imago videbatur ex ea fuisse ꝺeleta: quia cera in ēa parte nec in calore nec in planicie relique parti similis apparebat. vnde non episcopi sȝ imperatoris videbatur fuisse sigillum quod ī vna medietate cesaris imaginē exꝑmebat: ⁊ ī altera medietate ꝑsumebatur vl̄ filij vl̄ cōiugis imagiēȝ habuisse. nā ī ipso sigillo nulle alie litter̄ apparebāt: nisi q̄ nomē ꝓpriuȝ cū hac adiectione ꝺei gratia ꝺesignabant. Sed cum proprium nomen ipsius ep̄i fuerit lintardus: in nomine ꝓprio quod exprimebat sigillum: ꝺelete[k] fuerant ꝺue littere. secunda que erat inter. l. ⁊. t. ⁊ sexta que fuerat inter. r. ⁊. u. ita ꝙ si secunda o ⁊ sexta fuisset ī proculdubio non lintardus sed lotarius legeretur. quod etiam inde conuinci poterat: ꝙ ꝫm ꝺipositionem aliarum litterarum inter. l. ⁊. t. nō erat spacium nisi ꝙ potuisset vnam l̄raȝ ꝯtinere: cuȝ ꝫm integritatem huius nominis lintardus inter. l ⁊. t. ꝺue littere sint ꝺiuerse. Preterea inter r. ⁊. u. tam modicum erat spacium: vt in eo nec hec littera

ad scripturam.C.de fi.instru.comparationes vlu.
i ℭ Dimidia.Ad hoc.n.vt sit auctenticū debēt apparē characteres ⁊ orbita.ff.q testa.facē pos.ad testium .§.si gnū.⁊ de pe.di.ij.ꝑncipiū ingt.vſ.qd nāq3 boni ⁊c.
k ℭ Delete.Non.n.dicunt lr̃e signate:vbi nomē deest ff.q testa.facē pos.
§.siq̄s ex testib⁹.Et
siqs nō hз ꝓpriuз
sigillū alieo signar
pōt.C.ꝺ testamē.si
vn⁹.Sз exprimen
duз est h̄:vel forsi
tan ñ tз h i ꝯctib⁹
ꝑcipue magnaꝝ re
rū ⁊ ēt ꝑncipū.j.ꝺ
app.significauit.⁊
lr̃e ille ꝺlete fuerāt
de ipsa cera sigilli
l ℭ Due lr̃e.s.v.⁊.i.
m ℭ Publica ma
nu.Sз nōne suffi
ceret ꝓuata hñs sb
scriptionē triuз te
stiū.C.q po.i pig.
scripturas.⁊.xvi.q
iij.§.pōt.v̄.is aūt.
rñdent gd.tз:ꝙ si
nisi testes viuant:
arg.s̄.e.c.ij.
n ℭ Magis potat
tñ alio mō ꝓbari:
vtrū fuerit henrici
vl' lodouici:videlз
ꝑ cronicam impe
ratorum ex annis
dñi ⁊ indictiōe.b.
o ℭ Liture.i.cācel
lature siue rasure
alibi dicūt iterlita
C.ꝺ testa.si vnus.
p ℭ Profiteret .i.
ꝯfitebat̃ ꝑ se fecisse
ꝯpletionē instri:in
auc.ꝺ tabel.§.i.⁊.j
de ꝓuile.cum oliз.
q ℭ Mētio.nō in ꝓ
uilegijs mē tōeз eē
faciēdā snīe: vt h
vl' ⁊ ēt ꝯpositōis.j
ꝺ deci.ex mltiplici
sic ēt i rescripꝭ fa
ciēda ē mētio ꝺ ꝓ
uilegijs.s̄.ꝺ r̃scri.
eū ordieз.⁊ vnuз
r̃scriptū dз facē ex
pressā mētionē de
alio rescripto ad h
vt ipm tollat.s̄.de
dolo.⁊ contu.ex lit
teris.Item vnum
ꝓuilegiū de alio.s̄.
de rescrip.veniēs.

r ℭ Acta.Sic.s̄.dē testi.veniens.ij.q.v.interrogatuз.Hec re gula ponitur.j.de iudi.c.penulti.vbi de hoc.
s ℭ Documentū.illas.n.posset approbare.ḣ cogi nō poterat: ar.s̄.de testi.cū cām.⁊.c.ꝯstitutus.⁊.c.veniens.ij.cū int alias ꝑsonas recepte fuissent.Sed si in alio iudicio im ⁊ int easdeз
ꝑsonas recepte fuissent
tūc tenet̃ illas ratas ha
bere si sint publicate :ar
gu.C.de li.cā iubemus ⁊
s̄.de proba.c.vlt.⁊.s̄. de
testi:cām que ⁊ idem est
si coram arbitro recepti
sunt:cū distintione tñ il
lius leg.s.C.ꝺ testi.l. vlt.
⁊.s̄.ꝺ testi.c.pñtare. b.
t ℭ Petitionis.ar.ꝙ re
sponsum ꝯformādū ē pe
titioni.ff.ꝺ int.act.de eta
te.Item arg.ꝙ ex forma
petitiōis formāda ē snīa
q2 ex petitiōe apparet q̄
liter ⁊ de quo sit actū.j.
de accus.q̄liter ⁊ qñ.⁊. j.
de simo.lз heli.Et est ar.
ꝙ libellus sit dand⁹: al'
ꝺ ꝓdictꝭ ꝯstare ñ posset.
u ℭ Quo magis posset
valere.si ḡ facienda est
interpretatio:vt res de q̄
agit̃ magis valeat q̄з pe
reat.j.de vb.sig.abbate
j.de ꝓuile.in his.xij.q.ij.
siqs de seruis.⁊.ff.de re.
du.quotiens.⁊.ff.ꝺ vb.
ob.q̄uēs i stipula.ar.ꝯ.s̄.
de of.dele.cū sup ⁊.ff.de
iure codicil.l.i.⁊.ff.de re.
du.l.ambiguo ⁊.ff.de he
ret.instit.quotiens.
x ℭ Nequissent.⁊ ita ta
lia debent eē subiecta:q̄
lia ꝑmittūt ꝓdicata.lau.
y ℭ Confirmari.videtur
ꝙ idem non possit dare
⁊ cōfirmare.ff.ꝺ iuris.
om.in.⁊.q2.sed cōtra vi
detur.lxiij.di. in synodo
⁊.xxiij.di.in nomine do
mini ⁊.s̄.de elec.cū int
canonicos.
з ℭ Quod meum est. sic
insti.de act.§ .sic itaq3.
ff.de acquiren.possess.
possideri.§.ex pluribus
⁊ instit.de lega.§.sed si
C.de contrahen.empt.
cum res.⁊.l.si mater.ff.
de contrahent.emptio.
suc rei.C.ꝺ iure do.au'a.
argumen.vbi dicitur ꝙ
cum patri iam ꝓmissuз
sit per legem: vt habeat

d.que maius occupat spaciuз
sed hec littera i q̄ minimum
occupat videret̃ formata fuis
se. Rursus cum cera sigilli
ab iteriori parte vetustissima
esset: cera que posita erat ab
exteriori ꝑte: quasi ad conser
uationem sigilli recens erat ⁊
mollis. Quod cuз diligenter
inuestigatum fuisset certo cēr
tius est compꝑtum ꝙ sub vetu
sto sigillo charta fuerat perfo
rata: ⁊ per glutinum noue ce
re que fuerat posita exterius
q̄si ad ꝯseruationem sigilli vi
ciose fuit ipsi charte subiun
ctum. Eadem falsitatis specie
per viciosam videlicet appo
sitionem sigilli:cetera fere pri
uilegia romanoꝝ iperatoꝝ ꝑt
ꝓuilegia hērici vl' falsa repta
sūt vl' falsata. Sed ⁊ ipsū hēri
ci ꝓuilegiū ad fidem instruen
dam non videbatur sufficere
quia nec erat publica [m] manu
confectum:nec sigillum habe
bat auctenticum:eo ꝙ erat ex
media fere parte consumptū
nec plus de nomine proprio
nisi vltima medietas videli
cet icus:nec de ceteris litteris
nisi hec adiectio dei gratia cō
parebat:ita ꝙ ex litteris ipsis
non magis [n] poterat compro
bari fuisse sigillum henrici q̄
lodouici. Instrumentum quo
q3 sententie multis modis in
ueniebatur suspectum: tū q2
quedam in ipso apparebant
liture [o]: tūm quia subscriptio
notarij videbatur manus al
terius fuisse q̄ subscriptio in
strumenti:cum tamen notari
us in subscriptionez profitere
tur [p] se instrumentum manu ꝓ
pria conscripsisse. Littera quo
q3 recētior videbatur q̄ char
ta: ⁊ aqua videbatur incaustū
effectum: vt antiqui⁹ appare
ret. In omnibus autem impe
rialibus priuilegijs que poste
riora fuerant: nulla est habi
ta mentio [q] de sententia: q̄uis
in eorum aliquibus mentio fa
cta fuerit lintradi: qui diceba
tur donationeз fecisse. Porro
si legitimum esset instrumen
tum sententie per illam tamē
sententiam nulluз mediolañ.
archiepātui preiudicium po
terat generari:cuз ipsa senten
tia lata fuerit iter alios: ⁊ res
int alios acta [r] alij ñ ꝓiudicet.
Nec attestatōes q̄ cōtinebāt i
istrumēto sētētie ꝑ q̄s legitia
donatio lintardi videbatur
esse probata poterant eidem
archiepiscopatui nocumen
tum [s] aliquod irrogare: cum
inter alias personas ⁊ in alio
iudicio recepte fuissent. Cete
rum memorati henrici priui
legium quod non soluз cōfir
mationis sed etiam donatōis
videbatur fuisse:vnde rerum
dñium donatarū intelligi for
te poterat [t] mōasterio acquisi
tuз: q̄uis ex forma [u] petitionis
que in ipso priuilegio ꝺclara
tur:ꝯfirmatorium videretur
fuisse: vt tñ itelligatur eo mō
quo magis [x] posset valere: di
stinguendum videbat̃ vt idē
henricus alia donauerit alia
confirmauerit: cum eadeз le
gitima nequissent [y] ꝯfirmari
pariter ⁊ donari: confirmari
tanq̄ prius habita ⁊ possessa
donari tanq̄ tūc tradita ⁊ cō
cessa:ac per hoc illa non pote
rant intelligi per priuilegiuз
illud donata sed confirmata
cum iuxta legum sanctiones
quod meum [з] est:ex alia causa

actionem ad repetendam dotem: si pactum faciat: non nascitur ex hoc actio cum iam eam habeat a lege: ea tñ possessio pluribus ex cãis habet. ff. de acqui. pos. l. possideri. §. ex plurib⁹. l3. n. vnũ sit gen⁹ possessiõis mlte sũt eius species: vt ea. l. possideri §. vlt. Lic3 ergo ex plurib⁹ causis possit fieri traditio rei: ar. ff. de solu. eu3 qs. §. de peculio ex vna tñ dñiu3 acqritur: ar. ff. ad. l. fal. fundo ꝛ. l. si a me. ꝛ. C. loca. ad probationem. Pretterea ex hoc videtur: ꝙ si aliquis plures titulos sui dominij assignet: . um ꝫ esse non possit succũbat ar. j. de concess. preben. post electionem. ꝛ. C. de ꝯhẽ. empt. l. iiij. ꝛ. l. si an cillam. tñ l3 rõne vnius tituli sit effectus dominus: rõne alterius tituli ꝯpetit ei exceptio: lic3 ille titulus nullus videat. ff. de excep. l. nemo.

re iudi. iter pares. Jtẽ si agat de inofficioso testamento poti⁹ p testõ iudicat. ff. de iof. testa. si ps iudicantiũ. Jtẽ pro matrimonio. xxx. q. i. siquis acceperit. ꝛ. xl. q. iij. c. si. ꝛ istos tres casus ꝛ q̃rtũ hẽs. j. de re iudi. c. vltimo.

e Quod sup his. Hec decre. ẽ ps illius. j. de voto. qd super his.

a Nec accessorium. Jstud regulariter verũ ẽ vt si pncipale non t3 nec accessoriũ. C. de le. non dubiu3. ꝛ. j. de do. post di uoꝛ. resti. ꝛ si necesse. ꝛ. s. de fo. ꝯpe. si diligenti. ꝛ. s de elec. q̃liter. ꝛ. ff. ad macedo. creditorẽ. Ar. ꝯ. j. de iureiur. debitores. ꝛ. C. si aduersus vendi. l. i. ff. q mo. vsufruc. amit. quid tamen in prin. ꝛ. l. precedem. ꝛ illa spãlia sunt. itẽ contra. C. de epis. audi. auc. liberi furiosi. vbi tenet legatum ꝛ non tenet testamentum ꝫ illud fit in odium filiorum q negligunt patrem.

b Locatio. Sed hoc falsum videretur: quia si ego locaui tibi domũ: tu non potes mihi referre questionem dominij. ff. de pig. ac. si pignore. ꝛ melius. C. locati. sigs conductionis. ff. commodati. ita vt. Sed verum est ꝙ non referat q̃stio dominij: si agatur illa actione q̃ oritur ex pignoraticia vel ꝯmodati vel locati: ꝫ sec⁹ si agat reali actione: q2 illa nõ ppõit tanq̃3 ꝯ ꝯmodatarium vel inquilinu3: ꝫ q̃si ꝯ quẽlibet possessorẽ. ff. ad exhibendu3 de eo. §. i. ꝛ verba ista sũt sumpta C. locati ad pbationẽ. ꝛ ar. ad hoc. C. de pscrip. xxx. vel. xl. annoꝝ. male agit. ꝛ. C. de dona. cẽsualis. ꝛ cõductor rẽ ꝯductã locare põt. ff. locati q insulam. ꝛ. C. e. tit. nemo.

c Procuratorem. Hic ꝫ format sñia in psonam pcuratoris Contra. s. de pba. l3. De hoc nõ. s. de elec. querelam.

d Petitor. q2 cũ obscura sunt iura ptiu3: iudicandum est p reo: vt hic dicit. ꝛ. s. de proba. ex lris. c. in pñtia. ꝛ. iij. q. ix. indicas. ꝛ. ff. de ac. ꝛ ob. arrianus. ff. de pe. respiciendũ. isti. de inf. dic. §. ꝯmodũ. nisi in liberali cã. ff. de manumis. l. añpe. ꝛ. ff. de

meũ fieri non possit: nisi transierit esse meũ: ꝛ infra. Cu3 ergo priuilegium henrici cõfirmatorium tñ extiterit: saltem quo ad illa que deducta sunt in iudicium: si principale non tenuit nec[a] accessorium quod ex eo vel ob id dignoscitur esse secutu3: ꝛ infra. Per instrumenta vere locationis nec est vtrinq3 probata proprietas: nec ad plenum possessio: cum ad probationem rei proprie: siue ad defensionem non sufficiat facta locatio[b]: ꝛ infra Cũ autem super his fuit diutius litigatu3 quia legitime probata non fuerant que petebãtur ad monasteriu3 pertinere: ab impetitione ipsius procuratorem[c] tuum nomine tuo ꝛ mediolaneñ. ecclesie sententialiter duximus absoluẽdu3: quoniam cu3 obscura sunt iura partium consueuit contra[d] eũ qui petitor est iudicari.

Idem cantuarieñ. archiepiscopo.

Quod[e] super his: ꝛ infra Quesiuisti qd agere debeas circa cruce signatos: qui dicentes se ab apo. se. redire super absolutione[f] sua ignota[g] cardinalium sigilla reportãt: cum eis super impedimentis expositis nõ fuisset de leui credendum. Ad quod. t. respondemus ꝙ siquando talibus litteras indulgemus illis qui personas ꝛ facultates eorum plenius nouerunt hoc modo scribimus: vt super impedimentis[h] expositis inquisita diligentius veritate statuant circa illos quod animarum saluti ꝛ succursui terre sãcte magis nouerint expedire: prouidẽtes attentius nequid in fraudem voti fallaciter confingatur. Unde si tales per suppressionem veritatis aut falsitatis expressionem litteras non solum cardinalium: sed etiam nostras nec solum dubias: sed etiam certas constiterit impetrasse carere volumus[i] impetratis: ꝛ eis non obstantibus[k] ad voti executionem ꝯpelli.

Idem heliensi episcopo.

Pastoralis: ꝛ infra. Auctoritate presentium duximus statuendum: vt cum aliqua decretalis de qua iudex merito dubitet allegatur si[l] eadem iuri communi sit consona: secundum eam non me

super his.

f Absolutione. a voto pegrinatõis.

g Ignota. Cum vero sigilla ignota sũt tũc eis ñ ẽ standũ nisi sint. v. aut eo ampli⁹. xcviij. di. c. i. ꝛ. ij. si vero obfuscata sunt: sunt suspecta: vt. s. c. pxi. ff. q testa. facẽ pos. ad testm̃. §. si signa tũc. n. remittũt ad ꝯsignatores: vt agnoscãt sigilla sua ff. queadmo. testa. aperi. siqnis ex cõsignatorib⁹. ꝛ sigs nõ agnoscit suu3 sigillũ: nõ iõ viciat: ꝫ suspectũ hẽatur instru3. ff. e. l. i. l si. cum vero sigillum notum est: tũc creditur talibus lris: etiam in piudiciũ alterius. s. de proba. post cessionem. ꝛ. c. ix. q̃3diu in contrarium non pbet vt ibi.

h Impedimẽtis cur votum nequeant adimplere.

i Carẽ volumus quia veritate3 debent littere continere: q2 votũ reuocant sicut ille q̃ reuocant alias lras s. de off. delega. ex lris. ꝛ. s. de do. ex lris. ꝛ. ꝯ. rescrip. ceterũ. ꝛ. j. de re iudi. inter monasteriu3. Et ita seriem rei lre ꝯtinere debẽt. j. de coha. cle. ꝛ mulie. sup eo. ꝛ ita p3 hic ꝙ lre generales non absoluũt aliquem a voto nec a sñia excoicationis. j. de sentẽ. excom. cũ pro causa. ꝛ arg. s. de offi. ordina. ex parte ioannes.

k Obstantibus. denegabit enim delegatus suam cognitione3: vbi delegatus denegaret commissione3. s. de rescrip. super litteris.

l Pastoralis. dissona. Nota ꝙ si aliquod rescriptũ sit contra ius: stati3 est obijciendum. xxv. q. ij. rescripta non enim ratione rescripti recedẽdũ est a iure cõi: vt. s. de rescrip. cãm que. ꝛ. s. de eta. ꝛ quali. cã ie mmo auferendũ est de manibus tenentis ꝛ dandu3 ẽ pncipi. C. de pag. ꝛ sacrifi. coꝝ. l. sacer. Sed si non est

tuat iudicare: cum non tam ipsius ꝙ iuris communis au ctoritate procedere videatur. Uerum si iuri communi sit dis sona[l]: secundum ipsam non iu dicet: sed superiorem consu lat[m] super ea.

Idem episcopo sancti andree et abbati de broch.

Cum dilectus: et infra. Ad secundam questio nem duximus respondendū: ꝙ vtraque pars potest instru mentum etiam post publicati onem[n] atestationum vsque ad diffinitiue sententie calculum exhibere: ante ꝙ sit in causa conclusum[o] Super tertio vero articulo respondemus: si consuetudo illius patrie ob tinet approbata[p]: vt instrume tis illius regis fides adhibea tur: vos ea secure poteritis ad mittere: presertim cum supra dictus rex tante fuerit hone statis[q] ꝙ ipsius instrumēta ma xime auctoritatis sint in parti bus scoticanis.

Idem petro ciui viterbieñ.

Cum ioannes heremita a te .c.xxx. libras seneñ. ex causa mutui coram dona deo et io. iudicibus viterbieñ petiisset: et tu ex aduerso pro ponens ꝙ cum idem io. c. et lx xx. libris tibi pro precio dom[9] quam eidem vendideras: te neretur. c.xxx. libras ex illis non immerito debebat com pensare[r] Tandem cum super hoc et quibusdam aliis articu lis inter vos fuisset aliquan diu litigatum iudices attesta tionibus publicatis te senten tialiter condenauerunt: vt ei dem predicte domus posses sionem vacuam[s] traderes: et a creditoribus liberatam: et i fra. Cum igitur ab hac senten tia ad nostram[t] audientiā du xeris ad appellandum: et nos tam tibi ꝙ predicto .i.t. subdi. et capellanum nostrum dedi mus auditorem: ex parte tua fuit propositum supradicte do mus venditionem non puram sed conditionalem potius ex titisse: ac nullatenus te teneri ad traditionem ipsius quat tuor nihilominus testibus ad hoc probandum inductis: qd et si nouum esset capitulum pē debat[v] tamē ex veteri: qui iu rati deposuerunt se interfuis se contractui inter .t. et predi ctum .i. supra eadem domo ce lebrato: pro qua .c. lxxx. librarum precium tibi fuerat constitu tum: tali videlicet adiecta cō ditione: vt tu domum ipsam inhabitares i vita tua: et post obitum tuum .m. et .r. nalis tu is eiusdē io. nepotibus[x] rema neret: cuius conditionis in tuitu domum ipsam eidem .i. pro minori precio vendidisti cum a .g. morandi pro ipā .cc. libras potuisses habere. anni vero mensis et die quo vendi tio facta fuit iidem testes se di xerūt minie recordari. Dict[9]

contra ius ꝗ aliis sit iniquū tūc expectādū est scdm mādatū .s. de offi. dele. siqñ. et in auc. vt nulli iudi. §. si vero. Si autē aliqua decretalis ē preter ius: nō statim eiicit sed cōsulit superior vt hic dicit: et hoc idō: q2 cū inter alias de cretales allegat presumit ꝙ sit decre. ar. xx. q. j. quē pgēi tores. Si aūt decre talis obuiat cōsue tudini: preualet cō suetudo: dūmodo consuetudo sit pro babilis et legitime sit pscripta. s. de cō sue. c. vl. s. de cōsti. cū oēs. et .s. de eo q mit. i pos. cū venis sent. nisi pricepsp suum statutū inten dat tollere cōsue tudinem. ff. de se pul. viola. l. iii. §. diuus. als succum bit consuetudo. j. de re iudi. cū cām q.

m Consulat. et i terim pendente re latione iudex sup sedeat cause: ar. s. de of. dele. l. et. C. de rela. l. j. et .ij. q. j. nomē presbyteri.

n Cum dilect[9]. post publica tionem. Dubitatio forte fuit illa: quia forte diu tacuit cū protestari vel edere debuisset. ff. de edē. l. j. §. edere: et §. edē da. vel illa erat du bitatio: q2 post pu blicationem testiū nō licz pducē ali os testes: vñ vide bat ꝙ nō liceret p ducē istrumēta: q2 noie istrumētorum cōtinent et testes. s. de testi. co. puenit ff. de fi. istru. l. j. Sed ñ ē ita: q2 in istrumē tis ñ timet sborna tio sic i testib[9]: q2 ex multis causis et facilius dpreben ditur falsitas istru mentorum ꝗ testium vt .s. eo. inter dile ctos. et .s. de pba. li cet. vincen.

o Conclusum. i. renunciatum alle gationibus et oib[9] aliis poatōib[9]. s. de cau. pos. pastoralis. et .s. de pcu. auditis.

p Approbata. Nō: ꝙ cōsuetudo fac aliqd instrm auctēticū qd als ñ essz. Et cōsuetudo dat alicui iurisditiōez q als hrē ñ pōt. s. de arbi. dilecti. et .s. de fo. cōpe. cū 9tigat. sic et consuetudo fac aliquē illegitimū: q als ē legitim[9] ad pmotiōez. j. de clericis coniu. cū olim. et psonas le gitias ad mrimonium fa cit illegitimas. j. de cogna. spiri. super eo. b.

q Honestas. Nō: ꝙ ex qlitate psone approbat et reprobat instrm. ff. de edē. sigs ex argētariis. §. j. et .j. de prescrip. ad audi entiā. et .j. de psump. illud

r Cum ioannes. com pensare. q cōpensa tio admittenda fuit si cā ex q postulabat liquida erat. al ñ admittit 9pēsa tio. j. de depo. bona fides in fi. vbi de hoc: et. C. de compen. l. vlt.

s Uacuam traderes. quod fieri debuit: si pu ra fuit venditio. ff. de ac. emp. et ven. l. ij. §. j. et. l. se. et ar. ff. de vsur. j. si stipula tus. sic et restitutio posses sionis plene ac libere fa cienda est. s. de resti. spo. pisanis.

t Ad nram audiētiam Hic ideo appellatur ad papam ꝙ ciuitas: viter biensis subest dño pape etiam quo ad tpalem iu risditionem: als non ap pellaretur ad ipsum. j. de appel. si duobus.

v Pendebat. Si enim capitulum ex toto essz no uum nec penderet ex ve teri iudex appellatiōis ñ cognosceret nec testes re ciperet. s. de testi. frater nitatis. et. C. de tēpo. ap. per hanc. Et sic patet ꝙ in causa appellatiōis no ue pbatōes possunt idu ci super noua exceptiōe C. sen. rescin. non pos. l. ij. nec aliā cām possū pleq i cā appellatiōis ꝗ xpsse rim corā iudice a q appel lau. ff. de ap. scio. §. que situm. ad fi. io.

x Nepotib[9]. Sed quar iste. io. emebat domum il lā p filio ipsi[9] petri nepo tibus eiusdē ioānis cum ipsi filii dēbant illi petro succedē in auc. de hēique

ab intestato defer. circa princi. colla. ix. ⁊ insti. ꝺ hered. q̄li. ⁊ diff. circa prin. ⁊. §. sed sui. forte iõ facit: qꝛ petrus ꝓdigꝰ erat ⁊ cõsumabat bona sua. vnde ne domus illa perueniret ad alios: voluit. io. prouidere nepotibus suis.

vero. i. venditõez nõ cõditionalez ſʒ purã ꝓposuit extitisse: ad hoc probãdũ publicum exhibens instrm̃: ⁊ infra. Tabellionẽ quoqʒ q cõfecerat instrm̃ ⁊ vnũ ex testibꝰ in instrumento subscriptis ad id probandũ induxit: ⁊ infra. Porro cum dubitatio fuisset exortã: vtrius deberet probatio preualere: pro tua fuit parte propositum: qꝛ ⁊ si eãdẽ viʒ obtineant instrorum fides ⁊ depositiões testiũ in litibus exercẽdis: nõ tñ quodlibet[a] instrumẽtũ tanti dʒ esse momẽti: vt trium vel plurium idoneorũ testium depositionibus pferatur: ⁊ infra Ad hoc aũt idẽ. io. ex aduerso respondit: ꝙ cum intentionem suã p iã dictũ fundauerit instrumentum ac tu modum exceptionis[b] venditionem ipsam nõ pure ſʒ cõditionaliter celebratam esse ꝓponas: nec per testes ad hoc a se inductos de certo fuerit[c] tempore facta fides ⁊ iõ nõ appareat ꝙ super illa venditiõe ꝯponãt: qm̃ cõstat per dictũ instrumẽtum determinato tpe fuisse cõtractã: huiusmodi ꝓbatio videbatur ineficax ad intẽtionẽ ꝯtrariam elidendaʒ. Uerũ rñsionẽ istam esse propõebas inualidam: qm̃ cum vtraqʒ pars a nobis iterrogata fuisset in iure confessa: ꝙ vnica tm̃ venditio super domo ꝯcta fuerit: ⁊ ex depositõibꝰ testiũ liqat vẽditionẽ cõditiõalẽ fuisse ex vtriusqʒ cõfessione colligitur eiusdẽ domus venditionem cõditionalẽ extitisse nõ puram: nõ obstãte ꝙ ipsa interrogatio facta fuerit, postꝙ a ptibus[d] extitit in cã cõclusum cũ iudex q vsqʒ ad prolatõez snie dʒ vniuẽsa rimari: possit interrogare de facto quotiẽs dubitationis aliqd occurrit: ⁊ infra. De con. f. n. pnunciauimus[e] venditionẽ pdicte domus fuisse conditionaliter celebratam: ⁊ te ob hoc nullatenus obligatum ad traditionẽ ipsius: super hoc memorato io. silẽtiũ iponẽtes. Sniam vero iudicum predictorũ: q als iuste pronũciasse noscunt. cũ huiusmodi[f] executio corã ipis nec ꝓbata fuerit nec obiecta quo ad dictum capitulum infirmamus: eã quo ad alios articulos auctoritate ap. confirmãtes. Honorius. iij.

Ex pte charissime i xp̃o filie. b. quondã anglicorũ regie fuit propositũ: ⁊ ifra. Quia rescriptũ aplicũ p eo ꝙ i hac ditõe spoliarũt: hec figura o decerat[g] asseritur vitiosum. mãdamus quatenꝰ hoc non obstante in negocio ipso ratione preuia procedas.

Gregorius. ix. priori sancti bartolomei ⁊ decano de arcubus lugduneñ.

a Quodlibet instrumẽtũ. Et ita pʒ ꝙ contra instrumẽtuʒ quantumcũqʒ publicum admittuntur testes vt hic quia hʒ testes productos contra instrumentũ snia tur. ad idẽ inducitur. j. ꝺ prescrip. ad audientiam. ⁊. C. de proba. cum preci bus. Si queris quot testes preiudicent instrumẽto: potest dici quattuor vl' quinqʒ ad minꝰ: quia auctoritas tabelliõis videtur equiualere duobus testibus. s. de proba. quoniaʒ contra. ⁊ ipsũ instrʒ valʒ duos testes qꝛ parem viʒ obtinet ꝓbatio testium ⁊ instrumẽtorũ. C. de fi. instru. l. in exercẽdis. vt hic ꝺcidit ⁊ sic patʒ ꝙ ad minus per quattuor meliores. vel. v. testes instrʒ reprobetur. de hoc dictuʒ est. s. de proba. tertio. ſʒ in casu isto testes ñ reprobant instrumẽtum: ſʒ addunt instro ꝙ notarius omiserat forte p obliuionem. b.

b In modum exceptionis. vñ non videbatur pro ipso sniandũ. s. de or. co. cum dilectus. j. de exce. pti. deniqʒ.

c Decetero fuerit tempore. ꝓpter ꝙ probatio insufficiens videbatur. s. de ꝓba. in pñtia. ar. s. e. iter dilectos. ⁊. ff. de eden. l. j. §. editiones. io.

d Postq̃ʒ a partibus. Et sic patʒ ꝙ iudex potest interrogare partes quandocunqʒ visum fuerit. ff. ꝺ interro. ac. vbicunqʒ. ⁊ xxx. q. c. vlti. c. vl. etiã potest interrogare testes pꝰ publicationeʒ: si obscure dixerit quandocunqʒ visum fuerit. s. de testi. cum clamor. qꝛ veritas sepius examinata magis splendescit in lucem. xxxv. q. ix. graue quia officium iudicis est latissimum. ff. de iu. om. iu. l. j. Sed ad petitionem partis non ꝺbet testis interrogare: argu. s. de probatio. in presentia. de hoc dicitur. xxx. q. v. iudicantem.

e Pronunciauimus. Ar. ꝙ super exceptione incindenti sit pronunciandum. Arg. contra. s. de or. cogni. c. j. vbi de hoc. Sed ratio quare pronunciatur hic super hac ⁊ non ibi potest assignari hic opposita fuit exceptio post sententiã vnde super exceptione nondum fuerat directe pronunciatum: quare in causa appellationis debuit de eo pronunciari: quia de ea cognitum fuit. ⁊ ad hoc vt sciretur quare sentẽtia reuocetur. Sed cum opponitur ante sententiaʒ super ea pronunciatur idirecte dum sententiatur super principali. b.

f Huiusmodi exceptio. Per hoc pʒ: ꝙ exceptiõ peremptoria omissa ante sententiam: potest opponi post sentẽtiam in causa appellationis. C. sen. rescin. non pos. l. ij. als non posset nisi per beneficium restitutionis: vt in l. predicta. ⁊. j. ꝺ ꝓuile. cum olim. ij. s. de in inte. resti. sus citata. Sic ẽt in cõpẽsatõe omissa ante sentẽtiaʒ nihil ominꝰ actio remanet salua post sententiaʒ citra aliqʒ appellationẽ non ob. re iudicata: in prima petitione. ff. de compẽsa. quod in diem. §. primo. Ar. tamen. contra j. de re iudi. inter monasteriuʒ. So. vt ibi.

g Ex parte. o. ꝺcerat. Ex hoc videtur satis: ꝙ ñ debuit valere qꝛ i lris domini pape nihil dʒ diminutum esse: ar. s. ꝺ rescrip. cum adeo. ⁊ cum multa maturitate ac deliberatione traduntur. xxxv. q. ix. apostolice. vnde nõ est verisimile ꝙ aliqꝺ vitiũ possit ibi remanẽ: sed ꝓpt tã modicũ ꝺfectũ ñ vitiatur marie si rescriptũ i alijs appareat oĩo legitimũ: cũ fuerit vitiũ scriptoris siue nimia occupatio: qꝺ nocẽ nõ dʒ: ar. C. ꝺ testa. error. ⁊. l. ãbiguitates ⁊. l. qm̃ idignũ. ⁊. C. ꝺ leg. i legatis. secꝰ si esset ibi falsũ latinũ. s. ꝺ rescrip. ad audiẽtiã ⁊ sic ẽ notabile: ꝙ ꝓpt ꝺfectũ syllabe vel lre: nõ vitiatur rescriptũ: sicut nec testamẽtũ vitiatur nec libertas minꝰ debetur: ſʒ erratum sit in syllaba. ff. de manumis. testa. qui habebat.

Perpetuus vicariuſ ecclesie de rachan nob exposuit: cũ pos͛ ⁊ ꝯuentus ꝺ ledis eũ ſup decimis[a] corã iudicib⁹ auc͞te ap. ꝯueniſſent: et dict⁹. g. ſup ſilibus[b] corã ipſis recõueniſſet eoſdem q: dicti iudices copiã q͛rundã inſtrumentoꝝ[c] cõiuʒ q̃ babebat ps altera et p q̃ intendebat intentionẽ ſuã ſup p̃ncipali fundare: fieri nõ faciebãt eidẽ: hoc cũ inſtãtia poſtulãti: nr̃aʒ audientiã appellauit. Jõq͛ mã dam⁹ q̃ten⁹ ſi ẽ ita reuocato i ſtatũ debitũ ⁊c̃. Idem.

Diſputari[d] ei pt q ꝯrias[e] inter ſe ſcripturas i iudicio ꝑtulit fidẽ ſibi ad inuicem derogãtes: cũ in ſpſius fuerit poteſtate quam voluerat non proferre. Idem.

Si cautio[f] quã a te idebite[g] ꝑponis expoſitam indeterminate[h] loquaſ aduerſarius tuus teneſ oñdere debit[i] qꝺ ꝯtineſ in ea. Sed ſi cãʒ ꝑpter quam b⁹ i ſcriptura ꝑceſſerit: expſſeris in eadẽ: ꝯfeſſõni[k] tue ſtatur: niſi ꝓbaueris te id indebite[l] promiſiſſe.

Idem. i. tabellioni.

Cum p. tabellio morte ꝑuentus q̃dam nõ perfecerit inſtrumẽta: que in nota redacta fuerãt ab eodem: ad petitioneʒ eoꝝ ad quos pertinent auc͞te[m] ordinarij iudicis poteris ea fideliter in publicam formam redigere babitura per hoc ad perpetuam[n] firmitatem. Idem.

a Perpetu⁹. decirulo. Sʒ nõne iſte vicari⁹ ſi cõueniebaſ ꝑ decimis vicarie ſue debebat dñʒ i iudicium nõſare. ita vʒ. q: ipſe dñs nõ ẽ. ſ. vt lit. nõ ꝯteſt. a. qm̃. §. penul. ⁊. C. vbi in rẽ ac. l. ij. Et ipſe dñs ꝺbuit cõueniri. ar. j. de pſcrip. auditis. ⁊. xvj. q. iij. inſ memoratoſ. ar. ꝙ teneaſ rñ dẽ cũ ipe hẽat iuſ in re. j. ꝺ ap. ad audientiã. ſic vſufructuari⁹ teneſ ad refectõeʒ dom⁹ ⁊ ad tributum. ff. de vſufr. l. vſufructu legato. §. fi. ⁊. l. ſe. aſ. §. hacten⁹. C. e. ti. euʒ. de hoc dcm̃ eſt. ſ. vt lit. nõ conteſt. qm̃. §. pe. Sʒ intelligo: ꝙ iſte vicari⁹ h̃ bebat mã datũ generale vl' ſpãle ad agẽdũ et defendenduʒ a rectore legitĩe factũ alſ non fuiſſet admiſſus eoꝝ'o ꝙ eẽt vicarius: cũ ñ hẽat admĩſtrationem nec titulũ: ſicut plãtus nec ꝑ iudicaretur eccl'e ꝑ factum ipſius. b.

b Sup ſilibus. ⁊ ẽt ſup diſſimilibus poterat eos recõuenire. ⁊ ei tenebanſ rñdere. ſ. de mutu peti. c. i. vbi de hoc.

c Inſtrumẽtoꝝ cõiuʒ. Nõ circa exbibitõeʒ inſtroꝝ Et pmo ſcire debes ꝙ reſcriptũ ⁊ oĩa acta cãe ꝯfeſſõis ⁊ rñſiõis ⁊ atteſtatõis q̃cũq͛ acta ſſ i iudicio: peti pñt exbiberi vl' ꝯditõe ex lege vl' iudicis offõ. C. ꝺ edẽ. l. ij. vl' ꝯditõe ex illa ꝺcr ſ. ꝺ ꝓba. qm̃. ⁊ integralit ſſ exbibẽda. q: cõia ſſ. C. ꝺ edẽ. ñ ẽ nouũ. ⁊. l. vl. ⁊. ff. e. ti. ꝓtoꝛ. §. i. ⁊. l. ſiqs. §. rõe. ⁊. l. argẽtari⁹. i. rñſo ⁊ h̃ ẽ expſſũ. hʒ ſi inſtr̃a ꝑpꝛia ſũt ⁊ actoꝛ petat a reo iſtr̃a ꝑ q̃ĩtẽtõeʒ ſuã ꝓbare ul't: ñ ẽ audiẽd⁹ q: apꝺ ſeipʒ dʒ h̃re ꝓbatões ſuaſ ſ. ꝺ ꝓba. c. i. ⁊. C. ꝺ edẽ. q accuſare. ⁊ actoꝛ ñ ꝓbãte re⁹ dʒ abſolui. vt i. l. q accuſare. ⁊. j vt eccle. bñfi. vt nr̃m. ⁊ ita nec reus actoꝛi nec actoꝛ reo teneſ exbibere inſtr̃ʒ ad fundandã intentõem aduerſarij. Si vero actoꝛ vl' reus vtiſ aliquo inſtr̃o ꝑpꝛio illꝺ aduerſario edi dʒ ſine die ⁊ ꝯſule. ne p̃ſteſ mã fabꝛicandi falſuʒ. ſ. e. ꝯtingit. ⁊. c. accepimus. ⁊. ff. quẽad. teſta. aperi. l. ij. §. diem aũt. ⁊. ff. de edẽ. l. i. §. editões. niſi vellet alterutra ꝑtiuʒ arguere inſtr̃m de falſo. tũc integrũ inſtr̃m dʒ ei edi. vt ſ. e. inſ dilectos. ⁊. C. ꝺ ꝯ. ⁊ ꝯmiſſẽ. ſti. optimã. b.

d Diſputari. Hec decre. ſumpta eſt ex illa legẽ. C. de fi. inſtru. ſcripture.

e Qui ꝯrias inſ ſe. Hoc veꝝ ẽ. ſiue directe ꝯrię ſſ ſiue idirecte. directe vt ſi iduco inſtr̃m i quo ꝑmiſiſti mibi ſoluẽ tali die. x. ⁊ aliꝺ exbibeã i quo ꝯtineſ. ꝙ ego feci tibi pactũ de nõ petẽdo. Indirecte puta ſi iduco iſtrumentũ in quo ꝑmiſiſti mibi ſoluẽ. x. bononie tali die. itẽ ꝑduco aliud i quo ꝯtineſ. ꝙ eadẽ die ꝑmiſiſti mib

ſoluere. x. rome. Iſte ſcripture lʒ nõ ꝯdicãt directe tñ idirecte ſiue ꝑ obliquũ ꝯrie ſunt: ⁊ ideo vna derogat alij. ſic q̃nq͛ ſcriptura ⁊ factũ ſibi adinuicẽ derogare videnſ vel falteʒ altera alteri. ſ. de elec. cum inter. r. Sic ergo pʒ: ꝙ q ꝯria allegat nõ eſt audiendus. j. de ap. ſollicitudinem circa fi. xxiij. q. vij. qꝺ aũt ⁊. viij. di. quo iure. ⁊ hoc locũ hʒ: qñ ab eadeʒ ꝑte ꝑducunſ: ſec⁹ ſi a diuerſis: q: tũc ei ſtaſ: q̃ magiſ ẽ ſine ſuſpitõe ⁊ q̃ digniꝛ ẽ. C. ꝺ ꝯ. ſtipul. optimã i fi. Sʒ nũqd ẽ idẽ i teſtib⁹ ab eadẽ ꝑte ꝑductis. Dico ꝙ nõ. q: i teſtib⁹ ñ poſſum ꝑuidẽ qd dicturi ſſ ⁊ iõ ſtabiſ digniorib⁹ hʒ per inſtr̃a bñ pt tuit ꝑuidere qꝺ magis expediret' ꝑducẽ. vt h̃ dicit i fi. ⁊ ſibi iputet ꝙ minus diligẽs fuit: nã vigilantib⁹ nõ neglıgẽtib⁹ iura ſubueniũt. ff. q. ex cau. maio. nõ eni. ⁊. ff. ꝺ edẽ. veluti.

f Si cautõ. Hec ꝺcre. ſumpta eſt de lege illa. ff. de pꝛoba. cũ de indebito. §. vlt. ⁊ dic cautio i. ſcriptura ſiue ſit pꝛiuata ſiue publica. b.

g Indebite. q: dicis ꝙ ñ teneris ad id ſup que cautio expoſita fuit.

h Indeterminate. i. non expꝛimens ex q̃ cã debeatur.

i Sʒ ſi cãm. puta q: ꝯfeſſus fuiſti mutuo recepiſſe pecũiaʒ ꝑmiſſã: vel ex aliquo alio ꝯc͞tu añcedẽti: tũc eni ſtaſ tue ꝯfeſſioni q̃ ꝯtineſ i illa cautõe: alioqn ſi cã nõ ſit iſerta: ñ poterį ꝯueiri ex illa cautõe. C. ꝺ ñ nu. p. gnãlr cũ ſatĩ ſit idignũ: vt qꝺ quiſq͛ ſua voce dilucide ꝑteſtat⁹ ſit. i eũdẽ caſuʒ ꝑpꝛio iſrigẽ valeat teſtionio ſ. de ꝓba. ꝑ tuas. ⁊ in. l. ꝑdi. generalit. i fi. ⁊ ar. i. q. vij. ſaluberrimũ. ⁊. xxvij. q. i. oẽs femine qꝺ ſi nõ ꝑmittat cõfiteaſ ſe debere mibi ex aliq̃ iuſta cã p̃cedente. idẽ eſt ac ꝑmittat ⁊ teneſ ex illa ꝯfeſſiõe: vt in. l. ꝑdicta gñaliter in fi. ⁊ ita pʒ ex hoc ꝙ ꝯfeſſio ex̃ iudiciũ facta cã adiecta bñ p̃iudicat ad ꝓbandũ. De hac mã dictũ eſt. ſ. de ꝯfeſ. c. vlt. Itẽ qd ſi me abñte ꝯfiteaſ ſe mibi debere talis ꝯfeſſio nõ nocet ad inſtar ſtipulationis. vt inſti. de inuti. ſti. §. item verboꝛum.

k Confeſſioni. Sic ergo ſtatur confeſſioni contra ſe. fallit tñ quandoq͛ vt in pecunia confeſſata: quia tunc poteſt opponi exceptio non numerate pecunie infra bienniũm. C. de nõ nume. pecu. in contractibus. in pñ. ⁊ in dote. C. de dote cau. non nume. l. vlt. ⁊ auc̃. ibi poſita. item fallit vbi ſtatur ſecunde confeſſioni ⁊ non pꝛime. C. ad velleia. auc̃. ſiue a me.

l Indebite ꝑmiſiſſe. Et ita admittiſ ꝓbatio ꝯ talẽ cautõeʒ lʒ cã ſbiecta fuerit. ſ. ꝙ talis ꝑmiſſio indebita fuit: puta q: iã ſanſfecit ei: ſic qui dixit pecuniã ſibi indebitã ſe ſoluiſſe. iſtꝺ ꝓbare teneſ. j. de ſol. c. vlti. ⁊. ff. de pꝛoba. cũ de indebito. i. rñ.

m Cum p. auctoritate oꝛdinarij. Oꝛdinarius ergo p̃ſtabit auctoꝛitatem ſuã huic tabellioni ad petitionem illoꝛuʒ quoꝝ ſũt inſtr̃a. vt ea redigat in publicã foꝛmã ſic. Et ſi eſſet ꝯſumpta ꝑpter vetuſtatẽ aut aliã iuſtã cãm. j. c. pꝛox.

n Perpetuã firmitatẽ habitura. vt hic dic̃. Sic ⁊ teſt. ãtñ

au.toritate ord'narij i publicā formā redigit.C.ḋ testa .testa menta.ij.7.l.ↄsulta.7 talis publicatio equalet testamento .C.e. publicati.Hoc tñ scire debes:ꝙ tabellio dū viuit nō pōt alñ ↄmittē ↄpletōem instri.ꝫ ipemet dꝫ ↄplere instrm:.put in pro tocollo reperit:nihil addendo vel diminuendo q̃ꝫ in ptocol lo ↄ tinet:vt in auc. de ta bel.coll.iiij.post mortem vero fiat pnt dicitur h 7 C.e.ti.l.certus.b.

fundo.7.š.de rescrip.sedes apo.7.j.de priuile.ex pte tua.7.j.qui ma.accusa.pos.significante.

k ¶ Date huic.hec enim fuit snia diffinitiua lata per solam presumptionem:sic.xxxij.q.i.dixit dñs.Hec locū habentcū violenta ē presūptio.

a ¶ Si instrā.vetustatē pptcr vetustatē in strumenta 7 puilegia re uocāda sunt.vt h.7.j.de ↄfir.vti.vel inuti.cuꝫ di lecta.al's si vetustate con sumerēt:nulla fides eis adhiberet.š.e.inter dile ctos.sic 7 testes ne pba ti? pereat in publicā for mā rediguni.š .de testi. significauit.7.š.vt li.nō ↄtest.qm̄.i.rñso.7. §.sunt 7 alij.ff.ad. l.aquil.in le ge.C.de vsur.pupil.l.vl ti.argu.b.

b ¶ Iustāꝫ cām. puta qr lr̄a icipit deleri ex vicio charte vel icausti :q̃ꝫuis instrm sit de nouo fac ū vel alio modo qđ possit ↄtingere de fcō.Ita tñ fa ciēda est hec renouatio. si adhuc sint ita integra ꝙ si sit dubitatio ḋ ipoꝝ tenore.vt hic dic̄ vl'si es sent p pte iā ↄsumpta vt ex ispectione ñ possit de prehēdi de fide ipoꝝ nō sunt renouāda nisi.pri?

Si instrumēta ppter ve tustatem[a] vel ppter aliā iustaꝫ[b] causam exemplari pe tant:coram ordinario iudice vel delegato ab eo spāliter p sentent:q si ea diligent in spe cta in nulla sui parte viciata repierit p publicam[c] psonam illa pcipiat exemplari eandē auctoritatem p hoc cuꝫ origi nalibus habitura.

De presumptionibus.

Salomō In parabolis.

Sicut noxius ē qui mittit lanceas 7 sa gittas in mortem[d] ita vir q fraudulēꝫ ter nocet amico suo 7 cuꝫ fue rit deprehensus[e] dicit:ludens[f] feci Idem.

Afferte mihi gladium. Cūq; attulissent:ait[g] di uidite infantem viuū : 7 date dimidiam ptem vni 7 dimidi aꝫ ptem alteri. Dixit āt muli er cui? filius erat viuus ad re

gem commota[h] sunt qppe vi scera eius sup filio suo: obse cro dñe date illi infantem vi uum:7 nō occidatur.econtra rio alia dicebat:nec mihi nec tibi sed diuidat. Respondit rex 7 ait:date[k] huic infantem viuum:7 non occidatur: hec est enim mater eius.

Salomon in parabolis.

Ex studijs suis itelligit[m] puer :quecūq; eniꝫ v ir tutibus studere cuꝫ modestia ↄtinentie auditioni sapiētum obseruantie mandatorum dei maxime simplicitati 7 humi litati viderit :huius munda 7 recta opera intelligen[n].

Bonifacius papa episcopis gallie.

Nullus du bitat: ꝙ ita iu diciū nocēs sbterfugit[o] quēadmodū vt absoluatur q ē inocens qrit cōfitet[p] eniꝫ de oībus quisqs se subterfugere iudiciuꝫ dilationibus putat:

l ¶ Hec.n.est mat i.psumitur ex dile ctione vni? 7 odio alteri?.ar.xxiij.q. iiij.ea vindicta cir ca pn.ꝫ si vtraq; dixisset filiū nolle interfici.tūc illi q̃ erat in possessiōe adiudicaret. nisi alia pbatō infue nisset.Sed pōe ꝙ vtraq; moriat lite pēdēte :cui succe dit iste.vr ꝙ vtri q; ar.ff. ḋ re.dū.q duos.ff.ḋ io l.tes. papinianus.§.sed nec ipuberis.Ar. ↄ ꝙ neutri succe dat.ff. ḋ re.dub.si fuerit.qm̄ poniti possibile: qđ est ↄ nāti.s.se hre duas matres.vñ nō est audiēdus.ff.ḋ in terro.ac.ↄfessioni b?.§.i.ff.q sen.siñ sp.resci.l.vlt.iteꝫ altera erat in pos sessiōe ergo alteri icumbit pbatio.ff de pba.ci q dicit. p hac pte standū ē.si vo ḋ ↄfessio neutrius cōstaret:dic vt nō.š.de testi.in nostra. vin.

p testes pbaretur de integritate instroꝝ.j.de priui.cū olim.7 hec inouatio dꝫ fieri aucte ordiarij .vt hic di:sic.š.e.c.pri.b.

c ¶ Publicā psonā.sic.š.c.px 7.c.cū dilect?.qđ si publica pso na ñ possit hēri.tā credo ꝙ p aliquā psonā honestā aucte iu dicis rescribi pñt.ar.š.ḋ pba.qm̄ ↄ.ita tñ ꝙ sigillū auctenticū apponat.quod iponat fidē instro.š.e.c.ij.7.c.cū dilect?.al's posset decipi ius illius quod esse nō dꝫ.imo curare dꝫ iudex vt salua sit rerum probatio.ff.de testi.curent.b.

d ¶ Sicut noxius.In mortem.i.vt in mortem iferat.lꝫ res non habuerit effectum ex quo processit ad actuꝫ.lj. di.siqs post acceptū.7 de pe.di.i.siqs cum telo.

e ¶ Deprehensus. in opere nociuo.

f ¶ Ludens.lꝫ hoc asserat.non excusat.qr noxius ludus est i culpa.ff.ad.l.aqli.nam ludus.cū dabat operā illicite rei.l. di. clerico.7.c.siquis voluntate nā omne maleficiū praue psumit actū.C.ad.l.iul.de sicca.l.i.C.de iniur.si non ↄuictus.

g ¶ Afferte.ait.s.rex salomon.sed non diffiniendo.ꝫ potius tentando cā ingrendi veritatem.cum filius esset.nā si ois vox iudicis auctoritatē ↄtinet rei iudi.C.de se.i.7 interlo. om.iudi.ex īt pulatōe.7.iij.q.vj.hoc quippe.in pn.

h ¶ Commota.interpositio est.

i ¶ Nec mihi. hec non fuit audiēnda:q̃ nocere tm̄ voluit 7 ñ prodesse.vñ malicijs eius non est indulgeudum.ff.de rei vē.in

m ¶ Ex studijs intelligitur.i.presumitur.Et est arg. per exteriora presumi de interioribus.xxxij.q.v. viderit.7.l.di.siquis diaconus.

n ¶ Intellige.i.psume.nā p certo ñ possum? scir.ꝙ p? illa tria q̃ salomō asserit difficilia.s.viā colubri sup pe trā:viā aqle sup celū:viā nauis sup aqs:q̃rtū q̃si repu tat ipossibile:viā viri i adolescētia sua tāq; iuestigari ñ possit:tñ ex his argumēt bonā colligim? opi.quousq; appareat in ↄtrium.j.e.c.vlt.b.

o ¶ Nullus.subterfugit.q.n.iudiciū refugit:apparet eū de iusticia diffisum.xj.q.i.christi an? 7.iij.q. ix.decernimus.7.lxxiij.di.honoratus.b.

p ¶ Confitetur.interptatiue.xj.q.iij.rursus.Triplicit dr qs ↄfiteri.ore.xv.q.vj.c.i.7.ij.re evidētia.xxviij.di. priusq̃ꝫ.ↄtumacia:vt hic.7.iij.q.ix.decernimus.b.

q ¶ Nonne bñdicimus.verba sunt iudeoꝝ.

r ¶ Duo quippe.verba sunt gregorij.

s ¶ Tacēdo.Nō:ꝙ q tacet ↄsentire vr̄.liiij.di.si seru? 7.xxvij.di.diacon?.7.xxviij.di.diaconi.ff.de ↄdi.7.de. cū ita legatū.v.q̃ ↄ.Fallit hec regula i casib?.ff.de ser ui.vr.p.inuitū.ff.ḋ fur.q vas.§.necare.7.ff.q.mo.pig. vel hypo.so.sicut. §.non videt.ff.de pcur.filiusfamili

as.§.inuitus.Aliu\u0304m casum habes.lxv.di.c.vlt.lxxiiij.di.c.i.ar.ꝯ.ff.de reg.iur.q tacet.Dicas ꝙ q tacet no\u0304 co\u0304sentit:vbi agit de dn\u0303io rex amittendo:nisi vicitas aliud inducat.ff.de do.inter vi.et vxo.si seruus co\u0304is.vic. Uel melius dicas ꝙ vbi ꝑ ꝓhibito\u0304z mea\u0304 possu\u0304 ꝓhibe\u0304 qd\u0304 fit et taceo:tu\u0304c taciturnitas ꝓ co\u0304sensu he\u0304tur.liiij.di.si seruꝰ.Si vero ꝑ ꝓhibito\u0304z meam no\u0304 possu\u0304 ꝓhibere qd\u0304 fit:tu\u0304c no\u0304 obest mihi taciturnitas:puta me inuito potes ve\u0304de\u0304re re\u0304 mea\u0304.ff.de ꝯhe\u0304.e\u0304p.re\u0304 alien\u0304a. Sic e\u0304t vn\u0304 distiguer\u0304 lex ff.de re iud.sepe.et.xj.q.iij.q\u0304n.et.j.de re iud.c.penul.tn\u0304 fallit hoc i ca\u0304ibꝰ p\u0304dictis.Ite\u0304z ar.qd\u0304 de vno negat\u0304 de alio conceditur.xxv di.q\u0304lis.xv.q.iij.ex eo.et.ff.de iud.cu\u0304 ꝓpoz.et.xxiij.q.ij.lator.ff.de pac.dota libꝰ ob res.§.ij.et econuerso:quod de vno affirmat\u0304: de alio negatur.ff.de condi.et demo.cu\u0304 ita legatu\u0304.et ff.de legi.et senatuscon\u0304sul.cu\u0304 lex.et.C.de pcu.l maritus vbi.

f Credo.i.ꝓsumo.et est ar.ꝙ vbi quis interrogatur an credit vel non:non est dandum tempus ei ad deliberandum.qꝛ ex ꝓsumptio\u0304e informat suam credulitatem.b.

g Quanto.no\u0304 potuit.i.presumitur no\u0304 potuisse:imo contra presumptione\u0304 iuris bene admittitur probatio in ꝯtrarium.ff.qd\u0304 me.ca\u0304 non e\u0304 verisile\u0304.et.lxxxij.di.ꝓposuisti.et.j.g ma.ac.pos.cu\u0304 in tua.ff.de proba.quitte stm\u0304.ar ꝯ.xj.q.i.Sig clericorum.Circa huiusmodi presumptio\u0304nem dicendum est:ꝙ temeraria repellit\u0304.vj.q.i.oues.probabilis presumptio inducit qua\u0304doq\u0304z expurgatio\u0304z j.de pur.cano.per totu\u0304z.violenta presumptio q\u0304n q\u0304z sufficit ad ꝯdemnatio\u0304nem.e\u0304.e.aff.rte.et.xxxij.q.i.dixit dn\u0303s.

Gregorius i homelia.

Nonne bene dicimꝰa qꝛ samaritanꝰ es tu:et demonium he\u0304s. Respondit ie sus: ego demonium non habeo. Duoꝰ quippe illata fuerunt ei:vnum negauit alteru\u0304 tacendoꝰ concessit.

Idem maximo episcopo.

Mandata celestia ªefficacius gerimꝰ:si nr\u0303a cu\u0304 fr\u0303ibus onera partiamurᵇ Proinde sup cunctas eccl\u0303as sicilie te vicesᶜap.se. ministrare decernimus: quas no\u0304 loco tribuimus s\u0304z ꝑsoneᵈ qꝛ ex tra\u0304sacta inte vita didicimꝰ: qd de subsequenti co\u0304uersatio\u0304e tua ꝓ sumamus.

Idem.

Quosda\u0304:et infra.Aphrica vero q\u0304liter mortalitate et languoribus vastetur: qua\u0304to viciniores ᵉestis credoᶠ ꝙ subtilius cognouistis.

Idem victori episcopo.

Qua\u0304to:et infra.Latere te in vicinio no\u0304 potuitᵍ qd\u0304 ad nos in longinquo ꝑuenit.

Hieronymus super osee.

Scriba\u0304 eisʰ multiplices leges meas:ex prius datis et neglectisⁱ apparet:ꝙ hab\u0304 negligent. Alex.iij. decan\u0304. cassien.

Quia verisimile non est: ꝙ.h.presbi\u0304 personatu\u0304z ecclesie.r.capellano concesseritᵏ et ab eo eiusde\u0304z ecclesie acceperit vicariam: prouideas ne super hoc probationem recipias:nisi co\u0304isˡ loci famaˡ id he\u0304at vel tales ꝑso\u0304e appare\u0304at: de qbꝰ verisimile no\u0304 sit:qd\u0304 debeant deierare: q\u0304m sepe co\u0304tigit ꝙ testes facile corrupti iduca\u0304tur ad falsu\u0304 testimoniu\u0304 ꝓfere\u0304du\u0304. Ide\u0304 genuen\u0303.arepo.

Illud quoq\u0304z nobis innotuit:ꝙ cu\u0304 libera mulier ꝑ dece\u0304 a\u0304nos et vltra cuida\u0304 seruo scienterᵐ cohabitauerit: et ab eo fuerit carnaliter cognita:nu\u0304c ipsum asserit suu\u0304 non esse maritum. Uex vir ea\u0304 ve\u0304dica\u0304sⁿ i vxore\u0304 o\u0304ndit publicu\u0304 istu\u0304m q\u0304 sese co\u0304iuges noiantᵒ

a Mandata celestia.s.alter alteriꝰ onera portate.l.di.po\u0304deret.et.e\u0304.de off.archipresby.c.vlt.

b Partiamur No\u0304 ar.de officijs ꝑtie\u0304dis.xciij.di.diaconi.circa medium.v\u0304 sufficit huic ordini.et\u0304c.C.de assesso.nemo xvj.q.i presbyteros.ff.de pac.si plures.lxxxix.di.singula.ar.contra.ff.de adqp.si consul.So.prima regula generalis est:ꝯtrariu\u0304 tn\u0304 q\u0304nq\u0304z iueniu\u0304tur aut ca\u0304 necessitatis vel vtilitatis co\u0304cessa.xxj.q.i.relatio.xxv.q.i.ad limia.ff.de ꝯhen.emp.fistulas.§.fundu\u0304.et.ff.de b\u0304.stipu l.i.i.§.seruus co\u0304is.

c Uices.et tn\u0304 no\u0304 poterit exte\u0304dere manu\u0304 ad ea q\u0304 i signu\u0304 vniuersalis dn\u0303i su\u0304t romano po\u0304tifici reseruata.e\u0304.de transla.c.i.et e\u0304.de off.leg.ꝙ transl atio\u0304ez.

d Sed ꝑsone.et io\u0304 cu\u0304 ꝑsona finitur.vij.q.i.petisti.ff.de ꝯsti.ꝓn.l.i.in fi.Si vero loco concedatur:ꝓuilegiu\u0304 perpetuu\u0304 est.xvj.q.i.hic e\u0304t et.xxv.q.ij.c.i.et.ij.et.ff.de iure imu.l.iij.et.j.de insti.cu\u0304z venissent.

e Quosda\u0304.viciniores.Ar.ꝙ ex vicinitate ꝓsumit\u0304 ꝑ aliquo vel ꝯ aliquem:et io\u0304 scire ꝓsumuntur.vn\u0303 facile non creditur in contrarium.xvj.di.qd\u0304 dicitis.et.j.g ma.accu.pos.cum in tua.et.j.c.prori.

h Scriba\u0304 eis.ironice: quasi dicat no\u0304 scriba\u0304.vel po\u0304t legi plane.et est ar.iducias esse concedendas maliciose petenti:ad ꝯuincenda\u0304 maliciam de pe.di.i.ꝑdixerat.ff.de vb.obl.si insulam.et.l.insulam.e\u0304.de do.et ꝯtu.c.prout et c.cum oli\u0304z.et.c.veritatis.

i Neglectis.Q\u0304nq\u0304z ex ꝓn\u0304ti ꝓsumit\u0304 circa ꝓn\u0303s.vj q.i.g crime\u0304.q\u0304nq\u0304z ex ꝓn\u0304ti circa ꝓteritu\u0304.xxxiij.q.ij.cu\u0304 per bellica\u0304.q\u0304nq\u0304z ex ꝓsenti circa futurum.l.di.sigs diaconus.v\u0304.cu\u0304 vero.et e\u0304.qua\u0304doq\u0304z ex preterito circa preteritum.xxviij.di.quia sunt culpe: quandoq\u0304z ex preterito circa presens.quotiens de fama queritur alicuius.lxxvij.di.quicu\u0304q\u0304z.et.c.monachus nouitius qua\u0304doq\u0304z ex preterito circa futurum:vt hic.et.xxiij.q.v.si apud.et e\u0304.e.mandata.

k Quia verisimile.concesserit.quoniam de nemine presumendum est ꝙ bo\u0304a sua iactet.e\u0304.de renun.super eo.et.de resti.spo.sollicite.et.ff.de proba.cum de indebito.

l Co\u0304munis fama.que co\u0304diuuat ad fidem facienda\u0304z.iiij.q.iij.§.item sepe.et.ff.de testi.testium.§.eiusdem quoq\u0304z.C.ne de sta.defunc.si mater.et.j.c.prori.

m Illud quoq\u0304z scienter.Ex quo scienter cohabitauit:ei no\u0304 po\u0304t opponere notam seruitutis j.de ꝯiug.huo ꝓposuit.sed si hoc ignorasset tunc sufficit bene:vt in eadem decretali.et.xix.q.ij.per totum.b

n Uendicans.i.eam petit in suam vxore\u0304z.

o Nominant.Ista nominatio presumptionem inducit.xxxij.q.iiij.dicat aliquis.ff.de probatio.l.vlt.non tamen sufficie\u0304tem probationem inducit.C.de probatio.nam epistolis.et.C.de libe.cau.l.placet.preterq\u0304z in casu.C.de la.li.tollen.l.vna.§.simili quoq\u0304z.

τ per qꝺ ipſum ei ꝺonatōnez
propter nuptias feciſſe appa
ret:mulier vero inſtrm̄ illud
aſſerēſ vitioſū:vt ſuo ꝺn̄ſ frau
daretur:plures teſtes produ
xit:ꝙ illi ab amicis eius ſepe
rogat⁹ vt eā ꝺeſponſaret nec
ꝺeſponſaſſe nec ꝺeſpōſaturū[c]
ſe ipſā firmiter aſſerebat: vir
aūt nō niſi p̄dicto inſtr̄o τ qui
buſdā teſtib⁹ q viderāt eā an
nulos ꝺeferētē ipſam pbauit
vxorē ſʒ mulier ꝺe more illa
rū que paneſ vēdūt:ſe ānuloſ
ꝺtuliſſe ꝺicebat. Verū qꝛ i hu
iuſmodi ꝺubietate fama vici
nie magis ꝺʒ attendi:ſi fama
loci[e] hʒ ꝙ vir ipſaʒ i lecto τ in
mēſa ſicut vxorē[f] tenuerit: cuʒ
matrimoniū[g] ſit maris τ femi
ne cōiunctio iꝺiuiduā vite cō
ſuetudinē retinēſ:cogēda eſt
mulier:vt eidē viro affectu ꝓ
uiat cōiugali: preſerti[h] ſi pre
ſcriptū iſtrumētū ab eo cōdi
tum fuerit:qui officiū[i] ſuum
fideliter adimpleuit.

I. dem archiepiſcopo.

Litteris fraternitatꝫ tue
receptis nobis innotuit
ꝙ cū .p.ab.a.muliere quam i
vxorē acceperat peteret ſepa
rari[k]: accuſatores matrimōij
pduxerūt teſtes firmiter aſ
ſerentes:ꝙ poſtꝙ mulier cū
p̄dicto viro contraxerat ma
trimonium: conſanguineum
viri eiuſdem ſolum cum ſola
nudum cum nuda in eodem
lecto iacētē ea vt credebāt[l] i
tentione vt eam cognoſceret
carnaliter viderunt multiſ lo
cis ſecretis[m] τ latebris ad hoc
cōmodis τ horis electis:τ in
fra. Conſul.t.t. reſpondemuſ
ꝙ ex huiuſmodi violentia et
certa ſuſpitiōe fornicationis
poteſt' ſnīa ꝺiuortij[n] promul
gari ita quidem vt vir licen
tiam habeat mortua illa ꝺu
cēdi aliam:muliere ſine ſpe[o]
coniugij remanente.

C lemens tertius.

Tertio loco qōnis huiuſ
modi nodum.t.ſ.peti
it explicari:an iuuenis ſponſā
in quaʒ per verba ꝺe preſenti
conſenſit:ꝺebeat vxorē habe
re ad quox mr̄imoniū ipediē
dū[p] neptis ipſius, ſponſe pſi
liens ſe a iuuene carnaliter pre
cognitā[q] proponebat a qua p
ducti teſtes ꝺixerūt ſe pro cer
to credere:ꝙ illa ꝺicti iuuēis
extiterit concubina adijcien
tes ꝙ eos inſimul viderāt per
plana τ nemora, vias τ inuia
pluries conuagantes:τ teſti
monium vicinie ſe ſuper hoc
recepiſſe ꝺicebāt:ad maiorem
vero certitudinem[r]:qꝛ mīus
ſufficienter credidiſti eſſe pro
batum quod eadem mulier
aſſerebat:tam ipſa ꝙ̄ iuuenis
iuramentis aſtricti ſeorſuʒ cō
feſſi ſunt:ꝙ ſe inuicē carnalr

a ¶ Donatōem. Hoc.n.ꝯſtitui non pōt.niſi liberis pſonis.C ꝺe latina.lib.tol.l.vna.§.ſed τ ſi qs hominū.ſi eadē rōne ꝺo nato nō pōt ꝯſtitui niſi in liberam mulierem τ a libero viro. vnde preſumptōem iducebat tale inſtrm̄.ff.ꝺe iure ꝺotium ſi militer.§.eius nomine.ſed nō plene hoc probat:qꝛ n̄ fuit fcm̄ inſtrm̄ ſuper mr̄imonio. C.ꝺe nupti.neqʒ ſine nu ptijs.τ ita n̄ pbat hoc eē qꝺ ob hoc contingit ab eſſe.ꝫ.ꝺe tranſla. inter corporalia.τ.C.vn̄ cogna ti.non ab hoc.

b ¶ Fraudaretꝛ. Nota ca ſus in qb⁹ ꝺn̄s fraudatꝛ ſeruo.j.ꝺe coniug.ſeruo. licʒ.τ.j.ꝺe natis ex libero ventre.c.vno. Item ali⁹ caſus eſt.C.ꝺe lati.lib.tol len.l.vna.§ ſed et ſiquiſ hominuʒ.tertius ē i auc. ꝺe nup.§.ſi vero ab initō colla.iiij.alius caſus eſt i auc.que dignitaſ liberat filium a pātria poteſtate in pncipio coll'.vj.

c ¶ Diſponſaturū. Hec aſſertō pſumptōnem tm̄ faciebat:qꝛ poti⁹ poſtea mutare voluntatē.

d ¶ Annulos. Nota.qꝺ ſi annulus ꝺatꝛ ēt mulie ri in eccleſia vel in ꝺomo pſumptio ē pro matrimo nio.xxx.q.v.femine.ſi co rā parētib⁹ pſumunt ſpō ſalia.xxx.q.v.noſtrates. h faciebat ad pſūptōem.

e ¶ Fama loci. Nota:ꝙ in talib⁹ fama plurimū conſideratur.arg.ij.q.v. pſbyter ſi a plebe.ff.ꝺ te ſtibus.l.iij.§.eiuſdē.τ.iij q.iij.§.iteʒ in crimiali.x⁹. item ſepe.τ.xxxv.q.vj.ſi ꝺuo.C.ꝺe teſta.ꝺefunc.ſi mr̄.τ.j.ꝺe eo q cogno.cō ſā.vro.ſue ſup eo. itē ē h ar.ꝙ fama ſufficit ad p batōeʒ ſi alie pſūptōnes coadiuuāt:ita ꝙ cum fa ma faciunt pbatōnem.τ itaqʒ non proſunt ſingu la multa iuuant.j.c.pr.τ.c.iij.τ.ꝫ.ꝺe teſtibus pterea.

f ¶ Vxorem tenuerit. Sʒ quare requiritur alia pbatio cū co habitatio ſufficiat ad matrimonium.ff.ꝺe ritu nup.i libere. Rn̄deo illa eſt pſumptio leg.ſʒ canon non pſumit eē mr̄imo niū niſi probetur pp periculum anime.xxx.q.v.c.i.

g ¶ Matrimonium. Hec diffinitio ponitur.xxvij.q.ij.§.i.et inſti.ꝺe patria poteſtate in principio.

h ¶ Preſertim.i.maxime.qꝛ idem eſſet ſine vllo inſtrumēto ſi ſola fama cum alijs probatur.

i ¶ Offm̄ ſuū fideliter.qꝺ ſemp pſumitꝛ.j.ꝺ pſcrip.ad au dien

tiaʒ.niſi ꝯ pſumatꝛ vel probetꝛ.nā tūc i crīe falſi vtriqʒ incūbit probatō.C.ꝺe fal.vbi.b.

k ¶ Litteris.ſepari quātū ad torū τ mutuā cohitatōeʒ

l ¶ Credebāt.ſi ꝺicit vt ſciebāt.cuʒ opus illꝺ nō plene pateat vſui.ſufficit ergo ferre teſtimoniuʒ ꝺe eo quod inducit vio lentam preſump tōem que ſufficit in hoc caſu.vt hic patet.τ.xxxij.q.i. ꝺixit ꝺn̄s.

m ¶ Secretiſ τ la tebris. Que ſuſpe ctis perſonis iter ꝺicūtur.xxx.q.v j ab iſto ꝺie.adeo vt ſi poſt trinam ad monitōnem inue niantur confabu lari excōicētur.j. ꝺe cohabi.cle.et mu.ſi quiſqʒ.τ in auten.vt li.ma et auie.§.his quoqʒ col'.viij.

n ¶ Diuortij:quo ad mutuā ſeruitu teʒ.

o ¶ Spe coniugij. pp inceſtū quē cō miſit.xxvij.q.ij.ſi qs ſpōſam niſi tūc rei ꝺe ſua icōtinē tia.tūc.n.ꝺaretur ſibi licentia cōtra hendi.xxxiij.q.ij. in adoleſcētia. b.

p ¶ Tertio loco.i pediendū.i. ſeparandū.

q ¶ Precognitā τ ita affinitas pre ceſſit mr̄imoniuʒ τ ſponſalia: qꝺ ſi verū eſt.cōſangui neaʒ illius poſtea hr̄e nō poterat.xx xv.q.iij.ꝺe iceſtis τ.c.nec eā quā.τ.j ꝺe eo qui cogn.cō ſan.vx.ſue ꝺe illa τ in pluribus. .c. eiuſdē ti.pterea h audiꝛ allegās turpitudinē ſuā.j.ꝺe ſpō.pterea.xxxv.q.iij.ex ordiaria.ar.ꝯ.ꝫ.ꝺ teſti.ſic.τ.ꝫ ꝺe ꝯfeſ.c.i.τ.xv.q.iij.nemini.τ j.ꝺ ꝯceſ.pbē.cū ſup qōe j.ꝺ ꝺona.iter ꝺilectos.illud verū ē.ꝙ allegās turpitu nē ſuā nō ē audiendus.tn̄ pp piculū anime ſue audiꝛ j.ꝺe re iu di.lator:τ.c.ꝯſanguinei.τ in fauorē libertatꝫ pr̄ audiꝛ.q filium vendidit.C.ꝺe libe.cau.l.i.τ.ff.c.l.i. τ.ij.ſecus eſt ꝯ libertatē.ff.ꝺe adop.l.poſt mortem.

r ¶ Certitudinē.ad ſupplemētū pbationis C.ꝺe reb cre.in bonefidei.j.ꝺe iureiuran.c.vlt.i ſi.τ.ꝫ.ꝺ probs.

sicut ꝯsuetudo.sic.j.de spon.impu.attestationes.

a Nollet ab ea. immo presumebatur ꝙ non confite retur falso se neptem illius precognouisse.

b Dicta sunt.s.ꝙ testes dixerunt ꝙ viderunt illos p plana ⁊ nemora: ⁊ ꝯiurauerũt ⁊ ꝺ fama vicine ⁊ alie presumptiones q̃ in lr̃a exprimunt. Et sic est ar.ꝙ q̃ n̄ ꝓsũt singula: multa simul ꝯsiderata iuuãt.ar.s̃.c.pri. ⁊.s̃.ꝺ testi.pterea'. s̃.ꝺ pba.cũ cãm. vbi de hoc.ff.qui. ex ca.ma.necnon. §.sigs sepi⁹.⁊.xxx v.q.vj si duo.ff.de testi.ob.carmen.§ fi testes.

c Solitis spõsalibus.de facto qm̃ de iure nõ tenuerunt cũ essent ille gitime persone ad ꝯhendũ ꝓpter affinitatẽ prius ꝯctaz j. e.c. qui cogno. cõsãg.vxo. sue di scretionẽ ⁊ quasi per totum.

d Litteras arbitros.⁊ sic pz: ꝙ delegat⁹ põt eẽ arbiter retẽta etiã delegata iurisditione: sic.j.de pbẽ. nisi.⁊.s̃.ꝺ arbi.cũ oliz.⁊ c.innotuit. Sic etiã ordinarius põt eẽ arbiter. ar.s̃.de elec.cãz q̃.⁊.s̃.ꝺ arbi.cũ tpe.Sz ꝯ v̄.iij. q.vij. §.tria in fi.ff.ꝺ arbi.l.⁊.si' in seruũ.§.ij. Nõ sũt ꝯria: ⁊ iudex nõ põt iubere vt in eũ cõpromittaf:sicut ibi dr̃. s̄z si partes volũt i ipsũ cõpromittere.bñ pñt.ar.ff.ꝺ tu. ⁊ cu.da.ab his pror ait. in auc.vt differ. iudices.§. si vo contigerit.col.ix. Itẽ est ar.hic ꝙ in arbitrũ possit ꝺ crimine cõpromitti:vñ signatur.ꝯ.ff.de arbitris nõ distinguem⁹.§.iulianus.⁊.s̃.de in inte.resti.c.penulti. in fi.vbi de hoc.Itẽ ar.ꝙ possit.v.q ij.si primates.

e Confessus.penitẽdo de ea:⁊ redeũdo ad eccliã.

f De fratre.bene poterit testificari i hoc casu cõtra fratrem. Si enim frater tuus vel amicus tu⁹ vel vxor tua que in sinu tuo dormit depranare voluerit ꝟitatẽ sit man⁹ tua super eos.xxiij.q.viij.legi.⁊.q.v.audieris ⁊ dicere debes patri ⁊ matri : non noui vos. xciij.di. diaconis.⁊.j.ti.proximo quenadmodum. als in magnis criminibus non auditur contra euz.C.qui accu. non po.si magnum.in leuibus bene.C.e.ti.si sororẽ.⁊ iiij.q.iij.§.parentes.

g Recognouerit.i.confessus fuerit.

h Suspectum. nam sola suspitione suspectus habetur nisi se purget ad arbitrium sui episcopi.quod si n̄ fecerit:excõmunicari ꝺbet.j.ꝺ here.excõicam⁹.§.j.b.

ꝓcognouerit: lz iuuenis[a] nollet ab ea quã despõsauerat se parari. Nos aũt q̃ dicta sũt[b] intelligẽtes ꝓsertiz cũ hoc non dicaf occultũ sz q̃si ꝓdicef a plibus manifestũ ꝯsulti⁹ esse credim⁹: vt mrimõialiter nõ ꝯiũgãf: sz solitis[c] spõsalib⁹ separenf. Anno.iij.niuernien̄ epo ⁊ archidiacono bitur.

Litteras vr̃as accepim⁹ cõtinẽtes ꝙ cũ cã q̃ vertif inter altisiodoꝝ. epm ⁊ q̃s dã burgẽses de charitate: q̃s idẽ eps de heresi impetebat. nobis ⁊ abbati collonen̄.a se. ap.delegata fuisset: vtraqꝫ ps vos duos sub certa pena sibi arbitros[d] statuerũt: delegata vobis nihilomin⁹ ptãte reseruata.gu.aũt lator ꝓsẽtiũ vn⁹ ex ill' heresiz suã fuerat publica voce ꝯfessus[e]: ⁊ de fratre[f] suo similit recognouerat[g]: ꝙ eodẽ secũ laborabat errore:⁊ infra. Nos vo predictũ gu.suspectũ[h] de heresi vehemẽter habuimus:tum qꝺ ante dixerat postea se dixisse negauit: tum quia vel mendaciũ pri⁹ dixit in fratrẽ asserẽdo illum hereticũ vel piurũ postea cõmisit in deũ purgãdo[i] illũ de heresi:quoꝝ vtrunqꝫ reddit illũ valde suspectũ quãq̃ verisimilius[k] videaf:eo ꝙ tẽpore quo tãq̃ vere penitens ab heresi reuertebatur ad fidez tã graue[l] mẽdaciũ nõ dixisset presertiz[m] in fratrẽ quẽ tanq̃ charissimũ n̄ asseruisset hereticũ:nisi fuisset accẽsus zelo fidei orthodoxe: vnꝺ ꝓsumif ꝙ cũ postea purgauit[n] illũ de heresi turpiter deierauit. Quo circa mandam⁹ cũ ꝓpter suspitionẽ q̃uis vehemẽtez[o] nolum⁹ illũ ꝺ tã graui crimine ꝯdẽnari:talẽ ⁊ tantã securitatẽ recipiatis ab ipso ꝓter iuratoriã[p] cautiõez ꝙ timõe pene corporalis debeat coerceri discretã ei pniam iniũgẽtes ex q̃ valeat apparere vtꝝ i tene

i Purgando illũ.s.fratrem corã archiepo bituricẽsi coraz quo ꝯueniebatur frater ille de heresi ⁊ ei fuit indicta purgatio vt p ipsũ gu.deberet se purgare:⁊ ipse fratrẽ suũ cõpurgauit ꝓpter qꝺ eps dicebat ipsũ piurũ ⁊ hereticũ: qꝛ ꝓmo dixit illũ hẽticũ ⁊ postea eũ cõpurgauit. Sz ipse gu.dicebat ꝙ lz ꝺ se cõfessus fuisset de fratre tñ nihil dixerat s̄z ꝯrium probauit episcopus. vnde isti iudices habentes supectum ipsum cum litteris suis remiserunt ad papam.b.

k Verisimilis. De nemine presumitur ꝙ sit immemor sue salutis.j.q.vij san cimus.

l Graue. immo in vltimo articulo non semper presumitur ꝙ verum dicat aliquis.C. de proba. rationes.ff.de proba.qui testamentum.ff.de le.ij. lucius.§.quisquis mihi'. ij ⁊.ff. de le.iij.cum quis. §.ficta. So.licet presumatur: ꝙ verum dicat : non tamen fit sufficiens probatio iudici. argu. ff.de pig.ac.grauis.⁊ licet heredes necesse habeant stare religioni defuncti:n̄ tamen creditores. C.de proba.auc.quod obtinet ioan.

m Presertim in fratrẽ Presumitur aliquid ratione consanguinitatis vel affinitatis.s̃.e.afferte.j.de testa.requisisti.j.ꝺ simo.sicut.⁊.s̃. de eta. ⁊ q̃lita.tuã.ff.ꝺ ritu nu.si solũ.§.j.C.de rei vx.act.l. vna.§. sileat. ar.iij.q.v.accusatores vl' testes.

n Purgauit.hoc est notabile ꝙ semp est standum ꝓmo dicto alicuius . si postea contrariũ dicat etiaz in alio iudicio.s̃ de testi.cum in tua.⁊ etiam extra iudicium.s̃.de pba.per tuas.⁊ sic periurus reputatur:qui vnum in vno iudicio vl' eodem dicit ⁊ postea aliud . Item hic vna ꝓsumptio preponderat alteri.ff.de in inte.resti.diuus.ar.ꝯ.s̃.de elec. cum inter.r.

o Vehementem . immo ex leui causa probatur quis hereticus.ar.C.de here.l.ij.s.quantum ad hoc vt suspectus de heresi habeatur:⁊ vt procedatur quasi contra suspectuz : sed n̄ vt condemnetur ꝺ heresi. Itez vehemens presumptio pro ꝓbatione accipitur.xxxij q.j.dixit dominus.⁊.s̃.e.afferte.l iiij. di.fraternitatem.j.de iudeis.c. vlti. Respondeo ꝙ non vehemens sed violenta tantum de qua predicta.c. loquunf.⁊. ff. de rebus du.si mulier.⁊.l.precedenti.nec etiam ois violẽta': si probetur contrarium.xxviij.q.j.nec aliqua.s̃.de proba. pro posuisti.⁊.xxxv.q.iij.extraordinaria.

p Preter iuratoriaz. hoc ideo dicit': qꝛ postq̃z quis semel periurus est amplius ad iuramentum non debet admitti.xxx q.v.paruuli.⁊.c.siquis conuictus.⁊.ij.q.vij.non potest.⁊.vj. q.j.quicunqꝫ.⁊.s̃.de testi.testimonium. quia timor est ne incidat iterum in periurium.ar.j.ꝺ coha.cle.⁊ muli. clericos b

bris ābulet aut ī luce: vtrūue sit vere penitēs an ficte ꝯuer sꝰ:⁊ si eū hoc mō veꝝ catholi cū cognoueritis:ñ sinatis ipʒ īdebite molestari:aliogn euʒ tāꝗ hēticū ꝯdēnetis. I dē ce nadiēn.epo ⁊ abba.ð aquoꝝ.

Q Uʒ in iuuētute sua qui clesiēn.eps ađo ñ se ma tuꝝ honestū ꝓuidū exhibue rit:vt ab ecclia rom.meruerit pallio decorari:nō est de leui credendū ꝙpostꝗ ad senilē ꝑuenit etatē turpit abiecerit iugū dñi fetoref libidinis am plexādo cū labes huius mōi q̄ nōnunꝗ in iuuētute ꝯhitur:i senectūte frequēti9 expietur. Quis ꝑterea de facili crede ret ꝙ vir ꝑdit9 sciētia lraꝝ ꝓprie salutis oblit9 ad eā paf sionis ignominiā se ꝯuerteret vt cū ꝓpria nepte abominabi lē ꝑpetraret icestū cū etiā ꝓm snias ethnicoꝝ nāle fed9 int tales ꝑsonas nihil ꝑmittat se ui criminif suspicari. Licʒ igr̄ rex vngarie eundē epʒ nobis ꝑ nūcios ⁊ lras de tali crimie detulisset: postulat vt maluʒ huiusmōi ꝑniciosū exēplo de vngarica eccla tollerem9: q2 tñ ei9 suggestio nō ð charita tis radice ꝓcedere videbat: noluim9 aures nr̄as q̄si mali gnis detractationib9 inclina re:sʒ vt ꝓbarem9 ñ spūs eēt ex deo auriēn epo dedim9 i mā datis vt prudenter ⁊ caute a coepis indagaret: vtrū ꝑfatū epm crederēt tali labe resper sū q nob postmodū rescripse rūt ꝙ eū viꝝ honeste ꝯuersa tionis esse credebant ꝑsonā il lius multipliciter cōmendan tes. I dem archid. ⁊ prepon to mediol.

D Udū archidiacono me diolañ dedim9 in mādatis vt c.scholarē a ꝑsbytero sāctivi ctoris in clericū eiusdē ecclie recipi faceret ⁊ fratrē:⁊ ifra. Sʒ ꝑsbyt memorat9 archid. declinās examē asseruit:ꝙ nequaquā sufficiebāt duob9 cle ricis facultates ecclie memo rate:adijciēs ꝙ ꝑdictus.c.nō erat idoneus ad illi9 ecclie bñ ficiū obtinendū:⁊ infra. Cau sam vobis duxim9 cōmitten dā:ita vt ex illa clausula: s. si ꝑ sona fuerit idonea: q̄ nr̄o scri pto reperit inserta:eidē scho lari ꝓbandi se idoneuʒ nulla necessitas imponat:cū prima facie ꝑsumit idone9 nisi aliō in contrarium ostēdatur.

De iureiurando. G reg.iij.

X administratōis: ⁊ infra. Manda mus quatenus cre ditores ad iuramē ta super vsuris sibi soluen dis prestita relaxanda eccle

a C Um i iuuentute.honestuʒ. Ex quo enim adeptus est tan tam dignitatem:presumitur ꝙ ratione sue virtutis ade ptus sit.xli.di.c.j.⁊.c.miramur. ⁊ is gradus ceteros antecel lat quem labor prolixior ⁊ stipendia meliora fecerit anteire C.de offi.magistr. officiorum nemo.

b C Ad senielem. Arg ꝙ ex quo quis honestus fuit ꝙ ⁊ postea fuerit hone stus.ꝫ.e. mandata. ⁊ . ij. q.j.in primis in fi. ff.de re mil. non omnes. §.a barbaris. Item presumi tur pro senili etate potius q̄ȝ pro iuuenili. arg.xxxiij di.fraternitatis.xx.di. de quibus.⁊ iurisperitus ex verbis senium rusticoruʒ argumentatur.ff.de le.iij si chorus.§.j.

c C Frequentius expie tur. non tamen semper: iuxta illud: stulticia est q̄ te ñ ñnt esse senē.⁊ illud: quod noua testa capit in ueterata sapit.⁊ difficileʒ continentiam seruat qui illicito se concubitu ma culare non metuit.xxxiij di.§.quod vero. ⁊ pecca tor cum venerit in profū dum vitioruʒ contemnit xvij.di.nec licuit.

d C Naturale fedus.j.ð coha.cler.⁊ muli.c.p.C.ð epi.⁊ cle.eum qui.

e C Detulisset. denunciā do quoniam laicus non potest clericuʒ accusare j.de accu.cum.p.⁊.j.de te sti.decetero nec episcop9 absentem.iij.q.ix.c.j.⁊.ij.⁊ ij.q vij.ipsi apostoli.

f C Charitatis radice.vn de nō debuit admitti.j.ð accu. cum oporteat.et.c. meminimus.

g C Malignis. delatio nibus.i detractationibus ⁊ ē argu. ꝙ propter infa miam a maliuolis ortaʒ non est inquisitio facien da vl purgatō idicenda. j.de pur.ca.cum in iuuentute.que est pars illius.⁊.xj.q.iij. in cunctis.j.de accu.qualiter ⁊ quando.

h C Rescripserunt.bene debuit eis credi cum essent ad hoc deputati a domino papa.arg.ꝫ.de proba.post cessionem.⁊.xj q.iij.cure.⁊.ꝫ.de fi.instru.c.ij.⁊ preterea per has litteras nulli fiebat preiudicium.

i D Udum.sufficiebant. Hec exceptio legitima est:quia tot sunt ponendi in ecclesia:quot ex facultatibus ipsi9 pos sunt commode sustentari.j.de institu.c.j.⁊.c.auctoritate.⁊.j. de conces.preben.ex parte. Sed quis probabit ecclesiam esse soluendo vel non esse,respondeo ille qui dicit non est solué do:ostendendo facultates ⁊ redditus ecclesie vt hic innuitur ⁊.ar.C.de inoffi.te.omnium.⁊.ff.de leg.ij.cū pater.§.rogo. Ar.contra C.de proba.ex persona.

k C Ex illa clausula.que ⁊ si non fuisset apposita:sub intelligitur.ꝫ.de rescrip.cum a deo.⁊.ꝫ.de elec.causaʒ ⁊.ff.de seruitut.si cui.ff.ð ritu nup. q̄ȝq̄ȝ.l.

l C Presumatur idoneus.sic.ꝫ.de scur.c.vno.⁊.lxxx vj.di.si quis.sic pre sumitur quis boe fidei:nisi probetur contrariuʒ.C.qui mili.non pos.sug seruis li.xij.⁊.C.de non nume.pec.au cten.contra qui ꝓ priam.vincen. Et sic videtur: ꝙ ne gatiua propria de beat ex eo: ꝙ dicit nisi aliud in con trarium ostendat. sed negatiua pro bari non potest.ꝫ. de elec.bone. vbi ð hac negatiua sa tis dicitur. Sed q̄ liter probabit illū non esse idoneum ñ dicatur non ido neus ratione scien tie tunc iudex illū examinabit an sit quantum ad hoc idoneus.ꝫ.de eta. ⁊ quali.accepim9. si ratione delicti vel irregularitatis ille qui hoc obij cit illud probet ꝓm illaʒ regulam: ei qui dicit incum bit probatio.ff.de proba.l.ij.

m X administrationis.iuramenta.recepta a de bitoribus pro persoluēdis vsuris creditori bus. que in preiudiciuʒ animarum quo ad creditores seruari non possunt. ⁊ ideo rōne peccati cōpelluntur creditores relaxare huiusmodi iuramenta.ꝫ.de iudi.nouit.sed quantuʒ ad iurantes non est peccatum.j.e.debitores.vnde soluere tenētur. sed si iurauit nō repetere:potest illud denunciare ec clesie.⁊ sic copellitur creditor restituere vsuras quasi indirecte officio iudicis.j.e.ad nostram.ij.ar.j.de cog spi.tua.⁊.ij.q.j.si peccauerit:vel ꝯpellitur relaxare iu

ramētū vt hic vel si nōdū sunt solute. compelluntur desistere ab exactiōe. j. de vsuris tuas. b.

n ¶ Districtione. i. suspensione vel excōmunicatione. j. de verbo. sig. querenti. b.

o ¶ Cogatis. tanq̄ʒ delegati auctoritate hui⁹ canonis: vt. s̄. de offi. ordi. irrefragabili. §. ceterum. ⁊. j. de her. ad abolendam in fi. vel etiam tanq̄ʒ ordinarij. ar. j. de vsu. post miserabilem. b.

ri. sed aliud est f. c. quod deo: q: loquimur de voto cōiter a viro ⁊ vxore facto: vbi nulli ꝯuenire lʒ: qd̄ postq̄ʒ ꝑmissum est: oīo est seruanduʒ: vt. xxxij. q. vlt. c. vl. ad fi.

v ¶ Go. N. successoribus. qui sic iurauit non tenetur successori iurare. j. e. veritatis

p ¶ Peruenit. rebus suis. i. ecclesie sue. nā si de rebus ꝓprijs iurasset teneretur iuramentū seruare. j. e. si vero. s̄. qd̄ met. cau. ad audiētiā.

q ¶ Posse constringi. Ar. est hic: ꝙ iuramētum metu extortum ipso iure ñ teneat: vt quidam dicunt vt baʒian⁹ ⁊. n. Alij dicunt ⁊ melius: ꝙ iuramētum metu extortū est obligatoriū dūmodo sine piculo aīe possit seruari: vt hic ꝓstitum fuit iuramentuʒ de rebus ecclesie: ⁊ ideo nullū fuit hic iuramentū de reb⁹ ecclesie ꝓstituʒ qd̄ seruari non posset sine salutis eterne interitu de hoc plene diri. s̄. qd̄ met. cau. abbas. ⁊ tene qd̄ ibi dicit: ⁊ qd̄ dicitur hic in fi.

siastica districtione[n] cogatis[o].

Ex registro grego.

Peruenit ad nos laudicē. epm. ab ar. comite reb⁹[p] spoliatum ⁊ iurare compulsū q⁹ nō repeteret sic ablata. Cognita igitur contumelia valdē doluimus: asserētes ipsuʒ episcopum nullius iuramenti vinculis super hoc posse[q] cōstringi quem tamen absoluimus[r]: q: nefādissima coactōe iurauit.

Idem regi fancoruʒ.

Peruenit ad nos: ⁊ infra. Non enim ꝓpositum aut ꝓmissum infringit[s] qui in melius illud commutat: nec tu etiam si ꝓmissū tuum iuramēto vel fidei obligatione interposita cōditione firmasses: aliquatenus teneris: si cōstat euʒ conditioni minime paruisse[t].

Idē petro subdiacono.

Ego episcop⁹. N. ab hac hora in ante fidelis ero sancto petro sancteq̄ʒ romane ecclesie dominoq̄ʒ meo pape. c. eiusq̄ʒ successoribus[v] canonice[x] itrātib⁹. Nō ero nʒ i ꝯsilio nʒ i facto vt vitā[y] ꝑdat aut membrum: vel capiatur mala captione. consilium quod mihi per se aut per litteras aut per nunciuʒ manifestabit: ad eorum damnum nulli[a] pandā. Papatum romane ecclesie ⁊ regulas sanctorum patruʒ adiutor ero ad defendendum ⁊ retinendum saluo[b] ordie meo contra omnes homines. Vocatus ad synodum veniam nisi prepeditus fuero canonica[c] prepeditione. Legatū ap. se. quem certum esse cognouero: in eundo ⁊ redeundo honorifice tractabo[d] ⁊ in suis necessitatibus adiuuabo. Limina apostolorum singulis[e] annis aut per me aut per certum nūcium visitabo: nisi eorum absoluar licentia. Sic deus me adiuuet ⁊ hec sancta euangelia. Urbanus papa.

Nullus episcopus[f] clericos suos nisi forte qbus ecclesiasticarum rerū commissa fuerit dispensatio sibi iurare[g] compellat.

Alexander tertius episcopo vigilieñ.

Debitores ad soluendas vsuras si qb⁹ se obligauerāt cogi non debent[h]. Si vero

x ¶ Canonice. xij. q. ij. alienationes de conse. di. i. hergo.

y ¶ Vitā perdat. hoc ñ sufficit: imo oportet vbicunq̄ʒ senserit dn̄m piclitātem ad ꝓhibendas insidias occurrere ⁊ ebʒ C. quibus vt indig. l. vlti. xxij. q. v. de forma. q̄ hic minus dicuntur: ibi supplentur ⁊ econuerso.

a ¶ Nulli pandam. hoc intelligo de honesto consilio. qm̄ consilium mali tenetur reuelare illi qui posset ꝓdesse ⁊ non obesse. xxij. q. v. hoc videtur.

b ¶ Saluo ordine. i. ꝯm ꝙ pertinet ad meum honorem: quia non cuʒ armis.

c ¶ Canonica. xvij. de. si episcopus.

d ¶ Tractabo. si constiterit mihi ꝑ lr̄as sue legationis. C. de man. prin. l. vna. ⁊. xlii. di. quescamus ⁊ ar. vel q: est honesta ꝑsona. xcvij. di. nobilissimus.

e ¶ Singulis ānis. vl' rari⁹ iurt. i. chirographum suū. xciij. di. iurta. ⁊ hoc itellige de archiepis et epis qui subsunt domino pape nullo medio. s̄. de ma. ⁊ obe. dilecti. b

f ¶ Nullus eps. Hoc c. ponit ꝑ palea. xxij. q. v. c. vlti.

r ¶ Absoluimus intellige de facto ad cautelam sic. xxxiij. q. i. audiuimus ⁊. xi. q. iij. excellentissimus ⁊ infra de ap. ad presentiaʒ vel expone absoluimus id est absolutum esse ostendimus ⁊ sic concordat littere precedenti. scilicet nullis vinculis posse constringi.

s ¶ Peruenit. infringit. sic non dicitur deierare qui ex iusta causa iuramentū deserit. ff qui satis. co. l. vlt. ⁊. xxij. q. iiij. mulier. ⁊. q. ij. beatus. ⁊. j. de voto scripture. ⁊. c. licet.

t ¶ Paruisse. Ar. expressū. hic fidē non seruari ei q ꝯ fidem versat. ff. ꝓ socio si ꝯuenerit. ⁊. xxviij. q. ij. si infidel. ff. de inoffi. testa. si instituta. C. de pac. cū ꝓpōas. Ar. ꝯ. xxv. q. i. noli existimare. xxij. q. v. quod deo. xxij. q. iiij innocens. So. prima regula vera est generaliter. Illud contra noli: vbi dicitur: hosti fides seruanda ē: intelligitur si ꝓmittatur ⁊ eidem seruetur: ⁊ sic cōcordat po

g ¶ Iurare compellat. xxiij. di. q̄ʒq̄ʒ. ar. ꝯ. sed illud intelligit ꝯm illud: vt illi tantū quibus committitur administratio ecclesie iurent: alij vero non s̄. de ma. ⁊ obe. legebaf. ar. ⁊. s̄. c. proxi. Sūt ⁊ alij casus in quibus iuratur pro pace. xxij. q. i. omne. Item pro fide de conse. dist. ij. ego berengarius. ⁊. i. q. vi. quotiens pro fama. j. de purga. quotiens. ⁊ in alijs pluribus capitulis ibi positis pro obedientia. vt hic. ⁊. c. proxi. ⁊. s̄. de elec. significasti. pro cautela dilapidationis. xxviij. di. de syracusane. pro veritate in defectuʒ aliorum testiuʒ. xliij. q. ij. q̄ʒq̄ʒ. vnde versus. Par ⁊ fama fides reuerentia cautio damni. Defectus veri sibi querunt magna caueri. T.

h ¶ Debitores. cogi non debent. quia nulla fuit obligatio de iure diuino siue canonico. tamen iuramentum super hoc factum est seruandum. Et sic patet ꝙ licet non teneat principale: tenet tamen accessorium contra illud. s̄. de fo. compe. si diligenti. ⁊. C. de legi. non dubium.

de ipsarum solutōe iurauerit cogendi⁹ sūt domino reddere[b] iuramentum. ⁊ cū vsure solute fuerit: creditores ad eas resti tuendas sunt ecclesiastica se ueritate si necesse fuerit ꝯpellēdi.

Idē rothomageñ. ar̄chiepiscopo ⁊ ei⁹ suffraganeis.

Ex nr̄am noueritis audi. puenisse: ꝙ cū .p. quibusdam hōib⁹ certā sūmaꝫ pecunie mutuasset: q̄sdā ab eis possessiones ⁊ redditus recepit in pignore: ipsos iuramenti religione astringens: ꝙ sup illis do nec solueret sibi pecuniā: nullum ei grauamen inferrēt. Lꝫ autem de possessionibus illis ⁊ redditibus nōdum sortē de ductis expensis[c] receperit tu tamen fratre archiepiscope eū ppter hoc excommunicationis vinculo astrinxisti. ⁊ infra. Ideo ꝙ mandamus: quatenus recepta a prefato .p. sufficiēti[d] cautione ꝙ vestro debeat parere mandato: absoluatis eundeꝫ Deinde debitores eius q̄ p̄dictas possessiones ⁊ reddit⁹ ꝯ iuramentum subtraxisse dicū tur: si ita est eos eccle. cen. co/ gatis vt hec restituant nec sibi molestias iferant donec ei pecunia persoluatur[e]. Cuꝫ autem ei pecuniam sicut iurauerunt persoluerint: vos ipsum ad restituēdum[f] quicquid deductis expensis vltra sorteꝫ recepisse constiterit: inducere studeatis. ⁊ si cōmonitus nō fecerit in eandeꝫ excōicatiōis sententiā reducatis eūdeꝫ.

Idem senoneñ. archiepō.

Si vero aliqs queq̄ grauissimo metu sub religione iuramenti[g] suum ius refutare coegerit: ipm̄ꝗ sibi retinuerit: q̄ꝛ nos consulere voluisti an alter vel neuter id hēre debeat: duximus tibi rñdenduꝫ ꝙ nō ē tutum quēlibet ꝯ iuramētū suum venire: nisi tale sit qđ seruatum vergat in interitum salutis[h] eterne: nec nos

a Cogendi sūt. Sed videt ꝙ nō sūt cogēdi. Nā debitor hꝫ bet actōeꝫ ad repetēdū vsuras iā solutas: ꝙ multo forti⁹ habet exceptionē ꝯ agentē. ff. de re. iu. iulius. §. i. ⁊ ff. de supficiebus l. i. §. plano. Itē dolo petit qđ statiꝫ restituere dꝫ. ff. de doli excep. dolo. ⁊ ff. de re. iu. i ꝯdēnatione. §. dolo facit. Itē si soluitur debitū nō repetit. ff. de ꝯdi. ide. iulianus. ⁊ l. si pcurator. ⁊ l. iudex. et si idebitū scienter soluit nō repetit: q̄ꝛ donari videt. ff. de re. iur. cuius per errorem. ⁊ ff. de cōdi. inde. l. i. ⁊ C. e. ti. idebitum. Itē a iuramēto nō videtur liberatus q̄ sic soluit vt postmodū repetat. ff. de soluti. q̄ sic soluit. ⁊ l. q̄ hoiem. §. vl. Ad hoc dicas: ꝙ vsure idebite sūt iure canonico: ⁊ i nullo cāu ꝯceduntur: ēt vt captiui redimant. j. de vsuris super eo. ⁊ io solute peti pñt tanq̄ꝫ idebite nō ob. eo ꝙ dr̄ idebitū scienter solutū ñ repetit: q̄ꝛ hoc fit metu iuramēti. vnde tibi nō pıudicat qđ per metum facit: vel sic: vno iure soluere tenet propter iuramentū sed alio iure repetit: q̄ꝛ idebite solute sunt ⁊ sicut habꝫ dbitor actōem ad petendum solutum ita hꝫ actionē ad uersus creditorē: vt euꝫ liberet a iuramēto. s. e. c. i. ⁊ j. de vsuris. tuas. ⁊ ꝙ dicit cogendi sūt: itelligecum non petunt absolui a iuramento.

b Reddere iuramētum. Ar. ꝙ soluere vsuras nō est peccatum: alis nō ꝯpellerent. xxij. q. i. si peccatū. sed ille q̄ recepit peccat: ⁊ ita i eodē facto alter peccat ⁊ alter nō sic ēt in alio casu vnus committit adulterium alter nō. xxxij. q. v. proposito.

c Ad nostrā expēsis. nullus cāus ē q̄ hoc genus deductōis ispediat. ff. fami. her. fundus q̄ nisi i decimis. j. de deci. cū hoies. ⁊ c. tua nobis. quādo i decimis expense sunt deducēde legit. j. de deci. pastoralis. hoc solū cōputatur in fructu quod supereſt deductis expensis: vt in l. predicta fundus. de istis dicitur. s. de rest. spo. grauis.

d Sufficiēti. noie cautōis simplex pmissio itelligit. C. de. v. sig. sancimus. de ꝯse. di. iiij. pnia. Si aūt dicat idonea vel sufficiens vt hic itelligit de pignoraticia vel fideiussoria. ff. man. si mādato ticij. §. vlt. ⁊ ff. de fideicō. libe. l. iiij. §. adijci.

e Persoluat. s. sors sua quā dedit: vel donec de ipsis fructibus fuerit satisfactū: q̄ꝛ i sortē sūt ꝯputādi. j. de vsur. c. i. ⁊ ij. et C. de pig. ac. l. i. ⁊ ij. ꝫ i cāu isto ppterea ꝙ iurauerāt nulluꝫ sup possessionib⁹ illis grauamē iferre donec creditori fuerit satisfactū: tenent timore iuramenti pecuniam restituere creditori: vt. s. c. proxi. ⁊ postea repetere possunt quicqd percepit creditor vltra sortem tanq̄ꝫ indebitum.

f Ad restituēdū. ꝫ videt ꝙ isti debitores deberēt cadē a iure suo: q̄ꝛ dixerunt sibi ius. ff. quod met. cā. extat ediciuꝫ. arg

C. vñ vi sigs i tātā. x. i. q. vi. placuit. Dicūt qdā ꝙ i cā i ecclesiasticis rigor iuris nō suat. s. de do. ⁊ ꝯtu. c. i. ⁊ s. de iudi. dilecti. ar. vel nō fuit actū ad hoc. ff. ligs cautōnibus. l. ij. i. rñso. i fi. s. de ordi. cog. cū dilect⁹. ⁊ j. de exce. c. i. ⁊ q̄ꝛ auctoritate iudicis hoc fecerūt. vel aliter nihil ptinet ad papā de possessione: nisi q̄ꝫtum ad pħibitōeꝫ vsurarum ⁊ periurij: ⁊ ideo ppter iuramentum pcepit possessiones restituendas rōne peccati. s. de iudi. nouit.

g Si vero iuramenti. s. de ā repetendo vlteri⁹ ipm beneficium ⁊ sic plana est rñsio. domini pape.

h Salutis eterne. idem ē ēt si tpalis. xxij. q. iiij. §. vl. ꝟ. quisqs ergo i fi. hoc itellige si directe ꝟgat i interitum: q̄m si occasionaliter seruanduꝫ est: puta si aliquis vltramontanus siue gallicus iurat se moratur rome in augusto: occasione talis iuramenti posset vita tēporalis adimi si iūc rome moraretur. idem est si in deteriorem exitum vergat. xxij. q. iiij. si aliquid. ⁊ j. e. cum quidam. ala.

i Proprium iuramentū. Ar. ex hoc loco ꝙ iuramētū metu extortū suādū ē ⁊ obligat: ⁊ q̄ illud nō suat: periurus ē dūmodo suari possit sine periculo anime. s. qđ me. cā. ad audientiam. ⁊ xxij. q. iiij. si aliquid. Argu. cōtra. s. quod me. causa perlatum. ⁊ c. abbas. xv. q. vi. auctoritatem. Bazianus ⁊ T. dicunt ꝙ iuramentuꝫ metu extortum neminem obligat: ex eo quod dicit lex qđ me. causa factum est ratum non habebo. ff. quod me. causa. l. i. Ala. ⁊ alij quidam dicunt hic: ꝙ si is qui iurat habet animum obligandi se siue adimplendi: obligatur: si non habet non obligatur: argu. j. de bap. ⁊ ei⁹ ef. maiores. §. item queritur. Cōmunior est opinio ⁊ verior: ꝙ iuramentuꝫ metu extortum est obligatoriuꝫ: q̄ꝛ non voluntarium. xv. q. i. merito. dummodo sit tale iuramentuꝫ quod sine interitu salutis eterne seruari possit: vt hic dicit expresse. quod si esset nullus ppter quēcunq̄ꝫ metum iurare debet: quia potius debꝫ quelibet mala pati q̄ꝫ malo cōsentire. xxxij. q. v. ita ne. ⁊ s. quod me. cau. sacris. Et tale iuramentum quidam appellant assertoriū. alia dicunt pmissoria q̄ ēt nō obligāt: vt dicūt si talis sit metus q̄ possit cadere in ꝯstantēꝫ viruꝫ de hoc plenius dictū ē. s. de his q̄ vi met⁹ ve cā fi. ab.

a ¶ Periurij. simile dicit imperator. C. si aduer. vē. l. j. imo ⁊ si negligenter ea que male vsurpant omittimꝰ excessus viā alijs aperimus. xciij. di. puenit. ⁊. xxxv. q. ix. loci. ff. de pac. dotalibus ꝯuenire. ⁊. ff. ð pac. si vnꝰ. §. pacta. ⁊. ar. C. de iudic. vidui. tol. l. ij. in fi. vin.

si non renunciauit: ꝙ punitur ꝑpter iuramētū quod seruari pōt sine periculo anime. ē. c. prori. ⁊. j. e. ti. cū contingat. b.

g ¶ Inhibeatis. cū ipsi iurauerint eandē conuentionē facere obseruari: cōpellendi sūt ad hoc si per eos steterit: quominus obseruetur: alioquin si darent operā quā possent ad ipsā ob seruādā nō icideret̄ i ꝑiuriū: qꝛ hō solū videt̄ iurasse se facturos ⁊ curaturos: qꝛ simplr factū alteriꝰ iurare non poterant nec promittere. ff. de ver. ob. stipulatio ista. in prin. ⁊ insti. de inuti. stip. §. sigs aliū. ⁊. ar. xxxj. q. vl. c. vlti.

b ¶ Meruerūt ð facto ad maiorem cautelā: ſm illos q dicūt: ꝙ tale iuramentū nō obligat ſm nostrā opinionē. Dicas meruerūt in ꝟitate: cum eēnt obligati: ⁊ possent siñ ꝑiculo aie seruare.

c ¶ Permissi. ar. ē hic i alteriꝰ odiū cū alio dispēsādū. ar. iij. q. v. ð accusatoribꝰ. ⁊. vj. q. iij. ð niqꝫ. ⁊. lxxix. d. sigs papa. ⁊. xvj. q. j. sigs cū militibꝰ. i ſi. ⁊ hō fac expsse pro nr̄a opinione. b.

d ¶ Ex rescripto obsides de dit volūtate illorū alś detineri ñ pñt Sꝫ qͥliter liberi homies obsides erūt ꝯ illa iura. C. q̄ res pig. ob. pos. q filios ⁊. j. ð pig. c. ij. C. de act. ⁊ ob. ob es alie nuꝫ. ⁊ i auč. vt nulli iudi. §. qꝛ vo col la. ix. vbi dr̄ ꝙ cre ditores q filios de bitoꝝ i pignore re cipiūt: cadūt a cre dito: ⁊ aliā tātam q̄ntitatē debitori ꝑ soluere debēt ⁊ verberibus subijci. Sꝫ cōtra canō do cet obsides dādos. xxxiij. q. viij. vt pdē. ⁊. ff. q testa. face re pñt obsides. ⁊. ff. de iure fisci. diuꝰ. Rñdeo nō tenet obligatio in libero hoie: vt ius constituatur i eo tanqꝫ in pignore. nec tenet alienatio: nisi in casu. C. ð pa. qui fi. dl. l. ij. nam cum teneat ibi venditio: multo fortius pi gnoris obligatio: hꝫ detinet̄ liber homo qualitercūqꝫ vt fiat quod ꝯuenit: ⁊ hic factū narratur: vel ñ pōt ob ligari ꝑ pecūia: hꝫ ꝑ pacto ieūde pacꝫ vl' ꝯsili. ō. ð ar. c.

alicui dare mām volumꝰ ve niēdi ꝯ iuramētū ꝑpꝛiuꝫ ne auctores piurijᵃ videamur. Uerū aliqñ in ro. ec. a pluribꝰ ꝑ. n. factū eē recolit̄: ꝙ clerici q coacti ministeriuꝫ ecclesie ab iurarūt: de iuramento absolutionis fideliter beneficiū meruerūt[b] ⁊ ad coercēdā iniquitatem eoꝝ qui ecclesiasticos viros ad prestanduꝫ illud cō pulerant:[c] permissi sunt in eadē ecclesia ministrare. Idē sardineñ. epis.

Ex rescripto quod nobis ē ꝑsētatū: inotuit abbatēꝫ tremē. cū petro sup sūma viij. miliū solidoꝝ taliter conuenisse: ⁊ infra. Super hec ꝑdictus abbas quosdā ex mōachis obsides dedit[d] qui de obseruanda ꝯuentiōe iurauerūt vt si ipsi deficerent: alij monachi loco eoꝝ in obstagio pōerent. Insuper si fidem dicti monachi non seruarēt abbas dedit eidē. u. ⁊ eius vxorēꝫ fideiussores: qui similiter fidē prestitisse dicunt̄. Ideoqꝫ mā damus: quatenus tam abbatem[e] ꝙ̄ monachos ꝙ̄. u. ⁊ vxorēꝫ[f] ipsius monere curetis: vt sicut iurarūt eandē conuentionē faciāt adimpleri: alioqn abbati ⁊ mōachis ingressum interdicatis ecclesie: vt interea prefacti. u. ⁊ vxoris eiusdē vsque ad dignaꝫ satisfactiōeꝫ inhibeatis[g] diuina officia celebrari. Idem lundonen. ⁊ vigorieñ. episcopis

Querelaꝫ. r. canonici linconieñ. accepimꝰ: ꝙ cū ū. clericꝰ ei duos bisantios nomine ecclesie de statera se annuatim soluturꝫ interposito sacramēto firmasset: per bienniū[h] ab huiusdodi pensionis solutione cessauit. Quoniam igit̄ non merent̄ ecclesias regere: q sunt crimine ꝑiurij[i] irretiti mādamꝰ quatenꝰ si vobis cōstiterit memoratū. u. cōtra iuramentū suū nō necessitate[k] sed voluntate ab eisdēꝫ pēsionis solutiōe cessasse: ipꝫ prescripta ecclīa remouentes[l] eaꝫ prefacto. r. restituere minime differatis. Lucius tertius norwicen. episcopo

h ¶ Querelam. ꝑ bieniū ꝫ propter hoc solum priuari debuit. ēt si non iurasset. x. q. ij. c. hoc ius. ⁊. §. qui rem. ⁊. ī. de locato. c. pe. ⁊ vlti. ⁊. ff. loca. quero. §. iter locatorē

i ¶ Periurij irretiti. sunt enim īfames. vj. q. j. infames. ⁊. c. quicūqꝫ. ⁊. xxij. q. v. siquis conuictus. ⁊ ar. C. de transac. siquis maior. ⁊ infamibus porte dignitatis patere nō debēt C. de digni. l. ij. li. xij. ⁊. C. de infa. l. vna. li. x. ⁊. j. de exces. prela. iter dilectos nec amplius ad testimonium admittūtur. vj. q. j. qcūqꝫ. ⁊. xxij. q. v. paruuli. ⁊. ō. de testi. testioniuꝫ.

k ¶ Nō necessitate. Nō. ꝙ necessitas excusat a ꝑiurio. xxiij. q. viij. si nulla. j. e. breui. ⁊. l. di. ꝑsbyteros qꝛ necessitas legem non hꝫ: de conse. di. j. sicut. ⁊. ō. de ꝯsue. quanto. ⁊. j. de pig. significante. ⁊ de cō se. di. v. discipulos. ⁊. j. de furt. siquis per necessitateꝫ. ⁊ iura subueniunt necessitate impeditis. ff. ex qui. cau. ma. non est. ff. locati. cum in plures. §. vestimenta. ⁊. ff. siquis cautio. l. ij. §. ij. ⁊ non dicitur deierare qui ex iusta causa defert iuramentum. ff. qui satisda. cogan. l. vlt. ergo si iste sola voluntate cessauit: merito priuari dēꝫ cū sit infamis ſm canones: vt dicitur in proxi. notula.

e ¶ Abbatē. ⁊ mōachos (exposita. dic vt ibi i glo. lau. noie monasterij cuius nomie ꝯcta fuit obligatio. ⁊ iō compelli debent vt eam seruēt: sicut iurauerunt. ō. eo. ad nostram. cum in ipsius vtilitateꝫ pecūia ꝑcesserit.

f ¶ Et vxorem. Sed quare mādat papa mulierē istaꝫ puniri: cū iuuetur auxilio velleiani. ff. ad velle. l. j. ⁊. ij. ⁊. C. ad velleia. l. j. ⁊. l. q̄uis. Pōt dici: ꝙ non punietur si excipiat ꝙ nō potuit fideiubere: vel ipsa forsitā si renūciauit beneficio dictaꝝ legū. vel pōt aliter dici etiaꝫ

l ¶ Remouentes Sed videt̄ ꝙ iste nō deberet remoueri. qꝛ ciuiliter agebat̄ de pensione: vꝫ. vñ ēt probato crimine ciuiliter deponi non dꝫ. j. de accu. super his. ⁊. c. inquisitiōis. j. rñ. nec amittere ecclesiā. ar. ꝯ. ō. de or. cog. c. ij sed hec forte haberent locū: si iste prelatus eēt ⁊ ageretur ꝯ eū ciuiliter: sed ipse erat cōductor siue vicarius qui certaꝫ debebat dño reddere pensionem. vnde ꝑbato qualitercūqꝫ eū fraudē cōmisisse res ē ei auferenda. ff. de leg. cōmisso. l. lege. ⁊ in modum quasi denūciationis fuit hec querela: ⁊ de hoc agebatur: vt ecclesia priuaret̄. ⁊ q debitū nō soluit ad qð iuramēto ē astrictꝰ: bñficio suo priuatur. j. de fideiuś. puenit. sic ⁊ iste priuari dꝫ ecclia tū qꝛ ꝑ bieniū cāonē ñ soluit: tū qꝛ piurꝰ ē volūtate ñ necitate

a T Ua nos.primo preiudicat.neutrū tñ ob seruabit: q2 de ecclesia mouetur: ⁊ lz scōm non fecisset primuz seruari nō dz ꝯtrariū iuri.j.de censi.phibemus.⁊.c.graui.⁊.c.cū clerici
b ¶ Pro periurio.i.temerario iuramento nō enim habuisset iusticiā secū ⁊ alia q̄ debēt in iuramento interuentre.xxij.q.ij.
siaduertenduz.⁊.q.iiij. i
nualis.sicut.n.in iuramē
to exceptū dz esse ius su
perioris.j.eo.veniens.⁊
c.ad nostram.ij.⁊.ff.ad
municip.īperatores.⁊ in
consti.federici de feu.c.
vlt.multo fortius ius ca
nonicuz intelligitur esse
saluuz in ipso iuramento
j.e.veniēs.ar.⁊.c.ad no
strā.ij.ar.ꝯ.de consti.q̄ in
ecclesiaꝝ.⁊.ff.de pac.iu
risgentiuz.§.generaliter
Si vo quis falsum iurat
ignoranter credens ver
ē qd iurat:nullū est pec
catum.xxij.q.ij.hoies fal
sum iurāt.in primo exem
plo piurium est trangres
sio iuramēti:qd si licituz
ē peccat mortaliter trans
grediendo.ꝯ.e.si vero.⁊
c.querelaz. Si ē illicituz
ita vt ei⁹ obseruatio ver
gat in dispendiuz salutis
eterne nō peccat ꝯueniē
do sed peccauit iurando
xxij.q.iiij.c.j.⁊.ij.⁊.iij.Itē
periurium quādoqꝫ dici
tur indiscretum iuramē
tū:istud ex dliberatōe vl
pposito scm̄ mortale pec
catū ē.j.e.sic ex.lris.xxij.q
ij.qui sacramento.Si vo
quis iurat iocosa leuita
te vel incaute:veniale est
peccatū.xxxv.di.§.crimi
nis.alias ea demum.

minores ⁊ pcitur maiorib⁹.xxxv.di.antē omnia.⁊ sic intelliguntur contraria.
d ¶ Absoluēdi ad cautelā.sic.xxij.q.iiij.iter cetera cū iuramētū nō sit vīculuz ingtatis:vt ibi.⁊.j.e.q̄sto.⁊.c gntauallis.
e ¶ Pnia.vni⁹āni.

T Ua nos duxit fraterni
tas consulendos cui stā
dum sit iuramento:cum cleri
cos religiosi iurisiurandi reli
gione cōstringunt ad maiorē
solito pensionem soluendam
vel prestandū aliquid benefi
cij preter solitā pensionē: cuz
aūt instituunt ab epis iurant
q antiquā pēsionē ⁊ solitā nō
augebūt. Tue igr ꝯsul. breui
ter rñdem⁹:q cū posteri⁹ iu
ramētū rōne ⁊ lat.ꝯcil.aucte
iuuet primo[a] piudicat:.qd de
cupiditate pcessit.Ceterū iu
stuz ē:vt clerici p piurio[b] qd
vitare nō possunt ab ecclesijs
perpetuo excl udātur. U r
ba.iij.archiepo pisano.

C Um quidam:⁊ ifra.Cō
sul.t.t.r.q in episcopos
g suā transgressi sūt iuramen
tum:ē tanto graui⁹ vindican
dum quāto maiori peminent
dignitate[c] ⁊ eoꝝ exēplo facili
us alij poterunt ad similia p
uocari. ¶ Illi vero qui iurāt
non loqui patri vel matri so
rori vel fratri aut eis humani
tatis subsidiū nō exhibere:ab
soluēdi[d] sunt ab illi⁹ obseruā

tia iuramēti:cū illicitū sit ⁊ cō
trariū rōni:iniūcta tamen eis
de hoc q male iurauerant pe
nitentia[e] ꝯpetenti. I dem.
S Icut ex litterꝫ tue discre
tionis cognouim⁹.r.pri
or monasterij tui iracūdie ca
lore succensus iuramento fir
mauit:q in claustro eiusdem
monasterij quo se vinculo p
fessionis astrinxit:non essz cū
g.monacho vlterius moratu
rus[f] ⁊ infra. Rñdemus q nō
licuit monacho supradicto te
merariū[g] iuramentum facere
maxime cum fidem professio
nis frangeret[h]: ⁊ stabilitatis
sue propositū euacuaret. Iō
qꝫ circa eum tua solicitudo p
uideat: q talis ei penitentia
iniungatur: vt alius quilibet
exemplo eius deteritus simi
le aliquid facere pertimescat[i]
ipse vero in claustro qd licite
abiurare non potuit:cum sta
bilitate ppetua suam pniam[k]
exequatur. C lemens ter
tius.
U Eritatis[l] amica simpli
citas[m]: ⁊ infra. Respō
demus: vt heredes tui qui

xxij.q.iiij.q sacra.
f S Icut moratu
rus.vbi vo[l]se
duouit:sēp dz ma
nere.xvj.q.j.g ve.
⁊ iō male iurauit.
g ¶ Temerariuz.
imo nec licitū sine
licētia supiorꝫ.xij.
q.j.nō dicatꝫ.xx.q.
iiij.mōachis.⁊.ꝯ.
d iura.calū.c.j.i fi.
⁊.ꝯ.d post.ex pte.⁊
xvj.q.j.mōachis.
Et cleric⁹ si dz ab
iurare ecclīā sine li
cētia supiorꝫ.ꝯ.de
renun.admonet.⁊
j.de regula.licet.
h ¶ Frangeret.ser
uādo iuramentū.
i ¶ Pertimescat.
q2 pēa vni⁹ dz eē
met⁹ alsi⁹.ij.q.vij.
q̄propt.C.ad.l.iul.
re.l.j.⁊.ff.d penis
l.capitaliū.§.famo
sos.⁊.ꝯ.de trāsac.
c.j.in fi.
k ¶ Pniaz de illi
cito ⁊ temērario iu
ramento pnia dz i
poni.ꝯ.c.pri.⁊ ꝯ
tale iuramentū sa
lubriter veniendū
est.xiij.di.c.j.⁊.ij.⁊
xxij.q.iiij.p totum.
l U Eritatis.ca
sus clemens

c C Um quidā.dignitate.sic patet q dignitas delinquentis aggrauat peccatū.lx.di.homo christian⁹.⁊.xj.q.iij.preci pue.⁊.l.di.q2 tua.⁊.xix.di.nulli fas.xxxij.q.v.q viderit.xxv.q. j.nulli fas.⁊.j.d hereti.excōicam⁹.§.credentes.⁊.j.d homici. sicut dignū.j.rñso.ar.ꝯ.C.vt nemo pri.l.ij.⁊.xxiij.q.j.g ꝯ pacē ⁊.xxij.q.iiij.nullus clericoꝝ.⁊.xxxv.di.añ oia.⁊.xlv.di.cū bea tus.et.ff.de penis aut facta.§.psona.So.ꝯrietas ista ita debz ītelligi.nā in quātitate cōtempt⁹ metit de⁹ quātitatē reatus. quantū eni frangit a'so affligit iust⁹tm̄ amat.vij.q.j.§.cū vo. ergo a simili quantū ꝯtēnit tm̄ peccat:ar.xj.q.iij.§.cū ergo.in fi.quantū vo qs maior ē siue i maiori dignitate tanto magis psumit peccare et ꝯtēnere.vñ qd dr dignitas dlinqntis aggra uat peccatū:meli⁹ diceret agrauat.peccātē:q2 psumit q plus ꝯtēnat:vñ rōe psūptōis tm̄ maiō pnia illi iponit:q2 ecclia ne scit ꝯscīaz illi⁹:tñ possz eē q pl⁹ ꝯtēnēt aliqs rustic⁹ q̄z magn⁹ prelat⁹:vñ ouidi⁹ poeti⁹ adultio turpis adulter obest.et sic itel lige pn̄ā rubricā. In pecūiaria pēa plus puniunt maiores q̄z minores:nobiles q̄z ignobiles. In pēa corporali sepe puniūtur

papa terti⁹ idulsit guillō regi sicilie vt ipse nō teneret sibi pstare iuramentū fidelitatis pro regno sicilie: ita tñ q per hoc nō fieret sibi vel successorib⁹ suis preiudi cium quominus heredes sui sibi ⁊ successoribus suis fidelitatem facere tenerentur.Super ista indulgētia questio mota fuit in presentia regis: vtrum singuli he redes regis singulis successoribus clementis prestare deberent fidelitatem.Tunc duo cardinales qui erant ib legati apostolice sedis illam indulgentiam sic fue runt interpretati: q heredes ipsius regis tenebantur iurare fidelitatem domino pape clementi ⁊ successori bus suis:quo prestito alijs postmodum iurare mini me compelluntur postmodum.Cōsultus fuit papa su per illa interpretatione: ⁊ ipse respondit: q nō vult re cedere ab illa interpretatione: vt heredes sui postquā sic iurauerant: successoribus iurare non compellātur tamen ita tenentur ei seruare fidelitatem ac si iuras sent.Hanc formam iurandi habuisti.ꝯ.e. ego epus ⁊

colligitur ex antiqua decretali. b.

n Simplicitas. fides. n. vitaq verbo ad miniculа nō regrit. C. vt se ab here. ab. l. i. si ergo ɔmēdaf simplicitas ꝫ. ꝺ sū. tri. c. i. i pn. ꝛ. iij. q. ix. pura. ꝛ. ꝫ. ꝺ iudi. pastoralis.

n Compellanf. Sed ꝫ videf libertus ecclesie cuilibet successori tenetur ꝓfessionem facef infra ānum. xij. q. ij. sepe. ꝛ. c. longiq tate. ꝛ feudatarius inuestituram petere debꝫ a dño īfra ā nū: vt in ɔsti. fede rici de feudis. §. ꝑ terea. Potest dici: ꝙ hic fuit spālis i dulgentia. Uel di cas verius: ꝙ iu rare successorib⁹ pōt si vult: sed nō debet compelli si iurauit sb hac for ma ego iuro tibi fi delitatem ꝛ succes soribus tuis catho licis ex quo semel iuratum est sb hac forma non dꝫ am plius iurare: quia istud iuramentuꝫ ꝑpetuū est quo ad illum qui iurauit ita tenef successo ribus sicut illi cui iurauit.

o Ex absoluā tur. i. abso lutōe indigeāt. an ipo iure sint abso luti.

p Inuiti. ꝑ taleꝫ metum qui possit cadere i constātē vir. ꝫ. quod met. cau. ad audiētiaꝫ ꝛ. ff. quod met⁹ cā met⁹ aūt. al's si spō te iurassēt vel per vanum metū: non absoluerentur a iuramento: immo illud necesse habe rent ꝯuare. ꝫ. ꝺ resti. spo. accepta. ꝛ. c. solite. ꝛ. ff. qꝺ me. cā metū aūt. qꝛ ꝑ vanū metum non auditur aliquis.

q Antecessores. s. zacharias gregori⁹ ꝛ vrbanus. xv. q. vi. ali⁹. ꝛ i. c. nos sāctoꝝ iuratos. ꝛ alex. ꝫ. e. si vero.

r Absoluerūt. qdā exposuerūt de facto: qꝛ ipo iure ñ tenebāf: si iusto metu iurarūt. Nos vo ꝓpe itelligim⁹ vt dictū ē. ꝫ. e. si vo. ꝛ. ꝫ. qꝺ me. cau. abbas.

s Nō ꝯuēt. ita ꝙ ad ea obꝯuāda nō sint astricti: qꝛ te nēf illa ꝯuare: dū mō sine iteritu salutꝭ eterne ꝯuari pūt ꝫ. e. si vo. verūtamē si illa ñ ꝯuāt ñ sūt puniēdi tāqꝫ ꝑ di recto ꝑiurio: ꝛ ita met⁹ culpā attēuat si iuramtū ñ ꝯuat

t Mortali. Ar. est hic: ꝙ iuramentū metu extortū paꝝ obligat. ꝫ. qꝺ metus causa platū. ꝛ. c. abbas vbi plene ꝺ hoc. ꝛ. ꝫ. de resti. spo. sollicite. ꝛ de hoc dicitur. ꝫ. e. si vero.

u Eniēs. mādato idoneo. s. sic fuit exaudiendū. ꝫ. de elec cām q. ꝛ. ꝫ. ꝺ rescrip. cum adeo. ꝛ. ff. de op. lib. si libert⁹ j. e. qrtaualis. Inique tñ snīe arbitri standuꝫ est. ff. de arbi. iiij. ꝛ. l. dieꝫ. §. stari. dū tamen dolus absit. C. ꝺ arbi. l. iij. ff. de arbi. non distinguem⁹. §. cū qdā ꝛ insti. mandati. §. illꝺ quaf ergo nō staf huic mādato: rñdeo isti nō fuerūt arbitri: ſꝫ fuerūt arbitratores siue amica biles ɔpositores: vt bōi viri. vnde si male arbi trentur siue inique cō ponant: eoꝝ dictuꝫ re ducēdū ē ad arbitriū bōi viri. ff. ꝑ socio. si so cietatem. ꝛ.

x Prescivisset. Ar. iu ramēta ſm itentioneꝫ iurantis fore interptā da. xxij. q. v. humāe au res. ꝛ ar. cōtra. xxij. q. v. quacūqꝫ arte. ꝛ. c. ecce ꝺ hoc dicitur. j. de spō. ex litteris. Sed nūquid potuit ei ꝑcipere vt ce deret bonis vl' vt eida ret bona. sua. nō: qꝛ iu ramētum non extendi tur ad illa ꝺ qbus non est cogitatū. j. e. quinta uallis. j. de deci. ex mul tiplici: ar. ꝫ. ꝺ resti. spo. audita. xxij. q. ij. nequis arbitretur. ff. ꝺ trāsac cuꝫ aquiliana. ff. ꝺ pig obligatione. ff. de pecu q peculi. ꝛ. C. que respi gno. ob. pos. l. i. ꝛ ciuil modo intelligendū fu it iuramētum: vt dictū est in prima notula. ff. ꝺ seruitu. sicut. ff. de ritu nup. postqꝫ. sic ꝛ liberta si iurauit nō nubere ꝺ illicitis nuptijs. intelligendū ē. ff. ꝺ iure pa. adigere. §. vlti.

y Repugnet. ꝛ sic videtur: ꝙ si mandatum nō repugnet ꝑori iuramento: iuramentum sit seruandum: cum possit seruari sine interitu salutis eterne. ꝫ. e. si vero quod verum esset tamen si enormem lesionem in rebus temporalibus pateretur: obtinebit relaxationem iuramenti. ꝫ. quod metus causa abbas ꝛ. xxij. q. iiij. §. illicitum vltra mediū. versi. quisquis ergo ꝛc.

z Breui. difficultas: ꝛ ita difficultas excusat a periurio: vt ꝫ. e. ego enim. sic ꝛ necessitas. ꝫ. e. querelam. ff. qui satis da. cogan. l. vlti. arg. ꝛ. ff. de op. lib. si libertus. ff. quarum re rum actio non datur. l. i. §. que honorande: licet non excusat a pena conuentionali. ff. de verbo. obli. continuus actus. §. il lud quoqꝫ. b.

nobis vl' alicui successoꝝ no strorum iurauerint: alijs iura re minime compellantur[n]: ca tholicis tamen successoribus nostris qui pro tempore fue rit ꝛ homagij ꝛ fidelitatis pu ritatem nihilominus ac si iu rassent omni tempore tenean tur absqꝫ tergiuersatione aliq fideliter obseruare.

Celestinus. iij.

Ex i ea qōne que qnto loco ponif: an a sacramē ti vīculo absoluāf[o]: q illud in uiti[p] ꝑ vita ꝛ reb⁹ ꝯuādis fece rūt: nihil aliud arbitramur: ꝙ ꝙ añcessores[q] nostri ro. ponti. arbitrati fuisse noscūtur: q ta les a iuramenti nexibus absol uerunt[r]. Ceteꝝ vt agaf ɔsulti us ꝛ auferaf mā deierandi nō eis ita expresse dicaf: vt iura menta non seruent[s]: sed si nō ea attenderint non ob hoc sꝫ tanqꝫ ꝑ mortali[t] crimine puni endi. Innocēti⁹ tertius. b. s. ꝛ m. ciuib⁹ venetis.

Eniens ad ꝑsētiam. n. a. nobis exposuit: ꝙ oli cum. m. maurien. alternati cō uitia inferēdo certauit: ꝓpter quod cum graues inimicitias īcurrisset qdam q patris vtri usqꝫ amatores extiterant: sug gesserunt predicto. a. vt i satis factione iiuriaꝝ vestro iura ret obedire mandato[u]. Cūqꝫ idem nō crederet se tale qd cōmisisse ꝓpf quod ei aliqꝺ graue deberet imponi iuramē tuꝫ illud sub tali confidētia ꝑstitisset: ipsi sub iuramēto ꝺ bito precepistis: vt nūqꝫ curi am ducis intraret: nisi cū om nes ꝑ edictuꝫ ipsius generali ter ad curiam vocarenf: ꝛ in fra. Ueꝝ qꝛ ideꝫ. a. q dicti du cis ē ɔsiliarius ꝛ i iure suo mꝭ tis ecclesijs quarum ē aduo cat⁹ ex promisso tenef adeē: nequaqꝫ taliter iurasset si mā datum illud sibi ɔtrium ꝑsci uisset[x]. noueritis nos patriar che graden. mandasse: vt si mādatum ꝑori iuramento li cite facto rpugnet[y]: ipꝫ auctē nr̄a denūciet nō ꝯuandum.

Idem magistro appolinari.

Breui scisitat⁹ es qōe: vtrum ille qui iura ali cuius ecclesie seruare ac ꝑ po se defendere iuramento tene tur si necessitate iminēte sup hoc sub iuramenti debito r̄q situs duxerit appellandum ꝑ iurij reatum incurrat: respon demus ꝙ in hoc articulo ap pellanteꝫ a periurio talis ap pel. non excusat: imo nisi dif ficultas[z] existat propter quā

requiſitusᵃ non poſſit eccleſie ſubuenire: culpa periurij potius irritet. Idem illuſtri regi aragonie.

Quāto pſonā tuā: ꝛ īfra. Quidam conſiliarij immo potius deceptores tuū animū induxerūt vt iurarꝭ irrequiſito aſſenſu populi vſqꝫ ad certum tp̄s patris tui conſeruare monetā: q̄ tñ citra mortē eius fuerat legitimo pōderꝭ ꝺfraudataᵇ. Cuꝫ autem adeo ſit diminuta: ꝛ minoris valoris effecta: ꝙ graue ꝓpter hoc ſcandalū in populo generatur: tu quod egeras indiſcrete cupiens reuocare ac neceſſitati populi ſatiſfacerꝭ: ab obſeruatōe iuramēti p̄dicti poſtulaſti ſuppliciter a nobis abſoluiᶜ: ſuper quo diligēs īdagator potuiſſꝫ facile intueri: ꝙ nō tā erat abſolutio neceſſaria: ꝙ̄ interp̄tatio requirenda: quoniā cū iuramentum feciſti monetā aut falſaꝫ aut legitimā eſſe credebas. Si falſam: iuramentū fuiſſet illicitū ꝛ nullatenꝰ obſeruandum: ꝛ ꝓ eo eſſet tibi penitentia iniungēda: cuꝫ iuram̄tum non vt eſſet iniquitatisᵈ vinculum fuerit inſtitutū. Si vero legitimā eſſe credebas: iuramētum licitū fuit: ꝛ vſqꝫ quaqꝫ ſuandum: ꝛ vt irreprehenſibiliter obſeruetꝭ: conſulimus ꝛ mandamus vt īꝓbata moneta que a legitimo pondere fuerat defraudata: alia ſub nomine patris tui moneta cudatꝭ: quam ad legitimuꝫ pōdus reducas ſecūdū eū ſtatū quē t̄pe patrisᵉ tui habuit meliorem: ita ꝙ antiqua moneta q̄ ab illo ſtatu falſa nō fuerat: cum ea pariter expēdatꝭ: ꝑ qꝺ ꝛ diſpendiū vitari poterit ꝛ iuramentum ſuari. Verūtamē ſi monetam ipam in p̄ſtatōne iuramenti credebas a legitīo pondere diminutam: ꝛ tua ſuper hoc ꝯſcientia te remordeat: tuuꝫ humiliter ꝯfitere peccatum: ꝛ ſatiſfactionemᶠ iniunctam tibi ꝓ illicito iuramēto ſtudeas adimplere.

Idem conſulibus ꝛ populo tudertino.

Venientes ad ſe. ap. cōſules veſtros ſuper his q̄ ad nos de vobis ſepiꝰ ꝺferūtur: ꝛ cōmonere curauimuſ ꝛ aliquantulum aſpere cōuenire. Cum. n. ꝛ appellationibus īterpoſitis ad ap. ſe: teneamini humiliter ꝛ deuote deferre cum ꝛ legesʰ etiam ſeculares poſt ſententiam beneficiū appellationis non denegent agrauatis: vos ſentētias ap. ſuſpenſas executioni mandatis. Veruꝫ ijdem conſules nobiſ exponere curauerunt: ꝙ cum aliqui veſtruꝫ vocātur ad officium cōſulatus firmāt ꝓpo

a ¶ Requiſitus. Sꝫ nūquid tenetꝭ ecclīam iuuare nō reqſitꝰ videtꝭ ꝙ ſic. xciij. di. ſi inimicus. Ar. ꝯ. ff quoꝝ lega. l. i. §. i. ꝛ arg. huiuſmodi lr̄e. Si vō ecclīa nō ſeruauit ei fidē ī ſuis neceſſitatibus: nec ipe tenetꝭ ipam iuuare. xxij. q. v. de forma. ꝫc. per uenit. ij. vel ſi ecclīa ſubtraxit ei ſalariū ſuū ꝯſuetū. ff. locati ꝗro. §. inꝭ locatorē. vl' ſi remordet eū ꝯſcia: ꝙ hēat malā cām. xi. q. iij. vc qui dicitis nā ꝛ tūc aduocatus nō tenetꝭ iuuare cliētulū ſuū. C. de iudi. rem non nouā. §. patroni cārum. ſed ipe lꝫ teneatꝭ ſecūdū ꝯſciam ſuā: eccleſia tñ habebit eū ꝓ periuro ſ. de reſti. ſpo. lr̄as. ꝛ. j. ꝺ ſen. ex. iquiſitioni.

b ¶ Quanto. defraudata. Qui eni falſat monetā p̄ncipis exuritꝭ. C. de fal. mo. l. ij. Qui autē falſat monetā ciuitatis punitꝭ capite. C. e. l. i. Sed ille q nūmos radit vel tingit: ſi liber eſt datꝭ ad beſtias ſi ſuus vltio ſupplicio punitꝭ. ff. ad. l. cor. de fal. qcunqꝫ. Et ſi hec tria ipā ia: qꝛ qlibet tenetur ad accuſatōem huius criminis. Iteꝫ qꝛ ꝯdēnatus non appellat. Itē ꝙ punitꝭ ille ī cuiꝰ domo falſa mōeta cuditꝭ lꝫ illō ignorꝫ. C. ꝺ fa. mo. l. i.

c ¶ Abſolui. abſoluē pōt papa quēlꝫ a ſacramēto ex iuſta cā: puta ꝓpꝭ ſcādalū itolerabile vt ſi malū exemplū ꝓgeꝭ ī mlꝰtos claue tñ diſcretōis p̄cedente. H. tñ hoc negabat: ꝛ oia iura q̄ dicūt vlꝭ inuūt papā poſſe ſoluere a iuramēto: intelligebat de illicito: qꝛ ī his q̄ ſūt de iure naturali: vt ī voto ꝛ iuramēto papa n̄ diſpenſat. ar. ad hāc op. j. e. c. ꝛ ſi chriſtus. vbi dicitꝭ: redde dn̄o iuramenta tua. quaſi ſimilē interpretatōem. habes. j. e. petitio. ꝛ. j de voto. magne. vbi dꝭ. Vouete ꝛ redite. ꝛ. j. de ſtatu regu. cū ad monaſterium ī fi. Lau. ꝯ dicebat. T. dicit: ꝙ ex cā iuſta pōt quēlibꝫ abſoluere. xv. q. vi. auctoritatem: ꝛ diſpenſare pōt ī voto ꝛ illud ꝯmutare ī aliud qꝺ magis ſit deo acceptum. j. de voto magne. ꝛ. c. i. ꝛ. c. ꝙ ſuper his. ꝛ. c. exꝰ multa. et ī iuramēto ēt ex eiſdem cauſis pōt diſpēſare. Vbi vero aliqs vouet vel iuraret illa licite vel hōeſte ſeruari poſſunt nec ſubeſt cauſa: papa illa imutare non pōt: et ſic intelligebat. h. et in hoc alij non diſcordant: et ſic etiaꝫ itelligūtur illa verba. Vouete et reddite domino iuramenta veſtra. ꝛ ē. ar. ad p̄dicta. xxv. q. i. §. vlt. ver. ipſi nāqꝫ ſoli ꝛ cetera. ꝛ. ff. de vulꝰ. ꝛ pu. ſubſt. ex facto. hic vero nō fuit neceſſaria abſolutio: ꝫ interpretatio hꝫ ꝙ ſequitur ī littera ꝛ ſꝫ īꝑretationē ꝺbet ſuari: qꝛ fuit legitimū iuramētū

d ¶ Iniquitatis. xxij. q. iiij. inter cetera.

e ¶ Patris. Hoc iō: quia in forma iuramēti fuit hoc expreſſum. Sed non ne tunc mentiretur īſcriptio: monete imo videtur ꝙ rex ipſe falſarius eſſet. ff. ad l. cō. ꝺ fal. falſi nominis. ꝛ. j. de his que fiunt a p̄la. ſine cō. cap. quāto in moneta eni tria exiguntur: quantitas ponderiſ materia ꝛ publica fōma. ff. de cōtrahē empti. l. i. Reſpondeo ꝙ non ſemꝑ inſcriptioni mōete fideſ adhibetꝭ ſicut nec īſcriptōni ſepulchri. C. de reli. ꝛ ſum. func. l. monumentoꝝ immo pictura eſt que largaꝫ habꝫ licentiam: ſemper eniꝫ fal fuit pictoribus ꝛ poetiſ nouitates inueniꝭ licet ſit ar. contra. xxiiij. q. ij. ſane in p̄ri. io. Iteꝫ ſi fur ex auro ꝛ argēto monetā publicā falſam faciat: illo punito pecunia ī theſauro publico conſeruatur. i. q. i. quod quidaꝫ circa medium ver. ſi eni aliq furtiꝫ ꝛc.

f ¶ Satiſfactionē pro temerario iuramento imponitur penitentia vnius anni. xxij q. iiij. qui ſacramento ſed ꝓ directo periurio imponitur penitenia. vij. ānorum. vi. q. i. quicunqꝫ. ꝛ xxij. q. i. c. vlti. immo qui ſciēter dixerat ſecundum canones infamis eſt: vt. vi. q. i. infameſ. ꝛ qui contra tranſactōem iuratā venerit ſciētꝭ: īfamis eſt. C. de tranſac. ſiquis maior.

g ¶ Venientes. leges. ij. q. vi. anterioꝝ. ꝛ. c. nō ita.

h ¶ Plagiarijs. i. fideiuſſoribus. vulgare ē illius ferre.

i ¶ Conſuetudineꝫ. Licite ergo iudicatur ſꝫ cōſuetu

dines loci.s.de eo qui mit.in pos.causa rei seruan.cu; venissent.quia consuetudo preiudicat iuri.s.de cosue. c.penultimo.

k ¶ Iurarunt.in auc.de iudi.§.q2 vero colla.vi.C.de iudi. rem non nouam.z.iij.q.vij.iudicet.

l ¶ Interpositis. Ista ciuitas tudertina subest domino pape q ad iurisditione tepora les:z ideo tenerent appellatioes ad papa facte alt non.j. d appel.si duobus m ¶ Ius superioris. Nota q in omni iuramento ceci piti auctoritas maioris.vt hic patet. z.j.e.c.in te.z.s.d rescrip.constitut ar.a contrario se fu.ff.ad municip. imperatores.z in consti.federici de feudis.§.vlti.z'est fus canonicum.j. e.ad nostras.ij.io.

n ¶ Mandandam. quod fieri non debuit:tum q2 beneficium appellationis extinguitur p nunciatu.ff.ad turpi.l.i.§.vl.tum q2 interposita appellatione nihil innouari oportet.ij.q. vi.appellatione.z ff. nihil innouari app. pe.l.vna.b.

o ¶ Restituatis.ar. contra.ff.de app. cuner causa.vbi ex pectat talis restitutio vsq in euentu confirmationis vl cassationis sententie.So.non e contra q2 no dicit ibi q non debeat expectari.sed ibi r si cita tur factum pus cotingit.vn p; q pendente appellatoe executio non debet fieri:z si fiat iniuio possessore restitui debet in pstinum statu; anteq; appellationis causa examinetur:ar.s.d offi.dele.pastoralis.§.preterea.z e hoc notabile.

p ¶ nostra peruenisse.no dicit per quem vel a quo.

q ¶ Repeteret.Si iurauit n repete:denuciet illud eccl'ie.Quid si iurauit no denuciare:rndeo iuramentu fuit illicitu z io no seruandu. cu qlibet ad hoc teneat j.d cogna.spiri.tua nos.z.j.de here.cu ex iiuncto.z.j.e

sacramento q sup mutuis z plagiarijs secudu veste ciuitatis osuetudine iudicabut:z ifra xxvij.dies que iudicauerunt exequent:vnde saluo h'i iuramento vos no posse sup his appellationibus oferre,dicebat. Quia vero no minus iudices fm leges q consules vestri h; consuetudinem vestre ciuitatis iudicare iurarunt:z ideo sicut iudices contra leges sic z cosules vestri p osuetudine possent subditos aggrauare: mandamus.quatenus appellationibus ad nos interpositis d feratis:cum predictum iuramentu vos excusar non possit: in quo dbet intelligi ius superioris exceptu. Cum ergo post q.s.lator p.ad se .ap.a setetia g.iudicis appellauerit sententiam ipsam duxeritis executoni mandandam:in possessione rerum de quibus questio vertebatur appellantis aduersarium inducentes:volumus z mandamus vt possessionem ipsam restituatis eidem:alioquin noueritis nos episcopo nuccrio mandasse vt vos ad illud ec.cen.compellat. Idem pisano archiepiscopo.

D nostam noueris audientiam peruenisse: q cu.j.z.g.petro vsuras non modicas persoluissent:iuramento firmauerunt:q nec per se nec

plalium predictas vsuras spe terent vel apud ecclasticum iudice seu et secularem super his deponeret questione.Cu q creditor condiderit testamtum:suis pcepit heredib: vt oibus q pbarent sibi se dedisse vsuras eisdem ipsas eidem restituere pcurarent:vnde cu predicti.i.z.g.vsuras repetere no attentet pter huiusmodi iuramentum z heredes predicti.p.eis negligat satisface de vsuris:madam qtenus sb pena excoicationis publice in ecclesia pponi facias vel ppoaf vt q super hoc nouerint veritatem:pcedant ad testimonium pferendum:z si per dicta testium vel alia documenta tibi constiterit de premissis heredes illius vt vsuras quas a predictis pater eoru; accepit: restituant vniuersas eccle.ce. compellas. Idem neapol.archiepiscopo.

D nostram noueris audientiam peruenisse q a te quasi per extorsionem ta le fuit prestitum iuramentu: q i omni ca deberes ordine; iudiciarium obseruare.Veru; quonia h; traditiones canonicas manifesta accusatone n indigent:nec in eis est ordo iudiciarius obseruandus qui d bet in alijs obseruari nec, tu quando sub premisso tenore

queadmodu l n.z.q.q.i.si peccauerit.h si iurauit solue nec repete nec recipe:illud denuciet eccl'ie:vt dictu e.vince.

r ¶ Probaret.videt iuramentu istud remissum esse.ex testamento;nisi velis ita interpretari hec vba:vt si illi de iure repetere non possint q iurauerunt no repetere:sed tamen largius interpretabimur vltimas voluntates.j.de dona.cum dilectus.ff.de tri.vi.'et oleo leg.l.iij.Sic g iure legati possunt isti petere vsuras:quasi ex noua causa superueniente.Si enim aliqs abiurat hnficium.pot postea eu repetere ex noua ca supueniente.s.de renu.cu inter p.z.ff.de succes.edic.l.i. §.qd dicimus.alias.§.s; videndu.z ar.s.qd met.ca.ad audientia.Ite cu; iuro soluere aliqd solutu possum repetere.s.e. debitores.no eni est cogitandu de nouo iure.ff.d tasac.cu aqliane.Si vero ius nouu no e mihi acqsitum possum ager vt remittat iuramentum.s.e.c. i.z pmo agedu e vt iuramentu remittat:z tunc poterit petere secur.ber.

s ¶ Ad testimonium.Nota testimoniu; ferri lite n otestata.Sed hoc ideo otigit:q2 hic pcedebat i modu iqsitois siue onucl atois:vt p; p pn.c.vel papa hic voluit ex ordine p cedi z sine accusatore p d nuciatioe.Ite q2 ad ecclesiam vel ad epm spectat exequi volutates defuctorum.j.de test.si hedes.z.c. pe.z.C.d epis.z cle.nulli .sigs ad denunciandu z.ff.de peti.here.si here ditas.§ vl.z sic seruant isti iuramentum suu hac via.io.annes.

t ¶ Constiterit p inquisitionem.s.de te i.coge. preterea.

u ¶ **A** nostram.p extorsionem.vnde videbatur non teneri.

x ¶ Obseruandus.ex toto als citari d;.ij.q.i.deus omnipotens:z sententia ferri.j.de diuor.porro.z.j.de ap.cum sit romana in fi.Et hec vera sunt in prouincia in qua sunt notoria iudici z alijs.Si vero non sunt notoria in hac prouincia sut tamen notoria in alia Vel sunt hic notoria z iudex nescit tunc potest duobus modis procedere scilicet ordine iudicario ac si esset occultum.arg.s.de elec.bone.xxiij.q.i.pudenda: z.ij.q i.deus vel cognoscere an sit notorium:z facta fide sibi super hoc procedet p reum qsi crime esset notoriu. Et in si

milibus du:s vias habet iudex:pōt.n.suspendere īfamatuꝫ viqꝫ ad purgatōem.ij.q.v.pꝛ̄sbyter:vel inq̄sitōem facere ex of ficio suo.ij.q.i.deus omnipotens.

iurasti:habes in mente[a]:vt ꝓpterea venires cōtra canonicas sanctiones:alioquin nō iuramentum sed periurium[b] potius extitisset:nec esset aliqua rōne seruandum. Nos iuramētum tuum benignius[c] īterpꝛetari volentes:ita ꝙ cōsonet canonicis institutis: fra.t.auctoritate pn̄tiū intimamus:ꝙ in manifestis ⁊ notorijs rōne iuramenti premissi nō credim[9] te teneri seruare subtilitatem ordinis iudiciarij quam ī his non seruari[d] per omnia ipa iuris ratio postulat[e] ⁊ requirit[f]: vnde videbitur subtiliter ītuenti de ordine iudiciorūꝫ procedere:vt ī premissis non per omnia ordo iudiciarius obseruetur:q̄ꝙ ⁊ secundum approbatum intellectum recte possit intelligi quod iurasti:vt in omnibus causis ordinem iudiciarium obseruares in illis vꝫ delicet[g] in quibus est ordo iudiciarius obseruand[9]. Sic ergo faciens ⁊ iuramenti tenorem seruabis:⁊ instituta canonica non omittes. Idem iudici caolitano.

Ea te credimus discretione vigere: vt intelligas per teipsum:ꝙ onus nō remittitur sed augetur[h] cum cuiqꝫ improuide soluitur quod alij ex debito est prestandum. Sane cum archieps trritanus a te noīe nostro iuramentum fidelitatis sicut a nobis mandatum acceperat; exegisset illud exhibere in eius manibus distulisti asserēs ꝙ pisano archiepo saluo[i] apo.se honore huiusmodi prestiteras iuramentū. Cum igitur nobis ⁊ ecclesie romane fidelitatē facere tenearis. si prestitum[l] iuramētum ei quod a te nobis tāꝙ d̄bitum est prestandum ꝯriuꝫ[m] reputes illud[n] illicitum iudicabis: ⁊ illicito non obstante quod licite immo ex d̄bito petitur exhibebis:vꝫ si prestituꝫ prestando contrarium nō existit illud sine difficultate pstabis. Idem alatrino epo.

Quintauallis nostris auribus intimauit:ꝙ ꝓ offensa quā filie ipsius alijs mulieribus irrogarant:ꝙ earum mandato pareret:pstitit iuramentum[o]:que tale illi sub debito iuramenti dedere mandatum ꝙ si quando filij vxor illius aliquod factum vel verbū ꝯtumeliosum mulieribus illis obijcerent:idem filias ⁊ filios exheredaret[p]:⁊ a se propriam remoueret vxorem. Quocirca mandamus quatinus eundem Q. ad seruandum huiusmodi iuramentum non compellas.

a ¶ In mente. Ar. iuramenta ⁊ pmissa non extendi:nisi ad ea de qbus cogitatum est:ar.xxij.q.ij.neqꝫ.ff.de transac. cū aliquana.⁊.ff.de pac.tres fres

b ¶ Sed periurium .s̄.e. tua.⁊.j.de his que fiunt a ma.par.capitulū.c.i.et j.e.sicut.j.

c ¶ Benignius .lic.s̄.de testi.cum tu.nā ꝓmptum est leges legibus ꝯcordare.C.d̄ i offi.testa.l.vna.

d ¶ Non seruari.iuxta illud.Est ī amore modus non habuisse modum.

e ¶ Postulat.j.de verb. sig.cū olim.j.de vsur.cū in tua.j.de coha.cleri.et mu.vestra.

f ¶ Requirit.Sed non ne ordo iudiciarius potest seruari sine peccato in notorijs:ar.ꝙ sic.s̄.de elec.bone.⁊ aug.probat id qd̄ notorium est.s.ecclesiam non esse nullam xxiiij.q.i.pudenda in fi. ⁊ ita videtur licitum iuramentum: vt in notorijs seruetur. Sed certe hoc iurare ꝙ in omni notorio seruet̄ ordo iuris est illicitum ⁊ multum lederetur ius actoris:cum ei incumberet onus ꝓbandi: ⁊ disciplina iudicialis lederetur si iudex nō posset punire:nisi ꝑus ꝓberetur sed hoc fieri non debet:qꝛ nulle sunt validiores ꝓbationes q̄ꝫ per euidentiam facti.in illa decre.bone factum fuit ob scandalum ad cantelam: vt ibi dr̄ vꝫ forsitā si erat notoriuꝫ iudici.lau.

g ¶ In illis vꝫ.argu.ꝙ verbuꝫ generale non est generaliter intelligendum:vt.i.q.i. iudices ver.omnia bona damasci.⁊.ff. de serui.sicut.⁊.ff.de pig.obligatione.⁊ de consecra.dist.ij.reuera.ver.de operibus totius mundi circa fi.Ar.cōtra.xix.di. si romanorum.xxxi.q.i.ꝙ si dormieris.⁊.i.q.i.sūt nōnulli.et j.de ꝑui.qꝛ circa.⁊.s̄.de ma.⁊ obe.c.solite.

h ¶ Ea te auget̄.qm̄ grauius solui pōt vero creditori qd̄ alteri ē solutū:⁊ tm̄ non liberat̄ a debito.ff.de ꝯsti.pecu.si vo mihi.ff.de solu.vero procuratori.§.i.⁊.j.d̄ homici.sicut dignū §.eos in fi.

i ¶ Quod alij.sic.ff.de condi.inde.in fi.in fi.vn̄ si alij solueris quod alij debes.nō liberaberis:⁊ ille furtū ꝯmittit.ff.d̄ fur. falsus.§.i.nisi ille ratū habeat.ff.e.si.vēdidero.§.si titius vn̄ pꝫ ꝙ peius est latrono q partit̄ spolia cū socio q̄ꝫ si non ꝑtitur xxij.q.iiij.si ad peccatū io. Et exponeqd̄ dicit alij tm̄.s.⁊ sic nō obstat ꝙ soluit̄ vni ex pluribus:quorum cuilibet in solidū qd debebat̄.ff.de duob[9]re.ꝯsti.l.iij.

k ¶ Archiepo .de hac materia tractatur.j.de prescrip.si diligenti.

l ¶ Prestituꝫ.pisano archiepo.

m ¶ Contrariū.qꝛ si vnū ꝯrioꝝ ē bonuꝫ reliquū ē malum.vij.q.i.sciendum .⁊.xxxij.dist. hospiciolū.lau.

n ¶ Illud.s.ꝙ pstitisti .archiepo.

o ¶ Quitauallis. iuramētuꝫ. quod ciuili modo fuit intelligenduꝫ ff.de serui.sicut.et s̄.e.veniens.vbi de hoc.

p ¶ Exheredaret. Ad hūc cāuꝫ iuramentum nō extendebat̄ nec debuit extendi.ar.s̄.c.q̄ꝫ to.⁊ melius.i.c.veniens.xxij.q.iiij. vnusquisqꝫ.⁊.ff.d̄ operi.lib.si libertus.ff.d̄ fideicom. lib.ibais ancilla. §.sorore.⁊.ff.d̄ manumis.l.iiij.i fi.nisi in certis casibus qui continentur ī auc̄.vt cuꝫ de ap. cog.§.causas.coll. viij.⁊ ita turpe fuit mandatū.Itē ꝯ ꝓceptum dn̄i fuit h̄ mādatū:vt vxor se paret̄ a viro.xxxij q.i.idolatria.et xxxiij.q.ij.quos d̄us.Cause vero ingratitudinis ꝓpter qua spater post exheredare filium:sunt he. Prima si filius parentibus manus intulerit. Item si grauem iniuriam eis fecerit: si criminaliter eos accusauerit:de causa que non sit aduersus principem vel rem publicam.si cum maleficis versatur : si maleficus efficiatur:si vite parentum fuerit insidiatus: si vxori vel concubine eius se immiscuerit: si ex dilapidatione filij graue dispendium parentes sustulerint:si pro persona vel debito eius in q̄ꝫtum potest fideiubere noluerit hoc tamen ꝙ d̄ fideiussione dicitur:ad filios masculos tantum pertinet. Item si ꝓhibuit eos facere testamētū si contra voluntatē parentuꝫ inter arenarios ⁊ mimos pseuerauerit:cum pater nō fuēit illius ꝓfessionis:si filia vitam luxuriosiaꝫ egerit:cū parētes vellēt eā ꝓ posse

dotare:niſi neglexeꝛit eam maritare vſqꝫ ad.xxv.ānos
ſi parētibꝰ furioſis d̄bitā curā ñ ipēderit:ſi ꝑentez ca
ptū d̄ carcē d̄ducē neglexerit:h̄ totū h̄ēſ i ꝑmiſſa auc̄.
q Tua nos.petituros. Temerariū fuit hꝰi iuramē
tū:et iō ñ fuit obligatoꝛiū.xxij.q.iiij.iter cetā. et

placuerit.xx.q.ij.beatus.§.j. Itē hec ſi reꝰ in eodē ſtatu ꝑman
ſerit.xxij.q.ij.neqꝫ.⁊.ff.de ſolu.cuz qꝫ. Itē ſi mihi i ſeruabiť ſi
des.ā.e.ꝑuenit.⁊.ff.locati.q̄ro.§.iter. Itē honeſte ⁊ poſſibiles
vt hic d̄ī.⁊.j.e.ſicut. Itē hec ſi mihi numeraueris pecuniam
C d̄ ñ nu.pe.īdubitati. Itē hec ſi nuptie fuerit ſecute.ff.d̄ iure

C.de nup.auc̄.qd̄
eis ꝑmittiť.dicūt
q̄dā ꝑniaꝫ iponen
dā tanqꝫ ꝑ venia
li:ar.ā.e.vex.et.xx
v.di.et criminis.i
mo ad minꝰ vniꝰ
anni ꝑnia iponiť
pꝛo temerario iura
mento.xxij.q.iiij.
qui ſacramento.⁊.
r Cōmoꝛari. nō
tñ in ſeculo:vt qui
dā dicūt.ar.j.d̄ cō
uerſiōe cōiugatoꝝ
ad aplicā:ſꝫ vī ꝙ
ī ſeculo.xxxiij.q.v.
qd̄ de eo pari.ſꝫ ſi
alter vellet iurare
monaſteriū:hēret
locū qd̄ ipſi dicūt.
ſꝫ quid ſi iuraue
rūt ꝙ nunq̄ꝫ diuē
terēt abinuicē nū
quid ē ſeruandū
iuramētuꝫ tale cū
poſſit ſeruari ſine
īteritu ſalutis eter
ne.nō videť.quia
nec penalis ſtipu
latio teneret:vt ſi
culpa alteriꝰ diuoꝛ
tiū factū fuerit:da
bis centū.ff d̄ vb.
oblig.ſi ſtipulatio
facta fuerit:ſic enī
libera debēt eē ma
trimonia i ꝯhēdo
ita in diſſoluēdo.
C.de iuti.ſti.libēa
et.C.de nu.neqꝫ.
ar.ff.de dona.iter

ca mandamꝰ:quatenꝰ cū lici
tuz fuerit iuramētū ſꝫ māda
tū illicitū:ꝑdictis vt reuocēt
mādatū illd̄ iniūgas:aliogn
eū ad mādati obſuatiōez illi
us d̄nūcies nō teneri. Idē.
archiepiſcopo terraconeñ.
Tua nos duxit fraťnitas
conſulendos q̄d tibi ſu
per hoc ſit faciēdū:ꝙ.b.⁊.a.
vxoꝛ eiꝰ ad inuicē iurauerunt
ſe nūꝙ mutuo petiturosⁿ idē
vero nūc repetit illā inſtāter:
ea ecōtrario affirmāte ꝙ priꝰ
ſe facēt ſaracenā ꝙ redirꝫ ad
eum:⁊ infra. Nos igitur frať
nitati tue reſpōdentes:man
damꝰ quatenꝰ vtrūqꝫ ad con
tinētiā ſeruādam moneas ⁊ i
ducas:quā ⁊ ſi pꝛomittere vo
luerint ⁊ ſeruare:vtrunqꝫ di
mittas ſine alio ꝯmoꝛari alio
qn ſi vir noluerit cōtinere:tu
illā vt reuertať ad ipſuz.tāꝙ
vxoꝛ cū viro moꝛeť per excōi
cationis ſententiam ap.re.cō
pellas:cum ⁊ temerariuꝫ fue
rit huiuſmodi iuramentuꝫ:⁊
adulteriū vtrinqꝫ ſit commiſ
ſuz. Idem genueñ.archiepō
Quenadmodū ſi vir mu
lieri iuraſſet qñ contra
xit cū illa:ꝙ eam ſemper pꝛo

legitima vxoꝛe tēneret:⁊ pꝛo
foꝛnicatione quā mulier ātea
cōmiſiſſet:non poſſet eam di
mittereʸ ſed pꝛo foꝛnicatione
quā poſtea ꝑpetraret eam di
mittere poſſet nō obſtāte hu
iuſmodi iuramento:qm̄ in eo
talis erat ſubintelligenda cō
ditioᶻ ſi videlicet illa in legez
cōiugij non peccaret:ita ſiqs
iurauerit ſe ducturū aliquaꝫ
in vxoꝛem:non poteſt ei foꝛni
cationem opponere pꝛecedē
temʳ ſed ſubſequētem:vt illā
non ducat in coniugem:qꝛ in
illo iuramento talis debet cō
ditio ſubītelligi.ſi videlicꝫ il
la contra regulā deſponſatio
nis nō venerit:aliogn ſi poſt
huiuſmodi iuramentū publi
ca meretrix fieret:teneretur eā
ducere in vxoꝛem quod ē ꝑ
ſus abſurdū. Nam ſi poſt con
tractū coniugiū vir pꝛopť foꝛ
nicationem licite poteſt vxo
rem a ſua cohabitatione di
mittere:longe foꝛtiusᶻ ante
coniugium celebꝛatum pꝛo
pter eandem cauſam ſponſus
licite poteſt in ſuam cohabi
tationem non admittere ſpō
ſamᵃ quia turpius eijciturᵇ
ꝙ non admittitur hoſpes:nō

do.ſtiplōnē. Itē hec ſi ñ
moderatū quid ꝑcipiať.
ā.e.veniēs.⁊.c.quitaual
lis.⁊.ff.de ope.lib.ſi libꝫer
tus. Itē facultas ſubītel
ligitur.ā.e.bꝛeui. Itē ꝯmo
ditas.ff.quar rex ac.nō
da.l.j.§.q̄ honoꝛāde. Spā
les aūt cōditiōes nō ſub
intelliguť:ſi nō expꝛimāť:
licꝫ mēte cōcipianť.xxxij
q.vlti.c.vlti.in ſi.C.de cō
di.ob.cau.ſi repetendi.
niſi vbi lex expꝛimit,ali
quid tacite agi inter con
trahentes:quia tunc illd̄
pꝛo expꝛeſſo habetur.ff.
ſi cer.pe.cū quid.⁊.ff.de
verbo.ob.triticum.⁊ hec
vera ſunt in pꝛomiſſoꝛijs
iuramentis:ſed in aſſer
toꝛijs nulla cōditio ſubin
telligitur:⁊ de tali loqui
tur.xxxij.q.vlti.c.vlti.⁊.
C.de iure doi.ſi mulier ſa
viro. Sed nunquid di
cemus omne iuramen
tum conditionale:ſi om
nes pꝛemiſſe conditiōes
ſubintelliguntur certe ñ
ff.de condi.⁊ demon.cō
ditiones.io.
p Pꝛecedentez. Quia
ex quo ſemel ꝑbauit mo
res ipſius non poteſt po
ſtea repꝛobare.xxxij.q.ij.
hoꝛrendus.niſi ex ſuper
uenienti cauſa:vt.ā.de
eta.⁊ qua.accepimus.⁊
ā.de offi.dele.inſinuante
⁊.iiij.q.iij.§ ſi qs teſtibꝰ.io

vi.et vxo.ea que.et.ff.d̄ ver.ob.titia.et.j.d̄ ſpon.gēma.
Jo.hoc nō determinat:ſꝫ credo ſi vellent intrare religi
onem:poſſent:qꝛ non dicitur infringere iuramētum
qui in melius illud cōmutat.ā.e.c.ij.et.j.de vo.et vo.
re.c.ſcripture.et iuramentuꝫ illud benignius eſt inter
pꝛetandum.ā.e.ad noſtram.et.c.quanto.
ſ Reuertatur. Hic dicerem ꝙ pꝛopꝛia auctoꝛitate de
bet redire ad virum:nec expectare ſuperioꝛis auctez.
t Utrunqꝫ.ſic.j.de regula veniēs.j.de diuoꝛ.ſigni
ficaſti.j.de adul.c.pe.et vlti.j.de exceptio.cum eccleſia
ſtice.et.xxxij.q.vj.nihil.et.ff.de compen.ſi ambo.
u Quenadmodum.dimittere.nec etiam accuſare.
ff.de adulte.ſi vxoꝛ.§.ſiquis vxoꝛem.et.§.vl.et
C.ad.l.iul.de adulterijs:pꝛopter violatam.
x Conditio. Nō ꝙ plerūqꝫ itelliguť ꝯditiōes in iura
mētis:vt hec ſi plꝫ pape:vt.ā.e.venientes. Itē hec ſi do

z Foꝛtius.nam cui damus actionem:multo foꝛtius exce
ptionē.ff.de reg.iur.inuitus.§.cui damus.⁊.ff.de ſuperficie
bus.l.j.§.plane.⁊.ā.e.debitoꝛes.quandoqꝫ tamen conſequi
mur excipiēdo qd̄ agēdo petē nō poſſumꝰ.ff.d̄ neg.ge.l.iij.§.
pupillus.⁊.ff.de cōpen.ſi.cū filiofamilias.qñqꝫ q̄dā coſequi
mur agēdo q̄ nō ꝯſeqmur excipiēdo.ā.eo.debitoꝛes.⁊.ā.qd̄
me.cā ad audiētiā. Itē pōt depoſitū repeti:ſꝫ nō ꝯpēſari.C.d̄
compen.l.vl.⁊.j.de depo.bona fides.§.ij.
a Sponſā. Nā ⁊ ſpōſus pōt ſpōſaꝫ accuſare d̄ adulterio q̄ſi
mr̄imonio iā initiato:ar.C.de adulte.ꝑꝑ.niſi in caſu.ff.d̄ adl'
te.miles.§.cōquerebať.qꝛ ⁊ iniuria ei facta eſt.ff.de iniurijs.
Itē apud.§.ſponſū qꝛ nec mr̄imonium nec ſpem matrimonij
violare permiſſum eſt.ff.de adul.ſi.vxoꝛ.§.diuus.
b Eijciť.deterioꝛ nūq̄ꝫ dolꝰ eiꝰ cogſciť q̄ iterruptā iter litē d̄ſ
uit:q̄ꝫ q̄ ſel' ceptā dereliqt:ī auc̄ d̄ litig.§.oēꝫ i ſi.col.viij.⁊ mi
nꝰ malū ē viā dūi ñ aḡſcē q̄ꝫ pꝰ agnitā retro iř.j.d̄ apoſta.q̄d

obstante in alterutro[p] casu vinculo iuramenti: quod quidem propter subintelligendam conditionem est tale ut is qui iurauit ad utrumque[b] sine transgressione se possit habere. Quod si post huiusmodi iuramentum mulier fieret non solum leprosa sed etiam paralytica vel oculos[c] vel nasum amitteret seu quicquam ei turpius eueniret: nunquid vir teneretur[a] eam ducere in uxorem perfecto ductam non posset dimittere. Sed nunquid non ductam admittere teneretur[d] quamuis[f] interdum contractum non dirimat quod impedit[g] contrahendum. Illud autem iuramentum est procul dubio temerarium si vir iuret uxori: quod eam super nullo crimine accusabit: quia si mulier fieret infidelis: ⁊ nollet cohabitare viro absque contumelia creatoris: vel ut illum pertraheret ad infidelitatis errorem: tunc incunctanter deberet illam impetere apud iudicem suum: ut eam nisi penitus resipisceret omnino dimitteret secundum canonicas sanctiones. Quod si expresse iurasset: quod eam super adulterio non impeteret: esset ne seruandum huiusmodi iuramentum. cum scriptura testetur: quod patronus[k] est turpitudinis qui celat crimen uxoris. ⁊ secundum regulam euangelij si primo ⁊ secundo correcta resipiscere nollet: dicendum esset ecclesie: ut tanquam ethnica[l] ⁊ publicana deinde vitaretur: ne per hoc libera preberetur ei peccandi facultas propter impunitatem peccati. Sed nunquid vir non potest dimittere uxori peccanti non solum septies sed etiam usque septuagies septies secundum euangelicam veritatem: tutius ergo in hoc[m] casu videtur: ut propter iurisiurandi religionem vir accusare desistat[n] uxorem ad diuortium celebrandum quamquam denunciare[o] eam possit ad penitentiam peragendam. Idem abbati ⁊ capitulo castellionis.

Et si christus[p] preceperit secundum euangelicam veritatem: sit sermo[q] vester est est: non non: ut affirmatio[r] vel negatio sicut procedit ex ore ita procedat ex corde: quia tamen hominum excrescente malitia simplici assertioni vel negationi vix creditur: idcirco prudenter adiunxit: quod amplius est: a malo est a malo quidem non tam culpe quam pene: nec exhibentium sed exigentium iuramentum: nam incredulitas huiusmodi magis est pena quam culpa. unde non dixit malum: sed dixit a malo. Licet enim iuramentum prohibuisse dominus

a ℭ In alterutro.i.in vxore dimissa ⁊ sponsa non admissa.

b ℭ Ad vtrūqꝫ.s.vt eam recipiat vel nō recipiat.

c ℭ Oculos. Sic pꝫ: qꝫ iuramentū qñqꝫ pōt seruari sine interitu salutis eterne. ⁊ tñ non tenet illud seruare. Sꝫ hoc ideo est qꝛ honestas intelligitur in hoc iuramēto: vt si res in eodē statu permanet id enim tacite agitur.xxij.q.ij. nequis.⁊.ff.de solu.cuꝫ qs. Sed si iuramentuꝫ non posset seruari sine interitu salutis eterne: vel si esset contra leges vel bonos mores seruari nō debet.s.c. pri.⁊.c.quantaual lis.⁊.ff.de le.j.siquis in. glinos.§.vlti.ff. de le.iij. siquis.in prin.⁊.ff.de iurepatro.adigere. Secus eēt si mulier liberetur in facultatibus. Sꝫ quid si per violentiaꝫ opprimat sponsa de futuro. videtur qꝫ nihilominus teneatur cū ea cōhere.ar.xxxij.q.v. reuera.ff. de adulte. si vxor.§.siquis plane. Sꝫ non est verum.xxvij.q.ij. raptor.⁊.c.se.⁊.xxxij.q.v. finge.⁊.c.ille.⁊ ita punit sine culpa sꝫ non sine cā.

d ℭ Teneret. quasi dicat nō. qđ verꝫ ē in sponsa đ futuro.j.de coniu.lepro: c.vlti. sponsaꝫ v̄o de pñti ducere tenet: quia non reperitur casus nisi vnus ī quo possit eaꝫ dimittere. j.de conuer.coniu.ex publico

e ℭ Teneretur. quasi dicat: nō tenet eā admittere

f ℭ Quāuis. Istud quāuis nō ē aduersatiuū: sꝫ causatiuū: ⁊ pōt quāuis pro qꝛ.

g ℭ Impedit. vt votum simplex.xxvij.disti.si vir.xv.q.j.§.vlti.vbi dictur. non omnia que impediunt ordinandum deiiciunt ordinatum.

h ℭ Crimine. Nam pactuꝫ illud non valet: siquis paciscatur ne alium accuset de crimine nondum perpetrato.ff.de pac. si vnus.§.pacta.⁊.§.illud.tamen de crimine iam cōmisso pacisci potest ne de eo agatur.ff.de pac.si vn⁹.§. pacta.⁊.j.e.c. vers. non solum septies.⁊c. Nec illud pactū tenet: ne dolus prestet. ff.de reg.iuris contractus. talia enim pacta contra publicam vtilitatem eē videntur: qꝛ per ea inuitantur homines ad peccandum ipune.si.ff.de pac.dota. conuenire.⁊.s. de consue. c.penulti.⁊ qꝛ publice vtilitatis est: ne crimina remaneant impunita.j.de sen.ex.vt fame.⁊.ff.de solu.stichum.§.j.⁊.ff.ad.l. aquil.ita vulneratus.in fi.

i ℭ Dimitteret. qꝛ frater aut soror non ē seruituti subiectus in huiusmodi.xxviij.q.j.si infidelis.⁊.j.de diuor.quāto. iuxta illud. Spernas spernentem vel blasphemare volentem. Vel te credenteꝫ scelus ad mortale trahentem. Nā sunt absqꝫ mora sic vincula rupta priora. vincentius.

k ℭ Patron⁹.xxxij.q.j.c.j.⁊.ff.ad.l.iulia.đ adulterijs l.ij.§.ij.⁊.ff.de fur.qui vas.§.j.ar.j.đ adul.si vir.

l ℭ Ethnica. ethnos.i.gens.inde ethnica.i.gentilis.

m ℭ In h̄ casu vltimo.s.vbi iurauit non accusare eam de adulterio: ⁊ ita pōt quis se obligare pacto ad nō accusandum.j.đ accu.veniens.argu. s.ff.đ pac.si vnus §.illud.⁊.§.pacta. ⁊.ff.đ pac.do.conuenire. h̄ solutū ē.s.in notula.naꝫ illud.

n ℭ Desistat. ⁊ ita pactū ⁊ iuramentū valet quatenus tangit reꝫ familiarem nō in eo qꝫ publicaꝫ: vt dixi in notula. nam illud.

o ℭ Denunciare. Sꝫ quid si nollet corrigi: nec curarꝫ de excōmunicatione. Dicit io. qꝫ tūc licite pōt eam deserere: qꝛ iam est contumeliosa creatori suo.xxvi.q.j. si infidelis. ⁊ sic qñqꝫ cui precluditur vna via alia via ad idem admittit vt.iiij.q.iij. serui. nequꝫ ⁊ hic. qꝛ lꝫ si possit eam accusare: poterit tamē eā denūciare: ar. contra.ff.de tu.⁊.cu.sciē.⁊.ff.de.cōdi.sti.q̄ sub cōditiōe ī§.siquis.⁊.ff.đ bonis lib.queritur.C.si manci.ita vene.l.vlti.⁊.s.de procura.tue. Tan. dicit qꝫ non debet eam deserere: licꝫ se non corrigat: etiam si vite eius insidiaretur.xxxij. questione.v.quicquid mulier.sed debet eam tenere in vinculis ⁊ castigare cum hoc ei permissum sit.xxxiij. q.ij.placuit.⁊ questione.v.hec imago.⁊.xxxiij.q.iiij.duo ista nomina.⁊.vij.q.j.sicut alterius.

p ℭ Et si christus.sermo.xxij.q.j.ita ergo.

q ℭ Non non. Iste due negatiōes non faciunt hic vnam affirmationem sꝫ qꝫ alibi faciunt.ff.de verbo.sig.duobus verbis.

r ℭ Affirmatio. ecce declaratio geminationis.i. vt qđ os affirmat ⁊ cor affirmet: ⁊ quod os negat ⁊ cor neget sic.xxiij.distin.psalmista.

s ¶ Creaturā. sic. xx. q. i. clericū. & i auc. vt nō luxuriēt ꝯ nat. coll. vi. §. & qm̄. Per creaturas licitū ē iurare: vbi exprimit i iure: vt p crucē. xxij. q. v. q piurat. p euāgeliū xxij. q. i. si aliquā p ordinē: vt. i. q. vij. quotiēs. p salutem pncipis. ff. de iureiu. q per salutem. l. iij. §. vl. per altare. xxij. q. i. habemus aliter. n. iurare nō dz. vñ nō liceat iurare p mēbra dei: i auc. vt nō luxurient ꝯ naturā coll. vi. §. & qm̄. & xxij. q. i. siquis p capillū. vbi pena ponit.

b ¶ Omnino. i. ex leui cā vel p oīa. Simile oīc habet i. l. vt si fideiussor itercedat p maiori sūma q̄z pncipalis debitor oīo nō obligat. ff. de fideiussor. grece. §. illud. vinc.

c ¶ Seruādum. q̄ siue cūq; iuratur si licitum est q iuratur seruandum ē iuramentū. xxij. q. i. moneat te. & ff. d iureiurā nō erit. §. i. q: multa fieri non debent: facta tñ tenēt. xxvij di. si vir. & xvij. q. ij. non nouum. sicut iudex vltima die sue iurisditionis: iudicare nō dz. ff. d iurisdi. om. iudi. cum q si tñ saiaz dixerit: tz. ff. de of. pcō. meminisse. in fi. t.

d ¶ Nolite. i. nō habeatis volūtatem iurandi.

e ¶ Necessitas. et ita nunq̄z iurādū ē nisi i necessitate sed hec necessitas icludit etiā sub se vtilitatez. xxij. q. i. tu nō malū. & c. ita ergo. l.

f ¶ Comites. de q bus habes. xxij. q. ij. aiaduertendū & q. i. & iurabunt.

g ¶ Propheta. s. hieremias.

h ¶ Iurabūt. hec habes. xxij. q. i. et iurabunt.

videatur: nusq̄ tamen per creatorem sed per creaturam[a] iurare phibuit: ne p huiusmodi iuramentuz transferret ad creaturam honorificentia creatoris. Quare cum in euangelio premisisset: dico vobis nolite iurare omnino[b] statim subiunxit: neq; per celum: q: thron[9] dei est: neq; per terram: q: scabellum pedum ipsius est: neq; per hierosolymam: quia ciuitas est regis magni: neq; p caput tuum: quia non potes vnū capillum facere album aut nigrum. Et quāuis non sit p creaturam iurandum: si tamē iuretur per creaturaz seruādū[c] est quidem dūmodo sit licitū quod iuratur: q: teste veritate qui iurat i celo: iurat i throno dei & in eo qui sedet super euz. Iacobus quoq;' non simpliciter phibet iuramentum sed voluntatem iurandi cum ait: ante omnia fratres mei nolite[d] iurare: quoniam ad iurādum non debet quenq̄ spontanea voluntas inducere: sed necessitas[e] trahere iportuna: & tunc potest sine culpa iurare: dūmodo illos tres comites[f] habeat iuramentuz: de quib[9] ppheta[g] ait: & iurabunt[h] viuit domin[9] in veritate[i] & iudicio[k] & iusticia[l] quod autem iacob[9] subdit: neq; per celum neq; p terraz neq; per quodcūq; aliud iuramentum iurare vetat per quālibet creaturaz quodcunq; sit illud alioquin nō dixisset apostolus: homines per maiorem suum iurent: & omnes controuersie[m] eorum ad confirmationem finis est iuramentum. In quo patenter ostēdit per quem sit iurandum cū ait homines per maiorem suum iurant: idest: per deum et cur sit iurandum: vt videlicet omnis controuersie finis sit iuramentum. Angelus quoq; quez vidit in apo. ioannes stātem super mare & super terrā leuauit manum suam ad celum & iurauit per viuentez in secula seculorum. Christus etiam plus legitur dixisse in euangelio q̄ est est: non non: cum sepissime dixerit amē dico vobis: quod ipse secunduz lucam exponens cum premisisset: amen[n] dico vobis: quia nemo propheta acceptus est in patria sua: consequenter adiunxit: in veritate dico vobis: quia multe vidue erant in diebus helie in israel: Apostolus quoq; iurabat: cum diceret testis est[o] nihil deus et iterum: quotidie morior[p] per gloriam vestram fratres que greca exemplaria manifestissimam iurationem esse ostenderunt. Si enim per se malum esset iurare profecto dominus non iurasset. cum tamen in veteri testamēto legatur: quia iurauit dominus et non penitebit eum & rursus: iurauit dominus dauid veritatem: & non frustrabitur euz immo & precepit in veteri testamento: redde deo iuramenta tua. Quedam[q] enim probibentur quia per se mala[r] sunt vt furtum adulterium & huiusmodi: que nō sunt aliquatenus facienda. Quedam vero probibentur ex causa[s]: non quia per se mala sunt: sed qa si fiant frequenter et multum ex his mala sequuntur[t] vt vinum per se malum non est: et tamen probibet apostolus dicens: nolite inebriari vino in

i ¶ In veritate. conscientie.

a ¶ In iudicio. i. discretione vel deliberatione.

l ¶ Iusticia. i. vt qd iuratur sit iustum & licitum: & isti sunt comites qui debent interuenire in quolibet iuramento. & si ista ɔfuerit si iuramētū piuriū ē dicēdū: vt i. c. aiaduertendū. xxij. q ij.

m ¶ Controuersie. q: p[9] iuramētū ɔlatū & pstitū nihil āplius q̄rendū est ff. d iur. iu. nō erit. §. de lato. & parē hz auctoritatē cū trāsactōe & maiorē q̄z res iudicata. ff. d iureiu. l. ij. qd vez ē si ē delatū a pte pri. Istō. n. retractari nō pt. ff. e. admonēdi. i.

n ¶ Amen. i. sine ɔfectu & ē nota assertionis.

o ¶ Testis est. In veteri testamento iurabatur sic: viuit de[9]: viuit aīa mea sic iurauit vidua q̄ erat i sarepta sidoniorū helie pphete: tpe grē i pmitia ecclia iurabat: testis est mihi deus: deū iuoco testē. xxij. q. i. si peccatuz. & xxij. di. sacrosā. hodie iurat p deū: per euangelia. lxiij. di. tibi dño. & i. q. vlti. c. vlti.

p ¶ Morior. Hoc habes xxij. q. i. non est.

q ¶ Quedā. Posset aliqs q̄rere ex quo licite iurat: quare phibuit dñs iuramentum: rñdet papa quedam &c.

r ¶ Mala sūt. Quedam n. illicita sūt i sui natura & dā ciuili. i. iure positio vel ɔsuetudinario. ff. de ver. sig. pbrū argu. ff. de adul. si adulteriuz. sic q̄dam sūt simoniaca ipso iure. s. q̄ i veteri testamēto erāt phibita: vt vēdē spūalia. i. q. i. q studet. q̄dā sūt phibita p ɔstitutōnem ecclie vt dare aliqd p bñdictōib[9] nubētium p baptismo p ponendis platis i sede. de his hēs plura exēpla. i. j de simo. cū in ecclie corpe. & c. sicut p certo. & c. ad ɔpliam. & hoc est q dici ɔsueuit: q̄dā sūt simoniaca: q: probibita q̄dā sūt probibita q: simoniaca. & de h di. d de of. dele. ex parte.

s ¶ Ex cā. xxij. q. i. ita ergo C. si marci. ita vene.

ne pro sti.l.i.⁊ vltima.

t ¶ Sequunt. Nota ꝙ aliquid ꝓhibet: non ꝙ ipm sit malū: sꝫ qꝛ inde pōt sequi malum: ar.xxi.di.denicꝫ.⁊ xxvij.di. ideo xi.q iij.nolite.xli.di.qsqs.ij.q.vij.ꝑsumunt.xxiiij.q iij. deus. q maledicit insti.vi.bo.rap.§.sed nedum. Ar.cōtra.ff.q ⁊ a q bus manu li.nō si.l.vlti ⁊.ff.de pac.si vnus.§. illud. Item ar.ꝙ vno prohibito ꝓhibentur oia ꝑ que puenit ad illud. ar. j.ꝺ cle.ꝯiu.diuersis fallacijs.⁊.ff.de cōdi.īsti.l. q̄ sb conditōe.§.siqs eo. ⁊.ff.de spō.ꝺo.ar.ff. de tu.⁊ cur.da.ab his scire ⁊.ff.de bo.li q̄ritur.⁊.s. de ꝓcuratoribus tue. Itē argu.ꝙ aliquo ꝓhibito oia ꝓhibent que sequūtur ex illo.s.de cōsti. nāꝫ concupiscentia.

a ¶ Confirmatio. sic falsitas ē imutatio veritatis in auc.de instru.cau.⁊ fi. circa prin.coll.vi.

b ¶ Ex causa. Ar.ꝙ potius consideranda ē causa facti q̄ꝫ ipm factū.xv. q.vi.c.i.in fi.⁊.xxiij.q v iij.occidit.j.ꝺ ac.cuꝫ dilecti.⁊.ff.ꝺ fur.l.vez. vin.

c ¶ Modico vino.ꝺ cō se.di.v.sint tibi.arg.ꝙ licꝫ habere curam corporis moderatā ad exercitiuꝫ virtutum: arg.xliij. dist. multis.al's incipit conuiuia de ꝯse.di.ij.corporis argu.modicum.

d ¶ Cessante cā.pp quā excludēdam .s. piurium itroductum ē: ne iuretur Si.n. esset cā ꝓpter quā habendam aliquid fieret: licꝫ causa illa: nō ideo cessaret id quod factum ē ꝓpter illam cām xxxij.q.vij.tm̄.⁊.q. i.dixit dn̄s. vel cessante cā odiosa ⁊ ꝯ ius cessat ⁊ eius effectus dixit vicen. vez est circa alias ꝑsonas: sed circa eandeꝫ personam nō cessat: nisi ꝓuilegiū vel ꝯcessio tēdat ad noxā: ⁊ tunc expone verba illa vez est ab initio: sꝫ si ex postfacto icipit odium non cessat effectus.i.ꝓhibitio: ar.j.de deci. suggestum. ⁊ lxiij.di.§.vez.⁊.ff.de vul.substi.ex facto. sic plana ē glo. al's verum ē. ⁊ ita non responderet expositiōi. dic vez ē circa alias ꝑsonas: q̄ nō habēt ꝓuilegia: sed circa eandē ꝑsonā q̄ hꝫ priuilegiuꝫ i nō ꝑdit: nisi ꝓuilegiū ipm vel cōcessio tēderet ad noxā: vt dicūt tres ꝑdicte ꝯcordātie: ar.j.ꝺ deci.c.suggestum.lxiij.di.§.vez de hoc qualr̄ ītelligat dictū ē.s. de renū.p⁹ translationē.⁊.lxi.di.§.his auctoritatibus. vel dic cessante cā.i.cessante piurio cessat ꝓhibitio.⁊ istāte necessitate ꝓ re vera licita ⁊ honesta licite iurat: ⁊ hic ē sēsus huiꝰ lr̄e q̄ꝫtū ad hūc cāum.

e ¶ Indulgemus.i.indultum esse ostendimus iam oliꝫ.xxiij. q.ij.super prudentia.⁊.s.de testi.tuis.⁊.c.cum nuncius.⁊.c.ꝯ insup.

quo ē luxuria: quoniam ex frequenti ⁊ imoderata potatione vini luxuria generat. Sic ⁊ iuramentū qdem per se malū non est: cum sit cōfimatio^a veritatis: sed tamen ꝓhibetur ex causa^b: quoniaꝫ ex frequenti ⁊ icauta iuratione periuriū sepe ꝯtingit: sicut in ecclesiastico legitur: vir multuꝫ iurans replebitur iniquitate ⁊ non discedet a domo eiꝰ plaga. Quēadmodum ergo paulus indulsit propter necessitatem discipulo suo timot heo: vt vtatur modico^c vino ꝓpter stomachū ⁊ frequentes ifirmitates: sic ꝓ facto cum necessitas exigit ꝓ re vera licita ⁊ honesta potest secure iurari: qꝛ cessante causa^d cesset effectus. Licet ergo debeatis esse viri perfecti: vt quantum potestis iuramenti vinculum euitetis: volens tamē indēnitati vestri monasterij ꝓuidere: ne ꝓpter defectuꝫ testium sui iuris sustineat lesioneꝫ: presenti vobis pagina indulgemus^e quatenus vos ⁊ monasterij vestri ꝯuersi possitis in causis eiusdem deficientibus alijs testibus ꝓ ipso perhibere testimonium veritati.

Idem epo medien.

Sicut nostris est auribus īitimatuꝫ: ecclesia tudertina vacante ipsius canonici ⁊ episcopus cuꝫ eis dum eēt i minoribus ordinibus constitutus iuramenta quedam in dānum episcopalis iuris fecerūt priusq̄ꝫ de pontificis electione tractatus aliquis haberetur ⁊ infra. Pro iuratione incauta^f imponi fecimꝰ episcopo penitentiam congruentem: ⁊ infra. Quia non iuramenta sꝫ ꝑiuria potius sunt dicenda que contra vtilitateꝫ ecclesiasticā attentantur: mandamus quatenus ab ipsis canonicis iquiras super premissis diligentius veritateꝫ: ⁊ si ea inueneris esse vera: quod in damnū^g episcopal' iuris repereris taliter attentatum in statum debituꝫ appellatōe remota reducas^h.

Idem.

Cum contingat inter ꝑ dum: ꝙ constante ma/

f ¶ Sicut nostris. icauta. Sic pꝫ ꝙ aliqs i mortali peccato existens si ꝓmotꝰ fuerit nō remouet.s.de tēpo.ordi.ex pte.⁊.l.di.qcunqꝫ.⁊ eps q cōmittit mortale peccatum non remouet: vt q sine causa vult renūciare s.de renū.nisi.⁊ est ꝯ illud.lxxxi.di.qcūqꝫ.⁊.c.ꝑcedenti ⁊.xxiiij.di.c.vlti.⁊.l.di.ex penitētibꝰ. ⁊ sic huiusmodi temeraria iuramenta nō repellūt a ꝓmotōe: nec a testimonio.s.ꝺ testi.intimanit.⁊.c.ꝯstitutis.⁊.s.ꝺ testi.cog.c.vl.vel dic ꝙ potius ꝯsulitur eccle sie q̄ꝫ ꝑsone.s.ꝺ ordi.cog.cū dilectꝰ. Iteꝫ i mortali peccato exn̄s admittitur ad accusandū v.q.i.qdam.⁊ hoc fuit ad declarādā inocentiam illius, ifamati ꝑ libelluꝫ occulte ꝓiectum: sed isti sic ꝓmoti n̄ remouent: qꝛ huiusmodi crimina leuia sūt: que nō deijciunt ordinatos, lxviij.di.c.i.ꝑ quibus imponit solūmodo pnia salteꝫ vnius āni.vt.xxij. q.iiij.q sacramento. Que autem crimina inducāt ꝺpositōeꝫ ⁊ que nō nōtuꝫ inuenies.s.de tempo.or.ex tenore.⁊.c.vlti.⁊.xv.q. vlti.in sūma.

g ¶ In dānuꝫ episcopalis. Et sic patet ꝙ vacāte ecclesia canonici nihil possunt disponere de rebus epatus i ipsius ꝑiudiciuꝫ.xij.q.ij.siqua de rebus.⁊.j.ne se.va.ꝑ totū nec redditus epales pn̄t diminuere.j.de re.eccle.nō alie.vt super: imo nec eps ipse: vt ibi dr̄.vn̄ qcqd factū fuerit in preiudicium epatus, totum debet in statum pstinum reuocari.

h ¶ Reducas. imo ⁊ ipe idē tudertinus eps posset reuocare.xij.q.ij.non liceat.⁊.xxxv.q.ix.ꝙ qs cōmisit.⁊ si cōsensit tanq̄ꝫ canonicus: potest postea tanq̄ꝫ episcopꝰ reuocare: qꝛ quasi ante aditam hēditatē ꝯsensit. arg. ff.quoꝫ lega.l.i.§.ꝙ ait ptor. nā q̄dā facit aliqs tāq̄ꝫ alius.s. de elec.qꝺ sicut.⁊.c.cum inter canonicos.⁊.ff.de ado.si pr̄.§.qui duos.ff.e.si consul.

i ¶ Cum contingat. functiones. vt.ff.de fun.dota.l.iulianus. q̄ ꝓhibet alienationem fundi dotalis.⁊.C ad vell. auc. siue a me.

k ¶ Debēt. ꝯ id qꝺ hic dicit signant multa ꝯtria: qa regula vtriusqꝫ iuris dicit ꝙ ꝯtra leges fit ꝓ infecto habē

dum est.x dî.vides.nec iuramẽtuȝ valet cõtra hoc sa ciũ.s̃.de so.cõpe.diligenti.⁊.C.de le.nõ dubiũ .⁊ vbi principale non tenet:nec accessoriũ.s̃.õ fide e istru.in ter dilectos.cũ suis ꝯco2.Itẽ cũ talis ꝯct⁹ sit a iure dã nat⁹.ff.õ fũ.do.l.ex iulia.⁊.C.ad velle.auc.siue a me

la ꝯtraria ſuꝑi⁹ inducta intelligunt de illis q̃ perpetuas habẽt causã ꝓhibitionis ⁊ in sua natura turpia sunt:vtpȝ ex contrarijs.vñ si iuramentũ ibi interueniat:nõ tenet cum pos sit seruari sine interitu aie.simile huic locũ habes ĩ.õ pigno ribus significante: ibi dr̃ q̃ pactũ legis cõm ssorie i pignori bus non tenet: qð est ve rũ.C.de pac.pig.l.f.⁊.ij. ⁊ tamen si iuramentum interueniat sup pacto: te net:nec audit volens ve nire cõtra:vt colligitur i decre.predicta significan te.ar. a contrario sensu: ⁊ sic intellig:s istã.⁊ illam

aliter iuramentuȝ prestet robur con tractui: cum iura mentuȝ nõ sit vin culuȝ iniquitatis. xxij.q.iiij.inter ce tera.⁊.s̃.e.quanto necenim illud suf ficit qð sine interi tu salutis etne pos sit seruari: quia il lud fallit in teme rarijs iuramentis s̃.e.ex litteris.⁊ fal lit quandoqȝ licȝ non sit temerariũ. s̃.e.queadmoduȝ ⁊.c.quintaualli̇s. Item vbi quis iu rat se.soluturuȝ pe cuniam spe future numerationis ꝑt venire contra iura mentuȝ si ei nõ sol uatur: ⁊ tñ põt ei seruari sine interi tu aie.C.de nõ nu me.pe.indubitati. sed illud hȝ tacitã ꝯditionẽ:si pecũia fuerit ei numerata Itẽ si iurat illð qð sit turpe vl' ꝯtrari um legi: iuramen tum est nulli⁹ mo menti.ff.de legib⁹ l.fi.sf singlinos i fi. Item vbi per iura

trimonio mulieres alienatio nib⁹ sup reb⁹ dotalib⁹ ⁊ dõa tionib⁹ ꝓpter nuptias cõsen tiant:ne vlteri⁹ cõtrauenia nt p2oprio sacro firmãdo: ac so luto p2ocessu tẽpo2is m̃trimo nio cõtrauenire nitãtur:vtrũ hoc eis liceat:a nobis.t.f.req suit.Nos auteȝ.f.t.t.r. q̃ ⁊ si mulieꝝ ꝯsensus in talib⁹ non videat obligato2i⁹ ꝑm legiti mas sanctiões':ne tali tñ pre textu viã ꝯtingat piurijs api ri: mulieres ipse seruare de bent^k huiusmodi iuramẽta si ne vi ⁊ dolo spõte ꝑstita cuȝ i alteri⁹ p2eiudiciũ^m nõ redun dẽt:nec obseruata vergãt in dispẽdiũ salutis eterne. I dẽ

S Icut:⁊ infra. Si cõstite rit q̃ predict⁹.h.iiuste^n bellũ mouerit cõtra.i. ipsum h.studeatis inducere: vt vni uersa ꝑ huiusmodi violẽtiaȝ occupata restituat^o cõgrenti ⁊ eum a p2estito sibi iuramẽ to p2o2sus absoluens. Quod si acquiescere noluerit ipȝ ad hoc si p2emissa veritate nitun tur cogatis per sententiaȝ ex

cõmunicationis ⁊ terraȝ eius interdicti sententie suppone tes. Iuramentũ autẽ qð.i.se asserit p2estitisse:si de assensu factũ est vtriusqȝ:eũ nõ ligat^p qui p2estitit dum ille cui p2e stituȝ fuerit seruare negligit quod p2omisit.

I dem in concilio generali.

N Imis de iure diuino q dã laici vsurpare nitun tur cũ viros eccl'iasticos nihil tẽpo2ale^q obtinentes ab eis ꝑ stãdũ sibi fidelitatis^r iuramẽ ta compellunt. Quia ꝑm apo stolum seru⁹ suo^r domio stat aut cadit:sacri auẽ.ꝯcilij ꝓhi bem⁹ne tales clerici ꝑsõis se cularibus p2estare cogantur huiusmodi iuramenta.

H ono.iij.a.⁊.c.canõicis an tiochenis.

P Etitio vestra nobis ex hibita contĩnebat q̃ ec clesia antiochena vacãte: p2i ceps antiochenus timens cõ spirationes aliquas fieri ꝯ eũ a nobis iuramentuȝ exto2sit^t q̃ contra ipsuȝ non esset: is de cetero:⁊ infra. Impetratione

l ¶ Sine vi.argu.q̃ iura mentũ metu vel vi p2esti tum non est seruandum quid iuri' sit.dixi.s̃.quod me.cã abbas.⁊ õ hoc dr̃ xv.q.vj.auctoritatem.s̃. e.peruenit.

m ¶ In alterius p2iudici um.s.creditoꝝ vel filioꝝ Ar.a contrario sensu.s̃. e.venientes.

n S Icut.iniuste.⁊ iõ saltem indirecte ra tione peccati spect:at hoc ad iudicium ecclesie.s̃. de iudi.nouit quid sit iu stum bellum: habes.xxij. q.ij.in summa.

o ¶ Restituat.quia iniu stum erat bellum: sed si fuisset iustuȝ bellum sta tim res sic occupate ess̃ sent sue.xxiij.q.v.dicat.

p ¶ Lig.at.quia non ser uanti fidem: fides non ẽ seruanda.sic.s̃.e.perue nit.⁊.c.quenadmoduȝ. qui:s illa conditio subin telligenda est in hoc iu

mentum inducitur alicui perpetua viduitas.illud ñ te netur seruare.ff.de iure pa.adigere.Ad h dicas q̃ lex considerauit quid sit vtile co2po2i ⁊ honestum.nã ex pedit mulierib⁹ saluas habere dotes suas vt inueniãt aliquos quibus nubere possint.ff.so.ma.l.j.sed canõ considerat vtilitatẽ aie.Uel dic q̃ tũc p2iudicat ei mu lieri iuramentũ:qñ aliũde põt ꝯsuli mulieri:vt dicit i auẽ.siue a me.Io.ita soluit has ꝯrietates.Alr põt dici: sine posset ꝯsulere aliũde sibi:siue nõ: põt venire ꝯ iu ramentũ spõte p2estitũ ⁊ sine dolo vl' metu.Et lȝ ꝯct⁹ talis non videat obligato2ius quantũ ẽ õ sui natura: tñ sine aliqua turpidine põt seruari iuramentũ super eo p2estitũ. Unde hic ꝯsideram⁹ potius accessoriũ q̃ p2incipale ꝓpter periculũ aie:vt hic dr̃:sic als obliga tio non tenet:tamẽ iuramentũ sup hoc p2estitũ dȝ hua ri.s̃.e.debito2es. P2eterea ꝓhibitio huiusmodi aliena tionis fundi dotalis ñ ẽ perpetua.quia si scõo post bi ennium ꝯsentiat mulier:bñ tenet.in auẽ ꝑdicta siue a me.vñ multofo2tius iuramentũ põt ꝯfirmare qð p2ius nõ valebat:⁊ quasi p2o consensu secundo habeat ⁊ il

ramento vt notatur in.c.quenadmodum. Arg.ꝯ .xxiij.q.v. quod deo.sed illud non tangit hoc.

q N Imis.tempo2alia.si tempo2alia possidentur a laicis: in his sunt mino2es illis.s̃.de ma.o2.⁊ obe. solite. xv ij.di.si episcopus.h.

r ¶ Fidelitatis.immo nec clericis hoc iuramentum p2estan dum est.s̃.de simo.ex diligenti.⁊.s̃ de regu.iuris.c.v.l.⁊.s̃ e.ti. nullus.nisi in casibus notatis ibi.

s ¶ Seruus suo.vt.ij.q.j.multum.ad fi.si seruus stat suo domi no remuneradus est ab ipso:si cadit puniendus quasi dicat si steterit remunerabitur: si ceciderit iudicabitur a domino suo.Et sic est ar.q̃ laici nullam habent iurisdictionem in cleri cos nec etiam per consensum clerico2um.s̃.de so.cõpe.si dili genti.⁊.c.significasti.vbi de hoc.

t P Etitio.exto2sit. Iuramentum per dolum siue metuȝ ex to2tuȝ:cum de hoc constiterit:non est seruandum.s̃.e. cum contingat in fi.⁊ sic confessio ex metu.xv.q.vj.c.i.xxij. questione secunda lotharius.sic ⁊ consensus taliter exto2tus non valet:infra de p2iuilegijs cuȝ olim. Sed videtur q̃ iur

mentū in eo qđ nō tangit negocia ecclesie vel etiā ppriā sit ser uandū lʒ sit extortū cū possit seruari sine īteritu aīe.s.e.si vō e.c.ad nostrā.ij.⁊.c.cū ɔtingat.⁊.xxij.q.iiij.si aliqđ.⁊ ita p tale iuramētuʒ tenēt q nullā ɔspiratione vł aliqđ aliud quod sit cōtra statutū pncipis pcurabūt.⁊ ad hoc als đ honestate te nerent etiā sine iuramē to:⁊ ita seruare tenentur iuramentum illud quan tum ad hanc parteʒ iura menti:lʒ fuisset extortuʒ. ⁊ sic est ar. q pro parte te net iuramentū ⁊ p parte non.⁊ sic.s.de maiori.et obe.dilecti.et.xxij.q.iiij. inter cetera.sic et factum alicuius p parte valet p parte non.j.de prebē.di lectus. similē declaratio nē habes.s.e.quanto.

a ¶ Declaramus. Decla ratio iuramēti siue inter pretatio cū de ipso dubi tatur pertinet ad papaʒ. s.e.quanto.sic.j.de eccl. edi.c.vl.s.de elec.vene rabilē ad fi. Sic et in om ni sacramento intelligit excepta auctoritas pape s.e.venientes.et.s.de re scrip.ɔstitutus. similiter et iperatoris.ff.ad muni cipales imperatores.et i ɔsti.de feudis.§.vl.et ið cū dubitat:vtrum sit lici tum vel illicitū.s.de ele. venerabilem.

cōgrua declaram⁹ᵃ vos iura mento h⁹i nō teneri: qn p iu rib⁹ ⁊ honorib⁹ ipsius ecclie ac ēt spālib⁹ᵇ vřis legitie defē dendis ɔ ipm pncipē dare li bere valeatis:coercēdo vos a machinatiōe dūtaxat:p quaʒ idē pnceps deberet lesiōeʒ p sone vel sui amissionē icurrē pncipat⁹. I dē archid.⁊ ma gistro.g.ca.tulieñ.

Ex lřis vřis accepim⁹ q sup cā vsurax vobis p.g.ɔ.e. ab ap.se.cōmissa nō potuit p testes ab ipi⁹.g.pte pductos de sortis qtitate liquēt lʒ de obligatiōe pignoris ɔstitissʒ: vñ si expedire videtis q exi gatur de dicēda vitateᶜ a parti bus iuramentuʒ:cū ex famaᵈ q̄si notoriū hēat pfactū.e.ex quadā terra ipsius.g.sibi titu lo pignoris obligata sortem ⁊ amplius percepisseᵉ. N e igit ex huiusmodi iuramenti de fe ctu iusticia occulta veritateᶠ succūbat:mādam⁹ quatenus partes ad prestādū huiusmo di iuramētū per cē.ec.ap.re. cogatis. I dē colloceñ.archi episcopo ⁊ eius suffraganeis

Intellecto iā duduʒ: q charissim⁹ in xpo filius nr vngarie rex illustris alie nationes quasdaʒ fecerit in p iudiciū regniᵍ sui ⁊ ɔ regʒ ho norē:nos eidē regi dirigimus scripta nřa vt alienationes p dictas nō obstāte iuramēto si qđ fecit de nō reuocādis eisđ studeat reuocare:qr cū tenea tur in sua coronatiōe iurauē rit iuri regni sui ⁊ honorē co rone illibata seruare illicituʒ pfecto fuit si pstitit đ ñ reuo candis alienationib⁹ h⁹i iu

d ¶ Ex fama. Et ita pʒ:q quātūcunqʒ aliqđ sit diuul gatū p famā seu notoriuʒ: nō sufficit ad pbationem. iiij.q.iij.§.itē sepe fit.sed cū alijs adminiculis suffic.s de testi.preterea.tñ sola fama sufficit ad matrimoniuʒ impediēdū.j.de ɔsan.⁊ affi.sup eo.⁊.j.đ spō.cū i tuā.

e ¶ Ampli⁹. Om ne qđ pcipit de re bus titulo pignori bus obligatis:totuʒ dʒ cōputari in sor teʒ et qđ supest dʒ restitui.j.de pig.cū ɔ.et.j.de vsuris.c. j.et.ij.deductis.pri mo expensis:vt ibi dicitur qr fructus nō intelligūtur de ductis expensis.C de fruc.et li.expē. l.j.et.ff.solu.mři. fructus: quia nul lus casus potest i teruenire qui hoc gen⁹ deductiōis impediat.ff.fami. her.fundus g. im mo fructus perce pti ipso iure pign⁹ liberant. C.de di stra.pig.l.j.et quic quid prescribit ex pignore: cōputat i sortē. C.de pig. ac.l.j.et.ij.et.j.đ pi gno.significante.

b ¶ Specialibus vřis. Et nota q lʒ aliqs teneat alicui per sa cramentū:tñ ɔtra se nō tenet ei vł ɔ ecclesiā suam vel etiaʒ ɔ cōmunitatē suā vt hic pʒ aperte.ar.s.de postulando.c.vlt.in fi.nam ⁊ in generali sermone psona loquēs intelligit excepta vt hic.⁊.ff.de senato.l.j.§.j.⁊.ff.locati.l.q in sulā.§.vl.⁊.C.de solu.inquisitio.C.de consti.pe.auc.sed it.⁊.ff.de ɔdi.⁊ đmō qui heredi.§.plautius.⁊ ē ar.q si promisit tibi dare turre me am ⁊ castrū contra oēm hoiem:non tamen teneor dare ɔ me: nam nemo tenetur aliū plus diligere qʒ seipsū: quia ordinata charitas a se incipit.xxiij.q.v.si non licet.⁊ primo dʒ facere si bi elemosynā deinde primo.de pe.di.iij.sane cauendū. Arg. ɔ.ff.de pac.cū in eo esset.⁊.ff.si seruitus ven.altius.⁊.ff.de ne go.ge.si pupillus.§ vl.in auc.vt differen.iudices.§.si vō refu tauerit.colla.ix.ff.de pig.paulus.§.vlti.⁊.j.de natis ex libero ventre.c.vno.contraria ista specialia sunt.

c ¶ Ex litteris.veritate. Iuramentū istud đ dicenda verita te pstatur solūmodo in spiritualib⁹ causis.sic.s.de elec. dudū.ij iuramentū enī de calūnia in talib⁹ nō prestat.s.đ iu ra.ca.lřas.requirit etiā a plato ecclesie đ ɔsuetudine: pcipue cū de facto suo agit. als nō videt q platus sit interrogādus. de hoc dixi.s.de elec.dudū.ij.⁊ p istud iuramentū rñdetur tñ de eo qđ scit.vñ dʒ simpliciter rñdere scio vel nescio. sed p iu ramentū de calūnia rñdetur de eo qđ credit vel existimat.C. de iura.calū.l.ij. hoc iuramentū de veritate dicēda pstat ho die prelatus in causa ecclesie in animam suam ⁊ capituli sui in spiritualibus causis: vt habetur in quadam decre.extra compilationem:que incipit presentium.

f ¶ Veritate. Hec ē causa quare hoc iuramētū exigit:vt.s.veritas reuelet timore iuramenti:sic ex edē cā testes q cōpellunt: als non compellerent.xiiij.q.ij.qʒqʒ.⁊.s.de testi.cog.c.vlti. ⁊ per totuʒ:⁊ quia mortale peccatum est occultare ve ritatem.xj.q.iij.quisquis.⁊.j.de cri.fal.c.j.⁊.quia cau sa vsurax ē quasi spiritual' cū sit ecclesiastica iuramē tum de veritate dicēda exigitur ⁊ nō de calūnia. Nec colligitur hic q iuramētū de calūnia hic prestitū fuis set vt qdā dicūt:si tñ de calūnia ⁊ veritate simul iura retur non crederē esse peccatū tā in ciuili qʒ in spūali: nec offenderet ordo iuris imo vtilis esset. Et si hic iu ratū fuisset de calūnia superfluū ñ esset iuramētū po stea de veritate prestitū qr ad diuersa referūtur quia eq piudicat cōfessio đ credulitate sicut de veritate. du bitatio huius iuramenti forte fuit quia nō fuit pstitū debito tpe.s.statim post lit.ɔte.sicut iuramētū de calū nia prestat.vñ quesitū fuit:an postea đbeat prestari ⁊ sic pʒ q tunc pōt prestari iuramentū de veritate sine de calūnia anteqʒ sit in causā ɔclusū. nec est de substā tia ordinis iudiciarij:q statim lite ɔtes.prestetur.b.

g ¶ Intellecto.regni. Sic ⁊ epi iurāt i sua ɔsecratio ne q iura sui epatus nō alienabūt.j.đ eccle.ed. c.vl.⁊.j.de re.ec.nō alie.vt sup.⁊ q đ nouo nō infeuda būt.j.đ feu.c.ij.imo.⁊ si suspect⁹ eēt đ dilapidatiōe dʒ cautionē pstare.xxviij.di.đ syracu sane. Sic ergo pʒ q iuramentū istius regis in coronatione sua licitū ⁊ ho nestum fuit:ergo secundū in ɔrū pstitū fuit illicituʒ

s.e.tua.l.q2 ꝯ canonica instituta fuit pstitū:ꝛ ideo nō seruādū: sic.s.de fo.comp.si diligēti.ꝛ.s.cam te. quia vnū cōtrarioꝝ bonū:reliquū est malū.viij.q.j. sciēdū ꝛ.xxxii.di.hospitiolū.qn̄qꝫ tn̄ vtrūqꝫ ꝯrioꝝ bonū ē:vt nubere ꝛ nō nubere.xxviij.q.j.sic.n. neqꝫ vltra vuam coiumnā:h9i eniꝫ iuramēta q̄ fiunt i dānū sue dignitatis: n̄ iuramēta ſꝫ periuria siue temeraria sunt ꝯcēsēda s.e.sicut nostris.ꝗ vn̄ ille q pstitit sua auc̄te pōt venir ꝯ ꝛ reuocare mala alienata:vt ibi dictum ē: imo tenet ad h ex iuramēto pri9 pstito: ꝛ ex officio sibi cōmisso. xxxv.q.ix.qđ qs cōmisit ꝛ sic est arg. ꝙ iuramentū fcm̄ p metū super reb9 ecclesie nō repetendis:nō obligat.s.ā eo.peruenit.j.

ramentuz ꝛ propterea penit9 non seruandum[a]. Gregori9 ix.episcopo cenomañ.

Mulieri que in iur̄ prestito iuramēto asseruit viruꝫ talem in ipsam per verba de presenti matrimonialit consensisse:probationes alias non habenti viro ab eius impetitione per sententtiam absoluto[b] nec debes licentiā dare cum alio matrimonium cōtrahendi.ne auctoꝛ periurij[c] videaris.nec; hoc ei dicimus probibendum ne forte si fal

a ¶ Non seruādū.q2 i malis promissis rescinde fidē. xxij.q iiij.in malis.ꝛ per totam illam questionem

b Mulieri.absoluto.q2 actore nō pbāte reus dꝫ absolui.i.vt ec.benefi.vt nostrū.ꝛ.s.de cā pos cuꝫ ecclia.ꝛ.C.ꝺ edē.q accusare.ꝛ.i.e.c.vl.§.j.Quid si mulier ista hūisset vnū bonū testē:nūqd deferret ei iuramētū.videt ꝙ sic.s.ꝺ pba sic ꝯsuetudo.ꝛ.C.ve re.cre. in bone.ꝛ.j.e.c.vlt. in tali casu nō dico iuramentum deferēdum:q̄tūcunqꝫ honesta sit psona q2 hic agitur quasi ꝺ statu hois:cū p h huit9 ꝯstituat in ipso:nec cā dicit modica:q2 iuramēta deferūtur inspectis circunstantijs cause ꝛ personarum infra eodem.c.vltimo.

c ¶ Periurij.sic.s.c.si vero.ꝛ.C.si aduer. vēdi.l.j . nec dꝫ ecclia viā periurijs aperire que periuria vetat.C.ꝺ indic.vidui.l.ij.in fi.ꝛ.s.e.t.cū cōtingat.ne inde iniuriarum nascatur occasio vn̄ iura nascuntur.j.ꝺ accu. qualiter ꝛ qn̄ .i.ꝛ.C. vnde vi meminerint.ꝛ ecclia nō dbet alicui laqueū inijcere.xxvij.q.j. de viduis.ij. qđ facēt si daret ei lniaꝫ cōtrahēdi cōtra id qđ iurauit: immo ecclia debet ei suadere:vt cōtra ppriū nō vēiat iuramētū:ar.predicti.c.ꝺ viduis.rōne hui9 psumptionis.q2 ꝺ nemie psumēdū ē:ꝙ sit imemoꝛ sue salutis j.q.vij.sancimus ſꝫ nō debꝫ ei expresse phibere ppter aliā psumptōeꝫ que possꝫ eē in cōtrariū:q2 potuit eē ꝙ falsum iurauit:cū legitime possit cōtrahere si falsū fuit qđ iurauit:q2 piuri ꝛ criminosi ꝛ iudei q sūt ex̄ ecclesiam:possunt ꝯhere mr̄imoniū.xxvj.di.deinde opponitur.ꝛ.j.de diuoꝛ.gaudem9.ꝛ.j.de cōsan.ꝛ affi.de infidelibus Et sic due psumptiones contrarie hic cōcurrūt ꝛ neutra preponderat alteri:simile.s.ꝺ elec.cū iter.r.qn̄doqꝫ tn̄ vna psumptio elidit aliā.s.ꝺ rescri. lras.ꝛ.ff.ꝺ i ite.resti.diuus.Quid ergo faciet ecclesia taceat:sic.j.ꝺ cog.spi.sup eo.i fi.sicut spiritualis hō tacet:q2 mētiri timet:timet ēt ne ille q ad moꝛtē qrit occidat.xxij.q.ij.neqꝫ arbitret. Relinquat ꝗ cōscientie sue.

ipsa.n.scit an ꝯhē possit si vuꝫ est ꝙ iurauit:multū pōt ꝯhere mr̄imoniū quo ad deū ſꝫ falsuꝫ ē:bn̄ poterat ꝯhē vt ē pbatuꝫ Lau.dicebat i hac q̄stione:ꝙ bn̄ poterat ꝯhē ꝛ dari lnia contrahēdi:ꝛ hoc tali argumēto:nā q vēdicat rē:dicit p ꝯseq̄ntiā aliū possidere.s.de iudi.examinata .tn̄ pōt redire ad īterdictū vti possidetis.ff.ꝺ acqui.pos. naturaliter.§. nihil.sed errabat. q eniꝫ rē vendicat hoc facit rōne dn̄ij qđ hꝫ vel credit se habē :sic ꝛ mulier que petit aliquē hoc facit ratiōe seruitutis: quā in eo acquisiuit p cōsensū mutuū de presenti : ꝛ h notauit lau.de clandesti. matri.in antiqua cōpilatio nec.c.j.li.j.b.

sum iurauerit matrimonium contingat legitimum impediri:sed sue conscientie est potius relinquenda. Idem.

Clerici9[d] q iurauit se statuta in ecclia sua edita seruaturum promittens per idem iuramentuꝫ statutū qđ postmodum subsecutuꝫ est fideliter obseruare.lꝫ transgredi nō debuerat:qđ[e] pmisit : n̄ tenetur ad illius obseruātiaꝫ ex debito prestiti iuramenti. Idem.h.iudi.

Iuramentum a te parti[f]

d Clericus.idem iuramentum iā prestitū

e ¶ Quod promisit. Iste clericus iurauit se seruaturū statuta tūc edita in ecclia sua:ꝛ post pstitum iuramētū pmisit p idem iuramentum seruare statuta que postea statuerentur.Ex h pꝫ ꝙ iuramētū n̄ extendit nisi ad ea tm̄ ꝺ qb9 est cogitatū ꝛ dcm̄ fuit : ꝛ n̄ ad ea q̄ postea accidūt:ar.s.e.queadmodū.ꝛ.c.ad nr̄am.ij.sic ꝛ trāsactio ad ea tm̄ de qb9 accutuꝫ ē pactū extēdit.ff. ꝺ trāsa.cū aqlia.ꝛ.l.q cū tutorib9.ꝛ.ff.ꝺ pac.tres fratres.ꝛ C.ꝺ trāsac. si ꝺ certa re. ꝛ.s.ꝺ test.c.ꝺ testib9.Sꝫ lꝫ ex dbito illi9 iuramēti nō teneatur seruare statuta postmodū edita:tenet tn̄ seruare illa ex sua pmissiōe:q2 int̄ simplicē loquelā ꝛ iuramētū n̄ facit de9 differētiaꝫ.xxij.q.v.iuramēti.nec refert quantū ad obseruatiōem.an p iuramētū an p solā fidē pmissā sit astrict9.Et eq̄ ēt puniretur:si n̄ suaret pmissū.j.ꝺ fidiu s.puēit.ꝛ.s.qđ me.cau.ad aures.Credo tn̄ ꝙ maioꝛ pnia imponit ei q vēit ꝯ iuramētū:q̄ꝫ ei q vēit ꝯ fidē tm̄ sinē iuramēto:q2 magis cōtēnere videtur.

f Iuramētū a te pti.loqt iudicī. Nota ꝙ iuramētū aliđ ē volūtariū aliđ necessariū aliud iudiciale.Volūtariū ē ꝙ pars ꝺfert parti ex̄ iudiciū.ꝛ dicit volūtariū qđ volūtate ꝺfert ꝛ voiūtarie suscipit:nec refert.i.is cui refert nō pōt cogi subire iuramētū:sic expōit i sequēti ꝯcoꝛdātia.ff.ꝺ iureiurā. iusiurādū qđ.ſꝫ ꝺ hoc n̄ dicit hic. Necessariū dicit:qđ ꝺfert a iudice i defectū pbatiōis:nec pt referri vl' recusari: nisi iusta ꝺ cā:vt h i pma linea.ꝛ.C.e.l.generaliter.§.finaūt.ꝛ potest appellari:nisi recusatio admittat vt ibi dicit:de h hēs.s. de procura.ex insinuatiōe.ꝛ.s.ꝺ pba.c.ij.ꝛ.C e. in bonefidei . Iudiciale dicit a iudicio qđ pars ꝺfert parti in iudicio qđ nō est necessarium subire vel referre.vt h.ꝟ q̄uis ꝙ.ꝛ .l.pdicta generaliter.§.fin aūt . Sed si reus retulerit iuramentum actori necesse hꝫ iurare:alis pretoꝛ ei denegabit actioneꝫ. ff.e.iusiurandū.§.ait pretoꝛ imo pcedet quasi iurasset reus.C.e. generaliter.§.omne.olim non poterat recusari.ff.e.ti.manifeste. ꝛ C.e.dilata.ſꝫ illud potest intelligi cū iā susceptū ē iuramētuꝫ vel hoc nouum ius:illud vero vetus.Et nota ꝙ p9 iuramentum a iudice delatum parti ꝛ pstitum a pte parti : potest recedi ab eo propter nouas pbatiōes:ſꝫ post iuramētū delatū a parte ꝛ pstitū ab eo nō pōt recedi.ff.e.admonēdi. Item procurator nisi sit vniuersoꝝ bonoꝝ:vl' nisi spāliter mādatuꝫ sit iusiurandum deferre nō pōt.ff.e.iusiurandū quod.§. pcuratoꝛ.

delatū: nisi iusta de cā nō potuit recusari ꝗuis qd in iudicio a parte parti deferē recusari possit licite ac referri nec liceat ꝯuento famosa actiōe referre huiusmodi iusiurandū. Sane si actor oino in ꝓbatione defecerit. reus dz ꝛ si nihil ꝓstiterit obtīere: ꝓsūptiōe vo faciente ꝓ illo reo deferri pōt ad ostendendā suā innocentiā iuramētū nisi iudex inspectis ꝑsōaꝝ ꝛ cause circūstātijs illud actori videat deferendū

De exceptionibus.

Celestinus tertius.

Eniqȝ ꝙ in dicta ꝛ ꝑsonas testiuȝ: ꝛ īfra. Si crimina testibus obiiciuntur de qb⁹ nō fuerāt hactenus accusati sed tm̄ ꝑ exceptiōeȝ opponunē: ꝓbatio illoꝝ criminū exhibenda est ante ꝗ cā ꝑ sniam termineтur: cuȝ sicut canonica instituta declarant testes absqȝ vlla infamia vel suspitione vel manifesta macula in ferēdo testimonio requirantur. Quod si sola crimina de quibus alio tpe conuicti vel confessi fuerunt: testibus obiiciuntur: a testimōio repelli possunt: quia sicut stephanus papa ꝛ alij pontifices multi ro. testātur: nō est credēdū cōtra alios eorum confessioni: nisi prius se probauerint in

a ¶ Nisi iusta de causa. puta qȝ dubitat ꝙ hoc iuramētum ē de veritate. ff. e. ti. iusiurāduȝ ꝛ ad pecūias. j. rnso. ff. re. amo. marcellus. ꝛ sic preter iuramētū de calūnia iuraē de veritate ab altera parte in isto casu, si. supra. eo. de testi. vltra. b.

b ¶ Famosa actione. vt in actione furti ꝛ alijs famosis actōibus ꝛ actiōe reꝝ amotarū nō referē iuramētum vt. ff. rem. amo. l. marcellus. §. vlti. ꝛ. l. sequētibus ꝛ idem ē vbicunqȝ lex defert iusiurādum. C. de fideicō. l. vlti. ꝛ. C. de iure delib. sancim⁹. §. licentia ꝛ. C. de iure do. impe. l. vl. C. ꝺ his q ad ec. cōfu. ꝓsēti. §. sicubi. ꝛ. C. de bo. auc. iu. pos. l. fi. §. vlti. nisi eadē. l. permittaē referēdi potestaē. Itē ꝛ illud sciēs: ꝙ q iusiurādū defert primo iurabit ꝙ ꝑ calumniā nō defert. vt in. l. predicta marcellus. ꝛ. C. de fideico. l. vlti. ꝛ. ff. eo. iusiur. indū. §. q iusiurādum

c ¶ Omnino i ꝓbatione Nota ꝙ si actor oīno nihil ꝓbat nec hȝ ꝓsūptionem: reus ꝛ si nihil prestiterit: absoluiē: sic. ꝫ. de cā pos. cū eccl̃ia. ꝛ. j. vt ec. benefi. vt nr̄m. ꝛ. ꝫ. c. mulieri. ꝛ. C. de edē. qui accusare. Si vero actor hȝ ꝓsūptōem pro se ꝛ cōtra reū: tūc cōtra talē ꝓsumptionē defertur a iudice reo iuramētū ad purgādā inocētiā suā ꝛ hic dicit expresse. ꝛ. C. de hisqui ad ec. ꝯfu. ꝓsenti. §. sicubi. ꝛ. C. eo. in bone. que intelligiē ꝫm istū. §. vt qn̄qȝ deferaē reo: qn̄qȝ actori: qȝ nō distinguitur ibi. ꝛ actori qn̄qȝ deferē iuramētū i defectū ꝓbatiōis: puta cū hȝ vnā bonā ꝓsumptōeȝ: sine vnū bonū ꝛ honestū testē: tunc habito respectu ad quātitatē cāe ꝛ q̄litatē ꝑsone: vt nō sit ꝓsumptio ꝙ ꝓ tāto debeat ꝺierare: defertur iuramentuȝ ipsi actori: ad hoc ꝓstat op. arg. ff. de legiti. tuto. legitimos. ꝛ. ꝫ. de renū. sup. h i fi. ꝛ. ꝫ. de ꝓcu ex insinuatione. ꝛ sic intelligiē. ꝫ. de ꝓb. sicut consuetudo. b.

d ¶ Pro illo. s. pro actore.

e Eniqȝ. obijciunē. hanc decre. intellige ꝫm tenoreȝ illius decre. ꝫ. de testi. testimoniū. ꝛ ꝫm tenorē illi⁹ decre. presentium. ꝫ. de testi.

f ¶ Accusati. Si. n. accusati ꝛ cōfessi vl ꝯuicti fuissent: idistīcte. repellereē: ēt sīn alia ꝓbatiōe. si h cōstaret: vt. ꝫ. ꝺ testi. testimoniū. ꝛ. c. sup eo. Itē ar. ꝯ. iiij. q. iij. §. iteȝ lege iulia. So. aliꝺ hȝ l. ges: vbi nō repelliē ab obiectu crīs nisi cōdēnatus fuisset ꝛ īfamis effect⁹: hȝ cāones sufficit si ꝓbeē criosus.

g ¶ Exhibenda. statim vel infra terminuȝ cōpetētē a iudice statuenduȝ. ꝫ. de proba. licet. ꝛ. ꝫ. de offi. dele. prudentiam. §. sexta: ar. seruāta di. illi⁹ auc. C. de testi. auc. si dicatur. b.

h ¶ Per sniam. Quidā dicūt: vt. t. ꝙ h ē verū ꝺ illa exceptōe que obijcitur in personam testis: q̄ ante sniam dȝ ꝓbari. illa vero q̄ in dicta testiū opponiē. s. cum testis arguitur de falso: vel actor vsus fuerit falsis testibus vel istrumētis vsqȝ ad. xx. annum potest oppōi. C. de fal. querelaȝ. ꝛ. j. e. cū venerabilis ed in causa matrimoniali in infinitum posset agi de falso: qȝ sententia lata contra matrimonium non transit in rem iudicatāȝ per tractum tpis. j. de re iudi. lator. ꝛ. c. cōsāguinei. j. de eo qui dux. i ma. cū hēret. ꝛ. xxxv. q. ix. §. his ita rn̄deē. Sed si de falso ante sniam fuerit obiectū ꝛ non probatum post sniam opponi nō pōt: nisi appellatum fuerit. C. de fi. instru. l. vl. ꝛ eidē vr dicēdū vt alij dicūt de hac exceptiōe que opponiē in personas testiū s. ꝙ i cā appellationis iterū possȝ opponi: naȝ in cā appellationis pōt opponi exceptio perēptoria q̄ debuit ꝓponi ante sniaȝ. C. sentē. resci. si pos. l. ij. sed hic est exceptio pemptoria saltē ꝑ obliquū siue i directe: qȝ ꝓbato ꝙ testes sint piuri vel al's crimiosi nō debēt admitti: al's videreē: ꝙ hec exceptio esset dilatoria: qd nō ē veruȝ ꝛ preterea potuit esse: ꝙ ista ignorabat i priori iudicio ꝛ post appellationeȝ didicit qd mō obijcit: vn̄ saltē cū iuramēto: si hoc añ apturā nō fuit ꝓtestat⁹ dȝ admiti. ꝫ. ꝺ testi. ꝓsentiū ꝛ ꝙ dicit hic: anq̄ cā ꝑ sniaȝ termieē: supple nisi fuerit appellatū: al's verū ē qd h dicit: ꝙ citra appellationē non audiretur.

i ¶ Cū sicut. supple q̄. s. crimina obiecta si ꝓbata fuerit testes ꝛpellūē: ꝛ subdit cām cū. i. qȝ testes absqȝ vlla ꝛc̄.

k ¶ Sicut canonica. ꝛc̄. ꝛ sic lege hāc litteram.

l ¶ Absqȝ vlla īfamia vel suspitiōe. viij. q. vij. testes. ꝛ. q. iiij. presul. ꝛ illa sunt cāonica instituta: de qbus h loqē

m ¶ Confessi. vnde repelluntē: si hoc ostendaē sine aliqua ꝓbatione. ꝫ. de testi. testimonum. idē erit ꝛ si nō comunicantur: vt in predicto. c. testioniuȝ. ꝛ intellige istum. §. ꝫm tenorē istius. c. testimoniū: vt ibi dixi: vt. s. si in crimie ꝑseuerāt repellātur ꝛ in ciuili ꝛ i criali si sē emēdarī addmittanē in ciuili ꝛ in criali cū ciuiliē agitur: dūmō ipsos non comitteē infamia: ꝛ h ē qd seqē in fine. §. nisi prius ꝛc̄. In criali vero nullo modo q̄ntuncūqȝ egerint penitentiam: vt ibi.

n ¶ Stephanus. iij. q. xj. c. j. ij. ꝛ. iij.

o ¶ Innocentes si fuerint conuicti per testes nō videtur ꝙ possint probare se non esse tales: qȝ talis negatiua non admittitur contra testes. ꝫ. de proba. ad nr̄aȝ. ꝛ si fuerint confessi: nō possunt ꝓbare ꝯriū: qd. n. qlqȝ sua voce dilucide protestatus ē i eūdē casū ꝓprio testimonio infirmare nō pōt. ꝫ. de ꝓba. ꝑ tuas. ꝛ. C. ꝺ nō nu. pe. generaliter qȝ confessioni prime standuȝ est. ꝫ. ꝺ presump. litteras. ꝛ expone innocentes. s. per penitētiam. ꝫ. de testibus testimoniū. Littera ista: nisi pri⁹ se probauerint innocentes sic debet intelligi. i. nisi probauerint se emendatos de crimine ꝛ egisse penitentiaȝ: ꝛ hoc si fuerint innocentes reputantur: ꝛ ita dmū

nocētes° Ceterū[z] ª si de crimi nibus ad solā. exceptionez ob iectis testes conuicti fuerint siue confessi ª: pena ordinaria ʳ mulctari non debent: cum ac cusatio in ipsos ſm iuris ordi nem non ꝓcedat. Sufficit er- go si a perhibendo testimōio reppellantur presertiz: vbi cri men quod eis obijcitur: cau- sam de qua agit̄ ꝯtingere ˢ non videtur. Innocentius .iij. ar chidi. richemondie.

Nobis ex parte tua fuit quesitum: vtruzis q ex cōmunicato in locutōe vl' ora tione scienter cōicat excōmu nicatum ipsum a sua possit ac cusatione repellere: cum ill' communionez huiusmodi re plicet contra eum. Nos igi tur inquisitioni tue talit̄ rñde mus: ꝙ ipse ab accusatiōe illi us poterit remoueri cum pri- mus a cōione fidelium sit ex clusus: secundus vero tantuz a sacramentorum ᵘ participa- tione sit remotus.

Idem audiceñ. epo.

Cum ecclesiastice ꝓuisio nis offm̄: ⁊ īfra. zMādā mus q̄tenus ia. faciatis ꝑben de illi⁹ de qua p.c. ꝑ.n. noscit̄ inuestitus pacifica possessione gaudere: cū exceptionē illaz: ꝙ prefatus .j. in alia ecclesia beneficiū possidet: ei non pos sint opponere ˣ: quos constat

admittuntur: vt dictum est ī notulla. pri. vndē non ob stante eo ꝙ confessi vel conuicti fuerint: ⁊ hoc probare possunt per sacerdotem suum. l. di. in capite. ⁊. ij. q. i. si peccauerint in fi. ⁊. j. de simo. nemo.

p Ceterum. responsio tacite questionis. Posset aliqs querere: an testes quibus crimina ꝓ bantur in moduz exceptionis sint ꝓ pter hoc puniēdi. rñdetur ꝙ non.

q Siue confessi Ex eo ꝙ dicit ꝯfes si ē op. ar. ꝙ testes tenentur respōde re an sint crimino si: quia si tenētur confiteri cum op ponitur exceptio ꝯ̄ eos vt innuit hec littera: multo forti us quando exami nantur. de hoc di- xi. s̄. de testi. cum causam. ⁊ quod di cit ꝯfessi: intellige quando examina bantur: ⁊ interro gati fuerunt a iu- dice sup crimine: ⁊ ipsi sunt confessi lz respōdere nō tenerētur: ⁊ iō nō credit̄ eis cū iaceant ī crimine. vel dic: ꝙ debent interrogari: quando crimi na ī modū exceptionis testibus opponūt̄ vt dictū ē: cū lr̄a ipsa hoc dicat: sed illud nunq̄z vidi fieri. Et est arg. ꝙ si iudex recusetur coram arbitris: pōt ab eo queri: ⁊ dz inde dicere veritatez: ⁊ hec vidi fieri sepe.

r Pena ordinaria. vt. s̄. de or. cog. cum dilectus. vbi de hoc. ff. de his qui notan. infa. lucius.

ſ Contingere. Si enim crimen quod obijcitur testi. contingit causam de qua agit̄ non solum repellit̄ ſꝫ ēt punit̄ sicut cum vir accusat vxorem de adulterio: ⁊ ip sa excipit de lenocinio quod ipse tradidit eā adulterā daz. ff. de adult. l. ij. §. si publico. sic testis q in testifican do vacillauerit siue falsum dixerit punitur. C. de testi. nullum. ⁊. iiij. q. iij. §. item qui falso. si. s̄. de ꝯfes. cū sup. ⁊. s̄. de elec. super eo. ⁊. c. ꝑ inquisitionem. ar. al's puni ri non debet: quia non agitur de hoc: vt hic dicit: sed ī eo in quo agitur. s. q: repellitur a testimonio.

t Nobis. ⁊ ipse ab accusatione. Dubitatio fuit ī lš cū eniz prius communicauerit e: nō videbat̄ po stea ei obijcere posse excōicationem cum approbauerit mores illius. j. de accu. nulli. s̄. de iureiuran. quēadmo dum. ⁊. ff. de adul. si vxor in fi. ⁊. ff. de neg. gest. pompo nius. j. viij. q. ij. dilectissimi. xxxij. q. v. horrendus. ⁊. iiij. q. iij. §. item. siquis testibus. ⁊. j. de his que fi. a ma. pte ca. ex ore. Item nō dz alij obijcere quod ipse noluit ser uare. j. de preben. pro illorum. ⁊. j. c. proxi. ⁊. j. de ap. an sit. ⁊. s̄. de elec. bone. i. Sed his omnibus potest respō deri cum augustino. Nonnullos sustinemus: quos in uiti toleramus. xxiiij. q. iiij. q̄s. Preterea alia est solu tio. ꝓdicta locum habent in accusationibus: vt. j. de sen. excom. in presentia. vt si aliquis participauerit excōmu nicato: non potest ei postea opponere excommunicationem: vel ipsum denunciare: cum ipsum non duxerit euitanduz. sic loquitur illa decreta. in presentia secus in exceptionibus: vt hic q: lz reus sit excommunicatus minori excommunicatiōe siue etiam maiori: potest excipere contra actorez. Cum quelibet legitima defensio sit ei reseruata. j. e. cum inter. ⁊. c. dilecti. ⁊. c. vlti. Innuit̄ hic vbi dicit secundus vero ⁊c. ꝙ si accusatus esset ma iori excōicatione notat⁹ non posset suum accusa torem repellere a sua ac cusatione: quod non est verum: vt dicunt iura ꝓ xime dicta ⁊ alia plura: vt patet. j. eo. dilecte. si gnificauerunt. q: nec in famis infamem: nec cri minosus criminosum po test accusare. xxxij. q. vj. nihil iniquius. ⁊. iij. q. vij. iudicet. ⁊. j. de adulte. c. penulti. ⁊. vlti. ⁊. C. de a dulte. quoniam alexan drum. vñ supple ibi ma xime. Secundus vero a sacramentorum commu nione maxime: q: idem esset si esset remotus a communione fideliū: lz gratianus esset in cōtraria opinione ꝑ id qd̄ legit̄. ij. q. vij. alieni. qd̄ pz in hoc. §. q est cōtra. sed illud ē spāle. Fal lit tñ ibi ꝓsequitur qs iniuriā suā. iiij. q. vi. omnib⁹. Itē fallit in episcopo: vt infra de accu. nulli. ⁊ illud fuit statutuz in odi um episcoporū: quia non debent habere prauos homines ⁊ viles in familia sua. ij. q. vij. cura pastoris.

u A sacramentorum. Infra de sen. excom. significauit. ꝯtra sed illud videtur esse speciale in excommunicatis a papa: vel potest habere locum: quando communicat ei pro quo excom municatus est. j. de sen. excom. nuper. ⁊. c. si concul ine. vel ibi fuit excommunicatus cum omnibus fautoribus suis. xi. q. iij excellentissimus.

x Cum ecclesiastice. non possunt apponere. Vincen. dixit in hoc loco ꝙ nomine collegij vel ecclesie poterāt oppo nere hanc exceptionem ⁊ illi qui non habebant plura bene ficia nomine suo ⁊ ecclesie: sed hoc non ꝓfuit: q: papa celesti nus scienter ꝯtulerat illi ia. bñficium. ⁊ iō non poterāt oppo- nere: ar. s̄. de of. dele. pastoralis. §. preterea. ⁊. j. de religi. do. cō stitutus. ⁊ dic ꝙ bene admitteretur exceptio: nisi iaz fuissz mis sus in possessionez ⁊ confirmatus ꝓut hic fuit: vt patet in an tiqua: ⁊ hoc vbi dicit pacifica possessione gaudere. T. ⁊. i. dice bant. ꝙ nomine ecclesie non poterant illum opponere: quod enim in suis personis equum putabant: in alijs nō poterant reprobare. s̄. de consti. cum omnes. xix. di. si romanor. xxxij. q vi. nihil iniquus. iiij. q. iij. siquis testibus. ff. de regul. iuris. cū par. ⁊. j. de adulte. c. penulti. ⁊ vlt. Sed videtur ꝙ nomine ec clesie poterant obijcere: q: deliciuz persone ⁊c. xvi. q. vi. si epis coputm. ⁊. j. e. cum venerabilis. ſꝫ non debent propter hoc ad- mitti: quia sic alia via ꝯsequerēt̄ id qd̄ volebāt: qd̄ esse nō dz s̄. d ꝓcu. tue. ⁊ q: si expedit ecclie hāc exceptiōem opponi. imo

expedit ecclesie plures hr̃e diuites clericos:vt eã possint me/
lius defẽdere:ꝛ iperiũ ꝛ fisc⁹ abũdabit vtẽs subiectis locuple
tib⁹ in auc̃.vt iudices sine quoq̃ suffra.§.i.colla.ij.Sꝫ pone.ꝙ
aliq sint q nõ hñt plura bñficia:nunqd pñt ponere.dicunt pre
dicti.t.ꝛ io.ꝙ nõ sũt admittẽdi q: sic alij essent consecuti per
istos qđ p se ñ poterãt qđ
eẽ ñ dꝫ.ff.đ bo.lib.q̃rif.
ꝛ ar.xlvi.di.sic ñ suo.ff.
đ admini.re.ad ciui.p.l.
4.i pn.Jtẽ isti ñ hñtes pl.
bñficia q obijciunt hanc
exceptionẽ aut elegerũ
alios aut electi sit ab illis
si alios eligerũt:tali ex/
ceptiõi renũciasse videt:
vt.s̃.đ ꝯsti.cũ accessissẽt
ꝛ.j.de pben.pro illoꝝ.Si
v̄o electi sint a talib⁹ nõ
pñt h obijcere cũ hẽant
cãm ab illis h opponere
nõ pñt:ar.xvi.q.iij.si sa/
cerdotes i fi.ꝛ.ff.đ iure
do.cũ i fundo.ꝛ idignũ
est:vt illi admittant ad
repulsionem illoꝝ quoꝝ
repellerentur auctores
supra de testi.lꝫ ex quadam.Et ex hoc sequitur:ꝙ si aliquis
non facit mẽtionem i rescripto de bñficio suo ꝙ capitulũ nõ
potest ei obijcẽ de falsitate rescripti:cũ eis nõ ꝯpetat talis ex
ceptio:ꝛ tñ rescriptũ nõ valet:ꝫ tñ valet q̃tũ ad h.j.de prebẽ.
p illoꝝ.Plerũqꝫ.n.dat actio ei q nõ põt agere:iõ q: reo ñ ꝯpe
tit exceptio.ff.si ƀuit⁹ vẽ.loci.§.pe.ꝛ.s̃.qđ me.cã.ad audiẽtiã
ꝛ.s̃.đ iureiu.debitores.Mibi vr ꝙ vl.meli⁹ dixit nõ obstan/
tib⁹ rõnib⁹ assignatis:ꝛ iõ illi saltẽ q non hñt alia bñficia bñ
pñt hanc exceptionẽ opponẽ ꝛ defẽdẽ ecclesiã.j.đ ꝯces.pben.
ex pte.ꝛ.j.e.dilecti.imo vn⁹ sol⁹ põt se opponẽ:vt.xij.q.ij.non
liceat.q: vtilitas ecclie in h ꝓcurat:ꝛ iõ audiẽdus est.j.de his
q̃ fi.a ma.p.ca.cũ i cũctis.ꝛ.xxxi.di.nicena.quin isti q se oppo
nũt ꝓcurẽt vtilitatẽ ecclesie:nõ dubitat:q: si iste q plura bñfi
cia hꝫ:reciperet:lederet ecclia:cũ nõ possit ꝯtinuaꝫ residentiam
facere ad quã đ iure cõi tenet:ꝛ ita nõ posset ecclesie deƀuire
fauore.n.ecclie ꝛ pp vtilitatẽ ipsi⁹ iuś ecclesie statutũ fuit:vt cle
rici debeãt i ecclia residẽ.Nec obstat qđ dr:ꝙ isti receperunt
alios hñtes plura bñficia:ḡ nõ põt ãpli⁹ hãc exceptionẽ oppo
nere:h nõ ẽ veꝝ.si.n.semel male fecerũt:ñ seqt ꝙ postea idem
facere debeãt:lꝫ renũciauerit exceptiõi sue ꝯ vnũ ñ renũciat ꝯ
alios:q: res iter alios acta nõ ꝓdest alijs nec nocet.j.de re iu.
c.ne.cũ suis ꝯcor.ar.ad h.j.de puille.h đ fra.ꝛ.c.accedẽtibus.

varia beneficia i diuersis ec
clesijs obtinẽ. Jdẽ ep̃o eliẽsi.

Pastoralis.ꝛ.j.qm̃ p dila
torias exceptiões malicio
se nõnũq̃ causaꝝ t̃miatio ꝓro
gat:igi.t. rñdẽdo dcernim⁹[a]
vt.j.certũ tp̃s a iudice assignã
dũ oẽs dilatorie ꝓponãt:ita ꝙ
si ptes extũc[b] voluerit aliq̃s op
ponẽ q̃s ñ fuerit ꝓtestate[c]:nul
laten⁹ audiat[d] nisi forte aliq̃ đ
nouo[e] sibi ꝯpetẽs exorta fuerit
vel is q voluerit eã opponere:
fidẽ faciat iuramento se post/
modum[f] ad illius noticiam p
uenisse. Jdẽ mõachis farfeñ.

Um int̃ p̃orẽ ꝛ ꝯuẽtũ đ
argẽtalio ex pte vna ꝛ
nobilẽ viꝝ.s.đ malileõe dioc.
pictauieñ.ex alta sup dãnis ꝛ
alijs corã vobis ex delegatiõe
nr̃a q̃stio verteret: ꝓcuratore
ipsi⁹ nobilis vestrũ volẽte dcli
nare iudiciũ:eo ꝙ duos ex vob
habebat suspectos:ꝓcurator
mõasterij allegauit parti eius
dẽ nobilis cũ esset vĩculo excõi
catõis astrictus:exceptionis
h⁹i bñficium interdictum:ꝛ
infra. Jnquisitioni vestre du

ꝯsti/utum:insti.đ exc.tu.§.ꝙ aũt.ꝛ hoc verum ẽ ꝙ sit
pñt ꝓponi cum alicui ꝯpetũt plures exceptiones:que
non sunt ꝯrie:sed in ꝯrijs secus:vñ si primo proposuit
vnam ꝛ succubuit volẽs postea ire ad aliã bñ admittit
C.đ inoffi.testa.ꝯ maiores.ꝛ.j.ti.prox.auditis. Et ita
pꝫ h ꝙ ꝑdit excep
tio si nõ ꝓponatur
j.t̃minũ ꝯstitutũ
ꝫ acito nõ ꝑdit si
mile i accusatore:
q: si non ꝓseqt ac
cusationẽ suã ĩfra
terminum. postea
nõ audit.j.đ accu
sa.veniens.ꝛ.C.q
accu.non pos.l.iij.
ꝛ.iiij.q.v.q̃squis.
de hoc dictum est.
s̃.de ꝓba.lꝫ immo
punit i libra auri
q exceptionẽ dila
toriam post litis i
gressum ꝓponit.C
de exceptionibus
l.siqs aduocatus.

e De nouo.s.p⁹
terminum statutũ.idẽ esset si ẽt post litẽ ꝯtest.exorta sit
s̃.de of.dele.ĩsinuãte.q: q̃ de nouo emergunt auxilio i
digent.ff.de iterro.ac.đ etate.§.ex cã.ꝛ noua res nouũ
ꝯsiliũ ꝛ remediũ exigit.ff.de ven.inspi.l.i. in prin.ꝛ si
noua cã allegetur:puta q: fideiussor mortuus sit iterum
equuꝫ erit p̃stare cautionẽ.ff.vt in pos.leg.plane.ꝛ no
uis morbis noua ꝯuenit antidota preparari.s̃.đ iura.
calum.ceterum.ꝛ.l.di.vt constitueretur.

f Postmodũ.s.post terminũ ꝯstitutũ.ĩfra quẽ oẽs di
latorie ꝓponant:sic.s̃.de testi.p̃sentium.ꝛ ita iuramen
tũ est hic ꝛ ibi legitima ꝓbatio.Sed qđ si post li. ẽ ꝯte.
velit iurare ꝙ post ipsã ꝯtestationẽ ad noticiã ipsius p
uenit:que tñ nõ est exorta de nouo ꝫ erat ab initio:pu
ta ꝯsãguine⁹ erat iudex ĩpetrãtis vel ĩpetrãs vasallus
iudicis vel aliqua alia ꝯsimilis:sed hoc re⁹ ignorabat
nunqd dꝫ audiri.dicũt qđ ã ꝙ sic.Mibi videt ꝙ an
plius nõ audiat:q: ab initio dꝫ ingrere de h⁹i dilato
rijs:q: vigilãtib⁹ ꝛ nõ negligentibus iura subueniunt
ff.qui.ex cau.ma.nõ eni.ff.de edẽ.veluti.ꝛ facilitati ꝛ
negligentie sue imputet:neqꝫ enim oportet per singu
la momenta onerari actorẽ.ff.vt in pos.lega.si is a quo
§.vlti.sic enim non esset litiuꝫ finis:ꝛ hoc qđ dicit hic
locum hꝫ in exceptionibus facti ꝛ non iuris:quia ne/
mini lꝫ ius ignorare.ff.de iur.ꝛ fac igno.l.regula.

a Pastoralis.dilatorie. secus de pemptorijs ꝛ de exceptiõe
excommunicationis que possunt ꝓponi quãdocũqꝫ.de
his dicitur.j.e.exceptionem.

b Extunc.i.post terminũ a iudice ꝛ finituꝫ.

c Protestate.s̃.de testi.pñtiuꝫ.ꝛ itellige ꝓtestate nominãdo
exp̃sse exceptiões q̃ scribi deberẽt.s̃.de ꝓba.qm̃.vt si velit ꝓpo
nere exceptioneꝫ recusatiõis illã p̄mo dꝫ ꝓponere ꝛ super illa
tm̃ ꝓcedere:đ alijs põt ꝓtestari sic saluis alijs dilatorijs q̃ tales
sũt ꝛ dbẽt noiari ꝓbãdis suo loco ꝛ tp̃e postq̃ꝫ cognituꝫ fuerit
de suspiciõe.đ hoc dixi.s̃.đ ꝓba.qm̃.nec sufficit dicere saluis
alijs exceptionib⁹:q: p h nulla videret ꝓuisio hui⁹ decre.j.de
ꝯfirma.vti.vel inuti.bone.ar.s̃.đ do.ꝛ ꝯtu.ex lr̃is.

d Audiant.sic ẽt dic lex ꝙ si aliqs ꝓposuit vnã exceptioneꝫ
ꝛ succubuit si vult aliã postea ꝓponere hoc faciat.j.terminuꝫ

a Cum inter.defensio.Hic manifeste pꝫ:ꝙ excõica/
tus põt excipe ꝛ defendere se i iudicio.j.e.dilecti
ꝛ.c.dilecte significauerũt.ꝛ põt appellare ꝛ põt appel
lationeꝫ ꝓsequi.j.e.c.vlt.ꝛ eadẽ defensio cõpetit excõi
cato q̃ ꝯpetit nõ excõicato:sicut eadem defẽsio ꝯpetit
ƀuo q̃ libero.ff.de accu.ƀuus.ꝛ libertus q al's p̃ronum
accusare nõ põt.in ipsuꝫ p̃ronũ retorquere põt accusa
tionẽ si a patrono accuset.ff.đ bo.lib.q cũ maior.§.si li
bertus.quia ignoscendum est illi qui procuratus volu
it vlcisci:vt ibi.sic põt excipere de pacto de non peten
do ꝛ exceptionẽ ꝓbare nõ obstante ꝙ lex dicit:ꝙ reus
in exceptione fiat actor.ff.de ꝓba.in exceptionibus.q:

quicqd facit ad suā defensionē facit. Itē qualiter pstabit sacramētū calūnie cū sibi ñ liceat igredi sacra mīsto minus ꝛ tāgeř. v. di. ad eius vero ꝛ. xliiij. di. nulli clerico. ꝛ qbus cetera sacramēta negantur: quō vnū genꝰ sacramēti putař posse cōcedi. xcv. di. illud. i illo casu cōcessum ē a iure in odiū potius excōicati. ꝙ omīa possit facē q̄ ad causā ꝑtinent. ꝛ sic iurabit ꝛ oēs ꝑticipantes sibi occasione litis nō incidunt i canonē cū tal' communio sit potiꝰ ad damnū suū q̄ȝ ad ꝯmodū. Sȝ quid si excōmunicatus ꝯuenitur sup eo ꝑ quo fuit excōicatꝰ iniuste nunqd poterit excipe qđ nō teneř rñdere. nisi restituař ei communio hoiuȝ qua fuit iniuste priuatus. dicit io. ꝙ sic nec tenetur antea respondere. dum modo ōñdat ꝙ iniuste fuit excōicatꝰ. iij. q. ij. c. ij. ꝛ. ij. q. v. sup cāis in fi. q: oia iura sūt restituēda corporalia ꝛ incorporalia ij. q. ij. nullus pōt. ꝛ. iij. q. ij. c. si eps ꝛ sic nota. ꝙ qui remotus est a quolibȝ actu legitimo. tū excipere potest

a ¶ Suspecto. vt iij. q. v. ꝙ suspecti C. de iudi. apertissimi.

b ¶ Conscientia. ar. ꝙ snia lata a iudice suspecto possit retractari: si detecta fuerit suspitio q: littere sic obtēte nullam videntur conferre iurisditionem. de hoc dictum est. s̄. de rescrip. ad audiētiaȝ. ij. ꝛ nō ꝙ omne rescriptum habetur suspectum: qđ de ꝯscientia pape ñ emanauit. s̄. đ rescrip. cū dilecta. ꝛ. j. đ ꝯfirma. porrecta

c ¶ Claudicare. Nō equalitatē seruari in iudicijs. s̄. đ iudi. ꝛ nouit ꝛ. iiij. q. iiij. c. ij. iij. q. ix. c. vl. nec. dȝ actori licere qđ reo non licet. ff. de regulis iuris nō debet. ij.

d ¶ Remediū q: sicut pōt excipere vt dictū est: sic pōt appellare: vt. iij. q. ix. reuera. ꝛ. j. e. c. vlt.

e ¶ Legitia. Ar. ꝙ qua rōe vnū alicui ꝯcediř ꝛ oia que sunt eiusdē cēsure sunt cōcedēda: ar. iiij. di. deniqȝ i fi. ꝛ. v. di. ad eius vero.

ximus respondendū: ꝙ ꝑdcō nobili legitia dfēsio i iudicio reseruatur: ꝛ maxie iudicis recusatio: cū periculosum sit coram suspectoᵃ iudice litigař: ac suspectis iudicibus se. ap. cām de certa cōsciētiaᵇ nō cōmittat. vnde i talibꝰ nō excōicati fauor attenditur: sȝ eqtas iudicātis: cū nō debeat claudicareᶜ iudiciū: ac satis videatur absurdū: si actore ipugnāte reo defensionis copia deneget: q: sic cōdenareť multoriens absoluendus. Porro cuȝ excōicato: quādo in cā absolutois existit: nō sit iusta dnegāda snia. nec iterdici debȝ eidē ap. remediumᵈ si ꝯ iusticiam cōdēnetur. qua rōe i vno eodēqȝ negocio ipsi alia legitimaᵉ subtrahanť suffragia. ñ videmus. Ceterū nō sic ia recōuentōcᶠ sentimꝰ neqđ i dfēsiōis remediū sustineť. ad impugnatōis materiam extēdaturᵍ.

de monachis. farfeñ

CUm venerabilis. f. noster. i. sabiñ. eps coraȝ dilectis filijs nostris. r. tituli sācte anastasie ꝑsbytero ꝛ. p. s. lucie diaco. card. quos sibi ꝛ r. procuratori vestro concessimus auditores: ecclesiam sācti viti cum suis possessiōibꝰ ꝛ pertinentijs petiuisset: asserēs eandem ad se in spiritualibus ꝛ tēporalibꝰ pertinere: idē nōdū epi intēcōe fūdata ꝑpropere sic rñdit. ꝙ ꝛ si dcā eccl'a dudū fuerit eccl'e sabineñ. subiecta: eā tñ ñ poterat eps vendicare: quaȝ ex ꝑmutatōisʰ cā farfeñ. mōasterium obtinebat: ad hoc ꝓbandum quoddā exhibens instrumentū: in quo contineri prima facie videbatur: ꝙ theodosius eps cū suorū sacerdotū assensu predictā eccl'am sancti viti ꝓ quibusdā eccl'ijs ꝛ rebꝰ aliis in cābiū vestro duxit mōasterio concedendam. Ad hec episcopus proposuit memoratus intentionem suaȝ ꝑ huiusmodi responsioneȝⁱ esse fundatam: cum. n. pars vestra responderit se dictam ecclesiam ex permutatione facta ꝑ sabineñᵏ. episcopum obtinere confiteri per cōsequens videbatur se credere: ꝙ dicta ecclesia tꝑe permutatiōis pertinuit ad eccl'iam sabineñ. cum permutatio inter contractus bonefideiˡ cōputeť: nec cum alio q̄ cum domio vel cuȝ eo qui habebatur loco dominiᵐ: legitime valeat celebrari ꝛ infra. Porro memoratus

f ¶ Recōuentōe. sic ergo. pȝ: ꝙ lȝ possit excipere ꝛ appellare ñ pōt tñ recōuenire. rō redditur in lr̄a sequēti: q̄ñqȝ tñ admittitur recōuētio: vbi nō admittiř cōuentio. iij. q. viij cuius i agēdo. ꝛ. ff. de iudi. l. ij. §. ȝ si agant. Sed nūquid pōt excōicatus cōpensare dico ꝙ nō q: q cōpensat quodāmodo agit ȝ si ageret repelleret ꝑ exceptionē ergo nō pōt compēsare. ff. de cōpensa. quecūqȝ imo ꝛ si vellet compēsare ꝛ ab aduersario admittereť iudex ex officō suo ipsum debȝ repelleř. j. e. exceptōem in fi. quia quod vna via prohibeť alia ꝯsequereť. qđ eē nō dȝ. s̄. de procura. tne. b.

g ¶ Extēdatur. fi. j. đ ec. edifi. cum dicat apl's in fi. i. rñ.

h **C**Um venerabilis. ex ꝑmutatōis. silēȝ casum hēs. s̄. đ trāsac. ꝑterea.

i ¶ Rñsionē. factam ꝑ ꝓcuratorem monasterij. s. vbi dicit preꝑpropere: sic rñdit. ȝ in hoc nō bene allegabat eps ꝓ se. q: huiusmodi repētina li. ꝯte. ñ preindicabat monasterio in auč. de exhiben. re. §. illud coll'. v. ar. xxxij q. i. apud ꝛ. v. q. v. §. ȝ aliud. ibi qui aūt inconside rate loquiř sētiet mala. l. di. ponderet. ꝛ merito q: litis ꝯtestatio directe debet fieri ꝑ interrogatōem ꝛ responsionē directam affirmādo vel negando simpliciter. s̄. đ lite cōte. c. vno ꝛ. s̄. de elec. duduȝ ij. sed hic procurator sub forma exceptōnis sb ccn ditōe respondet vt patet ex ipsa responsione ꝛ per id quod postea sequitur i littera. vbi dicit vel ꝑ ꝓcuratoris responsioneȝ.

k ¶ Bonefidei Que sint actiones bonefidei habetur isti. de action. §. actionum. ꝛ connumerantur ibi. xvij. s. actio ex vendito: empto: locato: conducto. negociorum gestorum: mandati: depositi pro socio: tutele commodati pignoratitia famili. her. communi diuidundo: prescrptis verbis: ꝛ que de estimato proponitur: vt si rem meam do tibi. ꝛ estimo vt eam vēdas. x. aut. x. reddas mihi aut rem. ff. de estima'. ac. l. i. ꝛ permutatio de qua fit hic mentio: ꝛ hereditatis petitio: alie vero dicuntur actiones stricti iuris: vt actiō ex mutuo arbitrium consimilia. Nec dicuntur bonefidei: quia in eis tantum seruari debeat bona fides: q: in ꝯtractibus stricti iuris seruari debeat bona fides: ꝛ in quocunqȝ contractu bona fides interuenire debet. C. de actio. ꝛ obli. bonam fidem. Ideo dicūť

eps ad pbādum: q iam dicta ecclesia ad se in tēporalib⁹ p tinebat quosdaȝ testes induxit per quos nitebatur oñdere: q tā dictā ecclāȝ q̄ molēdia ter ras ⁊ alia bona eius sabineñ. episcopi diutius possederunt de illis pro sue voluntatis arbitrio disponendo: ⁊ infra. In tellexim⁹ supradictū epȝ in tentōem suaȝ mime fundauis se p testiū depositōes vel pcu ratoris supradicti respōsiōeȝ q: exceptōem obijciens de in tentiōe partis aduerse nō itel ligit fuisse cōfessus: vel p in strumētuȝ ex aduerso exhibi tum: cū in eo theodosius eps a quo pmutatio facta pponit nō dicat eps sabiñ. q q in trā scripto quo procurator vteba tur: appositū fuerit sabiñ. p vi tiū falsitatis. Lȝ autēȝ nimis excesserit qui trāscriptū illius instrumenti falsauit: quia tñ delictum persone in dānuȝ ec clesie redundare nō dȝ: ac nō solū ante sniam: verum etiam post obijci pōt exceptio falsi at is cū falsoꝝ instrumentoꝝ pretextu lata snia vsq ad .xx. annoꝝ spatium valeat retra ctari veritate compta: nolu mus: vt per id monasterio ve stro preiudicium generetur. Quia vo nobis cōstitit su pradictā ecclāȝ sancti viti cō stitutaȝ eē in dioc. sabiñ. epa le ius in oibus eidē epo adiu dicauimus in eadē: istis dūta xat exceptis q̄ per auctentica scripta ci noscunt esse subtra cta: cū p priuilegiuȝ vel pscri ptōeȝ legitimā nullatenus p baretur exēpta. Uex q: dict⁹ eps q eādē ecclāȝ vendicabat munitā se pscriptōe legitima ñ oñdit q q pbauerit epm sa biñ. bōa eiu dem eccle aliq̄to tpe possedisse: vos ab ipetitōe epi q ad tpalia eiusdem eccle snialit duximus absoluēdos.

Hono. iij. abbati sācti. vberti ⁊ sancti martini leodieñ.

OLiȝ. ⁊ infra. Nup ex pte gu. fuit ppositūȝ: q lris p. n. treuereñ. archiepo psen tatis idē excipiendo pposuit

stricti iuris: q: nō veīt in eis: nisi qd stricte exigit actiōis nā: vnde non veniūt vsure ex mora in cōtractib⁹ stricti iuris nisi specialiter sint pmisse. ff. de neg. ge. q: tantūdē. ⁊ C. de vsuris ij. q. iij. ȝ in cōtractib⁹ bonefidei veniunt vsure ex tēpore more. ff. de actio. emp. ⁊ ven. iulianus. §. ex vendito. ⁊. ff. de vsu. mo ra. et. §. in bone fidei. iteȝ in actōibus stricti iuris nō venit interesse. si rem dari mihi est in obligati one secus si rem tradi vl factū. ff. de ver. obli. vbi aūt. §. vlt. ⁊ l. si fundum. et. ff. de re iudi. si qs ab a lio. §. vlt. ȝ ista oia acces soria veniunt in bonefi dei iudicijs. ff. de actio. emp. ⁊ ven. l. i. in prin. ȝ nō veniūt in ɔtractibus stricti iuris. itē in bonefi dei actōibus qñq ñ veñ iunt ea d qb⁹ nihil est co gitatū vt rupta ⁊ cesa et silia. ff. de act. emp. ⁊ vē. l. fundi. §. si rupta. ⁊. ā. d rā pos. cuȝ ecclia. ⁊ ibi q̄ dam de his tanguntur. In actōnibus bone fidei multum exuberat offici um iudicis et pinguius q̄ȝ in actōnibus stricti iu ris. et istis ratōibus dicū tur bonefidei. ⁊ alie dicū tur stricti iuris.

a Loco dñi. hoc ideo dicit. q: qui dat alienaȝ rem nō ɔtrahit permuta tionē. ff. de reꝝ permu. l. i. in fi.

a Confessus. Hec regu la sumpta est. ff. d excep. ñ vtiq. ȝ ñne ex eo q cō fessus fuit permutationem factam: per consequens est confes sus: q sit factum de meo tuū. q: illud dicitur permutatio. ff. de rerum permu. l. i. in fi. ⁊ qui confitetur vnuȝ per cōsequēs cōfitetur id qd sequitur. ex illo. viij. di. quo iure. ⁊. de of. dele. cū sup. ⁊. ā. de dolo ⁊ contu. cū dilecti. Preterea tacita ɔfessio habet p cōtestatōe. ā. de dolo ⁊ contu. put. Itē interrogādo fit confessio siue negatio. xxij. q. ij. qd ait. ⁊. xxxij. q. vij. quid ē. xxxij. q. v. quid in omnibus. ⁊. j. de homici. cum iuramento. ff de vbo. obli. l. i. §. si quis ita. Ad hoc dicas: q excipiendo de permutatione: non cōfitet de intentione aduersarij: vt hic. dic q: pōt esse qd facto fuit permutatio ⁊ non de iure. Silr in ex ceptione pacti de nō petēdo debitū. q: per hoc nō confitetur debitum q: pōt esse: q non de iure debuit. Qui excipit debȝ ita dicere. frater non confiteor hoc q d dicis. ȝ si fecissem pa ctum factū est mihi de ñ petendo: Et iste sic ēt rñdet dicēdo: ⁊ si dudum fuerit ⁊c. q: si non asseruit simpliciter sed sub cōdi tione: ⁊ ideo nō preiudicauit talis confessio ipsi mōasterio q: non fuit confessio sed exceptio: vel si pertinuit ad ecclesiaȝ sa biñ. permutatio intercessit. Itē si qs dicat se prescripsisse: ⁊ ad uersarius dicat. ego interrupi prescriptionem tuam. nonne p

hanc exceptōem dicēdo ego interrupi prescriptioneȝ tuaȝ non confitetur de intentione aduersarij: quare er go postea audit probatio prescriptiōis p⁹ talē exceptō nē p quā cōfitet de intentōe aduersarij: vt. ā. d. testi. ex tenore. j. e. ti. pro illud. Sed dicas: q nō fatet d pscri ptōe qui excipit d iterruptōe. nec cō fitet d intētōe ad uersarij. ⁊ iō dȝ p bare pscriptōȝ q cā opponit. ā. d p ba. ex lris. ⁊. j. tit. pr. illud. Et sic dȝ dicet nō credo te pscripsisse. ȝ si hoc verū esset dico q interrupi pscriptō nē tuā quaȝ inter ruptōȝ probare d bet. vt dicit dcre. illd. idē est dicen dum cū aliqs peti tur inuituȝ: dicat nō ɔfiteor me esse vix tuū. ȝ si esset consanguinitas ē inter me ⁊ te. vt. ā de testi. ex tenore. nā sic respōdēdo nō ɔfitetur d itē tōe aduersarij. nec onerat se aliq pro batiōe. ȝ aduersa riuȝ. nisi tūc dñiū cū actor fundaue rit intentōem suā q: tunc exceptō p banda est. vt nō. j. e. exceptōnem.

b Per vnum. Hoc ipso debuit succumbere mōa sterium. ā. de rescrip. olim.

c Lȝ autem responsio quasi tacite questionis. Pos set quis dicere: si instrumentuȝ falsauit: ergo hoc ipso debuit succumbere monasteriuȝ quod exhibet instru mentum falsum. Repondet papa delictum ipsius qui ip sum falsauit: non debet in dominium monasterij re dundare. xvi. q. vi. si epo. Uel intellige poti⁹: q allega batur cōtra monasteriuȝ ex parte epi: vt per hoc amit teret causam: vt. ā. de rescripti. olim. pter cōsimilē fal sitatem tulit eugenius papa sententiaȝ contra eccliam osen. ā. de. in integ. resti. tū ex lris. Sed quare nō hic papa tulit sniam ɔ mōasteriū: q: nō ɔstitit capitulū su isse in culpa: vt l ñ innuit littera ista: dlictuȝ psone ⁊c.

d Ad. xx. an. C. d fal. q̄relam. de h dictū ē. ā. d pba. lȝ

e Compta. Sȝ vtrū tal snia teneat ipso iur: dubitari cōsueuit: qd nō vr: q: exceptio nō dat ex ea. ff. d excep. qui agnitis. Sed si nulla est ipso iure: qualiter icipit valere ēt non an. xx. q: quod ab initio nō valet: tractu tēporis non conualescit. ff. de re iu. quod ab initio. ⁊. pe. xvi. q. iij. §. pō. v. q si priuatus. ⁊. ā. de elec. audit.

Dicas q talis sña tenet ꝛ i suo robore durabit: ꝛ ser uari dꝫ quousq falsitas reuelata fuerit. ꝫ. de fide instr. accepimꝰ. §. interim. q̃diu articulꝰ ille dubitabilis est durabit sñia: reuelata ꝟo veritate: tūc ꝑmo apparꝫ q nulla fuit: ꝛ ideo tūc ꝓnūciabiꝭ nulla sic. j. de frig. et malefi. fr̃nitatis i fi. ꝛ qcqd occasi one talis sententie ꝑceptū vel obtētū ē ñ cassabiꝭ. sicut p sñiam ius ñ cō stituiꝭ. ꝫ q erat ꝺ claraꝭ. cū sñia p ferꝭ. ff. si ꝭ. vē. sicu ti. §. ꝫ si q̃riꝭ. ꝛ hic dicit, lr̃a ista vale at retractari veri tate ꝯperta. sic est i sñia lata p falsū ꝓcuratorē. q2 falsi tate ꝓbata iudiciū nullū nūc ꝑmo ap paret. ꝫ. ꝺ procur. nostra. ꝛ C. eo. tit. licet.

f ℭ In dioc. xvj. q. vij. cēm. ꝛ. xviij q. ij. monasterio.

g O Tim. in tali loco statuerit ex eo qꝺ dicitur pꝫ q si aduersa riꝰ meꝰ ipetrauit lr̃as vltra duas die tas ex dioc meā. ꝛ iudices volūt vēi re vsq ad locū il lū q ñ distet vltra duas dietas ñ pos sū ꝓpterea eoꝝ iu diciū ꝺclinare. q2 si trahūt me vltra q̃ꝫ ꝓuisuꝫ ē p ꝯci liū generale. ꝛ ita nō faciūt ꝯ ꝯciliū vt hec lr̃a ꝓbat. ꝛ. j. vbi diċ se i c ām trahi vltra duas dietas. ꝛ hoc idē diċ ꝯstitutō illa. ꝫ. ꝺ rescrip. nnulli. ꝫ nūqd iste reꝰ ꝓcurrabit illos veniēdo ad locū ñ credo ꝺ hoc dixi in ꝯstitutōe illa nonnulli.

h ℭ Potuerit. Sic videꝭ: q ille q appellat añ sñiaꝫ dif finitiuā a grauamine q i causa appellationis necesse hēat probare corā iudice appellatōis cām sue appella tōis verā fuisse: sic. ꝫ. de testi. ex parte ade. sed ꝯ videꝭ q sufficit probare coram iudice appellatōis q iudex i ferior exceptōem admittere noluit. ꝫ. de offi. dele. cuꝫ cām. ꝛ. j. de ap. vt debitus. ꝛ melius. c. dilecto. Illud cō trarium ex pte adc soluiꝭ in illa decre. alia ꝟo ꝯria sol uunꭲ p decre. j. ꝺ ap. interposita. i. r̃ñso. cū. n. qs ꝓbabilē cām exponit. quā dicit se probatuꝝ si iudex ipm repel lat ꝛ pp hoc appellatur tunc in cā appellatōis nō ē ne cesse probare cām veram esse. ꝫ sufficit probare. q ñ fuit admissus. Si ꝟo nō obtulit se. probatuꝝ. ꝫ illā tm̃ allegauit tunc i causa appellatōis probabit cāꝫ illā

verā fuisse: alꝭs ad priorē iudicē remitteꭲ ꝭm tenorē illiꝰ ꝺ cre. j. de ap interposita. ꝛ ꝭm illam hodie procedendū ē. ꝛ iō i hac decre. dꝫ ꝓbare: q trahebaꭲ vltra duas dietas. q2 cū pro posuit suam exceptionem nō obtulit se illā probaturum. ꝫ in decre. illa dilecto. j. de ap. nō obtulit se illā ꝓbatuꝝ. ꝛ tñ suffiċ probare q nō fuisset ad missus. ibi iam ꝯstabat de excep. p ꝯfessionem ꝑ sbyteri factam coram au ditore. Sꝫ dubitatur an propter illam vel alias le gitimas fuerit appellatū et ideo suffiċ probare q proposuerat illas ei q ñ fuisset admissus ꝛ codeꝫ modo respondeas ad il lam. ꝫ. de offi. dele. cum cām. q2 iudices erant ibi certi de ex eptiōibus: q2 bene faciebant etiam ha buisset su bdeleg. rōeꝫ iudicis vel excusatōnem ipsius. hodie enim seruan dum est prout dicit illa decre. interposita de ap.

i ℭ Supersedere curetis supple abb a te sci au. ꝛ eius ꝯiudices ad quos gu. litteras impetrauerat ꝯ ipsius aduersariuꝫ sup prosecutione appellatōis sue procedē promittētes iuxta tradirā sibi formā alioqn ille pcedet iuxta traditam sibi formā. Si ꝟo gu. nō probauerit se trahi vltra duas dietas ex dioc. abbas iste sancti huberti ꝛ eius coniudi ces procedere in negocō sibi commisso non omit tant ad petitionem ad uersarij. ꝛ iuxta manda tū; ad ipsos directū non obstantibꝰ lr̃is ipetratis ad abbatē sancti lau. ꝛ eiꝰ ꝯiudices sicut ꝯtineꭲ in antiq decretali. alꝭs eēt manifestū ꝯriū. j. ꝺ ap pel. vt debitꝰ cū si. Sꝫ isti qbus scribitur: non erāt iudices ap pellatōis. ꝫ dati erāt ad exequēdū quasdā sñias suspēsiōis ꝯtra istū gu. latas ab archiepiscopo treueren. post appellatōꝫ ab isto gu. iterpositā ꝛ cognoscere debent de appellatiōe gu. q2 hoc eis mandatur p litteras istas. ꝛ si gu. non probauerit exceptionem procedent postea ad exequēdas sñias suspēsio nis latas ab archiepiscopo predicto.

k O Ilecti. a defensione. sic patet q quilibet admittitur ad defensionem ecclesie sue etiam periurus. quia etiā ad agendum siue ad accusandum admitteretur prosequēs suā vel suorum iniuriam. iij. q. ix. neganda. ꝛ. iiij. q. vlt. omnibus ergo multo fortiꝰ ad ꝺfendēdū cū ad defendendū admittaꭲ q alꝭs ab agendo repellitur. ꝫ. e. cū inter. ꝛ. j. e. c. dilecte.

l ℭ Defendendo. ꝛ ex hoc patet: q excōmunicatus tam se q̃ꝫ ecclesiam suam defendere potest agere vero, nequaq̃ꝫ. vt hic ꝛ. ꝫ. e. cum inter. ꝛ. j. eo. c. proxi.

q auctoritate ipsaruꝫ respon dere minime tenebaꭲ: q2 vl tra duas dietas extra suaꝫ dio cesim trahebatur: in cāꝫ: ꝛ q2 dictus archieps hāc exceptio nem admittere recusabat: vo cem ad nos ap. emisit: ꝛ ifra. Porro ꝓcurator ptis aduer se rñdit q idem gu. vltra du as dietas extra suam dioc. mi nime trahebatur: cuꝫ ipse ar. cheps terminum i tali loco sta tuerit[g]: q remotus ab illo non erat vltra q̃ ꝓuisum ē p ꝯsti. cō. ge. ꝛ i fra. Dis. u. mādamꝰ q̃tenus si ꝓcurator dicti gu. p bare potuerit[h] exceptionem quā corā archiepo ꝓposuit se pedicto vꝫ se in cām trahi vl tra duas dietas ꝯ ꝯsti. cōci. genera. vos appellationem di cti gu. legitimam decernētes negocio supersedere curetis[i] dē archidi. transilig. officia li: ꝛ. i. c. turoñ.

D Ilecti filij. s. ꝛ. p. ac. c. canonici ecclesie sācte marie transmissa nobis peti tione monstrarunt: q cuꝫ. m. canonicus eiusdem ecclesie ipsos coraꝫ delegatis a nobis traxisset in causam super eo q se opponunt electioni a qbus dam canonicis gradeñ. facte de ipso in priorem ecclesie su pradicte: ijdem proposuerūt q dictus. m. non debebat au diri: eo q excommunicatus erat ꝛ piurij crimine irretitꝰ. Cumq dictus. m. prefatus. g. ꝛ. p. piu rium ꝛ excōiatiōem in modum exceptionis ꝛ re plicationis obijciens eorū ex ceptionem elidere niteretur: procurator eoꝝ proposuit: q eius super hoc ꝓbatio recipi non debebat: q2 ꝛ si obiectuꝫ ꝑfatis canōicis piuriuꝫ ꝓba reꭲ nō essent ꝓpter hoc a ꝺfē sione[k] sue ecclesie repellendi Adiecit etiam q ꝯ excōicatō nem dicto. m. in modū excep tionis obiectam excōicatio su pradicti. e. replicari non pote rat: quia exceptio ipsi. m. op posita ꝛ ꝓbata eundem repel leret ab agendo: replicatō ve ro sepedictum. e. nequaquam a ꝺfendendo[l] repelleret. si eti am probaretur. ꝛ infra.

a Interlocuti sunt.ꝛ male:q̄ꝛ si h̄ eēt probatū:nō repellerēt̄ur.q̄ꝛ excōicato vel criminoso licitū ē ↄ̄fendere tā se q̄ȝ ecclesiam suā.ē.e.cū inter. Et est ar.ꝙ non dȝ quis admitti ad probandum quo probato nō prodest.C.de pba.ad probatōeȝ.ē.de offi.dele.cum contingat ad fi.vbi de hoc. tur de suspēsione canonis:ꝛ canō miti⁹ agit q̄ȝ mister iuris.ff.de arbi.celsus.ꝛ.l.pcedēti in fi.cuȝ ergo isti suspēsi dicant̄ p sniaȝ hoīs ab officio ꝛ bn̄ficio:nā non interest ipsoꝝ agere.p ecclia cū ab ipsi⁹ bn̄ficio puati sint ꝛ precipue cū agunt p re spūali.s.p ordinatoe ecclesie a qua puati sunt p suspēsionē.vn̄ cū nō possent eligere vel eligi.non possent proleq cāȝ electionis.q̄ꝛ nō possunt agere.p eo ꝙ possidere non pn̄t p se vel p alio.ar.j.de cle.ex.mi.sicut lebꝛat.in alijs aūt negocijs ppꝛijs vl̄ ecclesie quilibȝ:si mandato ecclesie agerent:bn̄ admitterent̄.q̄ꝛ n̄ sūt priuati cōione boiuȝ ē.e.a nobis. sȝ q̄ꝛ puati se cōione sacramentoꝝ ad sacramēta spūalia n̄ admitunt̄ nisi prius fuerit restituti.ꝛ iō fuerunt absolutiōne cōtingeret ordinatōeȝ ecclie impediri q̄ in presentia dn̄i pape fieri ↄ̄bebat p istos.ꝛ iō ne ordinatio siue electio ecclesie ipediret̄:absoluit eos ad cautelam.

b Habȝ.hic habes ꝙ ↄ̄ exceptiōem doli n̄ dat̄ replicatio de dolo.ff.de doli.excep.apud celsum §.marcellus.Sed ↄ̄ habes.ē.e.cum ecclesiastice.ꝛ.j.de diuoꝛt.lignificasti.ꝛ.j.de adult.intellerimus.ꝛ.c.se.ꝛ.xxxij.q.ō.vi.nihil iniquius.ff.sol.ma.viro.sed veritate inspecta non sunt ↄ̄traria quo ad finē:q̄ꝛ vnus est finis siue effect⁹:siue replicatio doli det̄ siue neget̄.s.ne alt̄ de dolo suo ↄ̄modū habeat.in casu pn̄ti nō datur replicatio ad hoc ne alter.s.actoꝛ agere possit:cuȝ sit excōicatus si admitteret̄ hic replicatio:sic actoꝛ excōicat⁹ admitteret̄ ad agendū qd̄ esse nō dȝ:ꝛ ita cōmune delictum noceret vni ꝛ alteri non:vn̄ non obesset ei excōicatio:et ita itelligitur lex predicta apud celsū.§.marcellus iō ibi non dat̄ replicatō ne.s.cōis malicia alteri sit lucro alteri vero damno:vbi gr̄a:Dolo induxi te ad aliqd pmittēdū ↄ̄inde iduxisti me dolo ad rem ittēdū:ꝛ sic vterq̄ȝ ē i dolo quo cāu si ago ↄ̄ te ad id ꝙ pmisisti mihi:p dolū meū mihi poterit̄ opponere doli exceptōeȝ quā exceptōeȝ nō potero remouē p meā replicatōeȝ.si daret̄ hic replicatio:repelleret̄ re⁹:ꝛ actoꝛ remaneret in lucro ↄ̄ dolo:qd̄ eē nō dȝ.Et iō i.l.illa nō datur replicatio.ꝛ in ↄ̄trijs dat̄ replicatio pp eandē:vt pȝ i adulterio viri ꝛ vxoris:verbi gr̄a.Mulier repetit vir̄ suū:ipe opponit ei adulteriū excipiēdo ↄ̄ eā ꝛ ipsa replicat ↄ̄ eū ꝙ ꝛ ipse silr̄ est adulteratus.hic admittit̄ replicatio mulieris ideo.s.ne ille lucrū habeat ↄ̄ suo adulterio.si replicatō mulieris n̄ admitteret̄:ꝛ sic remaneret marit⁹ i lucro ↄ̄ dolo suo:ꝛ vxorē repelleret.ꝛ ita vni noceret adulteriū:alteri v̄o n̄:qd̄ eē nō dȝ.ꝛ sic intellige.ē.e.cū ecclīastice.Et ita pȝ:ꝙ idem est replicatōȝ dare qd̄ denegare:ꝛ sic eadem rō est vtrobiq̄ȝ.ꝛ hic est rō alia que redditur in littera ꝛ melius.ē.e.cum inter.

c Apostolice.ↄ̄tingeret retardari.Ex hoc vz̄ ꝙ suspensus ab officio ꝛ beneficio nō possit agere. tanq̄ȝ excōicatus esset maioꝛi excōicatione.ar.ē.de ↄ̄sue.cū dilect⁹.ꝛ.ē.de elec.cū inf.ibi suspēsus n̄ pōt eligi.ꝛ sic electus nō possȝ agere pro sua electione.ar.ↄ̄.j.de cleri.ex.mi.c.vl.vbi hēs ꝙ suspensi eligere pn̄t:ꝛ sic pn̄t agere p sua electōe sic ꝛ exercere ea que sūt iurisdictionis.ē.de elec.illa.So.ↄ̄ria ista loquunt̄ in diuerso casu.hic n.loqtur de suspēsione iudicis ꝛ in ↄ̄coꝛ.ↄ̄ria loquū

Ipsi v̄o iudices interlocuti[a] fuerunt ꝙ prius pbōnes reciperent sup replicatione premissa:pp qd̄ ad nostrā audientiam fuit appellatum. Quocirca mandamus:q̄ten⁹ si res ita se hȝ[b] reuocato in irritum.ꝛc. Grego.ix.i.ꝛ.m.canon̄.pragen̄.

Apostolice se.ꝛ infra.Sane vobis apud se.ap.constitutis q̄dam suspensiōis ꝛ amotionis a bn̄ficijs snie sunt in modū exceptōis obiecte q̄s licȝ pponeretis vos posse nullas esse per testes idoneos ꝛ instrumenta pbare:nc tn̄ ordinationeȝ pragen̄. ecclesie ppter quam v̄itatis h⁹i obiectionis obstaculo ↄ̄tingeret retardari[c]:snias ipsas relaxamus ad cautelam[d]. Idem decano linconiā.

Dilecte in christo filie priorissa ꝛ cōuentus de cāpessia nobis significare curarūt:ꝙ cū inter ipsas ex vna pte:ꝛ priorē ꝛ ↄ̄uentuȝ de bucelleia ex altera sup q̄busdaȝ decimis ꝛ reb⁹ alijs p quib⁹ ↄ̄ueniebant̄ ab illis coram abbate sancti bn̄dicti ꝛ eius collegis auctoritate apo.qō verteret̄:ꝛ ipse ad nos ex sufficienti[e] grauamie appellassent:ac nunciuȝ suū ad ap.miserint p sequendā.p̄facti iudices postmoduȝ tulerūt excōicationis sniam in easdē.Nostris ergo litteris super ap. p̄fata non facta mentione de excōicatone p eundē nūciū ad priorē ↄ̄ angles. ꝛ suos ↄ̄iudices ipetratis pars aduersa ex co se appellasse pponens:ꝙ ipsi iudices exceptionem excōicationis p̄dicte ↄ̄ ipsas ab ea pte propositam admittere denegarūt[f]:ad priorē de gernemoe i suos cōiudices nostras sup hoc litteras imperauit:corā qb⁹ ex parte ipsaꝝ fuit excipiendo ppositum ꝙ cū post appellationem legitimam dicta snia la

d Ad cautelaȝ.sic.ē.de testi.veniens in fi.ꝛ.j.de ap.ad pn̄tiam.ꝛ.j.de sen.ex.per tuas.ꝛ.xxiiij.q.i.audiuimus.

e Dilecte.ex sufficiēti.fi.ē.vt lite n̄ ↄ̄t.accedēs h̄ dic grauamie.s.expsso corā iudice al's appello n̄ admittit̄:nisi cā pbabili allegata:q̄ si eēt pbata dēat legitima reputari.j.de ap.vt debitus.ꝛ.c.interposita.ꝛ.c.cum speciali.ꝛ.c.cū cām.ꝛ.c.dilecto.

f Denegarūt.ꝛ bn̄.vt seq̄t.j.i fi.q̄ꝛ lȝ excōicate essent ēt ab initio ꝛ ab alijs iudicib⁹ nihilomin⁹ poterāt appellare.si grauarent̄ ꝛ lr̄as ipetrare.ē.e.cū inter.ꝛ.j.e.c.px.ꝛ vlt.vn̄ lr̄e sup h̄ ipetrate valuerūt.vt.j.sequitur

g Reciperēt.ꝛ male fecerūt.q̄ꝛ ↄ̄bebāt illā admittē q̄ꝛ vt sepius dcm̄ est excōicati a sua defensione repelli nō debent quod isti facere nolebāt.ꝛ iō gcq̄d fecerūt post appellationem in pstinum statum reuocatur.

h Si ē ita.s.ꝙ poꝛ ↄ̄ gernemoe n̄ r̄cepat exceptōȝ po

i Priorē ↄ̄ gernemoe.qd̄ fuit pmū r̄spectu (risse. isti⁹ mādati.h̄ fuit t̄tiū mādatū r̄spectu pmi directi ad abbatē sci bn̄dci.Et iste liconiēn̄ dcan⁹ postq̄ȝ ↄ̄stitit sibi ↄ̄ appel.poꝛisse iterposita corā poꝛe ↄ̄ gernemoe p eo ꝙ exceptōȝ poꝛisse nō recipiebat.dȝ cognoscē sup eo de quo prioꝛ ↄ̄ gernemoe ↄ̄buit.s.an appellatō monachoꝝ fuerit legitia vl̄ n̄.ꝛ si iste iuenerit mōchos le

ta fuerit:⁊ cuilibet excōicate defensionis auxilium ꝯpetere dignoscaẗ:memorati iudices exceptionē ptis ꝯ̄rie sicut nec ꝺbebāt admittē noluerunt:sȝ cū dictꝰ prioꝛ de gernemoe ⁊ ꝯiudices sui talē exceptionem nō recipent[s] earundeȝ : ipe no strā audientiaȝ appellarunt[i]. Quocirca mādamus:q̄tenus si ē ita[b] reuocato i statum debi tū gcqd post hꝰi ap. iuenerit attentatū :i eodē negocio iux ta poris mādati nr̄i ad p̄fatuȝ poꝛē de gernemoe ⁊ ꝯiudices suos directi tenoꝛē p̄uia rōne ꝓcedas.[l] Idem abbati sci sal uatoꝛis papien̄. ꝟcell. p̄posi.

Significauerūt nobis ca pitulū de conare. ꝙ cuȝ p. in suū archip̄sbyteꝝ elegis sent:mediolan̄.ar̄ieps p̄senta tā sibi electionem renuēs[k] cō firmare:quendā ȝepū clericū in archipꝛesbyteꝝ instituit ec clesie supꝛadicte:q̄re ipsis ad sedē ap. appellantibꝰ p̄posito sci stephani cāȝ ipsaȝ sup his dicimur ꝯmisisse: electionem ipsoꝝ ꝯfirmans ⁊ ꝓnuncians ius eligēdi ad ipsum capl̄ȝ p tinere:partē aduersam ab ipe titione ipsoꝝ absoluit[l] a q̄ sn̄ia ptes ad se.ap. appellātes cām ipsaȝ vob obtinuē ꝯmitti:sed a pte alt̄a except̄ōe excōica tionis opposita ꝯ̄ capl̄m me i moꝛatū: vos minus ꝓuide at tēdētes:ꝙ p̄textu excōicatōis opposite a ꝓsecutiōe appella tionis nō debeat qs excludi[m] cum ōis legitima defensio[n] ex cōicato i iudicio r̄seruet: par teȝ aduersam nō esse cogēdā ad rn̄dendum eisdē pperam decreuistis:ꝓpter quod dcm̄ capitulum nostram audienti am appellarūt:⁊ ifra. Mādamus:q̄tenꝰ si ē ita:exceptiōe hꝰi non obstante in eodeȝ ne gocio ꝓcedatis[o]. Idem.

Exceptionē excōicatiōis i dilatoꝛijs[p] ꝓponendis reꝰscient omittēs in qualibȝ

gitie appellasse ꝓcedet:si minꝰ legitime ꝯdēnabit prio rem et ꝯuentum ad expēsas restituendas prioꝛisse et mittet ptes ad prioꝛē de angl es ꝓut hic dicit.q: ea ē foꝛma appellatōnis que iterponitur a grauamine.j.ꝺ ap.cū in ecclesia.e.c vt debitus.et ille prioꝛ ꝺ ang'es postea cognosc̄ȝ ꝺ appellatōe sibi cō missa iterpōita ab abbate sci bn̄dci.

b Significaue runt renuēs cōfirmare.ꝙ face re potuit:si n̄ erat idoneꝰ:⁊ illos po tuit p̄uare iur̄ eli gēdi.vnde si hoc fuit verū tenebat ar̄iepi institutō.s. de elec. nihil ē.⁊ c.q: ꝓpter ad ipȝ eni ptinet examia tio ⁊ ꝯfirmaẗ dcm̄ electū vl' repꝛoba re:vt ibi dr̄.al's iu sta fuit appellatio clericoꝝ ꝙ patuit postea p sn̄iam. vl' iō hic eā noluit cō firmaẗ q: dicebat ar̄iepus ad ipsuȝ spectare ius eligē di archip̄sbyteꝝ i plebe:⁊ hoc appet p sn̄iam iudicis ꝺ legati q ꝯfirmauit electionē capituli ⁊ ꝓnūciauit ius eli gendi ad ipsuȝ ca pitulum pertinere

l Absolutit. sup quō fuit hec absolutō hic non dr̄. potuit eē qꝺ capitu lū petebat a pte aduersa expēsas:vel foꝛte petebat fru ctꝰ perceptos ab illo instituto q peti poterāt: vel ꝙ vl terius nō haberet vocē ꝯ̄dictōis in electōe:⁊ sup hoc appellauit capitulū q̄ꝫtum ad ꝯfirmatōem electōis q̄ꝫ tū ad ius eligēdi appellauit ps altera:⁊ sic ab eadem sn̄ia pōt vtraqȝ ps appellare:sic.j.ꝺ testa.rainuciꝰ.⁊.c. rainaldus.q: sunt in sn̄ia plura capitula:al's nō h̄ret locū duplex appellatio ab vtraqȝ parte.

m Excludi. vt.s.c.proxi.⁊.c.cū inter.⁊.c.vlti.

n Defensio. Ex hac lr̄a videẗ:ꝙ isti ꝺ capitulo erāt rei ex eo ꝙ dicit:legitima defensio. ꝫ apparet ipo facto ꝙ erant actoꝛes:q: petebāt electōnem suā ꝯfirmari:⁊ ius eligēdi ad se spectare dicebant in istis duabꝰ obti nuerūt in tertia petitōe succubuerūt:sup qua appella uerūt:⁊ ex eo ēt ꝙ dicit ptē aduersaȝ nō esse cogendā ad rn̄dendū illis ꝺ capitulo:⁊ sic erāt actoꝛes:ꝫ actoꝛ excōicatus nō admittiẗ ad agēdū j.c.pxi. Qualiter ḡ isti admittuẗ.⁊ sic ē ar.ꝙ excōicatꝰ admittiẗ ad agēdū Dicas ergo in eo ꝙ ꝯdemnati fuerūt quasi rei itell i guntẗ.ne ḡ ius suum amittant p iniquā sn̄iaȝ admittūẗ ad defensionē iuris qꝺ amiserāt p sn̄iam:⁊ si gcquid faciūt:totū ē ad sui defensionē:⁊ iō admittūẗ nō obstante ex ceptōe excōicationis:q: p̄textu excōicationis non est aliquis ꝯdēnandus iniuste aut ēt absoluendus.per talē enim senten tiam iniquā amitterēt isti ius suū:si nō admitterenẗ ꝯ̄ sn̄iam ⁊ sic transiret in rem iudicatam:q: ex eadem rōne nō possent appellare:ꝫ q̄libet con dēnatus pōt appellare: vt.s.e.cum inter.⁊ ꝓseq appellationem suā j.e.c. vlti.secus vr̄ si esset lata p eo sn̄ia:q: tunc nō vr̄ valere sn̄ia si est excōica tus actoꝛ:sed cā ꝓpterea nō periret q: eo absolu to ageẗ possȝ.sic ergo isti sunt audiendi. Quid fa ciant iudices si iueniant sn̄iaȝ iniquā: debēt eam cassare. Sed nūqd con dēnabunt alteram ptem ipsi excōicato.vr̄ qꝺ sic: q: hoc ad offm̄ eius qui cognoscit de appellatiōe ptinet:⁊ sic fertur senten tia p actoꝛe excommuni cato ex certa sciētia. Sed ꝯ̄.j.eo.c.proxi.in fi. Foꝛte posset dici:ꝙ cōdemna tio differtur in tempus absolutionis:ex quo iam releuatum est grauamē in casu illius capituli cre do ꝙ capitulum fuit ex cōicatū post appellatōeȝ p alia cā ⁊ ab alijs iudici bꝰ:⁊ sic minꝰ ꝯtinerȝ du bitatōnis. Sed nō est ve rum ꝙ feratur sententia pro excōicato:q: nō con stat illū excōicatū eē.imo repelliẗ excipiēs.nec audiẗ volēs reprobare excōicatōeȝ.⁊ sic pōt iudex ferre sn̄iam pro tali sed si post sn̄iam latā vellēt pro bare:ꝙ actoꝛ erat excommunicatus:audiretur foꝛte: quia ex ceptio excommunicationis in qualibet parte litis admittitur vt.j.c.px.sed sn̄ia q̄ processit:nō minus robur obtinet firmita tis:⁊ executio sola ipediẗ:si post rem iudicatā excōicatio pro baẗ.vt i decre.inno.iiij q̄ sic incipit. Pia ꝯsideratione in fi.

o Procedatis. hic remitriẗ cā ad eos a quibus fuit appel latum:sed hoc voluit appellās:al's nō remittereẗ.j.de appel. accepta.⁊ c.interposita.§.ij.

p Exceptionem in dilatoꝛijs. Ad intelligentiam huius no ta:ꝙ exceptionum alia est dilatoꝛia.alia peremptoꝛia. Item dilatoꝛiarum exceptionum alia est declinatoꝛia iudicij alia est dilatoꝛia solutionis. Declinatoꝛia iudicij triplex.est:si ue proponaẗ ꝯ̄ iudicem siue ꝯ̄ rescriptum siue ꝯ̄ impetrāteȝ: inter quas primo loco p̄ponēda est recusatio iudicis:ar.s. de ꝓba.qm̄ ꝯ̄ falsam.vbi de hoc.⁊ q illam omiterit transeūdo ad alias:ad illam postea non videẗ posse redire:q: litigando coram ipso sup alijs p̄sonam iudicis approbare vr̄. Item alie dilatoꝛie an̄ igressum litis debēt ꝓponi.j de re iudi.inẗ mōa sterium.⁊ C.de excep.l.vlt.⁊.C.de ap.cū cām.⁊.C.de procura ita demum.ad hoc etiā facit.C.de iudi.sancimus in fi. vnde

pte litis opponere minime ꝓhi
bet: qđ est in hac exceptione
spālit obseruandū: ne qsq̄ in
piculum aīe sue excōicato cōi
care cogat: q(a) si eam omiserit
vt actor laborib⁹ ⁊ sūptib⁹ fa
tiget: in expēsis est legitimis
ɔdēnandus(b). Excōicatus aūt
publice(c) ⁊ si h⁹i exceptio ñ op
ponit nihilominus est offō(c) iu
dicis repellendus. I dez.

Aduersario tuo per iudi
cē absoluto: qm̄ tpe mo
te litis(e) rez petitā ab ipso sine
dolo(f) desierat possidere: si eaz
modo possideat tibi petēti de
nuo rei iudicate exceptio nō
obsistat. Idem.

Venerabilē. f. n. arieꝑm
narbonen̄. q a iudicib⁹
ex sufficiēti(a) grauamie ad ap.
se appellās: ad vos sup appel
latiōe sua nostras lr̄as repor
tauit: ⁊ si ex causis alijs tpe in
petrati rescripti(b) vinculo fuerit
excōicationis astrictus: d qui
bus ibi mētio nō habet: ad ꝓ
sequendam ꝑ easdem lr̄as ap
pellationē p̄dictā decernim⁹
admittendū: qꝛ nih l excōica
to appellare ꝓdesset: si ñ pos
set appellationē suā ꝓsequi ⁊
super ea litteras impetrare.

De prescriptionibus

Ex concilio aphricano.

Placuit: vt si quisquā
aliquem locum ad
catholicam vnitas
tē ɔuerterit: si eum
ꝑ trienniū nemine repetente
tenuerit: vlteri⁹ ab ec nō repe
tat: si tn̄ ꝑ ipsum triennium su

post litē ɔte. aut ēt post terminū statutū ad dilatorias ꝓponē
das ꝓponi non pūt. s. e. pastoralis. nisi de nouo orta fuerit: vt
ibi d: ⁊. s. de of. dele. insinuante. Dilatoria solutōis añ lit. ɔte.
ꝓponi dꝫ. ſꝫ ꝓbanda ē postq̄ꝫ actor fundauerit intentōeꝫ suā
C. de ꝓba. exceptōem. ⁊. iij. q. vi. §. exceptōem. ⁊ qñqꝫ pōt ꝓpo
ni ē t in cā appellatōis. s.
de fi. istru. cū ioā. C. d ex
cep. sigdem exceptio ꝑo
ꝑemptoria ꝓponi pōt qñ
cūqꝫ ante sniam siue ēt
añqꝫ sit in cā ɔclusum. ⁊
pōt ēt ꝓstari añ lit ɔt.
vt hic. ⁊. C. d excep. exce
ptionem. ⁊. j. de pscript.
auditis. ⁊. s. de testi. c. d
testibus in fi. et post sen
tentiā in cā appellatiōis
C. sen. rescin. nō pos. l. ij.
Est et alia dilatoria que
ꝑtim accedit ad naturaꝫ
vere dilatorie ⁊ ꝑtim ad
naturā ꝑemptorie: sicut
est exceptio excōicatōis
qꝛ ꝓponi pōt qñcunqꝫ et
añ lit. ɔte. ⁊ ēt post sniaꝫ
ēt si nō appellatur quia
qñqꝫ facit retro iudiciū
nullū: vt h ⁊. j. de re iud.
ad ꝓbandū. ⁊ vere dila
toria est: qꝛ ea ꝓbata iudi
ciū siue ꝓcess⁹ ē null⁹: ſꝫ
actō remanet salua: vt i ꝓ
dicta decre. ad ꝓbandū.
qñqꝫ tn̄ ñ facit iudiciū nullū vt i decre. pia. vt d i nō ēt fi. ⁊ ē
spāle i hac exceptōe ꝑꝑ piculū anime: vt hic dicit. Itē quodā
mō silis ē huic exceptio ꝓcuratoris: qꝛ ⁊ illa pōt ꝓponi qñcū
qꝫ ēt post sniam. s. de ꝓcura. in nostra. ⁊. C. e. ti. licet.

a Qui si eā omiserit. Nō quoddā spāle in hac exceptōe qđ
in alijs nō seruat. qꝛ si ex certa scia illā omittat nihilominus
pōt eā opponē qñcūqꝫ postea: ſꝫ in alijs ñ est ita. s. de of. dele.
insinuāte. ⁊. j. d re iudi. inf. ⁊. iij. q. v. qꝛ suspecti. puniuntur tn̄ in
expēsis litis ꝑꝑ dolum suum. Est hic ar. manifeste q̄ nemo iu
ri publico pōt derogare seu renūciare. s. de fo. ɔpe. si diligēti
vbi de h. ⁊. s. de ser. c. vlt. ⁊ ar. j. de sen. ex. c. contingit.

b Condemnandus ēt si excōicatio ꝓbata fuerit ⁊ ꝓcess⁹ us
habitus non valebat: ⁊ hoc innuit lr̄a ista: vt actor laboribus
⁊ sumptibus fatigetur: als quare puniret in expensis reus: si
ꝓcessus teneret. Sed ꝑ decre. nouā. j. e. pia. ɔsideratōne. si in
stantia iudicij durante excōicatōis exceptio ꝓponat. vt ꝓbet
ꝓcessus habit⁹ valebit: ſꝫ in sequētibus actor nō auditur do
nec fuerit absolutus: ⁊ ꝑ hoc obuiabit malicijs illoꝝ q scient
omittunt excōicationis exceptōem ab initio dolose: ⁊ sic bona
fuit ꝓuisio illius decre. pia. Et idem intelligo ēt si ꝑ maliciam
non omittat. Secus credo de illa exceptōe q̄ proponitur ɔ iu
dicem publice excōicatum in quē nulla cadit iurisdictō. vnde
dū sic est excōciatus: nō tenet ꝓcessus illius. j. de re. iud. ad ꝓ
bandū. de h notaui in decre. pia. in gl. q̄ icipit: ſꝫ mi ꝫ. Ber.

c Publice. Nō etiā istud: qꝛ in hoc est ar. q̄ nulli licꝫ igno
rare qđ publice fcm̄ est. xvi. dist. q̄ dicitis. ⁊. s. de postul. ꝓ. ad
hec. Et ideo nō ꝓdest alicui: si dixerit se ignorasse: vt i prox. c.
simile de iudice excōicato publice. j. de re iud. ad probanduꝫ
vnde collige: si occulte quis excōicetur q̄ postea nō reu ocar
tur snia siue ꝓcessus. op. ar. de cleri. ex. mi. apostolice.
vbi de hoc. qꝛ d occultis nō cogimur diuinar. j. vt ec
cle. bñ. vt nostrum. ff. ad. l. aq. si putator. ⁊. ff. man. si fi
deiussor. §. si cū dbitor. qꝛ nec tenemur ad eius obser
natōem: nisi post publicatōeꝫ. s. de ɔsti. cognoscēs. vbi
d: rē q eulpa carꝫ
⁊. lxxxij. di. ꝓposui
sti. ⁊ dico eā publi
ce latā: si iudex tu
lerit sniam illā in
loco vbi publice
iudicare ɔsueuit
pūtib⁹ officialib⁹
suis ⁊ ꝑtib⁹ vl' al
ter a absēte ꝑ cōtu
maciā. C. quorqñ
iudex si vt ꝓpōis
ñ. ⁊. l. i. als si occul
te nō obesset: q̄ꝫtū
ad h multis argu
mēta pūt induciꝫ
ea q occlie fiūt. x.
ix. di. anastasi⁹. et
s. d of. dele. ɔsulu
it. ff. de ritu. nup.
palā. ⁊ de cl. ꝑsec.
ꝓ̄to. barbarius.

d Offō iudicis. sic ꝑlat⁹ ex officio
suo exaiare dꝫ cle
ctū sibi p̄ūtatū. s.
d elec. nihil ē. ⁊. c.
cū nob oli. ⁊. c. ve
nerabilē. ⁊ ꝓ̄tor quos ꝓhibꝫ i totū ꝓhibꝫ ēt si ꝑs ñ op
ponat. ff. d postul. quos ꝓhibꝫ. ⁊. ff. d ꝓcu. filius fam. §.
veterani. sic ēt iudex admittit ɔpēsatōeꝫ. lꝫ ꝑs ñ pe
tat. ff. d peti. hē. l. vl. ⁊. ff. d iniur. apd lab eone. §. sigs.
als ius publicū offēderet: qđ eē ñ dꝫ. s. d fo. ɔpe. si di
ligēti. C. d procu. militē. ⁊. C. loca. milites. iudex eni q
scit actorē excōicatū: nō dꝫ ei ꝑticipare: ⁊ sic tā pro se
q̄ꝫ pro alijs illū repellat ex offō suo: sic ⁊ q̄dā possunt
obijc i post sniaꝫ. C. d iur. ⁊ fac. igno. l. i. ⁊. ff. ad mac. tn̄.

e Aduersario tpe mote litis. Nō q̄ ad hoc vt seq̄t
ɔdēnatio. re⁹ dꝫ possidere tpe litis ɔte. ⁊ qđ possi
deat cū res iudicat. ſꝫ si tpe lit. ɔt. possideat cū res iudi
cat sine dolo malo amisit possessionē: absoluit. ff. d rei
vē. sinat. §. i. vl' suffic possidē cū res iudicat. vt ibi d

f Sine dolo. sed qs ꝓbabit q̄ sine dolo. Lex dic. q̄
idem q desijt possidē. ff. de excep. rei iudi. si rem meaꝫ
l. si a te. i. rñso. de q̄ lege sumpta ē hec decre. Sed ɔ vꝫ
q̄ aduersarius. nā q dolū allegat: dolū probare dꝫ. ff.
de proba. quotiēs. §. q dolo. Qualiter rñdebis legi ꝓ
dicte: q̄ dic q̄ ipe debeat probare. Rñde. q̄ hoc ipo q̄
ɔtriuꝫ ñ probat: satis ꝓbat ipe: q̄ sine dolo desijt possi
dere. C. q mi. non pos. sup huis. ⁊ ar. C. de testa. omniū
sic ꝓbat benemerit⁹ eo ipo q̄ nō probat demeritus. ff.
de le. ij. l. cum pater. §. rogo. Ideo dicit sine dolo. quis
si dolo desijt possidere ɔdēnabit tanq̄ꝫ possideret: qs
dolosus ꝓ possessore habet. ff. de reg. iu. q dolo. l. parē
⁊. ff. de rei ven. q̄ si dolo. ⁊. l. sin aūt. §. sed ⁊ is. ff. d pe.
here. nec vllam. §. his quoqꝫ. ⁊. l. ēt sigs. ⁊. l. ſꝫ ⁊ si lege
. §. sin autem. ⁊. §. perinde. Vel dic: q̄ eo ipso q̄ tpe ñ

ŭf.cōtef.pof̄ ēdebat ſi poſtea dicit ſe nō poſſidere ad h̄ vt abſoluatur:pſumif ꝯ ipz:ꝙ dolo deſijt poſſidere:ⁱ iō tenef probare ꝙ ſine dolo deſijt poſſidere: ad h̄ vt ab ſoluatur:vt dic̄ .l.pdcā:ſi rē meā :al's ꝯdēnaref taq̄z poſſi dēt.Itē ſi q̄ ſi ñ poſſideat ⁊ offerat ſe liti actoꝛ ignoꝛāte ꝯdē nabif: ac ſi poſſi dēt.ff.ꝺ rei vē.ſin āt ī pn.⁊.l.is q ſe liti.ſʒ ſi actoꝛ ſcirʒ illū nō poſſidē.ſe cus eēt.vt i.l.is q ſe.itē ſi agat ad er hibendū ſi abſol uaf reus qꝛ ñ poſ ſidebat.⁊ interī in cipiat poſſidē.tñ obſtat exceptō rei iudicate.ff. de ex cep.rei iu.ſiqs ad exhibēdū.ad h̄ vt exceptio rei iudi. obſtet opʒ ad mi nꝰ ꝙ tria ꝯcurrāt ſ.ꝙ idē ſit coꝛpꝰ ſi ue eadē q̄ntitaſ ⁊ idē iꝰſiū cā petēdi ⁊ eadē ꝯditō pſōa rū.ff.ꝺ excep.rei iu.cū q̄rif.⁊.l.ſe. ⁊ l.cū ꝺ hoc.itē ꝙ il le q abſoluif:poſſideat rē tpe ſuie.vt hic dicif et.ff.de excep.rei iudi.ſi rē meā.et.ff.de rei vē.ſinaūt.§.i.b.

agere vel ꝯuenire vacāte ecclia.qꝛ tūc caret legitio ꝺfenſoꝛe.ꝯ ne ſe.v.a.p totū.⁊ iō nō currit imo doꝛmit interim pſcriptio.

l Nihil.cū ſcandalo.Ar.ꝙ propter ſcandalū deſiſtēdū eſt a iure ſuo ꝫ.ꝺ tēp.oꝛ.ad aures.vbi de hoc.⁊.x.q.iiij.ca uēdū.⁊.xj.q.iij.nolite.⁊ ſic dñs cū ſciret nō debere ſoluere tri butū tñ propter ſcādalū ſoluit:⁊ apl's ne aliquē ſcādalizaret:proprijſ ma nibꝰ victū ſibi q̄rebat.x xviij.q.i.iā nunc verſus fi.⁊ propter ſcandalum conſuetudo loci ſeruāda ē.vt fecit maf auguſtini. xij.di.illa in fi.ar.j.ꝺ reg. iur.q ſcandalizauerit.

erit eps q poſſet repetere ta cuit. Si aūtⁿ nō fuerit:non pre iudicef matrici eccle: ſʒ liceat cū locus accepit epz ex ip ſo die intra trienniū repetere Itē ſi fuerit eps ad catholicā fidē ex donati parte ꝯuerſus ñ ei preiudicet pfinitū tēpꝰ:ſʒ ex quo die conuerſus ē:hēbit p trienniū ptatē repetendi lo cū q ad ipſaʒ cathedrā ptine bat. Ex regiſtro gregorij ita lice patricie.

Nihil pdeſt:ⁱ fra. Ni hil cū ſcādalo nihil cū foꝛali ſtrepitu vobiſcum nos velle ꝺ ᵐcāis pauper̄ diffini ī vobis ſcripſiſſe meminimus Sed illud ſcire vos credimꝰ: taciturnitatem atq̄ patienti am noſtram futurisⁿ poſt me pontificibus in rebus paupe rum preiudicium nō futuraʒ Gregorius.

Sanctorum patrum ſan ctōes ſtatuentes ꝯfirma uerunt.⁊ nos irrefragabiliter ꝯfirmamꝰ vt oēs poſſeſſiōes ad ſingulas puincias noſtroꝝ fratrū ptinētes a qbus p.xxx. an.poſſeſſe ſūt q̄eteᵖ ⁊ ſyncēq abſq̄ ſynodaliʳ pclamatōe p petuo teneantur. Alex .iij. ſalernitano archiepiſcopo.

De quarta decime ⁊ ob latōis defunctoꝝ cleri cus ab impetitione epi q̄dra gēnariaˢ pſcriptione tempoꝛis

m De cauſis pauperꝝ ⁊ ſic bōa ecclie pauperū ſunt.xvi.q.i.qm q̄cq̄d.⁊ xxiij.q.vij.qꝺ autē.et.q. viij.cōuenioꝛ.circa prin. ⁊ iō pauperꝝ eſſe dicūtur qꝛ tpe neceſſitatꝭ oīa ſunt cōicanda.xlvij.di.ſicut hi.⁊. ij.q.i.c.ij.⁊ victu et veſtitu his ꝯtēti ſumꝰ.x. q.ij.eps.⁊.xij.q.ij.auruʒ.

n Futuris.Ar.ꝙ negli gentia vel taciturnitas p lati ñ pиudicat ſucceſſoꝛi qꝛ delictuʒ pſone.⁊.ꝫ.t. pri.cum venerabilis.⁊.xvi.q.vi.ſi epm .ſic ⁊ tpe plati male alienātis nō currit pſcriptio.xvi.q.iij.ſi ſacerdotes.⁊ prelatꝰ ꝯditōem ecclie deterioꝛē facē ñ pōt.j.ꝺ dona.fraternitatē.ar. ꝯ.ꝫ.e.c.pri.⁊.j.e.auditis i fi.So.negligētia plati ſiue tacitur nitas hñ pиudicat ecclie.qm pꝑter taciturnitatē currit pſcrip tio.vt.j.quaſi p totū.et.ꝫ.e.c.prioꝛ.et iō hoc intellige quātū ad cētenariā pſcriptōneʒ q̄ ſola currit ecclie romane.xvij.q.iiij.ne mo.et.j.e.cū nobis.qꝛ ñ poterit pſcribē tpe ſuo p cētū ānos et in auc.vt romana eccīa gaudeat ⁊c.§.i.colla.ij.Vel pōt intel ligi de re inuaſa.quā iſta patricia inuaſerat violēter.in q̄ nō currit pſcriptio.xvi.q.iij.licet in regulis.et.xciij.di.illꝺ.et hec pteſtatio fuit quaſi q̄dā interruptio quā fecit princeps prin cipi.ſʒ hoc ñ fac̄ illa quā hēs.xvi.q.iij.§.pōt.ꝟ.his aūt.et.C.de anna.excep.vt pfectius.et.ꝫ.de off i.oꝛdi.paſtoꝛalis.in fi.

Venerabilē.et ſufficienti.ſic.ꝫ.e.dilecte.et intelli ge.ꝙ exp̄ſſit cāʒ grauaminis corā iudice a q̄ appel lauit.vt ibi dixi.al's ñ admittif appellō.j.ꝺ ap.vt debitꝰ

h Reſcripti.Nō qꝺ ſupra ſepiꝰ dcm̄ ē.ꝙ reus excōi catꝰ a iudice ſuo ſiū ab alijs tpe ipetrati reſcripti ñ p hibef pſeq appellatōeʒ ⁊ appellare.iij.q.ix.reuera.⁊.j ꝺ ſē.ex.p tuas.et.ꝫ.e.cū inf.et.c.dilecte.et.c.ſignifica uerūt.⁊ lr̄as ipetrare et oīa facē q̄ ptinēt ad ſuā ꝺfēſio nē.vt h̄ oīa patēt p iura pdcā.lʒ ñ faciat mētōeʒ ꝺ ſua excōicatōe.⁊ lr̄ ipa appllōne pt lr̄as ipetrar̄. vt dic̄ i fi.

i Tacuit per triennium. Signatur ꝯ.xvj.q.iij.

p placuit vt q̄cūq̄ʒ.vbi dicif ꝙ q poſt ſex mēſes negligit plebes conuertere ad catholicā vni tatem.qui poſtea potuerit eas conuertere ha beat ipſas.ſo.illud.c.et iſtud ſunt eiuſdeʒ concilij:et il lud dʒ intelligi per ſupplētōneʒ iſtius et econuerſo ſ. vt vicini epi admoneāt epm vt plebē ſuā cōuertat ad fidem catholicā:et ſi negligēs fuerit p ſex menſes a tpe admonitōis cōputandos:q.potuerit eā poſtea cōuerte re.hēat eā cōputato iſto triēnio poſt illos ſex mēſes et ſic hʒ ſex mēſes pmo et poſtea triēniū et ſic nullū ꝯriū et ita hēs hic pſcr ptōem triū ānoꝝ et ſex mēſiū ꝯ eccli am.qꝺ ē ꝯ illud .j.e.de quarta.et xv.q.iiij.§.quaſ actō nes.ſʒ h̄ introductuʒ fuit fauoꝛe fidei catholice.

k Si autē ñ fuerit et ita vacāte eccla nō currit ei pre ſcriptio.Itē ſi eps fuerit hereticꝰ nō currit eccle pſcri ptio vt i.§.ſe q̄ſi tūc eccla q̄ſi vacare itelligif ſʒ vr̄ q ꝺ beat currē.qꝛ eccla vacāte ipſiꝰ economus pōt cōuēi re et recōueniri.vt arg.xij.q.ij.vulterāe.et.c.nob.ergo vr̄ ꝙ currit pſcriptio.Sʒ nō ē verū.ꝙ economus poſſ i

o Sanctoꝝ patrum ſanctiones.vt.xvj.q.iij.c.i.et.ij.et c.q cunq̄ʒ.et.c.placuit.

p Quiete.i.ſine interruptione aliqua et ſine moleſtia ꝺ qua notatur.j.e.illud.

q Syncere.i.bona fide qꝺ pſumif eo ipſo ꝙ nō pbaf ꝯriū ar.C.qui mili.nō poſ.ſup ſeruis et q malā fidē allegat.eā pro bare dʒ.ar.xvi.q.iiij.volumꝰ.ff.ꝺ p ba.quotiēs.§.q dolo.et ꝙ dic̄ de .xxx.an.pſcriptōe non tʒ hodie.verꝝ ē in rebꝰ ecclie tʒ tñ in rebus priuatoꝝ.j.e.de quarta.et.c.ad aures.

r Abſq̄ ſynodali.Per iſtam ſynodalem proclamatōʒ fit i terruptio pſcriptōis:ſi al's nō poſſit litē ꝯteſtari.C.ꝺ anna.ex cep.vt pfectiꝰ.al's nō vr̄.C.de pſcrip.xxx.an.ſicut in rem.

ſ De quārta q̄dragēnaria.Hodie vero uif cōi ſola.xx.an: preſcriptio currit cōtra eccliaʒ nulla diſtinctōe facta in ter ecclias et monaſteria vt hic pʒ.et.j.e.in pluribus.et.xvi. q.iij.§.pōt.ꝟ.quas actōnes prout diſtinxit gratianus et male in illo.§.poteſt.xvi.q.iij.verſus.fi.per vnaʒ col.verſi.in cano nibus vero.⁊c.

a Se posse tueri. Sed videtꝫ φ nō possit se tuerit. q2 illa ꝗr tā decimaꝝ de iure cōi vr̄ ad ipm ptinē. x. q. iij. vnio. vnde si clericus iste cessauit in solutōe illi⁹ quarte fuit malefidei. pos sessor: ⁊ ideo nō prescripsit. ĩ. c. pri. ⁊. ĩ. e. qm̄ ⁊. c. vigilanti. ⁊. c si diligenti. Intellige: φ ab isto clerico nō incepit pscriptio: ni si habuisset titulū talē q dedisset ei cām pscriben di. ꝺ quod ꝺ. ĩ. e. si diligē ti. sed ab aliquo pdeces sorū fuit inchoata ⁊ ipse ueniens eccliam in pos sessione habuit bonā fi dē credens φ aliq̄ iusta cā possideret. vnde com pleuit prescriptōnem. q2 q ĩ locū alteri⁹ succedit iustā h3 ignorātie causā ff. ꝺ re. iu. q in alteri⁹. vl' potuit hr̄e titulū. s. ꝯces sionem epi tm̄. vnde pre scripsit occasiōe illius ti tuli tm̄. l3 minus iustus eēt vt dr̄. ĩ. e. si diligenti.

b Caruisset. q2 ecclia tūc caret legitimo defen sore. ĩ. ne se. va. c. l. ⁊ vl. et hic quare nō currit pre scriptō. ⁊. ꝫ. e. c. i. ⁊ sic istō tps sbducit̄ ꝺ pscriptōi h⁹. ĩ. e. auditi. ⁊. c. cū nob.

c Vigilanti. possesso res. sic. ĩ. e. qm̄. ⁊. c. si diligēti. ⁊. c. veniens in fi. et. xvj. q. iij. l3. et. xxxiiij q. ij. si virgo. et. xxxiij. q v. φ deo. et hoc ideo etiā contingit. q2 sicut tēpus non tollit obligationem sic nec inducit. ff. ꝺe ac. ⁊ obli. l. obli gationum. § placet. ⁊ hoc ſm canones. secus ſm leges. C. ꝺe prescrip. xxx. vel. xl. an. siqs emptionis. ⁊. xvj. q. iij. § pōt.

d Nouerit. qꝺ ē itelligendū. si an̄ impletā pscriptōꝫ habue rit malā. fidē. qm̄ q mala fide possidet nō pscribit vt dictū est Sꝫ pone φ post ꝯpletā pscriptōꝫ icipiat hr̄e malā fidē. nūqd tenet̄ ipam rem restituere vero dño. vr̄ φ sic q2 iā scit φ res n̄ est sua. ⁊ non dimittit̄ peccatū nisi restituatur ablatū. xiiij. q. vj. si res ⁊. ĩ. ꝺe vsur. cū tu. Sed ꝯ vr̄. φ ꝯpleta pscriptōe iā tu tus ē ſm vtrunqꝫ ius. ꝫ. c. pr. ⁊. ĩ. e. ti. c. qm̄ omne. ⁊ in plurib⁹ alijs. Ergo iur̄ possidet. si iure ergo iuste ⁊ bn̄. vt. xij. q. iiij. qd dicā. nec iā dicit̄ alienā vt ibi. Preterea iura faciunt hoc me uꝫ illud tuū. viij. di. quo iure. Itē cōditor cāonis vel legis po test mihi dare rem alienaꝫ ⁊ tutus ero. ff. ꝺe euic. lucius ⁊. C. ꝺe quadrien. prescrip. bene a zenone. ⁊ per totum. ⁊ sic mul to fortius potuit inducere hanc prescriptionem in odium ne gligentium. Quidam dicunt φ qn̄cunqꝫ h3 conscientiam rei aliene: tenetur eaꝫ restituere al's peccat. Alij dicunt φ vr̄ veri us φ nō tenetur amplius reddere. q2 iā non est aliena. imo sua ⁊ iuste eam possidet. q2 iure. xiij. q. iiij. qd dicā. sicut q au ctore pretore possidet. iuste possidet. ff. ꝺe acq. pos. iust e. Ala. dixit. φ si ex cā lucratiua rē habuit. semp eā reddere tenetur arg. ff. ꝺe his que in frau. cre qui autem. §. siquid cū pupillo Si vero ex causa non lucratiua puta φ em it ab eo quem cre

se posse tueri[a] videtur nisi for te interim pastoralis sedes ca ruisset[b] pastor qui iura ecclesie sue exigere debuisset. nā rōa na ecclesia tricēnalē pscripti onē ꝯ ecclesiam nō admittit.

Idem.

Vigilāti studio cauēdū est ne malefidei posses sores[c] simus in pdijs alienis: qm̄ nulla ātiq̄ diex possessio iuuat aliquem malefidei pos sessorēꝫ: nisi r̄sipuerit: postq̄ se aliena nouerit[d] possidere: cuꝫ bonefidei possessor dici n̄ pos sit. Ephisinus[e] enim legislatō solū propter vitādā miserorū segnitiē[f] ⁊ lōgi tpis errorē ⁊ cōfusionē pmus tricēnali vel quadragēnali prescriptōi vi gorē legis imposuit: nobis āt tam in rebus cognitis[g] q̄ latē tibus[h] placuit[i] non habere vi gorem.

Idem mauritāo epi scopo.

Ad aures[k] nostras pue nit duas ecclesias litigas se super decimis quas vna ca rum in alterius parochia an nis. xl. possidet: ⁊ infra. Tue fraternitati tenore psentiū in notescat: qꝺ de iure melior ē cōditio possidentis: q2 qua dagennalis[l] prescriptio oēm prorsus actōem[m] excludit.

Idem parmesensi episcopo.

Causam q̄ inter regiū. ar chidi. ⁊ nobilē virum. g super decimis vertitur: ⁊ in fra. Ideoqꝫ mandamus: qua tenus causam ipsam debito fi ne decidas non obstante pre scriptione temporis vel con cessione[n] ecclesiastice secu larisue[o] persone: si idem. g. opponere eam voluerit: quia cum laici decimas detinet[p] n̄ possit eas nulla valēt pscribē

debat dominum non tenetur: arg. xiiij. q. ꝺ. i. φ debet.

e Ephesinus. Imperator forsitan fuit vl' iurispitus q legem hanc primus edidit.

f Signiciem vitandā. s. ne rerū dñia essēt incerta. ff. ꝺe vsucap. l. i. ⁊ insti. ꝺe vsucap. in prin.

g Cognitis. ipsi dño. φ ab alijs pos sideantur.

h Latētib⁹. q2 verus dn̄s rē illā nescit ad se perti nere.

i Placuit n̄ ha bere. in malefidei possessore q pscri bere non pōt. siue ver⁹ dn̄s sciat rē illā ad se ptinet̄ si ue ignoret. vt. xxx iiij. q. ij. si virgo et ff. ꝺe peti. here. sꝫ ⁊ si lege. §. si ꝺ eo.

k Ad aures. ꝺe iur̄ cāonico ⁊ etiā ciuili. ꝫ. ꝺ p ba. ex litteris. ĩ. ꝺe iurep. a. qꝺ autem xiiij. q. v. non sane ⁊. C. ꝺe rei vē. quo tiens. ff. ꝺe reg. iu. cū par. ff. ꝺe cōdi. ob tur. cau. si ob turpem.

l Quadragēna lis. sic pꝫ φ vna ec clesia potest pscri bere decimas in parochia alterius l3 titulum non ostendat: ar. ꝫ. e. ti. ꝺe quarta. ĩ. e. veniens. Ar. ꝯ. ꝺe deci. dudum. vbi dr̄ φ ti tulus est necessarius. ꝺe hoc dicitur. ĩ. e. si diligenti

m Actionem. Ar. φ actio ſm canones sit proponen da ꝺe hoc dicitur. ꝫ. ꝺe iudi. dilecti. c. examinata. ⁊ φ dicit omnem actionem excludit intellige φ talis sit ac tio que possit prescribi. quia quedaꝫ sunt que prescri bi non possunt. ĩ. e. c. prori. ⁊. c. accedentes. et. c. cuꝫ nō liceat. vbi notatur in quibus casibus non currit pre scriptio. b.

n Causam que. cōcessione supple facta post latꝫ. cō cil. in quo cauet̄. φ laici sine animarum pericu lo decimas detinere non possunt. vt. ĩ. ꝺ deci. perhibe mus ⁊ melius eo. ti. q̄zuis sit graue. vnde hodie episco pi decimas laicis in feuduꝫ concedere nō possunt. q2 ius decimarum cum sit spirituale non cadit in laicuꝫ vt hic in fi. satis patet. ꝺe hoc dicetur in decre. ĩ. ꝺe de ci. q̄zuis sit graue.

o Secularisue. ĩ. ꝺe deci. tua nos. ⁊. c. dudum.

p Detinere. sic. xvj. q. vij. c. j. ⁊ dic detinere. s. ciuilit̄ naturaliter aūt ꝺe facto possident laici ⁊ in periculuꝫ animaruꝫ exigitur ergo ciuilis possessio ad prescripti onem in huiusmodi spiritualib⁹. i. vt persona sit talis in quam possit cadere h⁹ i possessio ꝺe iure. In laicum

cui ius ſpirituale nõ cadit.ſ.de elec.ſacroſanc.ꝛ.c.maſ ſana.ꝛ.xcvi.di.bene q̄dem.talis quidem: poſſeſſio ger minat prolē:vt ar.inſti.ꝑ quaſ ꝑſo.no.acqui.§.ſed bõe fidei. ꝛ iõ qꝛ nõ poſſident:nõ pſcribunt:qꝛ ſine poſſeſ ſione preſcripto nõ ꝓcedit.ff.de vſucap.l.ij.ꝛ meliuſ i l.ſine poſſeſſiõe.ꝛ pſcriptõem obijcē ñ põt niſi q̄s poſſi deat.ſ.de ꝓba.ex lrīſ i'ñ.ḡ laici ñ poſ ſūt nobiſ obijceī p ſcriptiõeȝ i bꝰi ſpi ritualibꝰ.qꝛ ñ'poſ ſidēt ciuilit ɔ̄ci.aſ: gaudi niſi'allegēt alium titulū ꝛ con ceſſionem factaȝ.

a ¶ Illud.q̄dra ginta.ſ.e.ɔ̄ quarta ꝛ c.ad au res.ꝛ.j.c.primo.

b ¶ Canones.xvi. q iij.is.c.i.ꝛ.ij.ꝛ.c. quicūq̄ȝ.ꝛ.c.placu it.que hodie nõ te nēt.ſ.e.c.iij.b.

c ¶ Aduerſus ec cleſiam.Hoc ideo dixit:qꝛ aduerſus priuatum bene tuetur ſe eccleſia ſpacio.xxx.an.vt.ſ.e. ſanctorum.que in iuſto caſu hȝ intelligi ne qd̄ in eiꝰ fa uorē noſcitur'indultuȝ:ad eius leſionē retorqueri cõ tingat.C.de lega.i.ꝙ fauore.l.

d ¶ Inconcuſſe.i.q̄ete ꝛ ſine aliqua interruptione.j.e. auditiſ.ꝛ.c.ſe.vel ſine aliqua ſynodali ꝓclamatõe per quā interrūpiī preſcriptio.ſ.e. ſanctorum.

e ¶ Parte.ſuper pſcriptõe ꝛ interruptõe.j.e.auditis.

f ¶ Interruptio.Nota ꝙ interruptio fit pluribus mo dis naturaliter ꝛ ciuiliter.Naturaliter duobus:ꝑ inū datõeȝ maris vel fluminis:vt.ff.de acq.poſſ.q vniuer ſas.§.itē labeo.ꝛ.l.poſſideri.§.labeo.Itē ꝑ deiectioneȝ ꝛ expulſioneȝ.ff.de vſucap.naturaliter.§.i.ciuiliter ve ro multis modis interrūpitur preſcriptio.Et pmo ꝑ li bellum principi oblatum in annali actione.C.q̄n libe. prin.dat lit.cõteſ.facit.l.ij.Itē ꝑ lit̄.cõteſ.qd̄ hȝ locuȝ in perpetuis actiõbꝰ.xvi.q.iij.§ põt.ꝟ.is ꝛ.§.qd̄ ſi.ij. ꝛ corā ſuo iudice.C.ne.de ſt.a.deſun.l.pe.Si non põt li tē cõteſtari:ſufficit iudicem adire ꝛ libelluȝ offerre ɔ̄ abſentē vel ɔ̄ eū qui conueniri ñ põt aliqua ɔ̄ cā ꝛ in q̄ rimoniā deducere iuſſuū vel corā publicis ꝑſoniſ vel ad domiciliū rei cū iudex haberi ñ põt ꝓponat: ꝛ ſic i terrupta eſt preſcripto.C.de anna.excep.vt perfectius ꝛ prede.§.põt.ꝟ.is autē.Item per ſacrū oraculum ob latum principi'ꝛ ꝑ executorē poſtea ſubſecuta fuit con uentio.C.de preſcrip.xxx.an.ſicut in rē in ſi.Itē per ſo lutionē vſurarum.C.de pſcrip.xxx.an.ſiq̄s emptõis in ſi.Itē ꝑ ſynodalem ꝓclamatõem.ſ.e.ſanctoꝝ.Itē ꝑ ſe cundaȝ cautõem a debitore factā.C.de pſcrip.xxx.an. cū notiſſimi §.ſȝ ꝛ ſiq̄s.Itē ꝑ dnūciatõeȝ fcāȝ a colono ſ.vt lit.ñ ɔt.q̄n frequēt.§.ꝙ ſi ſr ꝛ.C.vbi i rē act.l.ij.b

h ¶ Quia iudicāte.agrimeſſoris:q tenet ɔ̄ modo fini um actõe in factū:ſi male renunciauerit:dūmõ

ratione. Idem.

Illud autē te ſcire volumꝰ ꝛ tenē ꝙ aduerſus ec cleſias minorē pſcriptionē ꝙ xl.ªan.r.ec.ñ admittit:lȝ q̄daȝ canonesᵇ ɔprobāt tricēnalē:ꝛ eccl'ia ſe poteſt aduerſꝰᶜ eccl'iā q̄dragēnaria tpis pſcriptione tueri ɔ̄ re illa quā incõcuſſeᵈ. xl.an.noſcit poſſediſſe.Verū ſi de pſcriptione ꝛ interruptio ne inter partes fuerit mota q̄ ſtio: ab vtraq̄ȝ parteᵉ teſtes re cipi debent: ꝛ ſi ꝓbata fuerit interruptioᶠ: preſcriptio non tenebit. Idem.

Quia iudicāte abbate.c. cõperimꝰ int eū ꝛ abba tē ſcē lucie exortā ɔ̄ finibꝰ q̄ſti onē: agrimeſſorisᵍ diffinitiõe illā pſpeximꝰ finiēdā.Horta mur igit vt ad locaʰ ɔ̄ qbꝰ ē cõ tētio accedētes eā in veſtra fa ciatis pñtia terminari.xl.ⁱtm̄ annoꝝ pſcriptione vtriq̄ȝ par ti ſeruata. Lucius tertius.

Ex tranſmiſſa conqueſtio ne abbatis ꝛ monachoꝝ rum de haben.accepimus ꝙ cum eccleſiaᵏ de camenõe ad ius eorum ꝑtineat ꝛ homines de ſibini.vincto.eccleſiarum parochiani ſint ipſius eccleſie clerici qui pdictas hñt eccleſi as:minutatimˡ omne ius paro chiale preter ius funerandiᵐ

dolose hoc faciat:de culpa.n.vel negligentia non tenetur.ff. ſi menſ.fal.mo.di.l.ij.§.i.l.

h ¶ Ad loca.vt loca diuidenda ſubijciat oculis.ff.fini.regun. ſi interruptione in ſi.C.fini.regun.ſiquis.Et.ex hoc põt ſumi ar.ꝙ iudex põt iudicare ſm ꝙ nouit ꝛ nõ ſm allegata.Et no ta ꝙ iudex qui ɔ̄ conſci entiam vel ɔ̄ iuſticiam i grauamen alterius ali quid fecerit ꝑ gratiā vel ſortes ꝑ vnum annum nouerit ſe ſuſpēſum:ꝛ ſi durante ſuſpenſione in geſſerit ſe diuinis: irre gularis efficitur:cum q̄ ſolus papa diſpenſat ꝛ i veram litis eſtimatiõem condemnabitur.vt in ɔ̄ cre.inno.iiij.cum eterni de re iudica.

i ¶ Quadragita tātū an noꝝ.ſic ḡ videt ꝙ fineſ p ſcribi poſſūt vt xvj.q.iij. volumꝰ.ꝛ.q.iij.inf memo ratos.ſ.eo.ad aureſ.ꝛ.ſ. ɔ̄ ꝓba.ex.lrīs.Sed ɔtra videtur:ꝙ fines preſcri bi non poſſunt:vt.xvj.q iij.q̄cunq̄ȝ.ꝛ.c.inter me moratos.Super hoc di cas vbi fines dioce.ſiue parochiarum ɔ̄ſtat diſtinctos fuiſſe: vel etiam poteſt ꝓbari per libros antiquos ꝛ teſtes ꝛ famam ꝛ alia adminicula:vt.ſ.de proba.cum cauſam.fines dioce. ſiue parochie aut prouincie non poſſunt pſcribi:ꝛ ſic loquun tur capitula iſta xvj.q.iij.lȝ.ꝛ.c.quicunq̄ȝ.ꝛ.j.de paroch.ſuper eo.ꝛ ratio eſt:ſcilicet ne prouinciarum termini confundant. xvj.q.iij.quicunq̄ȝ.ꝛ ſic limes preſcribi non poteſt:nec ea que limitibus adherent.ff.de rei ven.que religioſis.ꝛ.ff.de con trahen.empt.in modicis.vbi vero non conſtat nec poteſt pro bari de diuiſione limes ꝛ ea que ſibi adherent:bene poteſt preſcribi:ꝛ ſic diſtingui: illud capitulū.decimaſexta queſtio ne tertia inter memoratos.fines vero prediorum bene preſcri buntur:in quo caſu loquitur illud.c.ex litteris ſupra de ꝓb. in quo caſu põt intelligi illud.c.xvi.q.iiij.volumus.ꝛ illud qd̄ hic dicit.Si vis intelligere hic de finibus parochiarum intellige qd̄ fines hic non erant diſtincti:vnde habȝ locū pre ſcriptõ:vt dicit.c.inter memoratos.Illud ſcias:ꝙ licet limes pſcribi nõ poſſit:tñ ea que ſunt infra limitē limiti nõ adherē tia pſcribunt ſpiritualia ꝛ tēporalia:ꝛ ſic loquuntur.ſ.eo.ad aures ꝛ.j.e.auditis.vbi vna eccleſia preſcribit decimas in pa rochia alterius:ꝛ tunc neceſſarius eſt titulus: vt in quadam decre.grego.ex.eo.ti.venerabiliū.vt nõ.ī.ſi diligenti.

k ¶ Ex trāſmiſſa eccleſia de camenõe.q̄ parochialis erat ec clia matrix ꝑtinet ad monachos ꝛ alie erāt ſub illa:ꝛ ita iſte ecclie pertinebant ad monaſterium mediante matrici ec cleſia:ꝛ ita maior eccleſia poteſt agere ꝓ iure ſubditarū eccle ſiarum:ſic.j.e.auditis.ꝛ.xvi q.iij.inter memoratos.

l ¶ Minutatiȝ.Fruſtratim'lupus cõmedit agnū.xiij.q.i.§.his ita vltra vnam columnā.ꝛ eſt quaſi vna ſpecies alluuionis q̄ prediorꝝ ſtatuȝ immutat: alij auferendo paulatim:alij dando latenter.C.de alluuio.l.i.ꝛ.ij.

m ¶ Funerādi.ius funerādi conſiſtit in ſepulturis mortuoruȝ ꝛ exequijs ꝛ oblationibus inde prouenientibus iſtud ius nõ

matrici ecclesie subtraxerũt: ꝛ infra. Diſ.u.mandamuſ quatenus decimas [a] ꝛ oblationes cum alijs obuentionibus memorate matrici ecclesie pſcriptione hostilitatis tempore non currẽte restitui faciatis. Inno.iij.abbati de cirieto.

Accedentes ad p̃.n. prepositus.s. nazarij ꝛ.a.canonic⁹ ſci ſtephãi ſindici ꝛ ꝓcuratores pmicerij: ꝛ clerici mediolañ. ꝺ ordinarijs maioris ecclesie grauit ſũt cõqueſti: ꝙ cũ ipſi legatos ꝛ nũcios ap.ſe ꝺuote recipiãt ꝛ ꝓcurẽt dicti ordinarij ꝓcurare ipſos renuũt: ꝛ ꝓcurãtib⁹ ad expenſas ſubſidium ĩpartiri: ꝛ ĩfra. Volẽteſ aũt vt qꝺ oĩb⁹ ĩminet ab [c] oibus cõporteſ: mãdam⁹. q̃ten⁹ niſi dicti ordinarij p ſpecialẽ ꝓuilegiũ ap.ſe a pſtãdis ꝓcurationib⁹ oſtẽderint ſe immunes: etiã ſi lõgiſſimo tẽpore ꝓcurationis obſequium non impenderint: cum [d] in talibus pſcriptio ſibi locum nequeat vẽdicare: ipſos ad ꝓcuratõis ſarcinã ꝺcernaſ. Idẽ ꝺ coſta ꝛ de ſcõ dõato priorib⁹.

Cum non liceat a capite mẽbra recedere [e] nõ ſufficim⁹ admirari: ꝙ ſicut referente ebrachareñ. archiepo nob ẽ intimatũ: lʒ ecclesie veſtre in ipſius ſint dioc.ꝯſtitute vos tñ obedire ſibi tanq̃ epo vr̃o ꝯtumacit̃ ĩcuſatis: ꝛ ĩfra. Ideoqʒ mandam⁹: q̃ten⁹ pfato archiepo ꝛ ecc [f] lie brachareñ. obedientiam ꝛ reuerentiam debitam ſicut alij clerici ſue dioc.faciunt impendatis: preſcriptione temporis non obſtante [g] Idem nobili viro matafeloni.

Ad audientiam ap.n.peruenit: ꝛ ĩfra. Proponebaſ ex pte tua alexan.papa p̃de.n.tibi ĩ caſtro palacioli cõceſſiſſe ſingulis annis .xl.ſoſ. denarioꝝ papieñ. quos ro.eccle. ibi conſueuit recipe ãnuatim: inſuper queſtiones bãna placita [h] foris facta ꝛ omnia iura que ibi apoſto.ſe. habebat ſed ea tibi nulla rõne deberi caſtellanus eiuſdẽ caſtri cõſtãtiſſime aſſerebat.ad qꝺ

ſubtraxerant matrici eccl'ie. de hoc iure hẽs.j.de ſepul.p totũ
a ¶ Decimas.ꝛ ſic pʒ: ꝙ de iure cõi matrix eccleſia dʒ percipere decimas infra ꝯfines ſue limitationis: ꝛ ſic capelle nihil debent hr̃e: qꝺ eſt verũ: niſi p ſpãlẽ indulgentiã vel pſcriptionẽ.j.de deci.cum contingat.ꝛ.xvi.q.i.de decimis.
b ¶ Non currẽte. Tempus hoſtilitatis non currit: imo illud ſubducitur de pſcriptione: ſic ꝛ.xvi q.iij.prima actione.ff.de cap.ꝛ poſtli.reuer.poſtliminiũ.ꝛ.C.e.ab hoſtibuſ ꝛ in alijs caſib⁹.ſ.e.c.i.
c ¶ Accedẽtes.ab oĩb⁹ comportetur. Arg. quod oẽs tãgit ab oĩbuſ eſt approbandum. lxvi. di.c.i.ꝛ.ſ.de temp.ord. ſi archieps.ꝛ.ſ.de offi. or.ad hec.ff.de aq̃.plu. ar.in concedendo.ꝛ.C. de auc.pſtan.l.vlt. Item vbi onus ibi emolumentũ.xij.q.ij.charitatem.ꝛ c.eccleſiaſticis.ꝛ iſti.ꝺ legi.pa.ſuc.§.i.ꝛ.C.ꝺ fur. manifeſtiſſimi.§.ſin aũt ꝛ melius.C.ꝺ cadu.tol. l.vna.§.pro ſequendo.
d ¶ Cuʒ in talib⁹. In ꝓcuratione que debeſ ratione viſitatiõis nõ currit pſcriptio.j.eo.cum ex officij.ꝛ hoc pʒ: ſʒ in illa que daſ rõe inſtitutiõis bene currit: de qua logſ ꝛ.xviij.q.ij. cleutherius. Itẽ in illa que datur ratione conſuetudinis vt xviij.q.ij.ſeruitium.
e ¶ Cum non liceat.recedere.niſi vbi incidit ĩ hereſim.xxiiij.q.ij ſanc.iij.vel in ſciſma.ſ.de elec.q2 diligẽtia.ꝛ in crimĩe notorio fornicationis ꝛ ĩ ſimõiaco ĩ ordĩe ſi poſſit ꝓbari.xxxij.di. §.verũ.ꝛ.i.q.i.ſiqa ſimoniacis: ĩ alijs aũt criminib⁹ ẽt ſi ſint notoria: expectãda eſt ſñia.xv.q.vi.ſcilcitantib⁹.viij.q.iiij.nõne. ꝛ.ſ.vt li.pen.laudabilẽ.ꝛ.c.a memoria.ꝛ.j.de diuor.porro.ꝛ eſt rõ q2 fornicarij notorij ſimoniaci ſunt ſuſpenſi ipſo iure.i. q.i reperiunſ. Sed nõ ne ꝓ alijs criminib⁹ ꝓhibeſ quis a perceptiõe dñici corporis: de ꝯ.di.i.quotidie.ꝛ ab ĩmolatione: vt vi.di.teſtñ. Quare ḡ potius circa iſta crimia hoc dr̃. So.ea nõ dicit: ꝙ iſtos ſimoniacos ꝛ fornicarios vitare poſſuʒ iure mero: ſed alios ſi: niſi eſſent excõicati ꝛ ſuſpẽſi vel depoſiti.vi.
f ¶ Sue diocesis.eo.n.ipſo.dʒ ẽt ſibi ſubeſſe.xvi.q.vij.oẽs.baſilice.ꝛ.xviij.q.ij.mõaſteria.niſi c ſidãt ſe exẽptos.j.ꝺ ꝯfir. cũ dilecta ad ſi.ꝛ h̃ iõ q2 poſſeſſor nõ cogiſ ꝓbare titulũ ſue poſſeſſiõis.C.ꝺ rei vẽ.l.vl.C.de pet.here.cogi.ꝛ.ij.q.v.§.i. q2 ius iſtud ꝺ cõi iure ptiet ad epm ĩ oĩb⁹ clericis ſue dioc.vt h̃ pʒ.
g ¶ Obſtante. Nota hic caſus in quibus non currit preſcriptio.primo in obedientia: vt hic. Item in procuratione ratione viſitationis debita: ſupra eo.c.pri. Itẽ in decimis a laicis poſſeſſis.ſ.e.cauſam que. Item in matrimonio.j.de cõſan.non debet. Item in tributis ſiue publicis functiõibus.C.de preſcrip.xxx.vel.xl.an.l.comperit. Et liber homo non preſcribitur.xvi.q.iij.§.poteſt.ver.ꝙ ſi ꝓuſtus.ꝛ ſe.§. Item tempore vacantis eccleſie nõ currit pſcriptio nec tempore ſciſmatis.ſ.c.pxi.ꝛ.c.ꝺ quarta.ꝛ.j.e.cum nob. Iteʒ tpe hoſtilitatis nõ currit.ſ.e.ex tranſmiſſa.ꝛ.xvi.q.iij.prima. Iteʒ nec cõtra neruum eccleſiaſtice diſcipline.ſ.de ꝯſu.cuʒ inter vos. Iteʒ ĩ re q̃ de iure communi poſſideri nõ põt.xciij.di. illud.ꝛ.c.diſ.ꝯtra moreʒ.item limes. xvi.q.iij.lʒ.ꝛ.j.de paro.ſup eo. item nec in re ſpirituali iniuſto titulo acquiſita.ſ.de trãſact.p̃ ſea.ij. Iteʒ nec via publica.ff.de vi. pub.viam.itẽ nec ꝯtra ius publicuʒ C.de ope.pub.preſcriptio. item res ſacra ꝛ res fiſcalis inſti.de vſuca.§.i. ꝛ.§.res fiſci. item res preſidi data ꝯ legẽ iul. repetũdarũ. ff.ad.l.iuli.repetun. qꝺ contra legem.iteʒ.res pupillaris.ff.de acq. re.do.bone. item fundus dotalis. ff de fũ.do.ſi fundus. Item res peculiaris vt vi.C.ne de ſta.ꝺſũc.l.vl. Itẽ pupillo nõ currit pſcriptio.C.q.ĩ cau. ĩ iteg reſti.nõ ẽ ne.l.vlt. Itẽ vxori durãte matrimonio nõ currit pſcriptio: niſi marit⁹ vergat ad inopiã. C de iure do.ĩ reb⁹.§.oẽs. Itẽ ĩ reb⁹ q̃ ſub ꝯditiõe debẽtur nõ currit pſcriptio: niſi a tempore conditiõis extantis. C.de preſcrip.xxx.anno.cum notiſſimi.§.illud autem: Item tempore ſuſpenſionis prelati non currit preſcriptio.j.de conceſ.preben.quia diuerſitatem. Item filiofamilias non currit preſcriptio: duʒ eſt in poteſtate patris.C.de an.excep.l.i.in fi.§.vlti.ꝛ.C.de bo.que lib.q̃cunqʒ ad fi.ꝛ.C.de bo.ma.l.j in fi.ꝛ.ſ.de poſtu.prelat. bone me.in fi. Item quidam ſunt qui preſcribere non poſſunt: vt precario tenentes.x.q.iij.quia cognouimus Item colonus.xvi.q.i.clerici.ꝛ.c.ſe C.de preſcript.xxx. anno.male igitur. Item qui nomine alieno poſſidet.j. e.ſi diligenti. Item vſufructuarius.inſti.per quas per. no.acq.vſufructuarius. Nec creditor preſcribit pignus.ff. de vſucapio.non ſolum §.qui pignori.ꝛ.C de pigno.

ac.nec creditores. Et hoc intellige de longa pscriptiōne sz leges nō de lōgissima. Ar. ē q ō obediētiā pscribit. j. de priuile. cū ol: z. Sz ibi habuit puilegiū rōne cuius pscripsit: ⁊ pterea suberat ro. ec. q ipsaz inobedientiam ō epm poti⁹ pscripsit sic. j. e. cū ex officij.

b A[d] audiētiā placita. i. iurisditoem causaz.

i ¶ Forū scā. i. pecuniarias peās ēliqntiū: ar. j. ō pē. psbri.

k ¶ Scrimiarius. Scriminarij apellant tabelliōes ⁊ ē vulgare romāoz

l ¶ Mag auctez. Ar. ō. C. ō fi. istru. l erēcēdis. s. ō fi. istru. cū io. So. illud gnāle: ⁊ istud spāle ppt ātiqtatē facti. ff. ō pba. censu⁹. ⁊ sūt semp specialia ista obuiantia illi generali. s. vbicūqz scriptura ē necessaria. xcvij. di. nobilissim⁹. C. de man. prin. l. j. s. de offi. dele. cum i iure. C. si mi ma. se dixerit si alteri⁹ ⁊ vbicunqz priuigium allegatur: argu. j. de priuile. porro. quedam. n. melius probant. per instrumēta qz per testes: vt dcm̄ est. de hoc s. ō proba. tertio: ⁊ h segr vt dicit considerantes ēt librū censualem ⁊c.

probādū iducebas pdicti pape priuilegiū librū ec. ro. cēsualē. hoc ēt nitebaris pbare p testes: q dicebāt se vidisse p scriptū. cēsum nūcijs ro. pō. a l. ānis ⁊ infra fuisse solutum. Sz int alia fuit ex aduerso rñsuz: q nec puil.[m] nec lib cēsualit aliqd ōmodi afferbat. cum puilegio vsus ñ fueris spacio ānoz. xxx. ⁊ liber cēsualis suspect⁹ existeret: qz ñ fuerat in camera nra recept⁹: ac scriniarius[k] al' o mō scripsisset dicta testiū q dixisset. Nos igit magis auctē puilegij q depositiones testiū attēdētes: ōsiderātes ēt librū[m] cēsualē: quē non suspectū habuim⁹: lz nō i nra sz in cardinalis. s. hadriāi camera sit iuētus: qz euz qñ cāerarius fuerat de camera beati petri suscepit: nec credētes ipsum scriniariū: cū iurat⁹[n] sit officiū suum fideliter exeq aliud scripsisse q a testibus diceret: respicientes insup q ē longe validi⁹: ipm negocium

m ¶ Librū cēsualē. sic eni p libros atiquos pbat diuisio diocesiū. s. ō pba. cū cāz. ⁊ istro pducto ō archiuo publico credit. C. ō fi. istru. auc. ad h. ar. xxx. q. j. puenit. publicū testimōiū dr̄ hēre: erq mrgat⁹ ōstet illō ō archiuo publico eē: vt h ⁊ si māu cōmētarieñ. ei signa iposita sūt cōsueta: ar. ff. ō iure fisci i fraude. §. qtiēs. ⁊ C. ō fi. istru. plures. ff. ō pba. cēsus. C. arbitriū tutele. l. vl. ⁊ sufficit q i libro auctētico scriptū ē. vj. q. iij. scriptū ē i lege. ⁊. ff. q ⁊ a q. ma. lib. nō fiant. l. prosperit.

n ¶ Iuratus. sic ergo presumitur pro aliquo ratione iuramēti. j q. vij. sancimus. s. ō psūp. illud. Item rōne hōestatis sue. s. ō fi. instru. cum dilectus.

o ¶ Pricipalr. sec⁹ si secūdario. j. ō re iu. c. pe. ⁊. ar. j. ō puile. si ō terra. ⁊. c. accedētib⁹ posset tñ iste castellan⁹ pscribē: vt teneret terrā ⁊ eēt feudatari⁹ ecclie romāe ⁊ ñ ille: qz p h ñ piudicat ecclie: sic. xvj. q. iiij. volum⁹. ar. C. ō pscri. xxx. an. ōperit. ⁊ l. iubem⁹. xvj. q. iij. §. pt. s.

p ¶ Cētēaria. xvj. q. iij. nemo. ⁊. j. c. pr. ⁊. C. ō (e. sāctoz sacrosā. ec. l. vl. ⁊ meli⁹. i auc. ibi signata qs actōes i fi.

q ¶ Tāqz. ar. q aliqs facit aliqd nō tāqz ipe sz tāqz ali⁹. s. ō elec. cū inter canonicos. ⁊. ff. de adoptio. si paf. §. qui duos. ff. de ioffi. testa. papinian⁹. §. sz nec ipuberes. ff. qñ ap. fit. l. j. §. solz. ⁊. j. ō re. ec. ñ alie. sigs. psbroz̄ sic aligs fac aliqd in eo q' hō ⁊ aliud in eo q rex. xxxiij. q. iiij. si ecclesia i fi.

r C[um] nobis casus hildesȝñ. eps mouebat qōnē subietōnis ō monasteriuz grandeñ. ⁊ ecclīam romanam dicēs q' pscripserat subiectōem ō libertatē mōasterij. cōmisit papa qbusdā abbatibus. vt recipe rent testes epi ad pbandū prescriptōem ō libertatē monasterij: sz postqz incohoata fuit pscriptio ō mōasteria scissura trium scismatū fuit i ecclesia ro. Modo iteruz scribit papa eisdē iudicib⁹ dicens q tā iure cāonico qz ciuili romana ecclīa gaudz puilegio spāli: vt ñ nisi prescriptō cētū ānoz currat ō ro. ec. tñ dic papa q nō vult ōputare tpa scismatū i pscriptōe: sz ō medio deduci. h.

tāgē pncipalit⁹ ro. ec. ō quaz ñ nisi cētenaria[p] pscriptio currit: i solutōe pdicti cēsus ⁊ aliorum petitoruz cōdēnauim⁹ ptē aduersā iniungētes eidē: vt ibi nō tāq[q] tibi sz tanq ec. ro. cuius auctē debes pcipe: cui⁹ ēt pp pdcā bñficia vasallus existis: sine difficultate psoluat. I[dem] dem hel. gu. ⁊ ab.

C[um] nobis[r]: ⁊ infra. Lz taz legali[s] q cāonica[t] sit diffinitione statutum: vt ō roma. ec qui gaudeat priuilegio speciali nō nisi centum[v] annoruz prescriptio locū sibi vale at vēdicare: tēpora tñ intercidentiū scismatum[x] q sm iuris ordinē cursū pscriptōis ipediunt: nolum⁹ aliquaten⁹ cōputari: sz diligēti ōsideratōie adhibita ō ipsa cōputatiōe ōduci[y]. I[dem] dē helieñ. ⁊ rofeñ: epis

A[dit]ū ⁊ itelllectū mēitij cāe q vtrit it vulgo. epz ⁊ ab. ō heresc. h. i sr ecclyś i valle de heuescha z qs eps asserit ad se diocesana[z] lege spectare

s ¶ Legali. C. ō sacrqsā. ec. vt iter diuinū ⁊ i auc. vt ro. ec. c. an. gau. i. §. q autem colli.

t ¶ Canonica. xvj. q. iij. nemo. ⁊. s. c. pri. ⁊. j. co. si diligenti. in fi.

u ¶ Cētū ānoz. Hec pscriptiō obtiet i reb⁹ ⁊ possessiōib⁹: s i puilegio platōis q sup alijs ecclijs obtiet pricipatū nulla currit ei pscriptio. xciij. di. q cathedram. xxiij. q. j. quia ex sola. ⁊. c. rogamus. et. c. scisma. qz hoc eēt pscribē obediētiam qō eē ñ pōt. s. e. cū ñ liceat. qz nēo dz esse sine capite. xciij. di. nulla vin. Sz vr̄ certe impossibile pbari pscriptionez centum annoz. et idē est ac si diceret papa: nolo q currat pscriptio ō ro. ec. si. ij. q. iiij. psul. Sz qliter pbabit se possedisse spatio centuz annoz p istrumēta nō posset h pbari: qz p istra non pbatur possessio. s. de fi. istru. inter dilectos. p testes nō posset pbare nisi testes ad min⁹ hērent. c. xiiij. a n. vñ vr̄ q sufficiat pbare p tēpus cui⁹ ñ extat memoria: qz tāto tpe res alie pscribūtur q als nō pscriberēt. ff. de aq quo. ⁊ esti. h iur. §. aq duct⁹ vel q testes dicāt se semp audiuisse a suis maiorib⁹: et nēo sit q viderit vel audierit aliud sic. n. pbat ō antiqtate. ff. ō. pb. ñ arbit. ff. de aqua. plu. ar. i sū. §. idē io. sz ñ recedēdū ē a vbis istis et sic nce ē pbar cētenariā pscriptōez: et sufficit q ita placuit legislatōi. ff q et a qb⁹ pspexit. et. vj q. iij. scriptū ē in lege.

x ¶ Scismatū. qñ currat pscriptio et qñ ñ dr̄. s. eo. cū liceat.

y ¶ Deduci tēpus. n. scismatis deducit ō pscriptōe si primuz sit vel mediū vltimūue. C. ō pscrip. lō. tēp auc. qō si qbusdaz et. C. ō resti. mi. q tpe. ff. q. ex cau. ma. necnō. § sigs sepius.

z A[dit]ū diocesana. Hec diocesana lex ōprehēdit ēt legem iurisditōis. ō his dr̄. s. de of. or. dilect⁹. et. c. conqrente.

a Abbas aũt.ſic ergo cũ agiť de ſubiectiõe aliquoꝝ nõ illi: ſed ille qui dicit illos ſibi ſubiectos eẽ:ꝯueniri dꝫ.xvj. q.iij. in ter memoꝛatos.⁊.ʒ.vt lite nõ ꝯteſ.qm̃.§.qđ ſi.⁊.ff.de libe.ho. exhiben.l.vt ſi.ff.de ſeruitu.l.vlti.in ſi.⁊. ff. ſi ſeruitus ven.is cuius familia.ſic ⁊ pꝛo illis agere põt.ʒ.e.ex trãſmiſſa. ⁊ ſub ditus ẽt cõueĩť.ʒ. đ elec. q̃relã:ſꝫ ibi cõueniť ſbdi tus ſuo noĩe. ⁊. xxij .q.ij. quicũq̃ militũ. ſꝫ ſi pete re velit pꝛocuratõeꝫ vel cenſum a capellanis eos poterit cõuenire:arg. ff. de vſufruc .ſuſpẽdentes §.pe.⁊.l.vſufruc.relicto. ⁊.l.vſufruc.legato. §. ha cten⁹.et.j.de cẽ. iſtantia.

e Si per illa.Celeſtinus exemerat a iuriſdi ione epi ſcopi loca que iſti reges donauerant libertati:cũ auteꝫ per pꝛiuilegia celeſtini nõ conſtareť: ꝙ vallis đ heue ſchã i qua eps petebat ius epale:eſſet đ illis locis do natis libertati ab illis regib⁹: man dat papa iſpici pꝛi uilegia illoꝝ regũ ⁊ ſi per illa puile gia cõſtiterit ꝙ val lis de heueſchã ſit de illis locis:appꝫ ꝙ celeſtinus exe mit locũ.ſ. vallem de heueſchã :⁊ ſic abbas obtinebit: nec habet locum poſtea ꝓbatio va cantis eccleſie : ⁊ ſic pꝛius cognoſci dꝫ de hoc articulo tanq̃ pꝛeiudiciali

abbas autem[a] eas eſſe ab ei⁹ iuriſditone ꝓꝛius exemptas[b] ⁊ infra. Ex tãto tẽpoꝛe ꝓbã tur p teſtes ab abbatibus de heueſchã pleno iure poſſeſſe vt videantur in eis epiſcopa le ius[c] legitime pſcripſiſſe[d] ⁊ i fra. Quocirca mandamus q̃ ten⁹ iſpectis pꝛiuilegijs the. ⁊ oſ.regũ : q̃ abbas ſup pmiſ ſa libertate aſſerit ſe habere : ſi per illa[e] cõſtiterit : ꝙ vall' đ beueſchã ſit ille loc⁹ quẽ:c.p. n.libertati donauit:abſolnatiſ abbatẽ ab impetitõe epi ſup eccleſijs memoꝛatiſ:⁊ adiudi cantes illas abbati pleno iu re ſubiectas epo ſup illum ſi lentium imponatis. Q đ ſi ab bas i hac ꝓbatiõe defecerit: audiatis ꝓbationes ſuper tẽ poꝛe quo ĩfra.lx.annos ſedes epalis vacauit : ⁊ ſi per tãtum tẽpoꝛis vacaſſe conſtiterit: vt illo ſubducto[f] non ſit q̃dragẽ naria cõpleta pſcriptio :vos i illis eccl'ijs ius' epale adiudi cetis epo:⁊ ſup illo ppetuũ ſi lentiũ iponatis abbati. Si au tẽ exceptõem huiuſmodi eps non pꝛobauerit:q: tñ interru ptioneꝫ ꝓbauit circa ꝓceſſio nẽ pẽtecoſtalẽ i villa ⁊ eccl'ia de moꝛtona ⁊ receptiõeꝫ ac ꝓ curationeꝫ archidi.necnon ſo lutionẽ denarioꝝ.s.petri[g] in valle đ heueſchã: circa cogni tõem quoq̃ cauſaꝝ mr̃imõia lium ⁊ capellãi ſuſpẽſionẽ in pꝛedicta villa de moꝛtona ⁊ i terdictum capellarum in pfa ta villa de heueſchã: vos ſup his ius epiſcopale adiudiceꝫ eidẽ:ſi tñ circa ſuſpẽſionẽ ⁊ in terdictum h⁹i infra. lx .an. in terruptio[h] facta fuit: in ceteꝛꝫ ei ſilentium imponentes[i] que abbas pꝛeſcripſiſſe pꝛobatur

b Exemptas. pmo pꝛi uilegiũ romãi põtificis. ʒ.de in inte .re. auditis . In illa littera vbi diĉ co gnouimus etĉ. qua diciť parco illius ſcđo per pꝛe ſcriptõem vt ſeqtur in. v̂. verũ etĉ.et hoc intelligiť ſub hoc.j. vnde pꝛe . de cre.fuit deciſa ab iſto lo co:q: faciebat ad ſi.đ re ſti.i inte.⁊ hec decre.con tinuatur in integra.

e Epale ius . Hic ergo manifeſte patet: ꝙ iura epiſcopalia pꝛeſcribunť ⁊.j.e.cum olim. de hoc di citur.xvj.q.iij.q̃cunq̃. ſꝫ vř ꝙ abbas ñ potuerit p ſcribere huiuſmodi exce ptiõeꝫ cõtra illud.ʒ.e.cũ ñ liceat .⁊.ʒ.de cõſue. cuꝫ inter. ſed bene potuit pſcribere illas eccl'ias:ſi legitio tẽpoꝛe illas poſſe derit vt.ʒ.e de quarta.⁊ ſic abbas illas hẽbat pleno iure : ſꝫ abbas ſuaꝫ ꝓpꝛiã libertatẽ pſcribere nõ poſſꝫ : ſꝫ alius cuius noĩe ipſam allegaret.j.e. cuꝫ ex officij ſi ſuper hoc habuit ta le q̃le puilegiũ:ar.ʒ.đ cõſue.cũ dilect⁹.⁊.j.đ puile.cũ oli. Itẽ pꝫ:ꝙ oĩa iura q̃ abbaſ põt poſſidẽ põt pſcribere.j.e.cũ oli.ſed ñ alia q̃ enumeraň.lxviij.di.q̃uis cõꝛepiſcopi.vñ ea q̃ad vtrã q̃ legẽ ſpectãt põt pſcribere vt hic pꝫ .cognitio.n.cauſaꝝ mr̃i monialiũ tñ đ iure cõmuni ſpectat ad iuriſditiõeꝫ epi.j.đ ex ceſ.pꝛela.accedẽtib⁹ quã pſcribit abbas.vt.j.ſeqť. Ius epale gen⁹ eſt.⁊ hꝫ multas ſpecies ſub ſe que enumeranť.ʒ. đ offi. oꝛdi.cõquerẽte.⁊.c.dilect⁹ in ſi.⁊.j.q̃dã enumeranť : vt dicit circa pꝛoceſſionem ⁊ cetera que ſequuntur.

d Pꝛeſcripſiſſe. Sic ergo abbas iſte tuebať ſe duplici iure ſ.exẽptõis ⁊ iure pſcriptõis:q: iura ꝯtra ſunt.j.c.veniẽs quia ſi tutus erat iure pꝛiuilegij:nõ põt pꝛeſcribere : q: qđ meum eſt ex vna cã ex alia meũ fieri nõ põt.ʒ.de ſi.inſtru. inter dile ctos. Sꝫ dicas ꝙ ſi non ꝓpoſuit iſta duo : ſꝫ ex vna exceptiõe trãſiuit ad aliã quod fieri põt:ar.xxiij.q.j.quiſqs.ff.đ excep. nemo.C.de tranſac.interpoſitas.ʒ.de cã poſ. ⁊ ꝓpꝛie. paſtoꝛa lis.⁊.ʒ. de teſti.ſignificauerunt.⁊.ff.de acquirẽ.poſ. natura liter.§.nihil.⁊ generaliter licitũ ẽ đ vna đfenſione trãſire ad aliã ar.ho.ʒ.đ pꝛoba.licet.⁊.j.e.cũ oliꝫ.niſi vbi ius cõtrariuꝫ ꝓhibet.ff.de re.iu.nemo.ex his vel ſub diſiunctione ſimul ꝓ poſita fuerant vt ſi hoc vel illud pꝛobauerit abbas obtineat ⁊ niſi foꝛte p tãtũ tẽpoꝛis ſpaciũ eccleſia vacaſſet.b.

f Subducto. ſic ʒ.e.c.j.⁊.c.de q̃rta ⁊.c.cũ nobis.q: tẽ defenſoꝛe carebať ſic.C. quomõ⁊ qñ iudex.ſi pſes ſic ⁊ abſenti adijciunť tot anni quot fuit abſens. C.de pꝛe. ſcrip.lon.tẽp.auĉ. ꝙ ſi.

g Sancti petri. Foꝛte ꝑcipiebanť noĩe romãe eccl'ie:ar.j.e .ſi diligẽti. ſed abbas allega bat ad ſe ꝑtinẽ miſteriũ ꝑceptiõis.ʒ.e.ad audientiaꝫ

h Interruptio. Sed contrarium videtur:ꝙ ſi inter rumpit quo ad quedã ergo quo ad oĩa ex iure epiſco pali ꝓueniẽtia:nã q aurẽ hoĩs tetigit : totũ hoĩem te tigiſſe videť:đ pe.di.j.vl'garis:ar.đ duo.reis.l.vl.h tñ vt ſciẽs hẽe ius epale:vno tñ vtiť:ar.ff.đ ſeruitu. ruſti co.pdio.vna ẽ via.⁊.ff.queadmodũ ſerui.ſtillicidij.§. vl.⁊.ff.đ ſeruitu .vt pomũ ad ſi.ſꝫ nõ ẽ ita:vt hic pꝫ.⁊ j.đ capel.mõacho.cũ dilect⁹.licet enĩ pꝛeſcribať i vno capitulo:non pꝛeſcribitur in alio vel ſi fiat iterruptio in vno:non pꝛodeſt in alio.

i Imponentes.ſibi imputet eps: qui tanto tempoꝛe geſta taciturnitate firmauit.C.đ his qui a nõ dño ma nu.l.vl.in ſi.Et ſic patet : ꝙ negligentia pꝛelati nocet eccleſie.Ar.cõtra q: taciturnitas non videtur nocere ſucceſſoꝛi.ʒ.e.nihil.vbi de hoc:ar.ad hoc.ff.de petit. hereditã.ſiquidẽ poſſeſſoꝛ.§.ſiquid aũt. Sꝫ nũqd ei q ñ põt agere currit pſcriptio. videť ꝙ ſic : ſꝫ reſtituiť ff.de iti.actuq̃ pꝛiua.l.j.§.ſiqs ꝓpter..⁊.ff.de ſerui.ru ſti.pꝛedi,⁊ attilicinus. Sꝫ cõtra videť:arg.j.đ apel.ex ratione.⁊.C.de anna.excep.l.j.in ſi.q: vbi nulla petitõ nulla moꝛa.ff.đ ver.obli.ſi pupill⁹.⁊.ff.ſi cer. pe. lecta Dicas ergo:ꝙ pꝛeſcriptio ſemp currit: ſed ſi lediť qs reſtituitur ex iuſta cauſa.ff.ex quibus cau.maio.l.j.in ſi.⁊.l.ait pꝛetoꝛ.§.pmo ⁊ ſecũdo.niſi lex ſpediat curſũ

prescriptionis: vt in.l.C.de ann a.excep.l.i.in fi. et i ca sib9 qui notat ar.3.e.cū nō liceat.et.ff.de iudi.l.ij.§.pe nul.i casu tamē nō fit restitutio qn̄ fit prescriptio: cū pōt habere recursū 9 ipedientē.cuius dolo res periit.ff de dolo arbitrio.§.dolo et hoc si soluendo ē ille dolosus als fit restitutio cō tra aduersariū. ff. de dolo.et elegan ter.§.si dolo.illō tn̄ scias.q vbi qs leditur i prescrip tōe restōnem petē 93 ifra q̄driēniuz C.ō tēp in inte. re sti.l.vlt.vbi vō nō currit semp serua tur illesus.nec est aliqua restitutio ibi facienda.Lau. tn̄ sup hoc dicit.et notat.3.de i ite.re sti.auditis i notu la illa ecclesia. n.

quod esse non potest.3.e.cum non liceat.et.3.de consue. cum inter.et sic patet q idem iuris est in accessorio quod in princi pali: vt si principale.s.visitatio non prescribitur nec procura tio que accedit visitationi.si.3.de foro compe.si diligenti.i fi. et.3.de offi.delegati prudentiā.ad fi.et cōtra correctionē non licet suffragiū q̄rere.j.ō ap.rephensibilis.et.c.ad nostram.

a Cū3 ex officij negauerunt qr tenebantur ad hospitalitatē.xlij. di.§.i.et.c.gescim9

b Petitam.pp qō archieps eos excōicauit.

c Allegantes.et male qr tēpus nō ē modus tollende obligationis.ff.de actio.et oblig.obli gationū.§.plz.ar. 9.C.de agri.et cē. si litibus.libro.xi.

d Penitus.qui dā notauerunt in loco isto.q lz pcu ratio non possit p scribi.tn̄ si eps vi sitat et nullā recipi at procurationem tūc pōt pscribi pro curatō.ar.ad hoc j.de censi.sopite. cum enim procu ratō talis possit cō

Idem.parisien̄.episcopo.

Cum ex officij sui debito senon̄. prouinciaz visita ret archieps senon̄.per parisi en̄.dioce.transitū faciens ad abbatis.s.mag'orij prioris ō castres et quorūdā aliorū ec clesias eiusdem dioce. necesse habuit declinare:a quib9 cum procurationē sibi debitā postu larz:ipsi eā ibumaniter nega uerunt[a] ad sue negationis de fensionez hoc solū allegātes[b] q nō meminerāt se pcuratio nē huiusmodi pdecessoribus eiusdē archiepi exoluisse:nec ab eis aliqn̄ fuisse petitā[c]: et i fra. Nos igitur premissā alle gationē eorū nullā penitus[d]: reputantes: cū cōtra procura tionē[e] que ratione[f] visitatiōis debet: prescribi nequerit quē admodum nec contra visitati onem[g] ipsaz potest aliquo mō pscribi et si alius cōtra eū scri bere possz vtrāqz. Ideoqz mā damus: quatenus sniaz quā i huiu'mōi cōtemptores de an tiqua metropolis 9suetudie[h] tulit archieps memorat9: vs qz ad satisfactionez condignā faciat obseruari quia m apo stolum qui spiritualia semiat nō ē magnum si metat carna lia: cuz nemo cogatur suis sti pendijs militare. Siquid eniz

aliud[i] q̄ superius dictū est fu erit allegatū: cōtra itentionez archiepi obijcere voluerit et pbare: nos eis faciemus iu/ sticiā exhiberi. dē pisano ar chiepiscopo.

Si diligenti[k]: et ifra cum iudicatus calaritan9 ad ius et pprietatē beati petri pti neat: sicut tota[l] sardinia nullo ptinet mediante: tibi nō licuit p te vel ecclesia tua a marchi one masseiudice calaritano fi delitatis exigere iuramētū: et ifra. Nos igit que nūci9 tuus pponere voluit pleni9 circū spectis: nō itelleximus te vel ecclesiā tuā sup hoc aliquo iu re subnixā: cū auct.se.ap.non oñdas p quā a iudicibus cala ritanis tu et antecessores tui fi delitatis exigeretis iuramen ta: nec prescriptione aliqua muniaris cum m confessio nem[m] tuā nec ecclesia pisana vel tu fueris in quasi[n] possessi one iuris exigēdi huiusmodi iuramentū: qō pro se.ap.ab ip sis iudicibus receptū fuisse fa teris: p qō 9stat ecclesiā roma nam semp i quasi possessione fuisse: cum pro ea ministerio tuo et antecessorum tuoruz ex actum fuerit et prestitum iura mentum: et etiam possidere di caf cuius noie[o] possidet: si di/

b Consuetudine. pscri pta.ix.q.iij.cōquestus.i mo de iure cōi.j.de cen. sopite.cū de iure cōi 93 visitari.cū epus est negli gens.ix.q.iij cū simus.et de iure cōi 93 habere tūc pcurationē: vt hic pz qr nemo suis stipendijs co gitur militare: vt hic di cit.et.x.q.ij. precarie. et.x iij.q.i.§.his ita.et.xxviij. q.i.iam nūc.in fi.et.j. de simo.cum iit romana.

i Aliud.vt priuilegiū 3.e.accedētes.vel si.ali/ quādo absoluti fuissent ar.j.de censi.sopite.

k Si diligenti.casus. Archieps pisanus fecit sibi prestare iuram tū fidelitatis noie suo et ecclie pisane a marchio ne masse iudice calarita no pro illo iudicatu. cū tn̄ iudicatus ille pertine at ad romanam ecclīaz papa hoc itelligēs mādā uit archiepo pisāo vt eū absolueret ab illo iuram to.vt illō postmoduz ex biberz romane ecclie co n ō obstāte.vn̄ archieps misit nūcios suos ad do minū papā.vt ipm super hoc excusarēt. Rn̄dit ei dē.q postq̄z ipse fuit as sumptus in archiepm iu ramentū illud fidelitatis recepit ab illo iudice pro romana ecclīa.et hoc idē facit an̄cessor suus papa vero audita responsiōe et alijs que nuncij sui proponere voluerunt ad eius excusatōz rescribit eidem archiepo prout pz in littera.b.

mutari: vt.x.q.iij.relatum. ergo et remitti: sed nō est verum.quia expsse n̄ potest eps pcurationē illā remit tere.j.ō censi cū venerabilis.ar.9.j.de dona.pastoralis. Iteratio legis obuiat ei.nā q̄diu qs hz iter et haustū 93 habere.ff.de serui.ru.predio.l.iij.§.vlt.et licet ager sit sterilis ita quod nihil inde recipiat. tamen retineo vsu fructum i eo.ff.de vsufru. arboribus.§.vlti.ioan.

e Procurationem.ff.de.offi.presi.plebiscitio.et.ff.de offi proconsul.solent §.vlti.et.l.obseruare.

f Ratione visitationis.si 3.e accedentes.vbi de hoc

g Visitationez. Istud esset prescribere obedientiam

l Tota sardinea.ar.q codē priuilegio cēset mēbra et caput 3.e.cū nō liceat.xij.di.de his et.c.nō lz.et.j.de cog.spir.sup eo.

m Confessionē q̄ sibi pudicabit i hoc.3.de 9fes.cū sup.et.c. vlt.vbi ō hoc.vn̄ pscribere nō potat cū sciret rē ad aliū ptinē

m Confessionē.de q̄ habuisti l pte decisa. (vt j dicit

n In quasi.hoc iō dicit.qr icorporalia nō possident.3.ō cā pos.cū ecclesia.et.ff.ō vsucap.sequitur.§.si viā.

o Cuius noie possidet.et ita ille possidē itelligit.cui9 noie alius possidet supra de resti.spo.cum venissent.et.ff.de acqui.

catur q nomine tuo ⁊ antecessorū tuorū ⁊ nō nomie nostro ⁊ ecclesie roma. fuerit iuramtum exactū: posset iferri q iuramentū prestitū de ꝯseruando iure ⁊ honore se. ap. fuerit violatuꝫ. vnde licite retineri non posset: qđ ꝯ iuramentum huiusmōi fuerit sciēter obtētū: qꝛ ēt ꝺm hoc locū ꝑscriptō hīe nō possꝫ: cū i ꝑscriptōe rerū ecclesiasticarū bona fides[a] ⁊ iustus[b] titulꝰ exigātur: ⁊ si ēt locū potuissꝫ hīe ꝑscriptio nō credimus centēariā ꝑscriptionē que sola currit aduersus ro. ecclesiā posse probari.

Idem episcopo lucano.

Cum olim frater epe cū abbate ⁊ monachis .s. saluatoris de ficheto sup plebe salamaꝫane ⁊ adiacētibus capellis illius in nostra presētia litigando instōnem eis ⁊ alia ad ius epale pertinentia vendicares: ad fundandā intentionē tuā ius cōe principaliter allegabas: cuius auctoritate dicebas vniuersa spiritualia in predictis locis que sūt in dioc. tua [c]cōstituta ad te tā q ad diocesanū epm ꝑtinere arbitriuꝫ[a] preterea super hoc ꝓmulgatum a pistorieñ. epo archipsbytero ac primicerio lucanis allegās. ad elidendā aūt itentiōꝫ tuā abbas grego. vij. pape priuilegiū exhibuit qđ ꝑ dictū arbitriū multo videbat tpe ꝑcessisse: ꝑ quod tā monasteriuꝫ q plebs ⁊ capelle predicte videbātur libertati donate: ⁊ ifra. Alioꝝ quoqꝫ ro. pon. dictꝰ abbas priuilegiis vtebat post arbitriū ꝓmulgatum obtentis: qui libertatis priuilegia sibi cōcedere videbāt: ⁊ ifra. Quia predictꝰ abbas sufficienter ostēdit monasteriū suum super instōnibus. destitutionibus ⁊ ordinationibus plebani ⁊ clericorū baptismo ⁊ penitentia in leuioribꝰ culpis sepultura đcimarum ꝑceptiōe ac diuinis officiis celebrādis tā in plebe q capellis predictis in excōicādo atqꝫ interdicēdo ⁊ etiā ab

pos. quod meo. ff. quemad. ser. amit. l. ij. idest vlu retinetur.

a Noie tuo. Hoc non pōt habere locū: nisi qñ sciret vel crederet hoc iuramētū ꝑtinere ad romanā ecclesiā: ⁊ hoc ipe archieps ꝯfitebatur: q añcessores sui noie romane eccłie receperant huiusmodi iuramētū: vñ seqtur: q si dicat. q nomie suo recepit iuramētū: sic fecit ꝯ fidelitatē vsurpando ius romane ecclesie: ⁊ iō dicit: q ꝑscribere nō posset: cū nō ostdat titulum ⁊ habeat malā fidē. qui enim scit reꝫ ad aliū ꝑtinere vel credit: non pōt ꝑscribere: nisi habeat titulū cuiꝰ noie ꝑscribat. ꝫ iste non ostdebat auctoritatē sed is aplice. vñ ñ poterat prescribere fineꝫ huius notule. itellige ꝓut nō. in gl. se. ex hoc.

a Bona fides. ⁊ illud generaliter verū ē: q ꝺm canones bona fides prescribētis necessaria est siue de re spūali siue ciuili. i. eo. qm. ⁊. s. e. vigilanti. ⁊. xxxiiij. q. ij. si virgo. ⁊ bona fides itelligit: cū aliqs credit tradentē eē dñm vel habere ius distrahendi: licet erret i facto. ff. de vb. sign. bone fidei. ⁊ hec bona fides sēper ꝑsumit nisi ꝓbet' cōtrariū cū lex dicat presumi ignorantiā: nisi ꝓbet scientia. ff. de ꝓba. veriꝰ qñqꝫ tñ ꝑsumit ꝯriū propter denūciatōnis vigorē. C. de rei ven. si fūdū. vel qꝛ mercatur aliquid ꝯ leges. C. de agri. ⁊ cen. quēadmodū. li. xj. vel si emit a ꝓcuratore meo ꝑ collusionē. vł qꝛ emit a ꝓdigo vel luxurioso: cui bonis interdictū est. cuꝫ sciret ꝓtinus illū ꝯsumpturū pecuniā. ff. pro ēp. q fundū. §. q sciens. ⁊. l. siqs. qñqꝫ tñ qs hꝫ ꝯsciaꝫ rei aliene. ⁊ tñ vsucapit vt si decretū iudicis iteruenit. ff. đ noxali act. ⁊ si gnāliter. et xvj. q. iij. placuit. vt gcūqꝫ ⁊. s. e. c. i. Illud tñ scias. q nō obstat accipiēti mala fides tradēꝛ. ff. de diuer. ⁊ tēp. ꝑscrip. an. vitiū ar. ꝯ. C. đ ꝑscrip. xxx. an. auc. male fidei. ꝫ illđ itelligit de prescrip. x. vel. xx. āno. vbi bona fides ab vtraqꝫ pte exigit. ꝫ. xxx. vel. xl. an. ꝑscriptio ꝺm leges nō nocet. xvj. q. iij. §. pōt. ⁊. v. qd si mala fide. C. đ ꝑscrip. xxx. an. siqs ēptōis. s. e. vigilāti. Iteꝫ dꝛ bona fides. lꝫ qs erret i iure. ar. i. de iurepa. cura. ꝫ illđ intelligitur alit. vt ibi dē. ⁊. ff. de peti. here. ꝫ ⁊ si. §. scire. lꝫ secus sit in vsucapione. ff. đ vsuca. nunqꝫ. ij. Itē ⁊ si habeat ꝯsciam dubiā bone fidei dꝛ. ff. de vsur. qui scit. §. bone fidei.

b Iustus titulus. Ex hoc videtur q bona fides nō sufficiat sine iusto titulo si. i. de deci. duduꝫ. qꝛ ex solo cursu tpis ius nō ꝯstituit. sicut nec tollit. ff. de act. ⁊ obli. obligationū. §. plꝫ ꝫ ꝯ videtur q bona fides tñ sufficiat in huiusmodi ꝑscriptiōibus. i. e. quoniam omne. et. s. eo. vigilanti. et. c. de quarta. ⁊ ꝫ. de cā. pos. cū ecclesia. in quibus tñ sufficere vꝛ bōa fides cū de titulo ibi nulla fit mētio. imo videt q ista ꝯria sint. si. n. aliquis hꝫ iustum titulū puta priuilegiū siue ꝯcessionem iā securus ē. vñ postea non ē ei necessaria ꝑscriptio. vel si iā prescripsit nō ē necesse ipetrare priuilegiū. imo impetrando vnū alij renunciare vꝛ. i. e. veniens ei qđ semel meum ē. ex alia cā meū fieri ñ pōt. s. de fi. instru. iter dilectos. et isti de act. §. sic itaqꝫ. et. ff. đ acqui. pos. possideri. §. si ex pluribꝰ ad hoc pt dici q titulus pro tanto dꝛ iustus qꝛ dat cām ꝑscribendi. lꝫ in veritate ñ sit iustus. qꝛ tunc nulla prescriptō ē necessaria. ff. de v bis. l. seqtur. §. si lana. vñ minus iustus titulꝰ dat cāꝫ ꝑscribēdi. si adsit bona fides. vt ille credat talē titulū sufficere et credat tradentē eē dñm et sic pōt intelligi quod dicitur. s. e. de quarta. et. s. đ ꝯsue. c. cū dilectus. et. i. de emp. et vē. ꝑuenit. ff. ꝓ ēp. et q vulgo. et. ff. ꝓ legato. l. iiij. et vlt. ꝫ cū in cāu isto non ostderet aliquē titulū et sciret rē ad aliū ꝑtinere. vt pꝫ ꝑ ꝯfessionē illiꝰ ñ poterit ꝑscribē. iō dicit q bona fides et iustꝰ titulꝰ requirunt i ꝑscriptōe rei eccliastice. Io. dicit q circa icorporalia ñ ē necesse allegare titulū vt notat ꝺm cū. s. đ cā pos. cū eccłia. Sꝫ hoc exēplū ꝯdicit ei. Ut ergo sciat qñ sit necessariꝰ iustꝰ titulꝰ et qñ sufficiat bona fides ispiciēdū ē an illa sup qbus allegat ꝑscriptō iure cōi valeant ab ipso possideri necne. Si. n. iure cōi possint possideri sufficit bona fides ad ꝑscribendū. et sic itelligūtur qñ oīa iura istius tituli. et. xvj. q. iij. et iiij. ꝑ totū. eo saluo q dictū ē đ limite. s. e. qꝛ. Si vero iure cōi possideri ñ possūt ab eo q obijcit ꝑscriptōem qātūcūqꝫ hēat bonā fidē ñ ꝑscribit. qꝛ ꝑscriptio ius creatuꝫ ad uocat nouū aūt ius nō creat. vt. c. di. cōtra morē. xciij. di. illud sic ius deciarij ñ cadit in laicū. et iō nulla valꝫ ibi ꝑscriptio. xvj. q. j. c. vl. et. q. iij. §. pct. v. q. si ꝑuatꝰ. ⁊ q. vj. c. i. et s. eo. cāe que. vbi nō ꝓdest titulus. et. j. q. iiij ꝗsituꝫ sic ius eligendi nō cadit i laicū. s. de elec. sacrosancta. ⁊. c. messana. et. j. đ iurepa. c. a nobis. et sic itellige. j. de deci. dudū. qꝛ et illi hospitalarij đ iur cōi đcias

soluendo legitima prescripti one munitum [e] abbatem ipsũ ab impetitõne tua super iã di ctis articulis duximus absol uendum super illis tibi per petuum silentium iponendo: super alijs oibus que ad ius epale spectare noscũt. iuxta tenorem [f] arbitri eundẽ abba tẽ quo ad plebẽ ⁊ capellas p dictas sniatr ↄdẽnantes. [l] dẽ.

Venies ad p̃.n.abbas.s. martini de pãnonia: ⁊ ĩfra. Petit a nobis postmodũ idẽ abbas vt vesprimeñ.eps nõ impediat [g] vel faciat impe diri: quominus omnes qui in simagieñ.parochia vel comi tatu consistunt: de omnibus q̃ possident decimas sibi soluãt: sicut in priuilegijs pascalis pa pe.p̃.n.⁊.s.stephani regis [h] cõ tinetur: prefactus vero episco pus postulauit [i]: vt decimas si magieñ.comitatus infra sue dioc.terminos constitutas q̃s detinet idem abbas sibi resti tui faceremus: nisi aliquo iur̃ speciali [k] seipas possidere mõ strarẽ. ⁊ infra. Chrisma [l] vero oleũ sanctum cõsecrationes altarium seu basilicarum: or dinationes clericorum qui ad sacros ordines promouẽdi fu erint clerici ecclesiarũ vł ca pellarum ipsius mõasterij qd est in vesprimeñ.dioce.consti tutum a vesprimeñ.episcopo postulabunt: siquidem catho licus fuerit ⁊ gratiam se.ap. habuerit ⁊ ea gratis sine pra uitate aliq̃ voluerit exhibe re: alioquin ab alio quem ma luerint presule catholico su scipiẽdi ea liberam habeant facultatem: sicut in priuile.di cti pascalis [m] ⁊ alex.pape.p̃. n.perspeximus contineri: nõ obstante priuilegio clem. [n] pa pe per quod priuile.suorum pre.non extitit derogatũ: cũ de ipsis nullam [o] fecerit mẽtiõ nem: presertim cum ⁊ ipse cle mens: priuilegium illud con cesserit saluis institutionibus non solũ roma.eccle. sed ipi us etiam legatorum. Nec ob stare poterat prescriptio quã idem abbas in suum subsidi um opponebat [p]: quia si consu mata erat: quando ab alexã. papa priuile. impetrauit iu ri prescriptionis renunciasse [q] videtur: presertim cum

possidere nõ possũt. vñ ↄpellebãt titulũ osidẽ: ex quo habuissent cãz pscribẽdi. Sic ⁊ ĩ mõasterio si mõachi nollẽt sub esse epo: q2 allegarẽt pscriptiõẽ cũ d iure cõi subiectõẽ euitare nõ possent. ⁊ gnãliter obtinẽt hoc in his ⁊ alijs oibus q̃ iure cõi possidere nõ possũt ab his q ea dtinẽt. ⁊ hoc pz. ex eo q talia ĩ petrãt p priuilegiũ ergo de iure com muni nõ possiden tur. c. dist. ↄ morẽ. Sic eps in parro chia alterius epi ñ põt decimas et ec clesias possidẽ de iure cõi. vñ d si al legaret pscriptiõẽ ĩ decimis ⁊ ecclijs in dioce. alteri9: al legare dz titulum ⁊ hoc pbat: ⁊ hoc pbatur in quadã decre. noua greg. q̃ incipit. Venera biliũ. ⁊ cau. a. d h fuit int archi epz rothom. ⁊ epz lexo uieñ. Et idẽ ẽ de alijs prochijs infe rioribus vt vna ec clesia in prochia alterius ñ prescri bat siñ titulo: ⁊ sic ĩtelligit. s. e. ad au res. nisi illa ecclia q̃ p̃scripsit habeat titulũ. Sz videt: q olĩ sufficiebat bona fides. s. c. ad aures. b.

d Uam oli. tua dioecesi xvi. q. vij. omnes basi lice. ⁊. xviij. q. ij. monasteria. ⁊. s. e. cum non liceat.

e Arbitriũ. s. ab vtraq; pte approbatum. vt. s. de ar bi. ex parte.

f Prescriptiõe munitũ. ⁊ sic abbas põt pscribere iu ra epalia ↄ epm. vt. s. e. audit. vbi de hoc.

g Tenorẽ. ⁊ ita snia p abbate ĩ his tm̃ in qb9 pscrip sit ĩ alijs stat arbitrio ⁊ fert snia p epo. nec imerito q2 p arbitriũ recessum fuit a priuilegio grego. ad min9 in his q̃ faciũt p abbate. sed libertati nõ potuit abbas re nũciare p arbitriũ sine licẽtia pape. s. d arbi. cum tpe alia vero nõ valuerũt tan q̃z p mẽdaciũ ĩpetrata post arbitriũ. j. d. dci ex mltiplici. T: itelligit q arbitriũ nõ tãgit capitula illa sup qb9 fert snia pro abbate. ⁊ i qb9 pscripsit ↄ epm. als nõ potuisset pscribere pdicta: q2 psumeret habuisse malã fidẽ pp arbitriũ. q2 habens malã fidẽ nõ pscribit. j. e. c. vl. ⁊ hoc probat p litterãz sequentẽ: vbi dicit: iuxta tenorem arbitrij ⁊c. b.

g Venies. ĩpediat ĩ tentabat abbas vti possidetis. b.

h Regis. stephani. ar. q reges possũt dare priuilegiũ decimaz. ⁊ de rebus spũalibus. cvi. di. ↄstantinus imperator. s ↄrium vez ẽ. j. de decĩ. tua nos. ⁊. c. dudũ.

i Postulauit. Sup libellis istis nõ formãt snia: sed sup secũ da p te libelli ipsius ab batis: in q̃ petijt vt clerici eccliaz monasterij li bere possint recipere sa cramẽta que numerant ĩ ver. chrisma ⁊c. ⁊ ibi in cipit formare sniam sup alijs libellis nihil dicit ĩ hac decre q2 nõ ptinent ad hunc titulũ. b.

k Spãli. sic argumẽta tur. c. di. ↄ morẽ. sed h ab bas osidebat libertatis priuilegium.

l Chrisma. hic incipit sententia.

m Pascalis. idẽ vide tur d iure cõi: q ab alio posset repetere: et si illa clausula non esset appo sita: q2 propter maliciã si ue desidiam iudicis de legati deuoluitur pote stas ad eũ qui ĩ causa il la iudex nõ est. s. de off. ordi. significauit. ⁊. s. de fo. cõpe. ex transmissa. et c. ex tenore. ⁊. l v. distin. si forte.

n Clementis. dato sup predictis articulis vt il la sacramenta reciperẽt a quo vellent quod non valuit.

o Nullam. sic patz ex presse: q secundũ priule gium dz facere mentio nem de pmo. ad hoc vt reuocet illud. de hoc di ctũ est plene. s. de rescrip. c. i. Quidam tamẽ dicũt aliud esse in priuilegio q̃z in rescripto. cũ priuilegiũ sit lex priuata iij. di. priuilegia. ⁊ vna lex non debet de alia facere mẽtionem. sed illud obtinet in legibus cõibus quas princeps hz ĩ scrinio pectoris sui. C. de testa. oium. secus in legibus quaz ñ hz me moriã. s. d off. dele. ex pte. sicut nec hz memoriã rescriptorũ.

p Opponebat. super premissis sacramentis accipiendis ab alio episcopo.

q Renũcia sse. Nõ q priuilegiũ ⁊ pscriptio ↄria sũt: ex quo si mul hri non pñt. vt dixi. s. e. si diligẽti. ⁊. c. audit. q2 igressus vnius alterius operatur egressum si. xxxij. q. i. cũ renunciatur c. di. contra morem. ff. de separa. l. i. §. illud sciẽdum. ff. d mio. in cause. ij. in pn. ⁊. ff. ad municip. l. i. ff. de leg. i. si quando. C. de thesau. l. vna. libro decimo. sicut econuerso vtendo iure cõ muni renunciatur priuilegio. s. de consti tu. cum accessissent ⁊. j. de preben. pro illorum. ⁊. j. de priui. si d terra. ⁊. c. accedenti b9. ⁊. C. de iu. do. ipe. l. ij. ⁊. ff. rẽ ra. ha. l. iij. § falsus pcurator.

coꝛam nobis pꝛiuilegio illo ſit vſ⁹ qđ ſue intentioni ᵃ quantū ad hūc articulum ꝯ̄dicit. ᵇ Si vero nōdum conſumata erat p̄ſcriptio: ſed erat i p̄ſcribēdo poſt imperatum huiuſmodi p̄uilegium bonaꝫ fidem nō habu t: ꝛ ideo ꝫm canones nō p̄ſcripſit.

Idem i ꝯcilio gnāli.

Quoniā ᶜ omne quod nō ē ex fide peccatū ē ſynodal i iudicio diffinimus: vt nl̄la valeat abſqꝫ bona fide ᵈ pꝛeſcriptio tā canonica q̄ꝫ ciuilis ᵉ cum generaliter ſit omni conſtitutioni atqꝫ conſuetudini ꝺ rogandum: que abſqꝫ moꝛtali peccato non poteſt obſeruari vn̄ opoꝛtet vt qui pꝛeſcrib t in nulla ᶠ tempoꝛis parte rei habeat conſcientiam aliene.

De ſententia ꝛ re iudicata.

Gregoꝛius.

Sententia ᵍ contra leges ʰ canoneſue p̄lata licet non ſit appellatione ſuſpenſa non poteſt ipſo iure tamen ſubſiſtere. Idem.

Sꝫ videt̄ qꝫ iure cōi ꝛ p̄uilegio poſſit qs ſimul vti.ſ̄.de ꝯſue. cū dilect⁹: nec renūciat qs iuri militari: lꝫ vtat̄ iure cōi .ff. de mili.teſta.l.iij.ꝛ.xxiij.di.q̄ꝫ qꝫ i pꝛin.ꝛ ff.de p̄uile.cre.l.an̄pe ſic iuri cōi ꝛ ꝯſuetudini aliqs initit̄.xcv.di.oli.ꝛ.j.de cenſi.ſopite. Pōt.dicit.qꝫ hic receſſū fuit a iur̄ cōi .ſ.p̄ſcriptōe: q: ipetrauit abbas p̄uilegiū dōa tōis.ꝛ ex diuerſis cāis ñ pōt hr̄e dñiuꝫ.ſ̄.de ſi.inſtru.iter dilectos.ꝛ .ff.ꝺ acq.poſ.l.iij.§.ex plurib⁹ Sed ſi ipſe impetraſſꝫ p̄uilegium ꝯfirmatōnis illud ñ obſtarꝫ.q: ꝯfirmaret ius quo vtebat̄.ſ.pꝛeſcriptione.

a ¶ Intētiōi.dicebat abbas qꝫ li ebat clicis eccliaꝝ ſuaꝝ recipe ſacramēta ab epo q̄ vellēt iure p̄ſcriptōnis ꝛ p̄uilegio alexandri.dicebat qꝫ p̄mo a diocesano ſuo ꝛ ita p̄uilegiū iſtō q̄ꝫtū ad hūc articulū ꝯ̄dicit.ꝛ ita impetrādo ꝯ̄riū p̄uilegiū r̄nūciauit p̄ſcriptōni.ꝛ pꝛecipue: q: vſus ē i iudicio p̄uilegio aler. Et idē eēt ſi p̄uilegio ñ fuiſſet vſus: q: eoip̄o qꝫ ipetrauit p̄uilegiū renūciabat p̄ſcriptōi.ꝛ ita hēbat malā fidē.ꝛ iō ñ poſſat p̄ſcribē p⁹ ipetratū p̄uilegiū ſi nōdū erat ꝯpleta p̄ſcriptio: vt lr̄a dic̄. Sꝫ ſi nullū p̄uilegiū allegaſſet: ſꝫ ſolā p̄ſcriptōeꝫ: nūqd alr̄ eps poſſꝫ p̄ſcribē collatōeꝫ iſtoꝝ ſacramētoꝝ ex hac lr̄a vr̄ qꝫ ſic. Cōtra vr̄.ſ̄.e.ſi diligēti.q: i talib⁹ q̄ ſūt ꝯ̄ ius cōe: titulus neceſſari⁹ vꝫ.vt ibi dr̄: vt.j.de deci.dudū.ꝛ.c.venerabiliū.

b ¶ Cōtradic̄.ſi.j.ꝺ ꝯceſ.p̄bē.ex tenoꝛe.ꝛ.ſ̄.ꝺ ſiđ iſtr.iputari.

c ¶ Quoniā oē.ex fide.i.ex ꝯſcīa.ſic exponit̄ ꝺ peni.di.iij ad ſi.§.illō q̄ſi ad me.ſ̄.ꝺ reſti.ſpo.lr̄as.xxviij.q.i.§.ex his.

d ¶ Bona fide. Ar.ꝯ̄.j.ꝺ iurep.a.cura. Qñ qs dicat̄ hr̄e bonā fidē: dictū ē.ſ̄.e.ſi diligēti i notula: illud gnālr̄: ꝛ glꝫ p̄ſumit̄ habere bonā fidē. Sed qd ſi aduerſari⁹ ēt vellet p̄bare ipſuꝫ nullo titulo poſſediſſe: ſed poti⁹ p̄ violentiā: ꝛ ſic mala fide incepit poſſidere videt̄ qꝫ debeat audiri: exquo vult p̄bare oꝛiginem p̄ſcriptōis vitioſam .C.de pig.act.nec creditoꝛes ꝛ.C.de p̄ſcrip.lō.temp.in auc̄.malefidei.C ꝺ diſtrac.pig.ꝛ qui ſub imagie.ꝛ.xvi.q iij.ſi ſacerdotes.ꝛ.c.ſe.ꝛ.c.lꝫ.ꝛ.c.i.in ſi.ꝛ.xciij.di.illud C.de p̄ſcrip.xxx.anno.ſi qs emptionis .§.ſed hec. Ar.ꝯ̄.ſ̄.e ad aures.q: vt ibi dicit̄ quadragenalis p̄ſcriptio omnē tollit actionem.ꝛ.C.de p̄ſcrip.xxx.anno.l.penul.ꝛ vl. Ad hoc pōt dici: qꝫ bene dꝫ audiri q̄ vult p̄bare malā fidem ab initio habuiſſe: q: poſtea p̄ſcribere nō potuit.ſ̄ .c.primo i ſi.ꝛ.c.vigilanti.ꝛ.c.ſi diligenti.ꝛ hic. Sꝫ nunqd tenentur hic docer i de titulo: cū hic tm̄ dicat̄ de fide.de hoc dictū ē.ſ̄.e .ſi diligenti in notula ex hoc videtur.

e ¶ Qꝫ ciuilis. Ex eo qꝫ dic̄: tā canonica q̄ꝫ ciuilis: videt̄ qđ papa voluit p̄iudicare p̄ſcriptōi laicoꝝ: q̄ p̄ſcriptio locū habꝫ vbi ēt habēt malam fidē i p̄ſcriptōe.xxx.vel.xl.an.ſ̄.e.vigilāti.ꝛ.xvi.q.iij.§.pōt.ꝛ.§.qꝫ ſi mala. Dicebāt io.qꝫ rōne peccati ſtatuit hoc papa de p̄ſcriptōibus laicoꝝ: q: ois cā rōne peccati ſaltē idirecte ptinet ad eccliam.ſ̄.ꝺ iudi.nouit.ꝛ ꝫm hoc oia ciuilia iura q̄ tractāt ꝺ p̄ſcriptōne.xxx.vel.xl.an.in malefidei poſſeſſoꝛibus nō tenēt hodie. Sꝫ hoc nō credo qꝫ p̄ iſtā ꝯſtitutionē papa voluerit pꝛeiudicare legibus. Sed quo ad ius diuinū vex̄ ē illud: ſi ſine peccato moꝛtali laic⁹ maleſidei p̄ſcribēſt alē rē r̄tinē ñ pōt.xxiiij.q.vi.c.i. Et lr̄a iſta ſic itelligit̄: iā canōica.i.tā ꝺ re ſp̄ūali q̄ꝫ ciuili. Et lꝫ ſuit dicē: ille q̄ p̄ſcribit bonā fidē hr̄e dꝫ ſiue res quā p̄ſcribit ſpālis ſit vl̄ ciuil̄ ꝫꝫ iura canonica: ꝛ ſic nihil ſtatuit ꝯ̄ leges. Uel dicat̄ ꝫm qđ dixit Jo. et lex aliud ꝯſiderauit quā canon lex n.ꝯſiderauit negligētiā nō petētꝫ reꝫ ſuā.ſ̄.e.vigilāti.ꝫ canon ꝯſiderauit peccatū p̄ſcribentꝫ mala fide.qđ ñ excuſat negligētiā ñ petentꝫ rē ſuā.ꝛ iō dic̄ hic.qꝫ nl̄la valet p̄ſcriptō ſiū canonica vl̄ ciuil̄ q̄ ſine peccato moꝛtali ꝯſeruari ñ pōt vn̄ poti⁹ ſtādū ē canoni q̄ꝫ legi i lꝫ caſu.q: p̄ſcribēs nō excuſat̄ a p̄tō per rōnem legis: ꝛ iō canon voluit p̄pter p̄iculū aiaꝝ i lꝫ leges coꝛrigere.lꝫ nō ſeruet̄ i iudicio ſeculari: ſicut dr̄ ꝺ legib⁹ p̄mittētibus vſuras q̄ hodie ñ tenēt.vt nō.j.de vſur.q: i oibus ꝛ ꝯſtitutio iſta tm̄ reſpicit futura: cū ꝺ p̄teritis nihil dicat.ſ̄.de ꝯſti.c.vlt.vbi de hoc.

f ¶ Nulla tp̄is.ſ.ip̄ius p̄ſcriptōis. Si.n.poſt ꝯpletā p̄ſcriptōem ſciat rē alienā: nō iō dr̄ mala fide poſſidere: ꝺ hoc dr̄.ſ̄.e.vigilāti. Sed qd ſi tp̄e p̄ſcriptōis habuerit ꝯſciam leſam: poſtea icipiat habere nō leſaꝫ nūqd p̄pter hoc ē iterrupta p̄ſcriptio: ñ videt̄: q: erronea fuit.vn̄ eā deponere dꝫ.j.de ſim per tuaſ.ꝛ.xi.q.iij.cui ē il lata. Jtē qd ſi dubitat an res ſit ſua ꝛ hꝫ iuſtā cāꝫ dubitatōis.adhuc dr̄ bōe fidei poſſeſſoꝛ: ꝛ vtit̄ fructib⁹.ff.de vſuris q̄ ſit.§.bone fidei ꝛ i hoc cāu p̄ſcribit: lꝫ hēat ꝯſciam dubiā: ñ tn̄ leſā: q: neſcit adhuc an res ſit aliena: dꝫ inquirē ab alijs ꝺ re illa: vt ſic p̄ueniat ad veritatē.ar.xxxvij.di.§.vl.xxiij.q.vl.occidit. Jtē qd ſi plat⁹ hēat leſaꝫ ꝯſciaꝫ alic⁹ rei q̄ꝫ poſſidet: lꝫ ecclia hēat bonā fidē.nūqd tenet̄ dimittē illā. Rñdeo ñ: ꝫ ſignificabit illi cui⁹ ē: vt petat: ꝛ ſic purgabit ꝯſciaꝫ ſuā: nec in lꝫ vr̄ fraudē facē.ff.ꝺ neg.ge.atq natura.§.cū me abſte.ꝛ.ff.mā.qntus.ſꝫ ſi ille veniat ꝛ petat i iudicio ꝛ plat⁹ ꝯfiteat̄: nunqd p̄iudicat ecclie: q̄ hꝫ bonā fidē. Si.n. platus ꝯſtitut⁹ a collegio ad defendēdū ꝯfitet̄ tanq̄ ſindicus i iudicio bn̄ p̄iudicabit̄ ecclie: q: tūc ſuſtinet pſonā totius capli.alr̄ ñ credo qꝫ ꝯfeſſio plati p̄iudicet ecclie niſi foꝛte ꝯfiteret̄ ꝺ eo: qđ ipſemet feciſſꝫ.ar.xxv.q.ij.poſtq̄ꝫ. De hac mā̄ dixi.ſ̄.ꝺ elec.dudū.§.ij.

g ¶ Sententia. Decre.iſta loquitur ꝺ materia illa.xvi.q.i.frater noſter.ꝛ ex illa lr̄a pōt colligi caſus huius decre.

h ¶ Contra leges.que dicunt: qꝫ ſnīa a nō ſuo iudice lata non tenet.C.ſi a nō compe.iu.l.i.ꝛ.ij.ꝛ vl.ꝛ.ij.q.i i p̄mis.ꝟ.de pſona.xi.q.i.c.penul.ꝛ.ſ̄.ꝺ iud. at ſi clerici.ꝛ.xvi.q.i.frater noſter.vt hic patet. Jteꝫ ſententia lata contra leges.ideſt ius conſtitutionis: ita qꝫ

hoc lu snia exprimatur: nulla ē ipso iure: ꝛ citra appellationem rescinditur: vt hic pꝫ: ꝛ.j.e.cum iter vos.i fi. ꝛ.j.e.inter ceteras.ꝛ.ij.q.vj.§.diffinitiua.ꝟ.itē si snia contra ius scriptū.ꝛ.ff.de appel.l.si expressi. Itē si calculi error in snia sit expressus snia non tꝫ.ff.que sen.si ne ap.rescin.l.i.§.i.ꝛ.j.de sen.ex. per tuaſ nec efficiſ aliqua per appellationē: vt i .l. pdicta si expressi.ar. ꝯ ꝙ efficiatur aliqua p appellationē.ff. rē ra.ha.l.iij.§.fi.l sus.ꝛ.ff.de iud.lꝫ Sed non ē ita ibi cū snia lata ē in psona falsi pcuratoris vñ ab initio tenet snia q̄ꝫdiu cōstet ꝯ falso pcuratore.ꝛ si dñs ſcurrat ad cōe auxiliū appellationis.itelligitur approbare factū falsi pcuratoris.ꝛ iō per appellationem efficitur aliqua que p exceptōnē poterat irritari: secus vbi ab initō nulla ē vbi ē defectus i iurisditione ibi p appellatōnem non firmatur.vt hic.et in cō cor. ibi positis. ſꝫ in.§.falsus.ꝛ in.l.lꝫ verū nō fuit defectus in iurisditōe.

a L Argantiū celeri.si.ij.q.i.sicut.ꝛ.C.de iud.pperādum.in prin.ꝛ ꝯ.de do.ꝛ contu.finē.ꝛ.c.venerabilis.ar.contra.xj.q.iij.cū apud. Illud intelligitur: qñ snia lata ē ad mortē: ꝛ ibi differſ executio ex cā: vt ibi. ꝯ nēo m̄ cum nimia festinatione ferenda ē snia añq̄ꝫ iudex possit esse instructus.ꝯ.de in inte.resti.tū ex lr̄is q: ipm oꝫ cuncta rimari.xxx.q.vlt.c.v'l.aliter.n.ad veritatē peruenire nō possꝫ.xxiij.q.vlt.occidit.ſꝫ moratoria cunctatōe cām exaiabit.ff.de admi.tu.tutor q §.i.

b N on pōt sacerdotum.i.epoꝝ triū in cā diaconi: in cā psbyteri.vj.ad minus.xv q.vij.si aut.ꝛ.c.felix Sed nun qd debēt oēs concordare ad hoc vt teneat snia.vꝫ ꝙ sic: ex eo ꝙ dicit ꝯcors.ꝯ.de transla.iter cor poralia.ſꝫ sufficit ꝙ maior pars ꝯcordet in vnā sniam ꝛ satis dicetur tunc concors: q: qd maior facit ps va. let.ff.ad municip.quod maior.l.xv.di.c.i.ij.ꝛ.iij.sed in cā epi non tenet snia: nisi omnes concordauerint iudices quibus ā per papā ꝯmittitur.vj.q.iiij.siquis eps criminaliter.ꝛ.c.i.ꝛ ē spāle in cā epi.aliud spāle: vbi ñ tenet snia plurium nō.ꝯ.de rescrip.pastoral.in pn.

d S A que morem.i.ſm canones. Roborentur. Si postulatū fuerit ea roborari vt.xxxv.q.ix.omnimodis.ꝛ.ij.q.i.sicut.ꝛ ꝯ.ꝯ pac.quo rīens.ꝛ.ꝯ.de transac.c.i.ꝛ hec qdem cōfirmatio si fcā

L Argantium controuersias celeri sententia terminare[a] ꝛ equitati conuenit ꝛ rigori. Gregorius ꝯdem.

N On pōt i quēꝗ̄ a sacerdotali gradu nisi iustis ex causis concors sacerdotū[b] sententia submouere. L eo papa.

H A que iuxta ecclīasticū morē[c] iuste ꝛ rōabilī fuerūt diffinita nr̄a q̄ꝫ snia roborētur. A lex.iij.eboāc.āchiepo

O Ecetero noueris: ꝙ si sniaꝫ a nobis latā pcepimus per aliquē executōi mādari: ꝛ fraus[e] interuenerit: non ē facltas executori de toto negocio cognoscendi: ſꝫ deferri qōnes q̄ iciderit ad se.ap.oportebit. I dēꝫ norwiceñ. episcopo.

Q Um aliqb[9] est adiudicata possessio nō sufficit eis dare pignora[f] nisi corpali possessione letētur. I dēꝫ eidē ꝛ.A. archidiacono.

L Ator pñtiū sua nobis isinuatione[g] monstrauit. ꝙ cū q̄ndā mulierē legitie ꝯspōsasset: ꝛ carnalis cēt copla sub secuta iter eos scandalū ē suborꝫū: cui[9] occasione debitū ei subtraxerit. cōsāguinei vero mulieris hoc molestū hñtes: qōnem mouerūt pponētes ꝙ mlierē inuitā ꝛ renitentē[h] nec etatis apte m̄rimonio existēꝫ duxisset vxorē: ꝛ qm̄ idē vitā cupiebat agere dissolutam de nū vtriusq̄ꝫ studio interueniēte fuerūt minus rōabiliter separati. Volētes igitur m̄rimonia canonice contracta leuitate q̄dam dissolui: mandamus quaten[9] si vobis ꝯstiterit eos p iudicē ecclesie non fuisse legitime sepatos ecclesiāq̄ꝫ ꝯceptam: ipsos faciatis sicut virū ꝛ vxorē isiml' pmanē[k] I dē.t. ꝛ clicis sācte anastasie veroñ.

fuerit ex certā scientia ꝛ cū cāe cognitione: nō poterit postea inferior iudex de illa iudicare.j.de ꝯfir.vti.vel inuti.c.i.ij.vbi.ꝯ (hoc

e O Ecetero.fraus.s.circa negociū pncipale: q: ob tinuit sniam p fraudem: puta p falsos testes vel p falsa istrumenta: si hec obyciantur coram executore: vt executio differatur: non ē ei facultas ꝯ hoc cognoscēdi vt hic dicit: q: sic assumerꝫ partes iudicis quod eē non dꝫ.C.de execu.rei iudi.si vt proponis nec sniaꝫ dꝫ mandare executioni: sed hec referre dꝫ superiori: vt hic dicitur.ꝛ.j.de fal. super co.ar.ꝯtra hoc habes: ꝙ iste executor posset de huiusmōi cognoscere.xxv.q.ij.ꝛ si nō co.gnitio. So.hoc.c.de mero executore itelligiſ qui nullā hꝫ cognitōnem annexā: nisi solā executōēꝫ sic intelligiſ.j.de fal.sup co.lex pdicta intelligiſ ꝯ illo executore qui hꝫ cognitōem.de hac mā plene tractatur.ꝯ.de offi.de le.pastoralis.§.q: ꝟo.

f Q Um aligb[9].pignora.sic.ff.de ꝯstitu.pecu.pmissor.§.constituto.ꝛ.ff.de pig.act.non ē vbi dicitur pignus non aliter ꝯstituitur: nisi ventū fuerit i possessionē.si.ff.de acqui.pos.possideri.in pn.ꝛ hoc ideo ne lites ex litibus orianſ.ff.de re iu.l.iiij.in.§.ait pretor.

g L Ator insinuatione. Modo collige ex hoc loco: ꝙ in cāis ex quibus vertitur piculū anime potest quis venire ꝯtra factum suum: vt reuocetur snia quam ferri procurauit: ꝛ si cōstiterit ecclesiam fuisse deceptā reuocabitur snia. j.e. consanguinei.ꝛ.ꝯ de testi.sicut.ꝛ.xxxv.q ix.§.his ita.in fi.alꝭ turpitudinē suam allegans nō auditur.j.de dona.inter dilectos ꝛ .j.de ꝯces.preben.cum super.

h R enitentem. Hec violentia transiuit postmodum in consensum per carnalē copulam subsecutā.j.de sponsa.ad id.

i E tatis.ꝛ hoc ꝯdicit ei quod premisit de carnali copula: ꝛ hic fuit allegatio ꝛ ex alia cā fuit matrimonium sepatum.

k P ermanere.ñ obstāte snia pri[9] lata: q: ꝯ m̄rimoniū non currit pscriptio.xxxiij.q.v.ꝙ deo.ēt si ab illa snia nō fuit appellatū: q: snia lata ꝯ m̄rimoniū nō transit i rē iudicatā quin reuoceſ snia qñcūq̄ꝫ error snie detectus fuerit: vt hic pꝫ.ꝛ.j.ꝯ frigidi.ꝛ male.fraternitatis.ꝛ.xxxv.q.ix.graue.ꝛ.§.his ita sic nullo tractu tpis m̄rimoniū ꝯfirmaſ i gradu phibito ꝯctum .j.de ꝯsan.nō dꝫ.ꝛ ꝙ dici ꝯsueuit snia ꝯ m̄rimoniū nō transit in re iudicatā: verū ē vbi bñ ꝯiuncti idebite sepanſ: q: quos deus ꝯiunxit hō separe nō pōt: ꝛ iō qñcūq̄ꝫ ꝯtriū legitime cōstiterit snia retractabiſ. Idē est cum in gradu phibito ali qui sūt ꝯiuncti vel aliquo alio ppetuo ipedimēto: q: nullū est ibi m̄rimoniū.vñ nullus ꝯsensus pōt m̄rimoniū iducere inſ eos sed vbi snia fertur pro m̄rimonio vbi nullū subest ipedimētū

Qum cā que vertitur inter vos ꝛ.g.ꝛ.a. laicos super domo quadā eis ab archipresbytero vestro vendita ad examen.i.ap.se. legati delata fuisset post ap. ad nos iterpositam ꝛ receptas inducias qm̄ infra terminū tibi.fi.t.ad eaꝫ ꝓsequendā ꝑfixū iter non arripueras[a]:cōtra te sniam ꝓferens:memoratis.g.ꝛ.a.ꝑtaxataꝫ domū ꝓm veroñ.ciuitatis cōsuetudinē adiudicare curauit.Deinde cū cā fuisset ad nos per ap.delata.brixeñ.eps̄ delegatus a nobis sniam ꝯtra vos spreta forma canonū ꝓm eandē consuetudinē:sicut ꝑfatus legatus fecerat ꝓmulgauit[b]. Nos aūt considerantes:ꝙ lꝫ vsus vel consuetudinis[c] nō minima sit auctoritas:nūꝙ tamē veritati aut legi ꝑiudicat[d] scriptā sniam revocauimꝰ ꝛ vos ab ipetitione absoluētes illoꝝ vobis ꝛ ecclīe vestre domum adiudicauimꝰ supradictam Idem eboraceñ.archiepo.

Inter ceteras: ꝛ.j. Itē cū aliq̄ ap.re.cōmittit ꝛ sētētia fert iniq̄.ea euacuari[e] oꝫ nec ei dꝫ stari:si iniqtatē cōtinꝫ māifestā. Clemēs tertiꝰ

Tenor litterarū tuarū ostēdit:ꝙ cū inter.r.ꝛ.m.mulierē questio matrimonij verteret ꝛ theatino ep̄o cōmissa fuissꝫ:idē eundē.r.mulier ab sente ab ipetitōne ipius absoluit.Ceterū eadē mulier a nobis ad te lr̄as ipetrauit vt de cā cognosceres:ꝛ eā fine debito terminares:ꝛ infra. Dictus vero.r.a te vocatus ad cām i firmitate[f] preterita nō affuit:sꝫ qꝛ nocte sequente aliā sibi copulare ꝑsūpsit:in eū excōicationis sniam ꝓmulgasti[b] a qua postmodū absolutus ad te veniēs ostēdit litteras ep̄i memorati:qbus eū ab iqetatiōe ipius absolutū fuisse petebat.qꝛ igit mulier suos testes offert ad probādū ꝙ idē.r.eā desposlationis ānulo pu.subarrassꝫ[i] tu quid super his agere debeas:postulas edoceri. Jdōqꝫ inquisitioni tue talit rn̄demus ꝙ nō obstāte illicita absolutione[k] quā ep̄s fecit i cā ꝓcedat eidem.r. sub pena excōicationis arctiꝰ inīdicēs:ne ad eā ꝙ superinduxerit accedat ꝓusq̄ fuerit causa decisa. Idem.

Consanguinei.e.latricis presētiū:sicut tuis litte

si ab ea non fuerit appellatuꝫ transit i reꝫ iudicatam:qꝛ iudicatis acqeuisse vꝫ.j.e.quod ad cōsulationem.vnde postea nō audietur:imo cōpelleretur aliter alteri adherere.

a Qum cā.arripueras.ex quo aliquis non ꝓsequit appellationem infra terminū sibi prefixū:extunc iudex ꝓcedē potest tanqꝫ citatus perem. ptorie non venisset.j.de ap.sepe contingit.qꝛ perinde est ac si nō appellasset.j.de appellationibus cū sit romana.vnde in hꝫ nō peccauit iudex. b.

b Promulgauit.ecce hic obtinuit consuetudo his ꝯtradictorio iudicio ergo debuit valere.ff.d legi.cū de ꝯsuetudine.ꝛ j.de verbo.signi.abbate So.hec ꝯsuetudo fuit ꝯtraria iuri ꝛ mala in preiudiciū ecclie:ꝛ ideo non fuit seruanda.vñ ad vltimum cassatur snia:als si bona fuisset consuetudo seruaret.s̄.de eo q mit.i pos.cū venisset .Forte talis erat consuetudo illa: ꝙ qui emit a prelato ecclesie solo tenet venditio lꝫ nō probet preciū i vtilitatē ecclesie versum eē cōtra illud.x.q.ij.hoc ius porrectuꝫ.xij.q.ij.sine exceptione.

c Cōsuetudinis.sic.xi di.cōsuetudinis.ꝛ.s̄.de consue.c.vlt vbi exponitur hec auctoritas.

d Preiudicat.verū ē ꝙ cōsuetudo nō preiudicat legi:nisi sit rōabilis ꝛ legitie sit ꝑscripta.naꝫ tunc bñ preiudicat legi.s̄.de cōsue.c.vlt.vbi plene d hac mā dr̄:ꝛ hec cōsuetudo nō fuit rōnabilis nec prescripta.

e Inter ceteras euacuari.cum sententia tenuerit ꝛ appellatum fuerit ab ea.vel euacuetur de facto:cum est nulla.si.j.de re.ec.non alie. siquis presbyterorum.

f Manifestum.puta quia lata est contra ius scriptum.s.cōtra leges vel canones.s̄.e.c.i.ita ꝙ in ipsa sententia cōtinebatur error.ij.qō.vi.§.diffinitiua.ver.ita si sententia contra ius scriptum.ꝛ.j.de confir.examinata.ꝛ.j.de sen.exc.per tuas.ꝛ hic in fi.ꝛ ita ipso iure nulla est talis sententia.vt.s̄.e.c.i.vbi de hoc.Aliud est cum lata est contra ius litigatoris:quia nūc transit in rem iudicatam.nisi fuerit appellatum.j.e.cum inter vos.Et si per iniuriaꝫ iudicis damnatus fuerit poterit agē contra iudicem qui fecit litem suaꝫ ad interesse.ff.de iudi.si filiusfamilias.ꝛ.ff.de euic.si per imprudentiam.ꝛ.j.de emp.et ven.c.vlti.ꝛ ifamis efficit.C.de pe.iudi.q.ma.iu.l.ij.b

g Tenor.infirmitate.quod si verum fuisset.iusta erat excusatio.s̄.d procu.querelā.ꝛ.v.q.iij.si egrotans.imo nec tūc res iudicata cēsetur.ff.de re.iudi.quesitū.i.ꝛ.ij.respōso.nec mandanda ē sententia execucioni ifirmitate ꝑtenta.ff.de iud.si pretor.i fi.sed hoc falso allegabat:vt bene declarant sequentia.

h Promulgasti.ꝛ merito tanqꝫ contra contumaceꝫ cū ex scō seqnti appareat ꝙ malicio se ꝑtēdebat infirmitatē:ꝛ ita seqns presumptio elidit primā:sic.ff.de in inte.resti.diuus.

i Subarrassꝫ.i.fidē ꝯsensꝰ d p̄nti ꝯdidisset:als si loqret de ꝯsensu d futuro ñ mādarꝫ papa vix separi ab illa:cū qua postea ꝯtraxit per verba de presenti:qꝛ sic soluta erāt priora sponsalia.j.d spō.c.penl.ꝛ vl.ꝛ.j.de ma.contrac.con.interdic.ecc.c.ij.ꝛ ē vulgare loci.illius sic.xxvij.q.ij.sigs vxorem. Vel pōt dici:ꝙ subarratio fit per imissioneꝫ annulli interueniēte consensu tacite vel expresse vt hic dicit ꝛ dic tacite vt in muto:expresse vt in loquente: ꝛ stabit huic subarrationi quāuis nihil dicat:quam diu contrarium non probabitur: quia presumitur pro matrimonio: argumen.xxvij. distin.ꝙ interrogasti.xxx.questōe v.nostrates.ꝛ.c.femine.nihil eniꝫ interest an facto vl' vbo qs dclaret volūtatē suā.xliij.distin.c.i.ꝛ.xij.disti. c.i.ꝛ de pe.distin.i.in actione.ꝛ.j.de pe.ꝛ remis.omnis vtriusqꝫ.§.vlt.ꝛ.ff.de legi.de qbꝰ.nisi ꝓbet se anio nō ꝯhēdi id fecisse:ar.xxij.q.ij.qd ait.ꝛ.ff.d ac.ꝛ ob.obligationem.

k Absolutione facta.contra mulierem absentem.vt superius patet.ꝛ ita sententia lata contra absenteꝫ ñ contumacem nulla ē i quocunqꝫ negocio:qꝛ ea non obstante citra aliquam appellationem cognoscitur d causa:ꝛ hoc probatur.iij.questione.ix.caueant omnia absente.reuera.absens.ꝛ si citatus esset aliquis ad sētentiam:ꝛ iusta de causa impeditus venire non posset:reuocatur sententia.j.e.cum bertoldus.als si fuisset contumax nō reuocatur.xxiiij.q.iij.de illicita.ij.q.ix.§.nisi.ꝛ in auc.vt omnes obe.iudi.§.si vero neque

l Accedat. Sed quare mulier illa secunda puat iur suo ante finez cause ꝯ illud.s̄.vt lit.pen .laudabilez.ꝛ viij.q.iiij.nōne. So.cū aliquis cū aliqua contraxit i fa cie ecclesie approbante ecclesia:ꝛ si postea m̄rimoniū accusetur :locum hz illa decre. laudabilem ꝛ similia iura:sed cum aliqs ꝯbit lite pēdēte cū aliqua vl' cōtra ꝓhibitionē ecclesie tūc locuz habet qd̄ hic dr̄:ꝛ.j. de matri.ꝯtra.ꝯ iter.ec.c.i. ꝛ vlt.qꝛ cū res facta eēt litigiosa:nō dz i aliam trāsferri ꝑsonā.xj.q.i.q res.C. de litig.l vl.

preiudicium alterius partis inique interloquitur mutare ꝺ bet.j.de ap.cum cessante.vbi de hoc. Item videtur ꝙ si aliqs impetrat occulte litteras cum aduersarius est presens:ꝙ non valeant tanq̄z tacita veritate impetrate.s̄.de rescrip.ceterum Ar.contra:quia licitum est cuilibet vigilare pro cōmodo suo licet in hoc alteri preiudicetur.ff.de his que in frau.cre.publice.ꝛ.C.de posi.l.vl. Sed quare tenebatur querere aduersarium:cum eius factuz cassatum fuerit. Jo. dixit ꝙ forte ideo ꝙ erat constitutus ꝓcurator ad reuocandum cassationem hec non est ratio. sz hec potuit esse.quia cuz papa ꝓnunciasset:ꝙ scriberet aliquibus ꝙ monerent episcopum ꝛ capitulum vt eligerent.iam interat episcopi ꝛ cāonicorum ne alique littere in contrarium impetrarētur:ꝛ ideo videbatur: ꝙ ꝓcurator illorum debuit requiri:vel illa fuit potior causa:quia ille in impetratione litterarum tacuit de ꝓnūciatione domini pape quaz si dixisset: non habuisset litteras quin fecissent mentionem de illa ꝓnūciatione:ꝛ sic circūuenit papam. Sed ꝙ aliquis teneatur requirere aduersarium suum nō est verum:immo sibi imputet:ꝙ nō ꝯtradixit in audientia in qua debuit esse quando littere transiuerunt.

m Consanguinei. legitime quo ad ordinē iuris non quo ad veritatem.

n Rationabiliter et illō referas quo ad ordinem tantum.

o Probaret. ꝑ legitimos ꝛ idoneos testes ꝛ nō per illos qui primum falsum tulerūt testimonium: cuz ꝑiuri sint.ff.ꝺ testi. sicut sic.s̄.e.lator. vbi de hac materia ad confessionem mulieris ꝛ ēt viri non reuceatur sententia per ecclesiam lata ꝺm ordinem iuris:sicut nec ad corum confessionem matrimoniuz separatur. j.de eo q cog. cousan.vx. sue super co.b.

ris itimasti:cōpartenitatē inter ipsam ꝛ virum suuz legitime[m] ꝓbauerūt: ita ꝙ int̄ eos sententiam diuortij protulisti predicta vo.e.cuz sit tibi post modum confessa:ꝙ eius commater in veritate ante sententiam non fuisset sed post separationem compaternitatez cū co contraxit ꝛ tandem ad secūdas nuptias conuolauit:et infra. Fraternitati tue respō demus:ꝙ ꝓpter solaz ꝯfessionē mulieris nō ē recedendū a snia per iudicium ecclesie rōnabiliter[n] promulgata:nisi legitime in contrarium probaretur[o].

Inno .iij. archidia. ꝛ sacriste magalonen̄.

Cuz oli magalonen̄ .ep̄s p.de castro nouo ad vacantē archidiaconatum eius dem ecclesie nominasset.i.preposito vt nullus ibi nisi prius duplici sibi voce[p] concessa isti tueret per ap. interpositam ibi bente:ep̄s dcm̄.p. de archi.ꝑ suum annulū inuestiuit. Prepositus vero alium ad eundē archidiaconatuz nominare p̄sumpsit. Tandē.t. p̄decessor noster quod factuz fuerat ab vtraqꝫ parte cassauit:pronuncians:ꝙ aliquib[9] scriberet vt tam episcopum q̄ ꝑsonas ad ordinanduz ꝯcordit archidiaconatum monerent. ꝛ eoruz forte monitis nō admissis hec ipsi exequi nō differēt. Post hec vero dictus predeces. noster.g.qui nondum ad diaconatus[q] erat promot[9] officiuz pret conscientiam procuratoris episcopi apō se.ap.tūc morantis ipsum archidiaconatū contra pronunciationez suā contulit : sicut credimus circunuentus[r]. Nos igitur inherente svestigijs.pre.n.dicētium sniam roma.se.cum aliquid fuerit surreptum posse i melius commutari:quod ꝺ p̄dicto.g.factuz est non obstante donatione quam ab eodez episcopo in elusionez donatōnis[s] apostolice nuper dicitur recepisse in irrituz reuocam[9] ꝛ ei licz absenti[t] cum de surreptione[v] liquido cōstet :sup dicto archidiaconatu perpetuū silentiuz imponentes ꝑcipiē do mādam[9]: q̄ten[9] sepedictū ar̄diaconatū ꝑlēa oīuz vestrū

s Donatōnis. Hoc forte potuit esse quia fecit sibi cōcedi,ipse.g.archidiaconatum ab episcopo post concessionem sibi factam a papa:vt sic obtineret archidiaconatum:potius per episcopum q̄z per papam:ꝛ ideo dicit in elusionem domini pape.t.

p Cum olim.duplici voce. Forte hoc dicebat se hr̄e de ꝯsuetudine ratione dignitatis:vnā rōem ꝓpositure:ꝛ aliam ratione canonie. Sed non videt̄:qd̄ ꝓpter pluralitatem stipendiorum plures hēat voces cum vox vnius potior est q̄z alterius ratione dignitatis sicut in testibus.s̄.de testi in presentia.vel aliquis forte cōmiserat ei vices suas:qd̄ lz hodie ꝺm tenorez illius constitutionis.s̄.de elec.qꝛ propter.

q Ad diaconatus. Hec allegatio nō valebat si erat subdiaconus.s̄.de eta.ꝛ quali.c.preterea.ꝛ.c.a multis sed assumit illam non causam vt causam.s̄.ꝺ electio-causam que.

r Circunuentus. Nota ꝙ presumitur circunuent[9] qui mutat interlocutoriam suam:quam tamen cuz in

t Absenti.sic.s̄.de elec.dudum.j.ar.contra.s̄.vt lit.nō contes.c.i.vbi lite non contestata non proceditur contra absentem. Solu. Potest dici ꝙ hic fuit lis contestata:vt dicūt quidam.sed ex littera non colligitur.vel hic fuit citatus vel expectatus:Vincen.ar.ad hoc.s̄.de dolo ꝛ contuma.cum olim.ꝛ si fuit citatus ꝛ noluit venire:recte potuit procedi contra eū lit.non conte.quia de electione prelati agebatur.s̄.vt lit.non contes.quoniam:vel quia pape constitit de surreptione:ergo ei absenti licet non citato imponit silentium propter fraudē suam:qꝛ decepit papam.

u Surreptione. que per surreptionem fuerunt impetrate valere non debent.s̄.de electio.cum dilecti.ꝛ.xxxv.qō.ix sententiam.

Um inter vos .ple no iure.in spūali/ bus,z tpalibus.xvi.q.ij. visis. z.j.de puile. qm p ɔfessionem.

q pñtes[a] fuerint i ecclesia iter veniente ɔcordia ordinare cu retis. Idem abbati z ɔuētui sancti zenonis verofi.

Um int vos ,p ecclia ve stra z archipresbyteruz z clericos sci ,pculi sup subie ctōe eiusdē ecclie qō verteret ex pte vestra fuit ,ppositū: ꝙ dicta ecclia mōasterio vestro pleno[b] iure ðbet esse subiecta videlicet in institutione desti tutōe iuestitura archipsbyte ri z eiusdem fidelitate ipsius z fratrum obediētia correctio ne repsentatōe ad ordines tō suratione susceptōne chrisma tis letanijs z alijs'silib[c] p que plena subiectō ðclarat.ad qð ,pbandum instrumentum pu blicum ɔcessionis.b. quōdaz veronefi.epi ps vestra i medi um ,pducebat:quā ɔfessionez sucessor ei[9] .g. ratā habuit et ēt ɔfirmauit .Sup his quoqz tā ro. pon. ꝙ priarchaꝝ aqui leg.puilegia z confirmatiōes iduxit quoꝝ vn[9] subiectione plenaria in puilegio suo eui/ denter expssit ꝙ sub testimo nio[d].r.quondā veronefi.epi g eiusdez ecclie archipsbyt ex titit: factum fuerat z ɔpletū z i eo pore sancti zenonis man dauit sua[e] vice subscribi .Ad iecit ēt ps vestra ꝙ iter.B. quondam abbatē eiusdē mo nasterij z sancti ,pculi archip sbyteꝝ z fratres ipius ,pcedē te tpe de fidelitate z obedien tia manuali controuersia fuit exorta:ad que duo illi se dūta xat teneri negabāt: z sup his testes ,pducti fuerūt:tādē psa tus.g. veronefi.,eps quondaz card.[f] sequēs a quo idem fue rat iudicatū:ꝙ vel archipsby ter dimitteret ecclesiaz aut ob lati obedientiā repromitteret sniali diffiniuit:cuius snia cū nulla fuerit appellatōe suspē sa: in rem transiuit iudicatam. z infra. Quāuis forte dicto in strumento donatōis nō sit plu rimum initendum:nec cōfir mationibus vel priuil.q de ip lo cāz z originem acceperūt: attēdentes tñ ꝙ q̄tum ad liti gantes[h] ipos ius ex snia factū fuit:postq̄ in rem transijt iudi catam[i]:ēt si ɔ ius litigatoris la ta fuisset : cum ɔ[k] ius constitu tionis expresse lata non fuerit veritate gestoꝝ sermonib[9][l] p ualente:que psumit rite p om nia celebrata :diffinim[9] :vt ar chipsbyter sācti ,pculi q p tē pore fuerit fidelitatem z obe dientiaz pstet abbati sancti ze nonis. Idez canonicis noua

Presentes.imo absites vocādi sunt:si ɔmodo vocari psit. s.ð.elec.ꝙ sicut.z.c.qz ,ppter.nisi ɔsuetudo ect in ɔtrariū ꝙ ab sentes nō vocarent:iō forte dicit q psites fuerint:z ꝙ dic om nium vestrum vel maioris ptis:supple qz ꝙ maior ps z sani or facit:valet canonicū reputat.s.ð.elec.qz ,ppter.j.ð his q fi.a ma par.ca.c.i.

c Similibus z ita ab bas huiusmodi iura epi scopalia possider i eccle sia pōt z pscribē.s.ti.p ri.auditis. z.c.cum oli.

d Testimonio.al's non valeret:qz patriarcha vl archieps in diocesi suf fraganei sui nihil dispo nere pōt nisi q̄tum cāo nes illis ɔcedūt.j. de ex cel. pla.sicut vnire .z.s. ðoffi. or.pastoralis .vbi ð hoc.z.c.romana .z.ii. q.iij. ɔquestus.

e Sua vice. Pōt enim qs suscribere per se vel p alium.ar .ff. de admi. tu.ita tamen.§.gessisse. ar.ɔ.C.ð testa. hac ɔsul tissima in pn. sed illud ē cum ipsi sciunt scribere. sic ēt cum alieno ānulo pñt signare testamentuz C.e.si vnus.

f Cardinalem.q dele gatus fuit ad cām illam. forte fuit appellatum ab ipso.

g Donationi.qz dona tio nō valebat.que non fuit facta sm formā iu ris.xij.q.ij. sine exceptō ne.j.de dona.pastoralis z iō ɔfirmatiōes vel pui legia que illam donatō nem ɔfirmabant non va lebāt. qz si pncipale non tz nec accessoriū.s.ð fi.istru.iter dilectos.z.C.ð legi.ñ dubiū.

h Ad litigātes.secus q̄ ad alios.C.ð excep.,pporitōe.z.j.e.cū sup.z.s.e.ð testi.veniens.ij.z.j.e.c.pe. nisi i casibus i cāfilia tiōis ff.de lib.ag.l.i.§.vl.z.duabus.l.se. Itē i cā testamentaria ff.de iof.testa.q repudiantes z.l.postbumus.§.i.i causa libera li.ff.de sta.ho.igenuum.

i Judicatā.hoc ē p[9].x.dies.j.eo.qð ad cōsultatiōez z.s.e.cū dilecti i fi.ij.q.vl.§.diffinitiua.ff.de ɔdi ide.elegant.§.i.vñ po stea retractari p appellationez supplicationez non potest.l.au.

k Contra ius constitutionis.Illa.n.nec trāsit in rem iudica tam:nec ē necesse appellare ab ea.ij.q.vi.§.diffinitiua .Et in tellige quando i snia error exprimit.vt.j.de sen.ex. per tuas. z .ff.de appella.si expressim .z.s.e.iter ceteras.vbi de hoc.z i c.i.z in.§.diffiniua.

l Sermonibus.Forte iō dicit qz res aliter fuit narra ta q̄z gesta:sic.ff.ð re iudi.actoꝝ.z veritas rerum errore gestoꝝ non vitiat.ff.de offi.psi.illicitas.§.i.hoc vult di cere sm Jo.qz verba siue sermo donationis nō ɔcorda bant snie. Sensus huius littere talis est snia hic appel latur veritas ge stoꝝ.qz res iudica ta ,p veritate acci pit.ff.de sta.ho.in genuum sermōes hic appellat alia q allegabant .s.dōa tiones puilegia et confirmationes su per donatōe que nihil valebant et ita veritas .i.snia q lata fuit auctē ge stoꝝ que in prima cā probata fuerūt que presumuntur legitime ac pre ualent smonibus pdictis donationi bus z confirmatō nibus nihil valen tib[9]. z ita papa sē tentiat sm primaz sniam tantū i duo bus articulis qui ɔtinebantur in sen tentia.z hunc intel lectum ,pbat lex p dicta .ff de offi.p si illicitas .§.i.b.

m Causaz que. mandati .si hoc ,pbatum fuis set . sententia non valeret.s.de rescri. cum dilecta.z.s.ð offi. dele. venera bili z.j.ð ɔfir.vti. c.examinata.aliud esset si pter formā. s. ð.off. dele .ex p te.z.s.de elec.in causis.z.ff.iudi.sol.l.iaz tamen.§.pe. z.ff.man.l.vl.ff.de ,pcura.ad rem.z.l ad legatum z iu dex cui ɔmissa ē igñitio.pmo debet ingrere defama.lz hoc non dicatur in litteris.j.de accusa. cum oporteat.

n Piitebat.z ita qui appellat ,pbare debet de iniqui tate sententie.j.de ap.cum in ecclesia.z.C.de ap.qui ad ciuilia. Sed ɔ videt dicere in auc.de his qui ingre.ad ap.§.illud coll.v.dic vt dictū ē.s.de renū. i presentia.

o Speciem.sic.s.de renun.in pñtia.s.de testi.in nra. z.iij.q.ij.ver.si testes z melius ver.item sepe.z.ff.de te sti.ob carmen.§.vl.Et nota ꝙ plura hic videntur face re ,pipsa sententia.s.ꝙ nihil continebat iniquuz.quia de communi consensu partium fuit causa commissa:z

rieñ.

Causam q̄ inter vos z.a. clericũ sup p̄bēda noua rieñ. eccl'e v̄tebat͛ laudeñ. epi scopo de consensu partiũ cō misimus terminandã: qui p vobis contra dictum .a. diffini tiuam sententiam p̄mulgauit a qua fuit ad nostram audien tiam appellatum: z infra. Li cet ex parte ipsius .a. fuisset p positum: ꝙ contra formã mā dati nostri dictus episcopus sententiã promulgauit: sicut per attestationes nitebatur p bare quia tamen iudicis ani mus non semper ad vnam p bationis speciem inclinatur. z ipsa sententia nihil cōtinebat iniquum z eidẽ iudici de cō muni partium assensu fuerat causa commissa: qui vt senten tiam ferret post examinatio nem cause ab vtraq3 parte fu erat requisitus sententiam ip sam curauimus confirmare.

Idem cōstantino epō.

Quod ad consultationē z infra. Quia postulasti vtrum ap. sit clerici deferēdũ: qui purgationem indictam si bi per sententiam z ad ipsius receptionem terminum com petentem .puta. xx. dies vl'am plius sine contradictione reci piens z ad diem veniens con sequēter appellat causã nō exprimens appellandi nec fit locus nisi suscipiende purga tioni z executioni sententie a cuius p̄latione z purgatiōe i iuncta vltra decendium dici tur effluxisse: taliter duximus respondendũ ꝙ cum post .x. dierum spacium sententia i au ctoritatem rei transeat iudica te: qui ad prouocationis subsi dium infra id tempus nō re currit appellandi sibi aditũ denegauit: cum per hoc vide atur per interpretationem iu ris late sententie paruisse: pre sertim vbi causa non redditur appellandi: sed nec executio nem ipsius sententie: z ideo conuenit retardari: licet ad h agendum quadrimestre tem pus regulariter sit statutum: quia id artari potest non nun q̄ a sedente i medio z etiã p rogari: z qui ab initio sponte recipit terminum breuiorẽ i putare sibi pōt z debet cũ ex hoc videat͛ amplius benefici um ɔtempsisse: vnde talis nō audiet͛ appellās: nisi forte ad uersus eum modus executio nis cāonic⁹ excedatur.

Idem decano cancell. z .c cañ. lund.

ꝙ requisitus fuit ille iudex ab vtraq3 parte: vt sniā fer ret: quoꝝ q̄da a nihil operant͛ ad hoc: vt teneat snia vl nō teneat: nisi de communi consensu causa fuerit com missa siue non: hoc nihil facit vt magis snia valeat vel non: nec ēt ꝙ fuerit iudex requisitus: nisi cũ cā essẽ cō missa infra certũ tempus z ꝓrogata iurisdictione infra tempus et post tē pus reqsitus con sensit vt ferret sen tentiam. tunc enĩ videtur ꝓrogar͛ iu risditionem .s. de offi. dele. d causis quia istis nō obstā tibus posset appel lare. si al's snia eēt iniqua. p̄mum er go faciebat p con firmatione snie .s. ꝙ non continebat iniquum. z q2 ille a snia illam non potuit impugnare ꝙ esset lata contra formam statuti vl mandati: vt alle gabat. vnde meri to debuit cōfirma ri. quia semper sta tur sentētie q̄diu ɔtrium non ostēda tur. vt in decre. p dicta .s. i p̄ntia .b.

Quod ad con sultationẽ. Cāus. Indicta fu it cuidam purga tio vsq3 ad .xx. di es. z ab ipo r̄cepta adueniente .xx. di es appellauit nul la cā adiecta dici tur ꝙ eius appel latio non ē admit tēda. cum infra x. dies non appella uerit quia per hoc acquieuit snie iuris interpretatiōe. Item ɔdēnat⁹ fuit in cā pecuniaria. z ꝙ ad eūdē t͛minũ solueret. ipse no lebat soluere. nisi post tp̄s q̄drimestre ꝙ dat͛ rei iudica te dicit͛ q2 pp hoc nō est differēda executio snie. z si pp hoc appellauerit nō audit͛ appellās. q2 illud tp̄s pōt artari z elōgari iusta de causa. et talē terminũ spōte su scipiēdo q̄drimestri tp̄e renũciasse videt͛ tñ si modũ iudex excessisset i exequēdo poterit appellare. vin.

Exprimens. Cum appellatur a grauamie añ sniã cā grauaminis ꝑpter quā appellatur. semper est expri menda. j. de ap. vt debitus. z .c. dilecto. z .c. constitut⁹ Sed cum quis appellat a diffinitiua: tunc sufficit di cere appello ab iniqua sentētia. ff. de mino. prefecti p torio. z .ij. q. vi. §. forma. z .c. anteriorum. sed in casu presentia valebit appellatio: siue expressisset causam siue non: cum ter minus appellationis esset elapsus.

Locus. Hoc ideo dicit. quia petendo inducias videt͛ ap probasse sniam. s. de offi. dele. gratum. z .s. de testi. cum venis set. C. de iudi. ad solu tionem. ff. de pac. tale. §. i. C. de iure do. impe. l. ij. ar. ij. q. vi. §. biduum in fi. et hic expresse dicitur argu contra. iij. q. ō. iij. of feratur.

Sententie non ipsi⁹ de qua mentio facta est s. de purgatione prestan da. sed alterius late i pe cuniaria causa: s̄m ꝙ dici tur in casu.

Artari. sic. ff. d re iu di. l. ij. si. i. de ap. oblate. Cōtra. ff. de re iudi. l. iij. §. siquis condemnatus. So. quod dicitur hic et c. oblate. et. ff. e. l. ij. intel ligitur quando ex iusta causa prorogatur vel ēt artatur tempus quadri mestre. lex contraria q̄ñ iudex nulla causa assi gnata artat tempus. q̄d facere non debet. vnde tunc tempus suppletur a lege.

Excedatur. sic. ij q. vj. sunt quorum. z. §. ab executore. et. C. quorum appellatio nō re. l. ab exe cutione. z .s. de offi. de le. super questionum. §. nos etiam. Sed quali ter excedit modum: quia aut facit quod manda tur. z tunc non excedit. aut facit aliud. z tūc nul la est sententia sua vnde nō ē necesse appellare. s. e. c. i. quia non seruat for mam mandati. s. de re scri. cum dilecta. z de cō fir. vti vel inuti. examinata. So. iudex potest excedere manda tũ faciēdo q̄d mādat͛ z plus aggrauādo illũ ɔ quē fit executio. z tūc tenet sētētia. vñ necessaria ē appellatō. Itē i alio casu si vēdicauerit ptes iudicio. C. de exe. rei. iudi. si vt ꝓponis. z tūc snia nulla ē vt ibi. Itē si obijcit͛ excōmunicatio. xi. q. iij. cũ excō municato. s. de excep. cum inter. z in decre. inno. iij. pia con sideratione. item si innouatio facta esset post rem iudicatã tunc mutatur ordo executionis. ff. de re iudi. l. iiij. §. si ex cō uentione. Item si velit preuenire tempus quadrimestre. ff. e. l. iiij. §. siquis condēnatus. Item si male interpretatur senten tiam. ff. de ap. ab executore. Item si obijciatur questio falsi. s. de elec. dece toro. C. si ex fal. instru. iudicati. z. j. de falsa. super eo. Itē si fiat exceptō p quā ɔtro illud fiat iudiciũ. s. d p̄cu. i nfra

Ar.ꝯ.ff.man.diligent in pn.vbi dr qui excessit mandatū aliud quidem facere videtur.

a ¶ Sicut absolutus.exceptio de re iu.impedit.cōte.ꝫ.vt lit. ꝯte.c.vl.vn̄ nō tenebatur litē ꝯtestari psbyter iste:si hoc oppo uisset:vt dicit decre.pdicta que icipit exceptōnis.b.

b ¶ De cāis.Videtur ꝙ testis debeat assignare cām sui testimonij: vt.ꝫ. de testi.cū cām.vbi ꝺ causis mādatur ingri.ꝛ.iij. q.iij.§.itē solā aliter enī nō puenit ad ver itatem xxij.q.vl.occidit.nec sufficit testi dicere se scire:nisi assignet cām scie sue: cum multa sint gnā sciēdi.xxij.q.v.hoc videtur. qꝺ verꝫ est:si testis interrogatus fuerit.si ꝟo iter rogat⁹ nō fuerit :bn̄ valet ēt dictum eius lꝫ fuerit nude platum: vt hic ar.ff.ꝺ no.oper.nū.ꝺ pupillo.§.qui opus.

c ¶ Exprimant.Sed nū qd iudex tenet assignare cām q̄ ipm mouet i sētētia pferēda:ar.ꝙ sic.xxi.di.in tm̄.ff.ꝺ his q no. in fa.ait ptor.§.ignominie.C.de iudi.pperādū §.illo circa fi.ff.ꝺ cura. fur.si furioso.§.i.qꝛ opꝫ vt sciatur qꝺ mouerit iudicē ad sniam pferēdaꝫ ad hoc vt emptor possit agere de euictione.ff.de euic.hoc iure.ꝛ.l.se.ad hoc pōt dici ꝙ iudex potest apponē cām q̄ ipsum mouet:si tamen non apponit:bn̄ tꝫ snia.j.e.cuꝫ bertoldus.i fi.ꝛ h vbi n̄ fuit apposita:i cā vō appellatōis nō dꝫ appōi cā quare reuocat por snia vt p hoc poribus iudicibus nō iputet:sic.ꝫ.ꝺ fi. instru.cum ioānes i fi.ꝛ j.ꝺ puile.cū oli.ij.ꝛ sufficit rē fuisse redbitā:siue fuerit i cā redibitōis siue n̄.ff.ꝺ edi.edic.qꝺ si noluit.§.factū.ꝛ ita stat snie iudicis:siue cā fuerit apposita siue n̄.similit alioꝝ psumūt oia esse solēnit acta:vt isti.ꝺ fideius.§.vl.ꝛ isti.ꝺ inti.stip.§.si scriptū.ꝛ.§.pterea.ꝛ ff.ꝺ.ver.obli.sciēdū:sed i h ē dria.ꝙ si i istrumētis tabellionuꝫ n̄ exprimitur pro ipso instrumento.ꝫ.de fi. instru.si cautio.ꝛ.ff.ꝺ pba.cū.de idebito.§.sin aūt.als autē q allegāt solēnitatē siue circa sniam siue circa istrumentum ipsam pbet.xxxi.q.ij.lotarius.in pn.ff.ꝺ pub.q̄cunqꝫ.in fi.vn̄ licet p verba istrumētoꝝ nō appareāt istrumēta solēniter acta: possunt pbari p testes.C.de vsu.l.i.ꝛ.ꝫ.ꝺ testi.significauit.et c.albericus.ꝛ sic i maleficijs psumit potius iiuste factū q̄ȝ iuste.ꝫ.de psump.c.j.ꝛ.C.ꝺ iiuri.si nō ꝯuicij.Sed nūgd ꝯ talē

Sicut nobis itimastis:cū cā que iter.h.subdia.et h.presbyterꝝ.super.v.modijs furmēti vertebat ipsi subdi. p annos singulos exoluendis vobis cōmissa fuisset:ꝛ restitutionem sibi fieri postularet sbdi.supradictus aduersari⁹ se ad hoc nō teneri respōdit: cū alia vice super hoc conuent⁹ fuerit ꝛ sententialiter absolutus[a].quod ostēdē voluit duorum testimonio ex quorum ꝺpositione[b] constitit ꝙ magister.a.auctoritate epi lunꝺ:ipsum absoluit ab impetitōe sbdi.memorati.Uerum qꝛ testimonium ipsorum q̄si nude platum fuerat: cum de causis[c] que iudicem mouere solēt ad sniam pferendam nihil dixerint quid tenendum sit se.duxistis.ap cōsulendā.Cū aūt in plerisqꝫ locis i qb⁹ copia prudentuꝫ habetur:id moris existat:ꝙ oia que iudiceꝫ mouēt nō exprimātur[c] i sentētijs pferendis.vobis ta liter rn̄dem⁹ ꝙ cū ex depositionibus testiū pdictoꝝ constiterit sniam a iudice suo platam ppter auctoritatem iudiciari a psumi debent[d] oia legitime pcessisse.

Idem astoricen.epo ꝛ abbati.s.isidori legion.

Cum super ꝯtrouersia q̄ iter aurien.e pꝫ ꝛ monasterium[e] celle noue super statu ipsi⁹ vertebatur: p epo diuerse snie late fuissent: nuncius oueten.epi p eas oueten.ecclesiam lesaꝫ grauit querebatur ad quā pponebat monasteriū ptinere:ꝛ.j.Cū ex pte monasterij nihil rōabile fuerit ppositūꝫ ꝛ ostēsū.q̄re snia p epo pmulgata ꝺbuerat irritari:eā q̄tum ad monasterium duximus ꝯfirmādā: ꝛ infra.Mandamus quatenus si ꝯstiterit ap.pro eccl'a oueten. rōnabilit iterpositā[f] ꝛ ad eā pseq̄ndaꝫ nūciū ei⁹ infra tēpus legitimū destitutum fuisse executio snie differat ne circa possessionem oueten.ecclesia detrimentū icurrat:alioqn sicut ius postulat executioni absqꝫ oueten.ecclesie preiudicio ꝺmandet:cui q̄ pmissa sūt nō piudicent:quominus snia valeat consequi rōnem cū res inter alios acta nō noceat[g] regulariter alij. iusta constitutiones canonicas[h] ꝛ ciuiles.

Idem.

Cum bertold⁹ miles curiā suā.p.militi pignori obligasset:eodē.p.sublato de medio.a.nepos eius qui

psumptiōeꝫ admittit pbatio.dico ꝙ sic.ff.ꝺ pac.iuris gentiū.§.ꝙ fere.ꝛ.ff.de pba.cū ꝺ idebito.§.vl.ꝛ.ꝫ.ꝺ fi. instru.si cautio.ioannes.

d ¶ Debēt.sic.ꝫ.e.cū iter.ꝛ.ꝫ.ꝺ elec.bone.j.ꝛ.ꝫ.ꝺ rnū. i pntia.Ar.ꝯ.ꝫ.ꝺ pba.qm̄.vbi de h dr ad finem.

e ¶ Cum sup.monasteriū.et ita tꝫ snia quo ad vnā psonā ꝛ nō q̄ ad aliā: sic ꝛ vltra volūtas defūcti ꝯstituta solēnitate iuris tꝫ q̄ ad filios ꝛ nō quo ad extraneū.C.fa.her.l.vl.ꝛ.C.de testa.hac ꝯsultissima.§ ex iperfecto.ar.ꝯ j.de dona.iter.dilectos.ꝛ.j.de capel.mona.dilect⁹ j.e.sborta.ꝛ.ꝫ.de arbi.cū tpe.ꝛ.xlix di.c.vlti.

f ¶ Interpositam Sꝫ quare iste cōpellit pbare se iuste appellasse cū n̄ magis oneraret si ꝯ eum eēt lata sentētia h si hoc pbabit nūgd cassabitur snia.Dicas ꝙ nō cogit plene pbare cām appellādi:sed sufficit pbare ꝙ aliq̄ mō sua iterfit.ꝫ.de testi.c. veniēs.ij.nec cassabit stati snia:sꝫ differt executō sētentie si pbabit:ꝙ iuste appellauerit si postea admittet tā sup pncipali q̄ȝ sup snia.sic.ꝫ.ꝺ testi.veniēs.ij.qꝛ p sniaꝫ n̄ fit adhuc magnū puidiciuꝫ sed p executōem.sic.ꝫ.de offi.ꝺle.super eo.ꝛ ita snia inter alios lata nō obstat alij:tn̄ tale quale piudicium fit alij:vt hic pꝫ:ar.C.de libe.cā iubem⁹.Sed si videt ꝙ a snia lata it alios possit appellari.ff.ꝺ ap a sen.i pn.imo pōt vt hic pꝫ:vt p appellatiōeꝫ executio defferat.Sed pōe ꝙ snia mandet executōi p epo:nūgd eps pstabit cautōeꝫ eccl'ie ꝺ cella ꝙ ipā ꝺfēdat cōtra ꝯuētū:videt ꝙ sic:qꝛ si duo petāt rē ab vno:victō pstabit cautōꝫ ꝙ ꝺfēdat victū ꝯ aliū.ff.ꝺ rei vē.is a quo.ff.ꝺ peti.here l.pe.sed hic nō ē ita:qꝛ h agit mō tm̄ eccl'a oueten.io.

g ¶ Noceat.Cōtra ista ꝯdicit supior: vbi dic nec circa possiōnē ꝛc:ꝙ dic hic nō noceat.verꝫ ē q̄tum ad pprietatem:sed ibi loquitur de preiudicio quo ad possessio

succeſſit eidē vacante eccl'ia eiuſdē loci aſſerens q̄ iuſpro natus cū vniuerſitate[u] tranſiſſet in eū. d. clericū eiuſdē loci archidiacono ad ſupradictā eccl'iā p̄ntauit: qui de cōſenſu ep̄i ip̄m inſtituit in eādē ī poſſeſſionē eū iduci faciēſ corporalē. Predictus vero. b. dn̄s fundi. t. ſacerdotē memorato ep̄o p̄ntauit: ſed ip̄m ep̄s nō admiſit. Cū aūt dictus. t. aduerſus. memoratū b. ſup p̄dicta eccl'ia ꝺpoſuit q̄ōnē: rē m̄. ep̄ſ ap. ſe. le. iudicib[s] negociū delegauit ad quē cū atteſtatōnes vtriuſq; receptas p ptes poſtmodū remiſiſſet[n] ꝛ p̄fato d. cū ſuis atteſtationib[9] accedente dict[9]. t. nec p ſe nec per rn̄ſalē idoneū cōparere curaret: ip̄e atteſtationib[9] iſpectis clerici memorati i p̄ab ipetitōe ſepedicti. t. ſn̄ialiter reddidit abſolutū: eidē. t. iponēs ſilentiū ſup eccl'ia memorata. poſtmodū aūt idē preſbyt ad archiepi p̄ntiā ifra breue[o] tēpus accedēs iuſtā cām[p] abſentie allegauit. archiep̄s vero argētino electo ꝛ alte ſilue ꝛ tudebernoñ. abbatibuſ dedit ſuis l'ris in mādatis vt ſi iuſtā abſentie cāq illé oſtēderet corā eis predictā ſn̄iam nullius decernerēt[q]. eē valoris: ꝛ cāq ſine debito terminarent: alioquin facerent ſn̄iam obſeruari. ver dicto electo ꝛ prefatiſ abbatibus cōmittētib[9] [r]alijs vices ſuas ipſi ſubdelegati teſtes ſup p̄dicto articulo receperūt a quib[9] dict[9] cleric[9] voces ad nos ap. emiſit: ꝛ infra Licet aūt iuſtā cām abſentie minus ſufficiēter[s] p̄ſbyter ꝓbauiſſet: ne tamē p̄iudicaret opiniō veritati. r. diac. card. eis, conceſſim[9] auditorē qui cum nobis omnia fideliter rettuliſſet: ex tenore ſententie archiepiſcopum inuenimus circunuentum: tū quia continebatur in illa q̄ per atteſtationes ipſius clerici fuerat ſufficienter [t] probatum: q̄ prefatus. a in poſſeſſione iuriſpatronatus extiterat: cum eundem ad predic itam eccleſiam preſentauit: cum tamen per atteſtationes illas nihil oſtenſum aliud fuerit niſi quod pro quodam iure [v] quod de illa eccleſia

vem: ꝛ ita non contradicit. ſi. C. de li. cauſa iubemus.

h Canonicas. ſ. de fi. inſtru. inter dilectos. j. e. c. pe. ꝛ. j. de dona. inter dilectos.

i Ciuiles. C. res iter alios acta. p totū. ꝛ. ff. d re

k Am bertold[9] cū vniuerſitate. j. d iure (iu. ſepe. pa. ex litteris. ff. d ꝯbe. emp ſi aque ductus. ꝛ. l. dolia.

l Ep̄i. aliter nō poſſet. ſ. de off. archidi. cū ſati s. niſi haberet d p̄ſcripta ꝯſuetudine. ſ. de off. archi. c. vl. ꝛ. j. d excel. pla. ad hec.

m Aduerſus. ſ; q̄liter potuit iſte. t. agere cū ex ſola p̄ſentatōe nihil habeat iuris: imo vi q̄ ꝯ ep̄ſ, d̄bēt agē ad itereſſe. j. de iurepa. paſtoral'. rn̄ deo hn̄ acquirit i[9] p̄ntato a vo patrono: ſ; ep̄s cū ſi admittat dūmodo ſuā voluntatē patronus ſi mutet ꝛ ſic pōt agē: vt ſua p̄ntatō confirmet vt hic p;: ſicut electus pōt agere vt ſua electō ꝯfirmetur. ſ. d elect. poſt q̄; ꝛ. c. publicato.

n Remiſiſſēt aſſignādo terminū pemptoriū ad ſn̄iā audiēdā: vt p; i antiq: alś ñ tenuiſſet ſn̄ia lata ꝯ abſentē. ff. q ſē. ſine ap. reſcin. l. i. §. ex eo edicto: ꝛ ea que aduerſ[9] abſn̄tes ñ p ꝯtumaciā ſtatuūt ñ tenēt. C. qūo ꝛ qn̄ iu. ea q̄. ſ; h̄ tenuit ſn̄ia vt p; p ſeq̄ntia: ꝛ pp t̄minū p̄ēptoriū ad ſn̄iā ſ; q; p̄hibuit iuſtā cāq abſn̄tie reuocat ſn̄ia. vt. iij. q. ix.

o Breue ꝛ ita vi q̄ mora poſſit purgari i iudicijs. ff. ſiqs cautionib[9]. ꝛ ſi poſt tres. qd locū h; aſi lit. ꝯte. ꝛ vbi ius actoris non eſt factū deteri[9]: vt dicit illa lex. hic non fuit ſn̄ia retractata pp breue tp̄s ſ; q; ꝓbauit iuſtam cām abſentie fuit auditus. (caueāt. b.

p Cām. alioquin nō fuiſſet auditus. ar. cōtra ſ. d in inte. re. ex l'ris. S; illud fuit in fauorem m̄rimonij: ꝛ q; nō poterat habere recurſum contra doloſum: cū i eo caſu fuerit nō ſoluēdo. ſ. de procu. querelā. ꝛ. v. q. iij ſi egrotans. ꝛ ita reuocatur ſentētia. ſi iuſte impedi t[9] venire ñ potuit. ff. de dā. iſec. l. ſi finita. §. ſi forte. nec d; iudicatū vbi iuſta de cā detētus p̄ns eē ñ potuit. ff. de re iu. q̄ſitū. nec mādari d; talis ſn̄ia executōi: vt. ff. d iudi. ſi p̄tor. in fi. ꝛ ē notabile iſtud: q̄ reuocat ſn̄ia: cū itereſſe nō potuit: ꝛ ſic ē ar. q̄ iudex nō d; nimiū feſtinare ad ſn̄iam: vt dicit lex predicta ſi finita. §. ſi forte.

q Decernerēt. S; q̄lit potuit iſte legat[9] retractare ſn̄iā ſuam: cū null[9] iudex poſſit hoc facē: dūmō nō ſit lata ꝯ ius ꝯſtitutōis. C. ſen. reſci. ſi poſ. l. i. R̄ ſideo ñ pōt retractari niſi p i itegrū reſtōem ff. d mio. i cē. ij. §. vlt. ꝛ. l. ſe. p̄fecti ēt p̄torio. vel niſi ipſo iure ſit nulla. C. d accu. l. iiij. vn̄ hic fuit retractata p in itegrū reſtōnē ꝛ ip̄roprie ponit hec nullius momēti: q; talis ſn̄ia hn̄ tenē quouſq; fuerit reuocata. io.

r Cōmittētib[9]. ſ; q̄lit delegat[9] ab alio q̄ a p̄ncipe cōmittit alij vices ſuas ꝯ illud. ſ. de offi. dele. ſup q̄ōnū. §. ſi vo. ꝛ. C. de iudi. a iudice. qdā dicūt q̄ hic erat lis ꝯteſtata corā delegatis. vn̄ cū videant facti q̄ſi dn̄i litiſ: p̄nt alij cōmittere vices ſuas ad ſil'itudinem procuratoris. ar. C. de p̄cu. l. nulla. ꝛ. l. neq; tutores. vel dic q̄ hic nō fuit oppoſitū: ꝛ ideo taliter d facto proceſſum fuit: ꝛ hodie ſtari d; predictis iurib[9] C. de iudi. a iudice. et. c. ſuper queſtionum. ꝛ eſt expreſſum. j. de ap. cum cām. vnde non valet hodie quod hic dicitur.

s Sufficienter. ꝛ tn̄ admiſſus fuit per talem ꝓbationē: ne veritati opinio p̄dualeret: vt ſequit Et ſic. ar. colligit hic: qd minus ſufficiens ꝓbatō admittitur. Ex pluribus alijs cāis fuit iſte auditus: q; circūuētus fuit iſte legat[9] ex pluribus cāis q̄ in ſn̄ia ꝯtinent. Primo d; q̄ ille erat i poſſeſſione iuriſpatronatus ꝛ hoc falſum fuit. Itē dicebat in ſn̄ia q̄. t. defecerat in ꝓbatōe ꝛ hoc fuit falſū vt. j. di. Itē q; cā nō fuit ſufficiēter inſtructa ad legatū remiſſa: q; atteſtatōes illi[9]. t. ñ fuerūt remiſſe ad delegatū prout ipſe mādauerat. vn̄ manifeſte apparet legatum circūuentum fuiſſe. b.

t Iure. S; vi q̄ ꝓpter hoc q̄ fuit in poſſeſſione partis: qd etiam fuit in poſſeſſione totius. ff. de ſeruitu. ruſtico. predio. vna eſt via. ꝛ qui minimam partem fundi poſſidet totum poſſidere videtur. ff. de acquirenda poſſeſſione poſſideri ſ; nō ē ita. ſ. de preſcrip. auditis. vbi de hoc. ꝛ infra de capel. mona. dilectus. quia perceptio penſionis. nec poſſeſſionem probat: nec dominiū. ſ. de fide inſtru. inter dilectos. in fi. ꝛ. ff. d acq. poſ. q̄uis. §. i. q; alia ē perceptio penſionis ꝛ alia poſſeſſio preſentatōis. ꝛ iō errauit legat[9] in ſn̄ia credēs hoc ſufficē: ꝛ hec

pensio siue census põt ɔstitui a ꝓono in fundatõe eccl'e d̃ au
ctoritate.epi.xviii.q.ij.cleutheri⁹.⁊.j.de iurepa. ꝑterea.ij.⁊ h̃
ante ɔsecrationem ecclie:post ɔsecratioñe nõ põt ei aliquod
onus ĩponi:q꞉ rei ɔsecrate nõ ĩponitur seruitus:vt.ff.d̃ serui.
seruitutes.§.vlt.⁊ q̃d humani iuris ee̾ desinit:seruitutem non
recipit.ff.cõia ꝑdi.caue
ri.io.⁊ ꝑ talẽ ꝯceptõez ñ
fuit ĩ possessiõe iurisp꞉o
natus:cũ hic nõ fuerit d̃
fructib⁹ iurisp꞉onatus.
sꝫ ꝑte꞉ iusp꞉onat⁹ ꝑt tal'
cẽsus ɔstitui a p꞉ono in
ĩpa fũdatõe:vt i.c.ꝑd.ele
utheri⁹.⁊.c.ꝑtea.Quid i
telligaẽ noĩe iurisp꞉ona
tus colligitur.j.de iusp.
nobis fuit.b.

a Intẽtõez.s.ꝙ fuerat
pñtatus ṽo p꞉ono:vt diĉ

b P꞉ono.ꝑ h̃ pꝫ (i fi.
ꝙ patronus de obligati
one q̃ꝫ fecit excepit iuspa
trõat⁹:alioqn trãsisꝫ cũ
vniuersitate.j.d̃ iurepa.
ex lr̃is ar.ff.d̃ ɔ̃hẽ.emp.
ĩ modicꝫ sic ⁊ ĩ fũdo ven
dito accedũt ꝟuitutes et
alia iura.ff.d̃ ɔ̃hẽ.emp.si
aqueduct⁹.⁊.l.se.⁊.l.do
lia.⁊ sic fund⁹ dotal' trã
sit cũ vniṽsitate. ff. d̃ fũ.
do.l.i.Sꝫ alia rõ ẽ ĩ ẽpto꞉e vel feudatario q directuꝫ ⁊ iutile
dñiuꝫ habẽt ĩ re ⁊ aliud ĩ creditore:q꞉ si ius pñtandi ɔsistit ĩ
fructu eoipso ꝙ credito꞉ vtiẽ tali fructu:exonerari dꝫ q̃ꝫtitas
debiti.C.de pign.act.l.i.⁊.ij.⁊.j.de vsur.c.i.⁊.ij.Sꝫ talis fruct⁹
estimari non potest:⁊ ideo non diminuit quantitatem debiti
Item nec alijs iuribus vtitur credito꞉:nisi hoc conuenerit.ff.
de pig.act.sed an vie.iteꝫ quia soluto pigno꞉e omnia iura tol
luntur.ff.qui.mo.pig.vel hypo.sol.l.i.⁊.C.si pig.pigno꞉i datũ
fuerit.l.i.⁊.ij.⁊ sic p꞉esentatus soluto debito esset de ecclesia
remouendus quod est contra illud.xvi.q.vij.inuentum ⁊.lvi
di.satis peruersum.⁊.j.de exces.p꞉ela.c.vlt.item quia creditõ
peccat vtendo pigno꞉e.ff.de fur.credito꞉.al's incipit si pigno
re.lꝫ enim credito꞉ rem sibi obligatam possit locare:vt.ff.de
pig.ac.credito꞉ tamen fructus computabit sibi in so꞉tem.j.d̃
pigno.cum conco꞉.licet enim in venditione omnia iura tran
seant.ar.ff.de offi.p꞉efec.vr.l.i.in versu cum vrbem nostram
.§.iij.non tamen in obligatione generali,veniunt que specia
liter non obligarentur.ff.de pig.obli.⁊.l.se.ff.de pecu.q pe
culium.⁊.C.que res pig.oblig.l.i.argu.contra ista.s.ꝙ fruct⁹
non diminuat so꞉tẽ:q꞉ seruitus qñqꝫ inutilis est.ff.de serui.l.
ei qui fundum.sed iuspatronatus bene transit cũ vniuersitate
nisi spẽaliter excipiaẽ.j.de iurepa.cũ scdm.⁊.c.ex lr̃is.

c IN causis,in similibus:⁊ sic pꝫ ꝙ diffinitiua snĩa ꝑnci
pis trahenda est ad ɔsequentiam ex quo alij similiẽ iu
dicare debent sed interlocuto꞉ia nõ.C.de legi.l.iij.circa fi.⁊.l.
si imperialis.ar.ꝙ ĩterlocuto꞉ia viꝫ legis habeat.ff.quod me.
causa metũ.§.sed quod p꞉eto꞉ ait.quod verum nõ est nisi ĩnẽ
locuto꞉ia ĩ co꞉po꞉e iuris claudaẽ et ẽ si'le huic.xvi.q.iij.lꝫ.b.

d VTer monasteriũ.Casus.Uacãte mõasterio sancti leu
fredi monachi elegerunt quendã de gremio sui mõa
strij in abbatem.et dum peterent confirmationem sue electõ

ɔsueuit exhiberi p꞉onis ꝑdc̃i
p.⁊ ãnuatĩ.x.sol.acceperunt:
tũ q꞉ ĩ eadẽ snĩa dr̃:ꝙ dict⁹.t.
ĩ ꝓbatõe d̃ficit.cũ ꝑ attestatõ
nes suas appeat ip̃m iuã,intẽ
tõem^a sufficienter ꝓbasse:tũ ẽt
q꞉ cãm nõ recipit sufficienter
instructã:cũ vn⁹ tm̃ ꝑtis atte
statõẽs r̃cepit:q̃ pax faciebãt
ad cãm.vnde snĩam ipsã duxi
m⁹ irritandam:memorato .t.
adiudicãtes ecclesiã suprадi
ctam cũ per attestatõẽs nobis
cõstiterit euidenter ip̃m a ve
ro patrono^b fuisse ad sepedic
tam ecclesiã pñtatũ.

IDem

IN cãis que sũmi pon.iu
dicio decidũtur.⁊ o꞉do
iuris ⁊ vigo꞉e equitatis ẽ subti

liter obseruand⁹:cũ in simili
b⁹^c casib⁹ ceteri teneanẽ simi
le iudicare nisi fo꞉te cũ aliq̃d
cã necessitatis ⁊ vtilitatis in
specta dispẽsatiue duxerit sta
tuẽdũ.

IDẽ ɔuẽtui.s.leod̃.

VTer monasteriũ^d sancti
a.rothoñi.⁊ vestruꝫ sup
mõ eligendi abbatẽ ĩ mõaste
rio vestro fuit q̃stio agitata:⁊
ĩfra.Cuꝫ constiterit nobis p꞉i
mam cõmissionem non fuisse
per vltimam reuocatam:tum
quia cause suspitionis in iure
p꞉eposite friuole videbantur:
quas etiaꝫ tanꝙ dilato꞉ias,an
te^e litis ingressum opponere
debuissent quib⁹ co꞉ã delega
tis eisdẽ subeundo^f iudicium

nis monachi sancti antonij se opposuerunt dicentes il
lam electionem esse cassandam:ex eo ꝙ de monasterio
sancti antonij fieri debuisset:quare dioc.ep̃s illam di
stulit confirmare tandem super hoc causa fuit cõmis
sa quibusdam iudicibus ad petitõnem monasterij san
cti leufredi:co꞉aꝫ
quibus iudicibus
partes litem cõte
state fuerunt ⁊ p꞉o
cessũ fuit ĩ cã ⁊ te
stes recepti fuerũt
demũ monachi sã
cti ãtonij ad alios
iudices lr̃as impe
trarunt:cõtinẽtes
ꝙ p꞉imi iudices
erãt eis certa rõe
suspecti.vnde p꞉o
posuerũt quasdã
exceptiones friuo
las contra illos q̃s
cũ iudices admit
tere nolunt:ip̃i ap
pellauerunt iudi
ces videntes:ꝙ ꝑ
me lr̃e nõ reuoca
bantur per secun
das ꝓcesserũt ĩ cã
nõ obstãte appel
latione eoꝝ:⁊ con
firmauerũt electõ
nẽ factã ꝑ mõachos sancti leufredi.vñ occasiõe appel
latõis ꝑdicte delata ẽ cã ad dñm papã co꞉ã quo obij
ciebaẽ ɔ̃ snĩam:ꝙ lata erat a suspectis iudicibus:et ꝙ
cã fuerat alijs iudicibus delegata:⁊ post appellatõeꝫ
allegabãt ẽt snĩam q̃ p꞉ius lata erat p꞉o eis super que
stione ipsa:dñs papa auditis hinc inde p꞉opositis: q꞉
constitit ei.ꝙ secũde lr̃e non reuocabant p꞉imas:tũ q꞉
cãe suspitionis friuole fuerũt:que debuerunt p꞉opõi
añ litis ingressum:⁊ ideo renũciasse videnẽ eidem.Et
q꞉ nec de processu nec de p꞉iuilegio se.ap.fecerãt men
tionem que si fuissent exp꞉essa:litteras nullatenus ha
buissent:confirmauit sententiam a p꞉imis iudicibus
latam non obstante sententia que allegabatur:q꞉ nec
fuit ostensa domino pape nec p꞉imis iudicibus: q̃ ẽt
si fuisset illis ostensa:nihilominus contrarium statuis
sent:ea postposita:q꞉ non valebat:si autem valebat et
non apposuerunt eam eis imputetur cũ lites ꝑterita
nouo꞉um instrumento꞉uꝫ non debeant instaurari.⁊
electo saluo iure dioce sani mun⁹ bñdictõis exhibuit.

e Ante ingressuꝫ.s̃.de excep.pasto꞉alis.iij.q.vj.§.ex
ceptio.⁊.C.de iudi.apertissimi.⁊.l.cũ specialibus.her.

f Subeundo iudicium.Quicunqꝫ hꝫ plures excep
tõẽs dilato꞉ias dꝫ p꞉imo opponere illam de iudice su
specto.illa eni ꝓcedit naturaliter.vt pꝫ.s̃.d̃ ꝓba.qm̃ ex
o꞉dine verboꝝ.vt ibi dictũ est.si eni p꞉imo opponerꝫ
exceptionẽ contra personam aduersarij:puta ꝙ ip̃e sit
excõicatus post lr̃as impetratas:quare modo nõ ẽ ad
mittendus ⁊ sententia p꞉o ip̃o feratur:sic app꞉obat ꝑ
sonam iudicis:vnde ip̃m postea rep꞉obare non pos
sunt.iij.questione.iij.§.iteꝫ si quis testibus.⁊.iij.q.viij.
cuius in agendo qui eniꝫ alijs defensionibus vsus ẽ

ñ pt redirre ad istá: vt.ff.de iudi.sed ⁊ si susceperit. ⁊ pterea spāliter cauet de hac exceptōe: q vsq3 ad.xx.di es pponat.iij.q.iij.§.offerat.⁊ si iudex abñs sit quē vo lo recusat illud debeo ptestari.C.ð iudi.cū spālis.Sȝ ꝯ vid: tp hoc q nō ꝯsenserit i iudicē: lȝ.n.q̄s dederit fiō iussorem stādi iu ri.adhuc pōt iudi cē recusare.vt.iij q.iij.§. offeratur. Preterea videtur q exōicatōis ex ceptio vel de falsi tate rescripti natu ralit pcedat.q: ni si rescriptū teneat nō pōt iudex aliq̄ iurisdiōe vti.ā.ð iudi.c.i.Jteȝ si ad uersarius essȝ ex cōicatus: nō pōt eligere arbitros p iudicis recusatōe vl' ēt alios iudices eligere.vñ videt q pmo iquirat ð rescripto siue de excōicatōe aduersa rij: añq3 ad alia pcedat.I r h dicūt q dā sic.t.q si omis sa exceptōe ð iudice suspecto pposuit alias: siue succū bat: siue obtineat ñ pōt postea redire ad eā ð suspecto iudice.q: p h vr tacite approbare psonā iudicis: ex q̄ cō sentit litigare sb ipo.ar.ꝯ.ā.ð of.ðle.isinuāte.marie i il la ptestatōe pmissa q ppterea ñ renūciat exceptōi ð su specto iudice. Jo.inuehat sȝ ñ pcise distiguēdo.si suc cubuit i aliq̄ exceptōe adhuc pōt redir ad illā ð suspe cto q: ad hoc intēdit vt declinet iudiciū.vñ ñ plene ꝯ sentit i iudicē.ar.C.ð ioffi.test.ꝯ maiores.sec⁹ cēt si ob tineret i aliq̄ exceptōe: q: tūc approbauit sniaȝ iudicis vñ illū postea reprobare nō potit vt dr i pn.notule.et hoc satis equū vr tñ credo stādū opi tan.q litigādo sb ipo approbat psonā iudicis.scl'n.ꝯsentit ⁊c. siue p eo siue ꝯ eum sententiatum erit.vt hic pȝ.b.

a ⸿ Renūciasse.ar.q tacite siū ipo fcō renūciat q̄s iu ri suo sic.ā.ð off.dele.gratū.⁊.c.isinuāte.⁊.j.ð his q̄ fi. a ma.par.c.a.ex ore.vbi argumta plura iuenies ð h.b.

b ⸿ De puilegijs. Per que ius eligēdi de suo mōaste rio se habere dicebant ā.ð ꝯsue.cū dilect⁹.qð debuit taceri.ar.ā.de rescrip.cū ordinem.

c ⸿ De pcessu.nā de pcessu negocij ⁊ ð exceptōe siq̄ p ponit mentio fieri dȝ.ā.de procura.in nostra.

d ⸿ Nō obstāte snia.q̄ nō tenebat forte lata a iudice ñ suo vel nō seruato ordine iudiciario.vñ sequit que si fuisset osñsa ꝯtrium statuissent.b.

e ⸿ Postbabita.sic exponit h lra p Tan.ea habita.i. ea visa post.i.postea.ꝯtriū statuissent q̄ȝ statuerunt q̄si diceret si iudices illā vidissent.statuissent ꝯtriū ei⁹ qð fecerūt.q: nō ꝯfirmassent electionem.⁊ ideo dic alio qn.i.si non fuissent illis ostensa iputent sibi qui debue runt osñdere. Sȝ hec expositio ꝯdicit notule lau.prio posite. Unde fm notulaȝ lau.sic expone: postbabita.i. postposita.C.de spōs.l.j.vt sint vna dictō.sic ei ponit.x xxij.q.iiij.dicit sara ibi ꝯiugalē posthūit torū.i.postposu it ꝯiugalē torū ⁊ accessit ad ācilā.sic.C ð era.mili.āno ne.l.ij.in fi.li.xij quasi diceret si snia fuisse t iudicibus

renunciasse[a] videntur: tū ēt qm̄ ð puile.[b] ap.se.⁊ pcessu[c] nego cij corā pmis iudicibus nihil i secūdis litteris dicebat qð si fuisset exp̄ssum: obtinere mi nime potuissent: nō obstante[d] snia: q̄ p monasterio sancti.a. dicebat fuisse plata: iq̄ tamen nobis ostensa non fuit cum si predictis iudicibus fuissȝ ostē sa: ea postbabita[e] contrarium statuissent: alioquin[f] eam obij cientibus imputetur: cuȝ sub ptextu nouoruȝ[g] instrumento rū lites non debeant instaura ri: factum priorum iudicum ratum ⁊ firmum ha bemus: ⁊ eorum sententiam confirman tes[h] electo a vobis nos ipi mu nus benedictionis saluo iure dioce.curauimus exhibere.

I dē episcopo decano ⁊ cāp cell.parisien.

ostensa illā postposuissent siue spreuissent ⁊ statuissent ꝯ ipā sicut statuerunt.q: non tenebat.

f ⸿ Aliogn.i.tenuissent ⁊ nō eā opposuerūt iputet eis: vel alio qn.i.si nō fuisset postposita siue spreta.q: snia tenebat iputat eis.q: ānodo preteritu nouorum istrumentorum. i. expertorum de nouo snia non retracta bit.⁊ iste est verior itellec tus.⁊ hec expositio pba tur.j.c.prox.ꝟ.nimirū.⁊ ff.de neg.ge.si aūt.§.i. ⁊.ff.de compen.q in dic .§.i.

g ⸿ Nouor.i.ð nouo re ptor.j.c.prox.

h ⸿ Cōfirmantes.⁊ ita tȝ hic snia ꝯ res ibi iudica tas.q: hic monachi eam omiserunt post sniam ea vti nō possunt.q: ptextu nouorum istrumētorum nō re tractat snia.ff.de re iud. impatores.⁊.C.ð trāsac. sb ptextu nec exceptō p emptoria locum hȝ post sniam: nisi appellatū sit.C.sen rescin.nō pos.l.ij.⁊.ā.ð fi.istru. cū ioānes. Jtē iure minoris sbuenit ecclie i hac exceptōe.ā.ð i ite.resti.c.i.⁊.c.audit.sȝ h ñ fuit petitū. Jtē ñ pōt oppōi snia si fuit osñsa iudicib⁹.⁊ ipi eā reprobauerūt: veluti nullā.j.c.pr. ff.ð ꝯpē.qð i dic.§.i.itē ēt i alio cāu tȝ snia ꝯ res pus iudica tas: si qō sit an iudicatū: vl' ñ.⁊ si iudex pnūciat iudicatū ñ ēe: rescindit pma snia.ff.q se.sine ap.resci.l.i.a pn.itē i alio cāu ñ tȝ snia ꝯ res pus iudicatas: vt i negocio publico.ff.ð re.iudi.i tȝ snia ꝯ res pus iudicatas: vt i negocio publico.ff.ð re.iudi.i patores.⁊ i alio cāu.ff.ð iure.iu.admonēdi.itē vbi vertit picu lū aie: tȝ snia ꝯ pmā ēt si osñdat snia i iudicio.ā.e.c. lator.⁊.c. ꝯsanguinei.vi.sȝ vr q iiuria fuit fcā istis mōachis q obijciebāt sniam: q: ñ fuerūt admissi isti monachi appellauerūt a iudici b⁹ q tulerūt sniaȝ. Sȝ i cā appellatōis vt dictū ē: pōt opponi exceptio peptoria omissa i pma cā: g isti debebāt audiri i sua ex ceptōe.ioan.dixit q hec dcre.loquit i eo cāu: cū scit aliqs se hre exceptōeȝ rei iudicate: ⁊ i fraudē ⁊ dolo eā omittit volēs fati gare aduersariū suū als si ignorabat hāc exceptōeȝ sibi ꝯpetē bñ pōt eā tūc opponē qñcūq3: q: tūc nō retractat secūda snia imo nulla pnunciat. Hoc qð dixit io.ñ colligit aliquo mō ex ista lra vel indecisa: nec pdest. Unde dicas q non audiūtur monachi: vt obijciant sniam ēt si vera fuerit: q: monachi ap pellauerunt a iudicibus ante sniam occasione litterarum que nō valebāt auctoritate quarum volebāt post litē ꝯtes.iudices recu sare.fm q satis pȝ p hanc decre.i pn.⁊ i pte decisa colligitur vbi hoc expresse dr: q monachi isti appellauerūt: q: iudices nō admittebāt recusatōes: ⁊ q: dicebant secūdas litteras va lere: ⁊ ita recesserunt contumaciter non expectata snia: ⁊ talis appellatio nulla fuit: sed a snia diffinitiua non fuit appellatū nec etiam poterant: q: contumax nō auditur appellās.ij.q.vi. §.sunt quorum.⁊ hec est cā quare nō admittunt: ⁊ imputēt sibi qui non opposuerunt sniam coram iudicibus si valebat: ⁊ q: beneficium restitutionis non petierunt: q: admissi fuissent vt dictū est.ā.⁊ q dicit snia ꝯ res prius iudicatas non tenet: locum hȝ qñ in iudicio allegat ⁊ osñditur snia: tunc si iudices nolūt admittere sniam dum tamen teneat snia ⁊ iudicāt ꝯ p mam sniam: nulla est ipso iure. nec est appellare necesse: ⁊ sic loquitur.ij.q.vi.§.diffinitiua.⁊ item si snia fuerit ⁊c.⁊. C.qñ prouo.non est neces.l.i.⁊ ibi Joan.aliter intelligit hanc decre.

⁊ illã legẽ.vt.s̃.dixit.Sed tu itellige hãc decre.⁊ illã legẽ vt diximꝰ:⁊ ita plana lr̃a erit:⁊ ita itelligit vincẽ.vt i pn.istiꝰ no tule.Et i a siue scienter siue ignorãter eã omiserit nõ põt postea opponi ex quo nõ ẽ appellatũ.⁊ tũc ꝑtextu nouoꝝ instrumentoꝝ:instaurant̃ lites finite.Preterea hic nõ fuit ostensa snia dño pape sed allegata fuit tm̃ nec etiam fuit ons̄a primis iudicibus.

a ¶ Suborta.p cõfessionem.Nõ confessione procuratoris dño piudicare:de hoc dictũ ẽ.s̃. vt lit.non ꝯte.c.i.

b ¶ Possessionẽ.hoc iõ dicit:q2 incorporalia nõ possident̃:sed quasi.ar. s̃.de pscrip.si diligenti. ⁊.s̃.de cã pos. cũ ecclesia ⁊.ff.de vsucap.sequitur §.si viã.⁊.ff.de acqui.re. do.l.si seruus.§.incorporales.

c ¶ Restituto.nota ꝙ lꝫ cã liberalis sit preiudicialis:tñ qõ possessionis ei piudicat:vt hic pꝫ.et.C. d or.cog.l.vltia.§.si agebat epũs possessorio de quo ꝯstitit p cõfessionẽ ptis aduerse.vnde papa mãdat ipm restitui peti torio.sed de hoc ñ probauit epũs corã papa:sed ps aduersa p puilegium innocẽ.vñ mãdat papa imponi silentiũ epo:nisi cõtra puilegium aliud pbetur:et ita qui obtinet i proprietate obtinet finaliter i possessi õe.lꝫ alr̃ pbet de possessiõe.s̃.de cã pos.cũ dilectꝰ.⁊ hoc cuꝫ vtroqꝫ iudicio actum ẽ.

Suborta iter meldẽ.episcopum ⁊ monasterium attrabatense super ipsius monasterij subiectione materia qstionis ⁊ pcuratoribus partiũ littigantibus corã nobis:q2 per confessionẽ[a] partis aduerse constitit eundeꝫ episcopuꝫ quasi possessionem[b] obedientie in eodem monasterio habuisse:ipsum restituenduꝫ decernimus ad eandem.Veraꝫ quia priuil.ino.pape p.n.libtatem monasterij plenariã exprimebat decano suessoñ.⁊ suis coniudicibus dedimus in mandatis:vt episcopo in quasi possessionem obedientie restituto[c]:nisi contra priuilegiũ rationabile aliquid obijceret ⁊ pbaret:super subiectõe monasterij sibi silentiuꝫ imponere procurarent:⁊ infra.Iudicibus autem causam istructã tenitentibus:quia cognouimus efficatiores episcopi ratõnes:subiectionem eidem adiudicauimus memorati mõasterij:vt ibidem habeãt tanq̃ dioce.episcopus potestatẽ ita tamẽ vt nullum per hoc ap.sedis piudiciũ generet̃ quominus si voluerit suã iusticiã psequat̃[d].Nimiꝛ[e] si pfacti ino.priuilegium alexandro[f] fuit in iudicio presentatum ⁊ ip se tulit sniaꝫ ꝯ illud itelligit̃ iprobasse[g].Si vero non fuit coraꝫ eo exhibitum ꝑtextu priuilegij de nouo repti predicta nõ dꝫ snia retractari.[h]

Idem.s.marie in cagiuallis secrete abbatibus.

Um.i.⁊.a.canonici sãcti dionysij rem̃.ex pte quorũdam canonicoꝝ eiusdeꝫ ecclesie nostro apostolatui reserarint:ꝙ abbas eorum super dilapidatõe piurio simonia ⁊ qbusdam alijs erat multipliciter ifamatus:nos catalañ.episcopo ⁊ eiꝰ collegis dedimus i mandatis:vt ad eccliaꝫ psõaliter accedentes tã i capite q̃ i mẽbris corrigerent corrigenda ⁊ statuerẽt que statuenda viderẽt:⁊.j.Iudices aũt abbatis ⁊ canonicoꝝ iuramenta recipientes[k] ⁊ abbatẽ ab administratõe ipsius ecclesie p sen

um iudicat:eaꝫ intelligit̃ reprobasse.C.ex fal.istru.l.i. secꝰ ẽi in ꝯpensatione.q2 vbi iudex non admittit ꝯpensatõem post sententiam:potest opponi sed si expsse eã reprobat postea opponi nõ põt.ff.de ꝯpen.ꝙ i die.§.i ⁊.ff.de neg.ge.l.sinaũt.§.si quocũqꝫ mõ.ita hic.q2 alexan.reprobauit priuilegiũ Inno.si fuit ostensum i iudicõ sic.s̃.c.px.Itẽ hic ẽ ar.ꝙ ipo scõ ⁊ sine verbo pdit̃ priuilegiũ.s̃.d of.de le.gratũ.⁊.j.d his q̃ fi.a ma.p.ca.ex ore.

h ¶ Retractari.s̃ c.prox.⁊.ff.d re iudi.imperatores.C.d trãsac.sub preter tu in fi.nisi in cãu vt i.l.pdicta imperatores.ff.d iureiu.admonendi.⁊ sic tollit̃ priuilegiuꝫ per sniam sicut p ꝯuentionem.j.de deci.ex multiplici ⁊ p arbitriũ.s̃.tit.priori cuꝫ olim.ij.

i ¶ Um.i.⁊.a p. sonalr̃.i.hoc cãu nõ possent illi ꝯmittere vices suas.vt.s̃.de offi.de le.qm̃ aplica.§.is sũt cui.⁊ i casibꝰ alijs q ibi ponunt̃ ⁊ in loco ipso dꝫ fieri inqsitio vbi morant̃ illi d quorũ vita q̃rit̃.xlvij.di.de petro.⁊.ij.q.i.deus omnipotẽs xxiiij.q.i.pudenda.⁊.xxiij.di.illud.⁊.s̃.de elec.postq̃ꝫ

k ¶ Recipiẽtes.bm formã quã habes.j.d ac.qualr̃ et qñ.§.formã.⁊.c.cũ dilectus.

l ¶ Dilata p hoc pꝫ.ꝙ lꝫ inqsitor d qbusdã tulerit sniaꝫ d qbusdã ñ.nõ iõ expirat offm̃ eiꝰ.qn d alijs possit cognoscẽ ⁊ pnũciare.⁊ idẽ ẽ i ordinario.ff.de doli excep.apõ.§.itẽ q̃rit̃.⁊.ff.de neg.ge.sinaũt.§.pe.als incipit.l.nã ⁊ si kuus in arbitrio idẽ ẽ nisi dictũ sit vt d oibus simul pnũciet.⁊ si tũc de qbusdã pnũciauit.nihil egit.et de nouo põt pnunciare.ff.de arbi.q tñ.

m ¶ Lite nõ ꝯtestata.Hec exceptio efficax ñ ẽ.q2 in inqsitione põt procedi lite ñ ꝯte.vt.s̃.vt lite nõ ꝯte.quoniam frequẽter.§.sunt ⁊ alij si cõtumaciter se absentꝫ tñ citari dꝫ ⁊ exponenda sunt sibi oĩa q̃ ꝯ ipm obijciũtur.j.de accu.qualiter ⁊ quando.§.debet.⁊ hoc itelligit̃ cũ aliqs psequit̃ inquisitõeꝫ.sꝫ cũ ex offõ tm̃ inqrit ibi proprie contestari non põt.b.

n ¶ Cõspiratoꝝ q nullo mõ recipiẽdi sũt.j.d simo.p tuas

o ¶ Nec ostensis.⁊ illud ei non debuit denegari,imo

Sed quare papa nõ tulit sniam p monasterio cũ p puilegiũ Inno.pbatũ esset ꝙ libeꝛ erat ⁊ exẽptũ ⁊ ex pte epi nihil oñsum eẽt ꝯ puilegiũ ⁊ actũ eẽt ab epo petitorio ⁊ possessorio.s̃ d cã pos.cũ ecclia.Rñdeo epũs corã papa psecutꝰ fuit tm̃ possessoriũ petẽs iducias ad probãdũ ꝯ puilegiũ Inno.vel ipse ex offõ suo voluit puidere epo als nõ recte processisset papa vel si possessorio tm̃ actũ fuit:abbas petijt cãꝫ ꝯmitti q̃ꝫtũ ad petitoriũ:cũ p puilegiũ intẽtio eiꝰ pbaret̃ qõ melius vr̃.

d ¶ Prosequat̃.ar.de protestatõe pmittẽda.si.j.d dona.int̃ dilectos i fi.⁊.ix.q.iij.salua.s̃.de elec.cumana.§.s.

e ¶ Nimiꝛ.Rñsio tacite qõis.Diceret aliqs nõne puilegium Inno dbuit monasteriũ tueri.rñ det papa ꝙ ñ:hꝫ ꝙ seqt̃ i lr̃a

f ¶ Alexãdro.Qui sup eadẽ qõne sniauit pro epo:vt habet̃ in pte decisa:quã sniam epũs corã iudicibus exhibuit ⁊ corã papa de qua hic fit mentio.b.

g ¶ Reprobasse.Nõ ꝙ instrm̃ dr̃ reprobatũ eoipso ꝙ cum iudici ostenditur:ꝯtrium iudicat:sic testis reprobat̃ eoipso ꝙ iudex contra eum iudicat.ar.s̃.de or.cog.cũ dilectus in fi.⁊.ff. de his q no.infa.lucius.sic ergo qõ falsi mouet̃.⁊ iudex ꝯtri

omnia que sibi obijciuntur. et dicta testium sunt dāda eidem. ī. de accu. qualiter et quādo. ij. §. dz et. c. olī. §. si vero. et ita tamen ex hac cā, q̄z ex precedenti tenuit appellatio papa tamen retulit se ad illum articulum de conspiratione. quia de alijs ei constitit.

t Potuerunt. Hic videtur, q̄ minus idonei testes admittātur in causa inquisitionis sicut in causa cōpurgationis. s. de presump. litteras. et. ī. de pur. ca. constitutus. sed hoc ideo est quia de facto suo agitur. quia et sui responso creditur. cū de facto suo interrogatur. iiij. q. i. §. item serui responsio. Sed si ne alij de ecclesia q forte sūt idonei: possunt illos repellere cū sint criminosi: nec debeant conuinci per criminosos. pōt dici q̄ sic. Et q̄ hic dicitur q̄ tales admitti possunt. intelligo non quantū ad plenam fidem faciendā sz ad presumptionez: q2 et si dicta ipsorum debilitentur in aliquo: nō tamen euacuantur in toto et sic cuz alijs adminiculis probabūt. ī. de simo. per tuas. in fi. vel pōt dici q̄ preiudicat alijs q huc usq; tollerauerunt eos: nec aliquod crimen obiecerunt eis. ī. de accu. nulli hoc tamen verum ē: q̄ contra extraneū nō possent induci testes de ecclesia: nisi essent idonei. xiiij. q. ij. super prudentia. et ij. q. i. de us oīpotens. io. Et preterea eo tpe quo recepti fuerunt non cōstabat eos conspiratores fuisse: vt hic in fi. dicit.

tentiā remouerūt: correctiōe mēbrorū dilata[l] quā tunc nō poterant expedire: a qua snia cū procurator predict[9] ad nostram audientiam appellauerit: proposuit dictam sententiaz rebrobandam: tum quia iudices lite[m] non contestata ī ipso negocio processerūt: tū q2 iuramenta conspiratoruz[n] contra ipsū recipientes depositionibus coram partib[9] minime publicatis nec[o] ostensis eidē ad sententiam procedere presūpserūt: et infra. Quia vero de cōspirationis articulo nobis nō potuit fieri plena fides: mādamus q̄ten[9] si vobis constiterit q̄ illi conspiratores[p] fuerint: quorū constat a iudicibus iuramēta[q] recepta: quod abbas probare voluit coram eis eorū dicta iudices sec uti tm̄modo cū per alios ea probata nō essēt sniam portulerūt: vos irritantes processū eorū in negocio iuxta predictaz forma cōprehēsam in priorib[9] litteris procedatis. Si vero eos cōspiratores fuisse nequiuerit comprobare: vel licet de hoc constaret[r] appareat tamē illos nihil super his deposuisse: pro qb[9] idem abbas fuit amot[9] vel etiaz si aliqua super his deposuerint: ea tamen per aliorum dicta fuerant sufficienter ostensa processū ipsorū iudicuz cōfirmetis: q2 licet aduers[9] abbatem non debuerint conspiratores admitti iuramenta tamen ipsorū de veritate dicenda super statu ipsi[9] dom[9] recipi potuerūt[r] vt per ipsorum dicta super alijs fides possit haberi q̄ abbatem minime contingebant: presertim cū tūc probatum non esset eos conspiratores fuisse. Idem. h. de castro guarti.

Uam te ab. e. iniuriarum, ac ilone conuento: eo q̄ diceres equū tuū non esse minoris precū q̄ capillos ipsius: iudices q sup hoc cognoscebāt te in. x. sol. condēnassent: tu timeres ne ipsorū sententia te notaret infamia[v]: beneficiuz restitutionis ad famam a sed apostolica implorasti. Nos āt considerantes q̄ nulla fuerit vel minima[x] facta iniuria volum[9][y] te per predictam sniaz infamia non notari. Idem.

p Cōspiratores qui enim malo zelo mouētur ad testimoniū admitti nō debent. ī. de accu. cum oporteat et. ī. de simo. per tuas. i. et. xi. q. i. cōspirationū. et. c. cōiurationum. et hic.

q Iuramenta sz nō videtur q̄ sufficiat hoc. nisi hoc fuisset obiectū corā iudicibus et q̄ abbas probare voluerit. vt dicit littera ista. Itez nec suffic q̄ fuerit obiectū et q̄ obtulit se probaturum nisi et modo probent cōspiratores. et ita n̄ cassatur snia. nisi probetur q̄ causa exposita fuit vera sic. s. de test. ex parte adde. vbi de hoc Sz cōtra. ī. et. pri. īterposita. Sed illud soluitur i. c. ex parte Et ē hic argu. q̄ exceptio q̄ proponitur contra psonaz testis obijciēda ē et probanda ante sententiam nisi p iudicez sterit vt hic satis innuitur sic. ī. de exce. denique vbi de hoc.

r Secuti. sic patet q̄ nō sufficit probare cōiuratōz vel falsitatē testis vel istrumēti nisi probet iudicē secutum fuisse dicta falsorum seu cōspiratorum testiū seu iuramētorum. C. si ex fal. instru. falsam. ar. s. de testi. sicut.

s Constaret. Ex hoc patet: q̄ per appellationem n̄ reuocantur nisi ea que minus legitime facta sūt: vt. s. de re. spo. audita. et est mirabile: q̄ sententia tenet lata p[9] appellationem legitime interpositam: et nisi causa legitima et probabilis opposita fuit: quod est cōtra illud. s. de offi. dele super questionum. in fi. sed appellatio ista licet fuisset legitima prima facie: quia causa sufficiens erat tamen non probauit: quia debuit probare omnes testes qui contra euz deposuerūt conspiratores fuisse vt hic patz: et sic modo apparet q̄ appellatio nō fuit legitima: vnde non reuocatur sententia sed cōfirmatur vt. s. de testi. ex parte adde.

u Uam te. infamia. actio enim iniuriarū infamat siue ciuiliter siue criminaliter agitur. ff. de his q no. infa. athletas. §. vlt. Si quis conueniat te actione famosa: si vis vitare infamiam cōstitue procuratorem. ff. de his qui. no. infa. l. furti. §. si quis alieno.

x Minima. q2 nō oīa talia vba sunt pro iniuria habēda: vt si repentino aīo hoc dixit. ij. q. iij. si qs ira[9]. de pe. di. i. §. diuortiū q̄m nec lubricū lingue ad penā facile trahendū ē. ff. ad. l. iul. ma. famosi. §. nec lubricū. et incōsultus calor calūnie vitio caret. ij. q. iij. §. notandū. Itē illud requirit q̄ sit cōtra bonos mores. ff. de iureiurā. itē apud. §. i. et. §. adijcit. et ita habes. ar. hic q̄ pro modico. nō datur actio iniuriarum: sicut nec actō de dolo datur pro modico. ff. de dolo si o'eū. l. fi. et. l. se. et restitutio pro modico nō datur. ff. de in inte. resti. scio illud. sz actō furti pro modico dat. xiiij q. i. c. vlt. et insti. de rer. diui. §. gallinarum.

y Uolum[9]. Si isti erāt clerici: planū ē. sz ex lrā nō vī. Nā potuit papa talē infamiā si qua fuit remouē. iij. q. iij. §. notandū in fi. Sz si erant laici: n̄ vī q̄ papa poterit īfamiā p ciuilē iudicē irrogatam remouere: q2 q̄ q̄z ..ias etc. infamiā tn̄ abolere non possumus. ij. q. iij. c. hinc colligitur. Sz dic q̄ subsūt quo ad temporalem iurisditōem dn̄o pape. et sic planuz est

Ad probandum ꝙ procu ratoꝛ domine: ⁊ infra Uos aũt interim agnoſcatis de confirmationis ſnia: que lata eſt a iudicibus delegatis de electione cuſtodis vt eam ſicut de iure fuerit faciendum confirmare vel infirmare cu retis: ita vt ſi pro eo ꝙ vn⁹ ex delegatiſ iudicibus qui eãdẽ ſententiam protulerunt: excõ municationis vinculo cẽt pu blice innodatus:[a] quando ſen tẽtia lata fuit: ſicut ꝑ metro politani litteras[b] ꝓhibeẽ: aut ex[c] alia iuſta cã eandẽ ſniam conſtiterit ĩfirmandã ipſa caſ ſata[d] de ipſius electione cuſto dis iterum cognoſcatis.[e] Gregorius non⁹.

Quãuis regulariter alijſ non noceat res inter alios iu dicata[f] ei tñ qui cũ ſibi primũ de ea re actio vel deſẽſio cõpe tebat ſuſtinuit ſequẽtẽ agẽ ac illi ẽt ꝗ paſſus ẽ: eũ a quo cã babuit experiri: ẽ preiudictũ generatum. Idez.

Duobus iudicibus: vt ac cepimus: diuerſas ſentẽ tias[g] proferentibus ſi ex iuriſ ditione ordinaria ꝓceſſerunt: tenet pro reo non pro actore ſententia; niſi in cauſa fauo rabili: puta matrimonio li bertate dote ſeu teſtamento pro ipſo fuerit ꝓmulgata. Si vo ex legata[h] poteſtare vtrqʒ pẽndet ſententia ex arbitrio ḋ legãtis. Quod ſi ex cõpromiſ ſo neutra ḋbet babere vigorẽ

a Ad probandum.inodat⁹.ſic.ſ.de excep.exceptionez ad ſi.vbi.de hoc illud ſi occulte: qꝛ tũc nec ipſe nec alij ipz ſcne bãtur vitare: qꝛ diuinare nõ poterant.j.vt ec.bñſi.vt nr̃z vnde cũ cõi opinione liber ⁊ abſolut⁹ habeaẽ.⁊ credaẽ: quic quid interim facit: vaĺet.iij.q.vij.§.iij.ꝟ.verũ ſi ſeru⁹ ⁊.ff.de offi.pretoꝛ.barbari⁹.C. de teſta.l.i.⁊.j.de iure pa tro.ↄſultationib⁹.⁊.j.de cleri.ex.cele.apl̃ice.ber.

b Per litteras metro politani.a quo dẽ excõi catus.⁊ ita ẽ arg.ꝙ lr̃is epĩ credit.ſ.ḋ proba.p⁹ ceſſionem.vbi de hoc.

c Ex alia iuſta cã puta qꝛ ipſa electa ſimiliter eſ ſet excõicata.vel ſi per ſi moniã electa fuiſſet: aut qꝛ iutilis ⁊ ſufficiẽs eẽt j.de ap.conſtitutis.ſ.de elec per iquiſitionẽ.⁊.i. q.i.§.ecce cũ honoꝛj.⁊ ſ. ḋ eta.⁊ q̃.c.vl.⁊.ſ.de off. cu.c.i.vl qꝛ ñ fuit ſerua ta forma.ſ.de elec.qꝛ ꝑꝑ ⁊.c.cũ p⁹ petitã.l. qꝛ ñ fu iſſz ſeruat⁹ ↄ ꝺo iurj.qꝛ nõ fuiſſet lis ↄteſtata.ſ. vt lite non ↄte.c.ij.qḋ me lius vẽ vt ꝑ hoc nõ ꝓis diceiur principali nego cio.ſ; tñ proceſſus caſſe tur.ſ.de elec.dndũ.ij.

d Caſſata.i.caſſa ⁊ irrita nunciata: ⁊ ſic patet ꝙ retractaẽ ſnia ſi detegatur ipedimentũ poſt ſniam: ar.viij.di.verit te. xxix.q.ij.ſiquis ingenuuſ. Et eſt hoc contra illa iura.iij.q.vij. §.tria.ver.verum.cum alijs concoꝛ ſuis ibi poſitis.ſ.in prima notula.⁊.i.q.i.ſiquis a ſimoniacis. Sed aliud inconueniens videtur: qꝛ retractatur ſententia quo ad illos iudices qui le gitimam perſonã habebant: ſic.ſ.de offi.dele.cũ ſup. Jḋ retra ctaẽ ſnia: qꝛ ĩpedimentũ erat notoꝛiũ ꝑ ſniam publice latã vñ nulla ĩ eũ potuit cadere iuriſditio: ⁊ ita cũ ſibi ⁊ alijs cõiẽ can ſa cõmiſſa fuiſſet duo ſine ipſo iuriſditionẽ nõ poterãt exerce re: vñ ꝓpẽ cõnexitatẽ reuocatio q̃ fit ad oẽs: qꝛ ñ potuit teneẽ ſnia q̃ ad q̃ſdã ⁊ ñ q̃ ad aliũ: cũ illi ꝑ ſe ñ habuiſſet iuriſditiõẽ ſi.ff.de ar.pedi⁹.i ſi.ar.ↄ.ff.ꝙ cũ falſo.tu.l.i.⁊.ſ.de elec.cũ vin toñ. Jtẽ ar.hic: ꝙ vtile per iutile viciatur.ſ.de offi dele.cum ſuper.⁊.c.ſuper queſtionũ.§.ſi vero.vbi de hoc.

e Iterũ cognoſcatis. ⁊ ſic pz. ꝙ licet ſnia ſiue proceſſus caſ ſet: actio tñ ſalua remanet: vñ iterũ cognoſceẽ ex ĩtegro de cã qꝛ pro nõ iudicato habeẽ.ſi.C.quõ ⁊ qñ iudex ſi vt proponiſ. Hec exceptio excõicationis in qualibet parte litis põt oppõi etiam ſi fuerit omiſſa ſcienter.ſ.de excep.exceptionem.b.

f Quãuis.res inter alios. Hec regula. inter alios acta alijs non nocet: habetur.C.res ĩter alios acta.l.i ⁊ in ipſa ru brica.ſ.de fi.inſtru.ĩter dilectos.⁊.ſ.e.cũ ſup.⁊.C.q.res iu di.nõ no.l.j.⁊.ij.hec regula fallit in multis caſibus.ſ.cum cau ſe ſũt connexe.lxxxi.di.tantis.daniel.⁊.iij.q.vi.hoc ꝗppe.⁊.j. ḋ accu.ad petitionez.j.de pur.ca.c.pe.in his.n.res inter alios acta alijs nocet. Jtẽ in cã libertatis.ff.de ſta.homi.ingenuuz. Jtẽ in cã filiatõis.ff.de li.agnoſ.l.i.in ſi.⁊.l.ij.⁊.iij.ĩ prin. Item res ĩter alios acta alijs ꝓdeſt: vt in q̃rela ĩofficioſi teſtamẽti.ff de inoffi.teſta.papinianus.§.meminiſſe.hic res inter alios acta ꝓdeſt fiſco. Jtẽ ĩ re ĩdiuiſibili.ff.ſi ſeru⁹ vẽ. loci.§.ſi fũdus.itẽ in iure cõi cũ pupillo.ff quemad. ſerui.amit.ſi cõem.⁊.ij.q.vi.§.diffinitiua.ꝟ.qñqʒ pl'es. ⁊.j.ḋ ap.c.pe.⁊ in his tribus ↄco:dantqʒ res acta inẽ alios ꝓdeſt alij et vbi res cõmunis eſt cum fiſco.C.ḋ cõmu.reb.ali.l.ij. Jtem fallit in caſi bus hic ↄtẽtis vbi ꝑiudicaẽ.alij ꝑ fa ctũ alterius: puta ſi actio vel ḋfẽſio primo loco ꝑtĩeaẽ ad aliquem ⁊ ipſe ſciẽter patiatur ſe quentẽ experiri ḋ illa re intelligitur iuri ſuo renũciaſ ſe verbi grã ſi cre ditoꝛ paſſus ẽ de bitoꝛem expiri de ꝓprietate pignoꝛj ⁊ ſuccubuit debi toꝛi obſtabit res iudicata ſi poſtea agere velit.vl' ecõ uerſo ſi creditoꝛ paſſus ſit ḋbitoꝛẽ vel ſi maritus pa tiaẽ experiri ſoce rũ vel vxoꝛẽ de ꝓ prietate rei ĩ dotẽ accepte.vel ſi emptoꝛ patiaẽ vẽdito rẽ experiri de ꝓprietate rei vendite a quo cãm hz vel emphiteota proprietariũ.⁊ hec ꝓbanẽ de re iudi.l.ſe pe vñ ſũpta ẽ hec decre.⁊ in eadẽ.l.vbi dic ſi creditoꝛ dz eẽ ſi debitoꝛ ſm lr̃am piſanã ponitur hic exẽplũ ḋ debitoꝛe ⁊ creditoꝛe.⁊ ſm hoc nõ ↄdicũt.ll.ille.ff.de pig.ſi ſupatus.⁊.C.e.ti.p̃ſes illi legi ſepe.ſm aliã lr̃az ſignanẽ ꝓ ↄrio.ſ; leges ille ĩtelligũtur qñ debitoꝛ ſu patus ẽ ignorãte creditoꝛe.ſic ergo iſta regula ẽ ĩtelli gẽda res inter alios acta nõ nocet alijs.exẽpluz hẽs qñ non nocet in ꝑn.illius.l.ſepe.qñ nocet alijs hẽs ĩ eadẽ.l.⁊ hic qñqʒ ẽt prodeſt.vt pz.ſ.ſ; verbũ iſtḋ ex ꝑiri.quo ad exẽpla de vxoꝛe ⁊ ſocero ⁊ vẽditoꝛe poni tur ĩpropꝛie.ſ.pro defendere.ſic poniẽ.ſ.ḋ iudi.c.i.qꝛ illis nõ datur rei vẽdicatio.C.de rei ven.dote ancilã hoc ſm eos qui dicũt.ꝙ vxoꝛ ↄſtante mr̃imonio nõ ẽ domina rei dotalis.vñ non competit ei rei vẽdicatõ vt in lege p̃dicta dote.⁊ ꝙ experiri ponaẽ ꝓ defendẽ p̃t colligi per legẽ predictã ſepe.ꝟ.cui aũt.⁊c.ſic ergo ecõuerſo defendere poniẽ pro agere.C.de teſti.l.i.⁊.ff ḋ alie.mut.in.iudi.cã facta.l.pe.vel põt poni propꝛie qꝛ ſi agẽ nõ poterat.tñ preiudicaẽ mihi ſnia lata ↄ eoſ qꝛ potui ꝓhibẽ quo min⁹ agãt.⁊ qꝛ ex volũtate mea iudicatũ vẽ de iure qḋ habui ex ꝑſona agẽtis.ſ; ĩ ꝑſõa ḋbitoꝛis ⁊ creditoꝛis vbũ expiri poniẽ ꝓprie ⁊ ĩpꝛoꝑe cũ vni rei vẽdicatio ⁊ alteri hypothecaria ↄpetat.ar. ꝙ res iudicata alijs ñ noceat hẽs.ſ.ḋ teſti.veniẽs.ij.

g Duobus proferentibus. hoc ĩtellige cũ oẽs ſũt ꝓñtes.alˀs vno abſẽte alius ſniam ferre ñ poſſet

uno nulla est si ferat.§.de off.dele.cam matrimonij.z.ij q.v.§.diffinitiua.v.ite si plures distinctio illa q̃ hēt i §.diffinitiua sup.v.itē si plures.z in decr.predicta cāz matrimonij ponitur tota in decre.presenti.Si ergo plu res sūt iudices siue sint ordinarij siue delegati siue ar bitri:z oēs presen tes sūt tenz senten tia maioris partis lxv.di.c.i.z.ij.z.ff de re iudi.duo ex tribus.z.ff.de ar bi.si in tres.z.l.se. et.l.diem.§.si plu res.Fallit in casu vbi nō valet snīa maioris partis.§. de rescrip.pastora lis.i.rñso.Itē fallit in causa crimina li eps ꝫm quoldā q: nō valet ibi sen tētia:nisi oēs con cordēt.vi.q.iiij.c.i z siqs eps crialit Cū vero iudices equali nūero dis cordāt i snīa puta vnus ex vna par te z alius ex alia vl' duo ex vna:z duo ex alia:locū habz decre.psens. si er go sint ordinarij z pdicto modo dis cordāt:tenet snīa pro reo vt hic dic q: promptiora sūt iura ad absoluēdū q̃ ad cōdēnādū.§.ꝺ pba.ex lris.z §.ꝺ fi.instr.iter dilectos.z.ff.de act.z obl.l.adrian⁹.ni si i q̃tuor casib⁹ hic ↄtentis.Primo fauore matrimonij. vt.xxxiij.q.i.siqs accepit.z.j.ꝺ despō.ipu.ↄtinebat.de libertate ātbēs i pdicta decr.ex lris circa fi.z.ff.de re iudi.iter pes.de testamēto hēs.ff.de ioffi.te.si ps indi cantiū.Alius cāus ꝺ dote induciť fauore dotis:vt hic dicit:q: mulierib⁹ multū fauoris debeť i dotib⁹ suis. j ꝺ do.post diuor.rest.nup.j.de p.g.ex litteris.z sic isti quattuor casus propť fauorē excipiunť.

b ℭ Et delegata.in delegata iurisditōe secus q̃ i ordi naria:q: vtraqꝫ pēdet a superiore:vt.ff.de re iud.duo iudices.in cōpromisso vero neutra valet:vt.ff.ꝺ arbi. diez.§.si plures.Sz que est rō diuersitatis quare snīa ordinariorum teneat z nō delegatoz:ꝫ pēdet a supe riore z snīa arbitroz nulla.Dicaś ꝙ in ordinaria iurisditōe non est supior ad quē recurratur nisi lex mortua z iō lex voluit sine alio remedio:ꝙ talis snīa teneret p reo in fauorē ipsius.In delegatis pōt haberi recurs⁹ ad delegantē vt i pe approbet quā viderit cōprobam dam:z iō remanet in pendēti.in snīa arbitroz nō ē qs superior nec hz iurisditōem a lege:z iō nulla ē.

a b Dilecti filij.grauē.pp quā ōberet depōi arcҏs g nō detulit appellatōi.ij.q.vi.decreto.

b ℭ Post appellatōz.q̃ si legitia fuit snīa suf

pensiōis vel Interdicti postea lata nō tenuit.j.de se.ex.p tuas.

c ℭ Si eidē.i.si canonici appellant ante ↄditōem extantem suspensa erit excōicatio.j.e.preterea.

d ℭ Per idoneas hoc solum sufficeret sine fama loci p duos vel per tres testes.ꝫ.de testi.licet.

e ℭ Famā.fama p se non sufficit.i.ij.q iij.§.item se pe fit.sed cū alijs admini culis puta cum teste vno aut alijs legitimis argu mentis.ꝫ.de proba.cum cām.z.ꝫ.de psump.illud z.c.iij.z.ꝫ.de test.ptera.

f ℭ Facta s.post appella tōem pmissam a priore.

g ℭ Distulerit.vltra sex mēses:si eis elapsis con cessiōes facte fuissent va lerēt:q: ptās ad arcҏm ē trāslata.j.ꝺ ↄces.pbē.z ec.nulla.z ita p negligē tiā pdit qs ius suū:sic.j. ꝺ iurepa.qm.z.c.cū ppť discordias.z.c.pp culpā ꝫ.ꝺ elec.cū in cūctis.z.c. cū vintonień.z.c.q: ppť.

h ℭ Inter cetera.appel latōez.Gnālis ap pellatio,nō valet vt lꝫ pꝫ nec ēt spālis:nisi cā pba bilis sit exposita:q̃ nō ad missa tꝫ appellatio.j.e.vt debit⁹.Ar.ꝫ.j.e.ↄsuluit ij.vbi appellatio gnālis valet.So.ibi.Et est arg. qꝺ si valet i genere valꝫ i specie.ff.ꝺ pac.si vn⁹.§.

De appellatōibus recusatō nibus z relationibus

Alexan. iij.exo si.epo.z decano lunō Dilecti f.po: z cle rici de gisebgeń. grauez querimoniā trāsmiserūt ꝙ ebo raceń. archieps apostolice se dis lega.eūdē porē post[b] ap pellatiōez suspēdit:suaś eccle as interdixit:z cāoncos si ei dē tanꝙ pori obedirēt excōi catos denūciauit:z infra.Su per qb⁹ si veritate p[d] idōeas psonas z famaz[e] loci sollicite inqsita iueneritis ecclesiaruz cōcessiones factas[f] nisi po: z cāonici maliciose distulerint[g] eas quātum ad se ptinet ordi nare:i irritū reuocetis easdē.

I dez archiepiscopo remeń. Inter cetera:z ifra.Su per eo ꝙ abbas sci apo linaris i claustro a te ap pella tiōne[h] iterposuit generalē su per oī cā q̃ aduersus eū aliq̃ tpe posset moueri:ipsū exide redarguimus:nec h⁹i appel lationē duxim⁹ admittendaz

I dez abbati sancti petri. Ꝺ nřam:z infra.Quia vero remediū ap.nō iō ē iuētū vt alicui a religiōis z ordinis obseruātia exorbitāti debeat in sua[i] negtia patroci niū exhibere:mādamus q̃te nus siqñ qlibz subditoz tuoz ad remediū appellatōis con uolauerit:nō iō min⁹[k] eū iu xta tenorez mandati qꝺ i pdi cta regula ↄtineť:z istitutiōē ordnis corrigas z castiges.

I dez norwiceń.episcopo. Personas ecclesiarum:z infra.Siquis ad nostrā audiētiam appellauerit:z ap pellationi sue prolixuz termi num prefixerit[l] tu[m] ei diem

pacta.z.§.illud.z ar.qꝺ nō lꝫ i genere licet in specie.ff.cōia p di.in tradēdis:ff.siqs cau.sed z si qs.§.q̃situ.ar.ꝫ.ꝫ.de of.or di.si sacerdos z.j.de pben.relatū.Itē a futuro grauamine ñ est appellandū vt hic pꝫ nisi a grauamie ↄminato vel illato. j.e.cum cessante.nisi apparuerint alia indicia vt.j.e.ↄsuluit.

i ℭ Ꝺ nostrā in snā nequitia.appellatio enim nō est inuēta vt sit iniquitatis vinculum ꝫ oppressorum leuamen.j. e.cum speciali.§.porro.z.ff.de mino.pfecti prorio.vt sic iura mentū nō est iniquitatis vinculū.ꝫ.de iureiurā.quāto.z.xxij. q.ij.inter cetera.Itē no.ꝙ vtendū est aliquo ad eū vsum ad quē illud fuit istitutū.xxij.q.ij.is aūt.z.xlv.di.lꝫ.ij.et.ꝫ.ꝺ trans la.inter corporalia.z.j.e.suggestum in fi.

k ℭ Minus.a correctione.n.nō appellať.j.e.reprehēsibil's z.c.cū speciali infi.z.ꝫ.de offi.ordi.lꝫ.nisi excedat modum in corrigendo.j.e.de priore.et.ꝫ.de offi.dele.super qōnū.§.nos aūt sicut appellatur ab executore:cū modū excedit.ꝫ.de iud. ꝙ ad ↄsultatōem in fi.a quo al's appellari nō pōt.j.eo.nouit. z.ij.q.vi.§.sunt quoz.⁊.ab executore.et iō nō admittitur ap pellatō a correctōe q: fit ad puiam z cꝫ formā iudicij:ar.xxvij q.i.si hō.xlv.di.cū beat⁹.nec admittiť recusatio:z hec locu n habēt i oīb⁹ regularib⁹:vt in ↄstit.cum speciali in fi.

l ℭ Personas.pfixerit.et sic appellās pōt sibi statuē ťminū ad appellatōem,psequēdā:iudex codē mō.j.e.oblate.z j.e.pri.z.c.ad hoc.et.c.peruenit.i.

m ℭ Tu ei diem.hic statuitur dies ad pūtandū se iudici.j.c.

ſe.qñqꝫ ſtatuitur ad iter arripiẽdū.j.c.ꝑuenit.ij.ꝛ.ſ.c.ꝑr.cuȝ cā.qñqꝫ ſtatuit̄ terminꝰ a lege annus vel a iuſta cā biēnium j.e.c.pri. Terminū vero ſtatutū a parte vel a iudice neutra ꝑs pōt ꝑuenire.j.e.ſepe.ꝛ.c.oblate.terminū a lege pōt vtraqꝫ ꝑs ꝑuenire:dū tñ appellatus doloſe nō ꝑueniat appellantem vt.j.e.oblate.ꝛ ꝺ t̄mino dato a lege poteſt intelli gi.j.e.ex inſinuatione.vt dixit io.quod nō ē verū vt ibi dicitur.

a ¶ Extunc.i.poſt termi nū elapſū:ꝛ ꝓcedere po teſt ac ſi ꝑemptorie voca tus nō veniſſet.j.e.ſepe. ꝛ.j.e.ꝯſuluit nos in fi.b.

b ¶ Cum ſit romana in dulget.ij.q.vi.ei q appellat.ꝛ.C.ꝺ temp.ap. auc.ei qui appellat.et ſi iuſta cā interuenerit:bi ennīū indulget vt ibi dꝫ alʼs nō daret.j.e.conſti tutus.immo et triēnium daretur.j.e.ex ratōne.

c ¶ Diſtātiā.oīa iſta ſūt ꝯſideranda ad moderā dum tēpus ſ.locorum di ſtantia.lxiij.di.cum lōge. ꝛ.xxiiij.q.ij.vbicunqꝫ.ꝛ q̄ litas perſonaꝝ ꝛ negocij ff.de dā.infec.qui bona §.vlt.ꝛ.l.ſe.ꝛ.l.ſi finita.§ iij.ꝛ.ff.de iudi.l.nonnū qꝫ.ꝛ.ff.de re iudi.l.ij.

d ¶ Receſſius tēpus.ar. ꝙ iudex pōt abreuiare i ducias datas a.l.ſic.ff.ꝺ re iudi.l.ij.ꝛ.j.e.oblate.ꝛ ſ.ti.ꝑr.ꝙ ad ꝯſultatōeꝫ.ar.ꝯ ꝙ ſi poſſit.xxviij.di.ꝺ his.ꝛ.ff.ꝺ re iudi.l.iiij.§.ſiqs ꝯdēnatus.ꝛ.ij.q.iij.ꝺ iudicijs.imo arbi trio iudicis iſta videnẗ ꝯmitti.ar.v.q.iij.ſi egrotās.iij.q.ij.ſi ēps.ff ꝺ iudi.nōnūqꝫ.So.iducie q̄ danẗ a lege vel cāone ſer uāde ſūt:niſi iuſta cā īteruenerit q̄re ſint abreuiāde:ꝛ tūc cō mittiẗ arbitrio iudicis vt hic ꝛ.ff.ꝺ ꝟb.ob.ꝯtinuꝰ.§.ij.ꝛ hoc magis pōt offō iudicis diſcerni qꝫ aliq̄ locutōe exꝑmi.ff.ꝺ ſo lu.ratū.ꝛ.ff.rē ra.ha.quo.n.§.iulianus.ꝛ.j.ꝺ dōa.aplice.ꝛ ita ex cā hoc faciendū eſt.ſ.ti.ꝑri.ꝙ ad ꝯſultatōnem.ꝛ.ff.de re iudi.l.ij.ꝛ.ſ.de dil.c.i.q̄dam tñ inducie ſunt ſtatute in iure q̄ diminui ſiue mutari non poſſunt nec augeri:vt eſt tēpus de cem diex datum ad appellanduꝫ.Itē ēt tempus infra qꝺ pe ti dꝫ in integrū reſtitutio:ꝛ ēt terminari.ſ.quatuor annorum vt.ij.q.vi.anteriorū.ꝛ.C.ꝺ temp.in inte.reſti.l.vlt.de hac ma teria dictū eſt.ſ.de dila.preterea.Sꝫ nunq̄d eſt iſtud ita intel ligendum ſimplr̄:vt iudex poſſit diminuere de anno appel latōis:vt appellans teneaẗ cām appellationis finire infra mi nus tēpus āno vel biēnio.Quidā dicūt ꝙ bene pōt iudex i ponere hanc neceſſitatē appellanti:vt ipe debeat finire cauſā appellatōis quātum eſt in ſe:ſꝫ ſi remaneret ꝑ iudicem vel ali am iuſtā cām:nō eſt ei imputādum.j.e.ex inſinuatōe.ꝛ.ij.q.vi āteriorꝝ.§.ad hꝰ ꝛ ſic itelligūt qꝺ dicit:niſi iudex forte receſſiꝰ tēpus fuerit moderatꝰ ifra qꝺ finiat cām ſuā.Verꝰ dicas:ꝙ iudex nō pōt iſtud tp̄s abreuiare qꝫtum ad hoc vt appellans

infra quē ap.ſe.conuenienter poſſit adire:aſſignes:ad quaꝫ ſi vēire cōtēpſerit: tu illum ex tūc[a] iudicio ſuo ſup his q̄ in q̄ ſtione ꝟtunẗ,ſine ꝯdictiōe ali qua ſtare cōpellas.Si autem quiſꝙ ap.ſue ꝑſignat terminꝫ cōgruētē:nec tñ cām ad diem ap.fuerit ꝓſecutꝰ:ipm nihilo minus extūc ſnīe tue ſic vt de alio duximꝰ ap.re.ꝑere ꝯſtrin gas. Idem remeñ.archiepō.

Cum ſit rōana:ꝛ īfra.ſ. tue duximꝰ reſpōdendū ꝙ ſi añ ſnīaꝫ vel poſtea fuerit appellatum huiuſmodi appel lātibus annꝰ indulget[b] aut ex neceſſaria ꝛ euidenti cā biēni um.niſi forte iudex a quo ap pellatū fuerit ſecūdū locorūꝫ diſtantiā[c] ꝛ ꝑſonaꝝ ꝛ negocij qualitatē: receſſius[d] tēpus fue rit moderatus:infra qꝺ ſi iſ q appellauerit cām ap.non fue rit ꝓſecutus: tenebit ſnīa.Si poſt ſnīam appellauerit:ꝛ a cā ſua cecidiſſe vr̄:nec āplius ſup eodē negocio audiet ap pellās.Si vero a grauamīe[e] ꝛ ante[f] litis īgreſſū fuerit ap pellatū hꝰl audiet appellans: qm̄ ſacri cāones ēt extra iudi ciū paſſim[g] appellare ꝑmittūt nec[h] ſolēt huiuſmodi dici ap pellatiōes ſꝫ ꝓuocationes ad cām.Si aūt ante[i] ſnīam quis appellauerit cogitur[k] illiꝰ ſta re iudicio:ad quem noſcitur appellaſſe.Preterea ſi raptō ſit vel violentus detentor ali ene rei qui appellat:huiuſmo di appellatio facta in iudicio apud eccleſiaſticas perſonas ſolet audiri[l].niſi forte manife ſtus[m] raptor vl̄ fornicator exi ſtat: ſicut ille quem abſētem ꝛ irrequiſitum[n] apoſtolus excō municauit.

Idem eidem.

Ad hec ſi in vna cā quiſ

teneaẗ cām finire infra tp̄s ſtatutuꝫ a iudice:lino āñū ītegrū hēbit vel biēniū ex iuſta cā ad finiēdū cāꝫ.quo elapſo rata mãebit ſnīa:vt hic dic.ꝛ.C.ꝺ e tēp.ap.l.vl. ſꝫ pro tāto diciẗ iudex poſſe receſſius tp̄s moderari.q2 iudex pōt cōpellere appellantē ſiue t̄minū ſtatueẗ illi vt ſe repreſentꝫ in termino illo corā ſuperiore ad quē appellauit:vlʼ iter arripiat ad ꝓſeq̄n dū appellatōꝫ co rā illo ad quē ap pellauit:ꝙ ſi ñ fe cerit:ſi lata ē ſnīa: ꝑt illā mādaẗ exe cutōi:q2 ſtatim tꝫ ac ſi appellatū nō fuiſſꝫ:ſꝫ ſi appella uerit añ ſnīam po ſtea tūc ꝓcedat in cā:q2 t̄minꝰ talis tūc obtinet vicē ꝑ ēptorij.j.e.ſepe.et ſ.ti.ꝑr.cū cā.ꝛ.ſ. c.pri.ꝛ quātū ad hoc ſolū ꝑt iudex receſſius tp̄s mo derari.Si vō nul lum terminuꝫ ſta tuit appellāti:tūc hꝫ annū a lege.ꝛ iudex tunc ꝑ totū annū nō pōt ꝓce dē ad exequendā ſnīaꝫ vel ſup ꝑnci pali āno elapſo ꝑt ſꝫ ꝙ ꝑt cū t̄minꝰ ſtatuiẗ:ꝛ hꝰ ſatꝫ col ligiẗ.j.e.rephēſibilʼ.§.i.ꝛ.c.ꝯſuluit.j.i fi.ꝛ hꝰ ſtatuiẗ ꝑꝑ maliciā appellātiū q maliciose applʼāt cā īpediēdi exe cutōꝫ vel ꝓceſſū iudicis.ꝛ ꝑ hꝰ ei ꝯſuliẗ ꝯ quē applʼaẗ.

e ¶ Si vō a grauamīe.cā grauamīs ꝓbabilis allegata q̄ ſi eēt ꝓbata legitīa eēt.alʼs nō audiẗ.j.e.vt debitus.

f ¶ Ante litis hoc ꝑt ītelligi cū appellaẗ ſup aliqua ex ceptōe dilatoria corā iudice.j.c ex ꝑte.ꝛ ēt poſt.j.c.ſu per eo.ꝛ.ij.q.vj.nō ita.ſecꝰ ſm̄ leges.vt ibi.

g ¶ Paſſiꝫ.i.qñcūqꝫ ēt grauamīe ñ expſſo.ꝛ ſūt illi ca nōes.ij.q.vi.ad romanā.ꝛ.c.ſequē.ſiqs placuit.ꝛ.ſ.vt lite ñ ꝯte.accedēſ.j hodie neceſſe ē allegare cāꝫ ꝓbabi lē:q̄ ſi eēt ꝛc.q̄cunqꝫ ſit cā.j.e.vt debitꝰ.ꝛ.c cū ſpāli.§.

h ¶ Nō ſolēt.ꝓprie ſumpto vocabulo.q2 ap pellatio ñ fit niſi a iudice.ſ.de off.dele.ſup qōnū.§. nos aūt.vel ꝓut diciẗ appellatio ꝯtinet q̄relā inique ſnīe.ff.de mino.prefec.pretorio.loquitur ergo de ap pellationibꝰ quas aliqui qñqꝫ faciūt cū dicūt ego ap pello te ad curiam vel vēias ad iudicē.vt faciat mihi iuſticiam.ſꝫ ille non tenetur ire. vt ſicut denunciatio facta ipſi dño in foro nō tenet ſꝫ in re ipſa dꝫ fieri.ff.de no.ope.nū.l.de pupillo.§.ſi quis forte.vel dicas ꝙ lo quiẗ de appellationibus que fiunt extra iudicium ab aduerſario:ne faciat aliquid in preiudicium appellāꝫ ſup eo ꝑ quo appellat.ꝛ tales appellatōes q̄ſi preuoca (porro

tiones fuit ad cām. ⁊ talibus appellationibus ē defe rendū. j. eo bone. ⁊ tales appellationes faciunt clerici frequenter inter se ⁊ in electionibꝰ ⁊ ꝑ alijs negocijs ecclie. s. de elec. ꝯsideravimus. ⁊ c. bone. ⁊ c. auditis. ⁊ j. de his que fi. a ma. par. ca. c. i.

est iudex ordinariꝰ. j. de sen. ex. p tuas. ⁊ s. de of. leg. c. i.

r ¶ Tenebit. Sed vī ꝙ nō teneat. qꝛ lata est post appellatōez vñ non tenet. j. de sen. ex. per tuas. ⁊ iam nō erat suus iudex: vñ non pōt illum excōicare. ix. q. ij. c. i. Item qꝛ vocabatur ad maius tribunal. ff. de re iudi. ꝯ pupillū. §. i. Sol. hic tȝ sñia pp ꝯtumaciā qꝛ debuit ire ⁊ allegare ꝑuilegiū suuȝ j. e. cū parati. ⁊ ff. d iudi. siqs ex aliena. ex q̄cūqȝ enim cā quis vocetur ire debet ad pretorem. ff. si quis in ius vo. l. ij.

¶ Ante sentētiā post litis ingressū vt differat a prece denti ver.

k ¶ Cogit. sed nō videtur ꝙ sit ꝯpellendus. C. de ap. eos in fi. vbi dꝛ ꝙ nemo cōpellit ꝑ seq appellatōnem imo pōt penitere. ij. q. vi. §. siquis li bellos. sed dȝ cō pelli alternatiue. j eo. ꝯsuluit. j. ⁊ c. sepe.

l ¶ Audiri. infra c. peruenit.

m ¶ Manifestꝰ. i. notorius. j. e. per uenit ad nos. i no tōijs. n. ñ admittit appellatio. vt ibi.

n ¶ Irrequisitus. Ar. ꝙ in notorijs nō est aliqs vocā dus in ius. arg. ij. q. i. de manifesta. xi. q. i. statuimus. ar. ꝯ. xij. q. ij. indi gne. ⁊ nemo est ex cōicandus: nisi le gitia admōitōe ꝓ missa. j. d sē. ex. sa.

appellauerit: ⁊ pendente ap pella. aliquod crimē commit tat: vel prius commisisse dica tur: vel modo etiam accuset: aut ꝯueniatur d alia re super qua nō sit appellatum: ⁊ illaȝ ꝓferri ꝯtingat ad audientiaȝ iudicis a quo in alio negocio appellauit: eum potest si vo luerit tanq̄ suspectumᵒ vitar̄ alioquin debebit eius stare iu dicio maxime si suus ordinari us iudex existat. I dem.

S I duobus coram suo iu dice litigantibus alt̄ ad nostramᵖ alter adᵠ sui iudicis audientiam sup eodem nego cio appellauerit: ⁊ ille qui ad suum iudicem appellauit: ad diem ap. veniēs se ad eum ap pellasse proponit: eo tacito ꝙ aduersarius eius ad audien tiam ro. pon. appellarat si le gitime citatus nec venit nec responsalem misit: aut etiam al's parere cōtemnit: tenebitʳ excommunicationis sentētia in euȝ ꝓ ꝯtumacia ꝓmulgata nisiˢ iudex cognouerit euȝ ad audientiam ro. pon. appellas se. Deniqȝ quod queris: si a ciuili iudice ante iudiciuȝ vel post ad nostram audientiam fuit appellatum: an huiusmo di appellatio teneat: tenet qui dem in his qui sunt nostre ᵗtē porali iurisditioni subiecti: in alijs vero ⁊ si de consuetudi ne ecclesie teneat: ꝭm iuris ri gorēȝ credimusᵘ non tenere. I dem plebano ⁊ clericis. s. nazarij de albia.

E X ratione: ⁊ infra. Ve rum si appellationem bi ennio elapso interpositam a sententia contra vos prolata prosecuti non estis. dummo do prosecutionem ipsius per impotentiamˣ vos constiterit omisisse: nolumus ꝙ iustitie vestre debeat preiudicium ge nerari. I dem vigorieñ. episcopo.

¶ Nisi cognouerit. ꝗ si notum illi erat ꝙ nō eēt de sua iurisditōe: non tȝ sñia: ⁊ ille ñ tenebar̄ vēi re ex q̄ sciebat iudicem h̄ scire. ar. ff. siqs ī ius vo. l. ij. qꝛ q scit certiorari ñ d buit. ff. de act. emp. ⁊ vē. l. i. in fi. ⁊ s. de elec. cum inter vniuersas.

t ¶ Nostre tꝑali. vt. s. de iureiur. venientes. ⁊ s. d fide instru. cuȝ ioannes.

u ¶ Credimꝰ. ⁊ ita pȝ qꝛ iurisditio tꝑalis ñ ꝑtinȝ ad eccliam: nec de ea dȝ se intromittere in ꝑiudi ciū iudicis secularis. ꝫ. de iudi. nouit in ꝑn. et. j. q si. sint le. lator. ⁊ j. de ꝓ uile. c. ij. nisi cum vacat ī perium. s. de fo. ꝯpe. lȝ. i. tunc enim propter defec tuȝ iudicis secularis bñ appellabitur ad papam: ar. xxiij. q. v. administrato res. ⁊ supra de foro ꝯpe. ex tenore. b.

dic ꝙ ñ fuit rq̄sitꝰ ꝑ edcm ꝑēptoriū ad iudiciū admōu it tñ eū ad pniaȝ. ⁊ qꝛ crim̄ notoriū eāt ñ vocauit eū. qꝛ nec expediebat ex quo nolebat se corrigere. vl' irreqsi tū illa vice vl' reqsiuit eū ꝑ apollinē discipulum suum.

o ¶ T Anq̄ hec. suspectū. j. eo. ꝓposuit. Sed videt̄ ꝙ non possit eum vitare tanq̄ suspectū. qꝛ non pōt hoc ꝓtendere quasi habeat eū offensum. ff. apud eū a quo appel. l. vna ꝭm leges non recusant iudices ita distincte tñ si aliquod crimen enorme interim ⁊ māifeste ꝯmit tat: nō poterit ipsuȝ vitare. j. e. ꝓposuit. ⁊ c. ꝓterea. i. cū sit eius ordinarius. Sed qd fiet tunc de causis illis. sꝭ per qbus ꝯuenitur pendente appellatione: eps tūc de legabit cām alij: sicut fit cum alias tan q̄ suspectꝰ recu satur. xj. q. i. ꝑuenit. ⁊ j. e. cū speciali. ⁊ supra de foro cō petenti. siquis contra clericum. hec.

p ¶ S I duobus. ad nostraȝ. qd fieri pōt omisso quoli bet medio. ij. q. vij. metropolitanum. ar. secus ꝭȝ leges. ff. de ap. imperatores.

q ¶ Ad suī iudicis. Hoc pōt intelligi dupliciter. vt li tigarēt corā archidiacono. ⁊ alt̄ ad suum iudicē. s. epȝ alter ad papam vel coraȝ epo. ⁊ alt̄ appellauerit ad ar chiepȝ qui suus iudex ē ꝑ appel. ⁊ alt̄ ad papā q oīuȝ

x ¶ E X rōe impotentiā. Hec ipotentia pluribꝰ modis pōt itel ligi. vt per ꝓpriā ipotentiā. qꝛ fuerūt ipediti iusta de cā: vel ꝑ iudicē stetit. vñ nō iputatur. ij. q. vj. anterior. §. ad hoc. ⁊ §. biduū. ⁊ §. si forte. ⁊ j. e. ex insinuatōe. idem esset ēt si me dio tpe arbitros elegerunt partes. C. de temp. ap. auč. si tamē et in his casibus seruatur appellans illesus ipso iure. nec cur rit tempus nec indiget restitutione. Si vero dolo alicuiꝰ pri uati circumuentus appellat: appellationem non fuit prose cutus: tunc currunt tempora appellationis. sed habet recur sum contra dolosum ad interesse. ff. de dolo arbitrio. §. dolo cuius. ꝙ si soluendo non fuit restituitur appellans ad prose cutionem appellationis. ff. de eo per quem factū erit. l. ex hoc edicto. ff. de dolo ⁊ eleganter. §. si dolo. Dicunt tamen qdaȝ ꝙ isti adiuti fuerunt beneficio restitutionis. quia illud bien nium cuilibet currit etiam impedito agere si non poterit ha bere copiam iudicis. vel quia noluit procedere vel quia nō po tuit facere ꝙ compelleretur iudex. C. de temp. ap. l. vlt. §. vlt. sed hoc ex littera non colligitur. vt hic. et hic nō stetit ꝑ negli gentiam iudicis. sed ex propria impotentia. vnde non hȝ hic locū lex illa. C. de temp. ap. l. vlt. et ita nota hic illud generale ꝙ si ꝑ me nō stat mihi ñ iputat̄. et isto iure isti ꝓuantur illesi

Meminimus: ꝛ infra. Cetera cū aliquā cām cōtingit tibi ap. re. committi: ꝛ aduersa ps post citationem[a] iter arripuerit ad sedem ap. veniendi nō minus poteris i negocio ſm iuris formā pcedere: q̄ si ante[b] citationem iter arripuerit non est aliquatenus pcedendum. Idem.

Super eo q̄ sollicitudo tua quesiuit: prudentie tue duximus respōdendum: q̄ si de aliqua exceptōe q̄stio oriat: ꝛ exinde appellatōem[c] fieri ꝯtingat eidē exceptioni erit merito supsedendū: ꝛ si principalis[d] cā sine illa[e] termi nari[f] non poterit. ei nihilominus supsedeat. Si aūt aduersa ps de falsi suggestione[g] in ap. prorupit: non est snia sup hoc differenda. Idem.

De appellationibus pro causis minimis[h] interpositis: volumus[i] tenere: q̄ eis p quacūq̄ leui cā fiant: non minus est q̄ pro maioribus fierent deferendum. Idem.

Super eo: ꝛ infra. Sacri canones āte ꝛ post litis cōtesta[k]. ꝛ in prolatione sentētie ꝛ post singulis facultatem tribuunt appellandi: leges aūt seculares ap. nisi in casibus ante sentētiam nō admittūt. In causis quoq̄ ecclesiasticis vbi ap. remediū tollit: sicut ap.[l] ita recusationi non est aliquatenus deferendū. Si aūt infra certum tempus lis decidenda committitur: extūc terminus incipit currere cum iudices contigerit litteras recepisse[m]. Idem.

Peruenit ad nos: q̄ cum clerici se ꝯquerātur ab aliquibus se vulneratos vel alr̄ esse lesos: qui impetūtur ap. se. appellant: ꝛ infra. F. t. mandamus: quatenus si eoꝝ excessus publicus nō sit ꝛ notorius. eos. ecclesia. cen. compellas[n]: vt infra conueniens tp̄s ap. interpositā psequantur. Si vero publicus est ꝛ

a Meminimus. post citationem vel etiam post scientiā añ citationem. j. e. suggestum.

b Ante citationem. vel ante scientiam lr̄aꝝ ipetrataꝝ ꝯ cū j. e. suggestū. ꝛ. c. ad hoc. ß hodie ista non hn̄t locū: q2 nō prodest allegare: q̄ pmiserit nunciū ante: ēt si dixerit se sup hoc lr̄as habere: que nō sint iudici psentate. j. e. vt debitus. et. ij. q. vi. §. eius q. Sed qd si nō misit nunciū: sed in ppria psona iuit: nunquid procedet ꝯ eū si conuenlatur coram ordinario vel delegato sup eo pro quo iuit. Credo q̄ si nō sit q ōsendat eū cū debuerit dimisisse procuratorē pcedet ꝯ eum non obstante q̄ iuerit propter hoc: q2 ꝛ si iā cū lr̄is reuersus esset: nō prodessz tanq̄ ab aduersario iam puentus. j. e. cū debitus. ꝛ. s̄. de fo. ꝯpe. c. pe. Ar. ꝯ. j. e. dilecti. i. et. c. vt nostrum: quia plus est facto appellare q̄ vbo: vt ibi. sed ibi añ iter arreptum litigabant vnde iter ibi habet qua si pro appellatōe: sed hic iuit ad curiam nulla cā mota vel comminata p lr̄is impetrandis. vnde si aduersarius eum puenerit sibi iputet: qui debuit esse diligens et ipm puenisse. T. dixit q̄ non dz procedi contra ipsū: nisi iuerit fraude vel dolo: tunc enim pp dolum suum non expectabitur.

c Super eo. appellatōz fieri. Hoc pōt hr̄e locū tā añ litē ꝯtestatā q̄ post: vt si añ lit. ꝯte. obijciat al. q̄ exceptō rōnabilis q̄ si eēt pbata deberet legitima reputari ꝛ c. ꝛ iudex eā admittere noluit: si pp hoc appellet iudex vel non dz pcedere vel remouere grauamen. j. e. vt debitus. ꝛ. c. cū cessante. alr̄ reuocabit totū q̄d fecerit. de hoc habes multa exēpla. j. e. ex pte. significauit. significātibus. vbi infinita exempla inuenies sup hoc post lit. ꝯte. ꝛ eodē modo pone exemplū. s̄. de or. cog. c. i.

d Et principalis causa. ꝛ ita nō pcedet super principali: et i preiudicialibus exceptionibus hoc hz locū. plura exēpla ponuntur. iij. q. ix. §. aliquando.

e Sine illa puta pactū de nō petendo pscriptio ꝛ ꝯsimiles.

f Terminari. ergo vr̄ q̄ si pncipalis cā possit expediri siue illa q̄ nō obstante illa appellatōe pcedere possit in pncipali: ꝛ ita videtur q̄ teneor litigare sub illo: q etiam me grauauit a quo appellaui iusta de cā: ꝯtra illud. j. e. ad hoc. ꝛ. j. e. pposuit satis crederem q̄ vacat hic ar. a ꝯrio sensu. q2 cū iam certa rōne me grauauit: quomodo poterit procedere postea me inuito. non videtur. iij. q. v. quia suspecti.

g De falsi suggestione. Hoc intelligunt qdā: cū pbare nolebat: sed allegabat tm̄: et iō non valet appellatio. Vel dicas q̄ hec exceptō de falsi ēt suggestione non est admittenda post lit. ꝯt. cū sit dilatoria: ꝛ sic erat lis ꝯtestata: q2 sola snia erat ferenda. vnde non dz differri sententia ppt talē appellatōē que ab initio fuerat proponēda. s̄. de re iudi. inter monasteriū. ſi. C. de fal. l. ij. ꝛ. C. de le. si in fraudem. vbi non differtur executō propter suggestionem falsi. b.

h De appellationibus minimis. minima cā pt dici duoꝝ aureoꝝ q2 p ea non dat actio de dolo: vt. ff de dolo si oleum i fi. ꝛ. l. se. vel etiā. x. aureorū. ff. sicut plus q̄ p legem falcidiā. l. iij. §. q̄uis vel. l. solidorū. C. de defen. ciui. l. i. vl' illa dr̄ minima que ad sumptus iudiciales ñ suffic. ij. q. vj. anteriorū. §. illud etiā. ꝯtra p qualibet cā appellatur: q2 ita ñ pōt qs grauari in paruo sicut i magno quātitas cause nō facit: q̄re introducta sit appellatio: sed iniquū grauamen. s̄. c. ad nr̄aꝫ ꝛ. j. e. cum spāli. § porro. sic etiā i minima re furtū cōmittit. xxiij. q. vlt. c. vlt. q2 non furtum sed furantis affectus ꝯsideratur: vt ibi dicitur.

i Super eo. lit. ꝯte. de appellatione que fit ante sententiam intellige ſm illam decre. j. e. vt debitus. post sniam vero indifferenter appellat nulla cā expssa ß sufficit dicē: ab iniq̄ snia appello. ij. q. vi. §. forma. ij.

k In casibus. vt. ij. q. vj. §. ante sniam.

l Sicut appellationi. sicut appellatio cā probabili nō expressa nō admittitur. j. e. vt debitus. sic nec recusatio admittitur cā recusationis probabili nō expssa j. e. cum speciali et melius. j. e. nouit.

m Recepisse. Die receptōis ñ nūerata. ff. si qs cautōibus. l. i. ff. de regre. reis. l. ānus. ꝛ. iiij. q. v. q̄sqs. sic dies i quo excōicatōis exceptō pponit: q̄ infra octo dies pbari dz: nō ꝯputat i illis octo dieb⁹. s̄. de excep. pia cōsideratōe. q̄ ē inno. iiij. c. frequens. de resti. spo. ar. ꝯ. ff. de vb. ob. ꝯtinuus actus. ꝛ. l. i. §. qui presens.

n Peruenit. compellas. alternatiue. s. vt vel psequatur appellatōem in termino constituto a iudice vel eo elapso corā eo rn̄deat: sic. j. c. pri. ꝛ. j. e. ad hoc. ij ꝛ sic itellige. s̄. e. cū sit romana. §. si vero añ. alr̄ nemo pōt compelli psequi appellationem: vt. C. e. ti. eos iu fi.

a ¶ Notorius.ſ.e.cũ ſit romana.⁊.j.e.p.⁊ hẽs ex hac decre.ar.ꝙ excõicatus appellare põt.ij.q.ix.reuera.⁊ ſ.de excep.cum inter.

b ¶ Donec paſſis. In hoc caſu cũ iniuria eſt mãifeſta ꝑmo dꝫ ſatiſfacẽ qꝫ abſoluat.j.ꝺ ſn̄.ſig.ex ꝑte.i.fi.j.ꝺ ſẽ. ex.ꝓch'anos.

h ¶ Epiſtolã ſ.e.meminimus.⁊.j.e.ad hec ſicut aſſerio.

i ¶ Remouendum.ſ.c.ad nr̃am.⁊.j.e.cum ſpeciali §.porro. Quod.n.ꝓuiſum eſt ad ꝯcordiã:non debet rei gere ad'no xam.xlv.di.lꝫ.ij.⁊ iuris occaſio ad iniquũ diſpendium trahi nõ dꝫ.C.de vſucap pro emptore cũ q.⁊.j.de ꝓui le.ꝙ nõnullus in fi.de reſcrip.nonnulli.

c ¶ Onſuluit.ñ eſt aliquãte nus ſic ſ.e.c.pri. et.c.cũ ſit roma na in fi.

d ¶ Notoria.No tor ñ dꝫ trib⁹ mo dis.j.de coha.cle ri.c.vlt.vbi ꝺ hoc.

e ¶ Coge.ſb alter natiue:vt vel ꝓſe quatur appellatõ ne in ſmiro ſtatu ſo vel eo elapſo re ſpõdeat corãꝫ eo: vt.ſ.c.pr.⁊.c.cuꝫ ſit romana.⁊.j.e. ſepe.⁊.c.ad hoc.ij.

f ¶ Uggeſtum. in voceꝫ ap pellatõis.Arg.h ꝙ aliqs poſſit ap pellare ĩ abſentia iudicis:ar.ſ.de a lie.mu.iud.cã.c.i. qꝛ exquo qs ſcit appellãdũ ẽ.ñ.q. vj.biduũ ⁊.C.qñ ⁊ qñ iudex ab eo. ⁊.ff.qñ app ſit.l.i. §.ſi aduerſus. vñ vꝫ ꝙ ſi eṗs meus vellet me excõmu nicare ⁊ abñs ap pel'em ſi ferat ſen ten tiam non tenꝫ tamen in hoc cãu tenet:qꝛ ignorat me appellaſſe:ꝺ iõ non punitur ꝑ ca pitula.ñ.q.vj.de creto.⁊.xxiij.q.iij de illicita.lau.⁊ ẽ hic ar.ꝙ talis ap pellatio valet: dũ modo nõ fiat ma licioſe:ſed hodie ñ valet ꝑpellatõ ſa'is: infra eo.vt debitus.et.c.cum ſpeciali.

notorius[a]: ap.obtẽtu nõ ꝓter mittas:qn eos excõicatos de nuncies:ipſoſqꝫ[b] facias ſicut excõicatos cautius euitari: donec[b] paſſis iniuriã ſatiſfaci ant:⁊ cũ litteris tuis ap.ſe.cõ ſpectui repreſentẽt.

Idem archiepiſcopo tole.

Onſuluit nos.ſ.t.⁊ ĩfra Con.t. duximus reſpon dendum:ꝙ ſi aliqui quos ma nifeſtum ſit ⁊ notoriũ vxoreꝫ alteri⁹ detinere: aut inieciſſe manus violentas in clericuꝫ appellauerint:eorum appella tioni nõ eſt aliquatenus[c] defe rẽdum.Sed cũ multa dicant notoria[d] q̃ nõ ſunt: ꝓuidẽ de bes:neqꝫ dubiũ eſt ꝑ notorio videaris habere. Illos auteꝫ qui appellant a preſentia tua coge[e] infra tẽpus cõueniẽt ap. interpoſitam ꝓſequi:aut iudi cio tuo app.re.parere. Idem

Uggeſtum eſt auribus noſtris ꝙ cuꝫ oppꝛſſi ad ꝓſidiũ ap.'e.ĩcurrũt: ⁊ appel latione facta iter arripiunt: aduerſarij eoꝝ ap.interpoſi tam cognoſcentes: nec ad pre ſentiã noſtrã accedunt: nec re ſponſalem tranſmittunt:cum autẽ ſenſerint illos nr̃as litte ras reportaſſe in voceꝫ ap.[f] ꝓ rumpunt ⁊ iter ad nos arripi unt veniendi: vt ſic eoꝝ ſolli citudinẽ a quibus ĩpetuntur eludãt. Tue conſul.t.r. vt ſi l quis deprehenſus[g] fuerit hoc ex fraude vel malicia facere: ap. eius nõ deferas: neqꝫ ob id cãm tibi commiſſam termi

nare poſtponas:qꝛ decre. epi ſtolã[h] qua tales muniri viden tur nõ ad deprimẽdã cuiuſqꝫ iuſticiã:ſed ad remouendum[i] grauamen nos feciſſe cogno ſcaſ. Idẽ.eboracẽñ.archiepo

Preſentiã nr̃am.r.pre ſbytero vẽiẽte epiſcopo tuſculano ⁊.p.ſancte ſuſanne carꝺ. tuã ⁊ ipſius cãm cõmiſi mus audientiam:qui ad obie ctionẽ tuã.lꝫ.r.ꝑſbyter ñ eſſet excõicatus de iure ꝺ facto ta mẽ eũ fecerũt abſolui[k] Ideo qꝫ mãdamus q̃tenus ꝑdictuꝫ ꝑſbyterum pro eo ꝙ poſt ex cõicatõem contra ap.[l] factum diuina cãtauit. nullaten⁹ ing etes ſꝫ ad eũ[m] ſtatum reducas oĩa ĩ q̃ erãt tẽpore ap. emiſſe. Idẽ cãtuarieñ. archiepo.

Um teneamur: ⁊ infra Qm̃ nos cõſulere volu iſti vtrum ſi eoꝝ poſſeſſio qui ad[l] audiẽtiã.n.appellant: tur bata fuerit: tibi cã ſibi liceat reformare[n] eo de q̃ appellatõ ẽ ĩterpoſita ꝑtermiſſo[o].p.t.rñ. ꝙ ſi exinde ad te q̃rela ꝓuene rit:id ordine iudicario tibi li cebit experiri. Idem epiſco po ⁊ archidiac. bonoñ.

Onſuluit:⁊ ĩfra.Cõſul. n.t r. ꝙ ſi generalit̃ ap. qs interponeret ab omni gra uamine quod ſibi poſſet con tingere:huiuſmodi ap.tenere non debet.Si vero ab aliquo iudice ſr̃ omnĩ grauamĩe: qꝺ in vna cã ſibi poſſit inferri: quanqꝫ generalis[p] ap.ſit inter poſita: appellationi tamen

k ¶ Ad cautelã.ſic.⁊.ſ. ꝺ teſti.ven ẽs.in fi.⁊ iſtõ ſepe fit:lꝫ excõmunicatõ de iure nõ teneat.j.ꝺ ſen. ex.per tuas.⁊.c.venerabi li.⁊.c.ſolet a nõnullis. et ſ. de offi.dele.cũ ꝯtingat xxiiij.q.i.audiuimus.ſi. ff.de remiſ.l.vna.C.ꝺ in genuis.l.ij.

l ¶ Contra appellatõem illegitimam.vñ nõ tenuit excõicatio: qꝺ ex eo patꝫ qꝛ de facto fuit abſolut⁹ vñ ceſſare a diuinis ñ ꝺ buit.j.de ſen.ex.ꝑ tuas.⁊ c.ſolet a nonnullis.

m ¶ Eũ ſtatũ.ſic.j.c.bo ne.⁊.ſ.de off.dele.ſuper q̃onum.⁊.ij.q.vj appel latione interpoſita.⁊.ff. nihil ino.app.pen.l.vna ⁊.ſ.de iureiuran.venien tes.⁊.ſ.de elec.cuꝫ inter canonicos.

n ¶ Um teneamur re formare per hunc etiam turbata poſſeſſio poteſt recuperari. Ubi de domic.C.ſi per vim vel alio modo.l.i.

o ¶ Pretermiſſo.⁊ ſic vi detur ꝙ ĩ eo tm̃ articulo ſuper quo appellat̃ exẽ pt⁹ eſt a iuriſdictõne iudi cis ſui ordinarij.j.c.ꝓ poſuit ⁊.ſ.e ad hec.et ꝯ riũ ex illis de re colligi tur ⁊ ad hoc ẽ ar.ff.apꝺ eũ a quo ap.l.vna.vñ ꝑ poſſeſſionem illam refor mare.nec per hec intelli gitur renunciare appel latõi:vt hꝑꝫ.In delega to ſecus:qꝛ ex q̃ appellat̃ ab ipſo ex legitima cã nul la remanet ei iuriſdictõ.j eo.vt debitus vñ ſi redi ret ad delegatũ renunciare intelligit̃ appellatõi ſ.de offi.de legat gratum.j.de teſti.cum veniſſet.

g ¶ Si quis deꝑ hẽſus Sed quis probabit iſtum malicioſe appellaſſe aduerſarius qui hoc obijcit.ff.de probatio.ab ea ⁊.l. in exceptionibus quia qui fraudem allegat eam pro. l.e.ff.de probatio.quot.§.qui dolo ipſo facto videt.r

p ¶ Onſuluit.generalis.Hic admittitur generalis appella tio.Contra.ſ.e.capitulo.ſecũdo.vbi nõ admittit̃ fm̃ ꝙ

eius ē ab eodē iudice deferrē duz. Idem zamorieñ. epō.

Cum parati essem⁹ tuas petitōes admittere.i.di acoñ.cardi.olim ap. se.le.pro posuit: ꝙ cū ad eius vocatiōez cōtēpsisses accedere: i plonaz tuā excōicatōis sniam ꝑmul gauit[a]: ⁊ infra. Cumq3 .n.cāo nicus beati iacobi firmiter as seueraret: ꝙ in legatōe regis esses: ⁊ ideo non potuisses ad vocationem predicti cardi. ac cedere: card. econtra asseruit ꝙ nō in legatione regis: s3 in salamātina ecclesia te su⁹ [b]nū cius inuenisset: ⁊ infra. Nos vero attēdentes: ꝙ te non de cuit cōtēnere obtentu [d]ap. ad vocationem venire legati: pre cipimus q̃tenus vel in persōa propria vel per nuncios idōe os ap. te cōspectui represen tes innocentiam tuam si pote ris ostensurus[e].

Idem cantuarieñ. archiepō

Hec: ⁊ infra. Prete rea de his qui iuramen tum p̄stant ꝙ ecclesie stabunt iudicio ⁊ postea appellant[f]: id tua solicitudo ꝓuideat: vt eos seruare quod iurant: vel in [g]fra[g] xl. dies post appellationē interpositam iter arripere ad ipsam ꝓsequēdā[i] compellas.

Idem carnoteñ. episcopo.

Questioni quam facis: vtrum appellatiōis illi us sit deferenduz[k] q sicut mo ris est: prestito iuramento ab solui meretur: ⁊ anteq̄ ei mā detur aliquod vel mandato recepto cā subterfugij appel lauerit: rñ. ꝙ appellationi q̄ iuramēto eius dbeat deroga re nō est in aliquo deferendū sed statim erit in eandē redu cendus sententiaz: q̄ dōec mā datū susceperit: ⁊ susceptum pro posse[m] fuerit prosecutus: debet firmiter obseruari.

Idem vintoneñ. episcopo.

Preterea de his qui ad se. apo. appellant: ⁊ po stea grauia[n] committentes se dum conueniuntur appella tione tuentur: duximus respō

dicit hic in vna cā soluit ꝯtra ibi loquit̄ de generali appellati one que fit in q̄libet cā: s3 nec illud t3: q2 cā ꝓbabilis semp est exponēda: aliter nō admittit̄ appellatio siue generalis sit siue spālis. j.e. vt debitus. ⁊ c. cum spāli. §. porro.

a Cum parati. ꝓmulgauit ꝓpter cōtumaciam. vt. xj. q. iij. certum. ⁊ ꝫ. e. si duobus.

b Regis. ar. ꝙ excusa ret eu3 auctoritas regis: si in legatione regis in uentus fuisset: ar. xviiij. di. si episcopus. lxiij. di. salonitane. ⁊ in auē. quō ⁊ quādo oporteat epos. §. illud colla. i. xxiij. q. vl ti. quo ausu. ⁊ c. reprehē sibile xxv. q. i. omne ⁊. x ij. q. ij. quicunq3 militu3 So. si mandatū regis ꝑ ueniat mādatu3 cuiusli bet prelati post dñm pa pam: tunc regi obtempe randū est: si ab ipso tene at regalia. xxiij. q. vlti. §. ecce. Quod si papa vo caret eū postea exemplo pe tri relictis oibus regali bus sequat̄ pap. 13. vnde iste ēt si ibi fuisset dbuit veīre ad cārdiālē exēplo petri: q vice3 pape gēbat xcij. di. c. vlt. xciij. di. c. i.

c Suus nuncius. Ar. ꝙ simplici nuncio credē dum est etia3 in alterius ꝑiudicium. ff. de reb⁹ eo rū qui sub tute. vel cura. l. magis. §. illud. ar. ꝯ. ꝫ. d de of. dele prudētia3. q2 dicit̄ ibi p certū nunciu3 litteratorie dstinatu3. et vni testi in alteri⁹ ꝑiudi ciū credi nō d3. ꝫ. d testi bus veniēs. i. ⁊. c. l3. nūcio tñ publico iurato fideliter exequi offīn suū bñ creditur circa citatōes aliter nō crederet̄. ar. ꝫ. de ꝑsum. illud. ꝫ. de p̄scrip. ad audientiā. ⁊ ar. ꝑdicte. l.

d Obtentu appellationis. ⁊ sic dupl'ici defensione dfende batur iste: auctoritate regis ⁊ per appellatōnem: q2 nemo ꝓhi bet̄ pluribus defensionib⁹ vti. ff. de exce p. nemo. ⁊ ꝫ. d rescri. auditis Preterea si appellatio. tenuit ⁊ cardinalis sciuit illū appellasse: sententia cardinalis non tenuit. ꝫ. e. si duob⁹. Qua re ergo papa nō admittit talē appellatōem. q2 nō ꝯstabat ꝙ appellasset: vel q2 iusta fuisset appellatio licet allegaret: ⁊ po tius debuit credi cardinali ⁊ nuncio q̄3 illi q hoc tm̄ allegat ⁊ preterea debuit ire ⁊ allegare ꝑuilegium suū. ff. de iudi. si q̄s ex aliena. ⁊ ꝫ. e. si duobus maxime in sua legatōne īueniebat. ff. de iurisd. om. iu. l. vlt. ar. a ꝯtra. sen. su.

e Ostensurus. Sed quare papa mandat ꝙ veniat ad iu riā cū cardinalis excipiat contra eū: vt vi. p id qd dicit i ꝑn cipio: parat⁹ erat petitiones illius admittere: s3 p exceptōnem repelli tm̄ debuit non puniri. ꝫ. de ordi. cog. c. ij. Cardinalis nō excipiebat ēt simpliciter. imo denunciabat dño pape cō tumaciā suā ⁊ excōicatōem suā vt ide puniret̄ ⁊ repelleret̄ a petitōib⁹ suis tāq̄3 excōicat⁹: q̄ papa ipm nō audit ꝑp excōicatōnem ⁊ pp ꝯtumaciā ⁊ ꝯtemptū sedis aplice vocat ipsum ad aplicam sedē. j. de accu. veniens in fi.

f Hec. ⁊ postea appellāt. Sed q̄re nō ꝯpelluntur precise etiam stare iudicio ecclie s3 ꝙ iurauerūt ideo nō ꝯpellunt̄ q2 grauabant̄: ali ter nō admittitur hodie appellatio. j.e. vt debit⁹ ⁊ id nō vr̄ delerere iu ramētū cū ex iusta cā dimittat illd. ff. q satisd. cog. l. vl.

g Infra. xl. non artatur ad hoc ni si pm ꝙ visu3 fue rit iudici. vt ꝫ. e. cum sit romana.

h Iter arripere Hic prefigitur ter minus ad iter ar ripiendū: sic ꝫ. e. personas. vbi d ꝫ

i Prosequēdā. Contra. j. e. c. ꝓxi. sed soluitur ibi.

k Questioni d ferendum. Supra. c. pxi. con tra ibi iusta de cā appellauit hic cā subterfugij: vt lr̄a dicit: ⁊ littera sol uit ꝯtra. vel sic in tellige diuersitatē ista3 decre. ibi iu rauit stare iudicō ecclie: q2 propter ꝯtumacia3 fuerat excōicat⁹: ⁊ l3 ap pellet ex cā ꝓbabi li: iudicio stare intelligitur: q2 facit qd ius sibi pmittit. j. e. vt debitus. ar. ff. iudi. sol. l. cum apud. ⁊ ff. rē ra. ha. l. iij. §. falsus hic erat excōicatus ꝓ aliquo d delicto i quo iacebat: q2 forte idē detinebat vxorē alteri⁹ ⁊ sup hoc iurauit stare mādatis ecclie: s3 statim añ mādatū vel mādato facto. ꝙ illā vlteri⁹ dimitteret incōtinēti appellauit: tali applōni nō est aliquatenus deferēdū q2 ꝑiudicat iuramēto suo. ⁊ hoc satis pōt colligi ex ip sa lr̄a: vbi dicit appellationi q̄ iuramēto eius debeat d rogare: q2 sine iuramēto tali appellationi nō ē deferē dum: per quā in sua iniquitate remaneat. j. c. ꝓxi. ⁊ ꝫ. e. consuluit. ⁊. c. cum sit romana in fi.

l Reducēdus. sic. j. d sen. ex. sacro. versus fi. ꝫ. d of. or. ad reprimēdā. in fi. S3 nūquid ite3 recipiet̄ iura mētū ab eo standi mādato ecclie cū iā semel deierauit Lau. dixit ꝙ sic: ⁊ ē ar. optimum. ꝫ. de maio. ⁊ obe. cu3 in ecclijs. Ar. contra. xxij. q. v. paruuli. ⁊. vj. q. i. quicun q3. ⁊. ꝫ. de presump. litteras sed ibi non admittitur ad iuramentu3 vt possit testificari pro aliquo i opprobri um ipo3 q piuri sunt sic supra. d testi. testimoniū. Ite

ar.ꝫ.ij.q.vij.nõ põt.ſed illud intelligit añq̃ peniteat ·C.dicebat.ꝙ aliã cautõem debeat ab iſto recipe ꝑter iuramentũ.ſ.fideiuſſoriã cautõem vel pignoraticiã.ff mã.l.ſi mãdato.§.vlt.ꝛ.ff.ꝺ fideicõ.liber.l.iij.§.adijci. ar.illius decre.lr̃as.ſed illud logr̃ cũ ſuſpectꝰ ẽ ꝺ hẽſi vñ ecclia recipit ſi deiuſſoriã cautõ nẽ ad dãnũ illiuſ ꝛ ala.Ƀ idẽ ſentie bat.ar.ꝫ.ꝺ pc.c.i. ꝛ.ꝫ.de pſũ.ſcribã Dico cũ lau. ꝙ ite rũ iſti iurabunt in ꝯfuſionẽ ipſoꝝ et qꝛ forma ẽ taliſ ꝙ cũ iuramẽto abſol uat.j.ꝺ ſẽ.ex.ex te noꝛ.ꝛ.c.cũ deſide reſ.ſi.ꝛ.c.ſup eo.

m ¶ Ad ꝓ poſſe. al's ſi ꝯpellit.xiiij. q.vj. ſi res.ꝛ.xxij q.viij .peſſimã.j. de vſu.cum tu qꝛ īpoſſibile ꝑceptũ nõ obligat.ff.que ſen.ſine ap. reſci. paulus.ſi.ſupra ꝺ pac.c.vlt.b.

n ¶ Preſca.gra/ uia marie qm̃ ſi ſup articulo aliquo appellatõ facta ẽ ad ea q̃ pꝰ ea emergũt nõ ex tẽdit.qꝛ ĩ alijs re/ manet ſub iuriſdi tõne iudicis ut.j e.ꝓpoſuit.ꝛ.ꝫ.e. cũ teneamur.g̃ nl' to.fortiꝰ appellatõ illos nõ defendit ſ enormibus.vt.ſ e.propoſuit.

dendum: ꝙ eos appellatio nõ dꝫ ĩ ſua iniquitate [a] tueri quo minus eorũ exceſſus cenſura canonica puniantur.

Idem grandenſi pꝛiarche ꝛ ſancti vitalis pſbytero cardi.

COnſtitutiſ in pſentia.n. ab bate ſancti felicis ꝛ p̃ ſbytero.r.ꝓ controuerſia que de electione torcellane eccle ſie eſt ſuborta: ꝛ ifra. Ideoq̃ mãdamus quatenus ſi archi di.poſt ap.ꝛ denunciationem excommunicationis [b] ad nomi nationem [c] ſepedicti.c.ꝓceſſe/ rit: ꝛ primicerius cũ canõicis ꝛ plebanus cum aſſenſu cleri epatus: vel maioris [d] ꝛ ſanio/ ris ptis ꝑnominatum.j.in epi ſcopum ꝛ paſtorem elegerint: nõ obſtante [e] ap.prefati archi diac. ſi ipſe ap.prius facte nõ detulit: electionez de ꝑfato.j. factam aucto. apo. confirme tis.

Idem eboracẽ. archi episcopo.

PRopoſuit nobis .m. cle ricꝰ tuus: ꝙ ſepe ꝯtigit vt cum aliqs ſuper aliqua cã appellat ĩ alijs [f] cauſis in qbꝰ non eſt appellatuz: rñdere re cuſet. ſuper quo con.t.t.rñ. ꝙ licꝫ ꝓ illa appellatione nõ mi nus teneat ĩ alijs ſup quibus appellatũ nõ ẽ rñdere: iudex tñ a quo appellat: quia illi oio ſuſpectus eſt: eum nõ debet [g] ad rñdenduz ſuper alijs com pellere: niſi pro crimine adeo graui ꝛ manifeſto [h] quo ipſo actu merito ſit damnandus.

Idem cantuarieñ. archiep̃o

QUa fronte nos ꝯſulere valeas non videmꝰ: cũ dicaris ordinem iuris peruer tere [i]. iam.n.non in eccleſia: ſi cut eſt canonicum [k] ꝛ honeſtũ non etiam in palatio: non i ca mera tua ſed ĩ camera regis contra debitum [l] iuris ꝛ pon tificalis officij dignitatez epi ſcoporum electiones clericoſ confirmare: ꝛ infra. Sane ſi quis pro contumacia vel alia qualibet [m] cauſa ĩterdicto vel excommunicatione tenetur a ſtrictus: ꝛ offert ſe ad iuſtici am: ꝺ his ꝓ quibus ſententiã ipſam excepit.iudex neiz ne/

ge minori pte alia vo q̃ſi a tota eccłia.vñ merito ꝑualuit. ꝛ ap pellatõem obijcere ille nõ poterat cũ ipe appellatõni nõ defe rerit.vt ſupra de elec.bone.ꝛ.j.e.an ſit.

f ¶ **P**Ropoſuit.in alijs. Et ita pꝫ ꝙ appellatio eximit appellã tẽ a iuriſditõe iudicis niſi in eo tm̃ ſup quo appellat.ꝫ. e.cũ teneamur.ꝛ.c. ad h.

g ¶ Non dꝫ.hoc vbum dꝫ neceſſitatẽ importat. ſi.xj.q.iij.debẽt.vñ ſi ap pellans vult eũ recuſare pt.qꝛ ſuſpectꝰ eſt. vt hic dicit.ꝛ.ꝫ.e .ad hec. alio qn ſi nollet eũ recuſare: tenet coram illo rñdere qꝛ ſuus iudex eſt.Sꝫ qd ſi appellaui a deleg.ato. ꝛ pendẽte appellatione itex datur iudex ꝯ me in alia cã: nunqd poſſo ipꝫ recuſare ꝓpter ipſaz ap pellationẽz.dicas ꝙ ſic: arg.iſtiꝰ capituli.Dicas ꝙ hec recuſatio penden te priori appellatione eſt in pendenti .nam ſi pro. nuncietur appellatioem tenuiſſe: apparet ꝙ eum grauauit .ꝛ ſic admittit recuſatio in ſecunda cã ar.j.e.poſtremo.Si autẽ ꝓnũciatur male appella tũ: apparet ꝙ illum non grauauit. vñ remittitur ad primũ iudicẽ.j.e .cuꝫ in ecclia.ꝛ.c.vt debitus ꝛ ſic nõ poterit cuꝫ recu ſare in alia cauſa.

h ¶ Manifeſto.Habes hic ꝙ in notorijſ non eſt locus recuſatõni: ſic nec appellationi.ꝫ.e.cum ſit ꝛ.c.peruenit.ꝛ.c ꝯſuluit. Ar.ꝯ.iij.q.v.qꝛ ſuſpecti. ſed illud de manifeſtis ĩ notorijs.hic vero de manifeſto quod eſt notorium.

a ¶ Iniquitate.ſic.ꝫ.e.c.ad noſtram.ꝛ.c.cum ſit.in ſi. ꝛ.c.peruenit.ꝛ.c.ꝯſuluit.

b ¶ **C**Onſtitutis.excõicationis.idẽ eẽtſi ſuſpẽſus eſſꝫ. nã ſuſpẽſi ꝛ excõicati nec eligẽ nec eligi pñt.ꝫ.ꝺ ꝯſue.cũ dilectꝰ.ꝛ.ꝫ.ꝺ elec.cũ inf.r.ꝛ.ix.q.i.nos ĩ hoĩe ar.ꝯ.j.de cle.ex.m.ſi celebrat.ꝫ ibi ſoluitur.

c ¶ Nominatõem.ſi fuit ſimplex noiatio nullũ ius fu it acqſituꝫ noiato.ꝫ.de elec.ꝙ ſicut.ꝛ.ij.q.vj.noiatões vñ nullũ potuit ĩpedimẽtũ pſtare ſeq̃nti elec.

d ¶ Maioris.ꝫ.de elec.qꝛ pp.ꝛ.c.eccla vr̃a.vbi ꝺ h.

e ¶ Nõ obſtãte appellatõe.qꝛ fruſtra ĩplorat legis au xiliũ q ꝯmittit ĩ legẽ.j.e.an ſit.j.ꝺ vſur.qꝛ fruſtra.ff.ꝺ mino.auxiliũ.in ſi.ſupra de elec.bone.j.de imu. ec.c. vlt.ꝛ.C.de re.cre.generalit. §.i.ar.ꝯ ſupra de elec.con ſiderauimus.ꝛ.c.auditis.Dicas: ꝙ hic ꝑor noiatio ſi ue fuerit electio ſiue noiatio: nulla fuit tribus de cãis qꝛ poſt appellatõem iterpoſitã ꝛ poſt denũciatõem ex cõicatõis.cũ excõicati electio ĩpo iure nulla ſit. ꝛ alõ

i ¶ **Q**Ua fronte.ꝑuertere.Nã iure poſſꝫ ei dici: peccaſti: qui eſce.ar.iij.q.vij.§.tria.ꝛ.§.ſunt aũt.ꝟ.idẽ teſtatur.

k ¶ Canonicũ.qꝛ huiuſmodi ſpũalia in eccleſia. ſiue capitul' ad hoc deputatis fieri debẽt.xxiij.di.in noie.ꝛ.ij.q.vij.ꝑceptũ ꝛ.xxiij.q.vlt.ꝯuenior.ꝛ ſupra de elec.cuꝫ terra.ꝛ.c.ꝙ ſicut.ꝛ.j de imu.ec.c.i.ꝛ.c .cum ecclia.arg.contra.

l ¶ Debitũ iuris.Confirmatio .n.cauſe cognitionẽ deſiderat. vt.xxiij.d.illud.xlvij.di.de petro.ꝛ ideo de plano expediri nõ põt.iij.q.iij.§.ſpacium.ꝛ.§.a iudice.ꝛ.ij.q. iij.§. notandum.ꝟ. item ꝓ tribunali.ꝛ non de plano.ꝛ.ff.de of.ꝓconſul.nec qcqꝫ. C.de ſen.ꝛ interlo.om.iudi.cum ſniam.ff.de re.iuris.oĩa que cũ.qꝫ ꝛ talia fieri nõ debent niſi ꝑmiſſa diligẽti examinatione tam pſone q̃ꝫ de modo electionis.ꝫ.de elec.nihil eſt.ꝛ hec fie ri non debent, ſine.ꝯſilio capituli ſui vł maioris partis.j.ꝺ his que fiunt a prela.ſine.conſ.n.ca.nouit.ꝛ.c quanto.

m ¶ Quali bet.nõ manifeſta: qꝛ ſi aliqs eſt excõicatus ꝓ ma/ nifeſta offenſa nõ abſoluit añ ſatiſfationem.j.de.ꝟ.ſi.ex pte.

a Decedat.q: ꝓpter peccatū homo citius ẽt ĩ morꝫ ꝑsumitur xi.q.iij.epi si sacerdotali in fi.⁊ ar.xij.q.i.c.ij.tollit deus ma los de medio:ne peccatū eoꝝ augeat.xxiij.q.iiij.ea vindicta ꝟ.magni āt ⁊ sancti viri.sicut tollit bonos ne malicia mutet intellectum eoꝝ.de pe.di.iiij.si ex bono.⁊ iō propter ꝑiculum

xxiiij.q.i.audiuimus.⁊ sic sunt quattuor casus in qui bus non tenet sententia pastoris.

g Ipso suo genere.i.ipo facto.s.e.ꝓposuit in fi.vt.x vij.q.iiij.siquis suadēte.lxxxi.di.siquis sacerdotum.⁊ c.siquis amon.i.q.i.reperiunt.⁊.j.de sen.ex.si con cubi

mortis nō admittit hic appellatio:nec in his q̄ dilationē non capiūt:vt ff.de ap.reci.vel n.l.vlti.⁊.ij.q.vij.§.diffinitiua.⁊ §.sunt quorum.ꝟ.siquis ausus.C.de sepul.vio.l.vlti.⁊.ff.de sc.l.i.§.ij.⁊.l.solet. Preterea nihil de perit aduersario si absol uatur ⁊ ei ꝓdest:quo ca su nō est eius malicie in dulgendū.ff.de rei ven di.i fundo.⁊.ff.de aqua plu.ar.in summa.§.item varijs.sic ꝓpter ꝑiculum mortis citius absoluit.j.de sen.ex.sacro.⁊.c.nup.

b Cautione ergo nō iuratoria:q: noie cautio nis simplex promissio in telligit.C.de ꝟ.sig.sanci mus.imo iuratoria cau tio ꝓstat in absolutiōe cum illa sit forma eccle sie generaliter statuta.j.de sen exc.ex tenore.et.c.cū desideres.⁊.c.sup eo.imo in casu isto cū excōi catur quis.q: non paret iuri:non dꝫ absolui:nisi prestita cautione sufficienti:q iuri parebit:sicut restituit possessio.s.de se questra.c.i.in fi.ꝫ i alijs excōicationibus sufficit iuratoria:als videretur fieri iniuria aduersario

c Conqueruntur.corã supiore excōicatoris qui per simplicem querelã de excōicatione cogno scere potest.s.de of.ord.ad reprimendam.⁊.j.de sen.ex.sacro.

in excōicatiōe decedat[a] absol uere poterit etiam si pars ad uersa ne absoluatur app.ob stacculum interponat:ab ipso tñ ante absolutionem suffici enti cautione[b] recepta.q vel i pñtia ro.pon.ad cuius audiē tiam appellatur.si maluerit aduersarius vl corã iudice cui cãm delegauerit iuris pareat equitati. De his etiam q con queruntur[c] se irrationabilit ex cōicationi vel interdicto sup positos.illud[d] idem dicimus.etiã si hi q h⁹i ꝓtulerūt sniam ad se.apo.duxerint appellan dum. Idem concil.lat.

Reprehensibilis.⁊.infra Pñti decreto statuimus.vt nec prelati nisi canonica cō monitione[e] pmissa.suspensio nis vel excōicationis sniam ꝓ ferant[f] in subiectos.nisi forte tal sit culpa q̄ ipso suo genere[g] suspensionis vel excōicatiōis penã iducat.nec subiecti[h] con tra disciplinam ecclesiasticaꝫ in vocem ap.erumpant.Si ꝟo quisq̃ ꝓ sui necessitate credi derit appellandū.competēs[i] ei ad ꝓsequendam appellatō nem termin⁹ prefigat.infra quem si forte prosequi negle xerit.tunc eps[k] libere sua au ctoritate vtat.Si autem i quo

cunq; negocio aliqs appella uerit:⁊ eo qui appellatus fue rit veniente:q appellat veni re neglexerit:siquid propriū[l] habuerit:competenteꝫ illi re compensationem faciat expē sarum:vt hoc saltem timore territus in grauamen alteri⁹ nō facile quis appellet. Pre cipue vero hoc in religiosis volum⁹ obseruari:nec religio si cum ꝓ aliquo excessu fuerit corrigendi ꝯ regularem[m] pre lati sui ⁊ capituli disciplinam appellare ꝑsumant:sꝫ humili ter ac deuote suscipiãt:quod ꝓ salute sua fuerit eisdeꝫ iniū ctum. Ideꝫ.

Ad hec:⁊ ifra.Cum a te sup aliqua cã fuerit ap pellatum:fas tibi sit appellan tes ap.re.cōpellere[n] vt vel ap pellationē interpositam prose quant:vel corã te iuris pare ant equitati:aut si alterutra ptium te suspectum[o] habuerit te insistente iudiceꝫ eligant:q ꝓpositam inter eos valeat di rimere questionem. Ideꝫ salusberien.epo.

Peruenit ad nos:q cum u.ecclie tue canonicum vt i ea residentiã[p] faceret mo nuisses.in appellatione ꝓru pit:⁊ ifra.Cum aũt frustrato

ne.c.nuper.tūc.n.possūt sine admo nitione ⁊ sine pēa illius ꝯstitutionis sacro.puniri.

h Hec subiecti q: sbiecti ꝯstitutō nē illã nō suabãt imo indifferēter appellabãt nō ex pectata aliqua ad monitiōe ⁊ nulla cã pmissa.alia ēt ꝯstitutio edita ē ꝯ ipsos q̄ illis ipōit silentiū.j.eo.cum spāli.⁊ sic pꝫ q sb diti ꝯ ecclesiasticaꝫ disciplinã non ap pellant:nisi grauarent iniuste hꝫ te norē illius ꝯstitu tionis cum spāli.

i Cō petens.sm te norē illi⁹ dcr.s.e.cuꝫ sit.si expositu it cãꝫ ꝓbabilē sue appellatōnis ante sniam.j.e.vt debi tus post sniam nō est necesse allegar aliquam causam.

k Tunc eps.q: ꝑinde ē ac si nō ap pellauit.s.e.cum sit.⁊.j.c.sepe.

l Propriuꝫ.pu nit appellans qui nō ꝓsequit ap.in expensis alteri pti ex eo q ipꝫ ad iu diciū ꝓuocauit et non venit.⁊ si ꝓse cutus fuisset ꝑ ꝓ curatorē n ad tra

d Illud idē.q absoluat.s.nō obstante appellatōne illius q ipm excōicauit.ar.ꝯ.j.eo.sollicitudinem.So.ibi.

e Reprehensibilis.ꝯmonitione terna.s.illa.n.dicit cano nica.xvj.q.vij.oēs decime.⁊.xvij.q.iiij.de ꝑsbroꝝ.ꝯ cāo nica admonitōe hēs.s.ꝯ iud.nouit.⁊.ij.q.i.si peccauerit.⁊ si qs ea omissa aliquē excōicauerit ꝑ vnū mēseꝫ igressuꝫ ecclie si bi nouerit ĩterdcm.j.ꝯ sē.ex.sacro.⁊ i odiū ꝑlatoꝝ q excōicabãt n pmissa admonitōne ꝯ istud ꝯcil.emanauit illa ꝯstitutio.sa cro.⁊.c.cū medicinalis.q̄ imponit ipso iure penã illã pl tis.

f Profera t.tenet tñ l ꝯ hoc faciat.xj.q.iij.sententia pasto ris.nisi in duobus casibus.j.de sen.ex.per tuas.vbi hēs du os casus:tertium habes in.c.statuimus.et quartum habes

ctãdã litē:sꝫ ad ipetrãdas lras aduersario legitie ꝓse q̄nte ad totã cãm silr ꝯdēnat:q: nō venit sufficient.j.e.nicolao.sꝫ si nō hēat ꝓprium:als puniet hꝫ arbitriū iudicis.xiiij.q.vj.si res.⁊.s.de do.⁊ ꝯtu.finē i fi.si.ff.ꝯ iu.eū quē temere.s.de rescrip.ceterū.⁊.c.vlt.

m Regulare.sic.s.e.ad nostrã.vbi de hoc.

n Ad hec.ꝯpellere.sub alternatione vt dictum ē.s.e.ꝯsuluit.⁊.c.ꝑuenit.sic alternatiue ꝯpellit quis ad ꝯtinentiam.vt.xxvij.q.ij.multorum.

o Suspectū.⁊ ta ordinari⁹ ꝑt recusari.ꝯ hac suspitō ne:tene qꝯ dr.j.e.cū spāli.⁊.s.de for.ꝯpe.sigs.b.

p Peruenit.residentiã.quã qlibet cleric⁹ de iur cō

facē dz.vij.q.i.siqs in clero.ꝛ.xcj.di.eleutheri⁹.j.ð cle. ñ rñ.ex tue:q̄ nonulli.nisi iusta cā excusant:puta ifir mitate vel si abest ð l'ia plati sui j.de cle.ñ resi.relatū

q Frustatorie.ꝛ ita admittit hec frustatoria appella tio que hodie non recipitur:nisi cā ꝓbabil' exponat i appellatiōe.j.e.vt debit⁹.ꝛ.c.cū spāli ꝛ.c.interposita.

r Arripiat.Ter minus iste dat ad iter arripiendū ñ pñtandum se iudi ci.de hoc dictuz ē s.e.psōas.ad hoc tñ p̄cise ñ potest compelli. C.ð ap. eos in fi.sed sb al sernatione:vt sepi us dictum est.

s Assignes. Sz ex q̄ appellatio ei⁹ admittit:q̄re dicit papa:q̄ bñficia il li⁹ alij interiz assi gnent:cū appella tōe interposita q̄ re cipit nihil inona ri oz.ij.q.vj.c.ap pellatōe.hoc iō fit q̄z ecclesia interiz nō dz carē suffra gio clerici.ꝛ iō ne suitiū eccle pp ap pellatōem illi⁹ di minuat:sbtrahit illi bñficium ꝛ assi gnat alij q interiz officiet eccl'az vice sua:q̄z frustatoria videbat appello.

t Priues.ex h pz:q̄ q in ecclesia sua nō vult facer residentiā:pt a p lato suo ca puari. nisi iusta cā fuerit ipedit⁹:q̄z r'sidē ñ possz.j.ð cle.ñ re si.inf q̄ttuor.ꝛ.c. vlt.ð hac mā dcm̄ ē.s.vt lit.nō ꝯte.qm̄ frequenter.

u Onsuluit.h⁹i appellationibus.Huiusmodi ap pellationibus non est deferendum ꝯ canonicas sanctiones.liiij.di.mancipia.de quo decreto fit h mē tio.ꝛ.j.de iudeis multoꝝ.ꝛ.c.iudei.ij.ꝛ.c.cū sit nimis ꝛ sic pz q̄ appellatio q̄ fit ꝯ leges vel canones nō ē aliq̄ tenus admittenda.j.de cle.non resi.c.relatuz.b.

x Ab hec.delegatō.i.cognitio deleg tōnis facte.

y Ad se.ap.destinasse.Hodie nō admittit tal' appellatio:q̄z si haberet lr̄as sup eodem negocio ñ p desset:si nondū essent iudici pñtate.j.e.vt debitus.fi.

z habes.s.e.meminimus.vbi de hoc.

De priore.ꝯtēpsit.ex hoc pz:q̄ si platus modum

rie[a] dilatōis cā videat dictus canonicus appellasse:manda mus:q̄ten⁹ cū studiose mone as:vt i eadē eccl'a residentiaz faciat vel ifra terminū eam p secutur⁹ iter ad nos arripiat[r] veniendi. Interim ꝟo alicui honeste psone vices eius in ec clesia ptaxata ꝯmittas:ꝛ ei de bñficijs illius assignes[s] vnde possit ꝯgrue sustētari.q̄ si pli batus.u.alteꝝ istoꝝ adiplere neglexerit:tu de pbenda sua priues[t] eundē.ꝛ eam alij ido nee psone ꝯcedas. Idem.

Onsuluit nos.t.f.vtruz sit appellatōib⁹ deferen dū a rege francoꝝ ꝓ iudeis i terpositis.vt mancipia detine ant christiana:ꝛ ifra.Nō ꝯue nit.vt ꝓ h⁹i appellationibus[u] ab obsuatione dcreti debeas abstinere. Idē genu.ar̄iepo

Ab hec sic asseris.ꝛ ifra Rū.q̄ iudex si ei ꝯstite rit appellantem anteq̄ partes essēt citate.vel delegatio[x] cāe puenisset ad ipm.q ap.iterpo nit obstaculū nuncium ad se. ap.destinasse[y].facte dz ap.de ferre sed si post citationē fue rit destinat⁹:satis pōt exequi quod mandatur. Idez.

De pore.ꝛ ifra.Ceteꝝ si ꝯsat⁹ canonicus priorē

ꝓpter suas enormitates ma nifestas.q̄ ipsum notabilem reddūt ad se.ap.appellauit. ꝛ ipse tali ap.deferre contem psit[z].cum cum lr̄is tuis veri tatem ꝯtinentib⁹ de tanto ex cessu[a] satisfactuꝝ ad se.ap.ve nire compellas. Idem.

Uia nos[b].ꝛ ifra.Ut ab bates.q de aliqua pu blica infamia[c] publice respsi sunt aut conuicti[d]:ꝛ de eis de in cōi capitulo[e] ꝯmoniti p̄latō ni cedere noluerunt:appellā di non habeant facultatem. Idem.

Ad aures nr̄as:ꝛ infra. Appellanti ad ꝓsecutio nez ap.terminus[f] ꝯgruus pfi gat:infra quē si ap.ñ fuerit ꝓ secutus:extunc ꝯpellat stare iudicio delegati.

Idem abulen̄.episcopo.

Ad audientiam nostram[g] noueris peruenisse.q̄ cum zamoren̄.episcopus.g.presby terum ecclesie[g] sancti iacobi zamoren̄.multipliciter mole staret.tandem idem presbyt se ꝛ ecclesie nostre ꝓtectioni subiecit.ꝛ infra.Licet autem predictus presbyter ex simpli citate[h] forte ꝟbum ap.non ex pressit.quia tñ postq̄ se ꝛ sua nostre protectioni[i] subiecerat

excedat in correctōe:q̄ h̄ admittit appellatio a tali correctōe s.de off.or.lz al's a correctōe non appellatur.s.eo.ad nostrā. ꝛ.c.reprehensibilis.vlt.rñso.ꝛ.j.e.cum spāli.in fi.

a Excessu.ꝛ sic pz:q̄ qui nō defert legitime appellatōni:dz puniri:vt si clericus fuit deponi dz.ij.q.vj.decreto.si laicus. xx.r.pondo auri mulctet C.de ap.qm̄ iudices.

b Uia nos.supple statuimus.

c Infamia.de q̄ pur gare se nequeūt.ij.q.v.ꝑ for.si.j.ð simo.de hoc.

d Conuicti.de plano etiam ordine iudiciario ꝓ oia non suato.j.de ac. olim.q̄z regulares h⁹i ð facili pñt a suis admini strationibus amoueri:et ex leuibus causis.j.ð ac cusa.qualiter ꝛ quando. i.fi.ꝛ.j.ð simo.ꝑ tuas i fi.

e In cōi caplō.qð fa cere debēt abbates ꝛ pri ores de triennio in trien nium.j.de st.i.reg.in sin gulis.ꝛ si spōte cedē vo luerit:tunc psidentes ca pitulo denuncient epo diocesano qui ipz remo ueat.j.de sta.regu.in sin gulis.ꝛ.c.se.§.i.ꝛ in tali casu non hz locum hec appellatio ꝯ h⁹i correc tionem:maxime cum pu blice sint ifamati:vt per talē appellationez rema neant i infamia.si.s.eo. ꝯsuluit.sic ꝛ a pēa legis appellari nō pōt.ff.ð re. sig.l.antepe.

f Ad aures terminus. Hoc iam sepius dic tum est.s.eo.personas.et c.se.ꝛ.j.e.sepe.ꝛ.c.oblate q̄z perinde est ac si non esset appellatum.

g Ad audiētiā.ecclie que est ꝓpria com postellane ecclesie.

h Ex simplicitate.vñ ei parcendum fuit.lxxxvj.di.tanta.et ff.de iurisd.om.iu.si q̄s id.§.doli.ꝛ.ff.si q̄s in ius vo.nō ie.l.ij. §.i.C.de testa.l.vlt.ꝛ.s.de rescrip.super litteris.

i Nostre ꝓtectioni.Arg.ꝯ.j.de priuile.ex parte.vbi non exi miuur aliquis:lz habeat litteras ꝓtectionis dñi pape a iuris ditione sui iudicis.So.ibi loqtur de generali ꝓtectione:hic specialis fuit ꝓtectio q̄ obtinuit vicem appellationis:ꝛ preter ea ibi constat illos subesse suis p̄latis:hic sacerdos iste non erat de iurisditione zamoren̄.epi:imo dicebat subesse se eccle sie sancti iacobi ꝯpostell'.ꝛ erat in possessione libertatis:et al legabat super hoc priuilegium ꝯpostellane ecclesie:quare sen tentia zamoren̄.non tenuit vnde sine cause cognitione ius sibi dicere non debuit in presbyterum illum:ipso enim facto

appellauit.ar.j.e.dilecti.z.c.vt nostrum.

a Cognitione.delegata a papa.quia ipse non posset cognoscere de hoc:an iusta causa fuisset huiusmodi ptectio vel non z an haberet iurisditionem in ipsum.quia nemo ius sibi dicere potest.C.nequis in sua causa.l.vna.b.

non debuit sine cause cognitione [a] aliqua snia condemnari mandamus:quatenus si ita tibi constiterit:sniaz quaz pfatus eps in eundem psbyterũ tulit:denuncies non tenere [b]. Idez ar: terracoñ.

Ccepta conquestione canonicoz papilloñ.z infra.Non dz ad nos [c] cã remitti:nisi ptes [d] ɔsenserint :a qb9 noscit appellatum. Lucius iij.gualtero lincoñ.epo.

Postremo.f.t. r is.psenti bus intimamus:qp si cã alicui fuerit delegata:q ɔsanguineus [e] sit illius q lras impetrauit : aut in eodem negocio aduocati [f] officio functus vel ex alia iusta causa suspectus: huiusmodi delegatus non immerito poterit recusari: quãuis ap.re. fuerit ei negocium delegatum. Idem norwiceñ. episcopo.

D hec qñ sub interdicto aliqui constituti appellãt: z deinde illud seruare ɔtemnunt:qd in hoc casu seruandum sit :ɔsulere voluisti. Noueris igit:qp sicut p9 app. excõicari non pñt : sic interdictum [g] nequeunt cui ante ap. eos ɔstat suppositos declinare [h]. Clemens.iij.

Cum i ecclesie : z infra. Accepimus : qp quidam clerici de guar. occasione iudicij tui quod velle obseruare [i] se iactant linconieñ . epi iudicis ordinarij sine causa rationabili cognitionem euitant. Unde mandamus : quaten9 si qñ ɔtigerit aliquez de clericis a pfato epo ad tuam audientiam appellare : non añ appellationem admittas : qp tibi ɔstiterit eã vel a grauamine [k] vel iniusta [l] condẽnationẽ porrectam:aliogn [m] ipsum ad pdicti episcopi audientiaz remittas [n] ap.re.eius iudicio [o] parituri. Idem.

Directe nobis tue litter demõstrarunt : qp cũ in tua [p] psñtia cã cuiusdez mrimonij tractaref :in qua pars viri ɔsanguinitatis vinculum opponebat : z pars mulieris ad se.ap.appellasset: nec appellationẽ suam pfixo termino fuerit psecuta:postmodum ea renunciante [p] ap.quam fecerat: tu in cause cognitiõe pcedẽs

b Tenere.z sic nulla fuit snia tanqz a non suo iudice lata post h9i ptectionẽ.ac si verbum appellationis expressisset: fi .j.de sen.exc.per tuas.

c Accepta .ad eos. vt ij.q.vj.§.vlti.z.c.si epus accusatus. et.C.de ap.eos qui.z.j.d sen.ex. p tuas.Contra. s.de excep.cum olim in fi.

d Partes .i' pars appellans. qz nõ obstante ɔdictione alteri9 partis potest appellans redire ad priorem iudicem.j.e. interposita.§.ij.tñ ɔdemnabit appellans aduersario in expensis alteri9 parti:si contradicẽte aduersario reuertit ad eundẽ iudicẽ vt ibi dicitur.

e Postremo.ɔsanguineus. Sz vsqz ad quẽ gradũ intelligimus istã ɔsanguinitatẽ vr qp vsqz ad septimũ :qz vsqz ad illũ gradum succedit in alijs deficientibus. xx xv.q.v.ad sedẽ in prima colũna. vñ cũ remaneat affectio põt recusari vsqz ad illum gradum i quo posset ei succedere. Ar. ɔ.qz hodie consanguinitas vltra quartũ graduz non extẽdit.j.de cõsan. z affi.non dz.Arg.illius ɔstitutionis non dz. posset dici.qp vltra qrtũ gradũ nõ posset recusari:vt suspectus:sz certe honestius reputo qp in supiorib9 adhuc repellatur.qz semp affectio z dilectio pma remanet z succederet ei:vt dictũ est.modica eni cã repellit iudicẽ:puta familiaritas.s.de off.dele.insinuãte .z piculo sum ẽ sub iudice litigare suspecto.iij.q.v.qp suspecti.z.C.de iudi.aptissimi.Quid si iudex equal'r sit ɔsanguineus vtriusqz: tũc par affectõis cã suspitõem remouet.ff.de ritu nup.ñ solũ ɔ.denuo.Itẽ remoueref iudex:si esset dñs ipetrantis.s.d of. deleg.cãm que.vbi plures casus notanf.Item de hoc plures casus inuenies.s .de lit.non ɔtest.accedens. Idem si ab ipso appellatur in alia cã.s.c.ad hec.z.c.pposuit.de eo quod hic dicitur.z.s.de offi.dele.causam que.z in decre.predicta accedens.plene inuenies de hoc.

f Aduocati.q.n.fuit aduocat9 in cã:postea i ea iudex eẽ nõ dz aut assessor:ne affectõnis sue aduocationis memor incorrupti iudicis nõ possit nomen pferre.C.d of.asses.nemo in fi.

g Ad hec.interdictum.Nõ qz excommunicatio z interdictum equiparanf in hoc:vt sicut excõicatõ post appellatõnem non tenet.j.de sen.ex.per tuas.ita z interdictum emissum p appellatõem subsequentez non suspendif:vt hic pz z ecõuerso.j.e.pastoralis.nisi sub ɔditõe ponaf iterdictũ.siue sententia feraf medio tpe:põt appellari j.e.preterea.z.j.e. dilectus.§.sed qz. Sed qd si aliqua ecclesia iterdcãf z eps suspẽdat ad tps interdictuz:vt in ea celebref sigf tunc appellat :nũ qd valet appell'o vr qp si:lz relaxet interdictũ ad tps vt in ea celebref interdictum tamẽ ẽ z in interdicta ecclesia bñ celebraf j.de priui.cũ z plãtare.§.qp si.z.c.vt priuilegia.s.d of. or.irrefragabili.e excõicatis etiã pt pdicari.j.de sen. ex.rñso.z.c.cũ voluntate.i.rñso .nõ enim est nouũ interdictum.lz eius executõ suspendatur.ar.ff.de pcar. sed si manente.ff. de pecul'.peculiũ §.si ere.z ita appellatõ non suspẽdit iterdictũ.z sic eps põt suspendere suuz interdictũ.nec prodest appellare medio tpe.z hoc dicũt lau.vinc.et ɔ dicit.j.eo.dilectis.§.qz.Et alij dixerũt sicut guil. na zo.qp eps nunqz põt suspẽdẽ suũ interdictũ:qn tollat illõ ex toto.vñ si tũc appellef.z iusta sit appll'o:ɔfendetur p appellatõem.z illõ qd inducũt pdicti doctores ad hoc pbandũ nõ pbat hec decre.cũ z plãtare.qz illud fit auctoritate spãli dñi pape vñ alij ad ɔseqñtiaz trahẽ nõ possunt.vt possint facẽ qp celebref i ecclia interdicta.de facto tñ suaf opinio pdictoz doctoz .z qp hoc possit fieri pbaf.j.e.dilectis.§. qz.vbi de hoc .de appellatõe facta dũ suspendif interdictũ dic vt nõ.in pdicto.§.qz.Dixit tan.qp si ecclia interdicaf tale iterdictũ põt suspẽdi.sed si homo interdicaf tale iterdictũ nõ põt suspendi.qn tollatur in totũ.qz nõ põt esse in ecclesia z ex eodem tempore.sed non credo qp epus possit dare alicui priuilegium celebrandi in ecclia interdicta .quia illud pertinet ad papam.

h Declinare.J.e.pastoralis.

i Ut in ecclesia obseruare.qd de iure facē nō pos sunt:nisi per appellatōem ⁊ in alijs certis casib⁹ qui notantur.s.de off.or.pastoralis.loquitur papa ar chiepiscopo cantuarieñ.

k A grauame expresso in appel- latione:in quo ca sū tñ tenet appel- latio ante sniam.j e.vt debit⁹.⁊.c.cū causam in fi.⁊.c. dilecto.

l Iniusta cōdē- natione .in casu isto cū appellatur ā diffinitiua snia nō est necesse cāz exprimere:nisi q dicat appello ab i iusta snia ⁊ tūc de bz superior:cogno scere:vel alij ꝯmit tere fm arbitriuz suum.

m Alioquin.i. si appellatō nō sit legitima remittit ad illum a quo ap pellauit vt proce dat in causa: cum appellauit a gra uamine vel q exe quatur sententiā quā ipse superior confirmauit:⁊ sic est hic op.argu.q iudex appellatio nis qui cōfirmat sententiā quā ali- us tulit.non debe at ipsam mādare execut ōi:s pmus

ō parātela testionia recepisti verū q: mulieris pars iterum appellauit:postulas vtruz ad calculuz snie ꝓcedere valeas edoceri. Rñdemus igitur q lz iuxta ðcretū lat.⁹concil. postq̄ i termio p̄sequēde ap. statuto appellās suā ap. nō fu erit prosecut⁹ auctoritate tua libere possis vti: tñ q: iterum appellauit :an fm iura ei licu it in eadē cā bis appellare^s:se a iurisditōe tua fec exeptaz:p ferti cū hic ad separatōez ma trimōij :qd ē res fauorabilis^t intentio viri procedat.

Celestinus terrtius.

Preterea requisiti fui/ mus siquis iudex ita ꝓ tulerit sententiam : nisi fem- pronio infra.xx.dies satisfece ris^t: te excommunicatum vel suspensum aut interdictuz eē cognoscas.ille in quez fertur sententia medio tempore ap- pellans ad diem statutum mi nime satisfecerit vtrum ille sē tentia tali ligetur: aut inter/ positione ap. tutus existat. vi detur autem nobis.q h⁹i sen tentiam ap. obstaculum debe at impedire.

Idem

Secundo requiris . cum pluribus articulis i vna cōmissione potius in vno tm contigit appellationem exps- se vetari.vtrum appellatō te neat:nisi super alijs fuerit ap pellatum in quo.t.r.q cū fm beatum grego.verba intenti oni^x deseruiant ⁊ hec sit nr̄a in tentio. vt de omnibus articu lis . qui in commissione ponū tur iusticia suum consequatur effectum .in omnibus^y ap . in telligitur interdicta nihil.n. interest. vtruz inhibeatur pri mo an secundo: medio an in fine .cum sicut vtriusq iuris^z argumenta nos docent. ca q̄ in principio ad mediū ⁊ ad fi nem.illa vero que in medio ad finem atq principium se- pe referri contingat. Ter/ tio postulas edoceri.⁊ infra. Con.f.t.respon.q cum aliqs iudicem proponit se habere suspectum suspitionis causaz coram eodem allegare tenet

pellare ēt sup illo.imo antē sniam qs posset appellar plures qz scdo vel tertio vel quarto:quotiēs sup diuersis articulis grauaret:q: sup vno quoqz articulo licitū ē appellar si grauet.

s Res fauorabilis.j.q ma.ac.pos.videt.b.

t Preterea satisfeceris. Quid sit satisfiacē:ha hes.ff.qui sa/ tisda.cog.l.i.ð pig. act.ñ rem alienā.§. omnis.l.

u Impedire. ⁊ ita suf penditur snia q̄ nonduz tenet non .n. tenebit nisi extante ꝯditōe.j.de sen. ex.a nobis.j.exquo aūt ten eret nō suspenderet eius effectus p appella- tionē:infra eo.pastoral' i fi.ar.contra q: vbicunqz cōdi io extiterit: perinde habetur : ac si ab initio pure contrahatur.ff.qui po.in pigno.ha. l.potior ⁊ ita snia excōmunicatō nis sub condtiōe pōt fer ri:⁊ statim currunt tem pora appellationis:vnde statim appellandum est ante diem conditionis: vt hic pz:sic ⁊ alie snie sb ꝯditōe possunt ferri. sed ibi.j.x.dies ē appellādū p⁹.x.dies ñ audit appel- lās:lz adhuc ñ extet ꝯdi tio.ij.q.vj. biduū. ⁊ illō nō.q si pēdēte ꝯditōne efficiat ð alieno foro is l quē lata ē huiusmodi sē tētia:puta q: trāstulit do miciliū alio loco nihilo/ minus ligat⁹ erit extitē te ꝯditione:nisi ante ꝯdi tōem appellauerit:ar. C. ð test.manumis.statulibe ris:ar.op.ad hoc.s.ð fo. ꝯpe.c.pe.lauré.

ð hac materia tractatur.s.ð off.ðle postoral.§.ptērea

n Remittas.als cā ad eum a quo appellatuz ē remit ti nō debet:nisi de consensu appellantis:supra eo.acce pta.⁊.j.e.interposita.§.ij.

o Eius iudicio.ita q omne ius saluum sit ei contra quē fuit appellatū:vt si tunc fuit minor:nūc autē fact⁹ sit maior.iur minori sviet.ff.ð mio.l.iter vtile.i.respōso

p Ir recte.renunciante.s.de off.del grauū ipso.n. facto renunciauit appellationi testes producē- do:sic.j.de his que fi.a ma.par.ca.ex ore.infra de pri/ uile.si de terra.⁊.c.accedentibus.

q Lat.cōcilij.supra.e.reprehensibilis:⁊.j.e.sepe.sic C.de temp.ap.l.vlt.§.vlt.b.

r Appellare secundo.sic.ij.q.vj.siquis in quacūqz ⁊.C.ne li.in vnam eademqz.l.vna.⁊ qd dicit appella/ re secūdo:itellige a diffinitiua sentētia a qua secūdo appellare permissum est:⁊ nō vltra:ifra eo.sua ⁊ vt di cūt iura pdicta.⁊ hoc idem locum habet ante sniaz si grauaretur qs pluries sup vno articulo:scdo possz ap

x Secundo requiris.intentioni.xxij.q.v. humane.⁊.j.de ver.sig.intelligentia.

y In oib⁹.j.e.in qstiōi ꝯ.Solue h ꝯ qd dic h locūbz:cū est vnū negociū principale:s plures articulos ꝯtinet pendentes ex negocio principali exemplū pōe.s.de rescrip.cū dilecta.⁊.s de off.dele.venerabilis.Illud aūt qd dicitur.j.e.in decr.gre. ingsitioni.loquit cū plura sunt negocia omnino diuersa in vna ꝯmissione ꝯtenta.Exemplū pone de hoc.ij q .i.in pmis: tūc lz sit prohibita i vno nō tñ est ꝓhibita i alio:nisi hoc dica tur in decre.greg.arg.ad hoc.ff.de mino.ēt.§ i.⁊.C.ð repu.l. vna.s hodie ipo iure remota est appellatio.j.c.vt debitus.

z Utriusqz iuris.cauonici ⁊ ciuilis.xxvij.q.vij.apostolus.ff de pac.idemqz.§.vlt.ff.de verbo.obli.ticia.§.i.C.fami .herc. quotiens,C.de pac.petens.ff.si cer.pe.lecta est. ff.de.l.i.si ser- uus plurium in fi.

a Eodē allegare.Nō.q h decre.loqt ð iudice ðlegato s.J. e.cum spāli.loquitur in ordinario.vnde nota:q qui iudicem recusare intendit:causaz iuste recusationis debet allegare co rā ipo vt hic dicit:talē vid elicet:que si essz pbata ðbēt legitia

reputari. j.e.cū speciali.sicut in appellatione.j.e.vt debitus & recusatio danda est in rescriptis.ꝫ.de proba.qm.& añ litē cō test.debet pponi:cū sit dilatoria.iij.q.iij.offerat.&.ꝫ.de re iudi cata inter monasteriū.&.C.de iudic.apertissimi.vel saltē īfra terminū statutū a iudice ad dilatorias proponendas.ꝫ.de ex cep.pastoralis.nisi ex no ua cā supueniente post li tē ɔtestatam proponi nō pōt.ꝫ.de offi.dele.insinu ante sin leges pōt propo ni vsq; ad .xx.dies:vt in ꝑdicta auc.offeratur .et C.d sen.& interlo.om.iu di.auc.& ɔsequenter .cā vero suspitōis corā arbi tris a partibus electis ē pbanda.ꝫ.de offi.dele. suspitionis.&.j.e.cuꝫ spe ciali.&.ꝫ.de fo cōpe.lꝫ.i. Causa vero recusatōis ñ pbata delegatus in cau sa pcedat:ea vero proba ta supersedere debet iu dex:ne amplius ītromit tat cū apparet ipsum nō habere iurisditōem post pronunciatōnem arbitri orum.in ordinario secus est:q2 pōt cōmittere cām illam persone non suspe cte vel illā causam remit tere ad superiorē.j.e.cū speciali.& ibi de hoc: ēt ī uitis partibus:qđ nō pt delegatus:vt ibi notat.

ēēt si congruo tempore hoc pbaret.q2 frustra auxiliū legis iplorat qui cōmittit in legem.ꝫ.e.cōstitutis.&.ꝫ de electio.bone.&.ff.de mino auxilium in fi.& hic ex presse dicitur.nisi ipse sponte se obligaret.vt hoc pba ret incontinenti q2 posset renunciare iuri suo .simil.ꝫ. de resti.spo.c.i.

sed partes vt in aliquos[a] non valde remotos cōueniāt p eū l dē iudicē dbēt cogi[b]: corā q bus si cā suspitōis īfra tmi nū[c] cōpetētē pbata nō fuerit tūc demuꝫ auctoritate sua iu dex vtet. Quod si coram ipsis cā suspitōis pbata fuerit cāe cognitioni supsedere[d] tenebi tur recusatus ipsam nanq; rō dictat: suspecti[e] & inimici iudi ces esse non debent. Idem.

Ñ sit deferendum ap pel.illi[g]: quem aduersa ri[9] de expoliatōe post ap.legi time interpositam sibi factam paratus est incontinēti[f] cōui cere. nos duxisti per tuos nun cios cōsulēdos. Respōdem[9] q cū in eo puniendus sit in q dliquit: qui ap. deferre negle xerit se bñficio reddidit ap. indignum[g] Inno. iij. illustri regi francoruꝫ.

Nouit ille q nihil igno rat: & īfra. Preterea in terdicti sniaꝫ carđ.ñ edidit[h]: sed potius publicauit[i]: nec fu it dictator ipsius ſꝫ veri[9] exe cutor. Unde cum sm[k] ius ab executoribus[l] appellari non possit: nisi forsan modū[m] exce derent in exequēdo: nos eti am in litteris super hoc dire ctis ad ipsum ap.curauimus obstaculum inhibere: appel lationi ab eo interposite non fuerat deferendum: De suspi tōis autēꝫ obiectu lꝫ eum me rito tibi suspectū nō fuisse cre damus nō tamē & si fuisset p pter appellationē interpositā ab eo desistere debuisset[n]: ad quod non proprio motu: ſꝫ no stro potius precepto pcessit. Idem.

Sepe contingit: q cum ad nostram audienti am appellatur: propter defe ctum partis alterius[o] neq; p se neq; per responsalē idoneū ap. interpositam psequētꝫ vel

g ¶ Indignum. Nunquid ille qui non detulit appel lationi in vna cā repelli debꝫ i alia a beneficio appel latōis.arg.q sic.ꝫ de excep.cū eccliā stice.&.ꝫ.d ele.bo ne in fi.&.j.d vsu. q2 frustra .ff. qđ quisq; iuris.l.iij.§ hec pena. Respon deo non dꝫ i alia causa: ab illo vel alio repelli: & suffi cit q semel punit[9] est :ar.ꝫ.d elec.cū in cunctis.§.cleri ci.&.c cuꝫ vintoñ. Et hic hēs: q qs punitur in eo in q deliqt: sic.j.d iure pa.pastoralis.&.ꝫ. de temp.or.lras.

h Nouit.ille ñ edidit. sed dominus papa re lit sniaꝫ illam.

i ¶ Publicauit.sic & achatius nō fu it dictatō noui er roris: sed veteris imitator.xxiiij.q.i.achaci[9].&.xij di.preceptis.&.j.d feu. c.ij fi.j.de priuile.q2 intentōis qnim rē pducit in lu cē poti[9] rē declarat: q aliqd noui faciat.ff.de acq.re. do.adeo §.sigs in fi.ff.de testa.heredes.§.i.ff.si serui. ven.sicuti.§.discāt.als sed qritur.

a ¶ In aliquos.i.arbitꝫ vel arbitros.an tales ve ri arbitri dicant: dictum ē.ꝫ.de off.dele.suspitōis

b ¶ Debēt cogi.Ar.ꝫ.ff.de iudi.sigs ex a' iena.Sed ibi dubi tat an iudex sit: hic autem non: cū constat de iurisditōne.sed pretenditur recusatio.lau.

c ¶ Terminū ɔpetentē.Terminū istū non iudex.s arbitri sta tuere debēt.ꝫ.de offi.dele.suspitōis.Hodie vero dꝫ iudex assi gnare terminum.vt in decre.inno.iiij.legitima in hoc.e.ti.b.

d ¶ Supersedere.cōtradicit.l.q2 lꝫ iudex delegatus recuset potest causam alij delegare.C.de iudi.cum speciali.ibi nō pro bat causa suspitionis.sed allegata suspitōe delegat causa alij & q2 non grauatur in aliqua probatione pmittitur a lege vt d legatus alij deleget.sed hic necesse hꝫ probare causam suspi tōis.& ideo quia in hoc grauatur releuatur probata suspitōe amplius ñ ɔmittat inuito recusatore.& nos aliđ diuam[9] hꝫ cās nes. Certe lex illa nō dicit.q ɔmittet possit cām.& sic ñ ɔdicit

e ¶ Suspecti et inimici.sic iij.q.v.quia suspecti.&.C. de iudi. apertissimi.b.

f Ñ sit.incontinenti.Sed qualiter intelligis illud incon tinenti.an vsq; ad triduum.C.de erro.aduo.l.vlti.an si ne interuallo ꝫ.de testi.cogen preterea.&.ꝫ.de.electio.quia p pter.&.ꝫ de resti.spo.litteras.&.ꝫ.de testibus veniens ij.an qꝫ cito potest.ff.de sta.libe.si peculium.§.vlti.& .ff.ad tertul.l.ij. §.confestim. Solu.hoc potest commi ti arbitrio iudicis.vt di rit ala. Ego dico q hic supplendum est maxime. quia idem

k ¶ Sm ius.tā cāo ī d qꝫ ciuile.ꝫ.d re iud.q ad cō sultatōem.& .ij.q.vj.§.sunt quor.ꝫ.ab executore.& .C. quor ap.non reci.l.ab executore.

l ¶ Ab executorib[9]. Hoc itelligēdū ē d mero executo re q nullā hꝫ cognitōꝫ:ſꝫ tm executōꝫ.ꝫ.d of.dle.pasto ral.&.c.q2 vo.vbi d hoc &.ꝫ.ti.pr. de cetero tal fuit iste

m ¶ Modum excederent.sic.ꝫ.ti.pxi.q ad consulta tionem.vbi de hoc.

n ¶ Debuisſꝫ.ex hoc vꝫ:q sic ñ posset appellari a me ro executore:ita nō pōt recusari.ꝫ.e.sup eo.&.c.ij.§.iij. ſꝫ si ñ esset mer[9] executor bñ possꝫ appellari.ab ipo & re cusari.io.Sꝫ vꝫ poti[9] dicē lra ista: q si qs appellat a suspecto: q ppterea ñ dēat dimitē qn pcedat: q2 prio recusatio ē pponēda: & si iudex illā ñ admittat si sit iu sta tunc est appellandum: q2 tunc ipm grauat: suspi tio.n.proponenda est sm formā illius decre.ꝫ.e.ti.ho

o S requiris.&.j.e.cum speciali.b. Epe contingit.alterius.s.appellantis.

forsitā ex malicia subsequentis responsalis mandatū ꝓcuratoriū occultātis: lites q̄ de facili poterāt determinari remaneāt indecise: cū frequent iuris q̄stio moueat: cuiꝰ apd̾ nos ꝓbationes necessarie in ꝯtrario non existant ⁊ iterdū etiam facti q̄stio de leui posset ptibus p̄ntibus ꝯprobari. Un̄ lꝫ in lat. conci. fuerit cō̄stitutum: vt si in quocunqꝫ negocio aliquis appellauerit ⁊ eo qui appellatus fuerat veniente: q appellauit vēire neglexerit: ꝯpetentem illi recō̄pensationem faciat expensaꝝ vt hoc saltē timore deterritus grauamen alterius nō facile quis appellet. Quia tamen ꝓpter hoc questiones ꝓrogant i p̄nti decreto statuimus vt si hꝰi appellatio vel a iudice recepta vl̾ a parte fuerit approbata post terminum app. prefixū edicti peremptoꝛij vires obtineat: ita videlicet: vt ex tunc in absentem perinde ꝓcedatur: ac si pemptorie vocatus ad iudicium extitisset. ꝙ si forsitan interposita ꝓuocatio maliciosa r̄cepta vel approbata non fuerit: cum constiterit legitime ꝓuocatuꝫ: nihilominus eaꝫ vigorem volumus obtinere saluis ꝯstitutionibus de ꝓuocantibus pꝰ sententiam promulgatis: quibus ap. suas ꝓsequi non curantibus post terminum ap. prosequende prefixuꝫ rata manet sententia que fuerat app. suspensa. Quicquid autē ꝯ citationeꝫ pemptoriam posset ab

a ¶ Responsalis. sic videt̄: ꝙ negliḡētia siue dolus ꝓcuratoris noceat dn̄o. de hoc dcm̄ ē. s̄. vt lit. n̄ ꝯte. c. i.
b ¶ Questio. de hoc potes hr̄e plura exēpla. s. vtꝫ laicus vel aliqs in minoribus ordinibꝰ ꝯstitutꝰ eligi possit ad dignitatē vel minor. xxv. an. vel aliqs possit hr̄e plura bn̄ficia d̾ iure cōi: de hoc nulla ꝓbatō apd̾ papā est necessaria cū ipe hēat ius in scrinio pectoris sui C. de test. l. omniū.
c ¶ Facti questio. Questio facti qn̄ꝫ p̄ntibus partibus de leui possꝫ ꝓbari: puta ꝑ ꝯfessiōeꝫ partium vel ꝑ instrumenta que haberent vel ꝑ testes presentes.
d ¶ In lateran̄. s̄ e. reprehēsibilis.
e ¶ Appellauerit. Istud no. ꝙ q appellat: si appellatō sua r̄cipiat a iudice vel ab aduersario approbet: tenetur illā ꝓseq sufficient q̄ꝫtū ad totum neꝫ ociū: al̾s si nūciū mittat ad impetranduꝫ tm̄ vel nullū mittat pte altera ꝓseq̄ute ꝯdēnabit̄ i expē̄sis alteri pti. j. e. nicolao. ⁊ c. iterposita. §. i. al̾s si n̄ ꝓbet̄ a pplo a iudice aut ab aduersarioꝛ̄ suffic̄ mittē ꝓcuratorē ad ipetrādū: lꝫ alr̄a ps sit p̄ns: vt i dcr. iterposita. § i. secꝰ ē d̾ appellato: qꝛ ei nō iponit̄ ꝓseq̄ndi necessitas nisi venire velit vl̾ solꝰ vel cū aduersario: vt. ij. q. vj. § appellator. ⁊ pt negligē cāꝫ si vult: cū sin̄ ipo possit cā tractari si ꝯtūax fuerit. C. d̾ tēp. ap. l. vlt. §. illd̾. eo ꝑius citato. j. e. ꝑ tuas ⁊ nō. ꝙ q appellat a grauamie: cāꝫ in scriptis assignare tenet̄: ⁊ petat apostolos i qbꝰ iudex cāꝫ exp̄mat appellatōis: ⁊ cur appellatō n̄ sit admissa vel si forsitan appellatōi sit delatū: postea statuat t̄mi nū appellāti: ⁊ si appellatꝰ voluerit: partes debēt ꝑ se vel procuratores istructos ad cāꝫ ꝯctandā accedere: ꝙ si appellans nō fecerit: reputabit̄ non appellans. ⁊ ad primū iudicē remittet̄: ⁊ in expensis parti alteri ꝯdēnabit̄: ⁊ si appellās hoc ꝯtempserit: ipse in expēsis cōdēnabit̄. vt. j. e. t. in decre. in o. iiij. cordi nobis ē. j. e. t.
f ¶ Obtineat. ipa appellatō siue terminꝰ statutꝰ a iudice ad ipaꝫ ꝓseq̄ndā erit loco pemptorij. vt eo elapso procedat iudex i cā. si nō fuerit appellatōꝫ ꝓsecutꝰ.
g ¶ Absētē. hoc pōt itelligi de appellāte ⁊ appellato.
h ¶ Ac si pemptorie. vt si lis non est ꝯtestata excōicet̄ reus abn̄s qui appellauit. vel mittat̄ actor i possessionē cā rei ꝯuādē. si lis est ꝯtestata. pōt ferri diffinitiua snīa si liqueat de cā. vel si nō liqueat ꝯstituatur verꝰ possessor. s̄. de do. ⁊ ꝯtu. prout ē. s̄. vt lit. nō ꝯte. qm̄. §. In aliqs. si actor est absens qui appellauit procedat ꝯ ipm ad testiū receptōem. ⁊ ad diffinitiuā snīam. vt. s̄. d̾ dolo ⁊ cōtu. que. prout nō. in decr. prout. Itē in alio hꝫ appellatio similitudinē cū citatōe pemptoria. vt sicut pemptorie citatꝰ q n̄ venit n̄ audit̄ appellās. xxiiij. q. iij. de illicita. sic nec appellans q nō ꝓsequit̄ appellatōem. s̄. e. ꝑsonas. ⁊ c. cū sit romana. In h tn̄ differūt. qꝛ pēptorie citato iudex pt facē grāꝫ s̄. d̾ off. dele. ꝯsuluit. s̄ si qs nō ꝓsequit̄ appellatōeꝫ statiꝫ tꝫ snīa vt. s̄. e. cuꝫ sit. nec ampliꝰ audit̄ appellās vt ibi dr̄. ⁊ hoc ꝟsi. saluis ⁊c̄. ⁊ h itellige cū notū ē h iudici. ꝙ appellās n̄ ē ꝓsecutꝰ appellatōeꝫ i t̄mio ꝯstituto ⁊ ipe n̄ ꝯparet i p̄ntia iudicis i ipo t̄mino. al̾s nō pōt procedere ꝯ abn̄teꝫ.
i ¶ Saluis ꝯstōnibus. Hoc respicit id qd̾ dixi. s̄. v. ex tūc in abn̄tem procedatur ⁊ cetera. sed hic post sententiam statiꝫ rata manet snīa ⁊ procedit iudex ad executōeꝫ tm̄. s̄ tunc ante snīam alius ē modus procedēdi. vt dictum ē in notula illa. vt lis non est ꝯtestata. ⁊c̄.
k ¶ Sentētia. sic. s̄. e. cū sit romana. ⁊. ij. q. vj. §. appellatore. Qui. n. non ꝓsequit̄ appellatōꝫ fingit̄ n̄ appellasse. C. de temp. ap. l. vlt. §. vlt. vn̄ ēt retro notat̄ infamis. ff. d̾ his q no. ifa. furti. Sꝫ nūgd ē idē i snīa excōicatōis vt si aliqs fuerit excōicatꝰ post appellatōem ⁊ eā n̄ ꝓseqtur an tc̄ rata maneat snīa excōicatōis. vt fingat̄ nō appellasse. vr̄ ꝙ sic qꝛ retro notat̄ ifamia q ꝯdēnat̄ d̾ furto. nec ꝓseqt̄ appellatōeꝫ. vt in l. ꝑdicta furti. Sed h nō est v ex i snīa excōicationis. qꝛ aut appellatio tenuit. aut nō. Si tenuit excōicatō lata postea ipo iure nulla fuit. j. de sen. ex. ꝑ tuas. ⁊ ita siue prosequit̄ appellatōem siue nō. n̄ efficit̄ postea aliqua. ff. d̾ re. iu. ꝙ ab initio. ⁊. xvj. q. iij. § pōt vltra vnā colū. Si appellatio n̄ tenuit. ḡ excōicatio postea facta stati tenuit. ⁊ aliud est in snīa excōicationis q̄ꝫ in aliis. qꝛ effectus aliaꝝ snīarum suspēditur si appelletur. ff. ad turpil. l. i. i fi. s̄ effectꝰ excōicatōis n̄ suspēditur ꝑ appellatōneꝫ. j. e. pastoralis. Ex hoc seq̄retur absurditas. ꝙ aliqs retro eēt excōicatus. sequeret̄. n. q aliqs cāonice electus esset ⁊ tn̄ cassanda esset electio eius facta medio tpe. io. Sꝫ pone aliquē ep̄m depositū: statim post snīam appellat. appellatōe pendēte. excōicat subditū suū. nūgd tal̾ excōicatō tꝫ. vin. dixit. ꝙ si ep̄s non appellauit vel si appellauit ⁊ n̄ fuit appellatōnem ꝓsecutus. excōicatio nō tenuit. ar. l. ꝑdi. ff. de his q no. ifa. furti. qꝛ fingit̄ n̄ appellasse. C. d̾ tēp. ap. l. vlt. §. vl. si fuerit ꝓsecutꝰ. siue ꝯfirmet̄ snīa siue nō tenuit excōicatio. T. dixit ⁊ melius. ꝙ ex quo appellauit remansit in officō suo qꝛ q appellat nō dr̄ ꝯdemnatus. ff. de pe. l. ij. §. vlt. ⁊ integer ē statꝰ eiꝰ. vt iterim fungat̄ honoribꝰ. ff. d̾ ap. interposita. ⁊. ff. nihil inno. l. vna. §. integer. ⁊ io siue ꝓseq̄t̄ siue nō ꝓseq̄t̄ appellatōem. excōicatio tenuit ⁊ h s̄m ꝑdictā rōem quam io. assignauit. Si ꝟo n̄ appellauit. acqeuit snīe. ⁊ sic per snīam ani/

abſente[a] ꝓponi: aduerſus ap pella. huiuſmodi valeat alle gari. Siqs autem terminum ap. ꝑueniens[b] tacita veritate[c] lr̃as impetrauit ⁊ careat[d] im petratis ⁊ penam ꝯtumacie[e] nõ euadat. hoc aũt in litibus ſiue iudicijs exercendis volu mus obſeruari. Idem lemo niceñ. ⁊ cantuarienſi. epis.

Conſtitutus[f] in preſentia nr̃a ar̃idia. clareñ. nob expoſuit: ꝙ clareñ. decana tu vacante quidam canonici vota ſua in epm traſtulerũt[g]: ⁊ eps cum qbuſdam alijs ex preſſe ꝯſentientibus in eũdez archdi. ei ꝯtulit decanatum xi. canonicis prius appellan tibus: neqs aſſumeretur ꝑter aſſenſum oium[h] in decanum: cũ electiõi eius. xxv. tum p ſe tũ cp̃o medio ꝯſentirent. Cũ qs ſancti marcelli pſb̃r cardi nalis tunc ap. ſe. le. per partes illas tranſitum faceret: nõ vt appellationi ad nos interpoſi te derogarz[i]: ſed vt inſtructã traſmitteret ad nos cauſam ſancti illudij ⁊ ſancti andree abbatibus examinationem de legauit[k] ipſius: ⁊ mandauit eiſdem: vt partem contradi centem electioni decani cita rent ad ipſum ꝯdictionis ſue cãm in eius pñtia oſtẽſuraz: ⁊ ĩfra. Intellecto igiẽ p aſſertõ nẽ cardi. ꝙ ſub ea forma fue rat appellatuz: ne ſine aſſenſu oium ꝓcederet in elect. õe de cani: ⁊ ꝙ appellãtes ap. infra annum non fuerant ꝓſecuti: nec erat ꝓpter qꝺ eis eſſz biẽ niũ idulgendũ[l]: cũ ſicut bis ĩ fra tp̃s legitimuz ſimplicẽ nũ cium ad ſe. ap. deſtinarent ſic potuiſſent[m] ſaltẽ ſemel ꝓcura torem idoneum deſtinaſſe: ne tñ ꝑemptorias exceptiones[n] ex eoꝝ pte propoſitas videa mur ſub ſilentio ꝑterire: man damus qtenꝰ ſi vob ꝯſtiterit archidi. facto epi ex quo nitiẽ ſpõte renunciaſſe[o]: vel predi ctũ epm ꝓceſſiſſe[p]: ad electio nez ipſius ꝑtermiſſis[q] ꝑdictis ſine quibꝰ ne ꝓcederet in illa tranſlatione voluntatum ex qua nitiẽ archidi. proponitur eſſe actũ: ei ſuper decanatu ſi

ſit oẽm iuriſditionem. vñ ſi tulit poſtea ſniam: nulla fuit
a ¶ Abſente proponi. Hoc vult dicere lr̃a iſta. ſic abñs perem ptorie vocatꝰ q nõ potuit venire iuſta de cã detentus audiẽ al legans ipedimentum ſuuz ita revocaẽ qꝺ ꝯ eũ fcm̃ eſt. ſ. titu. p. cum ber. ⁊ de iudi. ſi ꝑtor. ⁊. iiij. q. v. quiſquis. ſic appellans ſi nõ potuit appellatõez ſuam ꝓſequi. j. terminuz ꝯſtitutum auditur voleẽ ꝓbare ipedimẽtum. ſ. e. cũ ſit romana. ⁊. c. cuz ex rõe. ⁊. C. de temp. appel. l. vlt. §. illud.
b ¶ Preueniens. Hoc i telligiẽ de termino ſtatu to a iudice vel ab appel lante: ſecus eſt in termio ſtatuto a lege quem põt qs ꝑuenire. ij. q. vi. §. ap pellatore. dum tñ appel latus nimium non pro curat. vt appellantem in cõmiſſione impetranda ſupplantet. j. e. oblate.
c ¶ Veritate. qꝛ tacuit in petrando. ꝙ terminꝰ ſta tutus fuiſſet a iudice vl̕ a ſeipſo.
d ¶ Carea t ipetraẽ. Iſte cui ꝑfigiẽ tp̃s ab hoie. ñ põt ante terminũ illuz i petrare nunqd illud tp̃s currit in anno appella tionis. nõ videẽ. qꝛ tunc nõ eſt in mora. qꝛ ſi vel let ꝓcedere non põt vt h dicit. ⁊ ei q agere non po teſt non currit tempus: vt dicit. l. C. de anna. ex cep. l. i. §. vltimo.
e ¶ Contumacie. qꝛ puni tur in expenſis. ſ. e. rep hẽſibilis. ⁊ iudex cui ſit ꝯmiſſio illũ ꝯdemnabit ad expẽſas. j. e. vt debitꝰ.
f Conſtitutus. hec decre. loquitur de materia illius. ſupra de teſti. veniens. ij.
g ¶ Tranſtulerunt. ⁊ qdam alij retinuerunt penes ſe poteſta tem eligendi hoc acto in ipſa tranſlatione: ꝙ epiſcopus ſine alijs ad electionem non procederet: vt. j. dicitur.
h ¶ Omnium. i. ꝑter aſſenſu m oium regſitũ. qꝛ oẽs ſunt vo cãdi. ſ. ꝺ elec. ꝙ ſicut. ⁊. c. qꝛ pp. ⁊. c. bõe. ij. ſi vellis itelligẽ. ꝑter aſſẽſũ oiuz. ſ. habitũ i electiõe: ñ valuiſſz appellatio: qꝛ ñ ẽ ne ceſſe: ꝙ oẽs ꝯſentiãt i electõe: qꝛ ſufficit ꝯſẽſꝰ maioris ptis ⁊ ſa nioris capl̕i i electiõibꝰ: erq̃ vocati. ſũt oẽſ: vt dicit illa ꝯſtõ: qꝛ pp. ⁊ mlt̃a alia iura eiuſdẽ ti. ⁊. j. ꝺ his q̃ fiũt a ma. p. c. c. i. ſua
i ¶ Derogarz. qꝛ nec poſſz ſi vellz: erq̃ (ta fõma illiꝰ. c. qꝛ pp appl̕latũ ẽ ad ſupiorẽ l̕ delegatũ. ſ. ꝺ of. le. lz. ⁊. ſ. ꝺ poſtul. põe.
k ¶ Delegauit. Sed qualiter potuit iſte legatꝰ delegare cãm alij cũ iã eſſet delata ad papã p appellatõem ꝯ id ſupra de of. leg. ſtuduiſti. ⁊. c. lz Io. dixit ꝙ ſpeciale eſt in cauſa vbi appel latur ab electiõe. ꝙ alter cognoſcere poſſit. T. dixit ⁊ melius ꝙ hoc facere non poteſt. niſi de conſenſu partium: quem cre debat hic interueniſſe: ad hoc vt cau ſaz magis inſtru ctam remitteret ad papaz per iura predicta. C. de rela. l. i. ⁊. ij. ⁊. j. eo. intimaſti.
l ¶ Indulgendum quia indulgeri non debet: niſi ex iuſta cauſa. ſ. e cum ſit. ⁊. c. ex ratione.
m ¶ Potuiſſent. ſic ſupra ꝺ elec. bo ne. ⁊ ſupra ꝺ dolo ⁊ ꝯtu. cum dilecti.
n ¶ Exceptõnes. duas videlicet qs ſtatiz ſubiũgit: qs iudex ex offõ ſuo ꝺ curſu tpe appella tõis admittit. ⁊ ꝺ eis mandat ingri ne p ſurreptõnez ꝓmoueaẽ. ar. ſ. ꝺ elec. cũ dilecti. ſic C. de tẽp. ap. l. ij. i fi. In huiuſmodi electõnibꝰ ꝑcipue valet offm̃ iudiciſ ſ. ꝺ elec. cũ nobis olim. ⁊. c. nihil eſt.
o ¶ Renunciaſſe qꝺ ei licuit. vij. q. i q̃z periculoſum. ⁊ C. de pac. ſiquis i ꝯſcribẽdo. vñ am plius nõ ẽ audien dus. ar. j. de inſtit. cum veniſſent.
p ¶ Proceſſiſſe. ex cedendo fines cõ promiſſi. ⁊ ita nihil egit. de elec. cũ dilecti. j. de ꝯfir. ex aminata. ⁊. ſ. ꝺ ar bi. pcdius.
q ¶ Pretermiſſiſ ꝑdictiſ. xi. canoni cis. ⁊ ſine qbꝰ pro cedẽ ñ debeãt ꝓut expreſſum fuit in tranſlatõe voluntatũ. vt diẽ hic lr̃a
r ¶ Factam de alio. ab illis. xi. ponente electiõe decani de qua ⁊ ſi dubitareẽ an teneret: nõ eſt alia facienda: ar. C. qui dare tuto. vel cura. poſ. l. i. ſecus ſi notorium eſſet. ſ. e. ꝯſtitutis. ⁊. j. de iurepa. c. illud. vin.
ſ Conſtitutis. metcñ ex vna parte.
t ¶ Adiurauit. talis adiuratio in locũ iuramenti habetur. ij. q. v. ſiquis pꝛbyter. j. de pur. ca. c. i.
u ¶ Magis vtilẽ. ad h qdẽ ꝺ iuẽ teneẽ. ille cui q ẽ do ctior ⁊ ſactior: ẽ eligẽdꝰ. viij. q. i. lz q cuiꝰ ꝯparatiõe ceſi grex dicãẽ. xxv. di. §. nũc aũt. ⁊. i. q. i. viliſſimꝰ. ⁊. lxj. di. i. ſacerdotibꝰ. lz talis ſit eligẽdꝰ ſufficẽ ſi ẽ idoneꝰ: qꝛ cõ uenĩẽſ ſcia toleraẽ i ꝑlato. ſ. ꝺ elec. cũ nob oli. ⁊ ſufficẽ ꝙ ñ ſit malꝰ. xvj. q. vij. monaſteriũ. ſ. ꝺ pſump. duduz.
x ¶ Cantor. ſancti ſaluatoris.
y ¶ Maiori ⁊ ſaniori. q̃ſi a duabꝰ ptibus electꝰ. vñ me rito debuit ꝑualere: qꝺ ſemper obtinet i electionibꝰ. ſ. de elec. qꝛ ꝓpter. ⁊ in alijs ẽt negocijs eccl̕ie: niſi a pau

cionib⁹ aliqd rōabile oſtendatur ĩ.de hiſ que ſi .a ma.
p.ar.ca.c.i.

a ¶ Impotētiam. impotētia proueniēs ex nimia ſenectute vel corporis debilitate bene nos repellit a pmotiōe. lxxxv.di.archidiaconi.ſed hic non obijciebaƭ talis impotentia:vt pȝ ex littera.Sed nūqd ē habenda rō potētie in electōib⁹ ſiue diuitiarum ſiue nobilitatis:ſicut habeƭ rō dignitatis.arg. ꝙ ſic.iiij q.iij.in teſtibus.xxx.diſt. hoc ſcripſimus.xcvij. di.nobiliſſim⁹.xli di.non cogant.xxiij.q.i. qꝛ ꝯ pacē I auč.de defen.ci. §.i.coll.iij.ꝛ ĩ.ꝺ p bē.de multa.ff.ꝺ cuſto.ꝛ exhibi.re.l i.ꝛ.ff.fami .her.ſi que ſūt.ꝛ.ff.ꝺ ſi.iſtru.l.vlt.ꝛ.C.qui bo.ce.poſ.l.vl.Sȝ ꝯ vꝛ vt paupt.as p feratur.xij.q.ij.gloria epi. ꝛ.c.ſocrates.xv.q.i.illa in fi.ff.de v.a.ꝛ extra or.cog.l.i.§.ē que dā.So.ſi alie circūſtantie pares eſſent hic inde:ſatiſ pōt recurri ad diuitias ſeu potētiā vt p' eas ſubleuetur eccleſia per iura predicta.itē pȝ hic ꝙ non recurritur ad dignitateȝ cū numer⁹ ē lōge maior ab alia pte.ꝫ.de elec.dudū.i.

b ¶ Rationabilem nō. Ex hoc patȝ ꝙ epš nō teneba tur deſerre appellationi predicte:qꝛ lȝ alius ſit potētior:non fuit iuſta cā appellandi dū tamen aler ſit idoneus.ꝛ ſic potentia huiuſmodi vel nobilitas non prefertur:ſed ideo detulit:quia dicebat ſe velle aliā proponere coram papa.

c ¶ Quod aliam vellet. Ex hac littera ſatis colligitur ꝙ aliam exceptionem ſiue aliam cām poſſū proponeƭ corā iudice appellatōis q̄ȝ expreſſeri corā illo a quo appellāui.ar.ff.de ap.ſcio queſitū.ꝛ noua iſtrumēta ꝛ allegatōes poſſuȝ iducere i cā appellatōnis.C.de temp. ap.p hanc. Sed ꝯ.ĩ.e.dilecto ꝛ.c.vt debitus qꝛ nō admittiƭ appellatō:niſi ſit rationabilis cā expreſſa vt ibi diciƭ:ergo ſi illā expreſſit:poſtea nō pōt aliam expmere propter quā non appellauit. In caſu preſenti dico ꝙ coram iudice appellationis poſſum opponere quā cūqȝ cām rōabilem volo:ſiue illam expreſſerim in appellatione:ſiue non:vt.ꝫ.de lit.non cont.accedens.vt ꝫ.de ſi.inſtru.cū ioānes.ꝛ de ho c.ꝫ.de excep.deniqȝ et multo fortius ſi proteſtatus ſum me velle tunc aliam proponere vt hic.ꝛ ſi decanus aliam propoſuiſſet:bene fuiſſet auditus ſȝ nullam propoſuit:qꝛ non hēbat qd obijceret:vel mutauit conſilium ſuū ꝛ ſuperior teneƭ illam admittere:qꝛ ꝛ ſi nihil opponeretur:ipſe ex officiō ſuo tenetur inquirere ꝺ ipā electōe ꝛ meritis electi.ꝫ.de electio.cū nobis olim.ꝛ.c.nihil eſt.ꝛ.c.venerabilem.imo ſi aduerſarius negligēs eēt ſupior dȝ ingrere ꝺ exceptōibus pemptorijs .ꝫ.e.c.pxi.ne per ſurreptōem aliqs adipiſcatur honores ꝫ.de elec.cū dilecti. ꝛ in c.cum nobis olim.qd iuris ſit in alijs caſibus ab iſto diceƭ.ĩ.e.dilecto. In hac ſentētia quātum ad cām pñtem erat. T .Alij vt ioan.da .colligebant ex hac littera ꝙ in caſu iſto nō pōt oppōi alia exceptio q̄ȝ fuiſſet expreſſa cum ſuccubuit in vna: nec lȝ variare nec eccleſia diu vacet.vel hic nō fuit admiſſus: qꝛ cū ſuccubuit in vna preſumiƭ calumnioſe aliam proponere .iij.qō .x.placuit. quod prius dixit teneas ber.

d ¶ In modum exceptōnis.ſi.ĩ.de conceſ.prebē. poſt electionem in fi.ſed cum iſti detur actio ad impugnandam electionem multo fortius exceptio ꝺbet dari ad impediēdū ꝫ.de iureiuran.quemadmodum.quia turpius eijcitur ꝛc.vt ibi et cui damus actionem multo fortius et exceptionem.ff.de ſuperſi.l.prima.§.is autem.ꝛ.ff.de reg.iuris.inuitus.§.cui damus. Preterea qualiter poteſt iſte electus pendente lite recipere dignitatem cōtra id.lxxxi.diſtinc.tantis.ĩ.de accu.deus omnipotens.et.ꝫ. de teſti.ca.vltimo et.ff. de re.milita. qui ſtatus. Joan. dixit. ꝙ hoc ideo ſtatuitur:quia preſumitur ꝙ calumnioſe et differendi cauſa obijciat:argumen.ꝫ.de electi.cum dilecti et.ꝫ.de reſti.ſpol.litteras.immo videtur ꝙ cum in modum exceptionis obijcitur crimen electo:niſi electus publice ſit infamatus de illo crimine:ꝙ differenda ſit exceptio.ĩ.de accu .accedēs. argumen C.de edic.diui hadria.tol.l.ij.et.C.de fal. l.ij ꝛ ſic videtur:ꝙ iſte ſub conditione recipiat dignitatem : ſi innocens repertus fuerit.ff .de tuto et curato. datis ei qui. Item patet hic :ꝙ lȝ aliquis ſit excluſus a iure excipiendi: non tamen a iure denunciandi vel accuſandi :ſic ſupra de iureiurando quemadmodum in fi.ſi.ĩ.de conceſſi.preben.poſt electionem in fine. Sed quare iſte etiam poſt confirmationem non poteſt obijcere crimen in modum exceptionis.vt.ĩ.de accu.ſup his.

lentium imponatis: alioquin noiatōem ſeu electionez taliƭ factā de alio ꝛ qcqd fuerit factū ex ipſa denūcietis irritum ꝛ inane.

I dē cancellario meteñ.

Conſtitutis in preſentia nřa decano ſancti ſaluatoris ꝛ cantore meteñ: ꝛ infra Meteñ. intimauit epš: ꝙ ſancti ſaluatoris prepoſitura vacante die electōi pfixo p prez ꝛ filiuȝ ꝛ.ſ.ſ. in veritate obedientie ac ſub anime picculo canonicos adiurauit: vt ſecundum deū ꝛ iuxta cōſcientiam ſuam vnum eligerent de duob⁹: i quos ptes videbanƭ oculos extēdiſſe: quē eccľe magi vtilē ꝛ idoneū reputarēt. Decanus aūt cū duob⁹ diaconibus ꝛ ſubdi.trib⁹ dictū cantorē in prepoſituȝ nominauit cantor vero ipſe q preſbyterali offitio fungitur ꝛ cuſtos cū ſcholaſtico ꝛ magiſtro.b. ſacerdotibus leuitis duobus ꝛ ſubd. v.te concorditer elegerint: cuius electionem tanꝙ a maiori ꝛ ſaniori parte capituli factam cum de perſone tue hōeſtate conſtaret predictus epš confirmauit ꝛ cum tibi vellet domum, ꝛ inueſtituram porrigē: vt moris ē: decanus ad ſe. ap. appellauit: ꝯ te ipotētiam dūtaxat allegans proponēdo te in ptibus illis q̄ſi penitus ipotētē: in quibus prepoſiture poſſeſſiones exiſtūt: addēs ꝙ alia tibi obijceret in preſentia nřa: que tūc in preſentia iudicis ſuſpecti noluit explicaƭ. Nos ergo quia cōſtitit euidēter illā ap. cām que fuit expſſa: rationabilem non fuiſſe: aliam autem tunc non expreſſit. ꝛ ſi dixerit idem decanus: ꝙ aliā velllet obijcere coram nobis decernimus tue confirmationis effectum non debere p ea que ſunt propoſita impediri. Siquid tñ contra te ñ in modū exceptionis ad impediendum electionis ꝛ ꝯfirmatōis effectū: ſȝ i moduȝ denunciationis: vel accuſationiſ duxerit proponendum: poſtꝙ

Respondeo rōe p̄sumptōis onerat durio2i modo agēdi:q2 ꝯ faciliter repellit qs a denūciando:vt si fuerit inimicus vel cri minosus q denunciare nō pōt:cū se correxerit:vel si nō pmo nuit:similiter est duꝫ agē criāliter pp.penam taliōis:ꝫ excipe repōt.qlibꝫ criminosus ⁊ excōicatus.ꝯ.de exceptio. dilecti in fi.io. Alia rō verio2 est.

q2 vlteri⁹ nō posset obijcere crimē in modū exce ptōis.p ꝯfirmatōes quā iste habuit ⁊ possessionē co2po2alē quā mādai pa pa dari hutc consequitur iste plenum ius a quo re pelli non pōt.nisi per de nunciatōem vel accusa tōem.vñ exceptio locuꝫ non hꝫ.q2 p exceptōnem repellitur qs ab obtinen do:vt dicit illa decre .su per his.⁊ lꝫ ibi fit confir matus ⁊ hēat possessio nē.nōdū tñ plenū ius ha bet.vñ adhuc.hꝫ ibi lo cū exceptio ꝫ hic non est ita.In decre.accedens. erat ille iā institut⁹ p pa pā.⁊ si deerat sibi nisi so la executio.q papa man dat fieri.nisi publice in famatus esset.q2 executō differri nō dꝫ p̄textu ex ceptōis oppositē.nisi ex poneret ꝯ falso.ꝯ. ti.p2o ri.decetero.⁊.j.de fal.su per eo.

pacificā ipsius p̄positure pos sessionez fueris assecut⁹:p̄po nēdi licentiaꝫ non negamus.

Idem vigo2ieñ. episcopo.

Ex parte tua:⁊ infra. Pre senti pagia respōdemus q cū excuset hōeste quia ad p̄ sentiam delegato2uꝫ iudiciū nō pōt secure venire: citatus tu vel tui quotiēs ad illos iu dices vos euocari contigerit ad quo2ū p2esentiā vobis pe riculosum est ire: libere pote ris appellare: ēt si in litteris ꝯmissionis ap. fuerit remedi um interclusū:nisi iudices vo bis assignēt locū idoneū ⁊ se curū. Idē epo decano ⁊ p̄cē to2i herfordēñ

Significauit nobis magi ster hospitalis ebo2aceñ. ⁊ infra. Preterea capitulum ebo2aceñ.aucto2itate quarū dam litterarū, in quaꝝ sigillo cōtinebat sigillum capituli ad citatiōes tñ cū aliud sigillꝫ capitulū illud noscatur habe re:quēdā cōstituebat acto2ē sꝫ,lꝫ idē magister allegauerit q accusatione litterarū illarū acto2 nō debet admitti,⁊ insu per adiunxisset: q aucto2ita te litteraꝝ quarūdam a nobis ad alios iudices obtentarum

lo illo2:nec tñ sufficiebat sigillū ad litē totā.b.

d Cōstituebat acto2em. Adhuc poterat obijci huic a cto2i q nō erat cōstitutus ꝯ aucto2itate archiepi ebo raceñ.q2 si capitulum cōueniat aliquē vl cōueniatur:au cto2itas plati dꝫ interuēire:⁊ si platus similit agat vel

p2ius cōuentus non debuit p litteras posterio2es in quibus nulla fuit mentio de p2io2ib⁹ cōuētiri:iudices tñ exceptōes h⁹i admittere noluerūt: p2o pter qđ vocem ad nos ap.emi sit. Quocirca mandam⁹ :q̄te nus si vobis constiterit ob di ctas causas vel eaꝝ aliquam ad nostrā fuisse audientiaꝫ ap pellatum reuocato in irritum quicquid post ap. h⁹i noueri tis eē factū partes ⁊ cetera.

Idem magistro.g.archidia cho.⁊.v.no2māno canonicis suossioneñ.

Significantibus.t.⁊..r. fratribus.nro fuit apo stolatui declararū q cum iter ipsos ex vna parte ⁊.v. ex alte ra sup q̄da tra co2aꝫ iudicib⁹ delegatꝫ q̄stio v̄terent:ipsi cuꝫ plures terras haberet : vt ter ra illa sup qua q̄stio v̄tebat ondēret eisdē:a iudicibus po stularunt qđ cū ipsi facere de negarēt:ad nostrā audiētiaꝫ p̄uocauerūt. Quocirca man damus :quatenus si est ita re uocato in statum debitum si qđ post ap.noueritis attenta tum ⁊ cetera.

Idez ebo2aceñ.epo ⁊ ꝯ luc.⁊ de monte molli abbatibus.

cōueniat : dēbet ha bere cōsensuꝫ capi tuli.ꝯ.de iudi.cāꝫ ⁊.ꝯ.ꝯ p2ocurat.c.i. vbi de hoc ꝫ si ca pitulum agat con tra p2elatuꝫ suū.vl conueniat ab ipso: tunc dabitur capi tulo acto2 ad litez aucte iudicis ad i star mino2is .q si vult litigare ꝯ cu rato2ē suuꝫ.dabit iudex mino2i acto rē.vt isti.ꝯ auct.tu ꝯ.vl.⁊ isti.ꝯ cura to.ꝯ.vlt.cū .n.ec clesia eqparat mi no2i ⁊ capitulū di cat eccl'ia.j.de te. sta.reqsisti. ergo ⁊ capitu luꝫ eqnipa ratur mino2i . sed agebat capitulū ꝯ archiepm ⁊ ꝯ re cto2ē hospitalis.q per archiepm fue rat institutus q di cebat o2dinatōem hospitalis ad se spe ctare.caplm ꝯo ꝯ riū dicebat.vñ i ca su isto archieps si p2estaret aucto2ita tē capitulo ꝯ se.⁊ sic iudic; aucte pt constitui p caplm iste actō siue. p̄cu rato2: vt dictū est.

e Prius ꝯuen tus Hec allegatō efficax erat.ꝯ.ꝯ re

1 Ex pte periculosum est ire. Rō.q ibi ui dēt dicit p̄figere dꝫ .vbi partes sine periculo pos sint accedere ⁊ oēs sui si ue testes siue aduocati. xxxiij.q.ij.siue de coniu gij.⁊.iij.q.ix.ho2tamur.ij q.ij.c.vlti.et.ff.de iudi.si loc⁹.imo nec altera pars que nō pt vēire hōeste te netur ire ad locū inhone stū.ff.de arbi.si cum dies.ꝯ.si arbiter.Itē nō solū dicit locus incommodus pp̄ter inimicitias:ꝫ etiam si excedat duas die tas:vt.ꝯ.de rescrip.nonnulli .Item nec ex p2ouinciarum ter minos est facienda citatio.iij q. vi.meminem.nisi ex speciali iussione principis.C.de epi.⁊ cler.auc.ꝫ hodie.C.ꝯ ap.cū p⁹ i auc.vt oēs obedi.iudi.ꝯ.ij.colla.v.⁊ vbi citatur qs ad locū p iculosū ñ sufficit p̄stat ducatū:vt:vt.ꝯ.lite .ñ cōt.accedēs .io.

b Nisi iudices. Nō ar.iudicem posse reuocare grauamen: vt appellans cogatur recedere ab appellatōe legitima .j. eo. cum cessante.

d Significauit.ad citationes.faciendas .f.qñ capitulum ci tabat aliquos.sigillabat litteras illo sigillo:ꝫ per illud sigillū nō debebāt cōstituere acto2ē ad cāmimo cum sigillo noto ⁊ auctētico:vel ēt cū citabant:mittebāt nunciuꝫ cū sigil

scrip.ex.teno2e.ꝯ.de fo.cōpe.c.pe.⁊ .j.e.vt debitus.

f Aliquā.ar.q q plura narrat i libello suo quoꝝ vnū p se sufficeret:sufficit vnū p̄bat.j.ꝯ p̄bē.cū iā dudū.⁊ j.ꝯ.a cc.accedēs.⁊.ꝯ.de rescrip.inf.ff.ꝯdi.⁊ de.falsa.ꝯ. i.⁊.j.ꝯ puil.vt puilegia.ar.ꝯ.ꝯ.ꝯ rescrip.ex pte.vbi ꝯ li ff.ꝯ excusat.tut.q testō.⁊.ꝯ.de rescriptis olim ⁊.ꝯ.ꝯ p bati.lꝫ ꝫ ibi se obligauit ad p̄badū virūq3:vt ibi dictū ē:⁊ sic vtraq3 istaꝝ exceptōuꝫ legitia fuit ad appland.

g Et cetera.i.ad nraꝫ p̄sentiā ꝯuccetis:⁊ i cā p̄cedatis

h Significantibus. Hec decre.pontif.ꝯ.ꝯ libel.ob.⁊ ibi ponitur

i Denegare nt.⁊ ita p2onūciādū ē sup incidenti siue emergēti.hec q̄uestio ñ erat icidēs: ꝫ poti⁹ emergen: De hoc plene dicitur.ꝯ.de.o2.cog.c.i.

Ex i[n]sinuatio[n]e [a] prioris et canonico[rum] s[an]c[t]e barbare nobis i[n]notuit: q[uod] cu[m] i[n]ter ipsos ex vna p[ar]te et camerariu[m] de ta[n]gar ex altera su[per] p[ro] quoda[m] ma[n]erio coram iudice ordinario q[uo]d v[er]tere[tur]: et ide[m] camerari[us] ad no[st]ra[m] audie[n]tia[m] appellaue[r]it: appellatio[n]i t[er]minu[m] no[n] p[re]figens: dict[us] iudex q[ui] ca[usa]m illi[us] vide[ba]t fouere: p[ro] eo q[uod] q[ui]da[m] clericus [com]me[n]salis su[us] dicti camerarij i[n] eade[m] ca[usa] fuerat aduocatus: hu[n]c t[er]minu[m] ap. prefixit: vt ad festu[m] purificatio[n]is vtra[que] p[ar]s ee[t] ab ap. p[ro]secutio[n]e reuersa [b]: l[icet] no[n] potuit [c] lege[m] nob[is] i[m]pone[re]: vt ea[m] teneamur i[n]fra di[c]tu[m] t[er]minu[m] expedi[re]: cu[m] et s[ecundu]m legitimas sa[n]ctio[n]es lis q[uae] i[n] [con]sist[orio] p[ri]ncipis sp[er]at i[n]ferri: absq[ue] da[m]no more i[n]tacta p[er]maneat: do[ne]c ip[s]am faciat i[n]troduci: et a p[ro]ce[re]bus dirimi iuxta more[m]: interi[m] au[tem] nuncius camerarij p[er]ueni[ss]ent nunciu[m] eoru[n]de[m]: nec ip[s]o vsq[ue] ad terminu[m] legitimu[m] ex[s]pectato [d] impetrauit l[itte]ras et recessit. Quia vero fraus et dolus alicui patrocinari non debet: ma[n]damus q[ua]tenus si e[st] ita p[ar]tibus conuocatis audiatis [e] causa[m] et c.

Idem rofen[si] et bo[n]don[iensi] episcopis.

Bone memorie .o. de ca[n]mera p[er]sona eccl[es]ie de fan. via[m] vniue[r]se carnis i[n]gresso: abbas sa[n]cti augustini ca[n]tuarien[sis] eiusde[m] eccl[es]ie: qua[m] ad se asserit p[er]tine[re] p[ri]mo p[er] quosda[m] mo[n]achos: secu[n]do p[er] seip[su]m possessionem i[n]gressus [f] ad nos pluries voce[m] ap. emisit: neq[ue] eu[m] sup[er] possessione ip[s]i[us] eccl[es]ie p[re]sumeret molestare. Cu[m]q[ue] aliquandiu p[re]dictam eccl[es]ia[m] pacifice possedisset: quida[m] laici ca[n]tuarien[sis] diocesis ip[su]m abbate[m] et monachos de possessione ipsius eccl[es]ie p[er] violentia[m] eiecerunt et i[n]fra. Procurator vero archid. p[ro]posuit ex aduerso q[uod] defuncta p[er]sona eccl[es]ie archidi. tu[n]c dat[ur] ei[us] custodia: imo archidi. q[ui] fuerit p[ro] te[m]pore: ta[m] de [g] iure co[mmun]i q[uam] de g[e]n[er]ali [con]suetudine ta[m] in illa ecclesia q[uam] in alijs vniuersis eiusde[m] diocesis hoc iure semper vsi fuerunt. Preterea p[re]fact[us] .o. noie [h] archidi. ecclesia[m] possedit eande[m]: vtpote qui ei vna[m] [i] p[ro]curatione[m]: et .v. sol. noie eccl[es]ie annis singulis exoluebat: et infra. Premissis igitur diligenter i[n]spectis p[re]dictos abbatez et monachos in [k] eu[m] statum in quo t[em]p[o]re ap. fc[t]e ex [l] veri[si]milib[us] et probabilibus causis ad nos legitime i[n]t[er]posite fuisse noscu[n]t[ur] proprietatis parti

a Ex insinuatio[n]e. aduocat[us]. Ex h[oc] sumeba[n]t q[ui]da[m] ar. q[uod] iudex possit recusari. si aduocat[us] alteri[us] p[ar]tis e[st] co[m]me[n]salis ip[s]i[us]: s[ed] no[n] e[st] sufficie[n]s ca[usa] recusa[n]di. s. de offi. iudi. c. j. s[ed] si altera p[ar]s ee[t] co[m]me[n]salis siue familiaris iudicis: tu[n]c po[tes]t recusari. ff. de offi. dele. insinuante.

b Reuersa. hoc facere non potuit q[uia] sic ee[t] i[m]pone[re] lege[m] d[omi]no pape vt h[ic] dicit: et .ij. q. vj. anteriorum. §. ad hoc.

c Potuit. si .xxj. di. i[n]ferior. et s. de ele. i[n]notuit. ff. de mio. minor. ff. ad treb. ille a quo. §. te[m]pestiuu[m]. et s. de maio. et obe. cu[m] inferior.

d Expectato. de termino co[n]stituendo dictu[m] e[st]. s. c. personas. q[uia] triplex e[st] termin[us] vt ibi dicitur. s[ed] de quo t[er]mino intelligitur: q[uo]d hic dicit de anno appellatio[n]is no[n] po[tes]t i[n]telligi: q[uia] termin[us] ille bene po[tes]t p[re]ueniri: du[m]modo nimi[s] aduersarius no[n] p[ro]currat. j. e. oblate. Jo. i[n]telligit terminu[m] istu[m] de termino legali. s[ed] de illo no[n] po[tes]t i[n]telligi: q[uia] si n[on] p[ro]sequtur aliq[ui]s appellatione[m] vsq[ue] ad annu[m]: postea si po[tes]t p[ro]sequi q[uia] rata manet s[ente]n[t]ia vel iudex p[ro]cedet in principali. s. e. cu[m] sit romana. et sic necesse est vt i[n]telligatur de termino statuto a iudice: et i[n]telligim[us] q[uod] vsq[ue] ad festum purificationis altera pars expectare debeat: nec antea debeat l[itte]ras i[m]petrare: q[uo]d cu[m] no[n] fecerit: no[n] vale[n]t l[itte]re ante terminu[m] illum impetrate: vt hic dicit. et s. e. sepe. et sic termin[us] iste statut[us] fuit ad presentandu[m] se iudici l[icet] alia fuisset inte[n]tio statuentis terminu[m] ipsu[m]: et sic q[uia] no[n] poterat statue[re] illu[m] terminu[m] valeat quod statuere potuit: q[uia] si no[n] valet vt ago: valeat vt valere po[tes]t. C. plus valere q[uo]d agi. l. j. et per totum. et q[uo]d de tali termino i[n]telligatur: p[atet] ex l[itte]ra vbi dicit: i[n]terim au[tem] et c. quasi ante terminum statutum ab ipso iudice. vnde non valent littere.

e Audiatis ca[usa]m. vt si de his co[n]stiterit: littere camerarij no[n] valebu[n]t: vt. s. c. sepe. et iste p[ro]cedet i[n] ca[usa] h[oc] iuris or[di]ne. alioq[ui]n r[e]mitte[n]tur p[ar]tes ad iudice[m] camerarij et pu-nientur in expensis. s. de rescrip. certum. et s. de dolo et co[n]tu. ex litteris. b.

f Bone ingressus. vi[detur] q[uod] male. j. de priuil. pastoralis. q[uo]d verum e[st] nisi sp[ec]aliter hoc ee[t] ei co[n]cessu[m]: vt in decre. pastoralis. vel nisi clericus premortu[us] eo noie possedisset. s. de resti. spo. cum venissem. vin.

g De iure co[mmun]i. hoc eni[m] vi[detur] spectare ad ipsu[m] de iure. lxiij. di. si in plebibus. j. de isti. cu[m] venisse[n]t. imo potius ad archiep[iscopu]m: vt ibi dicit: q[uia] archidiaconus hoc habebat ex donatione archiepiscopi.

h Noie archidiaconi et ita archidiacon[us] i[n]telligebatur possidere p[er] aliu[m] q[uia] qui per aliu[m] possidet possidere i[n]telligitur. isti. de i[n]terdic. §. possidere et s. de p[re]scri. si dilige[n]ti et s. de re. spo. cum venissent

i Una[m] p[ro]curationem: hec ro[ta] no[n] fuit sufficiens q[uia] solutio pensionis: nec d[omi]nium nec possessionem probat: nec priuat alium sua possessione. s. de si in stru. i[n]ter dilectos. ad h[oc]. et s. ti. pri. cu[m] bertoldus ff. de acq. pos. q[ui]cu[m]q[ue]uis. §. j. io.

k In eu[m] statum. s[ed] cum abbas et monachi spoliati fuissent per laicos illos et no[n] per archidiaconum q[uo]m[odo] co[m]petit eis i[n]terdictu[m] vn[de] vi [contra] archidiaconum nec etiam vide[tur] fecisse [contra] appellatione[m] monachorum: et sic est contra. s. de resti. spo. cum ad sedem in fi. po[tes]t dici q[uod] restituuntur hic no[n] ex vi i[n]terdicti sed iudicis officio. ar. ij. q. j. in primis. vbi remouetur tertius q[ui] successerat ia[m] defuncto: et forsita[n] constitit pape q[uod] abbas possidebat: cu[m] appelatio fuit ab ipso i[n]terposita: vel forte hec facta fuera[n]t per laicos ma[n]dante archidiacono vel ratum habente. vnde tenetur. vnde vi. vt. ff. de vi. et vi. ar. l. j. §. deiecisse. et §. sed et siquis. et s. de resti. spo. cum ad sedem. lau. vel q[uia] scienter archidiaconus recepit rem qua monachi fuerunt spoliati: et ita successit i[n] vitiu[m] s. de resti. spo. sepe. et s. de iudi. q[uia]. v. et hoc verius puto. vnde tenetur ad ipsam rem restituenda[m] cum fructibus medio t[em]p[o]re p[er]ceptis: vt hic dicit: et n[on] solu[m] p[er]cept[is] s[ed] qui p[er]cipi potuera[n]t. s. de resti. spo. grauis. et q[uia] post appellatio[n]e[m] re[m] recepit ab illis laic[is] vn[de] o[mn]ia restituu[n]tur in pristinum statu[m] t[em]p[o]re appellationis facte

l Ex verisilibus. sufficit ergo q[uod] sit p[ro]babilis ca[usa] appellationis l[icet] non sit vera vel necessaria talis e[nim] d[ebet] esse: que si esset probata: legitima esset: tunc valet appellatio. j. e. vt debitus.

vtrilibꝫ saluo iuř decernim⁹ reducēdos: ac fructus medij tpis pceptos cēsuim⁹ pariter assignādos eisdem. Item.s. aug.ꝛ.s.grego.p̄ioribus.

Dilecti filij.i.ꝛ.b.prioris ꝛ monachoꝝ cātuariē. ecclesie nuncij retulerunt: ꝙ cū pro cā q̄ inť dictos priores ꝛ mōachos cātuarieñ. ariepꝫ sup capella de lame devtebať ab ipis ad se.ap. mitterentur idē archiep̄s post iter arreptū in eos excōicatiōis sñiam pro mulgauit: cū autē plus sit ad se.apo. facto prouocare ꝙ̄ ver bo: ꝛ ipsis propter dictaꝫ cām ad ro. eccle. venient: buś intel ligitur ad se.apo. prouocatuꝫ mandamus quaten⁹ si est ita: dcōs.i.ꝛ.b. denūcietis excōi cationis vinculo non teneri.

Idem ep̄o elieñ.

Pastoralis officij diligē tia: ꝛ ifra. Quesiuisti vtrū qñ ihibetur app. in rescripto: fru stratoria tm̄ ihibita videatur Nos igitur attendentes: ꝙ p appellationē frustratoriā ēt si nō fuisset ihibita: negociū nō debeat ipediri: rñdem⁹ ꝙ q̄li bet prouocatio itelligiť remo ueri: q̄ a iure nō idulgeť exp̄s se[b] sed si appellans fuerit gra uat⁹ iiuste. g̃uamē huiusmōi p supiorē potīt emēdari[c]. Ue rū multotiens qs ad[d] tempus p ap. legitimā a iudicis sui, q̄ ad aliquē certū articulum exi miť potestate: cōsuluisti nos: vtrū siqs excōicatiōis senten tia innodatus ante denuncia tionē ipsius ab ea tanq̄ min⁹ rōnabiliter promulgata in eo casu[e] in quo ante sñiam app. vires obtinuisset: curauerit p uocare: eo ꝙ per appel. inter po. excōicantis videť iurisdi-

a Dilecti. facto prouocare. qm̄ plus ē factis demōstrare q̄ verbis dicere. ff. de edil. edic. si tamē. §. ei. qui. ꝛ. ff. ḋ le gi. de quibus. i fi. ṡ. e. ad audientiā. ꝛ. j. e. vt nostrū. sic facto re nūciat quis iuri suo. j. ḋ his q̄ fi. a ma. par. ca. ex ore. ꝛ. ṡ. ḋ of. dele. gratū. ꝛ ēt factis mētimur. xxij. q. v. cauete. ꝛ factis ɔsen tit quis. j. de condi. ap. p tuas. ꝛ ipso facto consen tit quis malis. xliij. di. sit rector. ver. quid aliud est q̄ꝫ tacendo terga prebuis se ꝛc. ꝛ factis. qs pbať in continēs. xxviij. di. p̄ius. q̄. ꝛ. xij. q. ij. quattuor fa ctis ēt ratū habemus. ff. rem ratā haberi. l. iij. §. falsus. ꝛ factis negamus deum. xj. q. iij. estimant. Et ita sicut non tenet ex cōicatio post appellatio nem. j. de sen. ex. p tuas. sic ñ tenet excōmunicatio post iter arreptuꝫ ad pa pā. Sed non est ita in ar chiep̄o: q: papa vocat⁹ ē in plenitudinē potestatis alij i partē sollicitudinis ij. q. vj. qui se scit. ꝛ. ṡ. de vsupal. ad honorem Jo. dixit aliā rōem. s. q: non itur ad archiepm̄ p que rimoniā. sꝫ hoc est falsuꝫ j. e. sollicicitudinē. ꝛ. ṡ. ḋ offi. ordi. ad reprimēdaꝫ Sed vž ꝙ iter arreptum nō sufficiat pro appella tione in iudicio: nisi iu sta cā allegetur talis: q̄ si eēt pbata ꝛc. j. e. vt ḋbit⁹. cū aliter ñ valeat appellatō sed p⁹ sñiaꝫ diffinitiuā ñ suffič iter arreptū: nisi viua voce appellare tur: q: ibi ē op⁹ scō: ar. j. ḋ sē. exco. a nob. vbi ñ pdest iter arre ptū i pte ḋcisa. ꝛ i scripť ēt appelladū ē. ij. q. vj. forma. ꝛ. j. e cō di. ꝛ. ff. de ap. a sñia. §. vl. alš iter arreptū nihil operať: nisi in continenti quis appellet viua voce: ꝛ aliud ante sententiam q̄ꝫ post: q: excōicatur post iter arreptum: vt hic: ꝛ ita perinde habetur: ac si excōicaretur post ap. vt hic. ꝛ preterea archiepi scop⁹ nō poterat eē iudex i cā ppria: cū inť ipꝫ ꝛ caplm̄ ebor. eēt cōtrouersia sup capella ista. j. de no. oper. nūci. c. ij. p qua cōtrouersia mōachi isti ibāt ad curiā. vñ excōicatio nō tenuit post iter arreptū: ꝛ sic ñ obstat qḋ diciť iter arreptū nō suffič p appellatiōe i iudicio q: hic nō erat iudex archiep̄s vt dixi. ꝛ credo idē eē si caplm̄ habeat cām cū ep̄o: vt si caplm̄ mitat ad archiepm̄ pro cā illa: ꝛ ep̄s excōicat nuncium post iter ar reptum: ꝙ sñia non tenet: cuꝫ archiepiscopus in hoc casu sit iudex episcopi: vel dic ꝙ secus est in archiep̄o: vt dictū ē. b.

b Pastoralis. expresse: ar. ꝙ oia itelligūtur pbibita que nō inueniūtur in iure cōcessa. ṡ. de transla. inter corporalia. vbi de hoc exp̄sse idulgeť appellatio: si ēt remota sit apppel latio i rescripto: si iudex ḋnegat restōeꝫ spoliato. ṡ. ḋ resti. spo. ex cōquestiōe. Item si nō vult admittere excusationē ɔsāgui nitatis. ṡ. e. postremo. Itē si nō facit exprimi res petitas i libel o. ṡ. e. significantib⁹. Itē si citat ptes ad locū non tutuꝫ. ṡ. e. ex parte. si cogit partes litigare corā subdelegato suspecto. ṡ. de offi. dele. sup q̄onum. in fi. Multa exēpla posses assi gnare: in quibus recipitur appellatio lꝫ sit remota i re scripto. Ubicūq̄ pmittit ius appellare: sꝫ antiqua iu ra bñ admittebať appellatio: lꝫ cā in iure nō exprimē tur: dūmō nō esset manifeste frustratoria: de q̄ intel lige qḋ dicit ver. nos igiť attenden tes. vbi p appella tionē frustatoriaꝫ ēt si nō eēt manife ste ꝛc. i. manifeste frustatoria: alš si habeat qualēcūq̄ excusatōeꝫ poteāt appellare dūmō ñ ɔstarꝫ ipsā frustra toriā. ij. q. vj. ad ro monā. ꝛ pluribus alijs ibidē. ꝛ. ṡ. e. p sonas. ꝛ. c. puenit. ꝛ. c. cū sit romana. hodie vero siue sit rēota appellatō si ue nō i rescripto: ñ pōt appellari: nisi pbabilis cā fuerit allata talis q̄ si fo ret ꝛc. Iteꝫ siue sit exp̄ssa i iure siue ñ cā pp quā appella tur: dūmō sit pba bilis: bñ tenet ap pellatio. j. e. vt ḋbi tus ꝛ ita cōstitutio ista addit huic de cre. hoc. s. ꝙ cā pba bilis propter quā appellať nō sit expressa: valꝫ appellatio: sꝫ hāc ḋcre. ñ valebat qd opeť rēotio appellatōis hodie diceť. j. e. vt

c Emēdari. n. ḋbuit appellāti obeē: qḋ ñ debitus. fuit sue apellationi delatū: cū appellatio eius iusta fue rit. ij. q. vj. appellatore. ꝛ. ṡ. e. sepe. hodie vero ñ stam⁹ huic: sꝫ ei qḋ dž. j. e. vt debit⁹. vt vꝫ appellatio nō tene at siue grauamē i iuř sit exp̄ssū siue ñ: dū tm̄ sit pbabile

d Ad tpe qui. n. appellat a iudice ordiario sup aliq̄ cā ad tps: tm̄ exēptus ē ab ipso quātū ad ipꝫ articlm̄ sed in alijs remanet iudex. ꝛ tm̄ pendēte illa cā pōt illū si voluerit i alia cā tanq̄ꝫ suspectum recusare. ṡ. e. ad hō si in. vna. ꝛ. c. pposuit. ꝛ. c. cuꝫ teneamur. ꝛ. j. e. romana §. cum vero in delegatis. secus.

e Casu. hoc dicit propter crimina notoria in quibus nō admittiť appellatio. ṡ. e. cuꝫ sit romana. ꝛ. c. ɔsuluit

f Dormitasse. s. ne vlteri⁹ sit pcedēdū: q: appellatōe iterposita extinguiť pnūciatū. vt. ff. ad turpil. l. j. in fi.

g Executionē. hec rō nō ē sufficiēs: q: nō appellať a sñia excōicatōis. nā cū qs absoluiť ab ipetitoe alicui⁹ h⁹ i sñia secū trahit executiōeꝫ: ꝛ tm̄ ab ea appellat. ṡ. ḋ excep. significauerūt. ab executore appellať: si moduꝫ excedat. ij. q. vj. §. ab executore. ꝛ. ṡ. e. priori. qḋ ad con sultatiōeꝫ. Itē sñia furti trahit secū suā ifamiaꝫ. ff. de fur. ñ poꝫ. ꝛ. ff. ḋ his qui no. infa. furti. Que ē ergo cā p. hisp. dixit: ꝙ de⁹ ligat ꝛ non homo. xj. q̄ōe. iij nemo

vbi de hoc.ꝛ a pncipe non appellaẜ.Jlla vr̃ verioꝛ rõ. vt bõ crescat p meritũ parẽdo ẽt inique sñie:ar.viij.q.i. sciendũ.ꝛ.xi.q.iij.qd ergo.ꝛ vt magis timeaẜ disciplia ecclĩastica.lau.Jo.dixit ꝙ ꝯstitutio ecclie h̃ fac: vt magis timeaẜ.sicut.n.ꝯstitutio boiuʒ facit:ꝙ sniã q̃ cito l. gat:quo ad eiꝰ ef. fectũ tardiꝰ liget ij.q.vi.anterioꝛuʒ ꝛ.xi.q.iij.cũ apud lo.Sʒ vr̃ ꝙ nõ sit ꝺr̃ia iter sniam ex coicatõis ꝛ alias snias:Jmo idẽ vbi gfa cũ dico excõico te.statí es excõicatus :ita ꝙ nihil aliđ ẽ necesse.Jdẽ ẽ cũ dico ꝯdẽno te vt soluas illi.x.q: stati es ꝯdẽnatus ꝛ si appelletur ab ista snia ꝯdẽnatio nõ remoueẜ p appellatõem:imo remanes ꝯdẽnatus q̃ʒtũcũqʒ appelles sic ille remanet excõicatꝰ q pꝰ excõicatõem appellat: qđ pʒ p sniam appellationis.s.q̃ dr̃: confirmo vel casso primã sniaʒ ꝛ sic snia sp durat vero qʒ casu:in alijs sñetijs appellatio retardat id qđ nõdũ extat.s.solutionẽ vel rei đ q̃ ꝯdẽnatio fcã ẽ traditionẽʒ q: veꝝ ẽ istũ eẽ ꝯdẽnatũ.ꝭ nõ ẽ verũ istũ adhuc soluiẜ se:ꝛ si stati ꝯdẽnatꝰ soluẽt ꝛ postea appellaret:nihil releuat talꝰ appellatio:nisi in euẽtu cãe appellatiõis.ff đ ap.cũ ex c.Jn excõicatiõe nihil ẽ qđ possit appellatio retardare verus effectꝰ sñie ẽ vt ꝯdẽnatꝰ soluat:q: ad h̃ agiẜ:ꝛ finis excõicationis ẽ vt sit excõicatꝰ:si i ipã platiõe sñie stati puenit ad istũ finẽ:ꝭ in alijs sententijs ꝯdẽnationis nõ statim,sniã cõ̃segtur finẽ.i iudicatuʒ. ꝛ appellatio ipedit solã executionẽ:q: adhuc ẽ opꝰ facto:lʒ ꝯdẽnatio sit fcã:ꝭ in snia excõicationis nõ ẽ ita opus fcõ quo ad suũ effcm:nisi vt publicetur.

h ¶ Secũ trahit.ex h̃ pʒ ꝙ snia excõicatõis l̃ stati ligat vl stati nulla ẽ.Sʒ qd si aliqs excõicaẜ pꝰ appellatõeʒ pbabilẽ:aut iste ẽ excõicatꝰ aut ñ pbo ꝙ ñ ẽ excõicatꝰ:q: excõicatꝰ ẽ pꝰ appellatõʒ pbabilẽ q̃ legitia ẽ:g̃ ñ ẽ excõicatꝰ.i.đ sẽ.ex p tuas.ꝛ.i.e.dilecti.ꝭ ꝯ vr̃ hic:ꝙ iudex appellatõis pnũciat appellatõʒ ñ tenẽ:g̃ p ꝯñs pnũciat excõicatõeʒ tenuisse.Rñdeo qs dubitatur an tal̃ excõicatio teneat vl ñ:ex futuro pẽdet an teneat:sic ex futuro euẽtu pẽdet an teneat mr̃imoniũ vl ñ.j.đ fri.ꝛ malefi.i fni tar̃ i fi.vñ hec argumẽtatio ñ valʒ:iste ẽ excõicatꝰ pꝰ appellatõeʒ pbabilẽ:q̃ si pbata eẽt ꝛc̃.g̃ excõicatio nll̃ ẽ:i mo ẽ iferẽdũ:g̃ p excõicato ñ ẽ hñdꝰ:ꝛ th̃ re vã excõicatꝰ ẽ:q: stati ligat snia excõicatõis:vl stati nulla ẽ:ñ si talis medio tpe adeptꝰ eẽt ecclãʒ ñ vr̃ ꝙ eẽt ea puãdꝰ q: ipʒ pbabilis erroꝛ excusat.j.de sẽ.excom sacro.ũ iteri licite cõiceẜ ei i oibꝰ sa. fr̃s.j.e.dilecti.ꝛ qcqd tẽ fac valʒ iij.q.vij.§.tua.ꝟ.vex.ꝛ.C đ test l.i.Jtẽ q: mđio tpe statꝰ eiꝰ iteger ẽ.ff.nihil inouari appellatõe pẽdẽte.l.vna.§. iteger:nec dãnatꝰ dr̃ q appellauit.ff.de pe.l.ij.§.ij.io.

tio dormitasseẜ:ipse denũciare possit eũdẽ:ꝛ ad ips ecclĩasticis bñficijs clericuʒ spoliare. Nos itaqʒ rñdemꝰ:ꝙ cuʒ executionẽ excõicatõ secũ trahit ꝛ excõicatꝰ p denũciatõeʒ amplꝰ nõ ligeẜ ipʒ excõicatũ denũciare põt:vt ab alijs euiteẜ. ꝛ illi pueñ ecclĩastici merito subtrahũtur:cui ecclie ꝯmuio denegaẜ. Jdem epo parisieñ.

S Ollicitudinem pastoralis:ꝛ infra.Sane cum sicut recepimꝰ:duobꝰ coꝛaʒ episcopo litigãtibꝰ alter eoꝛuʒ ad sedẽ ap.appellasset epõ appellãtẽ reputãs ꝯtumacẽ:ipm excõicatõis viculo inodauit:qui coꝛaʒ metropolitano de episcopo sibi perijt iusticiã exhiberi:asserens q: post appel.legitime ad nos interpositam ipsuʒ excommunicauerat:ꝛ petens se ad eum statum in quo fuerat appel.tempoꝛe a metropolitano.reduci denũciari videlicet absolutum. adijciens etiam ꝙ appella.non renunciabat obiecte:sed pꝛosequi volebat eandem:ꝛ infra. Nos igitur inq.t.t.t.respondemꝰ ꝙ sicut metropolitanꝰ de ap. ad nos interposita cognoscere omnis nõ valet sic nec deᵐ his que post appella. fuerant inouata:dummodo de alijs cognosci non possit nisi de appella.pariter cognoscatur:vel de his que appellationis causam contingere dinoscuntur

i ¶ Subtrahũẜ.q.n.ex eccliaʒ ẽ nihil noie ecclie pt p. sidẽ.ꝟ iij.di.q̃ iuẜ.ꝛ.xxiij.q.vij.c.ij.ꝛ.iij.ꝛ.xxxij.di.eos.ꝛ.c.pter h̃.si tñ ñ hʒ aliud vñ viuat:dico ei iteri puidẽdũ đ bonis ecclie:ꝛ qz ꝺposito puideẜ.l.di.studeat.bñda ẽ.n.rõ ne egerat.ff.de re iu di.iñ eos i fi.ne cogaẜ i cleri oppꝛobꝛiũ mẽdicare.xciij.di.diaconi.lʒ videaẜ ꝙ male meriti publica egestate dẽant laboꝛare.ff.đpo.bõa fideẜ. Jtẽ illđ pt itelligi in eo casu qñ i snia h̃ expmiẜ ꝙ bõa ecclie subtrahãẜ ei cũ n.excõicatũ ꝯparemꝰ relegato:ꝛ relegato ad tps nõ subtrahãẜ bõa:nisi h̃ i sententia expmaẜ.C đ pe.l.de poꝛatoꝝ.sic ꝛ i excõicato idẽ vr̃.nã q̃ʒdiu quis alijs rõnibꝰ pt ꝯstrigi nõ sẜ ei subtrahẽda stipẽdia C.đ exe.rei iud.stipẽdia xvi.q.vi.illud q ãt excõicatꝰ ẽ i vna ecclia:excõicatꝰ ẽ q̃ʒtũ ad alias.xi.q. iij.c.ij.ꝛ.iij.ꝛ.iiij.q.v.quisqs.ꝺ.đ of.oꝛ.ad repꝛimẽda.Sʒ nũqd ẽ idẽ in suspẽso:vt si suspẽsus ẽ ab vno epo ꝙ suspẽꝰ hẽaẜ q̃ʒtũ ad alios.sic si ẽ suspẽꝰ ab offõ:q: snia fac iuẜ q̃ʒtũ ad oẽs xix.q.ij.due sũt.ꝛ.vij.q.i.siqs pꝛbyẜ.ff.đ ifdi.ꝛ relega.l.relegatoꝝ §.ifdiceẜ ꝛ.§.se. Possʒ forte distigui vtꝝ suspẽꝰ eẽt p crĩe qđ irrogat i amiã:vt tẽ vbiqʒ suspẽꝰ sit:si ñ irrogat ifamiã tẽ nõ vbiqʒ ẽ hñdꝰ p suspẽso:ar.ff.de postulã.ex ea.ꝭ pus dcm̃ p ualʒ: q: suspensus ab offõ nihil debʒ ex offõ ecclĩastico attractare:aꝭ est deponẽdus:i h̃ eqpaẜ excõicato.j.de cli.ex vel suspẽ.nimi.c.ij.ꝛ.iij.ꝭ si suspensus ẽ a bñficio i vno loco:tẽ dico ꝙ i alio loco põt hr̃e bñficiuʒ.vt.xviij.di.pla.lviij.di.c.ij .Sed nũquid absolutus põt recipere vl petere fruc.medij tẽ.sibi sublatos.distingue vtꝝ iuste an iniuste sit excõicatꝰ:si iiuste põt ij.q.i.sr̃ cãis.ꝛ.ff.de mi.l.pe ꝛ.j.de ꝯ.p.q: diuer.si iuste fuit excõ .nõ pt.C.de re mi.cũ allegaẜ.li.xij.ad hãc di.f.ꝛc.op.j de sẽ. ex.sa.aliqn spe restitutiõis facilꝰ ꝺlinqreẜ.l.di c.i.q: facilitas venie icẽtiuũ tribuit delĩqndi.xxiij.q.iiij.ẽ iiusta pene. n. nõ solẽt repeti.ff.de ꝯdi.ide.peñ.ff.de peu g ; pꝛo.§.vt i ceteris.io.Ego credo qcqd dixit.io.lʒ ꝺposito puideaẜ:ne i cleri oppꝛobꝛiũ mẽdicare cogaẜ:ꝙ excõicato i nullo sit puidẽdũ q ꝯtẽnit claues ecclie:cui pticipãdũ nõ ẽ:nisi forte fame pireẜ tũc dʒ ei subueniri:q: poterit adhuc ad ecclĩam redire.b.

k ¶ S Olicitudinẽ.talr̃ rñdemꝰ.Rñsio pme qõis:q̃ fuit vtrũ metropolitanꝰ de hꝰ i qõne valeat cognoscere.

l ¶ Cognoscẽ.dubitatiõis cã fuit hec:q: fuit h̃ noua iiuria.vñ opꝰ erat noua q̃rela.ff.đ exce.rei iu.si mr̃.§.eadẽ.ꝭ secꝰ ẽ q: ꝛ si fit noua iiuria.ñ pẽdʒ ex pce fcõ.nec possʒ đ illa cogñsci:nisi c g̃ cẽẜ đ ap.h.ã e.cũ teneamur.ꝛ sic pʒ ꝙ si suspẽdiẜ iurisd. alicui i pn.ꝛ i accessoꝛio.j.e.pr.§.pfea.sic ꝺlegato pncipali delegaẜ accessoꝛiũ.ꝺ.đ of.ꝺle.pfea.ꝛ.c.pꝛudẽtiã.§.sexta io.ar.ꝯ

m ¶ De his q̃.sic nec đ puilegijs dñi pape.ꝺ.đ iu.(ꝺ.c.pr.§.i. cũ venissẽt.nec đ cã ad papã ꝺlata.ꝺ.đ of.le.lʒ nec đ cã spãlr alij ꝯmissa.ꝺ.đ of.le.studuisti.ꝛ.ff.đ iudi.iudiciũ vi.ꝛ ẽ ar.ꝙ idẽ iuris ẽ i accessoꝛio qđ i pꝛincipali.si.j.e.c.pꝛori.

In quo[a] casu si metropol. ad cognoscendum ptes suas iter ponere forte presumeret: eps[b] posset ad ap. bñficiū cōuolare nā ad officiuz eius: qui de ap. cognitur[c] est: pertinet prudē ter corrigere que contra ipsaz inuenerit attentata. Si[c] vo no torium[d] existeret: q mandatū epi indiscretū fuerat vel iniu stum: cui non tenebat subdit[9] obedire ac p osequentiā ei liq at euidēter subditū legitie p uocasse: pōt archieps auctori tate metropo. declarare[e] sub ditū irrōnabilit extitisse ana thematis mucrone percussuz. Cū[f] aūt excōicatus q appella uerat iuxta pscriptā formā: co rā archiepo depōit cōtra epm questionem[g] metropol. ad re cognoscendum de cā pōt iter ponere partes suas: cū ille ap pellatōis psecutōi renūciare[h] tacite videat: sed si vbo vel fa cto ap. se. velle psequi ptestet nō est tanq aduersa petēs et si bi cōtrarius audiendus.

Idem epo et cātori treteñ.

Dilectis filijs decano alti siodoreñ. ac magistro. r. altisiodoreñ. epi pcuratore in nostra psentia cōstitutis idem magister pposuit: q cū dictus eps psbyterū domus dei: in q dispensationez plenariaz obti nere dignoscitur detineri face ret[k] vinculis mancipatuz pro eo q bona quedam eiusdem domus que furtiue subtraxe rat: restituere detractabat: pro ter quod etiam ab eodem epi scopo fuerat excōicatiōis vin culo innodatus: et supradictus decanus epm monuisset vt ei restitueret vel saltem redde ret presbyterum memoratum quem ad iurisditōem suā spe ctare firmiter asserebat: episco pus metuens ne decanus ali quid in suum preiudicium at tentaret: se ac sue statuz eccle sie ac ciuitatis protectioni me tropol. supponens ad eius au dientiam appellauit. Uerum decanus post modicū tps iter dictū[l] h9 i pmulgauit: vt epo i ciuitate pñte a diuinis i altisio

a In quo hic inuit solutionē certe qōnis q̄ fuit: vtrū si eps appellauerit ab archiepo: an teneat appellatio.

b Episcopus posset. Sz quare posset eps appellare: cū ipse dicat appellationē illi9 nullā: et excōicauerit post illā appella tionē. So. iō appellat: qz si appellatio ē aliqua p supiorez ad quē ē appellatū debz co gnosci et corrigi qd po stea minus legitime fcm est: et qz metropolitanus pcederet et inueniret epz i culpa: puniret illū: et iō audit appellās tanq cu ius iterest. vin. Sed z. s. e. qua fronte. §. de his. vbi nō audit eps appel lans: nec absoluat excōi catus ab ipso illud itelli gitur de eo q petebat ab archiepo absolutionē of ferēdo cautōez: et iō non tz ibi appellatio epi ppt piculuz: ne decederet in excōicatiōe: et qz eius nō iterest ne absoluat. h vo appellat ne cogscat vtrū sit iuste excōicatus vl in iuste. et eius interest ne ar chieps de h cognoscat. sūt. n. oio diuersi casus: et qz iste nō vult recede re ab appellatōe. vñ non pōt se itromittere archi eps: sed si vellet recede re ab appellatione: bñ po test archieps. iterponere ptes suas et cognoscē de illa excōicatiōe et illuz ab solueret. Tan. Sed qua re iudex non pōt cogno scere de appellatione ab ipo facta: sicut cognoscit an sua sit iurisditio. ff. de iudi. siqs ex aliena. ff. siquis i ius vo. nō ierit. l. ij. et. s. e. cū pa rati. iō non pōt cognoscere de appellatione: qz cū pbabilis cā exposita ē i appellatōe: iam exemptus ē a iurisditione illius: et ē illi suspectus: vt. s. e. ad hoc si. et. c. pposuit. et psumptio ē p ipo q semper vellet iudicare p sua iurisditiōe. et eadē ē cā q̄ arbi tri cognoscūt. de suspitiōe. et nō ipe iudex: sz cū dubitat de iu risditiōe sec9 ē: qz de h ipo an sit iudex agit: qz sēper psumit p iurisditiōe quādiu i ɔ̄riū ostēdatur ex quo apparet dele gatio vel ordinaria iurisditio: vt. s. de rescrip. super lris in fi.

c Si vero. qui enim als non habet iurisditionem. si crimen est notorium: habet. s. e. peruenit.

d Notoriū. hic inuit solutionē secūde qōnis: q̄ fuit vtrū ar chieps denūciare debeat istū absolutū: si inuenerit eū legitie appellasse. et dicit q si est notorium mādatū epi fuisse idiscre tum vel iniustum: bñ pōt hoc facere.

e Declarare. Sz nunqd pōt pnunciare sniaz epi iiustam: vel denūciare illū nō ligatū. videt q sic: cū notū sit ei epm de ligsse. sed non credo: qz sic pnunciaret appellationē fuisse in iustā: et sic vsurparet offm supioris. Si aūt vellet renūciare ap pellationi sue: tunc archieps posset pnūciare sniaz iiustā: imo pnunciaret sniam nullam fuisse: et denūciaret illuz ab solutum: si legitima appellatio precessit. s. de offi. dele. cum contingat.

f Cū aūt. modo dat verā solutionē: que pimit pdicta et est solutio pme qōnis que fuit: vtrum metropolitan9 cognoscere valeat de huiusmodi qōne: quaz iste appel lans coraz epo depo suit.

g Questionez. et ita magistratus pōt facere iiuriaz sbdito. ff. ad. l. aq. quēadmodum. §. magistratus. et. ff. qd me. cā. l. ij.

h Renūciare ta cite. si. C. de iurein ran. siquis. et. s. de offi. dele. gratum. et. j. de his que fi. a ma. par. ca. ex ore. vbi de hoc. et. i. d p uile. accedētibus et. C. de iure do. iin pe. l. ij.

i Tanq aduer sa. nota q non au dit pponēs aduer sa. xxiij. q. vij. qd at et. xiij. q. ij. q̄z ppo sterum. et. s. de pre sump. litteras. lxx xiiij. di. gesta. C. de mune. patrimo. p fessio. li. x. Ar. z. j. de regula. sicut. ff. de inoffi. testa. pa pinianus. §. sz nec impuberis. s. de p scrip. auditis. et est hic ar. q si aliquis contestatur litem: licet dicat illa ver ba salua lit. contest. nihilominus facta est lit. cōtes. ar. s. de consti. cum. M. ferrar. Argu. contra. ix. q. iij. saluo ff. quibus mo pig. vel hypo. soluitur si debitor. §. si i vē ditione. ff. ad syll. heres. ff. de acquiren. heredi. pro he rede. vij. q. i. pontifices. s. de electio. cumana. vbi de p testatione tractatur.

k Dilectis faceret. in hoc enim non incidit in cano nem late sententie. j. de depo. grauis. j. de senten. excommu. vt fame. Sed nunquid licet laico talit deti nere clericum habentem administrationez ipsius: ar. q sic. j. ne cleri. vel mona. c. ij. sed nō credo. et expone ibi deprehendantur in fraudem: verbo scilicet reddendo rationem administrationis: ecclesia tamen illis qui ta liter deprehendunt in fraudem non subuenit: qz post prohibitionem ecclesie hoc fecerunt: vt ibi dicit. Sic volebant iudei capere iesum in verbo: de peni. di. vij. c. i. ver. hi enim adeo et c. si. ff. de pigno. actio. l. vlti.

l Interdictuz huiusmodi. hoc facere potuit decan9 ex speciali consuetudine: vt ciuitatē vel ecclesiā maiorē

supponeret interdicto. nam de iure communi secus ẽ .j.eo. de his que fi. a ma. par. ca. quesiuit.

a ¶ Tenebatur: q2 duz quis manet ĩ crie sup quo appellat ñ ẽ audiẽdꝰ. ỹ.e. ꝯsuluit. ⁊ .c. cũ sit romana ĩ fi.

b ¶ Interim quod facere nõ debuit ꝓpter appellatõnẽ decani: vt .j. sequitur. Et tñ iterdictũ ñ tenebat ꝓpter appellationẽ epi: q2 qui facit qđ ad ipm nõ ꝑtinet: et si bonuz sit ipso baẽ .xxvj. di. bene quidem .t.

c ¶ Diuersos modos: q fuerit illi: ñ dĩ hic forsitan. dixit eps: ꝙ paratus erat dimittere sacerdotẽ ꝑstita cautiõe đ restituẽdis rebus ecclesie vel de ꝯseruãdo ecclesiã indẽnẽ. vel si đcanus oñderet ecclesiã illam ⁊ sacerdotẽ ad se ꝑtinere ⁊ ita fuit appellatio iusta. vnde ꝓm hos vel cõsimiles mõs volebat ei facere iusticiaz: ⁊ iõ tenuit iterdictuz: q2 nõ erat notoriũ captionẽ ꝑsbyteri iiuriosaz eẽ. vñ nõ obstat. ỹ.e. ꝯsuluit

d ¶ Legitime. nõ ꝙ vocat appellatõnẽ legitimã ꝑp ꝓbabiles cãs quas expressit appellãs: quod semper facere dz qui appellat .j.eo. vt debitus. ⁊ .c. cum speciali. §.j. ⁊ .ỹ.eo. bone. ⁊ .j.e. cordi.

e ¶ Variãdo. vñ nõ đbuit audiri. ỹ.c. pxi. ĩ fi. iiij.q.iij. § itẽ ĩ crĩali. ver. q falso. lxxiiij. di. gesta. xxiij.q.vij. qđ ãt .j. de pe. super his. ⁊ .j. vt ec. bene. fi. vt nostrum.

f ¶ Suspendendum. Sz nõ vĩ ꝙ snia interdicti possit suspẽdi. cũ eñi iterdictũ ⁊ excõicatio pari passu ambulẽt. ỹ.e. ad hec qm. ⁊ excõicatio nõ possit suspendi. ỹ.e. pastoralis. ergo nec interdictũ: snia eñi ĩstatiz consequitur suũ effectũ. nã facti qdẽ qđ ĩ arbitrio. ⁊c. ij.q.iij §. notandũ. nec iudex põt efficere qn damnatũ đ furto sequatur ĩfamia. ff. đ fur. non potest. Ad hoc dicas ꝙ snia interdicti quã tulit decanus fuit sub conditõe vel in diem ꝓlata: q2 suspendit ecclĩam quandocũqz episcopus esset presens. si. ff. de here. isti. quotiens. §. si quis ita. ⁊ talis snia bene potest suspẽdi per appellationẽ. ỹ.e. pterea .ij. Et ideo cum appellatio interposita fuerit ante diem conditionis: imo cum appellatio ꝓcessit sniaz: nõ debuit postea nec potuit ferre nec exequi sentẽtiam interdicti. Potest tamen dici: ꝙ quãtuz cunqz purum sit interdictum: potest suspendi: ⁊ in hoc differt ab excõicatione: sicut effectus originalis peccati suspenditur lz ipsum originale maneat de conse. di. iiij. c.ij. sicut executio dignitatis alicuius suspenditur. xv.q.viij. siquis presbyter. sicut effectꝰ acceptilationis suspenditur: lz non ipsa acceptilatio. vt. ff. de do. iter vi. ⁊ vxo. cũ hic status. §. sin autẽ. vñ si relaxatũ est iuterdictũ ad tpus: ipz tamẽ manet. ff. de ꝑcario. lz si manẽte. nec ẽ opus vt iterũ renouetur. xxvj.q.vj. qui recedũt. ⁊ .C. de cur. fur. cũ alijs. ⁊ in casu isto si appellaẽ nõ suspendiẽ iterdictũ. vt dictũ ẽ .ỹ.e. ad hec quoniam Sz lr̃a sequẽs cũ interiz. ⁊c. ꝯdicit expresse. vnđ si tẽpore suspensiõis appelleẽ: nõ dz postea exeq iterdictuz vt hic dicit: dũmodo ap. appellatio sit legitima. Contrarium tamen dixerunt lau. vi. ⁊ tã. vt dictum est. ỹ.e. ad hec. quoniam. Sed ista littera obstat eis. Sz qđ hic dicit intelligitur qñ iterdictuz positũ fuit in diẽ vel sub cõditõe. effectꝰ võ excõicatõis suspẽdi nõ põt q2 ꝯscito qs est excõicatusꝰ: ẽ mẽbrũ diaboli: ⁊ ẽ priuatus sacramẽtis ⁊ cõione fideliũ. vnđ ad hoc vt efficiaẽ mẽbrũ dei: necessaria ẽ absolutio. xj.q.iij. excellentissimꝰ. papa tñ nõ posset effectũ suspendere. j. de sen. ex. si vere. q2 de nulla snia facit aliquaz iij.q.vj. hoc quippe. maius eñi ẽ de nihilo aliqđ facere qz de aliquo aliud vel nihil: de con. di. ij. reuera. ver. fi. in ver. sermo igitur xp̃i. q potuit facere ex nihilo quod nõ erat ⁊c. io.

g ¶ Exequendam. q2 appellatione iterposita nihil est inouãdum. ij.q.vj. appellatione. ff. nihil inoua. l. vna. Ex hec patet ꝙ iudex post appellationẽ diffinitiuã sniam non debet executioni mandare: alioquin restituatur possessio appellanti: ante qz de appellatiõe cognoscaẽ. ỹ. de iureiu. veniẽtes. ⁊ idez dicit hic inferiꝰ: ꝙ appellatione interposita nihil debet inouari.

h ¶ Perturbare. q ꝑturbat diuz offm̃: siñ pẽa excõicatõis ꝑt eijci đ ecclĩa. j. đ sen. ex. veniẽs. ⁊ .c. cũ volũtate. §. sigs vero.

i ¶ Deferendum. primo non detulit: sed denunciauit interdictum nullum: vt .ỹ. dicitur: postea detulit quo ad processum principalis cause ⁊ apostolos concessit: vt hic dicit. tã.

k ¶ Principale. captio presbyteri fuit negocium principale: accessoria fuerunt interdictum ⁊ eius obseruatio: ⁊ sic patet: ꝙ idem iuris debet esse in accessorio quod in principali. ỹ. đ offi. dele. preterea. ⁊ .c. prudentiam. ad fi. ⁊ de iurisdi. om. iu. l. ij. ff. de re. iuris. cum principalis. ⁊ .ỹ.c. proxi. ỽ. nos igitur.

l ¶ Post appellatõez. hꝰ ĩ appellationem dicit legitiaz. ⁊ tñ sez

---

dorẽ ñ ecclĩa cessaretur. Post modũ võ cum die appella. ꝑfixo cõparuissent partes corã officiali curie senoneñ. decanus allegans: ꝙ ap. epo interposite ideo non duxerat deferendũ qm̃ ꝑsbyter supradictꝰ[a] adhuc in vinculis tenebatur ad nos vocẽ ap. emisit. officialis aũt iudicauit irritũ[b] interdictum a decano post ap. epi ꝓmulgatũ ⁊ ĩfra. Quia vero idem eps diuersos[c] modos exꝑssit ꝓm quos decano paratꝰ fuerit super captiõe presbyteri iusticiã exhibere: ad metropol. sedẽ appellãs decanꝰ nõ potuit post hoc ferre sniam interdicti: ⁊ ideo sniam ipsã ab eo post appellationẽ legitie[d] ꝓmulgatã irritã decernimus ⁊ inanẽ: non obstante ꝙ decanus ad excusationẽ suã quasi variãdo[e] ꝓposuit: ꝙ priusqz epus appllasset sniam tulerat. cuius effectũ ad tempꝰ duxerat suspendendũ[f]. cum interim ap. iterposita proce dẽ nõ debuerit ad sniam exequendam[g] officialis processum qui post ap. huiusmõi sniaz iterdicti irritã ⁊ ianẽ decreuit temerariũ iudicãs: cũ ap. ad nos interposita nil debuit innouari. ¶ Preterea lz excõicatiõis snia in decanũ ꝑ epz ꝓmulgata rite lata prima facie videreẽ: cũ per dictũ officialẽ eẽt ꝓhibitũ. ne seruareẽ in ecclĩa iterdictũ. ⁊ decanꝰ ne clebrareẽ in ecclĩa ꝓhibẽdo diuinũ videreẽ officiuz perturbare[h] qui tñ per ap. ad nos iterpositã ex parte decani. cui etiã officialis duxerat deferendum[i] apostolos concedendo nõ solum principale[k] negociuz. sz accessoria ẽt ad nostrũ referebantur examen. eandem sententiaz post[l] appel. promulgatam decernimus viribus caruisse. Verum licet archiepiscopus post appel. predictam de qua sibi per officialis litteras inotuerat. đcanũ denũciauerit euitãdũ senonen. tm̃ canonicos q saniori ducti ꝯsili communicauerunt eidem. vt

decani fuit minus legitimũ.ſi.j.de cõceſ.pben. ↄſtitut⁹ ẽſtiꝫ ad ptem deciſam. ⁊ ſic v̄z: ꝙ appellatio minus legitĩa ipedit effectũ excõicatõis: ħ ſatis potuit eē: vt factũ decani fuiſſꝫ mi n⁹ legitimũ: ⁊ tñ d̄can⁹ ex alia cã poſtea potuit legitie appellaꝝ

a Quã denũciatiõi. hic v̄z: ꝙ in dubio magis ſtetur appel lationi q̃ꝫ denũciatoni ex cõicatiõis ⁊ q̃ꝫ ipi ſnie cũ tamẽ poti⁹ preſumendũ ſit pro ſnia q̃ꝫ ꝓ appella tõe: q₂ appellãs teneꝝ ꝓ bare ſniaꝫ iiuſtã: vt.s̄.eo. cũ eccl̃ia.⁊ eſt ſi.ff.de mi. no.mior.xxv.an.in ſi.io Credo: ꝙ cũ dubitaꝝ an teneat appellatio: potius vitãd⁹ ẽ q̃ꝫ i dubio ei cõi cãd.ar.j.d̄ cle.ex.mi.illõ

b Et noſtrũ. hec de cre.ẽ ps illi⁹ quaꝫ hẽs.j.vt ec.bñ.vt noſtrũ ⁊ ꝑ illam intellige iſtam.

c Reuocauimus. ⁊ ita q̇cq̇d poſtea factũ fuit ñ tenuit: ⁊ ita traditio ſigil li poſtea facta nõ valuit tanq̃ꝫ a nõ ſuo iudice. ſi. s̄.vt lite.pẽ.eccleſia ſãcte marie.s̄.d̄ offi.le.lꝫ.⁊.s̄. de poſtulando bone.

d Cũ plus ſic ipſo ſcõ negat aliq̇s clericatũ.j.de ſen.excom.ↄtingit.⁊.j.d̄ vi.⁊ ho.cle.c.vlti.⁊ plus ẽ reuocare negociũ ad ſe q̃ꝫ ſit appellare ꝫ poſt ap pellationẽ nihil eſt ino uãdũ.s̄.c.proxi.⁊.c.bone. ergo multo forti⁹ poſtq̃ꝫ ſupior ad ſe negociuꝫ re uocat: iferior nihil faceꝝ poteſt.ij.q.j.nomẽ ⁊ ſi iu dex dicat ſe velle referre negociũ ſupiori: ſtatĩꝫ te neꝝ ꝑtib⁹ tradẽ acta.j.e. ſtimaſti.ſi ꝑtes ħ approbauerit.C.d̄ rela.l.ij.ſi.s̄.e.dilecti.vbi

ap.ad nos iterpoſite magiſ q̃ denũciatiõi ab archiepõ facte d̄ferẽt: iculpabiles iudicam⁹

r dẽ mediolaneñ.archiepõ.

Et noſtruꝫ prodeat de vultu dei: iudiciũ ⁊.j. Judicibus dedimus i manda tiſ: vt ſi poſt ſcõm mandatũ ꝑ qd̄ totius cognitionẽ negocij ad noſtꝝ iudiciũ reuocauim⁹ traditioneꝫ ſigilli dicto.h.a te cognoſcerẽt eẽ factã: eã decer nerẽt irritã ⁊ ianẽ inbibentes illi ne q̃uolibet eo vti p̄ſumẽt cũ plus ſit rom.pon.ad ſe ali qd̄ reuocaꝝ negociũ q̃ quẽq̃ ad eũ ſuper aliquo negocio ꝓ uocare.

ſ dẽ abbati ſancti fe licis ⁊.g.canoñ bonoñ.

Oblate nobis veſtre litte re ↄtinebãt: ꝙ cũ quidã iudices: q̇bus cã q̃ iter ſãbĩ.⁊ rinocoĩ.plebes v̄tebaꝝ.fuerat ab apo.ſed cõmiſſa pro plebe ſãbrieñ ſniam ꝓtuliſſet.ac ꝓ curatores plebis de riocoĩ.ad nos fueritſine termino appel latũ: nec delatuꝫ appella.fuiſ ſet nec ad ꝓſecutionẽ ipſi⁹ ter min⁹ a iudicib⁹ ꝑtib⁹ aſſigna tus pleban⁹ de ſãbro.ſup obſ uatõe p̄dicte ſnie: ſicut rõabi liter lata erat, nr̃as ad vos lit teras ⁊ alia ꝑs aliaſ cõmiſſio nis lr̃as a nobis, ſuꝑ ifirmãda eadẽ poſtmõꝫ ad alioſ iudiceſ ipetrauit nulla i poſteriorib⁹ lr̃is d̄ priorib⁹ habita mẽtiõe vñ in dubitatõe reuocato: an poſteriores iudices vel vos d̄ illa debeatis cognoſcere nos ſuꝑ hoc cõſulere voluiſtis: ⁊ i fra. Lꝫ igitur appellãti legitie a ſnia idulgeaꝝ ãnus a lege: aut ex iuſta cã biẽniũ ad ap.i tpo.ꝓſequẽdũꝫ q₂ tamen h⁹ i termin⁹ põt reſtrigi nõ ſolũ a ꝓuocãte vex ẽt a iudice a cu ius ſnia ꝓuocaꝝ: cũ id̄ ſit cõſti tutũ: nõ vt termin⁹ ip̃e ꝑueni ri nõ poſſit ſꝫ ne valeat proro gari credim⁹ diſtiguẽdũ in q̃ cãu lr̃e ipetranꝝ: ⁊ q̇dẽ qñ cer tus termin⁹ ab appellãte vł a iudice ap.p̄ſigiꝝ: pſequẽd: ſi eo tacito appellatus litteras inpetrauerit huiuſmõi littere tanquam tacita veritate ſur repte obtinere non debent aliquam firmitatem. Si

m Periculũ.ne eccl̃ia i ſpũalib⁹ vel tpalib⁹ ex mo ra detrimẽtũ icurrat i quo caſu poſſꝫ ẽt ſiꝫ.ñ ↄte.ꝓce di.s̄.vt lit.non.conte.qm.§.j.ar.s̄.e.conſtitutis.

n Prioribus.hoc itellige dũ tñ priores lr̃e d̄ alti⁹ ꝑtis appellatiõe fecerit mẽtionẽ: alѕ nõ valerẽt vitate tacita ipetrate.j.d̄ ↄfir.bone.⁊.s̄.d̄ re ſcrip.ex parte.

o Per tuas.liq̃ bit.nõ q̃ſi iu dici nõ liq̃t de cã: dꝫ ↄſtituere preſẽ tẽ poſſeſſoreꝫ: nec audireꝝ aduerſa ri⁹: niſi de ꝓprieta te.vt.C.quõ ⁊ q̃ñ iudex cõſentaneũ vel ſi liq̃t ꝓcedat ad diffinitiuã ſniã ⁊ hoc itellige i cãu altero iſti⁹ decre. cũ fuit appellatuꝫ teſtibus publicatĩꝫ añ ſniam: vt.s̄.de do.⁊ ↄtu.ꝑut.vbi d̄ hac mã plene d̄ꝝ ↄtẽ ſi poſſeſſorẽ ꝑ ſens ⁊ actor abſñs: tũc ſiue lis ſit ↄte. ſiue ñ põt dari diſ finitiua ſnia: ſi cõ ſtet d̄ meritis cãe: ⁊ ſic itelligiꝝ.s̄.de do.⁊ ↄtu.cãꝫ.⁊ ſic ꝑt ẽt itelligi.s̄.de reſti.ſpo.audita.⁊ C.quõ.⁊ qñ iudex auc.qui ſemel.ħ ſi nõ liq̃t ei de cã: ab ſoluet reũ ab obſ uatõe iudicij ⁊ in expenſis condẽna bit ſibi actorẽ.C.d̄ iudi.ꝓperandũ.§.

⁊ ſiq̇dẽ.nec obſtat qd̄ diciꝝ actore ñ ꝓbãte re⁹ ⁊ ſi ni. h.l pſtiterit obtlebit.vj.q.vl.actor.⁊.j.vt ec.bñ.vt nr̃ꝫ ⁊.s̄.d̄ cã poſ.⁊ ꝓprie.cũ eccl̃ia illa reg̃la locũ hꝫ ãbo ſẽ pñtes: ſed i alio caſu iſti⁹ d̄cre.cũ appellaꝝ a ſnia dꝫ il lam cõfirmare vel infirmare.ij.q.vj.in ſi. Sed ponẽ ꝙ iudices priores qui tulerũt ſniam condẽnatiõis credi derunt actorem bene probaſſe intentionem ſuam: cũ in veritate nõ ꝓbaſſet: i cã appellatiõis altera ꝑs q̃ ap pellauit ẽ abſñs ꝑ ↄtumaciaꝫ: vt ibi dicit: ⁊ ille ꝓ quo lata ẽ ſnia ẽ pñs iudicibus ↄſtat: ꝙ pñs nõ ꝓbauit: vñ ſniaꝫ ↄfirmare ñ põt.credo ꝙ caſſãda ſit ſnia: ⁊ q₂ ille reus ſit ↄtumax: adiudicabũt pñti poſſeſſionẽ reſerua ta q̄one ꝓprietatis abñti ſicẽ facerent ante ſententiam vel dic ꝙ ſufficit tantum infirmare ſniaꝫ cõdemnãdo abſentem in expenſis.ij.q.vi.§.appellatore.b.

e Oblate.biẽniũ.s̄.e.cũ ſit romana.⁊.c.ↄſtitut⁹.(de hoc.b.

f A prouocante.s̄.e.perſonas.

g Prorogari.niſi ex iuſta cã.s̄.e.ex rõe.⁊.c.cũ ſit rõana.⁊ h

h Appellat⁹.idẽ ẽ d̄ appellãte.s̄.e.ex iſinuatõe.⁊.s̄.e.ſepe.

i Pars appellata.ꝑs appellata nõ poteſt ꝑuenire terminũ legalẽ: niſi ħm ꝙ hic dĩ.⁊.ij.q.vj.§.appellatore.terminũ vero ſtatutũ ab hoĩe neutra ꝑs põt preuenire.j.e.ſepe.ꝑs appellãs j.terminũ legalẽ qñcũq̃ꝫ põt ⁊ ſi vult põt lr̃as impetrare: cuꝫ in eius fauorem ãnus concedatur eidẽ.j.de confir.bone. Iteꝫ ⁊ illud ſcias: q₂ j.terminum legalem dꝫ cã appellatiõis eẽ ter minata.nec põt vltra ꝓtẽdi.ij.q.vij.ei q appellat.⁊.C.d̄ tẽ.ap. l.vl.§.vl.⁊.l.neꝗ.niſi ex iuſta cã ꝓrogeꝝ.s̄.e.cũ.ſit.⁊.c.ↄſtitut⁹

k Precurrat.⁊ ſic nemo dꝫ ꝑueire diligẽtiã alti⁹ cã (⁊ hec. ꝑtioſe.ſi.xvj.q.iij.placuit.⁊.ff.ad tertul.l.ij.§.ſi mater.q.

l Proſequi ẽt altera ꝑte abſñte: ea tñ prius citata: vt ħ pꝫ.⁊ ij.q.vj.§.appellatore.⁊.s̄.de ſen.⁊ re iudi.cũ bertoldus.⁊.C. de temp.ap.l.vlt.§ illud etiam ⁊ eſt expreſſum j.eo.c. prorſo.

p Quod obit⁹ d̄feraꝝ.ſi.C.ꝓuo.ñ ẽ nec.oẽꝫ honorẽ ⁊ ſic ẽ ar.ꝙ iudices honorãdi ſt ꝑꝑ ſuã dignitatẽ

q Corã idoneo ħ iõ dicit: q₂ ſi ↄueiaꝝ corã nõ ſuo in

dice nõ obstet ei:q2 d3 allegare ꝑuilegiũ fori nec ꝑiudi
catur ei ꝙ facit corã eo.ꝫ.d iudi.at si clerici.⁊.ꝫ.d fo.cõ
pe.si diligẽti.⁊.c.significasti.⁊ ẽ ar.ad qõnez:vtrũ iter
ruptio facta sit ꝑ lit.ꝯtes.corã nõ suo iudiceꝙ nõ sit in
terruptio facta.p3.C.ne de sta.defunc.si pater.

¶ Ante sniaz.nota
ꝙ dic an sniaz q d
appellatõe pꝰ sẽtẽ
tiã nihil statuit:q2
qd d vno dr d alio
negat.xxv.di.qĩs
⁊.ꝫ.d ꝑsũp.nõne:
qd ver cẽdo:⁊ idẽ
dr i decre.noua.c.
ti.cordi nob ẽ.Et
ita p3:ꝙ hodie idẽ
iuris ẽ i oibꝰ iudi
cibꝰ delegatĩ ⁊ sub
delegatis ⁊ ordia
rijs a qbꝰ nõ pt ap
pellari:nisi cã rõa
bili allegata scri
pta vel nõ scripta:
q2 dic corã idoneo
iudice:⁊ sic nõ h3
locũ hodie dcre il
la ff qõnũ.§.si vo
duo vbi dicit ꝙ si
dlegatꝰ aliq ꝯmittat
vices suas ab illo
posit appellari:lic3
cã sit appellatõe re
mota ꝯmissa:h q3
tũ ad alia bene t3.
Cũ g remota sit ap
pellatio an sniam
ipo iure:vt hic pro
bat qd operat re
motõ appellatõis
cũ papa semꝑ scri
bat appellatõe re
mota.io.dixit ꝙ re
motio appellatõis
h.hodie opat vt post sniam appellari n possit qn iudex
possit mãdare sniam executõi n obstãte appellatõe:nisi
hẽat cãm ꝓbabilẽ appellãdi:h si nõ ẽ remota appellatõ
tũc põt appellari pꝰ sniaz b3:ꝙ appellabat añ ꝯstitõez
istã.ꝫ.d of.dle.suꝑ eo.h h nõ ẽ ver.q2 de appellatõe pꝰ
sniam nihil statuit ꝑ istã ꝯstitutõez:vt dixi.Et io.ẽt nõ
ꝑsistit i hoc:imo dicit ꝙ si remota ẽ appellatõ nõ pt ap
pellari nisi i casibus exꝑssis a iure.ꝫ.e.pastoral.⁊ si nõ
ẽ remota tũc appellat quotiẽs h3 ꝓbabilẽ cãm appellã
di talẽ:q si esset ꝓbata ⁊c.qd põt dici ꝙ illud idẽ opat
hodie remotio appellationis cũ apponit i lrĩs:qd olim
opabat:q2 põt appellari i cãis tm exꝑssis a iure:l3 sit re
mota appellatio:⁊ nõ exꝑssis nõ posit appellari.ꝫ.e pa
storal.vbi notant gdã de illis casibꝰ:⁊ ita ꝑ remotõez
appellatõis nõ posset hodie appellari i casibꝰ n exꝑssis
h i alijs posset.Ex vi huiꝰ ꝯstitutõis põt appellari:vbi
cunq3 qs grauat.l3 grauamẽ nõ sit exꝑssũ i iure:⁊ q2
iniquũ erat ꝙ aliqs euident grauatꝰ nõ poss3 appellar
q hẽbat ꝓbabilem cãm appellãdi:cũ cãus ille nõ esset

[Qu]od si sit aliqs terminꝰ a iudice
vl ab appellãte ꝑfixus:ps ap
pellata ĩfra terminũ ꝯstitutum a
lege dũmõ nimiũ nõ ꝑcurrat
vt appellãtẽ i ꝯmissiõe ĩpetrã
da supplãtet ꝯmissiõis lrãs po
terit ĩpetrare quas auctẽ i ap.
cã legitime ꝓcedat:ita ꝙ si ap
pellãs voluẽit i cã ap.ꝓceder
oportebit eũ agẽ sb iudice sic
obtẽto:nisi posit eũ3 legitie re
cusare:ꝙ si agẽ noluẽit appel
latus põt nihilominꝰ ꝓsequi
cãm ipam:maxĩe si sentiat sibi
ex dilatõe ĩminere grauamen
supior quoq3 iudex si viderit
ex dilatõe ꝑiculũ iminet:põt
⁊ d3 neutro ꝓsequẽte ap.occu
rere vt ꝑiculũ euitet:puta si a
snia lata suꝑ ꝯfirmatõe alicuiꝰ
electi fuẽit ꝓuocatũ3 vt vtraq3
ps velit ẽt ad ãnũ ꝓsecutionẽ
ap.differre põt vtiq3.immo de
b3 supior iudex ad quẽ fuerat
appellatũ terminũ ꝓuide mode
rari:ne gregi dñico diu desit
cura pastoral.Ex his igit ꝯsul.
vrẽ noueritis ẽẽ rñsu3:ꝙ ꝑ po
steriores nõ derogat ꝑoribꝰ
legitie ĩpetratis:ꝑ qs ad cõfir
mãdã sniaz vl ĩfirmãdã ꝑuia
põt rõne ꝓcedi. [I]dem.

Per tuas lrãs reqsisti:vtr
si post latã sniaz vl saltez
pꝰ depositõẽs testium publica
tas fuerit ad sedẽ ap.ap.hi q
suꝑ hec delegant a nob:si al
tera ꝑtiũ cor se noluerit ꝯspe
ctibꝰ ꝑñtare:cã3 sibi delegatã
iudiciali posit calculo termina
re.Nos igit ꝯsul.t.talr rñde
mꝰ:ꝙ cũ lis sit suꝑ eodẽ nego
cio corã ꝑmis iudicibꝰ legitie
ꝯtestata:potuerũt iudices dle
gati eo q ꝯuenit se ꝑ ꝯtumaci
am absñtãte cu3 eis de meritis
cãe liqbitꝰ ꝯmissũ sibi negociũ
diffinire. [I]dẽ i ꝯcilio gñali.

Ut debitꝰ honor defera
turꝰ iudicibꝰ ⁊ litigato
ribꝰ ꝯsulat super laboribus ⁊
expensis:statuimus:vt siqs co
ram idoneo iudice cõuenerit
aduersarium:ille anteꝫ senten
tiam ad supiorem iudicẽ absq3
ratõabili causa nõ procuret:s3
coram illo suam iusticiam pro
sequatur non obstante si dicat:ꝙ ad superiorem iudi
cem nuncium destinauerit:

expressus i iure emanauit ista ꝯstitutio q cauet qcunq3 h3 pro
babilem cãm appellandi talẽ q si eẽt ꝓbata ⁊c.l3 illud graua
men nõ sit exꝑssum in iure possit appellare:⁊ ita hec ꝯstitutio
ad alia extendit q3 illa decre.pastoralis.quotiẽs.n. noua lex
ꝯstituit ad eas spẽs ꝑtinẽ nõ vr:qbus spãlr ipsa lege pena ad
dita ẽ.ff.d pe.sãctio legũ
⁊ ita ꝯstitutõ ista ꝑmitit
appellare:vbi remotio
appella.ꝓhibebat.Ergo
siue sit remota appellatõ
i lrĩs siue n idẽ iuris ẽ.si
n.nõ ẽ remota appellatõ
põt appellare vbicũq3 ꝑ
mitit appellatio ꝑ iura
spãlia:vt.ꝫ.e.postremo.
⁊.c.ex pte.⁊.c.significan
tibꝰ.⁊ nõ i oibꝰ ꝯsilibus
vbi exꝑmit i decre.ꝙ pos
sit appellari:⁊ beneficio
illiꝰ ꝯstõnis põt appella
ri i oibus alijs casibꝰ nõ
exꝑssis:vbi exꝑmit talis
cã:q si foret ꝓbata legiti
ma eẽt:l3 illa non sit scri
pta i iure.⁊ ita p3 ꝙ remo
tio appellatiõis quo ad
vitatem nihil operatur
sed potiꝰ appõit ad cau
telã:q2 plus timeri solet
qd spãliter ꝓhibet q3 qd
gñalr impat.xxiij.di.q3q3
⁊ ꝯsuetudo ẽ ecclie:⁊ ta3
i ꝑncipalibꝰ qõnibꝰ q3 in
icidẽtibꝰ remota ẽ appel
latio ꝑ istã ꝯstitutionem
⁊ corã quocunq3 iudice:
nisi cũ qs grauat in casi
bus exꝑssis vel nõ exꝑs
sis:⁊ sic papa remouet
id qd iã remotũ ẽ d iure
sic ꝯcedit papa qd d iur
cõi ꝯcessũ ẽ.ꝫ.de iureiu.
⁊ si xp̃s in si.

¶ Si dicat.⁊ si ꝓpterea appellauerit:eius appellatio non est
admittenda.ꝫ q.vi.§ eius qui.ff.de appel.reci.eius qui.⁊ sic
correcta sunt iura illa.ꝫ.e.meminimus.⁊.c.ad hoc sicut.⁊.ꝫ.d
offi.dele.cum causa.q2 non ꝓdest nuncium ꝑmisisse ad supe
riorem:nec prodest etiã habere litteras:quod plus est que nõ
dum sunt iudici ꝑsentate:vt hic dicit.Rõ huius ꝯstitutiõis
fuit.neqs sine cã declinet examen ordinarij iudicis:vt ꝓpriꝰ
honor dbitꝰ iudicibꝰ deferat.C.qñ ꝓuo.n ẽ neces.oẽ3 honorẽ.
vñ sic nõ põt declinari iudiciũ eiꝰ ꝑ ap.frustratoriã:sic nec ꝑ
missionẽ nũcij nõ itelligit ꝓuocasse facto vel vbo:cu3 cã non
dũ esset mota nec ꝯminata nec ad iudicẽ aliquo mõ ĩsinuata.
Añ licitũ est aduersario ad iudiciũ ꝓuocare ⁊ ius suũ ꝓsequi
corã ordinario:⁊ ita ꝑuenire aduersariũ:nec ꝓdest illi lrãs al
legare:si nõdũ sint iudici ꝑñtate:⁊ ita q si ꝑuenitꝰ os eũ corã or
dinario rñdẽ:q2 iudices illiꝰ nõ ꝑus dicũt iurisditõez recepis
se cũ effectu:nisi cũ eis lrẽ ꝑsentent.ꝫ.e.ff eo.ij.i si.sic cum qs
citat:si postea pẽdẽte citatõe mutauerit domiciliũ:quasi pre
uentus oportebit eum respondere.ꝫ.de foro competenti.c.pe
nul.sic ⁊ iste qui iam habebat litteras in arca sua preuentꝰ ẽ.

aut litteras impetrauerit ab eodem priusq̄ delegato[a] fuerint assignate[b]. Cum aūt ex rōnabili causa[c] putauerit appellandum coram eodem iudice tā ꝓbabili appellationis exposita tali videlicet que si forz ꝓbata deberet legitima reputari: superior de appellatione cognoscat. Et si minus ratiōabiliter[d] eum appellasse constiterit: illum ad inferiorez remittat: ꝛ in expensis[e] alteri parti condemnet. Alioquin[f] ipse ꝓcedet saluis constitutionibus de maioribus causis[g] ad sedē apostolicam referendis.

Idem in eodem.

Cum cessante[b] causa cesset effectus statuim[9]: vt siue iudex ordinarius siue delegatus aliquid cōminādo vł interloquendo protulerit quo executioni mandato alter litigantium grauaretur: ꝛ sano vsus consilio ab huiusmodi interlocutionis vel comminationis effectu destiterit: libere in cause cognitione ꝓcedat: non obstante si a tali cōminatione

Preterea cū ꝑ ꝓm rescriptū nō tollaꝛ iurisditio delegatarnisi d ea fiat mētio: multo fortius vꝛ ꝙ non tollaꝛ ordinaria nisi de ipa fiat mētio. facil[9]. n. tolliꝛ ex ordinaria. q̄ȝ ordinaria. iij. q. iij. §. ei aūt. Sup hoc dicas: ꝙ si iurisditio ordinaria iaȝ cepta ē ꝑ solā citationē: amodo nō pōt tolli. q̄ȝtū ad causā illā ꝑ litteras pape: nisi de hoc fiat mētio i rescripto: sicut et i delegata. Sed si ordiaria iurisditio nō ē cepta ꝑ citatōem: ꝓuenit bene ꝑ rescriptū ꝓut quotidie fit nec ē necesse fieri mētionem in rescripto de ordinaria: ꝛ hoc ideo vt dixit Jo. qꝛ ordinaria iurisditio generalis est: vñ tolliꝛ per spālem q̄ȝtū ad illam spēm q̄ delegatur. s. de rescrip. pastoralis ar. j. e. ti. c. i. ꝛ eoipo ꝙ papa sciens ꝯmittit cām: eā transfert a ptāte ordinarij. s. de offi. dele. pastoralis. §. pterea. Et tu dicas aliā rōnem meliorez cū. n. dñs papa non sit iudex ordinarius oium hoium: vt. ix. q. iij. cūcta pōt qlibet ipȝ adire ꝑ simplicē querelā re integra: ēt ipe pōt cognoscere vel delegare: nec ē necesse ꝙ faciat mētionē de iurisditiōe minoris. ꝛ ꝑ ap. itur ad ipsū sicut i legato ꝯtingit: de q̄ minus vꝛ. s. de offi. lega. i. Itē ꝛ hic corrigiꝛ istud. s. de rescrip. plerūqȝ: vt stat i gs possit aliū ꝓuenire hñtez priores litteras q̄ nō sūt iudici presentate: de hoc tñ dixi. s. de rescrip. c. i. ꝛ ita pȝ ꝙ ille q ꝓmo suas lras exhibet iudici siue ꝓuenit aliū i citatiōe faciēda ꝑ ordinariū vel ꝑ delegatū: ille obtinebit: ad hoc. s. de rescrip. capitulū sācte crucis. ꝛ ita nō refert q̄ sint ꝓme vel scđe re integra existente: ꝛ sic intelligiꝛ cōstitutio ista. re integra nō existente locuȝ habent alia iura in quibus caueꝛ ꝙ nō valet secūdū rescriptum: nisi faciat mentionem de primo.

a ¶ Delegato fuerit. ꝛ ita videꝛ ꝙ si ꝓme littere delegato sint assignate: non pōt ꝓueniri ab ordinario vel delegato ꝑ secundas: nisi fiat mentio de ꝓmis. Sed qd si non ꝓcedāt ꝓmi iudices: nunqd valebunt secunde. vel q̄ȝdiu debent expectare secūdi si nō possunt ꝓmi ꝓcedere ipediti iusta de cā. pōt dici: ꝙ i hoc cāu locum habeat decre. illa plerūqȝ. s. de rescrip. vt si non ꝓcedant ꝓmi iusta cā cessante valeant secūde: sed si nō curant ꝓcedere tūc moneanꝛ ꝑ ordinariū: vel ꝑ secūduȝ delegatū: vt ꝓcedant ifra terminum cōpetentem: qꝛ vn[9] iudex ꝓpter negligētiam amittit iurisditionem: alter postea ꝓcedit in cā. s. de offi. ordi. significauit. ꝛ. s. de of. delega. prudētiā in fi. ꝛ. s. de fo. ꝯpe. lȝ. ꝛ. c. ex tenore. ne de dolo ꝛ malicia ps altera ꝯmodū ꝯsequaꝛ: qꝛ dignū ē: vt ꝓpter negligentiam siue dolū ꝑdant iurisditionē. Ista notula itelligiꝛ cum ꝓme littere sunt iudici ꝓsentate nulla citatione facta ꝑ eas: sed nō ē curandum de his q̄ i illa dicunꝛ: qꝛ littera ista ꝓusq̄ȝ ꝛc. dȝ itelligi ꝓut dꝛ in sequenti notula q̄ icipit: ſȝ nūqd ꝛ i fi. illi[9] notule ꝛ si ꝓpterea. qꝛ ñ dꝛ ꝓuēta iurisditō ꝑ solā ꝓsētatōez: lȝ lra ista hȝ inuat

b ¶ Assignare. Sed nūqd sola ꝓsentatio lraꝝ siue assignatio sufficit: vt non possit ꝓueniri ab ordinario siue alio delegato ex hac littera videꝛ ꝙ sic. Sed ꝯ potius videꝛ ꝙ sola ꝓsentatio siue assignatio nō sufficiat: qm̄ video ꝙ si duo sint ordinarij: possum aduersariū meū ꝓuenire corā altero quē voluero eligere: nō obstante si aduersarius dicat ꝙ volebat ꝛ d liberauerat me ꝯuenire corā alio: cum quo tractauerat nisi ipsius citatio ꝓuenisset: ꝛ idem credo i legatis siue delegatis siue in delegato ꝛ ordinario re itegra. Rē intelligo itegrā añ citatōez: ꝑ quā iurisditio ꝑpetuata est ꝛ non ꝑ ꝓñtatōem. s. de offi. dele. gratū. vñ qđ dicit prius ꝛc. supplēdū ē. m. rie qꝛ idem est post ꝓsentatōem ꝛ añ citationez: nisi aliud viderez: ꝛ hȝ dꝛ in fi. illi[9] no. ꝛ si ꝓpterea ꝑ solā presentationē vel aditōem ordinarij nł la ēt facta citatiōe non est ꝓuent[9] aduersarius: sed per citatōem ꝓuentus ē. s. d fo. ꝯpe. c. vlt. ꝛ ꝑ solam citatōez iurisditio ꝑpetuaꝛ ꝛ nō ꝑ solā ꝓsentatōez. ſȝ si alibi iueneris vbi dicatur ꝙ sola presentatio sufficiat reducas illa ad id quod hic dicitur. b.

c ¶ Ex rōnabili cā. Colligiꝛ euidenꝛ ex hac lra: ꝙ semꝑ sit cā appellatōis talis: q̄ si esset ꝓbata legitima esset ꝓponēda ē corā iudice a quo appellaꝛ: ꝛ. j. e. cū caȝ. in fi. vbi dꝛ de hoc. Sed pōt q̄ri q̄ cā dicaꝛ ꝓbabilis: vtrū illa q̄ vꝛ iudici vel alijs. Uꝛ ꝙ hȝ nō sit referēdū ad opionē iudicis. j. d sen. excom. sacro. sicut nec ad opinionē iudicis referꝛ qd dicaꝛ manifestū: ſȝ ad ipaȝ rei ꝟitatē. j. d ꝟ. si. cū oli. ad id facit. iij. q. vij. iudicet. Sentētiabit n. iudex i hoc ꝓȝ qđ sibi videꝛ: habita tñ collatōe sapiētū si nō ē certus. ar. ff. de arbi. qualē. ꝛ iudex estimabit ex opiniōe animi sui ea q̄ ꝓponūꝛ. ar. iiij. q. iij. §. itē sepe fit. Si vero iudex dubius remāet: qꝛ iudex nō pōt certificari an sit ꝓbabilis vel nō: i tali dubio deferat appellatiōi. j. de sen. excō. sacro. ad fi. qcūqȝ. n. appellat a grauamine siue in iudicio siue ex: cāȝ rōabilē dȝ allegare i scriptis ꝓȝ tenorē ꝯstitutionis. Inno. iiij. j. e. cordi nobis: al's reputabitur nō appellās: vt ibi dicitur ber.

d ¶ Rōnabiliter. qꝛ cām quā ꝓposuit i appellādo: nō fuit ꝓbabilis: vt ex euentu cāe apparet. Quid aūt debeat ꝓbare appellās i cā appellatōis: dꝛ. j. e. interposita vbi de hȝ. Sȝ qualr remittiꝛ ad illū a quo appellauit: cū hēat eū suspectū. s. e. ad hec. ſȝ nō pōt dicē illū suspectū cū ex ꝓpria culpa ꝓcesserit illa suspitio: sicut ille q nō ꝓsequtur appellationē. s. e. personas. ꝛ. c. cū sit romana.

e ¶ In expēsis. Hoc generaliter obtiet: ꝙ q deficit i appellatōe puniꝛ i expēsis. s. de test. significauerūt d expēsis istis plene dꝛ. s. de do. ꝛ cōtu. finē. ꝛ. s. d rscrip. c. vl.

f ¶ Alioqn. hic pȝ: ꝙ si iudex appellatōi ꝓnūciat appellatōez tenere ꝙ ꝑ hoc nō expirat eius offm̄ sed icipiet postea cognoscere de cā ꝓncipali. C. de reb[9] creditis generaliter. §. sin aūt. ꝛ i auc. de sāc. epis. §. siqs ꝯ aliquē in ꝓma colū. coll. ix. Dicas ꝙ hȝ locū hȝ qñ appellaꝛ a grauamine añ sniaȝ: qꝛ tūc iudex daꝛ q̄si sub ꝯditiōe quo ad ꝓncipalē cām: vñ ꝓmo cognoscit de grauamine: ꝛ si

inueniat legitimã appellationẽ:tũc ꝓnũciat legitie appellatum fuisse:ꝛ postea ꝓcedit sup principali:si male appellauerit,ꝓnunciabit male appellatuꝫ:ꝛ remittet ptes ad priores iudices in expensis appellantem cõdẽnãdo:vt hic dicitur:ꝛ sub hac forma semper rescribit quando appellat a grauamine. Si vero appellatur a snia diffinitiua:tũc iudex dꝫ cognoscere de meritis cause ꝛ videre an beñ vel male sit iudicatum. Et si bene sit iudicatũ cõfirmabit sniam vel cassabit. si male iudicatum fuit:vt.ij.q.vi.in fi.ꝛ.C.de ap.eos i qbus dr ꝙ iudex tm̃ ꝓnunciare dꝫ sniam iustã vel iniustam. Si vero plura capitula sint in snia siue plures articuli:iudex ꝓ pte potest confirmare:ꝛ ꝓ parte cassare:ꝛ reformare sẽtentiam secũdũ ꝙ iustum fuerit.j.de testamen.rainutius ꝛ.c.rainaldus.

g ¶ Causis.ille.n.semper sunt referende ad sedem apostolicaꝫ.j.de bap.maiores. Que dicant maiores cause no.s.de offi.lega.ꝙ translationem.

h ¶ Uꝫ cessãte.cõminãdo. Ur̃ g̃ ꝙ si iudex ꝯminatoria ꝟba pferat pti:ꝙ ex hꝫ possit appellari:nisi de hoc satisfaciat iudex:qd̃ tñ nõ ẽ vex:qꝛ ex offõ suo cõminari dꝫ.ff.d iudi.i pẽptorio.ꝛ.s.d resti.i itegrũ.tum ex lris i fi.nec ẽt dꝫ stati qs moueri ꝓpr̃ asperitatẽ ꝟboꝝ s.d rescrip.siquãdo. Sꝫ qualiter iudex põt mutare ꝯsilium suum i alterius iiuriaꝫ ꝯ regulam istam .ff.de re.iur.nemo.sed certe eodem modo quo appellans potest mutare ꝯsilium:vt.ij.q.vi.sigs libellos:sic ꝛ iudex:ꝛ intellige si appellans adhuc non fecit sumptus ad ꝓseqñdam appellatõeꝫ.ff.de ꝯdi.ob.cau.dat.si pecuniam in pn.sed si sumptꝰ vellet reficere.põt adhuc reuocare grauamen:qꝛ iam non iterest illius.j.e.iterposita.§.ij.sed nunquid iudex post decem dies põt mutare suaꝫ interlocutoriam.videtur ꝙ non:qꝛ transit in rem iudicatã sicut ẽt diffinitiua.s.de elec.cum dilecti.ꝛ.s.de testi.significauerunt ad fi.Ar.ꝯ.ff.de re iudi ꝙ iussit. Potest dici ꝙ lꝫ transeat i rem iudicatam quo ad hoc ꝙ post decem dies nõ possit appellari:non tñ quo ad iudicẽ qn possit reuocare suã iterlocutoriaꝫ:qꝛ ꝛ appellãs pꝰ decem dies possit renunciare appellatõi:qꝛ ipo facto renunciat quis:eo ꝙ non ꝓsequit ipam.s.e.personas. Aduertat tamen qualiter corrigat suam sniam siue errorem:qꝛ si ita dicat. Ego reuoco sniaꝫ meaꝫ siue corrigo errorẽ meum:sic fatet se errasse ꝛ sic ille habuit ꝓbabileꝫ cãꝫ appellãdi:ꝛ sic videt ꝙ iurisditio ab illo trãslata sit:ꝛ sic canon nõ potest sibi reddere iurisditionẽ

vel interlocutiõe fuerit appellatum dummodo nõ sit ex alia causa legitima suspectus ne ꝓcessus negocij friuolis occasionibus retardetur. I dẽ. in eodem.

CUm speciali sit prohibitione[i] ꝓuisum:nequis in aliquem excommunicationis sententiam:nisi cõpetenti[k] cõmonitione p̃missa ꝓmulgare p̃sumat:volẽtes ẽt ꝓuideri ne forte commonitus frustatorie recusationis vel appellatiõis obtentu mouentis possit declinare examen statuimus vt si allegauerit se iudicem habere suspectum:coram eodem[l] causam iuste suspitionis[m] assignet ꝛ ipse cum aduersario:vel si forte aduersarium non habeat:cum iudice[n] arbitros communiter eligat:aut si cõmuniter cõuenire non possint:absqꝫ malicia:ipse vnum ꝛ ille alium eligat.q de suspitionis cã cognoscant:ꝛ si nequiuerit in vnam concordare sententiam aduocẽt tertiuꝫ[o]:vt qd̃ duo ex ipsis decreuerint:robur obtineat firmitatis.sciantqꝫ se ad id fideliter exequendum ex iniuncto a nobis in virtute obedientie sub obtestatione diuini iudicij districto p̃cepto[p] teneri. Cã ꝟo suspitionis legitia corã ipsis ifra ꝯpetẽtẽ tminũ[q] non probata sua iurisditione

cum fateat cãm a se trãslataꝫ.cum alius ergo dicat non credere grauasse:sed si grauaui te in aliquo illud reuoco.argumẽ.colligit ex hac decre.ꝙ iterlocutoria non transeat in rem iudicatã.sed verum est ꝙ non transit vt dictum est:quin iudex illã bene posset reuocare re integra.sed q̃tum ad illum contra quem lata est sententia si non appellet infra decem dies bene trãsit:ꝛ sibi imputetur ꝙ non appellauit:qꝛ sententie acquieuisse videtur arg.s.ti.pri.ꝙ ad consultationem.Jo. Item hic est ar.ꝙ actio semel extincta reuiuiscit.argu.ff.de bo.pos.ꝯm tabulas.l.penul.§.qui testamento.ꝛ ẽ contra illud d conse.di.iiij.queris.ꝛ.ff.d solu.q res §.aream:sed hoc est beneficio huius constitutõnis:ꝛ qꝛ iudicis ẽ corrigere qd̃ minus legitime fecerit.j.de accu.qualit ꝛ quando.alia iura plura hoc dicunt.

i ¶ Uꝫ spãli.ꝓhibitione quã habes.j.de sen.excõ.sacro.

k ¶ Competẽti.tria.s.vt xvi.q.iij.oẽs decime.xvij.q.iiij.de presbyterorũ.ꝛ.xxiiij.q.iij.de illicita.

l ¶ Coram eodem.s.eo.secundo.

m ¶ Juste suspitõis:qd si dubitet an sit iusta:qꝛ nõ ẽ in iure expressa:ꝛ alis dubitaret rñdeo arbitri electi d hoc cognoscãt pmo:an sit iusta:qꝛ omnia que ad hunc articulũ ptinẽt:ad arbitros pertinent s.de offi delega.c.suspitionis.

n ¶ Cum iudice.hoc itellige quando iudex ordinarius procedit ex officio suo ꝯ aliquem ad famã vel clamoreꝫ.j.de accu.qualr ꝛ quando.ꝛ sic loquit ista ꝯstitutio i ordinario:vt bene declarãt sequẽtia:aliter itelligi nõ põt:ꝛ ita tã i ordinario iudicio qꝫ extraordinario.s.ingrendo põt iudex recusari.

o ¶ Tertiũ.sub hac forma non posset ꝯpromitti in duos:vt si dissentiãt tertiũ eligant.s.de arbi.innotuit.ꝛ.ff.de arbi.item si vnus.§.si in duos.sed si in duos simpliciter ꝯpromittat:si dissentiunt ptor eos cogere dꝫ:vt ꝯcordent vel tertium assumãt ff.de arbi.item si vnus.§.pncipaliter.ꝛ.s.de offi.dele.suspitionis.§.i.item ar.ꝙ arbiter q̃tum ad hunc cãum posset egredi fines iniunctos:quod vex ẽ auctoritate hꝰ ꝯstitutiõis:als nõ põt.s.de arbi.cũ dilectꝰ.ff.de arbi.si distinguemꝰ.§.vlti.

p ¶ Districto p̃cepto.ꝛ sic videt:ꝙ idem faciat p̃ceptum canonis:qd̃ facit preceptum iudicis:vt beneficio huius canõis teneant ꝯcordare.vel alium eligere:sꝫ qꝛ canon iste penã istam non iponit:iudex recusatos ꝯpellat illos.ꝛ penã eis iponat si nõ ꝯcordẽt.s.de offi.dele.suspitionis i fi.que sit ptãs istoꝝ arbitroꝝ:dr.s.de offi.dele.c.suspitionis in fi.

q ¶ Terminum.ab ipo iudice pfigẽdũ ifra quẽ arbitri suspitionis negociuꝫ terminare ꝓcurent.j.e.ti.legitima.in concili.lugd.que corrigit illam suspitionis.in hoc tñ:ꝛ merito iudex recusatus arbitris iterum terminum prefigere debꝫ:ifra quẽ cãm suspitõis determinent:sicut iudex a quo appellatur põt ꝛ dꝫ pfigere terminum appellanti:ifra quem cãm appellatis

nis ꝓsequat:aliogn i cā ꝓcedet.vt in.§.fe.z.ꝫ.e.fepe.z eadem rō est i vtroqȝ casu.s.ne ꝑtextu friuole appellationis vel recu sationis negocium ꝓrogeť:iō decre.illa suspitionis corrigitur ꝗtum ad hunc articulum.b.

a ¶ De recusatoris.nota ergo ꝙ hec ꝯstitutio loquitur i ordi nario:qđ ex eo probať ꝙ iudex recusatus ꝯmittit alij negocium illud: qđ nō pōt facere delegatus inito recusatore.ꝫ.e.fe cūdo.Imo statim suspen sa ē potestas ipsi⁹:vt ibi dictū ē ꝗ loquiť i delega to tm̄.sic.ꝫ.de fo.cōpe.si gs ꝯ clericū.z.xi.q.i.per uenit.z.ꝫ.e.ad hec.z.j. vbi ordinarius recusat⁹ ꝯmittit alij cām ꝓbata ꝓ mo suspitōe ſm tenorem huius ꝯstitutionis.Sed ꝯ.ꝫ.de fo.ꝯpe.lȝ:vbi or dinarius recusat⁹ nō cō mittit negociū:imo ibi re curriť ad alium iudicem sed illa loquiť ſm cōsue tudinē loci:cū vacat im pium:nec cōtinet ius cō mune z sic pȝ ex hac cō stitutōe ꝙ ordinari⁹ pōt recusari:z cā suspitionis ꝓbanda ē coraȝ arbitris z ſm determinationē isti us itellige iura ꝓdicta:q loquūť de recusatiōe or diarij.Nota ꝙ hec clau sula de recussatoris assensu:ſȝ io.si determiet totalē difficultaȝ ꝯmittat negociū vel ad supiorē remittat:i optōe recusator⁹s ē:an velit negociū ꝯmitti an ad supiorē referri.Et dicit Jo.ꝙ itellect⁹ iste ꝓbabilis ē.Si determiat ꝓmā ꝑtē tm̄ tūc lr̄a vult ꝙ ſȝ volūtatē recusatoris eligēda sit ꝑsona cui ꝯmittat nego ciū:dū tm̄ nō sit suspect.2.itellect⁹ iste nō vr̄ ꝓbabilis imo ipro babilis iniquū.n.eēt ꝙ actor ad volūtatē ipsi⁹ rei ipȝ ꝯueniat nā ꝓ modica cā quādoqȝ traheret eū ad papā:vt illū fatigaret laborib⁹ z expēsis:sic posset sepe ꝯtigere ꝙ poti⁹ renūciaret li ti ꝗȝ vellet talit laborare:vel posset eligere talē:lȝ illū recusare nō possit q cāȝ suā male tractaret.vnde dicas ꝯ recusatoris as sensu:z etiam de assensu actoris:vt de vtriusqȝ partis assensu ꝯmittat negocium recusatus:quod ꝓbatur.ꝫ.de fo.ꝯpe.sigs ꝯ.si.ꝫ e.ad hec z infra vbi diciť te insistente iudicem eligant ipe partes.n.cōmuni ꝯsensu iudices eligere debēt cum ordia rius recusatur.xi.q.i.peruenit:si ptes nō cōcordauerint:tunc iudex cōmittat alicui persone neutri parti suspecte.z quod di cit de recusatoris assensu:ꝑcipue itellige requirendus ē assen sus recusatoris.ne iterum recuset illum.ex quo consentit in il lum.ꝫ.de offi.dele.isinuante.z c.sup qōnum.§ nos.z.§.vex. z.iij.q.iij.offeratur.z similiter consensus actoris requirēdus est ne ipsum postea recuset:quia lȝ sit actor posset eum recusa re:vt.ꝫ.de fo.compe.siquis ꝯ.nūqȝ fuit itētio dn̄i pape:ꝙ po testas committendi resideret penes recusatorem:z in potesta te iudicis est remitere negocium ad superiorem vel commit tere de assensu recusatoris z etiam actoris vt dictum ē:z hec determinatio de assensu recusatoris determinat tantum hoc

iudex vtatur.At ipse probata legitime de recusatoris [a] assen su persone idonee committat negociuȝ recusatus:vel ad su periorem transmittat:vt in eo ipso ꝓcedat:ſȝ ꝙ erat ꝓceden dū.Porro ꝯmonito ad ap.ob staculuȝ conuolante:si eius ex cessus euidentiam rei vel ipsi us ꝯfessione[b] aut alio modo le gitimo fuerit manifestus:cum appellationis remedium non sit ad defensionem iniquitatis sed ad presidium inocentie in stitutum:non est ꝓuocatiōi hu iusmodi deferendum.Excel su quoqȝ dubio existēte ne fri uole appellatiōis diffugio ap pellans iudicis ꝓcessum impe diat:coram eodem ꝓbabilem cām appellationis exponat:ta lem vȝ que si foret ꝓbata ꝯbe ret legitia reputari:z tūc si ha buerit aduersarium ifra termi nū[c] ſm locoꝝ distantiaȝ z tpis qualitatem z naturam nego ⁊ ciȝ ab eodem iudicē moderan dum ap.cām ꝓsequatur:quā si ꝓsequi non curauerit:extūc ipse iudex appel.non obstante ꝓcedat[d].nullo autem aduer sario cōparente:tunc iudex ex suo officio ꝓcedat[d].Appel.cā coram superiore[e] ꝓbata:supe rior sue iurisditionis officiuȝ exequatur.Sed si appellās in eius ꝓbatōne defecerit[f] ad eū a quo ipsum maliciose appel lasse constiterit:remittatur. Ceterum has duas constitu tiones[g] premissas nolumus ad regulares[h] extendi contra suas spāles obseruantias.

Honorius tertius decano cā cell.z cantori linconeñ.

verbum committat.

b ¶ Confessiōe.Ita pȝ ꝙ non admittitur appellatio cō tra cōfessionem:vel si excessus sit manifestus euidētia rei vel alio legitimo modo:puta per sententiam. Istis tribus modis factum dicitur notorium.j.de coha.cle. z mulie.c.vl.Con fessus nō auditur appellans.ij.q.vi. ꝗcunqȝ.consueuit tamen dici ꝙ sola ꝯfessio non impe dit i criminali ꝗn possit appellari.ij. q.vi.§.sunt quoꝝ i ciuili tamē si vel let ꝓbare errorem audiť.ff.de cōfes. cum fideicommis sum.ꝫ.de confes.c. vl.sed hic non ad mittitur.quia a cor rectione nō appel latur.z extra ordi nem agitur hic.

c ¶ Infra terminuȝ nō ꝙ triplex ē ter minus:vt notaui. ꝫ.c.ꝑsonas.z ibi il lud videas.

d ¶ Procedat.ad petitionem aduer sarij vt diffēat a se quenti:quādo iu dex ex officio suo procedit.

e ¶ Corā supiore.sed qualiter ꝓcedet superior quādo episcopus ꝓcedit ex officio:nunquid vocabitur episco pus.credo ꝙ sit vocandus vt defendat ꝓcessuȝ suuȝ si voluerit:sicut vocaretur aduersarius i alio casu cū est ibi actor z reus nec tunc necesse est iudicem eē ꝑsentē qui tulit sententiam:quia ius eius non leditur:ar.ij.q. vi.hoc etiam.

f ¶ Defecerit.z sic videtur ꝙ appellans teneatur ꝓba re se iuste appellasse:quod ē veruȝ si appellatio recipiť alias non.j.e.interposita.z sic presumitur ꝓ sententia iu dicis.ꝫ.de renuncia.in presentia.Ar.ꝯ.ꝫ.de ꝓba.quo niam contra.Sed dic ꝙ presumitur ꝓ sentētia iudicis ex quo apparet de actis:sed ꝓ ꝓcessu nō ꝑsumitur si du bitaretur de ipso:nisi quatenus constiterit vt in consti tutione illa quoniam contra.

g ¶ Has constitutiones.s.presentem z illam.j.de sentē. excommuni.sacro.

h ¶ Regulares.supra c.reprehensibilis:z supra eodem capitulo secundo.

i Quam causam.ꝓponenduȝ quod iudex ex officio suo etiam facere debet.ꝫ.ti.primo inter mōaste rium.z.ꝫ.de excepti.pastoralis.

k ¶ Litis contestationem.quod verum est:vt.lij.q.vi.§. exceptio.z.ꝫ.ti.pri.inter monasterium.z.C.de excep.si quis aduocatus.

l ¶ Iudices.delegati.

m ¶ Testiū.quibus receptis iudices delegati examina

tionem quorundam testium commisserunt quibusdā qui vices suas alijs commiserant: ⁊ illi quosdam testes receperunt: primi iudices delegati approbauerunt receptionem illorum testium: cum de iure talis receptio non valeret propter que grauamina extiterit appellatum.

ergo tenendum ꝙ subdelegatus alij subdelegare non potest: quia sic ⁊ illi possent iterum subdelegare: quod esse non dꝫ Et est simile in excommunicatione: que non transit in tertiam personā: ⁊ ꝙ dicitur delegatus ab alio qͣ̃ a principe non potest alij causam delegare: intellige de eo qui est delegatus ab alio ad vnam causam tantū. nā si esset ei delegata vniuersitas causarum bene posset vnam alij subdelegare. ff. de iudi. cum pretor. §. j. alis nō potest. ff. de off i. procons. ⁊ leg. legatus. quia quasi ordinarius videtur.

Cum causaꝫ que int̄ abbatem ⁊ fratres de vale sancti ioannis ex parte vna: ⁊ priorem ⁊ canonicos ꝺ nouo loco ex altera super ecclesia ꝺ bolíseth. vertitur. r. sancti angeli diacono cardinali cōmisimus audiendā ⁊ infra. Procurator predictorum prioris ⁊ canonicorum proposuit: ꝙ cum coraꝫ subdelegatis iudicum delegatorum inducias ad proponendum [l] exceptiones dilatorias petijsset qꝛ aduocatus ipsius ductus errore respondit ꝙ ecclesia de nouo loco ecclesiaꝫ de qua erat questio per. xl. annos ⁊ amplius pacifice possederat: lꝫ ipse eadem die aduocati errorē corrigens ipsius responsionem que iure petitioni contradicerē videbatur: ne per eam aliqꝺ sibi posset preiudicium generare: ꝓ eo ꝙ ante lit. cōtest. [m] sunt exceptiones dilatorie ꝓponende: coram eisdem iudicibus reuocauit. Iudices [r] tñ per huiusmodi responsionem erroneam aduocati lit. cōtest. fore credētes ad receptioneꝫ testiū [m] ptis alteri[9] ꝓcesserūt: ⁊ ĩfra. Mandamus quaten[9] si dicti prior ⁊ canonici legitime ꝓbauerit ꝙ ꝑ procuratorem ipsorum eodeꝫ die aduocati [n] responsio extiterit reuocata: qꝛ sic per consequens lis contesta. non fuit [o] vel ꝙ delegati testes r̄ceptos a subdelegatis subdelegatorum suoꝝ id probauerint cū non nisi delegatus a principe [p] causam alij valeat delegare: quicquid ab ipsis post ap. eorū factum est dūmodo hec [q] in appellatiōe expressa fuerint: nuncietis irritum ⁊ inane.

Idē decano ⁊ thesaurario ⁊. p. petri canonico zamorēn.

n Eodem die. aduocati. Sed nūquid est istud necessarium: vt eadem die debeat reuocari vel quandocunqꝫ ante sententiam. videtur ꝙ quandocunqꝫ ante sententiam vt. s̄. de confes. c. vltimo. ⁊. C. de iur. ⁊ fac. igno. error facti. ⁊ infra de censi. olim. vbi ꝺ hoc vel saltem vsque ad triduum. C. de erro. aduo. l. iij. In casu isto videtur: ꝙ eadem die debeat reuocari: vel saltem antequam fiat aliquid i causa per quod videat approbare huiusmodi cōfessioneꝫ puta si producerentur testes: vel si aliquid aliud fiat quod tantuꝫ post litem contestatam fieri debet.

o Lis contestata non fuit. Ergo videtur: ꝙ si non probabit ꝙ cōfessio eadem die fuit reuocata: per consequens lis fuit contestata: ⁊ sic per indirectam confessionem aduocati etiaꝫ fit litis. contesta. simi. supra de do. ⁊ contuma. prout argumen. contra supra de electio. dudum. ij. ⁊ supra de lit. contesta. c. vno. vbi dicitur ꝙ per narrationem ⁊ responsionem fit litis contestatio.

p Delegatus a principe. C. de iudi. a iudice ⁊ supra de offici. delega. super questionum. §. si vero. per hoc patet: ꝙ reprobata est opinio illorum qui dicunt ꝙ subdelegatus post li. cōtesta. potest alij vices suas subdelegare ad instar procuratoris: qui post litē contesta. factus est dominus litis. vnde potest postea dare alium procuratorem. C. de procura. nulla. ⁊ l. neque. ⁊ sic vo sunt intelligere illam decreta. supra titulo proximo. cū berto!dus. qui expresse contradicit huic: sed illa non continet ius quantum ad hoc: nec fuit obiectum: ⁊ ita per patientiam tolleratur. infra de preben. cum laꝫ dudum. in fine. ꝙ ius non contineat: patet per hoc: quod hic dicit: non nisi delegatus a principe causam potest alij delegare: non distinguendo ante litē conte. sta. vel post: ⁊ ita ibi non potuit de iure delegari. Est

q Dummodo hic. Sꝫ nunquid possit in causa appellationis proponere aliam causam: qͣ̃ expressit in appellando videtur ꝙ sic: supra eodem constitutus. Item ⁊ noua causa potest opponi in causa appellationis ⁊ noua instrumenta: ⁊ allegationis. supra de fi. instrumento. cum ioannes. ff. de appellati. scio. supra de testi. fraternitatis. ⁊. C. de tempo. appella. per hanc. ⁊ supra vt lit. non contesta. accedens. Sed contra videtur expressum supra eodem: vt debitus. vbi dicit̄ q appellat causaꝫ appellatiōis propter quā appellat: debet allegare coram iudice: ⁊ hic expresse idem dicit littera: ista dummodo hec in appellationis causa expressa fuerint: ⁊ infra. c. proximo. Super hoc ita distingue: aut appellatur a grauamine ante sententiam diffinitiuam: aut sententia diffinitiua. si a grauamine ante sententiam: tunc necesse est allegare coram iudice appellationis causam sui grauaminis talem que si esset probata esset legitima: vel que esset expressa i iure: ⁊ tunc in causam appellationis non potest aliam allegare: vt hic dicit supra eodeꝫ vt debitus. ⁊ est ratio: quia nō appellatur: nisi a grauamine. sed propter hanc causam: quaꝫ de nouo vult proponere coram iudice appellationis: non grauabatur: nec propter hoc appellauit: ⁊ iudex appellationis cognoscere debet tantum super eo pro quo appellauit: ⁊ papa semper ita rescribit in appellationibus ante sententiam si est ita. Si vo aliquis appellat a diffinitiua: tūc non est necesse aliquā causam allegare cū appellat: ꝫ sufficit dicere appello ab iniqua snīa: ⁊ tūc in cā appellationis potest opponere nouaꝫ cām ⁊ noua instrumenta: ⁊ sic loquitur. s̄. de fi. instru. cum io. ⁊. l. scio. ⁊ per hanc decreta. illa. s̄. e. cōstitutus. specialiter intelligitur in causa electionis: vt ibi dicitur: ⁊ decre. illa accedens. itellige vt dicitur ibi. Iteꝫ in alijs appellatiōib[9] erat in dicium faciendis exprimenda est cā: ꝑpter quā appellat. j. ꝺ

Dilecto filio.g. capellano nostro.d.presbyteo .z.j. capituli salamantini procuratori a nobis auditore concesso procuratore capituli ꝓposuit corā eo: ꝙ cum dictus presbyter sup receptione sua in salamantina ecclesia executorias a nobis ad archid. ciuitateñ.z collegas eius lr̄as impetrasset:corā eis fuit ex parte capituli allegatū:ꝙ cum in ip̄a sit eccl̄ia certus numerus canonicorū iuramento firmatus : de quo in litteris ad eos directis mentio non fiebat : p eas non debebant cōtra ip̄os ꝓcedere : z ne aliter facerent fuit ad nostram audientiam appellatum:z ifra. Quoniam igiť z si p cōfessionē p̄sbyteri factā corā auditore predicto constiterit salamantinā ecclesiam habere certum numerū canonicoruz iuramēto firmatum:z huiusmōi exceptiōem corā executoribus fuisse ꝓpositā:z ꝙ appellatū extitēit ab eisdē:qz tamē nō ꝯstitit ꝙ pp exceptionē huiusmōi non admissam aliāue legitimam fuerit appellatum:mandamus q̃tenus si vobis constiterit p̄fatā exceptionem huiusmōi de certo canonicorum numero iuramento firmato : vel alias legitimas exceptiones fuisse propositas[b] coram ipsis executoribus nec admissas:ac ideo partē capituli appellasse:ipsorum executorū processum denuncietis irritum z inanem.

Idē.s.andree archi.z magistro.i.canonico de melteñ.

Nicolao militi ac fratri e.monacho monasterij sancte marie:sancti hadriani diac.car.[i] cōcessim[9] auditorez in cui[9] presentia cū dict[9] monachus:nō nisi ad ip̄etrāduz z contradicendum ꝓcurator fuerit institutus :supplicauit humiliter idem miles:vt contra ipsos tanquam contumaces procedere deberemus: z infra. Mandamus quatenus si vobis constiterit dictos abbatem z conuentum appellationi[b] sue terminum prefixisse cū ad prosequēdam eandem sufficientem procuratorē nō miserīt memorato milite ipsam personaliter prosequente ipsos ad restituēdas expensas a tpe ap. factas[c] eidem militi condēnetis. Idem ep̄o mantiñ.z.p.canōico tulcañ.

Sua nobis.r.tutor filiorum quondā.b.ciuis tulcañ.petitione mōstrauit:ꝙ cū iter ipsuz ex vna parte:z.f.p se ac.p.tutore quondam filij b. ex altera:super quadā summa pecunie coram iudice tulculañ.questio verteref:idem diffinitiuam pro eodem.r.sententiaz promulgauit que bis fuit per iudices delegatos cō firmata:z ifra. Sz pars altera q̃ semel z iterū[d] appellauerat

Bis que si.a ma.par.ca.c.j.z.s̃.e.bone.z.s̃.de elect.cum nos. z.s̃.e.dilectis.z in scriptis ꝓponenda est: al's reputabitur nō appellans in decre.inno.iiij.cordis nobis est.e.ti.b.

a Dilecto.propositas.sic p3:ꝙ causa ꝑpter quam appellaf ꝓponenda est coram iudice a quo appellatur:z sic fuit causa legitima:quia non ē verisimile:ꝙ papa ex certa scientia mandasset illum recipi contra iuramenta canonicorum : immo videtur ꝙ papa circunuentus.s̃.de rescrip. constitutus.in parte decisa.Idem esset etiam si statutum canonicorum con firmatum fuisset solummodo per sedem apostolicam z sine iuramento.s̃ de consti.cum accessisset z argu.j.de priuile.ex p te.z.s̃.de rescri.cum ordinem.Item patet hic:ꝙ l3 exceptio etiam legitima proposita non admittaf : si non sit appellatum propter ipsaz licet appellatū sit:non d3 retractari p̄ter tu illius exceptionis : qđ factum est:qz snia contra ius litigatoris bene ten3 a qua non est appellatu3 l3 non teneat contra ius constitutionis,lata.s̃.titu. ꝓxi. cum inter vos. z.ij. q.vj.§.diffinitiua.ff . itē si snia.C.qñ ꝓuo.non est neces.l.ij.z. ff.que snie si ne appellatio.re.l.j.§.j. Itē ex hoc patet : ꝙ ligs appellat a grauamine,: non tamen exprimit causam illam in appellatione ꝑpter quam appellauit sed aliam ꝓsequi nō potest : quia ꝑpter illam non appellauit : de hoc dictum est.s̃.c.proximo. Item videtur ꝙ in causa appellationis sufficiat probare causam probabilem fuisse ꝓpositam coram iudice a quo appellauit : z non admissam s3 hoc itelligendum est. b̃m ꝙ dicitur.j.e.interposita

b Nicolao.appellationi.potest eni3 quis appellationi sue constituere terminum ad ip̄am ꝓsequendam.s̃.codem. p onas.z.c.oblate.z si talis appellatio a iudice vel aduersario fuerit ꝓbata:tunc appellans tenetur ꝓsequi causam p sufficientē ꝓcuratorē ad causam pte altera eam ꝓsequente:al's i expēsis appellator ꝯdemnabitur vt hic dicit.z idē itellige i diffinitiua:vt cū appellās statuit terminū ad ꝓsequēdā appellationem suam:tenetur appellatus mittere sufficiēter ad causam suam defendendam:al's ꝓcedef ad confirmandam vel infirmandam sententiaz ēt altera pte non ꝓsequente:vt.s̃.de renuncia. veniēs. Si vero appellās nō p̄fixit terminū appellatiōi sue prosequēde: nec a iudice nec ab aduersario appellatio fuit approbata: tunc sufficit appellanti mittere procuratorem ad impetrandum z contradicendum altera parte etiam prosequente.j.eo. ti.interposita.§.j. ad hoc facit.j.e.titu.cordi. vbi dicit si appellatus voluerit:quia sic approbat appellationez z sic ideo vterq3 tenetur mittere sufficienter:vt ibi dicit Sed si appellatus noluerit ꝓsequi appellationem : quia eam nō approbat tunc sufficit appellanti mittere simplicem nuncium ad impetrandum z contradicendu3 a contrario sensu horum verborum appellatus voluerit : z ita hec de. ere.z illa interposita. §.j. loquuntur in diuerso casu z non contrario. Et notatur: ꝙ terminus statutus ad prosequenda3 appellationem a iudice vel ab aduersario vicem obtin3 peremptorij.s̃.co. sepe. De hac materia plene notaf s̃.de renunciatio. veniēs in glo.que incipit sed non videatur.b.

c A tempore appellatiōis factas. quia extunc fuit cōtumax ex quo non misit sufficientem procuratorem quia extunc videtur citatus ad causam.simile supra de do.z contuma.cum dilecti.z supra eo . reprehensibilis.z.c.sepe.

d Sua nob iterum.hec vox iterū duas res significat z expōif iterū.i.q̃tiēs op[9] erit.ff.d edē.veluti.

tertio vocē appellatōis ad nos emittēs p. ⁊ ei⁹ college cognitionē ipsi⁹ caūe a nob̄ obtinuit ↄ̄legari: ⁊ ifra. Cūque .r. scē marie i colmed̄. diacono. cardi. su p ap. ftio ad nos emissa vtriq̄ pti a nob̄ dat⁹ auditor iterlocutus fuerit illos nō potuisse de iure tertio appellare[a]: nos pdicto .p. ⁊ ei⁹ college ↄ̄dim⁹ i mādatis vt in negocio ipso nequāq̄ pcedē attentarēt. Idem magistro .g. archi. ⁊ offi. lemoñ.

Dilecti filij por ⁊ conuētus de lacu rubeo, transmissa nobis petitiōe monstrarunt[b]: ⁊ infra. Ex pte dictoꝝ pozis ⁊ ↄuent⁹ fuit excipiēdo ꝓpositū: q cū omisso dioce. epo fuisset ad archiepm appellatū ad quem gradatim fuerat appellandum: in cā ipsa de iure pcedere nō debebat: sʒ q: officialis archiepi huiusmōi exceptionē admittē denegabat ipsi ad nostram audiētiam appellauerūt: ⁊ ifra. Quocirca: mandamus quaten⁹ sniās p⁹ huiusmōi appell[c] latas in eos denūcietis penitus nō tenere.

Grego. ix. magistro scholarium. b. ⁊ .g. de rupe. canonicis sācti ladoniani morieñ. dioce.

Ex parte .m[d]. domie colb. nobis fuit oblata querela: q cum nobis mulier do mina de bellebroñ. super quibusdam terris ipsam nomine

a Tertio appellare. bene iterlocutus fuit: vt. ij. q. vlti. sigs in quacūq̄ʒ. ⁊ .C. ne li. i vna eadēq̄ʒ cā ter ap. l. vna ⁊ hoc ⁊ i pdictis iuribus pʒ: q nō lʒ tertio appellare. Sed ↄ̄ videt. ij. q. vi. quotiens. vbi dr̄ quotiēs putauerunt se grauari: ad romanam sedē appellēt: vt. ij. q. vi. pulsatus. ſʒ dic q̄ti ens. i. secundo ⁊ si vltra i diffinitiua snia siue sup eodē caplo sic. ↄ̄. e. directe. vbi de hoc: ⁊ sic illud quotiens restringitur. vbuʒ enim generale sepe restrigitur. rc. iij. di. placuit. lxxv. di. q die. in fi. ⁊ .x. ij. q. ij. sine exceptōne in pn. ⁊ ↄ̄. de rescrip. sedes. Item ar. ↄtra. xxxi. q. ij. lotharius. vbi dicit q teberga ter appellauit. sed ex poni consueuit ter appellauit. i. teruocez[a] appellationis emisit dicēdo: appello ter. s. apello appello. appello. ber.

b Dilecti filij. monstrarūt. ex pte ⁊ quēdā militē claremonteñ. dioceñsis ex altera sup quodā nemore

c Post huiusmōi appellationē. ex hoc pʒ: q gradatim ē appellādū: ar. ij. q. vij. metropolit. nū. ⁊ .q. vi. anterioꝝ §. illud videlʒ. ⁊ ↄ̄. de offi. dele. super q̄onuʒ. § porro. ⁊ ff. de appella. impatores. C. de appella. pciphn⁹. ff. qs ⁊ a quo appella. l. i. Rñ. Sed ↄ̄. j. de pben. referēte. ibi appellatum fuit ad archiepʒ omisso episcopo: ⁊ .ff. quis ⁊ a quo appella. l. i. §. i. ⁊ .j. de no. oper. nun. significantib⁹ vbi omittitur medius. ⁊ melius dicas q gradatiʒ ē appellandum: ⁊ de iure ſʒ canones: tñ si omittatur medius ⁊ non oppōatur exceptio coraʒ illo superiore: bene valet qd̄ p ipm fit: sic itelligunt pdicte decre. referēte. significantibus. vel forte illud obtinet de ↄsuetudie p scripta: vt ad illos archiepos appelletur omissis medijs. Si vo opponat exceptio nō valet qd̄ postea fit si propter hoc appellet: si consuetudo nō obstat. ⁊ ita itellige qd̄ hic dr: sed lex illa. ff. qs ⁊ a quo. l. i. §. i. multum contradicit: q: dicit q generaliter dʒ appellari ad pmū delegantem: ⁊ non ad illū qui delegauit. sed itellige legē illaʒ i subdelegatis: vt si appellatur ab aliquo subdelegato: cui cōmissa fuit tota cā a delegato ad vniuersitateʒ causarum appellari dʒ ad pmū delegāteʒ. ⁊ sic intellige legem illā ſm illam decre. super q̄onuʒ. §. porro. Sed si appellet a delegato tm: siue sit delegat . d vniuersitatem cārum: siue sit delegatus ad vnaʒ cām tm: semp de iure appellādū est ad suum delegantē: ⁊ sic intellige qd̄ dicit hic: ⁊ i. l. pdicta. ff. qs ⁊ a quo ap. l. i. alie vo leges loquūt i ordinarijs. ⁊ .c. metropolitanū. illud gñale ē: q ad papā pōt appellari omisso medio ppter plenitudinē potestatis. ij. q. vi. quotiēs ad romanā. ⁊ i pluribus alijs. c. ibidem. q: p simplicem q̄relā pōt adiri cū ipse sit iudex ordinarius singuloꝝ. ix. q. iij. cūcta. ⁊ .c. p pncipaleʒ: nisi i casu illius decre. sup q̄onum. §. porro. Et sic oīa plana sūt. de appellatiōibus iterponendis ab officialib⁹ epoꝝ vel archidiaconoꝝ vel alioꝝ inferioꝝ. Dicas q cū idē sit auditorium. sine curia epoꝝ ⁊ eoꝝ officialiū: si appellet ab officialib⁹ epoꝝ appellandū ē ad archiepʒ ↄ̄ iure nō ad epʒ: ⁊ si appellet ab archidiacono vl eius officiali appellādū ē ad epm ⁊ non ad archiepʒ tñ si ↄsuetudo ē q appellet ab archidiacono vel ei⁹ officiali ad archiepʒ omisso epo: valet appellatio: vt hoc totum hēs i quadam decre. Innocē. iij. e. ti. q̄ incipit. Romana. ⁊ idem credo q si cōsuetudo sit: q appellet ab officiali epi ad epʒ: q tenet appellatio: non obstante qd̄ dr̄ i illa decre. rōmana. ne a seipsis ad eosdē videat appellatuʒ. xvij. di. nun tis. vbi appellat ab aliquo ad seipm cum alijs. i. ab archiepo ad synodum: vbi ipe est tāq̄ʒ caput. ⁊ est simile. ff. qñ appella. sit. l. i. §. solēt. vbi appellatur ab ordine ⁊ psīde ad ipm psīdem: ⁊ decre. pdic. referente. ⁊ significantib⁹. loquunt de ↄsuetudine cū illa decre. romana. q: ibi admittit appellatō ab archidiacono ad archiepʒ omisso epo: ⁊ hic non tenet. Sed hec decre. videt ↄ̄ria pdictis tribus decre. vbi tʒ appellatio omisso epo: ⁊ hic nō tʒ. Sed tu dicas q debuit hic appellari ad epm ⁊ nō ad archiepm. q: hic nō fuit appellatū ab officiali epi: sed a quodā magistro. R. canonico claremōtis: cui eps spāliter cām ↄmiserat q nō erat ↄ̄ curia diocesani epi: ⁊ tō ad epʒ q cōm sit cām gradatim fuerat appellādū: ⁊ hec habent in antiq̄ decre. in parte decissa.

d Ex pte. M. sub potestate ⁊ tutela. Fili⁹ nō dr̄ eē i potestate matris sed pris q̄ʒtum ad ius patrie potestatis: insti. de pa. po. §. ius aūt: q: fili⁹ familiā pris sequit ⁊ nō matris insti. ↄ̄ leg. ag. tute. §. i. ⁊ .j. de ↄuer. ifide. c. vl. ſʒ p offm tutele bñ recedit fili⁹ i potestatē matris illud tñ regulariter est verū: q femina tutrix eē nō pōt: q: virile offm ē. C. qñ mu. tute. offi. fū. pōt. l. ij. ⁊ .ff. de regu. iuris. l. i. ⁊ ↄ̄. de arbi. dilecti. nisi a pncipe tutelā ipetrauit: vt. ff. de tute. l. vl. tñ si mater maior ē ⁊ nullus tutor legitimus sit vel datus nō sit ipuberi i testamento: vl si sit excusatus: pōt repetere tutelā filij: ⁊ ipa iurabit: q ipa non transibit ad secūdas nuptias: ⁊ renunciet velleiano sub hypotheca reꝝ suaꝝ. C. qñ mu. tutel. offi. fun. pōt. l. ij. ⁊ .iij. olim sic obseruabat: hodie tñ p auc. prefertur mater omnibus tutoribus legitimis ⁊ datiuis: sed non testamentarijs renunciando simplici verbo secundis nuptijs: ⁊ nō p iuramētū ⁊ velleiano ⁊ omni alij auxilio: vt si obligauerit se p pupillo nō tuuet. C. qñ mu. tute. offi. fun. pōt auc. matri si auie. ⁊ in auc. de here. ab intesta. veni. §. ex his. coll. ar. ⁊ in auc. vt matres sine phibitiōe tute. gerāt. §. q: vo coll. vij. ⁊ .C. quādo mu. tute. of. auc. sacramētū. ⁊ q̄ʒcito ad secunduʒ matrimoniuʒ conuolaueri.

soluta ē tutela: quasi mortua esset: vt in dicto.§.q2 vero.⁊ ita p3 q̄ mulier ista bene excipiebat: q2 tutrix esse desiderat transeundo ad secundas nuptias. Item si transeat ad secūdas nuptias non reddita ratione tutele: omnia bona sua ⁊ mariti secundi tacite sūt filijs obligata. C. in qbus cāis taci. pig. cōtra l. si maf. ⁊ i auc. de nupt. colla. iiij. §. si ante tutelā. Item in pncipio d3 facere iuentarium ⁊ satisdare rem pupilli saluam fore: vt i auc. vt ma. ēt siue phi. §. vlti. b.

a Intimasti. de inquisitiōis. Hic pcessū fuit sup excessib9 istorū platorū puniēdis i modū inqsitōis. Et iō siue causa sit criminalis siue ciuilis potest iudex referre causā superiori. Si iudex dubitat qliter debeat iudicare talis relatio approbat. Si vō vult euitare onus iudicandi: tūc non d3 admitti relatio: i auc. de iudi. §. vlti. coll. vi. ff. de iudi. eum quem temere. § i. de iure queri debet ⁊ non de facto: vt ibi dicit. q2 nō crimīa ꝫ vindicta potius ad nos debuit puenire. C. de of. pfec. orientis l. ij. in fi. ⁊ xxvij. questiōe. i. si custos ⁊ c. si homo. Si vero iudex dubitat de iure ⁊ vult referre negociuȝ superiori: exemplum cōsultatiōis illico tenetur edere ptibus: vt si forte minus plene referat vel cōtrariū quā debeat vel in preiudiciū alterius partis: ptes cōdicere possūt ⁊ appellare. C. de rela. l. i. ⁊ ij. ⁊ hic. Si aūt tūc nō appellauerit: postea cū pnceps rescripserit nō poterit appellare. ij. q. vi. §. biduū i fi. q2 approbasse vr relationeȝ: vt ibi: ⁊ ff. qn appel. sit. l. i. rñ. ⁊ q2 hospitalarijs ignorātibus relatio facta fuit: nō tenuit relatio: q2 exēplū relatiōis ostendi d3 litigatorib9: vt dicūt leges predicte de qbus hic fit mētio

b Significante. post citationē. certe nec añ citatiōe ē nec p9 debuit epūs molestari sup possessione carnificij lite pendente si ipse possidebat: cū capitulum super hoc conueniret epm. vnde p3: q erat i possessione de qua non debuit eijci lite pendente. ꝫ. vt lit pen. c. i. ⁊ ij. xvi. q. iiij. volumus. vnde male petebat capitulum vel si caplm possideat agens ꝯ epm ne in qetaretur adhuc nō poterat iplorare officium iudicis lit. non contest. vt. i. sequitur: quod magis videtur.

c Presertim. i. maxime q2 nec post litē contestatam debuit ei auferri possessio si ip̄e possidebat: ꝫ verius videtur q capitulum possidebat vt dixi.

d Peruenire. qd̄ facere nō poterat: q2 pēdente dilatōe iudicis offm̄ congescit: nisi ptes ꝯsentiant. C. de dila. siue pars.

filiorum suorum corā iudicib9 auctoritate nostra traxisse in cām: eadem in iudicium ipsorum excipi fecit presētia: q cū res de qbus in iudicio agebatur: ⁊ pdicti filij eius sub potestate ⁊ tutela ipsius minime permanerent cum iam ad secūda vota trāsisset: super his ei non tenebatur ipsorū noīe: quoruȝ tutrix esse desierat respōdere sed q2 dicti iudices hac exceptione negleta nihilominus ad hoc compellebant candeȝ ipsa sentiens se grauari: nr̄am audientiam appellauit. Ideo q̄3 mandamus: quatenus si ita est reuocato in irritum quicquid post appella. inueneritis attentatum: audiatis hincīde proposita: ⁊ cetera.

Idem magistro ⁊ fratribus domus moricñ.

Intimasti[a]: ⁊ infra. Preterea hospitalarijs ignorantibus: ⁊ nō facta eis copia de inqsitiōis pcessu ad nos relationem trāsmisisse noscūtur cum iuxta legitimas sanctiōes quotiens relaturum se iudex qlibet pollicetur: illico litigatorib9 apud acta cōsultatiōis exemplum edere teneatur.

Idem archiepiscopo archi. ⁊ g. cano. turoñ.

Significāte[b] aureliañ. epō nos noueritis accepisse q cū dcan9 ⁊ capitulū magd̄. ipsum super eo: q dicebāt aliubi q̄ in stalis decani ⁊ capituli predictorum carnifices carnes vendere non debere corā iudicibus auc. ap. conuenissēt petentibus tandem decano ⁊ cap. nominatis iudicum officium implorando: vt cum idē epūs post citationeȝ[b] carnes in stallis alijs vendi fecisset: qd̄ per eum super hoc factuȝ fuerat: in statum pstinum reuocarent: p parte ipsius fuit ppositum: q cum lis presertim[c] non fuisset super negocio cōtesta. locum imploratio huiusmodi non habebat: adijciens q cuȝ de consensu ptiū corā dictis iudicibus ad litigandum super ipo negocio certus dies statutus fuisset. q̄tum ad illā diem solutum fuisset iudicium eorū

e Super his. nō. s. q iudices lit. nō ꝯtes. reducere volebant caplm in pstinū statuȝ: vt carnifices non venderent carnes alibi q̄3 i stalis capli: qd̄ facere nō debebāt cū adhuc possent recusari lit. nō cōtes. iij. q. iij. offeratur ⁊ ita añ litē ꝯtesta. iudex delegat9 circa pncipale negocium nihil facere potest: ar. ꝫ. de rescrip. sup litteris. ⁊ sup eo. q pendēte dilatōe pcedere volebāt: qd̄ facere nō poterāt: vñ valuit appellatio. ar. ꝯ. ꝫ. de of. iud. c. ij. in fi pōt dici q illa loquit i ordinario: cui9 iurisdictio fundata ē cui9 etiam offm̄ āte lit. cōtes. ⁊ post iplorari pōt ipe ꝯpetēti: s3 non dilatōe pēdēte aduersario ꝯdicente: vt hic dicit. C. de dila. siue hic loquit de delegato: cuius iurisditō non ē firma añ lit. ꝯte. quare eius officium implorare nō pōt ante lit. cōtes. ⁊ maxime dila. pen. vt hic p3: vel veri9 dicas q ibi loquit de alio officio iudicis qd̄ petit icidēter fauore minoris vel alteri9 q vtit iure minoris: hic d̄ alio qd̄ q̄si respicit pncipale factū: qd̄ imutatū est ab aduersario: ⁊ qd̄ etiā cōpeteret maiori p9 lit. contest. corā delegato. ꝫ nō ante nec pendēte dilatione: vt dictum est. er cā tñ mutat dilatio qñq3. ff. de arbi. diez. aūt i fi. ⁊ ar. ff. de re iudi. q iussit. ⁊ ꝫ. c. cū cessante. Ar. ⁊ ē notabile q iudex data dilatione nihil facere posset añ terminuȝ altera parte inuita.

f De inhibitione. ⁊ sic patet q procurator nō potest excedere fines mandati: ⁊ s nō nocet dño. C. de pcura. si pcurator. ⁊ ꝫ. de officio delega. cum olim. Si vero simpliciter constitutus fuisset nulla forma data sibi de iudicibus impetrandis: nō posset eos recusare quos procurator impetrasset. ꝫ. de causa posses. cuȝ oli. ⁊ hic a contrario sensu. vbi de hoc. sed videt q non sit amplius audiēdus post añū ⁊ sibi imputet: q tali comisit negocia sua. ff. de mino. cum mandato in fi. agat ꝫ epūs ꝯ pcuratorem vel ꝯ eum q circūuenit pcuratorē ipm. ff. de dolo ⁊ eleganter. §. qui dolo. hic pcurator aut circūuentor forte non erat soluendo ⁊ ita restituit ꝯ aduersarium. ff. de eo p quem factum erit. l. vl. i. fi. vel m

dem. preuenire[a] diem ipm ac audire partē aduersam in tali iplozatione absq3 consensu partiū nō debebant: ⁊ q2 sup bis[c] non audiebat eundez: ad nostrā audientiā appellauit ⁊ l3 pcuratozem suum infra annū ad huiusmodi ap. miserit psequndā: q2 tñ dict⁹ pcuratō vt credit circūuēt⁹ ꝯ inhibitionē ipsius epi nostras super hoc ad quosdā iudices certa rōne suspectos lr̄as ipetrauit dictus eps vti voluit litteris sic obtentis petēs nō obstāte lapsu āni ad psecutionē app. admitti. Ideoq3 mādamus: q̄tenus si de ibibitiōe[f] huiusmōi ⁊ premissis causis ap. vel eax altera constiterit: reuocato in irritū ⁊c. vsq3 attentatū in iā3 dicto negocio iuxta priorū cōtinentiā litterax ⁊c. I dem.

Interposita appellatiōe ex causa probabili[g] nō sufficit appellanti probare q ex causa huiusmodi prouocau[i]t si eam non doceat esse vera3[h] nisi hoc se offerens[i] probaturum non fuisset admissus. Eidem[k] quoq3 permittitur: si non recipiatur app. eius a iudice nec ab aduersario approbetur: super prosecutionē appella. per procuratozem ad impetrādū ⁊ cōtradicendū constitutū litteras impetrare: l3 pars altēa per se vel p procuratore3 idoneum iudicium sup hoc apud sedem apostolicam recipere[l] sit parata. ¶ Ille g vocē ap. emisit: cuius nondū est alij cognitio dlegata. ad petitionē[m] eiusdem ad eu3 a quo prouocauit: de iure remittitur cō tradictione[n] partis alteri⁹ nō obstante in legitimis expēsis aduersario quas eu3 propter hoc fecisse constiterit condēnandus. ¶ Sane parato aliquo probare grauamē ppter quod duxerat appellandū: et parte aduersa se contumacitē absentāte: potest sup hoc lite non ꝯtestata[o] procedi: l3 nōdū lite[o] cōtestata facta fuerit i ipo ap. articulo vel negocio principali: q2 cum i hoc casu iniqtas principaliter prioris iudicis arguitur: nō ē rigor[p] iuris

ditus fuit episcopus ex generali clau. siqua iusta causa mihi videbitur in integrum restitua3. ff. quibus ex causis maio. l. j. in fi. arg. supra. de in integ. resti ex litteris: ar. j. de pigno. significante. quantum enim in ipso fuit: bene prosecutus fuit appellationem: ⁊ ita videtur episcop⁹ tripliciratiōe Quod auditur post annum hoc fuit propter factum procuratoris quod fuit iusta causa: quare indulgetur biēnium: vt. s. e. cum sit romana. Ex aliis duabus causis premissis tēuit appellatō aut ex altera earum. Et ē ar. q quando plura mandantur coniunctim: quorum alterum per se suf ficit probare. De hoc dictum fuit supra de rescri. ex parte. b.

g ¶ Interposita pbabili. i. alique si foret probata: reputaretur legitima. supra. c. vt debitus. ⁊ c. cu3 speciali. §. j.

h ¶ Esse vera3. s. supra de testi. ex p te. adde. ⁊ supra. eo. titu. priori. cum l. ⁊ a. argu. contra supra de offi. dele ga. cum causa. ⁊. s eo. vt dbitus ⁊ c. dilecto.

i ¶ Nisi hoc se offerens huic verbo signatur contra. s. de testi. ex parte ade. quia ille ada3 obtulit se probaturum: nec fuit admissus ante sententiam: ⁊ tamen in causa appellationis debet probare causam appellationis veram fuisse. Solue hoc p3 quod ibi dixi. Ex hoc enim apparet apertum grauamen. q oppono causa3 probabilem ⁊ eam offero me probaturum: si non admittor: ⁊ ideo sufficit hoc probare in causa appellationis: quia hoc probato satis probatur grauamen: quia perinde habetur: ac si causa allegata quam volo probare esset vera: ⁊ me repelleret: secus est cum simpliciter causam allegat: quia tunc videtur id quasi maliciose fecisse. vnde illam causam tenetur probare veram fuisse: argumē. supra eod. § si autem aduersa. De hac materiia plene dictum est i dcretali ex parte ade. ⁊ supra de exceptio. olim.

k ¶ Eidem scilicet appellanti.

l ¶ Recipere iudicium sit parata. sibi imputet q non approbauit appellationem ex quo eam apud sedem apostolicam prosequi voluit. ⁊ si appellationem approbasset ipse vel iudex: tunc enim tenetur sufficienter prosequi: aliis punitur in expensis: supra eodem nibolao. Sit ergo cautus qui appellat circa duo. Primo: q cum appellat ex causa probabili: q offerat eam se probaturum: quia in appellatione releuabitur: quia non opōtebat eum probare cām esse veram. Item in alio: q cum recipitur appellatio a iudice vel ab aduersario suo. prosequatur causam suam per sufficientem procuratozem ad totam causa3: ne condemnetur alteri parti eam p sequenti in expensis.

m ¶ Ad petitionem eiusdem. sic supra eodem ac cepta. als enim non debet causa remitti ad eum a quo est appellatum. C. de ap. eos. ⁊. ij. questione. v[illegible] ⁊ infra de senten. excommuni. per tuas.

n ¶ Contradictione partis alterius. pars appellata contradiceere non potest: quia non habet iudicem suspectum qui pro ea tulit sententiam cum ipsu3 per hoc approbauerit: vnde ipsu3 reprobare nō potest. iij. questione. iij. §. siquis testibus. ⁊ in fauorem tantu3 appellantis statutum fuit: q ad eum nō remittatur a quo appellauit: huic fauori g pro eo introducitur pōt renunciare: cum hoc licitum sit cuicūq3. C. de pac. siqs incōscribēdo: ifra d regula. apostolicā. condemnatur tamen alteri parti i expēsis tāquam cōtumax: q2 malicioe ipsū traxit in appellando ipsu3 ad papā: quia peride est: ac si ipe non fuisset psecut⁹ altero psequēte. supra eo. reprehēsibilis.

o ¶ Lite non contestata. Hic habes nouu3 casum: in quo potest procedi lite non contestata: alium habes. supra de offici. iudi c. ij. Alij notantur supra vt lite non contestata quoniam frequenter ratio redditur in littera: quia agitur de iniquitate iudicis non de negocio principali vel de facto aduersarij: vnde equum fuit: vt de hoc cognoscatur non obstante absentia aduersarij. ⁊ ita colligitur ex hac littera a contrario sensu si esset presens: quod super exceptione dberet lis contestari: quod verū credo: vt notaui. s. d offici. dele. prudētiā. §. sexta

p ¶ Rigor iuris. rigor est vt non procedatur lite non contestata. is rigor in hoc casu non est seruandus: cum principaliter agatur d iniquitate iudicis l3 in alijs causis vbi agitur principaliter de iniquitate aduersarij propter ipsius contumaciam ponendus est actor in possessione causa rei seruande vel excommunicandus. hoc non debet fieri in hoc ca

exquo sequi posset cause perplexitas: requirendus. I dē.

I Nquisitioni. t.t. respondemus: q quotiēs clausula p quam tollitur appellationis remedium: i medio litterarū ponitur: si sunt plura negocia se minime contingentia: tm̄ premissa[b] cōplectitur: nisi forte in fine līarum predicta clausula iteref. I dem

V Na sniā[c] pluribus condēnatis si vnꝰ solus ad ap. beneficium conuolauerit illius victoria iure communi ceteris suffragatur: si communi iure iuuētur: idemq; negociuz ⁊ eadem causa[d] defensionis existat. I dem.

S I iustus metus quominus appellaueris te excusat[e] ad ap. reputaris beneficium conuolasse: dūmodo infra tempus quo licite puocatur coram iudice a quo[f] appellasse volueras: vel si habē ipsius copiam nequiuisti in presentia bonorum virorum contestatione super hoc proposita causas app. duxeris exprimendas[g].

De clericis peregrinantibꝰ.

C elestinus. iij. abiensi epō

C Onquerēte.i. presbytero itelleximꝰ ⁊ infra. Lz p̄sbyter idem res suas ⁊ ecclesie sue in protectiōe nostra non posuerit[h]: quādo ad nos accessit: tamen cum hi qui accedunt ad[i] presentiaz nostrā cum rebus eorum debeant esse sub apostolica protectione securi: mandamus: quatenus quicquid eidem presbytero post iter arreptū ad nos veniendi subtractū est vel ablatum sibi restitui faciatis[k].

sit: quia de iniquitate iudicij agitur: sed propter hoc puniri non debet. vnde si non posset cognosci de hoc grauamine lit. non cont̄. esset quasi quedam perplexitas: quia cum non cōstet adhuc vtrum appellatio sit legitima non potest se intromittere de principali questione. in quo casu tantum ⁊ non ante habet iurisditionem super principali quare nō potest procedere in principali: nec penam imponere aduersario: cum ipse non peccauerit ⁊ si puniret illum faceret contra conscientiaz: sed propter contumaciaz videtur puniendus. Et ideo vt hec perplexitas euitetur. potest iudex cognoscere de hoc grauamine lite non conte. s. de iniquitate iudicis: probato vero grauamine reuocabitur grauamē: ⁊ postea iudex citabit absentem: ⁊ si citatus non venerit propter ipsius contumaciam procedenr contra ipsum: ⁊ sic nulla perplexitas est. Si vero appellatio non valuit remittitur ad illum a quo appellauit.

b I Nquisitioni. premissa. arg. contra. s. eo. secundo requiris. j. rn̄. vbi dicitur q non refert an ponatur in medio pncipio vel fine remotō appellationis: quia ad omnia refertur. So. est ibi: quia hic sunt diuersa negocia nō se tangentia. ibi vnum negocium: licet habeat plures articulos. Item est ar. q determinatiōes respiciunt tantum precedentia ⁊ non sequentia ar. contra. ff. de le. j. l. si seruus. pluri um. §. vl. ⁊ xxij. q. vij. apostolus. b.

c V Na sententia. sententiam huius decre. habes. ij. q. vj. §. sunt q uorum. ⁊ §. quandoq;. ⁊ C. si vnus ex pluribus ap. l. j. ⁊ ij. Unde vt intelligas quod hic dicitur. nota q si res communis sit pluribus ⁊ corporalis nec diuersitas in facti separationem recipit: vt in duobus correis debendi: si omnes condemnati sint: ⁊ vnus appellauit: victoria vnius omnibus prodest: vt hic dicit. ⁊ ij. q. vj §. quandoq;. ⁊ C. si vnus ex pluribus app. l. ij. ⁊ sint tales qui non iuuentur beneficio restitutionis. Si vero vnus fauore minoris etat's impetraret contra sententiam beneficium restitutionis: hoc nō prodest alijs vt in l. predicta. C. si vnus ex pluribus. l. ij. ⁊. iij. q. vj. §. quod ⁊ si etatis. ⁊ ideo dicit hic. si in iur communi iuuent. Si vero res sit icorporal's ⁊ cōis ⁊ iduidua: tūc victoria minoris pdest maiori. ff. quēadmodū serui. amit. si cōez j. rn̄. vt seruꝰ indiuidua sitm̄ vsufructꝰ lz fructus sit diuidi pōt. ff. ad. l fal. l. j. §.

d ¶ Eadē cā. Pone exēplū tres erāt tutores hn̄tes(vsufructꝰ administrationē indiuisā gerētes: cōdēnati sunt: vnꝰ appellauit ⁊ obtinuit: ceteris prodest: q: idē ē negociū cōe ⁊ eadē cā d̄fēsiōis. Si āt vnꝰ gessit ⁊ alī nō: si ille q non gessit appellauit: iniquū eēt: vt eiꝰ appellatio pdesset ei q gessit: vt. ff. d̄ ap. sig.

§. pe. ex quo. §. sumit. versiculꝰ iste. ⁊ C. si vnꝰ ex plu. ap. l. j. ⁊. ij. q. vij. §. qn̄q;. ⁊ idez ē si habēt diuersas administrationes: tunc nō pdest vnius appellatio alteri: ar. ad hoc. C. de diuer. rescrip. l. j.

e S I iustus excusat. ar. q ea que per metum fiūt nō obligant de hoc dixi. s. quod me. causa abbas. Et ita p appellante habetur s; illud non sufficit: nisi ⁊ illud protestetur. C. de his qui per metum iudicis nō appellāt. l. ij. ff. de ap. cuz q. dā d̄ qbus legibꝰ sūpta est hec d̄cre. ⁊ ita currit tēpꝰ ei q agere nō potest: nisi illud ptestetur si. s. de of. or. pastoralis. in fi. ⁊. xvj. q. iij. §. pen. v̄. is aūt. ⁊. s̄. de elec. c. vlti. fi. C. de ānali. exce. vt pfectius. ⁊. C. d̄ epali. audiē. l. vlti. ⁊ ita iterrūpitur p scriptio per protestationem.

f ¶ Coraz iudice a quo. nota: q si pōt habere copiam iudicis a quo dz prouocare: nō dz corā alio protestari: sed tunc demū iudicē illum habere non potest: vt hic dicit: ⁊ sic ex ordine v/boz argumētanduz est: argumē. xliij. di. sit rector i fi.

g ¶ Exprimēdas. sed quare cōpellit exprimere cāsappellationis cum sufficiat dicere appello. ij. q. vj. §. forma. Hoc intelligo cum appellatur ante sententiaz ab aliquo grauamine: quia tunc causa appellationis debet exprimi. s. eo. vt debitus. ⁊. c. cuz causam. Ubi dicitur quando sit exprimenda causa appellationis ⁊ qn do nō: vel dic: q idem ē in diffinitiua. C. de his qui p metum iudicis nō appellant. l. ij. ⁊ supple maxime: q: nō ē necesse causas appellationis exprimere nisi velit ff. de ap. scio quesitum. vl' q dicit causas intellige i genere sic hoc modo: iniqua snīa lata ē cōtra me: nec audeo appellare: ⁊ hoc protestor coram vobis. b.

h C Onquerente. non posuerit. expressa voce: s; expressit ipso facto: quod plus est. s. ti. proxi. dilecti. ⁊. c. vt nostrum. ⁊. c. ad audientiam. fi.

i ¶ Ad presentiam nostram. causa peregrinationis: supple vt faciat ad hunc titulum qui interim sub apostolica protectione consistunt. xxiiij. q. iij. siquis romipetas. paternarum illi canones qui ad hunc titulum pertinent. C. si per vim vel alio modo absentis perturbata est. l. j. ⁊. C. de emanci. liber. l. iubemus. ff. de tuto. ⁊ cura. datis ab his. l. vltima.

k ¶ Faciatis i h casu qn̄ possessio ab eis talr turbat hu?

amicus proximus colonus petere possunt: vt possessio restituatur: vt in.l. predicta. C. si per vim de alio mō.l.i.

f Iges rei litigiose. res litigiosa ē d̄ cui⁹ dn̄io causa mouet̄ iter petitorem τ possessorē iudiciaria cō uentione: vt tradit̄. C. de litig. auc̄. litigiosa res est. τ sic ɔtrouersia sup possessione orta nō facit rez litigiosā: qd̄ verū est τ sup re litigiosa nouū priuilegium impetrari n̄ pōt. s̄. d̄ testi. cām q̄. τ. s̄. vt. li. pē. c. i. τ vlt. τ. j. e. bone. nec ad aliam pōt transferri personaz xi. q. i. q: res. τ. s̄. vt li. pē. eccl̄ia sācte τ in auc̄. vt in medio litis sacras iussiones non fieri. §. si vero nondū col. viij. τ nō obstante priuilegio tali siue indulgentia iudex procedere debet.

dato pape: τ hoc intelligitur ex ipsa confirmatōe: q: tunc simpliciter cōfirmat nulla conditōe apposita. De tali cōfirmatione hēs. s̄. de offi. dele. qm̄ abbas. τ. s̄. de trāsac. c. i. τ. s̄. de pac. quotiens. τ. s̄. de testi. veniens. τ. s̄. de offi. dele. coram in fi. τ j. de testa. rainutius. τ. c. rainaldus. τ. j. de insti. ex frequentibus. τ. j. e. c. pe. τ in alijs cōfirmatōibus cū di: cōfirmamus sicut iuste possides: sicut expōitur i fi. j. de cōces. pbē. q: diuersitatē. τ istas duas decre. intelligebat. T. de cōfirmatōe q̄ fit cū cāe cognitione ex certa sciētia pape. tn̄ si certū esset: q̄ per falsi suggestionē confirmatio fit obtēta: nō valebit huiusmodi cōfirmatio. j. c. pri. τ sic possunt itelligi iste due decre.

De confirmatione vtili vel inutili.

A lex. iij. exon̄. epo.

Si quis rei litigiose[a] confirmatiōem impetrauit ab ap. se. non minus potest iudex de cā cognoscere: τ eam sine debito terminare. Sed si rem tunc pacifice possidebat cū inde cōfirmatiōem[b] obtiuerit: n̄ ē licitū iudici de qōne postea exorta[c] decernere aut eaz diffinire absq̄ se. ap. mādato

Idem vigorien. episcopo.

De cōfirmatiōibus autez romani ponti. volumus te tenere q̄ ɔ̄ illas nisi nouum ap. se. procedat mandatū: aut certum sit q̄ sint p̄ falsi suggestionem illicite: nō ē aliq̄tenus iudicandum.

Celestinus. iij.

Nonne me. a. canonicus vester proposuit sniaz a delegatis iudicib⁹ ꝑlatā fuisse ifra. x. diē: ille ɔ̄ quem sniatum fuerat: ab illa snia appellauit iudices tn̄ nihilominus sníam executioni mādarunt[d]. Ceterum appellans itinere statiz ad ap. se. arrepto litteras d̄ retractando sníam ípetrauit: aduersarius aūt ipuz caute preueniens[e] cōfirmatōis promulgate snie rescriptū fuerat asse cut⁹ i q̄ nulla de facta appellatione mētio hēbat̄[f]. Ideoq̄ requisisti q̄ qb⁹ lr̄is p̄iudiciū faciant. Rn̄demus igit̄: q̄ posteriores debent p̄orib⁹ p̄iudicium generare[g]. veruz si dicat̄[h] i illis litteris veritati τ iusticie p̄iudicantibus vel sub alia forma verboruz: dūmodo nil diceret̄ d̄ lr̄is cōfirmatōis exp̄sse: dicimus q̄ prime tādiu[k] suum debent habere vigorem: dōec d̄ iniqua snía cognitio plenior habeatur.

Innocenti⁹ terti⁹

b Confirmatōez nō. q̄ cōfirmatio impetrata sub forma cōi: siue etiam inouatio nihil noui iuris tribuit: s̄ sollummō vetus conseruat. xij. di. p̄cep̄ s̄ ar. xxx. q. iij. c. vlti. τ. j. e. cuz dilecta. τ c. sequētibus. τ. j. de priuile. q: intentionis. Un̄ p̄ talem cōfirmatiōem vel innouationem non impeditur petitio alterius vel iudicis cognitio. j. d̄ conces. pbē. q: diuersitatez. j. e. bone. arg. ix. q. iij. conquestus. nunc vero. s̄. de of. ordi. l3. τ. ff. neqd in loco publico. l. ij. §. siqs a principe. q: hoc facit papa sine preiudicio alicuius: vt p3 per iura predicta. Quid ergo valent h⁹i cōfirmationes parū valēt nisi. q: solet plus fieri quod spāīr τc. xxiij. di. q̄3 q̄3

c Exorta. q: dicit h̄ nō esse licitū iudici cognoscē de q̄stione exorta sine mādato pape. Dicit vicē. q̄ si post cōfirmationem moueat̄ ei questio: an licite obtineat beneficium an non: nō est licitum iudici de hoc cognoscere sine mādato pape: s̄ si ei obijcitur crimen non ipedit̄ p̄pter confirmationez iudicis cognitio. S3 certe nōest verum si confirmatio sit facta in forma cōi sine cāe cognitōe. Si aūt cū cāe cognitiōe cōfirmatio sit facta tunc verū est qd̄ dicit vincē. τ idem dicit qd̄. t. Et lau. dicit: q̄ si moueat̄ questio: an talis confirmatio valeat vel non: de hoc non potest cognoscere iudex inferior. qd̄ vez est. T. distinxit τ melius. aut enim confirmatio facta fuit sine cāe cognitōe in forma cōi: τ tūc non ipedit̄ petitio alicuius vel cognitio: in q̄ casu loquunt̄ iura supius assignata. Si vo cōfirmatio fiat d̄ bn̄ficio alicui⁹ vl̄ d̄ aliq̄ snia cuz cāe cognitōe: τ h̄ cognito: papa ex certa sciētia cōfirmat sibi bn̄ficiū tuuz vel sníam latā. d̄ qōe illa si postmodum qō suboriatur: nullus poterit iudicare sine specialij man

d Que. mandarunt. qd̄ facere nō debuerunt: q: appellatione iterposita nihil est inouādū. ij. q. vi. appellatione. τ. ff. nihil innouari ap. pen. l. vna. imo reuocari d3 executio anteq̄3 de appellatione cognoscatur. s̄. de iureiurā. veniēs. τ s̄. de ap. dilecti.

e Caute preueniēs. qd̄ facere premature nō d3 vt appellantē in cōmissione impetrata supplantet. s̄. de app. oblate se. secus si nō p̄ueniat diligētiam appellantis. j. e. c. §. verū. q: tūc valēt prime: vt ibi

f Mētio habebat̄. τ iō non valuerūt. s̄. de rescrip. ex pte. q: tacita veritate. si. s̄. de ap. sepe. in fi. Et ita p3: q̄ si qs nō faciat mētionē de appellatione aduerse partis non valent lr̄e. quod est notabile. si. s̄. de rescrip. ex parte. vbi de hoc.

g Generare. s. h̄. s. q̄ n̄ obstātib⁹ p̄mis lr̄is ɔfirmatiōis iudices dati ad appellatiōez cognoscēt de ea: supra. e. c. i. ar. τ. j. e. c. p. ad fi. ar. si. s̄. d̄ testi. ex pte ade τ. c. cām q̄ τ. j. d̄ p̄uil. dudum. b.

h Si dicatur. in secundis litteris impetratis ab appellante τ q̄ dicit si dicatur supple. maxime.

i In illis litteris. per hanc generalitatē nihil reuocatur. s̄. de dolo τ contu. ex lr̄is. τ. ff. ad. l. cor. de fal. diuus. nec valet legatum vel stipulatio fundi in genere facta nullo fundo d̄monstrato. ff. de iure dotium cū p⁹ diuortiū. §. gener a socero. τ. ff. de iure fisci ita fidei. expressam. n. debēt facere mētione d̄ primis: ad hoc vt prime reuocentur: supra de offi. dle. ex litteris.

k Tādiu. ista lr̄a multū vr̄ ɔ̄dicere: potius q̄ dicit q̄ posteriores debent preiudicare prioribus. τ hic sentit̄ q̄ valent littere cōfirmatōis prime. ergo nō est opus vt in prioribus fiat mentio de appellatione: τ ita nō refert vtrum in scd̄is fiat mentio de primis vel nō. vnde d3 intelligi. §. iste in eo casu cuz prime valēt: cum appellatus non preuenit diligentiam appellant̄ sed expectauit legitimo tpe τ sunt lr̄e sine aliquo vitio: τ sic p̄cedēt primi iudices ad ɔfirmandā vel infirmandam sniaz: vt s̄. de ap. oblate ad fi. q: p̄ talez generalitatē nō reuocant̄ prie legitime impetrate: vt di i proxima notula. In primo casu non

valent prime: q appellatus preuenit diligentiam appellan-tis nec fecit mentionem de apellatione: vt patet ex ipsa littera vel dic q iudices dati super appellatione: debent cognoscere de iniquitate sententie & littere confirmatiōis tādiu valebunt quousq constet de iniqua sentētia: & si sententia confirmetur: remanebit cōfirmatio i statu suo. si vero cassetur cōfirmatio si valebit ar. s. de fide instru. accepimus. §. interi & in. c. pri. i fi. ar. ad hūc sensuz littera ista compe tentius adap'af: & ita fuit simplex confirmatio sē tentie: quam fecit papa in forma communi commissa impetranti: als q̄re fuisset posita hec dcr. in titulo isto potius dbuisset poni in titulo de appellationibus: si deberet intelligi ꝯm illam dcre. oblate. & ex littera vtriusq decre. pz intellectus iste. i illa oblate dr: q plebanus de sambro super obseruatione sententie litteras ad iudices ipetrauit commissionis: sīc rationabiliter lata erat. & h dicitur rescriptū confirmationis non fuerat assecutus: q papa eam confirmauit i forma cōmuni: & sic non intelligitur ista ꝯm illam: & littere cōfirmationis nō mittuntur hic iudicibus: s illis qui cōfirmatiōem impetrant. b.

fla. inter corporalia. &. C. de consti. pec. l. vlt. Item argui eandem esse rationem in testibus & instrumentis. C. de fi. instrumen. in exercendis. & supra de testibus. cogen. peruenit.

a ¶ Cum dilecta. nō videremus. nec poterat videri quod nō erat vt. xxxv. q. v. ad sedez. vltra vnam colūnam. v̄. h ergo euigilent &c. & hoc ideo non poterant videre: q inouatio' nihil noui iuris tribuit. j. de priuil. ex parte. & c. q itentionis. & si originalis cassatur: similiter & innouatio. siue cōfirmatō: vt. s. d fide istru. inf dilectos & s. de re iudica. cum inter vos.

decano padeburen.

Cum dilecta in xp̄o filia abbatissa & sorores ecclesie de gardeuenen. sua cuperent priuilegia innouari: ꝓpter viarum discrimina q̄tuor epis & abbatibus totidez vt ea inspicerent diligenter & tenorē ipsoꝝ fideliter transcribentes sub sigillis suis nobis remitterent: duxerimus iniungēdū: & infra. Nos autez tā legato q sub sigillo ꝓprio ea nostro fecit cōspectui p̄sentari q inqsitoribꝰ ipsis fidē dbitaz adhibētes: lz nō videremusᵃ quare non deberent eadez priuilegia innouari: q tā. c. maioris eccl'e & . j. sancte crucis canonici proposuerunt hildesem. ecclesiam in possessione subiectōnis ipsius monasterij p cētum annos & amplius extitisse: priuilegia ipsa tūc non duximus innouanda. Unde iudicibus dedimus in mandatis: vt ad locum idoneuz accedentes: citatis q fuerit euocādi igrerēt sr his dilīgētius vitatē: a qbꝰ ps hidesem. ecclie ad aplicam se dē appellauit. ¶ Unō nup āt iterato predicta petijt abbatissa: q̄tenus deberemus priuilegia sue ecclesie renouare. Ex aduerso vero fuit postulatum vt cām ipsam discretis viris committere dignaremur: qui testes reciperent quos contra priuilegia monasterij & ad probādam p̄scriptiōem legitimaz inducere ꝓponebant. ¶ Nos igif attendentes: q iure sit ciuilᵇ statutuz: vt qn̄ periculum testiuz formidaf: ne veritas occultetur: & probandi copia fortuitis casibus subtrahatur: ēt lite nō cōtes. testes valitudinarij & alij de quibus ex aliqua rationabili causa timetur: ad testimonium admittātur eiusdem equitatis similitudineᶜ ꝓuocatiᶜ predicta p̄uilegia qua si iam nimia vetustate consumpta: cum fuerit non in pgameno sz in papyro conscripta: duximus inouandaᵈ: nolentes q ex innouatione huiusmodi nouum ius monasterio acquiratur: sz ātiquū siquod habet p nnouatiōem priuilegij cōseruetur. ¶ Quia vero prefatuz monasteriuz ad ius & proprietatem ap. se. p p̄uil. pre. n. ptiere mōstratur: ne ius ecclie romane remaneat indefensum: eādem abbatissam ꝓcuratricē ipsius duximus statuendaz vt cū aduersus ro. ec. possessiones & iura non nisi centanaria currat prescriptio ipsa sup hoc & alijs vice nostra procuret que coram te in iudicio fuerint procuranda. ¶ Nolentes igitur: q de statu eiusdez monasterij diutius dubitetur mandamus quatenus locum tuum & commodum eligens recipias testes: quos ad p̄scri

d ¶ Duximus innouanda. ne si vetustate cōsumantur nulla fides eis adhibeatur: ar. supra de fi. instru. inter dilectos. Ar. contra q instrumentis vetustate consūptis vel a muribus rosis sit adhibēda fides. ff. de bonoꝝ pos. ꝯm tabulas. l. i. §. si rose. & s. d fi. instru. c. vlti.

e ¶ Ius. nouum. simile. xij. distin. preceptis.

f ¶ Procuratricē. sic ergo femina potest esse procuratrix sic & arbiter. s. de arbi. dilecti. similiter & iudex. xij. q. ij. cum deuotissimam. nam & monachus de mādato abbatis potest esse procurator. xvi. q. i. monachi vel dic q ratione administrationis potest esse procuratrix sicut & abbas: supra de transac. contingit. & j. de censi. sopite vel ideo potuit esse ꝓcuratrix ecclie sue sicut miles in causa connumeri sui. ff. de procura. filiusfamilias. §. veterani. vel dic quod verius est: q papa ex certa scientia cōstituit eam ꝓcuratricem. vnde de h non est disputādū xvi. q. iiij. §. qui autez. & C. de crimie sacrilegij. l. ij. ff. de re iudi. qdā cōsulebāt. & s. de of. delega. cum vicesimum. als femina non potest esse procuratrix. iij. q. vi. §. tria. &. C. de procura. alienam. ff. de regu. iur. l. ij. Sed si papa in sua persona vellet agere: coram quo agere debet super hoc arbitros eligere vel delegare causam alij: argu. ff. de iurisdic. om. iu. pretor. vel posset esse iudex in causa ecclesie sue. de hoc dictum est supra d iudi. cum venissent.

b ¶ Iure ciuili. in auc. de testi. & qm̄ multe. & §. h vero coll. vij. ff. ad. l. aquiliam. l. aquilia. ff. de resti. in inte. diuus. & C. de fur. pupillari. l. vlt. & iure canonico. s. vt lit. non contest. quoniam. i. responso. & s. de testi. significauit. & c. cum olim.

c ¶ Similitudine prouocati. similis enim equitatis ratio similia iura suadere videtur: ar. supra de consti. nam concupiscientiam. & C. ad. l. fal. l. vl. ff. ad. l. aqui. l. illud. & supra de tran

g ¶ Ad interruptionem. sic supra de rescrip. illud. et c. audit is vbi de hoc.

h ¶ Legitimam. scilicet centum annorum que sola currit contra romanam ecclesiam: supra de prescript. cum nobis.

certa scientia et cum cause cognitione esset alicui confirmata non posset inde remoueri sine mandato pape: vt. s. eo. c. i. et ij. et. xvj. q. i. peruenit. Sed si confirmentur et in litteris fiat mentio de ipsis prioratibus: non valent littere immo sunt false: vt hic dicit: et sunt puniendi tanquam falsarij: nisi euidenter appareat quod ex certa scientia domini pape hoc processerit. Si vero non fiat mentio de prioratibus: tacita veritate sunt impetrate: et ita vtroque casu non prosunt: vt hic patet.

i ¶ Diocesi. vt. xvj. q. vij. omnes basilice. et. xviij. q. ij. monasterijs. et. j. de reli. do. constitutus.

k A Baudientiam personaliter: scilicet tacita veritate: quod sit regularis: si exprimeretur sunt false littere quia in talibus personis administratio non confirmatur infra capitulo proximo. secus esset: si realiter aliqua concedantur seu confirmentur: quia tunc valent. fauore enim religionis multa eis conceduntur infra de priuil. ex parte. et c. pastoralis. et c. dudum. et summa est ratio: que pro religione facit. ff. de relig. et sump. fu. sunt persone.

l P Orrecta nobis impetrasse. tacita veritate: quia tales prioratus non confirmantur. s. c. proximo.

m Non credamus quia omnium habere memoriam et in nullo peccare potius est diuinitatis quam humanitatis. C. de veteri iur. enu. l. ij. §. siquid autem.

n Confirmantur licet n. prioratus aliquando perpetui sunt: infra de statu reg. monach. nec possint remoueri sine ordine iuris: vt

ptionem probandam hildesem. ecclesia vel ad interruptionem[s] ostendendam cenobium duxerit producendos: et si legitimam[h] prescriptionem probauerit vt intendit: nisi probata fuerit interruptio ex aduerso: subiectionem ipsius monasteri adiudices episcopo memorato: cum constet ipsum in sua dioce. constitutum priuilegium quod monasterio innouari fecimus corrumpendo: alioquin eidem super hoc perpetuum imponens silentium monasterium pronuncies perpetua libertate gaudere nostro sibi priuilegio resignato.

I dem episcopo et preposito vticen.

A D nostram audientiam preposito nemanen. ecclesie significante peruenit: quod quidam canonici nemanen. ecclesie a nobis litteras confirmationis super administrationibus suis obtinere laborant religionis sue conditione suppressa. Cum igitur regularibus personis non consueuerit aposto. se. aliqua personaliter[k] confirmare: mandamus: quatenus confirmationes quas ab ipsis canonicis cum regulares existant: noueritis taliter impetratas: denunciatis irritas et inanes.

I dem

P Orrecta nobis ex parte tua petitio continebat quod plures ex religiosis qui prioratibus et alijs administrationibus presunt: a nobis super ipsis quoad vixeriut possidendis confirmationis litteras se asserunt impetrasse: et infra Cum igitur a cancellaria nostra huiusmodi litteras emanasse non credamus[m]: mandamus quatenus illos qui tales litteras exhibuerint: in quibus prioratus vel administrationes tanquam religiosis confirmantur[n]: eosdem punias tanquam falsitatis[o] actores. Si vero in eis non fit mentio religionis ipsorum: illas tanquam tacita veritate surreptas denuncies non valere

I dem nobili viro mattheo de riuaria.

E Xaminata causa que vertitur inter te et milites campanicos super ecclesia sancti angeli perpendimus arbitrium: quod vicedominus sabinen. dicebatur super eodem negotio promulgasse: contra formam iuris et compromissi[p] fuisse dictatum. Unde cum non obstante confirmatione[q] c. pape pre. n. qui confirmauerat illud: sicut prouide[r] latum fuerat et ab vtraque parte receptum: decernimus ipsum irritum et inane.

H onorius tertius illustri regi baronibus et militibus et alijs hominibus cypri.

o ¶ Falsitatis qualiter falsarij puniendi sunt: habebis infra de fal. ad falsariorum.

p E Xaminata. compromissi. Dupliciter ergo ratione non valuit arbitrium primo quia contra ius fuit latum arbitrium forte per sordes vel per gratiam: et ideo nullum. C. de arbi. l. iij. sic etiam obtinet in alijs iudicibus si ferant sententiam contra ius scriptum: non tenet. ij. q. vj. § diffinitiua. ff. item si contra ius. sed contra ius litigatoris lata bene tenet sententia: a qua non est appellatum vt ibidem dicitur. et. s. de re iu di. cum inter vos. in fi. et idem intellige in arbitrio quia contra formam compromissi nihil potest facere arbiter. s. de arbi. cum dilectus. ff. de arbi. l. pedius in fi. et l. non distinguemus. §. de officio.

q ¶ Confirmatione. et ita patet quod confirmatio nihil vel modicum operatur: quia si aliquid inuenit confirmat illud: alias nihil operatur. j. de concess. prenben. quia diuersitatem. fi. Et sic patet quod firmatio sub forma communi non impedit petitionem alterius nec cognitionem iudicis. de hoc dictum est supra. eo. c. i. Arg. quod si principale cassatur: et accessorium. supra de fide instrumen.

ibi tamen confirmantur: vt hic et supra capitulo proximo: similiter nec episcopatus confirmari consueuerunt licet sint perpetui. Est enim ratio quare non confirmantur quia regulariter verum est: quod non sunt perpetui: infra de statu regu. cum ad monasterium. §. tales. vnde remouentur pro voluntate abbatis: vt ibi dicitur: et quia de facili huiusmodi regulares etiam si sint perpetui remouentur: infra de simo. per tuas in fine sed si administratio ex inter. et. s. de re iudi cum inter vos.

r ¶ Sicut prouide. hec enim verba: sicut prouide: in confirmationibus posita conditionaliter intelliguntur: vt hic patet. et. j. de concess. preben. quia diuersitatem. Arg. contra j. c. primo. secus si ponuntur in priuilegio: quia cum priuilegium sit lex priuata: certum est ibi poni: vt aliquid concedat priuilegium: infra de verb. sig. abbate. alias esset inutile. j. de priuil. in his. arg. s. de off. deleg. quoniam abbas. et supra de elect. cum ad monasterium. ioan.

a Venerabilis. amicabilis cōpositio. bene dicit amicabilis cōpositio: q2 trāsactio sup decimis: vt aliquid temporale deť pro decimis non valet. j. de rerum pmu. c. vlti. nec sup alio spirituali. ꝫ. de transac. constitutus: sed compositio bene interuenit in decimis ꝛ alijs spiritualibus. ꝫ. de transac. statuimus. ꝛ. c. decetero. ꝛ. j. de decimis. ex multiplici.

b Insertus. vt per hoc appareat ꝙ compositio legitima fuerit: ꝛ nō possit de ea dubitari: ar. supra eo. c. i. ꝛ. ij. vnde nō possꝫ alius iudex vlterius de q̄stione suborta cognoscere: vt ibi dť q2 papa ex certa scia cum eaꝫ viderit ɔfirmauit: imo si compositio al's nō valeret: ex quo papa eam ex certa scientia cofirmat: valet: supra de trāsac. c. i. ꝛ. c. veniens Si vō tenor cōpositionis nō esset ibi isertꝰ nec ipe vidisset ɔpositioneꝫ ꝛ eā cōfirmasſꝫ: sicut prouide facta est: nihil operareť vt supra. c. pr. ꝛ. vt dcm ē supra. e. c. i. Sed nungd necessariuꝫ erit decetero ostendere instrumentum ɔpositionis: postq̄ꝫ ondiť ɔfirmatō pape i q̄ cōtinetur tenor ɔpositōis ar. ꝙ sic. ꝫ. de fide instru. c. i. ꝛ. C. de eden. auč ligs in aliquo. sed non credo ꝙ decetero expediat ostendere instruꝫ ɔpositionis de necessitate: cum auc̄te pape transcriptum sit ꝛ redactum in publicam confirmationeꝫ. C. de tes. publicati. ꝛ. j. de priuiľ. cum olim essemus. arg. ꝛ ꝫ. de. fide instru. c. vl. ꝺ b notať. j. ꝺ v̄. sig. abbate.

c Sicut sine prauitate p ista v̄ba que in confirmationibus ɔditōalr̃ intelligūtur: vt dcm est. ꝫ. c pri. dubitabať an teneret compositio: quia non videbať eam cōfirmasse simplr̃. vñ eam suare timebant: sed errabant: q2 illud intelligiť cū papa ɔfirmat ea q̄ nō videt: ꝛ iō dicit in confirmatōibus sicut sine prauitate. Sꝫ qñ cognoscit de cōpositōe ꝛ videt ea que ɔfirmat: tūc lꝫ illa verba ponanť in ɔfirmatiōe nō intelligunť cōditionaliter sed causatiue. ꝛ sic itelligiť sicut sine prauitate facta fuit cōpositio. i. q2 sine prauitate.

d Si premissis veritas. i. cōpositio taliter fuit facta ꝛ ɔfirmata tenore compositionis inserto: q2 per hoc apparet ꝙ ipsaꝫ approbauit. vnde mandat eam seruari.

Venerabilis fratēr. n. archiepiscopꝰ nichosien. ꝛ suffraganei eius transmissa nobis petitione monstrarunt: ꝙ inter ipsos ꝛ vos super quibusdam decimis mediante albaneñ. epō: tunc apo. se. legato amicabilis compositio[a] interuenit: expresse adiecto ꝙ quāto citius eam auctoritate apo. cōfirmari contingeret statiꝫ deberet executioni mandari: verum lꝫ sit per nos confirmata ꝛ ad maiorem rei euidentiam litteris ɔfirmatōis tenor compositionis insertus[b]: ipsam tñ renuistis obseruare: occasionē friuolam ptendentes tum ex eo ꝙ in litteris v̄bum ɔfirmationis iuxta stilum ecc. ro. precedat. tum q2 clausula cōsueta. s. sicut sine prauitate[c] prouide facta est: in eisdem lr̃is contineť: ꝛ infra. Mandamus: q̄tenus si premissis[d] veritas suffragatur: ɔpositionem eandē adimplere curetis.

Idem vniuersis abbatibus ꝛ prelatis ac ɔuentibus et clericis in ɔstan. dioc. ɔstitutis.

Sua nobis ptriarcha constantinopoli. conquestione monstrauit. ꝙ cum quidam vestrum sumentes occasioneꝫ ex eo. ꝙ. j. presbyter card. tūc apo. sed. legatus quibusdam alijs ecclesijs ꝛ clericis in spiritualibus ꝛ tpalibus contulit monasteria eorundem: ipsi patriarche obedire recusant: ꝛ ei de iuribus patriarchalibus respondere in sue presumptionis adiutorium inducentes cōfirmationes huiusmodi collationum a se. apost. impetratas. Cum igitur nolumus iura que diocesanis debentur per collationes sue confirmationes predictas minui seu ledi: mandamus quatenus occasione huiusmodi nō obstante ipsi patriarche reuerentiam ꝛ obedientiam exhibere curetis: eiq́ꝫ de iusticijs suis integre respondere.

Liber tertius.

De vita ꝛ honestate clericoꝝ

Ex cōcilio maguntino.

Laici[f] secus altare q̄n do sacra mysteria celebrantur: stent[g] vel sedeant inter clericos non psumant: sed pars illa[h] que cancellis ab altari diuiditur: tantum psallentibus pateat clericis. ad

e Sua nobis ɔfirmationes. in forma cōi minui q2 non debet inde pcedere iniuriarū occasio. vnde iura nascuntur. C. vñ vi meminerint. ꝛ. j. de accu. qualiter ꝛ qñ. q2 si sua iura vnicuiq́ꝫ epo nō seruātur quid aliud est q̄ꝫ vt ordo ecclesiasticus confundatur. xi. q. prima peruenit nec fuit intētio dñi pape p cōfirmatione huiusmodi aliqd subtrahere epo diocesano: nec ēt p collationē cardinalis: imo remanꝫ iꝰ saluū diocesano epo. j. de reli. do. c. ij. ꝛ dicit papa nec honorem meuꝫ depuro i quo fratres meos honorem suuꝫ pdere cognosco. vi. xcix. disti. ecce. Et sic pꝫ ꝙ per confirmationeꝫ huiusmodi ius alterīꝰ nō tolliť: sic ēt lꝫ papa recipiat aliqueꝫ sb sua ptectione: nō propterea eximiť a iurisditione sui epi. j. de priuil. ex parte. sic lꝫ aliqui assumantur in cōfraternitate hospitaliorum siue tēplarioꝝ: nō eximunť a iurisdictione episcopoꝝ. j. de priuil. cum ꝛ plātare. §. penľ. ꝛ. c. ex tuaꝝ. ꝛ. c. pc. her.

f Laici supple statuiꝰ.

g Secus altare. laici. n. ibi stare nō debēt: sed tm̄ clerici: vt liberius intendant diuinis officijs: vt de ɔse. dist. ij. sacerdotū. ɔsecrate etiā mulieres incensuꝫ circa altare portare nō debēt. xxiij. di. sacratas. ꝛ in. c. non liceat. ꝛ de cōsecra. distin. i. in sancta. ꝛ. j. ti. pri. c. i. in fine.

h Sed pars illa. i. chorus in quo morať clerici, ad cantandum qui diuiditur ab altari p cancellos. vt pꝫ p exemplum in ecclesia bonon. ꝛ locus intra cancellos appellať sacrarium. vnde insacrati hoies ibi sacrata vasa contingere non debent. de ɔse. di. i. in sancta. ꝛ appellatur sacrarium diaconum eo ꝙ diaconus ministrat ibi altari. xxiij. di. non oꝫ. dť etiam pibyterium. de consc. di. ij. sacerdotū.

a Sicut mos ē.⁊ ita est hic ar. ꝑ consuetudine.al's po nūt sancta.i.maior pars ecclesie siue corpus.

b Sancta sanctorum.in qua summus sacerdos intrabat sed hodie laici ⁊ femine ad orandum ⁊ communicandum tantum possunt intrare.

c Clerici arma.

gdā reprehenderet a papa rñdit.versus: Tullius vt peterē lasci sub imagine romaz: Fas fuit vt finerem luxuriare comā.b.

m Anathema sit.i.fiat. nō ē eniz excommunicatus ipso iure. xxx.di. quasi per totum.

n Clericus.nutriat.nisi ex iusta cā:vt dictum ē i ꝑx.c.⁊.j.e. clerici. imo detonso capite ⁊ patētib⁹ auribus incedere d₃.xxiij.di.non liceat.

Clerici arma portare nō debent xxiij.q.vl.clerici. ⁊ c.quicunq₃ sine iusta cā. Iustam cā₃ intellige si per loca periculosa transitū faciāt: tūc possunt portare arma ad terrorem latronū: l₃ pcutere ñ debeāt: ar.xxiij.q.iij. maximian⁹.aliter portare nō debēt ⁊ si tertio admoniti nō destiterint:pdūt priuilegiū illi⁹ canonis.xvij. q.iiij.si qs suadēte.⁊. j .de sen.ex. in audientia.⁊.c. contingit.

d Usurarij. hoc intellige de laicis. q sunt excōicandi: nisi restituant vsuras.j.d vsuris. pterea ⁊ clerici ab officio ⁊ bñficio suspēdēdi: vt dicit:⁊ repellēdi sunt ēt a dignitatibus.j. de excess.pla.iter dilectos.⁊ ēt depōi debēt si de hoc cōuicant. xvij .di.qm multi. nihilominus excommunicandi sunt:si eas non restituant.

orādum vero ⁊ cōmunicādū₃ laicis ⁊ feminis: sicut mos ē[a]: pateant sancta sanctorum[b].

Ex concilio pictauien.

Clerici arma[c] portantes ⁊ vsurarij[d] excōicentur

Ex concilio maticeñ.

Et quisq₃ pſbyter q plebem[e] regit:clericum habeat[f] q secū cātet : ⁊ epistolā[g] ⁊ lectionē legat:⁊ q posst₃ tenere scholas[h] ⁊ admonē suos parochiāos:vt filios suos ad fide₃[i] discēda₃ mittāt ad eccl'ia₃: qs ipse cum oī castitate erudiat.

Gregorius.ix.

Siquis ex clericis[k] comam relaxauerit[l] anathema sit[m].

Ex concilio carthagiñ.

Clericus neq₃ coma₃ nutriat[n] neq₃ barbam.

Ex concilio triburiensi.

Clericus si tonsura dimissa vxorē acceperit: q qui dē sit sine gradu[o] nec monasterio a parentib⁹ traditus[p]: vxorē pmittat hre:⁊ iterū tondeatur[q]: nec in vita sua vxorem dimittere audeat.

Alexander. iij. cantuarieñ.archiepiscopo.

Clericis[r] : ⁊ infra. Clerici qui comam nutriunt ⁊ barbā:etia₃ inuiti[s] a suis archidiaconis tondeantur.

Idem in concilio lateraū.

Monasteria sanctimonialium₃:si qsquā clericus sine māifesta ⁊ ratiōabili causa frequentare[t] p̄sumpserit per episcopum arceatur:⁊ si nō destiterit[x] ab officio ecclesiastico reddatur immunis. si laici excommunicationi subdantur:⁊ a cetu fidelium fiant penitus alieni.

Gregorius nonus.

Quoniam : vt ait scriptura: ⁊ infra. Statuimus vt facultatib⁹ eccl'iarū vestrarū pventib⁹:⁊ expēsis[y] diligenter inspectis certum in eis valeatis ponere numerum clericorum: ⁊ statuere vt bona eorum veniant in commune.

o Clericus sine gradu sacro.si.xxxij.d. siquis eorum.

p Traditus.si.n.traditus fuisset: ita q monachus esset nō posset habere vxorē quā postmodum accepisset: al's non prohibetur redire ad seculū.j.de regulari.⁊ trāse.ad reli.cū simus.⁊ .xx q.i.quē pgenitores.⁊.c. xxij.di.placuit.seriatim . siquis vero.

q Tondeatur. Ar. est hic q clericus cōiugat⁹ d₃ portare coronā:ar.ad h.xx.q.iij.eos q.⁊.c. prouinis.S₃ ar.ꝯ.j.d cle.ꝯiu.ioānes.vbi d hoc.

r Clericis.capl'm istū ponit.xxiij. di. clerici.⁊ ē ps illi⁹.j. ne clerici vel mo. c.clericis .

s Inuiti.ar.q aliqs cogēd⁹ ē ad bonū ⁊ ad id pcipue qd iā suscepit.xlv.di.d iudeis i fi.⁊. j .de bap.⁊ eius effec. maiores v̄sus finē : al's nemo d₃ compelli ad bonū . vt ibi d'.⁊.xxiij.q.v.ad fidē. Item arg. q beneficia conferuntur inuitis.xlv.di.⁊ q emendat. ⁊.xxiij.q.v.nō vos circa medium. ⁊.q.iiij.displicet.⁊.lxxiiij.di.placuit.⁊.c.consuluit.

e Et qsq₃ plebem.i.populum q̄liscunq₃ sit ecclesia siue plebs siue capella:vt.ꝫ.de si.presby.proposuit.

f Clericum habeat. Ar.q ecclesia dedicari non d₃ : nisi dos pro duobus ad minus sufficiat clericis.i.q.ij. placuit.⁊ de con.di.nemo.

g Epistolam.sic acolyth⁹ d₃ legere epistolas ꝫ. xxxiij. di. sbdiaconus. hoc intellige in necessitate in ecclijs illis : vbi non sunt sbdiaconi : al's intellige sm illud.lxx. di.qm videmus.nec diaconus ēt epistola₃. legē d₃:q: videref ab ordie suo recedē.lxxiij.di.siq clerici.ar.de consi.i.c.i.⁊.ij.i fi.⁊.xcij.di.i sancta. Sed pōc:q ibi ñ sit sub diaconus ꝫ pſb: diaconus⁊ acolythus: qs dicet epl'am acolythus diaconus dicat euāgeliū quod ē ei⁹ offm : ꝫ si acolythus dixit prophetiam: diaconus dicat epl'am.vin.

h Scholas docendo pueros psalterium ⁊ cantare.

i Ad fide₃.i. symbolum : idest credo i deu₃ pte₃ qd antiquitus ante baptismum didicerāt baptizandi de. con . di.iiij.ante viginti.⁊.x.q.i.placuit.

k Siqs ex clericis. Istud.c.hēs.xxiij.di.siqs ex clericis

l Relaxauerit.habitū semel susceptū ñ d₃ dimittere.xx.q.iij.pclinis.nisi ex iusta cā .j. e.clici. vnde cum

t Monasteria.rōabili.xvij.q. ij .perniciosam.⁊.c.diffinim⁹ ⁊.lxxxvi.di.clericus solus. nec sufficit causa rationabilis :nisi sit manifesta vt hic videtur.

u Frequentare. solam frequentiam reprobare videtur. S₃ frequētia v̄l ex duabus vicibus.xxv .q.ij.ita nos .ar.optimu₃ xxvi.di.vnatū nec repetita . q: remissionem venie crimia nisi semel cōmissa nō habeāt.C.d epis.audi.l.iij. Sic ergo vltra vnā vice₃ sine manifesta ⁊ rōabili cā nullus illuc ire d₃:q: sta tim malum presumitur.

x Non desierit. Ar.q admonitio semp pcedē d₃ vindicta₃: vt se corrigat qs añq₃ puniatur.xij.q.ij.indigne.

y Quoniā vt ait. ⁊ expēsis. Istud nōbile ē q in facultatib⁹ estimādis hñda ē rō expēsar:'q sūt in hospitalitate : ⁊ ad quā₃tenenf eccl'e. Itē i epalib⁹ psoluendis.j. d pbē.d mōachis ⁊ recipere nuncios ⁊ legatos aplice sedis.j. d cēsi. cum instantia.ar.ad hoc.xij.q.ij.nobis. Illi.n.fructus estimandi sunt qui supsunt deduct expēsis.C.de fruc.⁊ lit.expē.l.i. Et ita tot sunt ponēdi in ecclesijs:quot ex fructibus illis possint hōeste sustentari:vt h euidēter p₃ : ⁊.j.d isti.c.i.⁊.c.auce.⁊.j.de cōces. pben. ex parte i si.⁊.ꝫ.d ꝯsti.cum.M. ferrarieñ ⁊..j.d v̄.sig.c.vlt. ⁊ h

exceptio legitima est cuz facultates non sufficiunt: siue sint di-stincte prebende in ecclesia siue non.

a ¶ In vna domo. sic. xxxij. di. preter hec. et de cōse. di. v. i oībus. et. xij. q. i. necessaria. Ar. ɔ. xij. q. i. qr tua. et. xxxij. distin. sig vero. So. qd dr hic et i cōcordā. signaq. qr ius cōe est: et hōestuz esse: vt seruaret: sed derogatur huic iuri p ɔtriā cōsuetudinē quā papa scit et tolerat: capla ɔtria loquūtur sm antiqua tēpora de qbusdā clericis cōiugatis qbus dabantur bñficia extra cōsortiū aliorū potius de grā q̄z de iure: qr de nouo cōuersi fuerāt: et loquitur in vtroqz capitulo de epo āglorūz. sic. xxx. v. q. iij. q̄dā lex. et. c. quod scripsi. Si vis intelligē capitulum istud de regularibus: planum esset qr nō dr hic de quibus loq̄tur et hoc vr ex eo qd dr infra indulgemus. vt glōsa eoꝝ q simul et c. q simul i eodē refectorio comedē et dormitorio dormire debēt. j. de statu. regu. cum ad monasterium.

b ¶ Qui simul viuunt. ex hoc vr: qd loquaf hoc capitulum de regularibus q simul viuūt et dormiūt qbus tm̄ cōcessum est: vt a suis prelatis absolui possint. j. de sent. ex. monachi: et. c. cū illoꝝ. et hoc idē priuilegiū concessuz ē hospitalarijs hierosolymitanis vt p suuz priorē q sacerdos est. absoluanf. j. de sē. ex. canonica. Alij vero prelati secularium ecclīarū hoc priuilegiū nō habēt: qr cuz regularibus tm̄ cōcedatur vt pz per iura predicta: alijs denegatur. xxv. di. qualis. et ar. ɔ. de presump. c. nonne. et. ff. de iudi. cū ptor. nō. n. qd vni psōe p priuilegiū sigillatiz cōceditur: aliis cōuenit denegari. xvi. q. i. hic ēt in fi. et. vij. q. i. petisti. oibus enim illud beneficiū ē phibitum nisi spāliter sit concessum: et sic intelligitur hoc capitulum tantum de regularibus. b.

c ¶ Atrocitas. hoc semp excipif. j. de sen. ex. cum illoꝝ.

d ¶ Cum ab oi. abstinere. nisi vbi qs redimit ius suuz: vt. i. q. iij. q̄situm. ar. j. de simo. dilectus. vbi de hoc: semp tm̄ presumitur esse malū: vt. i. q. i. nullus. i. et. ij. nisi manifeste probef ɔtriū vr. n. corrūpere iudicē: lz sit ar. ɔ. xiiij. q. v. nō sane. vincē.

e ¶ More seculariuz. mos iste de decia parte litz exigenda ɔ legē est: vt in auc. de iudi. §. ne aūt colla. vi. vbi delegatus etiam a principe non hz. nisi duos aureos i pncipio litis et duos in. fi. et hoc cū cā excedit centuz aureos: als nihil: vt ibi dr: ar. C. de testa. l. consulta. ordinarius aūt non dz habere nisi sportulas ij. q. iij. offeratur. ar. ɔ. C. de epis. et cle. auc. gnāliter. sed ibi decia ps daf aduersario: sed nō iudici. vñ ñ ɔdicit. Aduocatus ēt si certa pte litz cū cliētulo pacisci ñ dz. C. de postu. l. sigs aduocatoꝝ

in vna domo [a] vescantur: atqz sub vno tecto dormiant et quiescant. Siqui vero contradictores extiterint: licitum vobis sit p suspensionez officij et beneficij aut grauiori ēt pēa: si opus fuerit ad hāc obseruātiam eos appellatiōe cōpellere non obstāte. ¶ Indulgemus ēt: vt si qsq̄ eoꝝ q simł viuūt [b]: p manꝰ iniectiōe i sociū a cōmūiōe meruerit fieri alienꝰ: recōciliandi et pniam iponēdi ptātem plenariam habeatis: nisi forte atrocitas [c] facti penam grauiorē expectet. Innocentius. iij.

Cum ab oi specie mali precipiat apostolus abstinē [d] et isra. Sāe ad audiētiā apostolatꝰ nr̄i puēit: qd cuz ex delegatiōe nr̄a cās suscipitis ptractandas more seculariuz [e] sup decia litis vel parte alia pro diuersa terrarū ɔsuetudie pter expensas [f] victualiū cuz litigātibꝰ receptis pignoribꝰ p salario cōuēitis: nō attēdētes qd ad hoc vobis et alijs clericis sint ecclesiastici redditus deputati: vt ex ipsis hōeste viuere debeatis: et isra. Ideoqz mādamus q̄tenꝰ ab hꝰi excōicatiōibꝰ de cetero abstinētes vigorez iudiciariū gratis studeatz [g] litigātibꝰ ipartiri: ñ obstāte qd in fraudē a qbusdaz pponif: qd id exigaf noie assessoꝝ [h]: cum nec iustū iudiciuz iudici vēdē liceat: et venales snīe ab ipsis ēt secularibus legibus reprobantur. Idē liuonieñ. epo et eis q cuz ipso fratribus sunt.

Deus q ecclīaz suaz noua sēp ple fecūdat: et infra. Ne igif: si dispar i vobis obseruātia fuerit dissimilis habitus apud eos qbꝰ vnū euangeliuz pdicatis: scādalū suscitef: mādamꝰ q̄tenus eo nō obstāte qd inter vos monachi sunt et cāonici regulares vel alij ēt regularē vitā sub alia districtiōe pfessi [k]: oēs pariter in vnuz regulare propositū et honestū habitū q̄tum ad hoc spectat officium conformetis. Idez.

Cum decorē domꝰ dei: et infra. Interdum ludi fiunt i ecclesijs theatrales: et nō solū ludibrioꝝ spectacula introducuntur in eis monstra laruarum [l] verum etiam in ali-

f ¶ Preter expensas: delegati. n. iudices dbēt hēre expēsas qñ pficiscuntur ex domicilium suū: sicut testis. iiij. q. iij. §. venturis qr nēo cogif suis sūptibus militare. j. de simo. cū sit romana. et. ɔ. de prescrip. cum ex officij. et. xxviij. q. i. iam nunc. et de suo non tenetur qs facere bñficiuz. x. q. ij. precarie munera enim nō sūptus prohibēf. i. q. i. iudices et modica exēnia recipere possūt ff. de offi. psi. l. plebiscita. exēnia. n. nō sūt lucra. ff. de offi. pcon. l. solen. et. vlt. ea tñ moderatione ne pducātur ad nimiaz q̄ztitatez: vt ibi. et ne litigatoribꝰ enorme dannū isligāt: ar. x. q. iij. illud. imo si paupes sūt litigantes: debēt ēt a sumptibꝰ absliere: qr nec tunc ordinarius hz sportulas: In auc. de man. pn. §. sit tibi quoqz. colla. iij. Ordinarius autez nunq̄z dz habere expēsas: nam iō stipēdia sunt cōstituta: xxiij. q. i. militare. imo et cū de mandato pncipis ad aliā puinciam pficiscitur: dz expēdere illa que domi expēderet: in auc. de man. pn. §. illud tñ colla. iij. q̄nqz tñ ordinarius recipit expēsas cū ecclīam cōsecrat. j. de simo. cū sit romana. et cū visitat prouinciam suam. j. de deci. cuz apl̄us. et. c. sopite. c. cum nuper. Itē si ordinarius dat delegatū: tunc ipse dz ei facere expensas. ɔ. de offi. ordi. inter cetera. lz quidam contrariuz faciant: quod tamen facere non debent. vnd possit ab eis repeti tanquam indebitum: ar. j. de magistris prohibeas. et. j. de censi. procuratores. in fi. et. xviij. distin. quoniam. et. c. sequenti.

g ¶ Gratis studeatis. Gratis ergo dz iudex iudiciariuz ordinē ipartiri: ñ tñ ppterea reprobantur expense. testis enim gratis dz ferre testioniū: et tñ recipit expēsas. iiij. q. iij. §. venturis. Sic et procuratori non prohibentur sumptus: sed pacisci de certa parte litis prohibetur. ff. de pac. l. sumptus. et fideiussori prohibetur de certa parte pacisci qui fideiusserat iudicatum solui. ff. man. l. si remunerandi. §. maurus paulus. b.

h ¶ Nomine assessorum. assessor. n. bene pōt petere mercedē: qr suis sūptibꝰ ad h nō cogif. xxviij. q. i. iaz nūc. nemo. n. de suo bñficiuz facere cogif. x. q. ij. precarie. et. ɔ. de rescrip. cum ex officij. et merces sibi pro labore suo consti-

sui dz.xij.q.ij.charitatem:⁊ iuriscõsultus bñ põt vendere rectũ consiliũ.xi.q.iij.non licet.xiiij.q.v.non sane.⁊.dic lex:q spe premiorum inuitandus ẽ assessor.C.d asses.l.i.
i ¶ Reprobent.ita q non sit opus appellare.ij.q.vi.§.venales.⁊.C.qñ prouo.non est ne.l.venales.Si autẽ fuerit

vel voluptatem sicut in pascha sepulchrũ domini:⁊ alia representantur ad deuotionem excitandam.Et q hoc possit fieri:est ar.de conse.di.ij.semel.⁊.di.iiij.queris vsuris finem ⁊ quodlibet festum est signum ⁊ representatio preteritarum rerũ.lxxv.di.quod die dominico.

sentẽtia arbitri:tenet:s agens ex ea repellitur doli exceptio.C.d arb.l.ij
k ¶ Deus qui.pfessi.Ar.q sicut in quolibz iuramẽto auctoritas pape intelligit excepta:vt.s.de rescrip.cõstitutus.a contrario sensu.⁊ s.de iureiu.veniẽtes.⁊ ita i pfessiõe argu.j.de regu.⁊ trã.ad reli.qr.in insulis.Hoc verum intellige quãtum ad solennitates.secus tñ ẽ i his q sũt de substãtia ordinis:vt.j.de statu regu.cum ad mõasteriũ in fi.Cũ aũt isti sint diuersarũ possessionũ simul non possunt esse i vna eccla:qr dicit canon homies diuerse professionis nõ sociabis i vno eodẽq officio.xvi.q.vij.in noua.qr quilibet se conformare dz moribus eorũ inter quos viuit:vt.xli.di.quisquis.nã ex diuersitate habitus generatur scandalum xxxiij.q.v.qd deo pari:cõformabunt aũt isti se in superiori habitu:sed iterius ferant vestes

quibus festiuitatibus[m] diaconi pñbri ac subdiaconi isanie sue ludibria exercere presumũt:⁊ infra.§.u.mandamus quatenus:ne per huiusmodi turpitudinem ecclesie inquinetur honestas:prelibatã ludibriorũ consuetudinẽ vel potius corruptelã[n] curetis a vris ecclijs extirpare. Idem i cõci.gnãli.

Ut clericorum mores ⁊ act⁹ in meli⁹ reformenẽ:continẽter ⁊ caste viuere studeant vniuersi presertim in sacris ordinibus constituti ab oi libidinis vicio pcauentes maxie illo ppter qd venit ira dei[o] in filios diffidentie q̃tenus in conspectu oipotentis dei puro corde ac mundo corpore valeant ministrare; ¶ Ne vero facilitas[p] venie incentiuũ tribuat delinquendi. statuimus:vt q comprehensi fuerint icontinentie vicio laborare:prout magis aut minus peccauerint:puniantur sm canonicas sanctiones:quas efficacius ⁊ districtius precipimus obseruari:vt quos diuinus timor a malo non reuocat:temporalis saltem pena[q] cohibeat a peccato Siquis igitur hac de causa suspensus presumpserit celebrare diuina:non solum ecclesiasticis beneficijs spolietur:verũ ẽt pro duplici culpa ppetuo deponatur[r]. Prelati vo qui tales psumpserint suis iniquitatibus sustenere maxie obtẽtu pecunie vel alterius cõmodi tpal: pari subiaceant vltiõi.Qui aũt sm regionis[s] sue morem non abdicarũt culpam cõiugalẽ.si lapsi fuerit:graui⁹ puniantur:cum legitimo matrimonio vti possint. Idem in eodem

A Crapula ⁊ ebrietate oẽs clerici diligenter abstineant.Uñ vinũ sibi tẽperẽt:⁊ se vino. Nec ad bibendum qspiã incitet:cũ ebrietas mentis inducat exiliũ:⁊ libidinis prouocet incentiuum.Unde illũ abusũ penitus decreuim⁹ abolendũ:quo in quibusdã partibus ac potus eq̃les suo mon se obligant potatores:⁊ ille iudicio taliũ plus laudatur qui plures inebriat:⁊ calices fecũdiores exhaurit.Siquis autẽ super his se culpabilẽ exhibuerit:nisi a supiore commonit⁹ satisfecerit ab officio vel bñficio suspendatur. Idem in eodem.

Clerici officia vel cõmercia secularia non exerceant maxie inhonesta.Mimis ioculatoribus et histrionibus nõ intendant:⁊ tabnas prsus euitent:nisi forte causa necessitatis in itinere constituti.

m ¶ Festiuitatibus.scti stephani sancti ioannis innocentum.
n ¶ Potius corruptelã.turpis consuetudo potius dr corruptela q̃ consuetudo:que citius est extirpãda.viij.distin.mala consuetudo.⁊.s.de consue.cum inter vos.⁊.c.cũ venerabilis.⁊.j.de exces.prela.c.inter dilectos.
o ¶ Ut clericorũ m.ira dei.vt infra de exces.prela.clerici.⁊.xxxij.q.vij.flagitia.⁊.in auc.vt non lu.contra na.coll.vj.⁊ tales vltimo supplicio puniuntur.C.de s adul.cum vir.
p ¶ Facilitas.xxiij.q.iiij.Et iniusta.Et si ea q male vsurpantur omittimus excessus viam alijs aperimus.xxv.q.ix.loci.⁊ xciij.di.peruenit.
q ¶ Pena.Si dicit lex quos ad vite decora domestice laudis exẽpla nõ reuocãt:correctionis saltem medicina compellat C.de emen.ppin.l.vnia.⁊.s.de elec.cũ in cunctis in fi.⁊.lxij.dist.docendus est populus.⁊.neccesse est vt ferro abscindãtur vulnera que ⁊c.lxxxiij.dist plurimos.in fi.⁊ ferrum quippe nostre mentis ⁊c.vij.q.i.§.cum autem.
r ¶ Deponat.ecce quanta est pena illius qui celebrat suspensus.j.de cle.ex.mi.clerici.⁊.c.latores
s ¶ Regionis.hoc dz propter orientales:qui vtuntur matrimonio iam cõcto etiam in sacris ordinibus.j.de cle.coniu.cum olim.⁊.xxxi.distin.aliter.

congruentes sue religioni. Et est hic ar.pro opinione hug.q canonicus regularis possit fieri canonicus in ecclesia seculari:argu.lxxiiij.di.quorundam.⁊.lviij.di.c.ij.sicut monachus potest esse episcopus in ecclesia seculari.xiiij.q.c.i.ioannis.

l Cum laruarum.prohibitum est etiam causa ludibrij vti habitu monachali vel alio religioso:⁊ grauiter punitur qui hoc facit:in auc.de sanc.epis.§.vlti.colla.ix.⁊ argu.C.de episco.audi.l.mime.non tamen hoc prohibetur representare presepe domini:herodem magos.⁊ qualiter rachel plorabat filios suos.⁊c.que tangunt festiuitates illas de quibus fit hic mentio:cum talia potius inducant homines ad compunctionem q̃ ad ad lasciuiam

t A Crapula.iiij.di.deniq.Crapula dr q̃tũ ad superfluitatẽ ciborũ:⁊ dr crapula q̃si cruda epula.Ebrietas q̃tum ad potũ:⁊ dr ebrietas ab e qd ẽ sine:⁊ briaqd ẽ mẽsura.vñ ebri⁹ ẽ q siñ mẽsura bibit.vñ orati⁹.Fecundi calices quẽ ñ fecẽ disertũ
u ¶ Uel bñficio.hoc relinqr arbitrio supioris vt delinq̃ntem suspendat ab offõ vel bñficio. Quid si dicat iudex:suspendo te ab officio vel beneficio.dic super hoc:vt no.j.de cleri.ex.mi.latores.in glo.vel notula que incipit.⁊.etiam.her.
x Clerici.non exerceãt qd g fecerit ab offõ suo degradenẽ.xci.di.clericus.imo nũq̃ de manu sua exeat psalteriũ:dicõse.di.v.nunq̃ i pn.
y ¶ Et tabernas.xliiij.di.clerici.

a ¶ Ad aleas. hoc prohibetur clericis intm̄ quod qui publice alea tor est: repellitur a promotione. j. de exces. prela. inter dilectos nec debent esse inspectores ludi huiusmodi: in auc. de sanc. epis. §. interdicimus. coll. ix. ⁊ tribus annis arceant a misterio: vt ibi dicit. Sed videt quod primo sit admonendus anteq̄ puniat vt. xxxv. dist. c. i. Sz hoc credo in bñficio obtento: secus in obtinendo: quia multa impediunt q̄ non deijciunt. xv. q. i. §. vlti. ⁊. s. de iureiuran. queād modum. ⁊. j. de exces. pre la. inter dilectos. Sed nū qd pōt repeti quod perdi tur in alia. Dicunt qdam quod non: sed paupibus est eroganda pecūia illa: ar. xiiij. q. v. non sane. Cum turpitudo vsatur ex vtra q; pte: melior est conditio possidentis. ff. de condi. ob tur. cām. l. si. ob turpē. §. vbi autez. hec fuit opi. plac. Alij dicunt quod possit repeti ⁊ melius. ff. de alea. l. vlti. in fi. vbi dicit quod si seruus vel filiusfamilias amiserit in ludo: pr̄i vel dño dabitur repetitio. ⁊ etiā vsq; ad. l. annos: vt dicit greca ꝯstitutio: ⁊ si quis existens in alea rem suam vendidit: non tene tur de euict. ff. quaruz re. ac. non da. l. ij. §. i. C. de reli. ⁊ sumpti. fu. in auc. alearum vsus huandum est quod ibi dicitur.

b ¶ Cōgruentem. vt vide ant differre a mōachis.

c ¶ Non notāda. ar. pro medio spectāda. s. de of. dele. querenti. ff. de acq. re do. l. adeo. §. cum quis

d ¶ Deauratis. hoc sine licentia principis ēt lai cus habere non dz. C. de vesti. cle. ⁊ aura. l. nemo. li. xi. tñ conformabūt se ī vestibus consuetudine re gionis: ne videantur hypocrite: vt. xxx. dist. si virorum. ⁊. iiij. di. erit autem. ne vilescat dignitas clericalis. lxxx. dist. epi. de hac materia dicitur. xxi. q. iiij. in summa. io.

Ad aleas ⁊ taxillos non lu dant: nec huiusmodi ludis intersint. Coronam ⁊ tonsurā habeant congruentem[b]: ⁊ se ī officijs ec clesiasticis ⁊ alijs bonis studi is exerceāt diligenter. Clausa deferant desuper indumenta nimia breuitate vel longitu dine non notanda[c]. Pannis ru beis aut viridibus: necnō ma nicis aut sotularibus consuticijs frenis sellis pectoralibus cal caribus deauratis[d]: aut aliam superfluitatē gerentibus nō vtā tur. Cappas manicatas ad di uinū offm̄ intra ecclesiam non gerāt. sed nec alibi qui sunt in sacerdotio: ⁊ personatibus ꝯsti tuti: nisi iusta cā[e] timoris exe gerit habitum trāsformari: fi bulas. omnio non ferāt neq; cor rigias auri vel argenti ornatuz habentes: sed nec ānulos[f]: nisi quibus competat ex officio di gnitatis. Pontifices autem in publico ⁊ in ecclesia superindu mentis lineis omnes vtant: ni si monachi[g] fuerint: quos oz ferre habitum monachalem. Pallijs diffibulatis non vtā tur in publico: sed vel post col lum vel ante pectus hincinde connexas.

Honorius. iij. ambianeñ. epo.

Ex litteris pontini comi tis itelleximus: quod quidā clerici sue terre potius secula ribus negotiationibus q̄ offi cijs diuinis intendūt: ⁊ gaude re volētes priuilegio clerica li nolunt statutis patrie qbus quotiens expedit: sicut laici se tuent[h] in negociationum suaꝝ questibus subiacere: ⁊ infra mandamus q̄tenus: si tales ter tio a te conmoniti ab huiusmodi nō re sipuerint[i]: sed pretermissis di uinis officijs negociationibus[k] institerint supradictis: cum sa cto[l] priuilegium abijciunt cleri cale: tu quo minus: dum his se implicant: de suis facultatibus[m] statutis ⁊ consuetudinibus patrie subiaceant ñ defendas eosdē.

De cohabitatione clericorum ⁊ mulierum.

Ex concilio maguntineñ.

Prohibendum est: vt nullus sacerdos fe minas de quibus su spitio potest esse re tineat[n]: sed neque illas quas ca nones[o] concedunt matrez ami tam ⁊ sororem: quia instigantē diabolo ⁊ in illis scelus perpe tratuz reperitur. aut etiaz ī pe dissequs earundē: sed si qua de his necessitatem habuerit: p̄ sbiteri habeant ī vico aut ī vil la domuz longe a sua cōuersa tione: ⁊ ibi eis que sunt neces saria subministrent. ¶ Pro

i ¶ Tertio. hec est canonica admoni tio. xvij. q. iiij. sigs. domū. ⁊. c. de p̄sby terorū. ⁊. xxiiij. q. iij. de illicita. post quā admonitionē nisi destiterint: per dunt p̄uilegiū illi us canonis. xvij. q iiij. sigs suadēte. ⁊ j. de sen. ex. in p̄stis ⁊. c. contingit. ad monitio eniz semp p̄cedere dz vindi ctā. xij. q. ij. c. indi gne. xvj. q. vij. oēs decime. ⁊. j. de sen. ex. sacro. approbā te concil. in pn. ve rūtamē nō loquit h de illo priuilegio siquis suadente.

k ¶ Negociationi bus. talia enim cle ricis sunt p̄hibita. s. e. c. clerici. ⁊. lxx xviij. di. fornicari. ⁊. xiiij. q. iiij. clerici ⁊ ifra ne cleri. vel mona. per totum.

l ¶ Cū facto. No. quod ipso facto amit tit qs priuilegium suū: vt hic pz. ⁊. j. de sen. ex. cōtingit. vnde frustra iplo rat eccle auxiliuz qui cōmittit in eā: vt in eodē. c. cōtin git: qz frustra iplo rat legis auxilium q committit in le gem. j. de vsur. qz frustra. ⁊ seipsos reddunt indignos priuilegio suo: si. j. de immu. eccl. c. vl. ⁊. si. xvij. q. iiij. c. frater ⁊ coepiscopus. sic ipso facto appella tur. s. de ap. dilecti. ⁊. c. vt nostrum. ⁊ facto renūciat quis appellationi. s. de offi. delega. gratum. ⁊. j. de his que fi. a ma. par. ca. ex ore. Sed ipso verbo clericus priuilegio suo renunciare non potest. s. de fo. compe. si diligenti. ⁊ j. de sen. ex. contingit.

e ¶ Causa timoris. tunc enim habitus mōachalis propter hoc susceptus non p̄iudicat: s. quod me. cau. perlatuz. ⁊ ita clericus iusta de cā pōt postponere hītum clericalē nec censet apostata.

f ¶ Annulos. per annulum enim presumitur matrimonium: arg. xxx. q. v. femine. ⁊ supra de presumpt. illud.

g ¶ Nisi monachali. Ar. quod monachus factus eps non peni tus absoluitur a regula monachali: de hoc no. xvj. q. vij. in no ua. Ar. contra. xviij. q. i. statutum. b.

h ¶ Ex litteris. se tuentur. cū ipsi statuta patrie approbēt p̄ se tenent ea recipere ꝯ se. xix. di. si romanorum. ⁊. iiij. q. iij. §. siquis testibus. ⁊. iij. q. viij. cuius in agendo. ⁊ si illa re probant non debent ex eis commodum habere. j. de censi. cum olim. ⁊. C. de re. cre. generaliter. i. rñlo. in fi. ar. ꝯ. x. di. c. i. ⁊. xxxij. di. siquid veri. ⁊. ij. q. vij. si hereticus. ⁊ argu. s. de excep. cum venerabilis.

m ¶ Suis facultatibus. bñ dicit suis. qz p̄pter hoc faculta tibus ecclesie nō fit p̄iudiciū: qz delictuz psone ⁊c. xvj. q. vj. si epm. Et no. qd dicit: dū his se iplicant. q. d. si non i plicant se his: p̄uilegio ecctiastico gaudebunt ī rebus suis sicut ī rebus eccle: qd est notandū: qz res clericorum ⁊ ecclesiaꝝ eodē priuilegio gaudēt. xij. q. ij. ecclesiaꝝ huos. ⁊

xvj.q.i.filr.Si uo se iplicat:tuc cessat puilegiu: et ita su spendit puilegiu alicuius ad tps pter delictum.xv.q. vj.iuratos.et c.nos sanctoru.fi.C.de cur.fur.l.cum alijs.et j.de sen.ex.sacro.et lxxxi.di.sig sunt.c.se. De eo priuilegio dicit decre. q clericus vxoratus et tonsuratus puilegio clericali gaudere non pot.j.de cle.piuga.ioanes.

le.et ff.de re.iudi.i toto.ti.ij.di.c.l.et econuerso.appellatione clericoru supiores vel maiores itelligunt.xi.q.i.de persona.ad fi.

t Admonitionem.sic in auc.vt li.mri et a.§.penul.et vlt.coll.viij.et j.de sen.ex.in audientia.c.ptingit.et ti.pr.c.vltimo.

u Canonice iudicet.i.in monasterio ponat.xxxiiij.di.c.fraternitatis. Alij exponut idest in suitute redigant vt.xxxij.di.cos immo et ipsa concubia si si publica e:dz excoicari.j.de sen.ex.si cocubine.ber.

n i Phibendu est.retineat.vt xxxij.dis.interdixit.et c.null9 et c.pter.hoc c.et lxxxi.di.cum oibus.

o Canones.xxxij.di.interdixit.lxxxi di.cu oib9. Videt q canon iste corrigat oes illos canones:cu illi pmittat huiusmodi mulieres cu clericis habitare matre sorore et amita:et idem pmittit.Inno.j.e.c.a nobis.concordas prioribus canonib9. Sic soluebant prietate. qd dz hic intellige de suspectis clericis et iuuenibus et d mulieribus suspectis: qr si suspecte sunt: no debet secu manere.xxxiiij.distin quorudā.pria loquunt de illis mulieribus d quibus nulla e suspicio mali:qr in talib9 nale fed9nihil seuiciis suspicari pmisit.j.

hibendum quoq est vt nulla femina ad altare presumat accedere: aut presbytero ministrare aut infra cancellos stare siue sedere.

Ex decreto eugenij pape.

Si quisq sacerdotum.i. psbr diaconus subdiaconus de quacunq femina crimine fornicationis suspectus post primam secundam et tertiā admonitionem inueniat fabulari et aliquo mō conuersari cu ea:excōicationi subdatur: femina uo canonice iudicetur.

Alex.iij.salern.archiepo.

Clericos in sacris ordinibus constitutos: qui publice tenēt concubinas ad eas abiurandas nolum9 a tua fraternitate compelli:ne in eādē fornicatiōem istictu diabolice fraudis redeuntes periurij reatum icurrant.ve ipsos per suspensionis et interdicti sniā de bes arti9 cogere vt mulieres ipsas a se ita remoueant:q de illis sinistra suspitio non possit haberi. et siqui eorum ad ipsas redire vel alias accipere forte presumpserint:in aliquos eorum debet perpetuam excōicationis sniam pferre: vt alij eorum exemplo perterriti a similibus arceantur.

Idem cantuarien archiepo et eius suffraganeis.

Sicut ad extirpanda: et infra .F.v. mandamus quatenus clericos vestre iurisditionis qui in subdiaconatu et supra fornicarias habuerint studiose monere curetis: vt a se illas remoueant eas vlterius minime admissuri. Si vero acquiescere contempserint: eos ab ecclesiasticis bnficijs vsq ad satisfactionem pgruam suspendatis. et si eas suspensi presumpserit detinere: ipsos ab eisdem beneficijs perpetuo remouere curetis.

Idem eboracen.archiepo.

Super eo vero: q asseris .a.presbyterum fornicariā detinentem propter hoc ab officio suo suspensum: et infra. Porro si litteras a nobis obtinuerit: que facti seriem non contineant:nolumus illas sibi prodesse.

Idem lundon.episcopo.

x Clericos publice. sunt excōicande ex quo pub.e.j.de sent ex. si concubine.

y Abiurādas. ne contēpto iuramēto reuertāt ad eas pp psumptionem vt seqt.ar.p.j.qui cleri. vel vo.ex.tuar.ibi: abiurat.sed ibi pxerat matrimoniu cu ea: lz de facto cu ess subdiacon9: et qn q qs ab vxore sepat: sic dz iurare.xxxv.q.vj. ab isto die. vel intellige de suspectis.et illud .c.e.tuarum.de nō suspectis: de qb9 verisile est q debeāt iuramentum suare.

z Redeuntes. ar.colligit ex hac lra:q nō est iniungendu alicui p iuramētū qd verisile sit q non debeat illud obsuat:ar. xxxij.q.i.ita q.et c.non est p.et j.d sen.ex.ex tenore. et d.de psūp.lras.et C.de indi.vidui.l.ij.et hec rō est et qre iuuenibus non iniungat solennis pnia. l.di.penitens.ber.

a Perpetuam.i.donec resipiscant.sic inst.loca.§.

e.a nobis.et C.d epi.et cle.cu q.et d.de psump.cum in iuuentute. Itē in linea trāsuersali vsq ad secundum gradū pūt hre clerici cōsanguineas:vt.lxxxi.di.cum oibus. In descendentib9 vel ascendentibus v: q vsq ad qrtū gradum:ibi amplius pōt extendi pmisso qz in collaterali.

p In illis.i.occasione illarū.qnqz alie pmorantur cum illis vel veniūt ad illas.vn dicit aug9:nō oēs q cu mea sorore sunt:sorores mee sunt.lxxx.dis.legitur.vel intellige ppe vt lra dic.et h vult lra seqns:aut in pedissegs illarū.

q Subministrent. et sic pz q clerici possunt sustētare psanguineos pauperes de qbus caplm h intelligitur quibus potiusqz extraneis tenent.lxxxvj.dist.non satis.als non si diuites sunt:vel vt diuites eos faciant:vt.e.c.et.xij. q.ij.siquis.ad idem.xxxi.di.omnino.

r Ad altare presumat.vt.xxiij.dist.sacratas.et de consecra.distinc.i.in sancta.

f Si quisqz sacerdotū.nomine sacerdotis intelligunt inferiores:vt pz hic:qr inferiora intelliguntur in superiorib9 vt.xciij.dist.legimus.in fi.et.xiij.q.i.pena

adeo.et ff.de pecul.id vestimētū.et j.d matri.ptrac.p.interdic.eccle.d mulie.fi.x.q.i.sacerdotes vt ceti timeāt:vt ibi dicitur.

b Exemplo.pena.n.vni9 dz esse metus alteri9.vt.ff.de pe.l.capitaliu.§.famosos.xlv.di.s.illud.et ij.q.vij.quapropter.et j.de exces.prela.tanta.et x.q.i.qr sacerdos.in fi.

c Sicut.et infra alij.nihilominus sunt compellendi. lz non cum tanto rigore vt vel contineant vel beneficia dimittant.j.c.si autem.et xxxij.di.lectores.

d Suspēdatis.ita isti si sunt suspensi ipso iure.v.p.xxxij.di.null9.et c.pter hec.So. qd.dz hic.et j.e.c.si aut. intelligitur de his q adhuc tolerant ab eccla:qr illi ipso iure non st suspensi. qd dz in prijs locū hz:qn scm est notorium:vel qn sunt pdēnati per sniam:alioqztūcunque sit aliqs criminosus non est vitādus.j.c.nostra.xxviij.di.consulendum.et j.c.vltimo.

e Remouere curetis.qr crescente ptumacia: crescere debz et pena.d.vt.lite non contest.qm in fi.et ff.de pe.l.relegati.

f Super eo.suspensum.ab episcopo suo.

g Seriē.s.qre fuit excōicatus vel suspensus pro foraria:vel si ex alia cā vt exprimat omnes causas excommunica

tionis:⁊ suspensionis:alˀs non habetur pro absoluto.j.de sent. ex.cum pro causa.⁊.s̄.de of.or.ex.parte alˀs.lr̄e essent impetrate tacita veritate:vñ nō valerēt.s̄.ꝺ rescrip.sup lr̄is.⁊.c. dilect⁹

a S ¶ I aūt.portionibus.cū habeāt ptē in ecclesia prebēdata.

b ¶ In ecclesiis cum sint prelati illarum.

e.puenit.⁊ in tali notorio credit simplici officiali.xx.q.iiij.§. aliqñ.nec requiritur scientia omniuȝ sed plurium:vt qñ omnes admissuȝ scelus ꝓclamāt:vt.ij.q.i.c.scel⁹.⁊ c.de manifesta.Notoriū iuris est de quo aliqs ꝯdemnatur vel est in iure ꝯfessus:vt hic:⁊.ff.de sta.ho.l.vlt.⁊.ff. ꝺ re iudi.res iudicata.⁊.j.e.c.vlt.⁊ I

c ¶ Spoliare.que spoliatio ꝑpetua intelligitur:ex quo sine tp̄is ꝑfinitione hic dicit.C.de penis.ser⁊us.Sȝ ꝯ.videt.s̄.eo.si cut.vbi post admonitionē suspendunt añqȝ ꝑuētur ecclesijs:⁊ hic stati p⁹ admonitionem spoliant. Solu.hoc intellige ꝑm illud:vt ꝑmo suspendant ⁊ si se non correxerint spolient:sed certe de iure fit qꝺ hic dicit:qr si se non corrigunt post trinam admonitionem recte possūt spoliari beneficio:⁊ ꝙ ibi suspēduntur intelligo ꝙ fiat ex gratia vt sic spectētur adhuc.ber.

d ¶ Vestro duxit. nullus audiat .xxxij. di.nullus.⁊.c.preter hec.

e ¶ Quantūcunqȝ. vt.xx v.q.vlti.c.vlti.vsqȝ ibi certum.

f ¶ In fide xp̄i.i.ꝑ fidem xp̄i. hucusqȝ sunt verba capituli qꝺ inducit.t.

g ¶ Ceter.h incipit rñdere distinguendo inter crimen notoriuȝ ⁊ occultū.

h ¶ Notorium.ad intelligentiam eorū q̄ h dicunt no.ꝙ aliꝺ est fama:aliud manifestuȝ:⁊ aliud notoriū.Fama sic consueuit ꝺscribi.Fama est illese dignitatis status vita ⁊ moribꝰ ꝯprobatꝰ ⁊ in nullo diminutꝰ.ff.de var.⁊ extraor.cogni.l. cognitiōeȝ §.estimatio.⁊ q talem famam negligit: crudelis est.xij.q.i.nolo.fama vero qñqȝ ex scientia qñqȝ suspicione procedit:qñqȝ

S I aūt[a] clerici tue iurisdictōis siue in sacris ordinibus siue in iferioribus constituti fornicarias detinent:nisi eas ad secundā vel tertiā commonitionem a se dimiserit easdem decetero ꝯtempturi: liceat tibi eos ecclesijs[b] vel earum portionibus ap.postposita spoliare[c] offō ipsis nihilominus interdicto. Lucius tertius.

V Estra duxit deuotio inquirendum:⁊ infra. Alicubi dicitur nullus audiat[d] missam sacerdotis: quem scit indubitanter concubinam habere. alibi vero legitur:non pōt aliquis ꝙtumcunqȝ[e] pollutus fuerit:diuina polluere sacramenta:que purgatoria cū ctarum contagionum existūt Qualiscunqȝ.n. sacerdos sit: que sunt sancta coinquinari non possunt.Sumite ergo ab omni sacerdote christi mysteria:qua omnia in chrsti fide[f] purgantur. ¶ Ceteruȝ[g] aliud est crimen notorium[h]: aliud occultum. Notorium diffinit de q̄ presbyter canonice condemnat. Occultuȝ[k] quod ab ecclesia toleratur. ¶ Ceteruȝ aliud est qñ crimen notorium non diffitetur presbyter vel de ipso est canonice condemnatus[n]. Aliud est pene occultum: quod ab ecclesia toleratur.

Item aliud est a talium officijs abstinere:vt peccandi licentia ceteris auferat:⁊ hꝰi ad pēnitentie fructuȝ trahant:atqȝ aliud si taliuȝ[o] tanꝙ in fornicatione iacentium talia ministeria respuantur. Sine dubitatione itaqȝ teneatis:ꝙ a clericis ⁊ ꝑsbyteris quanꝙ fornicarijs:quādiu tolerantur[p] nec habent operis[q] euidentiam:licite diuina mysteria audiantur ⁊ alia recipiantur sacramenta ecclesiastica. Innocenti⁹ tertius exonē.epo.

T Ua nos duxit fraternitas consulēdos si de clericis publice concubinas habentibus:q qñ a te conueniunt[r] se esse concubinarios diffitentur: nec apparet ꝯ eos legitimus accusator:credendum sit testimonio[s] bonorum virorum inter quos viuere dignoscuntur. Nos igitur con.t.t.r.ꝙ si crimen eorum ita publicuȝ est:vt merito debeat appellari notoriū:in eo casu nec testis nec accusator est necessarius:cum hꝰi crimen nulla possit tergiuersatione celari[t].Si vo publicum est nō ex euidētia:sȝ ex fama:in eo casu ad condēnationē eoruȝ sola testimonia nō sufficiūt:cum non sit testimonijs[s] sed testibus iudicandum.Sed si de clicis ipsis talis habeatur

hoc notorio qñqȝ regritur ꝓbatio si negent.s̄.de re iudi sicut. Notorium ꝑ sumptū:vt paternitas filiatio.ff.de in ius vo.qr sp.⁊.s̄.ꝺ si ꝑsby.ꝯquerente ⁊ cōsaguinitas dr̄ notoria ꝑsumpta j.de diuor.porro ⁊ §.i.Quod aliquis sit filius alterius: nō posset vere ꝓbari.ff.de condi.⁊ de mon.lucius.

i ¶ Condemnatur hoc est notorium iuris.

k ¶ Occultum.qꝺ non hȝ vindictaȝ quia latentia peccata vindictā non habent.xxxij.q.v. christiano.⁊ tādiu reputat occultū:lȝ plures sciāt:qȝdiu ab ecclesia tolerat vt hic dicit.⁊.xv.q vlti.c.vltimo.

l ¶ Nō diffitet.immo ꝯfitet in iure:⁊ sic est notorium.iuris.Et sic duobus modis dicitur notoriuȝ iuris ꝑ ꝯfessionem ⁊ ꝑ sniam. j.e.c.vl. dr̄ in notula ad intelligentiam.⁊.hic.

m ¶ Canonice cōdemnatus.in quo casu nullus dȝ audire officiū illius quo etiam casu loquitur prima auctoritas:nullus audeat ⁊c̄.

ex certo auctore:qñqȝ ex incerto:de con.di.i.iiij.scm̄ est.Manifestuȝ dr̄ quod ex scia ⁊ certo auctore procedit:⁊ quod pōt probari.ff.de testa.⁊ qui testa.fa.pos.heredes palam.⁊.xij.q.iij.eorum q accusant. Ideȝ ēt qñqȝ dr̄ occultū qꝺ pōt ꝓbari.C.ꝺ ap. eos.§.siquis aūt.Sed ⁊ manifestum dr̄ qñqȝ.quod cōstat per ꝯfessionē vel ꝓbationē vel ꝑ euidentiam facti.j.de vb. sig cuȝ olim.sed tale manifestum potius dr̄ notorium.j.e.c.vlti. Circa notorium distingue.Aliud ē notoriū facti.aliud iuris aliud ꝑsumptiōis. Notoriuȝ facti ē:qꝺ ita exhibet se ꝯspectui hominū ꝙ nulla pōt tergiuersatōe celari.j.eo.c.,pr.⁊.c.vlt. ⁊ de tali hic itellige i quo nullꝰ audit appellās.s̄.de ap cū.sit romana.i fi.⁊

n ¶ Occultum.hic distinguitur prout sequitur.

o ¶ Talium.s.qui pene occulti sunt seu ab ecclesia tolerati ab officijs talium abstinere bono zelo:vt per hoc ad penitentiam reuertantur:pmittit:sed ex contemptu abstinendum non est:qr lȝ in fornicationem iaceant:non sūt ꝯtēnēdiꝰ vt seqt aliud est si tāqȝ iacētiū ⁊c̄.qr illud nō lȝ.

p ¶ Tolerant.in quo casu loquitur secunda auctoritas non potest aliquis ⁊c̄.

q ¶ Operis euidētiā.hic explicat notoriuȝ facti in quo casu ⁊ duobus premissis.s.cum sunt ꝯdēnati vel confessi

In iure officia ipsorum sunt respuenda.ſ.e.c.vlti.

ſ ¶ Ua nos.côueniunt.ideſt interrogantur.

ſ ¶ Teſtimonio.ſimpliciter dato ſine iuramento.

t ¶ Inter quos. ⁊ iõ magis pſumitur ꝙ vitã illoꝝ agnouerũt.xxiij.q.i.paratus.ſ.de preſump.quoſdã.⁊.c.quanto ⁊.xij.q.ij.q ⁊ bu manis.⁊.xvi.di.ꝙ dicitis.

quo ad ſe:vt cũ ciuitas vel delictũ ciuium vel ſecularis ptãtis tunc clerici non ſunt ſuſpenſi quo ad ſe q: in alio loco poſſunt celebrare non interdicto:ſic.ſ.de cle.perc.tue.

f ¶ Euitari.⁊ ita lʒ aliqs ſit criminoſus nõ dʒ in officijs euitari qʒdiu ab eccl'ia toleratur: vt.ſ.e.ti.via durit.⁊.xv.q.vlt.c.vl.niſi in trib⁹ caſib⁹ ſequẽtib⁹ cũ qs ꝺ h ſit condẽnatus vel in iure confeſſus vel euidẽtia rei ſit factũ notoꝛiuʒ: ⁊ ꝺ h ſatʒ dictum eſt.ſ.e.veſtra.

u ¶ Nec accuſatõ ij.q.i.de manifeſta.j.de accu.euidentia ⁊.ſ.de iureiurã.ad noſtram

x ¶ Celari. q: ſi vl' ſet negatio eſſʒ.C. de pe.ſniam. ff.de tribut.illud. §.pe.

y ¶ Nõ ex euidentia.ſi ꝯſtat aliquaʒ habere ſuſpectam mulierẽ ſecũ in domo eoipſo videtur pbata foꝛnicatio. ſ.e.ſi quiſqʒ ⁊.c. clericos.⁊ ſi publice eaʒ detineat:eo ipſo côuictus ẽ: vt in.c.clericos. alſ enim non poſſʒ eſſe certum niſi p huiuſmodi pſũptões ſ.de preſũp.lr̃is.⁊ c.iij. ergo ſi hec notoꝛia nõ ſunt: ſʒ tñ fama ſit teſtimõia regruntur vt ſeq' in littera.

z ¶ Teſtionijs. ff. de teſta.l.iiij.§.iteʒ diuus.⁊.iiij.q.iij. §.alia ẽ fides i auctẽ.de inſtru.cau. §.ſi vero.colla.vi. valent tñ talia teſtimonia ad infamiaʒ alicuius ar. de co.di.i.iubem⁹ xxiiij.di.c.i.⁊.ij.q. vij.cum paſtoꝛis

ſuſpitio:vt ex ea ſcandaluʒ[a] generetur in populo: lʒ ꝯ ipſos ñ apparuẽit accuſatoꝛ: eis tamẽ eſt canonica purgatio indicenda: quaʒ ſi pſtare noluerit vel defecerint i pſtãdo: eos cãonica debebis aĩaduerſiõe pũire.

Idem piſtoꝛiẽſi.epiſcopo.

Nobis tua fraternitas reqſiuit: ⁊ ĩfra. Cuʒ clericis quoqʒ non permittas muliercuias[b] habitare: niſi foꝛte de illis pſonis[c] exiſtãt in qbus naturale[d] fedus nihil pmittat ſeui criminis ſuſpicari.

Gregoꝛius nonus.

Quẽſitũ ẽ de clericis ĩ foꝛnicatiõem plapſis: ſi eorũ ſit officiũ puſqʒ penituerint audiẽdũ. Uerum ⁊ ſi quẽlibet p moꝛtali peccato q̃ ad ſe[e] ipſũ côſtet eẽ ſuſpẽſum: ñ dʒ tñ ĩ officijs euitari[f]: q: quãtum ad alios ẽt in caſu ppoſito ſuſpenſus ñ ẽ: niſi peccatũ h⁹i ſit notoꝛiũ p ſniam ſeu côfeſſionem factã in iure: aut p euidentiaʒ rei que tergiuerſatiõe aliqua celari non poſſit.

De clericis coniugatis.

Alexander tertius.

Iqui clericoꝛum ĩfra ſubdiaconatum acceperint vxoꝛes ipſos ad relinquenda[g] bñficia eccleſiaſtica ⁊ retinendas vxoꝛes diſ.ec. côpellatis. Sʒ ſi in ſubdiaconatu ⁊ aliis ſupioꝛib⁹ oꝛdinibus vxoꝛes accepiſſe noſcunt: eos vxoꝛes dimittere[h] ⁊ pniam agẽ de commiſſo p ſuſpenſiõis ⁊ excõmunicatõis ſniam côpellere pcuretis. Idem herfoꝛ.epõ.

Sane: ⁊ infra. Prouideas attentius:ne deinceps clericus côiugat⁹ ad eccleſiaſtica beneficia vel ſacros[i] oꝛdies aut admĩſtratiões eccl'iaſticas admittatur: niſi foꝛte caſtitatẽ[k] voueret ppetuaʒ: ⁊ qui vnicã ⁊ virgineʒ habuiſſʒ vxoꝛẽ. Idẽ verulañ.epiſcopo.

Quod a te: ⁊ infra. Utrũ clerici ĩfra ſubdiaconat⁹ oꝛdinẽ côſtituti: q contineri carnis ꝺuicti vitio ñ valẽtes[m] vxoꝛes accipiũt: eccl'iaſtico bñficio cãonice ꝺbeant ſpoliari. Id volum⁹ te tenere. ꝙ cuʒ ſimul voluptatibus: ⁊ carnalib⁹ ꝺſiderijs ac diuinis ⁊ eccl'iaſticis obſeqis vacare ñ valeãt ob ĩmũdiciã[n] ſuã eccl'iaſticis ſacramẽtis ĩdigni tractãdis eccl'iaſticis pculdubio bñficijs ſũt puãdi[o]. Sãe ſi eccl'ijs qbus ĩtitulati fuerant: de poſſeſſionibus aut alijs bonis aliqua côtuliſſe noſcuntur:cuʒ ab earundeʒ

g ¶ Iqui clericoꝝ. relinquẽda. ⁊ merito côpellẽdi ſunt vt ea dimittãt q: vacare ĩtelligũtur ipſo iure. vñ quo ad factũ ſolũ ſine poſſeſſione retoꝛquet iſta côpulſio:ſic.j.de côceſ.pbẽ.litteras.⁊.c.cũ nr̃iſ.ꝯtio.n. facto iuri ſuo renunciauerunt: ar.C. de fur.l.i. ar.ff.de tribut. ꝙ in hẽdẽ.§.eligẽ.ſic qs ipſo fcõ renunciat priuilegio.clĩcali.ſ.de vi.⁊ ho. cle.c. vl.j.de ſẽ.ex. cũ ñ ab homie.⁊.c.côtingit.ij.Arg. ꝯ.xxrij.diſ.ſiq vo ⁊.x.q. i.quia tua. Illa côtraria ĩtelliguntur ꝺ mĩa: ⁊ hodie nõ tenẽt ipſo iure.ergo clericus coniugatus beneficium amittit: vt dcm̃ ẽ. nec alicui coniugato põt côferri: ⁊ ſi conferat dʒ puari ipſo iur.j c.pri.⁊.c.qꝺ a te.⁊.c.ſãe diũſis fallacijs. ⁊ ita iuſtõe eſt qꝺ hic ſtatuitur.

h ¶ D mittere.q: ñ tenuit mr̃imoniũ ⁊ puãdi ſũt beneficijſ ſuis:niſi cũ eiſ diſpẽſet.j.e.ſane.⁊.xxvij di.preſbyterum.

i ¶ Sane. ad ſacros.xxviij. di. nullum. xxxi.di. ante triẽnium.b.

q ¶ Scandalum.ex hoc videtur: ꝙ propter ſolam ſuſpitiõeʒ ſiue famã nõ ẽ indicẽda purgatio: niſi ſcandalum oꝛiatur: ar.ij.q.v.preſbyt.⁊. iij.q.ij.audiuimus.⁊.ij.q.i. nomen.⁊.j.de accu.qualiter ⁊ quando.

b ¶ Nobis.muliercuias. xxxij.di.iterdixit.⁊.lxxxi. di. cum omnibus.

c ¶ De illis perſonis.Ar.ꝯ.ſ.e.c.i. Hic ſuper hac mateꝛia vt ibi notatum eſt.

d ¶ Nãle ſic.ſ.ꝺ pſũ.cũ i iuuẽtute.⁊.c. ꝺ epiſ.⁊ cle. eũ q

e ¶ Queſitũ.quo ad ſe. Nota ꝙ aliqs dicit ſuſpẽſ⁹ quo ad ſe tm̃ ⁊ nõ quo ad alios:vt qlibʒ i peccato moꝛtali côſtitut⁹:vt.vi.di.teſtamentuʒ.⁊.i.q.i.ſacerdotes in fi.ſ.ꝺ tẽp.oꝛ.c.vl. ⁊ h.⁊.ſ.e.via qñqʒ tñ qʒtum ad ſe ⁊ qʒtũ ad alios.xxxij.di.null⁹ pter h.⁊.j. ꝺ ſimo.tãta ⁊ hic in fi.⁊.ſ.e.veſtra.qñqʒ aliqs dĩ ſuſpẽſus quo ad alios:⁊ nõ

k ¶ Caſtitatẽ.ſeqſtrato mãſionis cubiculo.lxxvij.di.eps bñdictõe.⁊ h itelligo.cum ãbo pceſſerit.i dies ſuos: vt ſine oĩ ſuſpitiõe poſſit ſepati manẽ. alr̃ ſi eſſẽt iuuenes ñ poſſet pmoueri: niſi pit ad religionẽ trãſirẽt.j. ꝺ.ꝯ.ꝯ.cũ ſis pdit⁹.⁊.c.ad apli cã l' dic put nõ.j. ꝺ ꝯṽ.ꝯiu.ꝯiugat⁹.i ſi.glo.q̃ icipit. ſʒ nunqd.

l ¶ Uirginẽ.Ar.ꝙ q coꝛrupit vxoꝛem ſuam añqʒ eã ducẽt promouẽ ñ pt.xxxiiij.di.curãdũ.⁊.c.pcepim⁹ ⁊ deſpõſata dʒ eſſe in ṽgitate.xxx.q.v.q̃lr.ar.ꝯ.xxxiiij.di.v.valẽtio.ſ.ꝺ biga.ꝺbitũ. Quidã dicũt ꝙ iſte ñ pt pmoueri:ſʒ ṽi⁹ ẽ ꝙ pt promoueri: q: cã ipedimẽti ceſſat q: iſte ñ diuiſit carnem ſuã i pl'es vñ bñ pt

m ¶ Quod a te ñ) pmoueri:ar.pdictoꝝ.c.valẽtio.⁊ debitum. Valẽtes.pp côſuetudinẽ:q: difficile côtinẽtiã ſuat q illicito côcubitu ſe maculare non deſinit.xxx.di. §.quod vero.

n ¶ Immũdiciaʒ.q̃ tñ caſtitas ẽ cũ ppꝛia vxoꝛe.xxxi.di.nicena.ſʒ hic appellat imũdicia quo ad obſeqũ ecclie. vñ illi qbus

ecclesiarum ministerio fuerint & beneficio sequestrati: ad ipos recta via debent absq; contra/ditione redire[a]. Idem.

SAne sacerdotes illi qui nuptias ꝯtrahūt: q̄ ñ nuptie sꝫ ꝯtubernia[c] sūt potꝰ nūcupanda: pꝰ lōgaꝫ pniam & vitā laudabilē continentes officio[c] suo r̄stitui poterūt & ex īdulgētia[d] sui epi eius executōeꝫ habere. Inno.iij.norwiceñ. episcopo.

DIuersis fallacijs:& infra Accepimꝰ aūt: ꝙ qdam clerici tuē dioc.q mr̄imonium ꝯtraxerunt: ecc̄liastica bñficia ōtiere cōtēdūt ī quoꝝ conuersatiōe citbara[e] cū psaltio male ꝯcordat. Cū ḡ vir cogitet qūo placet possit vxori & iō minus que dei sunt valeat cogitare: cū q̄ sit diuisus[f] in duo plenaꝫ sui nō hēat ptātē vt ei a quo sti pendiuꝫ recipit plenꝰ famuletur: mandamꝰ q̄tenus hꝰi clericos beñficijs ecclesiasticis q̄ in tua dioceñ sunt adepti: priues app.re.p̄sertim cum reruꝫ ecc̄lsticaꝝ substantia ꝑ tales so leat deperire: nisi forte tu talibus scienter contuleris ecc̄liastica beneficia: qbus eos nō[g] ꝑ te sꝫ ꝑ supiorē decernimꝰ spoliādos. Idē acherōtio arepo.

CUm olim ad nr̄am audientiaꝫ ꝑuenisset ꝙ canonici āglorieñ.cātorem tricariceñ.sibi elegerāt ī pastorem: & infra. Lꝫ tibi d̄ forma electiōis cāonice ac idōeitate ꝑsone in alijs constitisset: mouit te tū: ꝙ cuꝫ pater eius grecus fuerit: & iuxta ritum grecoruꝫ vxorem duxerit in minoribꝰ ordinibus cōstitutꝰ: cātorem ipsuꝫ ex vxore legitia in sacerdotio susceꝑisset. ¶ Nos igitur attendētes: ꝙ orientalis ecclesia votuꝫ[k] continentie non admisit: quoniam orientales in minoribus ordinibus contrahunt: & in superioribus vtuntur matrimonio iam contracto: mandamus quatenus: nisi pro eo ꝙ int̄ latios greci huiusmodi cōuersantur regiōis consuetudo

ficitū erat habere vxores tp̄e vicis sue nō discedebāt d̄ templo vt nō iungerent̄ vxoribꝰ.xxxi.di.tenere.ꝫ hodie semꝑ ē abstinendum vt eadem di.§.causa.&.c.se &.c.eos.

a ¶ Priuandi.s̄.e.c.i.&.c.ij.&.j.e.diuersis.

a ¶ Redire.si.xvi.q.vi.d̄ lapsis.cognouimus.&.c.illud.s̄.de renū.ex trāsmissa.xvij.q iiij.c.vl.ff.d̄ codicil.illici.l.i.i fi. Ar.ꝯ ꝙ ñ d̄bet ad cū r̄dir̄.xij.q.ij.nulli liceat.xvij.q.iiij.sunt q opes.j.d̄ cōdi.appo.veꝝ auc.d̄ mōa.§.si vo relinquēs coll.iiij. Sup h̄ diuerse solutōes recitari cō sueuerūt. Aliō ē cū quis sua spōte recedit: & tunc ei nihil restituit̄. ī q̄ casu loquūt̄ ꝯria. Aliō cū iudicis auctoritate in quo casu itelligit̄ hoc.c.& cōcordātie h̄ ssignate. Sed huic solutōi oppōit̄: iste culpa sua ad hūc casum ꝑuenit: ergo dꝫ sibi imputari.s̄.de eta.& quali.c.i.ꝑpter hoc dicūt qui dā: ꝙ ois dōatio fcā ecclesie vel monasterio tēpore igressus tacitaꝫ habꝫ cōditōeꝫ: vt duret eo ibidē ꝑseuerāte ad istar doẗ.C.d̄ rei vx.ac.l.vna §.cū aūt.&.j.de dote post diuor.re nup.& sic clico recedēte quocūqꝫ mō restituūt̄ ei sua: & idē mōacho vt illas trāsferat secūdo mōastēio ad quod trāsit secꝰ ē vbi aliqs donat ecclie ad illā ñ transiens q: tc ñ reuocat̄ dōatio: q: ꝑfecta dōatio āpliꝰ ñ reuocat̄.xvij.q.ij.nō eiꝫ.C.d̄ reuoca.dōa.l.iij.&.l.gnālr.&.C.de dōa.q̄ sb mō vel cōdi. ꝑfecta nisi aliq̄ ꝯditio ī dōatōe exp̄ssa fuisset.j.d̄ cōdi.appo.veꝝ. Uerius vr̄: ꝙ istud dictū sit d̄ benignitate &c. ꝯria cōsimilia d̄ iure stricto.vel pōt dici ꝙ si exp̄sse res dōate sūt tp̄e īgressus: nūqꝫ sūt postea restituēde: ar.C.si pē. ap.mors iteruēit.l.iij.&. C. si reus vel ac.mor.fue.l.vl.nisi gratiam vellet facē clericis. Si vō tacite: tūc sequūtur ꝑsonaꝫ.& sic pōt itelligi: qd̄ hic dic̄: q: bona sunt accessoria: & ideo principale sequuntur.

b ¶ SAne.cōtubernia.improprie inter seruos ꝓprie dicuntur contubernia.C.de icest.nup.cū ancillis.d̄ pēa filiorum talium habes.xv.q.vlt.cum multe.

c ¶ Officio.Ar.ꝯ.xxviij.di.ꝑsbyterū. So.illud d̄ rigore & ante penitentiam: & hoc de gratia & post penitentiam peractam.

d ¶ Ex indugētia. & sic epi posunt cū talibꝰ sacerdotibus dispensare q ꝯhūt ī sacerdotio. Ar.ꝯ.s̄.d̄ biga.nup ꝫ illud intellige d̄ eo q ꝑmo ī laicali habitu habuerit vxorem: & postea sacerdos ꝯxit: ille tanq̄ꝫ bigamus reputat̄ ꝑꝑ intētōem cum ope sbsecuto vñ nō possūt ibi epi dispēsare: hic vō d̄ his tm̄ q contrahunt post ordinem sacrum: & cum virgine.

e ¶ DIuersis fallacijs.citbara.ꝑ cithbarā ītellige vitaꝫ actiuaꝫ seu laicalē: ꝑ psalteriū itellige vitā cōtēplatiuam siue clericalē: ꝫ aliqs nō posset eē simul cōtēplatiuus & actiuus & sic ꝯiugatꝰ ecc̄liā hēre ñ dꝫ q: ñ bñ ꝯueiūt. s̄.e.qd̄ a te

f ¶ Diuisus.q: pluribꝰ itētꝰ mior ē ad singula sensus: & dū ad vtrūqꝫ festinat neutrū bñ ꝑficit.xvi.q.i.ꝑsbros. C.d̄ cassel.nemo deperire.xxviij.di.de syracusane.

g ¶ Nō ꝑ te. Arg. ꝙ nēo p̄t venire ꝯ fcm̄ suū. s̄.d̄ fi.presby.veniēs.xij.q.ij. monemus.ff.de adop.post mortē.& ff.de serui.ru.predi.ꝑ fundū. Ar.ꝯ s̄.d̄ elec.nosti.j.d̄ ꝓbē.cū nō ignores j.de re.ec.ñ alie.si q̄s ꝑsborū.lv.di.pemitētes.&.xxxv.q.ix.ꝙ q̄s.&.c.ꝙ quis ꝯmisit.&.C.d̄ agri.& cēsi.queadmōꝫ.li.xi. Ad h̄ dic̄ io. ꝙ vbi agit̄ de reuocatione rei male alienate, ideꝫ q alienauit potest repetere qm̄ glibet ī alienatione rei ecclesiastice auditur volēs ꝯdicē.xij.q.ij.non liceat.tm̄ papę: tū in fauore ecclesie: tū in odio illius q recipit rē ecclie minus legitie vbi vero agitur d̄ repetitiōe bñficij secus est: & hoc iō ne det̄ via male volētibus reuocare libertates suas: vt xvi.q.ij.visis.&.C.d̄ dōati. siquis argētum.§.fi.& q: h̄ est tm̄ fauor nō odiū. Lau.dixit ꝙ vbi fcm̄ reprobatur a iure: ille idē q fecit pōt venire contra factum suum nisi in penam ei interdicatur: vt hic in verecundiam episcopi hoc fit: qui scienter talibus contulit beneficia. Ubi autem factum non tenet ex illa causa: puta in re commuꝰ ni: ibi q cōcessit nō potest venire ꝯ: vt in.l.per fundū.q: qd̄ suū ꝓprium erat concessit. c.illud veniens. loquitur dispensatiue: & illud soluitur ibi. c.monemus.intelligitur postq̄ꝫ iā depositꝰ est alienator: ne sit ꝯ.c.illud quod quis commisit.

h ¶ Spoliandos. Sed quis confert illa beneficia post spoliationē.credo: ꝙ conferri debeant ꝓm distinctioneꝫ illius.c. s̄.de elec.cum in cunctis in fi.&.c.nihil est. vt si canonici consenserunt episcopo: per archiepm conferantur: si non consenserunt per caplm cōferant̄ & h̄ in illis beneficijs in quibus deuoluitur potestas a capituꝰ lo ad episcopum & econuerso: in alijs per archiepiscopuꝫ per quem isti remouentur.

i ¶ CUm olim.in minoribus: vt. xxxij.distinctio.siquis eorum.

k ¶ Uotū ꝯtinētie.xxxi.di.nicēa.&.c.qm̄.&.c.alr. Et sic ē

repugnet[a]:ſi aliud canonicum non obſiſtat: ad confirmationem ⁊ conſecrationem eiuſdē ſine dubitatione procedas.

Idem epiſcopo picta.

Iōānes nob conquerēdo mōſtrauit: ꝙ tu eū quamq̄ iam dudū vxorē legitimam duxerit: ꝓ eo ꝙ ꝑus in acolythū fuerat ordinat⁹: ꝯpellere niteris: vt tonſuram deferat clericalem ex q̄ inter ipſū ⁊ vxorem ſuā poſſet ſcandalū gnāri cuꝫ ſ̄ ꝯſuetudine terre tue clerici vxorati non cogant̄ inuiti portare tonſuram. Qm̄ igitur idem etiam tonſurat⁹[b] n̄ pōt[c] priuilegio clericali gaudere: mādamus: q̄ten⁹ ipſū ſup tōſuratione h⁹ i non moleſtes. dū mō nullum ꝑcipiat bn̄ficium ecclſiaſticū: cuius rōne teneat̄ clericalē deferre tōſuram: q2 cū eū oporteat ſecularib⁹ negocijs immiſceri: tōſura ipſi⁹ ſecularia exercentis videretur profecto i miniſterij nr̄i vituperium redundare.

Idē.

Velꝫ decorem: ⁊ ifrā. Eos qui ſunt publice vxorati: non admittatis[b] decetero ad eccleſiaſticas dignitates: dimiſſis[c] ab eis quas non pn̄t ſine prauo exemplo ⁊ graui ſcandalo[f] retinere.

Honorius.iij. h. quondam regine anglorum.

Ex pte tua fuit ꝑpoſitum: q̄ nonnulli lr̄ati tre tue hītu ⁊ tōſura clicali relictis: publice ducūt vxores: ⁊ infra Ut tn̄ cōſuetis iuſticijs[g] ⁊ debitis obſequijs[h] te defrandēt tōſuram reſumūt abiectā: et infra Quidam ēt accepta pria tonſura ſimilit̄ ꝯhunt: ⁊ eādē tonſurā deferūt: vt eodē ꝑtextu excuſari valeant a ꝑdictis ⁊ infra. Cū igit̄ reddēda ſint q̄ ſt ceſaris ceſari: ⁊ que ſūt dei deo: eq̄nimit̄ duxim⁹ tolerandū: vt a[k] talib⁹ iuſticias debitas velut ab alijs vxoratis exigas ꝑ ſuitia ꝯſueta.

Idem.

Ut[l] ꝯſultatiōi tue breuiter ſatiſfiat rn̄dem⁹. r. miles tue dioceſis q̄ cū oliꝫ in minori eſſet cōſtitutus etate: tonſuram tm̄ ⁊ coronam cleri

ar.ex hoc: ꝙ occidentales clerici voto ad ꝯtinentiā tenēt̄: q̄d q̄dam negant dicentes: ꝙ tm̄ ex conſtitutōe eccleſie hoc fit: ar.lxxxix.di.cum in ꝑterito. vn̄ dicūt: ꝙ papa pōt diſpenſare: vt aliq̄s ꝯtraheret in ſacro ordine ēt ſi cōcederet̄ ꝙ ꝯ votū diſpenſare nō poſſet. Uin. dixit: ꝙ vbi clericus in ordinum ꝑmotione exprimit votū: tenet̄ ad id: ⁊ ſi papa diſpēſaret in hoc ꝯ votū diſpenſaret. Si vero non exꝑmit: ſi ꝑmouēdus eſt iuriſꝑitus eodē mō teneret̄: ſi ꝟo ē iuris inſci⁹ nō tenet̄ ex voto ſꝫ ex conſtitutōe: ⁊ ſi papa diſpenſat cū tali nō itelligit̄ diſpēſare cōtra votū ſꝫ ꝯtra ꝯſtitutionē eccleſie tn̄ n̄ diſpēſat ꝙ aliq̄s i ſacro ordīe ꝯtrahat. Illud ver⁹ ē ꝙ ex cōſtitutōe eccleſie introductū ē: vt qui ad ſacros ordines vult ꝑmoueri ꝑus ꝯtinētiā dꝫ ꝓfiteri expreſſe. xxviij.di.c.nullū. aut ēt tacite. vt.c.di.diaconi ſ̄.eo enim ipſo ꝙ quiſ ꝑmouetur ad ſacrū ordinē: tacite intelligit̄ vouer̄ ꝯtinētiā ⁊ ſi nulla fiat mētio de voto continentie.

a Repugnet. ſic ḡ ꝯſuetudo fac̄ aliquē ineligibilem: q̄ alſ eligibilis eſt: ſic ⁊ legitimus eſt ad mr̄imonium ꝯhendum: ꝑ ꝯſuetudinē fit illegitimuſ j.de cogna.ſpi.ſup eodem.xxxij.di placuit. ⁊ ſic conſuetudo artat ⁊ ampliat iuriſditionē. ſ̄.de offi.leg. q̄d tranſlationē. ff. q̄d vi aut clam.l.ij.§.non tm̄. Et ſic conſuetudo in electione ꝑcipue ꝯſiderat̄. ſ̄.de cā poſ.cum eccleſia.⁊ ſ̄.de conſue.cū dilectus.⁊.xxiiij.q.i.pudenda.ar.ff.de decur.non tm̄. Ar.ꝯ.ſ̄.de conſue.cum venerabilis.

b Ioannes. tonſuratus.priuilegio. xvij.q.iiij. ſiquis vel illo.C.de epiſ.⁊ cleri.l.ij.

c Non pōt. Arg.ꝯ: ꝙ clericus etiam nō tonſuratus gaudet ꝑuilegio.cl'icali ad trinam admonitionem. j. de ſen'. ex.ſi vero.aliq̄s.⁊.c.in audientia.⁊.c.contingit. imo nec poſſet renunciare: vt.c.cōtingit.⁊.ſ̄.de fo.cōpe.ſi diligenti. ergo multo fortius tonſuratus retinet ꝑuilegium ⁊ clericus coniugatus tenet̄ portare coronam. ſ̄.de vi.⁊ hon.cle.clericus. De quo ergo priuilegio intelligit̄. Dicas: ꝙ non loquit̄ de illo priuilegio. xvij.q.iiij. ſiq̄s ſuadente. q2 clericus tonſuratus volens vti priuilegio clericali etiam vxoratus habēs intentionē redeundi ad clericatuꝫ illi priuilegio nō pōt renūciare ꝑcipue ſi recipiat beneficiuꝫ eccleſiaſticū: vt pꝫ ꝑ iura ꝑdicta: ⁊ talis tenetur portare tōſurā ſ̄.de vi.⁊ ho.cle.clericus. cū cleric⁹ etiam depoſitus teneatur viuere ſm̄ regulam eccleſiaſticā.lxxxi.di.dcm̄. vbi cleric⁹ cōiugatus nullum ꝑcipit beneficium eccleſiaſticum: ⁊ qui nullā ſpeꝫ habet redeūdi ad clericatū: nullo priuilegio clericali gaudere dꝫ: nec eſt compellēdus aliquid de clerico oſtendere: vt ille q̄ ꝯtrahit cum vidua.lxxxiiij.di.q̄ſquis. vn̄ iſte non erat cōpellendus ad tonſurā cū nullum beneficium eccleſiaſticum habuit. j. eo.c.vlti. Quod ergo dicit ēt tonſuratus priuilegio nō pōt clericali gaudere: intellige ſ̄ ꝑuilegio q̄d habent clerici ne verentur aliquibus exactionibus in perſona vel rebus proprijs: vt.C.de epiſ.⁊ cle.l.ij. Hoc priuilegiū perdit clericus poſt trinam admonitionē. ſ̄.de vi.⁊ ho.cle.c.vlti. j.e.ex parte. ergo multo fortius cōiugatus ⁊ tonſuratus qui exercet negocia ſecularia iſto priuilegio gaudere n̄ pōt: ſicut iſte de quo loq̄t̄ decre. Priuilegium clericale in multis conſiſtit: ⁊ lꝫ in vno amittatur in alio adhuc retinetur.

d Nam decorē admittatis. ſic ſupra eodē ſane.

e Dimiſſis. quia coniugati ſimplicia beneficia poſſidere nō poſſunt: ⁊ ideo eis ſunt priuandi ſupra eodem.c.i.⁊.c.diuerſis.⁊.c.ꝙ a te.⁊ capitulo ſane. ber

f Scandalo. ob hoc ſolum nūq̄ repellitur quis a bn̄ficio. j.ſ̄ preben.cum teneamur. q2 nihil cum ſcandalo faciendum eſt ſ̄.de ꝑſcrip.nihil ꝑdeſt. ſupra de temp.ordi.ad aures.

g Ex parte. conſuetis iuſticijs. preterea huiuſmodi clericatus declinant ſubire iudicium regine: nec volunt ibi reſpondere alicui conquerenti.

h Obſequijs. i. angarijs ⁊ perangarijs a quibus clerici debent eſſe immunes. j.de immu.eccle.non minus.⁊.C.de epi.⁊ cleri l.ij.⁊.xvj.q.i.§.nouarum.

i Que ſunt dei deo. verba iſta ſunt.xxiij.q.viij.§.ecce in fi.⁊ ⁊.c.ſe. vnde eccleſia de agris ſuis tributum ſoluit imperatori xi.q.i.ſi tributuꝫ.⁊.c.magnū.⁊.xxiij.q.vl.tributū.⁊.c.ꝯuenior

k Talibus iuſticias. ⁊ ſic pꝫ: ꝙ clericus coniugatus ⁊ tonſuratus non gaudet priuilegio clericali: vt ſupra eo.ioānes. De hac materia dic vt ibi: immo ⁊ clerici non ꝯiugati perdūt hoc priuilegium poſt trinam admonitionem: dum ſe immiſcent negocijs ſecularibus: vt ſupra de.vi.⁊ ho.cleri.c.vlti. Item ar. contra infra de ſent.excom.contingit. Solue vt ibi.

l Ut conſultationi. conſtitutus. Ob hoc ſumunt q̄dam ar. ꝙ ꝑpter minoreꝫ etatem excuſetur ne portet coronā.ſ̄

calem assūpsit: nō ē cogendus deferre habitum clericalem.

De clericis non residentibus in ecclesia vel prebenda.

Ex concilio sardicensi.

Non licet epo de ciuitate sua trāsire ad aliaz. manifesta est enim causa[e] pro qua facere hoc attentat: cum nullus sit inuentus episcopus q ad minorem[d] de maiori ciuitate transiret.

Leo quartus.

Ex gestis: et infra. In synodo anastasius presbyter cardi. ti. beati marcelli ab omnibus canonice est depositus[f] eo q parochiam suam p annos quinqz contra canonum instituta deseruit: et in alienis vsqz hodie demoratur.

Ex concilio lateranen.

Quia nonnulli modum auaricie non ponētes dignitates [g] diuersas ecclesiasticas et plures ecclias perochiales contra sanctoꝝ canonum instituta[h] nituntur accipere: vt cum vnum officium vix implere sufficiant: stipēdia sibi vendicent plurimorum: ne id decetero fiat districtius[i] inhibimus. Cum igitur ecclesia vel ecclesiasticum ministerium committi debuerit: talis ad hoc persona queratur: que residere in loco et curaz eius p seipsam[k] valeat exercere. Quod si aliter actū fuerit et qui receperit quod contra sacros canones accepit amittat: et qui dederit largiendi potestate priuatur[l].

Alex. iij. eboracen archiepiscopo.

Relatū est nobis: q cū i lateran. con.[m] statutum sit: vt psone tali ecclesia vel beneficium ecclesiasticum conferatur: que residere in loco et curaz eius per se valeat exercere: nonnulli ad ecclesias psentati hoc se posse affirmant: sed efficere contradicunt[n]: et infra. Cum igitur verba accipienda sint cum effectu[o]: tales si psentati fuerint non debent admitti: et admissi poterunt amoueri[p]: nisi forte de licentia suorum[q] prelatorum vel studio litterarum vel alijs honestis causis contigerit eos abesse: nec patrocinari debet eis appellationis diffugium[r]: si contra huiusmodi intentionem decreti fuerit

hoc non est verū: vñ dicas maxime: vt. s. e. ioannes. vbi de hoc. ficee. et. s. de offi. dele. qm̄ apostolica. §. ij. arg. ij. q. iij. §. Et abolitio. quedam vero sunt que per alios fieri possunt C. de cadu. tol. l. vna. §. sin autem.

a Non est cogendus: qz licitum est ei renunciare huic puile. cleri. cuz nullum recipiat bñficiuz ecclīasticū: vt dic. decre. io

b Non liceat. trāsire. sine licētia dñi pape: vt. vj. q. i. sigs. alias pderet habitaz et ambitā. s. de trāslac. iter corporalia. et. c. q̄to nec aliq̄ inferiores sine licentia sui epi. s. de renun. admonet.

c Causa. s. ambitō maioris dignitatis: et est hic ar. dubia in meliorē partem esse interpretāda. s. de elec. c. ij. Ar. cō. j. de re. iuris. estote. et. ff. de re. du. quotiens. l. ij.

d Ad minorem. nec tñ illud ē faciēdum: qz qui crescit: de minori ad maius crescere dz. xciiij. dis. legim. i fi. et. s. de trāslac. c. i. et. lxxiiij. dist. c. gesta. ar. facilius. n. dispēsatur vt quis transeat ad maiorem q̄z ad parez vel ad minorem pp maiorem vtilitatem. s. de transac. l3.

e Ex gestis. ab oibus. i. oibus approbantibus suam depositionez qm̄ sol papa ipz dposuit

f Depositus. i. a dignitate sua remotus eo pri mo monito legitime: vt rediret. j. e. inter q̄tuor. et. c. vlt. et. als nō deberet priuari quantūcunqz vagabundus discurrat. j. eodem ex tue.

g Quia nonnulli. dignitates. Dignitas dicit qñqz q̄dam prerogatiua in ecclesia: que alio nomie psonatus appellatur: vt hic. et. s. de rescrip. ad aures. et. j. de pben. de multa. Qñqz enim accipit p seculari prerogatiua. xxiij. q. v. administratores. et. xliij. dist. c. i. Interdum p potestate accipit. ff. de offi. questio. l. vnica. i pn. interdum p ordine. iiij. di. deniqz qñqz p cōditione accipit vestire enim dz fructuarios seruos sm dignitatem eoꝝ. i sm cōditionem. ff. de vsufruc. et quēadmo. qs vtat. l3 et siqd. §. i. De pena istoꝝ qui retinent plures dignitates: hēs. j. de pben. de multa. et. s. de elec dudum. ij. et. j. e. conquerente. vincen.

h Instituta. vt. xxi. q. i. p totū. et. x. q. iij. vnio. et. xvj. q. vlti. p laicos. et. lxxxix. di. singula. et de eta. et qua. eā. sc. et. j. e. cōquerente.

i Ut. xv. q. i. presbyteros. et. C. de asses. nemo.

k Per seipsam. Hoc qdem ius cōe est: vt in ea ecclesia i qua intitulatus est debeat deseruire. xx. q. i. c. i. et. lxx. di. sanctorum et. lxxi. di. c. clericos. et. xci. di. eleutherius. qñqz. tñ i casu pt quis seruire p vicariū: vt cum parochialis ecclesia annexa ē dignitati vel pbende. j. de pben. extirpande. §. q. vero. et. c. exposuisti. Sunt aūt quedam que p alios fieri non pñt de iure: vt offm in ecclesia: nisi in casibus: vt dixi: vt hic pz. ff. de solu. iter arti

l Priuetur. j. de. pben. de multa. et. s. de elec. cum in cūctis. et ibi augetur pena. et dic priuetur ea vice.

m Relatum. pcilio. s. c. pri

n Contradicūt: ipso facto recedendo scilicet.

o Cum effectu. Nota q vba cum effectu sūt accipiē da: de pent. di. i. §. hec autē vba. et. ff. neqs ei qui in ius vo. vi. exi. si p aliuz §. docere. ff. qd qs. qz. iu. l. i. §. hoc aūt C. cōmunia de leg. l. ij. et. xviij. q. iiij. si quis suadente. et. xxiij. dist. psalmista. et. xvj. q. i. in canonib. ver. custodes chartarum. etc. ix. q. ij. instituti. Ex q enī intitulati sunt debent ibi ppetuo permanere. lxx. di. sanctorum. et. lxxi. distinc. c. clericos. et. xx. q. i. c. i.

p Amoueri. j. de pbē. qz in tm̄. et. c. cum nō ignores. p missa tamē admonitione. j. e. inter. et. c. vlt. et. c. ex tue.

q Prelatoꝝ. clericus. n. sine licentia sui plati abesse non dz: ēter iusta cā siue cā studioꝝ vt hic pz: siue alijs iustis causis: puta cā pegrinationis: de cse. di. v. non oz. vel p negocijs suis. vij. q. i. presentiuz. ergo multo minus abesse debet ex non iusta causa.

r Diffugium. Ar. cō. s. de ap. peruenit. ij. So. hic loqtur de eo q hz curam aiaꝝ: et q expresse promisit residere: ibi de simplici bñficio et de eo qui expresse non pmiserat residere ibi tamen pendente appellatione per alium deseruitur in ecclesia de beneficio illius. b.

s Decreti. de hoc nota. s. e. c. primo.

t Fraternitati. cmendaticijs. litere cmendaticie siue dimissorie dicunt quibus clericus dimittitur et absoluit a potestate sui epi in qbus phibet testimonium de vita et ordinibus illius. De istis litteris satis hēs. lxxi. di. c. primatus. et. c. extraneo. et duobus. c. se. et sine istis litteris epus nō dz clericum recipere alteri epi: vt ibi dicitur nec ordinare nec retinere: vt. lxxij. di. p totum. et clericus sine licētia sui epi ecclesiam suā dimittē nō dz. s. de renū. admonet. Itē dicunt dimissorie que dant appellantibus

q vulgo apostoli dicuntur.ff.de ver.sig.dimissorie.

a Conquerēte. vite verbo victus verbis ēt continet ff.de verbo.sig.verbo victus.

b Necessaria. vnde potius fuit sibi subueniendū: ar. j.de censi.licet.ꝛ.C.noua vec.l.i.ꝛ.x.q.iij.vnio.

y Percipere.ad hāc nō se refert papa in sequētibus: ꝛ h ideo: qꝛ tēpus collationis illō opponit coram papa viij. q.ij. dilectissimi ex quo sentiunt eum: lꝫ paupertate laboret non pōt dissentir. xci.c. cleri

z Sufficientia. in hac sufficientia cōsiderant plura: nobilitas: scientia qꝛ tales psone maioribus redditibꝰ sunt honorande.j. si.pr.ō multa. i si. dignitas cōsiderāda est.ff.de vsufr. h ꝛ sigdem. §.1.ita ꝙ possit sufficer sibi ꝛ suis ꝛ hospitalitatē seruare:ꝛ iura epālia soluere. j.ti.pri. de monachis.

a Deseruiat. qō cūqꝫ istorū cōstiterit sufficit ad repulsionem ipsius: ar.s.ō rescrip. iter cetera. Et sic patet ꝙ clericus residētiam facere dꝫ in ecclesia sua: als pōt ea de iure cōmuni priuari.s.de ap.puenit.ij.ꝛ.j.e. iter.

interiectum. Idem.

Fraternitati. t.ꝛ infra. Preterea clericam alterius diocesis absqꝫ commendaticijs[t] literis sui episcopi non debes recipere nisi ꝓ eo receperis ab ap. se.mandatū. Idem.

Conquerente nobis[x] r.p̄sbytero accepimus: ꝙ G. clericus ab eo pro ecclesia sua: de qua vite necessaria[x] vix potest percipere[y] annuatiꝫ.xx. solidos extorquere conatur: asserens beneficium istud in eadem ecclesia sibi fuisse collatum ꝛ infra.Et.mandamus quatenus si tibi constiterit: ꝙ dictus. G. habeat ecclesiastica beneficia sibi sufficientia[z] vel ꝙ eidem ecclesie non deseruiat[a]: sibi super prescripto beneficio[b] silentium sublato impedimento appellationis imponas. Idem.

De cetero:ꝛ infra. Statuimus ne canonicis do[c] nec in seruitio[b] tuo fuerint: quicꝙ subtrahi debeat vel auferri: quod de communitatis sibi beneficio debetur: nisi forte sint victualia[c] que nō consueuerunt absentibus exhiberi. Celestinus.iij.

Ex parte vestra nr̄o fuit ap. referatum: ꝙ ecclesie vestre decanus qui in partibus gallicanis sibi potius habitationem elegit iam p. x. annoꝝ[d] spaciū ecclia vr̄a ipsiꝰ p̄sentiam hēre nequit. Qō nolumus ergo vt eadē eccl'a dcā in offō[e] dfraudet mādamus q̄tenus scribatis eidem:ꝙ suū ibidē officium vt decanus debeat exercere:ꝙ si vocatus vēire noluerit: eligendi aliū q prees se eccl'e vestre valeat ꝛ prodesse vobis extunc[f] concedimus[g] liberam facultatem.

Innocentius.iij.c.ragusino.

Qualitre arcẽps vester temeritate propria recessit ab ecclia ragusinēsi: nec iaꝫ vltra quadriennium[h] expectatus redierit[i] p lr̄as etiam vr̄as reuocatus:ꝛ infra. Di.u.mandamꝰ q̄tenus:nisi forsitan iam redierit:vos post mēsem[k] a receptiōe p̄sentium psonā vobis idoneam in archiepm eligatis. Idem constantino patriar.

ꝛ.c.vlti.ꝛ precipue cum habet in ecclesia aliquam dignitateꝫ.j.e.ex parte. nec in absentia aliquid percipere debet.infra.c. proximo argumentum. nisi consuetudo in contrarium se habeat: supra de consti. cum omnes ꝛ.j.e.ad audientiam.ar. qꝛ ibi ius cōmūe fuit iuramento firmatum Et est arg. ꝙ de iure communi nullus pōt habere plura beneficia quorum alterū sufficiat.j.ti.proxi.cum teneamur.ꝛ.s. de rescrip.cum adeo.

b De cetero.in seruitio. Nota ꝙ q ē in seruitio epi pro presente reputatur quo ad perceptioneꝫ beneficij ꝛ ecclesie seruire intelligitur: arg.vij.q.i.scire.ꝛ.xvi.q.i. similiter.ꝛ.xij.q.ij.hoc huius placiti.ꝛ.j.e.ad audiētiam ar.ff.de excu.tu.iurispitos.ꝛ.C.de excusa.tu.l.vlti.ꝛ qui est in seruitio pape pro presente habetur: infra eodem cum dilectus.

c Victualia huiusmodi victualia siue distributiones q̄ dant studentibus in theologia.j. de pben.licet.

d Ex parte per. x. annorum. ꝛ ita videtur ecclesiam habere pro derelicto:per minus spacium priuari potuit: supra.e.c.ij.ꝛ.vij.q.i.presentium.tamen primo debet moneri: vt redeat.j.e.c.pri.ꝛ.c.inter.ꝛ.c. vlti. als non debet priuari iure suo non citatus non conuictus vel confessus: vel p cōtumaciam absens:supra ō maio.ꝛ obec.c.inter quattuor.imo ꝛ si esset vagabundus primo ad eclesiam suam citari debet.j.e.ex tue:ꝛ sic patet ꝙ quantuncunqꝫ tempore aliquis sit absens ab ecclesia sua: sēper est monendus vt redeat:tamen si alibi se intitulari permisit:ꝛ secundum beneficium recipiendo iure ipso videtur vacare primum: potest qꝫ priuari ipso quantuꝫ ad possessionem. j. de conces.preben. litteras: ꝛ.c.cum nostris.

e Officio quod sit officium decani ex consuetudine potius colligitur ꝛ sic decanus ad residentiam tenetur:als priuatur decanatu.

f Extunc.i. nisi redierit ad terminum sibi prefixum:extunc.i.post terminum eligant.

g Concedimus.nisi iustam causam ostenderit: quare venire non possit:infra e.c.inter.ꝛ.c.vltimo.

h Qualiter.quadriēnium.immo vltra annum abesse non debet:nisi iussio imperialis eum detineat:i auc. quo modo opōteat episcopos ad ordi.§.illud etiaꝫ diffinimus.colla.i.ꝛ in auc.de sanc. episco. §.interdicimus. colla.ix.tamen quādiu nō renunciat: clericus semper est.ꝛ lꝫ vagetur non habet ecclesiam pro derelicto.nisi contrahat contrariam negociationem: vt si fiat miles vel si contrahat matrimonium:vt supra de cleri.coniu.c.i. vel nisi admonitus nō redierit: vt infra eodem titulo.c.proximo.ꝛ.c.vltimo ꝛ.vij.q. prima peruenit.

i Redierit. sufficit si recursus fuerit tempore receptionis litterarum vel vqꝫ ad mensem reuertatur post receptionem quod est notabile vt tempus receptionis consideretur: argumen. supra de foro compe. licet. ꝛ supra de appellatio. super eo.ꝛ infra titulo proximo dilectus. ij. vbi de hoc: supra de rescrip. cam te. ꝛ infra de vsu. quia frustra. In litteris contra vsurarios consideratur tempus subsequens non tempus date. Argumentum contra supra de rescrip. cam te. ꝛ capitulo constitutus.

k Post mensem. adhuc indulget vnum mensem post receptionem litterarum si non sit reuersus.

a Inter quattuor. iusta cā. qd̄ facē non d̄z: immo si iusta cā subsit: debet petere licentiam ab epo suo: supra. e. c. relatum. ⁊ d̄ cō. di. v. si o3. ⁊ sic ñ ē ar. a ɔ̄trio sensu. s. vt iusta cā possint esse absētes sine licētia prelati. Vñ ē ar. q̄ bonū non est faciendū sine licētia prelati: supra eo. relatu3. ⁊. xvi. q. i. mōachi. ⁊ h̄ iō ē: ne obediētia cōtēnatur: q2 ꝓpter obediētiā ēt bonum d3 intermitti. xi. q. iij. quid ergo

l Agi possit. Sed nunqd surrogati remouerentur. nō credo: s3 dispensabitur cum eis si necesse fuerit vt in ordinibus tolerent. Ar. ē h̄: q̄ ille q̄ deposuit. nō possit restituere: ar. de pe. di. vi. placuit in fi. ⁊. ff. de questi. l. i. § fi. ⁊. ff. de penis diui. fratres. Ar. ɔ̄. xi q. iij. epus. xlvi. di. clericus.

testata priuantur ecc̄lijs suis: supra vt lit. non cōtes. quā frequenter. secus si de crimine ageretur: vt nō supra de do. ⁊ cōtu. veritatis in magna glo. b.

b Deserunt. huiusmodi clerici q̄ ita deserunt ecclesias suas desertores appellantur in canone. xxi. q. ij. placuit. Et capi possunt ab his quorum cōsortiū declinare nituntur: ar. xviij. q. ij. abbates

c Tempore. hoc ad arbitriū epi. refertur consideratis circūstantijs viarum ⁊ distantie: supra de ap. cum sit romana.

d Priuari. nisi redierint i termino eis constituto post admonitionem j. e. c. vlt. ⁊. d̄. c. ꝑri. in fi. iusto impedimēto cessante vt dicit lr̄a sequens.

e Impedimēto quo ꝓbato sunt restituēdi. xij. q. i. pñtiu3. d̄. j. e. t. c. vl. b.

f Ex tue. publicari. sic d̄. de do. ⁊ cōtu cām que. ⁊. c. vl. ff. de dā. infec. l. iiij. §. ptor. ff. de lib. agno. l. i. i. rñ. nec ob. ff. q̄ sen. sine ap. resci. l. i. §. itē cū ex edicto. q2 ibi nō solēniter positū est edictu3

g Sex menses. ar. ɔ̄. d̄. e. c. ij. ⁊. c. q̄liter. ⁊ in auc. de sanc. epi. §. interdicimus coll. ix. ar. ɔ̄. So. h̄ ipō statutum ab hoīe interpellat ⁊ loco admōitionis habet. j. de locato. potuit. xvi. q. iij. placuit. Vñ in casu isto mora nō purgatur: ar. xx. q. ij. puella nisi impedimentum ostenderit: quare venire non potuit: vt. vij. q. i. presentium ⁊. j. e. c. vl. Ar. ɔ̄ q̄ mora purgetur. c. di. quoniam ⁊ ar. lxxxviij. di. perlatum:

Inter quattuor animalia ⁊ infra. De clericis qui ecclesias vl̄ prebendas sibi cō cessas sine iusta ⁊ necessaria causa[a] deserunt tuo[b] ꝑsertiz nō accedente cōsensu: hoc tibi duximus respondendum: q̄ post q̄ congruo tempore[c] fuerint expectati: nisi redierint ad illas: possunt eis iuste priuari[d]: dummodo nō sint iusto impedimē to[e] detenti. Idem archiepiscopo panormitano.

Ex tue deuotiōis: ⁊ infra. In ecclesijs eorum qui se fraudulenter absentant: nec ad ipsos valet citatio ꝑuenire trine citatōis edictū facias publicari[f]. ⁊ si nec sic curauerint obedire: ⁊ vltra sex[g] menses suas deseruerit ecc̄lias: eis debent merito spoliari[h]. ɔ̄tra eos ēt ꝓcedat: vt ipsos ꝑ suspensionis: ⁊ excōicatiōis sniam ad tuā obediētiā venire cōpellas Quod si nec sic eorum malicia poterit emoliri eos. b. ti. sācte susāne presbyter card. ap. se. le. a spiritualium administratione remoueat[k]: ⁊ quib9 presunt ecc̄ljs de personis idoneis faciat prouideri: s3 in eos degradatiōis sentētiam nō ꝓmulget: vt cum eis misericorditer si expediat: facilius agi[l] possit. Idem. altisiodorensi episcopo.

Tue fraternitatis discretio postulauit: ⁊ infra. Quesiuisti preterea vt cum interdum canonici: quibus studiorum gratia est indultum:[m] vt in absentia sua fructus percipiant prebendarum suarum accepta licentia se ad villas transferunt vel castella in quibus nullum est vl̄ minus competens exercitium studioru3[n]: vtrum prebendarum suarum fructus sint talibus conferēdi Ad quod bre. r. eis q̄ huiusmodi fraudem committunt[o]. cu3 fraus ⁊ dolus nemini debeat patrocinium impartiri prefatam indulgentiam competere nō debere. Honorius tertius preposito de valerijs.

Ex parte tua fuit propositum q̄ tempore quo recepisti preposituram de valeris: prestitisti de facienda residentia iuramentum: ⁊ infra. Postulationi tue. t. respondemus: q̄ si te non absentando in fraudem prepositure tue iura fideliter prosequaris: cum ex hoc cēseri debeas residens[p] periurium non incurris.

Idem capitulo meteñ.

m Tue fraternitatis. indultu3 ab epo suo: supra eo. relatum. vl̄ dic indultu3 a papa. in regijs enim ciuitatibus: ⁊ nō i paruis villis siue castris iura. docenda sunt: vt in proemio digestoru3. ar. ɔ̄. xij. q. ij. glia epi. ⁊. ff. de offi. presi. s3 licet.

n Studior. l3 indeterminate dixerit studiū: d̄ meliori intelligēdum est ar. supra de iureiurā. quāto. Ar. ɔ̄ supra de elec. cu3 nobis oli3. j. d̄ cēsi. ex pte. ff. de re. iur. semper in stipulatiōe. Itē ar. q̄ idē ē esse min9 cōpetens ⁊ esse nullu3: ar. supra de trāsla. inter corporalia sic. ff. d̄ auct. tu. l. ij. ⁊. ff. q̄ satisda. co. l. quotiēs ⁊. ff. ad vell. l. q̄3uis. §. si cōuenerit sed sufficit si sit studium conueniens siue mediocre. ff. de edil. edic. sciendū §. illud. ⁊. l. si quid. §. venditor.

h Spoliari. i. suspendi iuxta canonicas sanctiones ab administratione temporalium procedendo postea contra eos ꝓ ut sequitur in littera.

i Ut ipsos. s. vagabundos prelatos: q2 hic loquitur littera de prelatis tm̄: ex eo q3 dicit ab administratione remoueat: qui bus presunt ecclesijs. Qualiter sit procedendum ɔ̄ istos ⁊ alios absentes plane dictum est. d̄. vt lite non conte. quoniam frequenter. §. porro.

k Remoueat. Ex isto mandato speciali si sunt epi al's ñ posset legatus ex gn̄ali mandato: supra de offi. leg. qd̄ translatione quo ad alios prelatos pōt ex gn̄ali mandato: ēt lite nō con/

o Committunt. ff. de fur. itaq3 fullo. §. sed nemo. ⁊. ff. d̄ arbi. ita demū. d̄. de rescrip. sedes.

p Ex parte. residens. q̄nq3 censetur residēs q̄ ñ ē: vt h̄ ⁊. j. c. ꝑ. sic. ff. d̄ cap. ⁊ post li. re. l. retro dicet. ⁊ q̄nq3 dicit p̄ns q̄ in hortis ē. ff. de ꝓcura. p̄ns. ⁊ q̄ est in eadem prouincia pro presente reputatur. C. de prescrip. lon. temporis. l. vlti. sic ⁊ quandoq3 fingitur monachus qui non est: ar. j. de regu. vidua. ⁊. xxvij. di. quod interrogasti.

q Periurium. vide qualiter benigne interpretatur iuramentum: ⁊ de periurio notetur. h. supra de testi. cum tu. ita tñ q̄ fraudulēter se ñ absētet: q2 tē piuriū icurreret sic. j. d̄ fē. ex relatu3: ⁊ si esset i seruitio epi piuriū ñ icurrit

s.e.decetero:q2 p pñte cēſetur:q2 eccleſie tunc ſeruire itelligiť.vij.q.j.ſcire.⁊ idē eēt ſi reuocaretur a papa q2 eius auctoritas i iuramēto illo itelligiť excepta.j.c.p xi.⁊.s.ꝺ iureiu.veniētes.⁊.ix.q iij.p pncipalē. Jtē ha bes hic ar.ꝙ iuramētū extēditur ad ea qb⁹ dictū fuit vel cogitatū.ar.s. s.de iureiur.c.pe Jtē ꝙ pro negocō ꝓprio pōt eē abñs nec icurrit piuriū s.de iureiu.petitō ⁊.ij.q.ij. ꝓhibenť. vbi mili tes pp iu ramēcū accuſať ꝓ hibenť tñ ñ obſtā te iuramēto cāȝ ſu am vel ſuoꝝ cōſeg pñt. Jn hoc.n.iura mēto exceptū itel ligitur ꝓprium fcm: q2 i generali ſmōe pſona loquentis i telligitur excepta C.ꝺ ſolu.iquiſitō. ⁊.ff.de cōdi.⁊ de. qui heredi.§.plau ti⁹.q2 ordiata cha ritaſa ſe icipit.xx. iij.q.v.ſi nō lȝ.⁊ ꝺ pe.di.iij.qui vult.

a Cum dilect⁹. ꝯſtōne. niſi h dictū fuiſſȝ nō va luiſſet reſcriptū.s ꝺ reſcrip. ꝯſtitut⁹ s.ꝺ offi.dele.ex p te.⁊.j.de deci.ex multiplici.

b Fructus. Nū quid victualia que tm̄ pñtibus conſueuerūt dari: dȝ habere.nō.s.e.decetero.⁊.j.c.pri.nō lȝ. Nā ſi de illꝰ pa pa intellexiſſet mādaſſet vt tāqȝ vni ex reſidētib⁹ ꝓui deret eis.j.de ver.ſigni.olim:ar.s.de trāſla.iter corpo ralia.⁊.j.de ⁊ eci.ad audiētiā.⁊.C.ꝺ cadu.tol.l.vna.§. ſi vero.in fi.ar.C.ꝺ rei vx.ac.l.vna.§.ſciendum.

c Cū familiares.nā ⁊ ipſi ps corpis ei⁹ eē itelligūť vj.q.j.§.verū ver.ex qbus.⁊.C.ad.l.iull'maie.quiſqs

d Obſegales.ex eo eni i eoꝝ ꝯditio ꝺterior eē ñ dȝ: imo tūc gaudēt priuilegio:q2 excuſanť a tutela.ff.ꝺ ex cu.tuto.iuriſpitos.⁊.C.e.ti.l.vl. Et ſic dicūť pñtes q in ſuitio pape ſūt:ſic q ēt i ſeruitio epi ſūt.s.e.decetero.

e Ad audiētiā.ꝯſtō.iſti ꝯſtituerťt:qꝺ i⁹ cōe ſtatuit: ⁊ iurauerť ſuare i⁹ cōe.abñtes.n. nihil pcipē de bēt niſi ſit ꝺ ꝯſuetudie approbata.s ꝺ ꝯſti.cū oēs.

f Jnfirmitas h ipſo ſatȝ puiunť:q2 ñ dȝ addi afflicti. afflictio.vij.q.j.cū percuſſio.⁊.j.de cle.egro.c.j.⁊.c.ex pte.nō eni dȝ ei penā in culpā vti:di.v.c.j.in fi.⁊.c.ad ei⁹ vo.imo poti⁹ ē miſerandū ⁊ cōpatiēdū.iiij.q.ix.in dicas.⁊.j.ꝺ cē.lȝ nec duplici dāno dȝ aliqs affici.ff.ꝺ iure do.l.iure ſuccurſū ē.⁊.ff.ꝺ cōdi.ob.cāȝ.ſi pecuni am.§ lȝ ſi accepit.vñ ꝓlat⁹ infirm⁹ ñ repelliť:ȝ dať ei coadiutor.vij.q.j.qȝuis. Et famuli egri quos curam⁹ nobis ſeruire itelligūtur.ff.ꝺ ſta.libe.l.iij.§ ſtich⁹.⁊ ipe infir mitatis paſcendi ſunt.ff.cōmodati in rebus.§.poſſunt.

g Jn aplice.⁊ ſi hoc nō fuiſſȝ appoſitū: nihilomin⁹ itellige reť:q2 pñs cenſeť.s.c.pri.⁊.s.e.ex pte.vbi abñs preſens cen ſetur:nec piuriū icurit:vt.j.vbi dic cuȝ abſites dici ⁊c.⁊ eius auctas ſemp intelligiť ex cepta.de iureiu.veniētes. ff.ad munici.ipatores.⁊ s.e.ex parte.ij.

Cum dilectus fili⁹ magi ſter otto:⁊ ifra: Mādamus qten⁹ nō obſtāte cōſtōe[a] q̄ ꝯ abſentes canonicos inter vos dr̄ emanaſſe: fruct⁹[b] pbē de ſue aſſignetis eidē in nr̄o ſeruitio cōmorati cū[c] familia res noſtri q circa nos ſe obſe quales[d] exhibēt vniuerſis: mi nori nō ꝺbeāt ꝓrogatiua gau dere q̄ veſtrū ſinguli quorū negocia p ipſos ſepi⁹ ꝓmouē tur. Jdē melden. epo.

Ad audientiā noſtrā per uenit ꝙ cuȝ in melden. eccleſia quedā ſit cōſtitutio[e] vallata iuramēto ⁊ aucte ſe. ap. cōfirmata: vt canōici qui nō reſidēt in eadē ſuaꝝ priuē tur fructibus prebēdau: illis exceptis quos ifirmitas[f] excu ſaret ſiue in apoſtolice[g] ſe. ſui tio cōtingeret detineri: ⁊ ifra Decernimus vt duo[h] ex cano nicis eccleſie memorate i tuo ſeruitio exiſtentes ſuarū fru ctus itegre[i] pcipiant pbenda rū: cū abſentes dici nō debeāt ſȝ preſentes q tecum pro tuo ⁊ ipſius eccl'ie ſeruitio cōmo ranť[k]. Gregori⁹.ix.patriarche antiochē.ap.ſe.legato.

Cum ad hoc ſint eccl'aſti ca bñficia deputata: ⁊ i fra. Sane nobis inotuit ꝙ ec cleſia ātibiochēa mltis ex ſer uitorib⁹ ei⁹ abñtib⁹ ē fere ꝺſti tuta miniſtris[l]. Vñ mādam⁹: qten⁹ nō obſtātib⁹[m] apoſtoli cis idulgētijs[n] ⁊ pdeceſſoꝝ tu orum lnia[o] abſentes canonicos ⁊ aſſiſios[p] reuoces ad reſiden dū i eccl'ia ſupradicta: ⁊ ſi non venerit[q] tu de ipſorū bñficijs dum abſentes fuerit: ipi eccle ſie facias cōgrue deſeruire: i vtilitatem eiuſdē qꝺ ex pfatis bñficijs ſupfuerit conuerten do. Jdem.

Clericos i eccl'ijs tue iu riſditiōis bñficia q̄ reſi dentiam exigunt aſſecutos: ſi

h At duo.p hoc itelli ge.s.e.decetero.vt duo ex canonicis poſſint eē i ſeruitio epi:ita ꝙ nō pri uenť bñficio ſuo interiȝ. Si vo plures eēnt priua renť. Ex eo ꝙ cōcediť de duob⁹: itelligiť ꝓhibere de plurib⁹.ar.xxv.di.qſ. ⁊.s.de pſūp.nonne.⁊ cre do hoc ſtatutū fuiſſe: ne i fraudē hoc aliqui ꝓcu' rēt ⁊ eccl'ie ſeruitiū dimi nuereť pp illoꝝ abñtiam ⁊ ex h vr̄ ꝙ vltra duos ñ poſſet cogere epõs: vt i ſer uitio ſuo eſſent.

i Jntegre.non tñ pcipi unt victualia q̄ tm̄ preſen tibus danť.s.e.decetero. vbi de hoc.⁊.j.ti.pri.licȝ.

k Cōmoranť.⁊ ita q ē i ſeruitio epi: ſeruire eccle ſie itelligiť:vt.s.eo.dece tero.vbi de hoc.

l Cum ad.hoc.deſti tuta miniſtris. Hec ē iuſta cā reuocādi eos: vt.xxj.q.ij.placuit.⁊ q2 in eo manere deberēt i quo vocati ſunt.e.cauſa.q.j.c.j.⁊.lxx.di.ſanctorum.

m Nō obſtātib⁹.niſi h diceť: ñ poſſet illos ptextu iſtaꝝ lraꝝ reuocare cū ꝺ idulgētia ꝯceſſa ñ facerēt mētiōȝ.s.ꝺ pſcri.ve niens.

n Jndulgētijs.ſilis reuocatō ē.j.ꝺ deci.ſuggeſtū.h.

o Licentia.⁊ ſi de hoc nō fuiſſet facta mētio: nihilomin⁹ va luiſſēt lre: q2 idulgentia nō extendebať poſt mortē illoꝝ.vnꝺ ſtatim expirauit cū in piudiciū eccl'ie nihil facere poſſit: qꝺ ſi fecerit ſucceſſor poterit reuocare.j.de dona.c.ij.⁊ penul.

p Aſſiſios.vocat aſſiſios bñficiatos q non ſunt canonici q ſeruire debēt eccl'ie nec vocātur ad cōes tractat⁹ cū cāonicis ⁊ dicuntur aſſiſij quaſi aſſidui in multis eccleſijs ſunt pſes ta les qui manſionarij dicuntur.

q Venerit.ar.contra.s.c.iter quattuor.⁊.c.ex tue.⁊.s.ꝺ ap. puenit.ij.⁊.vij.q.j.pñtiū.vbi ex toto priuātur ſi nō redeanť ad terminū ſibi prefixū. Hic papa mitius voluit agere cuȝ eis p pter idulgentiā.vnde nō priuātur ſtati ſicut illi qui nō hñt i dulgētiā.j.c.pri.⁊ iatȝ puāť.q2 bñficia eis ſubtrahūť ex toto vt ſic idirecte fiant volētes p amiſſionē bñficiorum.ſic.s.de eta.⁊ qua queriſ.tñ ſi diu perdurarent in ſua contumacia po terit illos ex toto priuare per iura predicta.j.e.c.priori.

r Clericos.licentia.ſine licentia epiſcopi clericus ſe abſen tare non debet.s.e.inter quattuor etiaȝ de iuſta cauſa s.co.relatum.⁊ de con.diſtin.v.non oportet.ij.ber.

a ¶ Redierit. Nota φ clic⁹ sine ꝺ lnia sui epi siue sine lnia sit absns: pri⁹ ē monēd⁹ vt redeat q̄ꝫ puet bn̄ficio suo vt hꝫ. ꝛ. ꝫ. e. inf. ꝛ. c. ex tue. Sup hoc tn̄ distigue qr aut hꝫ eccliaꝫ pro ꝺrelicto aut n̄. Si hꝫ eā ꝓ ꝺrelicto: puta qꝛ ꝯtxit m̄rimoniū vl' factus ē miles vel ioculatoꝛ: cū de hꝯstiterit eps statim pōt ecclesiā illi⁹ alij cōferre. ꝫ. ꝺ cle. ꝯiu. c. j. ꝛ. lxxij. disti. siquis. vel si recipit aliaꝫ eccliaꝫ hn̄tē curā aiarum cū prius talē hr̄et. j. c. pr. de multa. Si vo n̄ hab; eā ꝓ derelicto: monēdus ē si cōparet: tunc fiat put hic dicit si nō cōparet qꝛ vagabūdus discurit: tūc fiat qꝺ d̄. ꝫ. e. ex tue. De hac mā pleni⁹ dictuꝫ ē. ꝫ. vt lit. nō côte. qm̄ freqn̄r § porro ver. si vero.

b ¶ Excusationē rōabilē: puta qꝛ erat ifirm⁹: q̄re venire non potuit. vij. q. j. pn̄tiū. vel qꝛ hꝫ ibi capitales inimicitias: ita φ illuc venire nō audet ꝫ de elec bone. ij. vl' alia q̄cūqꝫ iusta cā: ita φ venire nō possit tūc si ꝓcederet ꝯ ipsuꝫ nō ꝓiudicaret ei: ar. ꝫ. de testi. i noie dn̄i. Et ar. ē hic semꝑ rōnem esse reddendā de oibus sic. ꝫ. de rescri. siqn̄.

c ¶ nullus supple statuim⁹.

d ¶ Cōsanguinitatis. Hoc intellige de bonis eccliasticis: vt dicit lr̄a: vel ꝺ his q̄ ituitu ecclie q̄sita sunt illa neqꝫ ex testamēto nec ab itestato trāseūt ad consanguieos siue sint bona mobilia siue nō: ꝫ ecclie remanēt. Alia vo bona q̄ ituitu ꝑsōe vel de hereditate alicui⁹ promouerūt ad eos: trāseūt ad consanguineos ab itestato vel ex testō ꝰm dispōem clericoꝝ. j. de testa. c. j. ꝛ. c. cū in officijs. ꝛ. c. ad hec. ꝛ. c. relatū. ij. Et ita hereditaria successio in ecclie locū nō hꝫ. viij. q. j. aplica. ꝛ. ꝫ. de fi. ꝑs. presentiū. ꝛ. c. cōquerente. ꝛ. c. ex transmissa. ꝛ. j. de deci. ad hoc. ꝛ. j. de iurepa. cōsuluit. ꝛ infra de institu. ad decorem.

e ¶ Non liceat. clericos indistīcte dicit de oib⁹: ꝛ ideo videt φ oibus teneāt i qbuscūqꝫ ordibus: ar. ꝫ. de fi. ꝑsby. ꝓposuit. ꝛ. xxviij. di. de his. Appellatōe eni clericoꝝ oēs i minoribus ordinib⁹ ꝛ maioribus cōtinent. xj. q. j. de ꝑsona. xxj. di. c. clericos. nisi habeat ꝺ suo vñ viuere possit. j. e. epus. ꝛ. c. tuis. Ecclia tn̄ romana nō cōsueuit cogere epos: n. si probis qui sūt in sacris ordinib⁹. j. e. cum ꝰm apostolum.

f ¶ Viuē. ar. lxx. di. c. j. ꝛ. ij. Illꝺ corrigit i odiū epoꝝ. j. e. c. cuꝫ

g ¶ Ratio. applicet. i. appropriet. i. vt tanq̄ ꝓpriuni. (hꝫ aplz ꝓ inet qꝺ ē ecclie: ꝛ sic n̄ obuiat qꝺ hic dꝫ diuisiōi prebēdaꝝ: sic expanit. xxv. q. i. q̄ ad ꝑpetuam. xij. q. j. §. si ergo.

h ¶ Episcopus diaconum. idem est de subdiacono. j. e. cum ꝰm. ꝛ idem videtur de minoꝛib⁹ ordinib⁹. ꝫ. e. nō liceat.

ad alterius diocesim absqꝫ licentia¹ tua morandi cā transierint: liceat tibi si moniti non redierit^a dictis beneficijs: nisi excusationem rationabilem^b ostenderint spoliare.

De preb. ndis ꝛ dignitatib⁹.

Ex cōcilio pictauien.

Et nullus^c de clero siue populo ecclesiastica bona iur cōsanguinitatis^d sibi requirat habēda. In corpore canonum.

Non liceat vlli epo ordiare clicos^e: ꝛ eis nullas alimonias ꝑstare: sed duorum alteꝝ eligat: vel non faciat clericos: vel si fecerit det illis vnde viuere^f possint.

Greg. antē. subdiacono.

Ratio nlla permittit: vt qꝺ ꝓ cōi vtilitate datū esse cognoscit: ꝓprijs cuiusq̄ vsib⁹ applicetur^g.

Ale x. iij. in conci. late ran̄.

Episcopus si aliqueꝫ sine certo titulo de quo necessaria vite ꝑcipi^i at in diaconum^h vel presbyteꝝ ordiauerit: tādiu ei necessaria¹ subministret: donec in aliqua ecclesia ei cōuenientia stipēdia militie clericalis assignet: nisi talis ordinatus de sua patna hereditate subsidiū^k vite possit habere. Idem in eodem.

Quia i tātū quoꝛūdaꝫ ꝓcessit ambitō: vt nō duas vel tres sꝫ plures^l ecclās ꝑhibeantur habere: cum nec^m duabus possunt debitā prouisionem ipendere: ꝑ fratres ꝛ coepos nostros hoc emendari ꝑcipim⁹: ꝛ de multitudie ꝑbēdaꝝ canonib⁹ⁿ inimica q̄ dissolutiōis māꝫ ꝛ euagatōis inducit: certūqꝫ continet periculum^o aiarū eoꝝ qui ecclijs deseruire valeant: indigentiā volumus subleuari. Idem.

Cum teneamur: ꝛ infra. Si mandatū nostruꝫ ꝓ alicuius ꝓuisione recepis: q aliud bn̄ficium^p hēat de quo valeat ꝯmode sustentari^q nisi forte i litteris ipsis de hoc mētio habeatur: aut si nō potes^r ei sine scandalo prouidere: equanimiter^s sustinemus: si pro

i ¶ Necessaria cōsideratis facultatibus ecclie ꝛ dignitate ipsius clerici. ar. ff. de ciba. ꝛ ali. le. cū alimēta. ꝛ. ff. de iure do. q̄ro. ꝛ. ꝫ. ꝺ vi. ꝛ ho. cle. qm̄. v. ff. ꝺ vsufruc. ꝫ ꝛ siquid. §. j. ꝛ. j. e. de multa.

k ¶ Subsidiū. Innuit hic φ aliquis sine titulo ecclesiastico possit ordiari ex quo hꝫ ꝺ suo vñ viuere possit: ꝛ est verū. j. e. tuis. ꝛ facit ad hoc. xij. q. j. illi. q. ꝛ. xvj. q. j. c. vl. ꝛ. i. q. ij. c. clicos ꝛ. c. se. qꝛ intelligit ordinari ad titulū sui ꝑimonij: ꝛ tal' cēset in ꝑsona ꝛ rebus gaudere priuilegio clericali. xij. q. ij. eccliaꝝ seruos ꝛ. xvj. q. j. sūt. qꝛ de foro ecclie fact⁹ ē lꝫ nō hēat eccliaꝫ.

l ¶ Quia i tantū ꝓples. qd iuris sit ꝺ hoc plene d̄. ꝫ. de elec. dudū ij. Sꝫ quid si aligs hēat plura bn̄ficia ꝑ dispensationem nūqd vocabit ad capituluꝫ vtriusqꝫ ecclesie ꝑ negocijs siue electiōib⁹ credo φ sic. si ē in tali loco: vñ commode vocari possit nisi ꝯsuetudo ecclie approbata faceret in ꝯriū: qꝛ ex quo cū eo dispensat in ecclesia: ꝑ cōsequēs in omnibus accessorijs dispensat: ꝛ sic seruat. ꝫ. ꝺ ele. in genesi ꝛ corā vno epo ꝯueiet tm̄ ꝺ his q̄ ad vnā ꝑtinēt ecclesiā: sic cōueit qs rōe possessiōis vbicuqꝫ res sit rei vēdicatiōe: lꝫ ibi n̄ hēat domiciliū. C. vbi in rē ac. l. vl. ꝛ. ꝫ. ꝺ foro cōpe. sane. ꝛ. c. si. Et sic q hꝫ duas ecclesias i diuersis epatib⁹ vtrobiqꝫ itelligit hr̄e domiciliū ar. de rescrip. dilectus filius. ij.

m ¶ Nec duabus. sic. ꝫ. ti. proxi. c. quia nonnulli. ꝛ. xvj. q. j. c. presbyteros.

n ¶ Canonibus. quos habes. lxx. di. c. sanctoꝝ. ꝛ. xxj. q. j. c. j. ꝛ per totam questionem.

o ¶ Animarum. nisi per dispensationem obtineat illas vt supra de elec. dudum. ij.

p ¶ Cum teneamur. aliud bn̄ficiū ꝛ ita si qs hēat aliꝺ bn̄ficiuꝫ: pōt excipi ꝯ eū. ꝫ. de rescrip. c. cū adeo ꝛ. c. si ꝓponēte. vbi ꝺ hac mā plene tractat: nisi excipiens similit hēat plura bn̄ficia. ꝫ. ꝺ excep. cū eccliastice.

q ¶ Sustentari. ergo videtur φ si nō potest cōmode sustentari nō oꝫ fieri mentionē qꝺ satis videtur equū:

ꝫ tutius ē ꝙ de ip̄o faciat mētōem q̄ztūcunqꝫ sit modi cū:q꜡ videt̄ dolose tacuisse:vt citius obtineat lr̄as q꜡ simpl'r se clericum appellauit. Si v̄o dixisset se nullum beneficium assecutum:cum habuerit tenue:nō valent littere. ꝫ. de rescrip. si proponente aliquo.

r ¶ Si n̄ potes. ar. id solū fieri posse: qd̄ ꝯmode vel iur̄ fit ⁊ sine scādalo. ff ꝺ v̄. si. l. nepos. ff. ꝺ vsu. ⁊ habi. l. n̄ alr. ⁊. xxij. q. ij. faciat hō. Et sic ꝑpt scā dalū q̄nqꝫ recedi tur a iur̄: ar. ꝫ. de cle. cōiu. cū olim. ¶ Equanimiter. Ar. ꝙ mādatū su pioris n̄ ē necesse adīplere. vbi ratō adīplēdi pt reddi ar. ꝫ. ꝺ rscrip. si q̄n ar. ꝫ. ti. p̄xi. c. vlti.

t ¶ R Eferēte. assi gnauit qd̄ h̄ dicit: vr̄ ꝺ iure cōi spectare ad ep̄m. xvi. q. vi. c. nullus ⁊. ꝫ. ꝺ offi. arbi. c. cū satis. nisi ꝫ ha beat archidiaco nus de ꝯsuetudie ꝑscripta: ar. j. ꝺ ex cess. p̄la. c. ij. ⁊. ꝫ. de offi. achi. c. vlt. de hac materia que re. ꝫ. de of. or. pa storalis. b.

s ¶ Appellauit. ⁊ sic omittit̄ medi⁹ sic. j. ꝺ no. ope. nū. significātibus. ar. ꝯ. ꝫ. de ap. dilecti ꝫ lȷ̄ por. dic vt ibi. Lau. dixit ꝙ ideo q꜡ omisit mediū nō tenuit appellatio: vn̄ postea tenat̄ ī snia excōicatōis la ta ab archidiacono i p̄sbyteꝝ: ꝫ h̄ nō ē veꝝ: q꜡ appella tio illa finita erat postq̄ꝫ fuit restitut⁹ sacerdos i p̄stinū statū: ⁊ de ꝯsuetudine appellat̄ ab archidiacono ad ar chiep̄m: ꝫ archidiacon⁹ post illā restitutionē iteꝝ voca uit p̄sb̄rm ad se. ⁊ q꜡ n̄ vēit ip̄ꝫ excōicauit: ⁊ sic tenuit sē tētiā n̄ obstāte appellatōe q̄ diu terminata erat ⁊ finita

x ¶ Excōicationis astrinxit: sic pꝫ: ꝙ archidiaconi p̄nt excōicare. j. de eo q fur. or. re. c. i.

y ¶ Quā maluerit. iste volebat vtrāqꝫ tenē: ꝫ vr̄ ꝙ vtra qꝫ debuit spoliari. vij. q. i. sigs ep̄s: qd̄ cōcedebat ala'. ⁊ dispēsatiue resuat̄ ⁊ altera: qd̄ nō credo: q꜡ illud ꝺcre tū spālr̄ loqt̄ in ep̄o: ⁊ lꝫ nō debuerit iste recipe secūdā tn̄ nō debebat ꝑpterea pdē vtrāqꝫ ꝫ illa tꝑa ꝫ alterā tm̄: vt. j. e. c. p̄terea. Hodie v̄o illud veꝝ ē: ꝙ q recipit se cūdā h̄ntem curā aīaꝝ: cū p̄us talē h̄ret ipso iure vacat p̄ma: ⁊ si vtranqꝫ retinere ꝯtēderit: spoliet̄ vtraqꝫ. j. e. de multa. al's nihil adȷ̄ceret constitutio illa.

z ¶ Carēti. Ar. ꝙ q hꝫ aliud b̄n̄ficiū nō p̄ot obtiere scōꝫ vel lr̄as ipetrare: nisi de p̄mo faceret mētōeꝫ. ꝫ. c. p. ⁊. ꝺ

eo mandatū nr̄m non duxeris exequendum. I dem.

Eferēte[r] .i. p̄sb̄ro accepi m⁹ ꝙ cuꝫ duas h̄ret eccl'i as archidiacon⁹ tuus ip̄ꝫ alt'a spoliauit ⁊ cuidā p̄sb̄ro. g. noie assignauit eādē: p̄dict⁹ āt .I. sē tiēs se i hac p̄te grauāi. ad m̄tro politanū: videlꝫ remen̄. archi ep̄ꝫ appellauit[s]. Cūqꝫ ꝺ māda to eiusdē archiep̄i i p̄dicta ec clesia restitut⁹ fuissꝫ: p̄fat⁹ ar chidiacon⁹ eūdē .i. p eo ꝙ ad p̄ sētiā suā vocat⁹ venire ꝯtēp̄sit viculo excōicationis[x] astrinxit. Nos āt ip̄ꝫ a snia q̄ tenebat̄ fa ciētes absoluī: tibi mādam⁹ q̄ ten⁹: p̄scripto .i. ꝺ p̄dictis eccle sȷ̄s vna quā maluerit[y] relicta alterā p̄fato. g. si eccl'iā n̄ hꝫ n̄ differas assignar̄: aliogn ip̄am alti p̄sōe idonee b̄n̄ficio eccle siastico carenti[z] incunctanter assignes. I dem in concilio turon̄.

M Aiorib⁹ eccl'ie b̄n̄ficȷ̄s i sua integritate manen tibus idecoꝝ. nimis vr̄: vt mi noꝝ clericoꝝ p̄bēde patiātur sectōem. Jccirco vt sicut i ma gnis: ita quoqꝫ i minimis[a] mē bris suis firmā eccl'iā h̄at vni tatē diuisionē[b] p̄bendaruꝫ aut dignitatū ꝑmutatōeꝫ fiēi[c] ꝓhi bem⁹. I dem cātuari. arep̄o.

Elatū[d] ē: ⁊ ifrs. Quī igit̄ dignū ē: vt post q̄ magr̄ .i. i eccl'ia tua canonic⁹ ē istitut⁹ ⁊ a te habuit i ꝑmissis de cōfe rēda sibi p̄ma p̄bēda: cū in ec clesia ipsa vacaret[e]: vt debeat p̄ bēde itegritate gaudē: māda m⁹ q̄ten⁹ si idē .i. i eccl'ia tua ē canonice istitut⁹. ⁊ i choro ⁊ ca pitulo alȷ̄s q̄rū vsus ē cōis. po testatē sicut canonic⁹ habet. ei prebendam. siqua nunc vacat vel cum ibi primo vacauerit[e] s̄m ꝑmissionem tuam conce das liberaliter[f]. ⁊ assignes. q꜡ non est cōgruū vt p̄bēda care at. q i canonicū noscit̄ eē rece ptus. I dē canonicis regula rib⁹ ⁊ mōachis ebor̄. diocesis.

ꝺ rescrip. cū a deo. ⁊. c. si ꝓponēte. q꜡ h̄n̄ti dare nihil aliud ē q̄ꝫ pdē. vt. i. q. ij. pastor: nisi ꝑ dispensationē. ꝫ. ꝺ elec. dudū. ij. ⁊ q b̄n̄ficiū hꝫ: nō reputat̄ idoneus ad aliud. j. e. super. b.

a ¶ M Aiorib⁹. i minimis. Ar. ꝙ idē iuris ē in p̄uis qd̄ in ma gnis. xiiij. q. vi. c. vl. ꝫ. ꝺ ap c. ꝺ appellatioib⁹. ⁊ ita ma gnū iudicabis: vt paruū ꝫ. de iu. nouit. Jtē ē arg. ꝙ idē ē iurꝫ i p̄te qd̄ i to to: ar. i. q. i. sigs ep̄s. b.

b ¶ Diuisionē. sine iusta cā. j. e. cū cāꝫ. ex iusta cā p̄t vna p̄bēda diuidi in duas cū vacat: si facltates sufficiāt. j. e. vacāte. ar. j. e. significatū. ⁊. j. ꝺ ec. edi. ad audiētiā. ⁊ sic erunt duo iura: ꝫ duo ad vnā p̄bēdā eligi n̄ p̄nt: vt vn⁹ vnā mdietatē h̄at: ⁊ alt̄ aliā: vl' ꝙ vn⁹ expectet q̄ vsqꝫ alia vacabit: imo tal' electō ē cassāda. j. e. tue fr̄nitatȷ̄. ⁊. c. dilecto. ber.

c ¶ Permutationē digni tatū. ꝑmutatio dignita tū aut ēt p̄bēdaꝝ sine au ctoritate supioris fieri n̄ p̄ot qd̄ q fecerit eisdē sūt spoliādi. j. ꝺ re. ꝑmu. cuꝫ oli: nisi dispēsatū fuerit cū illis. j. e. ti. c. cū vniuer soꝝ: supior v̄o si viderit expedire h̄ facere pt. vt. j. e. ti. quesitum ber.

d ¶ R Elatū in ꝑmissis. Ar. ꝙ ea q̄ ꝑmittū tur sūt ope adiplenda. ꝫ ꝺ pa. q̄lr. ⁊. xij. q. v. q꜡ ioā nes. ⁊. xxij. q. vi. c. si. Sed vr̄ ꝙ talis ꝑmissio nō te neat: q꜡ b̄n̄ficiū nō p̄ot ꝑmitti vel ꝯcedi añq̄ꝫ vacet. j. de ꝯces. p̄bē. ⁊. c. nō vac. nulla. So. dicas ꝙ hec ꝑmissio licita fuit: q꜡ hic p̄mo receptus fuit i fr̄em ⁊ canonicū: ⁊ eo pure recepto ꝑ misit ei ep̄s ꝯferre p̄mā p̄bēdā vacaturā. ⁊ h̄ no ē ꝯ ius: imo ad h̄ tenebat̄ ep̄s ꝺ iur̄: q꜡ eoip̄o ꝙ dedit canōicatū ꝑ ꝯñs ob ligauit se ad p̄bendā ēt sine ꝑmissiōe exp̄ssa: q꜡ alteꝝ sine al tero diu eē nō p̄ot. i. q. iij. sigs obiecerit. ff. ꝺ ꝺcu. hereni⁹. vnꝺ iste talr̄ istitut⁹ p̄ot agē ꝯ ep̄m: vt cōferat ei p̄bēdā i eccl'ia illa in q̄ ē recept⁹: vt dic̄ i si. Promissio v̄o siue collatio b̄n̄ficȷ̄ nō vacantȷ̄ nulla ē: ⁊ sic loqt̄. c. j. ꝺ ꝯces. p̄bē. nulla. ⁊. c. relatū. ⁊. c. ex tenore. ⁊ iste nullā hꝫ petitionē ex tali ꝑmissiōe seu collatōe

e ¶ Vacauerit: ar. ꝯ. j. e. dilectus filius. ibi soluitur.

f ¶ Liberalit̄. imo vr̄ ꝙ ex necessitate: q꜡ ep̄s nō hꝫ libertatē necessarie electiōis: ar. ff. ꝺ le. ij. vnū ex familia: ⁊ i necessitate nō ē libalitas. ff. de adimē. le. rē legatā. ⁊. ff. ꝺ dona. iter vi. et vxo. sigs ꝑ vxo. q꜡ nec eā p̄ot sibi retinē. ꝫ. ꝺ offi. archipresb̄r. vt singule. so. Liberalitas est vt ei ꝓuideat sine coactiōe: ⁊ licet necesse h̄at ꝯferre b̄n̄ficiū: nō tū hꝫ necesse ꝯferre isti vel illi ⁊ ita si ꝯferat tibi gratiā facit: cū eā tibi nō teneat̄ ꝯferre: ⁊ sic liberalitas ⁊ necessitas circa diuersa referūt̄: sed hic necesse h̄ebat conferre cū iā esset istitutus: ⁊ promiserit ei ꝯferre p̄mā prebendam que vacaret ibidem.

a Auaricie.idolorum.xxviij.q.i.idolatria.τ.lxviij.di.c.bo- norum τ in auē.vt iudi.sine quoquo suf.cognitio vltra medium colla.ij.

b Portiões hoc pōt itelligi qñ monachi certā portionē assignāt p̄sbyteris τ totū qđ supest appropriāt vsibus suis.

c Reddit⁹.h itellige qñ mōachi cētā ptē pcipiūt τ totū aliđ dimittūt capellāis:τ tūc i nllo diminuer̄ đbēt qđ r̄liquūt capellāis suis sine ɔsēsu archiepi sui vl'epi sui:τ idē eēt si clici cētā ptē pcipiunt:τ mōachi totū aliđ:τ ex eo qđ dicit sine ɔsēsu archiepi:vr̄ q̄ đ ɔsēsu ipi⁹ h facē possint τ diminuē τ pochias diuidē:qđ ver̄ ē iusta đ cā.j.đ ec.edi ad audiētiā:τ.j.đ exces.pla. sic vnir̄ τ.xvi.q.i.precipim⁹.§.sic duo.τ ar.j.đ his q̄ fi.a pla.si.ɔsē.ca.cū apli ca.τ.j.đ censi.q̄ȝto.τ sic pñt diuidē pochiā iusta đ cā:vt pȝ p iura p̄dicta pñt ēt reddit⁹ diminuer̄: puta si eccl'e facultates essent ampliate vt sic de augumēto τ monachi sētiāt vtilitatē:cū h⁹i eccle sic subsint eis quo ad tēporalia:q: de huiusmōi videt̄ loqui.c.τ.j.eodem de monachis.

Auaricie q̄ ē idolor̄⁹ ℏui tus:τ ifra. Intelleximus q̄ i ecclījs vestris de qbus certas pēsiões ɔsueuistis pcipere portōes vl'antiquos reddit⁹ minorastis:quos nōnulli clici ecclīar̄ ipar̄ oli hūisse noscūt τ ifra. Idōq; mādam⁹ q̄tenus si q̄s portiōes vl'ātiquos reddit⁹ clicor̄ sine ɔsēsu archiepi vr̄i minuere vl'parochias diuidē p̄sūpsistis:ad itegritatem p̄stinā reuocetis. Idem preposito τ capl'o insul.

Significatū ē nob q̄ cui dā sacerdoti p̄bēdā vnā i ecclīa vr̄a cōi volūtate ɔdistis ita q̄ missā đ scā maria nisi cōporis ifirmitate grauat⁹ dēat q̄tidie celebrare:τ ecclīam vestrā ñ nisi cōitā p̄positi q̄ capituli assēsu possit dimittē vl'cui q̄ p̄bēde illi⁹ āniuersariū delegare. Quā sīq̄dē istitutōē ea ten⁹ ɔfirmam⁹:vt p̄dict⁹ sacerdos nisi infirmitate corporis fuerit ipedit⁹:assidue dēat obsequȝ suū ipendere eccl'ie mēorate:τ quāto frequenti⁹ pt salua honestate sua:τ debita deuotōe missarū solēnia celebrare:nec sibi liceat hoc illi subtrahere sine cā voluptatis siue se ad aliā ecclīam trāsferendo.

Idē vuigoreñ.archiepo.

De monachis q vicarios pochialium ecclesiaruȝ grauāt:vt hospitalitatē tener̄ nō possint:eam prouidentiam hēas q̄ ad presentatōem mōachor̄ nullū recipias:nisi tātū eis de puentib⁹ eccl'ie coram te fuerit assignatū:vnde iura episcopalia possint psoluere τ ɔgruā sustētationē habere.

Idē salernitano archiepo.

de cele.miss.te referente.

h Voluptati.tñ r̄ligiōis cā possȝ ad aliā eccliāȝ se trāsferre petita licētia q̄uis ñ obtēta.j.đ re.lȝ quibusdaȝ.

De mōachis.hospitalitatē ad quaȝ clerici p̄cipue tenent̄.xlij.di.§.i.τ.lxxxv.di.florentinū.q: gcgđ hñt clerici pauperū ē.xvi.q.i.c.vlt.

k De puētib⁹ ecclesie p h pȝ q̄ loq̄tur đ ecclījs q̄ sūt mōachor̄ q̄ ad tēporalia i q̄b⁹ pñt mōachi sibi oia ap propiar̄ τ r̄seruata honesta sustētatōe p̄sbro:vt h dic̄ nisi to mag̃ vbi hñt ecclias q̄ ad spūalia tēporalia.si vo hñt ecclaȝ ex ɔcessiōe laici vl'ɔfirmatōe epi idē ē q: τ ipa lia tc hñt.ar.xvi.q.i.c.vl.τ.đ p̄uile.cū τ plātar̄.§.i ecclījs Si ñ accedit ɔsēs⁹ epi nihil valȝ ɔcessio laici.j.de iure pa.c.qđ āt i fi.τ.c.illđ.Si hñt eccliā ex ɔcessiōe epor̄:si certa forma fuit apposita illa huet̄ st.đ pac.i traditionib⁹ si pleno iure ipam contulit pleno iure hēant eam si simpl'r ɔtulit ecc'iam:cathedraticū τ coertionē retinet eps.j.de do.pastoralis.Si ȝ vo ex fundatōe monachi ecclīas obtinent habēt eas tñ quo ad tpalia.xvi.q.ij.c.i.τ.c.pe.τ vl.nisi essent p̄uilegiati cuȝ oibus capellis habitis τ habēdis τ si nō habent p̄uilegiū habebūt tpalia reseruata sufficiēti sustētatiōe p̄sbytero:τ eps hȝ ibi institutionē ad p̄sētationē monachor̄:τ ei subest p̄sbyter quo ad spiritualia τ sic pōt intelligi hec decre.τ.j.de priuile.cum τ plātare.§.i ecclesijs.Qñq; monachi habent iuspatrōatus tñ:τ tūc nihil hñt nisi solā p̄sētationē.j.de iurepa.cum seculū.cuȝ trāseat cuȝ vniuersitate vt ibi.In quo ergo cāu locū hȝ quod dicitur q̄ cēsus vel pēsio nō augeat̄.s.de pac.cum clerici.τ.j.de censi.p̄hibemus.τ.s.c.auaricie.Pōt dici q̄ vbi mōachi habēt ecclias ex donatiōe epor̄:quo ad temporalia:cēsus prius ipositus nō dȝ augeri:vel cū ex donatiōe laicor̄ ius tñ recipiūt patrōatus:cēsus q ab initio fuit impositus augeri nō dȝ.j.de censi.scientes sine iusta cā τ rōnabili τ de ɔsensu epi:vt dictum ē.s.c.auaricie.In alijs vero casib⁹ puta cum pleno iure habēt ecclias quo ad tēporalia τ spiritualia possidere eas possunt pleno iure.Qñq; tamē monachi totū applicant vsib⁹ suis reseruata honesta sustentatiōe p̄sbytero vt hic.Qñq; certā ptem recipiūt siue certā dimittūt p̄sbytero:aliud totū sibi retinent:vt s.eo.auaricie.τ hoc s̄m cōsuetudinē diuersor̄.locorū. dic de hoc vt.xvi.q.ij.in summa.b.

d Significatū:ita q̄ ar⁹ ɔsueuit hic notari q̄ i spūalib⁹ pōt iteruenire pactio siue ɔditio.s.de elec.significasti.arg. de transac.c.ij.Ar.ɔ.s.đ pac.c.vl.τ.i.q.ij.quā pio.So.vt nulla sit dubitatio:sic itellige q̄ nulla ɔditio siue pactio hic apposita fuit cū aliqua p̄sona:sed capl'm vacāte illa p̄benda cōstituerūt:vt q ad illā p̄bēdā eligeret̄:onus istud subiret:vt sic res transiret cū suo onere.ff.đ pig.ac.si conuenerit.§.ij.τ.j.de pig.ex lr̄is.τ.ff.de vsufruc.l.vsufructu legato.l.si pendentes §.penu.τ optimū.ar.j.vt ec bñ.sine di.ɔse.vt nostruȝ.in fin.τ hec ɔditio licita ē τ honesta p diuino cultu apposita.Quidā ēt dicunt q̄ simpl'r posset eligi tali ɔditione apposita.Sȝ qđ esset si ɔditio esset illicita.vr̄ q̄ ɔditione facta collatio siue institutio teneat:ar.isti.de here.isti.§.heres τ pure.τ.j.e.dilecto.τ turpis conditio p non adiecta habet̄.j.de condi.appo.c.vlti. Hec vo a essent:nisi obstaret simonia.vin.Iteȝ arg.q̄ sacerdos pōt recipe pecuniā vt celebret diuina:q: sic opas suas vr̄ poni⁹ locare.ar.x.q.iij.relatū.τ.xij.q.ij.charitatē.τ.c.gcunq;.ij.j.đ simo.cū sit.si.i.q.ij.c.vl.q: suis stipēdijs h facere nō cogit̄.s.đ p̄scrip.cū ex officij.Ar.ɔ.j.đ simo.cū i eccl'ie corpore.Si nullū hȝ bñficiū ecclīasticū rōne cui⁹ ad h teneat̄:pōt locare operas suas ad certū tēpus τ recipe mercedē p labore suo nec simoniā ɔmittit:al's si hȝ bñficiū nō lȝ ei hoc facere.

e Capituli.istud p̄ter ius fuit appositū:qñ sufficit ɔsensus.

f Delegare i.nō pōt ɔmittē (p̄lati.s.de renū.c.admonet. alicui offm̄ suū.τ dic āniuersarium.i.offm̄.

g Salua honestate.i.sine peccato.h iō dicit q: nō eēt honestū vt bis vel ter missā i die celebraret:de ɔse.di.i.sufficit.τ.j.

a Ob hec.i vna.j.e.ỏ multa.i ſi.idē i diuerſis vt ib. ꝛ.j.c.pr.ꝛ.s.e.qꝛ ſtm̃.ꝛ.s.ỏ cle.ñ reſi.qꝛ nōnulli.
b ¶ Officia.i.dignitates vl'pſonat⁹.lxxxix.di.c.ſingula.ꝛ.xxj.q.ij.ſic.ꝛ.j.e.cū ñ ignores ꝛ.j.e. de multa. niſi p diſpenſationē aplīce ſedis:vt ibi.ꝛ.s.ỏ elec.dudū.ij

iure habere nō poterat.ſi aūt vellet dimittere primā ꝛ ſcđam recipe tūc nō poſſēt archipſbyter ꝛ clerici ab electōe ei⁹ diſcedere:exquo ſemel in eū ꝯſenſerūt ꝛ ſic itelligunt pdicta iura
i ¶ Scādalo.ar.ꝙ ꝓpter ſcādalū qñq; receditur a iure.s.e.cum teneamur.ꝛ ſupra de tempo.ordi.ad aures.

c Preterea regulariter.ar.ꝙ canonicus regularis pōt fieri archidiaconus:ar.lviij.di.c.j.l xxiiij.di.q.rūdā.ꝛ.j.ỏ ſta.regu.ꝙ dei timorem Sic nec mōach⁹ i diuerſis mōaſterijs eē pōt:nec abbas pfici j.de reli.do.c.vlt.Sic ñ pōt qs hr̃e plures pſonat⁹in eadē ecclia aut ēt i diuerſis.j.e.ỏ mlta.ꝛ.s.c.pr.
d ¶ Maluerit.ſic s.e.c.referēte.ꝛ ſic habuit optōes ſm iſta iura:hodie nō hʒ optōeʒ imo recipiēdo ſcđaʒ dignitatē ipſo iur vacat pria:ꝛ ſi ꝯtēdēt retinere vtrāq; pua.ref.vtraq;.j.e.ỏ multa.Cum.n.militie ſunt diſtīcte:ꝛ pſōe illis deputate debēt eē diſtincte.vñ nēo pōt eſſe i duobus collegijs ſil.ff.ỏ col.illi.l.j.§.vlti.nec duas militias habere.C.q mili.ñ poſ.l.iiij.ꝛ.l.v.§.in poſteruʒ.li.xij. nec duos honores .ff.ad mūicip.liberi⁹ §.pſcriptio.g mul to forti⁹ hec ſūt in ſpūalibus honorib⁹ obſeruāda.b.

Ob hec licet ꝛ infra. Illud ē oī rōe ꝯtrariū:vt vn⁹ clic⁹ i vna⁹ vl' diuerſis eccl'ijs plēs dignitates vl' pſōat⁹ obtieat:cū ſingl'a officia^b i eccl'ijs aſſiduitatē exigāt pſonarum.

Idē burdegalēn. archiepo.

Preterea.g.q in tua ꝛ toloſana eccl'ia ē archidiacon⁹ ꝯſtitut⁹:ꝛ i vtraq; eccl'a regl'ariter^c pceſſus: mādam⁹ quaten⁹ eūdē altero quē maluerit^d archidiaconatui faciaſ eſſe contentum.

Idem cātuariēn.archiepiſcopo.

Cum nō ignores ꝙ vna eccl'ia^e vni⁹ debeat eē ſacerdotis:ꝛ īfra.Cū igit nūci⁹ pſbyteri q in duab⁹ eccleſijs locū hr̃e ꝯtēdit^f:ꝛ qdā clērici alti⁹ ecclie ad nr̃am pſētiam acceſſerit ꝯ eos:noſ attēdēteſ nō eē cōueniēs: vt idē pſbyt locū hēat in duab⁹ eccl'ijs mādam⁹:qten⁹ ipm bñficio qđ habeat facias manere ꝯtētū^g Qđ ſi forte archipſbyt ꝛ clerici altēi⁹ ecclie i eū ꝯſēſerit^h eis nūc diſſētiētib⁹ cū ipſoruʒ ſcandal'^i non dʒ locū in ipſa ecclesia querere vel habere.

Inno.iij.zamor.epiſcopo.

Cum ſm aplʒ q altari ſeruit:viuē dēbeat ď altari^k: ꝛ q ad on⁹ eligit repelli^l ñ dʒ a mercede:pʒ a ſiti:vt clici viuere dēbeāt ď primōio ieſu xpi cui⁹ oſeqo^m dputāt vt ipa nomis^n rō pſuadet.cū.n.a clero q̄đ ē ſors^o vel hereditas clerici appellētur:qꝛ in ſui ordinatōe vel aſſumūtur^p i hereditateʒ dñi:vel aſſequūtur^q hēditātē i ipſo:vt vere poſſint pſallere cū ꝓpheta dicēte:dñs ps hereditatis mee:dignū^r eſt vt eccl'iaſticis ſtipēdijs ſuſtētēt i qua ꝛ p quā diuinis obſeqiſ aſcribūtur.Licʒ aūt pdeceſſores^s noſtri ordinatiōes^t eoꝝ:q ſine certo titulo pmouēt:i ſiuriā ordinātiū irritas^u eē voluerit:ꝛ ianes:nos tam̄ benignius agere cupiētes tādiu p ordinatores vel ſucceſſores^x corū ꝓuideri volum⁹ordinatis donec p eos eccleſiaſtica bñficia ꝯſequātur.Jnde ē ꝙ cum g.lator pſentiuʒ a pdeceſſore tuo fuerit ad ſubdiaconatum nullo preſentāte pmot⁹ mandamus quaten⁹ ſi eū hi qb⁹ exaīatiōeʒ ipſius duximus cōmittēdam:te citato legitime.

k Cum ſm aplm. ỏ altari.xij.q.j.ex his.
l ¶ Repelli. ad queʒ ſpectat onus, ꝛ emolumētū. xij.q.ij.charitatē.ꝛ.c. qui cūq;.ꝛ .c.eccleſiaſticis ꝛ ecōuerſo nō ē ferend⁹ is q lucrū āplectit:onus āt ſubire recuſat.C.de cadu.tol.l.vna pro ſcđo.
m ¶ Obſeqio.nō tibi ſed dño grauis ē cui ſuit egeſtas:ar.xciij.di. diaconi. lau.
n ¶ Nois rō.xxj.diſti.cleros ꝛ clericos.ꝛ.xvj.q.j.ſi cupis.ꝛ noia debēt eſſe ꝯſonātia rebus iſti. ỏ dona.§.eſt ꝛ aliud.
o ¶ Sors.xij. qōe.ij.c.cui portio.
p ¶ Aſſumūtur. vt q ordināt ſine bñficio vel aſſumuntur vt habeāt hereditatem domini.
q ¶ Aſſequuntur.ſ.q ad bñficiū recipiūtur.iſti in ſua ordinatiōe ſtati cōſequūtur hereditatem dñi.
r ¶ Dignū.xij.q.ij.eccleſiaſtice.
s ¶ Predeceſſores . lxx. di.neiem.ꝛ.c.ſanctorum.
t ¶ Ordinatiōes niſi pmotus ſit ad titulū patrimonij ſui.j.e.tuis.ꝛ.s.eo. epiſcopus ſi.
u ¶ Irritas. quo ad executionē nō quo ad vitatē qꝛ ordinē non amittunt.
x ¶ Succeſſores. Sʒ q̄re

e Cum non ignores.vna eccl'ia. Hoc gnāliter verū ē:cū j vn⁹ dʒ eē ſacerdos vni⁹.vt.s.e.c.pri.ꝛ.j.e.de multa.De hac materia dī ſupra de elec. duduʒ.ij.
f ¶ Cōtendit.vñ hodie priuari dʒ vtraq;.j.e.ỏ multa.
g ¶ Contentum.s.e.c.proxi ꝛ.c.ad hec.
h ¶ Cōſenſerit.ſi ſemel ꝯſenſerūt i eū nō pñt āp'i⁹ diſſētire:ſupra ỏ elec.cū iter canōicos.ꝛ.viij.q.ij.dilectiſſimi.ꝛ.xxxij.q.v.horrēd⁹.Quid ē:ꝙ dicit nūc eiſ diſſētiētib⁹.ꝛ ſic ꝯdicit hec dcre.pdictis iurib⁹.So.ſic intellige ꝙ dī hic ſacerdos ille electus fuit ad curā aīaꝝ ꝛ ſil'ad ꝯtinuā reſidētiā ad quā ỏ iure tenet.s.ỏ cle.ñ reſi.qꝛ nōnulli.ſʒ ipe volebat retinē priorē eccleſiā cuʒ illa ad quā elect⁹erat:ſcđo ab archipſbyro ꝛ clēicꝭ.vñ cū ipe nollet pmā dimittē licituʒ fuit archipſbytero ꝛ clericis ab electiōe ipſi⁹ recedē.ꝛ merito:qꝛ vtrāq; de

cōuenit hic ſucceſſor ex delicto defuncti: cum regl'r crimina morte extiguant.xxiiij.di.quorūdaʒ.ꝛ.C.ſi re⁹ vel accu.mor.fu.l.ij.ſucceſſor nō ꝯuenit ex delicto dfūcti.C.ne ex delic.dfū.l.vna.Rñdeo ne i cleri opprobriū mēdicare cogātur.xciij.di.diacon.ar.s.de cle.cōiu.io.in ſi . Uel dic ꝙ nō tā ſucceſſor qʒ eccleſia punitur in hoc caſu q̄ non reſiſtit epo in tali pmotiōe nam ſine conſilio eccleſie non facit ordinationem.xxiiij.di.c.pe.vnde punitur ſi ei delinquenti non reſiſtit.ij.q.vij.c.qua ꝓpter.ꝛ hoc itellige qñ ipſe epus examinauit.ſi autem alij examinarerunt ipſi tenebūtur.iiij.di.ſi ſeru⁹. xxiiij.diſti.quando ꝛ hoc iure quod dicitur.l.nullo pñtāte . Et in hac ꝓuiſione dignitas pmoti ē attendēda ar.xij.di.non cogantur.ff.de in.l.ſꝫ ꝛ ſi ſuſcepit.§.ij.ff.de vſu.ru. ſʒ ꝛ ſiquid.§.j.ꝛ.i.e.c.ỏ multa.ꝛ.ff.de dona.l.ſi filiusfamilias.Jtē ꝯſideraut facultates eccleſie.ar.ff.de admi tu l cum plures.§.cum tutor.ꝛ.ff. de reli.ꝛ ſump.fu.ſiquis ſepulchrum.§.ſumptum.ꝛ hic inferius .b.

vt p teipsuz vel idoneuz respõsalez lřis: ꝛ tã sup idoneitate psõe ꝙ ẽt sup quãtitate ac q̄litate beneficij ꝑponere tibi liceat quicquid rõabilr duxeris ꝑponẽdũ idoneũ eẽ repierit tã diu ei vite necessaria congrue subministres: donec p te i zamoren. eccľia vel alia fuerit ꝯpetẽs beneficiũ eccľiasticuz assecut⁹: scitur⁹ p certo ꝙ si p examiatiõez eoꝝ fuẽit reptus idõeus: ꝛ tu ei iuxta mãdatũ nr̃z neglexeris ꝑuidere: cum hoc nobis p lr̃as eoꝝ inotuerit: ad id exequendum te per dis. eccl. cõpellemus. I dem archiepiscopo senonen.

I Nter cetera: ꝛ. j. Facta resignatiõe a gu. quondã canõico laudunẽ. ꝺ p̃benda eiusdem eccľie: q̄ p ꝯmutatiõez p̃bẽdaꝝ. b. siclunẽ. cãonico aucte ap. signari ꝺbebat magister. p. p laudunen. epz de p̃benda fuit iuestit⁹ eadẽz sup quo cũ iter magr̃m ipz ꝛ dictũ. b. controuersia suborta fuissz p. C. papã. p̃. no. oĩa itra ctata fuerũt: ꝛ ĩfra. Supradicto ep̃o dedim⁹ in p̃ceptis: vt donec idẽ magister i eccľia fuerit p̃bẽdale beneficiũ assecutus: nulli alij prebẽdã assignare p̃sumat: ꝙ si forte p̃sũpsẽit id irritũ decernim⁹ ꝛ inane. Decz eni vt q2 prebẽdã ei quã de iure nõ potuit: assignauit eã ꝙ ꝺ iur̃ p̃t assignet: ne p̃bẽdã ei fraudulẽt vis⁹ sit assignasse. I dẽ ep̃o ꝛ cãtori tornacẽ.

Q Um iã dudũ: ꝛ ĩfra. Uerũ qm̃ ab. r. siclunẽñ. canonico. i. de bitumia quedam obiecta fuere: multitudo vz tam dignitatum ꝙ etiam prebendarum ambitionis ꝛ auaricie vicium: cui nondum finem imponens contra diffinitõis nr̃e tenorẽ ꝛ lateranẽ. cõ

a Liceat scriberetur ipsi ordinatori: ipse non posset aliqd obijcere: nisi hoc in lřis cõtineret: q2 quos idoneos reputauit ad ordines: dz reputare idoneos ad bñficiũ. s̃. ꝺ eta. ꝛ qua. c. accepimus: ꝫ successor põt. Et ita semel approbatus iterum ꝑbatur ꝛ reprobatur sicut medicus. ff. de mu. ꝛ ho. l. vt gradatim. §. reprobari. ꝛ v̂go semel ꝑbata itez ꝑbatur xxviij. q. j. nec aliq. ꝛ melius. s̃. de ꝑba. c. pe. ꝛ vlti. ꝛ. ij. q. v. hz hoc ꝑprius. ꝛ c. mẽna. Sz hoc totũ gr̃a ẽ q2 de facto vni⁹ sepius queri nõ dz. ff. nau. cau. sta. l. licet. in fi. Sz nõne p̃sumi dz pro ordinato sic. ar. s̃. de proba. post cessionẽ. nisi ꝑbetur ꝯtrium. Itẽ qualiter cognoscitur postea de ẽius idoneitate cũ snĩa epi qua ꝑnunciauit ipsuz idoneũ trãsiuit in rẽ iudicatã: a qua nõ fuit appellatuz. supra de elec. cum dilecti. in fi. Rñdeo totũ fit de gr̃a. vel dicas ꝙ tm̃ querit de noua cã postea emergente: ar. s̃. de eta. ꝛ qua. or. c. j.

b Donec. per te. Quid si ep̃s ordinauit eum ad aliquez titulũ: ꝛ ille ẽ euictus ab eo: nũqd ep̃s tenet de euictõe: ar. ꝙ non. q2 donator nõ tenetur de euictiõe. ff. de edil. edi. l. ad res donatas. ar. ꝯ. viij q. j. p̃ñtium. ꝛ. j. e. iter cetera. Dixit. vicen. ꝙ ep̃s spãliter non teneret: si dedit bñficiũ sufficiẽs ꝛ factũ sit isufficiẽs ꝛ exinanitũ: sufficit eni minori ab initio adire locupletem tenetur tamen generali obligatione: q2 tenetur prouidẽ ꝛ ordinare eccľias oẽs sui ep̃atus: de conse. di. j. c. omnes. Tu dicas melius cum. t. si fraudulenter contulit ei beneficium alterius. quo alius non fuit iuste priuatus siue alij debitum: ꝛ ipse cui contulit hoc ignorauit tunc spãliter tenetur ep̃us ei prouidere in equiualenti beneficio: ar. vij. q. j. presentium. ꝛ. j. e. c. inter cetera. ꝛ. j. ꝺ iurepa. c. pastoralis.

c I Nter cetera. Casus g. ꝛ. h. permutationẽ suarũ prebẽdarum affectantes eas in manu pape renunciauerũt postmodũ mandauit papa decano remẽsi. vt de prebenda. g. iuestiret. h. sed ep̃us loci hoc intelligens contulit eã magistro p. vnde orta lite inter magistrũ. p. ꝛ. h. dñs papa reuocauit p̃fatam renunciationem: ꝛ vtriqz restituit beneficium suum: ꝛ ne magister. p. remaneret frustratus spe sua mandat papa ep̃o vt prebendam alicui non conferat: donec assignauerit magistro. p. bñficiũ prebendale in eadem ecclesia: ꝛ si ꝯtrafecerit illud cassat: ne fraudulẽter visus sit illi contulisse prebendã.

d Assignari debebat ex quo guil. resignauit tal mõ ꝛ vt daretur. h. ꝛ non fuit ei data sed magistro. p. nõ videbat ei renũciasse: nec videtur eã pdidisse: sicut nõ amittit possessiõem q eam sub modo alij tradidit: nisi modus existat. videtur eniz sub conditione eam tradidisse. s̃. ꝺ resti. spo. olim. ꝛ. ff. ꝺ acq. pos. qui absenti. §. si quis. ꝛ qui sub ꝯditiõe tradit pos. ꝛ recedit a possessione non perdit eam. ff. e. si cum me. vnde iste non videbatur amisisse possessionẽ bñficij sui. Sed certe verum est: ꝙ amiserat p renunciationẽ ꝫ papa postea ex officio suo vtrũqz restituit ꝑpt discordiam suscitatam

e Irritum. si. C. de legibus nõ dubium. ꝛ. C. de reb⁹. alie. non alie. l. sancim⁹. ꝛ. x. di. c. vides. § j. Si hoc v̂buz nõ cõtineret i lřis ꝛ ipse conferret: videtur ꝙ concessio teneret: licz esset facta ꝯ mandatũ pape. j. e. dilectus filius. g. vbi ꝺ hoc.

f Assignauit hic expresse habes: ꝙ si episcopus cõcessit mihi beneficiũ quod concedere ñ potuit: tenetur mihi ad aliud consimile. vij. q. j. c. presentiũ. de hoc dicitur supra. c. prori. fi. s̃. de fi. pres. veniens. ar. ff. ꝺ pig. ac. l. eleganter. §. qui reprobos. ff. ad vel. quãuis. §. si conuenerit. ꝛ. ff. q̄ satisd. cog. l. quotiẽs. ff. ꝺ le. j. l. filius. §. siqd alicui. ꝛ. ff. de le. ij. l. mortuo. §. labeo. q2 adiuuari bñficijs nos oz non decipi. ff. cõmodati. l. in commodato. §. sicut i fi. ꝛ. j. cõmo. c. vno. in fine. Et sic est contra id quod dicit lex: ꝙ donator non tenetur de euictiõe. ff. de edil. edic. l. ad res donatas. Sed hic in veritate ñ dicitur donare: q2 necesse habet eaz: donare ꝛ in necessitate nemo liberalis existit. ff. de adimẽ. lega. l. rem legatam. in fi. ꝛ de hoc dictum est supra. e. c. relatum. Et hoc intellige quando episcopus sciuit: ꝙ eam donare non poterat: ꝛ ille qui recipit ignorauit: vt dixi supra. c. prori. Si enim recipiens hoc sciebat: nõ credo ꝙ habeat petitionez contra episcopum ad aliam p̃bendaz ad instar illius qui sciens emit liberum hominem: emptio nulla fuit: secus si ignoranter emit. ff. ꝺ contrahẽ. emp. l. liberi hominis.

g Q Um iam dudum. multitudo. Iste io. hẽbat multitudinem prebendaruz: vt patet in antiqua que multitudo est canonibus inimica. s̃. e. quia intantuz.

h Auaricie que a promotione repellit. lxxxv. disti. c. florentinum. quam etiam dicit lex legitimis ictib⁹ feriendam. C. de inoffici. testamen. l. si quis suo. ꝛ est seruitus idolorum: supra eodem. c. auaricie.

i Nostre diffinitionis. quam nõ habes in hac compilatiõe q2 oli erat de institutionib⁹. c. tua nuper.

k ¶ Concilij.s.e.quia in tantum.
l ¶ Confirmationē.hoc ita itellige:q sup hac electōe fu
it cā ɔmissa ad petitionē istius electi:⁊ iudices illi ele
ctiōez ɔfirmauerūt ⁊ postea alij iudices quibus eadez
cā fuit ɔmissa ɔfirmationē illā cassauerūt:sicut hoc to
tum habet̄ ī cōpil
ɔlatōe inno.s.de re
iudi.c.i.de quib⁹
hic fit mentio.
m ¶ Prebēdas.s.ꝺ
hoc dictum ē.s.de
elec.c.dudum.ij.
n ¶ Aliud pmisso
rū.s.q ante cōfir
matōez ministrauit
s.ꝺ elec.qualr.vel
q ministrauit post
cassatōem ɔfirma
tōis:q₂ papa etiaz
totum cassauit qc
quid factuz fuit p
iudices priores et
posteriores.
o ¶ Ecclesiaz.Et
ita videt̄ q ecclia
que ipsum eligit.
sciens ipm habet̄
plures dignitates
atq₃ pbendas nō
possit ipm repellē.
ar.s.e.cū nō igno
res.Ar.ɔ.s.de ex
cep.cum ecclīasti
ce.⁊ melius.s.de
elec.cū inter cano
nicos.viij.q.ij.c.di
lectissimi:⁊.xxxij.
q.v.horrēdus.j.ꝺ
ɔces.pben.cū sup
⁊.s.de cle.coniu.
c.diuersis fallacijs
⁊.j.ꝺ dona.c.iter dilectos.Sz h locū nō habent:q₂ iste
nō fuit elect⁹ ab ecclia:imo eccliā se sibi oppōebat:⁊ ele
ct⁹ fuit a qnq₃ solūmō alijs appellātib⁹ pus ⁊ qbusdaz
absētib⁹:vt h pz i decre.q oli erat i ɔpilatōe inocē.ꝺ re
iudi.c.i.hec decre.de illa electione loquitur.ber.
p ¶ Per patientiā.hic rūdet tacite qoni.Diceret aligs
multi sunt hn̄tes plura bn̄ficia:quare ipz reprobaq̄ do
mine papa.⁊ ipse rūdet multa p patientiā ⁊c.⁊ tamē p
talem patientiam nō fit dispēsatio:ar.j.de cog.spi.sup
eo.⁊.s.de iureiuran.mulier.ar.talis patientia volunta
tem requirit.ff.de tribu.l.i.
q ¶ Dilect⁹ fili⁹.pcipere nō deberet.Istud fuit ɔ ɔcili
uz.j.ꝺ ɔces.pben.nulla.Sz ɔtrium vr̄.s.e.relatū
vbi tz pmissio vacature pbēde.So.hic nihil pcipiebat
ꝁ ibi sic:vt pz ex illo v̄bo itegritate pbēde gaudet̄:⁊ ex
eo q dicit quoꝝ cōis ē vsus:⁊ hic hoc solū addit̄ q pci
piat ea que de communi conferuntur:⁊ ita nō contra
dicit:ꝁ cōcordat:⁊ hoc vitium fuit expssuz ibi non.
r ¶ Illicito.Ar.cōtra.s.de cōsti.cū.m.ver.quattuor re
ceperunt ad vacaturas ⁊c.So.papa illud reprobauit.
vnde precipit q eis pnideatur ex superexcrescētib⁹ ⁊c.

ci[k].statuta ad obtinēdā ppositurā siclunē.se igerit ⁊ igessit ⁊ q die intrusiōis sue an̄ ɔfirmationem[l] presumpserit ministrare sicut ⁊ post cōfirmationem cassatam:mandam⁹ quatenus si inueneritis pdictū.i.habere plures alias dignitates atq₃ prebēdas[m]:aut aliqd aliud[n] premissorum q ad cassationem eius sufficiat:iueneritis esse veꝝ:ei sup iā dicta ppositura silētium imponatis:ab impetitione ipsius siclunē.eccliā[o] absoluentes cū mlta p patiētiā[p] tolerāt̄:q si deducta fuerint ī iudiciū exigēte iusticia non debeant tolerari.

Idez archiepiscopo.⁊ archidi.senonen̄.

Dilectus filius.t.canonicus linconen̄.proposuit:q cū de mandato.C.pape p.no.liconiensis eps quādaz prebēdā assignauit eidez i ecclesia liconiē.q₂ caplz ipsum ad eandem recipere contēnebat:⁊ infra.Ad instantiam remen̄.archiepi tunc epi prenestinē.ap.se.le.⁊ auc̄te ipsi⁹ taliter eū ⁊ epm ⁊ canonicos linconiē.ɔpositio itercessit:q ipso ab eis recepto i canonicū ⁊ ɔcesso sibi stallo i choro pticipatione qualibet diuinoꝝ idē fruct⁹ prebēde pcipere nō deberet[q] nisi loco pximo vacature ⁊ ifra.Cum ergo dictuz.t.i canonicuz recipi cāonicis nō obuiet istitutis:⁊ vacaturā expectare prebendam.later.cōci.non sit dubiuz obuiare:nos facto eiusdem legati illicito[r] reprobato:quod est licituz approbantes[s]:quia videtur indignum:vt recept⁹ i canonicum prebēde beneficio ꝺfraudet̄[t] mādam⁹ q̄ten⁹ dictos episcopū ⁊ canōicos:vt ei prebendā cum se facultas[u] obtulerit.nō differat[x] assignare app.postposita compellatis.facientes eidem portiones quotidianas q siūt in ecclīa memorata sine diminutōe qualibz assignari.

Idem episcopo brixien̄.

⁊ ita concordat cum ista.vel ibi recepti fuerunt simpliciter:vt ibi notatur:vel non reprobatur receptio in ius canonie:ꝁ receptio ad vacaturas.
s ¶ Approbantes.Ar.q sententia siue donatio tenet p parte:⁊ pro parte non.sic.s.de arbi.cum tempore.xij.q.ij.siquos.⁊.x
vij.q.iiij.questi.⁊.xxij.q.
iiij.inter cetera.⁊.j.de te
sti.rainucius.⁊.c.rainal
dus.Caueas tamē qua
liter fiat electio:si dicat̄
eligimus te ad pximam
vacaturam nulla est ele
ctio.j.de conces.preben.
c.nulla.⁊.c.relatum.et
c.ex tenore.Si vero di
catur eligimus te in fra
trem ⁊ socium.⁊ pmitti
mus tibi conferre bene
ficium cum primum va
cauerit:tenet electio ta
lis.s.e.relatum.⁊.s.de
conces.preben.cum su
per.assignando eidem
quotidianas distributio
nes:als compellerentur
ad hoc:vt dicitur hic in
fi.Et ille intelligitur ele
ctus ad quoddaz ius de
nouo creatum.j.e.dile
cto.⁊ illud ius perit:q̄z
cito assignatur benefici
um vacans:non eni diu
posset manere tale ius si
ne re corporali.i.q.iij.si
quis obiecerit.⁊ talis ca
nonia auget numerum
canonicorum:sed non p
bendarum.Sed nunqd
plures possunt taliter eli
gi:si duo possūt eligi ea
dem ratione ⁊ plures.s.
tres vel q̄ttuor ⁊ quotcūq₃.Dixit Jo.q scōz numerū pbēdaꝝ
pūt plures vel pauciores eligi.Sz certe no vr̄ q tot pūt eligi
quot sūt ibi canonici pter diuinā expectationē:ꝁ sufficit q
pauci eligāt̄ saltē duo vel tres vl̄ qnq₃.s.ꝺ ɔsti.cū.M.ferra.
t ¶ Defraudetur.sic.s.e.relatum.
u ¶ Cum se facultas hoc idē erat ei pmissum i illa cōpositio
ne.sed archieps auctoritatem pstare non potuit:imo illud so
lum cassatur:q nihil percipere deberet.lau.Item ex eo quod
dicitur hic:pz q legatus non pōt dispensare ɔ ɔciliuz.j.de cō
ces.pben.nulla.sed solus papa.Item aliud est dicere:cum fa
cultas se obtulerit ⁊ aliud cum beneficium vacauerit:vt hic
pz.⁊.j.de conces.preben.accedens.
x ¶ Assignare.hoc idem poterat consequi ex illa compositio
ne:vt videtur.Dicit Jo.q non:q₂ tempore compositionis va
cabant ibi beneficia:⁊ volebant ipsum expectare proximam
vacaturam.Item aliud additur compositioni:vt ipse habeat
quotidianas distributiones siue victualia que de communi
conferuntur:que tantum presentibus dantur.s.de cleri.non
resi.decetero.⁊.j.e.lz.Preceptio enim talium prebendarum
non facit canonicum:q₂ sola salarij perceptio non facit decu
riorem.ff.de decur.sola.⁊.j.e.dilecto.

T Ue fr̄nitatis deuotio:ꝛ i fra. Cū sepe ɔtingat: q̄ ad vnā p̄bendā duo cl̄ici ,ppt̄ iportunitatēᵃ petētiū eligant̄. Nos attēdētes: q̄ si duo vnā p̄bēdā tenerēt: illud eēt ɔ̄ ɔciliū turoñᵇ. qđ p̄bēdaꝝ ,pbibet sectōemᶜ ꝛ si vnus illoꝝ ipsam obtineret p̄bēdaʒ sub expectatōe: aliꝰ ɔ̄ lateranē. cōciᵈ. statuta remaneret. Jng. t. t. r. q̄ tal̄ electio ꝺ rigoreᵉ iuris penitus est cassandā.

I dem.

N Jsi essēt viri ,puidi ꝛ honestiᶠ tā q ordinatōeʒ fecerūt q̄ illi circa quos est facta ordinatio in ecc̄lia vr̄a sup negocio poratus: ordinatōeʒ illā valde suspectā ppt̄ exempli p̄niciē hērem⁹. Nō ḡ p⁹ ɔcertatōeʒ diutinā ordinatū est circa vnū ꝺ duob⁹ electis: vt ipe hēat poratū. h ex iurisditōe delegata sʒ iusticiā vr̄ esse statutū. Quod aūt ordiatū est circa reliquū vt ipe. xx. libras ꝺ redditibus capl̄i. ꝛ. xl. ꝺ ,puentibus poratus p̄cipiat ānuatī. hoc sʒ ,puidētiā itelligit̄ esse p̄ceptū exᵍ arbitraria ptāte cum i delegatos fuēit ɔpromissū: ḡ auctē sibi ɔtinēdo ɔmissā se ,p bono pacis: ꝛ vtilitatis hoc ordinas̄se fatent̄. Quia igit̄ hec ordiatio ab oibus ē ɔcepta: possitq̄ licite por ꝛ capl̄ʒ de ,puētibus suis ppt̄ cās p̄dictas: nō qdeʒ ex pactōe ptiū: sʒ ex iussiōeʰ iudicū ,puisionē huiusmōi exhibere: nos eam hoc adhibito moderamīe toleramus: vt ad p̄stationem. xl. li. non dignitas̄ poratusⁱ sʒ ,psonaᵏ poris maneat onerata ne forte circa ,puentusˡ aliqua videat̄ facta sectō poratus. ita q̄ ipso pore defūctoˡ. successor ipius aū p̄statione. xl. lib minīe teneatur.

I dem vadenen. episcopo ꝛ abbati vatieñ.

P Ro illorum ,puisione. ꝛ infra. Burdegal̄: archiepiscopo mandauimus. vt magistro. p. in aliqua ecclesiaruʒ suaꝝᵐ vbi ei expedire cognosceret. ɔpetēs faceret bñficiuʒ

a T Ue fraternitatꝭ. iportunitate electio facta ad iportunusʒ clamorē nō valʒ. ꝫ. de elec. osius. lxi. di. miramur. Et per iportunitatē non concedenda sepe cōcedimus: dicit impator C. de peti. bo. subla. l. i. li. x.

b Turoñ ɔcilij. ꝫ. e maiorib⁹. ꝛ. j. vt eccle. bñfi. vt nostꝝ. ꝛ. i. q iij. c. siquis p̄bēdas.

c Sectōem. Sʒ cū vna ,pochia possit diuidi in duas. xvi. q. i. p̄cipim⁹ ꝛ. x. q. iij. c. vno. de conse. di. i. oēs. j. de ec. edi. ad audiētiā. q̄re vna p̄benda nō pōt diuidi i duas rñdeo due ,pochie licite fiunt ex vna iusta cā inueniēte. ita q̄ vtraq̄ sit ,pochia. ,p se ꝛ hēat ,ppriā limitatōeʒ ꝫ q̄ due sint sb vna limitatōe nō pōt xvi. q. i. pl̄es. Et eodē mō vna p̄bēda pt̄ diuidi i duas. ita q̄ sint ibi ,ppetuo duo canōici: dūmō facultates illi⁹ p̄bēde sufficiāt ɔpetēt duob⁹. j. e. c. vacāte sicut vna dom⁹ pōt diuidi: ꝛ ꝺcetero erūt due dom⁹: ꝛ vn⁹ fūd⁹ si diuidat̄ erūt duo fūdi. ff. cōi p̄dioꝝ. l. siqs duas. §. i. Sʒ p̄bēda diuidi nō debet vt sb noīe vni⁹ p̄bende cēseat̄. vterq̄ q̄si diuidius canonicus: q: vnitas nō recipit diuisionē xxiiij. q. i. c. loquitur: nulla. n. seruit⁹ diuidit̄: licet vsufruct⁹ diuidat̄. ff. ad l. fal. l. i. §. si vsufructus. ꝛ ff. ꝺ vsu. ꝛ habi. vsus ps. Sʒ nōne h mō pōt diuidi. p̄bēda: q̄ idē ius apud vtrūq̄ remaneat: q: ꝛ iura icorporalia apđ plures possūt isolidū residē. j. de iurepa. c. i. ꝛ. ff. de ser. l. vie. ꝛ. ff. ꝺ bonis libertoꝝ. l. libert⁹ i fi. Jn p̄bēda hēc nō pōt: vt dictū ē. ꝫ. e. dilecto. lʒ. n. dicat̄ idē ius eē apud pl̄es re vera tñ qlʒ spāle ꝛ sepatū ius hʒ. ff. queadmodū huit⁹ amit. l. aquā. Et nota q̄ sicut de vna p̄benda possūt due fieri si facultates sufficiāt: sic ex cā necessaria pñt ꝛ debēt diminui p̄bēde. j. de. ꝺ. sig. c. vl. ꝛ. ꝫ. de cōsti. ex parte a cōtrario sensu.

d Concilij. j. de conces. preben. c. nulla.

e De rigore iuris: innuit q̄ de patiētia possit tolerari ꝛ cōfirmari q̄si dispēsādo: qđ satꝭ pt̄ ɔcedi: q: dispēsat. o ñ ē ,ppetua: ꝫ ad tps: nec ,ppe dr̄ facē ɔ̄ ɔciliū. Ad qd ḡ diceret ꝺ rigore iuris: al̄s simpl̄r rñdisset dicēdo q̄ talis ē cassāda ꝛ multe tales electōes tolerāt̄: vt ex cā possit iuris rigor relaxari: ar. op. j. e. c. vacāte. ꝛ. c. cū cāʒ: vbi tenet̄ itegrā p̄bēdā tali mō collatā nec

f N Jsi eēnt hōesti. ex q̄litate ,psone p̄sumit̄ (mādat̄ cass̄ari. licitū qđ al̄s esset illicitū. lr. q. iij. c. lugdunē.

g Ex arbitraria. Et ita aliqs pōt simul vti ꝛ arbitraria ꝛ delegata ptāte: sic. ꝫ. de p̄sump. c. litteras. Sed istud nō videtur posse cōstare: sic: q̄ si rōne delegate potestatis adiudicauerūt alteri poratum ꝫm hoc q̄ ɔstabat cū canōice electū: qualiter p arbitriū potuerunt ipm ɔdēnare ad soluenduʒ alteri pti idebituʒ: cū alij solui nō possit quod est alij debitū ꝫ. de iureiur. eā te. q: si poratus fuit isti debitus: cōstat q̄ solutio pecunie ē indebita. Pōt dici q̄ isti nō fuerūt arbitri sed arbitratores. i. compositores. quoꝝ arbitriū si iniquum sit auctoritate supioris retractat̄. ꝫ. de arbi. nō sine vl̄ reducitur ad arbitriuʒ boni viri. ff. p socio si societatem. Sed nunqd rōne talis arbitrij possēt ipsi adiudicare alteri poratum. Ar. q̄ sic. ꝫ. de trāsac. c. decetero ꝫ nō ē veruʒ: q: talia spālia possideri ñ possunt nisi ex iusta istitutōe canonica ij. q. i. legum. Sic ꝛ in matrimonio. nō pōt iteruenire arbitriū. ꝫ. de trāsac. c. vl. ꝛ. ꝫ. de' i integ. resti. c. penul. i fi. ꝛ hic ver. hoc ex iurisdiitiōe delegata. b.

h Ex iussiōe. ex pactione partium non lʒ nec illaʒ tolerassʒ papa: vt. ꝫ. de pac. cuʒ pridēʒ sed q: iudicis auctoritate factū fuit ꝛ ad tempus: sustinetur. ꝫ. de trāsac. c. decetero. Sic enim excusatur ab ifamia: qui iussu iudicis paciscitur de furto. ff. de his qui nō. infa. l. furti. §. q iussu. ꝛ q̄ papa hic tolerauit huiusmodi ɔpositionem: hoc fecit propter causas p̄dictas. s. ,p bono pacis ꝛ vtilitatꝭ: q: placuit oib⁹ ꝛ si papa ɔpositionē non tollerasset: auctoritas iudicis nō sufficiebat: q: de iure hoc facere ñ poterat vñ dicit papa nos eā hoc adhibito moderamīe toleram⁹ ꝛ ad tēp⁹ tñ: vt sequit̄: ꝛ occasiōe h⁹i ɔpromissiōis assumunt quādoq̄ alīq causam malefaciendi.

i Prioratus. nisi h eēt appositum confirmatio talis siue tolerantia fuisset realis: ar. ꝫ. de transac. veniens. ꝛ. j. de insti. cum venissent.

k Prouēt⁹. qm̄ sic ius diuidi ñ pōt sic nec fruct⁹: vt. i. q. iij. c. vl. ꝛ. j. vt ec. bñ. vt nostrū. ꝛ xvi. q. i. c. si mōach⁹.

l Defuncto vel alias remoto.

m P Ro illoꝝ eccl̄iaꝝ suaꝝ. sō h t̄mio ɔp̄bēdūt̄ oēs. ecclie ipsi⁹ ,puicie: ēt ɔpalte: vt h p̄ʒ. ꝛ. ꝫ. ꝺ vsu palij. c. i. siue hñt ius ɔferēdi siue nō, ꝫ in alīq p̄latura p hāc formā ,puidē ñ posset. j. e. c. vl. ꝛ h i qb⁹ ius hʒ: sec⁹ i alijs: sec⁹ si dixisset i aliq̄ ecc̄liaꝝ sue ,puicie: q: tūc ñ refert vtrū ius ibi hēat vel nō rōne ordinarie ptātis: cuʒ

auctas tali signãllor ẽ q̃z alia:tñ papa ĩ hoc nõ reprobat factũ archiepi:ꝛ sic large sumit̃ qd̃ dicit suarum.

n ¶ Cõtradictores hac s̃nia nõ ↄprehẽdunt̃.nisi ptes: ꝛ alij ẽt qui de facto cõtradicunt ꝛ non de iure.

o ¶ Elusiõem.multe.n.vie sunt hoibus ad maliciaꝫ in auc̃.de nup.§.mi nores.i fi.coll'.iiij.

p ¶ Inuestiuit.p tale iuestiturã nõ adipiscit̃ qs posses siões:nisi corpora liter in possessionẽ mittatur.j.de dõa. per tuas.De tali i uestitura habes.s̃ d̃ re iudi.cũ olim. ꝛ.j.de his que fi.a ma.par.c.ex ore.ꝛ hoc pbat̃ p hoc q̃ papa mãdat q̃ so lũmodo s̃nia lata i eos obseruet̃:do nec dictũ magr̃m recipiãt i fratrem. Si.n.in possessio nem missus fuis set:papa mãdasset vt in possessioneꝫ iductus defende ret:ꝛ sic p hanc de cre.nõ pbat̃ q̃ per hanc formã mãda mus:vt talẽ faciat̃ recipi i canonicũ ꝛ in fratreꝫ:talis eccl'e ↄdictores p cẽsurã ecclesiasticã ꝛc̃.vel facias ↄpetẽs bñficiũ assignari:qd̃ possit mitti i possessionẽ ipsius eccl'e:nec iuestiri:cũ hoc ei ñ mãdet̃ cũ certa forma h̃ꝫ quã pcedere dꝫ sit p̃fita.Quidã tañ dicũt p hãc decr.q̃ p talẽ formã põt mittere i possessio nẽ siue iuestire:qd̃ ego nõ credo.pu.nõ.j.de ↄces̃ p̃bẽ. cũ nostris.Ar.ↄ.s̃.de excep.cũ eccliastice.nõ ẽ ↄ:q2 il le iam fuit p papã iuestitus ꝛ in corporaleꝫ possessionẽ de mãdato ipsius inductus:vt pꝫ in integra:ꝛ q̃ dixit iuestiuit:fecit vltra formaꝫ sibi datã qd̃ pꝫ p r̃ñsioneꝫ pape:q̃ d̃ iuestitura nll'a fecit mẽtiõeꝫ:s̃ꝫ d̃ excõicatõne quã p̃cipit obs̃uari:q̃usqꝫ ipꝫ receperit:ꝛ iõ dic̃ puide

q ¶ Prouide.excusauit eũ papã:sed reuera non bene processit inuestiendo.sed refert vtrũ mandetur facias prouideri vel facias beneficium assignari.

r ¶ Recepisse.ꝛ ita qui semel facit ↄ puilegiuꝫ suum si bi piudicat i illo.s̃.d̃ rescrip.ↄstitut⁹.ꝛ.s̃.de ↄsti. cum m.ꝛ.c.cũ accessissent:vbi d̃ hoc .Ar.ↄ.j.d̃ puile. accedẽ tibus.ꝛ.c.si de terra.§.i.ꝛ.C.d̃ excu.tu.l.volũtarie.Et h̃ attende qd̃ dicit auc̃te ppria:q2 si hoc auctoritate pape fecissent:nõ itelligerent̃ venisse ↄ puilegiũ suũ ẽt ñ eiꝫ iuramento firmatũ:q2 auctoritas pape semp itelligit̃ ex cepta.s̃.de iureiu.veniẽtes.ꝛ.s̃.de elec. significasti. Sꝫ qd̃ si venissẽt ↄ idulgẽtiã auc̃te cardinalis legati apo stolice sedis:nunqd̃ excusarent̃.nõ credo:q2 nõ posset illos cõpellere ad h̃:vt ↄ idulgẽtiã pape aliquẽ recipẽt.

s ¶ In canonicũ.ꝛ ita excõicati recipiunt aliquẽ in ca nonicũ:ꝛ valet talis receptio:ꝛ ea q̃ faciũt excõicati in

assignari.ↄdictores" ꝛc.dil. cõ pescens.q decano ꝛ caplo san ctoñ.an.ñra mãdauit.vt ip̃ñ admitterẽt i canõicũ ꝛ i frem. Cũqꝫ ij dẽ reluctarent̃ canoni ci ac idulgẽtiã d̃ q̃dragesimo canonicoꝝ numero ei oppone rẽt.q2 archieps cognouit illos i clusionẽ⁹ mãdati nostri idul gentia ↄcessa eis irreuerenter abuti:pdictũ magistrũ de pre bẽda ꝛ canonia s̃ã.toneñ.ec clie iuestiuit⁹.ↄdictores vicu lo excõicatõis astrigẽs.ꝛ ifra. Quia vo qd̃ p dictũ archiepm de mẽorato magro auc̃te ñra puide⁹ factuꝫ ẽ firmitatẽ volu mus obtinẽ.mãdamus q̃tenus si vobis ↄstiterit predictos cão nicos idulgẽtiã quã habẽt de certo canonicoꝝ nũero nõ ser uasse.ꝛ aliqueꝫ vltra ↄstitutuꝫ numeꝝ i canonicũ auc̃te ppa recepisse'.cũ nob legẽ iponeret̃ nõ dẽant quã ipsi negligũt ob s̃uare.latã i ipso excõicatõis s̃niam a p̃dicto archiepo tan diu denunciẽtis s̃b ap.ob.s̃uã dã.donec s̃epedictuꝫ magr̃m recipiãt i canonicũ'.ꝛ ea q̃ ad canonicatũ'ptinent.cuꝫ stallo chori ꝛ loco capituli eij studeꝛ ant assignare. Idem bisutiñ. archiepiscopo.

Talis qõnib⁹ rñdem⁹.q̃ cl'icos i miorib⁹ ordibus ↄstitutos de p̃rimonialib⁹ bo nis hñtes vnd̃ possint ↄgrue sustẽtari'.ꝛ si nõdũ fuerit bñ ficiũ eccliasticũ assecuti.dum mõ aliũd canonicũ nõ obsistat ad superiores sacros poteris ordines promouere.

Idem episcopo latoniẽñ.

eoꝝ p̃iudicium hñ valent.s̃.de excep.cũ inter.cũ suis fi. sicut excõicat̃ qs vt in cã pcedat.s̃.de offi.or.significauit.ꝛ q2 isti nõ debent absolui:nisi satisfaciãt:vt.s̃.de of.dele.ex l'ris.s̃ꝫ sa tisfacere nõ põt:nisi ipꝫ recipiãt:nec p talẽ pticipationem erit excõicat⁹.sic excõicati admittũt̃ ad iuramentũ q̃ñqꝫ añq̃ꝫ ab soluantur.j.de sen.excõ. ex tenore.ꝛ.s̃.de rescrip. capitulum sancte crucis. vel expone donec dictuꝫ magistrum recipiant.i. donec cautioneꝫ prestẽt q̃ iuri parebũt:ꝛ hoc vbi hñt causam defensionis: sed in hac decre.non ha bebant iustam causaꝫ de fensionis immo falsam vt littera dicit.

t ¶ Ad canonicatũ.man dat hic papa dari huic illa q̃ ptinent ad cano nicatũ ꝛ nõ p̃bẽdã:ꝛ sic dabunt ei quotidianas distributiones:quousqꝫ vacabit p̃benda:vl' quo usqꝫ fruct⁹ fuerit augum tati.Et sic pꝫ hic:q̃ licet canonici aliquẽ recipi ant vltra numerũ ẽt sua auctoritate:nõ augẽt nu meꝝ p̃bendaruꝫ:lꝫ auge ant numeꝝ canonicoꝝ. s̃.de consti.cũ m.habui sti idem s̃.e dilectus.ꝛ.j. e.ti.dilecto.

u ¶ Talis.de patrimonialibus.hñt ergo isti patrimoniũ p ti tulo:sic.s̃ e.c.eps si aliquẽ.nec debẽt ab epo bñficiũ pe tere:ex quo tali mõ ititulati sũt:ꝛ iudiciũ sibi mãducãt q̃ hñt g de suo habent ꝛ alienũ recipiũt.xvi.q.i.quoniã qcq̃d.ꝛ.ij. q.ij.c.ꝛ si illi.ꝛ.i.q.ij.clericos.Sꝫ qd̃ si patrimoniũ illoꝝ peri ret casmate vel alluuione:nunqd̃ tenebit̃ istis puidere.dic ca lis qd̃ cõsueuit ẽẽ:ñ satis vr̃ q̃ eps debeat eis puidere i bñfi cio eccliastico:q2 cũ isti ad seculũ redire nõ põt redũdaret in opprobriũ ordinis clericalis:ar.xciij.di.diacõi.ꝛ ar.s̃.de cle. coniu.ioannes.ꝛ.s̃.de renũ.ad supplicationem.

x ¶ Sustentari.al's nõ dꝫ ipm pmouere.qd̃ si fecerit tenet̃ ei ad supplemẽtũ.s̃.e c ij.ꝛ.c.cũ s̃m caplm Sed nunqd̃ tenetur soluere decimas de tali p̃rimonio ad qd̃ ẽ pmotus quasi ad titulũ.Ar.q̃ nõ.xvi.q.i.si l'r.ꝛ.j.de deci.nouũ gen⁹.arg.ↄ.xvi. q.i.sigs laicus.Dixit vin.q̃ tenet̃ soluere decimas:ar. illius c.sigꝫ laicus.Ar.ẽ ↄ q̃ nõ debeat soluere j.de simo.ma.T.di rit q̃ si ab alijs clericis recipit diuinũ officiũ:ꝛ alia sacramen ta dꝫ ei soluere decimas.alioquin ↄ:q2 de bñficio suo nõ tene tur soluere decimas.Credo q̃ ppter clericatũ isti⁹ lꝫ sit ordia tus ad patrimoniũ suũ:eccl'ia que p̃mum decimas percipie bat p̃diales iure suo non debeat defraudari:q2 res semp re manet cũ sua cã:ꝛ sine culpa sua p̃uari nõ dꝫ:nec est ẽt iusta cã q̃re p̃uari d̃beat.Itẽ querit̃ an iste possit trã sire ad aliã ec cl'iã sine licẽtia epi.dicas q̃ nõ.lxxi.di.p̃rimatus .Sed nũqd̃ põt vendere p̃rimoniũ tale.videt̃ q̃ nõ:q2 inde viuere debꝫ ꝛ eccliasticũ onus sustinere:qd̃ ↄfitet̃ vin.Sed tan.dixit q̃ pt vendere:q2 g p̃cio fruit̃ rẽ hr̃e vr̃.ff.de vsufruc.q2 cui p̃cio ꝛ põt illud donare:qa ꝛ beneficio ecclesiastico possꝫ renũciare

Accedēs ad ap. sedem:ꝛ īfra. Inqui. t. t. r. ꝙ ;cleri cus absens ꝑ aliū vł alius ma gis ꝓ ipo potit ꝺ bñficio eccl'a stico inuestiri. I de treceñ. epo Dilecto filio. p. sācte pꝛu dentiane pꝛesbytero car dinali cellerario treceñ. ꝛ. r. ꝓcuratori tuo auditore cōces so. Idē cellerarius ꝓposuit co rā eo: ꝙ cū i manibus remeñ. archiepi tūc ap. se. le. itēdētis ꝓuidere. g. nepoti suo i trecē. eccl'ia: prebēdam quā ibi obti nebat: liberaliter resignauit[b] dictus legatus p̄fatum. g. ꝛ eū dem cellerariuȝ in canonicos treceñ. instituit: ꝛ ambob⁹ ca pitulū treceñ. stalluȝ in choro ꝛ locū i capitulo: ꝛ idē archi epūs supꝛadicte p̄bēde fructus diuidendos cōīter assignarūt donec idē. g. integrum esset p̄ bendale stipēdiū assecut⁹: ꝛ i fra. Quoꝝ receptōeȝ procura tor generalis[c] p̄deces. t. i ꝑtib⁹ ꝯstantinopolitanis tunc agen tis postmoduȝ approbauit: di ctus quoqȝ cellerarius lectio nem ꝛ euangelium in hebdo mada sua legisse dignoscitur: ꝛ tam decani ꝙ epi electōni ꝛ aliorum negociorum tractan tibus sicut canonicus treceñ. iter fuit: ꝛ domum quādam ꝑ capitulū memoratum obtinu it: que non nisi canonico con sueuerat assignari: tuqȝ cū ad eādem accessisses ecclesiā cō secratus: cū cū canōicis alijs ad osculū recep:sti[d]: cuȝ tunc non nisi canonici ad osculum admittant: ꝛ eidē super predi ctis nō mouisti ꝑ biēnium qō ne ꝓpter quod petijt: vt te ab ipius suꝑ hoc molestatiōe[e] in debita ꝯpescere dignaremur ꝛ īfra. Procurator tuus ꝓpo suit ex aduerso: ꝙ ad vnicum ius spūale quod vacabat ibi dem: insimul duos canonicos īstituere p̄dicto legato non li cuit. nā si duo vnicaȝ p̄bendā haberent id esset ꝯ̄ turoñ[f]. cō cilium. qō p̄bendarum inhibet sectōeȝ. Si vero duobus rece ptis vni tm̄ p̄benda daretur: sub expectatōe alius ꝯ̄ latera neñ.[g] cōcilium remaneret. Preterea l;ȝ i ecclesia in qua non ē certus numerus p̄bēda rum: nulla etiam vacante i ca nonicuȝ quis possit assumi: cū intelligat ad quoddaȝ ius eli gi: quod ex electoꝝ assensu ꝺ nouo creatur: ꝛ cum electo in canonicum nascitur: ꝛ definit cum defuncto: in eccl'ia tam̄ ꝗ

quod credo verius.

a Accedēs. vel ali⁹. sicut vn⁹ noīe alteri⁹ possidet. ff. de acq. pos. qcq̄d vterqȝ n. possidet. ff. e. ti. qō meo. ꝛ. ꝰ. vt lite nō ꝯtes. qm̄. §. i alijs. ꝛ. ꝰ. ꝺ resti. spo. cū venissent. ꝛ. ꝰ. de p̄scrip. si diligēti. ita ꝛ vterqȝ pōt dici iuestiri. Sȝ ꝗ fuit dubitatio forte iste epūs dubitat an carnale mr̄imoniū inī absētes contrahat: ꝛ iō dubitauit an ꝛ spūale. Prima questio expeditur. xxxij. q. ij. honoratur. ꝛ. ī. de cō uer. coniu. ex parte. ꝛ. ff. de ritu. nup. deniqȝ. Secunda dubitatio hic explicat. Utrum cleric⁹ absens posset inuestiri per aliū: vel dubitatio fuit illa an iuestiretur quis ꝓ abñte ꝛ ignorāte. ꝛ certe bñ: ꝛ acqrit ei possessionem: ꝛ cū iste sciuerit hēbit cāmvsucapiēdi. C. de acq. pos. l. i. vin. Uel iōo dubitauit: qꝛ sic hēditas tꝑalis ꝑ ꝓcuratorē acqri nō pōt. ff. ꝺ acq. hē. ꝑ ꝓcuratorē. ita videbatur: ꝙ hēditas spūalis acqri ñ posset. Sȝ nō vī ꝙ dñiū sit q̄situ ꝑ traditōeȝ abñti. ff. ꝺ acq re. do. res ex mādato. Item nec posses sio vī acqri ꝑ iuestiturā. ī. ꝺ his ꝗ fi. a ma. ꝑ. ca. ex ore. ꝛ. ī. ꝺ dona. ꝑ tuas. Dicas ꝙ si vel dās vł accipiēs itēdit acqrere dominiū abñti: tūc ē ei q̄situ: ꝛ sic loqr. ff. ꝺ acq. re. do. si ꝓcurator. ff. ꝺ dōa. q mihi donatū ꝭ si neutr hintēd t nō stati acqrit dñiū: ꝛ sic loqr. ff. de acq rer. re. do res. dñiū tamē vel possessio nō acqrit ꝑ gestorē negocij. ff. de ne. gest. si ego. Joannes.

b Dilecto. resignauit pure sine aliq̄ ꝯditōe: ꝛ nō als simoniacus fuisset. i. q. ij. q̄. pio. ꝛ. ꝰ. de pac. pactiones.

c Cardinalis. vñ videbat ꝙ dñs ꝯ̄ factū ꝓcuratoris venire nō ꝺ bebat: ar. ꝰ. ꝺ offi. dle. cū oli. Quia factū ꝓcuratoris q generalē hȝ administratōeȝ dño p̄iudicat. ff. ꝺ iureiu. iusiurandū. §. vl. ff. ꝺ pac. nā ꝛ nocē. Sȝ tm̄ sec⁹ ē: qꝛ generali mādato nō vī ꝺ legasse: nisi ꝙ legitie fieri pōt. ff. ꝺ ꝯdi. ide. si ꝓcurator. ꝛ. ff. de his ꝗ fi. i frau. creō. si p̄. qꝛ vel fraudulent aliqd faciat. ff. mā da. credi. §. luci⁹. Un cū tal' istitutio ꝯ̄ ius eēt. non tenebat epūs illā ratā habere. ꝰ. e. ti. tue. ꝛ. c. maioribus.

d Recepisti. ꝑ h̄ videbat ꝯsentire istitutōi ipsi⁹. si. lxiij. di. hadrian⁹. ꝛ. ī. ꝺ his ꝗ fi. a ma. ꝑ. ir. ca. ex ore. ꝛ. ī. ꝺ puile. cum olim. ar. C. ad vel. auc. siue ame. ꝛ. ī. ꝺ spō. ad id qō. Itē qꝛ in p̄sentia sua gessit se tāq̄ȝ canonicū: vñ qꝛ ipȝ nō remouit statim vī ipm approbasse: ar. ꝰ. ꝺ offi. dele. coram. C. de acq. pos. l. i. C. de pa. po. si filium. xx. q. i. quem progenitores. Talis patiētia non facit canonicum: sed tm̄ canonica electio. ff. de decur. herennius. ꝛ. ī. de insti. ex frequentibus. ꝛ. C. de libera. cau. non iccirco.

e Molestatōe. ꝛ sic agebat iterdicto vti possidetis.

f Turoñ. ꝰ. e. maioribus. her.

g Lateraī. ī. ꝺ cōces. p̄bē. nulla.

h Diuidi. quia vnitas nō recipit diuisionē. xxiiij. q. loquitur ꝺ hoc dictum ē. ꝰ. e. tue fraternitatī. si. ꝰ. e. inter cetera.

i Augumētare. ꝰ. de ꝯsti. cum. m.

k Clausula. imo ꝛ si clausula illa ñ esset adiecta: tamē sine eius auctoritate nō videtur ꝙ possit cōtraueni re: ex quo cōfirmatio pape accesit. ꝰ ꝺ cōfir. c. i. ꝛ. ij. naȝ vbi p̄nceps cōfirmat ideȝ ē ac si fe rat sñiam. C. de ve te. iu. enucle. l. i. §. ꝭ neqȝ. ver. omnia nostra facimus ꝛc. Uerius est ꝙ non obstat eis talis cō firmatio: cum eorum fauore facta sit: gn possint con trauenire si volūt ꝰ. de consti. cū. m. ꝛ. c. cum accessissent: nisi clausula huiusmodi sit apposita decernēs irritū ꝛ ianc. ioānes.

l Augmentare. hec fuit sufficiens ratio: qꝛ intendebat idem ius ꝛ eandem prebendā cō ferre pluribus: quare non valuit. ꝰ. e. tue. sed si intēdisset vtrunqȝ eligere in canonicum: talis electio non valuisset. ꝰ. e. dilectus. ꝛ. c. relatum: quia ad duo iura intelliguntur eos elegisse: ita tamen ꝙ facultates sufficerēt duobus. ī. c. proximo.

m Obsistat hanc regulam ꝛ eius expositionem hēs ꝰ. de re iudi. c. penultimo. Sed videtur ꝙ cause istorum ita sunt coniūcte: ꝙ sententia lata contra vnum obstet alij: sic. iij. q. vi. hoc quippe. ꝛ. lxxxi. distin. tantis daniel. ꝛ. ī. de accu. ad petitionem. ꝛ. lix. di. ordinatos. Sed secus est hic: quia agendo contra vnum nō agit de iure alterius: sed i premissis casibus agitur de vtroqȝ: sic. ī. de adul. significasti. ff. de adul. denūciasse. Sed quid si postea agitur ꝯ̄ scdm: ꝛ ille secūdus obtinet nū

determīatuz hz numez pben daz: vno idiuiduo iure vacā- te duo simul eligi nō possunt ad illud: eo q huiusmōi spūa le ius diuidi seu cōicari neq at iter eos: ꝙ q iterdum hi ad qs spectat electio de cōi assen su augmētare valeāt numez pbendaz: z quoddā ius spūa le de nouo creando: nisi forte statutū aliqd obuiaret qd eēt iuramēto firmatuz vel cui se. ap. confirmatio accessisset hu iusmōi clausula phibitionis adiecta vt si qcq cōtra id fie- ret: nō valeret: pp qd istōnez pfatā nullā fuisse dict asseru it pcurator: cū i treceñ. eccl'ia certus sit pbendaz numerus quez capl'm vel legat augmē tare minime tenebat: vel ius aliqd de nouo creare. Vñ di ctū cellerariū ad restōnez eo ruz q rōne pdicte instōis tene bat snīalit duximus cōdēnan duz: ei super prebēda ipa vel eius pte silentium iponentes ita q p h predicto. g. nullum preiudiciuz generet: cū res i ter alios acta regularit alijs non obsistat. I dez.

V Acāte quadā pbenda in ecclesia tua duas ex ea cōstituēs ad illas de ɔsēsu capituli tui duos cāonicos as sūpsisti: quoz altero viam vni uerse carnis igresso pbendaz quā defunct habuerat: qdā cleric noie hypolit fuit auc. se. ap. assecutus. Verz cū idez i. te sup itegritate pbēde p q̄s dā nrās lrās igetet: z ali idē sus aduersus te se hēe ppōat qd facē debeas reqsisti. Sup quo sic duximus respōdendū q cuz turonen. statuta cōci. sectionem ibibeāt prebenda ruz: teneris vtriqz de his qui vacare cōtigerit itegrare pre bendā nisi rōnabili cā de va cāte prebēda supradicta due fuerint constitute ac tot sunt vtriusqz puēt qt p vtrāqz sit vtriqz puisuz in bnficio cōpe tenti. I dem vercelleñ. epo.

D Electus fili g. cleric nobis exposuit ɔquerē do: q cū pro eo ad nouarien. capitulū mandatū aplicuz mi sissem: vt eū i canonicuz reci pent z i fratrē pbendā siqua tūc vacabat ɔferētes eidē: z i fra. F. t. mādam: qten si tibi ɔstiterit: q i nouarieñ. eccl'ia pbēda vacaret tpe quo eius dem eccl'ie canonici nostras litteras receperunt cum eam alij in elusionem mandati nri

quid pdest alijs vt per hoc retractetur snīa lata: videt q sic: qz snīa lata p vno ex socijs: pdest alijs: vt. ij. q. vj §. diffinitiua. ver. quandoqz. z. s. de appel. c. pe. z. ff. si serui. vendi. loci. §. ij. Sed non ē ita: qz illa intelligūt cuz snīa pcessit contra omnes i cōi cā. lex illa loci. §. ij. loqtur d seruitute que cōis ē: z idiui dua: z pro pte quis agere n pōt. Per decre. istam bene vz solui ista q̄stio: qua queritur duo fratres ex eodē pa tre z matre eadez contraxerunt mrī monium cum dua bus sororibus ex eodem patre z ea dem matre: fuit la ta sententia cōtra matrimonium in ter vnum virum z eius vxorez pter consanguinitatez. Queritur vtrū sen tentia ista preiudi cet alteri fratri z eius vxori: qui nō fuerunt in lite. Di cas q non, fit eis p iudicium.

n Vacante. tu ronēñ. s. su pra eo. maioribus

o Integre. Sed quare tenetur ite grare. cuz talis ele ctio nulla fuerit. s eo. c. proxi. Rñdeo isti duo simplicit fuerunt electi i ca nonicos. vnde te nuit electio. s. eo. relatum. z. c. dile ctus. Joānes dicit q lz nō valuerit ta lis electio eps tñ te netur itegrare pre bēdaz cū ipse n possit reuocare qd fecerit. ar. i. d dōa. int dilectos. z. i. de conces. pbē cū super. supra d cleri. cōiu. diuersis fallacijs. vl' alia rō pōt reddi. Isti electi fuerunt ad duo iura d nouo creata: z non ad vnicū: z non itendebat eps facere contra cōcilium: cum duas cōstituit pbendas ex vna credēs sufficere facultates ad duos. vñ si repiatur q nō sufficiāt duob: tenet in tegrare de vacātibus infra eodez cum causam. Et sic videt q eps possit tolerare si aliquando aliqui eligū tur ad vnū beneficium: vt dicitur supra eo. tue.

p Cōstitute. Hic ergo pz q de vna prebenda pnt fie ri duo: z s'm hoc erunt duo noua iura: sicut vna parro chia pōt diuidi i duas. xvj. q. j. precipimus. z. j. de ec. edi. ad audientiam. i. de hoc dictum est supra. e. tue.

q Electus. vacaret. ergo videtur a contrario sensu: si tūc nulla vacabat non tenerentur rōe illius mādati eū reci pere: z sic videtur tm vnū mandatū. s videtur q duo qz mā dauit eū recipi in fratrē quod vnum mandatum est: z pben dam cōferri: z vnum ē consecutiuū alterius: vnde statiz tene bantur illum recipere z postea beneficium confer re: vl' stati l' q̄zcito posset.

r Receperūt. hic consi deratur tempus recepti onis lrarū z nō date sic. s. de fo. cōpe. lz. supra de rescrip. capl'm sancte cru cis. Sic in litteris impe tratis contra vsurarios: j. de vsu. qz frustra. Sic qnqz considerat tps ob lati libelli lz tūc nō recte agatur: si tamen postea i cipit ius cōpetere: perfici pōt iudicium. ff. de pig. ac. si rem. §. vlt. z. ff. d rei ven. sin aūt. §. i argu. ɔ qz tps date ē ɔsiderandum supra de rescrip. eam te z. c. constitutus. Item ar. ɔ ff. ad exhib. l. tigni. §. vlt. Itē. ar. q si iudex tempo re ipetrati rescripti sit ex cōicatus z tpe receptōis absolutus q valeant lre: ar. s. de ap. sup eo. arg. s. de rescrip. pastoralis. ad fi. z. ff. de iudi. cum furio sus. z. s. de eta. z qua. pre. rea. ff. d acq. here. mutuz io. qd non credo. imo lre nō valēt: cū ab initio nul le fuissēt. vñ postea p ab solutionē cōualescere nō pñt. Quare ergo potius hic ɔsideratur tps rece ptiōis: z in illa ea. te. z. c. ɔstitutus tpus date. Hic cōsiderat tps receptiōis: z nō date: qz q̄zcito vacat bnficiū: ptinz collatio ad capl'm seu epm: cū statim pnt bnficiū conferre quousqz interdicat eis vel mādatū reci piant sup h. vñ si vacat tpe q lre dabāt: nō preiudicat caplo q̄usqz ad ipos mādatū pueniat: qz n tenet diuiare. j. vt. ec. be vt nrz. vñ collatio medio tpe fcā legitia ē: s; mādato recepto. tūc primo piudicatur eis. vñ postea nō debēt cōtrariū facere. qd si fecerit procedit cōtra eos: prout dicit hic: nisi diceret ī mandato: quod si secus feceritis: illud decernimus irritū z inane. s. e. int cetera. z. c. dilecto. Sed i decre. eam te ɔsiderat tps date qz tpe date: z tpe receptōis vacauit pbēda: z qz māda tum fuit capitulo de conferenda prebenda: z capitulum nō poterat conferre: quia non pertinebat ad ipsum: sed ad epi scopum z archidiaconus fuit postea electus: z sic manda tum sequitur ibi illum qui potuit conferre: z satis mandaba tur illi: quando mandabatur capitulo cuz ipse tempore date

eēt ꝺ caplo.vn̄ ipe ep̄s n̄ poterat excuſare: q̄n̄ recepiſſꝫ mādatū. Illa ꝯſtitut⁹ dicas ꝙ cū aliq̄s ipetrat lr̄as ſup bn̄ficio tc̄ ſi nūer⁹ ſtatut⁹ ē iuramto firmat⁹ i ecclia ꝯ quā ipetrat: illō dꝫ tc̄ dicē: alr̄ n̄ valerēt lr̄e. Sꝫ ſi tc̄ null⁹ eēt ſtatut⁹ nūer⁹ ꝺ eo qꝺ nō ē mētio fieri n̄ p̄t. vn̄ ſi poſtea medio tp̄e ſtatuatur: nō preiudicat impetranti.

a Cōferēdā. vꝫ ꝙ talis collatio non teneat: ar. j. de ꝯceſ. prebē. ꝓpoſuit. q: papa ibi ꝯſimilē donatione caſſauit. Itē eo ipſo ꝙ papa precepit iſti dari ꝓhibuit alij dari. ff. ꝺ cō. di. ꝛ demō. cū ita. ꝛ. ff. de peu. pōponius. §. ꝭ ꝛ his q. Itē ꝫ talis electio facta ē ꝯtra legē aiatā que durius agit q̄ꝫ inaiata. ff. de arbi. celſus. ꝛ. l. p̄cedenti in fi. ꝛ ita nulla ē. x. di. vides itē rōe p̄cedentis denūciatiōis nō valꝫ qꝺ factū ē. C. de rei vendi. ſi fūdum. j. de no. ope. nū. c. ij. ff. ad. l. fal. dolo. ff. ꝺ edē. q̄dā. §. is aūt. Sꝫ verum ē ꝙ hec collatio tenuit lꝫ ꝯtra mādatū pape: vt ſatis pꝫ hic. ꝛ. j. de ꝯceſ. prebē. ꝓpoſuit. nec ſolū mādatū pape ſufficit ad hoc vt ius hēat ff. de pig. ac. nō ē mirū. §. ſciēdū. ꝛ. ſ. de re iudi. cū aliq̄b⁹. Itē lꝫ canōici obligati videant ipſa tn̄ p̄benda nō ē illi obligata: ar. ff. de pol. h. l. ij. ff. de ꝯhē. emp. l. vl. in fi. Et ita electio talis quātū ad canōicos: nō videt̄ canonica: ſꝫ quātū ad electū ſic. ſicut ſacerdos in mortali exiſtens quo ad ſe illicite celebrat quo ad alios licite. ſ. de coha cle. ꝛ mu. c. fi. Sic dōatio pōt eē viciosa: ꝛ tn̄ donū tenet: ar. j. de iurepa. cura paſtoralis. ꝛ. C. de rei ven. quotiēs. vel lꝫ peccēt recedēdo a mādato pape: nō tn̄ peccāt aliū eligēdo. fi. xxvij. q. j. nuptiarū. ꝛ iō puniūtur q: cōpellunt̄ illū recipe pro quo mādatū r̄ceperūt. ꝛ hoc verū: lꝫ papa mādet bn̄ficiū vacās: vl' cū primū vacauerit alicui ꝯcedi: valꝫ tamē collatio alij facta: niſi clauſula illa adiecta fuerit: ꝙ ſi ꝯtra feceritis: id decernim⁹ irritū ꝛ inane. ſ. e. iter cetera. ꝛ. e. dilecto niſi papa alr̄ ſuā itimauerit volūtatē. j. ꝺ ꝯceſ. p̄bē. q: i cūctis.

b Sufficiēs. Et ita ſi nō hꝫ ſufficiēs: n̄ nocet ſi ꝺ illo nō fecit mentionem: ar. ē hic. ꝛ. ſ. e. cum teneamur. ꝛ. c. poſtulaſti. De hoc dixi ſupra de reſcrip. ſi proponente. ꝛ. c. cum adeo.

c Recipi. ꝛ ſic pꝫ ꝙ prior electus nō remouet̄: vt dictū ē: lꝫ ꝯ mandatū ſit receptus. ſic. j. de his q̄ fi. a ma. par. ca. ex ore.

d Aſſignari ꝓuentus. ſic ſupra eo. dilectus. in fi. Iſtud additum fuit quod non erat in antiqua compilatione.

e De multa. lateran̄. ꝯcilij. ſupra ꝺ cle. nō reſi. q: nōnulli.

f Contēderit. i. i iure ꝯtētioſe retinere voluerit. Si. n. ante lit. ꝯte. deſtiterit: nō priuabit̄ vtraq;: ſicut ē i alijs ſtatutis ſub pena. ff. rē ra. ha. hoc āpli⁹. ꝛ. ff. ꝺ i. ius vo. q̄ꝫuis ſic ponit. xvj. q. j. ſtatuim⁹. Et ſic ipſo iure hodie ꝓuat⁹ ē: q recipit ſecūdum bn̄ficiū hn̄s curā aiarū: ſi pri⁹ tale obtinebat. olꝫ hēbat

duxerit cōferenda[a] eūdē clericū ſi nō hꝫ ſufficiēs[b] bn̄ficiuꝫ eccl'iaſticū i canonicū recipi[c] facias: ꝛ ſibi ꝺ redditib⁹ eccl'e ſingulis ānis aſſignari[d] ꝓuentus donec ei ſit in beneficio p̄bendali prouiſum. Idem in concilio generali.

De multa ꝓuidētia fuit i later.[e] cōci. ꝓhibitū: vt null⁹ diuerſas dignitates eccl'iaſticas: vel plꝭs ecclias p̄ochiales recipet ꝯ ſacrorū cāonuꝫ iſtituta: alioqn recipiens ſic acceptū amitteret: ꝛ largiēdi ptāte ꝯferēs p̄uaret̄. Q: vo pp p̄ſūptōes ꝛ q̄rūdaꝫ cupiditates null⁹ hacten⁹ aut rārus de p̄dcō ſtatuto fruct⁹ ꝓuēit: nos euidēti⁹ ꝛ exp̄ſſi⁹ occurrē cupiētes: p̄n̄ti decreto ſtatuim⁹ vt q̄cūq; r̄cipit aliqꝺ bn̄ficiū curā hn̄s aiaꝝ ānexaꝫ ſi pri⁹ tale bn̄ficiū hēat: eo ſit ipſo iure ꝓuat⁹: ꝛ ſi forte illꝺ retinere ꝯtēdēit[f] ēt alio ſpoliet̄. Is q̄q; ad quē prioris ſpectat dōatio illꝺ poſt receptionē[g] alti⁹ libere ꝯferat cui merito viderit cōferendū: ꝛ ſi vltra ſex mēſes ꝯferre diſtulēit nō ſolū ad alios ſm̄ later.[h] cōci. ſtatutū ei⁹ collatio ꝺuoluatur: vex ēt tm̄ de ſuis cogat̄ ꝓuētib⁹[i] i vtilitatē eccl'ie: cuius ē illud bn̄ficiū aſſignare quātuꝫ a tp̄e vacatiōis ipſius cōſtiterit eē p̄ceptū. Hoc idē ēt in p̄ſonatib⁹[k] eē decernim⁹ obſ̄uādū: addētes vt in eadem ecclesia[l] nullus plures dignitates aut p̄ſonat⁹ hīe p̄ſumat ēt ſi curā n̄ hēnt aiaꝝ: circa ſublimes tamē ꝛ lr̄atas[m] p̄ſonas q̄ maiorib⁹ beneficijs ſūt honorāde cū rō poſtulauerit p̄ ſedē apo.[n] poterit diſpenſari.

Idem in eodem.

optionem vtrum primum vel ſecundūꝫ vellet retinere ſupra eo. referente. ꝛ. c. preterea.

g Priora. r̄ceptionē. fallit i ep̄atu. q: nō ſtati vacant priora bn̄ficia: niſi p⁹ tp̄s ꝯſecratiōis. ſ. ꝺ elec. cū i cūctis nec p̄ ſolā receptōꝫ p̄dit p̄mū. ſꝫ p̄ receptōēꝫ corporalē: vt hic dicit. ꝛ xxj. q. ij. ſiq̄s iā trāſlatus. Qui eni hꝫ plures p̄ſonat⁹ ſin̄ diſpēſatiōe aplice ſedis inelligibil' ē ſupra ꝺ elec. dudū vbi de hac materia ſatis dicitur

h Lateranenſis concilij. j. de conceſ. preben. nullaꝫ

i Prouētibus. bn̄ dīc ꝺ ſuis. i. ꝓprijs ſi ꝓpriū hꝫ ē ꝺ ap. rep̄hēſibilis. alioqn ꝺlictū pſone ꝛc. ſ. ꝺ excep. cū venerabil'. ꝛ. xvj. q. vj. §. ſi epm: alr̄ ſi ꝓpriū n̄ hꝫ: p̄uiat̄ alia pena ad arbitriū iudicis. xvj. q. vj. illud. ꝛ. xiiij. q. vj. ſi res. vel repetat̄ ab eo q recipit illud tāq̄ꝫ idebitū: q: tāq̄ꝫ iuaſor poſſidebat cū vacauerit ipo iur̄ p⁹ receptōꝫ ſecūdi ꝛ mala fide vn̄ fruct⁹ oēs ab eo tp̄e reſtituē dꝫ. C. de rei ven. certū. ſ. eo. dilecto.

k Idē i p̄ſonatib⁹. q: ꝺ ſimilibus. ſimile dꝫ eē iudiciū. ſ. ꝺ elec. dudū. q̄. facit mentiōeꝫ. ꝺ hoc. ꝛ ſupra de tranſla. iter corp̄alia. ꝛ ſupra de cōfirma. cū dilecta.

l In eadē ecclia. nō. ꝙ nō facit mētionē ꝺ p̄miſſ. ipena. vn̄ vꝫ ꝙ ſiq̄s i eadē ecclia plures recipiat dignitates: nō iō p̄dit priorē: q: pene potius ſūt arctāde q̄ꝫ extēdēde. ꝺ pe. di. j. pene. ꝛ. ff. de pe. l. iterp̄tatiōe. Hoc cōſitebat̄ io. Cōtrariū credo: q: idē iudiciū ē habēdū de p̄ſonatib⁹ n̄ habētib⁹ curā aiarū ꝛ habētib⁹ ſupra de elec. dudū. Et pena p̄miſſa repetita itelligit̄. q̄. n. in prefationib⁹ p̄mittūtur i ſtipulationibus repetita intelliguntur. ff. ꝺ ver. ob. titia. §. j. ꝛ. xxxij. q. vij. apoſtolus.

m Lr̄atas. ē ergo ar. ꝙ ſꝫ qualitatē p̄ſonarū bn̄ficia ſunt ꝯſtituēda: ar. xlj. di. nō cogātur. ꝛ. ff. ꝺ vſufru'. ſꝫ ꝛ ſiquid. §. j. ꝛ. xij. q. ij. vulterane. ꝛ. c. ſe. ꝛ. lxxiiij. di. cōſuluit. ꝛ. j. q. ij. c. vlti. Et is gradus ceteros añcellat queꝫ ſtipēdia lōgiora ꝛ labor ꝓlixior fecerit añire. C. ꝺ of. magiſtri officiorum. l. nemo. ꝛ. ſ. de ma. ꝛ obe. c. ſtatuimus. vbi ꝺ hoc. ar. contra. xvj. q. vij. c. j. ꝛ. ſ. de conſti. cum omnes. Et iſta ſciētia nobilitat hominem: que precio nūmario comparari nō poteſt. ff. ꝺ var. ꝛ extraor. co. l. j. §. ē quidā. Et ſi vis appellari philoſophus: non debes eſſe auarus. C. de mu. prin. poſſeſſio. li. x.

n Per ſe. ap. Ex co ꝙ dīc p̄ ſedē aplicā pꝫ a ꝯrio ſēſu

G Raue nimis ē ⁊ absurdū ꝙ qdam eccłiaꝝ prelati cum possint viros idoneos ad eccłiastica bñficia ꝓmouere: assumere non verentur idignos quibus nec morum honestas nec litterarum scia suffragat: carnalitatis sequētes affectus non iudicium rōnis: vnde q̄ta ecclesijs damna ꝓueniunt: nemo sane mentis ignorat: Volentes igitur huic morbo mederi precipimus: vt preter missis indignis idoneos assumāt: qui deo ⁊ ecclesijs velint ⁊ valeant gratum impendere famulatum: fiatq3 de hoc in ꝓuinciali concilio diligens inq̄sitio[a] ānuatim: ita vt qui post p̄mam ⁊ secundam correctionē[b] fuerit repertus culpabilis: a beneficijs cōferendis ꝑ ipsum conci. suspendatur[c]: istituta in eodem cōcilio persona[d] prouida ⁊ honesta q̄ suspensi suppleat defectum i beneficijs conferendis: ⁊ hoc ipm circa capitula que in his delinquerint obseruet: metropolitani vo delictū superioris iudicio relinquatur ex ꝑte concilij nūciandum. Vt aūt hec salubris ꝓuisio pleniorē consequat effectum: huiusmodi suspensionis snīa p̄ter ro. pon. auctoritatē aut proprij patriarche minime relaxetur[e] vt in hoc quoq3 quattuor patriarchales sedes specialiter honorentur.

Idem in eodem.

E Xtirpande cōsuetudinis vitiū i qbusdam ꝑtibus inoleuit: ꝙ. s. parochialium ecclesiaꝝ personē[f] ⁊ alie q̄dam persone[f] ꝓuentus ipsaꝝ sibi penitus vendicātes p̄sbyteris eaꝝ deseruitijs deputatis relinquunt adeo exiguā portōem: ꝙ ex ea nequeant congrue substētari nam vt ꝑ certo didicimus in quibusdā regionibus parochiales presbyteri ꝓ sua sustentatiōe non obtinent: nisi quartam q̄rte. i. sextamdecimam decimarum. Unde fit vt in his regionibus pene nullus inueniatur sacerdos parochialis: qui nullam vel modicam habeat ꝑitiam litterarum. Cum igitur os bouis ligari non debeat triturantis[g]: sed qui altario seruit de altari viuere debeat: statuimus: vt consuetudie qualibet episcopi vel patroni seu cuiuslibet alterius non obstāte portio presbyteris ipsis sufficiēs[h] assignetur. Qui vero parochialem habet ecclesiam: nō per vicarium sed ꝑ seipsum illi deseruiat in ordine[i]: quem ipsius

ꝑ alios i talib⁹ nō pōt dispensari: q2 qđ de vno cōcedi de alio negat: sicut qđ đ vno negat de alio ꝯcedit. xxv di. qualis. ⁊. s̄. de p̄sūp. nōne. ar. xcv. di. illud. ⁊. j. de his q̄ fi. a pla. si cō. ca. cū aplica. ff. de ꝯdi. ⁊ demō. cum ita. Et sic restricta ē potestas epoꝝ circa dispensationē huiusmodi bñficioꝝ: imo p̄ter istā ꝯstitutōem⁹ videbat ꝙ dispensare nō pūt q2 eps puabat potestate ꝯferendi illud bñficiū qui illud ꝯferebat hñti cōsimile. s̄. đ cle. ñ resi. q2 nonnulli. Un̄ sequit ꝙ ñ poterat dispēsare: q2 si posset non puniret. Et sic planū ē dicē ꝙ solus papa pōt i talib⁹ dispensare. Et ꝙ ita sit intelligēda ista cōstitutio pbat apte. s̄. đ elec. dudū. ij. vbi đ hoc. Jo. notauit hic ꝙ epi adhuc poterāt i talib⁹ bñficijs dispensare ⁊ vaga ⁊ indiscreta dispēsatio tm̄ ꝓhibet epis ꝑ hāc ꝯstitutōem vt dixit: et posuit hic magnā notulā q̄ ñ multum est hic necessaria. Oli. n. ꝑ ātiq̄ iura bñ dispēsabāt epi vt aliqs hrēt plura bñficia curam aīaꝝ hñtia. lxx. di. sanctoꝝ. S3 illud hodie recipit imutatōem ꝑ hanc ꝯstitutōem: ⁊ h̄ mutatū fuit ꝓpter idiscretas ⁊ stultas dispensatōes epoꝝ Itē ⁊ illđ notabis q2 hic ꝓhibet tm̄ dispēsare i ꝑsonatib⁹ ⁊ bñficijs curam aīaꝝ hñtib⁹: ⁊ ita circa alia bñficia pūt epi dispēsare sicut prius: q2 vnū negādo aliud ꝯcedere vr̄. s̄. đ p̄sump. nōne De hoc dixi i decre. p̄dicta dudū. la. ij. Alij dicūt ꝙ idē i bñficijs itelligēdū. Nam canon antiquus ꝓhibet: ne dispensent epi i p̄bendis. lxx. di. sanctoꝝ. Et nisi exp̄sse vetus ius corrigat: remanet simul cū nouo. C. de ap. p̄cipim⁹ i fi. ⁊ quotiēs noua actio iducit: vetus nō tollit. ff. de acti. ⁊ obli. quotiēs. ⁊ ar. s̄. e. cū iā dudū: vbi dicit papa cū multa ꝑ patiētiā toleram⁹ ⁊c. j. de ꝯces. p̄bē. litteras: q̄ satisfacit ad hoc: vt ibi de hoc dicitur.

a G Raue inq̄sitio cum per famam seu clamorem de h̄ ad superiorē peruenerit: imo ex officio suo pōt inq̄rere superior semiplene ingrendo: vt. j. de accu. sicut olim.

b Correctionem. Cum ergo in hoc casu possit se episcop⁹ corrigere non videtur ꝙ eo ipso ꝙ confert beneficium indigno: perdat ius conferendi: ⁊ sic est contra. s̄. de elec. nihil est. ⁊. c. cū in cunctis. Jo. dixit ꝙ illa constitutio intelligenda est cum dicto istius: sed tu solue vt dixi i illa constitutiōe: q2 legitur de maioribus dignitatibus curam animaꝝ habentibus. Hec ⁊ illa in diuersis casibus loquitur ⁊ circa maiora maius periculum vertitur. ff. ad carbo. l. i. §. si quis vero. xlij. di. quiescamus. ⁊ ideo plus ibi puniuntur.

c Suspendatur. ⁊ etiā ordinarij qui nō sūt idonei remouentur vt videtur: l3 hoc non dicatur. Sed verius videtur: ꝙ isti non remoueantur nisi forsitan essent irregulares. alś nō haberet locum admonitio.

d Persona. Arg. contra. j. de conces. preben. nulla vbi transfert potestas ad capitulum. Sed illud contingit ꝓpter negligentiam. quia non eligunt ifra tempus statutum istud ꝓpter culpam p̄latoꝝ: q2 eligunt indignū ifra tempus. Sed ꝓpter culpam p̄lati nō trāsfertur potestas ad capl'm vt. j. de cōces. p̄ben. quia diuersitatem. sicut nec vacante sede. j. ne se. va. c. ij. Item argu. s̄. de elec. cum in cunctis. in fi. vel i alio cāu loquitur ibi q̄3 hic: Istud in dignitatib⁹ hic in beneficio simplici.

e Relaxetur. ex hoc ꝓ3 ꝙ vbi conditor canonis nō reseruauit sibi absolutionē ceteris indulsisse vr̄. j de senten. excō. nuper.

f Extirpande persone. s. episcopi ⁊ alij qui habent ius instituendi. vt infra sequitur.

g Triturantis. vt. xiij. q. i. §. ij. ver. item non alligabis.

h Sufficiens. sic. j. eo exposuisti. talis que sufficiat sibi ⁊ suis: vt. l. distin. studeat. ⁊ vnde honeste ⁊ sufficienter se possit procurare: et hospites recipere. s̄. eo. titulo de monachis tamen hec sufficientia perpenditur ex qualitate personarum: s̄. eodem de multa in fi. quia minus sufficit pauperi q̄3 diuiti xli. di. non cogantur.

i In ordine. s̄. de cleri. non residen. quia nonnulli. ⁊. s̄. de electio. cum in cunctis: ⁊. s̄. de etate ⁊ qualita. c. i. ⁊. xxiiij. dist. presbyteri.

ecclesie cura regrit: nisi forte dignitati vel pbēde pochialis ecclia sit ānexa: i quo casu ꝯce dim⁹: vt q talē hꝫ pbēdā vl' di gnitatē: cū oporteat eū i maio ri⁹ ecclia deseruire: in ipsa pa rochiali idoneū ⁊ ppetuū ha beat vicariū canonice īstitutū q vt pdictū ē ꝯgruētē hēat de ipsis ecclie puidētib⁹ portionē aliogn̄ illa se sciat auctoritate hui⁹ decreti puatū libere alij conferenda qui velit ⁊ possit quod dictum est adimplere. Illud autem penitus interdi/ cimus: nequis in fraudem de puentibus ecclesie que curaꝫ habere debet ꝓprij sacerdotis pēsionē alij quasi ꝓ beneficio conferre presumat.

Idem in eodem.

In lateran̄. concili. loqꝫ fuisse ꝓhibitum: ne qui libet regulares ecclesias seu decimas sine epōrum consen su de manu laici⁹ presumāt ac cipere nec excōmunicatos vel nominatiꝫ interdictos admit tant aliquatenus ad diuina. Nos autem id fortius inhibē tes trangressores digna cura nimus animaduersione pu nire statuentes nihilominus: quatenus in ecclesijs que ad ip sos pleno iure non pertinent: iuxta eiusdem concilij statuta epis īstituendos presbyteros representent: vt illis de plebis cura rn̄deant ipsis vero ꝓ re bus temporalibus rationē ex hibeant competentem: institu tos vero remouere non aude ant episcopis inconsultis. Sa ne adijcimus: vt illos represē tare pcurent: quos vel cōuer satio notos reddit vel commē dat ꝓbabile testimoniū prela torum. Hono. iij. abbati et priori sancte genouefe.

Licet vobis direxerimus scripta nostra: vt magro n. eboracen̄. archidiacono i sacra pagina cupienti studere prouentus suos ecclesiasticos faceretis integre mīstrari: no lumus tamen. vt quotidianas distributiones que tantuꝫ resi dentibus in ecclesijs ⁊ his q i tersunt horis canonicis exhi bentur ei tribui faciatis.

Idē vesprinē. epo.

Exposuisti nobis: q ec

a Prebendā. ex hac lr̄a colligit q si qs hꝫ curā aiaꝝ ⁊ reci piat talē pbendā q ipso iure non vacat pma imo licite potest vtranqꝫ hr̄e ex dispensatōe epi: vt hic dr̄. Et hoc ꝯcedunt q dam: qr cessat rō ꝓhibitōis vt qdā dicunt: qr i tali ecclia anne xa prebende non lꝫ residere: ⁊ sic illa ꝯstitutio de multa non hꝫ locū i hoc casu: vt di cūt ꝫ ꝯ. ium credo.

b Maiori. Hic mani feste vr̄ q n̄ pt qs sil' hr̄e pbendā. ⁊ eccliaꝫ: dūmō ecclia sit sufficiēs. De h dr̄. s. de elec. duduꝫ. ij.

c Perpetuū. eo ipo in telligit ppetuus: q aucto ritate epi ē īstitutus. s. d offi. vica ad hec. In istis ergo casibus tm̄ licitū est ꝯstituere vicariū al's nō.

d Priuatū. ipo iur. fi. s. e. de multa. Qd pōt in telligi post admonitiōeꝫ al's ꝯ. s. de cle. nō resi. in ter. ⁊. c. ex tue. cum suis si milib⁹. Vel posset refer ri ad prime dictū d illis q p vicarios seruire de bent: cuꝫ qbus durius ē agendum. Vel dic ⁊ ve rius: aliogn̄. i. si non resi deat p seipm in ecclia: q dignitati vel pbende est ānexa: sciat se puatū illa ipo iure: ⁊ sic respicit pn cipiū. §. ⁊ nō versiculum nisi forte ⁊c. Et ita sine aliqua admonitiōe pri uatus ē: ⁊ sic videt cor recta illa iura pdicta vbi dr̄ q pus monendus est qs anteqꝫ puet ecclia qd ē honesti⁹: ꝫ hoc ē rigor qd hic statuit: vt ipo iu r sit puatus vel q dic alio gn̄ pōt respicere vtrun qꝫ casum. s. quando p se debet seruire ⁊ quando p vicariuꝫ: ꝫ verꝫ ē q tm̄ pmum casum recipit ⁊ non secundum.

e Pro beneficio. hoc. n. posset in posterꝫ esse pnitiosuꝫ eccle sie. sic. s. de arbi. puenit: qr ecclesia vr̄ quasi censualis: ⁊ portio pr̄sbyteri diminueret: qd esse nō dꝫ. s. e. auaricie.

f In lateran̄. j. de priuile. cum ⁊ plantare.

g Laici. xvi. q. i. qm̄ quicquid.

h Sane. hucusqꝫ sunt verba cōcilij. ⁊ ab hoc loco infra ad ditur predicto concilio.

i Couersatio. hoc iō dicit: qr pmouēdus dꝫ esse bone fame ⁊ opinionis ita q i nullo vacillet eius opinio. xxxiij. di. laici. ad idem facit. xxxiij. di. quando.

k Prelatoꝝ. ⁊ ēt ab his q foris sūt dꝫ pmouēdū bonū habe re testimoniū. viij. q. i. lꝫ ergo. ⁊. lxiij. di. vota ciuium.

l Licet vobis. distributiōes si. s. de cleri. non resi. decetero. Vide qualiter ista decretalis interpretatur illam consti tutionem super specula. j. de magistris: qr licet dicat integre percipiant fructus suarum pbendarum tamen non percipi unt itegre: qr de huiusmodi distributōib⁹ seu denarijs q dant illis qui intersunt horis statutis: nō itellexit pa pa: sed de corpore pbende sue: quaꝫ alij de iure cōi i ab sentia sua pcipere non debent clerici: ar. s. de consti. cū omnes. Et sic itelligit ista idulgētia: ⁊ ita ptextu huius modi indulgentie pn̄t hr̄e itegrā pre bēdā. ac si essēt p sētes nisi sint h⁹i distributōes i qui busdam eccliis cō suetudo huat vt p ter pdēdā q horis itersūt: certum qd pcipiāt: ⁊ ita qd h dicit respicit ꝯsue tudinē ecclesie. In qbusdam vo ē tal' ꝯsuetudo: vt qui n̄ itersunt horis nō pcipiant aliqd de huiusmodi distri butōibus: lꝫ sint p sētes: ergo multo forti⁹ i absētia nō debēt talia pcipere ⁊ sic debꝫ intelligi hec constitutio: qr pncipis bn̄ficium potius debet āplia ri qꝫ restringi. j. de ver. signi. olim. ff. de consti. pn. l. vl. qr vbi domin⁹ lar gus ē nō debent esse tenaces. xxvi. q. vij. allig. int i fi. Sed quid dices si pbende distincte nō sūt sed oia pcipiūt de cōi: nec dat ali quid illis qui non intersūt horis: tūc credo q integre d beāt habere beneficia in theologia studentes habita ratione vict⁹ quotidiani: al's parꝫ valeret talis idulgē tia: qꝫtū ad illos q nō hn̄t bn̄ficia distincta.

m Exposuisti. conci. gn̄ali. s. e. extirpande.

n Ante fieri. ⁊ itellige q capelle iste nō erāt an nexe pbendis: qr nō fuissēt puati canonici si ānexe fuis sēt: ꝫ decetēo erūt ānexe: vt dic lr̄a i ppetuū ānecdēij. b.

o Necessitas vel vtilitas. ista duo frequēt dispēsatō nē iducunt: vt. i. q. vij. tali. ꝓpter necessitatem licitum ē alicui habere duas ecclesias. x. q. iij. vnio. ⁊. s. de eta. ⁊ qli. eā te. Et ꝓpter hāc necessitatē adiungunt capelle p bēdis maioris ecclie reseruata ꝯgrua portōe pr̄sbytero Et credo q canonici illi erunt prelati illarum capella rum: ⁊ sacerdos erit loco vicarij ppetui: vt. s. e. extirpan de. §. i. Et ita ex causa capella siue parochialis ecclesia potest adiungi prebende: si' ex eadem causa vna ecclia vnitur alteri. x. q. iij. vnio. cum suis concor. vel dic q si clerici isti certaꝫ portionē pcipiūt de capellis. nec exer/

tent ibi iurisditionem aliquā ꝫ sacerdos hꝫ ibi curaꝫ spiritualiū: sacerdos erit platus ꝛ hꝫ ibi curam aiarū ꝛ p epm instituetur: nescio tñ qđ istorū ibi seruet. Sꝫ veri⁹ vꝫ: ꝙ sacerdos sit loco vicarij. vt i.c extirpande.

p Discretione. que ē mater oium virtutū: supra đ of fi. cust. c.j.ꝛ.j.q.v. presentium.

q Augmentare. Et ita tenet eps reītegrare pbendaꝫ si fuerit diminuta vel diuisa sine iusta cā. đ.e. vacante ꝛ.j.e. cum causam.

r Cōgrua. vnde iura epalia soluē possit ꝛ hospites recipere supra eo. de monachis. vbi đ hoc. b.

s Dilectus reḡ. Hec rō mouit istos ad exceptionē huiusmōi ꝑponendam: quia si rex conferret rōe iurispatronat⁹ huiusmōi prebēdas: non posset cōpelli ꝑ papam ad hoc đ iure. j. đ iurepa. cū dilectus. Vñ decanus cū succedit in hoc iure regi: non deberet cōpelli ad hoc: qꝛ qui in locū alterius succedit: vtitur eodē iure. C. de tempo. in itē. resti. ea que. ar. Sꝫ hoc non est veruꝫ in casu isto: quia exquo collatō istorum beneficioꝛuꝫ incipit pertinē ad ecclīasticā ꝑsonā: statī res sortit naturā alioꝝ bñficioruꝫ: qꝛ res ecclīastica nō dꝫ duplici iure cēseri xij.q.ij. cognouim⁹. i fi.ꝛ.j.đ deci. cū i tua. Et ita ex ħ exceptio nō valuit: vñ male interlocuti fuerunt isti iudices.

t Collate. ar. ꝙ si papa mandat alicui dari pbendā ꝛ canonici eam alij cōferant: tenet collatio: lꝫ sit ꝯ mādatum pape. De hoc dictum est supra eo. inter cetera. sic supra eodem dilectus filius.

u Friuolam. ꝛ merito. qꝛ iam incipit presentare đ canus ex donatione: non tanq̄ꝫ laicus ꝫ tanq̄ꝫ clericus: ita subest domino pape. Nec preiudicatur patrono: si quando ꝙ etiam per legatū sedis apostolice aliquis instituatur eo inconsulto. supra de offi. le. dilectus.

x Exequi. Sed qualiter exequetur mādatū istđ: nū quid dabūt huic aliquam đ predictis pbendis q̄ alijs sunt collate. nō credo ꝫ exequetur mādatū: qꝛ faciēt statim illum recipi in fratreꝫ: ꝛ q̄ꝫcito facultas se obtu

clesie tue canonici diminuta ipsoꝛum prouisione a tempoꝛe con.ᵐ ge. cum eis extunc non fuerint ad sustētationem concesse capelle: sicut ante fieriⁿ consueuit de redditibus pbē daruꝫ suaꝝ nequeunt susten tari: ꝛ infra. Si euidens necessitas vel vtilitas° exigat: pbendas ecclesie tue poteris de capellis in ꝑpetuum ānectēdis eisdē: sicut discretiōeᵖ tua ꝑuia expedire videris: augmētarꝗ re seruata cōgrua capellaꝝ presbȳtis portiōe. I dē epo ꝛ ꝑoꝛi ꝛ archidiacono de ber.

Dilectus fili⁹. g. cleric⁹ nobis proposuit: ꝙ cuꝫ decano ꝛ capitulo ādegauēn. ꝑces direxim⁹: ꝛ precepta: vt ipm quācito facultas se offerret in canonicū reciperēt ꝛ in fratrē vobis super hoc executoribus sibi datis: qꝛ decani ꝛ capituli ꝑcurator excipiendo ꝑposuit lr̄as nō valere: ꝑ eo ꝙ in eis mentio non fiebat: ꝙ prefactus decan⁹ ex dōatiōe regis pbendarum eiusdē ecclesie collatōeꝫ haberet: vos mādati nostri executores nō esse interloquendo dixistis: ꝛ sic due prebende que medio tempoꝛe vacauerūt alijs sunt collateᵗ: ꝛ ifra. Mādam⁹ quaten⁹ occasiōe huiusmōi: quā reputamus friuolamᵘ non obstante: mandatuꝫ nostruꝫ exequiˣ ꝑcuretis. Grego. ix. argentinēn. episcopo.

Sper inordinatam ordinationē: ꝛ infra. Cū aūt illi sint in ecclesijs idonei reputandi qui ꝑuire possunt ꝛ volunt in ipsis consultatiōi. t. t. r. qꝛ pueriʸ ꝛ bñficiatiᶻ qui non possunt in eadē ecclīa đ seruire in ea non debent idonei reputari. I deꝫ archiepiscopo ꝛ magr̄o. r. turoñ.

Cum cāꝫ que inter aureliané. epm ꝛ. i. de blesis canonicum sancte crucis super integratiōe prebendē. ipsius canonici vertebatur: vobis duxerimus committendam: ꝛ infra. Consultationi t. t. r. ꝙ nostre intentōnisᵃ nō existit: vt ꝑ reītegrationeᵇ prebende supradicti cāonici prebenda de nouo aliqua scinderetur. Idem.

lerit faciant ei beneficium assignari ꝭm tenoꝛem prioris mandati: tamen iste non habebit aliquam istaruꝫ: sed expectabit primā vacaturam. De hoc dixi supra eo. dilectus. ꝛ.c. inter cetera: licet quidam dicant contrarium. her.

y Sper inordinatam. pueri. Sed quos dicimus pueros vsq̄ꝫ ad decimū quartum annum dicitur quis puer. xxij.q.v. pueri ꝛ supra de eta. ꝛ qualita. indecorum. ꝛ.c. ex ratione. Sed tales bene possunt habere beneficia ꝛ ordinari vsq̄ꝫ ad sacros ordines. xxviij. di. de his. ꝛ. lxxvij. di. i singulis. ꝛ.c. quicūq̄ꝫ Quid est ergo ꝙ dicit: ꝙ pueri non sunt idonei qꝛ seruire nō possunt. dicas ꝙ pueri hic appellātur quātum ad hoc vsq̄ꝫ ad sepetem annos: qꝛ tūc seruire non possunt: qꝛ nec discretioneꝫ habent vnde non reputant idonei: post. vij. annos bene reputant idonei ad ordines minores: qm̄ sunt doli capaces. j. de delic. pu. pueris. ꝛ hoc per iura predicta. c. de his. c. in singulis. c. quicūq̄ꝫ. Vel potest intelligi quantum ad dignitatem vel curaꝫ animarum ad quam nō reputantur idonei. j.q.j. pueri. ꝛ.c. estote. ꝛ. đ. de eta. ꝛ qua. ex ratione. ꝛ. c. se. ꝛ supra de elec. cum in cunctis. Sed huic dādum est tanquā posteriori: vt ad receptionem talium nulli sint compellendi: cum seruire nō possint: vt hic dicit: quia ꝑpter ꝑuiciū dat bñficiuꝫ.

z Bñficiati. Nō ꝙ qui beneficiū hꝫ sufficiēs: nō reputat idoneus ad aliud bñficiū primo retento: qꝛ in vtroq̄ꝫ seruire nō pōt qꝛ dū ad vtrūq̄ꝫ ꝛc. xvj.q.j. presbyteros. ꝛ sic pꝫ ꝙ i duabus ecclījs de iure qs intitulari nō pōt: ar. supra. e. extirpāde §. j. ꝛ. lxx. di. scōꝛū. ꝛ supra de elec. dudū. vbi đ ħ. Et ē hic ar. ꝙ qui nō facit mentionē de bñficio suo: nō valent lr̄e. supra. e. cum teneamur. ꝛ supra de rescrip. si proponente. b.

a Cum cām. intentionis. Nota recurrendum esse ad intētionē mandantis. j.e.c. vl. supra de ꝑcura. petitio. supra de arbi. exposita: ꝛ supra de resti. spo. audita. ꝛ supra de rescrip. mandatum.

b Reintegratione. Et ita prebenda diuidi non dꝫ: sed integra cōferri: supra eo. vacāte. ꝛ. j.q. iij. c. vlti. ꝛ. ī. vt ec. bene. vt nostrū. qđ ñ fiat: ille qui fecerit: tenet illā reītegrare đ vacantib⁹ vt ħ pꝫ: ꝛ. đ. e. vacāte. ꝛ nō aliud bñficiū diuidere: vt hic ī fi. dicit. Et est ar. ꝙ si sectio aliq̄ fiat prebendarum: ꝙ tolerari possit: quousq̄ꝫ integratur. De ħ dixi. đ. eo. tue fraternitatis

Venerabilis frat nr̃ por tueñ eps̃ supplicauit: vt cũ q̃ndã p̃bẽdã q. i argentineñ. eccl̃ia tãdiu vacauerat: q donatio ei⁹ erat ad se. apo. deuoluta. i. cl̃ico cõtulerit: dũ in illis ptib⁹ legatiõis officio fũgeref: suã collationẽ bẽigno p̃seq̃remur effectu: verũ pcuratoꝛ argẽtini capituli pposuit ex aduerso: q idẽ capitulũ h̃ audito ꝯsuetudinẽ[a] allegãs antiquã iuiolabilif obs̃uatã iuxta quã nullũ nisi nobilez ⁊ liberũ[b] ⁊ ab vtroq̃ parẽte illustrẽ honeste cõuersationis ac eminẽtis sciẽtie in suũ consoꝛtium hacten⁹ admiserãt: ne ꝯ̃ hoc fieret maxĩe cũ nulla tũc p̃bẽda vacaret: añ q monitõias vel executoꝛias litteras recepisset: ad se. ap. appellauit: ⁊ ifra. Nos igif attẽdẽtes: q nõ generis[c] sed virtutũ nobilitas viteq̃ honestas gratum deo faciũt ⁊ idoneũ s̃uitoꝛẽm ad cui⁹ regimẽ nõ m̃tos[d] s̃m cãnẽ nobiles ⁊ potẽtes elegit sz ignobiles ac paupes: eo q nõ ẽ p̃sonaꝝ[e] exceptõ apõ ipz: ⁊ vix ad culmĩa dignitatũ ad p̃bẽdas viri eminentis[f] scie valeãt repiri exceptiões h⁹i nõ duxim⁹ admittẽdas: ⁊ infra. Di. u. mãdam⁹ quaten⁹ si vobis ꝯstiterit p̃dictã p̃bẽdã vacasse: q̃n ipam dicto. i. eps cõtulit[g] memoratus: ipsũ ad eã recipi faciatis. Idem.

Quã olĩ prioꝛi sancte. m. de edim⁹ in mãdatis: vt gu. diacono i aliqua eccl̃ia ciuitatis vel dioc[h] luc. auc̃te ap. puideret[i]: idẽ p̃fatũ gu. eccl̃e sancti pe. de vico rectoꝛem auctoꝛitate h⁹i nisus est designare: in q̃ rectoꝛ ab eiusdẽ eccl̃ie clericis eligi consueuit excõicatiõis sñiam nihilomin⁹ pferẽs i rebelles. Cũ igif mãdatũ huiusmõi se ad talia[k] nõ extẽdat: nec ad rectoꝛiã vel dignitatẽ nr̃am ferat itẽtio: cuz pro simplici bñficio iussio nr̃a manat: mandamus quatenus tam istitutionẽ huiusmodi q̃ excõicationis sñiam propter hoc latã denuncies non tenere. Gregoꝛius candido episcopo vrbeuetañ.

a Venerabilis cõsuetudinem. hec consuetudo q̃ntũcunq̃ sit obtenta ⁊ ẽt antiqua: nõ est obseruãda: q2 in talib⁹ nulla distinctio nobilitatĩ ẽ ꝯsiderãda. sz vñcũq̃ nati fuerint legitime dũmodo honeste vite fuerit admittẽdi s̃. xl. di. nos q. ⁊. lvj. di. vñcũq̃. ⁊. c. nũq̃. j. de insti. ad decoꝛẽ. Quia ñ sanguini: sz vite meritis bñficia sũt conferenda. viij. q. j. moyses. vt hic sequitur, versi. nos igitur.

b Liberũ. Hec fuit bona exceptio: q2 serui promoueri nõ pñt nisi libertatẽ primo fuerit cõsecuti. s̃. de seruis nõ oꝛdi. c. j. ⁊. ij. ⁊. liiij. di. null⁹. ⁊ quasi per totum. Sed hic nõ assũit liberũ. eo q ille fuisset seruus. q si fuissz bona fuisset exceptio.

c Generis nõ nobilitate generis sz virtutis: vt xxij. q. iiij. §. his ita.

d Nõ multos. hoc dicti ppter paulũ ⁊ ppf beatũ bartholomeuz q nobiles fuerũt. Alij võ apostoli ignobiles ⁊ paupes fuerũt: ⁊ tñ electi fuerũt ad regimẽ eccl̃ie: q2 apõ deũ nõ gradus elegãtioꝛ sz vite melioꝛis actio cõprobaf xxij. q. iij. sicẽ excellentiã. Nec ꝯsiderandũ ẽ qs maioꝛ sit i loco vl' in oꝛdine sz quis iustioꝛ. xl. di non loca. ⁊. c. multi. i fi. ar. ꝯ. lx. di. c. vlti. ⁊ supra eo. de multa. in fi.

e Personaꝝ. s̃. õ iudi. nouit. xxxij. q. iiij. §. his ita. ⁊. iij. q. ix. c. vlti. ⁊. iiij. q. iiij. c. ij.

f Eminent. sufficit. n. i p̃lato q sit sufficiẽtis sciẽtie: lz ñ sit eminẽtis: supra õ elec. cũ nob. al's pauci ad dignitates pmouerẽf vt hic dic̃. Et ita m̃lto foꝛti⁹ toleraf mediocris sciẽtia i bñficijs vt hic dic̃. Merito ergo hec consuetudo ⁊ exceptio non fuit admittenda.

g Cõtulit. al's ñ potuit ei bñficiũ ñ vacãs ꝯferre. j. de cõces. preben. nulla. solus papa hoc posset facẽ põt tñ donationi sue reseruare primam vacaturam. j. de iurepa. cum dilectus.

h Quam olim. dioce. nisi hoc adiunxisset non posset puidẽ i nisi in ecclesia aliqua ciuitatĩ. supra õ rescrip. rodulph⁹.

i Prouideret. Cũ mãdatur alicui sub hac foꝛma: puideas tali i aliqua eccl̃iarũ ciuitatis vel diocesis: vel conferas tali bñficium i aliqua eccl̃iaꝝ ⁊c. ptãs puidẽdi sibi data itelligif ⁊ p cõseq̃ns papa abstulit ptãtẽ cãonicis illius eccl̃ie puidendi: ar. illius decre. j. de cõces. p̃ben. cõstitutus. Põt etiam talis iudex reseruare sibi primaz vacaturam. vl' interdicere ne eligant: ⁊ decernere irritum qõ contra fieret: sicut videoi generali legato: qui potest sibi reseruare donatiõnem prime vacature: infra de iurepa. cum dilectus. Et q dicit abstulit potestatem prouidendi: hoc intellige postquam executoꝛ insinuauerat illi: ad quem potestas pertinet conferendi: q velit conferre prebendam illi pro quo mandatur collationem illius interdicendo vel decernẽdo irritum: si secus fieret vt hic probatur: ⁊ ifra de conces. p̃ben. q2 cunctis. §. ex pte. v. non sic autem. Sed añq̃ hoc fiat per executoꝛez bene potest conferre prebendaz ille ad quẽ collatio pertinet non obstante tali madato: vt dicit decre. q2 in cunctis. §. ex parte. Secus est si datus eẽt executoꝛ ad cõpellendum: tum etiaz non põt iterdicere nec ꝯferre nec iuestire: sz tñ per excõmunicationem cõpellere: ⁊ si canonici alium eligãt: valet electio siue collatio illius beneficij. supra. e. dilect⁹ filius. De hoc notatur. supra de rescriptis abbatem. in glo. per hanc.

k Ad talia. s. dignitates vel rectoriam: q2 nec intentio domini pape talis fuit. ergo nec intentio iudicis seu executoꝛis alia debet esse: supra eodem cum causã ⁊ supra de arbi exposita. Et eadez ratio que mouet d̃ delegantem moueat delegatum: supra de rescrip. super litteris. in fi. ⁊ foꝛma mandati diligẽter seruari debet supra de rescrip. cum dilecta. ⁊ supra de offi. delega. cum olim. ⁊. c. cum venerabilis. ⁊. C. de procurato. si procuratoꝛ. Ergo quicquid factum ẽ cõtra foꝛmam mandati: nõ tenet. Et ita nec excõmunicatio nec institutio talis tenuit: quia vires mandati non patiebatur. Et sic patet: q cum papa mandet alicui prouideri: de simplici beneficio tantum intelligendum est: nisi in litteris hoc contineatur: supra de rescrip. abbatem in fi. quia non omnis qui censetur dignus ad beneficium. dignus ẽ ad dignitatem vel personatum vel rectoriam: quia pueri simplex bñficium possunt habere: nõ tamen dignitatem: supra de etate ⁊ qualitate. ex ratione. ⁊ capi. indecoꝛũ. ⁊ supra codẽ super. vbi de hoc dicitur. Et in dignitatib⁹ is grad⁹ ceteros antecellat: quem laboꝛ ⁊ cetera. C. de offi. magistri officioꝛum. l. nemo. ⁊. lxj. distinc. miramur. Hoc quod dicitur hic: quod pueri possunt h̃ẽre. bñficium itellige h̃z q notaf. supra. e. sup. i fi. illius gl. sed q̃s ⁊c.

a c Uim percussio.impedit.si.vij.q.i.cũ percussio et .iij.q.ix.idicas.et.v.di.ad eius.vero.
b ¶ Militaret.xxiij.q.i.militare.et.v.q.iij.sal uator circa medium.C.de epi.et cle.si hodie.
c Ordinē h3 ordinē cuiuscūq3 et dignitatez

ꝯstituenda sūt bñ ficia.xij.q.ij.ꝯces so.de h dixi.e.de ma.et ob.statuim⁹

d ¶ Egrotāti.Qr famuli egri:quos curam⁹:nobis ser uiř itelligunř.ff. de sta.lib.l.iiij.§.sti chus et tpe ifirmi tatis pascēdi sunt ff.ꝯmodati.in re bus cōmodatis.§ possunt.Sic et cle rici i egritudīe sti pēdijs suis pua ri nō debēt.

e Presbyterū.si pmittim⁹ arg.qd ab initio valuit ex postfcō i firmatur.xxxiij.di. vsq3 adeo.et.c.cō munit diffinim⁹. ar.ē qd.n.factum ē recte:ex supuēi enti delicto corrū pi nō pt.ff.de itiner actuq3 p.l.nec ei3.

f ¶ Scandalo.pp scādalū.n.multa sunt dimittēda.j. c.pri.et.e.de tēp. ordi.ad aures.et e.ti.pri.cum tene amur.

g ¶ Deformitatē Ex hoc verbo ap parz q deformitas impediat ordinā dū:cū snspēdat or dinatū:h tñ pt ip o fcō meli⁹ ppen di.q3 aliquo statu to exprimi.j.de do na.aplice.ber.

Uz percussio corporalis:et i fra.§.t.borta mur:quaten⁹ latorē presen tium ad pcipi endā q̄ cōsueta sūt ab ecclia tua egritudo sua non debeat ipedire[a]:qr si alij ei⁹ essēt exē plo deterriti:forte non posset q militaret[b] eccle iueniri:s3 h3 eius[c] ordinē quecunq3 ei si sa nus esset:poterāt ministrari: de ipsa exiguitate q̄ eccl'ie,po test accedeř.f.tua pbeat egro tanti[d]. Eugenius papa.

Presbyter cuius duos digitos cum medietate palmea pdone abicissos signi ficasti missam nō pmittimus[e] celebrare:qr nec secure ppt debilitatē nec sine scādalo[f] p pter deformitatez[g] mēbri hoc fieri posse cōfidimus.ip3 aūt ceteris officijs sacerdotalib⁹ fū gi mime pibem⁹. Luci⁹.iij.

De rectoribus eccliaruz lepre macula vsq3 adeo ifectij:q altari seruire nō pos sūt:nec sine magno scandalo[h] eo qui sani sunt.ecclesias in gredi:hoc volum⁹ te tenē:q eis dādus ē coadiutor[i] qui cu ram[k] habeat aiarum.et de fa cultatibus eccle ad sustenta tōem suam congruā recipiat congruam recipiat portionem.

portōem[l]. Clemens tertius

Ua nos duxit fraterni tas ꝯsulēdos.et ifra.De sacerdote qui diuino iudicio lepre morbo repercussus i pa rochiali ecclia prelationis of ficio fungiř.dicimus p scāda lo[m] et aboiatiōe populi ab ad mistratōis[n] dz officio remoue ri:ita q iuxta facultates ec clesie sibi necessaria q̄diu vi xerit mistrenř[o]. Inno.iij.are latesi.apchiepiscopo.

Ex pte tua fuit ppositu3: q cū aurasiēsis eps gra ui morbo et icurabili fere per quadriennīu laborauit:ita q pastorale officiu3 nō pōt vlla tenus exercere princeps ter re illius ac ciues[p] ciuitatis eius dē a te postulāt incessanter:vt ipsis cū sis metropolitanus eo rū:studeas puidere.Uerum cū ipm ad cessionē cōpellere nō[q] possis nec debeas vllo mō nec afflicto afflictō[r] sit adden da.imo potius ipsius miserie miserandum:eo q idē vir bo n⁹ extitit:et eccliam salubriter sibi commissā gubernauerit: nos volentes tā epo q̄ eccle p uidere mandam⁹ q̄tenus illi coadiutorē[s] associes virum p uidū et honestū:p quē tā epo q̄ populo vtiliter cōsulatur. Hono.terti⁹ epo aduers ão.

m ¶ Ua nos scandalo.supra.c.proxi.
n ¶ Administratōis.Ex h vř q pp morbū lepre sit re mouēd⁹ plat⁹.S3 ē vř.e.c.pr.Et ita sine culpa pūiř:qd eē n3.lvj.di.sa3 puersū.et.xvj.q.vij.iuctū.Sup h ē diuersitas i ter doctores Hug.dixit: q nūq3 sbstituiř aliqs vi uo:nisi eo renūciāte.Et i hac opiniōe fuit lau.et dā d⁹ ē ei coadiutor.vt.e.c. pr.et.j.e.c.pe.et vlt.Et q dicit ab administratōnis offō dz rmoueri:dič lau. ab offō qd i actu:s3 quo ad ius retiebit offm.ba. distixit vtr3 morb⁹ sit cu rabil.Dicas cu3 vi.et tā. q q̄3diu aliqs pt remane re i collegio suo sine scan dalo et horrorē:nō sbstituiř ei aliqs:als ali⁹ erit sub stituēd⁹:vt h q erit plat⁹ i totū et ifirmo puidebiř de bōis eccle.e.e.c.p.Ad idē sa3 ꝯcor.qr tal' coad iutor plat⁹ ē ex toto.Et h p3 ex eo q dič:q h3 cu rā aia3:et ē hoc spāle ille pra pp aboiatōem ppli et scādalū.sic ēt iudx muta tur si nō pt dař opa3 iudi cō.ff.de iudi.si lōgi⁹.als āt obtiet sn̄ia hu.et lau.et dař tē coadiutor.j.c.p.et sic ē cas⁹ vbi aliqs pūiř siñ cłpa.h nō siñ cā.si.e.vt li.nō ꝯt.qm freqnř.§ si vo alit i si.In qb⁹ casibus p uař qs siñ culpa s3 nō sine cā:di.j.de priuile.antiq.

o ¶ Mistrenř.e.c.p.ex q cū ifirm itas nō crim ad duc:vt.vij.q.i.q3uis tri ste.qr nō ē afflic3 addē af flictio.vij.q.i.cū pcussio. crios.n.dign⁹ ē vt egeat ff.depoſi.bōa fides.lau.

p Ex pte.ciues.sic.vij q.ij.nuper.

q ¶ Non posses.vij.q.i. scripsit qlir.et.c.q3uis triste

h De rectoribus scādalo.Nō nihil cū scādalo eē fa ciēdū.e.c.pr.dūmō sine peccato mortali possit omitti.j.de no.op.nū.cum ex iniuncto.

i ¶ Coadiutor.Et ita vř:q pp leprā nō remoueatur p latus.S3 ē.j.c.pri.vbi de hoc dicitur.

k ¶ Curā aiaru3.ergo ille coadiutor vř esse platus ex quo h3 curā aiarum.j.e.c.proxi.

l ¶ Portōe3.Et sic puidebiř ei de bōis eccle.j.e.c.pr. S3 pōe q ecclia nō poss t sufficere vtriq3.rńdeo ille q fuit eccle hēbit reddit⁹:et illi ifirmo puidebit eps.lxx ij.di.§.i.et.c.l.et ex h vbo ē ar.q nō sit plat⁹ ex eo q dič

r ¶ Afflictio.si.vij.q.i.cū pcussio.iij.q.ix.indicas.et.v.di.ad eius vero.ff.ad.l.rhod.de iac.l.nauis.§.cū aūt.In leproso tñ secus ꝯsueuit dici a quibusdā.vt.e.c.pri.vbi de hoc.Idē.io. dixit circa leprosum quod hu.et lau.

s ¶ Coadiutor.sic.j.c.pri.Et ita patet q propter infirmitatē superuenientem non priuatur prelatus:qr ecclastica benefi cia nō sunt tpalia.lv.di.precepta.et.ff.de adop.si tibi.ff.de hē. insti.hereditas.ff.de re.iu.actus legitimi.sic.ff.de manumis. tes.libertas.ff.de peculio peculium.§.ij.qd ve3 est.ar.ē.ff.de off.psi.si forte.et.vij.q.i.pastoralis.xij.q.ij.nobis.So.verum ē: q bñfici ecclastica perpetua sunt:et ideo pp cām supueniētē

sine culpa nõ priuatur platus:ſꝫ datur ei cõadiutor:vt h̄ pꝫ.ꝛ c.ſe. In caſu tñ ali⁹ viuẽti ſbſtituit̃ ſm quoſdã.ſ̃.c.pr .vbi de h̄.ꝛ.vij.q.i.paſtoralis.oĩ tñ caſu puidebit̃ ĩfirmo ð bõis eccl̃e

a ꝛ coadiutor ille dat̃ ẽt iuito:ar.ĩ.ð ec.edi.ad audiẽtiã.

Onſultatõibus.offm̃ lingue.idẽ ẽ ſi amiſiſſet officiuꝫ

l Recipiũt.ſi a laicis recipiãt:ſuſpẽſi ipõ iure p cão nes antiquos videntur.xvj.q.vij.ſiqu is deinceps.ar. ſ̃.ĩ.de iurepa.cura.cui ſtamus.Sic ergo pꝫ:ꝙ auctas iſtituẽdi ẽ penes epm:lꝫ caplꝫ qñqꝫ eligat.ĩ.ti.pr.nul la tñ de ꝯſẽſu capli eps iſtituẽ dꝫ.ĩ.ð his q̃ fi.a pla.no

oculoꝝ.ar.lv.di.ſi euãge lica.ꝛ qr ẽ ocul⁹ epi.xciij di.diaconi eccleſie.

b Coadiutõ.Et ð hoc dictum eſt ĩ pximis duo bus capitulis.

c n On amplius. abſqꝫ penuria Semper.n.cõ ſiderandi ſunt redditus ecclĩarũ: vt h̄ꝫ eos clerici iſtituant̃ i eis ſ̃.de vi.ꝛ ho. cler. qm̃ vt ait.vbi de hoc.Ita ẽt ꝙ hoſpitalitatẽ ſeruare poſ ſit ꝛ ſoluere iura epalia. ſ̃.de pbẽ. de monachis. ꝛ.ſ̃.de ſupple.ne.prela. ſicut nobis.ꝛ econuerſo tot ſũt ponẽdi quot ex ip ſis facultatib⁹ poſſint cõ mode ſuſtẽtari.ſ̃.ð ꝯſti. cuꝫ.m.ꝛ.ĩ.e. aucte a ꝯio ſẽſu.ĩ.ð cẽſi.cũ iſtãtia.ar. xij.q.i.pcipim⁹.xvj.q.vij oẽs baſilice.tñ pp minimũ icrementũ non credo re cedẽdũ a nũero ꝯſueto ar.C.de allui.l.pe.ꝛ vlti. Ergo tm̃ dꝫ eſſe argumẽ tũ:de quo alius equale ĩpedĩũ cũ alijs hẽat:vl ſaltẽ ſufficiẽs ꝛ hõeſtuꝫ ſ̃.de ꝯſti.cum.m.

d In ecclia. noſtra: laici.ꝛ merito:qr hoĩes diuerſe pfeſſiõis i eodẽ offõ aſſociari nõ de bẽt.xvj.q.vij.noua actõ ne.ſ̃.de elec.cum cauſã.

e Differre.vltra ſex mẽ

Onſultationib⁹:ꝛ ĩfra. Archidiacono autem. quẽ morbo paralytico labo rantẽ officium [a] lingue aſſeris amiſiſſe.coadiutor [b] ẽ merito adhibendus.

De inſtitutionibus.

Ex concilio arelateñ.

On ampli⁹ ſuſcipi ant̃ i mõaſterio mo nachorũ aut cleri corũ ſeu ẽt pũella rũ:ꝙ quot ſe regere de bõis ec cleſie abſqꝫ pẽuria [c] poſſint.

Eugenitus.

In ecclefia veſtra certuꝫ numerũ cãonicoruꝫ: ſic nobis inotuit cõmũiter iſtitu ere curauiſtis:ꝛ ĩfra.Cum lai ci [d] nõ debeãt i cãonicoꝝ nũe ro cõputari nec vos debeatis differre [e] q̃min⁹ ſtatutũ nume rũ ð alijs clericorũ pſonis ido neis [f] ſuppleatꝫ:tales [g] ad ſup plẽdũ numeꝝ iuẽire curetꝫ:p q̃s deo i diuis officijs p eccl̃ia ſticos ordies cõgrue ſuiatur

Alex.iij.cãt.archiepo.ꝛ ei⁹ ſuffraganeis.

Ex frequẽtib⁹ querel̃ di dicimus in partibul vr̃ ſtris ꝯſuetudinẽ prauã a mul tis retro tẽporib⁹ inualuiſſe:ꝙ

clericĩ eccl̃iaſtica beneficia ſi ne aſſenſu epi dioc.vel officia liũ [h] ſuorũ q hoc de iur̃ poſſũt recipiũ tmius ꝙ deceat cogi tantes: quomõ id patruꝫ ſan ctoꝝ ẽ inſtitutionib⁹ ali enũ ꝛ eccl̃iaſtice cõtrariuꝫ hõeſtati. Unde cum tu frater archiepe ex officio [k] tibi commiſſo tã ini quã ꝯſuetudinẽ ð puicia tua velis ſicut debes radicitus ex tirpare:tã in illos q eccl̃aſtica beneficia taliter occupata ſci enter detinẽt [l]: ꝙ in eos q ðce tero occupare preſumpſerint excõicatõiſ ſniaꝫ ptuliſti. Nos itaqꝫ eãdẽ ſniam ratã haben tes ꝛ eã auc.ap.cõfirmãtes [m]: mãdam⁹ q̃ten⁹ clericos ipſos q ipſaꝫ ſniam incurrerint:niſi cõgrue ſatiſfecerint: abſolue re minime preſumatis.

Clemens.iij.clero cõſtãtio

Auctoritate ap. ſe.ꝛ ĩn fra.Statuimus inſuper: vt nullus in eccl̃ijs veſtris vl tra q̃ꝫ facultates [n] eaꝝ ſuſtine ant vobis inſtituant̃ [o] iuitis [p].

Inno.iij. ſancti marcelli ꝛ ſã cte ſuſanne car.ap.ſe.le.

Ad decorem: ꝛ infra. Si cut nr̃is aurib⁹ ẽ ſugge ſtũ cõſtantinopolitanus patri

uit. Nec obſtat.lx x.di.ſãctoꝝ.qr ibi capelle ſbdite ſũt preposito quoad ſuſtentatõem:nõ quo ad inſtitutio neꝫ ꝛ adminiſtra tionem.lau.

k Ex officio.le gatõiſ q̃ſtũ ad ſuf fraganeos dioc.ſ̃ de offi.leg.c.i.

l Detinent.vñ nullã põt hẽre ex cuſatõnem quãto cũqꝫ tpe ea tenue rit:qr diuturnitas tẽporis peccatum nõ ꝯminuit ſꝫ au get.ĩ.de ſimo.ñ ſa tis ꝛ.c.cũ in eccl̃ie corpore.ꝛ.xxiiij.q. i.ſciſma.ſ̃.ð ꝯſue. q̃ꝫcito.ſec⁹ ſi igno ranter:qr ignorã tia niſi ſit craſſa ꝛ ſupina tales excu ſat.ſ̃.ð or. a b epo q renun.epa.c.i.ꝛ viij.di.cõſuetudo.

m Cõfirmãtes. poſt quã ꝯfirma tõem archieps ſẽ tentiã relaxare ñ poſſit niſi illð qð ſequit̃ fuiſſet apo ſitũ:ar.ſupra ð cõ firma c.i.ꝛ.ij.ꝛ ð cõſe.di.ij.c.vlti.et ſ̃.ð tẽpo.ordi.cũ in diſtribuẽdo.b.

ſes aliogn tranſferẽ poteſtas ad ſupiorem.ĩ.ti.prox.nulla.ber.

f Idoneis.qui dicuntur idonei:habes ſupra de preben.ſu per inordinata.

g Tales qui ſunt idonei morũ honeſtate ꝛ lr̃arum ſcia.ſ̃. de prebẽ.graue.al̃s puniunt̃ vt ibi dĩ.Hec fuit qõ.vtrũ laici ĩtitulati i eccl̃ia iſta poſſint cõputari i numero clericoꝝ.ꝛ dĩ ꝙ nõ.qr nõ reputant̃ idonei cũ ſint laici.Et ita ius cãonie nõ cadit niſi i clericũ ſicut ius eligẽdi i eccl̃ia collegiata non ca dit in laicũ.ſ̃.de elec.ſacroſancta.ꝛ.c.meſſana.Hoc tñ itelli gendũ ẽ ð laicis pfeſſiõe ꝛ habitu ꝛ nõ de ꝯuerſis.Si enim ꝯuerſis aliqs alicui⁹ eccl̃ie icedat tõſurat⁹ nollẽs eẽ clericuſ cũ ã õſtinatõe animi ſit cleric⁹:vt.xxiij.q.i.paratus.iã eccl̃ia ſtica p ſona cenſet̃.vñ tale ius cadit i eũ:ꝛ ius ꝯuerſi ſpũale eſt. vñ q e nitillud:ſimoniã ꝯmittit:vt.i.q.iij.ſaluator.lau.

h Ex frequẽtib⁹.officialiũ.officiales dicunt̃ qb⁹ epi com mittũt vices ſuas:qui poſſũt iſtituẽ vice epoꝝ.vt h̄ dic

n Auctoritate facultates.he ſemper ſunt conſiderã de:vt ſupra.c.i.vbi de hoc.ꝛ.ſ̃.de vi.ꝛ ho.cle.qm̃ vbi habetur ſimiliter de hoc.

o Inſtituatur.inſtituere eſt ius canonie in eccl̃ia vel in eccl̃iaſtico bñficio tribuẽ.ĩ.de here.cũ ex iniũcto. in ueſtire ẽ q̃ſi poſſeſſionẽ illi⁹ iuris ꝯferre:indifferẽter tñ vnũ accipit̃ p alio.Ala.verbi grã iſtituere ẽ ſpũalis bñficij vel dignitatis poſſeſſionẽ corpalẽ tradere.ſ̃.de off.archidi.ad hec.c.ad noſtrũ.qð ſpectat de iure cõi ad archidiaconũ:vt ibi dĩ:ꝛ ſic.ĩ.e.cũ veniſſet.Inuẽ ſtire ẽ ius cãonie vel dignitatis tribuere:qð fieri põt p annulũ ꝛ librũ:ꝛ ſic intelligit̃.ĩ.e.cũ veniſſent.ſꝫ p hoc nõ adipiſcitur qs poſſeſſionẽ:niſi poſtea corpaliter in ſtituat̃.ĩ.ti.pr.cũ noſtris.ꝛ de pben.pro illoꝝ.

p Inuitis.nullus eps eſt dãdus inuitus.lxj.di.nul lus.dũ tñ iuſtã cãm oſtẽdat:ergo eis volẽtibus põt da

ri: lz facultates ñ sufficiãt: ⁊ ita pñtsibi i hoc piudicaŕ: vt victũ postea sibi q̃rant.xcj.di.clericus victũ.⁊.c.se.
q Decoꝛẽ.acceptus.xxxij.q.iiij.§.his ita.
r Hereditario.sic viij.q.i.apostolica. Et sic videŕ q̃ non solũ filij: sed nec collaterales in ecclasticis bñficijs non succedant.ĩ.de iurepa. ꝯsuluit.sed tñ pñt ar.ꝫ.ð off.dele.ex parte.dũmõ non fiat iure successionis: vt.ꝫ.ð elec.venerabilez.v̇.ñ.io.
s Undecun qz. ar.q̃ nihil refert de quo loco nat⁹ sit clericus: vel de qbus parentibus a r.xl.di.nos q.et c.non loca.⁊.lvj.di.vndecũqz.⁊.c.nasci.⁊.c.domin⁹ ar.ꝫ de ser.ñ oꝛd.c.i.⁊.ꝫ.de fi.psbꝛo rũ.c.i.⁊.ij.⁊ p totũ ⁊.xcviij.di.aphꝛos supꝛa ð cle.pegri.c.fi.vbi dr̃: q̃ plati qdam instituebãt clericos ð alienis epatibus ignoꝛã te epo qð esse non dz: sed hic omnes erant extranei taz veneti q̃z alij: ⁊ io vndecunqz essent ðbebãt i ecclesia ꝯstãtĩnopolitana ĩstitui: ⁊ nõ veneti tm̃. Uerum est: q̃ locus non obstat: dummodo cõstet de bonitate psone ⁊ illð.c.aphꝛos ð incognitis loqtur supꝛa ð elec.bone ad finẽ. Si aũt ex dãnato coitu natus sit aliqs: nõ obest ei quantũ ad vitã eternã: sed obest ei quantũ ad obtinẽda bñficia ecclesiastica: ar.ꝫ.de elec.inotuit.
t Indignũ.ſi.infra ð vsur.qꝛ frustra.⁊.ij.q.vj.quis scit. Et est hic ar.culpam culpe ꝯpensandam.cxv.di.esto.ff.ad.l.aql.item mela.i.rñso.j.ð diuoꝛ.significasti ĩ.de adul.c.pe ⁊ vlt.j.de pe.constitutus.
u Cõpellatis.⁊ ð pmo petierat pr̃iarcha a dño papa
x Potestis.i.debetis.sic.xxij.q.ij.faciat homo.
y Pꝛomisisse.qð esset iniquũ: quia nullo pacto nulla ꝯditione beneficia ecclesiastica sunt conferẽda.i.q.ij.q̃z pio.ꝫ.de pac pactiões.j.vt ec.bene.vt nostrum. vnde simoniacum esset.

3 Cum venissent.spectat.ꝫ.de off.oꝛd.cum vos.et lxx.di.c.i.ar.ꝫ.lxiij.di.ſi in plebibus.
a De iure communi.i.q.iij.c.ij.⁊.c.res ecclesiastice ⁊.c.peruenit.⁊.xvj.q.vij.nullus omnino.sed ꝯtrariuz ẽ verũ qꝛ de iure communi institutio personarum ⁊ custodia vacantium ecclesiarum spectat ad archidiaconum: supꝛa de offi.archi.ad hec.⁊ vt nostruz.⁊.lxiij.di.ſi in plebibus: nisi ꝯsuetudo repugnet: vt hic videtur ad fi.capituli.⁊ ex ꝯfessiõe archidiaconi hoc põt colligi: et lz loquitur de institutione coꝛpoꝛali.qꝛ collatio dignitatum ⁊ pꝛebendarũ pertinet ad archiepm.j.titu.pꝛoxi.quia diuersitatem.⁊.c.post electionem ⁊ hic patet ex confessiõe archidiaconi.
b Custo dias.ſ.vacantium ecclesiarum.
c Ipsum.ſ.archidiaconatum.
d Ipse.ſ.ar̃idiacon⁹.
e Pꝛobatum. Sed q̃re incumbit onus pbandi archiepiscopo: cuz de iure communi hec spectent ad ipsum: vt hic videtur: vnde eoipso videtur fundata eius intẽtio xvj.q.vij omnes basilice C.de pꝛobatio. siue et infra de cen ſi.olim. Rñderi põt hic due fuerunt psumptiones bone pꝛo archidiacono ꝯ archiepm qꝛ archidiacon⁹ ⁊ ipsius antecessoꝛes fuerunt in pacifica possessione: vnð pꝛesumitur concessionẽ fuisse realem.et quia archiepiscopus confessus fuit: q̃ ãtecessoꝛes sui cõcesserunt illas dignitates lz personaliter.⁊ archidiaconus dicebat concessionem fuisse realem. vnde pꝛesumiŕ ꝯtra archiepiscopum.⁊ ideo onus pꝛobãdi incumbit archiepiscopo. q̃ concessio fuit personalis: et lz persona inseraŕ pacto: non ideo est personale. sed vt ostendatur cum qua persona sit factum.ff.de pac.iurisgentium.§.pactoꝛum.⁊.l.tale pactum. Plerunqz enim consulimus successoꝛibus nostris sicut ⁊ nobis.ff.de pꝛoba.ſi pactum. Sed transactio potius pꝛesumitur personalis q̃z realis: nisi fuerit per superioꝛem confirmata: supꝛa de transact.veniens.⁊.c.decetero: ⁊ supꝛa de pꝛeben.nisi hoc tamen adiecto.q̃ si episcopus alicui persone det rem ecclesiasticam: potius pꝛesumitur donatio personalis q̃z realis.x.questione.ij.hoc.ius.xvj.questione.i.possessiones. Sed si donat ecclesie pꝛesumitur realis donatio et perpetuo donasse.xvj.q.i.capitulo vltimo.infra de his que fi. a pꝛelat.cum apostolica argumen.hoc ideo est.quia ecclesia nõ potest moꝛi.xij.q.ij.liberti.ij. Sed hic pꝛesumitur concessionem fuisse realem vt dixi.quia archidiaconus ille ⁊ antecessoꝛes sui fuerunt in quieta possessione.io.

archa aliarum nationuz clericos spꝛnens: venetos tm̃ i ꝯstãtinopolitanis ecclesijs satagit collocare: non attendẽs q̃ in omni gẽte q facit iusticiam acceptus[q] ẽ deo: nec sanctuariũ dei ꝯuenit iure hereditario[r] possideri.[s] Quocirca mandamus: q̃tenus moneatis eũdẽ vt viros liratos ⁊ alios idoneos: vndecunqz[s] originẽ duxerint: in pdictis ecclesijs ⁊ maxime in maioꝛi instituẽ ñ postponat: alioquin indignum[t] se reddet: vt nos aliarum clericos nationum ad eius obedientiam ꝯpellatis[u]. Nec dissimulare potestis[x] qn hoc nr̃is aurib⁹ itimetis vt ex hoc ipso an vex sit qð sup hoc venetis dr̃ pmisisse[y] ꝯijcẽ valeamus.

Idem beli.epo.⁊ archi.noꝛ.

Cum venissent ad apo. se.archidiaconus richimundie ⁊ pꝛocuratoꝛ eboꝛacẽñ.archiepi ex parte archiepi fuit ppositũ: q̃ institutio personax ⁊ custodia ecclesiarum vacantium ad eũ in dioc. sua spectat[a] tam de iure cõi q̃ de ꝯsuetudine generali. verum qdaz pdecessoꝛes ipsius qbuſdaz archidi. richimũdie tã istitutionẽ q̃ custodiaz psonalit ꝯmiserunt.⁊ infra. Int alia pro archidi.ipse.rñdit: q̃ archiepẽs tã institutiões q̃ custodias[b] ñ psonaliter archidiacono q tunc erat: sed ppetuo de ꝯsensu capituli archidiaconatui reali ꝯcessione dõauit. Cum ãt archidiaconatus ipse in continua possessione tam istax q̃ aliax libertatũ mltoꝝ rũ archiepox: ⁊ archidiaconox tpibus extitisset: ⁊ archiepẽs sine ꝯditione q̃libet concessisz ipsuz eidẽ. post ꝯcessionem asseruit: q̃ ipz[c] ꝯcesserat institutionibus ⁊ custodijs vacantiuz ecclesiarum exceptis. Ipse[d] pro timẽs ne si negaret expsse: cũ nondũ essz archidiaconat⁹ possessionez adeptus: vel ipediret penitus sm̃ ei⁹ vel diutius differreť: rñdit q̃ nõ solum de illo sed de omnibus redditibus suis faceret quod sibi placeret: ⁊ infra. Nos igiť iterlocuti fuimus archidiaconũ esse in plena libertatum eiusdez archidiaconatus possessione tuendũ: donec pbatum[e] legitie fuerit ex

aduerso libertates ipsas ar-chidiacōis ob̄ archiepīs per sonaliter fuisse[a] ꝯcessas: cū in hoc casu tā añ q̄ post ꝛ ī ipsa etiam ꝯcessione archiepēs eas retinere potuerit licite tanq̄ suas: vel donec legitime ꝓba tum fuerit easdem libertates archidiaconum abiurasse[b]. Sed ī hoc casu si cōcessio illa fuerit talis archiepiscopo ni-hil iuris vel vtilitatis accede ret: q2 nos vel ad petitionem eboraceñ. ecclesie[c] vel ꝑ nos ipsos sup hoc archidacona-tu ꝯsulem⁹. Si ergo alterutrū ipsoruȝ fuerit legitime appro batum: archidiacono[d] sup līb tatibus ipsis si neutrū: archi epō silentium imponatur.

I dem episcopo trecen. ꝛ ar-chidia. parisiensi.

Q Uum ad nostram: ꝛ infra Illud autem nolumus vos ignorare: q̄ post q̄ .m. fu it abbas effectus: custodiam de iure non potuit obtinere: q2 cuȝ ratiōe abbatie ad ipm̄[e] pertineat donatō tā custodie q̄ aliarum dignitatum ac ēt p̄bendarum in ecclesia patra neñ. custodiā ipsam recipere non potuit a seipso: cum inter dantem ꝛ accipientem[f] debe at esse distinctio ꝑsonalis: sed nec ab alio cum ius ꝯferendi alius non haberet.

De concessione prebēde ꝛ ec clesie non vacantis.

G elasius papa ad ro.

Qui in vinorum sacredotuȝ loco ponuntur: hoc ipso sunt ab ec-clesiastica com-munione[g] pellendi[h]: quo se passi sunt successores viuis[i] sa cerdotibus adhiberi.

E x concilio lateraū.

N Ulla ecclesiastica mini-steria[k] seu ēt beneficia: vel ecclesie tribuantur alicui seu ꝓmittantur: anteq̄ vacēt[l] ne desiderare quis mortem ꝓ ximi videatur: in cuius locum ꝛ beneficiū se crediderit suc cessurum. cum eniȝ in ipsis ēt legib⁹ gentilium inueniat in hibitum: turpe ē ꝛ diuini ple num aīaduersiōe iudicij: si lo cū ī ecclesia dei future succes sionis expectatio hēat quam ipsi ēt gētiles ꝯdēnare[m] cura runt. Cum vero p̄bendas ec clesiasticas seu q̄libet officia ī aliq̄ eccl̄a vacare contigerit.

a Fuisse. ꝑsumit hic ꝯcessionem fuisse realem: ex quo est in possessione: ꝛ ideo tuendus est in illa: quousq3 ꝓbet ꝯ euȝ cō cessionem factam fuisse ꝑsonalem: imo si persone facta fuit: presumi dȝ personalis: si dignitati realis.

b Abiurasse. obijciebat archidiacono: q̄ abiurauerat huius modi libertates: vñ ꝯ iu ramētū nō fuerat audiē d⁹. Sȝ q̄re ñ audit archi diacon⁹: lȝ abiurauerit h⁹ libertates: cū iuramē tū illud temerariū fuerit ꝛ in p̄iudiciū archidia conatus: ꝛ iō seruādum ē. de iureiurā. sicut. ij. et c. intellecto. Lau. diē qua tenus iuramentū tangit rem familiarē obseruan dū est vt nihil vtilitatis vel honoris ad ipsum ꝑ ueniat rōne illarū digni tatum: si eas abiurauit: ar. ē. ō iureiurā. quemad modū. Vel dic q̄ bñ po tuit renūciare et abiura re ius instituendi: vñ nū q̄ȝ vteret eo: ꝛ iñ dignita ti ꝓpt hoc nō p̄iudica ret: q2 eccl̄ia posset tunc vti suo iure: vt hic colli gitur. Et sic pt seruari iu ramentum sine p̄iudicō ecclesie ꝛ sine interitu sa lutis eterne. ē. de iureiu. si vo. §. i. simile. ī. de spō. ꝯmissum abiuratō talis siue renūciatio nō tenet in dānuȝ ecclie. Tria no tabilia notant hic. Pri mū: q̄ factū p̄lati nō pre iudicat ecclie. Scdm̄ q̄ iuramētū p̄stitū a p̄lato ī dānū ecclie suat ab ipso p̄lato: qđ ē ꝯ id ē. ō iure iur. sicut. Tertiū est: q̄ ec cl̄ia hñs p̄latū: sine ipso agere pōt: qđ ē ꝯ id qđ dici ꝯsueuit. q2 nec p̄lat⁹ sine ꝯsensu capl̄i. nec capl̄m sine cō sensu p̄lati agere pōt. ē. de ꝓcu. c. i. ꝛ. ē. de iudi. cāni. i. ꝛ. ē. ō re scrip. edoceri. vbi de hoc. Et nota: q̄ agēti iterdicto vti possi detis nō pōt oppōi. q̄ rē illā abiurauerit. ꝓ qua agit. sicut nec agenti interdicto vñ vi: supra de resti. spo. c. sollicite.

c Ecclie. ar. bonum: q̄ ecclesia vacante capitulū fungitur vi ce p̄lati: sed contrarium arg. colligitur.

d Archidiacono. sed non archidiaconatui.

e Q Um ad nostram. ad ipsum. s. abbatem.

f Accipientē. si. xxiiij. q. i. didic m⁹. ī. de iurepa. per no stras. ī. de bap. debitum. ff. de auc. tu. l. i. ꝛ ff. de tu. ꝛ cura. da. l. us dandi. §. pretor. alō lex. est. Nemo eni vice3 pluriū ꝑsonaꝝ sustinet. xvj. q. i. p̄sbyteros. ꝛ. C. de asses. nemo. lxxix. dist. sin gula. ff. de pac. si plures. ff. de off. p̄to. l. vlt. Ar. ꝯ. ff. de adep. si consul. ꝛ. ē. de elec. cum inter canonicos. sed qd si ipse ꝯfer ret alij ptātem ꝯferendi illam dignitatē: nunqd posset ab illo illā recipe. vt sic nō videret eā recipe a seipso nō. ar. ē. de testi. lȝ. ꝛ ar. xviij. q. iij. q̄sti. ff. de aucto. tu. pupillus ff. de re. mili. milites. §. i. ff. ꝛ e adm. re. ad ci. pertī. l. ij. §. i. ē. de p̄ben. de multa. in fi. ar. ꝯ: q2 multa possumus per alios: q̄ nō possumus ꝑ nos. lxxxviij. di. epēs. v. q. iij c. vlt. ff. que res pi gno. obli. poss. ari sto. in fi.

g q Qui in vi uorū cō muniōe i. ꝑticipa tōe corporis ꝛ san guinis dñi. vij. q. i cum qui.

h Pellēdi. ꝛ ni hilominus depo nendi. ij. q. i. in pri mis. vij. q. i. nō su rem. ꝛ. c. cū g. nisi ignorans qs insti tuat alio remoto: quo casu excusat. ff. deposi. siqs insi ciatus. ꝛ epēs tenet ei ī aliō bñficio ꝓ uidere. vij. q. i. p̄ñ tium. ꝛ. ē. de p̄bē. inter cetera. Sed pone: q̄ aliqs ē in iuste depositus: ali ns hoc ignorās ī locū ei⁹ substituit ꝛ stetit ꝑ. xl. annos postea scit de iure ad aliū ꝑtinē: nū qd dȝ ledere ꝛ illi restituere. v3 q̄ sic. ē. de prescript. vigilanti. ꝛ. c. si di ligēti. xxxiiij. q. ij. si virgo. ꝛ de re iud. cōsanguinei. ꝛ. c. later. ar. ꝯ. xvj. q. iij. § q̄s actōes. ꝛ. ē ō p̄scrip. ō q̄rta. so. dicit qdā theologi q̄ q̄ñcūq3 sciuero rē ꝑtinē ad aliū teneor rē restituē. De h dcm̄ ē. ē. ō p̄scrip. vigilāti. Sȝ hoc ñ credo: q̄ teneat dimittere: q2 eo ipso q̄ ꝯdēnat⁹ ñ appellauit acqeuit snīe. ꝛ ita trāsiuit ī rē iudicatā. ē ō sē. ꝛ re iu. qđ ad ꝯsultatōȝ. ꝛ sic ali⁹ iuste fuit istitut⁹

i Viuis. nisi iusta ratione depositus. vij. q. i. eos. l. di. postq̄ȝ bertoldus.

k N Ulla. ministeria. i. officia siue dignitates.

l Vacent. Nō. q̄ bñficium anteq̄ȝ vacet. non pōt promitti. quod si fiat non valet. ī. c. prox. ꝛ. ī. e. ti. ex tenore. Et sic obligatio nulla ꝯbitur ex tale ꝓmissione q2 est ꝯ ius. arg. ꝯ. ē. de preben. relatum. ꝛ ibi soluitur imo ibi acceptus fuit statim in fratrem.

m Condēnare. q2 pactū de futura successiōe ñ valȝ C. ō inutili. sti. ex eo instrō. C. de pac. l. vlt. nisi de ꝯsen su eius: cuius est hereditas. vt in. l. predicta. C. de pac.

eodē modo nō tenet promiſſio de p̄benda nō vacāte ēt de ꝯſenſu eius qui tenet eam cū nulli poſſit eā concedere.j.de iurepa.ꝙ autē in fi.in li.feud.i.ti.§.ſi vero archiepiſcopus.

a Infra ſex menſes:tp̄s iſtud ſex menſiu; icipit curret a tpe ſciētie generaliter:ꝛ non a tpe vacatiōis.j.e. q: in fi.ar.ff.ꝺ calū.annus.C.q ad mit.ad bo.poſ.l.ij ꝛ qui ſcit certiorari nō debuit.ff.de ac.emp.ꝛ ve n.l.i. in fi.ſ.de elec.cu; inter vniuerſas in fi.ꝛ expreſſum eſt ſ.de ſupplen.ne.p̄la.l;.ꝛ.ſ.de p̄ben. ꝺ multa.§.i.argu. Itē tp̄ſ iſtud vtile ē:q: tp̄s illud nō currit a tpe ſuſpenſiōis:ſine quo eligere nō p̄nt.j.e.q: diuerſitatē.arg.ꝯ ꝙ currat:l; eliger̄ ñ poſſint.ſ.ꝺ elec.c.vlti. Itē nunqd p̄nt cāonici eliger̄ poſt tp̄s elapſum qdā dicūt ꝙ ſic.ſ; ꝯrīū ē ver:ꝙ non poſſint:ꝛ ſi eligāt nō tenet electō.ſ. de ſupplē.ne.p̄la. c.l;.ꝛ.c.vlt.niſi de patiētia tolerer̄.j. e.ti.lr̄as.q:p non dato habet̄ qd ab illo dat̄ q nō pōt de iure dōare.j.de iurepa.ꝙ āt in fi. ar.ꝯ.ff.ſiqs cau.ꝛ ſi poſt tres.ff.ꝺ arbi.celſ⁹.Et aucte huius canonis ſemeſtri tpe ſtatim elapſo pōt eligere ille:ad quē deuoluta fuerit eligendi poteſtas nulla licētia a ſuperiore petita.Et ꝯſtitutio iſta tm̄ locum h; vbi ſūt diſtincte p̄bēde:ꝛ cert⁹ ē canōicoꝝ nūer⁹ ꝯſtitutuſ j.e.ex pte.Itē locū h; i dignitatib⁹ ꝛ pſonatib⁹ oib⁹ſ; i ep̄atib⁹ ꝛ arep̄atib⁹ olī locū ñ hēbat.j.e.dilect⁹.Ho die locū h; i ep̄atib⁹ ꝛ arep̄atib⁹ ꝛ abbatijs:vt ptās eligendi trāſferat̄ ad ſupiorē:ſ; min⁹ tp̄s dat̄ in his.ſ triū mēſiū.ſ.ꝺ elec.ne ꝑ defectu.Et ita i hoc eqpant̄: ꝛ differūt a miorib⁹ bñficijs ꝛ dignitatib⁹:q: min⁹ tp̄s dat̄ pp maius pīculū:q: mora pīculoſa ē i talib⁹.ſ.de elec.cū inf.ꝛ ſupra vt lit.nō ꝯte.qm̄ freqnter.§.porro.

b Spectat.j.de his que fi.a prela.ſine con.ca.ea no ſcitur.ꝛ.ſ.de elec.cū eccl̄ia vulterana.ad fi.

c Caplm.ſ.de elec.cum in cunctis ñ.ix.q.iij.cū ſim⁹

d Religioſoꝝ.ſic ſupra de elec.ne pro defectu.vbi dicitur qualit̄ hec verba intelligūtur.ꝛ.lxiiij.di.obeūtibus vbi de hoc ber.

e R Elatum.concilio.ſupra.c.priori.

f Appellationis.tali appellatōi nō ē deferēdū

non diu maneāt in ſuſpēſo:ſ; i fra^a ſex mēſes pſonis q̄ digne admiſtrare valeāt:cōferātur. Si aūt ep̄s:vbi ad eū ſpectat^b cōferre diſtulerit:p capl̄m^c ordinet̄. Quod ſi ad capitulum ptiuēit:ꝛ īfra p̄ſcriptū tmium hoc nō fecerit:ep̄ſ ſ; deū hoc cū rligioſoꝝ^d viroꝝ ꝯſilio exequatur.vel ſi oēs forte neglexerit:metropolitan⁹ de ipſis ſ; deū abſq; illoꝝ ꝯdictōe diſponat. Ex lex.iij. eboracen. archiepiſcopo.

R Elatū ē auribuſ nr̄iſ:ꝛ i fra.Conſul.t.t.r.ꝙ cu; in latanē.cōcilio^e ꝓmiſſiones facte de eccl̄ijs nō vacātibus ſint ceſſate:ptextu ap.^f eoꝝ:dictis q ꝓmiſſionibuſ inituntur omitti nō d; qui eccl̄e cū vacauerit:de pſonis idoneis ordinentur. Inno.iij.p̄poſito ꝛ capitulo camerac.

P Ropoſuit nob̄.t.pſb̄r ꝙ cū .C.papa p̄.noſter p receptōe ipſi⁹ i fratrē ꝛ aſſignatōe^g p̄bende ad dōatōem veſtrā ſpectanti in eccl̄ia vr̄a ꝓximo vacature mādatū ap. vob̄ deſtinaſſ; decano remēſi executoꝛ^h cōceſſo:decan⁹ ipſe vos cōtumaces inuēiens ip̄; de prebēda p̄mo vacatura in eccl̄a veſtra:q̄ ad donationē; capituli ptiet:aucte apoſt. inueſtiuit^i:ꝛ īfra.Sed cū prebēda q̄ ad donatiōem vr̄am ſpectabat i eccl̄a cameracen. vacaſſet:eā alij aſſignaſtis^k:ꝛ infra. Idē autē predeceſ.n.qd ab eodem decano factum fuerat:ratum^l volens haberi collationem factam prebende a vobis penitus irritauit^m ꝛ eū de ipſa per annulum inueſtiuit.^n Lic; autem intentionis noſtre non ſit inueſtituras de vacaturis^o factas contra canonum inſtituta^p ratas habere qui ſm plenitudinem poteſtatis de iure poſſumus ſupra ius diſpenſare: attendentes tam̄ ꝙ idē; preſbyter non

cū eoꝝ nō iterſit.ij.q.vj.nō ſolēt.ꝛ.ſ.de elec.cū inter.r.Q: ex tali ꝓmiſſiōe nihil iuris acqrit̄:ſic nec ēptor h; actōe; furti i re vēdita ſbtracta ſi ei res nō fuit tradita.ff.de fur.l.cu; qui.

g P Ropoſuit.aſſignatōe faciēda cū vacauerit ei (emit.b. dē pſb̄ro:ꝛ h̄ ꝓbat̄ in antiqua ꝯpilatōe:vbi ē illd verbum faciēda vñ vꝫ ꝙ nihil valuit.ſ.ꝺ p̄bē.inter cetera vbi de hoc.

h Executore.dato forte ſub hac forma:mādatū nr̄m exequaris.

i Inueſtiuit.i.aſſignauit:vt p; p hoc qd dič:ſupra eo.aſſignatōe p̄bēde ꝛc.executō h̄ fecit ꝛ male vt ſatj p;.p lr̄a; iferiorē. S; lr̄a illa ratū volens ꝛc.ꝯdicē vꝫ.S; celeſtin⁹ h̄ iō dič:vt excuſaret decanū ꝛ aſſumeret.cā; caſſādi collatō; capl̄i:ꝛ hoc ſatj p; p v̄ba Inno.factū n.decani fuit cā:quare Celeſtinus caſſauit conceſſionē capl̄i:alˀs nō debuiſſet caſſaſſe.ſ.de prebē.dilectus filius.g.nō ē alia rō:niſi q: ipſe hoc voluit:q: de.eo qd nihil eſt:pōt aliqd facē:de cōſe.di.ij.reuera verſus fi. ꝛ ſil̄e.ſ.de preben.c.pillorū ibi:qd de memorato magiſtro prouide.ꝛc.

k Aſſignaſtiſ.vñ vꝫ.ꝙ nihil valuit:ſupra ꝺ prebē.īter cetera.imo bñ valuit:vt ſupra ꝺ p̄bē.dilect⁹ fili⁹.ꝛ h̄ ꝓbat p h̄.c.vt infra p;:vbi de hoc.

l Ratum cum effectu.

m Irritauit.i.irritum nunciauit.io.imo propꝛie tenetur:vt ſequentia probant ber.

n Inueſtiuit per talem inueſtiturā ꝯtulit ei ius canonie:cū nihil prius habuerit per decanum.

o De vacaturis.Inno.ꝛ cel.videt̄ diuerſi.Inno.ñ vult hr̄e ratū fcm̄ celeſtini:celeſtin⁹ vꝫ hr̄e ratā iueſtiturā ꝺ p̄bēda vacatura fcā p ꝺcanū:vbi dič ratū volēs fcm̄ decāi hr̄i cū tñ ꝺcan⁹ ñ hr̄et illd i mādatj.Inno.noluit hr̄e ratā iueſtiturā de vacatura:q: celeſtin⁹ iueſtiuerat pſb̄r; de vacāte p⁹ caſſatōe; cōceſſiōis:ꝛ ſic ñ poterat ratā hr̄e iſtitutōe; de vacatura cū ia; eſſ; iueſtit⁹ ꝺ vacāte p celeſtinū nec ēt cel.ratā hūit iueſtiturā de vacatura imo iueſtiuit illū ꝺ vacāte.Ex hac decr.volunt qdā dicē:ꝙ ſi papa mādat aliquē recipi i cāonicū:ꝛ ali⁹ rcipiat̄ ꝙ d; caſſari.vt h̄ fec̄ celeſtin⁹.vñ ſignat̄ ꝯ.ſ.ꝺ p̄bē.dilectus.ij. S; h̄ fec̄ celeſtin⁹ ex plēitudie ptātj ꝛ iniuriā fec̄ illi inſtituto quē caſſauit.cū de iure teneret electio.vt hic colligitur.ber.

p Inſtituta.ſupra.e.c.j.ꝛ ſupra de preben.dilectus.

q Supra ius.p nihilo dicit hoc.q: hic nō diſpēſat.ſ; pp̄ h̄ dicit.q: decanus illum inueſtiuit de vacatura.ꝛ poterat illā eandē ꝯfirmare ꝛ ita diſpēſaſſet.ſ.ius l; nō hēbat hoc locu; hic q: celeſtinus illum poſtea inueſtiuit de vacante.

k Dispēsare e.nā ꝯ apl̄m dispēsat.xxiiij.di.lector.⁊ ꝯ cānones apl̄t.xxij.di.presbyter.Itē vet⁹ testamentū i decimis nō dādis j.de deci.ex pte.⁊.c.se.Itē i voto.j.de vo.⁊ vo.redē.c.i.Itē in iuramēto.xv.q.vj.c.ij.⁊.s̄.de rescrip.ꝯstitut⁹ a ꝯ̄rio sensu.De his duobus dixi.,s̄.de iureiu.q̄ꝫto.tn̄ ꝯ vniuersalē eccle sta-tū dispēsare nō pōt.xxiiij q.i.memor sum.nec pōt dispensare vt monachus habeat ppriū.j.de sta. mo.cū ad monasteriū in fi.nec ꝯ quattuor euāgelia.xv.di.sicut nec ꝯ preceptū apl̄i.xxv.q.i.sunt q̄dā qd̄ intelligo in his q̄ spectāt ad articulos fidei Itē s̄m quosdā nō dispēsat i secūdo gradu ꝯsanguitatis.s̄.de resti.spol. l̄ras:qd̄ nō est verū.j.de diuor.deus qui.qd̄ itelligo de collaterali.

a Inuestit⁹.p talē iuestiturā ꝯtulit ei ius canonie.b.

b Post cassatōnem.q̄ ad factum referas h̄ꝫ io.

c Cōcessiōis.ar.exp̄ssū q̄ si papa mandat alicui dare p̄bendā ⁊ def aliq̄ tꝫ collatio lꝫ ꝯ mādatū.de h̄ di.s̄.de prebē.dilect⁹.ij.

d Uacare.Sic ergo vī q̄ p sniāꝫ statiꝫ pdit dn̄i um:insti.de offi.iudi.§.vlt.ꝯ̄id.ff.de rei vē.i sū/do.⁊.C.de pac.l.traditio nibus.⁊ insti.de re.diui. §.per traditōeꝫ.Sꝫ hoc ideo:q: papa cassauit cōcessionē illam a qua sententia nō appellatur.vñ stati m dn̄ium perditur.

de vacatu ra:sꝫ d̄ vacante per p̄de.n.fuerit iuestit⁹[a]: vtpote q̄ post cassationem[b] cōcessiōis[c] a vobis facte intelligebatur vacare[d] :mandam⁹ quatenus amoto ab ea prebenda quolibet detentor eam ipsi cum plenitudine honoris canonici assignetis[e].

Idem.p.sancte.m.In via lata diacono car.ap.se.le.

Quia diuersitatē[f] corporum diuersitas sepe sequit animorū:⁊ infra.Conq̄s rebaf inter cetera eboraceñ. ar̄ep̄s:q̄ cū ad eū i eccl̄ia eboraceñ.⁊ alijs[g] suis eccl̄ijs collatio pertineat p̄bēdaruꝫ:tpe suspensionis ipsius ⁊ post modū etiā q̄dā p̄ter eius auctem se intruserunt in ipsa:⁊ infra. Mādam⁹ q̄tenus eos q̄ p̄bēdas vel dignitates eccl̄e eboraceñ.vel aliax̄ ad dōatioem eius spectantes preter auctēꝫ eius acceperunt ipsius[i] ad eas re-signandas mo.p̄.per excōicatōis sniam ⁊ subtractōem aliorū bñficiorum[h]:nō obstante cōfirmatōe a se.ap.obtēta sub forma cōmuni[l]:q̄ cōfirmat beneficia ⁊ p̄bendas: sicut iuste ⁊ pacifice possidenf ap.re.cōpellas nisi forte aliqui ea vel ex speciali mandato ap.se.vel auctoritate lateraṅ.[k] concilij ab eboraceñ.capitulo sint adepti:sic tñ vt tp̄s suspēsiōis[l] in sex mēsibus nullatenus cōputef:cū illa lateraṅ.conci.constitutio ꝯ negligentes[m] tm̄ fuerit promulgata:⁊ tunc si voluerit[n] nō valuit ar̄ep̄s ipse in cōferēdis p̄bendis vti ppria potestate a qua[o] ⁊ si fuerit sua culpa suspēsus[p]:nō tamē ad ip̄ꝫ capitulū ex illa culpa prebendarum erat donatio deuoluta:sed ad illum tpe suspēsionis illius prebendarum donatio pertinebat: qui preter[q] eius desidiam ⁊ negligentiam poterat prebendas donare. Tempus etiam quo

k Lateraṅ.concilij.s̄.e.nulla.

l Suspēsiōis ⁊ ita tēpus in quo q̄s eligere si pōt si currit.Sꝫ ꝯ̄.s̄.de elec.c.vlt.Sic ⁊ i pedito agē nō currit tēpus.C.de anna.excep.l.i.§.vl. ⁊.C.de iure do.in rebus.sic nec tp̄s deliberatiōis iputatur creditori.C. de iure deli.sancimus.§.donec.i fi. ar.ff.quēad.s̄ui. amit.siquis alias §.vlt.⁊.l.si locus. Quādo nō currat p̄scriptio:dictū est s̄.de p̄scrip.illud ⁊.c.cum non liceat.⁊ hoc dicit littera ista.Sed si ante suspēsioneꝫ vel post absolutōem capl̄ꝫ suppleuit negligētiā archiepiscopi valebit factū capituli:⁊ hoc q̄ tp̄s istud non currit: intellige cum non est negligens in petēda absolutione:sicut archiep̄s non fuit negligens:q: statim p⁹ suspensionē suam iuit ad curiam p absolutione.al̄s imputaretur ei:ar.c.di.qm̄.⁊.s̄.de rescrip.si aūt.simile.ff.de reg.iur.⁊ pōt.ff.de re.mi.non omnes.§.qui captus.laur.

e Assignetis.i.collatā dimittatis.vel intellige assignetis cōferatis iter̄ de facto:sic.j.de iurepa.si vero.vel istā assignationē potes referre quo ad possessionē cum de iure eā hūerit per celestinū papā ⁊ ēt p decanū de mādato celestini.vñ dī.s̄.ratū volētes hēre qd̄ ab eodē decano factū fuerat:vt dicebat io.sꝫ factum decani nullum fuit:vt dictū est supra.

f Quia diuersitatem corporum.q: quot sunt capita:tot sūt snie:de ꝯse.di.iiij.sicut in sacramētis.ff.de arbi.item si vnus.§.pncipaliter.⁊ volūtates hoīuꝫ sunt varie.ff.ad trebe. q: poterat.⁊ illud.Unde suū cuiq̄ꝫ est:nec voto viuitur vno. Itē ouidius.Pectoribus mores tot sunt q̄ i orbe figure.

g Alijs eccl̄ijs.sic.i.d̄ ex ce.p̄l.ad aures.⁊.xvj.q.vj.nuil⁹oío

h Beneficior̄.sic.s̄.de eta.⁊ quali.q̄ris.⁊.xiij.q.i.§.i.circa fi.v.nedum queritis vsurpare qd̄ vestrū non est ⁊c̄.

i Cōmuni.p ꝯfirmatōem eni nō creatur ius nouū.s̄.de cōfir.vti.vel iuti.cū dilecta.c.i.⁊ q̄si per totū.sic ⁊ inouatio puil̄. j.d̄ puil̄.q: intētōis.q: q̄ ꝯfirmat nō donat.s̄.de fi.instru.iter dilectos.⁊.ff.de iuris.om.iudi.⁊ q: veruꝫ.tñ tria operatur cōfirmatio.p confirmatōnem fit maioris auctis res.xj.di.q̄s ne sciat.⁊ si fuerit minus valida.fit magis valida per confirmatō

m Negligentes.sicut cetere p̄scriptiones:supra de p̄scrip.vigilanti.⁊.xvj.q.iij.§.potest.

n Uoluerit.Hec tamen bona ratō est:⁊ iō nō p̄iudicat ei.C.de anna.excep.l.i.§.vl.d̄ vsur̄.cū q̄dā.§.si pupillo ar.ꝯ̄.ff.ex qb⁹ cā.ma.itē ei.Itē signaf ꝯ̄: q̄ suspēsus eligat:infra de cle.ex.mini.si celebrat.⁊ ibi solui f.

o A qua.Ex hoc loco colligitur:q̄ archiep̄s essꝫ suspensus ab officio ⁊ iurisditōne:vt dicebāt lau.⁊ io.supra de consue.cum dilectus.

p Suspensus.sic pꝫ:q̄ lꝫ culpa sua inciderit i excōicatōeꝫ vel suspēsionē:nō imputaf ei qd̄ ex illa culpa pcesserit.xv.q.i.si ꝯcupiscentia.⁊.c.inebriauerūt.⁊ ē simile:vbi culpa pcedit:⁊ tñ ñ iputāf ea q̄ ex culpa sua pcesserunt.j.de spon.veniens ad nos.ff.de fur.l.vex ⁊.l.q iniurie.in pn.ff.de publi.⁊ vec.sed hi q.§.sin āt: ar.ꝯ̄.l.di.sepe.⁊.c.studeat.ff.qd̄ me.ca.l.si mulier.io.

q Preter ei⁹.q: dn̄s papa pōt ꝯcedere p̄bēdas suū

fuerit negligens siue vigilans.ar.ix.q.iij.p pncipalem C.de quadri.pscrip.l.bene a zenone.&.§.e.proposuit. Itē arg.est hic.q bona clerici dānati deuoluenda sūt in fiscum ecclie.ā.de cle.non resi.c.penul.

r Accessit.sic miles ɔmeatu accepto reipublice idest stipēdijs qbus cō meare.i.abire dz reipu blice cā abesse videt quousqz in domo sua stat: cū est i domo.nec abest cā reipublice.q̄zdiu ē i itinere hz puilegiuz.ff ex qui.ca.ma.l.miles.sed si est.&.l.q mittunt.in fi.Sic &.totum istud tempus quousqz recuperat se in domū suam non currit.

s Noticie.sic.ā de sup.ne.pla.licz De hoc dictū est ā.e.c.nulla .nā is q nescit potestatez expiendi nō hz.ff de calum.ānus in fi.&.ij.q.vj.biduū &.ff.de edil.edic. cum sex menses.

t Cum nostris de iure.d fac to tm̄ nō vacabat. vt.j.sequitur.

u Assignarūt. Sed nunqd pñt hoc facere executores:quib⁹ hoc solum mandatū est vt aliquos moneant recipe aliquē in fratrē eosdē si noluerint ɔpellendo.vr̄ q sic cū oīa accessoria itelligant sibi ɔmissa:supra de off.dele.pterea.&.c.prudentiā.in fi.ff.de pcur. ad rē mobilē.&.l.ad legatū.sed nō est ita:q̄r forma mādati diligent ē seruāda:supra de rescrip.cū dilecta.& ā.de offi.dele.venerabilis.&.xxvij.q.i.si custos.sed si mandet sub hac forma mandatū exeq nō tardetis sz q mandabat istis executoribus:vt pz in integra:tūc pñt facere quod dicit lr̄a ista:sm q isti fecerunt.sz factum istorum effectum non habuit.q̄r nō vacabat prepositura de facto:& littere non valebāt impetrate tacita veritate:vt dicitur in fi.Si vero simpliciter mādet sub hac forma:mandamus vt tales compellatis:vt talem recipiant in canonicum & in fratrem:tūc nō pñt illum ponere in possessionē siue inuestire:sz simplicit compellere:hoc vidi de facto.Sed si mandet vt illuz mittāt in possessionez:prebēde:nunqd pñt excōicare ɔdictores & ipedientes.Ioā.dicit q nō.q̄r executō tm̄ & ñ coertio eis mādata est.Ego credo q pñt.q̄r illa execu tio nulla esset.si coertionē aliq̄z non haberet.supra de off.dele.ex litteris.&.ff.de iuris.om.iu.l.iij.

ad ap.se.accessit:& apud illaz permansit vel recessit ab illa & infra sex menses nullaten⁹ ɔputet.Semestre autem tp̄s non a tpe vacationis preben darum:sed noticie[s] ipsius po tius volumus computari.

Idem basilienē. episcopo & abbati sancte marie.

Cum nostris fuerit oliz aurib⁹ intimatū:q p̄po situra ecclie lausanē.tpe tan to vacasset:vt sm statuta lat. conci.ad nos esset eiusdez do natio deuoluta:ep̄o & canoni cis lausanē. mādauim⁹:vt p̄ posituram ipsam thesaurario lausanē.ɔferrēt:qbusdaz sup hoc executorib⁹ deputatis:& infra.Uex prefati ep̄s & cāo nici litteris receptis p̄posituā predictam nō vacare dixe runt.q̄r licet ille q prepositus fuerat:in episcopuz fuisset as sumptus:ad ipsaz tamē p̄posi turā post ɔsecrationez suaz d nuo fuerat ab ipsis canonicis electus:& eaz sicut antea pos sidebat.qd dicti executores dicentes contrarium esse iuris ipsam prepositurā de iure[t] vacante aucto.apost.prefato thesaurario assignaret[u]:& in fra.Auditor igitur sup hoc datus a nobis de mādato no stro dcreuit vt quod a memo ratis executoribus factuz fue rat obtentu litteraruz nostra rum:eo q per falsi suggestio nem[x] & veri suppressionē fue rant impetrate:cum prepo situra illa nō vacaret de facto[y] quia talis possessio[a] plus ha bet[b] facti q̄ iuris:haberetur irritum & inane. Nos vero sententiam eiusdem rataz ha bentes mandamus:quaten⁹ nisi predictus ep̄s sufficiēter ostenderit:q vel ex indulgē tia se.apo.speciali vel ex alia iusta causa[c]:& necessaria sibi post ɔsecrationem suaz p̄po situra cōcessa fuerit memora ta:ip̄z ad resignationē ipsi⁹ si

x Suggestionē.ex hō vr̄ q si ɔmissio p falsi sugg[illegible] im petrata:& iudex eā secutus tulit sniam:q snia nō teneat ipso iure.ar.supra de rescrip.ɔstitutus.& supra de re iudi.cū.i.&.a &.C.si ex falsis instru.falsam.secus vr̄ si eam non sequit:vt in c.cū.i.&.a.De hoc dcm̄ est supra de rescrip.ad audientiaz.ij.

y De facto.ex hoc vr̄ q ad hoc:vt rescriptum nō sit vitiosum nō soluz ea q̄ iuris sunt:narrāda sunt:sed etiam ea q̄ sunt facti:pari rōne videt:q si scdm rescriptum non faciat mentionem p̄oris rescripti iualidi:q non valeat secundum:sed nō est ita.ā.de ɔfir.vti.bone q̄r.lr̄e priores nō dicunt priores:sz nulle poti⁹ ex ceptione apposita.vij.q. i.factus est.nec lr̄e q̄ nō valent:debent p̄stare im pedimentum secundis q̄ valent.j.de iurepa.illud ff.de le.i.si huius legatus §.si seru⁹.ff.de ver.ob.si dari stipuler.vbi stipula tio q̄ pōt elidi p exceptō nem non impedit secun dā:sic possessio nō dr̄ va cua quā alter quocunqz mō possidet vel detinet lz reuera null⁹ possessor sit.ff.de act.emp.& vēdi. l.ij.§.vacua.ber.

a Possessio.s.que habet a b eo:qui habz plu res dignitates.

b Habet.Nota q ali cui possessio acqrit qñqz q hz plurimum iuris et minimū facti:vt si acqri tur mihi possessio p seruū vel p eū quē habeo in ptāte:vt.ff.d acq.pos.possessio quoqz.& tūc ignorāti acqrit possessō & currit vsucapio.ff.pro soluto.l.ij.in fi.Quādoqz possessio hz multū iuris & facti:cū acqrit p pcuratorē:& ignorāti acqrit:sed vsu capio nō pcedit nisi scien̄i.C.de acqr.pos.l.i.ff.p sol.l.ij.cum.l. se.&.ff.de acqr.pos.possessio quoqz.§.ij.Quandoqz possessio hz pax iuris & plurimū facti:vt illa que corpore nostro acqri tur:q̄r ibi animus noster necessarius ē.C.d acq.pos.lz.Et tūc vsucapio nō pcedit sine corporali possessiōe.ff.qb⁹ ex cā.ma. l.deniqz si emptor.cum.l.se.& talis est hec possessio.q̄r hz pl⁹ hic facti q̄z iuris.imo nihil iuris hz hic:nisi ostendat:q post ɔsecratōem p̄positura iusta de causa fuerat ei cōcessa:quia si haberet aliqd iuris non compelleret ad renunciandum sine cā.xvj.q.vij.inuentum.&.lvj.di.satis peruersum. Itē in acq renda possessione plurimū facti ɔsistit & paruz iuris.qm̄ sine corporali actu non procedit.vt predicta.l.lz.in retinēdo plu rimum iuris est.quoniam solo animo retinetur.C.de acquir. pos.nemo ambigit.&.l.lz.& solo animo perditur.ff.de acqui. pos.possideri.§.in amittenda.

c Causa.Nota q ex iusta causa pōt quis habere plures di gnitates sm antiqua iura icousulto dño papa vt hic colligit

hodie vero nō licet sine spāli dispensatōe dñi pape.s.de pbē. de multa. Justa cā posset ec̃ pauptas epatus: ar.x.q.iij.vnio z.s.de pben.expoſuiſti. Sed pone q̄ aliqs hñs beneficiū cuz cura animaꝝ: recipit aliud beneficiū cum cura aiaꝝ: z nihilo minus retinet primū qd̄ vacat ipso iure: alius dicēs bñficiuz vacare. ipetrauit lr̃as a dño papa ad dlegatū vt illō bñficiū sibi ꝯferat, si ē ita nulla mētōe hita in lr̃is de tali possessiōe: nū qd valēt lr̃e talit ipetra te. Credo q̄ valeāt: z sic ille ad quē ptinet collatō il iꝰ bñficij pōt illō ꝯfer re possessore irregstito: vt dic decreta. illa d̄ multa z.s.de elec.cū i cūctis.q̄ loqu r in epo: sic hic: ita delegatꝰ iste pōt ꝯferre bñficiū illō: cū i hoc eandē hēat ptātē nō obstāte q̄ de hoc in literis mē tio nō habet: ſ3 hic non valuerūt lr̃e: q2 ex noua cā potuit eligi de nouo post suā ꝯsecratōnem ad ppositurā candez vacantē: put papa mādat inq ri: secus si nō fuisset postea electus sed prepositura3 retinuisset ex pma concessione credo q̄ tenuisset collatio executo ru3 p decre. pdictas. vel dicas litteras tales non valere iure nouo illius d̄ cre. de multa. Et idē cre do in psonatibꝰ z bñfici is curam animaꝝ habēti bus: secus in beneficiis simplicibus: aut si vnum bñficium sit cu3 cura vel psonatu: z aliud sine cura vel psonatu: tūc est faciende mētio d̄ possessio ne facti: alr̃ nō valent.b.

i ur. in toto. sic eps in ecclia.vij.q.i.scire. sic noie popu li ꝯtinent senatores: insti.d̄ iu.natu.§.plebs sic z fami lie appellatione ipse dñs familie ꝯtinet.ff.de verb.sig. familie. Qandoq3 tñ noie, ecclesie nō ꝯprehēdit eps lxiij.di.§.ex his.z.j.de.v.sig.cū clici.z.lvj.di.apostoli ca.z.j.de testa.reg sistu.ar.ꝯ predicta q̄ plꝰ valet spālis noiatio q3 gnālis. xxiij.di.q3q3.cum suis ꝯcor.z.s.de rescrip.sedes aplica cum suis ꝯcor. z.c.eam te.io.

sponte noluerit ꝯpellatis: dei de lausañ. caplm ad cōferendam eam thesaurario supradicto diligentius inducere[a] procuretis.

Idez.h.archi.richimundie.

Post electionē z ꝯfirmationem[b] epi elieñ. vacāte archidiaconatu richimundie: quē tenuerat eboraceñ. archieps: eum tibi ppria liberalitate cōcessit: dans eboraceñ. caplo in mandatis: vt te in archidiaconum recipe procurarēt: cuiꝰ noluerunt mandato parē: q2.p.n. inter alia: q̄ decano z caplo eboraceñ. suo puilegio noscit indulsisse ordinationem[c] canonicorum seu psonaꝝ liberā eē decreuit: vt v3 idonea z honesta persona: cui archieps vacantem in ecclesia eboraceñ. pbendam vel dignitatē duxerit ꝯferendā3: sm antiquam ipsiꝰ ecclesie ꝯsuetudinē pñtaret decano z caplo supradictis: z infra Sigs ꝯ ꝯsuetudie3 huiusmodi in ecclesia ipsa esset per aliquem introductus: nec p psona nec pro canonico hēretur. Qd̄ si archieps ifra tminum lat.ꝯci. sm formam pscriptā psone idonee nō ꝯferret licēret decāo z capitulo auctate ap. iuxta eiusdem ꝯci. statuta ꝯferre. Cum igit in lr̃is archiepi directis capitulo de decano mentio nullatenꝰ[d] hēret: p cuius manū debeas in capitulo inuestiri: eiꝰ mādato extitit ꝯdictum: z infra. Ipsiꝰ igitur institutione[e] pp premissas rationes a capitulo reprobata[f]: ipsi intelligentes archidiaconatꝰ donationē ad eos: tam auctē lat: ꝯci. q̄ indulti sibi puilegij deuolutā.r.de sancto cadmundo illū vnanimit cōtulerunt inuestiētes cūdē de ipso z solēnit installantes: p cessu vo tpis prefatus archieps post resignationē[g] z abiurationē a te factam z receptā ab ipso eide3.r. archidiaconatum ꝯtulit ante dictum: q ar chidiaconatū ipsum tam rōe prime q̄ secūde ꝯcessiōis sibi assignatu3 p se. ap. petijt ꝯfirmari[h]. z infra. Qm constitit[i] nob archiaconum pdictum tibi per eboraceñ. archiepm pmitus fuisse ꝯcessu3: z q̄ institutione[k] facta p ipsu3 s3 iuris ordinem minime reprobata archidiaconatus n vacās nō potuit nec debuit in aliu3 rite transferri: memorato.r.qui ꝯ iusticie regula3[m] in archidiaconatum alteriꝰ puecbi se cō

e ¶ Institutōe.i. collatione.

f ¶ Reprobata. i. nō admissa.

g ¶ Resignatōes hoc ppōnebat ſ3 nō fuit pbatu3 ſ3 si pbaret: quia tñ petebat ꝯfirmatō rōe pme ꝯcessiōis q̄ nō tenuit nō p dest. ſ3 forte tenuis set rōe scde ꝯcessiōis ab archiepo facte imo vz q̄ nō dūmodo locu3 viuentis scient occupauerit.i.q.i.i pri mis versus prin.

h ¶ Confirmari. Ex hac lr̃a videt q̄.r. erat in posses siōe archidiacōatus z hoc petebat ei restitui. q2 agebat possessorio ꝯ.r. vt dz i gl.d̄ his. Contra tñ dicit d̄ cre.s.de testi. ꝯstitutus. vbi dicit q̄ ho. non spoliauit istū.r. sed lr̃a illa inferior.s. sup eo duximus silentium i ponēdū zc. ponꝰ

a ¶ Inducere pcuretis. Et nūqd psit ad hoc cōs cōpellere: vt eū recipiāt: sm q̄ possunt epm cōpellere. vt renūciet nō credo q̄ possint cōpellere eos. q2 monitores tantum videntur.

b ¶ Post electionē.ꝯfirmationē supple: z ꝯsecrationē: q2 alr̃ nō dz vacare plene.s.de elec.cū in cūctis. Ipse electus ꝯsensit: vt archidiaconatꝰ ipsiꝰ daret magro.h. z sic de vacauit

c ¶ Ordiationē.i. istitutionē. Sed ꝯ.j.e.c.v. q̄ si archieps infra terminum lateran.ꝯci. sm pscriptā formā psone idonee nō ꝯferret. So ad caplm z decanū ptinet istitutio in caplo z in stallo: ad archiepm aūt ptinet istitutio: in pbēda z dignitate.i. collatio bñficij vel dignitatis: vt.j.ver. persone idonee.

d ¶ Nullatenus. nec erat necesse facere mentionē de pte.i.decano: cū pars teneat in toto.xciij.di legimus. in fi. z.xiij.q.v. penale de ꝯse.di.v. no mediocriter.ff. qd̄ me.ca.l.i.ff.d̄ regu.

ostendit q̄ ageret d̄ pprietate: qd̄ verius puto ex eo q̄ dicit petijt cōfirmari si actu3 fuisset possessorio ꝯ.r. nō fuisset ꝯdemnatu super ipso archidiaconatu: ſ3 super possessione ipsius vel quasi.

i ¶ Constitit. per ꝯfessionem.r. vt pz in antiqua decre.

k ¶ Institutione. de te facta.

l ¶ Reprobata. que pmo d̄buit reprobari ātēq3 trāsitꝰ fieret ad secūdā.s.d̄ elec. ꝯsiderauimꝰ. z.c. hōe mēorie.ij

m ¶ Regulam.s.e.c.i.z.vij.q.i. non furem.

n ¶ Effectu3. q2 non ꝯstitit q̄ tempus sex mensiū fuis set elapsum ex responsione.r. vt patet in antiqua.

o ¶ Renunciatione. De his enim cora3 papa fuit ppositu3: ſ3 non pbatū vt dixi. Sed io. dixit: q̄ siue hoc p

datũ fuiſſet ſiue nõ.ex q̃ iudex ꝓceſſit ad ſnĩam ãpli⁹ audiri nõ dꝫ.s̃.de re iudi.inter mõaſteriũ.⁊.c.ſ̃boꝛta ⁊ iõ nõ admiſit eũ in modũ exceptõis.qꝛ calũnioſe h̃ obijcere videbaꝛ.vñ lꝫ non admittaꝛ in modũ accuſatõis.ſic.s̃.de ap.ↄſtitut⁹,in fi.vbi d̃ hoc,Uel intentabatur poſſeſſoꝛiũ.vñ nõ h̃ꝫ locũ h̃ talis exceptio.s̃.d̃ reſti ſpo.c.ij.ex ãtiqua. h̃ñ colligiꝛ ꝙ poſſeſſoꝛiũ itẽtabaꝛ: vel iõ nõ fuit auditus iſte.r.qꝛ ſi vel lea ꝓbare.ꝙ alr̃ renunciaſſet vel abiuraſſꝫ.ꝓpterea ñ obtinuiſſet ex quo ſua electio nõ tenebat.ar.s̃.d̃ reſcri.oli.⁊ idẽ.r.nitebatur ex ↄceſſiõe capli q̃ non tenebat. ar.s̃.d̃ reſcrip.oli vel illa ẽ potioꝛ cã q̃re hec pñt poſtea opponi.ne videlꝫ ꝑ ſurreptionẽꝫ habeat dignitatẽ.qꝛ ſi renũciauerit vl̃ abiurauerit vl̃ p⁹ tp̃s elapſuꝫ elect⁹ fuerit nõ p̃t licite remanere.qꝛ non h̃ꝫ cãonicũ igreſſuꝫ.s̃.d̃ elec.cũ dilect⁹.s̃.d̃ ap.ↄſtitu.t⁹.Et ſic pꝫ.ꝙ talis ſnĩa ſiũ ↄfirmatõ nihil noui tribuit ſi ꝓbabiꝛ aliq̃d d̃ p̃miſſis.⁊ ita q̃ſi ſb̃ ↄditione ſnĩauit papa.Item habes hic ꝙ moꝛa ñ pñt purgari.De h̃ diri.s̃.e.nulla.

p ¶ Quꝫ ſup.queſtiõe. lateranenſe.s̃.e.c.ij.

q ¶ Nõ extitit.iõ tibi nõ nocet.C.de ꝓba.cum p̃cib⁹. ſed nocet ipſis ↄfitentibus.C.de fi.inſtru.l.iij.vñ puniri poſſunt tanq̃ꝫ ↄfeſſi.s̃.de ↄfeſ.cum ſuper.

r ¶ Poſſe.qꝛ fruſtra legis auxiliũ iuocat q ↄmittit in legẽ.j.d̃ vſur.qꝛ fruſtra.⁊ mutua d̃licta pari ↄpẽſatõe tolluntꝛ.j.d̃ adul.c.pe.⁊.c.vlt.ff.d̃ do.l.ſi duo.ff.ſo.ma. viro.s̃.d̃ excep.cũ eccl̃iaſtice.ar.ↄ.j.d̃ ſimo.veniẽs.⁊.j eo.ex tenoꝛ.vbi d̃ h̃.Preterea turpitudinẽ ſuã all'gabãt vñ ñ d̃buerũt audiri.j.d̃ dona.inꝛ dilectos.Et ſic obſtat alicui ꝓpꝛiũ fcm̃ lꝫ ſit iiuſtũ.ſic.s̃.d̃ cle.ↄiug. diuerſis fallacijs.⁊ d̃ filijs p̃ſby.veniẽs.xxviij.di.diacõi.ff.d̃ adop.poſt moꝛtẽ.ff.d̃ h̃.ru.p̃.ꝑ fũdũ.ar.ↄ.lv.di.penitẽtes.xxxv.q.ix.ꝙ qs.s̃.d̃ p̃bẽ.cũ ñ ignoꝛes.Sꝫ nõne in

ſenſit: ſup eo duximus ſilentium imponẽdum ſententialiꝛ decernentes:vt inſtitutio fcã per archiep̃m de te ſoꝛtiatur effectũ[u].Exinde ſi ſup renunciatõe⁹ vel abiuratiõe vel aliquo p̃miſſoꝛum aliqs q velit ⁊ valeat aduerſus te gcq̃ duxerit ꝓponendũ oꝛdine potit iudiciario experiri.

Idẽm.c.canonico tridẽtino.

Quꝫ ſuper queſtione tridẽñ.p̃bẽde:⁊ infra.Cũ autem ↄſtet te in canonicum trideñ.eccleſie fuiſſe receptũ lꝫ receptionem tuam factam: ↄ lat.[p]ↄcil.ꝑs aduerſa ꝓpõat: qꝛ tñ probatum non[q] extitit: nec ipſi canonici videbantur tibi hoc opponeꝛ poſſe[r]de iuꝛ qui ſe fatẽtur te ↄ ſtatuta pꝛefati ↄci.recepiſſe ſententialiꝛ decernimus vt tibi q̃ cito ſe facultaſ obtulerit pꝛebendale beneficium in trideñ.eccleſia conferatur:cũ ex quo recept⁹ es in canonicum:non debeas carere pꝛebenda[s].

Idẽꝫ epiſcopo ⁊ magiſtro.p. canonico hildeſemeñ.

Litteras veſtras accepimus[t]: ꝙ cum p.d.clerico vobis ſcripſerim⁹:vt eum de p̃bẽda vacante ſancti vuiſcardi bꝛemeñ.quam dicebat ad donationẽ nr̃am fuiſſe :iuxta lat.conci.ſtatuta deuolutam: curaretis auc. ap.inueſtire:⁊ infra. de facto fuit ꝓpoſituꝫ[t] coꝛã nobis:ꝙ.h. p̃poſit⁹ quõdã ſimplex canonic⁹ eiuſdem eccl̃e de ipſa i maioꝛi eccl̃ia in canonicũ ẽ elect⁹[u]: ⁊ poſtmodũ ãni ſpatio reuoluto in ipſa eccleſia ſci vuiſcardi in p̃poſitũ ẽ aſſumpt⁹:pꝛioꝛẽ p̃bendã nihilomin⁹ retinẽs.quã i ipſa eccleſia tũc habebat.Sꝫ pꝛepoſitus allegabat econtra :ꝙ erat ex[x]conſuetudine generali:ꝙ vnus i eadẽ eccleſia plures haberet pꝛebẽdas:⁊ cum archiep̃s bꝛemen.pꝛepoſituꝫ ipſum de pꝛepoſitura i plẽa ſynodo inueſtiret:taꝫ pꝛepoſiturã illã q̃ pꝛebẽdã ei de canonicoꝝ ↄfirmauit[y] aſſenſu:⁊ infra.Unde cum vobis dubiuꝫ videreꝛ vtrum cum aliqs de vna pꝛebẽda eligiꝛ ad aliã ſtatim pꝛioꝛ vacare incipiat :an per ſnĩam debeat abdicari ei dẽ:an ꝓpter ↄfirmationẽ h⁹i: q̃ ſupꝛius eſt expꝛeſſa: pꝛebẽda illa dici d̃beat nõ vacare:nos ↄſulere voluiſti.Cuꝫ igitur ſi ita ẽ pꝛebẽda illa ⁊ ſi nõ de facto de iure tam̃ vacare noſcaꝛ mãdamus.q̃tenus dictuꝫ pꝛepoſitum.vt illã ſine difficltaꝫ

pari cã turpitudinis potioꝛ eſt ↄditio excipiẽtis.ff.d̃ ↄdi.ob turp.cãm.vbi aũt.s̃.de p̃ben.relatũ.⁊.c.dilecti. Item ↄ .j.eo. ex tenoꝛe.So.hic clericus ille iam erat receptus i canonicũ. ⁊ iõ potioꝛ fuit eius ↄditio.ſecus ſi ꝓmiſſionẽ ſolã habuiſſet vel receptus fuiſſet ad ꝓximã vacaturã.que nõ tenet.j.eo.ex tenoꝛe.⁊.s̃.e.c.ij.⁊.iij.et qꝛ ꝓbatũ nõ fuit.ꝙ ↄtra ↄcilium receptus fuiſſet hoc potius ſoluit ↄꝛiuꝫ.

s ¶ Pꝛebenda. Nota ꝙ q recept⁹ ẽ i cãonicũ.diu p̃bẽda carẽ ñ dꝫ.ſic.s̃.de p̃bẽ.⁊ dig.relatũ.⁊. c.dilect⁹.ꝫ illa dilect⁹.ↄdicẽ vꝛ.ibi eñi mandat papa. ꝙ diſtributões q̃tidiane ↄferanꝛ ⁊ hic expectat q̃ uſq̃ꝫ vacauerit bñficiũ q̃ re ñ mandat hic dari diſtributões.rñdeo h̃ fuit recept⁹ ſimpl'r i frẽꝫ ⁊ ſociũ nulla mẽtõe habita d̃ aliq̃ vacatura.⁊ ſic dꝫ expectare vacaturã.vt h̃ dꝛ.⁊ i.c.dilect⁹.fuit recept⁹ in frẽm.ita ꝙ nihil ꝑciperet.niſi loco ꝓxime vacature.qd̃ nõ licuit.⁊ iõ fuit illud caſſatũ .vñ papa noluit.ꝙ illi darent eccl̃iaſticas diſtributões ꝓpter viciũ expſſum. qd̃ credo fuiſſe factũ.ex gr̃a hic voluit faceꝛ hãc gratiã anteq̃ꝫ iſte.t.fuit receptus in fratrẽ: vacauit p̃benda.⁊ alius eam habuit.hic habeꝛ in ĩtegra.

t ¶ Litteras.ꝓpoſitum. ab ipſo.d.clerico.

u ¶ Electus . nihilominus retinuit pꝛebendaꝫ ⁊ canoniam minoꝛis eccleſie pꝛout ſequitur.

x ¶ Ex ↄſuetudine.Hec ↄſuetudo potius fuit cẽſenda coꝛꝛuptela.s̃.d̃ cõſue.ad noſtrã.⁊ duob⁹.c. ſe.qꝛ quot p̃bende vel ꝑſonat⁹ ſũt in eccl̃ia.tot cãonici debẽt ↄſtitui.ar.s̃.e.nulla.⁊.s̃ d̃ inſti.in eccl̃ia.⁊.lxxix.di.ſingula.⁊.s̃.de pꝛeben .de multa.

y ¶ Confirmauit.qd̃ facere non potuit.s̃.de elect.dudum.ij.

z ¶ Noſcaꝛ.ꝑ hoc videꝛ.ꝙ ep̃s nõ põt alicui ↄferre plura bñficia.s̃ de pꝛeben.de multa.qꝛ nõ põt diſpẽſare.ꝙ aliquis habeat plures eccleſias vel pꝛebẽdas ĩtitulatas.lxxj.di.ſanctoꝝ Item eoipſo ꝙ trãſiuit ad ſecundã eccl̃iam.vacauit p̃ma.xxj. q.ij.ſiqs iam tranſlatus.⁊.s̃.de elec.cum in cunctis.⁊.s̃. de p̃ben.de multa.⁊ ẽ ſimi .ff.de re iudi.l.ſiij.§.ſiqs ex ↄuentione ff.de diuoꝛ.l.vlt.in fi.Et hec q̃ dicta ſunt locũ hñt. qñ recipit ſecundã eccl̃iam tanq̃ꝫ intitulataꝫ cum cura animaꝝ .ſecus ſi recipiat ſimplex bñficium.qꝛ per ↄſtitutionem illã.s̃.d̃ pꝛebẽ. de multa.non videꝛ ep̃is adẽpta diſpenſandi facultas circa

tē resignet ap.re.cogatis: quā cum de facto vacauerit: clerico memorato ɔferre curetis.

I dem episcopo ꝛ archipṗsbyteṙo papieñ.

EX parte astēsis ecclesie nostris est auribus intimatum: ꝙ cum quedam prebende in ipsa per quattuor et amplius vacauissent: astensis episcopus quosdam ibidem instituit: credens sibi hoc ex lateranē. ɔci. licere: instituti autem scientes non esse firmam institutionem huiusmodi: ad mediolanē. archiepiscopum recurrerunt: qui eosdem in canonicos basteñ. ecclesie ordinauit: ꝛ in corporalem possessionem prebendarum induxit capitulo eiusdem ecclesie prebente assensum: tribus tantū exceptis qui se institutioni huiusmodi opponē[a] curauerunt ꝛ infra. Tandem vtraqꝫ ps[b] concorditer est confessa: ꝙ in predicta ecclesia non erant distincte[c] prebende nec canonicorum numerus erat certus. Nos igitur intelleximus euidenter statutum lat. concilij de beneficijs vltra sex mēses vacantibus locum in hoc articulo nullatenus habuisse: ꝛ si forte astensis ecclesia canonicorum pateret defectum. vñ institutio p archiepm vel epz facta occasione ɔcilij memorati carere dꝫ robore firmitatis. Quia ṗo totum capłm[d] tribus exceptis ṗdictorum receptionem affectat: nec ab illis tribus aliquid rationabile ɔ̃ ipsos obiectum est ꝛ ostensum: mandamus quatenus si basteñ. ecclesie suppetant[e] facultates ṗm consuetudinem hactenus obseruatam predictos clericos p canonicis faciatis haberi.

I dem epo ꝛ capitulo laudonensi.

COnstitutus in presentia vestra. h. ecclesie vestre canonicus humiliter intimauit: ꝙ tu frater epe potestatē ei dedisti sacerdotalem conferendi prebendam: que primo in ecclesia vestra esset vacatura: ꝛ remeñ. archieps tūc ap. se. le. vob filij capituli auctoritate nostra precepit vt cum prebenda ipsa vacaret: personam illā cui vellet eā. h. conferre sine interpositione alterius persone reciperetis ad ipsam. ꝛ infra. Quocirca mā damus: quatenus personam illā cui memoratus. h. sacerdotalem prebendam: cum cō tigerit eā vacare duxerit canonice[g] ɔferendam sine ɔtradictione q̃libet admittatis: et tu interim frater epe prebendam huiꝰ iɔ̃ formam concessio

beneficia simplicia: vel circa bñficium ꝛ ecclesiam: sed in ṗsonatibꝰ ꝛ bñficijs curam aiaꝝ hñtibꝰ ꝭ vt in eadē ecclia hē. t q̄s plura bñficia. eps dispēsare nō pōt vt h colligiṫ cū dicaṫ: ꝙ talis ṗbēda de iure vacet: nō obstāte ɔfirmatōe archiepi p dicti. pterea simile habe supra eo. cū nostris. ff. ad munici. l. municeps. ij ꝛ. C. de pacs do. si mulier. ꝛ. xxvj. dist. acharꝰ in fi. arg. ɔ̃. ff. de ac. ꝛ obliga. quotiens. et C. de rei vx. ac. l. vna. §. sciendum. io. De hac dispensatione dixi supra de ṗben. de multa. sed melius: supra de elec. dudum in glosa. Uel dic: ꝙ ideo ɔfirmatio ñ valuit: qꝛ p talē ɔfirmatōē ñ intēdebat dispēsare cū illo: qꝛ sp ē necessariū vt dispensatio exṗmaṫ. j. ð scisma. c. ij. Et ita ɔfirmatō ñ valuit cū iā vacaret ð iure lꝫ ñ ð facto nec archieps intendebat dispēsare cū ipso: ꝛ si cā fuisset potat dispēsare cum ipso. vt. s̃. eo. cum nostris. ber.

a EX pte. opponere. videtur ergo: ꝙ duo vel tres de collegio ðfendere pñt ipsum collegiū inuitis alijs: sic ꝛ agere xij. q. ij. liceat. ff. de libe. cā. l. ij. ꝛ. iij. Sed tñ isti reportauerunt ɔ̃ā sniam: qꝛ nihil rōnabile ostenderūt quare possent ceteris obuiare. Et ē arg. ꝙ si vnꝰ canonicꝰ velit agē p ecclesia: ꝙ ñ sit necesse ondere lr̃as de rato: ꝭ hoc non est verum. s̃. de iudi. cām. ꝛ supra de off. dele. coram. Et ē hic notandū: ꝙ vnus vel duo pñt se opponere p defensione ecclesie: si rōnabilem cām ostendant. j. de his que fi. a ma. parˡ. ca. cum in cunctis. ꝛ hic.

b Pars. Nota: ꝙ dñs papa supplet hic de fcō. De hoc dictū ē supra de elec. cū nobis. ꝛ supra de appel. bone

c Distincte. Et ita vbi ṗbende distincte non sunt nec certꝰ canonicoꝝ numerꝰ diffinitꝰ: non dꝫ vacare prebenda. nec locū hꝫ illa ɔstitutio. s̃. c. nulla. vt hic pꝫ: sic ēt dicit de cōiter viuentibꝰ: ꝙ nō debēt facē portōes inṫ se. ar. xij. q. i. quia tua. ibi ergo non dꝫ vacare ṗbēda. ꝭ vbi certū q̄d daṫ quotidie cuilꝫ psone p se viuēti ꝛ vbi ē certꝰ numerus tñ constitutꝰ. s. laurē.

d Caplm. ar. ꝙ si aliq̄ rō allegaṫ ꝛ alia rō mouet iudicē q̄ ñ allegaṫ iudex ex offō suo ṗt eā supplere. ꝛ ṗm illā pcedere. s̃. ð elec. cū nobis. ff. ð pecul. q̄situ. §. pe. ꝛ. ff. depositi. l. i. §. si apō. ꝛ. ff. de pe. here. l. vlt. sed ar. ɔ̃. s̃. de iudi. examinata.

e Suppetāt. hoc semp ɔsiderandū ē. s̃. de insti. c. i. ꝛ c. aucte. C. ð sacrosan. ec. l. i ecclesijs. ꝛ. s̃. ð vi. ꝛ ho. cle. c. qm̄ vt ait. Et ita obtinet hic pars ista: nō ex illa causa quā allegauit p se. s. institutionē epi ꝛ archiepi. ꝭ quia papa iuenit eos institutos p epz ð ɔsensu capli. ꝛ si certus numerꝰ eēt cōstitutꝰ adhuc ñ valebat institutō archiepi vel epi: cū potestas ɔferēdi ṗbēdas illas translata fuisset ad papā cū iā p q̄ttuor ānos vacauissent supra. e. nulla.

f Cōsuetudinē. Nō ꝙ cū dñs papa scribit p aliquo eligēdo semp facienda ē interptatō ṗꝫ ɔsuetudinē ecclesie illiꝰ. s̃. de cōsue. cū olī. nec. n. minuēdi sunt reddituꝰ ɔsueti. infra ð censi. phibemus. ꝛ q̄libꝫ eū gradū ꝛ honorē retineat quē ex ɔsuetudie ṗstine ɔditōis meruit. C. de of. ṗfe. vr. l. vl. Et ita lꝫ ñ sit numerꝰ ɔstitutꝰ tñ tot sunt ibi ɔstituēdi quot ɔsueuerūt ibi esse. dū tñ sufficiant facultates. al's si nō sufficerēt deberet reduci numerꝰ ille ad eum numeꝝ ꝙ possēt ɔgrue sustētari. in auc. vt de ter. sit nu. cle. i vl. colūna. col. ij. §. inuestigantes. ber.

g COnstitutus cāonice hoc eni itelligebaṫ in illa ɔcessiōe. vt psone idonee ꝛ mō cāonico illā ɔferret s̃. ð ele. cāꝫ q̄. ꝛ ar. j. vt ec. bñfi. vt nr̄uꝫ. ff. ð ꝭ. sic. ff. ð ritu nup. q̄ꝗꝫ. ꝭ q̄d si ille ɔf ēat idigno nūq̄d iteꝝ possꝫ daṫ. certe ñ. s̃. ð ele. cū i cūctꝫ. j. idē credo si electꝰ ille nō vlṫ ɔsētiṫ. qꝛ ius ṙdit ad pstinū statū. s̃. ð ele. cū viton. ar. ꝭ nūq̄d eps ꝛ caplꝫ eā daṫ pñt ita ꝙ dolꝰ pcuratōis ñ obē dño. ff. ð dolo ꝛ clegāṫ. §. pe. s̃. ð rest. i inte. c. ij. ꝛ. s̃. vt lite ñ ɔte. c. i. vbi ð hoc vin. Sꝫ pōe ꝙ eps añ collatōeꝫ ipsiꝰ. h. ɔferat eā. nūq̄d valet collatio. si cl'a illa. si ɔ̃fecerit decernimꝰ irritū ꝛ inane ꝛc. adiecta fuissꝫ tē

nō posset ɔferre.ā.de pben.inter cetera.alʼs si eps cō ferrꝫ:crederet q collatō tenēt.ā.ō pbē.dilect⁹fili⁹.g.h.b

b Cōcessionis sic.ā.de p ben.relatū.nō enim reuocatur pfecta dōatio.xvij.q.ij.nō eni.ꝛ.C.ō vsuca.p dona to.l.vlt.ꝛ.C.de ɔdi.ob cāꝫ da.cū ancillā.nisi ob culpā dōatarij.xvj.q.vij inuentū.lvj.di.si tis puer suꝫ.ꝛ.j.de dōat.c.vl.C.de re uo.dōati.l.vlt. ꝛ i sti.ō dona.§.scien dū.Sed si añ istō mandatū illā ɔtu lissent eps ꝛ capi tulūꝫ siq̄ prebēda vacasset:valēt col latō.q: talis dōa tio vel concessio ñ tenuit vt hic pꝫ et si.supra eo.relatū. ꝛ.j.e.c.vlt.Jtē hic hēs q concessio q̄ nulla ē.efficitur valida p ɔsensum pape.sile.iij.q.vj. hoc quippe.Sed nūqd eps pt istō ius delegare alij: cū illud sibi cōpe tat.ar.q sic:supra ō elec.suffragāeis ō ɔsecra.di.i.mis sarū.ꝛ.c.nullus.ij marie cū istitu ere sit.iurisdictōis nō epalis officij: su pra de elec.nosti.ꝛ c.trāsmissam.Jtē deo in genere pōt eps ex cā ōlegare tā institutōem q̄3 administratōꝫ re rūꝫ suaꝝ.xvj.q.i. statuimus.ꝛ.ā.de insti.ex frequenti b⁹ ɔ nō in specie per hanc decre.et j.e.c.vl.q: illō pos set fieri in fraudē ɔstitutōis.ā.e.nul

testas deuoluitur ad proximum superiorē.ā.ō elec.ne pro de fectu.Et ita hodie valeret talis electio fcā p⁹ tres mēses. Cō stitutio illa.ā.e.nulla.loqtur ō miorib⁹ dignitatib⁹ꝛ bñficijs vñ nō extēdit ad epatus:vel arepatus ꝗ poterat cōferre eos aucte illi⁹cāonis.l.di.postq̄3.ꝛ.lxiij.di.obeuntibus.vñ ñ valu it h electio fcā aucte ipsi us ne pro defectu.locuꝫ hꝫ tm̄ i epatib⁹archiepa tibus ꝛ abbatijs.ber.

nis⁹tue conferri alicui nō pre sumas:ꝛ infra.Cū vo cōcessi ones tales:si ad cōsequētiam traherent:fieri possent i fraudem cāonice sanctōis: p quā ,phibēt ecclīastica bñficia cō cedi siue promitti āte q̄ vacēt volumus q huiusmodi occa sione mādati qō gr̄am cōtiet psonalē vel specialē fraudem adhibē volētib⁹ liceētia cōce datur.

Idem.

Dilect⁹filius magr̄ gu. cāonicus vester nobis suggessit.q epo vr̄o viā vni uerse carnis igresso archiepe sancte seuerine asserens:q p pter negligētiā vestrā ad ipꝫ erat eligēdi auctoritas deuo luta:in epꝫ,vestruꝫ elegit eum dem.Nos igitur attendētes: q canon lateranensi.cōcilij ab alexandro papa ɔ̄ negligētes editus ad archiepatū vel epa tū nō solet extēdi:sꝫ ad psōa tus alios ꝛ miora ecclīastica beneficia coartari electiōem h⁹i iusticia cassauim⁹ exigēte

Idem priori hostieñ. ꝛ sub priori sancti fridi.

Ex tēore litterarū vestra ruꝫ accepim⁹:q cū cāꝫ que inter.i.clericum ex vna p te ꝛ abbatem ꝛ conuentuꝫ de bello ex altera super prouisio ne vtebatur ipsi⁹:ꝛ infra.Di ctus cleric⁹post litē cōtestatā chartā quādā monachorum exhibuit cōtinētē:q primam ecclīaꝫ ad dōatōeꝫ suā spectā tē assignarēt eidē:ꝛ ifra.Nos igitur attēdentes: q ,pmissio predicta nō tenet:vtpote ɔ̄ sta tuta lat.conci.attētata: man damus q̄ten⁹memorato clīco sup hoc silētiū iponētes ab im petitiōe ipsi⁹dcōs abbatem ꝛ mōachos absoluatis.

Idem

Accedēs ad ap̄lē.r. clī cus sua nobis insinuati one mōstrauit q cū ,pmisitis vos prouisuros eidē in ecclīa stico beneficio cū possetis:sic per lr̄as iudicis delegati inde confectas liquido apparebat ꝛ infra.Nos autē consideran tes:q aliud ē platū ,pmittere bñficij collationē cuꝫ poterit: aliud cū vacabit cuꝫ i multis casib⁹ se facultas offerre pos sꝫ in qbus collatio nō esset in expectatione vacaturi bñficij differenda:mādam⁹: q̄tenus mēorato.r.cū poteritis eccle siasticuꝫ beneficiuꝫ assignetis

Idem.

Postulastis p se.ap. edo ceri:vt cum ad vos ꝛ ar chiepiscopum vestrum simul donatio prebendarum eccle sie vestre pertineat:vtrū pre bende vacātis donatio penes

l Ex tenore.quādaꝫ. sibi iputet:q char tam h⁹i ɔ̄ se exhibuit: q: potuit puidere:an ei pro desset vel obesset. simile ā.de fi.in stru.iputari.ō de prescrip.c.pe.ad fi.

m Statuta.ā.e.nulla ꝛ.c.relatū.Hic auditi fu erunt monachi isti turpi tudinē suā allegantes in odium illius recipiētis turpem,pmissionē.xxviij dist.diaconi.sic auditur qs vbi vertit piculū aie: ā.de re iudi.lator.ꝛ.c.cō sanguinei.imo generali ter in excipiēdo bñ pōt qs allegare turpitudinē suā.ff.de ɔdi.ob tur.cā. p totū ꝛ ēt i agēdo:cū eā allegat:ɔtra eū:q eā eri git.C.de iureiur.l.i.ꝛ.ij. ar.ɔ̄.ā.eo.cū super qōne sed ibi soluitur plus fu it ibi processum q: rece ptus fuit in canonicum. Hic sola ,pmissio inter uenit q: ibi non fuit pro batum q contra concili um ille receptus fuisset alioquin bene fuisset re pulsus.b.

n Accedens.casibus. Generalior est eni ista concessio: cum pote ro,q̄3 ista cum vacabit. nec etiam in ea cōtingit expectare mortē alteriu s sicut in alia.nam pñt ali qui priuari ecclesijs: su

la.Uerūtñ ius istituēdi i aliq̄ ecclīa dōare possꝫ.j.ō do na.pastoralis.ar.ɔ̄.j.ō iurepa.cū dilectus.vbi legatus referu.t sibi donatōem pme vacature.ioānes.

i In fraudem.Nō.hic ar.q siqd ,phibetur vna via nō ɔceditur alia via:q: fraus fit legi:sic.ā.de procur. tue fr̄nitati.vbi de hoc ꝛ optime hēs hoc.ff.de tuto.ꝛ cura.fi.rē.§.i.ꝛ.ff.de ɔdi.insti.q̄ sub ɔditōne.§.quis.ꝛ ff.de bo.lib.queritur.ꝛ.C.si mancipiū ita venerit ne p sti.l.vlt.ff.ad macedo.l.iij.§.is aūt in fi.ꝛ.ff.de spon.l. oratio.ꝛ.j.de priui.quāto.vbi de hoc.

k Dilect⁹.extēdi.Hodie vero si cathedralis ecclīa vel regularis p tres mēses vacauerit:eligēdi po

pra de pben.referente.Jtē q̄nq̄3 aliqui renunciant.Jtē q: pos sunt aliqui adiungi alijs tāq̄3 socij in eccl̄a.Jtē possūt fieri de vna pbenda due.ā.de pbē.vacāte.Jtē q: pñt augeri faculta tes ex testamēto alicui⁹ vel donatione:ꝛ sic nō semp timet.q aliquis desideret mortem alterius q̄ fuit cā huius prohibitō nis vt.ā.e.c.ij.Sepe eniꝫ pmittit aliquid in genere qō non p mittit in specie.xij.q.ij.nō estimem⁹.xxiij.q.iij.nō pōt.ꝛ.ff.de questi l.i.§.qōnē.ꝛ.ā.de off.ordina.si sacerdos.Eodē modo videtur q huiusmodi promissio valeat:pmitto tibi bñficiuꝫ ecclesiasticum cum sit generalis.

o Postulastis.nisi mutat casum qñ.s.non ptinet simul ad epm ꝛ caplm ius eligendi.si.ā.de off.dele.ɔsultatōib⁹.

a Canonic⁹.hic pȝ q̄ vbi eligēd⁹ ius cōiter ptinet ad epm ⁊ caplm h⁹i ius eligēdi ñ deuoluit de vno ad aliũ. De hoc ēt dictũ fuit. supra de off.or.irrefragabili. Sed qualit eps pōt stare in caplo quasi canonic⁹.q: q̄scito fuit ꝯsecratus in epm vacāt priora bñficia sua: supra de elec.cũ in cunctis.⁊ munic/ceps eē desijt senatoriaȝ dignitateȝ adept⁹. ff.ad mu.l.municeps .nec pōt dici: q̄ eligi possit postea i cāonicũ.q: bȝ ħ oporte ret ipm ꝯfirmare suaȝ p priā electōȝ.qđ eē nō dȝ supra de isti.cũ ad nr̄aȝ. Pōt dici.q̄ lȝ dignitatẽ pores pdat.ius tñ cāoni ci retinet.ñ quod pri⁹ hē bat ẜ qđ eps pri⁹ ꝯsue uit hr̄e p vicariũ eoipso q̄ q eligit i epm eligitur ad tale ius cāonici đ cō suetudine loci.⁊ ex cā in telligo hāc ꝯsuetudineȝ introductam fuisse ar.ē. e.cũ nostris. Sȝ obijcio fortius: si eps eligitur q̄ si canonic⁹ de nouo elec tus ergo in eligendo nō hȝ primā vocē.q: si elige ret seipsum qđ esse nō dȝ supra de insti.cum ad no stram. Dixit io'.qđ illud ius cāonici ad qđ elect⁹ ē eps.est puilegiatũ ⁊ ex cedat alia iura ⁊ hoc iđ q: illud ius annexum epali est dignitati.⁊ rōne ꝯnexitatis se pe sortitur aliqs puilegiũ.vt.xviij.q.iiij.siquis ꝯtumax. ff. de rei ven.q̄ religiosis.⁊ supra de iudi.quāto.qđ pri⁹ dictũ ē ve rius ē.q: sic eligit ad vtrũqȝ eoipso q̄ eligitur i epm eligitur i canonicũ.⁊ de speciali ꝯsuetudine hoc obtinet.

b Dolus. Si ergo caplm non eligat.infra tps statutũ pcu rante epo nō deuoluitur pp hoc eligēdi ptās ad epm. ⁊ dol⁹ el⁹ nō oberit caplo.q: illud tps restituendũ ē capitulo .ff.ex qui.cau .ma.aut ptor.§.vlt.⁊.l.ẜ ⁊ si.§.hoc quoqȝ.⁊ supra de i inte.resti.ex litteris.secus si dolo alterius hoc factum esset q: tunc ageret ꝯ illum q dolũ fecit.ff.de dolo.l.arbitrio.§. pe.si eēt soluendo. Sȝ in cāu isto dolosus nō ē soluēdo ⁊ iđ restitui tur capitulo pstinũ ius.ff.đ eo p quē factũ erit.l.vlt.⁊.ff.đ do lo ⁊ elegāter.§.pe.io. Cōtrariũ credo ⁊ iputent sibi: q: nō elege rũt.j.tps sic vbi eligē non possunt ⁊ tñ currit tps.ē.de elec.c. vlt. Et potestas eligendi non deuoluitur ad epm pp dolũ suũ sed ad superiorem ex littera dicit.

c Cum dilecta. pmissiones.huiusmodi promissiones irrite sũt.ē.eo.nulla.⁊.c.relatum.⁊.c.ex tenore.s.c.ꝯstitutus.

d Donatōes. talis donatio non tenuit facta de re non va cante.vñ ea nō obstāte potuit comitissa pñtare vacātibus ec clesijs illis.j.de iurepa.illud.⁊ preterea talis donatio fieret i fraudē cāonice sanctōis.ē.e.ꝯstitutus.vñ non teneret nisi cō firmaretur a papa vt ibi. Sȝ vī q̄ comitissa non poterat hoc allegare: q: turpitudinē suā i hoc proponebat: supra eo .cum sup qōne.⁊.j.de dona.int dilectos.⁊.C.de trāsac l.transactōe finit ⁊.⁊.C.de reuo.dona.cũ profitearis.⁊ q: in legem cōmisit frustra legis implorat auxiliũ.ꝯ vsuris q: frustra.ff.đ mio.l.auxilium. Sȝ dicas: q̄ in casu isto bene audiretur co mitissa.cum nullum ius sit adhuc acquisitũ donata rijs.vt supra.e.ex tenore. De hoc dictũ est supra eo .cũ super qōne.vel forte comitissa hoc non agebat.ẜ scm ipsius qđ erat ꝯ ius inotuit dño pape.vñ papa illđ đ creuit irritũ.⁊ mā dat vt decetero ta lia nō debeāt attē tare.cũ illud sit ꝯ rium iuri.b.

archiepm ipȝ remāeat: si eam ifra semestre tps neglexeritis ordiare. Ad qđ bre.r. q̄ si vos ⁊ idē archieps ifra tps pscri ptũ circa hoc negligētes exti teris sicut nec ab illo ad vos ita nec a vob ad illũ potestas deuoluit cōferēdi: sȝ bm statu ta lat.cōci.ad supiorē transit donatio: nisi[a] forte arceps non vt platus: sed vt canonic⁹ vo biscum ius habeat cōferendi ⁊,in hoc casu eũ dolose ipedie rit: dol⁹[b] ei suffragari ñ debȝ.

Non orius.iij.epo ⁊ pposito ⁊ capitulo cameracen.

Cum dilecta in xpo filia comitissa flandreñ: fece rit pmissiones[c] de non vacāti bus beneficijs ecclarum in q bus ius obtinet patronatus: ⁊ donationes[d] eorum in ma nibus posuerit alienis: man damus: q̄ten⁹ id irritũ decer nētes inhibeatis eidē: ne simi lia decetero attentare psũat.

Ne sede vacante aliquid ino uetur.

Innocentius tertius priori ⁊ conuentui glastoñ.

Quit ille qui scru tator[e] est cordium: q̄ lȝ.C.p.n.ecclaȝ vestram erexit ca thedralem ipsam batonieñ: ecclesie vniendo[f]: vt idē esset episcopus vtriusqȝ: q: tamen hec vnio asserebatur a vobis in graue preiudiciũ glaston. ecclesie redundare: cum per ipsā dissolueret r̄ligio[g]: ⁊ frau daret elemosyna: ⁊ hospitali tas[h] tolleret. Nos ad releuādũ

e n Quit.scru tator.xxxij dist.erube scant .⁊.xx iiij.q.iij.deus q.⁊ ij.q.v.consuluisti ⁊.xxxij.q.v.christi ana.

f Uniendo. Nō q̄ trib⁹modis fit vnio ecclesiarum Uno modo sic.vt vna subijciatur al teri ⁊ bm hoc erit sedes apud illam cui subijcit. Uel sic pñt vniri: vt ex duabus dignitati bus fiat vna.⁊ bȝ hoc illi qui sunt i vna eccña cāonici sunt in alia ⁊ tam isti q̄ȝ illi itererũt in electōe plati ⁊ i alijs negocijs. Sed i hac vnione distinguitur .q: aut vna ecclesia vnit alteri.aut ille due vniunt isil' q̄ duo diuersa sunt. Sȝ si vna vnitur alteri bm hoc illius na turā ⁊ ꝯsuetudinē ⁊ puilegia assumit cui vnit.j.đ sta. mo.recolentes.§.vlt. Si aũt simul vniunt: tunc ꝯsue tudines ⁊ puilegia que meliora sunt ⁊ humaniora in altera earum debent vniri vel retineri in vnita.ar.de pe.di.i.medicamentum.xxxij.q.i.nō est culpand⁹. Si cut imperator cũ vnit actionem bone fidei ⁊ stricti iu ris illud vnitum retinet ea que meliora fuerunt i alte ra actione.vt.C.de rei vx.ac.l.vna in prin.sit cũ lega gata ⁊ fideicōmissa vniunt id qđ humanius erat tā i vna q̄ȝ in alia retinuit illud vnitum.C.cōia de le. ij cir ca si. Tertō modo possunt vniri ita q̄ vtraqȝ remācat episcopalis.⁊ bm hec sũt duo epatus.lȝ idem sit eps vtriusqȝ ecclesie.vt.xvj.q.i.⁊ tpis qualitas.⁊ bm hoc. si ille ecclie diuersis suberāt metropolitanis propter illam vnionem neuter metropoli.perdit ius suũ infra de reli.do.q: monasterium.io.

g Religio.q: eps erat abbas.vñ ñ posset ꝯuenīēter seruari religio cũ essent diuerse pfessiōis.q: ñ debēt pmiscuis actib⁹ turbari officia.C.de test.ꝯsulta diua lia.⁊.lxxxix.vi.singula.item q: cōmunio materiam dis cordie creare solet.ff.de le ij.cũ pr.§.dulcissimi.⁊ natu ralr vitiũ est negligi.quod cōiter possidetur.C.qñ.et qbus quarta ps decu.debe.l.ij.li.x.ex huiusmodi cāis videbatur vnio damnosa ioannes.

h Hospitalitas.ad quā pcipue clici ⁊ mōachi tnr̄.ꝯ.

de pben.de monachis.⁊.xvj.q.i.qm̄ qcq̄d.epo eni reddit⁹ illos pcipiebat ꝺ qb⁹ elemoſyna fieri ꝯſueuit
a ☞ Cepim⁹.mādauit.inno.qbuſdā.vt mōaſteriū ip̄ſ ſb̄ poꝛis regimie facerēt gubernari:⁊ epo/cerṫ redditi b⁹ eēt ꝯtētus vnione manēte:⁊ ꝙ epo res mōaſterij ñ expēderet.nec epſ bona ecclie vacā tis ſibi ſbiecte ali̇e nare pōt.Ideo dic ad releuandū ec cleſie veſtre ſtatū cepimus itēdere ⁊c.⁊ hoc inno.ad petitionē batoñ. epi ſuo priuilegio ꝯfirmauit iō dicit ſ.ſic:qꝺ eo viuēte ꝯceſſimus ⁊c.hic ītelligas qꝺ dicit ī pncipio nouit ille qui ſcrutatoꝛ ē coꝛ dium ꝙ l;.⁊c.
b ☞ Batoñ.ꝺ iſto epo noīe ſauarico dixit qdā verſificatō.Hoſpes erat mūdo p mūdū ſp eūdo.ſic ſupꝛema dies fit ſibi pma g eſt.Itē dū deſcribe r nr̄ ōbita ſua.di xit quidā alius. Dñe ne pōe credi toꝛem in legione.
c ☞ Sede vacāte. vacāte eni ecclia clerici no poſſunt diſponere aliqd' ꝺ reb⁹ ecclie.xij.q.ij ſiq̄ ꝺ reb⁹.vbi ꝺ ꝭ nec epo bōa ecclie vacāt ſibi ſbiecte aliēare pt x.q.ij.ſiqs epo.⁊.lxxv.di. qm̄.Hu.tñ dicebat ꝙ ſi ſit magna neceſſitas.clici pñt aliq̄ alienare.⁊ iducebat ad ꝭ.lxxj.di.ſfnitatē.qꝺ poti⁹ ꝯdicit.⁊.xij.q.ij.pcarie.dū tñ adſit auctas metropolitani ꝭ nō ē ille caūs in quo:metropolitanus dēat ſe intromittere de clericis ſuffraganeoꝝ ſuoꝝ.Et eſt ar.ad hoc.ꝙ iudex pſtat auctoꝛitatē facto minoꝛis eo tēpoꝛe quo nō hꝫ curatoꝛē C.q admit.ad bo poſ.l.bonoꝝ. Itē in minoꝛib⁹ ecclijs pōt epo aliqua alienare pp neceſſitatem moꝛtuo ſacerdote.x.q.ij.ſiqs epo.Itē ſi cāonici faciant aliquē ꝯtractum moꝛtuo epo.dicit io.ꝙ tenet ꝯctus.l; debeat reſcindi ſi leſa eſt eccleſia.xij.q.ij ſiqua de rebus.Sicut ē in ꝯcu minoꝛis q nō hꝫ curatoꝛē.C.de in inte.reſti.minoꝝ.ſi curatoꝛē.Hoc ego nō credo.imo talis ꝯtractus nullus ē.⁊ ſine aliqua reſtitutiē reuocaṫ.q̄tenus ꝺ facto pceſſit.Idē eēt ſi habe ret platū.Et hoc ēt dico p dictum.c.ſiqua de reb⁹.q: datur optio epo.vtrū velit ſtare ꝯctui vel nō citra ali quā reſtitutōem.⁊ hoc in fauoꝛem eccleſie.Et ſic itelligit hugo illud.c.ſiq̄ de reb⁹.⁊ incipit tunc tenere talis ꝯctus .ſi epo ratum habeat.Et ꝙ ſit veꝝ hoc pꝫ.j.e.c.

eccleſie nr̄e ſtatū cepimus itē dere diligent: ⁊ ifra .Vos āt poſt obitum batonieñ.epi hu milit poſtulaſtis:vt q: tp̄s ad uenerat quo ſine ſcandalo ec cleſie veſtre ruina poſſet rele uari:cum ⁊ batonieñ⁹.ecclia ad ipſum parit poſtularet rex quoq; cū regni magnatibus ⁊ quidam epi cum multis abba tibuſ diſponerent illud' idē:vt vnione penit⁹ diſſoluta mona ſteriū veſtruꝫ reduceremus i ſtatuꝫ antiquū ſub abbatiſ re gimine gubernandum. Attē dentes igiṫ :q: epali ſede^c va cante non dꝫ aliqd innouari: cum non ſit q epale ius tueaṫ maxime ne plus cauiſſe perſo ne q̄^d eccleſie videremur : ſi quod eo viuente cōceſſimus poſt obitum eius ſubito mu| taremus^e petitionem veſtram nequimus exaudire auc̄te p̄re dicta indulgētes^f : vt cum ba toñ.eccleſia de p̄ſule fuerit oꝛdinata ius veſtruꝫ apud ſe. ap.pꝛoſequendi facultatem li berā habeatis.interiꝫ aūt ſub cura pꝛioꝛis idem monaſteri um gubernetur.

H ono.iij.epo calmeñ.⁊ ma giſtris.u.⁊.ſ.canoñ.ſueſſañ.

I Lla deuotionis ſynceri tas :⁊ ifra.Ecclāꝫ ſancti leucini de q̄ magiſtrum.r.'dona tōis nr̄e gr̄a pcedente pbēde nomie de mādato nr̄o capua nus archiep̄s inueſtiuit: ſibi duxim⁹ ꝯfirmandā^g : non ob ſtāte ꝯceſſione p capl̄m facta alij ſeu ꝯfirmatiōe nr̄a :ſiqua in foꝛma^h cōi appareret obten ta:cū nuſq̄ inueniaṫ 'cautum in iure:ꝙ capl̄m vacante ſede fungaṫ vice epi i collatōibus^k pbendarum nec in eodem ca ſu poteſt dici poteſtas confe rendi pꝛebendam ad capitu lum per ſuperioꝛis negligen tiaꝫ' deuoluta : cū ñ fuerit ſibi ſupioꝛ q eas poſſet de ſcō vel de iure ꝯferre. I deꝫ burgi.

C Onſtitutis coꝛam ⁊.i.n. pꝛocuratoꝛe eccleſie ſan cte marie ꝺ caſtro foꝛti ⁊ bur

vlt.vbi atteſtatōes recepte vacāte eccleſia nō ſiv alēt.j.e.c.pri. ar.⁊ hic ēt.q: ſede vacante nihil ē inouandum.Itē nec valet ſnia ꝯ eccl eñam lata.ſicut nec ꝯ minoꝛē q nō hꝫ tutoꝛem vel curatoꝛem.ff.de re iudi.acta.§.vlti.C.q da.tu.poſ. vniuerſis.
d ☞ Quā ecclie plus.n.vtilitas ecclie q̄ꝫ pſone fuit attēdēda ar.xij.q.v.q: io .Nec ali quis dꝫ inuenire v iā ad i pugnandū vel reuocan dum iudicia ſua ar.ff.ꝺ mil'.teſta.l.iij.
e ☞ Nequiuimus. Et iō potius dānum veſtrum q̄ noſtrā infamiam peli gimus. ſupꝛa de auct.et vſu pal.niſi ſpecialis.
f ☞ Indulgētes .īdulgē tia fuit ex hoc:q: vnio il la fcā aucte celeſtini et p dñm innocentiū ꝯfirma ta.vꝫ pꝫ i antiq̄ ꝯpi.⁊ bñ ficiū pncip's dꝫ eſſe per petuū.xxv.q.ij.c.i.⁊.ij.in auc̄.de ꝯſti.q̄ dig.l.i.a pa tria po.§.illud coll'.vj.
g ☞ Lla deuotiō es.cō firmād.am. ꝭ dñs papa ex certa ſciētia con firmauit huic eccliaꝫ iſtā vñ plenum ius ꝯſecutus fuit.nec erat licitū alicui de ipſo iudicare.ꝭ.de cō fir.c.i.⁊.ij.vbi de hoc.
h ☞ In foꝛma cōi.ſic.ꝭ. de ꝯceſ.pben.q: diuerſi tatem.Et ſic pꝫ.ꝙ talis ꝯfirmatio modicū opaṫ De hoc dictum ē ſatis ſupꝛa de ꝯfir.c.i.
i ☞ Inueniaṫ.Et ita itel ligiṫ eſſe pꝛohibitū qꝺ nō inueniṫ ꝯceſſum ſic.ꝭ.de tranſla.inſ coꝛpalia.⁊.lv.di.ſi euangelica.⁊.x q.v.ꝯſuluiſti.et.x xij q.i.ꝙ ſi doꝛmierit.Sed ꝯ q: qꝺ nō eſt pꝛohibitū intelligitur eſſe ꝯceſſum.Dic.ſup hoc.vt dcm̄ ē.ꝭ.de tranſla. inſ coꝛpalia.
k ☞ In collatōib⁹.ꝺ ꝭ dubitari ꝯſueuit vtꝝ epo bōa vacātis eccle ſibi ſbiecte aliēare poſſit vtꝝ vacāte ſede ꝺuoluaṫ ad ca plꝫ col atō pbēdaꝝ qꝺ ꝭ deſniaṫ.ar.ꝯ.ꝭ.ꝺ ma.⁊ obe.his q ⁊ c.cū oli.vbi vacāte ſede ius plati deuoluiṫ ad capl̄m ⁊ ibi ſcl uiṫ ꝭ ꝯrietas.Itē an ptās abſoluēdi deuoluaṫ ad capitulūꝫ ſede vacāte dubitari ꝯſueuit.ar.ꝙ ñ.q: hoc ſaṫ ſucceſſoꝛ.xj.q. iij.ſi epo añ hugo dicit:ꝙ ſi pp piculum anime.ar.ꝙ pōt.j.de here.ad abolendā.i.rñſo.q: captiulū ſede vacāte ꝯdemnat ꝺ hereſi.⁊ ita ſi pōt ꝯdemnare:multo foꝛtius abſoluere.xij.di. inferioꝛ.alienare aūt nō pōt.De hoc dixi.ꝭ.e.c.pri.
l ☞ Negligentiā pp negligentiā ſolā tranſferṫ poteſtas eligē di ad ſupioꝛē ſupꝛa ti.pri.nullꝰ.⁊.c.q:.vel cū indignū eligūt ꝭ.de elec.cū in cunctis.ꝭ vbi null⁹ eſt pꝛelatus nō ē negligentia.vt ꝭ vel ēt cum eligere non pōt.ꝭ.ti.pꝛioꝛi.q:.
m ☞ C Onſtitutis.vacante. Hic pꝫ manifeſte:ꝙ eccleſia que caret legitime defenſoꝛe ꝯueniri nō pōt.q: ea vacante nihil eſt innouandū:q: nō hꝫ defenſoꝛem.ꝭ.e.c.i.nec ēt aliēa tio fieri pōt:vt dictum eſt.ꝭ.e.c.i. Lau.dixit:ꝙ vacante ſede

economus ecclesie potest interim agere.ar.s.de iura.calú.in ptractãdis.s in fauorem ecclie spectat:quousqz hẽat plaũ s nõ ẽ verũ vt hic pz.Et ita vacãte sede nihil fieri dz.vñ possit ei pĩudicari.In alijs xo i qb⁹ nõ pĩudicat epo põt capl'z sup plere vicẽ epi.s.de maio.z obe.his q.z.c.cũ olim vbi de hoc.

z.j.d simo.nõ satis.z.ff.d reg.iu.qd ab initio.xxxij.q. vij.flagitia.z.xvj.q.iij.§.põt ver.q si pẽat⁹.Prima re spõsio ẽ vera qñqz i maleficijs:vt teneat ex malefico q ratũ hz:sicut q ab initio mandauit.s.de resti.spo.cũ ad sedẽ.in fi.ff.d vi z vi arma.i.§.quotiẽs dũ tñ ei⁹

a i Irrita.z.j.xij.q. ij.sine excepti.

b Rei.magne paruã enl rem sine hac solẽnitate alienare põt.xij.q.ij.frulas.z.j.de donat.certum.b.

c Subscriptiõe.al's ñ tenet.xij.q.ij nõ liceat.z c.alienationes.z.c.sine exceptione.

d Continebat.cõdicẽte.Et ita in venditione rer ecclesiasticar taciturnitas p cõsẽsu hẽt Ar.õ.s.c.pr.z.xij.q.ij.sine excep.z.x.q.ij.hius i fine.So.hic ad tps scta fuit ccessio alicui clico p bñficio.i cõtrijs i ppetuũ z iõ necessari⁹ ẽ ibi erps sus csensus z subscriptiõ p quã apparet d csensu.z ẽ sile.liiij.di.si seruus.

e Cõtradicẽte.j.c.pr.

f Post multũ.Ar.q si multũ tps elapsũ esset z cuent⁹ semp tacuissz.vi deret csensisse.ar.j.de p uile.si d terra qd nõ cre do.s soluz scm h narrat q semp pñt cõdicere tali cõctui imo non posset pre scribere q emit a solo p lato.cũ sciat epm nõ hre ius distrahendi.qz cõ le ges mercat.z iõ ñ pscri bit.C.d agri.z cẽsi.quem admodũ.li.xi.xvi.q.iij. si sacerdotes.

g Preiudicare.Sz videt q donatio tal'nõ te neat.qz plat⁹ nõ põt donare vel vẽdẽ nisi vt meliora pspiciat.xij.q.ij.sine excep.ar.xvj.q.iij.si sacerdotes.iam solutum est.hic non fuit donatio perpetua.sed temporalis.

girensi epo predecessore tuo dict⁹ pcurator petebat ab eodem epo restitutionem super libertate libere eligendi sibi platum. Nos igit depositiões testium qui vacante[m] burgi/ neñ. ecclesia z carente legitimo defensore fuerint recepti duximus reprobandas.

De his que fiunt a prelato sine consensu capituli.

Ex concilio apud valenti.

Irrita[a] erit episcoporũ donatio vel venditio vel commutatio rei[b] ecclesiastice absqz collaudatiõe z subscriptione[c] clericorum.

Alex.iij.norwiceñ.epo.

Continebat:z ifra. Cõ.t.t.r. q ccessio decime ab abbatissa facta pri⁹:si conuẽtu sciẽte z nõ cõdicente[d] scd̃ est robur firmum dz hre:ver si ignorante cuentu aut ctra dicente[e] decimã prius pdicto h.ccessit:z ñ post multum[f] tẽporis de assensu cuẽtus eãdẽ decimã dedit eisdẽ scd̃a cõcessio dz pĩudicare[g] priori.

Idem vuigorieñ.epo

Cum nos iã pdcz:z ifra. Ceter ẽ de rigore iuris ccessionem illam non tenere: quã reclamãte[h] caplo g pde-

tuũ cstat factã fuisse:nisi eam ratã[i] postmodũ habuisset.

Idem hierosl.patriarche.

Nouit tue discretõi spru dentia:qualit tu z fres tui vnuz corpus sitis ita q tu caput[k] z illi mẽbra esse pbãt: vñ non[l] decet te omissis membris alior csilio i ecclesie tue negocijs vti cũ id nõ sit dubium z honesti tue z sanctorum patrum istitutionib⁹ cõtre. In notuit sigdẽ auribus nris: q tu sine csilio fratrũ tuorũ abbates z abbatissas z alias ecclesiasticas psonas instituis z destituis: z infra. Ideoqz id aucte ap. phibemus: z infra. Nos.n. tales istitutiones z dstitutiões carere[m] decernim⁹ robore firmitatis. Idẽ eidẽ

Quanto: z infra. F. tue mãdam⁹ qtenus in concessionib⁹ z cfirmationib⁹[n] z alijs ecclesie tue negocijs fratres tuos requiras: z cum corum csilio vel sanioris partis eadẽ pagas z ptractes z que statuẽda sunt: statuas: z errata corrigas: z euellenda dissipes z euellas. Absentiũ[o] qqz fratrũ noia inscribi nõ sinas: qz talia munimẽta sunt irrita z falsa z tu crĩde qstionẽ falsi poteris merito formidare.

noie fuerit factuz ff.de pcã.l.si huius In negocijs autẽ sacris z ceteris cõ etibus:q d iure for tiunt effectũ eius ratihabitione põt res rata haberi ab eo q talia ab initio mandare potuit:si ei⁹ noie fcm est.ff. rẽ ra.ha.l.iij.§.fal sus.z.ix.q.iij.lugduñ.z.ff.de iudi. lz ver.z hic:z.j.d dona pastoralis in fi.In his aũt q per alios explicari nõ pñt sicut ẽ:vt qs p aliũ ferat sñiaz.vl' testimoniuz faciat: nõ hz locũ ratihabitio.C.de sen.ex piculo recitã.l.i.z ij.nisi sit illustris p sona vt ibi. Et in his q cõ naturã si vel fiũt:z que sine pcõ detieri vel fieri vel possideri nõ pñt.z que ipso iur nulla sũt ab initõ z sic loquũtur cõria.

k Nouit.caput Sed nungd eps audit sine lris capl'i:d rato volẽs agẽ p ecclesia sua. De h dic vt dcm ẽ s.de pcur.c.i.s.d rescrip.edoceri.

l Non decet.xij.di.nõ decet.xij.q.ij alienationes.z.xvj.q.vij.eps.i.s.d.pscrip.cũ.si liceat.z.ar.lxxxvj.di.sigd de quocũqz.z.j.c.c.pr.d.qb⁹ cstõnib⁹ hic fit mentio.

h Cum nos.reclamante.Et ita pz q in negocijs ecclesie necessari⁹ ẽ csensus vniuersitatis vel maioris ptis.s.c.pr.z.xij.q.ij.sine exceptiõe z in ordinatõe clericor.xxiiij.dis.eps sine.z in dignitatib⁹ cferẽdis.j.e.c.pr.cxiij.di legim⁹ z dem est in causar ventilatõe.xv.q.vij.eps nullius.felix.z.c.si autẽ.

i Ratã.Et ita alienatio q de iure nõ tz.ratihabitiõe cfirmatur.xvj.q.i.c.vlt.z.j.d iurepa.cura.z.xij.q.ij.siq de reb⁹.Ar. cõ insti.d auc.tu.§.tutor.z.ff.e.ti.obligari circa fi.Itẽ ar.q ea q ab i initio ñ valet.ex postfacto cualescũt.j.d c iu.ser.pposuit.j.de despõ.ipu.d illis.ij.xxxi.q.ij.c.i.z.ij.z.ff.de ritu.nup. si qs i sen.torio.z.i.q.i.cũ g circa fine.Ar.d xxiij.[illegible]

m Carere.Sed nungd ipso iure tales cstitutiones irrite sunt.videt q si ex hac lra.quod satis põt ccedi. quia facte contra iura.C.de legibus non dubium.

n Quãto.cfirmatiõib⁹.d.c.pri.cũ alijs cõcor.ibi positis.z.i.c.pr.Et ita patet.q eps negocia eccle sue cũ csilio canonicor suor tractat dz.xij.q.ij.sine exceptiõe.z.c.alienatiões.z.lxxxvj.di.sigd.z.xvj.q.i.eccla hz.

o Absentiu.Nõ q de crimine falsi tenet:q nomina absentium fratrũ facit iseri.C.ad.l.corne.d fal.q velut.z ipsa instra sit irrita.C.de testa.l.iubem⁹.z in auc.d [illegible] tñ cz testem [illegible]

charta, vel instrumēto ɔtinenſ cui ſigillū appōit. ff. de pig. ac. c. ſus. C. ō ꝛeſta. hac ɔ vltiſſima. Nec in hoc caſu fit ei piudiciū. qn poſſit poſtea ɔdicē: ſi ſua iterfue rit: vt in. l. caius. ſ; ſi ſciret poſtea reclamare ñ poſſet. ff ō pig. ꝛ hypo. fideiuſſoꝛ. §. i. ꝛ. i. q. vij. saluberrimū. ꝛ. ō de tranſac. ex lr̃is di contra alios fratres ſuos.

r Libertate. puta q: priuilegia hꝫ prelatus: ꝙ ſolus ſine cōſenſu fratrum inſtituat. Et ita eſt hic ar. expſſum ꝙ ius eligēdi de iure cōi ſimul pertinet ad epm ꝛ capitulū cū eps ſit caput capituli ſupꝛa eo. nouit. niſi conſuetudo ɔtrarium inducat vel priuilegiū: vt hic pꝫ. De hoc dixi: ſupꝛa ō elec. cum eccleſia vulterana. b.

xxvij. q. i. oēs femine. ꝛ. xx. q. i. vidua. Sic ꝛ crimē falſi incurrit: q ſigillum ſurripit furtiue nomine capli: ſupꝛa ō teſti. tā lr̃is. ꝛ qui lr̃as iudicū apuit ſupꝛa ō of. dlc. cū olim ꝛ ſupꝛa ō reſcrip. oliꝫ vñ taleſ deponēdi ſunt p iura predicta.

p Anoſcitur. Lr̃as. poteſt ergo qs p lr̃as pñtari. ar. lxiiij. di. c. i. ij. ꝛ. iij. quid ſi cōtradicatur litterif ſtabiſ eis donec ɔtrꝫ pbeſ: ſupꝛa de pꝛoba. poſt ceſſioneꝫ vbi de hoc ꝛ ſupꝛa de teſt. cū a nobis.

q Cōtradicūt. cum ab initio ne ſciuerunt: aſs nō vꝫ ꝙ poſtea ɔdicere pñt. ſ. e. c. ij.

r Debet. pſūpti ue. q: non ē veriſimile: ꝙ hoc faciāt ſine ɔſilio fratruꝫ ſuoꝛū: ſupꝛa eo. c. pꝛ. Hec pſūptō pbatōem recipit i ɔtrariū: vt ī dicit. ſecus eſſet ſi eſſet pſumptio iuris ꝛ ō iure. j. de ſpon. ad id qō. ꝛ. liiij. di. fraternitatem. ꝛ. j. de iudeis. c. vl.

Celeſtinus tertius.

Anoſcit: ꝛ ifra. Cū in pꝛuincia tua ſepe cōtigat ꝙ ad ecclās in qbus collegia ius pñtādi habere noſcunſ eorum abbates aut p ſe aut per lr̃as pſōas idōeas epis dioc. pñtant: ꝛ eis pñtatiſ ꝛ receptiſ aliqñ āte aliqñ poſt monachi ɔdicūt. Reſpondem⁹: ꝙ in pſentatōib⁹ platoꝛū itelligi dꝫ ꝙ fiat de collegioꝛū ſuoꝝ aſſenſu ſiue q̃ nō obtinēt firmitatē. vnde ſi ɔſtiterit cōuētus vel maioꝛis ꝛ ſanioꝛis ptis nō affuiſſe ɔſenſū: iſtitutiōes huiuſmōi cōuenit euacuari: niſi ex antiqua ꝛ appꝛobata cōſuetudie vel cōceſſa libertate aliqui eoꝛū pbauerint cōmiſſi ſibi collegij nō debere in ecclāꝝ ſeu beneficioꝝ collatiōibus requiri cōſenſum.

Inno. iij. archiepō ꝛ magiſtro ſcholarium bituriceñ.

Uꝫ aplica ſe. ꝛ infra. Sane ſicut accepimus: cum ex vna pte caplm ſācti ſtephani: ꝛ altera pte mōachi ō plantea ſuper decima q̃dā in vr̃m cōpꝛomiſiſſent arbitriū: dicti monachi pꝛoponebant donatōem ipſius decie ſibi a q̃dam millite ſcāꝫ: ꝛ bituriceñ. arepi dioc. eius accedēte cōſēſu cōfirmatā fuiſſe: ſeqꝫ auctē hie ronymi munitos exiſtē: q ſcribēs ad damaſū ait: ſi aliqñ fuerit a laiciſ male ōtēta: q̃ diui ni iuriſ eē noſcūſ: ꝛ i vſū trāſire t mōachoꝛū: epo loci pbēte cōſenſū cōſtabūt eis oia ppetua firmitate ſubnixa. Econtrario ps allegabat aduerſa: cōſēſum epi cleri cōſēſu mīus ſufficē auctē leōis pape dicētis nec qs eps ō reb⁹ eccleſie quicqꝫ donaſ vl cōmutaſ vel vēdere audeat: niſi foꝛte aliquid hoꝛum faciat: vt melioꝛa pꝛoſpiciat: cum totius cleri conſēſu atqꝫ tractatu id eligat: qō non ſit dubium ecclē pfuturum. Qꝛ vō nos cōſuleſ voluiſti: vtrū qñ decima tenetur a laico ſi conferatur ecclē ad cōfirmādam donatōeꝫ cōſēſuſ epi ſine cleri ɔſēſu ſufficiat talr rñ. ꝙ mon cd⁹ ē laic⁹ q decimā ōtiet: vt eā reſtituat ecclē ad quā ſpectat. qui ſi foꝛte iduci nequiuerit: ꝛ eā cum dioc. conſenſu alti ecclē aſſignauerit: pferti religioſo conuentui: cōſtabit ipſa donatio ppetua firmitate ſubnixa. Auctoꝛitates. n. pꝛemiſſe lꝫ diuerſe ſint: non tñ aduerſe: cū

y Cum aplica. hieronymi. xvj. q. i. qm quicquid. ꝛ ſupꝛa de conſti. cum omnes.

z Leonis. xij. q. ij. ſine exceptione.

a Uendere. niſi ſit parua ꝛ ſterilis poſſeſſio: vt xij. q. ij. terrulas.

b Totius vel maioꝛis partis ibi ſeruientis. x. q. ij. hoc ius.

c Cleri. i. capituli ſui: bona enim aliaruꝫ eccleſiarum vendere ñ dꝫ nec vēditōi auctē pſtare. xij. q. ij. abbati. ꝛ. xvij. q. iiij. i venditionibus.

d Eccleſie. ſ. epiſcopali

e Pꝛofuturū. q̃tū ad opinionem tamen ipſoꝝ ꝛ ſic tenebit alienatio q̃ꝫ uis contrarium eueniat ff. de admi. tu. tu. lo ꝛ. qui. §. ij. tamen ſi pꝛobaretur leſio: reſtitueretur. vt. ſ. ō in inte. reſti. c. i.

f Tenet. de facto: q: verā poſſeſſionē hēre non pōt cū laici decimā de iure poſſidere ñ poſſūt. ſ. ō pſcrip. cam q. ꝛ. xvj. q. vij. c. i. tñ tolerat eccl̃ia: ꝙ laici decimas q̃s antiquit⁹ habuerūt i feudū ōtineant: de qbus loquiſ hec decre. vt in fine dicitur.

g Monendus eſt. et etiam ɔpellendus: cū moꝛtaliter peccat. vj. q. i. illi qui. ꝛ. xij. q. i. c. vlt. vel hoc intellige de eo cuius ſcandalū timeſ. xxiij. q. iiij. non poteſt. Nam ſi hoc eſſet verum: poſſet epiſcopus per alios laicos multas eccleſias ſpoliare: ꝛ alias ditare: quod ſi faceret appellandum eſſet cum hoc ſibi non liceat. j. de re. ec. non alie. c. i. Hoc quod dicit Laur. intellige de decimis non in feudum conceſſis. ſed decre. loquitur de decimis in feudum conceſſis. vt dicit in fi. b.

f Sanioꝛis. Sꝫ nōne eoipſo maioꝛ ē ꝙ ē ſanioꝛ: xxij di. nicēna. ꝛ. j. de his q̃ fi. a ma. par. ca. c. i. ꝛ. xl. di. mul ti i ſi. Dicit ꝙ vbi aliq ps nō ē ſana: puta ꝙ indignū eligit. vel qꝛ in dānū ecclē aliqd facit. ibi dico maioꝛeꝫ ptē illā q̃ ſanioꝛ ē ꝛ pferenda ē. ſ. de poſtu. pla. gratū als niſi vtraqꝫ ps i electōib⁹ eſſet ſana nō ſtatim dice rē maioꝛē ſanioꝛē. imo qñqꝫ minoꝛē eē ponēdā. ſ. de elec. eccl̃a vr̃a vbi ps maioꝛ ñ obtiet. ſ. ō ap. ɔſtitut⁹. b.

t Euacuari cū nō ſint facte fm ius. ſ; ɔtemptis illis q re quiri debēt. ſ. de elec. ꝙ ſicut. ꝛ. c. q: pꝛopter. ꝛ. ſ. eo. nouit. ꝛ. c. quāto. vbi hoc videtur expſſum.

u Conſuetudine. dummodo ſit talis que iuri cōmuni non pꝛeiudicet. ſ. pꝛeſcripta ſupꝛa de conſue. cū dilectus. ꝛ. c. vl. q: tunc pꝛeſcripſit pꝛelatus ius inſtitue

h Pꝛeſertim. i. maxime quia ad hoc agitur: vt de manu laici reuocetur. b.

i Perpetua. Eti ta videtur valere donatō ſine conſenſu capituli: ſ; hoc ideo e ſt: q: per hoc vtilitati eccleſie ɔſulit: ꝛ illi q decimam detinebat: q: hoc ſoluꝫ bñ agitur: vt vita hominū coꝛrigatur. xxiij. q. v. pꝛodeſt ſeueritas. als ſemp requiri dꝫ cōſenſus capituli. vt ſupꝛa. e. per totum. b.

aliud sit aliẽare' qđ ab eccl'ia possidet :⁊ aliud qđ đtinetur a laico ad vsũ eccl'asticũ reuocare°. Jn alienatõe quoq3 iuxta leonis pape đcretũ cõsensus epi sine clericoꝝ cõsensu ñ sufficit. Jn reuocatõe autẽ iuxta scripturam hieronymi sufficit ꝯsensus epi cũ p vtrũq3 vtilitati eccl'e ꝯsulaẽ. Nam ⁊ i lat. cõci.ᵛ ẽ inhibitũ: ne qlibȝ religiosa ꝑsona eccl'ias ⁊ đcias đ mãib⁹ laicoꝝ sine ꝯsensu epoꝝuȝ recipiat: ꝑ qđ idirecte daẽ itelligiᶜ: ꝙ sufficit consensus epiᵈ: vt licitũ eccl'ie sit đcimas đ mãibus recipe laicorũ. Hoc autẽ đ illis decimis itelligim⁹: q̃ laicis i feuduȝ ᵉꝑpetuo sunt cõcesse.

Jdem meteñ. archidia.

Ua nupᶠ: ⁊ ifra. Adiecisti ẽt vtrũ epo vl' electo cũ solo ar̃di. ꝑt assẽsũ maioris eccl'e: cũ ab ipsa eligaẽ eps ⁊ ar̃di assumaẽ đ ipsa cenobijs vel eccl'ijs cõuẽtualib⁹ ad q̃s ius ptiet pñonat⁹ liceat cõferreᵍ ꝑpetuo vacãtes eccl'as baptismaleś: ⁊ ifra. Alteri⁹ ʰẽt q̃stionis solutio ex epl'a leonis pape colligiẽ euidenter :ī q̃ legiẽ neq3 eps đ rebus eccl'e gcq̃ donare. vel ꝑmutare vl' vẽdereᵏ audeat: nisi forte aliqđ horũ faciat. vt meliora prospiciat. ⁊ totius cleri tractatuˡ atq3 cõsensu id eligat. qđ nõ sit dubiũᵐ eccl'e ꝑfuturũ. Jrrita n. epoꝝ đnatõ vẽditõ ⁊ cõmutatio rei eccl'astice eritⁱ absq3 cõniuentia ⁊ subscriptõe clericoꝝ. Per hocⁿ. n. noueris solutã scđo loco ꝓpositã q̃õnez. cũ ꝯcessiões eccl'aꝝ ad ꝑpetuas° aliẽatões ñ sit dubiũ ꝑtinere.

Jdẽ episcopo elieñ.

Pastoralis officij diligentiã. ⁊ ifra. Preterea q̃siuisti cũ auc̃te dionysijᵖ fuerit pochie limitate. q̃ten⁹ singulaꝝ parochiaꝝ ꝓuẽtus i vsus eccl'e cederẽt necessarios ⁊ stipẽdia mistroꝝ. si epo liceat sine auc̃te sũmi põ. vl' saltez sine sui capituli volũtate viris religiosis cõferre obuẽtõesᵠ alicui⁹ parochialis ecclesie sustẽtatõeʳ vicarij reseruata: ⁊ cuȝ lat. cõcilijˢ statuta ꝓhibeant eccl'ijs nouã iponi vel augeri veterẽ pensionẽ postulas edoceri. an eps valeat religiosis cõsentiẽte patrono totã eccl'am. vel de nouo conferre aliquã portionez. Ad qđ breuiter .r. ꝙ salua cõstitutioneᵗ cãonica đ cõcedẽda pijs locj.

a Reuocare. iđ nõ intelligitur alienare q2 trãsfertur de laico ad eccl'aȝ. sic ñ dr̃ aliẽatio qñ trãsferẽ đ fr̃e ad sororẽ: sic dicit lex si testator ꝓhibuit rẽ aliẽar̃. dãdo sorori ñ vr̃ aliẽar̃. C. đ fideicõmis. volũtas. ff. đ le. ij. vnũ de familia. §. ij. ⁊ l. peto. § frẽȝ. ⁊ q trãsfert colũnas đ loco vno ad aliũ locũ eiusdẽ ciuitatis ñ vr̃ facta translatio C. đ edi. puã. siq's p⁹. ȝ reuera tal' reuocatio ẽ q̃dã alienatio. xij. q. ij. aplicos ⁊. j. c. p. Q2 si remãsisset apđ illũ laicũ đcima: illa spes esset: ꝙ possȝ redire ad porẽ eccl'iaȝ ad quaȝ spectat: si decederet sine herede: nisi heredes succedãt in decimis siũ sint collaterales: siue descendentes ⁊ ẽ sile: ꝙ de⁹ magis voluit sibi hostias imolari q̃ȝ demonib⁹. xxij q. i. considera.

b Cõcilio. j. đ pui. cum ⁊ plãtare. nec laici i alios laicos decias pñt trãsferre. j. de excel. ꝓhibemus.

c Jntelligi. a ꝯrio sẽsu ⁊ ẽ fortissimũ ar. ff. đ of. ei⁹ cui mã. ẽ iur̃. l. i. ⁊. xxv di. q̃lis. ⁊. xlv. di. disciplina. ṽ. descende peccauit ppl's tu⁹ q̃si dicat g ñ me⁹ ex quo peccauit: q2 ꝓpter pcm̃ recediẽ a deo. xxxij. q. i. cum renunciat. lau.

d Epi. Uide modũ argumẽtãdi: erg̃ dic đ epo ꝑm đ epo itelligẽdũ est. h̃ .xxv. di. q̃lis ⁊. xcv. di. ilud. ff. de ꝯdi. ⁊ demõ. ũ ita. ar. ꝯ: q2 aliud ẽ dicᵉ ẽ epm ⁊ aliđ solũ epm. j. đ testa. reqsisti. Et ita hẽ vn⁹ cas⁹ i quo sol⁹ eps pt aliẽare alios hẽs. xij. q. ij. terrulas. ⁊ trib⁹. c. seq̃ntibus ⁊. xij. q. ij. bone.

e Jn feudũ. De alijs verõ nõ esset, verũ qđ lȝ dr̃ q2 ecclesia põt illas vendicare cũ ille nullum ius habeat: ȝ hec ecclesia ad quã spectant. nec põt petere ꝑ ius feudi: qđ antiquitus ex cã fuit ꝓmissum: q2 eps ius vnius eccl'ie nõ pt alij dare: vt. j. de re. ec. non' alie. ca. io.

f Ua nup. Casus. archidiacon⁹ meteñ. q̃siuit a papa: vtrũ eps siue elect⁹ đ ꝯsensu archidiacõi tm̃ siue ꝯsensu capli ꝯferre possit vacãtẽ eccl'iaȝ baptismalẽ alicui mõasterio vl' alti eccl'e q̃ hȝ iuspñonat⁹ i illa eccl'a vacãte. ⁊ rñdeẽ ꝙ ñ pt auc̃te leõis pape q2 ꝯcessio vacãtiũ eccl'iaꝝ ptiet ad alienatõeȝ. h.

g Cõferre. vt mõachi hẽãnt fruct⁹ illaꝝ ⁊ retineãt eccl'ias ad vsus ꝓprios: ⁊ sic lederet eccl'ia: vñ nõ valet talis ꝯcessio

h Alteri⁹. i. isti⁹ pñt̃ q̃õis: ȝ iđ dic alteri⁹ q2 alia qõ ꝓcedit q̃ ponebaẽ i antiq̃ ꝯpilatõe in ti. de isti. ȝ i hac non ponitur.

i Leonis. xij. q. ij. sine exceptione. ⁊. ṽ. c. proximo.

k Uendere nisi forte sit res que seruando seruari ñ possit. C. de admi. tu. lex que in fi.

l Tractatu. ȝ q̃liẽ fiet tracta⁹ ꝯueniẽt oẽs: ⁊ qlȝ dicat qđ sibi vr̃. C. de bo. ciuita. alie. l. vl. li. xj. ⁊ ti. se. l. vl. ⁊ hoc de imobilibus: vel đ mobilib⁹ ꝓciosis: q2 si sint ꝓciosa necessaria ẽ solẽnitas. C. đ admi. tu. lex que. se. c⁹ đ his que ꝑuando ꝑuari ñ pñt vt l. ꝓdicta. ⁊. ff. đ pe. he. l. diuus. vi.

m Dubiuȝ. cõi opinione cãonicorũ vel ꝓbabili iudicio: lȝ forte sec⁹ cõtingat. ar. ff. de mino: verum. §. si locupleti. Et intellige nõ sit dubiuȝ quantuȝ ad se: q2 sufficit ab initio bñ gestum. ff. đ nego. gest. ȝ an vltro §. i. vel dic dubiũ s. communi opinione clericorum.

n Per hoc. i. ꝑ capitulum leonis. xv. q. i. possessiões

o Perpetua. ꝑpetue. n. intelligũtur ex eo quia fiũt ecclesijs ⁊ nõ per sonis. vt ṽ. c. primo. ⁊. ff. de annuis leg. annua. ⁊. xij q. ij. liberti. quia ecclesia non moritur. vt ibi dicitur. ⁊. ṽ. de insti. cũ venissent. si fiũt personę sine tẽporis prefinitõne durabunt in eorum vitam. x. q. ij. hec vl⁹ prestatio ⁊. xv. q. i possessiones.

p Pastoralis. dionysij. xiij. q. i. ecclesias. xc. di. c. i. et lxxx. di. c. episcopo.

q Obuentiones. i. fructus vel redditus retenta sibi ecclesia cum sustentatione vicarij.

r Sustentatione. sufficienti supra de ꝓben. de mõachis vbi de hoc. ⁊. ṽ. de sup. ne. prela. sicut.

s Concilij. j. de censi. prohibemus.

t Cõstitutõe. xij. q. ij. hõe rei. Ex hac l'ra vr̃ manifeste ꝙ eps posset dare q̃nquagesimã vel cẽtesimã ptẽ sine ꝯsensu capli. vt i ꝓdicto. c. bone rei. nõ obstãte iuramẽto de nõ alienãdis reb⁹ eccl'ie. j. de ec. edi. tua. ⁊. ṽ. de iureiur. itellectis. Nemo eni põt epm accusare đ eo ꝙ tẽplũ dei edificat. xij. q. ij. aurũ. Jtez q2 sufficit semel a iure fuisse ꝯcessuȝ. vnde non est vlteri⁹ necesse adir:

pactor.ff.ꝺ condi.insti.q̄ sub ꝯditione.§.vl.ar.ꝫ.j.de dona.pastorali.f.ꝛ.ꝺ.c.c.pri.xij q.ij.si eps.ꝛ.ꝺ.c.cū nos ꝟ.ꝛ.T.cū eo dicūt: q̄ ēt in hoc casu regrit̄ cōsens⁹ capituli: hꝫ eni pmittatur a iure alienare rā necessitatis vel vtilitatis: regri tn̄ oꝫ cōsensus capli.xij.q.ij.sine ex ceptione. Littera

tn̄ ista ꝯdicit.ꝛ io. idē dicit sup illo.c bōe rei. Aliꝺ qdem securū ē dicē ꝛ ex pone hāc lr̄am hꝫ q̄.t.exponit.t.sal ua cōstōne: q: non derogat̄ p p istā rn̄ suꝫ illi canōi bone rei. nec dicit ibi q̄ eps possꝫ aliā dōa tionē facere sine cō sensu canonicoꝝ: ꝫ hec lr̄a ꝯriuꝫ in nuit: ꝛ.j.de dona. ad aplīce.vbi ꝺ ꝟ

a Quinquagesi mā.imo q̄nq̄ ma iorē portioēꝫ si m̄l tū abūdat de. au ctoritate.tn̄ supioꝝ q̄nq̄ non tn̄ q̄nq̄ nihil si grauat ec clesia.j.de dona. apostolice.ioānes.

b Et si mēbra ꝓuīciale. de quo hēt̄.xviij. dl.p totū.ꝛ.j.ꝺ accu. si cut olim. De ꝯcilio mōachoꝝ habet̄.j de sta.regul'.l sin gulis.ꝛ.c.ea que.

c Contingere.ꝛ merito: q: q̄ð oēs tāgit ab oīb⁹ dꝫ cō pbari.lxiij.di.c.j. ꝛ.lxvj di.c.j.ꝛ.viij. q.j.lꝫ ergo.ꝛ.ꝺ.de tēp.or.si archieps. vbi de hoc.ꝛ.ff.de adop.nā ita.ꝛ.ff. ꝺ mīo.i cāe.§.cā.ꝛ l.ēt.§.vl.ꝛ.ff.ꝺ iu i re anu.au.diuus.

quinquagesimaᵃ portiōe neq̄ primū neq̄ secūdū potuit fa cere epus: nisi de licentia ro. pon. pter sui capituli volunta tem. Inno.iij.archiepō se non.ꝛ eius suffraganeis.

Et si mēbra corporis: ꝛ i fra. Prouicie senon.ca pitula cathedraliū ecclīarꝫ ad nos querimoniā transmi serūt: q̄ archieps senon.ꝛ ei⁹ suffraganei procuratores eoꝝ nup ad ꝓuincialeᵇ cōciliuꝫ cō uocatos ad tractatū eoꝝ ad mittē noluerūt: ꝛ ifra. Uisuꝫ fuit nobis ꝛ frīb⁹ nr̄is vt capi tula ipsa ad huiusmōi cōcilia debeāt inuitari: ꝛ eoꝝ nuncij ad tractatū admitti: maxie su per illis q̄ ipsa capitula cōtin gereᶜ dignoscuntur.

De his que fiūt a maiori par te capituli.

Ex ꝯcilio lateranen.

Um in cunctis ec clesijs q̄ð plib⁹ᵈ ꝛ sanioribus frīb⁹ vi suꝫ fuerit icūctant debeat obſuari graue nimis ē ꝛ reprehensione dignissimū q̄ p q̄sdā ecclīas pauci q̄nq̄ nō tam de rōne q̄ de propria voluntate ad ordinationē ec clesiasticā ꝓcedere non pmit tūtᵉ. Quocirca presenti decre to statuimus: vt nisi a paucis

ti nec pliter: vt h.ꝛ.xxxj.di.nicēa.ꝫ.ꝺ elec.ecclīa vr̄a.ff.ꝺ ser ui.ru.pdi.p fūduꝫ.xij.di si liceat.ꝛ.ff.ꝺ pac.maioreꝫ.ar.ꝫ.xiij. di.plebs.isti.ꝺ satisda.tu.§.sed si ex testō.So.illō reglare est: vt semp stet maiori pti sed maior ps ē illa q̄ maiori rōe ꝛ pie tate nititur.ix.di. sana quippe.xl.di.multi.in fi.ꝛ.iiij.q.iij.§.

ribus ꝛ iferiorib⁹ aliq̄ð rōna biliterᶠ obiectū fuerit ꝛ ośūˢ ap.re.ꝓualeat semp ꝛ suū cō sequatur effectuꝫ quod a ma iori ꝛ saniori pte capituli fue rit cōstitutūʰ. Nec cōstōnem nr̄am ipediat: si forte aliquis ad cōseruandā eccle sue con suetudinē se iuramento dicat astrictū: nec eni iuramētaⁱ sed poti⁹ piuria sunt dicenda: q̄ ꝯ vtilitatē ecclie ꝛ sanctoꝝ pꝛm veniūt instituta. Siqs autē hu iusmōi ꝯsuetudies q̄ nō rōe iu teant: nec sacris ꝯgruūt istitu tis: iurare ꝓsumpserit donec dignā egerit pniam: a pceptō ne sit dñici corporis alienus.

Celestinus.iij.clarem.epo

Uesiuit: ꝛ ifra. Sup eo q̄ ecclīam tuāᵏ qdā ex canonicis ēt i minimis: q: pē sio ecclie debita ñ rddit̄ l' cū c⁹ aliqs aut pochian⁹ dliqt̄ si ne tuo ꝛ alioꝝ canōicoꝝ assēsu' ifdcō supponūt: ꝛ ifra. F.t. t.ꝛ q̄ ifdcūꝫ i aliq̄ eccla p ali quē l p aliqs de canōicis tuis sin tuo ꝛ alioꝝ fratꝝ assēsu po sitū obſuare nō dēs: nec ēt su stinē: vt ab alijs obseruet̄: ꝛ.j Sꝫ siqs i his dliqritᵐ ecclasti ce coertōi sbiaceat cū pctā su os auctores tenē debeāt: nec pēa sit vlteri⁹ ꝓtrahēda q̄ ꝺ lictū fuerit i excedēte reptuꝫ:

itē iniurādi. ꝓsumit̄ pro pluralitate.lxj.di. nullus. in fi.nisi cōtrariū ꝓbetur vt hic pꝫ.ꝛ.xxiij.di.illud. ꝛ.ꝺ.de elec.dudum.

g Cōstēū. ꝫ nō sufficit obijcere.nisi pbet̄ ꝛ h p. babit̄ coraꝫ supiore.ꝫ.de elec venerabilem.

h Cōstitutū. Et ita capi tulū pōt cōstōnē facē: dū tn̄ itersint oēs quos ꝯstō tāgit. De h.ꝫ.ꝺ ꝯsti. cum oēs.al's pūtes i ꝓiudiciū abūtiū nihil ꝯstituere pos sūt: vt ibi circa alia nego. cia ad min⁹ due partes de bēt eē pūtes.ff.q̄ð cui⁹q̄ vniuērsi.l.nl'li.ꝛ.l.plāe.ꝛ.ff ꝺ ꝺcre.ab or.fac.l.iij.

i Juramenta. sic supra ꝺ iureiu.sic nr̄is. Et ita si iuramēta sint fcā i genere: restrīgēda sūt circa bōas ꝛ licitas cōsuetudies: ar. ꝫ.ꝺ iureiurā. q̄to.ꝛ. c. ad nr̄am.iij.si spālit̄ iurauit: statiꝫ sūt periuri.ber.

k Uesiuit. ecclesiam tuam.i.tue iurisdi tioni subiectam.simile su pra ꝺ auc.ꝛ v sup al.c.j. Et intelligit̄ h vbi canonic⁹ non habet ius episcopale in ipsa ecclesia: al's si ha. beret: ꝛ ei denegaretur ꝺ bita pēsio: vl' aliq̄ offensa digna excōmunicatione committeretur: bene sup poneret ecclesiam interdi cto: non nego tamē bone stius personas interdicē. non enim ecclesie delin. quunt: sed persone.in au. ctentica.de man. prin.§. oportet.coll.iij.ꝛ. argu. j.

ꝛ.ff.ꝺ aqua plu.ar.l cōcedēdo.ꝛ i auc.vt spōsa lar.§. ad hic quoq̄.coll'.viij. Laici ꝟo h⁹i cōcilijs itēresse ñ debē: nisi spāliter iuitent̄.lxiij.di badrian⁹.i fi.vel ēt nisi spālit̄ tractaret̄ eā fide[illegible].xcvj.di.vernā.vl' nisi tra ctaret̄ ꝺ mrimonio: q: cū tales cause eos tangant pos funi interesse.xxxv.q.v.ad sedem

d Um cunctis.plurib⁹.lxv.di.c.j.ij.ꝛ.iij.ꝫ.ꝺ elec.licet.xxiij.di.in nomine dmini xx.di.ꝺ quibus.ꝛ.ff.de re iudi.duo ex tribus.

e Permittūt.appellādo ꝛ ipediēdo ꝺ fcō

f Rationabiliter.ar.q̄ nō semper statur maiori par

de pe.licet.xvj.q.vj.illud hoc dixit lau.sed ecclesia propter de lictum alicuius interdicti non debet ꝫ ille qui deliquit pu niatur: quia illi qui non peccauerunt non debēt puniri: nisi ille qui deliquit sit dominus loci: quia tunc propter delictum eius terra supponitur interdi. to .j. de spon.non est vobis.b.

l Assensu.q: tal's sententia non tenet cum lata sit ab eo qui non habet iurisditionem.ij.q.j.in primis.C. si a non compe. iu.l.j.ꝛ.supra de consue.ad nostram.r.

m Deliquerit.xvj.q.vj cognouim⁹.ꝛ.c. illō.q: pctā suos p prios tenē debēt auctores: vt hic dicit.C.de pe. sancim⁹.C. ne vxor p ma ob.maritorū xj.q.iij.illud: ꝛ.j.ꝺ sen ex.roma na §.

n.Sed ꝯ videtur qꝛ perit iustus pro impio: de cõ.di.j.i sãctã. xv.q.vi.cũ multe.So.qd hic dĩ: locũ hꝫ i pena spũali: qđ dĩ i ꝯrijs hꝫ locũ i pena tpali: q̃ qñqꝫ iponit alteri ꝑ pctõ alterius. vt.j.q.iij.§.itẽ ꝑ pctõ: vel h regulare ẽ illa casualia ff.t.

a Ex ore.anulo.s.ũ.ꝺ re iudi. cũ oli ꝑ hociũ nõ fuit institutꝰ cum i possessionem missus nõ fuerit: vt seqꝛ. vñ versus.non renuo primum nisi firmꝰ hẽre scõꝫ.

b Eoꝝ.s.executorum.

c Augusten.cui. h. dicitis.b.reuerẽtiã exhibuit tãqꝫ ꝑposito: vt seqꝛ.j. tãdẽ ideꝫ.h.mortuꝰ ẽ: co mortuo caplm statĩ eligit iustũ i ꝑpositũ dicto.b.pꝰ appellãte: qꝛ ipꝫ nõ eligerẽt cũ ad ipꝫ spectaret prepositura. De hac appellatõe fit mẽtõ iferiꝰ: hec oĩa habent i integra.

d Inuestitus.i. missus in pos.

e Mãdatũ.Sic pꝫ: qꝛ ꝑ talẽ inuestiturã quã fecit cũ ãnulo non efficitur ꝗs possessor.j.de dona. ꝑ tuas: ar.ꝫ.ꝺ re iudi.cuꝫ aliqbꝰ. qꝛ lin adipiscenda possessiõe actus corporal acqrit.ff.de acq.pos.possideri.§.j.in admittẽda ar.ꝯ.ꝫ.de cõsue.ex litter.j. ⁊.xvj.q.vij.ꝯ scõꝝ.⁊.q.j. moderamine.⁊.C.de sa.san.ec.vt iter diuinuꝫ.ff. de ꝯhẽ.ep.⁊ vẽ.clauibus ⁊.ff.de bo.auc.iu.pos.qꝫuis.⁊.ꝫ.ꝺ do.⁊ ꝯtu. contingit.ff.de dã.infec. si finita.§.vl.Itẽ pꝫ h qꝛ si papa mãdat alicui dari ꝑbẽdã: ⁊ capitulum aliũ eligit tenet electio. De hoc dictum est supra de preben.dilectus filius.io.

f Rõe.qꝛ erat in minoribꝰ ordinibꝰ ꝯstitutꝰ vt pꝫ i itegra: ⁊ qꝛ reuerẽtiã faciẽdo illi.h.iuri suo rnũciauit: vt hic seqtur.

g Renũciasse.nõ.hic ar.de tacito ꝯsensu: ⁊ lꝫ vbis nõ renũciet aut nõ ꝯsentiat ipo fcõ tñ ꝯsentit.xxxij.q.ij.honorãt.⁊.ꝫ.ꝺ trãsac.ex lrĩs ⁊.lxiij.di.sit rector.ff.mãdati.si pcedẽte.§.luciꝰ. ff.ad munici.l.ij.⁊.ꝫ.de of.dele gratũ.⁊.c. cũ olim.in fi. a ꝯrio sensu.ff.de iof.testa.si pponas.§ j.⁊.l.nihil.⁊.l.vlt.⁊. ff.de publi.si ego.§.j.⁊.ff.de vio.si filius.⁊.C.de iure domi. impe.l ij.ar.contra.ff.de decur.herẽnus.§.vl.⁊.ꝫ.de ꝑbẽ.dilecto.io. Preterea lꝫ renũciatio sit tacita valet ẽt citra auctoritatẽ superioris: lꝫ expressa n valeat sine auctẽ superioris.ꝫ.de renũci. admonet sicut plus valet tacita ꝓhibitio qꝫ expressa: cũ scilicꝫ liuẽ ꝯtester.ff.de solu.siquis stipulatꝰ.x.i melle.ff.e.t.vero procuratori.§.vl.Lu.Sꝫ quid si alius ageret ꝯ illu ꝑpositum: ⁊ cassaretur illiꝰ electio: nũqd iste q exhibuit reuerẽtiã ꝑt agẽ pro ꝑpositura. non qꝛ filius exheredatus si approbauit testim patris nõ põt postea ipugnare.C.de ioffi.testa.parentibꝰ.⁊ si aliꝰ ipgnaret testm: ipse tñ non põt petere vltra qꝫ sibi est relictũ.ff.ꝺ lega.ꝑstã.ꝯ.§.his q vin.Itẽ ar.qꝛ actio semel extincta n reuiuiscit.ff.ꝺ solu.q reo.§.areã.⁊ ꝺ cõse.di.iiij. queris.Item ar.qꝛ licꝫ res deueniat ad eum casum: a quo potuit habere principium non valet.

Anno.iij.augusten. ꝑposito.

Ex ore sedentis: ⁊ infra. Accedentibꝰ ad p̃.n.t. ac.b.augustẽ.canonico ꝓ q̃stione que iter vos super ppositura augusten.ecclie vtebat: ex parte ipsiꝰ.b.fuit ꝓpositũ qꝛ pater eiusdem a.C.p̃.n. de cano ⁊ capitlo augusten.lrãs obtinuit destimari: vt ifra spaciũ mensis vniꝰ eũdẽ eligerẽt ⁊ assumerẽt in ꝑposituꝫ augustẽ.in signũ iuestiture ãnuloᵃ aureo destinato. Et qbusdam mandati aplici executoribus ꝯstitutis capitulũ memoratũ cũ audisset qꝛ.e.quõdã eorũᵇ ꝑpositus in epm brixien.electus ⁊ ꝯfirmatus fuisset: lꝫ dictas lrãs recepissent in contẽptũ tñ eoꝝ: assignato priꝰ termino ifra quẽ ipsi deberẽt super mãdato aplico respondẽ h.tunc augustẽ.ᶜdecanum in prepositũ elegerunt: ⁊ infra. Quiavero legitime ꝯstitit: qꝛ ꝑdictus.b. de ꝑpositura non fuit aliq̃tenus inuestitusᵈ: ⁊ si mãdatũ fuit vt de ea iuestiret ꝺ q̃ ẽt si iuestitꝰ fuissꝫ iuestitura eiꝰ ꝑ p̃.n.certa fuit rõeᶠ cassata q̃ nec ẽt si cassata fuissꝫ: ꝑ h qꝛ dicto.h.reuerẽtiam exhibuit q̃ debet ꝑposito iuri suo renũciasseᵍ vĩ. Nos attẽdẽtes sibi de iure nõ potuisse ꝯpetẽ vt ꝑ appellationẽʰ ob id interpositã cõeꝫ ordiatiõeꝫ ecclie i pediret: itelligẽtes ẽt te a maiori pte tã dignitate q̃ nũero eoꝝ quos eligẽdi ius ꝯstabat hẽre: electũ fuisse cãoice i prepositũ: electõeꝫ tuã auc.ap.cũfirmamꝰ.ꝑfcõ.b.suꝑ ꝑpositura silẽtiũ imponẽtes. Idem.

Ex parte tua nobis fuit frater archiepe intimatum qꝛ ad restaurandaꝫ fabricam rothomagen.ecclie tractatuꝫ cõiter habuistis: te postulãte vt qlibꝫ canonicorum tecũ pariter aliquam suoruꝫ reddituũ portionẽ operi tam pio ⁊ necessario deputaret:

b Per appellationeꝫ.s.ꝫ.de elec.cũ iter.x.qꝛ eiꝰ nõ intereat appellare post reuerentiã ꝑstitam.ij.q.vj.n solent.Appellatõ.n. n ipedit ne id fiat qđ ꝑperuo edicto ꝺcernit.ff.ꝺ ap.re. vl n.l.vl.Lur.

i Ex pte.fabricã.lꝫ ille solꝰ teneatur ad restõnẽ fabrice: q ꝑtem ꝺputatã fabrice recepit: vt.x.qõe.iij. vnio.⁊.q.j.decernimus.tñ ille ꝯferre tenetur.xvj.q.j. monachus.⁊.j.de eccle.edi.c.i.

k Plurimoruꝫ. hic ergo valꝫ snĩa plurimoꝝ: qꝛ euidens est illos rõe iuuari.ꝫ.e.c.j.sic. lxv.di.c.j.⁊.ij.⁊ supra de temp.ordi. nec episcopi.b.

m Eo nostruꝫ. Ut plane itelligas hanc ꝺcre.sic põe casuꝫ: alit nõ bñ itelliges. Intellexit dñs papa: qꝛ cãcellaria mediolanen. ecclesie vacauerat vltra ãnuꝫ: ⁊ sic potestas cõferẽdi illã ꝺuoluta fuerat ad papã. vnde mãdauit papa mediolanen.arepo: vt ipsã cõferret cuidã.h.sbdiacono dñi pape ⁊ si pꝰ receptionẽ lrãꝝ aliqd faceret i ꝯriũ: illud cassauit.arepus receptis lrĩs rñdit: qꝛ illi cãcellariã nõ cotulerat: qꝛ ꝓpter ꝯuamina ꝺbitoꝝ retiuerat fructꝰ ipsiꝰ: ꝺ q̃ rñsione factũ fuit publicũ instrumentuꝫ. Uisis litteris die sequenti respondit contrarium: qꝛ mandatũ dñi pape adimplere nõ poterat: qꝛ reseruatis sibi ꝓuẽtibꝰ iaꝫ decẽ mẽsibus elapsis cõtulerat eã cuidã.h.nomine: ⁊ de hac rñsione factũ fuit aliud instrumentũ. Ista relata fuerũt dño pape: ⁊ instrumẽta ostensa. Papa vero itelligẽs varietateꝫ huius rñsionis: statim mãdauit archiepiscopo: vt ad presentiam suam mitteret ꝓcuratorem idoneũ ⁊ oñderet: qꝛ ipe cãcellariã ꝯtulissꝫ ꝑsõe idonee ⁊ mõ cãonico ⁊ tpe cõpetẽti: ⁊ ideꝫ.h.veiret si vellet ꝺsẽdere ius suuꝫ. Accessit ꝓcurator arepi: ⁊ ille h.⁊ ꝑduxerũt duos testes i ꝑñtia pape q iurati.dixerũt qꝛ parũ pꝰ mortẽ cãcellarij arieps cõtulit cãcellariã deo h.reseruatis sibi ꝓuẽtibꝰ.⁊ illũ iuestiuit ꝑ librũ: ꝑcipiẽdo qꝛ illud eẽt secretũ: ⁊ vnus testis adiecit: qꝛ pꝰ mãdatum domini pape eo vidente tradidit ei sigillum

Statuimus: vt si q ve strum tuis frater archiepe et maioris & sanioris ptis capitu li statutis sup hoc duxerit resi stendu3: obtineat sententiam plurimorum[k].

Ut ecclesiastica bñficia sine di minutione cõferantur.

Inno. iij. mediol. archiepo.

Ex nostrum[m] pde at de vultu dñi iudi ciu[n]: & infra. Prete rea ppõebas: q cu nullus debeat sine accusatio ne dãnari: nec aliquid circa negocium illud fit actum in forma iudicij: depositiones te stium non poterant tibi pre iudicium generare. Quia ve ro allegatio personam nostrã tangere videbatur. dignum duximus causam cõmisse[p] in qsitõis & ordinẽ plenius expli cari neq quomõlibet suspicet q nos i hoc negocio perperã pcessérimus: psertim cu rõ as signanda debeat esse posterius pfutura. Cum enim iuris sit explorati q actore nõ pbãte[q] is q conuenitur et si nihil pre stiterit: debeat absolui: videri poterit q nos tibi q conuenie baris a nobis: maliciose vel in discrete onus pbatõis super tribus premissis articulis im posuimus: videlicet vt ostẽde res q predictam cancellariã persone idonee modo canoni co & tempore competenti dõa ses. Porro[r] cu3 donatio fu isset occulta[s]: & ideo suspitõe non careat: & elapso iam ãno nullus cancellarius omnino appareat nõ immerito crede bamus q secundu lateranẽ[t]. conci. statuta ad nos esset ipsi us cancellarie donatio deuo luta: & ideo potuissemus ipã sine culpa conferre: quoniam & si locu3 dei teneamus in ter ris: non tamen de occultis po tuimus diuinare[u]. Quia ergo ? illud qd pma facie iuste pre sumebatur, p nobis: psertim cu responderis prima vice q cã cellariam alicui non contule ras facultatem tibi, p re pban di pcessim[9] non fuit grauamẽ

alter dixit se audiuisse: & pcurator hoc idẽ fuit ?fessus quod audiens papa mandauit qbusdam q si post se cũdu mãdatu p qd totu negociu reuocabat ad curiã ei tradidit sigillum. talẽ traditionẽ decerneret nullã esse & ibiberet illi. h. ne sigillo vlterius vteretur: qd totu fa ctu ẽ & pbibit[9] fuit vti sigillo. p h itelli ge illã decre. s. de sp. vt nostru que ẽ ps isti[9] & illã dbes hic legẽ in pn. qa pcedit istã: vel p3 i antiq. cpilatone. Propter h archie piscopus, misit nu cios ad dñm papã post multas allega tões & excusatões ipius arepi. Altio pponebat dict[9] ar chieps q cu null[9] debeat sine excu tore dãnari nec ali qd fit actu i pdco negocio i forma iu dicij: testes ? eum recepti nõ poterãt sibi piudicare: qa hec allegatio vide bat tangere psonã dñi pape. apl[9] vlt exprimere i hac de cre. cãm qre mãda uit ingri de pdicti nequis crederet q i facto isto pperas pcessisset: & psequ risposteavt seqt i sra. Hoc itellecto: qd pmi sum ẽ satis p3 itellectus capli: & sine hac supple tione ñ bñ itelligeres: & hec oia & alia ptinet i integra.

n Iudiciu. q. n. iudicat eqtatẽ p occulis sp 03 hie. ff. ? eo qd certo lo. q si ephesi. §. i sũma. & iij. q. iiij. c. i.

o Sine accusatore. Hoc gnãle ẽ: vt. ij. q. i. de maifesta. & rxij. q. iiij. q sqs ptãtẽ. Excipiũt qdã caus. Primo si suspecta scriptura i iudicio pferaf. C. ? pba. iubem[9]. Si pcar testis fuerit & vacillauerit i iure. C. ? testi. nullũ & j. ? pe. sup his. Si tutor suspect[9] ẽ. ff. ? suspe. tu. l. iij. §. p terea videndu. Si marit[9] accusauerit vxorẽ de adulte rio: & ipa replicat ? lenocinio. ff. ? adul. l. i. §. si publi co. si iudex repiat accusatorẽ calũniari. ff. ad. turpil. l. i. §. i. & ij. q. iij. §. notãdu: & j. ? calu. c. i. & ij. Si i modu i qsitiõis cognouerit de crimie. j. ? accu. qualif & qñ & c. iqsitõis si ifamat[9] ?ficit i purgatõe. j. ? simo. ? h cu3 fuis pcor. si crimẽ ẽ notoriu. ij. q. i. ? maifesta. & j. ? accu. euidẽtia. si corrũpit testes aduersarij. iij. q. vij. § tria. v. si

p Cõmisse. qu. ppt mãdauit fieri iqsitio (qs aũt io. nẽ ?tra archiepu: an tradidit illi. h. sigillu p[9] secũdu3 mandatu3: vt dixi i cãu: & qñ pbaret illa tria q sequũt.

q Probante. h. vi. q. vi. actor. Hec regula fallit. Nã

rõne psumptionis aliquando transfertur pbatio ad reu3: vt hic & s. de pcu. ex insinuatione. & ? de iureiuran. c. vlti. ff. de dona. inter vi. & vxo. quintus mutius. Item fallit cum actor fũ dauit intentionem suam iure cõmuni. c. di. cõtra morem. & x vi. q. vij. omnes basilice. & C. de proba. siue poss. detis. Ite3 cu reus sponte assumit on[9] pbandi. ff. de pba. circa qdem in communibus iudicijs vtriusq proba tio auditur. s. de proba. ex litteris. Item cu vter q3 dic se possidẽ. s. ? pb. l3. & ff. de iud. i trib[9]. It in crimine falsi vtriu q3 testes audiuntur. C. de falsis vbi. Item in cri mine lese maiestatis in sacramentis desertis in pditione patrie & in cri mie peculiatus vtriusq3 testes audiuntur. C. de aboli. fallaciter in fi. Pe culiatus dicitur furtum de re publica. rrij. q. iij. quid ergo. ff. ad. l. iul. pecul. l. i. 10. Item pri uilegium actoris trans fert onus probandi in re um: puta si pupillus vel mulier repetat solutum tanq3 indebitum: reus tenetur probare debitu3 ff. de proba. cum de ide bito. §. sinaute3. Item delictum ipsius rei trãs fert onus probandi in ipsum: quia probata so lutione si eam negauit: tenebitur probare se de bitum recepisse: vt in. l. predicta cum de inde bito circa princi. & infra de solu. is qui. Item negatiua que habet in se affirmatiuam implicitam probari debet a reo. s. de renun. super hoc. & j. de suc. ab intes. cum dilectus. ar. ff. de pba. ab ea parte. §. siquis. & l. si filius. & iij. q. ir. iudicas. &.

r Porro. hic icipit assignare cãm ?misse ingsitiõis: qre sibi fidẽ fieri mãdauit super tribus articulis. Et pmo ostendit de tertio postea de secundo circa pnn. §.

s Occulta. Nõ q psumit ? occulte dãtes vel faciẽtes vel iu dicantes. s. de offi. dlc. ?suluit. & ir. di. anastasius. & ff. ? iure fisci ita fidei. in pn. ff. ? admi. tu. nõ existimo. & rrvij. q. ij. pni ciosam. & tenebre apte sũt ad fabricãdu falsu. ff. ? vẽ. inspi. l. i. §. ? ispiciẽdo. tñ si ille cui datu ẽ occulte sit capar: occulta do natio nõ vitiat donationẽ. C. ? dila. l. i. l. & electiones clãde stine nõ valẽt. s. de elec. q3 propter in fi. t.

t Lateranẽ. ?cilij. s. de cõces. preben. nulla.

u Diuinare. sicut & paulus licet esset spiritu dei plenus: nõ tamen potuit secreta diuini consilij agnoscere. rrij. q. ij. beat[9] nec tenetur quis diuinare. ff. man. si fideiussor. §. si cu debito. & ff. ad. l. acquil. si putator. l.

x Grauamen. immo de iure fuit. C. proba. siue.

a ❡ Sed gratia.tñ cũ pme ↄfessioni ipius eẽt standũ.s.de p ba.p iuas.z.s.de psup.litteras.nisi pbaret se errasse.j.de cen. olim.C.de erro.ad.l.vl.z.s.de ap cũ cãm.z.s.de ↄfes.c.vlti. Sed i hoc nõ videtur ꝙ posset errare:q2 de facto suo cert⁹ eẽ dꝫ.s.de rescrip.ab excõicato.Ex varietate ergo rñsi psumit ↄ ipm archiepm.iiij.q.iij.

in testamẽto.z.ff.ꝺ ↄdi.z demõ.qb⁹ dieb⁹.§.vl.Si vo sb ↄditõe aliqd relinquitur nõ põt peti:nisi ↄditione extãte.ff.de ↄdi.z demon.qui heredi.§.vlti.io.

h ❡ Partem.j.de censi⁹.probibemus.

i ❡ Diminutõe.i.q.iij.sigs pbendas.s.de pbẽ.maiori z.c.vacãte.z.c.cuꝫ cãm.

sed[a] gratia:nec ex malicia sed ex benignitate pcessit:qd[b] etiã de modo canonico fidẽ nobis fieri mãdauimus.tu cãm psti tisti mandato qui sepe nobis p litteras tuas itimasti:z tandẽ pbasti per testes[c] ꝙ retẽtis ti bi puentibus officiuꝫ cõcesse ras memoratum:ex quo nõ i merito i taleꝫ concessionẽ fui mus suspicati:z[d] iõ nos q non tam ex plenitudine potestatis ꝙ ex officij debito possum⁹ z debemus de subditoꝝ excessi bus ad correctionẽ ingrẽ veri tatem:te maxime cãm z occa sionem pstante inqsitioneꝫ cõ misimus faciendaꝫ.Omnib⁹ ergo diligẽter auditis:te i tri bus cõperimus fuisse culpabi lem circa ↄrietateꝫ[e] responsi: q2 non soluꝫ nobis:sꝫ nec cui ꝙ debuisses ex certa snia ↄria respõdere:circa carnalitateꝫ[f] animi:q2 ñ ex affectu carnali sed discreto iudicio debuisti ecclasticum officium z bene ficium i psona magis idonea dispensare:z circa ihonestatẽ facti:q2 non licuit ex pactiõe vel ↄuentõe quacũqꝫ sub mõ[g] vel tenore pscriptio ↄcedẽ nu dum officiũ:z tibi retinere p uentus:cum i lat.cõci.phibi tum sit:neqꝫ conferẽdo eccla sticum bñficium ptem[h] puen tuum suis vsibus retinere p sumat:z alibi cautũ reperiat i canone:ꝙ ecclesiastica bene ficia sine diminutione[i] debẽt ↄferri:vnde credimus distin guendum.vtruꝫ q dat spũale bñficiuꝫ:puentus:ipius ante donatõeꝫ pcipiat:nam si puẽ tus ante donationẽ nõ pcipit ipe sed alius:z ex donatõe cõ sequit[k].vt ipse[l] puentus pci piat non est dubium circa hec intercedere simoniacam pra uitatẽ.Si vo añ donationeꝫ p cipit ipe puent⁹:credimus di stinguẽdũ:vtꝝ añ dõatõeꝫ cõ stituat[m]:vt ipi puẽtus retine ant ad tps.p cã iusta z necessa ria:aut conueniat cum eo qui accepit beneficium seu cũ me diatore quocũqꝫ vt officio il lo ↄcesso retineat ipe sibi puẽ tus.Primaꝫ.n.membrũ cre dimus esse licitum:secũdũ au tem dicimus non licere:ne vi aꝫ apiamus his q prauitateꝫ tuam satagunt palliare.

De reb⁹ eccle non alienãdis vl sl.

Ex concilio lug.iiij.

Non licet epo vl ab bati terram vni⁹ ec clesie verter ad ali am[n] q̃uis ãbe i ei⁹ sint potestate:tamen si cõmu tare[o] voluerit terras earuꝫ:cũ ↄsensu ambarũ ptium faciat.

Ex eodem.

Qui res ecclie petũt a re gibus[p]:z horende cu piditatis ipulsu egentiũ[q] ibaꝫ rapiunt:irrita[r] habeant q ob tinẽt:z a cõione ecclesie cui⁹ facultatem auferre cupiunt: excludantur[s].

Ex concilio tol.

Consẽs⁹ toti⁹ ↄcilij diffi

§.Ite q falso vel varie.j. de pe.super his.ff.ꝺ qõni bus ꝺ minore.§.tormen ta in fi.z.l.ex libero.iu prin.io.

b ❡ Qd ẽt.hic rñdꝫ secũ de obiectõi archiepi.

c ❡ Per testes.pductos i pñtia pape:vt dixi i cãu

d ❡ Et iõ nos.hic rñdet ad id qd dixit:ꝙ nullus dꝫ sine accusatore dãna ri:ondendo cãm q̃re cõ misit inquisitionem.

e ❡ Contrarietatẽ.qm q allegat ↄria nõ dꝫ audi ri.C.ꝺ libe.cã cũ pcum z s.ꝺ ap.solicitudinem.z lxxiij.di.gesta.xxiij.q.vij ꝙ autẽ.lau.

f ❡ Carnalitateꝫ.In hoc cãu dicit lau.epm simo niã ↄmittere:vbi ppt cõ sanguinitateꝫ ↄcedit ali cui bñficiũ:al's non con cessurus:q2 iiustus cor dis amor zc.vel sordidis pcibus sacerdotalem di gnitatẽ recepit zc.i.q.i. sigs neqꝫ.ar.j.de simo. veniẽs.z.c.nẽo.z.c.tua. Nam ex quo fauor tertij nimium fauoris inducit multo magis fauor illi⁹ q ordinat.i.q.i.sunt nõ nulli.lau.Et sic consan guinitas iducit suspitio nem:ꝙ donatio sit vitio sa.x.q.ij.eps.lxxxix.di.de center.nã in clãdestinis z domesticis donatiõibus facile qd ↄfingit p nego cij q̃litate.C.ꝺ dona.l.do natio.§.i.Sicut al's con sanguinitas elidit suspi tõem.s.ꝺ co.cleri.z mu. a nobis.z c.tua.z par af sectõis cã elidit suspitio nem.ff.ꝺ ritu nup.nõ so luꝫ.§.de vno.io.

k ❡ Consequitur. ex pactõne i ea ap posita.vinc.

l ❡ Ut ipe.dõator vel alius q pcipie bat ante.vin.

m ❡ Cõstituat.cuꝫ caplo suo non cuꝫ eo q habiturus est bñficiuꝫ:z hoc pu blice faciat vt vite tur suspitio:sic po test intelligi.s.ꝺ p ben.significatum. Et sic pꝫ ꝙ eps po test ad tẽpus ex iu sta causa retinere fructus vacãtis be neficij si forte gra uatur debitis.io. ar.j.ꝺ ver.si.c.pe.

n ❡ Non lꝫ. ad aliẽ passim z sine cã ex cã tamẽ posset: argu.xij.q.ij.bone rei.j.de ec.edi.ad audientiaꝫ.z.xvi. q.i.§.duo sic.z.j. ꝺ exces.prela.sicut vnire.Quidam tñ hoc ↄcedũt vt ala. Hic de hoc:vt.j.ꝺ reli.do.ↄstitutus.

o ❡ Cõmutar.x.q. ij.hoc ius.§.sed et permutare.

p ❡ Qui res a re gibus.xvi. q.i.i canonibus.

q ❡ Egentiuꝫ.xvi. q.i.quoniaꝫ quic quid.

r ❡ Irrita.xij.q.ij. quicunqꝫ milituꝫ. z.c.de rebus.Ar. contra.C.de qua drien.pres crip.be ne zenone.So.lex ista non obtinet sm canones.vin.

g ❡ Sub mõ.nõ ꝙ sicut ↄditio inducit simoniã.i.q.ij.quãpio. z.s.ꝺ pac.pactõis.ita z mod⁹:q2 mod⁹ eqpat ↄditõi.j.ꝺ cõ di appo.c.ij.z.iij.xxviij.q.i.si ifidelis.C.ꝺ his q sb mõ lega.vl fideicõ.relin.l.i.imo magis ẽ obligatus sub mõ qꝫ sb ↄditiõe nam cui aliquid relinquitur sub modo:etiam statim põt illud petere si caueat de eo adimplendo.ff.de fideicõmis.liber.cuꝫ

s ❡ Excludantur.vt sic puniantur in quo deliquerũt: sic.s.de tempo.ordinan.litteras.z ifra de iurepatrona. pastoralis:z.xvij.q.iiij.frater.z.c.sequenti.j.de immu. eccle.c.vltimo.

t ❡ Consensus.de famili non bñ meritos:quia bene

meritos posset manumittē:lȝ eccłie nihil ꝯtulissȝ.xij.q.ij.ꝺ ħuis.ala.ꝛ ħ ꝺ ꝯsensu epi.xij.q.ij.placuit.

b ❡ Modū.i.quātitatē vel estimationē in dupluȝ:vt res quā dedit valeat duplū ꝙȝ mācipiū:vt canones dicūt.xij.q.ij.eps q mācipiū.de qb⁹ fit hic metio.t.

conditione tradere neqȝ permutare vel donare vel emphiteoticum contractum potest facere prelatus.

n ❡ Leonina.C.de sacrosan.ec.l.iubemus.§.economus.ꝛ.xij.q.ij.monemus.laur.

o ❡ Siquis p̄sbyteroꝝ.defensoꝝ.i.aduocatorū vł ꝓcuratorū.xvj.q.ij.de p̄ntiū.ala.

niuit vt sacerdotes:qui aut ecclesie sua relinquūt:aut nihil habentes aliqua prediavel familias ecclesijs suis acqrunt liceat illis aliquos ꝺ familia[e] eiusdem ecclesie manumittere: iuxta rei collate modum[b] quem antiqui canones decreuerunt:ita vt cū peculio ꝛ posteritate[c] sua sb patrocinio ecclesie maneant vtilitates[d] iūctas sibi iuxta ꝙ poterunt ꝓsequentes. Ex eodem.

Episcopi[e] q nihil ex proprio eccłie xp̄i ꝯferunt[f] liberos ex famulis eccłie ad cōdemnationē suā facere nō p̄sumāt:ipium ē enim vt qui res suas eccłie nō attulēit: dānum inferat[g] tales igitur liberos successor[h] ep̄s absqȝ aliq̄ oppositiōe ad ius ecclesie reuocabit. Ex concilio apud siluanū.

Nulli liceat alienare[i] rē imobilē[k] ecclesie siue agrū siue rusticū mancipium neqȝ specialis hypothece titulo obligare:alienationis[m] aūt verbum continet conditiōeȝ donationem venditionē ꝑmutationē ꝛ emphitheoticū ꝑpetuuȝ ꝯ̄ctum. Unde oēs sacerdotes ab huiusmodi alienatione abstineant:penas timentes quas leonina[n] constitutio comminatur. Simachus papa.

Siquis presbyterorū diaconorū seu defensorū[o] alienāti prediū eccłie subscripserit[p]:quo iratus[q] deus aias ꝑcutit anathemate feriatur: nisi forte ꝛ alienator[r]:ꝛ qui accepit celeri[s] restōne sibi ꝓspexerint[t]. Quod si minore anime sue cura remedium[u] oblatuȝ neglexerint:preter penā[x] super hoc ascriptam: cōfectū exinde documentum viribus ꝯ̄uis ab initio nullas[y] habuerit vacuetur:sed etiam lȝ quibuscunqȝ eccłiasticis persōis[z] vocē cōtradictiōis offerre: ꝛ vt cum fructibus possint alienata[a] reposcere:ꝛ ecclesiastica auctōitate fulciri. Alex. iij.vuigor.episcopo.

e ❡ Posteritate.cū parētib⁹ māumissa:q: post māumissionē ꝓles a liberto suscepta nulli⁹ patrocinio ē obnoxia C.ꝺ ope.liber.l.aū pe.vel ē spāle.in ꝓle liberti eccłie: vt semp sit eccłie obnoxia:vt hic.ꝛ.xij q.ij.liberti.ꝛ.c.longingtate. Idem ē in alijs vt qdaȝ legiste dicūt:duȝ viuit patronus:ꝛ pater libertine conditionis.C.de liber.ꝛ eorū li.l.vlti.Sȝ illā legē qdā itelligūt ꝺ filijs manumissis cum p̄re:vn̄ vꝫ melius:ꝙ spāle fit hoc in ecclesia.

d ❡ Utilitates.i.operas manumissionis iposita ipi liberto a dño.ff.ꝺ opi.liber.l.iij.ꝛ.iiij ꝛ.v.q̄ tn̄ iponi nō debēt venienti ad clericatuȝ.liiij.di.quicunqȝ.

e ❡ Episcopi.hoc.c.ē ps illi⁹.xij.q.ij.ꝛ illi.

p ❡ Subscripserit.ar.ꝙ q de fcō alti⁹ subscripsit cōsentire vꝫ.ff.de in rem verso.l.pe.ff.qꝺ iussu.l.j.§.ꝭ ꝛ si.xij.q.ij.non liceat.ꝛ.c.cū redemptor ar.ꝯ̄.ff.de p̄g.ac.cai⁹.ꝭ ibi ignorauit qd ꝯtinebaſ ſȝ vex ē:vbi ad auctē ꝯ̄ctus subscriptio desideraſ.qꝺ itelligaſ sub hac distictione.quia aut subscribit qs noie aliēo aut suo. Si alieno nō obligaſ q subscribit:nec itelligiſ cōsentire ff.de insti.l.vl.ff.ꝺ rescin ven.l. titius. Si noie suo aut sciēter aut ignorāter si sciēter tūc obligaſ ꝛ cōsentire vꝫ:vt hic.ꝛ in primis cōcor.ꝛ.ff.de pigno.si fideiussor.§.j.si ignorāter nō vꝫ ꝯsentire: nec ei nocet.C.pl⁹ va.qꝺ agiſ.l.vl.C.de dona.nec ignorans.ꝛ.l.ꝓdicta caius.t.

q ❡ Irat⁹.humano.more loquitur quoniaȝ de⁹ nō irascitur.xxij.q.iiij.incōmuniabilis.

r ❡ Alienator.q alienat in ꝑiudiciū eccłie: ēt si iurasset nō repetē:reuocare dȝ alienationē nō obstāte iuramto cū sit illicituȝ ꝯ̄.de iureiu.itellecto.ar.ꝯ̄.ꝯ̄.de insti.cū venissent.ꝭ ibi alꝰ poterat consuli ecclesie per capitulum in decre.itellecto.non erat alius per queȝ posset consuli regno.b.

f ❡ Cōferunt.ergo a contrario sensu si de suis ꝯferūt aliquos manumittere possūt.ꝯ̄.c.pxi.xij.q.ij.eps.q.t.

g ❡ Inferat.ar.ꝯ̄.xij.q.ij.siquos.So.ibi ꝺ cōsensu capituli.h nō:vel ibi de bene merito hic ꝺ male merito

h ❡ Successor.si.j.ꝺ preca.c.ij.xxxv.q.ix.ꝙ quis.

i ❡ Nulli liceat.alienare.nisi pro vtilitate eccłie.xij.q.ij.sine exceptiōe.ꝛ cū iuris solēnitate q̄ habeſ.x.q.ij.§.hoc ius.hodie nō seruatur.j.e.dudum.ala.

k ❡ Immobilē.Mobilia vero que seruādo seruari n̄ possūt pōt plat⁹ alienare ad instar tutoris.C.de admi.tu.lex que in fi.ꝛ.C.qn̄ decre.opus nō est.l.vlti.

l ❡ Hypothece.Hypotheca ē obligatio rei imobil':pignus rei mobil' q̄si a pugno:isti.ꝺ actio.§.itē pign⁹.t

m ❡ Alienationis. verbum alienatiōis i hoc loco largissime accipitur:ꝛ sic.C.de re.alie.nō aliē.sancimus ꝛ in auc.de nō alie.re.§.nos igitur.coll.ij.Alibi stricti⁹ accipiſ ꝓ eo ꝯ̄ctu:quo trasferſ dñiū.C.de fun.do.l.j.ff.ꝺ v.sig.alienatōis.ff.de alie.iu.mu.cā fcā ex ħ.§ q.C.ꝺ iure.empti.l.j.ala. Et ita neqȝ vēdere neqȝ sub

s ❡ Celeri.sile.j.de locato.c.pe.ꝛ vl.vbi dꝫ q̄liſ itelligeſ de celeri. Celeriſ itelligo i ħ cāu anq̄ȝ ledaſ ecclia ex tali aliēatiōe

t ❡ Prosperexerit.p receptiōeȝ. Et ita q male aliēauit rē eccłie pt repetē:vt hic pȝ:ꝛ.xxxv.q.ix.qꝺ qs.ꝛ.ꝯ̄.ꝺ elec.nosti.qꝺ verū ē si i admistratōe toleraſ:sec⁹ si reot⁹ fuerit.xij.q.ij.mōem⁹

u ❡ Remediū. Et ita ē ar.ꝙ si dilapidator vult ꝓbuaſ ec(ala.clesiā idēnē ꝙ nō remoueaſ. De hoc dixi.ꝯ̄.de elec.ꝙ sicut.

x ❡ Penā.s.depositiōis.xij.q.ij.diaconi.ꝛ.C.ꝺ sacrosan.ec.l iubem⁹.§.economo⁹.ꝛ si satisfacē n̄ possȝ excōicabiſ q̄uiqȝ sa

y ❡ Nullas.Ex ħ māifeste pȝ: ꝙ aliēatio q̄ fit ꝯ̄ (nisi.ecerit formā iur):nulla ē ipso iuſ.ꝯ̄.ꝺ resti.i ite.ꝯstitutus.ꝛ.ꝯ̄.ꝺ his q̄ fi.a ma.par.ca c.j.ꝛ.xij.q.ij.sine exceptiōe.ar.ꝯ̄.xij.q.ij.siū de rebus hoc soluitur.ꝯ̄ ne.se.v.a.c.j.vin.

z ❡ Personis.i.clericis oib⁹ ꝛ cōuersis ꝛ patrōis.xvj.q.vij.filijs ac nepotib⁹ ꝛ parochianis:q: coꝝ i:terest:ſ: ꝑsōe alteri⁹ ecclesie non admitteref cum sit priuatum iudicium.

a ❡ Alienata ꝺ fcō:q: in ipso iure nō tenȝ:vt dictū ē. Et nota

q̄ ecclia hʒ actiōeʒ ꝑsonalē ꝯ alienatorē si ē soluēdo. vl' hʒ in rem actionem contra possessorem. xij. q. ij. aplicos. ⁊ ē expssuʒ C. si tu. vel cu. l. iij. ⁊ vlt. Sʒ si obtineret ꝯ vnū: alter liberaret ff. de eo p quē factū erit. l. j. §. si plures. ⁊ si ꝯueniat vnū n̄ fit ei piudiciū: quo ad aliū: sola eniʒ solutio iponit ei silētiū. ff. depositi. l. j. §. si apud. ⁊ C. si tu. vl' cu. l. vl. Sʒ nūgd ecclia tenet cedē actiōes suas soluēti ꝯ aliū. si cū n ꝯueniat ex delicto suo: vl' ex maleficio: nō pōt petē cessionē actionū. ff. d ad mi. tu. si plures tutelam. preterea aliēator pt repetē vt h dr. Sʒ ꝯ vr q nō sit audiēd⁹: cū teneat d euictiōe: ⁊ dicit regla quē d euictiōe tenet actio eūdē agēteʒ repellit exceptō. C. d eui. exceptiōe. ⁊ ob cām. Rndeo: illd gnāle est: ʒ hic si repellat replicabit: q̄ rem ecclie repetat: qꝛ ꝯctus null⁹ ē: ⁊ iō n̄ tenet sic excipit ꝯ mulierē d re vēdita ⁊ tradita: ʒ ipa replicat scm eē ꝯ velleianū. ff. ad vell. si mlier. §. itē si mlier. Nec mirū si ꝯtigit hoc i prelato qꝛ iterduʒ accidit hoc i priuato. C. de agri. ⁊ censi. quenad. modū li. xj. ⁊ est spālis casus. ⁊ si nihil hʒ platus n̄ dabit preciuʒ. C. d rei vē. si mancipiū. vin. Item ex hoc. c. dicūt quidā q̄ prelatus vel ēt qlibet de ecclesia pōt agere p ecclia sine lr̄is de rato. De hoc dixi. s. d pcu. c. j. ⁊. s. d rescrip. edoceri. si. xij. q. ij. si liceat. ⁊ sī eiusdē auctor ⁊.

d nouo: ⁊ idē iuramtū pstāt alij epi suis metropolitāis

f Alienatiōis large sūpto vocabulo siue trāsferat dn̄ium siue n̄. s. e. nulli. ⁊. C. d re. ec. nō alie. sancimus.

g Intelligāt ad qōneʒ primā n̄ rn̄det: forte iō quia nō expssit quāto ipe tenuit: ⁊ vtrū bona fide an mala si. j. de spon. d muliere. ⁊. C. d trāsac. vt responsum. ala.

a Baures: ⁊ ifra. Illas terras que d siluis extirpate sunt: arabiles facte eis hereditario[a] iure poteris concedere sub annuo cēsu tenendas a quibus suo vel parentuʒ suoꝝ labore constiterit extirpatas: nisi forte tunc[b] alijs possunt ad maiorē ecclesie vtilitatem cum eodem labore ⁊ onere conferri. Celestinus iij. rauen. archiepiscopo.

Et sup aliq: ⁊ ifra. Sane quesiuisti a nobis si possessiōes siue reddit⁹ regaliū deciationū ⁊ aliūde ex certis locis puenientes: qs. p. t. q usqʒ diē clausit extremuʒ ad man⁹ suas tenuit ⁊ in proprijs vsuʒ excepit[d] vel expēdit nec alijs ifeudauit: d mēsa sint archiepi intelligēdi: ⁊ de eis cū ex sacramēto[e] fidelitatis teneāris. ap. se. nihil alienare ꝯtra ctus alienatiōis[f] cuiuslibʒ possit interuenire. Tue ergo inqui. t. r. q̄ siue intelligantur[g] de mensa siue[h] nō: vt non alienetur: cōsultius extimamus Possessiones vo que ecclesie tue minus sunt vtiles: p alijs vtilioribus de fratrum tuorū ⁊ sanioris partis consilio ⁊ assensu[k] alienandi seu commutandi liberam ꝯcedim⁹ facultatem. Idē exon. episcopo.

Ad audientiam nostraʒ noueritis puenisse: q̄ qdā de canonicis exon. ecclie quedā predia eiusdē iconsultis[l] alijs fratrib⁹ in dānū eius in ppetuū locauerūt. Ideoqʒ mādamus: qtn⁹ si veruʒ est qd asseritur: locatiōes[m] illas legitime reuocare procures: ita q̄ si eadē predia nō aliter reuocari poterunt: eos quos noueris haꝝ locationū auctores ad susceptā ide pecuniaʒ ꝯductoribus refundendam[n] ap. re. cōpellas. Innoc. iij. archiepiscopo montisregalis.

Possessiones ad mensaʒ tuā vl' capli ptinētes[o] alienare nō debes: aut ecclias i quibus monachi[p] ministrare cōsueuerāt[q] clericis[r] vel laicis[s] assignare. Idē. episcopo mauriensi ⁊ preposito vlcon.

Ad nostram noueris audientiā puenisse: q̄ cuʒ tusien. monasterium depssuʒ eēt onere maximo debitoruʒ abbas ⁊ conuentus eiusdem villā quandā necessitate coacti. b. laico cōcesserunt in feuduʒ tali conditione apposita q̄ idē. lxxx. libras psoluēt: p

h Sine nō psumitur tn̄ eē de mēsa archiepi cū sit i possessiōe eaꝝ. C. d rei. vē. l. vlti. laur.

i Cōsulti⁹. i. vtilius: qꝛ certi⁹. j. de spon. iuuenis. lau.

k Assēsu. xij. q. ij. terrulas. ꝯ. So. lʒ vocat possessiones min⁹ vtiles ꝯparatiōe mag vtilium: vbi vo min⁹ vtiles dicūt simplicit ⁊ absolute. vn̄ ʒ ē necessari⁹ ꝯsēs⁹ capli ibi n̄ vl' ex hōestate regrit i his n̄ ex necessitate: vt ibi. b

l Ad audiētiā ⁊ inconsultis vn̄ ꝯtract⁹ nullus s. e. c. j. ⁊. xij. q. ij. sine exceptione. ⁊. c. alienatione.

m Locatiōes reuocare. de facto qꝛ ipso iure nō tenuit ꝯctus. s. d his q̄ fi. a prela. sine cō. ca. tua. ⁊ ar. xxiij. q. j. audiuim⁹. sicut al' exponit separi i. n̄ fuerūt mixta bōa pāna ⁊ materna. C. de legi. heredi. l. ij.

n Refundendā. Sed nūgd habēt actionem de iure tales conductores

a Baures. hereditario. i. in emphiteosiʒ perpetuaʒ. x. q. ij. hoc ius. versi. perpetua quoqʒ. t.

b Tūc. s. ipe ꝯctus. si. j. de emp. ⁊ ven. cum dilecti. ⁊. s. de elec. dudū. p. ⁊. ff. d euic. c. ex mille. §. j. Et si spectat initiū ꝯct⁹: ⁊ si tūc ledit ecclia restituit. als si postea fieret res melior: p sollicitudinē coloni: si possessiōes istas reddiderūt meliores n̄ ꝯpellūt ex quo in principio ecclia dcepta n̄ fuit. C. locati. edē quā. ⁊. C. d rescin. vē. ad rescidēdaʒ. ne negligentia sua sit ei dānosa. C. d. allu. l. vl.

c Et super aliqua. possessionēs. solent eniʒ pleriqʒ reges possessiones ⁊ reddit⁹ certos dare ecclesijs loco deciarū: ⁊ hoc satis pōt fieri pro dcimis subtractis siue retētis. sʒ p futuris nō vr admittēda tal' cōmutatio. j. d re. pmu. c. vl. al.

d Excepit. i. recepit. si s. vt lit. n̄ ꝯte. qm̄. si. xxiij. q. v. n̄ ē nr̄m

e Sacramēto. nā qlibet eps q' imediate dn̄o pape subest: iurat. ei fidelitatē: ⁊ q̄ nō alienabit bona ecclesie nec infeudabit

contra locatores ad pecuniam repetendam sic si fuerint bone fidei. xij. q. ij. vulterane. in auctentica. de rebus ec. non alie. §. siquis. colla. ij. secus si male fidei. fuerint non. xvj. q. iij. §. potest. ver. vniuersis. C. ne rei do. vel templ. l. vniuersas. x. q. ij. hoc ius. in fi. §. qui vero nisi sibi de euictione prosperent. C. de euic. si fundum. In casu tamē speciali male fidei agit emptor ad precium. C. cōia de le. l. vlt. §. vl. lau.

o Possessiones. alienare. s. e. vt super. ar. ꝯ. xij. q. iij. c. vl. So. hic phibet ppetua aliēatio possessionū ibi cōcedit: spāliter terrarū ad terminū. vl' qd ibi dr: q̄ pt aliēare itelligit de cōsensu capituli: ⁊ si cā subest

p Monachi. e conuerso bene pnt seculares amou c.

qbus eadem extiterat obligata:quod non distulit effectui mancipare:ꝛ infra. Unde humiliter supplicarũt:vt feudũ p̄dictum faceremus ad vtilitatem monasterij reuocari:p̄sertim cũ idẽ laicus p̄mo ãno de ipsi⁹ p̄uentib⁹ vltra sũmaz p̄ceperit p̄taxatam:ꝛ per multos[t] postmodum ãnos sumpserit eius fructus:ꝛ infra. Quocirca mandamus quatenus si p̄dictum monasterium ꝑpter hoc īueneritis enorme[v] dispẽdiũ īcurrisse:dictũ laicũ vt pecuniã quã ꝑ exoneratione feudi seu etiam ꝑ vtilitate ipsius monasterij expendisse noscit: ab eisdez abbate ꝛ conuentu recepta.cum sibi fructus percepti sufficere[x] debeãt ꝑ labore:p̄fatum feudũ eidem mõasterio dimittat liberuz ꝛ quietum.ap.postpo.cōpellatis.

Idem in conci. generali

Quãz laicis[y] q̃uis religiosis disponendi de rebus ecclesie nulla sit attributa potestas:quos subsequẽdi manet necessitas non auctas ipandi:dolem⁹ i q̄busdã ex illis sic refrigescẽ charitatẽ:q̄ imunitatẽ eccl'iastice libertatis:quã nõ tm̃ sãcti patres sz ẽt p̄ncipes[z] seculares priuilegijs multis munierunt:non formidant suis ꝯstitutōibus vel potius destitutōibus īpugnare:non solum de alienatōe[a] feudorum ac aliarum possessionum ecclesiarum ꝛ vsurpatione iurisditionum:sed etiam de mortuarijs necnõ ꝛ alijs que iuri spirituali ãnexa[b] videntur:illicite p̄sumẽdo. Volẽtes igitur sup̄ his indẽnitatibus cõsulere eccl'iaꝝ:ac tãtis grauaminibus ꝑuidere:constitutiones ꝛ vẽditōes huiusmōi seu doꝝ seu alioꝝ bonoꝝ eccl'iasticoꝝ sine legitimo personarũ ec. assensu[c] p̄sumptas occasiōe ꝯstitutōis laice potestatis:cuz nõ cõstitutio sed destitutio vl' d̄strũtõ dici possit necnõ vsurpatio iurisditōuz:sacri approbatione cõcilij decernim⁹ nõ tenere p̄esũptoribus per cẽ. ec. compellendis[d].

De precarijs.

Ex conci. apud beluac.

Precarie[e] de quinquennio i quiquẽnium[f] secunduz auctoritatem ꝛ antiquam consuetudinem renouentur.

Ex conci. carthaginensi.

ri ab ecclesia aliqua ꝛ i ea instituti regulares si ep̄i dioc. consensus accesserit:dum tñ clericis alibi eque ꝑuideatur.j.de ecle.edi.ad audientiaz:nõ tñ intelligas illud inuitis clericis faciendum īuito.n.vsufructuario nõ p̄ōt ꝑprietarius deteriorẽ cãm eius facere:ẽt in meliorẽ statum mutãdo.ff.d̄ vsu.ꝛ habi.l. vlti laur.

q Consueuerũt. vt collegium.j. de relig. domi. inter quattuor.

r Clericis.q.d.q̄z diu īueniri possũt regulares:nunq̄z ponendi sunt seculares.j.de reli.do. inter quattuor.

s Laicis hoc iō dicit:q: postq̄z locus factus ẽ religiosus:ampli⁹ ad seculares vsus redire non dz:sic ꝛ d̄ vestimentis altaris:ꝛ lignis eccl'iarum.j.de reli.do. ad hec.ꝛ de cõsc. di.i.ligna.ꝛ.c. altaris.

t Anostram.ꝑ multos forte per duos vel per tres: q: pl'alis elocutio duorum numero contenta est. iiij.q.iij.§. vbi numerus. Hoc ideo dicit:q: post quadriẽnium non subuenit eccl'ie ꝑ bñficium restitutionis C.de temp. in itc. resti.c.vl.

u Enorme. hoc iō dicit:q: pro leui dãno non dat' rest'itutio.ff.d̄ resti.in i te.scio.ꝛ.ꝫ.de ĩte.resti.c.i.Sed nũqd i hoc cãu cũ ledit' enormit' sbuenitur ei ꝑ bñficium restitutiōis vel ipo iure tutã ẽ:dico q̄ ex quo ꝯsensus capituli affuit ꝛ credebant vtiliter ꝯhere:tenuit ꝯctus:l; lesa sit eccl'ia.j.d̄ ep̄. ꝛ vẽ.cũ dilecti.ꝛ.xij.q.ij.sine. Sed p̄ōt restitui si lesa sit enormiter.ꝫ.de i intc.resti.c.i.sed si decepta esset vltra dimidiã ptẽ iusti p̄cij sbuenitur ei iure cõi:ꝛ ẽt cuilibz. C.de rescin.ven.l.ij.ꝛ.j.de emp.ꝛ ven.cuz dilecti.ꝛ.c.cũ cã.ꝛ bm' hoc vsq; ad legitimam p̄scriptionẽ p̄ōt agere: lz qdam dicãt q̄ i h̄ cãu agendũ sit iudicis officio.

x Sufficere.sed non videt' q̄ ille debeat lucrari fructus preceptos supra id quod ipse dedit ecclesie:nã cũ aliquis restituitur:omnia debent restitui in p̄stinũ statum.vt neutra pars sit in damno vel in lucro.C.de re/pu.l.i.ff.de mino.q̄ si minor.§.restitutio.sed hoc est ꝑpter laborem suum.vt hic dicit.non enim omnino emptor damno afficiendus est:vt.l.predicta q̄ si minor.§.restitutio. Item q̄ bona fide precepit.ff.de acq.re.do.bone fidei.j.de feudis.c. i.argu.xij.q.ij.vulterano.io. Et si vellet petere laboris mercedem necesse haberet restituere fructus qui excederent labores.ff.de rei ven.sumptus. lau. Et sic est arg.q̄ nemo cogitur suis stipendijs militare ꝛ de labore suo mercedem quis recipere debz xij.q.ij. charitatem.ꝛ.c. ecclesiasticis.ꝛ.x.q.ij.p̄carie.

y Cum laicis.xvi. dist.bene quidẽ. ꝛ.ꝫ.de consti.ecclesia.et xvi.q.vlti.laicis.ꝛ.c.non placuit.

z Principes. Nota argu. q̄ laici principes possunt dare ecclesijs p̄uilegium.xvi.q.i. generaliter.ꝛ.xxvij. distin.§. hinc etiam.j.de immu. eccle.non minus.argu immo vt videtur:possũt dare priuilegium libertatis.lxiij.distin.in synodo.ꝛ melius.c. agathosa.argu.supra de in ĩte. resti.auditis. Argu.contera.x.q.i.nouerit.io.

a Alienatione.supra de consti.que in ecclesiarum.

b Annexa.vt ius patronatus.supra de iud. quanto.

c Assensu.supra.e.c.i. ꝛ.xiij q.ij. sine exceptione.

d Compellendis.immo sunt ipso iure excommunicati:vt.j.de senten.excommu.nouerit ber.

e Precarie.precarium est quod precibus petenti vtẽdum conceditur tandiu.q̄zdiu is qui concessit patitur.ff.de preca.l.i.j.e.c.si. Precaria dicitur ad p̄ces aliquorum vsq; ad quinquenium contractus initus vt hic. Item dr̄ precaria ad p̄ces facta donatio vsq; ad mortez accipientis.xij.q.ij.sepe.xvi.q.iij.clerici. Itẽ precarium dicitur cõtractus ad preces factus vsq; ad mortẽ accipientis:cuius cõtractus natura talis est:que habetur.xij. q.ij.p̄carie.ꝛ.j.e.c.vl.qui contractus innominatus est.

f In quinquennium. Quid si elapso quinquennio cum taciturnitate pretereatur:intelligitur contractus innouari.ff. de precarijs in rebus.§.vltimo.C.locati.l.quidam.ar.contra. xij.q.ij.longinquitate.ber.

De precarijs[a] irrōnabilit factis a rectorib⁹ ecclīarū se suosq₃ successores pena[b] graui obligātib⁹. vt facta ipo rū dissoluere nequeāt: pcipim⁹ vt nemo successor āncessoris sua pena sit obligat⁹: sed sue puidētie sit ꝯcessū: vt si āncessor ei⁹ res ecclīe irrōnabilit distribuit: ab[c] eo ad ius eiusdē ecclesie reuocent. Greg. ix.

Precariū[d] vtēdū ꝯcedit q̄diu patit q ꝯcessit soluit[e] quoq₃ obitu ei⁹ cui ꝯcessū ē nō ēt ꝯcedentis: aut cū ipsū alienari ꝯtingit alicui hoc reuocare volēti: qr p ꝯuētiōez[f] h⁹ nō l₃ rē alienā iuito domino possideri. Porro pcarie[g] q̄ q̄nq₃ de ecclīaꝝ possessionib⁹ fieri solēt: nō sūt p volūtate cōcedētiū reuocāde.

De cōmodato.

Idem greg. ix.

Cum gratia sui tātū qs ꝯmodatū[h] accepit de leuissima[i] ēt culpa tenet l₃ cāus fortuit⁹ nisi accedēit cl̄pa sua vl iteruenerit pactū seu i mora fuisset: sibi ñ dēbeat iputari. Cōtra eū q̄q₃ recte ꝯmodati ñ agit nisi p⁹[k] vsū expletū: cuius gr̄a res fuēat ꝯmodata cū ñ dcīpi[l] bñficio nos oporteat sed iuuari.

De deposito.

Alex. iij. lūdoñ. episcopo.

a De precarijs. Precaria hic accipit p ꝯctu de quo vel de quibus fit mēcio i notula pdicti.c.

b Pena pmissa. sup ꝯctu irrōabiliter habito i hoc.n.cāu loquit.c.cū.n.ꝯctus non valeat: nec pena ei apposita. C.de leg.nō dubiū.ꝫ.de fo.ꝯpe.si diligēti.xv.q.vi.c.i.z.ij.C.de ꝯdi.ob tur.cām da.l.i. Sed si ꝯctus rōnabiliter habitus ē: valet pene adiectio: ar.ꝫ.ꝺ arbi.dilecti. tñ si ecclīa non agnouit ꝯctum soluere nō tenet. ff.de pig.ac.si pignore.§.vl.ff.de euic.illud.§.vlt. Ar.ꝯ.ff.de iure fisci.l.p curator cesaris.ala.

c Ab eo. et ēt ab eo q̄ alienauit si tolerat.ꝫ.ꝺ re.ec.ñ alie.siqs pſb:ū. Ita successor pōt reuocar qd pdecessor illicite fecit. xxv.q.ix.quod quis.

d Precariū. Est aūt pcariū: vt dictū ē in.c.i.qd pcibus ad vtēdum dat.et tādiu durat q̄₃diu patitur q cōcessit. vt hic:et.ff.e.l.i. Et est simile i ꝯmodato: q.n. cōmodat rem suā sic cōmodat vt nō faciat ea₃ accipiētis: sed vt pmittat ei vti re ꝯmodata: z sicut reuocat pcarium: ita z ꝯmodatū.vt.ff.e.l.i. sed distāt i hoc: q ꝯmodatū reuocat intēpestiue.ff.ꝯmodati i ꝯmodato.§.sicut.nisi post vsū ꝯpletū.j.ti.primo.c.vno.§.i. Precariū ꝯo q̄ncūq₃ reuocat ēt si ad certū tēpus sit ꝯcessum.ff.e.cū pcaria. Consistit aūt pcariū tam i re mobili q̄₃ imobili: z i seruitutibus: vt si me rogaueris vt p fundū meū ire vel agere tibi liceat. vel vt in tectu₃ meum vel in aream edium mearum lignū vel stilicidiū imissum habeas.ff.e.l.ij.§.vl.z.l.iij.z.iiij.in pn. Itē i re ppria non ꝯsistit pcarium.ff.e.l.iiij.§.itē si rem.nisi cum debitor pignus rogat pcario a creditore possidere.ff.e.si debitor.rōne possessionis z non pprietatis.ff.e.certe.§.vl. Item si tam ille qui cōcedit pcarium q̄₃ q rogat possidet vnus ciuiliter z alter naturaliter.ff.e.z h₃.§.penul. Sed duo isolidū pcario possidet nō possunt.ff.e.duo. z restitui d₃ pcarium in pstinam cā₃: z als cōdēnabitur i tantū q̄₃ri iterfuit actoris.ff.e.q̄situm.§.ex hoc interdicto. Et pcarium ꝯstituitur inter psentes z abñtes. z p epistolā.ff.e.pcario. Item si pcario durante prorogatur in vlterius tps: non mutat cām possessionis.ff.e.sed si manente: vñ non dicit pcarium nouum. Itē q pcario rogat: dolum z culpā dolo primam pstat.ff.e.q̄situm.§.z illud.ber.

e Soluit. obitu eius cui ꝯceditur pcarium finitur z nō concedentis: imo ad heredē eius q ꝯcessit transit.ff.e.cū pcario.§.pcarij.z.l.q̄situm.§ qd a titio.qr ipsi nō heredi recipientis ꝯceditur: vt ibi dicitur. z hic idē dicit. Item finit si concedens pcarium rem alienauerit: nisi voluntate noui dñi res eadem ꝯmaneat penes [illegible] ff.e.q̄situm.§.qd a ticio.z.§.illud. Item soluitur pcarium pignoris debitore soluente pecuniam creditori.ff.e.si debitor. Ar.ꝯ.ff.locati.l.iiij. ibi finit pcarium morte ꝯcedentis. Sed hoc ideo est qr ille qui concessit pcarium hoc voluit: z expressit voluntatem concedendo precariū z ideo finitur per mortem ipsius: sed hic.z.ff.de preca.l.cum precarij.§.i. simpliciter concessum fuit pcarium sine tēporis prefinitione: z ideo non finitur per mortem concedentis.ber.

f Per ꝯuentōem. z si ad certū tps pcariū ꝯcessu₃ sit nihilomin⁹ ante tempus illud poterit reuocare.ff.e.cū pcario. vbi st hec v̄ba: q non l₃ rem alienam z c. z culpā nō pstat s₃ dolū tm̄: z ēt culpā si dolo sit prima.ff.e.q̄situm.§.z illud.

g Precarie. In alia significatōne accipitur hic hoc nomen pcarie pro ꝯctu. s.ꝺ possessionibus ecclīaꝝ ꝺ q̄ habes.ꝫ.e.ti.c.i.et ij.z.x.q.ij.hoc ius ad fi.z.c.precarie. nec pt reuocari añ ꝯstitutum tempus vt hic. nisi irrōnabiliter sit factus talis ꝯctus.ꝫ.c.c.ij. Et ita aliud precarium est: z aliud pcarie siue pcaria.ber.

h Cum gr̄a. cōmodatum. Est aūt ꝯmodatū alicuius rei ad aliquē spālem vsu₃ gratuito facta ꝯcessio z nō translatio. z iō dicit facta cōcessio z non translatio: qr is q ꝯmodat dñiū retinet z possessionē.ff.e.l.rei ꝯmodate. Et dr ꝯmodatum q̄si vtentis ꝯmodo datū. Et iō dicit gratuito: qr si iteruenat merces transit i locationē vel i cōtractum inominatum do vt des: facio vt facias: isti mā.§.vl. Ad aliquem vsu₃ ideo dixit. vt notetur differētia inter pcariū z ꝯmodatum. Precarium.n.concedit sine pfinitione certi vsus. vñ q̄ncunq₃ pōt reuocari pcariū.ff.de preca.l.cum pcario.z.ꝫ.ti.pri.c.vl. sicut z dpositū j.ti.pri.bona fides. Cōmodatum aūt ad certū vsu₃ cōceditur: qr statim subijcitur vsus ad quē res ꝯmodat: vt si ꝯmodem equu₃ tibi vt ad villā duceres: z tu duxisti ad bellū: teneberis: qr ad aliū vsum direxisti q̄₃ dixisti.ff.e.si vt certa.§.sed iterdum. Et consistit ꝯmodatū in rebus mobilibus: z se mouentibus z imobilib⁹ z i corporalibus: puta seruitute habitāti.ff.e.l.i.qr ibi dic ꝯmodari rem mobilē z ēt soli: z adiecit iulianus ēt habitatōem posse ꝯmodari: z i hisdem rebus ꝯsistit pcarium: vt dixi.ꝫ.ti.pri.c.vl. Sed qd vsu ꝯsumitur: nō cōmodatur nisi ad pompam: vt ditior appareat.ff.e.l.ij.§.vl.z.l.se. Et qui pōt obligari pōt commodare. z ei cōmodari: vnde pupillus nō ē obligatus: sed alius ei obligatur.ff.de ac.emp.z ven.l.iulianus.§.antepenult.b.

i De leuissima. Cū.n.gratia sui tm̄ quis ꝯmodatū accepit: tenebit ꝺ dolo z lata culpa leui z leuissima: vt h dicit: qr exactam diligentiam qualem in rebus suis adhibere d₃.ff.e.in rebus. imo nō sufficit tale₃ adhibere qualē i suis rebus: si tñ alius diligentior custodire potuit.ff.de acti.z obli.l.i.§.is quoq₃.cui z dolu₃ z culpā

ff.e.si vt certo.§.comodatū.Si vo gratia dantis tm̄ cō/modatū dēt:tunc venit dolus ⁊ lata culpa.ff.e.vt si cer to.§.iterdū.⁊ si mei cā.ff.de ac.⁊ ob.l.i.§.is quoqꝫ apō quem.si vo grā vtriusqꝫ tūc pstat dolū ⁊ latā culpam. ff.e.i rebus.i.respon.ad fi.⁊.l.si vt certo.§.nūc videdū ad fi.Cāus vo for tuiti q puideri nō pñt ñ veiūt.C.e.l.i.§.i.et.ff.e.i rbus et ff.d acti.et ob.l.i.§ is qqꝫ.cui i fi.et.l.i rebus.ff.d re.iur.l.ꝯctus.et h.et.j.d hōi. ioānes.et.c.vl.nisi ista tria aliud idu cāt culpa pactum vel mora:vt i pdi cto.§.is quoqꝫ cui i fi.et.l.i rebus.ff.d regu.iuris ꝯctus.et hic et.j.ti.pri.c.ij.C.e.l.i.Culpa pt iputari si rē sibi cō modatā remiserit mihi per non ido neam personā.ff.e.qui non tam ido neam:secus si per idoneam personā licet contrariū eue nerit.ff.e.argentū.⁊.j.d pigno.c.significante.Itē ex pa cto pstant cāus fortuiti:vt hic dicit:⁊.C.comod.l.i.ita q cāus fortuiti ꝯnumerant spāliter:vt.ff.sigs cau.h ⁊ si §.qsitum.Et mora iputat:puta si morā fecit in restituē do.j.ti.pri.bona fides.Et itelligendū ē et si apud com modātem res fuisset codē mō pitura.ff.de le.i.l.cū res §.vl.⁊ in auc.de deposito ⁊ nūcupatōibus inqliorū.i. rñso.ad fi.colla.vi.⁊ ꝯmodatū restitui dꝫ ad pstinā cāꝫ ff.e.h nihil.c.i.als qzti iterest eius ꝯdēnat:vt ibi dicitur.

k Post vsuꝫ.ff.e.i cōmodato.§.sicut.Sed i pcario cō trarium ē.s ti.prori.c.vl.⁊.ff.de pca.cum pcario.Itē q ꝯmodauit vasa vitiosa tenetur ꝯria actiōe p vino effu so:ignorans tamen excusatur.ff.e.in rebus.§.possunt.⁊.§.quis sciens.⁊.l.penul.b.

l Decipi.ff.e.in cōmodato.§.sicut in fi.

m Rauis vtilitatē.⁊ si i vtilitatem ecclesie ver sa esset:lꝫ apud ecclīaꝫ deposita nō fuerit: tenet ecclīa i qꝫtum i reꝫ eius versa ē:⁊.j.d fideius.q gbusdā ar.C.qd cū eo q i ali.po.l.ei.qui.x.q.ij.hoc ius.§.is creditor.⁊.ff.de positi.l.i.§.an in pupillum.ala.

n Persone.⁊ ita depositū factū psone nō obligat ec/clesiam:qz delictum psone i dānum ⁊c.s.de insti.cū ve nissent.xvi.q.vi.si epm.⁊.c.epo non lꝫ.s.de excep.cum venerabilis.Sed qualr dicitur ꝯmodata esse ecclie.rñ deo eo q infert i thesaurū ecclie:sicut eoipso q res mis se sunt i nauem:tenet nauta ⁊ dꝫ habere custodiā oiuꝫ q sūt iuecta ⁊ illata.ff.nau.cau.sta.l.parui refert.§.si re cipit ⁊ ignorans teneri videt.C.de his qui latro.oc.l.i.ff.de fur.aduersus nau.l.vna quod tamen nō credo: nisi depositio facta sit in presentia plati et capli vt h.vi.

o Actōem.i.petitōem:vt.s.d iudi.dilecti.vbi d hoc.

Rauis illa qrimo nia vsqꝫ ad nos sup dposito tuo tibi ha ctenus denegato p uenit:⁊ ifra.Cū.n.nō ꝯstet pe cuniā tuā:quā ille vir belial furatus ē i ecclie vtilitatē con uersaꝫ:nō debemus de iur ꝯ ca nonicos eiusdē ecclie pcise in tētare iussiōis istātiaꝫ:vt tibi eedeꝫ reddāt pecuniā psone nō ecclie ꝯmendatam.Quo/circa suademus:vt i illū fureꝫ tuā dirigas actōem:eo q vt audiuimus loculos ⁊ ea que ti bi surrepta sūt asportauit.nā ⁊ iudicibus dedimus i māda tis vt illū iniquuꝫ sub questio nibus ad rationeꝫ ponant:ēt si oportuerit vīculis alligatū: vt dictā peccuniā reddere cō pellat:⁊.ifra.Si āt cū eis ami cabilit poteris d rdditū pce ptiōe pacisci:nouēis id nobis acceptum. G reg.ix.

Bona fides abesse presu mitur:si rebus tuis sal uis existentibus depositas ami sisti. De culpa quoqꝫ tene ris.si teipsuꝫ deposito obtuli sti:vel si aliquid pro custodia recepisses. Pacto vero cul pa vel mora precedentibus ca sus etiam fortuitus imputat. Sane depositori licuit pro vo luntate sua depositum reuo/

p Loculos.⁊ dominus loculos habuit:vt indigentibus sub ueniret.xij.q.i.habebat.

q Questionibus.Nota q suspecti sunt torquendi:⁊ in vin culis detinendi:⁊ verberibus afficiendi vel subijciēdi.xiiij. q.vi.si res.⁊.xij.q.ij.fraternitas.⁊.xxiij.q.v.c.i.⁊.v.q.v.illig.et.j.de rap.in archiepis/copatu.c.

r Reddere.cū nō ifa/mie.actio.n.dpositi ifa/mat.C.depositi.l.qui de positum.

s Bona fides.saluis. Ex hac psumptiōe condēnabitur sic.C.lo/cati.l.i.et.ff.e.ti.q nerua qz non minorem diligen tiam quā i suis rebus p/stare dꝫ vt in .l.q nerua sic.ff.cōmodati si vt cer/to.§.quod vero senectu/te:et ita si bona fides ab est.dolus adesse presumit nam contraria sunt.C.d rescin.ven.si dolo.et ē si.xxxij.q.i.cum renunciat et presumptio sufficit ad condēnationem in casu isto.xxxij.q.i.dixit dñs.et liiij.di.fraternitatē.j.de iudeis.§.vlti.ber.

t De culpa.Nota q depositarius tenetur de dolo solo si do lose versatus est in deposito.ff.e.l.i §.in conducto.⁊.§.vlti.et ff.cōmodati.si vt certo.§.ij.⁊.ff.de reg.iur.l.contractus:⁊ de lata culpa quā nerua dixit esse dolum.ff.e.quod nerua:quod azo intelligit dolum presumptum.ff.mandati.si fideiussor.i.responso.Ideo sic expone:qz in eadem.l.dicit ipsam lataꝫ cul pā ppe dolum esse.ff.de le.i.cum res.⁊.§.vl.⁊.ff.de ac.⁊ ob.l.i.§.is quoqꝫ apud quem:⁊ alibi dicitur latam culpam com/parari.fi.si messor.fal.mo.di.l.i.§.lata est.⁊ ita non dolus est: qz nihil est id cui ipm est simile.Quandoqꝫ tamen in casibus prestat culpam depositarius si ipse se obtulerit deposito:vt h.⁊.ff.e.l.i.§.sepe.idem si mercedem accipiat pro custodia: vt h ⁊.ff.e.l.i.§.siquis seruum.Item ⁊ in tertio casu si conueniat inter eos.ff.e.l.i.§.si cōueniat.⁊.ff.cōmoda.si vt certo.§.tunc videndum.Sed si conueniat ne dolus prestetur:hec conuen tio non valet:qz ꝯ bonos mores est.ff.e.ti.l.i.§.si conueniat.⁊.ff.de pac.si vnus.§.illud.Item ⁊ in alio si cā depositarij res penes ipm deposita sit.ff.e.l.i.§.si pecuniam.⁊.ff.si cer.peta.l.siquis neqꝫ.⁊ tunc venit leuissima culpa:⁊ si moram facit i re stituendo.ff.e.si in asia.§.vl.Presumitur autem lata culpa vl dolus si non adhibeat diligentiam:qualem in rebus suis.ff.e.quod nerua.vel quia res sue salue sunt ⁊ deposite non appa rent:vt ibi dr ⁊ hic exemplum pone:res suas ponebat in ar/cha secura:⁊ res depositas dimittebat in domo super bācas. Cāus tm̄ fortuitus nō iputatur.sicut nec i ꝯmodato.s.ti.pri.c.vno ⁊.ff.ꝯmo.i rebus.nisi i cāibus hic ꝯtētis:vt si pactū iterue/niat vt pstet.C.e.l.i.Cōtractus.n.ex ꝯuentiōe legē accipiūt:⁊ huari debēt nisi iprobatū sit a iure.ff.e.l.i.§.si cōueniat.ff.de reg.iur.ꝯctus.ita tm̄ q cāus nominent i pacto sicut dixi in com modato:sic.s.c.pri.ppter culpā vel dolū cāus iputat:vt hic dr.Si.n.rē depositā vēdidit:⁊ postea eā redimat:vt eā hēat i cā dpositi:ēt si sine dolo malo illius perijt:tenet.qz suffic semel

dolũ ꝯmisisse.ff.e.l.l.§.si rẽ.Itẽ ꝑpter morã ꝓcedẽtẽ cãus in d putaṫ:ẽt si apð deponẽtẽ ꝑijsset:sufficit.n.ꝙ res potuit nõ ꝑi re.ff.ð le.i.cum res.§.vl.ff.e.si i asia.§.vl.ff.ð ꝯsti.pecu.quẽ e admodũ.§.ij.⁊ ex eisdẽ cãis iputaṫ cãus i ꝯmodato.s̃.ti.pri. c.vno.Itẽ res ðposita nõ deteriorata dꝫ reddi:alś reddita nõ viṫ.ff.e.l.i.§.si res deposi ta.sic i ꝯmodato.ff.ꝯmo. si mihi.§.i.Cõsistit aũt ð positũ i reb⁹ mobilib⁹ ⁊ se mouẽtib⁹tñ:nisi forte vbi apud sequestrũ põiṫ cũ res aliq̃ iter ꝑsõs i ꝯtro uersiã ðduciṫ.s̃.ð iud. examinata.⁊ talis depo sitio non põt fieri nisi a pluribus.ff.e.lꝫ.i.rñso. Itẽ ⁊ rei ðposite sic̃ ⁊ cõ modate ꝓꝑetatẽ retine mus.⁊ ẽt possessionẽ.ff. e.lꝫ.§.i.⁊.ff.ꝯmoda.l.rei ꝯmodate.

p Lacuit.hospitales pñt.n.ad hoc compelli g excõicatõem.xlij.di.§.hinc ẽt.ala.

Ad ꝑsbyter.i.epꝫ.xcv.di.oli.⁊.c.g forte p h̃.⁊ ð hoc cognoscere potest sed forte cõsue tudo non est in hoc.t

a Reuocare. qñcunqꝫ põt reuocari depositum vt hic,diĉ.⁊.ff.e.l.i.§.est aũt.⁊.§.pe.⁊ si non resti tuiṫ ꝯdẽnat⁹ suo noĩe in famis efficiṫ.C.ðpositi. qð ðpositũ.ff.ð his qui no.ĩfa.furti.§.illð sicut. ⁊ ꝓcariũ qñcunqꝫ reuoca tur.s̃.ð ꝓca.c.vl.sec⁹ i cõ modato qð non reuocaṫ nisi post vsum expletum s̃.de cõmo.c.vno.ff.e.in ꝯmodato.§.sicut.b.

b Cõtra.nõ.ꝙ ꝯ depo situ nõ admittiṫ ꝯpẽlatõ C.e.ti.siqs pecunias.vñ sumiṫ.§.iste.nec ẽt ðposi tuꝫ cuꝫ deposito ꝯpẽlaṫ ħ q ꝑmo ðposuit ꝑmo re cipiat:vt ibi dṫ.⁊.C.ð cõ pẽ.l.vl.⁊ ꝙ diĉ ꝯpẽsatio nẽ i toto.s.ðductõeꝫ.s.ꝑ pte.Et ita nec i toto nec i pte admittiṫ ꝯpẽsatio ꝯ ðpositũ:vt i.h̃ ꝑuilegiata ẽ actio ðpo siti:⁊ q꞉ ꝑdoni restitui dꝫ ðpositũ.ff.e.l.i.§.si ꝑdoni.tñ si dñs cũ fure sil̃ petat:dño r̃stitui dꝫ ð eq̃tate.ff.e.bõa fides.⁊ sic nõ erit ꝑdida:cũ sit ꝯtus bone fidei:q̃re dicanṫ bone fidei:dixi s̃.de excep.cũ venerabilis ber.

De emptione ⁊ venditione.

Ex cõcilio apud valeñ.

Placuit: vt ꝑsbyti plebes suas admo neant:vt ⁊ ipsi ho spitales[a] sint ⁊ non carius vendant transeuntib⁹ q̃ꝫ mercato vendere possunt: aliqui ad presbyteꝝ[e] transeũ tes hoc referant: vt illi⁹ iussu cũ humanitate sibi vendant.

Ex cõci.magũtinẽ.

Ut mensure[f] ⁊ pondera iusta:⁊ infra.Siquis iu stas mẽsuras ⁊ iusta põdera[g] cã lucri mutaṫ ꝑsũpserit.xxx. dies i pane ⁊ aqua peniteat.

Alex.iij.attrebateñ.epo.

Cũ dilecti filij beluacẽ. canonici ꝯ abbatẽ ⁊ fra tres cariloci ꝓponerent queri moniam:ꝙ siluam que nigra uallis dicitur a qbusdaꝫ corũ ignorante capitulo[i] ꝑ.x lib:ꝯ xl.marchas tunc[k] valenteꝫ cõ parassent:cãm ipsaꝫ morinen. epo ⁊ decano remeñ.cõmisi mus terminandam: adijcien tes ꝙ si vterqꝫ cause cognitio ni i teresse nequiret:alter i eo dem negocio ꝓcedere non dif ferret:⁊ infra.Tandem deca nus i illius cãe cognitiõe pro cessit:⁊ cum ei per testes cõsti tisset:ꝙ ꝑdicti fratres siluam minus dimidia iusti ꝑcij com parassent:venditõeꝫ nõ tene re:⁊ siluam beluaceñ.ecclesie adiudicans canonicos in pos sessionem induxit:⁊ infra.Cũ vero in[l] arbitrio emptoris est: si velit supplere iustuꝫ ꝑciũ aut venditõem rescindere cũ res minus dimidia iusti precij cõparatur:sniam ipsam tanq̃ iuri ꝯriam irritantes possessio nem monachis iudicauimus eẽ reddẽdam[m] salua q̃stione[n] canonicis sup deceptõne[o] ꝑcij vel cõsensu capituli i venditõ ne nõ habito.⁊ alia cã rõnabi li quaꝫ canonici ꝯ monachos duxerint proponendam.

Celestinus tertius.

Peruenit ad nos: q̃.ꝑ.

Ut mensure. supple sta tuimus.

g Põdera.xxiiij q.i.ñ afferamus.⁊ q.iij.siqs romipe tas.xlv.di.oĩs qui ff.ð penis i dardanarios.⁊.j.ne cle. vel mo.c.multa.

h Peniteat.⁊ i sup.l.cornel.ð fal. puniri dꝫ.ff.ð extor. crimi.ãnonã in fi.

i Cũ dilecti.ca plo.vñ nõ te nuit vẽditõ ĩpo iu re:ẽt vbi ðceptio ñ fuissꝫ i ꝑcio.xij.q.ij fine ⁊.s̃.ð his q̃ fi. a prela.c.i.x.q.ij.h̃ ius.vñ i fi.rebuaṫ caplõ h̃ exceptio.t.

k Tũc valẽteꝫ.s. tpe ꝯct⁹.Sꝫ pone ꝙ tpe vẽditõis va lẽt.x.pte lit.ꝯte.va lẽt.xxx.siue studio mõachoꝝ vel alio mõ:nũqd mõ ruo cabiṫ vẽditõ in:q꞉ tpẽ vẽditionis spe ctãdũ ẽ.ff.ð euic. ex mille.§.i.ð r̃sci. vẽ.si volũtate.s̃.ð elec.dudũ.⁊ si dte rior facta eẽt:ñ pe teret.Et ita cuꝫ pe tituri ñ eẽnt ꝯriuꝫ nec melioratõeꝫ pe tẽ nñt.C.ð sol.l.pe. ff.de dam.infec.qui bona.§.siquis q꞉ vinc.

l In arbitrio.sic.j.e.cãm.⁊.C.de rescin.ven.l.ij.

m Reddendã.Sed cũ vẽditio nulla fuẽit: q꞉ facta fuerit ignorãte caplõ:vltra dimidiã ðcepta ẽ ecclĩa nl lũ ius acq̃sitũ fuerit mõasterio:q̃re fit restitutio mona sterio.Rñdeo si ad hoc actũ fuisset:nõ fuisset restitutio facta:sed q꞉ ꝑ iniquã sniaꝫ spoliati fuerũt monachi re stituunṫ.Nec fuit vẽditio iudicata nulla:q꞉a nec ageba tur ad h̃:vñ dṫ hic ꝙ i arbitrio emptoris ⁊c.nõ fit ꝯdẽ natio:nisi agaṫ ad h̃.s̃.de or.cog.cum dilectus.t.

n Questione.hoc iõ dicit q꞉ q rẽ petit ex vna cã ex ꝑsa.⁊ succũbit:eãdẽ rẽ ex alia cã petẽ nõ ꝓhibeṫ.ff.de ex cep.rei iudi.⁊ an eadẽ.s̃.de cã pos.c.vl.De hac materia satis dicitur.s̃.de libel.obla.c.ij.

o Deceptõe.cũ dolus dat cãꝫ ꝯctui puta dolo iduxi te ad vẽdẽdã rẽ alś nõ vẽditurus.nõ tꝫ ꝯctus.ff.de do lo.⁊ eleganṫ.ar.xij.q.ij.q̃s eps in fi.⁊.j.de re.permu.

c In alijs.s.ꝯctib⁹ siue i realib⁹ siue i ꝑsonalib⁹ actõib⁹ si cã sit liq̃da.C.ð ꝯpẽ.l.fi.i ꝑn.ẽt si ñ liq̃at i ꝯtinẽti:dũ tñ possꝫ liq̃ re ĩfra duos mẽses.ff.ð iuṙ fisci auferṫ.§.q ꝯpẽsatõeꝫ.Et nõ ꝙ ꝯpẽsatio fit i pecũia ⁊ i põdẽ ⁊ i q̃ꝫtitate.C.ð ꝯpẽ.si ꝯstat.et ñ spẽb⁹ ad pecuniã.ff.pig.ac.si ꝯuenẽit.ff.ð ꝯdi.ide si ñ sorte.§.si cẽtũ.C.ð rei vẽ.si ea pecũia.absurdũ.n.ẽ diminutõeꝫ reꝝ fieri ꝑp pecuniã.ff.de ĩpen.i re.do.fac.qð dṫ.i.rñso.Cõtra tñ viṫ.C.ð ꝯpẽ.l.vl.i ꝑn.vbi dṫ:tã i rẽ q̃ꝫ i ꝑsonã illud itelligiṫ si agaṫ i rẽ ⁊ res restitui nõ possit ꝑõt admitti ꝯpẽsatio cũ estia tõe i pecunia ⁊ i delicꝫ fit ẽt ꝯpẽsatio.xxxij.q.vi.nihil iniquius ⁊.j.de adul.c.penul.⁊ vl.⁊.ff.soluto ma.viro atqꝫ vxori.⁊ i pe nis fit compensatio.j.de pe.constitutus.b.

tum vniuersorū. Si vero incidit in contractum quia venditurus eraz: sed per dolum tuum minus vēdidi vel per dolum meum plus emisti: tenet quidez cōtra ctus: sed agitur ad supplementum residui. ff. ď ac. ēp. ⁊ ven. julian⁹. §. sed si vēditor. Si vero dolus nō dat causaz contractui nec incidit in contractum: sed deceptus sum vltra dimidiam iusti precij in venditione: obtinet quod hic dicitur. ⁊ .j. eo. cuz causa. ⁊ .C. ď resci. ven. l. ij. Si autem sum deceptus minus dimida iusti precij: non possum agere ad aliquid: qꝛ licitum est contrahentibus se se i uicem decipere vsqz ad dimidiaz iusti precij. ff. de mino. in cause. §. i precio. Et hoc habz i locum in contractibus bone fidei: in contractibus stricti iuris etiam si dolus dat causam cōtractui tenz cōtractus: sed agens ex eo eliditur ope exceptionis. ff. de ver. ob. siquis cuz aliter. C. de pact. cum postea. Et nota: qꝫ in contractibus bone fidei: si dolus dat causam contractui nō per contrahentes sed per intermediam personā tenet cōtract⁹: sed datur actio ď dolo contra mediatorē. ff. de dolo ⁊ elegāter. §. j. in quolibet tamē cōtractu bona fides exigit. C. de ac. ⁊ ob. bonā. Et nō: qꝫ qñqz nō tenet contractus: ⁊ tñ ex eo agitur. ff. de ac. emp. ⁊ ven. iulianus §. siqs colludente. b.

p Peruenit. fatigari. videt qꝫ dominus papa min⁹ bene pronūciauerit hic: quoniā res donate vxori ꝑpter nuptias alienari non possunt: etiam consentiente vxore: nec currit ei ꝑscriptio in rebus dot. C. ď iure dot. in reb⁹: nisi soluto matrimonio: vt ibi dicitur. ⁊ C. ď anna excep. l. j §. vltimo. ⁊ .C. de prescrip. xxx. an. cum notissimi. §. illud. nec sufficit qꝫ in cōes vsus ꝑcium versuz est: qꝛ pro parte mariti nō potuit obligari. C. ad vell. auč. siqua mulier. So. si vis vt omnis obiectio cōquiescat: dicas qꝫ mulier illa donationem istaz ꝑpter nuptias lucrari non debuit: qꝛ sicut dos soluto matrimonio ďbet redire ad vxorē vel eius heredes ita donatio ꝑpter nuptias ad maritū vel ei⁹ heredes

miles. a. vxori sue quādā domū in donationem ꝑpter nuptias assignatam muliere ipa expꝛssum dante ꝯsensuz. b. mulieri vendidit ꝑ certa pecūie quantitate: ⁊ infra. Prenoiato vero milite viam vniuerse carnis ingresso relicta eius venire contra hoc presumit: allegans dictā domum titulo donatiōis ꝑpter nuptias sibi cōcessam alienare non potuisse: lz eius cōsensus ipsi noscatur ꝯtractui accessisse prefata vo b. ex eo nititur se tueri: qꝫ ꝑ xxx. annos constante illorum matrimonio domum ipsaz bona fide tituloqz iusto possedit ⁊ qꝛ in cōmunes vsus viri ⁊ vxoris illius precium est conuersum: ac facte venditionis tpe: vnde sibi prefata mulier consulere potuisset: in viri facultatibus consistebat. Quia igitur super his nos consulē curasti: rñdemus ꝑdictaz emptricem: si vēa sunt, q̄ ꝑmisim⁹ prescriptis occasionibus sup ipsa domo non debere vlterius fatigari. Innocenti⁹. iij. capitulo palliosi.

Ad nostram noueris audientiaz peruenisse: qꝫ cuz r. laicus lator pñtiū ab. m. mutuuz recipere voluisset: creditor ne ꝑ cautionem contra vsurarios editū posset in posterū conueniri: domos ⁊ oliuas recepit ab eodem titulo emptōnis: cum reuera contractus vsurarius ageretur quod patet ex eo: qꝫ creditor debitori promisit: ⁊ quandocunque a septennio vsque ad nouennium daret. xl. vncias tarinorū: que vix dimidiaz iusti precij contingebant: domos eius restitueret ⁊ oliuas. Quia igit fraus ⁊ dolus cuiqꝫ patrocinari non debent: mandamus: q̄tenus si res ita se habet: instrumento venditionis confecto in fraudem canonis promulgati contra vsurarios: non obstante predictum. m. ad restituēdas domos ⁊ oliuas ei ad quem debent hereditario iur̄ deuolui: cum debitor sit viaz vniuerse carnis ingress⁹. ꝑ penaz in lat. conci. ꝯ vsurarios

C. de pac. conuen. super do. l. pe. ⁊ vlti. auč. equalitas. nisi ex pacto de lucranda dote vel donatione vel ď consuetudine secus obtineat. j. de dona. inter vi. ⁊ vxo. c. vlti. C. de rei. vx. ac. l. j. § illo proculdubio. in quo casu itelligitur illa auč. C. ad vellē. siue a me. §. illo casu quando ex pacto vel ex consuetudine debz donationem lucrari. vnde bene respondet papa: qꝫ si mulier debeat lucrari hanc donationē: intellige decre. hanc hm auč. qꝫ tantum erat in bonis mariti: qꝫ potuit ibi consulere: ⁊ post bienniū secundo alienationi tacite vel expresse presumitur consensisse ratione tanti temporis: argu. j. de iure. pa. cura. C. de pe. here. si filius. Illa vero ratio non est multum efficax: qꝫ in communes vsus preciuz est conuersum nisi velis dicere: qꝫ vir ⁊ vxor habebant omnia damna ⁊ lucra omnia: arg. j. de dona. inter vi. ⁊ vxo. c. ij. in mo quia soluto matrimonio vel cedit in substantiam viri: vel communibus liberis applicatur donatio propter nuptias in auctentica. vt immo ante nup. dona. §. ⁊ hoc dicimus. coll. v. Et ideo non intererat mulieris petere matrimonio soluto: ex quo habebat liberos: aut etiam si haberet. her.

q Ad nostram. canonez. infra de vsur. quia in omnibus.

r Emptionis. emptione pignoris causa facta ñ quod scriptum ad quod gestum est inspicitur. C. plus valere quod agi. l. iij. j. qui fi. sint le. per tuas.

s Patet. idest presumitur: infra de pigno. illo vos si autem non ageretur in fraudez secus esset ⁊ haberet emptor fruct⁹ licet venditio rescinderetur ⁊ res esset vendita iusto precio. C. de pac. inter emp. ⁊ vendi. l. ij. Et ita potius considerandum est quid agatur inter contrahentes: argumen. xviij. questiōe ij. eleutherius. ff. de verbo. obligatio. cum qui calendis. j. de condi. ap. verum. laur.

t Dimidiam ⁊ ita quantitas precij est argumentum doli: ff. de transac. cum hi. § modus. sic argumen. supra de depo. si. bona fides. ⁊ concessio simulata presumitur propter modicum precium. C. mandati per diuersas. argumentum contra infra de simo. ⁊ si questiones. C. de rescin. ven. l. dolus. ⁊ ff. de iure do. si vsufructus. lau.

u Concilio. de vsur. qꝛ in oībus ⁊ maiorē et iponē pōt. j. de vsur. cōquestus. c. ꝑ tuas. ⁊ c. dudum. §. per excōicationem. ⁊ de iureiu. ad nostram. Et iō in oib⁹ cōmissionib⁹ fit mentio ď

penaillius cōcilij vt ab ea iudex incipiat si viderit expedire ad alteram postmodū ꝓcessurus:si hoc meruerit ꝛc.supra vt lite non contesta.quoniam frequenter.§.vltimo.

a Cum cā.dimidiā.Istud sic ē itelligenduз. Ecce res valз x.vēdidisti illā ꝓ q̄ttuoꝛ pз ꝙ tu es decepꝰ i sex:ꝫ sex sꝫ plꝰ q̄з dimidia iusti p̄ccij. qđ est qnqз:ꝛ ita es dceptꝰ i dimidia:q̄ est qnqз ꝛ plus: s.vno sufficit si illud plus valet vnuз bononien̄.tm̄ Et hoc itellige i vēditoꝛe q decipit in precio.Et sic ēt i emptoꝛe dcepto. Pone ꝙ res valet.x.ꝛ ēptoꝛ soluit.xvj.pōt agere ad p̄ciū recipiēdū qđ plꝰ dedit vel i totum recedere a ꝯctu:qꝛ sic pз: ꝙ est deceptus vltra dimidiaз iusti p̄cij:soluit enim sex vltra dimidiam iusti p̄cij qđ fuit.v.Si.n.deciperet in.v.tm̄ n̄ ageret:qꝛ qnqз sunt dimidia.x.ꝛ ita nō est deceptꝰ ēptoꝛ i aliquo vltra dimidiaз iusti p̄cij:sed qꝛ sex dedit vltra dimidiam deceptꝰ ē iō aget.Azo intelligit ista vba ita. Alij dicūt ꝙ necessarium ē vt duplū iusti precij ꝛ vltra dederit emptoꝛ vt ecce res valet deceз:ꝛ ego emi ꝓ.xxj.ꝙ nulla lex dicit ꝛ nihil ē ꝙ dicūt:qꝛ hic dcipit ēptoꝛ in plꝰ q̄з sit totū iustum p̄cium.Sed primū veriꝰ ē:ꝛ dn̄s iacobꝰ dicit eodem modo cum azone.

promulgatam ap.re. compellas. Idem episcopo ꝛ archidiacono vrbinaten̄.

Cum cā que iter economū mōasterij sācti martini de mōte ex parte vna:ac ciues viterbienses super casamētis ex altera vtebat:fuisset aliq̄diu ventilata.cū ꝯstitissз nobis mōasteriū in venditione vltra dimidiā[a] iusti p̄cij fuisse deceptū:sniando decernimus:vt prefacti ciues aut recepto p̄cio possessiōes restituerēt[b] memoratas: aut supplerēt quantū cōstaret legitime venditionis tempoꝛe iusto p̄cio defuisse. Gre.ix.

Si venditori post istitutum[c] contra se iudiciuз qs omisit: vt rē vēditā sibi dfenderet: nūciare vel ꝯtumaciter[d] absfuit tempoꝛe snie promulgate:seu per iniuriam[e] sētentia lata fuit: de euictione iuxta legitimas sanctiones[f] agere non valebit.

De locato ꝛ conducto.

Clemens tertius.

Ex rescripto litterarum[g] tusculanen̄.epi nobis innotuit: ꝙ cuз ciuitatem bon̄. tpe sue legationis intrassз:ꝛ ifra. Cōstōnē factā ab epo portuē.ap. se.le.ꝛ a predicto tusculan̄.episcopo postmodum confirmatam vз vt nullus magistroꝛum seu

re qꝛ ꝑ iuramētū nō excluditur.nisi ꝑ bn̄ficium etatꝫ: si tñ renūciat iuri cōi:ꝛ ita pōt agē vl'ad supplemtū p̄cij vl'ad rescindendū ꝯctū: ꝫ restōnē in itegrū petē non pōt:qꝛ iuramētū repn̄tat eū maioꝛē: nisi iuraret si repetere reз ex eo ꝙ dceptꝰ eēt vltra dimidiā:tūc vtraqз via eēt ei preclusa p̄ter iuramentum.b.

c Si vēditori institutuз. Nota ergo ꝙ emptoꝛ ad h̄ vt venditoꝛ teneat ei de euictiōe dз ei dnūciare vt ipm dfendat sup re ab ipō sibi vendita: d.quoqō ei mouet:alioqn nō tenet:vt.C. de euic.ēptoꝛ fundi.ꝛ.l.actoꝛe nec fideiussoꝛes tenent: quos ꝑ euictiōibꝰ recepit:vt ibi dī.ꝛ si actoꝛ sit absens. dnūciet fideiussori vt ex p̄dictiз legibꝰ habet. Quidā tñ dicūt ꝙ nō tenetur dnūciare fideiussori.ꝛ hec dnūciatio p̄t fieri quolibз tpe dūmō nō nimis iuxta sniaз.ff.d euic.l.si rē.§. quolibet Et illđ scias.ꝙ si per vēditoꝛē stetit quo minꝰ sit eis dnūciatuз.puta qꝛ latitat.vl'ipedit ne possit ad eū citatō peruēire.nihilominꝰ tenet d euic.ff.d eui.si iō §.pn̄ti.ꝛ.l. si dictū.§.si pn̄te.Et.ideз.ē si dnūciet fideiussori pn̄te vēditoꝛe.vt i.d.§.si pn̄te ar.ꝯ.vt lite n̄ ꝯte.qm̄§.pōroꝛ. Itē si ēptoꝛ ꝯpromittit i arbitrū ꝛ ꝯtriaз sniaз r̄pōtauerit.vēditoꝛ n̄ tenet.ff.d euic.si dictū.§. si ꝯpromisso. Itē si ēptoꝛ potuit vsucape ꝛ n̄ vsucepit iputat ei.qꝛ ꝛ vēditori tenet sei.si res euicat ab eo.vt i.l.si dcō.§.sic

b Restituerēt. Et ita agebat hic ad rescissionē ꝯctꝰ:nisi emptoꝛ vellet supplere iustū preciū.ꝯ.e.cū dilecti.ꝛ hic. C.d rescin.vē.l.ij.secꝰ i trāsactiōibꝰ ƀm q̄sdā tз ēt trāsactio lз qs dcipiat vltra dimidiā iusti p̄cij:ar.j.d rli.do.ꝯstitutꝰ vbi eps oīa iura dimisit solū octo dnarijs ꝓ pēsiōe retētis ꝛc.ꝛ'ē expssum ꝙ si pꝰ trāsactiōeз iueniūt publica istr̄a ꝑ q̄ appeat ꝙ dceptꝰ sit trāsigēs i q̄druplū nō tñ rescindit transactio.ff.ad trebel.l lucꝰ.§.vl.Et ē rō i trāsactiōe qꝛ eoipso ꝙ a lite rcedit magnū cōmodū ē:vn̄ idebitū solutū ob trāsactiōeз nō repetit.C.d trāsac.l.ij.ff.d cōdi.ide.i sūma vi.ꝛ hoc veꝝ:nisi aliqs velit agē iudicis officio:vt mioꝛ vel ecclia.qꝛ si ledat i trāsactione restituit sicut lesus ē i snia vel in aliquo ꝯctu.C.si aduersus transac.l.j.sed si directe velit agē ꝯ trāsactiōeз:secꝰ eēt.iō.Sз q̄ iur agit h̄ ad rescindēdū ꝯctū dicūt qdā ꝙ iudicis officio. C.de rescin.ven.l.ij.C.de ac.ēp.l.iiij.Sз ƀm h̄ ageretur tm̄ ad quadriēniū qꝛ vsqз ad tps illud cōpetit i ite.resti.C.d tempo.in i te.resti.l vl.Hec fuit opinio plac.Alij dicūt:ꝙ ꝯditiōe ex illa.l C.de rescin.ven.l.ij.ꝛ pз h̄ vsqз ad.xxx.ānos qꝛ oēs ꝯditiones cū sint ꝑsonales ꝑpetue sūt.Ecredit vin.ꝙ agat ꝯditiōe ex eo ꝯctu ex vēditio.alternatiue vel ad supplēdum iustum p̄cium vel rescindēdaз vēditiōēз.Nec ē mirū si ꝑ actiōeз ex eo ꝯ cui agit:vt recedat a ꝯctu.ff.de ac.ēp.l.ex empto.§. siquis virginē.vin.qꝛ i ꝯctibꝰ bone fidei multa veniūt:de quibꝰ nec ē dictū nec cogitatū:vt.ff.de ꝯhē.ēp.quotiēs.l.se.§.sed ꝛ si qd.C de ac.emp.l.j.iō.hec fuit opinio.iacob.b.Sз quid dicet si maioꝛ iurauerit.se nō venire ꝯ vēditionē:nūqd audiet. qꝛ dceptus ē vltra dimidiā iusti p̄cij.nō credo ꝙ audiat:secꝰ d mio

d Cōtumaciter.si ꝯtumax fuerit ēptoꝛ.qꝛ ci(pōt.b. tatus nō venit ad sententiam sibi imputet si lata fuerit contra ipsum.quia tunc vēditoꝛ non tenetur ei d euictione.quia videtur potius cōdemnatus ꝓpter suam cōtumaciā q̄з ꝓpt aliā cām.ff. d euic.si iō.j.rn̄.C. e.ti. emptoꝛ fundi.nec potest appellare tanquā contumax xxiiij.q.iij.de illicita.ij.q.vj.§.sunt quoꝛum.b.

e Iniuriam.C.de euic.emptoꝛ fūdi.vnde sumpta ē hec decre.ꝛ hoc iō:quia iniuria. que fit emptori non contingit venditoꝛeз.ff.de euic.si per impꝛudētiam. sic si iudex per iniuriā ꝓnunciat contra heredē.non nocet legatarijs.ff.de le.j.si seruus plurium.§.j.

f Sanctiones.d quibꝰ iam p̄missum ē in.l.emptoꝛ fundi.ꝛ si ꝑ impꝛudētiam.Et sic i tribus casibus hic contentis nō tenetur venditoꝛ emptori si nō denūciauit:si cōtumax fuit:si per iniuriaз iudicis condemnatur:tunc enim iudex facit litem suaз:ꝛ ipse tenet.ff.de iudi.filiusfamilias.ꝛ de pena iudi. qui ma. iu.l.ij.ꝛ.xxij.q.ij.c j.ꝛ.ij.b.

Ex rescripto lraꝝ.huic dn̄s papa fidē adhibuit

sue assertōl:ꝑ ꝯ to habēs qđ portueñ.eṗs sic ṗmo statu erat:als ṗma ꝯstitutio de q̄ fit hic mētio exhibēda eēt ꝟ.đ fi.istru.c.i.C.đ eden.au c̄.siqs i aliquo.nisi alit đ il la ꝯstare possit.ꝟ.de cle.pegri.tue fraternitati.

a ¶ Scholariū.soli ergo magistri ⁊ scholares ꝓhibēt ꝯducē hospicia aliorum scholariū:s₃ alij nō ꝓhibēt conducē hospitia scholariū:⁊ ꝓpter potētiores ꝯstituto ista emanauit.Et per hāc lrās vr̄ q̄ scriptores q scholares nō sūt s₃ vrorati:ñ ligent hac ꝯstitutōe:q₂ đ illis nō fit mentio.Lau.dixit hāc penā extendi ad eos q gaudēt ṗuilegio scholastico large sūpto vocabulo scholariū et gratia scholariu₃ ibi sūt.dūmodo ñ sint meretrices q̄ ñ sūt digne laqueis legū.C.de adul.q̄ adulter.Nec obijcias q̄ pena non đbet extēdi:q₂ odia ⁊ pene q̄ñq₃ āpliāt ff.đ.his q no.isa.l.ij.§.exercit⁹.⁊ ar. ad h.j.đ ꝟ.sig.cu₃ i ptib⁹.lau.S₃ nō credo:q̄ ad scriptores vroratos extēdat ista ꝯstitutio:s₃ sint ibi ꝓpter scholares:eadē rōe extenderet ad chartarios ⁊ chartaꝝ rasores.b.

b ¶ Sub excōicatōe.Ex hoc ꝟbo colligit:q̄ fuerat cōstitutio late snīe:⁊ facit ad hoc.lxiij.di.salonitane.j.de eo q fur.or.re.c.i.ita ēt obseruam⁹ ⁊ tenem⁹ q̄ fit canon late snīe:⁊ tuschulan⁹ sb pena anathematis lb obseruādū decreuit:vt sequit i lr̄a.Sed q̄re nō iposuit legē locatorib⁹.Rñdeo q₂ nō hēbat iurisditōem i eis:s₃ scholatorib⁹ q clerici sūt ꝓ maiori p̄te.si.lxxxix.di.iudicatū Itē q₂ voluit legi derogare.C.locati.necui.

c ¶ Audiētia.Hoc fieri d₃ ꝓpt̄ illos q ꝯstitutōe₃ ignorāt:s₃ q̄ ad alios nō:q₂ sufficit q̄litercūq₃ sciant ē: sine aliq̄ ꝯstitutōe.ff.de admi.tu.gdā.§.exquo.⁊ q scit certiorari nō d₃.ff.đ ac.emp.⁊ ven.l.i.i fi.Immo certe vr̄ q̄ oēs teneant exquo ꝯstitutio fuit semel publicata.xv. di.qđ dicitis.vñ poti⁹ ad cautelā fit huiusmōi recitatio neq₃ saltē de facto dicat se ignorasse:sic.ff.đ insti.s₃ ⁊ si pupillus.§.i.⁊.ij.ꝟ.de fide instrumentorum pastoralis.

d ¶ Uestra nobis.statuto.Statuerūt eṗi q̄ huiusmodi decime parochialib⁹ p̄sbyteris solūmō locarēt:ꝑ qđ vtilitas ecc̄liaꝝ nō modicū ipediebat:petierūt isti monachi sibi suꝑ hoc ꝓuideri:eṗi enim bñ possunt facere statutum de conse.di.iij.c.i.⁊.ꝟ.de ma.⁊ obe.siqs venerit.⁊.j.de sen.excō.a nobis fuit.sed q₂ illud vertebatur in detrimētum vel ṗiudicium ecc̄liaru₃:⁊ q₂ nō est ꝯ ius:vt hic p₃ expresse q̄ fructus decimarum talit ad tēpus locent:iā papa tollit statutū illud:s₃ ius decimaru₃ taliter vendi ⁊ locari nō possit:cū spūale sit.j.de iurepa.c.i.⁊.c.de iure.j.de simo.querelam.b.

e ¶ Ad feudum.⁊ ita patet q̄ ṗlati ecclesiarum infeudare nō possunt de nouo.j.de feuđ.c.ij.

scholariū^a sup ꝯducēdis aliorū hospitijs i lesionē ⁊ ṗiudiciū habitantiu₃ audeat hospitē ꝯuenire:nisi ṗus ꝯstiterit tēpus ꝯductōis elapsū:vel ingli ni hoc suū fauorē ṗstiterint ⁊ ꝯsensum cū idē portueñ.sub^b excōicatōe hoc ꝓhibuēit:⁊ alter sub pēa anathematis idē đcreuit obßuādū:ratū eē đcernimus:⁊ auc.ap.confirmam⁹ statuentes vt a te frater eṗe:⁊ tuo quolibet successore h sin gulis annis in ꝯmuni audientia^c magistrorum atq₃ scholariū recitet.Innocē.iij.abbati ⁊ ꝯuentui sancti petri đ pratell.londeñ.diocesis.

Uestra nobis relatio declarauit:q̄ cū ad firmā fructus vestraꝝ dare ꝯsueueritis đcimaꝝ:⁊ ifra.Dioc.episcopoꝝ statuto^d contrario non obstante vestraꝝ decimarū ꝓuent⁹ illis libere locare potestis:cū q̄b⁹ ecc̄lie vr̄e ꝯditōe₃ potitis facē meliorē:ita tñ q̄ h⁹i locatio ad feudū^e vel alienatōe₃^f ñ videat extēdi. G re.ix.

Propter sterilitatē afficientē magno incōmodo^g ꝯductores vitio^h res sine culpa coloni siue casu fortuito cōtingente colonis ecclesie tue ꝓ rata pensionis remissio ē faciēda:nisi cum vbertate precedentis vel subsequentis anni valet sterilitas compensari. Uerum inuito^i inquilino domum inhabitare vel reficeī poteris si necessitas q tñ non iminebat^k locationis tpe id exposcat remissa sibi pro residuo temporis pensione qui etiam inde rationabilit amouetur.si ꝑuerse^l sibi fuerit cō

f ¶ Aliēatōe₃ ꝑpetuā.s.b₃ q̄ dr̄:aliēatio ē ꝯctus ꝑ quē dñiū transfert.C.de fū.do.l.i.Q̄ñq₃ ēt ꝟbum aliēatōis large accipit.ꝟ đ re.ec.ñ alt.nulli liceat. C.đ re.ec.ali.vel nō sancimus.⁊ i auc̄.de rebus ec. nō alie §.nos igit col.ij. ⁊ eodē mō hic large accipit:vt in.c.nulli.

g Propter.icōmodo. qñ magno icōmodo affic if ꝯductor:tunc fit remissio pensionis.ff. e.ex ꝯducto.§ i.vbi dicit si oēm fructū tulerit:vt fruct⁹ ēt seminis nō supsit:⁊.l.si vno.§.vbicunq₃ ⁊.C.e.l.liceat.⁊.l.excepto:nisi aliud i locatione sit actū:vt in.l.l₃ alioqn i.si tale dānum nō interuenerit:secus est.ff.eo.si merces.§.vis maior.ga modicū dānum d₃ sustinere:vt ibi dr̄:⁊.l.habitatores.Intellige quod sic dicitur de eo colono certā pecuniā ānuatim d₃ vel certas chorbes:⁊ nō de partiarie q cū dño lucrū ⁊ dānū ꝑtitur:vt dr̄ in.§.vis maior q₂ ꝑ modico dāno nō dat restitutio:vt.ff.de in ite.restj.c.i.⁊.ꝟ.de re.ec.nō alie.ad nostraꝝ:⁊ modicū dānū ecc̄lia sustinere d₃.xij.q.ij.bone rei.nec ꝓ modico retractat vēditio.ff.de ꝯhen.emp.l.res bona.nec ꝓ modico dat actio de dolo.ff.de dolo si oleum in fi.

h ¶ Uitio.q₂ forsitā nō potuit pati multā pluuiā nec multā siccitatem:nec potuit colonus occurrere:quin suffocaretur semē.S₃ ꝯ vr̄.ff.e.ex ꝯducto.§.i.vbi dicit q̄ si vitia ex re oriūt dānū eēt coloni:vt si vinū coacuerit:vel si herbis segetes corrupte sūt.So.ibi potuit colon⁹ occurrere:h nō:qđ p₃ ex eo qđ dicit hic:sine culpa coloni.Cās ēt fortuit⁹ dño nocet ⁊ nō colono:vt nō hēat pēsionē nisi ꝓ rata:⁊ si nihil ꝑcepit nihil soluat:ita q̄ remissio faciēda ē i totū vel i partē:nisi vbertas ṗcedētis āni vel sequētis possit cōpēsari sterilitati.C.e.l.l₃.⁊ hic ēt si dñs remisit pensionē ꝓpter sterilitatē:si āno sequēti ꝯtingat vbertas petere pōt pēsionē itegrā:vt.ff.e.si vno anno.b.

i ¶ Inuito.hoc sūptum ē ex illa.l.C.e.edē quam.

k ¶ Imminebat.Hec potuit esse necessitas:q̄ postea superuenit:si dom⁹ corruit vel minat ruinā quā edificare vult:vel forsan vxorē duxerit:⁊ idiget domo illa vel siqua ꝯsimilis necessitas q̄ tūc nō iminebat:ar.ff.vt i pos.le.si is a quo.§.plane.a l₃ e st lex.⁊.ff.đ iterro.ac.de etate.§.ex cā.⁊.ꝟ.de offi.dele.isinuante ⁊ ē hic ar.principium ꝯsiderādū.ꝟ.ti.pri.cu₃ dilecti.⁊.ꝟ.de elec.dudum.vbi de hoc.ber.

l ¶ Peruerse.In isto cāu dicūt qdam nihil remittēdu₃ esse:quasi ꝯpensando:s₃ nō ē veꝝ:q₂ pōt dñs agere ꝯtra inqlinum

p dãno dato actione legis aquilie ⁊ ex locato.

a Canonẽ. Hoc itellige qñ ad lõgũ tẽpus cõdurit: puta ad x. ãnos vel plus vel minꝰ ẽt. vi. vel. v. ff. e. q̃ro. §. inter. b.

b Clerici. sic. ĩ. de re ec. alie. vel nõ. siqs p̃sbyterorũ. ⁊. ĩ. e. c. p xi. vbi dr̃ q̃lr hoc vbũ sit itelligendũ. Et ita in q̃ttuor casibus expellitur inquilinus.

c Potuit emphiteota. Ar. ꝙ emphiteosis sit locatio: ex eo ꝙ ponit in titulo de locato. ꝗ nõ ẽ verũ isti. locati. §. ado. Locatio. n. põt fieri tã de rebꝰ mobilibus q̃ʒ imobilibꝰ ⁊ se mouẽtibꝰ: emphiteosis ꝟo tm̃ de immobilibꝰ. Cõtractꝰ aũt emphiteoticus mediꝰ ẽ iter venditionẽ ⁊ locationeʒ. In hec aũt accedit ad venditiõem: q: qñ talis contractus celebraẽ aliquid datur: sicut in venditiõe daẽ p̃ciũ: ꝗ tñ differunt: q: p venditionẽ trãsfert dñium: ꝗ hic retinet dñs dñium. Sed magis videẽ accedere ad naturã locatõis: q: sicut locator retinet dñium ⁊ singulis annis aliqd recipit ita et hic: q: emphiteota singulis ãnis soluit canonẽ cõstitutum ⁊ ideo potiꝰ ponitur hec decre. in isto titulo. q̃ʒ in precedenti. ber.

uersatus: vel cũ canonẽ[a] p bienniũ nõ soluisset sibi satisfactõne celeriꝰ nõ puidit. Idem.

Potuit emphiteota[c] ec cle p̃mitꝰ reqsita[d] eideʒ ꝗ renũciato q̃tuʒ sibi ab alijs offerẽ: si nolle se emere dixerit vel a denunciationis tempore duorum spacinm mensium sit elapsum: meliorationes ⁊ ius sibi competens alijs vẽdere[e] qui ab emptõne huiusmõi minime p̃hibentur[f]. Emphiteota quoqʒ secus presumẽdo vẽ cessando in solutione canõis per biennium[g] nisi celeri[h] satisfactione postmodum sibi consulere studuissʒ: iuste potuissʒ expelli[i]: non obstante ꝙ ei vt canonem solueret: non extitit nunciatum: cuʒ in hoc cãu dies statuta[k] p dño interpellet.

De rerum permutatione.

Ex concilio apud sil.

Si p̃nceps voluerit rem immobileʒ sãctis locis prestare ⁊ accipere ab eis aliã immobileʒ: eoqʒ modo de cõmuni volũtate[l] permutationẽ ꝯhere: liceat[m] et hoc facere: si cã rõnabilis[n] id exposcat: ⁊ res quã p̃stiterit maior fuerit vel equalis: pragmatica[o] sanctõe super hoc promulgata.

Ex conci. belua.

Et cõmutationes[p] rerũ ecclesiasticarum: q̃ ab ãncessore inconsulte[q] facte sunt ab eo q successor ẽ emẽdenẽ.

Ex ꝯcilio apud siluanum.

Mancipia ecclesiastica: nisi ad libertatẽ nõ cõuenit ꝯmutari[r]: vʒ vt manci

d Reqsita. hoc sũptũ ẽ. C. de iure ẽphi. l. vl. Primo reqri dʒ dñs ab ẽphiteota: an emere melioratĩoes ipsiꝰ velit ꝟm ꝙ hic dr̃ alr̃: caderet a iure suo: vt in. l. predicta. b.

e Vẽdere. Sed nunqd põt donare vr̃ ꝙ nõ: qꝺ qdã concedũt. Alij dicũt ꝙ donare põt ẽt sine ꝯsensu dñi. C. de fũ. patri. l. i li. xij. ⁊ pignori dare. ff. de pig. l. lex vectigal. ⁊. ff. de pig. ac.

f Prohibeẽ. Sʒ q̃ psone p̃hibenẽ ab hꝰi ẽptõ. (tutor. §. vl. b. ne põt dici ꝙ ꝟui ecclie capit. mei ⁊ oẽs psone maiores: q ñ sit idonei facilitate ꝯueniẽdi. vñ possʒ dñs p̃iudiciũ pati. ff. qui

g Biẽniũ. vt. x. q. ij. hꝰ ius. §. q rẽ in p̃uato triẽniũ (sa. co. l. ij. requirẽ. C. de iure emphi. l. ij. Sed si p̃misit soluere penã rato manẽte pacto si nõ soluat pensionẽ ⁊ petat penã: nihilominus vult eũ expellere nunqd põt dicas ꝙ sic. ar. ff. de trãsac. q fideʒ ⁊. l. pacto. ⁊. C. de pac. cũ p̃ponas. In fauorẽ dñi dictũ ẽ hoc: et facit ad hoc. ff. de reg. iur. cum par. b.

h Celeri. ⁊ ita pʒ ꝙ emphiteota põt purgare morã offerẽdo canonẽ pꝰ biẽniũ: sic. ĩ. c. pxi. sicut alienator. ĩ. de rebꝰ ec. alie. vel nõ. c. siqs p̃sbyterorũ. ⁊ ar. ĩ. de elec. qꝺ sicut i si. ⁊. ff. de ver. ob. interdũ. §. vl. Sed q̃tum tp̃s dabitur ad purgandũ istaʒ morã: videẽ ꝙ ante sniaʒ vt. ff. de inoffi. test papinia. §. meminisse ⁊. C. qbus vt indig. alia ẽ. vel ẽt absqʒ ad litẽ ꝯtestatã. ff. rem ra ha. amplius hꝰ. ⁊. C. de plus pet. l. vna. ⁊. ĩ. e. ti. c. vno. Uel modicum tempus dabiẽ: forsan. x. dierũ. ff. de ꝯsti. pecu. p missor. §. i. ⁊. ff. ex qbus cau. ma. in inte. resti. l. ab hostibus. §. sed qꝺ simplr̃. ⁊. ff. siquis cau. l. ⁊ si post tres: vel q̃scito potuit ff. ad tertul. l. ij. §. ꝯfestiʒ. ⁊. ĩ. de elec. q: p̃pter. vbi plura ar. de hoc inuenies. Quidam dicunt ꝙ vsqʒ ad lit. contesta. potest emphiteota vitare penã huiꝰ ꝯstitutõis offerẽdo canonẽ p iura p̃dicta. Sʒ nõ credo ꝙ vsqʒ ad lit. ꝯtesẽ. possit purgare morã: q: hꝰ posset differri vsqʒ ad duos ãnos. vel vnũ vel tres vel plures pꝰ tp̃s statuti biẽnij ⁊ ita si essʒ celeriẽ. ⁊ p̃pterea hꝰ vr̃ potiꝰ facẽ timore pene q̃ʒ volũtate: ⁊ iterpellat corã iudice: ꝗ tẽpꝰ statutũ ipʒ iterpellat: vt dic̃ i si. ⁊ vltro se dʒ offerre: vt C. de iuẽ ẽphi. l. ij. dabo ei modicũ tp̃s pꝰ biẽniũ elapsũ: talis n. celeritas ad modicũ tp̃s referẽ pꝰ biẽniũ r̃spectu ipiꝰ biẽnij: sic̃ hec adiectio plꝰ ad modicã q̃ʒtitatẽ r̃ferẽ respectu q̃ʒtitatꝭ nominate. ff. de v. sig. hec adiectio. ⁊ illꝺ modicũ ꝯsiderabitur arbitrio iudicis: ex quo nõ ẽ defminatũ i iure. ĩ. de of. dele. de cãis. ⁊. ff. de iure d̃li. l. i. §. ait p̃tor. ⁊ qꝺ appellabiẽ arbitriũ bõi viri. ff. de v. ob. ꝯtinuus actus. § ij. ber.

i Expelli. Sʒ nũqd auc̃te sua p̃pria põt dñs expellẽ emphiteotã si canonẽ d̃bito tp̃e ñ p̃soluat. vr̃ ꝙ sic. C. de iure ẽphi. l. ij. Saꝭ põt dici ꝙ sic auc̃te huius d̃cre. ⁊ p̃dicta. l. x. q. ij hꝰ ius porrectũ. §. q rẽ hꝰi. Dicit. n lex p̃ inuescat crimẽ: cũ sibi arbitriũ siue vltõis sciat ꝯcessũ. C. de metatis decotũ. li. xij. ⁊ ar. ff. de pign. l. lex vectigalis. ⁊ ar. C. de ser. expor. l. i. ⁊. ij. Sed metus facit si auc̃te iudicis hꝰ fecisset. C. de pig. l. iij. ⁊. ĩ. de priuilegijs pastoralis. Sed si alij tradidit possessioneʒ: vel ab alio expellaẽ: nõ deijciet possessorẽ auc̃te sua: ar. ff. de vi ⁊ vi. ar. l. colonus. Itẽ si emphiteota cessauit p bienniuʒ ⁊ tm̃ amplius ꝙ nõ põt purgare morã: si dñs postea receperit pensionẽ: nũqd dñs postea poterit expellẽ ẽphiteotã. Rñdeo i p̃uato planũ ẽ: q: recipiẽdo pensionem iuri suo renũciauit. ff. de le. cõ. l. post diẽ. ⁊. l. p̃cedenti §. si. Ipso. n. facto renunciat iuri suo. ĩ. de his q̃ si. a ma. par. ca. ex ore cũ suis ꝯcor. Sʒ qd dices de eccl̃ia. rñdeo si p̃latus de ꝯsensu capituli recipiat pensionẽ expellere nõ poterit postea emphiteotã: cũ liberũ sic ecclie vel emphiteotã expellere vel pensionem petere i auc̃. de alie. ⁊ emphi. ꝯctꝰ. §. siqs ꝟo locator. coll. ix. ⁊ eligẽdo vnũ alteri renũciasse videtur vt in predictis legibus pꝰ diẽ ⁊. l. precedenti. §. vl. Sed si solus prelatus sine consẽsu capituli recipit pensionem: non credo ꝙ obsit ecclie: q̃ minus possit expellere emphiteotam: nisi postea caplʒ ꝯsensisset: ar. ĩ. de his que si. a prela. siue cõsensu ca. pastoralis. cum suis similibus: ⁊ si vnus sit sacerdos siue rector solus in ecclesia siue in capella: ⁊ recipiat pẽsionẽ: idem credo ꝙ ãmodo nõ poterit emphiteotã expel

tere: vt dictum ē. Itē qd si dicat dñs recipio pēsionē saluo iure meo: vt per hoc nō fiat mihi p̄iudiciū: quo min⁹ possim te expellere: credo q̄ valeat ,ptestatō nec per hoc p̄iudicat ei: q: ꝛ si ip̄m vellet expedire nihilo minus posset petere pēsionē.x.q.ij.hoc ius porrectum §.qui rē.ꝛ ar.ad h̄ ff.si q̄s cau.l.ij.j.rñ. ꝛ.ff.de eo qd̄ cer. lo.l vlt. Itē si fūd⁹ ēphiteotic⁹ clade vel calamitate pierit vltra medietatem vel plus vl' minus nūqd d3 pēsio diminui. Dicūt qdā q̄ si vltra medietatē perijt nō tenet emphiteota soluere integrā pēsionē C.de iu.emphi.l.j. et eo qd̄ ibi dicit: si vero pticulare dānum ꝛc. q: noīe p̄ij medietas itelligit ff.de.v.sig.nomen filiay.§.j.ff.d vsu fruc.et ptis. Alij dicūt ꝛ meli⁹: q̄ totā pensionē soluē d3 adherētes lr̄e illi⁹ legis vbi dicit ex q̄ nō ipsa re penitus substantia ledat

pia: que ,p ecclesiastico homine dabūtur i ecclie seruitute pmaneant: ꝛ ecclīastic⁹ homo q̄ ꝯmutat fruat ppetua libertate: quod eni semel deo cōsecratum est ad humanos vsus transferri nō dcet. Ex eodē

Iniustū videt ꝛ impiuz: vt mācipia q̄ fideles deo ꝛ sanctis ei⁹ pro remedio aīe sue consecrarunt: cuiuscunq; muneris mancipio vel cōmutatiōis cōmercio iteruz in seruitutē secularium redigātur: cū canonica auctas seruos,tātūmodo pmittit distrahi fugitiuos ꝛ iō ecclīaruz rectores sūmope caueant: ne elemosyna vnius alteri⁹ pctm̄ fiat: ꝛ ē absurduz: vt ab ecclīastica dignitate seruus discedens humane sit obnoxius seruituti.

Vrba.iij.

Qvesituz est ex pte tua: si commutationes fieri valeant prebendaruz: cuz cōmutatio dignitatum i turoñ. concilio fuit interdicta: ꝛ infra Generalit itaq; teneas: q̄ cōmutationes prebendarum de iure fieri non possunt: presertim cum pactione premissa: que circa spiritualia vel connexa spiritualibus labem continet semper simonie.

Si autem episcopus causam inspexerit necessariam licite poterit de vno loco ad alium transferre personas: vt que vni loco minus sunt vtiles: alibi se valeant vtilius exercere. Clemens.iij.

q Incōsulte.i.in dānuz ecclesie qd̄ eē nō d3: imo rōnabilis cā d3 subesse: ad hoc vt fiat cōmutatio.s.e.c.pri. vnde successor reuocabit incōsultā pmutationē.s.s.de p̄carijs.c.ij.imo. ꝛ ille qui fecit: ꝛ successor reuocare pōt: qd̄ i dānuz ecclesie datuz ē siue alienatū.xxxv.q.ix. qd̄ quis cōmiseru. s̄ .d reb⁹ ec.nō alie.si q̄s p̄sbyterorum.ꝛ.xij.q.ij. monem⁹. dū tamē toleretur administratione.ber.

r Mancipia commutari.x.q.ij.precarie. in si.ar.ꝯ s̄ hoc determinat illud ꝛ fauore libertatis hoc fit.

s Semel deo ꝯsecratū xij.q.ij.ep̄s qui.ꝛ.c. nulli l3. xix. q. iij. que semel.ꝛ. j.de reli.do. ad hec.ar.ꝯ liiij.di.ex antiquis. So. illud ē preter regulaz statutā contra eos qui ordinati sunt sine cōsensu dominorū suoruz cū in hoc ipso deliquūt. ꝛ maxime ad terrorē: ne alij hac occasione subtrahāt se dominis suis: ar.ij.q.vij. q. propter.ꝛ.ff.de penis.l. capitaliuz.§.famosos.

t Ad humanos.i.seculares.de conse.di.j ligna. vestimenta. Sed contra vi. xij.q ij. ecclesiasticos. vbi seruus ecclesie seculari p̄sone datur: ergo multo fortius permutare potest. Dicit ala. q̄ loquitur hoc.c.ꝛ sequens.d seruo ecclesie dato ꝛ conuerso facto: qui cum sit religiosa p̄sona seculari persone seruire non d3. Lau. dicit: q̄ ex cā p̄hibitum fuit: q: ad laicorum suggestionem sepe inutilia mācipia pro vtilibus pmutabantur: qd̄ ne fiat statutū ē: vt non nisi ad libertatem cōmutentur: sed cessante cā cessābit cōstitutio.lxj. di.§.his oibus.ꝛ.ff.de pac.quod dictū.ꝛ.vel sic: factuz principis non est trahendum in consequentiam: ipse etiaz nō subijcitur legibus: ꝛ sic loquitur contrarium in principe.b.

isti locati.§.adeo.in fi. s3 h̄ signat.ꝯ.C.de allu.l.ij. s̄ illud spāle ē i tributo. S3 nūqd ,ppter sterilitatē rei emphiteoticarie d3 pensio diminui: ꝛ certe ñ: l3 aliud sit i locatiōe.s.c.priori. Itē si sunt plures coheredes ꝛ vn⁹ nō soluit pēsionem: nūquid ,ppter hoc fit p̄iudiciū alijs nō credo si soluāt pēsionē totā ꝛ postea cōtra coherēdem agāt iudicio familie herciscunde.ff.fami.herci. heredes.§.si vn⁹. Et q̄ dicit expelli: respicit alterā ptē dsiunctiue.s.cuz canonem non soluit: q̄m in altero casu.s.q̄n alienetur domino requisito: emptor no potest expresse sine auctoritate iudicis sui.b.

k Statuta.nō ē ergo regrēd⁹ ēphiteoat: q: tp̄s vsū suū adimōet. C.d ꝯhē.stipul l.magnā.ꝛ. C.d iu.ēphi.l. ij.vñ sumūtur ista v̄ba sic: ꝛ creditō ad petitionē vrgeri ñ pt: vt. C.d pig.creditor.ff.d admi.tu.qdā.§.vlt. C.si ,ppt publicas fū. vē.fu. cele.l.vl.i fi.b.

l In princeps.volūtate.alīs certe non posset: sicut cum cōi consensu emptio contrahitur: ꝛ dissoluitur C.de ac.ꝛ ob.sicut initio.b.

m Liceat.sic.x.q ij.h̄ i⁹ porrectiū s̄ pmutat

n Rōnabili. puta: q̄ vtilitas ecclie i hac pmutatione ,pcuratur: alīs nō d3 fieri.j.c.priori. sicut nec alienatio fieri d3: nisi vt melior ,p̄spiciat.xij. questiōe.ij.sine exceptione ꝛ supra d his que fi.a prela cū aplica.b.

o Pragmatica.pragma idē ē q̄ cā. vñ pragmatica sanctio ē cōstitutio sup aliqua re ,pmulgata. hic tñ ponit ,p cōfirmatiōe siue scriptura fcā ab iperatore cuz cāe cognitiōe super tali permutatione.ala.

p Vt commutationes.supple statuimus.

u Iniustum.fugitiuos.xij.q.ij.fugitiui.ar.contra. C.ad. l.fal.de plagi.in fuga. So. dum est in fuga non debet vendi: sed cuz fuerit reuersus ꝛ patefacto vitio emptori: ne postea fiat redibitio.ff.de contrahen.emp quod sepe.§.si q̄s amico.ꝛ.§.vltimo.r.

x Humane.fi.s.c.priori.cum suis concor.ibi positis.

y Seruituti.ē ꝛ alia ratio que assignatur in seruis minor. C.de admi.tu.l.lex.q̄ tutores.ff.d fide cō.lib.eū q.§.furiosi.l

z Qvesitum est dignitatum.ꝛ etiam prebendarum. s̄.de preben.maioribus.quod est concilium turoñ. de quo fit hic mentio.ꝛ.xij.q.ij.alienationes.

a Nō possunt.j.cū vniuersorū.ꝛ.c.cū oliz.nisi h̄ fieret auctē superioris.s̄.de preben.inter cetera.ꝛ hic prout sequitur.b.

b Simonie. q: in spiritualibus vel spiritualibus annexis nulla pactio vel conuentio debet interuenire.j q.ij q̄sitū.ꝛ.s̄ de pac.cum pridem.ꝛ.c.vl.ꝛ in spiritualibus annexis vt ius patronat⁹.s.d iudi.quāto d p̄bē.significasti.dic vt ibi.

c Vni loco.vij q.j.mutationes.ꝛ.c. scias.ꝛ.c.omnes qui.ꝛ valet interdum mutatio loci.lxxj.di.valet.b.

De questiõēs soluēdas: ꝛ ifra. Intelleximus ex lr̃is tuis: q due cõuentuales eccľe sunt i tua dioc. cõstitute quarum vtraq parochialē hz eccľiā cū possessionib⁹ magis alteri q̃ sibi vicinam. Illis āt desiderātib⁹ permutare eas: cium illarū altera respectu meliorū pventuū[a] plus abūndet: ꝛ iō sibi postulet adÿci certam sūmam pecunie numerate: vt sic ad equalitatē permutationes valeant peruenire: vtrum possit id licite fieri: extitit dubitatum: ꝛ ifra. Rñdemus. q cū de dictis parochialibus ecclesÿs p[b] se q̃at[c] cōmutatio celebrari. ꝛ in pmutatione possessionū p se non sit inhibitū[d] si altera rōe possessionum alteri preponderet. pecuniā posse refundi de ipsarū possessionibus adinuicem put visum fuerit expedire: refusa certe pecūie quantitate poterit cõtct⁹[e] pmutatōis iniri. tñ sic q illi cõtct⁹ nequaquā sibi inuicē misceātur

Inno. iij. senoñ. archiepo.

Cum olim mgr̃. s. ꝛ. b. archidiaconatū. ꝛ preposituram adinuicē cōmutassēt: ꝛ infra. Licet pdictus mgr̃ ab initio spōte fuerit de pmutatiōe cōfessus[f] idē tam̃. b. eam ificiebatur oio, pponēs q ipse ppositurā sine cōditōe q̃libet resignauit. ꝛ post resignatinem pdicti magistri archidiaconatum fuerat assecutus. ꝛ infra. Cum ergo nobis constaret. q ipse. b. suū prestiterit pmutationi cōsensum[g] pdictus aūt magister suū publice fateret errorē ꝛ hūc pposituram ꝛ illū archidiaconatu curauim⁹ spoliare super hoc diffinitiuam[h] cōtra eos sniam proferentes.

Idem archi. ꝛ. p. sancti andree colonień.

Cum vniuersorū. ꝛ ifra Intelleximus. g. canōico referente q cū ipse. ꝛ. l. clericus d pmutatiōe prebēdarum suarum int se tractare cepissent. quā vtilitatē vtriusq[k] iminē credebāt. tandē idem. l. pbenda eiusdē. g. cuidam consanguineo suo assignata prebēdam suā ei. sicut promiserat noluit resignare[l] ꝛ infra. Cum igitur deceptis[m] ꝛ non decipiētib⁹ iura subueniant. lz ipsi per se de iure nō possent ecclesiastica beneficia permutare. vt tñ simplicitati[n] venia tribuatur mandamus. quatenus si cōstiterit pretaxatum. g. taliter fuisse deceptum. amtoo a prebēda sua cōsanguineo ipsius. l.

a De questiones pventuū. s. tpaliū. vñ admittit cū tpalib⁹ mutatio quod aliter non fieret. j. e. c. vlt. ꝛ hic pursequit

b Per se. i. sepatim sine possessionibus.

c Queat. Et ita spūale cū spūali pōt commutari: sicut tpale cū tpali. De hoc dixi. s̃. de transac. sup eo. ar. xvj. q. vlt. memini. ꝛ hoc aucte supioris ar. ff. d his q nō insa. furti. §. q iussu. ꝛ cū idēnitate vtriusq. x. q. ij. hoc ius alias nō liceret. s̃. de pben. maioribus. xij. q. ij. diaconi. ꝛ. c. sine. alias nō. j. e. c. vlt. Item nō. q ad hoc q aliqd hēat tanq̃ bñficium ñ pōt ex pmutatiōe pueire: q2 eēt mun⁹ a manu: sicut nec trāsactione: supra de transac. sup eo. Itē lz pmutatio locum habeat i spūalib⁹: nō tenet emptio vel vēditio: ꝛ est rō: q2 nulla ē ēptio sine pcio: vt istī d ēp. §. itē pciū qd i quātitate ꝛ nūerata pecunia cōsistit. C. de act. ēp. ꝛ vē. ēpti fides. qd nō ē in pmutatiōe. ff. de rerum pmu. l. j. sz vterq est quasi ēptor ꝛ venditor. ff. de edil. edic. sciendum. §. emptorem laur.

d Inhibitum. vnde vi concessum: ar. xxx. q. iiij. q specialem. ꝛ. j. de spō. cum apō. ff. de pcu. mutus. §. j. de hoc di. s̃. de transla. inter corporalia.

e Contract⁹. duo enim erūt cōtctus nō se aliq̃ mō tangētes: tñ si vna villa cōmutaret cum alia ita q vtraq ecclia eēt accessoria ad villū bene pmutaretur cū vniuersitate ar. j. de iurepa. ex lr̃is. c. cum scōm. ad istar. fūdi. dotal. ff. d fun. do. l. j. C. e. ti. l. ij. necaliqd itelligit eē pcium ecclie sicnec pcium peculij ē cū bu⁹ vēdit cū peculio. ff. d pecu. si ex duob⁹. §. vl. ꝛ. ad hoc. ff. de condi. cā data. l. vl. sed bñficiu mnō pōt possideri tanq̃ pprietas: q2 nullus dominū dz hēre sui beneficij. cū quasi vsuario clerici ipparātur: sed ecclesia bñ pōt possideri ab alia ecclesia tanq̃ pprietas vnde possunt bene adinuicē pmutari. s̃. e. ad qōnes. Itē pmutatio vicina ē emptōni. ff. e. l. vl. ꝛ quasi succes sit permutatiōi. ff. e. l. i. sz spūalia emi vel vendi non possunt. j. d simo. querelam. ꝛ. j. q. j. qui studet. b.

f Cum oli. cōfessus q cōfessio ei piudicauit supra (l. se. lau. d cōfes. c. ij. ꝛ. iij. sz aduersario nō dz preiudicari. infra d adul. significasti. ꝛ. ij. q. v. interogatum.

g Consensum. ꝛ sic fuit particeps simonie. vnde debuit priuari dignitate illa: supra eo. quesitum.

h Diffinitiuam. ergo in ciuili cā alique sunt partes iudicis in confitentē similiter ꝛ in criali. ij. q. j. nos i queq̃. nec. ob. ff. ad. l. aquil. pinde. Nā nulle sunt partes in cognoscendo: sed alique sunt i pnūciando io. Sic ergo pz ex hoc. c. ꝛ supra. eo. quesitū. q nulli psit de iure sua auctoritate adinuicem sua beneficia pmutare: vt. j. c. pri. Et illa potest esse rō q2 non contrahit pmutationē: q rem alienam tradidit. ff. e. l. j. §. vl. ꝛ ar.

i Cum vniuersorum tractare. qd non lz a possessore prebēde vl dignitatis. s̃. d preben. maiorib⁹. sed supior hoc facere pōt. supra. e. quesitum. ber.

k Vtriusq. q2 altera alteri mag̃ vicina erat: vel alia cōueniēs cā. si. supra eo. ad questiones. ꝛ. x. q. ij. h ius §. sed ꝛ pmutare. ꝛ. s̃. e. c. j. t.

l Resignare. ꝛ sic decepit eū. vnde ei iura non subueniunt: vt. j. dicitur.

m Deceptus. sic supra d rescrip. super litteris. ff. ad velle. l. ij. §. verba. C. eod. si sine quo quia stultis non consueuit succurri: sed errantibus ff. de iur. ꝛ fact. ignoran. l. vltima. §. si quis ius. ꝛ. C. si mi. se. ma. dix. si is. ꝛ. j. de dona. inter dilectos. l.

n Simplicitati, cui parcēdum ē supra d rescriptis. sup lr̃is. ꝛ in auc. d instrumē. cau. ꝛ si. §. hec autē oīa. ff. si qs i ius voca. non ierit. l. ij. ff. de edē. l. j. §. vltimo. ꝛ ff. d iurisdi. omni iudi. si quis id. §. doli. lxxvj. distictōe lāta nequitia. ꝛ supra d trāslatio. int corporalia. sed d iure dēberet vterq amittere suam pbēdam: supra caplo primo. ꝛ. capi. quesitum. sed non est verum q alter renunciauerit. Videtur tamen q iste. g. de iure possit repetere suam prebendam: tum quia contractus talis reprobatus est. supra de preben. maioribus. ꝛ supra. e. quesitum. ergo potest venire contra. C. de agri. ꝛ cēsi. quenadmodum lib. xj. tum quia non fuit res secuta pter quam data est. C. eo. ti. rebus laur. Sed. t. dicit q

nō pōt eā per se repetere:ar.š.de renun.qđ in dubijs. ⁊ sic continent gratiam.

a ¶ Detentoꝛe.sic.š.de conces.pꝛebē.pꝛoposuit.

b ¶ Exhibita.cōpꝛomissium.Et sic p₃:ꝙ de re spūali pt i arbitros ꝯpꝛomitti.sic.š.đ arbi.cū olim.⁊.c. contingit.⁊.c.pe.

fructus nō ꝯputari i soꝛtē:vt res illa'citi⁹ pueniat ad ecclesiā si.j.de vsur.c.i.⁊.c.ꝯquestus.⁊ in alio casu ñ ꝯputanť fruct⁹ i soꝛtē:vt.j.eo.ti.đ vsur.salubꝛiter.Sed qđ si vellet buire ecclesie:ad hoc vt computaret fruct⁹ in soꝛtē.dico ꝙ in hoc cāu non est audiendus.io.

c ¶ Arbitrati.et male put sequiť.

d ¶ Tēpoꝛalia.ergō tēpoꝛalia cum spiritualibus commutari nō possūt ẽ.e.ad qōnes.qꝛ nec vēdi nec redimi possunt.j.de simo.q̃relā ⁊ ita nō permutariꝛ:ꝫ cum alio spirituali bñ: vt in.c.ad qōnes. ⁊.š.de transac.statuimus:sic ⁊ transac.non valet: dū modo spūale deť spūali:sic ⁊ pmutatio:ꝫ fruct⁹ đcimarum bñ pñt vēdi ⁊ locari.š.ti.p ri.c.ij.ꝫ ipsu₃ ius nequaq̃₃.b.

e ¶ Secutū.Et sic p₃ ꝙ arbitriū nullum fuit ipo iure qꝛ ꝯ formā iurꝭ platū fuit de re' spirituali ad tempoꝛalem sic.š.de cō fir.vtili vel inutili.'examiata ⁊ sic si pꝛincipale non t₃ nec accessoꝛiu₃.š. de elec.qualiter. š.de so.ꝯpe.si dili gēti.Et si iuramītū ħeruēissēt:vt ibi. C.de legi.ñ dubiū ⁊'supꝛa de fi.istr. inter dilectos.⁊.xvj.q.vij.boc dixi muť.Sic p₃ ꝙ tpale si pt dari loco đ ciaꝝ.ar.ꝫ.š.đ re. ec.ñ alie.vt ſť.vbi

vel q̃libet alio illicito đtento re⁹:eam restitui faciatis eide₃

G reg.ix betoñ.⁊ fungiē.ab batibus.

Exhibita nobis abbatis ⁊ cōuentus sancti martini de pānonia petitio continebat.ꝙ cum sup cā q̃ inť ipsos ex vna parte ⁊ pꝛepositum albeñ.ex alťa sup qbusda₃ decimatōibus vertebatur'ad.c.capellanū nr̃um tūc in vngaria cōmoꝛantē nostras litteras impetrassent:ipse ac magister.m i quos vtriq₃ tāq̄ in arbitros extitit cōpꝛomissum[b]:arbitrari[c] fuerint ꝙ si dictus pꝛepositus obtineret.x.milia sol.regalium a rege vngarie concedi monasterio memoꝛato:ipsi ab earūdē đcimatōum petitōne cessarēt:⁊ infra.Quocirca mandamus quatenus si vob constiterit de pꝛemissis cū permutatio de spiritualibus ad tempoꝛalia[d] impꝛobetur:pꝛedictum arbitriu₃ ⁊ qcqđ secutū[e] est ex eo vel ob id: irritum decernatis.

De feudis.

Inno.iij.mariensi epo:

Asinuatione pñtium declaramus:ꝙ gageria[f] quā de feudo ecclesie tue ab.m.dignosceris rece pisse:a te potest libere detineri:fructibus non cōputatis in soꝛtē:ita videl₃ vt quādiu fructus illos cepis in soꝛtē minime cōputandos:idem.m.a seruitio i quo tibi ⁊ ecclesie tue p feudo ipso tenetur interim sit immunis[g].

Idem mediola.archiepo.

Ex pte.t.nr̃o est apostolatui reseratum:ꝙ sepius dubitasti vtrum cū contingit vasallum tuu₃ decedere ⁊ ad te feudū ipsius redire feudū[h] eius alij liceat tibi dať quāuis iuramēto tenearis astrict⁹ non infeudare đ nouo ro.pon.icōsulto.Adhuc si vasallum tuū feudum alienare[h] contingit: an ipsius filium vel consāguineum eiusdem feudi consoꝛtem[i] de ipso valeas inuestire[k]. Alia quoq₃ dubitatio cōtinebat:vt cū feudū alienatum recupereris:qđ p te facile recuperare nō potes:vtrū possis alicui laico i feudū illud cōcedē q ⁊ illud recuperet ⁊ i feudū p eccłaꝫ recognoscat:⁊ infra. In pꝛio ergo casu feudum decedentis libere si videris expedire cōcedas:atq₃ in secundo filium vel consanguineu₃ alienātis inuestiēs. In tertio feudum alienatum poteris ei licenter concedere:per quem ipsa ecclesia valeat rebabere:

g ¶ Ex pte.feudum.seu dum alienari ñ potest ꝫ dari pt i doťē vsq₃ ad vitā feudatarij.j đ dona.inť vi.⁊ vx.nuper.io.

h ¶ Alieāre.si vasallus alieāt totū feudū i maioꝛē ptē pdit feudū: ⁊ dñs a quolibet possessoꝛe potest illud reuocaŕ.Si vero minoꝛē ptē ei⁹ dat i libello vł'obligat pignoꝛi dūmodo remaneat ibuitio dñi:pp hoc ñ perdit feudū:vt i li.feu.q.mo. feu.amit.§.ij.⁊.iij.t.

i ¶ Cōsoꝛtē.q̃si iuŕ accrescēdi.ff.đ vsufr.accrescēdo p totū ti.⁊ in li.feu.q. feu.amit.§.preterea.

k ¶ Inuestire.videbaŕ ꝙ nō:q̃si delictū alienantis feudū sine licētia domini respiceret ⁊ h⁹ i cōsoꝛte₃ vel filiū:vel illud mouebat q̃stione₃:qꝛ videbatur sufficere vt heret iure successionis nec eēt necesse eu₃ inuestire. Jo.g.⁊.t.dixerunt ꝙ qui alienat feudum dño incōsulto.ius feudi pdit: ⁊ cōsanguineus non h₃ ius in illo:vt i li.feud.si clientulus ⁊ in cōstitutōne federici tpalē.§.igiť hito ꝯsilio ⁊ tū eps qui sacramto teneť ñ alieāŕ bona eccle'đ nouo sine licētia pape:daŕ pt tali ꝯsoꝛti feudū illđ ñ obstāte sacro pstito:qꝛ aliđ ē alieāre đ nouo ⁊ aliđ antiquū ꝯcedē.ar.j.đ iudeis ꝯsuluit.⁊.ff.đ no.op.nū.l.i. §.op⁹ nouū.j.đ dōa.per tuas.xxij.q.i.acbatius ⁊.xij.di.pꝛeceptis.t.

vł ꝙ tpale possit dari p đcimis:ꝫ ibi soluiť.Ex hac đ cre.soluiť qđ q̃ multū occurrit de fcō.Qñq₃ aliq volūt certas posbiōes tradē q̊ ad ppetatē vel vsufructu₃ ecclesijs qb⁹teneť soluē đcias posbionū suaꝝ:vt si alie possessiōes libē remaneāt ab exactōe đ iaꝝ p₃ ꝙ h fieri ñ pt.⁊ h idē habuimus in antiqua cōpilatione de decimis intelleximus.que nō debuit remoueri.

f ¶ Asinuatione gageria.i.pignus siue feudum ⁊ est vulgare theutonicoꝛum.

g ¶ Immunis.In hoc casu permittiť ecclesie

l ¶ Filiū.vł ꝙ ob delictū pꝛis ñ đbeat filius feudū amittere ar.ff.de in ius vo.adoptiuū in fi.ff.đ decu.l.ij §.nullum.⁊.ff. de bo.dāna.cū rō.nālis.i.rñ.§.si ples.⁊ ar.ff.đ bo.lib.q̃riť pꝛo ⁊ ꝯ.C.đ qōnibus diuo.ff.đ iurepa.cura.ar.ꝯ.ff.e.ti.l.q ꝯ legē io.De hoc scire debes:ꝙ si vasallus intra ānū ⁊ diē inuestiturā feudi ab hēdib⁹ dñi nō q̃sierit:vel dño petēte iuramentu₃ fidelitatis tertio cōmonitus nō pstiterit vel aliquā felloniam ꝯ tenoꝛē iuramēti fidelitatꝭ fecēit pdit feudū ⁊ reuertiť ad dñs Si vō aliqđ graue ꝯ dñ₃ ppetrauerit:putā frē₃ ei⁹ vł pꝛem i terfecerit vel aliđ graue:si feudū ē paternū:amittit illud: ⁊ si

ad dñm:ʒ ad cōfeudatarios spectat vt in li.feu. qui.mo. feu.amit.§.vlt.ʒ ad filios illius nō ptinet.t.

a n Nullus pſbr. Librū nō phibꝫ obligari:quasi sacru ʒ qꝛ non bñdicunt libri:ʒ iō qꝛ ex quo fuerit in sacro vsu ad manus laico pvenire ñ dēbet:de conse.dist.i.ligna altaris.palla vestim ta i sācta vl' eodē mō phibetur obligari liber:vel calix sicut phibent alie res eccl'e nisi i casib⁹ necessitatꝫ.ʒ.de re.eccle.alie na.vel nō nulli.vt hic pꝫ

b Necessitate.q̄ erit illa necessitas:puta si parochiāi illi⁹ ecc'e capentur.xij.q.ij.sicut oīno .et p paupibus alēdis ꝛ cō similibus.xij.q.ij.aurū hꝫ.ꝛ cā captiuitatis pignori dari possunt: vt in auc.de non alie.re.ecc.§.his āt pēis col.ij.ʒ ꝫ vī.C.q̄ res pig ob .pos.l.iij. ꝛ.ff.e.ti.l.i.§.eam rē.ff.de pig.ʒ ꝛ qđ.§.qđ emptionem.a ꝫrio sensu:ʒ canones preualent.g.

c Lator pñtiuꝫ.lex.C. de ac.ꝛ ob.es.ꝛ.C.q̄ res.pig.ob.pos.q filios.ff de leg.i.l.senat⁹.§.vlt.in auc.vt nulli iud.§.qꝛ vo coll.ix.nisi i casib⁹ :vt q hostib⁹ dtinet C. de cap. ꝛ postli.re.l.ab hostibus ꝛ.l.vl.pr̄ eni pōt filiū obligare qñqꝫ:qm̄ ꝛ vēdet pot in maxia necessitate C.de pr̄ ibus q fi.distrax. l.ij.Itē ex ꝯsensu,libera psona obligari pōt:scilꝫ i obstagio:vt.ʒ.de iureiu. ex rescripto.als. ordinariū ē:vt q bōis cedit liber vadat quo vult.C.q bo. ce.psit.l.i.ꝛ.j.de solu. o dardus.ala.

d Adijci.i.adiudicari qđ verē si bonis cedat als in carcē dtrudat.C. q bo.ce.pos.l.i.i.respōso.

e Ex pñtium .necessitate.si pro sua necessitate obligauit non tenuit obligatio:arg.C.si res alie.pig. d.i.fue.curatoꝛ.ꝛ.C.que res pig.ob.possunt qui filios.qꝛ non obligantur nisi q̄ qs de rebus suis obnoxia facit. Quare ergo pcipit:qꝫ heres luat:cū ecclesia libere a creditoꝛe possit repetē.x.q.ij.hoc ius.§.q vero res.ʒ.de re.ec.alie.vel nō ſigs.p ſbꝛōꝛum.forte de facto:qꝛ nisi recolligerent ecclesia rebꝫ eꝫ nō posset:vel voluit hic papa creditoꝛi pspicere:qꝛ aliter ab herede p bri suum debitum conseq non potuit:vel est in optione ecclesie.vtrū velit alienantē vel recipientē ꝯuenire.xij.q.ij.

De pignoribus ꝛ alijs cautionibus.

Ex concilio remensi.

Nullus pſbyter' p̄sumat calicem vl' patenam vel vestimētū sacerdotale aut librum[a] ecclesiasticum tabernario vel negociatoꝛi aut cuilibet laico vel femine in vadium dare nisi iustissima necessitate[b] vrgente.

Greg.iiij.exoñ.episcopo.

Latoꝛ presentium:ꝛ infra Lex[c] hꝫ vt homo liber p dēbito non teneatur: ꝛ si res defuerint que possint pro debito adijci[d]:

Alex.iij. epō exonieñ.

Ex p̄sentiū latoꝛis insinuatiōe accepimus:qꝫ sacerdos eccl'e de offic. calicē argēteū ꝛ medietatē vnius breuiarij eiusdē eccl'e p sua necessitate[e] pignoꝛi obligauit:et ea morte p̄uentus minime recollegit. Unde qm̄ indignū ē:vt eiusdē eccl'e res sue presertiꝫ q̄ sacris misterijs deputate sūt:taliter debeāt depire:mādam⁹ q̄tenus si v̄uꝫ ē qꝫ asserit:filiū[f] ei⁹ q ex successione[g] ipsius p̄rimonij ius dicitur obtinet moneas ꝛ cōpellas vt ea recolligat ꝛ restituat eccl'e mēoꝛate

Inno.iij.g.subdiacono nr̄o. ꝛ.p canonico pisano.

Ilo vos credimus scientie dono vigē:ꝛ infra. Sane intimastis nobis:qꝫ cām q̄ vertitur inter.h.ꝛ.b.filios. G. de copa ex vna pte ꝛ.g. filiaꝫ .t. ꝛ hēdes ipsi⁹ ex alia super quibusdā terris p̄fatis psonis p xxiij.libris pignōis obligatis[h] vobis duxim⁹ cōmittēdā:ꝛ infra.Ex pte p̄dicte.g.ꝛ hēduꝫ[i] ei⁹ fuit ppositū tras q̄s idē.b. ꝛ.b.repetebāt ab eis:nō esse pignoꝛi obligatas ʒ pure vēditas:sicut i istrumēto ꝯfecto ex inde cōtinebat. P̄refat⁹ vo.h.p se ac fr̄e suo firmit asserebat tras ñ eē pur vēditas:ʒ pignori obligatas:cū vēditiōi p̄dicte talis fuerit adiecta conditio:vt si a tpe contractus vsqꝫ ad duos pximos annos[k] p̄fato.t.ēptio displiceret[l].g.pater h.abide vsqꝫ ad annum.xxiij. lib.pceptis fructibus cōputatis in ipsis dare deberet. Uerū qꝛ ambigitis:vtrum pura[m] sit ꝛ absoluta vendi tio:an p̄fat⁹ contractus pignus[n] debeat iudicari:respondemus:qꝫ qualiscunqꝫ fuerit intētio ꝯhentium:ꝛ ex foꝛma[o] cōtractus vēditio non appareat cōditōal:ʒ pura q̄uis per conditōem[p] possit resolui:ex duob⁹ tñ que in pacto fuerint exp̄ssa:vꝫ qꝫ fructus pcepti[q] deberent i soluenda pecunia numerari:et qꝫ vltra summā[r] receptam.xl.

siqua de reb⁹.§.sigs q̄libet.ala.ꝛ.C.si tu.vel cu.l.et.ei .l.vlt.ad instar minoꝛis.vt ibi dicitur.her.

f Filiū.de matrimonio natum ante clericatuꝫ.

g Ex successiōe.ex facto defūcti ꝯueniunt heredes C.de euic.l.si parētes.ꝛ.xij.q.ij.eps q filios ꝛ qꝛ pr̄ eius tutoꝛ ecclesie fuit heres tenet in solidū.C.de hē.tu.l.vl.

h Ilo vos.ob ligatꝫ.eo cō siderato qđ int ꝯhētes agebat.ff.de ver.ob.cū q.qꝛ ñ qđ scriptū ē:ʒ qđ gestū est ispicitur. C.plus va.qđ agi. ʒ qđ simu.ꝯci.l. ʒ.ꝛ.iij.ꝛ.j.q si.fin le.per tuas.

i Hēdū.i.filioꝫ ei⁹.qꝛ ñ dr̄ heredi tas viuentis ʒ defuncti.ff.de here. vel ac.vē.l.i.

k Annos.cū cōtract⁹ sub hac foꝛma celebꝛatur. vt liceat ēptōi a ꝯctu discedē si ēptio displiceat,sibi:ꝛ vl'. qꝫ ad.lx. dies pōt emptoꝛ a ꝯctu discedere ꝛ ñ vltra: nisi hoc dictuꝫ sit qꝫ q̄ncunqꝫ velit possit recedē a ꝯctu.ff.de edil.edic. qꝫ si nolit.§.vl.

l Displicēt.ff.de resci.vē.si ꝯuenēit

m Pura.i.certis vbis.i.vt a vbis nō recedatur.l.

n Pign⁹.i.mēte ꝯhentiū cōsiderata.laur.

o Ex foꝛma.foꝛma tñ ispiciēda ñ est:ergo q̄ cōstat de ꝯctu.C.plus valet qđ agi.l.i ꝛ.ij.Si āt dubiū eēt stādū ē scriptuꝛ.ff.de ere.

p Per ꝯditōꝫ.C.de edi.edic.si (ci.ac.l.si is q naue.l. p̄diū..ff.de ꝯhē.ēp.l.iij.ff.de le.cō.l.i.ff.i diē adiec.l.ij.

q Percepti.h videt potius facere p ipo qꝫ ꝯctus vsurarius non fuisset. ʒ hoc fuit ꝯ naturaꝫ pacti.qꝛ si aliquis rem vendit eo pacto:qꝫ quandocūqꝫ p̄ciūꝫ restituerit:rem ipam recipiat emptoꝛ lucrat fruct⁹ pceptos quousqꝫ pecūiā recipiat. C.de pac.iter ēp.ꝛ ven.l.si fundum.Et iō p̄sumptio erat ꝯ istū:sed dic qꝫ si fuit vēditio ʒ pign⁹.qꝛ i pignoꝛe ꝯputant fruct⁹.ʒ i vēditiōe ñ

ↄputant.vi.ꝫ.de re.ec.alie.vel non ad nr̄am.ꝛ in legibus predictis.q: iste creditor vsurarius erat.

r ¶ Summam.fuit expresse vsurarium m.xiiij.q.iij.plerique.ꝛ.c.putant.

f ¶ Presumit.Sꝫ vr̄ ꝙ hoc nō debe at obstare ēptori ꝙ aliqd vltra reci piat:exquo fruct⁹ pceptos ↄputat in pecūia recipiēda nā pcipiendo fructus suos facit.ff.ꝫ in diem adiect.l.ij.Rn̄deo vex ē:ꝫ tn̄ tenet eos restituere.ff.de in diem adiec.itē qd̄ dcm̄ ē.ꝛ hoc vex ē:qn̄ ali⁹ ēptor meliorē ↄditōꝫ attulēit io.

t ¶ Consueuerit. ita ex q̄litate psōe p̄sumit tal' ↄct⁹ in fraudē vsurarum factus.Idē ṗt dici in ↄctu: vbi pena apponit:q̄ excedit legitimum modū vsurax.ff.ꝫ ac.ēp.iulianus.§.ideꝫ.ꝛ C.de vsur.cuꝫ allegas.ꝛ est sile:vbi p̄sumit ↄ aliqueꝫ ex eo qd̄ facē ↄsueuit vt.ff.ꝫ pig.ac.l.vel vniuersox.ff de vsur.q senisse.§.i.ꝛ.ff.ad mace.item.§ qd̄ dicitur ꝛ de le.iij.nūmis indistincte.io.

u ¶ Ex lr̄is.inimicitias.ꝛ est simile.q: exactio et solutio partiū nō minima incōmoda bꝫ.vt.ff.fam l.her c.plane.

x ¶ Uiro dedisse. de duob⁹ ↄstat dꝫ q̄ꝫta.s.fuerit dos q: alr̄ nō pōt fieri restitutō ipi us.ꝛ ꝙ ille.R.aliqua possideret ꝫ bonis mariti illi⁹ mulieris:vt eaten⁹ ↄdēnet

sol.deberent persolui:contra ipsuꝫ emptorem p̄sumitur ve hemen ex:p̄sertim cū vsuras ↄsueuerit exercere.

Idem epō aquinati.

Ex lr̄is.f.t.accepimus: ꝙ cām q̄ v̄tit inter.r.ꝛ.a. mulierē tibi duximus ↄmittē dā:ꝛ infra.Sigdeꝫ pbatuꝫ est ꝙ pro facinore a marito p̄dicte mulieris ↄmisso eo fugam petente tā frat mariti p̄fatus vꝫ.r.q̄ ipa mulier: licꝫ minus iuste a regio iusticiario capiti fuerint:ꝛ de ipsius mandato bo nox oīum delinquentis facta distractio ꝛ soluta pecūia mercatori: qui a marito mulieris vulneratus fuerat ꝛ rebus pprijs spoliatus:sꝫ q̄daꝫ possessiones illi⁹ penes eūdeꝫ r.remanserāt quas idē ꝫ mādato curie retinuit soluta pro eis pecunia predicto mercatori:q: emptor alius pp possessionum inimicitias non extabat:pars vō mulieris estimationeꝫ dotis instanti⁹ petebat sibi restitui.vel i possessiones q̄ mariti fuerant:ex offō delegatiōis induci.ꝛ infra.Mandam⁹ quaten⁹ si tibi ↄstitit ex his q̄ in p̄ntia tua fuere ppositaꝛ pbata.quod mulier dicit viro dedisse i dotem.ꝛ predictū.r.de bonis fratris aliqua possidere.cum mulieribus fauor multa in recupandis doti bus debeat.ꝛ cautū sit i iure ꝙ ppter maleficium viri mulier remanere non debeat indotata.cum etiam bona viri mulieri sint p dote tacite obligata.cum suo onere trāsierit ad quemlibet possidentem:a r. p̄dictum eidem mulieri ad restitutionē dotis eaten⁹ ↄdemnes.quaten⁹ de bonis fratris sui prefacti noscit possidere.

Idem R.de monte fortino.

Cum.ↄ.g.ciuē anaginē. sup qbusdam possessionibus quas quōdā pat tuus.l. de saul.p certa quantitate pecunie obligarat.ꝛ ipsi⁹ creditoris heredes p̄dicto.g.pignorauerant.mouisses.in nostra p n̄tia questionem legitime pbauisti.ꝙ ex eax puentibus tm̄ fuerat tam ab eodem.g.q̄ ab alijs q eas tenuerant,a tempore q̄ fuerant obligate percepti ꝙ fructus sorti poterant adequari.Nos igitur attēdētes.ꝙ in talibus perceptio fructuum in solutione sortis accedat.cū secundū canonicas sanctiones fructus restitui,ꝛ in sortem debeant ↄputari.ↄsiderantes etiā.ꝙ possessiones ipse iam extenuassent penitus totum onus ꝛ debitum annulassent.ipsas tibi restituēdas esse decernimus.ꝛ te p nuncium nostrum in possessionem i duci fecim⁹ corporaleꝫ. Idē.

z ¶ Maleficiu m.ppter maleficium viri mulier puniri nō dꝫ C.de dona.inter vi.ꝛ vx.res vxoris.ꝛ.C.ne vx.p marito.l.ij.ꝛ C.ad.l.iul.maiesta.quisquis.§.vxores.ꝛ.C.de bo.dā.siquis ꝛ in auc.bona.nec etiam ppter delictum patris.C.so.ma.l.ij.ni si in casu.C.qui.mo.pi g.ta.contra.satis.b.

a ¶ Obligata.Hoc priuilegiū dotis:ꝙ omnia bōa mariti sunt obligata vxori:vere extenditur ad parafrenalia.C.ꝫ pactis ↄuen.cā super dote.l.vlt.nec ad donatōnem ppter nuptias.C.q po.in pig.ha.l.vlti.in fi.Et sic oīa bona p̄lati sunt obligata ecclesie si male administrauerit.Et forte ob hoc dicit capitulum:ꝙ res epi eodem p̄uilegio gaudēt:quo ꝛ res ecclesie.xvi.q.i.similit.sicut et res tutoris pupillo.C.in quib⁹ cau.pig.ta.ↄ.si ma ter hoc priuilegiu m nō habent mulieres,que catholicam non percipiūt cōionem.C.de here.l.i.ꝛ auc.ibi signata.

b ¶ Onere.si.j.de deci.pastoralis.ꝛ.c.cum non sit in homie.xvj.q.i.sigs laicus.C.de distrac.pig.si debitor.C.quib⁹ mo.pig.ta.contra.l.ij.et.iij.et ff.de contrahen.em.ptil.alienatio.ff.de pac.inter debitorem.

c ¶ Cum ↄ.perceptum immo ꝛ qd̄ precipi potuit computandū est.C.de pertu.pign.ꝛ cum causa.l.ij.

d ¶ Fructus.fructus intelligunt qui supsunt deductis expēsis.C.ꝫ fru.ꝛ litis expen.l.i.

e ¶ Canonicas.infra de vsur.qm̄.C.de pig.act.l.i.ꝛ.ij.

f ¶ Computari nisi in casibus supra de feu.c.i.et j.de vsur.c.i.ꝛ.c.cōquestus.ꝛ.c.salubriter.

y ¶ Fauor.qm̄ mulier p̄fert oib⁹ creditorib⁹.q hn̄t psonales actōes vel q hn̄t tacitas hypothecas q̄ꝫtū ad dotē.ꝫ n̄ q̄ ad dōatōꝫ pp nuptias.C.q po.i pig.ha.assiduis.ꝫ n̄ p̄fert creditorib⁹ hn̄tib⁹ exp̄ssas hypothecas nā fisc⁹ sile hꝫ p̄uilegiū cū muliere.C.ꝫ puil'.fis.q̄ꝫuis ꝛ fisc⁹ n̄ p̄fert priorib⁹ creditorib⁹ hn̄tibus expressas hypothecas.ff.q po.in pig.ha.si pign⁹.ꝫ nec mulier p̄fert eis.pcipua est enim cā dotis.ff.so.ma.l.i.io.

g ¶ Extenuassent.non enim potuit primus creditor in plus obligare pignus secundo creditori q̄ꝫ ei fuerat obligatum:infra de dona.inter virum ꝛ vxorem nuper.ꝛ.ff.de regu.iuris.nemo plus.ꝛ.ff.de vsufruc.quod nostrum.ꝛ infra de iure pa.ꝙ autem in fi.ar.ↄ.ff.de acqui.re.do.non est nouum.t.

h ¶ Restituenda.tenetur enim creditori pignoraticia actione:si pignus deteriorauerit.C.de pigno.actio.l.ij.sic res commoda a reddita non videtur si deteriorata reddatur.ff.commo.si t mbi.§.i.

a ¶ Significãte.recolligeret ideſt redimeret.

a ¶ Cõmiſſorie.Sic pactũ legis ꝯmiſſorie fit h̃ mõ:ven do tibi fũdũ ticianũ c̃to pcio:puta.x.pacto tali adiecto:ꝙ ſi vſqȝ ad mẽſez ñ ſolueris.x.fund⁹ ſit iẽpt⁹.qð h̃ pure vendi tũ eſt põi ſub ꝯditione reſolui:z ẽ in ptãte vẽditoris vtruʒ ve lit venditõem reſolui:q: iſtud pactũ vẽditoris cã apponit̃.ff.ð lege com.l.i ⁊.ij.ar.ↄ̃ ꝙ ſit ꝯditiona lis talis venditio.ff.de pig.ſi fund⁹.⁊.ff.ð ꝯhẽ. ẽp.l.ſi.i.rñ.Sʒ ibi poti⁹ ꝯditionalis venditio ↄ̃ hẽt: ſed pactũ iſtud legiſ ꝯmiſſorie in pignoribus iprobat̃:p.l.C.de pac.pi gno.l.i.⁊.iij.vt dicit hic.

b ¶ Certũ.ergo ñ impu tatur dño malicia nuncij vel pcuratoris:ſi modo credebat̃ idone⁹:vt hic vʒ.⁊.ff.ꝯmoda.argentũ ſic.C.q pe.tu.cum a ma tribus.ar.ↄ̃.ẽ.de of.ðle. cuʒ olim.⁊.ff.de pſcript. ṽbis.apud.§.vlt.⁊.iij.q. vij.in grauibus.io.

c ¶ Si eſt ita.ar.ꝙ iura mentũ ↄ̃ legẽ fcm̃ ſeruã dũ ẽ:q̃ſi diceret̃ ſi nõ eſt ita ſeruabit̃ iuramentũ ṽba iſta:ſi ẽ ita referunt̃ ad id qð dic̃ p eũ ꝙ cer tũ munitum ⁊c̃.ar.ↄ̃.ẽ.ð fo.ꝯpe.ſi diligenti in ſi. vbi de hoc.

d ¶ Iuramẽto.ar.ↄ̃.ẽ.ð iureiur.cum ꝯtingat ibi ſol.in ſi.magne notule.

e ¶ Cum ꝯſtet.ſucceſſiſſe.ſ.ex teſtõ filij:q: ſi ab inteſtato dece deret ⁊ fili⁹ ſi hũiſſet deſcedẽtes parẽtes i totũ ſuccedũt ſʒ tenorẽ illaꝝ auc̃.C.ad tertul.auc̃.defũcto.⁊ auc̃.i ſucceſſiõe ⁊ ẽt i auc̃.ð hẽdi.ab iteſt.veni.§.ꝯſeq̃ns.⁊.§.i.⁊.ij.coll.ix.vnð ſump ẽ ſãi auc̃.C.de his q̃ ab inteſta.deſe.auc̃.in ſucceſſiõe.

f ¶ Idoneã.noĩe cautionis nuda pmiſſio itelligit̃.C.ð ṽ.ſig. ſancim⁹.ſed cũ addit̃ idonea vel ſufficiẽs pignoraticia vel fi deiuſſoria itelligat̃.ff.mã.ſi mãdato ticij.§.vlt.⁊.ff.de fidei cõ. lib.l.iiij.§.adijci ⁊ iſti.ð re.diui.§.vẽdite.Et ſic in caſu iſto pi gnora vel fideiuſſores dant̃.ſic.ẽ.de ſeque.ad h̃ ſatiſdatõem deſiderat hec cautio ad arbitriũ boni viri.C.de vſu.l.vſufru ctu ꝯſtituto.Et hec cautio non põt a teſtatore remitti.C.eo.l. i.⁊.C.vt in poſ.lega.ſcire.cuʒ fauore heredis ſit introducta:ſʒ ipſe heres põt remittere.ff.ad.l.fal.põt.

g ¶ Vtatur.vſufructus eſt ius vtendi fruẽdi reb⁹ alienis ſal ua rerum ſubſtantia.ff.de vſufr.l.i.⁊ eſt ius in corpe quo ſub lato ipm tolli neceſſe eſt.ff.e.l.ij.Et ideo dĩ de reb⁹ alienis:q: res ſua nemini ſeruit.ff.de ſeruitu.vrban.pre.l.iure cõi.⁊.ff. ſi vſufruc.pe.l.vti frui.in princi.

g ¶ Vtatur.ĩð dicitur ad dĩaʒ vtilis dñij quod in reb⁹ alijs habetur:vt ẽ emphiteota ⁊ feudatari⁹ q hñt vtile dñium.

h ¶ Fruatur.hoc dicitur ad dĩaʒ nudi vſus:q: minus eſt in vſu q̃ʒ in vſufructu:inſti.de vſu ⁊ habi.§.minus.⁊ clerici pñt dici vſuarij:q: nec poſſunt vendere nec teſtari nec donare:

Significante.r.ciue piſa no nobis inotuit: ꝙ cuʒ domũ ſuã.g.piſano ciui p.cc. l.libris pignori obligaſſet ac pmiſiſſet preſtito iuramento ꝙ niſi domum ipſam ſtatuto termino recolligeret[a] credito rem vlterius ſup eo minime moleſtaret ⁊ infra ſtatutum tp̃s p certum[b] fidelem nunciũ put ei videbat̃: creditori pe cuniam numeratam remiſit: quã idẽ nũci⁹ infidelit̃ agens ſicut ei iniunctũ fuerat non p ſoluit: ⁊ poſtmodũ idem.r.ab impatore detentus dicto.g.ſa tiſfacere nõ potuit: vt debebat ⁊ infra.Cum igit̃ pactũ legis ꝯmiſſorie[c] ſit in pignorib⁹ im probatũ:⁊ p̃dictus.r.q̃tuʒ in eo fuit iuramentũ debitũ adi pleuit:cũ p eũ quem certum[b] nunciũ eſſe ſpabat: pecuniam remiſerit t̃mino ſtatuto:ſed i captiõe detent⁹ ſatiſfacẽ non potuit creditori:mãdamus q̃ tenus ſi eſt[c] ita:p̃dictuʒ credi torem/vt ſorte ꝯtentus pẽſio nib⁹.pignoris ꝯputatis i eam illud prefato.r.omni dilatiõe poſtpoſita reſignet pacto tali vel iuramento[d] nequaq̃ obſtã te cen.ec.cogatis. Grego.ix.

Cum conſtet.[e] mulierez vxorem ogerij q̃ ad vſu fructum filio ſuo ſucceſſiſſe[e] i bonis:quorũ pprietas ad.m. mulierez vxorem.c. dignoſci tur pertinere: mandam⁹ qua tenus eam cautionem idone am[f] exhibendam ꝙ vtatur[g] et fruatur[h] ſalua rerum[i] ſubſtan tia in rebus immobilibus[k] :q̃ vſu ñ ꝯſumunt̃ ad arbitrium boni viri[l]:pecuniã[m] ṽo ſiquã habuit vel habebit ad eſtima tionem bonoꝝ:q̃ ꝯſumuntur vſu ⁊ i hereditate iuẽta fuerit i morte ſua dicte mulieri: vel heredib⁹ ei⁹ reſtituat:p cẽ.ec.

ſed victu tantuʒ ⁊ veſtitu contenti eſſe debent.vt.x.q. ij.epiſcopus habeat.h.

i ¶ Rerum.i.ne in totuʒ pereat ſubſtantia.vnde tene tur reficere edes quoniam ad eum omnes fructus p tinent.ff.de vſufruc.le.l.vſufructu legato.⁊.l.hacten⁹ alis eſt.§.illi⁹ pre dicte legis.⁊.C.e. ti.eum ad quẽ vſũ cautio preſtatur.

k ¶ Immobilib⁹. hec ãt cautio iter põi dʒ ſiue res ſit mobilis ſiue imo bilis ſiue ſoli:vt h̃ ⁊.ff.vſufr.quẽad. ca.l.i.⁊ appellatõe mobiliuʒ etiã ſeſe mouentia ꝯtinen tur.ff.de ver.ſig. mouentium.et ar bitrio boni viri p ſtare dʒ vt h̃ dicit ⁊.C.de vſufruc.l. vſufructu.⁊.ff.e. itẽ ſi fundi.Et cõ tinʒ cautõ iſta du as cauſas:vnã de vtendo fruẽdo ar bitrio.bõi viri:ali am de reſtituẽdo finito vſufructu.ff vſufructu.quẽad. ca.l.i.i.rñ.⁊.§.hec ſtipulatio.Quan doq̃ tamẽ remit tit̃ hec cautõ: cuʒ certum eſt pprieta tem redire ad vſufructuarium.ff.vſufructu.quẽad. ca.l.ſi vſufruc.§.plane.Item in fiſco vſufructuario.ff. vt leg.ſeu fideicom.cauſa caue.l.i.§.ſi ad fiſcum.Iteʒ cum vſufructus pertinet ad patrem in rebus filij.C.ð bo.que libe.l.vlt.§.hec procul dubio:conſtituitur au tem vſufructus in fundo ruſtico ⁊ in edibus ⁊ i ſuis ⁊ certis rebus:ſcilicet gemmis annulis libris.ff.e.ſed ⁊ ſiquid.§ i.⁊.ij.⁊.l.ſtatue.⁊.l.item ſi fundi in prin.§.i ⁊.l.iij.§.i.⁊.i.reſponſo.

l ¶ Viri.ideſt iudicis.ff.de ṽ.obl.ꝯtinuus.§.cuʒ ita.

m ¶ Pecuniam.In his vero que vſu conſumunt̃ p prie vſufructus non poteſt conſtitui:q: neq̃ natura li iure quia non poteſt eſſe ſalua rei ſubſtantia:neq̃ ci uili:quia ita dantur vſufructuario:vt fiant eiuſ.recipi unt enim vſufructum puta vinum oleum frumentuʒ ⁊ conſimilia.Item pecunia numerata:que aſſidua p mutatione ⁊ commixtione conſtituitur:iſti.ð vſufruc. §.conſtituitur.⁊.ff.de ſolu.ſi nummi alieni.vtilitatis tñ cauſa conſtituitur vſufructus vel quaſi vſufructuſ quia ille cui dantur huiuſmodi res:ſatiſdat de tanta pecunia reſtituenda vel eſtimatõeʒ aliarum reruʒ.vt hic dicit.⁊ inſti.de vſufruct.§.conſtituitur.⁊.ff.ð vſu earum rerum que vſu.conſu.l.i.ij.⁊.iij.⁊.l.ſi vini.⁊ fini tur morte fructuarij ⁊ capitis diminutiõe.vt.l.p̃dicta ſi vini maxima ⁊ media.inſti.e.§.finitur.

a ¶ Cõpellatis.sed si nõ põt satisdare q̃ñ erit:dicũt q̃dã:q sufficit si iuret.in auc.vt nulli liceat h'e loci cõseruatorẽ.§.si vero crimẽ.ar.Azo.dicit q non hẽbit vsufructũ.ff.de vsufruc.le.vxori.ber.

ptio:q̃ ꝯpetit reo ꝛ fideiussori:ꝛ si eam scienter omittat ei ẽ imputãdũ.ff.ꝺ excep.oẽs exceptões.Itẽ ꝺbitor nõ intelligitur mandasse:vt soluat idebitũ.ff.de ꝯdi.indebi.si ꝑcurator.ꝫ dicerem q si fideiussor iurauerit soluẽ sortez ꝛ vsuras:pp iuramẽtũ exceptõem ꝑponere nõ poterit:supra de iureiur.ꝺbitores.nisi primo ĩpetras set absolutõem iuramẽti eo.ti.ex administratiõis vñ satis põt petere vsuras ꝛ expensas quas fec̃ q:totũ ẽ iteresse suũ.ff.mãda.si mandato.§.si fideiussor.ff.de admi.re.ad ci.pert.l.ij.§.vlti.ꝛ h' p:o ut seqtur:ꝛ.j.c.pri.Sed obstat illa decre.debitores q: ipse ꝺz repetẽ vsuras sed si non iurasset ꝛ potuit opponẽ exceptionẽ:ꝛ nõ opposuit non repeteret vsuras:q: indebitũ soluit hoc dixit ala.vel dic: q idẽ est cũ iurauit.q: debuit ĩpetrar' absolutionẽ iuramẽti anteqũ solueret vsuras:si potuit ꝫ si ñ potuit ipsemet repeteret ab vsurario.Alij vt.t.contradixerunt.

b c Leric⁹.inseruiens.Et frequentiam denotat: vl'v e q clicus fideiubere nõ ꝺz xj.q.i.te quidem.vbi de hoc.si tñ fideiusserit tz.j.c.p ri.ꝛ.c.cõstitutus.sic ꝛ regulares fideiubere ñ debẽt j.e.qꝺ qbusdam.

c ¶ Peruenit.nõ soluentibus Prio fuit ĩ optione creditoris quẽ vellet primo cõuenire:pncipalẽ vel fideiussorẽ.C.ꝺ fideius.iure nostro hodie corrigit' illꝺ p auc.q: q̃diu pncipalis inuenit' fideiussor nõ molestatur.C.e.t.auc.presente.nisi fideiussor renunciauerit huic iuri.C.de duobus re.stipu.auc.hoc ita ꝛ huic iuri renunciãt fideiussores ꝛ constitutõi diui hadriani quẽ ẽ.C.ꝺ cõsti.pe.di.ha.ꝛ huic iuri iste clic⁹ fiꝺiussor renũciauit.

d ¶ Dispẽdium.ar.officium suum nulli ꝺz eẽ dãnosũ.ff.ꝺ fur.si bu⁹ cõis.§.qꝺ vo.iiij.q.iij.§.veturis.ꝛ.ff.ad vell'.l.ij.§.i.ff.queãd.test.ape.ꝫ ꝛ si qs.ff.ex qb⁹ ex cau.ma.l.videlz ꝛ ij.q.vj.h'ẽt placuit.sic.s.ꝺ renũ.sanc.Silr' ecõuerso ñ ꝺz pmiũ ꝯseq vñ penã meret'.xvi.q.i.legi.ff.de neg.ge.sine hereditaria ar.ꝯ.ff.de his qbus vt indig.l.auferunt.ꝛ.l.i.

copellatis[a]. De fideiussorib⁹.

Ex concilio cartuarieñ.

Clericus fideiussionibus inseruiens[b] abijciat'. Lucius tertius elieñ. epo. ꝛ archidiacono norwiceñ.

Peruenit ad nos ex conquestione.r.clerici q cũ ipse p.c.ꝛ.f. clericis mercatoribus bononieñ. fideiusserit: ill' proscriptam pecuniaz non soluentibus[c] coactus est satisfacere de eadẽ. Ne igitur dispendium[d] patiatur: vnde vñ pmium meruisse. bonoñ. epo. dedim⁹ ĩ mandatis:vt super ꝺbitis illis instrumenta:q̃ sunt apud creditores inspiciat et eorum transcripta suo sigillo[e] signata vobis mittere nõ postponat. Mãdam⁹ itaq3 discretõi vestre:q̃tenus:si ex cõfessione[f] ꝑdictorũ clericorũ vl' als legitime vobis rem ita se habere cõstiterit: moneatis eosdẽ vt memorato.r. pecuniam quaz pro eis soluit restituant: ipsũq3 seruẽt indẽnem[g]: alioquin de redditib⁹[h] eorũ prescripta debita faciatis exolui: ꝛ dãna etiã q̃ propter hoc pertulit resarciri:aut ꝑdictos redditus sibi assignetis tãdiu sine molestia detinẽdos:donec ipsa damna resarcita fuerint. et debita sine diminutõe soluta prefatos vero clericos si religionem fidei ꝛ iuramenti[i] sui eos violasse cõstiterit:ab officio ꝛ beneficio suspendatis.

Idem cartuarieñ.archiepo.

Constitutus in p̃ñtia nostra magr̃.f.sua nobis assertione monstrauit: q pro cãcellario tuo tempore lat.conci.in q̃dam summa pecũie intercessit:quã q: vsq3 modo debitor nõ ꝑsoluit:se asserit plurimas a creditorib⁹ boñ. molestias pertulisse ꝛ debitũ augmentatum. Ideoq3 mandamus quaten⁹ si legitime tibi ꝺ h⁹ĩ assertione constiterit:ꝑfatum debitorẽ:vt eũ a ꝑdicta intercessione sine dilatiõe prorsus absoluat ec.cẽ[k]. cõpellas Pñtiuz q̃z auc̃te iniũgim⁹ vt si debitũ vel accessiões[l] ille negauerit:ꝯsuetudie q̃ est legi[m]

e ¶ Sigillo.Nota scripturam auctẽticã illã q̃ ꝯtinet' sigillũ epi.ar.s.de fi.instru.scripta.als.

f ¶ Ex ꝯfessione.ꝯfessus in iure pro iudicato hẽt'.C.de ꝯfe.l.vna supra de confes.cum super.ꝛ.c.vlt.ꝛ semp statur confessioni contra se facte.xiiij.q.ij.§.i.ff.de inter.ac.de etate.§.siquis.ꝛ.s.de confes.c.vlt.

g ¶ Indẽnẽ.ergo petet vsuras:si eas soluit creditorib⁹ Sz oppono tibi vsure indebite fuerunt:supra ꝺ iureiu.ꝺbitores g si ad eas ẽt soluẽdas exceptione opposita fuit ꝯdẽnat⁹:hoc per iniuriã iudicis factũ ẽ:qre pncipalis debitor ñ tenet' ei ad hoc.ff.de fideius.exceptiõne.ff.de euic.si p ĩprudentiam.ꝛ.s.de emp.si vẽditori ꝛ.ff.manda.q: de mutua.§.generaliter.vbi dicit' exce

h ¶ Redditib⁹ nota clericis ob cãz iudicati quotidiana stipendia interdici.ff.de re.iudi.cõmodis premiorum.Ar.ꝯ.C.que res pigno.obli.pos.spẽ eoꝛ pmiorũ.ꝫ lz speciali ꝯuentõne nõ possit obligari vt.l.proxima.tñ ex causa iudicati a iudice possunt pro iudicato obligari:ar.C.ꝺ execu.rei iudi.stipẽdia.ꝛ.C.ꝺ ꝑd.mino.nõ alie.l.i.ff.de rebus eorum qui sub tu.vel cu.magis vincen.

i ¶ Iuramenti.puniri enim debẽt q: periuri sunt ꝛ infames ꝫm canones.vi.q.i.q̃cunq3.xxij.q.v.siquis.ꝛ.s.de iureiur.q̃relã.C.de transac.siqs maior ꝛ idẽ est venire ꝯtra fidem promissam:sicut ꝯtra iuramentũ:vt hic pz:ꝛ supra qꝺ met.cã ad aures.q: inter simplicẽ loquelam ꝛ iuramentũ nõ facit deus differentiã.xxij.q.v.iuramẽti.Sed quare mãdat eos suspendi:cũ ad hoc non sit actũ.põt dici q h' facit ex offꝺ suo: cuz p denunciatõem ad papã ꝑuenerit.q: vndecunq3 crimina claruerint:punienda sunt.xxiiij.q.iij.ecce.

k ¶ Constitutus.absoluat.Et ita potest fideiussor agere contra principalem debitorem:vt eum liberet si diu steterit in obligatione.sic.j e.c.vlt.vbi de hoc.

l ¶ Accessiones.sic est arg.fideiussorem teneri ad vsuras.ar.contra.C.e.ti.si fideiussor.Distingue vtrum fideiusserit ĩ omnem cãz.ꝛ sic tenet'.al's non.ff.locati quero an fideiussor.ꝛ.ff e.ti.fideiussores magistratuum.vin.Contrariũ tñ est verũ ꝫm canones.s.de iureiur.debitores.vt.s.ti.pri.dixi.

m ¶ Legi.C de iureiu.ꝑpter calũniaz.l.i.ꝛ.ij.ꝛ iur ĩ canonico

contraria est quãtum ad cãs ciuiles.s.de iura.calũ.c.i.z vlt. z.in pertractandis.z.c.se.ↄcordat tñ cãonib⁹.ij.q.v.c.i.z.ij.
a ¶ Intercessori.i.fideiussori.
b ¶ Satisdatione.hoc si voluerint.alis n ö cõpellitur ꝗ suffic ꝙ ei de nuncietur:vt mittat vel vadat ad ipsos vidẽdos.alis

pi s:vt.l.lucius ticius.C.mandati si p̃o ea cõtra quã. Tertius si fideiussor ↄdemnatus sit:vt in.l.si pro ea ꝯ quã.z istos tres casus habes hic.Quartus est: si hoc ab initio conuenit:vt est.l.predicta.si pro ea.z.ff.de fi deiuss.fideiussor pro venditore.Et ita in casib⁹ is ante solutionem potest agere fideiussor:

recipere n in termino cõ stituto.s.de test.in nomi ne domini.z ꝙ dicit au diendos.i.videndos iu rare.vel forte ideo.cautiõ nes prestare dz:qz p̃sum ptio erat contra cancel larium ne in fraudẽ ma liciose debitum ei nega. ret vt aduersarium fati garet laboribus z expen sis.vt si eam prestarꝫ nol let:hoc ipso tanq̃ suspec tus compelleretur ad sa tisfaciendũ ꝗ hoc non vi detur:qz siue vadat siue non:nihilominus tenet aduersario in expensis: imo dz cõpelli vt vadat vel mittat.vt z ipse ma gis puniatur: qz tũc gra uatur in suis proprijs ex pensis z etiã aduersarij.
c ¶ Transmittẽtes.hoc fieri põt i causis ciuilib⁹ secus in crialibus i qb⁹ testes i p̃ntia iudicis suũ testimoniũ dicere debẽt C.de fi.instru.iudices.z auc.apd eloquẽtissimũ.

contraria, non obstante iura mentum calumnie subire co gat. Preterea qz difficile fo ret intercessori[a] suos testes in angliam ducere:iudicibus bo noñ.satisdatiõe[b] idonea a cã cellario ipso accepta:ꝙ ad te stes audiendos vadat vl' mit tat infra terminum competẽn tem litteris tuis significes:vt eos vice tua recipiant z exa minent diligenter:z deposi tiones eorum transmittẽtes[c] inclusas significent: quanta fides[d] possit instrumentis vel testibus adhiberi.

Inno.iij.in conci.generali.

Quod quibusdaz religi osis a se.ap.est prohibi tum:volumus z mandamus ad vniuersos extendi:nequis videlicet religiosus absq; ma ioris partis capituli z abbatis

sui licentia,pro aliquo fideiu beat[e]:vel ab aliquo pecuniam mutuam accipiat vltra sum mam communi prouidentia constitutam: alioquin non te neatur conuentus pro his a liquatenus respondere: nisi forte in vtilitatem[f] domus ip sius manifeste constiterit re dundasse: z qui contra istud statutum venire p̃sumpserit: grauiori[g] discipline subdatꝫ.

Greg.ix.

Cum pro quo te fideius sorẽ obligasti: si diu[h] in debiti solutione cessauit aut dissipare[i] bõa sua cepit seu su per hoc condemnatus fuisti: iure poteris cõuenire:vt te a fideiussione debeat liberare.

De solutionibus.

Alex.iij. decano z capitu

vt liberetur argu. ff.mandati.si mã dato.§.quotiens. z.ff.ↄmodati.si vt certo loco.§.rez si bi dedi.als si põt: qz z hoc ipsum vz ei mandatũ:vt sol uat:z hoc promisit z sunt quasi duo mandata vt.se ob liget z vt soluat vn de ad vtrũq; tene tur:ar.ff.de cõdi.i de.idebitã.z est.s de do.z cõtu.cum dilecti.vbi duo in telligun tur man data.ff.de arbi.cel sus.z qz intempe stiue non dz reuo care bñficiũ suum ne omnino inuti le fuisset qz adiu uari nos bñficijs oportet z non deci pi.s.de commo.c. vno.ff.e.in ↄmo

d ¶ Fides.Hoc ideo dicit:qz ille qui testes examinat:melius scire põt quanta fides sit eis adhibenda.ff.de testi.testium.i. responso in fi.ber.
e Quod quibusdam.fideiubeat.nec clericus nec mona chus fideiubere debet.s.e.ti.c.i.z.xi.q.i.te quidem.nisi necessitas sit:z tunc tenetur ex pietate subuenire alij.lxxxvj. di.nõ satis.sed pro ecclesijs suis possunt fideiubere.vt hic dz z in auc.de sanc.epis.§.alium autẽ col.ix.z hoc de licentia ca pituli vel maioris ptis:vt hic dicit:als monach⁹ nihil ageret nisi in vtilitatẽ monasterij pecunia fuerit ↄuersa:qz tũc ẽt piu de ẽ:ac si capitulũ obligaretꝫ.Itẽ clerici inter se possunt fide iubere:cũ ↄueniunꝫ.C.s epi.z cle.oẽs.§.i hac.Itẽ nec astrict⁹ curie potest fideiubere.C.locati curialis.io.
f ¶ In vtilitatem.Istud bene notabile est:ꝙ creditor probet in vtilitatem ecclesie credidisse.x.q.ij.§.hoc ius.ver.his cre ditor.Sed nec tu nc agetur ex illo contractu:cum ille nullus sit credendo monacho sine consensu capituli:sed agitur actõ ne de in rem verso:vt hic pz.z.ff.de in rem verso.l.i.z.l.si pro patre.A contrario sensu vz:ꝙ vsq; ad sũmã a capitulo cõsti tutã.non teneatur creditor probare in vtilitatem ecclesie pro cessisse:ex eo ꝙ de alia probare tenetur:vt ꝗ dicit.b.
g ¶ Grauiori.Sed etiã ad arbitriũ iudicis:cũ hic nõ sit cer ta pecunia statuta.s.de offi.dele.de causis.
h Cum pro quo.si diu.Nota hic tres casus qbus fideius sor potest agere contra pncipalem debitorẽ:vt eũ libe ret a fideiussione.Primus est si diu stetit in obligatiõe.ff.mã d.i.l.lucius ticius.Secundus si,reus incipit vergere ad ino

dato.§.sicut.secus est in precario.s. de pca.c.vlt.b.Et ꝙ dicit diu referendum est ad arbitrium iudicis:sic illud c eleriter.s.de locato.z conduc.c.potuit.b.
i ¶ Dissipare.In isto casu po : st mulier peterẽ dotẽ ↄ stante matrimonio.C.de iu r.do.l.vbi.als nõ põt.C.si constante ma.dos solu.fu.l.vna.b.
k a ¶ Ab hoc filius.Hoc verum ẽ:si est heres.
l ¶ Debita.oia si non fecit inuentarium:si fecit:tũc nõ tenetꝫ:nisi q̃tũ vires hẽditatis se extendũt.C.de iure deli.sc im⁹ iã duas.et hoc in debitis ex ↄctu descendẽtib⁹ vel q̃si:ꝗ in debi tis q̃ ex delicto vel q̃si pcedunt nõ tenetꝫ:nisi q̃tũ ad eũ puenit:vel nisi cũ dfuncto lis fuerit ↄtestata.C.ne ex deli.defun.l.vna.ala.hz cãones tñ vz ꝙ heres tenetꝫ ex delicto defũcti.j.s sepult.c.vlt.z.j.de rap.in lris.t.
m ¶ Predecessores.Est enĩ quasi heres ipsius.xxij q.viij.conuenior z.xij.q.ij.c.vlt.ala.
n ¶ Necessitate.als nõ teneretꝫ eccl'a.x.q.ij.hĩus.§.is creditor.z.s.ti.pri.qd quibusdã.z.s.de deposito gra uis.z sic successor ad id tenetꝫ quod predecessor facerꝫ debuit.xij.q.v.quia.io.z.xvj.q.vj.illud.ber.
o ¶ Si quorund am sigilla.Ar.ꝙ lris platoꝝ credatꝫ s.de proba.post cessionẽ.z.xi.q.iij.cure.z.s.de fi de instru.c.ij.z.s.de cle.peregri.c.i.z sigillo ecclesie cre ditur.lxxiij.di.in noie p̃ris z fi.ar.tñ ↄ.s.de pba.qm̃ contra.Sed quare dicit hic pro alienis cuz hic credi tor itelligatur rc.x.q.ij.§.hius.ver.is creditor.z.s.ti.

pri.qd quibusdam.z.s.de eposito grauis.z sic nec noie suo nec nomine alieno tenet ecclesia. Ad fcm referas h q: sic fatigaret ecclesia sic de facto z nō de iure.b.

p Teneri.nisi quatenus versum est in vtilitatem ecclesie.s.ti.priori.quod quibusdam.

b Suspēsuz.ipo iure z insuper ecclesiam ipaz reddē dz indēnem:si in aliquo grauata ē s.d re.ec.alie.sigs psbyterorū. Et est argu.optimū:q si aligs dilapidauerit ecclesiam:q lz velit eam reddere indemnez nihilominus remouēd9 est.de h dixi.s.de elec.qd sicut i fine z sicut ipso iure suspensus est ita ipo iure vi: restitutus cū ecclesiaz reddiderit indēnez.ar.lxxxi di.siqui sunt xvi.q.vij.sigs din ceps.z.x.q.vi.nos sanctorū. Sz si credo q ppter h sit restitutus.qz iā suspect9 ē: z satisdato nō imutat mali uolū animū tutoris insti.de suspe.tu.§.nouissime.et ff.e.ti.suspectus.z l.se.imo remouendus est de facto:si administrationē non dimisit.ff.de suspec.tu.suspectus. De hoc dixi.s. de efficio delegato venerabili.

io norwiceñ.

D hoc apostolice: z infra. Sicut fili9 debita patris soluere tenetur: ita platus sui predecessoris p ecclesie necessitate contracta.

Gregorius non9.

Si quorundam: z infra. firmiter inhibemus:ne quis presumat ecclesiam sibi comissam p alienis grauare debitis: aut litteras alicui seu sigilla cōcedere: quibus possent ecclesie obligari: decernentes si secus fuerit attentatum:ad solutionem talium debitorum ecclesias nō teneri. Siquis autem contra premissa decetero venire presumpserit:ab adiministratione spiritualium z temporalium nouerit se suspensum.

Idem decano z.j. canonico tullen.

Odard9 clericus proposuit q cuz.p.cleric9 .d. laicus z quidam alij ipsum coram officiali archidiaconi remen. super quibusdam debitis conuenissent:idem in eum recognoscentē huiusmodi debita:sed propter rerum inopiam soluere non valentem excommunicationis sententiam promulgauit: z infra. Mandamus: quatenus si constiterit:q predictus.o.in totū vel pro parte n possit soluere debita supradicta: sententiam ipsam sine difficultate qualibet relaxetis:recepta prius ab eo idonea cautiōe vt si ad pinguiorem fortunā deuenerit: debita predicta persoluat.

Idem.

Is qui conquerit indebitaz pecuniaz se soluisse

ff.mandati si mandato.§. vltimo.sic supra de fig. cum constet.z hoc intelligo si potest al's prestet quam poterit.s. iurarium.j.de do.post di.re.per vestras .vbi de hoc.z. j.de verbo. signi.ex parte.vbi de hoc.

x Ad pinguiorem.Et ita pz:q lz gs cedat bonis: non ideo liberat9 ē:sz obligatō remanet iefficax pp iop iā: sz in h pdest ei: q nō detrudit in carcerez.C.qui bo.ce.possunt.l.i.Sed si postea perueniat ad pinguiorē fortunā:vt hic dr soluere dz .ff.de ces.bo. is q.sz nō in totū: nisi in qztum facere pōt: vt dicitur i illa.l.is qui. habita rōne ne egeat: qz nō est fraudandus alimentis quotidianis.ff.e.q bōis z insti.de actio .§.vlti. et ff.de regu.iur. in ?dennatione.Sed contra videtur:supra de fideiuss. peruenit .ibi de redditibus ecclesie satisfit creditoribus: quare non hic eo modo.Forte qz periurierant in illa peruenit ideo redditus assignantur creditoribus.dignū est enim vt male meriti egestate laborēt .ff.depo si.bona fides.z.lxxxvi.distinc.non satis .vel hoc,n fuit actuz ad hoc.lxxxvi distinctōne non satis ante medium.

r Odardus.officiali.officialis dr ille cui eps vices suas ?mittit.supra d isti.ex freqntib9 qrimōijs.b.

s Recognoscentē.i.?fitentē debita. Qui.n.cedit bonis:anqz recognoscat debitū vel anqz ?demnet .aut i iure ?fiteat debitū:audiri nō dz.ff.d cess.bo.l.pe.qd ē vex si placet creditori:al's statiz pbabit debitū suū:sz q illa lex pōt legi cū nō z sine nō.vt ibi notanduz est.

t Non valentē.Et iō inanis ē actio quā inopia dbitoris excludit.ff.de dolo.nā is.z.s.de resti.spo.oli: qz qui nihil hz nihil dare pōt.vt.i.q.vij.daibertū.z eius piculo nihil est.ff.de fur.itaqz fullo.in pn.vn vr q nō tenuit excōicatio:sz debuit eū expectare quousqz soluere posset.ar.decre.pdicte olim.z ipossibile pceptū n obligat.ff.q sen.sine ap.rescin.l.paulus.z ipossibiliū nulla ē obligatio.ff.d reg.iu.ipossibiliū.sz h tenuit snia forte pp dubium.qz non plene ?stabat:an in totū vel in ptem posset soluere.Et iō cum de hoc ?stiterit relaxatur:vt hic dr. Si cert9 esset iudex. qz nihil soluere posset vel si cessisset bonis snia nō tenuiss3:iniusta tn fuit.z iō sine difficultate dz absolui.z iudex tenetur sibi ad interesse.j.de sen.ex.sacro.hoc tutius est.

u Idonea.Et ita videt q pignora vel fideiussores

y Is qui.indebitam .Nota:q indebitum aliud dicitur iure ciuili tm:z aliud iure naturali tm :aliud iure naturali z ciuili. Qui soluit indebitum iure ciuili tm per ignorantiam facti repetere potest illud:quale est id quod potest retineri.per.l.fal.C. de iur.z fac. igno.cum qs.z.C.ad.l.fal.error. quia credebat se plus habere in hereditate qz haberet:sed si per ignorantiam iuris:non repetit :vt in legibus predictis. Fallit cum persona facit locum repetitioni.ff.ad vell.l. vnam §.interdum.z de con.inde.l.interdum .C.si aduersus ve.l.si. Indebitum iure naturali tm:vt est illud quo per chirographum obligamur spe future numerationis:q tale indebitum soluit repetit:vt hic.z.i.q.iiij. notandum. vbi de hoc.z.ff. de proba.cum de indebito.i. rūso. vnde sumpta fuit hec decre.z ff.de condi.inde.indebitum.z.ff.de consti.pecu.q si maritus §.i.z insti.quibus modis re contra ob.§.is quoqz Et hoc verum est ante biennium non post: quia tunc etiam posset peti cum effectu:vt inst i. de litterarum obli.in si.C. de non nume. pe.l.i.§.in contractibus.in princ. Solutum vero indebitum vtroqz iure quacunqz ignorantia repetitur.C. de condi.indebi.l.i. Quod dictum est hic z in precedenti membro: fallit in casibus quos habemus insti.de obli.que ex contrac.na.§. ex quibusdam.z in textu z in glo.ibi signata. Si sciens se non debere soluit nō repetit:qz donare videtur.ff.de condi.inde. l. i.z.ff.de iur.cuius per errorem. Aliud vero dicitur indebitum per exceptionem:sed debituz iure naturali siue ciuili siue

vtroqȝ. Hec exceptio aut est tpalis aut ppetua. si est tēporalis cessat repetitio. ff. de cōdi. inde. qđ in diē. ⁊. l. nā ⁊ si marit⁹. ⁊ l. nā si cū moriar. Si vo exceptio ppetua ē: distinguit: aut est fauorabilis: aut odiosa. Si ē fauorabilis: p errorē solutū re petit. C. ad vel. q̄zuis. ⁊ ff. de cōdi. ide. q exceptionē. Si ē odio sa: vt macedoniāi q̄ dat i odiū creditoris: solutū n̄ repetit siue ignorantia iuris vel facti. ff. đ cōdi. i de. q exceptōēȝ. ⁊. l. si is q. Aliud ē idebitū ad iuris rigorē puādū h̄ sciens si soluit n̄ repetit. ff. đ cōdi. i de. iudex. ⁊. l. iulian⁹. q2 snīa đ iur ciuil' ē: ⁊ iō ca q̄ iurȝ nāl' ē: tollere n̄ pt q̄re si soluat n̄ repit: vt. l. iulian⁹. Si vo icertū sit an exceptio sit tpalis an ppetua: pcedat ac si esset ppetua. ff. de cōdi. inde. suffic. Ciuilis tn̄ dicitur obligatio: qn̄ spe future numeratōis me p chirographū obligaui: istit de l̄raȝ ob. in pn. Natural' tn̄ q̄ re ipsa tollit: vtpu ta numeratōe pecunie. ⁊ iusto pacto ⁊ iuramento tollit: sicut ⁊ numeratōe pecunie. ff. đ solu. stichū §. naturalis. her.

a Tenet. q2 psumit eū debitū soluisse: nisi pbet ɔ̄riū: q2 nō est visimile: q aliqs diligēs pecūiā suā iactet. ff. đ pba. cū d idebito. i. rn̄. ⁊ h̄ itelligo đ eo q maior ē. xxv. an. sec⁹ est i pui legiatis psonis puta: pupillus siue minor mulier miles agricultor ⁊ simplicitate gaudens. Ille enīȝ psone non tenentur pbare pecuniā indebitā: ȝ ille q recipit dȝ pbare pecuniā debitam fuisse. ff. de pba. cum de indebito. §. sin autem.

b Conuincantur. legitimis pbationibus: vt ff. de pbat. cū de indebito. §. sin autem in prin.

c Probandi. Nō q onus pbandi reo incūbit pp suū delictū ificiatōis: sic ēt actio legis aqlie pp ificiatōeȝ crescit i duplū. ff. ad. l. aq. ide nerati⁹. §. hec actio. ⁊ alibi punit ificiator C. đ n̄ nu. pe. auc̄ ɔ̄ q ppaȝ. vt i auc̄. đtri. ⁊ semis §. ill' đ q̄qȝ. col. iij. Itē cū ē psūptio ɔ̄ reū trāsfert pbatio i ipȝ. C. de pba. siue possidetis. De hac materia dcm̄ ē supra: vt ec. bn̄ficiata vt nrȝ.

d p Rudētes. vt đbere. Un̄ dixit dn̄s: Beati⁹ est dare q̄z accipe. xvj. q. i. pdicator. ⁊. j. đ cel. mis. cū marthe. vn̄ martialis cocus reprehēdebat quēdā qui tota die discurrebat p hospitalia alioȝ. Sceuola tu cōedȝ ap đ oēs null⁹ apđ te. Alteri⁹ siccas pocla nēo tua. Aut tu redde vices aut đsine velle vocari. Dedec⁹ ē sp sumē nilqȝ dat vi.

e Creuerit. saltem p bonā voluntatem: q2 hilarē datorem diligit deus: ⁊ q dat pp psitem pudorē: ⁊ rem ⁊ meritum perdit. xxiij. q. vj. §. ex his oib⁹. t. vnde v̄sus: Da facie leta fine leticia faciei. Quod dederis perdis rem meritumqȝ rei.

f Raternitatē. pcurator prelatus est eccl'ie pcurator est nō dn̄s. xij. q. i. c. vl. ⁊. q. ij. sine excep. ⁊. x. q. ij. cassellas

pbare tenet[a]: qđ idebite sit soluta nisi ei⁹ aduersari⁹ solutionem ificiās exide ɔuincat[b] tūc eni diffidenti onus incūbit pbādi[c] q debitū recepisset.

De donationibus.

Greg. .a. patricio galloȝ.

Rudētes[d]: ⁊. j. Hāc sibi q̄dāmō nobilitas legē iponit. vt đbet[a] se q spōte tribuit estiet. ⁊ nisi i bn̄ficijs suis creuerit[e]. nihil se pstitisse putet. Alex. iij. parisien. episcopo

Fraternitatem[f] tuam credimus nō latere. q cū eps ⁊ qlibet platus eccl'iasticaȝ reȝ sit pcurator ⁊ non dominus[g] conditōēȝ ecclesie meliorare pōt. facere vero deteriorē[g] nō dȝ[h]. Accepimus autē q pde. tuus graues donationes i rebus epatus fecit in detrimentum eccl'ie suis canonicis incōsultis[k]. vn̄ qm̄ donatōnes huiusmōi de iure non tenēt. idūlgemus[l] tibi. vt liceat donatōēs huiusmodi tā a clericis q̄ a laicis legitie reuocare. Idem puigorien. episcopo.

Eterum si abbatē donatōem cū priore ⁊ qbusdam de ɔuentu vel solū abbatem facere cōtigerit. ⁊ postea conuentus pars reclamauerit date rei q̄ntitas. ⁊ illi⁹ terre cōsuetudo[m] q̄ tamē sacris canonibus nō obuiet. est diligentius attendenda. ⁊ ſm hoc ē donū ratū[n] vel irritū iudicandū. Idem abba. sancti alberti.

Onsultationib⁹. ⁊ ifra. donationes đo vl' cōcessiones eccl'iaȝ siq̄ fiant puatis psonis viuentib⁹ illis q ipsas eccl'ias possident. nullius debent esse momenti. si religiosis fiant locis ab episcopo vel eius auctoritate[p] rate debeāt haberi. itaq persone que iaȝ

g Deteriorē. si. ē. de in inte. resti. c. i. si. ff. pempt. q fundum. §. si tu. ⁊. ff. de procu. ignorantis.

h Nō dȝ. i faciēdo: ȝ omitēdo tn̄ pōt. xv. q. iij. placuit. ⁊. ē. de pscrip. c. i. in faciēdo ēt modice. nā modicum dōare pōt si ē ɔ̄suetudo. j. c. pr. ⁊ i h̄ differt a pcuratorē q2 pcurator nihil dōat pt: ēt gn̄alissimā dn̄s administratōēȝ. ff. đ pcur. pcuratoȝ totoȝ. ala.

i Graues. ergo a ɔ̄rio sensu: si n̄ sūt graues nō reuocātur: qđ veȝ ē. j. c. pr. t. Sȝ qd si per minutas vel puas dōatōēs eccl'iaȝ ledat vel modicū excedat. videt: q totū debeat reuocari. ff. de iure pa. si libert⁹. §. siqs plēs imo qđ vltra licitū ē reuocat. ar. C. de do. siqs argētū. §. i puis aūt. xij. q. ij. siquos đ puis. imo vȝ: q n̄ sit attendēda coaceruatio: ȝ singularis q̄ntitas ar. ff. de iur. o. iu. si idē. ar. ɔ̄. ff. đ ap. siqs separatȝ. §. siqs cū vna. ff. đ pac. si plures. laur.

k Inconsultis. maxie cū nec eoȝ ɔsilio pōt facere donationem dānosam ecclesie. x. q. ij. hoc ius. §. qui res. xij. q. ij. sine exceptione. l.

l Indulgem⁹. i. idultū esse oñdim⁹: q2 đ iure cōi hoc facē potat: vt. xxxv. q. ix. qđ qs ɔ̄misit. ē. de re. ec. n̄ alie. siqs psbroȝ. ⁊. ē. de pcar. c. ij. Silēȝ idulgentiaȝ hēs. ē de iureiu. ⁊ si christus in si. ⁊. ē. de vsupal. ex tuaȝ her.

m Onsuet. ɔ̄suetudo. xi. di. i his catholicis. ē. de his q̄ si. a pla. si. ɔ̄sens. ca. ea noscit. ⁊. ix. q. iij. ɔ̄q̄stus. q. tn̄ non sit canonibus inimica: vt hic dicit: ⁊. ē. đ re iu. cum causa. xij. di. scit scā. ⁊. ff. de sepul. vio. l. iij. §. diuus

n Ratū. Et ita vȝ: q abbas possit facē donatōēȝ. Sȝ ɔ̄ videt: q2 nihil hȝ q̄ nihil dare pōt. i. q. vij. daiber. l. iij di. abbati. ⁊. xij. q. ij. qsqs. ⁊. j. de iurepa. q aūt in si. ⁊. j. de sta. mo. cū ad monasteriū in si. Itē pcurator est non dn̄s. xij. q. i. si priuatū. ergo donare n̄ pōt. C. đ admi. tu. si oiuȝ. ⁊. ē. ti. pr. Dicit ala. q istđ pōt intelligi đ pauperum erogatōe quā pōt facē qlibȝ plat⁹ ecclesie: ita tn̄ q nōi proget ad nimiā q̄ntitatē: vt h̄ innuit ar. lxxxv di. si satis. ff. de of. pcon. solēt. §. vlt. ɔ̄siderata ɔ̄suetudine ⁊ facultate ecclesie. j. decen. cum apl's in si. vel ēt pōt intelligi de v̄a donatione quaȝ pōt facere platus si ɔ̄suetudo loci hȝ hoc. nam ɔ̄suetudo loci dat iurisdictionē ⁊ liberiorē tribuit administrationē. ff. qđ. vi aut clā. pbibere. §. non tn̄. ⁊. ē. de his que si. a prela. si. cōsen. ca. ea noscit. ita tn̄: vt ecclesia enormit nō grauet. ē. co. c. xxi.

o C Onsultationibus.viuentibus.s̃.de concel. pbẽ. c.i.τ.ĳ τ.iĳ.τ.c.vlt:

p ℭ Auctoritate.alir ñ valerẽt.j.ƌ iurepa.ꝙ ãt.in fi.τ.c. null⁹.Cõtra.j.ƌ iurepa.illƌ.Quidã dicũt:ꝙ patron⁹ sine ꝯsẽsu epi iuspatronat⁹ põt dõar loco rligioso:τ sic logr ꝯ̃triũ: ecclesiã

priois actus ꝯsequentia.C.ad vel.si mulier.τ.ff.de mino: iĳ.§.scio.qꝛ de mandato pape hoc factum fuit in princ.

z ℭ In fraude.sic.xx.q.iĳ.ꝯstituit.τ.s̃.de his que vi,metuſue cau.fi.cum dilecti.argu.nec ecclesia dꝫ alicui inĳcere laqueũ xxvĳ.q.i.de viduis.

ṽo nõ:vt in pmis ꝯcor.vt hic. De h dicer in .c.illƌ .b.

q ℭ Spoliari.qꝛ sine culpa sua nõ ẽ aliq̃s bñficio suo spoliãdus.s̃.ƌ cõsti.cognoscentes.τ lvj.dist.satis puer sum.τ.xvi.q. vlti. inuentum.

r P Er tuas.ꝯcessit.sicut τ papa qñq3 ꝯcedit puilegiũ ob grã3 pstiti obsequĳ.xv q.i.c.vl.circa fi. b.

s ℭ Moris.τ etiã iuris:vt in ꝯstitu tõe federici impe. rialem.§.preterea

t ℭ De certo .i.de illa terra mensura ta:vt infra dicit.

u ℭ Inuenerunt. Nota ꝙ vbi qs de ꝯcipit in quãtitate rei:agit ad supple mẽtũ ẽt si ƌceptio uerit citra dimidi a3r ei:qƌ veru3 ẽ nisi fuisset rminus appositus ad mẽsurandã rẽ illã:qꝛ tũc vltra terminũ no audiret: τ nisi q rẽ accepit renũciauerit de quãti tate.ff.de ꝯ̃hẽ.ẽp. q fundũ.sec⁹ si de cipiat in precio:qꝛ tolerat vsq3 ad di midiã iusti pcĳ.s̃. de emp.τ ven.cu3 dilecti.τ.c.cu3 cã. C.de rescin.vẽ.l.ĳ

dictas ecclesias possident:sine ipsorum assensu eis in vita sua non debeant spoliari[q].

Inno.iĳ. epo florentino:

P Er tuas litteras ꝓponete ꝓcurasti:ꝙ cũ qdam nobiles floreñ.tẽpore scismatis ẽpm florenti.in domo sua tenuerunt, idem episcopus sedata scismatis tẽpestate ƌ mãdato alex.pape q̃ttuor modios terre i feudũ ꝯcessit[r] eisdẽ τ successor ipsi⁹:prout est mori[s] de certo[t] feudo p̃fatos nobiles inuestiuit:verum cum ipi assignatam terram mensurari fecissent non nisi duos modios inuenerunt[u]:feudum integrari cum instantia postulãtes sup quo dubitas:eo ꝙ nõ sunt in possessione[x] ipsius: ne de nouo[y] videaris illud cõferre.τ ifra. Nos igitur attendẽtes .q ecclesia in actibus suis fraudem[z] non debet aliquam adhibere .respondemus ꝙ feudum ipsum secure poteris integrare[a].cu3 terra illa quattuor modiorum ipsis fuerit assignata[b]. Idem.r.de burg.τ g.berbur. abbatibus.

C Um dilecti filĳ abbas τ monachi de melios ꝓposuerint coram nobis .ꝙ nobilis vir alanus quasdam terras a patre ipsi⁹ eorum ecclesie in elemosynam assignatas violenter redigere cupiat in forestam[c] τ infra. Mandam⁹ quatenus ad sententiam pro ipso monasterio proferendam ap.post.procedatis.cum ex tenore instrumenti euidẽter appareat.ꝙ hec fuit mens τ intẽtio[d] donatoris vt clausula de foresta que in fine ponitur instrumenti.non ad superiore3[e] donationem: que tam libera τ pura fuit vt immunis esset ab omni vexatione τ consuetudine seculari.sed ad inferiorem concessionem que pensionem τ determinationem habet insertam .iuxta sanum referri debeat intellectum.qꝛ i contractibus plena[f].in testamentis plenior[g].i beneficĳs[h] quoq3 plenissima est iterp̃tatio adhibenda. Idẽ epo eliensi.

P Astoralis officĳ.τ infra Tua nos duxit discretõ cõsulẽdos si eps consentiente patrono viris religiosis aliquã eccl'iam concedendo hac vtat simplicitate verborũ. cõcedimus vobis illã eccl'iã.vt ex eo ipso videat i eox vsus fuisse concessa vlius tantummodo patronatus . Nos autem iqui.tue duximus rñdendu3. ꝙ si eps ecclesiã illis cõferat de cõsensu patroni.profecto patronus qƌ suum ẽ cõferre videtur.ius v3 patronatus.et

a ℭ Integrare.si .s̃.ƌ se su.c.i.τ.s̃.de pbẽ. vacante.τ.c.cũ cãm.qꝛ adiuuari bñficĳs nos o3 non ƌcipi.s̃.de cõmo.c.vno.et ff.e.in ꝯmodato.§.sicut in fi.si.xxv.q.ĳ.q̃cunq3.

b ℭ Assignata.licet non tanta inuenta.

c C Um dilecti.forestã foresta est locus in quo fere icludunt .τ h3 qs vsum venandi. vin.

d ℭ Intentio.τ sic semp recurrẽdũ ẽ ad itẽtõem donãtis siue scribẽtis.s̃.ƌ rescrip.ad aures τ.s̃.ƌ pbẽ.c.vl.τ.c.cũ cã3.τ.ff.ƌ ṽ.ob.in ꝯuentionibus.

e ℭ Ad supiore3.S3 q̃re nõ spectat determinatio ad oĩa pcedẽtia τ sequẽtia.s̃.de ap. scƌo regris τ.ff.de leg.iĳ.sigs in pn. τ.ff.de leg.i.talis.§.vlt.τ l.se.sed hiƌ dicit.qꝛ ṽba donatõis largissime iterp̃tanda sunt:vt hic dicit qꝛ plures fuerũt hic donatões vna pure τ sine aliqua ꝯditõne de q̃ hic dicit.τ altera sub ꝯditione cum respicit cl'a illa ƌ foresta:forsitan conditõ apposita erat in vltiã donatione:vt posset ibi habere vsu3 venãdi :τ illã ꝯditionẽ volebat nobis iste referre ad primã donationẽ.vt sic cl'ã de foresta respiceret omnia p̃cedentia.s.vt liceret sibi τ heredibus suis possessiones illas q̃ñcũq3 vellent redigere in foresta3.

f ℭ Plie.ar.C .q̃ res pig. obli.poss.l.vlti. ff.si cer pe.l.iĳ.verũtñ si vinum quod est in dolio venditu3 fuerit:hoc videt actum:vt in tempore competenti expediantur dolia ꝓpter nouam vindemia3 ff.de peri.τ commo.rei ven.l.i.in fi.τ.l.ĳ.τ.iĳ.lau.

x ℭ In possessione.ergo nõ adipiscit:qs possessionem ex inuestitura.s̃.de his q̃ fi.a ma. par.ca.ex ore.

y ℭ De nouo.qꝛ forte iurauerat nõ infeudare ƌ nouo s3 hoc nõ obstaret.s̃.de feu. ex pte.τ.j.de censi.cũ venerabilis.qꝛ nõ dr̃ nouum qƌ ab alio fuit fcm̃. Item alia ratione:qꝛ licite potuit pficere donatõe3:l3 eã ñ potuerit incohoare.j.de iudeis ꝯsuluit.τ.ff.ƌ no.p .nũ.l.i.§. opus nouũ.ff.de dona.iter vi.τ vxo.si donare.§.si spõsus.nihil enĩ nunc dat:s3 datũ declarat:vt ibi dr̃.ff. de testa.heredes palã.§.i.Ite3 qꝛ multa pmittunt fieri ex

g ℭ Plenior.ff.ƌ re.iu.in testamẽtis.ff.de vi.τ trit.le.l.iĳ.

h ℭ Bñficĳs.j.ƌ ṽ.si.oli.xvi.q.ĳ.visis.τ.q.i.frat nr̃.j.de ƌc. ex parte.j.de puile.qꝛ circa.τ.ĳ.q.iĳ .§. notandum.in fi.ff.de iur.enu.iĳ.C.de vsu fruc.antiqtas.ff.de ꝯsti.pn.l. beneficium.

i P Astoralis.suũ Qui ergo ꝯcedit eccl'ia3.qƌ suũ ẽ itelligit ꝯcessisse.j.ƌ iurepa.qƌ aũt.§.i.ff.de ꝯ̃hen.emp.q taber nas.ff.de le.i.si domus.§.vlt.ff.de vsu.τ habi.si ita arg. cõtra

ff.de le.ij.l.meums.§.vlt.Sʒ qd si laic⁹ ꝯcedit eccl'aʒ dē cō sensu epi:i eo casu ñ vr̄ eps aliqd ꝯcessi sse.sed donatōʒ laici tm̄ ratā hūisse i eo ꝙ laic⁹ donare potuit.j.ð iurepa.qð āt.io. b

a Tpalit.per hoc repro bat qð dici ꝯsueuit.xvi q.ij.c.i.s.ꝙ idē ē.si eps ꝯcedat eccl'aʒ cū oi iure suo.vel simplr dicat ꝯce do vobis ecclesiā.nā vt hic pʒ aliud iuris ē hic i vno τ aliud i alio.sicut aliud est sig ꝯhunt socie tatē simplr alið si ꝯhunt societatē oium bonoꝝ.ff ꝓ socie.l.iij.§.i.τ.l.coiri societatē.sic aliud est di cere a munere.τ alið ab oi munē.i.q.i.sic nōnul li.arg.ꝯ.xxxi.q.i.quod si dormier it.ff.ð hui.sicut j.ð iurepa.ex lr̄is.ff.ð ꝯ ben.ept.si adductus.io.

b Cathedraticum.Si i ta gnālit dat eps eccl'aʒ tunc ēt dedisse intelligit ius istituendi.xvi.q.ij.vi sis.sed qʒtūcunqʒ gnālit eximat ecclesiā a se semp itelligit sibi correctionē retinuisse.vt i.c.visis.ꝓ curationē τ visitationeʒ j.de cēsi.cū venerabil.τ cathedrati cū.vt hic.nec obstat.j.ð rel i.do.ꝯstitu tus.vbi vr̄.ꝙ eps i totū possit eximē ecclesiaʒ.qr illa donatio fuit ꝯfirma ta ex certa scia ꝑ dn̄m pa pā.sic vides.ꝙ qʒtūcūqʒ gnālit pronus remittit iuspatronat⁹.iura qdaʒ tm̄ retinet i liberto.C.de bo.libe.l.vl.τ mi ꝑ vr̄.ꝙ eps plus itelligit ðdisse qm̄ min⁹ hʒ ꝗ ħ iō est.qr donatōeʒ i ꝑtari ðbem⁹ vt poti⁹ valeat qʒ peat.j. de pui.i his.τ.j.de v̄.sig. abbate.τ.ff.de re.dub.q̄ tiens.τ.ā.de fi.instru.in ter dilectos.io.

c Capli.alit si valerʒ.ā. ð his q̄ fi.a pla.cū nos.τ c.tua.τ.c.pastoralis.b.

eps qð tpaliter[a] obtinet in ea deʒ: vt si fructuū ecclesie eius dē aliquā recipiat portionem in eoꝝ vsus illa portio conuer taſ.Quod si ex ipsius ꝓuenti bus nullaʒ debeat portionem habere:omnes ꝓuentus p̄ter cathedraticū[b] in eoꝝ vsus cre dimus ꝯuertēdos:sed vt epi donatio sit legitia:ꝯsensus est sui capituli[c] regrend⁹.I deʒ florentineñ.τ fesulañ.epis.

Inter dilectos filios ho spitalarios sci sepulchri ac fratres hospitalis sancti al lucij sup eodeʒ hospitali que stione suborta:cum idem ho spitalarij super possessorio qð semel τ iterum ex causis taʒ men de similibus[d] intentarūt contrariam sententiam repor tassent:deinde ad petitorium[e] recurrentes proponere cura uerūt.ꝙ cum.g.quondam re ctor τ fratres ac patroni eius dem hospitalis habito cōmu ni cōtractu deliberassent ho spitale ipsū hospitalarijs sup ponere supradictis::commise runt in hoc tribus ꝓcuratori bus vices suas cōiter statuen tes:vt quod ꝑ ipsos fieret ac ceptaret:q cum eisdeʒ taliter statuerūt:vt ad ipm̄ hospitale aliq mitteren̄:qui eoruʒ[f] no mine acciperent assignatōem ipsius.cū āt duos illuc ð suis fratrib⁹ transmisissent:ipsi do nationē et assignatōem hospi t alis tam a magr̄o ꝙ supradi ctis ꝓcuratoribus τ alijs eius dem dom⁹ fratrib⁹ recepunt τ ifra. Procurator aūt partis alterius ex aduerso rn̄dit: ꝙ ꝑdicta donatio ðbebat nō im merito retractari: qm̄ multis ex fratrib⁹ iconsultis a ꝑdicto rectore ac pauctioribus fratri bus excōicatis τ piurijs de re litigiosa i fraudeʒ plebani de piscia:q sup eodem hospitali mouerat q̄stionē[g]:fuerat cele brata: τ infra. Attendentes: igitur:ꝙ fratres τ patroni san cti allucij ꝓ se:immo potius ꝯ se turpitudinem[h] allegabant vʒ piurium excōicationem et fraudeʒ:ñ vtriqʒ ꝯ ipsos ꝗ ab ipsis ꝯmisseʒ:τ itelligētes do nationeʒ ab eis hospitalarijs factā purā ac simplicem exti tisse:qr ñ deceptorib⁹[i] sʒ dece ptis iura subueniūt.vnde per ea q̄ supius ꝓposita sunt se ꝯ fcm̄ ꝓpriuʒ legitie defendere nō valebāt:hospitale ꝑdictuʒ cū ꝑtinentijs suis hospitalari is sancti sepulchri adiudica re[k] curauim⁹: ita ꝙ per hanc sniam diocesano epo τ pleba no de piscia nullū ꝑiudiciuʒ[l] generet cum res inter alios[m] acta non debeat alijs preiudi cium generare.

vt lite pen.ecclesia.τ.xij.q.i.§.res litigiosa.vn̄ rebuas ius suū plebano de piscia sup hac questione .ir fi.

h Turpitudinē.ar.ꝙ allegans turpitudinē snā nō ē audiēd⁹.C.de seruo pig.da.ma.si creditoribus.C.de reuo.dona.cū ꝓfitearis.C.de trāsac.trāsactōne finita ff.de le.i.si seruus plurium.§.i.xv.q. iij.nemini.τ.ā.de ꝯces.pben.cū ꝑ qōne.τ.ā.de testi. sicut.ar.ꝯ.C.ð li. cau.l.i.τ.l.interro gatā.τ.xxxv.q.iij. extraordinaria.τ ā.de re iudi.lato τ.c.consanguine So.generale est i lud ꝙ allegāstur pitudinē suam ñ auditur.ff.de con di.ob tur.cau.l.ij. τ.xiiij.q.v.sāe.ar. nisi vbi vertit pe riculū aie.vt in.c. lator.τ.c.ꝯsangui nei.vel nisi ꝑ fa uorē eccle.xxxv.q ix.qð gs ꝯmisit l fauorē libertat̄.vt in l.interrogataʒ.

i Deceptorib⁹. ā.de reꝝ ꝑmu.cū vniv̄soꝝ τ.C.si mi nor se ma.dix.l.ij. ff.ad vell'.l.ij.§.i.

k Adiudicar̄.ꝗ qualr poterāt isti se supponere.cum ta lia ad epm̄ spe ctēt.j.ð exces.pla. sicut vnire.τ arg. ā.de ꝯsue.cum di lect⁹.nec.n.aligs pōt eximer̄ a se iu risd itōnē sui plati supra de foro ꝯpe tenti si diligenti.τ c.significasti.Rn̄ deo.lʒ isti nō pote runt se subijcē.tm̄ ꝑ talē subiectōem sibi porat fieri ꝑiudiciū.sic.ā.ð renū.qð i dubijs.τ vij q.i.sigl'ꝑsbr.sub ꝯditione tm̄ pn̄t se subijcere.vt.ā.ð re sti.spol.oliʒ.Itē ꝑsonas suas possūt subijcere.supra qð me.cau.cum dilectus.io.

d Inter dilectos.diff imilib⁹.qð licite fieri pt.vt nūc agaſ ð adipiscēda posīio ne quā nūqʒ hūerunt.τ postea de recupanda.sic.ff.ð acq pos.l.nāli.§.nihil.τ eadē res ex diuē sis causis peti pōt.ā.ð iudi.examiata.τ.ā.ð cā pos.c.vlt.τ.C. ð peti.hē.hēd itas.ff.ð excep.rei iud.cū q̄rit.τ.l.an eadeʒ.io.

e Ad petitorium.ā.ð c cā pos pastoralis.τ.ā.de testi.signifi cauerunt.sed ibi conuerso modo.

f Eorum noie.talia enim pn̄t fieri per ꝓcuratorē.ā.de pre ben.accedens.τ.ā.de prescrip.si diligenti.io.

g Questionē.Et ita rē litigiosam trāstulerūt in aliū.vn̄ nō valuit translatio.C.de litig.l.ij.C.cōmuni diui.l.i.in fine.τ.ā.

l Preiudicium.Et sic.j.de capel.mo.c.ij.τ supra de re iudi.suborta.

m Inter alios.ā.de fi.instru.inter dilectos.τ.ā.ð re iu di.c.penul.vbi ponitur hec regula.τ ibi de hoc.

n Apostolice.respōdem⁹.Questio fuit ð hoc.qn̄qʒ epi successiue locis religiosis ð redditib⁹ ecclesia rūʒ suoꝝ ꝯferūt vltra quinquagesimā portionē.qn̄qʒ vł

q ad tertiam vel quartam partem: querebatur vtrū successor possit reuocare. qd̄ vltra quinquagesimam datum est ad hoc respondet papa: prout sequitur.
o ¶ In canone. xij. q. ij. bone rei.
p ¶ Ecclesie. seculari iam constitute.
q ¶ Elargiri. et h̄ pōt facere sine cō sensu capituli: sufficit eniȝ a iure se niel ꝯcessuȝ fuisse ff. ď ꝯdi. insti. que ꝯdi. §. vl. ⁊. ē. ď his que fi. a pla. si ne ꝯsen. c. pastoral' vbi de h̄: q̄ vī de terminare hāc du bitatōnem ⁊. j. e. c. vbi dicit p se dȝ ex cedere ⁊c. g̊ p seil lā pōt ꝯcedere. qꝛ qd̄ ď v no negaī ď alio cōcediī. xcv. di. qualis ⁊. ē. ď p sūp. nōne. ⁊. ē. de his que fi. a pla. si ne ꝯsen. c. cuȝ apo stolica i fi. Et i ali enationib⁹ sp dici tur: ꝙ consensus capituli requiraī. ē. eo. pastoralis. xij. q. ij. siue exceptōe ⁊. ē. de his que fi. a prela. sine cōsen su capituli cū nos. Quidam dicunt vt laur. ⁊. t. ⁊ ioan. super illo. c. bone rei. ꝙ hanc dona tionem facere de bet de consensu ca pituli: ar. illius. c. xij. q. ij. si episcop⁹ Hug. dicit: ꝙ hoc pōt fieri de consen su clericorum: ⁊ tē post mortem epis copi non reuocaī per successorem. Et ista quinquagesima vel cētesima in telligēda ē quo ad fruct⁹ tm̄ ⁊ h̄ pȝ ex v̄bo illo: quinqua gesimā vel cētesimā ptē cēsus: ita intelligit Hug. sup c. bone. ⁊ de fructib⁹ formata fuit q̄stio. Sed ꝯdicere vī inferior lr̄a: vbi dicit siue de possessionib⁹. ⁊c. Ioā. intelligit ꝙ etiā de possession ib⁹. ⁊ ppetuo possit do nare. centesimā vel quinquagesimaȝ. ⁊ hoc satis pōt ꝯcedi. Et est argumentū vbi dicit nisi legitima p̄scrip tione ⁊c. ita tm̄ hoc facere potest siue de redditibus si ue de possessionibus: ꝙ ecclesia nō ledatur. ber.
r ¶ Reuocari Hic respondet questioni: ꝙ reuocabiī tm̄ vltima: si plures fuerint facte alienationes. ff. ď in rep. a. si libertus. §. i. si vna tm̄ fuit ei enormis: de ipa ď trahetur quod plus est. xij. q. ij. si quos de seruis.
s ¶ Prescriptione. Sed vī: ꝙ hoc stare nō possit: qꝛ dicit lex qui ꝯtra leges mercatur: male fidei possessor dicitur ⁊ ideo non prescribit. C. de agri. ⁊ censi. quemadmodum. li. xi. ⁊ nul la temporis longitudo iuuat malefidei possessorem: supra de prescrip. vigilanti. ⁊. c. si diligenti. ⁊. c. qm̄ oē. ⁊ iu ris ignorantia nō ꝓdest in vsucapione. ff. de iur. ⁊ fac. igno. iuris ignorā tia. ff. de vsuca. nunquā. Respondeo hec est igno rantia facti ⁊ non iuris Facti enim questio est: vtrum ledatur ecclesia grauiter ⁊ ideo ecclesia que recipit: cum habeat titulum ⁊ bonam fidem p̄ crribere potest s̄m ꝙ h̄ dicitur. t. ꝙ hec donatio permissa est per canonē illum bone rei. s̄ȝ in alijs exceptionibus loquunī predicta iura. ber.
t ¶ Exceptione. puta rei iudicate. ē. de re iudi. cū inī vos. ⁊. ff. de excep. l. ij.
u ¶ Nam ⁊ si. responsio tacite questionis.
x ¶ Ex ostensione. Ut si ostendatur ecclesia ex a liūd grauata: vel graues imminere expensas pro ximo: vel qꝛ deficit eccle sia in expensis consuetis propter talem donatōeȝ quam si non fecisset: leui ter subiret expensas sine grauamine. b.
y ¶ Quam. expressione. Quedam enim sunt que melius intellectu possūt percipi: q̄ȝ elocutione ex pprimi. ff. de solu. ratum ⁊. ff. rem ra. ha. quo eni tutore. §. iulianus.
z ¶ Debeat. ex eo ꝙ dicē per se non debet excede re summam a canone prefixam: ergo illam per se facere pōt. vt supra dixi.

Idem epō sancti andree.

Apostolice sedis oracu lo: ⁊ ifra. Inquit. t. t. r. ꝙ lȝ sit in canone [o] diffinitum: vt siqs epōꝝ in parochia sua monasterium cōstruere volu erit: ⁊ de rebus ecclesie cui p̄si det ipm̄ dotare: non amplius ibidem q̄ quinquagesimam partem: eccl'e vero quā mona sticis regulis informare vl' ꝓ suis proprijs magnificare vo luerit sepulturis: nō amplius q̄ centesimā partē census ec cl'e [p] cui preest debet elargiri [q]. qꝛ tm̄ in eodē canone cōsequē ter adiungitur: vt hec tēpera mēti equitas obseruetur: ꝙ cui tribuit competens subsidium conferat: ⁊ cui tollit damna grauia non infligat: ea quidē cautela seruata: vt vnam tan tūmō q̄ placuerit: ex his dua bus remunerationē assumat: hoc semper est obseruādū: ꝙ vnus epūs vel alius non solum nō debet amplius sed nec tm̄ nec minus cū graui eccl'e sue detrimēto conferre siue simul ⁊ semel id facē velit: siue plu ries succesiue eisdeȝ vel diuer sis eccl'ijs cōferendo. vnde cū graue detrimentū siue ď pos sessionibus siue de prouenti bus ad epālē mēsam vl' cathe dralem eccl'am ptinētibus in quā talibus portōe cōstiterit esse collatuȝ poterit legitie re uocari [r]: nisi prescriptione [s] vel alia exceptiōe [t] legitima actio huiusmodi excludaī: naȝ [u] ⁊ si prima facie presumaī: ꝙ col latio quinquagesime vel cen tesime partis graue non infe rat detrimentū. qꝛ tm̄ nō solū si sepe: sȝ ēt si semel id fiat ex varijs circūstantijs deprehē di pōt interdū valde damno suȝ: qd̄ q̄dē magis pōt ex ostē sione [x] facti q̄ expssione [y] alicu ius statuti cognosci: nec quin quagesima nec centesima se mel aut successiue debet cum graui eccl'e damno conferri. Si vero in tm̄ abundet epūs: vt sine damno ecclesie sue pos sit amplius etiam q̄ quinqua gesimam vel centesimam par tem necessitati alterius eccle sie subuenire quāuis per se n̄ debeat [z] summā excedere a ca nōe [a] prefinitaȝ p quam incau te largiri volētibus est occur sum: de superioris tamen au ctoritate pontificis potest eti am in maiori summa inopie alterius prouideri.

Gregorius nonus.

a ¶ Canone. Predicto bone rei.
a Propter. Hec decre. sumpta fuit ex lege. C. de reuo. dōa. l. vlt. Nō ēt: ꝙ donatio semel perfecta nō reuocaī: ēt p̄ textu iperialis rescripti. C. de reuoca. dona. si dōnatōnem. xxij. q. ij. nō enim. nec ex sola pnia reuocatur. C. eo. possessioneȝ nec recipit ꝯditōnem postea perfecta donatio. C. ď dona. q̄ s̄b mo. perfecta in casibus tm̄ reuocatur propter ingratitudineȝ. Un de distingue: aut donat quis liberto aut extraneo. Si liber to reuocaī donatio sola rōe obsequij nō p̄stiti. ⁊ ē mirabile. qꝛ reuocantur res empte ex pecunia donata. C. de reuocatio. do na. l. i. sed libertis non reuocatur solo obsequio nō p̄rest ito

C.de lib.cā solo.ꝗ propter easdē cās quibus dōatō reuocaē libertus ecclie in seruitutē reuocaē.xij.q.ij.octaua discussio.e ī auc.vt liberti decetero aureo annulo non egeant.§.illud colla.vj. Reuocatur etiā donatio tota ꝓpter liberos susceptos a patrono.C.de reuo.dona.si vnq̄.si.xvij.q.vlt.c.vlt.sed illud iure poli si iure fori: alias

rēdes presbyteri si de hoc cōstaret.xij.q.iiij.c.i.⁊ ita ꝑ ea parte faciat instrumentum pro se:q2 tutius ē φ nō faciat instrumētum cōe:ꝗ separatim. aut nō datur ei optio.sed comminatio est.ber.

k Ut vnusquisq3 supple.statuimus.

Propter[a] eius ingratitudinē in quē liberalitas ē collata: donatorꝫ ꝑsona.de rigore iuris eam potuit reuocare[b]:si forte in ipsuꝫ impias manꝰ iniecerit: aut sibi atroces[c] iniurias seu graue reꝝ suarū damnuꝫ vel vite periculuꝫ inferre ꝑsumpserit. qđ tñ ad donatoris qui hoc tacuit non extenditur successores[d].

De peculio clericorum.

Ex concilio arelatensi.

Inuestigandū[e] est. si nihil patrimonij habens presbyter quando promotus est ad ecclesiasticum ordinem postea emerit predia: cuius iuris sint:qm̄ eccľe ad quā[f] nihil habens promotus est:esse debent[g] iuxta canonicam auctoritatem.

Ex eodem.

Presbyter.[h] cū diocesim tenet:de his que super emerit[i] ad ipsius eccľe nomē scripturam faciat: aut ab eiꝰ ordinatōe discedat.

Ex epistola pij pape.

Ut vnusq̄sq3[k] ꝑsbr̄ ref q̄s post dies cōsecratō nis acq̄sierit[l] proprie eccľie relinquat.

Ex cōcilio remeñ.

Inquirēdū[m] ē:siqs ꝑsbyterorꝫ de redditibꝰ ecclesie vel oblatōibꝰ vľ totis fideliū alieno noīe res comparauit[n]:quia sicut nec suo ita nec alieno[o] nomie presbyter fraudē facere de facultatibus ecclasticis debet qm̄ hoc sacrilegium[p] est ⁊ par crimini iudefuris q sacras oblationes asportabat[q] ⁊ furabatur.

Ex concilio toletano.

Siquis sane clericorum agella vel vineolas in terra[r] ecclesie sibi fecisse ꝓbabiť:sustētande vite cā vsq3 ad diem obitus[s] sui possideat verum post suum decessum ecclesie restituat :nec testamentario aut successorio iure cuiq̄ heredum proheredum[t] de relinquat nisi forsan cui epūs

aūt totā nō reuocat.C.de inof.dona.si totas.Si āt ī extraneū collata sit donatio reuocatur ex igratitudine cuiꝰ q̄ttuor cāe hic notanē:puta si donatariꝰ impias manꝰ in donatorē iniecerit ipm vulnerādo:aut atrocē iniuriam ei intulerit:vt ipm vulnerādo vel fustibus cedendo:siue graue dānū reꝝ suaꝝ vel periculū vite inferre ꝑsumpserit. Itē adde q̄rtā q̄ hīc ñ ponitē:si ꝯditōeȝ appositaȝ ñ adipleuit:ar.ī eo.cum dilecti.vt hīc totū hēs.C.ď reuo.do.l.vl.⁊.ī.de ꝯdi.ap.verū.Si vero mater donatōnem filio faciat ⁊ postea transit ad secundas nuptias ex tribꝰ tm̄ causis eam donatōnem poterit reuocare :puta si vite eius insidiatus est: si atroces manus intulerit ī eā:si totiꝰ sbstantie ipsius molitꝰ ē iacturam C.de reuo.dona. auč.he quoq3 ī auč.ď nup.colľ.iiij.§ mř.aliē ñ fit reuocatio:isti.de dona.§. alie.

b Reuocare. Reuocatur ergo donatio vtili rei vendicatōe vel ꝯditōe ex lege.C.ď reuo.do.his solū.⁊ C.de ꝯ hē.emp.cū res.ff.de dona.cā mor.l.si mortis cā. ber.

l Acquisierit.occasione ecclie.ī.c.pxi.q2 nos.⁊.c.requisisti.Et est arg. φ teneor tibi restituē qđ occasione rei tue ad me ꝑuenit:ar.ī.de iureiurā.ad nostram.et manda ex manda tore.l.idemq3.§.i.⁊.ij.⁊.ff.de ꝑcu.q ꝑprio.§.procurator ver.vt in celiis

m Inqrendū ē scilicet a prelatis ecclesie.

n Comparauit. supple:si hoc fecerit puniendus est: ⁊ ecclesia poterit eas vēdicarē:lꝫ sue nō sint:⁊ ē speciale in ecclesia:sic ⁊ miles.C.de rei vē.si vt ꝓponis:sic ⁊ pupillus.C.arbi.tut.l.ij.in alijs vo secus est de iure cōi.C.de rei ven.si ex ea.C.de dōa.iter vi.⁊ vx.⁊ si de tua.C.cōia vtriusq3 iu.si pronꝰ tuꝰ

o Al ieō.si.xlvj.di.sicut non suo.

c Atroces. Que ꝯsideranē ex tribꝰ cāis.s.ex fcō loco ⁊ ꝑsōa īstit.ď iniurijs:§.atror.vt siqs vulneratꝰ fuēit vľ fustibꝰ cessus.

d Successores. Hoc ius reuocandi ꝑsonale est :q2 nō competit ꝑmordium huius cāe heredibus donatoris vel ꝯtra heredes vel successores donatarij:q hoc in vita sua tacuit: vt hīc dič.⁊.C.de reuo.dōa.l.vlt.ad fi.⁊.l.i.in fi.q2 per taciturnitatē remissum vř. Et sic est ar.φ feudum nō est auferēdum filio ꝓpter feloniā patris:si patri questio mota non fuit:sic.C.de iof.test.omnimodo.ar.ff.ad syl.l.i.§.vlti.ber.

e i Inuestigandum.a iudicibus:q de hoc cognoscunt.

f Ad quā si.xij q.ij.placuit.⁊.q.iiij.quicunq3.⁊.q.v.nulli.⁊.c.sirum.

g Debēt.q2 ꝑsumunē de bonis ecclie ēpta.xij.q.iij c.i.C.de dōa.inter vi.⁊.vx.ēt.⁊.ff.e.quintus mutiꝰ. Sed ꝯ hanc presumptionem admittitur probatio.xij.q.i .sint manifeste.⁊.q.iiij.c.i. ⁊.ij.

h Presbyter.hīc.c.habetur.xij.q.iiij.c.vlt.

i Emerit.de rebus ecclesie tm̄:qm̄ si ď suis ⁊ ecclie rebus emisset pro rata precij res diuiderež inter ecclesiam ⁊ he

p Sacrilegiū.large sumpto vocabulo sacrilegij.xij q.ij.ꝑdia.⁊.c.gľia epi.⁊.ī.ď so.ꝯpe.ꝯquestus .ber.

q Asportabat si.xxiij.q.iij.qd ĝ.xviij.q.iiij.si forte.b.

r Siqs.ī tra.q̄ steriľ erat.priꝰ.n.equū ē illi relinq̄ q̄ sola boī ad fertilitatē redacta ē:vt.ī.ď re.ec.alie.l.si ad aures.⁊.C.ď alluui.l.vl.ľ loq̄ē ď tra priꝰ culta ⁊ clico ꝓ bñficio assignata.xvj.q.i.possiōes.⁊.q.iij.clici.t.

s Obitus.ar.φ bñficiati ab ecclesijs vsufructuarijs ꝯparantur.nā ⁊ morte finitur vsufructus:isti.ď vsuf.§.finiē.siľr morte clerici vt hic:⁊.ī.de pig.c.vlt.ꝗ non ꝑ oia ꝯparanē clici vsufructuario:q2 ď terra aratoria pt hīc facere vineā qđ illi non lꝫ.ff.de vsufruc.q̄uis.et l.vsufructuarius.Itē vsufructuariꝰ ꝑcipendo fructꝰ facit suos.⁊ inde pōt testari:qđ nō pōt clericus.ī.ti.pxi.q2 nos.xij q.v.q2 ioānes nisi cū quodam moderamine:qđ hētur.ī.ti.pr.ad hoc.⁊.c.relatū. §.lꝫ.Imo potiꝰ clici possūt ꝯparari.vsuarijs qbꝰ tm̄ ad vsum quotidianū vti licet.insti.de vsu.⁊ habi.§.i.

t Prohēdū. Prohēs ē:q putat se hēdē eē cū ñ sit.ff ď pet.he.ꝓhēde.⁊ insti.de interdic.§.adipiscende.vel pōt appellari hic pro quolibꝫ ďscēdēti pꝰ ꝑmū hēde

p seruitijs ac prestatione[e] ec-
clesie largiri voluerit.

De testamentis et vltimis vo-
luntatibus.

Gre. ix. antonio subdiacono

Quorundam ad nos relatione p-
uenit: q attelia | ne ciuitatis eps condito testamé-
to in octo vncijs[b] substãtie sue
nurum heredem instituit ec-
clesiam suaz in residuis quat-
tuor. Hortamur[c] igit: vt solli-
cite hoc[d] discutias: et quicqd
ipsum habuisse patuerit a qua-
liber psona detineri nullate-
nus patiaris[e]: nisi hoc[f] solum
quod eum ante[g] epatus ordi-
nem pprium habuisse consti-
terit: qcquid vo ecclesie ante
ipsius ?secrationem fuisse co-
gnoueris: vel in epatus ordie
pdictum epm acquisisse[h]: in
eiusdem ecclesie domino con-
seruetur. Idem.

Quia igredientib[9]: et in-
fra. Sabina abbatissa
?questa est. s. quondam abba-
tissaz monasterij sui postq re-
gendi suscepit officium condi-
to testamento[i] legata[k] quibus-
daz reliquisse: dicens eã vsq
in diem obit[9] sui non induisse
habituz monachalez: sed i ve-
stibus qbus vtunt loci illius
psbri permansisse. sicut et illa
que ante ipsam fuerat abba-
tissa: et hoc plene ex consuetu-
dine[l] licuisse: et infra. Necessa-
rium ergo visum e postq ab-
batissa ordinata[m] est et in mo-
nasterio p annos plurios vsq
ad obitum pfuit vestis quali-
tatem ad culpam forte[n] epi p-
tinere: q eam sic esse pmisit: n
tñ potuisse piudicium[o] mona-
sterio irrogare: sed res ipsius
eidem loco: exq illic ingressa
et abbatissa constituta est: de
iure ?petere[p]. Idez.

Nos qdez: et infra. Per-
uenit ad nos. s. de hac
luce migrante supreme volũ-
tatis eulogio[q] monasteriuz p
cepisse fundari: cui[9] desideri-
uz. a. t. religiosa femina ei[9] he-
rede ptrahitur[r]. Quãobrem
te hortamur: vt eã ?moneas:
qtenus infra[s] annum mõaste-
riuz qd iussum e debeat ordi-
nare: et cuncta sm volũtatem
defuncti sine altercatione con-
struere. Quod si infra predi-
ctum tps siue in loco[t] q ?stitu-
tum fuerat: seu si ibi non pot
et alibi placeat ordinari: tecuz
implere neglexerit: tunc per
te edificetur: et oia per te loco
ipsi sine diminutione qualibz
assignent. Sic enim sm pijssi-
mas leges[v] dilatas defuncto-
rum pias voluntates epali de-
cens est studio adimpleri.

Idem petro subdiacono.

Iudicante: et j. Cogno-
uim[9]. r. referẽte: q mori-
ens vxor redempti ?chbam ar-
genteaz nudis[x] vbis iussit ve-
nundari: et suis dari libertis:

siue p quolibet descendente cui relinquitur aliq. iid.
a ¶ Prestatione. i. p seruitijs prestitis ecclie. infra ti. pr. relatum. §. lz. qr forte poterit possessionem illã assi-gnare alicui clerico p beneficio vsq ad tempus vite sue. xvj. q. i. possessionis. et q. iij. clerici. her.
b ¶ Quorundã octo vncijs. idest in duabus partibus hereditatis que dicitur as. et i. rij. vncias diuiditur: in sti. d heredi. insti. §. hereditas.
c ¶ Hortamur. i. precipimus.
d ¶ Hoc. i. testamentum suum. t.
e ¶ Patiaris. h si hebit locuz in rebus ab epo aliẽatis. si ecclia agnoscat hereditatez illi[9]: tenet tũc ratuz habere quod fecit p ea pte p qua est heres. xij. q. ij. eps q filios. ff. d reg. iu. ex q pso. a. C. de rebus alie. vel nõ alie. vẽditrici. nisi fecerit ecclia inuẽtarium. tũc. n. nõ tenet. nisi in qtũz vires hẽditatis se extẽdunt. C. d iu. delibe. l. sancim[9]. §. sin autez locis.
f ¶ Ante. si. xxviij di. d syracusane. xij. q. v. nulli. C. d epi. et cle. auc. licẽ nam. et aucten. p hibitam.
g ¶ Habuisse. hoc ideo dicit: qr rnũciauit pprijs. vel qcqd postea hũit totũ fuit ?templatiõe ecclesie et n p sone acqsitũ. ala.
h ¶ Acqsisse. i. rui tu ecclie vel de rebus ei[9]. sec[9] est d alijs. xij. q. iij. c. ij. et q. v. firum. et j. e. quia nos. her.
i ¶ Quia igrediẽtib[9]. test. d. testm e testatio mẽtis q ?ponit qd d reb[9] suis aliqs velit fieri p[9] suũ decessũ. xiij. q. ij. §. sz aliq. j. d cele. mis. cũ marthe. isti. d testa. or-(di. i pn. t.)
k ¶ Legata. Legatũ e donatio quedã a testatore relicta. insti. de le. §. i.
l ¶ Ex ?suetudine. hic ?suetudo n pdest. qr n qd fiat sed qd fieri debeat ?siderandũ e. xij. q. ij. gloria epi. d. de elect. cum cãm. et ff. de of. presi. §. lz. et factũ vsurpatũ pscriptiõnem non inducit. xciij. di. illud. xvj. q. iij. lz. et in talibus nullus numerus defendit annoz. xxxiij. q. v. quod deo.
m ¶ Ordinata. i. benedicta vel ?secrata. qr abbatissa vel monialis nõ recipit ordinẽ pp vtilitatem sexus. ar. j de pe. et re. noua.
n ¶ Forte. nõ est nota dubitatiõis. sed assertionis xiij. q. vlt. hñt forsitan illi et in euangelio. Si cognouissetis me: forsitan et patrem meum et c. ff. de rei vendi. item si. § . i. et ff. de arbi. si duo. et ff. de procur. si filiusfamilias. de pe. di. i. qzobrẽ. xxxiij. q. ij. admonere. d. de procura. tue. vin.
o ¶ Preiudiciũ. vorũ. n. pscriptiõe nõ tollitur. vt xxxiij. q. v. qd deo pari.
p ¶ Competere. ipo. n. ingressu se et sua dedicauit deo. xix. q. vl. qr igrediẽtib[9]. et e ps hui[9]. c. et auc. siq mulier. et C. de sacro san. ec. auc. igressi. xij. q. i. nolo. et c. dedicatis.
q Nos qdẽ. eulogio. idest testamento. C. de testa. l. iubemus.
r ¶ Protrahit. i. differt
s ¶ Infra annum. j. ãnũ dz mandari executõi voluntas testatoris. C. d fidei cõ. auc. amplius et hic in auc. de ecc. ti. §. siqs edificatõe. col. l. ix.
t ¶ In loco. demõstrato vel ?prehenso a defuncto. si enim de loco interi[9] si v? obligat[9] ad faciendũ sic i pmissore liqdũ e. ff. de eo qd cer. lo. l. iij. §. siqs insulaz. et ff. d vb. ob. q insulã. nisi aliq qd dicat. tum cã religionis. tũ extreme volũtatis fauore. io. et laur. Alij dicunt q si incert[9] est loc[9] vbi d-buit edificari. ad hãc cãz relictum fieret caducum C. de cadu. tol. l. vna. §. si vero. ff. d do. l. ij. §. vl. Et io dr hic: in loco quo ?stitutũ fuerat T. dic: q nõ erat caducũ: qr testamta sũt interpretãda largissime. s. d do. cũ dilecti i fi. et res ad pias cãs relicte libẽ sunt a lucratiuoz iscriptiõib[9]. xxiij. q. viij. §. qzuis. et in. l. sanci.
v ¶ Leges. C. de epis. et cle. nulli. ibi hẽs q eps dz illõ facere.
x Iudicãte. nudis. tale legatũ et vz pz leges. C. d fideicõ. l. vl. Et e ar. q p nuda vba qs obligat: ar. xij. q. ij. gcũqz

z scutellā argenteā cuidā monasterio[a] reliquisse: in quibus voluntatē eius p omnia volumus adimpleri. Idem .t. a po

Filius no. fter[b]. s ɔq̃stus ē q quondā p pat. su[9] aliq̃ ecclesie vestre sepulture sue gratia iuris alieni[c] religt: z qdem leges seculi hoc hn̄t: vt heres ad soluendum cogatur. si actor eius rez legauerit alienā[d] sed qz legē dei non āt lege hui[9] seculi viuimus: valde mihi vr̄ iniustum vt res tibi legate q̃ cuiusdaz ecclesie esse phibent. a te teneant qui aliena restituere[e] debuistis

Ex concilio maguntino.

Si hẽdes iussa testatoris ñ adipleuerint[f] ab epo[g] loci illius oīs res q̃ eis relicta est canonice interdicat[h] cum fructib[9] z ceteris emolumētis: vt vota defuncti adipleant.

Ex concil. io lateraū.

Cum i officijs charitatis primo loco illis teneamur[i] obnoxij. a qbus beneficium nos cognoscimur recepisse. ecō gdam clerici cum ab ecclesijs suis multa bñficia pceperint bona per eos acqsita[k] i alios transferre presumunt. hoc igit̃ qz antiqs canonibus[l] ɔstat inhibitū. nos indẽnitati ecclesiaꝝ puidere volẽtes. siue itestati decesserint. siue aliis conferre voluerint. penes ecclesias[m] eadē bona precipimus remanere.

Alex. iij.

Ad hec pn̄tibus innotescat: q clerici ð mobilibus[n] q̃ p ecclesiam sunt adepti: de iure testari nõ possunt[o]: viuentes tñ z sui cōpotes moderate valent aliqua de bonis ipsis non ratione testamenti: sed elemosyne intuitu erogare[p] in egritudine constituti.

Idez vigiliensi episcopo.

Quia nos: z ifra. Consul. t.t.r. q lz clerici de his q̃ paterne successionis vel cognationis ituitu aut de artificio sunt adepti. seu dono consanguineoꝝ aut amicoꝝ non habito respectu ad ecclesiam puenerunt ad ipsos: libere disponere[q] valeant: ð his tñ que cōsideratione ecclesie pceperunt: nullum de iure possunt facere testametum[r].

Idem ostiensi episcopo.

Cum esses i nostra psentia constitutus: pposuisti talez i tuo epatu ɔsuetudi

xxij. q. v. iuramenti. z. C. de suffrag. l. vna.

a Monasterio. Pone q reliqt monasterio sancte marie. z. sz nõ determinauit: cū sint plura monasteria sancte marie. dabit paupiori: in auc̃ ð ec. ti. §. siqs in noie coll. ix. Itē pone: q plures habeat scutellas: sed vna est melior altera: cui[9] erit optio. pōt dici q legatarij. ff. de le. i. si domus. z melius. l. q duos. Sed ɔ. ff. e. tit. l. siquis a filio. §. si qs. scilicet q heredis est electio. z. C. de condi. in ser. siqs seruū. ff. de le. i. legato. z. ff. de seruit. ru. pre. l. si via. qbus statur Contraria loquunt: qñ heres i mora ē. b. Si seruus legat[9] est in fuga tēpore testamēti qret eum heres sua ispensa. ff. ð le. i. seruo legato. §. fi. Sed post testm̃ z ante mortez queret eū heres sumpt[9] legatarij. ff. eo. titu. si seruus legatus. Si post aditam hereditatē. si culpa heredis soluet estimatōnē: alˀs nõ cauebit. ff. e. l. que res. §. itaqz. b. Item pone: q legauit seruū in fuga ɔstitutum cuius expensis querit. videt q legatarij: qz ad ipsuz spectat emolumentuz: ergo z onus. C. de cadu. tol. l. i. §. p scdo. in fi. imo heredis. ff. de le. l. cum seru[9]. z. l. se. laur.

b Filius nost er. Sed qd ad eū: cum res essent aliene. forte inter erat ipsius: qz res ipse ð posite fuerūt penes patrez suū l' pignori oblate. alu.

c Alieni. cū qs sciēter legat alienū: tunc heres tenet res redimere vl' legatario pciū dare si sit res talis q̃ vendi possit: alˀs nõ: isti. de lega. §. nõ solū. z. §. q āt. Si ignorant legat rē alienā: nõ valet legatū: nisi cū legat ɔiūcte psone. C. de lega. cū alienā. z legatarius dz pbare scientiā. vt in. §. q aūt. z. ff. de pba. verius. l.

d Alienam. scienter.

e Restituere. de benignitate canonica: sic. xvij. q. iiij. q. unqz de iure stricto non tenebatur reddere iuxta premissaz distinctionem. t. inimo reddere tenebat: sed poterat agere ɔ heredē sz scienter res illas legasset. her.

f Si heredes adimpleuerint infra annum. C. de fideicom. auc̃. amplius hoc. ɔ. eo. nos. quidem.

g Ab epo. C. de testa. ɔsulta diualia. contra. Do. publicatio testamenti nõ ptinet ad epm: vt ibi dr̄: pertinet tñ ad eum testamenti defensio siue executio testi: vt voluntas defuncti huet. ff. de peti. here. l. hereditas. §. defuncto. ar. ɔ. e. nos qdē. z. j. eo. io. z hoc pcipue in his q̃ ad pias causas relinquunt. j. e. tua.

h Interdicat. Scdz leges antiquã heres q nõ adimplebat voluntatē defuncti priuabat oī successione. C. de fideicō. l. vlt. z. xj. q. i. siluester. Hodie aūt tenet hoc in extraneo herede: sz filius institut[9] heres si adiplēs voluntatem defuncti priuat successione: relicta tm̃ sibi legitima. C. ð fideicō. auc̃. amplius h̃. z preualet lex in hoc casu. In hec tñ videt inno. ɔcordare pdicto canoni silvester. z huic decr. j. de voto licz in fi. vbi ð hoc. Sz illō ideo contingit: qz regnum diuidi nõ potest. sic nec alie dignitates. ɔ. de p ben. maiorib[9]. z i ɔsti. federici ð feudis. §. pterea. b. Et hic non dr̄ expsse q puenit heredes sz interdicatur eis qcqd relictū ē: vt sic idirecte ɔpellatur adiplere volūtatē defuncti: vel reducit ad auc̃. vel saltē reseruet heredibus legitima: vt i auc̃. ð her. z fal. §. pmū. z. §. siqs nõ iplens collat. pma aūt vr̄ dicere q heres q relicta ad pias causas cōferre distulerit totū amittere dz: in auc̃. ð ec. ti. §. siqs aūt p redemptoe ver. si autē. q coll. Et in isto cāu pōt intelligi hec decr. z hoc intellige i extranco herede. b.

i Quz in officijs teneamur. donatarius. n. dõatori naturaliter est obligat[9] ad antidota. ff. ð pe. her. sz si lege. §. consuluit. viij. q. i. illud. ala.

k Acquisita. quod eni acqrit sacerdos vel quilibet ali[9] cleric[9] ituitu eccle: ad ecclesiā ptinet. ɔ. e. quorundā. z. j. e. ad hec. z. c. qz nos. ff. ð castren. pecul. l. castrense. z. xij. q. iij. c. i. z. ij. de qbus canonib[9] hic loquitur. l.

l In canonibus. xij. q. ij. placuit. z. c. quicunqz. z. q. v. obitum. z quasi per totum.

m Ecclesias. Sic infra. c. frequentibus. de quibus canonibus hic loquitur.

n Ad hec ð mobilib[9]. multo forti[9] nec ð imobilib[9]

o Non possunt. In morte tñ possunt largiri i consanguineis qz alijs extraneis ituitu seruitij recepti ð mobilib[9]. j. e. relatū. §. lz. z. xij. q. ij. ecclesiasticis. t.

p Erogare. ar. q admittit qs vna via. qz uis alia via

repellatur.i.q.ij.c.i.ff.de inoff.te.papinianus.§.siquis ar.3.3.de procu.me.vbi de hoc.⁊.ff.de admi.tu.scire ⁊.ff.de bo.lib.queritur.

q Quia nos.di sponere.xij.q.ij.c.i.⁊.ij.⁊.j.e.relatū §.ceterum.⁊.c.requisisti.⁊.§.illud.

r Testamentū. clerici enim de rebus ecclesie nullū possunt facere testamentum:cū eorū proprietas nō sit sua:cum solum vsum habeant ꝫ tm̄ victu ⁊ vestitu cōtenti esse debēt.xij q.i.clericus q.⁊.c. duo.⁊.x.q.ij.eps ⁊ totum superfluū erogādū ē paupib⁹.xij.q.i.c.vl.moderatā tñ dōatōez cā seruitij recepti facere possūt.j.c. relatū.§.licet.cuz quasi filiofamilias cōparetur qui nō pōt.facere testamētū:nisi d castrē si peculio.C.d asses.l.vlt.C.de aduo.diuer.iud.l.fori.b.

s Cum esses.le ges.C.d testa.si vnus.⁊.l.vl.⁊.l.hac cōsultissima.

t Scriptum.in l.mosaica ⁊ in euāgelio.ij.q.iiij.c.i.⁊ supra de testi.licz vniuersis.b.

u Improbam⁹ super relictis ecclesie decre.ista itelligitur per sequentem.qz de eodem facto ⁊ eiusdē loci loquūt nā in his q̄ pietatis cā relinquunt:min⁹ solēnis volūtas sufficit:sic ⁊ int liberos C.de testa.hac ꝯsultissima.§.ex iperfecto.C.fami.her.l.vlt.⁊.C.de fideicō.l.vlt.i his eni cessat falcidia.C ad l.fal auc.silr ⁊ i auc.d ec.ti.§.sin aūt col.ix.⁊ i his cāonica porcō n̄ d ducit.j.e.ti.c.fraternitatis.Quidā tñ dicūt:q p h.c.qd gnālit loquit:derogat omnib⁹ legib⁹:q̄ dicūt minus solēnē volūtatē nō valere:qd nō credo.qz n̄ est v̄isimile:q dñs papa voluerit vnico v̄bo legib⁹ derogare.ar.C.de inoff.testa.siqñ.⁊.3.de elec.ecclesia vestra.nec forte posset tollere leges q̄tum ad eos:q n̄ sunt de sua tēporali iurisditione.ar.3.de ap.si duob⁹ ⁊.3.de iudi.nouit que leges nequid falsitatis in testamēto cōmitteret:voluerūt q certus numer⁹ testiū adhiberet.C.de fideicō.l.vlt.Jta ēt credo q istud locū hēat sup relictis eccle siue ad pias causas fauore religionis.j.e.pri.sic nō derogabit legib⁹.vel dic q papa statuit hoc tm̄ in his obseruādū:i quib⁹ hz tpalem iurisditōnem:qz quātū ad illos potuit legib⁹ d̄rogare.Ciuitas ista velleñ.ptinet ad papā quo ad vtrāqz iurisditōem.Sz v̄ius vl qd p̄mo dixi.Alij volūt dicere q si agat i foro seculari:suāda ē legalis solennitas.si in ecclesiastico stabit istis decre.sed prius dictuz magis placet.

ne obtinere:q testamēta que fiunt i vltima voluntate penitus rescindant:nisi cū subscriptiōe.vij.vel.v.testium fiant ſm q leges[r] humane decernunt.Quia vero a diuina lege ⁊ sanctoꝝ patrū institutis ⁊ a generali eccle cōsuetudine id esse noscitur alienum.cum scriptum[t] sit:q in ore duoꝝ vel triū testiuz stet omne verbū:prescriptā cōsuetudinē improbamus[u]:⁊ testamenta que parochiani corā p̄sbitero suo ⁊ tribus vel duab⁹ alijs psonis idoneis in extrema fecerint voluntate:firma decernimus permanere:sub interminatione[x] anathematis phibentes:ne qs huiusmodi audeat rescindere testamenta.

Idem iudicibus velleñ.

Relatum ē.q cuz ad viz examen sup relictis ecclesie[y] iā cā deducitur:vos nisi.vij.vel.v.idōei testes interuenerint:idez postponitis iudicare.⁊ infra.Mandamus:quatenus cum aliqua causa talis ad vestruz fuerit examē deducta:eam non ſz leges sz ſm decretorum[z] statuta tractetis tribus aut duobus legitimis testibus requisitis:quoniam scriptum est:in ore duorum vel trium testiuz stat omne verbum.

Idez electo ⁊ ca.cassanensi.

Relatum est auribus nostris q qz statuimus in lat.conci.[a]vt bona[b] per ecclaz acquisita ad eam in clericorū obitu deuoluantur:dubitatis an hoc sit de immobilibus tātum vel de mobilibus sentiēdum.⁊ infra.Respon.q generaliter bona quelibet per ecclesiam acquisita eis debent iuxta lat.concl.post acquirentis obitum remanere[c].Nomine autem ecclesie non[d] episcopus vel successor clerici morientis vbi est collegium[e] clericorum sed communis cōgregatio[e] intelligitur:que rerum illarum debet canonicam distributionem ⁊ curam habere.Ubi autem in loco defuncti tm̄ vnus[f] est ordinandus:is ea bona sicut ⁊ alia ipsius ecclesie i dei timore dispenset:

x Sub interminatione.Et ita vr:q qui ꝯfaciat sit excōicatus.3.de locato.c.i.quā decr.tenemus canonē late sñie:et sunt ibi quasi eadē v̄ba q̄ ⁊ in.c.lxiij.di.salonitane.arg.3.j.de iurepa.relatū.in fi.vbi de h.Non credo,q sit canon late sententie ſz ferende,p.c.relatum.ber.

y Relatū.relictis eccle ad hūc casū restringe.c.pri.3.eo.in,quo fauor ecclesie sufficiūt duo vel tres testes.ita q vn⁹ sit p̄sbr de pdictis.v.

z Decretorū.q̄ dicunt q in ore duoꝝ vel trium testiū stat omne v̄buz.ij.q.iiij.§.i.⁊.c.i.et.lxviij.di.qm̄ multa.Sic nō cās vltime voluntatis defunctoꝝ ad ecclesiasticuz iudicē ptinere:qd veruz ē in relictis ecclie ⁊ paupibus.xiij.q.ij.clerici.et.c.qui oblatōem.C.de epis.⁊ cle.nulli licere.⁊.p que c.cōfirmatur.qd dixi.3.in pri.e.qd tm̄ de relictis ad pias causas intelligēdū ē:qd d̄ ⁊ ibi dicit.b.

a Relatū.Lateranū.3.circum in officijs.

b Bona.ar.idefinite dictum generaliter acciplendum.xix.di.si romanoꝝ.j.de priuile.qz circa.j.d verb.sig.cū tibi.⁊.c.q̄rēti.⁊.ff.de ꝯhē.ēp.l.in lege.⁊.ff.de seruitu.vr.pre.si seruitus.

c Remanere.sic.xij.q.ij.per totum.

d Nō e ps.q tñ ē in ecclesia:⁊ ecclesia in e po.vij.q.i.scire.

e Congregatio.h bene dr.xij.q.ij.de laicis.⁊.C.de here.de cu.l.i.⁊.ij.laur.

f Unus.Sed nungd bona epi debent deuolui ad collegiū maioris ecclesie moriēte epo.dicas q n̄ imo reseruāda sit successori.xij.q.ij.hec hui⁹ placiti.⁊.c.d laicis ⁊.c.illd.Nungd est idē i bōis archidiaconi.dicūt qdaz:q n̄ ſz collegio ecclesie deuoluunt.Alij dicūt ⁊ meli⁹:si bona archidiaconat⁹ distincta sūt ⁊ diuisa a reb⁹ canonicoꝝ tūc successori suo d[illegible] debēt.ar.3.de rescrip.edoceri.Si v̄o cōia sūt oia bona archidiaconi ⁊ canonicoꝝ:tūc ad capitulū deuoluunt.ar.xij q.ij.qz congruimus.⁊.j.de deci.cū in tua.⁊.viij.di.que ꝯ mores.t.

a Conferant.ſi.ṡ.e.ad hoc nõ ita a mare iſtud ꝓhibitum ē ſicut dicit lex de dona.iter virũ ⁊ vxorē.ff.ꝺ dona.inter vi.et vxo.ſi id qꝺ.§.ſiquis ſerui operas.laur.

b Pro arbitrio.ſupra eo.q2 nos.

c Congruã.vt ei plus detur:a q̃ plus pcepit:vꝫ tñ attendendũ:vtrũ vni ēt plus magis ſeruierit q̃ʒ alteri:ar.ē.ꝺ ſeu.c.i.⁊ ar.ṡ.de preben.cũ ſm aplm.vbi dic: q altario ſeruit: viuere ꝺ bꝫ de altari.,ergo ſi non ſuiuit:vel ſi par ſuiuit: plus ei tenet̃ reſtituere.

d Cum tibi.in ſecunda:pmã hẽs.j.ꝺ v.ſig.cum tibi.

e Depoſitõem.licet de benignitate canonica vĩ deatur teſtamẽtum feciſſe reuera nõ eſt teſtatus: q2 nullũ eſt teſtamẽtum vbi nomē heredis non exprimitur.C.de teſta.l.iubemus.§.qꝺ ſi nõ fuerit obſuatũ.circã ſi.⁊.ff.de his que in teſta.delē.prime.⁊ inſtitutio hẽdiſ toti⁹ teſtamẽti eſt fundamentũ.vt inſti.de lega.§ añ heredes.ſed ſicut nutu poſſunt aliqua relinq̃ C.de fideicõ.⁊ in eplã.ff.de le.iij.nutu. deprehendit̃ volũtas obmuteſcentis.xxvj.q.vj.q recedunt ſic nutu de equitate canonica fit teſtamẽtum:ſicut ⁊ ſufficit ad locutõeꝫ alterius ꝙ qs ãnuat teſtibus pñtibus:⁊ dꝛ ꝺcedē teſtat⁹:⁊ tale teſtm̃ dr̃ nũcupatiuum.C.q teſta. fa.poſſunt hac cõſultiſſima.licite ergo poteſt qs volũtati alterius ꝯmittē factõeꝫ teſtamẽti ſui.i.an q ſit ei heres. Diſtinguit̃ tñ q2 aut i volũtatē hẽdis ꝯmitto factõem teſtamẽti aut i volũtatē alterius. Si i volũtatē hẽdis: licite poſſũ:lꝫ expſſe ei⁹ volũtati ꝯmittã.ff.de ꝯdi.iſti.ꝺba hec. Sed ſi cõfero i expſſam volũtatē alteri⁹:nõ valet:vt ſi dicam iſtituo hẽdē quē tici⁹ voluerit.ff.ꝺ here.iſti.illa iſtitutio.⁊.l.ſi quis ſemproniũ.⁊.l.captatoria.imo captatoria.i.adulatoria appellatur talis inſtitutio.C.de teſta.mili.captatorias.ſecus ſi tacite.C.de here.inſti.l.ille inſtitutões.vt ſi dicã:iſtituo te heredē:ſi ticius aſcenderit capitoliũ:vt.ff.de here.iſti.ſiqs ſempronijũ:⁊.ff.ꝺ ꝯdi.⁊ demõ.nõnunq̃ʒ.ſed legatũ põt ꝯmitti arbitrio alterius tacite.ff.ꝺ le.ij.l.i.ſꝫ alterius arbitrio expreſſi ñ põt ꝯmitti.ff.de le.i.l.captatorie.⁊.l.predicta.⁊ incerte pſone bene poſſunt inſtitui heredes:vt inſtituo pauperes heredes.C.de epiſ.⁊ cle.ſiquis ad declinandum.⁊.l. nulli.io.

f Officij.legitimam.q̃ ſm variam locorum ꝯſuetudineꝫ varia eſt:⁊ diuerſa.j.de ſepul.certificari.vin.

Licet autē mobilia p eccl̃iam acquiſita de iure in alios pro morientis arbitrio transferri non poſſint. conſuetudinis tñ ē nõ improbãde:vt ꝺ his pauperib⁹ ⁊ religioſis locis ⁊ ill̃ qui viuenti ſeruierãt:ſiue cõſanguinei ſint ſiue alij aliqua iuxta ſeruitij meritum conferantur[a]. Ceterũ q̃ ex hereditate vel artificio aut doctrina ꝑueniunt:diſtribuerũt pro arbitrio[b] ꝺcedentis. Quia vero nonnulli diuerſis eccl̃ijs beneficia poſſident:diuidant̃ q̃ hũerãt ꝑ eſtiationem ꝯgruã[c] inter ipſos. [illegible]nno.iij.

Cum tibi de benignitate ⁊ infra. In ſecũda[d] q̃ſtione dicim⁹ ꝙ q extremam volũtatē i alterius diſpoſitõem[e] cõmittit.ſi vr̃ ꝺceder̃ iteſtat⁹. [illegible]dem.c.t.ſancti laurentij in lucia pſbro car.

Officij:⁊ ĩfra. Secũdo q̃ſiuiſti.cũ qs ĩ teſtamẽto reliquit epõ ꝓpriã portiõem ⁊ alia multa monaſterijs vel eccleſijs vtrũ epſ ex illis legitimã[f] poſſit petē portiõeꝫ. ⁊ infra. Cõſul.t.t.r.ꝙ ſi portiõeꝫ illã cũ conditiõe[g] legauit epõ vt eſſet illa ſola cõtẽtus:⁊ epſ acceptauit.q2 ꝑ hoc alijs renũciaſſe[h] vr̃:de ceteris nõ poterit exigē portõeꝫ. Qꝺ ſi eã ipi abſolute[i] reliqt portõeꝫ ſibi ꝺbitã poterit nihilomin⁹ ꝺ ceteris vendicar̃[k]. Si vero cõſtiterit ꝙ in fraudē modicũ cõſtitẽit mortuariũ:vt i ceteris epſ põtõe ꝺbita fraudaret̃[m]:q2 fra⁹ ⁊ dol⁹ alicui patrocinari non debet:epſ portõem ex ill̃ poterit exigē a cãone[n] cõſtitutaꝫ ſaluiſ idulgẽtijs[o] ro.põ.q̃ qbuſdã regl̃arib⁹ ſũt ꝯceſſe. [illegible]dē.

Requiſiſti ꝺ his:q̃ teſtator p aĩa ſua legat in vltima volũtate: q̃liter ſint iter epm̃ ⁊ eccl̃aꝫ diuidẽda. Et q̃dē regularit̃ ꝺuꝫ ē:ꝙ epſ dꝫ ꝺ his ſm diuerſas ꝯſuctudies̃ ftiã[p] vl̃ q̃rtã[q] portõeꝫ hẽre ſꝫ ꝯſiderãdũ ē diligenter:vtruꝫ teſtatõ leget hoc mõ:reliquo iſtꝺ epõ an relinquo iſtud eccl̃e[r] vel reliquo iſtud epõ ⁊ eccleſie:an reliquo iſtud epõ ⁊ illud eccleſie. In primo caſu diſtinguendum eſt:vtrum relinquatur epõ ab extaneo aut ꝓpinquo. Si ab extraneo:generaliter ꝺuꝫ ē:ꝙ pſumitur[s]

g Conditõe.ꝯditio quid ſit ⁊ modus tractatur infra de condi.appo.in.c.verum.

h Renunciaſſe.ff.de inoffi.teſta.ſi pars.§.vl.⁊.l.ſe.⁊.l.vlt.⁊.C.e.ti.l.parentibus.her.

i Abſolute.cum eniꝫ abſolute relinqt:põt epſ vtrãq̃ʒ ꝯſequi.j.c.pri. Et valet hoc notare:q2 ſi epſ dedit ſimpliciter aliqꝺ bñficiũ ei q prius hẽbat aliud:ñ vꝫ ei pri⁹ ademiſſe ff.ad mũicip.lau.

k Vendicare.ar.ꝙ recipiẽdo vnuꝫ nõ intelligitur aliud renũciaſſe:niſi hoc ſit dictũ.ff.de act.⁊ ob.l.quotiens ſic vxor recipiẽdo legatũ nõ intelligit̃ renunciaſſe doti.C.ꝺ rei vx.ac.vna.§.ſciendũ ar.C.de pac.ꝯuē:ſi mulier.ar.ꝯtra ff.de inoff.teſta.l.vlt.⁊.ff.ad.l.fal.l.ſi debitor.

l Conſtiterit.etiam apponẽdo cõditionē:aut ſi ipſam acceptauerit ſi poſtea ꝺ fraude conſtiterit:q2 non potuit teſtator auferre illã ptē epõ q̃ ei ex ꝯſtitutione debetur.j.c.pri.

m Fraudaret̃. videt̃ tñ:ꝙ agere debeat ad ſupplementũ epſ i hoc caſu:ſi minus relinqt ei legitiã portõe.C.de ioff.teſt.ſiqñ.§.generalr̃.⁊ oĩmodo.q2 nõ admittit grauamen iſta portio:ſicut nec quarta debita de iure nature.ar.ff de adop.ſi arrogator.§.ſed an impuberi.l.

n Canone.loquitur de illis canonibus.x.q.i.decernimus.⁊.c.de his.

o Indulgentijs.j.de ſepul.in pñtiã.⁊.j.e.c.vlt.b.

p Requiſiſti.tertiam.x.q.i.decernimus.⁊.c.de his.⁊.j.de ſepul.c.i.b.

q Quartam.xij.q.ij.nobis ꝯceſſo.j.de ſepul.cũ ſupq̃ñq̃ʒ etiã medietas appellatur.j.de ſepul.c.ij.⁊.x.q.i.antiquos. In his eni loci conſuetudo ſeruanda eſt.j.de ſepul.certificari. Capl̃a tñ q̃ dicũt res eccleſie diuidendas in q̃rtuor ptes:de matricib⁹ eccl̃ijs loquũtur.vl.

r Eccleſie coniunctim.

[illegible] Illud ſeparatum.

s Preſumitur.preſumptione iuris non de iure.v

pbatio i ɔ̃riu ʒ admittitur: puta si long a ⁊ magna fui t dilectio. xij. q. iij. c. ij. sed econuerso: si relinqtur a ppinquo: p̄sumitur relictum intuitu persone j. e. c. ꝟ. si ꝟo. ecclesie. ⁊. ɔ̃. eodem quia nos. xij. questione iij. c. j.

a ¶ Ecclie. Hic expli at secundū mēbruʒ distinctōis

b ¶ Epi. idest pro prium.

c ¶ Exprimat. Sʒ q̄ ē rō diuersitatis q: qñ relinqr ali qd ecclie tm̄ q epus hʒ inde suā ptē. ⁊ si rlinqtur epo tm̄ ecclia nihil hʒ: cū epus sit in ecclia ⁊ ecclia i epo. vij. q. j. scire. Lau. dixit h euenire ppter iurʒ ipossibilitateʒ: qm̄ ius nō offendit: si epo leget tm̄ sed si tm̄ legaret ecclesie secluso epo: ex h offēdit ius: ar. ff. ɔ̃ leg. i. nemo pōt. vl̄ pōt dici q noīe ecclesie itelligit epus tanq̄ caput. ɔ̃. de his que fi. a pla. fi. cōsē. c. nouit. ⁊ cuʒ scribit caplo scribitur decano: q ē caput capituli. ɔ̃. de pces. pbē. p⁹ electōnē sicut q p̄est exercitui de ipo exercitu itelligit. ff. de is q no. ifa. l. ij. silē. ff qs ⁊ a quo ap. l. j. § p̄ses. ⁊ appellatiōe familie priceps cōtinet. ff. de. v̄. si. familie. noīe ꝟo epi nunq̄ n itelligit ecclesia: vt i eo q renūciauit epatui. ɔ̃. ɔ̃ trāsla. iter corporalia. ⁊. ɔ̃. ɔ̃ eo q renū. epi. c. j. Et cum aliqd daf ecclesie nulle p sone defnite itelligit dari ergo eps ɔ̃ inde hre dʒ partē cū sit caput ecclie sed cū relinqt tm̄ epo ituitu tm̄ p sone ipi⁹ relictū itelligit. ⁊ iō ecclia nihil ide hēbit: imo eps ide pōt facere testm̄

d ¶ Cāonis. xij. q. iij. potificesf. ⁊. ar. x. q. j. (ɔ̃. e. q: nos sic qdā. ⁊. xvj. q. j ad h. Sic nēo facit pt: q i testō suo leges locū hre nō possint ff. ɔ̃ le. j. l. nemo pōt. ff. de pac. iter debitorē. ⁊. l. ius pulicū. ff. ad. l. fal. qd ɔ̃ bōis. j. rñ. C. ɔ̃ cōdi. iser l. ij. ɔ̃. ɔ̃ fo. cōpe. si diligēti. j. ɔ̃ sē. ex. ɔ̃tin

e ¶ Nec ē. hic rñdet tacite qōni q posset fi (git. ie. tua eri p canonē illū. xij. q. iij. pontifices. cuius ꝟba hic po

esse relictū intuitu ecclie nō psone: vñ cathedralis ecclesia de illo pōt canonicaʒ petere portionē: quenadmodum epo ɔ̃petit sua portio si aliqd ecclie relinquatur: ⁊ hoc verū ē: nisi testator exprimat q velit illud tm̄ esse epi[b] non ecclesie in quo casu seruanda est dispositio testatoris: sec⁹ autē si exprimat[c] q velit eē illud tm̄ ecclesie nō epi: q: priuata dispositio testatoris n pōt generalem cōstōnem canonis[d] immutare nec[e] ē ɔ̃rium quod in canone legitur: vʒ q pontifices: qbus ab extraneis aliqd aut cū eccla aut sequestratim dimittitur aut donaf: q: hic ille q donat pro redēptiōe aīe sue nō pro ɔ̃modo sacerdotis pbaf offerre nō quasi suuʒ p priū sed quasi dimissū ecclie inter facultates ecclie computabunt: qm̄ hoc ē verū cū testator ita sequestrati legat illud epo q nō exprimit: vtrum velit ad epm tm̄ non ad eccliam ptinere. Si ꝟo relinquaf illō epo a ppinquo[f] p̄sumitur esse relictum nō intuitu eccle i sed psone[g]: nisi forte ɔ̃riuʒ probaref: ⁊ istud nihil pōt ecclia petere in vita eius. Quod[h] si relinquaf epo ⁊ ecclesie: de illo canonica iter ipsos est diuisio facienda. Si vero[i] istud epo ⁊ illud ecclie relinquatur: siue equalia siue iequalia sint relicta reducenda sunt ad diuisionem canonicā iter ipm ⁊ ecclesiā: cathedraleʒ: nisi ambo velint eē testatoris dispōne[k] contenti[l] quā ppter vltime voluntatis fauorem satis decēs ē[m] obseruāe: vbi neq̄ fraus interuenit neq̄ dolus nec q̄sq̄ nimium defraudetur debita portione. Secus autem est si aliqd legetur epo ⁊ aliqua capellis vel monasterijs aut aliis pijs locis. nam in hoc casu quod legatur[n] epo eius est p̄cipuum: cum ecclia cathedrali quēadmodum si cuilibet alij legaretur. ⁊ de[o] illis que alijs legātur portionē canonicaʒ[p] nihilominus obtinebit: qm̄ nō ē[q] tanta cōio inter ipm ⁊ inter capellas ⁊ mōasteria seu alia pia loca. quanta[r] ē inter epʒ ⁊ eccliam cathedraleʒ: cui ē spirituali coniugio copulat⁹: vnde que acquirit[s] eps non illis sed isti tm̄ acquirit. Illō[t] autem est generaliter obseruandum circa euʒ qui ppōt priū possidere: prelatōem vl admi nistrationē ecclesie non habē tē[u]: q si aliquid relinquatur spāliter non soluʒ a ppinquo verum etiam ab extraneo intelligitur esse relictum nō intuitu ecclesie sed persone: nisi pbatio in cōtrarium apparēt ⁊ iccirco de illo nec epus nec

nūtur ⁊ hec distinctio sumit ex illo cāone: ⁊ lʒ relinqt epo sb pprio noie: p̄sumit tñ ituitu ecclie relictū eē. ff. de ānu. le. l. annua. qō itelligitur circa relicta in vltia volūtate ab extraneo: sec⁹ si aliqd def epo iter viuos: tūc p̄sumit ituitu amicitie datū aliqd: puta si lōga dilectio ⁊ amicitia fuit iter eos vel ppf spē alicui⁹ remūerationis. arg. ɔ̃. xij. q. ij. sācim⁹. ⁊. c. pcedenti. Itē aliō ē dicere relinquo hoc ecclesie: ⁊ aliō reliquo hoc canonicis. In prio cāu relinquit ecclesie. i secūdo nō. ar. ɔ̃. ff. de re. du. ciuib⁹. io. ff. de cōdi. ⁊ demon. l. municipib⁹ hoc verum ē s. qō dr̄ i. c. pōtifices s. q ecclia hēat ptē suā ɔ̃ his q̄ legāt epo: ⁊ illud h non referas ad primū dictū sed ad superius.

f ¶ A ppinquo. vsq̄ ad q̄rtū graduʒ. C. de epis. ⁊ cle. auc. licētiā. ⁊ i auc. de ec. ti. §. iterdicim⁹. colla. ix. ⁊. j. de cōsan. ⁊ affi. non dʒ. Quidam dicunt vsq̄ ad. vij. cū canon nō distiguat hic. vt. xij. q. iij. c. j. ⁊. ij. ⁊. ɔ̃. eo. q: nos. vin.

g ¶ Persone. q̄re nihil ɔ̃betur ecclesie. ar. ff. de pe. here. itē veniunt. §. item non solum.

h ¶ Qō si tertiū. mēbruʒ distinctionis. t.

i ¶ Si vero quartuʒ mēbruʒ diuisionis.

k ¶ Dispositione. fauore vltie volūtatis. xij. q. ij. c. vlt. ff. p socio cū duobus alias icipit: si iter fratres §. ideʒ respondeo. io.

l ¶ Contenti. ɔ̃. c. prorio.

m ¶ Decens. n. est vt pro modico non contendat. ff. locati. si merces. §. vis maior. ⁊. l. habitatores. ⁊ ideo multū operaf r̄petitio ꝟbi: hoc. s cum dr̄ relinquo hoc epo: ⁊ r̄liquo illud ecclesie. l.

n ¶ Legatur. q: hoc est ius precipuum: ⁊ diuidi dʒ illud cū ecclesia cathedrali. vi.

o ¶ De illis scilicet monasterijs vel capellis.

p ¶ Canonicam. s. tertiam vel q̄rtā vt dr̄ i prin. c. ⁊. ff. e. c. pri.

q ¶ Non est. Hec est ratio quare secus est.

r ¶ Quāta. ar. q nō dr̄ de gremio ecclie q eligit ɔ̃ mioxib⁹ ecclesijs: lʒ sit eiusdē ciuitatis. argumentuʒ infra ɔ̃ verbo. significat cum clerici.

s ¶ Acquirit. xviij. questione. j. c. j.

t ¶ Illud autem. quod sequitur.

u ¶ Habēteʒ. siue hēat bñficium ecclasticū siue non vincen.

a ¶ In vita eius post mortem bñ si intestatus decedat: ar. j. de suc. ab inte. cũ dilectus. ita tñ ꝙ nõ hẽat ꝓpinquos. xij. q. vlti. c. vl. ꝛ i auc. ð ec. ti. §. siqs ãt. coll. ix. eps. ꝛ. xij. q. ij. sũt maĩfeste
b R Ainuci⁹. adelasiã. mrẽz puellaꝝ ð qb⁹ seqꝛ. Hereditas rainucij valuit. liuj. ꝯputatis dote domo ꝛ horto i qbus altocha fuit istituta hẽs.

post insti. de pupil. substi. §. vl. ꝛ. ff. de vulga. subsi. l. co heredi. §. cum filie. talis enim fuit substõ ista: ꝛ substõ vulgaris expirat q̃zcito adita ẽ hereditas. C. ð ĩpube. ꝛ alijs subsi. post aditam. Pupillaris statiz expirat p⁹ temp⁹ pubertatis: isti. ð pupil. subsi. i prin. ꝛ. ff. ð vulga. subsi. i pupillari. Hec fuit. s. i casu huius decre. fideicõmissaria substitutio siue precaria. io. Et hoc icertũ ꝯditiõis potuit soror remittere sorori: l3 sit ꝯ volũtatẽ testoris. C. ð pac. l. i. ꝛ. l. cũ ꝓponas. ꝛ hoc ꝓpter votũ captande mortis. C. ð trãsac. ð fideicõ. nec põt aliẽare taliter grauat⁹. C. cõia. de le. l. vl. §. ꝫ qꝛ nr̃a. ꝛ. §. ꝫ in oĩbus. ꝛ i auc. ibi posita res q̃. nisi i casibus in auc. ibi positis: libertatẽ tñ ꝓstare põt ꝑcio soluto. ff. ad trebell. q dã. §. vl. nec dicere tur mori sine liberis: si mõasterio ð derit se. ꝛ sua. ꝫ. ð ꝓba. in pñtia. vbi de hoc. vincenti⁹.
f Filiũ ex eo qui decessit ea viua: ꝛ ita pinde ẽ ac si nõ fuissꝫ. j. ð. v. sig. nã ꝛ ego. cũ mortis tpe liberos ñ hẽet. ff. ad tre. ex fcõ. §. siqs aũt suscepit. nec habuit ex illo ne potẽ supueniẽtez: qꝛ tũc idẽ ẽẽt: ac si hẽet filiũ. C. ð cõd. inser. l. j. ꝛ. C. ad trebel. iubemus. §. sin autem. vin.

b ¶ Dotem. per hoc intelligitur dos legata. ff. de leg. iij. l. si sic.
d ¶ Relinquens. si nihil sibi in testõ reliqsset: nõ valuisset testm̃. C. ð inof. testa. oimodo. ꝛ. l. se. ꝛ taz dotẽ q̃z legatũ cõputabit in legitima. C. e. ti. qm̃. ꝛ l. si qñ. ꝛ. l. generalis ꝛ si ñ sufficerꝫ: agere possꝫ ad supplemẽtũ: vt i legibus ꝑdictis. ꝛ. C. e. titu. qm̃ nouella. ꝛ. l. si qñ. §. j. ꝛ. l. generaliter. Et ꝙ dicit reliquẽs: itellige ꝙ instituit eã heredẽ sibi i illis reb⁹ alias non valuisset testm̃ iure nouissimo in auc. vt cum de ap. cog. §. aliud quoqꝫ. ꝛ. §. hoc autẽ. coll. viij. ꝛ in auc. de triẽ. ꝛ semis. §. freq̃nter. colla. iij. cõcordat ꝑdictis legib⁹ veterib⁹ ꝫ standuz est illi auc. vt cũ de ap. cog. tanq̃z posteriori. C. ð ioffi. testa. sunt ille due aũt. ꝛ tales qui i certis reb⁹ instituũtur loco legatarij habẽt nec tenent creditori b⁹. C. ð here. isti. quotiẽs ꝛ si nõ sufficeret agere posset ad supplementũ: vt i. l. ꝑdictis. b

ecclesia põt invita[a] ei⁹ sibi aliquid vendicare: ꝛ hoc intelligitur esse verum: cum fraus minime procuratur: que si detecta fuerit patrocinari nõ debet. Idem episcopo tuscano.

R Ainuti⁹ de clera duas hñs filias: altochaz vz ꝛ adiectã mrẽz insup clerũ ꝛ vxorẽ nomine adelasiã[b]: in extremis positus ꝯdidit testm̃: alterochẽ filie pubẽi vltra dotem[c] quã ei dederat domuz ꝛ quendam hortum in eodẽ testamento relinquẽs[d] adiecte vero impuberi reliquit cetẽa bona sua: adijciens vt alterocha ꝛ soboles quaz gestabat in vtero eidem impuberi succederent: si absqꝫ liberis[e] moreretur. Mortuo itaqꝫ testato re tutores impuberis eã cum omnib⁹ bonis eidem relictis a patre iure lombardo cuidã p. nomine tradiderũt: q̃ filiũ[f] ex eo suscipiens tandem sine liberis ẽ defuncta[g]: cuius bona idem. p. maritus ei⁹ superstes aliquãto tpe possedit in pace: q cũ alia muliere matrimoniũ ꝯhens: ꝛ filios suscipiens ex eadez diẽ clausit[h] extremũ. Postmodũ inter alterochã ꝛ filiũ ei⁹ ex vna parte: ꝛ filios eiusdem. p. ꝛ rainerium tutorẽ eorũ ex altera sup bonis ꝑdictis eiusdẽ adiecte suscitata materia q̃onis ceperũt coram. g. iudice tuscañ. adinuicem litigare: corã quo altocha ꝛ fili⁹ eius bona quondã rainucij tanq̃ ex cã fideicommissi vl̃ substitutionis[i] sibi debita petierũt tutore filiorũ ꝑdicti. p. ex aduersa dicente: ꝙ obstabat illis annalis prescriptio[k] vsucaptio[l] pro dote: ac lõgi tpis[m] silẽtiũ diuturnũ. In super allegabat: ꝙ de bonis illis tam[n] tertia clere ma-

e ¶ Si absqꝫ liberis. Ex hoc vꝫ: ꝙ hec substitutio fuerit cõpendiosa. s. qñcũqꝫ decederet sine liberis ei succederet soror cuz sobole. Unde nõ. ꝙ ẽ quedã substõ vulgaris: q̃dã pupillaris: q̃dam exẽplarijs: q̃dam cõpendiosa: ꝛ tales substões dicunt directe. itẽ ẽ ꝛ fideicõmissaria: ꝛ hec ẽ indirecta. Et alia reciproca vel breuiloqua C. de ĩpub. ꝛ alijs sub. l. ꝑcib⁹. Substõ. vulgaris ẽ que ab oib⁹ vulgarib⁹ fit: ꝛ fit sub hac forma. Institvo te heredẽ: ꝛ si tu nõ eris heres ille sit heres: isti. ð vulg. subsi. in prin. ꝛ expirat adita hereditate. C. de ĩpu. ꝛ alijs sub ꝫi. l. p⁹ aditã. Pupillaris ẽ q̃ fit talib⁹ ṽbis: Fili⁹ me⁹ mihi heres esto: ꝛ si tu nõ eris heres: vl' si eris heres: ꝛ ĩfra tp̃s pubertatis decesseris: ꝛ ille sit heres: isti. de pupil. subsi. i prin. Hec aũt expirat adueniẽte pubertate. insti. e. §. masculo. Exẽplaris ẽ q̃ fit ad exẽplũ: pupillaris q̃ fit furioso i his ṽbis. Si fili⁹ meus decesserit priusq̃z puenerit ad sanã mentẽ: ille sit heres. C. de ĩpuber. ꝛ alijs subsi. humanitatis. insti. de pupil. subsi. §. j. hec siłr expirat eo redeũte ad sanã mẽtẽ: insti. ð pupil. subsi. qua rõe. Cõpendiosa fit talibus ṽbis. Quãdocũqꝫ fili⁹ meus decesserit: ille sit heres. C. de impube. ꝛ alijs subsi. ꝑcibus. Fideicõmissaria dicit q̃ fit sic: istituo te heredẽ: ꝛ rogo te: vt hereditatẽ restituas titio tali die: vl' sub tali ꝯditiõe: si decesseris sine filijs. Et ita substitutio põt fieri p volo mando rogo hec substitutio põt fieri a quocunqꝫ ꝛ cuicunqꝫ ante pubertatẽ ꝛ

g ¶ Est defuncta. ꝛ itellige: ꝙ ipa istituit maritũ: ꝛ tũc soror admittit ex cã fideicõmissi: vt seqꝛ. Si ṽo ñ isti tuisset eũ: tũc peteret soror totã hereditatẽ ab intestato C. de fideicõ. si in ꝑsona. ꝛ maritus non fuit indignus alĩs non tenuisset institutio. C. de inoff. testa. frẽs. vin.
h ¶ Clausit. lite contestata cum alterocha ꝛ filio eius vt colligitur. j. versi. ibi a tempore litis conte. percepti a predicto petro ꝛ filijs eius.
i ¶ Uel substitutionis. Sed videtur ꝙ istud petẽ non potuerũt: qꝛ substitutio euanuit stati post tp̃s pubertatis: qꝛ pupillaris videretur fuisse substõ. dico ꝙ nõ qꝛ substitutio facta talibus verbis: qñcũqꝫ iste decesserit sine liberis substituo alterocham: in hoc casu etiaz p⁹ tp̃s pubertatis tenet substitutio: qꝛ illud verbũ substituo: trahitur ad fideicõmissariam substõem. ff. ad trebel. sceuola. Si ãt substitutio fuisset facta talib⁹ ṽbis: Si ista non sit heres: alterocha sit heres. vel sic põt fieri. Quandocũqꝫ adiecta filia mea ipubes decesserit ei altocha sit heres: tũc nisi adiecta decederet ĩfra pubertatẽ: alterocha nõ succederet ei nisi testator fuissꝫ mi

les.ff.ð vulga.substi.centurio.ꝛ.l.verbis.ꝛ.C.ð impuber.ꝛ alijs substi.precibus.qꝛ talis substitutio nõ põt fieri:nisi a milite:vt in.l.centurio.vel dicas vt dictum est in notula ex hoc ꝙ hic fuit fideicõmissaria substitutõ: vt innuit hec littera tanq̄ꝫ ex causa fideicõmis.l. sub.io.

q ¶ Deducendas.petierat enim alterocha legitimam in bonis matris ꝛ auie in quibus ipsa legitimam habere debebat insti.de exhere.li.§.mater in auc.de here.ꝛ fal.§.primum ita qꝫ.ꝛ.ff.de inoff.testa.l.i.ꝛ.l.ij.ꝛ.l.filius qui.ꝛ.l.filius non impeditur. Sed quare reuocatur donatio clere in parte. dic ꝙ fuit inofficiosa.C.de i offi.do.l.i.ꝛ.ij.ꝛ.C.de inoffi.testamen.auc. vnde ꝛ si parens Idem enim credo ꝙ venditio adelasie facta fuerit in fraudem: ꝛ simulate. vnde non debuit obesse alterochе quantum ad legitimã:vt hic dicit. ꝛ dõatio ꝛ venditio in morte fuit facta; vnde alterocha priuari non potu'it sua legitima.j. de sepul. de his. vbi de hoc:ꝛ.ff. de condi.empti.l. nuda. ꝛ imaginaria.

tris testatoris ꝛ tertia adelasie vxoris eiusdem: ꝙ quarta ꝑ trebellianum nomie ipsius adiecte erant ante oĩa deducende. Dictus vero iudex supradictum rainerium tutorio nomine pupillorꝫ in restitutione bonorꝫ rainucij cõdẽnauit: tertia clere prio deducta quã adiecte ac viro suo donauerat de qua substitutõe quã fecit rainucius non videt aliquatenus cogitasse:deducta quoqꝫ tertia adelasie quam ipsa.p. vendiderat supradicto. precepit etiam idem iudex de his rebus illas tertias ðducẽdas de quibus deduci poterãt ꝫꝫ tusculane consuetudinem ciuitatis deduci preterea quartam per trebellianũ idem iudex iiunxit:cum ẽt quilibꝫ extraneus restitutõe grauat᷒ eã deducere potuisset:ſꝫ vtraqꝫ pars ab illa sententia prouocauit:ꝛ infra. Cum autẽ coram.g.diacono.card. audito ꝗ a nobis concesso fuisset diutius litigatum:ipse de mandato nostro sententiam supradicti iudicis:videlicꝫ in eo ꝙ dixit tertiã clere ꝛ tertiam adelasie integraliter deducẽdas pronunciauit iniustum ꝛ ab ea legitime prouocatum :diffiniens sic illas tertias deducendas: vt legitima portio iure nature debita alterochе illi salua sit in vtraqꝫ: ad cuius restitutionem dictum raineri um cõdemnauit. In eo vero ꝙ quartam per trebellianum idem iudex censuit retinendam:sententiaꝫ confirmauit eiusdẽ:ita videlicet ꝙ fructus de bonis ipsius a tꝑe lit.

l ¶ Prescriptio. Hec allegatio hodie cessat: insti. de vsuc.§.i.ꝛ.C.ð annа.excepto.l.i. in prin.

l ¶ Usucapio.pro dote .tunc prodest vsucapio ꝓ dote: qñ res inestimata traditur ꝓ dote:ꝛ sequitur inde matrimonium de iure ꝛ ð facto:sed si res estiate tradun tur:tunc ẽ emptio ꝛ venditio.vt.ff.ð iure do.l.plerũqꝫ. §.si autẽ.ꝛ.l.quotiens.ꝛ.C.de iure do.l.quotiẽs.ꝛ tũc vsucapit res ꝓ emptorẽ.ff.ð vsuca. ꝓ dote.l.i.ij.ꝛ.iij.C.e. ti.l.vna.io.Sed q̄re nõ ꝓfuit hec ꝑscriptio respõdeo: actio que compe tit ex testamẽto ꝑsonalis est.C.communia dele.l.i.ꝛ insti.de le.in ꝑn.ꝛ actio personalis nõ tollitur:nisi spacio.xxx.annorũ.C.ð consti.pecu.l.ij.nec currit ꝑscriptio contra eam:nisi ex quo cepit competere. i.ex quo potuit agere ex testamẽto .C.cõia ðle.l.i.ꝛ in insti.de le.in ꝑn.C.de prescrip.xxx.anno.sicut i rem et C.de iure.do.in rebus.t.

m ¶ Longi temporis. longũ tempus dr spaciuꝫ.x.vl' xx.anno.C de ꝑscrip.lon.tẽ.sup longi.

n ¶ Tam tertia.Sed quid ad matrem vl' vxorẽ de bonis rainucij:cũ ðscẽdẽtes semp excludãt matrẽ:i auc. de here.que ab intesta.ðfe.in ꝑn.colla.ix.lib ꝛ vxor excludit.C.vnde vir ꝛ vxor.l.vna.Sed dic ꝙ istud erat ꝫm cõsuetudinem ciuitatis:que matri ꝛ vxori ðfert tẽtiam i bonis mariti:ẽt si filios hẽat:qñqꝫ tñ ðfert vxori q̄rta ꝑs i bõis mariti si ipsa ẽ iops.C.vñ vir ꝛ vxor. auc.preterea.Itẽ cum vir eã sine ca dimittit.C.ð repu. iubemus.§.i.io.Uerius dicas ꝙ iste tertie nõ ðducũtur ꝫm ius ciuile ſꝫ ꝫm ius lombardũ:vt hic dicit.ẽ.i littera vbi dr iur lombardo.nã cautũ ẽ i lõbardia ꝙ si maritus moriatur anteq̄ꝫ vxor:vxor lucrat tertiã ꝑteꝫ bonorꝫ mariti:vñ tã mater q̄ꝫ vxor ðducet illas tertias ꝫm legẽ lombardã.ꝛ i ciuitate tuscana seruat lex illa ꝛ ꝯsuetudo ẽ ꝫm illã.l.vt dicitur in ꝑn.glo.

o ¶ Scdm ꝯsuetudinẽ.forte cõsuetudo erat:ꝙ de mobilibus non deduceretur.l.

p ¶ Utraqꝫ ꝑs.ꝓuocauit sic.j.e.rainaldus.ẽ.de app. si duobus.ꝛ.C.de ap.l.vl.

r ¶ Debita.i.tertiam iure naturali.

s ¶ Trebellianum. Nota ergo:ꝙ quartarũ alia est debita iure naturali que dicitur bonorũ subsidium.ꝛ hec debetur filijs tantum:qui sine causa exheredari non possunt.C.de inoffi.do.si totus.ꝛ.C.de inoffi. testa. parentibus.ꝛ in auc.vt cum de ap.cog.§.causas .colla.viij.ꝛ huic quarte nullum grauamen potest imponi.C. eo.ti. omni modo.ꝛ duabus.l.se.ꝛ hec hodie est aucta ad trientem ꝛ semissem numerum filiorum:vt si sunt quattuor filij:ꝛ infra ðbent habere tertiam partem:si sunt.v.vel vltra: ðbent habere medietatem eius quod ei deferebatur ab intestato.C.e. ti. aut nouissima.ꝛ in auc.de triente ꝛ semis.§.hec nes.coll.iij. ꝛ in auc.de resti.ꝛ ea que pa.§.quamobrem.colla.iij.ꝛ in hac veniunt que omnia perfecta sunt ab eo cuius fuit hereditas: ꝛ computantur in ipsa.C.de ioffi.testamen. quoniam nouella ꝛ.l.quando.§.ꝛ generaliter.ꝛ.C.de colla.l. penultima. Item ẽ alia quarta trebellianica:vt cum aliquis est institutus heres ꝛ rogatus:vt alij restituat hereditatem si moriatur sine liberis.vt hic fuit Iste taliter istitutus põt retinere quartaꝫ ꝑtem de tota hereditate per trebellianum:ꝛ sic appellata ẽ trebellianica a trebelliano auctore.De hac habes insti.de fidei cõmi. heredi.§.sed quia.ꝛ.C.ad trebellia.per totuꝫ.ꝛ hec trahitur de vniuersitate hereditatis:ꝛ in hac imputantur legata ꝛ donationes ff.ad.l.fal.quarta.Item est ꝛ alia:que q̄rta debetur iure institutionis:vt cum aliquis est institutus heres ꝛ illa hereditas est exhausta per legata vel fideicõmissa.tũc institutus heres potest detrahere quartam partem de singulis legatis vel fideicõmissis .C.ad.l.falci.per totum.j.e.rainaldus.ad fi.ver.ꝛ saluo.est ꝛ alia que debetur arrogato i bonis arrogatoris.ff.de ado.si arrogator.in ista sola hereditaria imputantur non donata.vel legata:sed fideicommissa.ff ad.l.fal.nensenius.ꝛ.l.id qð aũt.ꝛ.l.in quartam.

ɔteſt.[a] pcepti a[b] pdicto.p.⁊ fi
lijs eiꝰ pꝰ morte adiecte ɔpu
teſ i ea:q ſufficerit ad q̄rtam
⁊ fructꝰ eiꝰ:eo noīe alia dedu
ctio nulla fiat.aliogn iuxta q̄
titatē fructuū pceptoꝝ ɔputa
tōis rō hē aſ. Qꝛ vo pr adie
cte ipā i legitia nō potuit[c] ag
grauaſ:legitimā[d] ipā vꝫ eiꝰ pā
tiſ q̄ ſibi d bebaſ ab iteſtato d
ducēdā cēſuit ⁊ ēt retinēdā:
ita ꝙ deductio fiat tantūmō
de his rebꝰ de qbꝰ ꝑꝫ tuſcane
ɔſuetudinē[e] ciuitatis fieri cō
ſueuit. In eo aūt ꝙ pnoiatꝰ
iudex ɔdēnauit raineriū noīe
pupilloꝝ ad r̄ſidui[f] reſtitutio
nē alterochē ac eiꝰ filio facie
dā:ipſiꝰ ſniāꝫ ɔfirmauit. Noſ
igiſ eiuſdē cardinaliſ ſniā ra
tā hn̄tes ipāꝫ auc.apoſtolica
ɔfirmamꝰ. Gregorius no
nus nomoñ.cpo.

Tua nobil.ſ.itimauit ꝙ
ſinl'li tā r̄ligioſi q̄ cl'ici
ſeculares ⁊ laici pecuniāꝫ:⁊
alia bōa q̄ p maꝰ eoꝝ ex teſta
mētis dcedētiū dbēt i vſuſ pi
os expēdi:n̄ dubitāt alijs vſi
bꝰ applicaſ.Cū igr i oibꝰ pijſ
volūtatibꝰ[g] fit p locoꝝ epiſco
pos puidēdū:vt ꝑꝫ defuncti

a Conteſtate.Exquo tpe litis ɔteſ.fuit i mora: ɔputantur fructuſ i quartā ⁊ qcquid ex his hꝫ ſup quartā reſtituit:ſilr ⁊ cū i mora nō ē:ſꝫ pcipit fructꝰ ex volūtate defūcti:vt qꝛ pꝰ tps rogatꝰ ē reſtituere hereditatē:eos cōputat i quartā ſꝫ qd ſupra q̄rtā hꝫ nō reſtituit:ſi aūt heres pcipiat fructꝰ negligē tia nō petēt fidei comiſ ſū:tūc nō ɔputet i q̄rtāꝫ nec reſtituit:hec pbātur ff.ad trebel.in fideicom miſſaria.⁊.l.mulier.§.ſi heres.⁊.l.ita tamē.§.he res ex aſſe.Sed obijciſ ɔ decre.iſtā.Nōne hic ſi lia pmi gradus rogata erat reſtituere hēditateꝫ ſorori:⁊ dicit lex ꝙ vbi qs pmi gradus rogatus eſt reſtituere hereditatē filijs ſuis vel fratribuſ ſi deceſſerit ſine liberis: d bet retinere quartā p cō putatōem fructuum: lꝫ hoc teſtator rogauerit. Sed in ipſis heredita rijs rebꝰ retinebit q̄rtā ⁊ dodranſ reſtituitur:vt C.ad trebel.iubemꝰ. et hic dr ꝙ fructꝰ debent ɔputari i q̄rtam Dicas ꝙ lex illa iube mus loquiſ de fructibꝰ ante litē conteſ.pceptis:⁊ illi non cō putanſ filijs pmi gradus:ſꝫ pcepti poſt litē ɔte.ɔputantur in q̄rtam:qꝛ poſt lit.ɔteſt.dicunſ malefidei poſſeſſores:vnde il los tenenſ reſtituere C.d rei ven.certū ē.⁊ ita non ɔdicit.io.

b Ap.pdicto.p ſꝫ tolliſ ꝙ cū ipo.p.liꝫ cōteſtatio facta fuit: vt dixi.ſ.

c Potuit.C.de inof.teſta.q̄m i pꝛioribus.

d Legitimā.ipſāꝫ.retinebat ergo iſti duas falcidias:vnā d bitā iure nature ⁊ alterā trebellianicā:quartā.ſ. quā retinet qlibet extraneus reſtitutōe grauatus.j.e.rainaldus.Et ꝙ ēt de iure ciuili hoc fieri poſſit: pbatur pluribus argumentis. Et pmo pater dū rogat filiū d reſtituēda hereditate:nō ḡuat in legitima qꝛ non poteſt.vnde fideicōmiſſum i illa legitia non tꝫ ipo iure:qꝛ i eā nullū grauamē pōt iponi filio.C.de in offi.teſta.q̄m i pꝛioribus:⁊ iō i alio rogatus videſ:⁊ d eo i quo ē rogatus dꝫ quartam deducere:i auc.de reſti.⁊ ea que pa.§.quā obrem.colla.iiij.in auc.de reſti.§.nobis igiſ.colla.viij. Et ē ar.ad hoc ex eo ꝙ dicit lex ſi legatum reliquiſ alicui vl ẽra id qd capere poſſit ⁊ lex falcidia locū habeat: pmo dedu ciſ lex falcidia ac ſi totū caperet:poſtea detrahiſ qd capere p legē nō pōt:vt illud pter falcidiam hēat heres:⁊ ſi id qd rēa net nō excedit ſūmā quā cape pōt:totū debeſ.ff.ad.l.fal.quo ties cuidā.⁊.l.ꝙ aūt dr.ff.ad trebel.cū heres.Itē legitimā iure nature capit:vt debitū quoddā:in auc.d here.⁊ fal.§.p mū itaqꝫ.⁊.§.ſiqſ aūt nō.cola.i.⁊ hic.ſ.vbi dicit iure nature debita alterochē.j.e.rainaldus.vnde de reſiduo videſ ꝙ de trahat quartā.ſ.falcidiā vel treb.ar.C.ad.l.fal.irritū.⁊ ē arg. ad hoc.ff.ad trebel.l.petijt a filia.⁊ i hac opinione fuit ino.ſꝫ ⁊ grego.j.e.rainaldꝰ.Et ita tenēdū ē ſꝫ canonicā eq̄tatē in q̄ opinione fuit dn̄s.m.Sꝫ dn̄s.ia.bel. dicebat ꝙ d iur ciuili fili us tm̄ vna falcidia dꝫ eē ɔtentꝰ:hac rōe:qꝛ ſi elegit hr̄e q̄rtā trebellianicā:illā hꝫ d bonis pr̄is:vt heres:ipā ergo teneſ cō putare i legitimā:q̄ iure nāe debeſ:nā in ea ɔputat ea q̄ capit de bonis patris iure hereditario ⁊ ēt alio mō.C.de ioffi.teſt. q̄m nouella. Rurſus ſi elegit illā legitimā:que iure nature de beſ illā dꝫ ɔputare i quartam trebelianicā nam ſi eli git illā hr̄e:q iure nature ſibi debeſ:negari nō pōt qui iure iſtitutō iſ capiat eā:qꝛ i ea fuit iſtituta ſicut i alijſ bonis.C.de ioffi.teſta.cū queriſ.⁊.l.parentibuſ.⁊.l.ex tribus.Cū igiſ ɔſtet ꝙ eā capiat iure iſtitutōis:ɔſtat p ɔſequens:ꝙ eā dꝫ i quartā trebellia nicā ɔputare:qꝛ in ea cōputanſ ea q̄ iure iſtitutōis ca piunſ .ff.ad.l.fal. in quartā.⁊.l.acce ptis.⁊.ff.ad trebe dducta.§.nūmuſ nec obſtat qd dic. tur:ꝙ illā legitiāꝫ capit vt debitum., qꝛ nihilominꝰ ve rū eſt ꝙ eam capit vt heres: ⁊ i ea te net iſtitutio.nō eſt enim debitū a pr̄e vt p hoc ſit aliqua actio q̄ ɔpetat filio ɔ patreꝫ:ſed ex na tura debitū diciſ: ita etiam ꝙ pr fili um nō defraudet niſi iuſtā igratitudinis cāꝫ commit tat filiuſ:vnde iſtitui pōt i ea:⁊ tꝫ iſtitutio.Cum ergo vna i alia computeſ:manifeſte apparet:ꝙ ambabuſ d ductōibus vti nō pōt.Itē dicit lex q: i teſtamēto patrꝫ ⁊ filij vna ſola quarte dductio ſufficit.ff.ad.l fal. in rō ne.§.qd vulgo.⁊.ff.d iof.teſta.papinianuſ.§.ſi ɔditōni ⁊.§.ſiqſ ipubeſ.⁊.ff.ad trebel.mulier.§.ſi hereſ.⁊.l.ſcri bit celſus:tm̄ ſi eligit trebellianicam nihilominꝰ ⁊ illā q̄ debeſ iure nature habere pōt.ſ.q̄tenus plꝰ ē i ea q̄ꝫ i trebellianica.⁊ econuerſo.Hec ē coiſ opinio doctoꝝ le gū:ſed magis equa vr̄ opinio canonica:put hic diciſ ⁊.j.e.rainaldus.in q̄ opinione fuit dn̄s.m.⁊ eiꝰ ſeq̄ceſ. Alij voluerūt diſtinguere:vtrū pure ⁊ ſimplr̄ filiꝰ ro geſ d r̄ſtituēda herēditate:aut ſb ɔditōe l'i diē:vt ſi pur tūc vnā falcidiā tm̄ hr̄e dꝫ:ſi i diē l' ſb ɔditiōe vtrāqꝫ.

e Cōſuetudīeꝫ:vt ſi cōſueuit dduci i ipiſ r̄bꝰ (habebit hereditarijs ⁊ nō fructibꝰ:inde deductio fiat:lex ta men vult ꝙ fructus in ea computentur.ff. de ioffi.te ſta.contra veteranum al'eſt.§.⁊ incipit.l.pa.§.ſi cōdi tioni.vt dictum ē.ſ.c.c.

f Reſidui excipi tm̄ dbuerūt iura ſepulchꝛoꝝ ⁊ ope raꝝ actiōeſ.ff.ad trebel.qꝛ perinde.§.reſtituta.⁊ l.ſi pa troni.r̄ñ ſo.i.ſed ⁊ actioneſ quas adiecta hereſ q̄ſiuit perſonaliter credēdo pecuniā hereditariā vl' pignus accipiēdo p debito:nō tranſeūt ex ſola reſtitutiōe:ni ſi cedanſ:ff.ad trebel.ſi heres pecuniā.ſed actōeꝫ ha bet vt cedantur vt ibi dr̄.lau.

g Tua nobis.pijs volūtatibꝰ.Nō ꝙ relicta ad piaſ cāſ p dioceſanū epꝫ debet executōi mādari ſi il li qbꝰ hoc ɔmiſſum fuerat non adimpleuerit.j.e.ioan nes.ff.de peti.hereditaſ.§.i.⁊.C.de epiſ.⁊ cle.nulli.⁊ ſ.e.ſi heres q ad hūc cāum reſtrigitur i quo ēt caſu duo vel tres teſtes ſufficiūt .ſ.e.ti.cuꝫ eſſes.⁊.c.r̄latū vt ibi dr:⁊ hoc qd dicit hic ſumptū fuit d auc.de ec. ti.§.ſiq aūtē p redemptōe.colla.ix.vbi dic it im pat

in omnibus talibus piis voluntatibus defunctorum volumus sāctissimos episcopos prouidere: vt hʒ volūtatem defuncti omnia procedant: licet testator vel donator hoc prohibuerit.

a ¶ Volūtatē. q̄ oīo suādā ē .xiij. q. ij. vltia volūtas. & vltimū testm̄ hoīs immobile pseuerat. j. de cele. mis. cum marthe. §. ceterum & nihil ē qd mag dbeaf hoībꝰ q̄ʒ vt supreme volūtatis liber sit stilꝰ. C. de sacrosā. ec. l. j. & tā q̄ʒ lex vltima volūtas seruari dbet: in auc. de nup. §. disponat. coll. iiij. & hʒ itellige: cū volūtas ē rōabilis. Nam si qs vult filiū suum exheredare sine cā talis volūtas non est seruanda: in auc. vt cum de ap. co. §. aliud quoqꝫ. coll. xiij. vbi enumerantur cause ex quibus filius potest exheredari. Item siquis preciperet ossa sua pīci in mari talis voluntas nō ē seruāda. ff. d condi. isti. qdā. Sed volūtatem talem moriēs pōt mutare: q2 ābulatoria ē voluntas defuncti quousqꝫ morte ↄfirmef. ff. de adimē. leg. l. iij. & iiij. & in predicta decre. cum marthe.

b ¶ Interdicti. testator eni non pōt ꝓhibere ꝙ eps nō exequatur huiꝰ voluntatē: vt in auc. de ec. ti. §. siqs āt pro redēptione. ver. in oībus. colla. ix. & ē rō: q2 puata dispō testatoris nō pōt gnālem ↄstōnem legis vl' canonis imutare. s̄. e. reqsisti. & d le. j. nemo pōt. si. x. q. j. sic qdam. sic ēt lex falcidia ↄtra volūtatē testatoris inducitur. C. ad. l. fal. si vt allegas. & arg. ff. ad. l. fal. titia. & l. testō. & l. qd bonis. i fi. & j. ti. priori. i fi. vbi d hoc

c ¶ Monitione q̄ semꝑ precedē dʒ vindictā. xij. q. ij. i. digne. & nisi hoc facerent deberent perdere omne lucrum quod essent habituri: & episcopus illud postea exequatur. vt in predicta auc. de ec. ti. ber.

d R Aina'dus hʒ mō. i. hac ↄditiōe si sine liberis masculis moreref: & ita modꝰ p cōditiōe seruaf. C. de his que sub mō relin. l. j. Que sit dria iter modū & conditionē. dicef. j. d cōdi. ap. verū. & hec vba hʒ modo potius fuerunt verba illius qui condidit decretaleʒ.

e ¶ Filijs masculis. nec sufficit ipʒ filios masculos habuisse: nisi tpe mortis supstites fuerit. s̄. e. rainuciꝰ sup hoc: dic vt. s̄. de ꝓba. i pn̄ti. i gl. q̄ incipit: ingressus & fuit hec substō fideicōmissaria: & d hoc, dic: vt. s̄. e. rainucius.

f ¶ Cum eis. scilicet patruis.

g ¶ Quibusdam bonis. isti patrui forte aliq̄ possidebant: de bonis peponis ex rōne vel cā legati vel ēt sine aliqua cā: & iō dicit itaqꝫ neutra ps hēet licētiā trāsferendi in aliā psonā: vel forsitan ipe rainaldꝰ oīa possidebat: q2 forte remanserunt indiuisa inter peponē & fratres: vnde dicebant se habere ius in bonis illius

h ¶ Compromissi. q2 dictū fuit i cōpromisso. vt si oēs interesse ñ possent: duo arbitrarenf: al's ñ possēt: sic & tū pl'es sint iudicef. s̄. d of. del. vno dlegatoꝝ. dic vt ibi

voluntatē[a] vniuersa ꝓcedāt: lʒ ēt a testatoribꝰ id ↄtigeret interdici[b]: mādamꝰ: quatenus executores testamētorum huiusmodi: vt bona ipa fideliť & plēarie in vsus pdcōs expendāt: mō[c] pre. ↄpellas. Idem

R Ainaldꝰ pepōis filius heres ab ipo institutus hoc mō[e] vt patruis suis hereditatem restitueret si absqꝫ filijs[f] masculis moreref: cū eiꝰ mortuo pepone sup qbusdā[g] bonis hereditatis eiusdeʒ inter arbitros: compromisit q'[h] rum duo mortuo reliquo: prout ex forma cōpromissi[i] poterant ꝓcedētes taliter arbitrati fuerūt: ꝙ neutra pars hērʒ licentiā transferendi quocunqꝫ modo in aliū res pdictas[k] nisi in eorum filios masculos ex ipis legitime[l] descēdentes & qd cōtra hoc fieret non valeret. Porro dictus .r. proleʒ non habens condidit testm̄: in quo medietatem[m] partis sue de rebus[n] predictis quibusdam auunculis suis: aliaʒ vo medietatem & reliqua bona

i ¶ Neutra ps. In forma huius arbitrij non ē vis faciēda: q2 nihilominꝰ trāsferri possūt bōa illa q2 snie arbitri ñ paref: nisi metu pene. C. d arbi. l. j. & sic nō obstante illo arbitrio tenuit legatum: vt. j. dicitur. Sed illud potest queri an pena sit commissa si aliquas d rebus illis legauit auūculis suis perinde: ac si inter viuos alienasset: & videtur ꝙ pena cōpromissi committatur. ff. de ver. ob. si ita quis promisserit: deceʒ tibi dabo §. ea lege. ar. ff. d le. ij. peto. § vlt. Est tamen contrarium. ar. ff. de leg. iij. probatur. §. fundū. vnde dic̄ card. ꝙ nō obstante arbitrio tēuit legatū: nec alienatio pp arbitriū potuit ipediri: si pēa ↄpromissi ↄmittaf vt dcm̄ ē iudex tñ q p tulit sniaʒ hʒ ñ putauit imo credidit ꝙ arbitriuʒ ipediret legatū & hēdes: & ideo absoluit vt sequentia docent.

k ¶ Res predictas super quibus fuerat compromissum alij vero arbitri nihil dicere potuissent. ff. de arbi. nō distinguemus. §. de officio & s̄. de arbi. cum dilectus.

l ¶ Legitie v2 ēt ꝓ nāles filij debēt itelligi p hʒ verbū: q2 & ipi excludūt substitutū: vt siqs sit rogatꝰ restituē hereditatē si sine filijs decesserit: si hʒ nātn alē euanescit substō. ff. ad tre. ex scō. §. siqs sit rogatꝰ. & l. heredibꝰ. i fi. C de isti. & subst. l. gnāliter. i fi. ff. d le. ij. cū pā. §. volo si dixisset: si decesserit sine liberis: tūc locū hʒ qd dī de nāli ħ exq̄ addidit d legitimis: itelligēdū ē nn̄ d natis ex libero mrimonio: al's nihil opararef hec adiectio legitimis sed debet operari. ar. de le. j siquando qs.

m ¶ Medietatē. s. tertie & q̄rte quā poterat legare cuiꝰ dñiuʒ trāsiuit i legatarios adita hereditate: ħ si itēdisset legare medietatē oīuʒ rerū sue ptis: q̄rū medietas ptinebat ad patruū ex testō peponis: tūc dñiū illarū ñ trāsisset i legatarios cū res ille sint patrui: & illud hʒ locū: cū testor rē suā legare itēdit: ħ legatariꝰ pōt agē ↄ heredē actiōe ex testō ad totaʒ rē vel estimationē: & nō actiōe i rē: ħ quantū ptinet ad casū pn̄tē non ē multū circa hʒ curandū q2 rainaldꝰ ñ legauit auūculis vltra illas ptes quas potuit legare. nā tertiā & quartā hēbat i bōis patris: q̄ faciūt dimidiā totius hereditatis: nā sua ps erat tertia & quarta: & ipse legauit auunculis medietatem sue ptis. i. tertie & quarte: & sic nō possūt agere auunculi ↄ heredeʒ: nisi ad medietateʒ tertie & q̄rte: & hoc notare voluit ifra: vbi dic̄: ppter quod in rebus predictis &c̄. vsqꝫ pronunciauit ber.

n ¶ De rebus predictis d quibus extitit compromissuʒ: & potest itelligi: ꝙ res ille diuise fuerūt inter .r. & patruos. ber.

o ¶ Uni ex patruis qui forte solꝰ superat: & alij mortui erāt. nā fideicōmissū illi soli: q supstes erat dbef: qui tpe existētis ↄditionis solus iuenif: ei dʒ in totū pstari: & filijs pmortuoꝝ nihil debef q sunt mortui añ diem fideicōmissi cedentē. s. añ q̄ʒ ille rainaldus eēt mortuus: vt. C. de cadu. tol. l. vna. § si autē aliqd. & ar. C. de fideicō. si in psona. & ff. de le. j. cū filiofamilias. in fi. & ff. ad treb. l. apud. §. verū. & accedit ad hoc: ꝙ totū ei debeaf. ff. de condi. & demon. siquis legata. §. j. & cū sic legatur patruo & filijs eius: patruꝰ solꝰ hēbit dimidiā. & filij cōiter aliā dimidiam. ff. de vsufruc. accre. siquis titio. & si alij patrui superessent: hñ potuit instituere quē voluerit de patruis rōne

tertie & quarte: ꝫ fideicōmissum debetur omnibus patruis.

a ¶ Legauit. Istud verbū ponit̄ ꝓprie & iproprie. ꝓprie quā tū ad auūculos qbus legauit: iproprie quātū ad patruū & ei⁹ filios qbus nō legauit. ꝫ eos istituit heredes: vñ. j. vocat eos heredes: sic. ff. de offi. ꝓcon. & le. l. ij. vbi dicit manumitti tam liberi q̄ȝ serui: sic. xxviij. di. ꝑsbyter. & j. e. c. ꝟ. exe cutiōi mādari. & auūculi egerūt ꝯ ipsos tāq̄ȝ ꝯ he redes petētes legata: al's nō valuissꝫ testm̄: q: non iueniret̄ aliqs istitutus. isti. de le. §. an heredis in stōem nisi dictū eēt: si nō valꝫ iure testamenti vale at saltem ratione cuiusli bet vltime volūtatis. C. ꝺ codicill. l. vl.

b ¶ Adijciens. hoc bn̄ fa cere potuit testator: quia pōt penā iponere heredi bus si non paruerint vo luntati sue. i. isti. de le. §. pene quoq̄ noīe vlti. §. ē & C. ꝺ his qui cā pene. l. vna. dū tñ nō fit turpe vl' ihonestū qꝺ testator p̄ce perit: vt ibi dꝛ. & ff. de cō. sti qdam. & C. de insti. vel substi. & de p̄bendenda.

c ¶ Ad ipsos. s. auunculos.

d ¶ Uno ex patruis. illo. s. qui fuit institutus. vnde plani⁹ di xisset patruo adeunte hereditatem p̄dictaȝ.

e ¶ Adeūte. Et sic locū hꝫ legati petitio. nā si ex testō ñ adeat̄ hereditas deficit legatuȝ nisi sit ita relictum: ꝙ venientibus ab intestato p̄stetur. ff. de tes. tu. si nemo. al's ē. §. sub. l. p̄ce denti. & C. de fideicommis. l. eam quam.

f ¶ Petendo legatū. n. ab herede petēdū ē. C. de fideicō. l. eam quā. & si citra volūtatē heredis legatari⁹ occupet legatuȝ te net iterdicto quorū legatorū ad ipm̄ restituēdū hēdꝛ. ff. q̄ȝ le ga. l. j. i p̄in. tñ postq̄ȝ adita ē hēditas ipo iure dn̄iū rei legate trāsit ad legatariū recta via. ff. ꝺ fur. a'titio. ff. de le. j. si tibi ho mo. §. cū seruus. vñ re legata nōdū cōp̄hensa daꝛ legatario rei vendicatio p̄o ipo legato. C. cōia de le. l. j. ff. de condi. fur. ꝫ nec legatarius. & sic agebatur p̄o legato rei vendicatione.

g ¶ P̄o rata. idest p̄o dimidia.

h ¶ Uenirent. Sꝫ nūquid potuit ita formari libellus ꝺ iure peto totalē rē: & si ꝯdixeris mihi peto penā. & v̄r ꝙ ñ: q: iudi ciū nō dꝫ eē in pēdēti. ff. de iudi. nō queadmodū. Dicūt qdā ꝯ & lex illa loqtur in his q̄ pendēt extrīsecus: nō ex his q̄ i ip so iudicio agūt̄. & ꝙ possit sic formari libell⁹ ē. ar. C. locati ꝯdu ctores. qꝺ satis pōt ꝯcedi. ar. huius. c. & ꝑpt lites dirimēdas.

i ¶ Quecūq̄ȝ occasiōe. ad hoc agebat̄ actiōe ex testō & nō rei vēdicatione: q: istud erat quasi fideicōmissū vniuersitati: q: q rogat̄ restituere qcqd ad eū puenit de hereditate rogat⁹ v̄r. ff. ad tre. l. cogi. & legib⁹ p̄cedentibus. vñ nō transit dn̄ium i fi deicōmissariū: nisi facta restōne re & ꝟbo: vel saltē ꝟbo. ff. co. restituta & facta restōne tūc dn̄ium transit i fideicōmissarium ēt si nōdū sit nact⁹ possessionē. ff. ad tre. facta. Hec ē dr̄ia iter fideicōmissuȝ singulare & vniuersale: q: in singulari sine aliq̄ restōne trāsit dn̄iū i fideicōmissariū: sicut in legatariū. C. cōia de le. l. j. & ij. sec⁹ in fideicōmisso vniuersitaȝ: ibi non trāsit nisi facta restōne. vñ ista alia nō petebantur rei vendicatione: sed

paterna vni ex patruis[a] suis & eius filijs legauit adijciēs[b] vt bona in qbus ex testō vl' ab intestato dicti heredes. r. pos sent succedere si venirēt ꝯ le gatū: dictis auunculis suis de bituȝ ad ipos[c] p̄o determina tis portiōib⁹ deuenirent. De muȝ eodem. r. nature debitū psoluente: ac vno[d] ex patruis hereditatem adeūte[e] p̄dictā cum dicti auunculi aduersus eundē patruū ac filios ei⁹ co rā iudice cōitatis vrbeuetañ mouerunt questionem: peten do[f] p̄o rata[g] que ipos contin git legatum p̄dictuȝ: & resti tui eis si ꝯtra ipꝫ illi venirēt[h] quecūq̄[i] occasione testamēti eiusdeȝ. r. ad ipsos puenerāt vel poterant peruenisse: p̄fact⁹ iudex ab illoꝝ ipetitione sup legato ipos resoluēs ad resti tutiōem alioꝝ[k] bonoꝝ fnialit̄ cōdēnauit[l] eosdē a cuius snia cū ambe[m] ptes nostrā audien tiā appellassēt: petēte vtraq̄ pte dicti iudicis sniaȝ ifirma ri: quatenus contra se fuerat ꝑmulgata: & quaten⁹ ꝓ se fa ciebat executioni mādari: di lectus. f. n. o. sancti nicholai i carcere tulliañ. diac. car. lite coraȝ se legitime contestata[n] quoniam idem. r. habebat in bonis quondā pepōis patris

actione ex testamento.

k ¶ Alioꝝ bonoꝝ. oīuȝ & hoc fecit iudex ꝑpter ꝟba te statoris q dixit: ꝙ & si patru⁹ & filij venirēt ꝯ leg atū q̄ cūq̄ȝ ad ipsos ex successiōe istius poterāt puenire duo l uerent̄ ad auūculos. Sꝫ quare ñ dixit similit̄ de reb⁹ legatis nō de alijs ꝙ deuenirēt ad ip sos auūculos. pōt rñderi ꝙ de reb⁹ legatis nō dixit: q: nō putabat iu dex ꝙ res deberēt vel possēt transire i ali um aliquo mō & ꝫ ꝑp p̄ceptū arbitro rū. vel forte iō nō dixit de reb⁹ illis: q: non putauit iu dex: ꝙ testator se/ serit de rebus illis legatis: dū dixit: ꝙ bōa i qb⁹ ex testō vl' ab itestato dci hēdes possēt suc cedere: deuenirēt ad auūculos: qua si ista generalia ꝟ banō ptineret ad res de qb⁹ dixerat spāliter: ar. ff. ꝺ. ꝟ. ob. doli. clausula. nec visum fuit iudici: ꝙ easdem res voluerit illos auūculos hr̄e cū alijs reb⁹: ar. ff. ꝺ penis sancto legū. & arg. ff. ꝺ le. ij. si heres meus. §. j. Illa ēt v̄r esse melior rō: q: nulla fuisset absolutio ꝺ reb⁹ lega tis si postea condemnatio facta fuisset in eisdē: & sic delusoria videret̄ ne alia via fiat: qꝺ alia via ꝓhibet̄ vex ē: ꝙ patru⁹ totuȝ pdere dꝫ. & satis colligit̄ p hanc lrām alioꝝ bonoꝝ. & j. ꝟ. veruȝ in portiōe. q: qcqd pa truus potuit capere ex testamento rat. debuit perdē: non obstante arbitrio vt ibi dicitur: & illud totuȝ fuit petitū per auunculos: & ex alia causa absoluit: & ex alia causa condenauit eosdem.

l ¶ Condenauit eosdem. s. patruum & filios: & in hoc s. ꝙ filios condemnauit: & in alio etiaȝ p̄nunciatur i. iudicem male p̄nunciasse.

m ¶ Ambe ptes. sic. s. e. c. ramnucius. & s. ꝺ ap. si duob⁹

n ¶ Contestata. Et ita v̄r ꝙ lit. conte. facienda sit corā iudice appellatiōis. Sed contra v̄r dicere lex: ꝙ nō ꝺ beat fieri contestatio: cū iam sit facta in p̄ma cā. C. ꝺ tēp. ap. l. vlt. §. illꝺ. & s. de ap. ꝑ tuas. Satis pōt dici. ꝙ in cā appellationis fiat cōtestatio de nouo. ij. q. vj. siqs in quacūq̄ȝ. nec tñ dꝛ ꝑpt hoc fieri sup p̄cipali: q: su per alio v̄r fieri ꝯtestatio q̄ȝ in principali. P̄imo fuit cōtestatio facta directe super repetita: i cā vō appella tionis sup ipsa sniā: ꝙ sit iusta vl' iniusta. & super alijs que adduntur super quibus nulla fuit contestatio in p̄ma causa: tamē altera pte absente posset iudex p̄ce dere sine litis cōtes. vt dicit lex p̄dicta. C. ꝺ temp. ap. & decre. per tuas. de ap. & sup̄a de renun. veniens.

o ¶ Nequiuit. hoc planum est. q: i legitima q̄ iure na ture ꝺbetur nullū grauamen. nulla cōditio appōi po test: & p̄o nō adiecta habet̄ si apponat̄. ff. ꝺ inoffi. teſt. q̄m in p̄oꝛib⁹ & i auē ꝺ here. & fal. §. p̄imū, itaq̄ȝ. & §.

ſigs aūt non implēs.colla.i.ꝛ.§.e.rainucius.
p ¶ Trebellianicā.ꝛ ita due quarte pñt ōduci:ō hoc ō § e.rainucius.vbi hoc idem dī.
q ¶ Portōes.eaſdē imo hūit res ipas i.totū:naꝫ q̃ꝫdiu viuus fuit hūit dñiuꝫ oīum rerū.dī aūt hūiſſe portōeſ eaſdē i reb⁹ p̃dictꝭ i.facultatē ōducē di eaſdē portōes: i ſingulis reb⁹:q: de ſingulis dꝫ fie ri ōductio tertie ꝛ q̃rte:lꝫ.qdā ɔ̃riuꝫ dicāt q̄ fili⁹ i vna re ſola deducē poſſit tertiā.iure natu re:ꝛ q̃rtā trebellia nicā.ar.C.fa.her. cil.filiū.ꝛ.ff.de le. i.pōt.ff.ad.l.falci. ſi ex plurib⁹.Sed verꝰ ē q̄ ō ſingulis rebus dꝫ fieri de ductio ꝛ illa lex ſi liū.nō ob.q: illud fuit ex voluntate p̃ris.ꝛ illa lex pō. nō obſtat q: ibi lo quitur:cū legat a erat ps hereditatꝭ vñ vnū legatū cenſeť.vł illud ɔtigit de volūtate legatarij ꝛ hēdis vel ex offō iudicis vt ibi dī.illa ſi ex plurib⁹ pōt itelligi:qñ vni plures legate ſſ tūc ſi ſoluat aliquas itegraliter.i alijs plenā falcidiā ř tinere pōt per doli exceptōem.
r ¶ Eaſq꞉.ſ.partes tertiā ꝛ quartā.
ſ ¶ Lꝫ ipſas non exp̃ſſerit.ꝛ nō legauit tertiā ꝛ quartā exp̃ſſe dicēdo ō tertia ꝛ q̃rta:imo dixit de dimidia.vñ ſi recte fiat ɔputatio tm̄ facit tertia ꝛ quarta:q̃ꝫtū dimi dia ꝛ ecōuerſo:ṽbi grā hēditas diuidiť i.xij.vncias: i ſti.ō here.iſti.§.hēditas:ſi fili⁹ detrahit tertiā iure na ture ōtrahit.iiij.vncias ꝛ remanent.viij. i gb⁹ videť q̄ teneat fideicōmiſſum:ꝛ de illis detrahiť q̃rta.ſ.due vn cie:ꝛ ita tertia ꝛ q̃rta faciūt ſex:ꝛ ſic habebat dimidiā totiuſ hereditatis.
t ¶ Pronunciauit.ſ.cardinalis.
u ¶ Ipſum.ſ.patruum.
x ¶ Legati.iiij.ſ.
y ¶ Pro rata q̄ dictos.q̄ qdē rata virilis ē:nā ſi vna res plurib⁹ legať:qlꝫ ibi. hꝫ virilē:niſi alia mēs appa teat teſtatoris.ff.ō le.i.ſi pluribus.
a ¶ In reſiduo.p̃fati iudicis.de quo reſiduo abſolue rat por iudex patruū ꝛ filios.nā p̄m⁹ iudex i totū ab ſoluit patruū i legato ꝛ male:ꝫ q̄ ad filios bñ. Ꝫ car dinalis ɔdēnauit patruū ꝑ pte.ſ.i dimidia ipius lega ti ťtie ꝛ q̃rte ꝑ rata:ꝛ i hoc īfirmauit ſniaꝫ poris iudi cis:i reſiduo aūt ɔfirmauit:ꝛ h totū itellige q̃ꝫtū ad legatū poſſeſſionū q̄ legate fuerūt:ō qb⁹ ɔ pmiſſū fuit In alia āt pte ſnie ſtati ſeqť q̄lr ꝑceſſit cādinal ibi ce. tex ꝛč. a ¶ Reſiduo.Auūculi petebāt iure legati medietatē boņꝫ.ō qb⁹ fuit ɔpmiſſū.Reſiduū iſtō ɔſi ſtebat hꝫ itētōeꝫ poriſ iudicꝭ i illa medietate a q̄ medie tate abſoluit patruū ꝛ filios nō hito reſpectu ad teſta mētū pepōis.ꝛ h ꝑpť p̃ceptū arbitroꝝ qō tm̄ nō i pedie bat legatū:ꝛ ɔſiſtit i.xvi.hꝫ ɔputatōeꝫ nr̄ā ꝛ male ꝑnun

fui tertiā ptē debitā iure natu re i qua grauari nequit⁹ nec nō quartā trebellianicā^p quā glibet extraneus reſtitutōne grauat⁹ ded ɔꝫpotuiſſꝫ pre pter qō i reb⁹ p̃dictis auūcul⁹ legatis portōes eaſdē^q hūit.r. p̃fat⁹ eaſq꞉ potuit i vltia volū tate legare:ac p h legatum te nuit vſq꞉ ad ťtiā ꝛ q̃rtā p̃fataſ lꝫ ipas ñ exp̃ſſerit^ſ i legādo ꝑ nūciauit^t ñ obſtāte p̄miſſo ar bitrio q̄ nec legatū tenēt ꝛ ñ poterat īpedire iudicē ipꝫ^u in eo q̄ ſup h dictū patruū itotū abſoluit:q ɔfeſſ⁹ ē ſe ꝑ medie tate poſſidē p̃dicta ppēam iu dicaſſe: ɔdēnauitq꞉ ipꝫ ad r̄ſtitutōeꝫ medietatiſ ťtie ꝛ q̃r te ptis ipi⁹ legati^x ꝑ rata^y q̄ di ctos auūculoſ ō ipo ɔtigit:ꝛ in r̄ſiduo^a p̃fati iudiciſ ſniaꝫ ɔ firmauit.Ceteꝝ in eo q̄ idē iu dex dictū patruū ꝛ eius filios totalr in alijſ q̄ in ſecūdo arti culo^b petita fuerāt ɔdēnarat male ipꝫ ꝑnūciaſſe^c decreuit: q: filij ei⁹ ɔ̃ volūtatē teſtatoriſ nō iueniūť aliqd ɔmiſiſſe: cū nihil ō petitiſ r̄pti fuerint poſ ſidere.Ueꝝ in portōe quā pa tru⁹ hēbat^e in bōiſ ill^f tōe q̃rte ꝛ ťtie p̃dictoꝝ:q̃ſ.r. hūit in bo niſ eiuſdē:in qb⁹ ei⁹ iſtitutō^g ꝛ

ciauit i eoꝝ patruū abſoluit i totū q̃ꝫtū ad filioſ bñ ꝑnunciaꝝ uit lꝫ poſtea cādial ɔñſo teſtō pepōiſ correxit ꝑ pte ſniā p̄mi iudicij ɔdēnās patruū ꝑ pte ſua ſ.i q̃ttuor ꝛ i r̄ſiduo.ſ.i.viij q̃ꝫtū ad filios:ꝛ i.iiij.q̃ꝫtū ad patruū ɔfirmauit:ꝛ tñ i ſequēti. articulo pdit patru⁹ illa q̃ttuor ꝑpter penā illo retēto p.l.fal. ꝛ ſic i ṽitate i.viij.ɔſiſte bat legatū rōne ťtie ꝛ q̃r te.alia.viij. ptinebāt ad patruū ꝛ filios ex teſtam̄ ťo rainaldi:ꝛ hoc ſm̄ com putatiōem p̃dictaꝫ.
b ¶ In ſecūdo articlō. duo fuerūt articuli.Pri muſ i quo petebāť reſ le gate.Secūd⁹ i quo pete bāť oīa q̄ ad patruū et filios poterāt ꝑuenire ex teſtamēto rainaldi ſi ve niret ɔ̃ legatū auunculo relictum.
c ¶ Male.ipm ꝑnūciaſ ſe.q̃ꝫtū ad ꝑſonas filioꝝ male ꝑnūciauit:q: ñ ve nerāt ɔ̃ volūtatē teſtato ris i aliq̄. male ēt ꝑnūcia uit ɔ̃ patruū:q: ɔdēna uit eū ō oīb⁹ alijs:q̄ per uenerāt ad eū ex teſtam̄ to pepōis:q: i his ſbiacebāť reſtitut ōi:ipꝫ ñ ōbuit ɔdēnare ꝫ ō his q̄ tm̄:ɔtigebāt eū rōe ťtie ꝛ q̃rte ꝑ q̄ pte ɔfirmať ſnia ꝑ alia q̄ ōbebat reſtitui ei īfirmať.vt.j.dī ibi veꝝ ꝛč.
d ¶ Cū nihil.ō petitꝭ.Et ita hec ē bōa rō:q: hic agebať rei vē dicatōe:ſaltē q̄ ad legatū:vt.ſ.dictū ē:vñ cū illi nihil poſſide rēt.ñ potāt ɔueniri rei vēdicatōe.C.ō.ali.iu.mu.iu.cā face. vnā ꝛ.ſ.ō iudi.examiata q̄ ſic agēť:pꝫ ex eo q̄ dic:q̄ patru⁹ fuit ɔfeſſ⁹ ſe poſſidē:q: i reali actōe q̃rēdū ē an poſſideat gſ vł ñ.ff.ō rei vē.q: petitorio.ꝛ.l.offm̄.ꝛ ſi dixēit ſe ñ poſſidē cuꝫ poſſideat.ꝛ h ꝑbeť traſferť poſſeſſio i actorē.q̃ꝫuis ñ ꝑbet reꝫ ſuā eē.ff.c.l.i rē actō.ꝛ q: nodū adiuerāt hēditatē ñ poterāt ɔueniri.ꝛ añ lit.ɔť.h dꝫ q̃ri ne deluſoriū ſit iudiciū.vt hic pꝫ
e ¶ Hēbat.rōne illi⁹ iſtitutois q̃ꝫ fecit.r.ō ipo.
f ¶ Bōis illis.ſ.i alijs bōis ꝛ reb⁹ exceptꝭ reb⁹ legatꝭ vł poſſꝫ i
g ¶ In bōis eiuſdē.i ſingul.n.reb⁹ hūit ťtiā ꝛ (itelligi ō oīb⁹
g ¶ In qb⁹.iſtitutio ĝ vř:q̄ i ſola ťtia ꝛ q̃rta te) q̃rtā.vt dixi neat iſtitutio:qō falſū ē:imo tꝫ i oīb⁹.C.ad.l.fal.irritū ꝫ.dī i eis tenē.q: i eis p̄t iſtitut⁹ patru⁹ ĝuari i eo ṽo qō ſbiacet r̄ſti tutōi ĝuari ñ p̄t imo illō ōduciť tāq̄ꝫ es alienū:r̄ſiduū ṽo di uidiť inť patruū ꝛ filios ei⁹ fideicōmiſſū.n. hēditatꝭ ex teſtō pepōis ſoli patruo dēbať:nō āt ei⁹ filij⁹.Rainald⁹ āt iſtituit patruū cui hēditatē pepōis r̄ſtituere tenebať:cū illō qō ē pa truo r̄ſtituēdū ex teſtō pepōis illō hꝫ p̃cipuū:ꝛ illō p̄mo ōdu ciť ſic es alienū:vt i.l.p̃dicta irritū.In q̄ āt adiectō pene ñ te nuit:illō āt:qō rai.reſtituē ñ tenebať:ꝛ i q̄ grauari ñ potuit qō ē ťtia ꝛ q̃rta:illō diuidiť inť patruū ꝛ filios ei⁹ q̄s rainal d⁹ iſtituit ſibi hēdes:ar.C.ad.l.fal.q̃ꝫq̃ꝫ i h ſolo.ſ.ťtia ꝛ q̃rta tenuit adiectio pene vt hic dicit.
i ¶ Pro rata.eoſdē quaſi dicat ꝑ qua pte legatū ɔtingit quē libꝫ ō auūcul ea pte quēlꝫ ɔtigit illō.quod pene cā adimit illi patruo:q: patru⁹ noluit parē teſtatori dādo legatū auuncul.ꝛ iō pdē dꝫ illō qō cape poterat ex teſtō rainaldi.vel dic ꝑ rata ꝑ medietate ťtie vł q̃rte ptꝭ bonoꝝ rainaldi i qb⁹ fuit iſtitut⁹. quā medietatē amittit patru⁹.q: ɔ̃dixit legato.vt h dř.ꝛ iſtā medietatē reſtituit patruus tanq̄ꝫ legatum.

a ¶ Legato.qđ amittit patruus noīe pene.i.vno retento.Itē amittit alias.xij.vncias

b ¶ In residuo.Illud residuū pōt itelligi dupli͛:quo ad bona peponis q̄ztū ad patruū:q꞉ i illis ꝯdēnatio iudicis nō tenuit q̄ ꝯtingebāt patruū ꝑ restitutōez ex testamēto peponis in qb⁹ nullā penā potuit īponē rainaldus:⁊ iō absoluit patruus.Itē quo ad bona rainaldi q̄ztū ad filios quos rainald⁹ īstituit:⁊ q꞉ nō venerāt ꝯ volūtatē testatoris:⁊ nihil īuenti sūt possidere đ rebus petitis ꝯdēnari nō debuerunt:vn̄ absoluti fuerūt ꝑ cardinalē.

c ¶ Saluo.nihilominus ei.s.patruo.

d ¶ Beneficio.legis falcidie.Istud ē ita itelligēdū:patru⁹ id qđ sibi restituēdū ē ꝑmo vt es alienū vt dixi đducit de rebus illis đ qb⁹ ꝯpromissū fuit:q̄ ꝯtinebunt in ꝑmo articulo.de residuo qđ ē tertia꞉ quarta tenet ꝑstare legata:⁊ de illis đ trahī quartā trebellianicā ꝑ legē falcidiā.C.ad.l.fal.īponēda.⁊.l.irritum.⁊.l q̄zq̄z.⁊.ff.ad.l.fal.qđ de bonis.§.cū fi.dei.⁊.C.đ bo.auc.iudi.pos.l.i.deducet aūt falcidiā đ reb⁹ legatis.Et forte itellexit cardinalis ꝙ deducet ēt de alijs:q̄ cā pene adimunt eidem:q꞉ illa legata sunt illis auūculis.Sz fieret eis ꝯtrouersia đ alio relicto:⁊ iō forte dicit.j.de falcidia q̄ iducit ꝯ volūtatē testatoris.Sz lꝫ fi ē vex:q꞉ id qđ pene cā accreuit:fi icidit i.l.fal.ff.ad.l.fal.cum pr̄ i fi.l.se.ar.op.⁊ qđ ꝓuisū ē ad penā:nō dꝫ trahi ad gram ꝯ.de transla.inter corporalia iussu iudicis.

e ¶ Restitutione .i.prestatione

f ¶ Legitimū.qđ dr̄ tp̄s anni hoc tempus ꝯputādū ē a.Si autē infra illud tp̄s nō paruerit tūc nō pōt vti bn̄ficio falcidie i mo ꝑdit oia excepto illo qđ sibi debet ex fidei cōmisso:i auc.de here.⁊ fal.§.illud.quoqz colla.i.

g ¶ Inuentariū.Aliter.n.bn̄ficio legis fal.vti non pōt:vt dicit auc.de here.⁊.fal.§.si.vero non fecerit inuentarium.

h ¶ Cōtra volūtatē testatoris:hoc iō dicit:q꞉ ꝯ volūtatem testatoris videt hic retineri falcidia de rebus spāliter legatis:q꞉ illas voluit testator omnino ꝑstare illis auūculis:ita ꝙ nl'la ꝯdictio fieret eis:vnde ꝯ eius volūtatē falcidia retinet:⁊ tamen retinet nihilominus:q꞉ ꝯ volūtatem testatoris iducit falcidia.ff.ad.l.fal.ticia.Si i alijs rebus q̄ cā pene auferuntur.fi vex ē ꝙ quarta retineat iducit ꝯ volūtatem testatoris:ꝫ nō videt ꝙ quarta retineat i his q̄ cā pene auferūt vt dixi.ꝯ.i notula:istud ē ⁊c̄.Nam testator cā pene oia voluit auūculis prestari:inducit ergo falcidia ꝯ voluntatez defuncti.C.ad.l.fal.si vt allegas.⁊.l.penul.⁊.ff.e.ti.quod dē bonis.§.vlt.Hodie vero falcidia nō pōt induci contra voluntatem testatoris expressam:si testator certus de quantitate patrimonij sui hoc ꝓhibeat i auc.de here.⁊ fal.§.si vero expressum.ꝫ ꝯ tacitam bn̄ inducit:vt bene dicunt leges predicte:si vt alleges ⁊ sequentes.ber.

legatio ac adiectio pene tenebat ꝓ rata eosdē auūculos cōtingente de ꝑdicto legato[a] cōfirmanit sniam iudicis supradicto eodē patruo ⁊ ei⁹ filij⁹ i residuo[b] absolutis:⁊ saluo[c] nihilomin⁹ ei ex iure institutōis bn̄ficio[d] legis falcidie in īstitutōe[e] ꝑfati legati fi ifra tp̄s legitimum[f] volūtati paruēit testatoris.Cumqz iuētariū[g] fecerit ⁊ ꝯ[h] volūtatē testatoris lex falcidia inducat:nos itaqz ipsi⁹ card.sniaz ratā hn̄tes eā auc.ap.ꝯfirmamus. Idem.

Ioannes clericus.⁊.p.laicus executores vltīe volūtatis.o.clerici scē crucis:q venerabilibus ⁊ pijs locis[i] de bonis suis[k] i vltima volūtate legauit:mādam⁹ isuꝑ satisfiēi creditorib⁹ per eosdē post mādatuz[l] susceptuz ꝑ diocesanū[m] cogi debeāt testatoris explet vltimā volūtatē. Idem.

De his q̄ i ordinamentis vel ꝓ cereis seu fabrica luminarib⁹ āniuersario septio xx.xxx.siue alijs ad ꝑpetuuz cultū diuinū legat ecclijs vel reliqs pijs locis:canōica[n] portio dūmō i fraudē[o] nō fiat:vt ea eps seu parochial' ecclia debeat defraudari:đduci[p] n̄ dꝫ.

De successiōib⁹ ab in testato.

Ex cōci.apud alten.habito.

Ed hoc ibidez iuētum est de epis presbyteris ⁊ clericis si ꝑ hereditatez vel alio mō intuitu ꝑsone[q] aliqd acquisierint:dōare eis liceat:cui voluerint:dū viuūt.Si autem ante obierint:ꝙ hoc fecerint:altari cui seruiūt oia ꝑpetuo sanctificēt[r]:⁊ i ius ei⁹ tradant[s]. Ex cōci.tribur.

Sancto ꝯcilio allatuz est

i ¶ Ioannes.pijs locis.i qbus sufficit minus legitia volūtas.ꝯ.e.c.cū esses.⁊.c.relatum.

k ¶ In suis bonis.ꝓprijs.s.q꞉ đ reb⁹ ecclie nihil posset legare.ꝯ.e.c.quia nos.

l ¶ Mandatum.Mādatū suscipere nemo cogit:susceptū vō necesse est adipleri.ff.ꝯmodati i ꝯmodato.§.sic.ff.mādati sigs al cui.§.q.mādatum i C.đ ꝓcu.inuit⁹.ff.đ arbi.l.iij.§.i.b.

m ¶ Per diocesanū.sic itellige.ꝯ.e.si heredes.⁊.c.tua nobis:vbi đ lꝫ.b.

n ¶ De his.Canonica portio portio ista diuersimode deducit ꝑm varias cōsuetudines locoꝝ.j.de sepul.certificari.et ꝯ.e.reqsisti.qn̄qz ē terna:⁊ qn̄qz media.j.đ.sepul.c.i.⁊ ij.⁊.x.q.i.de his.et c.antiquos.⁊.c.decernim⁹.⁊ quandoqz quarta.j.de sepul.cum super.

o ¶ In fraudem:tunc nō ꝓdesset.ꝯ.e.officij.

p ¶ Deduci.hoc dictū est ꝓpt reuerentiaz diuini cult⁹ multa.n.ꝓpter religionē ꝯmitti solēt:nā sūma ē ratō q̄ ꝓ religione facit.ff.de religiosis.⁊ sump.fune.sunt ꝑsone i fi.vnde i cāu isto minus legitima volūtas suffic.ꝯ.e.cū esses.⁊.c.relatū.sic ⁊ i his que ad pias cās relinquūtur.cessat falcidia.C.ad.l.falci.auc.si mulier.⁊ i auc.đ ec.ti.§.si aūt colla.ix.vn̄ sumpta ē auc.ꝑdicta.si mulier ⁊ sic cessat falcidia i testamento militis ꝑuilegio militari.C.de testa.mili.in testamento.C.ad.l.fal.i testamēto.Item cessat deductio istius partis in equis ⁊ armis fauore terre sācte.j.đ sepul.i nostra.Et hoc idē qđ hic dicit habes.j.de ver.sig.ex parte.

q ¶ Ed hoc.ituitu ꝑsone.sic.ꝯ.ti.pri.q꞉ nos.

r ¶ Sāctificent.id est sancta ab omnib⁹ deputent.ꝯ.de rerum permutatiōe mācipia.xij q.ij.de laicis.⁊.q.iij.ꝗcunqz.ala.

s ¶ Tradant.Intellige hoc:cum non habent cōsāguineos qui eis ab intestato succedant:illi.n.admittent ⁊ non ecclesia.xij.q.vlt.c.vl.⁊.q.iij.ꝗcunqz.⁊ i auc.de ec.ti.§.si episcopus.colla.ix.

t ¶ Sancto ꝯcilio morien.ꝑlat⁹ de oibus tā an̄ ꝓmotionē q̄z post acqsitis intuitu ꝑsōe liberā hꝫ potestatē.ꝯ.c.pri.⁊.ꝯ.de testa.quia nos.⁊.xij.q.ij.quicunqz.⁊ q.v.fixum.in auc.de ec.ti.colla.ix.§.interdicimus.Si

ꝙ quidaꝫ laici impꝛobe agūt ꝯ̄ pꝛ̄sbyteros suos: ita vt d̄ morientiū pꝛ̄sbyteroꝝ substātia ꝑtes sibi vendicent sicut de pꝛopꝛijs seruis. Inꝑdicim⁹ itaqꝫ: ne hoc vlteri⁹ fiat: sed sicuti liberi facti sūt ad suscipiēdum gradū ⁊ agēdū officiū diuinū ita vt ab eis ꝑter^v diuinū officiū exigaꝛ. peculium ꝟo ipoꝝ diuidaꝛ in quatuoꝛ ꝑtes: quarum vna ep̄o altera eccl̄ie tertia pauperib⁹: quarta parentibus assigneꝛ: ⁊ si non sint idonei^x parētes: ep̄s eā recipiat ⁊ in vsum eccl̄ie diligent distribuat: ⁊ siquis ꝯ̄ hoc ꝑsūpserit anathematizetur.

Inno. iij. murneñ. ep̄o.

Cum dilectus fili⁹ abbas de bꝛusia ꝓ cā quam aduersus ep̄m aduen. hēbat diutius expectasset: abbas ꝓposuit antedictus: ꝙ archipꝛesbyter de alerio ad participationem^y ozonum monasterio de bꝛusia obtulit se^a ⁊ sua: ⁊ īfra. Sufficienter intelleꝫim⁹ eē ꝓbatum: ꝙ dictus archipꝛesbyter agēs i extremis velut vltimā^b expꝛimēs volūtatē: asseruit se ⁊ sua monasterio^c ꝯtulisse: vnd̄ cum requisitus esset: vt cōderet testamentum: rñdit se non posse testari: qꝛ se ⁊ sua contulerat^d mōasterio sepedicto: ⁊ lꝫ vnus testis sol⁹ dixerit se vidisse qñ se ⁊ sua obtulit mōasterio: qꝛ tamen alij testes dixerūt se audisse ip̄m i abbatis pñtia qd̄ ꝑdictum ē confitentem^f: nō tanq̄ sufficient ꝓbantes^g sed tanq̄ vehement adminiculātes assertōem abbatis plurimuꝫ adiuuabant. Quia vero pars ep̄i asserebat se velle ꝓbare: ꝙ dictus archipꝛesbyter in extremis laboꝛans tanq̄ freneticus alienatus erat a mente: vnde ñ valuit quod expꝛssit: nos cāꝫ il

vero decedat intestatus: si sunt distincte res eius: consanguinei succedunt sibi. xij. q. i. sunt manifeste. Si ꝟo res pꝛelati sunt permixte cum rebus ecclesie: tunc distingue: quia aut dubitatur aut habuit pꝛopꝛium: aut certum est ꝙ habuit. Si dubitetur semper pꝛo ecclesia ē pꝛesumendum: et totum vendicabit ecclesia: arg. xij. q. iij. quicunqꝫ. ff. de rebus du. ciuibus sic in vxoꝛe. ff. de dona. inter virum ⁊ vxoꝛem quintus mutius. ⁊ C. eo. ti. etiam. si vero certum est ꝙ aliquid habuit sed nesciꝛ q̄ptum obtinet huius. c. distictio: nec imerito qꝛ nullus heres nobis pꝛimi oꝛ ē: q̄ꝫ qui nos d̄o sociauit. j. d̄ penis ꝑsbyteri: lꝫ ꝯdiceꝛ videaꝛ. xij. q. iiij. c. i. vbi dꝛ ꝙ si sit dubiū ꝙ equa d̄beat fieri distributio inter eccl'iam ⁊ heredes sacerdotꝫ: sed dic ꝙ in alio casu loquitur hoc. c. q̄ꝫ illud. hoc. c. intelligiꝛ de illis ꝑsbyteris q ex huis facti sūt ꝑsbyteri: qd̄ videꝛ verius: vt dicit lau. Non credo ꝙ hodie haberet locū talis diuisio: imo credo: ꝙ si aliquid haberet intuitu ꝑsone: ꝙ cōsanguinei ei succedūt ab itestato: si ꝯsāguineos nō haberet: tunc ecclesia ei succederet. xij. q. v. c. vl. j. c. pri.

v ¶ Pꝛeter diuinū. Ar ꝙ pꝛonus pōt habere opas. spūales i liberto quē manumittit ad clericatū: ar. s. de ser. nō oꝛ. nullus. liiij. di. frequens. ala.

x ¶ Idōei. puta heretici. iiij. q. ij. sane ꝓferꝛ. j. de here. si quis episcopus.

y ¶ Cum dilectus. participationem ꝓpter hoc nō fuit monachus nec ēt stetit i habitu monachali: vt apparet ex antiqua: cū hoc nō sufficiat ad monachatum

a ¶ Se ⁊ sua: ⁊ postmodū i extremis agens ꝯfitebaꝛ publice: ꝙ nō poterat facere testamētū: qꝛ se ⁊ sua cōtulerat monasterio: ⁊ hoc vltimū ꝓbauit abbas per testes ꝑmuꝫ articulum non ꝓbauit nisi per vnicum testem q d̄ non sufficit.

b ¶ Ultimā q̄si dicat si hec ꝟba nō expꝛsse hoc dicāt: tamē tacite vim obtinent vltime voluntatis. h.

c ¶ Monasterio. per hanc ꝓbationeꝫ obtinebit abbas si ep̄s ñ ꝓbauerit archipꝛsbyteꝝ verba ista alienata mēte dixisse: nec itelligas ꝙ ex his verbis ꝓbatur dictū archipꝛesbyteꝝ fuisse oblatum dicto monasterio cum suis rebus siue monachum fuisse: sed pꝛobatur ꝙ voluit sua bona ad monasterium peruenisse: vt quelibet ꝟba per que declaratur intentio testantis sufficeꝛ videātur.

ff. de fun. ⁊ in. ⁊ instru. le. cum delationis. §. asinam ad fi. ⁊ ff. de sup. le. l. labeo ad fi. nemo. n. estimandus ē dixisse quod nō mente cogitauerit. her.

d ¶ Contulerat monasterio: vnde extunc cessat eius iudiciū xix. q. vlt. auc. siqua mulier.

e ¶ Testes. vnus testis solus non sufficit ad ꝓbationem. s. de testi. licꝫ vniuersis. iiij. q. iij. §. iuris iuran. tamen si alie ꝓsumptiones adsint sufficit: vt hic dicitur. ⁊ s. de testi. pꝛeterea. ⁊. s. de pꝛesump. litteris. ⁊. c. iij. sed non videntur sufficē huiusmōi adminiclā ad ꝓbandum intentioneꝫ abbatis. s. ꝙ dictus archipꝛesbyter mōasterio obtulit se ⁊ sua: cum littera dicit non tanq̄ sufficenter ꝓbantes sed adminiculantes ⁊c. vnde nō debuit admitti ep̄s ad pꝛobandum: ꝙ archipꝛsbyꝛ fuisset mente alienatus quādo in extremis agēs dicebat: ꝙ non poterat facere testamentum vel dic ꝙ ista admicula sufficiūt cū vnico teste: ⁊ iō audiri debet episcopus ad ꝓbandum ꝙ iste archipꝛsbyꝛ erat furiosus cum verba illa expꝛessit quo ꝓbato solus testis remāet ⁊ sic obtinebit ep̄s als succumberet: qꝛ si obtulit se pꝛobaturū pꝛedicta mos ei⁹ gerendus fuit. ff. de pꝛoba. circa eum. her.

f ¶ Confitentem. Uidetur ꝙ talis confessio deberet sufficere ad hoc: vt testatus decessisse dicaꝛ: lꝫ nulluꝫ aliud testamētum restaret vel apparet. ff. de dona. ex hac scriptura. vbi omnino statur verbis testantis. quare ergo requiritur i eo casu quando per talia verba aliquis expꝛimit vltimam voluntatem: als talibus verbis non est credendum nisi hoc iurasset in testamento. C. de pꝛoba. auc. hic obtinet. ⁊ tunc heredes necesse habent stare illi voluntati. C. de fideicō. auc. amplius ss vin. Scriptura illius legis solēniter facta fuit: dum viuebat testatoꝛ qui fecit testamentum. sed ille archipꝛesbyter dum viuebat nullam fecit scripturam de verbis pꝛout abbas dicebat in sua petitione adhoc vt sufficeret vnus testis. h.

g ¶ Pꝛobantes. s. ꝙ obtulit se ⁊ sua. her.

h ¶ Cōpotē. hoc ideo dicit ꝙ furiosus non potest facere testamentum. C. qui testa. fa. possunt furiosum. ⁊ ita episcopus ille pꝛobabit istam negatiuam: ⁊ hoc est: quia habet in se implicitam affirmatiuam: hanc scilicet ꝙ tunc erat furiosus: sic. s. de renun. super hoc. ⁊ C. de codicill. nec codicillos. ⁊ ff. de cōdi. insti. quidam. ff. de pꝛoba. si filiusfamilias. Cont a. iij. q. ix. indicas. sed ibi archiepisopus tenebatur pꝛobare episcopum. illum fuisse sane mentis: quia constabat illum pꝛius fuisse furiosum. t.

a ¶ Ultimā volūtatē.testamētū.n.hōis tm̄ morte ɔfirmat̄ ꝛ i mobile pseuerat p⁹ mortē .j.ō cele.miſ.cū marthe.ꝛ.xiij.q.ij. vltima volūtas.ꝛ.C.de ſacroſan.eccle.l.i.lau.

b ¶ Reſtitutōem bonoꝝ:ſi itelligas donatōem hāc factam de bonis eccliaſticis de qbus itelligēdū'ē certe illa donare ñ potuit.ʒ.ō teſ. cū i offícijs ꝛ.c.q꞉ nos. ſi de primonialibus.i iſtis nihil iuris hūit eps.Dicas ꝙ de pprijs ſue patrimonialibus hoc ē itelligendū: loquitur i eo cāu:cū nō appareret hēs.xij.q.vlt.c.vl.ꝛ i auc.de ec.ti.§.ſi qs eps colla.ix.ecclia.n.eſt prim⁹ heres.j.de penis preſbyteri.ſi.ʒ.eo.c.i.io.

i ¶ Tertiā ptē.in ſequenti.c.dr̄ de medietate.j.e.tū ſup dr̄ de quarta.hec diuerſitas ſiue ɔrietaſ determinat̄ ꝑ diuerſas ɔſuetudies locoꝝ .j.e.certificari.

k ¶ Judicij.ſ.qd̄ reliquit huic ecclie in qua elegit ſepulturā:ꝛ nō de relicꝗ alijs locis:vt.j.e.in noſtra.ber.

lā tibi ſub hac forma duxim⁹ ɔmittēdā:ꝙ niſi pfatuſ eps legitie pbauerit ſepedictū arp̄ſbyteꝝ ſue mētis cōpotē^b ñ fuiſſe: cū vltimā volūtatē^a expſ ſit:ſup ipetitōe mōaſterij ꝑpetuū ei ſilētiū iponat̄:ꝛ ɔpellat̄ reſtituere mōaſterio qcunqꝫ ō boniſ ipi⁹ archipſbyteri vel ēt monaſterij occupauit. Si vō legitie pbauerit archipſbyteꝝ q ſup vltima volūtate pmiſſa ſūt alienata mēte dixiſſe:ad faciēdā ei nomine parochialis ecclie cui⁹ ipe adminiſtratōē geſſerat dū vixiſſet: reſtitutōem^b bonoꝝ q ipſi⁹ archipſbfteri fuerāt:monaſterium ɔdēnet.cū idē archipſbyter ab inteſtato deceſſerit ipſiqꝫ monaſterio ab impetitōe^c epi ſiletium^d imponatur.

De ſepulturis.

Leo.iij.

Os iſtituta maioꝝ patrū ɔſiderantes ſtatuim⁹ vnūquēqꝫ i maioꝝ ſuoꝝ^e ſepulchris iacere:vt patriarcharum^f exit⁹ docet:nulli tm̄ negamus ppriā^g eligere ſepulturā ꝛ ēt alienā.dñs.n.ꝛ magr̄ alienā eligit vt ppriā:Sed q꞉ dign⁹ eſt operari⁹ mercede ſua:tertiam^i ptem ſui iudicij^k illi eccleſie dari cenſem⁹: in qua celeſti pabulo^l refici ɔſueuerit:vt iuxta apl'm ſint cōſolatōum^m ſocij:vt fuerūt paſſionū:ꝛ ſic demū vbicunqꝫ libitū fuerit: eligat ſupulturā.aliter ne fiat auc.dñi noſtri q ꝑ pphetaꝫ locut⁹ ē dicēs:ne trāſgrediaris terminos antiquos:quos poſuerūt patres tui: ſub anathematis vinculo deteſtamur:ꝛ contradicimus.

Leo papa omnibuſ fidelib⁹ ꝑ dardaniā ɔſtitutis.

Relatum ē aurib⁹ noſtriſ ꝛ ifra.Mādamus:vt qcūqꝫ āmodo in mōaſterio^o conuerti voluerit:ſiue in morte ſiue in vita^p omniūꝫ rerū ꝛ poſſeſſionū:quas ꝑ ſalute aīe ſue decreuerit^q diſponere :medietatē^r eccl'e^ſ ad quā dignoſcit̄ ꝑtinere relinquat.

Inno.iij.genuē. archiepo

Fraternitatē tuā nō credimus ignorare morꝫ tuoruꝫ ſepulchra ꝛ cimiteria

c ¶ Impetitione .Sed nū qd eps dixit ſibi ius .ergo debuit cadere a iure ſuo .Sed hoc non dꝫ recūdar̄ i dānū ecclie.xvi.q.vi.ſi epus.imo verius dicas: ꝙ pena illi⁹ ɔſtitutōis ſigs i tātā.C.vnō vi nō hꝫ locū i bonis iacentis hereditatis.vñ legatarius q legatum auctoritate ſua capit añ aditā hereditatē nō punit̄ in alio:niſi q꞉ reſtituit poſſeſſionem .ff.quo lega.l.i.rñ.i.ſecus eſt ſi poſt aditā hereditatē .C.de .le.ñ dubiuꝫ.

d ¶ Silentiū .Si primo ſana mente ſua obtulit deo nōne dꝫ papa tueri ſuā donatōem inter viuos:lꝫ i morte nō fuerit ſane mentis cū adhuc in eodem pposito intelligitur durare.j.ō bap.ꝛ eius ef.maiores ad ſi. Preterea cū ille q ab iteſtato dꝫ ſuccedere imēſaꝫ donatōeꝫ ōfuncti reuocat nō i totum reuocat ſꝫ qꝫtū ad quartā ſufficiat.C.de i of.do.l.i.ʒ.ñ.pri. rainucius.imo i vita ſua oīa donare potuit ʒ.e.c.i.So abbas. nō pbauit donatōeꝫ factā fuiſſe iter viuoſ niſi ꝑ vnū teſtē:ꝛ alij q pbabāt illā quā expſſit i vltima volūtate dū ageret in extremis:nō pbant oblatōem inter viuos.Jlla aūt obiectio de iofficioſa donatōe nō hꝫ hic locum:q꞉ querela de iofficioſa donatōe nō dat̄ niſi illis:qbus aliqd relinq neceſſe ē.C.de ioffi.do.ſi totas.ſed ecclie ſacerdotes nō tenentur aliqd legare de ſuis p꞉ oprijs niſi velint.lau.

e n Os iſtituta ſuoꝝ.ꝛ.ita loquit̄ de idigenis.lau.

f ¶ Patriarcharum.q in ſepulturis patrum ſuorum ſunt ſepulti.xiij q.ij.§.ioſeph.

g ¶ Propriam eligere.ꝛ ſic vr̄ ꝙ qui lꝫ adultus ꝛ diſcretus poſſit ſibi eligere ſepulturā vbi voluerit:ar.j.e.i noſtra hoc veꝝ ē dum tamen eligat locum magis religioſum .j.e.fraternitateꝫ. vbi de hoc.ꝛ.j.e.c.pri.ar.

h ¶ Alienam elegit.q꞉ natus i bethleem nutritus i nazareth ſepultus fuit i hieruſalē i ſepulchro ioſeph.ꝛ.

l ¶ Pabulo.pabuluꝫ celeſte expoſuit ala.i.doctrinam ſecretoꝝ fidei l' ſolida cibaria.Pabuluꝫ .n.dr̄ predicatio verbi dei.ʒ.de offi.ordi inter cetera.

m ¶ Cōſolationū ad quem ſpectat onus ꝛ emolumētū.xij.q.ij.eccl'aſticis.ꝛ.c.charitatē i xiij.q.i.ala .ꝛ.xvi.q.vi.ō lapſis.ꝛ.ff.de reg.iur.ſm nāꝫ circa principiū ſi.

n Trāſgrediar].traſgredit̄ qs terminos primi ſui: cū quis parochianū alteri⁹ admitti ad ſepulturam:vt hic.Jtē cū alteri⁹ ſbditum excōicat vel iterdicit.ix.q.ij.c.i.ꝛ.ij.tertio cū euellit termioſ poſſeſſionū vicini ſui lxxvi.di.tāta neqtia.quarto cū pdicat ɔrium fidei.xxiiij.q.ij. trāſierūt. Jtē cū alterius parochianuꝫ recipit ad penitentiam ō pe. di. vi. placuit ſ.de pe.ꝛ rmiſ.omnis vtriuſqꝫ vinc.

o Relatum monaſterio.Ar.ꝙ quis dꝫ eligere locuꝫ religioſum ad ſepulturam.

p ¶ Jn vita.in egritudine tm̄ de qua decedit aliogn nil daretur eccleſie parochiali.j e.de his.vin.

q ¶ Decreuerit. ſupple eccleſijs: niſi relinquatur in ornamentiſ eccleſie ꝛ ſine fraude.ꝛ tunc nihil ōtrahitur ʒ.de teſtamen.c.vlt.aut ſi reliquerit pauperibus vel cōſanguineis pro remedio anime ſeu nihil detrahitur in de vt:dixit ala.vincen. Jteꝫ de armis ꝛ etiam equis pro ſubſidio terre ſācte,relictis nihil detrahitur.ʒ.co. in noſtra.

r ¶ Medietatem.ſup hoc ſtandum eſt conſuetudini.j e.certificari.

ſ ¶ Ecclie.ſ.apud quā fidei ſacramēta recepit:ſic itelligit gratianus.hoc.c.xiij.q.ij.§.ꝫ ſi aliud i ſi.

t ¶ Fraternitatē.ex antiquo .ʒ.e.c.i.

u ¶ Religioſoꝝ.xiij.q.ij.vbicūqꝫ.ꝛ.c.placuit.

x ¶ Frequenti⁹.Hec eſt ratio quare potius ſepeliūtur hoies in locis religioſis q꞉ frequentius ibi diuina offi

cia celebrātur. Sed nōne tñ valet generalis oratio q̄z tum spālis: ita dcōse. di. v. nō mediocriter. illā ē cā: q2 spūs sanctus ad mēsurā nō daf: d ɔse. di. iiij. queris. s̄z ɔsumptio ē: q̄ plus prosit spālis oratio q̄z generalis. z'q̄dē honor āpli⁹ vī dferri illis p qb⁹ spālis fit orō.

Rñ. z sic intellige. s̄. d testa. rainucius. De tertia clare z adela sie que donata vel vendita fuerunt in morte. vnde non po tuit altercha defraudari sua legitima: alš in sanitate poterat defraudari: vt hic dicit in fi. b.

p ¶ Parentū. xiij q. ij. ebrō. §. ioseph

3 ¶ Ad noua z mi n⁹ religiosa. Ex h̄ c. pz: q̄ qui vult eli gere sibi sepulturā sua relicta dz elige re magis religiosā ar. s̄. e. c. prio. In hac opinione fuit t. b. z ala. z mihi h̄ idem' vī: z facit ad hoc. xiij. q. ij. q cū/ q̄z. z ē simile q eni de vna religione transit ad aliaz ad strictiorē transire dz. j. de regu. sane. z. c. licet. Alij dicūt vt lau. vin. z io. q̄ liberū ē vnicuiq̄z eligeř sibi sepultu raz ēt ad locū mi nus religiosū: ar. infra. e. in nostra. z si qua contraria i ueniātur: itelligā tur cū illectus fuit vel cuz temeritate vl' ex contēptu trā siuit: vel cū debitā portionē nō reliqt sue ecclesie z si in telligunt illud. c. p mam opinionez p fero. z quod dicit i fra eo in nostra. ñ ɔdicit: q2 illud cō tingit ppter' priui legium qd habēt

apud illas eccl'ias z monaste ria ex antiquo' esse disposita: i in qbus religiosoz' fratrū cō uetus sūt ɔstituti: z oratiōes atq̄z missarum solēnia tam p viuis q̄ pro defūctis frequen ti⁹ celebrātur: vñ ipsoz deuo tiōi z extreme volūtati: q apd h⁹i ecclesias sepelire defide rant: minime ɔdicendum est Qui vero relictis antiquis ec clesijs: z patrū aliorūq̄z parē tum' suorū sepulchris ɔ ɔsue tudinem patruz veteris testa menti: qui cuz patrib⁹ suis se pulti eē legūť: ad noua' z mi nus religiosa loca se transfe rūt irrōnabiliter z ɔ antiquā ɔsuetudinē facere videntur. Unde fi. p. de castello contra antiquā z rōnabilem consue tudinem aliqd de corpoř suo sepeliēdo mandauit: hoc nō pijudicat' rationi sed viribus debz careř. Quo circa māda mus: quatenus corpus ipsius monachis sācti stephani red di facias: z cum suis patrib⁹ sepeliri. Alex. iij. episcopo Ospaleñ.

De his q in infirmitate vel sanitate cū bonis' suis ad religiosa loca se transferunt: nihil tibi vł ecclesijs quibus receperūt salutis pabula re linquentes hoc tue volumus pru. innotescere: q̄ si in egri tudine ipsa ad religionez trā seant: dummodo de egritudi ne illa decedant': de bonis' su is ipsis ecclesijs a quibus' as sumpti fuerint cāonica debz portio exhiberi. Si vero ad re ligiosa loca se in sanitate trās tulerint' de his que locis ipis ɔferēt cogi nō possunt: ali quid prescriptis ecclesijs im partiri: quia liberū est eis tūc bona sua non soluz religiosis sed etiam quibuslibet prius tis' conferre personis.

Idem

Ex parte canonicorum obrigeñ. nobis est inti matum. q̄ prior d insula quē dam parochianum' suum post appellationē' ad nos fa ctam in sua eccl'ia sepeliuit: z infra. Mādam⁹: quaten⁹ pre fatum priorē cōpellas: vt me moratis canonicis ɔdicti pa rochiani corp⁹ rstituat. z ex'

d ¶ A qbus assūpti. Ecce iste audit diuina officia i hac eccle sia: z i alia hz sepulturaz z' sui maiores ab antiqs tēporib⁹ elegerūt aliā se pulturaz z in tertia eligat sepulturā: q̄ istarū eccl'ia rū hēbit cāonicā portiōz Rñ. diuidere debēt illā cāonicā portiōez: ar. s̄. e. c. j. z. s̄. d testa. relatū. i fi. nisi ɔsuetudo repugnet: arg. j. eo. c. certificari. z. c. d vxore. i fi. z. j. d dcimis cū sint hoies. z. j. n. pri. c. vlti. T. z. H. dixerunt z meli⁹ q̄ illa eccl'ia in q̄ ē sua sepultura dz hre cāo nicā portionē: z nō illa i q̄ audit diuina. nulla. n. iiuriā facta ē ei rōe sepul ture i alia eccl'ia: q2 non dī derelicta nec offensa: nec ex tali electiōe ius ac quiritur illi. ber. Item quid si in vna ecclesia ce p t sacramenta: z in alia est sua canonica sepultu ra: que illarū habz cano nicā portionē. Rñdeo eo dē modo diuidere dbēt illā canonicā portiōz. ar. s̄. e. c. j. z. ij. z. arg. ad h̄. s̄. de testa. relatum. i fi. nisi cōsuetudo rpugnet. ar. j. e. c. certificari. z. c. de vxo re. z. j. de deci. cū sint ho mines. Si tñ sua ecclesia solebat aliqd pcipere de iudicio sui parochiani: cū sepeliebatur in illa eccle sia in qua parentes isti⁹ qui in alia sepulturam elegit pro rata eius quod solebat ac cipere accipiet de canonica portione: z que dabitur parochia li ecclesie hoc notatur per. h. xiij. q. ij. si aliud in summa ipsi⁹. Alij dicunt contrarium. s. q̄ ecclesia in qua consueuit sepeli ri. nihil debet habere sed parochialis in qua consueuit audi re diuina quod mihi non videtur.

illi hospitalarij z templarij: vt liberuz sit cuicūq̄z apd eos eligere sepulturam: vt ibi patet sicut z predicato res habent idem priuilegium. alš non possent illos re cipere ad sepulturam.

a ¶ Preiudicat. quoniam minus legitima voluntas defuncti defendi non debet. ff. de condi. insti. filius q dam. z. xij. q. v. c. j. z. ff. mō reli. z sump. fu. l. atsiqs. §. hec actio quandoq̄z tamen eius legitima voluntas quan tum ad solennitatem testium defenditur: puta in reli ctis pijs locis: supra d testa. relatum. z. c. precedenti.

b ¶ Corp⁹. sic. j. eo. cū liber. z oblatiōes quas ipsi⁹ oc casione habuerunt. j. e. t. in nr̄a. z in. c. cum liber ū. t.

c De his. decedant. q2 tunc donatio causa mortis cōfirmaf. ff. de do. cā mor. non videf. Et est arg. q̄ nō licet alicui in morte qd in vita non liceret: ar. s̄. de testa. ad hoc. nec mirum: q2 pōt qui san⁹ ē oia bōa sua consumere in morte tñ nō pōt filios vł nepotes su os pterire: insti. de inoffi. te. z d exhere. liber. per totū

e ¶ Transtulerunt. se z sua credēdo: qd pz p pricipiū. c. si aūt corpus suū tñ traderet sepeliēdū p⁹ mortē z relinqt ei aliqd de hoc dz dare legitimā q̄ est tertia vel q̄rta vel medietas fm consuetudinem locorum. j. eodem. c. certificari. laur.

f ¶ Priuatis. honestis tñ. lxxxvj. di. donare z ñ hereticis. C. de ape. l. bi qui. z infra de here. siquis episcopus. z. c. seqn. t.

g Ex parte. parochianum. Iste pochianus non elegerat se pulturā apd eccl'iam dicti prioris vł fuit dolo iduct⁹ vł fuit ifra legitios ānos: z iō corpus illi⁹ dz restitui cum bonis pceptis occasione illius. alš tantū quartā vel tertiā vel medie tatē fm cōsuetudinē loci. j. e. in nr̄a. z. j. e. certificari. z qd dī de ap. dicm esset sine aliqua ap. vnde supple maxime. t.

[h] Post appellationẽ. ar. s. C. de sepul. vio. l. fi. ⁊ auc. itẽ q domũ. ⁊ in auc. vt cũ de ap. cog. § pe. colla. viij. ⁊ in auc. vt defuncti seu funera defunctorũ nõ iniuriẽt a creditorib⁹ circa prin. colla. v. So. hic fuit appellatũ: ne prior inuaderet ius cãonicorũ i ꝯrijs aũt nõ recipit appellatio: ne corpora sepeliãtur ⁊ ita nõ cõtradicũt ꝙ diuersimode loquuntur. t.

[i] Consuetudini. si consuetudo nõ repugnat. sepeliãtur i sepulchro maiorũ suorum: ar. j. e. in nostraȝ. i fi.

[k] Cum super. ꝺ testamẽto. i. de his q̃ testator relinqt pro sua aĩa iure legati illi ecclie i qua eligit sepulturam: ⁊ de oblationibus quarta portio relinquat̃ illi ecclesie a qua corpora mortuorũ assumunt. j. e. c. proxi. ⁊. c. in nostram.

[a] Exinde .i. de ceteris que obuenerunt occasione illius corporis.

[b] Conueniat. al's teneatur ea restituere. j. c. proxi. ⁊. c. in nostra.

[c] Cum liberum dispo fuit. ⁊ sic mlier ista elegit sepulturam apd ecclesiam sancti martini: q erat magis religiosa q̃ʒ eccl̃ia sancti vincentij: cuius erat mulier ista parochiana: al's non poterat ibi eligere sepulturã sua relicta. s. e. fraternitatem. forsitan nõ erat eorũ parochiana. qd verius puto ex eo ꝙ papa non refert eis cãonicã portiõeȝ.

[d] Bñficia. i. oblatiões ⁊ qcqd ꝓpter hoc ꝑceperunt: sic. s. e. ex pte. ⁊. j. c. in nr̃a: ⁊ agũt isti ad repetendum corpus ⁊ bñficia ista ꝯditiõe ex cãone isto ⁊. s. e. fraternitatẽ. ⁊. c. ex pte. vbi eni iure nouo obligatio inducitur: nec caueſ ibi quo genere actionis agendũ sit: agẽdũ est ꝯditiõe ex illo cãone: vel l. ff. de condi. ex le. l. vna.

[e] Recepisse. vel q̃ ꝺ iure pcipere potuerunt: sic ꝯtingit ꝺ violẽto possessore. s. de res. spo. grauis ⁊. C. vñ vi. si de possessione. ff. de pe. here. l. j. in fi.

[f] De vxore. equalem. arg. s. xiij. q. ij. quos deus cõiunxit. ⁊. c. vnaq̃q; So. illud itelligit ſm istud vel sic: istud locum hȝ: cũ mlier eligit sibi sepulturã. si vo non eligat locũ hȝ qd dr̃ ibi: ar. C. ꝺ digni. li. xij. mulieres. ff. ad mũici. filij. j. rñ. ⁊. l. vlt.

[g] A lege viri. vt. vij. q. j. sicut. ⁊. C. ꝺ do. añ nup. quod sponse. ⁊. ff. de do. inter vi. ⁊ vxo. sicut vxori. §. vl. ⁊. l. se.

[h] Diffinitum. ⁊ lȝ nõ sit diffinitũ vr̃ tñ ꝙ filio possit eligerẽ sepulturam: q: potest ei facere testamentum: insti. de pu. substi. §. igitur quod potest cõcedi dummodo ⁊ ipse sibi eligat sepulturam tamẽ consuetudini loci relinquẽdũ est: vt hic. dr̃

de [a] amicabiliter ꝯueniat [b] cũ eisdem. Idem decano ⁊ magistro .r. rauenateñ.

Cum liberũ sit. ⁊ infra. Ad audientiã nr̃aȝ peruenit ex ꝯquestiõe abbatis ⁊ fratꝝ sancti martini laudoñ. ꝙ cũ p̃sbyter qdã corp⁹ cuiusdam mulieris ꝓut in vltima volũtate disposuit [c]: ad eãdeȝ eccl̃iaȝ sepeliendũ deferret: monachi sancti vincentij laudoñ. corp⁹ ipsi⁹ violenter rapere ⁊ in eccl̃ia sua sepelirẽ minime dubitarũt: ⁊ ifra. Mãdamus quatenus si ita ẽẽ iueneritis: prefatos monachos compellatis: vt ossa prefate mulieris ⁊ beneficia [d] que occasione sepulture ipsius recepisse [e] noscuntur: memoratis fratribus cum integritate restituant: ⁊ decetero similia non presumant. Lucius. iij.

De vxore vero: vtrũ quẽadmodum vir liberam debeat habere sepulturam: nobis videtur: ꝙ nulla super hoc inter virum ⁊ mulierem sit faciẽda distinctio: sed vtrisq; in casu isto equalẽ [f] esse credimus facultatem: cũ electio ista ad eum potius statum ꝑtineat: in quo mulier soluit a lege [g] viri. Utrum autem parẽtes quo magis voluerit minores filios valeat sepelire: non iuenimus a sanctis patribus diffinitum [h]: ⁊ ꝓpterea terre cõsuetudini [i] decernimus relinquendum. Idem preposito ⁊ capi. fauenti.

Cum sup quodam capitulo: ⁊ infra. Presentium auctori. statuimus vt si aliquem parochianorum vestrorum alibi contigerit eligere sepulturaȝ: de testamẽto [k] ipsius quarta [l] vobis portio relinquatur. Clemens. iij.

Certificari voluisti a nobis quomodo illa clausula que i priuilegijs solet apponi salua [m] iusticia illarũ ecclesiarũ a quibus mortuoruȝ corpora assumũtur: intelligi debeat ⁊ exponi. Cum autem super hoc articulo diuersa antecessorum nostrorum manauerint instituta: leone iusticiam illam quandoq; tertiaȝ [n] partem quandoque mediam [o] ⁊ vrbano quartam [p] fore censentibus: nos tale prebemus in hac varietate responsum: vt sicut beatus hieronymus [q] inquit: vnaqueq; prouincia i suo sensu abundet: ſm rõnabilem consuetudinem [r] regionis illa iusticia circa medietatem vel tertiam aut quartam partem pro locorum diuersitatibus attẽdatur. Innocẽ. iij. episcopo claremontañ. ⁊ abbati maurieñ.

In nostra presentia constitutis priore eccl̃ie mõtisferrandi. ⁊ procuratore hospitalariorum claremonteñ. dioc. idem prior proposuit: ꝙ predicti hospitalarij quosdaȝ parochianos [s] suos: quoꝝ duo erant infra annos [t] legitimos receperunt ad ecclesiasticam sepulturam: contra predict⁹ proposuit procurator: ꝙ tam

[l] Quarta. vl' mediẽtas seu t̃tia ꝑs ſm loci consuetudinem. j. eo. c. ꝑri. Ista quarta sẽp dȝ ꝺduci nisi in casibus. s. de testa. c. vl. Et est ar. ꝙ maior ecclesia cathedralis non sit magis r̃ligiosa q̃ʒ monasteria ſm istam opinionem: q dicẽ ꝙ semper eligendus est loc⁹ magis religiosus.

[m] Certificari. salua iusticia. que exhiberi dȝ illis ecclesijs a quibus dum viuebant percipiebant ecclesiastica sacramenta de bonis illis: que in testamẽto reliquit ecclesie vbi eligit sepeliri.

[n] Tertiam. s. eodem. c. j.

[o] Mediam. supra. e. relatum.

[p] Quartam. capitulũ vrbani non habemus: ſ; lucij tertij. s. e. c. priori.

[q] Hieronymus capitulum hieronymi habes. lxxvj di. vtinam.

[r] Cõsuetudinẽ Quid de consuetudine dubitetur vel varie sunt cõsuetudines in vicinis ecclesijs. de miori summa erit intelligendum: q: in illa omnes concordant. ff. de arbi. diem proferre. §. si plures.

[s] In nostra parochianos. nam ⁊ monachi habẽt populum. xvj. questione. i. agapitus.

[t] Annos legitĩos. vñ si poterũt sibi eligẽ sepulturã q: nec testm̃ facẽ potuissẽt: vt. s. ꝺ. pb. l pñtia. ⁊. ij. q. vj.

§.diffinitiui.r.Sed pater pōt eligere filio sepulturaꝫ:vt dictum ē.s̄ e.de vxore.q: pōt ei facere testamētū:insti. de pupill.substi.§.igif:qd verest si ipe faciat sibi:als si nō fecerit sibi:nec filio ipuberi facere potest:insti.d pupill.substi.§.liberis.r.ff.d iof.testa.papinian⁹.§.ꝫ nec i puberes.r.

a ¶ Parochia.sic s̄.c.pri.ber.

b ¶ Et armis .hoc idictū fuit fauore terre sancte: sic de his q̄ relinquūtur i ornamētis ecclie siue ad cultū diui num nihil ōducit s̄ .de testa.c.vl.

c ¶ Decetero .Et ita tractatus futuri tpis hic ad iudicē spectat.sic.s̄.eo. cuꝫ liber in fi.Et sic ē ꝯ illud .ff.de vsu .l.i.§.i. qd obtinet i his iuribus r seruitutib⁹ .r in ānuis p̄statōibus q: in talibus actō ptinet ad futuruꝫ ff.si serui.ven.harum .r.l.egi.r.l.labeo.r.l.illa d vsuris. nō ꝯdic.quia ibi nō ꝯstabat ad huc de vsuris futuri tpis.l.

d ¶ Recipiāt.imo debēt cauere nec p se nec p alios successores eorū hoc facturos :r hec est erecutio iudicii.q ad futuꝝ tps:arg. ff.si ser.ven.harū. r a iudice posset i iungi sub pena ex cōicatōis ne h̄ facerent.

e ¶ Apud eos .Et ita videt q̄ qs possit eligere sepulturā apud locū min⁹ rligiosū:q: hospitalarij min⁹ rligiosi sūt q̄ꝫ mōachi:arg xij.q.ij hōe.Ar.ꝯ.s̄ e.frat nit.ne.dic vt vbi notatū ē.De hac materia cū qs vult eliger sepulturā:illū ordineꝫ seruabit q traditur.xiij. q.ij.vbicūqꝫ.qd.c.qdā itelligū tō .pegrinis q n̄ habēt ppā sepulturā q d̄bēt sepeliri apd ecclīā maiorē.Hug. itelligit illd capl'ꝫ d ciuib⁹ q habēt ppriā sepulturā in ecclīa maiori q q̄ndoqꝫ morāt ex ciuitatē p villas vl'extra:si ibi decedēt n̄ d̄bēt suas sepulturas dimitter sine iusta causa:vt ibi dicit: al's presumitur illectus vel ex cōtemptu vel ex temeritate trāsire:vt plene dixi supra.e

ex priuilegio q̄ ex indulgentia spāli ꝫ hospitalarijs oēs passim pter excōicatos r interdictos ad ecclīasticaꝫ sepulturā recipe:q apud illos elegerint sepeliri fideiqꝫ cōmissa i vltia volūtate relicta possūt licēter accipere:soluta tātūmodo q̄rta parochiali ecclīe de cuius parochia^a mortuoruꝫ corpora assumuntur pter q̄ de equis r armis^b que idulta sunt ipsis in subsidiū terre sancte.de qbus quartā deducere nō tenent:r ifra.Talem sup his ꝯducim⁹ sniam pferendā:q̄ p̄dicti hospitalarij decetero^c non recipiant^d parochianos ecclīe supradicte ad ecclesiasticam sepulturā:nisi apud^e eos elegerit sepeliri : r tunc parochialis ecclesia de oblationibus lectis r a ijs q̄ defunct⁹ p aīa sua i vltima dispositione reliquit^f preter q̄ de equis r armis recipiat quartam partem:r hospitalarij residuum habeāt:nisi dolo^g vel fraude eoruꝫ defūctus inductus fuerit ad dispositōeꝫ huiusmodi faciendam:nihilominus ipsis hospitalarijs iniū gentes:vt de quarta triuꝫ milium solidoꝝ priori satisfaciant memorato:cum constet eos a parochianis^h eius illos solidos recepisse:nisi sit sufficient ostēsum:q̄ eorum oblati vel conuersi fuissent.Eisdeꝫ preterea duxim⁹ iniungēduꝫ:q̄ nisi pbauerint q̄ qu.parochian⁹ prioris q fuit infect⁹ i cāpis:apd ipos elegerit sepulturam:vniuersa q̄ ipi⁹ intuitu receperūt priori restituāt memorato:alioqnin quartam ptem solūmodo restituē teneant:p illis vo quos ꝯstat ifra ānos legitios^i decessisse:q̄ sepulture eoꝝ gr̄a receperūt.restituāt vniuersa.

I dem archiepō turoñ.

Ex parte parētū.m.nobis est intimatuꝫ:q̄ cum nobilis vir dñs de insula butardi eideꝫ posuisset isidias:quā solicitauerat sepe destrupro:r ipsa grationibus qui eam rapere nitebantur:super quēdā pōtem occurreret:tandem fugiens manus illoꝝ in amnem de pōte cadēs fuit cāu submersa.Quocirca:mandamus quaten⁹ cū illa nō sponte,^k pcipitauerit se de ponte:sed sicut superius est expssum cāu ceciderit:corpus eius tradi facias ecclīastice sepulture :psertim cū ex honesta cā fugisse noscatur r cui cōicabat^l viuenti :cōicādū sit iam defuncte.

I dē nidrosieñ. archiepō.

Sacris ē canonibus institutū vt qbus nō cōicauimus^m viuis:nō cōicem⁹ defūctis: r vt careāt ecclīastica sepultura qui prius erant ab ecclesiastica vnitate pcisi:nec in

fraternitatem.

f ¶ Relinquit.hospitalarijs iure legati.

g ¶ Nisi dolo.Et ita dolus superueniens in spūalibus rescindit ꝯctum quod est ꝯ id.s̄.quod me.cau.cum dilecti filij:vb i de hoc:r tunc de rebus suis nihil deberent habere hospitalarij: ar .xx.q.iij. constituit ff. siquis cau. si duo.ar. s̄.de testi . requisisti .r.c. officij.r.ff.d arbi.si duo. r sic ppter dolum cessat priuilegium.

h ¶ A parochianis .qui elegerunt sepulturā apd hospitalarios:r iō quartam deben restitue parochiali ecclesie.

i ¶ Annos.Isti non elegerunt sepulturam : nec eligere potuerunt :vnde restituere debent hospitalarij predicti quicquid ipsorum occasione receperunt.h.

k ¶ Ex parte.non sponte q: si sponte non esset sepelienda in cimiterio ecclesie .xxiij.q. v. placuit.sed si sic credebat euadere posse.non i putaretur ei:etiam si spōte se precipitasset de ponte:vbi videbat q̄ euadē posset.ar.xiij. dist. nerui. cum p bono aut licito h̄ facere posset : vnde sigd ꝯrium faciat vel ide eueniat:non imputat.xxiiij. q.v.de occidendis.

l ¶ Communicabat.vel cōicare debuimus:quoniā tunc post morteꝫ absolueret excōicatus:r ei postea cōmunicaret.j.de sē. excō.a nobis.ſi.xxiiij. q.ij.c .i.r. c. sane . Fallit hec regula in furibus r latronibus .j.de fur. fures. Item in his qui moriuntur in torneamentis j.de torne.c.i.Iteꝫ i rap. j de rapto.super eo.Iteꝫ in his qui seipsos interficiunt vel suis sceleribus interficiuntur .xxij.q. v. placuit. Item in his qui presbyteros instituunt in testamentis tutores filijs suis.lxxxviij.di.neqꝫ apud.Item in quolibet quem constat in mortali peccato decessisse.xiij.q.ij non est mirum r c.p obeuntibus. Item his qui post mortē conuincuntur de heresi.xxiiij.q.ij.sane profertur

m Sacris.non communicemus.sic.xxiiij.q.i.c.i.r.ij.nisi viuentes reconciliationem petierint:nec per eos stetisset: quia tunc absoluendi sunt post mortem.j.de sentē.excō. a nobis.r.xxvi.q.vi qui recedunt.her.

articulo mortis ecclie reconciliati fuerit. Unde si contingat interdum: q vel excoicatorum corpora p violentiam[a] aliquorum vel alio casu in cimiterio ecclesiastico tumulentur: si ab aliorum corporibus discerni poterunt: exhumari[b] debent: z procul ab ecclesiastica sepultura iactari q si discerni no poterunt: expedire no credimus vt cu excoicatorum[b] ossibus corpora extumulentur fideliu: cu lz no obsit iustis sepultura nulla vel vilis: ipsis tame celebris vel speciosa[c] non prosit.

Inno.iij.epo magalen.

Bolede consuetudinis peruersitas apud motem pessulan. vt dicit innoleuit: vt decedentibus no prius pmittatur effodi sepultura[d]: q pro terra in qua sepeliendi sut certum preciu[e] ecclie psoluatur: z in fra. Mandamus quaten cum loci diocesanus existas: ibi beas clericis ne quicq oio psumat exigere[f] hac de ca.

Greg.ix.epo.n.

Parochiano tuo: q excoicatus p manifestis excessibus videlicet homicidio incedio[f] violenta manuu iectoe in psonas ecclesiasticas[g] eccliarum violatoe[h] vel icestu fuit: dum ageret in extremis p psbyteru suu iuxta[i] forma ecclie absolutus: no debet cimiteriu z alia ecclie suffragia denegari[k] sed euis heredes z ppiq ad quos bona peruenerunt ipsius: vt p eodem satifaciant: ce. sunt ec. compellendi.

De parochijs z alienis parochianis.

Ex concilio aphri..

Si episcopus[m] ex donatistis[n] ad catholicam vnitatem e couersus[o] equalit int se diuidant[p] eas que sic inuente fuerint: vbi ambe partes[q] fuerint: i. vt alia loca ad illum alia ad alium pertineant: ita vt ille diuidat q amplius tpis in episcopatu habet: z minor[r] eligat. Quod si forte vnus fuerit locus ad eum pertineat: quem plebs elegerit.[s] Sed

a Exhumari. imo forte nec religiosu locu facit cadauer excoicati si p ignorātiā sacerdotis vl' eo iuito iferat: ar. ff. d reli. z sū. fu. funt persone. l. iu. Et ossa inde[!] pijcenda sunt ancq con secretur: de conse. di. i. ecclesiam.

b Excoicator. No q rone dubitat aligd admittit quod alr n admitteret .xi. q. iij. nolite. z xiij. q. ij. n estimem. ff. d admi. le. l. ij. §. si duo b. Ite contigit roe e pneritatis .xiiij. q. v. dnigz. z lxxxi. di. cu oib. z ff. d solu. si alici nūmi. z ff. d muno. et. Ite rone difficilis separatois. ff. d neg. ge. cu eu actum. ff. de admi. tu. l. tutore q tutelā. Ar. c de pe. di. v. sunt q c. ij. z ff. ad. l. aql. ita vulneratus. ff. d testi. tu. duo sut ticij. ff. d ma. testa. cu ex plibus. io.

c Speciosa. xi. q. ij. animę defunctorum.

d Bolend. sepultura. Sepultura dicitur locus siue tra i q fuit sepultura: si i tali terra nullus vnq fuit sepultus nec alis e locus sacer: vt cimiteriu licite pot vendi. z ex ea pciu recipi: q neo copellend e d suo bnficium facere. x. q. ij. pcarie. z quilibet sue rei moderator z arbiter e. C. ma. i re mandata: iustum est vnicuiq sua pmitti e. C. d iudis nemo exterius. pot g tal terra vedi: cu non sit religiosa vel sacra. lz purus dr talis locus. ff. d reli. l. ij. §. purus aut. z C. e. ti. l. locum. z. xij. q. ij. aux. Si. n. i tali terra aligs sepultus fuerit: z d volūtate eius cuius erat locus amodo sacer factus e. C. d reli. l. ij. ff. e. l. ij. §. lz z si alius: qre vedi no pot vel obligari: vt i. l. pdicta. C. d reli. l. ij. ff. d re. diui. sacra loca i fi. z. i. q. i. dictu e. De tali terra pt hoc itelligi vel d terra cimiterij q religiosa z sacra dr: lz i ea nullus sepultus sit: ar. ff. d rei ve. q religiosis. z. xvi. q. iiij. gsgs. z. c. sicut antiquitus. z talis terra vedi no pot. xiij. q. ij. qsta. e. z. c. pcipiedu. Ite dr sepultura offm sepulture: qd. similit vendi non pot si clerici ad hoc teneant: cu heant bnficiu ab ipsa ecclia: imo simonia pmittut. j. de simo. no satj. z. c. cu i ecclie corpe: z. xiij. q. ij. i eccl'astico. z. c. qsta e. Si vo no teneant ad h rone bnficij pnt ide accipe pciu: q d suo h facere non tenet. xij. q. ij. charitatem. z. s. de prescrip. cum ex officij.

e Erigere. lz clerici erigere no pnt. laici tn pelli pnt pias z laudabiles psuetudines obseruare: sique sup hoc fuerut. j. de simo. ad apricā. multa. n. ihoneste petunt q hoeste recipi pnt. x vij di. d eulogijs. xij. q. ij. quest. i e. i. q. ij. placuit. z. c. qspio. ff. de var. z extraor. cogni. l. i. §. e qdem.

f Parochiano icendio Incendiarij vtru sint ipso iure excoicati. dicetur. j. de sen. exco. tua nos.

g Ecclesiasticas. isti ipo iure sut excoicati. xvij. q. iiij. si quis suadente.

h Violatoe. violatores eccliar non sut ipo iure excoicati: sed tanq sacrilegi excoicandi. xvij. q. iiij. sicut antiquitus. z. c. sigs domum. idem est sigs res ecclesie inuadat: tanq sacrilegus excoicet. s. de fo pe. co questus.

i Iuxta formam. De qua habes. j. de sen. exco. ex teore. z. c. cu desideres j. rnso. c. a nobis.

k Denegari. qa ex quo coicauim ei viuo: z mortuo coicare debemus s. e. ex parte. z. xxiiij. q. ij. sane. Item e hic ar. cui vnum sacrm pcedit vel negat si alia itelligunt concessa vel negata. v. d. ad eius. xcv. di. illo. z. xiij. q. ij. c. vl. Cotra. j. d torne. c. i. z. j. d ra. super eo. vbi coceditur penitetia z eucharistia: z tn denegatur ecclesiastica sepultura: sed illo fit ad terrore aliorum.

l Sed eius heredes. Simile casu habes. j. de rap. in litteris. Et ita ex h c. z illo pz q heredes conueniutur ex maleficio defuncti: licet nihil inde peruenerit ad eos. qzuis lis contestata non fuerit cu defuncto: cum ad eos bona defucti puenerint. vt hic dicit. z. xvi. q. vi. si epm. j. d vsur. tua nos z intellige heredes ee heredis herede. ff. d v. sig. herdis sic heres hedis testatoris e heres. C. d here. isti. l. vl. Nā z sm lege heres tenet pditoe furtiua. ff. de codi. fur. si p fur. §. si pditio. In casu et tenet filius p patre: lz non sit heres. C. d pmn pill. cu ex sola. li. xij. Quelz. n actio ad herede z aduersus hede trasmittit. C. d p. z pmit. sti. vetis. z. l. vl. C. vt actiones ab heredibus z p hedes icipiat. l. vna. z i delict licet ad herede nihil peruenerit: ar. i. q. iiij. §. ite peccato isracli tar. v. maxime. cum ex eo vtilitas deferat ignoranti: tn sm leges non tenet heres ex delicto defucti: nisi in qztu ad ipm peruenerit: vel nisi lis ptestata fuerit cu defucto C. si ex delic. defunc. l. vna. sed ex pctu vel quasi defucti heres idstincte tenet. ff. de acti. z obli. ex deposito. z. ff. d re. iur. ad ea in fi. §. in pctibus. nisi i duobus caibus. vnus e. ff. si mes. fal. mo. dix. l. si duobus. §. vl. alius e. ff. d tributo il'ud. §. vl. her.

m Si eps. Casus sic pot poni. Eps alicuius ciui

tatis cum magna pte plebis sciđit in heresiʒ đōatista rū: vñ sūt pcisi ab ecclia in plebe residua cōstitut⁹ ē no nus eps priore reuertēte ad fidē: tū pro mltitudie se quētiū: cū tñ pro vtilitate dispensaẛ cū eo: vt dignitatē recipiat ʒ q: alter cāonice ordinat⁹ ē: nō dʒ ex toto đ poni ʒ inter se di uidāt oia: pʒ i lr̄a rñ. hodie nō fieret talis dispensatio ⁊ nō ɔtinet ius h.c.

m ¶ Eps. i. epat⁹ ⁊ sic ponit ɔtētuʒ pro ɔtinēte: ⁊ ecō uerso cōtinēs pro ɔtento: de con. di. q̄. cuʒ omnes. r.

n ¶ Dōatistis. qđ d: in isto capitulo dispensatue dictū ē. xxiiij. questi. iiij. ipsa pietas. ber.

o ¶ Conuersis. cū alius epus. in illo epatu iam erat cre atus. laur.

p ¶ Diuidāt. s. vil las vel parochias: vel plebes.

q ¶ Partes. i. eq̄ les. noie enim ptis dimidia itelligiẛ. ff. de ver. sig. nom. ff. de vsu. ēt partis

r ¶ Minor. nota meliorem cōditio nem minoris.

s ¶ Elegerit. vt si pares sunt compe titores mulierʒ mo ribus ⁊ genere: is potior estimeẛ quē sibi consulēs mu lier approbauit. C de nup. vidue.

t ¶ Plurimorum. lxv. di. c. j. ij. ⁊. iij. ⁊ supra đ his que fi. a ma. par. ca. c. j. ⁊ supra de ele. licet in fine.

u ¶ Temporis. hoc ideo dicit: q: presumiẛ citius mo ri. xiij. q. ij. illud. ⁊ in hoc est melioris conditionis.

x ¶ Deputeẛ. qd si n̄ couenieñt iter se alternis ānis pci piēt reddit⁹. ff. cō. di. l. diuidūdo. §. cū de vsufruc. vi.

y ¶ De dominicis. si alterius. alien⁹ parochian⁹ di citur licet ibi comparauerit domuʒ non causa habitandi solam enim habitationeʒ comparare i alie na ciuitate nō facit domiciliuʒ. ff. ad municipa. liber tus. §. solā. sec⁹ si i vtraqʒ cā ihabitādi. ff. e. assūptō. vi.

a ¶ Contempto. bene dixit contempto: q: ex iusta cau sa absens bene potest audire diuina in ecclia ad quā venerit: ar. vij. q. j. episcopi vel presbyteri. xcij. di. c. vl. ⁊ ē si. đ pe. di. v j. placuit. lxxj. di. si priat⁹. ⁊. ix. q. ij. p totū. b

b ¶ Nullus. Ull⁹ p̄sumat. nisi eo dom iliū trāstulerit. C. đ incol. ⁊ vbi qs domi. ad. ñ i patria li. x. ⁊. j. c. signi

c ¶ Ordiar. ⁊ sic. ix. q. ij. p. totū. ar. ɔ. xxv. di. p (ficauit.

si antiqui catholici suuʒ volu erint: ⁊ si illi suuʒ q ex donati stis cōuersi sūt: plurimorū[r] vo luntas paucioribus preferatur Si aūt ptes equales sunt: ma ioris tpis[s] epo deputetur[x]. Si autem ita plurima loca inuēi unẛ: in quibus ambe ptes fue rint: vt non possint equaliẛ di uidi: velut si in impari nūero fuerint distributis locis q pa rem habent numerum: qcun qʒ locus remanserit: hoc in co seruetur quod dictum ē: cum de vno loco supius tractareẛ.

Ex concilio maneteñ.

De dñicis vl festiuis di eb⁹ p̄sbyteri añ q̄ mis saʒ celebrent plebē iterrogēt si alteri⁹[y] parochianus i eccle sia sit q pprio cōtēpto[a] p̄sbyto sibi velit missam audire: queʒ si inuenerint statim ab ecclia abijciant. Hadrian⁹ papa.

Nullus eps alterius pa rochianum iudicare p̄ sumat[b]: ⁊ ifra. Nā q eū ordia re[c] nō potuit nec iudicare pōt

Urba. iij.

Super eo vo: q apđ vos itelleximus dubitatuʒ: an qđ de finib⁹ ⁊ his q̄ finibus cohe rent[d] nō p̄scribēdis statutū p canōes[e] eē dignosciẛ: si in po chiarū limitib⁹ sic in puincia libus admittendū. Rñdem⁹ q bene vʒ in vtroqʒ[f] seruādū: si fines legitima pbatiōe vel als indubitata fide cōstitit ec clesiastica ordinatione statu tos. Celesti. iij.

Significauit nobis aco neñ. eps q cū post recu perationeʒ acoñ. ciuitatis ad habitandū in ea se q̄ plurimi contulissent: qui ante genera leʒ occupatiōeʒ terre sācte in alijs ciuitatibus regni hiero solymitani elegerāt māsionē ⁊ infra. F. t. mandamus: qua tenus p̄dictorū locorū p̄latos vt sibi nullā in p̄dictos acoñ. habitatores[g] iurisditiōeʒ vsur pent: nec ab eis tpalia exigāt: qbus spiritualia no ministrāt districtione qua conuenit cō pellatis: ita q si de agris in eorum parochia constitutis fructus percipiunt: ⁊ in vl tramarinis partibus ratione

lectis. vbi dicitur: q archidiaconus potest iudicare sed ñ or dinare. Illud sic expone. sicut episcopus non potest alienum parochianum ordinare: sic nec iudicare: secus est de inferio ribus iudicibus: sicut sunt archidiaconi et ceteri prelati: q pos sunt iudicare sed non ordinare. Et ita ar. habes hic q setē tia a non suo iudice lata non tenet. ɔ. de iudi. atsi clerici vbi de hoc. C. si a non compe. iudi. l. ij. et. ɔ. de consue. ad nostram ni si in casibus qui notan tur. ɔ. de fo. compe. cum sit generale.

d ¶ Super eo. coherēt. principaliter: sicut intelligitur illud: que re ligiosis adherent religio sa sunt. vt. ff. de rei ven. que religiosis. ⁊ ff. đ con trahen. empti. in modicis vicen.

e ¶ Per cāones. qui di cunt q fines prescribi ñ potest. ne prouinciarum termini confundantur. xvj. q. iij. quicunqʒ. ⁊. c. licet in regulis. ⁊. c. inter memoratos. quod dicit parochiarum exponunt quidam. i. epatum. nam canon predictus quicū qʒ de prouincialibus li mitibus tantum loqui vi detur. sed ꝫm hoc non traditur aliquid de ca pel. sed verius videẛ que stionem tantum fuisse p positā de parochijs. Naʒ canones predicti loqu un tur de diocesibus. i. epati bus. ⁊ q dicit sicut in pro uincialibus potest expōi i. episcopatibus. ʒ idem intelligo in limitib⁹ epa tuum ⁊ parochiarum ⁊ prouinciarum ex quo ibi distincti sẛ prescribi possunt per iura predicta: cum eadeʒ ratio sit in om nibus. ⁊ q idem sit in omnibus patet satis ex hac decre.

f ¶ In vtroqʒ. ar. q idem iuris est in minoribus quod i ma ioribus. argu. supra de preben. maioribus. ⁊. ɔ. de ap. c. de ap pellationibus. Item argu. q de similibus simile debet esse iu diciū supra đ rescrip. iter ceteras. ⁊ supra đ trāsl. a. iter corpōa lia. ff. đ le. ñ possūt. Itē. argu. q vbi ē eadē rō idē dʒ eē ius: su pra đ cofir. vtili cū dilecta. ⁊ supra đ cōsti. trāslato. ⁊. c. nā ɔcu piscētiaʒ. argumē. ⁊. ff. ad. l. aquil. illud. ⁊. C. l aquil. l. fi. b.

g Significauit habitatores quia transl. to domicilio sub tracti sunt eorum iurisditioni: supra de fo. compe. pro posuisti. xiij. questione. j. §. quia ergo. ⁊ ibi dicitur quis hēre domicilium: vbi habitat. ff. ad municipa. municeps. §. miles Sed videtur contradicere quedam lex. ff. de sena. senatores. vbi dicitur q licet senatores domiciliū habeant in vrbe: re tinent tamen ius in prouincijs: vnde sunt oriundi. Sʒ illđ ve rū ē quo ad honores ñ q̄ ad onera. ff. ad mūici. mūiceps. lau.

prediorum[g] decime psoluunt: d inceps eis ipas cũ integritate psoluant: dicto vo acon. tãq diocesano suo cogantur d decimis respondere.

De decimis primitijs z oblationibus.

Hieronymus super ezech. Decimam ptẽ oĩuz fruguz leuitice tribui popul⁹ ex lege dbebat. Rurs⁹ ex ipsis decimis leuite hoc ẽ inferiorũ ministrorum gradus decimas dabãt sacerdotibus. Erãt quoq z alie decime: q̃s vnusquisq de populo israel in suis horreis sepabat: vt comederet eas cum iret in templum in vrbe hierusalez: z in vestibulo templi sacerdotes z leuitas ad conuiuium[b] inuitaret. Erant autem z alie: q̃s pauperibus recondebant. At vo primitie quas de frugib⁹ offerebant: non erant speciali noie diffinite[c] sed offerentiũ arbitrio drelicte. Traditiões quoq accepim⁹ hebreorum non lege pceptã sed arbitrio mgrõr[d] inolitaz: q qui plurimũ xl. ptem dabant sacerdotib⁹ q minimuz. lx. inter. xl. z lx licebat[e] quodcunq voluissent offerre: quod igitur i pentateuco[f] dubiũ derelictuz est: hoc spãliter diffinit pp sacerdotũ auariciã: ne ampli⁹ a populo erigant: a primitijs[g] offerendis. **P**aschalis secũdus.

Nouũ gen⁹ exactiõis ẽ vt clerici a clicis[h] decimas exigant: cũ nusq in lege dñi h legamus: nõ. n. leuite a leuitis[i] decias accepisse legũtur: ill pfecto clerici q a clericis spũalium ministrorum labores accipiunt decimas eis debent[k] **H**adrian⁹ vuigor. z herford. epis.

Ex multiplici ꝯquestiõe u. psbyteri accepim⁹. q cũ inter abbatem de brudeia de cõsẽsu toti⁹ ꝯuẽt⁹ z predictuz psbyter talis intcesserit ꝯuẽtio: scripto mõachor autẽtico roborata: q monachi dicto psbytero z eccse sue de blado z vniuers leguminib⁹ pdiu viuerz[l] decimas psoluerẽt: exceptis minutis dcimis q̃s idẽ psbyter getas[m] clamauit: idẽ abbas a nobis priuilegiuz obtinuit: vt de laborib⁹ quos ppis maib⁹ aut sumptibus excolũt: nulli decias soluere tenerẽtur: z infra. Und qr nõ fuit nostre intentiõis[n] p priuilegium nostrum cõuẽtioni derogare predicte: mã-

a C Prediorum. Nota: q decime prediales regulariter illi ecclesie debẽt dari: in cuius parochia pdia sunt sita: ar. xvj. q. j. si q̃s laicus. z. j. de decimis qm̃. z. c. cũ ꝯtingat. sic z ciuitati tributũ soluẽdũ ẽ: vbi sũt agri. ff. d cen. forma. §. si vo. psonales vo decime illi ecclesie debẽt dari: i qua audiũt diuina officia. xvj. q. j. q̃sti. z hic i si. idẽ dicit. Sz qd de illis q ihabitãt ciuitatẽ z habẽt pdia z vicas ex q nõ sũt in parochia alicuius sita in terminis ciuitatis: vz ee hoc in epi ptãte j. de deci. qm̃. qr non pñt negari: quin sint in parochia eius: non tñ a rõe extraneuz: vt rõne domicilij decime psoluãtur: si cõsuetudo ita se hz i talib⁹ eni ꝯsuetudo piudicat. j. de deci. ad apostolice. z c. aliquibus. in si. her.

b. Decimã. ad cõuiuiũ. xiij q. j. §. is ita. her.

c C Diffinitiue in q quãtitate dari deberent. her.

d C Magistrorũ. Nota hic ar. q opiniões magistrorũ sũt fouende. vnde inno. opiniõib⁹ magistrorũ nõ vult derogare. z. d resti. spo. lras. z. j. de sen. ex. officij. Et dicit lex: q ius ꝯstare nõ põt: nisi sit aliqs iurispitus p quem possit in melius produci ff. de orig. iur. l. ij. §. post. originem. l.

e C Licebat. nõ licẽtia dispẽsatõis: s iuris cõis

f C Pentateuco. liber ẽ sic dictus a pẽta qued est quinq z teca: qd ẽ manda tũ: qr in vno volumie quinq libri moysi cõtinẽtur.

g C A primitijs. primitie eni tãq debite erigunt: sicut z decie: arg. xvj. q. j.
reuertimi. xxxij. di. pter h. z. j. e. q sit graue. Sz nũqd i pecudi
bus dai pmogeitũ. Hug. dic d ducẽtis vnũ dãduz loco primi
tiarũ. Sz qd si tot nõ heat capita tũc soluat estiatiõez hz quã
titatez illi⁹ numeri durũ videret dare primogenituz si forte
nõ heret vltra duo capita vl tria: als minimũ ẽt: si hzet qua
dringenta vel quingenta siue mille. laur.

h **N**ouum genus. a clericis. hoc intellige d dote ecclesie: de qua clerici non debent dare decimas: vt. xvj. q. j. q̃ si. sed de predijs ppriis siue patrimonialibus clerici debent soluere decimas; vt. xvj. q. j. siquis laic⁹. z hoc siue predia sint in propria parochia clericorum siue in aliena. her.

i C A leuitis. s. paribus: qm̃ sũmis sacerdotibus inferiores d cimas soluebant. d. e. c. proxi. vel non accipiebant leuite a leuitis quibus spiritualia non ministrabant. t.

k C Debent. Uidetur contradicere principio: sed itellige principiũ. c. de dote ecclesie vt diri: qd hic dicit intellige de patrimonialibus vel posses itelligere quod hic dicit d clericis coniugatis: qui ab alijs clericis spiritualia recipiunt z hoc innuit lra. z ita planum ẽ. her.

l **E**x multiplici viueret. hic simpliciter z pure facta fuit compositio super decimis. ergo de oĩbus presentibus z futuris intelligendum est vnde si postea alias possessiões monachi acqsierunt sub eadem cõpositione intelligũtur j. de priui. qr circa

m C Quietas clamauit. ar. q rebus nondum habitis poss̃t q̃s renunciare. ff. de acq. here. is qui: ar. cõtra. ff. de reg. iur. qui põt. So. non põt quis renũciare iuri antẽq sibi competat vt ibi dicitur: pacisci tamẽ potest: vt ff. de pac. z hered. §. filiusfamilias. z. C. de pac. l. j. z hic sm intentionem. r

n C Intentionis. Nota sm intentionem domini pape priuilegiuz forte i telligendum: z sic etiam rescriptum quo cõceditur beneficium supra de preben. c. vltimo. z supra de rescrip. mandatum. Item argumentum q papa per suum priuilegiũ siue rescriptum non vult facere alicui preiudicium. supra d offi. or. lz. z. s. de vsupal. ex tuarum. z supra d offi. dele. super eo. z hoc ideo ẽ hic: quia priuilegiũ illd fuit tacita veritate impetratum. vnde non valuit: quã si dixisset priuilegiũ nõ fuisset cõcessum: supra d rescri. sup lris.

o C Eandem conuentionez. Et ita patet q conuentio potest interuenire in spiritualib⁹: saltem inter ecclesiasticas personas. j. e. suggestũ. z. c. nuper abbates. z. s. de transac. c. ij. sed ad hoc vt compositio sit ppetua: debet auctas episcopi interuenire: vt supra d transac. d cetero. z. c. ij. als erit personalis; vt supra d transac. veniẽs. z hic fuit cõpositio psonalis; qr auctas supiorie

non īteruēnit vt p3 ex eo q̄d dicit supra.q̄diu viueret ⁊ sic in vita sacerdotis tm̄ durauit compositio.

b Contineatur. nam si de compositione facta fuiss3 mētio in priuilegijs ⁊ ex certa scientia papa derogass3 huic compositōi.ar.ē.de rescrip.nonnulli.⁊.j.ō capel. mo.ex parte.b.

c Ommissu3. monachi .nō dicit hic de qbus mōachis.vnde si intelligis.c. de cistercieñ.loquitur de possessionibus quas non excolūt suis sumptibus ⁊ laboribus de qb⁹ debent soluere decimas.j.e.ex parte vel forte per subtractionem illarū decimarum parochialis eccl̄a enormiter ledebatur: q̄d eē ñ d3.infra ō v̄.sig. qd p noua le ar.C.ō preci.im pe.of.quotiens rescripta.Si vis itelligere de aliīs monachis planū ē q decimas soluūt:nisi de noualib⁹ cultis suis sūptib⁹ ⁊ de nutrimētis aīalīū ĩfra eo .ex pte.

d Integritate. sic.j.e.c.pr.⁊.c.nō est ⁊.c.cū hoies.⁊ c.tua nobis.⁊ xvj q.i.siquis laicus. ff.de pub.⁊ vec.i peratores.b.

e Pascuis.que ergo dicuntur noualia a qbus oēs religiosi sūt exempti.dicas q illa dicuntur noualia.q̄rū nō extat memoria q culta fuissēt j.de v̄.si.qd p nouale.⁊ q̄ prius erant q̄si iutilia.vt mōtana paludes.vñ parochialis ecclīa nihil añ pcipiebat vel ita modicū q sine lesione poterat amittere illud. ⁊ ita ista pascua nō erant prius iutilia vel arca siue domus.vñ nō deberēt dici noualia p.c.qd p nouale.

f Peruenit.Molendinorum.etiam sit sit aduentū infra.e.ex parte.

g Fēo.de oibus eni que fidelis hō acqrit.d3 soluer̄ decimas.infra eo.ex transmissa.⁊ de venatōe ⁊ de militia.xvj.q i.decimas.⁊.q.vij.quicunq3 .ber.

h Lana.in pecudum fructu lac lanaq3 fetus hētur ff.de vsur.l.in pecudum.⁊ insti.de re.di.§.i pecudum

dam⁹:q̄ten⁹ abbatē3 ⁊ monachos:vt eādem[a] cōuentionē3 nō obstāte dicto p̄uilegio:nisi de ip̄a ꝯtineat[b] in eo iuiolabiliter teneāt ⁊ obſuēt : vel exinde secū pacifice ꝯuēiāt ap. p⁹ po.cōpellatis. I dē3 thome cantuarien.archiepiscopo.

Commissū ē nobis: ⁊ infra. Peruēit ad nos: q monachi[c] de bosse ecclīe sācte marie in cuius parochia commoranť:decīas ex integro nō psoluunt. Eapropter mandamus q̄ten⁹ eos vt decimas de terris cultis in quibus oli domus ꝯstructe fuerāt prefate ecclīe cū ea itegritate[d] persoluant:qua priusq̄ in eade3 parochia morarentur soluebāt psolui compellas:⁊ sicut etiā de pascuis[e] olim decime soluebantur:ita tunc de eisde3 ad frugum fertilitatem trāslatis decimas volumus absq3 diminutione persolui.

Alex.tertius cantuaren.archiepiscopo ⁊ eius suffraga.

Peruenit ad nos⁊ infra. Mandam⁹ q̄tenus parochianos vestros moneť cure fiet ⁊ si opus fuerit sub excōicationis districtione compellere:vt de prouentibus molēdinorum[f] piscariarum[g] fēo ⁊ lana[h] decimas ecclījs qb⁹ debenť:cū itegritate persoluāt.

Idem vintonieñ .epo.

Nuncios:⁊ infra. Mandamus.quate⁹ parochianos tuos de apibus ⁊ de omni fructu decimas psolueř ec. dis.compellas.

Idem exonieñ.episcopo.

Cum hoies de hortoñ: de frugibus.ix.partib⁹ sibi retentis decimā ecclē:cū ius parochiāi[k] sunt sine diminutōe soluere teneāť ⁊ ante q̄ id faciāt seruientib⁹:⁊ mercēnarijs suis ō frugibus non decimatis[l] debitia totius anni pro seruitio suo impendant: tunc demum de residuo decimam persoluentes: mādam⁹ quatenus eos cogatis vt decimā statim fructib⁹[m] collectis persoluant:atq3 de subtractis ⁊ retētis dignā satisfactiōe3[n] exhibere procurent.

Idē3 monachis de neucleñ.

Dilecti filij abbas ⁊ fratres sācte crucis sua nobis conquestione mōstrarūt q predia vnde decimas ⁊ in magna parte sustentationem cōsueuerunt habere a pleris q3 laicis ꝯduxistis[o] ⁊ recepistis ad firmam:vnde quoniā ijdē fratres ex hoc grauātur enormiter[p] :nec fuit intentionis[q] nostre aut antecessorum nostrorum

i Nuntios.de apibus.⁊ oī fructu licite a q̄sito. ifra eo .ex trāsmissa.siue de animalibus.ē.c.pri.siue ituitu p̄diorum siue ituitu psone.ē.ō pochi.c.vlt.⁊.j.e.pastoralis.b.

k Cum hoies.Parochiani.argumētu3 decimas cē dādas illi ecclie .vbi qs accipit ecclīastica sacramēta et prediales.tñ ꝯtrarīū ē ver.q prediales dari poti⁹ ō bēt illi ec lie in cuius territoria sita sunt p̄dia: supra ti.pror.c.vlt.nisi consuetudo in ꝯtrarīū esset.j.e.cu3 sint hoies.b.

l Nō decimatis. De oibus eni satis ⁊ plātatis ⁊ de oibus fructib⁹ possessionū ⁊ animaliū ex oibus fructibus rōe p̄diorū p̄uenientibus nullis expēsis deductis dcime sunt soluende.ifra eo.nō est i potestate.et.c.tua nobis. De alijs vero q̄ puēniūt ex negociatōe ⁊ artificio deducēde sť expense.⁊ ō residuo psoluēda decima.j.e.pastoralis.

m Fructibus collectis idest q̄cicitius ⁊ cōpetēter solui possunt.q2 tardius dare peccatum est. xvj.q.i.decime.⁊ qui nō fecit statim in mora itelligitur.vñ piculum decimarū ad ipsum spectat. ff.de le.i.l.cū res.§.vlt. ⁊.ē.de ꝯmo.c.vno .Sed qd si sacerdos tūc recipe voluerit nō ē piculu3 illius.ff.de soluti.qui dece3 si tñ postea sacerdos voluerit recipe.rursus incipit esse rustic⁹ i mora.ff. ō act.emp.⁊ vendi.si per emptorē.§ q si.ff.de no. op.nun.ptēr.§ pe.ff.quorū lega.l.ij.§.vlt.semper enim posterior mora nocet ei p quē fit.ff.de peti. ⁊ com.rei vend.illud.ff. de vsuris debitor.ala.

n Satisfactionem.Sic.xvj.q.vij.quicunq3.⁊ c.omnes decime et q.i.si monachus.

o Dilecti conduxistis.si propria non sufficiunt licitum est clericis conducere aliena predia.vt hic p3 in auč.ō sāctis.epis §. illud colla.ix.⁊ sic non obstant.que consueuerunt signari pro contrarijs infra ne clerici vel monachi. c.i.ij.⁊. iij. lxxxvj.di.peruenit.

p Enormiter. In hoc casu perditur priuilegium infra.c.primo.infra de ver.sig.quid per nouale.

q Nec fuit intentionis.forte habebant isti etiam monachi priuilegiū vt de laboribus suis decimas non darent:s3 istud priuilegium nō vult papa extēdi ad cōducticias possessiones

B

Suggeſtuȝ ē ex pte vr̄a: ꝙ abbas ⁊ fratres mōaſterij de vrſineñ. decias a vobis auferre conantur: ⁊ infra Diſ .u.mandamus: q̄tenꝰ cū predicto abbate: ⁊ fratribꝰ ſuper ipſis decimis cōponatis.

I dē abbati ⁊ fribꝰ doloſi.

Suggeſtum. ꝑuilegia. ſtroꝝ: vt de poſſeſſionibus q̄ſ cōduxiſtis decias nō ſoluatis mandamꝰ: q̄tenus de ꝑdijs q̄ cōduxiſtis in parochijs ſuis: de quibus cōſueuerūt dcias ꝑcipere: plenarie ſoluatis eiſ dē vel cū ipſis amicabiliť cōponatis.

I dē abbati ⁊ fribꝰ doloſi.

Suggeſtuȝ ē ex pte vr̄a: ꝙ abbas ⁊ fratres mōaſterij de vrſineñ. decias a vobis auferre conantur: ⁊ infra Diſ .u.mandamus: q̄tenꝰ cū predicto abbate: ⁊ fratribꝰ ſuper ipſis decimis cōponatis. nā qñ romana ecclia ordini vr̄o priuilegiaᵇ de decimis dederat: ita erant rare abbatie veſtri ordinis: ꝙ ex inde nulli poterat de iuř ſcādalū ſubori ri: ſȝ nunc in tm̄ augmētate ſt ac poſſeſſionibꝰ ditate: ꝙ multi viri eccľiaſtici de vobis apð nos querelāᶜ ſepe proponūt.

I dē terracoñ. archiepo.

Ex parte tua ad nos nouerī ꝑueniſſe: ꝙ alibi monachi ⁊ nigri: ⁊ quidā alij religioſi eccľe tue iuriſditionis redditibꝰ decimaruȝ occaſione priuilegiorum: q̄ ſibi ro. indulſit ec. ſpoliare ꝓſumūt. ſane nolumus te latere: ꝙ predeceſſoresᵈ nr̄i fere omnibus religioſis decimas laborūᵉ ſuorū cōceſſerāt: ſȝ predeceſſor noſter hadrianus ſolis fratribus ciſtercieñ. ordis ⁊ templarijs ⁊ hoſpitalarijſ decimaſ laborū ſuorū: quos ꝓprijs manibus vľ ſūptibus colūt idulſit ceteris vero: vt ð noualibꝰᶠ ſuis que proprijs manibus vel ſūptibꝰ excolūt ⁊ ð nutrimētiſ aīaliū ſuoꝝ ⁊ ð hortiſ ſuiſ ð cias ñ ꝓſoluāt: quē ſumꝰ ſup his imitati q̄re hi qbꝰ h̄ idultū ē hac occaſiōe dcias ð alijs rebꝰ eccľe ſue nō pn̄t ſubtrahere: vľ ſibi aliqd vlteriꝰ vēdicare

I dem.

Licet de benignitate ſe. ap. ſit vobis idultū: vt ð laboribuſ q̄ſ proprijs māibꝰᵍ vel ſūptibus colitis: nemini ð cimas ſoluere teneamni: propter hoc tñ ñ ē licitū vobis decimas de terris veſtris ſubtrahere: quas alijs traditisʰ excolendas.

I dem.

Ad audientiā nr̄aȝ: et infra. Illu d priuilegij capitulum praua qdā iterpretatione ꝑuertētes. q̄ ciſterciē. idulgeť: nec de laboribus q̄s ꝓprijs manibꝰ aut ſumptibus excollunt. aliquis decimaſ ab

⁊ ſic debet conſiderari ſcribentis itentio. ſ. de reſcrip. mandatum. ⁊ .c. ad aures. ⁊ .ſ. de prebē. c. vl. ⁊ .c. cū cauſam. xxv. q. iij. quod ſcripſi. ⁊ .ſ. c. iij.

a Cōponatis. Et ſic compoſitio bene poteſt fieri ſuper decimis. De hoc dixi. ſ. c. ex multiplici.

b Suggeſtum. ꝑuilegia. ar. ꝙ ſȝ diuerſitatem tēporū ⁊ varietatē reꝝ priuilegia ſunt varianda: ar. lxiij. di. §. veꝝ ⁊ .j. de ꝯſan. ⁊ affi. non debet. xij. q. i. vidētes. ſȝ contra q: priuilegia ꝑpetua firmitate ꝯſtare debent xv. q. ij. c. i. ⁊ .ij. So. qð ibi dr̄ veꝝ ē ⁊ gnāle: ꝙ ꝑpetua ſūt ⁊ imutabilia: ſȝ qñ hic dr̄ caſuale ē: ⁊ cā noua ſupueniēte hñ ꝑdi tur ꝑuilegiū: puta ſiquis abutatur priuilegijs. xj. q. iij. §. priuilegiū. et. lxxiij di. vbi iſta didiciſti. Iteȝ propter delictum ciuiuȝ perditur priuilegium. x. xv. q. ij. ita nos. Itē ꝑ negligentiaȝ ſpacij. x. annorum. ff. de nundi. l. i. Itē ꝑ ꝯtrarium factum. ſ. de ꝓbē. ꝓ illoꝝ. ⁊ .ſ. de ꝯſti. cū acceſſiſſent. ⁊ .j. de priuile. ſi de terra. Item cū enorme preiudiciū alij inducit: vt h. ⁊ .j. de ver. ſi. qd ꝑ nouale. ⁊ .ſ. c. prox.

c Querelā. proponūt vbi enim priuilegiuȝ ex poſtfacto recidit ad iniquū: principis eſt eſtimatio. ff. de reg. iur. inde neratius in ſi. q: beneficia principalia ipſi ꝑncipes ſolēt iterꝑtari. ff. ð vul. ſub. ex fcō ſi. lxiij. di. ver.

d Ex pte tua ꝑdeceſſores. ſ. paſcal is. ij. ⁊ greg. xvi. q. i. decimas. xij. q. ſ. quia tua.

e Laborum ſuorum. hoc intellige de proprijs poſſeſſiōibꝰ ⁊ non de conductis ad firmā. ſ. e. dilecti. Q: vero de decimis monachorum varie loquūť iura: iō nota ꝙ monachi in primitiua ecclia decimas dabant de predijs ⁊ laboribus ſuis tāq̄ȝ laici de ꝯductj: ar. xvj. q. i. alia cā. ⁊ .c. gnāliter. ⁊ .xij. q. i. duo ſi. vſqȝ ad tꝑs paſcalis. ij. poſtea vō idē paſcalis ⁊ ꝯciliuȝ magūtinū ſtatuerūt ꝙ nec mōachi nec religioſi nec aliq ꝯmuniť viuentes decias de ſuis laboribꝰ ſoluerēt. xvj. q. i. q̄ſti. ⁊ .c. de cias. Tꝑe vō recedēte hadrianꝰ papa ſolis ciſtercieñ. hoſpitalarijs hieroſolymitanis: ⁊ tēplarijs ꝯceſſit h̄ ꝑuilegium: vt de laboribus ſuis q̄s ꝓprijs māibꝰ excolūt: decias ſoluē nō tenenť. Alijs vō mōachis ꝯceſſit tm̄ decias de noualibꝰ q̄ colūt ſuis māibꝰ: ⁊ de hortj ⁊ nutrimētj aīaliū ſuoꝝ. vt h̄ dr̄: ⁊ ſic mō ſnať. Et ita ē tenēdū: ꝙ ciſtercieñ. tēplarij ⁊ hoſpitalarij decimas ð ſuis poſſeſſionibus q̄s de ſuis laboribꝰ excolūt ſoluē ñ tenenť: vt h̄ dr̄ ⁊ ſ duobꝰ ꝓx. c. ſe. niſi pacto ad h̄ teneanť. ſ. e. ex multiplici. vel ꝑochiaľ ecclia enormiť lederet. ſ. e. dilecti. ⁊ .c. ſuggeſtū. ⁊ .j. ð v. ſi. qd ꝑ nouale. vľ niſi ſoluēdo renūciauerit ꝑuilegio ſuo. j. ð ꝑui. accedētibꝰ. ⁊ .c. ſi de fra. Et h̄ q̄ dcā ſt̄ va ſt̄ ð mōachiſ q ꝑpl'm ñ regūt: ſȝ ſi mōachi hēnt ꝑplȝ hñ pn̄t recipe decimas ꝑſōale ſ⁊ ꝑdiales. xvj. q. i. modo ramie. Hodie vō abbates ciſterciē. ⁊ alij q ſimu gaudēt ꝑuilegio ð poſſeſſiōibꝰ q̄s acqſierūt pꝰ ꝯciliū gnāle vel decreto acqrēt ſoluē tenenť ð cimas. j. e. nu p. t.

f De noualibꝰ qd ſit nouale: dr̄. j. ð. v. ſi. qd ꝑ nouale. ⁊ .j ð ꝑ. c. vl. vbi de h.

g Licȝ ꝓprijſ manibꝰ. Et ſic loquiť ð. ciſterciē. tēplarijs ⁊ hoſpitalarijs: qbus h̄ ꝑuilegiū ꝯceſſum eſt. ſ. e. c. proxi. b.

h Traditis. Ad h̄ enī extēdiť ꝑuilegiū nec ad illaſ q̄ſ ꝯducūt ab alijs ad firmā. ſ. e. dilecti. Et ſic ꝑuilegiū intelligiť de ꝓprijs poſſeſſionibꝰ q̄s colūt ꝓprijs ſūptibꝰ.

i Ad audientiā. interꝑtatiōe ⁊ male q: ꝑuilegiuȝ ꝑncipis largiſſime interꝑtāduȝ ē. j. ð v. ſi. oli. ſ. de dona. cū dilecti. ⁊ .C. de bonis q̄ liber. cū multa in ſi. ff. de ꝯſti. ꝑn. l. vlt. ⁊ . ff. de re iud. qdā ꝯſulebāt. ⁊ īfamiā iuris incurrit q ꝑuilegiū ꝑncipis ſtricte iterꝑtať. C. de leg. l. ij. ⁊ verba calūniāda nō ſunt. ff. ad exhibē. l. pe.

k Aſſerunt. ⁊ male: q: ſi verbum eſſet ambiguuȝ lattiſſima eſſet interpretatio facienda. ff. de conſt. prin. beneficium. vel ipſe idem princeps deberet ſuum priuilegium interpretari. C. de lega. l. vlt. ⁊ .j. de ſenten. exc. inter alia. ⁊ .ſ. de iudi. cum veniſſent. xi. q. iij. §. ex his ⁊ priuilegium aliquid debet concedere: alš inutile eēt j. de priuile. in his.

Intelligeremus. Ar ꝙ a forma verborū ſine certa ſciētia nō ē recedēdū. xxxi. di. omnino. ff. de lega. iij. ſi aliter. ⁊ .xxxj. q. i. §. quomodo vginibꝰ. C. de cadu. tol.

l.vna.§.si vero .⁊ de co͂se.di.iiij.sigs presbyter.⁊.ꝫ.ꝺ transla.inter corporalia.⁊.C.de pecu.eius qui liberta tem meruit.l.vna.⁊.xxviij.q.i.sic enim.ver.cuꝫ vero di cit ego dico non dominus.

Et ita rōe prediorꝝ soluere debent decimas ⁊ nō rōe ꝑsonaꝝ q: non sunt de corpore ecclesie:vñ ꝑsonales decias ñ ꝑsoluāt
u Cōpellas.put tradit.j.ꝺ vsur.post miserabileꝫ .⁊.c. q͂uo.
x Quāuis.disponere.qꝺ oio eis non lꝫ:q: de rebus ecclesia sticis nulla est laicis attributa potestas.xcvj.di. bene q edem.xvi.q.vij.laicis.⁊.ꝫ ꝺ ꝯsti.ecclia.⁊.ꝫ.ꝺ re. ec. nō alie.cū laicis.⁊.lxxxix di.qm̄ in qbusdaꝫ.⁊.c.iu d'cauū ⁊ tales laici excōi cādi sunt.xvi.q.vlt. nul lus laicorum.

m Quoniam.parochiam.Quid si sint insule ꝯside randum ē cui ꝓuincie adhe reant.⁊ ꝺ illa ꝓui cia sunt ibi debēt ꝺcimas ⁊ ibi iudi centur.ff.de iud. insule.
o Tua pte.Eam de quā ꝺ antiq̄s ꝑ cipis ⁊ ñ maiorē q: nō debēt ī bis duplici iur̄ cēseri xij.q.ij.q: cognoui mus.⁊.j.eo.cū in tua.⁊. j.ꝺ cē.eccle sijs.hec ē quarta x.q.iij.vnio.vel in tellige bꝫ diuersā ꝯsuetudinē locoꝝ ꝫ.de sepul.certifi cari.Arg.ꝯ. j.eo. cū ꝯtingat.vbi ꝺ: ꝙ ꝺ iur̄ cōi ad pa rochiales ecclias ꝑtinet ꝑceptō ꝺci maꝝ ⁊ ibi soluet.
o Eidē ecclesie Sed nōne dabun tur.vbi coloni rci piunt spūalia.xvi. q.i.questi.Rñdeo nō.quia decime ⁊ tributa dant̄ rōe ꝑdiorꝝ ⁊ nō ꝑsona rum.ff.de publi.⁊ vec. iperatores.x vi.q.i.sigs laic⁹ ⁊ c.ꝺcie.⁊.j.c.ꝺ fris ⁊.ff.ꝺ cē.forma cē sual.§.si vero qs.
p Parochiāos dño.vt.xvi q.i.reuertimini.⁊.c.decime sunt.⁊.q.vij.omēs decime.
q Quasi debitum.Istud q̄si non ē similitudinariū sed expressiuū v̄itatis:sicut illud quasi vnigēiti a pa tre.⁊ ex debito requruntur.j.e.tua nos.⁊.c.grauē.⁊.xvj. q.j.decime.⁊.c.statuimus.⁊.xiij q.ij. qui oblationes.
r Ob hec.sanctuarium.viij.q.i.apostolica.⁊.j.ꝺiur̄ patro.consuluit.
s Resignauerit.⁊ ita laicus ꝺcimas possidere ñ pōt xvj.q.vij.c.i.⁊.ꝫ.de prescrip.cām' que.⁊ sic in feudū da ri non pñt de nouo .de hoc dicetur.j.eo.q͂uis ⁊ ideo si non restituat:debet excōmunicari.
t De terris.persoluendas.is.n.ad queꝫ spectat fru ctuum ꝑceptio:fructuuꝫ onera subire ꝯpellitur.ff. de vsufruc.si pendentes.§.penult.⁊.l.hactenus.ff. de pac.inter debitorem.ff.de censi.formam. si vero quis

eis exigat:asserunt[k] ꝙ ꝑ labo ribus noualia itelligi debēt: ⁊ ifra.Mandam⁹ q̄ten⁹ nō ꝑ mittatis hoc fieri.naꝫ si intel ligerem⁹[l] tm̄modo de nouali bus.vbi ponim⁹ de laborib⁹. de noualibus poneremus.

Idem brixieñ.episcopo.

Non iaꝫ a nobis sollici tudo tua req̄siuit.quid de decimis noualiuꝫ tue dio. tibi sit statuendum responde m⁹.vt si terre q̄ arabiles sunt intra certā alicui⁹ ecclesie pa rochiaꝫ[m] fuerit. decimas eaꝝ tua pte[n] retenta eidē[o] ecclesie facias assignari. aliogn ipsas ꝓm discretōēꝫ a deo tibi datā alij ecclesie deputare vel ad opus tuū poteris retinere.

Idem remeñ.archiepiscopo

Parochianos:⁊ ifra.Cū decime nō ab homine: sed[p] ab ipso dño sint istitute: quasi debitum [q] exigi pñt.

Idem ambianeñ.epo.

Ad hec donationem de cime quam abbas san cti.f.de mostrali cuidaꝫ laico concessit per successionem te nendam:qm̄ sanctuariuꝫ[r] dei iure hereditario possideri nō debet: viribus carere decer nas: ⁊ laicum nisi decimam ipsam ipsi ecclesie libere resi gnauerit[s]:vinculo excommu nicationis astringas.

Idem marsilienꝭ episcopo.

De terris quas iudei co lunt.tue prudētie rñꝺ mus.vt eos ad decimas per soluēdas[t] vel possessiones pe nitus renunciandas cū omni districtōe compellas[v] ne for te occasione illa ecclesie vale ant suo iure fraudari.

Idem.

Quāuis sit graue nimis ⁊ diuini dignum aniad uersione iudicij habeatur. ꝙ laici quidaꝫ quod sacerdotum est. in ecclesi asticis reb⁹ vsur pant. maiorem tamen incur runt formidinem. ꝙ fomiteꝫ sui erroris dicuntur i ipso cle ro aliquotiens inuenire. duꝫ quidam prelatorum ecclesie decimas ⁊ ecclesias dispone re[x] eis indulgent. ⁊ eos in de uia mortis impellunt. qui ꝑ dicatione eorum ad viam vi te fuerant reuocandi.⁊ infra Statuimus vt siquis alicui laico in seculo remanenti ec clesiam decimam oblationeꝫ ꝙ concesserit[y] a statu suo

y Cōcesserit. Laici.n. decimas sine peccato nō possunt retinere. i.q. iij. ꝑuenit.⁊ .j.e .ꝓhibem⁹. Sed nunquid pñt dari laicis in feudum. dicen dum ē ꝙ nō. q: decime sunt cib⁹ in domo dñi.x vi.q.i.reuertimini. ⁊.q. vij.decimas.debent eis dari a qb⁹ spūalia recipi unt.xiij.q.i.§.his ita. et ꝑterea feudū transit ad heredes.sed decime nō ꝫ.eo.ad hoc.⁊ ita laicis ꝯcedi non pñt in feudū: q: eas possidere nō pñt ꝫ.de ꝑscript.cām que .⁊ xvi.q.vi.c.i.⁊.q.iij.§.pt in versi.iteꝫ decime deo mandante ⁊c.⁊ h̄ ideo. q: dant̄ intuitu diuini obsequij. xiij. q.i .§.his ita.⁊.xvi.q. i.q̄sti.⁊ .ꝫ.e. nouū.⁊.j.e.tua nos.vnꝺ in laicum cadere nō pñt sicut nec ius eligendi.ꝫ. de elec.sacrosancta.⁊.c. messana.Fructus vero decimaꝝ bñ possent con cedi laico ex cā ad tp̄s vite sue.sed nō i feuduꝫ. ꝫ.de loca.c.ij.q: etiā pos sent vēdi ad tp̄s ifra ne prela.vi.su.c.vlt.sed ius percipiendi quod est mere spirituale ñ pōt eis in feudū dari vel etiam ad tempus rationibus premissis concedi.⁊ ē simile cum dicimus vitulum fructum vace:demōstramus non ius: sed corpus.ff.de euic.vacce.⁊ sic hodie decime in feudum da ri non pñt:sicut nec alia feuda: supra de feudis.c.i.⁊ ea fuit causa quare olim antiquis temporibus dabantur in feuduꝫ laicis alia feuda:vt videlicet defenderent ecclesias ab here ticis ⁊ ab alijs oppressoribus:postea vero cum causa cessauit non fuerunt concesse immo expresse fuit prohibitum q: sine peccato laici non possunt eas retinere:supra de his que fi.a prela.sine.con.c.i.cum apostolica.⁊ infra eo. probibemus .et decimas ab antiquo concessas adhuc possident laici ⁊ eorū successores:tamen si aliqua noualia consurgunt in decima tione non accrescunt eis.j.e.tua nobis propter rationem que ibi redditur in fine.

a Succidatur.i.suspendat vt innuit lra sequēs donec ꝛc. vel succidat.i.excōicet vel suspendat vel deponat ꝛ h expositio pbat.xxiij.q.iiij.ipsa pietas.sed primum verius videtur.

b Cum sint.nō ē facile.qꝛ qd a sanctis patrib⁹ non est diffinitū:nec nos diffinire debem⁹.ij.q.v.cōsuluisti.ꝛ qd apostolus nō diffiniuit nec nos diffinire debemus.xxxj.q.i.ꝙ si dormierit.

c Diuerse.non.tn aduerse:sic.s.de his que fi.a prela.si.con.ca.cū apostolica.Quidaꝫ n.ibi dicūt dandas esse decimas vbi recipiunt ecclesiastica sacra.s.e.nouum genus.ꝛ.xvi.q.i.qsti.Alij dicūt ꝙ ibi debent dari vbi predia sita sunt.s.e.qm.ꝛ supra de parochi.c.vlt.ꝛ.xvj.q.i.siquis laicus sed facile est soluere hanc duersitatem:ibi debent dari personales decime vbi quis recipit ecclesiastica sacra.Et si habet predia in alia parochia ibi debet dare decimas illorum prediorum:vt.s ti.pror.c.vlt.ꝛ infra.e.ad apostolice.Si hꝫ predia i eadem parochia vbi audit diuina:ibi dꝫ dare decimas pdiales ꝛ psonales:ꝛ sic diuersitas illa pōt intelligi.Et hoc verū nisi ꝯsuetudo prescripta sit ꝯria.vt ibi dicit.

d Ad consuetudinē. Nota ꝙ in decimis persoluendis consuetudo attenditur:sic.j.e.ad apostol.ce.ꝛ.c.in aliqbus in fi.Et intelligo:ꝙ illa ꝯsuetudo sic pscripta p quā iuri cōi piudicat:ꝛ que ē optima legū interpres:als nō credo locū habē ꝯsuetudinem.vt supra de ꝯsue.cum dilectus.

e Difficile non tamen impossibile:qꝛ quod vix fit tamē fit si.ff.de iudi.vix certis qꝛ si decime ille sint.j.limites alterius episcopatus non adherentes limiti:bene possunt tunc pscribi dummodo habuerint titulū:ex quo cām hēant prescribendi j.e.dudū.s.de pscrip.ad aures.q sic itelligit.Si vis intellige re difficile.i.possibile:quasi nō possit pcipere decimas i alieno epatu:tunc intellige de decimis in limite positis ꝛ limiti adherentibus:qꝛ ille prescribi non pñt:qꝛ sic per ꝯsequens ꝛ limes prescribi posset:quod fieri non pōt:ne fines epatuū ꝯfundantur:vt hic dicit.ꝛ.xvj.q.iij.quicunqꝫ.ꝛ.c.lꝫ.in regulis.ꝛ.e.in memoratos.ꝛ idem est in parochijs limitatis supra de parochi.super eo.ꝛ sic intellige qd hic dicit.her.

f Prohibemus.periculo.sic.xvj.q.i.c.vlt.ꝛ.s.de his que fi.a prela.si.con.ca.cum apostolica.ar.

g Laicos.nec ēt in clericos sine auctē episcopi.xvj.q.i.c.vl.ꝛ.s.de his que fi.a prela.cum apostolica.ꝛ.j.de iurepa.nullus

sicut arbor q̄ inutilit terrā occupat:succidatur[a]:ꝛ donec emendet dolore sue iaceat ruine prostratus. Idem.

Cum sint hoīes in parochia vni⁹ ecclesie:sicut asseris:qui terras in alia parochia excolunt.t.dis. nos cōsuluit:cui ecclesie de terris illis decimas soluere debeant:ꝛ infra.Sane nō est nobis facile[b] super hoc certuꝫ dare responsuꝫ:cum auctātes sanctorum patrum etiam sint diuerse[c]:ꝛ ideo in h⁹i dubitatione ad ꝯsuetudinem[d] duximus recurrenduꝫ:ꝛ attendēdum ēt si ille ecclesie i vno sint vel in diuersis epatibus constitute:qꝛ difficile[e] nimis videtur:vt vna ecclesia i epatu alterius recipiat decimas:cum ex hoc epatuū fines confundi nō inmerito videretur.

Ex concilio laterañ.

Prohibem⁹:ne laici decimas:cū aīarum suarū piculo[f] detinētes:in alios laicos[g] possint aliquo modo trāsferre.Si quis vo receperit et ecclesie nō reddiderit:christiana sepultura[h] priuet.

Lucius tertius strigoniēsi archiepiscopo.

Ad apostolice sedis regimen:ꝛ infra.Intelleximus:ꝙ qdam ꝯsuetudo in vngaria inoleuit:vt multitudo popli plerūqꝫ de parochia vnius episcopi i dioce. alteri⁹ transferatur[i]:in qua licet per multa tempora moram traxerit vterqꝫ tamen episcoporū tam is cuius parochiam reliquerunt:ꝙ is cuius parochiani sunt facti:decimationem requirit:ideoqꝫ tua nos duxit fraternitas consulendos:cui potius decime sint reddende Noueris igitur quod equum est:vt illi ecclesie decime psonales[k] reddantur ab eis:in qua ecclesiastica percipiunt sacramenta:decimas vo messium vel fructuum arborum:si coluerint in alia parochia:ꝙ in ea in qua habitant quoniam a diuersis diuersa ꝯsuetudo[l] tenet tu eligas i hoc cāu

Sed nunquid de consensu episcopi possunt transferri in alios clericos.si laici isti habent decimas in feudū ab antiquo:satis videtur:ꝙ illas possunt dare i alios laicos de consensu episcopi in feudum:sicut ipsi hñt:nec dꝫ episcopus tunc dare illas in feudum:ut supra de feudis.c.ij.sed si als de facto possidēt illas:nec laico nec clerico pñt transferre etiaꝫ de consensu episcopi vt dicit pdicta decre.cum apostolica in fine.

h Sepultura.sic ergo qui decimas quas iniuste possidet.detinet:nō restituit ecclesie ad quā spectāt:christiana sepultura puari debet sicut i vsuris.j.de vsur.qꝛ in omnibus.

i Ad apostolice trāsferat.xiij q.i.p totū.ꝛ.s.de parochi.c.vlt.

k Personales.h ergo patet:ꝙ decime psonales semper dāde sunt vbi quis percipit ecclesiastica sacramēta sic supra de parochi.c.vlt.Et dicūtur personales decime:q potius cōtēplatione persōe soluūtur:vt puta de negociatōe artificō ꝛ militia.xvj q.i.decime.ꝛ.j.e.non est.c.pastoralis de quibus expense ante solutōeꝫ decimarū deducēde sunt:vt in.c.pastoralis.ꝫ dcime animaliū an inter psonales:an inter pdiales ꝯputant querit.ꝛ pōt dici:ꝙ iter pdiales vbi ergo pascūtur cōtinue:ibi decime solui debēt:ar.s.e.ꝯmissum.ꝛ.ff.d s.rust.pdi.pecoris pascēdi.C.de verb.sig.l.ij.Sed quid si per medietatem āni in territorio vnius ecclesie ꝛ p aliam medietatem in territorio alterius ecclesie pascūtur:equū est:vt diuidant:ar.supra de testa.relatum i fi.ꝛ.q.ij.c.vlt.ꝛ.xij.q.ij.vulterane eodem mō si ꝯtinue iaceant hic:ꝛ continue pascentur ibi:argu.ff.ad municip.assumptio.idem esset si aliqui iacerent in vna parochia:ꝛ larem haberent in alia debent diuidere decimas personales ꝛ oblationes.

l Consuetudo.ius tñ commune in promptu ē:ꝙ illi ecclesie debent dari,in cuius territorijs sunt predia:vt supra de parochi.c.vlt.ꝛ.s.eo.quoniam.tamen statur consuetudini loci:si est prescripta:vt dixi.s.e.cuꝫ sint homines.nam ꝛ mulier ibi subit munera patrimonia

lia:vbi h₃ patrimoniū siue predia:psonalia vo vbi h₃ domiciliū. C. de munc. in quo loco mu. sexui ꝯgruētia ꝛ honores cognoscant. l. i. li. x. laur.

a Ex pte. vnius. ꝛ male:qꝛ qua rōne soluūt de vno semine:ꝛ de alio soluere tenent siue eodē tpe siue diuerso eiusdē anni:quia vna ꝛ eadē res diuerso iure cēseri ñ d₃. xv q. ij. qꝛ cognouim⁹ ꝛ. j. e. cu₃ in tua. ꝛ de cō. di. ij ꝯpim⁹

b De omnib⁹. prediorū. ꝛ ēt arborū. s̄. c. pri. ꝛ de feno ꝛ d̄ lana. s̄. e. puenit. j. e. c. pri.

c Diminutōe. i. nullis expēsis deductis. s̄. e. cū homines. ꝛ. j. e. c. p. ꝛ. j. e. tua nos.

d Non est i potestate. d̄ oibus. sic. xvj. q. i. d̄cime. ꝛ. q. vij. q un qꝫ. ꝛ. c. omnes decime. ber.

e Vercelli. ꝛ pt ēt ecclastica sepultura priuari: qui decimas non restimit. s̄. e. prohibemus ꝛ q decimā nō soluit ad decimaꝫ ptem vt dicit aug. reuocari meref. xvj. q. i. decie. ꝛ ifame ꝛ ipēuria maledict⁹ erit: vt e. c. q. i. reuertimī.

quod p ꝯsuetudinē diu obtentā ibidem noueris obseruatū.

Clemens. iij.

Ex parte cāonicoꝝ eccle tue nobis est q̄rela proposita ꝙ qdam agricultores cū simul vl' diuersis temporibus anni in eodem horto vel agro diuersa semia sparserit non nisi de vnius[a] illorum seminum fructibus decimas illi persoluunt. ꝛ infra. Mādamus quatēus si rem noueris taliter se habere: agricultores illos: vt de omnibus[b] prediorum fructib⁹ decimas absqꝫ diminutiōe[c] persoluāt: ec. cen. compellas.

Celestinus tertius.

Non est in potestate[d] hominū: cū plantāt arbores vl' aliqua semina terre mādant: ꝛ infra. Reuera sicut sācti patres in suis tradiderunt scripturis: de vino grano fructibus arborum pecoribus hōtis negociatione de ipsa etiam militia d̄ venatōe ꝛ de omnibus[a] bonis decime sunt ministris ecclesie tribuende: ita vt qui de his eas soluere neglexerint: ecclastica districtōne debeāt pcelli[e]. ꝛ infra. Volumus ergo ꝛ districte precipimus: quaten⁹ anteꝙ[f] d̄ducatis de bonis predictis expēsas: decimas ecclijs ad quas ptinēt: cū integritate debitā psoluatis.

Idem.

Ex transmissa querela rectoris ecclie de. n. intelleximus: ꝛ infra. Quia fidelis homo de omnib⁹: que licite[g] potest acquirerē: decimas erogare tenetur: mandam⁹: quatenus. h. militem ad solutōe₃ deciarū de his que de molendino[h] ad ventum proueniunt sine diminutiōe aliqua compellatis.

Inno. iij. pistoriēn. epō.

Nobis. t. f. requisiuit: ꝛ infra. Cū igit quilibet[i] decimas soluere teneatur nisi a prestatiōe ipsaꝝ specialit sit exēptus[k]. f. t. t. r. ꝙ a dātib⁹

priora iura. ar. ex hac littera. Alij dicunt: qd̄ vius credo: ꝙ ꝛ e illicite acqsitis pōt fieri elemosyna ꝛ dari decia si de ill' nō cōpetat repetitio ꝛ dn̄iū trāsferat: ꝛ sic meretrix histrio simoniacus: ꝛ q de mānona iniquitatis viuūt. i. per sollicitudinē tēporalē aliqua acqrūt d̄cimā dare ꝛ elemosynam facē possūt ꝛ de eo ꝙ extorquet rōe officij. xiiij. q. v. nō sane. qꝛ i his dn̄iū transfertur ꝛ ñ ꝯpetit repetitio: sacerdos tñ nō d₃ recipe decimā a meretrice ne videatur ei impunitatē pstare: sicut qñqꝫ oblatōnes aliquorum respuūt rōe criminis. xc. di. oblatiōes. x vij. q. iiij. miror: als si dominium ñ trāsfert: aut si transfertur: ꝛ cōpetat repetitio: nō pōt inde fieri elemosyna: vel dari d̄cima: cū nō sit illi⁹ qꝛ aliena ñ pōt aliqs cōcedere preter dñi volūtatē. j. e. tua nos. vt in vsuris ꝛ in simonia. s̄. de iureiur. de bitores. ꝛ. j. de simo. de h ꝛ. c. veniens. i furto ꝛ rapi. Decime aūt que dātur rōne pdioꝝ: iuste accipiūt ab ecclia a quocūqꝫ ēt iniusto possessore: ex quo nō dant ratōe psone: ecclia n. suum recipit.

h De molēdinis. s̄. e. puenit. ꝛ. j. e. pastoralis.

i Nobis qlibꝫ. laic⁹ i districte nulla tpis pscriptōe obstāte. s̄. d̄ prescrip. cā₃ q̄ clici xo tenēt bm ꝙ dicit. s̄. e. nouum.

f Anteꝙ₃ deducatis expensas. hoc veꝝ ē in predialibus decimis: vt. s̄. c. pri. ꝛ. j. e. c. tua nos. secus in personalibus. j. e. pastoralis.

g Ex trāsmissa. licite. Ergo videt ꝙ de illicite acqsitis nō teneant decimā soluere: ar. i. q. i. nō est putanda. vbi de hoc. Et sic meretrix de meretricio suo d̄cimam soluere non debet: iuxta illd̄. Nō accipias mercedem prostibuli. ꝛ Esaias. Non accipias mercedem meretricis nec precium ꝛ sanguis. ꝛ illud. Honorabis dn̄m deum tuū de tuis iustis laborib⁹. vt in. c. nō ē putanda. ꝛ illicite acqsita nō sunt in bonis nostris. ff. pro socio cū duob⁹. §. vlt. Ar. ꝯ ꝙ meretrix d₃ decimā soluere: qꝛ nō turpiter accipit. ff. de ꝯdi. ob tur. cām idē. ꝛ si §. quotiēs. pterea delictū nō pstat imunitatē. ff. de iter dic. ꝛ releg. relegatoꝝ. §. vlt. Criminosū eni₃ nō dignitas s₃ pena deb₃ comitari. C. de decur. neqs li. x. ꝛ illd̄ euāgelij. Facite vobis amicos de mamōa iniqtatis. vt xiiij. q. v. q habet. ꝛ. §. se. Quidā dicūt: ꝙ d̄ nullo illicite acqsito pōt fieri elemosyna vel ēt decima solui. ꝛ sic nec meretrix nec aleator symoniacus nec histrio pt facere elemosynā vel decimā dare de tali lucro propter

k Exemptus. cum. n. d̄cime sunt tributa egentium animarum: ꝛ eas in signum vniuersalis dominij sibi retinuerit. xvi. q. i. decime. ꝛ. j. e. tuā nobis. ꝛ que debentur diuina cōstitutōe. j. e. tua. quo modo pt papa ꝯcedere puilegium de nō dādis decimis contra preceptum diuine legis contra qua₃ dispensare non potest. imo vsqꝫ ad animam ꝛ sanguinem debet defendere. xxv. q. i. sunt qdam. ꝛ. v. di. in prin. ꝛ. viij. di. que contra mores. dic ꝙ non dat alicui priuilegium de non dandis decimis: sed cōcedit ei administrationem decimarum. vt inde suscipiat sustentatōnem ꝛ residuum conuertat in vsus pauperum: tali modo concedit si monachis: sic posset etiam laicis concedere. vel dic ꝙ contra ius naturale dispensare potest remittendo decimas alicui specialiter: non tñ constitutionem posset facere que oino tolleret illud preceptum: qꝛ ius naturale imutabile permanet. v. di. in prin. verum est in simul. sed nō in indiuiduis. i. nō pōt omnino tolli. sed pōt in quibusdam remitti: sicut illud ius naturale: ꝙ omnes homines ab initio sint liberi: in auē. qui. mo. na. si. effi. le. §. siqs vero. ver. postea vero colla. vi. imutatū est i quibusdam sed non in oibus. h̄ enim fuit impossibile: ꝙ oēs essent serui propter naturam correlatiuorum.

l Recipientibus. sic. j. e. tua nobis.

ꝛ recipiẽtibus possessiões ad fictũ de fructibus q̃s pcipiũt decie sũt soluende:nisi ab eis ostẽdatur[a]:q̃re ab huiusmodi sint imunes. I dẽ vcellẽ. epo

T Ua:ꝛ ifra. Porro cum laicis nulla sit d spiritu alibus[b] cõcedẽdi vel disponẽdi facultas:iperialis concessio quãtũcũq3 generalit[c] fiat: neminẽ põt a solutõe deciarũ eximeř:q diuina[d] cõstitutiõe debẽtur:nec occasione deciationis antique:l3 in feudu3 d cime sint cõcesse:sũt decie noualiũ vsurpãde:cũ in talibus nõ sit extẽdẽda[e] licentia:s3 potius restringenda.

I dem eidem.

T Ua nobis.f. intimauit: q qdã laici decimas ecclesijs ꝛ clericis tuis peruersis machinatõibus subtrahere moliuntur: qdã eni ex eis semẽ ꝛ sumptꝰ q fiũt i agricultura dicũt primitꝰ deducẽdos ꝛ de residuo ipẽdẽdã decimã asseuerant:alij vero de portione fructuũ quã a colonis accipiũt partem decime separantes:eã capellanis suis aut alijs clericis aut etiam pauperibꝰ conferunt vel in vsus alios p sua voluntate conuertunt: nõnulli etiam vitam clericorum tanq̃ abominabilem detestãtes decimas eis ob hoc subtrahere nõ verentur: ꝛ ifra. Uerum si ad deum a quo cuncta bõa pcedũt:assertores hꝰi debitu3 respectum haberent:iꝰ ecclesiasticum diminuere nõ cõtẽderent:nec decimas que tributa[f] sunt egentiũ aiarũ psũerent detinere. Cum eni deus cuius est terra ꝛ pleitudo eius or.ter.ꝛ vni.qui ha.i ea: deterioris[g] cõditõis esse nõ d beat: q̃ dñs tẽporalis:cuiꝰ statutum de terris quas exhibet alijs excollendas.nõ qde3 deductis sumptibus aut semine separato necessario cum integritate persoluitur:nimis profecto videtur iniquum: si decime quas deꝰ i signũ vniv̄sal' dñij sibi reddi pcepit suas[h] eẽ dcias ꝛ primitias asseuerans

a Ostendatur.puta priuilegiũ exẽptõis a prestatõe dcimarũ:vel nisi haberet decias illas in feudu3 ab antiquo :nunc dñs illas retinet sibi:l3 hodie non possint dari in feudum vt diri.s.c.quãuis.

b T Ua:de spiritualibus.nec de tpalibus etiam si ad cõmodũ ecclaꝝ respiciat.xvi.di.bene quidẽ.ꝛ.s.de iudi.dcernimus.In casibꝰ tñ laici potestatẽ habent super clericis de licentia eccl'e.j.d fal.ad falsariorũ in clerico dposito incorrigibili.s.d iud.cũ ñ ab hoie.Ite3 vbi scisma faciunt cũ nõ possint corrigi p ecclam.xvij.di.nec licuit.xxiij.q.v.de liguribꝰ.ꝛ.j.d sẽ.ex.vt fame.t.

c Generalit er puta cũ dicit cõcedimus cũ omni onere ꝛ districtu tibi possessiones tales ꝛ sine aliquo onere vel grauamine:per talẽ ꝯcessionẽ non concedit decimas: et si spãliter decimas concederet.q2 ipsas de iure nõ posset possidere.ergo ipsas nõ põt alicui cõcedere.j.e.dudũ.q2 lex humana nõ est supra lege3 dei:sed subtus.x.di.lege imperatorum.

d Diuina ꝯstitutione debenť q̃si ex dbito.s.e.pochianos.ꝛ.j.c.pr.q2 d bẽt esse cibꝰ i domo dñi xvj.q.i.reuertimini.ꝛ.q.iij.§.põt.v.itẽ decie deo mãdãte.ꝛ.q.vij.primum ꝛ sunt tributa egẽtiũ aiarũ:vt.e.cã.q.i.decime.

e Extendenda.hoc iõ dicit.q2 laici sine peccato decimas possidere non possunt.xvj.q.j.c.vlt.ꝛ.s.eo prohibemus.ꝛ.s.e.q̃uis. Et ideo licentia ista non potest extendi ad noualia. Arg.contra.j.e.ex parte.vbi soluitur.si.s.de rescrip.nonnulli quia odia sunt restringenda ꝛ fauor ampliandus.ff.de lib.ꝛ posthu.cum quidam.

f T Ua nobis.tributa.vt.xvi.q.i.decime.S3 improprie dicunť tributa:q2 in tributis non admittiť appellatio: vt ij.q.vi.§.diffinitiua.ꝛ.§.quotiens.sed sup decimis bene admittiť.sicut in alijs causis:vbicunq3 aliqs grauať.s.d ap.vt debitis.Itẽ i tributis nõ currit pscriptio.xvi.q.iij.§.põt.ver.ad hoc eccl'ia.s3 in decimis bene currit.s.de pscrip.de quarta.ꝛ capitulo ad aures.Sed qua actione petuntur decime. dixit ioannes q petuntur per actionem confessoriam:q2 ius prestandi decimas est quedam seruitus.vel põt dici.q petũtur rei vendi.xvi.q.i.moderamine.ꝛ c.reuertimini. Ecclesia enim dicitur habere dominium decimaꝝ:l3 nõdum habuit possessionẽ:vt quidam dicunt ꝛ satis rationabile est:s3 veriꝰ est:q in hoc consistit puilegium eccl'e:vt re nondũ tradita ipsa facta sit dña:arg.de cõsue.ex litteris.ꝛ.C.de sacrosanc.ec. vt inter diuinum.sic.C.de arbi.tute.l.iij.ꝛ.C.d rei vẽ.si vt ppõis.vbi h puilegiũ obtiet i minore ꝛ i milite.nec obest qd di.ff.de pollici.l.ij.i fi.vbi di:q nisi dcia sit segregata ab alijs:nõ desinit eẽ i bõis poris dñi.s3 aliud ẽ:cũ decia debeť ex voto.vt ibi.ꝛ aliud cũ dbeť d iure vt hic.vel petunť ꝯditõe ex canone xvi.q.i.decime.ꝛ c.reuertimini.et ar.ff.de ꝯdi.ex lege.l.vna.

g Deterioris.i.imo melioris.quia plus bñfacẽ pt.C.d mo.mul.cos.xi q.iij.qui resistit.

h Suas eẽ.xvi q.i.reuertimini.

i Sic ꝛ dñs.hoc intelige cũ recipit ptẽ suã añ solutionẽ decimaꝝ.secꝰ si post:q2 tũc illa iã dciata ẽ. ꝛ hoc verꝝ est.cũ dñs aliquotã ptem.puta tertiã vel quartã vel ẽt medietatẽ pcipit:tũc eni vterq3 ꝛ colonꝰ ꝛ dñs teneť soluere dcimã de pte sua :sic s.e.a nobis.Si vero certã ptem :puta duos corbes l' tres tm colonꝰ reddet domino:q̃tũcũq3 percipiat iste colonꝰ tũc dñs de illis tenetur soluere decias.q2 pars illa non est deciata neq3 diminuta.l3 de decimato aceruo descendat.S3 illud queri põt:cui danda sit decima de illis tribꝰ vel duobus corbibus illi ecclesie in cuius territorio sita ẽ illa terra:non quia iam percipit decimam totius a colono:ꝛ est cõtra illã regulã:bona fides non patitur vt bis idẽ exigatur.ff.de reg.iur.bona fides parochiali ecclesie ñ d3 dari.q2 non est decima psonalis.Saũ pt dici.q d3 dari ratione prediorꝝ.l3 dscenderit a dcimato aceruo sicut si aliquis donet alicui hunc corbem decimarum ille enim tenetur soluere decimam.q2 ex lucro h3:colonus vero ille qui duos corbes vel tres tm soluit tanto minus potest soluere parochiali eccl'e de toto aceruo.vt videť.ar.op.j.e.cũ non sit.in fi.ꝛ istud equius videtur.tñ ecclesia põt ꝯuenire possessorem siue suo siue alieno noie siuẽ sit in possessione siue etiã sit creditor.xvi.q.i.siquis laicus.ff.de vsufruc.hactenus.dcia eni tãq̃ onꝰ seqť possessorẽ.q2 res trãsit cum onẽ suo.j.e.cũ ñ sit.s.d pig.ex lris nec ẽt pactũ iueť possessorẽ.s.d pac.pleriq3.ff.de pac.inter debitorem.

k Preteritu vero nequitie hoc ideo dicit.q2 decime

occasione premissa vel exco gitata mag fraude diminui valeant: cum deo debita sit so lutio decimarum in tantum: vt ad eas clericis exhibēdas quibus eas ipse pro suo cultu concessit laici si moniti redde re noluerint: ecclesiastica sūt districtione cogendi: vt cum de cunctis omnino ꝓuentib⁹ decime sint reddēde: sicut co lonus de parte fructuum que sibi remanēt ratione culture. sic ꝛ dominus de portiōe quā percipit ratiōe terre decimaꝫ reddere sine diminutione te netur. pretextu ᵏ vo nequitie clericorum nequeunt eas. ni si quibus ex mandato diuino debētur pro suo arbitrio ero gare cum nulli sit licituꝫ alie naˡ cuiq̄ concedere preter do mini ᵐ volūtatē. ꝛ infra. Quo niam igitur pati nolumus. vt ecclesiarum ꝛ clericorum iu ra presumptione qualibet mi nuantur. mandamus. quate nus. omnes qui ratione perso narum aut etiam prediorum decimas ecclesijs ꝛ clericis tue dioc. exhibere tenentur. ad eas cuꝫ integritate redden das. ap. re. compellas.ⁿ

Idem abbati sancte colum bane señ.

Ex parte tua. ꝛ infra. Cuꝫ tibi quod maius est sit concessum. vt videlicet deci mas de laboribus terre paro chiarum tuarum cum itegri tate percipias. de noualibus eas exigere satis potes. quia vbi maius concedit°. minus concessum ᵖ esse videtur.

Idē heliē. episcopo.

Pastoralis ᵠ officiū. ꝛ infra Explicari postlasti. vtꝝ quis possit de molendinis ʳ et piscarijs necessarias ˢ expensas deducere priusquam soluat ᵗ de cimas ex eisdem. sicut est in ne gociatione concessum ᵗ. Ad quod respondemus: q̄ lꝫ cir ca res acquisitas ᵘ vel factas de pecunia decimata. cuꝫ ipse venduntur credamus dedu cendas ˣ expensas ʸ. ꝛ de residuo quasi de lucro ᶻ decimas ꝑsol uendas. vt si vendat domus ager vinea cliban⁹ molēdinū

potius dantur intuitu ecclesie q̄ꝫ ꝑsone. Sed nunquid teneor dare decimas ꝑsonales ei quē scio esse simonia cuꝫ cū ipse sit suspēsus. xxxij. di. §. vex. Decime dāt rōe diuini obsequij: vt hic dicit. s. in ver. qb⁹ eas ꝓ suo cul tu ꝯcessit. ꝛ. s̄. e. nouum. ꝛ. xvj. q. i. q̄sti. item qꝛ ordines nō debēt ab eo re cipi. j. d̄ simo. per tuas. Dico q̄ deci me dande sūt illi nā ꝛ iudeus pre stat ꝑsonales deci mas quasdā q̄nq̄ꝫ sed non omnes: lꝫ non rōe diuini ob sequij ꝛ ꝑdiales. j. de vsur. quāto. io. ꝛ. s̄. e. d̄ terris ꝛ ꝑ quādam decre. que est i antiqua ꝯpilatione. s̄. e. c. ad audientiam.

k Aliena. i. eccle siastica. xvj. q. i. in canonib⁹. ꝛ. q. iij. placuit. ꝛ. xij. q. i. expedit. Secula ria ꝟo pt ꝑnceps ꝯcedere alij. C. de prescrip. per totū: excipe creditorem ff. de acgrē. re. do. non ē nouum. ꝛ i alio casu. xix. q. iij. siqua mulier. vin.

m Dñi volun tatem. quia nō re mittit pp hoc dbi tū: ꝫ augetur. s̄. d̄ iureiurā. eam te.

n Compellas. ex communicari de bent qui d̄cimas admoniti non sol uunt. s̄. e. c. ꝛ. xxxij di. ꝑter hoc. ꝛ ban nuꝫ dñi pape componat. xvj. q. i. statuimus.

o Ex parte. conceditur. sic. xij. q. i. precipimus. ꝛ. xvj q. ij. visis. xcv. di. illud. ꝛ. ff. de re. iur. non dꝫ. j. de do. post diuor. resti. per vestras. econuerso cui interdi cit maius ꝛ minus ꝓhibitum esse videtur: infra d̄ sē. ex. cū illoꝝ. ar. lxxiiij. di. gesta. ꝛ. ff. de senator. q idign⁹ ꝛ. ff. d̄ ser. expor. cui pacto. Itē ē ar. q̄ bñficia large sūt interꝑtanda. j. de ꝟ. sig. olim. s̄. de do. cū dilecti in fi. ff d̄ ꝯsti. ꝑn. l. vlt. ar. ꝯ supra eo. tua. Sed ibi donatō d̄ cimaꝝ laico odiosa facta ē cū peccato. ꝛ iō nō est extē denda licētia ꝫ est restringenda. vt ibi dꝛ.

p Concessum. ar. ꝯ. j. e. cum ꝯtingat. sed soluitur ibi

q Pastoralis. Casus: aliquis hñs molendinuꝫ ꝛ pi scarias suas facit ibi expēsas necessarias ad con seruatōem ipaꝝ reꝝ. querebat eps heliē. vtrū expēse iste necessarie sint deducēde de fructib⁹ illaꝝ rerū: an q̄ꝫ decime ꝑsoluant: sm̄ q̄ in negociatōe deducuntur anteq̄ꝫ papa huic rñdeat questioni: ostendit quid iuris sit d̄ illis expēsis: que fiunt circa res emptas d̄ pecunia decimata cā negociationis. ꝛ dicit q̄ ille expēse q̄ fiunt in reb⁹ illis: de bent deduci cū res ille venduntur ꝛ de residuo q̄si de lucro decima ē ꝑsoluenda. sed expense q̄ fiunt ꝓ ꝑcipiendis fructi bus illarum rerum: non sunt deducēde: q̄uis fa cte sint ille expense d̄ pe cunia decimata: qꝛ fruc tus illi sunt illorum qui faciunt impensas salua decima ꝛ fructus illi nō pñt alienari sine onere d̄ cimarum. Deinde respō det ad questionem ꝓpo sitam dicens q̄ expense que fiunt pro restaurati one molendinorum seu piscartarum ꝛ aliaꝝ reꝝ non sunt deducēde de ꝓ uentibus decimādis: qꝛ res ille sic restaurate re manent penes dños.

r De molendinis ꝛ pi scarijs. ꝑmanētibus non emptis causa mercimo nij. ber.

s Necessarias. necessa rie dicunt impense sine quibus res sit deterior. ff. de impen. in re. do. fa. l. impense. ꝛ. l. quod di citur. ꝛ. ff. de verbo. sig. impensis.

t Concessum. non iure scripto: sed tm̄modo hic inuenitur ꝛ non al's: sed cōsuetudine approbata vel rōne que est optima legum interpres: supra d̄ consue. cum dilectus.

u Acquisitas vel fcās causa mercimonij. ber.

x Deducēdis. Hec est rō qua deducunt expen se de mercimonijs ꝛ nō de fructibus ꝛ redditib⁹ aliaꝝ reruꝫ qꝛ in negociatōe operat manus hominis: sed in alijs ꝑcipue operat manus dei. ar. lvj. di. nasci. supra eo. nō est. ꝛ. j. e. cū nō sit hanc rōem assi. vin. ꝛ tu adde aliam: ne bis eadē res deci maret: qꝛ tunc sunt decime personales.

y Expensas. factas in eundo ꝛ redeundo ꝛ negociando: ꝛ faciendo meliorem. ber.

z Quasi de lucro. Ex hoc videtur q̄ de oī eo qd̄ ꝑuenerit ad aliquem gratuito titulo decima sit soluēda: sic ergo heres legatarius donatarius de hereditate: legato. ꝛ donato debet soluere decimas. quia de omni licite acq̄sito decime sunt sol uende: supra eo. ex transmissa. ꝛ argumentuꝫ. xvj. q. i. decime ꝛ. q. vij. c. iij. Super hoc dicas: q̄ suus heres de hereditate de cimam soluere non debet: qui vna persona reputatur cum pa tre. C. de impub. ꝛ alijs substitut. siquis duobus. §. vltimo. et insti. de inuti. stipula. § ei qui. e. xxxv. q. iij. §. hac auctoritate ꝛ quia de iure nature sibi debita est. vnde viuente patre do

minus est insti. de here. quali. et diffe. §. sui gdem. et sola admi nistratio deest ei. ff. de libe. et posthu. in suis. Quidā dicunt: q extraneus heres donatarius legatarius. q: totum ē ei lucrū: decimā dare dz. Alij dicūt et melius: q de imobilib⁹ non tene tur qs soluere decimā: q: res ad quēlibet possessorē trāsit cū onere suo: vt. j. e. cum nō sit. q̄m cū deus alienam terrā dederit filijs israel tm̄ de fructibus sibi dari decimas mandauit: et si de possessionibus deci ma daret: cito possessiones deuoluerentur ad ecclesias. Sz nūqd doctor de collecta aduocatus de aduocatōe mercenarius de mercede tenent̄ soluere decimam. vtiqz. xvj. q. i. decime.

a ¶ Merces. empte. cā mercimonij de pecunia decimata.

b ¶ Deducendas. quia tunc intelliguntur esse p̄diales decime.

c ¶ Decimate etiā si possessiones ille sint empte de pecūia decimata vel sic: etiā si expense ille sint facte d̄ pecunia decimata: qd̄ melius videtur.

d ¶ Quoniaz istud. q̄m potius illatiue q̄s. causatiue ponitur: s̄m vinc. et proprie et melius.

e ¶ Nisi cum onere. Nō q res transit cum onere suo. xvj. q. i. sigs laicus. ff. de ꝯhen. emp. alienatō j. e. cuz nō sit. d̄. de pig. ex lris. circa fi. ber.

f ¶ Nec p̄ restaurando. hic r̄ndet qōni proposite

g ¶ Credimus deducendas. hoc sp̄ale ē in decimis: q nō deducunt̄ expēse p fructib⁹ colligendis: vel ēt p ꝯseruatione alicui⁹ rei: alr̄ ēt malefi dei possessor deduc̄ sumpt⁹ necessarios. ff. de pe. her. si a dño. §. vlt. et. d̄. in ite. rest. regsiuit. ff. d̄ sol. fruct⁹. io.

h ¶ Decimādis. s̄ si emisset ad h̄ vt vederez aliq̄s rē illā vendā: fecissez sumpt⁹ p illa ꝯseruanda bñ deducerem sumpt⁹.

i ¶ Mercis. mercis appellatio proprie ad res pertinet mobiles. ff. de ver. sig. mercis appellatio.

k ¶ Destruat. s. si aliqd̄ expendit̄ necessario ad illius ꝯseruatō tem illud nō deducitur: vt dictum est supra.

l ¶ Um contingat. ab antiquo forte ex prescriptione: supra de prescrip. ad aures.

m ¶ De iure cōi. pz expsse: q decime de iure cōi ptinēt ad parochiales ecclias. vt. xvi. q. i. statuim⁹. et. c. d̄ decimis. et. c. siquis

grex aut q̄lib3 merces[a]: expēsas tñ q̄ fiunt p fructibus pcipiēdis ex illis: de quib⁹ fruct⁹ pueniunt nō credimus dedu cendas[b] expēsas ēt si fuerit d̄cimate[c] q̄m[d] salua decima fructus efficiuntur eoz q faciūt ipsas expensas fructus autez ipsos alienari posse nō credimus: nisi cuz[e] onere decimaz nec prestauran do[f] detrimēto q̄rūlibet rex ex qbus decime psoluunt̄: credimus[g] deducēdas expēsas de puentibus decimandis[h] q: penes dominū res pmanent restaurate: vt si pars aliqua moriat̄ armenti: deteriorēt̄ vinea: portio mercis[i] depereat vel tot⁹ clibanus destruatur[k]. Idem.

Cum ꝯtingat iterdum i tua dio. et ifra. Cum in qbusdaz parochijs ad quasdam ecclesias vel psonas ecclesiasticas ab antiquo[n] ptineat pceptio decimaz: et d̄ nouo fiūt noualia in eisdem: q̄rit a nobis: ad quem h⁹ⁱ noualiuz decima iciplat ptinere. Uñ i qui. t. t. r. q cū pceptio dcimaruz ad pochiales ecclesias d̄ iure[m] cōi pertineat decime noualium[n] que fiunt in pochijs eorūdem ad ipsas pculdubio ptinere noscunt̄: nisi ab his q alias pcipiunt decias rōnabilis[o] cā oñdat̄: per quam appareat noualiū ad eos decimas pertinere.

Idem epo beluacensi.

Um in tua dioc. quedā monasteria et cōuentuales eccle in multis parochijs maiores decimas pcipiant: et minutas[p] de qbusdam fructibus annuatiz pceptis non fuerint decime psolute: et infra. Respondemus: q si fructus p̄dicti de illa terra pueniunt: de qua monasteria vel ꝯuentuales ecclesie aliquos pcipiebant rōe decimaz puentus: eis pcul dubio decime fructuum debent̄ eoz cum ipsis terra illa ab antiquo[q] fuerit decimalis: et nō debeat vna eadez q ecclesia diuerso iure cense ri[r] alioquin pochialibus ecclesijs exoluātur: ad q̄s d̄ iur̄ cōi spectat pceptio decimarum.

Idem vespzimeñ. episcopo.

Ad dū aduersus fratres hierosolymitanos hospitalis sancti stephani te proponēte in nr̄a p̄ntia q̄stionem: q ipsi decimas[s] de laboribus rusticoz suoruz vespzimeñ. ecclesie debitas ñ pmitterent tibi decimas solui: et ifra. Com parentibus igit̄ te ac ipsis statuto termino coram nobis. g. p̄sbyterū card. tibi et eis con

laic⁹. g nō spectāt ad epm. vñ in decimis pochialium ecclesiaz: nō dz eps aliq̄s hr̄e portōnem. nā capitula q̄ dant epo ptez decimaz loquunt̄ de decimis epalis ecclesie. Sed ꝯ. d̄. e. q̄m. vbi d̄: q eps pōt retinere partes suā de noualib⁹: q̄ surgunt in pochia alicui⁹ ecclesie. j. e. duduz. vbi eps petit decias i diocesi sua posital sū data intentōe sua de iure cōi: et ita si ptinet d̄ iure cōi ad pochialc̄ ecclesias q: ibi obtinet eps: Dicas q d̄ iure cōi tm̄ baptismalib⁹ ecclijs decime d̄bēt d. ari. xvi. q. i. d̄ dcimis put notat. h̄ ibi. et. c. statuim⁹. Quid s̄ r̄ndebis illi decr. q̄m. Dicas q illa itelligit̄ p istā. vel poti⁹ loqt̄ h̄z consuetudinē loci: et illa dudū. j. e. pt itelligi de decimis i parochia epi positis: q: ille ptinēt ad eundē iure cōi et de illis dz facet̄ q̄ttuor ptes. xij. q. ij. q̄ttuor. et. c. vulte rane. et. c. nobis cōcesso. Uel ille decime q̄s petebat eps bairieñ. ad nullū ptinebāt: quia nō erant i pochia alicuius ecclesie parochialis. vnd ad epm de iure cōi p tinebāt. q: dcime in ptāte epi sunt. x vi. q. i. in sacris. et d̄. e. q̄m. Uel dic q illa decreta. dudū. loqtur de ꝯsuetudine. vt ibi notat̄ in fine illius glose que incipit sic.

n ¶ Noualium. hic ad aliū ptinēt noualia: et ad aliū d̄cime. vñ signatur ꝯ. d̄. e. ex parte. ni. glld intelligit̄ cū aliquis obtinet decimas p puilegium: in quo casu dz hr̄e noualia. q: ex quo eis ꝯcesse fuerūt decime simplr et noualia que postea ibi surgunt. j. de priul. q̄m. q: circa. nā v̄bo generali simpliciter posito significabit decimas presentis tpis et futuri. ff. de ser. vr. p̄di. si bu⁹. et C. q̄ res pig. obli. pos. l. vl. et. xix. di si romanoz. sed hic loqtur cum h̄z decimas ex prescriptione: q: per hoc si pscribit noualia. et sic itelligit̄. e. se. sed hoc intellige al legato titulo et pbato. j. e. dudū. et i q̄dā decre. ex i cō

cessimus auditorē: coꝝ ꝙ̄ decimas terrarum q̄ ꝑ rusticos hospitalis in vesprimeñ. dio. excolunt: ⁊ ꝺ̄ girozapha ⁊ de nouacularia: ecclesias que ꝑ ipsos hospitalarios detinent̄ itentione tua de iure cōiᵗ fundata petisti: prior āt hospital̄ in p̄dictis decimis ⁊ ecclesijs p̄scriptionē allegans ꝓposuit se nō teneri tibi suꝑ his rñdere: qꝺ̄ cū ꝑ auditorē ad nr̄am audientiaꝫ ꝑuenisset: mandamus: ꝙ ideꝫ por p̄scriptionis titulū quē allegauit ꝓbaretᵛ: g. b. regis ac regine vngarie priuilegia exhibuit ꝗ ecclīam sancti stephani: ad quaꝫ dicte ecclesie cum eisdeꝫ decimis ꝑtinebāt in ꝑpetuā elemosinā hospitali donatōis titulo concesserūt ꝯfirmationis. C. pape. p. n. scriptū exhibens: per qꝺ̄ ꝓbare volebat ꝯcessionē p̄dictam plenum hr̄e vigoreꝫ ⁊ infra. Ceteruꝫ ex ꝑte tua fuit ꝓpositū: ꝙ in decimis ⁊ ecclesijs a rege ⁊ regina dōatis p̄scriptionem non oꝫ opponē pars aduersa q̄ nec a dōatiōe ipsoꝝ initium hr̄e potat nec a ꝯfirmatiōe p̄fata tm̄ effluxit tp̄is: ꝙ possit p̄scriptio cōfirmari: ⁊ sic dōationis regis ac rgie allegat⁹ titul⁹ null⁹ erat: cū sacrilegij crimē icurat qui ecclās vel ecclesiasticū aliqd de manu recepit laicaliʸ ⁊ infra. Nos igiṫ cū donatores p̄dicti ꝯferre ñ potīt³ alijs. que ipsi de iure ñ poterāt possidēᶻ ⁊ ꝑ ꝯfirmatōes p̄dicti clemētis suꝑ ecclīa sci. s. hospitali cū decimis ⁊ alijs ꝑtinentib⁹ ad se fcāꝫ: ēt si auctēticū appareret iuri ep̄ali nullaten⁹ dero/geṫᵇ sniāl̄r ꝓhibem⁹ᶜ. ne fr̄es hospital̄ p̄sumāt vlterius ipedire. q̄min⁹ decimas ꝑcipias memoratas. ⁊ pacifice possideas in futurum.

Idem in ꝯci generali.

In aliqb⁹ regiōib⁹ q̄dā ꝑmixte st gētes: q̄ ſm suos rit⁹ decias ꝺ̄ more ñ soluūt q̄uis cēseanṫ nomie xp̄iano: his nonnulli dñi p̄dioꝝ ea tribunt excolēda: vt decimis defraudantes ecclesias maiores īde reddit⁹ asseq̄nṫ. Volētes igiṫ suꝑ his ecclīaꝝ indēnitatib⁹ ꝓuidere: statuim⁹: vt ipsi dñi talib⁹ ꝑsonis ⁊ taliter sua p̄dia excolenda ꝯmittant: qꝺ̄ absq3 ꝯ̄dictiōe ecclījs decias cū integritate persoluāt ⁊ ad id si necesse fuerit per cen. ec. ꝯpellanṫᵈ: ille q̄ppe decime necessario soluēde sūt: q̄ debenṫ ex lege diuiaᵉ: vel lociᶠ

eitio lugꝺ̄. supra de p̄scrip. que incipit venerabiliꝰ.

o ¶ Rōnabilis cā. puta p̄uilegiū aliud ñ possent ostēdere: cuꝫ de iure cōi ꝑtineāt ad parochiales ecclesias vt. s̄. e. ex ꝑte. ⁊ p̄scriptio allegari non potest.

p ¶ Quam in tua minutas. minute decime appellātur ꝺ̄ partus aniāliū ⁊ ꝺ̄ pullis ouīs ⁊ hortis. vt. s̄. e. ex ꝑte. de qbus etiaꝫ loquiṫ. s̄. e. ex multiplici.

q ¶ Ab antiquo qꝛ p̄scripserunt ꝺ̄cimas illas. ꝫ. c. ꝓximo. ber.

r ¶ Ceteri. xij. q. ij cognouimus. ⁊. j. de priui. qꝛ circa. ⁊. ꝫ. e. ex ꝑte. ff. de vsucap. cuꝫ ꝗ in fi. ar. ꝯ̄. ff. ꝺ̄ pecul. l. hinc queritur. §. i vbi diciṫ ꝙ peculiuꝫ q̄nq3 duplici iure censeṫ. b.

s ¶ Quadum. ꝺ̄cimas. sine inquietatōne ⁊ libere ꝑcipi posset. taṫ vr̄ fuisse petitio ꝑ sniam latam. vt dicitur in fi. ber.

t ¶ De iuṫ cōi. sic xvj. q. vij. oēs basilice. ⁊. xviij. q ij. monasteria. Item vr̄ hic ꝙ de iure cōi ꝑtineat ꝑceptio ꝺ̄cimaꝝ ad ep̄m. ꝫ ꝯ̄. s̄. e. c. pr. ⁊. c. cū cū ꝯtingat. vbi de ꝫ dcm̄ ē. vel p̄t dici ⁊ vꝛ verius ꝙ hec allegatio ñ ponit ius q̄ꝛuꝫ ad ꝺ̄cimas. ⁊ sic nullū ꝯ̄riuꝫ. ⁊ de ꝯsuetudine loci ꝑtinebant decime ad eūꝫ ⁊ ñ de iure cōi: ꝫ q̄ꝫtū ad ecclās quas petebat ep̄s fūdata erat intētio sua de iure cōi. Verius puto ꝙ decime iste ñ erāt intra certā ꝑochiaꝫ alicui⁹ ꝑochialis ecclesie. lꝫ dicaṫ. j. ꝙ ꝑtinebāt ad ecclesiā sancti stephani. vt dixi. s̄. e. cū ꝯtingat glo. que incipit patet hic.

u ¶ Probaret. Hic apte videṫ. ꝙ ꝗ allegat p̄scriptionem teneṫ ꝓbare titulū. ex quo habuit cām p̄scribendi supra eo. de ꝓba. lꝫ. argu. ⁊ expressum videtur supra ꝺ̄ prescrip. si diligēti. nā ſm canones longa ⁊ lōgissima prescriptio nō differunt. sed in longa p̄scriptōe oportet ꝓbare titulum. C. de prescrip. lon. tem. diuina. C. de vsu. ꝓ herede. l. vlt. ergo ⁊ in longissima ſm canones. ar. ꝯ̄. s̄. de p̄scrip. q̄m omne. ⁊. c. vigilanti. vbi dꝛ sufficē bona fides. ⁊ est ꝯ̄ id quod dici ꝯsueuit: ꝑ sufficit allegare titulum sed non oportet ꝓbare. Joan. dixit. ꝙ isti erāt suspecti. ⁊ ideo oportuit eos ꝓbare titulum ⁊ iustū. qꝛ ꝑꝑ suspitionem q̄nq3 transferṫ ꝓbatio in alium ꝗ alꝰ non cogiṫ. s̄. vt eccle. bene. vt nostruꝫ vbi de hoc notaṫ. Sed suꝑ hoc dic. vt dixi in. c. si diligēti. s̄. ꝺ̄ p̄scrip. vbi iuenies ī quo cāu ꝓbari debeat titul⁹. ⁊ ī quo nō

x ¶ Concessionem predictā. quā si papa ex certa scientia confirmasset. valuisset ⁊ ex ea sumpsisset vigorem. licꝫ ex se nulla fuerit. arg. supra ꝺ̄ pact. quotiens. s̄. de transac. c. i. xcvj di. bene quidē. et ij. q. i. in primis. ber.

y ¶ Laicali. Ut. xvi. q. vij. siquis deinceps. vnꝺ̄ titulus talis habetur ꝓ non titulo.

z ¶ Non poterant. alijs. i. q. vij. daibertum. ⁊. j. ꝺ̄ do. inter vi. ⁊ vxo. nuper qꝛ pro non dato habetur quod ab illo donaṫ. qui non pōt de iure dōare. infra de iurepa. quod aūt in fi. Argu. ꝯ̄. ff de acq. re. do. non est nouum. ff. de vsufruc. qꝺ̄ nostrum ff. de contrahen. empti. rem alienam.

a ¶ Possidere. xvi. q. vij c i. ⁊ supra de prescript. cām que. qꝛ sp̄ūalia non cadūt in laicū. s̄. de elec. sacrosancta. ⁊. c. messana xcvi. di. bene quidem. v̄. nūq̄ꝫ licuit laico anathematizare.

b ¶ Nullatenus deroge tur. nunq̄ꝫ enim intelligitur derogari iuri alteri⁹ nisi hoc exprimaṫ. lxxxv di. florentinum ⁊. lxxxix. dist ecce. supra de auc. ⁊ vsu pal. ex tuaruꝫ. ⁊. s̄. de offō delegato super eo.

c ¶ Prohibem⁹. Ex hac snia vr̄. ꝙ actum sit iudicio vti pos. ⁊ ex eo ꝙ dixit supra in prin. non ꝑmitterent tibi solui. ꝫ per petitōnem ep̄i vꝛ actum petitorio. sed standū est snie. ⁊ alia. n. sunt subiecta qualia ꝑmittunt predicata. ber.

d ¶ In aliqbus. ꝯpellanṫ pactū eniꝫ non nocet eccle: qn a q̄libet possessore possit petere decimā. qꝛ ē on⁹ q̄ seqṫ ipam rē. s̄. e. pastoralis. ⁊. c. pr. s̄. ꝺ̄ pac. pleriq3. ff. de pac. inter debitorē. ff. de institori. si cū villico. ar. ꝯ̄. ff. de pac. epistola. §. pactum. si possessor ꝑtem fructuum recepit: ⁊ dñs ꝑteꝫ teneat vterq3 ꝯueniendus est. s̄. eo. a nobis. ⁊. c. tua nobis.

e ¶ Ex lege diuina q̄s dñs suo dño ꝯuauit: et tanq̄ꝫ debita requirinṫ. s̄. e. ꝑochianos. et. j. e. tua nobis. et. xvi. q. i. decime. ber.

f ¶ Loci consuetudine. Sic ergo attenditur consuetudo l de

cimis nec mirum: quia in baptismo attendit: de con. di. iiij. ꝯ trina. ⁊ in matrimonio. j. de cogna. spi. super eo. ⁊ merito habea tur consuetudo: q2 eque punitur transgressor ꝯsuetudinis: sicut transgressor legis. xj. di. in his reb9. Et hoc pōt intelligi ꝯ ꝯsuetudine ista: ꝯ qua habuisti. ꝯ. eo. cū sint hoies. ⁊. c. aposto lice vbi de hoc. Et dic ꝯ ꝯsuetudine approbata ⁊ ꝑscripta: alś ñ obesset cō suetudo: supra de ꝯsue. c. vlt. Si vō ꝯsuetudo ē: ꝙ dec. xij. ps vel minor: tal' ꝯsuetudo nō sufficit: nisi sit approbata a papa: q2 nō valet talis ꝯsuetudo q̄ absq3 mortali pcō hua ri non valet q̄tūcunq3 longa. ꝯ. de prescrip. qm̄ omne. Sed hic non pōt hr̄e bonam fidem: q2 de iure diuino debentur et nō posset ꝑscribere: ergo nec ꝯsuetudo ibi ter eū habere pōt. Hoc dico in laicis: q2 clerici vl' eccle sia ꝯ clericos ñ solū par tem ꝑscribere pōt: sed ēt totā3 decimā. vñ dicit de cretū: q minus dedit de cimas: modo emendet. x vj. q. vij. ꝗcunq3. ber.

a Cum nō sit. ꝑcedat solutō. quia vt hic dicit: illas sibi dominus in signū vniuersalis do/ minij reseruauit. ꝯ. c. tua nobis. ⁊ iō sine aliqua di minutione expensarum sunt soluende: vt ibi dr̄ ⁊ c. cum homines. ꝫ nō re fert multum: vtꝝ ꝑcedat solutio decimaꝝ exactio nē tributoꝝ vel cēsus: q2 soluere dñs de pte sua ⁊ colonus de sua tenet. ꝯ. c. a nobis. et c. tua nobis. Rñderi pōt: licz vterq3 ꝯueniri possit melius et cōmodius est ecclesie ꝯuenire vnum q̄3 plures. ff. de exerci. l. j. §. vlt. ⁊. l. se. Et distinguitur in casu isto: vtrū dñs ꝑcipiat cer tā partem tertiam vel quartā siue duos corbes vel tres tantū recipiet. de hoc dicitur supra eo. tua nobis.

b Cum onere. sic supra eo. pastoralis. ff. de ꝯhen. emp. alie/ natio. ⁊. ꝯ. de pigno. ex litteris.

c Nuper. abbates. Tales scilicet de quibus decime solui ꝯ beant. ber.

d Committantur. interim anteq̄3 edificentur ecclesie: vt illi coloni soluant decimas de illis terris idem esset si ipi idē co/ lerent eas: infra eo. c.

e Componendum. ⁊ sic cōpositio in decimis potest fie ri per sacerdotem: supra eo. ex multiplici. que personalis vr̄ nisi per superiorem fuerit confirmata. ꝯ. de transac. veniens. Sed nū quid cistercienses: ⁊ alij monachi non hñtes populum pñt ꝑ/ scribere decimam: non videtur quia decimas de iure habe/ re non possunt: vt. xvj. q. i. peruenit ergo eas non pñt prescri bere: supra de prescrip. causam. que. Sed videtur hic ex quo

consuetudine approbata.

Idem in eodem.

Cum non sit in homine qd semen ferēti rñdeat: qm̄ iuxta verbum apostoli ne/ q3 qui plantat est aliqd: neq3 qui rigat. sed q incrementum dat deus. ipm qdē3 mortifica to semine plurimum fructum affert. nimis auare quidam in decimis defraudare nituntur census ⁊ tributa q̄ interdū in decimata ꝑtereunt ꝯ frugib9 primitus deducentes. Cū3 āt in signū vniuersalis dominij q̄si quodā3 titulo speciali sibi dñs decias reseruauerit nos ⁊ ecclesiaꝝ dispendijs ⁊ aia rum ꝑiculis obuiare volētes statuimus. vt in ꝑrogatiuam dominij general' exactionem tributoꝝ ⁊ censuū3 precedat solutio[a] decimarum. vel saltē hi ad quos census vl' tributa indecimata peruenerint. qm̄ res cum onere[b] suo transit. ea ꝑ cens. ec. decimare cogantur ecclesijs. qb9 de iure debent.

Idem in eodem.

Nuper abbates cisterci eñ. ordinis in generali ꝯcilio ꝯgregati ad ꝯmonitio nem vr̄am ꝓuide statuerunt. ne decetero fratres ipsius or dinis emant possessiones. de qbus decime debeant. eccle sijs nisi forte ꝓ monasterijs no uiter fundādis. ⁊ si tales[c] pos sessiones eis fuerint pia fide liū deuotione collate aut em pte ꝓ mōasterijs de nouo fun dandis ꝯmittant[d] alijs exco/ lende. a qb9 ecclesijs decime ꝑsoluant. nec occasione priui legioꝝ suoꝝ ecclesie vlterius ꝑgrauent. nos āt decernim9 vt de alienis terris ⁊ amodo acquirendis: etiam si eas pro prijs manib9 aut sumptib9 ex colūt: decimas ꝑsoluant: ecle sijs qbus rōe ꝑdiorum antea soluebant: nisi cū ipsis ecclesi is alit duxerint ꝯponendū.[e] ⁊ hoc ipsum ad alios[f] regulares q gaudent similibus priuile/ gijs extendi volumus ⁊ man dam9. vt ecclesiarum prelati ꝓmptiores ⁊ efficaciores exi

nomine compositionis eas possunt habere: ꝙ eas pos sint prescribere: satis posset sustineri: ꝙ non possunt ꝑ scribere decimas: vt in predicto. c. cā3 que. ⁊ supra eo. ti. dudum. Decime enim intuitu diuini officij tm̄ debi te sunt iure diuino: supra eo. tua nobis. sed isti nemini subministrant spi ritualia ⁊ decime istis tm̄ per ꝑuile/ gia ꝯcedūt: q2 iu re cōi eas hr̄e non pñt: alś supfluū3 eēt ꝑuilegium: q2 q̄ de iure cōi com petūt supfluum ē ꝑcibus impetrare C. de thesau. l. i. li. x. ff. ad municip. l. i. vnde cum isti al legarent ꝑscriptō nem necesse hab e bāt ostēdere titulū qui eis daret cām prescribendi. ꝯ. e. dudū. que loqt ꝯ hospitalarijs hie rosolymitanis: q ꝯ iure cōi possidere decimas non pñt ⁊ iō in his que de iure possidere nō possūt necessari9 ē titulus: ⁊ sic pt i telligi supra de ꝑ/ script. si diligentit: vbi de hoc.

f Alios. Hic hēs ar. ꝙ res inf alios acta alijs ꝑiudicat

g Interdicim9 ad alienas ecclias ꝑtinentes. Istud pōt itelligi de decimis laicis in feudum ꝯcessis: vt nulla ꝑsōa ec clesiastica ad quā ꝑtinēt recipiat illas i pign9: vt si pe nes laicū remaneāt: citi9 redeāt ad eccliā3 ad quā ꝑti nēt: saltē post morē: cū i decimis ñ hēat locū successio ꝯ. e. ad h. l3 succedāt hēdes in decimis antiqtus con cessis in feudū: ⁊ hac rōne sufficit: si laicus de ꝯsensu epi decimas tales alij eccle donauerit. ꝯ. de his q̄ fi. a pla. si. con. ca. cū apostolica. eccl'a vero ad quā ꝑtinent bñ pōt eas in pignus recipere: q2 ꝑ hoc citius rehabe bit decias suas: cū tūc nō teneat ꝯputare fructus i sor tem j. de vsur. c. i. ⁊. c. conquestus. ⁊. ꝯ. de feu. in. Idem esset ⁊ multo fortius si laicus de facto tm̄ decimas reti neret: ⁊ hec fuit ꝓbationis cā: vt per hoc ꝓuideretur ecclesijs ad quas iste decime peruenire debent.

h n Ullus tondeatur. s. ad ꝓfitendū3 vt sit mōa chus. xx. q. i. illud. clericus tamen statī3 post vij. an. potest fieri: q2 tūc ē doli capax. xxviij. di. ꝯ his. ⁊. lxxvij. di. quicūq3. ⁊. c. in singulis. Sed a r. ꝯ. ꝯ. de preben. super ibi dicitur: ꝙ pueri non sunt idonei ad beneficium obtinendum.

i ¶ Nisi legitia.s.xiiij.an.
k ¶ Spontanea q2 si coactus nō valeret .xx.q.iij. pre sens.
l ¶ Siquis tonsuratus.vt fiat monachus s'regularis cāonicis.xx.q.ij. si in qualibz.

gasti ber.
t ¶ Ueri clerici. Et sic datur eis optio vtrum velint esse mōachi vel clerici.simi.s.de elec.cum cām.z argumentum.xvi.q.i.nemo pōt.Arg.ꝯ.i.c.pri.z.xxvij.di.quod iterrogasti.vbi cōpelluntur in mōasterio remanere:sic pōt solui:hic constabat eos tales esse. lz starent in habitu monachali.in contrarijs non cōstabat immo tanq̄z veri monachi stabāt z se gerebant vn̄ nō audiunt volentes iurare contrarium.

stant ad exhibendum eis de suis malefactoribus iusticie complementum eorumq3 privilegia diligentius z perfectius studeant obseruare.

G reg.ix.

Interdicimus vniuersis psonis ecclasticis:vt decimas detentas a laicis ad alienas ecclas ptinētes [s]in pign[9] recipere ab eisdem laicis non presumant.

De regularibus z transeuntibus ad religionem.

Ex cōcilio mag.

Nullus tōdeatur[b]: nisi legitima[i] etate z spontanea[k] volūtate.

Ex eodem.

Siquis ante annos legitimos tōsurat[9] ē sine cōsensu parētū suoꝝ:si parētes ipsius ifra annū[m] nō reclamauerit ad principē[n] aut ppriuz epm vl ad missū[o] dominicū:z i clericatu pmāeat[p]: Si vō p[9] legitimos annos p vi3[q] clericus[r] factus ē:z nec ipse nec parētes eius infra annū ad memoratas personas reclamauerit i clericatu pmāeat: sicut is de quo superius dictū est.

Ex concilio toletano.

Ut clerici qui se fingūt[s] habitu z nomine mōachos z non sun corrigant:vt veri monachi sint vel veri clerici[t].

Ex concilio.arelateñ.

Uidua si sponte[v] velum conuersionis quāuis n̄ sacru3 sibi imposuerit[x]: z i ecclia inter velatas oblatiōem dō obtulerit[y]:velit nolit sācti monie habitum vlterius debet habere:lz sacramento[z] firmare velit eo tenore velamē sibi imposuisse: vt deponere posset.

G reg.ix.anath.subdia.

m ¶ Infra annuz z diē.xx.q.ij.puella.z tutor contradicere pōt.j.idem tps.vt ibi dicitur
n ¶ Ad pncipe3.i.ad papam:d cō.di.i.corpora. vel ad pncipē vel plātum ecclesie.ber.
o ¶ Ad missuz.i.vicariuz episcopi q gerit vices eius s.de instr.ex querimonijs.
p ¶ Permaneat. quo ad parentes q2 post annuz filium reuocare non possunt.vt hi: patet.z.xx.q.ij.puella. Ipse vero puer qñcūq3 vsq3 ad finē.xxiiij.an.poss3 resilef.infra eo.significatū.z.c.cū simus postea vero nō poterit exir.xx q.i.illud.
q ¶ Per vim.illatam sibi a parentibus.
r ¶ Cleric[9].idest monachus pmaneat.Sed ex mora tanti temporis presumitur cōsensisse z intellige si potuit reclamare:i fra de spon.ad id quod z.i.q.i.constat.z.j.d d spon.i.pub.de illis.ij.als autem non teneret monachatus:supra qd me.cā perlatum.
s ¶ Ut clerici.fingunt.Nō q ficto siue simulatō quādoq3 fiet ex honesta cā qñq3 ex i hōesta z hōesta cā.xxij.q ij.vtilē. z. xxiij.q.ij.dñs.z si aliquis simulat religionē ex honesta cā:ita q protestatio precedat nō nocet.supra de his que vi metu siue causa fi.perlatū vbi de hoc. Simulatio vero ex inhonesta facit monachū z compellitur redire ad monasteriū propter dolu3 suum.xxvij.di. quod iterrogasti. Et ita isti clerici fingūt se mōachos ex honesta causa ab initio:ex quo daf eis optio. Sic etiā dico in matrimonio:q si aliquis per dolū eo proposito copuletur alicui mulieri:q velit stare legitime cū ea:z hoc sit paratus probare:non est audiendus:quia in sponsalibus siue matrimonijs recurritur ad cōmunem intelligentiam verboꝝ.ifra d spō. ex litteris.ar.est hic ad questōnē illi[9] qui finxit se mulierem z suscepit habitum in monasterio monialium: vt possit corrumpere monacham.et in.c.quod interro

u ¶ Uidua spōte.secus si per vim.supra d his que vi.me.ve.causa fiunt perlatum.
x ¶ Imposuerit ipsamet vidua velum conuersionis sibi potest imponere vt hic p3 z.xxvij.q.i.viduas.pōt ēt illud recipe a sacerdote.j.qui cle.vel vo.consuluit.z.xx.q.i.vidua.aut ab episcopo d. quod me.cā perlatū. Uelum vero consecratōnis a nullo recipiunt.xx.q.i.deuotis sole enim virgines ꝯsecrantur.vt.c.deuotis z.c.placuit.e.q.
y ¶ Oblationem deo obtulerit.respicit loci consuetudinem vbi forte velate offerunt panem ad eucharistiam conficiendam.fi.xxvij.q.i.vidua. Et ita eoipso q sic stetit i ecclesia cum alijs monacha iudicatur.xxvij. dis. qd interrogasti.z.xx.q.i.q m̄ pgenitores.si vō als habuisset ibi etiam in longo tpe nō iudicaret monacha:i auc. vt costi.q̄ interpreta.ꝯsti.cir.mediū colla.vl. Et iō ꝯsueuit dici.q habitus sine pfessione n̄ facit mōachū.j.e.porrectum.
z ¶ Licet sacramento.s.tm̄.lz si adiuuef alijs bonis psūptiōibus tūc forte ad plenā pbatōem z psona honesta sit posset sibi deferri sacramentum.C.de re.cre.i bōe fidei.s.de pb.sicut cōsuetudo.s.de iureiu.c.vlt.z sine iuramēto si haberet alias pbationes.s.qd me.cā platū.vin. Sed hic vidua non potuit pbare p legitimas probatōes:lz allegabat fictionē ex alia causa honesta z iurare volebat:lz iuramentum suum nō sufficit:z ideo remanet in monasterio.z lz hoc intelligitur illō.c.z illa palea.xxvij.q.ij.viduas velaf.d fictiōe ex hōesta causa als si fictio ex in honesta.cā fuisset,nulla probatio istius audiretur propter dolum suum:z si illud probaretur:sic potest itelligi.c.illud.xxvij.di.quod interrogasti.vt dicitur.s.c. primo quicunq3 ergo ficte monasterium vult intrare ex honesta causa protestetur illud presentibus testibus.vt fecit illa in.c.perlatum.z.b.illud quod interrogasti pōt intelligi in eodem casu cum ista decre.vt intelligatur de fictione ex honesta causa. sed mulier illa hoc probare non potuit.z idem compellitur redire ad monasterium.prout hoc intellexit hug.

Oannes frat:r ifra. Presenti iussione mandam⁹ vt neq3 monachū de mōaste rio in monasteriu3[a] temer migrare liceat:nec eorū aliquē peculiare[b] quicq̄ habere:sed si hoc p̄sumpserit mōasterio i quo ab initio conuersatus est sub abbatis sui regula cōpetē ti coertione reddatur[c]. Et r registro grego.

Quia[d] in insulis dura est cōgregatio monachoꝝ: pueros in eorū mōasterijs ani xviij. annum[e] suscipi prohibemus. Alex.iij. archiepis et alijs ecclesiarum prelatis per galliam constitutis.

Non est vobis dubium: r infra. Uniuersitati vestre mandamus: quaten⁹ monachos r conuersos cisterciē. ordinis post professionē sine licentia abbatum suorum g episcopatus vros recipi nullatenus pmittatis[f]:r siq ex eis sine licētia abbatū suoꝝ d monasterio exire p̄sumpserit:r cō moniti celeriter[g] nō redierint eos ingredi cōpellatis.

Idem magistro .f.ciuitaten. canonico.

Ad nostram[h] noueris audientiaz peruenisse:q heremite de monte fo.quosdaz pueros seduxerint: in tm̄ q quidam suasionibus eoꝝ assensū pbētes statim religiōis habitū i ipsoꝝ mōasterijs susceperunt: quoꝝ vnus.t. nomie statim pēituit[h]: q habitū iduisset:r infra. Quocirca mādam⁹:q̄ten⁹ si cōstiterit q p̄fat⁹ t.añ consumationē.xiiij.anni susceptū habitum deposuerit aut si post.xiiij.annū habitu3 ipsu3 sine probatōe suscepit: r infra tridiuū[k] dposuerit: eū ab impetitōe pdictoru3 hēmitarū denūcies absolutū:r ea3 quam postq̄ exiuit:iurauit accipere i vxorē:liber posse traducere:si alia causa rationabilis non obsistat.

Idem elien.episcopo.

Super eo q quesitū fuit de clericis:q religionis habitum susceperunt:r ante professionem ad priorē statu3 sunt reuersi:rn̄dem⁹:q si austeritatem religiōis ad quam migrasse se noscunt:seruat nouerit ad minorē religionem sunt cogēdi transire nec āpli us in ecclesijs secularib⁹ dbēt assumi:ne g votū[m] qd dño fecerūt vēire pbent. Uex si añ susceptū h⁹i habitū[n] in pbati one positi recedē voluerit: s3 regulā bti benedicti n videt

---

a Ioannes.in monasteriū hoc.c.loqtur de his q cā leuitatis trāseunt:al's licitū esset,transire ad artio:ē religionē petita lnia:l3 nō obtēta.j.e.licet.

b Peculiare.nisi cā administratōis.j.de sta.mo.monachi. al's nisi in morte resignauerit:cū ipsa pecūia i sterglinio sbterref.j.de sta.mo.r ca.reg. cū ad monasterium.

c Reddat.quez tenet abbas recipere:ne vagabundus in.anime incurrat detrimētū:r cōpellit abbas si noluerit.j.e.c.vj r arg.xviij.q.ij.abbates. itē signat 9riū.xxvij.q.i. siq mōachoꝝ.r.c.siqs ra puerit.vbi dr:q mōachi delinq̄ntes dbēt tradi ar tiori mōasterio. Solu.il/la intelligunt cu3 priora monasteria redarguunt de dissolutōe. Quid hodie d3 fieri de istis fugitiuis:vr.j.e.c.vlt.

Quia.B.c.i quibusdam libris habet epro palea.xxj.q.i.

d Xviij.annum h spēale ē pp asperitatē locoru3 al's regulare ē:q p⁹ tps pubertatis tā masculi q̄3 femie possunt pfiteri.xx.q.i c.i.r.q.ij.si i qualib3 r.c.puella.

f Non est nobis. permittatis.r merito q2 qui mutat locū:d minori ad maiore3 mutare d3.xcij.di.legimus i fi.et s.de trāsla.l3.r.c.i.r h iō pcipiat: q2 nō reperit or do artior:r p eo q dicit lnia:supple marie:q2 nec abbas posset i h dispēsare:vt ad minorē trāsiret vel itellige q de lnia abbatis posset trāsire ad eq̄ lē iusta de causa.

g Celeriter.p⁹ admonitōe3:r celeritas ista ad arbitriū iudicis refert ex q̄ n dterminat.s.d off.dele.de cāis ff.d iur.dli.l.i in fi. De istis vagabūdis tene:vt d.j.e.c.vlt.

h Duram.statim pēituit:ar.nō dici fcm̄ qd nō durat.i.q. i.9stat.ff.qd cū eo.q in alie.po.si filius.ff.de in rem verso si p patre.§.versum.r.xxiij.q.vj.vides.ar.9.q2 ex quo semel placuit amplius displicē nō pot.xxxij.q.v.horrēdus.C.de con trahen.emp.nō iccirco.r.iiij.di.erit aūt.r.c.in istis.r.viij.q.ij. dilectissimi. Sol.ibi constat de facto r eius qualitate non est querendū de eius pseuerātia.nā sufficit:q ab initio 9stitit:cū vero 9stat d facto:sed de intentōe nescit recurrim⁹ ad p̄sūptō nē perseuerātie:vt in casu isto r 9similibus.

l Ante cōsumatōnem. Nota ex hoc verbo:q i casu isto annus inceptus pro completo non habetur.xx.q.i.illud.r.q.i.ij si in qualibet.r.j.e.significatum.r in alio casu:supra d elec.cum in cunctis.ar.9.ff.de mune.r ho.ad rem publicā.r.lxxviij.di.presbyter.r in.c.predicte cum in cūctis.§.anteriora. So.in dignitatib⁹ fauor cōsideratur r ideo annus inceptus pro completo habetur:sed in epo est speciale:in regule obseruatio ne grauitas est et labor:r sic odiū r ideo annus cōple tus exigit:ar.s.e. q2 in insulis.

k Triduu3.ar. 9.xx.q.i.c.firma. r.xxvij.q.i.p totū xx.q.iij.eos qui se mel. So.qdā dicūt q istd dispēsatiue dictū e.al's regulare est: q pubes igrediēs r an post momētū exit nō pt:vt dicūt cōtraria. S3 hec solutio nō valet:q2 cōtra votū cōtinē ne nō admittit dispensatio:q2 cōtinētia castitatis et abdicatio pprietatis ita inherent ossibus monachorum vt nec sūmus pontifex valeat dispensare.j.de sta. mo.cum ad monasterium in fi. Dicas ergo:q iste sine deliberatōe et ex mētis impetu i trauit r illect⁹ fuit r ita quo ad deū nō fuit obligatus q cōsiderat cor et nō opus.xiij.q.v siquid inuenisti.r xv.q.vj.c.i.in fi.et ideo nec apud ecclesiā:cū hēat certa iudicia de tali voto facto ipetuose:ex eo q sine pbatōe habitū suscepit r q2.j.triduū penituit:r q2 prope pueritiā fuit.iure ergo cōi ipm absoluere debuit:r ita nō fuit obligatus quātū ad deū r eius eccliā3:ar.xxij. q.iiij.vnusquisq3.r.xv.q.i.sane.ar.xvij.q.iiij.sunt q opes

l Super eo.susceperunt eo animo vt ad seculū nō redirent nulla facta ibi professione.j.e.statuim⁹ ita q de hoc constabat:vt ibi d.

m Ne contra votum.quo renunciauerūt seculo generaliter nondum facta professione alicuius religiōis vñ cogēdi sunt remanere:vel ibi vel ad miorem transire si spōte voluerit:vt hic dicit.r.j.e.consulti.

n Habitū.de quo mō premisit:q̄ renūciauerūt sclo

a Redire.moribus emédatis.j.e.consulti.
b In eadē veste.Sed in qua veste positi in pbatōe debent esse.vī:q in illa i qua venerunt di.liij.leges et liiij.di.multos in fi.ar.xxvij.q.ij.figs incognit⁹.dic q monachali habitu:vt hic dicit.j.e.statuim⁹.aliogn nō possz pbare auste ritatem monacha lem:q in vestib⁹ p magna pte ɔsistit ꝛ quod dī hic in fi.in eadē veste re deant i q venerūt sic itellige:qꝛ fini ta pbatione:si no luerint ibi remāe re restituet eis ve stes.cū qbus vene rūt:ꝛ cū eis rece dēt ꝛ sic suaf pro regula mōachoꝝ.ꝛ.c.q dicūt q pro bari debēt i veste laicali n suanf sz i telligas d veste in q venerunt vl dic i veste laicali.i.in veste nouitioꝝ q sunt in pbatōe:q differunt ab illis q danf pfitentib⁹ j.c.statuimus.

b Ad aliā religionē.hoc nō vī.qꝛ si fecit pfessionem.ibi ad aliam postea minorē transire non pōt.ar.d.e.non ē.sz dic ad aliam eiusdem religionis vel maioris supple hic q̄siuisti.
i Cum vir.discretionis annos.i infra annos ad votū vel matrimonium contrahendum aptos.q in puella.xij.in puero.xiiij.vt.xx.q.i.c.i.ꝛ.ij.nā añ dicunf carere iudicio.ff.d iud.cū ptor.§.n āt.ꝛ.iij.q.vij.§.tria in pn.ꝛ dic iudicio.i.discre tōe.sz q ad bñficiū restō nis iplorandum vsqz ad xxv.an.dicif eē fragile ꝛ infirmū h⁹i etatis ɔsiliū ff.de mino.l.i.

pbiberi ad porem statum re dire[a].que vī pcipere: vt i ea dem[b] veste in q .veniūt reuer tanf Idez ambianeñ .epo.

Sane de cāonico q in ec clesia aromateñ. pfessio nem fecerat:ꝛ fugerat ab ea dem:in monachum a quodā abbate receptoꝛ:d.t.f. signifi camus: q si locus vbi nunc p manet: maioris religionis q ecclesia aromateñ.existit:ipm in eodē loco cum pura consci entia remanere permittas[c]: alioquin eum ad priorem ec clesiam redire compellas.

Idem belu.episcopo.

Significatum est nobis: ꝛ ifra.Mandamus:q̄te nus si inueneris:q.g. non fu isset a parētibus oblat⁹[d]:et in fra.xiiij.annum facti voti pe nitens a religione recesserit: ab illo voto pfessionis quod fecit: denuncieo absolutum Si aūt a parentibus fuerit ob latus[e] seu.xiiij.annum cōple uerit:cū religionem intrauit[f] seu post .xiiij. annum pfessio nē a se prius factam ratam ha buerit[g] eum ad eandē vel ad aliaz[h] religionē transire com pellas Clemens tertius.

Cum.T.virum:ꝛ infra. Utruz ea q infra discre tionis annos[i] a parētibus mo nasterio tradita habitum reli gionis induēs bñdictionē ac cepit:ꝛ exiens postmoduz se cuidam militi copulauit:ad monasteriū redire cogaf:cō. t.t.r.q cuz iuxta ɔci.tol.[k] cen suram monachum aut patna deuotio[l] aut propria professio faciat:qcquid[m] horum fuerit allegatum: tenebit reuerten di ad seculū aditu penit⁹ iter dicto .nonenim vī illa mona stice professionis a se posse iu gum excutere:cū eam nō cō stet euident ɔtradixisse:cum bñdictionem accepit:quā nō nisi i etate discretionis recipi unt[n] q velanf:presertim si rati habitione secuta:ꝛ si eam qñ qz contradixisse cōstiterit qd ante gestum fuerat roboraf[o] nec obloquitur[p]:quod d pre. n.leonis pape constitutiōe p ɔ̈rium sensum sumitur:vt pu elle que coacte parētuz impe rio virginitatis habituz susce perunt:ipsum possint sine pre uaricatione deferere cum de ea recte possit intelligi: que i etate nubili noscitur constitu ta:tunc enim: qꝛ libeꝝ hz ar bitrium in electōe ppositi se qui parentum nō cogitur vo luntatem. Idem.

c Sane.remāe re pmittas. Sz ɔ̈ vī.xix.q.iij. mandam⁹.vbi dī q si canonicus re gularis ad mona steriū trāseat ad ca nonicā reducaf.ꝛ i vituperiū memo riale cucullaz por tet.sz illud itellige qñ cā leuitatis vl vanitatis n petita lnia trāsit:h qñ cā maioris religiōis ꝛ bono zelo j.e.lz

d Significatū. a parētib⁹ oblat⁹.si fuissz a parētib⁹ oblat⁹ añ.xiiij.ānū exire si de buit:sz p⁹.xiiij.ānū ibi staf n cogif.j.e.cū sim⁹ als si nō fuisset tradit⁹ a parētib⁹ qñcūqz vellet possz exif:vt h (innuitur
e Si aūt fuerit oblatus.maxime.
f Intrauit.qꝛ tunc tenet qd fecit.xx q.i.illud.
g Ratā habuerit.qd intellige si expsse ɔsentiat:imo certe et tacite:n vltra illud tps remaneat.j.de despon. ipu.lras.ꝛ.c.accessit.tñ cā maioris certitudinis in pn. xv.anni eius voluntas requirenda est.xx.q.i.c.illud.ꝛ sic seruant plures religiosi ꝛ bene.Item est hic arg.q ea que ab initio non valent:tractu temporis conuale scunt.si.infra de despon.impu.d illis.ij.sz dic valet vt exnūc:sed non vt extūc.ff.de off.pcon.obseruare i fi.

puero... (cont.)
k Toletani.xx.q.i.mo nachum.
l Paterna deuotio.de uotio:qñqz facit mona chuz occasionalif:aliqñ enim fili⁹ obtēperat vo lūtati pr̄ne ex obito hōe statis n necessitate.xx.q.i illd.ꝛ.c.puelle.sic ꝛ i mr̄i monio itellige.j.d dspō. ipu.c.i.als nō cogif fili⁹ ad h obtēperaf patri:vt hic i fi.ꝛ i pdicto .c.puel le.ꝛ.j.e.cum sim⁹.qꝛ res est voti n pcepti .xxij.q. i.itegritas.ꝛ.c.puelle.et expone aut p ꝛ: quia pa terna deuotio facit mo nachū cum seqf ratiha bitio filij:ꝛ eadez exposi tio fit.C.de vbo.sig.l.pe. vbi aut ponitur p ꝛ.
m Quicqd horuz.Ex hoc vbo videf:q per se sufficiat alteꝝ istorū sed nō ē veꝝ.vñ sic itellige: paterna deuotio cū rati habitōne filij adulti suf ficit:ppria pfessio filij si ne patris deuotōne suffi cit.ꝛ ita si incipias a pri mo:vtrūqz necessarium est.si a scdo:sufficit scdm tm.s.de rescrip .olim.

n Recipiūt.Sz qd si añ reciperent.rñ.n obstat exire volēti qꝛ nō tenet pfessio ifra discretōis ānos.xv.q.i.illud.ꝛ.c.i.d.c. significatū.ꝛ.j.e.cū sim⁹.sic nec mr̄imonium:nisi malicia sup pleret etatē.j.de despō.ipu.puberes.ꝛ.c.a nobis.ꝛ.c.vlt.
o Roboratur.ar.q ea que ab initio non tenent tractu tem poris conualescunt sic.s.e significatum.ꝛ.j.de despō.impu.de illis.i.q.i.constat.die quod exnunc incipit valere :ꝛ non vt ex tunc dixi supra eodem significasti.
p Nec obloquif.hic respondet tacite questioni:que posset fieri per.c.illud puelle.xx.q.i.a ɔ̈rio sensu:vbi dicif:q puelle que suscipiunt habitum virginitatis nō coacte impio paren tum deserere non pñt habitum susceptum:ergo si coacte fuis sent a cōtrario sensu bene possunt deserere:vt ista fuit coacta

Porrectū nobis ex parte tua petitoriuȝ continebat. ꝙ .i. canonicus acherontius infirmitate grauatus votū. vt fieret mōachus. se asserit emisisse. vnde metuens ne voto decederet nō completo iunctis manibus tibi se reddidit in monachuȝ 7 iⁱ fratrem. 7 infra. Inqui. t. t. r. quod cū monachū ñ faciat habit⁹ᵃ sed pfessio ᵇ regularis. exq̄ a conuertendo votum emittit. 7 recipitur ab abbate talis vt fiat monach⁹. 7 reddat dño que pmisit: erit vtiq̧ ꝯpellend⁹.

Celestinus tertius.

Cum simus. 7 infra. Sane nostris auribus ē relatuȝ. ꝙ cum. b. miles se cum suo filio discretionis ᶜ annos nullaten⁹ attigente ad q̄ddā monasteriū cū bōis suis etiaȝ ꝯtulisset: dcm̄ filiū suum fecit habitū suscipe monachalē: 7 ifra. Dil. t. t. r. ꝙ si dict⁹ puer ad ānos discretōis ᵈ puenerit: 7 habitū retiere voluerit monachalē si ad hoc induci neq̄uerit nō est vllaten⁹ ꝯpellendus: q: tunc liber sibi erit cū dimittere: 7 bona paterna ᵉ q̄ ipsi ex successione pueniunt ᶠ postulare.

Inno. iij. episcopo 7 c. argū.

Sicut ᵍ tenoꝛ lr̄aruȝ: 7 infra. Con. u. t. r. ꝙ lȝ ista duo inter se repugnantia ʰ videant. vtⁱ quisq̄ scilicȝ si extra se positus 7 de pn̄ti vita desperet. si tamen eo tp̄e quo. p. sacerdos lator p̄sentium posit⁹ extra mentem ⁱ asserit. indut⁹ fuit habitu ᵏ monachali. cū alienatus ñ sentiat. ac p hoc non valeat ꝯsentire. euȝ dnuncies ab obseruatiōe monastici ordinis absolutuȝ ˡ nisi post q̄ꝫ mētis sue factus est ꝯpos spōtanea volūtate pfessioneȝ fecerit monachalem.

I. deȝ pisano archiepiscopo.

Ad apostolicam sedē: 7 infra. Cuȝ mōachū fieri ante vni⁹ anni ᵐ pbationeȝ regularis istitutio iterdicat: 7 infra. Questionibus. t. t. r. ꝙ lȝ tp̄s pbationis a sanctis patribus sit indultum ñ solum i fauorem conuersi: sed etiaȝ monasterij ⁿ vt 7 ille asperitatis istius 7 istud moꝛes illius valeat experiri: quod vtrūq̧ diligenter est obseruandum: p̄sertim cuȝ ab vtroq̧ de reliq̄ certa noticia non habetur: si tamen ante tempus pꝛobationis regulariter pꝛefinitum is qui conuerti desiderat: habitum recipit: 7 pfessionē emittit: abbate per se vel per aliuȝ professionem recipiente mo/

---

ergo non dȝ ꝯpelli redire ad monasteriū. non obstat illud. e a. ꝯ̄rio sensu inductū: q: illud intelligit de adultis: q non pn̄t habitū semel susceptū relinquere: 7 hic loq̄t d̄ ea que ad huc erat infra annos discretōis: que facta adulta pfessionē fecit nec ꝯ̄dicit: vel si coacta fuit postea ꝯsensit: vn̄ exire nō pōt: 7 est si. C. qđ me. ca. l. ij. š. đ his que vi metusue cā fi ad audientiam.

a Porrectuȝ. habitus Hic euidenter apparet: ꝙ habit⁹ nō facit monachū. sed sola pfessio regularis: sic. j. q cle vel vo. ꝯsuluit. 7. j. eo. ex parte. 7. š. eo. vt clerici. Sed ꝯ̄ vř. xxvij. di. qđ interrogasti. 7. š. e. vidua. 7 c. super eo. So. illud verum est ꝙ habitus sine pfessione nō facit monachū: sola. n. pfessio vera vel p̄sumpta monachuȝ fac: 7 solēnizat votū. Dicas g̃: ꝙ qcūq̧ fac pꝛofessionē in manu abbatis: seu ēt alicui⁹ monachi: 7 vbicūq̧: dūmmō recipiat eius pfessio: ab abbate 7 fratrib⁹: mōach⁹ est: 7 solēnizatū est votū illius. j. q cle. vel vo. insinuante. 7 hic. Et illa. c. ꝙ iterrogasti. 7. c. vidua. intelligunt de p̄sumpta pfessione: exq̄ eni moꝛant inť alias moniales: 7 gerunt se tāq̄ȝ monachas: mōache sūt cēsende. xx. q. i. qm̄ pgenitoꝛes. 7 q: ab initio eo pposito 7 eo aīo itrauerunt: vt monache essent tacite: ex quo nullā ptestatōem fecerūt: 7 multo tp̄e ibi fuerunt saltē p ānum i habitu pfessoꝝ. j. eo. ex pte. vn̄ postea, nō audiunt. etiaȝ si velint iurare ꝯ̄riū. Illud c. sup eo. intelligit đ illis q habitū recipiēdo renūciauerūt seculo tacite vel expsse: vt ibi dr̄: 7. j. e. ꝯsulti. 7. c. statuim⁹. qđ in eodē casu loqui vr̄ cum illo. c. consuluisti.

b Professio. que hic intercessit ex eo ꝙ dicit: iunctis manib⁹ tibi se reddidit i mōachū 7 i fratrē saltē tacite: lȝ foꝛte ñ expssit foꝛmā pfessiōis: q̄ȝ hēs. xx. q. i. vidua. 7 p ide fuit. ac si, fōmā illā suasset. Sȝ lr̄a seq̄ns videt ꝯ̄dicē huic: ibi dic talis vt fiat mōach⁹: 7 ř ddat dño q̄ pmisit 7c̄. Sȝ tu expōe: fiat mōach⁹. i. stet 7 viuat vt mōach⁹. Vł itellige: ꝙ votū fecit solūmō: vt fiat mōach⁹: tradēdo se i man⁹ abbatꝭ. vt. j. đ vo. 7 vo. ř dēpt. p tuas vbi fuit similis pmisio: 7 hoc pbat littera illa ex quo a ꝯuertendo votum amittit: vt. s. fiat monachus. talis ergo qui sic pꝛomisit 7 vouit: ꝙ intrabit religionem: ꝯpellendus est vt fiat monachus: 7 reddat dño pmissuȝ 7 votum suū: 7 sic plane sonat lr̄a: 7 ita collige ex hoc: ꝙ qui pmittit se intratuꝝ aliquam religionem: teneť ꝯplere pmissuȝ 7 pōt 7 dȝ ꝯpelli. j. de vo. 7. vo. redem. p tuas. qđ pꝛius dixi: verius puto: q: reddendo se in manibus abbatis in monachum et fratrē statim fuit monachus.

c Cum sim⁹ discretōis. dic de hoc. vt dcm̄ est š. eo. cum vi rum.

d Ad annos discretōnis. xiiij. scilicet q: tunc liber est ei stať: si voluerit remanere vł recedere. si ei ñ placet. xxj. q. i. illud. 7 q. ij. si in qualibet

e Et bona pať na. qbus puari ñ potuit legitima iure, nature 7 reliq̄ parte monasterio ꝯpetente q̄ ipō ingressu ꝯpetit ei. r ix. q. iij. siq̄ mulier ala. que erit tertia illius partis. que sibi ab intestato đ beť vel medietas f̄m numeruȝ filioꝝ. C. de iof. test. i auc. nouissima.

f Proueniunt. š. de testa. rainucius. 7. c. rainaldus vbi de hoc.

g Sicut. casus. Sacerdos iste ifirmitate grauissima laboꝛabat ita ꝙ ex̄ se positus despabat de vita pn̄ti: 7 in tali articulo cōstitutus indut⁹ fuit habitu monachali 7 ad mōasterių đpoꝛtatus: tandem ꝯualuit 7 habitum demisit: 7 de abbatis licentia monasterium dereliquit. Consuluit sacerdos dominum papam: quid esset ei faciendum: 7 ipse ř spōdit f̄m ꝙ sequitur in littera.

h Repugnātia. vn̄ ñ videbať audiēd⁹: supꝛa đ app. sollicitudinē. xxiij. q. vij. ꝙ āt. 7 C. de li. cā. cum pꝛecum.

i Mentē. si aūt integrū hēret iudiciū: lȝ grauissimā pāteretur infirmitatem: bene obligareť: si voueret: argumento: insti qbus nō est pmis. fa. testa. §. pꝛeterea tenetur autem hoc pbare. s. se tunc tempoꝛis extra mentem fuisse: supꝛa de suc. ab intesta. cum dilectus. Argumentum contra. iij. q. ix. indicas. lau.

k ¶ Habitu monach. li. ita q̄ votū fecisset: q2 sol⁹ habitus non facit monachū: s; pfessio: supra eo. porrectū ⁊ infra eo. ex parte.

l ¶ Absolutum. ⁊ ita nullum est votum siue obligatio q̄ fit mente alienata: sic. xvij. q. i. gonsaldus.

m ¶ De apostoli cā. āni. vt. xvij. q. i. gonsaldus qñq3 in statuit biē niū. xix. q. ij. monasterijs. qñq3 triēnium. xviij. q. ij. siqs incognitus. q2 diuersa tpa statuūt videt esse arbitrariū qđ satis pt cōcedi: q2 etia3 stati poss3 recipi ⁊ renūciare beneficio huius probatōis vt: ifra. e. c. dicit. ⁊ c. statuim⁹. Dici cōsueuit: q̄ clericus ignotus ⁊ laic⁹ notus probātur per biennium: s; clericus notus per annum: laicus ignotus per triennium ⁊ sic intelligi consueuerunt. c. predicta. Sed si credo q̄ hodie sūetur illa diuersitas. imo glibet stat i pōt admitti: vt dcm̄ ē. b.

n ¶ Monasterij. ergo alter altero i uicem huic beneficio renunciar ñ pōt. quod est ver q2 communiter in fauorem vtriusq3 introductum fuit ⁊ quod fauore alicuius introductū est in odium eius non debet retorqueri. C. de legi. q̄ fauore. ⁊ iure cōi potior est cōditio phibētis: vt ar. C. de sui. rust. pđ. per fundū ⁊. ff. cōi di. sabinus. t. De cōmuni tamen cōsensu pōt vterq3 renunciare iuri suo. vt hic dicit cū sit personale ⁊ singulare beneficium. s. de off. dele. gratum. C. de pac. siquis i conscribendo. ff. de minori. si iudex ⁊. xvij. q. i. q̄3 periculosum: secus si ess3 commune beneficium ⁊ fauore omnium introductum. supra de fo. cō pe. si diligenti. vbi de hoc. ⁊. iij. q. iij. §. item parentes.

o ¶ Obtinet firmitatem. vt xvij. q. i. nos nouimus. et xxvij. di. si vir. ⁊. ij. q. vj. §. biduum. ber.

p ¶ Prohibendum. q2 graue est inexpertos dei seruitio applicare. xix. q. iij. monasterijs. ⁊. C. de re. mili. contra publicam li. xij. ⁊. ff. de v. i. mu. pretor. §. vlt. ⁊ tenetur quis de mala electione: argumento. xxiij. di. tales. ff. nau. cau. sta. l. vlti. §. ij. C. de colle. illi. l. vna. li. xj. vbi tenetur quis eoipso: q̄ amisit ignotum.

q ¶ Corrigendi. arbitrio iudicis ex quo pena non adijcitur: supra de offi. delega. de causis. ff. de iure deli. l. i. in fine.

nasticam ⁊ monachalē habitum concedente. vterq3 renūciare videt ei quod pro se noscitur introductū. Ideoq3 obligatur per professionez emissam pariter. ⁊ acceptaz ad obseruantiam regularem. ⁊ vere monachus est censendus. quia multa fieri prohibentur que si facta fuerit obtineurit firmitatem[o] Prohibendum[p] est abbatibus. ne passim ante temp⁹ probationis quoslib3 ad professionem recipiant. et si contra formam prescriptaz quoslibet indiscrete receperint animaduersione sunt debita corrigendi[q]. cum in subsidium fragilitatis humāe spacium probatiōis sit regulariter institutu3.

Idem acon. epo.

Sicut nobis fuit propositum: quidam clericus cum egritudine nimie laboraret: quasi de morte[r] secur⁹: ⁊ recuperanda sanitate desperans habitum canonicorū regularium petijt ⁊ accepit: sed nec ad ecclesiam transijt. nec bonis suis[s] vti cessauit videntibus ⁊ scientib⁹[t] episcopo ⁊ canonicis ecclesie nazareñ. a quibus habitum susceperat regularem. ⁊ infra. Et tñ q̄ si regularem habitum se postulante suscepit ⁊ ad obseruationem religionis canonice sua se professiōe[u] vt ligauit. ad resumendum habitu3 ec. est dis. cogēdus. cū q̄ tāto[x] tēpore extra canonicam mansit non i excusatōem eius: sed in maioris transgressionis augmentum merito valeat allegari. Idem priori ⁊ conuentui dimoliensi.

Licet quibusdam monachis[y] ⁊ cānonicis[z] nec nō ⁊ hospitalarijs ⁊ tēplarijs a se. ap. sit indultum ne: postq̄ aliquis professus fuerit apđ eos ad aliū locu3 possit ipsis inuitas arctiores etiam religionis obtentu transire. vt vnusquisq3 sm apostolū in ea[a] vocatione[b] permaneat in qua digno scitur esse vocatus q2 tñ vbi spiritus dei ē. ibi libertas ⁊ q dei spiritu agunt. non sūt sub lege[c] q2 lex nō ē posita iusto. ea rōe videt hoc ill' fuisse concessum. neq3 ex temeritate[d] vel leuitate in iacturaz vl' iniuriam sui ordinis sub pretextu maioris religiōis ad alium ordinem transuolaret. sicut frequenter a multis constat esse presumptu3. non quidem vt ei transeundi licentia đnegetur. qui eā cū hūilitate

r ¶ Sicut nobis. đ morte secur⁹. si tñ sane mētis fuit: als nō obligaret. s. e. sic teōr. xvij. q. i. gonsaldus xxxij. q. vij. neq3 furiosus ⁊. C. đ trāsac. l. sanū mente. S3 qrit q̄ lit als tior mort3 ipedit monachari. s. qđ met. cā platū ⁊ notat h. Rñ. mōachat ibi: vt euadat mortem corporis: h nō mōachatur vt euadat mortē corporis: s3 potius mortem anime. b.

s ¶ Bonis suis. quondā. si tenuit monachat⁹ sic. xxvij. q. i. siquis rapuerit ⁊. j. qui cle. vel vo. c. vltimo.

t ¶ Et scientibus. vnde tenebantur eum reuocare: infra eo. c. vlti. sed ad bona ipsius si mortuus esset: ⁊ ipsum non reuocauerunt: aspirare nō deberent: q2 quem viuum cōtempserunt: non possunt mortuum suum dicē. C. đ lati. lib. tol. l. vna §. sed scimus. ⁊. j. de isā. ⁊ lang. expo. c. vno. b.

u ¶ Sua pfessione. als solus habitus non facit eum monachum: supra. eo. porrectum.

x ¶ Tanto tempore. nullus annorum numerus ipsum excusat. xxxiij. q. v q̄ deo pari. immo tanto grauius delinquit: supra de consuetu. c. vltio ⁊ infra de simo. non satis. ⁊ ridiculum esset: vt dicit lex: meliorem esse furis conditionem propter continuationem furti. ff de furt. inficiando. §. infans. io. sed hic simile habes supra de testa. q2 ingredientibus.

y ¶ Licet quibusdam. monachis. supra eo. non est.

z ¶ Canonicis. xix. q. iij. statuimus ⁊. c. mandamus. b.

a ¶ In ea vocatōe. xxj. q. c. i. ⁊. q. ij. placuit. ⁊. vij. q. i. nō opor3

b ¶ Sub lege. xix. q. ij. due sunt ber.

c ¶ Ex temeritate. aduerte qualiter interpretatur priuilegiu3 istorum. s. q̄ nullus talium possit transire ad strictiorem religionē. hoc ē ver: vt dicit temeritatis cā. si eni cū phibet iuramētū temerariū tm itelligit phibitū. xxii. q. ita ergo. ioannes.

a Licentiā poſtulauerit. ſufficit ꝙ petē lniam.lȝ nō obtinea tur: ſic.ſ.ꝺ arb.cū oll.⁊.ſ.ꝺ loca.⁊ ꝯduc.potuit.C.de iure em phi.l.vl.ar ꝯ.ſ.ꝺ elec.cū i veteri.⁊ ad idē ēt poſſȝ induci circa ꝑn. Sȝ qd ſi aliqs nō petita licētia receſſerit ad ſtrictiorē vi tā nūqd ē reuocādus. Cōſueuit dici ꝙ nō dūmō leuitatȝ cā ſi trāſeat: vt h in fi. inuitur Sȝ obſtat.xix.q.ij.mādamus.⁊ illud pōt itelligi: qñ leuitatȝ cā tranſit. Ad huc vī ꝯ.ſ.ꝺ eta.⁊ qua.i tellerimꝰ.vbi trāſiuit q dē ſine licētia ad aliud mōaſteriū: nec idē puni tus vī. Sȝ qlitet pōt qs i uito ꝑlato ſuo ꝑſonā ſuā aliēare: cum rē alienare ñ poſſit: ⁊ maior ſit aliēa tio ꝑſone qȝ rei.xij.q.i.ꝑ cipimꝰ.⁊.xvj.q.i.c.iij.cū forte clericus teneaꝛ iu ramēto obedire.viij.q.i. ſciendū.⁊.ſ.ꝺ ma.⁊ ob. cū i eccliſs.nec ēt pōt pe gri.ari ſine licētia ſui epi de ꝯſe.di.v.non oportet ⁊ ſepē ꝑꝑ obedientiam bonū itermittiꝛ.xj.q.iij. qd ergo cū obediendū ſit vbicūqȝ nō eſt ꝯ ꝑcep tū dñi.vel dubiū ſit ꝙ ñ ē ꝯ ꝑceptū dñi.xxiij.q.i. qd culpatur in fi.ſed illꝺ aucte cāonis ſit inſtinctu ſps ſci: ⁊ ita nō ꝯſtringiꝛ ꝑ legem.xix.q.ij.due.ar. j.de diuor.gaudemus.

b Ex lege priuata.que ē amor dei ſiue charitas de qua diciꝛ: Habe cha ritatē ⁊ fac quicqd vis. de pe.di.ij.radicata lau.

c Abſolutus.ab hac vniuerſitate excipiꝛ vxō carnaliter cognita impu bes ⁊ ſeruus.j.de cōuer. cōiug.quidā itrauit.xxj. q.ij.c.i.⁊.ij.⁊ .iiij.di.ſi ſer uꝰ. Itē excipiꝛ eps.j.e.c. vñ.lla ſemꝑ regula ⁊ cu rie aſtrictus.liij.di.legē.

d Mereꝛ amittere.xj. q.iij.ꝑuilegium.lxxiiij.d. vbi iſta.C.de iudeis.l.iij ⁊.l.iudeos.

e Ex iuſta cā.q̄ ſit iuſta cā: ⁊ q̄ nō oñdiꝛ ſupra de renun.niſi cum pridē.

f Superioris.ſi.xj.q.i. ꝯuenit.j.de iurep a.nullꝰ in auc.de ſanc.epiſ.§.ſi a clero.col.ix.vin.

g In lucis angelum.

xxvj.q.v.nec mirum.⁊.xxix.q.i.§.i.

b Utilitas.ſi.vij.q.i.ſcias.⁊ in auc.de reſti.⁊ ea que pa.§.liceat col.v.ſ.ꝺ poſtula.prela.c.iij. Hoc intellige cum per publicam non impeditur priuata: qȝ ordina ta charitas incipit a ſe.xxiij.q.v.ſi non liceat.et de pe. di.iij.qui vult.⁊.xix.q.ij.due.xiij.di ſtin.quod ait.ff.ꝺ iudi.ſi.longius.in fine.ff.de preſcrip. ver.qui ſeruandarum.ſic non debȝ prelatus ſua nego cia preponere ne gocijs eccleſie.xij q.iiij.quicunqȝ.ꝺ hoc etiam dicitur ſupra de poſtula. prela.c.iij.

i Sollicitudo ꝯ templationi ideſt vita actiua que in hoc cāu ꝑponitur contemplatiue.

k De rachele.ra chel ſignificat vi tam contemplati uam: que eſt for moſa: ſicut illa fu it.lia ſignificat vi tam actiuam.que ſecūda eſt i ſobo le: ⁊ ideo preferꝛ pulchritudini ra chelis.ſ.de renū. niſi cū pridem.b.

l Corde puro.qȝ preſumitur ꝑma facie ex ipꝰo facto quod hȝ ꝑēm bo ni: niſi ꝑb ei ꝯtriū ſupra de ſeruti.c. vno.⁊ ſupra ꝺ'pre ſump.dudum.

m Non ꝯmunicat alienꝰ.ſcilicȝ a charitate: de pe ni.diſtin.i.§.item vt chriſtus ait.b.

n Veniens ad mitam co gnouiſſe. Si hoc verum fuit: nō fu it matrimonium quo ad deum. vn de ſi probareꝛ ſe pararentur: infra de eo qui cogno. conſang.vxor ſu ſuper eo.alꝭ nō ſe pararentur.vt.c.ſ. de illo.

ac puritate duxerit poſtulan dam: vt non ficte ſȝ vere ad fru gem melioris vite valeat trāſ migrare. Talis ergo poſtq̄ a prelato ſuo tranſeundi licen tiam[a] poſtulauerit ex lege pri uata[b] que publice legi preiu dicat: abſolutus[c] libere poteſt ſanctoris vite prepoſitum ad implere: nō obſtante ꝑterua indiſcreti contradictione pre lati: quia priuilegium mereꝛ[d] amittere: qui conceſſa ſibi ab utitur poteſtate: cum etiā ro. pon. qui ſupmam in eccle ob tinet poteſtatem: archiepis ⁊ epis cedēdi licētiam ex iuxta[e] cauſa petentibus ſine difficul tate concedat. Quocirca no uerint vniuerſi quibus hꝰ ꝑi uilegium eſt conceſſum: ſe ad concedendam licentiam tran ſeundi taliter poſtulantibus de iure teneri: qȝ ſicut ſubditꝰ a prelato cū humilitate ⁊ pu ritate debet tranſeundi licen tiam poſtulare: ne bonū obe dientie contēnere videatur: ſic profecto prelatus ſubdito ſine difficultate ⁊ prauitate q̄ libet dȝ tranſeundi licentiam indulgere: ne videatur pro poſitum impedire diuinitus i ſpiratum. Si vero probabiliꝛ dubitetur vtrū quis velit ad ordinem artiorem aut laxio rem ex charitate an ex temeri tate tranſire: ſuperioris[f] eſt iu dicium requirendum: ne for te angelus ſathane i lucis an gelum[g] ſe trāſformet. Illa ſemꝑ regula iuiolabiꝛ obſer uata: vt nullꝰ abſqȝ licētia.ro. pon. preſumat occaſione qua cunqȝ deſſerere preſulatum: qm̄ ſicut maius bonum mio ri bono preponitur: ita com munis vtilitas[h] ſpeciali vtili tati preferꝛ: ⁊ in hoc caſu re cte preponitur doctrina ſilen tio ſolicitudo[i] cōtemplationi ⁊ labor quieti. Ad qꝺ vtiqȝ ꝺ ſignandum vnigenitus dei fi lius ieſus xps non ꝺ rachele[k] ſm carnem natus eſt: ſȝ ꝺ lia. nec legitur eum in domū ſu am maria recepiſſe ſȝ marta. vnde quādo poteſt eps ꝑdeſ ſe pariter ⁊ preeſſe: nō debēt cedendi licentiam poſtulare aut etiam obtinere. Cum er go.r.monachus veſter ad fra tres ciſterciē. ordinis tranſ migrauerit.non vt ordini ve ſtro aliquatenus derogaret: ſed vt apud eos vitam duce ret artiorem.mādamus: qua tenus ſuper eo: quod de cor de puro[l] ⁊ conſcientia bona ⁊ fide non ficta feciſſe digno ſcitur: eum nullatenus mole ſtetis: qȝ charitas eſt fons ꝑ prius cui non communicat[m] alienus.

Idem prepoſito ⁊ decano et ſcholaſtico demereñ. coloñ. dioc.

Veniens ad ap.ſe.g. mu lier ſupplici nobis inſi nuatione mōſtrauit: ꝙ cū ma trimonium cū.c.in facie eccle ſie contraxiſſet: ⁊ diutius co habitaſſet eidē orta eſt diſſen tio inꝛ ipſos in tm̄: vt ꝙ dci ceps alter non requireret al terum: vterqȝ corporaliter ꝑ ſtitit iuramentum hanc vir ip ſe diuortij cauſam aſſignans: ꝙ quādā ipſiꝰ mulieris amit tam[n] cognouiſſet: anteq̄ eam duceret in vxorem.quod licet aſſererent q̄plurimi: non fuit ſuper hoc eccleſie facta fides Cū aūt poſtmodum ad ſecun da vota conuolaſſet vterqȝ: ſe cūdo viro viā vniuerſe carniſ

a Illicitum iuramentū: id eo nō seruādū:sic.s.de iureiu.tua.ij.Sȝ nungd aliqui possunt licite se abiurare ⁊ pmitter ppetuā ɔtinentiā: vȝ φ sic.q: talia matrimonia sanctiora sūt alijs.xxxiij.q.v.quod deo pari. Ad hoc dicunt qdam φ tali modo nō possunt se abiurar:vt remaneāt i seculo nisi trāseāt ad religionē.ar.j.t.p.ex pte.i.ad fi. Jo.ɔtium dixit:⁊ isti si abiurauerāt se pp ppetuā cōtinētiā:ȝ vt possē t adulƒari.⁊ φ neuter illoȝ alterum accusaret talis ab iuratō.phibet hic ⁊.s.de iureiu.tua ij.imo sine aliquo iuramēto se possēt obligare ad ppetuā ɔtinētiaȝ:ar. pdicti.c.φ do pari nullū.n. iuramētū obstat:qn alr crim alti⁹ dnūciar sal tē possit.s. d iure iu.quē.admoduȝ.

b Prefatā reci piat.ar.ȝ.j.de di uor.significasti.ȝ hic locū hȝ.nibil mibi tu:vel ego ti bi:nil cū bilina.ce thego.xxxij.q.vi. p totū.⁊.s.de iur. iurā.tua.ij.⁊.j.de adul.c.pe.⁊ vl.io. ⁊.ff.sol.mat.viro atq; vxor.b.

c Audituri p⁹ modū ⁊ ita qō re stōis pcedē dȝ.s. d rest.spo.ex cōq stiōe.⁊.s.de ord. cog.sup spoliatōe

remanē dȝ vel ad largiorē trāsire:vt dictū ē in.c.super eo.ar.ȝ j.eo.statuimus.vbi de hoc.

k Seculariter.i.dissolute:ar.lxxxi.di.dictum.

l Remeare.nungd licebit tali ɔhere mrīmoniū:ex quo lȝ ei redire ad seculū.dicūt qdā φ nō:cum sit simpliciter vouens xvij.q.ij.nos nouim⁹.Si aūt ɔxit tenet.xx vij.di.si vir.xxvij.q.i.nuptiarū.et j.q cle.vel vo.rursus qō nō ē verū.q: nec fuit ex pssum votū nec itēdit cō tinere nec tenere:q tātū sub ɔditōe vouet:sic nec obligatur qui sub cōditōe ɔhit mrīmoniū cōditōe deficiē:e.j.de condi. appo.de illis.

m Protestetur.qd si si ptestet:nūgd sumit pro religione.vȝ φ sic.q: sū ma ē rō q pro religiōe fa cit.ff.de relig.⁊ sump.fu. sūt psone.Dixi io.φ pfu mi dȝ φ poti⁹ voluit ab solute mutare seculū qȝ ɔditōaliter:nisi ptestatō pcedat:⁊ sic ē hic ar.φ p testatio necessaria ē.s.d bis q vi metusue cā fi.p latū.xxxj.q.ij. lotharius vij.q.i.pontifices.⁊.s.de elec.cum ana.arg.ȝ.s.de cōsti.cū.M.⁊.s.d ap.so licitudineȝ.vbi nō valet ptestatio q ɔ illam facit: ⁊ ita psumitur hic in du bio i securiorē ptē:q: reli gio securiorē ē.j.de re.iu. estote.ff.e.ti.semp i obscu ris.sicut cuȝ dubit: an aliqs sit excōicat⁹ psumi tur ipm excōicatū:vt ab soluat saltē ad cautelā ⁊ tūc postea dȝ abstinē rō ne dub.j.de cle.ex.nu. illud:⁊ infra.de sen.ex.p

ingressio priore supstite dicta mulier se fecit in arto loco ad pniam agendū includi: postulans vt ei dignaremur impendere consilium salutare. Nos igitur attēdentes φ illud fuit illicitum iuramentū[a]: mandamus: quatenus prefatū viruȝ mo.p.cōpellatis:vt ea quaȝ sub duxit exclusa.pfatā mulierē recipiat[b] audituri[c] postmoduȝ siquid fuerit questionis. Si vero ɔ matrimoniuȝ nihil fuerit ostensum: ⁊ vir seculo derelicto maluerit ad regularem vitam migrare vos ei super hoc licentiam tribuatis: vt ⁊ illa possit in suo proposito[d] permanere. Idē abbati de aflig. ⁊ magistro.r. ⁊ .g. canonicis traiecteñ.

Consulti sumus frequēter a multis: vtrum is q monasteriū igressus ē habitū sumendo nouitij[e]: si ante pfessionem emissam ifra tps pbatōis exire voluerit. licite possit absq; apostasie nota vel noxa[f] presertim cum debita morum correctione ad seculū remanere. licȝ autem sup hoc sēserint diuersi diuersa: nos tñ credimus distinguendū[g] vtrū is qui cōuertitur proposuerit absolute[h] vitaȝ mutare: vt sub habitu regulari omnipotenti deo dcetero famuletur: an cō ditionaliter experiri obseruā tiam regularem: vt ita demuȝ si infra annum sibi placuit profiteatur ordinis disciplinam: aut si forte non placuerit: moribus emendatus ad statuȝ reuertatur pristinuȝ. In primo casu debȝ vt regulariter viuat ad laxiorem saltem regulaȝ p transire. In secūdo potest ad seculum: non tamen vt viuat seculariter[k] remeare[l] Ut ergo q̄ sit eius itentio. pleni⁹ agnoscatur, ppositum suum i pricipio protestetur[m]. Idem.

Postulasti: ⁊ infra. Tertio q̄suisti: vtrū illi qui i annis minoribus[n] cōstituti no uitiorū habitū susceperūt: ⁊ i fra ānū postmodū nō facta p fessione ad seculuȝ sunt reuersi: ⁊ epis suis hoc scientib⁹ ad sacros ordies sūt pmoti: susti neri debeāt i illis ecclijs mini strare: i qb⁹ sunt ab eisdē epis instituti. Nos.f.t.t.r. φ pter hoc non sunt ab ecclesijs ipsis

d Possit in suo pposito ⁊ ɔpellēda eēt i pposito remanere si maritus vellet ratuȝ hre vel obsuare pposi tū:ar.j.ti.pr.qdā itrauit.⁊.xxxiij.q.v.quod deo io.

e Consulti nouitij.s.cā pbatōis h abitus nouitiorū dȝ discerni ab habitu.pfessor.j.e.statuimus.

f Uel nora.nota versū:Noria dictū delinquēs nora vocat:qnq; tñ vnū ponitur p alio:vt hic vū meli⁹ dixisset noria.insti.de nora.circa pn.

g Distinguenduȝ distinctio ista hodie nō vȝ hre locū p decre.j.e.statuimus.ex quo eni simplicif assumit habitū nouitioȝ:libere añ annū pōt redire ad seculū: nisi euidenter appareat ɔtium:vt ibi.laur.

h Absolute.ita φ euidēter appareat.j.e.c.pri.

i In pmo cāu sic itelligi.f.s.e.sup eo.eo.n.ipo φ ab solute rligionē itrauit:ȝ n fecerit pfessionē:itelligif renūciasse seculo:cū nullā pmiserit ptestatōȝ:vū vel ib

tuas.Cȝ ɔ vȝ ex quo assumit habitū nouitij.nec fac pfessionē: nec renūciat seculo expresse:φ nō intēdit se obligare simplr: infra.e.statuimus.vbi de h dr nisi euidēter appareat φ tales ⁊c.quod verū est ⁊ sic intellige istam decre.s.m illam.

n Postulasti.minoribus.Hec questio nō hȝ dubitatōnem q: si erant.j.xiiij.annuȝ non tenuit ingressus: ⁊ ita pūt libere exire.⁊.s.e.ad nostram.significatum.⁊.c cum simus.⁊.x x.q.i.illud. Sed tñ verbū istud dubium ē.q: potest itelligi φ fuerunt.j.xiiij.annum ⁊ sic non videtur questio:⁊ φ fuerint minores.xxv.⁊ maiores.xiiij.s.de proba.in presentia.⁊ tūc dicas φ non constabat euidenter: φ seculum vellent mutare: quando habitum susceperūt:quare nō possūt redire ad pri num statum.j.e.statuimus.Si vis itelligere:φ eēnt.in.xiij. an nos hec potuit eē dubitatio:q: forte erant doli capaces.⁊ sic videbat φ malicia supp'eret etatē:sic i mrīmonio carnali.j.d desp.impub.a nobis.⁊c tue.q: ⁊ poterāt se obligare diabolo. sic

ꝛ deo.j.de delic.pu.pueris.ꝫ papa rñdet ꝙ libere possũt mini strare in ecclesijs postea receptis ꝛ sic nonobligant añ.xiiij annum.hu.Ho dicebat ꝙ bñ obligaꝛ doli capax.ꝛ tenebat mõachatꝰ.qꝛ poterat se obligare diabolo ꝑ.c.illud pueris.ꝛ inno. fuit in eadẽ opinione:qꝛ in decre.ista rñdet.ꝙ igressus tenu erpectabit eps vsqꝫ ad tps ꝓbatõis vt conferat bñficiũ eccl'ia vacare non debeat vltra sex mẽses.š.concesꝑben.nulla.Dicit io.ꝙ si aucte epi recessit vĩ ei ↄdisse licentiã vsqꝫ ad tps ꝓbationis.Si ℞o sine licẽtia rcesserit tc poterit eũ legitimo tpe elapso priuare. Ul' dicas

it si malicia supplebat ↄtatem:vt i antiq decre. ꝑꝫ:sed hodie non ꝓdest.

a Ex pte.habitꝰ.š.e. porrectũ vbi de h q.j.q cle.vl' vo.ↄsuluit.b.

b Diocesana.i.lege iurisditõis ad regulares ñ subsũt epo ꝗꝫ ũ ad legẽ diocesanã.xvi.q.i.c. ũ p̃rg vtilitate.ꝫ lege iurisditõnis.que dĩa sit int' legẽ diocesanã ꝛ legẽ iurisditõis dĩ.š.ꝺ of.or.dilectꝰ

c Duabꝰ vijs.ꝛ male qꝛ i vno eodẽqꝫ offõ ñ dꝫ eẽ dispꝑfessõ.vi.q.vij.nouactõe.ꝛ sic.ʒ.ꝺ elec.cũ cãꝫ ꝛ ẽ si.qꝺ dĩ vsqꝫq claudicaꝫ i duas ptes.xlix.di.c. vl.ꝛ nẽo pt duobꝰ dñis ꝑuire:vt.xxvij.di.acutius ꝛ de pe.di.i.§.itẽ vt xps ait.Itẽ ar.ẽ ꝙ allegãs ↄria ñ ẽ audiẽdꝰ.š.ꝺ ap. solicitudinẽ.xxiij.q.vij.ꝙ ãt.ꝛ iõ isti ñ fuerũt audiri.

d Per ãnũ.h iõ dicit: qꝛ ꝑ ãnũ dꝫ gs eẽ i ꝓbatõne:ãnq̃ fiat mõachꝰ.xvij.q.i.gonsaldꝰ.ꝛ.š.e.ad apl'icã.nisi renunciet illi bñficio vt ibi dĩ.ꝛ.j.c.pri.q š pꝰ ãnũ rẽanet i habitu mõachali:ꝛ ñ reclamat itelligit tũc ipo fcõ tacite vouẽ.vñ postea ex

amouendi.sed in eis possunt libere ministrare. Hono.iij. venetcñ.episcopo.

Ex parte tua fuit ꝓpositũ ꝙ nõnulli sunt:qui licet pluribus ãnis gestauerũt habitum monachalem:professionem tñ mõasticã nõ fecerant vnde cũ super eo qꝺ habent ꝓprium:ꝛ alias irregulariter viuunt a te vel ab alijs arguuntur:nõ erubescũt dicere se ad carentiam ꝓprij ꝛ cõtinẽtiam ac alias regulares obseruantias non teneri: cum habitus[a] non faciat monachum:sed ꝓfessio regularis:ꝛ infra. Ideo ꝗ.f.t. mandamus quatenus quos sibi tibi lege diocesana[b] sbiectos:q ꝑdicto mõ trã duabꝰ[c] vijs igredi ñ vereñt vt post ꝗ ꝑ ãnuꝫ[d] gestauerũt habituꝫ monachalẽ regulã ꝫꝫ formam ordinis ꝓfiteant ꝛ ꝑuent:ec. cẽ.cõpellas. Gregorius.ix.

Statuimus nouitios i ꝓbatõe positos ante susceptum religionis habitum[e]:q dari ꝓfitentibus ↄsueuit vl' añ

ꝓfessionẽ emissã:ad priorẽ statum redire posse libere infra annũ:nisi euidẽter appareat[f] ꝙ tales absolute voluerint vitam mutare:ꝛ in religiõe perpetuo dño deseruire:cũ quibꝫ renunciare valeat ei quod pro se noscitur introductum:nihilominus statuentes ad omnez ãbiguitatem penitus amouendaꝫ:ꝙ cũ in quibusdam locis religiosis nouitiorũ habitus ñ distiguatur ab habitu ꝓfessorũ ꝓfessionis tẽpore bñdicãt vestes q̃ ꝓfitentibꝰ cõceduntur: vt nouitiorũ habitꝰ a ꝓfessorũ habitu discernatur[g]. Idem

Ne religiosi vagandi occasionem habentes salutis ꝓprie detrimẽtũ icurrãt[t] ꝛ sãguis eorũ de ꝑlatorũ manibus requiratur[h]:statuimus.vt ꝑsidentes capitulis celebrandis ꝫꝫ statutũ concilij generalis seu patres abbates seu priores:fugitiuos suos ꝛ eiectos de ordine suo requirant solicite annuatim.Qui[a] si in monasterijs suis recipi possunt

si euident appeat ꝙ voluit absolute mutar' seculũ stati pt bñficiũ illiꝰ eps ↄferr.si vo ñ ↄstꝫ ↄ h tc vĩ ꝙ eps teneat ipꝫ expectare vsqꝫ ad tps ꝓbatõnis cũ hẽat illud tps a iure ille contẽdꝰ.š.e.ad apl'icã.ꝛ dicit decretũ ꝙ iniaꝫ ab aplo datã nemini auferr possumꝰ.xxv.d.ꝺ hil.si iudex minꝰ tps ↄderit ꝗꝫ sit statutũ a iur':supple tur a lege.ff.de re iud.l.iiij.§.siquis qꝛ v i iusta ↄ cã ab esse.vñ nõ dꝫ ꝑua ri.š.ꝺ cle.nõ resi. int' q̃ttuor ꝛ.c.vl. dĩ in vĩ ꝙ si eps ñ vl't eũ tñ expectar' ꝛ eccl'ia ꝑꝑ huiusmõi absñtiã dãnũ icurrat dꝫ eũ citar':vt redeat vel vt ꝓfiteat':ꝛ si ad tminũ ñ redierit pt ordinare eccl'iã ꝑ iura primo allegata.nec credo illam eẽ iustã cãm expectãdi q ꝑua

ire ñ põt:vt hic ꝑꝫ:imo cõpellit' expsse ꝓfiteri nisi ꝓtestatio ꝑcessisset.š.qꝺ me.cã platũ.ꝛ hic ẽ ꝑsũptio iuris ꝛ ↄ iure:ita ꝙ nõ admittitur ꝓbatio in ↄtrarium:qꝛ ex quo nulla ꝓtestatio ꝑcessit.xxvij.di.ꝙ iterogasti.š.e.vidua.xx.q.i. quẽ ꝓgenitores filiis ꝑsumptio ẽ.j.de spon. a d id qꝺ.ꝛ.c.is.q.ꝛ.j.de iudeis.c.vlt.ꝛ liiij.di.fraternitatẽ.ꝛ ꝙ dicit ꝑ annũ põt suppleri maxime si intelligatur de habitu monachali qui dari ꝓfitentibus consueuit:vt.j.c.pxi.al's locum habet quod dicitur de anno:vbi non est distinctus habitus nouitiorum ab habitu ꝓfessorũ.

e Statuimus.habitum.Nota ꝙ ẽ habitus ꝓfessiõis:q voto ũ hꝫ ãnexũ:ꝛ eo ipo:ꝙ quis talẽ habitũ recipit mõachꝰ efficitur:ꝛ ꝑ talẽ habitũ itrando religionẽ solẽnizat votũ.qre postea reclamare ñ põt: ex quo cepit cũ alijs canẽ.ꝛ ↄ tali habitu loqtur hic.sic põt itelligi.š.e.vidua.ꝛ.xxvij.di.quod iterrogasti.ꝛ.xxvij.q.i.vidua.ꝛ.xx.q.i.quẽ ꝓgenitores.ꝛ talis habitus ipedit.ꝛ dirimit mrimoniũ.xxvij.q.i.c.i.Itẽ ẽ habitus ꝓbationis:qui differt ab habitu ꝓfessorũ:vt hic in fi.dĩ ꝛ talis habitꝰ nõ obstat: quo minꝰ possit redire ad sclm.j.annũ añ factã ꝓfessionẽ vt hic dĩ ꝛ.š.e.ↄsulti.nisi euidẽter appeat ꝙ voluit sclm mutare:vt stati dĩ.Sꝫ põe clericꝰ ẽ i ꝓbatõe:nũqd ta vtilitas nõ dꝫ ꝑferri cõi vtilitati.š.e.lꝫ.š.ꝺ postu.ꝑla.c.iij.Idẽ credo seruãdũ si alter sponsus itret religionẽ:ꝙ.j.certũ tps ꝓfiteat'.aliogn compellitur redire ad sponsã:qꝛ ꝛ ibi periculũ iminet fornicatõis.j.ↄ cõuer.coniu.ex publico.ar.š.vt lit.nõ cõte.qm frequẽter.§.i.satis posset dici ꝙ eps ñ possit illũ priuare vsqꝫ ad tps statutũ:ꝛ interim faciat deseruiri in eccl'ia per aliũ cui prouideat de bonis ecclesie:ar.š.de ap.peruenit.ij.ꝛ.š.de cle.non resi.c.pe.secus in muliere cui consuli iteriꝫ non potest.hoc equitas videtur fauore religionis.summa enim est ratio que pro religione facit.ff.de religi.ꝛ sump.fu.sunt persone.ber.

f Nisi euident' appareat.ex hoc videtur ꝙ qui simplr' itrat religionẽ dũ tñ nõ faciat professionẽ vel si recipiat vestes q̃ ꝓfitentibus ↄcedũtur lꝫ nullã faciat ꝓtestationẽ:ꝙ possit semꝑ redire ad pristinũ statũ.j.ãnũ ꝛ sic presumitur ꝙ conditionalit' voluit expiri obsuãtiã regularẽ.nisi appareat euidenter ꝙ seculũ mutar' voluerit.Sꝫ qualiter apparet ꝙ hoc voluit.dicereꝗ si renunciauerit seculo expresse vl' h aliud dicat vl' faciat ꝑ

quod voluntas eius appareat:vel si statim recipiat ve stes.q̄ tm̄ danť pfitentib⁹:sed si nihil dicat vel faciat:si apparet euidenter:ꝙ voluerit mutare.j.q cle. vel vo. ꝯsuluit.optie facit :⁊ sic pt itelligi.s̄.eo.ꝯsul.⁊ sic nō p sumitur ꝑ religōne:si voluerit redire ad pristinuꝫ statum:q̄ nō est verisimile ꝙ siti memoꝛ sue salutis.ix q.vij.sancimus.⁊ ꝙ ei sit credēduꝫ est ar.de rap.cuꝫ cā:⁊ ita nō pꝛesumitur ꝑ religiōe vbi simpliciter intrauit: exquo vl'ante annuꝫ exire imo pꝛēsumimus ꝙ conditionaliter habitum assumpsit:sic ergo debet apparer ꝙ voluerit seculū mutare qd̄ pꝫ ex eo ꝙ dicitur cum quilꝫ valeat renunciare ei qd̄ ꝓ se īē.⁊ ex eo qd̄ dicit.s̄.e. ꝯsuluit j.fi.ꝓpositum suū in pncipio pꝛotestet.f.ꝙ vult seculum mutare :hꝫ ex psse dicendo i p̄rium tū ꝯsueuit ibi dici:put dixit io. ⁊ sic itelligimus illam ſm̄ stam.

g Habitu discernat.⁊ sic pꝫ ꝙ ali⁹ ē habitus pfessionis:⁊ ali⁹ habit⁹ ꝓbatōnis siue nouitioꝝ:vt dr.s̄.vt ꝑ h̄ appeat q sint pfessi ⁊ q non.b

ſm̄ oꝛdinē regulare ꝫ abbates seu pꝛioꝛes eoꝝ mo.p̄.per cen. ec. ꝯpellanť ad receptōeꝫ ipōum salua oꝛdinis disciplinaⁱ. Qd̄ si hoc regularis oꝛdo non patiť:auc̄te nr̄a pꝛouideāt : vt apud eadē monasteria i locis ꝯpetētibus: si absq̄ graui scā dalo^m fieri poterit:alioquin in alijs religiosis domibus eiusdem oꝛdinis ad agendam ibi penitentiā talib⁹ vite necessaria ministrenť ⁿ .Si v̄o huius modi fugitiuos vel eiectos inobedie͂tes iuenerit: eos excōicēt:⁊ tādiu faciāt ab eccl'iaruꝫ p̄latis excōicatos publice nūciari: donec ad mādatū ipoꝝ humiliter reuertanť

De. conuersione coniugatoꝝ.

Alex.iij vbergeñ.epo.

Retereaᵒ vtruꝫ laicus vxoꝛatus:q pꝛesentibus sacerdotibus ⁊ mōachis ignorante ep̄o de licētia ⁊ ꝑmissio ne vxoꝛis mōasteriū igressus ꝓfessionē fecit:vxoꝛe i seculari habitu remanente nec transeunte ad religionem :an perpetuam continētiam vouente ab ep̄o suo possit ad thoꝝ suo cari vxoꝛis :an illa cōpellēda sit ꝯtinentiam obseruare. dicimus ꝙ nisi vxoꝛ ad religionē transierit^p aut perpetue castitatem seruare ꝓmiserit^q vir ꝑt ⁊ debet de monasterio reuocari^r.

Idem salerni. archiep̄o.

Ex post ꝯsensuꝫ legitimū de p̄senti licitū ē alteri aˡ͂ so ēt repugnāte eligere monasteriū^s.sicut sācti qdaꝫ de nuptijs vocati fuerūt. duꝫ modo carnal' ꝯmixtio nō interuenerit iter eos.alti remanē i.si ꝯmonit⁹ ꝯtinētiā suať noluerit.licitū ē ad secūda vota transire.q: ū non fuissent vna caro simul effecti.satis ꝑt vn⁹ ad deum trāsire ⁊ alteri i seculo remanere.

Idem pisano archiep̄o.

Quidā itrauit monasterium iuita vxoꝛe.qua ipꝫ ipetente coact⁹ ē ad eā redire ea moꝛtua .q̄ris an ipse cogať fuerti ad monasteriū.an aliaꝫ possit ducere in vxoꝛē.Cō.tue tal'r r̄ndem⁹ ꝙ votū ñ tenuitˣ vnde r ōne voti ad mōasteriū

sine suspitione turpitudinis.xxvij.q .ij.scripsit. ⁊.c.sunt qui dicunt.

q Pꝛomiserit.manendo in domo pꝛopꝛia si est senex. j.eo. cum sis.⁊.c.ad apostolicam.

r Reuocari.sic patet ꝙ non sufficit vxoꝛis licentia :vt vir possit intrare monasterium:sic.j.co.ex parte. i. xxxv .q.v.notificasti . et j.xo.coniugatus.sed contra.xxxiij.q.v.qui vxoꝛē xxvij.q.ij.agathosa .So. dicas.ꝙ si talis est vxoꝛ: que non possit esse in seculo sine suspitione foꝛnicationis: non sufficit sola licentia vxoꝛis nisi ⁊ ipsa similiter conuertatur:quo casu hec decre. potest itelligi :⁊ omnia similia.Si vero senex est: sufficit sola licētia interueniente auctoꝛitate episcopi:⁊ ipa voueat et remaneat in seculo. j.e .cū sis.et.c.ad apostolicam . ⁊.c.vxoꝛatus.⁊ i cāu isto intellige illa iura que videntur dicere ꝙ al' coniugum potest ad religionem transire de consensu vxoꝛis ea in seculo remanente.Alij volunt dicer ꝙ sufficit vxoꝛis licētia.j.e.ex parte et.c .consulatt.⁊ hoc.c.loquiť de licentia extoꝛta:vel q: fuit iuris ignara.sed teneprimuꝫ.T.Item signať. s̄.j.co.veniens.Sol .illa fuit foꝛnicata.⁊ ita obstabat ei exceptio foꝛnicatōnis:sic.xxvij.q.ij.agathosa.ber.

s Uerum monasterium.xxvij.q.ij.desponsatam.j.e.ex publico.ar.contra.j.d̄ spon. cōmissum.ibi soluitur.ber.

t Sancti quidam.sicut beatus macharius ⁊ alexius .xxvij. q.ij.§.ecce.

u Remanere.⁊ cum alia contrahere.j.e.ex publico:⁊ dicūt quidam ꝙ nihilominus remanet vinculum pꝛioꝛis mr̄imonij:sed pꝛoꝛsus inefficax pꝛopter ingressum:⁊ sic habebit duas vxoꝛes:sed non obest tale vinculum.arg.de conse.dist.iiij. c.ij.sed contra eos facit.xxxⁱ.q.i.quomodo virginibus.⁊.j.d̄ diuoꝛ.gaudemus.vnde pꝛimi matrimonij vinculum soluitur per ingressum religionis:in auc̄.de san.epis.§.si vero constante adhuc matrimonio colla.ix.

x Quidam intrauit.votum non tenuit:plene tenuit tamē quo ad ea que erant in eius potestate. scilicet non exigere debitū carnis:quod in ipius fuit ptāte:sic.j.e.plꝫ.vñ cō pellitur ꝯtinere:sed non compellitur ad monasteriū redire: vt infra eo.placet.ar.ꝯ.j.eo.ex parte . ⁊.c.ꝯsuluit vbi ꝯpellit ad monasterium redire.sed ibi soluitur.

b Ne religiosi. requirať:⁊ ita p̄latus teneť d̄ scō sb diti:nisi eū coꝛrexerit.s̄.d̄ of.oꝛdi.irrefragabili ⁊.j.de sta.regu.cū monasteriū ad h.⁊.xliiij.di.ephesijs.

i Concilij generalis.qd̄ hēs.j.de sta.mo.in singulis

k Qui.f.p̄sidentes vel abbates.

l Disciplina.hoc ē dicere iposita eis pnīa:hꝫ ꝙ regula illius oꝛdinis requirit ⁊ pcipit.

m Si ab sq̄ scādalo.nihil oio cū scādalo faciēdū ē. s̄.d̄ tēp.oꝛ ad aures.s̄.d̄ p̄scrip.nihil pdest.⁊ ve hoi illi ꝑ quē scādalū venit.j.d̄ no.ope.nū .cū ex iniūcto .b.

n Uite necessaria mistrēť.⁊ qs ministrabit ei necessaria abbas poꝛis mōasterij vel secūdi:credo ꝙ abbas poꝛis mōasterij:vt si aliquid habeat d̄ suo ꝓuideat ei de illo.xvi.q.vi.de lapsis.⁊ ēt si nō habuisset aliqd: ꝓuidebit monacho suo tempoꝛe pnie:al's monasterium illud scōm quare grauaretur.

o Retereā.supple quesiuisti.

p Transierit:cum non possit eē in seculo

nõ tenet[a] redire. vlterius vo ñ potit vxorem accipere: pmisit n. se non exigere[b] debitũ qd̃ in eius erat potestate: iõ quo ad hoc votũ tenuit: non reddẽ aũt nõ erat i ei9 sed mulieris ptãte vñ apostolus: vir nõ h3 ptãtẽ sui corporis: sed mulier.

Idem exonen. epõ.

Um sis pdit9 scia lr̃arũ ignorare non debes sanctorũ patrum 9stitutõis[c] eẽ 9riũ vt vir vxore sua aut vxor viro eius non assumente religiõis habitum debeat ad religionẽ transire: ⁊ infra. Inde ẽ q auctoritate ap. phibemus: ne in epatu tuo virum vel vxorem nisi vterq3 ad religionem migrauerit transire pmittas. Uerum si ita vxor senex est ⁊ sterilis[d]: qd̃ sine suspitõe[e] possit eẽ i seculo dissimulari[f] poteris vt ea in seculo remanente castitatem pmittente ad religionẽ transeat vir eiusdem.

Idem strigonen. ⁊ colonen. archiepiscopis.

Oniugat9: ⁊ ifra. Null9 coniugatorum est ad sacros[g] ordines pmouẽdus. nisi ab vxore 9tinentiam[h] pfitẽte fuerit absolutus.

Idem eidem.

Une si coniugati 9sense rint ordinari. vxoris voluntas prius requirenda ẽ. ⁊ infra. ⁊. u. auctẽ ap. phibemus ne vxoratum psumatis i ep3 ordinare. nisi vxor pri9 pfessa 9tinentiã sacrũ sibi velamen[k] iponat. ⁊ religiosam vestẽ vel vitam assumat.

Idem brixien. epõ.

Ex publico istrumẽto nobis inotuit. q cũ 9onẽ. epõ cãm mrimonij q̃ inter. a. vir. ⁊. m. mulierem vertebat. suscepisset terminandam. iudiciali snia matrimoniũ approbauit. ⁊ eidẽ mulieri precepit vt ad vir rediens exhiberet ei dem 9iugalem affectũ. qd̃ cũ renuerit. fuit vinculo excõicatõis astricta Ceter3 q: l3 a prefato viro d̃spõsata fuit adhuc tamẽ sicut asserit: ab ipso ẽ icognita. mandamus quaten9 si

a Nõ tenet. i. nõ d3 ab ecclia 9pelli: ipe tñ peccat si nõ pficit qd̃ vouit: ex quo ipedimẽtũ cessauit. ar. xvij. q. ij. nouimus.

b Nõ exigere: sic. j. e. placet. S3 hec rõ nõ vr̃ bona: sic. n. beata maria 9here nõ debuit: cũ pposuit se nõ exigere. xxvij. q. ij. beata maria: ⁊ tñ legitime 9xit: vt ibi d̃r. Rñ. imo bona est hec ro. q: post tale votum cõtrahere nõ debuit pter 9nitatem quã h3 exigendi debitũ. ⁊ qd̃ d̃r d̃ beata maria. hoc fecit ex reuelatõe diuina. S3 põe q 9hat q derit. T. dixit q t3 mrimonium. q: votum non fuit solẽne. ar. j. qui cleri. vel vo. reuersus Alij dicũt q non t3 mrimonium: ⁊ debẽt separari. j. e. ex pte. et. c. cõsuluit. et hoc verius vr̃. q: q̃3tum ad 9tinentiã seruanda3 satis solẽnizauit ipm votum p suam professionẽ vel si vis dicere q matrimoniu3 teneat: ipse tñ debitũ ab vxore exigere nõ d3 q̃3q̃3 reddẽ debeat ex actus. q: faceret 9 cõsciẽtiam. ar. ẽ. de rest. spo. litteras. ⁊. j. de sen. et cõ. inqsitõum. Item querit vtrum mulier possit itrare monasteriũ i cãu isto iuito viro. hic põt distingui: aut sit reconciliatus ei: et eductus de monasterio ⁊ tũc nõ põt eo iuito itrare: ar. xxxiij. q. v. q deo pari. si vero nõ ẽ reconciliat9: põt trãsire ad religionem eo inuito. xxvij. q. ij. agathosa. ⁊ xxxiij q. v. qui vxorem. S3 vr̃ q nõ obstante eo q est recõciliatus: q ipa possit itrare religionem eo iuito: q: ipse iã nõ põt ab ea exigere debitũ: ⁊ sicut ille ea iuita renũciauit exactõi debiti 9iugal: ita ⁊ ipa eo inuito põt renũciare seruituti quã h3 in ipm. hoc ve3 ẽ q̃3tum ad huiusmodi seruitutẽ: q: ipse d3 ad monasterium redire: vbi fecit pfessionẽ. j. e. placet. quo ad alia tñ. q̃ vir d3 vxori ⁊ econuerso: nõ videt q viro inuito possit trãsire postq̃3 illa eduxit eum de monasterio: ⁊ ei est reconciliatus: q: non solum tenentur coniugati ad debitum carnale reddendum: sed ad mutuum auxilium ⁊ obsequium. q: i qbusdam matrimoniu3 est legis obsequim. xxvij. q. i. nuptiarum her.

c Um sis 9stitutioni. xxvij. q. ij. sunt q dicũt agathosa: q: agatho. ⁊. c. scripsit nobis. in istis 9stitutionibus dicit q cũ vir ⁊ vxor postq̃3 copulatione coniugij vna caro effecti sũt non potest alter ad religionẽ trãsire altero i seculo remanẽte.

d Sterilis. rõne etatis ⁊ nõ nature: qm̃ multe sũt steriles ⁊ iuuenes que continere non possunt nec volunt.

e Sine suspitõe. sic. j. e vxoratus. ⁊. c. ad apostolicam.

f Dissimulare. dissimulatõe approbatõis: q: ⁊ talis trãsitus bñ approbat: si cõsentit mulier. j. eo. vxorat9. ⁊. c. ad apostolicã.

g Oniugat9 ad sacros. ex eo q phibet: q 9iugat9 ñ pmoueatur ad sacros ordies: datur intelligi q possit ad minores: q: qd̃ de vno negat de alio 9sequẽs itellectus p3. xxv. di. qualis: sed nõ ẽ ve3: q: cõiugati pmoueri nõ debẽt. ẽ. de cle. 9iuga. diuersis falla. imo si clerici sũt i minorib9 ordinibus bñficijs d̃bẽt puari. e. ti. c. i.

h Continentiã. sed nũqd sufficit hoc. videt q sic. xxxij. di. seriatis. et lxxvij. di. eps bene dictõem. q potius 9dicit. s3 ibi expont religionem. i. castitatem. sic. ẽ. d̃ cle. cõiu. sane. qd̃ concedebat ala. si vir remaneat i seculo. Alij dicũt q ordinari nõ deb3 nisi ad religione3 9uertat vterq3: qd̃ d̃r hic. intelligo i eo cãu in quo ẽ senex ⁊ sterilis. ita q nulla est suspitõ d̃ vxoris incõtinentia. ⁊ sic intelligit illa sane de cle. cõiuga. nam q pmouet ad sacros ordines. eo ipo intelligit 9tinentiam pfiteri. ⁊ si iuuenis eẽt vxor. psũptio eẽt 9 vtrunq3. ar. ẽ. c. pr. in fi. vnde nõ d3 pmoueri talis: nisi ambo trãsierint ad religionẽ. sec9 si sit senex ⁊ sine suspitõne vel dicas vt dixit ala. q aliud ẽ in eo q pmouet ad sacros ordines remanẽdo in seculo. q: ibi suffic. q cõi 9sensu 9tinentiã pmittant. vt dicunt iura pmo inducta. q: ẽt cõi 9sensu sine suspitione ordinũ possunt 9tinẽtiã profiteri remanẽdo in seculo. xxxiij. q. v. quod deo pari. ⁊ aliud ẽ in his q conuertunt. q: locũ ibi h3 qd̃ d̃r. ẽ. c. pri. ⁊. j. e. ad apostolicam.

i Ane vxoratũ. si de fraude nõ sit suspect9 rõe vxoris ⁊ filiorum a platura ⁊ ab admĩstratõe nõ repellit. in quo cãu intelligit hoc. xxxi. di. omnino. sec9 si suspectus. q: sepe per tales substantia ecclesiastica deperire solet. xxviij. di. de syracusane. ⁊. ẽ. de cle. cõiuga. diuersis fallacijs. lxi. di. cathinensis.

k Sacrũ velamẽ. sed qd si eẽt vetula nũqd sufficit si 9tinentia3 pfiteat. j. e. vxoratus. ⁊. j. c. ad apostolicã Rñ. non sufficit nisi conuertatur. ⁊ est speciale in vxore epi. al's contradiceret. c. prece.

l Ex publico. religionem. Quid si vellet remanẽ i domo propria. ⁊ seruare religionem. non est au

ãſtenda.j.e.ex parte.ij.in fi.quiá ád bonum et ad ma-
lum ſe poſſet habere:et ideo quod certius eſt tenēdū
eſt.j.de ſpon.iuuenis.et de pe.di.vij.§.j.

b ℂ Sufficienti noīe ſufficiētis cautonis ītelligūt pi-
gnora.vel fideiuſſores.ff.mādati.ſi mādato.§.vl.Sa
tiſ putarē i caſu iſto
dari cautōez ad ar
bitriū3 iudicis.xx
iiij.di.q3q3.

c ℂ Infra duorū.
Nūqd iſtud tps ē
ordinariū et reglā
re:vt ſēp tm̄ tps in
dulgeat et non mi
nus l3 dicat ð du-
obus mēſib⁹.Cre
do φ iſtud cōmit-
teret arbitrio iudi
cis:vtru3 plus vel
min⁹ tpſ idnigeat
ad pfitendū dicēti
ſe ēt velle itrare re
ligionem: ꝛ currit
a tpe illo quo iudē
ſtatuit terminū. ß
pone φ elapſum ē
tps ſtatutū nūqd
adhuc pōt itrare re
ligionē.Dico φſic
ſemp añ carnalem
copulam: uder tñ
d3 prefigere termi
num pemptorium
īfra quē pfiteat vl'
couertat ad virū
alioquin illā excōi
cet:nec dabit ei tē
pus pbatiois eps
niſi marit⁹ cōſen-
tiat.ðhoc dic vt.ſ
ti. prio. ſtatuim⁹

predict⁹ vir ip̄a3 carnalit nō
cognouerit ꝛ eadē ad religi
onē[a] trāſire voluerit:recepta
ab ea ſufficiēti[b] cautiōe:φ vel
ad religionē trāſire vel ad vi
rum ſuū redire infra duorū[c]
mēſium ſpaciū debeat ip̄a3 a
ſnīa qua tenet abſoluas:ita φ
ſi ad religionē trāſierit vterq3
reſtituat[d] altēi qð ab eo noſci
tur recepiſſe:ꝛ īfra. Sane φ
domin⁹ i euāgelio dicit nō li
cere viro niſi ob cām fornica
tionis vxorē ſuā dimittere: i
telligēdū eſt ßm iterptationē
ſacri eloquij de his quorū ma
trimoniu3 carnali copula eſt
conſumatum[e]: ſine qua cōfir
mari non poteſt. Idem prio
ri ꝛ fratribus ſancti ioannis.

Vxorat⁹ ſine licētia vxo
ris inter vos nullaten⁹
recipiatur[f]:que itegre opinio
nis exiſtat: ita φ nulla marito
ſuſpitio habeatur ea3 ad ſecū
da vota velle migrare: vel φ
minus continenter[g] debeat vi
uere que ſi talis exiſterit ma-
rito eius i conſortio veſtro re
cepto ipſa publice in ꝯſpectu
eccleſie continētiā profeſſa in
domo propria cū filijs ſuis et
familia[h] poterit pmanere. Si
aute3 talis fuerit q̄ ſuſpitione
nō careat. voto cōtinentie ce
lebrato a ſeculariū hoīum ſe
cōuerſatione remoueat.ꝛ i lo
co religioſo vbi deo ſeruiat p
petuo cōmoretur. Nullus ve
ſtrum mulierē aliquā tonſo
rare[i] vel ad habitandu3[k] ſecū
preſumat aſſumere.

Urbanus tertius priori ſan
cte crucis.

Ex parte abbatis ſancti
petri ad audientiam no
ſtram peruenit:φ cum.d.in i
firmitate poſitus cōſentiente[l]
vxore votum vouens caſtita-
tis monachalem habitum ſu
ſcepiſſet.poſtmodu3 liberat⁹
vxorem retinuit. ꝛ aliā ea de
functa ſibi temere copulauit.
ℂ Quia vero licet predictus
d.vxore ſua remanente in ſe
culo de iure ad religionem[m]

f ℂ Vxoratus recipiatur. S3 pone φ lnīa vxoris recipiatur:
ꝛ pfeſſionē faciat ſolēniter:ꝛ habitū recipiat: ß vxor ñ
pmittit cōtinentiā:nec pmiſit tranſire ad religionē3 ſiue ſit iu
uenis ſiue ſenex:nūquid tene3 mōachat⁹ cu3 nō ſit ſeruata fō
ma huius.c.ꝛ.ſ.e.cu3 ſis
ꝛ.j.e.ad aplicā.ego credo
φ monachus ſit ꝛ votu3
ſolemnizauit oīno quo
ad ſexta φ non poſſit exi
re monaſterium nec vxor
pōt eu3 repetere iure ðui
tutis: q2 renunciauit illi
ſeruituti dando ei lnīa3
eps tñ p officiū ſuu3 pōt
virum ð monaſterio euo
care ꝛ reddere vxori: ne il
la incidat in fornicatio-
nē:cū hoc ad ip3 pertine-
at:ſi ſuſpecta eſt.xciij.di.
diaconi.ꝛ ita intelligunt
iura de hac materia loqn
tia: ß ea mortua compel-
letur redire ad monaſte-
riū:ꝛ ſic itelligitur.ſ.eo.
c.j.ꝛ.j.e.ex pte conſuluit
ꝛ.ſ.qð me.cā.c.j.ꝛ lic3 di
cat hic.ꝛ.ſ.e.cum ſis.ꝛ.j.
e.ad aplicam.φ aliter cō-
iugū nō recipiat: niſi alt
trāſeat ad religionē vl' p
mittat cōtinētiā verū eſt
hoc φ nō d3 recipi:nec il
le ēt d3 tranſire tñ ſi reci-
piat pdicto mō tene3 mo-
nachat⁹:vt dictu3 ē quia
multa fieri ñ dbēt ſcā tam̄
manēt ð h notat.j.eo.c.
ex.nec dī i alīq iſta3 de-
cre φ mōach⁹ nō teneat
ſed φ ita fieri ðbeat.b.

g ℂ Minus continetur
ſic.ſ.e.cum ſis.ꝛ.j.eodem ad apoſtolicam.

d ℂ Reſtituat. qð
obtinet vbicunq3 matrimoniū diſſoluitur ex iuſta cā.
j.de do.poſt diuor reſti.c.j.ꝛ de coniug.ſer.propoſuit
C.de ſpon.l.vlti.C.de epiſ.ꝛ cle.deo nobis.

e ℂ Conſumatum.Sed contra vī φ matrimoniū mā
dato dei pficitur.xxvj.di.deinde opponit. So.ē con
ſumatio que fit quo ad matrimonij eſſentiā:q̄ fuit fcā
in paradiſo ab ipſo dño p cōiunctionē aīorum que de
ſignat cōformitatē fidelis aīe ad chriſtum: vt ibi.ꝛ ē
q̄dā ꝯſumatio quo ad ſacramentum xpi ad ecclīam p
incarnationē verbi dei in vtero virginali qð deſignat
p illud matrimoniū qð ē carnali copula cōſumatū: vt
hic.ꝛ.ſ.ð big.debitū.xxvij q.ij.in omni vel ſaltē quo
ad hoc:φ impedire poſſit ppoſitu3 religionis.lau. no
tauit hic ala. φ matrimoniū nō conſumatū ſortit natu
ram ex cōſtitutione eccleſie: iō circa illud latiſſime p3
pape poteſt.s.Vin.dixit φ papa p diſpenſationē poſ-
ſet diſſoluē tale mr̄imoniū:poſſ3 ēt ſtatuere φ p ſcðm
mr̄imoniū rūperet primū:ſecus ð cōſumato:qð ab ip
ſo dño naturā ſuam ſortitur:iō ſola interptatio circa
illud pertinet ad papa3 non diſpenſatio vel contraria
conſtitutio.Contrarium tamē.ar.j.de ſpon.du.c.vltimo.her.

h ℂ Et familia.ſi xx.q.j.vidua.xxvij.q.j.mulieres argu.con-
tra eadem cā.queſtione.ij.ſcripſit.

i ℂ Tonſurare.xxx.diſtinctione ſi mulier.

k ℂ Ad habitādū.q2 huiuſmōi duplicitas reprobat.xviij.q.
ij.diffinim⁹.ꝛ.xxxij.di.interdixit.xij q.ij.cognouimus.

l ℂ Ex pte.cōſentiēte.S3 eſto φ ſit iuuenis: nūqd vouet dā
do lniam.nam nō poteſt in ſeculo remanere.ſ.e.cu3 ſis
Lau.dixit φ ſi ſcit ius vel ei dicat:itelligit vouere:alſ ñ.ꝛ dic
conſentiēte ꝛ promittente intrare religionem. xxvij. q.ij.aga-
thoſa argumentum.vel dic vt in no.ſe.dicitur ala.

m ℂ De iure ad religionem.colligit hic. ar. φ vxoris lnia nō
ſufficit ad hoc.vt ad mōaſteriū poſſit trāſire vir ei⁹. ſi.ſ.e.ti.
j.ꝛ.xxxiij.q.v.notificaſti.S3 ꝯ vī xxvij.q.ij.agathoſa.ꝛ.xxxiij
q.v.q vxorē.qdā dicūt:φ lnia vxoris nō ſufficit niſi ꝛ ipſa cō
uertat.ꝛ.c.qui vxorem.loquit de concilio.ꝛ.c.agathoſa. expo
nitur ita φ huic dicto concordat.alij dicūt φ ſufficit lnia vxo
ris:ꝛ dādo ei lniā:itelligit ſolēnizare votū:ar.xxxij.di.ſeria
tim xviij.di.diacōi ꝛ.c.ſiqua vidua.ꝛ hoc.c.ꝛ ſimilia loquit
de lnia extorta.T.ꝛ quidā alij dicūt:φ hoc intelligi deb3 ſ3

dũtinctionẽ illius.c.š.e.cũ suis.⁊.j.e.ad aplicã:ʒ hec distictõ nõ vᷓ hic hʒ̃e locum: qꝛ fuit iuuenis nõ sufficiebat dare licẽtiam:nisi ipsa conuerteref:vt ibi dᷓ . vñ ñ tenuit votũ:nec dʒ cõpelli redire ad mõasteriũ:vt.š.e.quidã.si erat senex bñ potuit trãsire de licẽtia vxoris:vt eadẽ iura dicũt. ⁊ hic dĩc ꝙ ð iure trãsire nõ ðbuit.hu. dicebat ꝙ illa decre.qdã ĩtrauit nõ tenebat:qꝛ bñ dicebat illũ compelli ad monasteriũ redire:qꝛ votũ tenuit:⁊ hoc idem põt dici ꝭm eũ de illa.j.e. plʒ ꝑꝑe si.vbi nõ cogit redire ad mõasteriũ:⁊ sic stabit huic.⁊.j.e.c. ꝑri.hoc satis lvᷓ. ʒ dicaf ꝙ ex decre.illa quidã intrauit. tʒ ⁊ ille non cõpellif redire ad monasteriũ:qꝛ votum non fuit solẽne qꝛ inuita vxore hoc fecit nec fecit ibi ꝑfessionẽ:hic v̂o consentiẽte vxore ꝑfessionez fecit.j. c. ꝑxi . ⁊ sic oĩmodo quo potuit votũ solẽnizauit. vñ q̃zuis non debuerit vir transire vxore in seculo remanẽte : tñ tenuit votũ ⁊ mõach⁹ fuit qꝛ multa fieri nõ debẽt: fcã tñ manẽt.š. ti.ꝑri.ad aplicã.vñ cõpellif redire ad mõasteriũ vxoꝛ̃ mortua.Sed ꝯ̃dicere vᷓ .š.c. j.vbi mulieri dedit lniaʒ viro.⁊ tñ de monasterio reuocatur ⁊ restituitur vxori:nisi vxoꝛ castitatez ꝓmiserit aut ad religionẽ transiuerit:ʒ ñ dicitur ꝙ mõachat⁹ ñ tenuerit : vñ mortua vxore cõpelli debuit ad mõasteriũ redire ⁊ ita concordat cũ ista ⁊ lʒ ꝓbaf.š.qð me cã.c.j.hu. dixit ꝙ decre. illa non tʒ qꝛ ꝯsentit marito ⁊ debebat copelli ad castitatem vel mõasteriũ ĩtrare si iuuenis eẽt .⁊ ꝓterea nõ dᷓ ibi:ꝙ mulier possʒ reuocare maritũ:lʒ eṕs ex officio suo:tamen compellitur redire propter ea q̃ dĩri : ĩ la.j.eo. placet ibi similiter non fuit solenne votum: qꝛ non habuit licentiam viri.vnde nec illa compellitur redire ad mõasteriũ

a Consuluit.transiens de cõsensu vxoris:q̃ senex erat vel ꝯmisit vitã mutare.xxvij.q.ij.agathosa.vel ipse post mõtez vxoris ratũ habuit:qð pri⁹ fecit .si.š. qð me.cã.plani.b.

b Transierat regulã ipse marit⁹:⁊ ita est in canonico regulari quod in monacho cum ꝑua sit differentia inter eos.xx. q.iij.presens clericus.j. de sta.mo.ꝙ dei timorem.

b Dirimendũ.ergo votũ ei⁹ fuit solenne: ex quo sepat matrimonium.j.qui cle.vel vo.rursus.quod verum puto quia de licentia vxoris intrauit:⁊ ita tenuit ingressus:alẛ esset contra.j.e.placet.in fine.

d Charissim⁹.ꝓbuisse cõsensũ.ar. ꝙ suffic̃ alteri⁹ ꝯsensus ad hoc vt alter possit ĩtrare religionez. de h̃ dĩc vt dictũẽ š.e.c.j.⁊ ex eo ꝙ dicit ad tṕs vᷓ si simplr̃ lniaʒ ꝯ̃dissʒ ꝙ sufficeret :.⁊ ex eo ꝙ dĩc marie si vir ei⁹ ꝯtinẽtiã vouisset:qð verũ ẽ:quia vir ⁊ vxoꝛ cõi ꝯsensu pñt ꝯtinẽtiã vouere ꝑpetuo remanẽdo in domo sua xxxij. q.v. ꝙ ðo pari.⁊ ad tṕs .xxxiij. q.iiij.apostolus.

e Maxime.i. tãtũ ꝭm quosdam.

f Placet .vsq̃ q̃ ꝗ nõ tenuerit:qꝛ remansit obligata viro ad ðbitum reddendum. xxxiij.q.v.si dicat.

g In ptãte ipsi⁹ sic.š.e.qdã ĩtrauit

h In eius ptãte nõ erat:⁊ sic auc̃te ꝑꝑria exire nõ poterat. Quid si exiuisset ð scõ :nũqd eẽt cõpellenda redire vᷓ ꝙ nõ ꝑ id quod dicit.in fi.

i Tenuit .arg.ꝙ snĩa ꝑ ꝑte tenʒ ⁊ ꝑ ꝑte non tenet.ff.ð re iudi.ð vno quoqʒ.ff.de mino.etiã §.j.ar.ꝯ̃.C.ð repu. l . vna. ff.familia hercifcunde . l . in hoc iudicio de cõsecratio. distinctione.ij.comperimus Dic ꝙ si senten ia continet plures articulos siue plura capitula idest diuersa potest pro parte valere ⁊ pro parte nõ valere:⁊ sic potest pro parte confirmari ⁊ pro parte infirmari:exempla patent .supra de testa .rainucius ⁊.c.rainaldus.⁊. l .predicta .etiam alẛ aut tota confirmatur aut tota cassatur : de consc. distinctione ij.comperimus.

k A quo poteãt.sic eꝯ̃ soluif iudiciũ:qð firmũ erat si ad eũ statũ ðuenit:a quo icipe nõ potuit.ff. de iudi. si a me.⁊.l.si alter.sec⁹ est i matrimonio.xxxiij.q.vij.isti q sane.⁊.c.neqʒ furios⁹.j.ð eo.q co.ꝯsã.vx. siue discretõz

nequiuerit ꝓficisci : ea tñ sublata de medio votuz sine salutis sue ꝑiculo non potuit violare: mãdam⁹ quatenus si verũ ẽ quod asseritur ꝑ̃dictũ.d. ꝑ excõicationem cõpellas: vt muliere dimissa ad suum monasteriuz reuertatur sub regulari habitu decetero dño seruiturus.

Clemens tertius.

Consuluit nos. g . sacerdos vtrũ vir ad religionẽ transiens[a] ⁊ in ea per annũ ⁊ amplius morã faciens vxoꝛ̃ sua postq̃ ad domũ transierat ad regularẽ[b] de presenti vita sublata secularez habitum resumere valeat ⁊ aliaz ducere in vxorẽ : vel si ductam ei liceat retinere. Consultationi huiusmodi taliter rñdem⁹: ꝙ ꝑ̃dict⁹ vir nec habitũ põt abijcer̃ quẽ assumpsit:nec aliq̃ sibi i mr̃imonio copulare. Qð si ꝯ̃xerit:mr̃imoniũ ipsum decernimus dirimendum.[c]

Celestinus tertius.

Charissim⁹:⁊ .j. Fratnitati v estre mãdamus:q̃ten⁹ si iueneritis vxorẽ regis sue vie graui ĩfirmitate deꝑ̃sam ꝯtinẽtiã vouisse:⁊ vir ei⁹ ad tṕs ꝓbuisse ꝯsẽsuz[d] marie[e] si nõ idez vir cõtinẽtiã vouit ꝑpetuã:eãdẽ viro cohitare faciatis:⁊ vtrũq; iuicẽ maritali affectione tractare.

Idem

Placet nobis:⁊.j.Sollicitudo tua nos consuluit vtrũ mulier q̃ credẽs mortuum maritũ:habitũ religionis assũpsit:⁊ eo reuerso de mõasterio educta fuit:post obituz viri sit ad reglarẽ obsuãtiam cõpellenda.Sup q̃ rñdem⁹: ꝙ lʒ votũ ei⁹ vsquequaq; non tenuerit[f] :eaten⁹ se potat obligare: ꝑmisit.n.ĩtrãdo mõasteriũ se nõ exacturã carnis ðbituz:qð erat i ptate ipi⁹[g] redir̃ vero ad seculũ in ei⁹ ptãte ñ erat[h] sed i ptãte mariti: ⁊ ideo quãtũ ad ipam tenuit[i] votũ qð post viri obitũ tenere non desijt:cum ad eũ casuz a quo poterat[k] efficax habere principiũ peruenisse noscaf. Consultius itaq; dicimus ⁊ ei congruentius ad salutẽ:vt ad monasteriuz redeat vbi bona ducta intentione ꝑfessionem fecit ⁊ habitum religionis accepit.Si vero ad hoc ĩduci non poterit ipaz iuitã credim⁹ nõ cogendaz.

Innocentius.iij. pisano archiepiscopo.

Ad aplicã sedẽ:⁊.j.Cũ sĩt vir ⁊ vxoꝛ vna caro sintper copulaz coniugalem effecti:nec vna pars conuerti possit ad dominum : ⁊ altera in seculo remanẽ: ꝑfecto non ẽ alt̃ ꝯiugũ recipiẽdus ad obseruantiam regularẽ nisi reliquus perpetuaz continentiã

l ¶ Non cogendā. Sed nunqd tꝫ matrimoniū si muli
er ista ꝯheret. dic vt dictū ē. s̄. e. qdā itrauit. hic nō fuit
votū solēne: qꝛ nec habuit licentiā viri. vñ nō compellit
redire ad monasterium: sic. s̄. e. quidam.
m ¶ Ad apostolicam. vt sine suspitione. sic. s̄. e. cū sis
r. c. vrozatus.

veniens. ff. de pigno. ac. l. i. ꝛ. l. si rē alienā: nec vitiat dispensa
tōem. j. de ꝯsan. qꝛ circa. ꝛ ita non ꝯsiderat̄ que fuerit cā ipul
siua: ar. s̄. de iureiurā. quēadmodū. §. vl. Ar. ꝯ. j. de vo. ꝛ vo.
redemp. magne i fi. nā i huiusmodi spūalibus ēt dol⁹ aduer
sarij nō vitiat ꝯctū. s̄. ꝺ his q̄ vi. metu sue. cā fi. c. cū dilecti. et

n ¶ Ex pte. vidui
tatis i velū. qꝺ dat̄ viduis. ar. xxvij. q. i viduitas
quoqꝫ. nec dic̄ hic ꝙ votuꝫ emiserit. vñ postea distigui
tur circa fi. nec di
cit votū ꝓfessiōis
sꝫ. n. assūmat habi
tum siue velū reli
gionis ꝓsumit̄ tñ
ꝙ voueret: sed nō
ē sufficiēs ꝓsūptio
nisi ꝺuoueat se ali
cui religioni: vt di
citur in fi. lau
o ¶ Internuncijs.
Nō ꝙ mr̄imoniū
pōt ꝯhi ꝑ nuncios
inter absentes: vt
h vr̄. xxxij. q. ij. ho
norant̄. ff. de spō.
sufficit. ꝛ. l. vl. ff. de
ri. nup. mul erē.
p ¶ Arra. licꝫ arra
possit appōi i con
tractu mr̄imonij:
non tñ pena. C. de
spō. l. vl. ff. de ver.
obli. ticia. j. ꝺ spō.
gēma mlier. ꝛ hec
arra postq̄ꝫ mlier
itrauit mōasteriū:
pōt repeti a viro ꝛ
exigi. s̄. e. ex publi
co. C. de epis. ꝛ cle.
deo nobis. oli non
pot at: vt ibi dr̄.
q ¶ Cōplexus: q̄
rebat̄ vir veli su
sceptio impediret
mr̄imoniū int̄ eos.
r ¶ Ratū ꝯiugiū
qꝛ ꝯtumelia crea
toris nō soluit ius
mr̄imonij iter fide
les: sꝫ alter labat̄ i

repromittat. sed ꝛ vitam debꝫ
mutare: nisi forte sit eius eta
tis: vt sine suspit:ōe[m] incōtinē
tie valeat i seculo remanere.

Idem lugduñ. archiepō.

Ex parte tua est intimatū
ꝙ cū quedaꝫ mulier ve
lū viduitatis[n] coram duobus
abbatibus assumpsisset: bene
dictione solenni cum celebra
tione misse ac letania sicut de
buit accedente: quidaꝫ nobil'
ꝑponebat se prius mulierem
ipsaꝫ mediantibus internun
cijs[o] per verba de presenti: ar
ra[p] etiā interposita desponsasse:
ꝛ infra. At illa se in illū confē
sisse confessa: dixit ꝙ audierat
euꝫ esse lepra percussum: ꝛ ob
hoc eius fuerat abominata cō
plexus[q]: ꝛ infra. Nos autēꝫ in
quisitioni sue taliter respōde
mus ꝙ ꝛ si possit non incōsul
te videri: ꝙ ex quo matrimoni
um inter legitimas personas
per verba de p̄senti contrahi
tur: illis viuentibus i nullo ca
su possit dissolui: vt viuente re
liquo alt̄ ad secūda vota tran
migret ēt si vnus fidelium in
ter quos est ratū coniugiū[r] fie
ret hereticus: ꝛ nollet perma
nere cuꝫ altero sine contume
lia creatoris: nisi fore sec⁹ fie
ret ex reuelatione diuina: que
superat oēꝫ legem[s]: sicut a qui
busdā sanctis[t] legitur esse fa
ctū. Nos tamen nolentes a p̄
decessorū nostrorū vestigijs d

clinare: qui respondere cōsul
ti anteq̄ꝫ matrimoniuꝫ per car
nalēꝫ copulā sit consumatū: li
cere alteri coniuguꝫ reliquo i
consulto ad religionem transi
re: ita ꝙ reliquus extunc legi
time poterit alteri copulari. H
ipm tibi consulimus obseruā
dum in articulo prenotato: q̄
uis falsa sit causa[v] per quaꝫ ad
susceptionēꝫ veli predicta mu
lier est inducta: cuꝫ sine quali
bet tali causa idipm religionis
obtentu facere potuissꝫ. Po
ro licet predicta mulier videa
tur i veli[x] susceptōe religiōis
habitū assūpsisse: si tñ velit in
domo ꝓpria remanere quasi ꝓ
positū castitatis[y] i seculo serua
tura: nihilomin⁹ ꝯsumādū est
matrimoniū iaꝫ contractū: nisi
se voto[z] astrinxerit[a] ad obseruā
tiam regulareꝫ: in quo cāu cō
pelli potest: vt r̄licto seculo re
ligionis propositum exequat̄.

Idem rudinensi epō.

Constitutus i presētia. n.
h. sua nobis confessione
monstrauit: ꝙ in acolythatus
ordine constitut⁹ quandaꝫ pu
ellam. r. nomine in facie eccle
sie duxit vxorem[f] quam cū car
nalit̄ cognouisset orta discor
dia inter eum ꝛ amicos puelle
ipa fuit cuidam alij. v. nomine
copulata: ꝛ tu memoratum. h.
vsqꝫ ad gradum sacerdotij[b] or
dinasti. ¶ Cum autem eum
sua conscientia remorderet.

j. e. dudū. ꝛ. c. accedens.
nec ꝯsiderat̄ cā vel intē
cio ꝯhentis. C. ꝺ condi.
ob. cau. da. si repetendi.
ꝛ. s̄. de reg. vidua. xxvij.
di. ꝙ iterrogasti. tan.
x ¶ In veli susceptione.
sic. j. qui cleri. vel vo. con
suluit. xxxiij. q. v. qꝺ deo
pari. tamen solus habi
tus non facit monachū
sed ꝓfessio. s̄. ti. pri. por
rectum: nisi feratur p an
num. s̄. de regula. ex p
te tua. vel nisi sit habitus
professionis: qui datur
profitentibus. s̄. ti. pro
xi. statuimus. ꝛ. c. vidua
ꝛ. xx. q. i. quem progeni
tores. ioan. ꝛ est hic arg.
ꝙ susceptio veli siue ha
bitus non facit mona
chum.
y ¶ Propositum castita
tis. bene dicit ꝓpositum
qꝛ si vere castitatis votū
deuoueret alicui religio
ni sancti agustini vel
benedicti i ꝓpria domo
manendo: bene solenni
zaretur votum. xxvij. q.
i. ꝺ viduis. ꝛ. c. mulieres
xx. q. i. vidua. j. qui cle
vel vo. insinuante. vl' dic
ꝙ talis religio non sol
uit sponsalia de presenti
sicut nec dissolueretur
si vir fieret clericus. xx
vij. q. ij. si vir. De vita he
remitica dicunt quidaꝫ
ꝙ soluit sponsalia de p̄
senti. arg. xxvij. q. ij. §. ec
ce. Alij dicunt ꝙ nō. An
de si heremita contrahe
ret matrimonium tene
ret: qꝛ pt hr̄e ꝓpriū. xix.
q. iij. §. ecōtra. io. Sꝫ qd
si i vitate leprosus fuissꝫ
si sit spon̄sa ꝺ futuro: soi

heresim: qꝛ mr̄imoniū ratū ē inter eos: sꝫ si duor cōiu
gū ifideliū alt̄ ꝯuertat̄ ad fidē: tūc ꝯtumelia creatoris
soluit ius matrimonij ꝰm qꝺ dr̄. j. de diuor. q̄sto.
s ¶ Dēm legeꝫ. xix. q. ij. due sūt. s̄. ꝺ regl'a. lꝫ. j. ꝺ diuor.
t ¶ Sācti. s̄. e. vex. xxvij. q. ij. ecce. §. itē btūs. (gaudem⁹.
u ¶ ā. falsa. n. ꝺmōstratio vel cā legatū nō pimit. C. de
fal. cau. adiec. le. l. ij ff. de ꝯdi. ꝛ demon. falsa demōstra
tio. nec mendaciū obliganꝫ ipedit obligatōem: ar'. j. e.

uūtur spōsalia ꝓpter lepram. vñ nō tenent̄ ꝯhere. s̄. de iureiu.
quēadmodū. Si essent sponsalia de p̄senti hñ ꝯpelleret̄ cōsu
mare mr̄imoniū: nisi vellet itrare religionem: sicut hic innuitur
z ¶ Nisi voto. i. professione.
a ¶ Constitutus. ad graduꝫ sacerdotij: qꝺ bene fieri potuit:
cū illa vxor sua publice fuit adult̄ata. vñ amisit ius qꝺ
habebat in eū. j. de diuor. significasti. Itē si fuisset vidua vel
ab alio cognita: ꝓmoueri nō ꝺbuit. xxxiij. di. curādū. si. cui⁹

habitum ordinis cistercień.as sumpsit:⁊ infra. Ideoqȝ man damus:quatenus si res ita se hȝ:predictam mulierem vt a dicto.v.recedat cui per adul teriū ē ꝯiūcta:nec p̄dictū mo nachū ipetat quomin⁹ regula re votū valeat adiplere:p cē surā eccliasticam cogere non omitrat. Idē pictauiensi ep̄o ⁊ abbati de boribarđ.pi ctauiensis diocesis.

Veniens ad presentiam nostram.l.nobis itima uit:ꝙ cū olim intrandi mona steriū ꝑpositū concepissȝ:plu ribus sacerdotib⁹ presentib⁹ apud vxorem suam instititt: vt super hoc suum impartiretur assensū:⁊ ifra. Ipa demuȝ tā ipsius q̄ multorū astantium precibus flectibusqȝ deuicta: caput eius altari supposuit ma nu sua. qui ea presente tonso ratus ibidē monasteriū adijt ⁊ finito ꝓbationis tempore ꝓ fessionem fecit solēniter mo nachalem illa vero i seculo re manens inhonestos amatōes admisit:⁊ ifra. Quocirca man damus:quatenus si ita est:p̄ v dictum.l.in monasterio quod intrauit perseuerare libere ꝑ mittatis.licȝ enim in hoc vide atur non modicum deliquisse ꝙ copiose asseruit:quia nisi si bi eadem mulier consentiret tam sibi q̄ toti mundo se iuti lem redderet:⁊ cuȝ presbyte ros exorauit:ne predicte mu lieri exponerent:ꝙ eandeȝ re linquere seculum oporteret si forte licentiam daret viro: ex quo tamen eadem caput viri altari ipōte supposuit:⁊ post modum non continuit: super reuocatione ipsius non est ali quatenus audienda:cum ipsi us intentio exceptione possit cōmisse fornicatiōis elidi ma xime cum anteq̄ fuerit forni cata ipsum non duxerit repe tendum.

Idem.

Accedens ad presentiaȝ nostram.i. mulier ꝓpo suit:ꝙ cum.v.vir eius eam si bi matrimonio copulassȝ: vo lēs tandē idē vir habitum as sumere monachalem :postu labat humilit ab eadem vt tā pio proposito faueret ipsius. q̄ propter multa v̄bera ⁊ alia grauamina que dictus vir in ferebat eidem. se ipaȝ asserēs dimissuruȝ.annuit votis ei⁹. Cumqȝ idē in domo deuen der. cistercień. ordinis r̄ligio nis habitum assūpsisset. muli er in domo monialium nullo ibi habitu religionis assum

a Cogere. Sed videt̄ ꝙ talis coactio ei obesse non dȝ: quo minus repetat viȝ:q̄ i facie eccłie nupsit tolerante eccłia: q̄ȝ diu saltem appareat:an fuerit matrimoniū iter illos:arg.i.de frig.⁊ malefi.fraternitatis.j.de diuor.gaudemus i fi.Rñ.non excusatur ꝑpter hoc:imo magis puniri dȝ:q̄ talit̄ nupsit nul la sńia separationis p̄miss sa.vnde illa dȝ separi ab eo:cui iuncta fuit p adul terium.q̄ viuente viro p̄ori alteri non potuit co pulari.lȝ perdiderit ius qđ habebat i illuȝ quia manent coniuges ēt sepa ti ꝑpter adulteriū.xxxij. q.vij.c.i.⁊.ij.⁊ sic obstat ei exceptio fornicatōnis .j.e.c.pri.⁊.xxvij.q.ij aga bosa.als si fornicata n̄ fuisset.posset ipm repete re:vt in.c.agathosa.nisi de ꝯsesu illius ꝓmotus fuisset: vt ibi.⁊.xxxiij.q. v q vxorem.

b Veniēs. manu sua ⁊ ita iuri suo r̄nū ciauit.argu.š.de cōsue. ex litteris.

c Professionem fecit. quod facere non debuit in seculo remanente ea š.eo.cum sis.⁊.c.ad apo stolicam.⁊.e.c.i cum ēēt iuuenis:secus si senex:vt ibi dicitur.

d Quod captiose. hic est argumentū:ꝙ lȝ do lus interueniat in sp̄ualibus:tenet contractus.j. e.dudum.⁊.š.đ his que vi metusue causa fi.cum dilecti.vbi de hoc aliud si minis indcta fuisset vt daret viro licentiam. talis licentia nulla est.x xxiij q.v. notificasti.⁊ iō p̄uidicatuȝ est huic mu lieri:q̄ non continuit:sȝ ihonestos amatores ad misit:vt expresse dicitur in fi.als si ꝯtinuisset:nō p̄iudicasset sibi per hoc qđ fecit:ꝙ nō ꝑmiserit transire ad religionem nec ēt cōtinentiā ꝑmiserit:cū esset iuuenis.š.e.ad aplicam.⁊.š.e.c.i.io.

e Sponte supposuit.bene dicit sponte:q̄ etiam si vir inuita muliere itrosset religioneȝ:lȝ talis ingressus nullus fuerit. j. e.c.pri.si tamen postea fornicetur:nō potest ipm repetē.xxvij. q.ij agathosa.j.de diuor.significasti.Sed pone ꝙ vir nolit ex cipere:q̄ nemo cogitur excipere:sicut nec compellitur agere C.vt nemo inuitus ag.vel accu.co.l.i.⁊ qlibet iuri suo potest renūciare.š.de regula.ad aplicam.⁊.c.statuimus.qd erit.Di cas ꝙ monasteriū eo iuito pōt excipere ⁊ eum defendere ne ꝑ mittat eum i priorem statum detrahi.ff.de libe.cā.l.i.⁊.ij.licet enim p̄mo non tenuerit votum:tamen q̄ȝtum ad ipsū vouētē tenuit.š.e.qdam itrauit.⁊.c.placet.⁊ q̄cito ipsa fuit for nicata:statim ꝑdidit ius exigendi.ergo cum sit libera tus a seruitute mulieris:statim monasterium hȝ p̄l.nū ius in eum:⁊ sic exceptio que competit viro acquisita ē mōasterio:cum res ad eum statum peruēit,a quo po tuit habere p̄ncipi um.š.e.ti.pri.pla cet.Sȝ quid si exi ret ⁊ nollet excipē q̄ pōt ei remittere š.đ iureiu. queād modum i fi.credo ꝙ bñ pōt illam re cipere non obstan te contradictione monasterij:q̄ vo tum ex toto nō te nuit:cum decepta fuerit:vec ipsa etiā vouerit: argumen tum opti.š.e.c.pro ri.nisi vir ꝓfessio nem fecisset postq̄ȝ illa fuit fornicata: tunc nō possȝ ep̄s euȝ de monasterio educere :nec eum compellere vt eaȝ reciperet ꝑpter for nicatōeȝ.Sed qd si vir fornicetur i mōasterio:cui mu lier dedit licentiaȝ nūquid ipm repe tere pōt.nō.xxxiij. q.v.ꝙ deo pari q̄ perdidit omne ius quod habuit in vi ro:q̄ ꝑpter conse quens delictuȝ nō renascitur seruitus amissa: de conse. distin.iiij.queris. licet secus esset si ambo essent in se culo:⁊ ꝑpter forni cationem alterius ambo essent diuisi j.de diuor.ex litte ris.⁊.š.de iureiu.tua.⁊ hoc iđ q̄ ius qđ monasterium habet in ipso ꝑpter suum delictum ꝑdere non pōt.io.

f Repetendum.potuit ergo prius euȝ repetere: ⁊ ita est argumentum:ꝙ siquis ignorans ius illud.scilicet ꝙ si dederit licentiā viro:teneatur relinquere seculum iterum potest eum repetere:⁊ sic subuenitur ignoranti hoc ius naturale.lau.

g Accedēs.votis iuita ⁊ coacta:vt pȝ p p̄missa v̄ba vñ votū viri nō tenuit:q̄ alter inuito altero vo uere nō pōt.š.e.qdam.xxvij.q ij.agatgosa.⁊.xxiij.q.v. notificasti.⁊.c.si vicat.vbi idē cāus ponit̄.

h Processu tēporis.sed videtur per spacium sequen tis temporis: patientiam ipsius mulieris ratificasse

ingressum viri.Ar.j.qui cle.vel vo.insinuante.cũ vter q₃ post ingressum tanto tempore tacuerit:⁊ patientia₃ adhibuerit:nec videtur ꝙ postea audiat᷑:imo vir deb₃ compelli redire ad monasterium.Ar.j.de spō.ad id qđ j.de fri.⁊ malefi.c.i.⁊.i.q.i.constat.sed hoc non est ver₃: immo cum ipa nō mutauerit seculu₃ nec ꝑmiserit continentiam:semp ad huc intelligi᷑ dissentire quod appareret ex eo:ꝙ q₃cito exiuit cum repetijt:⁊ sic per primũ ⁊ vltimum colligitur:ꝙ medio tempore non consenserit.sic.xxviij.di.q₂ sunt culpe.⁊ precipue cum presumatur ex hoc ꝙ sit iuuenis:siue sit iuuenis siue vetula:nũ q₃ debet intrare sine licentia vxoris sed seruatur quod dici᷑.s.e.ad apostolicam.Sed nũquid iste cum fuerit redditus vxori poterit exigere debitum.dicas ꝙ nō poterit exigere:q₂ renunciauit illi iuri:quod habebat in vxore intrando monasterium: qđ fuit in eius potestate:sed exactus reddere debet: vt dixi.s.e. quidam intrauit.đ hac materia consueuit notari.xxvij.q.ij. agathosa.⁊ xxxiij.q.v. qui vxorem.

i Significauit. suspitio. Et ita videᷣ ꝙ si mulier iuuenis sit:nō sufficit ꝙ continē tiam ꝑmittat:ad hoc vt marit⁹ possit religionē itrare nisi ⁊ ipa similiter mutauerit vitā.s.eo.ad apostolicā.⁊.c.cũ sis.Ex eo eni ꝙ dicit si suspitio de ea haberi nō pōt:non deb₃ cōpelli:itelligo ꝙ si suspecta est d₃ ꝯpelli religione₃ itrare.ex quo ꝑmisit ꝯtinentiā:cũ verisimile nō sit ꝙ eā seruet remanserit i seculo.ar.s.e.ex p e i fi.l₃ nō itenderet ab initio religionē itrare.⁊ ar.ad hoc.xxiij.q.v.q vxore₃ q₂ eo ipo ꝙ licentiā dedit viro.⁊ ꝑmisit ꝯtinentiā:itelligitur tacite ꝑmisisse itrare religionem:cũ sit iuuenis:ar. bo.s.e.veniens.versus fi.⁊ que sine conditione vouēt

pto vl voto conuersionis emisso ꝑmāsit processu vero temporis cum idē vir ad seculu₃ rediēs religionis habitum reliquisset.eadē mulier.se instāter ab ipo petijt reassumi.⁊ infra. Quocirca dis.v.māda m⁹.quaten⁹ si res ita se hab₃ dictũ virũ vt eā recipiat eiq₃ affectũ exhibeat coniugalem appellatiōe remota cogatis.

Innocentius.iij. episcopo ⁊ decano ⁊ thesaurario lincoñ.

Significauit nobis.a.mulier.ꝙ cũ ipa.f.viro suo corā decano sancti quiriaci vice archiepiscopi senoñ.in hac parte fugente licentiam concesserit religionē intrandi.cō tinētie tamē voto eidem iniũcto ⁊ recepta fide ab ipa ꝙ ꝑpetuo contineret idē decanus post facta₃ ꝓfessionem a viro ꝑdicto in monasterio. in quo habitum assumpserat monachale₃ asseruit ipa₃ debere religionem intrare.ꝙꝙ id ꝑmo non expressiss₃ eidē.⁊ hoc expresso illi licentia₃ nō dediss₃ ⁊ ifra.Quocirca mandamus quaten⁹ si est ita.⁊ ē talis etatis.de qua suspitio haberi nō possit.ipam votum continentie obseruantem intrare mōasterium compelli non ꝑmittatis inuitam.

Grego.ix.

Gaudem⁹ in domino.⁊ infra.Mulieres vero que relicto maritali thoro lapsu carnis ceciderũt.si mariti earum a te diligēter commoniti eas ad frugē melioris vite cō uersas noluerint recipere propter deum in claustris cu₃ religiosis mulierib⁹ studeas collocare vt ꝑpetuam penitentiā ibi agant. Idem.i. moniali monasterij de plauda.

Vdum.a.c.laico mota contra te.quam vxorē suam dicebat materia q̄stiōis r.sancte.m.in comesō.diaco. cardi.dedimus auditorem.coram quo dictus.c.conquerendo ꝓponens.ꝙ indebite recusabas eidem.cuius vxor eras ꝑ consensum de presenti ⁊ carnis copulam subsecutā matrimonialiᷣ adherere.te sibi r̄stitui postulauit.ad quod fuit responsũ.ꝙ ipse ꝑ anime sue remedio pura ⁊ spontanea volũ tate ꝑsentib⁹ duobus religiosis sacerdotib⁹ ⁊ adhibitis.v. testib⁹ fide dignis omni iuri quod in te habuerat.renũciauit omnino resignando illud in manibus alterius ex sacerdotibus supradictis qui i personam ecclesie resignationem huiusmodi recipere ꝓcurauit ⁊ quod idem.c.se castitatem seruaturum promisit paupe⁊

sine conditione soluan᷑.xxxij.q.vlt.c.vl.⁊ domin⁹ erigit oblatum:quod non exigerat offerendũ.xxvij.q.i.nuptiarũ.in fi.⁊ ⁊ xlv.di.de iudeis.⁊ sic cum teneat᷑ ad continentiam per suā promissionem.tenetur ad id sine quo eam seruare non potest ar.s.de offi dele.preterea.⁊.c.prudentiam ad fi.⁊ sic inuita compellitur intrare religionem:q₂ fecit id ꝓpter quod compellitur: sicut quandoq₃ ex officio suo ꝯpelli᷑ itrare monasteriu₃.l.di.si ille.xxvij.q.i. si qs rapuerit.C. de adul. auc.nouo iur:⁊ auc.s₃ hodie.j.c.pri.Alij dicũt ꝙ vir sibi d₃ restitui ex officio iudicis.s.e.c.i.quod satis potest dici:vt nō.s. e.vxoratus.

k Gaudemus. ceciderunt ⁊ sunt condēnate per sententiam: vel adulterium eorum publicum ⁊ notorium est secuta sententia.vnde viri eas recipere non cogun tur.j.de diuor.significasti ēt si sint emendate: vt hic dicitur.b.

l In claustris.⁊ ita mulier de adulterio condēnata vel publice deꝑhensa detruditur in mōasterio ad agendam ꝑpetuam penitentiam: si eam emendatam vir recipere noluerit:tamen infra biēnium pōt eam recipere:si vult.si vero vir noluerit eam recipere:vel si prius moriat᷑ q₃ eam recipiat tũc tondeat᷑ ⁊ habitum monachalem recipiat ibi ꝑpetuo moratura:vt expresse habetur i auc.vt nulli iudicum li. ha.lo.ser.§.si vo. quādo adulterij crimē.colla.ix. vñ sumpta fuit hec đcre. ⁊.C.de adul.auc.sed hodie.⁊ cũ reb⁹ suis ne sit onerosa monasterio:vt in auc.illa s₃ hodie ꝯtine᷑: nō tñ ꝓpter hoc erit monacha nisi amplius ꝓcessũ fuerit:⁊ sic qñq₃ ꝓpter culpā suā aliqs ꝯpelli᷑ itrare monasteriũ.l.di.si ille.⁊.xvi.q.vi.de lapsis.xxvij q.i.si qs rapuerit.⁊ idē vr̄ dicere decretũ.xxxij.q.i.de benedicto.⁊.ij.q.i.i ꝑmis.versus ꝑn.⁊.xxxiiij.di.fraternitat₃ i fi.oli vo alia pena ꝑmichan᷑ adultere. q₂ lapidaban᷑ ꝯuicte đ adulterio s₃ legē mosaicā.xxxiij.q. v. hec imago.⁊.C.đ adul.castitati.vbi legitimis penis libycit: s₃ hec pena nō iponi᷑:cũ non agi᷑ criminaliter.s.de procu.tue.

m Vdũ.renũciauit oio qđ ei licuit:ēt si nō tenuisset votũ ex toto:q₂ hoc erat in ptāte ipsi⁹.s.eo.qda₃.⁊.c. plac

m ¶ Omnino. simile oio hz. ex. de rescrip. cū cōtingat. ff. de fid iu. l. grece. § illud. vbi dicit: q fideiussor in duriorem causā non obligatur omnino.

a ¶ Obsequio se deuouit. et sic solēnizauit votum deuouēdo se religioni illius hospitalis. vnde cpelli dz: vt relicto seculo suū ppositum exequat. ex. e. ex pte in fi.

b ¶ Calore iracundie. si hoc esset verū nō teneret votū: q: inconsultus calor calumnie vitio caret ij. q. iij. § notandū. et c. si qs iratus. tēpore. n. furoris iustū putat eē quod facit. xi. q. iij. illa pposito rum. et ira sepe inocētes ad crimē inducit. e. causa. et c. q. ira sepe. et lubricum lingue facile ad cōsequentiam trahi nō debz. ff. ad. l. iul. ma. famosi. C. siquis impe. male dix. l. vna. Ar. cō. xvij. q. ij. sunt q opes. et hoc verū est: nisi post calorē iracundie csentiat: vt in. c. siqs iratus. et ex. de regu. sicut in fi.

c ¶ Substantiam veritatis. hec erat satis bona defensio: q: nihil refert narrandi diuersitas: vbi eadem dicunt. vt. j. de v sig. nihil obstat: sic quolibet loquēdi genere formata institutio valet: si mō p eā liquebit volūtatis itentio. C. de test. qūi indignum in pn. et est ar. p testibus diuerso modo narrantibus: dum tñ in substantia facti non discordent. vij. q. i. in scripturis. de cse. di. ij. quotidie. her.

d ¶ Spes. Nō hic arg. imo quasi expssum ē: q in huiusmodi spūalibus dolus aduersarij nō vitiat cctū sic. ex. de his q vi metusue cā fi. cū dilecti. ex. e. ex pte et c. veniēs. al' si dolus dat cāz cctui: nō tz cct9. ff. de dolo et elegāter. Sz q̄re i huiusmōi spūalib9: lz dolus alteri9 iteruenīat. nō vitiat talis cct9: q: talis dolus bon9 dol9 ē et bon9 dolus nō phibet. ff. de dolo. l. i. dol9 calliditas ad decipiēdū dr. vt in. l. pdicta. sed p talē dolū nō decipit: nec ad malū iducit: imo cditōez suā facit meliorē: et iō ñ vitiat cctū.

e ¶ Voluntarie. et sic lz ab initio deceptorie inductus fuisset. ex quo postea sponte hoc fecit. prima cā turpitudinis ablata esse videt. si. j. de despon. ipu. de illis i fi. et si. C. qd me. cā. l. ij. ff. de condi. ob tur. cau. l. si ob turpem.

f ¶ Suspitōe. vnde cōpelli dz vitā mutare. ex. e. significāt. maxime cum hoc promiserit: vt pz supra.

g Mulier. remansit viro transeunte ad infideles puta sarracenos vel iudeos vel etiam hereticos.

rumqz hospitalis de ponte obsequio se deuouit:[a] pmittens voto solēni oia et singula supradicta et tribuens tibi licentiam ad monasterium transeundi te versa vice silr pmittente ac tribuente illi licentiaz: et ius quodlibet resignante: sicut hec omnia dicebantur per publicum istrumentū esse notata māu. b. notarij aretiñ. cōfectum. Uerum prenominat9 c. pposuit: q casu omisso istrumento prefato illud in prima persona quod prius erat i tertia insertis pluribus i vno aliter q̄ in alio fuit ab ipo formatum. et cum tibi iratus fuissz sicut vba et verbera indicabāt: nonduz calore iracūdie[b] quiescente quidam ipsuz deceptorie allexerunt pponentes ei idez q in hospitali predicto cibis ad libitum posset vti: ac pprium retinere prefato. b. sibi nihilominus pmittente q nō solum ardorem sed etiam appetitum libidinis extingueret in eodem. ppter quod quicqd in hac parte fecisse dignoscit: iratus seductus pariter et ellectus: et sub spe pmissiōis ac sb ea conditione vel modo si posset continētiam obseruare: asseruit a se facto. Sed ad istam respondebatur econtra: q antabelio in tertia persona istrumentum conficiat vel in pma dummodo non mutetur sba veritatis[c] nihil interesse videtur. Insuper q̄uis aliquando spes[d] memorato. c. data fuissz: per quam ad hoc se proposuit inductum: eo tamen tempore quo talia facta fuerunt: pure simpliciter ac voluntarie[e] pro amore dei: et remedio anime sue id solummodo ad votum et ad alia supradicta noscitur pcessisse: ppter quod a consortio secularium hominū debet discedere: vitamqz mutare: cū se illius etatis esse propōat: vt sine suspitione[f] incontinentie non valeat in seculo remanere. Nos itaqz habito. f. n. consilio te ab impetitōe dicti. c. sententialiter duximus absoluendū ppetuū illi sup hoc silētiuz imponentes.

Idem.

Mulier que in fide ī mā sit[g]: potest nolente viro qui ab infidelitate reuertitur propter quaz ab eo fuerat indicio ecclesie[h] separata: ad religionem libere conuolare.

De conuersione infidelium.

Celestinus. iij.

h ¶ Judicio ecclesie. ergo a contrario sensu videtur q si non fuit iudicio ecclesie separata: q eo inuito religionē intrare nō possit: et ita aliud ē quando iudicio ecclesie fuit separata ab illo: et aliud quando non fuit separata: sed ab illo propria auctoritate recessit. si. j. de diuor. de illa. sed si nollet intrare religionez compelli debet ad ipsum redire vtroqz cāu siue fuerit iudicio ecclesie absoluta siue non. j. de diuor. quanto. in fi. non obstante illa spirituali fornicatione cum iaz sit emendatus: et icipiat esse quod ñ fuit. l. di. ferruz. secus in carnali fornicatione siue iudicio ecclesie sit separata siue publice sit fornicata: nō tenetur illam recipere nisi velit: quāuis emendataz. ex. e. gaudem9. et hec separatio fit tantum quo ad mutuam seruitutem: quia vinculuz matrimonij non dissoluitur in hoc casu. cum alter fidelium transit ad infidelitatem: vt in c. predicto quāto. Sed que est ratio quare in fornicatione carnali non compellitur maritus recipere vxorem etiam emendatam: sed in spirituali cpellit. Hec pōt eē rō: si marit9 cognosceret vxorē post carnalē fornicationē: postea pmoueri non pōt mortua propter defectum sacramenti: et sic preiudiciū ei fieret. xxxiiij. di. si laici. et c. si cuius vxor. sed hoc non contingit in fornicatione spirituali: quia per penitētiā purgata est. Item alia est ratio in fornicatione carnali: anima et corpus polluitur: sed in spirituali tantum anima et in carnali fornicatione non tantū fit i anima qd displiceat marito: sed ēt i corpore: quod nō fit i spirituali: si vir magis scandalizatur ex eo quod fit i corpore et magis offēditur: q̄z ex eo quod fit in anima: et ita causa maioris scandali illati viro sit: vt post carnalez fornicationem non cpellat: sed post spiritualem fornicationem compellitur: nisi ad religionem transire voluerit

vt hic dicitur.
Laudabile.tri buriẽsis cõcilij quod habeo xxxj.q.j.siqs viuẽte.q: eas non possunt ha. bere:si in mortem ipsorum aliquid machi a te fuerin :vt hic dicit.Idem est si fidẽ dede- rũt:vt.e.cã.z.q.c.t relatũ.j.de eo qui dux.in matri.c.j. vl'si de fcõ ꝯrit: vt j.e.sup hoc.z.c. cũ hẽct.ita tñ ꝙ p⁹ fi dẽ datã cognouit eandẽ vxorẽ:vxorẽ sua viuẽte: alꝭ so la fides data non i pedit matrimoniũ j.de eo q duxit in ma.quam pol.per adul.c.vltimo.
k Tali lucro.sic xiiij.di.ꝙ ait.xxxiij q.v.si dicat.si.j.q. j.nõ ẽ putãdã. j.ð vsur.sup eo vð.xxij q.ij ne qs arbitret
l Et xa n i simi liter.pugnãtes pro pᵃtria z fide ob quã patriã pr in filium z filius in pr̃em in surgere dz.ff.de re li.z sump.fu. mini me.z marit⁹ i vxo rez.xxviij.q.j.vxor in fi..xxiij.q.vl.legi gyromastreñ.
m Procuraue rũt.ex eo:ꝙ hic di cit.z.xxxj.q.j.siqs viuente.j.de eo q dux.in ma.c.vltio. Ad hoc vt mr̃imo niũ ipediatur duo eriguũtur.s.affect⁹ cũ ope subsecuto z est fi.ff.de condi.z demon.l.ij.i fi. hic eni tũc puniũr cõ corditer ad h̃ pce dũt.xv.q.vj.c.j. in fi.z c.siqs irat⁹.qñ ꝗ punit opus sine affectu:quo ad legẽ pmotiõis.xv. q.j.siqs nõ irat⁹.qñqꝫ affect⁹ sine opere:vt.j.q.j.q stu det supra de bigamis nup ibi tñ interueñit opus ñ cũ effe ctu.Quid ꝗ si ratũ habuerũt eos interfectos eẽ idẽ vi deret:q: i maleficijs ratihabitio retrotrahit z mãda to ꝯparat.ff.ð vi.z vi.ar.l.j.§.sed z si cum qs ꝯ credo. arg.j.de spon.cum apud. cum edictum ð matrimõio contrahendo sit prohibitorium:vt ibi.
n Ex litteris.perduc ẽdus.Iusta fuit cã petitionis z honesta,z ita sumitur hic argu.ꝙ cã petitionis semper iserẽda ẽ i ipsa petitiõe: al' repellitur.s.ð libeli

Laudabile:z infra. Interrogasti de sa racenis.qui duz in captiuitate essent q̃ rundã christianarũ viros eaꝝ insidijs z machinationib⁹ oc ciderunt:vtruz q: postea per ipas ad fidẽ christianã cõuer si sunt eas de iure possint ac cipe in vxores:vel si duxerint coniugiuz teneat eorundem. Hic triburiẽsis concilij[l] regu la contenti sumus asserentis ꝙ si in mortem ipsoruz mali ciose fuerit machinate licz ea rum studio ad fidẽ accesserit nec tamen eis adhereri debẽt nec sunt si adheserint:etiam tolerandi:cum tale damnum tali lucro[k] ecclesia compensa re non velit. Ad hoc sara ceni quidaz in bello sunt chri stianos interfecisse notati: z christiani similiter[l] saracenos postea vero saraceni ad fidez conuersi vxores eorum:quos in belli certamine occiderunt sibi matrimonialiter copula runt :z idipsum christiani de saracenis mulieribus conuer sis ad fidez fecisse noscuntur que postq̃ de priorum viro rum morte compererint veri tatem: diuortium constanter exposcũt. In his igitur re spondemus:ꝙ cum tales nõ procurauerint[m] virorum inte ritum defunctorum matrimo niuz inter huiusmodi perso nas licite potest contrahi: z ta liter copulati diuortium neq̃ unt postulare.

Grego.ix.argentinensi epi scopo.

Ex litteris tuis accepim⁹ ꝙ quidaz de iudaice ce citatis errore ad christum ve rum lumen adductus vxore sua in iudaismo relicta i iudi cio postulauit instanter:vt eo rum filius quadriennis assi gnaretur eidem ad fidem ca tholicã quã ipe susceperat pdu cẽdus[n]. Ad quod illa respon dit ꝙ cũ puer adhuc infãs exi stat ppter quod magis mater no indiget solatio q̃ paterno: sibiqꝫ ante partum onerosus dolorosus in partu post par tum laboriosus fuisse nosca tur:ac ex hoc legitima cõiun ctio[o] maris z femine magis matrimoniũ q̃ patrimonium nuncupetur:dictus puer apð eã dz conuenientius remanere z infra. Cuz autẽ fili⁹ in pr̃is potestate[p] consistat:cuius se quitur familiaz z non matris z in etate tali quis non debet apud eas remanere personas de quibus possit esse suspitio ꝙ saluti vel vite insidiet[q] illi⁹

ob.c.ij.z.iij.vbi de hoc.Sz nõ ꝙ pater potest petere fili ũ i po testate sua cõstitutũ p interdictuz de liberis exhibẽdis ꝯ ma trẽ z ꝯ quẽlibz deti nẽtẽ:mater tñ qñqꝫ hz exceptionẽ ꝯ ma. ritũ:puta si ẽ minor triẽnio:cũ apud eã tũc debeat educari.vl' ẽt si iudicatũ eẽt i ꝯriũ.ff. de lib.exhi.l.j.§.si vero.z ialio cãu hz exceptionẽ obnegtiaz pr̃is: vt sine dminutione patrie ptãtis apud eã fili⁹ moret.ff.e.deinde.§.ẽt si marie Circa h' distingue: aut fili⁹a nllo ðtinet:aut ab aliq̃.Si ab aliquo z tẽ volẽs aut inuit⁹. Primo cãu petẽ possũ p offm iu dicis.ff.de libe.exhi.l.iij. §.h ãt.Si ab aliq̃ volens ðtinet põt peti rei vẽ. ad iecta cã ð iur qritũ cogni tiõe ptoria.ff.ð rei vẽ.l.j. §.j.qð ius ppie romano ruz ẽ:isti.ð pr̃ia po.§.j.In tertio cãu locũ hz iterdi ctum ð libe.exhi.vt.ff.de libe.exhi.l.j.rñ.z.ff.ð rei vẽ.l.j.§.j. Nota ꝙ fili⁹ cõ ditiõez pr̃is vel mr̃is cõ uersi ad fidẽ seq dz.xxvi ij.q.j.iudei. Et i hoc cãu fili⁹ ifãs ñ doli capax seq tur meliorẽ ꝯditiõez :al's ñ doli capax eẽt ñ debẽt baptizari spõte.xxiij.q.v. ad fidẽ.xlv.di.ð iudeis. qñqꝫ tñ sequitur ðteriorẽ conditionem.s.mr̃is si h ua sit.xxxij.q.iiij.c.vltimo
o Legitia coniunctio. mr̃imoniũ dr legitia con iunctio. maris z femine indiuiduam vite consue tudinem retinens.xxvij. q.ij.§.j.insti. de pa.po.in prin.Et hec ẽ rõ q̃ cõsue uit assignari a doctorib⁹ q̃re poti⁹ dicat mr̃imõiũ q̃z pr̃imoniũ illa ꝯiũctio.
p Ptãte pr̃ eniz dr hr̃e filiũ i ptãte: z mr̃: isti.de pa.po.§.vlti.z C.ð adop. mulierez.vñ filius pr̃is fa miliã seq̃r z ñ mr̃is:isti.ð le.ag.tu.§.j.vñ ista vba fuerũt sũpta.z expõe familiã.i.agna tõez.lzals h nomẽ familia mltas hẽat significatiões.ff.ð v.sig. pnũtiatio.§.familie z fac ad h isti.ð pa.po.i fi.z.C.ð v.sig.l. vl.nõ eni ðnominar fili⁹ a cognatiõe matris ꝗ pr̃is.ar.ff.ad
q Insidiet.Nota ꝙ mortuo pr̃e pupill⁹ educari(mũia.l.j. nõ dz apud illas psonas:que ipsius pudicitie pñt insidiari.ff. vbi pu.edu.de.vel mo.l.vl.pretor. n.decernere dz vt sine vlla suspitione alar ptus:etiã ꝯ voluntatẽ patris.ff.e.l.j.z estiabit ex affectu singulorum quis magis ad successionem z spẽ suc cessionis sit prior.C.e.l.ij.verũ tñ educatio pupilli nl'li magis committenda est q̃z matri:nisi victricum ei inducat.C.eo.l.j.

Si vero viuo patre questio ē apud quē educet filius scd̄ di uortio:olim estimabat pretor qn̄ apud p̄rem:ꝛ qn̄ apd̄ mr̄em alatur.C.de diuor.l.vna.Hodie distinguitur:vt si pater cām diuortij p̄stitit:tūc ali dꝫ apd̄ matreꝫ. si ꝯo mater cām p̄stitit diuortij:tūc ali dꝫ apud patrē.C.eo.auc.si pater. Ergo h ali dꝫ apud patreꝫ q: mate p̄stat cām diuortij.j. d̄ di uor.gaudemus.ꝛ.c.quā to que non sequitur ma ritum conuersum ad fi dem quē sequi dꝫ.xiij.q. ij.vnaq̄qꝫ.ꝛ q: insidiaret vite ipsius: vt hic dī ꝛ ꝑ iura predicta.

maiori etate ratū hūit:vn̄ tenebat illd̄ adīplere.al's:n̄ ar.xx.q.j.illd̄.ꝛ.s̄.de regula.significatum.ꝛ.c.sicut.ꝛ

g ☙ Disposuit ꝓcedendo ad actuꝫ exteriorē: vt pꝫ ex lr̄a seq̄nti.vn̄ mortalit peccasset:nisi cōpleuisset votuꝫ si cōmutatio nō fuisset secuta:ar.xvij.q.j.qui bona.

a ☙ Post trieniuꝫ. filius minor trienio apud ma treꝫ dꝫ ali:maior trienio apud patrē.C.de pa. po. nec fil.ū.ar. C.de ifan.ex po.l.ij.ꝛ.j.e.c.vno.

b ☙ Ad ifidelitatis erro rē.hac de cā ēt si esset mi nor trienio vel pr̄ vellet eum ꝑducere ad fidem: cum in ei⁹ ptāte patri debuit assignari in fauo ren fidei xp̄ane: cum al's si eēt maior ꝛ proclamet se velle fieri christianum debeat de manibus illo rū eripi.j.de iudeis.sicut iudei.

c E pegrinatio nis.supple que fuisti.

d Arbi trio:ar. de pe ne cōmutatio ne.lxxxij.di.ij. p̄sbyt.xxij. q.iiij.inocens de pe. di.j. medicina.xxxvj.q.j.de ra ptoribus.xlj. di.non co. ganf.i. d̄ maledic .c.ij.xij. q.ij.fraternitatis.arg. ꝯ. xvj.q.j. decime.ꝛ.c.d̄ de cimis.xxxij.q.vl.c.vl. So lu.cōmutatio pene adhi

ꝛ puer post trieniuꝫ[a] apud pa trem non suspectum ali debe at ꝛ morari:mater qꝫ pueri:si euꝫ remanere ꝯtingeret apd̄ eam posset illuꝫ adducere ad infidelitatis errorem[b] in fauo rem maxime fidei christiane: respondemus patri eundem puerum assignandum.

De voto ꝛ voti redemptione

Alex.iij.exonen̄. episcopo.

E peregrinationis votis: an elemosy nis redimi possent vel pro necessitate i aliud commutari responde mus: ꝙ ab ei⁹ qui presidet pē det arbitrio[d] vt consideret di ligentius qualitatem persone ꝛ causam commutationis[e] .s. an ex infirmitate seu affluen tia diuitiarum : an alia causa probabili peregrinatio an re compensatio[e] melior fuerit ꝛ deo magis accepta: ꝛ ſm̄ hoc debet exinde dispensare.

Idem norwicen̄. episcopo.

Venientis ad nos.r.sua narratione accepimus ꝙ in puerili[f] etate constitut⁹ hierosolymam disposuit[g] pro ficisci cuidaꝫ quoqꝫ qui sepul chrum dominicum proposue rat visitare: fidem dedit ꝛ su am recepit ab eo ꝙ sibi iuicē in via socij fideles[h] existerēt ꝛ ifra. Nos autem ipsum a vo to:quod in etate tenera facili tate[i] poti⁹ q̄ꝫ ex arbitrio discre tionis ꝓmisit absoluimus: ita tn̄ ꝙ, ideꝫ votum elemosynis redimat ꝛ iuxta consiliuꝫ nr̄m toto vite sue tempore vni pau perum christi dummodo ad hoc sue facultates sufficiāt[k]: debeat prouidere. Ideꝫ ma gr̄o.a.de mandefor.

Litterarꝫ tuarū: ꝛ infra. Cum ex quadam mina tione nimio fuisses mortis pa uore perterritus hec verba ꝓ tulisti:nondiu hic morabor ꝓ ponens in animo[l] ꝙ religiōis habituꝫ esses aliquādo susce pturus: ꝛ ifra. Tibi igitur rn̄ demus ꝙ si plus non est in vo to ꝓcessum:transgressor iudi cari non poteris: si non imple as quod dixisti[m].

Idem.

Scripture: ꝛ infra Reus fracti voti aliquatenus non habetur : qui temporale obsequium[n] in perpetuam

h ☙ Socij fideles Sꝫ nū q̄d papa po tuit illū absoluē ab obligatiōe q̄ socio tenebat vtiqꝫ ar. ix.q.iij.ꝑ ꝑncipalē. C.d̄ q̄dri.prescrip. bn̄ a ꝫenone.C. de ꝑci.ipera.os.q̄iēs. nec erit dicēd⁹ vo ti.trāsgressor.j.e.n̄ est ala.

i ☙ Facilitate.ar.ꝙ votū ex facillitate emissū obli.si.xvij. q.iiij.sꝫ q opes.ar. ꝯ.s̄.d̄ regu.ad nr̄ā xxij.q. iiij . vnusqs qꝫ ꝛ.xxvij.q.j.nup. tiaꝫ sꝫ h vt dictū ē postea reatū hūit factus maior.

k ☙ Sufficiāt.naꝫ possibilitas semꝑ subaudit.s̄.d̄ iure iu.q̄relam.ꝛ.c.bre ui.ar.iiij.di.erit āt ꝛ.ff.de sta.lib.l.cū heredes.§. stich⁹. ꝛ.xlvij.distin.ꝙ ad nos.sic inpossibile p̄ceptum non obli gat.ff. que sen.sin ap.l paulus.

l ☙ Litterarū ꝓ ponens aio n̄ tn̄ aio obligādi nec firmiter hoc ꝓ ponēdo seu eligen do: tunc mortalit peccasset :si non i plenisset propositum.xvij.q.j.qui bona.ꝛ.§.j. ꝛ supra eodem.c.primo.vbi dicit disposuit proficisci.ꝛ ideo di cit infra si plus non est in voto processum : quia non dicit hoc animo se obligandi:vnde non fuit menda cium.xxij.questione .ij. ꝙ ait. ꝛ nemo se obligat : nisi qui aīuꝫ hꝫ obligādi.ff.d̄ ac.ꝛ obliga.obligationum. argumentum.ff.si cer.pe.si ego.

benda ē q̄nqꝫ hac consideratiōe ꝑhabita vt illud qd̄ vice cō mutatōis p̄stat:in tm̄ vel āpli⁹ sit deo acceptum.similit hic in fi.ꝛ.j.e.scripure.ꝛ ē ar.ꝙ.epi possunt dispensare in voto.ꝛ.

d ☙ Cām cōmutatōis.cā semꝑ considerari dꝫ quare fiat com mutatio:ar.j.e.magne.in fi.ꝛ.c.quod super his.

e ☙ Recōpensatio in omni voto siue consistat in faciēdo siue in nō faciēdo:siue sit solēne siue sit simplex:pōt hēe locū com pensatio:dūmodo ante votum libere volūtatis:hoc dicit ꝓpt articulos fidei:quos vnusqsqꝫ vouit i baptismo: q: illud aū baptismū ē necessitatis:sꝫ in voto continētie secus ē cui eq̄le bonum vel maius inueniri nō pōt:ar.xxxij.q.vl.c.vlti. Et ca stitas sola ē que potens ē deo aīas presentare:in auc.de leno § sancimus.colla.iij.ꝛ que suaderi pō: imperari nō potest.xxx ij q.j.integritas.j.de sta.mo.cum ad monasterium.

f ☙ Venientis in puerili.intellige ꝙ erat doli capax:alioquin cōpensatio que seq̄tur non erat iponēda : vel forsitā in

m ☙ Quod dixisti.argumē.contra.xxij.questione.v. iurameti. Itē argumētuꝫ:q ex nudo pacto n̄ oritur ac tio:licet sit argumentuꝫ ꝯ .xij.q.ij.quicunqꝫ suffragio ꝛ questio.v.quia io. ꝛ.xxvij. q.j.he vero.in fi.laur.

n ☙ Scripture.temporale obsequium.non enim est illi necessaria certa delicti satisfactio:cui⁹ totuꝫ vite tempus obedientie impēditur sui creditoris: de pe distinctio.j .§.his auctoritatib⁹.sic nō frāgit ꝓpo situ q illd̄ i meli⁹ cōmutati:supra d̄ iureiu. peruenit

ita ē ar.ꝙ intrāti monasteriū nō ē īponenda pnīa pro peccato añ ɔmisso.sic.n.remittit astulpho pnīa publi ca.si monasteriū voluerit igredi.xxxij.q.ij.admonet.⁊ hoc pp ɔtinuatōem pnīe ⁊ exercitij.i quo semp debēt eē mōachi.ar.xvi.q.i.nos aūt.si ꝟo postq̄ȝ mōasteriū i pit deliberet:que egressa est perseueret.xxvij.q.i. nuptiarum ⁊ ea sunt in nostris officijs gratiora que cum liceret ea nobis non impendere:cā tamen dilectionis impēdimus.xxviij.q.i. iam nunc.

e Resilere.i aliud tamen pōt cōmutari de auctoritate supio ris ⁊ iusta de cā.vt.ꝰ.eo. c.i.⁊.ij.⁊.j.e.c.magne.

gress i fuerit delin quūt bñ sbijciunt p̄ri ie ⁊ disciplie ab batū.sȝ regulā illi us loci.ā.ꝺ regu. c.vl.⁊.j.de sen.ex. cum illorū.

a Non ē.ꝺ au ctoritate se. apostolice.arg.ꝙ papa pt dispēsare in voto.⁊ epī etiā ꝰ.e.c.i.sȝ cū vota ex necessitate sint soluēda.xvij.q .i. c.i.⁊ de iure natu rali ñ videt ꝙ ibi hēat locū dispen satō.quia dictū ē vouete ⁊ reddite deo vota vr̄a.j .e. magne.⁊.c.px.vn de i his votis nō dispensat.sȝ decla rat.cum.n.qs vo uet pegrinari sbi telligit si ɔmode fieri pt.vt.ā.de iu reiuran.q̄ȝto.vbi de hoc.⁊ de voto ⁊ iuramēto dic vt ibi.sicut i ec fran git votū. q illud i melius cōmutat. ā.c.pxi.⁊ de hoc dictum est ꝰ.e.c.i.

b Adiplet si iu stā cā sbest.ā.e.c.i alis non ē securus quo ad deum. cū quo papa dispen sat.nisi subsit cau sa dispensandi sic ne dr̄ absolutus q cāni excōicatōnis supprimit.ā.ꝺ of ordi.ex pte.⁊.j.de sen.ex.cum cā.hēbit tñ exceptōem quo ad ecclām ille cū quo siue cā dispensatum ē.ar.ff.de fur.inter.ocs.§. pe.quo ad deū sibi allegatio nō valebit.vbi iudicabit eo teste q̊ iudice.ix.q.iij.alioꝝ hoiuȝ.⁊.xi.q.iij.audi.

c Regnū ipȝ.sic ḡ papa pfert vtilitatē puatā cōi vti litati ɔ̄ id qꝺ hēs.ā.ꝺ postu.c.iij.⁊.vij.q.i.scias.⁊ .viij. q.i.in scripturis.⁊ supra de regu.licet non sint ɔ̄ria.qr hic ñ prefert.sed differt.⁊ quod differtur non auferē xxxij.q.ij.ancillam.de pe.dis vij.nemio.

d Licet.liberum arbitrium.vnde dicit aug q̄ nō ce

noscit religionis obseruantiā cōmutare. Inno.iij. strigon. archiepiscopo.

Non ē voti dicendꝰ trās gressor.qui qꝺ vouit au ctoritate se.ap.[a] distulit adim plere[b].Sane significauit nob rex vngarie:ꝙ cū i regni ptur batōne ɔsiliuȝ.⁊ auxiliū suū si bi senserit hactenꝰ pfuisse vti litate eius nō modicū deroga ret si hierosolymā sicut ex vo to teneris regno pgere ipaca to.⁊ infra. Ideoq̄ȝ mādamus.q̄ tenus non prius iter arripias hierosolymaȝ adeundi.ꝙ re gnū ipm[c] fuerit trāqllitati p̄ stine restitutū.vel sup hoc re cepis ab ap.sede mandatum.

Idem andree duci.

Licet vniuersis liberum sit arbitriū[d] i vouēdo vl ꝗ adeo tñ solutio necessaria ē pꝰ votū:vt sine pprio salutis di spēdio alicui ñ liceat resilire[e]. Accepimꝰ siqdeȝ:ꝙ cū rex vn garie pat tuꝰ agēs i extremis votū qꝺ vouerat dño:hieroso lymitanā puinciā i forti māu humili corde visitat :sub iter minatione maledictionis pa terne cōmiserit tue fidei exe quenduȝ[f]:⁊ tu assumpto cru cis signaculo te id ipleturuȝ si ne dilatiōe qualibet[g] pmisisti: ⁊ infra. Mādamus quatenꝰ postpositis ceteris sollicitudi nibus vsq̄ȝ ad festum exalta tionis sancte crucis debitū ac cepte crucis exoluens pposi tū iter arripias ⁊ humilr pse quaris.ne si onꝰ tibi a patre i iunctum ⁊ a te spōte susceptū occasione qualȝꝰ detractauēis paterna te reddas successione idignū:⁊ hereditatis emolu mento priueris :cuiꝰ recusaue ris onera supportare:sciturus extūc anathembtis te vinculo subiacere:⁊ iure qꝺ tibi:si di ctus rex[h] sine ple decederet in regno vngarie ɔpetebat ordi ne geniture priuādo[i]:⁊ regnū ipm ad minorē fratrē tuū ap. postposita deuoluendum.

Idem trecensi epo.

Magne deuotiōis :⁊.j. Cū trecen.eccl'a ɔ̄ li bertatē ecclīasticaȝ grauaret. nec p aliū q̄ p cāpanie comitē i vltramarinis ptibꝰ ɔstitutuȝ eidē eccle crederes posse ꝺ fa cili sbuenir:ad ipȝ pposuisti accedere.ac i signū pegrinati onis ⁊ deuotiōis tre orientalis crucem dominicam assumpsi sti:⁊ infra.Quāuis autem au dita morte ipsius intentioneȝ tuam ɔspiceres iam frustratā voluisti tamen sine consilio[k] ap.se.ad propria remeare:sed ingressꝰ ꝟbum intētionis tue ppositūȝ ac statum trecen. ec clesie nobis humiliter expres sisti.⁊ infra. Et quidem tria precipue duximus in hoc

f Commiserit.fidei tue exequendum.ar.ꝙ aliqs pōt ieiunare p alio ⁊ vo tum alterius adimplere qr mortuus soluit votu ȝ suū p supstitem.ar.xiij.q. ij.aie defunctorū.⁊.xxvi. q.i.si aliquis fuerit.

g Occasiōe qualibet. supple minus idonea qꝺ in generali verbo subin telligitur.arg.ā.de elect. cām q̄.⁊.ā.de offi.dele ex parte.ij.ff.de ritu nupti. q̄ȝq̄ȝ ⁊ de iureiur.veniēs ⁊.c. qntauallis.

h Si dictus rex.frater ipsius ducis contra quē dux ipse cōuerterat aciā bellatorum quam cōtra inimicos crucis dirigere simulauit.

i Priuandum.dic hic inno.ꝙ qui non adim plet voluntateȝ defunc ti sit ei auferenda tota he reditas.⁊ idem dicit ca non.xi.q.i.legi.⁊ hic con cordat legi antique. C.ꝺ fideicom.l.vlt.in fi.auc. tamen illud obseruatur in extraneo herede.sed licet filius institutus he res non adimpleat volū tatem defuncti.non ideo totum perdit sed reser uatur ei legitima.C.de fi deicommis.auc.hoc am plius.⁊ satis potest dici ꝙ lex in hoc casu preiudi cet canoni ratione equi tatis.vel hic auxit penaȝ legis ob fauoreȝ terre san cte.vel melius dic.ꝙ id quod dicit lex de legiti ma relinquenda:non potest habere locum in huiusmodi di gnitatibus:cum diuidi non possit:quia regnum vnicum de bet esse.⁊ si contingeret ꝙ taliter diminueretur:cito destruere tur:sed alie hereditates bene diuiduntur inter heredes: sed hic vnus tantum dȝ esse rex:⁊ iō dicit ꝙ totum regnum deuo uetur ad alium fratrem.

k Magne deuotionis.noluisti sine consilio:⁊ bene quoniā nemo iuramentum suum vel votum debet interpreta ri.ā.de electio.venerabilem.⁊.j.eo ex multa.nisi certus esset ꝙ non esset obligatus.ar.j.de sen.excō.inqsitioni.t.

i ¶ Liceat. hec tria sp. ↄsi derāda sūt: ar. xi. q. i. aliud. ⁊. iiij. di. deniq₃ in fi.
a ¶ Sāe n̄. h icipit ↄndē ꝙ votū suū pficē teneaꝶ.
b ¶ Ut venires n̄ obstā te ꝙ cā voti cessat: cū ēt fi sine cā vouissȝ nihilo minꝰ tenereꝶ. s̄. ꝺ ↄuer. ↄiu. ex pte facilꝰ. n. dispē sari pōt cessante cā: vt di cit i fi. cā. n. n̄ impedit nisi exꝑmaꝶ. C. ꝺ condi. ob cāȝ da. si rcpetendi. nisi a iure subitelligaꝶ. ff. de iure do. stipulatōem. io.
c ¶ Prophetica. i. dauid
d ¶ Primū. s. vouete.
e ¶ Secundū. s. reddite.
f ¶ Sȝ nec decēs videbatur vt venires, ꝯ votum
g ¶ Retro. apostatando s. j. ꝺ apost. gdā: nā apostata dꝶ retro stans. xxvi q. vij. n̄ oꝫ bueſ. ⁊. iiij. q. iij. beatꝰ ꝺ pe. di. ij. pēniata
h ¶ Agiꝶ a platis. iuxta illud ↄponiꝶ orbis regi ad exēpl n̄ xi. q. iij. precipue. nā plati sūt tanq₃ signū positi ad sagitā. vn̄ iferiores vitā coꝝ respiciūt. j. de accu. q̄liꝶ. et q̄n̄.
i ¶ Uex etatꝭ. hic allegabat: ꝙ nō teneaꝶ pficere votum.
k ¶ Forsitā nō ꝺbueras. maxime ad loca remota arg. vij. q. i. ꝑsentiuȝ. ⁊. ff. ꝺ offi. pn̄. illud obseruan d ū. vij. q. i. sigs i clero. et ꝺ ↄse. di. v. nō dȝ. nec illꝺ forsitā ē dubitamuȝ: sic xxiij. q. ij. admonē. s̄. de pcu. tue frn̄itatis. io.
l ¶ Peregrinari. de ↄse. di. v. nō oportet.
m ¶ Astrictꝰ. q₂ sicut clericus sine licētia epi sui n̄ dȝ ab ecclīa abesse vel recedē ab eadē. vij. q. i. ꝑsentiū. ⁊. s̄. de renun. admonet. sic ⁊ eps sine licētia pape. s̄. de transla. inter corporalia.
n ¶ Cū igiꝶ. hic icipit oñdere: ꝙ votum ↄmutari possit.
o ¶ Commutari possit. Cū igiꝶ mādatū diūi ⁊ votuȝ pari passu ābulēt: vt hic dic. ⁊ mādatū dn̄i pt adipleri g aliꝺ eqpollēs

negocio attēdenda quod liceat[a] ꝑȝ eqtatem quid deceat ꝑȝ honestatem: ⁊ quid expediat ꝑm vtilitatem. Sane nonꝰ vīꝺbatur circa votum licitum: vt venires[b]: cum vox clamet prophetica[c] vouete: ⁊ reddite domino deo vestro: vt primum[d] ad cōsilium scdm[e] ad impiuȝ referatur. Sȝ nec decens videbaꝶ[f]: cum sit scriptum in euangelio: nemo mittens manum ad aratrum ⁊ respiciēs retro[g] aptus ē regno dei ⁊c̄. Preterea non videbaꝶ expedire: cum ex absolutione tua scandaluȝ posset laicorum mentibus generari dicentium vbi est deꝰ clericorum: ⁊ hoc exemplo credentium se ad voti obseruantiam non teneri. Quod. n. agitur a platis[h] facile trahitur a subditis in exēplum. iuxta qꝺ dominus inquit ad moysem i leuitico: si sacerdos qui est vnctus peccauerit. faciet delinq̄re populum: verum etatis vi te senescētis defectus atq₃ canicies que vix labores ⁊ dolores suos tolerare possunt in ↄ̄rium allegabant. ⁊ eccle fre ccn̄. suspiria cui vinculo pastoralis solicitudinis es ligatus: ne cuius assensu votū peregrinationis emittere forsitan non debueras[k] ⁊ infra: ipm etiam votum quod ex sui forma sanctum ⁊ honestum erat ex persona vouentis minus licitum videbatur. Cum. n. iuxta cāonica instituta clericꝰ absq₃ sui episcopi licentia peregrinari[l] non ꝺbeat: ⁊ eps non minꝰ immo potius se. ap. si astrictus[m] videri merito poterat: ꝙ absq₃ generali vꝉ speciali lnia votum pegrinationis: qua te tandiu absentares. emittere non deberes. ⁊ infra. Cuȝ igitur[n] i lege veteri. in qua non minus ꝑceptuȝ domini obligabat: ꝙ votum hodie obliget in ecclesia. primogenita q̄ domio mādabanꝶ offerri q̄dam domio redderenꝶ. vt primogenita leuitarum q̄dam redimereꝶ. vt aliarum tribuum. q̄dam commutarenꝶ in aliud. sicut ꝑmo genitum asini qui ꝑ oue commutabaꝶ. ex hoc attēdentes ꝙ votuȝ commutari possit[o] i opꝰ aliud pietatis. nō curantes ꝙ os loquētium iniqua loquaꝶ. dum tamen non recedamus a tramite ꝟitatis. de illiꝰ auctoritate securi. qui cum audissȝ a discipulis. nōne scis. q₂ pharisei audito hoc ꝟbo scandalizati sunt. respōdit. sinite illos[p] ceci sunt. ⁊ duces cecorum. tibi ꝑ te ⁊ famulis tuis lniā cōcedimus votum pegrinatiōis taliter commutare vt expēsas quas fueras in eundo mādando ⁊ redeundo facturus.[q] alicui religioso committas in necessarios vsus terre illius sine diminutione[r] qualibet transferēdas. ⁊ infra. Laborē etiaȝ laboribus recompēses. solicitꝰ instando vigilijs ꝺuotius vacans orationibus. ⁊ i ieiunijs fortius te exercēs. Ad hāc autē idulgētiam tibi faciēdā spālit nos induxit: ꝙ cum pro libertate trecē. eccle pdictū comitē asseqnēdā pcipue votū pegrinatōis emisis eo sblato de medio q₂ cēssaūe cāe[s] faciliꝰ cessare potuit ⁊ effectꝰ. Idē₃ cañ. archiepiscopo.

Q Uod sr bis. ⁊ ifra. Que fuisti ꝺ bis g ꝑ succursu fre scē signo crucis assūpto pp ifirmitatē vꝉ paupertatē vꝉ aliaȝ iusta cāȝ votū n̄ pn̄t vtiliꝶ adiplē. cū sine distictōe receperis i mādatis. vt eos q signuȝ crucis assūptū abiecerūt. ad resūptōeȝ ipsiꝰ ⁊ executōeȝ voti cōpellas. Nos āt ingsitōi. t. t. rn̄. ꝙ ꝺbiles ⁊ iopes magis illuc i ꝺfectū ꝙ̄ ad pfectū accedūt cum[x] isti pugnare non possint ⁊ illi[y] mendicare cogantur. nisi forte sint nobiles ⁊ magnates. qui suis secum expensis bellatores adducant. vel ar

vt. xij. q. iiij. inocēs g ⁊ votū sic argumētaꝶ hic ino. io.
p ¶ Sinite illos. vt. xi. q. iij. in ꝟba
q ¶ Redeūdo facturus. Hec tria tp₃ ↄsideranꝶ: cū aliqs ↄdēnaꝶ alij i expēsis faciē i pse q̄nda appellatiōe s̄. ꝺ ap. repbēsibiꝉ C. g ac. n̄ pos. g crimē. si. s̄. de ↄces. ꝑbē. q₂ diuersi. i fi.
r ¶ Sine diminutiōe. pter illam diminutōeȝ q̄ fiet in pecunia trāsferenda: q₂ ille q eā portabat suis expēsis n̄ militabat. s̄. ꝺ ꝑscrip. cū ex officij ⁊ xij. q. ij. charitatē. Iītellige ꝙ hec pecūia mitti dȝ per aliquē religiosū: g als essȝ illuc iturus. vin.
s ¶ Cessaūe cāe. ar. ꝙ cessāte cā cessat ꝑuilegiū. j. ꝺ ꝟ. fi. abbate in fi. ⁊. xvi q. i. gnālr. ⁊. xxv. q ij. §. vl. ⁊ isti. ꝺ au. tu. ⁊ cu. §. fi. ⁊. C. ꝺ testa. l. vl. ⁊. s̄. ꝺ de ci. suggestū. io. ⁊. s̄ ꝺ renū. pꝰ transla tōem. vbi ꝺ h. ⁊. s̄ de iureiu. ⁊ si chrīstus in fi. ber.
t Q Uod super bis. cuȝ isti s. debiles.
u ¶ Et illi. s. iopeꝶ.
x ¶ Qui tpalē. eā dē distictōeȝ facit lex i iudice: vt si n̄ pt itereſſe pp tpalē ipotētiā: expectādꝰ ē. ⁊ si hēat ppetuū ipedimtū remouēdꝰ ē. ff. ꝺ va. mu. l. vl. ⁊. ff. de iudi. si longiꝰ. ar. ad ideȝ. s̄. de rescrip. scitcitatus. io.
y ¶ Dilatio. expectādi. n. sūt quousq₃ cā ipedimti cessauerit: si. j. de sen. ex. ꝺcetero. ⁊. c. q̄s

uis i fi.Idē ē ſi ꝑ fortuitos cāſ ipe diret nihilominꝰ cū ꝑt ad ipſē tene tur.ff.ꝺ v̄.ob.inſ ſtipulātē.§.ſacrā. niſi certa res eēt ꝑ miſſa ſ̄ i gn ē.C.ſi cer.pe.icendiū io.
z ¶ Recompēſatō labore ieiunijs ⁊ orōnibꝰ:vt.ꝺ.c.ꝑ xi.circa ſi lau. Uel vī ꝙ tm̄ mittē te neāt ꝑ quāto nol lēt ſuſtinē laborē hūc:ſꝫ vir pōt eſſi mari.prima expo ſitio melior eſt.
a ¶ Cū ꝑmos.ſ.q ꝑ ſuccurſu ſre ſāc te votū emiſerūt.
b ¶ Circa ſcḋos.ſ. qbꝰ ꝑ ſatiſfactōe ſuoꝝ criminuꝫ la bor pegrinatiōis eſt iniunctus.
c ¶ Uouētiū.ſ.ſpō te ⁊ non ꝑ pniām iniunctam.
d ¶ Quāuis ſit ha bilis.ſ formaſ ba qō ſequētis capli §.ij.queſiuiſti.
e ¶ Potēs.tū vn̄ ū ſubeſt cā cur ḋeat imutaſ.alſ q iniū rit vl' gꝫ maiō eo eā poſſꝫ imutaſ iu re cōi.ſꝫ imutatōꝫ huiuſmōi pnie vī bi reſeruare ſibi: ⁊ illis qbus ſpālr a ſede aplica iniū giſ ⁊ ē ſpāle.j.e.c pr.vincē.
f ¶ De mlieribꝰ ñ vouētibus.ſ.
g ¶ Uiros ſuos.⁊ hic ſ̄mauit archi eps tertiā qōeꝫ.j. c.pri.§.ꝙ autem.
h ¶ Sequanſ.q ꝺ vroꝝ lnie voueſt vl ex cā ꝯcedit pa pa.ꝙ vri pñt vo uere ſe ituros i ſb ſidiū ſre ſancte i niſis vroꝛibꝰ.j.c. pr.v.i tāta quoqꝫ
i ¶ Ceteſ vo.ſ.vo uentes.

k Ex multa er

tifices ⁊ agricole:qui de labo ribus ſuis ſibi poſſint acqui rere ndceſſaria ⁊ terſ ſubſidia miniſtrare ꝗuis non multi ta lium ꝑpter breuitatē poſſeſſi onum ⁊ paucitatem inhabitā tium ibi ſint opportuni. Unde credimus diſtingendum inter illos qui temporalem ⁊ eoſ q ꝑpetuam ipdīmēti cauſā cre dunſ habē: ꝙ primis ē indul genda dilatioʳ:ſecūdis autē ē redēptio iniungēda:ac rerum facultate pēſata quas poſſunt aut quas facturi eēnt expēſa ꝑſonarum ꝑterea compēſatō labore in ſubſidium terre ſan cte tranſmittant: exequēteſ ꝑ alios quod ꝑ ſe neqūt adim plere. Rurſus inſ illos qui ꝑ defēſione terre ſancte votum pegrinationis emittunt:⁊ eos quibus pro ſatiſfactione ſuoꝝ criminum iter pegrinationis iniungitur:credimus diſtin guēdum:ꝙ circa primosᵃ plꝰ terre ſancte ſuccurſus ⁊ circa ſecundosᵇ plus labor itineris ſm intentionem vouentis vel penitentis ꝺbꝫ attendi. Unde ſiquis hoc non vouētiuᶜ ē in utilis ad purgandum ꝗuiſ ha bilisᵈ ſit ad eundum melius ē redimē votum ꝗ expēſas con ſumere:quod ⁊ ꝺ penitente q ꝑpter debilitatēꝫ non pōt iter iniuncte pegrinatonis implē ſane valꝫ intelligi:non autem de illo qui ꝗuis ſit impotens ad bellandum potens tamenᵉ eſt ad eundum.⁊ infra. De mulieribusᶠ autem hoc credi mus obſeruandum :vt q̄ rēa nē noluerint: viros ſuosᵍ ſeq̄n turʰ cetē voⁱ niſi forte ſint diui tes :q̄ ſecū in ſuis expēſis poſ ſint ducē bellatores votū redi māt qō vouerint. Idē eidē.

Ex multa tuē ſolicitudis ꝑuidentia: ⁊ infra. Ex conſultatione quam ad iquiſi tionē tuā ſup negocio cruce ſi gnatorum olim credimꝰ viā i uenisti ad alias qōnes:⁊ vtrū quod in ea dꝛ ius cōſtituat ge nerale:vt paſſim p̄latis qbuſ libꝫ illos ſm formā expſſamᵏ abſoluē liceat :q eorū ſunt iu riſditioni cōmiſſi ſolicite req ſiſti. Ad hoc igiſ rn̄demus ꝙ in cōſultatōe nr̄a ius editur:⁊ lꝫ ad q̄lesˡ quos tn̄ ſpālit ſpe ctat eiꝰ executio nullatenꝰ ex plicaſ.illis aūt ſolūmodo ius hoc exeq̄ndū incumbitᵐ q ſu ꝑ hoc mandatū recepint a ſe. ap.ſpāle. Sic ergo illi ē inqſi tioni rn̄ſum q̄ conſeq̄nſ tua ſ. requiſiuit de qbus religioſis i telligendū hoc eēt vtruꝫ.ſ.ibi religioſiⁿ vocēſ hi tm̄ q religi onis habitū ſuſceperūt quorū plures idiote ſūt ⁊ iuris igna ri:an epi q ſicut dignitate ꝑce lūt:ſic ⁊ religiōeᵒ debēt alijſ p̄ eminē.nā ad neutrosᵖ illiꝰ exe cutō iuris ſpectat:niſi ꝑ ap.ſe. eis ſpālr delegeſ. Scḋo q̄ſiſti vtrū quod dī ſi qſ vouētiū ei i utiſ ad pugnādū:ꝗuis ſit ha bil ad eūdū:meliꝰ ē vt r̄dimat votū:ꝗ ꝯſumat expēſas gnā liſ accipi debeat vt nobiles ⁊ magnates q ſūt ꝯſilio ſtrenui. ⁊ multo ſecū pñt trahē bella tores :an minores tm̄mō v̄bū huiuſmōi cōprehēdat. Uerū ſi ad ſupiora oculum tue cōſi deratōis extēdas.qōem iſtam iuenies in ſerie conſulatōnis ſtreſolutā.vbi dꝛ ꝙ debiles et i opeſ magis in defectū ſre ſā cte ꝗ ad eiꝰ ꝑfectū accedunt. ⁊c. Quāuis poſſit aliſ rn̄deri ꝙ nō ſūt iutiles ad pugnādū. q ſi ꝑ ſe pugnare nō pñt matu ritate tn̄ ꝯſilijⁿ adeſſe valēt pu gnantibꝰ ⁊ ꝑſone defectum ꝑ alios releuaret.⁊ infra. Quod aūt ſupiusʳ pōit mulieres q̄ re manere noluerint ⁊c. de illis itelligendum eē vſ que ſe ad pegrinationis ꝑpoſitumˢ nul lius voꝰ vincu lo aſtrinxerūt: ⁊ ifra. In tāta quoqꝫ neceſſita te populi chriſtiani. nec terre ſancte impediatur ſubſidium viri ꝑter vxorū aſſenſū huius

ꝑſſam ꝺ.c.priori.
l ¶ Ad q̄les.ſ.viros reli gioſos: ꝺ qbꝰ ſiebat mē tio i.c.pr.ꝙ ſſ.ꝑ illa clā ſmota ſuit q̄ poſita erat ſub illo.j.ante.§.illuꝫ ꝺ mulieribus.
m ¶ Incumbit ecce hic vnū mirabile ⁊ ē ius cōe vt diſpēſeſ i voto cū ꝺbi libꝰ ⁊ huiuſmōi.ar.ꝺ.e. c.i.⁊ tn̄ eiꝰ executō ſi per mittiſ alicui niſi cui pa pa ſpālr remittit : qō tn̄ reſtrigēdū ē circa votuꝫ huiuſmōi.ſ.pro ſuccurſu ſre ſancte emiſſuꝫ.ḡ cū ſ papa ſibi diſpēſatōeꝫ reſ uet:i alijſ votī epis diſpē ſatōeꝫ indulget.ar.ꝺ.e c.i.j.de ſen.ex.nuper.
n ¶ Religioſi.religioſi di cūſ ñ ſolū mōachi ⁊ ſgu lares:ſꝫ ⁊ clerici vt.i.q.i. nullꝰ.⁊ ēt laici dicunſ re ligioſi.xviij.di.ſiq̄.vidua
o ¶ Religiōe.i.q.i.viliſſi mus.viij q.i.qualis erat
p ¶ Ad neutros.ar.gnā liſ dictū nulli eſſe dictū ꝺ.de offi.deleg.ex pte.ij ar.C.de pig.l.ij.io.
q ¶ Tn̄ ꝯſilij.idēꝫ dixit lex i aduocatꝫ:q ñ minuſ ꝑuidēt generi hūanorāꝫ ſi prīaꝫ armis ꝺfenderēt C.de aduo.diuer.iudi.l. aduocati.⁊ lex dicit ꝙ oīb eq̄ poſtliminiū ē nō ſo lū his q pugnare pñt.ſꝫ oibꝰ q eiꝰ nāe ſſ vt ꝯſilio vel auxilio vel alijs mōis vſui eē pñt.vt.ff.de cap. poſtli re.l.poſtliminiū.§ vlt.⁊ ꝯſilio pollet.cui vi nā negauit.⁊ ē ſi.ff.ꝺ v.i ca.mu.l.ij.qm̄ ita.⁊.§.ſe.
r ¶ Supius poniſ.ꝺ.c.ꝑ xi.i ſi.⁊ ſ ſtatiꝫ ſequitur
ſ ¶ Uiri ꝑter vxorū.ſpā liſſimꝰ cāus ē iſte.ꝙ vir pōt emittē votū ꝑter licē tiā vxoris ꝯ illa iura.xxx iij.q.v.ꝙ deo.⁊.xxvij.q.ij ſi tu abſtines.⁊ per hoc vī ꝙ aliqō votuꝫ ſit m.i ius voto ꝯtinētie.nā ꝑp ꝯtinētiā ēt ad tps nō lice ret ſ fieri:vt.xxxiij.q.v.c i.ſꝫ i voto abſtinētie ſecꝰ vī dū tn̄ ꝑ tale votū neu tri ſiat ꝑiudiciū .xxxiij. q.v.noluit itaqꝫ.io.

a Inhabiles ad pugnandū. clerici ṽo pugnare nō debent arma enim clericorū sunt lachrȳme. xxiij. q. viij. clerici qui in quacunqꝫ. ꝛ c. quicunqꝫ. ꝛ c. conuenior: lꝫ non minus pugnet qui ꝯsilio pugnat vt dictū est in notula. idem dicit lex.

b Obsequio deputati qꝛ ex debito officij eos sequi teneref j. de sen. ex. inter alia.

c In pnia iniunct⁹ vr̄ ergo ꝙ ꝯmutatio voti ñ possit fieri i his pnijs i. ponēdis. ar. ꝯ. lxxxij. dis. ꝓpter si fornicationē.

d Per tuas. duo si h non apposuissꝫ nihilomin⁹ tenebaf suscipere habitū regularē. et debret ad h ꝯpelli cū ad h voto solēni se astrinxerit. s. ꝺ ꝯuer. ꝯiu. ex pte. i si. z. ꝺ regulis porrectū. Sꝫ qd si plat⁹ ꝛ frēs ꝓdicti loci nollēt ipm postea recipe tūc ñ diceref trāsgressor voti si ꝑ eū nō stetit. j. tps. si. j. ꝺ spon. sicut Sꝫ ipi pñt ꝯpelli: vt eū recipiāt: ex quo ꝓmissert illū recipere. qꝛ qua rōe ille cōpellitur ad votū reddendū ꝑ decre. ꝓdic tam porrectū. eadē rōne ꝛ ille ex quo votum suū emittit ꝛ r̄cipif ab abbate. ar. s. de regu. c. vlt nisi aliud rōnabile obsistat.

e Reddas altissimo vota: sic. s. e. magne. cū h sit ꝓceptū vt ibi: qꝛ dñs exigit oblatū quod non exigeret offerendū. xxvij. q. i. nuptiarum. in fi.

f Eligendū. ꝛ sic pꝫ ꝙ cāonic⁹ regularis pōt eligi ad regim̄ eccl'e secularis. qꝛ ec. gebeñ. eccl'ia secularis ē: a's q̄re diceret redde vota tua: ꝛ ꝺ iure cōi ex quo dicit duxerit eligendū: ꝛ ad idē fac. j. ti. pri. ꝙ dei timorē. vbi ꝺ h. tñ ibi ꝯ pōt sumi. ar. ꝙ nō ꝺ iure cōi: vbi diē sicut ānuēdū duximus postulatōi ꝛc. ꝭ tñ aliꝺ vr̄ hic: qꝛ eccl'a gebeñ. cathedral'ē ꝛ sūt ibi mōachi regulares et ꝺ iure cōi pñt eligi in ep̄os. xviij. q. i. c. i. ꝛ sic ñ ꝓbaf ꝑ hāc decre. ꝙ de iure cōi eligi pñt: ad iferiores dignitates curā aiarū habentes ꝛ iste monachus fieri non poterat existente ep̄o: nisi resignaret ep̄atui: cū ecclesia gebeñ. secularis esset.

g Postulastis. Uicesimā. quā soluere tenebātur oēs tā clerici seculares q̄ꝫ regulares ad subsidiū terre sancte: ꝭꝫ ꝙ fuerat ꝯstitutū in ꝯcilio generali in decre. illa ad liberandā q̄ ñ ē in hac cōpilatōe: ꝭ q erant cruce signati vel q ēt vellēt isigni

peregrinationis ꝓpositū vouere libere valent. ꝛ qꝺ vouerit libere adiplere: vt aūt consentiāt sunt attēti⁹ cōmonēde. De clericis ṽo duxim⁹ rñdēdum: ꝙ cum clericat⁹ officiū eos reddat ibabiles ad pugnādum[a], nisi vel consilio strēnui vel officio predicatōis instructi aut magnatū sint obsego deputati[b]: aut vsqꝫ adeo diuites fuerint ꝛ potentes vt i expensis suis aliquos secū ducere valeant bellatores: magis ab eis expedit redemptionē accipere q̄ ad votum illos cogere ꝓsequendum: si necessitas exigit vel vtilitas ꝑsuadꝫ. Hec aūt de vouentibus dicimus: non de his quibus labor pegrinationis in penitētia est iniunctus[c]. Idem.

Per tuas nobis lr̄as intimasti te in granopolitana eccl'ia suscipiendi habitū regularē votū solēnif emisisse. ꝛ postea ꝓmisisse in manibus ꝓlati eiusdem eccl'ie te infra duos[d] mēses post q̄ ab ap. se. redisses votū quod emisisti ipleturum. Cūqꝫ termino ipo trāsacto nō curasses quod voueras adiplere. tandē existēs voti transgressor vocat⁹ fuisti ad regimen eccl'ie gebenēsis: ꝛ infra. Nos igitur. t. di: cōsulimus: vt si tuam sanare desideras ꝯscientiā regimen resi

gnes eccl'ie memorate: ac reddas altissimo vota[e] tua Qꝺ si capitulū gebeñ. eccl'ie te postmodū canonice duxerit eligēdū[f] electionē recipere poterif de te factā. Hono. iij. haref ben. ꝛ bengad. prepositis.

Postulastis a nobis an pfessis ordinem regularem: quorū alter cruce signatus ē: ꝛ reliqu⁹ charactē crucis desiderat isigniri: liceat vicesimā[g] ꝓuentuū eccl'iaꝝ vr̄arū ꝺputatā succursui terre sācte deferre vobiscū. ꝛ ifra. Discretioni vr̄e taliter rñdemus ꝙ si eccl'ie vr̄e per absētiā vestrā enormiter[h] non ledanf. et vos vtiles fueritis terre sācte verbo[i] pariter ꝛ exemplo[k] qꝺ conscientie[l] vestre duximus relinquendū dimissis procuratoribus[m] idoneis in ecclesijs vestris potestis ꝛ tenemini[n] votum peregrinationis iplere. ꝛ sic potest in vsus vestros transire vicesima ecclesiarum vestrarum terre sancte subsidio deputata.

De statu monachorum ꝛ cāonicorum regularium.

Gregorius nonus archiepiscopo neapo.

t Theodosius: ꝛ infra. Alicui monasterio nec tu nec ꝓ sb̄ri tui ꝓter diligētiā disciplie[o] aliqd

ri nō tenebāť ad hoc imo sibi poterāt retinē: vt hic diē

b Enormiter. ꝛ ita nō vult papa ꝑꝑ succursum terre sancte ecclesias istas enormiter aggrauare in abñtia istoꝝ. in quo casu cessat ꝓuilegiū. s. de deci. suggestū ꝛ. j. ꝺ ṽ. sig. qd ꝑ nouale. ꝛ si ñ pōt a lteri subueniri qn alter ledaf: cōmodius ē neutrū iuuare q̄ꝫ alteꝝ ledē xiiij. q. v. ꝺniqꝫ. xxij. q. ij. primū. ff. de ꝯdi. inde. naꝫ hec natura. Itē nō. ꝙ hic ñ ꝓferf publica vtilitas ꝓuate ar. ad h. s. e. nō ē Et ē ar. ꝯ id. vij. q i. scias. ꝛ. s. ꝺ postula. c. iij. vbi ꝺ hoc.

i Uerbo. s. ꝓdicatōis qꝛ lꝫ ꝑꝑ officiū suū inhabiles sint ad pugnādum: possunt tñ i alijs se vtilif hr̄e s. eodē ex multa

k Exēplo bone vite. s. ꝙ verbo ꝛ exemplo dicimur p̄dicaf. xliij. di. sit rector.

l Cōscientie vestre. ecce q̄ relinquitur aliquis ꝓprie cōscientie sue: sic s. c. primo. ꝛ xxxiij. q. iiij. vir. cum ꝓpria. supra de renun. nisi cum pridem. in fi. ꝛ xxiij. distin. habuisse. ꝛ iiij. dist. inci. deniqꝫ. ꝛ xv. questiōe vij. c. i. ꝛ supra de iureiuran. mulieri. quia de nemie presumendū est ꝙ sit imemor sue salutis. i. questiōe vij. sancimus.

m Procuratoribus. Nota argumentū. ꝙ p̄clat⁹ qñ se abñtat ab ecclesia iusta de causa ꝛ de licētia supioris dimittere dꝫ ꝓcuratorem in loco sui q procuret vtilitatem ecclesie.

n Tenemini. Sꝫ quare dicit tenemini cū alf istorū nōdū fecerit votū sꝫ dicat tm̄ desiderat isigniri. Sed dic ꝙ iste lꝫ votū adhuc ñ emiserit iā in aīo suo plene deliberauerat ꝛ ꝓpositū suū i h fir erat vn̄ sine pctō ꝯuenire nō poterat xvij. q. i. q bona. sic. s. c. c. ij. a's nō diceref transgressor. s. e. lr̄a.

t Theodosius. dis ipline hoc itellige cū mona

ebi ppl'z ñ hñt: q2 tẽ sola disciplia. d̄bẽt vti. xvj. q. j. cũ ꝑ vtilitate. nisi sit hōestũ ſuitiũ d̄bitũ ex ꝯstōne vl' con suetudie. xvij. q. ij. ſuitiũ. z. j. q. iij. q̄situ. ſi. n. haberent populũ: tũc mōasteria subsũt epo rōe populi q̄ ad legẽ diocesanã: ar. xviij. q. ij. eleutherius. d̄ h dcim ẽ. s̃. d̄ of. or. dilectus filius.

ditio frãgif: ar. ad h. ff. si vsufruc. pe. l. j. §. j. ff. d̄ vsu. z habi. sz neqꝫ. z. C. d̄ isti. sub cōdi. rephēdẽda. ar. ꝯ maĩfestũ. j. d̄ cōdi. appo. c. vl. vbi dr̃ ꝙ si ꝯditio q̄ sit ꝯ substãtiã mr̃monij appo. naf in mr̃imonio mr̃imoniũ nullũ ẽ: sz hec conditio d̄ ꝓprio retinẽdo ẽ ꝯ sbstãtiaz mōachat⁹: vt vr̃: q2 dñs papa i eo dispẽsare ñ pōt: sicut nec icontinẽtia. j. e. cum ad monasteriũ in fi. z ẽ ar. ad h. xxxij. q. ij. solet. In hac opinione fuit hug. z idẽ credo ꝙ ñ sit mōach⁹: q2 proprietatis abdicatio z cōtinẽtia castitatis st̄ d̄ sbstãtia mōachat⁹ sicut i mr̃imōio carnali. Ar. ꝯ. s̃. de cōuersi. cōiuga. dudum.

a ¶ Inferatis. nisi hoc solũ qd̄ canones iubẽt. xviij. q. ij. h tñ q̄z sit lũinoso

b ¶ Accesserit. l vita qm̃ ñ i morte cã sepulture aliquid relinquaf: ide ep̄ dz hr̃e cãonicã pōtõem. s̃. d̄ sepul. d̄ his. z. c. cũ super z s̃. de testa. requisiti. nisi cōsuetudo repugnet.

c ¶ Monachi. ꝑ cio. j. de simo. qm̃ simoniaca

d ¶ Peculiũ. nisi ꝑ iiũcta administratiōe: vt. j. seqtur.

e ¶ Parochialis. ꝯsic pz ꝙ mōachi singuli in parochialibus ecclijs esse nō debẽt. z istud q dez ius cōe ẽ qd̄ hic dr̃ ex dispensatione tñ vr̃ ꝙ mōachus pōt ꝓfici i parochiali ecclia. xvj. q. j. i parochia. cuz pro vtilitate. doctos. c. si mōach⁹ in collegiata vero eccl'a vr̃ ꝙ d̄ iur̃ cōmũi possint eligi. j. c. ꝙ dei tiorẽ. z ar. s̃. ſi. pr. ꝑ tuas. i.

f ¶ Ue soli. vij. q. j. illud. lxxxj. di. i omnibus.

g ¶ Ad sacros ordines. z isuper. de monasterio expellatur ſm ꝙ traditur. j. d̄ simo. qm̃ simōiaca. vel dz sibi pecũia restitui: z itret alid̄ mōsteriũ: s̃. eodẽ titulo vẽiẽs

molestie inferatis[a] aut siquid illic q diuersorũ deuotiōe accesserit[b]: vobis vendicari estimetis cũ mōachis ibi ſuiẽtib⁹ d̄beat ꝓficẽ qcqd a fidelibus taliter offerri contingit. i

Ex concilio lateran̄.

Monachi nō precio[c] accipianf in monasterio nec peculiũ[d] ꝑmittanf habeř nec singuli ꝑ villas z oppida ꝑ quascunqꝫ parochiales[e] ponanf ecclias: sed in maiori cōuentu aut cũ aliquib⁹ fr̃ibus maneãt: nec soli inter seculares hoies spũaliũ hostiũ conflictũ expectẽt. salomōe dicente: ve soli[f] q2 cũ ceciderit: non ẽ q subleuet eũ. Siqs autem exact⁹ ꝑ sua redẽptiōe aliqd dederit: ad sacros ordines[g] ñ ascẽdat. Is vero qui euz recipit officij suspẽsione mulctef. Qui vo peculiũ habuẽit nisi ab abbate fuerit ei ꝑ iniuncta administratiōe ꝑmissuz[h] a communiōe remoueaf altaris: et q i extremis cũ peculio iuentus fuerit z digne nō penituerit: nec oblatio ꝑ eo fiat: nec inf fr̃es accipiat sepulturaz[i]: qd̄ ẽt d̄ vniuers religios ꝑcipim⁹ obſuari. Abbas ãt q diligẽt ista nō cauerit officij sui iacturã se nouerit icursuruz. Prioratꝰ quoqꝫ seu obediẽtie ꝑcij dōatiōe nulli tradãt[k] alioquin dantes z accipiẽtes a ministerio fiant ecclesiastico alieni. Priores aũt cum in ecclesijs conuentualibus per electionẽ caploꝝ suoꝝ cãonice fuerit istituti: nisi ꝑ manifesta z rōabili cã ñ mutěf[l]: videlz si fuerit dilapidatores[m]: si icōtinẽter vixerit: aut tale aliqd egerit: ꝑ quo amouẽdi merito videantur: aut si ẽt pro necessitate maioris officij de cōsilio fratrũ fuerũt trãsferẽdi.

Alex. iij. abbatibus z cōuentibus cisterci. ordinis.

Recolẽtes q̃lr hec sãcta plãtatio: z infra. Dolẽtes dicimus: ꝙ si nō ab omnib⁹ neqꝫ in oib⁹: a plerisqꝫ tñ z in pluribus ab illa sancta istitutiōe dr̃ decliatũ: in tñ vt aliqui ex vobis patrie istitutōis obliti[n] contra ordinis vestri regulaz villas ecclias[o] z altaria[p] possidẽt fidelitates z hōinia[q] suscipiũt iusticiarias[r] z tributarias[s] tenẽt: z infra. Ideoqꝫ precibus z monitis exhortamur: quatenus domus ille q̄ a prima sui origine in ipso ordine sunt fundate: constitutis terminis[t] sint cōtente: z ĩfra. Si. n. relictis originalibus ordinis institutis ad cōia voluteritis aliorum monasteriorum iura diuertere: oportebit vos cōmũi iure censeri[v]: q2 dignũ est: vt qui similem cuz alijs vitam suscipiunt similem sentiant in legibus disciplinaz. Ceterum domus ille que de alijs institutionibus ad vr̃z ordinem se trastulerint vr̃is oio se satagant vsibus conformare: z relictis possessiōib⁹ vl' ẽt

i ¶ Sepulturaz. sic. j. eo. cũ ad mōasteriũ. z. c. sup quodã. z hoc idẽ locum hz in quolibz quẽ cōstat decessisse in mortali peccato. lxxxviij. di. neqꝫ apd̄ xiij. q. ij. ꝑ obeuntibus. z xxiij. q. v. placuit.

k ¶ Nulli tradanf. vt fiat ibi custos: vl' procurator ibi cōstituaf. j. q. j. si epus z. q. iij. saluator.

l ¶ Nō mutěf. hoc intelligit d̄ ill'q istituuñtur ꝑpetuo ꝑ canonicã electionez capli z ꝯfirmationẽ supioris: isti sine certa causa rmouẽi ñ d̄bẽt: q2 sine culpa nēo ꝓuari dz iure suo lvj. di. satis ꝑuersũ. z. xvj. q. vlt. iuẽtũ z. s̃. d̄ iudi. c. j. alij priores q ꝑ electionez cãonicã ñ creanf: ad volũtatẽ abbatũ suoꝝ remouenf. j. e. cũ ad monasterium. §. tales. z h⁹i regularib⁹ ñ ꝯfirmãf prorat⁹. s̃. de confir. porrecta t.

m ¶ Dilapidatores ꝑp hoc hñ remouenf. iij. q. ij. ore a q̄. z. j. de sim. licz heli. z. c. ꝑ tuas. z. s̃ de offi. deleg. venerabilis. z h i ꝑ ẽt: z ꝑp incontinẽtiam remoueretur abbas. xviij. q. ij. siquis abbas.

n ¶ Recolentes. obliti q cam sciuerunt.

o ¶ Ecclias. quas pñt habere nigri monachi.

h ¶ Admistratōe ꝑmissũ. alr̃s ꝓpriũ hr̃e ñ pt. xij. q. j. ñ dicatis. xxvij. q. j. monacho. xviij. q. j. c. j. z. i. e. cũ ad mōasteriũ. Ar. ꝯ. xxvij. q. j. de viduis. Illud planũ ẽ ꝙ monach⁹ ꝓpriũ hr̃e ñ pōt: imo z si sub ea cōditiōe fieret mōach⁹: vt hẽat ꝓpriũ: cōditio frãgif z remãebit monach⁹: ar. j. d̄ cō. appo. qcũqꝫ vbi tenet mr̃imōiuz z cō

p ¶ Altaria. j. q. iij. quesitũ. vbi ecclesie vulgari vocabulo altaria nũcupanf: sz h restringif ad decimas ꝑp verbũ ecclias.

q ¶ Hōinia. vasallis feudũ ab eisdẽ tenentibus.

r ¶ Iusticiarias. i. officia iudicum secularium qui iusticiarij in aliquibus locis appellantur.

¶ Tributarias. i. officia colligentiũ tributa qui tñ d̄ seruiũt

deo: talib⁹ ſe ĩplicare nõ debẽt.xxj.q.iij.c.j.ꝛ.ij.
l ℭ Cõſtitutꝫ ĩmiſ.q: glꝫ ozeẽ ɔtẽtus ĩmis ſuis.xiij.q.j.c.j.ꝛ.ꝫ.
n ℭ Ceſeri.q: ꝑ hoc puilegio ſuo renũciare videt (ꝺ ſepul.c.j.
ex q̃ abutũt.c.xj.q.iij.puilegiũ.ſi.ꝫ.ꝺ vi.ꝛ ho.cle.c.vlt.ꝛ.ꝫ.de
cle.cõiu. ex pte.q: duplici iure cenſeri nõ debẽt.xij.q.ij.cogno-
uimus.ĩ ſi.ꝛ ſupra de ꝺci.
cum in tua.

di.pſcis. Alij dicũt ꝙ nec hodie pñt: niſi ex diſpenſa-
tione cũ lateran.cõciliũ h̃ ꝓhibeat.ꝫ.e.c.ij. Sã ꝑõt di
ci ꝙ oli mõachi ñ poterãt pfici ecclĳs niſi ex neceſſita
te.vt.lv.di.pſcis.hodie poſſũt ẽt vtilitate ſuadẽte. ꝫ re
glares: vt dic̃ h̃ licite pñt eligi ad regimẽ eccliaꝝ vtili-

a ℭ Uel cõmutatis.datis
villis ꝑ agris: q: villas
hr̃e ñ debẽt: vt.ꝫ.dꝫ.
b ℭ Coaptẽt.ꝛ ita id qꝺ
aggregaẽ alij ipſius nãm
imitari dꝫ.xvj.q.j.ꝛ tem
poris q̃litas.ꝛ.c.ſe.ꝛ.ꝫ.ne
ſe.va.c.j. vbi notatur de
hac vnione.
c Super q̃dã.ꝓprium
qꝺ ꝫ cũ talib⁹ ñ di-
gnaẽ dñs ſieri pſ calici ſeo
rã.xij q.j.clicus.ꝛ.c.nolo
d ℭ Sepultura.ꝓ eo ꝙ
ĩ mortali pctõ mortuus ẽ
ſic.ꝫ.e.moachi.§.q vero
ꝛ.j.e.c.ij.ꝑ talibus.n.ſan
cta ñ erat ecclia.xiij.q.ij.
ꝑ obeũtib⁹.ꝛ.xxiij.q.v.
placuit.ber.
e ℭ Marie ſcãdalo.ꝑ q̃
vitãdo mita ſiũt ꝛ omit
tũẽ: dũmõ ſine pctõ mor
tali poſſunt fieri vł omitti
j ꝺ no.o.nũci.cũ ex iiũcto
f ℭ Proijci.ſi oſſa illius
poſſunt diſcerni ab alijs
ꝫ.de ſepul.facris.
g ℭ In ſilib⁹.ſic.ꝫ.de re
ſcrip.ĩter ceteras.ꝛ ita de
ſilib⁹ ad ſilia ꝓcedẽduꝫ
ẽ.ff.de legi.nõ poſſũt.b.
h Quod dei tiorem.
ꝓmiſſionẽ.ẽt qua
obligatus fuit ad obſer-
uãtiã regularẽ ſuandam
lꝫ nõ fecerit.pfeſſionem.
vñ poſſꝫ cõpelli ex ſua ꝓ
miſſione ſi nollet.ꝫ.de re
gul.porrectum.ꝛ.ꝫ.ti.pr.
per tuas.
i ℭ Miniſtrares ibidẽ.
aliẽ non poterat ibi mini
ſtrare: niſi de lnia epi cuꝫ
iã renũciaſſet officio ple-
banie q̃ntũ ĩ ſe fuit.ꝫ.ꝺ re
nun.ꝙ ĩ dubijs tam ĩtelli
go ꝙ renũciatio tẽuit.

ɔmutatꝫ ꝗs inſtõ ṽa ñ recipit
ſic ſe ĩ oĩb⁹ ꝛ̃ligiõi vr̃e coaptẽt
vt queadmoꝫ gaudẽt ſe ĩ ſoci
etatẽ ordĩs ꝛ hit⁹ idẽtitatẽ aſ
ſũptas: ſic ẽt ĩ paupꝑtate ſcłari
uꝫ rex ſe letẽt vr̃is iſtõnib⁹ cõ
formatas. Clemẽs.iij.

Sup q̃dã cãonico regu
lari: q ĩ articulo mortis
agẽs: lꝫ a põre ſuo ɔmonit⁹ ꝑ
pũ qꝺ ɔ regulã latent hũerat
noluit ꝛ̃ſignaẽ: ꝛ ſic dieꝫ clau
ſit extremũ: ꝛ fuit int alioſ fra
tres tradit⁹ ſepulture.ꝛ ĩfra.
Inq.t.t.r.ꝙ ille canonicus ſi
tm̃ fuit chriſtiana ſepultura,
ꝓuãdus: verũẽt ſi ſine maxio
ſcãdalo potuit fieri dc ipſa ꝑ
ijci dignus eſt ecclia. Hoc ãt
cũ forte cõtigerit ĩ ſimilibus
eſt agenduꝫ. Inno.iij.v.ple
bano ſancti guaini.

Quod dei tiorẽ ꝑ oculis
hẽas: ex fructibus tuis
colligiẽ euidẽt: cũ opa q̃ faciſ
teſtioniũ ꝓhibeãt ṽitati. Sãe
quõdã deſiderãs ad frugem
melioris vite trãſire: officium
plebãi reſignãs corã frib⁹ ſan
cti victor bonoñ.ꝓmiſſiõeꝫ
de tua cõuerſiõe feciſti: neqꝫ
pfeſſionẽ ſolẽnẽ emittẽſ neqꝫ
hitũ religiõis aſſumẽs: ſed
parochiani plebis eiuſdeꝫ at
tendẽtes te laudabilit pfuiſ
ſe a florẽtino epo ĩpetrauerũt
vt miniſtrares ibideꝫ: hoc.ꝑ
preſbyter cardinalis tunc ap
ſe.le.proponitur amiſiſſe: qꝫ

iã dicti parochiani a nobis ra
tum haberi ſupplr̃ poſtlarũt:
pſertim cũ de lnia prioris ſan
cti victoris noſcaris hacten⁹
id feciſſe. lꝫ aũt ĩ later.concil.
de mõachis caueẽ ne ſinglĩ ꝑ
villas ꝛ oppida ꝑ q̃ſcunqꝫ po
chiales ponãẽ ecclias: ꝛc. qa
tñ iſtꝺ de cãonicis reglaribus
ſpãlr nõ caueẽ: q ꝛ ñ a ſancto
rũ mõachoꝝ ɔſortio nõ putẽ
tur ſeiũcti: regule tñ ĩſuiunt
laxiori: ꝛ ꝑ antiq̃s canones
ẽt mõachi pñt ad eccłiarum
parochialium regimẽ in pre
ſbyteros ordiari: ex quo ꝺbẽt
predicatiõis officiũ quod pri
uilegiatũ ẽ exercere: ſic annu
enduꝫ duxim⁹ poſtulaſtis: vt
exercens plebani officiũ ſi cõ
mode fieri poterit. vnum cão
nicum regularem tecũ hẽas
ad cautelaꝫ: cuius in his que
dei ſunt ꝛ regularis obſeruã
tie tam cõſortio ꝙ ſolatio per
fruaris. Idem abbati ꝛ con
uentui ſublacenſi.

Cum ad mõaſteriũ ſub
lacenſi: ꝛ ĩfra. Firmit in
hibuim⁹ neqs decetero mõa
choruꝫ lineis cãiſeis vtẽẽ: ꝛ ĩ
fra. Prohibem⁹ qꝫ diſtricte
ĩ vtute obedie ſb obteſtatiõe
diuini iudicij neqs mõachoꝝ
ꝓpriũ aliq̃ mõ poſſideat: ſꝫ ſi
qs aliqd hẽat ꝓprij: totũ icon
tinenti reſignet. Si ṽo poſt
hec ꝓprietatẽ aliquam fuerit
deꝑhenſus hr̃e: regulari mo.

tati ſ cã: ꝛ ꝺ iuẽ cõ
iuũi: vt vr̃: ar.ꝫ.ſi.
pri.ꝑ tuas. ꝫ ĩ hẽ
dria iter mõachoſ
ꝛ cãonicos regula
res: ꝙ monach⁹ te
neẽ hr̃e ſocios ſe.
cũ ſui ordinis.ꝫ.e
ti.c.ij.ꝛ.j.ꝺ capel.
mo.c.pe.ꝛ.vl. ſꝫ re
gulares ad h ñ te-
nẽtur: niſi commo
de poſſint: vt h dr̃
ꝫ lr̃a ſeq̃ns ɔriũ in
nuit: vbi dic̃ ſic an
nuẽdũ ꝛc.ꝛ h tuti
us ẽ dicẽdũ. Pre-
terea dr̃ h circa pn
cipiũ: ꝙ plebanuſ
iſte ꝓmiſſionẽ fece
rat ſolũmõ de ſua
cõuerſione: nec ꝓ-
feſſioneꝫ fecit nec
hitũ religiõis aſſũ
pſit: ꝛ ita non fuit
regularis: nec ãpli
us ĩ voto fuit pceſ
ſũ qꝺ pꝫ ꝑ hãc lr̃ã.
Quare ꝫ papa nõ
mãdat: ꝙ votũ ſu
uꝫ dño reddat: ne
dicaẽ voti trãſgreſ
ſor: ꝑꝑ ꝙ ſignaẽ ɔ
riũ.ꝫ.ti.pri.ꝑ tuaſ
vbi dic̃ papa ꝙ re
ſignet ꝛ̃gimẽ eccłe
gebeñ. ꝛ ꝛ̃ddat do
mio vota ſua: ꝛ po
ſtea ſi electus fue
rit poterit electõꝫ
recipe de ſe ſcãm.
pt rñderi: ibi neceſ
ſe hẽbat reſignare
epatũ: aliter nõ po
terat fieri mõach⁹
aut regularis cão
nicus cũ ecclia ge
beñ eſſet ſecularis
ꝛ poſtmoduꝫ ſine

k ℭ Lateran.cõcilio.ꝫ.e.monachi.
l ℭ Laxiori.alꝭ egꝑant mõachi ꝛ cãonici regulares ĩ multis
ꝛ x.q.iij.pſẽs clic⁹: ꝛ.j.ne cle.vł mo.ſr ſpecła.ꝛ.ꝫ.ꝺ poſtl.ex pte.
m ℭ Cãones xvj.q.j.doctos ĩ pochia.ꝛ.lv.di.priſcis.
n ℭ Regimẽ ĩ pſbyteros. vtrũ mõachi ꝺ iure cõi vł ex diſpẽ-
ſatiõe poſſint ad regimẽ aiarum aſſumi dubitari conſueuit.
Dicũt q̃dã ꝙ hodie pñt ꝺ iuẽ cõi: oli tñ ex diſpẽſatione: vt.lv

aliq̃ diſpẽſatiõe pt eligi ĩ epꝫ ſiue cathedraẽ ecclia ſit
reglaris ſiue ſecularꝫ ꝓpẽ excellẽtiã epalis dignitatꝭ:
ſic clic⁹ ſeclaris pt eligi ĩ epꝫ ſiue ecclia ſit ſeclarꝫ ſiue
ꝛ̃gularꝫ: h ṽo ẽt ſi eſſꝫ iã cãonic⁹ regularꝫ: nihilomin⁹
poẽit diſpẽſatiue aſſũi ĩ plebanũ: ꝫ mlto fõti⁹ poẽat ibi
ꝛ̃manẽ ꝺ lnia epi ꝛ põrꝫ diſpẽſatiue: ſꝫ ɔ ꝓmiſſionẽ ñ po
ẽat diſpẽſar: cũ ꝛ̃nũciatõ ſua ñ tẽuiſſꝫ ſimplr̃: ꝛ iõ diſpẽ
ſat papa cũ ipo ꝑꝑ amiſſõeꝫ vt remãeat ĩ oſ.plebani ꝑꝑ

pre: de mōasterio expellatur[r] nec recipiaṫ vlteri⁹: nisi peni teat ſm mōasticā disciplinaz. Qḋ si ꝓꝑetas apud quēq̄ in/ uēta fuerit i morte [t] ipſa cū eo i ſignuz ꝑditiōis ex̄ monaſte riū in ſterqlinio[u] ſubterretur ſm ꝙbeat⁹ gre. narrat in dia logo ſe feciſſe. vn̄ ſi quicq̄ ali cui fuerit ſpāl̄r deſtinatū: nō ꝑſumat illud accipe ſʒ abba ti vel priori vel cellerario aſſi gneṫ. In oratorio ꝟo refecto rio ⁊ dormitorio ꝯtinuū ſemꝑ ſilentiū obſerueṫ: in clauſtro quoq₃ certis horiſ ⁊ locis ſm antiquā ꝯſuetudīez mōſterij laudabilr̄ obſeruata. In refe ctorio ꝟo null⁹ oio carne veſ caṫ[x]. Nec i qbuſdā ſolēnitati b⁹: ſic̄ aliqñ fieri ꝯſueuit: ꝯuē tus exeat cū abbate pauci ibi relictis: vt ex̄ refectoriū edāt carnes: cū illī dieb⁹ ꝑcipue re gularis diſciplia ſit ſtudioſi⁹ obſeruāda. Sʒ nec ex̄ refecto riū niſi in īfirmatorio eſū car niū credāt ſibi licē: q̄q̄ ex in dulgētia[y] poſſit abbas itdū aliq̄s frīz nūc hos nūc illos: put neceſſitas poſtlauerit ad uocare: ipſoſq₃ ſecū i camera ſua meli⁹ ⁊ plenius exhibere

¶ Porro debiles ⁊ īfirmi g munitiōe idigēt vl̄ aliq̄ medi cina: ñ ſeorſū i cāeris: ſʒ oēs i infirmatorio q̄ neceſſaria fue rit ſibi tā i carnib⁹ q̄ʒ in aliȷs recipiāt ꝯpetent. Qḋ ſiqs eo rū debilis fuerit aut ēt delica tus[z]: vt ñ poſſit cōib⁹ cibiſ eſſe ꝯtent⁹: ſic ei ꝓuideaṫ ſine ſcā dalo alioꝝ: vt ſi abbas vl̄ prior voluerit in refectorio miſeri cordiā facē ſpālem cibuʒ ali quē ꝯpetentē ñ añ illū: ſʒ ante ſe faciat apportari de q̄ ipſe il li faciat pitantiā ꝓ ſuſtētatio ne nature. Tales āt ad agēda officia mōaſterij deputenṫ: q fideles fuerit ⁊ diſcreti. Nec alicui ꝯmittaṫ aliq̄ obediētia ꝑpetuo[a] poſſidēda tāq̄ in ſua ſibi vita loceṫ: ſʒ cū oportuerit amoueri[b] ſine ꝯdictiōe q̄libet reuoceṫ. Prior āt ꝑ cētris poſt abbatē potēs ſit in ope ⁊ ſmo ne: vt exemplo vite vboq₃ do ctrie frēs ſuos ⁊ inſtruere poſ ſit i bono ⁊ a malo ēt reuocaṫ zelū religiōis hūs ſm ꝯſciam ⁊ delinquētes corripiat ⁊ ca/ ſtiget: obediētes foueat ⁊ cō fortet. Abbas ꝟo cui oēs i oi bus[c] reuerenṫ obediant: quan to frequētius potit ſit cū frīb⁹ i ꝯuentu vigilē curā ⁊ diligen tē ſollicitudinē gerēs de oib⁹ vt de offō ſibi ꝯmiſſo dignam deo poſſit reddē rōnem. Qḋ ſi ꝑuaricator[d] ordis fuerit aut cōtēptor: ſeu negligēs[d] aut re miſſus ꝓ certo ſe nouerit ñ ſo lum ab offō deponenduʒ: ſed ⁊ alio mō ſm regulā caſtigan dū: cū offenſa nō ſolum ꝓpria vex ēt aliena de ſuis māib⁹[e] reqraṫ. Nec eſtiet abbas ꝙ ſup hn̄da ꝓprietate poſſit cuʒ aliquo mōacho diſpēſare: qa abdicatio ꝓprietatis[f]: ſicut ⁊ cuſtodia caſtitatis adeo ē an nexa regule monachali: vt ꝯ cā nec ſummus pōtifex poſſit licentiam indulgere.

Idem in concilio generali.

maius bonū nō facta aliq̄ ꝓfeſſiōe: ⁊ ex hac ꝓmiſſione dʒ viuē regulariṫ tāq̄ʒ ꝓfeſſus. vt dic̄ i ſi. qdā tñ dicunt ꝙ fecerat ꝓfeſſionē: ſʒ ex lr̄a hoc ñ colligiṫ: ſʒ i illa dcre. ꝑ tuas. nō petebaṫ diſpēſatio: vt ibi remaneret tāq₃ mō nach⁹: ſʒ petebat ꝯſiliū qd ei faciēdū eſſʒ ſup voto: qḋ fecerat: papa rn̄dʒ ſibi de iure: ꝙ red dat dn̄o vota ſua: ⁊ ſic ſi ꝯdicit huic: ⁊ ſi idez fuiſſʒ peti tū: id fuiſſʒ rn̄ſū. b

o ¶ Priuilegiatū. i hoc ē ꝑuilegiatū offīn ꝑdicandi: q: nemo dʒ ꝑdicare: niſi ei ſit ꝯmiſſuʒ ab epo loci: vel ab apo. ſe. ī. ḋ here. ex coīcam⁹. §. q: ꝟo. ⁊ illi q ꝑ electionē ad hoc eliguntur.

p ¶ Et regularis. Sʒ nūqd teneṫ re gulā obſeruare ꝑꝑ illā ꝓmiſſionez. di/ co ꝙ ſic: vt dixi. ṡ. e. c. in ꝑn. ⁊ it. ꝑʒ: ꝙ ꝑ ſolam ꝓmiſſio nem obligatur qs ad obſeruantiam regularem ħer.

q ¶ Vim ꝓpriuz. ſic. ṡ. eo. c. ij. ⁊ c. ſuꝑ quodam.

r ¶ Reſigneṫ. ṡ. e. monachi.

ſ ¶ Expellatur. vel ꝑt mitti i arcti⁹ mo naſteriū ne euageṫ vt ſic peīteat: ⁊ ſtīt tuat illō: ar. xvi. q. vi. ḋ lapſis. ⁊ xxvij q. i. ſiqs r pierit.

t ¶ In morte. ſec⁹ ſi i vita: q: tunc dʒ ꝯuerti i vtilitatē ec cleſie. ṡ. de of. ord. quanto. ⁊ xviij q. ij abbates.

u ¶ In ſterqlinio. ſic. ṡ. eo. monachi. ⁊ c. ſuꝑ quodā q: i mortali petō dceſ ſit: vt ibi dī. Ar. ꝯ xxiij. q. vlti. qcūq₃ ſʒ illud itelligiṫ de peītēte: ſʒ ad frōtē alioꝝ nō orat ꝓ eo ecclia: ſic̄ ꝯtigit ḋ hīs q moriūṫ i torneamētis. j. ḋ tor. c. i. ⁊ j. ḋ rap. c. ij.

x ¶ Carne veſcaṫ. ḋ ꝯſ. di. v. carnē.

y ¶ Indulgētia. ſic ergo abbas pōt diſpēſare i regula mōchali q̄tū ad eſū carniū: vt h ar. ḋ ꝯſe. di v. carnē. Itē in cella ſpāli ꝯſtituēdā. xx. q. vlti. monachum. Item

diſpenſat in ordine. j. de eo q fur. or. rece. cū. b. Iteʒ diſpenſat cum eo q excōicatus ordines ſuſcepit. j. de ſen. ex. cū illoꝝ. io.

z ¶ Delicat⁹. ar. ad h. xli. di. ñ coganṫ. ff. ad. l. fla. ḋ plag. l. ſi.

a ¶ Perpetuo. h verū eſt qñ non eligiṫ canonice a caplō: ſed abbas ꝯmittit ei adminiſtrationem. de hoc habes. ṡ. e. c. ij.

b ¶ Amoueri. iſti ēt re/ gulares canōice electi ex leuibus cāis remoueṫ. j de ſimo. per tuas.

c ¶ In oib⁹. q: tota ptās mōſterij ad abbatem ꝑti net. xviij. q. ij. nullū. ēt ſi dux eſſʒ mādatū ei parē dū ē. xxxiij. q. i. qd̄ ēpaṫ.

d ¶ Negligēs. qñ ꝓ ne/ gligētia pōt rmoueri. xv iij. q. ij. ſiqs abbas. ⁊ lxx/ xi. di. dcīn. ⁊ lxxxvi. di. c. i. ⁊. xi. q. iij. placuit. ⁊ c. di. qm̄. ⁊. i. q. i. §. ecce cuʒ ho noris. ⁊ C. de off. ꝑfec. ori. ſiqs. ff. ḋ cuſto. exh. re cāceri. ⁊. l. mili. qḋ ve rū ē: ſi ē magna negligē tia. ff. ḋ. ꝟ. ſi. magna. io.

e ¶ De ſuis manib⁹. ſic ṡ. de of. or. irrefragabili vbi iuēieṫ ꝯcōdāliaṫ dꝫ

f ¶ Abdicatio ꝓꝑetatis Et ita hēs h: ꝙ papa in mulṫ ꝑter articlos fidei diſpēſare ñ pt. ſ. vt mona ch⁹ ꝓpriū hēat: ⁊ i voto ꝯtinētie. Itē i ſcdo gdu ꝯſāguinitaṫ. ṡ. ḋ re. ſpol. lr̄as. Itē nec ꝯ apl̄ʒ. xxv. q. i. ſi qdā. Itē nec ꝯtu/ or ꝯcilia. xv. di. ſic̄ qḋ vſ q: q̄q₃ vex ñ ē: qm̄ papa diſpēſat ꝯ multa ſtatuta q̄tuor ꝯciliōꝝ q̄ſuis ꝯci lia ñ audeat reprobare: ⁊ tñ qḋ h dic̄: vex ē ꝙ pa pa ñ pōt i his diſpēſare: qm̄ abdicatio ꝓꝑetatis ⁊ cuſtodia caſtitatis ſt de ſuba mōchat⁹. Ali. ⁊ io. dixerūt ꝙ papa ñ pōt di ſpēſare: vt mōchus hēat ꝓpriū exiſtēdo mō ch⁹ ſʒ ḋ mōacho pōt facē nō monachū. Aliȷ dicunt ꝙ pōt diſpēſare ꝑꝑ plētu/ dinē ptāṫ: ꝙ mōch⁹ ha beat ꝓpriū qm̄ pt aufer/ re ſubaʒ rei: ar. C. de reī vx. ac. l. i. i ꝑn. ⁊ ḋ nihilo pōt aliqd facē. ij. q. vi. ſi quꝑpe. ar. ḋ ꝯſe. di. ij. reuera ⁊ expoñūt qḋ h dic̄: ñ pōt lniam in dulgē i. ñ ꝯgruit ꝑtāti illi⁹. xxxij. q. v. ſi paul⁹. Puto vex eē ꝙ papa i his duob⁹ lniaʒ idulgē ñ pt. vt lr̄a iſta dic̄: ēt ſi vellʒ. nā ꝯ votū caſtitatē diſpēſare ñ pt: q: nullū īuenīṫ eq̄ bonū: i q̄ poſ ſit ꝯmutatō fiēi: q: nihil ē meli⁹ ꝯtiētia: q: ꝟgitaſ iplet paradiſū

xxxij.q.i.nuptie.⁊ castitas sola ē:q̄ cū fiducia pōt deo anias pūtare:in auc.de leno.§.sancim⁹.coll.iij.⁊ nullā ꝯmutationes pōt dare hō p aīa sua:cū sit p̄ciosior oibus reb⁹.xxiiij.q.iij.si hēs.ar.xij.q.i.p̄cipim⁹.Itē nō ꝙ monachatio p̄iudicat oibus votis.Uoto.s.pegrinationis.ꝫ.de vo.scripture.Itē p̄iudicat ēt iuramento.j.de spon.

cultores cu'usl.hꝫ sic 'naui sit collatō hꝫ.ꝓportiones ⁊ estimationē rerū.ff.ad.l.rhod.ꝺ iac.l.ij.§.cū i eadem.

g Singulas abbatias.⁊ sic exemptas.j.c.priori.§.qđ si abbas.ver.hec eadem.

h Uice nr̄a.tāq̄ delegat⁹ aucte hui⁹ ꝯstōnis.s.ꝫ.de of.or.irrefragabili

ꝯmissum.Item maior ē q̄ penitentie ipositio.xx riij.q.ij.admonere.Itē p̄iudicat matrimonio ante carnalē copulam ꝫ. de ꝯuer.ꝯiu.ex publico ⁊.c.ver.⁊.c.ex parte.h.

a In singul.saluo iu re diocesanor.in visitationib⁹ ꝓcuratiōi b⁹⁊ correctionib⁹.Et ē ar.ꝙ protestatio necessa ria est s.ix q.iij.saluo.⁊ vij.q i.pontifices.

b Nō ꝯsueuerit.p hoc vł ꝙ abbates exempti te neant venire ad tale ca pitulū.qđ ver est.j.in.c primo.§.si vero.⁊.§.ꝙ si abbas.

c Ad hoc aptum.habi ta rōe distantie:quo ad oēs.lxiij.di.cum longe.

d Istis q̄ttuor. Quid iuris sit q̄n plures sūt iu dices:⁊ in pari vel ipari numero discordāt.d.ꝫ. de reiudi.c.vlt.ꝫ isti nō vidēt delegati:sed poti⁹ ordinarij aucte hui⁹ cō stitutōis a se.apo.vñ ꝫm hoc si dissentiūt in nume ro pari:ꝫ snia eorum qui absoluūt.ff.de re iu.inf pares.⁊.ꝫ.de re iu.c.vl timo.

e Et appellatione re motis.ingsitio ista fit cā correctōis ⁊ rformatōis qr locū n̄ hꝫ appellatō.ꝫ de ap.reprehensibil.⁊.c. cū spāli.i.fi.⁊ ꝫ.ꝺ off.or. irrefragabili.nisi forsan modū excederēt:vt ibi: vbi de h.Nec ēt recusar p̄nt q: cuꝫ eos elegerint: eoꝝ psonas approbaue rūt.iij.q.iij.afferatur.⁊.ꝫ de cā.pos.cuꝫ olī.nisi ex noua cā supueniēte .ꝫ.ꝺ of.dele. insinuāte .q: iu sta recusatio nulli est de neganda.iij.q.v.quia su specti.⁊.C.de sen.⁊ iter. om.iudi.l.vlti.ar.

f Proportionalit.s.p nūero psonaꝝ.⁊ ꝫm fa

In singulis rgnis siue ꝓ uincijs fiat de triēnio in triēniū saluo iure diocesano rum^a pontificū cōe capitulū abbatum atq̄ prioꝝ abbates ꝓprios non hñtium.qui non ꝯsueuerūt^b tale capitulū cele brare:ad qđ vniuersi conueni ant prepeditionem canonicā nō hñtes apud vnum de mo nasterijs ad hoc aptum^c hoc adhibito moderamie: vt nul lus coꝝ plusq̄ sex euectiones ⁊ octo personas adducat. ad uocent autem in huiusmodi natiuitatis primodijs duos ci sterc.orđ.vicinos abbates ad prestandum sibi consilium ⁊ auxilium opportunū:cuꝫ sint in huiusmodi capitulis cele brandis ex longa ꝯsuetudine pleni9 informati:qui absq̄ ꝯdictione duos sibi de ipsis as socient:quos viderint expedi re.ac ipsi quattuor presint ca pitulo vniuerso:ita ꝙ ex hoc nullus eoꝝ sibi auctem prela tionis assumat:vñ cum expe dierit ꝓuida possit delibera tione mutari. Huiusmodi vo capl'm aliquot certis diebus ꝯtinue iuxta morem cisterci. orđ.celebretur:i quo diligēs habeat tractatus de reforma tione ordinis ⁊ obseruātia re gulari ⁊ quod statutuꝫ fuerit illis quattuor^d approbantib⁹ iuiolabiliter obseruetur oi ex cusatione ⁊ ꝯdictiōe ⁊ appel latione remotis^e:prouiso nihi lominus vbi sequenti termio debeat capl'ꝫ celebrari: ⁊ qui ꝯuenerint vitaꝫ ducant cōeꝫ: ⁊ faciant ꝓportionaliter^f siml' omnes cōes expēsas:ita ꝙ si non oēs poterunt in eisdem: saltē plures simul in diuersis domib⁹ ꝯmorent. Ordinent etiam in eodem caplo religio se ac circunspecte psone:q̄ sin gulas^g abbatias eiusdem re gni seu ꝓuincie nō solū mōa chorum sed etiam monialiuꝫ ꝫm formam sibi p̄fixam vice nostra^h studeant visitare: cor rigentes ⁊ reformantes q̄ cor rectionis ⁊ reformatōis offō viderint indigere:ita ꝙ si re ctorē loci cognouerint ab ad ministratiōe penitus amouen dum:denuncient epo ꝓprio^i: vt illum amouere procuret. Quod si non fecerit: visitato res hoc referant ad apostoli ce se. exam. Hoc ipsum regu lares canonicos ꝫm ordineꝫ suum volumus ⁊ precipimus obseruare. Si vo in hac noui tate quicq̄ difficultatis emer serit quod p predictas perso nas nequeat expediri:ad apo stolice se. iudicium absq̄ scan dalo referat celeris irrefra gabilit obseruatis:q̄ cōcordi fuerint deliberatione ꝓuisa. Porro diocesani epi mona steria sibi subiecta ita stude ant reformare:vt cum ad ea p̄ dicti visitatores^k accesserint: plus in illis inueniant qđ cō mendatione q̄ qđ correctiōe sit dignū:attentissime p̄caue tes:ne p eos dicta mōasteria indebitis oneribus aggrauen tur.q: sic volumus supiorum iura obseruari:vt inferiorum nolum⁹ iniurias^l sustiner. Ad hoc districte p̄cipimus tā dio cesanis epis q̄ psonis que p̄ erunt capitulis celebrandis: vt p censurā ecclesiasticaꝫ ap pellatiōe remota ꝯpescant ad uocatos patronos vicedomi nos rectores ⁊ consules ma gnates ⁊ milites seu quoslibꝫ alios:ne monasteria presu

Nungd p h̄ sit p̄iu diciuꝫ epo loci.vꝫ ꝙ si p h̄ qđ dicit s p̄n.saluo iure ⁊ c. vñ satis pōt dici:ꝙ isti tūc demū corri gēt cū eps ē negli gē: q: als nulla vi sitatio vł correctio necessaria ē:imo g̃ uarēt mōsteria ex eoꝝ accessu:⁊ alio rū iurisditōeꝫ vsur parēt :cū sua iuris ditio epo nō suat. vñ ordo epoꝝ con fundit.xi.q.i.pue nit. Et ēt ꝙ si eps eēt negligens ꝙ p̄ mo debeat admōe ri.argu.ꝫ.ꝺ off.or. q̄sto.⁊.ix.q.iij.nūc vo.Sꝫ veri⁹ vł ꝙ sine aliq̄ admonu tōe possint visitare ⁊ q: melt⁹ sciunt h. q̄ epi:nec epo fit p̄ iudiciū:q: si iueni ant aliquē amouē dū denūciant epo vt ill̄ amoueat: ita saluo iure epi h̄ offīn exercent:nā si eps vellet visitare locū:ipsi p̄ponerēt epo:q: viderēt ꝙ eps h̄ faceret mali ciose cā ipediendi eos:nō asteria vo exēpta sine aliq̄ di stinctōe visitabūt j.e.c.pr.immo nō obstāte visitatione epoꝝ ipsi exercent offīn suū vt dic ise ri⁹.j.eo.c.§.porro.

i Denūciēt.ppo sic.j.c.pr.§.si vo.

k Accesserit visi tatōes.hic pꝫ ꝙ visi tatores isti p̄nt visi tare ēt si epi n̄ fue rint negligētes.

l Iniurias susti nere.ne ide nasca tur iniuria: vnde iura nascuntur.j.

ꝺ accu. q̃liter. ⁊ q̃ñ. i. ⁊. C. vñ vi meminerint. b.

a [Q]ua q̃.loci. correctio monachi primo loco ſpectãt ad abbatẽ. ſupra ꝺ of. or. q̃ꝫto. q ſi negligẽs fuerit ꝺuoluit ptãs: ad ſuperiorem: vt ibi ⁊ als punietur de negligẽtia vt ſeqtur. j. § proximo.

b [Q]Mod ũ culpe vt i q̃ maior fuerit culpa: maior: exerceat vidicta. l. di. qr tua ⁊. xxiij. q. j. ſi auferam⁹ in fi. ⁊ ſi ſtult⁹ fuẽit i clpa ſapiẽs ſit i pẽa. xxxiij. ꝺ. quia ex. nec pẽa apli⁹ extẽdat q̃ꝫ ꝺlictũ fuerit repertũ. ẽ. ꝺ his q̃ fi. a ma. p. ca. q̃ñuit: ⁊ C. ꝺ pe. ſaneim⁹.

c [P]erſõaꝝ ꝺſectu. ſi. ẽ. ꝺ iud. nouit. ⁊. ẽ. ꝺ pbẽ. c. p. Arg. ꝯ. qr p!⁹ pũit quandoqꝫ vn⁹ q̃ꝫ alter. xxiij. q. j. qui ꝯtra pacem. xl. di hõ xpanus. xj. q. iij precipue. xxv. q. j. nulli. ⁊. C de mõ mulc. ece iſi. Hic ergo nõ hꝫ locũ diſtinctio pſonaꝝ: cũ oẽs ſunt equales: nec aliqs cenſetur amõ nobilis. vl po tens: qr iaꝫ nõ hꝫ ppriã volũtatem. xij. q. j. nõ dicatis. xx. q. iij. pñs clic⁹. ⁊. xxvij. q. ij. ſcripſit ⁊ iõ ſine ꝺ lectu pſonaꝝ ſũt pcellẽdi qui ibi deliquũt. Arg. tñ. ꝯ. ẽ. e. cum ad monaſterium.

d [R]ebellib⁹. qr iꝯtũacia pſiſtẽtib⁹ noſ ꝯuẽit eſſe ſeueros. ij. q. iij. q̃ꝫto. ff. ꝺ poſtul. c. j. Si vo ſine ſcandalo h fieri non poſſet: referatur a. q̃ apoſtolice ſe. iudicium: vr. ẽ. e. c. pro. ver. ſi vero hac nouitate.

e [Q]uem morbidam quia reſecande ſunt putride cãnes. xxiij. q. iij. reſecande. quia vna ouis mobida totũ gregem inficit. xlv. diſtinctione § illud.

f [S]eipſis ſeu monachis primo enim debent ſeipſos corrigerere abbates: demum monachos. xiij. di. §. j. ⁊. xlvij. di. § neceſſe. ſi. de ne. ge. ſi pupilli. §. vl. ⁊. ff. de pac. cũ i eo. ff. ꝺ fideiuſ. tutor. ⁊ a quo debet ſuos monachos prohibere multo forti⁹ ⁊ ſeipſum. ff. ſi ſerui. ven. altius, nec poteſt alios cõrigere cuꝫ tacitus rñdeat eadem que corrigit commiſiſſe. xxv. di. primum. ⁊. xxvj. di. vna tantuꝫ. qr primo debet eijcere trabẽ de oclo ſuo. q̃ꝫ feſtucam de oclo fratris. iij. q. ij. §. porro i fi. ⁊. j. q. j. multi.

g [P]ublice in capitulo quia publice deliquerãt: ⁊ quia admoniti fuerãt negligentes: argu. ij. q. j. ſi peccauerit.

h [I]n exemplum. vt. ij. q. vij. quapropter. ⁊. C. ad l. iuli. repe. l. j. ⁊. ff. de pe. l. capl'ꝫ. §. famoſos. ff. ꝺpoſiti. bona fideſ. j. rñ. in fi.

i [S]A iudiciorum ſtrepitu quia de plano ⁊ ſine iudiciorum ſtrepitu. j. de ac. olim ⁊ h ideo: quia huiuſmodi rgulares ꝺ facili remouentur a ſuis adminiſtrationibus. j. ꝺ ſimo. per tuas. non eſt ordo iudiciarius vſqꝫ quaqꝫ ſeruandus in huiuſmoi inquiſitionibus regularium. j. de accuſa. qualiꝉ ⁊ quando in fi. Et in caſu iſto nõ eſt ãplius q̃rẽduꝫ ꝺ talib⁹: cũ iã ꝯſtet p igſiſiõeꝫ viſitatoꝝ: qr ꝺ ꝺlicto vni⁹ hoĩs ſepi⁹ ñ ẽ q̃rẽꝺ ff. nau. cau. ſta. l. ꝉꝫ in fin. Itẽ hẽs hic q iudex põt de cã cognoſcẽ: ñ tñ pt ſẽtẽtiã ferre. ſi. in cã epoꝝ. iij. q. vij. q̃uis duduꝫ. ſꝫ h iõ fit ne pĩudiceꝉ epo dioceſano. ⁊ in h caſu ſaluũ eſt ius coꝝ. ꝺ. e. c. p. ꝺ pri. Idẽ ẽ ẽt i exẽptis: quoꝝ depoſitio ſedi aplice reſeruatur: vt. j. dicitur. hec.

k [D]e cõi ꝯtributiõe ſi. ff. ad. l. rho. ꝺ ia. tu. l. nauis. i pn. ⁊. §. cũ autem iactus. ⁊. l. j. ⁊. ij. in prin.

l [E]t eoꝝ negligentias. Et ſic aliqs p⁹ ꝺpoſitum officiũ teneꝉ reddẽ rõeꝫ ꝺ his q̃ geſſit: vel q̃ male adminiſtrauit. Sic curatõ

mãt offẽdẽ i pſõis aut reb⁹: ⁊ ſi forſã offẽderit eos ad ſatiſfactiõeꝫ ꝯpellẽ nõ omittãt: vt liberi⁹ ⁊ qeti⁹ ꝺovaleãt famulari. Hono. iij. abbatib⁹ ⁊ monachis i lõbardia ⁊ marchia teruiñna conſtitutis.

[Q]A q̃ p religiõis hõeſtate: ⁊ ifra. Porro cũ viſitatores ſꝫ ſtatũ gnãlis ꝯcilij ordĩati a gnãli abbatũ caplo pceſſerit ad viſitationis offm̃ exequẽdũ ꝺ ſtatu mõaſterioꝝ ⁊ obſeruãtijs reglarib⁹ diligẽter ingrãt ⁊ tã i ſpiritualibus q̃ tpalib⁹ corrigãt ⁊ refõmẽt q̃ viderit corrigẽda: ita tñ q mõachos ꝺliq̃ntes p abbateꝫ loci[a] corrigi faciãt eiſqꝫ iniũgi pniaꝫ ſalutarẽ iuxta beati benedicti reglã ⁊ aplica iſtituta: nõ ſm normã praue cõſuetudinis q̃ q̃ñ p lege i qbuſdã ecclijs inoleuit. [I]pi ẽt viſitatores mõachos quos cõtumaces iuenerit ⁊ rebelles: iuxta modũ culpe[b] vice nr̃a rgla rĩcẽſura pcellãt: abſqꝫ pſõaꝝ ꝺlectu[c] ñ pcẽdo rebellib⁹[d] ob ſuã ptinaciã vl' potẽtiã amicoruꝫ: qn ouẽ morbidã[e] eijciant ab ouili: ne ificiãt ſanas oueſ. Si vo abbateſ i corrigẽdis iuxta viſitatorũ mãdatũ ⁊ reglaris iſtituta ſeipis[f] ſeu mõchis inuẽti fuerit negligẽtes pclamẽtur ⁊ corripiãtur: ⁊ ita pũiantur publice[g] i caplo gnãli: q pſona ipoꝝ ſit alijs i exemplũ[h]. Q ꝺ ſi abbas ñ exẽpt⁹ fuerit a viſitatoribus nimis negligẽs ⁊ remiſſus iuentus: id loci dioceſano denunciẽt ſine mora: ⁊ p illũ deꝉ ei fidelis ⁊ puidus coadiutor vſqꝫ ad capitulũ gnãle. Si autem dilapidator iuẽt⁹ fuerit vel alſ merito amouẽdus: p dioceſanuꝫ poſtq̃ h ſibi a viſitatorib⁹ ꝺnũciatuꝫ fuerit: amoueaꝉ abſqꝫ iudicioꝝ ſtrepitu[i] a regimine abbatie: ac mõaſterio puideatur interĩꝫ adminiſtrator idoneus: q tpaliũ curã gerat: donec ipi mõaſterio fuerit ꝺ abbate puiſũ. Q ꝺ ſi forſã eps h adimplere noluẽit vel neglexerit: viſitatores vel pſidẽtes caplo gnãli ꝺfectũ epi aplice ſedi ñ differãt itimare. hec eadẽ circa exẽptos abbates fiẽi pcipim⁹ p viſitatores vel pſidẽtes caplo gnãli depoſitiõe ipoꝝ ſe. ap. reſuata: ita vt abbate q amouẽd⁹ videbiꝉ ĩterĩ p viſitatores vl' i caplo pſidẽteſ ab adminiſtratiõe ſuſpẽſo: adminiſtrator idone⁹ mõaſterio deputeꝉ. Illoꝝ ãt exceſſ⁹ ⁊ alia q̃ viſa fuerit itimãda caplo pſidẽtes nobis ꝺnũciẽt p fideles nũcios ⁊ prudentes q bus ꝺ cõi cõtributiõe[k] ablatũ iuxta cuiuſlꝫ facultatẽ ſufficiẽter miſtrẽꝉ expẽſe. Seq̃nteſ ãt viſitatõẽs pquirãt poꝝ viſitatorũ veſtigia diligẽt: ⁊ eoꝝ negligẽtias[l] ⁊ exceſſ⁹ referãt ſequẽti caplo gnãli vt iuxta culpam publice debitã penã portẽt. Idẽ ẽt ꝺ abbatib⁹ pſidẽtibus gnãli caplo pcipim⁹ obſuari. Precipim⁹ q̃ꝫ vt in illo mõaſterio ad pbẽdaſ recipiãt ꝺcetero abbates ⁊ mõchi clericos ſeculares[m] nec hi qui iã recepti ſunt locum vel voceꝫ in capitulo dormitorio vel refectorio vel clauſtro ſibi vendicare contendant: ſeu monachorum cetibus importune ſe preſumant miſcere ſed beneficijs ſibi conceſſis contenti cõuerſentur honeſte oportuna obſequia in monaſterijs fideliter impẽdentes.

tenetur de sua administratõe:⁊ conuenitur post depositũ of ficium.C.de transac.l.iij.⁊ sic etiaz magistratus reipublice de lata negligentia tenet.ff.de admi.re.ad ci.pti.magistratus.
m ¶ Clericos seculares.q2 in vno codẽq3 officio dispar ñ dz eẽ pfessor:nec ẽ arãdũ in boue ⁊ asino.xvj.q.vij.i noua.⁊.s. eo.ð.elec.cũ cau sam.ber.

k ¶ Ab auctẽ põtificis.Hoc iõ dic:q2 puat⁹ locũ ñ fac sacrũ.ff.ð re.di.l im.§.sacre.ff ð sepul.vio.l. iij.§.siqs.i sepulchro.dolo malo.⁊.§.siqs in sepulchro
l ¶ Mundanis vsib⁹.Qð.n.semel .deo dedicatũ est: ad hũanos vs⁹ ãpli⁹ redire ñ dz.xij.q.ij. nulli lz.⁊.s.ð re.pmu.mãcipia.

a ¶ Hunc ãt ðdicãda i.ɔsecrãda tc.n. apllat ecclia: sic elect⁹ i cõsecratõe nomẽ assumit epi:sic mõachus tunc dedicat deo cum fa cit pfessionẽ.xxvij.q.j.v ginibus.⁊.c.siqs sacro.
b ¶ Ad cuius ɔsignatio nem ex istis duobus.s.q dicit baptizauerit ⁊ ad cu ius cõsignatiõez sub an nua ðuotione cõcurrerit apparebit: ad cui⁹ iuris ditõez ðbeat pertiere.xvj q.iij.lz i reglis.⁊.q.v.pos sessio territorij.Et h.videt hĩe locum:vbi limes cer tas pochias nõ distiguit s3 si limes distinctus esset ñ vĩ esse dubitatio: qs eã cõsecraret:nisi alter pre scripsisset populum.
c ¶ Termis distinctis.in ter ciuitates p ciues.x.di. lege.⁊.iij.q.vj.h quippe. vel tmis nouis.s.qm an tiquis bñ diffiniuit:ar.s.ð poc.sup eo.⁊.xvj.q.iij.int memoratos dilectõ.io.
d ¶ Loci.i.pprietate lo corũ:q2 pprietas loci nõ facit diocesim.xvj.q.iij.lz ⁊.q.v.possessio.⁊.c.siquis epoꝝ.Ei⁹ g auctẽ:ɔsecra bit ecclia:q pplo hec duo sacra sb ãnua ɔsignatõe contulit.ber.
e ¶ Docetur.⁊ si ei qstio moueat:iteri3 i possessiõe ðsedit.viij.q.iiij.sine.⁊.s. vt li.pẽ.a mẽoria.⁊.c.se.

nibilq3 vltra i spũalib⁹ aut tẽ poralibus exigãt i ipsis mõa sterijs vl vsurpẽt.Siq vo tali u3 visitatiõib⁹ iuẽti fuerit cri miosi:p dio.i ñ exẽpti ⁊ p visi tatõesvl psidẽtes gnãli caplo i exẽpti bñficijs puẽt eisde3. Hec ãt oia ẽt i mõasterijs q ñ hñt abbates ppos s3 pores: necnõ i mõasterijs mõialiũ q ad articlos abbatissis ⁊ mõia lib⁹ ɔgruẽtes pcipim⁹ obsuãi

De religiosis domib⁹:vt epo sint su[b]iecte.

Gre.victõi ãepo neapolita.

Hunc autẽ ad basi licaz q ðdicãda ᵃ ẽ dz disgri: cui⁹ ciui tati eps ante q fun daret baptizauẽit icolas ⁊ ad cui⁹ ɔsignatõ3ᵇ sb ãnua ðuotõ neɔcurrerit:non.n.tmisᶜ hec aut loci ᵈɔuẽit diffiniri: s3 ille ad ɔsecratõ3 vocetᵉ cui p hũc modũquẽ scripsim⁹ ɔstat ðbẽ pmitti. Idẽ agapito abbati.

Qua mõsteriũ q i fũdo ᶠ mãtião situ ẽ:hostilita te faciente dĩ ðsolatũ:illð tuo mõsterio cũ oib⁹ reb⁹ suis:vl q ei ɔpetũt actiõib⁹ ispexius vniẽdũ ᵍ:⁊ ifra. Ips3 ãt mõste riũ sic tue nos ordiatiõi cõmi sisse cogscas:vt tñ iuriditiõe3 illic ñ eps surrẽtin⁹ i cui⁹ciui tate mõsteriũ tuũ situ s3 nuce rin⁹:cuius ẽ dioc.ʰ hẽat.nã sic huius loci ordĩatõe3 disponi mus:vt tamẽ iura sua singlis epis iuiolata seruemus.

Ex decretis eugenij pape.

De xenodochijs ⁊ alijs similibus locisᵇ p solli citudlue epoꝝ i quoꝝ dioceñ ⁱ existunt:ad easdem vtilitates qb⁹ cõstituta sũt ordinent.

Urban⁹.iij.arimineñ.epo.

Ad hec:⁊ ifra. Inqsitio ni tue talit respõdem⁹ q si loc⁹ ad hospitalitatis vsũ ⁊ paupum puisionẽ fuerit sic moris ẽ auc.põ.ᵏ destinat⁹:cũ sit religios⁹:nõ dz mũdãis vsi b⁹ ˡ deputari:sicut de vestibus ⁊ ligneis vasis ⁊ alijs vtẽsili b⁹ ad cultũ religiõis p põtifi cem deputatis antiqua con suetudo idubitãter obseruat: ⁊ venerabilium patrũ edocẽt sanctiones. Inno.iij.constã tinopo.patriarche.

Ut qttuor:⁊ ifra. Quã dia mõasteria p regula resᵐ remanẽ potuerit ordiata nõ st ad seclares clicos trans ferẽda.s3 si reglares defuerit propter eorum defectum in eis seculares clerici potuerũt ordinari. Idem abbati ⁊ fra tribus cripte ferrate.

re.pmu.mãcipia. ⁊.c.se.⁊ð cõse.di.j. ligna.⁊.c.vestimen ta.⁊.xix.qõe.iij.se mel.⁊.ff.de reli.⁊ sũp.fu.siquis sepul chrũ.§.j.ar.ɔ.liij. di.ex antiquis.⁊.c frequens. Prima rubrica vera ẽ re gularis.Contraria loquunt de seruis q2 eo ipso q pino ti sr dñis eoꝝ igno rantibus peccaue runt ⁊ iõ in eo pũi unt:q2 reuocant i seruitute3 excepto sacerdote diacono ⁊ sbdiacono q re dimẽt se. diacon⁹ dabit vicariũ: vt i c.ex antiquis.⁊ sb diaconus eodem priuilegio gaudet cũ diacono.s.de ser.ñ or.miramur. sec⁹ ẽ i eccliasticis possessionib⁹ q ipũ ales nõ sũt:q2 ⁊ il le pñt allẽari si ex pedit.xij.q.ij.sine exceptiõe.⁊.x.q.ij. §.hoc ius.ber.
m ¶ Iter qttuõ p reglares i ecclia regulari ñ põt epi ponẽ cano nicos seculares: vt hic ps.⁊.xix.q.iij.q semel.xviij.q.ij.p uenit:⁊.s.de re.ec. alie.vel non posses siões.s.de sta.mo.

f ¶ Uia mõsteriũ.vniẽdũ ð hac vniõe dic vt.s.ne se.v.a.c.j.
g ¶ Cuius est diocesis.p hãc vnionẽ ñ fit piudiciũ epo: in cuius territorio est.Et sic ẽ ar.q papa ñ intẽdit iuri alteri⁹ derogare per suum priuilegium.s.ð ɔsue.cũ oli.⁊.s.ð vsu pal. ex tuaꝝ.⁊.s.ð offi.or.lz.⁊.ff.negd i lo.pu.l.ij.§.siquis a princi pe.⁊.§.merito.⁊.s.de ma.⁊ obe.cũ inferior.q2 si vnicuiq3 epi copoꝝ sua iurisditio nõ seruat eccliasticus ordo cõfunditur xj.q.j.peruenit si.s.de dona.inter dilectos.b.
h ¶ Exenodochijs.locis.supple statuimus.
i ¶ In quoꝝ diocesi.Hic manifest pz:q monasteria ⁊ alia loca religiosa ptinent ad epm loci de cõi.xvj.q.v.siquis eporum.⁊.q.vij.oẽs basilice.⁊.xviij.q.ij.monasteria.nisi osten dant exemptõem.xviij.q.ij.abbatibus.⁊.s. de pi. cũ nõ liceat ea q. s3 hoies districtoris vite sunt ibi ponẽdi vl alti⁹ religionis.j.ne cle.vel mo.relatũ.dũ tñ hĩi possunt alis ponerent seculares:vt hic dĩ:q2 necessitas legẽ nõ h3 supra de cõsue.qꝫto.⁊.j.de re.iur. qð ñ ẽ.⁊ de cõ.di.j. discipulos.⁊ sic de seculari ecclesia põt fieri monaste rium.j.de ec.edi.ad audientiam.ber.
n ¶ Constitutis.recognoscebat.i.confessus fuerat ius patronatus ad vestram ecclesiam pertinere.
o ¶ Ius episcopale.quid sit ius epale:⁊ in quib⁹ con sistat:habes.s.de of.or.conquerente.⁊.c.dilectus.
p ¶ De iure commum.xvj.q.vij.omnes basilice.⁊.xv iij.q.ij.monasteria ⁊.s.e.de xenodochijs.
q ¶ Alban.forte diuersis tpib⁹ vl vno tpe potuit hĩe

p dispensationem domini pape.xx.q.i.relatio.
r Pertinētes.sed nō pleno iure tūc vbuȝ ptinef la tissimam hȝ significationē.ff.de v.sig.vbum ptinere.
s Pensione.i. censu.
t A quocūqȝ.hic vᷓ: ꝙ eps possit aliqȝ ecclesiā eximē i totū a iure epali.j. ꝺ cēsi.cū venerabilis.ar.ꝙ ñ est verꝝ: vt ibi no.ꝛ arg.ad hoc.s.de do.pastoralis.tñ epi pñt cōferre puilegia.s.ꝺ his q̄ fi.a pla.si.cō. ca.q̄zto.ꝛ.s. de re iudi.cū inf:ꝫ in p iudiciuȝ alioꝝ puilegiū ꝯferre ñ pōt vt vr qꝛ solꝰ pnceps pt auferr vni ꝛ daꝛ alfi.ix.q.iij.nūc vo ꝛ.c.p pncipalem.ꝛ C.ꝺ q̄dri.pscri.bñ a zenone nā epus rē vniꝰ ecclesie alfi ecclesie dare ñ pōt s.de re.ec.ñ alie.c. i.ꝛ eps i piudiciū aridiaconi aliquē puilegiare nō pōt j.ꝺ excel.prela.ad hec.ar.ad hoc.s.ꝺ his q̄ fi.a pla.si.cō sen.ca.cum aplica Jo.dixit ꝙ eps bñ pōt dare puilegiū vni ecclie i piudiciuȝ alteriꝰ:ꝛ iducebat.xvi.q.i.statuimꝰ.vbi dī ꝙ nullꝰ pter ꝯsciam epi dȝ dare decias ex baptismalē eccliaȝ:iō argumētaf a ꝯrio sēsu:ꝙ ꝺ ꝯsēsu epi pōt:ꝛ gratianꝰ sic argumētatur in se quēti.§.H.tñ dicit ꝯ:ꝙ h nō pt eps.ꝛ itelligit.c.statuimꝰ ꝺ dci.ad epȝ ptinētibꝰ.Veriꝰ credo qꝺ dic hu.ꝙ eps ñ possit dare res vniꝰ ecclie clicis iuris alfi ecclie p iura pmissa:nisi cēta ꝛ rōnabili cā ōñderef:qꝛ lȝ pnceps hoc possit epi tñ hic non possunt.
u Vob ftiā hȝ ꝯsuetudinē illiꝰ loci.s.de test.reg̃isti.
x Confirmauit.ex certa scientia supple.
y Economꝰ.in pn.fuit eps albaneñ.in cā:vt dicif in principio:postea creauit economum:vt hic innuif.
z Recōpēsatōeȝ.vᷓ ꝙ simōiacꝰ fuerit talꝯ ꝯctꝰ:ꝛ preci pue si pactū iteruēit:qꝛ tpale p spūali dari ñ pt.s.ꝺ re. pmu.ad qōnes.ꝛ.c.vlti.ꝫ sine pacto ē:ar.ꝙ possit.s. vt ec.bñfi.c.vno.Quare g̃ i dubio potiꝰ inftptaf ꝯctū esse nō simōiacū:nisi qꝛ i dubio accipiēdū ē id qꝺ vitio caret.ff.ꝺ legi.i ābigua.Dico ꝙ nō ꝯmittif hic aut in ꝯsimilibus exceptionibus simonia:qꝛ plus pcipiebat eps

Constitutꝰ i p̄sentia nr̄a eps albañ.in ecclesia castri qꝺ pauli dr:in q̄ iusp̄onatus mōsterio vr̄o recognoscebatᶰ:a vob ius epaleᵒ petebat qm̄ sita erat i dioc.albañ.ꝛ iō de iure cōiᵖ ei tenebaf i epali hꝰ rñdere:ꝛ ita.Verꝝ economꝰ vr̄ ꝑposuit ex aduerso:ꝙ ꝛ si eccl'a sita essȝ i dio. albañ. ei tñ nō tenebaf in aliq̄ rñdere. cū dñicus lauitanꝰ eps: q fuerat epi albanē.vniuersas ecclesias ad vr̄uȝ mōsteriū ptinentesˢi dio.eiꝰ sita ꝛ qcq̄d iuris tā i mōsterio vr̄o q̄ i eis hēbat i ephiteosiȝ sb ānua octo den. vsualiū pensiōeᵗ mōsterio vr̄o ꝯcessit:ita vȝ vt liceret abbati ꝛ fr̄ibꝰ a q̄cūqȝᵗ vellent epo tā ordiatōeȝ clicoꝝ q̄ ꝯsecratōeȝ altariū i mōsterio ipo ꝛ p̄dcis eccl'ijs obtiere i qbꝰ ēt vobis ftiāᵛ mōtuarioꝝ indulsit:ꝛ.c. papa.p̄.n.qꝺ ab eo fcm̄ fuerat ꝯfirmauitˣ.verꝝ ꝛ si eccl'a ipa fuissȝ aliquādo eccl'ie alban. subiecta mōsteriū vr̄ȝ nihilo minꝰ legitīa se potat p̄scriptō ne tueri:cū p.xl.an.ipsā pacifice possedissȝ.cetez economꝰʸ epi ꝯcessionē epi lauitāi nō tenere dicebat vtpote ꝯtinētē simōiacā prauitatē cū.n. ftiā mōtuarioꝝ mōsterio ꝯcessissȝ ꝛ tā i ordiatōibꝰ clicoꝝ q̄ altariū ꝯsecratōibꝰ idulsissȝ ei plenariā libertatē nō ē dubiū qn cū spūalia h existāt eo ipo ꝙ sup his recompēsatōezᶻ certe pēsiōis accepit:ꝯmiserit vitiū simōie.vñ ꝯctꝰ hꝰ i nullā obtinet firmitatē:ꝯfirmatio aūt apo.se.fuerat p surrptionem obtēta:cū i ea ꝺ pēsiōe nulla mētio hēaf:ꝛ ifra.Cū āt nec isolitū sit nec nouū.vt cūȝ epi ecclesias ꝯcesserint pijs locis: aliqdᵃ sibi reseruēt i eis noie pēsiōisᵇ nos q̄qȝ cū libtatis p̄uilegiū vel ꝑtectiōis p̄sidiuȝ aligbꝰ eccl'sijs idulgemꝰ:q̄tȝ accipiamꝰ cēsuȝ q̄tis oblatum ꝛ i lr̄is nr̄is ad successoꝝ nr̄orū memoriā cēsus exp̄mamꝰ ēt q̄titatem:auditis ꝑpositis economū mōasterij vr̄i economoᶜ eiusdem epi ecclesie noie i solutiōeȝ pēsiōisᵈ p̄dicte iuxta ratāᵉ:q̄ ꝯtingit ecclesiā predictā ꝛ restitutiōeȝ subtracte a.xl.an.ꝺm ratā eandē p diffinitiuaȝ sniam ꝯdēnamus:ꝛ eundē economū vr̄um ab ipetitiōe economi eiusdē epi sup alijs reddimꝰᶠ absolutuȝ ppetum illi silentum inponentes Idez abbati ꝛ ꝯuētui farbe.

tpalis ꝯmodi ab illa eccl'a:q̄ȝ erāt isti ꝺnarij:ꝛ ita potuit r̄mittere totū retētis sibi octo denarijs:ꝛ istꝺ ñ dī pcipe pp aliquā recōpēsatōeȝ:ꝫ potiꝰ i signū subiectōis.j.de censi.c.ij.io.
a Aliqd.qꝺ pōt:qꝛ ēt pronus h facere pōt.j.de iure pa.p̄terea.ꝛ.j.de censi.cum venerabilis.ꝛ.xvi.q.ij.visis.ꝛ.s. de donat.pastoralis.
b Pēsionis.i.census.
c Economo.ꝛ ita formaf h snia i psonam economi epi ꝛ mōsterij:ꝛ in pncipio fuit eps in cā vt pȝ in pncipio capl'i:ꝛ sic est ꝯ sniam.M.De hac mā.dic vt dixi.s.de elec q̄relā.snia tñ mandabif executōi in psonam dñi ff.de re iudi.l.iiij.§.i.
d Pēsionis.i.census.
e Iuxta rataȝ.Hoc iō dic:qꝛ pēsio ista p pluribꝰ ecclesijs soluebaf.Itē est hic ar.ꝙ siqs steterit vltra bienniū:ꝙ non solverit canoneȝ:ñ cadit a iure suo qꝛ isti ꝯdēnanf ad restitutionē pēsionis subtracte a.xl.an.citra. ꝫ hic iō ꝯtingit:qꝛ non fuit actum illo iure.i.ad r̄uocatōeȝ rei emphiteoticarie:imo satis vᷓ actū ad h petēdo iura epalia q̄ eps ꝯcesserat monasterio sed non exp̄sse qꝺ pȝ ex petitōe epi.Vel dic ꝙ vere puari debuit monasteriū iur̄ qꝺ hēbat in p̄dicta ꝯcessiōe:si v̄e ꝯctꝰ ille fuisset emphiteoticꝰ ex eo ꝙ nō soluerit pensionē debito tpe.s. de loca.ꝛ ꝯduc.potuit.ꝛ si actū fuissȝ ad h:qꝛ ꝺm modum agēdi.ꝛc.j.de accu. q̄liter ꝛ qñ.ij.ꝛ.j.ꝺ simo. lȝ heli v̄sus ñ.Sȝ reuera hic nō fuit ꝯctus emphiteoticꝰ in q̄ ꝯctu nō trāsferf dominiū directū i emphitheotā:ꝫ vtile ꝫ fuit cēsualis ꝯctꝰ i quo directū ꝛ vtile dominiū trāsiuit i monasteriū:ꝛ h apparet ex illa lr̄a:vbi dicit ꝛ qcq̄d iuris tā i mōsterio q̄ȝ i ecclesijs i dioce.eius sitis ꝛc.vñ q̄ȝtocūqȝ tpe steterit:ꝙ censum nō soluerit:nō pdit pp h res dōatas:ꝫ cēsum totius tpis tenef restituere ꝛ bñ fuit census petitus petendo ius epale:vt pȝ in pn. ꝛ iō ꝯdemnatū fuit monasteriū ad integrā pēsionē.i.censum totius tpis.s.lx.an.subtractū.nā sub hac petitiōe peto ius epale:nō solū ꝯphendif ius epale:qꝺ ipso iure cōi debef:ꝫ ꝛ qꝺ ꝯstitutū ē pacto vel ꝯsuetudie.s.de p̄scrip.auditis.ar.Et vbicūqȝ iueneris i hac decre.tali pēsionē expōe.i.censum.ꝛ h expositio ꝑbaf p illud qꝺ papa dic gratis censum accepimꝰ:ꝛ vbi dicit cēsus exprimimꝰ q̄ȝtitatē:ꝛ ita plana est decre.her.
f Alijs reddimus.epalibꝰ.s.ꝛ ita pensio ista ꝯphendebaf in petitione episcopi.b.

a Cum venerabil. ecclesiã sci. Hic vĩ q̈ si vna eccl'ia agat de subiectiõe alteri⁹: q̈ nõ sit agendũ ꝯ ipsã ecclĩã: s; po tius ꝯ ipsam ecclesiã: q̃ est i possessiõe illi⁹. s̃. ď elec. q̃relam. ⁊ xvi. q. iij. inf̃ memoratos. ⁊. s̃. de p̃scrip. auditis. vbi de hoc. ff̃ de li. exhi. l. vlt. ff. de p̃ait. l. vlti. ij. rñ. ⁊. ff. si ser. ven. Is cuius familia. Arg. ꝯ. s̃. de ap. ad audientiã. ⁊. s̃. vt lit. nõ ꝯte. qm̃ frequẽter. §. q̈ si. xij. q. ij. gcunq; nulli tũ. ⁊. s̃. de elec. q̃relam. s; ibi ꝯuenit̃ subditus suo noĩe ⁊ non noĩe ecclie.

b Pertinẽtijs. petitio ista nimis larga vĩ: sic. s̃ de resti. spo. cũ ad sedez q: v̄bum ptinere late p; ff. de v̄. sig. v̄bu; ptinere gd iuris sit de h̃ dcm̃ est s̃. de libel. ob. c. ij. ⁊. s̃. de dona. inter dilectos.

c Locauisse. s; hoc nõ sufficit. s̃. de si. instru. inter dilectos. ⁊. C. locati ad pbationem.

d Annotatio. i. in annis dñi. Idẽ esset i indictione in q̃ citi⁹ ꝯphendit̃ falsitas. s̃. de fi. istru inter dilectos io.

e In dioc. sabiñ. vñ iure cõi ad eũ spectabat. s̃ e. ď xenodochijs. ⁊. xviij. q. ij. monasteria. ⁊. xvj. q. vij. omnes basilice. c. di. contra morem. b.

f Ep̃ale ius. h̃ in multis ꝯsistit. s̃. de off. ordi. conquerente.

g Propt̃ p̃dicta. s. ppt̃ rasuram i loco suspecto ⁊ linearem scripturam: sic. s̃. de fi. instru. inter dilectos. Ad hoc. n. vt credatur instr̃o: oꝫ q̈ sit sine oĩ suspitiõe: ar. s̃. ď rescrip. cũ adeo. ⁊. c. ad audientiã. ⁊. C. de edic. di. hadri. tol. l. vlt. S; qd si rasura reposita fuerit ď eadẽ manu. nõ vĩ q̈ obstet: ar. j. ď pui. cũ oli. C. ď fi. istru. ꝯpatiões. si ꝯstet q̈ ď eadẽ manu: ⁊ in loco ñ suspecto ñ obest. Itẽ qd si rasura fit i vno loco: ⁊ tñ p alia ñ posita sit i istr̃o pbet̃ bñ pposituũ: vr̃ q̈ sufficiat ad pbãdu; ar. bonũ. s̃. de re iudi. cũ. i. ⁊. a. ⁊. C. si ex fal. i. l. iij. ⁊ h̃ satis põt ꝯcedi: q: nõ est p̃sumptio q̈ in fraudẽ fcm̃ sit: q: ⁊ sine illa rasura ꝯstabat. Itẽ h̃ ipso q̈ instr̃u; falsatu; fuit: sufficiebat ad imponendum ei silentium. s̃. de rescrip. cum olim.

h Cum dilectus. ratihabitõe. Notare vult dr̃ia; inf̃ lr̃as pcuratorias ⁊ lr̃as de rato. nam vbi aliqs simplr̃ ꝯstituit̃ pcurator: l; gnãlr̃ ꝯstituat̃: tñ transigẽ sine ꝯpositõe nõ põt v: ď arbi. p tuas. ⁊. C. ď trãsac. l. trãsactiõis. ⁊ sic itelligit̃. ff. de pcu. mãdato. Sed si adijciat̃ clausula illa: ⁊ qcqd aliud ẽt super h̃ fecerit ratũ hẽbit: tũc posit trãsigẽ siue ꝯponẽ: alś nihi

Cum venerabil. f. n. j. sabineñ. ep̃s ecclaꝫ sancti[a] angeli de cãceia cũ suis ptinẽtijs[b] ⁊ possessiõib⁹ petisset asserẽs eã ad se tã i sp̃ũalib⁹ q̃ in tpalib⁹ ptiere: allegauit ante oĩa ius cõe: q: cũ ꝯstituta sit i diocesi sabineñ. sub ipsi⁹ debebat consistere ptãte. In tpalib⁹ q̃q; ad se dictã ecclĩã ptinere nitebat̃ oñdere p publicũ istr̃z: i q̃ ꝯtiebat̃ expsse. i. sabiñ. ep̃m hisarbeñ. abbati ⁊ duab⁹ psonis p⁹ ep̃ꝫ dictã ecclesiã cũ suis ptinẽtijs locauisse[c] p annua q̃ttuor solidorum papieñ: pẽsione. S; ps vr̃a p posuit instr̃o p̃dicto nullam fidẽ penit⁹ adhibẽdã ppt̃ suplinearẽ scripturã ⁊ rasurã loco suspecto factã: vbi v; annotatio[d] tp̃is recẽset̃: ⁊ ifra. Q: igitur nob ꝯstitit ecclĩã supradictã ꝯstitutã i dioc. sabiñ[e]. ep̃al' iur[f] i oĩb⁹ sp̃ũalib⁹ eidẽ ep̃o adiudicauim⁹ i eadẽ illis tm̃ exceptis q̃ p auctẽtica scripta ei dignoscũt̃ esse subtracta: ⁊. j. Quia v̄o instr̃u; p̃dictu; per qḋ ep̃s ecclesiã intendebat q̃ ad tpalia vendicare: ad faciẽdã sup hoc fidẽ iualidũ eẽ cognouim⁹ vt pote pp p̃dicta[g] de iure suspectum: vos ab impetitione ipsius quo ad tpalia eiusdem ecclesie duximus absoluendos. Idem.

Cum dilect⁹ fili⁹: ⁊ infra Quia cã nõ potat i nr̃a p̃ñtia t̃minari: cũ nunci⁹ mõasterij sup pcuratione vel ratihabitõe[h] lr̃as ñ hẽret: eã vr̃o duxim⁹ examini ꝯmittendam mãdãtes q̃ten⁹ si ꝯstiterit abbatẽ ad se. ap. añq̈ ep̃s in eu; suspẽsiõis vel excõicatõis ⁊ i mõasteriũ int̃dicti sñias tulerit: legitime appellasse: vr̃ monasterium a iurisditione ep̃i eiusdẽ exẽptu;: eo nõ obstãte q̈ abbas ab eo circũuentus p̃ter fr̃u; suor assensum ei obedientiã repromisit[i]: cu; fraus ⁊ dol⁹ ei p̃ocinari nõ debeãt iudicetis illas sñias ñ tenere Nõ si abbas i exemptionis pbatõe defecerit: nec legitima se poterit p̃scriptione tueri[k]: l; pbet se ante p̃dictas sñias appellasse: nihilomin⁹ tñ monasteriu; iudicetis aurieñ. ecclesie subiacere i cui⁹ ẽ diocesi fundatũ. sir eo in pbatione appellatiõis deficiẽte: si vob ꝯstiterit de exceptiõe vel legitima p̃scriptõe: tã abbate; q̃ monasteriũ ab ipetitione ep̃i absoluatis. Idẽ in ꝯci. gnãli

operet̃ illa adiectio: ⁊ sic differt̃ vr̃r ista duo: ar. ff. iud. sol. l. iij. §. pcuratorẽ. siẽ hẽs. s̃. ď of. dele. cor; vel dic q̈ nõ est dr̃ia inf̃ mand. tũ pcuratoriũ ⁊ lr̃as de rato: mandatũ pcuratoriũ appellat hic lr̃as de rato: ⁊ sic intellige. s̃. de of. dele. corã. s̃. de trã sact. ꝯtigit. ⁊ iõ dicũt̃ lr̃e de rato: q: i mãdato pcuratõio cõstituens semp adijcit in fine: q̈ ratu; hẽbit qcqd pcurator fecerit sup cã illa ad quã datus ẽ ff. de pcur. l. si pcuratorẽ. ⁊ cautio ra ti danda est qñ de mandato dubitat̃ C. de pcu. l. i. b.

i Repromisit. nõ eni; potuit pp hoc renũciar̃ puilegio suo. s̃. de arbi. cum tpe. ⁊ q: nõ hũit assensũ fratrum suor nõ obfuit. q: delictũ psone ⁊ c. xvi. q vj. si ep̃m. ⁊. s̃. de excep. cum venerabil'

k Prescriptione tueri. h̃ ď vna ďfensione siue exceptione transit ad ꝯriã sic. s̃. de p̃script. auditis. ff. de except. nemo similiter de vna actõe transit ad ꝯria: ar. s̃. ď iudi examata. C de inof. te. ꝯ maiores ar. ꝯ. s̃. de ap. sollicitudine;. ff. de tribu. q̈ in heredẽ. §. eligẽ. C. de nõ nu. pe. auc. q ꝯ pprias S; qd si debuit p ponere oẽs exceptiones ifra certũ terminũ. nõ vĩ q̈ postea sit audiendus s̃. ď excep. pastoralis. Et q i vna excusatione succũbit volẽs aliã stati pponere: nõ audit̃ nisi h̃ faciat ifra terminũ p̃fixũ: istit. ď excu. tu. §. q aũt. Dicas̃ q̈ si alicui cõpetũt plres exceptões q̃ ñ sũt ꝯrie i eo cãu si ñ ppõit oẽs s. j. terminũ postea nõ audit̃: ⁊ sic itelligit̃. §. isti. ď excu. tu. §. q aũt. nisi s; tenorẽ illi⁹ decre. pastoralis. Si autẽ sũt ꝯrie puta q: p̃mo dixit se exẽptũ ⁊ succũbit: postea põt aliã pponẽ puta p̃scriptionẽ: vt h̃. ⁊. c. auditis. ⁊. l. p̃dicta ꝯ maiores ꝯriũ tñ ẽ i actionib⁹: q: tũc ab initio d; eligere: alś postea nõ audit̃ volẽs aliã intentare cõtraria;: vt in. l. predicta q̈ in heredem. §. eligere.

l Ne nimia. nouã religionẽ. nã nouũ collegiũ ñ põt ꝯstitui. iconsulto p̃cipe. ff. ď coll. illici. l. iij. sic nec noua dignitas siñ auctẽ pa. s̃. ď ꝯsu. cũ oli. ⁊. xxij. di. c. i.

Ne nimia religionis di/uersitas graue in eccl'ia di?fusione iducat:firmit' phibi m⁹:neq's d'cetero noua religio ne' iueniat s; qcu'q; ad religione' ?uerti voluerit:vnam d' ap probatis assumat. Sili'r q volue rit religiosa' domu' de nouo fu' dare:regula' ? istitutionem ac cipiat de approbatis[m]. Illd' e't phibemus:nequis in diuersis monasterijs locu' mo'achi ha/bere p'sumat:nec vnus abbas plurib⁹ monasterijs[n] p'sidere.

De capell. monachoz ? aliorum religiosoz.

Urbanus.iij.

In ecclesijs vbi mo nachi hab itant po/pulus p monachu'[o] non regat':s; capel lanus q pplm regat ab ep'o p ?cilium monachoz instituat' ita vt ex solius epi[p] arbitrio ta' ordiatio eius q' dpositio ? toti us vite pendeat ?uersatio.

Innocenti⁹.iij.archipresby/tero ? clericis sancte cecilie.

Dilectus filius.m. sindi cus ecclesie v'e ab eco nomo s'ci laurentij de piscina in scrutinijs[q] baptismate ? ca p'tulis[r] ? silib⁹ subiection' po stula's possessoriu' ? petitoriu'[s] inte'tabat. Cu'.n.eccl'ia s'ci lau/rentij sit in pochia v'a sita d; de iure co'i[t] ecclesie v're in p'di ctis o'ibus subiace':q; nec p'ui legiu' exc'ptionis h;:nec p'scri pto'em[u] p se poterat allegare cu' illa ecclesia s'ce' cecilie p'scri psisset. sic p testes dicebat' legi time ?probatu'. Preterea cum coraz.c.papa.p'.n.sup p'dictis inter v'az ? p'dicta' ecclesia' q'stio v'teret'[x].m.p'sb'r eiusde' ec cl'ie fuit sp'ote ?fessus[y] q' eccl'ie s'ce' cecile scrutiniu' ? baptisma debebat. Cu'q; ps v'a testes q se illu' diuersis t'pib⁹ ad cap'l; vocasse ip'su'q; ve'isse asserebat i mediu' pduxisset:eis iurare p a'ito p'dictus p'sb'r se vocatu;[z] iuisse ad capitulu' est ?fessus: vn' p'dictus.p'.n.ecclesiam v'e stram capitulo q' te co'q'sta fue rat spoliataz saluo iure ppzie tatis ecclesie s'ci laure'tij reue stire curauit[a]:sicut in eius l'ris ?tinet'.p hoc ergo pprietatem quo ad scrutiniu'[b] ? baptisma ? possessionez q' ad capitulum v'r; voluit sindict⁹ comproba/re. Ad hoc sancti laure'tij eco nomus ex aduerso respondit: q' ecclesia illa nl'lo medio ad romanaz ecclesiam ptinebat. Cu'.n.mo'sterium monialium fuerit ? gn'alit' seruet' in vrbe vt nullu' monasteriu' titulo[c] sit subiectu':incongruu' videbat'

m De approbat'.sic q noua' dignitate' ?stituit i eccle sia i ?stituet ea' s'm ?suetudine' aliaz dignitatum:supra de ?sue.cum olim.similiter noua ecclesia d; regi s'; co' suetudinem aliarum.j.de censi.super eo.

n Plurib⁹ mo'sterijs.sic p; q' null⁹ po't esse monach⁹ vel abbas i p'l'ibus mo'sterijs:sic e't de iure null⁹ po't p'fici i diuersis ecclesijs secularib⁹.s'.de p' ben.de multa.nec simul p'benda' ? di gnitate' h'e.s'.d' co' cess.p'ben.cu' n'ris.? c.l'ras. nec abbas cu; fratrib⁹ posset dispe'sare:vt mona chus h'eet locu; in diuersis monaste/rijs:ar .s'.de elect. constitutis.

o In ecclesi is.mona chum.h' i⁹ co'e v'r vt.s'.de sta.mo.mo nachi.vbi p'hibe't poni p.pochias si/gnant' ?tra.xvi.q. i.doctos.nos a't in pochia. Sol.qd' h' d'r itellig? de mo'a cho claustrali:q n' est a pp'lo electus: nec ab ep'o istitui⁹ mo'chi debent h'e cappellanu':q mini stret pp'lo sacra ab ep'o institutu' d' ?si lio mo'choz:vt hic dic' q circu'eat pa/rochia':cu' necesse fuerit:qd' mo'achi face' n' debe't. Ibi d' ill' q p'fici u'r pochi alib⁹ eccl'ijs p ep';: h' no' ? h'.c.loqtur vbi e' congregatio monachorum.

p Ex solius epi.h' io' dicit q; monachi n' p'st remoue re eu':s; si deliqueret p ep'; d; remoueri ordie indicario ? ita excludu't mo'achi q;tu' ad h':s; si debe't deponi:tu'c necessarij sunt alij epi.xvi.q.vij.felix.siquis tumidus.

q Dilectus.in scrutinijs.sic.s'.de ma.? obe.his que scrutiniu; hic ? ibi appellant' cathecismi siue ex orcismi:q fiunt baptizandi p.xx.dies ante baptismum de quibus legit':de ?se.di.iij.baptismum.?.c.an' vigiti ?.x.q.i.puenit.? est vulgare romanoz:aliter accipitur scrutiniu'.s'.de scru.c.vno.? aliter accipitur in ?ci lug. s'.de elect.in electionibus.?.c.quia propter.

r Caplis.i.synodo siue ?uentu:vbi vitia corrigu'tur

s Et petitoriu'. Et sic due acto'es simul i eode; libello p'nt pponi:sic' ? de possessio'e soli iterdicto vn' vi possum expi ri ? de rebus vi ablatis ad exhibendu' vel vi bonoz rap.ff.d' vi ? vi.arma.l.i.§.si fund⁹.d' quo ? p eade' re p'nt ista duo simul intentari ? ab eade' p'te:vt hic.s'.de ca' poss.c.ij.?.iij.?.iiij.?.c. cu' dilect⁹.vbi materia ista expedit':?.c.pastoral. Ite; ? vnum iudiciu' sufficit ad pl'res societates.ff.p socio cum duob⁹.§.si plures.al's i cipit lex illa sub qua est iste.§.si iter f'res:ar.ff.fa mil'.her.heredes.§.si de plurib⁹.?.§.se.? h' sit ca' dirimendaz litiu':ar.ff. d' ac.e'p.no' e' nouu;.?.s'. de ca' poss.ad vltimum.

t De iure co'i.s'.ti.pri. constitutus.

u Prescriptione'.imo ? si allegasset ea; no' iuua ret':nisi allegaret eam ex alteri⁹ p'sona:supra de p' script.cum ex officij.

x Verteret'.sup diuersis articul's.s.petitorio q';tum ad scrutiniu' ? baptisma ? possessorio q' ad cap'l; vt p; ex ipsa l'ra:s; modo cora' innocentio agebat' possessorio et petitorio:? q; n' fuit mo' pbatu' de p prietate q' ad caplm:ab soluit' ecclesia s'ci laur'tij q' ad cap'l; et i n'.d'r.cu; eccl.ro.h'u'i ibi istitutio ne' ? destitutio'e;:? eccl'a s'ce' cecilie illa' solu;modo h'e'bit postea q' p'sb':?fes sus fuit q';tu' ad pp'etate' cora' celestino papa:cu' i o'ib⁹ alijs ecclesia s'ci lau re'tij ptineat ad ecclesiaz romana':vt in fi.patet.

y Co'fessus.? sic co'fes/sio pcuratoris p'iudicat d'no. Iste p'sb'r pcurator erat ecclesie s'ci laurentij. de h' no'.s'.vt lite no' ?te. e.i.? sponte dic':q; secus si coact⁹.j.d' accu.si ?ssi terit.? ?fessio i vno iudicio facta cora' celestio:val; h' i alio co ra inoce'no:vt p;.b.

z Vocatu'.p h' igit' pbat' possessio obe. dic'tic:q' aliqs vocat⁹ ad synodu' venit:ar.s'.de his q' fi.a ma. par.ca.ex ore.argu.? supra de resti.spo.c.olim.

a Curauit.eodem iure debuit pnunciare diffinitiue super predictis duobus articulis:sed noluit. ber.

b Scrutinium ? baptisma.in his duobus obtinuit:i omni bus alijs succubuit:vt.j.sequitur.

c Titulo.i.plebi seculari.xviij.q.vlti.puenit.?.c.dudu'. S; nonne subijcit' ep'o q est secularis:sed illud est vt dixit.vin.pp excellentia' dignitatis:imo verius v'r:vt.t.dixit:q' de iure co'i monachi p'nt subesse titulo.i.plebi seculari.xvi.q.i.alia.?.c.ec clesia h;.?.c.legi.ar.xcij.di.a subdiacono.

a ¶ Economū sancti laur. h' format mia ī ꝑsona ꝓcuratoris si ue economi: ñ tñ ipse ꝯueniet vel ꝯuenieẽ actiōe iudicati: nisi esset defensor tñ vel dat⁹ ī rem suā. ff. ꝺ ꝓcur. plauti⁹. ar. ꝯ ꝙ i ꝑsonam dñi. s. de ꝓba. lȝ de hoc tradit. s. de elec. querelam.

b ¶ Generet. ⁊ ita papa iudicat: ꝙ ei nō obsit exceptio rei iu. si s. de re. iu. c. subor̄ta. vñ bñ ꝑscribit ꝯ mōaste riū exemptū spacio legi timo. lr. an. lȝ nō ꝯ papā xvi. q. iiij. nolumus.

c ¶ In institutione. Hic pȝ ꝙ in qbusdā iuribus epalib⁹ pt ꝑscribi: ita ꝙ nō ꝑ h' i aliis: ⁊ ita fallit regula illa: ꝙ ꝑ ꝑtē tota ꝯuit⁹ retinet. vt. ff. ꝺ ꝯui. ru. ꝑ. vna ē via ꝺ h' ꝺ. s. ꝺ ꝑscrip. auditis ⁊ h' iō ē qꝛ ius epale ē gen⁹ mul tas hñs spēs sb' se q̄ꝝ ml' te enumerant. s. de off. or. ꝯquerēte. ⁊. c. dilect⁹.

d ¶ Ex pte. lrāꝝ. Litte iste tales fuerunt. Impetrauerūt mōachi isti lrās ad q̄sdā iudices ne eps diocesan⁹ ꝯpelle ret eos p'es mōchos isti tuē ī qbusdā ꝓratib⁹ su is: vbi singuli mōchi eē ꝯsueuerūt cū plurib⁹ nō sufficerēt facultates eo rūdē: ingsita ꝓus vitate ꝺ facltatib⁹ ꝓratuū: oc casionē taliuȝ lrāꝝ dice bāt bm ꝙ inferi⁹ ꝯtinet.

e ¶ Asserūt. ⁊ male: qꝛ lȝ ī ecclesiis illis nō possēt eē plures mōchi: ñ tñ pa pa ꝯcederȝ ꝙ soli mōchi ī singul' ꝓratib⁹ singu lariter ponerent qꝛ illuc eēȝ ꝯ ꝯci. latera. s. ꝺ sta. mo. c. ij. ⁊ ē expssuȝ. j. c. ꝓxi. vñ lrē iste ꝺ ꝯscia pa pe ñ emanauerint. ber.

f ¶ De q̄ nulla mētio. Et sic pȝ: ꝙ sigs lrās ipetrat ꝯ aliqd ius siue ꝯcilium nō valēt: nisi fiat mētio de illo iure. s. ꝺ rescrip. nōnulli. ⁊. s. de

g ¶ Occupationē. sic. s. ꝺ se. ex. si aliqñ. C. ꝺ li. (eta. ⁊ qua. eā te. cā iubem⁹. Idē eēt si ꝑ iportūitatē petētis. C. de peti. bo. subla tis. l. i. li. x. argu. s. de rescrip. siquando.

h ¶ Nolumus. tñ si vellet bene posset dispensare. ꝯ cōcilium: qꝛ auctor istius ꝯcilij in parē non hūit potestatē. s. de elect. in notuit. ⁊ papa maior est q̄ȝ ꝯcilium. s. de elec. significasti.

i ¶ A audientiā. diocesana. i. iurisditionis. de hac lege no. supra de offi. ordi. dilectus.

k ¶ Generalis. hic vocat papa lateranē. ꝯciliū generale: quod habeas. s. de sta. mo. c. ij. sed ꝯciliū inocē. semꝑ sic appellatur.

l ¶ Eisdē associēt. ⁊ ita epi ꝯpellē debēt abbates: ne mōachos ꝑ villas solos dimittāt: sec⁹ ī canonicis regularib⁹: si eligerēt ad regimē aīaꝝ. nā illi ñ ꝯpellunt alios secū hr̄e: nisi id ꝯmo

vt reglares secularib⁹ suppo nāt: ꝑtea vsq₃ hodie nos in ea istitutionē ⁊ destitutionē libe rā exercem⁹: ⁊ ifra. Nos igit auditi ꝓpositi economū[a] sancti lau. sindico vr̄o i baptismo ⁊ scrutinio ꝯdēnam⁹: ita vt per hoc eccle. ro. nulli ꝑiudicium generet[b] siqñ forte ius suū du xerit ꝑsequēdū. In istitutiōe[c] āt ⁊ destitutiōe ⁊ caplo econo mū ipȝ ab ipetitiōe sindic. vr̄i ꝓrsus absoluim⁹ sindico vr̄o sup hoc ꝑpetuū silentiū impo nentes. Hono. iij. vene.

Ex pte tua fuit ꝓpositū: ⁊ ifra. Abbas ⁊ ꝯuētus ri ueñ. veneteñ. dioc. occasione lrāꝝ[d] ap. se. asserūt[e] sibi esse cō cessuȝ: vt ī singulis ipsoꝝ prio ratib⁹. singuli mōchi ꝯmoren tur: si plurib⁹ facltates ñ suppe tūt eorūdē. Cū āt id obuiet lat. ꝯ. ꝺ q̄ nlla mētio[f] ē ī lr̄is andi ctis. f. t. b. rñdem⁹ ꝙ h⁹i lrās ab ap. se ñ credim⁹ emanasse. ꝙ si ꝑ occupatōeȝ[g] forsitā ema nauerit: nolum⁹[h] ꝑ h' derogari ꝯcilio supradicto. Idē bur degalen. archiepiscopo.

Ad audiētiā nr̄am ꝑuēit ꝙ nōnulli mōachi lege ti bi diocesana[i] subiecti: ī qbus dā ꝓratib⁹ habitāt solitarij ꝯ statutū gnālis[k] ꝯci. Iōq₃ man damus: q̄ten⁹ ipoꝝ abbates seu ꝓres: vt vl' ipos ad claustꝝ ruo cēt faciētes ī ipis eccliis defui ri ꝑ clicos seculares vel alios mōachos eisdeȝ associent[l]: cū qbus viā possint ducere regu larē monitōe ꝑmissa ꝑ censu ram ecclesiasticam ꝯpellas.

De iure patronatus.

Ex cōcilio mediomatricis. Elatū est: ⁊ ifra. Nobis visuȝ ē: ꝙ ecclia int heredes ꝑroni diuidi nō debeat[m]. Et simultates[n] int eos surrexe rit ꝑ quas sacerdos suo sibi offō canōice fungi nō possit ñ alit ꝓuideri nō potit: ꝑcipiat ab epo vt nullo mō ibi missa ruȝ solēnia celebrent[o]. donec ad ꝯcordiam redeat ⁊ ecclesia sacerdoteȝ hēat q libere suuȝ ministerium valeat exercere.

Ex conci. triburien.

Quecūq₃ ecclesia. ⁊ ifra. Si ꝯtigat ꝑ ecclia dissi dere ꝑronos: vt eā nolint sub vno ꝑbro ꝓcurari eps: si alit nō potit ipsi ꝯsulere: tollat in de religas[p]: atq₃ eiusdem ec clesie claudat ostia vt sacrum mysteriuȝ nullus ī ea celebret anteq̄ vnum eligant ꝑsbrꝝ: q sacrosācta sit idōeus ꝓcurare

Ex concil. lateranen.

m ¶ Elatū. diuidi ñ debeat. qꝛ ad mutabilitatē mū danaꝝ necessitatū ecclia turbari nō dȝ. x. di. le ge. ⁊. iij. q. vi. h' quippe ⁊. c. di. c. i. j. e. q̄rimoniā. Et nō ꝙ iuspatrōa tus apud vnūquē q₃ heredū ē insoli dū q̄ ad oēȝ ei⁹ effe ctū. ff. de bo. lib. si libertus. in fi. ꝑter sacerdotis ꝑsenta tionē q̄ ē apud oēs ita ꝙ apud nullū: vt h' pȝ: ⁊. j. c. ꝓx. si cut electio. qꝛ res simplex ē ⁊ indiui sibilis. ⁊ sic ad quē libȝ heredē in soli dū trāsit ēt si ex di uersis ⁊ ineq̄libus ptib⁹ sint heredes ar. ff. ꝺ ꝯuit. vie. C. ꝺ relig. si seplchrū ⁊. ff. e. l. ꝙ sicut. ⁊. l. vsufruct⁹. ⁊. ff. ad l. fal. l. i. §. si vsufru ctus. ⁊. ff. de vsu ⁊ habi. vsus. qꝛ icor poralia diuidi nō pñt: arg. vij. q. i. ni hil. Quid si ñ ꝯue niant possēt ne pa cisci: ad inuicē: vt alt'nis vicib⁹ ꝑñta rent. ar. ꝙ sic. ff. de vsufruc. quotiens ff. de ꝯui. via. ī fi. ff cōidiui. l. cōidiui. §. si de vsufruc.

n ¶ Simultates. i. latentia odia siue discordie.

o ¶ Celebrent. sic xvi. q. vij. ꝯsideran dum. ⁊. c. si plures sed hoc hodie ser uari nō debet si ali quo modo sine scā dalo possit ecclesia ordinari. j. codē quoniā. ber.

p ¶ Quecunq₃. religas. qdam dicunt sicut melendus ꝙ hoc. c. non tenet. ⁊ illa. c. similiter nō tenent. xvi. q. vij. ꝯsiderandum. ⁊. c. si plures. per. c. sequēs q̄m ⁊. c. eam te. nisi forsitan ex facto epi magnū scandaluȝ oriret: tūc posset ꝯuari hoc qđ hic dꝛ ad tps. qđ sati vi detur. Ioā. fa. dicebat tollat religas. i. non ponat. Ala. i telligit de reliquiis: q̄ sunt ī capsis extra altare: quod est verꝝ: qꝛ de illis q̄ sunt in altari non intelligitur.

q ¶ Quoniā. fundatores. Nota ꝙ ex fūdatōe ecclesie acqrit iusꝑronatus: vt h'. ⁊. xvi. q. vij. filiis. ⁊. j. e. nobis. sed ex refectiōe vel reparatione nō acqrit: vt di cebat lau. ar. ff. neqd ī lo. pub. l. ꝑtor. §. vicinales. ea vȝ rōe: qꝛ qđ humani iuris esse desijt: ꝯuitutē nō recipit. ff

ẽdia p.tã vr.q̃ʒ rn.cauř.i.qd̃ itelligo cũ oio ñ ẽ ↄ̃stru/ ctũ mõsteriũ vl'eccl'a:ʒ ñ fũdit⁹ↄ̃structũ sit:⁊ ↄ̃ ↄ̃sensu epi aligs velit redificaȓ eccl'aʒ:credo q᷑ acqrat iuspro nat⁹:q: pide ẽ ac ñ ab inito eccl'aʒ ↄ̃struxiſſʒ.j.ↄ̃ iude is ↄ̃suluit ar.Itẽ gd ñ redificata ẽ eccl'a ↄ̃ eadẽ mã nũ gd por pron⁹ re/ mãet pronus:vĩ q᷑ sic q: eadẽ ecclia i telligiȓ.ff.de iudi.

talis variaȓ ñ lʒ.j.e.cũ aũt.ſʒ eps puniȓ:vt i.c.pastoral'.⁊ ẽ ñ. qd̃ dĩ.C.ↄ̃ rei ven.q̃tiẽs.ñ.ẽ.ↄ̃ scrip.ad aures.⁊ ita ille porior ẽ iure:q por possessionem fuerit adeptus.

d ¶ De concessionibus.ecclesiarum:sic.j.c.illud.

e ¶ Si cõsens⁹.⁊ ita ñ ↄ̃sensus epi accesserit: valet talis dona tio vel ↄ̃cessio.j.c.illd̃.⁊ c.null⁹ Sʒ gd itelligitur daȓ pron⁹.ecclesiaʒ dare ñ põt q: ad eũ ñ ptiet:im mo ad epm. Lau.dixit q᷑ iuspronat⁹ solũmõ intellr dõaȓ qd̃ suũ ẽ:de ↄ̃sensu tñ epi.ẽ.de do.pastoralis ne delusoria itelligaȓ do natio:vt res pori⁹ valeat q̃ʒ peat:⁊ arg.de le.i.ñ do m⁹.§.vl.⁊ h̃ pbaȓ ex eo q᷑ dic̃ p ñ dato haber ⁊c̃.

QUõiam i qbusdã locis fũdatores^q ecc'liaʒ aut hẽdes eoʒ ptãte i q̃ eos eccl'a hucusq̃ sustiuit abutũȓ^r:⁊ cũ vna eccl'a vni⁹ ↄ̃beat eẽ recto ris:p sua dissensione plimos repñtãt.pñti ↄ̃creto statuim⁹ vt ñ fõte i pl'es ptes fũdatorũ se vota diuiserit:ille pficiatur eccl'ie:q maioib⁹ˢ iuuaȓ mẽi tis ⁊ plimoʒ eligiȓ ⁊ approba tur assẽsu. Si ãt h̃ sine scãda lo^t esse nequerit:ordinet^v anti stes eccl'iaʒ sic meli⁹ eã fʒ de uʒ viderit ordinãdã: ⁊ idpm ẽt faciat ñ de iurepronat⁹ que stio emerserit int aliq̃s ⁊ cui ↄ̃petat.ifra.iiij.mẽses nõ fue rit diffinitũ. Ex eodẽ.

PRetea q: i tm q̃rũdam laico ʒ ↄ̃cessit audacia vt epo rũ auc̃te negleta cl'icos istitu/ ant^x i eccl'ijs ⁊ remoueãt cum voluerĩt:possessiõem q̃ʒ atq̃ alia eccl'iastica^y bona p sua vo lũtate plerũq̃ distribuãt ipos anathemate decernim⁹ feriẽ dos. Cl'icus aũt q eccl'iaʒ per laicos^a sine ppriȷ epi auc̃tate recepit:ↄ̃mũione pueȓ^b:⁊ ñ p stiterit:a misterio eccl'iastico ⁊ ordine deponatur.

Alex.iij.eboracen̄.arepo.

QUod ãt ↄ̃sulis ñ cl'icus idõe⁹ ad vacãtẽ eccl'iaʒ pñtat⁹ ñ fuẽit ab epo diocesa no admiss⁹ ⁊ p⁹ mõʒ ali⁹ idõe us pñtat⁹ ⁊ istitut⁹ ab epo pos sessiõeʒ tẽuerit corpalẽ: an p/ mo cl'ico eccl'iaʒ petẽte ↄ̃beat p⁹eriõ rmouẽl vl p⁹erior po ri pfẽri dubiũ ñ ẽ qn i cãu isto meliõ sit ↄ̃ditio possidẽtiᶜ:qm̃ ãteq̃ pñtatio p dioce.epm ap probeȓ:ratũ nõ ẽ qd̃ a prono fuerit ichoatũ. De ceto.⁊.p.r q᷑ ñ laici cl'ici vel collegijs de ↄ̃cessiõib⁹ᵈ vl dõatiõib⁹ istru mẽta ↄ̃fecerit i hec v̈ba vel ñ milia:ↄ̃cessi vel dedi eccl'iam ⁊ pñti charta firmaui:ñ ↄ̃sen/ susᵉ epi nõ accessẽit:nihil agi vĩ:q: p ñ datoᶠ hẽȓ:qd̃ ab illo daȓ q nõ põt de iure donare.

Idem exonensi episcopo.

QUia cl'ici qdaʒ aduoca tiasᵍ eccl'iaʒ cõpantʰ vl q̃cũq̃ modo possunt acqrũt: vt postmodũ eorum filijⁱ vel nepotes ad easdẽ ecclesias p̃ sententur:precipim⁹ vt id ar tius ibibere pcures:vt eosdẽ aduocationibus taliter acqui sitis appellatiõe post.spolian doᵏ Idem herforden̄.epo ⁊ abbati de forõ.

pponebaȓ.⁊.vij.q. j.deniq̃.⁊ ar.ff.de vsufruc.ñ in area. ⁊.ff.de serui. vr.p. ↄ̃uitutes.§.ñ sub latũ.⁊ hec ecclesia loco prioris suce dit.vñ eadeʒ itelli gitur:ar.ff.siquis cau.ñ eũ.§. qui in iuriaruʒ.⁊.ff.ñ ex nox.cau.j.ij.in ñ.ff ↄ̃ vsufruc.dñs i pn. ff.ↄ̃ ↄ̃ui.vr.pred.at tilicin⁹.Ar.ↄ̃ q: ↄ̃ finit eẽ pron⁹:⁊ ob ligatio semel extin cta ⁊c̃.ff.de solu.q res.§.areã.⁊ ↄ̃ cõ se.di:iij.q̃ris qd̃ ve rius videtur.

r ¶ Abutũȓ.⁊ ita p dẽ ↄ̃bẽt puilegiũ. rj.q.iij.puilegiũ.⁊ lxxiij.disti.vbi ista didicisti.

f ¶ Qui maiorib⁹ ñ.lxij.disti.ñ forte. Sʒ nũgd reqriȓ q᷑ maioris sit meriti ⁊ q᷑ ples eũ pñtẽt. h̃ vĩ velle hec lr̃a: vĩ sufficẽ ñ sit ido ne⁹:dũ tñ hẽãt ma iorẽ pteʒ: lʒ ali⁹ sit meliõ ↄ̃ hac mã dĩ ẽ.de el.ecclia vr̃a. ⁊.ẽ.de of.cust.c.ij.

f ¶ Pro ñ dato. sic ẽ p ñ dato hĩ qd̃ ab illo daȓ q ↄ̃ iuȓ daȓ ñ pt.ff.de ac.re. do.traditõ.⁊.C.de pe.l.ij. ff e.l.ij.§.vl.⁊ j.ↄ̃ po. post di.re.nup.⁊ iudices tamẽ daȓ pñt ⁊.C.q p sua iu.l. vna.⁊.j q.vij.dat h̃tuʒ.ar. ↄ̃.j.e.cura.⁊ meli⁹.c.con/ sultationib⁹.supple h̃ nec ẽ i possessiõe vel q̃ñ:alr ñ essʒ i q̃ñ possessiõe ñ vi ñ clã ñ pcãio nl'la qõe sibi mota:q: tc̃ ius acqriȓ pre sẽtato ⁊ obtiet.j.e.ex lr̃is ⁊.c.ↄ̃sultatiõb⁹: ʒ isti lai ci erãt i possessiõe saltẽ ↄ̃ fcõ:⁊ niñ cõsensus epi ac cessẽit ñ valʒ dõatõ.⁊ ita ↄ̃cõdat cũ illa.j.e.cura.

g ¶ Quia clerici.aduo catias iuspronatus qd̃ q̃ñq̃ dĩ aduocatõ vt h̃ qñʒ vicedñat⁹ vl custo dia siue guardia:vt.j.e.p terea.itẽ dĩ i⁹ freq̃ntatõis vl pcessiõis.rvj.q.vij.pie mẽtj.freqnti⁹ qñ gr̃a.rvj q.v.siquis eporum.t.

t ¶ Sine scãdalo.ar.q᷑ pp scãdalũ recediȓ a iure.ẽ.de prebẽ.cũ teneamur.⁊ j.de no.op.nũc.cũ ex iniuncto. ⁊ supra de temp.ordi.ad aures.vbi de hoc.

u ¶ Ordinet.ponendo ibi rectorem:ita q᷑ ipsum post ea representet ñ voluerit:ar.j.e.ñ vero.

x ¶ Quattuor.j.e.cũ pp.Cõtra.j e.eã te. ibi soluitur.

y ¶ Retere a.istituãt.rvj. q.vij.Laici.⁊.c. per laicos.

a ¶ Ecclesiastica.rvj.q.vij.decimas.

b ¶ Priueȓ.⁊ ita ñ ẽ ipo iure suspẽsa:q recipit eccl'aʒ a laico:p h̃ itellige illos cãones.rvj.q.vij.siqs ↄ̃iceps cũ alijs.c.se.q̃ h̃ dicẽ videnȓ. Itẽ alia pẽa ẽt ipõiȓ ei q p abusũ laicoʒ ↄ̃sẽtit sue electõi:q: fit ineligibil'.ẽ.de elec.q̃qs.Ar.ↄ̃ j.e.cura.q᷑.l.eccl'a possit hẽri p laicũ

c ¶ Quod ãt.possidẽtj sic.j.e.pastoral'h̃ (ibi soluiȓ. Q itellige cũ laic⁹ pñtat:sec⁹ ñ eccl'iastica psona cui

h ¶ Cõpant.p se tñ:qd̃ eẽ ñ pt:cũ sit spũali anexũ.j.e.ↄ̃ iure ſʒ cũ vniv̈sitate pt obligari.j.e.c.pr.⁊ vẽdi.j.e.cũ seculũ.ad istar fũdi dotalis.ff.ↄ̃ fũ.do.l.j.ff.ↄ̃ acq.re.do.l.quidam.

i ¶ Filij.lʒ aliquis sit patronus:se presentare non potest.j.e. per nostras.filios autem satis credo q᷑ possit presentare.ff.q᷑ cuiusq̃ vniv̈.l.illud.ar.ↄ̃.j.e.consuluit vbi de hoc.

k ¶ Spoliãdo.Sʒ cui applicabiȓ.pt dici q᷑ ecclie:cui per h⁹ i ẽptiõeʒ fcã ẽ simõiaca iuria:ar.j.ↄ̃ ñ ↄ̃ h̃.⁊.rvij.q.iiij.siqs in atrio.⁊ sic ecclesia erit prona sui ip̃i⁹.ſʒ gd ñ ipa eadeʒ ecclia emissʒ iuspronat⁹ a suo prono:nũgd amittit pronus iuspron a t⁹:vt sic rmãeat apõ ipã eccliã:ar.q᷑ ñ.j.e.illd̃ q: vẽditõ ñ teu/ it:q: spũale vl spũali ãnexũ vẽdi.ñ pt.j.ↄ̃ ñ.q̃relã:⁊.j.e.ↄ̃ iuȓ.⁊ sic rmãebit penes pronũ rstituta pecũia.ar.ↄ̃ possʒ h̃ colligi: q: h̃ dĩ q᷑ emptõ spolieȓ ⁊ ñ vend itõ.vñ eo ipo q᷑ ipõiȓ pẽa ẽptõi et ñ vẽdi tõi.vĩ remanẽ penes ipʒ pronũ iuspronat⁹: q: ñ vo luissʒ ipʒ puari h̃ oc dixissʒ:sicut ↄ̃ allẽ.vel dic q᷑ pri⁹ dixi.h.

a Ex lr̃is ad firmã.dicũt gdã: q̃ talē ꝯctũ celebrauerũt in ter se:q̃ vtile dñiũ trãfiret in cõductorē:ꝛ sic.i ipʒ trãsiuit iuspr̃onat⁹:sec⁹ in creditore.s̃.ð re iudi.cum bertold⁹.b.
b Pñtauit:supple ꝛ eps ipsum recepit
c Apud cãtuariēsez.q̃ fec̃ p̃mũ renoueri ꝛ istitui pñtatũ p̃ abbatissã:vñ orta fuit cõtentio inter eos.

aduersũ militē:illi ð tp̃alib⁹ ðbeat rñdē lex ħ apparʒ q̃ miles re⁹ erat ꝛ abbatissa ꝯ militē agebat ꝛ sic religtur q̃ miles credebat̃ pr̃on⁹:ꝛ sic agebat vt pr̃on⁹: vñ tēuit pñtatio ꝛ istitutio eo tp̃e fc̃ã q̃ gere iuspr̃onatus ecclie possidebat.j.e.ꝯsultatiõib⁹ ꝛ.s̃.ð elec.q̃relã. ꝛ ita lite mota ñ dʒ pñtare vel si pñtat suspēdit̃ istitutio i euētũ sn̄ie:vt dc̃ʒ ē

d Excepto.ar.cõcessũ videri qð ñ ē noĩatim exceptũ.j.de spon.cũ apud. Itē ar.q̃ idē iuris ē in toto ꝛ i parte:;ar.ff.de offi.p̃.vr.l.j.§.iij.ꝛ.xj.q.ij.cognouim⁹ de ħ tractat̃.s̃.ð trãsla.inter corporalia
e Uel añq̃ʒ.ar.est ħ a ꝯrio sensu: q̃ res litigiosa nõ dʒ trãsferri i aliã p̃sonã lite pēdente.xj.q.j.q̃ res.ꝛ.xvj.q.iiij.volumus ꝛ.s̃.vt li.pē.a memoria.ꝛ q̃si per totũ: ꝛ ita vr̃ q̃ si moueat̃ alicui questio ð iurepr̃onãt⁹:ꝛ iteri vacʒ ecclia q̃si possit pñtare añ finē cãe.Sʒ ñ ē verũ ħ p̃m q̃sdã put dr̃.s̃.ð i lite.rñti.cũ vēissēt:imo siq̃s ē i geta possessiõe pñtãdi:ñ dʒ ide amouēri dicũt q̃dã vl q̃ʒ ad finē cē.xvj.q.iiij.volum⁹.ꝛ.s̃.vt li.pē.a mẽoria ꝛ sufficit esse in possessione.j.eo.cõsultatiõib⁹. ꝛ supplēt ħ maxie. Sed littera ista manifeste ꝯdicit: ꝛ certe verius vr̃: q̃ eligere vel pñtare q̃s nõ possit postq̃ʒ ei moueat̃ q̃stio sup̃.ppr̃ietate.vel si dicat̃ q̃ possit pñtare lite mota: tñ pñtat⁹ nõ dʒ istitui pēdēte cõtrouersia ex qua pēdet.s̃.de in inte.re.c.ij.ꝛ est ar.op.s̃.de el.cumana.vbi clici ꝛ capellani erãt i quasi possessione eligendi ꝛ mota fuit eis questio sup̃ iure eligēdi vacãte ecclia: ꝛ q̃ nõ probauerunt de iure suõ:nõ valuit eorũ vox.nec obstant contraria que dicũt:q̃ lite pēdente non est priuandus possessor sua possessione:q̃ ibi rõ ē.Ibi eni oĩa restituũt̃ ꝛ fructus post litē cõtestatē:ħ hic nõ debēt restitui fruct⁹ pñtationis: q̃ canonice institutus nõ remouet̃ sine culpa:ꝛ hoc verius credo ꝯ iñ notauit.io.s.q̃ põt licite eligere q̃ ē in q̃eta possessione:lʒ moueat̃ ei q̃stio.s̃.ð in inte.resti. cũ vēissēt.ꝛ ita si fuit iste pñtat⁹ añ qõnē motã obtiebit:q̃ ille credebat̃ pr̃on⁹ cũ essʒ in possessione toti⁹ ville:ꝛ ita credebat se esse pr̃onũ ꝛ bõa fide: ꝛ si postea obtineat abbatissa in iurepa. sic.j.e.cõsultatõibus. tronatus:q̃ p̃babit q̃ excedit iuspr̃onatus:rñdebit illi ð tp̃alibus.xvj.q.ij.sane.ꝛ.j.de priuil.cuʒ ꝛ plantare.§.in ecclijs ꝛ hoc icdit hic in fi.Cõtra ħ iñ.s̃.de re iudi.cũ bertold⁹.ꝛ.i.eo.cõsultatiõib⁹.vbi dic̃:si tp̃e pñtatiõis sue iuspatronatus eccle sic possidebat:ħ hic non erat i possessiõe iurispr̃onat⁹:lʒ possideret villam: q̃ hoc colligit̃ p̃ lr̃am.i.sʒ intellig̃ q̃ erat in possessione iurispr̃onatus:ꝛ sic cessant ꝯria.ꝛ satis bñ colligit̃: q̃ miles erat i pos.iurispa.ex eo q̃ dic̃ i fi.ita q̃ abbatissa obtieat

Ex litteris.j.salebrieñ.epi accepim⁹ q̃ defuncta persõa eccl̃ie de latoñ.g.miles q̃ villã i qua ecclia sita ē a mõasterio de vinto.ad firmaʒ tenebat:ad eãdeʒ vacãtē gu.clericum p̃dicto epo pñtauit:postmodũ abbatissa p̃dci monasterij aliũ pñtauit[b] eidē ad eccliaʒ suprascriptã: q̃ nolente pñtatũ ab ea recipe apð cãtuarieñ.[c]archiep̃ʒ q̃uez de epo ðposuit qõnē:ꝛ ifra.Mãdam⁹ q̃ten⁹ si vobis cõstiterit q̃ p̃fato militi p̃scripta villa fuerit ñ[d] excepto iurepatronatus ad firmã ꝯcessa:vel[e]tanq̃ de iurepr̃onat⁹ int̃ abbatissã ꝛ militē cõtrouersia ect suborta: prefatus gu.in p̃scripta ecclesia p̃ ep̃m ad presentationē militis institut⁹ fuisset:ei dũmodo al's sit idoneus adiudicet ecclam:ita q̃ si abbatissa obtineat aduersus militeʒ illi de tp̃alib⁹ debeat respõdere.

Idem vintonen.episcopo.

Illud pretereundũ non duxim⁹:q̃ si laic⁹ epo incõsulto eccliaʒ[f] nõ vacãtē ꝯcedit religiose domui: ꝛ postea cũ[g] vacauerit ad pñtationē ei⁹dēʒ laici cl'ic⁹ ibi fuerit p̃ dio.ep̃m institut⁹ prior ꝯcessio se cũdã instõnem q̃min⁹ habeatur rata ꝛ firma nõ põt aliquatenus ipedire[h]:cũ illa ꝯcessio de iure nulli⁹ possit eē momēti:tũ q̃ de re[h] nõ vacante fc̃ã ē:tũ q̃ laic⁹ sine auc̃te epi nemini[i] põt ecclias dar̃:lʒ religioso[k] loco iuspr̃onat⁹ cõferēdi liberam hēat facultatē. Si vo iuspr̃onatus vacante ecclia religioso loco cõtulerit[l]: ꝛ aliq̃s sine presentatiõe fratꝝ eiusdē loci fuerit in ipsa ecclia istitutus eius p̃m rigorem iuris est institutio irritanda.

Idem eidem.

Querimoniã:ꝛ ifra.Absurdum videtur oio:vt ad singulas patronorum p̃m hũanã ꝯditionē mutatiões[m]

f Illud ecclã qdaʒ itelligũt q̃ p̃ hãc ꝯcessionē laic⁹ iste itēdebat dar̃ ecclã quo ad ꝑpetatē vel ecclesiã i vsus ꝑpos qð facē ñ poterat.s̃.ð dõa.pastoral.x.q.j.nouerit.ꝛ.c.sic q̃dē.cuʒ ali⁹ eã possideret:sec⁹ si ðdisset iuspr̃onat⁹ ēt sine ꝯsēsu ẽpi vt dicũt vt nõ.j.e.c.j.nota ħ lr̃a inuit ꝛc̃
g Impedir̃.arg. q̃ si p̃stat ipedimētũ qð ð iur̃ ñ sortit̃ effcm̃ ar.s̃.e.q̃ ãt s̃.ð elec.hõc:ar.s̃.ð elec.ꝯsiderauim⁹.ꝛ.c.audiq̃.ꝛ.j.ð spõ.ad audiēñã
h De re ñ vacãte ꝛ ita pʒ q̃ ecclesia ñ vacans ꝯferri ñ p̃t p̃uate p̃sõe: vt s̃.ð dõa.ꝯsultatiõib⁹.sʒ loco r̃ligioso ð auc̃te epi ecclia ñ vacans p̃t cõcedi:vt in decre.consultationibus.
i Nemini.i.nulli priuate persone licet.
k Religioso.ħ lr̃a innuit: q̃ laic⁹ possit dare iuspr̃onat⁹ loco religioso sine auc̃te epi:s ecclesiã nõ: ar.xvj q.vl.nemini regũ:sʒ nõ credo:vñ supple ħ de consensu epi:q̃ siue concedat ecclesiã siue iuspr̃onats:necessaria est auc̃tas epi.supra.e.q̃ autē.ꝛ supra ð dona.consultationibus.ꝛ.j.e.nullus.
l Contulerit.ð auc̃te epi:vt dixi.Sʒ nũq̃d laico p̃t dari iuspr̃onat⁹.Uin.dixit q̃ sic:ar.j.e.ex insinuatiõe sʒ ibi non fuit dõatio:sʒ frater cessit fratri ius suũ seu renunciauit ei quantũ ad se ius prestandi: ꝛ ita ñ fuit dõatio cum ipse isolidũ esset patronus vt ibi dicitur: sʒ cũ vniuersitate bñ potest donari vel vēdi ꝛ obligari s̃.e.ex litteris.ꝛ.j.e.cum seculum.
m Querimoniã.mutatiões.lʒ pr̃oni mutent̃ successione vel alio mõ:ecclie stat⁹ p̃p ħ mutari ñ dʒ:cũ i ipor̃ dispositõe ecclia ñ sit:sʒ poti⁹ ep̃oꝝ: ec pñi illaʒ exhē ð sua p̃tãte.x.q.j.q̃dē.ꝛ.c.nouerit.Ar.ꝯ.xvj.q.vl.ðceruim⁹.ꝛ.c.filijs.sʒ ħ habēt iñ p̃tatē ðfendendi ecclesiã ꝛ ðnũciare sacerdotis excessus ꝛ porsed super rebus nullam habent potestatem: supra.e.preterea.

a Cõsuetẽ.fi.x.di.lege.⁊.c.puenit.⁊.iiij.q.vi.h qppe.
b Cum laici.pnia ducti.⁊ ita licituz est penitere ⁊ ꝯ fcm̃ suũ venire:vt.s.de elec.nosti.⁊.ij q.vi.§ sigs libellos.xij.q.i.certe.ff.de minor.si minor.C.qui bo.ce pos.l.ij.ff.de mu.⁊ ho.vt gradatiz.§.sed ⁊ reprobari.ff. dpo si.l.i.§.si vero deposuero.⁊.s.de depo. bona fides. ff.d act.emp.et vẽ. si sterilis.§.vi.Ar. ꝯ.s.de.fil.psby.ve niens.⁊.s.de cler. ꝯiug.diuers falla/ cijs.⁊.xvij.q.iiij. st g opes.j.d despon. ipu.de illis.⁊.iij.q iiij. offerat.So.nõ est loc⁹ pnie:nisi i casibus:puta si iu sta cã subest.xij.q.i certe.lxiij.di.§.ve/ rũ.vel si aliquid i opinatũ emergat. xxij.q ij.neqs arbi tret.et in oibus de lictis ⁊ maleficijs: ar.l.di. põderet.⁊ s.de re.ec. alie.vel nõ sigs psbroꝝ.vel in his q̃ fauore sui tm̃ st introducta:q bus renũciare põt vij.q.i.q̃z piculosũ ⁊ in his q̃ recepta nõ st plene:ff.d iu. om.iudi.si ꝯuene rit.vin.⁊ i casu isto vt hic pz:⁊.j.e.cuz aũt.et.c.pastoralis c.qd aũt.⁊.c.illud.⁊ ita pscribẽ non pñt.Si malã fidẽ habue rũt:nulla pscriptõe iuuant.s.d pscrip.vigilanti.⁊.c.qm̃ omne xxxiiij.q.ij.si virgo.Põt dici q hic tolerat h⁹i pscriptio.ppter scandalũ:q: ecclesie nõ poterãt reuocari sine scandalo. Qui dã dicunt q eo ipso:q epo sciẽte ⁊ nõ ꝯdicente possederunt: intelligit eps ꝯsentire.⁊ qd seqt:aut dio.habuit postea ꝯsensum: supplet expssuz:⁊ tc nõ est neces saria pscriptio cũ hñt cõ sensuz epi.vl põt dici q illi q ecclesias receperunt de manu laicoꝝ n possẽt pscribere:q: ꝯ iura reci/ piũt:h eoꝝ successores p scribet pñt q h ignorant ⁊ bonã fidẽ hñt.ex quo i ueniũt ecclesiã in posses siõe q: q i locũ alti⁹ suc cedit:iustã hz ignorantie cãz.ff.de re.iu.q i alteri⁹

ecclesiaꝝ ordiatões mutent[a] ⁊ vicissitudines ecclesiaꝝ ab aduocatis vel alijs psumant.

Idem eboracen. archiepo.

Cum laici epis nescienti bus aut nõ ꝯsentientib⁹ ecclesias clericis ꝯcedunt in qb⁹ hñt iuspatronatus: ⁊ po stea pnia ducti[b] alios ad eas dẽ epis representant:⁊ illi ad eorum pñtationem i eisdem ecclesijs ab epis istituũt:eoꝝ debz institutio stare:qui aucte sint epi instituti:ꝯcessiõe prio ri que[c] nulla est oino euacua ta. Non.n.licz laicis[d] clericos in ecclesijs psumptiõe ppria ordinare.

Idem ab batibus priorib⁹ ⁊ clericis p archiepa tum eboracen.constitutis.

Cura pastoralis: ⁊ infra Mandam⁹:q̃tenus ex donatiõe laicoꝝ[e]: nisi auctas dio.epi ⁊ ꝯsensus adsit: null⁹ vrz aliqs sibi ecclas vendica re psumat vel retinẽ talit acq sitas nisi legitima fuerit pre scriptione munitus:aut dioce sani.epi habuerit postea con sensum[g]. Cum enim laici non possunt i alios:nisi ius quod[h] habent transferre h⁹i ꝯcessio nes irritas penit⁹ esse cẽsem⁹.

Idem lingon.episcopo.

Si vero ordiatio alicui⁹ ecclie q̃ ad tuã istitutio nẽ spectat:⁊ p ꝯtrouersia lai coꝝ d iurepatrõat⁹ it se disce ptãtiũ prorogat[i]:fas tibi sit ap. remota i eadẽ psonã idoneã i stituere ita q representet[k] ab eo qui ius euicerit pronatus.

Idem hospitalarijs.

Cum seculũ reliqueritis ⁊ infra. Prohibemus ne cum rõe feudoꝝ emptoꝝ[l] alterua acqsitoriũ vel ẽt alio modo iuspatronat⁹ i ecclesijs parochialibus acquisieritis: epo ius pochiale minuere[m] p sumatis.

Idem.

Ex insinuatione.o.cleri ci accepimus: q cum ei frater eius iuspatronatus:qd in quibusdaz ecclesijs hẽbat liberaliter ꝯtulisset[n]: eas qui dem sine ipsi⁹ assensu occupa runt ⁊ detinẽt occupatas:⁊.j.

c Que nulla est. hc.s.e.illud.⁊ ita prima electio q̃ nl la ẽ nõ ipedit scdaz.s. d elec.bone.⁊.c.cõgregato.⁊.s. de ap.cõstitutis.ar.ꝯ.s.de elec.audit.vbi collig t q ele ctio q̃ nulla est impediat secundã:sed illud ꝯ ibi soluit

d Laicis.nec etiam clericis patronis lz ecclesiam or dinare:vnde habes similem casum de clericis ei q df hic de laicis.j.e.c.vl.ala.

e Cura laicorum.laici.n.ꝯferre ecclesias nõ pñt.xvi q.vlt.sigs deinceps.⁊.c.sigs eps.sigs clic⁹ per lai cos.⁊.j.de priuile cum ⁊ plantare.nec debent interesse electionibus:vt ibi habeant vocem in ecclesia collegia ta.s.de elect.messana.⁊.c.sacrosancta.

f Legitima.i.quadragenaria q̃ solũ currit ꝯ ecclesiã vt.xvi.q.iij.§.põt.v.q̃s actiões.Sz obijcit ꝯ hoc:isti mo nachi vel clerici q pscripserũt has ecclesias aut habue runt bonam fidẽ aut malã.Si dices bonã:h non po tuit esse:nisi q ignorabant ius:h ignorãtia iuris non p dest ad vsucapiendum.ff.d vsuc.nũq̃z.⁊ q ꝯ legũ inter dicta mercat nõ pscribit.C.d agri.⁊ cens.quẽadmodũ li.xi.⁊ isti ꝯ inf dicta canonũ recepũt ecclias.xvi.q.vij. sigs deinceps.sigs eps.sigs cleric⁹ p laicos.s.e.pterea.⁊

g Consensum.Arg.q ratihabitio retrotrahit. xvi.q.i.c.vlt.Arg.ꝯ.ff.de re iur.l.penult.

h Nisi ius qd nemo eni põt plus iuris i aliũ trãsferre:q̃z ipse hẽat.ff. de re.iur.nẽo.⁊.j.de do. post di.re.nup.ff.d acq. re.do.traditio.s.e.q aũt i si.liiij.di.abbati.Arg.ꝯ ff.de acq.re.do.nõ ẽ no/ uum.isti.q alie.non lz.§. eꝯ.C.d distra.pig.q̃z diu ⁊.l.si cessãte.ff.d vsufr. qd nrz.ff.d acq.pos.iter dũ.So.pr mũ veꝝ est:⁊ ista ꝯria spãlia sunt: nec ẽt istud ius qd hñt.s.ius/ patronatus pñt conferre sine aucte epi:vt dixi.s.

i Si vero.prorogatur.vltra quattuor (e.illud.⁊.j.e.nullus mẽses:supra eo.quoniam.⁊.j.eo.cum propter.

k Representet.Sed qd valet ei hec repñtatio:cum iaz sit institutus ⁊ ius hẽat:p hanc pñtationẽ nullũ ius acquiritur huic:sed pñtat vt patronus p hoc sit in quasi possessione sui iuris:ne postea veret de facto.j.e.ꝯsultationibus.

l Cum seculum.emptoꝝ.sic ergo iuspatronatus transfert venditione cũ vniuersitate:⁊ hoc veꝝ est:nisi spãliter sit exceptũ.s.e.ex lris.⁊ vẽditio feudi fcã intelligit de voluntate dñi:alit n valeret:i ꝯstit.federici de feu.trãsfert ẽt successione s.e.qm̃ i qbusdã.⁊.c.i.⁊.ij.⁊.xvi q.vij.filijs.⁊ pmutatione.xvi. q.vl.nemini regũ.⁊ alienatõe vniuersitat vt h:⁊ donatõe cuz ꝯsensu epi fcã.s.e.q ãt.⁊.c.illd.⁊.j.e.null⁹.vñ ꝟsus. Jurapa tronat⁹ trãsire fcã nou⁹ hẽs. Res pmutata:donatio vẽditoq̃z.

m Minuere.⁊ ita nihil plus iuris dbẽt isti religiosi hre:q̃z illi a qbus ius hũerunt:⁊ sic eps ius suũ itegrũ hẽbit:q: pmu tationẽ talẽ ecclie ordinario mutari nõ dz.s.e.q̃rimoniã.s.e. cura.si.s.de dona.int dilectos.s.de re.do.q: monasterium.

n Ex insinuatõe.ꝯtulissz.Sic ergo videt q laic⁹ iuspatro natus possit donare:puato ẽt sine ꝯsensu epi: h supple

gð de ɔ̃sensu epi hoc fecit. Veri⁹ vr̃ q̃ hec nõ erat va dõatio: qȝ vtrqȝ istoȝ fratrũ erat ver⁹ p̃tonus insolidũ. s̃. e. c. i. ff. ð op. lib. si libert⁹ i fi. qȝ res ẽ idiuisibil. ar. ff. si s. ven loci corpus. § si fund⁹. ⁊ iõ nihil dedit i ṽitate: s̃ ɔ̃cessit fratri tm̃ liberã ordinationẽ ecclesiaȝ vt ipse sol⁹ posset p̃ntare. ⁊ ẽ si. ff. de fuit. seruitutes. §. seruitus.

n Significasti. p̃ntauerint. epis vel alijs iferioribus p̃latis: in quoȝ porochijs ecclie site sit: ⁊ clericũ cuiuscũqȝ diocesis p̃nt p̃ntare: vt. xvi. q. v. sigs epoȝ. ⁊ sic intelligit hug. illud. c. ⁊ est p̃uilegiũ epi: vt dic. Sed lr̃a illud non dicit expresse: sed dicit. Ordiet q̃s desiderat clericos ibi ponere ⁊ sic ẽ ɔ̃ illud. lxxi. di. hortamur. ⁊ c. clericos. ⁊ s̃. ð cle. peregri. c. vlti.

Mandamus quaten⁹ si ẽ ita eaȝ detentores vt easdem predicto clerico restituãt[a] p eum libere ordinãdas mo. pre. cõpellas. Idem adoñ. epo.

Consuluit nos: ⁊ infra. Cũ sanctuariũ dei iure hereditario[b] teneri non possit nõ decet aliquaten⁹ sustineri vt clerici ecclesias a parentibus suis fundatas propria auctoritate[c] detineãt: aut laici filijs vel aliquibus laicis concedant[d] easdem. Idem.

De iure ṽo patronatus: ⁊ ifra. Mandam⁹ q̃tenus si. r. illud ɔ̃parauit: cum inconueniẽs sit vendi[e] iuspatronat⁹ quod est sp̃uali annexũ[f] ɔ̃ctum illum irritum[g] esse decernas. Idem.

Nullus laicus decimas[h] aut ecclesiaȝ[i] aut q̃cq̃d ecclesiastici[k] iuris est: sine concessione sui põtificis monasterijs vel canonicis conferat[l] ⁊ sigs eps ip̃robitatis vel auaricie cã ɔ̃sentire noluerit: ro. pontifici nunciet: ⁊ qð offerẽdum est tũc: eius licentia offeratur[m]. Idem.

Significasti: ⁊ infra. Si epi post p̃motionẽ suaȝ p̃ntatiões p̃sonaȝ ad eccl̃ias a patronis eaȝ p ecclesijs sibi ɔ̃missis adepti fuerint p̃sone idonee q̃s ad eas vacãtes presẽtauerit[n] sunt admittende. Idem abbati sancti alberti.

Consultatiõib⁹: ⁊ infra. Si aligs cleric⁹ ab ordinario iudice i ecclesia fuerit istitut⁹ ad p̃ntationẽ illi⁹ q eius dẽ credebat[o] eẽ patron⁹: ⁊ postea iuspatronat⁹ ali⁹ euicerit i iudicio istitutus nõ dȝ ab ipsa propter hoc rmoueri[p]: si tẽpore presentationis sue ille q eum presentauit iuspatronatus ecclesie possidebat[q]: cum ex hoc ei qui de iure debȝ habere nullum in posterum preiudicium generetur. Si ṽo nõ possidebat⁹ sed tantum credebatur esse patronus cum non esset: poterit ab eadeȝ ecclesia remoueri[r]. Idem eboraceñ. archiepo.

a Restituãt. qȝ nõ habuerũt canonicũ ingressuȝ vñ debẽt expelli: sic xvi. q. vlti. decernimus.

b Consuluit hereditario. successio hereditaria i ecclesia nõ dȝ esse. viij. q. i. apostolica. s̃. de fili. p̃sb̃r. ex trãsmissa ⁊ c. ad extirpandas.

c Auctoritate. secus si ad p̃ntationem parẽtuȝ: qȝ ipse se rep̃ntare ñ posset. j. e. p tuas. vñ non vr̃ hic p̃hiberi p̃ntatio filij: vñ p̃mitti intelligit: ar. de sponsa. cum apud.

d Cõcedãt. aucte p̃pa idẽ itellige de clericis. j. e. ti. c. vlt. sed epo p̃ntare põt patronus filium: vt dcm̃ est. s̃. qȝ suffragium p̃ris valet filio. ff. qð cuiusqȝ vniuer. illud notandũ. Sed si plures sunt patroni: nũgd p̃nt vnuȝ p se p̃ntare. credo q̃ sic: ar. s̃. de elect. cũ in iure

e De iure. vendi p se tm̃ s̃ cũ vniuersitate bñ põt vendi. s̃. eo. cum seculum. ⁊ etiã obligari. s̃. e. ex litteris.

f Anexũ. s̃. de iudi. quanto.

g Irritũ ipso iure: qȝ sp̃uale vel sp̃uali ãnexũ vẽdi ñ põt: nec ẽt redimi. j. de si. q̃relã ff. ð ɔ̃hẽ. emp. hãc legẽ. qȝ res sacra ñ recipit estimationẽ. ff. ð re. di. sacra loca i fi. si tamen res sacra ab ignorãte emat: ad interesse agitur ex ɔ̃ctu. ff. de ɔ̃hen. emp. l. iiij. ⁊ insti. e. ti. § . vlti. Sed qs habebit ius illud nunqd ille q vendidit p̃det illud hoc ipso q̃ vendidit. de hoc dixi. s̃. e. qȝ clerici.

h Nulli⁹. decias s̃. de his q̃ fi. a pre. si cõsen. c. cum aplica.

i Ecclesiã. s̃. eo. q̃ autem. in fi. expõe ecclesiam. i. iuspatronatus: qȝ donando ecclesiam: qð suum est donare vr̃ de ɔ̃sensu epi. s. iuspatronatus s̃ de dona. pastoralis.

k Ecclesiastici iuris. s. spiritualis: qȝ si esset tpale ius ibi nullius auctas reqrit: dũ tñ res sit donantis. Dicunt tñ q̃dam sicut vin. q̃ iuspatronat⁹ põt laicus donare loco religioso: ẽt sine auctoritate epi: supra eo. illud: sed contra dixi ibi.

l Conferat si tñ contulerit: ⁊ subsequat postea ɔ̃sensus epi: bene valet talis donatio. xi. q. i. c. vlt. ⁊. j. c. suggestum: supra eo. cura pastoralis. ⁊ supra eodem q̃ autem in fine.

m Offerat. nisi iusta cã subsit: quare epus hoc denegauit: qȝ tunc papa ñ ɔ̃cederet: nec epm ɔ̃pelleret ad dandam licẽtiam: ar. lxiij. di. litteras. ⁊. lxxxv. di. archidiaconum. in fi.

o Consultatio nibus. credebat: ⁊ erat i quasi possessione iusp̃ronatus: qȝ tũc tȝ p̃ntatio: ẽt si i ṽitate ñ sit p̃onus. s̃. de ... ect. q̃relã. ⁊ ... de cã pos. ⁊ p̃p̃i. cum ... m. ⁊ hic. Item ẽ hic ar. q̃ plus valȝ quod ẽ in opiniõe q̃ȝ qð ẽ i ṽitate. i. q i. sigs a simõiacis. iij. q. vij. §. tria. ⁊ §. verum. j. q fili. sint le. cum inf. ⁊ c. per tuas. ⁊ s̃. de biga. nup. i. fi. Ar ɔ̃. xxix q. ij. sigs. ⁊. viij. di. veritate. ⁊ ita sola possessione acgrit titulus: lȝ ille dñs non sit q p̃ntat: sed hoc facit bõa fides

p Remoueri. qȝ qð legitime fcm̃ est ñ dȝ irritari: lȝ ad eũ casuȝ deueniat: a quo incipere nõ potuit. lv. di. precepta. ff. ð iui. ac. q̃. p. l. ij. ⁊. ff. de postu. l. i. §. casũ. xxxij. q. ij. neqȝ furiosus. ⁊ qð rite ⁊ s̃ȝ leges factũ ẽ: ex ɔ̃rio euentu resuscitari nõ dȝ C. de admi. tu. sancimus: ⁊ quod legitime factum ẽ: penã nõ meretur. C. de adul. l gracchus.

q Possidebat. bona fide vt dixi ⁊ nõ vi. ar. C. de prescrip. xxx. vel. xl. an. sigs emptionis. §. sed hoc. ⁊. xvi. q. i ij. lȝ in regulis. Sȝ nũgd ille q ẽ in q̃si possessiõe p̃ntandi: si ei moueat q̃stio p̃p̃rietatis: posit interim p̃sentare ante sniaȝ. dic de h vt di. i. s̃. e. ex lr̃is. p̃pter hoc tñ nullum fit p̃iudicium ṽo p̃rono in posteȝ: vt hic dicit. h.

r Remoueri. quia non p̃ntatus a patrono. xvi. q. vij. decernimus. ⁊ sic credulitas sine possessione non valet vel non prodest.

s Suggestum prius factam. similem casum habes. s̃. de his. que fi. a prela. continebatur.

t Auctas epal. s̃ e. q̃ ãt. ⁊. c. illð. ⁊. c. null⁹. ⁊. s̃. de do. ɔ̃sultatiõib⁹. ⁊. c. cura. ⁊ h. ⁊. c. p̃sca. ⁊. c. significantib⁹.

u Subsecut⁹. ar. q̃ ab initio erat inualidũ per subsequentẽ ɔ̃sensuȝ ɔ̃firmat ⁊ fit validũ. s̃. e. cura. ⁊. xvi. q. i c. vlt. si. s̃. de his q̃ fi. a pla. sine ɔ̃sen. ca. cuȝ nos. ⁊. s̃. de

dona.pastoralis.ꝛ.š.e.cura.

t Posteri⁹.ar.q̄ littere que possunt elidi p exceptionez: nō p̄stant impedimētū secundis: q̄zuis de p̄mis n̄ faciant mentionem.š.de.confir.bone.

m Fulcit̄.ar.q̄ vbi plura faciūt pro aliquo q̄z ꝯ obtinere dz.ar.xiij.di.duo.mala.ꝛ.c.nerui.C.de iur.ꝛ fac.ig.l.j.ꝛ.š.de re iu.cām q̄.vbi sūt ar.ꝯ hoc.Ar.ꝯ.xxij.q.j.mouet te.

nicari: sec⁹ videtur si dicat̄ sub interminatiōe anathēatis: ifra ꝯ eo q furti.ordi.rece.c.j.vl' si dicat̄ sb excōicationis iterpositiōe: qꝛ q cōtrafacit excōicatus ē.lxiiij.dist. salonitane.ꝛ.š.de loca.ꝛ cōduc.c.j.qꝛ p illa v̄ba innuitur: q̄ excōmūicatiōis snia lata sit.Dic de hoc vt dicitur.j.ꝯ simo.sicut.el.ij.

Suggestū ē: q̄ cū eccl̄ia quedā de assensu domini fundi auctoritatē eboracē. archiepi ecclesie beati.p. ebo ra. cōcesse ꝛ assignate sint i p̄bendā: canonici de nouo burgo concessionē illam irritare nituntur occasiōe donatōis quā sibi asserunt prius' factā Unde lz in donatiōib⁹ ecclesiarum requirendus sit ꝛ expectandus patronorum consensus: qꝛ tamē eccl̄ie nisi auctoritas interuenerit pontificalis canonice concedi nō possunt: significauimus: q̄ prior cōcessio si cuz assensu patrōi ꝛ auctoritate dio. episcopi facta est aut eius assensus fuerit postea subsecut⁹': posteriori concessioni prefertur: aliogn illa debet preferri q̄uis posterius' facta que consensu domini fundi ꝛ episcopi auctoritate fulcitur'.

Idem archiepiscopis ꝛ episcopis per angliam ꝯstitutis.

Relatum est: q̄ nōnulli occasione laice recognitionis[a] non requisita epi audientia beneficia eccl̄iastica sibi presumunt in vestris parochiis vendicare[b]. Quoniam igitur huiusmodi persone nō intrant per ostium[c] sed aliunde conscendunt: ac per hoc indigni[d] sunt pastoris nomine vel prerogatiua gaudere: mādamus quatenus eos si cōmōiti predicta minime resignauerint: nisi ep̄ali cōcessione fuerint muniti: ab officio reddatis ꝛ beneficio alienos ꝛ ifra. Ad hoc quoniam quidam laici eccl̄ias possessionibus spoliant: vt sic viros eccl̄iasticos faciant coram seculari[e] iudice litigare: vobis iniungimus: vt id publice sub interminatione curetis anthematis prohibere. Siquis autem prohibitionis vestre cōtēptor extiterit: eum excommunicatiōi subdatis[f].

Idem.

Iam te decet: infra. Illas aūt eccl̄ias: de quarum patronatu controuersia fuerit. si ifra sex menses[g] postquam vacauerunt. non fuerit

a Relatū recogninōs.i.cōfessiōis in iure scē dōatiōis vel cōcessionis prius facte de re quacūq: qd̄ melius ē: ꝛ est vulgare āglicor. ala.

b Uendicare.i.retinere.

c Per ostiū.vij.q.j.nō furē.ꝛ.xxiij.q.iiij.tres psonas.ꝛ.j.q.j.ordiatiōes

d Indigni.i.tm̄ q̄ depōi debent: ꝛ excōicatiōi subijciendi sunt.xvj.q.vij.siquis deiceps siquis eps sigs clicus hodie n̄ ipōit pēa pdcōz cāonū: q̄ stat̄ ei qd̄ h dī: ꝛ sigs ꝯsētiat electōi de se facte p abusū laicoz iellgibilis sit: nec pōt p̄mouerī sine dispēsatiōe š.de elec.q̄sqͥs.

e Seculari.ƀm illāz regulā. Actō sor rei seq̄tur.š.ꝯ so.cōp.cū sit gnāle.xj.q.j.experiētie.Sz nōne cōmitūt isti sacrilegiū q taliter spoliāt ecclesias: ergo sunt p ecclesiam iudicandi: vt pbat̄.š.de fo.cōpe.cōq̄estus ꝛ ar.xij.q.ij.nulli liceat p̄dia.ꝛ homicide dicunt̄.xj.q.ij.q abstulerit.Est ergo ver̄: q̄ isti malefactores sub ecclesiastico iudice sunt couēiendi: ꝛ fauore eccl̄ie ē h̄ introductuz.š.de fo.cōpe.cū sit gnāle.ꝛ ƀm illā regulaz nō cōsequeret̄ intētionē suam. Sz pone q̄ eccl̄ia agat ꝯ eos corā iudice seculari: ꝛ ipsi laici volūt recōuēire eccl̄iaz: qꝛ forte hec erat intentio ipsoruz: nūqd sūt audiēdi dicas q̄ non.ff.de iudi.l.ij.§.s si agant ꝛ alia ēr rōne: qꝛ q̄stio spoliationis priuilegiata ē: vt eam intentans reconueniri nō possit nisi de alia spolatiōe.š.de ordi.cog.sup spoliatiōe.ꝛ.š.de iudi.significauerunt.

f Subdatis.Dic pz: q̄ siquis prohibeat̄ sub pena anathematis siue excommunicationis: lz quis contra faciat: nō est excommunicatus: sed debet excommu

g Iam te. sex menses. Contra.š.e.quoniā.ꝛ.j.e.cū propter.vbi dantur tm̄ quattuor menses xvj.q.vij.si plures considerandū.ꝛ.š.eodē quecunq̄.So.cum est contētio de electione inter patronos tūc obtinet quod dicitur supra eo.quoniaz j.responso. Si autem ecclesia ordinari non possit sine nimio scandalo patronorum.tunc satis posset dici.q̄ ep̄us tollat ibi reliquias ꝛ claudat ostia: ꝛ sic possumus tenere decreta predicta.si plures ꝛ considerandum quia p. pter magnum scandalūz ea que sine peccato mortali possunt cōmitti: quādo omittim⁹.j.ꝯ no. ope. nunc.cum ex iniucto. als ꝓpter modicū scādalum nō dimittat episcopus ecclesiam ordinare: vt dicit̄ in.c.quoniam.tamen cōsueuit dici: q̄ non statur hodie illis decre.sed illi ꝯ cre.quoniam.vbi dī ꝯ sex mensibus.Si vō est cōtētio inter aliquos de iure patronatus: tunc episcopus expectet vsq̄z ad sex menses: ꝛ tunc auctoritate sua ordinat eccl̄iam: si infra sex meses postq̄ vacauerit illa questio diffinita n̄ fuerit.vt hic dicit̄: saluo iure illius: q postea euicerit ius p̄onat⁹ i posterū.š.eo.si vero.ꝛ.c.consultationib⁹.ꝛ.j.e.cū propter.sz si n̄ vult tātū expectare: post quattuor mēses ordinet ecclesiam: supra eo.quoniam.ꝛ infra eo. cum propter. quibus standum est: vt dicit lau.quia lz illa decre. quoniam. precessit istam.Inno.concor.cum illa decre.quoniam.que est lateranē. conci. Quidam tamen ita dicebant: q̄ hic computantur sex menses a tempore vacationis: ꝛ ita concor. conci. lateranen. supra de conces.preben.nulla.ꝛ illa quoniam.ꝛ capitulū cū propter.intelliguntur a tempore mote litis: quod satis potest concedi. ꝛ hoc satis innuitur per litteram illarum decre. i quibus dicitur si questio emerserit: ꝛ hic dicitur postquam vacauerit: tamen episcopus potest facere quod istorum magis placet. Si vero contentio sit inter episcopum ꝛ patronuz puta episcopus dicit presentatum indignum patronus idoneum: tunc episcopus ponat economum ibi p fructib⁹ ꝯseruandis quousq̄z fuerit expeditum.ꝯ de offic. ordi. cuz nos

Credo potius stādū ei qđ dicit lau. si ep̄us voluerit qđ dī a tp̄e morte iuris nō h̄z i oñe: q̄ sic possz vacare ecclia q̄si p octo menses: ⁊ d cre. illa p̄cessit tp̄e illā q̄m. s. e. lz hec sit posterior ī titulo: quia ambe sunt eiusdem auctoris. b.

xvj. q. vij. frigentius. ⁊. c. pie mentis. ⁊. c. filijs.

o ¶ In cōuentuali cōuentualis dī ex quo duo vł tres in collegio sunt. s. đ elec. c. j. ꝫ vī ꝙ tres ad minus debeant eē. ff. de ver. sig. neratius. tñ in vno retinenf ius collegij. ff. qđ cuiusq3 vni. sicut. §. vlti.

a ¶ Preterea. aduocati. i. patroni.

b ¶ Ius aduocationis. i. iuspatronatus vel potius ius aduocatiōis: naz alij dicunf patroni: ⁊ alij aduocati: vt. j. e. c. pz

c ¶ Emptiōis. q̄lr iuspronatus trāsferaf venditōe seu alijs modis dcm̄ ē. s. e. cum seculum.

d ¶ Fodrum. fodrum est collecta quaz iponebant isti patroni ecclesijs: ⁊ est vulgare lombardorum.

e ¶ Regium. qđ regi debetur siue tributum regi dbitū. xj. q. j. si tributū. ⁊ xxiij. q. viij. conuenior.

f ¶ Institutos. statui ḡ possunt redditus prono vice tributi siue pēsionis vt hic pz. ⁊. xiij. q. vlti. tributum. ⁊ ar. xvi. q. ij. eleutherius. ⁊ hoc ante consecrationem ecclie ⁊ nō p⁹: ar. C. de dōa. que sub modo l. ꝑfecta. ⁊. xvj. q. vl. filijs possunt etiā statui vice bñficij ⁊ ante ⁊ p⁹. xvj. q. v. illud. ⁊. q. i. possessiones. ⁊. q. iij. clerici. ⁊. c. si ep̄s. āplius vero hēre nō debēt q̄z repiatur in iure permissum. j. de pe. in quibusdaz qđ si p̄sūserit: puniantur: vt hic dicit. ⁊. c. in quibusdam. ⁊ de sta. mo. in singulis. in fi.

controuersia termiata: licituz tibi sit de persona idonea ordinare. Lucius tertius.

Preterea q̄m aduocati[a] ecclīaꝝ ius[b] aduocationis donatiōis vł ēptiōis[c] titulo alijsq3 p sua volūtate ꝯcti b⁹ i alios trāsferre p̄sumūt: fodrēn[d] albēgariaf regiū[e] ⁊ silia tā ꝙ a pprijs rusticis ab ecclesijs extorq̄ntes p̄nti decreto statuim⁹ eos siue aduocati siue patrōi vel vicedñi siue custodes vel guardias habētes seu q̄cūq3 alio noie cēseanf: a grauaminib⁹ ecclīaꝝ cessare: nihilq3 in ipis pret antiquos ⁊ moderatos redditus a locoruz ep̄is istitutos[f] exigē: aut si aliud exegerit: excōicatiōi subdāf: ꝯct⁹ q̄q3 huiusmodi[s] q̄s fecerint vel faciēt in futuruz: viz aliquā decernim⁹ nō hēe. Idē norulcen. episcopo.

Cum autē aduocat⁹ clericum idoneum episcopo presentauerit: ⁊ postulauerit postmodū eo non refutato aliū[h] eque idoneū in eadez ecclesia admitti: quis eoꝝ alteri p̄feraf iudicio[i] ep̄i credimus relinquēdū: si laic⁹ fuerit cui ius ꝯpetit p̄ñtādi: veꝝ si collegiū vel ecclīastica p̄sona[k] p̄sentationē haberet: qui prior est tp̄e[l] iure potior esse videf. Clemens tertius.

Nobis fuit: ⁊ ifra. Ingsitiōi. t. tale dam⁹ rñsuz: ꝙ siqs ecclesiā cū assensu diocesani[m] cōstruxit[n] ex eo iuspatronat⁹ acqrit. Ceteꝝ in ꝯuentuali[o] ecclīa nō electioni p̄lati faciēde: sz iā facte honestius[p] p̄roni postulaf assēsus: nisi aliter đ sua iurisditiōe[q] obtineat vt ptes suas infponef debeat electioni tractande: secus tñ est in capella[r] in qua vnus presbyter a patrono eligitur: ⁊ p istitutione hēnda loci episcopo p̄sentaf. ¶ Pro fundatōne quoq3 ecclesie honor ꝓcessionis fundatori seruetur: ⁊ si

p ¶ Honesti⁹. immo necesse ē ꝙ requiratur: vt vī. s. de elec. cū terra. ⁊ meli⁹. e. ti. sacrosācta q̄ posset excipere ꝯ ipz: si ñ essz idoneus: et p⁹ cōfirmationē si male vsaf tenef dnūciaf ep̄o xvj. q. vij. filijs. ⁊ ar. op. xviij. q. ij. abbatem.

q ¶ De sua iurisditiōe. Nō vī ꝙ istū stare possit q̄ si intelligās h̄ gnāliter đ quorūq3 prono: obstat mā̄ifestū cōtrariū s. de elec. sacrosancta. ⁊. c. messana. vbi hēs ꝙ i⁹ eligēdi nō cadit ī laicum ī collegiata ecclīa: nec valet aliqua cōsuetudo vt laicus itersit cū clericis ī electiōe p̄lati ⁊ hic vī pmittī: q̄lr ḡ respōdebim⁹ ꝯtrijs. pōt dici ꝯm ꝙ notauit h. t. ꝙ hoc itelligi debz cū ecclīastica p̄sona ius obtinz patronat⁹ puta abbas vel ecclīastica p̄sona: q̄ h⁹ i persone bñ possūt iteresse electōi faciēde cuz clericis: ex q̄ cōsueuerūt ibi infesse electiōi faciēde vł q̄ ī fūdatione: f seruauef sibi istđ ius đ ꝯsensu ep̄i: ⁊ sic đ iurisditiōe sua iteresse p̄ñt: ar. xviij. q. ij. eleutheri⁹. ⁊ sic ñ ꝯdicit: vt no. i. c. sacrosancta. vł posses h̄ intelligē gnālr ēt de laico. vel expōe đ sua iurisditiōe specialiter sibi cōcessa ī ipsa fūdatiōe quā ꝯcessionē ondere dz: ar. c. di. ꝯ morē. ⁊ ab eo q h̄ cōcedē potuit. s. dño papa: q̄ ep̄s ñ posset h̄ cōcedē: sic credo: ar. p̄dicte decre. eleutherius ⁊ hoc bene ꝓbatur. xvj. q. j. hic ēt vbi datū fuit tale priuilegiū ꝙ rex simul cū monachis eligat abbatē alif vo p̄ron⁹ i electiōe eē ñ dz: ⁊ sic vtroq3 mō cessant p̄dicta ꝯria: cōsuetudo eni h̄ nō prodest.

g ¶ Huiusmōi. đ qb⁹ p̄missuz ē. s. dōatiōis vēditōis ⁊ alijs. ⁊ sic pz ꝙ iuspronat⁹ vēdi nō pōt. s. e. q̄ clerici. ⁊. c. de iure: vł dōari sine cōsensu ep̄i. s. e. nullus. Ar. ꝯ. s. e. illđ. ibi soluitur.

h ¶ Cum aūt aliū. dādo scđz vī recedē a priori: sic ille q plures ꝯstituit ꝓcuratores diuersis tp̄ib⁹. ff. de ꝓcu. siqs cum procuratorio. §. vl. ⁊. s. de procu. non iniuste.

i ¶ Iudicio ep̄i. ⁊ sic locus ē gratificatiōi. ff. locati in naue. in fi. s. de offi. dle. de causis. ar. xxvj. q. vij. tēpora. ff. đ reli. l. vlti ff. qui satisda. cog. de die. Sed ꝯ ē. j. e. c. in fi. ⁊. C. đ dil. q̄m ple. ff. qui satisda. cog. de die. Sed ꝯ ē. j. e. c. in fi. ⁊. C. đ dil. q̄m ple. ff. qui satisda ... rūq3. ff. de fideicom. li. generaliter. §. quid ergo So. cū dubitatur q̄s potior sit in iure locus ē gratificatiōi: vł cū aliqs ñ ꝑt subuēire vtriq3. ff. ad syll. l. siquis in graui. §. sicut omnes.

k ¶ Persona. q̄ clerici p̄roni pinguius habent q̄z laici: arg. xvj. q. v. siqs ep̄oꝝ. vel q̄ clerici variare non debent in penaz eorum hoc statutum est ala.

l ¶ Tempore. sic. j. e. pastoralis. ⁊ ita hēs hic ꝙ q prior est tempore potior ē iure. s. đ ma. ⁊ obe. c. j. vbi de hoc.

m ¶ Nobis diocesani. alš non potest: de con. di. j. nemo. i. in auē. de mona. §. illud. colla. j.

n ¶ Construxit. ⁊ ita ex constructione agritur iurispronatus

r ¶ In capella. Sed nūquid inuito p̄rono posset fieri hec capella collegiata ecclīaꝝ cū sic amitteret p̄ñtatōez ñ vī: ar. ad h̄. ff. si ser. vēdi. is cuius familia. i fi. ⁊. ff. de vsu ⁊ habi. l. vl. ⁊. x. q. j. c. j. Ar. ꝯ. x. q. j. ⁊. c. decretū. vbi ordinatio ecclesie ptiet ad ep̄z. ⁊. c. nouerit. ⁊. ff. đ vsu ⁊ hab. l. vl. i fi. satis posse. cōcedi: ꝙ possent in fauorez ecclie: ⁊ sic punietur patronus sine culpa sz nō sine cā

ꝸ.vt lit.nō ↄte.qm̄.§.si ve ro.in fi.⁊.xij.di.renouātes in alijs oībus remanet p̄ronus p̄terq̄ȝ in electōe p̄lati in ipa.n.fundatōe h̄ euenire posse p̄ro nº ꝓspicere debu it ⁊ sibi cauere p sup'orē.ff.loca.siqs domum.§.i.⁊.x. xiij.di.i noīe dn̄i.⁊.ꝸ.ꝺ elec.lȝ.Sȝ his nō obstātibº vī ꝙ iuito p̄rono capella in p̄iudiciū p̄roni n̄ possit fie ri collegiata eccl'a vt vr̄ bn̄ probari. xvj.q.vij.monaste riū ⁊.c.se.vbi dꝛ ex p̄sse ꝙ ep̄s nō pōt auferre eccl'iam a dispositiōe p̄roni ⁊ ita eo iuito colle giata fieri nō pōt: sicut eo iuito n̄ p̄t ei auferri directe ius p̄ntā di.xvj.q. vij.decernimº.⁊.ī e.ti.cū dilectº.vbi de hoc.ḡ nec idire te ⁊ vbi aliq̄d vna via p̄hibeꝛ̄ alia via nō ↄcediꝛ̄.ꝸ.de p cu.c.tue.cū suis ↄ cor.ibi posi̇ḡ.Jteȝ ⁊ alia rōe n̄ dȝ fie ri collegiata iuito patrono.Cū.n.ec clesia teneaꝛ̄ p̄ui dere p̄rono:si ad i opiaȝ vergat:si h̄ fieret:n̄ possȝ sibi postea p̄uideꝛ̄:sic p̄riº poterat:ergo sua iterest ne fiat collegiata qȯ p̄ba tur.xvj.q.vij.gcū q̄ȝ directe ergo n̄ pōt p̄uari iure p̄n tandi vt dictū est. ergo nec idirecte faciēdo ecclesiam collegiatā.hoc cre do verū ⁊ equuȝ ⁊ honestū:vt p hoc laici iuitenꝛ̄ ad cō structōem eccl'arū sicut p ↄ̄riū a p̄uisi one eccl'iaꝝ reuocarenꝛ̄ ⁊ ita p̄rono iuito capella nō p̄t fieri collegiata.ſȝ dn̄s rei n̄ p̄t vsū rei imutare ēt i meli us iuito vsufructuario.vt dicit.l.p̄dicta.ff.ꝺ vsu.⁊ ha. l.vl.i fi.Sȝ dato ſm dcm̄ alicuiº ꝙ capella possit fieri collegiata eccl'ia iuito p̄rono n̄ p̄dit p̄ptera ius p̄ntan di rectorē Si vō ↄsentiat:vt possit fieri collegiata sine p̄testatōe iuris sui:in eo casu dicerē electōem rectoris ad collegiū tm̄ p̄tinere.⁊ h̄ ēt tp̄e fundatōis fieri potu it:ar.ꝸ.e.p̄terea.ij.⁊.xviij.q.ij.eleutheriº.vtroq̄ȝ tn̄ cāu remanet p̄ronus q̄ȝ:n̄ ad alia ⁊ hoc.c.⁊ alia iura q̄ di cūt ꝙ in eccl'ia collegiata p̄ronus in electōn: eē nō dȝ

ad inopiam v̂gat ab eccl'ia illi modeste succurritur[a] sicut in sacris ē canonibus[b] institutū

Jnno.iij.rothomageñ.archi episcopo.

Per nr̄as postulastis li teras edoceri:vtruȝ cle ricus ad vacantē eccl'iaȝ in qua ius obtinet p̄ronatus .seip̄ȝ si ē idoneus valeat presentare. Cuȝ igitur nullus se ingereꝛ̄[c] debeat eccl'iastice prelationis officijs rn̄demus.ꝙ nullus se pōt ad p̄sonatū alicuiº eccl'ie p̄sentare[d] quātūcūq̄ȝ idoneº sit ⁊ quibuscūq̄ȝ studijs ⁊ me ritis adiuuetur. Jdeȝ conuē treñ.episcopo.

Cum.propter discordias laicorum ⁊ ifra.F.t.mā dam⁹ quatenus si de iurepa tronatus questio emerserit in ter aliquos.⁊ ab eo cui compe tit ifra quattuor[e] menses non fuerit diffinitū.extūc eccl'iam ip̄am de persona non differas idonea ordinare.ita ꝙ illi ex hoc non debeat in posteruȝ p̄ iudiciuȝ generari.qui ius eui cerit patronatus.

Jdeȝ archidi.⁊ cancellario altisiodoreñ.

Cum dilectus filius.⁊ i fra.Cuȝ ostien.ep̄s tūc ap.se.le.archidiacono carno. mandauerat.vt ecclesiaȝ quā in archidi.suo primo vacare contingeret donationi sue ser uaret.inhibens ne alicui con ferret eandem.de qua gu. cle rico disposuerat prouidere ⁊ ecclesia de brouilla ibi vacas set.idē archidi.ↄ̄ mandatum eiusdem legati ad ip̄sā.g.sub diaconum p̄sentauit[f].cuius fa cto ab eodem legato cassato. ip̄e prefato.g.cōcessit eccl'iaȝ[g] sic vacantē.⁊ infra. Uacante vero q̄daȝ prebenda in eccl'a sancti martini carnoteñ.dioc. ep̄s dictā eccl'iam ad p̄ntatio nem archidi.h.clerico prebē dā vō p̄fato gu.assignaꝛ̄ cura uit vn̄ ip̄e.h. supplicabaꝛ̄ eā dem sibi eccl'iam confirmari: vtpote quā ad p̄ntationem ar chidiaconi veri patroni se di cebat adeptū.⁊ infra. Nos igi tur attendentes ꝙ ⁊ si p̄fatus archidi.memoratū.g.tāq̄ lai cus[h] ad illā eccl'iam p̄ntassȝ qꝛ tn̄ p diocesanū admissus non fuit.lȝ dictus.h.ab eodem ar chidi.p̄ntatº a diocesano ep̄o istitutus iuxta statutū alexan dri[i] pape n̄ primus sȝ secūdº ius ē assecutus in eccl'ia mēo rata.⁊ si archidia.prefatuȝ.g. tāq̄ clericus presentauit.qm̄ in eo quod tanq̄ clericus faci ebat.suberat iurisditiōi lega ti.vnde postq̄ idem lega tus donationeȝ illius eccl'ie si bi decreuerat reſuādā[k] ad eā

intelliguntur de illis ecclesijs que ab initio de voluntate pa tron facte sunt collegiate.b.

a ¶ Modeste.habito respectu ad facultates eccl'ie ⁊ qualita te p̄sone.x.q.iij.c.vlti.⁊.ff.de vsufruc.ſȝ ⁊ siq̄d.§.i.vn̄ versus. Patrono debeꝛ̄ honor onus vtilitasq̄ȝ: Presenti presit defen dat alatur egenus.

b ¶ Canonibus.xvi.q. vij.quicunq̄ȝ.

c Per nr̄as.ingerere. hoc ip̄so tanq̄ȝ ābi tiosus dȝ repelli.viij.q.i. in scripturis.⁊.i q.vj.sic is qui.si.C.de epis.⁊ cle. si.q̄ȝ q̄ȝ.ff.ꝺ p̄cu.que oīa qꝛ nō ambitōe ſȝ labore vnūquēq̄ȝ ad honorē cō uenit p̄uenire.C.ꝺ re mi li.ↄ̄ publicam li.xij.⁊.lxi. dist.miramur.ad fi.ar.ↄ̄ ꝸ.de elec.cum in iure.

d ¶ Presentare qꝛ dr̄ia dȝ eē inꝛ̄ p̄ntatū ⁊ p̄ntan tem:dantē ⁊ recipientē. ꝸ.de isti.cū ad nr̄am.⁊ i ter baptizatū ⁊ baptizan tē.j.de bap.⁊ eiº effec.de bitū.⁊.ff.de tu.⁊ cu.da. ab his p̄tor.⁊.ff.de offi. p̄to.l.vlt.⁊ hec ē rō q̄re p sona electa nō vr̄ ↄputā da iter eligētes vt auge at numerū eligentiū.qꝛ a seip̄o oriri nō dȝ.xxiiij. q.i.didicimº.⁊ intus oꝛ tº occidit.i.q.i.q̄busdaȝ.

e ¶ Cum p̄pter.quattu or.ꝸ.e.qm̄.ar.ↄ̄.ꝸ.e. eā te.ibi soluiꝛ̄.qȯ diciꝛ̄ hic intellige p id qȯ dr̄.ꝸ e.qm̄.⁊.c.cum te.

f ¶ Cuȝ dilectº.p̄ntauit ep̄o diocesano ſȝ n̄ fuit admissus:vt.j.seqꝛ̄.

g ¶ Eccl'iā.de berouilla s.i q̄ legatº istituerat p̄di ctū gu.ſȝ dioc.ep̄s fecit ibi quādā ↄmutatōem ꝺ ↄsensu p̄tiū:p̄bēda illa q̄ vacabat in eccl'ia sc̄i mar tini carnoteñ ꝺbebat as signari.h.cl'ico:vn̄ gu.re nūciauit illi eccl'ie ꝺ berouilla quaȝ h̄uit a legato:⁊ ep̄s ei ↄtu lit illā p̄bēdā i eccl'a sc̄i martini q̄ȝ debuit h̄re.h.⁊ illā eccl'iaȝ de berouilla sic vacantē ad p̄ntationem p̄dicti archidi.cōtu lit.h.clerico.vn̄ orta fuit ↄtentio inter istuȝ.h.⁊ p̄dictum gu. quē primo p̄ntauit archidiaconº ↄ̄ mandatū legati.

h ¶ Laicus rōe p̄rimonij.⁊ papa argumentaꝛ̄ duobº mōis ⁊ vtroq̄ȝ mō duciꝛ̄ ille ad icōueniēs. Primo sic:si p̄ntat cū tāq̄ȝ laicº:melior ē ↄditio possidēꝛ̄.ꝸ.e.qȯ āt.i.rn̄so.si tāq̄ȝ cl'icº er go p̄ntatio n̄ tenuit.qꝛ erat īꝛ̄dicta p legatū:⁊ ita p n̄ dato hēꝛ̄.

i ¶ Statutū alexandri.ꝸ.e.ꝙ aūt.i.rn̄. (ꝸ.e.ꝙ āt i fi.i.rn̄.

k ¶ Reseruādam.ſȝ q̄d si exiret p̄uinciaȝ ⁊ vacaret:credo ꝙ

tanq̄ clericus[a] nō potuit quē piaʒ pñtare[b]:pñtatōneʒ ipñ⁹ minus canonice factāʒ decer nimus irritā:ꝛ ea non obstan te concessionem eiusdeʒ eccle sie factā p̄noiato.b.pnunciai mus canonicam extitisse ad / iudicantes eidē p̄fatā eccl'iā cū fructibus medio tp̄e pcep tis[c] ex ea plene ac pacifice pos sidendā:predicto. g.sup hoc perpetuum silentium imponē do.

dem elieñ.ep̄o.

P Astoralis officiȷ:ꝛ infra Postulasti edoceri: an clericus ad aliquā eccl'iam a patrono laico pñtatus:si dio cesanus ep̄s ip̄m non duxerit admittendū:ex huiusmōi p̄sē tatione aliqd iuris assequaꝛ i illa:ꝛ si forte ideʒ ad se.ap.ap pellauerit[d] ꝛ post app:llatōeʒ ab ipso interpositam idem pa tronus alium curauerit pñta re; ac secundum instituit ep̄s p̄sentatum idem ab ipsa eccle sia debeat amoueri. Nos igiꝛ alex.pape vestigiȷs inherētes q inter presentatos a clerico ꝛ laico patronis distinguens[e].i ter presentatos a laico condi / tionem possidentis cēsuit[f] me liorem:dicimus q institutio p̄ sentari secūdo loco a laico pa trono robur[g] obtinet firmita / tis. Uerūtamē cōstituim⁹: vt ep̄s qui presentatū idoneum maliciose[h] recusauit admitteꝛ ad puidendum eidem in com petenti beneficio compellaꝛ: quatenus puniatur i eo i quo[i] ip̄m non est dubium deliqsse.

dem aurien.ep̄o.

P Ostulasti. p se.ap. edo ceri :vt cū rectores paro chialium eccl'iarum qsq̄ pre sentet ad suarū eccl'iarum ti tulos ordinādos:vtrū[k] electō talium ad ipsos rectores ptie at vel etiam ad patronos:ꝛ si in his patronorum non est re- quirendus assensus: vtrū ius

archi.tunc illā posset ꝯferre:q2 egrediendo puinciā finiꝛ le gatio.s.de off.leg.nouit.c.vlt. ꝟ si reseruasset donatōni pape non credo q posset illam ꝯferre:secus in negocȷs iā ceptis anteq̄ʒ egrediatur.puinciam.s.de off.leg.c.vl.

a Cleric⁹.sec⁹ si tāq̄ʒ laic⁹ q2 tē possʒ ñ obstāte rꝛuatōe legati

b Pñtare.ꝛ ita pʒ hic q legat⁹.pt reseruaꝛ sue donationi primā vacatu rā:ꝛ si ꝯ fiat nō valʒ.Sʒ vꝛ q talis phibitio ñ va leat:ar.s.d p̄ben.dilect⁹ q2 ꝯcessio de p̄ma vaca/ tura fcā a legato nō tenu it ibi.Sʒ nō ē ꝯ:q2 hic ñ ōdit:ꝟ reseruauit sue do nationi ꝟ ib i dedit. Pre terea istud vꝛ fieri i frau dē canonis.vñ nō debe ret valē.s.de ꝯces.p̄bē. ꝯstitut⁹ aliud ē d ep̄o q2 nō hʒ tm̄ ptātem sicut le gatus:vñ ep̄s nō possʒ si bi reseruare primā vaca turā:cū talē ptātē nō ha beat:imo si vacaret cum ad eū ptineret ꝯferre nō posset.Itē vꝛ q liberam electōeʒ nō possit legat⁹ auferre caplo:q2 qua rō ne pōt reseruare sibi pri maʒ vacaturā ꝛ secūdaʒ ꝛ tertiā:ꝛ sic ñ eligerent. Dicas q liberā electōeʒ nō pōt auferre:q2 sic e ēt priuare eos in totū qd ñ posset:lʒ tp̄e sue leg.nōis posset iterdicere ꝛ reꝟua re sibi electōes. Sʒ nūqd legat⁹ possʒ dare eccl'iaʒ inuito patrono laico:quod vꝛ:q2 plus iuris hʒ in concessiōe prelatus q̄ʒ in pñtatione p̄ron⁹.s.de off.le.dilectus. q2 qlibet patronus vñcūq̄ʒ habeat p̄onatū:subest legato q̄ʒtuʒ ad ius p̄onatus.i.q̄ʒtum ad cognitōem iuris p̄onatus.ar.s.de iud. q̄ʒto.sed hoc vꝛ spāle in legato dñi pape:q2 ep̄s inuito p̄ono nō posset ecclesiā dare.xvj.q.vȷ.decernimus.Sʒ certe q̄ʒuis p̄onus subsit legato q̄ʒtū ad ius p̄onatus.i.quātuʒ ad cogni tōem iuris p̄onatus:nō tñ vꝛ q ei possit auferre pñtationem puenietē rōe p̄rimonȷ:sicut posset pueniente rōe eccl'ie ꝛ ꝟi nuitur hic:ꝛ ex hac distinctōe:a's q̄re distingueret inꝛ pñta tū a la co vel clerico.lʒ eni papa ꝯcederet:q legat⁹ ꝯcederet ecclesias iuitis patronis:nō tñ sequiꝛ q ꝯcesserit iuiti s patro nis hñtibus ius p̄onatus rōne p̄rimonȷ:ar.ff.ne qd i lo.pub. .l.i.§.siqs a p̄ncipe.qdā p̄ferunt primū dictū.Sʒ istud maio ri nitiꝛ eqtate:vt p̄onus rōe p̄rimonȷ q dotauit eccl'iaʒ ñ p̄ue tur iure suo:nec fiat ei hec iniuria:ꝛ pp hoc subtraherenꝛ et ipse ꝛ a'ȷ a fundatōe ecclesiarum:ꝛ hoc veꝝ est.

c Perceptis:q2 male fidei possessor fuit:ex quo p̄essit mā datū:nec fuit p ep̄m admissus vt dꝛ hic:ꝛ ita nullā hʒ excusa tōeʒ.C.d rei vē.certū imo ꝛ quos pcipe potuissʒ legitie istitu tōeʒ.C.d rei vē.certū imo ꝛ quos pcipe potuissʒ legitie istitu t⁹:q2 ē violent⁹ possessor.s.d resti.spol.grauis.vbi de hoc.b.

d Pastoralis.appellauerit similis appellatio ē.j.e.c.vl.Sʒ nunqd tali appellatōi erit deferendū:vꝛ q sic:q2 ex so la pñtatōe factā a vero patrono acqriꝛ ius pñtato:ita q si aliū ñ pñtauerit:obtinere dʒ aduersus aliū istitu tū.s.de re iudi.cū bertold⁹.ꝛ.xv.q.vȷ.dcernim⁹.ꝛ ita tʒ appellatio cū nullus ali⁹ sit adhuc pñtat⁹. Pōt dici q appellatio ab initio tʒ:ꝟ si patron⁹ postea aliū pñta uerit:ꝛ ep̄s istitu erit i p̄m:iā nō ob stat appellatō cuʒ sit ei pmissū a iuꝛ variaꝛ.s.eo. q āt. ꝛ.c.cū aūt.ep̄s ꝯo punitur qui illuʒ primū pñtatū nō admisit:vt hic dꝛ ꝟ nō ex vi appella tōis:ꝟ q2 malicio se ipsum repulit.

e Distinguēs.s. eo.cum autem.

f Censuit.s.e.q autem.

g Robur.ecce vnam dr̄iaʒ inter pñtatos a laico ꝛ i ter pñtatos a cleri co:q2 laic⁹ varia re pōt clericus nō s.e.cū aūt. vñ vꝛ q si laicus pñtet i dignū nō pdit ius eligēdi.ar.s. d of. or.cū vos.vbi d ꝟ

h Maliciose.ꝟ qs pbabit q mali ciose ñ admisserit ep̄s nō:q2 pro ipi us fcō p̄sumiꝛ. s. de elec.bōe.i.ꝛ .s. d pba.post cessio nē. Itē nullo aliqd obȷciēte pōt eū repellē.s.d elec.ve nerabilē.ꝛ.c.cū nobis oli.xxviȷ.di.pusq̄ʒ.ꝛ.xxxix.di.pe tr⁹.Sʒ poti⁹ ꝯriū ē veꝝ:q2 q maliciā obȷc eā pbaꝛ dʒ ff.d pba.quotiēs.§.q dolo.ꝛ.vj.q.ȷ.placuit.ꝛ.c.si tm̄ Dicēdū ē hic:q ep̄s dʒ ońdē:q ille ñ sit idone⁹ q2 glʒ p̄sumiꝛ bon⁹ nisi pbeꝛ mal⁹.s.d seru.i or.fac.c.vno.ꝛ s de p̄sump dudū.als p̄sumiꝛ malicia ep̄i.ar.ff.de rei vē.is q dolo.ꝛ fuit ꝟ nouū ius:vt ex qsitū:vt ep̄s ppꝛ dolū suū teneaꝛ ei puidere:ar.p̄dicte.l.is q dolo.ꝛ in ꝟ p̄iudicat successori:sic si ordinaret illū siñ titulo.s.d p̄bē.cū sm̄ apl'm.ꝛ ē sile:q eni recusat idoneū fideius sorē:teneꝛ actōe iiuriaꝝ.ff.q satis.co.si ꝯo.i si.ꝛ eo ip̄o pbaꝛ malicia:q cū repellit nulla examiatōe fcā d ip̄o

i In quo.sic ergo punitur aliquis in eo in quo deli quit.s.de transla.quāto.ꝛ.c.inter corporalia.ꝛ.j.de im mu.eccle.c.vlt.xvȷ q.iiȷ.frater ꝛ ep̄s.

k Postulasti.vtrū electio.Due pponunꝛ hic q̄ōes. Una ē:si sacēdos pochialis possit aliquē ordinā dū pñtare ad titulū ecclesie sue irreqsito patrono.Se cunda si vacante eccl'a ille sic ititulat⁹ sit aliȷ p̄ferēd⁹ quē p̄onus pñtauerit.Ad primā q̄ōem nō vꝛ rñdere Ad secūdā rñdet q nō sit p̄iudiciū patrono qn possit pñtare quem velit. Per hoc potest dici q vtriq̄ʒ q̄stio

ꝺi rn̄ſum eſt:vt ſic illi intitulati maneāt i eccleſia pro nus tn̄ pōt pn̄tare quem velit q erit plat⁹ eccle:ꝛ iſti i titulati ius nō hn̄t i eccleſia.q꜠ nec ſt ibi vt collegiū:ſꝫ ſimplicem ſuſtentatōem hn̄t.nec eoꝝ ꝯſenſus reqrit i electōe:ſacerdotis:ſed ſol⁹ patronus eliget:ꝛ itē n̄ fit ꝑiudicium patro no ꝑ talē intitula tōem q̄ſtuꝫ ad pn̄ tatōem cum eo in uito poſſint intitu lari:ſed ſi ꝯſenti ret intitulatōi:tūc fit ei ꝑiudiciū.q꜠ poſtea tenet illuꝫ pn̄tare:vt ꝺicit in fi. Et ꝙ hoc fieri poſſit iuito patro no ē ar.ſ̄.ꝺ fi.pꝛe ſby.ꝓpoſuit.ꝛ.vij q.i.illud.aliꝺ vr̄ i patrono epo.xvi q.v.ſi quis epoꝝ. Sed quid ſi pn̄te ꝛ non ꝯtradicēte patrono intitulat vr̄ ꝯſentire ex quo nō ꝓteſtat ius ſu um.ar.liiij.ꝺi.ſi ſ uus.ij.ff.ꝺ exerci. l.i.§.magiſtrū.ff. ad munici.l.ij.ſed h̄ nō ē veꝝ:q꜠ nō nocet ei taciturni tas:ſi eo iuito pn̄t fieri talia.vel poſ ſet itelligi alit qꝺ

illis ſaluum maneat eligendi vt cum ipſas eccleſias vacare contigerit:intitulati huiuſmo di nō ſūt alijs preferendi. Ad qꝺ breuiter.r.ꝙ ꝑ ititulatiōeꝫ huiuſmodi nullū patronis ꝑ iudicium generet:qn poſſint alios ad alias ecclias cū vaca uerint ꝑſentare:niſi de patro noꝝ proceſſiſſet aſſenſu.

Gregorius.ix.archiepiſcopo eboꝛaceñ.

TRāſmiſſe ad nos tue lit tere ꝯtinebant: ꝙ cū ca pitulū eboꝛaceñ.eccliam ꝺ ga meſorde vacantē i qua iuſ ob tinent patronat⁹.r.clerico cō ceſſiſſet ipi poſtmodū.l.cleri cū tibi ad eandē eccleſiaꝫ pre ſentarunt poſt appellationeꝫ ab eodeꝫ.r.ad ſe.ap.iteriectā: ꝛ infra.Cōſultatōi.t.r.ꝙ cum ex vi iuriſpatronatus nō con ceſſio ſed preſentatio ꝑtineat

ꝺicit iſerius vt nullū patronis ꝑiudiciū generet.ꝺixit Jo.nō ꝑiudicat qn poſſint remoueri ab ipſis p̄ronis poſt moꝛtē ſacerdotꝫ.Sꝫ ꝯ vr̄.q꜠ ſucceſſoꝛ tenet nihil omin⁹ illis ꝓuidē.ſ̄.ꝺ ꝑbē.cū ſm aplm ꝛ hug.ꝺic.q꜠ ad p̄ronū vr̄ ſpectare n̄ tm̄ pn̄tatio ſacerdotꝫ ſꝫ alioꝝ clericoꝝ.lxiij.ꝺi.ꝑncipali.ꝛ.xviij.q.ij.eleutheri⁹.ꝛ.xvi. q.v.ſiqs epoꝝ i auc.de ſan.epiſ.§.ſiqs oꝛatoꝛij domū: coll.ix.ꝺū tn̄ adſit ꝯſenſ⁹ ꝑlati.ar.ſ̄.de fi.ꝑſby.ꝓpoſu it.nā p̄roni iudiciū multū ē ſequendū q ita ꝺilexit ec cleſiā:vt ei ſua ꝯferret.ar.ff.ꝺ ꝯfir.tu.ſi p̄ron⁹.Cōtra riū tn̄ notauit io.an.c.ꝑncipali:ꝙ electio clerici nō ꝑti neat ad patronū ſꝫ ꝑlatū.Credo poti⁹ ſtādū:vt hic no tat vbi ſūt tm̄ ꝺuo i eccleſia.ſ.rectoꝛ ꝛ cleric⁹ ꝙ p̄ron⁹ pn̄et vtrūqꝫ cū eccleſia n̄ ꝺicat collegiata:vt no.ſ̄.de elec.c.i.ſed in collegiata eccleſia nullū pōt pn̄tare.

l TRanſmiſſe poſt appellatōem:q̄ appellatō n̄ tēu it cū nullū ius haberet.cū ad ipm nō ꝑtineat cō ceſſio ſed pn̄tatio.vt infra ſequit.q꜠ ꝑ nō dato habet ꝛc.ſ̄.e.ꝙ aūt i fi.ꝛ ita nō intererat eius appellare.q꜠ n̄ ſolēt au diri ꝛc.ij.q.vi.nō ſolēt.ſ̄.de elec.cū inter.ꝛ.ſ̄.ꝺ his q̄ fi.a ma.ꝑte ca.ex oꝛe.

m Ex vi. Nota ergo vim ꝛ poteſtatem quaꝫ hꝫ p̄ro nus:q꜠ patronus i eo ꝙ patronus eccleſiam donare n̄ poteſt.ſ̄.e.ꝙ autem.ꝛ.c.illud.ſed ſolā pn̄tatōem vt hic pꝫ:vnde nil aliud ſibi vendicare ꝺꝫ.ſ̄.e.cum ſeculū ꝛ ita conceſſio iſta nulla fuit.vnde nō preſtitit ipedi

mentum ſecunde preſentationi:quam idem capitulꝫ poſtea fecit:ſic. ſ̄.e.illud.ꝛ.c.cum laici ꝛ eſt ar.hic ꝙ non preſtat im pedimentum quod de iure non ſoꝛtitur effectum.Sed videt ꝙ capitulum eboꝛaceñ.faciendo quod non licet concedēdo eccleſiam priuari debuit poteſtate ſaltem ea vice preſentandi

ad patronum ꝑſentatum ſi ei aliquid non obſiſtat canōicū inſtituere in ipſa eccleſia pote ris vtpote potioꝛemⁿ.

De cenſibus ꝛ exactionib⁹ ꝛ procurationibus.

EX ꝯcilio apud guarmaciā. Ancitū⁰ ē:vt vnicui qꝫ eccleſie vn⁹ man ſusᵖ iteger ꝛ abſqꝫ vlloᑫ ſeruitio tribu atur.Et ꝑſbyter i in eis conſti tuti n̄ de decimis neqꝫ de obla tionibus fidelium non de do mibus neqꝫ de areis vl̄ de hoꝛ tis iuxta eccleſiam poſitis ne qꝫ de ꝑdicto manſo aliqꝺ ſer uitium faciant preter eccleſia ſticumʳ ꝛ ſi aliquid ampli⁹ ha buerint:inde ſenioꝛibusˢ debi tum ſeruitium ᵗimpendāt.

Auguſtin⁹ ſuper epiſtola ad romanos.

quia ꝺixit ſibi ius vt pu niatur in eo in quo ꝺeli quit.ſ̄.eo.paſtoꝛalis.ſ̄. de tranſla.q̄ſto.ꝛ ar.xvi. q.vi.placuit.ꝓpter hoc non puniuntur.q꜠ ꝛ ipſi ijdem coꝛrexerunt factū ſuum preſentando:pꝛout debebant nec eſt iſte ca ſus in quo priuetur quis poteſtate eligendi:q꜠ ꝺū ſit illud pena non debet imponi:niſi exprimatur ꝙ ſit imponenda.Pꝛete rea non peccauerunt eli gendo.q꜠ non elegerūt. ergo puniri non debent in eo in quo non pecca uerunt.

n Potioꝛeꝫ.ꝛ vere po tioꝛ eſt.q꜠ nulluꝫ iuſ ha buit alter:vt ꝺictum eſt.

o Ancitū.iſtud c.habes.xxiij. q.vlt.ſancitū.

p Manſus. manſus ꝺici tur in vulgare ita laicoꝝ q̄ſtitas terre que ſufficit ꝺuobus bobus in anno ad laboꝛandum.

q Nullo ſeruitio.Sed quid ꝺicēs ſi manſus ille ꝑmo fuit tri butarius alterius eccleſie:q꜠ eccleſia alia parochialis ꝺecīas inde percipiebat.Ala.ꝺixit ꝙ manſus iſte in fauoꝛem eccleſie a tributo liberatur:ſicut ſeruus factus preſbyter a ſeruitute li beratur.ad hoc induxit.xxiij.q.vlt.ſm canonicam:alia autē predia collata eccleſie a tributo non liberantur:vt hic in fi.q꜠ res tranſit cum onere ſuo.ſ̄.de pigno.ex litteris.ꝛ de deci.cū non ſit.ꝛ.C.ſine cen.vel reli.l.i.ij.ꝛ.iij.ff.de pigno.ac.ſanc.et l.ſequen.§.ſi fundus ꝛ.xxiij.q.vlti. tributum.ꝛ.xi.q.i.ſi tribu tum.ꝛ.C.de epiſ.ꝛ cle.l.iij.in fi .niſi foꝛſitan quid ſpeciale ꝺi catur in dote eccleſie:arg.ſ̄.de deci.nouum genus. Sed ve rius credo ꝙ manſus ille qui datur eccleſie etiam in ipſa fun datione.ſi primo erat tributarius vel ſoluebantur decime de ipſo eccleſie parochiali:non ꝺbet eccleſia propter hoc iur ſuo priuari.xvi.q.i.eccleſie antiquitus .xxiij.q.viij.tributum niſi foꝛtaſis modicum lederetur:quod de facili pati poſſet:ſed ſi ex hoc lederetur:non debet iure ſuo priuari:quia tunc etiam priuilegium perditur propter enoꝛme detrimentum.j.de v̄.ſi. qd ꝑ nouale.ꝛ hoc bn̄ licitū eſt ꝙ tale ſuitiuꝫ tributuꝫ eccleſia ſticū appellari pōt ad quod tenet eccleſia.vt.j.ſequitur.

r Eccleſiaſticū.ecce ꝙ eccleſie pōt ſoluere tributum eccleſia ſticum:ar.xviij.q.ij.ſeruitium.xij.q.ij.eccliaꝝ.ꝛ.xi.q.i.ſi tribu tum.ꝛ.xxiij.q.vl.tributum.vt ꝺictum eſt.

ſ Senioꝛibus i.ꝺn̄is.ꝛ eſt ar.ꝙ res tranſit cum onere ſuo. xvi.q.i.ſiquis laicus.c.ꝺi.rōnis.h.

t Seruitium.i.cenſum.

a O Mnis aia.vos sbditi.Hoc dictũ fuit laicis:sic illud.xi.q.i.magnũ.⁊.ẽ.ḋ ma.⁊ obe.solite.⁊ pt extendi ad clericos circa exterioza.xxiiij.q.vi.tributũ.vel q̄ obedire debẽt plãtis suis.xxiij.di.q̃zq̃z ẽ.de elec.significasti.viii.

b ❡ Probatio.x.q.iij.illud.C.de epis.⁊ cle.nulli.

c S Cieńtes p̃sbyterũ.i.epm.xciij.dist.legimus.⁊.xcv.di.ecce.⁊.xviij.q.ij hoc tantum.

d ❡ Ab initio.Sic ḡ ab initio põt iponi cẽsus ab ipo p̄zono ḋ ɔsensu epi.ẽ.ti.pr.pterea.ij.⁊.xviij q.ij.eleutheri⁹.j.e.q̃tc.postea v̊o iponi non põt nec ipositꝰ augeri.j.e.p hibem⁹:⁊ ita est hic ar.initiũ eẽ spectãduz.C.de bo.q̃ lib.cũ oz.in fi.ff.de pe.sigs.§.abortõis.i.q.i.qbusdã.C.cõia ḋ vsuc.l.i.⁊ vlt ḋ ɔse.di.i.placuit.⁊.ff.ɔmo.l.i.in fi.⁊.vi.di.testamẽtũ.⁊.ẽ.ḋ loca.⁊ ɔduc.pp sterilitatẽ.§.i.⁊.ff.ḋ ne.ge.ꝫ an vltro.§ i.ĩfi.ff.ḋ vb.ob.ɔtinu⁹.§.cũ gs.ff.ḋ ɔtra.tu.ac.gd ḡ.§.suffic.ar.ɔ̃.l.finez eẽ spectãdũ.j.q fi.sint le.tãta.i auc.de nup.§.q̄ v̊o.coll.iiij.xxij.q.ij.ꝙ ait.ff.g sa.co.si aũq̄z ḋ pe.di.iij §.i.i fi.vij.q.i.suggestũ.⁊ ẽ.ḋ renũ.c.i.arg.ɔ̃.l.mediũ eẽ spectãdũ.vñ illḋ Cuz media sp gaudebat lude forma.Maioz .n.medijs gr̃a reb⁹ iest.ẽ.ḋ testi.cũ tu.⁊.xlv.di.disciplia.⁊.c.sũt nãq̄z.⁊.ẽ.ḋ off.ḋle.q̃rẽti.⁊.xxiij.q.iiij.gdã cũ bonorũ i fi.ff.ḋ pe.respiciẽdũ.C.ḋ custo.⁊ exhi.re sigs.arg.ɔ̃.ꝙ mediũ n̄ sit respiẽdũ.C.ḋ hẽ.isti.ꝫ ⁊ fi.§.solem⁹.So.mediũ spectãdũ ẽ i dissensiõe opinionũ:⁊ opinio media magis ẽ ãplectẽda.ẽ.ḋ of.ḋle.q̃rẽti.ꝙ dr̄ initiũ eẽ spectãdũ ⁊ finẽ eẽ spectandũ:solui.ẽ.ḋ elec.dudũ vbi de h̄ iuenies alias ɔcozdantias.

O Mnis aĩa sublimiozib⁹.ptãtib⁹ subdita sit:⁊ ĩfra Et vos[a] subditi eẽ debetis.Jõ n.tributa p̃statis:q̄ hec ẽ pbatio[b] subiectionis.

G rego.stephano cantozi.

S Cientes:⁊ ĩfra asseruit p̃dict⁹ abbas p̃sbyterũ[c] masse nouas monasterio consuetudines velle iponere:⁊ infra.Mandamus quatenus si ab[d] initio hoc nõ fuerit:ẽt labentib⁹ tempozibus aligd nouiter non permittas imponi.

I dẽ cõstãtinopolitano epo.

L Icet multũ[e]:⁊ infra.dixit quoq̄z p̃dict⁹ cec⁹.ꝙ ad collectas iter alios pariter cõpellaẽ qḋ fieri non pmittaẽ[f] q̄ eũ quẽ cecitas sua grauat:ihumanũ est nimis i collectõe affligere.cui debuerat ex collectis si esset necessitas miscreri[g].

P ascal.ij.comitisse mathilde.

P Eruenit[h] ad nos:⁊ ĩfra.Jnquisitioni.t.t.r.ꝙ cẽsus ignorãtie[i] nec diuinis[k] nec hũanis legib⁹ ĩuenit[l].oz gppe vt oĩs census ad quid ⁊ quã to psolui debeat.p̃sciatur.

E x concilio lateran̄.

C Um apostolus se ac suos pprijs manib⁹ rexerit exhibẽdos[m].vt locum p̃dicandi auferret pseudo apostolis.⁊ illis quibus predicabat non existeret onerosus.[n] Graue nimis esse dignoscitur ꝙ gdam prelatozum ita i pcurationibus graues[n] exĩstãt.vt interdum ecclesiastica oznamenta subditi exponere compellaẽ:⁊ longi tempozis victum breuis hoza consumat[o] Quo circa statuimus ꝙ archiepi[p] parochias visitantes pro diuersitate puinciarum ⁊ facultatibus ecclesiarum.xl.vel l.euectiõis numex.episcopi[q] autem.xx.vel.xxx.cardinales xxv.nunq̄ excedant.archidiaconi v̊o.v.aut.vij.decani cõsti

f L Icet mullũ.Hec st pars illius.ẽ.de resti.spol.licet.

❡ Nõ pmittas.gd ad papã ḋ isto cecoːcũ ñ videaẽ esse ḋ sua iurisdictõe:ꝫ poti⁹ ad seculare:imo cũ sit miserabilˀ psona ei⁹ ptectio ptinet ad ecc̄liam.lxxxvij.di.c.i.⁊.ij.⁊ rõe peccati saltẽ ptinet ad ecc̄laz.ẽ.ḋ iud.nouit.⁊ ar.xi.q.i.relatum.vi.

g ❡ Miscreri.poti⁹ ẽ miserendũ talib⁹ q̃z auferẽdũ.C.ne no.vec.l.i.q.n.mozbo cozpali labozant a psonalib⁹ muneribus excusanẽ.C.q moz.excu.l.i.⁊.ij.li.x.ꝫ puilegiũ illḋ nõ extendiẽ ad filios.C.e.l.vi.⁊ satis iste affligiẽ:nec dz ampli⁹ affligi.ẽ.ḋ cle.egro.c.i.⁊.vij.q.i.cũ pcussio.⁊.iij.q.ix.indicas.

h P Eruẽit.Abbas fraxiuozeñ.depdat⁹ fuit ecc̄laz carpeñ.occasione cuiusdã cẽsus:quẽ abbas petebat ab ecc̄lia carpeñ.dicebat archipsb̃r carpeñ ꝙ nesciebat cãz q̃re solueẽ ḋberet illũ cẽsũ:q̃siuit a papa gd iuris eẽt:⁊ ipe rñdet put seqtur i lr̃a.Jste due ecclesie sũt i dioce.mutiñ.⁊ comitissa matthilda fuit dña ⁊ patrona in vtraq̄z ecclesia.

i ❡ Jgnorãtie.i.cui⁹ cã ignoraẽ.ff.ḋ fideiussˀ.sigs postq̃z ⁊.l.sigs p eo.⁊.ff.qñ dies le.ce.huiusmodi legatũ:Sz nungd talis cẽsus siue ɔsimile seruitiũ põt acgri ̄tpe.vr̄ ꝙ nõ:q̄ sicut ips nõ tollit obligatõem.ff.ḋ acti.et ob.l.obligatõum.§.placet ita ñec iducẽ.C.de pac.li certis ãnis.i.q.i.nullˀ eps ad fi.qõis vbi ḋ hoc.x.q.iij.q̄ cognouim⁹.C.ne vxo.p ma.l.vi.ar.ɔ̃.xviij.q.ij.ßuitiũ.i.q.iij.q̃situ in fi.ff ḋ vsur.cũ de i rem verso.ff.ḋ aq̄ plu.ar.l.vi.ff.si ß.vẽ.sigs diuturno lz ius non pbeẽ vt ibi dr̄.So.lz ex tẽpoꝛ nõ acgraẽ obligatio:tñ h⁹i seruitia siue ßuitutesˀ bñ acquiruñẽ ẽt si ñ hẽant ɔtinuam cãz.C.ḋ ßui.et aq̄.l.i.⁊.ij.⁊.ff.de aq̄ plu.ar.l.vi.et de ßuitijs tpe acgrendis log vr̄.l.C.de agri.et cẽsi.litibusˀ li.xi.ar.xviij.q.ij.ßuitiuz.et iḋ huiusˀ modi ßuitia acgri possunt spacio.xl.ãnoꝝ.et hoc itelligẽ de his que ius cõe possideri non vetat.alia vero q̄ possideri non possunt nõ p̃scribuntur sine titulo:vt dixi.ẽ.de p̃scrip.si diligenti.q̄ nec possessoz i talibus defenderetẽ.Et sigs aligd petat tale sibi deberi.suffic allegare cãm in libello:q̃uis illã nõ pbet dũmõ pbet tps.ar.ff.si ser.ven.l.sigs diuturno:vt dixi.ẽ.de ɔsue.c.vlt.Alij dicũt ꝙ nõ est necesse aliquã cãm exp̃mere:ꝫ hec lr̃a in fi.ɔ̃dicit ibi ad gd solui debeat p̃sciaẽ.ꝫ priozi dicto ɔcozdat.iij.q.v.q̄ suspecti.

k ❡ Diuinis.i.canonicis.iij q.v.q̄ suspecti.

l ❡ Jnuenitur.supple qḋ solui debeat sine cã:⁊ ideo q petit:cãm alleget:vt dixit.b.

m C Um aplus.exhibendos.i.pcurandos.xxviij.q.i.iam nunc in fi.xxi.q.i.c.i.

n ❡ Graues.i.onerosi qḋ facere nõ debẽt:imo si grauatur ecclesia suis expẽsis debet visitare.x.q.iij.cauẽdum.⁊.i.q.iij.placuit.

o ❡ Cõsumat.vsq̄z ad exinanitõem extreme virtutis.x.q.iij.iter cetera.x.q.i.cauendũ.i.q.ij.placuit.

p ❡ Archiepi.ar.ꝙ archiepis debet visitare puinciaz ⁊ procurationes a subditis suffraganeoꝝ suozum exigere.j.eo.sopite.

q ❡ Episcopi.x.q.iij.inter cetera.ɔ̃ vbi dicitur ꝙ.l.sed illud corrigitur per istud.

r ¶ Decani.idest archipresbyteri rurales.

s ¶ Existāt. Quid ergo si plures ducāt. nūqd poterūt in supfluo phiberi. vī ꝙ sic. ff. de aqua quot. ⁊ esti. l. i. § trebatius. ⁊ x. q. iij. q₂ cognouim⁹. lxiij. di. q₂ p ābitōes j. de exces. pla. cū ad quorūdā. Pōt dici: ꝙ pōt denegari in supfluis ꝫ pp ea sbditi excōicēt: ꝫ forte snīa q₂ snīa pastoris siue sit iusta siū iiusta timēda ē. xiij. q. iij c. i. ⁊ ij. ⁊ illa decre. cū ad quorūdā. ꝯtinet spālē idulgētiā vt qdā dicūt.

b ¶ Cāib⁹. j. ꝺ cle. vēa. c. i. ⁊ ij. ⁊ xxxiij. di. quorūdam. ⁊ lxxxvi. di. esau. ⁊ c. amputatis.

c ¶ Que sᷓa. lxiij. di. nosse. ⁊ viij. q. i sꝫ i eccl'a. lxv. d. lꝫ

d ¶ Sūptuosas. xxx. di. eccl'e princi pes. iiij. di. deniqꝫ sꝫ epi in ꝯ riū faciūt. nā vix cautela diuersoꝝ coquoꝝ eos pt satiare: vn̄ dic̄. l. ꝙ ex nimia igurgitatiōe olet os. ff. ꝺ edil. edi. q clauū. §. is cui habeat. ꝙ pauperez cibū. xlij. di. c. vl. x xxv. di. eccl'ie p̄n cipes. xij. q. ij. gloria epi. lau.

e ¶ Rōabilis. si ꝺ h̄ dubitet supioris arbitrio ꝺ́mnet. ar. x. q. iij. q₂ cognouim⁹. xi. q. i. si clericus.

f ¶ Fili⁹. xvi. q. i. pdicator. ordie. n natuř filius succedi: pr̄i ⁊ non econuerso. ff. vn̄ li. scripto. §. nō sic parentibus. iste tn̄ ordo plerūqꝫ turbatur. ff. de ioff. te. nā ⁊ si. vn̄ dixit dn̄s bulgarus cū suus vnicus filius decessisset: Ordine turbato succedis bulgare nato.

g ¶ Exactiones. ad opus suū sine mādato epi. vel supple nisi in casu pmisso. nā q̄ premittūtur in p̄latōibus ⁊ subditis repetita intelligunť. ff. de v̄. ob. titia. §. i. ⁊ x xxij. q. ij. apostolus. ⁊ de appel. secūdo requiris.

h ¶ Ptātem. q₂ quod ꝓuisum ē ad leuamē: extendi n̄ dꝫ ad grauamen. xlv. di. lꝫ. ꝫ. de appel. cū speciali. ⁊ c. suggestum. ⁊ j. de pe. in quibusdam. lau.

i P Rohibemus. noui. i. de nouo. cū ab initō ipositi. n̄ fuerint. ꝫ. e. sciētes. ⁊ q ab aliīs ecclesījs nō sol

tuti sub epis duobus equis cō tenti existant[a]: nec cum canibus[b] venatorijs ⁊ auibus proficiscātur sꝫ ita ꝓcedant: vt nō q̄[c] sua sunt sed que iesu xp̄i q̄rere videantur: nec sumptuosas[d] epulas querāt: sed cū gratiarum actione recipiāt quod honeste ac cōpetēter illis fuerit ministratū. Prohibemus ēt ne subditos suos talijs ⁊ exactionibus epi grauare presumant: sustinemus autē ꝓ multis necessitatibus que aliquotiens superueniunt vt si manifesta ac rationabilis[e] causa extiterit: cum charitate moderatum ab eis valeant auxilium postulare. Cū enim dicat apostolus non debent filij thesaurizare pentibus: sed parentes filijs[f] multum longe a paterna pietate vř: si prepositi subditis suis graues existāt quos in cunctis necessitatibus pastoris debent morē fauere. Archidiaconi vero siue decani nullas exactiones[g] siue tallias in presbyteros seu clericos exercere presumant Sane quod de predicto numero euectionis scd̄m tolerantiam dictum est in illis locis poterit obseruari: in quibus amplіores sunt redditus ⁊ ecclesiastice facultates. In pauperioribus autem locis tantam volumus tenere mensurā. vt ex accessu maiorū miores merito n̄ doleāt se grauari: Nec sub tali idulgentia illi q pauciorib⁹ eqs vti solebant hacten⁹: plurium sibi credāt potestatē[h] indultam. **A** ex eodem.

P Rohibemus isup ne ab abbatibus epis vel alijs p̄latis noui[i] census[k] iponātur ecclijs nec veteres[l] augeātur nec ptez redditiuū suis vsibus appropriare presumāt[m]: sed libertatē quā sibi maiores conseruare desiderant minorib⁹[n] suis bona voluntate cōseruēt Siqs vero aliter fecerit: irritum[o] quod egerit habeatur.

A lex iij. vigorī. episcopo.

P Reterea illi q epo ignorāte[p] aucte sua pēsionez annuā de ecclijs quadā illusione soluerini[q] siue[r] receperint eis[s] defunctis in receptiōe pēsionis nō sunt aliquatenus audiendi si pontificis aut alteri⁹ qui de iure id facere potuerit auctoritatem ⁊ assensum super hoc non interuenisse constiterit: non enim simplices sacerdotes vel clerici possunt ecclesias quibus presunt auctoritate sua p̄ferti post decessuz

untur. infra eodem ecclesijs.

k ¶ Cēsus. q iponūť in ipsa fūdatōe: puta vt singulis annis soluat vnū cereū siue librā cere vel pipis: siue ēt certā quantitatē pecūie: puta. x. solidos vel mīn⁹ vel ēt plus: q p̄stāť i signū subiectōis. ꝫ. e. c. ij. ⁊ iij. ⁊. ꝫ. de cā pos. c. vlt. Nō credo ꝙ possit augeri ab epo vel abbate: lꝫ augeāť posꝭiōes sec⁹ i ꝓcuratōe. j. e. quāto q₂ ꝓcuratō n̄ dr̄ ꝑprie cēsus sꝫ pēsio. vī ꝙ possit i pōi siue augeri aucte epi j. c. pri. hoc intellige si iusta cā subest: al's non.

l ¶ Ueteres. Nō ĝ cēsus n̄ cē augēdos siue iponēdos ꝺ nouo. C. ꝺ pas. pua. l. i. li. xi. ⁊. ꝫ. ꝺ trāsac. decefo. ar. ff. ꝺ acq. re. do. loc⁹ ꝫ. ꝺ pbē. auaricie. vbi ēt ꝺ h̄ tāgiť ⁊. C. ꝺ noua. ve. l. i. ij. ⁊ iij. vbi dī ꝙ noua. vec. n̄ pn̄t ipōi nisi a p̄ncipe. j. e. significauit. ⁊. j. ꝺ v̄. sig. sup qbusdā. ⁊ xviij q. ij. seruitium. ⁊ i. q. i. nullus eps grauamē. i fi. C. ꝺ allu. l. vl. ar. ꝯ. ff. ꝺ fide icōmissa. lib. l. gnālr. §. si qs alienū. ff. de flumi. l. i §. ripa. ⁊. ff. qui ⁊ a qui. si mortis. ⁊. j. e. q̄ꝫto. So. si p vbertatē fructuū fiat icrementū: cū eorū sit casus fortuit⁹ ⁊ dubi⁹. C. ꝺ vsur. si ea lege. pp h̄ augeri nō dꝫ census. sꝫ si accedat nouū pdiū noua parochia vel aliqd tale: iustā vī h̄re rōez ei⁹. ar. ff. de vsufruc. itē si fūdi. §. sed si isula. arg. ꝯ. ꝫ. de vi. ⁊ ho. cle. qm̄ vt ait. et j. eo. ti. quanto. lau.

m ¶ Presumāt. vbi tm̄ cēsū h̄re. debēt. ⁊ ē ar. ꝙ eps fructus parochialiū eccl'iaꝝ siue ēt pbēdarū sibi retinere nō dꝫ vltra modū sibi pmissū. ⁊. q. iij q₂ cognouim⁹. ꝫ. vt ec. bn̄fi. c. vno. ar. ad h̄. ꝫ. de deci. qm̄. ala.

n ¶ Minoribus. xcv. di. esto. ⁊ xxij. q. v. de forma. ⁊ si iura vnicuiqꝫ ecclesie non seruenť: ecclesiasticus ordo confundiť. xi. q. i peruenit. ⁊ ij. q. vi. qui se scit.

o ¶ Irritum ēt si iurauerit. h̄. j. e. grauis. ⁊ c. significauit.

p ¶ Reterea. ignorante. secus si sciente ⁊ iusta cā subesset. pone exemplum qn̄ volunt isti sacerdotes ꝯstituere censum: vt eorū ꝯsanguinei succedāt post mortē illoꝝ. j. e. cū clici.

q ¶ Soluerint. supple sunt puniendi. j. eo. cum clerici.

r ¶ Siue pro et.

s ¶ Eis defunctis. q̄ pensio illa nō ligabat successorē ei⁹ q ecclesiā nō potuit ꝯstituere cēsualē: vt dicit hic. i fi. ⁊. ꝫ. ꝺ transa. decefo. vn̄ si petāt mōachi pēsionē a successore: nō dꝫ solueř.

t ¶ Potuerit. Hic ē ar. bon ū. ꝙ cē sus de auc̄te ep̄i possit ipo ni de nouo siue etiam augeri. dic vt n o. s̄. e. c. pxi. b.
a ¶ Ecclesijs. alijs ecclesijs: vt. x. q. iij. illud.
b ¶ Prohibemus. p decre. lateran̄. ꝯcilij. s̄. e. ꝓhibem⁹ ꝛ. xviij. q. ij. hoc tm̄: ar. ē hic: ꝙ consuetudo aliaꝝ ecclesiarū ser uari dꝫ. j. eo. sup eo ar s̄. de consue. cum olim.

nem relaxet: qꝺ latis pōt cōcedi: qꝛ conditio subintel ligebaᷣ in iuramēto: hec. s. nisi rōabile aliquod ipedi at: ꝛ qꝛ ꝓsumptio ē ꝯtra eos ex eo ꝙ ipꝫ iurare fecerūt ad qꝺ non fuerat cōpellēdus. ēt si de iure solui ꝺbeat
o ¶ De nouo. ꝛ ita ab initio pōt iponi. s̄. e. sciētes s̄. de iurpa. ꝑtea. ꝛ ar. s̄. vt eccle. bene. c. vno. ꝫ ex postfcō nō pōt iponi cēs⁹ ne: ēt p ꝯpositōꝫ s̄. de transac. ꝺce so. Sꝫ quē dicis censū nouū. Pōt dici nouus si n̄ ē ipositus in funda tōe ipius ecclesie xviij. q. ij. eleuthe ri⁹. ꝛ. s̄. ꝺ iurepa. preterea. vel q nō est prestitus tanto tpe: ꝙ ad legitiaꝫ ꝑscriptōꝫ ꝑuenit sed multū refert vtrū quis alleget prescriptō neꝫ: qꝛ ea probata obtiet licet i veritate fue rit nou⁹ an ꝟo cē sum ab initio ꝯsti tutū qꝛ tūc nō iu uaᷣ tpe nisi ꝯstet ꝙ legitime fuerit ꝯstitutus. vel pōt appellari nou⁹ q ipositus fuerit p⁹ lateran̄. ꝯciliuꝫ. s̄. eo. ꝓhibem⁹. j. e. grauis. la.
p ¶ Auc̄te ep̄i. hic eu: dēter apparet ꝙ ep̄i nouū cēsuꝫ nō possunt ipone re: ꝛ tu supple vez ē sine rōabili ꝛ iu sta cā: vt nō. s̄. e. ꝓ hibem⁹. dic vt ibi
q ¶ Opite. ꝓcu rator. et tn̄ ꝯstitut⁹ erat ab vniuersitatib⁹ plurib⁹: sꝫ ꝓcurator ꝓ prie dr̄ q mādato dn̄i res ipi⁹ tractat. ff. ꝺ ꝓcu. l. i. n̄ est differētia i oib⁹ ꝭm cāones dū tn̄ ꝯstet ꝙ ei deᷣ ptās agēdi. s̄. de ꝓcu. petitio. vbi de h. ꝛ in auc̄. ꝺ sanc. epis. §. aliū aūt. ꝛ. §. si vero ep̄i. col. ix. ꝛ. i. q. iij. salua or.
r ¶ In alijs. ergo ꝛ in mōasterijs bonon̄. quiꝗ idē ius debet habere in his ꝛ in alijs. s̄. co. ecclesijs. j. e. sup eo: quia vna ꝛ eadem res diuerso iure censeri nō debet xij. q. ij. cognouimus. ꝛ. s̄. de deci. cum tua. ꝛ ite est hic ar ex eo quod alij faciunt: qui censentur eodem iure ꝛ sub eodem domino: ꝛ tu facere debes: nisi ostendas ꝯ rium. c. di. contra morem.
s ¶ Iure cōi. quod solum sufficit. ꝛ hoc ius est. x q. i. ꝺ cernimus ep̄m. ꝛ. c. placuit. Nec obstat quod dr̄. xviij.

c ¶ Innouamus qꝺ iā statutuꝫ erat. xxiiij. q. iij. paternarū.
d ¶ Regum. Reges eni ꝛ principes tm̄ ptāteꝫ ha bēt noua pedagia consti tuendi. ff. de pub. ꝛ vec. l. vectigalia. ꝛ. C. ne no. vec. l. i. ij. ꝛ. iij. alia oia pe dagia iterdicta itelliguᷣ nisi ex ꝯsuetudine: cuius nō extat mēoria erigāᷣ. j ꝺ vo sig. sup qbusdā. §. i.
e ¶ Careat. Hec ē pēa ca nonica: ꝭm leges exilio ꝑ petuo pūiri dꝫ. C. ne no. vec. l. vlt.
f ¶ Cum clerici. collusi one. collusio ē inter reū ꝛ actorē occulta ꝛ illi cita pactio. p quā alter i iudicio se supari ꝑmittit si. supra eo. preterea.
g ¶ Ep̄i maxie qꝛ collu sio mala nō excusaretur auc̄te ep̄i: qꝛ nec ipse no uū censuꝫ siue pensionē pōt iponere. s̄. eo. ꝓhibe mus. vbi de hoc. alr̄ iusta ꝛ honesta cā iteruenīete vꝫ ꝙ possit: vt ibi dicitur
h ¶ Nepotes. Hec ē cā q re ista ꝯstituebāt ꝛ mala ꝛ ideo eius causatum ē ma lū: cui⁹. n. cātū est ma lū ipm quoqꝫ malum est vn̄ puniūtur vt hic dr̄. b
i ¶ A q̄. collectā. ꝓstaꝺ q̄dam ē quaꝫ āglici soluūt romane eccle: ꝛ ꝺ bꝫ eē moderata: vt cer tū ꝛ ꝺterminatū qd deᷣ. ff. ꝺ dā. ife. ex dāno. ar. C. ꝺ iudeis. iu
k ¶ Graueꝫ. s. qm̄ sꝫ ꝓpē tributoꝝ n̄ debēt illicite (deos. ala. exactōes fieri vt hic pꝫ. ꝛ. ff. de offi. ꝓsi. illicitas. §. illicita.
l Auferer nedum mq̄ritis vsurpare qꝺ vestrū non ē: ꝑdatis qꝺ vobis cōpetere videbaᷣ. xiij. q. i. §. ij. circa fi. q̄onis. ꝛ. xxv q. ij. sic decet. qꝛ ꝓuilegiū mereᷣ amittē. xi. q. iij. ꝓuilegiū. b.
m ¶ Significauit. ep̄ali auc̄te. qꝺ vꝫ sufficere iusta cā ꝺcā. s̄. e. ꝑterea. s̄. de ꝑbē. auaritie. ar. j. de ec. edi. ad audiētiā
n ¶ Interdixit. Sꝫ in hoc dubito cui potius debuit obtēꝑare vꝫ ꝙ ep̄o. xi. q. iiij. q resistit. ꝛ. xxiij. q. i. qd culpaᷣ. Sꝫ vꝫ potius ꝙ seruare debeat iuramētum: maxie cū hēat ꝓbabilē cām: qꝛ ꝑdecessor soluit ꝛ sic erūt monachi in q̄si possessiōe vn̄ nō de bent priuari vsqꝫ quo ꝯstet. s̄. vt lit. pen. c. i. lau. dixit ꝙ poti⁹ seruare dꝫ mandatū ep̄i: ꝛ lr̄a illa ꝓstat. ar. ad hoc vt ꝓhibitō

suum efficere censuales.

Idem carnoten̄. episcopo.

Ecclesijs quas de nouo ep̄i de manibus laicorū eripiunt preter cathedraticuꝫ ꝛ iura oia que alijs[a] ecclesijs iponuntur exactionem ꝓhibe mus[b] imponi.

Idem

Innouamus[c] ꝛ ifra. Nec qsq̄ alicui nouas peda giorū exactōes sine auctorita te ꝛ cōsensu regum[d] ꝛ pricipū statuere aliquo mō presumat Siqs aūt ꝯtra hoc fecerit ꝛ cō monitus non destiterit: donec sufficiat. cōione careat[e] christi ana.

Idem cātuar. archiep̄o ꝛ eius suffraganeis.

Cum clerici: ꝛ infra. Ad hoc qꝛ clerici quidā cuꝫ religiosis collusione[f] facta ci tra auc. dioce. ep̄i[g] eccl'ias quas tenēt eis cōstituūt censuales vt post decessū eorū cedeꝫ ec clesie p repūtationē eorūdem religiosorū ad filios vel nepo tes[h] clericorū ipsorum possint transferri: precipim⁹: vt siq in uenti fuerint facere talia: eos a prescriptis ecclijs nō differa tis. ap. postpo. remouē.

Idē.

Ea que de auaricie: ꝛ in fra. Cū aūt ꝑpt beati pe tri visitationem denariorum collectam[i] p archidiaconatus vros feceritis eccl'as vl' pochi ales n̄ grauetis[k]. Qꝺ si sec⁹ ꝑ sūpseritis: id qꝺ videmini hr̄e auferetᷣ a vobis.

Lucius. iij.

Significauit nobis. t. re ctor ecclesie de fulcig. ꝙ cū a monachis de castig. ad re gimen ipsius ecclie fuisset ele ctus: de soluendo eis ānuo cē su triū marcharū quas prede cessor eius soluerat prestitit sa cramētū postmodū ep̄s dioc. ne ipm censum monachis sol ueret. nisi prius ꝯstaret: ꝙ ep̄a li[m] auc̄te fuisset ipositus i picu lū ordinis sui interdixit: ꝛ ifra Quocirca mandamus q̄ten⁹ si ꝓfatū censū auc̄te ꝑsulis ꝛ n̄ de[o] nouo ipositū fuisse cōstite rit: ep̄o precipias: vt ꝓhibitio nem sine dilatiōe relaxet. Si ꝟo census sit de nouo ipositus te auc̄te[p] ep̄i hoc facuꝫ fuerit siue nō: eosdem monachos vt clericū a iuramento absoluāt ap. re. cōpellas.

Idē rauen̄. archiepiscopo.

Opite: ꝛ ifra. Sane cū i ter te ꝛ mōasteria bono nie super ꝓcuratōib⁹ quas ab eis exegeras contrauersia ꝟte retur: ꝛ ifra. Abbas sci ꝓculi oium aliorꝫ ꝓcurator[q]: sicut

q.ij.luminoso.q illud intelligitur de exemplo.
t ¶ Consuetudine.et sic duplici iure censetur.vñ fortius debuit pro ipso iudicari:cũ vtrũq per se sufficeret .C. de edic.di.adri.tol.l.fi.

eo q sciẽter post ꝓhibitõem ↄ̃trium facit.b.
d ¶ Quanto .sic ergo patet:q ab initio de voluntate fundatoris potest imponi census:supra de iurepatrona.preterea.xviij.q.ij.eleutherius.et argumentum.xvi.q.vlti.filijs decernimus.

ex lr̃is quas portauit: apparuit sr̃ hoc diutius litigauit:et ĩfra. Sed tu ꝓcuratões ipas i[r] alijs monasterijs tue ꝓuicie asserẽs tibi sine ↄ̃tradictiõe pstare eas ꝑdecessoribus tuis in mõasterijs bonoñ:exhibitas ꝑ testes idoneos ꝓbauisti:ĩde vtiq vi d[e] mus intentionem tuã iure[s] cõi et ꝑdecessorum tuorum cõsuetudine[t] adiuuari.ea ꝓpter monasteria supradicta condẽnauim[us] ad ꝓcuratõz sc[d]z facultates[v] eorũ tibi tuisq successõibus exhibẽdaz. Clemens.iij.

Grauis admodum: et in/fra.Ecclesiastice persone cum ecclesias vacare cõtingit non aliter quenq̃ ad ipsorum regimẽ volũt vocare:nisi aut nouum censum ecclesijs illis imponant:aut veterem ↄ̃ constitutõem ↄ̃ci. lateraneñ.[x]augmentet ad ipsius solutõem instituendã ꝑsbyterum iurato/ria[y] vel fideiussoria[z] cautõe cogentes:et ĩfra.Dil.vestre mandamus:q̃tenus quecunq contiterit ↄ̃ ↄ̃stitutõem ꝑdictam sup ecclijs vel eax censu a tẽpore ↄ̃stitutionis[a] huius attẽtata i irritũ reuocãtes ꝑsbyteros quos sup his iuramẽta illicita prestitisse noueritis con

grua satisfactione imposita faciatis absolui[b]:eos q decetero ↄ̃ formã canonũ sup his venire ꝑsũpserint canonice puniẽtes[c]. Inn.iij.abbati et conuentui belliuille.

Quanto[d] creatori:et ĩfra. Accepimus q ab ipso domus vestre primordio d[e] fũdatoris voluntate ꝓcessit:vt fratribus sancti irenei ꝓcuratõez vnã ãnis singulis liberaliter exhiberet:cũ nihil teneatis[e] ab eis ꝓpter qd huiusmõi ꝓcuratio ipis debeat exhiberi:vex tũc ꝓpter frũ et ꝓuẽtuũ paucitatẽ talis ꝓcuratio ñ grauabat:sz nũc i tm̃ excreuit numerus eorũdem:q ad ꝓcuratõez vix quattuor marche sufficerent:que ꝑ vna fieri ↄ̃sueuit:et infra.Indulgemus[f] igitur ne vltra primã mensuram i ꝓcuratione ipa sitis vlterius ꝑdictis fratribus obligati sz expensis que consueuerunt sufficere sint ↄ̃tenti:nisi facultates ecclesie in tantuz excreuerint[g]: q sine grauamine ampliato fratrum numero ad soluẽduz d[e]bitũ ꝓcurationis extẽdi possit quãtitas expẽsarum. Idem primicerio et clero mediolañ.

est.s.eo.cum apostolus.x.q.ij .cauẽdum inter cetera et.j.c.vlt.j.e.quanto.et.c. cuz nuper et hoc ĩtellige qñ causa correctiõis et visitationis accidit.j.e.cum nuper.Sed si ex alia causa:puta ꝓ negocijs ꝓprijs :tũc nõ habebit ꝓcurationem.ar.x.q.ij.relatum.et .j.e.ñ.ꝓcuratõnes.b.
x ¶ Grauis. concilij lateraũ. s.eo .ꝓhibem[us].et c.preterea.
y ¶ Iuratoria.qd potius periuriuz q̃ iuramentũ potest dici.s.de iur.iur.sicut nostris.
z ¶ Fideiussoria. Hec fideiussio ñ tenet: cum sit accessoria ei quod ñ tz :sic.C.de leg. non dubium .§.d[e] so.cõpe.si diligenti.et.s.de re.pmu.c.vl.s.d[e] fi.instru. ĩter dilectos. C.d[e] sacro san.ec.sancimus nemini.ff.d[e] condi.si.cã auunculo.j.de dote p[us] diuor.resti.et si necesse.fallit hoc.s. de iureiu. debitores.et.c.cũ ↄ̃tingat

e ¶ Teneatis.et ita sine causa constituta videtur vnde non videtur q teneat:supra eo.peruenit. sed bene seruanda ẽ huiusmodi liberalitas :argumentum supra de donatio.per tuas.C.de dona. siquis argentũ .§. finãt.
f ¶ Indulgemus . In hoc fuit indulgentia.q constituta fuit simpliciter nulla certa quantitate taxata pro illa procuratõne.vnde simpliciter tenebantur procurare fratres illos quocunq essent argumentum .j.d[e] priuile .quia circa.et.ff. de serui.vrb. predi si seruitus .vbi verbum simpliciter positum generaliter intelligendum est: vt ibi:et.xix.dist.si romanorum.sed ex eo q non determinatur : debebat conueniens siue mediocris.ff.de aur.et argen. le.qui lancem.ff.de edi. edic.sciendum .§ .illud. ff.de le. iij.nimis.C.communia de le .duobus .§. sed et siquis . So .quia grauabatur ecclesia:dabitur tantum ad primiam mensuram:si tot fratres procurabũt modo:quot ab initio consueuerunt. Si vero quantitas constituta suffic[er]et pro illa ꝓcuratione:illa non augeretur etiam auctis facultatibus.argu.x. q. ij. re

C.si aduer.vẽ.l.i.ff.q .mo.vsufruc.amit. qd tñ.i .rñso.
a ¶ Constitutionis.ar.constitutiones ad futura tantũ extendi.s.de consti.cognoscẽtes.nisi dicat in eis q ꝑterita respiciant.s.de consti.c.vlt.vbi de hoc:et d[e] hoc hẽs.lxxxij.di.c.ij.et.iij.i fi.et.xxxij.q.iiij.dixit sara.
b ¶ Absolui.ar.ↄ̃tra.s.de iureiu.tua nos. Hic vero vnũ tm̃ fuit iuramentum et temerarium:ibi vero duo ita q ꝑiuriũ vitari nõ poterat:et iõ ibi ab eccl'ia remouent et dic absolui.i.absolutos nunciari.
c ¶ Punientes.pena vero illox:qui contra canones veniunt:multiplex est prout notatur supra de elect.nil est.supra de off.ordi.ad reprimendam sz qualiter puniuntur in casu isto.potest dici q ecclesia priuabit ex

lata.ludibrium enim esset si quod statutum fuit ab initio:momẽto quolibet mutaretur.ar.C.de bo.q li.l.vl.§. vbi aũt puellis.non.n.quod rite sm̃ leges ab initio actũ est:ex alio euentu suscitari debet.C.admi.tu.sancimus.
g ¶ Excreuerint. quocunq mõ.supra de ↄ̃sti.cum.m.Si vero parum excrescerent:non augeretur ꝓcuratio nec modicuz lucrum auferetur conductori:quia et modicum damnuz sustinet.ff.locati.sit merces.§.vis maior. Est ergo euidens.ar.q si excrescant res debet procurato crescere:sicut econuerso diminuitur propter sterilitatem.ff. loca.si vno.et.s.e.ti.propter sterilitatem.contrariorum enim eadem est disciplina.ff.de v[er]bo. obliga inter stipulantem.§. sacram rem.arg.idem melius inst .de his qui sui vel ali.iur.sunt in prin. Argu. contra.

Q[V]Um instātia vestra quotidiana[a]: ꝛ ifra. Postulatōi. v. t. r. ꝙ cū oēs eccl'e legatis ꝛ nūcijs .se.apo. ꝓcuratōes impēdere teneanƭ: ab earum ꝑstatōe nullam[b] habere volum⁹ excusataȝ: nisi forte ꝑ spāle priuilegiuȝ se.ap. qd̄ ñ[c] credim⁹ sit exēpta ēt si longissimo tempore ꝓcurationis obsequm nō impēderint: cū i talibus ꝑscriptio sibi locum nequeat vendicare: qꝛ nos a prouisione pastoralis solicitudis circa oēs eccl'ias nunꝗ̄ omnino cessam⁹. Sane i his exigendis eū modum ꝛ ordinē volumus obseruari: vt nulla ecclesia vel plat⁹ se indebite ꝑgrauari[c] rōnabiliƭ cōqueraƭ Si ꝟo de communi collecta legatoꝝ ꝛ nūcioꝝ nostrorum expensas duxeritis faciēdas quod vobis non ducim⁹ inhibendum: ex hoc nobis ꝛ nostris nulluȝ ꝑiudiciū volum⁹ generari. q̄minus possint a quocūqȝ maluerint ꝓcuratōes[d] sibi debitas postulare. ita ꝙ si exactus vltra suam fuerit grauat⁹ facultatem sibi ab[e] alijs restauretƭ. Nūcijs tamē in nostris necessarijs exhibendis pareat quicunqȝ fuerit requisit⁹[f]. ita ꝙ in fraudem nihil penit⁹ attēteƭ. nec ꝑ communeƭ ministros ꝓcurationis obsequiuȝ si noluerint recipere ꝯpellantur[g]. Qui ꝟo ꝯtumaciƭ eis duxerit resistēduȝ. dis. sūt ec. cōpellendi. Idē zamoreñ. ꝛ salmātino epis.

H[E]x parte cōpostellani archiepi fuit propositū ꝙ cū hi q vota[h] bt i iacobi ꝯtinue persoluerunt. ad cōmuneȝ terre sue mensuram. cum qua videlȝ emunt ꝛ vēdūt. ꝛ ipsa ꝑsoluerint hactenus ꝛ ꝑsoluāt qdam qꝛ longis tꝑibus ab eorū solutōe cessarūt nunc quandam mensuraȝ exhibēt pussimam[i] ꝛ ignotā. ꝛ infra. Cū ergo non constet ad quā mensuram antecessores eorum predicta vota ꝑsoluerit. credim⁹ distinguendū. vtrū habitatores regionis ipsius ea ꝯtinue persoluerint ad vnam ꝛ eandem mensuram an ad varias ꝛ diuersas. In primo[k] enim cśu ad eandem et illi soluere sunt cogendi[l]. In secundo volentes soluere ad minorem non sunt cogendi vt ad maiorem persoluant. qm̄ cuȝ huius mōi vota gratuita fuerit ab[m] initio. benignius sunt a viris ecclesiasticis exigenda. ne tanq̄ exactores videantur lucris

C.de allu.l.vl.C.de fun.rei ꝑn.l ij.li.xi.So.illa locum habēt cū diligētia cultoꝝ res vel fruct⁹ augmētanƭ: hic cū dei prouisione ꝛ fideliū oblatōe res augmentanƭ. sicut ꝯtingit cum cāu fortuito res deteriorantƭ merces remittiƭ. Si ꝟo vitio rei siue culpa coloni: puta qꝛ vinū acuit: vel si segetes herbis corrupte sunt: conductori obest ff.locati.l.ex cōducto.§. vitiū rei: tñ sine culpa coloni dānum ꝯtingēs nō obest colono. s̄ e.ti. ꝓpƭ sterilitatē. Itē ē ar. opti. ꝙ crescentib⁹ facultatibus ecclesie crescere dȝ numerus: ēt si sit numerus canonicorū statutus s̄.de con.cū.m.que ñ admittit hāc distinctōȝ. vtꝝ facultates crescūt ꝓuisiōe dei: an diligētia hoiuȝ: q̄ ēt nec i isto cāu dȝ admitti sufficit eni ꝙ res augmētate sunt. lau.

a Q[V]Um instantia. quotidiana. qꝛ ꝓ republica noctes ducit isomnes: i auc̄. vt iudi. sine q̄ quo suƭ in ꝑn. colla. ij. et voluntarios labores appetimus. dicit imperator vt quietē alijs ꝑpare m⁹ in auc̄. vt diuie iussi. colla. vij. in prin. b.

b Nullā ar. s̄. ꝺ ꝑscri. cū ex officijs ꝛ ibi ēt dr̄ ꝙ in ꝓcuratōe nō currit ꝑscriptio. her.

b Nō credimus. qꝛ romana ecclesia ñ solet aliquē ꝑuilegiare ꝯ se. ar. C. de sac.sanc.ec. iubemus.

c Pregrauari. illud sēper ē obseruādum: vt ꝑȝ facultates ecclesiaꝝ ꝓcuratio exhibeaƭ. x.q.ij. inter cetera. ꝛ.c.vlt. s̄ e. cuȝ apostolus. j. e. cū nuper. ꝛ.c.pr. si enim tenuis est patria: ex ordinario auxilio iuuanda est. C.ne no. vec.l.i. imo a pauꝑe si dȝ exigē. i.q.ij. placuit: qꝛ nec iudex exigit sportulas a pauꝑib⁹: i auc̄ de mā. ꝑn. §. sit tibi quoqȝ coll. iij. nec ēt tenuis vite hoies s̄b aduētu officialiū iiurijs affici debent. ff. ꝺ offi. ꝑsi. illicitas. §. ij. ꝛ. s̄. e. ea. dabiƭ. n. legatis lac ad bibēdū vt dicit io. ne rubētibus buccis ꝑdicent ieiunioꝝ doctrinam. xxxv. di. sexta die. ꝛ. c. ecclesie. nec bibent vltra tertiā vicē. xliij. di. in illa palea. qñ comedēt lardū vel carnes cū aceto. C. de roga. mi. an. l. i. li. xij. ar. ꝯ. xli. di. nō coganƭ: cui staƭ ꝛ i hoc cāu eēt eis denegandū: si vltra vires peterent. j. de excess. ꝑla. cū ad quorūdā. ff. de aqua. quoti. ꝛ esti. l. i. §. trebati⁹. ꝛ x.q.iij.q: cognouimus. ꝛ. s̄. de offi. ordi. conquerente.

d Procurationes. j. e. procurationes.

e Ab alijs cessis actōib⁹ sibi a legato. ar. ff. ꝺ cen si. cum possessor: vel ꝯditōe ex hoc canone. ar. ff. de ꝯdi. ex lege. i. vna dabiƭ. n. legatus litteras suas illi q eū ꝓcurauit: vƭ ab alijs recipiat qd̄ vltra ꝑtē suā expēdit sic obseruaƭ de facto: ar. l. ꝑdicte cum possessor.

f Requisitus. ēt in ꝓuintia i qua nō ē legat⁹ i eūdo ꝛ redeundo. s̄. de iureiu. ego enim.

g Compellanƭ. qm̄ ꝑticularis exactio ꝛ solutō nō modica hȝ icommoda. ff. fa. her. l. plane. ar. ꝯ. ff. ad l. fal. l. ineā. ꝛ. l. plautius. ꝛ. ff. ꝺ pac. l. epistola. §. vl. ꝛ. C. de pac. debitori.

h E[x] ꝑte. vota ab hispāis tꝑe cladis ꝓmissa lau.

i Paruissimaȝ. qd̄ facē nō debēt qm̄ oēs ad cōem mēsurā frē soluē debent. ff. ꝺ ꝯhē. emp. imperatores

k Primo cāu. s. cum oēs ad eādē mensurā soluūt: ꝛ ita ꝙ maior ꝑs facit illi ꝟuare tenēƭ. c. di. ꝯ moreȝ s̄. de capel. mo. dilectus. ꝛ ar. s̄. e. sopite. itē ar. ē: ꝙ in dubijs seruāda ē ꝯsuetudo vicinorū ar. s̄. ꝺ ꝯsue. cū olim. ꝛ. i. eo. super eo. ꝛ. s̄. e. ecclesijs ff. de le. i. si seruus plurium. §. vlti. Itēȝ in dubijs nō sequūtur qd̄ maximum est sed qd̄ minimuȝ. ff. de e. iij. minimis. ff. de reg. iu. semꝑ in stipulatōib⁹. ar. tñ ē hic: ꝙ mediocritas ē sequēda: de h̄ notantur ar. plura. s̄. eo. quanto: in notula in hoc.

l Cogendi. supple si soluētes plures sint: nō soluētibus. s̄. de his que fi. a ma. par. ca. c. vl. ꝛ. s̄. ꝺ elec. dudū i. ꝛ. xix. di. in canonicis. ff. de pac. ꝛ suum heredeȝ. i fi. vel ēt pares dignitate ꝑcellentes s̄. de testi. in nostra. ꝛ. ff. de pac. maiorē. Uerius videƭ ꝙ siue sint plures siue pauciores: ex quo nō apparet de mensura antecessoꝝ seq ꝺbent mensurā soluentiū illaȝ. n. ꝑsumo fuisse institutā: ꝛ ad eos a suis maiorib⁹ ꝑuenisse. vin.

m Ab initio. si. s̄. de vo. ꝛ vo. re. lȝ i ꝑn. ideo ꝓ eis bona fit interpretatio: ne ipsorum munificentia erga ecclesias retardeƭ: ar. C. de bo. que li. l. ij. al's dona pleni⁹

ſũt interptãda.ꝫ.ꝺ dõ.ı.cũ dilectꝰ in fi.ne excogitata fraude aliqs poſſit obuiare ſue donatõi.xvj.q.ij.viſis xvij.q.ij ſũt q opes.C.ꝺ dona.ſiqs argentũ.§.vlt.b.

n Q Um olim.ꝑ alia.forte per teſtes.

o C Inſtrumẽtis.ex quo ꝯtinet in aliq̃ ſcriptura publica de finibꝰ alicuius epatꝰ:ei ſtandũ ẽ:donec ꝓbet̃ ꝯ̃riũ:licet illa ſcriptura pri cipaliter facta ſit ob aliud:ar.C.de ꝯ̃hen.ꝛ ꝯmit.ſti. optimaꝫ.C.de iure deli.cum aliqs.ꝫ.ꝺ pſump.illiꝺ ꝛ per libꝛos anti quos ꝓbant̃ cõfi nes epatꝰ.ꝫ.de ꝓba.cuꝫ cãꝫ.vbi ꝺ hoc.ꝛ ar.ꝫ.ꝺ po chijs ſup eo.in fi.

p C Omniũ.Hoc ius diuerſum eſt: qñq; eniꝫ dicitur medietas.x.q.i. ãtiquos.qñq; ꝫtia vt ea.cã.q.i.ꝺ hiſ quãdoq; quarta xvi.q.i.ꝯſtitutum ꝫ.de pſcrip.de q̃r ta.ꝛ hic qñq; dici tur:ꝙ nihil dꝫ ha bẽ.x.q.iij.c.i.lau. dixit ꝙ.c.illa lo quũtur.hꝫ diuer ſa tẽpoꝛa.Eps ꝺ bꝫ haber̃ medie tatem oiuꝫ reddi tuũ epalis eccl'ie de parochialibuſ eccleſijs ꝫtiã pꝰea iſta ꝫtia mutata ẽ in q̃rtã.xij.q.ij.q̃r tuoꝛ ꝯceſſo ꝺ red ditibꝰ.Demũ ſta tutũ fuit ꝙ nihil ꝑciperent niſi ve lint ſubir̃ onꝰ fabꝛice.x.q.iij.c.i.ꝛ.c.vnico.Hodie potiꝰ locũ hꝫ ꝯſuetudo ſic dr̃ ꝺ q̃rta vel ꝫtia vel medietate teſtamẽtoꝝ:ꝙ ibi ſuat̃ ꝯſuetudo loci.ꝫ.ꝺ ſepul.certiſi can.Quid iuꝛ ſit ꝺ ꝺci.dr̃.ꝫ.ꝺ ꝺci.cũ ꝯtingat.cũ i tua

q C Deductõibꝰ.Hoc ꝯtigit culpa abbatꝭ (ꝛ.c.dudũ ꝗ repꝛobauit q̃ꝫtũ i eo fuit inſtr̃m:quo ꝯtinebat̃ ꝙ de ductões fieri poterãt:vt infra ſequitur.

r C Licet.reſponſio tacite queſtionis.

ſ C Conſeq.Nota ꝙ aliqs fructum ex eo ꝯſeq non de bet qꝺ nititur repꝛobare:ar.xiij.q.ij.q̃ꝫ ꝑpoſterũ.ꝫ.de teſti.pñtium.qꝺ verũ eſt ſi vſq; ad ſniam ꝑſeuerauerit ff.de ioff.teſt.papinianus.§.meminiſſe.C.ꝺ his q vt i dig.alia ẽ.Itẽ habes hic:ꝙ inſtrumentum qꝺ qs ap pꝛobat ꝓ ſe:tenet̃ recipere ꝯ̃ ſe.iiij.q.iij.§.ſiqs teſtibus

tpalibus ibiare.

I dem ceſaraugustañ. epõ.

Q Um olim.ꝛ ĩfra.Q: no bis fideſ facta fuit.ꝙ ec cleſie de luna ꝛ de beſ. in tua ſunt dioceſ.ꝯſtitute nõ ſolũ ꝑ aliaⁿ verũ etiam per hoc ipſuꝫ ꝙ ĩ iſtrumentisº cõpoſitõnuꝫ ꝯtinet̃ expꝛeſſe:vt abbas ſan cti ioãnis pꝛilateñ.tã de quar ta decimaꝝ q̃ de ceteris epati bus tibi debent reſpõdere. ab batem ipſum ad integram ſo lutionem quarte oiumᵖ decia rum nullis factiſ deductõibꝰ ᑫ ꝛ ad pſtationem ꝓcurationũ ꝛ alioꝝ epalium iurium i pꝛe dictis epalis ꝯdemnamus.li cetˢ enim ex foꝛma ſecũde cõ poſitionis deductõis eſſent ali que faciende.q: tamen cõpo ſitionem idẽ abbas nullatenꝰ appꝛobauit.ſed ſtuduit multi pliciter ĩpugnare:ex ea non ꝺ buit beneficiũ cõſequiᵗ cui re nũciaſſe tacite ʳvidebat̃. Abſo num erat pꝛeterea vt negaret illam eccl'iam in tua dioc. con ſtitutam. ſuper qua inſtrumẽ ta ꝑdeceſſoꝛis tui oſtẽdebatᵘ in iure monaſterio fuiſſe con ceſſa .per q̃ epale iuſ petebatˣ expꝛeſſe. I dez ſpoletano epi ſcopo.

O Lim cãm quaꝫ aduerſꝰ clericoſ plebiſ rupine ſu per ſynodatico ꝓponebas. tu dertiñ.epõ ꝛ collegijs ſuis cõ miſimus terminãdã. Coꝛaꝫ q bus ex ꝑte tua fuit ꝓpoſitũ ꝙ cũ idẽ clerici ꝑdeceſſoꝛibꝰ tuiſ tres in feſto natiuitatis ꝛ tres in feſto reſurrectioniſ dñice ꝓ ſynodatico ſoluerint deñ.pa pieñ.nũc tantum res lucẽſes ꝓ ſingulis denarijs papienſi bus ꝑſoluebant.cũ tamẽ vnꝰ denariꝰ papieñ.valeat ſex lu ceñ.vnde petebas eos ad pa pieñ.ſolutõem cõpelli.cum ꝛ ſi tu lucen.pꝛimo ãno recepe ris.ſemꝑ tamẽ ius tuum poſt modũ fueriſ ꝓteſtatꝰʸ:ꝛ ifra. Cũ igit̃ cõſtet.ꝙ papien.olim ꝓ ſynodatico ſoluebant̃:ꝙ ex eo ẽt ſequit̃ ꝙ lucen.ſoluti ſũt poſtmodum ꝓ eiſdem cum ex dictis teſtium ꝛ confeſſiõe ad uocati alterius partis non re uocataᶻ poſtmoduꝫ appareat euidenter:ꝙ tꝑe.l.pꝛedeceſſo ris.t.ꝓ ſynodatico papien. fu it moneta ſoluta:ꝛ a tempoꝛe dicti.l.nõ niſi.xxxvi.ᵃanni ad plus tempus effluxerint:ꝛ ſit legitime compꝛobatũ:ꝙ tres lucen.qui pꝛo vno papiẽ.poſt moꝛtẽ ipſius.l. ſoluebantur:

xix.di.ſi romanoꝝ.C.de re.cre.l.generaliter.Ar.ꝯ̃.xxviij.diſ. quid veri.ij.q.vij.ſi hereticus.

t C Tacite.C.ꝺ re.cre.l.ſiqs iuſiurandum.C.ad.l.coꝛ.de fal.q falſas.ꝫ.de hiſ q̃ fi.a ma.par.ca.queſiuit.ꝛ.c.ex oꝛe.vbi de hoc.

u C Oſtendebat.erat.n.abbas ipe contrarius ſibi.ꝛ iõ ñ erat audiẽdus ſaltẽ i eadẽ i ſtãtia iudicij:ar.ꝫ.ꝺ ap pel.ſolicitudinẽ i fi.ꝛ i in ſtr̃is iſtis continebat̃:ꝙ eps eccleſiã iſtam ꝯceſſe rat mõaſterio vel aliqd iuris ꝯceſſerat i eccleſia vñ ꝑ hoc apparebat:ꝙ eſſet i eius dioceſi.

x C Petebat.al's patebat ꝛ melius.

y O Lim.ꝓteſtatus. Hic ergo colligit̃: ꝙ ñ ꝓdeſt ꝓteſtatio:cuꝫ aliqs in ꝯ̃riuꝫ facit:ꝑ id quod dr̃ in fi.q: ſi pſcrip tio ꝯpleta fuiſſet clerici obtinuiſſent ñ obſtãte:a li ꝓteſtatõe ſi.ꝫ.de cõſti. cũ.m.ꝛ.ꝫ.de appel.ſolici tudinem ad fi.

z C Reuocata.ꝛ ſic patꝫ ꝙ ꝯfeſſio aduocati:ſicut ẽt ꝓpꝛia confeſſio pꝛeiu dicat:niſi fuerit reuoca ta.vt hic pꝫ.ꝛ.ꝫ.ꝺ ap. cũ cãm quedam tamẽ con feſſio reuocari põt quan docunq; ante ſniam.C. de iur.ꝛ fac.igno.l.erroꝛ facti.ꝛ.ꝫ.de ꝯfeſ.c.vlt.et hoc itellige ſi ꝓbet quis ſe erraſſe.ff.ad.l.aq.ide neracius.§.vl.ff.de con feſ.non fatet̃ q erat.Sꝫ ſi ꝯfeſſio aduocati fuẽit icontinenti reuocata ſi ue eadẽ die:q: tũc non videoꝛ eã ratãˢ hr̃e:ex q̃ eadẽ eã reuoco.ſufficit re uocatio ſimplex.ar.ꝺ cre. ꝑdicte cũ cãm q̃ alia rõ ẽ ibi.Sed videtur ꝙ añ lit.conteſt.poſſit idiſtincte erroꝛ reuocari.ff.de noxa.ac.l. ele ctio.§.pe.ꝛ etiã poſt ſi nulla captio eſt aduerſarij.ff.de interro. ac.de etate.§.vlt.quandoq; ẽt poſt ſniaꝫ reuocatur erroꝛ ꝓba bilis.ff.qñ ac.de pe.eſt an.l.ij.al's ẽ.§.vlt.i ꝑma lege.Nec ob ſtat qꝺ dicit̃ de triduo.C.ꝺ erroꝛe aduoca.l.iij.q: ſic ibi conti git de facto ꝛ non ponit ius.io.

a C Trigintaſex.ex hoc colligit̃:ꝙ ſi lucenſes recepti fuiſſent ꝓ papieñ.xl.annis:ꝙ pſcriptũ eẽt i ſolutõe papieñ.ꝛ ſic pꝛote ſtatio nõ valuiſſet:vt dixi.ꝫ.in ꝑma notula.naꝫ ſiqs vtitur alia aqua q̃ꝫ inter ꝑteſ ꝯuenerit:pſcriptũ ẽ i illa.ff.quẽadmo.ſerui. amit.ſiqs alia.ꝛ.l.ſi cõem.§.i.ꝛ ſiquis pauciozibus iuribus vti tur ꝓ pluribꝰ pſcriptũ eſt ꝓ pluribus.ff.ꝺ ſer.vr.pꝛe.vna ẽ via Contra.ꝫ.de pſcrip.auditis.Sed ꝯ̃ videt̃ ꝙ nõ eſſet pſcriptũ in papieñ.quia qui aliquid recipit loco alterius illud recipere

videt.xxi.di.i nouo.⁊.xciiij.di.c.i.⁊.s̃.de p̃scrip.auditis.ff.de admi.tu.ita tñ.§.gessisse.Itẽ q pcio fruit ⁊ refrui videt.ff.de vsufruc.q2 q pcio ⁊ penes eũ ẽ peculiũ penes quẽ ẽ pciũ.ff.de pecul.ꝫ si qs puũ.Sz ꝯriũ verũ ẽ vt pꝫ per primas ꝯcor.

alie dabunt nõ cũ tãta solẽnitate:q2 ẽl dant hospitib⁹ ar.s̃.de pbẽ.de monachis.vel forsitan iposita fuit hec seruitus ab ipa fundatõe:ar.ex littera illa:nec intelligit iponi quasi nouum qð ab ipa fundatiõe de cõi iure fuit ipositum:⁊ cũ eã nõ visitauerit:nihil recipiat.j.e.,pcuratões.x.q.i.relata.b.

a ¶ Uel estimatõem.Ar.ad qõnem dñicalẽ:q ad antiquam monetam ⁊ mensurã antiquã faciẽda ẽ solutio:lz noua sit melior.s̃.ð iure iur.quãto.⁊ ẽ expssũ.j.e.cũ cãonicis.ar.ff.si cer.pe.l.iij.ar.ꝯ.xxxij.q.iiij.ꝗsignoret:⁊ ar.ff.ð ꝯbẽ.ep.impatores.idẽ esset si moneta minor sit mõ in vsu.q2 soluere dꝫ estimatõem antique:vt hic pꝫ.

b C Um venerabilis.procuratio.cõtra quã nõ currit pscriptio.s̃.e.cuꝫ instãt.a.⁊.s̃.de p scrip.cum ex officij.

c ¶ Correctõnis.hic pꝫ:q qbuscũqꝫ generalib⁹ vbis eps eximat aliquã ecclꝫiam.tñ semp retinet cathedraticum ⁊ pcuratõem ⁊ visitatõnem:al's n.esset ꝯrium qð habes xvj.q.ij.visis in fi.s̃.ð dona.pastoralis.Nec ob.s̃.de reli.do.constitut⁹.vbi vꝫ q generaliter possit eximere:q2 illud fuit cõfirmatuꝫ auctoritate pape:sicut.n.sbditis nõ põt a se reijcere siue eximere iurisditõem epalem.s̃.ð io.ꝯpe.si diligẽti.s̃.de renunci.admonet.sic nec platus suã iurisditõem ita nec patron⁹ ꝗtũcũqꝫ vbis generalib⁹ vtat alíqua iura tñ retinet i libẽto.C.de bo.li.l.iij io.

d ¶ De cõi.ergo de cõi iure procuratio peti põt s̃.co.sopite.⁊ ita non fuit remissa pcuratio p vba illa aliud seruitium non imponeret Et ita notat. Ar.q in gnãli remissiõe ñ veniũt ea q̃ spãlit ñ remittũt:sicť i obligatõe generali.C.que res pig.obli.pos.l.i.ff.de pig.oblig.

e ¶ Moderatã.s̃.e.cũ pastoralis.⁊.c.cũ instantia.b.

f ¶ Bis i anno.Hoc nouũ videt:q2 semel in anno sufficit visitare.s̃.de offi.archidi.mãdamus.⁊ hoc siue liqueat esse necesse siue nõ:vt videt.x.q.i.decernimus.epꝫ placuit vin. Sed vere credo:q2 si certus est q ecclesia nõ indigeat visitatõe nõ dꝫ eaꝫ visitare:q2 cã correctõnis visitare dꝫ:vt hic dic:ergo cessante cã cessabit effect⁹:ergo q dic hic bis i anno.intelligo si totiẽs op⁹ fuerit.xviij.q.ij visitãdi non semel.⁊.x.q.i.regenda. solẽnis pcuratio semel tñ in anno dari dꝫ:videlicet cum eps solito ordine antecessor suos visitat.ff.de offi.pcõ. obseruare

v.vel.vi.valebant ex illis que hodie sunt in vsu:intelligẽtes ex hoc:q p monete declinatõnem acciderit:vt.vsqꝫ ad tempus tuũ luceñ.dati fuerint p synodatico:sicut erant in vsu pcuratorem aduerse ptis nomine clericoꝝ plebis predicte tibi ad solutionẽ den. papien. vel estimatione m^a eorum p synodatico per diffinitiuã sniaꝫ cõdẽnamus.

Idem priori sancti stephani.

Cum venerabilis.f.n.faueñ.eps.⁊ ifra. Cognouimus q p̃fatus eps spallas quas habet ab eadem ecclꝫia.tã ipe q̃ pdecessores sui recipere ꝯsueuerat:ecclꝫie p̃fate remisit ⁊ statuit:q aliud ei suitium nõ iponeret.sibi ecclesie annuatim trium libraꝝ cereo pensionis nomine reseruato. Quia ergo visitatõi ãnexa est pcuratio^b.⁊ eps rõne epalis iurisditionis quam hꝫ i ea.teneatur cã correctionis ^c ecclꝫaꝫ visitare p̃fatum.nec intelligatur quasi nouum iponi quod ab ipa fundatõe de cõi^d fuẽat iure impositum decernimus. q idẽ eps cũ ad ipam ecclꝫiaꝫ cã correctionis accesserit.moderatam^e ab ea pcurationem accipiat bis in^f anno/sed nihil aliud pter pensionem ⁊ pcurationes p̃scriptas ab eadẽ ecclesia exigere vel extorquere p̃sumat.

Idem cõpostell.archiepo.

Super eo q.f.t. nos consulere voluit.vt q2 fere tota puincia compostell.ð nouo est ad iurisditiõem ecclesie tue cõuersa qualr tibi puinciã vel ptem puincie visitanti obsequi debeat ⁊ seruire necnon in pcurationib⁹ puidere:tibi duxim⁹ respondendũ.q illud obseruare tenet.qð i vicinis^g puincijs obseruatur.

Idem in concilio generali.

Procurationes que ratõne visitatõis^h debentur^i epis vl archidiaconis vel quibuslibet alijs ẽt apostolice se.legatis aut nũcijs absqꝫ manifesta ⁊ necessaria causa nullatenus exigant.nisi quãdo personaliter^k offm visitatõis ipẽdũt ⁊ tũc euectõum ⁊ personaruꝫ mediocritatẽ obseruent i lateraň.cõcilio^l diffinitã.hoc adhibito moderamine circa legatos ⁊ nuncios apostolice se.vt cum oportuerit eos apud aliquẽ locũ moram facere necessariam.ne loc⁹ ille ppter illos nimiũ aggrauet.pcuratõnes recipiãt moderatas ab alijs ecclesijs vel psonis q̃ nõdũ fuerant de suis pcuratõibus ag

g S Uper eo.in vicinis.Nõ q i pcuratiõib⁹ faciẽdis ⁊ alijs seruitijs:si certuꝫ qd statutuꝫ nõ sit cõsuetudo vicinarũ ecclꝫiaꝝ ẽ attẽdenda.s̃.e.eccl'ijs.⁊.s̃.e.sopite.⁊.s̃.de capel.mo.c.ij.s̃.ð ꝯsue.cũ oli.s̃.ð ele.cũ ecclesia vulterana.j.ð cogn.spi.sup eo.Ar.cõtra.xij.dist.illa.⁊.c.illud.lxxvi.dl.vtinam.de ꝯse.di.ij.quotidie.Prima ps vera est.Cõtraria vero signata ñ contradicunt:q2 ibi vnusquisqꝫ locus suã habꝫ consuetudineꝫ:ꝫ hic nõ erat certũ qd statutum essꝫ vel de ꝯsuetudine obtentum:⁊ ita non obstant.

h P Rocurationes.visitatõis hoc ideo forte dicit:q2 triplex est pcuratõ.Una que ratõne visitatõnis debetur:vt hic:⁊.s̃.e.cum venerabilis.⁊.j.e.cũ nuper.Alia rõne consuetudinis.xviij.q.ij.seruitiuꝫ. Tertia rõe pacti quod appositum fuit in ipsa fundatione.s̃.ti.pri.preterea.ij.⁊.c.quando.⁊.xviij.q.ij.eleutheri⁹.⁊.s̃.e.qꝫto.

i ¶ Debentur episcopis.hoc ideo dicit ad differẽtiã procurationum que dantur ratione census:vt albergarie.vt.s̃.ti.pri.preterea.b.

k ¶ Personaliter vel etiam per alium cum ipe interesse non possit:propter latam ⁊ diffusam diocesim.s̃.de off.ordi.inter cetera.⁊ procuratio exigi nõ debet:nisi cum visitat.s̃.e.cum venerabilis.

l ¶ Concilio.s̃.e.cum apostolus.

m ¶ Non que sua sunt.lxiij.di.nosse.⁊.viij.q.i.sũt enĩ in ecclesia.⁊.x.q.iij.quia cognouimus.⁊.c.cauendum.

⁊ supra de renun.quidam.

l ¶ Im pendat. Sic ergo qui grauat ecclesiã in ꝓcuratione punit in duplum: ⁊ qui grauat eam in exẽnis punitur in quadruplum .viij.di.quoniam cõtra.j. de immu.eccl.quia plerisqꝫ ibi soluitur.

f ¶ Nostra.in quo casu potest se intromittere quandocunqꝫ auctoritate priuilegij: ⁊ tunc potest adiri tam p appellatõnem qꝫ per simplicem querelam: quod non potest in alio casu: sic. supra de offi.le.cum non ignoretis.

t ¶ Uisitationis.al's non tenetur supra.e.procurationes.

o Uenerabili villa.hec allegatõ erat potiꝰ cõtra monachos qꝫ p eis qꝛ si monasteriũ sitũ erat in dioce.cenomanẽ.siue in ciuitate cenomaneñ.ergo iuſ cõi tenerat episcopo.xvj.q.vl.oẽs basilice.et xviij.q.ij.mõasteria.⁊.ꝫ.ꝺ reli.do. de cenodochijs.

p ¶ Nõ soluerũt hec excusatõ vl'allegatõ ñ valebat qꝛ in ꝓcuratõne que ratõne visitationis debeť non currit prescriptõ. supra ꝺ prescrip. cuꝫ ex officij.ꝫ.e. cum instantia.sic nec cõtra ipaꝫ visitatõem alius tamen prelatuſ posset pscribere vt x qꝫ cõtra episcopũ vt ibi dicit: sic ⁊ ꝯtra procurationẽ que debetur legatis dñi pape non prescribitur.ꝫ.e. cum instãtia.⁊ iõ ꝺ sri ratõne visitationis.qꝛ in ꝓcuratione que cõpetit rõne institutionis siue consuetudinis bene currit pscriptõ.ar.xviij. questione ij eleutherius.⁊.c seruitium.

grauate: ita ꝙ numerus ꝓcurationũ numerũ dierũ: quibꝰ huiusmodi morã fecerit: ñ excedat ⁊ cũ aliq̃ nõ suffecerit p se ipam due vel pl'es cõiũgãť. in vnã. Porro visitatõnis officiũ exercẽtes nõm q̃rant q̃ sua sũt sꝫ q̃ iesu xp̄i p̄dicatõi ⁊ exhortatõi correctõi ⁊ reformatõi vacãdo vt fructuꝫ referãt q ñ perit. Qui ãt ꝯuenire tẽtauerit ⁊ qꝺ accepit reddat ⁊ ecclesie quã taliť aggrauauit tãtũdẽ ipẽdat.ⁿ

Honorius.iij. de tiron ⁊ iosaphat abbatibus.

Uenerabili frẽ nr̃o cenomaneñ: ep̃o accepimus cõquerẽte: ꝙ cum cã que iter ipm ex p̃te vna ⁊ abbateꝫ ⁊ cõuentũ de cultura ex altera su p ꝓcuratiõibꝰ quas ab eis petit idẽ ep̃s nosciť agitari: vob fuerit ab ap.se.cõmissa: dicti abbas ⁊ cõuentꝰ ex eo frustrari intẽtiõeꝫ eiusdẽ ep̄i moliũť ꝙ coꝝ monasteriũ in cenomanẽ siꝰ villa sitũ eẽ dignosciť: ⁊ ipi ꝓcuratõeꝫ hactenus nonᵖ soluerunt: ⁊ ĩfra. Di.v. mãdamus q̃tenus nisi aliud ratõnabileᑫ ostenderit vos eos ad exhibẽdum eam sicut ius dictauerit compellatis.

Gregorius.ix.

Cum nuper archiep̃s beneuentanꝰ beneuẽtanaꝫ ꝓuinciã visitaret: ⁊ ĩfra. Mandamus. quatenus cũ eũdẽ archiep̃ꝫ siue auctoritateˢ ꝓpria siue nr̃aᵗ beneuẽtanã ꝓuinciã cõtigerit visitare: ꝓcuratiões rõe visitatõisᵗ debitaſ iuxta facultatesᵛ ecclarũ vr̃aruꝫ exhibeatis eidẽ.aliogn sñiaꝫ quã ipse rite tulerit ĩ rebelles ratã hẽbimꝰ ⁊ faciemꝰ auctõe dño inuiolabiliter obseruari.

Idẽ.

Cum canonicis maioris eccl'ie quandã summaꝫ pecunie pro pensione ecclesie tue debitã aliquot annisˣ persolueris: ⁊ in idem summaꝫ illam ex integro de meliori moneta exigant sibi solui: tibi damus nostris litteris in mandatis vt canonicos illos solutione prioris pecunieʸ: vel si non sit inᶻ vsu estimatione pensionis antique facias manere cõtentos.

Idem.

Auctoritate presentiuꝫ inhibemus ne quis p eo ꝙ in oratorijs que in grangijs vestris habetis: interdum aliqui vestrum celebrant procurationes: que ratione visitationis debentur a vobis exigere vel extorquere presumat.

u ¶ Facultates.que semper in his considerãde sunt.supra eodem sopite vbi de hoc.

x Cum canonicis.annis.videtur ꝙ duo sufficiant: quia pluralis elocutio duorum numero contenta est iiij.q.iij. §.vbi numerus. ⁊ de cõse.distinctiõe.i.hec quoqꝫ.⁊ si post annos liber esse iussus est post biennium liber erit.ff.de manumis.te.libertas.§.vlt. ⁊ si data fuerit conditio in diebus: si nihil adijciatur: biduo conditionem impleri oportet. ff. de verborum signifi. inter illam .in fi i e .immo erigitur ꝙ legitimo tempore prestita sit: ad hoc vt in futuruꝫ teneantur nisi causa esset in euidenti .de hoc dicitur supra eo peruenit.

y ¶ Pecunie.que ab initio fuit constituta: ⁊ non ad nouam que maior ẽ. Si enim moneta diminuta fuisset illam recipere nollent: supra eodem cum olim. Cum ergo minorem recipere nollent: maiorem exigere non debent.ff de dam.infe.qui bon ⁊.§.si quisqꝫ.⁊.C.de solu.l.penultima.

z ¶ In vsu. tunc estimationeꝫ illius antique soluant: vt supra eodem oli in fi. Sed nunquid posset solui prima si inueniretur: si non minus valet. Si vero minus valet: ⁊ non est in vsu: nõ potest solui: quia reproba moneta non liberat soluenteꝫ.ff.de pign. ac.eleganter.§.qui reprobos.si.ff.ad velle.quãuis.§.si conuenerit.⁊.ff.qui satisda.cog.quotiens.b.

q Rationabile.puta priuilegium.supra.e.cũ instantia vel si allegarẽt pscriptõem noie alteriꝰ ⁊ ꝓbarent supra de pscrip.al's se tueri ñ possunt vel nisi allegarẽt tantã pauptatẽ ꝙ ipm ꝓcurare ñ possent: tũc eñi ꝫ suis sumptibꝰ dꝫ visitare ar.x.q.iij.cauendũ.⁊.xxvij. q.i.iã nunc.de h dicitur.supra eodem cũ instantia.

r Cum nuper.auctoritate propria.quod ei cõpetit de iure communi.supra eodem sopite.⁊ hec itellige cuꝫ episcopus est negligens: al's se intromittere ñ debet: ar.ix.q.iij.cum simus.⁊ c.conquestus. In qbus casibus archiepiscopus possit se intromittere auctoritate metropolitana de subditis suoꝝ suffraganeoruꝫ: nota supra de offi.ordi.pastoralis.

a Auctoritate.visitationis talis procuratio non prestatur nisi quando personaliter visitant locum causa correctõnis supra eodem procurationes.sed in grangijs istis nulla fit visitatio: licet ibi quandoqꝫ monachi celebrent: sed ad caput accedit prelatus causa visitationis: ⁊ ibi non consueuerunt morari monachi: sed cõuersi causa colendi agros suos: ⁊ ita cum nulla fiat visitatio: nulla propter hoc ꝙ ibi aliquando celebrant: debet prestari procuratio.

De consecratione ecclesie vel altaris.

Alex.iij.

Ab hec[a] si altare motū fuerit: aut lapis ille solūmodo suppositus qui sigillū[b] continet confractus aut etiam diminutus[c] dꝫ denuo cōsecrari[d]. Propter hoc vero nequaꝙ̄ reiterare suam consecrationem eccl'a consueuit: lꝫ id quidam canones innuere videantur. Inno .iij. tornac.epo.

Tua.f.ꝛ ifra. Inqsitōi.t.t.r.ꝙ i dioce.tua lꝫ tibi ecclijs dedicationē ipēderꝭ tā dieb⁹ dñicis ꝙ̄ priuatis[f]. Idē indrosieñ. episcopo.

Quod i dubijs: ꝛ ifra.altare in quo tabula cui consecratōis bñdictio pontificali ministerio adhibetꝭ.si mota[g] vel enormiꝭ fracta fuerit. dꝫ nō imerito cōsecrari[h]. Nec negamus qui oleum non cōsecratuꝫ consecrato[i] possit oleo cōmisceri. Idē compostell. archiepiscopo.

Proposuisti ꝙ venientibus ad eccl'iam sancti iacobi ex diuersis regionib⁹ pegrinis.ꝛ volētib⁹ alijs ab alijs ꝑ cōtentōes ꝛ rixas altaris de nocte custodiā vēdicarꝭ homicidia ꝯtigūt fieri iterdū. ꝛ aliqñ vulnera iferūtur: ꝛ ifra. Fue.b.r.ꝙ manēte eccl'a ꝛ altari ipa recōciliari[k] potit ꝑ aquā cū vino ꝛ cinē bñdictā. Idē.

Cum sis ꝛ ifra. Moueris igiꝭ ꝙ plura i eccl'ia vna altaria ꝛ plures epos siml' poteris consecrare.

Idem.

Ligneis edificijs ecclesie vestre casu ꝯsumptis parietibus[m] tñ illesis ac mēsa principalis altaris in sua extremitate modicam passa fracturam: ꝛ infra. Inquisi.t.t.dux.rñ.ꝙ cum parietes i sua integritate permanserint: ꝛ tabula altaris mota vel enormiter lesa non fuerit .ob causam predictaꝫ nec ecclesia nec altare debet denuo consecrari. Idem senoñ.epo.

a Ab hec altare.i.mensa altaris.Sic exponitꝭ ꝺ cō.di.i si motū.qñqꝫ tabula ꝯsecrata ꝺ loco ad locū mouetur: nec tñ desecratꝭ: de cō.di.i.ꝯcedimus.qꝺ itelligo qñ nō ē affixa.ꝛ ꝙ dicit motū.i.mutatū quo ad formā: ita ꝙ formā amisit ꝑꝑ diminutōeꝫ vel augmētū cū hec sit forma rei: ar.x.q.ij.§.his.idē si mēsa altaris sit enormiter fracta: qꝛ consecranduꝫ ē altare.j.e.qꝺ in dubijs.ꝛ.c.ligneis. cōsecratio altaris ꝑcipue intelligitur i ꝯiūctōe mēse s.lapidis supioris ꝛ structurꝭ iferioris: ꝛ ita si mēsa fuerit remota v'l aliqꝭ ꝺ lapidib⁹ tangēs mēsaꝫ ipaꝫ: execratū ē altare: et dꝫ iterū consecrari.sed si aliqd addatꝭ altari ñ execratꝭ ꝫ sacꝝ trahat ad se ñ sacrū.j.e.ꝙ in dubijs.

b Sigillū qꝺ i lapide fit in consecratione.

c Diminut⁹ enormiter j.e.quod in dubijs.

d Cōsecrari ipꝫ altare ꝛ nō eccl'ia.alia.n.ē cōsecratio eccl'e ꝛ alia altaris vt sequitur in littera.

e Canones.de cōse.di.i.si motū innuitꝭ ibi ꝙ ecclesia debeat ꝯsecrari dū dicit si motū fuerit altarꝭ denuo ꝯsecretꝭ ecclesia: ꝫ exponitꝭ altare.i.mēsa siue tabula eccl'ia.i.altare qꝺ ē dicē si mota fuerit tabula ꝯsecretꝭ altare .b.

f Tua.ꝙ̄ priuatis qlibet ergo die pñt fieri ꝯsecratōes ecclesiaruꝫ vel altariū vgines ēt ꝑꝑ necessitatē diebus priuatis velum sacrum accipe pñt.xx.q.i.deuotis.qꝛ necessitas legē nō hꝫ.de ꝯse.di.i.sicut.ꝛ.ꝫ.de consue.quanto.ꝛ sic magna necessitas hoc iducit: vt ibi dꝭ.ꝛ.j.de reg.iur.qꝺ nō ē ordies vero sacri nō ꝯferuntꝭ: nisi certis diebus.ꝫ.de tēp.or.c.i.ꝛ.ij.lxxv.di.c.vl.ꝛ chrisma certo tpe ꝯficiꝭ ꝺ ꝯse.di.iiij.oi tpe.qꝺ i supficie potius ꝯdicit: ꝫ exponitꝭ omni tpe.i.oī anno añ pascha certo die.ꝛ qꝛ ista certis tpib⁹ ꝯferuntur: dubitauit: an idē esset de consecratione ecclesiarum.

g Quod in dubijs.si mota.de cō.di.i.si motum.ꝛ.ꝫ.eo.c.i.

h Consecrari.de hac ꝯsecratione dic: vt.ꝫ.e.c.i.per qꝺ intellige quod hic dicitur.

i Consecratio.ꝛ ita sacrū tanꝙ̄ digni⁹ trahit ad se ñ sacrū xiij.q.ij.non estimemus.ꝛ.ff.de rei ven.que religiosis.si.ff.de solu.ñ alieni.ff.de vsucapio.eum q edes.secus si vinū appōatur sanguini.j.ti.pxi.cum mathe.§.quesiuisti.℣.preterea.ar.ꝯ.ꝙ minus dignū trahit ad se magis dignū.ar.ꝫ.de iurepa.ex litteris.ꝛ.c.cuꝫ ꝭm.ꝛ ar.supra de off.dele.super questionū §.si vero duo sunt.Item argumen.ꝙ in reficiendis sacris vestibus filum non sacrum siue pannus non sacer potest apponi.nec est opus noua ꝯsecratione.io.

k Proposuisti.recōciliari.Nota quādo ecclesia debet consecrari vel reconciliari.Primo si dubitatur: an sit consecrata.Ideꝫ de altari quod propter dubium debet consecrari: de cōse.di.i.ecclesie vel altaria quia non dicitur iteratum quod nescitur esse factū.de conse.di.i.solennitas.i.sic est ꝺ baptismo.j.ꝺ bap.c.ij.ꝛ si.lxviij.di.presbyteri quos.ꝛ.§.se.Iteꝫ si ecclesia est exusta tota vel maior pars debꝫ iterum cōsecrari de cōse.di.i.ecclesijs semel.arg.de contrahen.empt.domuꝫ.si vero tectum corruerit: ꝛ parietes illi si remaneant: vel etiā modicum de ipis parietibus destructuꝫ fuerit: nō dꝫ propter hoc cōsecrari.j.eo.ligneis Et si tota eccl'ia simul destructa fuerit vel maior ꝑs debet iterum consecrari si successiue suffic aspsio aque benedicte.de conse.dist.i.de fabrica.Pro remotōe altaris v'l fractura enormi non reconsecretur eccl'ia vt.ꝫ.c.i.Pro sanguinis effusione ꝛ pro adulterio debet tantum reconciliari: vt hic patet.ꝛ.j.de adulte.significasti.ꝛ argu.j.e.c.vl.ar.contra de conse.di.i.ecclesijs semel. ꝫ illud intelligitur ꝭm hoc: ꝙ sanguinis effusiōe vel seminis pollutione non consecratur.Per quē dꝫ fieri hec reconciliatio dicitur.j.eo.aqua.

l Cum sis.plura altaria.ar.contra.baptizatuꝫ: qui dixit ꝙ cōsecrato maiori altari omia alia altaria essent consecrata: si digito demonstrentur: argumē.ff de acqui.pos.quod meo.§.si per venditorē.C.de nau.lib.siquis habens.sic plures clerici possun t ordinari ꝫ.de tempo.ordi.de eo.ꝛ.lxxv.di.ꝙ a patribus.ꝛ plēs epos potest consecrare.modica fuit hec dubitatō: sed credebat: ꝙ licet plures clericos posset ordinare: qꝺ posset plura altaria vel episcopos ꝯsecrare.ber.

m Ligneis.parietibus.quādiu parietes integri sūt non est ecclesia reconsecrāda: quia in parietibus consecratur ecclesia ꝛ non in tecto: aut si successiue reparati essent: de conse.dist.i.de fabrica: de hoc dictuꝫ est.ꝫ.eo.proposuisti.ꝛ de tabula.supra.e.c.i.ꝛ que ibi dicta sunt: hic possent dici.

Consuluisti:⁊ ifra. Cimiteria[a] i quib⁹ excōicatoꝝ corpora sepeliri ɔtingit: reconciliāda erūt aspersione aque solēniter bñdicte. sicut[b] i dedicatōib⁹ eccliaꝝ fieri cōsueuit.

Honori⁹ iij. regine vngarie.

Cum sicut ex relatōe capituli oradieñ. nobis innotuit. q̄ eoꝝ feceris ecclesiā cōsecrari. ⁊ ifra. Cuȝ nō sit ecclesia. nisi ḋ dote ꝓuisuȝ ei fuerit cōsecrāda[c]. eo liberali⁹ ad dotandū p̄dictā eccliam apire man⁹ munificētie tue ḋbes q̄ ad forti⁹ tanq̄ ex ḋbito iā teneris.

Greg. ix. astoricē. epo.

Aqua p ep̄ȝ bñdicta ecclesiam reconciliari posse p alium ep̄m non negamus per sacerdotes simplices hoc fieri decetero prohibentes: nō obstante consuetudine[d] prouincie brachareñ. que dicenda ē potius corruptela. quia lȝ episcop⁹ committere valeat que iurisditionis[e] existunt. que ordinis episcopalis sunt. nō potest inferioris gradus clericis demandare. Quod autem mandātibus episcopis super reconciliatione factum est hactenus per eosdem misericorditer tolēramus[f].

Idem eidem.

Si ecclesia non consecrata[g] cuiuscunq̄ȝ fuerit semine aut sanguinis effusione polluta. aqua protinus exorcizata lauetur[h] ne diuine laudis organa suspēdant. est tñ q̄ocius fieri poterit consecranda.

a Consuluisti. cimiteria. Sicut ergo ecclesia recōciliat: ita ⁊ cimiteriū: cū sit ɔsecratū: vt hic pȝ: ⁊ illa corpora si discerni potūt sūt exhumāda ⁊ extra cimiteriū eijciēda. ꝫ. de sepul. sacris. ⁊ eadem gaudet imunitate ecclia ⁊ cimiteriū. xvij. q. siqs ɔtumax. ⁊. c. sequēti. ⁊ ita idē iuris ē i accessorio: qđ in pncipali. ꝫ. ḋ of. de le. prudētiā. §. vlt. cū suis ɔcor.

b Sicut i dedicatōib⁹. ꝫ. e. ꝓposuisti. ḋ ɔse. di. i. si motū. ⁊. c. se. b.

c Cum sic. consecrāda. nec ēt fundāda: nisi p⁹ ɔpetēs dos fuerit ei assignata. de ɔse. di. i. nemo in auc. vt null⁹ fa. or. domū. §. i. col. v. ⁊ i auc. vt determi. sit numerus cle. §. i. coll. i. vel si hoc omissū sit i fūdatōne sicut hic nō debet ɔsecrari eccla nisi dos ei p⁹ fuerit assignata: vt xvi. q. vi. pie mens i. q. ij placuit. ⁊ hic cū ad hr ex debito teneat fūdator. vt dicit i fi. Sȝ q̄ erit ɔpetēs dos. Rñdeo si sit mōasteriū: tc̄ dos dȝ eē tāta: q̄ p̄sbri diaconi ⁊ sb̄diaconi cātores ⁊ lectores possint ibi eē. ꝓut traditur i auc. vt ḋtermi. sit nu. cle. §. i. Si ṽo alia eccla collegiata dos ad min⁹ dȝ eē p duob⁹: ar. ꝫ. ḋ fi. p̄s. ꝓposuisti. vij. q. i. illḋ ad trib⁹. ḋ ɔse. di. i. hic quoq̄ȝ. ⁊ q̄ possit recipe hosp ites ⁊ ep̄alia iura psoluē. ꝫ. ḋ pbē. de mōachis. ꝫ. de sup. neg. p̄. c. ij. Sȝ qd si ep̄s ɔsecrat vl' fūdat ecclāȝ ñ assignata dote. dixit baȝ i. ⁊ b ñ: q̄ ep̄s tenetur dotare ecclesiā: sicut teneť ꝓuidē illi quē ordinat sine titulo. ꝫ. ḋ pbē. c. ij. ⁊. ep̄s. ⁊. c. cū bȝ apostolū. ⁊ hr credo verꝫ dūmō sine lesiōe eccl'e sue h facē possit: als nō nisi hēt ꝓpriū: q̄ ḋlictū psone ⁊c̄. vt. xvi. q. vi. si ep̄m. ꝫ. de excep. cū venerabili. ⁊ tūc fūdator dotabit eā. ⁊ posset ad hoc ɔpelli: ar. xvi. q. vl. pie mētis: ar. ad h. ff. ḋ ritu. nup. q liberos. ⁊ heres fūdatoris ad hr teneť: i auc. ḋ ec. ti. §. si aūt. e. §. siqs edificatōem colla. ix.

d Aqua. ɔsuetudine. Nō ḡ q̄ ɔsuetudo q̄ ē ɔ iuri nāȝ ñ p̄dest: ⁊ ɔ illḋ ius ñ p̄t p̄scribi. ꝫ. ḋ ɔsue. cū inť vos. ⁊. c. cū venerabil'. ⁊. c. q̄ȝto. ⁊. c. vlt. vbi de hoc.

e Iurisditōis. puta iudicare cognoscere ḋ cāis istituere bñficia ɔferre: ⁊ oīa alia q̄ assecut⁹ ē ep̄s i ɔfirmatōne. ar. ꝫ. ḋ elec. trāsmissaȝ. hec oīa ɔmittē p̄t ⁊ delegaŕ vnicuiq̄ȝ maiori vel minori. Sed ea que sunt ep̄alis ordinis demādaŕ non pōt iferiorib⁹: puta clericos ordinare ṽgines ɔsecrare chrisma ɔficē ⁊ ɔsimilia: q̄ ministeriū ɔsecratōis desiderāt. Sȝ q̄ ē rō. q̄re illa que sūt iurisditōis possit ɔmittere clericꝫ iferioris grad⁹. ⁊ nō illa q̄ sūt ordinis demandare. Hec pōt eē rō iurisditio sola volūtate ⁊ ṽbo ɔmittiť siue delegatiua fuerit siue ordinarius. ⁊ reuocaŕ. ꝫ. de offi. dele. sup q̄onum. §. itentōis. ⁊. §. porro. ff. de iudi. iudiciū. sed collatio sacramentoꝝ nō ɔfeŕ sola volūtate vel ṽbo. imo facto ē opus: q̄ necessaria est visibilis. vnctio ⁊ exterior. q̄ est signū iterioris vnctōis i corde. ꝫ. ḋ sa. vnc. c. vno. q̄ ꝑpetua est. ⁊ amitti nō pōt: lȝ executio q̄ñq̄ȝ suspēdaŕ. i. q. i. q̄ qdeȝ. ṽ. si forte militie ⁊c̄. ⁊ ita pȝ q̄ nō p̄sit taliter demādari sicut iurisditio vl' reuocari ⁊ talia ɔse ri nō p̄ñt nisi ab eis q hñt eam p collatōnem lxviij. di. p̄sbri quos ⁊ sic recōciliatio tal' nulla est. cū sacerdotes illi nō hūerūt ptātē illā p talē ḋmādatōeȝ q̄ ē ordinis ep̄al' sic ɔsecratio. lȝ vn⁹ ep̄s alij ep̄o pōt h demādare ⁊ p huiusmodi demādatōem nihil ei ɔmittit: cū ipe ep̄s hēat ea q̄ ministerium ɔsecratōis desiderant: ⁊ ei deest tm̄ auctoritas. q̄ i alienā messem falceȝ mittere non dȝ: nisi de volūtate ⁊ mādato illius cuius est diocesis. vi. q. iij. scriptū est.

f Toleram⁹. Sed videtur q̄ ista sola tolerantia nō sufficiat sibi. nisi iteꝝ recōciliet p ep̄m. q̄ nulla fuit reconcilatio. ergo iteꝝ dȝ recōciliari: sicut si aliqs ordinaŕ ab eo q. ordinādi ptātē nō hēbat: iteꝝ dȝ ordinari. lxviij. di. p̄sbri. ⁊. j. ḋ p̄sby. nō bap. c. i. ⁊. iij. lȝ dic q̄ p talē tolerātiā ratā hȝ talē recōcilatiōem ⁊ icipit valē ex nūc cū p̄ma nulla fuisset: ⁊ ita de nihilo facit aliqd. sic. iij. q. vi. hr ꝑppe ⁊ de ɔse. di. ij. reuera. q̄ p̄t p̄nceps mutare naturā rei. C. ḋ rei vx. ac. l. vna circa p̄n. b.

g Si eccl'a. non ɔsecrata. Nota q̄ dicit non ɔsecrata. ergo multo fortius ɔsecrata. ꝫ. e. ꝓposuisti. sic ⁊ cimiteriū si taliter polluatur reconciliari dȝ. vt. ꝫ. e. consuluisti: ar. q̄ si aliquis excōicatus vel paganus ibi sepellitur: sunt inde eijciendi nec i ea dȝ celebrari ante eiectōnem ⁊ aspersionē aque bñdicte. lȝ consecrata p⁹ non fuerit: ⁊ parietes sunt radendi. ḋ cōse. di. i ecclesia. ⁊. c. vbi. ⁊. c. se. ⁊ ita ecclesia non consecrata gaudet eodem p̄uilegio quo ⁊ consecrata: vt hic pȝ: ⁊ hoc ē exp̄ssū. j. de imu. eccle. c. penul. ⁊ ita si aliqs illuc confugerit dȝ ab ecclesia defendi. ⁊ hoc iō. q̄ locus ille auctoritate epi dedicatus ē diuino cultui: ⁊ qđ semel deo dedicatū ē: ad ꝓphanos vsus redire nō dȝ. xij. q. ij. nulli liceat. ⁊. g. ḋ re. p̄mu. mancipia. ⁊ tamē grauius peccat q sic deliquit q̄ȝ i nō ɔsecrata: sicut magis peccat ⁊ grauius puniť. q. i maiorē psonā q̄ȝ q in minorē: nam ex psona cōsideraŕ iiuria ⁊ crimē: isti. de iur. §. atrox. j. de sen. ex. cū illoꝝ ⁊ crimē. augeť dignitate p̄positi. ff. de re mili. oē delictū. §. i. Sed nū quid ⁊ isti violatores sūt dicendi sacrilegi sȝ distinctōem sacrilegij: nō videť. xvij. q. iiij. sacrilegiū. lȝ credo q̄ tāq̄ȝ sacrilegi iudicādi sūt. lȝ locus adhuc ɔsecrat⁹ non sit: ar. ꝫ. ḋ so. ɔpe. ɔquestus. ⁊ q̄ codē p̄uilegio gaudet ac si esset ɔsecrata. j. de imu. ec. c. penul.

h Laueť. lȝ p quem dȝ lauari: videť q̄ p ep̄m tm̄. ꝫ. c. proxi.

In hoc cāu saš credo q̄ p simplicē sacerdotē possit lauari.q2 si itellexisset papa q̄ p epm deberet lauari:illud dixisset sicut dixit in pxi.c.pcedenti cum papa in vtroq3.c.scribat eidem z q2 dixit aqua exorcizata lauet.q̄ fit p simplicē sacerdotē.z ñ cū aqua bñdicta cū vino z cinere.cū qua recōciliat eccla cō secrata.š.e.pposuisti.et ar.ad hoc.š.de tē.or.cū i distribuēdis.z ar.ð cō se.di.ij.c.fi.ar.tñ ž.j.de i mu.ec.c.penul.b.

pptr talē dimittere cāonice statutas missas ð die. v dr in fi.si.xxi.di.deniq3.vbi p hibet miori bñdicere p sente maiore.z dat elemosynā ñ ē peccatū.s3 dare ad iactātiā malū ē.i.q.i.nō ē putāda.z.c.vide q̄3tū.Et ita ē ar.q̄ aliqd phibet non pp hoc q̄ malū sit .sed pp id qđ ex eo seq p t.š. de iureiur.z si x ps z.xxij.q.i.in nouo z.xi.q.iij.nolite.lr iij.di.§.verum.

a p ℞esbyter.per soluat ɔsiliu3 ē vt simul di cat oēs horas ne supuenien tibus occupatiōibus ali quā horā dimittat.et in telligitur h oc de clericis paupib9.quos ad opus rurale oz exire. vt in lra p3.als suo loco z tpe di cende sunt singule hore.

b ℭ Cōpetētib9. signatis cāpanis vel alio signo.š ð elec.i cāis.z.š.ð of.cu sto.c.i.z.i.di.ius militar.

c ℭ A scholarib9 .hic ex audio cum aliqua supue niēte necessitate ipe offi ciū suu3 pficere non pōt vij.q.i.illud.z fac ad h.š de vi.z ho.cle.vt quisq3.

d ℭ Rurale.clericus .n. cui ecclesia nō sufficit ex artificio suo victum z ve stitū querat.xci.di.cleri cus victū absq3 officij sui detrimento.z.xxi.q.i.c.i.

e ℭ Ieiunus.de ɔ se.dist. ij.ligdo.ð ɔse.di i.sacra menta.z di.v.ieiuni.z.c. vt epi.c.vij.q.i.nihil.b.

f ℭ Succurrere.missam celebrādo vsq3 ad statu tā horā.vt hic dic ioan. ð ɔse.di.i.solēt.vl vsq3 ad tertiā q̄nq3.xlii ij.di.ñ lice at.s3 i dieb9 cōmunibus.

g ℭ Septenari9.Sūt se ptē hore.sicut sunt septē dona spūs sancti.xxx.q. i.puenit.septē dies secu li.z septē etates qb9 cō pletis finiet mūdus sep tē petitōes i orone dñica se ptē p salmi pnīales.itē septem diaconi sicut septē cādelabra xc iij.di.diaconi q.Et ita septē sūt hore ad quas tenent sacer dotes ð alijs nihil dicit.vñ vr q̄ nō teneant .s3 certe tenent. ar.š.de pbē.cū sm aplin.xci.di.c.i.z.ij.z.xcij.di.c.vlt.

h ℭ Uidā.peculiares.i.spāles.de conse.di.i.hoc attenden dum est ala.

i ℭ Nō fiat.nō q2 malū sit audire tales missas.sed malum est ij.alo ergo sufficit q̄ vnā missā celebrat gs ð die.de cō

De celebratione missarum et sacramento eucharistie z diuinis officijs.

Ex concilio agaten̄.

℞esbyter mãe matutinali officio expleto pēsū fuitutis sue:videl3 primam tertiam sextā nonā vesperāq3 psoluat[a]:ita tñ vt horis cōpetentibus[b] iuxta possibilitatem aut a se aut a scholaribus[c] publice compleant.Deinde per actis horis z infirmis visitatis si voluerit exeat ad opus rurale[d] ieiunus[e] vt iterum necessitatibus pegrinorum z hospitum siue diuersoꝝ cōmeantiū infirmoꝝ atq3 defunctoꝝ suc currere[f] possit vsq3 ad statutā horā p temporis qualitate:p pheta dicente:septies i die laudem dixi tibi qui septenari9[g] numerus a nobis impletur:si matutini prime tertie sexte nonę vespere cōpletorij tpe nře seruitutis officia psoluamus. nam de nocturnis vigilijs idē ipse pppheta ait. media nocte surgebā zc.ergo his tpib9 laudes creatori nřo super iudicia sue iusticie referamus.

Ex conci.triburien̄.

Uidam laicoꝝ habēt in ɔsuetudine:vt p singulos dies audiant euāgeliū:in pncipio erat vbū:z missas peculiares[h] hoc ē ð scā trinitate z ð scō michaele:z iō sancitū ē in eodem cōcilio:vt vlteri9 hoc nō[i] fiat nisi suo tpe:z nisi aliqs velit ppter reuerentiā sancte trinitatis:nō p alia[k] de uotōe audire:sed si voluerint vt sibi misse cantent:de eadē die missas audiāt p salute viuoꝝ tm z ēt defunctoꝝ.

Inno.iij.vigoren̄.epō.

Onsuluisti:z infra.℞espōdem9 q̄ excepto die natiuitatis[l] dñice:nisi cā necessitati s[m] suadeat:sufficit sacerdoti semel i die vnā missa3 solummodo celebrare.

Idē archiepo brachareñ.

Onsiliū nostrū:z infra.℞egsisti.vtrū i dieb9 p festis in qb9 ad honorē sancti spūs btē vginis z sācte crucis missam celebrari ɔtigit:hymnus angelicus[o] simbolū[p] ac p fatio[q] ppria debeat ðcantari:z infra Inquisitioni.t.t.r. q̄ apud nos in dieb9 pfestis.cu3 missarum solēnia in honore3 beate virginis celebrant:neq3 himnus angelicus neq3 simbolum decantat:s3 i missa propria prefatio decantet.vt inter cōmemorationem z solēnitatem dñia ostendat.vnde te deum laudamus regularius[r] dimittitur q̄ dicatur in laudib9 matutinis.

Idem clericis sancti.p.magalen̄.

Ex pte vřa.z isra.Postulatōi.v.t.r.q̄ semp sacer dos vino[s] ɔfundere[t] d3 postq̄ totū[v] accepit euchareștie sacramentū.nisi cū eodē die aliam

k ℭ Non p alia ð uotōe q̄si meli9 sit missas istas audire q̄3 alias canonicas de die.

l ℭ Onsuluisti. natiuitatis. die .n. natiuitatis dñi plēs misse celebrant.de ɔse.di.i. nocte sācta.Et celebrāt tres ēt missę pp mysterium qm p illas tres missas rpñtat triplex stat9.s.stat9 añ legē sb lege z statu s grē.Illa q̄ cantat i nocte repñtat statū illū q fuit añ legē qñ oēs erāt i tenebris.vñ dicit in missa illa pphetis popul9 gētiū q ābulāt in tenebris. Scđa q̄ d2 i aurora repñtat tps sb lege in q̄ iā icipiebant ex pte scire xpm.sed nō plene ppter dicta legis z pphetaꝝ.z iō cātat inf diē z noctē3.z d2 offm:lux fulgebit hodie. Tertia d2 i die p qua3 designatur tps grē.s.pñs.vñ d2 officium puer nat9 zc. quod potes intelligere his versibus.Tres in natali debent missę celebrari.Quarum prima sacrā christi signat geniturā. Altera vēturi designat gaudia christi.Tertia iā factū qđ lex fore sacra designat.

m ℭ Necessitatis.S3 quā dic necessitatē.℞ñdeo si celebrauit de die.z postea ēt moriat aliqs vel ēt cā hōestatis vel vtilitatis.vt si dicta missa de die supueniat aliqua magna psona q̄ velit missa3 audire.ar.š.e.c.i.z

fe.di.i.sufficit.⁊.j.e.te referente.nec expsse prohibetur quin plures possint celebrari ex eo ꝙ dicit sufficit.vñ potest vnam celebrare de die ⁊ aliaꝫ pro defunctis.⁊ quotiens celebrat totiens sumat corpus christi ⁊ sanguinē.de ꝯse.di.ij.comperimus.⁊.c.tribus.

nam sumptaꝫ videtur ꝙ nihilominus possit celebrare q: medicina non computatur inter alimenta.ff.de pe.le.nō omne quod bibetur.Sed non est verum.q: si non dꝫ post perfusionem:multo minus post medicinam:q: in honore tāti sacramenti prius sumi dꝫ corpus ⁊ sanguis domini.de conse.di.ij.liquido.⁊.vij.q.i.nihil.et anteq̄ꝫ cib⁹ digestus sit corpus xp̄i sumi non dꝫ: de cō.di.ij.tribus.quod si conficeret sacerdos p⁹ aliquē cibum vel potuꝫ sumptū male faceret:tñ conficit:de conse.di.ij.liquido hu.dixit contrarium super decreto illo.lxxv.di.quod a patribus.

missaꝫ debuerit celebearē:ne^r si forte vinuꝫ pfusionis accipꝫ celebratione aliam ipediret.

dem.i.quondam archiepo lugdunen̄.

Quaꝫ marthe.⁊ ifra.Que siuisti.q̄ sint forme v̄bo rum quas ipse xp̄s expssit cū i corpus ⁊ sanguinē suū paneꝫ transubstātiauit ⁊ vinuꝫ.illō ē in canone misse quo ecclesia vtitur generalis.adiecerit:qō nullus euangelistarū legitur expssisse .Cuꝫ.n.in euangelio sic legitur.accipiēs calicē gratias agens.bñdixit.⁊ dedit discipulis suis dicens. Bibite ex hoc omnes.hic ē enim sanguis meus noui testamenti.q pro vobis ⁊ pro multis effundetur in remissionem peccatorum. in canone misse sermo iste vꝫ mysterium^y fidei v̄bis ipsis interpositus inuenit vnde cū non euangelista christum hoc dixisse^z testetur miraris.ꝙ aliquis asseuerare tē tauerit eum aliquid plus dixisse.q̄ aliquis euangelistarū asseueret.Uerum si formā ipsius canonis inspicias diligē ter.preter hoc de quo tua fraternitas requisiuit alia ^a duo videlꝫ eleuatis oculis i celum ⁊ eterni testamenti poteris in ipso canone reperire .que in textu euangelico non legunt.

Sane multa ^b taꝫ de verbis q̄ꝫ de factis dominicis inuenimus ab euangelistis omissa. que apostoli suppleuisse verbo vel facto expssisse legūtur Paulus enim in actib⁹ aplo rum sic ait .meminisse nos oꝫ v̄bi dñi iesu.qui dixit .beati⁹^c ē dare q̄ꝫ accipere .hec nullus quattuor euangelistarum descripsit.nullus ēt horū expssit quod paulus de xp̄o ad cori. scribēs ait.visus ē plus q̄ꝫ quingentis fratrib⁹ simul. deinde visus ē iacobo.nouissime aūt tanq̄ꝫ abortiuo ^d visus ē ⁊ mihi Ipsi ēt euangeliste mutuo inter se suppleuisse leguntur.q̄ ab eorū aliquo vel aliquibus sunt omissa. ^e vnde cū tres euāgeliste posuerint.hoc est corpus meum .solus lucas adiecit quod pro vobis tradetur. ⁊ cuꝫ mattheus ⁊ marchus dicant pro multis lucas dicit p vobis.mattheus autem in remissionem peccatorum adiunxit.Ceterum ea que addunt i canone misse.possunt ex alijs locis euangelij cōprobari.Io annes enim suscitationem lazari describens iesum sursum occulos leuasse asserit ⁊ dixisse.pater gratias ago tibi quoniam audisti me.⁊ infra. Si tunc igitur in celum oculos leuauit ad patrem.cum ad corpus exanie animam lazari reuocauit: probabilius esse vr: ꝙ tunc oculos leuauerit ad patrem in celum:cuꝫ panem ⁊ vinum in corpus ⁊ sanguinem proprium commutauit. Ceterum sicut superius est expressum.cum in textu euan

a Cum illiuꝫ p festis.i.puatis.quasi procul a festo.

o Angelic⁹.s.gloria in excelsis deo

p Symboluꝫ.i.credo in vnū deū

q Prefatio.pfatio beate virginis hēr.lxx.di. sanctorum.reliquas habes de conse. di.i. inuenimus.

r Regulari⁹. i. sgulars ē vt dimittitur nō vt dicas simile.vij.q.i.§.cū autē.ibi eni comparatiuū ponitur electiue.hic ponit negatiue:sic min⁹ i.nō.ff.d tributo.illud.

s Ex pte.vino. querebatur quo pfundere dꝫ sacerdos man⁹ suas rñdit ꝙ vino.

t Perfudē.manus.s.post pceptionē corporis ⁊ sanguinis dñi.

u Totum.bene dicit q: vel totuꝫ recipiat vel nihil de conse.di.ij.cōperimus.

x Ne si forte.q: sacramenta a ieiunis sūt pcipiēda vij.q.i.nihil.d cō se.di.v.vt ieiuni. lxx.di.quod a patrib⁹.⁊.s̄.de tēp. or.lras.Ideo dic forte:q: quorūdā ē opinio ꝙ quicqd admiscetur sāguini:sanguis efficit ar.s̄.ti.,pr.quod i dubijs.⁊ sꝫ illos q pfusionē accepit ieiun⁹ erit s̄ poti⁹ vr dubitatiuū:illō forte :⁊ illa opinio hic euacuat s̄ magꝫ affirmatiue vr pōi qō ꝯsuetudo iterptat :q: sic obseruat q̄ ē optia legū iterpres.s̄.de ꝯsue.cū dilect⁹ sic ponit.xxiij.q.ij.admonere ⁊.s̄.de pcu.tue.⁊ sic est hic ar.ꝙ nō ē ieiunus quis postq̄ꝫ bibit:sed p⁹ medici

y Quam marthe mysterium.istud est verbum de quo q̄siuit. s.qs adiecit illō i cāone misse

z Dixisse.ar.ij.q.v .cō suluisti.s̄.de trāsla .inter corporalia.sꝫ hoc cū rōe ē addit ū.xxiij.q.ij.quos de⁹.⁊.j.e.§.et eodē .i fi.

a Alia duo. s.eleuatis oculis in celum:⁊ eterni testamēti:prout sequitur

b Multa. multa eniꝫ seruat ecclesia q̄ ab aplis nō sūt tradita:q̄ tñ cum sint lōga ꝯsuetudine approbata nō sunt minoris auc̄tis vt.xj.di.ecclesiastica ꝯ.xij.di.illa.

c Beati⁹ ē dare.xvj.q i.pdicator.q: dando plꝫ hō: accipiēdo displicet. vñ v̄sus. Tp ibus nr̄is q cūq̄ꝫ placere laborat:det capiat querat plurima pauca nihil.

d Abortiuo. Paulus appellat seipm abortiuū q: sicut fetus abortiuus cū labore ⁊ angustia ⁊ attractōe ad lucē attrahit: ita paul⁹ cū attractiōe venit ad fidem.xxiij.q .iiij. displicet. ⁊.c.quis nos.

e Sunt omissa.nā qō legibus omissū ē:supplēdum est a iudice.ff.de testi.quesitum .⁊ supra de elec.cum nobis .et dominus q̄sq̄ꝫ diminute dixit xvi.qt.vij.⁊ hoc diximus.⁊ ipsius facta supplemus:⁊ ꝯtraria sui is factis facimus:⁊ iuste p vsuꝫ ecclesie diu factū:ad lꝫ vt iniustū psumi debeat:de ꝯse.di.ij.liquido ⁊ sufficit ꝙ aliqd sit in diu seruatū ad hoc psumi debeat vel apostolū vel aliū iustuꝫ auctorē habuisse.xi.di.ecclesiasticarum.xij.di.illa.

f Probabilius.No.arg.ꝙ ex quo,quandoq̄ꝫ leuauit postea

ᶠeuanerit.i.q.ij.iudices. l.fi.⁊ ē ar.ex eo ꝙ qs facē ꝯsueuit.xxviij.di.q꞉ sunt culpe.j.de pig.illos vos ff.ð vsu.q semissel.i.rñ. ff.de vi.tri.⁊ oleo leg.ꝰer vsu.ff.de pecu.lega.dñs sticho.§.testõ.ff.de fun.i stru.cũ ðlaniõis.§.asinã ⁊.ff.de le.i.si hu⁹ pluriũ. §.si numer⁹ nũmoꝝ ⁊.ff. ad mace.inf.§.qð dž.io.

a ¶ Et eterni.hic oñdit q̃re adiectũ fuit eterni.b

b ¶ Immobile pseuerat C.de sa.san.eccl.l.i.C.de testa.qm̃ indignũ.xiij.q. ij.c.vlti.

c ¶ Nõ valet ãbulatoria eni ē volũtas defũcti vſ. q₃ ad supmũ vite exitu₃ ff.de adimen.le.l.iiij.ff. de dona.inf vi.⁊ vxo.cũ hic status.§.pniam.⁊.C. de codicil.l.iiij.⁊.C.q te. sa.pos siquis.vñ põt mu tari testm̃:ēt si pactũ inf uenit ne possit mutari.C de pac.pactum qð dotali ē: si fuerit per pncipem ꝯfirmatum,ar.C.de testa. oium.q꞉ nemo hãc lege₃ sibi dicere põt: vt a prio ri testõ sibi recedere non liceat ff.de le.iij.siquis.i prin.i.responso.

d ¶ Dicẽtes.de ꝯse.di.ij ego berengarius.

e ¶ Sanguinis veritatē De corpore xpi tres sunt opiniones.Una dicit ꝙ illa substãtia que pri⁹ fu it panis ⁊ vinũ:postea sit corp⁹ ⁊ sanguis xpi.ð cõ se.di ij.panis i altari.⁊.c. q꞉ corpus.Secũda ten₃ ꝙ substãtia panis ⁊ vini desinit eē:⁊ tñ accidẽtia ipsoꝝ remanẽt.s.sapor et color ⁊ pondus:⁊ sub il lis accidẽtibus ē corpus xpi.⁊ hoc approbať.ē.ð sum.tri.⁊ fide ca.c.i.ter- tia dicit ꝙ remanet sub stãtia panis ⁊ vini:⁊ i eo dē loco:⁊ sub eadē spē ē corpus xpi.io.

f ¶ Exẽplũ.de ꝯse.di.ij. nõ oꝫ.nos.n.⁊.c.forte di cãs.⁊.c.in quibus.⁊.c.se mel mortuus est.

g ¶ Sacřm.i.q.i.multi

gelico noui tẽstamẽti ponatur hic iterponitur ⁊ eterni ᵃ nã ve tus testm̃ qð hircorũ ⁊ vit ulo ru₃ fuit sanguine dedicatũ t ē poralia pmittebat.nouũ autē qð est xpi sanguine cõsecratũ pmittit eterna.⁊ ideo testm̃ il lud fuit vetus ⁊ transitorium hoc autē nouũ ē ⁊ eťnum.vel vt vtamur alia rõne.vnde no uũ.i.vltimũ rē describiť:inde eťnu₃.i.perpetuũ comprobať nouissimũ etenim hois testm̃ morte imobile ᵇ pseuerat:q꞉ te statoris obitu confirmať iux ta quod apłus testm̃ in morte asserit confirmatu₃: alioquin non valet ᶜ dum vixerit qui te statur. Preterea non solũ scri ptura sed etia₃ promissio dici tur testamentu₃:iuxta qð apo stolus ipse scribit:ideo noui te stamẽti mediator est :vt repro missionem accipiant: qui vo cati sunt hereditatis eterne. Sic ergo intelligi d₃ quod in ipo canone reperitur.hic ē.n. sanguis meus noui ⁊ eťni te stamenti.i.noue ac eterne pro missionis.s.confirmator sicut dominus repromittit:qui mã ducat inquiens carne₃ meam ⁊ sanguine₃ meu₃ bibit: hab₃ vita₃ eternam. Ex eo autē ver bo de quo mouit.s.t.questio nem:videl₃ mysterium fidei munimentum erroris:quidã trahere putauerunt dicentes ᵈ in sacramento altaris non eē corporis xpi ⁊ sanguinis ᵉ veri tatē.s₃ imaginē tm̃ ⁊ spēm ⁊ fi gurã.p eo ꝙ scriptura inťdũ cõmemorat id quod i altari su scipitur esse sacramẽtu₃ ⁊ my steriũ ⁊ exemplũ ᶠ s₃ tales ex eo laqueum erroris incurrunt ꝙ nec auctoritates scripture con uenienť intelligunt nec sacra mẽta dei suscipiunt reuerenť si enim q꞉ figura est sacramẽ tum ᵍ altaris: veritas ʰ esse ne gatur:ergo nec mors nec re surrectio christi:cu₃ figura sit

vitaſ ē credẽda :si qde₃ mor tē ⁊ resurrectionē xpi silitudi nem ⁊ imaginē esse apłus ma nifestat:xps inquens mortu⁹ ē p delicta nr̃is ⁊ resurrexit pp iustificationē nostra₃. Aposto loꝝ etiam princeps petr⁹ sic i epistola sua scribit: Christus passus ē pro nobis relinquẽs vobis exemplum vt sequami ni vestigia eius. Sic ergo ta₃ mors xpi ꝙ̃ eius resurrectõ ē exẽplũ:vt ⁊ nos peccato mor tui iusticie iam viuam⁹. Qua re si non fuit veritas: quia fu it exemplũ ergo nec vere mõ tuus fuit christus nec vere a mortuis resurrexit. Sed absit a fidelium cordibus error iste cu₃ propheta de ipso testetur ꝙ vere languores nostros ip se tulit.⁊ dolores nostros ip se portauit. dicitur tamen my sterium fidei quoniam aliud ibi creditur ꝙ̃ cernatur:⁊ ali ud cernitur ꝙ̃ credatur:cerni tur spẽs panis ⁊ vini ⁊ credi tur veritas carnis ⁊ sangui nis christi ac virtus vnitatis: ⁊ charitatis :⁊ infra. Distin guendu₃ est tamen subtiliter inter tria que sunt in hoc sa cramento discreta videl₃ for mam visibilem veritate₃ cor poris ⁊ virtutem spiritualem forma est panis ⁊ vini: veri tas carnis ⁊ sanguinis:virtus vnitatis ⁊ charitatis. Pri mum est sacramentum ᵏ ⁊ nõ res :secundum est sacramen tum ˡ ⁊ res: tertium est res et non sacramentum. Sed pri mum ᵐ est sacramentum ge mine rei.secundum ⁿ est sacra mentum vnius.⁊ alterius rei existit tertium ᵒ est res gemini sacramenti. Credimus ᵖ igi tur ꝙ formam verboru₃ sicut in canone reperitur:⁊ a christo apostoli:⁊ ab ipsis eorum ac ceperint successores Que siuisti etiam vtrum aqua cum vino in sanguine con

seculariũ.de cõse. di.ij.sacrificium.

h ¶ Ueritas.sicut ipi heretici dicũt.

i ¶ Mysteriũ fiđi ⁊ de ꝯse.di.ij.forte dices.⁊.c.i qb⁹.et c.scł mortu⁹.⁊ hic oñdit quare dica tur mysteriu₃.

k ¶ Sacramẽtũ. i.sacre rei signũ:ð ꝯse.di.ij.sacrificiũ

l ¶ Scð₃ ē sacř₃.ð co.di.ij.h ē qð di cim⁹.⁊.c.duplicič

m ¶ S₃ pmu₃.s. formã panis ⁊ vi ni ē sacřm gemie rei.i.corporis xpi ⁊ vnitaţ.⁊ ita ē fi gurãs tantum.

n ¶ Scð₃.i.corp⁹ xpi ē sacřm.s.vni taţ:⁊ ē res sacři.s. spēꝝ panis ⁊ vini ⁊ ita ē signãs ⁊ si gnatum.

o ¶ Tertiũ vero.s. vnitas ē res siue si gnatũ gemi sacři i.duoꝝ sacřoꝝ pce dentiũ.i.corporis xpi.qð ē sacř₃ vni taţ ⁊ spēꝝ pãis et vini:q̃ sunt sacřm corporis xpi:⁊ ita istud tertiũ ē tm̃ si gnatu₃ p illa duo sacřa spẽs panis vini ⁊ corpus xpi. Primũ vo est tm̃ sacř₃.signãs.scð₃ ē signãs ⁊ signatũ tertiũ ē signatũ tm̃

p ¶ Credim⁹ con cludit ex pmissis solutõem pncipa lis questionis.⁊ ð hac habes.xj.di stinctio.ecclesiasti carum.

q ¶ Illa duo sa cramenta que flu xerunt de latere christi.s.aquam ⁊ sanguinem.j.e.in quadam.

r ¶ Ueritas.i.ca ro ⁊ sanguis.

ſ ¶ Et figura.i.spe cies panis ⁊ vini.

a ¶ Trāsubstātiatᷣ ita ꝙ desinit ibi es/ se aqua ⁊ vinum.
b ¶ Physici. q di/ cunt: ꝙ aqua ⁊ vi/ num non cōmiscetᷣ ꝑ minima. i. ſi ita ꝙ i separabilia sint: ſ3 talis sepatio impos sibilis vel difficilis vꝫ postq̄3 bñ admi/ xta sunt: ar. ff. ð ac q. re. do. adeo. §. cū qs ⁊ ð ꝯ. di. ij. cum omne. versus finē..
c ¶ Pōt dici hec ē tertia opinio.
d ¶ Trāsit. ꝯ istos ē. q2 siqs sūpserit hāc aquā cū sanguine: iā nō erit ieiunus ⁊ ita illa die nō po/ terit conficere. ſ. c. ex parte. sed ꝯ ð cō se. di. ij. rela:ū. ⁊. ſ. e. ti. cōsuluisti. ⁊. c. ex parte.
e ¶ Prioris l3 lo/ gici dicant: ꝙ acci/ dentia nō possunt ꝑmutare subiectu3 qð ve3 ē ſm natu/ rā: ſ3 hic natura ce dit miraculo: vt lit tera dicit.
f ¶ Et infra sub hoc .j. ponitᷣ alia opio q̄ ponitᷣ in antiq̄ con pilatiōe que ē. j. e. ti. in quadā3.
g ¶ Probabilior. Nūquid hoc diffi/ nit: vt papa nobis ꝓhibēs alias opi/ niones: an vt do ctor vt nō impōat nobis necessitate3 eius: ergo opinio ē amplectēda. vt. ſ. de fer. capellanus ⁊ tñ nō videtᷣ aliq̄3 reprobare. ſ. de re/ sti. spo. litteras.
h ¶ Cū vio. i. vinū aquaticū: ñ ci3 trā seūt duo in sangui nē: ſ3 vinū qð aq̄3 sibi icorporauit: ⁊ ita expōe aqua3 cū vio. ꝯpactū vel cō positū ex eis. Hec expositio ē ſm illa3 ꝑuniōnē q̄ asserit

uertatᷣ. Sup hoc autē opinio/ nes apud scholasticos varian tur. Aliquibus. n. vꝫ: ꝙ cu3 de latere xp̄i duo precipua fluxe/ rint sacramēta: redemptiōis in sanguine ac regenerationis in aqua: in illa duo vinum ⁊ aq̄ q̄ cōmiscentur in calice: diuia vir tute mutantur: vt in hoc sacra mento plena sit vitas ⁊ figura Alij vero tenent ꝙ aq̄ cum vi no transubstantiatᷣ in sangui/ nē: cū in vinum transeat mixta vino: l3 physici[b] contrariu3 as seuerent: qui aqua3 a vino per artificium posse asserunt sepa ri. Preterea pōt dici[c] ꝙ aq̄ nō transit in sanguinē: ſ3 remanet prioris vini accidētib⁹ circūfu sa: ita ꝙ vini saporem assumit: qð inde conuincitur: q2 si post calicis consecrationem aliud vinum mittatur in calicem: il lud quidem non transit[d] in san guine3: nec sanguini commisce tur ſ3 accidentibus prioris[e] vi/ ni commixtum corpori: quod sub eis latet vndiq3 circunfun ditur nō madidans circūfusū ipsa tñ accidētia vinū apposi tu3 videntᷣ afficere: q2 si aqua fuerit apposita: vini saporem assumit. Contingit igitur acci dentia mutare subiectu3. sicut ⁊ subiectu3 contingit acciden tia ꝑmutare cedit quippe natu/ ra miraculo: ⁊ virtus supra cō suetudinē opatur. S3 nec incō ueniens creditur aut absurdū: si aqua in corpore xp̄i esse cre/ datur: cum legatur de ipsius corpore processisse: ⁊ infra[f]. Ve rū inter opiniones predictas il la probabilior[g] iudicatᷣ: que as serit aquā[h] cū vino in sangui/ nē trāsmutari: vt expressi eluce at ꝓprietas sacramenti. Nam cū aque multe sunt ppl'i[k] multi iuxta qð alibi legitur: beati q seminant super aquas. Jō vi/ no aqua vnitur vt xp̄o popu/ lus adunetur: per hoc ei quod suscepit ipse de nr̄o ⁊ accepi/ mus ipsi de suo: tam insolubi

li nexu coniunguntur. vt qui est vnum cum patre per ineffabi/ lem vnitatem fiat vnum no/ biscum per admirabilem vni/ onem: ac per hoc ipso cōmuni ter mediante cum patre vnu3 efficimur. pater inquit sancte serua eos quos dedisti mihi: vt sint vnum sicut ⁊ nos: non pro his rogo tñ: sed pro eis q credituri sunt per verbum eo/ rum in me: vt ⁊ ipsi in nobis vnum sint: ⁊ mundus credat quia tu me misisti. Tertio lo/ co. f. t. requisiuit: quare fuerit mutatum quod in secreta be/ ati leonis ſm antiquiores co/ dices continetur: sic videlicet annue nobis dñe: vt aie famuli tui leonis hec ꝓsit oblatio: cu3 in modernis sacramentarijs habeatur. annue nobis que/ sumus dñe: vt intercessione be ati leonis hec nobis prosit ob latio. Sup quo respondemus: ꝙ cum sacre scripture dicat au ctoritas: ꝙ iniuriam facit mar tyri q orat ꝓ martyre: idem[m] ē rōne ꝯsimili de sanctis alijs sē tiendum: q2 orationibus nr̄is non indigēt: ꝓ eo ꝙ cū sint per fecte beati: oīa eis ad vota suc cedunt: sed nos potius oratio/ nibus eorum indigemus: q̄s cum miseri sumus: vndiq3 ma la nostra perturbant valde: qð in plerisq3 oratōibus contine/ tur: prosit vel proficiat huic scō vel illi talis oblatio ad glo riam ⁊ honorem ita debet in/ telligi: vt ad hoc prosit ꝙ ma/ gis ac magis a fidelibus glo rificetur in terris: l3 plerisq3 re putent non indignum sancto/ rum gloriam vsq3 ad iudiciu3 augumentari: ⁊ ideo ecclesia3 interim sane posse augumentū glorificationis eorum opta/ re. Verum vtrum in hoc arti/ culo locum habeat illa distin/ ctio: qua docetur ꝙ defun/ ctorum alij sunt valde boni: alij sunt valde mali: alij me/ diocriter bōi alij mediocriter

ꝙ aqua cum vino trāsub stātiatᷣ i sāguinē: ⁊ illa ꝓ babilior ē vt dꝫ h c.
i ¶ Eluceat. al's elucescat.
k ¶ Populi multi. ð cō. di. ij. cum oē. ⁊ di. iiij. ꝓ prie.
l ¶ Suscepit ipse. ð cō. di. ij. in chr'sto patri.
m ¶ Idē ē rōe. ar vbi ea dē e rō: d3 eē idē ius. ff. ad. l. aql. illud eqtati eim rō similia iura suadē vꝫ C. ad. l. fal. l. vl. ⁊ ſ. de cō fir. vtili cum dilecta. vbi de hoc.
n ¶ Inuestiget. S3 q̄re papa ponit hūc casu3 in hanc dubitatione3' vtrū hēat locū h illa distictio vel nō: cum augus. dicat ꝙ nō ꝓ valde malis ꝓ pi ciationes sūt. xiij. q. ij. tē p⁹. Forte iō q2 dubiū est q mediocriter mali ap/ pellantur. Si eim illi tm̄ appellātᷣ mediocriter mali q ñ decesserūt in ali quo mortali peccato: ſ3 tm̄ in venialib⁹ peccatis ſ3 hoc idē ē ꝙ mediocritᷣ bōi. Si āt appellat illos mediocriter malos: q de cesserunt i aliquib⁹ mor talib⁹ peccatis nō tamē valde magis: obstat. xiij q. ij. ꝓ obeūtibus. vbi dꝫ ꝙ pro nullo est orandu3 qui decesserit in mortа/ li peccato. Itē si p̄ces va lent pro illis qui decesse runt in mortali peccato pone ꝙ aliqualiter ele/ mosyne ⁊ orationes va/ leāt ad tollēdā ptē illius pene ſ3 hoc possunt tot orōnes ⁊ elemosyne fie ri: ꝙ pena tollatur tota: ⁊ ita damnatus saluabi tur. Ad hoc poss3 dici ꝙ mediocriter mali dicun tur q hñt multa vēialia mediocritᷣ bōi q pauca. Vel meli⁹ dicas ꝙ medi ocriter mali dicuntur q mortalia commiserunt peccata: l3 leuia: ⁊ in qui bus nō est necessaria in scriptio. ff. ð accu. leuia. ⁊ i qb⁹ ꝓcurator cōstitui pōt. ff. an p alia3 cāe ap. ex. pos. l. i. ⁊ ſm hoc di/ cas: ꝙ si vnus denarius

aliquātā ptē pene tollat siue quartā siue tertiā secund⁹ tollat,tm̄:tm̄ dico ꝓportōe:ꝫ ñ i quãtitate ꝫm ħ ēt si totus mund⁹ effunderẽ semp aliqd remãeret idē pōt dici ꝙ in dulgētijs q̃ fiūt i dedicationib⁹ ecclīarum.ber.

a O) E homie necessitatē:q꞉ forte dies festi⁹ imiet vel fun⁹ alicu⁹

b Qualibꝫ i.aliquam q̃cūqꝫ illa sit xvi.q.i.mulier.⁊.i.q.vij.sigs oēm.

c Suppressis.i.tacitis. q꞉ ñ dicit illa v̄ba qb⁹ cōficiẽ corpus christi.

d Pretendit. i.fingit e celebrare.

e Falsa.q꞉ ppl's vana simulatiōe nō ē fallēd⁹. xxvij.di.qđ iterrogasti.⁊ C.đ la.li.tol.l i § ꝫ ⁊ q.

f Que veris sũt piculis grauiora.iō.sic expouit.i manifestis periculis.

g Grauiora q̃si dicēt graui⁹ ē peccare occl'te q̃ꝫ mãifeste.xij.q.ij.certe. xi q.ij.pcipue ꝯ i hoc enim piculosi⁹ ē:q꞉ occlie peccās ñ ht q cū corrigat:alio āt r̃spectu mag̃ peccat q publice peccat q̃ꝫ q occulte:q꞉ p̃stãt alijs exē plū dliq̃ndi:vt i dcō.c.p̃cipue.q꞉ pcm̄ suū tuetur rōnib⁹.⁊ sic intell'giẽ illđ.lxxxij.q.iiij nēo.⁊.xii ij.q.v.pēale.T. intell'git vt iacet lr̃a:qm̄ grauius peccat sacerdos criminosus q simulat celebrare ⁊ ñ celebrat:q̃ꝫ si crimiosus celebraret:q꞉ i pmo casu i plurib⁹ dligt:deū eīm offēdit ⁊ primū dcipit·In secūdo casu soluꝫ deū ostēdit:⁊ iste ē bon⁹ itellect⁹:q꞉ talia r̃media null⁹ dꝫ iueiẽ:q꞉ falsa sẽ ex eo ꝙ ñ ꝯficit cū videaẽ ꝯficē:⁊ iō grauiora sunt q̃ꝫ v̄a picula pcōis q cōficit:⁊ ħ iuit bñ lr̃a seq̃nẽ

h Grauiẽ.sic pꝫ ꝙ qui cūqꝫ ē i mortali pctō: celebrarẽ ñ dꝫ.vi.di. testim̄. ⁊ đ cō.di.ij quotidie.⁊.i. q.i.sacerdotes sacrosancta.⁊ ois tal' suspēsus ē q̃ ad se.⁊.đ coha.cl'.⁊ mu.

mali vñ suffragia que fiunt a fidelibus in ecclīa ꝓ valde bōis actōes sunt gratiaꝝ:pro valde malis cōsolatiōes viuorū:expiatiōes v̄o pro mediocriter bonis ⁊ ꝓpiciationes pro mediocriter malis tua discretio inuestiget[n] ι

Idē rectorib⁹ romane frater.

O) E homie:⁊.j̃.Quesiuisti quid de incauto presbytero videatur qui cum se sciat in mortali crimine constitutuꝫ missarum solēnia:q̃ nō pōt propter necessitatem[a] quilibꝫ[b] intermittere propter sui facinoris cōsciētiam dubitat celebrare:peractisqꝫ certis circūstãtijs missaꝫ celebrare se fingit ⁊ suppressis[c] verbis qbus cōficiẽ corpus xp̄i panem ⁊ vinum tantū modo pure sumit:ita credens p id qđ pretēdit[d] populo satis facere:vt p hoc quod intendit deum nō debeat prouocare. Cum ergo falsa[e] sint abijcienda remedia:que[f] veris sunt periculis grauiora[g]:licꝫ is qui pro sui criminis ꝯscia reputat se indignum:peccet grauiter[h] si se ingerat irreuerenter ad illud grauius tamen videtur offendere qui sic fraudulenter illud presumpserit simulare:cum ille in soli⁹ misericordis dei manum incidat:iste vero nō soluꝫ deo:cui non teneretur illudere:sed populo quem decipit se astringat.

Idem ferrarieñ.episcopo.

I) N quadaꝫ nr̃a decretali ep̄la asseris te legisse illđ esse nefarium opinari:qđ quidam dicere p̄sumpserūt:in sacramēto videlicet eucharistie aquam in flegma conuerti:nã ⁊ de latere xp̄i nō aquam sꝫ humorē aquaticū mentiunẽ exisse:⁊.j̃.Nos igitur ad tue supplicationis instantiam respondemus[k] ꝙ quidam dixerunt sꝫ errauerunt xp̄m non fuisse verum deum:sed adoptiuum:vt miseri arriani:alij xp̄m non fuisse verum hominem:sꝫ fantasticum vt impij manichei. Sꝫ adv̄sus h⁹i hereses ioannes apostolus in ep̄la sua loquitur dicens:Tres sunt qui testimonium dant in celo:pater verbum[m] ⁊ sp̄us sanctus ⁊ hi tres vnum sunt:per hoc intendens ostendere:ꝙ xp̄s sit ver⁹ deus ⁊ tres sunt qui testimoniū dãt in terra:sp̄us aqua ⁊ sanguis p hoc intendēs ostendere ꝙ xp̄s sit verus hō:nam ad esse hominis duo[n] principaliter exiguntur videlicet corpus ⁊ anima: ex quorū cōiūctiōe[o] verus hō subsistit. Per hoc autē ꝙ in articulo mortis xp̄s inclinato capite tradidit sp̄m:de quo voce magna clamauerat: pater in manus tuas cōmendo sp̄m meum manifeste probatur:ꝙ ipse sp̄m habebat:nō solū statū vitalē[p] sꝫ aīam rōnalem:de qua predixerat:tristis est aīa mea vsqꝫ ad mortē:⁊ potestatē habeo ponendi animaꝫ meam: ⁊ iterum sumendi eaꝫ. Per hoc autem ꝙ vnus militum lancea latus eius aperuit ⁊ continuo sanguis exiuit ⁊ aqua:probatur aperte ꝙ xp̄s verum corpus habebat.nam de fantastico corpe nec sanguis nec aqua potuisset exire.vnde ille qui vidit:testimonium perhibuit: ⁊ testimonium eius est verum q꞉ tres sunt qui testimonium dant in terra: spiritus aqua ⁊ sanguis.Qđ videlicet xp̄s sit verus homo ex alia rōnali ⁊ humana carne subsistens probatur ex eo ꝙ spiritum vitaleꝫ emisit.⁊ vero corpore probatur:quoniã ex eo sanguis exiuit ⁊ aqua.rōnalis quippe anima non posset viuificare nisi corpus hūanuꝫ[q]:ex quibus verus hō cōsistit.Ceterum sic fuit ver⁹ spirit⁹ ⁊ verus sanguis ita proculdubio v̄a aqua cum xp̄s sit veritas:⁊ a v̄itate omnis fallacia sit penitus aliena.nam si nō fuisset aqua sed

e.vlt.ꝫ non quo ad ad alios:vt ibi nisi simoniacus vel notori⁹ fornicator qm̄ illi suspēsi sūt q̃ ad se ⁊ q̃ ad alios: vt.xxxij.di.§ veruꝫ null⁹.⁊.c p̄ter.h.⁊. j̃.de simo.tanta.Sꝫ nunquid tal' sacerdos pt celebrare si hēat contritioneꝫ cordis:q꞉ forsitam dū istat necessitas celebrãdi:ñ pt hr̃e cui cōfiteaẽ. saꝫ pt dici ꝙ sic.dū tñ hē at ꝓpositū satisfaciendi:⁊ illud postea q̃ꝫcito pt ꝯfiteaẽ:vt j̃ đ sē ex.dcēso.⁊.e a nob.ij.⁊.c.q̃ꝫuis ⁊ xxvi.q.vi.q r̃cedūt đ ꝯ.di.ij.quotidie.

i I) N q̃dā nr̃a.d e.cum marthe.ꝫ illa opinio remota ē mō inde.

k Rn̄demus.ad q̃ōnē mgr̃i hu.epi ferrar' ē.q opioneꝫ p̄dictā secutus fuit dicebat.n hugo.si illa fuit v̄a aq̃:q̃ de latere xp̄i exiuit: ñ itelligebat q̃lr̃ p illā p̄baẽ ꝙ xp̄s sit ver⁹ hō:nec intelligebat pꝫ ħ auctē illaꝫ ioannis apl̄i:nec glosam ibi positaꝫ tres sunt qui testimonium dãt in t̃ra: sp̄us aq̃ ⁊ sanguis: ⁊ hi tres vnū sūt.⁊ glo. sup illo loco sic se hꝫ sp̄us.i.humana aīa quē emisit i passiōe:aq̃ ⁊ sanguis q̃ effluxerūt de latere xp̄i: ꝫ dato illa aq̃ nō fuisset aq̃: ꝫ aq̃tic⁹ humor:hūani corporis:tã auctas apl̄i q̃ꝫ glosa intelligibillia sibi videbãtur. vñ quesiuit a dño papa:vt exponeret sibi p̄dictas auctēs ⁊ glosam: ⁊ ipse respondet.

l Arriã: ⁊ bonosiani.xxiiij.q.iij qu[l]

dam verſi bonoſiani ſed arriaꝫ ſunt illi qui dixerunt
filiuꝫ ñ coeternum patri xxiiij.q.iij.qdá .ꝓ arriãi delecta
manicheoꝝ ñ habẽt xxiij q.iiij.qdam.ſed forte alibi.b.
m Uerbum pater dedit teſtimonium deitatis:qñ di
xit:h eſt filius meus dilectus i q̃ mihi bene ꝯplacui:fili

ſ Moyſes ſic de con.di.ij.reuera.Hic ğ erigiẽ expſſa ſilitu
do inẽ ea q̃ ſunt in nouo teſtõ:⁊ ea q̃ ſt in veẽ:alibi non exigi
tur diuerſitas:ne videamur iudaiʒare:ar .ſ.de ſa. vn.c. vno
ver.verũtamen vnctionis.⁊c̃.lau.
t Illis.ſ.in frigiditate ⁊ caliditate ſiccitate ⁊ humiditate:

us dedit teſtimoni
um deitatis:qñ in
montem tranſfigu
ratus potentiá dei
tatis ⁊ ſpẽꝫ eterne
beatitudinis oſtẽ
dit ſpũs ẽt ſcũs de
dit teſtimoniũ dei
tatis:qñ ſup baptis
ʒatũ in ſpẽ colũbe
requieuit:vel qñ ad
inuocatione nois
xpi corda creden
tium adimpleuit.
n Duo pncipali
ter.⁊ ita xps ẽ duo
neutri generis:q2
⁊ ẽ deus ⁊ hõ.j.de
here.cũ xps.lau.
o Coniunctõe.i.
ex quibus coniun
ctis inuiſibiliter.
p Uitalẽ.ẽm ꝙ
phyſici diuidant
ſpꝫ vitalẽ, ſ.aiaꝫ.l.
q Humanuꝫ cuꝫ
nõ poſſit habitare
i ſicco.ar.xxxij.q.ij.
moyſes nec corpꝰ
humanum vegeta
rit põt:niſi p aiam.
Nam ſi aliqñ ſpũs
malignꝰ corpꝰ mor
tui hois ſubintret
vt.xxvi.que.v.nec
mirũ ñ tñ illud viui
ficat:nec vnum cũ
illo efficiẽ: ſꝫ illud
mouet ad iſtar ve
ti:q laruá ſbintrat
⁊ mouet ipſam.
r Dixiſſet ſic ſ.
ꝺ tráſla itercorpo
ralia.⁊.ſ ꝺ dci ad
audientiá ⁊ ẽ ar.ñ
eẽ recedẽdũ ꝺ faci
li a forma ṽboꝝ j.
de ſpõ ex lr̃is ⁊.C.
ꝺ lib.p̃te.l.iij ff.de
iure do.pmittendo
Et h ſiuri ꝯſonat
al'ſad iuriſpit: in
terp̃tationẽ recur
rendũ ẽ.ff.de vſu
fruc.leg.ſi aliu.arg.
ſ.ꝺ ꝯſue ex lr̃is.j.
ꝺ ṽ ſi pterea.⁊.ff.
de le.iij.non aliter

flegma quod de latere ſalua-
toris exiuit: ille qui vidit ⁊ te
ſtimonium veritati perhibuit:
pfecto non aquã ſed flegma
dixiſſetʳ:nec in hoc verum re
generationis ſacramentuꝫ fu
iſſet oñſum: cum per ſacrũ ba
ptiſmi non regeneremur in fle
gmate ſed in aqua. Neqꝫ per
hoc poſſet vero argumento p
bari: ꝙ in ſacramento eucha
riſtie admiſcenda ſit aqua vi
no: ſi de latere xp̃i non aqua
ſed flegma cum ſanguie pflu
xiſſet: ſed nec vera fuiſſꝫ figu
ra que ſuper hac receſſit in ve
teri teſtamento: quando moy-
ſesˢ virga pcuſit ſilicem: ⁊ ex
ea non flegma ſed aqua mana
nauit. Reſtat igitur: vt qualis
cunqꝫ fuit illa aqua ſiue natu
ralis ſiue miraculoſa ſiue de
nouo diuina virtute creata ſi
ue de componentibꝰ ex parte
aliqua reſoluta: proculdubio
vera fuit. cum naturaliter poſ
ſit ⁊ compoſituꝫ in componen
tia ⁊ elementatũ ni elementa
reſolui: queadmodum veruſ
extitit ſudor ipſius: ſicut gut
te ſanguis decurrentis in traꝫ.
Cũ át ad ꝯpoſitionem huma
ni corporis quattuor elemen-
ta concurrant: videlicet terra
aqua aer et ignis: et ad vege
tationem eiuſdẽ corpis quat
tuor humores ꝯſiſes illis con
ueniãt: videlicet ſanguis cho
lera flegma ⁊ malancolia: vt
ꝯitatem humani corporis ex
preſſius demonſtraret: vnum
ex illis ⁊ vnũ ex iſtis ioannes
expreſſit: illa que potius ex il
lis ⁊ ex iſtiſ: que magis myſte
rio congruebant: ex elemen
tis aquaꝫ ⁊ ex humoribꝰ ſan
guineꝫ: in quibꝰ duobus duo
maxime ſacra redemptionis

videlicet ⁊ regenerationis ef-
fulgent.

Idem in conci. generali.

Dolentes referimus. q̃d
non ſolũ qdam minores
clerici verum etiam aliqui eccle
ſiarum prelati circa comeſſa-
tiones ſuperfluas ⁊ fabulatio
nes illicitas: vt de alijs tacea
mus fere medietatem noctis
expendunt: ⁊ ſomno reſiduũ
relinquentes vix ad diurnuꝫ
concentum auiũ excitanẽ trãſ
currendo vtiqꝫ continua ſinco
pa matutinum. Sunt ⁊ alij q
miſſaꝝ ſolennia vix celebrant
quater in anno: ⁊ quod dete
rius eſt intereſſe contemnũt.
⁊ ſi qñ dum hec celebrantur in
terſint: chori ſilentium fugien
tes intendunt exterius collo
cutionibus laicoꝝ: dũqꝫ audi
tum ad indebitos ſermones
effundunt: aures intentas nõ
porrigunt ad diuina. hec igiẽ
⁊ ſimilia ſub penaˣ ſuſpenſio
nis penitus inhibemus: diſtri
cte pcipientes in virtute obe-
dientie vt diuinumʸ offm̃ noc-
turnũ pariter ⁊ diurnum q̃tũ
eis dederit deus ſtudioſe ce-
lebrent pariter ⁊ deuote.

Honorius tertius.

Sane cum olim: et infra.
Nec propter incuriam
ſacerdotum diuina indigna-
tio grauius exardeſcat diſtri
cte precipiendo mandamus:
quatenus a ſacerdotibus eu-
chariſtia i loco ſingulari mun
do ⁊ ſignato ſemper honori-
fice collata deuote ac fideliter
conſeruetᶻ. ſacerdos vero q
libet frequenter doceat ple-
bem ſuam: vt cum in celebra
tione miſſarum eleuaẽ hoſtia
ſalutaris: ſe reuerẽt inclinetᵃ

quam ꝯuenientiaꝫ phy
ſicoꝝ pprĩũ ẽ aſſignare
u Dolentes.ſincopa.
de ꝯſ.di.iiij rettule
rum.vñ verſus. Sincopa
ꝺ medio tollit ꝙ epẽthe
ſis auget.de iſtis figuris
dr̃.j.de ver.ſigni.forus.
x Sub pẽa.⁊ ita nõ ẽ
canon late ſnie: ſꝫ potiuſ
ferende.ſ. de iurepa.⁊ re
latum vbi de hoc.
y Diuinũ offm̃ ad ꝙ
ẽt ſine iſto pcepto teneẽ.
ſ c. pſbr ⁊ ita q ꝯ h pce
ptũ faciũt iobedientiá in
currũt vñ vr̃ ꝙ ſint ſuis
bñficijſ puãdi pp iobedi
entiá:ar.ſ.ꝺ ma.⁊ obe.
illud q2 pcm̃ paganitatꝫ
icurrit q̃ſqs ſedi apl'ice
obedire ꝯtẽnit.lxxxxi di.
ſiq ſũt pſbri ⁊ ifideẽ eſſe
ꝯuiciẽ: ẽt ſi fidelis eẽ vi
deaẽ.viij q i ſciendũ. ſꝫ
h eſſꝫ verum: imo q2 ẽ mul
ti punireñẽ de iobediẽ-
tia: q̃ ẽ grauiſſimũ pcm̃: vt
pꝫ p iura pdicta. Sꝫ di-
cas ꝙ q canonis iobedi
entiá icurrit: cũ eo mitiꝰ
agiẽ q̃ꝫ cũ eo q iudicis i
obedentiá icurrit ar.j.
ꝺ cle ex mi.ſi celebrat.
ff.de arbi. celſus. her.
z Sane ꝯſeruetur. ſub
fidelibus clauibus
ne ſiniſtra manuſ ad ea
poſſit extẽdi.j.de cuſto.
eucha.c.i.
a Inclinet.flexis geni
bus.⁊ põt dicẽ iſta ṽba
Salue lux mundi: ṽbũ
patris hoſtia vera viua
caro: deitas integra: ve-
rus hõ. vel iſta: Tran-
ſubſtantienẽ res iſte in
corpꝰ ⁊ ſanguinem tuũ
dñe ad honorem laudeꝫ
nois tui ad ꝯfeſſionem
pctoꝝ: ⁊ ad ſalutẽ aiaꝝ
nr̃aꝝ vel orõnẽ dñicam
ṽba iſta tranſubſtãtiẽ
res iſte ⁊c̃. debẽt dici i añ
q̃ꝫ hoſtia eleuẽ añ illa ṽ
ba: h ẽ ſãguis meus.⁊c̃.
Poſtea ñ dñt dici cũ iaꝫ
ſint tráſbate i corpꝰ ⁊ ſã
guineꝫ.

idem facie͠s cum eam portat p̄ſbyter ad īfirmū quā in decenti habitu ſuppoſito mūdo velamine ferat et referat manifeſte ac honorifice an̄ pectus cum omni reuerētia ⁊ timore ſemp̱ lumine p̄cedente: cū ſit cādor lucis eterne: vt ex hoc apd̄ oēs fideles et deuotio augeat. Prelati aūt h⁹ᵢ mandati grauiter punireᵃ non differant tranſgreſſores: ſi ⁊ ipſi diuinam ⁊ noſtram volunt effugere vltionem. Idem vniuerſis eccleſiarum prelatis.

Um creatura non habeat qd ꝑ meritis reſpondeat creatori: ⁊. j. Mandam⁹ q̄tenus nullū in vos torporez negligentie obrepere ꝑmittatis quominus et ꝑ anniuerſarijsᵇ defunctorum ⁊ ꝑ feſto vl̄ feria ſm̄ tempoꝝ cōgruentiā miſſaꝝ ſolēnia conuentualiter celebretis. Idem.

TE referente: et. j. Cum cuilibet ſacerdoti quacūq̱ dignitate prefulgeat: vnam in die celebrare miſſā ſufficiatᶜ: naz ⁊ valde ē felix q celebrat digneᵈ vnā .f. tue mandamus quatenus die cene dn̄i i eccleſia ſipōtinaᵉ duntaxat in qua teneris chriſma ꝯficere: miſſarum ſtudeas ſolēnia celebrare. Idem archiep̄o ablaſen̄.

PErnicioſus in tuis p̄tib⁹ inoleuit abuſus: videlicet ꝙ in maiori quantitate de aqua ponit̄ in ſacrificio q̄ꝫ de vino: cū ſm̄ rationabilem cōſuetudinemᶠ eccleſie general̄ plus in ipſo ſit de vino q̄ꝫ de aqua ponenduz: ideo q̱ꝫ fraternitati tue mandam⁹: q̄tenus id non facias: nec in tua ꝓuincia fieri patiaris.

Idem epiſcopo berxinen̄.

LIteras tuas recepimus ꝯtinētes: ꝙ cum ſuper exceſſib⁹ p̄ſbri eccleſie ſācte brigide berxien̄ .inq̄reres: cōfeſſusᵍ eſt: ꝙ cū q̄dā die hoſtiam ⁊ calicē non hēret: in pane fermentatoʰ ⁊ cypho ligneo miſſaꝝ ſolennia celebrare p̄ſūpſit ⁊ infra. Intellecto iterum ꝙ predicta eccleſia ꝑ maliciam dicti preſbyteri multipliciter ledebat̄: inq̄ſitionis officium iteransᵏ ex eius ꝯfeſſionibus inueniſti: ⁊ idem ſine igne ſacrificabat ⁊ aqua. Cum igitur vel ex apta malicia vel nimia deſipientiaᵐ peccaſſe ꝓbetur: mandamus: quatenus officio et beneficio perpetuo ipſum priues.

De baptiſmo ⁊ eius effectu.

Alexander tertius.

...nire. ad arbitriū iudicis punient̄: q hoc nō ſuauerūt ...na certa ḃ ñ ſtatuat̄. ꝟ. de off. dele. ꝺ cauſis. ⁊. ff. de iu. de ...i. i ſi. vbicūq̱ꝫ. n. pena ñ ſtatuit̄ ad arbitriū iudicij iponitur.

a ¶ Um creatura. anniuerſarijs anniuerſariū dr̄ qd̄ ꝑ defūcto fit āno reuoluto a die morꝫ ſue: ſꝫ dr̄ ḃ āniuerſarium offm̄ .i. qd̄ fit quotidie ꝑ defunctis: qd̄ face͠ debēt ſacerdotes: q: aie ꝺfunctoꝝ ſoluūt̄ aut oronib⁹ ⁊ ſacrificijs ſacerdotum aut p̄cib⁹ ſcōꝝ: aut ieiunijs ⁊ elemoſynis ꝯgnatoꝝ. xiij. q. ij. aie defūctorū. ⁊ q: neſcim⁹ qbus ꝓſunt ꝓ oib⁹ hec ſt̄ facienda: ca cā ⁊ e q ñ eſtimemus. niſi ꝓ illis q̄s ꝯſtat in mortali pctō deceſſiſſe. xxiij. q v placuit. Iſti eniꝫ negligētes erant in officijs mortuoꝝ. vn̄ mādat papa: vt torporē negligētie abijciāt: ⁊ miſſarū ſolēnia celebrēt ꝑ āniuerſarijs defunctoꝝ conuentualr̄ ⁊ ꝑ feſto cū aduenerit: ⁊ miſſā de ferijs celebrēt qn̄ nō ē feſtum: ita ꝙ nō dimittāt offm̄ mortuoꝝ: ⁊ in ꝯuentu ñ ſingularit̄ cū paucis forſitā nolebāt plures miſſas dicere.

c ¶ TE referēte. ſufficiat de ꝯ di .i. ſufficit ꝟ. e. ꝯſuluiſti: niſi i natiuitate dn̄i: vt vbi dicit̄.

d ¶ Digne vnā. ⁊ meli⁹ ē celebrare illā de die q̄ꝫ aliam ꝟ. e. q̄dā.

e ¶ Sipōtina archiep̄s ſipōtin̄. i die cene dn̄i ꝺ antiq̄ ꝯſuetudine ꝯficer̄ tenet̄ chriſma i eccleſia ſipōtina: ſꝫ idē archiep̄s eodē die mane de ꝯſuetudie accedit ad garganicā eccleſiā: vt recipiat ibi pegrinos ipſius loci ⁊ ibi a clero ⁊ populo ipſi⁹ loci celebrare ꝯpellitur. vn̄ ſup hoc īplorauit ꝯſiliū pape. Et papa rūdit: ꝙ tm̄ in eccleſia ſipontina in q̄ tenet̄ chriſma ꝯficere: debeat celebrare. Et ſic eſt arg. ꝙ miſſa fit de ſb̄a ꝯfectionis chriſmatis: ſic̄ dici ꝯſueuit ꝙ ſit de ſb̄a collatōis ordinum: ar. ꝟ. de tranſla. inter corporalia. b

f ¶ PErnicioſus. ꝯſuetudīe. Nō ꝙ ꝯſuetudo attendit̄ i ſacro altarj: ſic ēt ꝯſuetudo attēdit̄ i baptiſmo: ꝺ ꝯ. di. iiij ꝺ trina. ⁊ i ipſa miſſa conſuetudo metropolitane eccle͛ ⁊ i alijs diuinis offitijs ab alijs eccleſijs ſue prouīcie dꝫ obſuari: ꝺ cō. di. ij. īſtitu io. ⁊ xij. di c. vl ſic ⁊ i matrimonio q̄nq̱ꝫ attēdit̄. j. de cog. ſpi ſup eo. ⁊ i ieiunio j. de obſer. ieiu c. ij § i. ⁊ ſic pꝫ gn̄ālem eccleſie ꝯſuetudiēꝫ ab oib⁹ cē obſuādā c. di. ꝫ morē. ⁊ ſic ſaltem credam⁹ ꝙ ḃ ꝯſuetudo a ſāctis eccle͛ p̄rib⁹ fuit īſtituta. q̄ſdaꝫ n. ꝯſuetudīes ſol⁹ vſus approbauit. xi di. eccl̄iaſticaꝝ: ⁊ ita ſolo vſu antiquoꝝ patrū ponit̄ plus de vino q̄ꝫ de aqua. Et alia rō poſſet aſſignari. vinū delectabili⁹ ē ad bibendū q̄ꝫ aqua: ⁊ iō ponit̄ plus de vino ꝙ de aqua: nam ſi plus poneret̄ de aqua ñ trāſiret ita ſuauit̄: ⁊ ne horrorē generaret. vn̄ poſſet piculū iminere: q: aqua maluꝫ ſtomachū facit: qr̄ aq̄ miſceat̄ cū vino: de ꝟ. e. cuꝫ marthe. §. q̄ſiuiſti ad fi. ſic dr̄ de ſanguie chriſti q: ſb̄ alia ſilitudie ſanguieꝫ xp̄i bibis ne aliqs horror ſit de ꝯſe. di. ij panis.

g ¶ Literas. conſeſſus. ergo ꝓ ꝯuicto hn̄i dꝫ. ꝟ. de ꝯfeſ. cuꝫ ſuper. ⁊. C e. ti. l. vna.

h ¶ Fermētato. qd̄ q̄dē non lꝫ: q: ſcriptū ē: nō in fermēto veteri ſꝫ i azimis ſynceritatiſ ⁊c. Vn̄ dixit hugo: ꝙ ſiq̄s ꝯficeret de fermentato pāe, in eccleſia occidētali nihil faceret: de con. di. ij. in ſacramento.

i ¶ Ligneo. qd̄ nō lꝫ: de ꝯſ. di. ij. vaſa ꝓꝑ hoc tn̄ nō min⁹ cōficeret: q: olim i vaſis ligneis ꝯficiebāt ſacerdotes. Sꝫ ꝓꝑ dec⁹ eccl̄ie ſilueſter papa octau⁹ inſtituit: vt vaſa argēta eſſent i eccleſia: vt ꝺ ꝯſ di i vaſa. de ere aut auricalcho ñ fiat calix: q: ob vini vitutē eruginē parit ⁊ vomitum ꝓuocat: nec, hodie ꝺ ligno vel vitro fieri dꝫ: ꝺ con. di. i. calix.

k ¶ Iterās. nō ſup his crīb⁹ ſup qb⁹ inq̄ſitio facta fuit: ſꝫ ſup alijs. j. ꝺ accu. ꝺ his. j. ꝺ collu. c. vlti. q: crīa ſemel dimiſſa iter i vltionē vēire ñ patimur. xxiij q. iiij. ſi illic. ⁊ ꝺ ꝺlicto vni⁹ hoīs ñ ē ſepe q̄rēdū. ff. nau ca. ſta lꝫ. §. vl.

l ¶ Siue igne. qd̄ fieri ñ dꝫ q: legit̄ ignis in altari meo ſemp ardebit: ⁊ ille ignis luxit ſub aqua. lxx an q extinctus fuit antiocho vendente ſacerdotiū iaſoni. i. q i. ſicut eunuchus. Itē nec ſine aqua ſacrificare potuit: ſed vtrunq̱ꝫ in calice mixtū eſſe debuit: q: vtrūq̱ꝫ de latere ſaluatoris exiuit. ꝟ. e. in q̄dam. ⁊. de ꝯ. di. ij. c. i. ⁊ ij. alios errores de iſto ſacro hēs de ꝯſe. di. ij. cū omne crimen.

m ¶ Nimia deſipientia vn̄ ei parcendū non fuit: q: ab alijs q̄rere poterat. xxxvij. di. §. iij. ⁊. vlt. ⁊. xxxviij. di. quia de con. di. ij. c. iij. b.

a Jgs imerferit.i.immergendo dixerit i nomine patris ⁊ fi.⁊c.

b Ego baptizo. Nunqd pnomē ego est de sba b⁹i.nō:q: plenū gnāt sensū hec vox baptizo sine hoc:p noie ego:arg.de 9.di.iiij.retulerunt. vbi dī siquis ita di cit:baptizo te i nomie pris ⁊ fi.⁊c.baptizatus ē:q: erḡ baptizare itēdit:p nomē ibi ñ ponit.

c In noie pris. ꝺ cō.di.iiij.i synodo multi.Ar.ꝯ di. e.a quodam. So.illa lra in noie trinitatis intelligitur explicite:ꝙ sequit ibi i noie xpi tm̄ dispositū fuit illud ab aplis ex cā vt i pncipio baptizarent i noie ipsi⁹ in qno verbo itelligitur vnctus iungens:⁊ p quez vngitur.i.pr ⁊ filius ⁊ spūs sauctus sed bodie non seruat forma illa:tn̄ si aliqs sic bodie baptizaretur sub bis ꝟ bis baptizatus esset:lꝫ fieri nō debeat vt dixit io.in il.lo.c.a quodā.ꝭ fōma baptismi q̄ bic tradit ē illa quam seruat ecclia:seruāda ē:⁊ qui omittit bāc formam nibil agit.j.ti.xxi. veniens.saluo eo ꝙ dī in noie xpi q: illō intelligitur implicite qō est in ista explicite. Et hoc dicunt qdā dcm̄ fuisse ex cā i primitiua ecclia vt ampliaretur nomē xpi in illo tpe:qō nomen bomines borrebant tunc:⁊ ꝙ tunc implicite dicebat in nomie xpi:mō explicite debet dici noie triuz psonarū expssis vt dī i bac dcre.aīs nicolaus decepisset illos:qbus respondit illos eē baptizatos q baptizati erāt in noie trinitatis vel i noie xpi tm̄ i pmitiua ecclia:vt i actib⁹ apostolo legit vt dī in.c.predicto a qdam.vbi bugo manifeste cōprobat formā q̄ bic tradit:osndendo cām:quare in primitiua ecclia tpe aplorū baptizabāt in bac forma i noie trinitatis siue in nomie xpi tm̄. Et nicolaus in sua rūsione:quā fecit in.c.a qdam.rettulit se ad tps primitiue ecclesie dixit bug.ꝙ ꝺ bac forma que bic traditur:nibil est mutādū vel dimīuēdū ꝭꝫ ꝙ notauit ꝺ cō.di.iiij.mi̇̄ti.b.

d Baptizat⁹.ar. ꝙ vbi aliqd deest ꝺ sbā ei⁹ qō exigit ad eē rei:nibil actū ē:ar.i.q.vij.daibertum.ar.ꝯ.ꝺ. de sacra.ñ.ite.c.i.⁊.c.vl.vbi supplentur que omissa erant:ꝭ illa vnctio non est de substantia sacramenti.

e De qb⁹ dubiū. sic de 9.di.iiij.si nulla.⁊ di.i.solēnitates.⁊ c.ecclie vl altaria.idez ⁊ i ordie.lxviij.di.psbri qs ⁊.§.se

f Rebaptizo. Dicūt qdā ꝙ si pus fuit baptizat⁹:eundez characterē iterare ñ ē icōueniēs vt reiteret:ar.illius c.lxviij.di.psbr.qō nibil fac. Et dicūt sic:q: eadē possessio ex plib⁹ cāis acqrit.ff.de acq.pos.possideri.§.ñ ex plibus.ꝭ b̄ ñ ē vum q: si pmo baptizatus fuit nibil scōo additur ꝭ ad vocez refert tal reiteratio:⁊ ē signuz solū modo ꝙ sit baptizatus:ar.ad b̄.lxviij.di.§.q: vero.vbi gran⁹ por dic:ar.C.ꝺ iudi.iij.l.ij.vbi dicit scōam māumissionē nihil addē vel omittē.ala.

g Maiores.cās.xviij.di.buic sedi.⁊.xxiiij.q.i.quotiens.

h Cū.i.petrum.

i Ne deficiat. Ex hoc pꝫ ꝙ ecclia ñ pōt eē nulla.xxiiij.q.i. pudenda in fi.aug.boc.pbat ad idez xxi.di.§.i.ad fi.in.ꝟ. ego pro te rogaui ⁊c.

k Charitas opit.bec ē pma obiectio bereticoꝝ:ꝙ si nō babuerimus charitatē:et si sanguinē nrꝫ effuderim⁹ ⁊ nrām sbaꝫ totā ꝺderim⁹ paupibus magis tormīta sunt q̄ corona victorie.i.q.i. vide qntum bōi. vñ dī charitas ē recta volūtas bōis terrēis ac pntib⁹ sp adūsa:de pe.di.ij. charitas.

l Circuncisioni.q̄ supplebat vicez baptismi in puulis q erant de stirpe abrabe:in alijs autē supplebat fides parentum:de con.di.iiij. quod apud.⁊.c.ex quo.

m Circuncidimini.xxviij.q.i.sic.n.circa fi. per vnam columnam ꝟ.ecce ego paulus ⁊c.

n Ex precepto.in veteri testamento.

o Femine. Sed circuncisio ad feminas non pertinebat:ꝭ offerebantur.xxviij.di.in templum.⁊ ibi nomen imponebatur:vnde baptismus generalior est.

p Peribit de populo.b̄.colligitur:ꝙ per circuncisionem saluabitur in veteri testamento.sic de con.di.iiij.ꝙ apud.⁊.c.ex quo. Sed ꝯ de pe.di.§. item vt xps ait in fi. vbi dī circuncisio data est abrabe in signum iusticie nō in cā iustificationis:ꝭ illud intelligitur quo ad ipsum abrabam qui iam iustificatus erat:⁊ ñ q̄ ad alios.vl exponitur illa lra ⁊ supplet ibi solū l tm̄.b.

q Non introibit.de cō.di.iiij.firmissime.

r Excludēs imo icludit:qm̄ sb noie masculis duz dixit: nisi

Jgs puer ter in aq̄ imersserit[a] in nomine patris ⁊.f.⁊.s. sancti amen:⁊ non dixerit ego baptizo[b] te i noie pris[c] ⁊.f. ⁊.s.sancti:non est puer baptizatus. Idem

De qb⁹ dubium[e] ē:an baptizati fuerit:baptizantur bis verbis premissis:si baptizat⁹ es ñ te rebaptizo[f]:sed si nōduz baptizatus es, ego te baptizo.⁊c.

Juno.iij.arelateñ. archiepo.

Maiores ecclie cās[g] pser tim ar ticulos fidei contingētes ad petri sedē referendas itelligit q eū[h] qrenti dño quē discipuli dicerēt: ipm esse respondisse notabit:tu es xpus filius dei viui:⁊ pro eo dñm exorasse ne deficiat fides eius[i]. Quibusdam igit questionib⁹ qs ꝯ catholicos beretici mouerāt:nos postulas rñdē. asserūt eiꝫ paruulis iutiliter baptisma conferri:qō nitunt probare illud primo ⁊ pcipue inducētes ꝙ cum bm verbuz iacobi apli dicentis in epla sua charitas[k] operit multitudinem pcōrum:⁊ iuxta illud testimonium veritatis in euangelio de peccatrice:q̄ ipsius pedes lauerat pbibētis:dimissa sunt ei pctā multa:qm̄ dilexit mltū:nō nisi per charitatē ⁊ i charitate cria dimittāt puulis q nec sētiūt nec ꝯsētiūt ⁊ charitatē ñ bñt q̄ sentiētib⁹ ⁊ ꝯsētiētib⁹ tm̄ infūdit: pcm̄ nō dimittit in baptismo:⁊ j. Ad id autē.x.r.ꝙ cuꝫ baptisma successerit circūcisiōi[l]. absit eiꝫ vt i illā dānatā bēsim incidam⁹:q̄ pperam affirmabat legē cū euāgelio:⁊ circuncisionē cū baptismo puādā:qm̄ bm apostolū dicētem ad galathas si circuncidimini[m]: xpus nihil vobis prodest. Cum ergo circūcisio taꝫ adultis q̄ paruulis ex pcepto[n] ꝯferet ne baptism⁹ q successit loco ipsi⁹ ⁊ gnālior tñ existit ⁊ tā viri q̄ femie[o] baptizantur:minoris videat effectus:taꝫ adultis q̄ paruulis ē cōferend⁹. sicut enim fine distinctioue qualꝫ mosayca lex clamabat:aīa cuius ppucij caro circūcisa nō fuerit pibit[p] de populo suo:ita nūc indistincte vox intonat euangelica:nisi quis renatus fuerit ex aqua ⁊ spū sancto non introibit[q] in regnum dei:ab bac generalitate nec sexum nec etatem excludens[r]. Caute tamē notādū est:quantum plus baptismus

hodie cōferat xp̄ianis: ꝙ quōdam iudeis circuncisio contulisset. Dictum est in fine predicte auctis inducti de veteri lege peribit in populo suo: i euāgelica vero veritate subiunctum est: non intrabit in regnū dei: quoniam ⁊ si originalis culpa[a] remittebatur per circuncisionis mysteriū ⁊ dānationis periculū vitabať: non tñ puēiebať ad regnum celorū: qđ vsqȝ ad mortem christi fuit oib⁹ obseratum: sed per sacramētū baptismi xp̄i sanguine rubricati culpa remittiť vitať periculum ⁊ ad regnum celorū etiā peruenitur[b]: cuius ianuam xp̄i sanguis fidelibus suis misericorditer reserauit[c]: absit enim vt vniuersi paruuli pereant quorum quotidie tanta multitudo moritur: quoniaȝ ⁊ ipsis misericors deus qui neminē vult perire aliquod remedium ꝓcurauerit ad salutem. Ceterum ex vi littere satis patet predictas auctoritates[d] intelligendas eē tantūmodo de adultis: qm̄ hn̄t multitudineȝ peccatorum: cum de puulis ñ possit intelligi: qui peccato tm̄ originali tenētur: similiter ⁊ illa auctoritas est soluenda qui crediderit ⁊ baptizatus fuerit ⁊ cetera[e]: cum non possint credere paruuli sed adulti: ⁊ ob hoc tota auctoritas[f] hec intelligenda est de adultis ne ad alios prima ⁊ ad alios secunda clausula referatur: ꝗuis nonnulli concedāt ꝙ paruuli credant non ꝑ vsum sȝ ꝑ habitum fidei quem suscipiunt in baptismo: sicut ⁊ alia multa verba ꝓm cōmunem vsum loquendi nō ad actum ꝓ ad aptitudinem referūtur. Illđ vo qđ opponentes inducūt: fideȝ aut charitatē: aliasqȝ virtutes puulis: vtpote non consentiētibus non infundi: a plerisqȝ nō conceditur absolute[h]: ⁊ propť hoc inter doctores theologos questio referatur: alijs afferentibus per virtutem baptismi paruulis quidem culpam remitti: sed gratiam non cōferri nonnullis dicentibus dimitti pctm̄ ⁊ virtutes infondi hn̄tibus illas quo ad habituȝ ñ q̄ ad vsuȝ: donec ꝑueniat ad etatem adultam. Vex qdā ex hac solutione inuenisse se credunt viam ad alias q̄stiones: argumētātes ex eo ꝙ dicimus paruulis in baptismate peccatum originale dimitti: ꝙ ⁊ adultis dormiētibus vel amentibus pcm̄ si baptizentur ratione simili dimittať. Cum enim neutri sentiant tunc vel consentiant dicunt ideȝ i cōsimilibus iudicandū. Hic vero dicimus distinguendum: ꝙ peccatum est duplex originale. s. ⁊ actuale: originale quod absque consensu contrahitur. actuale qđ cōmittitur cū consensu. origiale igitur qđ sine consensu[m] contrahitur sine consensu per vim remittitur sacramenti. actu

quis renatus fuerit ⁊c. femina comprehenditur. ff. de ver. sig. l. i. ⁊ de pe. di. i. si quis cum telo.

a Culpa remittiť. i. originale peccatū: nō tñ penit⁹ adhuc ē sublatum: sed manet i hoīe non tamen obest: de cō. di. iiij. c. ij.

b Peruenitur. de conse. di. iiij. c. per aquam.

c Reserauit. de cō. di. iiij. proprie.

d Auctes. s. iacobi. s. charitas ꝑit m̄titudiē ⁊c. ⁊ illā i euāgelio đ peccatrice: dimiss. sūt ei ⁊c.

e Et cetera. i. salu⁹ erit Qui autem nō crediderit nec baptizatus fuerit condemnabitur.

f Tota auctas. Unifor mis. n. dȝ esse cuiuslibet auctoritatȝ intellect⁹: ar. xvi. q. vij. ⁊ hoc dicimus ar. ꝯ. iij. q. iiij. hi qui.

g Ad aptitudineȝ. Sicut ⁊ illud ꝑticipiuȝ retinens qđ poiť i đscriptione mr̄imonij ad aptitudinē non ad actū referť q̄ hēť. xxvij. q. ij. §. i. mr̄imoniū est cōiunctio maris ⁊ femie iudiuiduam vite cōsuetudinē retinēs intellige ꝗuis nō retineať q̄ ad actuȝ tñ quo ad aptitudinē retinetur: sic cōsueuit dici de iusticia ff. de iust. ⁊ iu. l. iusticia. hȝ ꝙ iusticia ē i creatura

h Absolute. i. idiferē.

i Ex hac solutōe. ⁊ ita oriť qō ex solutiōe: sic. s. de voto ex multa.

k In ꝯsilib⁹. arg. ꝙ de similibus simile iudiciū dȝ esse. s. đ rescrip. inter ceteras. ⁊. s. đ trāsla. inť corporalia. ⁊. s. de re iudi. i cāis. ⁊. ff. de leg. non possunt: ⁊. C. de leg. l. vl. ⁊. s. đ cōfir. vtil. cuȝ dilecta. q: vbi eadē rō ⁊ ideȝ ius: vt ibi ⁊. s. ti. pri. cuȝ marthe. §. si.

l Duplex. de cō. di. iiij. non exquo.

m Sine consensu. parrium. j. de re. sur. ois res ⁊ de cō. di. iiij. filius dei.

n Imperfectiōis. duplicitatis. n. deus aspernator est. xxij. q. v. qui peierare operatus est. §. ex his omnibus.

o Ex parte de cō. di. iiij. regenerante. ⁊ de pe. di. iiij. sunt plures. Et est ar. ꝙ si aliquis excōicatus ē plibus excōicatiōib⁹ si absoluať oio est absolutus. hȝ est ar. ꝯ. j. de sen. ex. cuȝ ꝓ cā. ij. q. iiij. §. preuaricator. v. si cria plura. Item arg. ꝙ nihil reputatur actū: dū aliqd superest ad agendum. vij. q. i. nihil. ⁊. xxxviij. di. q ipsis. C. ad syl. l. vlt. ē ar. ꝙ snia ñ dȝ pro parte valē ⁊ ꝓ parte nō valere. ff. famiľ. her. i hoc iudicio. Itēȝ non valet debitum ꝑ parte aliquid fieri nisi id totum fiat. ff. de procu. in cāe. ff. pro derelicto. l. iij. ff. de transac. cum hi. sic nec liberatur pignus: lȝ de parte debiti sit satisfactum C. de distra. pigno. ꝗdiu ⁊ qui aliquid dȝ facere faciendo pro parte non liberatur. ff. đ ver. ob. in executionibus. §. penul. ⁊ impietas est ab eo q iustus est dimidiam separare veniam vt in prealleg. §. sunt plures.

p Carentia visionis. Paruuli. n. qui sine baptismo decedunt: in tenebris manent: đ cō. di. iiij. nulla preter. ⁊ pena illa mitissima est omniuȝ de con. di. iiij. regenerante. ⁊ tamen sēpiterno igne puniuntur: di. ea. firmissime. Sed mitis di pena illa carentie visionis respectu aliarum hȝ mors perpetua dicitur. xxx. q. i. ad limina.

q Propter originale. Sed nonne propter actuale debetur carentia visionis dei adulto. Quid ergo expedit hic originale dimitti: cum ⁊ si dimittať: tamen debetur carētia visionis dei ad aliud. s. actuale. nā ⁊ vbi aliqd debeť ex pluribus causis vna remissa: alia petitio restat. vnđ q repudiauit successionem ꝑ vnđ liberi admittitur ad successionē per vñ cogna. ff. de successi edic. l. i. §. hȝ ⁊ videndum. ⁊ ar. ff. de serui. vr. p. si domus. Ar. ꝓ ⁊ ꝯ. s. de cā pos. pastoralis. ⁊. s. de iudi. examiata. Sȝ potest dici ꝙ hec rō superficialis ē: ⁊ ꝓma. verior ē: q: deus op⁹ iperfectionis ñ nouit: q: in baptismo oīa cria dimittunť: đ ꝯ. dis. iiij. regn̄ante. vľ diuisifica. p actuali ruera đbeť ñ solū carētia visiōis đi: hȝ ⁊ maior pēa: ⁊ ita ñ directe hȝ ꝑ originali đbeť tm̄ carētia visiōis đi directe ⁊ sic nō ꝓdest dimissio origiaľ. pci: cū postea actuale superueni tanq̄ȝ maius

de quo non penituit: q2 qui peccat in vno factus est om/
nium reus. j. de re. iu. defleat. Sed paruuli nullum pec/
catum habent actuale: ⁊ ideo non est simile de amenti/
bus ⁊ dormientibus qui originali ⁊ actuali grauantur
⁊ ideo etiam originale non tollitur: q2 non prodesset:
nec debet probari
quo probato nõ ꝓ
dest. C. de prob. ad
probationē ⁊. s. de
offi deleg. cum cõ
tingat in illa glo.
que incipit: nota
ꝙ non dz ⁊c.

r Incompassibi
lia. ar. ꝙ eadē res
non operatur con
trarios effectus.
lvij. dist. siquis in
egritudine. presu/
mitur enim ibi: ꝙ
peccata nõ sint di
missa ei: qui timo/
re egritudis bapti
zatur. q̃ presũptio
nõ tollitur per ba
ptismum cum ba/
ptismus ipsam in
ducat: vnde ñ ope
ratur hos cõtrari/
os effectus. sic ea/
eadem res non pa
rit obligationez ⁊
liberationez. ff. de
sol. qui hominem.
§. vlti.

s Per se fortiun
tur. i. absq3 consen
su accipiētis. lau.

t Ad rem. i. quã
tum ad solutiõem
peccatorum.

v Sed ficti. vt. i.
q. i. sicut ficti. ⁊ de
con. distin. iiij. so/
let queri.

x Contrarium:
argu. ꝙ ad fidem
nullus debet com
pelli inuitus: sed si
cut libera volun/
tate perijt libro ar
bitrio cõuertatur.
xlv. di de iudeis. ⁊
c. qui syncera. ⁊. x
xiij. q. v. ad fidem.
ar. contra. xxiij. q.
vi. c. i. vbi dicitur
ꝙ paulus coactus
venit ad fidem: s3
illud diuino iu/
dicio fuit factum: cuius facta ad consequentiam trahi
non debent. speciale in ipso fuit: vel ita paulus perse/
quebatur fideles: ⁊ inter ipsa flagella mutatus fuit ⁊ fa

ale vero quod consensu ꝯtra
hitur: sine cõsensu minime re
laxatur. Sed adhuc queritur:
q̃re non saltem originale pec
catum amentibus ⁊ dormien
tibus in baptismo sicut paruu
lis dimittatur. Ad hoc taliter
rñdendũ ē: ꝙ dominus qui to
tum hominem saluum fecit in
sabbato: opus imꝑfectionis[n]
non nouit. ⁊ ob hoc peccata
non ex pte[o]: sed ex toto dimit
tit. preterea pena original[is] pec
cati est carentia[p] visionis dei:
actualis vero pena peccati est
gehenne perpetue cruciatis
vnde si dimittet[ur] alicui ꝑmu3
altero nõ dimisso: talis non ca
ret visione dei ꝓpter[q] origina
le dimissum ⁊ cruciaretur in
gehenna perpetuo ꝓpter rea
tum criminis actualis. s3 hec
tanquam incompassibilia[r] se
se minime patiuntur: immo si
bi mutuo aduersantur. Item
queritur vtrum dormientibus
⁊ amentibus sacramenti[s] sal
tem character i baptismate im
primatur: vt excitati a som/
no vel ab egritudine liberati
non sunt denuo baptizandi.
Sunt autem nonnulli qui di/
cunt: ꝙ sacramenta que per[s]
se fortiuntur effectum: vt ba/
ptismus ⁊ ordo ceteraq3 simi
lia non solum dormientibus
⁊ amentibus: sed inuitis ⁊ cõ
tradicētib[9] ⁊ si non q̃tũ ad rē
q̃tũ tñ ad characterē conferun
tur: cum non paruuli solu3 qui
nõ consentiũt: sed ficti qui q̃
uis non ore: corde tñ dissenti
unt: recipiant sacramentum
Sed opponitur talib[9] ꝙ q fuis

sent inuiti ⁊ reluctantes imer
si: saltem rõne sacramenti ad
iurisditionem ecclesiasticam
pertinerent. vnde ad seruan/
dam regulam fidei christiane
forent rationabiliter compel
lendi: verum id est christiane
religioni contrarium[t]: vt sem
per inuitus ⁊ penitus contra/
dicens ad recipiendam ⁊ ser
uandam christianitatem ali/
quis ꝯpellat[ur]: ꝓpter q̃d inter
inuitum ⁊ inuitum coactum
⁊ coactum alij non absurde di
stingunt ꝙ is qui terroribus
atq3 supplicijs[a] violenter attra
hitur: ⁊ ne detrimentum incur
rat: baptismi suscepit sacra/
mentum: talis sicut ⁊ is qui fict ad
baptismum accedit characte
rem suscipit christianitatis im
pressum: ⁊ ipse tanq̃ condi
tionaliter volens absolute non
velit: cogendus est ad obser/
uantiam fidei christiane: in
quo casu debet intelligi decre
tum ꝯci. tol[e]. vbi dicit: ꝙ qui
iam pridem ad xpianitatem co
acti sunt sicut factum est tem
poribus religiosissimi princi
pis sisibuti: quare iam constat
eos sacramentis diuinis asso/
ciatos ⁊ baptismi gratiam su
scepisse ⁊ chrismate vnctos es
se ⁊ corporis domini extitisse
participes. oportet etiam vt si
dem quam necessitate suscepe
runt: tenere cogantur: ne no/
men domini blasphemetur ⁊
fides quam susceperunt vilis
ac ꝯtemptibilis habeat[ur]: Ille
vero qui nunq̃ cõsentit: s3 peni
tus ꝯdicit: nec rem nec chara/
cterem suscipit sacramenti.

ctus volens. xxiij. q. iiij. displicet. §. qualiter paulus ⁊c.
y Conditionalit[er] volens. Et sic coacta volũtas voluntas est.
xv. q. i. merito. quare. Et ita coactio cõditiõalis si ipedit sacra/
mentum baptismi: vt hic pz: sicut non impedit sacramentum
ordinis. lxxiiij. di. vbi ista. xlv. dist. de iudeis. neq3 sacramen
tum matrimonij. xxij. q.
iiij. iter cetera. ⁊. j. d. spõ.
veniens. Talia enim iu
ramenta sine interitu sa
lutis eterne possunt ser/
uari. s. de iureiuran. siue
ro. ⁊. c. cum contingat im
pedit tamen matrimoni/
u3 spirituale. s. quod me
tus causa perlatum sed
ibi fuit iustus metus mor
tis. s. qui cadit in cõstantē
virum in predictis vero
concor. non fuit metus q
caderet in constantem vi
rum sed coactio quedam
conditionalis q̃ non im/
pedit matrimoniu3 spiri
tuale siue cãnale: q2 ide3
esset in vtroq3. S3 nũq̃d
ille qui cõditõali coactio
ne recipit ordinem tenet[ur]
continere: hñ vi3 ꝙ sic: q2
coacta volũtas voluntas
est. xv. q. i. merito mari/
me si dicatur ꝙ votu3 est
annexum ordini. xx/
viij. dist. diaconi. lxxxiiij
distin. cum in preterito.
Satis videtur ꝙ cõtinet[ur]
compellatur: quia licet
quodammodo inuitus
ordinem susceperit vo/
lens tamen fuit: vnde ra
tione illius indirecte vo/
luntatis cogitur contine
re. Jo. dixit ꝙ non cogit[ur]
quia integritas corporis
res est voti ⁊ non prece/
pti. xxxij. q. i. integritas.
⁊. s. quod me. causa per
latum. nam continentia
non est nisi voluntaria
xxxi. di. ante triennium
⁊ argu. xx. q. iij presens
clericus. ⁊ sic ordinatus
non habet priuilegium
clerici: si tamen vult vti
eo potest. secus dicit in
baptismo: quia illud est
sacramentum necessita
tis similiter non valz te
stamentum eius: qui in
uitus testatus est: vel si
testes teneantur inuiti.
ff. de testa. qui testamento. §. vltimo.

z Toletani. xlvj. di de iudeis. cuius verba hec sunt.

a ¶ Plus est. sic. j. de si. sicut. z. j. de homi. petr⁹. z. j. q. iiij. q: psulat⁹: ar. ff. de arbi. nō cogendum. i fi. z. C. de fil. fa. l. j. li. r. simile ē in psonis piūctio. q agē pñt sine mādato. s. ō rescrip. nōnulli. z. c. ex pte. ff. de pcu. pōponius ad fi. Sz p mandatū nō pñt. ff. e. ß z he persone

b ¶ Perdurare. fi. j. de sea. er. a nob. ná sēper durare psumit voluntas: nisi pbet mutata. s. de his q vi me. cā fi. prela. ff. de pba. cum g. z. ff. de le. ij. l luci⁹. in fi. ß gd sigs ab infania fuit amens nūgd pdest ei si baptizet: ar. q sic. ff. de le. ij. cuz pater. § surdo: q: peride habet: ac si nūc sit infans. q. nullo pctō grauat nisi origi nali. iij. q. ix. indicas. Sz qre amens vel dormiens nō recipit sacrum baptisi mi: z ille q ocacttone absoluta cogit cuz in baptismo non requiritur intentio baptizati: ß baptizantis. i. q. i. sic. ficti. z de ps. di. iiij. solet. Hec questio quā mouet h io. soluit p lraz: q: amens z dormiens g añ cathecumini fuerit recipiūt bñ sacruz: g vero semp inuiti fuerūt z pdixerūt: nō recipiūt. vñ adhuc psumunt inuiti: z nemo iuit⁹ ad fidē pellit: vt dr in. c. sic ficti. z. c. solet non pdicūt: q: illi ore expmiunt: lz corde dessentiant: z iō sacrum recipiunt: q: ecclia dare intendit: ß tale sacrum non pdest ad remissionez pctōrū nisi cū fictio illa recesserit: de conse. distin. iiij. tunc valere.

c ¶ Non suscipiūt. Sed gd si excitati sono ratum hēant: ñ pdest: q: nihil recipit iō. non est qd ratū hēat: ß iter baptizet.

d ¶ Tales. s. cathecuminos.

e ¶ Obsistentez. fi de pse. di. iiij. queris a me. ff. ad se. con. ma. si filius. z. ff. de acq. here. l. ij. §. si his.

quia plus[a] est expresse pdicere q minime pōsentire: sicut nec ille notam alicui⁹ reat⁹ incurrit: qui pdicens penitus et reclamans thurificare idolis cogit violent. Dormientes aūt z amentes si priusq amentiaz incurrerēt aut dormirēt: i contradictione psisterent: q: in eis intelligit pdictionis ppositū perdurare[b]: si sic fuerint immersi: characterem nō suscipiunt[c] sacramenti. sec⁹ aūt si prius cathecumini extitissent z habuissent ppositū baptizandi. vñ tales[d] in necessitatis articulo psueuit ecclesia baptizare. Tunc ergo characterem sacralis imprimit opatio cum obicem voluntatis prie non inuenit obsistentem[e].

I dem meteñ. episcopo.

D Ebitum: z. j. Sane intimasti: q quidam iudeus in mortis articulo constitutus cum inter iudeos tantum existeret: in aqua seipsum immersit dicendo ego baptizo me in nomine patris z filij z spiritus sancti amen. z infra. Respondemus q cum inter baptizantem z baptizatum debeat esse discretio[f]: sicut ex verbis domini colligitur dicentis apostolis: baptizate omnes gentes in nomine patris z filij z spiritus sancti memoratus iudeus est denuo ab alio baptizand⁹: vt ostendatur q alius est qui baptizatur z alius qui baptizat. Ad quod etiam designanduz q ipse christus non a seipso sed a ioāne[g] voluit baptizari: quāuis si talis[h] cōtinuo decessisset: ad patriam protin⁹ euolasset[i] ppter sacramēti fidē z non propter fidei sacramentuz. In baptismo quippe illa spiritualis generatio celebrat de qua veritas[k] ait: oportz vos nasci denuo quia nisi quis renatus fuerit ex aqua z spiritu sancto non intrabit in regnum celorum. Sicut ergo in carnali generatione. qua proles ex viro z femina nascitur: alius est qui carnaliter gignit: z alius est qui carnaliter gignitur: sic et in sacramentali generatione: qua soboles ex aqua z spiritu sancto renascitur alius dz esse qui spiritualiter generet: z alius qui spiritualiter generetur. Sane cuz corpus exterius siue cum cor interius baptizat oportet vt vtrobiqz paternitas z filiatio valeat inueniri[l]: quibus baptizans z baptizatus ad inuicem referantur[m].

I dem morosieñ. episcopo.

N On vt apponens: z. j. Postulasti vtrum parvuli sint pro christianis habendi: qs in articulo mortis constitutos propter aque penuriam z absentiam sacerdotis aliquorum simplicitas in caput ac pectus ac inter scapulas pro baptismo saliue conspersione liniuit. Respondemus: q cum in baptismo duo semper: videlicet verbum[n] z elementum[o] necessario requirantur: iuxta quod de verbo veritas[p] ait: euntes in munduz vniuersum predicate euangeliuz omni creature: z baptizate omnes gentes in nomine patris z filij z spiritus sancti eademqz dicat de elemento[q] nisi quis renatus fuerit ex aqua z spiritu sancto: non intrabit in regnuz celorum: dubitare non debes illos verum non habere baptismum: in quibus non solum vtrūqz predictorum: sed eoruz alterum est omissum.

I n concilio generali.

L Icet grecos diebus nostris ad obedientiam se. ap. reuerentes fouere ac honorare velimus: mores ac ritus eorum in quantum cuz domino possumus sustinendo: in his tamen illis deferre non volumus nec debemus que peri

f D Ebitū. discretio. Sic iter pñtatū z pñtatem s. de iurepa. p tu. inf dāte z rcipiēte s. de isti. c. vl. q: nemo oriridz a seipso xxiij. q. i. didiciz⁹ pōt iñ apud semet ipsum emācipari. ff. de adopt. si psul

g ¶ A ioāne. s cō di. iiij. p aquam. z c. cathecuminum.

h ¶ Talis. s. iudeus ille.

i ¶ Euolassz. s pe di. vij. c. vlti. v si. si null⁹ expectet: qñ peccare nō poterit

k ¶ Veritas ait. i. q. i. firmissime.

l ¶ In carnali sic alia ē psitudo iter carnalē z spūalez generationē: vt sic vir nō pōt sibi filiuz legitimū carnalē qrere: cui⁹ vxor mat nō sit ita nec spūalez quin vxor eiusdē pmater sit parentib⁹ illi⁹. xxx q. iiij. sigs vn⁹. z. j. s cog. spi. martin⁹ bertam. laurenti⁹

m ¶ Referāt. Nā eni correlatiuor ē q simul ñ patiunt se i eodez sbiecto ar. xxxv. q. i. c. i. la.

n N On vt. v bū i. q. ij. detrahe. vbi de h. Ista duo necessaria sūt i baptismo aq: sec⁹ i baptismo sanguis vel flamis: de cōs. di. iiij. baptismi vicē. q dic v bū: sic intellige sigs baptizat. z ñ dic in noie pris z filij z spirit⁹ sci: nō ē baptizat⁹ q: nec elementum nec v bū tm̄ sufficiunt: vel v bū. i. filiuz quasi diceret si quis baptizat z nō addit in noie filij nō est baptizatus: de pse. dist. iiij. i sy

modo.vel verbum idest forma: quasi diceret si nõ seruet forma: q̃ tradit .ſ. e.c.i.ꝛ hic non est baptiſmus.

o ℭ Elementū .i. aqua:ꝛ ſic eſt ba/ ptiſm⁹ ſine aqua.

p ℭ Ueritas ait.ð ꝯſe.di.iiij.ꝓprie

q ℭ De elemento de ꝯſe.di.iiij.c.i.ꝛ i.q.i.c. firmiſſime Hic enī exprimit forma baptiſmi:q̃ ſi obſuata nõ fuerit nõ ẽ baptiſm⁹ de hõ dcm̃ eſt.ſ.c.i.

r ℭ Utrunqꝫ.ſ. aq̃ ꝛ verbum.

ſ Licet grecos re uertētes.ð iu re.n.eccl'ia grecoꝝ ſubiecta ẽ ro.eccl'ie xxiiij.q.i.rogam⁹.

a ſ Iqs p̄ſbr ordinat⁹ de facto: q:ꝫ ð iu re ordinat⁹ nõ eſt: p̄ſbr nõ eſt cenſen dus:vt.i.q .i. ſiqs ꝯfugerit .ꝛ.c.ſigſ. ꝑ ignorantiam.

b ℭ Ordinet. Et hoc pꝫ ꝙ nullū or dinē rcepit.ſ.e.ve niēs.q: baptiſm⁹ eſt ianua oium ſa/ cramentoꝝ. xxvij. di.§.veꝝ.ꝛ.ſ.e.ve niens.ſi ĝ p̄mo or dinē ſuſcepiſſꝫ:ite rū nõ eſſet ordinā dus.i.q.i.qð qui/ dam.ber.

c Apoſtolicā ab originali ꝛ ẽt a b actuali pec cato.de ꝯſe.di.iiij. cathecuminū:ꝫ ꝯ ð ꝯſe.di.iiij.firmiſ ſime:ꝛ.xv.q.i.ſir/ miſſime.ī quibus dr̄ ꝙ ſiñ baptiſmo null⁹ſaluat:qð ve rū ẽ de eo q pōt ba ptizari ꝛ nõ bapti zat:iſte õo crede bat ſe:eē baptizatū ꝛ ī fide illa ſaluat: ꝛ iſte ñ ꝯtēpſit. Et ẽ triplex baptiſm⁹

culum generant animarum ꝛ eccleſiaſtice derogant hone ſtati. Poſtq̃ enim grecorum eccleſia quibuſdam complici bus ꝛ fautoribus ſuis ab obe/ dientia ſedis apoſtolice ſe ſub traxerunt:in tantum greci ce/ perunt abominari latinos: ꝙ inter alia que i derogationem eorum impie committebāt:ſi/ quando ſacerdotes latini ſu/ per eorum celebraſſent alta/ ria:non priuſ ipi ſacrificabant in ipſis: q̃ ea tanq̃ per hoc in quinata lauiſſent. baptizatos etiam a latinis ipſi greci reba/ ptizare auſu temerario preſu mebant:ꝛ adhuc ſicut accepi mus quidam hoc agere non verentur. ℭ Uolentes igitur tantum ſcandaluꝫ ab eccleſia dei amouere: ſacro ſuadēte cō cilio diſtricte precipimus: vt talia decetero non preſumant conformantes ſe tanq̃ filij obe dientie ſacroſācte romane ec cleſie matri ſue:vt ſit vnum o uile ꝛ vnus paſtor. ℭ Si quis autem tale quid preſumpſe/ rit excommunicatonis mucro ne percuſſus ab omni officio ꝛ beneficio eccleſiaſtico depo natur.

De p̄ſbytero non baptizato.

Ex concl. apud compenð.

Si quis preſbyt or dinatus[a] deprehen derit ſe non eē ba/ ptizatum: baptizet ꝛ iterum ordinetur[b].

Innocentius.iij.epiſcopo cre moneñ.

Apoſtolicam ſedem cō ſulere decreuiſti:ꝛ īfra. Inquiſitioni.t.t.r. p̄ſbyterum quem ſine vnda baptiſmatis extremum diem clauſiſſe ſigni ficaſti:q: in ſancte matris ec/ cleſie fide ꝛ xp̄i nominis con feſſione perſeuerauit:ab origi nali[c] peccato ſolutū ꝛ celeſtis patrie gaudium eſſe adeptum aſſerimus incūctanter. Lege ſi.viij.librūꝫ aug.[d] de ciuitate

dei:vbi īter cetera legitur bap tiſmus inuiſibiliter miniſtra/ tur.quem non contemptus re/ ligionis ſed terminus neceſſi tatis excludit. Librum etiam beati ambroſij[e] de obitu valen tiniani idem aſſerentis reuol/ ue.Sopitis igitur queſtioni/ bus doctorum patrum ſenten tiam teneas:ꝛ in eccleſia tua iuges preces hoſtiaſqꝫ deo of/ ferri iubeas ꝓ preſbytero me morato.

Inno.iij.ferrarieñ.epō.

Ueniens ad ap.ſe.j.lator pre.nobis expoſuit: ꝙ cum ad gradum ſacerdotij a/ ſcendiſſet:comperit tandeꝫ ꝙ ñ fuerit ſꝫ formā euāgelij.bap tizatus.vnde nos eum rite feci mus baptizari. ℭ Cumqꝫ ſu/ per ordinibus fuiſſet diutius diſputatum quidam in eaꝫ de clinauerunt ſententiam: vt cū baptiſmus ſit fundamentum omnium ſacramentorum[f] ante ſuſceptioneꝫ baptiſmi nõ ſuſcipiatur aliud ſacramentū quoniam vbi fundamentum non eſt ſuperedificari[b] non po teſt. Porro ecōtra videri poſ ſet. ℭ Nam cum quis non ſo/ lum per ſacramentum fidei: ſed per fidem[k] etiam ſacramē ti efficiatur procul dubio mē/ brum xp̄i:ꝛ qui xp̄ꝫ habet per fidem etiam ñ baptiſmum nõ habeat: habet vtiqꝫ fundamē tum:preter quod aliud poni/ non poteſt: quod eſt chriſtus ieſus:ſuperedificare poſſe vi/ detur :ſicut ſalutifera opera: ſic ꝛ quelibet eccleſiaſtica ſa/ cramenta: cum illud non ſit generaliter verum:neqꝫ ð no uis nec de veteribus[im] ſacra/ mentis :ꝙ baptiſmus ſit fūda mentuꝫ illorum : quoniam ꝛ ſacramentum coniugij[n] ꝛ eu chariſtie a[o] non baptizatis re cipi pōt. Preterea[i] ſacramen tuꝫ ordinis nõ ſolū pōtificaľ ſꝫ ſacerdotale ꝛ ẽt leuitici ex iſti/

ſ.fluminis flamis ꝛ ſāguis ñ āt baptiſmo flamis inui ſibili baptizatuſ fuit per fidē:quaꝫ hūit de baptiſ mo:ñ.ſ.ti.,pr debitum.

d ℭ Auguſtini. ꝓut hēs de ꝯſe.di.iiij.baptiſmi vi cē.ꝛ.c.cathecuminum.ꝛ c.ñ.dubito.als ñ dubiū.

e ℭ Ambroſij.legit beatū ambroſium dixiſſe de va lentiniano:qui dū ꝓpera ret ad baptiſmuꝫ: i itinē deceſſit:vētrē meuꝫ doleo q: quem regeneraturus erā pdidi:ille ñ gratiam quā popoſcerat non amiſ ſit.lauren.Sic ergo pꝫ:ꝙ iſte p ſolā fideꝫ quā habe bat de baptiſmo ſaluuſ ẽ. Iſte credebat ſe ſacerdo tē fuiſſe:ꝫ non erat in ve ritate.ſ.e.c.pri.j.c.c.pr. Nūqd ꝯficiebat.non i ſi tate.ꝫ q̃ad ſe bene ꝯficie bat:ꝛ q̃ ad alios q ꝫ cre/ debāt:ꝛ.tāq̃ veꝝ ſacrum ꝯficeret:ſibi ꝛ recipienti bus ab ipſo. credo ꝙ p̄ſi ciebat. De hac materia dī.ſ.de elec.dudum.ꝫ.

f Ueniens. euangelij. Ite p mūdum vni uerſuꝫ: baptizate oēs gē tes in noīe.p.ꝛ.f.ꝛ.ſ. ſan cti quā hēs.ſ.ti.,pri.non vt apponēs.ꝛ.c.debituꝫ. de ꝯſe.di.iiij.ꝓprie.

g ℭ Omnium ſacroꝝum. xxxū.diſ.§.verum.

h ℭ Superedificari.i.q.i. cum paulus.

i ℭ Per ſacrum fidei.in cui⁹ ꝑceptionē gr̄a ꝯfert ſecus in ſacro mr̄imonij qð eſt ẽt apud īfideles.vt ð diuoꝝ.gaudemus.ꝛ.xx vj.di.deinde opponit .ꝛ ſ.de tranſla.c.quanto.

k ℭ .Sꝫ p fideꝫ.quam qs hꝫ de ipſo ſacro: lꝫ ipſuꝫ ſacrum nõ hēat ꝫ credat ſe hēe. ſ.e .c.pri.ꝛ.ſ.tit. pri.debitū.ꝛ ita talis ba ptiſmus dr̄ baptiſm⁹ fla minis:idem ẽ i baptiſmo ſanguinis:per quem ſal/ uati ſunt innocentes.

l ℭ De nouis.i.de ſacris noui teſtamenti.

m ℭ De veterib⁹ .i. de ſa cramentis veteris teſti.

n ℭ Cōiugij.j.de diuo.ꝛ gaudemus.ꝛ.c. quanto

ꝛ.xxvj.diſtinctione. deinde.

o Non baptizatis.ſ.baptiſmo fluminis ſ; baptiſmo flaminis bapizatis: cum illi quo ad gratiam baptizati intelligantur: ꝛ accipere poſſunt ſacramentum euchariſtie.

a Videt.ſ; nō eſt verꝝ ꝙ ↄferat: vt.j.pꝫ ſ; allegādo dic̄ hec

b In cōcilio. apud cōpendiū.ḋ.e.c.i.ꝛ h̄ ponit qōniſ ſolutionē: p ↄciliū apud ↄpēdiū celebratū.

c Vſq;. incluſiue ꝑ hoc quod ſequitur.

d Miniſtrare.ſ; obijcit: ille credebat ſe baptizatū: ꝛ ſic hēbat ſacꝛum fidei: ꝑ fuit ordinat⁹: ar. ḋ.ℓo.c.pri.ꝛ.ḋ.e.c .q̄re ꝑ ordinat: cū ꝑ h̄ fiat iniuria ſacꝛo.i.q.i.ꝙ quidā. hec obiectio non valꝫ: qꝛ lꝫ qs hēat ſacꝛm ꝑ fidem ꝯcito icipit ſcire ſe non hēre ſacꝛꝫ baptiſmi: ꝛ contēnit illud recipe: ſtatim amittit ſacꝛꝫ fidei: vnde iterꝝ ordinat: qꝛ certus eſt ꝙ n̄ recepat ordines ante baptiſmū. Sꝫ q̄ forma ſuabit ↄ iſtū ſi oīo certuꝫ eſſꝫ ꝙ nō fuit baptizat⁹ tūc cōis forma ſuabitur. quā hēs.ḋ.ti.pr.nō vt apponēs: ſ; ſi illud dubium haberet: ſuabitur forma illa.ḋ.ti.pri.c.i.

e Intelligit iteratuꝫ. ſic de ↄſe.di.i. ſolennitates.

f Male tacita reſpōſio vꝫ.q.d. lꝫ dicam⁹ iſtū baptizandum: ſi iō male ſentimus de ſacꝛo baptiſmi: qꝛ ſi aliqs i articulo mortis velit baptizari: nec ē ꝑ velit euꝫ baptizare: ꝑꝑ h̄ non min⁹ erit ſaluus. ḋ.ti.pr.debitū.ḋ ↄ.di.ii. ꝙ.cathecuminū. cum .illḋ ñ religiōis ↄtēptus: ſ; neceſſitatꝭ articul⁹ ipediuit

g Neceſſitatis. vel ignorantie facti,ꝙ excuſat. ḋ. c.proximo.

h Contrarium ꝓbaret. Nō violentā pſūptionē admittē,ꝓbatōem i ↄriuꝫ xxxv.q. vj. extraordinaria. ꝛ.xxvij.q.i.nec aliq.ḋ .de ꝓbationibus ꝓpoſuiſti. ꝛ.c.cām matrimonij.

i Statuimus. fideli cuſtodia ſic.ḋ.de celeb. miſſa.ſane.ꝛ ꝑ laicos ad infimos non

---

tutione ſua ꝓceſſit baptiſmum per quod forſitan videtur[a]: ꝙ an̄ baptiſmum h⁹i ordinēſ poſſent rite conferri: maxime his qui baptizati credūtur. Quia vero in concilio[b] apud compēdium legitur conſtitutum: ꝙ ſiquis in preſbyterum ordinatus deprehenderit ſe non eſſe baptizatum baptizetur ꝛ iterum ordinetur: nos circa latorem preſentium in hoc dubitabili caſu quod tutius eſt ſequētes: mandamus quatenus ipſum per ſingulos ordines vſq; ꝙ[c] ad ſacerdotium promouere procures ꝛ permittas euꝫ in ſacerdotio miniſtrare[d] qꝛ nō intelligitur[e] iteratum quod ambigitur eē factum: nec male[f] de ſacꝛo ſentitur: cum illud non religionis cōtemptus: ſed articul⁹ neceſſitatis[g] excludit ꝛ certe de illo qui nat⁹ de xp̄ianis parentibus inter xp̄ianos eſt fideliter ↄuerſatus: tā violēter preſumitur ꝙ fuērit baptizatus: vt hec preſumptio pro certitudīe ſit hn̄da: donec euidentiſſimis forſitaꝫ argumentis contrarium[h] probaretur.

De cuſtodia euchariſtie chriſmatis ꝛ aliorū ſacramentoruꝫ

Inno.iij. In concil. generali:

Statuimus: vt i cunctis ecclesijs chriſma ꝛ euchariſtia ſub fideli cuſtodia clauibus adhibitis conſeruentur ne poſſit ad illa temeraria manus extendi ad aliqua horribilia vel nefaria exercenda. Si vero ad quem ſpectat cuſtodia: ea incaute reliquerit: tribus menſibus ab officio ſuſpēdatur: ꝛ ſi per eius[i] incuriam aliquid nefandum inde contigerit grauiori[k] ſubiaceat vltioni.

Idem in eodem[l]

Relinqui nolumus icorrectum ꝙ quidam clerici eccleſias ſic exponunt ſupellectilibus proprijs ꝛ etiam alienis vt potius domus laice ꝙ̄ dei baſilice videantur: non conſiderantes ꝙ dominus nō ſinebat: vt vas traſferret per templum. Sunt ꝛ alij qui non ſoluꝫ eccleſias dimittunt icultas: verum etiam vaſa miniſterij ꝛ veſtimēta[m] miniſtroruꝫ pallas altaris: necnon ꝛ ipſa ac corporalia tā immūda relinquunt ꝙ interdum aliquib⁹ ſunt horrori. Quia vero zelus nos comedit domus dei: firmiter ꝓhibemus: ne h⁹i ſupellectilia in eccleſijs admittantur niſi propter hoſtiles incurſus aut incendia repentina ſeu alias neceſſitates vrgentes ad eos oporteat haberi refugiuꝫ ſic tamē vt neceſſitate ceſſātes in loca priſtia reportent. Precipimus quoq; vt oratoria vaſa corporalia ꝛ veſtimēta predicta munda ꝛ nitida ↄſeruentur. Nimis enim videtur abſurdum in ſacris ſordes negligere que dedecerēt etiā in prophanis.

De reliquijs ꝛ veneratione ſanctorum.

Alex.iij.

Audiuimus: ꝙ quidam inter vos diabolica fraude decepti hoīem quendaꝫ in potatione ꝛ ebrietate[o] occiſum quaſi ſanctū more infideliuꝫ venerant: cū vix[p] ꝑ talib⁹ in ebrietatib⁹ pemptis ecclia pmittat orare. Dicit enim apoſtolus: ebrioſi regnum dei non poſſidebunt. Illum ergo non

---

dꝫ deferri euchariſtie ſacꝛꝫ: ſ; pſbꝛ h̄ facere dꝫ de ↄſ. di. ij. puenit. vel ꝑ diaconū ſi neceſſe eſt .xciij .di .pſ̄teꝫ.ꝛ .c. diac. ſm̄ formā q̄ tradit .ḋ.ḋ cele.miſ.ſane.§. ſacꝺos vo.

k Grauiori.ar. ꝙ ꝓpter culpā tenet qs ad oīa illa que ſequunt ex illa culpa .xxxi.q.ij.de neptis .ꝛ.i .q.i.placuita: ar.ḋ.xv.q.i.inebriauerunt loth.ff. de fur. verū. Item ar. ꝙ ꝗ occaſionē dāni dat damnuꝫ ḋdiſſe vꝫ.l.di.ſepe ff.ad.l.aq.qui occidit.§.i hac. Et hec pēa erit ad arbitriuꝫ iudicis: erq̄ nō determinat .ḋ. de of.dele.de cauſis.

l Relinque eccleſias. i eccleſijs th̄ pōt ꝛ dꝫ iudiciū eccleſiaſticū exerceri.ij.q.ij.ꝓceptū. ſed nō ſecularia.j.ḋ imu eccl. c.primo.

m Veſtimenta. veſtimēta eccleſie honeſta ꝛ munda debēt eſſe de cōſe. di.i. veſtimenta.

n In ꝓphanis.i. priuatoꝝ veſtibus Et ita eſt ar. ꝙ clerici debēt incedere ornati veſtib⁹: duꝫ tn̄ nō ad iactātiaꝫ xxi.q.iiij oīo iactātia. qꝛ diſſolutos ꝛ fractos veſtib⁹ nō recipimus xli. diſ parſimoniā .ꝛ incōpoſiti corporiſ qualitatē idicat mētis vt dꝫ.e.di .§.vlt.in ſi.nec tn̄ ꝓhibitas portare debēt.ḋ.ḋ vi.ꝛ ho.cle.clerici.

o Audiuim⁹ cum vir. q.d. non i omni caſu: qꝛ tunc nō orat eccleſia ꝓ eo: cum ebrietas fuerit mortale pctm̄: vt puta aſſidua: de ↄ.di.v null⁹.ꝛ.xxv.di .§. alſ ea demū .ꝛ.xxxv.di.epꝯ ſecus cū ebrietas fuerit venialꝭ pcm̄.xxxv.di §. alſ.v . quotiēs.

p In ebrietate.

in ebrietate.n.nõ potuit demereri.xv.q.ij.sane.z..c.si.cõ cupiscẽtia.ita nec meritũ augeri:ar.h.z.xxij.q.iiij.vnus

q ¶ Miracula. qm̃ miracula fiunt quãqz p malos(igsqz. i.q.i. teneamus. iõ n̄ dz venerari p sãcto qsqs miracula fac:nisi ab eccl'a romana pus fuerit p testes legitimos ap probat⁹ vt h dic:z j.c.pr.z.ŝ.d tes.ve nerabili.vbi testes super vita z mira/ culis recipiunt:qz quez ipsa rprobat reprobandus est:z quem approbat ap proband⁹ ẽ.xxiiij. q.i. hec est fides z c.qm̃ vetus.z.q.ij. sane profertur.

O Uam ex eo. ve nales.qd esse n̄ dz:qz relige scõ/ rũ martyꝝ vel ipsi martyres vẽdi nõ possunt.C.d sacro. sanc. ec. nẽo.quia res sacra nõ recipit estiatiõem.ff. d re. diui.sacra loca. §. vlti.z iõ nõ põt vẽ di qz venditio sine precio nõ cõsistit: insti.d emp.z ven. §.pciũm.z.ff.e.l.ij. §.sine precio.z spi/ ritualia vendi nõ psit:'nec spũalibus ãnexa.j.de simo. q relaz.ŝ.de iurepa. de iure. imo q spi/ ritualia vendit: ca pitale crimẽ cuz si monia cõmittit.'i. q.i.qui studet .iõ/ qz relige sacre ven di prohibentur:vt j.sequitur.

f ¶ Auctoritate.vt ŝ.e.c.pri. receptis testibus super vita z miraculis illi⁹.ŝ de testi.venerabili

e ¶ Ex pte. die sabbati'. si.j.d.ŝ. si. qsiuit. sic vꝫ ꝙ dies sab/ bati debeat serui/ tutẽ diei lune. Sz contra'dies domi/ nicus qest mediũ impedire dz illam seruitutez.nam lo/ c⁹ sacer interueni/ ens ipedit illã ser/

presumatis decetero colere cũ etiam si per eum miracula ^q fie rent non liceret, vobis ipsum pro sãcto absque auc. romane ecclesie venerari.

I nno. iij. in conci. generali.

Cum ex eo ꝙ quidam sã ctorum religas exponunt venales z eas passim ostendũt christiane religioni detractũ fit sepius: ne in posterum de trahatur: presenti decreto sta tuimus: vt antique reliquie amodo extra capsam nullate/ nus ostendantur nec exponan tur venales[r]: inuentas autem de nouo nemo publice vene/ rari presumat nisi prius auc.[f] romani pontificis fuerint ap/ probate. Prelati non permit/ tant eos qui ad eorum ecclesi/ as causa venerationis acce/ dunt: varijs figmentis aut fal/ sis documentis decipi: sicut in plerisque locis occasione que stus fieri consueuit.

De obseruatione ieiuniorum.

I nno. iij. clericis sancti petri magor.

Ex parte vestra quesi tum fuit[t]: vtrum si natiuitatem dñi vel assumptionez beate marie vel festiuitatem alicu/ ius apostolorum in secunda fe ria contigerit euenire: die sab/ bati[r] precedentis vigilia debe/ at ieiunari[t]: z vtrum in vigilia beati mathie apostoli sit ieiu/ nium iniungendum. Ad quod bre. respon. ꝙ die sabbati fest/ iuitates prelibatas secunde fe rie precedentis z beati mathie apostoli dbet vigilia ieiunari.

I dem bracharensi archiepõ.

C Onsilium nostrum: z.j. Con.t.t.respon. ꝙ omni/ um apostolorum [x] vigilie sunt in obseruatiõe ieiunij celebrã de preter vigilias apostolorũ philipi z iacobi z beati ioãnis euangeliste: quoniam eorum solemnitas infra solemnita/ tem paschalem[x]: istius autem infra natale domini celebra/ tur. Ieiunium etiaz apud nos in aduentu domini agitur. Sã ctorum vigilie quorum festiui tates oportet secunda feria ce/ lebrari: in precedenti[y] sunt sab bato ieiunande. De festiuita/ te vero beati bartholomei apo stoli de cuius celebratione du bietas oritur apud quosdam respondemus ꝙ in hoc con/ suetudinem[z] tue regionis ob/ serues: z infra. ¶ Cum autem quesieris: que sit illis peniten tia iniungenda: qui dieb⁹ qua dragesimalibus tempore quo tante famis inedia ingruebat ꝙ magna pars populi propter inopiam annone periret: car/ nes comedere sunt coacti: re/ spondemus ꝙ in tali articulo illos non credim⁹ puniendos[a] preces tamen domino pro il/ lis z cum illis effundas: ne ip sis aliquatenus imputetur: quia bonarum [b] mentium est ibi timere culpam: vbi culpa minime reperitur. Item de il lis qui propter debilitatem in sabbato[c] carnes sumunt: quod in partibus tuis nullatenus fieri cõsueuit: cum hoc ab alijs moleste ferat: z oriat inde illis occasio dtrahẽdi. Rñdemus.

uitutem.ff.d ser.seruitutes.§. sacer.z mediã pdiũ qd n̄ fuit in seruitute.ipedit puitutẽ.ff.d ser.ru.pdi.q sella.§.i rusticis. sed istud n̄ ẽ puit⁹: imo ẽ dbitũ quoddã. vñ cũ nõ possit solui vna die dz solui alia:ar.lxxvi.di.ieiuniũ. v.z h sciendũ ẽ.sic.ŝ. de dolo.z cõtu.cũ dilecti.ff.de arbi.ce.sus.§.i. qz ad duo tenet.s. ieiũare vigiliaz apostoli z ieiũare vñ si n̄ põt ieiu nare vigiliã ob reuerẽti/ az diei dñice: ieiunet die sabbati: ar. pdicte legis: z.ff.de vsur. debitor.

u C Onsilium. aposto/ lorum.qui dsuz di/ xit nihil excipit: nisi tres vigilias que sequũtur ergo in omnibus alijs ẽ ieiunandum: nisi consu/ etudo contraria sit: vt ŝ §.pro. ex quo excipit tñ d istis: ergo de oibus alijs itelligẽdũ ẽ: qz doli clau sula non refertur ad ea: de quib⁹ specialiter cau/ tum est.ff.de ver.ob.do/ li clausula. nõ obstãtib⁹ versibus illis. Petrus z andreas paulus cũ simo ne iudas. Ut ieiunemus nos admonet atqz mat/ theus.

x ¶ Paschalẽ.inter quã nullũ ieiuniũ necessitatẽ est.lxxvi.di.§.nõ autem nisi rogationes z vigilia pentecostes: de cõse. dis. iij.rogationes.

y ¶ In precedenti sab bato. ŝ .c.pri.z.j.d ver. sig.quesiuit.

z ¶ Cõsuetudinẽ.ar. cõ/ suetudinẽ cuiuscũqz re gionis seruãdã.xij.di.il/ las.ŝ.de sepul. certifica/ ri.lxxvi.di.vtinam.j.e.c. §.item

a ¶ Puniendos. Et sic necessitas excusat: q le/ gẽ nõ hz: de conse.di.i.si cut.z.j.e.c.§.vltimo.

b ¶ Bonarũ. v. disti.ad eius.in fi.tñ propter am/ biguum duplicitatis po test talibus penitentia i/ põi.xxiij.q.v.excommu/ nicatorum.z.xxxiij.q.ij. in lectum.

c ¶ In sabbato. que in sabbato comedi non de/ bent: de consecra. disti. iij.sabbato.z argum .xij. disti.illa.

a Cõſuetudinē.a q̃ recedi n̄ dʒ ſiue magna cā:cuʒ ex h̄ ſcandalū generet:imo tāq̃ ɔtēptores legū pūiēdi ſūt q ɔ̄ faciūt.xi.di.i his.ſi tñ piculū cōtigerit:n̄ ē ſeruāda.vt h̄ dic̄ iferi⁹ q̄ vtili⁹ ēt ſcādalū naſci pmittit q̄ʒ v̄itat v̄liq̄t.j.d̄ re.iu.g ſcādaliʒa/(uerit

b Indulgeri.nō ex debito:ſʒ ex humanitate.

§.hactenus als ē lex. ꝛ hoc intelligo eum quarta ad hoc deputata non ſufficit: de qua habes.x.q.iij. vnio alʃ n̄ ſufficeret non teneretur.

m Um dicat. tot. ſʒ quot ſufficiunt: forte.vt.x.q.iij. vnio.,vel ēt pauciores dūmodo velit ecclīā dotare ar.de cō. di.i. nēo.

c Neceſſitas.de cō.di.i.ſicut.ꝛ.j.de re.iur. qd̄ non eſt.

d Ut maius piculū. ſ. mortis ſic̄ oli pmittebat dare libellūʒ repudij: vt xxxiij.q.ij.ſi quod veri⁹

e Explicari.nec voto q̄ ſi voto tenentur n̄ debēt comedē carnes q̄ q̄ ſine cōditōe vouentur ſine ɔditōe ſoluāt.xxxij.q.vl.c.vi.q̄ exquo i voto emiſſo nihil excepunt gnāliter tenent: ar.j.de priuil.q̄ circa.ꝛ.ff.d̄ ſer.vr.pd.ſi ſeruitus.

f Conſuetudineʒ: q̄ p lege ſuari dʒ.xi.di.i his reb⁹.ꝛ.xij.di.diuturni.ꝛ ſic cōſuetudo eccl̄ie gnālis ſuanda ē tanq̄ʒ lex:ſ̄. de cele.miſ.'pernicioſus

g Uoluerit. imo magl lauādi ſt: q̄ ea ſūt i noſtris officijs gtiōa: q̄ cuʒ lʒ nob n̄ ipēdē: gr̄a tñ dilectōis ipēdim⁹.xxviij.q.i.iā nūc.q̄ maiorj gr̄e ē offerre qd̄ n̄ d̄bes q̄ʒ reddē qd̄ tenerj.xxxiij.q.v.g ſint.alſ ē ſ̄ illo.c.cum ſaluabit.q̄ nēo i neceſſitatib⁹ liberat exiſtit.ff.d̄ admi.le.l.rē legatā.ꝛ.ff.de do.int vi.ꝛ vxo.ſigs pro vxore.

h n Olēs.certi dies.ſ.p maſculo lx.dies,p feia.lxxx.di.v.§.i.ꝛ iō ad lr̄aʒ hoc fiebat: q̄ reputabant imūde vſq̄ʒ ad tp̄s illud.

i Intrare voluerint p hiberi nō debēt ne pēa eis v̄tat i culpā.v.di.ſi mulier.ꝛ.c.ad eius v̄o.ꝛ.vij.q.i.cum percuſio.

q ſup hoc cōſuetudinē[a] tue religionis facias obſeruari: ſic tñ q debilibus ꝛ infirmis ſuper hoc periculum non emergat: Preterea de illis qui in q̄dragesima vel alijs ſolēnibus ieiunijs infirmantur ꝛ petunt ſibi eſum carnium indulgeri[b]: rn̄dem⁹: q cū nō ſubiaceat legi neceſſitas[c]:deſideriūʒ infirmorū cū vrgens neceſſitas exigit ſupportare potes ꝛ debes vt maius piculū[d] in eis euitet.

Hono.iij.pragē:epiſcopo.

Explicari per ſedem apoſtolicam poſtulaſti: ꝛ.j. Rn̄dem⁹:q illi qui nec voto[c] nec regulari obſeruantia ſunt aſtricti in ſexta feria ſi feſtum natiuitatis dn̄ice die ipſo venire contigerit. carnibus ppter feſti excellētiam veſci poſſunt ſm cōſuetudineʒ[f] eccl̄ie generalis. Nec tñ hi reprehendendi ſunt:qui ob deuotiōem voluerint[s] abſtinere.

De purificatiōe poſt partum.

Inno.iij.armacan̄.epo.

Olens:ꝛ.j. Lʒ ſm legeʒ moſaycaʒ certi dies[h] determinati fuiſſēt: quib⁹ mulieres poſt ptū a tēpli ceſſarēt igreſſu: q̄ tñ lex per moyſem data ē: gr̄a ꝛ veritas per ieſuʒ xp̄m facta eſt: ing.t.t.r.q poſt q̄ vmbra legis euanuit ꝛ illuxit veritas euangelij: ſi mulieres poſt prolem emiſſam actu re gr̄as eccl̄iam intrare voluerint[i]:nulla pinde: peccati mole grauantur:nec eccl̄iaꝝ ē eis adit⁹ negād⁹.ne pena illi ɔuerti videat i culpaʒ ſi tñ ex veneratiōe[k] voluerit aliquādiu abſtinere: deuotiōem earuʒ non credimus improbandam.

De eccl̄ijs edificandis vel reparandis.

Ex conci. magūt.

Uicūq̄ʒ eccl̄iaſticū bn̄ficiū hn̄t: oīo adiuuent ad tecta[l] eccleſie reſtauranda vel ipſas eccleſias emēdādas

Ex conci.lateran̄.

Uʒ dicat apl̄us: ꝛ.j.Cōſtituim⁹:vt vbicūq̄ʒ tot[m] ſil leproſi ſ̄ cōi vita fuerit cōgregati: q eccl̄iā cū cimiterio ſibi ɔſtituē ꝛ ppo gaudē valeāt pſ̄bro: ſic ɔ̄dictōe aliq̄ pmittāt hīe. Caueāt tñ vt inuirioſi vetib⁹[n] eccl̄ijs d̄ iure pochiali neq̄ q̄ exiſtant.qd̄.n.eius pietate cōcedit: ad alioꝝ[o] iniuriam nolum⁹ r̄dūdari. Statuim⁹ ēt vt de hortis ꝛ nutrimentis[p] aialiū ſuoꝝ d̄cias tribuē n̄ cogāt

Alex.iij.eboraceñ.arch.

Ad audiētiā nr̄aʒ nouēit puēiſſe: q villa q̄ dr̄.h. tantum phibetur ab eccl̄ia pochiali diſtare: vt tpe hyemali cū pluuie inundant:nō poſſint pochiāi ſine magna difficulta te[q] ipſam adire:vnō nō valent cōgruo tpe eccl̄iaſticis officijs itereſſe. Q̄r igit dcā eccleſia ita dr̄ redditibus abundare q p̄ter illi⁹ ville puēt⁹ miſter illi⁹

n Ueterib⁹.veteres.n.eccl̄ie pp nouas ledi n̄ debēt ꝛ xvi.q.i.qcunq̄ʒ.eccl̄ie tñ d̄ dcimis modicū dānū pn̄t ſuſtinere.j.c.proxi.

o Alioꝝ.iiuriaʒ: ar.nulli⁹ iopiā releuari cū alterius iactura.xxij.q.ij.pximum.ꝛ.ff.d̄ cōdi.ide.nā hoc.ar.xiiij q.v.deniq̄ʒ.ar.C.de emē.li.nec au⁹ q̄ ꝛ princeps concedit alicui edificare in loco publico: hoc itelligitur facē ſine dāno alteius.ff.neqd i lo.pu.l.ij.§.ſigs a pn̄cipe.ꝛ.ff.ad treb:ſʒ cum ab herede.ff.de admi.tu.impubēſ.ꝛ.j.e.ad audientiā.Sic.n.'int pretanda ſunt beneficia principis: vt nō icipiant eſſe iniqua.ff.de vul.ꝛ pu.ſubſti.ex fcō.ff.d̄ pro.ſti.l.paulus ff.ex qui.cau.ma.l.ſciēdū.ſ̄.d̄ vſu.pa.ex tuaꝝ.ꝛ.ſ̄.de of.ordi.lʒ.

p Nutrimentis.n̄ oibus autē alijs ſoluēt d̄ciaſ: exq̄ d̄ iſtis tm̄ phibent: q̄ qd̄ d̄ vno phibet d̄ alio cōceſſuʒ intelligit.xxv.di.q̄lis niſi religionem aliquoꝝ afuerent tē gauderēt eoꝝ priuilegio.ſ̄.de ſta.mo.recolentes in fi.ꝛ ar.ſ̄.de deci.ex parte.io.

k Ex veneratōe d̄ cō.di.ij.quotidie.ꝛ q̄ hōaꝝ mentiū eſt ꝛc.ſ̄.ti.p.cōſiliū.§.ij.ꝛ.v.di.ad eius vero concubitum.

l q Uicunq̄ʒ.ad tecta.Nā vbi ē emolumentuʒ:ibi dʒ eſſe onus:q̄ nō ē ferēd⁹ is q lucrū āplectit:onus āt ſbire recuſat.C.de cad.tol.l.vna.§.p ſecundo in fi.ꝛ.§.ne autē.v̄.ſi nec talis.ſic̄ ad quē ſpectat onus ꝛ emolumētū.C.de fur.māifeſtiſſimi.§.pe.in fi.ſic.ſ̄.de his q̄ fi.a ma.p.ca.c.vl.ꝛ.j.c.d̄ his. Nā ꝛ ipſe fructuari⁹ tenet ad ſarta tecta C.d̄ vſufruc.eū ad quem:ꝛ.ff.e.l.vſufructu legato.ꝛ.rñ.in fi.ꝛ

q Ad audiētiā.magna difficultate. Hec ē iuſta cā cōſtituēdi eccl̄iaʒ i alteri⁹ pochia ꝛ i eius piudiciū: ꝛ ita difficultas aliqd pmittit: quod alias prohibetur.ſimile.lxiiij.di.cum longe ꝛ.xciij.di.iuſta.ꝛ.ff.de iudi.ſi locus.ff.de arb.ſi cum dies.§.ſi arbiter.ꝛ.C.i quibus cau.habenti tu.da.n.l.propter late.ꝛ.l.cum ob augmentum.fi.ſ̄.de reſcrip. nonnulli.ſ̄.de elec.nihil eſt.§.vlti.ꝛ.vij q.i.vt temporalis qualitas.§.i.

a Conuenient alſ non pmitteret.xvi.q.i.ꝗcunqȝ ec/cleſie.de decimis.ſ.c.pxi.xij q.ij.bone rei.

b Rectoris.rectoris pñtatio ē neceſſaria:qꝛ ille eſt ei ſubiectus:ar.xxiij.di.qñ l.di. in capite.⁊ qḋ ipm tangit approbare dꝫ.ſ.de tēp.orꝺ ſi archieps .⁊.C.de auc.pre/ſtan.l.vlt.⁊.xvi.q.i.ſtatuim⁹.⁊.ſ.de off.archi.qꝛ.in fi. Sꝫ qꝛ pñtatio non ſpectat principalit ad patronum : vt ſ.de iurepat.p to/tum.pōt dici q̄ iō ſpectat ad maiorē ecclīā:qꝛ in ei⁹ p̄iu diciū fundat alia in ipſi⁹ parochia. vñ quaſi quadam ꝯpoſitiōe pñtat cū aſſenſu p̄roni:⁊ h puidit papa forte de ꝯſenſu patroni. vel pōt dici q̄ pa/tronus tm̄ eliget:⁊ pñtab t.electū re/ctori maioris eccle ſie:qui illū poſtea epo pñtabit:ar.xxiiij.di qñ ꝫ primuꝫ verius vꝫ.Sed qd ſi p̄ronus ñ concor dat cū illo rectore niſi iuſtam cāꝫ ꝯdi ctionis oſdat.non nocꝫ vel dic q̄ ābo ſunt p̄roni:⁊ ambo debent ſi͛l eligere qꝛ ḋ bōis vtriuſqꝫ dotat ecclīa:⁊ p̄ſbr tex pñtabūt archi epiſcopo ber.

h De his.cogi debēt.Si ptem fabrice recipiāt:ar.x.q.i.de cernim⁹.⁊.q.iij.vno iino certe ⁊ ſine illa ſi pñt vt colli gitur.ſ.de his que fi.a ma.par.ca.c.vlt.⁊.ar.xij.q.iij.pontifi ces.ſ.de teſta.cū in officijs.⁊.ſ e.c.i.vbi de hoc.

i Exemplo.q.alium iuuitat ad qd faciendū: in ſe dꝫ hr̄e qḋ p̄dicat.xxvi.diſti.vna tm̄ ⁊.xxv.diſt primum.⁊.ff. ḋ neg.ge ſi pupilli.§.vl ti.⁊.ff.de fideiuſſ.tutor. ff.ſi ſuitus ven.alti⁹.⁊ lxi.di.miramur.xlij.di.§ i.⁊.xlv.ij.diſti.§ neceſſe.

ꝯuenient^a valeat ſuſtētatiōeꝫ hr̄e:mandam⁹:q̄ten⁹ ſi res ita ſe hꝫ eccleſiam ibi edifices ⁊ i ea ſacerdotē ſublato ap.ob. ad pñtationem rectoris^b eccle ſie maioris cum canonico fun datoris aſſenſu iſtituas et ad ſuſtentationē ſuam eiuſdē vil le obuentiones^c eccleſiaſticas pceptuꝝ puidens tm̄ : vt ꝯpe tens in ea honor^d p facultate loci eccleſie matrici ſuet:qḋ qdē fieri poſſe videt: cuꝫ eiuſ dem ville dñs.xx. acras^e terre frugifere velit ad vſus ſacer/dotis cōferre.Si vero p̄ſona matricis eccleſie viꝝ idoneum pñtare diſtulerit^f: vel opus il lud voluerit impedire:tu ni/hilominus facias idem op⁹ ad pfectionē ꝺduci: ⁊ viꝝ bonuꝫ ap. ceſ. diffugio iſtituere non omittas. dem lexoui'.epo.

De his qui pochiales ec/cleſias hn̄t:duximus re/ſpondēdū: q̄ ad repatiōnē et iſtitutionem eccſaꝝ cogi ḋbēt^h cū opusfuerit de bōis q̄ ſunt ipſi⁹ eccleſie:ſi eis ſupſint con ferre:vt eorum exemplo^i cete ri inuitentur. Urban⁹.iij

Ad audientiā nr̄am pue nit q̄ tu in eccſa de q̄in epꝫ vocatus fuiſti: regulares canonicos deſideras ordina/re.inde ſiqdē eſt:q̄ hoc deuo/tioni tue aucte apoſtolica in/dulgemus^k:ſi tibi eps dioce/ſanus cōſenſerit in hac parte verū ſi clerici ſeculares in ea adhuc ſupereſſe noſcunt :vo lumus eis dū vixerint tibi vel alibi neceſſaria puideri .Licꝫ aūt nobis inſtantius ſupplica ris vt eccleſie p̄dicte cōfirma tionis priuilegium^m facerem⁹ tibi non poſſumus^m de iure de/ferre : cum nulli canonici ad huc ibideꝫ exiſtant : qbus pri uilegium concedatur.

Celeſtinus tertius.

Ta nos duxit :et infra. Preterea qꝛ occaſione iuramenti qḋ de reb⁹ eccleſie non alienandis^n te aſſeris pre ſtitiſſe:in locis tui epiſcopatus

k Ad audientiā idul gem⁹.Sed qd va let iſta indulgentia cū h nō poſſ t ſine licētia dio ceſani:qꝛ ⁊ h idem pote rat:ſi tm̄ licentiam epi habuiſſet q̄ꝫtum ad hoc paꝝ valꝫ:niſi qꝛ ep̄ſ citi⁹ mouebit ad ꝯſentiēdū ⁊ ſi nō ꝯſentiret:facilius ꝯpelleret:arg.ſ.de iure pa.null⁹.ſed in h pdeſt: qꝛ hoc facere poterit cle ricis iuitis :dūmō eque ibi vel alibi puideat eis alſ eis inuitis hoc facer nō poſſet.ſimilis idulgē tia ē.ſ.ḋ vſu pal.ex tuaꝝ ⁊ eſt op.ar.q̄ papa ñ intē dit alicui facē p̄iudiciuꝫ p ſuū p̄uilegiū de h nō. plura ar.ſ e cum dicat.

l Ibi.ſed.hoc vꝫ ꝯ ius qꝛ homines diuerſe pro feſſionis in eodem oſſō non debēt aſſociari.xvi. q.vlti.in noua.⁊.ſ.ḋ eſ. cum cauſam.ar.ſ.de po ſtu.c.i.in fi.in poteſtate iſtius epi erit:an velit eis puidere ibi vel alibi ꝫ honeſti⁹ eſt vt eis alibi puideat:ar.eſt hic q̄ aliqs puniſ ſine clpa:quod eſſe non dꝫ lvi.di.ſatis peruerſum.⁊.xxv.q.vlti.inuentuꝫ .Et hoc qdem regulare eſt:ſed hoc facit papa ex ſpali indulgen tia:vt remoueant fauore religionis:⁊ eſt ſumma rō que p re ligione facit.ff.de relig.⁊.ſum.fu.ſunt pſone.pp.quam multa fiunt:que alſ non fierent.j.de apoſta.c.ij.⁊.ſ.de ſi preſbi.c.i.

c Obuentiones.Et ita vꝫ q̄ debeāt hr̄e decimas illi us ville Sed ꝯ.xvi.q.i ꝗcunqȝ.⁊.c.ecclie.Nō ſūt ꝯria: ꝫ papa h fecit ex plenitudie ptātis.⁊ hoc iō qꝛ p̄ter puē tus illius ville rector maioris eccleſie poterat ꝯpetent ſuſtentari:vt.ſ.dꝫ.ſed eps h facere nō poſſet niſi de cō ſenſu rectoris maioris ecclie:qꝛ nō pōt iura illiuſ ecclie dare alteri.ſ.de re ec.nō ali.c.i.⁊ ar xvi q vl.ꝯſtitutū. §.ſic duo .Gratianus tm̄ ꝯd cere vꝫ:vt colligit ex illo.§. ſicut duo a ꝯrio ſenſu p̄cedentiū capitulorꝝ:ꝫ poſſet di ci q̄ papa nō itellexit de decimis p̄dialibus:ſed de ob/uentionib⁹ alijs.ſ.oblationib⁹.⁊ de p̄ſonalib⁹ decimis: que danſ dieb⁹ qb⁹ accedunt ad eccleſiā:⁊ ex mortua rijs ⁊ ꝯſimilibus:qꝛ de iure cōi pceptio decimaꝝ ptinꝫ ad parochialeꝫ eccleſiaꝫ.ſ.de deci.cū in tua.⁊ ſi papa ḋ illis intellexiſſet hā expreſſiſſet:ar.ſ.de deci.ad audiē/tiam ſicut expreſſit de obuentionibus:expſſiſſet de deci mis.Ar.ꝯ.j.de verbo ſigni.cum inter vos.

d Honor.ſ.v: aliquid annuatim in ſignū ſubiectōis p̄ſtetur:ar ſ de cenſibus omnis anima.

e Acras menſura terre eſt.⁊ eſt vulgare anglorum.

f Diſtulerit.⁊ patronus cum eo.

g Moderandum.ad arbitrium epiſcopi.

m Non poſſumus.Sic ꝫ pꝫ q̄ rei q̄ ñ ē ñ datur p̄uilegium Nō.n.ante rō q̄rēda ē q̄ꝫ pſona ff.de iure codicil.qdā refert ⁊.cōia pred.l.i.⁊.j.de deſpon.impu.ad diſſoluendum.ſic re ſcriptum non daſ ad liteſ:q̄ nondum ſunt.ſ.de reſcrip.c.vli. vbi plures ꝯcor ſunt ad h ar.ꝯ ff.de ſerui.vr.pre.ſi ſeruitus. §.futuro.Solue iſtud ꝯriuꝫ cū ſuis ꝯcor.⁊ dic q̄ futuro edifi cio nō pōt ſeruitus ꝯſtitui:vt ſtatim ſit ſuitus:qꝛ nō ē cui ſer uiat.ꝫ aliqs pōt obligari ad eam ꝯſtituēdam cum fuerit edi ficium:argu.ff.fami.herciſ heredes.§.an ea ſtipulatio.

n Ta non alienandis ſi.xxviij di.de ſyracuſane.x.q.vlt. c vlt.⁊.ſ.de re ec.non alie.vt ſup.ſic ⁊ rex in ſua corona tiōe iurat regni ſui iura illibata ꝯſeruare.ñ.de iureiu.itellecto

o Deſt tm̄ videret.trepidauit.vbi non fuit timor i hoc fa cto videbatur preiudicium fieri eccleſie ſue:qꝛ parochiani il li veniebant forte ad eccleſiam ſuam.

o Iuramenti iuramentũ.n non extendebat̃ ad hũc casum: lʒ illi essent pochiani sui: ex q̃ popl⁹ indigebat. ar .s̃.de cõstit. cũ m.⁊ s̃.e ad audientiã i nec poterat illud s̃uari: iuramen tũ sine picu'o aĩaꝝ pp carentiã sacerdotũ. vñ si pp epi negligẽ tiam aliq pirent. iputaret̃ ipsi.xxvi.q.vi.si pſbr.⁊.c.se. xi.q.i.magnũ.s̃.de cen.c.i.in fi.C.de epi.⁊ cle.de his.ff. de pub.⁊ vec.impatores.So.que vsib⁹ ecclesiasticis de putant̃ q̃ ad fundationẽ eccliaꝝ ⁊ cimiteriũ ⁊ domos ⁊ hortos iuxta positos immunia debẽt esse ab oi exactione cetera aũt transeũt cũ suo onere ad ecclesiã: ar.s̃.ꝺ cen. c.i.vbi de hoc.

in quib⁹ ppli habitantes orato rijs egere vident̃: ne ptextu no uaꝝ ecclesiarũ commissa tibi ecclesia destitui videret̃ eccle sias formidas erigere .f.t. mã damus q̃tenus illius iuramen ti[a] occasione nullatenus pter missas gn populo indigenti[b] super basilicarum institutione studeas salubriter puidere.

De immunitate ecclesiaꝝ cimi terij ⁊ reꝝ ad eos pertinentium

Ex synodo ioannis pape.

In domibus[c] ec clesiaruʒ: neqꝫ mis sus[d] neqꝫ comes vl iudex publicus vl minister quasi p cõsuetudine placitũ[e] vel hospitium[f] vendi cẽt: sʒ i publicis locis domos ↄstituant: in qb⁹ placitũ tene ant ⁊ etiã hospitent̃. Greg. anguello terracoñ. episcopo.

Peruenit: ⁊ j. Fraterni tas tua nulluʒ[g] p nostre vel ecclesie sue nomẽ aut alio modo[h] excusari a muroruʒ vi gilijs patiat̃: sed oẽs ad hoc generalit̃ ↄpellant̃ quatenus cunctis vigilantibus[k] melius valeat ciuitatis custodia puo cari. Idẽ vitali ꝺfensori sarꝺ.

Indicatũ est ⁊ j: Dcm̃ est nobis ꝙ rustici ecclesie rura ei⁹ deserẽtes in puatorum possessionib⁹ culturaʒ exhibe ant qꝺ expientia tua fieri non pmittat. Ex con. lateraũ.

Non minus: ⁊ j. In di uersis mundi partibus consules ciuitatis ⁊ rectores necnõ ⁊ alij q ptãteʒ hr̃e vidẽ tur: tot onera freq̃nt̃ imponũt eccl'ijs: vt deterioris cõditionis fcm̃ sub eis sacerdotiũ videa tur ꝙ sub pharaone fuẽit: qui legis diuie noticiam ñ hẽbat[m] Ille qdeʒ oib⁹ alijs seruituti subactis[n] sacerdotes et posses siões eorũ in pstina libertate dimsit ⁊ eius altmoniã de pu blico admistrauit: isti ꝑo one ra sua fere vniuersa iponunt ecclesiis: ⁊ tot angarijs[o] eas af fligũt: vt eius qꝺ hieremias de plorat ↄpetẽ videatur: pnceps puinciaꝝ fcã est sub tributo[p] siue qdẽ fossata expeditionis seu alia q̃libet sibi arbitrentur agẽda: de bõis ecclesiaꝝ ⁊ cle ricoꝝ i⁊ pauperꝝ xp̃i vsibus de putatis volũt fere cũcta cõple ri: iurisditionem ẽt ⁊ auctem p latoꝝ ita euacuant: vt nihil po testatis eis i suis videat̃ homi nib⁹ remãsisse. Quocirca sub anathematis districtiõe fieri decetero talia phibem⁹: nisi eps ⁊ clericus tantã necessita teʒ[q] vel vtilitateʒ ↄspexerint: vt absqꝫ vlla coactiõe ad rele uãdas cões vtilitates vel ne cessitates: vbi laicorum non suppetunt facultates: subsidia p ecclesias estimẽt ↄferenda. Si aũt consules aut alij dece tero ista ↄmiserint: ⁊ commo niti desistere noluerint: tam ipsi ꝙ fautores eoꝝ excommu nicationi se nouerint subiace

b Indigẽti. ecce cã q̃ re noua pot ↄstitui eccl'a i piudicium ẽt alterius. sic.s̃.e c.iij.xvi.q.i.p̃cci pim⁹. ⁊ q vij. ecclesias.

c In domibus statuimus sup ple.

d Missus i. executor vel officialis vulgariter est ital'e.

e Placituʒ Et ita pla cita secularia ñ sunt i ec clesia tractanda: sʒ eccle siastica: sic.ij q .vltima

f Hospitiũ.C.de epis. ⁊ cle.l i.in fi.qꝺ q̃si debi tũ non debent hr̃e: sed charitatiuũ hospitiuʒ pe tere pñt a clericis: ad qꝺ tenent̃. xlij.di §.i.⁊.s̃.ꝺ sup.neg pla sicut. ⁊.s̃.ꝺ pben. de monachis.

g Peruenit. nullũ de hominib⁹ ecclesie.

h Modo i.sub hoc ptextu excusari: ꝙ sit ho mo ecclesie nr̃e vel sue.

i Oẽs nisi sint senes: vt eo ptextu excusarent̃. C.de decur.l.vl li.xij.⁊.x ij.q.ij. ecclesiaꝝ sed nos ꝫ sed hoc est speciale.

k Vigilantib⁹ vicissʒ ⁊ sue essuc: vel ẽt si peri culu iminet: q2 expedit rei publice plures hr̃e ꝺ fensores. ff de no. oper. nun nã re publ'ce .vin.

l Indicatũ. rustici ꝺ ill'itellige q glebe st astricti: vt recedẽ non possĩnt.C.ꝺ agri.⁊ cẽ cuʒ satisoio l' xi ꝺ qb⁹ hẽs j.de iudeis multoꝝ.§.i.

m Non min⁹. nõ ha bebat ⁊ iõ minus peccauit vñ apostolus: misericordiaʒ merui: q2 ignorãs feci. viij.di .ↄsuetudo sʒ isti excusatõeʒ hãc hr̃e ñ pñt.

q Tantam nece sitatẽ. Et ita ex ar bitrio epi depẽdet inspicere hanc ne cessitateʒ: tñ aliqd ↄferre ñ dʒ: nisi su per hoc pri⁹ roma nus pontifex cõsu latur. j.e. aduersus i. responso.in fi.

r Releuãdas.cõ ferre.n.debent: sic ⁊ alij possores ad iter faciendum vl pontẽ edificãdum vel pontem facien dum vel reficiẽdũ in auc.de ec tit.§. ad hoc.coll.ix.C.ꝺ sacrosan.ec.ad in structiones.

s Commonitn.ad monitio.n semp p cedẽ dʒ vindictaʒ. xij q.ij idigne.⁊ ni si se correxerint p⁹ admonitionem: st ipso iure excõicati vt hic dicit: ⁊ fau tores ipsoꝝ si non satisfecerint.j.men sem.j.e. aduersus vltimo.b.

t Cum ecclesia. Hic ergo ppt reuerentiam loci ñ tractãt̃ cause secu larium i ecclesia.s̃. e.c.i.sic ⁊ alibi ex pellunt̃ de ecclesia ij.q.vij accusatio a libi hẽs de reuerẽ tia diei vl dei quꝺ cause ẽt ex ↄsensu p ium tractari nõ pñt.xv.q.iiij.c.i.C. de fer omnes ⁊ me lius s̃ ꝺ fer.c.vlt.

n Subactis.i. redactis.

o Angarijs. Angarie dicuntur personalia obsequia ppijs sumptibus prestita: perangarie vbi persona seruit sumptib⁹ alienis.

p Sub tributo.ar.ꝙ sacerdotes ⁊ clerici debẽt esse immunes ab oi exactione seculari.xxiij.q vlt .ↄuenior.⁊.§. q̃uis .C.ꝺ sa crosan.ec.l.ad instructões.⁊ l placet ⁊.xi.q.i.si tributuʒ.⁊.xvi. q.i.§.nouarũ.⁊.xi.q.i.sacerdotes. ar.ꝫ .xxi.q.viij. tributum ⁊

u Effusione.maxime q2 nec alie ciuiles cause.s̃ . e c. i.secus de ecclesiasticis. ij.q.ij. preceptum. ⁊ ar.s̃. de ap. qua fronte. Quid ergo si alteri parti vel vtriqꝫ esset in terdictus ingressus ecclesie. Respondeo nihilominus possunt intrare: q2 interdictum non extendit̃ ad hunc casum. Ar.ꝙ ẽt post votũ vel iuramentum de carne nõ comedẽda comedere dʒ: vt se purget si esset suspectus. xxx.di.c.vlti ar.s̃.de consti cum m ⁊.s̃.ti.pri. c.vlti. vel tũc cause tractant̃ ex ecclesiã: vt illic seruet̃ infdictũ: q2

nihilominus valet iudiciū. nec ē ꝓceptū ita ꝙ non poſ/ſit alibi tractari q̄ʒ in eccleſia: ſʒ de honeſtate dictum eſt vt ꝓpť loci reuerētiā forte magis caueant a periurijs ⁊ mendacijs.

x Cimiterijs q̄ eodem priuilegio gaudent cum eccle/ſijs. xvij. q. iiij. quiſquis. ⁊. c. id conſtituimus. ⁊. ē. de cō. ec. vel al cōſuluiſti.

hōmō. ⁊. C. quando li. vnicuiqꝫ ſi. iudi. ſe vin. l. i. ⁊ tales famoſi latrones capti in furto in furca ſuſpenduntur. ff. de penis capitalium. § famoſos. ſed ſi famoſus non eſt tunc iubetur caſtigari: ſed nec vitam nec membrum perdit. C. de ſer. auē. ſed no uo. vin.

y Anathematis. Nō credo ꝙ ipſo iure ſint excōicati ſʒ poſt admonitionēʒ ſunt excōicandi. b.

z Tutela. ſic con fugiens ad eccliāʒ tutus dʒ eſſe: q: eſt tutella refugij: vt h dicit ⁊. j. c. pri. ⁊. xvij. q. iiij. diffinuit. ber.

a Inter alia ca nonum xvij q. iiij. diffiniuit. cōſtituit ⁊. c. reum ad eccleſiam. ⁊. c. me/tuentes.

b Legū C. ď his q ad hec cōfu. l. p/ſenti.

c Extrahendus. et iudeus: dum/modo abſit ſimulatio. C. de his qui ad ec confu. l. i.

d Ad penaʒ. ab omni genere penarum interiʒ ſunt ſecuri. xvij. q. iiij. id conſtituimus.

e Puniendus. pecuniariter dūtaxat vel alia ſatiſfactione preter penaʒ corporalem. xvij. q. iiij. reuʒ. ⁊. c. id conſtituimus.

f Latro. vt. xvij. q. iiij. ſicut antiqui tus lex tū plures ꝑſonas excipit: i auē de m. an. prin. §. ꝙ ſi delinquētes colla. iij. ṽ. neqꝫ. vbi homicide adulteri ⁊ raptores virginum extrahuntur ab eccleſia: ſm ꝙ iſti de quibus hic dicitur: ſed decr̄. tm̄ duas perſonas extrahit: vt hic ⁊ ca non expreſſe preſtat immunitatem raptoribus virginuʒ vt. xxxvi. q. i. de raptoribus. ⁊ ſic in caſu iſto deroga tur illi auē per iſta iura omnibus alijs immunitatem p̄ſtat: niſi in caſu. j. e c. vl. publicos enim latrones cuilibet impune occidere licet ⁊ ſine peccato. xxiij. q. v. cum

re nec cōioni reddantur donec ſatiſfactionem fecerit compe tentem. Lucius. iij.

Cum eccliā dei ſm euangelicam veritatē dom⁹ orationis eſſe debeat: non ſpelunca latronum aut ſanguinis for: ſeculares iudices cās vbi de ſanguinis effuſione[v] ⁊ corporalis pēa agitur: i ecclijs: vľ cimiterijs[x] agitare ſub intermi natiōe anathematis[y] prohibe mus. Abſurdum. n. eſt ⁊ crudele ibi iudicium ſanguinis exerceri: vbi eſt tutella[z] refugij conſtituta.

Inno. iij. illuſtri regi ſcotie.

Inter alia: ⁊. j. Tuis q̄ſtionibus rn̄dētes iuxta ſacrorū ſtatuta canonū[a] ⁊ traditiones legū[b] ciuiliū ita duxim⁹ diſtinguēdū: ꝙ fugiens ad eccleſiam aut liber aut ſeru⁹ exiſtit. Si liber quantūcunqꝫ grauia maleficia ꝑpetrauerit: non ē violenter ab eccleſia extrahē dus[c]: nec inde damnari dʒ ad mortē vel ad penam[d]: ſed rectores eccliarum ſibi obtinere debent membra ⁊ vitam. ſuper hoc tn̄ qď inique fec̄ eſt al's legitie puniend⁹[e]: ⁊ hoc verum eſt: niſi publicus latro fuerit: vel nocturnus depopulator[g] agror: qui dū itinera frequentata vel publicas ſtratas obſidet: aggreſſionis inſidijs ab eccleſia extrahi pōt: impunita te non preſtita ſm canonicas[h] ſanctiones. Si vero ſeru⁹ fuerit q ꝯfugerit ad eccliam: poſt

q̄ ď ipūitate ſua dn̄s ei⁹ clīcis iuramētū p̄ſtitit ad ſeruitium dn̄i ſui redire cōpellitur etiā inuitus alioquin a dn̄o poſſit occupari. Idem in cō. generali.

Aduerſus conſules ⁊ rectores ciuitatum vel alios q eccľias ⁊ eccľaſticos viros tallijs ſeu collectis ⁊ exactiōibus alijs aggrauare nituntur volens imunitati eccleſiaſtice lateraň[k]. conciliuʒ ꝓuidere: p̄[l]umptionēʒ h⁹i ſub anathematis diſtrictione ꝓhibuit tranſgreſſores ⁊ fautores eorum excōicationi ſubiacere precepit: donec ſatiſfactionē ipenderint cōpetētē. Verū ſiqn̄ forte ep̄s ſimul cum clericis tantam neceſſitatem ⁊ vtilitatem proſpexerit: vt abſqꝫ vlla coactiōe ad reuelandas vtilitates vel neceſſitates cōes: vbi laicorū nō ſuppetunt facultates: ſubſidia p eccľias duxerit conferēda: p̄dicti laici hūiliter ⁊ deuote recipiāt cuʒ grarū actione ꝓpter imprudentiam[m] tn̄ q̄rundā romanus pontifex prius conſulatur cui⁹ itereſt cōmunibus vtilitatibus prouidere. Quia ꝓ nec. ſic q̄rūdā malicia ꝯ dei eccliam congenit adijcimus: vt conſtitutiōes ⁊ ſnie q̄ a talib⁹ vel de ipſoruʒ mandato[n] fuerit ꝓmulgate: inanes ⁊ irrite habeantur: nullo vnq̄ tpe[o] valiture. Ceteruʒ q: fraus ⁊ doluſ alicui patrocinari non debeāt nullus vario decipiatur errore: vt infra tempus[p] regiminis

g Depopulator ď iſtis duobus habes. C. quando li. vnicui. l. i. cuius ṽ ba hec ſunt. ⁊. l. ij.

h Cāonicas. ſignatas in prin. decre.

i Compellitur. xvij. q. iiij. metuentes ⁊. c. id cōſtituimus. ⁊. C. de his q ad eccleſiam confu. ſi ſer uus.

k Aduerſus lateraň. concilium ē. eo. nō minus cuius verba hic inferius ponuntur.

l Excōmunicationi. ſ. poſt admonitionē: ſupra eo. non minus.

m Propter imprudē/tiaʒ. ab hoc loco vſqꝫ ad finem additur predicto conci. lateraneň.

n Mandato. ſic. ē. de procu. conſuluit.

o Tempore valiture. Sic ergo q: ꝙ ſnia tempore excōicatiōi illata nulla eſt. j. de here excōmunicamus. §. credentes. nec etiam conualeſcere pōt: vt hic pʒ immo ⁊ ſi detegatur poſt ſententiam: q: aliquis fuerit publice excommunicatus: retractatur ſententia. ē. de re iudi. ad probandū q: hec exceptio in qualibet parte litis pōt opponi. ē. de excepti. exceptionem. immo nec priuilegia ipſorum valent. xiij. q iiij nullus.

p Infra tempus. Et iſta eſt hic ar. ꝙ iudex poſt officium depoſitum conueniri poteſt: ⁊ hoc ideo: q: conuenitur de maleficio quod commiſit in ipſo officio: ſecus ſi conueniretur ex contractu: nam adminiſtratores ciuitatum ⁊ tutores ⁊ curatores non conueniuntur poſt depoſitum officium ex contractu quem fecerunt nomie ciuitatis vel pupilli. ff. ď admi. re. ad ci. ꝑti. curatores. §. l. eum. ⁊. C. de admi. tu. cum q̄dam. ff. de cuic.

illud.§.i.sed ex maleficio conuenitur deposito officio.i.q.i.iu bemus ꝛ.l.sequētibus.ad fi.qōnis.ꝛ ē illa lex.C.ad.l.iul. rep. iubemus.tñ pcuratoꝛ negocioꝝ bene cōuenit deposito offi/cio.ff.de procura.procuratoꝛ qui pro euictione.

a Successoꝛē. Et ita delictum predecessoꝛis pīudicat suc/cessoꝛi:ꝫ ħ ñ ē v̄uz: imo ē ppriū ꝺlictū:exq̄ ipm ñ purgat:qꝛ ꝯsētit ꝛ sic ici pit eē ppriū ꝺlictū.vñ pu nitur eadē pēa cū prede cessoꝛ:ſi.ꝰ.vt li ñ ꝯteſ.c. i.i fi. Preterea cū iste ge neralis successoꝛ hēt: vñ ſi succedit i vitiuz eadē ſnia ligat.ff.de diuer.ꝛ tēp.pſcrip cū heres.ꝛ vi tia a maioꝛib⁹ ꝯtracta ꝑ durant.C.de acqui.poſ. vitia.ff.ꝺ acqui.poſ.pō ponius.§.i.ꝛ facro acto/ris successio dānatur he redis i.q.i.cito turpem. tñ ſi iste successoꝛ pꝰſcōi cauit ei i crimie ſtatī fu it excōicatus post admo nitionē.j.ꝺ ſē.ex nup.ꝛ c.ſi cōcubine. Sꝫ cū ille iudex ñ excōicat̄ expꝛeſ/ſo noīe q̄re ſtati nō tran ſit ad successoꝛē ꝰ.ꝺ off. dele qñ abb.ꝛ ꝰ.ꝺ of. oꝛd.paſtoꝛalis. Rñdeo hoc pucuit ex ꝺlicto.vñ nō ꝺeſcēdit ſtatiꝫ ad ali os.xxiij.q.iij.ſi heres. ꝫ ꝺatur tēp⁹ īfra qð pur/get illud vitiū q̄ elapſo: niſi ħ fecerit: pſumitur cōſentire.i.q.i.cōſtat. qꝛ exq̄ succedit i honoꝛe :ꝺ bꝫ succedere in onere vt dicit in fine.

b Quia paupib⁹. Su pra de cēſi. pcura

sustineat anathema:quatenus post illud non sit ad satisfactio nis debitū cōpellēdus:nam ꝛ ipm qui satiſfacere recuſauerit ꝛ successoꝛem^a ipſius: niſi satiſ fecerit infra menſem manere decernimus ecclesiastica cēsu ra conclusum: donec satiſfece rit competenter:cū succedat in onere qui in honoꝛe substituit

Idem in eodem.

Quia plerīq prelati:vt p curationem aut ſeruitiū aliquod ipendāt legato vł aliȷ plus extoꝛqueant a subditis q̄ soluant:ꝛ in eoꝛum damnis lu cra sectantes querunt pꝛedam potius q̄ subsidium in subie/ctis id decetero fieri pꝛohibe/mus. quod ſiquis forte pſūp ſerit:ꝛ sic extoꝛta restituat ꝛ tantūdem cogatur paupibus^b elargiri:ſuperioꝛ autē cui fue/rit querela deposita: ſi negli/gens fuerit in h⁹i executione statuti canonice subiaceat vlti oni.

Grego.iij.aſtoꝛiceñ.epo.

Ecclesie in qua diuia my steria celebꝛantur^c: licet

ad huc nō extiterit conſecrata nullo iure priuilegium immu nitatis adimitur^d:qꝛ obſeqis^e diuinis dedicata nullius est te/merarijs auſib⁹ pꝛophanāda.

Idem toleta.ꝛ compoſtellāo archiepiſcopis.

Immunitatem ecclesiasti/cā:ꝛ.j.Nonulli ipunitaꝛ tē suoꝝ exceſſuū per defēſiōeꝫ ecclesie obtinere ſperantes^f:ꝛ homicīdia et mutilatōes mē broꝝ in ipsis ecclesijs vel earū cimiterijs cōmittere non verē tur:que niſi vel ecclesiam ad quam fugerint crederent ſe defendi; nullatenus fuerant commiſſurꝫ: et infra. Cum in eo in quo delinquit^g: pūiri gs debeat:ꝛ. frustra^h legis auxili um inuocat: qui committit in legem:mandamus: quatenus publice nūcietis tales non de bere gaudere immunitatis pri uilegio : quo faciuntſe indi/gnos^i.

Ne clerici vel monachi secu laribus negocijs se immisce/ant.

Ex concilio maguntino.

pꝛa de cēſi. pcura tōes.ꝯ i ſi.vbi dꝫ q illud dari dꝫ ecclesie:a qua illud accepit ꝛ ħ dat paupib⁹. Solu. ħ ignoꝛat q̄ꝫ rū glibꝫ ꝯtuliſſꝫ:ꝛ iō iubet dari paupib⁹:vt dixit io. Sed hec solutio nō est vera:qꝛ sicut restituit sic extoꝛta vltra q̄ꝫ debuit:ita pōt eiſdeꝫ a quibus re cipit.tantūdeꝫ dare:ꝛ ita nō ē vex:qꝛ dicit io q ignoꝛat quā tum quilibet contuliſſet:qꝛ ide pōt fieri ſcriptura:ꝛ glibꝫ ſcit q̄tum dedit. Vñ dicas q illud.c.pcurationes.loquitur i alio caſu.ſ.cū pꝛelatus viſitat ecclīam ſibi ſubiectā:ſi tūc erigit plu res pcuratōes q̄ꝫ ſint dies:qb⁹ibi moꝛat:grau⁹ excedit q̄ꝫ i pñ ti caſu ꝛ pl⁹ grauat ecclīaꝫ:ꝛ dꝫ tūc cōmittere crimē ꝯcuſſiōis vnde poſſet puniri in quadruplum.lxvij.di qñ gdē in fi.ꝛ i. q.vij.ſancimus.ꝛ.xxij.q.i.militare.qð optie dic ħ:qꝛ tanq̄ꝫ ca lumniatoꝛ ꝛ cōcuſſoꝛ tales puniri debēt.ſed in.c. pꝛocuratio nes punit illos pena dupli.in caſu iſto ñ ita excedit crimē con cuſſiōis:quare a nullo erigit vltra q̄ꝫ ſoluat:ꝫ facta coaceruta tione plus recipit. Sufficit gͥ iſtis:vt recipiant qð vltra dede rūt:ꝛ ille i penā ſui tātūdē ſoluat paupib⁹:ſi.j.ꝺ iudeis ad li

c Ecclesie celebꝛant̄ ex ħ dꝫ q ſi adhuc ibi ñ ſunt(herādā. diuina officia celebꝛata:nōdū gaudeat priuilegio illaꝝ:

in quibus celebꝛantur diuina:q̄re nōdum plene dedi/cata vł diuinis obſequijs:vñ ſacrilegiū ibi ñ diceretur cōmitti:nec dꝫ aſpergi pꝛopter ħ:qꝛ nullū diuinū offi/cium fuit ibi celebꝛatum:aſpergi tñ dꝫ ſi aliquid turpe ibi factum est anteq̄ꝫ ibi celebꝛaretur.

d Adimitꝰ. Sic ergo pꝫ q eccl̄ia nō ꝯſecrata eodē gau det priuilegio quo ꝛ ꝯſecrata rōne di uini officij q̄d ꝑ/uilegium immuni/tatis:vnde ſi cuiuſ cunqꝫ ſemine vel ſanguine fuerit po⁹ luta:dꝫ aqua exoꝛ ciſata lauari ante/q̄ꝫ celebꝛet in ea.ꝰ. de con.ec.vel al.c. vlt.ꝛ ꝺ cōſe.di.i.ec clā ꝛ ꝯiugꝰēres ad ipſā pꝛiuilegiuꝫ im/mūitatꝫ ac ſi ꝯſecra ta eſſꝫ habebunt.ꝰ. e.inf alia cum ſuis concoꝛ.

e Obſequijs di/uinis gcgd.n.diuī ꝯſecrat:factū ſcōꝝ erit diuo.xij.q.ij.nl/li liceat.vñ ad vſ⁹ pphanos ꝛ ad hūa nos redire ñ dꝫ.ꝰ. ꝺ re.pmu.mācipia ꝛ.ꝰ.ꝺ re.do ad hec

f Immunita/tē ſpātes.ne/mo.n.ſb ſpe venie peccare dꝫ.j.ꝺ cle. ex.mi illud.ꝛ de cō ſe.di.iij.quādo gſ qꝛ facilitas venie incentiuūꝫ tribuit delinquendi.xxiij. q.iiij.eſt iniuſta.ꝛ.ꝰ.de vi.ꝛ ho.cle.vt clericoꝛum.

g Delinquit.ſic.ꝰ.ꝺ tē.ex.lras.ꝛ.ꝰ.ꝺ iuſ pa.paſtoꝛal̄ cū

h Fruſtra legis.j.ꝺ vſurꝫ qꝛ fruſtra(ſuis cōcoꝛdātijs j.de ſe.ex.i aud entia.ff.de mino.auxilium in fine.

i Quo faciunt ſe idignos.ꝛ merito:qꝛ nō iure ad ſup plicādū dꝫ admitti:vbi cōmittere ſacrilegium nō expa uit.vij q.iij frater ꝛ coepſ ꝛ.c ſe vñ hoc ſupꝛū fuit. idē dicit lex:quō i lis q in eccl̄ia ſcelus ſtuduerunt perpe/trare:pmittiꝫ⁹ aliqð auxiliū ex terminis eccl̄aſticis in uenire in auē.vt li.ma.ꝛ auie.§.qꝛ vero colla. viij ꝛ eſt hoc ꝯ.h.g dixit ſup illo c.frat ꝛ coepſ.q ꝛ illi ꝺbēt hꝛe immūitatis pꝛiuilegiū:ſi ꝯfugerint ad eccl̄iaꝫ ꝛ niſi ſatiſfe cerint nō admittunt:poſtea ad ſupplicāduꝫ:ħ ē et oꝛā/dū i eccl̄ia:ꝛ p eo eſt.ꝰ.e.inter alia. vbi tñ due perſone excipiunt.xvij.q.iiij ſicut antiquitus ſibi canon tñ pu/blicū latronem excepit:ꝛ ita ħ ꝯdicit pdictis iurib⁹ p/ximis ꝛ hug dicas q nō ꝯdicūt:qꝛ illa decre.iter ꝛ oīa illa iura q illō dicūt:itelligūt:qñ ꝯfugiētes ad eccl̄iā ñ deliquerunt i eccl̄a vel cimiterijs ſed alibi. vñ eccleſia

pstat eis tūc imunitatē. Et hugo male dixit q isti n̄ ha bebāt imuuitatē ab eccl'ia: q2 reddiderāt se idignos ei9 psidio: 7 si fuerit stulti i culpa: sint sapiētes i pēa. xxv ij. di. q ea. Sz q̄re public9 latro 7 dpopulator poti9 ex trahūt ab eccl'ia q̄z ali9 malefactor: q forte dterior ē: q2 plimū iterest il los puniri q̄z alios malefactores cum psibus exitia cogi tent q̄z alij. xxiij. q. iiij. ē iniusta.

Ulta. a pauca. vt eorū exēplo m oīa silia caueāmr. 7 exēpli cā pauca sūt expri mēda. xxv. di. c. cri minis appellatio. xxiij. q. v. de liguri b9. ff. ad. l. acq. ita vulneratus. §. vlti. sic qd vni d: oīb9 itelligit eē dictum lx. di. miramur. 7 d pe. di. nūc autem.

Ulta sūt negocia se cularia: de quibus pauca[a] perstringa mus: ad que perti net oīs carnalis cōcupiscētia. Quicqd pl9 iusto appetit[b] ho mo turpe lucrū ē: mūera[c] iniu sta accipē vl ēt daf[d] p aliquo seclari q̄stu pcio aliquez ɔdu cere[e] ɔtētōes vl lites[f] rixas[g] amare i placitis seclarib9[h]: di sputare excepta dfēsiōe orpha noꝝ aut viduaꝝ: ɔductōes[k] se culariū reꝝ aut pcuratores[l] eē: turpis verbi vl facti: eē io culatorē[m] vl iocū seclaré dili gere: aleas[n] amare ornamtū[o] icōueniēs pposito suo q̄rere: i dlitijs[p] viuē vlle gulā 7 ebrie tatē seq pōdera[q] iiusta vl men suras hre: negociū iiustū exer cere: nec tn̄ iustū negociū ē cō tradicēdū ppter necessitates diuersas: q2 legimus sanctos apl'os[r] negociatos fuisse: 7 in regula beati bn̄dicti pcipit p uideri: per quorū man9 nego cia monasterij procurent. Ca nes[s] 7 aues seq ad venandum 7 omnib9 qbuslibz cāis super fluis itēresse: ecce 7 alia 7 his similia ministris dn̄i: necnon 7 monachis omnino contradi cim9 de qb9 ait apostolus: ne mo[t] militans do implicat se ne gocijs secularib9. Eugeni9 papa lucēn. epīscopo.

Sacerdotib9 7 clericis tuis denuncies publice: ne ministri laicorū fiant: nec i reb9 eorū pcuratores[v] existāt quod si postmodū facē presū pserit: 7 occasionez ipsi9 admi nistrationis ppter pecuniariā cām dephendanf i fraude in dignū ē eis ab ecclesia subue niri[x] p quos constat in eccl'ia scandaluz generari. Alex. iij. in conci. turon̄.

Non magno tpe ātiqui hostis iuidia: 7 ifra. In de nimirū ē q in āgelū lucis se more solito trāsfigurās sb obtētu[y] languētium fratrum cōsulēdi corporib9 7 ecel'iasti ca negocia fidel'9 ptractandi reglares quosdaz ad legēdas leges 7 confectiones physica les ponderādas d. claustris su is educit. Uñ ne occasiōe scie spūales viri mūdanis rursus actiōib9 iuoluanf: statuim9 vt nulli oio post votuz religiōis post factaz 7 in aliquo loco re ligioso professionē ad physi cam legesue mundanas legē das permittantur exir. Si ve ro exierit: 7 ad claustruz suū

b Appetit. xxxij. q. iiij. origo.
c Muncra. xiiij. q. iiij. clerici. 7 c. q cūqz. xj. q. iij. nō lz. 7 xviij. di. qm̄ qdē
d Dare. xiiij. q. v. non sane.
e Cōducere. ad peccandū qd n̄ lz. xxij. q. iiij. si ad pec cādū. p seclari q̄stu phibito clicis: q2 nec p se nec p aliū lz. lxxviij. di. nego ciatōē. 7 c. fōnicāī
f Lites. xj. q. j. te qdē 7 q2 crib9 māz creaf noscūf. C. d iud. p. perādū. i pri. 7 in alijs per totum.
g Mirarf. lxvj. di.
h Secularibus. d. de postu. clerici.
i Orphanorum. lxxxviij. di. c. j. 7 i alijs pluribus. c.
k Conductores. si tn̄ ɔductori succedūt bn̄ pūt i cō ductiōe remanere. ff. de procu. l. decurio. argumētum.
l Procuratores. i negocijs secularibus. s; p eccle siasticis possunt: i auc. de san. epi. §. aliū. col. ix. 7 xxj. q. iij. credo. 7 c. cyprianus. 7 j. c. proximo.
m Joculatorem. xlvj. di. clericum scurrilem.
n Aleas. xxxv. di. c. j. 7 vl. 7 in auc. de san. epi. §. inter dicimus. col. ix. 7 d. de vi. 7 ho. cle. clerici.
o Ornamtū icōueniēs. xxj. q. iiij. c. j. 7 c. ij. 7 d. d vi. 7 ho cle. clerici.
p In dlitijs. xxxvj. di. eccl'ie pricepe.
q Pondera supra de emp. 7 ven. vt mensure.
r Apostolos. paulum. s. xx. q. j. c. j. in fi.
s Canes. j. de cle. ve. c. j. 7 ij. 7 lxxxvj. di. qui venatoribus. 7 c. esau. 7 c. an putatis.
t Nemo militās. xxxj. q. iij. c. ij. 7 iij. 7 j. eo. sed nec.
n Sacerdotib9. pcuratores. sic. d. c. pri. sacris. n. dei sacer dotes vacare oz assidue. xxxj. di. sacerdotib9. 7. ff. d arbi. n̄ distiguem9. §. iij
x Ab ecclesia subueni ri q2 se fecerūt indignos veniendo ɔ ipsius phibi tionem administrationē secularē recipiēdo: 7 fru stra regis iplorat auxiliūz q cōmittit in legem: sic. d. ti. pri. c. vlti. Et ex hac lrā sumūt qdam ar. q laicus auctoritate huius cano nis possit clericū occasio ne administrationis ca pere: cessante priuilegio clericali: quod ē falsum: q2 phibiti sūt laici cleri cos auocare a diuinis of ficijs. xxj. q. iij. cyprian9. 7 lxxxviij. di. c. vlti. vnde si ɔfecerint: nō debēt ex delicto pprio cōmodum reportare. ar. xvj. q. j. legi 7. ff. de dōa. iter vi. 7 vxo. l. iij. §. j. 7. ff. de re iu. non fraudātur. § nemo. ff. de fur. itaqz fullo. §. sz nēo. 7 vnde sūt puniendi priui legium habere nō debēt xxiiij. q. j. didicimus. In telligo ergo q tali cleri co nō subuenitur ab ec clesia postq̄z legitime ad monitus ē: vt hic dicit. in prin. cum pro hoc delicto cōmōitus tertio e b eccle sia sit alienus si non desi stat ar. j. de sen. ex. i audi entiā. Uel verius nō oz ei subueniri i fraude cō missa i admistratiōe nec pecūia nec alio auxilio cū als eccl'ia teneaf clericos dfēdere ab oppressionib9 laicoruz.
p Non magno obtentu. Argu. q preteritu siue cōpensatio ne boni malum non est faciendum. j. q. j. non est putā da. xiiij. q. v. forte. 7 xxvij. questione. ij. si tu abstines. 7 infra d vsur. super eo. xxxij. questione. iiij. sicut sanctius. xx. questione ij. primum ne quis arbitretur. ar. cōtra. xj. q. iij. q predecessor xxxiij. questi. v. tunc saluabitur. supra de iureiu. peruenit. So multiplex est recompensatio. Quandoqz enim recompensaf minus malum vt maius euitetur: 7 hec compensatio penitus inhibetur. xiiij. di. quod [illegible]: nisi forte in vna 7 eadem persōa xiij. di. c. j. 7 ij 7. xxxiij. q. ij. si quod verius. Quandoqz malum compensatur propter sequellam alicui9 boni: vt cum quis cō mittit furtum vel rapinam: vt pascat pauperes: vel subtrahit debitum vxori cā ɔtinentie: vel facit ɔ votū vel ɔ iniurātiuz

vt aliqua efficiaſ xpiana:oſo talis cōpēſatio ibibeſ: vt i pri. mis concoꝛ.ꝛ.xxx.q.j:noſſe.ꝛ.xxxiiij.q.v.ſi dicat.ꝛ.xxxij.q.iij. ſic ñ ſſ.qñqȝ ꝯpēſaſ dānū coꝛpale pp bonū ſpūale.ꝛ hec ꝯpēſatio ꝓhibeſ .xv.di.ſi euāgelica.qñqȝ ꝯpēſaſ dānuȝ coꝛpale pp bonū coꝛpale:vt cū ſeia amittit floꝛē ꝟginitaꝗ: vt ei r̄cōpēſeſ i fructu ſobolis hic nō reprobaſ ꝫ laudaſ:vt.xxxiij q.v.tunc ſaluabitur.qñqȝ relaxatio iuris eccliaſtici recōpēſaſ ꝑ acqſitiōeȝ aliqrū.ꝛ hic ſilr admittiſ.xxiij.q.iiij.ipſa pietaſ.ꝟ. itē ꝗgrūt dōanſte. qñqȝ illicita communio alicuius recōpēſaſ ꝑ acqſitōeȝ pliuȝ ij.q.j.multi.xj.q.iij. ante ceſſoꝛ qꝺ ꝑdeceſſoꝛ:vl'ꝑt dici ꝙ ꝑmū veꝝ ē ꝫ ſic ex pōiſ:ſꝫ cōpēſatione boni malū ñ ē faciē ꝺ.i:illꝺ qꝺ ē de genē mali:qꝺ alꝰ eēt malū:niſi canonis auc̄te excuſareſ vtpȝ ꝯtria ſigta

a ❡ Infra duoꝝ ꝟba iſta hēbis.j.e.c.vl.vbi de hoc

b ❡ Miſericoꝛdia. nō. ꝙ abbates vel epi cū talibꝰ diſpēſaſ ñ pñt:ar.ꝯ.j de ſen.ex.cū illoꝛuȝ.i ſi.ꝫ ꝫ ad terroꝛē alioꝛū ꝛ cautelā ſtatutū fuit:vel q̄ ad dignitates ꝫ itelligiſ.b.

c ❡ Sed nec.vilaꝝ.xvj. q.j.de pſitiuȝ.xxj.q. iij.c.j.ij.ꝛ.iij.ꝛ.ſ.e. c.j.ij.ꝛ iij.cū ꝯcoꝛdātijs ibi poſiꝗ

d ❡ Nemo.ſ.e.c.j.ꝛ.xxj. q.iij.c.j.ij.ꝛ.iij:

e ❡ Diſtrictius.arg.ꝙ dignitaſ ꝑſōe aggrauat peccatū.xxxij.q.v.q viderit. ſ.ꝺ iureiu.cū qdā.vbi de ꝫ.ꝛ.xl.di.hō xpianus.ꝛ xxv.q.j.nulli ſane.

f ❡ Clericis tolctano.xxiij.q.vlti.his qbus j.e.ſniaȝ.j.ꝺ rap.in archiepatu.ꝛ.xxiiij.q.iij.illud.

g ❡ Judicēt.ꝑ ſe quidē iudicare nō dȝ plaṫꝰ aut clericus qcūꝗ q hȝ iuriſditionē vel ipſemet iferre vl'cōſiliū daſ aut ſniaȝ dictare:nec ēt intereſſe.j.e.ſniam.qꝛ efficereſ irregularis ꝛ ꝺponēṫur.ſ.de exceſ.ꝑla.ex lr̄is.ꝛ hic. Debet ergo plaṫꝰ hñs iuriſditionē tꝑalem cōmittere generaliter alicui laico:vt'faciat de oibus malefactoꝛibus vindictā:iuxta illud:homicidas ꝛ maleficos ñ patiaris viuere.xxiiij.q.v.rex dȝ.ſi homicidiuȝ q malos homicidas.qm̄ multa licēt in genere:q̄ nō licēt i ſpē ſ.de offi.oꝛdi.ſi ſacerdos.viij.q.i.qd aūt.de con.di.ij.non ꝓhibeat.ſi ex mandato generali aliquos iterficiat: non ſputareſ ei.xxiij.q.v.de occidendis.ar.o.q.viij.hoꝛtatu.oſtioꝛe.Sȝ qd ſi ad eū appellareſ:qui delegauit.iterū delegȝ alij:qꝛ ꝑ ſe hoc facere non dȝ:vt hic dicit:ꝛ.xxiij.q.vl.his a qbus.j eo.ſniaȝ

h ❡ Prepoſiti ſecularj.ſ.eo.c.pꝛoxi.ꝛ.ſ.de vi.ꝛ ho.cle.clerici

i ❡ Excōicationi.ꝛ ſic vi ꝙ ſit canon late ſnīe.ſ.ti.pxi.minꝰ

infraᵃ duoꝝ menſiū ſpaciū nō redierint:ſicut excōicati ab oībꝰ euiteſ:ꝛ i nulla cā ſi ꝑꝛociniū ꝑſtare voluerit:audiātur Reuerſi āt i choꝛo caplo mēſa ꝛ ceteris vltimi fratruȝ exiſtant.ꝛ niſi foꝛte ex miſericoꝛdiaᵇ ſe.ap.totiꝰ ſpē ꝓmotiōis amittāt. Idē i ꝯci.lateranen.

Sed nec ꝓcuratiōes villarūᶜ aut iuriſditiōes ēt ſeclares ſub aliqbꝰ ꝑncipibꝰ et ſcl'aribꝰ viris.vt iuſticiariꝰ eorū fiat clicoꝝ qſq̄ exercē ꝑſumat.Siqs aūt aduerſus hꝟēi re tētauēit:qꝛ ꝯ doctriam apl'i dicētisᵈ:nēo militās deo iplicȝ ſe ſcl'aribꝰ negocijs:ſecl'arit agit:ab eccleſiaſtico fiat miniſterio alienꝰ pꝛo eo ꝙ officio clericali neglecto fluctibuſ ſeculi:vt ptātibꝰ placeat ſe iiñgit. Diſtrictiusᵉ autem decernimus puniendū ſi religioſorum qſq̄ aliquid pꝛedictoꝛuȝ auſus fuerit attentare.

Idem cantuarieñ.archiepo.

Clericis i ſacris oꝛdibꝰ ꝯſtitutis ex cōcilio toletanoᶠ iudiciū ſanguis agitare nō licȝ. Vñ ꝓhibemꝰ ne aut ꝑ ſe trūcationes mēbꝛoꝝ faciāt:aut iudicētᵍ iferedas:qꝺ ſi qs tale qd fecerit.honoꝛe priueſ ꝛ loco. Jubemꝰ ēt ſub intermiatiōe anathematꝭ:neqs ſacerdos officiū hēat vicecomitis aut ꝑpoſiti ſecl'aris. Si quis autēȝ contra hoc venire pꝛeſumpſerit:ꝛ commonitus emēdare noluerit excōicationiⁱ ſubiaceat. Idē lōdoñ.epo

Scōm inſtituta ꝑdeceſſorum noſtroꝛū ſub interminatiōe anathematis ꝓhibemus:ne mōachi vel clici cā lucriᵏ negocienſ:ꝛ ne mōachi a clericis vel laicis ſuo noie firmasˡ hēant:neqȝᵐ laici eccl'iaſ firmas teneant. Idē eidem.

Relatū ē ꝙ monachi de h.ſecl'ariter viuūt:ꝛ alios exēplo ſuo cōꝛūpūt. Jdeo qȝ mādamꝰ:quatenus eos ad obſeruantiā regule.ap.reⁿ cōpellas:vel ſi tibi reſtiterint auſu temerario:eis eiectisᵒ frēs alīꝰ oꝛdinis ſi ñ pōt ꝑſcriptū mōaſterium i ſuo oꝛdie refoꝛmari:in illud inducasᵖ:vt labores impioꝛumᵠ iuſti edant: ꝛ illi tandē ruboꝛe perfuſi ad ſui oꝛdinis obſeruātiā reuertanſ. Inno.iij.eſtuł.epo.

Sicut te accepimꝰ referēte:ꝛ.j.ſ.t.mādamusʳ

k ❡ Cā lucri.Sȝ cā neceſſitaꝗ pñt.ſ.e.c.j.i a dſi.

l ❡ Firmas.qꝛ ſuſceptionē hȝ cupiditatꝭ ꝛ quaſi negociatio ē:ar.ſ.e.c.j.ꝫ itellige i noie:vt hic dicit: ſed noie mōaſterij cā neceſſitatis licitū ē.ſ.e.c.j.i ſi.

m ❡ Neqȝ laici.nullā diſpoſitionē ꝺ rebꝰ eccliaſticis laici habere debēt ſ.de eta.ꝛ qua.ex rōe.qbꝰ obſequēdi manȝ neceſſitaſ nō auc̄tas ipandi xvj.q.vij.nō placuit.ꝛ.c.ſe.ꝛ.ſ.de cō.eccl'ie.vbi de hoc. ſ.de re.ec.nō alie.c.ſi.

n ❡ Relatū.ſmo.ta.marie:qꝛ idē ēt ſi ñ apponatur:qꝛ i huiuſmōi cōꝛectōibꝰ ñ admittiſ appellatio.ſ. ꝺ ap.repꝫenſibilis. ꝛ.c.cū ſpeciali.i ſi. ꝛ.c.ad noſtram.

o ❡ Eis eiectis in penā illoꝛū.eps.n.illꝺ auc̄te ſua facē poſſȝ:ar.xvj.q.vj.de lapſis.xvij.q.ij.abbates.ꝫ ſi nō delinquūt:eos expellere nō pōt.xvj q.vl.iuētū.lvj.di.ſatis ꝑuerſū.nec ēt artioꝛē regulā pōt eis iponere:ar.xxij.q.j.itegritaſ.ſ.ꝺ ec.edi.ad audiētiā ij.itē dꝛ hic ꝙ vniuerſitas delinquē pōt:ar.xxv.q.ij.ita nos.ꝛ.vij.q.j.ſicut vir.ꝛ.ff.qꝺ me.cā metū.§.aimaduētendum.

p ❡ Inducas. ſed qualiter ibi erunt refert qualiter introducantur.ꝛ q̄liter illi expulſi ſint:an in perpetuum an ad tempus: donec illi coꝛrigantur ꝛ reuertantur:arg.j. de diuoꝛ. gaudemus.C.de pe.l.ſeruus.ꝛ.lxxxj.di.dictum. ꝛ hic in ſi.dicitur.

q ❡ Impioꝛum.xxij.q.vij.quicunqȝ.ꝛ.c.ſe.

r ❡ Sicut.quatenꝰ clericis i ſacris.Sȝ quare ꝓhibetur iſti exercere officiū tabellionatꝰ:dū tñ abſtieant a ſeuis ſcripturis ſiue ſnījs.Dicas ꝙ iſti paſſiȝ vtebanſ officio illo oibus cāis i quocunqȝ foꝛo. vt habetur in integra:vel verioꝛ eſt illa rō:officiū aliud ēxneum ē ab officio clericoꝛuȝ:ſaltē i oꝛdine ſacro.xx.q.iij eos:qꝛ genꝰ negociatiōis ē etiā abſtinēdo a crialibus marie ſi copetentia bñficia hñt:ar.ſ.de poſtu.c.j. Sȝ nūquid i cā eccleſiaſtica ſiue ſpūali coꝛam eccleſiaſtico iudice poſſunt eſſe tabelliones.vi ꝙ nō:quia ſimplici

citer ꝓhibenť.vñ generalr̃ itelligēdū ē: ar.di.ſi rōa/ noꝝ.⁊.j.ꝺ pui.q: circa.ff.ꝺ pui.vr.ṗdi.ſi puit⁹.ar.ꝫ.ꝺ. de ꝓba.qm̃.xxvij.q.multoꝛum.

e ¶ Bellatoꝝ.i.ṗdicatoꝝ.q poſſūt hereticis reſiſtere auctoꝛitate diuine ſcripture:q ꝯ nos ſurgunt :⁊ ex aduerſo ĩpugnāt nos quos ṗlati eccleſiaꝝ de ſu a dioceſi expellere tenenť:ſ tm̃ ꝙ ſi negligētes extiterit:ab adminiſtratione remoueantur. j.de here.excommunicamus in fi.

S Entētiā. ſanguinis.epi nō pñt ſnīas ſanguīs ferř j.ꝺ excel.ṗla.ex lr̃is.⁊.ꝫ.c.clericis vbi ꝺ h.nec dare ꝯſiliu ʒ nec iter eſſe nec dictař nec ſcribē ſnīaʒ.vt hic dic.⁊.xxiij.q.i.ij.illud.ſʒ alijs debent vices ſuas ꝯmittē vt dictū ē.ꝫ.e.cle/ricis.⁊ arg.ṗdictu ꝺcreti illꝺ.⁊ ij.q.v ij.ſicut.lʒ hʒ leges nō poſſit delegare ni cū iudex neceſ ſariā hēat cām ꝓſicīſcēdi.ff.ꝺ of.ei⁹ cui mā.ē iu.ˀ.i.ſed ſi itereſt tm̃.nū qd ꝑꝑ h efficiř irregularis:vt ꝓpter h ꝺ/ponať.nō vr̃ ꝙ debeat ꝺponi:ſed alr̃s dʒ puniri:q: interfuit ꝯ ṗceptū hui⁹ canonis.

t ¶ Principū.ꝫ.eo. clicis.⁊.c.lʒ nec.

u ¶ Aduſtionē.ex hoc vr̃ ꝙ eccl'ia penā aduſtiōis infligere nō dʒ:⁊ ſic eſt ꝯ illud.j ꝺ fal.ad audiētiā.vbi diciř ꝙ nota cū ferro cādēti iponiř in fronte:ſʒ illud itelligiř ita ꝙ ad effuſionē ſāguis nō ꝓcedat.

x ¶ Super ſpecula.phyſicaʒ C.ꝺ epiſ.⁊ cle.repetita.⁊.l parabolaʒ.

y ¶ Mēnſiū.a tpe ſcie huiuſmōi conſtitutionis ſiue publicatōis ꝯnumerādū ⁊ niſi deſtiterit ĩpo iure ſētētiaʒ excōicatiōis icurrūt:vt.j.ſequiť. vba iſta q̄ hic ponūř vſqʒ ibi:verū quia ſunt turoñ.cōci.ꝫ.e.nō magno.

qͭtenus clericis i ſacris^z ordinib⁹ ꝯſtitutis tabellionat⁹ officiū ꝑ bñficioꝝ ſbtractōeʒ ap. poſtpo.interdicas.

Idem in cōci.generali.

S Entētiā ſāguinis ^(ſ)null⁹ clic⁹ dictet aut ꝓferat:ſʒ nec ſāguinis vīdictā exerceat aut vbi exerceať iterſit. Siqs āt h⁹i occaſiōe ſtatuti ecclijs vř eccl'iaſticis ꝑſōis aliqꝺ ṗiū ꝑſerit iferre diſpēdiū :ꝑ cēſurā ec.ꝯpeſcať:nec qſq̄ clic⁹ litteras dictet aut ſcribat ꝓ vindicta ſāguinis deſtinādas.vñ i curijs ṗncipū^t h ſolicitudo ñ clicis ſʒ laicis ꝯmittať. Null⁹ q̄qʒ clic⁹ ruptarijs vř baliſtarijs aut h⁹i viriſ ſāguinū ꝓponať nec vllā chirūgie artē ſb diacon⁹ diacon⁹ vř ſacerdos exerceat.q̄ aduſtionē^u vř iciſionē iducit:nec qſq̄ purgationi aque feruentis vř frigide ſeu ferri cādētiſ ritū cuiuſlibʒ bñdictōis aut ꝯſecratōis ipēdat ſaluis nihilomin⁹ ꝓhibitōib⁹ de monachis ſiue duelř ātea ꝓmulgatis. Honoꝛij.

S Up ſpecula:⁊ īfra. Contra religioſas ꝑſonas ꝺ clauſtris exeuntes ad audiendū leges vel phyſicā^x. a ṗdeceſſoꝛ nr̃ oli ſtatuit i ꝯci.turoneñ.vt niſi ĩfra duoꝝ menſiū^y ſpaciū ad clauſtrū redierit :ſicut excōicati ab oib⁹ euitenť ⁊ i nulla cā ſi pꝛociniū ṗſtaiř voluerit:audianť^a.reuerſi aūt in choꝛo mēſa caplo ⁊ ceteris vltimi fratrū exiſtāt:⁊ niſi foꝛte ex miſicoꝛdia ſe.ap.toti⁹ ſpeʒ ꝓmotōiſ admittāt^b. Uex q: ñ nulli ex talib⁹: ꝓpter quoꝛundā opiniōes diuerſas excuſatōis aliqd aſſumebāt:nos volētes:vt ꝺcetero ipō facto^c ſētētia excōicatōis incurrant diſtricte ṗcipim⁹ ⁊ mādam⁹:q̄/tenus tā a dioceſanis ⁊ caplis ipoꝝ q̄ a ceteris epis i quoꝛū dioceſib⁹ h⁹i ſtudent tales excōicati ⁊ ṗdictis^d penis obnoxij publice nūcienť. Ut vero theologie ſtudiū cupim⁹ āpliari:vt dilatato ſui tētoꝛij loco funiculoſ ſuoſ faciat llōgiōeſ vt ſit fides catholica circūcincta muro inexpugnabili bellatorū^e:qb⁹ reſiſtē valeat aſcendētibus ex aduerſo: ad ārdiaconos decanos plebanos ṗpoſitos cātores ⁊ alios clicos ꝑſonat⁹ habētes:nec ñ ṗſbyteros^f niſi ab h^g ĩfra ſpaciuʒ^h ṗſcriptū deſtiterit hoc extēdi^i volum⁹ ⁊ mādam⁹ ⁊ appellatione poſtpoſita firmiter obſeruare

f ¶ Preſbyteros.ad oēs ṗdictas ꝑſonas pena iſta extendiř ēt ſi huiuſmodi ꝑſonatus curam aiaruʒ nō habeat :q: idē iudicium eſt de ꝑſonatib⁹ curā aiarum non habentib⁹ ſicuti de bñficijs curam aiarum habentib⁹ anne xā.ꝫ.de elec.dudū.et ꝙ habētes curam aiaꝝ tenenť pʒ q: qui ad curā aiaꝝ eligiť:dʒ ṗmo ꝓmoueri ad oꝛdinem ſacerdotij:alr̃s ſit ea ipō iure ṗuatus.ꝫ.de ṗben.extirpande.§.q vō.⁊ in ꝓpꝛia perſona deſeruire niſi in duobus caſibus:vt ibi dicitur:⁊ idem iudiciuʒ de ꝑſonatibus ⁊ de habentibus curam aiarum eſt bñdum :vt in ṗdicta decre.dudum .⁊.ꝫ.de ṗben de multa. maioꝛ .n. rō eſt de bñtibus curam aiaꝝ q̄ʒ de ꝑſonatib⁹ nō bñtibus curā aiaꝝ. Credo ꝙ nullus archidiaconus decanus plebanus ṗpoſit⁹ cātoꝛ:⁊ nulli qui bñt ꝑſonatus ⁊ qui habēt curam aiaꝝ. poſſint audire leges vř phyſicā ṗter penam iſtius conſtitutōis nulla facta diſtin/ctione:ex quo tales ſunt niſi aliā iterṗtatōem ſuꝑ h viderē:q: papa nullaʒ adhibuit iterṗtatōeʒ : ḡ nec nos adhibē ꝺbemuſ ij.q.v.conſuluiſti.⁊.ꝫ.de tranſla.inter coꝛpoꝛalia. ſufficit.n.ꝙ ita ſcriptum ē:vt.vi.q.iij.ſcriptū ē i lege.⁊.ff.q ⁊ a qbus ma.li l.pꝛoſperit.

g ¶ Ab his.ſ.legibus vel phyſica de qbus ṗmiſſum ē.ꝫ.ver.

h ¶ Spatiū ṗſcriptū.duoꝝ mēſū ꝯnumerādoꝝ a tpe publicationis hui⁹ ꝯſtitutōis:q: ante publicationē nemo teneť. ꝫ. ꝺ ꝯſti.c.ij.ex quo.n.ꝯſtitutio publice ꝓmulgata ē ⁊ publicata: qlibʒ teneť ad eius obſeruātiā poſt duos mēſes:in auc.vt fac. no.ꝯſti.circa ṗn.coll.a.v.xvi.di.qꝺ dicitis.ꝫ.ꝺ poſtu.c.i.ſed ante nō:ar.xxxij.q.iiij.dixit ſacra lxxxij.di.ꝓpoſuiſti:ſʒ cū iſta cōſtitutio ſit iā diu publicata nullus hʒ excuſationeʒ. Sʒ nūqd epi pñt tales abſoluē.credo ꝙ ſic:q: ꝯditoꝛ hui⁹ ꝯſtitutionis nō retinuit ſibi abſolutōeʒ:⁊ iō alijs relicta vř:vt.j.de ſen.ex. nup.j.ꝺ fal.dura.⁊ de ṗben.de multa in ſi.

i ¶ Extēdi.ſ.ṗmiſſas pēas ꝺ qb⁹ ſupi⁹ facta ē mētio.ſ.ꝙ ſint excōicati ⁊ i nulla cā pꝛociniū ṗſtātes audianť:⁊ ita videtur:

a ¶ Audianť.tanq̄ʒ ipō iure excōicati.alr̃s ēt monachi ⁊ canonici regulares ab aduocatōe repellunť.ꝫ.de poſtu.c.ij.⁊.xvi.q.i.alia ē.placuit.monachi de pñiū.⁊.xv.q.ij.c.i.in ſi.niſi ꝑ vtilitate eccleſie ſue abbate nihilomi nus iperante:vt in pꝛedicto.c.monachi.

b ¶ Amittāt.dic vt.ꝫ.e.c.non magno.

c ¶ Facto.ſic ipō facto negam⁹ deū.xxij.q.v.c.cauete.⁊ ipō facto amittit qs priuilegiuʒ ſuum.ſic.ꝫ.de vi.⁊ ho. cle.c.vlt.vbi plures concoꝛ.

d ¶ Predictis penis.ſ.ꝙ ꝓmoueri non pñt ſine diſpēſatione aplice ſedis ⁊ alijs ſuperius poſitis.

ꝙ isti spem ꝓmotiõis amittũt: nisi cũ eis ꝑ sedem aplicã fue rit dispensatũ: sicut dr̃. s. ð monachis: qꝛ hoc ꝓnomẽ h̃ ondit oẽs penas supradictas. Sed hoc nõ credo: ꝙ isti ꝓpter h̃ sine dispensatiõe dñi pape ꝓmoueri ñ possint: ꝛ ꝙ dicit hoc extẽdi ꝛc̃. r̃spicit tñ qð dixit. s. e. excõicati. ꝛ ꝙ i nulla cã eoꝝ patroci niuz admittatr̃: qꝛ si hoc voluisset: hoc dixisset de istis qð dixit de illis. ar. s. de transl. inter corpo ralia. s. ð deci. ad audi entiã. ꝛ pene nõ sunt am pliãde siue odia: sꝫ poti us restringẽde. ð pe. dist. i. pene. ff. de li. ꝛ posthu. cũ quidã. ff. de here. insti. l. i. §. vlti. ꝛ illa clausula nisi forte ex miĩcordia ꝛc̃. respicit tũc pcedẽtia. ꝛ nõ sbsequẽtia: ar. s. de ap. inqsitõem: tuti⁹ est di cere ꝙ icurrat qẽs pẽas ꝓdictas cũ lr̃a hoc exp̃sse dicat: dũ dicit hoc ex tendi ꝛc̃. ꝛ. s. dũ dicit: ꝓ dictꝫ penis obnoxijs. b.

a E francia

d lege. i. con suetudie.

b Legib⁹ i. ꝯsuetudi nibus.

c Frãcoꝝ. quã putabat eẽ ð sbstãtia mr̃imõij: ar. xxx. q. v. aliter vbi vr̃ ꝙ mr̃imoniũ omissis solẽ nitatib⁹ nõ valeat: sꝫ nõ ẽ veꝝ: qꝛ illa q̃ dicũr̃ s. c. ali ter poti⁹ ad solẽnitates referũr̃: q̃ tñ huãde sũt: sꝫ quãuis nõ seruent tenet mr̃imoniũ: qꝛ solus ꝯsen sus facit mr̃imonium. xx vij. q. ij. sufficiat.

Liber quartus. De sponsali bus et matrimonijs.

Ex concilio triburiensi.

E francia qui dam nobi lem mulie rez de saxo nia lege[a] sa xonum du xit in vxo rem. veruz qꝛ non hisdem vtuntur legi bus[b] saxones ꝛ francigene cã tus est: ꝙ eaz nõ sua imo fran coꝝ[c] lege despõsauerat: dimis saqꝫ[d] illa aliam superduxit: dif finiuit super hoc sancta syno dus: vt ille transgressor euan gelice[e] legis subijciatur penitẽ tie: ꝛ a secunda coniuge sepa ret ꝛ ad priorẽ redire cogatur.

Inno. iij. exonen. episcopo.

Preterea hi qui de ma trimonio contrahendo pure ꝛ sine omni conditione[f] fidẽ dederũt: ꝯmonendi sunt ꝛ modis oĩbus iducendi[g]: vt ꝑstitã fidez obseruẽt. Si autẽ se ad inuicem admittere nolue rint[h]: ne forte deterius[i] ide cõ tingat: vt talez. s. ducat: quam odio[k] hꝫ: videt ꝙ ad istar eoꝝ q societatem[l] iterpositõe[m] fi dei contrahunt ꝛ postea eãdẽ sibi remittũt hoc possit i patiẽ tia tolerar[n].

Eugenius papa.

Iuuenis qui puellaz non dum septennem duxit: q̃ uis etas repugnaret: ex huma na tamen fragilitate forsã ten tauit: quod complere non po tuit. Quia igitur in his que dubia[o] sunt: quod certius esti mamus: tenere debemus: tñ propter honestatem ecclesie: quia ipsa coniunx ipius fuisse dicitur: tum ꝓpter predictam dubitationem: mãdamus: qua ten⁹ ꝯsobrina ipi⁹ puelle quã

d. Dimissaqꝫ. qð facere nõ debuit auctoritate sua. xxxiij. q. ij seculares. ꝛ. xxxv. q. vi. multorum. ẽt si ipedimentum manife stum subesset. j. de diuor. porro.

e Euãgelice legis q̃ dr̃: nullus dimittat vxorẽ suaz excepta cã fornicationis. xxxij. q. i. dixit dñs. j. e. ex parte.

f Preterea. sine ꝯditõe. ꝑ hoc vr̃ ꝙ solui nõ possit: qꝛ q̃ sine ꝯditõe ꝓmittunr̃ sine ꝯditiõe soluunr̃. xxxij. q. vi. c. vlt. ꝛ xxij. q. iiij. inter cetera.

g Inducẽdi. ꝛ ẽt ꝯpellẽdi si iurassent. j. e. ex lr̃is ꝑ ꝑiculuz iuramenti: ar. ꝯ. j. e. reqsiuit. sꝫ illud soluir̃ ibi sꝫ ꝯ vr̃. j. e. c. vlt.

h Noluerint. i. absolute restiterint.

i Deterius. s. adulteriũ cũ secũda: vel ꝙ eã forte iterficeret.

k Odio. qꝛ qð quis nõ diligit: facile ꝯtẽnit. xx. q. iij. p̃sẽs cle ricus. ꝛ. xxxi. q. ij. §. i. b.

l Societatẽ. ff. ꝓ socio. l. veꝝ. §. vl. ꝛ. l. actiõe. §. diximus.

m Interpositiõe fidei. siue ꝑ iuramentũ etiã: qꝛ eqpollent. s̃ de fideius. peruenit. ꝛ. xxij. q. v. iuramenti.

n Tolerari. Hoc iõ dicit: qꝛ ex quo nõ ẽ pcessũ ad mr̃imoniũ ꝯria voluntate accedente: possunt se inuicez absoluere: vt vr̃

qꝛ omnis res per qualcũqꝫ cãs nascitur ꝛc̃. j. de reg. iu ris omnis res. ꝛ. ff. de reg. iur. nihil tam naturale. qꝛ in tali cãu fide prestita sine iuramento sbintelligẽda ẽ cõ ditio. s. si in eadem volũtate ꝑmanserint: ar. s. de iureiu ran. queẽadmodum. ꝛ. xxij. q. ij. nequis arbitretr̃. Hec fu it opi. t. dicẽtis ꝙ h ec decre. ꝯtiebat ius cõe. H. dicebat ꝛ bñ ꝙ loquir̃ ð cõ patiua ꝑmissione. vt. j. q cle. vl' vo. c. veniẽs. qð ꝛ mihi vr̃: ꝛ loquir̃ dispẽ satiue ꝛ hoc apte i dicant ista verba: hoc possit in patiẽ tia tolerari. ne de terius inde conti gat. nam multa ꝑ patiẽtiã toleram⁹ ꝛc̃. s. de ꝑben. cum iam dudũ. al's de iure mero debent ꝯpelli: vt fidem si ue iuramentuz ser uarent. de hoc di cir̃. j. e. ex lr̃is. ij. b.

o Iuuenis. du bia. Sic ꝑ pꝫ ꝙ in dubijs sẽ per certius ẽ tenẽ dum de pe. di. vij. c. ij. §. itez si. vbi di cir̃: tene certum et dimitte icertũ. ꝛ. j. de homi. ad audi entiaz. ꝛ. xiiij. di. si cut. ꝛ in re dubia certa non põt ferri s̃nia. xi. q. iij. gra ue. ꝛ. xxxiij. di. ha buisse. ꝛ. xxxij. q. vi. §. vlti. ꝛ insti. de re. di. §. illð q̃situ. insti. ð ac. §. curare. Qñqꝫ tñ cũ obscu ra sũt iura partiũ: certa ferr̃ sẽtẽtia. s. de fide instru. iter dilectos i fi. sed non dicir̃ dubia res ibi: qꝛ actor nõ ꝓ bauit clare. ꝛ ita ꝓ possessore iudicari dꝫ. Sed q̃re dic i his que dubia sũt: qꝛ si ex toto ante septẽniũ ducta fu it: ꝛ post septem ãnos nõ cõsensit vel ante recessit: res ñ ẽ dubia sꝫ certa: qꝛ nõ impedir̃ mr̃imoniũ cũ ꝯsangui nea ẽt cuz matre. j. ti. pxi. litteras accessit. si post. vij. an num ꝯsensit: spõsalia tenuerunt: ꝛ ita non ẽ res dubia. j. e. spõsam. ꝛ. j. ti. pxi. ꝯtinebatr̃. §. si vero. So. sic itellige puella ista post. vij. ãnos non ꝯsẽsit vel nõ ꝯstabat ð cõ sensu: qꝛ statiz recessit ab eo vel mortua ẽ: verũtamẽ qꝛ tẽtauit forsitã: qð ꝯplere nõ potuit: ꝑsumir̃ ꝙ erat doli capax: siue quia malicia quo ad sponsalia sicut supplet malicia quo ad matrimonium infra. ti. proximo. de illis. ꝛ. c. vlt. vnde ꝓpter hoc dubium: qꝛ hoc plene ñ cõ stabat: tamẽ ẽt ꝓpter honestatem ecclie nõ pot habere consobrinam illius. j. c proxi. argu. al's non videtur q posset stare illa littera: si diceremus ꝙ post. vij. annos

conſenſit vt dixit.ſ.quia ſic non eſſet res dubia.
a ¶ Coniunx.i.ſponſa.
b ¶ Diuidas.ar.ꝯ.xxxv.q.iij.extraordiaria.So.ibi ex tra naturalia eā polluit ⁊ ñ maritali affectu: hic vero tentauit in naturalbus ⁊ maritali affectu.

sic de ſponſali.intelligūt quidam illud.c.xxxij.q.ij.ſiquis.Sȝ non veſt verum immo de vxore iam cognita.
i ¶ Liberū erit poſt tres annos ſm̄ leges.C.de repu.l.ij.⁊ hoc itellige de ſponſa.de futuro:de qua hic loqtur:ſecus i ſponſa de preſenti.j.e.in preſentia.⁊.j.de ſecun.nup.domin⁹noſter.

c ¶ HD audientiā qꝺ ſi ille.nec cōditio nulla fuit: q2 erquo deſpōſa tur vni fratrū:ali⁹ eā h̄re nō pōt.xxv ij.q.ij.ſiqs vxorem ⁊.c.ſe.niſi forte añ ſeptēniū ꝯcta eēnt ſponſalia.j.ti.pri. lr̄as.⁊.c.acceſſit.⁊ ca.duo pueri.ceſſā te eo qꝺ dr̄.ſ.e.c. pri.xxvij.q.ij.ſiqſ deſponſauerit.
d ¶ Sponſā frīs. xxvj.di.§.ioannes xxvij.q.ij.ſiqs de ſponſauent.ar.ꝯ.v iij.q.j.olim.⁊.j.de diuor.c.vl.So.il lud myſticū fuit ⁊ obtinuit in fratre ſine ſobole ꝺfūcto hodie ſecus.
e ¶ Hr̄e nō poteſt. Sȝ vr̄ ꝙ hec ratio nulla fuerit:q2 inſ eos nullū obliga toriū.vīculū ꝺ iuſ fuit ꝯctū ꝯſangui nitate iped:̄te:q2 i poſſibiliū nulla eſt obligatio:iſti.de i uti.ſti.§.ſi ipoſſibi lis.⁊.ff.q.ſē.ſi ap. reſci.paul⁹.Sȝ im poſſibile ē id qꝺ ꝯ bonos mores ē.ff.ꝺ cōdi.iſti.filiuſ familias.⁊.xxij.q.ij.faciat hō ⁊ eius qꝺ eſſe nō poteſt nulla ē pmiſſio.inſti.ꝺ inuti.ſti.§.j.Et ar.opponiſ i de cre.grego.ſ.ꝺ pac.c.vl.ergo hic nulla ſpōſalia fuerūt q̄ ſſ pmiſſio futurarȝ nuptiarȝ.xxx.q.v.nr̄ates.ff.ꝺ ſpō. l.j.ergo mlta fuerē p̄dicta ſpōſalia.ḡ ñ p̄ſtāt ipedimētū:. quo min⁹ illa poſſit ꝯhē cū alio fratre.j.ti.pr.lr̄aſ.⁊.c. acceſſit.Sȝ ꝯ mr̄imoniū plerūqȝ attēdiſ ꝯſiderato ſa cto ñ iuſ.ſ.ꝺ biga.nup.⁊.C.ꝺ adul.eū q.pl⁹.n.i talib⁹ ꝯſideraſ qñqȝ opinio ꝙ vitas.j.q ſi.ſint le.cuȝ inſ.io. Quid ḡ reſpōdes.p̄t dici: ꝙ publice hōeſtaꝭ iuſticia ipedit:vt.ſ.c.pr.⁊.xxvij.q.ij.ſiqs deſponſauerit.
f ¶ Propoſitum.quod illicitum fuit: ⁊ ideo non ſer uandum.xxij.q.iiij.in malis.
g ¶ Cōpellas.ar.ꝙ qs cōpelli p̄t ad ſatiſfaciēdū de q̄ libet crie.xxiij.q.iij.itaqȝ.⁊.vj.q.j.illīg.⁊.xxij.q.j.p̄dicā dum.⁊ ad eccleſiā ptinet decernere de quolibȝ pcō ⁊ corripē quēlibet xp̄ianū.ſ.de iudi.nouit.b.
b ¶ DE ill's transferētes.vñ nō tenētur ſeq ipȝ vaga būduȝ.ff.ꝺ op.libe.qꝺ niſi fiat.§.ex puincia.Et

poſtmoduȝ duxit:diuidas[b] ab eodē. Alex.iij.papien.epo.

HD audētiaȝ noſtri apo ſtolat⁹ puenit:ꝙ cū.b. papien.ciuis filiā ſuā cuidam filiorū.l.vellet dare vxorē:iu rauit ꝙ ſi ille[c] habere eam ca ſu aliquo interueniēte nō poſ ſet:alteri filio quē de alia vxo re genuerat:eandē matrimo nio copularet:ꝯtractis autē a filio priore ſponſalibus qdaȝ cōſanguinitatem iter eos eſſe iuramētis intpoſitis firmaue runt. Ideoqȝ p̄fatus.b.eādē dare alteri filio nitiſ:vt iura nit:ſȝ qm̄ ſcriptū ē: ꝙ ſpōſā[d] fratris frater habere[e] nō pōt: mandam⁹:quatenus cū ſuū implere ppoſitū[f] permittas: ſed vt penitentiaȝ agat de illi cito iuramento monitiōe pre miſſa cc.diſtrictione compel las.[g] Idem panormitano ar chiepiſcopo.

DE illis aūt qui preſtito iuramēto pmittūt ſe ali quas mlieres ducturos ⁊ po ſtea eis incognitis dimittunt terrā ſe ad ptes alias trāſferē tes[h]: hoc tibi volum⁹ innote ſcere: ꝙ liberum[i] erit mulie ribuſ ipſis ſi nō amplius in fa cto ē proceſſum:ad alia ſe vo ta transferre:recepta tamē de periurio penitētia:ſi per eas[k] ſtetit quominus fuerit matri monium conſumatum. Idem paduano epiſcopo.

DE muliere que eſt inui ta tradita viro ⁊ detēta cum inter vim ⁊ vim ſit diffe rentia:vix poſtea ꝯſenſus inſ ceſſerit:certū[m] nobis nihil po ſtea expreſſiſti:nihil certum in de tibi poſſumus reſpondere Idem cantuarieñ.archiepō

EX litteris:⁊ ifra.De hoc aūt ꝙ cōſuluiſti: qd de beat obſeruari:quando inter aliquoſ ſponſalia ꝯhūtur:nec itelligit alter quod alter ppo nit:reſpondemus:ꝙ inſpiciē dum eſt iudici ſi matrimoniū contracturi ad id faciendum ſint idonei ſcientia[n] ⁊ etate[o] quo cognito ſi alſ ñ itellexēit[p] qꝺ alſ ppoſuit[q] ad cōem ꝓbi

k ¶ Si p eas ſtetit. vnde in culpa fuerūt:quare im poniſ eis pnia. Sȝ ſi per eas ſtetit:quaſ dat eccla licentiā ꝯhendi. Rñdeo ne deteri⁹ inde contingat ſ.piculū fornicatiōis.ſi.j. q cle.vel vo.veniens. ḡ ſi p eas nō ſteterit quo mi nus mr̄imoniū cōpleuiſ ſent: nō imputareſ eis p. iuriū.j.e. ſicut ſi hoc cer tū eēt ſi vero dubium eēt ppter hoc dubiū iponiſ eis pnia ſaltē ad cautelaȝ Habes ergo vnuȝ caſum i quo ſpōſalia de futuro ſoluūtur. Alium habes. ſ.de iureiu.quenadmo dū. Item ſi ꝯhit cum ali qua p verba de preſenti.j e. ſi inter virum. ⁊.j.de ſpon.duo.c.j.b.
l ¶ DE muliere iter vim ⁊ viȝ. Hoc iō dic̄ q2 duplex ē vix ſiue met⁹:q cadit i ꝯſtāteȝ virū: ⁊ ille met⁹ excuſat: niſi poſtea conſentirent.j.titu.priori. de illis.ij. ⁊ alius metus vanus ſiue vis ⁊ illa vis non excuſat.j.e.veniens. c.conſultationi.⁊ ſupra ꝺ his q̄ vi metuſue cā ſi. cū dilecti.ff.de re.iudi.ſi qs ab alio.⁊.ff.quod me.cā. l.intelligi.ij.
m ¶ Certū.q2 neſciuit que violentia fuit illata. vñ certū non potuit dare rñſum.xj.q.iij.graue.⁊.xxx.q.vl.§.vl.⁊ ſupra.e.iu uenis.vñ dicit lex vt congruum poſſis habere reſponſum: in ſere pacti exemplum.C.de tranſlac.vt reſponſum.poterat tam̄ ſi voluiſſet reſpondere diſtinguendo inter vim ⁊ vim.vt.j.e. veniens.⁊.c.conſultationi.ſupra de eo qui renun.epa.c.j.
n ¶ EX litteris.ſcientia.i.diſcretione. Nam furioſus contra here.non poteſt q2 non habet conſenſuȝ.xxxij.q.vij.ne qȝ furioſus infra eo.dilectus.niſi per internalla dilucida labo raret.vij.q.j.q̄ȝuis triſte.iij.q.ix.indicas.
o ¶ Etate.xij.annorum in muliere.⁊.xiiij.annorum in viro: infra ti.priori.atteſtationes.⁊.c.continebatur.vel cuȝ malicia ſupplet etatem.j.ti.priori.de illis.ij.⁊.c.vlti.
p ¶ Intellexerit.i.ſi dicat ſe non intellexiſſet ſiue per ſe ſiue interpretē.ff.de ver.ob.l.j.in ſi.cum tamen contrarium preſu matur cum ſint eiuſdem vulgaris.
q ¶ Propoſuit.nota ſm̄ canones:ſi actor tm̄ dolum adhibet intelligēda ſunt verba:vt reus intelligit:q nō adhibet dolum xxij.q.v.§.item obijciſ.⁊.c.quacūqȝ.Si vero reus tm̄:tunc ſȝ ꝙ actor intelligit.xxij.q.v.§.ex his.⁊c.qcūqȝ ⁊.q.ij.neqs ſi ḡ

vle rq3 dolū adhibet:locū h3 qđ hic d:vt verba ꝓlata i suo ꝓprio sensu itelligātur. Et sic ē ar. q nō ē recedēdū a signifi catōe vboꝝ:nisi cū cōstet testatorē aliud voluisse. ff. đ le. iij. nō alif. 7. j. đ v. sig. itelligētiā. ar. đ cō. di. iiij. retulerūt. 7. ff. q. 7 a qb⁹ ma. l. ꝑsperit: q2 ñ e, opiniōib⁹ singuloꝝ 3 cōi vsu nota sūt itelligēda. ff. đ supel. le. l. labeo. 7. ē. de deci. ad audiētiā. ar. ꝯ. C. đ v. sig. cū gdā. 7 đ cō. d. ij. i calice.

alia postea fornicaretur: compelleretur redire ad ipa3 non obstante sententia j. de diuoꝛ. ex litteris.

g Cogatis. 7 supinductā si nollet a b ea recedē vel si. ipedimētū ꝑstaret posset excōicari. j. e. vēiēs. i fi.

b Ex lrīs. tā pres. si. xxxj. q. iij. siqui parētes. S3 vi q istud iuramētū nō valeat: 7 sic āceps ꝑiuriū: cū sit đ fcō alteri⁹. ff. reꝝ amota. marcellus. §. j. 7 ff. de in li. iurā. videamus 7 ar. ad h ff. đ v. ob. stipſo ista q2 vt ibi dicit: q ali enū fcm ꝑmittit si obligat tñ h factū suū poti⁹ ꝑmisert vt ꝑcurent bōa fi de: q filij ꝯberēt: vt. ea. l. 7 i. l. n illa stipulatione.

a Intelligētiam. huius mōi ābiguitas vboꝝ qñ q icidit i iudicijs qñq3 i ꝯctib⁹. In iudicijs circa litis exoꝛdiu3 pl⁹ credit actoꝛi q reo. ff. đ. v. ob. inter stipulante3. §. j. postea i ꝯfessiōib⁹ vrgeri d3 ꝯfitēs vt certū cōfiteat: alioquin id accipiet: qđ magis expedit aduersario suo. ff. đ cōfes. certū. ff. de inter. ac. đ etate. §. nihil. In ꝯctib⁹ 7 pactis distinguit aut certū ē q ꝯsenserūt: 7 tc val3 qđ agit. aut q nō ꝯsēserūt: 7 tūc ñ valet qđ agit. ff. đ ꝯhē. emp. 7 vē. i vēditiōib⁹. 7. xxx. q. ij. vbi. aut dubitat gd sēserit: 7 tūc subdistigue q2 aut valet itellect⁹ ꝺm vnā ꝑtē aut ꝺm vtrāq3 si ꝺm vnā ꝑtē cōmodi⁹ est id accipi: vt res đ q agit magis valeat q3 ꝑeat. ff. đ re. iur. quotiēs ide3 ser mo. 7. ff. đ v. ob. l. quotiens. 7. ē. đ fi. istru. iter di lectos. 7. j. de v. sig. abbate. si ꝺm vtrāq3: tūc id qđ verisimili⁹ ē accipiēdum ē. ff. đ v. ob. eu3 q calēdis 7 qđ qñq3 consueuit acci.

intelligentia[a] recurrat 7 cogatur vterq3 verba ꝓlata i eo sēsu retinere quem solent recte intelligentibus generare.

Idem vigilieñ. episcopo.

Sponsa3 alterius marie si ē nubilis[b] etati ꝓxia nullus cōsanguineoꝝ aliquo modo sibi potest matrimonio copulare. Idē3. abbatib⁹. s. cadmundi 7 de mer.

Ex pte. c. mlieris nob iti matū ē: q ādreas iurm ꝑstitit: q eā ab eo tpe ꝓ ꝯiuge tenēt[c] 7 ei sicut vxoꝛi sue fidē ꝯuaret. Ipa quoq3 eidē ādree iurauit se illū ꝓ marito habiturā: 7 fidē ei tāq viro ꝓpꝛio ꝯuaturā: quo fcō ꝑnoiatus. a. reliqt eādē[d]. Quia igit nemini l3 vxoꝛē suā sine manifesta[e] cā foꝛnicatiōis dimittere: 7 tc eā sibi recōciliare d3: aut ipsa viuēte cōtinere[f]: mādam⁹: q ten⁹ eūdē vt supiducta dimissa ad vxoꝛē suā redeat: 7 eam maritali affectōe ꝑtractz: mōitione ꝑmissa ꝑ eccliasticā censurā cogatis[g]. Idē pictauieñ

episcopo.

Ex litteris siluani episcopi accepimus q cū duo nobiles viri sui episcopatus gu. s. demonstra. 7. b. filios 7 filias impubescentes hērent inter se conuenerunt: q eos adinuicem matrimonijs copularent: 7 hoc tam patres[h] q filij sub iuramento se pꝛomisere facturos inter quos si quidem. g. filiam alterius cō sentiente patre se iurauit ducere in vxoꝛem: quo volente ad alia vota migrare eum epi scopus compellere voluit: vt quod iurauerit adimpleret: 7 infra. Quia igitur pꝛedicto. g periculosum est contra suum iuramentum venire[i]. f. t. mandamus. quatenus si hoc tibi constiterit. cū moneas[k] 7 si nō acquieuerit mōitis ec. cen. cōpellas[l] vt ipsam nisi rationabilis[m] causa obstiterit. in vxoꝛem recipiat. 7 maritali affectione petractaret. Idem archiepiscopis 7 alijs pꝛelatis per angliam constitutis.

i Sub iuramto. isti erāt ipuberes: vñ nō tenuit iuramētū. xxij. q. v. puuli. 7. c. pueri. 7. iiij. q. iij. c. j. 3 illa itelligūtur cū ad testio niū ꝓhibēdu3 idūcūtur. 3 als si sint doli capaces: bñ t3 iuramētū. j. đ dlic. pue. pueris. Hic posuit lau. talē qōe3 Aliqs iurauit accipere in vxoꝛē vnā đ filiab⁹. iiij. 7 postmodū dōmiuit cū vna illarū: querit an pꝛecise debeat compelli eam ducē: cū aliā ducē nō posset: argu. q sic. ff. đ ꝯhen. emp. si i ēptiōe. §. si ēptō. 7. ff. de solu. stichū aut pāphiliu3. 7 ipe se ad hoc artauit. ff. siqs cau. l. ij. § vl. xv. q. j. siqs in saniēs. imo vi q statim sit matrimōium. j. de cōdi. ap. de illis. 7. j. e. is qui. ar. ꝯ. ff. de ritu nupti. generali. 7. ff. siquis cau. ied 7 si. §. quesitum. 7. ff. đ vsufruc. quotiens. Quidā dixerūt eū ñ cōpellēdū: q2 inuite nuptie. 7. c. xxxj. q. ij. §. j. 7. c. j. 7 supꝛa. e. pterea. s3 cōtrariū est veru3 q debeat compelli. 3 vi q nō sit cōpellend⁹ eam recipere: qr in veritate nec sponsalia pꝛecesserūt nec mrimoniū: q2 dū dixit volo accipē vnā đ filiab⁹ titij: nulla cū aliq illaꝝ spōsalia ꝯcta sit: q2 i ꝑsonā certā ꝯsētire dbuit 7 icerta spōsalia ñ st spōsalia: 7 ar. xxx. q. v. nfates. ar. đ testa. tute. l. duo st tāj. 7 si dico exheredo vnū đ filijs meis: cū plures habea3: null⁹ ē exheredat⁹. ff. đ libe. 7 posthu. nominatim. 7 cert⁹ d3 eē heres. alsnō valet testamētu3. ff. de here. insti. l tpo. §. quotiens. 7. ff. de manu. testa. cu3 ex plurib⁹. Dic q nō compellitur ex vi sponsaliorum: s3 ꝑp iuramentu3 forte d3 cōpelli: s3 ad illā recipiēdā ñ se obligauit dixe

dere. xxviij. di. đ syracusane. vel ꝯ eū sit iterptatio q pactū apposuit: q dbuit legē. i. pactū apti⁹ apponere. ff. đ pa c. veterib⁹ pl3. 7 ꝺm ꝑmissoꝛem sit interpꝛetatio: quia liberu3 fuit stipulatoꝛi verba late concipere. ff. de ver. ob. quicquid. her.

b Spōsa3. nubili. illđ marie ponit ꝓpꝛie ꝯpatiue: q2 ex quo h3. xij. ānos: tenēt spōsalia: 7 ita null⁹ ꝯsāguineoꝝ ꝑt eā hēe. j. ti. pr. lrās accessit. 3 mlto foꝛti⁹ ipedit: cū ē ꝓxia nubili etati. Idē vi si ē ꝓxia septēnio. 7 doli capax. s. e. iuuenis. her.

c Ex pte. ꝑ cōiuge tenēt. 7 sic ꝯctū fuit mrimoniū iter eos. S3 nūqd ꝑ ista vba tñ ꝯhit mrimoniū. Iuro q decetero habebo te. ꝑ legitima ꝯiuge: 7 ecōuerso. 7 c. nō vi: q2 ista vba tñ futuri tps respicere videt. Hec qđ ponit. xxx. q. v. §. siquis diuinis. Et dicit io. q ē mrimoniū: ꝺm q ex illa nouella satis p3 7 hic vi hu. alit itelligere illa vba. s. q post mrimoniū ꝯtractum dz ꝑñri accedant verba: vt nōuit ibi. arg. ꝯ supꝛa. e. đ illi.

d Eandem. supple 7 cum alia contraxit.

e Mifesta. ꝓbata. s. 7 snia subsecuta: q2 als nō l3 dimittē. xxxij. q. ij. seclares. 7. §. i h. 7. xxxv. q. vj. mlto. 7. j. đ diuō. pꝛoꝛo

f Cōtinere. q2 nō pōt cū alia ꝯhere. xxxij. q. j. dixit. 7 si cum

ete:nisi deterius ide ꝯtingeret:vt no.ꝫ.e.preterea.ꝛ.j.i glo.que incipit:ar.contrarium.b.

k ¶ Cū mõeas.ꝛ si ñ acqeuerit.ar.ꝙ admonitio sꝑ dꝫ ꝓcedere vidictā.xij.q.ij.idigne.ꝛ.j.de sen.ex. sacro.

l ¶ Cōpellas.ar.ꝫ.j.e.reqsiuit.ħ ꝯsueuit itelligi plurib⁹ modis.qḋ hic dr̄ ꝺ rigore intelligir ibi ꝺ misericordia: ne dteri⁹ ide ꝯtingat.ar.ꝫ.e. ꝑterea vbi ꝯditionalr̄ sūt cogēdi vt ꝺ nolēti b⁹ fiāt volentes:sꝫ ñ finalr̄.xxiij.q.vi. vides.sed neutra solutio vr̄ sufficer̄ q: iste mortalr̄ pec cat veniēdo ꝯ iura mētū:ḡ ꝑt ꝯpelli fi nalr̄.xxiij.q.iij.taꝫ sacerdotes.ꝛ.c.ec. ce cria.Sꝫ qmō ꝑt iste excōicari:quia nōdū venit ꝯ iura mētū.ꝑt dici:ꝙ il le q iurauit ꝺ iure cōi ꝯpelli dꝫ:vt iu ramētū sueti:lꝫ nō dū sit trāsgressus: q: p⁹ trāsgressionē ꝯhēdo cū alia p ꝟ ba ꝺ pñti ñ posset vlteri⁹ ꝯpelli:cū iā forti⁹ vīculū supue nerit:ꝛ ecclīa ñ so lū peccata ꝯmissa punir̄ dꝫ:vt dicūt iura ꝑdicta.sed ēt ꝯmittēda ꝓhiber̄: vt si videat aliquē vicinū ꝑcipicio vl̄ paratū ad peccādū.xciij.di.diacōi.xxiij.q iiij.ip̄a pietas ꝛ.xxij.q.v.ħ vr̄:aliogn ꝯsētire vr̄.lxxxiij.di.q̄si ꝑ totū.ꝛ sic dꝫ ecclīa excōicare ꝛ facē qḋ ꝑt:q: excōicatio ē me dicinalis.ij.q.i.mlti.ꝛ.xxiiij.q.iij.corripiār̄.ꝛ.c.notādū.ꝛ ħ solū bñ agir̄:vt vita hoīuꝫ corrigār̄.xxiij.q.v.ꝓdest.ħ qdē iul cōe ē cāus tñ ꝑt eē vbi ñ ꝯpellit finalr̄ ex cā:vt i c.rgsiuit.j.e.ꝛ cā reddir̄ i lr̄a ip̄i⁹.c.reqsiuit.ꝛ.ꝫ.e.ꝑte rea.ex cā qñqꝫ ꝺtrahir̄ seueritati:vt.l.di.vt ꝯstitueref. vl̄ ꝑt expōi lr̄a ip̄i⁹.c.rgsiuit.poti⁹ monēda q̄ꝫ cogēda i.ꝓus monēda ꝛ postea cogēda nisi acqescat:ꝛ ita ñ ꝯdj cit isto mō imo ꝯcordat cū ista:tñ si ꝯhat cū alia tꝫ ꝯct⁹

m ¶ Rōnabil̄.cā puta ꝯsā(ꝛ absoluer̄:nec ꝯpellir̄ finalr̄ guitas vel affinitas vl̄ aliqd aliud ꝑpetuū ipedimētū

n ¶ Non ē vob.vxores pñt.n.filij reg petē vxores suas p iterdictū ꝺ lib.exhi.imo ꝺ vxore exhibēda. ff. ꝺ lib.exhi.imo.ꝛ.C.e.ti.ad istar.ꝛ.C.ꝺ nup.si iuita. Et hꝫ ħ locū cū iuita ꝺtiner̄ vxor sic hic.Si vo volēs ꝺtie tur tūc ꝑ offiñ iudicis vel ep̄i loci.Cū.n.volēs ꝺtiner̄ fi li⁹:ñ dar̄ iterdictū ꝺ li.exhi.nisi iter duos q dicūt se eē p̄res vel dños ꝯtrouersia eēt.ff.de lib.exhi.l.vlt.

o ¶ Prouinciaꝝ.Sic ergo ꝑ delicto vni⁹ tota ꝓuicia i terdicitur:vt.ꝫ.de offi.dele.sane.

p ¶ Donec ipsi fuerint.ḡ vr̄ ꝙ postq̄ꝫ ide recesserit possint ce lebrar̄:ar.ff.ꝺ postu.impator.C.ex q.cau.isa.ir.si seuerior. ar. ꝫ.C.e.ti.ad tp̄s.Dico ꝙ hec ē suspēsio iurꝫ ꝛ cū tp̄is diffinitio ne.ꝛ iō tp̄e elapso nō idiget absolutōe:ꝛ ita illis recedētib⁹ ce lebrabūt.ñ .lxxxi.dis.siq sūt ꝑsbri.vi.sꝫ nūqd tñ pñt celebrare sūmissa vo ce:ꝛ ianuis clausis.ñ ni si cēnt ꝑuilegiati.j.de ꝑ ui.qḋ qbusdā .vel nisi es set ep̄s.j.ꝺ priui.qḋ ñnul lis.ꝛ singulꝛ i ꝯuentuali bus ecclīis bini ꝛ biui ꝛ pñt dicere horas suas: vt legē videanr̄ poti⁹ q̄ꝫ cātare.j.ꝺ pe.ꝛ.re. quod in te.

Non ē vobis.sicut arbi tramur icognitū qualir̄ rex angloꝝ ꝑ discordiā q̄ iter ip̄ꝫ ꝛ filios suos ē suborta.vxo res eoꝝ detineat.ꝛ ifra.Nos itaqꝫ attēdētes iustum ꝛ hone stū esse.vt viri suas petāt vxo res.mādam⁹:q̄ten⁹ eundē re gē ad eas restituēdas solicite moneatis:ꝛ si iuxta ꝯmonitio nē vestrā filijs suis vxores su as ifra certū terminū nō resti tuerit extūc i quacūqꝫ ꝓuicia rū vestrarū detiner̄ vel trāsse rūt:donec ibi fuerit.nlla diui na officia ꝑter baptismū puu loꝝ ꝛ penitētias morientium celebretis:nec ꝑmittatis aliq̄ tenus celebrari.

I dē ep̄o sancte agathe.

Preterea ꝺ muliere.que a viro impeditur.cui⁹ cō sanguineus cum ea se deligr̄ se ꝑponit.sꝫ hoc publice cōfi teri recusat.ꝑpter metū ꝛ po tentiā mulieris taliter respon dem⁹.vt mr̄imoniuꝫ ip̄ꝫ fieri nisi iuramētum interuenisset districte ꝓhibeas.ne deterius inde contingat.

I dē ꝓcuratori ꝛ canoñ.forā.

Veniēs ad ap.se.mario ta supplici isinuatione mōstrauit ꝙ quēdā adolescē tem adamauit in tm̄ ꝙ vterqꝫ de matrimonio ꝯhendo sb tri um personaꝝ testimonio ꝑsti terit iuramentum.quod parē tes mulieris ip̄ius ignorātes eam inuitam ꝛ reclamanteꝫ in vxoreꝫ alij tradiderūt.quē ita exhorruit.ꝙ se ab eo nullo modo cognosci permisit. Cū ꝗꝫ publice fateretur.ꝙ a prio ri viro cognita esset atqꝫ iura ta.episcopus forañ.cognito ꝙ prima inter eos esset linea cō sanguinitatis:ip̄os ab inuicē separauit. Ceterum cū cā ip̄sa retractaretur ꝛ a viro cui tradita fuerat a parentib⁹ con sentire nolente ꝛ ip̄se aliaꝫ in vxorem traduxit.ꝛ illa cui ꝑ dam.t.nomine publice in con spectu ecclesie nupsit. Tandem cum de illo filium

q ¶ Baptisma puuloꝝ. ista duo sacra sꝑ excipiū tur ꝺquolꝫ interdicto:q: sūt sacra necessitatꝭ.i.q. i.§.sꝫ nōndū.ē.ꝛ.§.ecce. si cleric⁹.ꝛ melius xxxij. di.§.veꝝ vñ ēt i necessi tate pñt recipi ab hētico xxiiij.q.i.sique forte.sec⁹ de alijs.xxiiij.q.i.cepit.

r ¶ Mors orientiū.ꝛ preter cōionē que viciū appel lar̄.j.de pe.ꝛ re.qḋ i te.ꝛ ēt suscipiētib⁹ signū cru cis ꝛ ꝑegrinis pnīa cōce dir̄:vt i.c.ꝙ i te.b.

s Preterea.publice cō fiteri.qd si publice ꝯfiter̄ duplici rōne non dꝫ ei credi.Prio q: vni us ꝯfessio i alieno facto nulla ē.iiij.q.iij.§.itē in criali.v.item vnius testi moniū.ꝛ.ꝫ.ꝺ test.veniēs.Scḋo q: turpitudinē suā ꝯfiter̄.ꝫ.ꝺ dona.inr̄ dilectos.xiiij.q.v.nō sane.ꝛ.j.ꝺ eo q dux.in nia. c.i. ꝗꝫ ꝯsanguineos reuelare tener̄.xxxv.q.iij.si aūt homo.

t ¶ Nisi iuramētū.ꝛ ita si iuramētū iteruenit nō dꝫ mr̄imoni um ꝓhiberi ꝑpter ꝯfessionē illi⁹ secretā:nisi alir̄ ꝓbarer̄: naꝫ si legitima affinitas ꝓbarer̄:ipedirer̄ mr̄imoniū nō obstāte iu rāmēto illo qḋ hūit ꝯditōeꝫ ānexā:s.nisi iusta cā ꝓhibeat.ꝫ.ꝺ iureiu.quēadmodū imo iā ꝯctū separer̄.j.ꝺ eo q co.cō.vx.sue de illo.Si vero iuramētū nō iteruenisset ad testimoniū vniu s siue ad famā ipedirer̄ mr̄imoniū ꝯhendū.ꝫ.ꝺ test.sr̄.eo. §.i. .j.de consan.ꝛ affi.super eo.ꝛ hic.

u ¶ Veniens.reclamantem ergo non fuit matrimonium.xx xi.q.ij.c.i.ꝛ.ij.ꝛ.j.e.c.priori.

x ¶ Cognosci ꝑmisit.qḋ si fecissꝫ:āpli⁹ reclamare ñ possꝫ.j. de eo q dux.i ma.quā pol.ꝑ adul.c ij.ꝛ.j.q mr̄i ac.pñt insuper.

y ¶ Inter eos.s.ip̄am mulierem ꝛ primum virum.

z ¶ Separauit.xxxv.q.iij.nullum.progeniem contradict inus.

a ¶ Tractaretur.cum secundo vel potius cum primo.b.

b ¶ Nupsit.quod fieri non debuit lite pendente:vt arg.j. de spon.duorum tua fraternitas.

genuisset pater ipsius.t.ei op
posuit ꝙ filiū suū nō potuit i
virū hēre:eo ꝙ ab alio q defū
ct⁹ ē:ꝓus despōsata fuissꝫ:⁊ in
fra.Mādam⁹:qten⁹ si iuene
ritis:ꝙ ꝑdicta mulier a priori
viro iudicio ecclie fuerit se-
pata:⁊ ab eodē.t.fine ꝯdictio
ne ecclie i vxorem traducta:⁊
ille cui a parentibus fuit co-
pulata de ꝑsenti vita decessit[a]
ꝑdictum.t.mo.premis. cōpel
latis:vt prefatam mariotaꝫ re
cipiat[b] ⁊ studeat maritali affe
ctiōe tractare:aliogn eū ⁊ sup
iductā ⁊ patrē eius si huic rei
rstiterit[c]:excōicatōi subdatis

Idem papieñ.epo.

Cum locum non hēat cōsensus:vbi met⁹[d] vł coactio itercedit:necesse ē vt vbi assensus cuiusꝙ reqrif co actōis materia repellaf. Matrimoniū aūt solo ꝯsensu[e] con trahif:⁊ vbi de ipo[f] querif ple na[g] debet securitate ille gau dere:cuius est animus inda gandus[h]:ne per timorē dicat sibi placer quod odit ⁊ sequa tur exitus,qui de inuitis solet nuptijs ꝑuenire[i]. Quocirca: mandamus quatenus puellā de cuius matrimonio qō ven tilatur:in domo in qua nihil[k] eā timere oporteat facias ho neste teneri:donec:ꝑdicta cau sa termiata fuerit[l] ⁊ snia sine contradictione cuiusꝙ valeat executioni mandari.

Idem.

Venientes ad nos gu.sua nobis relatōe monstra uit:ꝙ i domo sua mulierez q̄ dam recepit[m] de qua ꝑlez ha buit:⁊ cui fidē corā plurib⁹ ꝑ stitit[n]: ꝙ eaꝫ duceret i vxorez. Interim aūt cū apud domum vicini sui pernoctauerit[o] eius filia nocte illa secum cōcubu it:quos pater puelle simul in vno lecto iueniens, ipm eaꝫ p verba de ꝑsenti desponsare co egit. Ideoꝙ mandamus qua tenus si inueneris: ꝙ primam post fidem ꝑstitam cognoue rit[p]:ipm cum ea facias rema nere:aliogn scd̄e nisi metu co actus qui posset in virum con stantem[q] cadere eam despon sauēit.adherē facias vt vxōi.

Idem exoñ.epo.

Commissuꝫ.⁊ infra.Si gnificauit nobis frater nitas tua:ꝙ quidam cuidam mulieri de contrahendo ma trimonio fidem dedit:⁊ se cū

a ¶ Decessit.maxime q2 idem esset si viueret:q2 si iuita tradi ta ei fuit nullum fuit matrimoniū.j.c.priori.

b ¶ Recipiat.ergo ꝓpter solū scādalū nō separatur mrimoniū: q2 iudiciū ecclie nō expectauit.j.e.cū i apostolica.⁊.i.ō matri. ꝯc.ꝯ inter ec.c.i.⁊.ij.⁊ ē hic arg.ꝙ nō ꝑstat ipedimētū qđ ō iu re nō sortitur effectū.š. de iure patro.illud cū su is concor.

c ¶ Restiterit.oēs ipedi entes iurisditōeꝫ iudicꝫ possunt excōicari š.ō of fi.dele.c.i.⁊.š.ō testi..taꝫ litteris.b.

d Cum locū.metus q possit cadere i con stantem viꝝ.j.c.pri.⁊.c. ꝯsultatiōi l fi.⁊.ff.quod met.cā metum.minor tñ metus magis excusat fe minā q̄ꝫ viꝝ:arg.xxxij.q. vi. indignanf:⁊ ar.j.de homi.sic dignū.i.rñso.

e ¶ Solo cōsensu.xxvij. q.ij.sufficiat.⁊ ita oia q̄ dicunf.xxx.q.v.aliter.⁊ c.nostrates.referunf tm̄ ad solēnitatem.

f ¶ De ipo.s.ꝯsensu.

g ¶ Plena dꝫ.ille vel il la q in alium vel aliam cō sentire debet.

h ¶ Indagandus.i.inq rendus ad ꝯsentienduꝫ

i ¶ Prouenire.q2 quod qs nō diligit facile cōtē nit.xx.q.iij.ꝑsens.⁊.š.e. ꝑterea.j.⁊.j.e. requisisti ⁊.xxxi.q.ij.§.i.

k ¶ Nihil timere.ē ergo hic ar.ꝙ ad officium iu dicis ꝑtinet locum secu rum assignare ꝑtibus ⁊ honestum.iij.q.ix.hor tamur.⁊.xxxiij.q.ij.siue. ⁊.ff.de arbi.si cū dief.§. arbiter.aliogn ꝑt appel lari si requisitus iudex hoc nō fecerit.š.vt lite nō ꝯtes.accedens.ij.⁊.š.de ap.ex ꝑte.s.

l ¶ Donec.i.quousꝙ ꝯstet de mrimonio isti⁹ puelle:inter eos q illam petunt:⁊ cui ipa ꝯsenserit sic stabit q̄si i sequestro i lo co tuto.Ista puella timebat sibi iferri violentiā a qbusdaꝫ no bilib⁹ ciuib⁹ papieñ.⁊ iō ne rapetur ab illis:ponitur in loco se curo:postq̄ꝫ ꝯstiterit cui ꝯsenserit:tradef ei:vt in fine.

m Veniens.recepit vt concubinam.

n ¶ Prestitit.post ꝑlez susceptā:⁊ sic sponsalia de futu ro ꝯcta fuerunt.vñ si postea añq̄ꝫ ꝯheret cū alia:illā cognouit inductū fuit mrimonium ꝑsumptum contra quam ꝑsūptio neꝫ ꝓbatio in contrarium non admittitur.j.e.si is qui.⁊.j.de condi.ap.de illis.her.

o ¶ Pernoctauerit.ꝑnoctare totā noctē significat.ff.de ꝟ.si. vrbana.§.ꝑnoctare.sic.j.de accu.si constiterit.

p ¶ Cognouerit.qđ si ē ita:matrimonium ē inter eos:vt dixi q̄uis nō credebat tali tacito ꝯsensu contrahere:velut siqs se filiū familias existimauerit:cū sit pater familias posit acqrē hēditatē.ff.ō ꝯdi.⁊ dmōstra.multū iterest

q ¶ In viꝝ ꝯstantē.q2 tūc nullum fuit matrimoniū.j. e.ꝯsultatōi.q2 libertatē dꝫ habere q ꝯsentit.š.c.ꝑx.qs met⁹ excuset ⁊ qs nō:dictum ē.š.de his q̄ vi metusue. cau.fi.cū dilectus ⁊.c.abbas.

r ¶ Et vxori.quia fortius vinculum supueniens ꝑiudi cat ꝑmo.j.de spon. du.c.i.sicut matri moniū adoptioni ff.de ritu nup. nō solū.§.ij.⁊ ē hic ar. ꝙ lꝫ culpa mea in ciderim i metū: ni hilominus excu. sor ꝓpter metum ⁊ arg.ff.qđ me.cā. nec timorē cum.l. se.Ar.ꝯ.ff.e.si mu lier.§.her.

s Commissum. lege.xix.q.ij. due sunt.⁊.š.de re gula.lꝫ.⁊.š.de re nū.nisi cum ꝑdem §.sed dies.

t ¶ Tutius.Sꝫ cō tra videf:q2 dicif q se dat nuptui be ne facit:qui se nō dat nuptui meli⁹ facit.vt.xxviij.q.i. nuptiaꝝ.⁊ vtrunꝙ expedit:sed vnum plus alteꝝ minus xxviij.q.i.sic enim neꝙ.ꝟ.iō.⁊ sic tu tius esset nō cōtra here:saltem ꝓpter ꝑnitatem exigēdi postea debituꝫ nō ꝯdicit.q2 h faciēdo pōt vtrūꝙ huare ⁊ iuramētū ⁊ pro positum suum:⁊ ideo dicit tutius .vel dic tutius saltez quo ad opinionem:ne de facto dicatur iste venire ꝯ iu ramentum ꝑterea non videtur infringere iuramentū qui illud i melius cōmutat.š.de iureiuran.peruenit.⁊ ⁊.š.de vo.⁊ vo.re.scripture:⁊ sic ille intrādo religionē seruat iuramentum:⁊ ita tutius est non cōtrahere:⁊ q bonum agunt:si meliora deliberata non faciūt. cecide runt in conspectu dei.xvij.q.i qui bona.⁊ si ꝯtrahat vł facere ꝯ conscientiam:⁊ sic peccat.ergo non ē tuti⁹.xx viij.q.i.§.ex his.Sed dicas iste nullum votū emisit.h ad votum suspirat.vnde nō debet dici voti trāsgressor etiam si non intret religionem:si amplius nō ꝓcessit.š. de vo.⁊ vo.re.litteraturā.⁊ non facit cōtra ꝓpositū su um:q2 lꝫ gerat in corde virginitatem consentire potest

in mr̄imonio.xxvij.q.ij.beata maria. Pōt ergo seruare vtrunq3: vt dixi si vult: tñ sine peccato potest intrare religionem ⁊ non contrahere.b.

a R Egsiuit. cū libera. ff.e.cū locū. ⁊ ar.s̄.d̄.pcu.accedēs. ⁊.s̄.e.pterea.i.⁊.xxxi.q.ij.§.i.⁊.c.i.⁊.iij.xx.q.

postea cā tractata fuit. vel punit vir i exigēdo: sed non i reddēdo si exigat debitū ab vxore.si.j.d̄ sen.ex.inqsitōem.⁊.j.de se.nup.dn̄s. Si vō illa sciuisset puniret: vt dixi.j.de ma.ɔc.cōtra interdic.ec.c.ij.⁊.iij.

b Remanere. Sic pz q si aliqs habens vxorem lz ea viuente ⁊ lite ēt pendente ɔ̄hatur cū alia: soluto primo

iij.presens. Sed nūquid erit minus libera si compellatur ex postfacto ad quod iureiurando se astrinxerit. videtur q non quia nec inuitus crescere ordines dicitur qui propter iam susceptū bn̄ficiū ad ordines vrget.lx.di.inouamus.⁊.s̄.de eta.⁊ quali.c.i.⁊.c.q̄ris.cū spōte suscepit bn̄ficium ⁊ nō dr̄ iuitus: q.ppter voluntariam pmissionē vrget ad pmissi solutionē.xij.q.ij.qcunq3 ij. Itē ppter d̄lictū pcedēs: qn̄q3 quis compellit ad mr̄imoniū.j.d̄ eo qui dux.i matri. quā pol.per adul.c.e.⁊ ita videt q ista cōpellenda sit.si.s̄.c.ex lr̄is.arg.xxij.q.iiij.iter cetera. Sz lr̄a ista cōtradicit: potius monēda q̄3 cogenda: sed potius expone monenda.i.pri9 monēda ⁊ postea cogēda.p ter iuramentum suū. similis expositio.xxiij.q.iiij.non inuenit i si. Dic super hoc: vt dixi.s̄.c.ex litteris .b

ea infra bienniū per verba de p̄senti ɔcturum: prestito iuramento firmauit: nūc autē priuata lege ductus ad frugē melioris vite suspirat: ⁊ ifra. F.f.t. rn̄dem9 tuti9 ē ei religiōe iuramēti suata pus ɔtrahere: ⁊ postea si elegerit ad religionē migrare: si xn̄.p9 despōsationē copula nō dignoscit iteruenisse carnalis.

Luci.iij. rapulē. epo.

R Eqsiuit a nobis tua fraternitas: qua cēsura mulier ɔpelli debeat q̄ iurisiurādi religione neglecta nubere renuit: cui se nupturā iterposito iuramēto firmauit: ⁊ ifra. ad qd̄.b.r.q cū libera debeant eē mr̄imōia monēda ē potius q̄ cogēda cū coactiones difficiles soleāt exit9 freqn̄ter habere. Vrbanus.iij.

Q Uā i apostolica: ⁊ infra. Intelleximus q cū int villicū de.n.⁊ vxorem ei9 matrimonij qd̄ tractaret: ante publicationem testiū villicus reuersus ad ppria publice iter se ⁊ vxorem suam pposuit sententiam diuortij iudicio ecclesie pmulgatam ⁊ sic falsitate suggesta quandam aliam facti nesciā sibi copulare p̄sum

psit. Postmodū vero sup prioris matrimonij qōne litteris ipetratis delegati iudices sententiā diuortij ptulerūt. Uex qr villicum ⁊ mulierem quā supinduxit pendente lite prioris vxoris iuicem asseris consēsisse: ɔsul.t.t.r.q iposita vi ro penitētia cōpetēti: ⁊.j.penitētie temp9 carnali cōmertio intdicto postmodū in maritali copula poterūt remanere.b

Clemens.iij. cesaraugusten si episcopo.

I N p̄sentia nostra quesiuistiqd agēdū sit d̄ mulierib9 que viros suos cā captiuitatis vel pegrinationis absentes: vltra septēniū prestolate fuerint: nec certificari pn̄t de vita ⁊ de morte ipsorum: licet super hoc solicitudinē adhibuerint diligentē ⁊ pro iuuenili etate seu fragilitate carnis nequeunt continere: petētes alijs mr̄imonio copulari.

Cōsul. ergo tue.t.r.q quātocunq3 annorū numero ita remaneant viuētibus viris suis non possunt ad aliorū cōsortium canonice conuolare: nec auctoritate ecclesie pmittas contrahere: donec certū nuncium recipiant de morte

mr̄imonio tz secūdū: sz hoc locum hz cū pmum mr̄imoniū fuit nullum. vt hic.s̄.e.veniēs.⁊ etiā sciēte secūda vxore: ⁊ q dic s̄.facti nesciā. dicas maxime: qr non prestat ipedimētū: qd̄ de iure nō sortit effectū: vt hic.⁊.s̄.de iurepa.illud.⁊.c.cum laici.cū suis ɔcor.⁊.j.de de spon.ipu.lr̄as.⁊.c.accessit.⁊ tc pmo apparz p sniā: q nullū fuit pmū mr̄imoniū.si.j.de frig.⁊ malefi.fraternitatis i si. ar.ɔ.s̄.e.ad audientiam ⁊.s̄.de big.nup. Si vō ɔhat cū secunda ignorāte pma vxore: cum q̄ de iure tenuit matrimoniū tūc nullū ē matrimoniū cū secūda: sed mortua pma pōt remanere cū secunda: si ipa voluerit: ⁊ vir compellit eā recipere ppter dolū suū.j.d̄ eo q dux.in matri.quā pol.p adul.c.i.⁊ si post mortē poris scienter ɔsentiat i illū: tūc pmo iducit matrimoniū.j.d̄ eo q dux.i ma.veniēs.⁊.c.significauit.j.d̄ ɔiu.ser.pposuit. Si vō sciēter ɔxit cū illo tunc nullū ē matrimonium: nec eē pōt: etiā post mortē prioris.j.de eo q dux.in matri.quā pol.p adul.ex tuarum.⁊.c.cū haberet.

x Q Uām i apostolica. suggesta. Nūqd debuit ei credi nō, absq3 lr̄is iudicis.viij.q.v.c.vlt.simile.viij.q.iij.nōne.C.de mā.pn.l.vna.q̄re g excusat mulier cū lite pēdēte nihil debeat i nouari: vt.s̄.vt.lit.pē.c.i. Ideo excusat: qr oēs ita credebāt ⁊ veri9.qr nullū erat matrimonium cum prima.

y Nesciā. ⁊ iō videt q marito puari nō d̄buit mortua pma: ēt si fuisset mr̄imoniū cū pma.j.d̄ eo q dux.in matri.quā pol.p adul.c.i.⁊.xvij.q.ij.nos nouim9 i si.

z Imposita viro penitētia. Sz q̄re iponit viro penitētia: cū nullū fuerit mr̄imoniū pmū. Iō qr lite pēdēte ɔ̄xit cū scd̄a i ɔtēptu ecclie.j.d̄ ma.ɔc.ɔ int ec.c.i.ij.⁊.iij.

a Cōmercio. iterim. Sed q̄re punit hic mulier i debito suo. pōt dici: q ipsa ex postfacto ɔsensit: et p̄sumit: qr

c I N p̄ntia. q̄3tocūq3 ar.ɔ.ff.d̄ diuor.vxores. vbi dr̄: q p qnquēniū dz expectāi: lex illa ⁊ ɔsimiles n̄ tenēt p auc.C.d̄

d Viris. vbi tn̄ v̄isimilit p̄süit d̄ morte: si mulier nubat excusat: ⁊ viro reuerso: nisi spōte redeat ad vir: sta ti pēa merito sūt notāde.xxxiiij.q.ij.cū p bellicā si vō mr̄imonio ɔtracto dubitāt de morte: n̄ exigāt debitū sz reddāt: ⁊ si postea certificate fuerint de vita: stati recedāt.j.d̄ secū.nup.dn̄s.

e Donec certū nūciū. sic.j.d̄ se.nup.dn̄s.⁊.C.d̄ r̄pu.auc̄ hodie.⁊ i auc̄. vt liceat ma.⁊ auie.§.qd̄ aūt.col'a.vij. Sz pone q fuit aliquis i exercitu saracenorū: vel ēt i alijs nec ē reuersus nec pōt certificari mulier de morte per magistrū militum vel per aliū: tunc mittat ad locū si pōt vel ad vicinia loca vt inquirat si pōt: al's expectet q̄3diu certificata fuerit de morte: vt pz hic: ⁊ per iura predicta.

cū illo si poterit: al's eēt piurus: de h d'r. ꝫ. e. ex lr̄is. ij.

h ¶ Per mulierē. vñ ñ fuit ei iputādū: si h vex fuit. ar. ꝫ. de offi. ordi. pastoralis. ⁊. xlvij. di. qd ad nos. ⁊. ꝫ. e. d illis. imo p completa habenda est conditio. ff. de cōdi. ⁊ demon. iure ciuili.

virorum.

Idem.

Inter opera charitatis nō minimū ē errātē ab erroris sui semita reuocare[a]: ⁊ infra. Statuim⁹: vt oib⁹ qui publicas[b] mulieres de lupanari extraxerint ⁊ duxerint in vxores[c]: qd agūt i remissionē pficiat peccatoꝝ.

Idem.

Ad id qd p tuas lr̄as intimasti: d qdā parochiana tua: quā suasvictric⁹ cuidā theutonico mr̄imonialiter copulauit. t. r. ꝙ quāuis. xi. annos[d] habēs ab initio inuita fuisset ei tradita ⁊ renitens: tñ qr postmodū p ānū ⁊ dimidiū[e] sibi cohabitās ꝯsēsisse vr̄: ad ipz ē cogēda redire: nec decetero recipiēdi sūt testes: siquos memorata mulier ad pbandū ꝙ nō ꝯsenserit i eūdē nomiauerit pducēdos: cū mora tāti tēporis h⁹i pbationē excludit. Mādam⁹ igit vt pp̄ter hoc ñ omittas: quomin⁹ vtrūqz ꝯpellas ad alterū maritali affectione tractandū. nisi forte vellēt ad religionem parit conuolare. pnia eis iiūcta p eo ꝙ ad alienos ⁊ illicitos concubit⁹ vterqz transiuit[f].

Inno. iij. fernatinati epō.

Sicut ex litteris tue fra. accepim⁹. cū latt. parochianus tuus. p. mulierem se ductuꝝ i coniugem i man⁹ patris eiusdem. p. iurantis[g] ꝙ eā sibi traderet in vxorez. propo firmauit iuramento. ne per virum steterit. sed per mulierē[h] potius. quominus iter eos matrimonialis solēnitas sit secuta quattuor postmodum vel quinqz annis[i] elapsis idem. l. e. mulierem per verba de presenti. vt eius consanguinei asserunt desponsauit ⁊ ifra. Postul. t. t. r. ꝙ si tibi constiterit. ꝙ idez. l. p. per verba d futuro. e. vero desponsauerit p verba de presenti imposita ei penitentia competenti. qr primam fidem irritam fecit. nisi forsan i iuramento suo certuz terminū infra quem dictaz. p. duceret in vxorez prefixit. nec per eum stetit quin ad statutum[k] terminum matrimoniuz cōfirmauerit: matrimoniuz secūdo loco ꝯtractū legitimum iudices. ⁊ ad illud seruanduz

a ¶ Inter opera. reuocare. Hoc ē vnū genus elemosynaruz. xlv. di. tria sūt genera. ⁊ hoc qꝫtum i. le ē. xliij. di. ephesij. ⁊ pmo a te: al's iordiata essꝫ talis elemosyna. vñ dic̄. aug. q vult dare elemosynā: a se dꝫ icipere. vñ scriptū ē: mis̄ere aie tue placens deo: d pe. di. iij. §. ꝫ vba i. c. q vult. sine hac elemosyna nulla valet ad vitā ad hoc. n. pcipue tenent plati. xxiij. q. iiij. ita plāe. Hoc tñ crimē meretrici sb dissimulatione tiran̄ ecclesia.

b ¶ Publicas. nulla necessitas eas excusat. ff. d ritu nup. palā. §. non est. xxxij. q. v. ita. ne. ar. ī. de pe. ⁊ re. cū. infirmitas. in fi. quas et vilitas vite indignas facit leguz obseruatōe. C. d adulte. l. que adulteriū in fi. ⁊ d'r meretrix q̄ multoꝝ libidini paret. xxxiij. dist. vidua. vel quaꝝ publice venalis ē turpitudo. xxxij. q. iiij. meretrices.

c ¶ In vxores. xxxij. q. i. nō ē culpādus. Ar. ꝯtra e. cā. q. i. c. i. So. ꝯtuz loquit de illa que meretricari nō desinit: ⁊ illa nō est retinēda: ne patron⁹ turpitudis videatur hic de ea q̄ cōtinere libenter vellet si iueniret q eā ducere vellet i vxorez. b.

d ¶ Quod id qd vndecim ānos: ⁊ sic ifra duodecim ānos pōt eē vxor ⁊ hoc si malicia supplet etatē. j. ti. pri. de illis. ij. ⁊. c. vltimo. her.

e ¶ Dimidium. ⁊ ita per patiētiam sequentis temporis prima cā sublata ē p ꝯsensum sequentem sic. j. ti. pri. d illis. ij. ⁊. j. d eo q' dux. i ma. quā pol. p adul. significauit. ⁊. j. q ma. ac. pos. insup. ⁊ eo ipso ꝙ i domū viri tradu cta patiēt pfecit etatē ⁊ āpli⁹: psumit ꝯsēsisse. ff. d ritu nup. minorē. ꝫ quā psūptionē pbatio i ꝯriū nō admittit. j. e. is q. ⁊. j. de ꝯdi ap. de illis. ⁊ pcipue: qr hec nō possꝫ pbare se vginez si vir dicat: ꝙ eā cognouit p aspectū corporis: cū iā sit corrupta vt dicit i fi. ꝫtē ē hic ar. ad multa de tacito ꝯsensu. i. q. i. ꝯst. ir. l. di. psbyteros. ⁊. ff. de lib. exhi. l. vlt. vnde versus. Effuge cū poteris: ne ꝯsensisse puteris.

f ¶ Trāsiuit. vñ neuter pōt obijcere alteri adulteriū: qr paria delicta mutua ꝯpensatōe tollunt. j. de adul. c. penul. ⁊ vlt. ff. so. ma. viro atqz vxore. ⁊. xxxij. q. vi. nihil.

g ¶ Sicut iuramētū hic vr̄ pmitti factū alteri⁹: ⁊ ꝙ alteri possit stipulatio fieri. Sed ꝫ insti. de inuti. sti. §. alteri. ⁊. ff. de v̄ ob. li. stipulatio ista. §. alteri. ⁊. l. stipulatōe. ⁊ si puella nollet illi nubere nō d' pater periurus: dūmodo p p̄sez nō stet: qr h solum itelligit iurare se facturꝝ ⁊ curaturum vt illa cōtrahat

i ¶ Annis. non tenebat sponsus tādiu expectare: nisi vellet. C. d spō. l. ij. nisi cā sbesset. ff. e. l. penul. sꝫ hoc verū ē: si termin⁹ fuisset apposit⁹: vt. j. sequit: ibi iuramētū iteruenit.

k ¶ Ad statutum. Sꝫ vr̄ ꝙ et nihilominus post terminū teneat: ar. d. de do. ⁊ ꝯtu. cum dilecti. ff. de arbi. l. celsus. §. i. Sꝫ aliud ē in mr̄imonio: qr res ipsa nō capit tantā dilatiōez ppter piculū formicatōis. ꝫ. vt lit. nō ꝯtes. qm̄. §. i. ⁊ vbi terminus apponit: vltra terminuz nō tenet ad ꝯhendū: al's nihil operaretur appositio termini: vbi termin⁹ nō apponit: ei nocte q vltimo est i mora. ff. d peri. ⁊ cō. rei ven. illud sciēduz ⁊ qr nulla ē cōtracta obligatio de p̄senti sed in contrarijs obligatō ē pura ⁊ de p̄nti: quare obligatio nō tollit ppter lapsū terminū: sꝫ solutōe eius qd debet. arg. ff. de ac. ⁊ ob. l. obligationū. ij §. placuit. ⁊ ita ista sunt dissimilia.

l ¶ Seruare cōpellas. ꝫ. e. ex lr̄is. ij. ar. ꝯtra. ꝫ. e. requisiuit. Dic vt dixi. ꝫ. e. ti. in. c. ex lr̄is. ij.

m ¶ Tādiu. sic. ꝫ. de pba. cām mr̄imonij. ⁊. j. de ꝯsan. ⁊ affi. ex lr̄is. ⁊. xxx. q. v. iudicātē. Et ita ē hic ar. ꝙ i causa mr̄imoniali secūdo iducant testes sup eodē articulo post publicationem: vt in predictis capitulis.

n ¶ Cum apud. surdus. q prorsus nō audit: qr de alio nō ē dubiū: qn pōt postulare. ff. de postu. l. i. §. pp̄ter cāum. sic ergo surdus ⁊ mutus possūt ꝯtrahē matrimoniū. ff. d iure do. mut⁹. ⁊. j. e. tue. Que fuit ḡ dubitatio huiusmodi qōnis. Illa potuit eē dubitatio: qr certa forma est expssa ad ꝯhendū. j. e. si inter. ⁊. j. de spon. du. l. ꝫ. Et qr isti non possūt seruare illā: dubitatur quid iuris: ⁊ quantū ad ecclīaꝫ verba sunt necessaria. j. e. ti. tue. vñ altero subtracto nō videbat mr̄imoniū: ar. i. q. i.

compellas eũdẽ. Quod si forte per verba de futuro sponsalia cum vtraqꝫ contraxit: iuramentum primũ sicut licite factum ẽ ipm seruare[l] cõpellas de secũdo ei pniam iniũcturus. Quod si de his nõ constat ad plenum[m] tãdiu adhuc cognoscas õ cã: dõec sup his sufficiẽt istruarĳ. Idẽ arelatẽ. epo.

Cuꝫ apud se.ap.z.j. Sane consuluisti nos vtrũ mutus surdus[n] alicui possint matrimonialiter copulari. Ad quod.t.r. ꝙ cum prohibitorium[o] sit edictum de matrimonio contrahẽdo: vt quicũqꝫ non prohibetur[p] per consequentiam admittatur: z sufficiat ad matrimoniũ solus consensus illorum: de quorum qͣrunqꝫ coniunctionib[9] agitur videt ꝙ si talis velit ꝯtrahere sibi nõ possit vel debeat denegari: cum qð verbis non põt signis valeat declarare.

Idẽ vercell. episcopo.

Dilectus filius. r. proposuit: ꝙ filiam suam cui dã matrimonialit copulauit[q] z infra. Cum autem eadẽ mulier cum ipso viro q continuo furore laborat[r]: mõari nõ possit: z propter alienationem furoris legitimus non potuerit interuenire consensus: mandamus: quatenus si rez noueris ita esse: prefatas psonas cures ab inuicem separare.

Idem brixiensi episcopo.

Tue frater. z infra. Postulasti: vtrũ ex solis verbis ex quibus matrimonium contrahatur. Nos igitur iq.t.t.r. ꝙ matrimonium in veritate cõtrahitur per legitimuꝫ viri z mulieris consensum[s] sed necessaria sunt quantum ad ecclesiã verba consensum exprimẽtia de presenti[t]. Nã[u] surdi z muti possunt contrahere matrimoniũ per consensum mutuum sine verbis[x]: et pueri ante annos legitimos per[y] verba sola non ꝯtrahũt[z]: cum intelligãtur minime cõsentire.

Idem.

detrahẽ. s; nõ est ita: q2 solus consensus sufficit: vt hꝫ dicit.z.xxvij.q.ij.sufficiat. vñ si nõ põt exprimi p ṽba exprimaĩ p nutũ vel signũ: vt hic pꝫ in fi.z.j.e.tue.

o Prohibitoriũ. q2 certe psone phibent: vt hic pꝫ.z.xx.q.iiij.qui spũalem. vñ omnes admittũtur q nõ ex psse phibent. ff.õ pcur. mut[9] si.ff.de testi.l.j.alr accipit phibitoriũ.ff.õ no.op.nũ. pretor.§.hꝫ enim interdictum

p Prohibetur. ar.id qð ñ phibetur: ꝯcessum videri.ar.ꝫ ff.de col. il li.l.iij.z.ij.q.v consuluisti.de h traditur.ꝫ.de transla.iter corporalia.

q Dilect[9].copulauit.igrãs ꝙ ille eẽt furios[9]

r Furore. si tẽpore contracti matrimonij talr laborabat non fuit matrimonium.xxxij.q.v ñ.neqꝫ furiosus.si.ꝫ.de regul.sicut si tñ tẽpore sane mẽtis: cõtraxit: durat vt in.c. neqꝫ. quia etiaꝫ retinet dignitatẽ.ff.de sta.ho.q furere.z .ff.de spõsa. qui furem. z retinet filios in potestate.ff.de his qui sui. vel ali.iu. sunt l.patre furioso. Sꝫ quomodo potuit h esse q2 siqñ mulier ista ꝯtraxit laborabat ille furore. stulta fuit: sed hoc nõ ẽ verisimile: ꝙ aliqua cuꝫ tali contraheret: sed si tunc nõ laborabat furore: tenuit matrimonium. vnde adueniente furore ñ dissoluitur: ergo nõ debent isti separari: q2 initiũ cõsiderandũ ẽ: vt.xxxij.q.vij.hi qui.z.c.neqꝫ. Põt dici ꝙ illo tempore cõtractus erat furiosus: z pꝫ iste z filia ignorabãt istuꝫ furiosum. Sepe eni furiosi sunt cõstituti in cõspectu vmbrate genis.ff.de acquir.pos.qð in eo.§.si furioso. nec tñ sũt mẽtis sane lꝫ videaĩ: z si tẽ mulier ista cũ eo cõtraxit: non tenuit matrimonium: z si hoc pbauerit separabũtur: z qui tali furioso tradit possessionẽ: nõ trãsfert eam in ipsum: nec adipiscitur possessionẽ: sed tradens eaꝫ perdit. sufficit eni si existimat se transferre.ff.de acqui.pos.quod in eo.§.si furioso. qñqꝫ tamẽ furiosus per dilucida interualla redit ad sanaꝫ mentẽ: z tunc si contrahat tenet: ar.vij.q.j.q̃uis.z.iij.q.ix.indicas.ff.de offi.presi.diuus.z.C.õ cura.fur.l.pe. Sed pone ꝙ mulier contrahat cum furioso: si consentiat in eum postqꝫ reuersus ẽ ad sanaꝫ

mentem: nunquid est matrimonium: videtur ꝙ sic.j.de eo q dux.in matrimonium quam pol.per adul.c.j.z.c.veniens.j.de coniu.ser.proposuit. Jo.dixit ꝙ non est matrimonium: q2 ibi non fuit consensus.xxx.q.ij.ṽ.nõ ẽ.ff.de.ṽbo.ob.l.j. Uerũ est: quod dixit io.si referas te ad primuꝫ consensum. T. dixit ꝙ est matrimonium: qð intellige nõ extunc: vt re referas te ad primũ.so. vt exnũc.e.nouo cõsẽsu.

s Tue fraternitatĩ. cõsensum.xxvij.q.ij.sufficiat.ꝫ.e.cũ ad locuꝫ.

t Uerba. licꝫ eniꝫ solo consensu cõtrahatur matrimonium sine verbis: vt in mutis.ꝫ.e.cuꝫ apud tñ in his qui loqui possũt non contrahiĩ sine ṽbis per que exprimatur consensus: que ad hoc inuẽta sunt.xxij.q.ij.is qui.vl' per aliquod aliud: puta ipso facto per quod itelligũtur consentire ꝯhere tur matrimonium: sicut dicit lex de fideicõ ꝙ nutu relinq possit: dũ tamẽ possit loqui.C.õ fideicõ. in epistola.ff.de le.iij.nutu. Si tñ parentes cõtrahant pro filijs pñtibus z scientibus: sufficit nutu eorum taciturnitas.xxxij q.ij.honoratur.ff.õ spon. sed que patris. Et idem credo si per alios contrahatur subsequente annuli subarratione: vt nota j.ti.proximo.c.vltimo.in prima notula. Et in mutis solus consensus non sufficit: immo signa necessaria sunt consensum exprimentia: z ita hic idem faciunt signa in mutis quod verba in loquentibus: supra eo.cum apud. Et hoc intelligo: cum matrimonium contrahitur solis verbis exprimentibus consensum mutuum de presenti. z hoc expresse apparet ex forma consultationis: dum dicit vtrum ex solis verbis: z ad hoc respondet. secus in matrimonio presumpto: vbi de ipso facto presumptiue contrahitur matrimonium.j.eo.is qui.z fin q nõ.j.ti.proximo.c.vltimo.z supra de re iudi.tenor.

u Nam z istud. nam respicit quod dixit supra p legitimuꝫ viri z mulieris cõsensuꝫ: quia mut[9] contrahit p consensum.

x Sine verbis. Sed non signis vel nutibus: supra codeꝫ cum apud.

y Uerba. ergo patet: ꝙ duo sunt necessaria ad istud sacramentum: scilicet verba z signa vel consensus z altero subtracto non est matrimonium: sicut dicitur de baptismo.j.questione.j.detrahe.

z Non contrahunt. quia non possunt reddere debitum.j.ꝫ de frigi.z male. ꝙ sedem z consensum non habent: vt hic dicit: quia etas illa ignorat quid videat. C.de fal.mo.l.j.

a Tua nos mulierẽ. Si iste desponsauit istã mulierẽ qbus cũq3 verbis vs⁹ fuerit poti⁹ cõsiderãdũ ẽ qd fuerit fcm̃ q̃3 qd dictũ: ar.s. de sp. ad audiẽtiã. r.j. de. v. sig. i his. C. plus va. qõ agi. sigs. Itẽ simulatio siue dolus nõ ipedit mrimoniũ spũale. xxvij. di. qõ iterrogasti. g nec carnale. S3 hic nõ procedũt q2 simulate nuptie n sũt nuptie. ff. de ritu. nu. simulate. r pp̃ter. ratõem que inferius reddit. sed pone: q aliqs ptestet coram pluribus q oĩa que dicit vel faciet non faciet alo contrahendi matrimonium: r postea publice dicat: cõsentio in te: nunquid ẽ hic mrimonium vel nõ. In casu isto dico q ecclia iudicare d3 pro matrimonio: q2 recurrẽstũ est ad cõem verbo3 itelligẽtiã. s.e. ex lris. j. talia eni vba nõ pñt seruire sue itentiõi. Prefea si pbet: q illa vba ptestatus fuit pmo potuit põstea recedẽ ab illa volũtate r cõsentire i illã: r h vr̃ p illõ qõ postea publice fac. r si dicat q adhuc ipe cõtus erat i eadẽ volũtate n credit ei: q2 cõ eũ fieri d3 interpretatõ: q dolũ adhibet: vt dictũ ẽ.s.e. ex lris.

b Copula subsecuta. p hoc vr̃ consensisse. j.eo. is qui. r.j. de condi. ap. de illis. r.c. per tuas.

c Forte. quibusdã nõ recte intelligentibus ẽ dubium: sed recte intelligẽtibus non est dubium.

d Qualiter cõstiterit. imo bene potuit constare q2 vir ille ho. ei confitebat q2 hoc dicimur scire qõ ab aliis audiuim⁹. xxij. q.v. vr̃ vl quia ille hoc ei confessus fuit in penitentiali iudicio: in quo cuilibet ẽ credẽdũ: vt.j. de homici. significasti. q2 soli fit piudiciũ: vnde nõ ẽ verisimile: q sit immemor sue salutis. j.q.vij. sancimus. sed in iudicio pro tribunali non crederetur ei in preiudicium alterius.

e Nec forma. nõ. q ad esse matrimonij duo sunt necessaria s. substantia r forma: sicut ad eẽ hominis pro substantia ẽ ibi consensus r pro forma: vba ad exprimẽdũ cõsensũ dputata: quã formã habes. j.e. si inter. j. de spon. du. l3 preter. r q2 hic fuit substantia r forma nullum fuit matrimoniũ. Idem esset r si alterũ deesset. s.e. cum apud. r.c. tue. r.j. de fri. male. qõ sedem. r mrimoniũ q̃uis duo exigat: res tñ simplex ẽ r indiuidua. xxvij. q.ij. §.j. r in matrimonio p̃sumpto ipm factũ habetur p substãtia p qõ presumit sufficiẽs cõsensus. j.e. is qui.

f Sine quo. s.e. cum locum. r. xxvij. q.ij. sufficiat.

Tua nos duxit. f. cõsulendos: r.j. Cõsequenter q̃siuisti: cũ quãdã mulierẽ qdã3 aliter inducere nequiuisset: vt sibi cõmisceret carnaliter: nisi desponsasset eadẽ nulla solennitate adhibita vel alicui⁹ p̃sentia: dixit illi te ioannes desponsat: cũ ipe ioannes nõ vocaret: sed finxit se vocari ioannẽ: nõ credẽs esse cõiugium: eo q ipse nõ vocaret hoc nomine: nec haberet ppositũ cõhendi: sed copulã tm̃ exequẽdi carnalẽ: vtru3 iter p̃dictos sit matrimoniũ celebratũ: cũ mulier cõsenserit in eũdẽ r ille dissenserit r dissentiat: nec aliud aliqd egerit: q̃ sup⁹ est exp̃ssu3: nisi q cognouerit eãdem. Sup quo t.r. q cu3 p̃fatus vir predictã3 desponsauerit mulierẽ: in p̃pria psona et sub noie aliẽo quo vocari tũc se finxit: r inter eos sit carnalis copula[b] subsecuta: vr̃ fõte[c] pro coniugio presumendum. nisi tu nobis exp̃sse scripsisses q ille nõ pposuit nec consensit illa3 ducere in vxorem: qõ qualiter[d] tibi constiterit nõ videmus. Nos autem quid iuris sit rescribentes: dicimus: q si res ita se habuerit: videl3 q ille eã nõ pposuit ducere in vxorẽ: nec vnq̃ cõsentit i p̃dictã psonã: nõ d3 ex illo fcõ cõiugiũ iudicari: cũ i eo nec substãtia cõiugalis cõtus nec forma cõhendi cõiugiũ valeat inueniri: q̃m ex altera pte dol⁹ solũmodo affuit: r defuit oio consensus sine quo[f] ceterã nequũt fedus pficere cõiugale.

Idem episcopo beluacensi.

Cum in tua diocesi: r infra. Sane q2 cõtingit interdũ q aliqbus volẽtib⁹ matrimoniũ cõhere bãnis[g] vt tuis verbis vtamur: i ecclijs editis ac nllo cõtradictorio publice cõparente l3 fama priuatũ[h] impedimẽtũ deferat parentele: cũ ex pte cõtrahẽtium iuramẽta maiorũ de sua ppinqtate: vt suspitiõis tollat materia offerunt: qd tibi sit faciendũ i casib⁹ huiusmodi quesiuisti. Ad qõ.t.r. q si psona[i] grauis cui fides sit adhibẽda tibi denũciet: q hi q sunt mrimõio copulãdi se ppinqtate contingant: r de fama[k] vel scandalo[l] doceat: aut ẽt per teip3 possis certificari de plano[m] nõ solu3 debes iuramenta parẽtũ spõte oblata nõ recipere: verum ẽt eos q sic contrahẽ nitũtur

g Cum in tua. bãnis. i. dnũciatõib⁹ r hodie cõsueta do ista r ducta ẽ ad i⁹ cõe. j. d clãde. dpo. cũ ibibi

h Licet puatũ. r sic ẽ aliqd fama qõ di occltũ siue (tio puatũ. s. d coha. cle. r mu. tua. r lõ di fama puatũ ipedimẽtũ: q2 p famã solã nũ cõstat de ipedimẽto: nisi alia pbatio adsit: vt i.c. tua. l3 si fama hec erat qõ cõsãguinitate: qre nõ iterdicit mrimoniũ. j. d consã. r affi. sup eo. qõ signat p cõtro: l3 si ẽ cõiũ: q2 hic si cõstabat d fama: vt. j. di l3 denũciat fama: vel priuatũ impedimẽtũ deferrebat. vñ primo d3 iquiri de fama.

i Persona grauis. imo r turpis psõa vr̃ admitti ad ipediẽdũ. s.e. pte. re. l3 illõ obtinet cũ ipedimẽtũ oriẽ a psona denũciãte cõsãguinitatẽ: q̃ tenet reuelare ipedimẽtũ cõsãguĩeo. xxxv. q.iij. si aũt hõ. ẽ ergo hicar. q criminosi nõ admittũtur ad denũciationẽ crimiũ: ar. xxxv. q.vj. eps. i synodo. r.s. de testi. co. ptera. §.j. de li nõ. ij. q.j. q si peccauerit.

k De fama. ẽ fama pbari põt. s. d testi. tã lris. r.c. cũ cãm. i. ar. contra. j. de accusa. inquisitionis. in fine. Itẽ sola denunciatio non impedit matrimoniu3. nisi adsit fama: r ita sola fama impedit matrimonium. infra de cõsangui. r affi. super eo. r vn⁹ testis. supra de testibus super eo. ij. sed iste denuncians nõ testificabatur

l Scandalo. Nota q propter scandalum impeditur matrimonium: vt hic patet: sic infra de cogna. spi. super eodem in fi. r ita habes q scandalum siue cõsuetudo reddit aliquos inhabiles ad contrahendum hm: q nota. in illa decre. super eo.

m De plano. sumaria cognitio sufficit hic. sic. ifra de accusa. sicut olim. r.c. olim. sic eodem modo videt q iudex possit inquirere de fama alicuius d plano r sine iudiciorum strepitu: multiplex enim clamor famã inducit ita vt prelatum moueat ad inquirendum infra de accu. qualiter r quando. ij.

ſi moniti induci nequiuerit cō pellere vt a tali contractu deſiſtant: vel cōtra famā[a] huiuſmodi ſm tue diſcretionis arbitriū iuramēta exhibeāt ꝓpinquoꝝ aliogn: ſi pſona denūciās non extiterit talis vt diximꝰ: ⁊ ꝺ fama vel de ſcādalo non poterit edocere ad deſiſtendum mo[n]e nere poteris non cōpellere cōtrahentes.

Hono. iij. epō bergueñ.

Conſultationi tue. b. rñ[de]demus: ꝙ mulieres que veniunt ad valuas eccleſie benedicende cū ſponſis: ⁊ ibi reclamātes affirmant ſe nunꝙ̄ i eoꝝ matrimonium cōſenſiſſe: audiri ſpōſis legitime ꝓbantibus ꝯ̄rium non oportet: cū legitimis ⁊ idoneis teſtibus nō debeat illaꝝ ſimplex aſſertio[b] ꝓualere. Sane illis que benedictione accepta moꝝ a ſponſis aufugiunt ante carnis copulam[c] ſubſecutam: aſſerētes ſe nunꝙ̄ in illos veraciter cōſenſiſſe: ſed mētu illato cōpulſas verba protuliſſe conſēſus licet animo diſſētirēt: non ſtatim eſt audiētia denegāda: ſꝫ de illato metu eſt cum diligētia[d] inquirendū: ⁊ ſi talis metus inuenit̄ illatus: q cadere potuit i ꝯſtātē[e] virum erūt nō immerito audiende.

Gregorius nonus.

Gemma mulier nobis expoſuit: ꝙ cum. t. filia eiꝰ cū. c. ꝯ̄xit matrimoniū. b. ꝺ al ferio ea occaſione: ꝙ inter. p. filium ſuū ⁊ p̄dictam puellā īfra ſeptēniuꝫ[f] ꝯſtitutos ſponſalia ꝯtracta fuerunt penam ſoluēdam a pte q̄ ꝯtraueniret in ſtipulatione appoſitā ab ipſa nitit̄ extorquere. Cū itaqꝫ libera[g] matrimōia eē debeāt ⁊ iō talis ſtipulatio[h] ꝓpter pene interpoſitōeꝫ ſit merito improbāda: mandamꝰ: quatenꝰ ſi ē ita eundem. b. vt ab extorſione p̄dicte pene deſiſtat. ec. cen. compellas.

Idem epō cenomaneñ.

Is q fidem dedit. m. mulieri ſup matrimonio cōtrahendo carnali copula ſubſecuta: ⁊ ſi i facie eccl'ie ducat aliam ⁊ cognoſcat ad primaꝫ redit̄ teneturⁱ: q: lꝫ pſumptiō primū matrimoniū videat̄ cōtra pſumptionē[k] tñ huiuſmōi non ē ꝓbatio admittenda: ex quo ſequit̄ ꝙ nec verum nec aliquod cenſetur matrimonium: qꝺ de facto ē poſtmoduꝫ ſubſecutum.

Idem.

a Fama. Nota hic ꝙ ſi ꝓbes famā ꝯ̄ aliquē: ꝙ pōt ꝓbari ꝯ̄riuꝫ ad tollēdā famā: ⁊ ita ſi ꝓbaſti aliquē eē male fame: ipe pōt ꝓbare ſe eſſe bone fame. ij. q. v. pſbyter. ⁊. c. ſi mala. j. de accu. inquiſitionis in. ſi.

b Conſultatōi aſſertio. aſſertōi illaꝝ nō ē credēdū: ſꝫ potius tribus q iurati ꝓbauerūt ꝯ̄rium ergo ſi vellent ꝓbare. ꝯ̄riuꝫ videtur ꝙ ſint audiende: ſed ñ vī ꝙ poſſent hoc ꝓbare: cū ſint negatiua. ſ. ꝙ nunꝙ̄ ꝯſenſerunt. ſ. de elec. bōe memorie: imo poſſent ꝓbando metū: vt dicit in ſi.

c Ante carnis copulā. ſecus ſi poſt: q: tunc cōſenſiſſe videtur. ita ꝙ poſtea in ꝯ̄rium reclamātes nō audiant̄. ſ. e. ad id qꝺ. ⁊. j. q matrimonium accu. pñt inſuper.

d Cū dilligētia. Nō ꝙ dicit cū diligētia: q: vbi maius piculū vertit̄: cautius ⁊ diligētius agendū eſt. vij. q. ij. c. vlti. ⁊ circa maiora maius piculū vertit̄. xiij. di. quieſcamus. ff. ad carb. l. i. §. ſiquis. §. iij. ⁊ ar. lxi. di. miramur. vñ. cāe mrimoniales nō ſunt ꝯmittēde. niſi iuriſpitis: ⁊ q ptātē habeant iudicādi. j. ꝺ ꝯſan. ⁊ affi. ex litteris in ſi.

e In ꝯſtantē. ſic ſ. e. veniens. ij. ⁊ talis metꝰ ꝯtinet mortis piculū aut corporis cruciatū. C. ꝺ trāſac. iterpoſita. ſ. ꝺ his q̄ vi metuſue cā ſiūt cū dilecti. ⁊. c. platū. xxxi. q. ij. lotharius. ⁊. e. ca. q. ij. ſi vex. al's vanus timor nō excuſat. ff. qꝺ met. cā. metū aūt. ij. ff. de re iudi. ſiquis ab alio.

f Gemma. īfra ſeptēniū. vñ nō tēuerūt ſpōſalia. j. ti. pr. līraſ acceſſit. ⁊. ſ. ꝺ reſti. ſpo. ex pte. ergo nec pena ſi licita fuiſſet: al's nō tenuit: q: ſi pncipale nō tenuit: nec acceſſoriū. ſ. de re iudi. cū inter. C. de legi. nō dubium. cū ſuis ꝯcor. ſed ſi poſt. vij. an. forte ꝯſenſerunt ⁊ tenuerūt ſponſalia pena tamē non tenuit.

g Libera debeant. ab omni coactione. ſ. e. cuꝫ locuꝫ. ⁊. c. requiſiuit: ⁊ ēt a pena pecuniaria: vt hic pꝫ.

h Stipulatio. ſtipulatio pene in ſponſalibꝰ appoſita nō tꝫ ꝓpter rōnem q̄ reddit̄ in lr̄a: ſed arras datas ꝓ ſponſalibus pficiēdis amittit: q reſilit ſine iuſta cā. C. de ſpon. l. vlti. ⁊ ff. ꝺ ver. ob. ticia. vñ hec ꝺcre. ſumpta fuit. C. ꝺ iuti. ſtipul. l. ij. ⁊ hic: ſed videt̄ ꝙ idē ſit i arra: qꝺ dicit̄ de pena: q: eadem eſt rō vtrobiqꝫ: ergo eadē dꝫ eē ꝓhibitio ⁊ idē ius. ſ. de ꝯſir. cum dilecta cum aliis concor. ibi poſit. ⁊. ſ. ꝺ tranſla. inter corporalia. ſed ſecus eſt ſm leges: vt dicit lex p̄dicta de ſpon. in. C.

i Is q. tenet̄ ſic. ſ. e. veniēs. ⁊. j. ꝺ ꝯdi. ap. de illis. ⁊. c. ꝓ tuas.

k Cōtra pſumptionem. Nō circa huiuſmodi pſumptiones. Preſūptio alia eſt iuris ⁊ canonis ſiue leg: alia hōis alia nature: alia facti. Preſumptio iuris ⁊ canonis ſiue legis ſiue iuris ſiue de iure: quod idē ē nō recipit ꝓbatōem in ꝯ̄riū: vt lex pſumit mulierē dotē ſtipulatā ſibi reddi: q̄ nō ē ſtipulata: ⁊ ſi qs vellet ꝓbare ꝯ̄[rium]: nō audit̄. C. de rei vxo. ac. l. i. §. i. Idem ē i arrogato: q ſemꝑ itelligit̄ ſtipulatꝰ quartā ptem de bonis arrogatoris ſi emancipet̄. ff. de adop. ſi arrogato. ⁊ de tali legitur hic: ⁊ ita pſumptum dr̄ iſtud matrimonium. ſimilis pſumptio ē. xi. q. i. ſiqui clericorū. ⁊. j. qui ma. accu. poſſūt. inſuper ⁊. ſ. e. ad id qꝺ. ⁊. liiij. di. fraternitatē. ⁊. j. de iudeis. c. vl. qꝺ loquit̄ i eodē cāu cuꝫ. c. fraternitatem. Preſūptio hōis ē: cuꝫ pſumit̄ ꝯ̄ aliquē hoiem ꝓpter malā famā. ꝯ̄ hāc pſūptōeꝫ bñ admittit̄ probatio i ꝯ̄riū. ſ. e. cū i tua ⁊. ij. q. v. pſbyt. ⁊. c. ſi mala fama. j. ꝺ pur. ca. cū. p. ⁊. ff. melꝰ cā veriſimile. Preſūptio nature ē vt cū exheredo filiū meū pſumit̄ ꝯ̄ me ꝙ iniuſte exheredauerī eū: ⁊ hoc ꝓpter naturā: ⁊ ideo heredes mei ꝓbare tenētur: ꝙ iuſte exheredauerim eum. C. de inoffi. teſta. auē. non liceat parenti. Preſumptio facti alia pcedentis circa futura vt ſi ſemel calūniatus es ꝯ̄ me: ⁊ iterum velis me accuſare: pſumitur mō te velle iteꝝ calūniari. ff. de accu. ſicui. § hiſdeꝫ. iij. q. x. placuit. ⁊. c. accuſator. ⁊. ſ. de pſump. mādata ⁊. c. ſcribā ei. Preſumptio facti ſubſequentis circa pterita eſt: vt ſi aliqui fuerint accuſati de crimine adulterij: quod depellebant pretextu primitatis: ſi poſtea in matrimoniuꝫ ſe coniunxerit: manifeſte preſumitur facinus in quo accuſati fuerūt. C. de adul. ſi q adulteriū. ff. ad maced. item ſi filius: al's incipit: ſed iulianus. §. interdum. circa ſi. ⁊ in auē. vt nul. iudi. §. ſiquis vero

coll.ix.Est ꝛ alia ꝑsumptio iuris tm̄:vt si vir diu cohabitauit vxori ꝑsumit ab eo cognita.xxxij.q.i.nec aliqua.ꝛ ꝯ hanc ꝑ sumptiōem ꝓbatio admittit.s̄.de ꝓba.ꝓposuisti.ꝛ.ff.de ꝓba. si chirographū.Sz hic nō fuit substantia ꝛ forma ꝯiugalis cō tractus de quo dr̄.s̄.e.tua vn̄ non ē mr̄imonium.Satis dici tur hic fuisse substātia ꝛ forma:q2 ꝯsensus ꝛ forma fuit hic:lz ꝑ v̄ba de futuro q̄ ꝑ carnalē copu lam subsequentem fiunt de ꝑsenti ꝑsumptiue:sed ꝑ carnalē copulaz subse quentē ꝑsumit ꝯsensus: ꝑ v̄ba ꝑcedentia designa tur forma:lz illa ab ini tio fuerint de futuro.

a Si interdicēte ergo altero loquēte tm̄ non est mr̄imoniū:q2 nō loquēs suū ꝯsensū nō ex ꝑmit:ar.xxx.q.ij.c.i.Itez arg.ꝙ q tacet non cōsē tit:q2 verba sunt necessa ria ꝯsensuz exprimentia s̄.e.tue.si.ff.de ꝓcura.fili ussa.§.inuitum.ꝛ si ꝯsen suz exꝑmat alter aliquo signo vel nutu:licz nihil exꝑmat ore:satis vr̄ idē. Ar.ꝯ ꝙ nō sit matrimo niū:q2 stipulatio non cō trahit:nisi vtroqꝫ loquē te:ēt si ānuat sine verbis ff.de ver.ob.l.i.in prin.ꝛ §.se.siquis ita.ḡ idem in mr̄imonio:ar.isti⁹ littere vtroqꝫ dicente multi tm̄ sine iusta forma ꝯhē ꝓn̄t dū tm̄ ꝯsensum exprimāt signis.s̄.e.cū apud.ꝛ.ff. de iure do.mutus.ar.ff. ꝺ tutel.muto.ꝛ ita signa eqpollent huic forme: et ita nō refert dūmodo cō sensus exꝑmat ēt i loquē te subsecuta subarratio ne ꝑ imissionē ānuli.nā multe ꝓpt̄ verecūdiā ānuūt poti⁹ q̄z loquāt:marie ꝑsētib⁹ parentib⁹.xxxij.q.ij honorantur.

b Alia v̄ba.s̄.e ex pte.ꝛ.xxx.q.v.§.siquis diuinis.

c Iuramētū.ꝛ ita iuramētū nō ē de substantia mr̄imonij.

d Ad alia vota.ad religionē tm̄ bn̄ posset ante carnalē copu lā trāsire.s̄.de ꝯuer.ꝯiu.ex publico.

e Separi.q2 fortius vinculum supuenit:ꝛ sic soluunt̄ spon salia nō obstāte iuramēto:sic ꝛ votū simplex soluit̄ superueniē te mr̄imonio.xxvij.di.si vir.ꝛ.xxvij.q.i.nuptiaꝝ.ꝛ min⁹ punit̄ propter bonum matrimonij s̄bsequentis:vt.c.si vir.

f Adolescens de ꝑsenti ꝯxit.ꝛ sic soluta fuerūt ꝑora sponsa lia.s̄.c.pri.ꝛ.j.ꝺ spon.du.duobus.ꝛ sic remanebit cum secunda ꝛ aget penitentiā de fide mētita:vt dicit.c.duobus.

g Nec ꝑsumptū.vex nō fuit.q2 ibi non fuit ꝯsensus de ꝑsē ti:ꝑsumptū non fuit:q2 non fuit carnalis copula subsecuta. De ꝑsumptio mr̄imonio habes.s̄.e.is q.ꝛ.s̄.de re iudi.teno

Si inter virꝝ ꝛ mulierez le gitimus cōsensus interue niat de ꝑsenti:ita ꝙ vnus alte rum mutuo cōsensu verbis cō suetis expresso recipiat vtroqꝫ dicente[a].ego te i meā accipio ꝛ ego te in meuz vel alia[b] ver ba ꝯsensuz exprimentia de ꝑ senti:siue sit iuramentum[c] in terpositum siue non:non licet alteri ad alia vota[d] trāsire:qd̄ si fecerit scd̄m matrimonium de facto contractū.ēt si sit car nalis copula s̄bsecuta:separi[e] dz:ꝛ primum in sua firmitate manere. Uex si inter ipsos accessit tātūmodo ꝓmissio de futuro vtroqꝫ dicente alteri: ego te recipiam in meā:ꝛ ego te in meum siue verba similia si alius mulierem illam ꝑ ver ba de presenti desponsauerit: etiam si inter ipsam ꝛ primuz iuramentum interuenerit: si cut diximus de futuro huius modi desponsatōis ītuitu scd̄z matrimoniū nō poterit sepa ri sz eis ē ꝺ violatōe fidei pn̄i tētia iniūgēda. Idem.

Adolescens qui despon satam sibi per verba de futuro:lz sepe nixus fuerit car naliter non cognoscens.cum alia postmoduz per verba de presenti cōtraxit[f] nō ꝑmā cuz qua nec fuit vex matrimoniū ex forma contractus nec pre sumptum[g] cum conatus[h] non habuisset effectuz.sed secūdā dz habere vxorem.

De desponsatione impuberum

Hono.eusebio epo.

Ua.f.requisiuit de filio adulto. quem pater matrimoniū vult contrahere.si sine voluntate adulti filij fa cere potest.Ad quod dicim⁹. si aliquo modo nō consentit[i] filius fieri non posse. Potest autem filium nondum adul tum.voluntas cuius discerni non potest.pater cui vult ma trimonio tradere.ꝛ postq̄ fili us peruenerit ad perfectā eta tem omnino debet[k] hoc adim plere.

Nicolaus papa.

Ubi non est consensus[l] ꝛ infra. Districtius in hibemus.ne aliqui quorum vterqꝫ vel alter ad etatem le gibus vel canonibus[m] deter minatam nō peruenerit. con

vbi de hoc.ꝛ.xxvij.q.ij.siquis vxorem.

h Conatus.Nota ꝙ conatus siue voluntas sine effe ctu non nocet:vt hic pz.ꝛ de pe.di.i.§.hec aūt v̄ba.ꝛ.§ cogitatōis penā.ꝛ.ff.q.mo.pig.vel hypo.sol.sicut.§.si volūtate.ꝛ.xvij.q.iiij.sigs suadēte.ꝛ.ff.qd̄ q̄sqꝫ iur.l.i.i fi.ꝛ eū ꝯdēnatum accipere debemus tm̄ q iure ꝯdēnat⁹ est:ita vt sententia teneat.Et si nulla est sententia:nō di citur condēnatus ff.de re iudi.si se. §. condemnatum. Itez arg.ꝙ verba cum effectu sūt ac cipienda.s̄.de cle. non resi.relatum. ꝛ.ff.nequis eūz q in ius vo.vi. exhi. l.penul.§.do ere. Arg.contra:ꝙ vo luntas siue cona tus delinquentis puniri debeat q̄z uis sine effectu .s̄. de biga.nuper.et c.vlt.ꝛ.l.di.siquis post acceptuz.ꝛ de pe.di.i.siquis non dicam siquis cum telo.ꝛ quattuor.§. se.ꝛ.ff.de extraor. crimi.l.i.ꝛ.C.si q̄ cunqꝫ predi.po.l. i.in prin.ꝛ.s̄.e.iu uenis.

i Ua cō sentit.si coactio ne pat na du ctus consentiret i aliquam quaz alr̄ non esset ductur⁹ eam voluisse vide tur:ꝛ est matrimoniū.ff.ꝺ ritu nup.si patre.cogi tm̄ nō dz.ff.e.nō cogit̄.ꝛ.C.de nup.nec filiū.nec pōt eū ꝯpelle re inuitum.ff.de spon.filiofamilias:quia inuite nuptie difficiles exitus consueuerunt habere.s̄.ti.proxi.requi siuit.ꝛ.xxxi.q.ij.§.i.secus videtur de filia s̄m leges naz illa contradicere non potest nisi pater dederit ei turpē vel moribus suis indignum.ff.de spon.sed que patris secus tamen s̄m canones.s̄.ti.proxi.cuz locum.ꝛ.xxvij. q.ij.sufficiat.

k Debet.ꝺbito honestatꝭ nō necessitatꝭ.s̄.de testi.c.i.

l Ubi nō est ꝯsensus verus vel presumptus.

m Canonib⁹.Etas ad matrimoniuz ꝯhendū tam s̄m leges q̄z s̄m canones est.xij.anno.in femina.ff. de ritu nup.minorem.ꝛ.j.eo.cōtinebatur.In viro.xiiij. anno.j.e.attestationes.quantum ad sponsalia etas.vij annorum.ff.de sponsis.ꝛ in sponsalibus.j.eo.litteras.

acceſſit.⁊.c.duo.

n Coniūgantur matrimonialiter:qꝛ conſentire nō possunt.j.de fri.⁊ male.quod ſedez.intellige quātuz ad ſpōſalia : ⁊ ideo prohibentur.qꝛ ſepe mutāt poſtea voluntatem.vnde preterea oritur diſcordia inter ipſos ⁊ diuertētes cōſan guineis copulant̄ vt.ʒ.ti.pr.iuuēis. quod eē nō poteſt ʒ.ti.pri. ſponſam.

vt hic colligit̄.ꝗ itelligo ꝙ ſponſalia debeāt placē.cum ſi ̄co habitant:qꝛ tūc intelligūtur ꝯſentire:ex quo n̄ ꝯdicūt.ff.ꝺ ritu nup.miorē.ſecus credo cū ſeorſū habitāt:qꝛ tūc n̄ itelligūtur ꝯſentire:niſi vel v̄bo vl̄ ipſo facto:puta qꝛ vadit ad domū ſuā vel dat aliq̄ munuſcula ⁊ ꝯſilia : q̄ ſpōſi facere ꝯſueuerūt ar.ad hoc.j.c.pri.in prin. vbi dicit:⁊ poſtea in eum nō ꝯſenſerint. Itē ar. ad ea que frequentius accidūt:iura adaptari debēt xxviij.di.de ſyracuſane. ⁊ ʒ.de cle.cōiu.diuerſis fallacūs.C.de.la.li.toll.l.vnica.§.ꝗ ⁊ ſiquis.⁊.xiiij.q. v.deniqꝫ.⁊ inſtitu.de re. diui.§.illud. ⁊.xix.qōe.ij. due ſūt.⁊.ff.de ſer.ru.p.cū eēnt.§.p pluriū.ff.ꝺ vſuc. l.iuſto.j.rn̄.i ſi.ff.ꝺ legi.nā ad ea.⁊.iij.q.v. accuſatores.imo qn̄qꝫ ad ea q̄ nūq̄ vl̄ raro accidunt.ff.ſi ꝑs here.pe.l.ātiq.xix.di.i canonicis.i ſi.ꝺ reg. iur . ea q̄ raro.ꝺ cō.di.iiij. ſanctū ē baptiſma.i ſi.C.de le.here.ſi maior.⁊ li. di.q i ali. quo.v̄.quocūqꝫ.ff.de ſta. ho.nō ſunt.⁊.l.ſe.So.regulariter obtinet.i.rubꝛi ca:ꝯria caſualia ſūt que negocijs non coherent.ff. de regu.iur.ea que raro .

iungantur[n] : niſi forte aliqua vrgentiſſima neceſſitate interueniente:vtpote pro bono pacis[o] talis coniunctio toleratur

Iſidorus.

Pubereſ a pūbeſunt vocati.i.a pudentia corpis nūcupati: qꝛ hec loca prio lanaginem ducunt. quidam tamen ex annis pubertatez exiſtimant:ideſt euz eſſe puberē qui.xiiij.annoſ[p] impleuerit:ꝙ uiſ tardiſſime[q] pubeſcat.Ceteruz āt ē eū puberē eē: q ex habitu corpis pubertatē oñdit[r] ⁊ generare iā pōt ⁊ puerpere ſunt . que in ānis puerilibus pariunt. Alexander tertius herfordeſi.ediſcopo.

Litteraſ tue fraternitatis accepimus: ex quarum tenore perpendimus:ꝙ cum quidam eſſet perfecte etatis quandam puellaz in cunabulis deſponſauit:procedente tēpore matrez puelle cognouit ⁊ eam in vxorem accepit: ⁊ in fra. Conſul.t.t.r.ꝙ ſi prefatuſ vir matrem puelle anteꝙ ſeptimum annum compleſſet : in vxorem accepit: matrimoniū non diſſoluas[f] : cum diſpenſationes huiuſmodi nulle ſunt: que in cunabuliſ fiunt. Uerū ſi poſtꝙ puella ſuptimum annum compleuit : predict[9] vir matrem eius accepit vxorem cuz ſponſalia extunc[t] placē[v] conſueuerint inter eos ſniam diuortij non differas peomulgare nec ipſam filiam[x] ſeu matrem habere permittas.

Idem eboraceñ. archiepo.

Acceſſit ad pſentiā noſtram: ⁊ ifra.F.t.mādamus:quatenus ſi tibi conſtiteri:ꝙ puella non eſſet ſepten nis:qñ ab.gu. deſponſata fuit ⁊ poſtea in euz conſenſerit[y] ⁊ ꝙ idem gu.ab huiuſmodi deſponſatione per te fuēit abſolutus[z] matrimonium inter eūdem gu.⁊ matrē puelle celebratum precipias inuiolabiliter obſeruari:⁊ eorum prolē denuncies eſſe legitimā:quia dſpōſatiōes ⁊ matrimōia añ ſeptē ānos fieri n̄ poſſūt:ſi cō ſenſ[9] poſtea nō accedit[b].Sāe ſi pſata puella āt dſpōſatiōem ſeptimum annum compleuerat:lꝫ predictus vir a deſponſatione ipſius puelle ipſo[c] iure fuerit abſolutus: cum

o Pacis. nō .p bono pacis admittendū:qꝺ alſ phibet̄.iij.q.vj.ꝉ ꝗppe vñ v̄ſus. Par vt ſ uetur moderamē iuris habetur.

p Puberes.xiiij an.xx.q.j.illud.⁊.ʒ.de reg.ad noſtram.

q Tardiſſime : quid ſi iſte qiā cōpleuit. xiiij .ānos . talis appareat : ꝙ nullo mō poſſit generare ⁊ ꝯbat nūqd tenet mr̄imonium. Dicūt qdā ꝙ tenet matrimoniū Cōtrariū credo:qꝛ nec eſt pubes vt.j. di.nec in eo repiūtur tria bona mr̄imonij:que ſunt fides proles ⁊ ſacramentuz.xxvij.q.ij. omne itaqꝫ iſte nō eſt talis:qui poſſit habere ꝓlem:qꝺ ēt ſatis pꝫ per lr̄az ſequentem.ar.cōtra j.eo.de illis.

r Oſtēdit generare.ꝗ pubertas ex vigore naturali n̄ ex ānoꝝ numero cōprobat̄ qꝺ verū ē quo ad mr̄imoniuz cōtrahendum: vt dixi.⁊.j.de illis.ij.c.vl.vbi malicia ſu pplet etatez.Ex quibus ēt ꝓbat̄ :ꝙ matrimōium cōſideratur ex pubertate tm̄:⁊ n̄ ex ānoruz numero quo ad tutelam vel curā etas annorū tm̄ cōſideratur. C.qñ tu.vel cu.eē de.indecoꝝ : ⁊ inſti. qui mo.ſi.tu.in prin.lꝫ quo ad mr̄imoniū bene inſpicitur mulier ⁊ ēt vir:an ſint apti ad mr̄imoniū.xxvij.q.j .nec aliqua . ⁊ ſupra ꝺ ꝓba.ꝓpoſuiſti.⁊.c.cū cauſam matrimonij.

ſ Litteras diſſolutas.ar.ꝙ ſponſalia ꝯcta ꝺ fcō nō inducūt publice honeſtatis iuſticiam:ar.cōtra ſu p pri.ad audientiam.vbi de hoc.⁊.c.iuuenis.

t Ex tunc.ſ.poſt.vij.annos.xxx.q.ij.c.vlti.

u Placere cōſueuerint.⁊ ſi placuerit:ſola ratihabitione cōfirmātur:lꝫ ab initio nulla fuiſſent : ⁊ itelligūt ratū hr̄e ;niſi epſſe ꝯdixerit etate legitima adueniente

x Filiā quā hr̄e non poteſt ꝓpter affinitatez ſuperuenientē.xxxv.q. iiij .nec eā quā.nec matrez ꝓpter publice honeſtatis iuſticiam vt.j.c.pri.⁊. ſupra . ti.pri.ad audientiā. ⁊. j. e.continebatur.§.vlti.

y Acceſſit. cōſenſerit. dic.ſup hoc: vt . ſupra.c.proximo.

z Abſolutus . maxime hec abſolutio factum tm̄ reſpicit cum nulla fuiſſent ſponſalia ſupra.c.proximo.

a Prolez .qꝛ vbi mr̄imoniū legitimū ē:⁊ filij legitimi erūt. xxxiiij.di.ſiquis viduā.⁊.xxxij.di.iiij.dicat aliqs ⁊ ſi mr̄imōiū reputat̄ legitimū:lꝫ non ſit:filij tñ erunt legitimi.j.qui.ſi.ſint legitimi.cum inter.hoc e enim obtinet denunciatiōe pmiſſa j.de clande.deſponſatione cum inhibitio.

a Accedit tacite vel expreſſe: vt dictum eſt ſupra.c. proxio.

b Ante deſponſationem.ipſius puelle.

c Ipſo iure.Hec ideo dicit:qꝛ cum maior contrahit ſponſalia cum minore adueniente etate ſi minor noluerit cōſentire matrimonium ab eccleſia debet abſolui:⁊ qꝛ illa noluit conſentire:fuit abſolutus ab epiſcopo. Nec intelligas ipſo iure.ſ. ſponſalia nulla fuerunt ipſo iure: vt quidam dixerunt:qꝛ ipſa non conſenſit in ſponſalibus:ſed hoc ſtare non poteſt: quia ſi hoc fuiſſet non ſepararetur matrimonium ꝯctum cu matre : cum nulla fuiſſent ſponſalia.vt pꝫ per prin .c. vbi nō ſepātur

ea in eum consentire noluērit inhonestum[a] tamen videtur: vt matrem habeat cuius filia fuit sibi desponsata.

Idem norwicen. episcopo.

Continebat in lr̄is tuis q̄ cū q̄dam puella ifra nubiles ānos cuidā in vxorez tradita fuerit: ⁊ ab ip̄o iducta hec ad nubiles ānos pueniens alij nubendi licentiā postulauit: asserens se in eūdez nullatenus ꝯsensisse: ⁊ ifra. Con. t. t. r. q̄ cuz in decretis[b] habeat expressum: q̄ si vir dixerit q̄ vxorē suā cognouerit: ⁊ mulier negauerit: viri standū[c] est veritati: prefato viro qui dicit se mulierem ip̄am cognouisse fides est adhibenda: si id firmauerit iuramento[d]: si autem fuerit etati proxima[e]: vt in. xi. vel circa. xij. annū ⁊ cum suo assensu desponsata ⁊ cognita ab eodez viro separari non debet: presertim[f] cum parentes eius ip̄am fuisse etatis legitime faterētur. Si vero puella ifra nubiles annos alicui desponsata fuerit: nō licz alicui[g] de consanguinitate ip̄ius cui desponsata fuerit eaz ducere in vxorem: nec fas est eidem sponso de cōsanguinitate spō se sibi aliquā copulare.

Idez batthonien. episcopo.

De illis qui infra annos aptos matrimonijs spōsalia cōtrahunt: siue vterq̄ siue alt̄ reclamet: anteq̄ ad annos[h] matrimonijs aptos puenerint: ⁊ postulēt separari: nō sunt vllaten[9][i] audiendi. Siue ro alteruter istoꝝ ad ānos pubertatis puenerit: infra eosdē annos alt̄o exist̄ete cuz sponsalia cōtrahunt[k] si is q minoris[l] etatis est: cū ad annos illos puenerit: reclamauerit: nec in alterum voluerit consentire: iudicio[m] ecclesie poterunt ad inuicem separari: mulier autem que postquā annos nubiles attigit: ei qui nondum ad annos aptos matrimonijs venerat: nupsit[n] cuz in eoz

a ¶ Inhonestum. q: nullā de cōsanguinitate illius puelle poterit recipere in vxorem: ergo multo min[9] matrē. s. ti. pri. ad audientiam. ⁊. c. sponsam. ⁊. c. iuuenis. cum illa puella fuerit sponsa illius: vt infra in. c. proximo in fi.

b Continebat. in decretis. xxxiij. q. j. siqs vxorē accepit. §. j.

c ¶ Viri. standum. ar. ꝯ. xxvij. q. ij. quod iterrogasti. ⁊. xxxiij. q. j. reqsisti. solu. vbi vir dicit se cognouisse vxorē: ⁊ ista negat: stat̄ v̄bo viri: vt: hic. ⁊. xxxiij. q. j. siq vxorē recepit. s3 c. reqsisti. intelligit̄: qn̄ vterq̄ ꝯfitet̄ q̄ carnalit̄ iungi ꝑpter frigiditatem non pn̄t: ⁊ vterq̄ septima manu ꝓpinquorū dz iurare: q̄ nō pn̄t carnaliter cōmisceri. c. qd̄ iterrogasti. ītelligit̄ qn̄ marit[9] nō dicit: q̄ vxorē cognouerit: vn̄ audit̄ mulier. Preterea qd̄ dicit hic fides ē adhibēda viro si iurauerit: h̄ intellige qn̄ mulier non ꝓbat se v̄ginē p aspectū corporis: q: tūc bene audit̄. s. d̄ ꝓba. ꝓposuisti ⁊. c. causam.

d ¶ Iuramēto. S3 quare cōpellitur iste iurare: cuz sit reus. vi. q. v. accusator. Idō cōpellit̄ iurare: ne h̄ dicēt i fraudē ⁊ ip̄re iudiciū mulieris. nec credere tenet̄ ei mulier sine iuramēto: p̄cipue cā m̄rimonij pp p̄iculū aie. lau. dixit: q̄ h̄ iō: q: fundata videbat̄ intentio mlieris quia traducta mulier fuerat mior: vn̄ ad tollendā p̄sūptionē illā dz iurare: secus eēt: si mulier oino nihil ꝓbasset: vt. s. de iureiu. c. vl. vbi de hoc. li. j. e. attestatiōes. ⁊ sic ē ar. q̄ i cāis m̄rimonialib[9] n̄ dz omitti iuramētū: ne i fraudē aliqd tentet̄. s. d̄ testi. tuis qōib[9]

e ¶ Proxima. S3 qn̄ dī etati ꝓxi. pōt dici q̄ cuz distat a pubertate p sex menses vel minus. i. e. attestationes. ⁊. ff. d̄ excu. tu. nō tm̄. sic ⁊ ꝓximus pubertati furti obligat̄. insti. de ob. q̄ ex d̄lic. nas. §. i sūma. ⁊ itellige nihilomin[9]: q̄ malicia supplebat etatē ai's n̄ eēt m̄rimoniū ēt post. xij. annū: vt dixi. s. e. pubēs

f ¶ Presertim. i. maxime. ⁊ q̄ parentes cōfitebant̄ illam legitime etatis: multum facit pro viro: ⁊ contra puellam.

g ¶ Alicui de consanguinitate: sic. s. eo. accessit. in fi. s. ti. pr. ad audientiam. ⁊. c. iuuenis. ⁊. c. sponsam.

h De illis. annos. Tres articuli ꝯtinētur in hac d̄cre. Primus est de illis: vsq̄ si vero. Secundus est ibi: si vero alter istorum. Tertius ibi: mulier autem. ber.

i ¶ Vllaten[9] audiendi. pp fragilitatē etatis. ⁊ ē ar. q̄ ipubes de eo quod facit ante pubertatem. reclamare non valet arg. xxviij. di. de his. ⁊. xx. q. j. illud. ⁊. de neg. ge. ponponius. ⁊. ad hoc. ff. de mino. deniq̄. §. j. ber.

k ¶ Cū sponsalia ꝯhunt̄. i. altero existente. i. annos pubertatis: ut exi stebat qn̄ sponsalia ꝯhebant̄: si alter pueniat ad etatē n̄ ē audiēd[9]: si petat separi: s3 expectabit quousq̄ alter ad etatē puenerit. Quidā dicebant q̄ alter eoꝝ erat maior ⁊ alter minor: qn̄ sponsalia ꝯhebant̄: s̄m h̄ n̄ differet a sequenti versu. ala.

l ¶ Minoris. etatis. vi: q̄ in optōe illi[9] q vltio ad etatē puenit: sit reclamat̄. Et tu dic: q̄ idē iuris ē de alio q̄ pt reclamare: ēt si minor vellet cōsētire aliter nō differret a sequenti versu.

m ¶ Iudicio ecclesie. j. c. pri. ⁊ ita p3. q̄ sponsalia dissolui debēt iudicio ecclesie tm̄: nisi forti[9] vinculū supueīat puta m̄rimonium cū alio vel votū solēne tūc ip̄o iure soluta sūt: ar. s. ti. proxi. h̄ iter. ⁊. j. d̄ sp̄. du. c. j. ar. ꝯ. j. e. ex lr̄is. vbi soluunt̄ sponsalia āteq̄ alt̄ pueniat ad etatē: S3 nō est ꝯ: q: ibi non tenuerūt spōsalia: vt p3 ex fine: hic vero tenuerūt Itē si. s. ti. pri. preterea. ⁊. c. requisiuit ibi similiter dsluūtur sponsalia ne d̄terius inde contingat: ⁊ ita sponsalia ꝯhētes si nolūt vtriq̄ vel alter perficere matrimonium non sunt cōpellēdi: vt colligitur per hec iura. Sed contra est expressū: q̄ omnino sunt compellendi p ecclasticam censuraz s. ti. pri. ex lr̄is. ij. ⁊. c. sicut. Quid ergo rn̄debis. dicas: q̄ illa decre. ex lr̄is. ij. ⁊. c. sicut. loquūtur qn̄ iuramentuz iteruenit l3 illi ēt eēnt impuberes: sed erāt doli capaces: ita q̄ tenuit iuramtū: vn̄ ꝑpter p̄iculū iuramēti compelli debent ad ꝯhendum: ⁊ illa decre. requisiuit reducitur ad illā ex lr̄is. vt ibi plene dicūt ē. ⁊ qd̄ dic illa d̄cre. preterea poti[9] ē dispēsatio: vt ibi dictū ē ⁊ q: vterq̄ dissentiebat: iō facili[9] tolerat̄. Hic ergo loquit̄ de sponsalibus minoꝝ: Si ergo iuramentū interueniat: cōpellendi sūt per ficere matrimonium siue sint maiores siue minores: dū tamen fuerint doli capaces quia etas illa plena ē periurijs. infra d̄ delic. pu. pueris. Si vero iuramentuz non interuenit in sponsalib[9] nō sunt inuiti compellendi: quia inuite nuptie difficiles exit[9] consueuerunt habere. ⁊ ita planum est: ex cā tamen cōpellūtur: vt dictuz est s. de sponsa. ex lr̄is ij.

n ¶ Nupsit. i. sponsalia contraxit: quia matrimoniuz contrahere non poterat: sic. j. c. proxi.

c ⁋ Semel cõsenserit. Ar. qđ semel ꝓbatũ est. amplius non possum reprobare. iij. q. iij. offeratur. ⁊. viij. q. ij. dilectissimi. ⁊. xx. q. ij. eos. q. xxxij. q. v. horrendus. ⁊. iiij. di. in istis. ⁊. s. de cã pos. cũ oli. ff. de neg. g. põponius. i. ⁊. ff. de adul. si vxor i fi. Ar. ꝯ ff. de mu. ⁊ ho. vt gradatim. §. reprobari. Itẽ arg. ꝙ ꝯct⁹ claudicat ar. s. de elec. nosti. ⁊ xxxij. q. v. proposito. ⁊. q. ij. al' qñ. ⁊. xxxiij. q. v. manifestũ. xij. q. ij. siqua de rebus. ⁊ inili de auc. tu. §. i. ⁊. C. de ꝓcu. non eo minus. Ar. ꝯ. ff. de arbi. si cum dies. §. h ⁊ si. ⁊. l. h si interpretatur. §. vlti. xxi. q. v. siquis cuiuslibet. ⁊. iiij. q. v. q̃sqs. So. verum est ꝙ multi ꝯctus claudicãt ⁊ ex vna parte p̃nt tenere ⁊ ex altera ñ vt si pupillus cõtrahat cũ mior sine tutoꝝ auctoritate: isti. d. au. tu. §. i. ⁊. l. predicta nõ eo min⁹. ⁊. c. siq de rebus. sec⁹ i matrimonio qꝛ illud vinculũ nõ põt cõstar nisi ex duobus consensibus s. ti. pro. tua. ⁊ qđ dicit h ñ obstat. qꝛ ille tenet expectare nõ rõne mřimoij: ꝫ rõe sue ꝓmissiois vñ si ꝯ⁄beret cuꝫ alia tenere: ẽt si iuramentũ interuenisset. s. ti. ꝓxi. si inter.

b ⁋ Nobis. mřimonij noie. s. futuri: qꝛ loquit d spõsalib⁹. s. c. ꝓxi.

c ⁋ Consensuꝫ nõ habẽt quousqꝫ ꝑueniãt ad etatẽ legitimã: sic ẽt ⁊ in voto. xx. q. i. firma. j. de fri. ⁊ malefi. qđ sedem. Sed pone: ꝙ dicant accipio te in meum ⁊ ego te in meam: intendentes etiam ꝯhere mřimoniũ. Rñ. mřimoniũ nõ ꝯhũt etate ꝓhibẽte spõsalia nõ ꝯhunt qꝛ nolũt. ff. de spõ. quesitũ. ar. s. de of. delec. cũ super. ⁊. C. siqs alteri vel sibi multũ intereit: si i eadẽ volũtate ꝑsistant vsqꝫ ad legitimam etatẽ: matrimoniũ ꝑus inutile ratihbitiõe tacita vel expressa ꝯfirmat: ar. j. c. ꝓ. ⁊. ff. d spõ. q̃sitũ de ritu nup. mio rẽ. Possꝫ tñ ꝓbabilr dici: ꝙ spõsalia ꝯhũt iuris ptãte: lꝫ ea ꝯhere nõ itẽdant. j. c. attestatiões. ar. ⁊. c. duo. ala.

d ⁋ Tenent. s. c. ꝓxi. ⁊. xx. q. i. illud. xxviij. di. de his.

e ⁋ Anticipare. j. e. c. ꝓx. ⁊. c. vlt. ⁊. s. c. puberes.

semel ꝯsenserit[a]: amplius non poterit dissentire: nisi ipse cui nupsit postq̃ ad legitimaꝫ etatem peruenerit: i eã suũ negauerit prestare cõsensũ. I dem.

Nobis tua discretio requisiuit: vtrũ his qui infra annos nubiles matrimonij noie[b] cõiũgunt vel eoꝝ alteri anteq̃ ad ãnos aptos mřimonio ꝑueñiant: liceat a mřimonio tali discedere. Ad qđ rñdemus: ꝙ pro eo ꝙ ante nubiles annos cõiugalẽ consensum[c] nõ habẽt: vsqꝫ ad legitimaꝫ etatẽ expectare tenent[d]: ⁊ tunc aut confirmet mřimoniũ aut si simul esse noluerit: sepent: nisi carnis cõmixtio ante interuenerit: cũ iterduꝫ illa tẽpus anticipare[e] soleat pubertas.

I dem genuẽ. archiepiscopo.

De illis qui in minori etate despõsãt[f]: ⁊ ĩfra. Respõdemus: ꝙ si ita fuerint etati ꝓximi: ꝙ potuerunt copula[g] carnali coniugi: minoris etatis ĩtuitu separi nõ debent si vn⁹ in aliũ visus fuerit cõsensisse[h]: cũ in eis etatẽ suppleuisse malicia videatur: sed cuiuscunqꝫ sint etatis se possunt per illatam violentiam excusare[k]: nisi post violentiam cõsensus accedat. U rbanus tertius cenomoñ. episcopo.

A Ttestationes super causa mřimonij que iter. b. iuuenẽ ⁊. g. mulierẽ vtitur acceptimus: ⁊ ipsis ĩspectis nobis ĩnotuit: ꝙ p̃dictus iuueñis non dũ duodecimũ annũ attigerat cũ prefataꝫ. g. accepit vxorem ⁊ lꝫ nixus fuisset[m]: sicut vterqꝫ cõfessus est ipsã corrũpere: mulier tñ credit se virginẽ euasisse[n]: verũ anteq̃ ad ãnum. xiiij. ꝑuenisset: a mẽorata muliere recessit: que cuꝫ. xvij. annos habebat: eadẽ pro viro sibi vendicare contẽdit: ⁊ infra. Consul. t. t. r. ꝙ si mulier per idoneos testes[o] probare nequiuerit: ⁊ post. xiiij. annum etatis sue vel circa finẽ[p]. xiiij. anni predictus iuuenis cõsensisset i eaꝫ: ab ipso iuramento[q] recepto ꝙ post q̃ ad legitimam etatem peruenit: ipsam habere non consensit vxorem: ab impetitione mulieris eum potes ⁊ absoluere ⁊ ad alia vota vtriqꝫ dare licẽtiam transeundi.

I dem pisano archiepiscopo.

E X litteris. t. f. accepimus ꝙ puella quedam anno. xij. iurata fuit ⁊ desponsata[r] cuidam puero. nouẽ vel decẽ annorum: ⁊ tempore procedente de voluntate parentum

f ⁋ De ill's. desponsant. ⁊ traducuntur in domum postea allegant minorem etatem vel violentiam.

g ⁋ Copula carnali cõiũg. Hoc solum cõsideratur: vt possint cõiugali vinculo sociari: ⁊ nõ numerus ãnoꝝ. s. e. plures.

h ⁋ Cõsẽsisse. qđ facẽ potuerũt: lꝫ nõdũ ꝑuenerit ad etatẽ cũ pubertas ꝑueñissꝫ etateꝫ.

i ⁋ Malicia al' bi suppl' lat prudẽtia. j. e. c. vl. ff. C. si mior se ma. dix. l. iij.

k ⁋ Excusare. sic supra. e. ti. ꝓxi. veniens. ij. ⁊. c. consultationi.

l ⁋ Consensus expressus vel presumptus: vt si patient cohabitet illi: talis violentia transit i cõsensum. s. ti. ꝓxi. ad id qđ. ⁊. j. qui cle. vel vo. insinuaste. ⁊. C. qđ me cã. l. ij. vel si carnalis copula subsequatur: j. d eo qui dux. i ma. quaꝫ pol. ꝑ adul. significauit. ⁊. j. q. ma. accu. possunt. insuper. b.

m ⁋ Attestatiões. nixus fuissꝫ ⁊ ita conat⁹ preiudicat: cuꝫ nõ habuit effectum. s. ti. ꝓxi. c. vlti. vbi de hoc. b.

n ⁋ Euasisse. cui credit i hoc: ꝙ cõtra se confitebat. xiiij. q. ij. §. i. ⁊. ff. d inter. ac. de etate. §. i. al' stare vbo viri: vt. s. e. cõtinebat. ꝓut ibi dicitur.

o ⁋ Per testes. qđ facere nõ poterit nõ obstãte ꝓublicatiõe alioꝝ testiũ: cũ iste sit alius articulus. s. de testi. fraternitatis. ⁊. c. tã lr̃is. ⁊. c. cãm. ij. ⁊. c. ex tenore. ⁊. c. series.

p ⁋ Circa finẽ. forte per sex menses. ff. de excu. tu. nõ tãtũ. ij. ff. d mu. ⁊ ho. ad rẽpublicã. ⁊. s. e. continebat. Ar. ꝯ. xx. q. i. illđ. Hoc itellige si iuuenis iste tunc esset viripotens. qꝛ malicia preuenit etatem quandoqꝫ: supra e. capitulo ꝓxi. al's nõ tenet matrimonium etiam si complessent. xiiij. annos vt. s. e. puberes. dictum est.

q ⁋ Ab ipso iuramento. Sed quare exigitur iuramentuꝫ cuꝫ ipse sit reus. vi. q. vlt. actor. Ideo defertur ei iuramentum: qꝛ presumptio erat pro muliere: quia constat: ꝙ cum ipsa contraxerat: ⁊ quia aspirauerat ad carnalem copulam. vnde ex hoc erat presumptio contra illum: sic. s. e. continebatur. dic vt ibi. Quando debeat iuramentum deferri reo vel actori: quere illud. s. de iureiuran. c. vlti. ⁊ ideo iurat: quod poterat esse ꝙ p⁹ xiiij. annos consensisset in illam: ⁊ timore iuramenti confitebitur veritatem. b.

r ⁋ Ex litteris. desponsata ea non consentiente.

¶ Potius. electiue et non comparatiue.

b ¶ Per annũ. Si hoc fecisset spõte: ñ tẽuissent sponsalia ex patiẽtia cõsequẽtis tpis ꝫ. ti. pri. ad id. et sic nõ fuissꝫ ista mulier exaudita quousqꝫ alter peruenisset ad etatẽ. ꝫ. e. de illis.

c ¶ Carnalr. qd ñ fecissꝫ stati pñuerei cõsensisse. j. ð eo q dux. in ma. quã pol. per adul. significauit.

p ¶ Dabitur. Sed quare hoc: cũ inter gulielmuꝫ et guilielmam nõ fuit matrimoniũ põt dici ꝙ propter scandalum vt innuit littera pcedẽs: vel potius propter delictũ vtriusqꝫ ppter sponsalia q̃ precesserant iter eos: et sic orta erat publice honestatis iusticia. vñ nõ poterant gu. et stephana vlterius carnaliter coniungi: et ideo prohibentur: quia ex certa scientia contraxerunt et carnaliter coniuncti fuerunt: tamen si cõtrahãt matrimonium tenebat. infra de matri. contrac. ꝯ inter dic. cc. c. primo.

d ¶ Tribuas. Ar. ꝯ. ꝫ. e. de illis. j. et. c. a nob. So. illud verum est: quãdo certum est: ꝙ sponsalia tenuerunt hic non tenuerunt et ideo datur ei licentia cũ alio ꝯtrahẽdi

e ¶ Duo pueri mr̃imoniali. i. vt mr̃imonialr iungerentur etate adueniẽte: ꝫ spõsalia cõtrahendo.

f ¶ Per tres ãnos. et ita tẽuerunt sponsalia ratihabitione sequenti. ꝫ. c. ex lr̃is. et q patri i spõsalibus nõ ꝯdicit: cõsentire vꝫ. ff. ð spõ. ꝫ q̃ pr̃is.

g ¶ Rediret rediit ille pr̃ ad id qd dãnauerat. xxvi. q. v. nec mirum.

h ¶ Matrimoniũ. Sed spõsalia tũc fuerũt iuris ptãte: qꝛ si nõ valet vt ago: valeat vt valere põt i tẽdebãt. n. obligari ad inuicem: et id iterpretatio fieri dꝫ: vt res potius valeat q̃ꝫ pereat. ꝫ. de si. instru. inter dilectos. §. cetex. vt dcm̃ ẽ. ꝫ. e. a nob. et h pꝫ per sequẽtia. Ar. ꝯ ff. de ac. et obl. obligatio nũ. §. vborũ obligatio.

i ¶ An vxorẽ. quã hic ñ potuit. ꝫ. q. i. sponsam.

k ¶ Honestatis. iusticiã que impedit etiã mr̃imoniũ ꝯtrahẽdũ et dirimit iã contractum quare ille guilielmus non potest habere aliquaꝫ de consanguinitate guilielme supra ti. proxi. ad audiẽtiã. iuuenis. sponsam. et. ꝫ. e. accessit in fi. et. c. litteras in quibusdã tamẽ sublata ẽ publice hõestat̃ iusticia: vt in sobole suscepta ex secũdis nuptijs et i secũdo et tertio genere affinitatis. j. ð cõsã. et affi. non debet.

potius[a] q̃ de sua: sicut asserit ad domum patris pueri adducta: vbi nolens et inuita minis parentum impulsa moram fecit per annum[b] et amplius et tã dem inde recedens ad domuꝫ propriam est regressa: et. j. Cũ autem dictus puer nondũꝫ ad xiiij. an. peruenerit: nec ad eandem carnaliter[c] accessum habuit: dis. t. t. r. ꝙ si puella commonita vt donec cõpleat ideꝫ puer. annum. xiiij. expectet: nõ duxerit expectãdum: ei sm̃ ea que ppposita sunt accipiendi alium virũ liberam tribuas[d] facultateꝫ.

Clemens. iij.

Duo pueri[e] guilielmus et guilielma matrimonialiter sunt coniuncti puero. vi. puella vero. vij. annum agente qui simul p tres annos[f] mãserunt: tunc pater puelle subtrahens eam sponso ipsam alteri. m. nomine copulauit: cum q̃ per septẽ annos quiete permãsit: ipse vero tunc reliquit eandẽ: quia credebat eam alium virum habere guil. s. cum prius fuerat desponsata. prior autem sponsus ad annos discretionis perueniens a prede. tuo contrahendi cum alia licentiam impetrauit: qui quandam nomine. s. consobrinaꝫ prioris in vxorem accepit: et cum ea p aliquod tẽpꝰ existens eã: vt ipse fatetur carnaliter nõ cognouit: lꝫ illa se ab eo cognitam asseueret. Cũ auteꝫ pater memorate gu. eã vidisset a scd̃o viro relictã: prenomiatũ gu. cui priꝰ eã despõsauerat cõpulit: vt. s. neptẽ suaꝫ oĩo dimitteret: et ad gu. suã dspõsataꝫ rediret[g]: qui postmoduꝫ per biẽniũ cohabitauit eideꝫ. Quia igitur qd̃ tibi faciẽduꝫ sit: postulas edoceri. b. r. ꝙ ipediente puerili etate matrimoniuꝫ[h] inter gu. et g. non fuit. et lꝫ ideꝫ postquã illa nupsit alij potuerit aliã ducere in vxorẽ: tamẽ qꝛ dictam. s. duxit consobrinam mulieris eiusdem siue eam cognouerit siue non: non debet tamen cum eadem. s. propter publice honestatis[k] iusticiam remãere: nec ad primam habere regressum qꝛ alteri fuit legitime copulata: et infra. Cum vero vir caput[m] sit mulieris et gu. dicat[n] se non cognouisse prius. s. supradictam: aliam si voluerit poterit ducere in vxorem et. s.

q ¶ Cum. m. nisi voluerit euꝫ repellere pertextu adulterij.

r ¶ Requisito. Nota: ꝙ sine iudicio ecclesie nullus debet dimittere vxorem suam: cum hec sit pena q̃ nulli est inferenda: nisi per iudicem. xxxiij. q. ij. seculares. et. §. i. hoc capitulo et. xxxv. q. vi. multorum quantũcũqꝫ etiam impedimẽtũ sit manifestuꝫ. j. de diuor. porro. tunc circa coitum distingue. j. de sen. ex. inquisitioni.

s Ad dissoluendum accusatione. Hoc intellige ita: quidaꝫ io. nomine contraxit cum quadam puella. j. septennium cõstituta: tandem ex parte puelle accusabatur matrimonium propter consanguinitatem: et dũ vellent producere testes ad probandum consanguinitatem: contra illos accusatores exceptiones proposite fuerunt ex parte viri. vt ab accusatione repellerentur: sup hoc pronunciauit papa sm̃ ꝙ in littera sequitur. b.

l ¶ Legitie. i. p mr̃imoniuꝫ: qd tanqꝫ fortius vinculum soluit spõsalia. ꝫ. t. p. si is. et. j. ð spo. du. c. i. als nõ ꝯrit legitie: qꝛ ñ debuit frangere fidem: de qua dꝫ agere penitentiam: vt. c. si iter.

m ¶ Caput. sic. xxxiij. q. v. cũ caput vnde potiꝰ sibi creditur q̃ꝫ vxori. supra. e. continebat. et xxxiij. q. i. siquis acceperit.

n ¶ Dicat. satis fuit de facili credẽdũ: qꝛ nihil iuris acquirebat alterutri: qꝛ siue cognouerit siue non eã hẽre non põt: vt ꝫ. e. pꝫ secus si coitus faceret approbationem obligationis. vt ꝫ. de proba. proposuisti. j. de fri. et male. c. i.

o ¶ Siue antea. hoc ẽ postq̃ꝫ fuerit cõpulsus redire ad guilielmã siue ante cõpulsionẽ siue post cognouit. stephanam.

t ¶ Matrimoniũ. si. ꝫ. de resti. spol. ex parte. nec consensit post. vij. an. qꝛ si post consensisset: tenuissent spõsalia: nisi consanguinitas impediret. ꝫ. e litteras accessit. si. ꝫ. de iudi. examinata. sic isti ineptam pposuerunt accusationem manifeste: et ideo statiꝫ dicunt repelli vt ibi dꝫ. vñ adhuc possunt propõere aptã: scilꝫ denunciare.

u Accusari. bene dicit. qꝛ prio dꝫ existere in rex natura id de quo agitur nec ante iuris ratio quã persona q̃renda est ff. de iure codic. l. quida referunt. §. primo. sic et collegio: quod nondum est: non datur priuilegium

§.de ec edi.ad audientiā.ij.nec rescriptū datur ad lites futuras.§.de rescrip.c.vlti.nec potest dici verum quod nunq̄ fuit de pe.di.ij.in fi.nec dicitur mortuum quod nondum viuit.xxx.q.ij.quod non.vbi de hoc.⁊ īfra de bomi.sicut ex litterarū:⁊ testamentum quod nondū est rumpi non pōt.ff. de iniu.rup.testa. nam ⁊ sub ɔditiōe ar.de edil.edic.bo ues.§.vlt.sic aque que nondū ɔppa/ ret:non pōt ɔstitui aqueduct⁹.ff.si §. ven.l.vl.⁊ ei quod nondum natuȝ est non prescribitur. C.de anna.ex.l.i.§. nemo.ff.que nad. serui.amit.siquis alia.vbi.dicitur q̄ q̄diu paries non est:seruitus nō ac quirit:alīs admit/ titur.Ar.ɔ̄ q: edi ficio qd̄ nondū est p̄scribit.ff.de fui. vr.pd.si serui.§.fu turo:⁊.ff.de serui ru pd.labeo.⁊ vlū ris futuris p̄scribi tur.C.d vsurȝ eos. ⁊ar.§.de consuet. cum olim.Sol.ve rum est:q̄ rei que nondum est:n̄ po/ test seruitus consti tui:vt dicunt p̄me conco:.pōt tamen obligatio acqri de ipsa cōstituenda: cum res fuerit i re rum natura:⁊ sic i telliguntur ɔ̄ria.

y ¶ Denunciari.⁊ ita denunciari po test crimen nondū ɔmissum.xcij.di: diacom.ff.d dā īfec.l.ij.imo vn⁹ sol⁹ pt̄ īpedire mr̄imo niū.§.ti.pr.ptcrea.ij.⁊ valet denūciatio in p̄ri.naȝ sta tim dicunt malefidei possessores:ar.C.de rei ven.si fū dum in matrimonio ɔtrahendo id quod certius est te nendum est.ff.de rit.nup.adoptiuus.§.i.in fi.⁊.§.tit. pri.iuuenis.ad hanc denunciationem non admittitur nisi sit grauis ⁊ honesta persona.§.ti.pxi.cum in tua.q liber tenet ad hanc denunciationem.j.de cognat.sp̄i. tua nos ⁊ etiam admittuntur:q denunciant famam: supra.ti.pr.cum in tua.⁊ de auditu.xxij.q.v.hoc videt sine aliqua admonitione premissa quod nō fit in alijs denunciationibus.ij.q.i.si peccauerit.⁊ supra de iudi. nouit.⁊ est ius commune quod quilibet tenetur ⁊ po/ test denunciare.j.de clā.despon.cum inhibitio.

y ¶ Saluis exceptionibus.sic patet:q̄ cū varia⁊ mod⁹ agendi:po.lunt oppoi exceptiones omisse i primo iu/

viro legitimo copulari. post separatiōneȝ v̄o ꝓvitando po pli scandalo vtriq̄ ad tp̄s est pnīa iniungenda. Si vero legitime ɔstaret ipsam.s.ab eo siue post siue antea[o] cogni tam extitisse:neutri viuente al tero dabit[p] licentia ɔtrahendi remanebit ḡ guilielma cum[q] m.imposita ipsi.m.ad tempus penitentia cōpetenti:q ꝑ sua opiniōe solā guilielmaȝ i udi cio eccle non regsito[r] dimisit.

Inno.iij.c.⁊.p.quondam fi lijs malabrance.

D dissoluendum qd̄ fcm̄ fuerat inter.j.⁊.s. et in fra.Accusationem[s] pro puella sup ɔsanguinitate ꝓposita p̄/ fatus.j.multas exceptiones ꝓposuit:per quas nitebatur vos ab accusatione[t] multipl̄r remouere:⁊.j. Interloquen do ꝓnunciauim⁹ int iuuenem ⁊ puellam nec mr̄imoniuȝ[v] nec sposalia fuisse ɔ̄cta:cum ɔstet puellā nondū ad septēniū per uenisse:quocirca nec accusa tio locū hēbat:cum nō esset qd̄ posset legitie accusari:denun ciari[x] tn̄ poterat consanguini/ tas:vt iterdiceret mr̄imoniū ɔ̄hendū. Ad denunciationem ergo legitie ꝓbandaȝ t̄minuȝ assignamus: saluis exceptiōi bus[y] non solum ꝓpositis sed ēt ꝓponendis. Ne v̄o qcq̄ in puellam interim attentet.auc. ap.īterdicim⁹[z]:ne in negocio de nouo procedatur vlterius donec vel a denunciatione ces setur:vel ea ꝓbata ordine iu diciario ꝓcedat. Qd̄ si ɔ̄ inter dictum nostrum in p̄iudicium ipsius aliquid fuerit attenta/ tum:id irritum[a] esse decerni/ mus ⁊ viribus oio carere.

Idem ep̄o abbaten.

Tue nobis exhibite lit/ tere ɔtinebant:q̄ qdam filiam suam circiter.xij.ānos habentem cuidam nobili de/ sponsauit:qui subarrauit[b] eā dem consensu mutuo acceden te:⁊ infra. Quia vero nobis constare non potuit:cuius eta tis esset puella:cum eidem vi ro extitit desponsata:cum di catur q̄ circiter[c] duodecim an nos habebat:vtruȝ ne prudē tia tunc in illa suppleret eta tem. Respondemus:qd̄ si pu ella nubilis[d] non erat etatis: cum sepe prefatus vir despon sauit eandem ⁊ etatem in ea

dicio sic.§.de testi.veniens.ij.vnde non obstat.§.de excep.pa storal§.io.Sed que fuerunt huiusmodi exceptiones pōt esse q̄ excipiebat vir q̄ accusatores erant criminosi vel male fame vel forsitan dicebat q̄ admonitio nō p̄cesserat:sed in isto casu nō est necesse admonitionē p̄cedere.Uel forte dicebat n̄ sunt admittēdi ad accusādū tanq̄ suspecti:quia tpe ɔ̄ctus nihil dixerunt:⁊ erant p̄ntes qū denūcia tum fuerat mr̄imoniuȝ ɔ̄hendum.j.qui ma.ac. possunt cum in tua.

z ¶ Interdicimus.ita q̄ si p extorsiones vel violē tiā qcq̄ fieret i p̄iudiciū puelle siue i iudicio siue ex̄ nom p̄iudicaretur ei.

a ¶ Irritum.quo ad iu dicium quod mouetur in p̄iudiciū ipsi⁹.si.§.de preben.inter cetera.secus esset si clausula illa n̄ ap ponat:l3 mandat papa aliqd fieri.§.d p̄hen.dile ct⁹.j.⁊.c.dilec.ij.Sȝ qd si ɔ̄heret mr̄imoniū ɔ̄ i terdictū pape:nunqd ir ritabit mr̄imonium.Di co q̄ nō:sed separabun tur ad tp̄s.§.de spō.cuȝ i apostolica.quousq̄ co gnoscat de impedimen to.j.de ma.ɔ̄.ɔtra inter. ec ex lr̄is de muliere:nā fortius est matrimoniuȝ q̄ȝ interdictum pape.

b ¶ Tue subarrauit.sic xxvij.q.ij.lig̃ vxo reȝ.⁊.c.se.Et hec subar ratio fit qnq̄ȝ p imissiōeȝ ānuli iuxta illud:ānulo suo subarrauit me.qnq̄ per dationē aliarȝ reȝ vl̄ aliorȝ insigniū ⁊ qnq̄ fit talis subarratio interue niente ɔsensu expresso: vt hic:qnq̄ etiam nō in teruen'ente sed siue interueniat siue non dummodo constet de subarratione:presumit matrimonium:donec ꝓbetur con/ trarium xxx.q.v.nostrates.⁊.c.femine.xxvij.di.q̄ interroga/ sti.⁊.§.de spon.is qui.q: nihil interest an facto an v̄bo quis declaret voluntatem suam.xliij.di.c.ibi pastorem recta lcq timuisse:qd aliud est dicere q̄ terga tacendo prebuisse vl̄ ibi vestimenta sacerdotis qd aliud q̄ recta opa.⁊.c.vbi de hoc.ff de le.de gbus.⁊.§.de reg.c.pe.ar.op.⁊ si fiat a patre p̄sumun tur sponsalia:vt.c.nostrates.§ inter sponsos p̄sumit mr̄imo/ nium:vt hic i fi.nisi ɔsuetudo in ɔ̄rium esset:ar.d p̄sump.illd

c ¶ Circiter.sic supra eo.continebatur.⁊.c.attestat onos.Ad modicam quantitatem refertur hec dictio circiter ⁊ consumi tes ff de ver.signi.hec adiectio.

d ¶ Nubilis.Nō nubilis etas i viro ē.xiiij.an.i femina.xij.vt dixit supra.c.vbi.⁊ita si nō fuit talis:nō fuit mr̄imonium:iter eos ȝ spōsalia tm̄ nisi malicia suppleret etatem:vt.j.sequitur

prudentia[a] non supplebat: procul dubio inter eos non contugium sed sponsalia contracta fuerunt: quis ab ipso viro eadem fuerit subarrata[b].

De cládestina desposatione.

Ex concilio arelatensi

Siquis clam despó sauerit aliquam et mulier vel vir ne gat huiusmodi desponsationem: viro[c] incumbit probatio.

Alex. iij. beluacensi epo.

Quod nobis: et infra. Si matrimonia occulte contrahuntur: qd exinde legitima pbatio non appareat hi qui ea contrahunt: ab ecclesia ñ sint aliquatenus compellendi[d] Uerum si persone contrahentium hoc voluerint publicare: nisi rationabilis[e] causa prepediat: ab ecclesia recipiẽda sunt et comprobanda tãq̃ a principio[f] in ecclesie conspectu contracta.

Innocen. iij. in concilio gnãll.

Cum inhibitio copule coniugalis sit in vltimis tribus gradibus reuocata[g] eam in alijs volumus districta seruari. Unde predec.[h] nostrorũ vestigijs inherendo cládestina[i] coniugia penitus inhibemus: prohibentes etiam nequis sacerdos talib⁹ interesse presumat. quare specialem quorundam locorum[k] consuetudinem ad alia generaliter proroganda statuimus: vt cũ matrimonia fuerint contrahenda: in ecclesijs per presbyteros publice proponatur competendi termino prefinito: vt infra illum q voluerit et valuerit[l] legitimum impedimentum opponat: et ipsi presbyteri nichilominus inuestigent: vtrum aliquod impedimentum obsistat. Cuz aũt apparuerit pbabilis coniectura[m] contra copulam contrahendam: contractus

a ℂ Prudentia. i. carnalis ɔcupiscẽtia ar. xxxij. q. i. si .n. alibi appellaĩ malicia. s. e de illis. ij. sic ẽt ĩ delictis doli capacitas supplet etatẽ. j. de delic. pu. pueris. et instit de obli. q̃ ex delic. nasc. §. in summa circa fi. et ff. ad. l. aql. sed et si q̃cunq̃. §. i. C. si mi se ma. dix. l. iij. si. lxxvij. di. monachus nouiti⁹. et. C. de his qui ve. eta. impe. l. ij.

b ℂ Subarrata et ita co lige: q̧ p subarrationez contrahitur matrimoniũ vel verum vel p̃sumptũ vt dixi in p̃n. nisi etas repugnet: vt hic p3: et est hic ar. manifestum: q̧ si minor in ɔ̃hendo vtaĩ verbis ptinentibus ad matrimonium ɔ̃hendum: ɔ̃hit sponsalia.

c ℂ Siquis. viro incumbit probatio quia caput est mulieris xxxij. q. vi. non mechaberis xxxij. q. v. cum caput. et. q. i. siq̃s vxorem. Hoc dixit r. Et hac l̃ra innuiĩ: q̧ siue vir neget desponsatiõem siue mulier: sẽper viro incumbit pbatio. Sed hoc non vz: qa negantis factuz nulla ẽ pbatio. vi. q. v. accusatõ §. vl. et. supra de elec. bõe. i. et ei qui dicit ñ qui negat: incũbit pbatio. ff. ð pbat. ei. q. Dixit ala q̧ viro icumbit probatio: vbi ip̃e negat cládestine ductam esse vxorem: qz potiꝰ negat ius q̃z factũ et qui ius negat probarẽ debet. ff. de proba. ab ea parte Sed ille intellectus non placet: quia ex quo publice cõfitetur factum coram ecclesia approbatur matrimonium. j. c. prox. Dixit. t. q. legitur secũdũ q̧ dixit gratianus. xxxij. q. vij. §. sed illud ambrosij vt vir dicatur hic a virtute vel a virilitate: quia stat pro matrimonio et non a seru. et mulier a mollicie mẽtis Et dic viro i. qui stat pro matrimonio. Uel dicas: q̧. c. legitur cum reduplicatione littere hoc modo. Siquis clam desponsauerit aliquaz: et mulier negat desponsationem: viro incũbit probatio: et si vir negat desponsationem mulieri incumbit probatio. et ideo non resumpsit expresse: quia idem iudicium est de muliere quod de viro sic. xxxij. q. vij. apostolus et hoc verum est: et sic seruatur: si vir negat matrimonium: mulieri incumbit pbatio et ecõuerso.

d Quod autem compellendi. si alter vel vterq̃ negauerit se contraxisse: non debent compelli: vt simul maneant ex quo non probatur: quia ecclesia non iudicat de occultis. xxxij. di. erubescant. et xxxij. q. v. christiana. et hic: immo potius sunt ab inuicem separãdi: quia contubernia vel stupra presumuntur. xxxv. q. i. c. i.

e ℂ Rõnabilis cã puta ɔsanguinitas. xxxij. q. v. horrendꝰ. xxxv. q. iij. ɔ̃d cimus: vel affinitas vel aliud. i. ð eo qui cog. cõsang. vxo. sue super eo.

f ℂ A principio. Ar. qd ab initio ñ valebat: tractu tpis conualescit. s. de elec. q̧ sicut. §. si at. Ar. ɔ̃. s. de elec. dudũ. i. vbi de hoc. s. de cẽsi. scientes. sed hic in pncipio valebat q̃ ad deũ: lz non q̃ ad ecclesiaz: hic nunc p̃mo declaraĩ. sic j. de fri. et ma. frnitatis in fi. si. ff. si ser. ven. sicut aũt. §. hic si queritur. ff. de acq. re do. adeo. §. cumq̃s in fi.

g ℂ Cuz ibibitio. reuocata. p illã ɔstitutionẽ. j. de ɔsan. non dz.

h ℂ Predecessor. s. e. c. pri. et. xxx. q. v. c. i. her.

i ℂ Cládestina. dr clandestinuz matrimoniũ tribꝰ modis Uno modo cum ñ habenĩ testes. s. c. px. Secundo cuz nõ fit cũ solẽnitate xxx. q. v. aliĩ. Tertio dr clandestinũ qd fit ɔ̃ tenorẽ huius ɔstitutionis: videlicet nõ p̃missa denũciatione: tenz tñ quo ad ecclesiã sed filij nati ide de tecto impedimẽto illegitimi erunt: vt j. sequitur.

k ℂ Locorum. j. q ma. ac. pñt cum in tua. et. s. ð spon. cũ in tua.

l ℂ Uoluerit. quasi publicuz crimen videtur: qz qlibet admittitur: immo qlibet tenetur saltem denunciare. j. de cog. spi tua. et. s. de spon. cum in tua. vbi etiam de hoc: ɔsanguinei tñ potius admittuntur q̃z extranci. xxxv. q. vi. c. i. Sed pone matrimonium contractum nulla p̃missa tali denũciatione aliqbus p̃ñtibus q̃n ɔ̃hitur et scientibus ĩpedimẽtum et nihil obijcientibus: nunqd isti debent admitti postea ad accusandum vel ad testificandũ ɔ̃ illud matrimonium in vita vel ẽt post mortẽ. vz q̧ non: qz q sciuit certiorari nõ debuit. ff. de act. emp. et ven. l. i. ĩ fi. qz denunciatio non fit nisi pp̃ter ignorantes. Item lz contrahentes fuerint in culpa: tñ scientes impedimentũ fuerunt in dolo: et dolus preponderat culpe. ff. ad l. aqui. item mela in prin. et ex quo factum est publice: non admittitur contradictor. viij. q. i. lz. Quare isti quibus videntibus et scientibus impedimentum matrimonium ɔ̃ctum est: non debent ampliꝰ admitti: qz non videntur carere suspitione. q ergo debeant admitti post denũciationem: dic. j. q ma. ac. possunt vel non. cum in tua. post mortem etiam admittitur accusatio propter bona: infra qui fi. sint le. causam. C. ne de sta. defunc. q̃uis.

m ℂ Probabilis coniectura. Nota q̧ probabilis causa impedit matrimonium contrahendum: supra de spon.

Preterea.z.c.cum in'tua.z.j.de consan.z affi.super eo.
a ¶ Clādestina.s nō pmissa denūciatiōe:vt dictum ē.s.
b ¶ Interdcā post cām,pbabilez allegatam nec finitam.
c ¶ De tali.s.clādestina vel interdicta.
d ¶ Si ambo.parētes.z iō nō prodest opio eccl'ie si ambo parētes. sciāt impedimētū qñ sint filij illegitimi. Sed qd si vnꝰ scit: z alī nescit. Dixit.b.z lau. ꝙ quātum ad sciētē sunt illegitimi q̄tū ad ignorātem legitimi:ar.C. de incest.nup.g ꝯ qd non credo: immo legitimi sunt.j. q fi.sint le. ex tenore.mōstrum.n.essz si aliquis essz pti legitimꝰ z ptim illegitimus: sicut ꝙ aliqs esset ptiz seruus ptim liber.ff. de sta.li.si duobus z hoc innuitur cum dic ābo parentes.
e ¶ Tales.s.post allegatum impedimentum.
f ¶ Pnia. Nō ꝙ puniunt ꝯhētes:z tñ nullum subest īpedimētū:s illud iō fit:qr ꝯhunt cōtra interdictum ecclesie.vnd puniuntur si propter impedimētum:s qz mādatū eccl'e cōtēnūt j.d ma.ꝯct.ꝯ inter.ec.c.i.mādatum.n. iudicis cōtēni nō dbz:vt ibi.z.ff.ne qd i lo.pu.l. vlti.z ita est ar. ꝙ iudex pōt punire illum: q venire ad eiꝰ citatiōem cōtēnit.ff. siquis in ius vo. ñ ierit.l.ij.ēt si ius nō habet actor.
g ¶ Maliciosum. .g.n. calumniose dnūciat:punitur:vt

k ¶ Sacramentum.de isto sacramento habes.s.de biga. debitum.quod dissolui non debet per sponsalia: que sunt minus vinculum:ar.s.de fideius.si debitori.
l ¶ Priori.vxori nō obstāte aliq̄ ꝯsuetudine i ꝯrio.j.e.c.vlti.
m ¶ Est autem.exponit quod dixerat in principio.

interdicatur expsse: dōec quid fieri debeat sup eo manifestis constiterit documētis. Siquis vero huiusmodi clādestina[a] interdicta[b] cōiugia inire presūpserit in gradu prohibito etiam ignoranter: soboles de tali[c] coniunctione suscepta: prorsus illegitima cēseatur: de parentum ignorantia nullū habitura subsidium: cum illi taliter contrahendo non expartes scientie vl' saltem affectatores ignorantie videantur. Pari modo proles illegitima censeatur: si ambo[d] parentes impedimentum scientes legitimum preter omne interdictuz in cōspectu ecclesie ꝯhere presumpserunt. Sane si parochialis sacerdos tales[e] coniunctiones prohibere contempserit: aut quilibet etiam regularis qui eis presumpserit interesse: per trienniuz ab officio grauius puniendus suspendatur: si culpe qualitas postulauerit. sed his qui taliter presumpserint etiam in gradu concesso copulari: condigna penitētia[f] iniungatur. Siquis autem ad impediendam legitimam copulam maliciosum[g] impedimentum obiecerit: canonicam non effugiet vltionem.

De sponsa duorum.

Hugo. de fide pactionis z consensus.

Duobus modis dicit fides: pactionis z cōsensus[h] ¶ Si aliquis fidem alicui mulieri fecerit pactionis non debet aliam ducere. si aliam duxerit penitentiam debet agere de fide mentita: maneat tamen cum illa quam duxit. non.n. rescindi debet tantum sacramentum[k]. Si autem fecerit fidem cōsensus non licet ei aliam ducere. si autem duxerit: dimittet ipsam z adherebit priori[l]. Est autē[m] fides pactiōis: qñ aliqs pmittit alicui fidēm: ꝙ eā ducet si pmiserit[n] eū rez secum habere vel ēt p consensu. Fides autē cōsensus ē. quādo z si nō stringit[o] manū: corde tamen z ore consentit ducere: z mutuo se concedunt vnus alij: z mutuo se suscipiunt.

Ex brocardo libro.xxx.

Accepisti illam in vxorē tibi: quam alter sibi sponsatam[p] habuerat: dimitte illam: quia nunquam[q] potest tibi fieri legitima: z.xl.dies in pane z aqua quod carinaz[r] vocant cum.vij. sequentibus annis peniteas.

Alex. iij. salerni. archiepiscopo.

Licet preter[s] solitum: z infra consul.t.t.r. ꝙ si inter virum z mulierem legitimus consensus interueniat de presenti: ita quidem ꝙ vnus alterum in suo mutuo consensu verbis consuetis expresse recipiat: vtroqz dicente: ego accipio te in meam: z ego accipio te in meum: siue

n ¶ Si pmiserit.si de fornicario coitu itelligas cōditio turpis est z iō p nō adiecta dz hēri.j.ti.pri. z.c.vlt. vnde si postea rē secum habuerit: statiz ē mr̄imoniū.j.ti.pri. d ill' z.c.per tuas. si de legitimo itelligas multo fortius tenet mr̄imoniū si coitꝰ subsequat.potiꝰ.n.vz hortatio.i.ꝙ permittat ei rē secuz hr̄e.si.ff.d tutel. muto.ala.T.dixit:ꝙ istō si ñ tenet ꝯditōalr s causatiue: qz i mr̄imōio hec cā.s. carnalis copula dz iteruēire.saltē quo ad p positū.xxij.q.ij.§. cuz ergo.v.beata maria. Expone si pmiserit.i.qz pmiserit.si.s.d elec.significasti in verbo si diligis me. Lau. dixit ꝙ p hoc quod dīc si pmisit.zc.nōt ꝯditiōalē fidē pactiōis. p h ꝙ sequit: vl' ēt p cōsēsu nōt simplicē z absolutā fidem pactionis: vel per vtrūqz nōtur cōditio. vl' pōt dici ꝙ p hoc notat: ꝙ fides pactiōis.i.sponsalia: sub cōditiōe cōtracta duobus modis transit in fidem consensus.i. in matrimonium de presenti.s.per carnalem copulam vl' per consensuz de presenti: vt.j.ti.pri.d illis z.c.per tuas.
o ¶ Stringit. forte per annulli imissionē.xxx.q v.femine.cū eni stringit manū: signū dilectōis ē: vel forte alludit consuetudini alicuius loci.b.
p Accepisti desponsatam.p verba d presenti: vt.s.c.pr.
q ¶ Nunq̄. tibi potest.

h dicit.z hec pena arbitrio iudicis cōmittit.s. de of.dele.de causis.tñ clericus qui calūniose denunciat ab officio z beneficio suspendetur.j.de cal.c.ij.
h d Duobus. pactionis z consensus. hoc est dicere vna est fides desponsationis de futuro z altera consensus de presenti.
¶ Nō dz:tñ si duxerit tenet: z agat pniam de fide mentita vt h.dicitur.z.s.de spon.si inter in fi. forsitan trium annorum.xxij.di.si viri.

Arg.quod ab initio non valet tractu tēporis non conualescit: sic supra de elec. auditis.z.c.dudum z arg. xvi.q. iij. §.potest v.ꝙ si priuatus.z. ff.de re.iur.l.penul. Argumentum contra supra titulo priori.c.ij.z supra de elec.ꝙ sicut.
r ¶ Carinam.vulgare est italicorum.z dicitur carina a carentia hominum vel etiam cibariorum.nam in illis.xl.diebus in cluduntur in aliquo loco secreto iuxta ecclesiam: vbi non habent consortium hominum.
s Licet preter.qd dī hic habuisti.s.de spon.si inter.

a ¶ Judicatum. conſuetudo fuit olim in mutiñ. ciuitate: ſed illa correcta eſt.j.e.c.vlti.b.

i Ua.ante ꝺciſionẽ.appellatiõe.n. pẽdẽte nihil innouari dꝫ.ij.q.vi.§.appellatiõe.ꝛ.ff.nihil.ino.ap.pen.l.i.

c ¶ Poteris irritare.ſi.ſ.ꝺ deſpõ.ipu.ad diſſoluẽdum in ſi. Ex qbus colligiẽ: ꝙ matrioniũ cõtra iterdictũ eccleſie cõtractũ ſit oĩno dirimẽdũ.ꝛ.xxxv.q.iij. contradicim⁹.ꝛ.xxxiij. q.iiij. non oportet. ij.ꝛ.x.di.videς.ꝛ.C.de legi.non dubiũ.ꝛ.xxv.q.ij.imperiali ꝛ.C.q pro ſua iu. l.vna. Ar.ꝯ.j.ꝺ ma.ꝯc.ꝯ inter. ec.c.i.ij.ꝛ.iij.So.cũ mrimoniũ iterdiciẽ ab eccl'a aut cã ꝓhibitõis ẽ perpetua aut tpalis ſi ẽ perpetua. ſeparanẽ cohabitatione quouſqꝫ cognoſcatur de ipedimẽto: quo ꝓbato ſeparantur ex tote lata ſnia diuortij inẽ eos j.de ma.ꝯtrac.cõtra inẽ. ec.de muliere.ꝛ ſic itelligiẽ.c.ꝯdicim⁹ videsꝛ.l. ñ dubiũ. ꝛ ſic itellige qḋ dicit h:ꝛ.c.ad diſſoluendum quo non ꝓbato remanebunt ſimul. Si vo cã ꝓhibitiõis fuerit tpal' puta tẽpus i quo matrimoniũ ꝓhibeẽ ꝯbi ꝓpt reuerẽtiã dieꝝ vel cõſenſus de futuro cũ alio:tũc nõ ꝺberent ſepari:ꝫ pẽitẽtia eis dꝫ iponi: qꝛ cõtra iterdictuꝫ eccl'ie hoc fecerũt.j.ꝺ ma.ꝯ.ꝯ.iẽ ec. c.ij.tñ ne mãdatũ iudicꝭ contẽptibile videaẽ: ſi vult põt eos ad tps ſepare: ꝛ ſic intellr. c.ñ oportet.ꝛ.j.de ma.cõtra.cõtra inter ec. c.i.interdictuꝫ eiꝫ eccl'e non eſt tãte efficacie:vt ſepetur mrimonium ꝯ illud contractũ:niſi ſubſit cã ppetua:tñ pnia dꝫ ſemp imponi: ſiue cauſa ſit ppetua ſiue nõ:pp cõtẽptũ eccl'ie:vt pꝫ per iura ꝓdicta.j. dẽ ma.contra ꝯ inter.ec.p totũ.ꝛ.ſ.ti.ꝓri.c.iij.

d Uas dudũ.cognouiſſe. Uidebaẽ ꝙ ſcõs iõ eſſet potior: qꝛ illi tradita eſſet poſſeſſio:ſicut eſt in vẽditõe ꝛ donatione.C.de rei ven.quotiens.ꝛ in matrimonio ſpirituali .ſ.de iurepa.ꝙ ãt.ꝛ.c.paſtoralis.ꝛ in obligatione pignoris.ff.q potiõ.in pig.ha.potior.ſed nõ ẽ ita :imo q potior ẽ tẽpore:potiõ ẽ iure.ſ.de ma.ꝛ obe.c.i.qꝛ iaꝫ ꝯtractus pfectus ẽ p ſolũ cõſenſum:lꝫ cũ ſecũdo ꝓceſſum ſit ad carnaleꝫ copulã : q mrimonium nõ facit ſine conſenſu:vt.j. de iureiu. ꝛ.ſ.de iurepa. cuꝫ ãt ꝛ.ff.locati.in opis.lꝫ hic circa mrimoniũ nõ ſteẽ conſuetudini alſ tñ ſeruatur cõſuetudo:vt q legitim⁹ ẽ ad mrimoniuꝫ conſuetudo facit illegitimũ.j.de cogna.ſpi.ſuper eo.

e ¶ Turpis.ſic.viij.di.qui contra mores.xi.di.nolite.ꝛ.xij. di. c.i.ꝛ.ſ.de preſcrip.cum non liceat.

f ¶ Beati petri ſe.ꝛ ſuam metropoliꝫ.Hec vba ſunt.xi.di nolite.ꝛ.xij.di.c.vlt.ꝛ.ꝯ.de poſtu.prela.c.i.

g ¶ Et ſi ſolus.ſolus conſenſus facit mrimoniũ.ſ. de ſpõ.cuꝫ

ſit iuramentum interpoſitum ſiue non: nõ licet mulieri alij nubere: ꝛ ſi nupſerit ẽt ſi carnalis copula ſit ſecuta:ab eo ſeparari debꝫ:ꝛ vt ad primuꝫ redeat:ec.diſtric.compelli:ꝙꝛ uis aliter a quibuſdaꝫ predeceſſoribus noſtris ſit aliquando iudicatum[a]

Idem gen.archiepiſcopo.

Ua fraternitas nos conſuluit:ꝛ ĩfra. De his vero qui coram te ſuper deſponſatione facta p conſenſũ mutuum de preſenti cõtrouerſiam mouẽt:ꝛ appellatione pẽdẽte quã ante ſniam vel cognitionem cãe ad ſe.ap. interponũt accipiunt alias in vxores:hoc arbitramur agẽdũ:vt ſi amodo in tali caſu duxerint appellanduꝫ eis in eccl'a publice interdicas:ne ante deciſionem[b] cauſe aliud contrahant matrimoniuꝫ:ꝛ ſi contra interdictum eccleſie publice factum venire preſumpſerint matrimonium tam preſumptuoſe contractum poteris irritare[c].

Innocentius muti. epiſcopo

Uas duduꝫ:ꝛ infra. De conſuetudine que diu in mutineñ. obtiuit ciuitate: vtꝫ ſiqs iuraret aliquã ducturum ꝛ citra carnis copulam deſpõſaſſet:ſi conſequẽter deſponſaſſet aliaꝫ ꝛ ẽt cognouiſſet[d]:ꝓmo cognita adiudicaretur viro nõ que prius extitit deſponſata:ꝛ infra. Ne vero turpis[e] ſit pars que ſuo non congruit vniuerſo:ꝛ eccleſia mutinẽ. tenere debeat humiliter ꝛ ſeruare quod beati[f] petri ſedem ꝛ ſuam metropolim ſequi viderit ꝛ docere:in matrimonijs decetero ꝯhendis illud te volumus obſeruare:vt poſtꝙ inter legitimas perſonas conſenſus legitimus interuenerit de preſenti qui ſufficit in talibus iuxta canonicas ſanctiones:ꝛ ſi ſolus[g] defuerit cetera etiam cũ ipſo coitu celebrata fruſtrantur ſi perſone iuncte legitime cuꝫ alijs poſtea ꝺ

---

locum.ꝛ.xxvij.q.ij.ſufficiat.

h q Uicunqꝫ frangatur.intellige hoc.c. ꝺ cõditione turpi. que tamen non ſit contra naturam matrimonij: vt.j.e.c.vlt. per quod itellige hoc c.vtputa ſi furtum fecerit:ſi hominem interfecerit:talis conditio non impedit matrimonium:immo pro non adiecta debet haberi:vt.j.e. c.vlti. vbi de hoc.

i ¶ Um ſit proprium. hac conditione. Ar. cõtra.i.q.ꝗꝫ pio.ꝛ.ſ. de pactis pactiones. dixerunt quidaꝫ ꝙ libertas eſt res ſpiritualis ꝛ iõ poteſt venire in cõmutationem cum alio ſpirituali : ar. ſ.de ſer.non ordi. nullus. Uel dic ꝙ non contradicunt quia monachatus hic non datur ſub conditione ſed libtas datur: ſi voluerint monachi : alſ non erunt iſti liberi : nec poſſent ad hoc compelli.xxij q.i.integritas.

k ¶ Ubi ipſe fuerat. poteſt intelligi ꝙ ipſe fuerit clericus vel patronus. xx.q.iij. preſens. ꝛ non monachus : quoniam monachus libertatem dare non poteſt: cum nihil habeat.liiij. di.abbati.nec ſeruum proprium poteſt habere.xij.q.i.nõ dicatis. niſi hoc feciſſet in ipſo ingreſſu vel ꝙ dicit : vbi ipſe fuerat.ſ.ipſe presbyter: ꝛ ſic planum.eſt.

l ¶ Seruituti iterum. ſic ergo videtur : ꝙ in ſeruitutem redigi poſſunt : ſi inde exierint exquo hac conditione liberi facti ſunt: argumen. ſupra de ſer. non ordi.de famulis.ꝛ.c.nullus.ꝛ. C .de epiſ.ꝛ cle. auẽ.ſi ſeruus. quod quidam concedunt. Lau .ꝛ. T. dixerunt ꝙ hec verba non fuerunt efficacia ad reuocandam libertatem : ꝛ ſic remanebit liber : ꝛ iudicis officio compelli debet iuſſa teſtatoris adimplere. ff .de manumiſ. teſta . meuia .ꝛ.l. imperatores. ꝛ littera. c. coadiuuat . ad hoc ſcilicet vt nec illi deferendi.ꝛc. Alia ratio videtur fuiſſe:quare iſte non reuocatur in ſeruitutem . Quia iſte ꝗꝫcito acceptauit conditionem : fuit liber ꝛ monachus. ꝛ ſic monachatum vlterius deſerere non potuit:ẽt ſi vellet redire in ſeruitutẽ:imo papa cũ ipſo diſpenſare non poſſet:vt monachus non eſſet.ſ.de teſta.mona.cũ ad monaſteriuꝫ in ſi. vnde dꝛ infra : ſic te exhibe . vt nec illi deſerendi monaſterium ſit facultas : ex quo enim ſemel fuit monachus

semper erit monachus.τ ideo conditio apposita.nō pōt reuocare illum in seruitutem.sed compelli debet: vt in monasterio perseueret.secus circa alios cōtractus qui re uocari possunt si pactum siue modus appositus nō ser/ uet.j.c.pr.τ secus in his promouent ad clericatum.s. de ser.nō or.de fa mulis.τ.c.nullus

m ¶ De illis hui⁹ modo.vbi statim conditione adiecta: als ex iter uallo admitti non dz.C.de dona.que sub modo si.l.per/ fecta.

n ¶ Si tm̄.tal' con ditio licita ē in spō salibus:v: hic pz: τ hoc si patri meo placuerit.j.e.tit.su per.τ.c.per tuas. si tamen in modū pene adijciatur:vt si tecum non con/ trabam dabo cen tum.non valet.s. ꝺ spo.gemma.τ.C de spon.l.vlti.τ.ff. de verbo.obliga.ti cia.τ.C.de inutili. stipul.l.ij.

o ¶ Consensus de presenti tunc eniz recedit a cōditio ne apposita.τ sim/ pliciter itelligitur consentire si.s.de despon impub. de illis in fi.

p ¶ Carnalis.τ p hoc recessisse vide tur a conditione.j e.per tuas.τ sic est matrimonium presumptum:contra quod non admittit probatio.s.de spon.is qui τ sic duobus modis recedit a conditione:infra.c.super eo.

q ¶ Uerum quelibet.i.aliqua de quibuslibet:sic.xv.q. i.mulier.τ.i.q.vij.siquis omnem.

r ¶ Conditione donatur.si aliquis donet aliqđ pdiuz ec clesie sub aliqua conditione:puta:vt illud restiutatur ti cio si consul factus fuerit vel consimili:statiz tenet dōatio vel ꝙ restituatur eidē q donauit vel heredib⁹ suis donū reuocari nō pōt:nisi ꝯditiōe adueniēte:sic.x.q.iij. ponti/ tifices in fi.quilibet.n.in traditione sue rei pōt apponere pactum legibus nō improbatum.ff.de pac.in traditiōib⁹ τ.C.de contrahen.emp.l.iij.in fi.τ sic donatio statium te net:lz possit per conditionem resolui sicut venditio.s.de pig.illo vos.τ.ff.ꝺ in diez adiec.l.ij. sed huic intellectui contradicit verbum:qđ est i fi.c.ea cessante. Unde expo ne interposita cōditione.i.modo vel pacto.Unde nō dif ferentiam inter donationez sub cōditione τ donationez sub modo.Donatio enim sub conditioue facta nō tenet nisi adueniente cōditione siue ea impleta.ff.de cōdi.τ ꝺ

facto contrahant:prius quod de iure factum fuerat non po terit irritari.

De conditionibus oppositis in desponsatione vel in alijs con/ tractibus.

Ex concilio aphricano.

Uicūqz sub cō ditiōis nomine aliquam despō sauerit: τ eā re linq̄re voluerit: dicimus:ꝙ frangatur[h] condi tio:τ desponsatio irrefragabi/ liter teneatur

Grego. epo spoletano:

Um si proprium:τ infra M.presbyter conquestus est diaconem quendam manu misisse duo mancipia sub hac conditione: vt monachi fie/ rent: τ in eo monasterio vbi ipse fuerat permanerent: ad ijciens: vt siquis contraface ret:seruituti iterum subderet atqz vnum ex his hac condi tione despecta monasterium deseruisse τ se inter clericos sociasse.Tu ergo si ita esse re pereris:sic te exhibe: vt nec illi monasterium deserendi sit facultas τ manumittentis vo luntas non valeat preteriri.

Alexander tertius panormi tano archiepscopo.

De illis:τ infra.Si vero aliquis sub huiusmōi[m] verbis iuramentum alicui mu lieri prestitit ego te in vxorem accipiam:si tantum[n] mihi do naueris:reus periurij non ha bebitur:si eam nolentem sibi soluere quod sibi dari petijt: non acceperit in vxorem.nisi consensus[o] de presenti aut car nalis[p] sit inter eos commixtio subsecuta.

Idem

Uerum cum alicui ec/ clesie possessio q̄libet[q] interposita conditione[r] dona tur:a donatore donum postea reuocari non potest nisi forte tali sit conditione collatum ꝙ ea cessante debeat[f] reuocari

Urbanus tertius.

emon.q heredi.§.vlt.τ.l.q sub cōditione sic τ vēditio.ff.de ꝯ hen.emp.hec venditio.ff.ꝺ.l.iij.si tibi legatuz.ff.locati isulam §.vlt.ar.τ.j.e.sup eo.τ.c.p tuas.τ de tali non intelligit hec de cre.Donatio sub modo statim tenet:τ non reuocatur: quādiu modus seruatur.modo illo nō extante pōt reuocari ꝑut dictū est ab initio: si hoc dcm̄ sit.vt reuocet si mod⁹ n̄ seruetur.vt dicit i fi.τ.C. de dona.que sub mo.l.i τ.ij.τ de tali donatione loq̄t decre.ista.τ huic donationi ꝯcor.qđ dicit ea cessāte debeat r̄uoca/ ri.sic ergo expōe ꝯditiōe idest modo vl' pacto.hec expositio ꝑbat.ff.de ma numis.test.l.mevia τ sit sic.dono tibi hoc.τ.sin/ gulis annis hoc facias vl consimile aliqđ. siue vt alimenta mihi prestes alioqn reuocet dōatio. Donatio sub ꝯditiōe sit sic.dono tibi vel lego. si hoc feceris.vn̄ versus. Scito ꝙ vt modus est. sic conditio:q2 causa.

f ¶ Debeat reuocari. sic ergo pz.ꝙ lex i donatio ne dicta ꝯuari dz:als re uocat.C.ꝺ ꝯdi.ob causā da.l.ea lege.τ.l.si vt.τ. C.de reuo.do.l.i.τ.C.de dona.q̄ sub mo.l.i.τ.ij. Ar.ꝯ.C.de rescin.vē.ca ꝯditione.sz ibi si fuit di/ ctū vt vēditio n̄ valeret: si nō satisfecerit reipub. vn̄ ibi agit tm̄ ad interesse vt fiat qđ ꝯuenerit:vt.ff ꝺ manumis.tes.l.mevia τ ex h vē:ꝙ res tali mō donata.s.vt nō alienet: alienari non possit quod si fiat reuocabit.Sed pone cāz neces sitatis alienādi iminere.puta debitū vel redemptionē captiuo rum nunqd poterit res ista alienari:vel alia q̄ sic tradita est: ne alienetur.als reuocet.vz ꝙ sic: q2 talis conditione liceat a lienare rem meam:reprobat a iure.ff.de pac.l.pe.τ.casus isti excipiuntur a iure.x.q.ij.§.hoc ius. Argu.ꝯ expressum est ꝙ alienari non potest:ex quo prohibetur a donatore in auc. de aliena.τ emphi.ꝯ.§.sanctissimas.colla.ix. C.de rebus alien. vel non alie.l.vlt.τ.C.de pac inter emp.τ ven.l.vlt.T.τ alij qui daz dicunt: ꝙ in tali casu res tali modo sine conditione dona ta ecclesie ne alienet bene potest alienari:dummodo alias pos sessiones non habeat ecclesia:qm̄ si alias haberet non posset alienari propter inhibitionem testatoris siue donatoris:i quo casu dicunt intelligendum auc.§.sanctissimas. coll.ix. q2 vt dicit canon pro captiuorum redemptiōe res ecclesie alienant xij.q.ij.aurum.Alij dicunt:qđ verius videtur:τ res tali mo do donata alienet.alienari non potest etiam ꝑ redemptione captiuorum:vt dicit auc.§.sanctissimas.q2 non inuenitur ex/ pressum contrarium in eo casu:ergo illi stabimus.τ.c. aurum non loquitur de talibus rebus:sed de vasis tm̄ loq videtur.b.

Super eo vero quod po ſtulaſti:vtrum ille qui in quandam mulierem ꝯſēſit:ſi pater[a] eius ſuum preſtaret aſ ſenſum:ſit ad conſumandum matrimoninm compellendus. Reſpondemus:ꝙ cum cōſen ſus liber dici non poſſit:qui in alieno arbitrio[b] reſeruatur ac cōditionez ipſam canonica non improbent[c] inſtituta:niſi voluntas patris poſtmodum intercedat:nequaꝗꝫ cogendus eſt ad matrimonium contra hendum nã licꝫ alex.[d] papa re ſponderit:quod ſponſalia inter poſita conditione ꝯtracta ipſa nō impleta:ſi conſenſus de pre ſenti[e] intercedat. vel carnalis copula ſubſequatur:diſſolui non debent:ſed firmiter obſer uari:nequaꝗꝫ[f] eſt noſtre diffi nitioni aduerſuꝫ cum h[9]i ꝯſen ſus non ſit de preſenti haben dus lꝫ per ꝟba de pñti euiden tius exprimatur:qui in alieno arbitrio non habito ſed ha bendo conſiſtit.

Luno.iij.maſicañ.epõ.

Per tuas litteras intima ſti:ꝙ cum quedaꝫ mulier p.nomine.n.poſtularet in virũ aſſerens inter ſe mutuum de preſenti cōſenſuꝫ interueniſſe ꝛ carnalem copulaꝫ acceſſiſſe: vir ipiſe ꝗuis contracta ſpon ſalia ꝛcarnis copulam non ne garet[g] aſſerebat ſe tñ illam in vxorem ducere non teneri: quia ſponſalia inter ipſos ſub hac fuerunt conditione contra cta:ſi pater eius ꝛ patru[9] ſpon ſalibus conſentirent: ſed ipſi ꝗcito nouerunt:ꝛ ſponſo con tradixerunt ꝛ ſponſe. Uerum mulier replicabat ꝙ lꝫ fides pſtita fuerit ab vtroqꝫ ſub con ditione preſcripta: non tamẽ ſibi fuerat a patre viri vel pa truo aliquando contradictũ: ꝛ ante tempus contradictionis expreſſum teſtibus ꝛ poſt di cebat inter ſe carnalem copulã acceſſiſſe: ꝛ infra Conſul.t.t. r.ꝙ cum liquido cōſtet:ꝙ poſt contracta ſponſalia carnalis

a Super eo.ſi pater.ſic.j.e.c.pri. ſic ꝗ matrimonium ꝯhiꝫ ſub ꝯditione ſicut ꝛ emptio vel aliȷ̃ ꝯtractus.ff.de ꝯhen emp.hec venditio.nec obſtat.ff.de re.iu.actus legitimi.actus enim illi non ſunt contractus:ſed quaſi contractus.

b Alieno arbitrio.vbi ſubſtantia ꝯctus ꝯferꝫ i arbitrio expſ ſe pſõe nõ valet ꝯct[9] niſi ille arbitreꝫ. C.de ꝯhen. em.ſup rb[9].ꝫ teſtm̃ in al teri[9] voluntate expſſe cõ miſſum nõ valet:vt ſi ita dicã:inſtituo te heredem ſi tici[9] voluerit.ff.de hẽ. iſti.ſiqs ſempronio.ꝛ.ff. de ꝯdi.ꝛ demõ.nõnunqꝫ ſic nec legatũ expſſe cõ miſſum i alteri[9] volũtate vt ipſe det:ꝫ vt arbitreꝫ bñ.ff.de le.ij.l.i.Sꝫ põe: iſte ſignificauit ꝫ patri abſenti ꝫ anteqꝫ paꝫ ꝯſen tiat:mutat voluntateꝫ:ꝛ dic:ꝙ nullo mõ vult il lã ea ſciẽte ẽt ſi paꝫ cõſen tiret paꝫ ꝫ ignorans ꝯſẽ tit:nũqd ẽ mrimoniũ in ter eos:vꝫ ꝙ ſic.ff.man ſi mãdaſſeꝫ.ꝛ.ꝫ.ꝺ reſcri. ex pte.ꝛ.ꝫ.de ꝓcur.man dato.dico:ꝙ exquo paꝫ ꝯſenſit:ꝯpelli dꝫ vt illaꝫ recipiat.ar.ꝫ.de deſpon. ipu.de illis in.ſi.nõ ẽ tñ mrimoniuꝫ inꝫ illos:vñ ſi ꝯhat cum alia tenebit. qꝛ non dicitur cõſenſus niſi ſit tempore quo paꝫ ꝯſenſit.qꝛ nec dꝫ habere talem poteſtatẽ.niſi cui conceſſa durat.ar.ff.qꝺ cuiuſqꝫ vniuer.item eoꝝ §.ꝙ ſi actor.qꝛ.vbi deeſt legitimus conſenſus non eſt matrimonium.b.

c Non iprobent.Ar.ꝯ.ꝫ.e.c.i.ibi loquitur de cõditiõe inho neſta que tñ non eſt ꝯ ſubſtantiam matrimonȷ̃.j.e.c.vlti.b.

d Alexandri.ꝫ.e.de illis.

e Conſenſus de pñti.ſic.ꝫ.e.de illis.ꝛ.j.c.primo.

f Nequaꝗꝫ.ſic hoc facit conditio appoſita:ꝗ ſuſpẽdit ꝯctum vſqꝫ ad tps ꝯditionis extantis vt dictum eſt.ꝫ.e.verum.

g Per tuas non negaret.Sed ꝯfitebaꝫ ſe illaꝫ pluries diuer ſis tẽporibus cognouiſſe.poſt ſpõſalia ꝯcta ex taliꝯfeſſio ne pcediꝫ ꝯ ipſum qꝛ ſi ꝓbauit ꝯdictionẽ añ carnalẽ copulaꝫ.

h Subſecuta.pluries ꝛ diuerſis tẽporib[9]:alꝫ nõ videretur bene ſententiatum cuꝫ ꝓbatum fuerit p teſtes viri.ꝙ poſt ꝯdi ctionẽ pris eam cognouit.ſi.ꝫ.de fide inſtru.cum io.ad ſi.ꝛ.ꝫ. de ꝓba.in pñtia.ꝛ ita dubia ꝓbatio non ſufficit.

i Preſumendum.Sed qre pſumiꝫ iſtum receſſiſſe a ꝯditiõe qꝛ non eſt preſumendũ aliquẽ recedere a iure ſuo.ꝫ.ꝺ renun. ſup hoc.cũ pcedens ꝯſenſus durare intelligaꝫ:ar.ꝫ.de baptiſ mo maiores in ſi.ꝛ ex eo ꝙ pmo ꝛ vltio ꝯdixit preſumiꝫ ꝙ me dio tpe nõ cõſenſit.xxviȷ̃.di.qꝛ ſunt culpe.ꝛ.ꝫ.de cele.miſ.cum marthe.ꝟ.ſi tunc igiꝫ in celũ.ꝛ.i.q.i.iudices.in ſi.ꝛ precedens voluntas ꝓbaꝫ p ſequentẽ.xxxiiȷ̃.q.i.cum p bellicã.Preterea ſi pendẽte ꝯditione res tradaꝫ:ꝛ poſtea non exiſtat cõditio:res tradita repetiꝫ.ff.de ꝯdi.inde.ſub conditione.ff.de pic ꝯmo.rei ven.qꝺ ſi. Preterea cõditionalis ꝯſenſus null[9] ẽ ante aditionem extantẽ.ff.de ꝟ.ſig.cedere dieꝫ.ſi ergo nullus pceſſit ꝯſenſus ſolus coit[9] mrimonium ñ facit.ꝫ. ti.ꝓx.c.vl.Dicas ergo:ꝙ ꝯſenſus pcedit de futuro:vt pꝫ i ſi.Quis p ꝟba de pñti expſſit.ꝫ.c.ꝓx ꝛ ita carnaliꝫ copu la ſbſecuta inducit mrimoniuꝫ pſum ptũ.ꝫ.de ſpon.is q ꝛ.ꝫ.e.de illis.ꝛ.ꝫ. c.ꝓx.ꝛ fauore mri monȷ̃.inducta eſt hec pſumptio:qꝛ p carnaleꝫ copulam ipſo fcõ vꝫ cõſenſũ exprimere de pñti: ꝛ a ꝯditiõe recedẽ ſic p purã ꝯditiõeꝫ recediꝫ a ꝯditõali ff.ꝺ ꝯheut emp.ꝫ celſuꝫ.§.vl.Sꝫ qd ſi ante coitum ꝓte ſtetur ſe nolle ꝓpꝫ hoc recedere a ꝯdi tione:nec illud ꝓ deſt.ꝫ.de ꝯſti.cum m.ꝛ.ꝫ.de ap.ſolli citudinẽ.Itẽ qd ſi dicam ꝯho tecum: ſi te ꝟgineꝫ iuene ro:vꝫ ꝙ ſit mrimo niuꝫ.ꝫ.e.c.i.ꝛ.j.c. ꝓx.ꝛ.xxxȷ̃.q.ij.ſolꝫ qꝛ talis error dirꝫ mit mrimoniuꝫ.xx ix.q.ij.§.i.ꝫ nec di rimit emptionem. ff.de contrahend. empti.aliogn.§.i. Dico ꝙ talis conditio non impendit matrimonium.Iteꝫ quid ſi ꝯho cum aliqua ſub cõditione:deinde cum alia pure tenet matrimonium. Sed pone:ꝙ poſtea exiſtat cõ ditio.vꝫ ꝙ teneat primum:qꝛ perinde vꝫ ac ſi a prici pio pure ꝯxiſſet.ff.qui po.in pign.ha.potior.Ar.j.de fri. fraternitatis in ſi.ꝫ ſecus ẽ in mrimonio:qꝛ nõ trahitur retro:vbi ab initio nõ fuit.qꝫtum tñ ad filios legitiman dos retrotrahi vꝫ.j.q.ſi.ſint le.tanta. Item qd ſi cõtraba tur matrimonium ſub cõditione:ꝗ oio extictura ẽ.videꝫ idẽ ac ſi pure ꝯxiſſet.ff.de ꝯdi.inde.ꝙ ſi.ꝛ ſm hoc ẽ ma trimonium anteqꝫ exiſtat cõditio.Sed dic ꝙ nõ eſt ma trimonium:ſed expectatur euentus conditionis:ꝛ tũc p mo erit:ꝛ ſi medio tpe ꝯheret cum alia:teneret mrimoni um:lꝫ videaꝫ:ꝙ ex futuro euentu pendeat:an ſit matri monium:vt dixit io.p decre.j.de fri.fraternitatis.

k Sponſalibus.ergo ſi contradixiſſet ante carnaleꝫ co pulam coitus nihil poſtea operaretur:quia nihil eſt ibi purum vel conditionale:quod confirmet vel ducat ad eſſe talis coitus:ſupra titu.ꝓri.c.vltimo:in ſi.arg.ſupra de confir.examinata.b.

l Probatum. Nõ ꝙ contra eum ſit interpretatio:qui teſtes ꝓduxit:cũ expſſe nõ ꝓbãt id ad quod inducuntur

ḡ obscure: sic .s. de .pba. i pñtia. & qr p pfessionē vtriusqȝ pstabat pluries qp post spōsalia cōtracta carnalis copula fuit subsecuta: & id qr non expresse constat p testes: qp cō tradictio patris precessit copulas: fit interpretatio p ma trimonio presumpto: cū iā esset fūdata itentio mulieris. tus. j. t. .prl. insinuāte. non credo: qp teneat monachat[9] ſb hac conditione: qr illa est contra substantias monachatus. s. d sta. mona. cum ad monasterium in fi. & arg. supra de conuer. con/ iug. dudum. Hec fuit opinio. h. quam inuenies. xix. q. vl. nūc autem. alij contradicunt.

m Si conditōes p substantiā piugij. Ad dī hic sumptū fuit d illo canōe. xxxij. q. ij. so let. & c. aliqñ. Nō ḡ qp qdas pditiōes apponi pñt in mri monio licite quea iur admittunt: pu ta si certus mihi d deris si pzimeo pla cuerit: vt. s. e. de il lis. sup eo. p tuas. h[9]i enis pditiones honeste sr: nec sūt p sbstantiā mrimo nij: qr pōt esse cum illis & sine illis. vñ ñ pbat h esse: quod ab hoc ptingit abesse s. de translat. inter corpalia. Est & alia pditio honesta q e de substantia mri/ monij: vt cus chri/ stian[9] dicat iudee vl heretice: pho te cū: si vis fieri chri/ stiana sine ista nō tenent mrimoniū. xxvij. q. i. non os. Sūt & alie pditio/ nes inhōeste & tur pes: de qb[9] hic fit mētio: & illas qdā sunt p substantiam matrimonij. ita vt illis appositis non tenet matrimonium: de quibus hic habes in pnn. & c. p dictis solet. aliqñ. Sunt & alie inhoneste turpes aut ipos/ sibiles: vt si dicatur: pho tecum. si furtū feceris: si homici diū feceris. iste. n. sunt turpes. Idē est si sit impossibile: vt si dico pho tecum: si dederis mihi imperium: si digito ce lum tetigeris. ff. de iniusto rup. te. l. cus in sdo. h[9]i pditio nes nō sunt p substantiā mrimonij: & d talibus itelligit: qd dr in fi. si turpes aut ipossibiles: & id si apponant pro nō adiectis hri debent: vt dic in fi. s. e. c. i. qd de h[9]i con ditionib[9] itelligit: & mrimonium tenet. Et sic vr: qp ois p ditio q est p naturam pctus: ipsum ipediat: si apponatur Et hec est rō cum tria debeant esse bona mrimonij saltes quo ad ppositum. s. fides. ples & sacrūs. xxvij. q. ij. omne itaqȝ. p illas tres conditiōes extingunt illa tria bōa: q in quolibs matrimonio necessario requirūtur: aliter nō erit matrimonium vt hic ps. Sed ptra vr. i. x. q. i. c. ij. vbi tenet pctus non obstante cōditione p naturam contractus. Et ar. contra. xxvij. dist. diaconi vbi tenet ordinatio: ls di/ cat se velle hre vxorem: qd est cōtra ordinis substantias. Item qd si dicat: pfiteor talē religionem: ita qp possim p prium retinere & vti matrimonio: vr qp tenet monacha

esti inter eos copula subsecuta[p] pro matrimonio est presumen dum[f] quia videtur a conditio ne apposita recessisse. nam & si probatum sit: qp postqp pater & patruus viri contradixere sponsalibus[u]: idem vir mulie rem illam carnali coniunctio ne cognouerit non est tamen aliquo modo probatus qp anqp ipse cognouisset eandē: pater eius & patruus contradicere curauissent.

Gregorius nonus:

Si conditiones p substantiam[m] coniugij inferan tur puta si alter dicat alteri: contraho tecum si generatio nē prolis euites: vel donec in ueniam aliā honore vel facul tatibus digniores: aut si p que stu adulterandam te tradas mrimonialis contractus quas tūcunqȝ sit fauorabilis: caret effectu: lics alie conditiones apposite in matrimonio si tur pes aut impossibiles[n] fuerint: debeant propter[o] fauorem eius p non adiectis haberi.

Qui clerici vel vouentes ma trimonium pbere possunt.

Alexander. iij. remen. archi episcopo.

E diacono qui i sabbato sancto alium diaconē vulnerauit: & v xorez[p] accepit: hoc. t. pzu. r. qp si contrito[q] & hu miliato corde ad ecclesiam re dire voluerit: dimissa illa quam accepit inuxorem: & absolutio ne[r] obtenta iniuncta sibi peni tentia de vtroqȝ excessu p[9] eas peractam dispensatiue[f] pote/ ris ei diaconatus officium red dere: & si perfecte vite & con/ uersationis fuerit eum in pre sbyterum ordinare. Subdia conū aūt siue homies interfece rit siue non: matrimonius non posse contrahere: sacrorum

n Impossibiles. fi. s. d pac. c. vlt. sic & in testamē to turpis conditio pro nō adiecta habetur. C. de in sti. & substi. reprehenden da. & ff. de cōdi. inst. qui dam: & C. de his que pe. no. relin. l. vna in fi. & ff. de. le. i. turpia. ff. de vsu. & ha. sed neqȝ. sic turpis siue ipossibilis stipulatio etiam in alijs tractatibus non obligat. ff. d vb obli. generaliter. & l. se. & ff. de ac. & ob nō solum. insti. de inuti. sti. §. ipossibilis

o Propter eius fauorē sic q matrimonium res fauorabilis est. vnde pp ipsius fauorem pater & mater in ipsius peroga tiua ad testimonium ad mittuntur. q in alijs con tractibus repelluntur. j. q. ma. acc. possunt vide/ tur in fi. & plura alia spā lia ibi obseruant: vt no. s. vt lite non cōte. c. i.

p E diacono. v/ xores accepit. d facto: qr nō potuit de iure xxxij. distin. erubescant. placuit.

q Contrito & hūiliato aīs non ē recipiend[9]: qr venia non datur: nisi correctis. xxiij. q. ij. legatur. nec potest gaudere se correctum: nisi prius doleat se fuisse peruersum. x/ xij. q. vij. quenadmodum. Et dixit leer: delicti enim veniā pe nitentibus indulgemus. C. de here. manicheos. & C. de sum/ ma tri. & fide ca. l. vlti. & de pe. di. i. neminem. & de confe. distin iiij. omnis qui. Et dixit salomon qui abscondit peccata sua nō videbit lumen in eternum.

r Absolutione obtenta. nō dicit a q vnde vr qp a papa tm. x/ vij. q. iiij. siquis suadente. & precipue pter atrocitates facti. vñ etiam si esset monachus: abbas ipsum absoluere non posset. j. de sen. ex. cum illorum. vel forte ex ista indulgentia spiritua li ipm potuit absoluere: quod est verum: vt ps. i antiqua.

f Dispensatiue. & ita epi pñt etiam dispensare cus clericis cō stitutis in sacris ordinibus: si contrahant de facto: sic. s. de cle. coniuga sane. ij. Ar. contra: supra de big. nuper. sed illud intel ligitur de illo qui in seculari habitu vnam habuit de iure vxo rem: & in sacro contraxit: illo tanqȝ cum bigamo non potest dis pensari. ar. p. j. c. pri. So. vt ibi h.

t Interfecit putabat enim forte iste archiepiscopus propter homicidium: qp degradari debeat: & qp amisisset ordines: qd non est verum: qr character in anima impressus non tollit: vt i. q. i. qp quidam. vnde non potest contrahere: & pp delictum

nā est alicuius sbueniendū.ff.qbus ex.cau.ma.ß ⁊ si p ptorem §.actio.nec stulti melioris cōditōis debent esse q̄ʒ piti.ff.qð vi aut clā.§uus.nemo n.delinquendo fit melior.ff.ad.l.fal.pcia ⁊.xvj.q.i.legi.sic malefidei possessor n̄ dʒ eē melioris ɔditiōis q̄ʒ bonefidei.ff de peti.here.si a patre.§.si predo.

a ¶ Canonuʒ. xxxij.di.si qs cor.⁊.c.de illo.⁊ .c.i. ⁊.lxxxiij.di.cum in pretorio.ber.

b ¶ Ex lrāꝝ. abiurare Ar.ɔ̄.s̄.de coha . cle.⁊ mu.clericos. Illð intelligendū ē.vbi suspitō habet de piurio.vt sepe faciūt int se ɔcubiarij.tc n̄ exigit iuramētum . vt ibi satis colligit.vl illud circa ɔtubniū l̄ʒ i diuortio cuiuscūqʒ m̄rimonij xxxv.q.vj.ab isto die.

c ¶ In s̄bdiaconatu ministrare.Arg.ɔ̄ .s̄.c. pr. vbi dispensat cū eo q in plurib⁹ deliq̄rat q̄ʒ iste. Que fuit ergo rō.placuit hoc dño pape. vt maioreʒ grāʒ faceret illi q̄ʒ isti.Illa potuit eē rō. qz nō videbat v̄e penitēs.⁊ psūptio erat ɔ̄ ipʒ ð sua icōtinētia.⁊ cū talib⁹ n̄ ē dispensandū. dū p ̄ fuer sic̄e spe praue actōis desidera ɔcipe n̄ formidāt l.di.c.i.⁊.c.vt ɔstitueret ⁊ iō papa phibet :ne cū ipso dispēset.cuʒ als suo iure dispēsare posset .vt s̄.c.pri.lʒ si itrare voluerit religioneʒ. tūc fauore religiōis potit circa ordinē dispēsare:sic.j.de apostata.c.ij.vl ð ɔsilologt cū ð iure suo eps possʒ dispēsare cū ipso:vt.s̄.c.pr.⁊.s̄ ð cle.ɔiug sane . ber.

d ¶ In minoribus.si.l.di.placuit.xv.q.viij.sigs psbyter.b.

e ¶ Meminim⁹. Casus:aliqs pmisit trāsire ad religionem ⁊ habitum religionis suscepit postea ɔ̄trit matrimonium: queritur qd iuris.⁊ respondeo:put sequitur in littera.

f ¶ Professioneʒ. que ēt sola facit monachuʒ.s̄.ð regula.porrectū.vn̄ in seculo remanē nō debuit nec ɔ̄here m̄rimonium im mo ɔpelli dʒ redire ad monasteriū.s̄.de regul.sicut.vt hic dr̄. ar.xxvij.di.qð interrogasti.⁊.xxvij.q.i.quasi per totum.

g ¶ Nec habituʒ.maxime qz solus habit⁹ nō facit monachū: ß pfessio regularis.s̄.de regula.porrectū.nisi gestaret habituʒ monachalē cū alijs p annum:tūc presumit pfessionem fecisse vt postea ei exire nō liceat s̄.de regula.ex pte.⁊.c.vidua .

h ¶ Transituꝝ pmisit.⁊ ita votum fuit simplex tm̄:qð p fortius vinculum tollit.j.eo.rursus.xvij.di.si vir.xxvij.q.ij.nos nouimus.equaliter tn̄ cum solēni obligat apud deum vt dicit illa decre.rursus.vbi de hoc dicetur.

i ¶ Consuluit.mutauit habitū.nulla facta pfess ōe seu voto vn̄ nō ipedit m̄rimoniū.xvij.q.ij.gonsaldus.⁊.s̄.c. pri,

k ¶ Uelamen.s.pbationis q distinct⁹ esse dʒ ab habitu pfessor.s̄.de regula.c.penulti.qui non dirimit matrimonium iam

canonū[a] censura demonstrat.

Idem cenoma.epo .

Ex litteraꝝ tuaruʒ tenore accepimus:q latorpresentium in subdiaconatus offō constitutus:quandā sibi in coniugiuʒ copulauit:quaʒ eūdem p.nomine abiurare[b] fecisti : super quo pru.t.in dño commādamus : mandantes. q. si ad monasticum ordinem transire voluerit: ⁊ tibi plus laudabilem cōuersationē ipsius visum fuerit euʒ ad maiores ordines pmoueri ɔcedas :qð si ad religionem se transferre noluerit euʒ neqʒ in subdiaconatu[c] ministrare:neqʒ ad vlteriores permittas ordines pmoueri:in minoribus[d] tamen ordinibus poterit ministrare .

Idem vuigoreñ epo .

Meminim⁹[e] :⁊.j. Rñ.qð si quisq̄ q se religioni deuouit:⁊ habitu suscepto professionem[f] fecit : postmodum sibi aliquam copulauerit : est cogend⁹ ab ea recedere: ⁊ ad ecclesiam cui se ɔtulit sine cōtraditione transire. Uerum si nec habitum[g] suscepit: nec professioneʒ sed votū solūmodo fecit:⁊ se ad religionem transiturum[h] pmisit: lʒ postea matrimoniuʒ ɔ̄xerit:nō est cogend⁹ ad religioneʒ transire: ⁊ matrimoniale votuʒ rescindere

Idem luceñ.episcopo.

Consuluit nos .t. f. quid faciendum sit de nobili muliere:q̄ vestibus preciosis abiectis mutauit habitum et de manu presbyteri velamen[k] assumpsit:sʒ non renunciauit pprijs: nec intrauit claustrū: nec in manu alicuius epi abbatis vel abbatisse aut super[m] altare professa est vel obedientiam pmisit:postmodum p̄o elapso anno abiecto religiōis habitu cuidam nobili nupsit. Consul.t.t.r.q sicut simplex votum matrimonium impedit ɔ̄hendum:⁊ non dirimit[n] iam ɔ̄ctum: ita habitus sine pfessione susceptus[o] ne contrahat

contractum.supra.c.primo.⁊.j.e.rursus.

l ¶ Non renunciauit.p hec que hic enumerantur:pʒ q non assumpsit religionem nec habuit ppositū mutādi seculuʒ:vnde libere exire potuit.j.annū ⁊ ēt anno ɔpleto:s̄.de regula.c.penl.vbi dr̄:q euidenter dʒ apparere:si seculū mutat volue rit ⁊ ita signa mutationis euidēter debēt apparē ad h vt aliqs censeatur mōch⁹ al exire poterit infra annum ⁊ anno finito.xx.q i.illud.

m ¶ Sup altare.vl de qlit qs pōp siteri i manu epi.xxvij q.i.viduitatis. ⁊ i manu ēt monachi j.e.isinuante.⁊ corā sacerdote p ipsius bñdictionē.xxvij.q.i.sciēdū ⁊.xx q.i.vidua.⁊ sup altare.vt hic dicit.

n ¶ Non dirimit xxvij.di.§.h distinguendū.⁊.c.si vir ⁊.j.e.rursus.⁊.s̄.ð regularibus porrectum.

o ¶ Suscept⁹. Sʒ videtur:q eo ipso q suscepit habitū. ⁊ velamen votum suū solēnizauerit ita vt ad monasterium redire cogat ar.s̄.ð reg . vidua xxvij.di.q interrogasti,lr̄a isti⁹ . c. soluit ɔ̄ria illa.hic constabat q absolute habitum non mutauit:ibi vero eo animo ⁊ proposito habitum ⁊ velamen susceperunt:vt monache essent.vnde postea non audiuntur:etiam si cōtrarium vellent iurare.b.

p ¶ Ueniens. absenti. Ar.q m̄rimonium inter absentes ɔ̄hi.pōt.xxxij.q.ij.honorant.⁊.xxx.q.v.nec illud.⁊.s̄.de conuersi.coniug.ex parte. ij.⁊ . eodem modo sponsalia:vt hic.⁊.ff.de sponsa.l.iiij.⁊.v.b .

q ¶ Promisit.p interpositam personam:que mandatuʒ habeat ad hoc:als nihil esset.

r ¶ De seueritate.timor iste vanus erat.vnde nō excusatur:quo min⁹ debeat compelli ad matrimonium ɔ̄hendum ppter fidem datam:si ille cum alia non ɔ̄xisset non obstante voto simplici.ar.s̄.de sponsa.ex litteris.ij.prima enim fides seruari debet:supra de spon.sicut.nisi fortius vinculum superueniat:vt supra de spon.si inter.

s ¶ Continentie votum mulier ista vouit continentiam: nec mutauit locum nec vestem:nec ēt fecit pfessionem ⁊ tn̄ post votum continentie de presenti ɔ̄here potest : ⁊ ita est ar.op.q votum sollennizatur per votum continentie tantum:de hoc dicitur.j.c.primo.ber.

t ¶ Fornicationis.Arg.minus malum tolerandum : vt

maius costetur.xxxiij.q.ij.si quod veriꝰ.xxvi.q.ij.ubi qui xxij.q.i.considera.⁊.iiij.di.deniqʒ.

n ¶ Uoto violato.i.violādo.si.ff.de iureiuran.admonendi.in vbo absolutus.i.absoluendus.vel dic violato animi destinatōe: q: petebat sibi dari licentiam ꝯhendi.nec intelligo: ꝙ imponat pnia: nisi sub ea cōditiōe si cōtraxerit vel imponet postquā cōtraxerit. vel et ꝺ voluntate mutata agit pnia: ar.xvij.q.iiij.sunt q opes.

o ¶ Nō postpōas. Sʒ qualiter datur huic licentia contrahendi cōtra votū cōtinentie: lʒ sit simplex cū apꝺ deum equaliter obliget cū solēni.j.c.pxi.ergo debuit cōpelli: vt seruet votum sicut fit ꝺ spōsalibꝰ supra ꝺ spō. ex lris.ij. Dicas: ꝙ non dat hʒ ecclesia licētiā contrahēdi directe: sed ē hic quedam cōpatiua permissio ne deterius inde contingat: vt ex lra pʒ ⁊ q: in perturbatione animi votum emisit: arg. xvij.q.ij.gonsaldꝰ vnde datur ei licētia cōtrahēdi: alias non daret. nam votum continentie seruandum ē etiaʒ a coniugatis.xxxiij.q.v.qꝺ deo pari.

p ¶ Rursus.castitatis.simpliciter: supra.e.c.proxi

q ¶ Apud deū.ergo videt equaliter obseruanduʒ vt solēne: qꝺ falsū ē: q: solēne seruat post ꝯctum mrimonium.j.c.pxi.istud vero non.xxvij.di.si vir: ⁊ hʒ dicas: ꝙ ab initio sunt equaliter obseruanda: ⁊ vtrūqʒ intantum obligat ꝙ qui contrauēit: peccat mortaliter. Et dic non minus.i.si minori tpe: q: vtrūqʒ i ppetuū obligat: ⁊ vtriusqʒ fractio ē mortale peccatuʒ: lʒ vnus minꝰ peccet alio qꝺ pʒ ex minori pnia.xxvij.di.si vir.⁊.xxvij.q.i.virginibus.⁊.c.deuotā: vel hoc cōtingit ꝓpter adiunctū.s.propter bonū mrimōij: ar.xxvij.q.i.nuptiarū.⁊ ē simile: qꝺ di: inter simplicē loquelā ⁊ iuramētum nō facit deus differētiā.xxij.q.v.iuramēti.⁊ colli ex hoc ꝙ hʒ di: votum ex sui natura nō dirimere matrimonium: ꝫ cōstitutio facta super voto. Q: hʒ fit mentio de voto simplici ⁊ solēni: vide qd sit vtrūqʒ votū. Solemne est qꝺ fit interueniente aliqua istarum solēnitatum videlicet per susceptionem sacri ordinis.xxviij.di.diaconi.⁊.lxxxiiij.di.cum in preterito. Item per susceptionem sacre vestis q̄ tm̄ profitentibus dari dʒ.ꝫ.ꝺ regul.statuimꝰ.⁊ maxie si cum alijs incipiat cantare: ⁊ oblatōem facē in eccl'a.xxvij.q.i.vidua.⁊ ꝫ.de regul.vidua.⁊.xxvij.di.qꝺ interogasti. Tertio modo cū per ꝓfessionē deuouet se alicui religioni in manu abbatis vel abbatisse vel et in manu mōachi.ꝫ.de regul.statuimꝰ.⁊.ꝫ.e.consuluit.⁊.j.c.pxi.ꝑsētibus testibus: per quos possit ꝓbari ꝓfessio: si ille negaret: ⁊ ne hoc negari possit: fiat inde publicari .scriptura.xxvij.q.i.oēs femine.i qua scriptura ꝓficat se velle religiose viuere xx.q.i.vidua.⁊ tale votum impedit mrimoniū ꝯhendū: ⁊ dirimit iā cōtractum.xxvij.q.i.c.i.⁊ p totū vsqʒ ad.c.nuptiarū.alis autē votū cōtinētie factū q̄zuis corā multis di: simplex q̄si non vestitum siue istitutum aliqua solēnitate: ⁊ tale votum impedit mrimoniū contrahendū.sed nō dirimit iaʒ contractū.q.d.nō dʒ cōtrahere pꝰ tale votum: tm̄ si contrahat.tenet.ꝫ.e.ꝯsuluit.⁊.c.veniens.⁊.xxvij.q.i.nuptiarū cū sequenti.c.⁊ pꝰ hʒ votū cōtinētie cū qs dic voueo continētiā: dat ecclesia liniam contrahendi.ꝫ.e.c.p.Hec opīo hodie q̄si cōis est: i hac opiniōe fuit gratianꝰ.xxvij.di.§.vl.⁊.c.vl.Hu.vero dixit ꝙ votū continentie perpetue inter oīa vota impedit ⁊ dirimit mrimōiuʒ iā ꝯctū: ⁊ i nllo cāu est mrimōiū pꝰ votū ppetue ꝯtinētie quo ad deū: ⁊ si postea contrahat: de solo facto contrahit: ⁊ mortalr peccat.⁊ hʒ dic eē verū si votuʒ ꝯtinentie ꝓpe teneat.proprie di: votum continentie.cum dico voueo perpetuam continentiam. Improprie cuʒ dicitur voueo siue promitto: ꝙ post annum siue post mortem vxoris mee vouebo perpetuaʒ continentiam: qꝺ est dicere votum de presenti ⁊ de futuro. Et dicit hug.ꝙ solemnitates premisse non sunt de substantia voti: ꝫ signa ⁊ ꝓbationes voti: si votum reuocetur in dubium: Joānes dixit: ꝙ si aliquis coraʒ tota eccl'a dicat: voueo ppetuā cōtinētiā: n̄ solēnizat votuʒ: nisi aliquid de premissis interueniat.vnꝺ si postea contrahat: tenet mrimoniuʒ. H.vo ꝯ: vt pʒ. Sed certe.qꝺ dicit.h.magis vi: tutū.lʒ.n.aliqs n̄ efficiat mōachus: bn̄ pōt se obligare ad continētiā perpetuam per votum: sicut potest se obligare ad alia vota: q: votū ꝯtinētie excedit oīa alia vota: vn̄ si posset cōmutari in maiꝰ bonū: ar.xxxij.q.i.nuptie. vn̄ ⁊ si coniugati continentiam promittant: eam seruare tenentur.xxxiij.q.v.quod deo pari. H.contradicit alexandro.ꝫ.c.p.cui potius stādū est

a ¶ Obseruare.ꝙ si prius iurasset ⁊ postea votuʒ simplex emisisset.tene quod dicitur supra de spon.commissuʒ.

b ¶ Uidetur.q: remanebit cuʒ illa.ꝫ.e.consuluit.

c ¶ Insinuante.supplicatū.ꝯ illa iura.nā a pncipe nō est petenda vxor.xxxvi.q.ij.nullus.⁊ penam deportatiōis meretur.C.si nup.ex rescrip.pe.l.i.⁊ quia debent esse libera matrimonia: supra de spon.gēma.

impedit: sed contractum neq̄ ꝙ̄ dissoluit. Idem.

Ueniens ad p̄sentiaʒ nostraʒ.m.heremita ꝓposuit: ꝙ.j.mulier cuidam viro absentiꝑ fide data se nupturaʒ ꝓmisit[q]: sed postmoduʒ audiens plura de seueritate[r] ipsius ei noluit copulari. Cum itaqʒ timeret ne illi nubere cogeretur: i manibꝰ suis votuʒ continētie[s] ꝓmisit: non tn̄ locuʒ aut vestem mutauit: quo audito vir sibi aliam copulauit. Nos itaqʒ attēdētes tutiꝰ eē: vt prefata mlier pꝰ fidē ⁊ votum simpliciter oblatū mrimoniuʒ cōtrahat: ꝙ̄ fornicatiōis[t] reatum incurrat: mādamꝰ quatenꝰ si plus nō ꝓcessit: sibi ꝺ fiꝺ mentita ⁊ voto[v] violato congruam satisfactioneʒ indicas: ⁊ ei cui vult nubēdi in dn̄o licentiam tribuere non postponas[x].

Celestinus tertius.

Rursus quidā votuʒ castitatis[y] emittens: iurauit se quādā ducturū postea i vxorē. Unde a.f.tua requisiti arbitramur: ꝙ cuʒ simplex votū apud deū[z] nō minꝰ obliget ꝙ solēne ꝓ eo ꝙ iurauit temē pniam agat: ⁊ votuʒ ꝙ deo fecit studeat obsuare[a]: qꝺ si post ꝙ̄ hꝰi ꝑstitit iuramētū: ad nuptias motu ꝓprio cōuolasset: cū votū simplex mrimonium impediat ꝯhenduʒ: n̄ tn̄ dirimat iam contractum: nihil ambiguitatis questio tua continere videtur[b].

Innocentius.iij.libonen̄.⁊ lubicen̄.epis[c].

Insinuāte.j.nobili muliere nr̄o est apostolatui referatum ꝙ a qbusdam curialibus fuit religionen̄.ꝓ ipsius copula supplicatū[c] qꝺ cum ad cōsanguineoꝝ eius noticiā peruenisset: vt maritum accipet: ei sub obtestatione regia suggesserunt: ipsa vero ꝙ tunc non vellet nubere protestans cōsiliuʒ accepit ab eis: ꝙ votū

emitteret castitatis: qđ in manibus[a] cuiusdaȝ de frib⁹ scī augustini fec̄: adiecto tēpore: vt in domo ppria[b] cuȝ oī substantia sua remanēret. Sane in eiusdem ordinis habitu biēnio. p⁹ pmāsit: lȝ id se iuitaȝ fecisse asserat ꝛ coactā non taȝ metu regio[c] q̄ꝫ parētū ꝛ ifra. Tādeȝ attendens ꝙ inuita votuȝ emiserit: eo dimisso de parētum consilio. p. michaeli publice fuit matrimonialiter copulata: de quo quattuor sustulit filios tē pore procedente: ꝛ infra. Nos igitur attendentes: ꝙ in emissione voti quod pcessit nulla vł modica[d] coactio affuisset: quaȝ patientia ꝛ pseuerantia sequētis temporis penitus profugauit: ꝛ ꝙ sequens coniunctio potius iniqua fuit ꝛ violenter extorta: mandamus quatenus si premissis veritas suffragatur: prefactam mulierem ad male dimissum religionis habitum resumendum ꝛ seruanduȝ qđ vouit: monere ꝛ inducere procuretis: ꝛ si opus fuerit p cen. ec. coercere.

De eo qui duxit i matrimoniū quam polluit per adulterium.

Alex. iij. abbati sancti albāi.

Propositum est nobis ꝙ vir quidā vxorem habens: sibi aliam huiusmodi rei insciam copulauit: sed prima mortua nititur discedeř a secūda: ꝛ infra. Lȝ autem in canonibus[g] habeatur: vt nullus copulet matrimonio quam prius polluerat adulterio. ꝛ illā maxime cui fidem[h] dederat vxore sua viuente: vel que machinata est in morteȝ vxoris: quia tamen prefata mulier inscia ꝙ ille aliam haberet vxorem viuentem: nec dignum est vt predictus vir qui scienter contra canones venerat lucrum đ suo dolo[k] reportet: consul. t. t. re. ꝙ nisi mulier[l] diuortiuȝ petat ad petitioneȝ viri nō sunt aliquatenus separandi.

Idem abbati de fontibus.

Significauit[m] nobis. o. andegaueñ. ꝛ infra. Mādam⁹: quatenus: si ɔstiterit: ꝙ eidem. o. tanta vis[n] illata fuerit: ꝙ non sponte in primum consenserit: nec post prestituȝ iuramentuȝ ipsam carnaliter

a Dania in manibus. ꝛ ita solēnizauit votū cōtinentie tradēdo se ordini sancti augustini in manibus illius monachi: vt. j pȝ. ꝛ habitum professorum suscipiendo.

b Ut domo ppa. q̄ nō erat mōacha erḡ pōt ppriū retieř: ar. s̄. de sta. mo. cū ad mōasteriū. i fi. cū talis ɔditio sit ɔtra subām mōachat⁹. s̄. đ cōdi. ap. e. fi. ꝛ. xxxij. q. ij. solet. ꝛ ar. ff. de ac. ꝛ ob. non solum Ar. ɔ̄. x. q. i. sic qdā. ꝛ. s̄. đ condi. appo. c. i. talis. n. conditio ē ɔ̄ sbstātiā monachatus: vnde ea retēta impedit mōachatuȝ: qdam tñ dicunt: ꝙ ea adiecta tenet mōachatus: ꝛ p nō adiecta hēri non debȝ: ar. hui⁹ lře. đ h̄ dixi. s̄. de con. ap. c. vl. verba ista in domo ppria cū omni etiā sua substātia: sic expone. i. cuȝ vsufructu sue substātie oli ante monachatū: vt đ vsu fructu illarȝ reȝ victuȝ ꝛ vestitū hēret in vita sua qcquid eni supest: dȝ eē ꝛ ē mōasterij: ꝛ siqd deesset ei suppletur a mōasterio sñs eni expositio habeř xxvij. q. i. siqs rapuerit. ꝛ sic ista erit mōacha: ꝛ pt remanē in domo quōdā sua cū vsu reȝ: quas cō tulit mōasterio: sic. xxvij. q. i. de viduis.

c Metu regio. Ar. ꝙ imperiū regiuȝ ñ sufficit ad iussū metuȝ: ar. C. qđ me. causa ad inuidiam. Ar. contra. C. e. l. pe. ꝛ. xxiij. q. viij. conuenior. silř imperiū parētuȝ nō sufficit ff. de ri. nup. si pře. xxxij. q. vij. omnes causatiōes.

d Uel modica coactio Nota ꝙ leuis metus nō excusat in voto: vt hic: ꝛ. s̄. qđ metus cā. cuȝ dilecti. ȝ in electione leuis metus sufficit. i. q. vi. siqs aūt. silř i mřimonio vt vī qr plena dȝ securitate gaudere: vt. s̄. de spō. cū locum. ff. de rit. nup. si pře. tamen talis dȝ esse: qui possit cadere in constantem virum. s̄. de spon. veniens. ij. ꝛ. c. consultationi.

e Patiētia. Nō: ꝙ rōne tpis euanescit exceptio: qr psumitur ɔsentire. i. q. i. ɔstat. s̄. đ spō. ad id qđ. j. de frig. c. i. C. qđ me. cā l. ij. ff. đ condi. ob tur. cau. si ob turpem. ff. de ri. nup. si pater.

f PRopositū. isciā. hoc excusauit mulierēȝ ab adulterio qr ignorās committit adulteriū. xxxiiij. q. ij. in lectum ꝛ. ff. de adul. l. vl. aliogn si fuisset cōscia: nō possȝ postea cū eo remanere. j. e. cū hēret. imo plus pdest: qr filij de tali mřimonio legitimi sūt cēsēdi pp bonam fidē vxoris j. q fi. sunt le. ex tenore. ꝛ. c. cū inter. ꝛ tñ ñ fuit mřimoniū inter eos ēt p⁹ mortem pme vxoris: lȝ. n. ista crederet eū liberum ligatus tñ erat: ꝛ in pmo cōsensu q nullus fuit: intelligiř pdurare: sicut nec matrimoniū cōtrahitur cū seruo: lȝ credatur liberalis nō ɔtractaur ēt si postea manumitteretur eo ignorāte: qr post manumissionē factā manēdo cū eo approbāe semp intelligitur pmū ɔsensuȝ: q errone⁹ fuit: ꝛ non aliud. vnde mřimoniū nō pcedit. Arg. ɔ̄. ff. de offi. proconsul. obseruare. §. vlt. imo vī expressū. ff. de iure do. procu lus. pus dcm̄ verū est: tñ si mlier vult cōpellitur ipsā ducer pp dolū ꝛ fraudem illius: vt i fi. dicit.

g In canonibus xxxi. q. i. c. i. §. j. e. ex iuarū: cū haberet. ꝛ. c. vlt. in fi.

h Fidē. dderat. vel si de facto eam duxit. j. e. cū hēret ꝛ supple ꝛ eam cognouit viuēte sua vxore: aliï nō ipediretur cōtrahē cum ea. j. e. c. vlti.

i Machinata. xxxi. q. i. siqs viuēte. ꝛ. j. e. super hoc.

k De suo dolo. s̄. de rescrip. sedes aplica. ꝛ. xxx. q. i. dictum.

l Nisi mulier. ꝛ ita compellitur vir remanere cum ea si voluit pp̄ter culpam ꝛ dolum ipsius viri ȝ nō econuerso. si. j. de adul. c. ij. ꝛ ita est hic ar. ꝙ cōtractus pro parte tenet ꝛ p parte nō. s̄. de dspon. im pub. de illis. ff. mādati pt. C. đ rescin. ven. l. ij. ꝛ insti. de auč. tu. circa pn. ff. locati. sicut emptio. §. interdū. ꝛ. ff. đ ac. ēp. ꝛ vē. iulianus §. siqs a pupillo. xxix. q. ij. siqs ingenu⁹. xxxij. q. v. proposito. xxxij. q. ij. aliqñ. ꝛ. xxvij. q. ij. §. i. ꝛ. xxxi. q. ij. c. i. ꝛ. ij. si tamen ɔ̄hēret cuȝ alia teneret matrimonium. j. e. veniens.

m Significauit. iste. o. coactus fuit q̄ndā despōsare i vxorē pstito iuramēto. postea vō ɔ̄xit cū alia spōtāea volūtate ɔscia h⁹ facti. pma petit illū i virū coraȝ eborcē. arepo: q eū cōpulit recedē a scđa pstito iuramēto: donec lis essȝ iudicio ecclie fmiata: inř ipȝ ꝛ pmā lite pēdente mortua ē pma: dubitabat iste. o. an debēt redire ad secūdaȝ quā spōte duxerat i vxoreȝ: rñdet papa put seqř.

n Tāta vis. q̄ possȝ cadē i ɔstāteȝ viȝ. s̄ đ spō. veniēs. ꝛ. c. cōsultatōi. si. s̄. qđ me. cā platū. ꝛ. c. cum dilecti. Ar. ɔ̄ xv. q. i. merito q̄riř. ꝛ. s̄. đ iureiu. si vero. Iuramētū istud poterat seruari sine iteritu aīe: ergo debuit seruari: vt ibi dř ꝛ hec ñ hūt hī locū: qr mřimōia libera đbēt eē ꝛ ñ coacta. s̄. de spo. cum locum. ꝛ. c. preterea requisiuit gēma.

cognouerit[a]: ꝓpter hoc non di mittas quin ad aliam quam poſtea in vxorem accepit: re uertendi liberam tribuas fa cultatem: alioquin ſibi ne[b] ad ſecundam reuertatur[c] ſub in termnatione anathematis in hibens des ei licentiam ducē di aliam vxorem.

Idem baraneñ. epiſcopo.

Super hoc quod queſiui ſti: an liceat alicui cum ea contrahere matrimonium quam vxore ſua viuente ſibi de facto matrimonio copula uit[d]. t. r. ꝙ ſi adultera ē in mor tem vxoris aliquid machina ta[e]: ſiue fidem dedit[f] ſiue non qḋ ea defuncta hanc eſſet du cturus ſm canones ab ei⁹ cō ſortio ꝓhibeṫ: ⁊ hec ꝓhibitio perpetuo eſt ſeruanda.

Clemens tertius.

Ex litterarum tuarum in ſinuatione accepimus: ꝙ. t. vxorem ſuam in adulte rio deprehenſam[g] de tui ante ceſſoris aſſenſu abiecit: que poſtmodum accepit habitum monachalem: ſed dictus. t. an te ꝙ̄ illa decederet: aliam[h] ſu perinduxit: et plures ſuſcepit filios ex eadem: ⁊ infra. ꝟ. t. igitur. r. ꝙ illos debes ab inui cem ſeparare[i]: idem vero vir indicta ei de adulterio peni tentia aliā[k] ducere poterit in vxorem.

Idem.

Cum haberet vxorem le gitimam. a. nomine. j. la tor pſentiū cum. m. adulteri um perpetrauit. Cumq̄ ſuper hoc fuiſſet in ius vocatus: ab iurauit adulteram: ⁊ poſtmo dum iuramento ꝯtenpto viuē te legitima cū ea mr̄imonium contrahere ⁊ ipſi diu cohabi tare preſumpſit: demum pre dicta. a. de preſenti luce ſub tracta memoratus. j. cū adul tera ꝑ decennium eſt morat⁹ de qua decem filios ꝓcreauit Tale ergo damus coſul. t. re ſponſū: vt. ſeparenṫ omnino: ⁊ eis iniuncta penitentia per petua cōtinentia indicaṫ: pre ſertim cū in dies ſuos ambo ꝓ ceſſerint: ⁊ tandiu publice in adulterio ⁊ periurio ex certa ſcia ꝑdurantes eccleſiā in gra ui ſcandalo perturbauerint Noſti. n. qḋ leo papa[m] ſtatuit vt nullus ducat in matrimo niū quā adulterio polluit: et ꝙ hic plus[n] ꝓceſſum fuit: ꝙ̄ ſi fides preſtita dūtaxat fuiſſēt adulter: vt defuncta legitia eā duceret in vxorem: cum ea dem[o] ēt viuente quaſi mr̄imo nialiṫ mecche mecch⁹ adhe tere preſumpſit: ⁊ ſacramen tum ſuum temere violare: qḋ vtiq̄ ꝯnubium vbi etiā nulla ītercēſſerit religio iuramenti[p] tam grego.[q] papa ꝙ̄ triburiē. ſynodus deteſtatur: ⁊ vtrunq̄ hoc modo coniunctum prece pit publice penitentie ſubijci ac ꝑpetuo ſine vlla ſpe coniu gij ꝑmanere: nec aliquod eiſ dem. j. ⁊. m. adminiculum af

a Cognouerit. qḋ ſi fecit, anteq̄ ꝯheret cuꝫ ſecunda cōſenſiſſe vr̄. vnde amplius ſecundā hr̄e nō poſſet. ſ̄ de ſpon. ad id qḋ. ⁊. ſ̄. de deſpon. ipu de illis. ⁊. j. de his q ma. acc. poſ. inſup. ⁊ eſt ar. ꝙ ratihabitio retrotrahiṫ ſi ſ̄ de regula ſignificatū ad ſi. i. q. i. cōſtat. lxiij. diſ. ſaloni tane. ḋ ꝯiu. ſer. pro poſuit. ⁊. ſ̄. qḋ me. cā perlatum.

b Ne ad ſcdam. ꝯſciaꝫ huius facti alſ. n. hn̄ poſſet eā hr̄e. ſ̄. c. ꝓri.

c Reuertaṫ. Ar. eſt hic qḋ ab initio ñ valet: tractu tp̄is ñ ꝯualeſcit: lꝫ ꝑue niat ad eū caſuꝫ: a quo potuit hr̄e ini tiū: inſti. ḋ le. ꝟ. an ſuo. ij. q. i. in p̄mis circa p̄nc. iſti. q te. facē pn̄t. ꝟ. vlti. xxx. vi. q. ij c. vlti. Ar. ꝯ xxx. q. i. ad limina ff. de ꝟuit. vt pomū xxxiij. q. ij. i lectuꝫ Prima rubrica lo cū hꝫ qñ ꝑpetuum ſubeſt ipedimentū ꝯria adaptanṫ ad hāc regulā multa ipediūt faciendū: q iam fcm̄ non diri mūt: q: qḋ ab ini tio legitie factū eſt ex ſuꝑuenienti de licto ñ mutaṫ. ff. de iri. actuq̄ pri. nec eni niſi lege vel ca none illud exp̄ma tur: vt pꝫ ꝑ ꝯria qḋ ꝑpetuo ꝓhibeṫ ſe ri: q̄libet caſu ſuꝑ ueniente ꝓhibitio durat: vt i primis ꝯcor. j. c. ꝓri.

d Sup hoc co pulauit. ⁊ eā viuēte ſua vxoꝛ co gnouit: alſ nō ꝓhi bereṫ. j. e. c. vl. ⁊ ea ſciente: ꝙ hr̄et vxo reꝫ: ſecus ſi ignora ret. ſ̄ e. c. i. ⁊. ij. ⁊. j. e. ti. ex tuaꝝ. ⁊. c. cū haberet.

e Machinata xxxi q. i. ſiqſ viuente. ⁊ ſ̄ e. c. i. ⁊ intel lige cum effectu: vt dicit. c. ſiqs viuente quod dicit ma chinata: q: v̄ba cum effectu ſunt accipienda. ſ̄. de cler. non reſi. relatum ⁊. ſ̄. de ſpon. c. vl. de pe. di. i. ꝟ. hic aūt v̄ba. ⁊. ff. qḋ q̄ſq̄ iuriſ. l. i. ꝟ. hoc āt. ⁊. ar. j. c. vl. Quidam dicūt: ꝙ ſuffic conat⁹ ſine effectu: ⁊ ſuffic ꝙ ita ſcriptū ē. ff. q ⁊ a qb⁹ ꝑſpexit. ⁊. vi. q. iij ſcriptū ē qḋ non eſt vex ſ. e. c. vl. Quid ſi aliqs inficiat aliquē i bello ñ eo ꝓpoſito ꝙ ve lit vxorem eius ſumere: nunqd pōt illam ducere in vxorem. di cas ꝙ ſic: ſupra de conuer. infi. laudabilem.

f Fidem dedit. xxx. q. i. relatuꝫ. ⁊. j. e. ſignificaſti. b.

g Ex ſraꝝ. deprehenſaꝫ. i. ꝯuictā ſola. n. deprehenſio nō ſuf ficeret ad h: vt ſepareṫ. ij. q. i. c. i. ⁊. ij. ⁊. iij. lꝫ ſuffi ciat ad infamiā. ff. ḋ rit. nup. palam. ꝟ. vlti.

h Aliā ſuꝑinduxit. in vxorē. q̄ fuit ꝯſcia: ꝙ ali aꝫ hēat vxorē. alſ ñ no cerꝫ. ſ̄. e. c. i. ⁊. j. e. veniēs

i Separe. j. e. c. ſignifi caſti. xxxi. q. i. relatum.

k Aliā poṫit acta pnīa ar. ſ̄. de ſpon. cū i aplica vel ēt parte pn̄te ſi timeṫ. de incontinentia. xxxiij q ij. in adoloſcentia. b.

l Quāꝫ hr̄et ꝑpetua cō tinentia. h ſit ꝓpter cauſas q̄ hic ponunṫ: ⁊ q: ābo ꝓceſſerant i dies ſuos: tn̄ ſi timereṫ de in continētia ipſoꝝ: puta ſi eſſent iuuenes: daretur eis licētia ꝯhendi. xxxiij. q ij. i adoloſcētia. ⁊. c. vl. Sꝫ ꝯ vr̄. ſ̄. c. ꝓx. vbi daṫ licētia ꝯhendi in ſimili caſu. ſꝫ rō redditṫ in lr̄a: ꝙ iſti plus peccauerunt q̄ꝫ alij. vn̄ plus puniunṫ ⁊ q: ſenes videbanṫ.

m Leo pa. xxxi. q. i. c. i.

n Et ꝙ h plus. ſic. j. e. c. vl. Sꝫ vr̄ ꝙ caſus iſte ñ ſit ali⁹ ab alijs duob⁹ ḋ qb⁹ hēsis ſ̄. e. ſup hoc. q: ſi tūc illā fidē dat illi ⁊ ita idē ē ducē cā ſic de fcō qḋ fidē dare. Satis pōt dici: ꝙ iſte caſus nō ē diuerſus ab illis: ⁊ hic ñ d: ꝙ ſit ali⁹ oio: ſed ꝙ plus ē h: ꝙ ſi fides tn̄ ꝯ tur: q: h p̄mo inſuenit fi des i deſpōſatōe tali de facto: ⁊ poſtea eā duc: ſꝫ veri⁹ ē ꝙ eſt terti⁹: ⁊ h̄n differt ab alijs: q: h ē fi des de pn̄ti ꝯhendo cuꝫ ea q̄ten⁹ pōt: ſed in alio caſu ē tn̄ fides ḋ futuro ⁊ eſt ſimilis differentia: ſicut inter ſponſalia ⁊ matrimonium: arg. j. c. vlt. ⁊ p̄us eſt hic q̄ꝫ fidem dare: vt hic dicitur: plus peccat.

o Cum eadem. ſ. vxore.

p Iuramēti. iuramentū iſtud qḋ fecit iſte: vt ei vlterius non adhereret: ñ ſuffic: ꝙ cā hr̄e ñ poſſit q: idē eſſꝫ ſi eā abiuraſſꝫ cuꝫ aliud ſubſit ipedimētū: vt pꝫ ꝑ hāc lr̄am vn̄ ſupple maxie

q Tam greg q̄ꝫ triburieñ. xxxi. q. i. relatum. ⁊. c. ſe.

ferunt vt simul maneant q͞ꝺ cẽnio cohabitauerint adinui cẽ ac decẽ filios susceperint: cum multiplicitas[a] plis ita susce-pte magis eoꝝ crimẽ exaggeret: et diurnitas temporis peccatum nõ minuat[b] sed augmẽtet. Sollicitudis tñ tue intererit[c] vt vterqꝫ liberis suis ſꝫ q͞ꝺ eis suppetunt facultates[d]: necessaria subministret.

I nnocentius tertius episcopo spoletano.

S Ignificasti nobis q͞ꝺ cũ p. ciuis spoletanus quã dã mulierẽ duxisset legitie in vxorẽ ea relicta cuidaꝫ meretrici adhesit[e]: ⁊ infra. Uerum cũ vxor ipsius esset viam vniuerse carnis ingressa: meretricẽm cui adheserat desponsa-uit. Nos igit̃ inq̃. t.t.r. q͞ꝺ nisi alter eoruꝫ in mortem vxoris defuncte fuerit machinatus[f] vel ea viuẽte sibi fidem[g] dederit de matrimonio ↄtrahendo legitimum iudices matrimo-nium supradictum: excommunicato munus absolutionis si petierit[h] iuxta formam eccle-sie impensurus.

I dem massaneñ. capitulo.

U Eniens ad p̃ñtiam nostrã. g. laicus humili isinuatione mõstrauit: q͞ꝺ cuꝫ in ciuitate lemoniceñ. quandam sibi matrimonialiter copulasset: ab ea recedẽs messanam aduenit: vbi. m. mulierem insciã q͞ꝺ aliam haberet vxorem sibi solenniter copulauit: veꝝ cũ eidem penitentia fuisset iniuncta vt ad legitimã rediret vxorem: ⁊ ipse pp hoc in suam patriam rediisset: vxorem suã inueniens carnis debita per-soluisse: ad messanam rediit ciuitatem: supradicte. m. tam q͞ꝫ legitime cohabitauit vxori ⁊. j. Lꝫ autem viuente vxore legitima p̃dictã. m. sibi copulare nequiuerit in vxorem. quia tamen vxore defuncta vtpote a lege ipsius solut⁹ in eadem m. de nouo[k] potuit matrimo-nialiter cõsentire: dummodo non p̃stiterit fidem[l] adultere vel machinat⁹ fuerit in mortem vxoris: mandamus quatenus si est ita: idem. g. vt supradicte. m. affectu adhereat ↄiugali licentiam concedatis

G rego. ix. fratri. r.

S Iquis vxore viuente fide data ꝓmisit aliam se ducturum: vel cum ipsa de facto ↄtraxit: si nec ãte nec post legitima eius sup̃stite cogno

a ❡ Multiplicitas. q̃uis tamen fauor filiorum dispensationeꝫ inducit. xxxv. q. viij. de gradibus. ⁊. ff. de ri. nup. qui in pro-uincia: al's incipit. diuus.

b ❡ Nõ minuat̃. j. de simo. non satis. ⁊. c. se. ⁊. s̃. de ↄsue. c. vlti.

c ❡ Intererit. apud quẽ debeãt demorari filij. facto diuortio: habes. C. de diuor. fac. l. vna. ⁊ apud talem conmorari debent: q eorum vite vel sanguini nõ insidiet̃. s̃. de ↄuersi. infi. c. vlti. vbi de hoc

d ❡ Scd̃m facultates. hoc ẽ regulare: q͞ꝫ ſm facultates alimenta ministrent̃. ff. de libe. agno. l. si qs a liberꝫ. i. rũso. ⁊. §. si qs ex eis. ⁊. C. ꝺ alẽ. lib. l. si ↄpetẽti. ⁊. l. vl. sic ⁊ p-curatio exhiberi dꝫ ſm facultates ecclesie. s̃. de cẽ. sopire. ⁊. c. cũ nup. Et nota q͞ꝫ fili⁹ minor triennio ali dꝫ apud matrem maior triennio apud patrẽ. C. ꝺ pa. po. nec filiuꝫ ⁊. s̃. de ↄuer. infi. c. vlt. ⁊. ar. ff. de lib. agno. si qs a liberis. § non tñ. Illud scias: q͞ꝫ sicut parẽtes alere debent filios. i. di. ius naturale. sic ⁊ filij parentes si egeant: vt in l. p̃dicta si qs a liberis in pñ. ⁊ §. si impubes. ⁊. C. ꝺ alẽ. li. l. i. ⁊. ij. ⁊. xxx. di. c. i. ⁊. xxij. q. iiij. inter cetera. tñ recusare põt pater alere filiuꝫ iusta ꝺ cã: si forte eũ accusauit: vt in l. p̃dicta si qs a liberis. §. si quis ex his. i. fi. Ubi aũt pat̃ ⁊ fili⁹ egẽt mater ↄpellit̃ eos alere: vt. c. l. §. vtruꝫ ⁊. l. penul. ⁊. C. de alẽ. li. auc. quẽadmodum. ⁊ in auc. vt li. ma. ⁊ auie. § illud. Si aũt mater alit filiũ dum pater abũdat: põt petẽ expẽsas si hͦ fuerit ꝓtestata. ff. de ne. ge. nenscenni⁹ p⁹ trienniũ tñ. sed hec q̃ dicta sunt itelligunt̃ ꝺ legitimis. vnde signantur ↄ̃ria in auc. q mo. na. ef. le. §. vl. ⁊. C. de incestis nup. auc. ex ↄpleru. ⁊. C. ꝺ na. lib. auc. lꝫ p̃ri. ⁊. j. q filij sint legi. p venerabilem. Sed illa ↄ̃ria intelliguntur. ꝺ rigore iuris ciuilis: q͞ꝺ vꝫ inductũ in detestationem crĩs: hͦ intelligit̃ ꝺ benignitate canonica: q̃ vigorem sumit a iure nãli. nam educatio filiorum de iure nãli est. i. di. ius naturale. ⁊ ex instinctu nature ꝓcedit vñ ius istud p̃fert̃ ciuili: tñ. filij non sucedent in bonis p̃ris ⁊ illegitimi sunt s̃. de clande. despon. cum inhibitio. § i.

e ❡ Significasti. adhesit. ⁊ q: eã ñ dimittebat: fuit excõicatus ⁊ iõ dicit̃ i fi. si petierit absolutionẽ: ipsum absoluas: s̃. e. super hoc.

f ❡ Machinatus. xxxi. q. i. si qs viuente. ⁊. s̃. e. super hoc.

g ❡ Fidẽ dederit. xxxi. q. i. relatum. ⁊. j. e. c. vlt. Idem ẽ si de facto cã in vxorẽ ducat. s̃. c. px. ⁊ hoc veꝝ est: cum mulier ista scit illum aliam hr̃e al's non noceret q̃m inus post mortem vxoris posset secũ remanere: supra e. c. i. ⁊. c. px.

h ❡ Si petierit. immo vꝫ q͞ꝫ ↄpelli dꝫ. ar. xxij. q. i. predicandũ. ⁊. xciij. di. diaconi. Sed qualiter põt compelli: cũ iam sit excõicatus hoc modo: vt alij ↄpellantur ne ei cõicent. j. de vsur. post miserabilem. Alij dicũt: q͞ꝫ nõ est absoluẽd⁹: nisi petat: vt ista lr̃a satis inuit: q: ipenitẽti nõ dat̃ remissio. xxiiij. q. ij. legat̃. ⁊. xxij. q. vij. quẽadmodũ. ſꝫ hec no ẽ ↄ̃rietas q: vtrũqꝫ fieri põt: vt ille idirecte ↄpellat̃: ⁊ sic petet absolũ: ⁊ satisfaciet

i U Eniẽs iscia. li hͦ fuit veꝝ legitie posit remanẽ cũ illo si. s̃. e. c. i

k ❡ De nouo. vt sic teneat mr̃imoniuꝫ vt ex nũc: si illa voluerit i eũ ↄsentire al's non cõpelleret̃ sed vir. s̃. e. c. i. sic ⁊ trãsacto dolo alteri⁹ tñ iuita abeo reuocari non põt C. de trãs. trãsactio ne. si. ff. ꝺ offi. ꝓcõ obseruare. § vl. sic ff. de le. iij. l. i. §. i.

l ❡ Fidẽ adultere. Hoc iõ dicit: q: ⁊ si illa hͦ sciuisset: ⁊ q͞ꝫ hẽret aliaꝫ vxorẽ: adultera diceretur: vñ nõ possꝫ eẽ cũ illo pp fidẽ datam: ⁊ q: ẽt plus fuit hic: q: in vxoreꝫ eã duxit. s̃. e. cum hẽret. ſꝫ quia fuit ignorãs adulteriũ non ↄmisit. xxxiiij. q. ij. in lectum. ff. de adul. l. penulti.

m S Igs̃. cognouit eãdẽ. sic pꝫ: q͞ꝫ sola fides data vel tñ de facto ↄ̃hẽ nõ ipedit mr̃imoniuꝫ vxore ꝺfũcta: nisi ad carnalẽ copulã sit ꝓcessum. ⁊ sic itellige oĩa illa iura: q̃ dicũt: q͞ꝫ null⁹ ducat in mr̃imoniuꝫ: cui dedit fidẽ de ea ducenda post morẽ vxoris: vel cũ q̃ ↄ̃xit de facto. ⁊ ita ẽ ar. q͞ꝫ volũtas siue scm̃ nisi fuerit subsecutus effect⁹: ñ nocet: q: nõ fuit conat⁹: vbi iniuria ñ hũit effectũ. s̃. de spon. c. vl. vbi de hoc. ⁊. ar. xxxv. q. iij. exordinaria: ⁊. ff. quod qsqꝫ iuris. l. i. in fi. Ar. ↄ̃. xxxij. q. v. qui viderit. ⁊. s̃. de biga. nup. ⁊. c. vlt. ⁊. l. di. si qs̃ acceptum ⁊ de pe. di. i. si qs cũ telo. s̃. de spon. iuuenis. ⁊ idẽ itellige de eo vel ea que machinata est in mortẽ alterius. s. cum effectu: vt xxxi. q. i. si qs̃ viuente. al's solus conatus ñ ipediret: ar. istius. c. q: eadem ratio videtur vtrobiqꝫ.

a p Peruenit de cõſuetudine.q̃ eſt a iure canonico approbata.ſ.de ec.edi.cum dicat.q: vt ibi patet cum alijs habitare non debent ⁊ ẽt de iure veteris teſtaméti.xxxij.q.ij.hoc ipſum.ſꝫ in h̃ q viri ſani nõ ſequunť vxores vel econuerſo:mala erat cõſuetudo:vt.j.ſe.quitur.⁊.j.c.p̃ori.

o ¶ Una caro.h̃ expoſituꝫ ẽ.ſ.debi ga.debitum.

p ¶ Sine altero.xxxiij.q.ij.ſiquis ne ceſſitate.⁊.xxxij.q.v.ſi vxorem.

q ¶ Diutius.hic nõ determinať q̃ tum extendať iſtõ diutius:⁊ iõ in arbitrio boni viri cõ ſiſtit.ſ.de of dle.de cãis ⁊.ff.de iure de lib.ait pretoꝛ.permittunť tñ mariti q̃ñq; ab vxoꝛibus recedere ⁊ abeſſe p multa tp̃a in fauorem tñ terre ſcẽ.ſ.de vo.ex multa ad ſi.diutius q̃ñq; extenditur vſq; ad biennium.ff.loca.cuꝫ dñi hoꝛreoꝛum q̃ñq; vſq; ad quinqueniũ.ff.de ſepa.l.i.§.quod dicitur.

r ¶ Sequanť.Nõ q vir tenetur ſequi vxoꝛẽ:ſicut econuerſo cũ nõ ad impaia iudicentur.xxxij.q.i.ſiq̃s vxore in ſi.⁊ hoc cum ex iuſta cã recedit vxoꝛ:alš retineat eam maritali poteſtate.xxiiij.q.v.cuꝫ caput.⁊.c.manifeſtũ ⁊.c.noluit.⁊ mlř ex ſp teneť ſequi virꝫ ex quacunq; cã.xiij.q.ij.vnaqueq; niſi ipſam trahere vellet ad infidelitatem.j.de diuoꝛ.queſiuit vel niſi efficiatur vagabundus.xxxiiij.q.ij.ſi quis ineuitabili neceſſitate.ar.ff.de operi.lib quod niſi in ſi.

f ¶ Miniſtrent.Nunquid in eodẽ lecto ⁊ domo moꝛari debẽt:ñ dbẽt ad lectũ cõtinue cõpelli:ſꝫ ſuffic̃ leproſo q ſuo debito nõ fraudeť.Sꝫ q̃re nõ ꝯpelluntť preciſe.xxxij.q.v.c.ij.Rñdeo:forte iõ ne leproſi nimis improbri efficiantur in exactione ſui iuris.tñ ſi ſani omnino recuſarent:bene cõpellerentur:ſꝫ primo exhoꝛtandi ſunt:vt hic dic̃:vt in ſi.pꝫ:⁊.j.c.pxi.in ſi.nam illud non põt referri ad continentiã que ſuaderi pt iperari vero minime.xxxij.q.i.integritas.⁊ vnam ſolam cãm excipit dñs.j.c.prox.⁊.xxxij.q.vij.omnes cauſationes.

t ¶ Quoniam.cã foꝛnicatiõis.xxxij.q.i.dixit dñs.⁊.q.vij.apoſtolus.⁊.c.omnes cauſationes.

u ¶ Lepra.ſic propter leprã alter alterꝫ dimittere non põt.ſupra.c.px.⁊.ſ.de iureiur.quẽadmodũ:ſꝫ ſponſa de futuro dimitti põt propter leprã ſupraueniẽtẽ:⁊ ibi.⁊.c.p̃ori.

x ¶ Graui infirmitate.xxxij.q.vij.hi qui ſani.⁊.q.v.ſi vxorem q̃s.ſi.ſupra de cle.egro.c.i.ij.iij.⁊ vl:⁊.ff.de tu.⁊ cur.nec ille ⁊.vij.q.i.pontifices.Ar.ꝯ de cle.egro.tua.ſꝫ ibi ſoluitur.

y ¶ Liberum.cũ nõ ſit eis prohibitum:q: edictum de matrimonio ꝓhibitoꝛium eſt.ſ.de ſpõ.cum apud.

z ¶ Generali precepto.Nõ q generaliter dr̃ generaliter eſt intelligẽdũ de conſe.di.iiij.vt oſtenderet.⁊.ff.de proc.procuratiõe cui.xij.q.i.dilectiſſimis.ff.mandati creditoꝛ.§.lucius immo etiaꝫ indefinita generaliter intellr.xix.d.ſi romanoꝛũ:⁊.xxiij.q.v.ſi non licet.⁊.j.de priuil.quia circa.ff.de ſerui.vr.pre di.ſeruitus.⁊.ff.de acceptilla.pluribus.Ar.contra q idefinita non equipollet vniuerſali.ſ.de deci.ad audientiam ff.de le.iij.non aliter de cõſe.di.ij.liquido.Item contra q generale verbum reſtringitur.ij.q.ij.omnes leges.⁊ di.i.omnes leges ⁊.j.de ſen.ex.ſi vero §.ſi vero ⁊.ff.ad.l.acql.ſciaꝫ §.qui.ff.de pigno.ac.obligati.So.vbũ gnãle ĩtelligẽdũ ẽ generaliť ꝓut h̃ dr̃ ⁊ i p̃mis cõcoꝛ.niſi conſtet contrahẽteꝫ vl̃ teſtatoꝛẽ aliť ĩtellexiſſe ꝺ q̃buſdã.C.d trãſac.age cũ gemini ano niſi ſẽſus nõ patiatur:vt in vlti.concoꝛ.⁊ quod dicitur indefinita eq̃pollet vniuerſali:illud regulariter obtinet in iure:ſi lege vel canone nõ determinatur.xxxi.q.i.q ſi doꝛmierit.b.

a ¶ Exceptio.⁊ iõ nos ex conſenſu nr̃o excipe nõ debemus.ij.q.v.conſuluiſti.⁊.lv.di.ſi euangelica.⁊.lxi.di.miramur.vij.q.i.ſcripſit.⁊.xxxi.q.i.q ſi doꝛmierit.⁊.ſ.de tranſla.inter coꝛpoꝛa l.a.Ar.ꝯ de conſe.di.ij.liquido.

b ¶ Litteras.cogi non debet.ſic ğ pꝫ:q lepra ſuperueniens ſoluit ſponſalia de futuro:⁊ eadem ratione quelibet alia enoꝛmis defoꝛmitas:vt ſupra de iureiurã.quenadmodum.ſecus in matrimonio de preſenti:vt patet ex proximis.ca.ſupra.eo.⁊.c.quenadmodũ.Item ar.q ea que de nouo emergunt:auxilio indigent.ff.de inter ac de etate.§.ex cã.⁊.ſupra de off.dele.inſinuante.⁊.ff.ad vell.ſi mulier in iure.

uitm eandẽ:quãuis vtriq; ipſoꝛum pro eo q in hoc grauiter deliquerint ſit p̃nia iniungenda nõ eſt tamẽ matrimonium quod cum ea contraxit:poſt vxoris obitum dirimendum. Ceterum tolerari non debet:ſi prius vel poſtea dum vixerit vxoꝛ ipſius:illam adulterio polluiſſet.

De coniugio leproſoꝛum.

Alex.iiij.cãtuar.arẽpiſcopo

Peruenit ad nos:q cum hi q lepre moꝛbum incurrunt de conſuetudine generali a communione hominum ſeparentur:nec vxores viros nec viri vxores taliter egrotantes ſequuntur. Quoniam igitur cuꝫ vir ⁊ vxoꝛ vna caro[o] ſint:non debet alter ſine altero[p] eſſe diutius[q]:mandamus quatenus vt vxores viros ⁊ viri vxores qui lepre mõbum incurrunt ſequanť[r] ⁊ eis cõiugali affectione miniſtrẽt[f] ſolicitis exhoꝛtationibus idu cere non poſtponas. Si vero ad hoc induci non poterunt eis artius iniungas vt vterq; altero viuente continentiam ſeruet. Quod ſi mandatum tuum ſeruare contempſerit vinculo excõicationis aſtringas.

Idem baroneñ.epiſcopo.

Quoniam nemini licet excepta cã foꝛnicationis[t] vxorem dimittere conſtat q ſiue mulier lepra[u] percuſſa fuerit ſeu alia graui[x] infirmitate detenta:non eſt a viro propterea ſeparanda vel etiam dimittẽda:leproſi aũt ſi cõtinere nolunt:⁊ aliquã q̃ ſibi nubere velit inuenerint:liberꝫ[y] eſt eis ad mr̃imonium cõuolare. Quod ſi virum ſiue vxorem leproſum fieri cotingerit:⁊ infirmus a ſão carnale dbitũ exigat gnãli precepto[z] apl̃i qđ exigiť eſt ſoluenduꝫ cui p̃cepto nullo in hoc caſu exceptio[a] inuenitur.

Urbanus iij.ep̃o floꝛentino

Litteras:⁊.j.Nõ poſtulaſti vtrum ſi poſt ſpõſalia de futuro inter legitimas perſonas ꝯcta añq̃ a viro mulier traducať:alter eoꝝ lepre moꝛbũ incurrat:alius ad cõſumandã copulã maritalem compelli debeat:reſpondem[9]:q ad eam accipiedã cogi nõ dꝫ[b] cum nõdũ inter eos mr̃imonium fuerit conſumatum.

De coniugio ſeruoꝛum.

Hadrianus papa ſancte ſburgenſi archiepiſcopo.

a b d Jgnum est.in christo iesu i. i fide xpi suscip'enda.
¶ A sacramētis.que suscipienꝭ cā cōferunꝭ:vt ba ptismus cōfirmatio sa ꝭm eucharistie viaticū pnia: ab istis sacris null⁹ fidel'ꝺꝫ exclud .imo.teneꝭ ea re cipe.j.de pe.⁊ re.ois vtriusqꝫ sic a mrimonio null⁹

pēdente iure suo priuari nō ꝺebeat.ꝭ.vt lite pē.c.i.⁊.ꝭ. ⁊ xvi.q.iij volumus.viij.q.iiij.nōne. nunquid ecclesia ꝺebet ei pcipere vt reddat ꝺebitum quod videtur per iura predicta.Dicūt qdā ꝙ bene teneꝭ reddere ꝺebituꝫ ad mādatū eccle.c:ꝫ ipse ñ ꝺꝫ exigere:nec sibi fit preiu

ꝺꝫ excludi:q: edictū ꝺe mrimonio ꝓhibitorium ē.ꝭ.ꝺe spō.cū apō:sec⁹ ꝺ alijs sacris vt ordo q rō ne aliorꝫ ꝺaꝭ:qm̄ null⁹ ꝭ uus ꝺꝫ ordinari ꝑter ꝺñi volūtatē.ꝭ.ꝺe seru.ñ or di.cōsuluit.⁊ p totū titu lū nullus illegitime na tus.ꝭ.ꝺe fi.pꝭbyt.c.i.⁊ p totū,vt hoc probaꝭ.i.q.i ꝭ.ecce si clericus.
c ¶ Remouendus i auc. ꝺe mōachis ꝭ.hinc no bis aurē.col.i.
d ¶ Inter seruos.nec ēt inter liberum ⁊ ancillaꝫ si ꝯhē voluerit scieꝭ.xxix q.ij.siqꝭ ingēu⁹.⁊.j.c.p.
e ¶ Dissoluēda cōiunx. enim a cōiuge separi nō ꝺebꝫ.C.cōia vtriusqꝫ iu. possessionuꝫ part⁹ tamē penes ꝺñꝫ ācille remāct. ff.ꝺe.sta.ho.l.⁊ seruorū.
f ¶ Seruitia.Ergo si ꝺo min⁹ seruitium exigit ⁊ vxor ꝺebituꝫ a viro petit eodē tpe.ꝺño est potius obediēdū Dicūt qdam ꝙ potius ē obediēdū.ꝺo mino:nisi piculuꝫ forni catiōis timeaꝭ:vel magnū preiudicium fiat vxori: ꝫ potius vꝫ:ꝙ vxori pri us reddat ꝺebitū:cuꝫ p hoc nullū preiudicium vel saltē modicū fiat ꝺo

Jgnum est:⁊ infra. Sane iuxta verbuꝫ apli sicut in christo[a] iesu neqꝫ liber ne qꝫ seruus ē a sacramentis[b] ec cle remouendus[c]:ita nec inter[d] seruos matrimonia ꝺebent vl latenus ꝓhiberi:⁊ si contradi centibus ꝺñis ⁊ inuitis con tracta fuerint:nulla rōne sūt propter hoc ꝺissoluenda[e]: ꝺbi ta tñ ⁊ cōsueta seruitia[f] nō ꝺe bent minus ꝓprijs ꝺñis exhi beri. A lex.iij.preposito ⁊ pri ori mortariensi.

P Roposuit nobis:m.mu lier ꝙ cuꝫ vir eius cū ea diutius permansisset:notaꝫ ei vilis conditionis obiecit eam esse ancillā quā liberā[g] esse cre debat:cū eā ꝺuxit in vxoreꝫ: ⁊ infra. Mandamus quatenus si constiterit:ꝙ idem vir prefa tam mulierem postꝙ istam au diuit[h] esse ancillam:carnaliter cognouit:ipsum monitiōe pre missa cōpellas:vt eaꝫ sicꝫ vxo reꝫ maritali affectione pertra ctet:si vero aliter fuerit:⁊ sen tentiam ꝺiuortij ꝓferre ꝯtigat mulieri pecūiā:quaꝫ ꝑfato vi ro pro ꝺote[i] concessit restitui fa ciatis. U rb.iij.arimi. epo.

L Icet:⁊.j.Sane super eo qꝺ fuit ꝓpositum: an mu lier possit ꝺiuortiuꝫ postulare p eo ꝙ,vir cū quo sue cōditio nis ignara cōtraxit seruus mo nasterij ꝓpōaꝭ:cū e cōtra[l] ideꝫ vir patrem suū cuius cōditioneꝫ ꝭm[k] leges prouincie sequereꝭ tpe mortis,p libero se gessisset ⁊ iā elapso ꝺecennio nec patris nec suo nomine se status cōtro uersiam passum constanꝭ affir met.videtur nobis rōne tpis ⁊ fauore[m] libertatis,p parte vi ri securius iudicandum.
I nno.iiij.b. episcopo.

H O nostram noueris au dientiaꝫ peruēisse:ꝙ.g presbyter cardi.ap.se.le.r. mi litē a muliere quadaꝫ propter conditionis[n] separauit erroreꝫ Jōqꝫ mādamus qtenus si con stiterit ꝙ miles ignoranter cō traxit cum ancilla ita ꝙ post ꝙ intellexit conditionem ipsius: nec facto[o] nec verbo ꝯsenserit in eandem propter quod per

diciū.T.ꝺixit ꝙ nō ꝺꝫ exigeꝭ nec exigē ti reddere:q: ei sū eret preiudiciū qꝺ vꝫ per istā litterā in stituere.⁊ si cōpella tur nō reddat.quia si eā cognoscit vxo ris affectu:fit ei pre iudiciū:si hēat con scientiam ex cau sa probabili ⁊ ꝺi screta ⁊ sic statim esset mrimoniū: si fornicario affectu peccaret mortaliꝭ qꝺ facere nō ꝺebet imo potius pati ꝺꝫ excōicatiōem.ꝭ.ꝺe resti.spol. litteras. ⁊ hoc ꝺixit:ar. illi⁹ ꝺecre. inquisitiōis Sed satꝭ vꝫ:ꝙ pos sit reddē ad māda tum ecclie:vt ex ꝑ mo cōsensu ei coiū gatur qꝫdiu cōstet per sniam ꝺe impe dimēto conditiōis ⁊ hoc vbi nō ē cer tus lꝫ aliqs ide ha beat ꝑsumptiones secus si sciret p cer to.Et qꝺ ꝺic litte ra ista:postqꝫ audi uit illam ancillam cognouit eandeꝫ: itellige ante litem

mio propter morā modici tpis nisi forte ꝺñs in auxiliuꝫ psone pereret seruū suū.Quid si ꝺñs vellet vendē seruū suuꝫ alicui: q vellet eū ꝺucere ad extneas partes forte i greciā.Dicit al.x ꝙ talis si nus qꝫ pōt:⁊ vxor teneꝭ eū sequi.Veri⁹ vꝫ vt alij ꝺicūt:ꝙ talis venditio ꝓhibēda est:ar.C.cōia viri.iu possessionum.ar.liiij. ꝺi.fraternitatē.⁊ ar.j.ꝺe iudeis.c.vlt.interest.n reipu. nequis re sua male vtaꝭ:insti .ꝺe his q sui vel al.iur.sꝭ ꝭ.pe.⁊.ff.e.ti.ꝫ
g ¶ P Roposuit.liberā eē credebat.⁊ sic nullū fuit mri (ꝺñs. moniū:si erat ancilla quā credebat liberaꝫ xxix.q ij. per totū error.n.cōditiōis ipedit mrimoniū.xxix.q ij ꝭ bis ita.
h ¶ Audiuit.supple ⁊ credidit.ñ.n cuilibet referenti credere teneꝭ:ar.xxiij.q.iiij.qꝫ magnum.⁊.ff.qꝺ cū fal.tu.l ij.titubans enim pro ignorante habendus ē.C.ꝺ cōdi.ide l.vlt.ff.ꝺ libe. ho.exhi.l.iij.ꝭ.is q.ar.j.ꝺ se nup.ꝺñs.⁊.xxxiiij q ij.cū p belli ho.exhi.l.iij.ꝭ.is q.ar.j.ꝺ se nup ... cā.Ar.xxij.q.iiij.innocēs.⁊.ff.ꝺ pe.he.itē veniūt ꝭ cum anteqꝫ ptes.Dic ꝙ si iste hꝫ cōsciam seruitutis ex probabili cā ⁊ ꝺi screta:tunc preiudicat sibi si carnaliter cognoscat:ex leui ⁊ te meraria cui credi nō ꝺꝫ:non videtur:ꝙ ei preiudicet:ar.j. ꝺe sen.ex.inquisitionis.⁊.j.e.c.vlt.Sed pone.ꝙ iste mouet ei litē cōditionis:ipsa petit:ꝙ lite pendente reddat ei ꝺebitū:cū lite

motam ⁊ sine mandato ecclie:tūc.n intelligitur ꝯsētire nō obstante illo impedimento:⁊ ita secus vꝫ:si ad man datum ecclesie eam cognoscat.
i ¶ Pro ꝺote i.vice ꝺotis.ñ.n.fuit ꝺos si fuit ancilla.ff. ꝺe iure ꝺo si mulier.ꝭ vlt.als.l proculus.
k ¶ L Icet ꝭm legē ꝓuincie.inuit alr eē ꝺe iure cōi.qꝺ ē vez.C.ꝺe rei ven partū.ff.ꝺe sta ho.l.⁊. seruoruꝫ ⁊.ꝭ.ꝺe ser.non or.c.vlti.vbi ꝺe hoc.
l ¶ Decēnio.sufficit tñ qnquēniū.C.ne ꝺe sta ꝺefunc.si pater ⁊.l.i.sed hoc ita contingit ꝺe facto.
m ¶ Fauor libtaꝭ.fauor.n.libtaꝭ mlta ꝯ rigorē iuris sta tuta sꝭ.ff.ꝺ.fideicō lib.gnālr.ꝭ.sigs ꝭuo C.cōia ꝺe ma nūis.l.i.ꝭ. ꝺe ꝓb.ex lris.⁊.ꝭ.ꝺe re iudi c.vl.xij q.ij. cum
n ¶ A D nrām.ꝯditiōis sepauit.qꝺ bñ potuit(redēptor. ꝫ e.ꝓposuit.⁊.xxix q.ij.sigs igenu⁹ q: erat tñ nul lus ꝯsēsus ē e cā.q.i.ꝭ.is ita ⁊.ꝭ.ꝺe iuris om.iu.si per er rorem.⁊.C.ꝺe iuris ⁊ fac.ig.non iccirco.
o ¶ Nec facto.puta carnalr cognoscēdo eā:postqꝫ intel lexit illā esse ancilā.ꝭ.e.proposuit.xxix.q.ij igenuus .ꝫ ꝺ cōdi.ap.ꝺ ill.⁊.ꝭ.ꝺe spō.is q.⁊ ita ipso facto mrimoniū

contrahitur sicut ꝛ verbo.xxxij.q.ij.honorãtur.ꝛ.ff.ꝺ spon.sed que.Itẽ pꝫ h:ꝙ mr̃imoniũ qꝺ nulluꝫ est tractu tẽporis ꝯfirmaṫ:sic.s̃.ꝺe spon.impu.lr̃as.accessit ꝫ.e.ꝑposuit.ff.ꝺ ritu nup.sigs.Sꝫ ꝯ vĩ ꝙ verba necessaria sunt.s̃.ꝺ spon.tue.ꝛ.c.si inf.ꝛ ꝺe cõse.ꝺi.iiij.cũ ꝑ puulis. In his q loq pñt necessaria sũt ṽba.ff.ꝺ le.iij.

ꝑ aliud instr̃m potest reprobari: ꝛ ꝑ allias etiam ꝓbatiões poterit ecclesia reprobare huiusmodi documenta.

b ❡ Ab ecclesia.lxxxvij.ꝺi.libertos.

c ❡ A qua tueri.ar.ꝙ nõ ꝺebeo id facere a quo teneoꝛ aliũ ꝓhibere:ꝛ q me ꝺefẽdere teneṫ:me ñ ꝺꝫ ĩpugnare.ff.si hui. vẽl.alti⁹.ff.ꝺe ꝯdi..ĩde.fraṫ a fratre.ꝛ.xxvj.ꝺi.vna tm̃.ꝛ.xxv.ꝺi.c.vl.ꝛ.xj.q.j.silvester.ff.ꝺe fideiuſ.tutoꝛ.ꝛ.xliij.ꝺi.§.j.ff.ꝺe admi.tu.quotiens.§.j.ff.ꝺe nego.ge.si pupilli.§.videamus secus ĩ marito q alios ab vxoꝛe ꝓhibere ꝺꝫ:ꝛ ar.iij.q.vj.q̃ꝫuis.So.in ꝑmisso gñali suppleṫ:nisi sit tale fcm̃ quod sibi soli ex officio competebat.

cardi. eundem ab eius fuerit consoꝛtio separatus. cõtrahẽdi cum alia liberam ipsi concedas auctoꝛitate apostolica facultatem.

De natis ex libero ventre.

Gregoꝛius nonus.

Indecens esse credimus. vt progeniti ex liberta[a] siue libera filij ad seruitium retrahantur. Propterea tibi pꝛecipimus: vt si documẽta nulla sint ab ecclesie parte que documentis huiusmodi[b] debeant obuiare ab eius molestia sine aliqua retractatione compescas eandem: durũ est eniꝫ vt si alij pꝛo mercede libertates tribuunt: ab ecclesia[c] a qua tueri[d] debent. reuocentur.

De cognatione spirituali.

Alex. iij. salerni archiepo.

Uerum auteꝫ filij[e] añ vel post ꝯpaternitatem geniti possint ad inuicem copulari. canones ꝯm diuersorum locoꝛum consuetudines contrarij inueniuntur. ꝛ licet pꝛimus canon exinde editus natos post compaternitatem adinuicem copulari pꝛohibeat. ꝛ alter tamen canon posterius[f] editum pꝛimuꝫ videtur coꝛrigere. per quem statuitur vt siue ante siue post compaternitatem geniti sunt. simul possunt coniungi. excepta illa persona dũtaxat. per quam ad compaternitatem venitur. vnde nobis videtur. vt ꝯꝫ posterioꝛeꝫ canonem debeat obseruari. nisi cõsuetudo[g] ecclesie que scandalum generet. aliter se habere noscatur.

Idem eidem.

Si vir vel mulier scienter vel ignoꝛanter filiuꝫ suum de sacro fonte susceperit: an propter hoc separari ꝺebeãt: consulta. t. t. r. ꝙ quamuis generaliter sit institutuꝫ[h] vt debeant separari: quidam tamen humanius sentientes aliter statuerũt[i]. Ideo nobis videtur: ꝙ siue ex ignoꝛantia siue et malicia id fecerint: nõ sunt abinuiceꝫ separandi nec alter alteri debitum[k] debꝫ subtrahere: nisi ad continentiam seruandam possint induci: qꝛ si ex ignoꝛantia id factum est

reqriṫ expss⁹ ꝯsens⁹.ff.ꝺ nu.leo.ꝑterea ꝑoꝛ ꝯsens⁹ ñ facit mr̃imoniũ: qꝛ null⁹ fuit: ꝫ nou⁹ reqriṫ s̃.ꝺ eo q ꝺux.ĩ ma.quã pol.veniẽs.ꝛ c.j.ꝛ ita vĩ ãtiqu⁹ ꝑdurare: nisi nou⁹ expꝛimaṫ.s̃.ꝺe.ap.maioꝛes.in fi.ff.ꝺ ꝑcar.ſꝫ si manẽte ff.ꝺe arbi.si cũ ꝺies.ſ.pꝛĩn.ꝛ.l.labeo §.pe.ꝛ.ff.ꝺe.ṽ.ob.l.j.§.adijciṫ.ꝺicas ꝙ ꝺe fcõ tũc ꝯhit mr̃imoniũ qñ aliq̃ ṽba ꝑcesserũt ad sponsalia vl' mr̃imoniũ lꝫ tũc ñ hñt effectuꝫ: postea ṽo ĩpo fcõ ꝯhit mr̃imoniũ siue spõsalia.s̃.ꝺe ꝺespon.impub.lr̃as accessit.ꝛ.ff.ꝺe spon.sed q̃ pꝛis.ꝛ tale mr̃imoniũ ꝑsũptuꝫ appellaṫ.s̃.ꝺ spon.is q. Sꝫ pone: ꝙ aliqs ꝯrit cũ ãcilla ignorãter: ꝛ ꝺñs postea illã ẽt manumittat viro ignoꝛante: nũ quid ẽ mr̃imoniũ. Dico ꝙ nõ: qꝛ adhuc cõmisceṫ ei ex pꝛioꝛi cõsensu q null⁹ fuit: ar. C. ad l.vell.q̃ꝫuis.ꝛ.l.si mlier.ij.ff.ꝺ mino.l.iij.§.scio. Iteꝫ si ꝺñs ãcille tãq̃ꝫ liberã eã alicui tradat ĩ vxoꝛẽ: q liber ẽ: eoipo ĩtelligiṫ ei ꝺdisse libertatẽ.ĩ auc.ꝺ nup.§.si ṽo ab initio.coll.iiij. Sꝫ pone libera ꝯrit cũ eo quẽ credebat liberũ.p⁹ea sciuit illũ eẽ ꝯuũ nihilomin⁹ vl't eẽ cũ eo: sed ille ñ vult remanere. Dixit io. ꝙ nõ ẽ mr̃imonium.tñ ille ꝺꝫ cõpelli: ex quo vult cũ eo eẽ.si.s̃.ꝺ eo qui ꝺux.ĩ ma.quã pol.per adul.c.j.io.qꝺ verum cedo.

a Indecens ex libera. fallit tamẽ in casib⁹.xv.q.vl.cũ mlie.itẽ ĩ alio.j.ꝺ iudeis.ita q̊rũdaꝫ. Huiusmodi documẽtis q̃ ꝺicebat mulier ista se hĩe ꝺ mãumissiõe mr̃is sue siue ꝺ sua q̃dã istr̃a: q̃ fõte osñdit pape qb⁹ istr̃is stabiṫ nisi ex ꝑte ecclie ꝯ'ria istr̃a osñdanṫ. Et sic ẽ ar. ꝙ istr̃m

d Uerũ autẽ filij .s.duoꝛum compatrum.

e ❡ Posteri⁹. Pꝛimus canõ ẽ.xxx.q.iij.p⁹ susceptuꝫ ꝛ ꝺꝫ eẽ paschalis pꝛimi: licꝫ ĩ q̃busdã libꝛis ꝺicaṫ paschal' fcꝺi canõ posterius editus ẽ ea.cã.ꝛ.q.e.sup q h⁹.q coꝛrigit pꝛimũ: vt h ꝺiciṫ: ꝫ canõ ille ita põt legi ꝙ teneat: put ibi expoñiṫ: sed alex.al'r illam intellexit: vt hic pater.

f ❡ Nisi cõsuetudo q̃ scãdalũ.hu.ꝺicit: ꝙ ale.male ꝺixit h': qꝛ ĩnuit hic ꝙ legtime cõiũcti ꝺebeant separi qꝺ eẽ nõ ꝺꝫ ꝑꝑ aliquã ꝯsuetudinẽ in scãdalũ: qꝛ a ꝺeo sũt cõiũcti: ꝛ quos ꝺe⁹ cõiũxit hõ non sepet.xxxiij.q.ij.quos ꝺeus.ꝛc.ar.ꝑ eo.s̃.ꝺe spon.ꝺu.c.vl.vbi nõ staṫ ꝯsuetudini: ꝫ poti⁹ iuri.arg.ꝯ ꝙ ꝯsuetudo ꝑsõas legitimas ad ꝯhẽdũ r̃ddit illegitias.j.e.sr̃.e.ꝛ.s̃.ꝺ cle.ꝯiu.cũ oli.ꝛ.ar.xxxij.ꝺ.placuit. So.ꝑt ꝺici.ꝙ h locũ hꝫ ĩ mr̃imõio ꝯhẽdo: vt ꝑꝑ scãdalũ ĩpediaṫ mr̃imoniũ: qꝺ al.legitimũ ẽ ꝫ ñ ꝺirimiṫ iã ꝯctũ ꝑ scãdalũ: ꝛ h' satis pꝫ ex ꝯsultatiõe. ꝛ nõ ꝺiç h alex.ꝙ cõiũcti sepenṫ: ꝫ rñdꝫ: ꝙ ꝯiũgi ñ ꝺbẽt si scãdalũ ẽ. nã multa fieri ꝓhibẽṫ: fcã tñ manẽt s̃.ꝺ iureiu.quẽadmodũ.ꝛ.s̃.ꝺe reg.ad aplicã.ꝛ.xxx.q.v.§.ſꝫ obijciṫ.ꝛ.xv.q.j.§.v.vel ꝺiç ꝙ ꝑꝑ scãdalũ ꝺerogat iuri: vt ꝑꝑ scãdalũ sepenṫ.lꝫ ꝺ iure n'õ ꝺeberẽt separi: vt.j.e.sup eo ꝫ pꝛius veri⁹ vĩ. qꝛ ꝑꝑ scãdalũ mr̃imoniũ qꝺ ꝺeo auctoꝛe ĩ ꝑadiso institutũ fuit ꝑ ecclesiã ꝺissolui nõ ꝺꝫ.xxvj.ꝺi.ꝺeinde opponiṫ ꝛ ita remanet ꝯ'ria illa ꝺecre.sup eo.ſꝫ ĩtellige h': put ibi ꝺiciṫ.

g ❡ Si vir.institutum.xxx.q.j.c.j.ꝛ.ij.

h ❡ Statuerũt.xxx.q.j.ꝺictũ.ꝺe eo.ad limina.

i ❡ Debitũ subtrahere. Sꝫ nũqd põt exigere. põt ꝺici: ꝙ ille q h' fecit ignoꝛãter põ recedere ꝛ exigere: qꝛ non peccauit: q

ꝓ scienter satis videret q̄ nõ deberet erigere sȝ reddere tenet tñ ñ iueīm⁹ pħibitũ ī h̃ cāu: q̄ si erigat ğ nec nos pħibeam⁹.

a ¶ Ignorantia. pbabili: alś nõ excusaret a pcõ. ē. de eo q re sũ. epi. c. j. in fi. ⁊. j. ẟ cle. ex. mi. aplicē. Et ē ar. hic q̄ ignorātia excusat vt ibidem. ⁊. j. q. iiij. §. vl. ⁊. viij. di. consuetudo.

men volunt intelligere ꝟsiculuȝ istuȝ: ita q̄ si eiusdē ecclesie ⁊c. ẟ primis psonis de qbus premisit ī princi pio capituli: qȝ inter eas ẟ qbus secũdo dicitur licituȝ ē matrimoniuȝ: vt supra. e. c. j. nec de tali matrimonio dicit alex. q̄ si dissimulāduȝ ē ī exemplũ trahat cũ ec clesia talia mr̄imonia approbet: sȝ verius credo primũ dictũ: verũtamē si consuetudo hȝ: vt postq̄ȝ ꝯcta sũt tolerētur poterit iste dissimulare: ita q̄ nec consentiat nec contradicere videatur ꝓpter rõnē q̄ j. sequitur.

eos ignorãtia[a] excusare videt si ex malicia ei sua fraus non debet patrocinari[b] vel dolus?

Idem vigilien. episcopo.

Super eo quod a nobis tua fraternitas requisiuit de duorum compatrum filijs: respondem⁹ q̄ si tales filij fuerint per quorum alterꝝ[c] vel vtrunq̄ȝ parentes ad compaternitatem venerunt: eos coniungi nulla ratiōe sustineas: ⁊ coniũctos pontificali auctoritate non differas separare.[d] Ceterum si per neutrum eorum ad compaternitatem ventum fuerit: de his te volumus consuetudinem tue metropolitane[e] ecclesie vel aliaꝝ circumpositarum inquirere: ⁊ diligentius imitari: ita q̄ si eiusdeȝ ecclesie consuetudo[f] habeat inter eos non sustinere coniugium fieri: nec factũ firmitatis robur habere: tu similimodo in ecclesia tibi cõmissa coniugium huiusmodi fieri non permittas: ⁊ si quos taliter coniunctos inueneris iuxta earundem ecclesiarum consuetudinem ipsos separari ab inuicem non dimittas. ¶ Uerum si de consuetudie habeatur vt alia coniugia permittantur: hic in ecclesia tua dissimulare[g] poteris: ita q̄ nec contradicere[h] nec tuum videaris prestare assensum: quia sicut graue est antiquam consuetudinem circunadiacentiuȝ[i] ecclesiaruȝ super his contemnere. sic quoq̄ȝ grauis videatur: si propter eas huiusmodi coniugijs tuum indulges assensum: cum posset sic in exēplum assumi[k].

Clemens tertius.

Martinus bertaȝ duxit vxorem tebergaȝ sibi copulauit lothari⁹ qui berte ⁊ martini filiuȝ de sacro fonte suscepit. l. vero ⁊. b. sublatis de medio. m. cum. t. prefata contraxit. Nos autem consultati. t. t. duximus rñ. q̄ cuȝ ꝭm verbum dñi vir ⁊ mulier efficiant per cõnubium[l] vna caro: liquidũ ē tebergā ñ posse mr̄imonialit copulari mar

b ¶ Patrocinari. ē. de eo q dux. in ma. c. j. ⁊. j. ẟ col. ñ. audiuimus. xxx. q. j. dictum. ⁊. ē. de rescrip. sedes. apostolica.

c Super eo. alterũ vł vtrũq̄ȝ. ē. e. c. j. ⁊. xxx. q. iij. super quibus.

d ¶ Separare. qȝ ꝯ canones ꝯiũcti sũt. vñ sepādi sũt. x. di. vides. ⁊. C. de le. ⁊ se. cũ nõ dubiũ. ⁊. xxxv. q. iij. contradicimus.

e Metropolitane. sic xij. di. de his. Sȝ ꝯ q̄ consuetudo romane ecclesie potius sit seq̄nda. de ꝯse. di. iiij. de trina. xj. di. quis nesciat. ī fi. Cõtraria intellige de forma sacꝛoꝝ seruāda: q̄ȝ qlibet tenet seruare ⁊ credere: ꝓut tenet romana ecclia. j. de here. ad abolendā. j. rñso. Iteȝ ē ar. q̄ prius recurrēduȝ ē ad cõsuetudinē metropolitane ecclie q̄ aliaruȝ ad quarũ ꝯsuetudinē recurredũ ē. supra ẟ censi. sup eo. demũ ad romanā. ar. ff. ẟ le. ẟ qb⁹ vel poti⁹ ad ius scriptũ primo.

f ¶ Cõsuetudo. ⁊ itellige de tali cõsuetudine q̄ scādaluȝ generet nisi fuerit obseruata. ē. e. c. j. in fi. ⁊ surgit ꝯsuetudo ista ex q̄dā affinitate ꝯcta ex cõpr̄nitate vnius filioꝝ: vt ēt alij cõiungi nõ possint ꝓut oli obseruabat ꝭȝ itellectũ alex. vt. ē. e. c. j. ⁊. xxx. q. iij. p⁹ susceptũ lȝ illẟ imutatũ fuerit: vt oēs possint cõiũgi ꝑter illas psonas: qb⁹ mediātib⁹ cõpr̄nitas ꝯcta fuerit. xxx. q. iij. sup qb⁹. ⁊. ē. e. c. j. ⁊ sic scādalũ magnũ sit aliq̄ loco: q̄ tales ꝯiũgant vł si remaneāt ꝯiũcti. adhuc propter scādalũ ꝟuabit ibi illẟ ius ñ obstante ꝯstõne q̄ emanauit postea ī ꝯriũ. vñ forte simili mõ põt dici: q̄ si ī aliquo loco et fet magnũ scādalũ nõ obstante ꝯstõne illa. j. ẟ cõsan. ⁊ affi. ñ oȝ qȝ ꝓpt scādalũ multa ēt ꝯtra ius omittũt: ğ mlto forti⁹ vbi alia rõ subesse videtur: ⁊ ita hic: ⁊ supra. e. c. j. in fi. Scādaluȝ impedit mr̄imoniũ ⁊ dirimit: ⁊ est simile qȝ consuetudo facit aliquē illegitimũ ad eligēdũ supra de cle. coniu. cuȝ oliȝ. I n pħibitione talis mr̄imonij nullum est peccatum. ergo si scandalum ē q̄ coniũgatur ꝓpter scandalũ pħibendi sunt: ar. j. ẟ nouī opi. nũci. cum ex iiuncto. sed si nulla pħibitio vnq̄ȝ fuisset inter tales psonas contractum matrimonium non deberet dissolui ꝓpter scandalum: qȝ talis dissolutio sine peccato mõ tali fieri posset. ar predicte decre. cum ex iniuncto. quidā ra.

g ¶ Dissimulare. talis dissimulatio loco approbatiõis tacite habet merito cum nulluȝ subsit impedimentũ.

h ¶ Nec contradicere. Nota: q tacet neq̄ȝ cõsentit neq̄ȝ negat. ff. de re. iur. qui tacet. quando q̄ȝ tamen taciturnitas habetur ꝓ cõsensu. liiij. di. si seruus. supra de presump. nõne. ⁊ ali. quando pro contradictione. de cõse. distincti. iiij. cuȝ pro paruulis. ff. ẟ procura. filiusfamilias. §. inuitum. lxv. distin. si forte.

i ¶ Circumadiacētium. ⁊ ita vicinorum locorum non est contemnenda cõsuetudo: imo ꝟuāda: ne si contrariũ fieret: sumeret inde exemplũ: qȝ cũ illa cõsuetudo satis sit honesta nõ debet iste videri auctor: vt alij recedāt ab illa consuetudiue: ⁊ ita taceat si sine scādalo id sustineant.

k ¶ Assumi ab alijs qui talia coniugia non contrahũt de consuetudine.

l Martinus. per connubium idest per carnalem copulam. xxvj. questione. ij. agathosa.

m ¶ Eius. scilicȝ lotharij.

n ¶ Una caro. xxx. questiõe. iiij. sciscitat. ⁊. c. siqs vn⁹

o ¶ Cuȝ quo. scilicet lothario. Nõ. q̄ post mr̄imoniuȝ carnali copula cõsumatum: in quo intellige: quod dicitur hic: si alter cõiugum suscipit filiuȝ alterius ẟ sacro fonte: ambo coniuges compatres efficiuntur parētibus ifantis: ⁊ ita vir suscipiendo filium alterius de sacro fõte: vxor mediāte viro ꝯmat efficit pentib⁹ ifātis ⁊ mr̄ spũal efficit illi⁹ ⁊ ecõuerso. xxx. q. iiij. sciscitat: siqs vn⁹. Si vo ꝯpr̄nitas mr̄imonium ꝑcessit siue car

tino: qui compater eius[m] fuerat cũ quo[n] vna caro[o] teberga nõ scit̃ extitisse. Idem.

Contracto matrimonio iter. p. z. a. vxorem suã quidam consanguinei eiusdẽ a. contra matrimonium obiecerunt: ꝙ eadem in primo sacrati salis[p] pabulo filium quõdam concubine[q] ipsius. p. tenuit: z infra. Uerum si constaret vera esse que diximus: nõ ideo tamen contractum matrimoniũ solueretur que rei vix contrahẽdo[s] matrimonio impedimentum afferret. Jõ ꝙ mandamus: quatenus prefato. p. auctoritate nostra iniũgas: vt memoratam .a. sicut vxorem maritali affectione p tractet: z carnale debitum ab ea licenter exigat z persoluat siue ipsum ante matrimoniũ contractum cuz. p. siue postea constiterit hoc exigisse duz tamen si in fraudem hoc fecerit causa matrimonij separandi: penitentiam p presumptione accipiat matrimonio i sua fir mitale durante.

Jnno. iij. episcopo z archidiacono linconien.

Ueniens ad apostolicaz sedem. c. anglicus: z i fra. Mandamus: quatenus si constiterit. b. mulierem predicti viri filium de sacro fonte[r] leuasse: añ ꝙ[t] eam despõsasset vxorem: vos int̃ eos diuortiuz ap. post. celebretis.

Idem magistro. s. canonico herforden̄.

Ua nos duxit discretio ↄsulẽdos: an natus ante compaternitatem filiam[x] cõpatris sui vel commatris sibi posset matrimonialiter copulare: z si contraxit: an debeant separari: z an conscij talis matrimonij teneantur illud i publico accusare. Super quo respondemus: ꝙ huiusmodi persone nõ possunt matrimonium contrahere: z si contraxerint possunt[r] ab inuicem separari: z qui contractum sciuerint: debent ecclesie illud nunciare[y].

nalẽ copulã: puta suscepisti filiũ berte z martini d̃ sacro fonte: z postea cõtraxisti cum teberga z eã cognouisti. vel lz ↄ̃xisti nondũ tñ illã carnaliter cognouisti ꝙ̃uis illã postea cognoscas: vxor tua nõ efficit̃ ↄmater parẽtib[9] illius isfãtis: q: nõdũ eras effect[9] vna caro cũ ea: q: p vniõez carnis sequentẽ ↄpaternitatẽ nõ transit̃ ad vnionẽ spũs p̃cedentẽ m̃rimoniũ vnde te mortuo z mortua vxor̃ martini quor̃ filiũ añ ꝙ̃ haberes tebergam de sacro fonte leuaueras. martin[9] potit habẽ tebergã i vxorẽ. xxx. q. iij. q spũalem. et c. post obituz. z sic teberga põt habere duos cõpatres. vnũ post aliũ. vñ d̃ nota versus. Que mihi vel cui[9] mea natũ fõte leuauit. Hec mea cõmater fieri mea nõ valet vxor. Siqua mee natũ nõ ex me fonte leuauit. Hãc p[9] fata mee non inde vetabor hr̃e. Sic ꝙ̃ꝗ facto suo alt̃ ↄiugum solẽnizat votũ alteri[9]: puta vir q volẽte vxore ordinẽ suscepit. xxvij. di. q: sunt.

p Contracto. sacrati. sa. d̃ cõse. di. iiij. sal celesti.

q Cõcubine. qdã dicũt ꝙ ille fili[9] tm̃ erat fili[9] ↄcubine ipius. p. de alio viro dicẽtes: ꝙ ↄpaternitas ↄ̃hit̃ p illõ sacramẽtũ sacrati salis: sed ſm hoc nulla fuisset qõ.

r Uix ↄ̃hendo. ex hoc videt̃ ꝙ p illa que p̃cedũt baptisma: non ↄ̃hatur ↄpaternitas. ar. xxxij. di. §. vex. i fi. vbi dr̃ ꝙ baptism[9] ẽ ianua oĩum sacr̃oz. Itẽ ꝑpter cathecismũ non fit aliqs aptus ↄ̃here m̃rimoniuz. xxviij. q. i. caue. Item si decederet sine baptismo nõ ꝓdesset ei cathecismus: qn perpetuo dãnaret̃: de ↄse. di. iiij. firmis sime. z. c. nulla. z sic ẽ adhuc membrum diaboli. ergo ñ põt esse spũalis filius. Ar. ↄ̃ ꝙ ↄtrahat̃ ↄpaternitas p cathecismũ. xxx. q. i. c. i. vbi dr̃ ꝙ a p̃mo pabulo sacrati salis vsqꝫ ad ↄfirmationẽ ↄtrahit̃ ↄpat̃nitas. e. cã. q. iiij sigs vnus. de ↄse. di. iiij. i cathecismo. nã z xp̃iana dicit̃ postꝙ̃ ẽ cathetizata xxxviij. q. i. caue. Hu. dixit sup illo c. puenit. xxx. q. i. ꝙ sicut septẽ sũt dona spũs sancti: z ita septẽ dona baptismi: z p quodlz illoz ↄtrahit̃ ↄpaternitas: ita ꝙ ipedit z dirimit m̃rimoniũ. Primũ ẽ collatio sacrati sal: z ↄse. di. iiij. exhinc. scd̃m auriũ z nariuz linitio cũ sputo: di. e. postea tagunt̃. tertiũ in fronte z in pectore crucis signatio di. e. postea signat̃. Quartũ olei sacri pũctio. di. e. deide. Quitũ ablutio baptismi: di. e. vẽit. Sextũ i vtice chrismatꝫ pũctio a sacerdote. di. e. postꝙ̃ ascẽdit. Septimũ ↄfirmatio chrismatꝫ i frõte p ep̃z. di. e. p̃sbri. z illi q sequũt̃ Hu. dic̃ ꝙ ille fil.[9] ñ fuit fili[9] petri ſꝫ tm̃ ↄcubie: z dicũt hãc decre. nõ tenẽ dato ꝙ fuerit fili[9] petri. Alij dicũt ꝙ p tria sacra nõ ↄ̃hit̃ ↄp̃ñitas. s. p cathecismuꝫ: baptismũ z ↄfirmatiõem de ↄse. di. iiij. in cathecismo xxx. q. iiij. sigs vn[9]. z hec mulier nõ tenu illũ filium ad totũ cathecismuꝫ ſꝫ tm̃ ad imissionẽ salis: qd̃ satis apparet p hanc lr̃am. Alij dicũt ꝙ lz compaternitas ↄ̃bat̃ p cathecismũ: p illaꝫ non tñ dirimit̃ m̃rimoniũ ↄ̃ctuꝫ: p ut isuit̃ p hanc lr̃aꝫ tali rõe: q: baptism[9] ẽ ianua oĩum sacramentoruꝫ: vt dictũ ẽ in. §. verum. z. xxxij. di. z. d̃. d̃ p̃sby. ñ bap. c. i. z. iij. ergo si ianua nõ est apta nullũ sacr̃m recipit̃. Iteꝫ alia rõe: q: añ baptismũ nõ est filius ecclie: q: siñ eo nl'l[9] saluat̃ vt dcm̃ ẽ ꝗ si nõ ẽ fili[9] ecclẽ ñ ẽ filius spũalis: z si nõ ẽ fili[9] spũalis: nulla p eũ ẽ cognatio ↄ̃cta: ergo ꝑpter hoc nõ dꝫ m̃rimoniũ separi. Sꝫ certe ↄtra istos q dicũt: ꝙ ẽt p cathecismũ ñ dirimat̃ matrimoniũ manifeste faciunt illa duo siqs vnus. z c. i cathecismo. q: ibi eqparant̃ ista tria. cathecismus: baptismus z ↄfirmatio. vñ credo ꝙ sigs teneat aliquem i toto cathecismo i quo vn[9] p̃in[9] dꝫ eẽ ꝙ ille sit ↄpat̃ effectus parẽtib[9] isfantij: ſꝫ hec mulier ñ tenuit il ũ filiũ ifantẽ nisi i p̃rio pabulo sacrati sal. Nec exp̃sse dic̃ lr̃a ꝙ fuerit fili[9]. n. z. iõ dico ꝙ cathecism[9] ipedit z dirimit m̃rimoniũ. s. iã ↄ̃ctũ: vt dicũt qdã. T. dixit ꝙ ↄp̃ñitas p cathecismũ ↄ̃cta iualida ẽ ad m̃rimoniũ dirimẽdũ qd̃ satꝫ põt tolerari rõe p̃dicta: vt dixit. t.

s Ueniens. de sacro fonte. idem si tenuisset eũ i cathecismo vel in cõfirmatione. vt. ↄ̃. c. p̃ori. dictum est.

t Anteꝙ̃. bñ dicit anteꝙ̃: q: si post ↄ̃ctũ m̃rimonium hoc fecisset non separet̃ matrimonium ↄ̃ctum. d̃. e. si vir. z. xxx. q. i. ad limina. dictum de eo.

u Ua nos. filiã spũalem: p quã ↄpaternitas est cõtracta. d̃. e. c. i. z. c. super eo. in p̃rin.

x Possunt. i. debent d̃ iure. d̃. e. c. i. z. c. super eo. in p̃rin.

y Nunciare. Nota argumẽtũ ꝙ denũciatio criminũ ad omnes spectat z non tantum ad prelatos. Item persone ille ꝗ fuerunt contrahi mãtrimonium non admittuntur ad accusationem matrimonij aut etiam: ad testificationẽ. j. qui ma. ac e cu. possunt cum in tua. non tamen repellunt̃ a denunciation.

vt hic p3:⁊ tū hic ꝯsequit̃ idem p denunciatōez i hoc cāu q̄ꝺ p accusatōez:nō.n.pōt penitere ille:cui denūciatur tale crimē nisi remota vxore.xiiij q.vi.si res.ar.Itē alia via excluditur ⁊ alia admittit̃.sic.ꝫ.de iureiu. quēadmodū .ꝫ.de despon. ipu. ad dissoluendum:Ar.ꝯ.ꝫ.de procu.tue.vbi de hoc.

ff.de ri.nup.p adoptōem.⁊.xxx.q.iij.ita dilige.Sz i̇ter ascendētes ⁊ descēdētes.i.inť adoptātē ⁊ adoptatū sē per ipedit̃ mr̃imoniū.ff.ꝺ ri.nup.adoptiuus:lz soluať adoptio.ff.e.ti.gn ēt.Itē possz dici q̄ fili⁹adoptat⁹pos sit copulari filie adoptātis:cū adoptat⁹nō trāseat i ptā tē adoptantꝭ:isti .ꝫ adop.§.ij.sic ēt po test dici q̄ fili⁹ille gitim⁹ pōt copula ri filie adoptiue: q̄z illegitim⁹ nō ē i ptāte pr̃is:insti.de nup.§.vl.Illegiti m⁹ñ pt copulari fi lie spūali.aliȷ̇ dicūt q̄ adoptat⁹ñ pt co pulari filie adoptā ti:q̄z lz adoptat⁹ñ trāseat i ptātē ado ptātis :agrunť m̄ ei q̄dā iura p ado ptionē q̄ dissoluūť p emācipatōem.ꝫ. ꝺ adop.l.penul.§. sin aūt ⁊ hoc idem vr̃ p ꝺcre istā q̄ in distincte loquit̃ ꝺ adoptōe nō distin guēdo inť arroga tū ⁊ adoptatū ⁊ h̄ ipedimētū desinit p emācipatōez al teruťri⁹.ff.ꝺ adop. in omni.ff.de ritu nup.p adoptōem. Sd nunquid fi liȷ̇ adoptiui possunt cōtrahere inter se.dici potest q̄ sic q̄z nō inuenitur prohibitum.Item quid si adoptiuus durante adoptione contrahat cum legitima.Dicūt q̄ dam:q̄ non dissoluitur matrimonium cū illud impe dimentum sit temporale.H.dicit q̄ non est matrimoni um.nec obstat q̄ temporale sit impedimentum:⁊ indu cit simile:hodie non possum contrahere cum illa que habet virum:tamē cras potero mortuo viro suo ⁊ hec decre.facit pro.h.

a Ex l̃ris. baptizauit ⁊ ita fuit filius spi ritualis ipi⁹sacerdotꝭ.xxx.q.i.oēs q̄s.vbi ꝺ h̃.⁊.c. nō dz.⁊.q.iiij.siq̄s vnus: a.q̄ ⁊ filia illi⁹effecta est soror spūalis viri ac si ip̄z sacerdos ꝺ sacro fōte .euasisz:q̄z tūc illā h̄re ī vxo rē nō possz q̄z ea mediā te ꝯpaternitas esset ꝯcta ꝫ.e.c.i.⁊.c.sup eo.⁊. xxx. q.iij.super q̄bus:q̄ multo fortius cū sit pater spiri tualis illius . Sed quid mouit istū officialem ad s̄niandum p mr̃imonio. hec potuit eē cā:q̄z edi ctū de mr̃imonio p̄hibi toriū.ē.ꝫ.ꝺ.spon. cū apꝺ sed hoc mō iueniebať p hibitū exp̄ssis verbis de his q baptizāt:q̄ filiȷ̇ co rum cum talibus nō pos sent ꝯhere:s̄ lz exp̄sse nō esset p̄hibitū:satꝭ vidbať esse p̄hibitū ex quo p̄r̃ est ipius spūalis:q̄z i eo q̄ꝺ minus ē:p̄hibitio iueni tur.s̄ i filio illi⁹q aliaz de sacro fonte leuauit.sic̄ ē q̄ꝺ dicit vrbanus nulla rōne p̄hibitū iuenitur:q̄ vir ⁊ vxor simul nō possint filiū alterius de sacro fōte suscipe.xxx.q.iiij. q̄ꝺ aūt.hoc est verū v̄bis exp̄ssis:sed in genere p̄hibitū ē dū p hibeť:q̄ plures simul nō suscipiāt puerū de sacro fonte:de cō. di.iiij.non plures.⁊ q̄z p̄hibeť ꝯmisceri filie spūali: vt p̄dicto c.nō dz.Sed nunq̄d filius sacerdotꝭ pōt ꝯhere cū filia illius: quē recipit ad pniam vr̃ q̄ nō:q̄z ⁊ illa filia spūalis ē:si est illa quā baptizat.xxx.q.i.oēs quos.sed nō ē ita:q̄z nō ꝯhiť tanta affinitas i pnia sicut i baptismo:q̄z p pniam non efficiunť fi liȷ̇ sacerdotis affines filiȷ̇s eorū quib⁹pniam iiungūt:nec vsq̄z quaq̄z inueniť p̄hibitū directe vel idirecte:ergo itelligiť eē cō cessum.ꝫ.de spon.cum apud.

Gregorius nonus.

Ex litteris vestris accepi mus q̄ cū martha muli er coram officiali cantuař ala num peteret in virū ⁊ se affida tā ab eo ac carnaliť cognitā p testes idoneos p̄bauisset.dcō rum tandem testium depositō nibus publicatis idē.a. excipi endo p̄posuit q̄ eā h̄re nō po terat i vxorē.p eo q̄ ip̄m patē mulieris eiusdē q sacerdos ex titit baptizauit[a] Sz cū idē offi cialis exceptione huiusmōi ñ admissa diffinitiuā tulerit sen tentiā ꝯ ip̄m.⁊ idez ad sedez apostolicā appellauit.manda mus quatenus si ē ita.eūdez a.super hoc ab impetitōe mu lieris absoluatis ipsius.eidez mulieri perpetuum silentium imponentes.

De cognatione legali.

Nicola⁹ ad ꝯsulta bl̃garorū

Si qua per adoptio nem mihi soror eē cepit.quādiu[b] du rat adoptio inť me ⁊ ipsam nuptie consistere nō possunt.

De eo q cognouit ꝯsanguine am vxoris sue vel sponse.

Ex conci.apud metiam.

Si quis cū filiastra[c] sua scienter[d] forni catus fuerit. nec a matre debitum pe tere[e].nec filiam vnq̄ꝫ habere potest vxorē.nec filiastra nec[f] ille vllo vnquaz tēpore aliȷ̇ se poterūt mr̃imonio copulare[g]

Alex.iij.pictauieñ. ep̄o.

Veniens ad nos presen tium lator:⁊ infra. In q̄stioni tue.t.r.q̄ si matrem[h] sponse sue cognouit.si sponse nunq̄ꝫ carnaliť adhesit[i]. imo

b Si qua.q̄zdiu.xxx.q.iij.ita dilige.ergo ea finita cum ea possū ꝯhere.isti.ꝺ nup.§.si qua.Itē ar.hic q̄ cā cessante cessat effect⁹.ꝫ.ꝺ renū.post trāslatiōem.ꝫ. de iureiur.⁊ si xp̄s ad fi.⁊.lxi.di.§.his oibus.ff.de ri.nup p adoptōem.Nō ad itelligentiā hui⁹ ꝺcre.q̄ cognatō q̄dā ē spūalis:de qua dř.ꝫ.ti.pri.q̄dā ēt legalis de q̄ hic dř. Legalis cognatio fit duobus modis vel p adoptionē vel per arrogatōem.Dicimur aūt arrogare illū q sui iuris ē.⁊ p arro gationē trāsit i nostrā ptātē:⁊ fit arrogatio p̄ncipis auctorita te.Adoptio aūt p quēlz magistratū:isti.de adop.§.ij.⁊.iij.nec transit i ptātem adoptātis.C.ꝺ ado.l.vl.⁊ isti.e.ti.sed hodie.sz remanet i ptāte sui pr̃is.Et tā arrogati q̄z adoptati dicuntur filiȷ̇ adoptiui siue frēs ⁊ iter fratres adoptiuos siue naturales ⁊ legitimos ipediť mr̃imoniū:q̄zdiu durat adoptio:vt hic.⁊

c Si quis cum filiastra.xxxij.q.vij.quedaz.qui dormierit.⁊.c.siquis viduam.

d Scienter.sec⁹si ignorāť.xxxiiij q.i.i lectū

e Petere.exact⁹ñ reddere teneť.ȷ̇.e.ti.trās misse.non obstante affinitate:nique expostfacto cōtra cta:⁊ sine culpa priuari iure suo nemo debet.ȷ̇.c.discre tionem.⁊.c.vlt.⁊.c.tue.

f Nec ille.post mortem vxoris.

g Copulare.propter incestuz.xxxij.q.vij.qui dormie rit ⁊.ȷ̇.e.ex litteris:tamen si contraherent:tenet matri monium ⁊ etiam si essent iuuenes dispensaretur cum eis.xxxiij.q.ij.in adolescentia.

h Veniens.matrem spōse.de futuro.vnde affinita te superueniente illam in vxorem habere nō po terit solutis sponsalibus.ȷ̇.de consangui.⁊ affini.c.ij.⁊ ȷ̇.e.ex litteris.

i Adhesit.postq̄z cognouit matrem.

nenda est ei penitētia paulo[a] maior: q̃ pro adulterio: qua p̄acta vel parte[b] ipsius poterit ex dispensatione[c] cum alia matrimonium contrahere: ceterū si sponsā cognouit[d] anteq̃ matrem vel post: nunq̃ eam[e] vel aliam[f] potest accipere in vxorem.

Idem.

De illo qui vxorē fratris anteq̃ ei matrimōio iūgeretur se ꝓposuit cognouisse: rn̄demus: q̄ nisi hoc publicum ꝛ notoriuz fuerit aut idoneis testib⁹ comprobatum p̄dictum matrimonium occasione[g] illa ipz impetere nō permittas.

Celestinus tertius.

Trāsmisse nobis tue littere demōstrarūt: q̄. c. vxore sua defuncta filiā eius priuignaz vz propriā copula carnali cognouit: postmoduz aliaz accipiens in vxorē: cum priuigna publice tanq̃ canis ad vomitum rediens illicitā[h] rem committere non expauit. Quia vero super his consiliū requisisti: presenti pagina respondem⁹: q̄ legitime vxori cohabitans: ꝛ necessaria subministrans non cognoscat eaz q̃diu vixerit: nisi ab ea fuerit requisitus[i]: ꝛ tunc ad ipaz nō sine graui cordis dolore accedat: q ēt p incestu ꝛ adulterio donec cū ea ꝑmanserit, iuxta moderamen tui arbitrij penitentiā agens: postmodū si superuixerit: ei ꝑpetuo sine spe ꝯiugij[k] permanebit.

Idem.

Super eo quod postulas vtrum coniugat⁹ q ante ꝯtractū matrimoniuz vxoris sue cōsanguineā carnali commixtiōe cognouit cū id fateatur vterq̧: aliqua pars vicinie hoc acclamare dicatur: ꝛ si ab vxore sua iudicio ecclesie sit separandus. t. f. respōdem⁹. q̄ propter eorum confessionem[l] tm̄ vel rumorem vicinie separari nō debent: cū ꝛ quandoq̧ nonnulli inter se contra matrimonium velint colludere: ꝛ ad confessionez incestus facile ꝓsilirent: si duo iudicio crederent per iudicium eccle cōcurrenduz[m] rumor[n] autem vicinie non adeo est iudicandus validus: q̄ nisi rationabiles ꝛ fide digne probationes accedant possit bene contractum matrimonium irritari.

Innocentius tertius preposito magdeburgensi.

a ❡ Paulo maior. q̃z pro adulterio Quare maior penitētia iponit̄ q̃z p adulterio: cū tm̄ publice honestaz iusticiam violauerit: cū illa esset tm̄ sponsa de futuro. Dicas q̄ n̄ solū violauit publice honestatis iusticiā. sz adulteriū cōmisit cū matre spōse sue: q̄ nupta erat patri suo: vt pz in antiqua: al's si mater sponse nō eēt cōiugata non puniret̄ plus nec ēt tm̄: vn̄ iste multū plus dz puniri q̃z pro adulterio: ꝓpter illa puniri dz: ꝓpter hoc statis iusticiā: ꝓpt̄ adulteriū ꝛ icestuz ēt q̄m perpetrauit cognoscēdo affinē primi generis ꝛ primi gradus.

b ❡ Vel pte. ar. q̄ sufficit aliqd scho. are: si nō sit cōplētū. s̄. de elec. cum in cūctis. §. inferiora

c ❡ Ex dispēsatiōe incestuosi eni ꝯher̄ nō d̄bēt ꝛ ideo dispensat̄ cuz eo: q̄ iuuenis erat al's sine peccato contrahere n̄ possz. xxxj. q. ij. in adolescētia. tamē si contraheret citra aliquā dispēsationez teneret matrimoniuz.

d ❡ Cognouit. an̄ q̃z matrē: vn̄ statiz fuit matrimoniū ꝯsumptuz. supra d̄ sponsas qui. ꝛ s̄. d̄ cōdi. ap. d̄ illis. vn̄ matrem vlteri⁹ habere nō posset: etiā si non esset cognita: ꝛ hoc idez esset etiaz si nunq̃z cognouisset ipsam. s̄. de spon. sponsam.

e ❡ Eam. s. matrem. vt dictu: est. Vel dic eam. i. sponsam suaz: ꝛ hz hoc non tenet̄. j. e. discretionē. ꝛ. c. vl.

f ❡ Aliā. p⁹. mōtē isti⁹: q̄ ex quo eā cognouit añq̃z matrē n̄ dissoluit̄ mr̄imoniū: lz postea cognouerit mr̄ez. j. e. discretionē. ꝛ. c. penulti. ꝛ vl. sed ea mortua cū alia ꝓpt̄ icestū ꝯhere nō dz infra eo. trāsmisse. in fi.

g De illo. occasione. quia cōfessio illa sola non preiudicat etiam si rumor vicinie consentiret. j. eo super eo. secus esset in matrimonio contrahendo. supra de spon. preterea. ij. ꝛ. j. n. proximo. c. ij. ver.

h Transmisse. illicitā rē. incestui adulteriū adiūgēdo legitime. Et sic pz q̄ incest⁹ nō impedit quominus matrimoniū sit legitimū. lz ꝯhere non debeat sicut votuz simplex. s̄. qui cle. vel vo. rursus. talia eniz crimina impediunt mr̄imonium ꝯhendū: sz non d̄rimūt iaz contractum nisi in tribus casibus: si machinatus fuerit i mortem alterius: si dedit fidem adultere: si duxit eaz de facto. s̄. de eo qui dux. in ma. cuz haberet. ꝛ. c. super hoc.

i ❡ Fuerit requisitus. ꝛ sic intellige supra. eo. c. j.

k ❡ Coniugij. xxxij. q. vij. siquis viduaz. ꝛ. xxxv. q. iij. de incestis. supra eodē veniens. ꝛ supra. de pe. ꝛ re. c. ij. vbi d̄ hoc.

l Super eo. confessionem. Sed videt̄ q̄ confessioni standum sit: quia confessus in iure p iudicato habetur. C. de confes. l. vna. ꝛ. ff. eo. ti. l. j. ꝛ. l. certū. ꝛ. s̄. de cen. oliz. causam. Dicas q̄ in casu isto non statur confessioni contra matrimonium propter rationez que hic in littera redditur: ꝛ est ratio quia contra se quisq̧ testificari potest: pro se vero minime. xiiij. questione. ij. §. j. ꝛ. ff. de interro. ac. de etate. §. j. preterea iste non confitetur cōtra se: immo pro se. vnde de iure cōmuni non prodest ei talis confessio. naz iste petit separari ab vxore: quia dicit se cognouisse eius consanguineam: si confiteretur aliquid contra hoc propter quod ei preiudicaretur tunc videtur standum sue confessioni. sed vt dixi speciale est i matrimonio: vbi non creditur viro vl' vxori in preiudicium coniugis: sed si confiteatur pro matrimonio contrahendo bene statur confessiōi: puta si petam aliquam i vxorem si ipsa confiteat̄ matrimonium preiudicatur ei licet ipsa nollet me habere: q̄ modo directe confitetur contra se. secus in confessione: que fit quantum ad thori separationem propter adulterium ibi statur confessioni. infra de diuor. ex litteris. argu. contra. xxxv. questione. vj. si duo. So. ibi confitentur consanguinitatem esse inter eos: ꝛ fama publica confessioni coniugum consentit ꝛ tunc statur fame ꝛ confessioni: sed hic tantum est rumor: ꝛ aliud est fama ꝛ aliud rumor: vt hic videtur.

m ❡ Concurrendum. q̄d faciendum non est propter rationē hic expressam: immo ex collusio puniri debent. ij. questione iij. si quenq̃z. ꝛ infra de collu. c. j. ij. ꝛ. iij.

n ❡ Rumor. argumentum contra supra d̄ presump. illud. ꝛ. c. iij. vt dixi: aliud est rumor q̃z fama: ꝛ illa d̄cre. tertio loquitur de matrimonio contrahendo: quod ad solam famam impeditur. infra titu. proximo super eo.

a Discretionē.tradidit. ꝛ iō ñ pōt illi opponere adulteriū ar.xxxij.q.v.§.j.ꝛ c.i.ꝛ.iiij.nec adulteriū dꝫ hic cōmisisse:vt ibi dꝫ:q2 nō cōsensit:ꝛ hoc pꝫ ex eo ꝙ q̄ꝫcito potuit aufugit:vt sequitur:ar.j.q.j.ↄstat.sec⁹ eēt si occasionē adulterandi ei dedisset:q2 nihilominus iputaret ei: ar.xxviij.q.ij.agathosa.ꝛ c.si tu absties.j.de diuor. significasti.ff.so.ma.cum mulier.ff.ð adul.l.ij.§.j. Sꝫ ꝯ vi p.c. pdictuꝫ si tu abstines.ꝛ ar.xxiij.q.iiij. nabuchodonosor.ꝛ in auc.vt li.matri ꝛ auie.§. q2 ꝟo plurimos.in fi.col. viij.vir eniꝫ debet eē mulieri auctor colēdi bonos mores.ff.de adul.si vxor. §.si iudex.ꝛ.xxxij.q.e.xj. indignatur.alioquin esset ð trahēda a viri ptāte C.de epi.au.si leones.

b Publicam honestatem.i.affinitatem que sic tnīq contrahitur.

c Reatuꝫ adulterij.q2 primꝰ ē maritꝰ illiꝰ ꝛ ñ secūdꝰ.ꝛ ē hꝫ nobile:ꝙ adulteriū cōmittit cuꝫ sponsa nōdū cognita a viro.vñ si alꝰ cōmisissꝫ adulteriuꝫ possꝫ accusari a spōso.ff. de adul.miles.§.qrebat ꝫ.ð iureiu.quēadmoduꝫ q2 iiuria tcā ē ei.ff.iiur. item apud.§.sponsum.

d Presertiꝫ.i.tm̄.q2 in talibus q̄ sine pctō,morta li cōmitti nō pñt:mandatū non obligat.xxij.q.v. ita ne.ꝛ.ꝫ.qō me.cā sacrj

e Et si.rñsio.videtur ia cite questionis.

f Fornicatiōis.xxxij.q. vij.omnes causationes.

g Exceptiōe.puta ꝙip ē tradidit eā iuitā: vl q2 ·dē sisr fornicatꝰ est.j.de adul.c.pe.ꝛ.vlti.ꝛ.xxxij. q.vj.nihil.

h Nec affinitatis.hꝫ reprobat illoꝝ opinio:q diceбāt.ꝙ p fornicāiū coitū nō ↄbitur affinitas:v.j.e c.pe.ꝛ vlt.arg.xxxv.q.iij. nec eā.ar.ꝫ.ff.ð gradi.nō facile.§.sciēdū.ꝛ.§.affines.sed illa non obstāte

i Ò.ficere.arg.ꝙ legitie scm̄ ē ñ irritat:ꝫ deuciat d eū casū a quo nō potuit hꝫe pncipiū.ff.de iti.ac tuq p.ñ.n.ff.ð po.l.j.§.casū.ꝛ.xxx.q.j.limia.ar.ꝫ.ff.ð iu.si ame

k Sine culpa.hoc generale est h.j.e.c.vlti.siquia cōtraria sunt.casualia sunt.

l A predecessore.s.alexandro.sed illa decre.remota est de hac compilatione.

Discretionē tuam:ꝛ in fra. Sane ex pte tua fuit ppositū ꝙ qdā cū muliere quadam legitima p verba de pñti ↄxit:quā postmodū a se cognitā cuidam cōsanguineo suo tradidit^a inq̄tū potuit renitente. Ille vero cū ipa lꝫ in uita mr̄imōij solēnia celebrauit:sed mulier q̄cito fuit reddita libertati:aufugit ab eo:ꝛ se priori viro restitui postulauit. Nos igitur inqui.t.t.r.ꝙ viro p tā turpi facinore grauis ē pnia iniūgēda: ꝛ mulier pp publicā^b honestatē est monenda solicite:vt nec pmuꝫ repetat cuiꝰ ↄsanguineꝰ lꝫ eaꝫ iiustā cognouit nec redeat ad secūdū cui nō pōt ,pter reatū^c adulterij cōmisceri:sed i cōtinētia maneāt:donec hoꝝ fuerit viam vniuerse carnis ingressus:ꝙ si forsan ad id iduci nequiuerit:vir prior cogat redire ad ipam: ꝛ maritali eam affectione tractare:cum adulterium ei nō possit obijcere: qui eaꝫ adulterandā tradidit:presertiꝫ^d inuitā:nā ꝛ si^e hꝫ euāgelicam veritatem nūq̄ sibi propter fornicatiōis^f cām aut vir vxorem aut vxor possit dimittere vir:nō tamē semp ppter cām candem vel vxor virum vel vir dimittere possit vxorē cum possit exceptione^g vel replicatione legitima impediri: sed nec affinitas^h que post cōtractum legitime matrimonium inter virum ꝛ vxorem inique contrahitur:ei dꝫ officere^i que huiusmodi iniquitatꝫ particeps non extitit: cuꝫ suo iure nō debeat sine sua culpa^k priuari ꝙq̄ a quodam predecessore^l nostro dicatur in simili casu fuisse distinctuꝫ:vtrum incestus vel adulteriū manifestum fuerit an occultū:alijs asserentibus inter gradum proximū ꝛ remotum esse potiꝰ distinguendum.

Idē bisuntinen.archiepō.

Fraternitati tue:ꝛ infra Diuortij sententiaꝫ approbamꝰ.quā iēū canonice,pmulgasti:q illaꝫ sibi postea copulari pſūpsit:cuiꝰ antea sororē adhuc septēnē ↄtracti sponsalibꝰ^m exordinaria^n libidine noscit polluisse. Idē epo ger.

Ex litteris.s.t.accepimꝰ ꝙ g.lator eaꝝ mr̄eꝫ puelle quā infra nubiles annos desponsauerat invxorem^o carnalit sepe cognouit: ꝛ pꝰ carnali^p cōmixtione puellam tractauit adultā:ꝛ ifra. Nos aūt eidem viro penitentiam^q iniūgi fecimus pro peccato: consul.t.respondentes.ꝙ eis ab inuiceꝫ separatis^r mulier alteri viro non nubat:si postꝙ nouit viri ꝛ matris delictū ei nō erubuit cōmisceri:vir etiaꝫ ꝛ mat mulieris nunꝙ debēt ad alias nuptias cōuolare: lꝫ sēp continentiam seruare tenent ꝛ enorme deflere delictū: qō pro nefanda libidine cōtraxerunt:presertim si circa personas huiusmodi de lapsu^t carnis minime timeatur.

Idem archiepiscopo magdeburgensi.

Veniēs ad aplicaꝫ se.e. la icus nobis ,pposuit: ꝙ cum tpe infantie^u sue quandā,puellā se ductuꝝ iurauerit in vxorē q̄cito^x ad legitimam peruenisset etateꝫ.pater puelle

m Fraternitati cōtractis spōsalibus.ꝛ sic maritali affectu cū eēt spōsa ipiꝰ eā polluit. sic.ꝫ.ð spō.iuuēis ita ñ ē ↄtiū.xxxv. q.iij.exordiaria.

n Exordiaari a. i.extra nālia cū ñ dū esset idonea.

o Ex lr̄is.i vxorem futurā

p Carnali ↄmixtōe.post ↄctā affinitatē:vñ illā ivxorē hic nō poterat.

q Pnia p icestu Sꝫ maiorꝫ ipōi q̄ꝫ pro adulſio: q2 iceitꝰ vicit adulteriū.xxxij.q.vij.adſ terij.ꝛ.ꝫ.eo.c.ij.

r Sepatis.si ita eē cōstiterit:al' fiat qō dꝫ.j.c.pri. Et nō.ꝙ affinitas supueniēs spōsalibꝰ futuro rūpit ea.ꝫ e.c.ij.ꝛ.j..ti.pri.c.j ꝛ.ij.secꝰ i; mr̄imōio ꝫ.e.discretionē.ꝛ j.e.c.pe.ꝛ vl ꝛ.xxxiiij.q.ij.in lectum.

s Nūq̄ dbēt sce fluosi ↄhē ñ dbēt pp enormitatē dli cti:vt dictū ē.ꝫ.e.c.ij

t De lapsu cānis si timeret:ð hoc,di spēsaret cuꝫ eis.ꝫ. e.c.j.ꝛ.xxxij.q.ij.i

u adolescētia.

De niēs ifāne Infātia dꝫ añ septēniū.C.ð iur.dli. si ifanti.lꝫ tales iurare nō debēt: nec tꝫ iuramētū coruꝫ cū ipsi nō itelligāt· xxij.q.v.puuli.nāꝫ ꝛ furtuꝫ nō cadit i infantē.ff.de fur.i puberē.secꝰ post in fantiam si sit doli capax:vt ibi.ꝛ.j.ð deli.pu.puerj. Sꝫ hic potius videt sumi p etate pueri (pꝰ septimū ānū

x Firmata obligatio q̄ interuenit i

mrimonio nõ recipit pene adiectõez.š.de spõ.gēma.ꝛ C.c.ti.l.vl.ꝛ.C.ꝺ iuti.sti.libera.ꝛ.ff ꝺe ver.ob.ticia.ꝛ licēt alienum factum i matrimonio ꝓmittatur:iñ promittens non tenetur ad aliud:nisi vt ꝺet operā quam põt.ff.ꝺe ver.ob.stipul.ista.ꝛ.l.ticia in prin.

ꝺz ibi suppleri:sicut erat in antiqua compilatione.

e ¶ **T**Ue fraternitatis.honestatem.i.affinitatem.š.e.ꝺiscretõnem.si.j.c.prori.

f ¶ Soluere.sed non exire.j.c.proximo.ꝛ.š.eo.c.i.si.j.ꝺe sen. ercõ.inquisitioni.

y ¶ Carnalit.ꝛ iõ affinitate iteruenienti illā quā ꝺ spõsauerat hr̃e nõ potuit ꝺ iure:nec illā eādē quā cognouit.š.c.fratnitati.ꝛ š.ꝺe spõ.sponsaz.

z ¶ In vxorem.ꝺe facto:q2 ꝺe iure si potuit eo sibi viam precludente.

a ¶ Utranqz.ad ꝺens iniqtatē iniqtati.si.š.eo.transmisse.

b ¶ Cõfiteri tamē talis ꝯfessio nõ ꝓ fuisset vt mrimonũ separet i facie ecclie ꝯtũinisi aliter ꝓbaret.š.c.super eo.

c ¶ A malo.š.ꝺ vi.ꝛ ho.cleri.cum ab omni.

d ¶ Cõsulas.hoc itellige esse ꝺictum in iudicio an̄me:vt ad neutram accedat.ꝛ si ꝓpterea ercõicet:sustineat potius ercõicationē q̃z veniat ꝯ conscient.j.ꝺe sen.ex.inqsitõi.ꝛ.š.ꝺe re sti.spo.litteras.sꝫ i iudicio ecclesie precipiet:vt ei ꝺebitũ reddat:ꝛ ita aliud est iudicium ecclesie:ꝛ aliud iudiciũ an̄me.š.ꝺe offi.orꝺi.si sacerdos. Sed ꝯrium viꝺet š.c.pri.non ē contrarium:q2 queritur qꝺ ꝺe iure sit ibi faciendũ:ꝛ respondetur qꝛ si ita ē separētur:hic vero consulitur in iuꝺicio aīe qꝺ sit faciēdũ:cũ factũ eēt occultũ:ꝛ sic nõ cõtradicit ꝛ illa clausula si res ita se hꝫ

ꝯfederatione huiusmodi fide iussorum obligatiõe hincide firmata[r] eũ i ꝓpria ꝺomo recepit ꝛ nutriuit infr̃ cũ puella ꝺeciꝺe ex ꝯuersatõe ꝺiuturna sorori puelle carnalr̃[y] se ꝯiunxit:tāꝺē amicoꝝ suoꝝ ꝺuict[9] instantia quā iurauerat i vxorē[z] accepit:ꝛ nuptijs celebratis quāꝺo se illi opportunitas ingerebat:cognoscebat vtrāqꝫ[a]. Uerꝝ lꝫ in p̄sentia tua super hoc fuerit accusat[9]:conuici tñ non potuit nec suuz voluit cõfiteri[b] ꝺelictum:nunc autē reuersus aꝺ coꝛ penitēs ꝺe commissis salutis sue ꝯsiliũ reqrit ipendi. Cum igit nõ tm̃ a malo[c] sed ab omni spē mali p̄cipiat aplr̃s abstinere:manꝺamus q̃tenus p̄dicto.e.ꝓ huiusmõi enormitatis excessu iiũcta penitētia ꝯpetenti:ꝯsulas[d] ei monēs illũ salubriter ꝛ iꝺucēs:vt ꝺecetero abstineat ab vtraqꝫ.

Idem archiepõ strigonieñ.

TUe fraternitatis ꝺeuotio postulauit:vtrum is qui cum sorore legitime cõiugis fornicatur:cum vxore possit postmoꝺuz cõmorari ꝛ exigere ꝺebitum ac soluere reqsitus. Nos igitur responꝺem[9] qꝛ vxor vt a cõmixtõe viri abstineat ꝓpter publicam honestatem[e]:ꝛ in continentia mãeat:ꝺonec vir vlā vniuerse carnis ingressus fuerit:ꝺiligentius est monenda. Quod si forte cõmonitioni recusans talis fuerit:vt ꝺe lapsu timeat ipsi[9] vir eius poterit ꝛ ꝺebebit cuz ꝺei timore ꝺebitũ ei soluẽr cõiugale:cũ affinitas[s] post mrimoniũ inique ꝯcta illi nocē ñ ꝺbeat q̃ iniqtatis ꝑticeps nõ extitit.

Gre ix.epõ pictaui.

TOrdane mulieris petitõ continebat:qꝛ.i.laic[9] cuz ipsa que nondum ꝺecimuz etatis sue annuz cõpleuerat:per ꝟba ꝺe futuro ꝯxit ꝛ ea infra eiusꝺez āni spaciuz carnalr̃ cognita[h] mrem ipsi[9] sibi mrimonialiter copulař.ꝛ aꝺ ꝺānate cõmixtionis amplexus ꝓceꝺere non expauit.ꝛ ifra. Quař p̄ fata.i.supplicauit.vt cum carnis stimulis resistere nequeat sibi ne iure suo sine sua ꝓpria[i] culpa frauꝺet.prouiꝺere salubriter ꝺignaremur. Ea ꝓpter māꝺam[9] quaten[9]: si res ita se hꝫ.vtrunqꝫ ipsoꝝ aꝺ vouēꝺā ꝑpetuā ꝯtinentiā attēte moneas ꝛ iꝺucas.ꝛ si aꝺ eaz inꝺuci nequerint memoratũ.i.iiũcta ei primit[9] ꝓ ꝯmisso icestu penitētia[k] ꝯpetēti.vt eiꝺez cohabitet ꝛ ꝯiugale ꝺebitũ reꝺꝺat exact[9][l] ecclĩastica cē.ꝯpellas.

De ꝯsãguinitate ꝛ affinitate.

Alex.iij.cassiñ.abbati.

Ex litteris tuis accepimus.qꝛ cum quiꝺam secreto quanꝺam viduaz subarrasset[m].ꝛ carnaliter cognouisset.ꝛ ifra. Tāꝺē cũ vir para ꝛ[9] eēt eā i ꝯspectu ecclie subarrare.surrexerũt ꝺuo ꝓponentes.qꝛ iste qui eā subarrare volebat.priorē virũ quarto graꝺu[n] consanguinitatis attingit. vnius autem ita se auꝺiuisse iurauit.alius noluit iꝺ iuramento[o] firmare.ꝛ infra. Nũc questio prima reuixit.ꝛ iurauerunt ꝺuo coram[p] archipresbytero plũbarole.qꝛ primus vir fuit superstiti quinto consanguinitatis[q] graꝺu ꝯiũct[9]. Quo circa manꝺam[9].q̃tenus vtrāqꝫ ꝑtem ante tuam prese

g ¶ Affinitas.š.e.ꝺiscretionem.ꝛ.j.c.prori.

h ¶ **T**Orꝺane carnalit cognita.ꝛ sic stati fuit matrimonium malicia supplente etatem.š.ꝺe ꝺespon.impube.a nobis.ꝛ.c.vlti.

i ¶ Sine propria culpa. nullus culpa sua iur suo ꝺꝫ p̄uari.si.š.e.ꝺiscretionē.lvi.ꝺi.satis puersum xvi.q.vl.iuentũ.ar ꝯ.š.vt lit.non ꝯtes.qm̃ freqnter.§.si ꝟo i fi.ꝛ.j.ꝺ p̄ui.antiqua. Contra.xxij.ꝺi.renouātes.sed ibi cā sub est:quare puniuntur sine culpa.

k ¶ Penitentia.ꝛ maior ꝺꝫ imponi q̃z pro adulterio.š.e.c.ij.q2 incest[9] vicit aꝺulterium.xxxij.q vij.aꝺulterij.

l ¶ Exactus.sed erigere ipse non ꝺebet.si š.eo.c.i.ꝛ.c.trāsmisse.ꝛ p[9] mortē vxoris iste ꝯhere si ꝺꝫ.š.e.c.ij.ꝛ.c.ex litteris.

m ¶ Ex litteris.si e arrasset.si.š.ꝺe ꝺespon.impu.c.vl.vbi ꝺe hoc.

n ¶ Quarto graꝺu ꝯsanguinitatꝫ.vñ mulier illuz habere non poterat.cum esset ei affinis in primo genere affinitatis ꝛ in quarto graꝺu.xxv.q.v.porro.

o ¶ Iuramēto.ꝛ sic mrimonium ꝯtraxerunt publice:ꝛ in facie ecclesie.

p ¶ Coram archipresbytero.forte aꝺ hoc ꝺelegato vel ꝺe loci consuetuꝺine que tribuit iurisꝺitionem.š.ꝺe offi.archi.c.vltimo.ꝛ.C.ꝺe eman.libe.l.i.ꝛ.vlti.

q ¶ Quinto.consanguinitatis graꝺu.primi ꝺixerunt ꝺe quarto nõ nocet:quia aliuꝺ iuꝺiciuꝫ fuit illuꝺ:nec fuit aliqꝺ probatum.

tiam ɔuoces:⁊ facias testes coraꝫ[a] te iurare:⁊ infra. Inquisita vero diligenti[9] veritate: si ꝑ testes circūspectos omni exceptione maiores[b] inueneris: ꝙ ꝓmus vir supstitē quāto gradu[c] ɔsanguinitatis attingit. nō differas diuortij sniam ꝓmulgare. eque.n. vt canones[d] dicunt abstinendū est a ɔsāguineis[e] vxoris vt ꝓprijs. Ceteruꝫ tuā prudentiā volumus non latere. ꝙ nō sunt cāe matrimonij tractāde per quoslibet. sed ꝑ iudices discretos q ꝑtāteꝫ[f] habeant iudicandi:⁊ statuta cāonum non ignorent.

Urbanus. iij. burdegalensi archiepiscopo.

Super eo ꝙ iuuenē asseris puellā quādā nōdū[g] nubilē fide[h] interposita ꝺspōsasse. q̄ iam facta nubilis eum reperit. ⁊ ille excipit dicens se non debere eam ducere. ꝑ eo ꝙ postq̄ puellam affidauit. eandem carnaliter ꝓpinquaꝫ ipsius cognouit. Inquisitioni t.t.r. ꝙ si manifestuꝫ[i] est iuuenem cognouisse[k] ꝓpinquaꝫ ꝑdicte puelle. vel si non est manifestum fama[l] tamē loci hoc hꝫ. cuꝫ essꝫ sponsa tm̄modo de futuro. ideꝫ ab eius impetitōne debet absolui.

Celestinus tertius.

Uod dilectio. ⁊ infra. Quesiuisti. vtruꝫ is q a stipite[m] ꝑ descendenteꝫ lineā sexto vl' septimo gradu distat possit ei q̄ ex altera pte ꝑ lineam descendentem[n] ab eodē stipite secundo vel tertio gradu distat matrimonialiter copulari ꝓpter indulgentiam[o] apostolice sedis legati. qua permissum ē hominib[9] terre illi[9] i sexto gradu coniungi. quod vꝫ posse fieri ꝺm regulā. qua dr̄. quoto gradu quis distat a stipite ⁊ a quolꝫ[p] ꝑ aliam lineam descendentiū ab eodē. cū tamen de cōsuetudine terre si quādo talis cāus emerserit incole ꝓpter ꝓximiorē[q] gradum ɔiūctos separent. ⁊ ipediāt copulari volentes. Nos itaqꝫ respondemus ꝙ indulgentia illa sic ē intelligenda. ꝙ vterqꝫ ɔiungendoꝝ[r] distet a stipite sexto gradu. Si vero alter sexto vel septimo gradu distat

a ¶ Coram te iuraret. Sꝫ quare post publicatōeꝫ iteꝝ iducūt testes ɔ illios in auc. ꝰ. ꝺ testi. §. illud. coll. vij. ⁊. ꝰ. ꝺ testi. fraternitatis. Dicūt qdam ꝙ hoc ē spāle i mr̄imonio. Uel dicas ꝙ nō iurant iterum: qꝛ isti erāt accusatores. vn̄ necesse habebāt testes ꝓducere:⁊ nulli testes iducti fuerūt in cā ista. Et hic nō ar. ꝙ in cā mr̄imoniali iteꝝ recipiunt testes p[9] publicatōem: ar. ad hoc ꝰ. ꝺ spon. sicut i fi. ⁊. ꝰ. de ɔiu. ser. c. vl. ⁊. ꝰ. ꝺ ꝓba. cām matrimonij sꝫ hꝫ nō bn̄ colligit hic.

b ¶ Maiores. illi dicuntur oi exceptōe maiores q repelli non possūt aliq̄ exceptōe.

c ¶ Quarto gradu. Sed quaꝛ dicit papa: ꝙ separent si sunt i quarto gradu vir iste ⁊ maritus ꝑ mortuus: nōne. idē esset: si esset in qnto vl' vlteriori ꝺm illa tēpora. Dic ꝙ dispēsatiue tolerabātur i qnto ⁊ vlteriori si ignorāter ɔtraxerūt. xxxv. q. viij. de gradibus. ⁊ iō dicit ꝙ separentur i quarto ⁊ non in qnto vel vlteriori.

d ¶ Ut canones. xxxv. q. iij. §. equaliter nullum de ꝓpinqs in fi.

e ¶ A ɔsanguineis vxoris. Istud dicit si ɔtraxisti sponsalia siue matrimoniū cū aliqua: mortua illa nullā poteris postea ducere i vxorem de ɔsanguinitate illi[9]. ⁊ ecōuerso illa sponsa vl' vxor tua te mortuo nulluꝫ poterit habere de ɔsanguinitate tua. de spon. sponsam. sic ergo mulier ista nō poterat illū hr̄e q fuerat priori viro suo in quarto gradu siue in qnto vel vlteriorib[9] ɔiunctus ꝺm antiq̄ iura: hodie vltra quartū nō ipeditur. j. e. non debet.

f ¶ Potestatem. Nota ꝙ duo exigunt ad cognoscēdū ⁊ iudicandū de cā mr̄imoniali. s. scia canonum: ⁊ ꝙ hꝫ iurisditioneꝫ ordinariā vel delegatam: ar. xxi. di. §. i. ⁊ ar. ꝙ cā nō ē delegāda: nisi ꝑito ⁊ exercitato: ar. ij. q. ij. c. vl. de pe. di. vi. c. i. in ꝑn. ⁊ C. ꝺ iudi. certi. Itē hēs hic ar. ꝙ de cā mr̄imoniali non pōt in arbitrium ɔpromitti:⁊ expssum est de transacti. c. vl. ⁊. ꝰ. ꝺ resti. in inte. c. pe. in fi. ⁊ ar. ff. de arbi. non distinguemus. §. iulianus. ⁊. §. se. ⁊ potest esse rō. arbitrium. n. nō cōstringit: nisi metu pene. C. de arbi. l. i. ⁊ pena non debet apponi i matrimonio. ꝰ. de spon. gemma. cum libera debeant esse:⁊ ne alia via fiat: quod alia via ꝓhibeꝛ. ꝰ. de ꝓcu. tue. cum suis concor. vel quia matrimonium deo auctore fuit constitutuꝫ. j. ti. ꝓxi. c. vl. ⁊ ita non pōt dissolui quo ad ecclesiam nisi ꝑ illum q hꝫ auctoritatem cum iurisditione quā non habet arbiter.

g ¶ Sup eo. nōdū nubilē. legitima tn̄ fuit ad sponsalia.

h ¶ Fide. id est iuramento. ex quo mulier fortius ius q̄siuit petendi illum. ar. ꝰ. de spon. preterea.

i ¶ Manifestum ita ꝙ notorium. ij. q. i. de manifesta.

k ¶ Cognouisse. si cognouit ꝓpinquam illius: soluta fuerant sponsalia. ꝰ. ti. ꝓxi. c. ij. ⁊. c. ex litteris.

l ¶ Fama. Nota ꝙ fama impedit matrimoniuꝫ contrahēdum. ꝰ. de spō. cum in tua. ⁊ plus fac̄ fama hic q̄ꝫ dictum vnius: vbi iuramentum interuenit. ꝰ. de spon. ꝑterea. al's dictum vnius: sicut ⁊ fama impedit matrimonium contrahendum. ꝰ. de testi super eo. §. i.

m ¶ Quod dilectio. stipite. stipes appellatur communis parens a quo plures descenderunt sic isaac fuit stipes esau ⁊ iacob. ⁊ stipes nō facit gradum. de hoc stipite habes j. c. vlti.

n ¶ Descendentē. hic ergo habes duas lineas descendentes: sic j. eo. c. vl. ⁊ iste due linee descendentes vnā faciunt transuersalem.

o ¶ Indulgentiā que de auctoritate speciali domini pape facta fuit: al's nō tenuisset: quia solus papa in tali facto dispensat. j. e. qꝛ circa. ⁊. ꝰ. de transla. c. vltimo.

p ¶ Quolibꝫ. hāc regulā habes. j. e. c. vlt. ⁊ intellige vl' qꝫ ad lineā equalitaꝫ: qꝛ i sequētib[9] gradus adijcitur.

q ¶ Proximiorem. i. propter eum qui est in gradu ꝓximiori a stipite.

r ¶ Uterqꝫ ɔiungendoꝝ. ar. ɔ. ff. de ɔsti. ꝓnci. l. vl. ⁊. ꝰ. ꝺ do. c. cum dilectus in fi. ⁊. j. ꝺ ver. sig. olim. ⁊. j. c. vl. So. bn̄ficium ꝓncipis latissime interpretandum est ab alijs sed ab eo in quo indultū est: vel cuius auctoritate pōt interpretari: put ei placet. ff. de le. l. ⁊ iō. ar. j. de sen. ex. i ter alia. ⁊ ratio littere interpretatur indulgentiam. qꝛ sic obseruabatur de consuetudie vt vterqꝫ esset i sexto gradu a stipite: al's scandalum erat: vt. j. e. c. vl. ⁊ loquit de iure communi: sed hodie non habet locū talis idulgentia. j. e. non debet.

s ¶ Non debent. qꝛ quanto remotiores sunt a stipite: tāto minor memoria cōsanguinitatis habetur: quod hic

considerabatur.xxxij.q.iiij.de consanguinitate.z.c.in copulatione.

e ℭ Obseruate ꝯsuetudini. Nō ꝙ antiq̄ ꝯsuetudo q̄ tñ si sit a iure reprobata seruāda ē: z pcipue ppter scādalū ix.q.iij.ꝯquestus. z mos fidelissime vetustatis seruādus ē.C.de testa.testamēta.z.ff.ꝺ pub.z vec.licitatio.§.earū.z.s̄.ꝺ ꝯsue.cum dilectus z i matrimonio seruat̄ consuetudo.s̄.ꝺ cog.spi.c.i.i fi.z.c.sup eo. Itē ar.p scādalo vitando.s̄.ꝺ regula.c.vl.z.j.ꝺ noui opis nū.cū ex iuncto.

u ℭ Nouitate. nota nouitates vitādas.s̄.de ꝯsue.cū ꝯsuetidinis.z.xi.di.qs nesciat.

x De ifidelibꝰ ꝯuersis. supple quesiuistis.

y ℭ A canōe.xxxv q.ij.c.i.z.ij.z.c.cōtradicimꝰ.z i a.ijs ibidē.z.q.v.ad se

z ℭ Dñs regsitꝰ (dē xxvi.di.deide oppon itur.

a ℭ Esse matrimonium inter eos.si matrimoniū ē inter eos: ibi ē idiuidua ꝯiūctio.xxvij.q.ij.§.i sed ipsi separant̄ dato libello repudij.xxxiiij.q.ij.nō satis. ergo nō est mr̄imoniū int̄ eos.sꝫ hoc non fit sine peccato.j.ꝺ diuoꝛ.gaudemꝰ

Itē alt̄ ifideliū si ꝯuertat̄ ad relig'onē reliquo nolēte illi cohabitare sine ꝯtumelia creatoꝛis soluit̄ mr̄imōiū j.ꝺ diuoꝛ.gaudemꝰ i fi.z.c.q̄z.to.g̊ nō ē int̄ eos indiuidua ꝯiūctio: z sic nō ē mr̄imoniū. Sꝫ pōt exponi idiuidua.i.apta nō diuidi. Uel itellige illā ꝺscriptōēꝫ ꝺ mr̄imōio rato z ꝯsumato: qꝺ ē tm̄ inter fideles Itē alia rō nō est mr̄imoniū it̄ eos. Ipsi.n.ꝯhunt eo ꝓposito.vt cū voluerint separent̄ dato libello repudij. sꝫ h̄ ē ꝯ sbstātiā mr̄imonij xxxij.q.ij.solet aliqñ.z.s̄.de ꝯdi.ap.c.vlt. Rñdeo si hoc pactū expmat̄ i ipo ꝯctu: nec int̄ eos nec inter christianos esset mr̄imoniū: sꝫ nō copulant̄ eo pacto: lꝫ postea obijciāt vxoꝛē de facto.ē ergo mr̄imoniū inter eos: sed non ratum.j.de diuoꝛ.quāto.

b Q Uod sup.impediri.affinitas.n.ꝯcta int̄ consanguineos viri z vxoꝛem ipius nō trāsit ad consāguineos vxoꝛis.nec econuerso.vnde possunt legitime copulari.

a stipite.alt̄ aūt secūdo vl̄ tertio: ꝯiungi nō debēt. vnde in hac pte ꝯsultiꝰ duximꝰ multitudini z obseruate consuetudini deferenduꝫ: ꝙ aliud i dissensionē z scandalū popl̄i statuenduꝫ q̄dā adhibita nouitate. Innocentius.iij. archiepiscopo z capitulo trieñ.

De infidelibꝰ ad fidē cōuersis vtrum si ante cōuersionem suam ꝭm legis veteris instituta circa gradꝰ consanguinitatis a canone deno tatos coniuncti fuerunt: separari debeant post baptismum consul.t. duximus respondendum: ꝙ matrimonium sic contractum non ēst post baptismi lauacrum separanduꝫ: cum a iudeis dñs reqsitus si licēt vxoreꝫ ex quacunqꝫ cā dimittere: ipis respondit quos deus coniunxit: homo non separet: per hoc inuens esse matrimoniū inter eos.

Idem rossaneñ. archiepo.

Quod super his: z infra Sup eo igit̄ ꝙ pr̄ z filiꝰ cum mr̄e z filia z duo cognati cum duabus cognatis auūculus z nepos cum duabus soroꝛibus ꝯhunt matrimonia: taliter tibi duximus respondēdū ꝙ lꝫ omnes cōsanguinei viri sint affines vxoꝛis: z omnes cōsanguinei vxoꝛis sint viri affines int̄ ꝯsāguineos tñ vxoꝛis z viri ex eoꝛundē.s.viri z vxoris ꝯiugio nulla ꝓrsus affinitas ē ꝯcta ppt quā int̄ eos mr̄imonium debeat ipediri. Ne autem infra gradus ꝓhibitos mr̄imonium ꝯhatur debet publice inhibere: z ꝓsūptoꝛes ecclesiastica districtōe pūire. nō obstāte ꝯsuetudie q̄ dicēda ē potiꝰ coꝛruptella. Idem.

Quia circa. z infra. Hoꝛ ro ꝺ nobili viro.n. ꝓ cuius dispensatione indulgētia s.remanendi cum ea que ipm quarto consanguinitatis gradu ꝯtingit: a sede ap. obtinenda falsa nobis cā fuerat allegata: ples videlicet: cū tamē añ dispensatōem obtentaꝫ vnica filia quam habebat viā fuerit vniuerse carnis igressa: prout tua ꝯsultatio continebat: dissimulare poteris vt remaneant i copula sic ꝯtracta: cū ex separatōe: sicut asseris: graue videat̄ scādalū iminere. Idem.

c ℭ Non obstante. consuetudine. ergo consuetudo non excusat in matrimonio.s̄.de spon.duoꝝ.c.vl. Ar.ꝯ.s̄.de co.spi.c.i.z.c.super eo.xxxij.q.iiij.obijciunt̄. Sed consuetudo quandoqꝫ ppter scandalum legitimas personas ad contrahendū facit illegitias. z sic loquūtur ille decre.s̄.de cog.spi.z.c.obijciunt̄. non cotradicit: qꝛ qñ mos ille erat: crimen non erat cōtrahere cū illis psonis: sed modo ē: sed. cōsuetudo q̄ꝫtūlibet longa non potest personas illegitimas ad contrahendum facer̄ legitimas: put hic intelligitur: nulla cōsuetudo posset facer̄ matrimonia inter consanguineos licita: immo quanto plus simul essent: tanto grauius peccant.j.e.nō dꝫ: sed econuerso bene vt in.c.super eo. vbicunqꝫ consuetudo rationalis est: z pōt seruari sine moꝛtali peccato z sine scandalo iuri pıudicat. exēplū hēs.s̄.e.qꝺ dilectio.z.s̄.ꝺ co.spi.sup eo.

d Q Uia circa. in quarto hodie. nō ē necesse i gradu isto aliqua indulgentia.j.e.non dꝫ.

e ℭ Apostolica. Nota ꝙ solus papa pōt dispensare crica gradus consanguinitatis z non legatus s̄.de transac.c.vl.z.xxx.q.v.quendā lex.z.c.scripsit. Et ar.ꝯ.s̄.e.qꝺ dilectio ibi soluit̄.

f ℭ Falsa cā. Nota ꝙ falsa causa allegata non vitiat dispensationem: sic z falsa cā non impediat religionem.s̄.de conuer.coniu.ex parte.ij.z falsa demonstratio non permittit legatum.C.de fal.cau.adiec.lega.l.ij.z.ff.de condi.z demon.l.falsa demonstratio.z.l.cum tale.§.falsum.i sti.de le.§.hinc proxima.z.§.longe.z.ff.de le.i.l̄ sic.§.i. Iteꝫ cā siue ꝓbata siue vera siue falsa concessuꝫ ex illa cā nō reuocatur: insti.qui.z quibus ex cau.manumit.nō possūt.§.semel Sed ꝯ videt̄: ꝙ isti ex tali dispensatione non sunt securi: qꝛ tacita veritate ei falso suggesto dispensatio ē obtenta.vñ nō dꝫ valere.s̄.ꝺ rescrip.sup lr̄is.z expssum vr̄.j.ꝺ sen.ex.cuꝫ ꝓ cā.vbi de hoc sic z in voto: z.s̄.de fi.instru.qꝺ sup.z.ij.q.iij.§.notandum.ar.ē i hoc ꝙ dicit dissimulare: ꝙ falsa cā non vitiat dispensatōem. Itē habes hic ꝙ ples ē cā dispensandi i gradu ꝓhibito.sic.xxxv.q.viij.c.i.z.ff.de ritu nup.q in ꝓuincia.nō credo ꝙ valuisset ista dispensatio sic obtēta nisi hec ꝯcre postea emanasset. z ita ex ista dissimulatione ex cā que hic subijcit̄: licite poterant simul esse: al's non essent tuti.

Ua nos duxit. f. ꝯsulendos vtrū illoꝝ sufficiat testimoniū ad mr̄imoniū dirimēdū q ꝯsanguinitatis grad⁹ ab auūculo ⁊ nepote vȝ frīs filio vel sororis iceperit ꝯputare. Nos igiẗ inq. t. t. r. ꝙ cū cōiugiū multū fauoris obtieat testes q ad diuortiū celebrandū pducti ꝯsanguinitatis gradus ꝯputāt a stipite debēt icipere. i. a parētib⁹ vl' germāis ⁊ sic p ordinē distiguē grad⁹ nominib⁹ ppijs vl' eqpolentib⁹ iudicijs designādo psōas pferti cū sepi⁹ testimoniū pbibeāt de auditu. qḋ qꝛ min⁹ est validū. ⁊ nō ē i articulo huiusmōi nimiū laxāda facultas cū ꝗ rōe ꝯputatōem iciperēt a secūda eadem ab vlterioribus i choarēt. Idē i ꝯci. generali.

Non dȝ repꝛhensibile iudicari. si fm varietatē tempoꝝ statuta qñqȝ varienẗ humana. pserti cū vrgens necessitas vel euidēs vtilitas id exposcit. qm̄ ipe deus ex his q̄ i veteri testamēto statuerat. nōnulla mutauit in nouo. Cū ergo pbibitōes de ꝯiugio i scḋo ⁊ tertio affinitatis gñe minie ꝯhēdo ⁊ de sobole suscepta ex secundis nuptijs cognationi viri nō copulāda porisẗ. ⁊ difficultatē frequenẗ inducant. ⁊ aliqñ piculum pariant aīarū cū cessante pbibitione cessȝ effectus constitutiones sup hoc editas sacri approbatione cōcilij reuocantes presenti constitutione decernim⁹. vt sic cōtrahentes decetero libere copulenẗ. Probibitio quoqȝ copule ꝯiugalis quaꝝ cōsanguinitatis ⁊ affinitatis gradū de cetero non excedat. qm̄ i vlterioribus gradib⁹ iā nō potest absqȝ graui dispendio huiusmōi pbibitio gñalr obseruari. Quaternarius vero numerus bene ꝯgruit pbibitiōi ꝯiugij

a Ua nos. multū fauoris. ē. de condi. ap. c. vl. ⁊. qui ma. accu. possunt videtur.

b Uel germanis. ⁊ ita nō ē necesse icipere a stipite: ȝ suffic a fratrib⁹. ē. ꝺ testi. series. ⁊. c. lȝ in pn. ⁊. xxxv. q. v. c. i. ⁊. j. ꝺ diuor. porro. ad fi. sic ꝗ pȝ ꝙ oēs gradus ⁊ psone sūt designāde xxxv. q. vi. de parentela ē. de testi. lȝ.

c Equipollentib⁹. non refert an ppꝛio noie vl' p circūlocutōeȝ expressam aliqd exp̄mat: qḋ eqpolleat ppꝛio noie. ē. de test. lȝ. ⁊. fi. si cer. pe. certum.

d Non dȝ tēpoꝝ. xxix. di. sciēdū. iij. di. erit āt. ⁊. xxxij. q. iiij. q signoꝝ ⁊. c. obijciūẗ ⁊. xxiij. q. viij occidit. ⁊. ē. ꝺ trāsac. c. vl. ⁊. j. ꝺ sē. ex. super eo.

e Mutauit. ꝺ pe. d i. i. nouit deus. xxij. q. iiij. incommutabilis.

f In scḋo ⁊ tertio. Ut meli⁹ itelligas hanc litteram: videas qd sit p̄muȝ gen⁹ affinitaꝫ qd scḋȝ ⁊ tertiū gen⁹. Primū ⁊ secūdū ⁊ tertiū iuenire debes p hāc regulā. Persona addita psone per carnis copulā mutat genus ⁊ nō gradū gen⁹ dico attinētie: vbi grā. Ego ⁊ fr̄ meus sum⁹ cōsanguinei in p̄mo gradu cōsanguinitatis frater meus duc vxorē: illa ē psona addita psone p carnis copulā illa mutat genus attinētie. i. alio genere attinentie attinet mihi q̄ȝ frater neus. qꝛ ille ē mihi ꝯsanguineus: ⁊ illa est affinis: sed non mutat gradum qꝛ sicut frater est mihi ꝯsāguine⁹ in p̄mo gradu: sic ⁊ illa mediate fratre meo ē mihi affinis in p̄mo gradu p̄me affinitatis. ergo si vis hr̄e p̄mū genus affinitatis: adde p carnis copulā alicui de tua ꝯsanguinitate aliquā psonā ⁊ illa persōa ē affinis oibus ꝯsanguineis viri sui in p̄mo genere affinitatis ⁊ hoc genus tm̄ hodie pbibitionē hȝ. vn̄ mortuo viro illi⁹ mulieris puto fratre tuo: illa non pōt hr̄e aliquē de cōsanguinitate viri sui. ergo pȝ ꝙ oēs ꝯsanguinei ⁊ ꝯsāguinee vxoris mee sunt mihi affines in p̄mo genere affinitatis. si vis hr̄e secūdū genus affinitatis: adde psonā p carnis copulā p̄mo generi hō modo: vxor fratris mei est mihi in p̄mo genere affinitaꝫ mortuo fratre meo: adde illi aliū viꝝ ⁊ ille erit mihi affinis: ⁊ in secundo genere affinitatis: ⁊ ille fm antiqua iura mortua illa poterat accipe aliquā de ꝯsanguinitate poris mariti vsqȝ ad quartū gradū. ⁊ ꝺ isto scḋo genere habeẗ. xxv. q. iij. ꝺ ppiquis sed hodie non pbibeẗ: vt ibi dr̄. Si vis habere tertiū gen⁹ adde psonam psone p carnis copulā secūdo generi: ⁊ sic hēs tertiū genus. Ubi grā. Seius fuit maritus relicte fratris tui mortua illa relicta: marit⁹ eius q ē tibi i secūdo genere accipit aliam illa ē tibi i certo genere: ⁊ illa oli mortuo viro suo nō poterat copulari alicui ꝺ ꝯsanguinitate tua: cū illa esset tibi ⁊ consāguineis fratris tui i tertio genere vsqȝ ad scḋȝ gradū ꝺ h genere hēs. xxxv. q. iij. porro. ⁊ p̄mū gen⁹ ꝯhiẗ tātū ex vna pte. scḋȝ ⁊ tertiū gen⁹ qñqȝ ex vna pte: vt i pdictis exēplis: qñqȝ ex vtraqȝ pte. vt i vxorib⁹ duoꝝ fratꝝ q̄ sūt inẗ se i secūdo genē ex vtraqȝ pte appositū altero fratre mortuo: si illa copulatur alteri ille erit in tertio genere vxori alteri⁹ fratris. Primū genus dr̄: qꝛ primo emanat ꝺ ꝯsāguinitate: vel qꝛ vna psona mediāte cōtrahiẗ. Scḋm dr̄: qꝛ scḋo loco emanat p⁹ p̄muȝ vl' qꝛ duab⁹ psonis mediantib⁹ ꝯhiẗ. Tertiū qꝛ i tertio loco: vel qꝛ trib⁹ psonis mediātib⁹ emanat sic itell' g e qḋ hic dr̄. Sȝ nungd: publica honestas est sblata: vȝ ꝙ nō qꝛ ꝺ ea nihil dixit. Sȝ ꝯ vȝ p. c. xxxv. q. iij. porro. vbi pbibeẗ scḋȝ genus: ⁊ pter istud ipedimētū ē ibi publica honestas vt i vxorib⁹ duoꝝ fratruȝ siue ꝯsobrinoꝝ: sȝ scḋm gen⁹ remotū est: ergo illa publica honestas. Pōt dici ꝙ vbi publica honestas simul icidit i eūdē cāuȝ cū secūdo vel tertio genere vt i vxorib⁹ duoꝝ fratrū siue cōsobrinorū: vno sblato tolliẗ ⁊ aliud per hanc constitutionē quotiēs. n. vitiū ex vna ēt radice nasciẗ: ꝯsequēs est vt vna lege tollatur. C. de nup. l. vl. in fi. ⁊. ff. de iureiu. duobus. §. colonus. ⁊. ff. ar. fur. ce. l. si colonus. ar. ⁊ alia publica honestas vt soboles suscepta ex secūdis nuptijs non copulāda cognationi viri prioris sublata est vt statim dicit sequens littera: alʼs vero publica honestas adhuc ē. ē. de despon. impu. duo pueri.

g Secūdis nuptijs. Hoc ita itellige frater meus hȝ vxorē eo mortuo relicta eius ꝯhebat cū secundo: soboles nata ꝺ illis secūdis nuptijs nō poterat oli copulari alicui de ꝯsanguinitate poris mariti: ⁊ hoc ppter publice honestatis iusticiā q hodie sublata est in hoc cāu: in alio casu adhuc durat: vt dixi in spōsa de futuro: qꝛ in mr̄imonijs non qd liceat: sed qd honestum ē ꝯsideraẗ ff. de ritu nup. semp. ⁊ iō frater ipeditur sumere spōsaȝ fratris ppter publicam honestatem: qꝛ scriptum ē spōsam fratris frater habere non pōt. ē. de spon. ad audiētiā. ⁊. ar. ad hoc. ff. de adop. q adoptōe. Jo. dicit ꝙ publicā honestas in omnibus est sublata nisi i sponsa de futuro. ego intelligo esse tm̄ sublatam in casib⁹ omnibus

qui hic ponũtur ꝛ non in aliis.

b Reuocãtes. Grego. tñ dicit: q dissoluit hec genera affinitatis negat verbũ dei in eternum manere. xxxv. q. x. fraternitatis vltra medium versus fi. qlr ergo ino cẽti⁹ dissoluit h̄ itellige siñ cã ꝛ ab alio q̄ a successoꝛ. g

i Decetero libẽ.

do p ãbas lineas: quousq₃ alr̄ illaꝝ prio occurrat: ꝛ si ãbo sil' occurrãt: erũt in eodẽ gradu prio secũdo tertio vel q̄rto: ꝛ iste psone q̄ eq̄liter descẽdũt nõ dicũt distare gradu: ſ₃ poti⁹ sũt. i gradu eq̄ i descẽdẽti a cõi stipite eq̄liter: ꝛ si sũt. j. q̄rtũ gradũ nõ psit mr̄imõialiter cõiũgi. S₃ si vna prio occurrit q̄₃ alia:

Sic ergo v₃: q̄ ma trimoniũ illoꝝ q ↄ̃ cõstõnem istaꝫ ↄ̃trerant in q̄nto vl' in sexto gradu nõ ↄfirmet hic: q₂ cõstõnes matrimonij nõ trahũtur ad p̄terita matrimõia. xxxv. q. iij. d̄ icestis ꝛ. xxxj. di. añ trieñium. ꝛ generaliter cõstõnes ñ trahũtur ad pterita. nisi hoc ibi dicaẽ. ſ. de cõstit. c. vl. S₃ põe q̄ post istã cõstõe₃ publicatã siml' ste terũt scieter. Dico q̄ h̄ ipo itelligunt hr̄e ratum mr̄imoniũ. ar. ſ. de cõiu. ser. pposuit. ꝛ. ſ. d̄ spon. ipu. lr̄as. ac cessit. ꝛ. ff. d̄ ri. nu. sigsi senatorio. q₂ ꝛ si primus consensus nullus fuit postea põt cõfirmari: in auc. de nup. §. si vo ab initio. col. iiij. Sed v₃ q̄ verba necessaria sint. ſ. d̄

corporalis d̄ quo dicit apostolus: q̄ vir nõ h₃ ptãte₃ sui cõporis sed mulier. neq₃ mulier h₃ ptãte₃ sui corporis sed vir: q₂ quattuor sũt humores[k]: in corpore: q ↄstant ex quattuor elementis. Cu₃ ergo iam vsq₃ ad quartũ gradũ phibitio cõiugalis copule sit restricta eã ita volum⁹ esse ppetuã nõ obstantibus cõstõnibus sup hoc dudum editis vel ab aliis vel a nobis: vt si q̄s ↄ̃ phibitionẽ huiusmõi presumpserit copulari. nulla longinquitate defendaẽ annoꝝ: cũ diuturnitas tempoꝝ nõ minuit peccatum sed auget: tãtoq₃ sũt grauiora crimia: quãto diuti⁹ ifelice₃[m] animam detinent alligatam[l].

Grego. ix.

Vir q a stipite q̄rto gradu[n] ꝛ mulier q̄ ex alio latere distat q̄nto: ſm regula₃ approbatã[o] que dicit quoto gradu remotior[p] differt a stipite: ꝛ a quolib₃ p aliã lineã descẽdentiũ ex eode₃ licite possunt matrimonialiter copulari.

De frigidis ꝛ maleficiatis ꝛ impotentia coeundi.

Ex brocardico libro. xx.

Ccepisti mulierem: ꝛ per aliquod tp̄s habuisti p mense₃ aut per tres: aut p annum. ꝛ nunc primu₃ dixisti te eẽ frigide nature: ita vt nõ potuisses coire cu₃ illa nec cũ aliqua alia: si illa q̄ vxor tua eẽ debuit eadẽ affirmat que tu dicis: ꝛ pbari põt p verum iudiciũ[q] ita esse vt dicitis: separari potestis: ea tamen rõe: vt si tu post aliam accepis: reus piurij diiudiceris[r] ꝛ iteꝝ post per acta₃ pniam priora cõnubia repare[s] debebis. Illa aũt si prior post annum aut dimidiũ ad epm aut eius missum[t] proclamauerit dicens. q̄ non cognouisses eam. tu autem

descẽde p lineã alterius vsq₃ ad illã: ꝛ sẽp post illum gradũ i quo occurrit prima psõa: addiẽ gradus p nũero psõaꝝ. ꝛ sic hebis quoto gradu vna distat ab altera: ꝛ iste psõe ñ dicũẽ eẽ i gradu: ſ₃ distant gradu: sicut iste psone de qbus h̄ dr̄: cũ vna distet q̄rto gradu ꝛ alia quito a cõi pente qd̄ planũ ẽ videre. ꝛ quoto gradu remotior psona distat a cõi parente toto distat a quol₃ alio descẽdẽte p aliã lineam. vbi grã. Cõis pens istoꝝ fuit patru⁹: ei⁹ filij fuerũt martin⁹ ꝛ berta: q sunt i prio gradu: d̄ martino descẽdit ioannes. de berta ex alia pte nat⁹ fuit robert⁹ q ioãnes ꝛ robertus sũt i secũdo gradu eq̄liter descẽdẽs a petro: de ioãne nat⁹ ẽ stephan⁹: de roberto ẽ albert⁹ nat⁹: q sũt in tertio gradu ꝛ eq̄liter d̄scẽdũt a petro tertio gradu. s. de stephano nat⁹ ẽ vir iste: d̄ quo hic q̄ritur d̄ alberto nat⁹ ẽ titi⁹ qui ẽ in q̄rto gradu cum viro isto eq̄liter distãtes

spon. tue. ꝛ. xxix. q. ij. si quis ingenuus ꝛ nouus consensus requiritur. ſ. d̄ eo qui dux. in m. a. c. veniẽs. nisi expresse cõsentiãt: antiquus cõsens⁹ v₃ pdurare: q nullus fuit. ff. d̄ pca. ſ₃ si manẽte. ff. d̄ arbi. si cũ dies. i pn. ꝛ. l. labeo. §. pe. ff. de ver. ob. l. j. §. cum adijcit. Jo. dic q̄ pro matrimonio standũ ẽ: ex quo ex certa scientia post publicã cõstõnem simul steterũt: ipso enim facto matrimoniũ inducitur saltem presumptum. ber.

k Hũores d̄ qb⁹ habes. ſ. d̄ cele. mis. in quãdã. i fi.

l Nulla lõgingtate. ꝛ ita nulla pscriptio currit ↄtra mr̄imoniũ: sicut oli currebat: sic ꝛ ↄ̃ votum nulla currit pscriptio. xxxiij. q. v. q̄ do pñiã. ꝛ. ſ. d̄ rgul'. sic nobis

m Infelicem. sic supra de cõsue. c. vl. ꝛ. c. quãto (i fi. ꝛ. j. de simo. non satis. ꝛ. c. sequen.

n Vir qui. quãto. idẽ eẽt si tertio vl' secũdo ſm regulam sequẽtẽ: q₂ nihil attinet ei q est ex illa linea in quinto. l₃ magis appropinquet cõi parẽti.

o Approbatam. nota. q̄ regula a magistris tradita approbaẽ hic a iure. ꝛ sic p iure seruabimus regula₃ istam. ar. supra eo. q̄ dilectio.

p Remotior. Si vis scire i quo gdu alique due psone diuersaꝝ lineaꝝ sibi attineãt: recurre ad cõe₃ stipitẽ siue pentẽ a quo d̄scẽderũt ꝛ descẽde eq̄liter cõputan

a petro. p̄ loco occurrit tibi vir iste: q q̄rto gdu distat a petro: ꝛ sic ẽ vltia psona i cõsanguinitate petri ex vna linea ꝛ titi⁹ ex alia linea d̄ titio nata ẽ hec mlier d̄ q̄ h̄ q̄rlr: ꝛ distat a q̄nto gdu a petro: ꝛ sic exiuit iã ↄsãguinitate₃ petri. g eod. gdu distat a quol₃ alio descẽdẽti p aliã lineã ꝛ sic distat q̄nto gdu a martino ioãne stephão: ꝛ ab isto viro v₃ filio stephãi: ideoq₃ recte pt illũ hr̄e i virũ: ꝛ quel₃ d̄scẽdẽtẽ a petro p aliã lineã poss₃ accipere: cũ oẽs ille psõe huic sint i q̄nto gdu. h̄ i arbor melius v₃.

q Ccepisti. iudiciũ. s. q̄ vterq₃ iuret septima manu ppinquorum. xxxiij. questione. j. c. ij.

r Diiudicerj. nõ. ↄ̃ij opis euidẽtiã mẽdaciũ ↄuici. ſ. d̄ psũp. lr̄as. ar. ſ. d̄ ma. ꝛ ob. legebaẽ. ꝛ. xxij. q. v. cauete.

s Repare. nõ. q̄ snia ↄ̃ mr̄imoniũ lata nõ trãsit i rẽ iudicatã cũ appeat ex postfacto ecclĩã fuisse d̄ceptã. sic. ſ. d̄ re iudi. lator. ↄsãguine. ꝛ. j. e. frnitatis. q̄re priora ẽt mr̄imonia restaurãtur ẽt muliere ↄ̃dicẽte ñ fraudis fuerit ↄscia. ff. d̄ adul. si vxõ §. iudex. ꝛ. §. vl. vt dixit ala. Si vo ↄscia fraudis ñ fuerit potit repellere eũ si voluerit ptextu adulterij: ar. xxxij. q. j. d̄ hndicto ꝛ. q. vj. nihil. ſ₃ ñ credo q̄ h̄ obstet qn mr̄imonia priora debeant restaurari. j. e. laudabilẽ. ꝛ. c. frnitatis. Itẽ ar. ↄ̃. xxxiij. q. j. si p sortiarias. ſ₃ ibi sepanẽ ppẽ maleficiũ ñ pp frigiditatem.

t Missum. si. ſ. de regula. c. ij. ꝛ expone missum. i. vicariu₃: qui fũgitur vice episcopi. supra de insti. c. iij.

a ¶ Affirmas.q eam cognouisti.

b ¶ Caput.§.de despon.ipu.cōtinebatur.xxxiij.q.j.siquis ac ceperit.⁊ hoc intellige nisi ipa velit se probare virginē p aspectum corporis.§.de proba.proposuisti.⁊.c.cām matrimonij.

c ¶ Tacuit.ergo vr q post annū ⁊ dimidium reclamare non poterit.Sz ɔ̄ vr.C.de.re pu.in cāis.vbi dr.q vsq ad duos annos poterit reclamare:immo vsq ad triennium auc.de nup.§ p occasionez.coll.iiij.⁊.j. e.laudabilez.qđ dr i istis duabus vltimis concor. tenēduz ē ⁊ nō tenet qđ dr de āno ⁊ dimidio.⁊ ē ar.ad pscriptionē: siquis taceat vsq ad cōpletam pscriptionē:q gesta taciturnitate firmauit. C. de his q a nō.do.ma.l.vlti.

d ¶ Probari.Hoc iō dicit:q nō est standū eorū cōfessioni ɔ̄ mrimonium ⁊ si vterq cōfiteat:nō vr credēdū:ne in fraudez l3 diceretur.§.de eo q cog. con san.vr.sue sup eo.nisi qđ asserūt pbauerint se ptima manu propinquoz xxxiij.q.j.c.ij.sed pro matrimonio bene credit eis §.de clā.despon.c.ij.⁊ qđ dicitur non creditur eis cōtra mrimonium:veruz ē quātum ad b vt ɔ̄bedi facultatē acqrāt.sed siuel lent i continētia manere credit eis.xxxiij.q.v.qđ deo pari.

e ¶ Uod sedem.apt⁹.§.de despon.ipub. a nobis.⁊ ar.e.ti.impuberes.vbi de hoc.

f ¶ Impotētes.hac rōe vidēt: q senes qui nāli calore defecerāt ɔ̄bere non pūt:sed ɔ̄riū ē verū.C.đ nup.sancim⁹.xxvij.q.j.nuptiarū.q i senib⁹ dr esse legib⁹ obsequiū ⁊ humanitatis solatiū: vt ibi. ⁊.xxxj.q.j.aperiant.quod si dormierit. sed hic non loquit de tali impotentia:sed de eo qui secutus est ⁊ qui perpetuo impotens est:sed senes aliquando aliquo beneficio mouentur.

g ¶ Ex litteris.contraxit.idest contrariſſe apparuit vel i veritate contrarit:er eo:q contra naturam vim ei forsan i tulit:q arta fuit:vnde nullo modo sibi potuit cōmisceri. vñ magis inhabilis reddita fuit:⁊ sic non fuit matrimonium.j. e.fraternitatis.si enim non loqueretur de impedimento pcedente matrimonium stare non posset:quod dicitur.in fi.xxxij q.j.dixit.⁊ questione.v.si vxorē.⁊ supra de ɔiug.lepro.c.j.⁊.ij.

h ¶ A natura.quia erat arta:vt dixi.

i ¶ Medicorum.infra.eo. fraternitatis.⁊ ita non fuit matrimonium.⁊ intellige q dicit non poterit adiuuari ope medicorum sine periculo corporis:alis non ɔ̄berent separari: immo modicam violentiaz debet sustinere:vt argu.j.eo.fraternitatis.⁊ si talis nō fuit non habuit propositu3 reddendi matrimonij debitum exacta vel exigendi: ⁊ sic nullum matrimonium.xxxij.questione.ij.solet.⁊.c.aliquando.⁊ supra de cōdi.ap.c.vltimo.⁊ sm leges esset in causa redibitionis.ff.de edi.edic. queritur.§.mulierem.argu.contra. j.c.prori.

contrarium affirmas[a] tibi credendum ē:eo q caput[b] es mulieris:q si proclamare voluit cur tandiu tacuit[c] cito eniz ⁊ in paruo tempore scire potuit si secū coire potuisses si autez statim in ipa nouitate post mē sem aut duos ad epm aut ei⁹ missuz pclamauerit dicēs:volo esse mater volo filios pcreare:⁊ iō maritu3 accepi: sz vir quē accepi frigide nature est: ⁊ nō pōt illa facere pter que illū accepi si pbari[d] pōt p rectum iudiciū separari potestis ⁊ illa si vult nubat in domio:

Alex.iij.ambieñ.epo

Uod sedē:⁊ ifra.Sicut puer qui nonpōt reddere debitum non est aptus[e] cōiugio:sic qui ipotentes[f] sūt mi nime apti ad cōtrahēda matrimonia reputantur. Idez.

Ex litteris tuis accepim⁹[g] q quidā sexdeci annoz quandaz annorum tredeci duxit vxorem:qui cum debitum reddere non posset:mulier tā grauem infirmitatem contraxit[h] vt omnino viro sit facta inutilis:⁊ instrumentum eius impeditum:ita q vir ei commisceri non potest. Responde-mus igitur: q si vitium illud mulier a nā[h] ɔ̄xit nec ope medicorū poterit adiuuari: viro aliā accipiēdi liberā tribuas facultatem. Lucius terti⁹

Onsultationi tue q̄ nos ɔsuluisti vtrū feie clause ipotentes cōmisceri marib⁹ mrimoniū pñt ɔ̄bere: ⁊ si ɔ̄xerint:an debeat rescidi t. rñdemus:q l3 incredibile[k] videat q aliquis cu3 talibus contrahat matrimoniū. ro. tamē ec. consueuit in cōsimilibus iudicare[l] vt quas tanq̄ vxores habere non possunt habeant vt sorores.

Celestinus tertius.

Laudabilē:⁊ infra.Req sisti quantum tempus i dulgendu3 sit naturaliter frigidis ad experientiam copule nuptialis:⁊ infra.Nos vo in presenti consulatione senti mus.vt a tpe celebrati[m] coiu gij:si frigiditas[n] pri⁹ pbari[o] posset cohabitēt p triennium quo elapso si nec tc cohabitare voluerit ⁊ iuxta dcre. gre.[p] mulier p iustū[q] iudiciū d viro pbat potuerit:q cū ea coir ñ

k ¶ Onsultatio. ni.incredibile.quia conditionem corporis sui sciens non contraheret de leui. ala.

l ¶ Iudicare.ergo ⁊ nos sic iudicare debemus. supra § re iudica.in causis C.de leg.⁊ consti. pri.l.vltima quod verum est: vbi ipsa sic pcepit iudicandum.argumētum.xj.questione iij.nolite.al's bene permittitur aliter fieri xj.distinctione quis nesciat.§ hic non precedit eius consuetudinem esse seruandam : sed potius consilium est: tamen itellige quod hic dicitur sm illam decreta.infra eo.fraternitatis.⁊ dixi supra.c.proxi mo.

m ¶ Audabilem celebrari ⁊ a tempore cohabitationis: nec sufficit cohabitare : nisi dent operam carnali operi.xxxij.questione prima.requisisti.

n ¶ Frigiditas.quod hic dicitur de frigido:⁊ idem intelligo de maleficiato:vt vsq ad trienniū expectet: maxime quia magis sperandum est:q impedimentū remoueri possit:quod non processit a naturalibus.

o ¶ Prius probari.ar.q si prius probari possit impedimentu3:non expectabunt per triēnium. infra eo. c. proximo.Si vero manifeste nō constat:tunc cohabitent simul per triēnium continuum:in quo dbēt dare operā cānali operi:vt hic.⁊ argumentū infra eo.c. vltimo.in auc.de nuptijs.§.p occasionē.col.iiij.

p ¶ Gregorij.xxxiij.questioe.j.q autem.

q ¶ Iustū iudicium.idest per testes vel aspectum corporis:argu.supra de proba.proposuisti.⁊.j.e.c.vltimo.

possit accipiat alium. si aũt il le aliã accepit: separetur[a]: q si ambo[b] ↄ̃sentiãt simul' esse: vir eã ꝛ si nõ vt vxorẽ saltẽ hẽat vt sororẽ. Si aũt q nũq̃ se iui cẽ coguouerũt ãbo fatẽt. sep tima[c] manu ꝓpiquoꝝ vl' vi cinoꝝ hõe fame si ꝓpiq̃ ↄ̃fue rint: tactis sacrosãctis euãge lijs vterq̃[d] iureiurãdo dicat: q nũquã ꝑ carnis copulã vna caro effecti fuissẽt: ꝛ tũc vr̃ q mulier valeat ad secũdas nup tias ↄ̃uolare. Uex̃ si ille aliã duxerit: tũc hi q[e] iurauerant: rei piurij teneãt ꝛ pacta pnia cogãt ad cõnubia ꝑora redi re[f]. Innocentius. iij. altisi doꝛ. ep̃o.

F[g]Raternitatis tue litte ras recepimus cõtinen tes: q. o. mulier cuidam viro m̃rimonialiter nupsit: cũ quo per multos annos morata nõ potuit carnal̃r ad ipso cogno sci. Lʒ autẽʒ ꝑ archip̃sbyterũ tuũ super hoc fuisses edoctus tu tñ volẽs habere certitudi nẽ pleniorem: quasdaʒ matro nas[g] sue parochie prouidas ꝛ honestas ad tuaʒ p̃sentiã euo casti directe[h] illi iiungẽs sub ꝑiculo aĩaꝝ: vt mulierẽ ipsam prudẽter inspicerent ꝛ ꝑqui rerent diligent̃: vtruʒ idonea esset ad viriles amplex⁹. q̃ tã dem i fide sua tibi asseruẽ cõ stanter: q eadẽ nunq̃ potat'[i] esse mater aut ↄ̃iunx: tanq̃ cui naturale[k] deerat instrumentũ vnde iter ip̃m ꝛ viꝝ diuortiũ celebrasti mulierem inducẽs vt ad religionem aliquam se transferret ꝑpetuam continẽ tiam huatura: ꝛ viro licentiaʒ tribuisti vt vxoreʒ duceret: q̄ pater fieri cupiebat. Contigit aũt postea: q mulier iuenit[l] q seras huiusmodi reserauit: et abijciens ↄ̃tinentiã quã ꝓmi sit: gu. lator presentium super nupsit. Quãuis igitur semiple ne nobis exp̃sseris quomõ di cta mulier se ꝓmiserit ↄ̃tinen tiã huaturã: vtrũ videlicʒ sim plici verbo an voto solẽni: vtꝝ ve ad religionem trãsierit vt ꝓmisit an ↄ̃ ꝓmissionem suã in domo remanserit ꝛ qualit̃ seras illas fecerit reserari: vtꝝ videlicet artificio medici: an concubitu viri seu alio quolʒ modo. Nos tamẽ perspicaci ter attendẽtes: q ip̃ediмẽtũ illud ñ erat ꝑpetuũ quod pre ter diuinũ miraclũ[m] ꝑ op⁹ hu manum absq̃ corporali ꝑi culo[n] potuit remoueri sñiam diuortij ꝑ errorẽ[o] lʒ ꝓbabilẽ nouimus esse[p] ꝓlatam: cuʒ pa teat ex p⁹ facto: q ip̃a cogno scibilis erat illi[q] cuius simili[r] cõmiscet. ꝛ ideo inter ipsam ꝛ p̃mũ virum dicimus matri moniũ extitisse. quare iter eã ꝛ p̃fatum gu. m̃rimoniũ ñ eẽ censemus. eosq̃ percipim⁹ ab inuicẽ separi. ꝛ si p̃dicta mu lier ad religionem transiuit si cut asserit promisisse. primus vir qui non cognouit eandeʒ cum ea remaneat[s]. cuʒ q̃ post

a Separent. ꝓpter naturalẽ frigiditatẽ: secus si ꝓpt̃ maleficium. xxxiij. q. i. si per sortiarias.

b Qd̃ si ãbo. vel solũmõ mulier. ille. n. q scient̃ ↄ̃xit ñ vr̃ q possit ↄ̃dicẽ. ar. ẽ. ↄ̃ eo q dux. i ma. c. i. ff. ↄ̃ le. cõ. l. ij. vel dicas: et veri⁹: q̄ necesse ẽ vt ãbo ↄ̃sentiãt: suffic q ita scriptũ ẽ. ꝛ si ꝑq̃ʒduꝝ ẽ. ff. q ꝛ a qbus. manu li. l. ꝑ sperit. et. vi. q. iij. scriptũ ẽ. q̄ cũ nl' hũ sit m̃rimoniũ si tenet̃ alt̃ alteri.

c Septia manu sic. j. e. c. vlt. ꝛ. xxx. iij. q. i. regsisti.

d Uterq̃ iureiu rãdo. vterq̃ vir et mulier iurare de bẽt q fide bõa de derũt opaʒ copule carnal i ꝑ triẽniuʒ nec vna caro effici potuerũt: ꝓpinqui iurabũt q credũt eos vex̃ iurasse: ar. j. de pur. ca. q̃tiẽs

e Hi qui. s. vir et vxor ꝛ ñ aliq ↄ̃pur gatores: si bõa fidẽ iurauerunt.

f Redire. cũ ꝓpt̃ frigiditatẽ sep̃ant̃ sec⁹ si ꝓpter malefi ciuʒ. xxxiij. q. i. si ꝑ sortiarias: vbi ↄ̃ h̃.

g Fraternitatis m̃ronas. ta lib⁹ credendũ ẽ si hõeste sint ꝛ pite i arte illa. ff. ↄ̃ ven. i spi. l. i. i p̃n. ꝛ. ẽ. ↄ̃ ꝓ ba. ꝓpo suisti. ꝛ. c. cãm. ꝛ. j. c. pri. ocu lus. n. obstetricum i talib⁹ sepe fallit̃. xxvij. q. i. nec aliq. ꝛ in h̃ ca iu nõ req rit̃ iuramẽtũ ꝓpin quoꝝ sicͭ i frigidi tate: vt. ẽ. c. ꝓxi.

h Districte. ꝑ iu ramẽtũ h̃ nõ est re mittẽdũ iuramen tũ istis testibus. ne aliqd i fraudẽ m̃ri monij dicerẽt. ẽ. de eo q cog. ↄ̃san. vxo. sue super eo. ꝛ. j. c. proxi.

i Poterat eẽ. Sʒ q̃liter h̃ potuit ꝓbari: cũ sit negatiua sic potuit ꝓbari dicẽdo q hec mulier caret mẽbro apto ad copulam carnalẽ. qualiter negatiua probatur. ẽ. ↄ̃ elec. bone. dictum est.

k Deerat. Nõ q si dr̃ eẽ: qd̃ iutile ẽ. ẽ. ↄ̃ trãsla. iter cor poralia. ꝛ. ff. qd̃ cuiusq̃ vniuersi. l. i. §. ꝛ gdẽ. nec dr̃ hr̃e actõʒ q hʒ iutilẽ. ff. ↄ̃ do. nã his. ꝛ. ẽ. ↄ̃ re. spo. oli nob. ar. ẽ. ↄ̃ sol. c. pe.

l Inuenit. nõ dicit q ꝑ medicum vel alium.

m Diuinũ miraculũ. Ar. q nullũ maleficiũ ẽ ꝑpetuuʒ. cum possit remoueri p̃ter diuinũ miraculũ: saltẽ ꝑ illũ q ip̃m idu xit: q̄ q cq̃d ligat̃: dissolu bile ẽ: i auẽ. ↄ̃ nup. §. nu ptias. col. iiij. ꝛ. hʒ h̃ nõ tʒ illd̃. c. si ꝑsortiarias. xxxiij q. i. vt gdã dicũt. põt dici q aliď ẽ cũ allegat̃ ipotẽ tia ex ꝑte mlieris. vt h̃ ali ud vbi ex ꝑte viri allegat̃ maleficiũ: vt i. c. si ꝑ sorti arias. ꝛ. j. e. c. ꝓxi. ꝛ hec allegata fuit falsa cã: vt postea apparuit. vñ po stea dʒ restitui viro. arg. ẽ ↄ̃ re iudi. lator. ꝛ. c. cõ sanguinei. ad hãc cãʒ re fert̃ hec rõ atendentes q ip̃edimẽtũ ꝛc. vel põt di ci q maleficiũ ẽ ꝑpetuũ. ex quo. n. mulier cohabi tauit vtro ꝑ triẽniũ: ꝛ de derũt opaʒ copule car nali: nec potuerunt cõ misceri p̃sũit̃ ꝑpetuũ ipe dimẽtũ. ꝛ pñt separi ꝛ al teri nubẽ. vt i. c. si ꝑsortia rias: q̄ põt aliqs malefi ciat⁹ eẽ cũ vna ꝛ non cũ alia. ꝛ h̃ itelligo ↄ̃ male ficio qd̃ p̃cessit m̃rimo niũ ↄ̃ctũ. nã p⁹ m̃rimõi uʒ ↄ̃ctũ si supuẽiat ipedi mẽtũ ñ ↄ̃bẽt separi. xxxij. q. vij. hi q sani. ꝛ. q. v. si vxorẽ. Si vo p⁹ sepatõeʒ eã cogscẽt m̃rimoniũ dʒ reitegrari: vt hic pʒ: q̄ i pedimẽtũ ñ erat ꝑpetuũ.

n Corpali ꝑiculo. vbi vo graue ꝑiculũ timeret̃ nõ ẽ m̃rimoniũ. sʒ vbi le ui ꝑiculo põt remoueri: dʒ illud pati. j. e. c. §. per hoc a ↄ̃trario sensu.

o Per errorẽ. ꝓpt̃ quẽ excusat̃ iudex. j. ↄ̃ sẽ. ex. sacro. ꝛ itellige q error iste interuenit i aspectu corporis i q̃ m̃rone ↄ̃cepte fuerũt: q̄ man⁹ ꝛ oculus obstetricũ sepe fallit̃. ẽ. ↄ̃ ꝓba. cãʒ m̃rimonij. ꝛ. xxvij. q. i. nec aliq: ꝛ sic pʒ q sñia ꝑ errorẽ lata a q̃ nõ ẽ appella tũ: reuocat̃ si error ꝓbabil' postea ↄ̃tegat̃. j. ↄ̃ pur. vul. significã tib⁹. ꝛ. ff. de ↄ̃di. sine cã. l. ij. Itẽ hẽs hic q sñia per erroreʒ lata ↄ̃ m̃rimoniũ nõ trãsit in rẽ iudicatã: quomin⁹ possit reuocari q̃ñcunq̃ apparuerit ecc̃liaʒ ↄ̃ceptã fuisse: vt hic pʒ. ꝛ. ẽ. de re iudi. lator. ꝛ. c. ↄ̃sanguinei. ꝛ. j. e. c. ꝓxi. ꝛ. ẽ. e. c. i. ꝛ. c. proxi.

p ¶ Erat illi.s.primo viro a quo fuerat separata.
q ¶ Silr.sic.xxxiij.q.i.reqsisti.ʒ inuit hic ex eo ꝙ i fi.hui⁹.c. dr:ꝙ sic poꝛ vir nō possit eā cognoscē sine graui piculo:ꝙ nō sit reddēda pmo viro:lʒ ex postfacto p ꝯsuetudinē secūdi viri reddita sit apta pori:qđ bñ pōt ꝯcedi:qꝛ ñ fuit mrimoniū int eos.vt dixerūt vi.io.ʒ.t.

e ¶ Amodo.s.veritate reuelata:ꝙ fuerat vxoꝛ primi.
f ¶ Solutā.ar.a ꝯrio sēsu sumpto ex illo vbo.s.e.c.i.ibi absqʒ coꝛpoꝛali piculo ʒc.ʒ ē ar.validū a ꝯrio sensu.s. đ his q fi.a pla.cū aplica i fi.ʒ.s.de regula.cum viruʒ.
g ¶ Idonea pꝛohiberi.ʒ certe nō

n ¶ Remāeat:qꝛ si igressa fuit ʒ pfessa:stati solutū fuit matrimoniū si qđ fuit int eos.s.đ ꝯuer.cō iu.ex publico.secus si ingressa fuit cā pbatōnis: qꝛ si ista tūc ad seculū rediret:cōpellit redire ad virum prioꝛem.

a ¶ Aliogn.i.si nō transiuit cum effectu.

b Sed voto.solēni.s.et tūc dʒ ꝯpelli votū suare ʒ qꝛ p h itelligit fōnicata cū scđo:cū ipa ꝯhet ñ potuit p⁹ votū solēne.

c ¶ Fornicatio.qꝛ si legitime ꝯtrisset cū altero.illud ei obijci non posset: nec ꝑtextu talis fornicatōis posset repelli a viro ar.j.de diuoꝛ.gaudemus īmo vr ꝙ nullaʒ fornicatōem ei obijcere possʒ.nl'lam.n.iiuriā fecit:nec intēdebat facē viro:qꝛ foꝛnicata fuit tanqʒ soluta xv.q.i.illud.ff.locati.si ignorās gs.nā adulterium nō ꝯmittit sine dolo xxxiij.q.i.i lectum.ff.de adul.l.pe.Itē si aliq sint sepati p sniaʒ eccl'ie ʒ p⁹ alter eoꝛū fornicet.minorē iiuriā ꝯmittit ʒ min⁹ peccat.xxxij.q.vij.quemadmodum.Preterea p pmā fornicationē nō fuit apta viro suo sed foꝛte: nec p multas alias:ergo illā solā pōt ei opponere cuʒ reddita fuit apta primo viro q postea secuta ē qꝛ tunc pmum ledit ius mrimonij:ar.s.đ ocna.aplice.Pōt dici ꝙ sic ex

modū eccl'ie aucte ꝯtxit:alio ꝑ qn⁹ea dimissa dʒ ad illā reddi re:cū q pꝛio ꝯxit nisi se voto[b] mulier illa ꝯstrinxerit ad ꝯtinētiā obseruandā:vt itelligat p hoc cuʒ pfato gu.foꝛnicata fuisse:vl' nisi se foꝛnicario[c] modo alij viro miscuerit:vt pm⁹ vir ꝑtextu foꝛnicatiōis ei⁹ velit ꝯsoꝛtiū đcliar:nā si tm̄ simplici vbo se pmisit ꝯtinētiā suaturā:ʒ postea i ꝯspectu ecclesie nupsit:memoꝛato gu.ꝙ diu articulus iste dubitabilis erat:psumi[a] nō dʒ ꝙ foꝛnicaret cū illo:sʒ amodo[e] nō dʒ cū illo aliquaten⁹ remāer. Per hec aūt qōneʒ illā noueris eē solutam[f] qua querit vtruʒ ea que adeo arcta ē:vt nulli possit carnaliter ꝯmisceri:nisi p īcisionem aut alio sibi mō violentia inferatur:non solūmodo leuis:sed foꝛte tam grauis vt ex ea moꝛtis periculū timeatur ad matrimōiū ꝯhēdū dʒ idonea[g] phiberi.Similit[h] illa q viro cui nupserat adō arcta ē vt nūq ab eo valeat đfloꝛari si ab eo fit p iudiciū eccl'ie sepata nubat alteri cui arcta nō sit:ʒ per frequentem vsum secundi reddatur ēt apta primo vtrum ad eū redire đbeat[i]:cū quo prius fedus inierat coniugale.de talibus[k] aūt non[l] est facile iudicandū cū finale iudicium pendeat ex futuro[m].

Honoꝛius tertius.

Littere vestre nobis exhibite ꝯtinebant:ꝙ cū cāʒ mrimonij que inter.m.mulierem.ʒ.a.eius vir̄ vertit:vobis fuisset ab.j.papa predecessoꝛe nostro commissa.dicta.m.pꝛoposuit:ꝙ cum octo annis elapsis dicto.a fuisset matrimonialiter copulata:ʒ diu cohabitasset eideʒ adhuc integra[n] pmanebat:eo ꝙ pdictus vir eius non habebat potētiaʒ cognoscendi:quare petebat diuoꝛtium celebꝛari:pdictus vero.a.fatebat:ꝙ illā nūq cognouerat tñ se habere potentiaʒ cognoscēdi[o] alias asserebat.Uos vo ne id ꝯfiterent in fraudeʒ[p] mrionis bone opinionis fide dignis[q] ac exptis in opere nuptiali dictaʒ fecistis ispici mulierem:que phibuerunt testimonium ipam adhuc virginem permanere postmodū p psbyterum de cui⁹ parochia vir existit fecistis ingri:vtruʒ ipe aliquā cognouisset:nec p iquisitōeʒ ipam vobis ꝯstare potuit aliquaʒ esse carnaliter cognitam ab eodeʒ.Muliere aūt requirente diuoꝛtiuʒ ʒ dicente:ꝙ mater esse volebat ʒ filios pcreare:pponēte vero viro:ꝙ paratus erat stare consilio ecclesie:iniunxistis eisdē

h ¶ Silr.resume:p h noueris qōnē illā eē solutā q qritur:vtruʒ illa que viro cui ʒc.

i ¶ Debeat.qsi dicat nō dʒ.hoc intellige tñ sʒ distinctōeʒ pmissā:an sit graue piculū.si rd dat apta vel ñ.vs.

k ¶ De talibus.s.s.đ i iteg.resti.cuʒ venisset.

l ¶ Nō ē facile.qꝛ nescitur an sit apta viro pmo:ʒ h aliq iure ppēdi nō pōt sʒ poti⁹ p expiētiaʒ facti.si.s.de do.aplice.cuʒ suis cōcoꝛ.

m ¶ Ex futuro sic ff.de reb⁹ du.qđđ ʒ.ff.si cer.pe.pide ʒ.ff.q po.i pig.ha.ʒ potioꝛ.ff.ad mace.l.i.§.i.nec itellige ꝙ mrimonium retrotrahat.sʒ h iō dicit:qꝛ i dubio ē an sit mrimoniuʒ cū pmo nec itelligas:ꝙ tūc pmo incipiat eē mrimoniū cū pmo:cū incipiat eē apta sibi sʒ tūc pmo declaratur fuisse mrimoniū.si.ff.si ser.vē.sicuti.§.sed si qrit ʒ.ff.de acq.re.do.adeo.§.cum quis in fi.ʒ.xxxiij.q.i.requisisti.ff.q testa.fa.possūt.l.heredes palā.§.i.b.

futuro euētu apparet retro fuisse mrimonium:vt dr in fi.sic ex futuro euētu apparet retro fuisse factā iiuriā poꝛi viro.ff.de cap.ʒ postli.re.in bello.§.i.ʒ.ff.ad macedo.l.i.§.i.Sʒ qd si p⁹ pmū coitū cū scđo poꝛ petit eā.Dico ꝙ ē ei reddēda:ʒ si ñ iuenerit eā aptā ē restituēda secūdo.Et sic ēt post secūduʒ vel tertiū coitū scđi.ʒ sic i ifinitū:vt dixit Io.Tan.dixit ꝙ vsqʒ ad tertiā vicē tm̄ ʒ nō vltra dʒ restitui pmo:imo remanē dʒ cū secūdo qm̄ due tm̄ snie post pmā sūt ferēde:qꝛ tertio appellare nō.lʒ.ij.q.vi.sigs in qcunqʒ.ʒ.s.de ap.sua nobis.

d ¶ Presumi.si.xxxiij.q.ij.cū p bellicā.ʒ.j.de diuoꝛ.gauđm⁹

n Littere.adhuc itegra.ʒ intellige ꝙ viripotens erat hec q virū pati poterat:licet esset virgo dicitur viripotēs.ff.de.v.sig.mulieris in pꝛin.

o ¶ Cognoscēdi alias.ʒ ita allegabat iste maleficiū qʒtū ad istā ʒ nō qʒtū ad alias.ʒ ñ frigiditatē:qꝛ si gs ē frigidus q ad vnā:quo ad oēs ē frigid⁹:cū ipedimētū a natura pcedat:ar.s.e.ex lris.sec⁹ i maleficio vt dictū ē.s c.pri.vñ postqʒ ꝯstiterit đ maleficiato post triēniū đbēt separi ʒ ad alia vota trāsire.xxxiij.q.i.si p soꝛtiarias:secus in frigido.vt.s.e.c.laudabileʒ.ʒ.xxxiij.q.i.reqsisti.

p ℂ Jn fraudē.cōfessioni coniugiū ꝫ matrimoniū nō est credendum propter collusionem quam multi facerent supra de eo qui cog.consan.vx.sue super eo.
q ℂ Fidedignis.supra eodez.c.priori.vbi de hoc.
r ℂ De cōmissis. q ifirmitas corporalis freqnēter ꝓuenit ex pcō ⁊ sic cā cessāte forte cessabit effectus.j.de pe.⁊ re.cum infirmitas.

fratre tanq̄ȝ per procuratorē sponsalia ꝯherent:quod fieri pōt ff.de spon.l.vl. als si p frēm tm̄ cōtraherent non valeret nisi ipsa postea consentiret.sȝ frater tm̄ ad hoc obligat:vt sororeȝ inducat:vt cum illo mr̄imoniū ꝯhat.ff.de verbo.ob.in stipulatione.⁊.l.quotiens quis alium.

vt agerent pniaȝ de cōmissis[r] ⁊ sic forte placeret deo q matrimōij fuit institutor[s] ⁊ auctō vt op⁹ mr̄imonij ꝯsumarent. q post plures terminos ad vestrā reuersi pn̄tiā ꝯsona voce dixerūt q nō potuerāt carnaliter ꝯmisceri. Quocirca mādam⁹ quaten⁹ si ita est: ⁊ cōstiterit vobis p̄fatum virum ⁊ mulierē infra predictos octo ānos per cōtinuum[t] trienniū insimul habitasse:ipis cū septima[v] ꝓpinquorū manu firmantibus iuramēto se cōmisceri carnaliter nequiuisse proferatis diuortij sententiam inter eos.

De matrimonio contracto cōtra interdictum ecclesie.

Alex.iij.paduan.episcopo.

Jnter q̄s nobis tua fraternitas destinauit exp̄sse ꝯclarāt: q cū quidā sororē suam iam nubilem cuidaȝ daturum[x] in vxorē ea pn̄te ⁊ cōsentiente[y] p̄stito iurameto firmasset ⁊ illa non post multos dies dona[z] ⁊ munera viri s̄m morē terre spōte suscipiēs ipȝ tanq̄[a] ꝓpriū virū sepe āplexata fuissȝ:tandē mortuo fratre a ꝓprio viri[b] sui fratre se despōsari ꝑmisit[c]:⁊ q ab illo cognita fuisset:mēdacit asseuerat. Cū q ei ꝓhibuisses[d] pb̄lice:ne cui illoruȝ vel alicui se copularet ipa spretis mōitis tuis alij[e] nubere non expauit. demuȝ mr̄i ⁊ mulieri p̄cepisses: vt ad domū mr̄is rediret:ipa nr̄am audiētiā appellauit:⁊ infra. Mādam⁹:quaten⁹ si ē ita p̄fataȝ mulierē:ne mādatū[f] tuū cōtēptibile videat ad domū mr̄is redire cōpellas: ⁊ iposita sibi de tāto excessu[g] pnia cōdigna postq̄ i domo mr̄na p mēsem steterit ad tertium reuerti permittas. Idem vuigo. ⁊ baroñ.episcopis.

Ex litt cātuariēsis.archiepi ad nos[h] ꝑueīt: q cuȝ g.d scō leodgario.m.filiā suā abn̄tē[h] cuidā.r.noie d'spōsasset ⁊.j. Postea orta suspitiōe q p̄fat⁹.r.ad alia desideraret vota trāsire ad examē fuerit dicti archiepi cā ꝑlata.q s̄b anathematis itermiatiōe[i] ꝓhibuit[k]:ne anq̄ d'p̄scripto negocio plene constaret vir ad secūda vota transireȝ sed ipse p̄scripta ꝓhibitione contempta filiam gu.i facie ecclesie sibi solēnit copulauit vxorem:⁊ infra. cū archiepūs vellet de matrimonio prio cognoscere:dicta.m. appellationis vocem emisit[l]: cuius appellationi archiepūs deferens eidem sub excommunicationis interminatione

s ℂ Jnstitutor.s.sic xxvj.di.deinde opponit.⁊ ar.ē.ti.ꝑ.xi.de ifidelibus.⁊ xxxij.q.ij.§.his ita Et qdā dicūt q hic v̄bis fuit institutū mr̄imoniū. h nūc os ex ossib⁹ meis. ⁊c.sed illa v̄ba ꝓlata sunt ab adaȝ:vt ē.d biga.ꝯbitum. vn̄ vr̄ verius: q p illa verba crescite ⁊ multiplicamini. ab ipso dn̄o ꝓlata.
t ℂ Continuū triēniū. q eni sepātur pp frigiditatē nālē p triēniū cōtinuū debēt cohabitar simul ⁊ dare operā cānali opi.ē.e.laudabilē.⁊ iauc.de nup.§.p occasionē col.iiij. Jdē ips di co dāduȝ malefic. ato ⁊ multo forti⁹ cuȝ sit accidentale illud ipedimētuȝ
u ℂ Septia manu Sȝ q̄re regrūt iuramēta ꝓpinquorȝ cū sufficere ꝯbeat iuramtū viri ⁊ mulieris cū iuramēto illarū q̄ illā v̄gineȝ asseuerāt:vt.ē.de ꝓba.ꝓposuisti.⁊.c cām mr̄imonij vł ēt iuramēta ꝓpinquorū sufficiūt cum vterq̄ȝ id cōfitetur.xxxiij.q.j.requisisti.sed hic vterq̄ȝ confitebatur:sȝ hoc ideo q: sepe fallitur ⁊ man⁹ ⁊ oculus obstetricū.xxvij.q.j.nec aliq̄ ideo iuramēta ꝓpinquorū requirūtur:ois eni cautela q̄ adhiberi pōt i talibus ē adhibēda ꝓpter piculuȝ aīe ⁊ ideo circa maiora cautius ē agendū:ar.vij.q.ij.c.vlt. ⁊.xlij.di.quiescam⁹.⁊.ff.ad car.l.j.§.ij.⁊.lxj.di.miramur tamen si alterū omtteret nihilominus valeret snīa:vt c.requisisti.⁊.c.proposuisti.⁊.c.causa matrimonij.
x ℂ Jnter duas ivxorē.futurā.s.cū spōsalia tm̄ ꝯhēnt
y ℂ Pn̄te ⁊ ꝯsētiēte exp̄sse ⁊ h agebat:q imediāte

z ℂ Dona.⁊ mūera. dr̄a ē inter donū ⁊ mun⁹.ff. de ver. si. inter donum.
a ℂ Tanq̄ȝ virū.spe futuri mr̄imonij nō rei p̄sentis:⁊ ita n̄ est mr̄imoniuȝ. ⁊ hoc pȝ per si. ⁊ hoc ipo ēt si ea abn̄te ꝯtracta fuissent sponsalia consentire videtur ipso facto.
b ℂ Viri.i.sponsi:sic.xxvij.q.ij.genuit.
c ℂ Permisit. ⁊ male qđ facere non debuit. supra de spon.ad audientiam ⁊ c.sponsam.
d ℂ Prohibuisses. ⁊ bene.supra de spon. du. tua ⁊.c.sequenti.
e ℂ Alij.scilicet tertio.
f ℂ Mandatū. Nō.q remittitur cā ad euȝ a quo appellatum est: vel q: nō tenuit appellatio. vel q: ipsa non fuit proseccuta suam appellationem: ⁊ episcopus factum significauit pape. vnde mandat ei: vt si est ita: ipsam compellat redire ad domum matris: quia ipsa contempsit mandatum ecclesie:⁊ a tertio viro propterea non separabitur. Et est hic. argu. q mandatum iudicis non est contemnendum. xxxiiij. distinctio. c.j. argumentum.⁊.viij. questione.j. sciendum.xj.questione.iij si āt nobis.⁊.c.qñ ḡ.ff.ne qđ i loco publico.l.vlti.⁊ punire cōtēptores:vt hic pȝ.⁊.j.c.pri.⁊.l. p̄dicta.⁊ ar.ff.siq̄s ius di. nō ob.l. vna. als delusoriū videretur edictū iudicis.ff.de re iudi.l.cōtumacia.§ cōtumax.
g ℂ Excessu.scilicet de fide violata prioris spon. ⁊ quia d'spōsari se permisit a fratre sponsi.⁊ quia mandatum ecclesie cōtempsit:⁊ sic patet q iudex potest punire contumacem vt dictum est.
h ℂ Ex litteris.absentem.q̄ postea consensit. als non tenuissent sponsalia.⁊ ita inter absentes contrahuntur spōsalia ⁊ matrimonium ff.de spon.l.vlti.⁊.xxxij.q.ij.honorantur.
i ℂ Jn terminatione.cōminatio tantum fuit nō sententia:ar. contra.infra de eo qui.fur.or.re.c.j.⁊.supra.de locato.c.j.
k ℂ Prohibuit quod facere ꝯbuit.supra.c. pro.⁊.j.c. priorio.

distri⁹ᵃ itdixit: ne cui nuberet donecᵇ cā ipa fine debitū sortiret: ipa tñ de remedio appel. ɔfixa cuidā alij gu. nomie nupsit: ⁊. j. c. Mādam⁹ q̄ten⁹ si nihil ɔstitēit qd̄ ipediat p̄ter cōsensuz ꝯ futuro: q int p̄factos r. ⁊. m. asserit p̄cessisse scd̄a matrimōia iuiolabilit obs̄uāda: sublato ap. obstaculo iudicetis. lz eni ꝯ iterdictū eccl̄ie ad secūda vota transire nō debuerit: nō ē tamen ɔueniēs: vt ob idᶜ solū sacramentū ɔiugij dissoluat. alia tñ penitentia eis ꝯbebit iponi: qꝛ contra ꝓhibitionē eccl̄ie hoc fecerūt. I dē. paduano episcopo.

De mliere: ⁊ ifra. Illos aūt q pro cōsanguinitate ꝓhibent ɔiungi: ⁊ p⁹ ꝯ iterdictūᵈ eccl̄ie se receperint: excōicationi debes subijcere: donecᵉ tādiu separentur. quousqꝫᶠ legitime cognoscat: vtꝝ eorum matrimoniuz possit ⁊ debeat iure stare.

Qui filij sint legitimi.

Alexander tertius.

Conquestus est nobis. b. q cum quādam mulierem acceperit. r. patruus mulieris ipsaz exheredare conatur: eo q ante desponsationem matris sue nata fuerit: lz postea pꝛ mlieris p̄fate mrem ipi⁹ accepitᵍ i vxorez. Ideoqꝫ mādam⁹ q̄ten⁹ si ē ita. eā legitimāʰ iudicetis: p̄dcō. r. ibibētes. ne dicte mlieri hac occasioneⁱ sup hēditate p̄rna molestiā iferat l' gvamē. Si aūt ꝯ h vēire p̄sūpserit: eū seueritate eccl'iastica ꝓcellatis. I dem.

Cum iter. i. veterē. ⁊. t. mulierē diuortij snia canōice sit ꝓlata: filij eoꝝ nō debēt exinde sustiere iacturā: cuz parētes eoꝝ publiceᵏ sine ꝯdictiōeˡ eccl'ie int se ꝯtraxisse noscātur. Ideoqꝫ sancimus vt filij eoꝝ quos añ diuortiū hūerūt ⁊ q ɔceptiᵐ fuerāt añ latā sniamⁿ nō min⁹ habeāt legitimi ⁊ q in bona p̄rna hereditario iure succedāt ⁊ de parētuz facultatibus nutriantur°. I dez rothomagen. archiepo.

Trāmisse nobis tue lr̄e ɔtiebāt: q cū. n. vsqꝫ ad iuuētutē q̄ndā puer nutriuisset: vxore sua. m. tūc nō despōsata sibi cohabitāte postmōm ipaz legitie desponsauit: ⁊ filios sustulit ex eadē qb⁹ p̄rnaz hēditatē petētib⁹ p̄dcūs iuuenis ꝯdicit gerēs se filiū ⁊ heredem: q̄uis a vicinia° q ipm filium eorum credebat spuri

a ¶ Districtius iterdixit. Nō. q lz iudex defeǫat appellationi nihilomin⁹ mihi pōt iterdicere ne faciā id pp qd̄ appellaui: vl' qd̄ ex eo seqt. nec mirū cū sit ordiari⁹ pōt ēt statuē terminū appellāti. s. de appel. sepe ɔtingit: de cā tñ iuito appellāte post q̄z detulit appellatiōi cognoscē nō posset: qꝛ iā rmisit eā ad superiorē. ij. q. j. nomē. ⁊. s. de offi. leg. licet.

b ¶ Donec causa ipa. Hic fert snia ipa sub cōditiōe. xxiij. di. salonitane. v. q. j. quādaz. xvij. q. iiij. si qs suadēte. ⁊. s. ꝯ ap. p̄terea. ar. ꝯ. ij. q. vj. biduum. Snia excoicatiōis hō pōt ferri sub ɔditiōe: vt in. c. pretenea. alie h̄o snie nō ꝯbēt ferri sub cōditiōe late tñ tenēt vt i. l. p̄dicta biduū.

c ¶ Ob id. sic pz q interdictū eccl'ie nō dissoluit mr̄imoniuz: vt. s. c. proxi. qꝛ nō est ppetuum ipedimētuz: vt diri. s. de spon. du. tua. sed pnia dꝫ imponi. qꝛ mādatū eccl'ie ɔtēpsit. supra. c. proxi.

d ¶ De muliere. ꝯ interdictū. qd̄ facē non debuit: vt. s. c. proxi. ⁊ de spon. du. tua. vbi de hoc. xxxiij. q. iiij. non oꝫ.

e ¶ Donec separent. hec snia ē ad tpus: vnd̄ ex tpe tollit sine oi aliq absolōne vt hic dr̄. ar. ⁊ de spō. nō ē nobis. ⁊. lxxxj. di. si qs sunt. sꝫ tuti⁹ ē q ēt p⁹ sepationē absoluāt saltem ad cautelā. lz videant excōicati tm̄ dū sil' manent.

f ¶ Quousqꝫ. arg. ꝯ. s. de spon. du. tua. in fi. sed ibi soluit q̄lr illd̄ ⁊ ea q̄ in h titulo dicūt itelligūt circa huiusmōi sepationez.

g Conquest⁹. acceptit in' vxorē ⁊ sic legitimata fuit p subsequēs mr̄imonium. j. e. tanta.

h ¶ Legitimā. isti. ꝯ nup. §. vl. i auc. qb⁹ mo. na. effi. le. ⁊ sui. §. sancitū. col. vj. ⁊. j. e. tātā. ⁊. xxx. q. v. nulluz.

i ¶ Hac occasione. qꝛ ex quo ꝓnunciata fuerit legitima: cessabit occasio ista. vnde si pp hoc vellet eam molestare: pōt ⁊ dꝫ ab eccl'ia: excōicari: cū cā mr̄imonij ad eccl'iaz spectet: ⁊ p ɔ̄ns legitimatio que ē accessoria. ar. ꝯ. j. e. cūqꝫ nō ē contra. ibi prīcipaliter cōmuniter causa super qōne spoliatiōis: que ad papā nō ptinet inter eos q non sunt sue iurisditionis: sed ad iudicē secularem: vt pꝫ ibi: ⁊. viij. di. quo iure. Hic h̄o principaliter cōmittebatur cā filiationis. que ad ecclesiaz ptinet: ⁊ equaliter determinata ꝯterminatur p ɔ̄ns cā inquisitionis. que fiebat huic mulieri: eo q illegitima dicebatur: ⁊ ita cessāte illa cā pꝫ q iniusta ē sset vlteri⁹ ingetatio ex illa cā. vñ papa rōe saltē pcti pōt se intromittere. s. ꝯ iudi. nouit. ⁊ ar. ij. q. j. si peccauerit. vl' papa hēbat h vtranqꝫ iurisditionem ar. supra de ap. si duobus. ⁊ ita nulla ē oppositō.

k ¶ Cum inter publice. s. denūciationē p̄missam in ecclesia publice: als hodie dr̄ clādestinū. s. de clā. ꝯ spō. cum inhibitio.

l ¶ Sine ꝯdictiōe. si qs ꝯhat cū p̄missa denūciatiōe vel ea p̄missa ɔtingat matrimonium ex iusta cā interdicti ⁊ si obstāte ꝯdictione ɔtrahat: si postea ipedimētuz ꝓbet filij medio tpe nati illegitimi erūt ⁊ iō publice dic h. ⁊ sine ɔtraditiōe vt h' totū hēs i illa ɔstōne cū ibhibitio.

m ¶ Concepti fuerāt. sic ꝯ tpi ɔcepti onis spectādū est: cū de cōmodo alicuius tractat. ff. ꝯ sta. ho. paul⁹ ⁊ q̄ti ens ꝯ cōmodo alicuius tractatur: p iam nato habetur ff. e. qui in vtere ē. ff. de senatoꝛ. emācipatum versi. si qs conceptus sit. ⁊c. ⁊ insti. de ingenu. §. ex contrario. ar. cōtra. xv. q. viij. cum multe. ⁊ de conse. di. iiij. firmissime. ar. contra. ff. de de curi. l. ij. §. j. filijs. ⁊ §. se. pro prima pte facit. xxvj. q. iiij. igitur in fine. So. qd̄ primo dicitur verum est propter fauorē filiorum ⁊ libertatis quandoqꝫ tamen consideratur odiuz paternum: vt in. c. cū multe. contrarium illud igitur locū hꝫ vt varietas factorum adaptetur diuersitati horarum.

n ¶ Sniaz. p iā nato hēt: cū añ sniaz sit ɔcept⁹ vt dcꝫ ē ar. ꝯ C. ꝯ li. cā. l. vlti. sꝫ illi q nascūt postlit. ɔte. ɔditiōe

o ¶ Nutriant. xxx. ꝯ i. si qs reliq̄rit. j. di. (mr̄is vtūtur. ius nāle. j ꝯ infan. expo. c. vno. q̄liter filij alendi sūt dicitur. s. ꝯ cōuer. in fi. c. vlt. ⁊. s. de eo q dux. in ma. cuz haberet. sed quid si moueat qd̄ alicui puero vel ifāti q nō sit filius illius cui⁹ dicitur iudex sūmatiꝫ cognoscere dꝫ ⁊ alatur reb⁹ interdum forsitan alienis. C. de car. edic. l. vl. ⁊. ff. ad carb. l. iiij. §. cause cognitio laurē

a ¶ T. anim[?]: i.e. a vicinia. multū valet in talib⁹ fama vicinie. s̄. de p̄sump. illud. ⁊. s̄. de pba. p tuas. iiij q. iij. §. itē sepe. xxx v. q. vi. si duo.

a ¶ Spurius. i. nō legitim⁹ vel nālis: qꝛ forte suscepat eū d̄ alia muliere vel añ mr̄imoniū vel duráte mr̄imonio ⁊ ita spurius.

b ¶ Negabāt. tal' negatio p̄sumptōnē inducit ꝯ illū ꝗ p̄iudiciū non generabat qꝛ lꝫ aliqs negef filius nihilominus de inofficioso testamēto agē pt. ff. d̄ inof. tes. si instituta. §. i. sicut ecōuerso. lꝫ appelleꝛ fili⁹: ñ tñ succedit cū alijs: si probaꝛ ꝙ nō sit fili⁹. C. de testa. ne qꝫ pfessio. ⁊. C. de hered. istitu. si pꝫ ⁊. C. de pbatō. nō nudis.

c ¶ Nota. Sꝫ qꝛ puocauit h ad iudiciū: planū ē. qꝛ filij legitimi puocauerūt. pꝫ p l'raꝫ s̄. vbi dic̄ qb⁹ pr̄ nā hereditatē petentib⁹: ⁊ ex eo ꝙ dicit: noluit stare iuri: fuit excōicatus: ipe. n. hēditatē possidebat vel ptem. vñ isti petebant illā dicētes ipꝫ nō fuisse legitimū. Sꝫ qūo isti poterāt agē cū parētes istoꝝ viuerēt vt vꝫ ex eo ꝙ dic̄ stādū ē v̄bo viri ⁊ mlier: qꝛ d̄ hēditate viuētꝫ agi vel pacisci ñ pt. C. d̄ pac. l. vl. nec d̄ hēditaꝛ. nisi mōtuo eo cui⁹ fuit. ff. d̄ hēdi. vel ac. vē. l. i Dicūt qdā ꝙ illi erāt facti mōachi: vel forsitā pꝛ ꝯcesserat eis hērditatē totā retētꝫ aliqb⁹ fructib⁹ p victu suo ⁊ vxoris. vl' pt dici ꝙ isti iā mortui erāt. ⁊ ꝙ dr̄ stādū ē v̄bo viri ⁊ mlier. s. q dicebāt illū publice filiū suū ñ eē: dū viuebāt. ar. s̄. d̄ pba. p tuas. ⁊ merito staꝛ v̄bo illoꝝ: qꝛ ñ ē v̄isile: ꝙ pꝛna pietas ꝯ illū mota fuissꝫ: si illi⁹ fuit. s̄. d̄ p̄sūp. afferte. C d̄ adop. l. pe. §. si v̄o. ⁊. C. d̄ iof. te. si mr̄. xxiiij. q. iij. ea vindc̄a circa pn. ⁊ nll'⁹ affect⁹ vicit pr̄nū. C d̄ cur. fu. l. vl. §. i. ⁊ affectō cāꝫ suspitōis remouet. ff. d̄ ri. nup. ñ solū §. d̄ vno. ⁊ iō eis ēt crediꝛ. qꝛ iste nūqꝫ fuit i posꝭiōe filiatōis. qꝛ vicinie fama lꝫ hēbat. cui i talib⁹ crediꝛ cū v̄bo viri ⁊ mlier. arg. s̄. d̄ p̄sūp. illō. ⁊. xxxv. q. vi. si duo.

d ¶ Indicijs. p idicia fit. n. pbatō. C. d̄ rei vē. idicia. ⁊ l. cū sup. ⁊. C. d̄ fi. istru. l i. ⁊. s̄. d̄ pba. p tuas. ⁊. C. famil. her. l. in ipi⁹. ⁊ C. de pac. pactū qō. ergo negaꝛ fili⁹ cuꝫ ñ sit i posꝭiōe fi'atōis eū oꝫ pbare. ff. d̄ pb. l. i. ij. ⁊ vl. ⁊ videreꝛ sufficē h⁹ i idicia: si pbꝫ ꝙ illi tenebāt euꝫ p filio ⁊ ille eos p parētib⁹. ⁊ marie si fama vicinie ꝯsentiret. vt dic̄ d̄cre. p tuas. ⁊ qꝛ nat⁹ ē d̄ illoꝝ mr̄imonio. qꝛ

hs[a] diceref. predicti vero .n. et vxor eius prefatum iuuenem spurium suum aut legitimum filium esse negabant[b]. sed dicebant. ꝙ eum pietatis intuitu nutriuissent. Cum autem questio coram te mota[c] esset: ⁊ predictus iuuenis pro eo ꝙ iuri staret nolebat: vinculo sit excōicatōis astrictus. Consul t. respondemus. ꝙ in tali casu standum est verbo viri ⁊ mulieris. nisi certis indicijs[d] ⁊ testibus[e] tibi constiterit esse filium iuuenem memoratum.

Idem exonien. viconien. episcopis ⁊ abbati herforden.

Causam que. ⁊ infra. Si constiterit. ꝙ agatha d̄ anelina muliere[f] tpe alani[g] viri sui ipsa cum eo. tāqꝫ cum viro suo morāte vel .r. patre dicte agathe ipsa .a. adhuc habente viruꝫ publice tenente[h] nata fuit. eam non fuisse legitimam eiusdem .r. filiam iudicetis. qꝛ ñ potuit eē vxō q̄ viri sui[i] torū maculās alij[k] dū ille viuerꝫ copulari p̄sūpsit. Idē exoniē. epō ⁊ abbati hēfordē.

Lator pñtiū. r. ⁊ .j. Cū āt idē .r. .h. corā seculari iudice sup hereditate aui eiusdē r. pꝛis dicti .h. traxisset i cām ille sibi p̄sūpsit obijcere. ꝙ pat eius nō fuit d̄ legitio mr̄imonio natus. ⁊ iō de hereditate aui sui nihil possit iure successorio[l] vēdicare. tādem cum super qōne natiuitatis[m] corā norwicen. episcopo tractatum fuisset. ad nostram extitit audientiam appellatum[n]. ⁊ infra. Ideoqꝫ mandamus quatenus causam super questiōe natiuitatis patris eiusdē .r. infra duos[o] menses subla. appellatōis obstaculo terminetis. Si vero infra duos mēses p̄fatus .h. non poterit probare

bis fili⁹ ē quē nuptie d̄mōstrāt. ff. d̄ in ius vo. qꝛ mr̄. ⁊ dic̄ lex ꝙ dꝫ pbaꝛ se filiū: si negaꝛ fili⁹ a pꝛe: vt. ff. d̄ libe. ⁊ posthu. l. si posthum⁹. §. vlt. ⁊. ff. d̄ his q sui vel ali' iur. sūt nepotes. §. filium. ar. al's est lex.

e ¶ Et testib⁹. qb⁹ pbanꝛ idicia: qꝛ res ista v̄e pbari ñ pt. nisi p indicia exteriora: vt dictū ē. ⁊ ē h ar. ꝙ staꝛ p̄sūptōi. s. dcō pꝛis ⁊ mr̄is do nec pbeꝛ ꝯriū. i. q. i. sigs a simōiacis. ⁊ ꝙ p̄sūptio ꝯriā admittat pbatōnem. s̄. d̄ p̄sūp. qꝛ v̄isimile nō ē. ⁊. s̄. de renū. sup h: ⁊. ff. ꝙ me. cā ñ ē. arg. ꝯ. s. qꝛ p̄sūptio p̄sūptōe rescindiꝛ xi. q. iij. absit. ⁊. xxxiij. di. quorūdā. ⁊. s̄. d̄ p̄sūp. cū i iuuentute. ⁊. C. de epis. et cle. cū q. ⁊. ff. de i ite. rest. diuus fortiori p̄sūptōni statur semp. d̄ hac mā dꝫ s̄. de spon. is qui.

f ¶ Causā q̄ i mlie. ⁊ de r. put seqtur i alia cla. Sꝫ q̄re q̄riꝛ mō d̄ natiuitate agathe: vtruꝫ nata sit d̄ legitio mr̄imōio vel ñ: qꝛ de hēditate pꝛis ipsius agathe: q̄ successit sibi i hēditate agebaꝛ inter .r. filiū agathe ⁊ .f. auūculū magnū ipius .r. q. f. fuit frater pꝛis agathe et iste .f. spoliauit istū .r. hēditate aui sui: vt. j. e. cām q̄. ⁊ iste due. cām q̄. et illa s̄. d̄ do. ⁊ ꝯtu. cāꝫ q̄. ⁊. s̄. d̄ off. dele. cāꝫ q̄. loquūꝛ de eodē facto: ⁊ oli h ⁊ ille due. s. erāt vna decre i hoc titulo.

g ¶ Tpe alani. vñ p⁹ mortē alani si .r. ꝯrissent cuꝫ anelina: legitimari nō posset p cōsequens matrimoniū. j. e. tanta.

h ¶ Tenente. tanqꝫ vxorem.

i ¶ Viri sui. s. alani.

k ¶ Alij. s. r. patri agathe scienti. ꝙ illa habebat alium virum suum. s. alanū. vñ nō posset eē vxor illius: ēt p⁹ mortē alani viri qꝛ pl⁹ ē eā ducē d̄ fcō qꝫ fidē daꝛ. s̄. d̄ eo q dux. i ma. cum haberet. secus si ignorassꝫ illā hēre alium viꝝ ex quo bōa fide ⁊ publice ꝯrissent cū illa: filij sic suscepti iudicarenꝛ legitimi. j. e. ex tenore ⁊ cū ea post mortē mariti remanē posset. s̄. de eo qui dux. in matri. c. i. ⁊. c. veniens.

l ¶ Lator. iure successorio. qō. vex ē: si essꝫ nālis: ex quo alia p lex ei legitia superat: al's. n. fili⁹ nālis succedit patri ab intestato i duab⁹ vncijs. C. d̄ natu. libe. auc̄. liceat pꝛi. ⁊ i auc̄. qui. mo. na. effi. leg §. siquis aūt. coll. vij. de quo loquiꝛ. C. e. ti. l. nec igiꝛ. al's illegitimi in nihilum succedunt.

m ¶ Natiuitas q̄ ad iudicium ecclie tm̄ pertinet .j. e. cām q̄. ⁊. s̄. e. c. i. ⁊ tanqꝫ preiudicialis primo non oꝫ terminari anteqꝫ intenteꝛ questio hereditatis .s̄. de or. cog. tuam .h.

n ¶ Appellatum. ex parte ipsius. i. p̄sequētis appellatōem altera parte eam non prosequente .h.

o ¶ Infra duos. No. ꝙ terminus cert⁹ statui pōt a superiore volēti agē: p⁹ quē non audiꝛ iusta cā cessāte. s̄. d̄ clā. d̄spon.

Q

legitime[a] qđ obiecit :ex tūc se culari domino sub cuius iudicio de hereditate cā v̄tif inti metis: vt p qōne natiuitatis nō dimittat[b] quin cām sup hereditate audiat ꝛ decidat.

dem exoñ. epo.

T Anta est vis matrimonij: vt q antea sunt geniti: post ꝯctum mr̄imoniū legitimi[e] habeanf. Si autem vir viuente vxoꝛ sua aliā[d] cognouerit: ꝛ ex ea ꝓlem susceperit lꝫ[c] post morte vxoris eādē duxerit nihilomin⁹ spurius erit filius ꝛ ab hereditate repellendus[f]. presertiꝫ si in morte vxoris prioris alteruter eoꝛuꝫ aliquid fueri machinatus.

I dem londoneñ. ꝛ vuigoꝛieñ. episcopis.

Q Ausam[g] que inter. r. ꝛ. f super eo ꝙ mater dci. r dicif nō fuisse de legitio matrimonio nata. agitari digno scitur. vobis cōmiserimus terminādā. Uex qꝛ litteris nr̄is inseri fecimus. vt sepefato. r. possessionem omnium quoꝛū possessoꝛ extit. quando au⁹ suus proficiscēdi hierosoymā. iter arripuit: añ pꝛicipal' cāe ingressuꝫ feceritis restitui. si eadem possessione fuisset per violentiam spoliatus. Nos attendētes ꝙ ad regē[h] pertinet non ad ecclesiam de talibus possessionibus iudicare. ne videamur iuri regis angloꝛum detrahere. qui ipsarum iudicium ad se asserit pertinere. f v. mandamus. quatenus regi possessionum iudicium relinquētes. ð cā pncipali vꝫ. vtrū mater predicti. r. de legitio sit mr̄imonio nata. plenius cognoscatis. ꝛ cām huiusmodi tmineis. lꝫ icōgruū[k] videaf. vt mr̄imoniū genitricis[l] pfati r. impetaf. quod ea viuente ñ fuit vt dicitur impetitum.

I dez epo ꝛ archidi. vicentic.

P Er latum est ad audientiam nr̄aꝫ ꝙ cū. h. ad partes ꝯstātinopo. trāsisset ꝛ ibi moꝛā p decēnium ꝛ amplius

c ū ꝓhibitō. ꝛ. j. q ma. accu. pos. cū in tua. ꝛ. C. de ingē. ma. l. dif famari. nec istud tēpus ꝓrogari pōt pter ꝯsensū partiū. s. de offi. de le. de causis.

a Legitime ꝓbare. Sꝫ vr̄ ꝙ iste poti⁹ ðbeat ꝓbare patrē suuꝫ legitimū: qꝛ psumif adulteriū: nisi ꝓbef matrimoniū: vt. xxx. q. v. alif. sꝫ ibi agif ꝯ clā ꝯiunctos. vñ psumif poti⁹ adulteriū. h pꝫ ipi⁹ r. erat in possessiōe fil iatōis: qꝛ hēbaf pro filio: ꝛ possidebat bōa paterna ꝛ natus fuerat ð ea que credebaf vxoꝛ: eo moꝛtuo. h. iste cepit totaꝫ hereditatem possidere.

b Non admittat. Sed vr̄ ꝙ iudex secularis posset cognoscē de qōne natiuitat j. C. ð iud. quotiēs ꝛ. C. de oꝛdi. iud. adite. Quare ergo ñ pcessit iudex iste. Dic ꝙ cū cā ista sit mere spūal pncipalif spectat ad eccliꝫ. s. ð oꝛdi. cogni. tuā. vñ secularis iudex nō incidēf nec alio mō pt ð ea cognosc̄ē j. e. cāꝫ nec de ānero spūali. s. de iudi. quanto.

c T Anta legitimi. Ecce quāta ē vis matrimonij. vt illegitimos faciat legitimos isti. ð nup. §. vlt. i auc. qūo natu. ef. sui. §. figs igitur dotalia coll. vj. ꝛ. C. de na. li. cum qs insti. de here. q̄ ab intest. defe. §. necnon. ꝛ. s. e. c. i. Sed nunqd dices tales legitios quo ad oꝛdines ꝛ honoꝛes. vr̄ ꝙ non qꝛ nō sunt nati de legitio mr̄imonio. s. de electio. cū icunctis: ꝛ ar. xxx. q. v. q̄ r. Sꝫ credo ꝙ legitimi sūt quo ad oia: qꝛ mr̄imoniū oia pcedētia purgat: ꝛ sic ꝓrla siue cā pcedēs turpitudis sblata ē. ñ. C. qđ me. cā. l. ij. ff. ð ꝯ. ob. tur. cau. si ob turpeꝫ.

d Aliā ꝯscia adulterij. s. e. cāꝫ q̄. sec⁹ si ignoꝛanf. ar. s. e. cum inter. ar. j. e. ex tenoꝛe. s. ð co q dux i ma. e. i. ꝯtriū vr̄. s. ꝙ talis ñ sit legitim⁹: qꝛ h non distinguitur: sꝫ primū verius est. h.

e Licet post moꝛtē. ar. ꝙ lꝫ res deueniat ad eū casū a quo incipere potuit nō tñ valet. ar. s. ð cōuer. coniug. placet. vbi de hoc. Itē ar. qđ ab initio nō tēuit tractu tpis nō valere. xxvi. q iij. §. pōt. h. qđ si pꝛiuatus. ar. ꝯ. hic in pꝛin.

f Repellendus. Nō. ꝙ qdā filij legitimi dicūf tm̄ vt adoptiui siue arrogati. de qb⁹ hēs. s. ð cog. le. c. vno. Alij dicūf legitimi ꝛ nāles: vt nati ex legitimo mr̄imonio vero vel putatiuo siue ab initio vel postfacto isti succedūt parētib⁹ suis. s. e. cuꝫ inter. ꝛ. j. e. ex tenoꝛe. ꝛ. s. e. c. i. ꝛ. C. de le. here. p totum. alij dicūtur nāles ꝛ nō legitimi: vt nati ex concubinis in domo: isti succedunt in duabus vncijs ab intestato. C. de na. lib. auc. licꝫ pr̄i. alij dicuntur spurij: vt nati ex adulterio vl q vulgo concepti. ff. de sta. ho. vulgo. ꝛ isti in nullo succedūt: nec istitui pñt a pr̄e vt i pdcā auc. lꝫ pr̄i. ꝛ. xxxij. q. iiij. dicat aliqs. nec ali ðbēt ð bonis patris. C. de incest. nup. auc. ex ꝯpleru. ar. ꝯ. ð de eo q dux. in ma. cū haberet ibi soluitur.

g Q Ausā. Nō oꝛdinē huius facti. Radulphus de q̄ hēs. s. e. cām q̄. ꝛ. f. iste ð quo hēs hic fuerūt frēs r. iste suscepit agal hā ð anelina muliere vxoꝛ alāi agatha ista de legitio mr̄imōio suscepit r. de quo hēe h. ꝛ sic. r. fuit auus illius. r. radulphus iste. f. auus fuit vltra mare. ꝛ dimisit i stum. r. ꝛ agatham matrē ipius ꝛ filiam ipius radulphi i possessōne oium bonoꝛū ipsius: audito ꝙ radulphus moꝛtu⁹ esꝫ vltra mare, iste. f. statī spoliauit ip̄m. r. possessione oiuꝫ bonoꝛ radulphi aui sui i quoꝛū possessiōe remansit quādo iuit vltra maf qꝛ dicebat agatā neptē suā mr̄em ipsi⁹. r. nō fuisse natā ð legitio matrimonio. vt. s. e. cām ꝛ sic nec ipa nec. r. ei⁹ fili⁹ ðbebat succedē. r. fri eiusdē. f. sꝫ ipe. f. vñ iste. r. sic spoliat⁹ a. f. auūculo suo ipetrauit lr̄as sup restōne sua istis epis londoñ. ꝛ vuigoꝛeñ. ꝛ exoñ. sb hac foꝛma. vt añ igressū pncipalis cāe ðberēt cognoscē sup eo qꝛ mr̄ ipi⁹. r. dicebaf ð ñ legitio mr̄imonio nata ita tñ vt añ pncipal' cāe igressū ðberēt ei restituē hēditatem aui sui. sꝫ qꝛ rex turbat⁹ ꝛ mot⁹ fuit ꝙ papa iudiciū possessoꝛiū ꝯmiserat illis: reuocauit iudiciū istō ð restōne qđ ptinet ad regē: ꝛ mādat vt procedāt sup qōe natiuitatj ipi⁹ agathe: put pꝫ i lr̄a: postea vō qꝛ isti epi foꝛsitan ñ pcedebāt: iste ipetrauit eādeꝫ cāꝫ ꝯmitti epis exonieñ. vuigoꝛieñ ꝛ eidē lōdoneñ. ꝛ qꝛ. f. hēbat cum londoñ. suspectū fecit illū remoueri. ꝛ loco illi⁹ sbstitui abbatē herfoꝛdieñ. vt. s. ð off. deleg. cāꝫ q̄. ꝛ. s. e. cām. ꝛ sic hēs hic totā ꝯtinētiā istaꝝ decr. ꝛ hec decre. deberet pcedere in ti. tu. isto aliā.

h Ad regē. ꝛ sic pꝫ ꝙ iurisditio spūalis ꝛ tpalis distincta ē ꝛ diuisa. ð ꝯse. di. ij. celebritatē i fi. ꝛ i auc. ð istr. cau. circa pn. p vnā colūnā. ꝛ sic papa ñ hꝫ vtrāqꝫ iurisditōeꝫ. ar. s. e. latoꝛ. ꝛ. xxiij. q. v. regū. ꝛ. viij. di. q̄ iur. ꝛ. xxxiij. q. ij. inf hec. i fi. ꝛ. xxiij. q. iiij. q̄situ. ar. ꝙ papa intromittit se de hereditate. arg. ꝯ. s. e. c. i. ꝛ. xx. q. ij. presceus in fi. xv. q. vi. alius. et. xxiij. q. i. loquif. Aug. dixit ꝙ imperatoꝛ a solo deo hꝫ ptātem i tpalib⁹ papa vō in spi

faciés ad.j.vxoré suaз non re diens ipsa apud bo.me. vin centiũ epm aduersus euз que relã deposuit.ꝛ ꝙ eũ non possei diuti⁹ expectare nihilomi n⁹ allegauit.eps vo sicut vir ꝓuidus ꝛ discret⁹ paretibus viri mãdauit:vt ꝑ eo mitterẽt ꝛ ipз ad ꝓpria reuocarẽt: cũq; elapso longi tpis spacio vir ñ remaneret ad ꝓpa.eps i ꝯspe ctu eccle auditis rõnibus mlie ris iter eos sniaз diuoꝛtij pro mulgaut:ꝛ mul ieri vt aliuз duceret facultatem indulsit. Jõ q; mãdam⁹ quaten⁹ si ꝯsti terit:ꝙ eps int eos sniaз diuõ tij tulerit ꝛ filios q̃s sustulit ꝺ alio ad cui⁹ copulã auctẽ pdi cti epi migrauit legitios iudi cet:eos hac occasiõe ab hẽdi tate ñ patiẽtes excludi.

Idem beluaceñ.epo

Quod nobis:ꝛ.j. Si q at ꝺ clãdestino⁹ mrimonio postmodũ ab ecclis ꝯprobato gnãti fuerit eos legitios iudi ces filios ꝛ hẽdes. Celestin⁹ .iij.eboꝛaceñ.archiepiscopo.

Referẽte nobis:ꝛ.j.f.t. tu.r.ꝙ publice hõestatis iusticia ꝓhibẽte mrimoniũ inter eos cõtrahi nõ potuit:ꝛ cõ tractum debuit separari.ac ꝑ h cuз filij nec ꝑ ecclie ꝑmissio nẽ nec ꝑ patnaз ignoꝛantiã ex cusenẽ.ad successionẽ bonoꝛũ paternoꝝ non videnẽ aliqua tenus admittendi. Idem.

Peruenit sane ad nos ex insinuatiõe .l. vidue.ꝙ cuз inter.g.patreз suũ ꝛ a.ma trẽ illius mrimoniuз fuisset le gitime celebratũ ꝛ q̃diu vixe runt gete ꝑmanserũt p⁹ illoꝝ decessum qdaз asserẽtes eam de ñ legitimo mrimonio fuis se susceptã:a paterna heredi tate tanq̃ illegitimã amouere conanẽ. Mandamus itaq; q̃ tenus si est ita: dictã viduaз legitimam nuncietis.

ritualibus:ꝛ sic diuisa ẽ iurisditio ẽus.n.fuit impatoꝛ q̃з coꝛonã recipet a papa ꝛ gladiũ ab altari xciij.di.le gimus.qꝛ añ fuit iperiũ q̃з apostolat⁹.Sз ala.ꝛ.t.dixe rũt ꝙ ipatoꝛ:lз ipiũ a solo deo dicaẽ ꝓcessisse:executõ nẽ gladij tpalis recepit ab eccla.ecclesia.n.ẽ vnũ coꝛp⁹ ergo vnũ solũ ca put dз hẽc.Idem de⁹ vtroq; gladio vsus ẽ:vt no.ꝫ.ꝺ iud.nouit.hic ad de qõ.ibi dẽ.Idẽ moyses vtrũq; gla diũ habuit:cuius successoꝛ ẽ papa. ꝑterea papa ipm ꝯfirmat ꝛ ꝯsecrat ꝛ coꝛonat ꝛ eũ de ponit.ꝫ.ꝺ elec.ve nerabilẽ.ꝛ.xv.q. vi.alius.h vltimũ verius credo.

i ¶ Mr.s.agatha

k ¶ Incõgruũ.qꝛ moꝛte extiguunẽ cria.C.si re⁹ vl ac. moꝛ.sue.l.i.ij.ꝛ.iij xxiij.di.q̃rũdã.et xxxiij.q.ij admõe re.Et iõ p⁹ moꝛtẽ null⁹ accusari ꝑt nisi in trib⁹ cãib⁹ vt ꝺ heresi.r.r.q. ij.sane.ꝑsequi.ꝛ sõte i crie lese malesta tis pp bõa ꝛ filios ar.vi.q.i.§.vez.v. sigs cũ militib⁹ ꝛ hac rõe bonoꝝ q̃ rit ꝺ ðlicꝫ aliqꝝ post moꝛtẽ.s.vtꝝ agatha fuit nata de legitio mrimonio dicebaẽ eni nata ꝺ anelina ꝛ radul pho.ꝛ modo q̃riẽ vtꝝ in ẽ eos fuerit legitimũ mrimo niũ sic.ꝫ.e.latoꝛ.ꝛ de statu alicui⁹ q̃nq; q̃riẽ pp bona. C.de lib.cau.ꝑncipaliter.ꝛ.C.de sta.defunc.l.q̃uis.

l ¶ Genitricis.i.matrimoniũ de quo nata est agatha genitrix ꝑfati.r.vt dixit:ꝛ non de matrimonio ꝺ quo natus fuit.r.qꝛ non agitur de illo.

m Perlatum.parẽtibus.ꝛ amicis filr mittẽ ðbuit. ff.ex q.cau.ma.in inte.r esti.l.ergo.ꝛ edictũ pu blice ꝑponi dз.ꝫ.de do.ꝛ ꝯtu.cãm q̃.ꝛ.c.vlt.sed in isto cãu nõ est taliter ꝓcedendũ:nisi se per ꝯtumaciã abñ tasset.ꝫ.vt lite nõ ꝯte.qm̃.§.poꝛꝛo.ꝛ.§.sequẽti.

n ¶ Promulgauit.ꝓbato ipedimẽto ꝑpetuo .Sз nũ qd eps iste legitime ꝓcessit lite nõ ꝯt.ar.ꝙ sic.j.ti.ꝑri. c.i.ꝛ illud factũ vꝫ ex necessitate:ne ius mulieris ꝑiret Sз ꝯ.ꝫ.vt lite nõ ꝯte.qm̃.§.poꝛꝛo.ꝛ.§.se.cui hodie stã dũ vꝫ.Sз vtꝝ eps bñ vel male ꝓcesserit ñ q̃rebaẽ: sed tm̃ vtꝝ filij nati ꝺ alio viro cũ quo auctẽ epi ꝯrit legiti mi essent ꝛ rñdeẽ ꝙ sic ꝛ ñ ad aliõ:ar.ff.siqd i frau pa. l.i.§.siqd fraudẽ.ꝛ qꝛ ꝺ illo q̃situ nõ fuit rñsum non exmit.ñ.ꝫ.ꝺ elec.inotuit ad h.ꝛ iõ filij isti legitimi erũt qꝛ auctẽ ecclesie ꝛ publice ꝯrit.ꝫ.e.c.ij.

o Quod nobis.ꝺ clãdestino.quot modis mrimõiũ dicaẽ clandestinũ dr.ꝫ.de clande.despon.cũ inhi bitio.

p ¶ Fuerint.post approbatũ mrimoniũ ab eccla ẽua ta solẽni tate q̃ tradiẽ.ꝫ.de clã.despõ.cũ ihibitio.qꝛ legitimi erunt ẽt si postea mrimoniũ separeẽ iusta ꝺ cã:sec⁹ si añ approbatõem gnãti fuerũt ꝺ clãdestino mrimõ a b ecclesia nõ approbato vel nõ ẽuata foꝛma ꝑdic ta ꝯrerũt:qꝛ filij nõ excu sanẽ:si ꝯ mrimoniũ ali qd postea ꝓbeẽ:vt i ꝑdic ta ꝯstitutõne cũ ihibitio tales q̃ filij.s.ꝺ clãdestio mrimonio añ ꝓbatõeз ec cle nati p⁹ approbatõeз legitimi erũt.xxxij.q.iiij. dicat aliqs.ꝛ.ꝫ.e.tãta.ar. si p⁹ ea ꝯ mrimõiũ aliqd ñ ꝓbeẽ ꝺ qb⁹ h itelligiẽ.ꝫ ꝺ clãdc.despõ.c.ij.cuius ps hec est.ꝛ.ꝫ.e.tanta.

q Referẽte.Casũ põe ꝑ illã.ꝫ.de despõ. impub.c.duo pueri.sic. Quidã ꝯrit sponsalia de futuro cũ q̃dã:tãdeз illa mutata volũtate ꝯrit ꝑ vba de ꝑñti cũ alio:ꝛ sic soluta fuerũt spõsalia ꝑo ra:ille vo q spõsalia cuз ea ꝯrerat:mrimoniũ cuз q̃dã ꝯsanguĩea illius ex certa scia vtriusq; ꝯrit:ꝺ tali mri monio nati sunt filij:q̃rebaẽ an essent le gitimi ꝛ rñdeẽ ꝙ non.qꝛ publice hõestatis iusticia ipediẽte ñ potuit eẽ ma trimoniũ in ẽ eos:nec igñ rantia excusat eos.quia parentes scienẽ ꝯrerunt.nec dispẽsatio ecclesie fuit secuta.

r ¶ Separi.sic pз ꝙ ipedimentũ istud ꝑpetuũ ẽ:exq̃ ipedit et dirimit mrimoniũ iã ꝯctũ sic.ꝫ.de spõ.ad audiẽ.ꝛ.c.iuuenis.

s ¶ Permissionẽ.i.ecclia ñ approbãte tale mrimoniũ vel ꝑmis sionẽ.i.dispẽsatõeз qꝛ postea ecclesia cũ eis nõ dispẽsauit.per dispensatõem ecclesie approbaẽ mrimoniũ cã filioꝝ.ꝫ.de con san.ꝛ affi.qꝛ circa.j.e.ꝑ venerabilẽ.ꝛ.xxxv q.viij.c.i.

t ¶ Ignoꝛantiam.paterna.h.ignoꝛantia vtriusq; vel alterius tm̃ excusat filios siue legitimat eos.j.e.ex tenoꝛe.ꝛ.ꝫ.e.c.ij. iteз subseq̃ẽs mrimoniũ.ꝫ.e.tãta.ꝛ.c.i.itẽ legitimatio pꝛincipis j.e.ꝑ venerabilẽ.hodie vo pꝛna ignoꝛantia nõ excusat filios omissa illa solẽnitate.ꝫ.de clãde.despon.cum inhibitio.

u Peruenit.si est ita.ar.ꝯ.ꝫ.e.cãm q̃.ibi mandaẽ inq̃ri de mrimonio post moꝛtẽ ꝯiugũ:h aũt vꝫ denegari.Ala.di cit:ꝙ hic lapsum erat q̃nquẽniũ a moꝛte ꝯiugũ: ibi ñ.ar.ff. de sta.defunc.l.i.ꝛ.ij.ꝛ.C.e.ti.si is q.ꝛ ꝑ totũ.vel hic mater di cebaẽ nata de nõ legitio mrimonio ipediente statu:vñ p⁹ moꝛ tẽ q̃ri dз:ꝫ h ẽ diuinare.vñ dicim⁹ ex q̃ ꝯstat mrimoniuз i fa cie ecclesie ꝯctũ:ꝛ bõa fide filij legitimi sunt vt h: ꝛ iõ diẽ si ẽ ita:ꝙ legitime ꝯctũ sit:ꝛ hec mulier ꝓbare dз:ꝛ sic intelligi ẽ qõ diẽ:sз ibi ñ ꝯstabat ꝺ mrimonio:qꝛ dicebaẽ ꝙ agatha na ta fuit eo tpe quo anelina maẽ ei⁹ hẽbat aliũ viꝝ:ꝛ h aduersa rius pꝛobare debebat:vt.ꝫ.e.cãз q̃.ꝛ h ñ negaẽ:qn alia pars possit ꝓbare ꝯriũ si voluerit.vñ si nihil ꝓbat:eo ipso ꝙ ꝑentes

isti⁹ in facie ecclesie ɔ̄xerunt:ꝛ approbāte ecclesia simul fuerit vsqꝫ ad morte͂: presumit̄ legitimū mr̄imonium int̄ eos:q̄re filij legitimi sunt hn̄di: quousqꝫ ɔ̄riū ōndatur. aliud ɔ̄riū fortius signat̄. ɔ̄.e.lator.ꝛ.ɔ̄ de or.cog.tuā.ibi ille q oppōit aduersus legitie natū: ɔ̄ꝫ hoc ꝑ bare hic ɔ̄: qđ v̄ꝫ iniquū. Pōt dici ꝙ h nō ɔ̄stabat de mr̄imonio parentuꝫ isti⁹ vidue: nec erat.cōis opinio ꝙ illi fuissent legitime ɔ̄iuncti:et iō mulier dꝫ ꝓbare narratōeꝫ suā. vn̄ dic̄ papa: si c̄ ita. ar. ad p̄dicta. j.c.pri.

a Per tuas. affidauerat. i. fidē dederat ꝙ eā duceret in vxoreꝫ.

b Ex ea. q̄ꝫ affidauerat

c Filiuꝫ appellauit. eo ipso ꝙ qs filiū naturalē i extrema volūtate noiat filiū: ꝛ heredē istituit intelligit̄ eū legitimasse. C. de natu. libe. auc̄. item si qs. Et hoc intellige: si alios legitimos non hꝫ: in auc̄. q. mo. na. effi. legi. §. si vō nō hn̄s. coll̄. ix. Jteꝫ si pater offerat filium naturalem impatori: et fiat curialis: legitimus erit: in auc̄. qui. mo. na. effi. sui. §. siqs igit̄. colla. vij. Jteꝫ si nullo alio filio existente ipse filius naturalis patre defuncto offerat seipsum curie legitim⁹ efficit̄ in auc̄. e. ti. §. i. ꝛ. §. siqs igit̄. Jtem si pater filiū naturalem in publico instr̄o vel eum subscriptione testiuꝫ eum nominauit filiū: nec adiecit naturalē: legitim⁹ est in auc̄. vt li. ma. ꝛ auie. §. ad hoc colla. viij. Jteꝫ ē hic ar. ꝙ sola nominatione aliquis acquirit ius. xxxij q. iiij. dicat aliqs. ꝛ ar. ɔ̄. de p̄sump. illud. ꝛ. ɔ̄. de ꝓba. ꝑ tuas. insti. đ adop. c. vl. ꝛ. ff. de ꝓba. l. vlt. ar. ɔ̄. ij. q. i. multi. i fi. xxvij. q. ij. inuenta. xxiij. q. iiij. forte. C. de ꝓba neqꝫ. ꝛ. l. nō epistolis. ꝛ. C de liber. cā. l. iubemus. de hoc dictum fuit. ɔ̄. e. transmisse.

d Cōmissum. i. a iudice seculari cā filiationis fuit huic remissa. ar. ɔ̄. e. lator. vel forte a papa fuit ei cā ɔ̄missa.

e Ex quadam decre. ɔ̄. e. transmisse.

f Cōprobauit. sic v̄ꝫ ꝙ aliqs possit ꝓbare se filiū alicui⁹. ɔ̄. de fi presbr̄. michael. de hoc dicitur. ɔ̄. e. transmisse.

f Affidasse. supple anq̄ꝫ ipsum suscepisset ex ea: vn̄ postea ꝑ carnaleꝫ copulā subsequentē fuit mr̄imoniū p̄sumptum inductū ɔ̄ quā p̄sumptionem non admittit̄ ꝓbatio in ɔ̄riū. ɔ̄. de spon. is qui. al's si simpl'r probasset: ꝙ eā affidasset: non determinando tempus isufficiens fuisset talis ꝓbatio. ɔ̄. đ ꝓba. §.

Innocentius tertius.

Per tuas lr̄as itimasti: ꝙ r. ex muliere quam ꝑm opinionem maioris partis vicinie in ɔ̄cubinam hēbat: ꝓle suscepta q̄dam post ꝛ aliam ea defuncta duxit in vxorem ꝛ ea de qua ꝓlem susceperat: vix sibi alium copulauit. processu vero tp̄is idem. r. in presentia multorum firmauit proprio iuramēto. ꝙ eaꝫ quā hr̄e visus fuerat ɔ̄cubinam: prius affidauerat[a] in vxorem q̄ ex ea[b] filiuꝫ[c] genuisset: ꝛ postea cū ageret in extremis: eū queꝫ ex ea susceperat: i testamento heredē instituens legitimum filium appellauit. cuꝫ aūt tue inquisitioni fuisset ɔ̄missum[d] an filius sic suscept⁹ legitimus esset heres ipsi⁹. r. ꝛ ad ei⁹ patrimonium admittendus. tu ꝓpter id qđ ex[e] quadā decretali bo. me. alex. pape prede. n. standum esse super hoc verbo viri ꝛ mulieris credebas receptis testib⁹ a filio eiusdeꝫ r. ꝓductis q̄bus legitime comprobauit[f] p̄dictum. r. matrem suā in capella sancti fergij affidasse[g] eū: ipsiue. r. heredem esse legitimum iudicasti. Nos aūt attendentes ꝙ plus ē qđ in veritate agitur[h] q̄ qđ simulate ɔ̄cipitur. lꝫ dictus. r. cum ea demissa: quaꝫ vt ɔ̄cubinaꝫ habuerat: ad alia vota transiuerit: ꝛ videatur ipso facto[i] matrimonium. quod iter eos celebratum fuerat denegasse qꝛ tn̄ desponsatio ꝑ testes legitimos ɔ̄probata eos matrimonialiter fuisse coniūctos ostendit: siue desponsatio ipsa fuerit de presenti: vt ɔ̄sensum legitimum ꝑ verba de p̄sēti expressum copula mr̄imonij inter eos fuerit celebrata: siue per verba de futuro carnali copula subsecuta. nō tam decretali dicit p̄de. n. q̄ in casu[k] dissimili loq̄tur: q̄ inductis ꝓbationibus innitentes te processisse legitime respondem⁹ sniam tuam auctoritate apo. confirmantes.

Idem nobili viro gu. montis pessulani.

Per venerabileꝫ. f. n. arelaten. archiep̄m[l] tua nobis humilitas supplicauit: vt filios tuos legitimationis dignaremur titulo decorare q̄ tenus eis que min⁹ tibi succederent. nataliū obiectio n̄ noceret. Qđ autem super hoc apo. se. plenā hēat[m] potestatē ex illo v̄r. ꝙ diuersis causis inspectis cum q̄busdam minus

presentia. ɔ̄. de condi. ap. per tuas.

h Agitur. C. plus va. quod agi. per totum. in rubro ꝛ in nigro.

i Jpso facto. sicut ipo facto negatur mr̄imoniuꝫ: sic ꝛ ipo facto renūciat̄ mr̄imonio spūali siue priuilegio clericali. ɔ̄. de vi. ꝛ ho. cl. c. vl. sic ope ɔ̄rio vel facto negam⁹ christū. xxij. q. vl. cauete. ꝛ. xi. q. iij. existimant. ꝛ sic p̄sumit̄ ꝙ a ꝓmo odio recessit. xxxiij. q. i. req̄sisti. ꝛ q. ij. c. i.

k Jn casu dissimili. naꝫ ibi parētes testificabāt̄ ɔ̄ illuꝫ q dicebat se eoꝝ filiū: hic vō ꝑ ipo filio. ꝛ ita multū ꝓdest filio dcm̄ parētū. ff. đ ꝓba. ēt. ꝛ. ff. đ li. agno. l. i. §. iulianus. ꝛ. ɔ̄ de p̄sump. afferte. ꝛ. C. de rei vxo. ac. l. vna. §. si liceat. ꝛ ff. de ꝓba. l. vlt. ff. ad carb. l. i. §. siq̄s ꝛ. l. qđ labeo. io.

l Per venerabilē. archiepꝫ. nūc. oli fuit sedes epalis: vt. viij. q. iij artald⁹. ꝛ fuit suffraganeus narbonen̄. vt ibi.

m Habeat potestatem. ex eo. n. ꝙ legitimat aliqueꝫ i spūalibus ꝑ consequentiā ꝛ i tp̄alib⁹: ꝓut ipe papa argumētatur hic. ꝓpter hoc tamē ꝙ legitimat aliqueꝫ in spiritualib⁹ nō probatur, ꝙ habeat iurisditōeꝫ in tp̄alibus. legitiare eni ꝑtinet ad voluntariā iurisditōeꝫ. ff. de off. ꝓcōsul. l. ij. Jtē qꝛ ad papam nihil spectat de tp̄alib⁹. ɔ̄. e. cāu q̄. ꝛ. c. lator. ꝛ. ɔ̄. de iudi. nouit. nisi i casib⁹. ɔ̄. de fo. ɔ̄pe. lꝫ. ꝛ. c. ex tenore. vt ibi dꝫ. ꝛ sic v̄r ꝙ papa quo ad tp̄alia legitimare n̄ possit: vbi non habet temporalem iurisditōnē. Ad hoc dixit io. ꝙ dominus papa non habet potestatē legitimādi in temporalibus. eoipso ꝙ legitimat aliquem quo ad spiritualia: ꝛ per ɔ̄sequens legitimat eū quo ad tēporalia. que sunt minus digna. ꝛ sic legitimat ꝑ consequentiam sed non directe. sepe eniꝫ permittitur aliq̄d indirecte: quod non permittitur directe: argu. iiij. q. iij. in serui. i. responso. ꝛ. ff. de auc. tu. l. i. Jo. adhesit allega

tioni:quã primo ponit hic dñs papa. Sed õtrium credo.s.q dñs papa non possit legitimare aliquẽ quãtuz ad hoc vt succedat in hereditate tanq̃z legitim⁹ heres q nõ sit: dico de sua iurisditione tpali: sic.n.eẽt mittere falcẽ in messem alienã: r vsurpar alienã iurisditõz: qd esse non debz. ẽ. d iud.nouit. r.vi.q.iij.scriptũ ẽ r pua re aliquẽ iur succedẽdi: vnde credo: q nõ possit legitimar: nisi q̃ ad actus spũales: tñ quidam talẽ legitimatõez extẽdũt ad honores seculares vt p h intelligar esse legitia t⁹: vt possit esse in der r hẽe huius mõi honores spuales q̃ als hẽe non possz: r i hac snia fuerunt la.vi.r.t.

q: q̃ ad fox secl'ar si põt legitiar: nisi pnceps ei pmitteret: i suo sciẽt ordiato sec⁹ ẽ.sz ipe tenet dño satisfacere: vt hic dicitur.

k Per sniaz. cui stãdũ erat: dõec i õtriũ pbaret.ẽ.d re iudi. sicut.r.ẽ.de renũ.in pñtia.lz iniqua.ff.de iusti.r iur.l.pe.§.i.r ff.de reg.iu res iudicata.lau.

legitime genitis non naturalibus[a] tñ sed adulterinis[b] et dispensauit: sic ad actus spirituales illos legitimans: vt possint i episcopos promoueri: ex quo verisimilis creditur: r pbabilius reputatur vt eos ad actus legitimare valeant seculares: presertim[c] si preter romanos pontifices inter homines superiorem[d] alium non cognoscãt: qui legitimandi habeat potestatem quia cum maior in spiritualibus tam prouidentia q̃ auctoritas r idoneitas requiratur[e]: quod in maiori conceditur: licituz esse videtur r in minori[f]. per simile quoq̃z id videt posse probari. cũ eo ipso q aliquis ad apicẽ episcopalis dignitatis attollit eximit a patria ptãte[g]. Preterea et si simplex episcop⁹ sciẽt suũ alteri⁹ in psbyterũ ordinaret[h]: lz ordinator satisfacere dño teneret: ordinat⁹ tñ iugũ euaderet suitutis. videret sigdẽ mõstruosũ: vt q legitimus ad spirituales fieret actiones circa seculares actus illegitim⁹ remaneret: vñ cũ i spũali h⁹ dispenset: õsequenter intelligitur in tpalibus dispẽsarũ. Id aũt in primonio bti petri libere põt ap.se. efficere: in q̃ r sũmi pontificis auctoritatez exercet: r sũmi principis exequitur ptãtẽ. videbatur autez ex eo trahere maiorẽ audaciam postulandi: q cũ rex francorum reginaz dimiserit: r ex alia postmodum superducta pueruz suscepit r puellam: et tu similiter exclusa legitima superduxeris aliam ex qua filios suscepisti: sicut cum filijs regis eiusdem sic cum tuis credebatur d benignitate ap. se. dispensandum. Uerum si veritas diligenter inspicitur non res similis sed valde dissimilis iuenitur: nã rex ipse a regina p remen. archiepiscopũ ap. se. legatũ fuit per sniaz[k] separatus: tu pro vxorẽ tuã a te temeritate ppria sepasti[l]: ipse quoq̃z priusq̃ ad eũ phibitio d nõ õhẽdo cũ alia puenisset: aliã supduxit: ex qua prolẽ geminam noscitur suscepisse: sed tu in contemptum ecclesie aliam supinducere attentasti. Preterea rex ipse contra matrioniũ ipedimẽtũ affinitatis obiecit r coram prefato archiepo testes induxit: cui⁹ sententia quia cassata fuit solũmodo ppter iudiciariũ ordinẽ nõ suatũ[m]: nos post restitutionez regine alios cognitores duximus deputandos. tu vero vxori tue nihil quod diuortium iduceret: obiecisti: cuz r si fides tori sit vnũ de trib⁹ bonis[n] coniugij: nõ tñ ipsius violatio cõiugale vinculum violasset[o]. De filijs ergo eiusdez regis: vtrum legitimi vel illegitimi fuerint: q̃diu pẽdet qõ affinitatis obiecte: põt nõ in merito dubitari[p]. Naz si affinitas fuerit cõprobata[q] pdi

a Non nãlib⁹. nãles large oẽs appellant pter adoptiuos r spũales. xx.q.iij.§ i. plerũq̃z n. illi tñ q ex liberis cõcubinis nascũtur: vt hic. r. xxxij.q.iiij.liberi.

b Adulterinis. vt puta filijs psbyteroz q cũ fornicãtur: adulterãt: cũ sint quasi mariti ecclia: vt.lvi. di. cenomanensez.

c Presertim. i. marie sm io. sm alios psertiz.i.tñ

d Superiorez. papa.n.sup oẽs ẽ xcvi.di.duo sũt. r ix.q.iij.cũcta.r.ẽ. d maio.r ob.solite

e Requiratur. supple quantũ ad tẽporalia.

f In miori. xcv. di.illd. xvi.q.ij.c.i r.ẽ. d decl.ex pte r ecõuerso cui iter dicit min⁹ r mai⁹ iterdictũ eẽ vĩ.j.d sen.ex.cũ illoz.r.lxxiij. di.gesta.r ff.d h.ex.error.§.cui.r.ff.d inf.r re.l.relegatox.§.solz

g A patria ptãte.liij.di.si seruus.r in auc.q̃ dig.liberat a pa.po.palã col.ix.

h Ordiaret.liij.di.si seruus.ij.abũte.r.c.ex antiq̃s.

i Beati petri. dicebat io.marie: sz tu dic tñ: vt dixi.ẽ

l Sepasti. qd facẽ ñ debuit: et si cã eẽt mãifesta j.de diuor.porro.cuz tal' sepatio sit pena: q̃ nõ dz inferri: nisi per iudicem xxxiij.q.ij.§.in hoc.

m Nõ suatũ. iudiciariũ: vt.ij.q.vi.diffinitiua r ar.ẽ.d pba.qm.r.ẽ.de elec dudũ.r.ẽ.vt lite nõ cõte.accedens.ar.õ.ẽ.vt li.nõ cõte.c.i.r.c.quoniã.§.i.vbi dz: q ordo iudiciarius non vsquequaq̃z suat in causis mrimoniallib⁹: sz h cassata fuit pp hoc snia. Illa õtraria inligunt: qñ alia ps ẽ abũs p õtumaciam: tunc.n. ordo iuris nõ seruat p oia imo testes recipiunt li.ñ cõte.r fert snia pp piculũ fornicatõis: vt i.c.qm sz vbi altera ps ñ ẽ absẽs sz pñs vtraq̃z ps: dz ordo iuri suari: als non valet snia: vt h r dic, cassata.i. cassa r irrita nũciata: vt c.accedẽs.ẽ.vt li.ñ õte.

n De trib⁹ bõis. Nõ q tria sit bõa mrimonij: vt h.s.fides ples r sacrz.xxij.q.ij.omne itaq̃z. xxxij.q.i.ñ.n.in sola. Fides q: nllũ adulteriũ dz fides tori õiugal. vt.c.non eniz. Proles.i.ipe de⁹.sacrm q: nulli dz eẽ diuortiuz: vt.c.oẽ.vbi altez istoz ñ suat: frãgit lex mrimonij Iste ñ suauit ista tria.s.fidẽ: q: cũ alia adulteriũ õmisit: sz rex frãcie ñ fecit h pp sniam: r q̃zuis fides ñ suet: mrimoniũ tñ durat. vt hic dicitur.

o Uiolassz.i.dissoluisset: q: i nullo casu soluit mrimoniũ fideliũ p⁹ carnalẽ copulã nisi in casib⁹.j.d diuor.gaudem⁹.

p Dubitari. r sic ex futuro euẽtu pẽdet: an sint iudicandi legitimi: ar.ẽ.d fri.r male.c.fraternitatis.i fi. Sz certe õtriũ vĩ si secundũ mrimoniũ õtctũ fuit auctẽ eccle ex vi snie late: r toleratũ fuit lite pẽdente sup primo: filij legitimi erunt.ẽ. e.platũ.r.c.cũ inf.r.c. referẽte.ar.r ita sine aliqua dispensatõe legitimi erunt.

q Cõprobata.marie: q: r si nõ fuerit õprobata r restituat

viro:nihilominus ples legitima erit nata ex scḋa vxore:quas auctoritate eccl'e recepit post sñiam latam vt dixi in proxima notula sed non est verũ: qꝛ sñia nõ tẽuit pp ordinẽ ñ suatum ꝛ iõ necessaria esset dispensatio:ſi nõ approbaret affinitas.

a Recognoscat. de facto de iure tñ subest romano imperio.

l Ex vi vocabili. interpretat̃. n. noua lex antiqua

m Reuersus. ipse petrus ꝛ ibi postmodũ martyriuz sustinuit. ij. q. vij. beatus petrus ꝛ paulus.

n Et sanguinẽ. Hec ẽ expositio ei⁹. qḋ pmisit auctoritate deuteronomij.

a [continued] vij. q. i. in apibus. ⁊ hoc dr. ꝫ. de elec. venerabilẽ

b Potuit. ff. de iurisd. om. iudi. ẽ receptũ.

c Tanq̃ princeps. Nõ qꝫ facit aliqd ñ tanq̃ rex vt. ꝫ. ⁊ elec. qꝫ sicut. §. pe. ꝛ. c. cũ int̃ canonicos. et. xxiij. q. iiij. si ecclesia in fi. ꝛ. ff. de adop. si ꝯsul. §. i. ꝛ. ff. qḋ cuiusq; vniuer. itez eoꝝ. §. i. ꝛ ita rex erit h̄ actor ꝛ iudex ppriũ facti ꝛ lꝫ forte rex hoc facere possit meli⁹ tñ facit ſi abstinet a talibus. ff. de of. pcõsu l. ne qcq̃ʒ. ne videatur pstar̃ auctẽ suo ppo facto. vt. ꝫ. de isti. c. vlt. ꝛ ꝫ. de iurepa. per tuas. io.

d Regi gratiã. qꝛ non potuit rex legitimare filium suũ lꝫ possꝫ alienũ vel qꝛ lꝫ euz posset legitimare vt sub diti. s. vt succederet alij nõ tñ vt succederet sibi. ar. viij. q. i. in scripturis. ꝛ xxiij. q. i. dicimus. imo vr̃. qꝫ ipso iure legitimi erãt cuz nati fuissent de mr̃imonio auctoritate ecclesie ꝯcto sed nõ ẽ ita. vt. ꝫ. dictũ est in notula maxime.

e Pr̃imonio illos tñ ⁊ patrimonio suo legitiar̃ vt. vt dictum est. ꝫ.

f Certis causis. s. cum requirimur ꝛ hoc pbat̃ auctoritate deuteronõij s. cũ variatum est int̃ iudices siue ambiguuz tũc recurritur ad iudiciũ ecclesie. vt. j. seqtur. lꝫ ex certis causis nõ iõ ẽ ordinari⁹ q̃ ad tpalia. ꝫ. ⁊ of. or. pastoralis. i. rñso. ſꝫ casualit̃ vt dic̃ lr̃a. ꝫ. de fo. ꝯpe. lꝫ ꝛ. c. ex tenoꝛ. ꝛ. c. ex pte. et ita ẽ h̄ ar. de iurisdictõne distincta. ꝫ. e. cãm q̃. vbi de hoc. ꝛ. ꝫ. de iudic. nouit. ꝛ. ꝫ. de ap. ſi duobus.

ctam reginam nõ esse regis cõiugẽ apparebit: ꝛ ꝑ cõseques alia videbit̃ sibi legitime copulata: ꝛ filios ei legitimos pepisse. Insup cũ rex supiorẽ in tpalib⁹ minime recognoscat[a]. sine iuris alterius lesione in eo se iurisditioni nostre subijcere potuit[b] in quo videretur aliquibus qꝫ per se ipsum tanq̃ pater cum filij s sed tanq̃ princeps[c] cum subditis potuit dispensare tu autẽ nosceris alijs subiacere: ꝛ infra. Rationibus igitur his inducti regi gratiam[d] fecimus reqsiti: cãm tã ex veteri q̃ ex nouo testamento trahentes: qꝫ non soluz in eccl'e patrimonio[e] super quo plenã i temporalibus gerimus ptãtẽ verum ẽt in alijs regionib⁹ certis causis[f] inspectis tpalez iurisditionem causaliter exercemus: nõ qꝫ alieno iuri preiudicare velimus: ſꝫ quia sicut in deuteronomio continet̃: si difficile ꝛ ambiguum apud te iudicium esse pspexeris: inter sanguinẽ[g] ꝛ sanguinez causam ꝛ cãm leprã ꝛ lepram ꝛ iudicium inter portas videris variari[h]: venies[i] ad sacerdotes leuitici generis ꝛ ad iudicem qui fuerit illo tẽpore qui iudicabunt tibi iudicij veritatem ꝛ facies quecunq; dixerint: qui presunt loco quem elegerit dñs: sequerisq; coꝝ sñiã. q autẽ supbierit nolẽs obedire sacerdotis imperio: qui eo tpe mistrat dño deo tuo: decreto iudicis morietur. Sane[k] cũ deuteronomium lex scḋa interpretet̃ ex vi vocabuli[l] comprobatur vt qḋ ibi decernitur in nouo testamento dꝫ obseruari loc⁹ eniz quẽ elegit dñs ap. se. esse cognoscitur. cuz eni petr⁹ vrbẽ fugiẽs exiuissꝫ. volens eũ dñs ad locũ quẽ elegerat reuocare. iterrogat⁹ ab eo dñe q̃ vadis respondit venio romã iterũ crucifigi: qꝫ intelligẽs p se dictũ. ad locũ ip̄m ptin⁹ est reuersus[m]. Sũt autez sacerdotes leuitici generis fratres nostri. qui nobis iure leuitico i executõe sacerdotalis officij coadiutores existunt. is vero super eos sacerdos siue iudex existit. cui dñs ingt in petro. qḋ cũq; ligaueris super t̃rã erit ligatũ ꝛ i celis. Ei⁹ vicari⁹ q ẽ sacerdos in et̃nũ sm ordinem mel. cõstitut⁹ a deo iudex viuorũ ꝛ mortuorũ tria q ppe distiguit iudicia. primũ int̃ sanguinem ꝛ sanguinez[n]: p quod criminale intelligitur ꝛ ciuile[o]. Ultimũ int̃ lepraz ꝛ leprã p qḋ eccl'iasticũ ꝛ criale[p] notatur. Mediũ inter cãm ꝛ cãm qḋ ad vtrũq; refertur tã eccl'iasticum q̃ ciuile: in qb⁹ cuz aliquid fuerit difficile vel ambiguum ad iudiciũ est se. ap. recurrendũ. cuius sñiam q supbiens contẽpserit obseruare mori pcipit̃[q]. i. per excõicatõnis sñiam velut mortuus[r] a communione fideliũ separi. Paulus ẽt vt plenitudinez ptãtis

o Ciuil'e. hoc est seculare iudiciuz

p Criale. ecclesiasticum sꝫ cãones

q Precipit̃. xi. q iij. absit.

r Mortu⁹. xi. q. iij. nihil. ꝛ. c. sic dꝫ ꝛ. xxiij. q. iij. corripiantur.

s Canonica lvi. di. c. i. ꝛ. ꝫ. de fil. psby. c. i. ꝛ. xv. q. viij cum multe.

t Detestatur. nisi cum eis fuerit dispensatũ. lvi. di. cenomanensem.

u Mãzeres. de his dcm̃ ẽ. ꝫ. ⁊ renun. nisi cũ pdeꝫ §. persone.

x Canone. ꝫ. de elec. cũ in cũctis.

y Etiã alimẽta. C. de na. li. auc̃. lꝫ pri. ꝛ. C. de ice. nupti. auc̃. ex ꝯpleru arg. ꝯ. ꝫ. de eo qui dux. i ma. cũ hẽret So. ibi.

z Ex tenoꝛ. r̃sti qui postulare [illegible] taq̃ꝫ tutrix. C. qñ mu. tu. offi. fũ. l ij. ꝛ auc̃. mr̃i. oli si mr̃ curã vel tutelã filioꝝ subire volebat. opertebat eam iurare. qꝫ nõ trãsiret ad scḋas nuptias: hodie vero remittitur illõ iuramẽtum. qꝛ veniebãt ꝯ sꝫ renunciãt beneficio velleiani. i auc̃. vt si ne phi. mr̃es tu. ge. §. qꝛ muliere ꝫ col. vij. ꝛ pdcã auc̃ mr̃i. ꝛ si ꝯrerit. statiꝫ expellit̃ a tutela. C. e. ti. auc̃. sacrꝫ. ꝛ. ꝫ. de ap. ex pte

g Inter sanguinẽ. Hec v̄ba exponuntur inferius.

h Videris variari. inter iudices siue sapientes.

i Uenies ad sacerdotes: Ar. qꝫ ex defectu iudicis secularis recurrit̃ ad eccl'iasticũ. ꝫ. ⁊ fo. cõ. lꝫ. ꝛ. xxiij. q. v. administratores.

k Sane. h̄ incipit papa expõnẽ auctoritatẽ deuteronomij.

a Ignarã. q igrãtia fac̃ qꝫ filij sĩt legiti cẽsẽdi (vbi ⁊ h̄ alias ñ essẽt legitimi. ꝛ. ꝫ. e. referente. vbi de hoc.

b Legitimũ. ex h̄ pꝫ: qꝫ suffic̃ bõa fides alteri⁹ parẽtis vt filij dicãt̃ legitimi: ꝛ si nascãt̃ lite mota legitimi sĩt: lꝫ p⁹ea sepẽt. l'ſi añ sñiã sit ꝯcept⁹. ꝫ. c. cũ ĩt. circa h⁹ i [illegible]

exponeret.ad corinth.scribẽs ait. Nescitis qm̃ angelos iudicabitis. q̃to magis secularia. Lz igit cum filijs sepedicti regis de qb⁹ an fuerit legiti ab initio dubitat. duxerim⁹ dispẽsãdũ. qz tñ taz lex mosayca q̃ cãonica sobolẽ susceptaz ex adulterio sc̃ testat. restãte dño q̃ mãzeres ⁊ spurij vsqz i decimã gnãtõem i ecclĩã nõ itrabũt: cãone v̾o vetãte tales ad sacros ordies pmoueri: secularib⁹ quoqz legib⁹ non solũ repellẽtib⁹ eos a successiõe pẽna sed negãtibus ipis ẽt alimẽta petitõi sue nõ duximus ãnuẽdum.

I dem.h.⁊.r. cãonicis beneuentanis.

Ex tenore lr̃aꝝ vestraruz nobis innotuit. q̃ cũ.g. vidua hereditatẽ quondaz.r. mariti sui sibi et pupillo filio suo restitui postularet. pars aduersa petitionem eius nitebatur excludere. p eo q̃.r. maritum ipsius vidue de adulterio genitum asserebat. ⁊ infra Intelligentes. q̃ pater p̃dicti r. mrẽz ip̃s i faciẽ ecclie ignaram q̃ ip̃e aliã sibi mr̃imonialiter copulasset. duxerit in vxorem. ⁊ dũ ipsa piunx ipsius legitima putaretur. dictuz. r. suscepit ex eadẽ in fauorem plis potius declinam⁹ memoratũ r. legitimum reputantes.

I dem episcopo tib.

Gaudemus. ⁊ infra. Ceterũ plẽ de ĩfidelium cõiunctionibus natã q̃ scõo tertio ulteriore gradu ſꝫ opinionẽ illorum mr̃imoniali p̃xerunt affectu. post fidẽ receptam vtilitate publica suadente legitimam volumus reputari.

Contra mr̃imoniũ accusare pñt vel p̃ illud testificari.

A lex.iij. parisieñ. ep̃o.

Relatũ ẽ. q̃ cũ pater cuiusdã puelle eã cuidã ciui parisien. nuptui tradidisset marit⁹ post aliquot ãnos quibus cum vxore permãsit pp̃ homicidiuz qd̃ pmisit. d̃ ciuitate timore mortis exiuit. nunc ãt dicit posse probari. q̃ pr̃ puelle cum de sacro fonte leuauit. sed lr̃is tuis q̃situs. nõdũm potuit iueniri lz gnquennium sit transactũ. ⁊ infra. Ceterũ psul.t.t.r. q̃ si mãifestuz est qd̃ asseritur aut legitimi accusatores ⁊ testes appareãt postq̃ inuenis fuerit cũ oi diligẽtia reqsit⁹. ẽt si nequerit ĩueniri testes recipe potis. ⁊ fine canonico iudiciũ terminare.

Clemens tertius.

Nobis est q̃situz. vtrũ aliq super accusatione matrimonij nihil voce ppria depromẽtes debeant p solam chartule pscriptionez admitti. Ad hoc r̃ndemus. q̃ in talibus nisi q̃tuz ad presumptionez nullius momenti est pscriptio quo ad sententiã pferendam. nisi alia legtima adminicula suffragentur.

Alc. papa florentino ep̃o.

vel igñrantiã tenẽdũ ẽ: vt dr.s.d̃ clã. desp̃o. cũ ihibitõ Sz nũgd idẽ eẽt. si aliqs crederet liber: cũ eẽt s̃u⁹: vt fili⁹ ei⁹ pp̃ opiõnẽ ecclie iudicet lib ⁊ legitim⁹ q̃ ad ordiez ñ: vt. C. so. ma. l. iij. ar. p̃. ff. so. ma. l. si cũ dotẽ. §. vl.

G Audem⁹. piũctõib⁹. s. pagãoꝝ siue iudeoꝝ ad fidẽ postea cõuersoꝝ: vt. s. d̃ psã. ⁊ as. d̃ ĩfidelib⁹. ⁊ i. d̃ diuor. gaudem⁹ cui⁹ ps hec ẽ.

d Opi onẽ. talis opio ñ legitiat: sꝫ p̃stat occasiõnẽ legitimãdi ar. s. e. c. p. ⁊. c. p venerabilẽ. ⁊. ff. d̃ ri. nup. q i puicia. Sz nũgd ẽ mr̃imoniũ int tales. v̾z q̃ sic. xxvj. di. deiñ. ⁊. s. d̃ psã. ⁊ as. de ĩfidelib⁹ solutõez collige. ĩ d̃ diuor. gaudem⁹ c⁹ h ẽ ps: ⁊ decisa v̾z añ illũ. §. q sũt ⁊c. vt p̃cedat s̃m̃o de piũctĩ cũ sc̃õis p⁹ diuõtiũ sc̃m ad huc viuẽtib⁹ r̃pudiat̃ qb⁹ ñ ẽ mr̃imõiũ: vt ibi d̃r: si lij tñ eoꝝ reputãt ab eccl̃a legiti vtilitate publica suadẽte: vt alij facili⁹ pũertãt. sꝫ si itelligat d̃ filijs illoꝝ d̃ qb⁹ d̃r i p̃n. illi⁹. c. gaudem⁹. tẽpla nũ ẽ qz int illos ẽ mr̃imõiũ: vt ibi pꝫ ⁊ sic d̃cidit añ. §. qz s̃o qd̃ poti⁹ credo. ⁊ filij taliuz legitimi sunt.

e r Elatũ. aliq̃t annos Sz de q̃t ãnis itelligis. p̃t dici: q̃ de duob⁹ qz plalis l occurrit d̃ duoꝝ nũero pt̃ẽta ẽ. iiij. q. iij. v̾. vbi n ũer⁹. ff. d̃ v̾. si. inf ill ã. i si. ⁊. ff. d̃ mãu. te. lib. §. vl.

f Erinit. nõne ila eũ seq tene (⁊. ff. d̃ testi. vbi nũer⁹ haſ. qd̃ v̾z. xiij. q. ij. vnaq̃qz. ⁊. xxxiij. q. ij. sigs icuit. ibi li Et pt dici: q̃ tenebat: qz ibi remanẽ ñ poterat iusta d̃ cã: nisi forte vagabũdus discurreret: qz tũc nõ posſꝫ ipꝫ seq: ar. ff. de oper. liber. quod nisi. §. ex puincia.

g Ciuas ĩfestũ. ita q̃ notoriuz: al̾ ñ bñ seq̃ret aut legitiʒc. qz qd̃ manifestũ ẽ pbat. xi. q. iij. eoꝝ qui in si.

h Legitimi. s̃m q̃ traditur. j. e. c. cum in tua.

i Testes. g̃ altã pte abñte: ⁊ ñ p ptumaciã testes recipiũt li. ñ pt. ⁊ s̃nia ferẽ: vt dic. nã ordo iur̾ i cãu isto ñ ẽ vsquaq̃qz s̃uãd⁹. s. vt li. ñ pt. c. i. Sz p̃. s. vt li. ñ pte. qm̃. §. ij. cũ iste ñ sit abñs p ptũaciã vt ibi posſꝫ dici: q̃ cũ iste pp̃ culpã suã abñs fuerit nec posſꝫ iueniri illa culpa loco ptũacie hẽt: vt p̃ euz pcedat: nec d̃eat mulieri obeẽ. q̃ i culpa ñ fuit. iniquuz ẽ eni aliũ alteri⁹ odio pregrauari. C. de ios. te. sigs i suo ad fi. nec pp̃ h ius mulieris dꝫ perire marie cũ hẽat legitios testes ⁊ accusatores ⁊ tãto tp̃e fuerit expectat⁹ ⁊ cuz dil gẽtia reqsit⁹. vñ pcedi potuit p̃ illũ. ⁊ illa decr. qm̃ ñ p̃dic: si tu bñ videas illã. qz ibi d̃r. cũ siñ culpa sit abñs: ⁊ non maliciosa volũtate. h̃ culpa ⁊ malicia faciẽtib⁹ ẽ abñs. ẽ p̃sũptio i h v̾z p̃ mulierez q̃ eo pñte tãto tp̃e tacuit ẽ p̃sumptio tollitur si testes ⁊ accusatores legiti sũt. put d̃r. j. e. cũ in tua. Quidã dicũt. q̃ corrigit p illã decre. qm̃ ⁊ ei stan dũ est. Item si p̃ v̾z. s. ti. pr. platum. s̃ ibi ñ agit̃. an s̃nia tenuerit vel non ẽ an filij legitimi essent.

k Nobis. accusatõe. lz lr̃a ista videat intelligenda de accusatore tñ d̃ teste poti⁹ itelligit̃ d̃ vtroqz tñ ẽ ve⁊. de accusatore habem⁹. ij. q. vl. p̃ scripta. qd̃ ẽ d̃ teste veꝝ sili testib⁹. n. ⁊ nõ testionijs ẽ credẽdũ. iij. q. ix. testes. ⁊. s. d̃ cohabi. cler. ⁊ mu. tua nos. ⁊ q̃ d̃beat itelligi de teste colligit ex illa lr̃a: nisi q̃tũ ad presumptõem ⁊c. qz s̃nia ad dicta testiũ pfert̃ non ad dicta accusatoris.

l Ad p̃sumptõez. Nõ. q̃ p̃sumptio ñ pbat. nisi sit violẽta. xxxij. q. i. dixit ⁊. ij. q. i. p̃mo. ⁊ ẽ h regulat̃. ff. d̃ test. l. iij. §. idẽ diu⁹. ⁊. iij. q. ix. testes. ⁊. s. de coha. cle. ⁊ mu. tñ p̃sũptio coadiuuat si adsint alia suffragia. s. d̃ su c. ab itel. cũ dilect⁹. ⁊. s. de testi. pterea. ⁊. s. d̃ p̃sump. illud. ⁊. c. iij. ⁊ pp̃ p̃sumptõem defert̃ iuramẽtũ q̃nqz actori q̃nqz reo. ⁊. s. de iureiur. c. vlt. hic s̃o p̃ mr̃imonium non defert̃ iuramentũ. s. de eo q cog. psan. vxo. sue. super eo.

Videtur nobis: et infra. Quod parentes fratres et cognati vtriusque sexus in testificatione suorum ad matrimonium coniungendum vel dirimendum admittantur: tam antiqua[a] consuetudine quam legibus[b] approbatur. Ideo enim maxime parentes: et si de fuerint parentes proximiores admittuntur quoniam vnusquisque suam genealogiam[c] cum testibus et chartis. tum etiam ex recitatione maiorum scire laborat: qui .n. melius recipi debent: quam illi qui melius sciunt[d]: et quorum est interesse: ita vt si non interfuerint. et consensum non adhibuerint: secundum leges nullum[e] fiat matrimonium. quod vero legitur: pater non recipiatur[f] in causa filij: nec filius in causa patris: in criminalibus causis et contractibus verum est: in matrimonio vero coniungendo[g] et disiungendo ex ipsius coniugij prerogatiua et quia fauorabilis[h] res est. congrue admittuntur.

Idem.

Insuper adiecisti. quod aliquis cum quadam immobili puella contraxit que tandem etatis metas attingens ab illo pluries cognita contra matrimonium proclamauit: asserens se semper ab initio dissensisse. quod per testes probat[i] fama[k] et conuersatione preclaros. In hoc itaque casu sentimus. quod aduersus matrimonium audiri non debet. quia ante cognitionem sui legitimum annum attingens. cum potuit[l]. minime reclamauit. sicut enim ante legitimum consensum qui in duodecimo anno[m] spectatur potuit dissentire. sic postquam legitimo tempore accedente semel etiam copule carnali[n] consensit. ex ratihabitione sibi super hoc silentium non ambigitur indixisse

Innocentius. iij. archiepiscopo et priori sancte marie de albanen. genuen.

Significante. m. de canula nostro est apostolatui declaratum quod cum .n. duxisset legitime in vxorem .s. mater ipsius nisa est matrimonium accusare. vt ab eo pecuniam extorqueret et licet intellectui suo praua non possint opera respondere. nihilominus vult habere pecuniam. vt ab accusatione desistat. Cum igitur non sit malicijs[o] hominum indulgendum. mandamus quatenus si est ita. ipsam ab accusatione matrimonij repellentes[p] eidem super hoc silentium imponatis.

Idem.

Cum in tua diocesi. et infra. Si vero post contractum matrimonium aliquis appareat accusator. cum non prodierint in publicum quando banna secundum consuetudinem[q] in ecclesijs edebantur.

a Videtur. antiqua consuetudine. Non quod antiqua consuetudo per lege suadenda est. xi. di. in his. et xij. di. diuturni. et ix. q. iij. conquestus. et mos fidelissime vetustatis suandus est. C. de test. testamenta. et hec consuetudo seruatur quo ad parentes: tamen in matrimonio coniungendo fallit: cum alter est superior nobilitate potentia vel diuitijs parentes inferiores non admittuntur pro matrimonio coniungendo. s. de testi. super eo. quia suspectum est tunc testimonium illorum. sed hec decre. non videtur loqui in eo casu vt dicitur. j.

b Legibus. i. canonibus sic. xxxi. di. nicena. et loquitur de illis canonibus. xxxv. q. vi. c. i. et ij. et sic tam de consuetudine approbata quam secundum canones admittuntur. Si vis intelligere de legibus ciuilibus: dicas: quod ad probandum: quod matrimonium contrahi possit non obstante consanguinitate: vel ad dirimendum matrimonium propter consanguinitatem est argumentandum: quod parentes et consanguinei sunt admittendi: quia melius sciunt suam proximitatem quam extranei. C. de in inte. rest. mi. de tutela. et C. de lib. cau. si filium. et ff. de proba. etiam et quod alijs preferantur: est ar. ff. de adul. si maritus.

c Genealogiam. Hec est ratio quare huiusmodi persone admittantur et alijs preferantur. xxxv. q. vi. c. i. et ij.

d Sciunt. consanguinitatem. s. et per hoc videtur quod non loquitur de testimonio secundo pro ipso consensu: quia si extraneus interesset: que bene sciret: sicut pater et mater an consensissent tunc ad inuicem. sed littera sequens bene innuit de ipso consensu.

e Nullum. xxx. q. v. aliter et ff. de ri. nup. l. ij.

f Non recipiatur. iiij. q. iij. §. item testis idoneus. et ff. de test. l. testis idoneus

g Coniungendo. ex hoc videtur quod ad probandum matrimonium esse contractum admittantur parentes: et inducitur hoc a pluribus s. supra de testi. super eo. sed non loquitur in eo casu. sed quod dicit in coniungendo intellige si diceretur: quod essent consanguinei: quod contrahere volunt. vel fama esset de hoc: pater et mater et consanguinei admittuntur ad probandam consanguinitatem s. de spon. cum in tua. Intellige loqui hanc decre. quando propter consanguinitatem tamen quod dicitur quod non possunt coniungi: et quando propter consanguinitatem debent separari. et hoc etiam satis colligitur ex rubrica. consueuit tamen induci: quod pater et mater admittuntur ad probandum ipsum contractum matrimonij: quod verum est secundum distinctionem illius decre. super eo.

h Fauorabilis. s. de condi. ap. c. vlt. vbi de hoc. et ar. ff. de re. iu. in ambiguis. et s. de ap. dilecte. in fi.

i Insuper. probat. i. probare intendit: iuxta illud est mihi pro facto sepe quod esse potest. l.

k Fama. tales. n. debent testes esse sine omni suspitione infamie ij. q. vij. testes.

l Cum potuit. si enim semper in vita detenta fuisset: et verbo et facto contra dixisset: audiretur quandocunque postea: ar. xvi. q. iij. prima. sed ex tempore presumitur contra istam. sic. s. de spon. ad id quod et ar. i. q. i. constat.

m Anno. xij. in muliere. ff. de ritu. nup. minorem. et xiiij. in viro: supra de despon. impu. attestationes.

n Carnali copule. ex quo .n. carnali copule consensit omnis violentia sublata intelligitur et matrimonium tenet: supra de despon. impu. de illis. s. de eo. qui dux. in ma. quam pol. c. ij. et s. de spon veniens. et ita ratihabitio confirmat siue validum facit quod ab initio non valebat: supra de regul. cum virum.

o Significante. malicijs. ff. de rei ven. in fundo et ff. de arbi. ita demum. et s. de rescrip. sedes apostolica. quamquam tamen auditur qui non facit: nisi vt noceat: vt dixit. l. argu. inducit. C. de natu. libe. aut. l. sicut et prior penitentia ficta non prodest: et tamen aufert vsum sequentis: de pe. di. iij. in falsibus.

p Repellentes. Nota quod repellitur accusator propter turpem questum s. secunda questione prima prohibetur Item repellitur si infra tempus statutum non accusauerit infra eodem capitulo proximo. nisi iusta de causa: vt ibi. Et est ar. quod simonia committi possit in matrimonio cum sit

spirituale. Sed contradici consueuit. ꝙ ibi gratia nō confertur.

q ¶ Cum in tua. ↄsuetudinem. hec ↄsuetudo ↄsona fuit iuri: vñ hodie ꝑ iure cōi statuit: ꝙ omissa si postea ipedimētū appeat: filij ñ erūt legitimi. ṡ. ꝺ clād. despō cū ihibitō. ⁊ si. ṡ. de spon. cū in tua. que est ꝑs isti⁹ ⁊ ei ↄtinuat i integra.

r ¶ Nō potuit. q: erat in remotis ꝑ tib⁹. si. xvij. q. ij. si quis incognitus.

s ¶ Feruore. xv. q i. illa. ⁊. xvij. q. i. go saldus. ⁊. ṡ. de re gula. sicut tenor.

t ¶ In annis. Sꝫ quō pōt hoc eē: ꝙ iste in talib⁹ ānis denunciatōem fa ctā nō ↄp̄hendat ⁊ ad ipedimentū ↄp̄hendū habil' vi deat: q: vi: ꝙ ipe diu ētū ꝺbeat sci re tpe ↄcti mr̄imo nij: sed pōt esse ꝙ tūc nesciebat: nec sufficiebat etas ad hoc: sic nec ad cō p̄hēsionē ꝺnūcia tōnis: ⁊ tñ postea potuit scire ipedi mētum: vt. j. seqt tñ tpe ꝺnūciatōis eius etas sufficeret ñ valebat: q: etas illa nescit qd vi deat. C. ꝺ fal. mo. l. i. ⁊ ar. ṡ. de spō. tue fraternitatis.

y ¶ Iuramto. sic. ṡ. ꝺ testi. p̄stiū. ⁊. ṡ. ꝺ excep. pastoralis. Item nō ħ ꝙ plus valet iuramtū vni⁹ ꝙꝫ p̄sumptio iuris: q: ꝑ istud iuramentū elidit iuris p̄sumptio. xxxv. q. iij. exordinaria.

z ¶ Excluderet. ħ bēs ꝙ aliqs admittit ad accusandū: c⁹ auctor repellit. sec⁹ ē i testi b⁹. ṡ. ꝺ testi. lꝫ. ⁊. j. ꝺ bēt. frnitatij. arg. Sꝫ q̄ ē rō di uersitatij: dic ꝙ aliꝺ est in accusatore ⁊ aliud in te ste. modicum p̄iudiciuꝫ fit si accusator admittit c⁹ auctor repellit ꝑꝑ cul pā ꝑꝑā. ⁊ iste culpabil' ñ existit. ⁊ ad dictū accusa torꝫ nlla fit ↄdēnatio. ni si adsint legiti testes. sed ad dcm testis q ↄdēnat ⁊ iō debēt esse tales auc tores vt ipsoꝝ dcā suffi cerēt ad ħ vt illi admit tant q cāꝫ hūerūt ab eis ar. C. ꝺ acq. pos. vitia. sed nūqd stati elapso tēpio obstabit tal' taciturnitas vꝫ ꝙ incōtinēti. xxx. q. ij. mulier. ar. ṡ. ꝺ of. ꝺle. cū oli. ff. ꝺ le. ij. cū qdā in fi. ⁊. ff. ad maced si filius. Ar. ↄ. xx. q. ij. puella. vbi vsqꝫ ad annū ⁊ dic tuto res ⁊ parētes puelle q̄ sa crū velamē assūpsit ↄdi cē p̄nt vltra ñ. vt ibi. vel saltē vsqꝫ ad. x. dies. ff. ꝺ ↄsti. pec. promissor. ⁊. C. quō ⁊ qñ iudex ab eo io. dixit ꝙ taciturnitas ista cū quodā tēpamēto itel ligi dꝫ. arg. ff. ꝺ solu. qꝺ dicim⁹. ⁊. ff. ex q. ca. ma. ab hostib⁹. §. vl. ⁊ bñ fac ad ħ. ṡ. ꝺ loca. c. pe. ⁊ vl. Ego credo. ꝙ q̄ꝫdiu res ē integra. ꝙ pōt dos admitti. ↄcto ꝓo mr̄imonio de p̄nti non vꝫ audiēdus tanq̄ꝫ suspect⁹ si potuit. ī tpe ꝑcedere ⁊ denunciare impedimentū.

utrum vox sue debeat accusationis admitti. merito queri pōt super quo sic duximus distinguendū. ꝙ si tpe denūciationis p̄misse is q iā cōiunctos ipetit[r] extra diocesiꝫ existebat. vel als ꝺnunciatio ñ potuit[s] ad ei⁹ noticiā ꝑuēire. vtputa si nimie ifirmitatis feruore[t] laborans sane mentis patiebat exilium vel in annis[t] tā teneris ↄstitutus ꝙ ad ↄprehensionē taliuꝫ eius etas sufficē non valebat seu alia cā legitia fuerit ipse ditus. eius accusatio dꝫ audiri aliogn cuꝫ rationabiliter presumat. ꝙ denunciationem publice[u] factam ideꝫ existens in ipsa diocesi minie ignorauit tāq̄ꝫ suspectus est ꝑcul dubio repellēdus[x]. nisi ꝑꝑrio firmauerit iuramēto[y]. ꝙ postea dicerit ea que obiecerit: ⁊ ad hoc ex malicia non procedit. quia tunc etiam si didicisset ab illis q denunciationis tpe siluerūt. claudi non dꝫ eisdem aditus accusandi. qm̄ ⁊ si ab ipetitione h⁹i culpa desilentio tali ↄcta illos excluderet[z] iste tñ amoueri nequiret cum culpabilis non existat.

De diuortijs.

Ex ↄcilio apud vuamarciaꝫ Iqua mulier in mortem mariti sui cum alijs cō siliata est: ⁊ ipse aliquem illoruꝫ se defendendo occiderit: potest ipse post mortem vxoris si voluerit[a] aliam ducere. ipsa autem insidiatrix[b] penitentie absqꝫ spe ↄiugij stet subiecta

Alexander tertius.

Quesiuit a vobis. ⁊ ifra Nos itaqꝫ. i. responde mus: ꝙ mulier pro furto vel alio crimie[c] viri sui: nisi fidei sue religionem corrumpe velit: ab eo separari non debet. verum si coniugem suam ad infedilitatis maleficium contraxerit: a viro poterit separari: ita ꝙ ei nubere alij non licebit[d]: q: licet separentur se, per tamen coniuges[e] erunt in viris[f] quoqꝫ p̄sentis sententie forma seruetur.

Idem ambieñ. episcopo.

u ¶ Publice. ⁊ iō nll⁹ pt igrare. xvi. di. qꝺ dicis. ⁊. xij q. ij. q ⁊ hūanis. ⁊. ṡ. ꝺ postu. c. i. ar. lxxxij. di. ꝑposuisti.

x ¶ Repellend⁹. ⁊ ita q. ī. tps ↄstitutū nō ꝑpoit ius suū postea repellit ⁊ ab accusatōe ⁊ a testionio: ar. ṡ. ꝺ clā. despō. cū ihibitio a ↄrio. ⁊. C. ꝺ igenu. diffamari. ⁊. ṡ. ꝺ ꝑba. lꝫ. Sꝫ nūqd admittit ad denunciādū. vꝫ ꝙ sic cū iuramentū ei ñ obstaret. ṡ. de iureiu. quēadmoduꝫ ⁊ ar. ṡ. ꝺ cog. spi. tua. Dicas ꝙ nō est admittendus: cū sit suspect⁹: vt ħ dic. ⁊ suspecte ꝑsone remoueāt a ꝺnū ciatōe. sicut ab accusatōe. j. ꝺ accu. cū dilect⁹ fili⁹. ⁊. ṡ. de si. cū i tua. nā cui vna via aliqd ꝑhibet. alia via ad idē ñ dꝫ admitti. ṡ. de ꝑcur. tue cū suis ↄcor. ibi posit ⁊ ita taciturnitas nocet accusare volēti. nisi forte tacu it q: ñ hūit tc ꝑbatōeꝫ. ij. q. vij. pleriqꝫ. Et iō dixi forte ꝙ lꝫ tūc ñ hēet testes: ipsemet potuit ipedire mr̄imoniuꝫ ↄp̄hendū: vñ nō ꝑdest: ꝙ ꝑꝑ hoc tacuit. ṡ. de spon. p̄terea. ⁊. ṡ. de testi. sup eo. ⁊ sola fama ipedit mr̄imoniū ṡ. de ↄsang: ⁊ affi. taciturnitas ꝓo ipoꝝ ↄp̄hentiuꝫ non p̄iudicat eis. ar. ṡ. de testi. spo. ex ↄq̄stiōe. ⁊. ṡ. de clā. de spon. cum inhibitio. ⁊. j. de sen. ex. inquisitioni.

a ¶ Iā. voluerit. q: q̄ꝫtuꝫ ad ħ. quo min⁹ ↄhē possit post mortem vxoris cū tale homicidiuꝫ directe nō fuerit voluntariū. nō ipedit. ⁊ homicidiū nō ipedit mr̄imo niū ↄp̄hendū. nisi i casib⁹. xxxiij. q. ij. interfectores. ⁊. c. admonē. ⁊. j. de pe. ⁊ re. c. iij nisi sint iuuenes. vt. c. iterfectores ⁊. e. cā in. c. in adolescentia. ⁊ tunc dispensatiue.

b ¶ Insidiatrix. lꝫ mlier ista ñ fuit ↄsecuta effectū: nihilomin⁹ punit q̄ ad legē ↄiugij. Et ē ar. ꝙ cōat⁹ sine effectu pūit. fi. li. di. siqs p⁹. ⁊ ꝺ pe. di. i. siqs cū telo. ⁊. ṡ. ꝺ big. nup. ⁊. c. vlt. ⁊ ar. ↄ. ṡ. ꝺ spō. c. vl. cū suis ↄcor. ibi posit. vbi ꝺ ħ tñ si ↄhēt teneꝫ

c ¶ Quesiuit. vel alio crie ꝑ nullo crie pōt vir dimittē vxorē vel vxor vir vel pro aliquo qꝺ ei ↄtingat. xxxij. q. i. in ↄiugio. ⁊. q. v. siqs vxorē. p̄cepit p̄ceptū. ⁊. q. vij. omēs causatio nes. nisi pro crie fornicatōnis. vt in. c. p̄dictis vel ꝑ spirituali fornicatione. xxviij. q. i. idolatria. ⁊ hoc ēt si viro suo mortem machinet. ṡ. c. pxi. ⁊ talis turpis ↄditio in matrimonio appo

rat: si furtū feceris:p ñ adiect a habet.s̄.de ꝯdi. ap .c.vlt.
d Non licebit.cū mr̄imoniū eoꝝ sit ratū ⁊ ꝯsumatum:secus ē de matrimonio īfidelium.j.e.quāto.⁊.c.gaudemus.
e Cōiuges erūt.ꝙ viculū ꝯiugij semel habitū nunq̄ȝ amitti viuentib⁹ ꝯiugib⁹ ēt sepatis.xxxij.q.vij.c .ij.⁊.iij .sicut nec baptisma vel ordo.i. q.i. ꝙ qdā.v̄.cū videamus.
f In virj.q: vir ⁊ vxor ñ ad ipaͬria iudicant .xxxij.q.i.siqs vxorē.⁊. q.v. p̄cepit.⁊.q vij.apl's.!au.
a Porro.notoria.Ar. ꝙ i notorijs seruādus ē ordo iuris:arg.xi. q.iij.eoꝝ.⁊.xxiij.q.i .pudēda.i fi.⁊.iij.q .v.q: sufpecti.ar.ꝯ.ij.q.i.de māifesta.⁊.j.de accus .euidētia.⁊.s̄.de iureiur.ad nostram.⁊.ff.ad.l.agl.pinde i fi.So.quo ad sniaȝ semp s̄uandus ē ordo iuris:q̄ȝtū ad alia non.
b Separi.xxxiij.q.ij.seculares.xxxv. q.vi .multoꝝ.⁊ ē rō q̄r:q: snia diuortij pena ē:⁊ pena ñ ē inferēda nisi p iudicē.xxxiij .q.ij .§.i h̄.⁊.C.vt nemo ius sibi di.per totum ⁊.C.de iudeis nullus.
c Petit restitutionez. restitutio.n.faciēda ē .s̄ ō of.dele.cām mr̄imonij. ⁊ s̄.ō rest.spo.ex ꝯq̄stiōe ⁊.s̄.vt lit.nō ꝯt. accedēs ij.i fi arg.ꝯ.s̄ ō rest. spo. l'ras.vbi dic̄:q: si p bato nes icōtinēti sūt parate: ñē faciēda restō:ḡ multo min⁹ ē faciēda vbi notoriū ē īpedimētū:vt hic dic ꝙ faciēda ē pterq̄ȝ ad carn alē copulā:vt intelligas istā decre.b̄m illam.

Porro de comite pōt ini q.b.vxorē suā absq; iudicio eccl'e dimisit:q: eam cognataȝ fuisse vxoris defuncte pponit:prudētia tua cognoscat ꝙ si ēt parentela eēt publica ⁊ notoria[a] absq; iudicio ecclesie ab ea separi[b] non potuit q̄re ipȝ ad eā r̄cipiēdā q petit[c] restitutionē ipsi⁹ districte ꝯpellas.quā si recipe noluerit eū ⁊ supinductā[d] viculo excōicatiōis astrīgas Preterea ō.h.q cognatā suā duxit vxorē respondem⁹ ꝙ nō apparentib⁹ accusatorib⁹ ⁊ parentela māifesta seu publica[e] existēte:qō credibile nō ē:nisi essēt in pmo gradu vel scdo[f]:tui officij intest[g] matrimonia illa adhibita grauitate dissoluere que illicite cōtracta noscunt. Idem.

Significasti ꝙ qdā vxoȝ sua sine iudicio eccl'e dimissa:p eo ꝙ suggestum sibi fuerat ipsam icestū cū q̄dā cōsanguineo suo ꝯmisisse:vinculo fuit pp̄ter hoc excōicatō.s astrictus.veꝝ mulier non contimuit:sed sobolē de alio viro suscepit. nec minus postulat viro restitui:asserens se ab ipso iniuste dimissam:⁊ eundeȝ sibi materiā[h] adulterandi ōdisse.Cō.t.t.r.ꝙ si notoriū[i] ē mulierē ipaȝ adulteriū ꝯmisisse: ad eā recipiēdaȝ p̄fat⁹ vir cogi ñ dȝ:nisi cōstaret[k] ipȝ cum alia adulteriū cōmisisse. Idē.

Ex litis tuis accepimus. ꝙ.u.q̄ndā duxit vxoreȝ ꝙ paucis tpib⁹ fuere ꝯcordes pponebat.n.idem.u. ꝙ illam p violentiam sibi illataȝ metu ēt mediante duxisset:⁊.j.Tandē vir vxorē suā sup crimine fornicationis i iure ꝯuenit:q̄ nescit quo ducta spiritu cepit publice ꝯfiteri:ꝙ cum vir negaret ei in necessarijs pvidert crimē ꝯpulsa[l] ē incurrere memoratū cūq; diligēti⁹ a te fuisset admonita[m]:ne ad suggestionē alicui⁹ illud tā turpe ꝯ se proponeret:ipsa id manifestius asserebat.Sane tu conuocato capl'o tuo cuȝ ex eorundem ꝯsilio vtriq; priuatiȝ continentiā iniūxeris obs̄uandaȝ ita ꝙ caste viuerēt adinuiceȝ segregati[n].memoratus.u. furtiȝ cū alia spōsalia ⁊ nuptias

d Supinductam.sic supra de spon. veniens.
e Seu publica.⁊ si māifesta ñ essȝ vel publica dūmō fama eēt ꝙ essent ꝯsanguiei i gradu p hibito ex offō suo possȝ epsi ꝯgrere ⁊ ꝯpellē:vt qcūq; ꝯitatē sciret:phibeat testioniū.xxxv.q vi.eps i synodo.⁊.s̄.ō testi.co.p̄rea.⁊.s̄.ō off.or.c.i.⁊.ij q.i .de us ops.imo qlibȝ tenet denunciare ecclesie.s̄.de cog.spi.tua.
f Vel secūdo.⁊ ita v̄ꝫ ꝙ ꝯsanguitas vltra scōȝ gradū ñ posset esse notoria:ȝ fama esse publica pōt.xxxv. q.vi .si duo.
g Interest.i.ad ecclesiam pertinet.
h Significasti.materiā.qō v̄ꝫ:q: ipe ōdit ei māȝ adulterādi:q̄r sibi iputet vir:ar.xxvij.q ij.si tu abstines.⁊ .ff.de mino.cū mādato.⁊.ff.so.ma.si mulier.qō magr̄ Jo.fauentin⁹ ꝯcedebat:q: q occasionē dāni dat:datū dedisse v̄ꝫ.l.of.studeat.sepe.⁊.ff.ad l.ag.q occidit.§.in h ic.⁊.j.de dā.da.c. vlti.in fi.⁊ ar.ad h̄.s̄.de eo q cog.cō.vx.sue sup eo.⁊.c.discretionem. Sed ꝯtriū ē veꝝ:q: mulier ad h̄ nulla ꝯditōe dȝ adduci.xxxij.q.v.ita ne.nec ē ignoscendū ei q pterm pauptatis turpissimā vitā duc̄.ff.ō ri.nup.p.lā.§.ñ ē.nec obstat si replicaret ēt illa.ff.ō adl'.l.i.§.si publico nisi eā iuitā tradidissȝ adulterādā.tūc ñ possȝ ei obijcē adulteriū:vt i decr: discretionē.Sȝ pōt:ꝙ mlier recessit a viro auc̄te ppa:⁊ nihilomin⁹ petit r̄stitui.v̄ꝫ ꝙ ñ sit audiēda:q: ipā ñ fuit eiecta:ȝ ipa se eiecit.Dicas ꝙ ē audiēda:q: eo ipo ꝙ r̄diēs ñ admittit:spoliata intelligit .ff.ō acq poss.clā possidet.§.vl.⁊.l. si id qō.§.vl. ⁊.ff.ō vi.⁊ vi ar.l .i.§.siū āt Sȝ nūqd pt petē a viro expēsas q̄s fec postq̄ȝ ipa r̄cessit ab ipo.n.credo cū marit⁹ ipaȝ nō expulerit. ȝ si eaȝ r̄euertētē ñ admittat postea tenetur
i Si notoriū.qd si occultū ⁊ i modū exceptōis obijciat ei illō adl'teriū petēti restōneȝ.dico q ñ audit̄ quousq; fuerit r̄stituta s̄.ō rest.spo.itē cū qs.⁊.c.ij.⁊.iij.⁊.c. i l'ris.lec⁹i petitorio.xxvij.q.ij. agathosa.
k Nisi ꝯstaret. ita ꝙ eēt notoriuȝ adl'teriū viri:als ipaȝ oporterȝ p̄bus pbaṙ adl'teriū viri ⁊ sic crīa mutua pari ꝯpē satōe tollūt.xxxij. q vi.nihil.⁊ .j.ō adul. c. pe.⁊ vlt.ff.so.ma. viro.xxv.di.pmū ⁊.xxvi.di .vna tm̄ ⁊.vi.q.i.q crim.ff. ō eo p quē fa.erit l.vl.§.sȝ ⁊ si.⁊.ff.ō adul si vxor.§.iudx.ar.ꝯ.ff.ō do.excep.apō cels ū.§.marcell⁹.h̄ ꝯtriū soluit.s̄.ō exc c.dilc̄i.
l Ex l'ris.ꝯpulsa.ñ iō tñ excusāda ē:q: ñ ē ignoscendū ei q pter tu pauptatis turpiter degit.ff.ō ritu nup.palā.§.ñ ē.⁊ poti⁹ debuit oia mala pati q̄ȝ malo ꝯsentire.xxxij.q.v.ita ne.ar.ꝯ.C de patri.q fi.dis.l.vlt. ⁊.C.ō ios testa.auc̄.sȝ si post.⁊.xxvij.q.ij.si tu abstines.
m Admonita.Sed nūqd debuit iudex h̄ fecisse: cū hoc ipm sciū respicē videat.Sȝ pōe de h̄ ꝙ de ꝯsilio alicui⁹ h̄ dixisset:nūqd posit reuocare h⁹i ꝯfessionē cū in tali facto ñ posset dici ignorās.pōt dici ꝙ sic:cū hec cā q̄si crimialis sit vel mixta.s̄.de pcu.tue.ꝯfessio eni in crimine ñ piudicat:nisi pseueret.ff.de q̄stio.l.i. §.seruus.⁊.§.siqs vltro.sed illa lex logr̄ de ꝯfessione q extorquet p tormentū.Lau.dicit:ꝙ pōt reuocari:sed si fiat ex deliberatōe ⁊ ñ ex calore iracūdie:nō v̄ꝫ ꝙ reuocari possit: q: nō posset pbare errorem.
n Inuicem segregati.Ex hoc v̄ꝫ:ꝙ snia diuortij lata

fuit:cū de cōsilio capituli hoc videať fecisse:q̄ sine cō silio capituli ferri nō dʒ.xv.q.vij.eṗs nulli⁹.ꝛ.lxxxvi. di.siquid vero.Et notādū ꝙ ꝺlictū supuēiēs rei iudi cate ꝑiudicat ei ꝓ quo lata ē snia.qꝺ vꝫ ēt si iurassēt se vlterius ñ repetituros:ar.s̄.de iureiuran. tua nos.

iti.actu ꝙꝫ priua.nēc enim.

p Ⓞ Ē illa.cōfessiōe.affect⁹ad similitudinē contumacis:qui possessione priuatur:vt redio affect⁹ vēiat respōsurus: supra vt lite nō ꝯte.qm̄.§.i alijs :ꝛ.C.de ꝑscrip.xxx.vel.xl.an. sigs,emptionis.§.sed si,quis non per vim.

o ¶ Redire cōpellas.qꝛ ñ ꝯtinuit hꝫ ꝙ ei fuit iniūctuꝫ ꝛ iō eā recipe cōpelliť.s̄.c.pri.ꝛ.xxij.q.vi.nihil.sed snia lata fuit h.vt vī pp adulteriuꝫ Nūquid poterat viream sibi reconciliare iuitā et vī ꝙ sic.ar.C.de leg. qꝺ fauore.inocēs n.ñ ꝑuať ꝑuitute q̄ꝫ hꝫ i eo q pecca uit.C.ꝺ adul.auē. ꝭ hodie vñ vir ꝑt ēt illā adulterā si bi rēcōciliaŕ si vult s̄.ꝺ ꝯuer.ꝯiu gau dem⁹.ꝛ ar.ff.ꝺ ex cep.rei iud.euidē ter pena.n.ñ ꝑstat emūitatē.ff.ꝺ iter dic.ꝛ rele.l.rlega torū.§.vlti.ꝑterea vir solūmō fuit ab solutus a ꝑuitute quā ipa prius hē bat i ipꝫ ꝛ ñ ecōv so vñ adhuc r̄mā sit salua viro ꝑui t⁹quā hūit i muli eŕ.cū tm̄ ipa fuēit ꝯdēnata.ar.s̄.ꝺ ꝯuer.ꝯ.q̄dā itrauit ꝛ.xxvij.q.ij.q dormierit.Itē si h veꝛū essꝫ ꝙ ñ posset sic dareŕ mlierib⁹ occasio ꝺliquēdi:vt a viris sepanť.sic.s̄.ꝺ ꝯsue.ex ꝑte vñ r̄ꝑrobata fuit illa ꝯsuetudo.j.e.quāto i fi.ff.ꝺ re.iu. ñ fraudaŕ:ꝛ ar.xxxij.q.v.hec imago.Ar.ꝯ.ꝙ ñ possit: qꝛ snia statiꝫ ē ꝓ muliere:ar.vi.q.iij.qꝺ semel.sepe.n. cōdēnat⁹ ex snia cōmodū sētit:vt i duob⁹reiś debēdi cōdēnat:s.ff.ꝺ re.iudi.paulus.Dicas ꝙ vir bñ ꝑt illā sibi recōciliare inuitā:vt lau.dixit.Hug.dixit:ꝙ ñ vxō publice sit fornicata ante iudiciū ecclesie: pōt illā sibi recōciliare ēt inuitā:nec posset itrare religionē eo inuito:sed postq̄ꝫ snia diuorcij auēte eccle lata est neuť tenetur alteri ꝛ vterqꝫ alfo iuito mō asteriū itrare ꝑt:qꝛ vť qꝫ i sepatiōe cessit iuri suo:ar.vij.q.i.q̄ꝫ ꝑiculosū ē nec vir potit vxorē inuitā recōciliaŕ.ꝭ hec decre. videtur ꝯ sniam hug.vñ stādū ē prout dicit lau.vñ nō h:ꝙ delictū supuēiēs rei iudicate ꝑiudicat snie:vt snia ñ obstāte reuertaŕ i idē.j.ꝺ adul.c.vl.vt ibi ꝺ hoc.Ar.ꝯ:qꝛ ea q̄ legitie fcā sunt ex supuēiēti ꝺlicto ñ retractanť.ff.ꝺ

temē celebrauit:vexꝫ cū factū ingrere laborares. supradict⁹ u.rei seriē explicās ꝛ exponēs ad audiētiā nr̄ā ꝺr appellasse. Uñ.f.t.mādam⁹q̄tenus si res ita ꝓcessit:ꝑtaratū virū ad legitimā vxorē redire cōpellas°

Urban⁹.iij. florentino eṗo

Ⓞ Ē illa q̄ viro suo labente in heresiꝫ ipsius consortiū sine iudicio ecclesie declinauit vī nobis ꝙ mlier materie si ea intētiōe discessit: vt laꝑsus i hēsiꝫ tedio parit ꝛ confusiōe⁰ affect⁹se ab errore suo cōuerteret:ei cū reuersus fuerit:ē reddēda⁹:q̄ ēt ñ reuerti noluerit cōpellaŕ. Si vero iudicio ecclesie ab eo recessit:ad recipiendū eū nullatenus dicim⁹cōpellēdā².

Innocē.iij.ferrariēñ.eṗiscopo.

Ⓠ Uanto te nouim⁹ i cāonico iure ꝑitū.ꝛ.j. Sāe tua.f. intimauit :ꝙ altero coniugū ad heresiꝫ transeunte q relinqtur ad secūda vota desiderat cōuolare.qꝺ vtrū possit fieri per tuas nos duxisti literas cōsulēdos.Nos igitur cōsul.t.respōdentes distinguim⁹:lꝫ q̄dam ꝑdecessor nr̄ noster sensisse aliter videatur:aut ex duob⁹ ifidelib⁹alť ad fidē catholicā ꝯuertaŕ: vť ex duob⁹ fidelib⁹alť labaŕ i hēsiꝫ vť decidat i gētilitatis errorē.Si.n. alť ifideliū ꝯiugū ad fidē catholicā cōuertaŕ alfo vť nullo mō vel ñ sine blasfemia diuini nominis vel vt eū ꝑtrahat ad mortale peccatū ei cohabitaŕ volēte:q relinqtur ad secūda si voluerit vota trāsibit.ꝛ i hoc casu intelligimus quod ait apostol⁹ᵛsi ifidelis discedit discedat: frater .n.vel soror ñ est seruituti subiectus in h⁹i: ꝛ canonēˣ ēt in quo dī. contumeliaʸ creatoris soluit ius matrimonij circa eum qui relinquitur .Si vero alter fidelium coniugium vel labatur in heresiꝫ vel transeat ad gentilitatis errorē:ñ credim⁹. ꝙ i hoc casu isq relinqťᶻ viuēte alfo possit ad secundas nuptias conuolare:lꝫ in hoc casu maiorᵃ appareat contumelia creatoris. nam ꝛ si matrimoniū verū iter ifideles existat ñ tñ ē ratū.inter fideles auteꝫ

q ¶ Reddenda.ꝛ merito qꝛ ꝑ pniam ē satiatus xxxij.q.i.qꝺ autē requisisti.ꝛ ēt est compellenda.

r ¶ Compellēdā.in alio casu compellitur.ꝛ sic est aliud ante iudicium ecclesie ꝛ aliud post eādeꝫ diuersitatē dixit hug.in carnali fornicatiōe.vt dicitur.s̄ c.priori.sed ꝯ.j.c. pri.in fi.vbi de hoc.ꝛ ꝑt dici ꝙ ei standum est.vt in vtroqꝫ casu compellatur redire ad virum.nisi cum iudicio ecclesie separata voluerit r̄ligionē intrare.supra de cōuer. coniu.c.vlt.h.

ſ Ⓞ Uanto distinguimus.hanc distinctionem ponit gratianus xxviij.q.ij.§.hinc distinguendum.

t ¶ Predecessor.s.celestinus.dictuꝫ cuius habuisti olim in decre.s̄.de cōuer.in fi.laudabilē ꝛ male dixit celestinus.

u ¶ Ait apostol⁹.xxviij. q.i.si infidelis.

x ¶ Canonem.xxviij.q. ij.si infidelis.

y ¶ Contumelia.iuxta illud.Desere spernentem vel blasfemare volentē. Uel te credentem scelus ad mortale trahentem. nam sunt absqꝫ mora sic vincula rupta ꝑora vin.

ꝫ ¶ Qui relinquitur.s.qui conuertitur circa eum qui relinquit:quia non pōt claudicare matrimonium:sed. potius dixit de eo qui relinquitur:qꝛ ille solus potest contrahere sine peccato:ille qui relinquit transeuntem ad fideꝫ peccat ꝛ sola contumelia creatoris soluitur ꝛ non per ecclesiam:ꝛ statim soluitur quā cito non vult cohabitare ꝭm modum qui traditur. j. c.pri. ad fi.ꝛ peruenit ad noticiam alterius:tamē dꝫ adhibere testes:ꝙ illa nō vult cohabitare :ne impediaŕ postea cōtrahens.si autē anteqꝫ contrahat.cū alia conuertatur ad fidem: vir ipsam recipere tenetur.j.c.pr.ꝛ.§.penul.ꝛ vī nouū matrimonium :vt hic dicitur.

a ¶ Casu maior. magis.n.delinquunt fideles apostatāde q̄ꝫ ifideles in infidelitate remanendo.xxij.q.iiij.in eo fornicator ꝛ nēo respiciens retro aptus ē regno dei .s̄.de vo.magne.fi.ꝺ pe.di.iiij.si refugentes.sic magis delingt q interruptā iteruꝫ litē deserit:q̄ꝫ q semel acceptam delinquit: in auē. de ling.§. edicta in fi.coll.viij.C.quō ꝛ quando iudex.auē.qui semel.

a Ratū. q: pōt dissolui: vt h.xxviij.q.ij.§.itē illud.
b Nunq̄ amittitur.xxxij.q.vij.c.i.⁊.ij.⁊.i.q.i.quod quidaz.
c Sine culpa.nemo sine culpa iur̄ suo priuari dʒ.xvj.q.vlt. inuentū.lxvi.di.satis puer sum:⁊.ē.de eo q cog.ꝯsan.vxo.sue discretōem.⁊.c.vlt.⁊.ē.de consti.c.ij.sed si cā subest priuatur: qs qñq3 iure suo. ē. vt li. non conte .quoniam.§. ij.⁊.j.de priuile.antiqua ⁊.xxij.di. renouantes.et hic subest causa que sub/ijcitur inferius.
d Multis casibus. in qbus qs puatur iur̄ suo xiiij.q.i.compimus.et.lii ij.di.frequens.xxxiij.di. si cuius.xvi.q.vij.decer/nimus.lxx.di. neminem xviij.q.ij .diffinimus.ē. de cle.egro.tua.
e Incidatur.xxxij.q.v ij.illi.
f Simularent heresiz hec est causa quare pri/uatur quis iure suo sine culpa.si.xxxij.q.i .dixit dominus.
g Redīr cogatur.⁊ re uera cogi debet:nisi ve lit religionē intrare :cuz in iudicio ecclesie sepa.rati fuerint.ē.ō conuer. ꝯiu.c.vlt.Lau.dixit eaz non cogēdam redire ad eū cū distinctōe illi⁹ de cre.ē.eo.de illa. sed veri us est:ꝙ indistincte de.bet compelli:nisi cū vult intrare religionez bm il/lam decre.ē .de conuer. coniu.c.vlti.
h Gaudemus.in secū do.non prohibito quia secundus gradus erat phibitus sed nō ois Iste enim erant persone prohibite in lege :mater nouerca soror neptis a/mita matertera vxor pa trui ⁊ vxor fratris filia ⁊ priuigna:de hoc dicitur supra de resti.spol .lras.
i Existat.xxvi.distinc. deinde.⁊ supra de ꝯsan. ⁊ affi.de infidelibus.
k Constitutōibus.que non artant nisi illos, qui subsunt ecclesie directe scilicet:sed indirecte be/ne compelluntur : infra de vsur.post miserabilez ⁊.c.quanto.⁊ infra ō iu dicis ⁊ si iudeos.

vex ⁊ ratū[a] existit :quia sacra mētuz fidei quod semel ē ad missū:nūq̄ amittitur[b]:sed ra/tum efficit coniugij sacr̄m :vt ipsum in cōiugibus illo durā te pduret.nec obstat ꝙ a qui/busdam forsā obijcit: ꝙ fide/lis relictus nō debeat iure suo sine culpa[c] puari:cuz i multis casib⁹[d] hoc contigat:vt si alter ꝯiugiū incidat[e] p hanc respon sionē q̄rūdā malicie obuiatur: q in odium cōiugiū vel qñ si/bi iuicē displicerēt:si eas pos/sēt i tali cāu dimittere simula rēt heresiz[f] vt ab ipa nubētib⁹ cōingib⁹ resilirēt. Per hāc ip sā rñsionez illa soluit̄ qō:q̄ q̄ri tur:vtrum ad eū q ab hēsi vl̄ infidelitate reuertitur:is q p permāsit ī fide r̄dire cogat̄[g].

I dē tiberiadensi episcopo.

Gaudem⁹ i dño:⁊ infra. Utrū pagani vxores ac cipiētes i scdo[h] vel tertio vel vlteriore gradu sibi coniunc tas sic coniuncti debeant post conuersionem suam insimul remanere vel ab inuicem se/parari:edoceri per scriptum apostolicum postulasti. Sup quo taliter respondemus ꝙ cum sacramentum coniugij apud fideles ⁊ infideles exi/stat[i] quemadmodum ostēdit apostolus dicens :siquis fra/ter infidelem habet vxorem ⁊ hec consentit habitare cum eo:non illam dimittat:⁊ in pre missis gradib⁹ a paganis quo ad eos matrimonium licite sit contractum qui constituti onibus[k] canonicis non artan tur.quid enim ad nos s̄z apo stolum eundem de his qui fo ris sunt iudicare: in fauorem p̄sertim christiane religionis ⁊ fidei a cuius perceptiōe per vxores se deseri timentes vi ri possunt facile reuocari: fi deles h⁹i matrimonialiter co pulati libere possunt ⁊ licite remanere coniuncti[m]:cuz per sacramentum baptismi non soluātur cōiugia s̄z crimia di mitātur[n]. Quia v̊o pagāi circa plures isimul feminas affectū diuidūt cōiugalē:vtrū p⁹ con uersionē omnes vel q̄[o] ex om nibus retinere valeant: non inmerito dubitatur.⁊ infra. Uerum absonum[p] hoc videt̄ ⁊ inimicum fidei christiane cum ab initio vna[q] costa in vnam feminam sit conuersa: ⁊ scriptura diuina testetur: ꝙ propter hoc relinquet ho/mo patrem ⁊ matrem ⁊ ad he rebit vxori sue:⁊ erunt duo[r] in carne vna: non dixit tres vel plures sed duo:nec dixit adherebit vxoribus sed vxo ri:⁊ infra. Nec vlli vnq̄ licu it isimul plures vxores[s] ha/bere.nisi cui fuit diuina[t] reue latione concessum. qui mos quandoq3 interdum ēt fas cē setur.per quam sicut iacob a mendacio[u]. israelite a furto[x] ⁊ sanson ab homicidio[y]. sic et patriarche ⁊ alij viri iusti,qui plures legūt̄ simul habuisse vxores ab adulterio excusan tur. Sane veridica hec senten tia probatur etiam de testi/monio veritatis testantis in euangelio quicunq3 dimise/rit vxorem suam ob fornica tionem.⁊ aliam duxerit . mec chatur. Si ergo vxore dimis/sa duci alia de iure nō potest. fortius ⁊ ipsa retenta.per qō euident̄ apparet pluraritate[z] i vtroq3 sexu cū ñ ad imparia[a]

l Quid eni.ij.q.i.multi.interpositio est.
m Remanere coniuncti.supra de ꝯsan.ō īfidelib⁹.
n Dimittantur.xxvi.di.deinde.
o Uel quā.Ad istā qōnem non respondet directe:s̄ indirecte satis respondet̄ ꝙ prima sit vxor ex eo ꝙ dic̄ pluralitatē ītro cq3 seru reproban daz in fi.illius.§.
p Absonuz hic oñdit:ꝙ vnaz tm̄ debeat habere.
q Una supra ō biga.debitam.
r Duo hic plu/ralis numer⁹ pōit̄ ad exclusionē ma ioris pluralis.ar. ꝯ.xxxi.q.i.ꝙ si dō mierit.q ñq3 pōit̄ ad exclusionē mi noris nūeri:vt cū dicitur:vnus nō stet contra alium sed in ore duorū stet oē v̄bū:vt .ē. de testi.l3 in fine.
s Uxores.vnde etiā lex plura con iugi phibz iude is.C.de iudeis ne mo indeboz3 i fi. ⁊.C.ō incest.nup. l.ij.C.de dona .añ nup.ea que.
t Diuia.ñ q̄ sūt sufficiētes excusa tōes:q̄s hēs.xxxij q.iiij.dixit sara.et c.obijciunt̄:s̄ illō fuit añ legē ⁊ talis mos fuit diuinit⁹ inspiratus.
u Mēdacō.xxij q.ij.§.itē oppōit̄.
x Furto.xiiij.q. iiij.dixit dñs.
y Hōicidio.xxx iij.q.v.si ñ l3.circa fi.⁊.q.viij.occidit
z Plalitatē.h i nuit solutōez qō nis:q̄si diceret pri ma tm̄ ē vxor .vt dixi supra.
a Nō ad ipa ria i.p⁹ ad mutuā hui tutē ⁊ ōbitū cānis ⁊ fidē puādā.xxxij q.i.sigs vxorē.⁊.q v.p̄cepti.als pene famula vxō ē. xx xiij.q.v.h imago

iudicentur: circa matrimonium reprobādum. Qui autem ꝑm ritum suum legitimā repudiauit vxorē: cum tale repudium veritas in euāgelio[a] reprobauerit: nunq̄ ea viuente licite poterit aliam ēt ad fidem xp̄i conuersus hr̄e: nisi post conuersionez ipsius illa renuat cohabitare cum ipso: aut ēt si consentiat: nō tamē absq̧ contumelia[b] creatoris vel vt eum ptrahat ad mortale peccatum: in quo[c] casu restitutiōem petēti q̄uis de iniusta spoliatione constaret restitutio negaretur[d]: quia ꝑz apostolū[e] frater aut soror nō est in h^9i subiectus seruituti. Qd̄ si conuersum ad fidem et illa conuersa sequatur: antequā propter causas predictas legitimam ille ducat vxorez: eā recipe cōpellet[f] quāuis quoq̧ ꝑm euangelicam veritatem q duxerit dimissaz: mecchatur non tamen dimissor poterit[g] obijcere fornicationem dimisse: p eo q̄ nupsit alij post repudiū: nisi al's fuerit fornicata. Idem liuonieñ. episcopo ꝛ eis qui cum ipso sunt fratribus.

Deus qui ecclesiā suam: ꝛ infra Quia dispar est ritus i liuonieñ. eccl'a ꝺ nouo ad fidem catholicā conuersorū a nostro. ꝓpter infirmitatem gentis eiusdez concedimus[h]: vt matrimonijs cōtis cum relictis fratrum vtanf: si tñ fratribus decedētib^9 sine ꝓle. vt semē[i] defuncti iuxta legē mosaicaz suscitarent: cum talibus cōtrexerunt: ne tales sibi deceto post q̄ ad fidē venerint: copulent probibentes.

De donationibus inter virū ꝛ vxorē: ꝛ de dote post diuortium restituenda.

Ex concilio habito apud vuarmaciaz.

Mulieres cū p aliq̄ licita[k] causa a proprijs viris fuerint separate: totam[l] dotem p̄cipimus sibi reddi.

Urbanus terti^9 decano cātori ꝛ capitulo lexoñ.

---

a ❡ In euangelio. dicendo excepta cā fornicatōis vxorem non esse dimittendam. xxxij. q. i. dixit dominus i euangelio. ꝛ q. vij. apostolus. ꝛ. c. omnes causationes. xxviij. q. ij. si infidelis.
b ❡ Absq̧ contumelia. s̄. capitulo proximo.
c ❡ In quo casu. i quolibet eniz cāu ꝑmissorum triuz.
d ❡ Negaret. hic habes casum: in q̄ denegaf restitutō q̄zuis constet ꝺ iniusta spoliatōe. aliū hēs. s̄. e. significasti. itē vbi excipif ꝺ alia spoliatōe. s̄ ꝺ or. cog. sr̄ spoliatōe. itē vbi timef ꝺ seuitia viri. xxxiij. q. ij. siue de coniugij. ꝛ. s̄. ꝺ rest. spo. ex transmissa. ꝛ. c. lr̄as vbi ꝺ h̄. ꝛ. xxxij. q. i. de bñdicto.
e ❡ Apostolū. xxviij. q. i. si ifidelis.
f ❡ Compellef. ex hoc vr̄: q̄ contumelia creatoris ñ soluit ius matrimonij ipso iure: al's si solutū fuiss; ius matrimonij: nō compellerf eā recipere. Jo. dicit: q̄ ipo iure solutū est matrimoniuz contumelia creatoris ea nolēte viro cohabitaf vt. s̄. e. c. pr. l; matrimoniū sit solutū tñ restituif: q̄si iure postliminij: ar. xxxiiij. q. ij. cū p bellicā. sic hētico reuerso restituūf alia bōa. C. ꝺ hē. auc. ꝺ nestorianis. ꝛ l; ñ sit matrimoniū inf eos: tñ eā recipe compellif ex consequentia poris matrimonij i fauorē fidei. Alij dicūt: q̄ matrimoniū ipo iūr ñ soluif ꝫ ius matrimonij soluif. i. ius petēdi ꝺbitū. ꝛ h̄ sat; vr̄ dicē lr̄a. s̄. c. pr. ibi contumelia creatoris soluit i^9 matrimonij. ꝛ tc̄ ꝑmo vere soluif matrimoniū qñ cōhit cū secūda ꝛ ñ añ: q; si ect̄ ex toto solutū: ñ compelleref eā recipe. Et ē ar. ad h̄ quod dic̄ i fi. q̄ pōt ei obijcē fornicatōem: q; si ex toto ꝛ oino solutū esset matrimoniū nō posset ei obijcere fornicatōem p̄cedentē. s̄. de iureiur. quemadmodū. Sed nunqd ēt poss; intrare religionez ea inuita anteq̄z cōhat cū alia. dico q̄ sic. cū iudicio ecclie fuit a viro separata. ar. s̄. de conuer. coniu. c. vlt. in fi.
g ❡ Poterit obijcere. q; intelligif legitie cōtrisse: q̄ auctoritate legis cōtrit. xxiij. q. iiij. q peccat. ꝛ ar. s̄. de frigi. fraternitatis circa fi. ꝛ ff. de acq. pos. iuste possidet. S; illud q̄rif qualiter possit ei obijcere fornicatōem ante baptismuz commissam: cū oē peccatū ꝛ sequela peccati i baptismo deleat. xvi. di. deinde. xxxij. q. i. quod aūt. cū dona baptismi sint sine oi luctu: ꝺ cō. di. iiij. c. ij. ꝛ. c. sine pnia. dicas q̄ oē crimen tollif in baptismo q̄ ad deuz ꝛ quodcūq̧ ꝛ q̄litercunq̧ cōrit ante vel adulterādo seu fornicādo. ꝫ quaten^9 illa fornicatio respiciebat viꝝ nō tollif i baptismo: q; illd̄ crimen nō tā viꝝ q̄z vxorē cōmaculat. xxxij. q. i. i coniugio. ꝛ sic ius qd̄ competebat viro ex illa fornicatōne remanet ei saluū ꝛ sic pōt excipere cō illā. sic ēt p pniaz tollif crimē qd̄ mulier cōrit fornicādo quo ad deum: ꝛ tñ post q̄ztamcūq̧ pniaz pt marit^9 illā accusare. xxxiij. q. ij. admonef nec eam ēt recipe compellif p^9 pniaz. s̄. ꝺ conuer. coniug. gaudem^9 iniquū. n. esset q̄ baptism^9 tolleret bñficiū alicui competēs sic i libertate. delictū. n. qd̄ cōmisit q̄si se p libertatē tollif. ꝫ ꝺlictū qd̄ commisit in alio nō tollif. ff. ꝺ his q no. ifa. l. pe. ꝛ. l. athletas. §. pōponi^9. vl' expōe qd̄ dr̄: nisi al's fuerit fornicata s. al's. i. i alio tpe p^9 baptismū. ꝫ ꝑus veri^9 ē. io.
h ❡ Deus. q concedimus ꝑp nouitatē fidei dispēsaf circa gradus p hibitos. sic. xxxv. q. iij. q̄dā. ꝛ. c. qd̄ scripsi. s̄. ꝺ cōsan. ꝛ affi. ꝺ infidelib^9 fi s̄. q fi. sint le. c. vlt. sed p^9 fidem receptā cōhere nō debēt: vt dicit in fi.
i ❡ Ut semē defūcti. hac ꝺ cā tm̄ oli concessū fuit: vt fr̄ vxorē fr̄is sumēt i vxorē. viij. q. i. olim al's non.
k ❡ Mulieres. licita. puta consanguitatis vel al's legitia ꝛ igranf cōrexerit: tūc restitui ꝺ; qcqd alf ab alf̄o hūit s̄. de coniu. ser. pposuit. q; nullū fuit matrimoniū. al's si scienf cōtrissent: pdere debēt qcqd alf alf̄i dederit ꝛ fisco applicaf: nisi errore aut minori etate excusenf. C. de i cest. nup. q contra. ar. contra. j. eo. ꝛ si necesse. vbi de hoc.
l ❡ Totā. si totā reddē pōt. al's inquātū facē pōt. C. de rei vx. ac. l. vna. §. cū aūt. ꝛ ff. de re iudi. nō tm̄. nisi dolo diminuerit suā substantiā: vt i codē. §. cū aūt. ꝛ si puenerit ad pinguiorez fortunā totā restituet: vt ibidē. s̄. ꝺ solu. odardus. ꝛ si maritus paciscaf vt totū restituat: tale pactū ñ val;: cū sit cō bonos mores. ff. so. ma. alia cā. §. i. si tñ soluerit: repetere ñpt. ff. de condi. inde. nā ꝛ si marit^9. Sed nunqd fruct^9 restitui debent. qd̄ vr̄ ff. de re. iur. i condēnatōe. sed nō restituunf nisi illi q ante matrimoniū obuenerūt. q; illi ipso iure augēt dotez. sed post matrimoniū obueniētes nō augerūt dotē ꝛ nō restituunf. sed ꝑūt mariti ꝓpter onera matrimonij supportanda. ff. ꝺ iure do. dotis fruct^9. ꝛ. j. ꝺ vsur. salubriter. ꝛ expense necessarie minuunt dotē ipso iure: vtiles vō non. sed petuntur actōe mandati vel

nego.gest.voluntarie expense pmittuntur ab radi sine lesiõe prioris status.C.de rei vx.ac.l.vna.§.sileat.ꝛ.ff.de impen.in rebus dot.fac.l.i.ꝛ.l.quod dicitur.ꝛ hoc verum est:cũ sit se/paratio quo ad fedus matrimonij:secus si quo ad thoꝝ ꝑpt adulterium.j.eo.plerũqꝫ.vbi de boc.

nubẽ possint.ff.de iur.dot.l.ij.ꝛ.ff.sol.ma.l.i.ꝛ ẽt pap ꝛ simplr cãm dotis ꝯmitiit ẞm ꝯsuetudinẽ ecclesie.j.e.c.pe.ẞ hic petebat mulier dotẽ sibi restitui tãqꝫ accessoriũ pncipali q̃stioni:ꝛ iõ debuerunt pnunciare sup do/te.vñ vĩ ꝙ aucte pmi rescripti ꝑcedẽ pñt:ẞ meli⁹ ẽ dicẽ ꝙ aucte istaruꝫ lraꝝ ꝑcedẽt:quia fũcti sũt offõ suo

Significauit.p.mulier ꝙ eum.b.quẽ loco viri te/nebat:diuortio inter eos solẽniter celebrato[a] dotem suam illicite detinet ꝛ reddere ꝯdicit possessiões ẽt que ipsis dũ simul viuerent cuiuscunqꝫ cõtract⁹ titulo cõiter obuenerũt ea ꝑsus exclusa sibi nitiẽ vendicare[b]. Ideoqꝫ mandamus quatenus si ita ẽ:ꝛ ñ est aliud[c] quod obsistat:ipsum ad restitutionem dotis ꝛ diuisionem[d] eoꝝ que oliꝫ cõiter habuerũt dis.ec.ꝯpellatis. Clemẽs.ix.

De prudentia vestra mi/ramur: ꝙ cuꝫ vob cãꝫ mřimonij:que vertebatur inter.b.ꝛ.m.ꝯmisissemus termi/nandam:ꝛ vos ꝯsanguinitatẽ inter eos inueñientes sñiam diuortij tulissetis: ꝺ dote quã a viro mulier repetebat[e] qcq̃ statuere distulistis. Quõ igitur vos q de mřimonio principa/lit cognouistis.ꝛ de dote que est cã incidens[f] accessorie co/gnoscere valuistis ꝛ sñialiter diffinire: mandamus quate/nus pdictuꝫ.b.mo.pre.coga/tis vt pdicte.m.totam dotem sicut canonicũ[g] fuerit rstituere nõ moreẽ. Clemens.iij.

Pleruncqꝫ.ꝛ.j.Si mulier ob causaꝫ fornicationis iudicio[h] ecclesie aut propria[i] volũtate a viro recesserit.nec[k] reconciliata postea sit eidem dotẽ vel dotaliciũ[l] repetẽn on valebit[m]. Inno.iij.ꝯpostelẽ.

a Significauit.cele/bato.er.licita cã.ꝺ.c.proximo.

b Uẽdicare.i.retinere

c Nõ ẽ aliud.puta pa/ctũ vel ꝯsuetudo:qꝺ rsti/tui ñ debeat.j.e.c.vlt.ff.ad exhibẽ.i h ac actõe.§.ibidẽ.ꝛ.C.de pac.ꝯuẽ.l.ex more.vel si ꝑp adulte/riũ q̃ ad mutuã ꝟuitutẽ diuortiũ sit scm.j.e.plerũqꝫ.vel si sñia lata esset su/p boc:a q̃ nõ esset appel/latũ.ij.q.vi.§.diffitiua.ff.fa.her.cũ putarẽ vin.

d Diuisionẽ.ẞ in elli/gitẽ de bis q̃ cõiter ẽpta fuerũt ꝺ bõis ꝑprijs vxo/ris ꝛ vi ri:ꝛ ẞ ꝯstat: alẽ n.psumunẽ oĩa esse de bo/nis mariti.ff.de do.inter viꝝ ꝛ vxorẽ qnt⁹ muri⁹.ꝛ C.eo.ti.ẽtꝫ ꝛ ẽ sile qcqd plat⁹ ecclie ac qrit totũ i tuitu ecclẽ acq̃situ vĩ:ni si appareat ꝯtiũ.xij.q.iiij sacerdotes.ꝛ.ꝺ.de pe.cle.c.i.ꝛ.ij.ar.ꝛ.xij.q.i.sint manifeste.b.

up principali.vñ cuꝫ tũc nihil dixerit sup accessorio vlteri⁹ ñ iudicẽt: qꝛ p pmas lras ꝑcedere pñt sup accessorio.

g Sicut cãonicuꝫ.boc ẽ si nihil obsistat qꝺ ipedi/at:ꝛ si totũ rstituẽ possit:babita rõe ne egeat:vt dixi.ꝺ.c.i.ꝛ.ij.

h Plerũqꝫ.iu/dicõ ecclie.als ñ lꝫ:ẽt si nota esset fornicatõ.ꝺ.ti.pri.c.porro.vi.vbi dr:ꝛ.c.ex lris

i Propria volũ/tate.r sume ob bãc cãm fornicatiõis als non noceret.

e De prudẽtia.repetebat.sed q̃ actõe agebat mulier pro dote sua.actõe de dote nõ:qꝛ nullũ fuit matrimonium ergo nulla dos.ff.de iure do.l.iij.ꝛ sic agit ꝯditione sine cã.ff.ꝺ ꝯdi.sine cã.l.vlt.ꝛ.C.de ꝯdi.ob cãm da.l.i.qꝛ cã secuta ñ fuit ꝑp quã dos dabaẽ.olim recipiebat mulier dotẽ ãnua bina tri/na die:hodie ṽo illico restituunẽ imobilia:mobilia vsqꝫ ad annum.C.de rei vx.ac.l.vna.§.cum aũt.

f Incidẽs accessorie.bñ dicit accessorie.qꝛ si ñ ẽ mřimoniũ neqꝫ dos.ff.ꝺ iur.do.l.iij.ꝛ sic accidit mřimonio dos.vñ ꝛ dos ꝑmissa p vim vel metũ ñ tꝫ.ff.ꝙ me.cã.si mulier.§.si dos.sic nec mřimoniũ.ꝺ.ꝺ spõ.veniẽs.ij.ꝛ.c.cũ locũ.ꝛ.c.ꝯsultatõ i et sic q cognouit de pncipali:cognoscere dꝫ de accessorio:vt bic dicit.ꝛ.ꝺ.de of.dele.pterea.ꝛ.c.prudentiã.§.vj.i fi.ꝛ.c.su spitõ/nis.ff.de iur.om.iu.l.ij.ẽt si alias cognoscere non posset:icidẽ/ter tñ posset.C.de iud.quotiens.ꝛ.C.vbi ꝛ apud quos.l.vl.ꝺ.de in inte.resti.c.penul.ꝛ sic cã dotis ad iudicẽ ecclesiasticũ spectat.ꝺ.e.c.i.ꝛ.ij.ꝛ bic:vbi iudex ecclesiastic⁹ de mřimonio cognoscit.Si ṽo ꝯstante mřimonio agat mulier de dote:qꝛ forte marit⁹ labiẽ facultatib⁹:vel dissipat bõa sua:vel qꝛ mor/tu⁹ ẽ:tunc cã illa agi dꝫ corã iudice seculari:qꝛ modo cã dotꝭ pncipalis ẽ.C.de iuř.do.vbi.ꝛ.l.se.ꝛ.ff.de iur.do.mutus.§.i.ꝛ.l.queadmodum.§.i.als ꝯstante mřimonio dos peti nõ pt C.si ꝯstan.matri.dos soluta ñ sit.l.vna.ꝛ sic q cognouit de pn/cipali:cognoscẽ dꝫ ꝺ accessorio:ẽt lata sñia sup pncipali:vt ẞ innuit.ꝛ.ꝺ:e.c.ij.Sed nũqd ꝑcedẽt isti aucte pmi mãdati.nõ vĩ.qꝛ functi sunt semel offõ suo siue bñ siue male.ꝺ.de off.de le.in lris.ꝛ.c.signi ficasti.ꝛ.ff.de re.iudi.iudex ꝑcedent.n.ex isto secũdo mãdato.ecclesia.n.fauore dotis sup ipsam cãꝫ de/legat:qꝛ publice vtile ẽ mulieres dotes saluas bẽ:ꝑpter q̃s

k Nec recõciliata.ad qꝺ ꝯpellñ i pt ẽt p⁹ pniaꝫ.ꝺ.ꝺ ꝯuer.ꝯiu.gaudem⁹.xxxij.q.ij.admonẽ ẞ si recõciliata fuerit p⁹ ea:illã fornicatõꝫ obijcẽ ñ potit:qꝛ ei remisit ẞ qꝺ ei lꝫ ꝑꝫ euãgelicã ꝟitatẽ.ꝺ.ꝺ iureiu.queadmodũ ꝛ.xxxij.q.i.qꝺ ãt.ꝛ.c.ñ erit.ꝛ qꝛ mores illi⁹ iã pbauit.ff ꝺ adul.si vxor.i fi.ꝛ.xxxij.q.v.horrẽd⁹.n isi p⁹ ea forni/cef.

l Dotaliciũ.i.donatõꝫ ꝑp nuptias.Sꝫ hec ex positio ñ vĩ bona:qꝛ donatio ꝑp nuptias dꝫ redire ad viꝝ sic dos ad mulierẽ.j.e.c.vl.i fi.ꝛ ita ñ possꝫ repetẽ dotaliciũ ẽt als post sepatõeꝫ.ẞ põt boc intelligi cum mulier lucraẽ donatõeꝫ vel ptem ex pacto.j.e.c.vlt.ꝛ sic illã donatõem:quã ex pacto babuissꝫ:pdere dꝫ.vel p pellaẽ bic dotaliciũ res parafernales:ad quaꝝ resti/utõnem teneẽ maritus.C.de pac.ꝯuẽ.l.vlt.ꝛ.l.bac.l.

m Non valebit.Sꝫ pone sñiam latã eẽ quo ad tori sparatõem ꝑp fornicatõꝫ:ꝛ sic amisit dotẽ mulier:de/mũ pbaẽ ꝯsanguĩtas inẽ eos:ꝛ pnunciaẽ mřimoniũ nullũ fuisse inẽ eos:mulier repetit dotẽ añqꝫ ꝯmiserit adulteriũ.qriẽ au possit repetere cũ effectu.ꝙ possit: pbaẽ.qꝛ ex futuro euẽtu pꝫ ꝙ nõ fuit mřimoniũ:ꝛ si ñ fuit mřimoniũ:ñ fuit adulteriũ.ꝺ.de fri.ꝛ male.frater/nitatis.in fi.ꝛ veritate manifesta ñ obstat res iudica/ta.j.de pur.vul.c.ij.ꝛ.viij.di.veritate.ꝛ.ff.ꝺ ꝯdi.sine cã si fullo.ꝛ.l.auunculo.ff.de re.iudi.l.i.ꝛ.ff.de vsufruc.le.l.vxori.ij.ex quo.n.nullum fuit matrimoniũ nulla fuit dos.C.de ꝯdi.ob cãꝫ da.l.i.Item ex noua cã tolliẽ pma sñia.ꝺ.ti.pri.ex lris.ꝛ ar.j.c.pri.ergo quicquid datũ fuit nomĩe dotis potest repeti.qꝛ pꝫ nullũ fuisse adulteriuꝫ.ꝛ sic ecclesia decepta fuit i illa sñia:q̃ reuo/cari dꝫ.ꝺ.de fri.ꝛ malefi.fraternitatis.Item per secun

dā sniam tollit pnia .supra de re iud.inter mōasteriuȝ ⁊.c.se.Sȝ ꝯ res iudicata ꝓ veritate accipit.ff.de re iu di.res iudicata.⁊.ff.famil.her.cum putareȝ.⁊ ex snia ius factū ē inter partes supra de re iudi.cum int̄ vos. ⁊.ff.de libe.agno.siue in pn.et secūda snia ꝯ res pri⁹ iudicatas a qbus appellatū nō fuit nulla ē .ij.q.vi .§. diffinitiua. Preterea adulteria sicut et alia crimia ꝫm intētōeȝ iudicātur:et ex corde pcedunt.xv.q.vi. §.i.et.xxxiiij.q.ij.i lectuȝ.et de pe.d. i sicut trib⁹.ff. de furt.quod iniurie et.j.de sen.ex.cuȝ voluntate et iniuria ex affectu mētis fit.xv. q.i.i.lō pereque:et negari ñ pōt: qn mulier ista ex affectu mentis iniuriam faceret ei:queȝ ꝓ vero marito tenebat:et ita dolū cōmisit:sine quo ñ cōmisit adulteriū ff.ad.l.iul.ꝺ adl. l.pe. In ꝯtrarium ꝓ prima parte allegari potest illꝺ qd obfuit iniuria:vbi conat⁹ nō habuit effectū:supra ꝺ spō. adolescēs.vbi ꝺ hoc. Sup hoc dicūt qdā vt. ꝙ mulier ista dotē siue dotalicū suū repetere pōt. Alij dicunt vt lau.ꝙ non est vlterius audienda:lȝ modo appareat ꝙ non fuerit mrimoniū q̄ nihilominus puniri dꝫ propter intētionē cuȝ ope subsecuto fecit.n. qꝺ potuit:supra de biga.nup.⁊.c.vlt.⁊.ff.ꝺ adul.si vxor.§ i.⁊ arg.huius.c.⁊ eoipso ꝙ vxor cōdēnata est ꝺ adulterio:vir dȝ habere ante nuptias donationem ⁊ dotem in auc.vt liceat ma.⁊ auie.§.si ꝺ adulterio.als ē versi. sub illo.§.qui vero plurimas.coll.viij.⁊ istud verius credo.principiū m.n.debet considerari in talibus ⁊ ñ exitus.vt per hoc certis delinquendi audacia auferat̄ sed si hoc esset falsum posset cōmitti in probatione impedimenti.prima opinio magis benigna apparet: sed non est extendenda licentia.

n Et si necesse.in dotem.i.i donationē pp nuptias quā facit mari⁹ vxori:put fecit iste.j.c.pri.i si.

o At si eam sub tali forma ꝓhibetur cōtrahi matrimoniū.ff.ꝺ verbo.ob.si stipulatō.C.de inuti.sti.libera ⁊.ꝺ.de spon.gemma.vbi de hoc.⁊ istud pactū perinde haberi dȝ:ac si non fuisset appositum.C.ꝺ cōdi.ob causam da.l.i.pactum enim ꝯ bonos mores nō valet ff.soluto matri.alia.§.i.⁊.C.de pac.pacta que.⁊.viij.di. que contra morem.

p Ob nullam.ff.de condi.sine causa auunculo.⁊.C de condi.ob causam da.l.i.

archiepō ⁊ vniuersis epis in regno legioñ. constitutis.

Et si necesse sit :⁊ infra. Qꝫ vero castra qdam: que rex legioñ.filie regis castell. i dotē tradidisse ꝓponitur:ita vt si eam aliqua occasione reliqueret :ipsa cederēt in ius eius impedimentum ꝓstare videtur hui⁹ copule dissoluēde :cū castra ipsa nō taȝ ob turpē ꝙ ob nullā cām sint data.vtpote cuȝ inter eos matrimoniū non existat .⁊ iō nec dos nec donatio propter nuptias.ne ad commodum ei cedat qꝺ debet in penam eius potius retorqueri .castra ipsa restitui volumus .⁊ ad id puellam ꝑ excommunicationis sententiam coartari.

I dē ardi.sci andree ꝺ scotia.

Nuper a nobis tua discretio requiuit :si aliq̄ terra data fuerit alicui.non in hēditatē vel feuduȝ sȝ tm̄ quoad vixerit possidenda.⁊ ipse postmodū tertiā partē vxori sue in doteȝ concesserit. vtrū eo defūcto prefatā dotē vxor dum vixerit habere debeat ⁊ tenere. cum ecclesia dotes protegere teneatur viduarū.

Postulasti preterea siqua terra data fuerit alicui ⁊ heredi quem de vxore legitima procrearet in hereditatem vel feudum.⁊ ipse vxori sue quadam parte ipsius in dotem concessa decesserit postmodum sine prole.an mulier dotem eandem de iure posset habere. Nos autem cō sul.t.t.r. ꝙ cum regulariter

q In penam.simile.xvi.q.j.legi.⁊.ff. de neg.ge.sine.⁊ ex improbitate nemo consequitur actōem .ff.de furtis itaqȝ fullo.

r Restitui.ex hoc videtur ꝙ si contra canones vel contra ꝓcepta legum vel constitutiones principum contrahitur matrimonium:soluto matrimonio licite repetitur qcquid dotis nomine vel donationis datum ē.vt.ff.de condi. sine cā auunculo.et.ff.ꝺ ritu nup.si prefectus .et C.de cōdi.ob cām da.l.i Sed ꝯtra videt̄.q enim scienter contra precepta legum vel constitutōnes principum nuptias contrahūt.quicquid alteri datum est dȝ ei auferri. et fisco applicatur.C.ꝺ incest.nupt.q contra. ff.de dona.inter vir.⁊ vxo. cū hic status.§.vlti.et insti. de nupt. et si aduersus. Quidā dicūt .ꝙ si ignorabant se esse consanguineos :tunc repetitur quod datum est .als nō C.solut.mat.siquis igno. rans.⁊.l. predicta. C. de incest.nupt.qui contra. Istud satis videtur .sed obuiat hoc exemplūȝ.q̄ isti bene sciebant se esse consanguineos. nec hoc ignorare poterant :ꝙ in tali gradu erant.ar. C.ꝺ liber.causa si filiuȝ.⁊ .C. de in inte. resti.mi. de tutela. Dixit Io.ꝙ si aliqui sciunt se esse consanguineos:sed credunt ꝙ liceat sibi inuicem contrahē matrimonium.tunc cōpetit repetitio.ff.de adul.si adulterium § stuprum.⁊.§.fratres.⁊.§.incestum.⁊ in eo casu potest intelligi quod hic dicitur. si autem sciebant se ñ posse contrahere tunc non repetunt quod dederunt:sed fisco applicatur.C.de incest.nup.auc.incestas.⁊ .l.qui contra. Tā dixit:ꝙ hec non est excusatio:q̄ isti sciebāt se esse tales:ꝙ non poterant ꝯhere vt est dictum.vnde debebant perdere quicquid hincinde datum est. Et prouidit hic dn̄s papa propter bonum pacis:q̄ nisi castra restituerentur:non poterat pax inter eos reformari. Et alia ratio est:hic non poterat seruari pena statuta:quia non erat cui applicarētur bona illa: cum nullum habeant illi regem superiorem seu fiscum.vnde merito ⁊ iure restitui debuerunt illa castra ⁊ alia que data sunt:ne alter in lucro remaneat.vnde potius puniri debuit si suppiorem habuisset: et hoc satis colligitur per litteram:ne ad commodum cedat et cetera.⁊ sic cessant contraria tan.⁊ quia rex aliter ab illa coniunctione non recedebat.vt dicit.littera illa.nec ad commodum cadat.⁊ cetera.

s Nuper.vixerit.si.x.q.ij.hoc ius porrectum.§.si econom⁹. C.de vsu.⁊ habi.si patri.

t Tertiam idem esset si totam.

u In dotem.i.donationeȝ.

x Viduarum:tanqȝ miserabilium personarum.lxxxvij.di. §.i.⁊ capitulo primo de hoc dicitur:supra de fo. competenti et tenore.

nullus[a] plus iuris transferre possit: ꝙ eum constet habere: vir cui terra predicto modo cõceditur: nõ põt vxori relinquere qd̕ ei nõ licuit: nisi quoad vixerit[b] possidere. nec licꝫ vxori sue partem illius terre in donationem ꝑpter nuptias ex viri concessione tenere nisi donationi ille ad quẽ spectat dominiũ illius terre: voluerit cõsentire[c]. Qd̕ autẽ d̕ prima consultatione dicim⁹: hoc rñdemus ẽt de secunda. nam lꝫ ecclesia i causis viduarum se fauorabilem[d] debeat exhibere: cõtra iusticiaꝫ tñ non est eis fauore ecclsiasticus concedendus. Illud vo te nolum⁹ ignorare: ꝙ vxor dare dicitur viro dotẽ. vir aũt vxori donationem facere ꝑpter nuptias ꝓm legitimas sanctões[e].

Idem archiepiscopo ⁊ archidiacono genueñ.

Per vestras litteras intimastis: ꝙ cũ magr̃ꝫ. R. sup quadam summa pecunie ꝑ. h. paupere auctoritate nostra curaueritis cõueire[f] quã idẽ. b. ꝑ dote vxoris sue requirebat ab eo: dictus. R. exceptionẽ opposuit cõtra ipm ꝙ vxorem quã a se repulerat[g] et tacita[h] veritate super hoc litteras impetrauerat: quia cuꝫ super eadẽ dote alia vice coraꝫ vestre ciuitatis consulib⁹ questio mota esset: ipsi ꝓnunciauerunt: vt qm̃ idem. h. ad inopiam[i] vergere videbatur. dos illa nõ assignaretur eideꝫ. nisi cautõem[k] idoneã de ipsa non peritura ꝓstaret: vñ vos ei vt de saluanda dote caueret. et vxorẽ suã reciperet. ꝑcepistis ⁊ infra[l]. Cum ergo satis possit ei modicum credi dotis cui creditũ ẽ corpus vxoris: mandamus quatẽus dotẽ assignari faciatis eidem sub ea quaꝫ potest[m] cautione prestare: vel saltem alicui mercatori committi. vt de parte honesti[n] lucri dictus vir onera[o] possit matrimonij sustentare. ne occasione dotis detente vxor a viro dimissa. seu vir qui dimisit vxorem adulterij reatum incurrat.

Gregorius nonus.

Donatio q̃ cõstãte[p] mr̃i

a ℭ Nullus. plus iuris: vt. i. q. vij. daibertũ. ff. de re. iur. nemo plus. ff. de acqui. re. do. traditio. ⁊. s. de iurepa. qd̕ autẽ i fi. et c. cur. ar. ꝫ. ff. d̕ vsufruc. qd̕ nostrũ nõ ẽ. ff. de acqui. re. do. nõ ẽ nouũ contraria causalia sunt.

b ℭ Quoad vixerit. ⁊ sic hẽs ꝙ feudũ põt alienari ad tẽpus alš nõ põt alienari. s. de feud. c. ij. vbi de hoc.

c ℭ Cõsentire. ex quo ali enatõi ꝯsentit reꝫ postea reuocare nõ põt. ar. ff. q. mo. pig. vel hypoth. sol. sic re corpali. §. si volũtate. ⁊. §. ꝫ si pmiserit. ⁊. l. si debitor. §. si in venditõe.

d ℭ Fauorabilẽ. lxxxvij di. epi. C. qñ impera. inf pu. ⁊ vi. l. vna. ⁊. s. de fo. ꝯpe. ex tenore. vbi d̕ hoc.

e ℭ Sanctões. C. d̕ dõa. ante nup. l. i. ⁊ vlti. §. sancimus. ⁊ dos. ad vxoreꝫ ⁊ donatio ad vir soluto matrimõio reuertif nisi ex pacto lucref. j. e. c. vlt.

f ℭ Per vestras. ꝯuenir i. ad iudiciũ euocare ad petitõem. h.

g ℭ Repulerat. ⁊ iõ audiri nõ debuit: nisi pmo ipsam restitueret. s. d̕ resti. spolia. ex ꝯquestiõe ⁊ s. de ordi. cogni. sup spoliatione. ⁊. c. cũ dilectus.

h ℭ Tacita veritate. de pressu negocij: vt sequif sic. s. de re iudi. inter monasterium.

i ℭ Ad inopiã. ⁊ bona videbaf illa pronunciatio qr ex quo maritus inci piebat labi facultatibus ⁊ re sua male vti: cogendus erat eã restituere. C. de iure do. vbi. ⁊ in auc. de eqlitate dot. §. vl. coll. vij. imo ẽt sequestrãda ẽ: cũ ꝓsumif vir eã dissipaturus. ff. solu. ma. si cũ dotẽ. §. si vo dotẽ. si g tenetur eã reddere. g nõ põt eã repetere. s. de iureiurã. quẽadmodũ qr turpius eijcif ⁊c. ⁊ dolo petit q restituere statim dꝫ. ff. d̕ re iu. in ꝯdemnatõe in fi. Sed hec nõ habet locũ in cãu isto vt hic dicitur. Cũ. n. corpus suum vxor ei ꝯmiserit multo fortius ⁊ dotẽ sibi ꝯmittere dꝫ sub ea quã põt cautõne prestare: vt sequif. C. de pac. ꝯuen. hac lege. ⁊ est simile. xij. q. i. precipim⁹ imo vxor tenef alere virũ suũ egentẽ de dote. ff. d̕ iur do. mutus. §. manentẽ. Et premissa locũ habẽt cũ maritus suspectus est: de dilapidatõe. qr male versatur in re sua. ⁊ nõ cum paupertate laborat vt hic faciebat. ⁊ ita restituef huic dos ꝑ ut hic dicitur in fi. lau.

k ℭ Nisi cautionẽ. lex. n. ꝓhibet fideiussorẽ dari ꝑ dote. C. ne fideius. do. den. l. i. ⁊. ij. ꝫ in alio casu illud intelligitur.

l ℭ Et infra. ꝫ cũ ipse cautõem ꝓstare nõ posset: ad instantiaꝫ ipsius dñi pape hec rescribere curauerunt.

m ℭ Quam potest. iuratoriam. s. in auc. vt nulli liceat habere loci cõserua. §. si vero crimen. coll. ix. vbi dicitur ꝙ si mulier accusatur de crimine pro quo debeat custodiri debet dare fideiussorem: si fideiussorem dare nõ potest, iuratoriam cautionem prestet. ⁊ sufficit. C. d̕ epis. ⁊ cle. auc. generaliter. ⁊ in auc. de liti. §. ad excludẽdas vñ sumptum ẽ ꝫ auc. generalr̃ col. viij.

n ℭ Honesti lucri non eniꝫ tenetur fenerari dotem ⁊ de vsuris alẽ vxorẽ. argu. C. de admi. tu. auc. nouissime. sed conuertat eam in societateꝫ honestam vel aliquod cõmerciuꝫ ⁊ ex lucro hõesto eam alat. ar. i auc. vt hi qui obligatas habere ꝓhibẽtur res minoris. §. qm̃ aũt videmus col. vi. ibi tamẽ dicitur ꝙ si minor ñ habꝫ vnde viuat sed tamen pecuniam. tunc curator cogitur fenerari. lau.

o ℭ Onera. ff. de iure do. si is q sticbum. §. ibi dos. ⁊ j. d̕ vsuris salubriter. tan.

p ℭ Donatõ. cõstãte. Nota ꝙ donatõ inter viruꝫ ⁊ vxorẽ moribus ꝓhibita ẽ: ne mutuo amore inuiceꝫ spolienf ñ obtẽperãdo donationib⁹. ꝫ ꝓfusa erga se facilitate vtẽtes. Maiores eni nostri hoc prohibuerũt amorẽ honestũ solis animis existimantes ⁊ ne alter in paupertatẽ icideret. ⁊ alf ditior fieret. nec esset illis studiũ filios educãdi. ff. d̕ do. inter vi. ⁊ vxo. l. i. ij. ⁊. iij. ⁊ in auc. qbus mo. na. effi. le. ⁊ sui. §. illd̕ quoqꝫ ad fi. coll. vi. ⁊ nulla ẽ dõatio vbi matrimoniũ tenet. Si vero mr̃imoniuꝫ nõ tenet: donatõ de iuris rigore valet. Sed fas non est tales donatões esse ratas. ne melioris conditionis videanf delinquẽtes q̃ꝫ qui non deliquerunt contrahendo. ff. e. l. iij. §. i. ⁊ C. e. si ex voluntate. sed inter sponsum ⁊ spõsaꝫ tenet donatio. ff. e. inter eos. ⁊. l. cũ hic stat⁹. §. sigs spõsã tñ si donator in eadem voluntate vsqꝫ ad supremum vite exitum perdurauerit valet donatio. C. e. l. prima ⁊ tertia. ⁊ hic vbi dicitur: nisi debitoris obitu confirmetur Et si donatio legitimum modum excedat: ⁊ non fuit insinuata vsqꝫ ad legitimum modum: valebit. si permãsit i ea volũtate vsqꝫ ad mortẽ. C. eadẽ. l. dõatiões.

monio inter cōiuges dr̄ esse fcā ex qua alt' locupletior [a] ⁊ pauperior alter efficitur firmitatem non habet: nisi donatoris obitu cōfirmetur: que tamen penitus euanescit si reuocetur ab eo tacite [b] vel expresse: vl' q donatum [c] accepit prius debitū nature persoluat. ¶ Sāe soluto mr̄imonio sicut dos [d] ad mulierē sic ⁊ donatio propter nuptias reddit ad virum nisi de consuetudine secus obtineat vel ex pacto de lucrāda dote ⁊ dōatōe pp nuptias: qd̄ eq̄le sit: cū hicide ꝯ̄riū iducatur.

De secundis nuptiis.

Alexander tertius.

Apellanū quem benedictione cum secūda [c] constiterit celebrasse: ab officio beneficioqꝫ suspensum cuꝫ litterarum tuarum testimonio ad se.ap. nullatenus destinar' postponas. **L**ucius.iij. vniuersis christianis in captiuitate saracenorum positis.

Dominus ac redemptor noster: ⁊.ĩ. Sāe sup mr̄imonijs: q̄ qdā ex vobis nōduꝫ habita obeūtis ꝯiugis certitudine ꝯ̄xerūt: id vobis rn̄demꝰ vt nullꝰ amodo ad scd̄as nuptias migrar' p̄sūat: donec ei cō/ster [f] q ab hac vita migrauerit cōiūx eiꝰ. Si v̄o aliqs vel aliq̄ id hactenꝰ n̄ seruabit: ⁊ d̄ morte prioris coniugis adhuc sibi existimat dubitanduꝫ: ei q̄ sibi nupsit debitū nō deneget [g] postulāti: qd̄ a se tn̄ nouerit nullatenus exigēdū [h]: q si pꝰ hoc de prioris cōiugis vita cōstiterit relictis adulterinis [i] cōplexibus ad priorēꝫ cōiugē reuertatur.

Urbanus.iij. vuig. ep̄o.

UIr aūt vel mulier ad bigamiā transiēs nō dꝫ a p̄sbytero bn̄dici [k]: q: cum alia vice benedicti sint: eorum benedictio [l] iterar non debet.

a ¶ Locupletior donatio ex q̄ h' ꝯtingit nulla est. ff.e.l.iij. i.rn̄. ⁊ ex eo q dicit: q ex q̄ alter locupletior ⁊ alt' pauperior a ꝯ̄rio sēsu dat' itelligi q dōatio teneat his cessātibꝰ: qd̄ verū ē. Si g̃ maritꝰ nō sit pauprior: lꝫ dōatō: vt si maritus sit istitutꝰ heres ⁊ repudiet hereditatē dōatōis cā vt deferat' vxori sibi substitute: vel si repudiet legatū vt remaneat penes vxorē onerata p legato p̄stādo: vel si rogatꝰ eēt restituē hereditatē vxori nec d̄trahat q̄rtā cā dōationis: tūc lꝫ donatio. ff.eo.si spōsus. §.si maritꝰ. ⁊.§.si ql vel si dōauerit vxori rē alienaꝫ. ff.e.h' ⁊ si cōstare. Iteꝫ lꝫ pauprior fiat dōatō ⁊ accipiēs nō fiat locupletior: lꝫ dōatio: vt si emerit ide vnguēta. ff.e.q āt. §.i. Itē valet qn̄qꝫ dōatio lꝫ dōator fiat pauprior ⁊ accipiēs locupletior: si itēpꝰ finiti mr̄imonij sit collata: lꝫ añ tp̄s illud nō efficitur res dōata dōtarij: h' differt ī tēpus quo mulier a lege viri soluta est. ff.eo.si cū vxori.§. vl. ⁊.l.q. ⁊.l.si iteri. Itē i alio cāu valet dōatō: lꝫ alt' fiat pauprior ⁊ alter ditior. ff.e.q si vir. fit aūt donatōis reuocatio quatenꝰ dōator pauprior ⁊ accipiens locupletior factus ē. ff.eo.si sponsus.§.vltimo.

b Tacite vel expresse tacite aūt fit reuocatio p diuortiū nisi ī diuortio voluerit donationē valere. ff.e. h' iterīꝫ.§. si maritꝰ. ⁊.l.cū h' statꝰ.§.si diuortium. ⁊.C.e.l.a marito. Itē tacite fit reuocatio si priꝰ q libertatē accepit decesserit q̄ꝫ is q ꝯtulit: vt.i.l.p̄dicta a marito. si v̄o prius decedat is q dōauit nec reuocauit dōationeꝫ: ꝯfirmat' morte p silētiū. C.e.dōatōes. ⁊.l.i. ⁊.iij. si āt sil' moriāt': puta naufragio vel ruina: valet dōatio. ff.e.cuꝫ h' statꝰ.§.si ambo. Expsse reuocat' dōatio: cū dōator eā reuocat. C.e.a marito. nisi peniteat eū reuocasse dōationē: vt supmū iudiciū eiꝰ siue volūtatē spectemꝰ. ff.e.cū h' statꝰ.§.penitētia. Item expsse fit reuocatio: si maritꝰ ea q̄ donauit: postea pignori dedit vel alij dōauit vel alio modo alienauit. C. e.si maritꝰ tuus.fi.ꝫ. de pcura.nō iniuste. Et hec q̄ dicta sunt de dona.iter vi. ⁊ vx. inter parentes ⁊ liberos pene intelligi debent: inter quos p̄hibita est donatio cū vna psona intelligantur. C.de impub. ⁊ alijs substi.l.vlt. ⁊.xxxv.q.iij.§.hac auctoritate. nisi in casibus.

e ¶ Qui donatū. vt C.e.l.a marito. ⁊.ff. e.c.cū hic status ⁊.si ambo. ⁊ ista verba tacite vel expresse vel qui donatum accipit ⁊c. sumpta sunt ex istis duabus legibus.

d ¶ Sicut dos dos.n.dat' viro a muliere: ⁊ dōatio dat' vxori a viro.ꝫ.e.nup.ī fi. C.de dōa.añ nup.l.i. ⁊ vl. ⁊ ideo redire debēt ad eos. vt hic dr̄. Et dos ⁊ dōatio ppter nuptias debēt esse eq̄les hicide. C.d̄ pac.ꝯuē.auc.eq̄litas. ⁊ ī auc.d̄ eq̄litate dotis §.hec igit'. ⁊.§.d̄ cetero.col.viij. ⁊ verū ē q ista debēt redire ad mulierē ⁊ virū: nisi ꝯsuetudo sit in ꝯ̄riū: vt dicit' hic: vel nisi pactū d̄ dote vel dōatōe lucrāda ī pte sit fcm̄ iter eos: vt h' dic. ⁊.C.d̄ pac.ꝯuē.ex morte auc.eq̄litas. ⁊.ī auc.d̄ eq̄.do.§.h' igit'. C.de rei.vx.ac.l.vna.§.illo proculdubio. ⁊ istd̄ pactū dꝫ eē eq̄le hicide ⁊ si non sit eq̄le maior ps lucri ad miorē dꝫ reduci: vt.l.p̄dict̄ ex morte. ⁊ auc.eq̄litas. ⁊.l.lege leōis. C.d̄ pac.ꝯuētā

c Apellanū cū scd̄a. scd̄e. nuptie bn̄dicēde nō sūt. ĩ.c.vir āt. ⁊ scd̄aꝫ accipe fm̄ v̄itatis rōem v̄el fornicatio ē.xxxi.q.i.hac rōe. h' illud itelligit' prio viuēte. ⁊ nō d̄bēt bn̄dici scd̄e nuptie ad exhortatione ꝯtinētie sic ⁊ sacerdos iteresse nō dꝫ nuptijs clādestine ꝯ̄ctis.ꝫ.de clādesti.matri.cū ihibitio.§.sane.multo minus dꝫ illas bn̄dicere ⁊ alia ē rō: q: sacr'm iterari n̄ dꝫ: ĩ.e.vir autem. vbi h' ratō notatur.

f **D**ominꝰ ei ꝯstꝫ.ꝫ.d̄ spō.ī p̄ntia vbi nō' qd iuris sit d̄ hac mā. ⁊.C.d̄ repu.autj.hodie. ⁊.ī auc.vt li.ma. ⁊ auie.§.qd̄

g ¶ Nō d̄neget. ⁊ ita pp dubiū p̄suit' p mr̄imōio (aūt.col.viij. qd̄ fieri dꝫ.ꝫ.d̄ spō.iuuēis. ⁊.ar.ꝫ.d̄ ma.ꝯc.cō.ī'dic.ec.c.i. ⁊.ff. d̄ re.iur.ī ābiguis. ⁊.ff.d̄ iure do.in ābiguis. nisi qn̄ dubitatur an ꝯ̄ctū sit ꝯ̄ mr̄imoniū: q: clādestinū ē: quo casu potiꝰ p̄sumit' adulteriū q̄ꝫ mr̄imoniū.xxx.q.v.alr. ⁊ ar.ꝫ. de clāde.d̄ spō.c.ij.

h ¶ Nullatenus exigendum. hoc est propter conscientiaꝫ dubiam ex probabili causa. si.ĩ.de sen.ex.inquisitioni.in fi.

i ¶ Adulterinis. hoc intellige: si postq̄ꝫ intellexerit pro certo d̄ vita prioris mariti cū secūdo remaneat: q: statim ē adulteriuꝫ ⁊ nō ante.xxxiij.q.ij.cū p bellicā. ⁊ ē ar. q mr̄imonium qd̄ ab initio valuit tractu temporis infirmatur. ff.de iudi. si alter. ⁊ l.si a me. h' non fuit mr̄imoniuꝫ ab initio in v̄itate: sed nūc primo declaratur mr̄imonium non fuisse: sicut ecōuerso ex futuro euentu apparet matrimonium ab initio fuisse. supra d̄ fri. ⁊ male. fraternitatis. in fi.

k **U**ir. benedici supra.e.c.i. vbi de hoc.

l ¶ Iterari. sacramēta.n. iterari non debēt.i.q.i.hanc regulaꝫ ⁊.c.hi qui. ne fiat eis iniuria.i.q. i.quod quidā. ⁊ de cō.di.iiij. ostēditur.xxiiij.q.vij.quēadmoduꝫ. ⁊.C.ne san. bap.itere.l.i. ⁊.ij videret'.n. q sacramentū huiusmodi nō fuisset collatū: vel q inefficax fuisset omnino: ⁊ sic fieret iiuria ei.i. q.i. sacra.tamē penitētia bene iteratur: de pe.di.iij. adhuc instant fallit ēt fm̄

quoſdã in extrema vnctiõe. Quid.n. īpediret hanc iterari: cum nõ ſit ſacr̃m ſ ožo ſup hoiem.i.q.i.man⁹.ꝛ ſolẽnis pnia ñ iteraẽ.l.di.q̃zuis.ꝛ.c.in capite.gr̃anus tñ dicit ꝙ iteraẽ ſm ꝯſuetudinẽ quozũdã: de pe.di.iĳ.ex pſona.ꝛ bñdictio iſta cũ aliqs ſcdaꝫ duxit vginẽ iteraẽ ſm ꝯſuetudinẽ quozũdã locozuꝫ: ꝛ h̄ ſi papa ſciat talem cõſuetudinem: alſ non licet.

a Uper illa. nubat in dño.i.c.pri. ſ cuꝫ apſus nullũ tps adĳciat nec nos adĳcere dbem⁹ xxxi.q.i. ꝙ ſi dozmierit.ꝛ.ĳ.q.v. cõſuluiſti.ꝛ.ſ.d trãſla. iter cõpalia. ſoli ergo honeſtati ſue cõſulat mulier: qꝛ ſtatī lꝫ ex quo ips nõ adĳciẽ: inſti. de v. ob.§.pure.

b Per licẽtiã. q̃ itelligitur iteruenire eo ipſo ꝙ nõ phibeẽ: vt.xvi.q.i.ſũt nonnulli.

c Infamia.ĩ.c.pxori.

d Um ſm.ĩ.cui vult. ſic.vĳ.q.i.ſicut alterius.ꝛ ſupꝛa.c.pꝛorio.

e Legalis ifamie. quã īfligit lex ei q̃ nubit.ĩ. annũ ne turbareẽ ſãguis: ꝛ de ple dubitareẽ.ſ.d re pu.ꝯſẽſu.§.ſi vo.ff.his q no.ifa.l.libertozũ.§.i. Et nõ.ꝙ canones iſti nõ ſolũ talẽ mulierẽ liberant ab ifamia ſ ab oi pena: quã exprimit lex.C. d ſe. nup.l.i.ſi.i auc.hiſdẽ penis.ꝛ i auc.d r̃ſti.ꝛ ea q pa.§.vl.col.iiĳ.nec dꝫ dici ifamis i foro ciuili ex quo p ecclĩã ꝛ licentiam apli remiſſa ẽ: ar.ſ.q ſi.ſint le.p venerabilẽ.ꝛ.ĳ.q.iĳ.§.hinc colligiẽ. Quidã tñ dicũt ꝙ pp ea nõ euadit penã illã: qua priuaẽ añ nuptiali donatiõe: auc. pdicta d reſti.ꝛ ea q̃ pa.§.vl.col.iiĳ. q̃ virũ ſuũ ita velociter dehoneſtauit: vt appeat ẽt eo viuẽte eã nõ caſte vixiſſe: vt ibi dẽ: ꝛ iõ pdere dꝫ qcquid ex liberalitate viri ad eã potuit puenire: nec ecclĩa in hoc potuit penã illã tollere: qꝛ quãdã ingratitudinẽ vĩ mulier cõmiſiſſe: ar. ſupꝛa de dona. pꝛopter eius. nec eſt hoc contra apoſtolum ſupꝛa de diuoꝛ. gaudemus.

f Ab apoſtolo. quã alicui auferre ñ poſſum⁹.ſi.xviĳ.di.d his bñficiũ.n. iuris nemini ẽ auferẽdũ.v.di.ad ei⁹ vo.ff.d re iu.l.tiĳ.§.ſiqs ꝯdẽnat⁹.ꝛ bñficiũ pꝛicipis latiſſime iterptãduꝫ ẽ.ff. d ꝯſti.pꝛin.bñficiũ.ꝛ ſic ad oẽs mulieres h̄ bñficiũ extenditur

g Cum in his. ſ. mr̃imonĳs ꝯhendis: in qbus ſacre leges ſacros canones imitãtur: in auc. quomodo opoꝛ.epiſ.§.vl.col.i.ꝛ in auc. vt cle. apud ppꝛios epiſ.§.vl.col.vi.ꝛ.ſ.de iudi. at ſi clerici.ꝛ in auc. de eccle.ti.circa pꝛin.col.ix.

Idem exoñ. episcopo

Uper illa qõne qua queſitũ ẽ: an mulier poſſit ſiñ ifamia nubere ĩ. tps luct⁹ ſm leges diffinitum r̃ndemus: ꝙ cuꝫ apoſtolus dicat: mulier viro ſuo moꝛtuo ſoluta eſt a lege viri ſui: i dño nubat[a] cui voluerit per licentiã[b] ꝛ auctoꝛitatẽ apli ei⁹ ifamia[c] aboleẽ. In nocen. iĳ.p. nobili mulieri.

Um ſm apoſtoluꝫ mulier moꝛtuo viro ſuo ab eius ſit lege ſoluta: ꝛ nubendi cui vult[d] tñ in domino liberam habeat facultatem: nõ debet legalis[e] infamie ſuſtinere iacturam: que lꝫ poſt viri obitum ifra tempus luctus. ſcilicet vnius anni ſpacium nubat ꝛ conceſſa ſibi tamen ab apoſtolo[f] vtitur poteſtate: cum in his[g] pſerti ſeculares legeẽ ñ dedignẽẽ ſacros canões imitari.

b I legitimus. legitimus ideo dicit: qꝛ ſi ſit crimioſus non põt aliuꝫ accuſare.iĳ.q.vĳ.qui ſine.ꝛ.c. poſtulatus.ꝛ qui trabẽ geſtat in oculo: feſtucã d oculo fratris ñ poteſt eruere.e.cã.ꝛ.q.e.§.tria.v. poꝛro.in ſi.ꝛ.i.q.i.multi.ꝛ.vi.q.i.qui crimẽ. Qui enim aliuꝫ accuſat: dꝫ eſſe bone fame non ſuſpectus per iura pꝛedicta. Si enim ad denunciandum viles perſone non admittuntur vt.ſ.de ſpon.cum in tua. multo foꝛtius nec ad accuſandum. Itẽ nec debẽt eẽ inimici. ĩ.eo. cum opoꝛteat.ꝛ.c.cum.p.manconella.ꝛ.c.meminimus. debꝫ enim eẽ ſine crimine nõ inimicus: bone fame ꝛ opinionis qui aliũ accuſat: alſ non ẽ legitimus accuſatoꝛ: criminoſus eni criminoſũ accuſare nõ põt aut ẽt dñũciare

Liber quintus

De accuſationibus inquiſitionibus ꝛ denunciationibus.

Felix papa

I legitimus[b] non fuerit accuſatoꝛ non fatigetur accuſatus. Idem epis per galiam conſtitutis.

Iquis epus ab illis accuſatoꝛib⁹[k] q recipiẽdi ſunt accuſatus fuerit: poſtquam ab eis charitatiue[m] conuent⁹[n] fue

i Fatigeẽ. ſed repellatur accuſatoꝛ ꝛ abſoluatur reus ab obſernatiõe iudicĳ.vi.q.vl.c.vlt.§. actoꝛ. niſi fuerit ifamatuſ: tunc dꝫ i dici ei purgatio.ĳ.q.v.pſbyter.ĳ.ꝛ.ĩ. de pur.ca.c.cuꝫ.p.ꝛ hec decre. ptinet ad pꝛimam parteꝫ rubꝛice.

k Iquis epus. accuſatoꝛib⁹ l. denunciatoꝛib⁹.

l Accuſatus.i. denunciatus.

m Charitatiue. ar.ꝙ admonitõ ſẽper ẽ pꝛemittenda ante accuſationeꝫ ꝛ ante vindictam. xĳ.q.ĳ.indigne.ꝛ xvi.q.qdam monachi.ꝛ.q.vĳ.oẽs decime.ꝛ.xxiiĳ.q.iĳ. de illicita.ꝛ.ĩ.d ſẽ. ex.ſacro. cum agiẽ in modum denunciationis ad penitentiam: tũc neceſſaria eſt admonitio ſm euangelicam veritatem.ſ. de iudi.nouit.ꝛ.ĳ.q.i.ſi peccauerit.ꝛ.ĩ. de ſimo. lꝫ heli.ꝛ.ĩ.c. cum dilectus.ĳ. in quo caſu loquitur hoc. c.ꝛ ita pertinet ad vltimam partem rubꝛice: ꝛ vbi dicit accuſatoꝛibus expone ideſt denunciatoꝛibus. Accuſatus. i. denunciatus: vt dictum eſt.

n Conuentus.i.monitus. vt ſequens littera indicat.

o Non olim. ideſt non ante admonitionem admittatur ad denunciandum.

p Nũc.i. poſt admonitionem dꝫ admitti: vt dictuꝫ eſt.

q Ila ppoſitoꝝ. de monaſterio. Nõ ꝙ nõ debẽt admitti ad denunciandũ: niſi illi quoꝛum itereſt: vt monachi vt hic: aut ẽt patroni. xvi.q.vlt.filĳs aut etiam parochiani.lxiĳ.di.vota ciuium.ꝛ.vĳ.q.i.factus eſt.

r Dicere.i.accuſare.ĩ.e.ex parte.ꝛ.ĳ.q. iĳ.eleutheriuꝫ. ſed potius loqtur in modũ inqſitionis ſiue denunciationis in quo caſu tenentur ad denunciandũ: vt.ĳ.q.vĳ.q̃ pꝛopter.ꝛ ar.ſ. de cogna. ſpiri. tua. ad hoc. n. qlibꝫ teneẽ etiã ſi iuraſſet ñ denunciare.ſ. de iureiu. queadmoduꝫ.

s Quoꝛum intereſt. ſ. fratrum ſuozuꝫ.lxxxvi.di.ſiquid.

t Cõdẽnetur. hoc ſemper dꝫ continere diffinitiua ſnia condẽnationem vel abſolutionem: alſ nõ tenet.ĳ.q.vi.§.diffinitiua.ꝛ.xxiĳ.q. iiĳ.illud etiam. vel equipolens ĩ.de v.ſig.in his.ꝛ.ff.de arbi. quid tamẽ.§.ſi arbiter ſic ꝛ ſnia que ſine certa quantitate pfertur nulla eſt: nec in aliqua parte actoꝛum hoc reperitur.C. de ſenten..queſi.

cer.quan.proferFur.l.pe.ꝛ.vlti.t.

u Omnipotens.nunciaꝛ.ꝛ ſic ad vltimã ꝑtem tituli ꝑtinet:cũ ẽt aliqs accuſatur aut denunciaꝛ vel ẽt inquiritur grauata ẽ ſtati ei⁹ opinio:vt interim nõ debeat ꝓmoueri.lxxxi.di.tantis daniel.ꝛ.ẽ.de teſti.c.vl. de procu.reũ.ꝛ.ff.de mune.ꝛ bono. l.reus.i.rñ.niſi poſt ãnuꝫ vt.e.l.reus.§.euꝫ.

x Honoreꝛ.i.ad honorẽ ꝓmoueaꝛ.

y Nulli epoꝝ.repellẽ.Judex tñ ex offõ ſuo põt repellere accuſatorem:ſi nõ fuerit idoneus:arg.ij.q.vij.alieni.ꝛ.c.q ſunt.ꝛ.c.q̃rendum ff.de poſtulando.quos ꝓhibet.ꝛ.ẽ.de excep.exceptionem in fi.ꝛ.ff.d pe ti.here.l.vlt.

z Familiaritate.nõ.n.modo põt reprobare ẽt mores quos ꝑus ꝓbauit.ff.de adul.ſi vxor i fi.ꝛ.xxxij.q.v.horrendus.ꝛ.ẽ.de fi.ꝑſby.veniens.ff.de neg.geſt.põponius.ſed contra.ij.q.vij.alieni.ꝛ.iij.q.vlti.§.ſiquis ex familiaribus.ꝛ.C.qui accu.non poſ.iniquum.immo videtur ꝙ crimioſus crimínoſum accuſare poſſit.ij.q.vij.§.in hoc.ꝛ.C.de here quoniam.ꝛ.C.de inoffi.teſta.in harenam.ar.ꝙ nullus criminoſus reputatur legitima perſona ad accuſandum vel ad denunciandum:vt dixi.ẽ.c.i.ar.C.de adul.quoniam.xxxij.q.vi.nihil iniquius.ꝛ.C.de liberali.cau.ſi filium.vel forſitan iſte epiſcopus accuſabatur de crimine excepto:qꝛ ꝛ erat male fame.ij.q.i.in primiſ.vnde admittebantur viles perſone contra eum.Sed dic ꝙ ſpeciale eſt in epiſcopis ꝛ in odium ipſoꝛuꝫ ſtatutum:quia debẽt ſecum habere honeſtas perſonas:que perhibeant teſtimonium de vita eoꝛum.ij.q.vij.cum paſtoris. Et ideo ſi prauos ꝛ viles habent ſecum ſibi imputent alſ vilis ꝑſona non eſt audienda:vt dixi.ẽ.e.c.i.vel forte ſuperior ex officio ſuo poſſet tales repellere:vt dicitur in prin.c.ꝛ precedenti notula.

a De his.replicari.qꝛ ſi ꝓbato crimine iudex cum illo diſpenſauit:ſi fuit tale crimen quod potuit diſpenſare:crimína ſemel dimiſſa iterum in vltionem diuina clementia venire non patitur:de pe.di.iiij.diuina clementia ad fi.diſt.ꝛ.xxiij.q.iiij.ſi illic:vbi de hoc.ꝛ.ij.q.iij.§.notandum. Si vero abſolutus eſt : quia accuſator non ꝓbauit tutus eſt:qꝛ de delicto vnius hominis ſepius queri non debet.ff.nau. cau.licet.§.vlt.xxxv.q.ix.veniam.ꝛ.hoc verum eſt niſi in duobus cañbus:puta ſi ſecundus accuſator doceat primum preuaricatum fuiſſe.ff de preuari.l.iij.C.de accu.ſiquis homicidij.ꝛ de conſti.c.i.Item ſi ſuum doloꝛem proſequatur ignorans accuſationem ab alio inſtitutam.ff.de accu.ſicut.§.hiſdem.Et hoc intelligẽ cum actum eſt in forma iudicij. Si autem penitentiam egiſſet occulte quo ad deum abſolutus eſt : ſed accuſatio in iudicio facienda non ceſſat ꝓpter hoc.xxxiij.q.ij.admonere.vin.

rit vt cãm emẽdet:ꝛ eã corrigere noluerit:nõ olim⁹ſꝫ nũcᵖ ad primates cauſe eius canonice deferanꝛ.

Gregorius duci campanie.

Illa ꝑpoſitoꝝ.ꝛ ifra.Si vo aliqs ẽ d monaſterioᑫ ꝑdicti abbatis q poſſit dicereˢ ꝙ ad culpã reatũ quoqꝫ ei⁹ ꝑtineat:nos cũ eis quoꝝ itereſtʳ cãm diſtricte volum⁹ ꝑſcrutari:vt vꝉ ꝯdẽneꝛˢ vel abſoluaꝛ.

Idem ꝯſtantie aug.

Omnipotens deuſ:ꝛ ifra. Valde graue ẽ:vt vir de quo tãta et talia nunciantur cũ ante regri ꝛ diſcuti debeãt honoretur. Paſcaꝉ papa.

Nulli epoꝝ ab accuſatõe ſua repellẽʸ liceat:quos ante ꝙ ſe ab eis impetendum cognoſceret:a ſua cõmuni familiaritateᶻ neglexẽit ſeꝑare.

Ex concilio maguntiñ.

De his criminib⁹ de qb⁹ abſolutus ẽ accuſat⁹:nõ põt accuſatio replicariᵃ.

Stephanus papa.

Repellanꝛ ab accuſatiõe cohabitãtesᵇ inimicꝫ:qꝛ ifeſtatões blaſphemie affectõ ſolet amicitieᶜ vꝉ inimicitie icitare. Ex brocar.li.xliiij.

Accuſaſti aliquã ꝛꝑ tuamᵈ accuſatõeꝫ occiſ⁹ ẽ niſi ꝑ paceᵉ h feceris.xl.dies i pane ꝛ aq̃ qd cariaᶠ vocaꝛ:cũ ſepteꝫ ſequẽtibus annis peniteas.Si aũt ꝑ tuam delaturam debilitatusᵍ eſt:ꝑ tres ꝯbes q̃dragesimas penitere. Aug. ſuꝑ geneſi de morte abel.

Euidẽtia patrati ſcelẽisʰ ſi idiget clamore accuſetoris. Alexã.iij.gait.electo.

Vꝫ.p.mãcõella ꝑſbꝛ ex vna ꝑte:ꝛ bon⁹ ꝑſbꝛ.ꝛ.j. bonus cocti laicusᵏ fraꝛ eius

b Repellanꝛ.cohabitantes.non ſolum inimici:ſed eis cohabitantes repelluntur : quia ex hoc inimici preſumũtur.iiij.q.iij.§.item teſtes ꝛ.j.e.cum oportet.C.de inoffi.teſta. liberi.xciij.di.ſi inimicus.argu.contra.ff.ꝑ ſocio.nam ſocius. Nã ſocius ſocij mei non eſt ſocius meus. et.lxxxi.di.legitur.ꝛ eſt.ar.ex cohabitatione preſumendum ꝑ aliquo vꝉ cõtra aliquem.xviij.q.ij.diffinimus.ꝛ.ẽ.e.nulli.ꝛ.ẽ ſe offi.dele.inſinuante.iij.q.v.accuſatores.

c Amicitie.iij.q.v.ac ꝑ cuſatores.propter amicitiam vel odium humanum iudicium ſepe ꝑuertitur.xi.q.iij.quattuor

d Accuſaſti.per tuam tantum accuſationem calumnioſam ꝛ nõ culpa ſua.nam ſiquis iuſte accuſet criminoſum : ꝛ crimine probato interficiatur reus immunis eſt accuſator.xxiij.q.iiij.illud.ꝛ iudex ꝛ miniſter.xxiij.q.v.homo qui malos.ꝛ.c.iudex.ꝛ.c.homicidas.ꝛ.c.miles in fi.

e Niſi ꝑ pace.non tenetur proprie illud:niſi qꝛ ſi proprie ſequeretur ꝑ pace poſſet quis accuſare alium iniuſte:quod non eſt verꝫ:q̃ſi ſimile habes.ij.q.i.notum.ſed ꝑ pace ſeruanda licitum eſt accuſare:vt bene quiete viuant.xxiij.q.v.non fruſtra alſ accuſare mortale peccatum eſt.ſ.calumnioſe.

f Carina.vulgare eſt lombardorum:ꝛ dicitur a carentia hominuꝫ:quia tales recluduntur ſolitarij per quadraginta dies ad agendum pniam:de qua penitentia habes.l.di.in capite.

g Debilitatus.i.mutilatus in membris.

h Euidentia.ſceleris.i.ſcelus quod notorium eſt per operis euidentiam:ꝛ eſt vnus modus notorij:quem ꝛ alios habes.ẽ.de cohoa.cle.ꝛ mu.c.vlti.

i Clamore.i.non indiget aliquo proponente accuſationem:qꝛ factum ſe oſtendit:arg.ff.de in integ.reſti.l.i.in confeſſum.n.nulle ſunt partes iudicis.ff.ad.l.aquil.ꝓinde.niſi quo ad ſẽtẽtiã tantum.ꝛ.que in iudicio publicantur:nõ requirunt accuſationem aut etiam probationem.ff.de adulte.l.ij.§.ſi.publico.ꝛ C.de teſti.nullum ſic in quocunqꝫ notorio tantum ſententia ſemper eſt neceſſaria.

k Vm.p.laicus.Nota ꝙ laici in accuſationem vel teſtimonium clericorum non ſunt admittendi : ꝛ hoc regulare eſt:niſi ſuorum vel ſuam iniuriam ꝓſequantur.iiij.q.vi.omnibus nec tũc ad teſtimoniuꝫ:qꝛ i facto ſuo nemo teſtis idoneus

ē.ꝫ.de testi.decetero.⁊.ij.q.i.ꝓhibet.⁊.iiij.q.iij.§.itē oib⁹.⁊ h̄ verū ē nisi i criminib⁹ exceptis:vt ē crimē simonie heresis ⁊ lese maiestatis.j.de simo.tāta.⁊.ij.q.vij.sacerdotes.⁊.c.oues.xv.q.ij.sane.⁊.C.de epi.⁊ cle.si quēq̄z:⁊ in his casib⁹ ⁊ ꝯsimilib⁹ admittunt:si bono zelo ⁊ nō ex odio ꝓcedāt:q̄ tūc nec ad accusandū nec ad testificandū admittunt.j.ꝺ si.licz heli.⁊.c.ꝑ tuas.⁊.j.e.meminim⁹.⁊.c.cū oporteat inimici in nullo cāu admittunt.Laici.n.bōe fame admittunt in huius modi exceptis criminib⁹: ꝫ si laici sint male fame ⁊ viles psone:tūc distinguit.Si cl'icus super illo crie sit ifamatus ⁊ male opinionis admittuntur laici ⁊ viles psone.si vero sit bone fame ⁊ opionis nō admittūt:vt hoc bñ colligit.ij.q.i.in p̄mis ad fi.⁊.j.de simo.tanta.⁊.c.per tuas.⁊ hic exceptis ꝯspiratorib⁹ ⁊ inimicis: vt dixi.⁊.excipit p̄nceps criminis.ꝫ.de testi.venientes.⁊ testibus vilibus sine corporali tormento credi nō dꝫ:vt.ij.q.i.in primis ad fi.sed accusator iste torquet.iiij.q.iij.§.si aūt ea rei.⁊ sic io.iste:q̄ laicus erat nō admittit ꝯ clericū.Sꝫ q̄re repellit cū accusaret illū ꝺ simo.q̄ ē crimen exceptū:⁊ q̄ ēt erat īfamat⁹:vt pꝫ ex eo ꝙ īdicit purgatio illi.rñ.q̄ erant inimici.qꝺ bñ colligit ꝓpter mutuas accusatōes ⁊ officia permixta:vt pꝫ ex ipsa littera.

a Illi⁹ cāe.s.ioānis fratris laici.b.iste.n.io.p̄us accusauērat forte ipm.p.corā epo:⁊.b.fratrē suū induxit i testē:vt hic vꝫ:⁊ iō ipe repellit tanq̄z inimicus.j.e.meminimus.

b Purgatōem.q̄ vterq̄z fuerat ifamat⁹.j.ꝺ simo.ꝺ h̄.⁊.c.insinuatū:alr̄s nō eēt indicēda purgatio.xv.q.v.de crimine.

c Cū trib⁹.arbitrari⁹.n.ē numer⁹ purgatoꝝ ꝫm arbitriū p̄sidentis ⁊ q̄litatē ifamatōis:ar.ij.q.v.oib⁹ p̄sb̄r.si.⁊.j.ꝺ pur.ca.inter solitudies.Nūqd eps pōt diminuē ꝺ h̄ numero erḡ p̄figit a papa erḡ ē arbitrari⁹.dicas ꝙ nō postq̄z papa statuit:ar.ꝫ.ꝺ of.ꝺle.ꝺ cāis.§.vl.Quid si nō pōt hr̄e cōpurgatores.distingue:si h̄ ꝯtingat ex eo ꝙ ē talit ifamat⁹:tūc puniri dꝫ tāq̄z conuict⁹.j.de simo.isinuatū.⁊.j.ꝺ pur.ca.cū.p.q̄ ē ps hui⁹.si ꝟo n̄ pōt hr̄e:q̄ ē aduena:pōt credi suo iuramēto cessante ꝓbatione:ar.ꝫ.ꝺ iureiu.c.vl.⁊.ff.ꝺ his q̄ no.i fa.furti accipe.§.q iussu.ꝟ.ꝫ ⁊ si iure.i auē.vt nulli liceat hr̄e loci cōseruatorem.§.si ꝟo crimē.colla.ix.C.ꝺ custo.⁊ exhi.re.auē.nouo iure.Quid si hꝫ bonos laicos:admittuntur:ar.ij.q.i.in p̄mis.vin.

d Ex pte.alia rōnabilis.puta ꝙ eēnt excōicati.ꝫ.de.excep.exceptiōem.vel si eēnt inimici vel ꝯspiratores.j.e.meminim⁹.⁊.j.ꝺ simo.ꝑ tuas.⁊.j.e.cū oporteat.⁊ i cāu.j.e.veniens.vt.dixi.ꝫ.e.c.i.sed ꝓ eo ꝙ obediētiā ꝓmisit:non repellitur ab accusatiōe in hoc.q.ꝙ malus eē:non tenetur obedire ei:imo potius tenetur illum denunciare siue accusare cum coꝝ intersit.ꝫ.eo.illa.⁊.xi.q.iij.non semper.⁊.c.iulianus.ar.ꝫ.de maio.⁊ obe.dilecti in fi.⁊.ij.q.vij.quapropter ⁊.x.q.ij.episcop⁹.xvij.q.iiij.questi.⁊ quia vtilitatem ecclesie procurant:debent eis

ex altera in nostra essent p̄sentia constituti:eundem .J.quia laicus erat in dicti .p.accusatōnem non duximus admittendum.Cūq̄z prefatus .b.eundē p.sup crimine simonie ꝯstanti⁹ accusaret:nos eū:q̄ i testimoniū illius[a] cāe adduct⁹ fuerat:⁊ q̄ predict⁹.J.frater ei⁹ ipm.p.coram te prius accusauerat:ab accusatōe repulimus p̄sertim cū frater.p.memoratū.b.antea ꝺ cā consili accusassꝫ.Unde qm̄ vn⁹ post alteꝝ p̄dictū.p.instāti vicissitudine accusabant:neutrum ad eius accusationem admisimus:sed vtriq̄z presbytero de obiectis criminibus purgationem[b] duximus indicendā.Jōq̄z mandamus quatenus vterq̄z illoꝝ cū trib⁹[c] sacerdotib⁹ faciat se purgare.

Idē vuigo.epo.

Ex pte tua:⁊ īfra.Prudētie.t.t.r.ꝙ monachi nisi alia rōnabilis[d] cā īpediat:eo ꝙ de obedientia ⁊ subiectōne abbatis esse noscunt ab ei⁹ accusatione sunt nullatenus repellendi:lꝫ alios[e] accusare nō possint.Quibus siqdem cū ꝓprium non habeant:de rebus monasterij expense[f] debent necessarie:donec causa debitum finem accipiat ministrari.

Idem.

Si cōstiterit[g]:ꝙ.D.ecclesia non perpetuo concessa:sed ad tenpus fuerit commēdata[h]:⁊ ꝺ vinolentia et ꝙ i

expēse ab ecclīa ministrari:vt hic dicit.⁊.j.e.olim.⁊ ipe abbas dꝫ hr̄e expēsas:vt se defendat vsq̄z ad finem cause.ff.de ioffi.testa.si instituta.arg.

e Lꝫ.alios.alios ꝟo accusare nō p̄nt:nisi itersit monasterij de licentia tn̄ abbatis.xvi.q.i.mōachi cum mortui sint mūdo.e.cā.q.i.placuit.⁊ nō tm̄ humanis vocibus ꝫ diuinis mortui sunt.ij.q.vij.placuit.funesta ē eorum vox:vt ibi ꝺr.i.sēꝑ flere debēt ⁊ tristes eē.xvi.q.i.placuit.denūciare aūt p̄nt ad pniam quēlibꝫ christianū:q̄ cuilibet dictū videt si peccauerit i te ⁊c.nl'la facta exceptōne:maxie si ꝺr eē p̄ceptū.ar.ꝫ.de iu reiu.quēadmodū.Sꝫ ꝯ vꝫ dicē predictū.c.placuit vbi ꝺr ꝙ monasteriū exire nō dꝫ monach⁹.ꝫ tāq̄z mortuus ibi eē.Sꝫ pone monach⁹ ē i scholis de licētia abbatis nunqd pōt accusare vel aliter agere:rn̄deri pōt si eius interest:q̄ eo ipso ꝙ monach⁹ de licentia abbatis ē in scholis.per consequens oia ei ꝯcessa intelligūt:sine qb⁹ ibi ꝯmode n̄ possit viuē:ar.ꝫ.de offi.ꝺle.p̄terea.c.prudētiā.§.sexta.⁊.c.suspitōis.tn̄ ꝓ alienis ꝺbitis intercedere nō posset:vt ꝑ hoc monasteriū obligaret:cū hoc nō itellexerit abbas:ar.ꝫ.ꝺ fideius.qꝺ.qbusdā.⁊.ꝫ.ꝺ solu.si quorūdā.nisi q̄ztū ptinet ad ꝓpriā necessitatem:⁊ hoc si abbas ei concedat.

f Expēse necessarie.ar.aduersariū aduersario cōpellēdū in expēsis ꝓuidere ꝯ se:ar.ff.de inoffi.testa.si instituta §.iij.C.de.car.e.l.vl.C.de or.cog.l.vl.§.i .ꝟsi.nam si ta les.⁊ iste expense necessarie tn̄ erūt:sine qb⁹ cā explicari nō pōt:de expensis satis habes.ꝫ.de dolo finem.

g Si ꝯstiterit.cāus.Sacerdos iste petebat ecclesiam sibi restitui:qua dicebat se iniuste spoliatum fuisse.Dicebat ī ꝯrium ꝙ non erat audiēdus:q̄ nō fuerat spoliatus:cū non ītitulatā sed cōmēdatā habeat tm̄ ecclīaꝫ.Itē ꝙ quasi ebrius in taberna pernoctauerat.nulla dormitōe facta illa nocte.in sequenti die mane missam celebrauit ipe:⁊ ideo iuste priuatus fuit per iudicem suū:coram quo super his fuerat accusatus.⁊ ipe hic oia negabat dicens:ꝙ canonice in ea fuerat institutus ⁊ iniuste spoliatus.Et post appellationem mandat papa p̄mo inquiri de premissis.que si vera sunt imponatur ei silentium super ipa ecclesia. Si vero ipaꝫ habuerit canonice:⁊ non fuerit conuictus de crimine:vel post appellationem fuerit spoliatus:restituatur ecclesia.

h Commendata.sic:ꝫ.de elec.dudum.⁊.xxi.q.i.qui plures.cōmendare enim est idem quod deponere.ff.de positi lucius sempronio.⁊.ꝫ.de deposito.c.i. Qui enim deponit rem penes alium:possessionem intelligitur re

fnere.ff.depositi.l3.ꝛ q̄lcūqꝫ vult pōt depositū siue reꝫ cōmendatā reuocare.s̄. de deposito bona fide. §.i.vbi de hoc.ꝛ.ff.depositi.l.i.§. pe.ꝛ ita licite huic pr̄byt̄o potuit auferri ecclia:cū ipse nō possidēt: ꝛ sic ñ fuit spoliatꝰ

a ¶ In taberna.xliij.distinctione non oportet.

b ¶ Pernoctauerit. pnoctare noctē totā significat.ff.ð v̄.sig.vrbana.§.pnoctare.ꝛ.s̄.ð spō. veniens.ij.

c ¶ Dormitiōe.vñ nō vī ieiunꝰ pp indigestionē. ꝫ prandus celebrasse : qð fieri ñ dꝫ:de cō.di. i.sacra.ꝛ de cō. di. ij.liquido.

d ¶ Añ epm.s̄. de cōfes.cū sup.ꝛ pñte aduersario.ff.ð cōfes.cētū.§.ij.ḡ.si corā alio nō suo iudice nō noceret talis cōfessio.s̄.de iudi. arsi clerici.

e ¶ Sine coactiōe talis cōfessio sic p coactōnē extorta ñ p̄iudicat.xxxi.q.ij. lotharīꝰ.xv.q.vi.c s.C.quorū ap.non re.l.ij.ꝛ.ij.q.vi.§. fūt quorū.v̄. si nullus homicidarū.

f ¶ Cōuictꝰ.vñ priuari nō debuit sīn culpa.lvi.di.satis puersum.ꝛ.xvi.q. vij.inuentum.

g ¶ Post appellatōꝫ.qð.n.pꝰ appellatōꝫ legitīe iterpositā fit: dꝫ i irritū reuocari.s̄. ð offi.de le.sup qōnuꝫ.i fi.ꝛ s̄.de ap.bone.

h ¶ Restitui. cum fructibꝰ pceptꝭ.s̄.ð re.spo.grauis. vbi de hoc.

i ¶ Meminimus. p alīa pte.i. p seipo ex aduerso

taberna[a] pnoctauerit[b] ita q̄ altera die nulla p̄missa dormitione[c] missam cantasset: ꝛ infra ¶. Si ð hoc rōnabilter conuictus fuerit in iudicio ante episcopū[d] suū: siue accusatus vel ad rōeꝫ positus sine coactiōe[e] fuerit cōfessus: ei sup eadē ecclesia ppetuū silentiū ipōatis ipm ab ipetitōne .B.desistere cōpellentes. Ceterū si eidem fuit ecclia canonice concessa ꝛ tradita: ꝛ postea de crimie aliquo non fuit conuictꝰ[f] : ppter qð de iure debuit spoliari :vel post appellationē[g] sicut aliqñ allegauit ecclia illa fuerit spoliatus :ipsam ei faciatis restitui[h] ꝛ in pace dimitti. Idem

Meminimus tibi mandasse : vt.c. abbatisse: cuius electionē cōfirmauimus munus bñdictionis ipendere pcurares .Sꝫ qꝛ.b. pro altera pte a te ad nr̄am audientiam appellauit: pponēs q̄ ð simonia accusaret[k] eandeꝫ mandatum nostruꝫ distulisti affectui mancipare. Quia v̄o te non decet in hac parte ap. eiusdeꝫ .b. deferre :cum idem illius manifestus fuerit inimicus[l] : ꝛ ꝯtra eam testimonium tulit[m] :mandamus :quatenus cū inde fueris reqsitus : p̄fate abbatisse munꝰ bñdictōis non differas ipartiri. Innocentius tertiꝰ archiepiscopo bisuntino

Licet in beato petro: ꝛ infra Sane cum ex lr̄is.B decani sancti stephani : ꝛ .t.i. ꝛ.m. canonicorum ecclesie bisuntine ad ap.se. audentiam peruenisset te varia crimina cōmisisse :ac ab eis fuisses per easdem litteras super periurio crimine simonie ꝛ incestus delatus : clemens papa predecessor noster seruata iudiciaria grauitate tibi certum terminum assignauit : quo respōsurus obiectis aperte conspectui presentares .Cnm autem iuxta tenoreꝫ citationis ad sedem ap .accessisses :nec vllus appareret : qui te ita impeteret de predictis : ne aliquid de contingentibus omittere videremur :ab J. ꝛ o archidi. in nostra presentia constitutis : quesiuimus[n] diligenter :siquid super premissis aduersus te pro se vel alijs proponere vellent ꝛ quod scripserant legitime demonstrarent ipsi autem :q̄ non proposito accusandi hec scripserant responderunt. Sꝫ quia super quibusdam incorrigibilis videbaris : quedam de te apostolo. se. duxerant intimanda : sed nuncius qui p litteris accesserat impetrandis:mandati formam excessit[o] ¶ Nos igitur dictis canonicis super predictis silentium duximus imponendum ne te decetero[p] eis super his accusare liceat vel etiam infamare. Quia v̄o predicti canonici citra vinculum inscriptionis[q] de

fi.s̄.e.cā.p.ꝛ fi.iiij.q.iiij.§.itē in criminali. in prin. vbi de hoc.

n ¶ Licet.quesiuimus.Sꝫ quare papa q̄siuit ab istis:vtrꝫ vellent aliqd pponere ꝯ ipm.si.n. accusator nō cōpararet in termino p̄fixo:ampliꝰ nō audit:nisi pbet iustā abñtiam.iiij.q. v.qsquis.ꝛ.C.qui accu.nō pos.si eas.ꝛ.s̄.de fi.istru.accepimus rñ.nō statiꝫ dꝫ iudex absoluere pñtem:lꝫ accusator sit absñs:qꝛ pōt eē : q̄ habeat iustā cām absentie: vt.s̄.vt lit.nō ꝯte.qm̄ iudex hr̄e dꝫ rōem viaꝫ ꝛ tpis ꝛ alteriꝰ etiam ipedimenti.ff.de va.mu.tēpus. ff.quibus ex cau. ma.sicui.§.i.ff.de dam. infec.si finita. § .si forte. ff.de iudi.si pretor.in fi. ꝛ supra de re iud. cū bertoldus.Et iō papa istos requisiuit:quia forte nō credebat q̄ iusta cā ipediti tacerent : ar.ij.q.vij. plerūqꝫ.Et nō. q̄ lꝫ absēti restituatur accusatio sua.ff.quibꝰ ex cau.ma. sicui.§.i.tñ mino. nō restituitur ad accusanduꝫ ff.de mino.auxilium. vl ideo non imponitur silētium accusatori:qꝛ accusator prius monendus ē vt pcedat.C.qui accu. ñ pos. qui crimen. ꝛ iō isti requisiti fuerunt: si vellent aliqd pponere:qꝛ ñ reqsitus accusator nō pcedat : amodo nō audit vt hic pꝫ:ꝛ p iura p̄dicta Sꝫ vī q̄ isti debuerunt puniri in expensis: quia fecerūt illū citari ad curiam maliciose: ar.p̄dicte l.qui crimē.ꝛ.ff. de iud. eum quem temere. ꝫ excusant ppter nūcium q formā mandati excessit. vñ nō tenebant. Idē videbatur dicendū vbi ēt de crimie agit ciuiliter. ff .ð iure fisci.l.ij.§. senatꝰ.ꝫ i negocijs ciuilibus aliter pceditur ꝯ abñtem actorē.C.ð iu.ppandū .io. ð hoc dictū ē.s̄.de do.put

k ¶ Accusaret. ꝫ non vī q̄ locum hr̄et ad hec accusatio : cum nōdum habuisset plenum ius : sed potius debuissꝫ excipe ꝯ eam quod posset concedi: sed qꝛ repellit ab obiēto potest admitti accusatio. de hoc dī. i .eo.super his.

l ¶ Inimicus.ergo si nō fuisset manifestus inimicus deferendū fuit appellatōi.qꝛ tūc cū crimē simonie exceptū sit cā poterit accusare vt plene dictuꝫ est ð h.s̄. e .cum.p.

m ¶ Tulit testimoniū. ꝛ forsitā sup eadē cā vel alia ꝯtra alio ipam accusante: ꝛ ob hoc solum p̄sumeret inimicus

o ¶ Excessit.ꝛ ideo non valuit nec preiudicat eis : ex quo non habent ratum:supra de offi.dele.cum olim.ꝛ supra de rescrip. cum dilecta.

p ¶ Decetero. supra eodem de his .ij.iiij.q.v.c.i.ꝛ.v.q.v.illi q C.qui accu.non pos.si ea.ff.ad turpil. q destitit.nisi iterato crimē cōmitteret.ar.vi.q.i.imutare. naꝫ exceptio rei iudicate nō obstat:nisi de p̄teritis cōmissis.ff.de excep . rei iudi.si rē meā. ꝛ.l.se.ꝛ.C.ad exhi.neqꝫ.ꝛ.l.nō ignorabit.ꝛ. s̄ .de excep.c.pen.

q ¶ Inscriptionis.ꝛ qꝛ añ iscriptionē destiterūt : eis ñ iputat

q2 nemo cōpellitur accusare.ij.q.iij.siquē.7.c.sigs iratus.post libelli oblationē sine pena desistere lʒ.ff.ad turpil.q̄stiū.ff.de i ius vo.liberi⁹.tñ ille q̄ ifamauit:tenef iiuriaꝝ.ff.d̄ iiur.item apud.§.sigs libello.in ciuilib⁹ tñ actionib⁹ bene cōpellif agē post libellū oblatū reo:instante.C.q̄uo 7 q̄ñ i auc.qui semel.io.

clare nō obstāte iuramēto. qd̄ vĩ p decre.p̄dictā quēad/ modū. qd̄ nō ē verū cū p2imo calūniat⁹ fuerit: q2 calū/ niose denūciās nō audif:imo pnnif de calūnia.j.ti.p2o/ xi.c.ij.sed nunqd alius pōt illū accusare de crīe de q̄ ab/ solutus ē.de hoc dic:vt.s̄.e.de bis.7 q̄ nō hēs.ij.q.i.p2o hibentur.io.

fistere voluerūt eis de iuris p̄/ missione id nō duxim⁹.iputan dū. Me āt i absolutione tua mi nus canonice p̄cedere videa/ mur: q̄uis poti⁹ in odo2e bone opinionis coep̄oꝝ nr̄oꝝ q̄ eo/ rū ifamia delectemur[a] cabilo/ neñ. ep̄o 7 abbati de firmitate inq̄sitionē tue fame duximus committendam. Idē sancte burgensi archiepiscopo.

Eniens ad ap.se.a. p2a/ geñ. canonicus contra p2ageñ. episcopum inter alia p2oposuit co2am nobis: q̄ cum esset filius sacerdotis in eccle/ siam fuerat p2ageñ. intrusus: 7 c̄ eiusdeʒ ecclesie priuilegiū homagium duci bononie p2e stitisset sic subijciens p2ageñ. ecclesiaʒ seruituti: 7 infra. Vñ p2edictum episcopum ad festū resurrectiōis dñice p̄emptorie nos meminimus citauisse. idē vō ad suā excusationē viarum discrimina ꝯsecrationē ch2isma tis iminēteʒ: 7 q̄ filius boemie p2īcipis eēt p ip̄m baptizādus tunc tp̄is per nūcios 7 lr̄as al legauit. lʒ aūt accusatiōes hu iusmodi sicut erāt friuolas esti mantes ip̄m reputauim⁹ ꝯtu/ macem: nec p̄curato2es ei⁹ in causa possemus recipere cria li[b]: eis tamē concessimus audi to2es: vt si possent illuʒ aliqua tenus excusarent. Cumq̄ p2e dictus. a. co2ā eis repetijsseʒ ob iecta: fuit ex aduerso responsū q̄ cuʒ olim sup hoc ad magde burgeñ. archiep̄m lr̄e fuerant ipetrate: idē. a. in obiecto2uʒ se videns p̄batione deficere: ad pedes eius se humiliter p̄ster nens veniā postulauit: 7 q̄ ad uersus eū calūniose p̄cesserat ē cōfessus. Ceteꝝ cum sup hoc mandato stare eiusdem archi ep̄i iurauisset ip̄e p̄cepit eideʒ sub debito p̄stiti iuramēti: vt ꝯ̄ cundē ep̄m decetero p̄ponere talia non auderet. Cū igif no bis ex ipsius. a. cōfessione con staret ip̄m iuramētū huiusmōi p̄stitisse: ac tale recepisse man datū[c] sup ipetitione dicti ep̄i si lentiū[d] ei duximus iponendū: p̄pter cōtumaciā[e] tñ eidē ep̄o citationē 7 purgationē p̄pter ifamiā idicentes. Idē p2io2i sancti fridiani: 7 mgr̄o.b. cano nico pisano.

Up his de q̄bus nos con sulere voluistis. Inqui. v. b2euiter rñdemus: q̄ tribus modis[f] valet crimē opponi: de nunciando: excipiendo 7 accu sando. qñ crimē in modum de nunciationis opponitur: nō est iscriptio necessaria: sed cum in

a ¶ Delectemur. ar. q̄ p̄ stātius ē p2iuilegiū bone fame q̄ʒ male opinionis ar.j.d̄ pur.ca.cum in iu/ uentute.

b Eniēs.criminali. hēs ḡ expsse: q̄ i cā criali nō iteruenit p̄ curato2 nec ad agēdum nec ad defendēduʒ.v.q iij.i crialibus.7.iij.q.ix. absens.ff.de pub.iudi.l. pe.§.i.7 hoc ē generale: Fallit tñ in casib⁹ i crie i iuriarū: vt.iij.q.ix.§.nisi 7.C.de iniur.l.vlti.ſʒ ad excusandū vel excipien/ dū admittif p̄curato2 vt hic.7.xxiij.q.v.reos.7.s̄. de dolo. cū dilecti. Item cū agitur de crie nō cria liter: iteruenit p̄curato2 s̄.de p̄cur.tue.7.j.c.pr. in fi. Item in leuibus cri minibus.ff.de accusa.le uia.ar. Itē si crimē nō ex cedit penā relegatōis.ff. an p aliū cā ap.ex.pos.l.i Itē in crimie suspecti tu. ff.de p2ocur.non solum. §.vl. Item cū q̄s accusat aliū de igratitudine.ff.d̄ p̄cu.ſʒ he p̄sone.§.i.item in actōe populari iterue nit p̄curato2 ad agēduʒ p p2iuato dāno.ff.de p̄/ cu.l.i populatibus.ſʒ p publico nō interuenit p̄/ curato2 ad agēdū sed ad defendēdū.ff.d̄ popula. ac.q populari.itē dñs de fendit seruū in crie.ff.d̄ accu.sicui.§.pe.ū Delē. dixit q̄ ex p̄te rei post lit. cōte.semp pōt p̄curato2 iteruenire.ij.q.v.reos ſʒ illud loq̄tur in p̄curato2e ad allegan/ das cās abñtie q2 reipublice vtile ē abñtes a q̄buscūq̄ defen/ di: 7 quēlibʒ p2o eo v̄ba facientē audiri.ff.de p̄cu.seruū quo/ q̄.§.publice.7 hic isti admittuntur ad excusanduʒ: 7 sic inteli ligitur.xxiij.questione.v.reos.

c ¶ Tale mandatuʒ.quod de iure fieri potuit. sup2a.c.p2orio.

d ¶ Silentiū. Nō. q̄ qui iurauit se nō accusatuꝝ aliquē ampli us nō audif ꝯ illū.s̄.d̄ iureiu.quēadmoduʒ. 7 maxie vbi p2io calūniose accusauēit: vt hic.q2 p̄sūif postea q̄ malo animo mo uear.vñ nō ē vlteri⁹ audiēdus: ar.iij.q.x.placuit vel ēt si sim/ plr remisit acccusationē.xxiij.q.iiij. si illic.7 de pe.di.iiij.diuia 7 eoip̄o q̄ q̄s dixit se nolle accusare illū: āpli⁹ non audif.ff.de adul.si maritus.ij.§.si negauerit. Sʒ nūq̄d talis pōt ipʒ denū

e ¶ Propter cōtu/ maciā.sic pʒ: q̄ seq̄ dʒ q̄s venire a d iu dicē siue iuste siue iiuste vocef: al̄ pu/ nitur vt cōtumax: vt hic pʒ.7.ff. neq̄ eū q̄ i ius vo.fu.vi exiat.l.añpe.§.iteʒ sigs.ff.iu.sol.si re⁹ Qd̄ verū est cū du bitatur: an citatio teneat.s̄.d̄ ap.si du obus.7.c.cū para/ ti.7.ff.de iudi.sig̃ ex aliena. Sʒ si eui dens ē q̄ citatio fi tʒ: nō tenetur veni re citatus: puta si citetur aliquis tē/ po2e feriato: ar.v. q.ij.c.fi. 7 ē expssū s̄.de ferijs.c.vlt.ff. de ferijs.l.i. nisi es set iusta cā: vt ibi/ dē di: puta res pi/ tura: vel rōe crimi nis vel nisi pietas vel necessitas h fu adeat: q̄nq̄ nō va/ let rōe p̄sone voca/ te: vt.iiij.q.iij.§.li/ berti. q̄nq̄ rōe loci ihonesti.ff.de arb. si cū dies.§.si arbi/ ter.vel si eēt nimis remotus forte ire ñ tenef: si ꝯstaret: q̄ in lr̄is non cōtinef illa clausula nō ob stante constōne de duabus dietis.s̄. de rescrip. nōnulli si euidens sit ipsuʒ non esse iudicem: qui citat.s̄.de offi.dele.ex litteris.vel si o2dinarius citat illum qui non est de sua iurisditione nec ratione criminis seu contractus.s̄.de fo.compe.c.vl. vbicunq̄ dubitatur de sua iurisditione: debet quis ire 7 allegare p2iuilegium suum. al̄s tanq̄ contumax potest puniri: vt hic patet.io.

f Uper his.tribus modis.quartū moduʒ hēs.s.p iq̄ sitionē.j.e.inq̄sitōis.7.c.q̄liter 7 qñ. 7.j.de si.lʒ ex/ ceptis noto2ijs.vt i.c.lʒ. Et lex ēt dicit: q̄ q̄ttuo2 sunt gnā cognitionū: q2 aut agif de capitali crimine: aut de fama aut de pecuniaria re: aut de hono2ibus vel muneribus agendis.ff.de vari.7 ex:rao2.cog.l.penultima.

g ¶ Opʒ iscribi.sic.j.de si. lʒ heli.nisi i casib⁹.p2io in cri

mine abigeat⁹.C.ð.abigeis.l.vna.Itez i leuib⁹ ꝛ paruis criminibus:ar.ff.de accu.leuia Itez i his que apparitores referũt.C.ð accu.ea gdẽ.Itẽ i crīe apostasie.C.ð apostа.apostataꝝ.Itẽ cũ accusaẗ xpianus:q ꝯrit cum iudea vel ecõuerso.C.de iudeis.negs. Inscribere.i.obligare se ad eādẽ penā si nõ ꝓbauerit:quā re⁹ debuit pati:si ꝓbaſſet ipe accusator: vt.ij.q. viij. gſgſ. ꝛ c.qui crimen.

h ⁋ Denunciatio. ꝑcedente legitima admonitõe:als repelliẗ.j.e.cum dilectus.nisi i casibus j.e. inquisitionis i.rñ.

i ⁋ Accusatõe.põt accusator repelli obiecto sibi maiori crimine pari vel ẽt minori i moduz exceptõis:q crimi nosus criminosum accusare non debz vt dixi.ŝ.e.c.i.ꝛ.c. nulli.ꝛ.ij.q. vij.si gs.ꝛ.c.querenduz ꝭ ab excipiẽdo nõ repelliẗ qs ꝓpẗ crimẽ seu ꝓpter excõicatõez.ŝ.de excep. cum iſ.ꝛ.c. dilecti filij.q cuilz seruaẗ legitima defensio. vt ibi dicitur.

k ⁋ Testificatõne. ŝ.de or.cog.cũ dilectus.ꝛ. ŝ. ð test. super eo.i.ꝛ.c.testimoniũ.ꝛ.ŝ.de excep.deniqz.

l ⁋ Impedit.ꝓmouẽdũ.ꝛ obstat ẽt i dignitatibus post modũ acqrendis. ŝ.ð elec. sup eo. ꝛ ar.ij.q.i.ꝓhibenẗ. ꝛ.ŝ.e.omnipotẽs.

m ⁋ Non deijcit.i. ꝓpter hoc nõ ꝑuaẗ aliis dignitatibus seu bñficijs:q non agebaẗ.ad hoc.ŝ.de or.cog.cũ dilectus.ff. de li.agno.l.i iij.fi.Sed si ex tali ꝓbatõe grauata sit eius opinio non ꝓmouebiẗ.ŝ.de testi.testimonium.ꝛ.lxxxi.di. tantis danielꝛ.ŝ.e.omnipotens:nisi se purgaret.

n ⁋ Post ꝯfirmatõem.tũc.n.spũale vinculum est contractum.ŝ.de transla.inter corporalia.

o ⁋ Arbitriũ.hoc generale ẽ:ꝙ vbi certa pena expressa ñ ẽ i iure:arbitrio suo relinquiẗ.ŝ.de of dele.ð cāis.ff.ð iure deli.l.i.i fi.ꝛ .tali.pena iposita põt appellari: secus a pena expressa i iure.ff.de ver.sig.l.antepenul.Sic ꝛ vbi ius expssũ nõ ẽ ꝭm eqtatẽ est ꝓcedendũ.ŝ.ð trāsac.c.vlt.

modum accusationis oportz[g] iscribi:qm̃ ad depositionem instituiẗ accusatio:sed ad correctionem ẽ denũciatio[h] faciẽda.Cũ aũt excipiẽdo fuẽit crimen obiectũ: distinguẽdũ ẽ ꝗ re opponaẗ ꝛ qñ.Si aũt obijcitur:vt ab accusatõe ꝛ testificatõe[k] aliquis repellaẗ:non ẽ inscribi necesse:sz cum opponiẗ vt qs a ꝓmotione officij ꝛ bñficij excludaẗ.Si ante ꝯfirmatiõem obijciẗ.no cogiẗ quisꝗ inscribere: q crimen hoc modo ꝓbatum inpedit[l] ꝓmouendũ:sz non deijcit[m] iā ꝓmotum. Post confirmationem[n] vero cũ.s. ordinandus fuerit aliqs aut ẽt ꝯsecrandus:q ẽt ab obtinendo repellit ꝛ deijcit ab obtento:ad extraordinariam penaz ꝭm arbitrũ[o] iudicis discreti circa vinculuz iscriptõis est excipiens astrigend⁹[p]: si defecerit in ꝓbando:ꝑ eo ꝙ crimine sic ꝓbato ꝑdit quod per electionem ꝛ ꝯfirmatõem ei fuerat acqsitum:sz ob hoc pri⁹ habita nõ amittit.lz.n.agaẗ ð crimine nõ ẽ tñ huiusmõi qõ criminalis[q]. Unde ꝑ ꝓcuratorẽ[r] põt rite tractari.

Idez vercelleñ.epo ꝛ abbati de tileto.

Qualiter ꝛ quãdo:ꝛ ifra Si circa nouarieñ. epm debitum inqsitõnis ordinẽ obseruastis[s]:di.vestram i domino cõmendamus. Si vero qualibet occasiõe ꝑtermisistis eundẽ:adhuc ipsũ tꝑe opportuno volumus obseruari:ne ide nascanẗ iniurie.vnde iura nascũtur[t]. Iõqꝫ mandamus:ꝗtenus ad ꝯscientie vestre iudiciũ recurrentes:si contra prescriptũ ordinẽ tanꝙ homines excessistis:non pudeat vos errorez vestrũ corrigere[u]: q positi estiſ vt aliorum corrigatis errores qm̃ apud iudicem districtuz i qua mẽsura mensi fueritis: remetieẗ vobiſ. Ita vz:vt iueniatis occasiõem aliquā ꝯgruentem.ꝑ quaz ne vestra vilescat auctoritas:quanto cautius et prudentius poteritis supersedeatis ad pñs:qm̃ ex his ꝗ inordinate sunt acta:nõ põt or ꝑdiabiliẗ[x] agi.Si ṽo ꝑscriptuz ordinẽ custodistiſ: omni grã ꝛ timore postpositis deũ solũ habentes ꝑ oculis via regia[y] icedentes sine ꝑsonaꝝ acceptõe[z] in negocio ꝓcedatis.Formaz vero iuramenti:quam a clericis nouarieñ. super inqsitione facienda in hoc negocio recepistis:in similibus[a] volum⁹ obseruari:vt vz iurent clerici ꝙ super his que sciũt vel credũt esse in sua ecclesia reformanda tā in capite ꝙ̃ in membris: exceptis[b] occultis criminibus

p ⁋ Astringend⁹.lz.n.nõ iscribat:obligabit se ad extraordinariam penam ad arbitriũ iudicis:vt hic pz ꝛ arbitrium iudicis equũ eẽ dz:vñ si excederet: reducenda eẽt illa pena ad arbitrium boni viri.ŝ.ð iureiu.qntauallis.ꝛ.c.veniens ad fi.

q ⁋ Crialis.ꝛ tñ requiriẗ i tali cā pñtia plurium epoꝝ ac si esset criminalis.xxiij.di illud. ꝛ.iij.q.vi.hoc qppe.ꝛ. in hac cā testes cõpellẽdos credo:de hoc dixi.ŝ.de testi.cog.c.pe.i fi. glo.

r ⁋ Per ꝓcuratorem. sic ŝ.de ꝓcur.tue.sed vbi de crimine agitur criminaliẗ nõ iteruenit ꝓcurator.ŝ. e.c.ꝑxi.vbi de hoc.

s ⁋ Qualr ꝛ qñ.obbuari.ar. ꝙ iudex qui male iudicauit:nõ dr fũct⁹ offõ suo.ꝭ itez dz ꝓcedere ꝛ bñ iudicare.arg. ff.de arbi.dicẽ.ãt. §. ꝭ si ð pluribus.Ar .ꝯ.q siue bñ siue male sñiam dixit. vlteri⁹ se itromittẽ ñ põt ff.de arbi.q arbiter.ff. ð re iudi.iudex.ꝛ.ŝ.de of. ðle.i litteris.Sec⁹ in casu isto:q isti erāt gnãles legati ad ingrendũ: vñ poterant mutare si errassent ꝛ nõduz tulerāt ẽt sñiam ꝭ errauerunt in ꝓcessu.

t ⁋ Nascanẗ iiurie.C. vñ vi meminerit.ꝛ.xi. q.i. ꝑuenit.ꝛ.ŝ.de rscri.ñnulli.

u ⁋ Corrigere.Nõ ꝙ iudex põt corrigẽ errorem suũ si male interlocut⁹ sit vt hic pz.ꝛ.ŝ.ð.ap.cũ cessante:ꝛ.j.ð sen.ex.sacro. ff.ð re.iud.qõ iussit.ꝛ. ecclia cũ errat mutat sñiam ẽ.ð fri.ꝛ maleñ.frnitatj. ꝛ.xxxv.q .ix.§.is . ita.ꝛ.c. sñiaz.ꝛ.c.graue.ꝛ.xxij. q. iiij.magne.ꝛ testis ꝑt corrigẽ suũ errorẽ.ŝ.de test. cog.ꝑterea.fi.ŝ. ð vsupa lij.nisi.Et diẽ impator si n.erubescimus sigd melius hoꝝ ꝗ ꝑus ipi dixim⁹ adinueniamus:ꝯpetentẽ prioribus imponere correctiõem: et ab alijs corrigi expectemus in auẽ.de nup.circa pn.per vnam columnam colla.iiij.

x ⁋ Inordinabiliter.xiiij.q.v.neqꝫ si agris.ꝛ.c.si forte.ꝛ.i.q.i. non est putanda.

y ⁋ Via regia.hec est a iustitia non declinantes.

z ⁋ Personaꝝ acceptõe.sic.ŝ.ð iudi nouit.ꝛ.ŝ.ð sta.re.ea que.

a ⁋ In similibus.vt supra de trāsla inter corporalia.ꝛ supra de re.iur.in causis.ꝛ.ff.de leg.l.non possunt.

b ⁋ Excepti occulti.q sup his inqsitio fieri non dz:ꝭ sup illꝭ tm̃ ð qb⁹ ifamia ꝑcessit.j.e.inqsitõis.§.i.ꝛ.c.qualr.ꝛ si testes ð occultis dicāt nõ puniunẗ:vt.c.inqsitõis:q sup his piurauerunt.

a Plenaz.cum iurant s'm hanc formam.secus si iurasset re spondere ad interrogata tm̄.j.c.pri.

b Cum dilecti.cāus.Abbas cistercien.z.p.z.r.legati erant apostolice sedis: cū audiuissent p frequētem clamorez multa sinistra d' epo agathen.volētes ingrere veritatē: accesserunt ad ecclīaz agathen. receperūt iuramēta epi z canonicoꝝ z in illa ingsitōe cōfessus fuit eps: q comiserat simoniam dilapidatōem: z q hūerat res naufragij:eps timēs illas confessiones:voluit se excusare postea cōtra illas: dicēs q iurauerat respondere tm̄ ad interrogata. legati dicebant q sb alia forma iurauit: scilicet q plenā z merā diceret veritatē:z qz nunc se nō excusauit postea non debebat audiri:vnde negocium illud delatum est ad papaz z q iurauit rn̄dere tm̄ ad interrogata apō se.ap.quosdam testes pduxit:sz qz non constitit pape:sub qua forma iurauit:cum depositōes ille non fuerint pulicate nec ipe renunciauerat testibus pducendis: mandat papa super hoc inquiri ab illis ingsitorib9: sb qua forma iurauit: z si s'm illoꝝ inquisitoꝝ rn̄sionem cōstiterit q iurauit sub secūda forma:aut si eps ille hoc pbauit per depositiones testium quos pduxit:aut ēt aliorū:q s'z illam formam non tenebatur respondere: nisi ad interrogata admittant excusationes episcopi super confessionibus suis:qz excusationes ille exponent illas confessiones quas si probauerit:absoluant illum.Si vero excusationes nō probauerit:vel si iurauerit plenam z meram veritatem dicē remoueant illum ab ecclesia agathen.non obstantibus illis excusationibus.

c Clamorem.ij.q.i.deus omnipotens.z.j.e.qualiter z quando.z.lxxxvi.di.siquid.

d Plenā.s.q nullum veꝝ tacere dz.iij.q.ix.hortamur.

e Meram.s.a falsitate.ij.q.iiij.nullum. z.iij.q.ix.pura.z sb idē debēt facere testes:vt no.ā.de testi.fraternitatis.z.c.licet. z.ā.c.prori.in fi.

f Responsionem eorum.fi.ā.de elec.cum dilectus. creditur ergo istis:si confiteātur q iurauit: vt ad inquisita responderet.sed si cōtrium dixerint:poterit pbare cōtra dictum illoꝝ:vt hic pz.z.ā.de testi.cum a nobis.qz non creditur iudici in preiudicium alterius:nisi quatenus cōstat p legitima documenta.ā. de pba.quoniam.Sed cōtra.ā.de elec.cum dilecti.sed ibi de necessitate statur dicto illorum:qz illa inquisitio per alios pbari non poterat:qz soli interrogati fuerunt:put inferius dicetur.

meram z plenā[a] dicāt ingsitoribus vitatē. Idē archiepo aretatensi z valli magne abbati.

Cum dilecti[b] filij cisterciē. abbas.z.p.z.r.monachi fontis frigidi ap.se.le.ad ecclesiam agathen.accessissent: vt i ea legationis offm̄ exercerent:qz de agathen. epo p frequentē clamorē[c] multa sibi fuerant isinuata sinistra:voluerunt dscendere ac vidē:si clamorem opere compleuisset: z īfra.Quod vero nobis nō constitit:sub qua forma[e] eps cū canonicis agathen.coram dictis legatis prestiterit iuramentum vtrum videlicet ita iurauerit vt super statu ecclesie plenaz[d] z meram[e] diceret veritatez an vt ad inquisita veracit respon deret:mandamus quaten9 eisdem legatis ex pte nostra mādetis:vt sub qua forma iuramentū pstiterit: studeāt fideliter itimare:z si s'm rn̄sionem[f] eorum sub secunda forma iurauit:aut ipse sufficienter pbauerit se sub illa forma iurasse: aut per depositiones testium quos pduxit aut ēt aliorū:cuz depositiones ille nō fuerit publicate:nec pductioni testium renunciare curauerit:qm̄ s'm eādem non teneretur ex debito iuramenti nisi ad ingsita solūmodo respondere:vos excusatōnes suas audire curetis z si eas pbauerit cū excusationes huiusmodi cōfessiones ei9 non pimant sz exponāt:q tales sūt.vt ad bonū z malum valeant[g] retorqueri: iō iudicari debēt ex cā[h]:eū sub.ap. ob. absoluatis.Cū z si reptus sit culpabil'i gbusdam:ex labore tm̄ z pudore punitus:quos pter hāc cāz incurrit huiusmōi leuis culpa leuit ei valeat indulgeri.Qd si excusatōes illas super dilapidatiōe naufragio et simōia probare nequerit: aut sub pma[k] forma iurauerit cuz s'm eandem.nec veritatem[l] tacere:nec admiscere debuerit falsitatem:vos nō obstantib9 excusatiōibus quas de nouo pposuit:cum in confessionib9 suis nullam oīo de illis fecēit mētōem quis firmit asseruēit

g Valeant retorqueri.vnde in humaniorem partem sunt intelligende siue interpretande.j.de regu.iur.estote.z.ā.de transac.c.vl.ff.de regu.iur.semper in dubijs.z ff.de re.dubi.quotiens.ij.t.

h Ex cā.cā.n.semper cōsideranda est:ex qua cā aliquid sit factū.z ēt tēpus ā.de trāsac.c. vl.et v.q.v.nō oēs.z.j. de v.sig. itelligētia z.xxiij.q.iiij.occidit.z.ff.de fur.verum ber.

Dilapidatōne: eps iste pter formā iuramēti tria cōfessus ē cōtra se:simoniā dilapidatōem z q habuerat res naufragij.z cōtra ista admittunt eius excusationes.potuit se excusare d' dilapidatōe iterrogatus:vtꝝ alienasset bona ecclesie: vel vtrū ecclīaz rn̄dit q sic pter formā iuramēti cōtra istā cōfessionē bn̄ poteāt se excusare.s.q debituz imminebat: nec aliūde soluere poterat.x.q.ij.hic ius.z ita si ppt hāc cām alienauit vel obligauit ecclīam nō peccauit:z sic i dicari dz cōfessio sua ex cā:q bona z licita fuit:z ad malum z ad bonū poterat se habeř. At aliter ēt si aliēauit ēt cōtra vtilitatē ecclīe z ipe postea reddit ecclīam indemnē sufficere videbař.ā.de elec.q sicut.vbi de hoc.sed illud non sufficit:vt ibi nō.vn̄ pma excusatio verior est. Interrogatus fuit an habuerit res naufragij.rn̄dit q sic.vn̄ videbař pterea excōicat9.j.de rap. excōicaatōi.z nihilomin9 furtū cōmittit.ff.de acq.re.do.qua rōne.§.vl.in fi. pter hoc erat puniendus.Hec confessio poterat se hr̄e ad bonum:vt.s.recolligeret res naufragij:vt saluas faceret.z.restitueret illis: q passi fuerant naufragium.z sb pbare volebat cum itentio sua fuisset honesta:qz ad alios peruenissent q non restituissent illas.sed si illas habuisset:vt sibi retineret:hoc malum erat.interrogat9 ēt fuerat vtrum ordinasset aliquem per simoniam. respondit q sic.contra hoc se excusare volebat:qz aliquos ordinauit per simoniam eo ignorante:sed ex postfacto hoc sciuit puta pnt.ator receperat pecuniā:vt aliquē faceret ordinari.j.de simo.ex tue.i hoc non peccauit.vel potes ponere exemplum.j.de simo sicut.ber.

k Prima forma.que fuit: q meram z plenam diceret veritatem:z nunc nō psunt ille excusatōnes:quia tūc se

debuit excusare: put sequitur. ber.

l Posset. et si vex fuisset: q illas exposuisset coram illis pbatio iuris. xxxij. q. v. christiana. et ff. de test. tute, duo sut ricij. et ff. de re. du. si fuerit legatum. ff. de adimē. leg. l. nō valet: cū eas pbare nō posset. deficit g sibi nō ius: ff iij. §. si duob⁹. et ff. de here. insti. in tē pore. §. i. et est simi le. s. de elec. bōe. j. et ē ar. q testis q ē singularis i dicto suo nō pbat: vt di cit dcre bone. j. et s. de pba. l. ber.

m Cum oporte at. hostibus quersent. vn sut re pellendi: q: cōuer sant cū inimicis. et sunt ipi inimici. de hoc dr. s. e. c. i. ar. ad hoc. C. de ioffi. testam. liberi. et s. e repellat. et ar. ff. d offi. pfec. vrbis. l. i. §. cū patronus et. iij. q. v. c. iij. et ff. d lega. l. iiij. §. i. ar. ff. p socio. nā so cius. et. lxxxi. di. le gitur et. iij. q. v. c. iij. et ē ar. hic. aliques ex inhonesta conuersatione.

n Consaguineos. q in cā criminali nō admittuntur vt consueuit notari. ix. q. v. c. i.

o Ad denūciandum. Sz nūgt criminosi et ifames repellunt a denunciando non vr: q: glibet tenet ad h. ij. q. vij. quapropter. et s. d cogna spi. tua. Itē hereticus admmittit. xxiiij. q. i. gs gs: et viles psone admittunt. s. de spon. pterea. et qlecunq testimoniū vr sufficere. xxij. q. v. hoc videt. Sz vide tur q tm honeste psone admittunt. xxxv. q. vj. eps i syno do. et s. de testi. cog. preterea. et s. de spō. cum in tua. et ad populares actōes non admittunt psone non itegri sta tus. ff. de popula. actio. l. popularis. Credo q honeste per sone tm debeant admitti ad denunciandum put hic. j. dr. Jo. dixit q infamis persona admittitur: dum tamen non sit criminosa et irregularis. sed hoc non credo de in fami. de hoc nō. ij. q. i. si peccauerit. et s. de sponsa. cum in tua. et j. c. pri. et. iij. q. v. c. ij. ber.

p Ipsius. Hoc iō. dicit. q: nō ē pcedendū ad inqsitōez aliquem: nisi infamatum. j. e. inquisitionis. et c. qualiter. vbi hec materia apertius explicatur.

q Innimicos. pz hic: q inimici nec ad psequendam inqsitionem vel testimonium admittunt: vel ad denunciandum siue accusandum: vt. s. e. c. i. et j. c. pri. sed nō determinat qles inimicitie repellant hic ab inqsitōe vel testi

q plures ex illis legatis predictis exposuit: cuz hoc per se pbare nō posset: tanq q solus examinabat ab illis: eū ab administratione agathesi. ecclie remouere curetis.

Idem archiepo terracon. et abbati scē marie de populeto et archidi. barchinon.

Cuz oporteat epz: et ifra. Sane venientib⁹ ad ap. se. g. et h. cāonicis vicen. et mlta enormia vicent. epm ppo nentib⁹ coraz nobis: q: illa nō debeamus sub dissimulatōne transire: vobis inquisitionem illorum duximus ommittendā. Uex dictus eps antequ ad ipsum nostra citatio peruenisset ad psentiā nostram accedens xposuit: q illi qui enormia d ipo suggesserant: typo malicie potius q iusticie zelo ducti nobis huiusmōi itimarūt: cuz ipi eius sint inimici maifesti et cum eius hostibus[m] quersent cōsanguineosq[n] suos ac cōplices itendant ad testificanduz pducē ipm: q ad denunciandū[o] seu testificandum admitti non debent: vtpotē iuramenti pstiti trāsgressores et alijs criminibus irretiti: et infra. Dis. vestre. m. q nisi sup pdictis famā ipsius[p] lesam esse noueritis: vos ad inqsitōem illorum nō subito pcedatis. Qd si ad inquisitionem fuerit pcedēduz: pdictos vel alios quos ipsius esse qstiterit inimicos[q]: nec ad psequendam inqsitōnem nec ad perhibendum testimoniuz ipm epm admittatis: sz per viros[r] idoneos super his que gesta sunt ingratis diligenti⁹ veritatem. et si nihil graue probatum fuerit ipsum: vos purgationem canonicam indicatis[s] eidem.

Idem.

Cum dilectus filius: et infra. Si vobis constiterit pdictos: quox nomine sūt excessus huiusmodi de epo nunciati publice qcubinarios[t] tūc fuisse: ppter quod in eos fuit excommunicatōnis sententia promulgata: vel prefatuz episcopum de iam dictis excessibus non fuisse premonitum[u] ab eisdem: vel ipsos conspi

monio. et videt q capitales et qspirationes tm. j. de simo. p tuas j. et j. c. pri. insti. de excu. tu. §. itē si inimicitias. et ff. de arbi. l. ls q: nō glibet inimicus repellit: sed ille tm q nimia familiarite qiunct⁹ ē. ff. d ver. signi. late. §. amicos. Itez ppter leues inimicitias nō extinguit legatū. ff. de adimē. lega. l. iij. i fi. Sz cōtra vr q ppter leues etiam repellant: q ppt ciuilem qtrouersiam repellit qs ab accusatōe. s. de resti. spo. item cum quis. Ille dicunt graues inimicitie: que sunt de statu hōis vel d bonis ei⁹. iij. q. vi. §. vi. et ar. op. s. d. dona. ppter ei⁹ igratitudinem. et C. de reuo. dōa. l. vl. et ff. d excu. tu. ppter litē. So. arbitrio iudicis relinquit: q inimicitie repellant i talibus: arg. in auc. de testi. §. si vo dicatur illa. vij. et s. de of. de le. de cāis. Et dicit ler q non semp repellitur testis ppter inimicitias: sed iudex estimabit an ei sit credendum vel non. §. de q sti. l. i. §. preterea inimicorum. et §. qōnem. io.

r Per viros idoneos. ex hoc videt: si ille q impetrauit inquisitionem: remotus sit ppter aliquā cām: q alter possit psequi eandem inquisitionem arg. ff. de inoffi. testa. postumus. §. i. nō: n. refert p quem pces sint oblate. C. de pci. impa. offe. l. i. et l. vniuersis. nec rfert vñ cunq cria claruerit. xxiiij. q. iiij. ecce. Item quia iudex hic ex officio suo pcedit. vnde ppter inhabilitatem agentis non impeditur ei⁹ officium: quod posset concedi forte. vbi ex officio pcedit: sed aliter non audiretur. Sed verius videtur: vt dixit io. q non possit: q: papa litteras non dedisset ad petitionem illius: si talem se dixisset: et eadem rō ēt delegatum mouere debet. s. d rescrip. sup litteris in fi. T. dixit q bene poterat iudex proceder. Jo. melius dicit. vt mihi videt: et q hic procedere possunt: nō ex vi primarum litterax: sed secundarum.

s Indicatis. et ita leuia potest leuiter indulgere. s. c. pri. et ff. de penis. l. respiciendum in prin.

t Cum dilectus. concubinarios. Si isti psequebantur suā iniuriam vel suorum: quare non admittuntur ad denūciandum: cum admitterentur ad accusanduz quantumcunq criminosi sint. iiij. q. vi. omnib⁹. rñ. non psequebātur iniuriam ppriā. vnde cum essent publici concubinarij nō erāt admittēdi ad aliox peccata denūcianda: cum suspensi ēt sint. xxxij. dis. §. vex. sed viles persone nō admittunt ad denunciandum: vt sepius dictum est. sic. s. e. c. i. et s. de spon. cum in tua.

u Premonitum. qui. n. non admonuit: repellitur a denūtiatōe. s. e. c. ij. et j. e. qualiter. §. ad corrigēdos. et j. de simo. lz heli.

a ¶ Comspirasse. Isti nullatenus sunt admittendi. j. de simo. per tuas. ꝛ. s. de re iudi. cum. j. ꝛ. a.
b ¶ Predicta. q: tunc presumitur ꝙ ex odio ꝓcederet: ꝛ merito possent eum recusare tanꝗ suspectum: ar. s. de appel. ꝓpo/suit. ꝛ. c. ad. hoc. ꝛ. c. sicut. ber.

rasse[a] in eum: a denunciatione repellatis eosdem. Aliogn audiatis que fuerunt hincinde ꝓposita: eidem epo aucte nostra nihilominnus ꝓhibẽtes: ne super his super quibus ad audientiam nostraꝫ fuerit legitime appellatũ: prefatos clericos ĩdebite grauaꝛ̃ ꝑsumat: donec cã supradicta[b] iuxta formam mandati nostri fuerit termi/nata.

Idem epo gebenensi.

Inquisitõis negociũ: quã de epo ꝛ canonicis valẽ/tiñ. vobis ꝯmisim⁹ terminandã: ꝛ ĩfra Secundo quesistis: qd vobis sit statuẽdũ si ꝯ̃ quẽpiam ꝑ inquisitõem ꝓbatũ fuerit tale crimen: quod deponeret accusatum criminaliter et ꝯuictum in quo qdeꝫ duxim⁹ distinguendum: vtrum sit talẽ crimen quod ordinis executõnem suscepti aut retentionem beneficij: ẽt post pactam penitentiã ĩpediret: puta si homicidium[c] cõmisisset vel adeptus esset ordinem aut beneficium vitio simonie: quo cãu erit sicut in accusationis[d] iudicio ꝓcedendum: aliogn[e] ꝭm perso/ne merita ꝛ qualitatẽ excessus penã poterit iudicãtis discretio moderari. Tertie dubitatõnis articulus ꝯtinebat vtrũ cum duo vel plures iurati af/firmant aliquem crimen ali/quod eisdem videntib⁹ cõmisisse: de quo aliquã ĩfamia nõ laborat: aliqua illi penã ĩfligere debeatis: ꝛ vtrum ad petitõem quorundam quasdaꝫ cedulas vobis occulte tradentium ĩfamatõem epi continẽtes si ad inqsitõem eorum: q̃ ĩ ipis continentur cedulis ꝓcedẽdũ ꝛ an fides eorum dictis debeat adhiberi q post iuramentũ interrogati secreto[f]: vtruꝫ sint eorum de qbus ĩqritur inimici respondent: ꝙ nõ diligunt illos: vel directe inimicos se asserunt eorundem: aut etiã ante iuramentum id publice confitentur: nullas tamen inimicitiarum causas ꝓbabiles ostẽdentes. Ad hec respondemus nulluꝫ esse ꝓ crimine sup quo aliqua non laborat infamia: seu clamosa insinuatio non ꝓcesserit ꝓpter dicta huiusmõi puniẽdi. Quinimo super hoc depositões ꝯ̃ eum recipi nõ debere: cum inqsitio fieri đbeat solũmodo[g] sup illis: de quib⁹ clamores aliqui precesserunt nec ad petitõem eoꝝ q libellũ infamatõnis porrigunt in occl'to[h] ꝓcedendum est ad inqsitionẽm super contentis ibidẽ criminibus faciendam: aut etiaꝫ aduersus eos ꝯ̃ quos fit inqsitio: fides adhibenda est dictis eorum qui post iuramẽtũ vel ante tacite vel exꝑsse inimicos

c ¶ Inquisitõis. homicidium. Hic cõfirmaꝛ̃ qđ dici consueuit: ꝙ ĩ nullo occulto crimine ĩpeditur executio post peractam penitentiam: preterꝗ ĩ homicidio. ꝛ hoc idem probatur. đ tempo. ordi. q̃situm. ꝛ in simonia de hoc notari consueuit l. di. de his. ber.
d ¶ In accusationis. vꝛ̃ ꝙ in casibus istis denuncians debeat se obligare ad penam talionis: cum eque puniãꝛ̃: ac si accusarentur. s. eo. super. his. ar. sed non credo ꝙ se debeat obligare ad penam talionis sed ad extraordinariam penaꝫ sicut excipiens. s. eo. ti. super his. Item nec videꝛ̃ hic habere locum admonitio: q: non põt se corrigere: retento bñficio siquis vl't let denunciare in his casibus. Contra. j. de simo. lꝫ heli. vbi admonitio ꝓbata fuit. Item idem est siquis per simoniam adeptus est beneficium sicut ꝛ ordinem vt hic dicit. Signatur. ꝯ̃. j. de si. dilectus. ij. vbi dicitur ꝙ si in modum accusationis cõuincitur quis de simonia deponitur. Si in modum inquisitionis conuinciꝛ̃: remouetur ab illis ecclesijs: ꝛ in artioribus ponitur ad peragendam penitentiam. j. de simo. de regularibus. ꝛ hic puniuntur: sicut si directe accusarentur. Quod dicit ita procedendum esse sicut in accusationis iudicio. põt dici verum eẽ q̃ꝫtum ad hoc vt priuenꝛ̃ offõ ꝛ beneficio: non tñ q̃ꝫtũ ad ad depositõem: q: depositõ nõ ẽ effect⁹ inqsitionis ꝭ puatio admĩstratõis vl' bñficij. j. e. qualr. j. de simo. ꝑ tuas. j. vnde illud nõ notat omimodam similitudinem: q: nꝛ̃lus dꝫ puniri certa pena: nisi ad hoc actũ sit. s. de or. cog. cũ dilect⁹. ꝛ ꝭm formã iudicij. formari dꝫ snĩa. j. de simo. lꝫ. ꝛ hoc intellige qđ hic dꝛ̃ de secularib⁹ ꝯ̃ria loquũtur de regularibus circa quos seruaꝛ̃ qđ hic dꝛ̃. j. de simo. qm̃ simoniaca. vel posset dici ꝙ ẽt ꝑ inqsitõem deponuntur seculares ꝓpter enormitateꝫ criminis: vt hec lr̃a velle vꝛ̃. s. de. do. ꝛ ꝯtu. veritatis. vbi depositur episcopus in modum inquisitionis: cui ꝓbatũ fuit homicidiuꝫ ĩ modũ denunciatõis': đ regularib⁹ fiat ꝓut dicitur ĩ illa qm̃. vbi diceꝛ̃ de hoc ber.
e ¶ Aliogn. i. si aliud crimen ab istis duob⁹ sit ꝓbatum ĩ modum inqsitõis qđ non impediat ordinis executiõem: ẽt post pactam penitentiã: tunc ꝓcedat iudex ꝭꝫ ꝙ videbiꝛ̃. sed nõ ĩ officio vel bñficio cuꝫ ĩ alijs duob⁹ cãib⁹ non puniantur in plus: vt dixit io. in ꝓx. notula. regulares tñ prelati bñ remouerentur: q pro modicis causis remouẽtur ab administratõe. j. đ simo. per tuas. ber.
f ¶ Secreto exemplo danielis arg. ad ꝭ. C. đ testi. nullũ. ꝛ si. s. de electi. q: ꝓpter. Et est expressum: ꝙ sigillatim sunt testes examinandi. s. de test. venerabili. ber.
g ¶ Solummodo. super illis. Et hoc habes ꝙ de occultis non est inqrendum nec sup illis iuraꝛ̃. s. e. qualiꝛ̃. vnde si dicant testes sup his nõ valent talia dicta vt pote nõ iurati. s. đ testi. c. de testibus q: ad hoc non' iducunꝛ̃. si. ff. de iure iu. si duo. §. itẽ iulianus. fama. q̊ ali cuius ꝑus lesa debet esse. s. eo. cum oportet. ꝛ. j. eo qli/ter. ber.
h ¶ In occulto. immo tales sũt puniẽdi. v. q. i. quidam ꝛ deteriores sũt tales q̃ꝫ illi qui substantias ꝛ predia aliorum diripiunt. vi. q. i. deteriores. ꝛ c. ex merito: ꝛ illud. Detrahentem secreto proximo suo: hunc persequebar. xxiiij. q. iiij. nimium sunt. ꝛ. c. qui peccat. ber.
i ¶ Asserunt. iudex. n. dꝫ interrogare testem: an sit inimicus alteri parti. vt. iiij. q. iij. §. ĩ criminali. ꝟ. item testium: q: inimici testes eẽ nõ debẽt. s. e. cum oporteat. vbi de hoc. Sed nunquid dꝫ inquiri: an al's sit criminosus: đ ꝭ no. s. de testi. cum causam. ber.
k ¶ Presumant. quia forte nollent ferre testimonium ꝛ

se asserūt eorūdeꝫ nisi forsā añ iuramētū i fraudē id facere p̄sumantᵏ. Quesiuisti ēt qd statui debeat: si nihil p certā sciētiā sed tm̄ p famā ⁊ eorū q fuerint īquisiti cedulitatem iuratā ɔtigerit iueniri: ⁊ vtrū aliqs sup eo crīne reputari debeat ifamatus: de quo ipm duo vel tres vel ēt plures dixerint ifamatum: lꝫ ɔ ipo nihil sinistri in publico audiatur. ad qđ est nostra rn̄sio ꝑpter famam ⁊ deponētiū credulitatē duntaxat nō erit ad depositiōis sniam ꝓcedendū sed infamato canonica poterit īdici purgatio ꝫm arbitriū iudicātis: q ꝑpter dicta paucorꝫᵐ eū ifamatū reputare nō dꝫ: cuius apud bonos ⁊ graues lesa opinio ñ existit.

I dez epo ⁊ decano saluateñ.

Ab petitionem galterij quōdā corb. abbatis .r. ⁊ .p. canonicis nouiomē .a. nobis dudū correctōe cōmissa: ⁊ īfra Uerū dilect⁹ filius .g. sancte marie ī porticu diac. car. tc̄ ap. se. leg. dcō. g. presente nec reclamanteⁿ super statu monasterij cepit iqrere diligenter: ⁊ cū iqsitione finita eū parisius euocasset, ꝓpositurū ɔ̈iqˢitiōeꝫ eandē si qd rōabiliter duceret ꝓponendū: idē p̄sentiā ei⁹ adiens allegauit ꝙ in monasterij correctōe ꝓcedere nō valebat q̄ p̄dictis iudicibus prius fuerat aucte nr̄a cōmissa: ⁊ cardinalē ipm ex iustis cāis se asserens hr̄e suspectū vocē ad nos ap. emisit: quē card. ispectis q̄ ꝓbata fuerāt ꝯ̈ eum amouit a regimīe abbatie dando frībus eiusdē loci liberaꝫ facultatem aliū eligendi q priorē de argētolio elegerūt cōcorditer ī abbatē. ⁊ īfra. Cū igitur nobis de talibus fuerit factaᵒ fides propter q̄ p̄fatus .g. erat merito amouēdus: ⁊ si restituēdusᵖ foret ꝑpter iudiciariū ordinem nō seruatūᑫ ipm ꝓuidemᵉʳ manere priuatū regimīe abbatie supradictū priorē: quē ꝓ eo ꝙ p̄fato .g. ꝑpter iuris ordinem nō seruatū iordinateˢ remoto ītelleximus ob eandē cām per ɔsequentiāᵗ minus legitimam substitutū per sniam amouentes: quē qꝛ nō ꝑpter ꝑsone vitium vel sciente defectum sꝫ ꝑpter iuris solemnitatem pretermissam amouimusᵘ ipsum postmodū restituimus in abbatem

Idem.

ideo ante iuramentum dicunt se esse inimicos illorum. Quid si post iuramentum dicat se esse criminosum vel al's inimicum credetur ei: certe non: immo remouebit: sicut ordinandus qui confitetur crimen in scrutinio. supra de eta. ⁊ quali. queris. ber.

l ¶ Depositionis. i. remotionis ab officio ⁊ beneficio.

m ¶ Dicta paucorū. nō ꝙ dicta paucorꝫ ñ infamant. siue non inducūt famam. vnde prelatus propter hoc non mouebit ad inquirendum. fama enim debꝫ esse per villam siue parochiam: ad hoc vt fiat inquisitio. j. e. qualiter. ⁊. ij. q. i. ꝺus omnipotēs. sed quot appellabis paucos vt non dicatur infamatus. Pauci dicuntur. xl. j. de cle. ex mi. la torcs. xxiij. milia dicuntur pauci. xlv. di. disciplina. credo ꝙ maior pars vicinie requiratur qꝛ fama loci regritur non fama aliquorum. ꝺ. de pre sump. illō. ⁊ supra de con sang. c. ij. vt ex hoc scandalum generetur: ⁊ hic innuitur bene. j. eo. qualiter. ioā.

n ¶ Ab petitioneꝫ nec reclamante. Per hoc videbatur recessisse a beneficio litterarū consentiendo iquisitioni legati tacite renunciando: supra de offi. dele. gratum. ⁊ supra de ap. solicitudinem. ff. de arbi. sed si i seruū in fi. cum. l. se. ⁊. l. siquis rem. C. communia vtriusqꝫ iudi. l. ij. ⁊. C. de his qui a non domino ma. l. vlt. in fi. Sed cōtra videtur quia non consentit in iudicem qui petit inducias: vel causam absentie allegat coram ipso. supra vt lit. non conte. c. i. ⁊. c. accedens. ij. vel qui postulat sibi edi genus actionis. ff. de iudi. non videtur. Et preterea legatus generalis non potest se intromittere generaliter de causa specialiter alteri commissa supra de offi. lega. studuisti. vnde non valuit quod fecit iste legatus: quare cassatur electus auctoritate ipsius. ⁊ est hic argumentum ꝙ qui tacet non consentit. ff. de seru. vrba. predi. Inuitum. ⁊. ff. de procura: filiusfamilias. §. inuitum. arg. contra. liiij. distinctione si seruus. xxvij. distinctione diaconus. ⁊. xxviij. distincitone diaconi. io.

o ¶ Facta fides. Nō. ꝙ probationes facte coram eo qui non ē iudex faciunt fidem in alio iudicio: vt hic patet. ij. questione i. in primis. ⁊. iij. questione. vi. hoc quippe. ⁊. supra de testi. c. p̄sentata contra illud supra de iudi. at si clerici. Item habes hic ꝙ sententia que nulla est ipso iure rata potest haberi a principe: vt hic patet. ⁊ in. c. p̄dictis sed hoc propter plenitudinem potestatis. qꝛ ipse mutat substantiam rei. C. de vr. act. l. vna. in prin. al's talis sententia nulla erat. io. vel dic ꝙ si propter acta que habita sunt coram legato: voluit papa ipsum manē priuatum quia nulla erant sed pape fuit facta fides de talibus propter que sententiam legati voluit ratam habere: vt hec littera innuit. ber.

p ¶ Et si restituendus. Hic enim de iure fuerat restituendus propter iudiciarium ordinem non seruatuꝫ: sed papa de officio sue potestatis voluit eum manere priuatuꝫ ⁊ forte propter scandalū restitutio quandoqꝫ differtur: vt dici consueuit. iij. q. vi. hoc quippe. ⁊ vt factum legati palliaret. contrarium tamē signat supra eodē qualiter. vbi dicit papa: ꝙ ordo iuris qui seruatus non fuit corrigatur. ber.

q ¶ Non seruatum. nō. ꝙ in inquisitionibus seruandus est ordo iuris. j. e. qualiter. §. debꝫ. sicut i alijs iudicijs ordinarijs: sed hoc est verum circa seculares: secus in regularibus: vbi nō vsqueq̄qꝫ seruatur. j. e. qualiter. in fi. quia de plano ⁊ sine strepitu iudiciorum debet cuꝫ eis ꝓcedi. j. e. c. penul. sed hic peccatum fuit in alio ordine. s. in iudice: qui cognoscere non debuit. supra de offi. dele. studuisti. b.

r ¶ Prouidimus. de plenitudine potestatis, sed nō de iure. b.

s ¶ Inordinate. idest per eum ad quem non spectabat: cuꝫ dictus .g. non consenserit in legatum.

t ¶ Per consequentiam. Sic ergo sententia lata contra vnuꝫ preiudicat alij consocio propter connexitatem negociorum. si. lxxi. distinctione tantis. ⁊. iij. questione. vi. hoc quippe. ⁊ si. lix. distinctione ordinatos. ⁊. vij. questione. i. presertim. argumentum supra de ap. vna. si. supra de proba. per tuas. vbi per primum presumitur consequens: argumentum contra supra de preben. dilecto.

u ¶ Amouimus. quasi quadam breui manu: si. supra de causa pos. cum ecclesia. ⁊. ff. de iure do. licet quotiens. eo prius citato: al's non procederetur contra absentem. ber.

Accedens ad presentiā nostram .g. nepos quondam .h. subdi. nostri sua nobis conquestione monstrauit: ꝙ cum idem .h. apud se. apo. viam vniuerse carnis ingressus fuisset prebendam quam decedens habuerat in ecclesia cremonen. ei duximus conferendam: ⁊ infra. mandamus quatenus nisi prefatus .g. super obiectis eidem in modum exceptionis criminibus videlicet piurio ⁊ homicidio publice [a] fuerit infamatus concessionem nostram sibi factam executōi mandetis. Deinde si legitimus accusator apparuerit: audiatis que fuerint hincinde ꝓposita: ⁊ si predicta crimina vel eorum aliquod legitime probatum fuerit contra eum: ipi sup eadem prebenda silentium imponatis. Si vero contra eū legitimus non apparuerit accusator: ⁊ ipe super predictis criminib⁹ dignoscitur respsus infamia: purgationem ei canonicam indicatis [b] in qua si ð fecerit: imponatis ei silentium Si autem prestiterit contradictores ab eius molestia compescentes: eos qui eum nixi sunt impedire: in expensis [c] legitimis condemnetis.

Idem in concilio generali.

Qualiter ⁊ quando ðbeat prelatus procedere ad inquirendum [d] ⁊ puniendum subditorum excessus: ex auctoritatibus veteri ⁊ noui testamenti colligitur euideter ex qbus postea ꝓcesserūt canonice sanctiones: sicut oli apte

a Accedens. publice. Hic vr̄: ꝙ si aliqua exceptio obijciat electo ꝙ differenda sit: donec electus admissus fuerit nisi ipse sit de ea publice īfamatus: ar. s̄. de appel. ꝯstitutus. in fi. C. de fal. l. ij. ⁊ C. de edi. diui hadri. tol. l. ij. ar. ꝯ. s̄. de⁹ oipotēs lxxxi. di. tantis. ⁊ C. de ꝓcu. reū. So. ꝫ in electo si obijciatur exceptio stati est audienda añq̄ ꝯfirmet: ꝫ h̄ alia ratiō ē: q: iam fuerat īstitutus ꝑ dñm papam nec derat sibi nisi sola possessio vñ mitti dꝫ in possessionem: nisi eēt publice īfamat⁹: ꝓpter qd̄ differtur: ⁊ q: ēt si eēt in possessione ꝓpter tantā īfamiā ⁊ scandalū deberet suspendi vel ꝙ ad purgationē. ij. q. v. p̄sbyt. ⁊. c. si mala fama ꝫ vbi nō est infamatus: nō dꝫ differri execution: secus ī his q adhuc non habent plenum ius.

b Indicatis. vt infamis purgetur.

c In expensis. Qui. n. exceptionē opponit ī fundata intentione actoris: ⁊ eā nō ꝓbat: punitur ī expensis: vt h̄. ⁊. s̄. ð do. ⁊ ꝯtu. fin̄ē. vbi de h̄. ⁊. s̄. de ma. ⁊ obe. c. vl. q: malitiose eam vr̄ opponē. b.

d Qualiter ⁊ qñ. ad inquirendum. Videamus qualiter ⁊ quando prelatus procedere debeat ad inquisitionem faciendam: ⁊ quali pena sit puniendus qui conuincitur in modum inquisitionis. Tunc autem debet prelat⁹ ꝓcedē ad igrēdū cū famā ⁊ freq̄ntē clamorē itelligit de excessibus alicui⁹ seu ēt aliquoꝝ ꝓut pꝫ ex tenore isti⁹ cōstōnis: ita ꝙ sit īfamat⁹: nō a maliuolis ⁊ inimicis: ꝫ a bonis ⁊ discretis: vt hic dicit: ⁊. ī. de pur. ca. cū in iuuentute. ⁊. xi. q. iij. cū in cunctis. Et tunc distingue: q: aut ꝓcedit ex officio suo: aut aliq̄ postulante īq̄sitionē. Si ex offō suo: tūc p̄latus cū aliqb⁹ ð canonicis suis dꝫ descēdere ad locū. ij. q. i. de⁹ oipotēs ⁊. lxxxvi. di. siqd. q: ibi pōt meli⁹ ingri. xxiij. q. i. pudenda. ⁊. xxiij. di. illð. ⁊ s̄. de elec. postq̄. ⁊. xxiij. q. i. parat⁹. v̄. cū ꝓculdubio. q cū eodē ꝓpso erat ⁊c. ⁊ recipe iuramēta p̄lati ⁊ clericoꝝ sup statu ecclesie: ⁊ cū ecclīa ē infamata vel ēt cū p̄lat⁹: vt. s̄. e. cū dilecti. hꝫ illā formā. s̄. e. q̄r. §. formā. ⁊ sic recipiat dicta illoꝝ: ⁊ ille ꝯ quē fit īq̄sitio: dꝫ eē p̄ns: ⁊ oēs ꝯ quos ꝓcedit nisi ꝑ ꝯtumaciā se absentēt: ⁊ ea q̄ obijciunt ⁊ noia testiū sunt illi exponēda: vt. ī. e. c. §. dꝫ. ⁊. v. q. ij. si primates. Itē si ille ꝯ quē fit inq̄sitio: hꝫ iudicē suspectū: pōt illū recusare: vt. s̄. de ap. cū spāli. ⁊. ī. e. c. v̄. si erodij fomite. vel ꝙ iudex sit criosus: ar. iij. q. vij. iudicet. ⁊. xxv. di. c. vl. ⁊. xxvi. di. vna tm̄. ⁊ ꝯ testes excipe pōt: vt ī. §. dꝫ. ⁊ oia dicta ⁊ depositōes testiū sūt publicāda vt ille possit se defendere ī. e. oli. ⁊. ī. e. c. §. dꝫ. ⁊ si testes dicāt sup his qb⁹ īfamia non precessit: nō valēt. s̄. e. īq̄sitōis. §. i. Crie v̄o sic ꝓbato si p̄lat⁹ ē: dꝫ remoueri ab administratōe: ſm ꝙ villic⁹ a villicatōe rēouet: vt. ī. dr̄. Alij v̄o puniūt ſm arbitriū iudicis: ſm ꝑsone meritū ⁊ q̄litatē excessus nisi tale crimē ꝓbatū fuerit: qð p⁹ pniā pactā īpediat ordinis executionē: vt homicidiū ⁊ simonia: tunc ꝓcedēdū ē: ac si ī modū accusatōis directe ꝓbatū fuisset crimen vt. s̄. e. īq̄sitōis. ī. xñ. ⁊ ibi dr̄ q̄r puniūt. ð hōicidio. hēs s̄. ð tēp. or. c. vl. ī. ð pēa regulariū ꝑ simoniā cōmissā ab eis: dr̄ vt. ī. ð simo. dilectus. ij. ⁊. c. qm̄ simōiaca. vbi dr̄ ꝯ eos ꝓcedat. Si v̄o ꝓbatū nō fuerit ⁊ mala fama ꝑdurat purgationē idicat iudex īfamato ſm q̄litatē ꝑsōe ⁊ q̄ntitatē īfamie: ī q̄ si ð fecerit puniat. ī. de sim. ðb. ⁊. c. īsinuatū. ⁊. ī. ð pur. cano. cū. p. Si v̄o īfamat⁹ cōtūax fuerit ⁊ ñ cōparet iudex nihilominus ꝯ eū testes recipiat lite nō cōte. ⁊ eū pūiat: vt s̄. vt lit. nō ꝯtē. qm̄. §. sūt ⁊ alij. ⁊. ī. e. c. dꝫ. Quales testes recipi debeāt dcm̄ ē. s̄. e. cū oporteat. Quales debeāt eē q recipiūt ī simōia ꝯ regulares: dr̄. ī. ð simo. ꝑ tuas. Si v̄o ꝓcedat iudex ad petitiōē alicui⁹ ꝓcurātis īq̄sitōnē siue sit ordiari⁹ siue delegat⁹ ad locū accedat si pōt: ⁊ vocet illū ꝯ quē ꝓcedere dꝫ ⁊ tūc recipiat testes quos ille ꝓducet: q īpetrauit inquisitionem: tamen si ille negaret infamiam precessisse: cognoscet primo iudex vtrum sit infamatus ⁊ postea procedet super his que denūciata sunt: alīs non procedet nisi primo constet ꝙ infamatus sit. s̄. e. cum oporteat. ⁊. c. qualiter. ⁊ si actor ꝓbꝫ illū eē īfamatū: re⁹ pōt ꝓbare ꝙ sit bone fame: ar. ī. ð pur. ca. cū ī iuuētute cū poti⁹ sit priuilegium bōe fame q̄ īfamie: ar. s̄. e. lꝫ. ī fi. Si v̄o crimē ꝓbet: pūiat: vt. s̄. dcm̄ ē. si āt ñ ꝓbauit pūiri dꝫ q īpetrauit īq̄sitionē: vt. ī. ti. ꝓxi. c. ij. ⁊ ita idē ē q̄ntū ad penā qñ ꝓcedit ad petitōē alicui⁹ ꝓseq̄ntꝭ īq̄sitōē: sicut qñ ꝓcedit ꝑ offm̄ iudicis ad famā vel clamorē ⁊ cū ꝓcedit ad denūciationē alicui⁹ ꝓseq̄ntis īq̄sitōē: ñ credo necessariā admonitiōē: q: nō agit ad pniam: ī quo casu necessaria ē admonitio ſm formā euāgelij: ꝫ ī p̄dictis duob⁹ casib⁹ agit ad penā: vt p̄dictū ē. ⁊ alit formāt petitio denūciatiōis cum agit ad penā ⁊ aliter cū denūciatur ad pniam: q: tc̄ agitur ad pniam ꝑagendā: nō ad penā īponendā officij vel bñficij: ⁊ sic itelligit finis illi⁹ glo. ī. que incipit sic. ī. ð simo. lꝫ heli. ð hoc nōtur ī glo. p̄di. Itē nunqd reus possit petere a iudice: vt reigreret ꝯ illū qui īpetrauit inquisitionē: sicut cōtingit ī alijs iudicijs: vbi admittitur recōuentio. s̄. de mutu. pe. per totū. Dicas ꝙ nō: q: inq̄sitio iudicis officio expeditur non iure actionis sic nec redenūciatio aut recusatio: q: tunc presumitur ꝙ ex odio h̄ fiat: vt. s̄. e. cū. p. ⁊. iij. q. v. c. ij. ⁊ nō relatiōe criminis: ꝫ innocentia re⁹ purgat. ff. de pu. iu. is q. Itē testes comp eill possūt ad ꝓbandū inquisitionē. s̄. de test. cog. sup his. lꝫ in iudicijs ordiarijs cōpelli nō debeāt in crib⁹: niſ̄ ꝓrīcipalit vel īcidēter obijciāt: vt. e. ti. dilectoꝝ. vbi de h̄ dic

vt ibi no. in fi. notu le. Itē ꝛ illud pt facere plat⁹: cū infamia ꝯ aliquem ad ipm peruenit: vt p̄figat terminuȝ volētib⁹ accusare: vt si aliqs apparuerit accusator: audiat illū: ꝛ pcedat legitime in accusatōe. s. c. pri. ꝛ. xv. q. v c. i. j. ꝺ pur. ca. c. ex tuar. Si aūt non apparuerit: tūc pt pcedere ad ingrēdū: vt. s. ꝺr. vel indicē purgatōem: i qua si ꝺfecerit: puniat: vt. s. c. pri. ꝭ meli⁹ est q̄ ingrat: q: piculosum ē accusare: q: ꝺe facili nullus accusaret. Quid si aliquis alteri⁹ dioc. vl ꝺ alia pochia hoc tacito ipetret inqsitōem vl ꝺenūciet nūqd ꝺȝ audiri: cū ipsi⁹ non itersit: p̄sumit q̄ nō charitatiue ꝺenūciet vel impetret inqsitōem vn̄ credo illū repellēdū: ar. s. ꝺe test. ex pte a. i v̄bo illa tacito q̄ miles fuerit ꝛc. ber.

a ⁋ Distinxim⁹. in pte ꝺecisa ab illa ꝺ cre. s. e. quał cui⁹ v̄ba hic ponuntur vsq̄ ad. §. ꝺȝ. b.

b ⁋ Reddē rōnē. Sȝ qualr ꝺȝ ratōnē reddere platus administratōis sue plat⁹. n. ꝺȝ reddere rōnem sue administratōis tāq̄ tutor. C. ꝺ iudi. l. ij. q: ꝯparat tutori: ꝛ pcurator ē: nō ꝺn̄s. s. ꝺe ꝺona. c. ij. xx. ij. q. i. c. ij. pōt dici: q̄ staret suo iuramēto: si aliter non pōt reddere rōneȝ ar. C. ꝺ ꝺona. l. pe. ꝛ. C. vnꝺ vi si qn̄. ꝛ ij. q. i. in p̄mis ver. gloriosus vero. ꝛ

ꝺistinximus^a ꝛ nunc sacri approbatione concilij confirmamus. Legit enim in euāgelio: q̄ villicus ille qui diffamatus erat apud ꝺominum suum: q̄si ꝺisipasset bona ipsius: audiuit ab illo: quid hoc audio ꝺe te: redde^b ratōnem villicationis tue iam enim non poteris amplius villicare. Et i genesi ꝺn̄s ait ꝺescendam ꝛ videbo. vtrum clamoreȝ qui venit ad me opere cōpleuerint. Ex quibus auctoritatibus manifeste pbat: q̄ non solū cum subditus verū etiā cū prelatus excedit: si per clamorē ꝛ famaȝ^c ad aures superioris peruenerit: n̄ quidē a maliuolis^d ꝛ maledicis: sȝ a puidis ꝛ honestis: nō semel tm̄: sȝ sepe quod clamor inuit ꝛ diffamatio manifestat ꝺȝ coram ecclesie seniorib⁹ veritatem ꝺiligentius perscrutari vt si rei poposcerit qualitas canonica ꝺistrictio culpaȝ feriat ꝺelinquentis: non tanq̄ idē sit auctor ꝛ idem iudex: sȝ quasi ꝺenūciāte fama vel ꝺeferente clāore officij sui ꝺbitū exequat. Lȝ aūt hoc sit obfuāꝺum i subditis: ꝺiligentius est obfuandū i platis qui quasi signū sunt positi ad sagittā. Et q: nō possunt omnib⁹ ꝯplacere: cū ex officio suo teneāt nō solū arguere sȝ ēt icrepare qn̄ ēt iterdum suspendere: nōnunq̄ ꝓ ligare: frequent odium multoꝝ icurrunt et isidias patiunt. Et iō sancti p̄res puiderunt statuerūt: vt accusatio platorū non facile admittat: ne cōcus sis^e colūnis corruat edificium nisi diligens adhibeat cautela: p quā non solū false: sȝ etiā maligne criminatōi ianua p̄cludat. Uex ita voluerūt puidere platis: ne criminarentur iniuste: vt tn̄ cauerent ne ꝺelinquerent insolent: ꝯ morbū vtrūq̄ iuenientes medicinā congruā videlicȝ vt criminalis accusatio que ad ꝺiminutōnem capitis in ꝺegradationem itendit: nisi legitima pcedat^f iscriptō: nullatenus admittat. Sed cū super excessib⁹ suis quisq̄ fuerit infamatus: vt iam clamor ascendat: qui ꝺiutius sine scāꝺalo ꝺissimulari non possit: vl sine piculo tolerari: absq̄ ꝺubitationis scrupulo ad inquirendum ꝛ puniendum ei⁹ excessus non ex odij fomite: sed charitatis pcedat affectu: quatenus si fuit grauis excessus: ꝛ si non ꝺegradet ab ordine: ab administratione amoueat omnino. quod est s̄m sniam euangelicam a villicatione villicū amoueri: qui non potest villicationis sue ꝺignam reddere rōnem. Dȝ igit esse presens is ꝯ quem^g facienda est inqsitio: nisi se p contumaciam absentauerit. ꝛ exponenda sunt ei illa capitula: ꝺe quib⁹ fuerit inqrendum: vt facultatē hēat ꝺfendēndi se ipsum. ꝛ non soluȝ ꝺicta: sed etiam nomina ip̄a testium sunt ei: vt quid ꝛ a quo sit ꝺictum appareat publicanda: necnon exceptiones ꝛ r̄plicationes legitime admittēde: ne p suppressionem nominum infamandi p exceptiōum vero exclusiōem ꝺeponēdi falsū audacia p̄beat. Ad corrigēdos itaq̄ subditoꝝ excessus tanto ꝺiligenti⁹ ꝺȝ prelat⁹ assurgere q̄to ꝺānabili⁹ eoꝝ offensas ꝺsereret incorrectas. Contra quos vt ꝺe notorijs excessibus taceat: ꝛ si trib⁹ modis possit pcedi per accusatōem videlȝ ꝺenunciatōem ꝛ inqsitōeȝ ipsoꝝ: tn̄ vt ꝺiligens oībus adhibeat cautela: ne forte per leue cōpendiū ad graue ꝺispēdiuȝ veniatur: sicut accusationem legitimam ꝺȝ p̄cedet iscriptō sic et ꝺenunciationem charitatiua monitio: ꝛ inqsitionem clamosa insinuatio preuenire illo semper adhibito moderamine: vt iuxta formam iudicij sētētie quoq̄ forma^h ꝺictetur.

ꝺ. v̄ his q̄ vl metusue cā fi. c. vltimo. ber.

c ⁋ Et famā. ar. famaȝ nihil per se probat. xxxv. q. vi. si ꝺuo. s. ꝺ eo qui cog. consan. vx. super eo. Ar. ꝯ. s. ꝺe presump. illud ꝛ s. ꝺe cōsan. ꝛ affi. c. ij. ꝛ. ii ij. q. iij. §. item sepe.

d ⁋ A maliuolis. xi. q. iij. i cūnctis. si hoc constaret q̄ talibus esse orta: alſ ꝺifficile probare famaȝ ortam esse talibus: cum fama ab incerto auctore procedat: ꝺe conse. ꝺist. ii ij. sanctum. est: vnde satis pōt ꝺici: q̄ indicenda est purgatio vndecunq̄ procedat infamia: salteȝ ppter scandalum: arg. j. ꝺe pur. ca. accedens. ber.

e ⁋ Concussis colunnis: xij. q. ij. gloria epi. ꝛ. ij. q. vij. accusatio. j.

f ⁋ Procedat. inscriptō. sic. s. eo. sup his. ꝛ. j. ꝺe simo. lȝ heli.

g ⁋ Contra quem. Ex h̄ §. collgitur manifeste: q̄ ordo iuris seruandus est in inquisitione. facienda s. eo. ad petitionem. sed hoc verum est circa seculares: circa regulares nō est vsq̄quaq̄ seruanduſ: vt ꝺicit in fi.

h ⁋ Forma. sic. j. ꝺ simo. lȝ. Forma ista triplex est: cum pceditur accusādo ꝺenunciando ꝛ inquirēdo: vt si agatur in modū accusatiōis. ꝛ probetur crimen: ꝺeponatur reus q: hic est effectus accusationis: vt supra ꝺicit in v̄bo vt criminalis accusatio: que ad ꝺiminutionem capitis. i. ꝺegradationem intendit. cū agit p inqsitōem: alia pena inponit: vt ꝺictū ē i illa notula magna ibi: crimine ꝓ pbato. Unde vidtur s. p hanc lrām: q̄ si p inquisitōem pbetur simonia vel homicidium: q̄ non ꝺeponatur: quia ad hoc non est actum. s. ꝺe ordi. cogni. cum ꝺilectus. Argu. contra. s. eodem inquisitionis. i. rn̄so. vbi ꝺe hoc. ꝛ. s. ꝺe ꝺo. ꝛ. contu.

Nunc tñ ordinez ꝯ regulares psonas nõ credim⁹ vsquequa qꝫ puandũ: q̄ cũ cã reqrit faci lius [a] ⁊ liberius a suis possunt administratiõibus amoueri.

Idem in eodem.

Sicut oliꝫ a sãctis pr̄ibus noscit̄ istitutũ [b]: metropo litani singulis annis cum suis suffraganeis ꝓuincialia non omittant concilia celebrare [c]: in qbus de corrigendis exces sib⁹ ⁊ morib⁹ reformãdis: pre sertiꝫ ī clero diligẽtẽ hẽant cũ dei timore tractatũ: canonicas regulas maxīe q̄ statute sũt in hoc gnãli ꝯcilio relegẽtes: vt eas faciãt obseruari debitam penã transgressorib⁹ īfligẽdo Ut aũt id valeat efficaci⁹ adī pleri p singulas dioceses sta tuant [d] personas idoneas ꝓui das videlicet ⁊ honestas: que p totũ ãnum simplr̄ et de pla no absqꝫ vlla iurisditione [e] sol licito inuestigẽt q̄ correctione vel reformatione sunt digna ⁊ ea fideliter perferãt ad me tropolitanum ⁊ suffraganeos ⁊ alios in concilio subsequen ti: vt super his ⁊ alijs: ꝓut vti litati ⁊ honestati cõgruerit: ꝓ uida deliberatõe ꝓcedant: ⁊ q̄ statuerint faciant obseruari: publicaturi ea in ep̄alibus sy nodis annuatim per singulas dioceses celebrandis. Quisqꝫ autem hoc salutare statutũ ne glexerit adimplere: a sui exe cutione officij suspendatur.

Grego. ix. archiep̄o ⁊ p̄ori sã cte marie rothom̄

Olim. j. v. ⁊. p. ordins ci ster. ⁊ infra. Ne igit̄ refor matio monasterij valeat r̄tar dari: mandam⁹ quaten⁹ rela xatis [f] excõicatiõum seu suspẽ sionũ sentẽtijs siquas idẽ ab bas ꝓtulerit: vel p quoscunqꝫ iudices ꝓmulgari fecit post in ceptum [g] negocium in eos ⁊ ad herentes [h] eiusdem ac eis resti tutis quos idẽ abbas negocio pendente ꝯ iusticiaꝫ spoliauit in negocio ꝯ plano et absqꝫ iu diciorum strepitu ꝓcedentes: cũ talibus maxime ī hoc casu nõ deceat dei seruos inuolui inquiratis que circa personas et obseruantias regulares vi deritis inquirenda: corrigen tes et reformantes tam in

veritatis: dic vt ibi. Cuꝫ vero ꝓcedit̄ p denuntiatioñẽ nisi in p̄ dictis duob⁹ cãibus ad pniaꝫ agit̄ pagendam: tunc in p̄dictis duobus cãibus ẽt punit̄: sicut cũ agit̄ p accusatõem vel inqui sitõem: vt p̄dicto. c. veritatis. Sed cuꝫ agitur p denunciatõeꝫ: tũc ī p̄dictis casibus nõ ẽ necessaria admonitio. s̄. e. cum dile cti. ij. In alijs v̄o casibus cum agit̄ p inqsitõem vel accusatõem: punitur ad arbitriũ iudicis ar. s̄. eo. inqsitionis. i. rñ. in fi. ⁊. j. e. c. vl. ⁊. ar. j. ti. ꝓxi. c. vl. Denuntiatio v̄o regula riter fit ad pniam pagen dam: ⁊ ei⁹ effectus siue fi nis ẽ pnie ĩpositio: ⁊ tũc necessaria est charitati ua admonitio: vt hic di cit. ⁊. s̄. e. cum dilectus. et c. ij. al's repellitur denun ciator: vt ibi dicitur.

a Facilius. j. de simo. p̄ tuas circa fi. Notare potes hic ar. qꝙ dignior ẽ cetus clericoꝝ q̄ꝫ cetus monachoꝝ: vt. xvj. q. i. le gi. ber.

b Sicut. institutum. x viij. di. qm̄ qdem.

c Celebrare. sic abba tes ⁊ p̄ores non habẽtes abbates: de triẽnio in tri enniũ celebrant capitu la sua. s̄. de sta. regu. in singulis.

d Statuant. Isti erunt q̄si testes synodales: sic s̄. de testi. co. preterea: et xxxv. q. vj. ep̄s in synodo ⁊ debent esse de eodem ep̄atu honesti ⁊ discreti: qꝛ tales melius pñt inue stigare v̄itatẽ q̄ꝫ extranei ar. s̄. ꝯ testi. veniens i fi. ⁊ xxxv. q. vi. c. i. ⁊. ij. s̄. qui ma. accu. pos. videtur. Et isti appellantur visitatores: qui de bent circuire totam parochiam de villa ī villaꝫ: vt. lxxx. di. nõ debere. vñ hoc sumptum vr̄: ⁊ illi procurabuntur per parochi as ad quas accedunt: qꝛ suis stipendijs hoc facere non debent s̄. de prescrip. cum ex officij. ⁊. xxviij. q. i. iam nunc in fi. ⁊. xij. q. ij. charitateꝫ. ⁊ officium suum non dꝫ eis esse damnosuꝫ. ar. iiij. q. iij. §. venturis. Ar. ꝯ. qꝙ ep̄s debeat eos procurare: habes. s̄. de offi. ordi. inter cetera. ⁊. xxiij. q. i. militare. Prioribus cõcor dantijs credo standum moderatos tamen sumptus petent:

e Ulla iurisditõe. Si isti non habent iurisditõem: ergo non pñt aliquos cogere vel citare: vt veniant vel respõdeãt: immo possunt eis dicere: igressus es vt aduena: nunquid vt iudices nos. iij. q. vi. leges. Item videtur qꝙ debeant esse iurati. xxxv. q. vi. ep̄s i synodo. sed sufficit qꝙ sint honeste p̄sone: qbus meri to sit credendum sup his q̄ referunt in ꝯcilio ꝓuinciali. Item quare p̄mo denunciatur hoc metropolitano q̄ꝫ ep̄o: cum p̄mo deberet denunciari ep̄o q̄ꝫ archidiacono. xxv. di. perlectis. de mum si ep̄s esset negligens archiepiscopo. ix. q. iij. cum simus. ⁊. c. conquestus. ⁊. p hoc ecclesiasticus ordo confunditur: si sua iurisditio episcopo non seruatur. xi. q. i. peruenit in fi. Dicas qꝙ isti inquisitores solam famam referunt metro politano: sꝫ qꝙ intelligunt ⁊ inquirunt sine aliqua iuris ditione: vt per alios ad denunciationem ipsorum possit visitare prouinciam: qꝛ ex hoc apparet ep̄s negligens: tñ si ep̄s vellet corri ꝑ gere illos excessus non perderet suaꝫ iurisditionem: nisi tunc demum cum negligens appareꝫ ix. q. iij. cum simus §. vlti. ⁊ eoipso qꝙ hec referuntur me tropolitano: appa ret qꝙ multa sr̄ apꝺ eos ep̄os que egẽt correctione. xviij. di. peruenit. Unꝺ vr̄ esse diminuta iurisditõ metropo litanorum in hoc qꝙ olim poterant ꝯ scẽdere ⁊ ingrere: an ep̄i essent ne gligentes: non vt statim inquirerẽt de criminibus: ni si postqꝫ cõstaret ꝺ negligẽtia. sic põt ī telligi. s̄. de cen. so p̄te. ⁊. c. romana. ⁊ s̄. ꝺ prescrip. cũ ex officij. Hodie v̄o ñ possũt: nisi primo eis p alios referat̄ s̄m qꝙ hic innuitur al's supflua ⁊ one rosa fuisset ista cõ stitutio. ⁊ istis inq sitoribus min⁹ cre ditur q̄ꝫ alijs offi cialibus: quia alijs creditur q̄ꝫdiu ꝯ̄rium ꝓbetur. iiij. q. iij. aliquando. ff. de offi. prefec. vr. l. i. §. quies. s̄. de ap. cum parati: ar. ff. de re. coꝝ. q sb tut. vel cura. l. magis. §. illud. ff. de custo. ⁊ exhi reo. l. diuus. Hoc iõ. qꝛ isti famam solam referunt nec sunt iurati: sed illi iurati sunt: ⁊ famam non referunt sed ipsum factum ⁊ isti inquisitores non debent omittere officium suuꝫ: q̄ꝫ uis prelati inquirant ⁊ corrigant ⁊ reforment vt referant metropolitano: an oporteat ipsum supplere negligentiaꝫ ep̄oꝝ: al's nesciret: ⁊ ita non impediretur eorum inquisi tio propter factum episcoporum.

f Olim. relaxatis. vt si oportuerit: possint ferre testimo nium in negocio inquisitiõis: cuꝫ per eos melius q̄ꝫ per alios possit inquiri veritas. s̄. de testi. veniens dum tamen ex alia causa repelli non possunt. j. de simo. per tu tuas. ⁊. s̄. de re iudi. cum. j. ⁊. a.

g Post inceptuꝫ negociũ. Nota qꝙ lite pẽdente nõ ẽ ali quid inouanduꝫ. s̄. vt lit. pen. a memoria ⁊ p totum. ⁊. s̄. ꝺ iurepatro. ex lr̄is. ar. xvj. q. iiij. volumus. Item ẽ arg. qꝙ cã cepta inter p̄latũ ⁊ subditum suspẽsa est iurisditio pre

lati ac ſi eſſet appellatum ab eo. ſ. e.cum dilecti.ij.ꝛ to/tum iudiciū ſuū ad maiorem delatuȝ eſt iudiceȝ. vnde facit iniuriā iudici ſub quo coꝛā cōe negociuȝ pendet: ar.ij.q.i.votū. Et iudex totū dȝ reuocare:ſiqd faciat ſ'eis vt hic vȝ: cuȝ ex odio videat̄ ꝓcedere negocio cepto. ar. ij.viij.q.iiij. nōne. vbi dicit ꝙ vſqȝ ad finē cāe nō poſſūt recedere a ſua iuriſdītōe: vt ibi dič ar.xv.q.vl.c.vl.in fi.ꝛ obedientiā exhibere: vt vȝ.ꝛ ſi ſi faciant ꝑ iudicem compellantur: vt.j dī.v.ꝓuiſo ꝛc. ip ſe autē compellere eos non debet. Si tñ iudices in hoc eēnt negligentes'. ipſemet ꝓlatus poteſt excōicare ſi nō obedirent: vel aľs crederent: ar.ſ.de offi.oꝛ.ſignificauit ſupꝛa de offi. dele ga. pꝛudentiam §.ſexta.in fi.aľs ſol uerēt obediētia qd̄ eſſe non debet. Ex eo ꝙ dicit.j.ꝯ iuſti ciam ſpoliauit. vȝ a ꝯtꝛio: ꝙ ſi iuſta cā ſubſit: ꝙ eos puni re poſſit: qd̄ credo Honeſtum tñ eſſet ſi per iudices hoc fieret ꝛ quod dicit relaxatis ꝛč.pꝛemi ſit cāȝ: ne refoꝛma tio mōaſterij retar der: vt poſſint ferre teſtimonium. ſ. de teſti. veniens.

b Adherentes. argumentum ꝙ idem iuris eſt in acceſſoꝛio quod in pꝛincipali: vt ſupꝛa de offi. delega.pꝛudentiam.ver.fi. vbi de hoc: ꝛ ſublato pꝛincipali ꝛ acceſſoꝛium ꝛ que adherent religioſis: religioſa ſunt. ff.de rei.vendi.que religioſis.

k Judicioꝛum.ſic ſupꝛa de ſta. mona. ea que.'ꝛ ita oꝛdo iudiciarius non videtur vſquequaqȝ ſeruandus circa regulares: vt ſupꝛa eodem qualiter. ij.in fi.quia de facili remouentur ab adminiſtrationibus: vt'ibi: ꝛ.j.de ſimo.per tuas. j.quaſi ſummaria cognitio videtur ſufficere: ex eo ꝙ dicit de plano: ſed in alijs non de plano. ſȝ magis iudice ſedente pꝛo tribunali.ij. queſtione.iij.§.pꝛeuaricatoꝛ.verſi.abolitio.ꝛ.iij.queſtione.iij.§.ſpacium. verſi. a iudice ꝛ manifeſtis. v.queſtione. vi.epiphanium.C.de pꝛoba.l.vltima.

k De tacenda veritate. hoc ipſo ſuſpectus erat abbas ꝛ talia iuramenta non tenent ſupꝛa de teſti. conſtitutis. j.ꝛ merito talia iuramenta relaxanda ſunt: vt veritas reueletur. ſi.ſupꝛa de teſti. cog. c.vltimo. ꝛ ſine peccato ſeruari non poſſunt: quia celare veritatem mortale eſt peccatum.xi.queſtione. iij.quiſquis.'ꝛ infra de crimi.fal.c. i'.expedit enim peccata nocentium nota.eſſe. ff.de iureiu. eum qui §.i.

l Copiam faciatis.ſupꝛa eo.qualiter.§.debet. Et eſt hoc notabile contra quoſdam: qui non faciunt copiam dictoꝛum: ꝛ ſuppꝛimunt teſtium nomina: a quibus iuſte poſſet appellari: licet dicatur ꝙ non vſqȝquaqȝ ſeruari debȝ oꝛdo iuris: tamen in hoc bene ſeruari debet.

capite ꝙ in mēbꝛis que coꝛrectōis ꝛ refoꝛmatōis officio noueritis indigē iuramētis ſiq̄ de tacenda[k] ꝟitate abbas extoꝛſerit relaxatiſ: ꝓuiſo vt negocio ipſo pendente ꝑfati mōachi ei dē abbati obediāt ꝛ ītēdāt ita tñ ꝙ ꝑ hoc ꝓſecutio negocij ñ valeat ipediri. Si vͦ teſtes ꝯ eundē abbatē ꝓducti fuerint dictoꝝ ipſoꝛū ei copiā[l] faciatiſ. Pꝛedictis aūt mōachis expēſas factas ꝓpter hoc ꝛ trib⁹ vel q̄ttuoꝛ iſtis vel alijs quos idoneos ad dictū negocium ꝓſequēdum duxeritis aſſumendos: faciatis de bonis eiuſdeȝ monaſterij faciendas expēſas ad ꝓſecutionē ipſius negocij neceſſarijs cōputatis ſiq̄ ꝓpt̄ hoc receperūt de bonis[m] mōaſterij: cū ꝓpꝛiuȝ nō habeāt miniſtrari. ꝯdictoꝛes ꝛč. Idem epo ciſterc. de aliſ. de ſalē. abbatibus

P Relatoꝛū exceſſus: ꝛ infra. Sane dilecti filij. c. ꝛ quattuoꝛ alij canonici frigiſeñ. denunciando mōſtarunt: ꝙ frigiſeñ. epiſ bona ſui epat⁹ quē vt dicūt fuit min⁹ canonice aſſecutus: adeo grauiter dilapidat ꝛ conſumit. ꝙ niſi celeriter adhibeat̄ [n]remediū: epatus idē ꝑ eū ad irrepabile diſſolutōis oppꝛobꝛiū deducetur nec ſolūmodo rerū verū ēt fame ſue ꝓdig[o] ꝛ ſalutis vitā ducit enoꝛmiter diſſolutā: ꝛ infra. Diſ.v.mādamus quatenus ꝑſonaliter accedentes ad locum inquiratis ſollicite veritatem: ꝛ eā fideliter ꝯſcribentes ſub ſigillis veſtris nobis tranſmittatis iclusam: eidē epo terminum aſſignātes: quo noſtro ſe cōſpectui repñtȝ pꝛo meritis[q] recepturus: poteſtate vēdēdi[r] dandi infeudandi ſeu quomodolȝ alienandi bōa ipſi⁹ eccľie interim eideȝ penituſ iterdicta

De calumniatoribus.

G rego. anteñ. ſubdi.

Um foꝛtius puniēnda ſint crimina que inſontibus[s] maxime[t] ſacratis hominibus inferuntur: ꝙ ſitis

m De bonis.ſupꝛa.'c'. ex parte. vbi de hoc.

n P Relatoꝛum. adhibeatur remedium ſi. quia niſi iuſticia conatus cupiditatis repꝛimeret: ius ligatoꝛum extingueretur. ſupꝛa. in pꝛin. in conſtitutione gregoꝛij

o Pꝛodigus. ſi. in pꝛedicta conſtitutione.

p Perſonaliter. In caſu iſto inquiſitoꝛes non poſſent alijs committere vices ſuas. de hoc habeſ ſupꝛa de offi.dele.c.vltimo.§.ij.

q Pꝛo meritis recepturus. Ut pena docente agnoſcat qualiter ipſe exceſſerat in pꝛemiſſis. ſi. xxvij. q.i. ſi homo eſſes. ꝛ.c.ſi cuſtos. ꝛ. ſupꝛa de offi.lega. niſi ſpecialis: vt ſapiens ſit in pena q̄ ſtultus fuit in culpa.xxxiij.diſtinc.qui ea. ꝛ quos dei timoꝛ a malo non reuocat ꝛcetera.ſupꝛa de elec.cuȝ in cunctis: ꝛ ſupꝛa de vi.ꝛ hone.cle. vt clericoꝛum moꝛes ꝛ neceſſe eſt vt ferro abſcindatur ꝛcetera.lxxxij.di.plurimos.ber.

r Uendi. Nota ꝙ licet aliquis denuncietur ſiue accuſetur vt ſuſpectus de dilapidatione non debet ſtatiȝ remoueri. infra de ſimo.licet. ſed interdici debet eidem omne genus alienandi: vt hic patet: ꝛ ſupꝛa de offi.deleg.venerabilis. vbi de hoc: immo ſibi dabitur interim coadiutoꝛ: ſine cuius conſilio nihil faciet ſi ſuſpectus eſt: vt ibi dicitur ber.

s Um foꝛtis.inſontibus.xxiij. queſtione.v. ſi non licet ꝛ. xvij.queſtione.iiij.ſicut qui.

t Et maxime ſacratis. argumentum ꝙ ex perſona aggrauatur iniuria: inſti.de iniur. §.atror. ff.de iniur.l.pꝛetoꝛ.ꝛ infra. de ſenten.excom'.cum illoꝛum. Et qui pꝛepoſito ſuo manus intulerit: capite punitur. ꝛ augetur crimen dignitate pꝛepoſiti. ff.de re.mili.omne delictuȝ. §.i.ꝛ ius publicum offenditur.i.diſtinctio.ius publicum. Unde qui leduntſacerdotes: tanq̄ pꝛo publico crimine puniuntur.ij.queſtione.i.in pꝛimis circa finem.

culpabiles[a] qui in cā.io. diac. resedistis[b] attendite vt hilariū criminatorem ipsius nulla ex diffinitione vestra pena cōueniens castigaret: ꝛ ĩfra. Quia ergo tante nequitie malū sine digna non debet vltione transire: iubemus eundē. b. prius subdiaconatus: quo indignus fungitur priuari[c] officio: ꝛ v̂beribus[d] publice castigatū in exilium[e] deportari. Inno. terti⁹ camoreñ. segobieñ. ꝛ abuleñ. episcopis.

Cum dilectus filius magister scholarum palestin⁹ ad se.ap.accessisset: ꝛ d̄ suo epō excessus varios nūciasset[f] examinationē₃ cōmisimus excessuum obiectorum: ꝛ infra. Cum autem ꝑcessum negocij examinauerimus diligenter: nec intelligere potuerimus ꝓbatum esse sufficienter aliqđ de predictis eundem episcopum absoluendum decernimus ab obiectis: vobis mandantes: quatenus memoratu₃ magistrum scholarum: donec purgauerit canonice suam innocentiam. f. ꝙ nō calūniãdi[g] aīo ad huiusmodi crimīa proponenda processit ab officio ꝛ beneficio suspendatis: vt ceteri simili pena[h] ꝑterriti ad infamiam suorum facilē non prosiliant prelatorum.

De simōia ꝛ ne aliqđ ꝓ spūalibus exigat̃ vel promittatur.

Grego. gnāli synodo p̄sidens. In ordinando: ꝛ infra. Sicut non debet episcopus manum quam imponit ita nec minister[k] vel notarius in ordinatione eius vocem vł calamum vendere[l]. Pro ordinatione igitur vł vsu palij seu chartis atq₃ pastellis[m] eu₃ qui ordinatur: omnino aliquid dare prohibemus. Ex concilio maguntinen.

Qui alium in ecclesia ordinatum per pecuniam expulerit[n]: eamq₃ taliter vendicauerit: omnimode deponatur. Adeodatus papa.

Si dominus ꝛ magister doiu₃: qui siue peccato fuit: accusandi licentiam vni⁹ dedit: ꝛ infra. Nō igitur[p] quilibet catholicus: qui est respuendus sed vt veritate₃ afferat ad propalandam simoniacam rabiem magnis est precibus exhortanduſ[r].

a Culpabiles. Ergo iudex qui non punit deficientem in accusatione peccat: ꝛ culpā ꝯbit: cū puniri debeat pena talionis ij.q.iij.c.i.ꝛ.ij.ꝛ.iij. hec decre. competentius poneretur in precedenti titulo: sicut erat in antiqua compilatione.

b Resedistis. vt iudices.

c Priuari. sed vı̃ hoc cōtrari⁹ factū eē: exquo enim statim nō fuit d̄ calūnia cōdēnatus nō d₃ postea ꝯdēnari: nisi ꝯtra eū iter₃ inscribat̃. C. d̄ calū. l. i. Pōt dici: ꝙ spāle ē ꝛ factū principis ad consequentiā trahi nō d₃: ff. isti. de iure na. §. plane vł fōte iudices condēnarunt eū: sed penā nō imposuerunt. vel verius vı̃ ꝙ cā exempli hoc factum sit: ne alij inde sumāt exemplum: ꝛ preterea negligētia iudicū nō d₃ ei ꝓdesse: vt remāeat calumnia impunita.

d Verberibus. in supplementum pene. v. q. vi quia iuxta.

e In exiliū. quā pena₃ eccĩa ĩponit. l. di. accedēs arg. lxxiij. di. i synodo. ꝛ xvij. q. iiij. attendendū. b.

f Cum dilectus. nunciasset. Cū ad denūciationē alicui⁹ papa cōmittit inqsitionē nō ꝓcedit iudex nisi denunciās ꝓbet legitimā admonitionē p̄cessisse. j. ti. proxi. l₃ heli.

g Calūniandi. Sic p₃: ꝙ si denūcians nō ꝓbat quod intendit calūniari presumitur sicut in accusatore. ij. q. iij. qui non ꝓbauerit. C. de aduo. diuer. iudi. l. i. Sed qualiter ꝓbabitur ꝙ nō calūniose denūciauit. vı̃ ꝙ per iuramētū suum ꝓbari poss₃: vt hic colligit̃: ar. s̃. de testi. p̄ntium. ꝛ. s̃. d̄ excep. pastoralis. Et improprie hic dı̃ calūnia: qꝛ calūniator punitur silitudine supplicij ij. q. viij. quisqs. ꝛ. c. q crimē. ꝛ. s̃. ti. ꝓx. sup his. ꝛ. c. qualiter. ij. Pena ergo illius qui denūciat, si non ꝓbat erit suspēsio officij ꝛ bn̄ficij: vt hic patet: donec se purgauerit: ꝛ huiusmodi purgatio prestabitur ad arbitrium iudicis: exquo hic non determinatur. s̃. de offi. deleg. de causis. ꝛ preterea cum purgationes hodie arbitrarie sint. s̃. ti. proxi. in quisitionis. in fi.

h Simili pena. Hec ēt est cā quare puniuntur: vt alij nō sumant inde exemplum infamandi p̄latos suos: ꝛ: ita pena vni⁹ est metus alterius. ij. q. vij. quapropter. ff. de penis. l. capitaliū §. famosi. s̃. de offici. or. irrefragabili. ber.

i In ordinando imponit. hoc sumptum fuit ex illo canone. i. questione. ij. sicut episcopum.

k Minister. i. archidiaconus qui examinat ꝓmouendo. supra de offic. archidia. ad hoc circa fi.

l Vendere. verbum vendere non continet gratuitum contractum: qꝛ venditio non procedit sine precio. ff. de ꝯhen. emp. l. ij. §. sine precio. ꝛ. C. e. ti. empti fides. insti. e. ti. §. precium. Sed quare notarius non potest vendere operas suas: vel chartā: cum d̄ suo nemo facere beneficium compellat̃ x. q. ij. precarie. Dicunt quidam ꝙ h̄ obtinet: vbi notarius percipit salariu₃ de publico la. dicit: ꝙ etiam si nihil ꝑcipiat d̄ publico: nihil potest recipe pro tali scriptura: qꝛ simonia₃ cōmitteret. ꝛ est ĩpāle in odium simonie ne fraus posset ꝓcurari: ex pacto. n̄ nihil accipere debet. Sed si gratis ꝛ spōte aliquid offeratur ꝛ iam sine omni intentione ab initio ad hoc accessit non credo ꝙ peccaret notarius laicus: ar. j. e. cum sit romana. ꝛ est ex p̄ssum. i. q. ij. sicut episcopum.

m Pastell. i. q. i. ij. siquis obiecerit. ne in fraudem aliquid fiat nō obstāte aliqua consuetudine. i. q. i. emendari. ꝛ. j. e. iacob⁹. vincen.

n Qui aliu₃ expulerit. Dupliciter. n. peccat ĩ dando pecuniam: quia locum viuentis occupat: argentum infra eodem nemo. ꝛ. vij. questione. i. cum. ꝛ. s̃. de conces. prebē. c. i. b.

o Si dn̄s vni. s. iudeo sceleratissimo: cum dixit: si eni male locutus sum. ꝛc̄. ij. questione. vij. §. ecce.

p Non igitur. ar. hic a minori: quasi diceret: si iudeus qui malus est admittitur ad testimonium contra dominum: multo fortius catholicus admittitur: vt veritatem afferat contra simoniacam prauitatem. si. argumentum supra de elec. cum in cunctis in prin. ber.

q Catholicus. ar. ꝙ quilibet. catholicus admittit̃ ad testimonium ꝯ simoniacum nulla distinctione facta: argu. j. e. tanta. dic vt. s̃. de accusa. cu₃. p. ergo a contrario sensu. hereticus vel paganus nō admittitur: qđ ē verū.

r Exhortãdus. si. lxxix. disti. siquis papa. ex eo ꝙ dicit exhortandus est. ar. ꝙ testes in criminalibus non compelluntur. supra de testi. cogen. dilectorum. vbi de hoc.

a Accusatū. solēnia. Caplm hoc ⁊ sequens intellige de eo qui erat publice infamatus: al's nō deberet suspendi. ij.q.v. presbyter.⁊.c. si mala. S3 nonne erant isti suspensi ipso iure: quare suspenduntur. j.e. tanta.⁊.xxxij. di.§. verū ⁊.i.q.i. quibusdā.⁊.c. reperiuntur. rñdetur de facto suspendunt cum ipso iure sint suspensi. Simoniacus enim in ordine quātūcunq3 sit occltus est ipso iure suspēsus: nec pt missam cātare. j.e. tanta qm ips3 characterē hz vitiosu3 i quo casu loquūt hec duo capl'a vnd cum essent isti sup hoc infamati. merito ipso fcō debuerunt suspēdi. Si vero occultu3 esset l3 sit suspensus coram se: sicut glib3 in peccato mortali constitutus.s.d cohabi.cle.⁊.mu.c.vlt. i.q.i. sacerdotes. ñ tamē quo ad alios est suspensus: ar.j.e. mattheus.⁊.c. ex tue.ber.

b Quotiens.p. uēit.p famā s.⁊ ideo de hoc voluit inquirere: qr prelatorē inquirere: de excessib⁹ sbditoru3.s. de offi. ordi.c.i.j. de collu. si. cria.xi.q.iij. pcipue. aliogn eis imputat.xliij.di. ephesijs.b.

Idem.

Accusatum simoniacu3 necesse habuimus prohibere: ne missaru3 solemnia[a] celebraret: donec quid esset verius constitisset.

Idem.

Quotiens: ⁊ infra. Peruenit[b] ad nos: q per simoniacam heresim fueris ordinatus: propterea necesse habuimus te prohibere: ne missarum solemnia celebrare debuisses: donec qd sit verius discerneremus. Iu. papa.

Sic simoniaca pestis sui magnitudine alios morbos vincit[c]: ita sine[d] dilatione mox vt eius signa p aliq̄[e] psonā3 claruerit[f]: de eccl'ia dei d3 eliminari atq3 repelli.

A deodatus.

Tanta ē labes hui⁹ cris[g]: q etiam serui aduersus dominos ⁊ quilibet criminosi admittuntur ad accusationem. [h] Item omnis peccator[h] missam cantare potest. preter simoniacum: quem glibet vt ab ordine male accepto remoueatur accusare, potest[i]: vl' etiam[i] meretrix.

Alexander tertius in concilio turonensi.

Non satis: ⁊ infra. Prohibemus igitur ne ab his qui ad religionem transire volunt: aliqua pecunia requiratur[k]. Nec prioratus[l] vel capellanie quelibet monachorum aut clericorum annua distractione vendantur: nec ab eo cui regimen ipsaru3 committitur: pro earum commissione vllum precium exigatur. Unde quisquis contra hoc decretum attentare presumpserit: tam ille qui dederit q̄ ille qui receperit vel consentit: partem se cum simone non dubitet habiturum. Pro sepultura[m] quoq3 chrismatis ⁊ olei receptione nulla cuiusq̄ precij exactio attentetur: nec sub obtentu cuiusq̄ consuetudinis reatum suu3 quis tueatur: qr diuturnitas[n] temporis non diminuit peccata sed auget.

Ex concilio lateranen̄.

c Sicut. vincit. qr respectu eius cetera crimina pro nihilo reputantur. i.q. vl.c. vl.⁊ ar. j.c. pri. Ar. ɔ. xxxij.q. vij. qd in oib⁹ ɔ ibi soluitur qd dicit ibi: grauius. i. cōi⁹ ⁊.s. de accusa. inquisitiōis. vbi equipantur homicidiū ⁊ simonia quo ad penam. Horribilius est tñ hōicidium: cum quo nonq3 dispensatur. l. di. miror.

d Sine dilatione. i.q.i. gsqs.⁊.c. reperiuntur. xxiij.q. iiij. si ea. xxxv.q. ix. loci.

e Per aliquam personā3. que de iure admitti debeat: vt.s. dixi de accu.c.i.⁊.c. cū.p.⁊.c. cum oporteat.

f Clarueriint. xxiiij.q. iij.c. ecce.

g Tanta est. ad accusationē. si accusatus fuerit infamatus: de hoc dictum ē.s. de accu. cum.p.⁊.c.i.

h Ois peccator. non precisus ab eccl'ia p sniam canonis vel iudicis toleratus ⁊ penitēs: ⁊ sic nō ē obiectio de excōicatis ⁊ suspēsis: vt notorij fornicarij. xxxij. di. nullus nec de suspensis quo ad se. Nā quilibet ɔstitutus in mortali pctō suspensus ē quo ad se.s. de coha. cle.⁊ mu.c. vl. ⁊.i.q.ij. sacerdotes sacrosāc. ⁊ sic oēs alij pñt cantare missam pter simoniacū. Vel q dicit oīs peccator pōt cantare missam: pōt referri ad facilitatē ēt dispensandi: q̄si diceret facilius dispēsatur cū oīb⁹ alijs criosis pter homicidiū: q3 cū simōiaco: vel hoc dcm̄ ē i detestatōem cris. Vel sic: dato q oīs peccator possit celebrare: simōiac⁹ tñ nō pōt ɔsiderato initio: qr simoniacus in ipso sui initio cōmissionis suspens⁹ est: vt. i.q.i. reperiunt.⁊ itus ortus occidit: ⁊ in ipsa sui radice viiatus. i.q.i. qbusdā. sic ex eo tpe q̄ simonie crimen cōmittat dānatus ē. Unde postea celebrare nō pōt ēt post peractā pniam: nisi dispēsetur cū eo: qd non contingit i alijs cribus ⁊ ita plana est lr̄a ista considerato initio cuiuscunq3 peccatoris. sic. C. ad. l. iul. ma. gsqs. v. donationes. ⁊ quarūlibet postremo alienationes ex omni tpe ⁊c. ⁊ ita simoniacus celebrare nō pōt nisi cū eo dispēsetur. Quis possit dispensare dcm̄ ē s. de renun.c. post translatiōem. Nec pōt agere pniam nisi renūciet beneficio ⁊ executiōi.s. de accu. inquisitiōis. Post q3 vero renunciauerit ⁊ penitētiam egerit: poterit cū eo dispensari: si placuerit superiori: ⁊ sic licite poterit postea exercere officiū: ar. ff. de pcar. certe.§. iulian⁹. qr ia3 possidet ex noua ɔcessiōe: ar. j.e. ex isinuatiōe. vt. ff. de euicti. si seruus.§.i. in fi.

i Etiā meretrix. q̄ al's ñ est admitteda ad accusationē vel ad testimoniū pp vilitatē ei⁹: vt. C. d adul. que adulterium.⁊. ff. de testi. l. iij.§. lege iulia. eadem ratione nec ad aliū legitimum actum.

k Non satis. regratur. aliquo pacto. j.e. veniēs.⁊.c. tua nos. Tñ si spōte sine aliqua cōditōe ⁊ pura itētiōe aliqd dare voluerit ñ phibet.c. tua nos. S3 si monasteriū ess3 ita tenue q nō posset suffice: ar. ē q tūc poss3 erigere hoc mō. Fr̄ scias q nos nō possumus tibi puidere: si vis itrare porta tecū vñ viuere possis: vt. i.q.ij. sigs pp hoc. i simonia. n.⁊ vsura amor lucri phibet. xiiij.q. iiij. siquis oblitus. vin.

l Prioratus. i.q.i. sigs eps.⁊.q. iiij. saluator.⁊.s. d sta. re.c. ij.

m Pro sepultura. Quot modis dicat sepultura. dictum est s. de sepul.c. vi. ber.

n Diuturnitas. si. j.c. pri.⁊.s. de consue q̄to.⁊.c. vl. ad idem i.q. iij.c. vl. diuturnitas tpis pctm̄ non excusat. xxiiij.q.i. scisma ⁊.i.q.i. nullus epus grauamen. ff. de ac.⁊ obli. obligationum §.i. Ar. ɔ vbicunq3 h3 locum prescriptio. xxxij.q. iiij. obijciunt. So. de hoc dictum est supra. de consue.c. vlti.⁊.s. de tēp. or.c. ij. ber.

Um in ecclesie corpo re: et infra. Horribile nimis est: quod in quibusdam ecclesijs locum venalitas perhibetur habere: ita vt pro episcopis vel abbatibus seu quibuscunque personis ecclesiasticis ponendis in sedem siue introducendis [a] presbyteris in ecclesiam necnon et pro sepulturis et exequijs mortuorum et benedictionibus [b] nubentium seu alijs sacramentis aliquid requiratur. Putant autem plures ex hoc licere: quia legem mortis de longa inualuisse consuetudine [c] arbitrantur: non attendentes quod tanto grauiora sunt crimina: quanto diutius infelicem [d] animam tenuerunt alligatam. Ne igitur hec decetero fiant: vel pro personis ecclesiasticis deducendis in sedem vel sacerdotibus instituendis aut sepeliendis mortuis seu benedicendis nubentibus seu alijs sacramentis cōferendis seu collatis aliquid exigatur districtius ꝓhibemus. Siquis autem contra hoc venire presumpserit portionem cum giezi [e] se nouerit habiturum.

Idem vigilien. episcopo.

Um sit romana: et infra. Cōsul. t.t.r. quod nihil pro ecclesiarum consecratione potes vel debes preter procurationem [f] exigere.

Idem toletano archie.

E hoc autem: quod episcopus exonien. archidi. beneficium et cuidam clerico ante electionem suam priorattum dicitur promisisse: vt vterque consentiret eidem: tue prudentie rn̄demus: quod si manifestum [g] est eundem archidi. et clericum ob cām illam promissa recepisse [h]: aut exinde cōfessi fuerunt in iure [i] vel legitime conuicti: ab altaris ministerio sunt perpetuo deponendi [k]. Si vero id manifestum [l] est: nec tamen inde conuicti vel confessi fuerint: sed tantum publica laborant infamia: eis canonica purgatio [m] dȝ indici. in qua si defecerint tanquam auctores tanti sunt sceleris puniendi. Regem autem et principes [n] eius debes inducere: vt siqua receperint a prefato episcopo: vt eius electioni pre

a Um in eclesie. introducēdis. i. q. iij. siquis obiecerit.

b Bn̄dictiōib⁹ nubētiū. sic. j. e. suā. Pro bn̄dictionib⁹ nubētium aliqd accipi ꝓhibet: q: p eas gr̄a cōfert: lȝ p mr̄imonio aliqd dare vel recipe non ē pctm̄. i. q. i. qcqd. et. xxxij. q. ij. honorant. q: lȝ sit sacr̄m: p ipm tn̄ gratia nō cōfert. xxvij. q. i. nuptiar. xxxij. q. ij. connubia. vn̄ ē ar. quod nō idē iuris ē in accessorio qȝ i pricipali. An p exequiis mortuorū licitū sit recipere: dī. j. e. ti. suaȝ. ala.

c Cōsuetudie. Ūn̄ qualis consuetudo non sit reprobāda: vt p receptiōe canonica vel itroductiōe psone i ecclīam aliqd recipiat: i auc. de sāc. epis. col. ix. §. p cōsuetudinibus dū tn̄ non det ex pacto aut exigat: ȝ sponte ex postfacto offerat: et est ar. i. q. ij. sicut epm̄. et. xvj. dī. ȝ eulogijs. et. j. e. dilectus. Sȝ hic regrebat ex ꝯsuetudie: qȝ ē pēit⁹ reprobādū. j. e. iacob⁹. b.

d Infelicē. s. ȝ ꝯsue. c. vl. vbi ȝ ȝ et male adiuēte cōsuetudies nullo tēpor cōfirmātur: i auc. vt nulli iudi. §. i. colla. ix.

e Giezi. q pmo i veri testamēto simōiā iuēit: vn̄ fuit lepra percussus. i. q. i. q studet. et. c. cito turpeȝ Simoniaci dicūtur a simone mago.

f Um sit. pcuratiōeȝ. Hāc pcuratiōeȝ recepit eps: ȝ non pro aliq sacro: q: hoc esset simōiacū: vt. i. q. i. statuim⁹. ȝ poti⁹ pro labore: immo nec p labore. Sȝ ista pcuratio pmissa ē a iur sicut et alie pcuratōes que fiunt rōne visitatiōis. Ūn̄ nullam simoniaȝ cōmittit: q: q peccat legis auc̄te: nō peccat. xxiij. q. iiij. qui peccat. Et ista pcuratio pstari dȝ ȝm facultates ecclie: sicut et alie. s. de cen. sopite. et. c. cū nuper. Immo si ecclesia pcurare nō possȝ epȝ: ipse suis sumptib⁹ cōsecrabit eccliaȝ. x. q. iij. cauendum. et. i. q. ij. placuit. ar. in auc. ȝ man. pri. §. sit tibi. ber.

g De hoc. manifestum. i. notorium. al's secus. xi. q. iij. eorum qui accusantur. et. iij. q. v. quia suspecti.

h Recepisse. maxime. ar. s. de confes. c. ij. et. j. e. nobis.

i In iure. al's confessio ex iudicium non preiudicat: de hoc nō: s. de confes. c. vl. Item ar. ȝ quod non mitius agitur cum confesso qȝ cum conuicto. ij. q. i. nos. s. de confes. cum super. et. ff. ȝ confes. l. i. Ar. ȝ. l. di. presbyterum. xij. q. i. nō dicatis. et. ar. l. di. siquis prepostera. ij. q. i. in primis in prin. So. cum sponte confesso mitius agitur: ȝ non parcitur sponte confesso in iure tiore probationum non. n. est beneficium: quod fit ex necessitate. ff. de ritu nup. l. proxime. Sȝ ea sunt in nostris officijs gratiora: q̄ cū ipēdē n̄ teneamur: cā tn̄ liberalitatis ipēdim⁹. xxviij.

q. i. iam nūc. ȝ qui inuitus confitetur: non remuneratur.

k Deponēdi. Hec est pena simoniacorum: sic. s. de cōfes. cum super. cum agitur in modum accusationis: immo idem videtur si agatur in modum inquisitionis. s. de accu. inquisitionis. i. rn̄so.

l Manifestū ē. nō tn̄ notoriū: qm̄ tunc secus: vt pȝ. s. e. c. vbi ponit māifestū p notōio: alia lr̄a hēt non notorium.

m Purgatio ppter infamiā. j. eo. insinuatum. s. de accu. cum p.

n Et principes. Hic rex et princeps ius hēbant i electione tanq̄ pēoni q̄rū assensus dȝ regri. s. ȝ electi. sacrosanc. et ita videlicȝ quod si nō prestitissēt cōsensū: nō confirmabit electio: et si ius habebāt: vnde nec ante nec post electioneȝ licitum fuit redimere consensum illorū. viij. q. iij. talia. et. i. q. iij. sigs pbendas. et. i. q. i. eos. et. j. eodem mattheus.

o Restituant. q: sine periculo eā retinere nō pn̄t: vt ȝ pȝ: et cū pēa duplidebent restitueē illa: in auc. de sanc. epis. in scōa columna. §. si vero laic⁹. et. §. si autem secularis. coll. ix. et. j. e. audiuimus. et. s. ȝ immu. ec. quia plerique. Hic nō: quod ecclesie restitui debȝ cui facta fuit iniuria: ar. xvij. q. iiij. siquis in atrio. et. xxvij. q. i. sigs rapuerit et in auc. de sanc. epis. §. siquis aūt. in secunda colūna. et ecclesia pōt vendicare illam pecuniam: in auc. e. ti. §. si vero laicus. et. §. ȝ neque xenodochium. Ar. ȝ. j. e. veniens. vbi restituitur ei q dedit. Ala. dixit: quod in decre. veniens restituta fuit ei q dedit ȝ misericordia: et hoc qȝ dicit ē ius cōmune. Tu dicas aliter: illa veniēe. loqtur de monacho q pecuniam dedit p sua receptiōe: et illud est ius: et hoc similiter. Si ergo aliquis det pecuniam monasterio vt recipiatur simōia cōmittitur. j. e. qm̄ simoniaca. ei ergo qui dedit dȝ restitui pecunia tam indgne a monachis accepta: vt cū ea in aliud monasterium intret: ne sit onerosus scōo monasterio: ar. xvi. q. vi. de lapsis. et. xxvij. q. i. siquis rapuerit. Et vbicūque siue monasterio siue ecclie seculari pecūia talit data et accepta fuerit put dicit decre. veniens. restituēda ē pecūia ei q dedit. Nec ecclia vel mōasteriū

debet cum tali fraude eẽ I lucro cũ ipsi clerici vel mõchi in hoc ita cõiter delinquũt:cuȝ ipsi clerici de hoc sint puniendi:ꝛ ex eodẽ facto penã ꝛ p̃mium ꝯseq nõ debeãt:vt ff.de neg.ge.sine hereditaria.ꝛ ex hoc contingeret viam fraudib⁹ apiri:qd eẽ non dȝ.xciij.dis.puenit.ij.ꝛ.xxv.q.ix.loci.i fi.ꝛ tale lucrũ ecclesia nõ dȝ hr̃e:nec possẽt clerici vel mõachi penitere:nisi restituerẽt qd simõiace receperũt.Ul̃ posset dici:q si cl̃ici secl̃ares sic cõiter dlinquũt:eccl̃ie dȝ applicari:ꝛ cl̃ici sunt oẽs ab eccl̃a remouẽdi cũ ṽo pecũia daẽ alicui:puta p̃lato soli vel alij cuicũqȝ:ita q ecclia ñ fit in culpa:tc̃ locũ hȝ qd prius dr̃:q ille q pecuniã recepit dȝ illã restitueẽ eccl̃e:in c⁹ignominiã data fuit. Nec dȝ ei restitui qui ddit:ꝛ p̃cipue si sit secularis:i quo casu itelligunẽ auctẽtice p̃dcẽ.d regl̃ari posset dici:q ꝛ tũc si dȝ ei restitui simplr:ȝ assignãda est scdo mõasterio ad qd transit:vt eo viuẽte hẽat vsũ illi⁹ ar.p̃dcõꝝ capl̃oꝝ d lapsis siq̃s rapuerit.ꝛ h cuȝ ecclesia fuit in culpa. ber.

p Cũȝ essent.p miserat. hec p̃missio siue pactio illicita fuerat ꝛ simoniaca.s̃.dpac.c.vl.ꝛ.j.eo.tua.ꝛ.i.q.ij.q̃ꝑpio.vñ miles per talẽ p̃missioneȝ non obligaẽ:q̃re ipsi.r.iponiẽ silentium. Si ṽo sine aliq̃ pactione p̃mouisset negociũ illius:vel al̃s huisset eidem bñ poterat euȝ remunerare siue p̃ntando ipsum ad aliqd bñficiuȝ siue ẽt alio modo:ar.lxi.dis.qd p̃derit.immo ẽt nãliter erat ei obligatus.ff.de pet.here.ȝ si lege.§.cõsuluit.ꝛ.ar.xij.q.ij.hec huius placiti.Põt g̃ licite quilibet huire ep̃o vel alij spe future remunerationis:nec simonia cõmittitur in tali spe:cum sine omni pactione vel ꝯdictiõe seruiat:dumõ p̃ncipal̃r hac intentione nõ huiat:nec ep̃s directe p hoc seruitio ei p̃uidere in bñficio intẽdat:qꝛ sic esset imunis ab offcõ ꝛ obsego.i.q.i.ordinatiões.ꝛ.c.sũt nonnulli.al̃s nisi spectaret ide remuneratiõẽ:qꝛ huiret ei:cũ ex debito ei non teneaẽ:imo g dign⁹ẽ:põt spare ep̃atũ ꝛ alios honores.lix.di.si officia.lxxiiij.di.consuluit.

q Silẽtiũ.ꝛ bñ:qꝛ si eccl̃aȝ tali nõ adept⁹ fuisſȝ:eaȝ renũciare tenereẽ vt.i.q.i.siq̃s nȝ.ꝛ i al̃ꝑa pena ẽpnia sp eẽ vt ibi quã ẽt agẽ nõ possȝ ea retẽta.s̃.de accu.iq̃sitionis.

strarent assensum:ecclesie exonieñ.sine diminutione restituãt⁰.cũ ea sine graui sue salutis periculo retinere non possit.

Idem eboraceñ.archiep̃o.

Cum essent in nostra presentia constituti.r.clericus ꝛ nobilis vir.v.quia ideȝ v.moram diutius facere non poterat pro se i cã illa sufficiẽtem constituit rñsalem. Cum q̃ꝫ ab ore prefati.r.intellexerimus:q memoratus miles promiserat[p] ei dare ecclesiam:si quoddam negocium eiusdem in nostra posset presentia promouere:ac per hoc promissionem ipsam continere simoniacam prauitatem eidem.r.sup eadem ecclesia silentium[q] duximus imponendum.

Idem cistreñ.episcopo.

Insinuatum est:q in ecclesijs tuis episcopat⁹ plurimi clerici per simoniam habere dicuntur ingressus[r] ꝛ infamia inde respersi. Uñ mandamus quatenus siq̃ fuerint quos in predictis ecclesijs publicum ꝛ notorium[s] est simoniace intrasse:eos amoueas ab ecclesijs taliter acquisitis. Illis autem quorum crimen non est publicum ꝛ notorium:si publica laborant infamia cum.v.vel vi.manu[t] sui ordinis purgationem indicas:in qua si defecerint:beneficijs huiusmodi ecclesiarum perpetuo priues[u] eosdem.

Idem.

Nemo presbyterorum exenniũ vel emolumentuȝ quodlibet[x] temporale immo spirituale detrimentum a quocunqȝ publice peccante accipiat:vt episcopo vel ministris eius peccatum eis celet[y] nec pro respectu cuiusqȝ persone consanguinitatis[z] aut familiaritatis aliẽnis communicans[a] peccatis hoc episcopo innotescere detractet:nec quẽq̃ penitentem vel minus digne penitentem gratia vel fauore ad reconciliationem adducat:ꝛ testimonium reconciliationis[b] ferat eidem:vel quocũqȝ liuore digne penitentem a reconciliatiõe remoueat:qꝛ simoniacum est vtrunqȝ[c].

Idez ep̃o ꝛ priori de acra.

r Insinuatum.ingressum.vñ fures sunt ꝛ latrones:qꝛ non intrant per ostium.s̃.de iure pa.relatuȝ.ꝛ.xxiij.q.iiij.ij.personas.ꝛ.i.q.i.ordinationes.vij.q.i.non furem.

s Notoriũ.dr̃ trib⁹nobis notoriuȝ.s̃.de coha.cle.ꝛ mu.c.vl.ꝛ iõ nulla p̃batio est necr̃ia.s̃.d ac.euidẽtia.ꝛ.ij.q.i.d mãifesta

t Sexta mãu.Arg.ꝯ.ij.q.v.p̃sb̃r si.ꝛ.c.si mala ꝛ.c.oib⁹.So.regulare ẽ:q ipse ep̃s dȝ se purgare cũ.xij.p̃sb̃ris.p̃sb̃r cum.v.diacon⁹ cũ trib⁹.vñ ṽsus Põtificẽ pariũ man⁹ expurgat duodena.Quinta sacerdotẽ.leuitam tr̃ia p̃ea. Maior maiori:minor ẽ adhibenda minori Qñqȝ tñ sunt pauciores.vt.s̃.de accu.cuȝ.p.ij.q.v.oib⁹.qñqȝ plures.j.de pur.ca.inẽ sollicitudies Hodie vero numerus cõpurgatoꝝ arbitrari⁹ ẽ hȝ arbitriũ iudicis.s̃.tit.p̃xi.inquisitionis in fi.

u Priues.Nõ q deficiens i purgatõe p̃uiẽ:vt hp̃ȝ.ꝛ.s̃.eo.de h.ꝛ.j.de pur.ca.cũ.p.Sȝ purgatio idẽ pp p̃babilẽ p̃sũptõeȝ ortã ex fama. Ergo vr̃:q ex p̃babili p̃sũptione possit diffinitiua s̃nia ferri:qd ñ est veꝝ.Sȝ ista p̃babil' p̃sũptio trãsit ad violẽtiã:ex eo q non hȝ testes sue hõestatis.b.

x Nemo.qdlibȝ.i.aliqd d q̃buslibet.si.xv.q.i.mulier.ꝛ.s̃.de cõdi.appo.verũ.ꝛ.i.q.vij.si q̃s oẽm in p̃mo.versi.

y Celet.nõ q simoniã ꝯmittit q p aliq̃ tp̃ali celat pc̃m alic⁹:qd corrigẽ vel denũciare teneẽ ep̃o:sic simoniacũ est aliqd recipe:vt q ordinãd⁹ ẽ ñ ordieẽ:vel vt electõi q̃s nõ ꝯsentiat.i.q.i.§.q ãt.ꝛ.c.se ad'ñ.q̃sti.Et est h ar.q celaẽ ẽ aliqd facẽ si.xxxvj.disti.siquis vult.ar.ꝯ.ff.de p̃scri.ṽ.solent.ꝛ.ff.de ꝯdi.ob tur.cãm.l.iij.§.vl So.illa nõ tangũt istã mãȝ:h loq̃tur de iudicio qd fit ad pniaȝ ad quod tenetur quilibȝ vnde nihil põt quis pp h accipere cũ sit spirituale illud de iudicio:quod fit ad furem capienduȝ vel seruum fugitiuum:pro quo potest recipi merces laboris.ber.

z Cõsãguitatj.g̃ vr̃ q cõsãguitas simoniã iducat:qꝛ ñ refert an iust⁹ cõdis amor:an sordide p̃ces ifueniant.i.q.i.quis nȝ.

a Communicans.lxxviij.di.quid est.lxxxvj.dis.c.iij.

b Reconciliationis:pro reconciliatione vel absolutione precium erigi non debet.j.eo.ad aures.

c Utrunqȝ.s.digne pẽitẽtẽ ẽ min⁹ digne gr̃a ẽ fauoꝛ:adducẽ ad recõciliatiõeȝ.Aliđ ẽ digne penitẽtẽ remouẽ a recõciliatõe aliq̃ liuoꝛ.Utrũqȝ.n.istoꝝ simoniacũ ẽ:ꝛ ita r̃spicit istos duos modos tm̃:ꝛ qd p̃mo dixi simõiacuȝ ẽ:sil̃r vt dr̃ ibi:l' pt respicẽ oia p̃cedẽtia:vt ista duo vltia q̃si p vno reputentur:ꝛ quod p̃mo dixit celȝ ꝛ inotescẽ detractet:quasi ideȝ sunt:ꝛ sic illd vtrũqȝ potest respicere illa sic coniuncta.ber.

Querelam monachoꝝ de acra recepimus: q cum ipsi quoddam manerium cum ptinentijs suis ⁊ ecclesiam de geneñ: a monachis de cardomo sub annuo censu .xv. librarum fuissent adepti: ⁊ inde chartam ab ipsis monachis habuissent: prior eorum capitulo inconsulto [a] prescriptum manerium ⁊ chartam monachis de cardomo accepta pecunia resignauit. Unde quia prefati monachi de acra se cõqueruntur iniuste grauatos: mandamus q̃tenus partibus conuocatis p̃scriptam causam cõcordia [b] vel iudicio terminetis: scituri q sicut emi non potuit [c] ita nec redimi eccl'a memorata. ¶ Si vero monachi de cardomo legitime citati ad vestram presentiam accedere ⁊ iudicio vestro stare contemp serint: vos ipsos monachos de acra in possessionem [d] eorũ de quibus controuersia vertitur: inducatis nec permittatis eos exinde absq; ordine iudicario molestari.

Idem.

Ea que de auaricia: ⁊ infra. Audiuimus: q nummos p chrismate [e] ab ecclesijs extorquetis: quos nunc cathedraticum aliquando paschalem prestationem interdũ episcopalem consuetudinem appellatis [f] Quia vero hoc simoniacum esse cognoscitur: mandamus quatenus pretextu alicuius consuetudinis [g] vel prelationis prescriptos denarios nullatenus exigatis. pro certo scituri quod si hoc presumpseritis: periculum ordinis [h] ⁊ dignitatis poteritis non immerito formidare.

Idem.

Ex diligenti tua relatiõe innotuit: quod .b. canter. archidiaconus. te induxit: vt ei homagium faceres ⁊ fidelitatem prestares: ⁊ ita quod ipse tibi beneficium ecclesiasticum annis singulis exhiberet. Unde quoniam huiusmodi obligatio [i] illicita contra tue salutis [k] nec non et sue profectum existit: absolui a nobis instantius postulasti: adijciens quod ab eo deinceps nihil [l] omnino de beneficio acciperes constituto. Quo circa nos tuam petitionẽ honestam ⁊ fauorabilem attendentes te a prefati archidia. homagio ⁊ fedelitate presertim cum taliter p̃stita diuis [m] ⁊ humanis [n] legibus contraire

a ¶ Querelam. inconsulto. vnde non valet resignatio. xij. q. ij. sine exceptione. s. de emp. ⁊ vendi. cum dilecti.

b ¶ Concordia. v. q. ij. si primates. ⁊ s. de transact. c. vlti. vbi plures concordantias inuenies de hoc.

c ¶ Non potuit. q nullum spũale vel spũali annexum põt vendi vel emi. s. de iure pa. de iure. s. de pac. cum pridem. ⁊ c. vlt. ⁊ s. de transac. sup eo. ⁊ xvj. q. vij. decimas. ergo nec redimi. Sed hec ratio nõ videt habere locum: q ecclia vel spũali annexum potest vendi cum vniuersitate ⁊ obligari. s. de iure patro. ex lris. ⁊ c. cum seculũ. sz maneriũ fuit. vt videt: principale. in quo erat ecclia ⁊ ita potuit redimi tãq̃ accessoriũ. Dicas q maneriũ cũ ptinentijs ⁊ ecclia fuerũt monachis ꝯcessa: ita q neutrũ fuit accessorium alteri ⁊ hoc colligit bene ex littera: vt ibi dicit in prin. quoddã manerium cum pertinentijs suis ⁊ ecclesiam. ⁊ ita ecclesia ñ fuit ptinens manerij: q se parata fuit a ptinentijs: ⁊ ita redẽptio q̃tum ad ecclesiã nulla fuit ipo iure. Sed hec rõ non hz locum i manerio: quod bene potest vendi ⁊ redimi: ⁊ ita hac via non põt reuocari maneriũ. Qualiter ergo agent p manerio. dicas q cõtractus siue redẽptio quo ad manerium nullus fuit ipso iure ex alia causa: quia hoc factum fuit irrequisito capitulo. si. s. de ẽp. ⁊ vendi. cum dilecti. ⁊ xij q. ij. sine exceptiõe. ⁊ hac eadem rõne non tenuit redemptio ecclesie: ⁊ ita etiam si ecclesia fuisset accessoria ad manerium: idem esset.

d ¶ In possessione. causa rei seruande: si lis non fuerit cõtest. s. vt lit. non cõte. q̃m. §. in alijs. ⁊ si lis cõtest. esset: ⁊ non liqueret de causa: adiudicaretur eis possessio: salua questione proprietatis absentibus. s. de do. ⁊ contu. put. vbi de hoc. quam possessionem debent eis defendere iudices: vt dicit in. fi. cum remaneant adhuc iudices de illa re vsq; ad diffinitiuam sententiam. s. de testi. ex parte. a. vbi de hoc. bernardus.

e ¶ Ea que chrismate. p chrismate nummos accipe non conceditur: immo simoniacum est: vt. i. q. iij. c. vlt. ⁊ .j. eo. in sim. ⁊ s. eo. non satis. ⁊ c. cum in ecclesie. ⁊ .j. eo. ad nostram.

f ¶ Appellatis. similis variatio noĩs habetur. j. e. in sim. sz bona denominatio non excusat malum: quia quodcunq; nomen iponas simonia est: sicut in vsura. xiiij. q. iij. plerisq;. ⁊ c. esca. h

g ¶ Consuetudinis. Consuetudo ista quantũcunq; longa non excusat malum: immo magis accusat: supra eo. dem non satis. ⁊ c. cum ecclesie. ⁊ s. de consue. c. vlt. cum sit contra ea que in veteri testamento p̃hibita sunt ⁊ in sui natura mala: vt vendere sacra. i. q. i. qui studet. ⁊ c. sicut eunuchus. secus de illa consuetudine que iducta est contra ius positiuũ: supra de consuetu. c. vlti. vbi d hoc.

h ¶ Ordinis. s. depositionem: q pena simoniacorum est depositio: vt supra eo. de hoc. ⁊ c. insinuatum. ⁊ s. d accu. inquisitionis i. responso. ber.

i Ex diligenti obligatio. Obligatio ista turpis fuit ⁊ illicita ⁊ ideo neq; d iur neq; de facto ligat. s. de pactis. c. vl. Et est illud mun9 ab obsequio idebite impenso. vnde simoniam inducit. i q. i. sunt nonnulli p spiritualibus homagium exigi nõ dz. j. de regu. iuris c. vltimo.

k ¶ Salutis. Iuramentum istud vergit in dispendium salutis eterne: qa prestitum est p re spirituali. p ecclesiastico bñficio. s. vnd non potest seruari supra de consue. c. fi. ⁊ supra de iureiurã. si vero. ⁊ supra quod me. causa cũ dilecti. ⁊ xxij. q. iiij. si aliquid. ala.

l ¶ Nihil omnino. al's certe penitentiam agere non posset: supra de accu. inquisitionis. q venia non datur nisi correcto. xxiiij. q. ij. legatur. xxij. q. vij. quẽadmodum. sz penitere non potest: nisi renunciet illud beneficium: vt diri in predicta decret. inquisitionis.

m ¶ Diuinis. i. canonicis: sic exponitur. iij. q. v. quia suspecti. ⁊ i. q. ij. q̃ꝫpio. ⁊ q. iij. si quis obiecerit. ⁊ c. saluator vel proprie quia hoc est contra vetus ⁊ nouum testamentum. i. questione. i. qui studet.

n ¶ Humanis. C. de epi. ⁊ cle. si quẽq̃. ⁊ in auc. de san. epis. circa prin. §. sed neq; . colla. ix. Nõ ergo: q crimen simonie grauissimum reputatur: ex quo diuinis: ⁊ ca

nonicis ꝛ humanis legibus cōdēnaꝛ: ar.i.q.vl.c.vl.b.
a ℭ Absoluimꝰ.ipo iuꝛ tñ absolutꝰ erat. vñ expōe absolui mꝰ.i.absolutū ostēdimꝰ: ꝛ potiꝰ factū ꝛ̄spicit talis absolu
b ℭ Discreto. Nō verbū istud: ꝙ discretꝰ pniarius ē (no. querendus: qui sciat soluere ac lgare: de pe.di.vi. g vult perita ꝛ obtēta licē tia prius propꝛū sa cerdotis: alś non dꝫ fieri.j. de. pe. ꝛ remis.ois.§.i.b.
c ℭ Infamia. s.no uiaci.n.īfames sūt i.q.iij.c. vl. ꝛ hec ē talis infamia: ꝙ ni si cum eo dispēseꝛ ꝑ principeꝫ ad ali quod ecclesiasticū beneficiū admitti ñ dꝫ: quo ad deuꝫ acta pnia tollitur: ij.q.iij.§. hinc col ligitur.
d ℭ Demōstrare. alś nō crederetur secū fuisse dispēsa tum nisi ostende ret indulgentiā.j. de scisma.c.ij.b.
e ℭ Et si qōnes. religione. In lege dꝛ ꝙ quidam sub tali reuerentia retenti: vt nec ve rum iuramētuꝫ ꝓ stare velint.C.ꝺ fi. de instru. l. vlt.ad fi. qñqꝫ dꝛ verecun dia vel timiditas. ff.de cōsti.pec. illꝺ in fi.ff.de cōdi.iu sti.q̄ sub cōditiōe.
f ℭ Necessaria. He retici ēt veritatem nolūt iurare. vnde eoipso tanq̄ꝫ here tici reputantur.j. de here. excōica mus.§. siqui vero.
g ℭ Hesitat. si .xx iiij.q.ij. sane ꝙ sup in prin. ꝛ.ꝺ. de re scrip.cū cōtingat.
h ℭ Muneribus. aliud est munus: ꝛ aliud est donum ff.ꝺ v̄bo. sig.iter donū. Munceribꝰ dādis attēdas quat tuor ista Quis dās q̄sqꝫ petēs: q̄ res que cā petēdi. Lau. Cōsiderari ꝺbet qd offeraꝛ.xix. di. secūdū.q̄le.xlix.di.c. pe. ꝛ vlt. a q̄ etiā: ar. iij. q.vij. i grauibꝰ. ꝛ ꝑ quo.i.q.i.di ctum est. ij.item ad quod offeratur de conse. di.ij.ꝛ dixit qua intentione.viij. q. i. in scripturis. quantum .xvij.q. i.ananias. Et hic consideratur quantitas ex persona dā tis ꝛ recipientꝭ. vñ seneca. Quidā cinicꝰ petit a rege an tigono talētū. Rñdit rex ꝙ plꝰ q̄ꝫ cinicꝰ petē debeat: ꝛ sic fuit repulsus. Petijt denarū cinicꝰ. Rñdit rex: ꝙ minus eſſꝫ q̄ꝫ de ceret regē dare: ꝛ ita turpissimam cauillatiōeꝫ īuēit, qua neu trū daret: cū posset dare talētū tāq̄ꝫ rex ꝛ denariū tanq̄ꝫ cinico.
i ℭ Equū. qñqꝫ tñ. vi. solidi simoniā iducūt.j.e.ex tue.

noscantur: absoluimus[a]: ita ꝙ ab episcopo vel sacerdote discreto[b] penitentiam inde cō dignam recipias. Uerum ne aliqua propter hoc nō vel in famia[c] possis respergi. abso lutionis nostre līas tibi duxi mus indulgendas: quibus cō tra latrantium morsus tutus ꝛ premunitus existas: ꝛ quas in testimonio indulgentie no stre valeas demonstrare[d].

I dē strigoñ. archiepiscopo.

Et si questiones tuas de feruore religionis ad nos proferri nullatenus igno remus: non tamen tibi est in his vltra q̄ꝙ oporteat dubitan dum: cum leges humane di cant: ꝙ quidam tenui religi one[e] sacramenta necessaria[f] ꝛ legitima exhibere contēnūt tenuem religioneꝫ vocantes: q̄ in talibus hesitat[g]: vbi non est aliquatenus hesitandum In hoc itaqꝫ ꝙ. p. presbyter cardi. ap. se. le. pro electione tua: vt pallium tibi traderet ad partes illas accessit: ꝛ fra ter tuus eius presciens neces sitatem ei equuꝫ vnum te igno rante transmisit: qm̄ per ma re veniens nullas aut paucas secum equitaturas adduxit te nullo modo timere oportet cum in acccipiendis vel dādis muneribus[h] tria sunt maxime attendenda: persone.s.dantis ꝛ accipientis qualitas: quan titas muneris ꝛ donationis tempus: qualitas personarum vt a quo ꝛ cui. videlꝫ an a pau pere diuiti vel econuerso: siue a diuite locupleti datuꝫ fu erit: estimatio muneris ꝛ do nationis tempus: si magni vel minoris precij res data exi stat: ꝛ an instanti necessitate: seu alio tpe conferatur. Si er go predictoruꝫ card. ꝛ fratris tui personā ꝛ q̄litatē pensamꝰ nō fuit magnum ab eodeꝫ fr̄e tuo card. equum vnum trans mitti[i]: quoniam etiam iocula tori nō petēti[k] vir tantus ꝛ tam abūdās forte donaret[l]. Uex si temporis necessitatem per pendimus: non alia intentio ne[m] cōstat factum fuisse[n]: q̄ꝙ vt cardinali subueniretur in ar ticulo prenotato: ꝛ infra. Qꝺ aūt scriptuꝫ est: beatus q excu tit[o] manus suas ab oī munere de illis donis dictum est que accipientis animum allicere vel peruertere solent: quoni am si ipsa etiam persona ele cti offerat ordinatori vel con secratori suo electuarium aut de vino siue de alijs huiusmo di q̄ modici precij[p] fuerunt: ex quo voluntatem recipientis inclinare vel mouere non de beant: nō tamē ec.ro. interpre tari cōsueuit accipientē in his delinquē vel donantē.

T deꝫ.

Veniēs ad nos. f. presby ter proposuit: ꝙ abbas ꝛ fratres sci.r. noluerūt eum ī monachum recipere quousqꝫ

k ℭ Nō petēti. ꝛ ideo gra tius. vnde seneca. Non gratis accipitur munus qꝺ petēti donaꝛ. vnde il lud apl̄i. Beatius ē da re q̄ꝫ accipere. xvi.q.i.ꝑ dicator q enīꝫ dōnat ali um sibi naturaliter obli gat. ff.de peti. here. ꝭ ꝛ si.§. ꝯsuluit. ꝛ ille cui do natur exhibere reueren tiam donatori cōpelliꝛ ꝛ obedire. viij.q.ij. illud q dā: vñ v̄sus. Gratiꝰ ē do nū qꝺ vēit añ preces. vi.
l ℭ Donaret. qꝺ de iure fieri non debꝫ: qꝛ qꝺ io culatoribꝰ dōaꝛ: arti ne gligime donatur. lxxxvi. di. donare.
m ℭ Intētōe. Hic inter pretatur papa ītētiōeꝫ al terius ꝑ ꝑ exteriora: alr̄ si possꝫ diuiaꝛ ꝺ ītētione alīēī cōdis: qꝛ nec ēt pau lus lꝫ spū dei plenꝰ fue rit. potuit diuiare.xij.q. ij. beatꝰ. ꝛ. ꝺ. vt ec. bene. vt nr̄m. ꝛ. ff. ad.l. acq. si putator ī fi. ꝛ qꝺ dicit h.
n ℭ Factū fuisse. i. ꝑsūiꝛ: ꝛ ē ar. ꝙ ꝑ extēiora ꝑsūiꝛ de interioribꝰ. ꝺ. ꝺ ꝑsūp. c.ij. ꝛ. iij. ꝛ ita vꝫ per līaꝫ istaꝫ a cōtrario ꝙ si alia intētōe equū cardiali de disset: alś nō daturꝰ nisi vt posset facilius expedi ri negociū frīsꝫ eo igno rāte ꝑiudicassꝫ ei .i.q.v. pñtiū. nisi in odiuꝫ eius hoc fecisset.j.e. nobis. vl nisi eo ꝓhibente hoc fe cisset.i.e. sicut. ꝛ recurrē dū ē ī talibꝰ ad ītētōem: ꝛ ex intētōe ista conside rātur: ꝛ ī icertꝭ locꝰ ē cō iecturis: ꝛ nō in his que certa sꝛ.ff.ꝺ.v̄.ob.cōtiu us.§.cū ita in, fi. cū enim res certa est secus fit. ff. loc. sed ad addes.§.i. her.
o ℭ Qui excutit. i.q. sunt nonnulli.
p ℭ Precij. q̄ videlꝫ ad magnā q̄ꝫtitatē ñ ꝑducāꝛ. ff. ꝺ of. pcō. solēt ī fi. ꝛ. ff. ꝺ of. ꝑsi. plebescito. In his. n. īterꝑtaꝛ eccl̄ia simōi am nō cōmittit: qꝛ nō est verisimile: ꝙ propter hꝰ ī modica ali quis moueretur ad aliquod iniquum faciendum. bernardꝰ.
q ℭ Veniens. ꝺ consuetudine. in hoc non valet consuetudo. j.e. iacobꝰ. ꝛ. i.q. iij. c. vl. ꝛ talis cōsuetudo dicēda ē potiꝰ

corruptela.j.e.ſicut pro certo
r Reſtituendam. Ar.ↄ.ꝰ.e. de hoc. vbi habes quid iuris ſit ſuper tali reſtitutione facienda.
ſ Indigne. ſimoniace.ſi.j.e.tua.ꝛ.ꝰ.de pac.c.vlt.
t Maiores. quoꝝ conſilio abbas regitur:ar.x.q.ij.epſ heat vñ grauius puniunt: qꝛ fuerút actores facti qui debebāt hoc prohibere: ar.j.de cle.ex.mi.latores xxiiij.q.iiij.g aliorū.ſi.j.e.dilectus. vbi de hoc.
u Suſpēdens. ꝺ pena iſtorum regulariū: qui ꝑ ſimoniam recipiunt ꝛ g recipiunt:hēs.j.e.qm̃.b.
x Precipias. Ex eo ꝙ dicit precipias: apparet ꝙ monachus fuit: alſ ſi preciperet:ſ; vr̃ ꝙ nō deberet eſſe monachus:qꝛ iſtud eſſet ↄ ſbam monachatus: ar.ꝰ.ꝺ cōdi.ap. c.vlti.i ter.ꝛ i gl. q̃ icipit qꝺ dr̃ ad ſi. bernardus.
y Ex tue. ſex ſol. Nō ꝙ ꝗ̄titas muneris diuerſitatē iuris inducit xiiij.q.vl.c.vl.ꝛ.i.q.i.iudices.ꝛ.c.placuit.ꝛ.q.iij ſiquis prebendas. ſicut in vſura: quicquid ſorti accedit vſura eſt. xiiij.q.iij.pleriqꝫ.ꝛ.c.eſca.al'eſt ſub.c. pleriqꝫ.j. de vſur. conſuluit. Ar.ↄ.ꝰ.e.ꝛ ſi qōnes. So.intētio conſideranda eſt furtum.n.ſine effectu furandi ñ cōmittitur.xiiij. q.vl.c.vlt. ſic etiā eſt i ſimōia:vt dictū eſt.ꝰ.eo.ꝛ ſi qōnes.b
z Secreto.ij.q.i. ſi peccauerit.ꝛ .vi.q.ij.ſi tm̃.ꝛ ꝰ.de tēpo. or.ex tuarum ꝛ.c.vlt.j.e. mattheus.alſ ꝓhiberi nō pōt: vt dicūt iura predicta: ꝛ h̃.Sꝫ ↄ ar. ꝙ coerceri poſſit .ꝰ.ꝺ tēp.or.ad aures.vbi dr̃ ꝙ ↄ voluntatem ꝑlatorꝫ ſuorū ſubditi ꝓmoueri non debent. ergo eadē rōne debent abſtinere. Illud loquitur de regularibus: g ↄ obedientiam ſui prelati promoueri non debent:nec habēt titulum rōne cuius promoueri debeant: hic loquitur de execucione ordinis iam ſuſcepti: a qua ſine manifeſta cauſa aliquis remoueri non debet.
a Coercere.ar.ꝙ ſimoniacus ñ ē ipſo iure ſuſpēſus. Ar.ↄ.ꝰ. e.tanta.ꝛ.i.q.i.reperiuntur.de hoc dictū ē.ꝰ.e.accuſatum.
b Penitētiā. Ar.ↄ.xxiiij.q.ij. legat.ꝛ.xxiij.q.vij.quenadmodum.ꝛ.ar.ꝰ.de accu.inquiſitionis.ꝛ.j.e.mattheus.in ſi. So. pnīa ꝗ̄tum ad vitam eternam dari ſibi nō pōt: niſi recedat a pctō vt dicunt iura ꝓdicta: ꝛ de pe.di.iij.pēitentes.ꝛ di.v.falſas.tamē dāda ē ei ne indureſcat i pctō ſuo.j. ꝺ pe.ꝛ re.ꝙ qui dā.ꝛ.xc.di.ſigs cōtriſtatus.ar.qꝛ forſitan timore penitentie ci

xxx. ſolidos dare conuenerit: conuentiōe autē facta ſequenti die eum monaſticum habitum induerunt: ꝛ ijdem monachi.xxx.ſol.abbas vero.x.ꝛ familia. xij. ꝓ paſtu: aſſerentes hoc eſſe de conſuetudine[u] monaſterij poſtularunt. Quoniam ergo[t] factum huiuſmodi pernicioſum videtur:mandamus quatenus ſi ita eſſe inueneris: abbatem ꝛ monachos ad reſtituendam[r] pecuniaꝫ prefato. f. tam indigne[ſ] acceptam compellas: ꝛ abbatem ꝛ maiores[t] perſonas monaſterij ꝓ tante prauitatis exceſſu ab officij executione ſuſpendens[u] precipias[x] dicto.f.vt in aliquo monaſterio in habitu monaſtico domino ſtudeat ꝺſeruire.

Idem.

Ex tue fraternitatis litteris ꝛ ex confeſſione ſacerdotis preſentium latoris accepimus: ꝙ cum ad ſacerdotij ordinem non aliter voluiſſet eum eius archid. pñtare: niſi ſex sol[y]. ſolunt eidem ꝛ ſic ordinem ipſum per eum preſentatꝰ accepit. Unde tibi ſic duximus reſpondendum vt ſi hoc non eſt publicum ſꝫ ſecretum: eundem ſacerdoteꝫ ſecreto[z] conuenias: monens ſine vlla coactione perpenſius ꝛ inducens: vt ordinem alicuiꝰ religionis aſſumat: ꝛ perpetuo ab officio abſtineat quod illicite acquiſiuit. alioquin nō erit tutum: cum ſit ſecretus exceſſus: ipſum inuitum ab eodem officio coercere[a]: cui tamen ſecretā penitētiam[b] ſm ꝙ tibi viſum fuerit:iniūgere non poſtponas. Idem.

Ad noſtram: ꝛ ifra. Di. v. mandamus: q̃tenus ꝓ miniſterio eccl'iaſtico[c] exercendo ſiue ꝓ vicarijs aſſignandis ſeu pro chriſmate nullatenus pecuniam exigatis.

Lucius tertius.

De ſimoniace ordinatis tibi certum non poſſumus dare reſponſum: niſi plenius cognoſcamus qualiter fuerint ordinati: cum quidam lꝫ ſm quandam ſpeciem ſimonie: vtpote ipſis ignorantibus ſimoniace ordiantur: poſſunt quia ſimoniaci non ſunt:in ſuis ordinibus remanere[d].

Idem.

Mattheus cardinalis ſecreta nobis inſinuatione monſtrauit: ꝙ cum fuiſſes ad eccleſie tue regimen de voluntate maioris[e] partis fratrum electus paucis[f] tibi con

ſius renunciabit ad quod tenetur .i. q .i.ſiquis neqꝫ.b.
c Ad noſtram ecclīaſtico.ꝰ.e.ſi ſatꝫ cū i ecclie.ea q̃.ꝛ.j.e.in tantum.i gbus hēs plene ꝺ his q̃ h ꝓhibetur.
d De ſimoniace.remanere.diſpenſatiue:qꝛ ꝺ iure renunciare tenentur poſtq̃ꝫ hoc ſciuerint:vt.i. q .v. pñtiū.ꝛ. j .e.de regularibus. ꝛ. c .ex inſinuatōe.ꝛ.c .nobis.ꝛ. ꝰ .de elec.c. pe. Et ēt poſt liberam reſignatiōem pōt epſ cū talibus diſpenſare:vt i eiſdē ecclijs recipiāt: vt dicit.c. pſentiū. ꝛ.j.e. ex īſinuatione. Cū illis vero g ſimoniā cōmiſerūt vel eis ſentiētibꝰ ꝫ cōmiſſa epi diſpēſare nō pñt ſꝫ ſolus papa.j.e.nobis.in ſi.ꝛ.c. pe. de h plene nō.ꝰ.de renun. poſt tranſlatiōeꝫ.b
e Mattheꝰ maioris. Unde valere debeat electio ſua nō obſtante aliorū contradictiōe niſi aliquod rōnabile opponeretur.ꝰ.de his que ſi.a ma.par.ca .cuꝫ in cunctis. de hoc no.ꝰ.de elec.ecclia veſtra.ij.
f Paucis.lꝫ pauci eſſent: poterant tñ ſe opponere: qꝛ forte erant cōtēpti. ꝰ.de elec. quod ſicut.ꝛ.c. venerabilem. vel aliam exceptionem poterāt opponeř electo: fōte ꝙ erat mariius corrupte: ꝛ ita ius hēbāt ↄdicēdi: vñ nihil eis dare debuit: ꝛ qꝛ eo ſciente ꝛ non contradicente pecunia data eſt:ſimoniacus ē: non obſtante voluntate turbata ſiue coacta: qꝛ voluntas turbata ſiue coacta voluntas eſt.ꝰ.de elec.cum inter.r.niſi ex toto eſſet mente alienatus.xv.q.i.merito. ꝛ ei eſt imputanduꝫ.xiiij.di. ꝙ ait. qꝛ maloruꝫ mores infirmitas animi non excuſat. C.ſi aduerſus delic.l. i . ſi vero prohibuiſſet: q̃ꝫcito non intellexerit hoc non imputareř ei.j.e.ſicut. ꝛ eſt ar.ꝙ turbata volūtas:voluntas ē ſic coacta.ꝰ.ꝺ elec. cuꝫ inter.r.
g Cōſulis. Hoc iō dicit: qꝛ ēt pctm̃ occultum erat:vñ illud expreſſe nō poterat ꝓhibere niſi conſulendo.ꝰ.ꝺ tēp. or.ex tuarū.ꝛ.c.vlt.ꝛ.ꝰ.e.ex tue.vbi ꝺ hoc. ꝛ lꝫ dicař cōſulis: neceſſitatē tñ importat ſi vult ſaluari: quia niſi renūciet ſaluari nō pt:vt dixi.ꝰ.e.ex tue i ſi.ꝛ h idē dic iſta

in fi.⁊ illud est salubre seu salutare consilium
b Celeriter.i.incontienti:qr q̃to rem amplius non cõtractat:tanto grauius peccat.s.e.cum in eccl'e sic fur q sp est in mora.ff.de condi.fur.in re furtiua.§.i.⁊.l.vlt.ber.
i Sponte.i.questione.i.siquis neq;.

tradicentibus:quidam amic⁹ tuus de conscientia tua ⁊ voluntate turbata ei : qui magr̃ discordie videbatur:certe quã titatis munus exoluit:⁊ sic cõtradictio conquieuit. nunc autem dubitas:q̇ non sis a labe simonie prorsus immunis : donec in administratione volueris remanere. Quia igitur cõsiliuz requisisti:quid tibi sit faciendu3 respondemus q̇ multum tibi consulis[s]:si administrationem celeriter[h] ac sponte[i] dimittas illius verbi memor existens. Nil prodest homini si vniuersu3 mundu3 lucretur:anime vero sue detrimentum patiatur.

Idem.

Ab aures nostras perue nisse noueris: q̇ cum .c. de seneuilla propter pecunia3 quam debebat:vinculo fuisset excommunicationis astrictus: creditoribus satisfecit : sed excommunicatoribus.x.lib. pro absoluone querentibus non valuit absolutionis[k] beneficium obtinere. Quonia3 igitur indignum est ⁊ ecclesiastice rationi contrarium:vt absolutionis beneficium redimatur dis. v.mandamus:quatenus si p̃fatus.c.debitum soluit: ipsum gratis facias absolui: si excommunicatores id non fecerint requisiti.

Clemens tertius.

De regularibus canonicis seu monachis nos cõsulere voluistis:qui per simoniam ingressum ipsis scientibus habuerunt. Unde cum super hoc auctoritates multe reperiuntur expresse:non aliud q̃ statutum est respondemus:vt locum quem taliter[m] adepti sunt omnino dimittãt[n]: ⁊ solitudines seu alia monasteria districtiora adeant: in quibus execrabilem excessum sine intermissione deplorent. Si autem ignorantibus[o] illis pecunia data fuerit:cogas eos ad renunciandum[p] loco eidem : ⁊ postmodum in idipsum[q] reducere:si ibi absq3 scandalo potuerint remanere: vel in alio qui sit de ordine ipso ad seruiendum deo poteris collocare.

Idem.

Ex insinuatione tua nobis innotuit: q̇ pater tuus interueniente[r] pecunia olim tibi[s] prebende beneficium acquisiuit. Cumq3 ad annos discretionis perueniens accepisses dominice crucis signum dictam prebenda3 in manu prepositi : ⁊ fratrum libẽ resignasti[t]. Sed ijdem tibi cõpatiẽtes d̃ nouo te in suũ canonicũ elegerũt[v]:ita videlc3 q̇ p electionem istam postremum locum

k Ab aures.ab solutionis. Beneficiũ absolutionis cũ sit eccliasticũ ministeriu3 ⁊ spirituale:nihil est exigendũ p ipso p̃stãdo.s.e.ad nr̃a3 ⁊.c.nemo .⁊.c.cu3 in ecclesie.⁊ iõ qui preciu3 p ipso recipit simoniacus est i.q.ij.nõ solũ.⁊.c. quesitũ.Sed illud põt dubitari vtrũ si dedisset aliquid p absolutiõe simoniam committat.⁊ potest dici q̇ non : qr iniuste absolutio denegatur sibi exquo satisfecit:cũ verationẽ suam redimat.j.e.dilectus vbi de hoc. vñ posset ab eo legitie appellari:cũ graue imineat.anime periculũ:ar.s.de appel.vt debitus.Nihil ergo directe iudici p absolutione dari debet. Secus si aduersarius propter illius cõtumacia3 fecit sumptus qr illos co3 soluere anteq̃3 absoluatur s.vt lite non contesta.quoniam.§.in alijs.Et idem credo : si propter hoc iudex fecisset sumptus propter cõtumaciam excõmunicati illos refundere debet anteq̃3 absoluatur:qr nõ dantur intuitu alienationis argumentum. j.de senten. excommu.sacro.vtputa cum iudex procedit ex offõ suo supra de appel.cu3 speciali.sed si iniuste illum excommunicasset:sine omni difficultate absolui debet absq3 grauamine.j.de sen.excom.sacro.
l De regularibus.auctoritates.i.q.i.siquis neq3.⁊.c. qui studet.⁊ in multis.c.eiusdem questionis ⁊ per totam illam causam.
m Taliter.s.simoniace.
n Dimittant.Nunqd licet simoniaco dimittẽ ecclam sine licentia superioris:ar.q̇ nõ.s.de renun.nisi cũ p̃dem.§.i.⁊.c.post translationem.§.rursus.s3 illa loquunt̃ tm̃ in epo circa regulares tene qd dr̃.j.e.qm̃ de alijs v̂o d̃c:q̇ epi nõ pñt renunciar̃ in manib⁹ p̃lato3 sine lnĩa dñi pape:inferiores renũciant in manib⁹ p̃latorũ suo3:ar.s.de renun. admonet qui si nollẽt recipe resignationem:nihilominus cedãt qr non dimittit̃ pctm̃ nisi restituat̃ ablatum.xiiij. q.vj.si res.qr. furtiuum est beneficium.i.q.i.ordinationes.⁊ semp ẽ i mora sicut fur.ff.de cõdi.fur. in re.§.i.⁊.l.vlti.
o Ignorantibus. Isti nõ st̃ simoniaci l3 simoniace p̃moti:vt. s.eo de simoniace.⁊ ideo pñt in suis ordinib⁹ remanere ⁊ post renũciationem seu resignatione3 ad bñficia restitui dispensatiue : vt ibi dr̃:⁊ h idem dicitur.t.
p Ad renũciandu3.qr alit̃ agẽ pnĩa3 nõ põt de pe.dis.v.falsas.arg.s. de renũ.nisi cum pridẽ. §.i.
q In idipsum.j.eodem quoniam.ber.
r Ex insinuatione.interueniente pecunia.ex pacto.s.eo.de hoc quod esse non debet.j.e. tua.i.q.ij .q̃3pio.⁊ .s .de pac.c.vltimo.
s Tibi.ignoranti aliter capl'm vel eps cum eo dispensare non potuisset .j. c.pri.in fine.
t Resignasti . postq̃3 intellexit simoniam fuisse cõmissam:qr ad hoc tenebat̃.s.c.pri.⁊ sic factum alterius ei p̃iudicat:⁊ sic punitur sine culpa:qd est cõ illud gnãle:rem q̃ culpa caret.⁊c̃.s.de cõsti.c.ij. s3 hoc est speciale in casu in odium simoniacorum quia si non punirentur : nimis frequentaretur illud crimen.
u Elegerunt. dispensatiue.Et ita h̃es hic ar.q̇ capl'm dispensat cum simoniaco. S3 põt dici q̇ capl'm non dispensat:s3 ipsum eligit p dispẽsationẽ epi.nam eps de consilio capituli cum talibus dispensat.i.q. v. presentium.⁊.s.de elec.c.pe.obseruata distinctione ibi circa prelationes:ar.j.c.pri.in fi.⁊.s.de iudi.at si clerici.⁊.i.q.vlti. c.vlti.⁊.i.q.i.erga simoniacos. Contraria intelliguntur qñ ipsimet simoniam committunt vel consentiunt:sed iste simoniacus non fuit.s.eo.de simoniace.⁊ ideo non fuit indignus misericordia:qr alieno vitio laborauit.C.de na.li.legem. ⁊ iõ propter vitium alienum dispensatur cum eo.

in choro ꝛ in alijs obtineres: ꝛ infra. Rn̄. vt indulgentia[a]: quam fratres tui misericordit tibi fecisse noscunt: contentus existēs rōne pme[b] receptionis nihil audeas i ipsa ecclesia vē dicare. Celestinus. iij.

Nobis fuit ex pte tua intimatū: ꝙ cū q̄ttuor essent a capitulo constituti qui debebant quendam eligere plebanum: amici eius de cuius electione spes habebatur: vni vel omnibus eligentium promiserunt se pecuniam soluturos: eo tamen ignorante[c] ꝙ huiusmodi ꝓmissione interueniente[d] postmoduz est electus ꝛ infra. Quia igitur super hoc consulere nos voluisti: cō sul. t. bre. r. ꝙ nisi constaret illos qui promissum tale fecerunt per fraudem in dispendium illius qui eligendus erat id maliciose fecisse[e]: quanuis ipse tempore promissionis conscius non fuerit: eius tn̄ electio tanq̄ simoniaca prauitate presumpta est penitus reprobanda[f]: ꝛ infra. Ad vltimum quod in fine cōsultationis tue inuenimus: hoc duximus respondenduz: ꝙ aliquis in ecclesie cuiuslibet[g] prelatuz elect⁹: ꝛ vt dcm̄ est ꝑ prauitatē simoniacā reprobatus ab epō suo dispensatōez[h] aliquaz obtinere de iure non potest.

Idem liuonienē. episcopo ꝛ priori de pontē fracto.

Dilect⁹ fili⁹. r. ꝑpositus nobis exposuit: ꝙ cum eboracen̄. archid. cum multis grauaminibus afficere non cessaret: ꝓmisit ei certaz quantitatem pecunie se daturum: vt ab ipsius desisteret lesione verū dictus archid. post receptionem pecunie sup digni tatibus ꝛ beneficijs suis ab eius molestia non geuit. Jδq3 dis. u. mandamus: q̄tenus si

a Indulgentia. Ex hoc notatur: ꝙ capitulum dispensauit cum isto sed potest intelligi: vt dictū ē in ꝑri. no. ꝛ expone idulgentia. i. gratia: q2 non tenebātur eum eligere nisi vellent: ꝛ ita gratiam fecerunt ei.

b Prime. si. ff. de pac. dota. inter soceruz in fi. ff. de stat. ho. l. liber homo. C. de remis. pi. l. vl. in fi. ꝛ. s̄. de renū. cum inter. p. ꝛ ita habes hic: ꝙ actio semel extincta amplius non reuiuiscit de con. dist. iiij. queris. ff. de solut. qui res. §. aream ꝛ. C. de remis. pi. cum ex causa. Arg. ꝯ. s̄. de ap. cuz cessante. ber.

c Nobis. tn̄ ignorante. nec ratū p⁹ modū habēte: q2 tunc ei noceret. j. eodem sicut. ala

d Interueniēte. innuitur ex hac lr̄a: ꝙ l3 pecunia ꝓmissa vel data interueniat: si propter hoc ad eum eligendū nō fuerūt moti: quem al's electuri erant: non propter hoc ē electio vitiosa: ar. C. si ex fal. instru. l. iij. ꝛ. s̄. de re iudi. cum. i. ꝛ. a. ꝛ. i. q. vi. §. vlt. Sed verius est: ꝙ simonia ꝯmissa est: quia ꝯstat promissionem interuenisse ante electionem qualiscūq3 fuerit itentio eligētium nulla ꝓmissio vl' pactio debuit tc̄ interuenire: ar. c. distin. nouit qδ habetur ibi pro palea. ꝛ i. q. i. placuit. t.

e Fecisse. Nō ꝙ malicijs hominū n̄ est indulgendū. sic. j. e. si cut. ꝛ. s̄. q ma. accu. pos. significante. ꝛ. s̄. δ rescrip. sup lr̄is. ꝛ. c. sedes apostolica. ꝛ. ff. de rei ven. in fundo ꝛ alterius odio alius pregrauari non debet. C. de inoffi. testa si quis in suo.

f Reprobanda. Et ita alienū fcm̄ alij obest. sic alienum fcm̄ īpedit vsucapionez bone fidei possessoris. C. δ vsuca. ꝑ emp l. i. l3. n. iste non peccauerit: electio tn̄ vitiosa est ꝓpter eligentes. idē ē cū peccant electores i forma: l3 electus nō sit in culpa. s̄. de. elect. cumana. ꝛ. c. ecclesia vestra. ꝛ quis ignorauerit iste de illa simonia: eps hac vice cuz illo nō pōt dispēsare: secus in simplici beneficio post liberā resignationē. s̄. de elec. c. penulti.

g Cuiuslibet. i. alicuius simile. s̄. e. ti. nemo in princi.

h Dispensationem. Pōt hoc intelligi: qn̄ electus simoniam cōmisit: vel alius eo sciēte ꝛ ratū habēte. vnde eps cum tali dispensare nō pōt: q2 erga tales nulla misericordia ē adhibēda. i. q. i. erga simōiacos. ꝛ. s̄. de iudi. at si clerici. vt sic differat casus iste a pcedenti. cum eo q simoniam ꝯmittit solus papa dispensare pōt: cum ignorantibus dispensāt epi: vt dī. s̄. eo. de simoniace. ꝛ plenius. s̄. de renun. post trāslationez. vel intellige §. istū in eodez casu cū pn̄. E pma qō fuit qd iuris essz sup electione taliter fcā: vt ponit̄ in pn̄. Vltimo adiecit: si talē electionem ꝯtingeret reprobari: vtrum eps posset cum eo dispēsare: vt iteruz eligeret̄ ꝛ ad eandem prelationem. ꝛ respondet ꝙ nō ꝙ intellige ꝙ non potest illa vice: q2 hoc querebat̄: vt dixi. s̄. i prin. j. rn̄ in fi. ꝛ hoc videtur velle illa lr̄a: vt dictum e ꝑ prauitatem simoniacam ꝛc̄. ꝛ sic refert se ad primū casum. s. qn̄ eo ignorante simonia comissa fuit. ber.

i Dilectus. accepit. cuz indebite ꝛ iniuste recepit. i. q. i. nullus eps. Nota ex eo ꝙ precipit̄ ei restituere qδ accepit ei q dedit: innuit̄ non eē turpitudinē ex parte dantis ius suū redimere volētis: ar. j. de magistris prohibeas. ꝛ. ar. i. q. iij. q̄situ. ꝛ. j. de vsuris c. i. ꝛ. s̄. de feudis i sinuatione. Dicas ꝙ ius suum nulli redimere licz i re spūali: vbi ille qui petit: ius hz in re illa: q2 simoniaz nō mitteret: vt. s̄. eodē mattheus. sed agē dz ꝑ supiorē. ar. s̄. eo. ad aures. Sed cū ille q vexat nullum ius hz: nisi q2 illuz vexat δ facto maliciose ꝛ iniuste dicunt quidam: ꝙ nullo mō potest redimere. Sed verius ꝛ equs vī ꝙ cū iniuste vexatur: ꝙ possit redimē suaz vexationē sine peccato iuxta illδ apostoli. Redimentes tēpus quoniam dies mali sunt: ꝛ sic est ar. Contrarium tn̄ arg. est. xvj. q. vij. decimas. vbi dī: ꝙ epi decimas redimere non debent a populo: ꝛ tn̄ populus non hz ius retinendi. So. ꝓhibetur ibi: ꝙ epi decimas non redimant a rusticis: ne alij inde sumant exemplum: ꝛ ne propterea credant se hr̄e ius in decimis: vnde cōpellant rusticos ꝛ ita intelligitur. c. decimas. Sed non committeret eps simoniam si qn̄q3 redimeret decimas. Idem dicendum est de beneficio vel offō iniuste interdicto ꝛ excominicatione iniusta. s. ꝙ non cōmittit simoniā q dat pro sua restitutiōe officij vel bn̄ficij vel absolutione excōicationis vel interdicti. sed ille q recipit simoniam committit: q dat: nullum ius acqrit: sed dat vt ius acquisitum retineat vel redimat: qδ licitum est: ar. i. q. iij. quesitum est. ꝛ. j. de vsur. c. i. Si vo' iuste sit suspensus vel excōicatus: si precium dat vt restituatur vel absoluat̄: simonia ex vtraq3 parte committitur. s̄. eo. nemo. i. q. i. nullus eps. ꝛ. §. pcedenti. ꝛ. s̄. eo. ad aures. ꝛ. i. q. iij. non solum

k Promissionem. ergo videtur: ꝙ si contra promissionem non venisset: ꝙ non compelleretur restituere quod taliter recepit: quod non est veruz. vnde supple: maxime quia si constiterit ꝙ iniuste acceperit: compelleretur ad restituendum: ꝛ crimine concussionis punirietur. C. de condi. ob tur. causam quod euitandi. Crimen vero concussionis est: cuz q8 minatur alicui: nisi ita vel ita faciat

vt.xxiij.q.i.militare.⁊.ff.de cõsul.l.i.⁊.ij.preterea non di mittit pctm̃:nisi restituat ablatum.xiiij.q.vj.si res.⁊. de pe.di.v.falsas.⁊ ꝙ possit repetere:est ar.xiiij.q.v.non sa ne. Item arg.ex hac lra:ꝙ non ſuanti fidem : fides non est ſuanda.sic.s.de iureiu.puenit. Ar.ꝯ.xxxiij.q.v.quod deo pari.ber.

p ¶ Multitudo propter multitudinem detrahendũ est ſeueri tati.l.di.vt constitueretur.⁊.xliiij.dist.commessationes.⁊.xxiij. q.iiij.non potest.⁊.s.de temp.ordi.c.ij.vbi de hoc.

q ¶ Dantes.ar.ꝙ rõne cõnexitatis snia lata ꝯ dantem p̃iudi cat recipiẽti:arg.lxxxi.di.tantis daniel.iij.q.vj.hoc quippe.lix. dis.ordinatos.⁊.s.de.ac. ad petitionem. Arg.ꝯ:j. de adul.significasti.⁊.ij. q.v.interrogatus. Dixit io.ꝙ tunc preiudicat: qñ sunt p̃ntes:⁊ sciunt cãm agi:aliter non.ff.de re iu di.sepe.supra de re iu di.c.penulti.dic vt dixit vincẽ.⁊.t.ꝙ preiudicat: qñ tam accipientes ꝗ̃ dã tes de hoc accusantur ⁊ conuincunt:als non.ff. de adul.denunciasse.§. queritur nisi quo ad pre sumptionem:vt si ob hoc esset orta infamia idice retur purgatio:arg.illius decret. significasti.ber.

r ¶ Seueritatis.s. depo sitionis.s.e.de.hoc insi nuatũ.⁊.c.inquisitionis.

s ¶ Amatos. Hic pꝫ:ꝙ cõuictus de crie simonie in modũ inqsitionis non deponit:sed tm̃ remoue tur ab administratione siue beneficio:sicut in ali is cribus fit.vt.s.d acc. qualiter.⁊.c.cuꝫ dilecti. ⁊ supra eodem de regu laribus. Ↄrium tñ habes supra de accusa.inquisi tionis.vbi de hoc.hodie videtur standum illi con stitutioni.j.eo.quoniam circa regulares simoniacos.

res ita se hẽt: archidi. restitu ere quod accepit si eum ꝯtra ꝓmissionem[k] suaꝫ venisse con stiterit:compellatis.

Inno.iij.abbati de iugo dei ⁊ priori de syll.

Uaꝫ nobis pochiani de villa franca q̃rimoniam destinarunt: ꝙ capellan⁹ eoꝝ pro exequijs mortuorum ⁊ be nedictionibus nubentiuꝫ[m] mi nus licite pecuniam ab eis exi git ⁊ extõquet:⁊.j. Dis.u.man damus:quatenus dictum ca pellanũ:vt a tanta p̃sumptiõe desistat ⁊ ẽt ꝑ excessu satisfaci at:ꝯpetenter[n] moneatis : sibi si obedire noluerit penam ca nonicam infligentes.

Idem cantuarien̄.archiepo

Dilect⁹ filius.a. nuncius tu⁹ ꝑ parte tua ꝓposuit ꝙ cum cant. diocesim visitãs in monasterijs ⁊ religiosis lo cis pullulasse repereris simo niacam prauitatem: ita ꝙ in eis multi precio sunt recepti: qui poti⁹ gratis recipi debuis sent:immo ẽt ad religiõis ob seruantiam inuitari[o]. Dubi tas igitur: an q̃ multitudo[p] reperit in causa: seueritati sit aliqd̃ detrahendum. Nos in quisitioni.t.t. respondemus: ꝙ si aduersus eos: qui labe fuerint huiusmodi maculati accusatio coram te fuerit ca nonice instituta:post q̃ crimen ordine fuerit iudiciario pate factum:taꝫ in dantes[q] q̃ in re cipientes canonice seuerita tis exerceas vltionem. Quod si de hoc tibi per solam inqui sitionem constiterit: eos qui per simoniacam prauitatem in locis talibus sunt recepti: ab illis amatos[s] ad agendam penitentiam ad monasteria dirigas artiora: abbatibus aut abbatissis prioribus prela tis quibuslibet ⁊ officialibus[t] eorundem iniungas peniten tiam competentem:⁊ donec il lam peregerint:eos a sacrorũ

l ¶ Tam.pro exe quijs.Sꝫ nũ quid licitum est sa cerdoti recipere ꝑ exequijs.dico ꝙ sic si ei sumpt⁹ desũt i.q.i.iudices.⁊ ta mẽ gratis dicitur celebrare:sic testis q recipit sumptus. iiij.q.iij.venturis. ⁊ ep̃s recipit ꝓcu rationẽ ꝑ ꝯsecratõ ne ecclesie.s.e.cuꝫ sit romana.⁊ iudr gratis iudicat:⁊ ta men recipit sum ptus.ff.de of.presi. plebescita.⁊.s.de vi.⁊ ho.cleri.cum ab omni.nec est in conueniens:ꝙ cle ricus locet operas suas: cum non ha beat vñ viuat.xci. di.c.i.⁊.iij.Sed sa cerdos qui ex offi cio suo ad hoc te netur:⁊ qui habet victum suum:suis sumptibus tenetur spiritualia mistrar de con.di.i. suffici at.Si tñ ꝯsuetudo est:ꝙ aliquid detur in obsequijs mortuorum ⁊ consimili bus:lꝫ sacerdoti non detur actio ad hoc petendum. tñ põt cogi populus ad obseruandam honestam consue tudinem.j.eodem ad apostolicam.cõsuetudo.n. attẽdit in recipiendis muneribus circa spiritualia:arg.i.q.iij.q̃ situm.⁊.lxiij.di.agathosa.ix.q.iiij.conquestus.⁊.in auc. de sanc.epis.§.pro consuetudinibus colla.ix.io.

m ¶ Nubentiuꝫ.q̃ sacra sunt:vñ non reiterant.s.de se cun.nup.c.i.⁊.ij.sic.s.e.cum in ecclesie.vbi de hoc.

n ¶ Competent.restituendo ablata.xiij.q.vj.si res.⁊ ita si satisfacere vult:⁊ se emendare:non punit.vnde nõ vꝫ simoniam cõmisisse directe.quod si esset: deponeret.s. e.de hoc.⁊.c.insinuatũ. si non destiterit:puniet canõica pena:quia poterit ab ecclesia remoueri.ideo noluit papa eum punire si se correxerit:quasi cum eo dispensando.

o ¶ Dilectus.inuitari. Ex hoc videtur:ꝙ in talibus nõ potest interuenire pecunia:vbi gs est inuitandus: supra de pac.c.vlt.⁊ .j.eo. tua.⁊.i.q.ij.q̃pio. ad h̃ enim vt ad fidem aliqs cõuertat:bene põt dari pecũia.xxiij.q. iiij.c.pe.⁊.q.vij ꝙ aũt.lxv.di.q syncera.⁊ sub tali cõditiõ ne possumus aliquam ducere in vxorẽ.xxviij.q.i. caue. ⁊ duriori pensione possuꝫ aliqueꝫ onerare vt ꝯuertatur ad fidem.xxiij.q.vj.iam vero talis.n.conditio bona est.

t ¶ Officialibus sic.s.eo.veniẽs. Sed q̃re tm̃ ꝑlati ⁊ officiales puniunt ⁊ non totũ capl̃m:cuꝫ oẽs in hoc deliquerit:⁊ omnes de capitulo intelligunt scire q̃ sciunt eoꝝ maiores vel admini stratores:vt.ff.ad municip.l.municeps. Põt dici:ꝙ iõ prelati ⁊ officiales puniunt:q̃ eoꝝ cõsilio ⁊ aucte oia fiũt.x.q.ij.eps. C.de ap.iudices.⁊.l.qm̃.vbi officiales puniunt:q̃ non restite runt iudicibus ꝑperã ꝓcedentibus.⁊.ar.ij.q.vij. quapropter. Sed nunquid collegiũ ipsum poterit accusari aut inqri d cri mine ipsius.vꝫ ꝙ sic.xij.q.ij.q manumittit.⁊.s.eo.veniens.nã vniuersitas ꝯuenitur rõe metus.ff.quod me.cã metum.§.ij. ecclesia.n.delinq̃re põt.vij.q.i.sicut. h̃ ꝯ videt: ꝙ vniuersitas non põt excõicari:vt.ar.xxiiij.q.iij.si habes.j.de snia ex.roma na.⁊.c.vlt.nec dolũ cõmittere põt.ff.de dolo si ex dolo.§.h̃ an. nec vniuersitas dꝫ aliquid possidere.ff.de acquir.pos.l.i.§.pe. Item vniuersitas ꝑ actorem vel ꝓcuratorem sindicum dꝫ se d fendere:sed in crimine non interuenit ꝓcurator.v.q.iij.in cri minalibus.⁊.s.de accu.veniens io.dixit: ꝙ vniuersitas non potest accusari vel puniri sed maiores de vniuersitate: vt hic dꝫ.⁊.s.e.veniens. T.dixit ⁊ bñ:ꝙ lꝫ vniuersitas siue collegiuꝫ non possit accusari:potest tñ inquisitio fieri de excessib⁹ colle gij:⁊ canonice puniri pñt:sed illi plus quos magis delicti cã esse constiterit.j.de cler.ex.minis.latores ⁊ hic.⁊.s.eo.veniẽs.⁊

ordinũ executione suspendas[a] iniungens episcopis tuis : vt hãc formã p suas dioc. studeant obseruare. Illud tñ gratãter recipi poterit: qđ fuerit sine taxatiõe[b] gratis[c] oblatuz.

Idem priori sancti victoris magistris.j.bonoñ.z.l.modini ceñ.canonicis.

Licet heli summus sacerdos in se bon⁹ existeret: quia tñ filiorum excessus efficaciter non corripuit:z i se pariter z in ipsis animaduersionis diuine vindictaz excepit[d]: duz filijs[e] eius in bello[f] pẽptis ipse de sella corruens fractis ceruicibus expirauit[g]. Ad corrigendos igitur subditorũ excessus tanto diligentius dz p̃latus assurgere:q̃to damnabilius[h] eoruz offensas desereret incorrectas.contra quos:vt d notorijs excessibus taceatur: z si tribus modis procedi possit:per accusationem videlicet denunciationem z inquisitionẽ ipsorum:vt tñ in oib⁹ diligens adhibeatur cautela:sicut accusationez legitima pcedere dz i scriptio[k]:sic z denunciationez charitatiua correctio: z iquisitionem clamosa dz insinuatio preuenire. Descendaz inquit dñs:z videbo vtrũ clamorẽ q venit ad me opere cõpleuerit. tũc.n.clamor puenit ad p̃latũ cũ p publicam famam aut insinuationem frequentem subditorum sibi referuntur excessus z tunc debet descendere z videre idest mittere z inquirere vtrum clamorem qui venit veritas comittetur. Nam iuxta canonicas sanctiones[m] si quid de quocũqz clerico ad aures prelati peruenerit : quod eum iuste possit offendere :nõ facile credere nec ad vidictã eum res accendere debet incognita:sed coram ecclesie senioribus diligenter est veritas perseuerãda:vt si rei poposcerit qualitas canonica districtio culpam feriat delinquentis:non tanq̃ sit idem accusator z iudex[n] sed quasi fama deferente vel denunciante clamore sui officij debitum exequatur:eo semper adhibito moderamine :vt iuxta iudicij formam[o] sñie q̃qz forma dictetur. Cum igitur de abbate pomposiano ea nobis frequenter insinuata fuissent:que ab honestate regulari nimium dissonabant:monachis ad p̃ntiam nostram accedentib⁹ qdaz ex ipsis nobis ipsum de simonia piurio dilapidatiõe ac insuf-

xiiij.dist.comessationes.z.xxv.q.ij.ita nos.z.ff.de condi.z.de mon.municipibus.

a Suspendas.sed nonne sunt ipso iure suspensi : sic de hoc dictum est supra eodem accusatum.acta vero penitentia restituuntur executioni auctoritate pape.ber.

b Taxatione. hoc iõ.dicit:qz taxatio est q̃dam venditio.ff.de iu.dot.plerũqz.§.fin aũt.z q̃si quedam pactio videtur.

c Gratis.j.eo.tua.si.xviij.di.de eulogijs.

d Licet heli.excepit.i.recepit.sic.xxiij.q.v.non est nostrum.s̃.vt.li.non ↄte.qñ.§.penult.

e Filijs.s.ofin.z finees

f In bello qđ habuerunt filij israel cum philisteis.t.

g Expirauit.xxxvij.distinc.legant.

h Damnabilius.lxxxi.di.dictum est.z.s̃.de of.or.irrefragabili.

i Notorijs.in notorijs nõ est necessari⁹ accusator vel testis vel inqsitio vel denunciatio.s̃.de accu.euidentia.z.ij.q.i.de manifesta.z.c.scelus.sic s̃.de accu.qualit.ij.nec est purgatio indicenda.j.de pur.ca.cum dilectis.t.

k Inscriptio.ex h.pz : qz vbi agit i moduz accusatõis nõ dz pcedere admonitio ad quid.n.fieret admonitio:cũ etiam post pniaz possz accusari z deponi si essz ↄuict⁹: vt xxxiij.q.ij.admonere.z.xxv.di.primuz.Sed vbi d crimine ciuilit agitur ad penitẽtiam:pcedere dz admonitio.z sic loquuntur illi decre.ij.q.vij.accusatio.z.c.se.z.s̃.de accu.c.ij. Item vbi agitur ad penam excommunicationis:precedere dz admonitio.xvj.q.vij.omnes decime.xvij.q.iiij.de presbyterorum.xij.q.ij.indigne.z.j.de sen.ex.sacro.Sed in pecuniarijs causis non est necessaria admonitio:lz sit ar.ↄ.C.de pig.debitoris.sed illud intelligitur ex honestate:z sic possent intelligi predicta capitula.ij.q.vij.accusatio.z.c.se.Sed cum agitur in modum inquisitionis non est necessaria admonitõ:sed sufficit sola fama vel clamor.vt hic patet.io.

l Descendam.ij.q.i.deus omnipotens.ber.

m Sanctiones.lxxxvj.di.siquid.ỽo.

n Iudex.non.n.põt.qs esse accusator z iudex simul:vel accusator.z testis.ij.q.i.in primis.z.c.multi.z.iiij.q.iiij.c.i.z.ij.nisi in causa denunciationis.xi.q.iij.pcipue.z.s̃.de testi.in oi negocio.z idem vz in cã matrimonij.xxxv.q.vj.eps in synodo sed ille talis accusator siue testis non sufficit: nisi testes inducantur.io.

o Formam.sic.s̃.de accu.qualiter versus fi.z ibi expositum est.z ita iudex semp fm finem:ad quem qs agit formabit sñiam:hoc est depositionis in accusatione remotionis ab administratiõe in inqsitione pnie pagende i denũciatione.s̃.de or.cog.cũ dilectus z.s̃.de excep.c.i.z s̃.de accu.sup his z.ff.d neg.gest.põponius.§.in negocijs in fi.ff.cõmu.diuid.vt fundus Ar.ↄ.s̃.de conces.pben.ex.parte.vbi iudex alit sẽtẽtiat q̃z allegaretur.s̃.d accu.inquisitiõis.j.rñ.ibi soluit.Itez ↄ.ff.de edil.edict.bouem.§.aliquando.ibi dz:qz lz sit actum q̃zto minoris:iudex tñ põt ↄdemnare:ac si essz actũ redibitoria.

p Detulerunt.i.denũciauerunt:vt sequẽtia pbãt ibi.

q Euangelicaz.s̃.de iudi.nouit.z ij.q.i.si peccauerit

r Ex officio nostro.quo prelatus dz purgare puinciam.s̃.de offi.ordi.c.i.z.s̃.de accu.qliter.ij.z.xxxv.q.vj.eps in synodo.z supra de accu.sic oli.ff.de offi.presi.l.iij ff.de suspec.tu.l.iij §.preterea. Et nõ quod dicit:qz illi q venerant ad denunciandũ inqsitionẽ testes admissi sunt:sic supra de elect.in causis.z supra de renun.post translationem.Argu.contra.supra de accu.cum.p.z supra de elec.innotuit ad fi.sed hoc non nocet: qz in illa cum.p.repelluntur propter inimicitias z mutuas accusationes: hic secus:qz hic non erant inimici denunciatores:al's non admitterẽtur.vnde possunt perhibere testimonium in inquisitione:qz ex quo admittuntur ad vnum.z ad aliud.vincen.

s Propositis.s.criminib⁹ pdictis:de qbus denunciatus fuerat z clamor ad papam peruenerat:plenã z meram debent dicere ỽitatem.s̃.de accu.qualiter.j.§.forma.b.

t De dilapidatiõe.Quia.n.denunciat de dilapidatione suspectus:interim dum cognoscitur de dilapidatiõe debet interdici ei omne genus alienationis.z si merito

ficiētia detulerūt⁹ ꝯ̄ quos: cuꝫ idē abbas exciperet: ꝙ ꝯnūciatiōeꝫ h⁹i fraterna correctio ꝑꝫ regulā euāgelicā ᵃ nō precesse rat: ⁊ iidē cōstāter assererēt ꝙ cōrectiōem h⁹i premisissent lꝫ ad ꝓbandum hec duorꝫ monachoꝝ iuramenta fuissent exhibita: q̄ tamen super hoc ipsi nondum contendere desistebant: nos vt prediximus frequentibus clamoribus excitati ex officio ᶻ nostro voluim⁹ inquirere de premissis oēs monachos: qui vel cum ipso vel contra ipsum accesserāt: iuramenti vinculo astringentes: vt ꝯ ꝓpositū ʸ plenā quā scirent expōerēt vitatē q̄rū depositiones cū i scriptꝫ redacte cū publicate fuissent: sup illis ceperūt multipliciẗ disputare. Q̄ vo tū ex assertōe mōachorum tū ex ipsi⁹ abbatꝫ cōfessiōe cognouim⁹: ꝙ idē nō modicam summā pecūie relictam a predecessore suo expenderat: ⁊ in alia sūma maiori mōasteriuꝫ obligaret: nos eum quasi ꝯ dilapidatione ᵗ suspectum ab administratiōe abbatie duximus suspendēdū. ⁊ q̄ simōia multis modis ꝯ̄ ipꝫ abbateꝫ videbaẗ esse probata: ipse ꝯ̄ testes multas exceptiōes opposuit: super q̄bus fuit multipliciter disputatū: alijs asserētib⁹ i crimine simōie sic̄ i crie lese maiestatꝫ oēs idifferēt tā ifames q̄ crimiosos n̄ solū ad accusāduꝫ sꝫ ēt ad testificāduꝫ admittendos: cū instar publici crimis ⁊ lese maiestatis ꝓcedat accusatio simōie: alijs ecōtrario rñdētib⁹: ꝙ lꝫ hec duo crimia q̄tū ad accusatiōem q̄si paria iudicēẗ differūt tñ i mltꝫ: cū alia ˣ pēa ꝑ vno ⁊ alia ꝑ altero iferatur: ⁊ inẗ ꝑsonas accusatoꝝ ⁊ testiū sit vtiq̄ distiguēdū ʸ: cū nō ꝑ accusatores sꝫ testes cria cōprobenẗ. Ne vero vel innocentie puritas confusa succumberet: vel simōie prauitas effugēt ipunita: nos eq̄tate pēsata illas dūtaxat exceptiones oppositas ꝓbandas ᵃ admisimus q̄ ꝓbate ᵇ nō de zelo iusticie sꝫ de malignitatis fomite procedere viderētur ᶜ. Idem.

Per tuas ᵈ lr̄as nob̄ itimasti te dubitare sup q̄daꝫ epl̄a ꝯcretali: quā nos asseris edidisse ꝯ testib⁹ admittendis ꝯ̄ simōiacā prauitatem. Noueris igiẗ: ꝙ nos illā epl̄aꝫ: que sic incipit: Quis ad abolēdaꝫ ᵉ neq̄q̄ edidim⁹: sꝫ aliā q̄ sic incipit: lꝫ heli. nos edidisse fatemur. Ad c⁹ itelligētiaꝫ credim⁹ distiguēdū: vtrū is ꝯ̄ quem agiẗ de simoniaca prauitate ᶠ

est ꝯ dilapidatione suspect⁹: dād⁹ ē ei coadiutor sine cui⁹ consilio nihil facit de his q̄ pertinent ēt ad administrationē tēporalem. s̄. ꝯ accu. c. vlti. ⁊ s̄. de offi. dele. venerabilis vbi plene habes qualiter ꝓcedaẗ in cā h⁹i. Hoc tñ scias: ꝙ talis q̄ remoueẗ ob dolū: infamis efficitur: secus si ob culpā. C. ꝯ susspec. tut. l. vlt. Item quid si alia crimina non probarenẗ ꝯ̄ istū abbateꝫ: nūq̄d si vellet reddē ecclesiā indēnem: remaneret i administratione abbatie: vi̅ ꝙ sic. s̄. ꝯ re. ec. nō alie. siquis ꝑsbyteroꝝ. ⁊ s̄. ꝯ ele. ꝙ sicut: vbi hec q̄stio expediẗ. dic vt ibi.

u Indifferēter. vi̅ ꝙ hec duo cria parificenẗ quātuꝫ ad accusatiōem ⁊ testioniū. xv. q. iij. sane. Iteꝫ q̄ simonia ē maius crimē q̄ꝫ heresis. i. q. i. eos ⁊ infamis efficiẗ: vi. i. q. iij. siquis ꝑbendas. immo maius est oibus alijs criminibus. j. c. ꝑri. ⁊ i. q. vlti. c. vl. sed i heresi q̄libet admittiẗ: ergo mlto fortius in simonia q̄libꝫ admittetur. s̄. e. tāta. lxxix. di. siquis papa. ⁊ C. de epis. ⁊ cler. si quēq̄ꝫ de hac materia di̅ plene: supra de accu. cū. p.

x Alia pēa. q̄ in crimine lese maiestatis capite q̄s punitur. vi. q. i. §. veꝝ v̄. siquis cū. Itē iura paternoꝝ sepulchrorum adimuntur. ff. de suis ⁊ le. here. l. i. §. interduꝫ. Item nō sunt lugēdi. ff. de relig. ⁊ sūp. fu. minime: q̄ pena n̄ spectat ad simoniacū s̄ꝫ deponiẗ cum nō ifamie. i. q. i. repiuntur. ⁊ ea. q. iij. c. vl. ⁊. C. de epi. ⁊ cle. si quēq̄ꝫ vi.

y Distinguēdū. hoc iō diciẗ. q̄ per testes cria ꝓbanẗ ⁊ nō per accusatores. vñ non oēs q̄ admittunẗ ad accusandū debēt admitti ad testificādū. s̄. de testi. decetero.

a Probandas. s. conspirationes ⁊ inimicitias capitales infra. c. prori. vbi hec exponuntur.

b Que ꝓbare. i. q̄bus ꝓbatꝫ. j. c. pri. al's n̄ hn̄t v̄buꝫ. 'si. vij. q. i. q̄lr. ⁊ illꝯ euāgelij: illi satiati cessꝫ murmuratō eoꝝ

c Viderenẗ. i si. h⁹. c. r̄mote sunt ille exceptiōes. s. ꝯspiratōes ⁊ inimicitie furtū ⁊ adultriū ⁊c̄. vt i. c. seq̄ntib⁹. b

d Per tuas. casus. In precedēti decre. vi̅ ꝙ abbas pōposit⁹ plures exceptones opposuit contra testes inductos ꝯ̄ ipꝫ sup crie simōie: ⁊ papa quasdam admisit quasdā vero non vñ videbaẗ ꝙ testes criminosi admitterenẗ i crie simonie. q̄situ fuit a papa: q̄liter decre. illa esset intelligenda. Rñdet papa dicēs: ꝙ illā ꝯcre. lꝫ heli. edidit: ad cui⁹ itelligētiā sic distiguit. Prio circa modū agēdi: vtrū agaẗ ꝯ crie simonie crialr aut ciuilr. ⁊ si ciuiliẗ ⁊ agaẗ: vtrū ꝯ rigoꝛ aut eq̄tate. Scḋo distiguit circa ꝑsonā ꝯ̄ quā ꝓcediẗ: vtrꝫ sit regularꝫ an secularꝫ. ⁊ si sit regularꝫ: vtrū sit iferioris grad⁹ aut excellētiorꝫ dignitatꝫ. ⁊ an ille idē sit bōe opionis ł male fame ⁊ vtꝝ ēt possit pūiri ꝯ facili an siñ scādalo non possit ꝯdēnari. Tertō distiguiẗ circa ꝑsōas testiū vtꝝ sint hōesti ł criosi vł emdati ꝯ crie: an adhuc ꝑseuerēt i ipo: ⁊ an ipi testificenẗ ex charitate vel odio. Quārto q̄ cria obijcianẗ testib⁹: vtrū eadeꝫ vł mioꝛa an pāia vł maiōa. Quito: an adsit alia admicula q̄ adiuuēt testes. Recollige illos quiq̄ꝫ modos q̄ꝫtū ad alīam ptē. Si ergo agaẗ ciuiliẗ ꝯ crie simōie ꝑm eq̄tateꝫ ⁊ ꝑsōa ꝯ̄ quā agaẗ sit regularis ⁊ iferioris q̄d⁹ ⁊ male fāe. ⁊ ꝯ facili possit puniri: ⁊ adsint alia admicula: vt ꝯtigit i abbate pōposiāo: q̄ ē ꝑsōa regl'aris ⁊ grauiẗ ifamat⁹ ⁊ q̄ ꝯ facili potuit remoueri: ꝯ̄ talē ꝑsonā ꝑꝫ lau. testesq̄ emēdati sī ꝯ crie vł ꝑꝫ aliosq̄ adhuc i crie perseuerāt cū alijs admicul: vtputa furti adulterij que sī mioꝛa cria: ⁊ q̄ ex charitate deponūt ⁊ hn̄t alia admicula: admitūẗ in crie simonie ꝑꝑ cris enormitatē. ⁊ testes tales admissi fuerẗ ꝯ̄ illū abbatē pōposiāuꝫ n̄ obstātib⁹ exceptōib⁹ furti ⁊ adulterij: alias v̄o exceptōes. i. ꝯspiratōes ⁊ inimicitias capitales papa ꝓbandas admisit: q̄ eis ꝓbatꝫ ꝑꝫ ꝙ ex odio testificanẗ. ⁊ sic dꝫ itelligi decr. ꝑmissa lꝫ heli. q̄ꝫtū ad testiū receptōꝫ ꝯ̄ simōiacā prauitatē: q̄ ille abbas ḡuiẗ ifamat⁹: ꝯnūciabaẗ simplr̄ ꝑꝫ eq̄tatē: vt rēouēẗ solūmō ab abbatie admistratōe ⁊ ꝯ facili poẗat rēouēi. vñ ipe n̄ expectata snīa cessit: q̄ intellige a ꝯ̄rio: si ꝑsōa ꝯ̄ quā taliẗ agiẗ ꝯ simōia: nō sit talis: tales testes nullo mō admittuntur.

e Ad abolendā. quā hēbas olim. e. ti. in scḋa compilatione.

f Prauitate. preterea ideꝫ videretur de alio crimie excepto: vt hic distinguitur circa modum agendi. ber.

denuncietur ſimpliciter [a] aut criminaliter accuſetur: ⁊ vtrū agatur ſm iuris rigorem an ſm temperantiam equitatis Item vtrum ipſe ſit regularis: qui iam renūciauerit mūdo: an ſecularis: qui adhuc in mundo exiſtit: ⁊ an inferioris gradus an excellentioris [b] ſit dignitatis. Ad hec vtrum ante fuiſſet clare opinionis ⁊ bone fame: an grauiter infamatus [c] ⁊ valde ſuſpectus: ⁊ vtrum de facili poſſit puniri: an ſine ſcandalo [d] nequeat cōdēnari. Preterea vtrum teſtes ſint honeſti an criminoſi: ⁊ an ſint emendati de crimine: an adhuc in crimine perſeuerent. Rurſus ſi crimina ſint eadem vel minora [e]: an paria [f] vel maiora: vtrumue teſtes ex zelo iuſticie: an ex malignitatis fomite [g] depoſuiſſe credantur. Deniq; vtrum ad prauitatem ſimoniacam detegendam ſola dicta teſtium inducantur: an alia etiam adminicula [h] ſuffragentur. Hec omnia ſunt ad intelligentiam illius epiſtole diſtinguenda. Ille qui

dem pomposianus abbas qui iam pridez renunciauit mundo: erat de ſimonia periurio dilapidatione ac inſufficientia [k] grauiter infamatus. Cum q; per monachos qui iurauerant perhibere teſtimonium veritati: ſimonia multis modis videretur eſſe probata: ipſe contra teſtes multas exceptiones oppoſuit conſpirationes [l] videlicet inimicitias capitales [m] furtum ⁊ adulterium: vt eos a teſtimonio remoueret. Nos vero ne innocentie puritas confuſa ſuccūberet: vel ſimonie prauitas effugeret impunita. illas duntaxat exceptiones probandas admiſimus: quibus forte probatis teſtes non zelo iuſticie ſed malignitatis fomite proceſſiſſe conſtaret: vt conſpirationes ⁊ inimicitias capitales: ceteras autem exceptiōes: vt furti ⁊ adulterij [n] propter immanitatem hereſis ſimoniace: ad cuius cōparatiōez cetera crimina q̄ſi pro nibilo [o] reputant: duximus repellēdas qm̄ ⁊ ſi probate fidem teſtium

a ¶ Simpliciter.i.in moduz denunciationis ⁊ inqſitionis.b.

b ¶ Excellentioris.puta epiſcopus regularis cū quo non ē ta liter ꝓcedenduz propter maius ſcandaluz. Sed quare hoc dicit: cū in iudicijs non debeat attendi dignitas alterius. iij.q'. i x.c.vlt.⁊ equalitas ſeruanda eſt in iudicijs.C.de proxi.ſacro. ſcri.i ſacris.li.xij. Reſpōdeo: hoc ideo dicit propter maius ſcandalum: ⁊ reuerentiam ordinis excellentioris: ⁊ abſurdum videretur ſi taliter remoueretur epiſcopus ſicut abbas. ⁊ non ita de facili ꝓceditur ꝯ maiorē ſicꝯ minorem: ar.ſ̄. de accuſa qualiter ⁊ quando ij.⁊ vbi maius ſcandalū ſeu periculum vertitur: cautius eſt agendum.xl ij.di.quieſcamus. vij.q. ij.c.vlti.⁊. ff.ad carbo.l. i.§.ij.⁊ aliter puniuntur maiores aliter minores. xxiiij.q.i.qui contra pacem.⁊. xlv.di.cum beatus.io.

c ¶ Infamatus.ſi.ij.q.i. in primis.

d ¶ Sine ſcādalo. vt ex hoc facilius admittanꝭ vel repellantur: argum. xxiiij.q.iiij.non poteſt.

e ¶ Vel minora. hoc iō dicit: quia ſi ſint eadem crimina: vt puta ſimōia eadem de qua agitur ñ admittitur. quia ſocius non admittitur.ſ̄. de teſti.veniens: quia ſocius non admittitur.

f ¶ An paria. hoc ideo forte dicit: quia lz repelli omnino non poſſint: cuz ſint emendati: quanto maiora crimina eis obijciuntur: tanto minor fides eis adhibetur.

g ¶ Fomite. hoc dicit propter inimicos capitales ⁊ conſpiratores qui non debent admitti: vt infra dicitur.ber.

h ¶ Adminicula. quia ſine alijs adminiculis ⁊ preſumptionibus viles teſtes in crimine ſimonie non ſunt audiendi: q2 vilibus ſine tormentis credi non debet. iiij.q.iij.§.ſi ea res.⁊ .ij. q.i.in primis.'⁊ quia a tormentis non eſt incipiendum. ff.de queſti.l.i.⁊ infra de regu. iuris. cum in contemplatione.tan.

i ¶ Diſtinguenda. Hec eſt intentio precedentium diſtinctionum: aut enim agitur criminaliter aut ciuiliter. Si criminaliter: ⁊ tunc teſtes criminoſi etiam in exceptis criminibus cōtra neminem audiuntur: ſiue accuſatus ſit bone fame ſiue male Si vero agitur ciuiliter: tunc contra ſecularem prelatum non ſunt audiendi vel admittendi criminoſi teſtes niſi ſint emendati de crimine et tunc admittuntur de equitate nō de rigore nec etiam tunc audiuntur: niſi adſint alia adminicula: ſed contra regulares prelatos infamatos inferioris gradus admittuntur criminoſi: ſi ciuiliter agitur de equitate ſed non de rigore ⁊ cum alijs adminiculis: ⁊ hoc intellige in teſtibus. ad accuſandum vero bene admittuntur infames contra illum qui eſt male fame: vt ſupra eodem tanta. ioan.

k ¶ Inſufficiētia. propter inſufficiētiam remouetur p̄latus ab adminiſtratione.ſ̄.de eta. ⁊ quali.c. vltimo ⁊ xviij. q. ij. ſiquis. abbas.

l ¶ Conſpiratiōes conſpiratio enim grauiſſimum crimen eſt: ita q; meretur deponi.xi.q. i. coniurationum. ⁊.c. conſpirationū ⁊ tibi in ſubuerſionem ſtatus alterius conſpirant. vn̄ tanq̄z inimici repellendi ſunt ⁊ eis conſentientes: vt capitulis predictis: ⁊. ſ̄ .de re iudi.cum.i.⁊.a.

m ¶ Capitales ꝓpter alias vero nō remouetur quis a teſtimonio. iiij. q. iij.§.item in criminali.ibi tamen nō determinatur. d̄ q̄ inimicitia. ⁊.ff. de arbi.lz inſti. de exe cuti.tut.§. inimicitie.⁊ leuis offenſa non adimit legatū ff.de adimē. leg. l.iij.i fi. ſed minor fides eis adhibetur: in auc. de teſti.§.ſi vero quis dicat col.vij.C de.teſti.auc.ſi dicatur. Tamen ſi inimici et conſpiratores redeant in amicitiam poſt reconciliationem: videtur q; poſſint admitti: q2 et legatuz per capitales inimicitias vel al's grauiſſimas interuenientes adimitur: ſed ſi redeant in amicitiam: reintegratur legatuz ff. de adimen .lega .l. iij.'in fi. ⁊. l.ſe.ita tamen q; non in eo negocio vel cauſa: pro qua conſpirauerunt et reconciliatio non ſit recens: ar.iij.q.v.accuſatores.

n ¶ Adulterij.et ſic opponebantur minora crimina. Sz nūquid periurus admitteretur. dicendum eſt q; nō quantuncunq; ſit emendatus: quia qui ſemel eſt periurus: ad iuramentum amplius non auditur.xxij. q .v. paruli.⁊.ſ̄.de preſūp. lr̄as.⁊ . ij.q.vij.ſi pōt. q2 preſumitur q; itez deieraret: ar.ff.de accu.ſicut.§.hiſdem.⁊ .vi.q.i. quicunq;.⁊ eſt expreſſum.ſ̄.de teſti.teſtimonium.ber.

o ¶ Pro nibilo.vt.i.q.vl.c.vlt.⁊.ſ̄.e.tanta.ber.

debilitarent[a] i aliquo: non tñ euacuarẽt ex toto[b] alijs adminiculis suffragãtib⁹: ꝑsertim[c] cum testes de crie fuerint emẽdati[d]. Tales igiť ꝯ talem[e] taliter[f] duximus admittendos[g]. nõ ẜm rigorem iuris sed ẜm tẽperantiam eq̃tatis: cũ agereť nõ criminaliter vt deponeretur ab ordine: sed ciuiliter[h] vt ab administratione amoueretur[i] tanq̃ immeritus ⁊ dãnosus. Et vtiq3 tales prelati ex leuioribus[k] causis pñt ab administrationib⁹ amoueri[l] sicut q̃rundã religiosoꝝ approbata ꝯsuetudo deposcit. vñ ꝑdictus abbas non expectata sñia quasi male conscius sibi cessit[m].

I dem abbati iemblacen.

a Debilitarẽt. ⁊ ita testis q̃ fuerit crimiosus: lz sit emendat⁹: ñ facit plenã ꝓbationẽ: nisi adsint alia admicula. criosus. n. semꝑ hz caput vulneratu3. i. q. i. ventũ. q2 ⁊ si peniteat: q̃dam tñ irregularitas manet q̃ non aboletur ꝑ pniam. l. di. illud. i. q. vij. sigs oẽm. ⁊. ij. q. iij. §. hinc. coll. lau. Debilitarenť dicta taliũ testiũ si hec ꝓbarentur. sed hec ñ ꝓbanť: quia alia adminicula aderãt: als si nulla fuissent admicula: ñ sufficerẽt dcã coꝝ ⁊ est arg. q̃ ñ d3 q̃s admitti ad probãdũ: quo ꝓbato nõ ꝓdest. C. de ꝓbat. ad ꝓbatione3. si. ẽ de offi. delega. cu3 contingat.

b Ex toto. cu3 ia3 essent emẽdati d̃ crimine. ⁊ dic ꝑsertim. i. tñ. nõ. n. crederẽm testẽ infamẽ esse admittandũ ꝯ infamatum: nisi alia indicia ꝑcederent: cũ a tormẽtis non sit icipiendũ. j. de re. iur. cũ in cõtemplatione. nec tales admittũť sine q̃stione. ij. q. i. i ꝑmis ad fi. ⁊. v. q. v. illi q̃ lau.

c Presertim. i. tñ ẜm alios tenetur proprie.

d Emendati. si. n. testis emendatus est de crie: admitti d3: s. ciuiliť agiť: vt hic p3: ⁊. ar. l. di. q2 tua. ⁊. c. dño scõ. ⁊ hoc veꝛ intellige si eñ ex illo crie non comiteť infamia: ⁊ nisi in crie ꝑiurij q̃ ẽt si sit emendat⁹: nõ admittiť. ẽ. de te. testimonium. ẜ si crialiter agiť ñ admittiť ẽt si sit emẽdat⁹: vt in decre testimoniũ. ⁊. vj. q. i. q̃ crimen. Ite3 ex h̃ v3: q̃ si testis cui obijciť crimen: vt repellať: si vult ꝓbare se emendatũ: q̃ debeat audiri: cum iã nõ sit criminosus. ẽ. de excep. deniq3. vbi. de hoc. ⁊. arg. iij. q. vij. qui sine.

e Talẽ. s. regularẽ inferioris g̃dus ⁊ male opionis: q̃ d̃ facili põt puniri: q̃lis fuit abbas iste: ⁊ respicit scd̃am distinctione3. ẽ. ṽ. itẽ vtrũ ipse regularis. ⁊c̃. ꝓ alťa ꝑte tñ.

f Taliť. s. ciuiliť: cũ agiť i modum inq̃sitiõis ẜm tẽperantiam eq̃tatis: ꝓut seq̃ť in lr̃a: ⁊ respicit ꝑuatã distinctionẽ ẽ. circa ꝑn. ṽ. vtrũ is. ⁊c̃. Et ita tales testes ꝯ talẽ ꝑlatum admittunť: cũ ciuiliť agiť ẜm eq̃tatem. ergo a ꝯrio sensu colliť: q̃ si agať crialiter aut ẽt ciuiliter ẜm rigorem ꝯ regularem ⁊ infamatũ: vt dcm̃ est: non admittunť tales testes q̃ nõ sũt emendati ẽt cu3 alijs admiculis in crimine excepto: ⁊ multo min⁹ si agiť ꝯ secularẽ ẽt ciuiliť ⁊ ẜm eq̃tatem: q2 tunc tales testes nõ admittunť: ⁊ sic maius est ꝑuilegiũ clericoꝝ q̃3 monachoꝝ: q2 in eode3 modo agendi alij testes admittuntur ꝯ clericos. ⁊ alij ꝯ monachos: ar. xvj. q. i. lege. ⁊. c. alia est cã. ⁊. xciij. dist. a subdiacono. Sed ar. ꝯ. ij. q. i. in ꝑmis vbi indistincte dicit non distinguendo inť regularẽ ⁊ secularem: sed illud loq̃ť in accusatione. Et sic p3: q̃ si agatur crialiter ꝯ secularem aut ẽt regularẽ infamatu3 de crie simonie siue de crie excepto: tñ honesti testes admittunť ⁊ sufficit si sint emendati ⁊ h̃ de eq̃tate. Videť tñ ꝑ decre. gre. q̃ de iure ⁊ non de eq̃tate admittendi sunt testes emendati ẽt sine alijs adminiculis cum agitur ciuiliť de crie sine aliqua distin. ẽ. de testi. testimonium. ẜ in simonia multo fortius: cum sit crimen exceptum: q̃m in alijs sunt admittẽdi testes emẽdati nisi in ꝑiurio vel nisi eos infamia comiteť: vt ibi dř: nisi tu velles eã reducẽ ad eq̃tatem ẜm istã. Sed ꝯ potius vĩ vt. s. ipsa reducatur ad illam tanq̃3 ad posteriorem. ff. de legi. non est nouum. ⁊ sic non hñt locum ꝑmisse distinctiones. Vltima pars prime distinctionis tolliť. s. vtrum agať ẜm iuris rigorem. ⁊c̃. ⁊ sic remanet: vtrum agať criminaliť an ciuiliť: vt si ciuiliter admittanť testes emendati ẜm tenorem illius decre. ꝑdicte. Scd̃a distinctio tolliť ex toto. s. vtrum ipse sit regularis ⁊c̃. ⁊ illa distinctio q̃ fit circa ꝑsonas testium remanet. Ergo h̃ remãet ingrendum vtrum agať criminaliter vel ciuiliter de crie ⁊ vtru3 testes sint honesti: q̃bus cria obicĩ non possunt: vt illi tantu3 admittantur: si criminaliter agiť: aut fuerint criminosi ⁊ emendati: vt si agitur de crimine ciuiliť illi hñ admitti pñt ẜm decre. ꝑdicta3. ⁊ sic difficultas huius decret. parum valet. Vel dic: q̃ illa decre. testimonium intelligitur: cum agitur ciuiliter ⁊ de crimine non excepto. ⁊ tunc de iure communi tantum testes emendati de crimine recipiuntur: hoc intelligitur: cum agitur de crimine excepto simonie: scilic3 ciuiliter: ⁊ tunc recipiuntur testes viles ⁊ infames contra infamatos de equitate ⁊ non de rigore: qualis fuit iste abbas contra quem tales testes recepti fuerunt de equitate tñ: cum alijs adminiculis: vt hic patet: ar. op. ẽ. de testi. c. vlt. ⁊ hoc dixit. t. ⁊ io. lau. contra: vt supra in notu. cum iam essent ⁊c̃. ⁊ istud ꝑsertim ẜm ioan. ⁊ tãc. ponitur ꝯparatiue. lauren. exponit presertim. i. tñ. ⁊ sic vtraq3 decre. remanet in suo loco. ⁊ hoc innuunt ista verba tales contra talem: taliter duximus ⁊c̃. ⁊ dic tales. s. viles ⁊ criminosos contra talem infamatum ⁊ irregularem taliter. s. ciuiliter ⁊ de equitate non de rigore.

g Admittẽdos. verba ista sic expone ẜm laur. tales. s. testes emendatos de crimine furti adulterij. ⁊ cõsimilium criminu3 qui ex charitate testificantur sine alijs adminiculis lau. vel si nõ sunt emendati admittũtur cum alijs adminiculis: vt dĩ in fi. glo. ẜm alios: ⁊ respicit distinctionem. ẽ. ṽ. preterea. ⁊. ṽ. vtrum ne testes pro altera parte. ⁊ sequentem. ṽ deniq3.

h Ciuiliter. quo casu admittuntur mulieres. ẽ. de testi. quoniam. ⁊. c. tam litteris.

i Amoueretur. ẜm euangelicam ṽitate3. ẽ. de accu. qualiter

k Leuioribus. sic supra de accu. qualiter i fi. quia nõ ita pinguẽ ius habent regulares sicut seculares: ar. ẽ. de sta. monach. cum ad monasterium. arg. eo. ti. c. ij. in fi. vel potius: quia non est tñ scandalum ꝑ remotione regularis sicut secularis. ⁊ hoc est de consuetudine approbata: vt dicit. l. in fi. c.

l Amoueri. vbi quis remoueť ꝓpter fraudem infamis ẽ: secus si ꝓpter simplicitatem. ff. de suspec. tu. l. iij. §. q̃ ob segnitiẽ ⁊. C. eo. t. l. vlt. nisi sit patronus: insti. d̃ suspec. tut in princi. si vero non exprimatur: an per fraudem vel per simplicitate3 aliqs amoueatur non est infamis. ff. e. he. n. cause. vin.

m Cessit. ⁊ ita qui timore probationis cessit: non habebit aliquod priuilegium: ar. xxiij. di. c. vltimo. Sed nunquid iudex debet desistere ab inquisitione propter ipsius cessionem: arg. q̃ non. ff. de iudi. siquis postea. Argumentum contra. ff. de suspec. tut. l. post finitam. quia nec dolum facit qui rem deserit: vt litem effugiat. ff. de alie. mu iu. causa fac. l. item si res. §. i. ⁊. q̃ diffidit de iure suo licite cedit liti. ẽ. de postu. prela bone. ⁊ ia3 finem inquisitionis consecuti sunt inquisitores: quare non debẽt amplius procedere inquisitores: nisi vt habeãt ratam cessionem: sic. ẽ de elec. dudum in fi.

Sicut tuis litteris intimasti: cum in iemblacen. eccl'a fueris monach⁹: fuisti tandem ꝓmotus ad regimen ecclesie floren. verum abbate iemblacen. p⁹ subalto de medio: ipa que prius te filium habuerat: in patrem ꝑ electionem canonicam[a] te vocauit et quia pastore carebat leodien. ecclesia cathedralis ad colonien.[b] ecclesiam q̃ tua est metropol'. proficiscens ipsius aucte: et in iemblacen. ecclesia interi ministrasti. Ceterum postq̃ in leodien. ecclesia fuit eps īstitutus: is a te requisitus electionem de te factam noluit confirmare. Vex cum hec fieri pro extorquenda pecunia ꝯperisses: sub interminatōe anathematis[c] vetuisti: ne ꝑ fcō huius modi aliqua pecūia offerret: sed qdā de fratrib⁹ in te cōsulto et ignorante ꝯ excōicatiōis a te facte sniam venientes promiserunt pecuniam et etiam exoluerunt[d]: ⁊ sic ab epo inuitatus institutionem ab eo accepisti libere quēadmodum postulabas: ⁊ .j. Quāuis autem ꝓm sacrorum canonum[e] instituta ẽt paruuli: qui cupiditate parentum ecclesias ꝑ pecuniam sunt adepti: eas dimittere teneant: q: tñ longe diuersum ẽ non ꝓbere[f] ꝯsensum ⁊ expssū aliqd ꝓhibere: talit duximus rñdendū qm̃[g] ex eo ꝙ ꝯ ꝓhibitionem ⁊ voluntatẽ tuam: a qua postmodum minie recessisti: aliqs te penitus ignorante ꝓmisit pecuniam ⁊ exoluit: ꝓsertim cū eis nulla sit tibi ꝯsāguinitate[h] ꝯiunctus: nihil dz tibi ad penam vel culpam sicut credimus iputari[i] nisi postea ꝯsenseris[k] pecuniam soluendo ꝓmissam aut reddendo solutam: aliogn ꝯtigeret ꝙ alicuius factum insidias inimico parātis[l] ei damnosum[m] existeret: cui penit⁹ displiceret: ⁊ sic aliqs de fraude sua commodū reportaret[n]. illos autem qui dederunt pecuniam vel etiā receperunt: in tñ ꝯstat esse culpabiles: ꝙ si excessus eorum esset ecclesie manifest⁹: que nō iudicat de occultis[o]: pena essent canonica feriendi.

Idem decano beluacen.

Tua nos duxit discretio ꝯsulendos: ⁊ .j. Deuotioni.t.t.r. qd̃ siquis cleric⁹ cum ꝯditione vel pacto largiatur aut offerat bona sua: vt illa postmodū pro ꝓbenda retineat ⁊ in canonicum admittatur: h⁹i oblatio vel receptio fie ꝑ

a Sicut tuis. canonicā. Hic hēs expresse: ꝙ electio pōt fieri de aliēa ecclesia. de h nō. s̃. de elec. cū inter canonicos

b Ad coloniensem. Sed quare h: nonne caplm ecclesie cathedralis potuit eius electionem ꝯfirmare ⁊ ei dare licentiam ministrandi: ar. ꝙ non. lxxi. di. fraternitatem. xxiiij. distinct. ꝓsbyteri. sed vex est: ꝙ vacāte eccl'ia caplm pōt h⁹i electiones confirmare: supra de ma. ⁊ obe. cū olim vbi de hoc. Et hic pōt esse de ꝯsuetudie metropol'. ecclesie: ꝙ ad metropolitanum accedant.

c Anathematis. Arg. ꝙ abbas ꝯfirmatus possit excōicare: quod verū est: ⁊ prior etiā. s̃. de ma. ⁊ obe. cum in ecclesijs. ⁊ hec fuit snia excōicationis ⁊ non cōminatio: vt seqntia ꝓbant. Et sic est ar. ꝙ per talia xba: ꝓhibeo sub interminatione anathematis sub excommunicatione feratur sententia. ar. ad hoc. s̃. d locā. c. i. ⁊ .j. de eo qui fur. or. rece. c. i. Sed dicas ꝙ excōicatio non fuit facta sub hac forma vborum sed expresse excommunicauit: qui contra facerent sub hac forma. quicūqz soluerit aliquid illum excōmunico ⁊ ita sub interminatione excōicatiōis facte sub cōditione lata fuit hec snia. ⁊ sententia excommunicatiōis sub conditione potest ferri. ⁊ qui contra facit est excommunicatus. j. de sen. excom. a nobis. ⁊ .s̃. de app. preterea. ⁊ papa refert hic factum ꝑ istam formam. vnde si dicatur sub interminatione vel sub pena excommunicationis precipio: non ẽ excommunicatus qui ꝯfacit: ⁊ sic est excommunicatio tm̃. ⁊ hoc ꝓbatur. s̃. de iurepa. relatum. §. i. ⁊ .s̃. ne cler. vel mo. clerici ⁊ sic intellige omnia illa iura. lxiij. dist salonitane. ⁊ predictas de cre. s̃. de loca. c. i. ⁊ .j. de eo qui fur. or. re. c. i. ⁊ alia consimilia de hoc etiam dicitur. j. de sagit. c. vno. b.

d Exoluerunt forte bono zelo: sed non ꝓm scientiam: ⁊ ita errauerunt. g.

e Canonum. i. q. v. presentium. supra eodem de regularibus ⁊ . c. insinuatione.

f Prebere q: sepe q tacet consentire videtur. liiij. dist. si suus sciente. C. de nup. si vt ꝓponis. ⁊ sic iste abbas cōsensisse presumeret: si postq̃ intellexit nō ꝯdixisset: sicut econuerso videtur ꝯdicere qui expresse non consentiat: de ꝯ. di. iiij. cum ꝑ paruulis. ff. de procu. filiusfamilias. §. inuitus. ff. de serui. vr. pre. in ultum: supra de bap. maiores. ver. si. Argu. contra. ff. de reg. iu. qui tacet vicentius.

g Quoniam. ꝑ ꝙ: sic econuerso ponitur pro ꝙ. iij. q. v. quia suspecti.

h Consanguinitate. supra de etat. ⁊ qualit. tuam.

i Imputari Dicerit vincē. ꝙ hoc intelligit cū aliqs iā est elect⁹: ⁊ eo ignorante ⁊ reclamāte datur pecunia cōfirmatori. si autem nondum esset electus: lz eo reclamāte daretur pecūia electoribus obesset electo: q: per pecuniā eligit: nisi dāntes hoc facerent i odiū eius: vt h: ⁊ s̃. e. nobis.

k Cōsenseris. nā si consensisset simoniā ꝯmisisset: quia cōsentire ẽ qñcūqz consentire ⁊ ante ⁊ post. i. q. i. eos in fi. ⁊ q. iij. sigs ꝓbendas. ⁊ c. sigs obieceritquis in maleficijs ratihabitō retrotrahitur: ⁊ mā. dato comparatur ff. de vi ⁊ vi ar. l. i. §. quotiens. ⁊ s̃ d resti. spo. cum ad sedem in fi. ⁊ .ij. q. i. notum. ⁊ ita ꝓm canones possum habere ratum: quod nō meo nomie gestum ẽ. ix. q. ij. lugdunen. ⁊ ꝓm leges ff. de neg. ges si pupilli §. item querit Quidam dicunt: vt. t. ꝙ aliquis pōt habere ratum: sed simoniam non cōmittit q̃uis grauiter peccet: ar. j. c. proxi. ⁊ in hoc ꝙ dicit pecuniam soluendo potest esse argu. ꝙ non sit simoniacus per solam ratihabitionem.

l Parantis. sic. ff. siquis caut. l. ij. §. vltimo.

m Damnosum. quod esset iniquum: cum peccata tantum tenere suos auctores debeant. C. de penis sancimus ⁊ supra de his que fiunt a maio. parte capitu. quesiuit. ⁊ non debuit alterius odio pregrauari. ff. de inof. testa. siquis suo.

n Reportaret. quod esse non debet immo quandoqz punitur in eo in quo deliquit. s̃. de iurepatro. pastoral' ⁊ supra de immu. ec. c. vlt. bernardus.

o De occultis. xxxij. dist. erubescant vj. q. i: si omnia. ⁊ xxxij. q. v. christiana. ⁊ infra. c. pxi. bernardus.

p Tua nos.pactio.i.q.ij.Qpio.z.ǝ.de pac.c.vl.

q Conuētio.z modᵘ ēt.supra vt ec.bñ.c.vno.b.

r Rogās.Nota ꝙ aliquis potest rogare: vt in canonicum admittatur: de huiusmodi precibus nō.supra de eta.z quali.tuam.

s Consentiāt.i.sine aliqua pactiōe vel mala intētiōe. Hic.n.patet ꝙ eo tēpore quo quis recipitur:pōt aliquod offerre cessante oī conditiōe z pacto. sed ǝ videtur: ꝙ si liceat tpe receptionis:ar.i.q.i.emendari.ne qđ gratis fieri deb3 ꝓ precio fiēi videat z sic videat hēre speciē mali a qua ēt abstinēdū est: infra eo.audiuimus.ǝ.de vi.z ho.cle.cū oī.z ē ar.ad hoc.i.q.ij.q3 pio in fi.vbi dr: ac postmodum:z cetera. Sed verum ē: vt hic dicitur:ꝙ tēpore ingressus pōt dari aliquid z licitū est: du3 tñ cesset pactio z conditio: vt hic dicitur.z.ǝ.de proba.in presētia.z.ǝ.de succes.ab intesta.cū dilectus.z supra.e.dilectus.ij.in fi.nec ideo minus donatio gratuita dicit: argu.ff.manda.si remunerandi.ar.i.q.i.iudices.xviij.di.ǝ eulogijs.z.ar.ff.de offi.ꝓcon.solent.§.vl.z.ǝ.e.dilectus.ij.in fi.alr̄s dare siue ante siue post simonia est.i.q.i.eos in fi.Sed caueat ille qui recipit z qui dat: ne sb specie talium munerum fraus committatur.i.q.i.siquis neq3 z infra sequitur.ic.

t De manifestis.supra.c.pri.in fi.

u Culpabiles.non dicit simoniaci: ad parem tamen penam tenentur propter intentionem cum opere subsecuto:supra de biga.nuper.vnde isti simoniaci non dicūtur q̄tum ad ecclīam:nisi velis dicere: ꝙ sola intētio facit hominem simoniacu3: ar.i.q.i.qui studet.z capitulo reperiuntur.z.i.q.iij.nō solum, sicut sola spes lucri facit hominem vsurarium.xiiij.q.iij.c.i.z ar.ǝ.de vsuris consuluit. Tan.dicit: ꝙ sola pactio facit aliquem simoniacum:ar.huius decre.z supra vt ecclesie.benefi.vt nostrum.ioan.

...ri nō poterit sine vitio simonie cum in talibus omnis pactio[p] aut conuentio[q] cessare debeat iuxta canonicas sanctiones. Si vero pure ac sine pacto ex conditione qualibet offerat: rogans[r] humiliter vt in canonicum admittatur: z bona sua retinere sibi liceat pro preben da: z clerici eiusdem ecclesie pure consentiant[s] huiusmodi preceptio fieri potuit absque scrupulo simōiace prauitatis. Lz autem taliter duximus respondendu3: quia nobis datū est de manifestis[t] tantūmodo iudicare. si tamen is qui tale3 donationem facit:ea intentione ducatur: vt per temporalia bona que offert:spiritualia valeat adipisci:z clerici qui eum in fratrē admittūt: nō essēt eū nisi commoda temporalia perciperent:admissuri:sine dubio tam ille ꝙ̄ isti apud districtum iudicem qui scrutator est cordium z cognitor secretorum culpabiles[u] iudicantur.

Idem priori cantuarieñ.

Per tuas litteras intimasti:ꝙ cum.b.in quadam domo cartusieñ.ordinis suscepisset habitum monachalem: a dioc.episcopo fuit subd.ordinatus:s3 postmodu3 didicit ex relatione quorundam[x]:ꝙ episcopus multotiēs commiserat vitium simonie: propter quod idem monachus in suscepto formidat ordine ministrare nolens ab eodem episcopo ad superiores ordines promoueri: z infra. Nos igitur respondemus vt idem in ordine sic suscepto secure ministret[y]: s3 ꝯ conscientiam ad superiores ordines non ascendat: ne forte edificet ad gehennam:l3 ex eo ꝙ consciētiam nimis habuerit scrupulosam: in difficultatem huiusmodi sit collapsus: qua3 vtique non euadet: nisi deponat errorem.

Idem cātuarieñ.arepiscopo.

In tm̄ peccatis exigentibus corda quorundam simoniaca prauitas deprauauit:z infra. Sane peruenit ad audientiam nostram: ꝙ cum olim quida3 suffraganei tui pro chrismate[z] certam consueuerant accipere pecunie quantitatem: non metuentes penam canonicam: z correctionem tuam eludere cupientes

x Per tuas.quorundam.quibus credere non debuit.xxxij.distin.habuisset.ar.lxxxvi.distin.siquid vero. Argumē. contra:ꝙ illud dicimur scire quod ab alijs audiuimus.xxij.q.v.hoc videtur.ber.

y Ministret. cum non constet ei illum simoniacū eē: alr̄s si sciret illū simoniacū.stultus esset: qr simoniacus nō h3 execūtoem: vt.ǝ.e.tanta.vnde eam dare non potest. Preterea dixit ioan. ꝙ l3 qs committat simoniam: non ꝑdit eo ipso executiōem: nisi sit simoniacus in ordie. Alij dicunt cōtrariu3: ꝙ oīs simoniacus ipso iur̄ suspēsus ē: vt.i.q.i.reperiuntur.z.c.quibusdam Illud videt̄ verū:ꝙ siue ordinē siue beneficium adeptus ē per simonia3: impedit ordinis executionē ēt post peractā pēitentiā.ǝ.de accu.inquisitionis.ij.rñ. Preterea si iste nescit ꝓ vero illū eē simoniacū: q̄re papa nō dicit ei expresse:ꝙ recipiat ordies ab eodē:vt auferat ab eo errorē suū:vt ꝙ ei laqueū iniciat. qđ esse nō deb3.xxvij.q.i.c.vlt.So.papa nō d3 ei dicē ꝙ recipet ordies ab ipso si h3 sup hoc cōsciam lesā nec papa eiᵘ cōsciā3 posset mutare: nisi ipsemet eam mutaret:qr vis animo fieri ñ pt: xxxij.q.v.§.i.z.c.i.z.ij.vnde dic papa consulēdo potiᵘ q̄3 precipiēdo:vt ǝ.cōscia3 nō promoueatur ab illo epo:nisi primo illam deponat:qr qui facit ǝ cōscientiā edificat ad gehēnam.xxviij.q.i.§.ex his.z.ǝ.de resti.spo.lr̄as.z.ǝ.de prescrip.qm̄ oē. Sed nūq̄d potest aliquis recipere ordines ab eo quē scit simoniacu3.in ordine dico ꝙ non.z recipiendo ordines ab eo nō recipit executiōem cū ordiato nō hēat executionem.ǝ.e.tāta.z.i.q.i.reperiuntur z potius debet pati excōicatiōem q̄3 recipere ordies ab ipso.ǝ.de sen.ex.inquisitioni.ar. Si vero aliquis ignorant̄ ēt recipiat ordines a tali simoniaco:in ordie nō recipit executōe3: nisi cum eo dispenset̄.i.q.i.siquis a simoniacis.z.ǝ.de or.ab eo ꝗ renū.epis.c.i.z.ij.qr si eam nō habent.alijs eā dare non pñt.i.q.i.c.i.z.c.qui perfectionem.z.q.vij.daibertum.ber.

z In tantum.chrismate.sic.ǝ.eo.ea q̄.vbi habes similem variationem nominis.ꝓ chrismate vero vel oleo nihil est accipiendum: supra.e.non satis.z qui contrafecerit pena canonica punitur:vt hic dicit:que est pena depositinionis cu3 nota infamie.i.q.iij.c.vlt.ber.

a ¶ Anticipāt.excogitata fraude de tempore ad tempus.
b ¶ Variant.tal' variatio nois n̄ pdest: qr q̄dcunq̄ nomē īpo nāt: simoniā cōmittūt sicut in vsura.xiiij.q.iij. pleriqȝ.sic.n.faciunt vsurarij.nūc appellāt lucrū: tūc emolumētū q̄nq̄ȝ penaȝ in fraudē: ar.ff.si cer.pe.lecta ē.sic.ṡ.de libe. cā iubemus.ber.

l ¶ Onsulere.administrationem. Quod hic dr̄: intellige per id quod habes.i.q.iij. saluator. circa medium capituli: vbi habes. ꝙ nulla administratio ecclīastica potest vendi vel emi: ppositura economi officium vicedominatus aduocatia siue castaldionatus ⁊ iudicatura aut q̄libȝ alia administratio: ⁊.c. siquis episcopus in prin. cause.

c ¶ Qui pus. emptor.n. pus tenet offerre pciuȝ. q̄ȝ vēditor ei rē tradat.ff de ac. emp.⁊ vē. iulian⁹ §.offerri. ȝ si neut' hȝ si/ dē alteri: pciū ⁊ res dponaf apud sequestruȝ. de solu.si soluturus.io.

d ¶ Gratis. sit gratia.i. q.i.c.i.

e ¶ Culpa.ar'. ꝙ delictū subditoruȝ iputatur prelato: sic.ṡ.de offi.ordi.irrefragabili. vbi de h̄ .b.

f ¶ Consuetudinē.in talib⁹ eni nō excusat consuetudo: ȝ poti⁹ accusat ṡ. e. nō satis.⁊.c.cum in ecclesie. qr male consuetudines tēpore non confirmantur.i auē. vt nulli iudi.§.i.coll.ix.b.

g ¶ Inuestitura. p qua nihil ē dandū.ṡ. e. cum in ecclesie. nec p aliquo sacramento spūali: vt ibi dicit': nec pastum nec pastellum q̄s dare dȝ.i.q.iij siquis prebendas.b.

h ¶ Per tuas.intellerit. pp hoc nō excusat' vt bñ sequētia notāt: qr potuit cōsulē pitiores.xxxvij.di. §.vl.ff. de iur.⁊ fac.igno.l.regula.§. sed iuris.b.

i ¶ Dispensatū. sic.j.e.c. pe. vbi ēt iponit' pēa ordinatori pñtatori ⁊ pñtato: ⁊ ita dispēsari pōt cuȝ simoniaco in ordine. ar. ꝯtra.i.q.i.erga simoniacos ⁊. c. siqs neqȝ. ȝ illa capitula loquunt' in dignitate: ⁊ non negat' qn possit cum talibus dispēsari: ȝ nulla misericordia ē adhibēda in digni tate suanda: qn oporteat eos renunciare: qr pñitētiā ordine vel bñficio retēto agere nō possunt.i.q.vij. regritis.⁊.ṡ.de accu.inquisitōis.i.rñ. Quis possit cū talibus dispēsare: dcm̄ est ṡ.c.de simoniace.⁊ melius.ṡ.de renū. post trāslatiōem. de pena istorum dī.j.e.c.penl'.⁊ qs cū talibus possit dispensare.

tempus faciende solutiōis anticipant[a]: recipientes in media quadragesima quod recipere consueuere post pascha: ⁊ vt causam recipiēdi dissimulent: nomen denariorum variant[b] denarios quos prius chrismales secundo paschales dicebant: consuetudinē medie.xl. nuncupantes: ⁊ infra. Cum vero expressius exprimat venditionis speciem: qui prius[c] recipit preciū q̄ rem conferat preciosam ⁊ gratis[d] sit gratia conferenda: mandamus quatenus taliter excessus corrigas supradictos suffraganeos tuos ⁊ officiales eorum a tam illicita exactione cōpescens: ꝙ aliorum culpa[e] tibi ob tuaȝ negligentiam non imputetur ad penam. Prauam illaȝ consuetudinem[f] de tua prouincia studeas abolere: p quaȝ p ecclesiarum inuestitura[g] archidiaconi marcham argenti: minores vero decani vacam albam sibi dari postulant vel certam solui pecunie quantitatem.

Idem.

Per tuas nobis litteras intimasti: ꝙ cum. d. lator presentium vellet in subdiaconum ordinari: ⁊ certum titulum non haberet: quendam presbyterum exorauit: vt ipsū ad ecclesie sue titulum presentaret quod cum ille facere recusaret: ipse illi firmiter repromisit: ꝙ nunq̄ si presentaret eundeȝ: in ecclesia sua aliquā peteret portioneȝ: ⁊ sic ad presentatiōem eius extitit ordinatus: nec se in hoc egisse aliqd illicitum intellexit[h]: ⁊. j. Nos inqui. t.t.r. ꝙ nisi cum eo fuerit misericorditer dispensatuȝ nec ad superiores ascendere nec in suscepto debet ordine ministrare[k].

Idem.

Consulere: ⁊ infra. Quicunq̄ȝ vicedominatum vel aliā ecclīasticarum reȝ administrationem[l] p pecuniam obtinere voluerint[m]: taȝ emētes q̄ vendentes cuȝ simone p cellentur: ⁊ ab illa ecclesia in cuius contumeliam dare pecuniam ⁊ accipere voluerunt iuste excluduntur.

Idem in concilio generali.

Sicut p certo didicimus in plerisq̄ȝ loca plerisq̄ȝ psonis quasi columbas in templo vendentibus fiunt exactiones ⁊ extorsiones turpes ⁊ praue pro consecrationibus eporum benedictionibus abbatum ⁊ ordinibus clericorum. estq̄ȝ taxatum quantum sit isti vel illi quantūue alteri vel alij psoluēduȝ: ⁊ ad cumulū dānatiōis maioris qdaȝ cupiditatē ⁊ prauitatē h⁹i nituntur defendē p consuetudineȝ[n] longo tpe obs'uataȝ. Tantum

m ¶ Voluerit. ar. ꝙ sola voluntas facit homiem simōiacum.i.q.i.qui studet. Sȝ hoc nō credo ꝙ sola voluntas fac̄ hominē simōiacū: dūmodo cōtenta sit suis terminis.j.e.c.vlti. lȝ al's peccet: vt ibi: ȝ hic nō fuit contēta suis finibus: imo processuȝ fuit ad actū: ⁊ hoc no. per hoc ꝙ dic̄ tam emētes q̄ȝ vendentes: vel ad studia emendi pcesserūt quantum in eis fuit.vñ tanq̄ȝ simōiaci iudicandi sunt i.q.i. qui studet. ⁊ sic intellige quod dic̄.in fi.voluerūt.

n ¶ Sicut per consuetudineȝ. fingunt eniȝ tales ꝙ in consecratiōe aliquid licite petitur n̄ p cōsecratiōe sed pro consuetudine: arg.lxiij. dis. quia sancta. ⁊. c. agathosa.⁊.i.q.iij. quesitum. ⁊ i auē. de sanc.epis.§. pro consuetudinibus. colla.ix. sed hoc n̄ est veȝ nec excusat cōsuetudo in huiusmodi spūalib⁹ vēdendis: imo magis accusat.ṡ. e. si satis.⁊.c.cum in ecclesia.vbi talia reprobantur ioan.

k ¶ Ministrare.triplici de causa: tū qr fuit hic munus a lingua.i.q.i.sunt nōnulli.tum qr nulla conditio dȝ interuenir': vt ṡ.e.tua.⁊.ṡ.d pac.c.vl.⁊.i.q.ii.q̄ȝ pio. tū qr per surreptōem voluit ordinem adipisci: ar.xxiij.dist. quando. ⁊ supra de elect. cum dilecti.ioan.

o ¶ Giezi ⁊ simone. Giezite dicuntur a giezi seruo helisei: q primo in veteri testamento vendidit gratiaȝ sanitatis naamā principi assyriorū.vñ venditores spiritualiȝ pprie dicuntur giezite. Simoniaci dicuntur a simone mago: qui postea in nouo testamento voluit emere gratiam spiritus sancti.i.q.i.qui studet.⁊.c.cito turpem.

p ¶ Quoniam paupertatis. pretextu enim paupertatis non debet quis operari peccatuȝ mortale: sed potius quelibet mala pati. xxxij. q. quinta. ita ne. ⁊ supra

de his q̄ vi metuſ/ue cā ſi.ſacris. nec eo pterttu ignoſcē/dū ē illis.ff. ꝺ ritu nup. palā.§.non ē poſſet dici: ꝙ ſi ita paupes ſūt: ꝙ non pñt ibi aſs aliq̄ mō aliquē recipe: q2 ñ hñt ibi victū: ſb hac forma poſſent recipi:nō hēm⁹ qd demuſ tibi.ꝑ victu niſi tu portes tecū vñ viuaſ: dū tñ hõ ñ dicaſ in fraudez ⁊ ſine aliquo pacto. ar.i.q.ij.ſiqs.ꝑpter hõ.io.ſʒ tutius ē: vt nullo caſu taliter aliquiſ vel aliqua recipiatur.

q ❡ Expellaſ.vꝫ i/telligendū cū diſtī ctōe illi⁹ decr.ſ̄.e. dilectus. vt ſi dire cte actū ſit ꝯ tales in modū accuſatō nis ꝙ deponāſ:ſi i modū iqſitōis fiat qꝺ hic.dꝫ.ſic diſti/guit illa decre.di/lectus. itē.ar.ꝯ.ſ̄. ꝺ accu.inqſitionis vbi deponiſ ſimo/niac⁹ i modū iqſi/tōis. Credo ꝙ ho/die ſtādū ſit huic cōſtōni circa regu lares ſimoniacos: vt pena iſta ſolum mō iponaſ q̄litcū q3 ꝯſtet de crie:vt i arctiori mōaſterio ad agēdā ꝑpetuā pniam detrudāſ ſi ne ordinis ſui ere/cutōe cū alſs pniā agere non pñt.i.q. vij.requiritis.ar.ſ̄ de accu. inqſitōis. ⁊ ſatis itelligūſ de poſiti. nam extra clauſtrū morari ñ debēt: ne damna/biliter euagentur: vt.j.dꝫ.⁊ arg.ſ̄. de reg. ⁊ trāſe.c.vlt.ſ nūquid rſtituiſ ei pecunia.poteſt di/ci ꝙ ſic.ſ̄.eo.veni/ens.de hoc dictū ē ſupra eo. de hoc.

ſigitur abolere volētes abuſus conſuetudinē huiuſcemodi: q̄ magis dicenda eſt corruptela penitus reprobamus firmiter ſtatuentes: vt pro his ſiue con ferendis ſiue collatis nemo aliquidquocunq3 pretextu exi gere aut extorquer preſumat alioquin ⁊ qui receperit ⁊ qui dederit huiuſmodi preciū om/nino damnatum: cum giezi ⁰⁊ ſimone condemnetur. Idem in eodem.

QUoniam ſimoniaca la/bes adeo pleraſq3 mo/niales infecit: vt vix aliquas ſine precio recipiant in ſoro/res paupertatis[p] pretextu vo/lentes huiuſmodi vitium pal/liare:ne id decetero fiat:peni/tus prohibemus: ſtatuentes: vt quecunque decetero talem commiſerint prauitatem: tam recipientes q̄ recepta ſiue ſit ſbdita ſiue prelata ſine ſpe re/ſtitutionis de ſuo monaſterio expellatur[q] in locum arctioris regule ad agendum perpetu/am[r] penitentiam retrudenda. De his autem que ante hoc ſynodale ſtatutum taliter ſūt recepte: ita duximus prouidē/dum: vt remote de monaſteri/is que perperam ſunt ingreſ/ſe in alijs locis eiuſdem ordi/nis collocentur: ꝙ ſi forte pro/pter nimiam multitudinem[ſ] alibi nequiuerit cōmode col/locari: ne damnabiliter in ſe/culo euagentur: recipiantur in eiſdem monaſterijs diſpenſa/tiue de nouo mutatis priori/bus locis ⁊ inferioribus aſſi/gnatis. Hoc etiam circa mo/nachos vel alios regulares ꝺ cernimus obſeruandum. Ve/rum ne per ſimplicitatem vel ignorantiam[t] ſe valeant excu/ſare: precipimus vt dioc. epi/ſcopi ſingulis annis hoc faci/ant per ſuas dioc. publica/ri.

Idem in eodem

AUdiuimus de quibuſ/dam epiſcopis: ꝙ dece/dentibus eccleſiarum rectori/bus ipſas interdicto ſubijciūt nec patiuntur alios in eiſdem inſtitui donec ipſis certa ſum ma pecunie pſoluatur[u]. Pre/terea cum miles aut clericus donum religionis ingreditur vel apud religioſos eligit ſe/pulturam etiam ſi nihil loco religioſo reliquerit: difficulta/tes ingerunt ⁊ malicias: dōec aliquid muneris manus con/tingat eorum. Cum igitur rō ſolum a malo ſed ab ſpecie mali ſit ſm apoſtolum abſti/nendum: exactiones huiuſmo di penitus inhibemus: ꝙ ſi/quis tranſgreſſor extitit: exac/ta duplicata[y] reſtituat in vtili/tatem locorum in quorum fu/erint ſoluta diſpendium fide/liter cōuertēda. Idē i eodē.

AD apoſtolicam audien/tiam frequenti relatio/ne peruenit: ꝙ quidam cleri/ci pro exequijs mortuorum ⁊ benedictionibus nubentium ⁊ ſimilibus pecuniam exigūt ⁊ extorquent. ⁊ ſi forte eorum cupiditati non fuerit ſatiſfa/ctū: īpedimenta ficticia frau/dulenter opponunt: econtra vero quidam laici laudabile3 conſuetudinem erga ſanctam eccleſiam pia deuotione fide/lium introductam ex fermen to heretice prauitatis nitun/tur infringere ſub pretextu ca nonice pietatis[z]. Qua propter ſuper his prauas exactiones fieri prohibemus: ⁊ pias con/ſuetudines precipimus obſer uari: ſtatuentes vt libere con/ferantur[a] eccleſiaſtica ſacramē ta: ſed per epiſcopum loci ve/ritate cognita compeſcantur qui malicioſe nituntur lauda bilem[b] conſuetudinem immu tare

Honorio. iij. vniuerſis abba/tibus ⁊ fratribus ciſter. ordi.

Quid ſi non inueniunſ arctiora mōaſteria: nihi lominuſ mutabūt eas.ar. lxxxi.di.valꝫ.vel ſi viſuʒ fuerit: renūciabūt locis ſuis: ⁊ denuo reſtituēſ i illis diſpēſatiue.ꝑut ſeqſ j.de alijs q añ ſtatutū ſūt recepti: vt perpetuā peni tentiam ibi agant.

r ❡ Perpetuā.ſic.i.q.i. repiuntur.⁊.e. ſiquis ne q3 ſic heretici cum redie rint ad agendam pniā in ꝑpetuū carcerē detru dūtur.j.de here.c. pe.q2 ⁊ ſimonia diciſ hereſis. vi.q.i.§.ſed licet. ber.

ſ. ❡ Multitudinē. vt ꝑ hoc detrahaſ ſeueritati: ſicut de cle.ex.mi.latōes ⁊.ſ̄. de temp.or.c.ij'.ber.

t ❡ Per ignorantiā.'ſic ſupra de loca.c.i.ſic.lxxx ij.diſti.propoſuiſti.

u **A**Udiuim⁹.pſoluaſ Nunqd talis dꝫ ſi moniacus q ſic ſoluit pe cuniā.vꝫ ꝙ nō: q2 redi/mit ius ſuū: vt.ſ̄.e. dile ctus.vbi plene de hoc ſi cut licitū ē alicui corrū/pere accuſatorem ſuum vt.ij.q.iij.§.notāduʒ. io.

x ❡ Specie.ar.i.q.i.emē dari.⁊.ſ̄. de vi.c ho.cle. cum ab omni.

y ❡ Duplicata.ſic ſupra de cē.ꝑcuratōes.i ſi.⁊.ſ̄. de imu.ec.q2 pleriq3.⁊ i auc.de ſan.epi.in .ij.col. §. ſi vō laicus. colla.ix. bernar.

AD apſicā.'pietatis. pretextu pietatis ñ eſt ipietas committenda i.q.i.nō ē putāda.⁊.xiiij q.v.neq3 eni ſi agris.⁊.x xx.queſtione.i.noſſe.

a ❡ Conferanſ.ſacramē ta enim eccleſiaſtica gratiſ ſine aliqua exactōe ſunt cōferenda: ſupra eodem cū in eccleſie.⁊.c.ea que

b ❡ Laudabilem. Ergo laudabilis conſuetudo ſeruanda ē: cuius tranſ/greſſor vt iuris punitur xi.di.in hiſ.⁊ videtur ex hac littera ꝙ clerici licet nil petere poſſint ꝑ tali/bus ſacramentis: ſi con/ſuetudo laudabilis ſup

dis seruari ꝯsueuit ꝙ per supiorē cogi possunt officio iudicis iplorato ad illā seruandā: q̄ ex pietate introducta ē. Uel pōt i telligi qđ hic dr̄ vt io. dixit: ꝙ laici abutuntur consuetudinib⁹ que illis pietatis cā pmisse sunt: vt cū permittit eis pñtare cle ricū: ipi volunt eū instituere: vel cū ipi requirūtur vt cōsenti ant ipsi volūt eligere: de qbus hēs. s. de iurepa͂. c. pterea. ⁊ in plurib⁹ ali is qđ nō credo: ꝫ vt pri⁹ dictum est. ber.

puniat in quo peccauit. s. de iurep. pastoral. cū suis. si.

i ¶ Per trieniū. ⁊ ita simoniaci iudicātur: nec tñ depo nūtur: nisi qr ad tp̄s suspendūtur: ꝫ hoc forte ideo ē: qr nihil dat vel recipitur ꝓ ordinatōe vel pñtatiōe qr simo nia ē studiosa volūtas emēdi vel vendēdi spūalia: arg. i. q. i. g studet. sed ēptio vel venditio sine pcio nō ꝯsistit isti. de emp. ⁊ ven. §. preciū āt. ⁊ ff. e. l. ij. §. sine. ꝫ hic nullū pciū datū ē. Sꝫ ꝯ. iste remisit ius qđ sibi ꝯpeteret ex tali pñtatōe ꝯ pñtatorē vel ordiatorē q tenebatur sibi ad ꝓuisionē. s. d p ben. cū sm apl'z. ꝫ idē ē remittere qđ dare. s. de testi. veniēs. i. ⁊ ff. d calū. gnetiā. ⁊ ita debēt d poni. hic nihil re mittit: qr nihil ad huc debet: ꝫ renū ciat iuri qđ i futuꝝ posset acqri si pre sentetur d bito mō sed in ꝯtrijs remitti tur qđ in pñti d be tur: sed ⁊ si h fieret talis remissio depo neretur tā dans q̄ꝫ recipiens si conuin cerentur supra. e. d hoc. ⁊ c. isinuatuꝫ. ⁊ iō minor pena i ponitur propter of ficiū cuꝫ opert sub secuto. s. de biga. nuper. ⁊ c. vlti. ⁊ h intellige si crimen sit occultum: si vo esset manifestuꝫ sē per essent suspensi: ⁊ si accusarentur ⁊ conuicerentur deponerentur ex tali promissione vel iuramento. ber.

a ¶ NE dei. Casus. Ab bates cisterciē. or dinis ꝯsueuerāt dare ar chidi. palafrenū i sua in stallatōe: vel aliquod ex pollēs qđ h ꝓhibuit ho norius abbatibus cister cieñ. ne decetero taliter i stallent: ꝫ obediētiā faci ant suis epis. put dr̄ i lr̄a

b ¶ Solēnitates. stalla re abbates ⁊ abbatissas in sede ponē ptinet ad of ficiū archi. s. d of. arch. c. vt nr̄m. ⁊ talis istallati onis solēnitas nō regrit in abbatibus ordinis ci stercieñ. vt hic patꝫ.

c ¶ Professiōis. q̄ pñtē tur se pstaturos suis epis subiectionē ⁊c. q̄ sequūt sic ⁊ archiepi debent eē cōtenti forma pfessionis a canonibus ꝯstituta. s. de maio. ⁊ obe. dilecti q̄ ⁊ papa ꝯtent⁹ ē: vt ibi dr̄

d ¶ Successoribus. ⁊ ita postq̄ꝫ fecit obedientiaꝫ pdecessoribus: āpli⁹ eaꝫ facere successorib⁹ cōpelli nō dꝫ: vt. s. d iureiur. ꝟitatis. ⁊ idē i vassalo: vt ibi dicitur.

e ¶ Canonice. als nō te neret: puta si eēt itrusus sine consensu clericorum. xij. q. ij. alienationes. ber.

NE dei[a] eccl'iam: ⁊ infra. Installationis solēnita tes[b] in electis abbatibus ordi nis vestri fieri ꝓhibentes adij cimus: vt archiepi ⁊ epi ea sint forma pfessionis[c] cōtenti que ab origine vestri ordinis nosci tur istituta: que talis ē: Ego fr̄ abbas cisterciē. ordinis subie ctionem ⁊ reuerentiaꝫ ⁊ obedi entiaꝫ a sanctis patrib⁹ cōstitu tam sm regulaꝫ sancti bñdicti tibi dñe epe tuisqꝫ successori bus[d] canonice[e] substituēdis ⁊ sancte se. ap. saluo ordie[f] meo perpetuo me exhibiturū pmit to. Gregorius nonus priori sancte. t. esculano.

IAcobus canonicus escu lanus exposuit: ꝙ cum ipse in ecclesia aprutiñ. sit re ceptus in canonicum ⁊ in fra trem canonici eiusdem eccle sie partem prouentuum ac prebendā sibi assignare recu sant quādam consuetudinem ptendentes: ꝙ prandiū hēe de beant a canonico recepto de nouo. Quocirca mandamus: quatenus si est ita: dictos cāo nicos: vt tali consuetudine[g] nō obstante sibi sicut vni ex alijs in prouentibus ⁊ prebenda p uideant ap. re. compellas.

Idem.

SI quis ordinauerit: seu ad ordinem presentaue rit aliquem: promissioneꝫ vel iuramentum[h] ab illo recipi ens: ꝙ super prouisione sua non inquietet eundem: ordi nator a collatione presentator vero ab executione ordinum per triennium ⁊ ordinatus ab ordine sic suscepto: donec dis pensationem[k]: super hoc per se. ap. obtinere meruerint: no uerint se suspensos[m]

Idem.

MAndato nostro recep to vt cum monachis q per simoniam dato aliquo lo cū in monasterijs sunt adepti sm constitutionem generalis concilij[n] dispensares: ⁊ infra. Consul. t. breuiter responden tes dicimus mandatum apo stolicum etiaꝫ ad abbates[o] ex tendi ad resignationes spiritu alium ⁊ temporalium q̄ nullo pacto sed affectu animi[p] prece dente vtrinqꝫ taliter acquirū

f ¶ Ordine. nā ꝯ regulā obedire non tenetur: vt hic dr̄ in his que ꝯ regulā vel que illicita sūt: nullus obedire tenetur. xi. q. iij. siquis eps non sēp si dominus iulianus. sed bonum quod agitur: quandoqꝫ propter obedientiam intermittitur. xi. q. iij. quid ergo. ⁊ est si. huic loco supra de iureiu. ego enim. ber.

g IAcobus. tali consuetudine. que non excusat: sic. s. e. ve niens. imo potius simoniā iducit: qr pro pastu vel pa stello erigi aliquid non debet pro huiusmodi spiritualibus. s. e. c. i. ⁊. i. q. iij. siquis prebendas. non obstante aliqua consue tudine: vt ibi. ⁊. ⁊ supra eodem in pluribus. c. bernar.

h SIquis. iuramentū pactū tale siue iuramētuꝫ turpe ē: iō nullā obligationē iducit. s. de pac. c. vl. ff. de. ꝟ. ob. gene raliter. ⁊ qr ppetuā hꝫ causam ꝓhibitionis mala est obligatio. ff. e. si stipuler. vt id. Et ita hēs: ꝙ si principale nō tꝫ: nec iura mentū super hoc factū. si. supra de foro compe. si diligenti. i fi. C. de legi. nō dubiū. ar. supra d iureiu. debitores. ⁊ lꝫ talis obli gatio non tenuerit: punit ordinator a collatiōe ordinū: vt i co

k ¶ Dispensationem. sic supra eo. per tuas. nobis.

l ¶ Per sedē aplicā. Hic pꝫ ꝙ cū simoniaco scienter i or dine solus papa dispensat: idem intelligo in dignitate ⁊ bñficio: vt dixi. s. e. d simoniace. ⁊. s. d renū. p⁹ trāslatōꝫ

m ¶ Suspensos. ipso iure.

n MAndato concilij. supra eo. quoniam.

o ¶ Ad abbates. mandatū fuit alicui vt dispensa ret cū monachis: q p simoniā monasteriū sūt igressi nul la mētōe habita de abbatib⁹: ⁊ tñ h extēdit ad abbates Et ita hēs hic ar. ꝙ bñficiū principis largissime iterptā dū ē. i. de. ꝟ. sig. oli. ⁊. ff. de consti. prin. bñficiū. ⁊. supra de dona. cū dilectus. i fi. ar. qr i bñficijs. vt ibi dicitur plena ē iterpretatio facienda. Itē ar. cui cōceditur min⁹ ⁊ ma ius concessum videtur. xvi. q. ij. visis. sed potius ꝯtrium dici ꝯsueuit. supra de deci. ex pte. sic qđ de monachis dr̄ ad regulares extenditur. supra de postulan. ex parte. b.

p ¶ Animi.ꝗ sola volūtas siue affectꝰ aī nō facit aliquē simoniacū:lꝫ aliꝰ peccet:vt dixit.s.e.ꝯsulere.⁊.ē si .s.eo. tua ad fi.⁊ fi.j.ð vsur.i ciuitate.lꝫ secus vr̄ i vsura:vbi sola spes vsurarij vsuraꝫ īducere vr̄:vt.xiiij.q.iij.c.i.⁊.j.de vsur.ꝯsuluit.Itē hēs hic ꝙ affectꝰ siue volūtas punitur ⁊ merito q2 nō ambitōe ꝗ labore ad honorē ꝯuenit per venir.C.ð re mili.ꝯ publicā li.xij.lxi.di.miramur i fi.⁊ talibꝰ honor ē auferēdus.viij.q.i.in scripturꝫ.⁊.i.q.vi.sic hi.⁊ hic. ⁊ hec ābitio sola penitē/tia purgaꝛ:siue renūciatōe. ⁊ hꝰi leuis simonia ꝑt leuiꝛ īdulgeri:sic.lx viij.di.sicut.⁊.s.ð accu.cū dilectꝰ.et ita collige:ꝙ aliq̄s ꝓmoueꝛ cū mortali:nec ðponiꝛ:nec dr̄ ꝓꝑe simonia talis affectꝰ aī. ber

q Refeꝛ: ðcani.i archip̄sbyteri rurales q spūalē hn̄t iurisditōem.l.di.i capite.sic appellāꝛ.s.ð cēsi.cū apostolꝰ ⁊.s.ð of.archi. ad hoc.§.vlt .ber.

r ¶ Quātitate.data epo ꝑ sua iurisditōe quaꝫ emunt isti decani:qð non lꝫ vt hic pꝫ:ꝗ ecōuerso eps̄ si ꝯmittat vices suas alicui:potest ⁊ debet ei constituere salarium de camera sua:cum ille ad hoc non teneaꝛ:ar.xij.q.ij.charitatē.⁊.c.qcunq̄.ij. Itē ē hic ar.ꝙ plebani siue archipresbyteri non hn̄t iurisditōem. ⁊ hoc satis vr̄:nisi hēant ex ꝯsuetudine.j.ð excel.pla.ad hoc.Ar.ꝯ.s.de offi.ordi.cum ab ecclesiaruꝫ:vbi de hoc ⁊ hec decre.⁊ sequens ꝑtinet ad primam ꝑtem tituli.⁊ ex pōe vices.i.iurisditiōes:vnde cōsueuit dici:cōmitto tibi vices meas.i.iurisditionem meam.

s ¶ Conferendi .vt in eo puniatur in quo peccauit:sic.s.li.pri.c.pe.⁊.s.de elec.cum in cunctis. ⁊.c .nihil est.i.q.i.sig epi.⁊.s.de tēpo.or.lr̄as.⁊ i pluribꝰ alijs capitolis ibi ⁊ q recipit officio suo priuabiꝛ. Sic ergo pꝫ ꝙ iurisditō vendi non pōt.j.c.pri.⁊.xxi.q.ij. precipimus.Ar.ꝯ.j.e.c.vl.non est ꝯtra:q2 ibi non loquiꝛ de iurisditione:sed de fructibus qui conceduntur ad firmam.ber.

t Quoniam ꝑcio.quod non lꝫ.s.c.pri.immo simonia cum est:⁊ ne subditi hac occasione vltra debitum aggrauentur:arg .xiij.q.i.militare.⁊ vbicunq̄ eps̄ aliq̄d gratis facere dꝫ rōne officij si aliquid exigat simoniam cōmittere videtur:maxime cū iurisditio sit spiritualis:vt.i.q.iij.ex multis.⁊.c.vendentes.⁊.c.non solum.t.

Ne prelati vices suas vel ecclesias sub ānuo cēsu ꝯcedāt.

Alex.iij.in ꝯcilio laterañ.

Preterea quoniaꝫ quidam tales in quibusdam partibꝰ sꝫ precio statuuntur q decani[q] vocātur: et ꝑ certa pecunie quantitate[r] episcopaleꝫ iurisditionem exercent :ꝓsenti decreto statuimus:vt qui de cetero hoc presumpserit officio suo priuetur:⁊ episcopꝰ cōferendi[s] hoc officium potestatem amittat.

Idem i concilio turoneñ.

Quoniam i quibusdam ꝑtibus decani quidam vr̄ archipresbyter ad agādas vices episcoporum seu archidiaconorum ⁊ terminandas causas ecclesiasticas sub ānuo ꝑcio[t] statuuntur[u] :quod ad sacerdotum grauamen ⁊ sbuersionem iudiciorum non est dubium redūdare:id vlterius fieri ꝓhibemus.Quod siquis ð cetero fecerit: remoueatur a clero :episcopus autem q hoc sustinuerit: ⁊ ecclesiasticaꝫ iurisditionem sua atitur dissi ꝓmulatōne ꝑuerti: districtione canonica percellatur[x].

Idem

Quoniam enormis quedam consuetudo in quibusdam locis contra sanctorū patrum institutiones inualuit:vt sub annuo precio sacerdotes ad ecclesiarum regimē statuātur[y] ne id fiat mōis omnibus prohibemus[z]:quia duꝫ sacerdotium[a] sub huiusmodi mercede venale disponiꝛ : ad eterne retributionis premium consideratio non habetur.

Idem exoñ.episcopo.

Querelaꝫ magistri gu.recepimus:ꝙ cum ecclesiam de cephaia.g.persona eiusdem ad annuum censum tenēdam per septennium suscepisset:ipē anteꝙ eā ꝑ vnius anni spacium tenuisset auferre presūpsit:ꝙꝙ prestita[b] fide firmauerit:ꝙ vsq̄ ad statutū terminum[c] nullā ei exinde molestiā vel grauamen inferret. Iōq̄

u ¶ Statuunꝛ.Nunquid eps̄ pōt dare ordinarium iudicem nō:sed tm̄ ꝑnceps vl' lex ar.ij.q.vi.§.ꝙ ð arbitris ff.de iurisdi.om..iu.⁊. q2 sed ab vniuersitate eligēdus est : ⁊ tunc lex dat ei iurisditōem ordinariaꝫ : ar.lxiij. di si in plebibus i auc.de ðfen.ciui.§.nos igitur.Si tamen consuetudo est ꝙ eps̄ det ordinariam admittenda est ita tamen vt perpetue instituaꝛ ⁊ non sꝫ censu certo:arg.C.de man.l.i.lau.

x ¶ Percellaꝛ.vt dictū ē s.e.c.pri.qñq̄ tñ deponiꝛ.lxxxi.di.dictuꝫ. qñq̄ ꝯo ad ips̄ suspendiꝛ.i.q.i.qcq̄d.si.xxi.q .iiij.ꝑcipimꝰ,epi presbyteri.arg.

y Quoniam.statuanꝛ tanq̄ꝫ prelati:q2 simoniacū ē:si ꝑ precio ecclesiaꝝ regimē cōmittaꝛ i.q.iij.saluator. ꝗ si iusta cā abñs esset:vel al's intenderet eps̄ non posset constituere pōt sibi vicarium cui de suo ꝓuideat vt dixi.s.e.c.i.⁊ talis vicarius habebit curaꝫ alaruꝫ delegatam .s.de of.vica .c.vl.lau.

z ¶ Prohibemus.xxi.q.ij.precipimus.⁊. i.q.iij.si quis dator.

a Sacerdotium .i. prelatura.⁊ pertinet ad secundam partem tituli : vel ecclias. i.prelatōnes q̄ precio dari nō debēt nec eē debēt cēsuales:ꝗ eccl'ia bñ possꝫ ꝯstitui ab initio censualis.s.de.censi.scientes.⁊.c. ꝓhibemus.

b Querelam ꝓstita. Si enim contra fidem vel iuramētum nulla venisset necessitate compulsus priuari poterat ecclesia.s.de iureiu.querelam.⁊.s.de fideiuss. peruenit.

c ¶ Terminum.Sed pone ꝙ interim moriatur.g. persona ecclesie qui locauit:nunquid successor tenetur stare contractui potest dici si nomine ecclesie ꝑ vtilitate ecclesie contraxisset : ⁊ pecunia inde recepta in vtilitatem ecclesie conuersa fuisset teneretur successor stare contractui.s.de solu.c.i.xij.q.ij. hec huius placiti.quicunq̄ suffragio.⁊.x.q.ij.hoc ius . §.is creditor. ⁊.s.de depo.c.i.xxxv.di.ecclesie princeps in fi.Si vero non ꝑ vtilitate ecclesie:sed vt ipse tanq̄ꝫ prelatus perciperet redditꝰ vel ad firmam:ideo successor stare non tenetur. s.de preca.c.ij.quia vltra tempus suum ecclesiam locare non potuit:⁊ si soluit aliquid vltra sibi imputet:quia hoc preuidere debuit .ff.locati siquis domum.§.i.

a Ecclesiam. hec decre. videtur ɔ̃tria rubrice.⁊.s̃.e.ꝓxi.vbi ecclesia sub ānuo censu concedi ꝓhibetur ⁊ hic permittiť. vnde non facit ad titulum istum. Solue per hanc distinctionez. Ecclesia multis modis dicitur:q₂ dicitur ecclesia malignantium. vnde psalmista. In ecclesia malignantium non itroibo. ⁊ dicitur ecclesia collectio fidelium:de con. di. i. ecclesia.⁊.dicitur ecclesia murorum ambitus: de con.di.i.de fabrica.et dicitur ecclesia corpus xpi.i.q.i.in ecclesia.⁊.xxvi.q.ij.sed illud.⁊ diciť etiam ecclesia prelatura ipsius ecclesie:vt .s̃.c.ꝓxi. Item dicitur ecclesia ipe obuentiones eccliastice ꝓuenientes occasione ecclesie vt hic. Et in hac significatione ecclesia conceditur ad firmaz sub annuo censu reddendo quod lz:q₂ nullū spirituale locatur:⁊ ita non contradicit.c.ꝓxi. neqꝫ rubrice.. Sed quare ponitur in titulo isto. melius poneretur.s̃.de iureiurā vbi similis decre. poniť querelam. Sed iō ponitur ne videretur ꝓhibita talis locatio: eo ꝙ simpliciter videť ꝓhiberi ꝙ ecclesia sub annuo censu non concedať in titulo isto. Sed quare potiuſ ꝓhibetur iurisditio sb annuo censu ɔcedi.rñ. ꝙ illi'g iudicant nihil d̃bent accipere:ī auč.de iud. sine quoquo suf.coll.ij. cū ex officio suo ad hoc teneantur:⁊ ex administratiōe:cum epātus ad hoc eis sint deputati.sed hic locantur ipsi fructus qui etiam als possunt vendi.⁊ distrahi.

scos risui patebit.xxxvij.di.qui de mensa. q alios docēt ab alijs tūc edoceri nō dz:in auč.de sanc.epis.§. damus colla.ix. Pena vero huius est priuatio ecclesiastici beneficij:vt hic dicit ber.

b Sui laboris. furorem ⁊ pietatem ex eodem facto vēdicare n̄ lz:vt hic ⁊.xvij.q.iiij. miror ⁊.c.frater ⁊ coepiscopus.⁊.ff.de mino.auxilium.

i Prohibeaſ.ꝓmittatur. ex hoc videtur ꝙ turpitudo ex vtraqꝫ parte versatur tanq̃z ī spiritualibus:vt.i.q.i.quos constiterit. Quid est ergo quod dicit solutū restitui:cum in pari causa turpitudinis potior sit conditio possidentis. ff.de cōdi.ob tur. causam. l.iij.⁊.l.si ob turpem causaz. Dixit vin. ꝙ statuenitur huic non in fauorem sui:sed in odium exigentis. simile.s̃.d̃ simo.veniens. sed qualiť illud intelligatur dictum fuit eodez titulo de hoc. Vel potest dici ꝙ q soluit.licet nihil dare debuerit:q₂ tamen quasi coact⁹ redimit ius suum non tamen delinquit. vnde sibi potius restitui debet q̃ꝫ remanere penes illum qui plus peccauit:vt.i.q.iij.siquis dator.

mandamus:quatenus si constiterit ita esse:euz districte cōpellas:vt prefatam ecclesiaz[a] dicto gu.īstituat ⁊ vsqꝫ ad terminum cōstitutum .s̃m ꝙ inter se conuenerint:ipsum eandem permittat pacifice possidere.

De magistris:⁊ ne aliqd̃ exigatur ꝓ licentia docendi.

Ex conci.lateranensi.

Quoniā ecclesia dei sicut pia mater prouidere tenetur: ne pauperibus qui parentum operibus iuuari non possunt:legendi ⁊ ꝓficiēdi opportunitas subtrahatur: per vnamquāqꝫ[b] cathedralem ecclesiam magistro[c] qui cleros eiusdem ⁊ scholares paupereſ gratis doceat: competens aliquod beneficium[d] prebeatur: ⁊ infra. Pro licentia vero docendi nullus precium exigat[e] vel sub obtentu alicuius consuetudinis[f] ab eis quos docēt aliquid querat:nec docē quēquam qui sit idoneuſ[g] petita licentia illis interdicat. Qui autem contra hoc venire presumpserit:ab ecclesiastico fiat beneficio alienus. dignum quippe videtur:vt in ecclesia fructus sui laboris[h] non habeat: qui cupiditate animi dum vēdit docendi licentiaz:ecclesiasticum profectum nititur impedire.

Alexander.iij.vintoñ. epō.

Prohibeas:ne in parochia tua ꝓ licētia docendi exigatur aliquid aut etiam ꝓmittatur. Siquid vero postea solutum fuerit vel ꝓmissum:remitti[k] promissum facias:⁊ restitui ap.ces. solutum[l]: sciens ꝙ scriptuz:est gratis accepistis gratis date. Sane siquis distulerit magistros in locis congruis instituere: tibi liceat[m] ap.pos. ibi aliorum instructioni preficere viros prouidos honestos ⁊ discretos.

Idem.

b Quoniā. vnāquāqꝫ vt.xxxvij.di.de qbusdā.⁊.j.e.q₂.

c Magistro. nomē hoc diciť a monēdo siue a mōstrando.ff.de ver.sig.quibus.

d Beneficiuz.sic.j.e.q₂. Debet ergo doctor habere bñficium sui laboris. sic ⁊ tutor dat alimēta pceptorib⁹ pupilli:qm̄ non tm̄ pest rebus sed moribus.ff.de admi.tu.cū plures.§.cum tutor.⁊ bñficium ei ɔstitui dz s̃m dignitatem ⁊ scientiam suam sicut aduocatis.ff.de var. ⁊ extraordi.cog.l.i.§.i honorarijs:ar.s̃.de pben.de multa.vin.

e Exigat. qd̃ si exactū fuerit:restituať. j.c.ꝓxi.q₂ gratis est danda docendi licentia:cum donum dei sit.j.c.ꝓxi.

f Consuetudinis. quasi simoniacū reputatur hoc: quia consuetudo hec nō habet locū: sicut in sacramentis ecclīasticis. s̃.de simo. cum in ecclesie.⁊ in pluribus alijs.c.ber.

g Idoneus. Nota ꝙ ei q idoneus ē n̄ est denegāda licentia docendi q₂ p ɔsequens denegat doctrinā ignorantib⁹: vt diē in fi.quā dispensare alijs teneť.arg. xvi.q.i. reuertimini. ergo si non est idoneus potest iuste denegari:q₂ malorum doctoruz doctrina mala est.i.q.vij.conuenientibus.⁊ imperitus mathe

k Remitti. hoc bene notabile est:ꝙ auctoritate huius canonis non solum habet quis exceptionem: sed etiam liberationis conditionem. simile.ff.de nego.gest.siquis mandato.ff.de contrahen. emptione. pactum. ff.de lib.legi.ei cui fundum.⁊.ff.de condi.causa da.causa non secuta.qui se.ff.de condi. sine causa.qui sine causa. ff.qd̃ met.cau.metum.§.sed ꝙ pretor.⁊.s̃.de iureiuran.ex administrationis.j.de vsur.tua.vel ꝙ dicit remitti: intellige de facto:quoniam turpes ꝓmissiones nulle sunt.s̃.de pac.c.vlti.ff.de verbo obli.generaliter.

l Acceptis.i.q.iij.siquis episcopus.⁊.c.res ecclesie.

m Liceat. negligentiam subditorum episcopus supplere debet.ix.q.iij.cuz simus.⁊ supra de conces.preben. nulla.supra de supplen. negl. prela.sicut nobis.et.c. dilecto ala.

n Quanto a cupiditatis. que est radix omnium malorum.xlvij.di.bonorum.

o ¶ Idonei sic.§.e.c.i.huiusmodi aũt magr̃i: primũ mo rib⁹ õmũ facũdia excellere debẽt.C.ð pfes.magros.li.x. bonã.n.cõuersationẽ dz hr̃e testis docirse.lxiij.di.valẽti

p ¶ Permittantur. quid si vult regere i sua pso(nian⁹. na nec licẽtiat aliũ:nũgd dz cõpelli : ar.q̄ nõ.xcij.di.il/ lud.Credo q̄ nihi/ lomin⁹tenet dare alijs licentiam.

q ¶ Officijs.sic.§.eo.c.i.ber.

r Quia in late/ raneñ.§.eo. c.i.

f ¶ Paupes. Sed nũquid a diuitib⁹ põt petere collectã vĩ q̄ nõ : qr si vult dici phs.pũciat pe cuniã exẽplo crat] xij.q.ij. socrates.al' ẽ sb illo .c. glia epi Itẽ scientia donuz dei ẽ:ergo vẽdi nõ põt.i.q.iij.nõ soluz Itẽ pfessores iuris licite recipiũt pecu niã s3 nõ licite pe tũt.ff.de var. ⁊ ex/ traor.cog.l.i.§.ẽ q/ dem.põt dici q̄iste cui cõpetẽs bñfici um ɔstitutũ ẽ a di/ uitibus põt petere collectã:⁊ hoc non phibet ex ista lr̃a : s3 a clericie eiusdẽ ecclie ⁊ paupibus nihil exigere dz:s3 gratis docere:qr p pter illos statuit bñ ficiũ ⁊ nõ ppter di uites. S3 si ex hõe state gratis oibus fuiret: honeste fa ceret ⁊ laudandus eẽt : al's diuitibus gratis laborẽ suuz ipendere nõ tenet Si võ bñficiũ nul/ lũ sup hoc ɔstitutũ ẽ: sicut bonoñ.do/ ctoribus licite exi/ gũt collectã: qr su/ is sũptibus hoc fa cere nõ cogũtur.§. de pscri.cũ ex offi/ cij.xij.q.ij.charitatem.⁊.c.quicunq̄.⁊. c .ecclesiasticis . ⁊ xxviij.questione.i.iam nunc. in fi. sicut iurisperitus con silium vendere potest. xiiij .questione. v.non sane . Nec obstat si dicas q̄ gratis debet docere : quia nihilomin⁹ potest petere laboris sui mercedem: sicut testis qui gra/ tis testificatur licite petit sumptus. iiij .q. iij . §. venturi §.de simo.cum sit romana . ⁊ iudex petit sumptus ggra/ tis dz iudicare.§.de vi.⁊ ho.cle. cum ab omni. licite ergo po/ test petere collectam cui beneficium constitutum non est. ioã.

t ¶ Obseruatur. Unde instaurandum est ⁊ procurandum: vt fiat:vt.viij.distinctione que contra.

u ¶ Prebẽde. Quid si nõ vacat aliqua pbẽda. expectet quo usq̄ vacet.nũgd canonici tenẽtur aliũ eligere vt numerus sit plenus:cuz ille magister nõ sit cano nic⁹.vĩ q̄ sic.§.de insti. cũ in eccl̃ia.ff.de dcu.l. gnãliter.§.pe.⁊ si cãoni/ ci ad tẽpus iusta de cã re tineãt fructus pbẽde ni hilominus eligere dbẽt als curreret tps.§. vt ec. bñfi.vt nr̃z.marie si nũe rus certus ẽ ⁊ iurat⁹ sed hoc nõ vĩ:qr iste electus nihil pcipet: s3 spũalia si ne tpalibus diu esse non pñt:sicut nec aĩa sine cor pore.i.q.ij.sigs obiecerit ⁊ dic:q̄ cãonici eligẽ nõ debẽt aliũ aucte hui⁹cõ cilij.nec dicũt facer ɔ̃ nu merũ vl' iuramentũ: nec currit eis tps ad eligen/ dũ bñficio hui⁹ cõstõnis q̃diu fuit ibi magister q doceat ⁊ pcipiat illud bñ ficium:qr nec dr̃ benefi/ ciũ illud vacare: nisi ab eo tpe quo magister ibi nõ fuerit:sec⁹dico cuz ex cã nõ retinerent puent⁹ ad tps:qr tũc currit tps: vt i pdicta decre.vt nr̃m qr tũc electus modicum tps põt expetare.Itẽ nũ qd aliqs mgr̃ posset elig in canonicũ sub illa ɔdi tõe vt doceret:nõ credo i qr cessare dz oĩs ɔditio: s3 si vacãte aliq̃ pbenda: statueret q̄ illud on⁹ eẽt annexũ illi pbẽde ñ cre do q̄ tũc eẽt simõia:ar.§ de pben.significatũ.imo satis licitum.bernar.

Quanto gallicana eccle/ sia: ⁊ infra. Dignos esse aĩaduersione censemus : q no men magr̃i scholarũ ⁊ dignita tez assumunt:⁊ sine certo pcio eccl̃iasticis viris docendi ali/ os lnĩam nõ impẽdũt. Cuz au tẽ hec praua consuetudo a cu/ piditatis[n] radice pcesserit : ⁊ ð corẽ admodũ eccl̃iastice hone statis confundat : mandamus quatenus consuetudine ipa ð vestris ecclesijs extirpata:sub anathematis interminatione hoc inhibere curetis : districte precipientes vt quicunq̄ viri idonei[o] ⁊ lr̃ati voluerit regere studia lr̃aꝝ sine molestia ⁊ exa ctiõe qualibet scholas regere permittantur.[p] Siqui vero hu iusmodi prohibitionis vel pre cepti extiterint transgressores eos officijs[q] ⁊ dignitatib⁹ spo lietis. Innocentius tertius i concilio generali.

Quia nonnullis propter inopiam ⁊ legendi stu/ dium ⁊ opportunitas proficiẽ di subtrahitur: in lateraneñ.[r] concil. pia fuit constitutiõe p uisũ : vt p vnãquãq̄ cathedra lẽ eccl̃iã magr̃o qui eiusdez ec clesie clericos aliosq̄ schola/ res pauperes[f] gratis instrue/ ret :aliquod competens bñfi/ cium prebẽtur : quo ⁊ docẽtis reuelaretur necessitas : ⁊ via pateret discentibus ad doctri nam. Uerum quoniam in mul tis eccl̃ijs id minime obserua tur[t]:nos predictum roborãtes statutum adijcim⁹.vt nõ soluz in qualibet cathedrali eccl̃ia sed etiam in alijs quarum suffi cere poterunt facultates con stituatur magister idoneus a prelato cum capitulo seu ma/ iori ⁊ saniori parte capituli eli gendus : q clericos eccl̃iarum ipsaꝝ gratis in grãmatica fa/ cultate ac alios instruat iuxta posse. Sane metropolis eccle/ sia theologum nihilomin⁹ ha beat : qui sacerdotes ⁊ alios i sacra pagina doceat : ⁊ in his presertim informet:que ad cu rã aĩarũ spectare noscũtur. As signetur autez cuilibet magr̃o rum a capitulo vnius preben/ de[u] prouentus[x] : ⁊ pro theolo/ go a metropolitano tñdez nõ q̄ propter hoc efficiatur cano/ nicus : s3 tãdiu redditus ipsos pcipiat:q̃diu pstiterit in docẽ do. Qð si forte de duobus ma gistris eccl̃ia metropolis gra/ uetur: theologo iuxta modum predictuz:ipsa prouideat:grã/ matico vero in alia ecclesia sue ciuitatis siue diocesis : que sufficere valeat faciat puideri

Honorius tertius.

Super specula : ⁊ infra. Uolumus ⁊ mandamus vt statutum in concil'. genera/ li[y] de magistris theologis per singulas metropoles statuen/ dis inuiolabilite r obseruetur[z] statuentes : et quia super hoc propter raritatem[a] magr̃orum

x ¶ Prouentus . nõ tñ p cipient quottidianas di stributiones que tantuz residentibus dari consu euerunt. supra de pben'.

y Scilicet.ber.

Super specula.in concil.generali.§.c.proximo.ber.

z ¶ Obseruetur. nec tamen seruatur : ⁊ ita nullus est fructus illius statuti ⁊ aliorum.

a ¶ Propter raritatẽ. q nõ hñt a quo discãt bñ hñt excusatiõẽ als nõ.xxxvij.di.§.vl.⁊.ff.de iuris.⁊ fac.igno.l.regula.§.i.⁊.ff. de bo.pos.l.in bonorum. ⁊ qr quidam expẽsas nõ habent. vñ

statuitur ꝙ beneficia habeant prout sequitur.

a ¶ Docibiles.i.habiles ad docendū: ⁊ isti a cap'lis pñt eligi: vt mittātur: vt postmodū doceāt: ⁊ si ꝓpria bñficia illis nō sufficiāt de bonis capituli suppleāt ꝓut seqtur. Sꝫ vt qd ē mem-branas occupāt. xix. di. si romanoꝝ. cū istius cōstōnis quo ad hūc articulū null⁹ sit effect⁹ sicut nec ꝑcedētis. le-ges.n. iste iposite sunt v-bis ⁊ nō reb⁹: cū potius ꝯriū sit verū. C. cōia ꝺle. l. ij. i fi. Sꝫ nūqd q doci-biles sūt pñt petē vt sup-pleaī qđ eis ꝺsit: ar. ꝙ sic ex hac constitutione. be.

b ¶ Predicti. scꝫ. p'lati ⁊ capitula ex hoc ē arg. ꝙ pñt ad hoc compelli.

c ¶ Integre. nō tñ ꝑcipient quottidianas distri-butōnes: q̄ tñ residētib⁹ dari cōsueuerūt. ꝯ. de ꝑ ben. licet vbi de hoc.

d ¶ Annos. nūquid determinatio ista determiat oīa ꝑcedētia: nō vꝫ ꝙ ꝑ-mis aliqđ tp̄s adijciaī ꝫ docētibus ⁊ alijs q a ca-pitulis nō eligenī ⁊ qr il-li maius tp̄s reqrunt ad hꝫ vt doceant: qđ satis vꝫ ex h. §. qr h nō fit mentō de illis. Sꝫ ꝯ. ꝯ. de ap. in qsitioni. ar. in fi. qr hec ꝺ terminatio in fi. ponitur vt ibi dicitur.

e ¶ De licētia. s. generali cōcessa aucte hui⁹ con-stōnis. vñ nō ē necesse aliam idulgentiā ipetrare: sic. lxxx. di. non debere. ⁊ xvi. q. i. cūctis. ⁊. c. di. qm̄ ⁊. ꝯ. ꝺ trāsla. iter cōꝑalia ⁊. ff. ꝺ ꝯdi. insti. q̄ sub cō-ditōe. §. vl. ꝫ executio so-la ipetrari ꝺꝫ si capitula hec nō sufficiant: qr parū valeret esse iura in ciuitate: nisi eēt qui ea exequaī. ff. de orig. iuris. l. ij. §. post originem. ber.

f ¶ Denario. i. ꝑmio: imo. qui venit extremus dispensatore vo-cāte: tm̄dē recipit quātū q venerat ante. argu. ꝯ. de consti. cum omnes. ioan.

oēs. Qnid si nullus emptor appareat: nihilomin⁹ erit liber: ⁊ ostiatim querat preciū. ff. de manumis. l. iiij. §. suis aūt. aut pro pecunia opas prestet: vt ꝺꝫ in. l. ꝑdicta. C. de cap. l. vlti. s. v. an. vt ibi dicitur.

k ¶ Fiat. prout dictum est. ⁊. j. eodem. c. vltimo.

se possent forsitan aliqui excu-sare ab eccl'iaꝝ prelatis ⁊ ca-pitulis ad theologice ꝓfessio-nis studiū aliqui docibiles[a] de-stinētur: q cū docti fuerit ī dei eccl'ia velut splēdor fulgeant firmamēti: ex qbus postmodū copia possit haberi doctorū: q velut stelle in ꝑpetuas eterni-tates mansuri ad iusticiā vale-ant plurimos erudire: qbus si proprij ꝓuentus eccl'astici nō sufficiūt ꝑdicti[b] necessaria sub-ministrēt. Docētes vō ī theo-logica facultate: dū in scholis docuerint: ⁊ studentes in ipsa integre[c] per annos[d] quinqꝫ per-cipiant de licentia[e] se. ap. pro-uentus prebendarum ⁊ bene-ficiorum suorum non obstante aliqua contraria consuetu-dine vel statuto cum denario[f] fraudari nō debeant in vinea domini comparantes.

De iudeis ⁊ saracenis ⁊ eorū seruis. Ex consilio math.

Presenti concilio sancimus. vt nul-lum christianum mancipiuꝫ iudeo seruiat[g]. sed da-tis[h]. xij. solidis pro quolibꝫ bo-no mancipio ipsum quicunqꝫ christianorum seu ad ingenui-tatē seu ad seruitiū licentiam habeat redimendi. ⁊ si christi-anus fieri desiderat ⁊ non per-mittitur: idē fiat[k] qr nefas est: quē xp̄s redemit: blasphemūꝫ christi in seruitutis vinculis detinere.

Grego. episcopo. luceñ.

Multorum ad nos: ⁊ in-fra. Nulli iudeo liceat christianum mancipium in suo dominio retineī: sed siqui apud eos inueniuntur: liber-tas[m] eis seruetur. ¶ Hi vō q in possessionibus eorum sunt licet legum districtione sint[n] li-beri: tamen quia colendis ter-ris eorum diutius adhese-runt[o]: vtpote conditione loci debentes[p] ad colenda rura re-maneant consuetas pensio-nes predictis viris prebentes cuncta etiam que de colonis vel originarijs iura precipi-unt: peragant: ⁊ nihil eis ex-tra hꝫ oneris indicaī. Qđ siqsꝗ iudeoꝝ aliquē ꝺ his[q] vl' ad aliū trāsferī locū vl' ad aliud obse

g ¶ Presenti seruiat. nec cū iudeis christiani moreñī. xxviij. q. i. iudei. ⁊. c. sepe. ⁊. c. nullus. sed in agro vbi cum iudeo non moraī. bñ potest seruire. j. c. proxi.

h ¶ Datis. sic. j. c. pri. vbi ꝺ hoc: ⁊ itellige hoc capitulum ꝺm illud de mācipio ēpto cā mercimonij: als nullo precio dato eripitur in libertatem: vel si venalis. j. tres menses non fuerit expositus: vt ibi. h.

i ¶ Seruitiū. nō tamē erit seru⁹ illi⁹ ꝫ restituet ei ꝑcium ⁊ erit oīno liberatus: ar. insti. de nox. ac. §. dñs. vel si non pōt hr̄e statim ꝑciū seruiat ei tm̄ ꝙ seruitiū cōpēseī cū precio: ⁊ postea eat liber quo vult. C. de capt. ⁊ postli. re. l. vl. xxxvi. q. i. de raptoribus. Quid si plures emptores simul cōcurrāt locus erit gratificationi. ꝯ. de iurepa. cū ante. ff. ad sill. siquis in graui. §. ꝫ cuꝫ

l ¶ Blasphemū. i. iudeum blasphemantē christū: ar. j. eodem cum sit

m ¶ Multorꝫ. libertas. liiij. di. mancipia.

n ¶ Sint libi. nō originarios siue ascripticios libos ꝺē C. de agri. de cen. l. diffinim⁹. li. xi. ergo nō repellūtur a legitimis actibus: ar. ff. de testi. l. i. C. de postu. l. vl. quod verū ē: tñ ad ordines nō admittūtur: nisi ꝺ licētia dñorū. liiij. di. siqs obligatus. ⁊. c. admittūī. ar. ꝯ. di. e. si seruus sed ibi nihilominus tenetur seruire domino. ala.

o ¶ Adheserūt ar. ꝙ ex tp̄e seruit⁹ acqritur: ⁊ seruitia cōsueta ꝑstari debēt xviij. q. ij. seruitiuꝫ ff. de aqua plu. ar. l. i. §. sicut. ff. si serui. ven. sigs dicitur no. C. de serui. l. i. ⁊ ij. ar. ꝯ. i. q. i. nullus eps. de h dictū e. ꝯ. de cōsue. c. vlt. ꝯ. de cēsi. ꝑueit. Et ita habes hic ꝙ ex tp̄e aliquo efficiī originarius. s. xxx. an. C. de agri. ⁊ censi. litibus cū satis. li. xi. ar. contra. C. de pres. que pro libertate. ⁊ non contra liber. opponitur. l. vl.

p ¶ Debentes. i. obligati ⁊ astricti ad colenda rura. be.

q ¶ De his. i. originarijs vel colonis.

r ¶ Retinere. forte in domo ad seruiendum sibi: qđ esse non debet: vt dicit. in prin. c. ⁊ supra eodem. c. i. ⁊. j. eo. iudei siue.

s ¶ Imputet. s. iudeus qui transtulit colonum ad alium locum vel ad aliud seruitium: imputet sibi. quia hoc ipso amisit ius colonarium quod habebat in colono ⁊ colonus liber erit ab illo iure: sic ⁊ in colono liberi hominis: vt si dominus vellet vendere fundum ⁊ transferre colonum ad aliū locum non potest eo inuito. C. ꝺ agri. ⁊ censi. siquis predium. li. xi. vel si velit diuidere aliquam agnationeꝫ colonoruꝫ vel affinitatem transferendo eos ad aliam colonariam reintegrandi sunt. C. communi vtriusqꝫ iu. possessionum. ⁊. C. de agri. ⁊ cen. diffinimus li. xi. ⁊ sic iudeus sibi imputet.

t ¶ Qui dānauit.i.abstulit sibi ius colonariū ipo fcō:vł expone dānauit.i.fec̄ id ꝑpter qđ dānaẗ:ꝛ auferẗ ei ius colonariū:vel ipe colonꝰ sibi iputet q nō vult agē ꝯ iudeum q trāstulit ipm lꝫ pmū veriꝰ q̄ztū ad alterā ptē disiū-cte:vt si vellet retinē xpianū colonū secū.i domo:illđ nō ē pmittēdum:imo excōicādi sūt.j.eo. ꝛ ille xpianus ē excōicandꝰ ēt post mortē.xxiij.q.ij.sane ꝑfertur:ꝛ excedentes vberibus subijciunẗ.j.de rap.in archiepatu. Hic ergo ecclia excōicat tm̄ illos xpanos:q cuꝫ eis habitare p̄sumunt.qn̄qꝫ tn̄ idirecte excōicat eos:qꝛ excōicat xpianos: nec cū eis aliqđ ꝯmerciū hēant.j.de vsur.post miꝭabilē.ꝛ.j.e. ꝛ si i fi.ꝛ.c.postulasti.r.

iudei.i.rū.ꝛ.c.ad h.vbi redditur cā quare.ber.

u ¶ Dn̄ij.s.qꝫ hūit i gleba:q ab ea recedē nō poẗat dominus.n.ꝑsone ñ fuit:qꝛ liber hō ē. vt.s.e.c.

x ¶ Seueritate.ar. qꝫ iuris seueritas siue rigor ꝓuandꝰ ē h̄ hoc ē i odium illoꝝ iudeorum.

y Iudei legaẗ. C.de iudeis l.vl.ber.

z ¶ Permittit.ꝛ si conuerterint:de nouo pn̄t illa reedificare i p̄stinū statū non tn̄ vi ampliores faciant.j.e.cōsuluit.ar.ff.de no. ope.nun.l.i.§.opꝰ nouum.ꝛ.§.siquis edificium.

a Quia.nō habeant.ꝯsueuerunt.n.tūc deridere xpianos i cōtumeliā creatoris j.e.i.nōnullis.cuꝫ n.fidē nostrā ꝯtēnant:nec ritꝰ suos eis pmittimuſ.C. de iudeis.iudeos.vnde in publicuꝫ exire non debent.j. e.in nonnullis.

quum retinere voluerit:ipse sibi iputet[t]:q[t] ius colonarium ꝛ ius dn̄ij[u] sibi iuris seueritate[x] dānauit. Idem gen̄.epo.

Iudei de ciuitate:ꝛ ifra. Sicut legalis diffinitō iudeos nouas nō patiẗ erigē synagogas:ita eos sine ingetudine veteres hr̄e permittit.

Alexander tertius.

Quia sup his:ꝛ ifra. Generaliter iterdicas vt iudei ostia vel fenestras i die parasceues aptas nō habeāt[a] sed clausas teneant tota die.

Idem ex concilio lateran̄.

Iudei siue sāceniꝰ[b] neqꝫ sb alendorum pueroꝝ suoꝝ obtētu nec ꝑ seruitio[c] vel alia qualꝫ cā xpiana mācipia in domibus suis pmittanẗ[d] hr̄e:ex̄ cōicenẗ aūt q cum eis p̄sūpserint habitare:ꝛ ifra. Si q preterea deo ispirante ad fideꝫ se conuerterit xpianam:a possessionibus[e] suis nullatenꝰ excludanẗ:cum melioris conditōis ad fidem conuersos esse oporteat:q̄ anteq̄ fidem suscepe-rit habebantur. ¶ Si autem secꝰ fuerit factū pricipibus seu ptātibꝰ eorūdem locoꝝ iiungimus sub pena excōicatōnis[f]: vt portōnem hereditatis sue: ꝛ bonorum suorum ex itegro[g] eis faciant exhiberi.

Idem in odem.

Ita quorundam animos occupauit seua cupiditas vt q gloriant[h] nomine xpiano saracenis arma ferrum[i] ꝛ lignamina deferant galearum ꝛ pares aut etiam superiores i malicia fiant illis dūm ad inpugnandos christianos arma eis ꝛ necessaria submistrant[k]. Sunt ēt qui ꝑ cupiditate sua i galeis ꝛ pirraticis saracenorū nauibꝰ regimen ꝛ curam gubnatōnis exerceant . tales igiẗ ab ecclesiastica communione precisos:excōicatōni sbiectos[l] reꝝ suaꝝ p principes catholicos ꝛ consules ciuitatum priuatione[m] mulctari ꝛ capietiuꝫ fieri ꝑuos[n] censemꝰ. Precipimus ēt vt p ecclesias maritimarum vrbium crebra ꝛ solēnis in eos excōicatio[o] ꝑferatur.

Idem.

e ¶ A possessionibꝰ. nisi fuerint ꝯparate de vsurꝫ quas teneni vendē ꝛ pecuniā restituē.j.de vsuris cum tu.

f ¶ Excōicatōis.ar.qꝫ iudex secularis ꝯpelli pōt ad iusticiā ꝓuādā .xxiij. q.v. administratores:et hoc vr̄ facere ratōne fidei:qꝫ itromittit se de hereditate:als.non dꝫ.s̄.q fi.sint legi.cām. h̄ illud itellige i quocunqꝫ cāu: vbi iudex secularis negligens ē facere iusticiā: qꝫ eccl'a se itromittē dꝫ ꝛ ꝯpellere ipm.xxiij.q.v. administratores .ꝛ.q.ij. dn̄s.ꝛ.j.đ maledi.c.ij.

g ¶ Ex itegro.pter ꝓuos q eos ꝓuenerint i fiđ.C. de epis.ꝛ.cle.deo nobis. §.is:ita.ala'.

h Ita q gloriant.si. xviij.q.ij. pniciosā ꝛ.lxxxvi.di.tanta.

i ¶ Ferrū.vt.j.e.ad liberandā.vbi hoc totū hēs qđ hic dr̄.h̄ de quibus hic habēẗ ad hostes trāsferri nō debent.C.q̄ res expor.nō debēt.l.ij.ꝛ illi sūt decapitādi :vt ibi.et C.de comer .mercatores ff.de pub.ꝛ vecti. cotem ferro.Si.n.non habent ferrū nec arma. Nā cātum pimit cā pempta suū.ꝛ appellatōe armorum intelliguntur fūstes ꝛ lapides.ff.de ver.sig .armorū appellatio .lau.

b ¶ Iudei siue saraceni.ꝛ ita cuꝫ saraceno morari non lꝫ:sicut nec cum iudeo:nisi aliqs spūalis vellꝫ ire vt eis ꝑdicaret quod lꝫ:vt.j.e.quam sit.ꝛ sic intellige.xi. q.iij.ad mensam.

c ¶ Seruitio.s̄.e.c.i.ꝛ.ij.

d ¶ Permittanẗ.Sꝫ qd ad nos de his q foris sunt:vt.ij. q.i.multi.ꝛ.xlv.di.q syncera.So.de his q foris sunt non iudicat ecclia:vt penā spūalem ifligat.in cāibus tamē iudicat de eis.qꝛ repellit iudeos a cōione xpianoꝝ . xxviij. q.i.sepe.ne ab alijs corrūpanẗ:vt ibi.ꝛ.j.e.ad h:ꝛ h .repellit.n.eos a legitimis actibus.ij.q.vij.alieni. ꝛ ab offitijs publicis.liiij.di.nulla officia.ꝛ.j.e.cū sit.ꝛ.c.pe.ꝛ ne possint emere xpiana mācipia.j.e.c.vl.ꝛ.liiij.dist fraternitatē.Itē nō permittit eos facere nouas synagogas .j.e.cōsuluit.Itē qꝫ i diebꝰ lamentatōum nō exeāt i publicuꝫ.s̄. e.c.pr.ꝛ.j.e.i nonnullis.Itē qꝫ soluant decias de terris q̄ colūt.s̄.de deci.de terris.ꝛ ne xpiana mancipia circuncidāt.liiij.di.nulla.ne ex testamento xpiani aliqd capiāt.i

k ¶ Subministrauerat.ar.clericū ꝑ homicida haberi q pugnātibus arma ministrat dummodo fiāt sibi homicidia:ar .l.dis. siquis viduam.xxiiij.q.vl.c.vl.j.de homici.sicut dignuꝫ.§.illi. etiam.ꝛ.§.hi quoqꝫ.

l ¶ Subiectos.ꝛ sic ipo iure sūt excōicati.j.e.qꝫ olim.

m ¶ Priuatione.hic potuit papa facere contra laicos ratione criminis commissi .ber.

n ¶ Seruos.nota ꝓuitutē đ iure nāli iductā.xxxv.di.serto die itē đ iure gētiū:di.i.ius gētiū.iteꝫ đ iure cano.xv.q.vl.cū multe.ꝛ hic.j.e.ad liberandam vinc.

o ¶ Excōicatio.ꝛ tn̄ isti ipo iure sunt excōicati:ꝛ sic excōicatꝰ potest iterum excōicari.iij.q.iiij. ēgeltrudā.ꝛ ar.xi.q .iij.excellentissimus.xij.q.ij.de viro.ꝛ.lxxxvij.di eos q .ꝛ q i sordibꝰ est adhuc sordescat. xvij.di.q̄ztū lꝫ i fi.Ar.ꝯ.ij.q.i.multi.qꝛ đ his q foris sūt nihil ad nos.xxiij.q.i.c.i.ij.ꝛ .iij.ꝛ.iiij.ꝛ.s̄.de iud. cū nō ab hoie. Itē q est extra eccliaꝫ nō pōt eē magis ex̄ ecclaꝫ xi.q.iij.omnis xpianus. Item arg.ꝯ.ff. de verb obli. quibus

Idem.m.dixit ꝙ excõicat⁹ ampli⁹ excõicari nõ põt sed denun ciari põt excõicat⁹:⁊ sic itelligit oĩa iura:vbi sepi⁹ vr̃ aliquis excõicari:⁊ sic itelligit.hic.Sȝ tu dicas ꝙ excõicat⁹ iteruȝ põt excõicari.Et sunt duo effect⁹ excõicatõis:vt dicũt qdã.ꝑmus effect⁹ ẽ eijciẽdi extra eccl'iaȝ.scd̃s ẽ detinẽdi extra. Sicut q est ligatus vno vinculo.põt iteꝝ ligari.nõ ẽ dubium qn excõicatus possit adhuc excõicari:sicut q est in vno peccato põt aliud ɔmittere:⁊ sic pl⁹ punit̃:⁊ sic põt pluries excõicari:⁊ magis ex hoc punietur. Et scd̃a excõicatio tũc ꝑmo icipit hr̃e suum effectum cum absoluitur a ꝑma.⁊.tñ prima absolutio non hũit suuȝ effectũ ꝓpter scd̃am excõmunicatõem:⁊ ita finaliter nõ ꝓdest ꝑma absolutio nisi cuȝ absolut⁹ fuerit a secũda.de hoc dixi.s̃.de of.or.ex parte.⁊.j.de sen.ex.cuȝ pro causa.her.

a Consuluit.antiq̃ Cõstantin⁹ imperator ɔtulit libertateȝ ecclesijs ⁊ iudeos seruituti sb iecit.postea v̉o iulianus imperator apostata dedit licẽtiã iudeis nouas cõstruere synagogas:vt legitur in cronicis.

b ¶ Reedificẽt.sic.s̃.e.iudei.C.d̃ iudeis.l.vlti.q᷑ aliud est tueri qd̃ positũȝ ẽ ⁊ aliud nouũ facere.ff.de vsufruc. vsufructuarius nouum.

c ¶ Exaltent.non.n.licȝ cuiq̃ possessori transformare possessionem puta vsufructuario.ff.de vsufruc.egssimuȝ.§.sed ⁊ colores.her.

d ¶ Ad hec.assidue.sic s̃.e.c.i.⁊.ij.⁊.c.iudei.ij.⁊ ẽ arg.ex eo ꝙ dic̃ assidue:ꝙ iterpolati pñt ſuire:qd̃ itellige ſm tenorem illi⁹.c.s̃.e.multorũ.§.i.ꝟ i domibus nullo mõ ꝓut ifra seq̃t ⁊ in ꝑdicꝫ ɔcor.xxviij.q.i.iudeoꝝ sepe ⁊.j.e.⁊ si iudeos.

Consuluit:⁊ ĩfra iudeos de nouo construere synagogas:vbi non habuerunt pati nõ debes.Veruȝ si antiq̃ᵃ corruerint vel ruinam minantur vt eas reedificẽtᵇ:põt equanimiter tolerari:nõ auteȝ vt eas exaltentᶜ aut ampliores aut ꝑciosiores faciãt ꝙ̃ antea fuisse noscunt̃:q vtiq̃ hoc ꝓ magno debent habere ꝙ i veterib⁹ synagogis ⁊ suis obseruãtijs tolerantur. Idem.

Ad hec oibus xp̃ianis q sũt i iurisditione nostra penitus interdicatis:⁊ si necesse fuerit districtõne eccl'iastica ɔpellatis eosdem ne iudeoruȝ seruitio se assidueᵈ ꝓ aliq̃ mercedẽ exponant.qd̃ ẽt obstetricibus ⁊ nutricibus eoꝝ ꝓhibere curetis ne ĩfantes iudeorũ ĩ eorũdem domibusᵉ nutrire ꝑsumant:qm̃ iudeorum mores ⁊ nostri i nullo concordantᶠ:⁊ ipsi de facili ob continuam cõuersatõnem ⁊ assiduã familiaritatẽ ad suam supstitõnem et perfidiam simpliciũᵍ animos inclinarent. Clemens.iij.

Sicut iudei:⁊ ĩfra.Statuim⁹ vt null⁹ iuitosʰ vel nolentes iudeos ad baptismum venire compellat.Siq̃s auteȝ ad xp̃ianos cã fidei cõfugerit postq̃ volũtas eius fuerit patefacta christianus absq̃ calũnia efficiat̃:qppe xp̃i fideȝ habere nõ credit̃:q ad xp̃ianorũ baptismũ nõ spõtaneus ſȝ iuitus cogit̃ peruenire. ¶ Null⁹ ẽt xp̃ianus eoruȝ quẽlibȝ sinẽ iudicio terrene ptãtisᵏ vl' occidere vel vulnerare:vel suas pecunias auferre ꝑsumat:aut bonas quasˡ hactenus habuerint consuetudĩes ĩmutare:ꝑsertim i festiuitatum suaꝝ celebratõe q̃sq̃ fustib⁹ vel lapidib⁹ eos [illegible]ullaten⁹ perturbet neq̃ aliq̃s ab eis coacta seruitia exigat:nisi q̃ ipsi tp̃e preterito facere cõsueuerũt. ¶ Ad hoc malorum hominum prauitati auaricie obuiantes decernim⁹:vt nemo cimiteriũᵐ iudeoꝝ mutilare aut inuadere audeat:siue obtentu pecunieⁿ corpora humana effodẽᵒ.Siq̃s autem huiusmõi decreti tenore cognito qd̃ absit cõtraire ꝑsũpserit:honoris ⁊ officij sui ꝑiculum patiat̃ aut excõicatõnisᵖ snĩa plectatur nisi ꝑsũptõnem suam digna satisfactõne correxerit. Idem.

Quamᑫ sit laudabile:⁊ infra.Tuis frat̃ ep̃e petõnibus ãnuentes tibi tuisq̃ sociijs cũ ad ꝑdicandã xp̃i fideȝ pagãis exhibitis:ap.auc̃te cõcedim⁹ vt vobis his cibis cuȝ modestia ⁊ gratiarum actõne ſuata temporuȝ q̃litateʳ iuxta canonicas sanctões vti liceat q vobis ab ipsis ĩfidelibus apponũturˢ.Insup idulgem⁹:vt quicunq̃ religiosi seu clerici idonei ad annũciandum gentibus euangelicam veritateȝ requisita ⁊ habita prelatorum suorum licentia sibi voluerint

e ¶ In domibus.⁊ ita vr̃ ꝙ extra domum iudeorum possint:eadem prohibitio est.j.eo.⁊ si.

f ¶ Cõcordãt.xxviij.q.viij.dispar.⁊ i habitu ẽt differre debent a xp̃ianis:vt possint melius euitari.j.eo i.nonnullis.

g ¶ Simplicium.q᷑ inocens credit omni verbo.xxij.q.iiij.innocens.si.xxviij.q.i.sepe.

h Sicut iuitos.hoc iõ dicit q᷑ nullus ad fidẽ cogendus est xxiij.q.v.ad fidẽ.⁊.xlv.di.de iudeis.q᷑ si simpl'r ⁊ absolute ɔpellant̃ non recipiũt characterẽ.Sȝ si ɔditiõal'r ɔpellant̃ bñ recipiũt ⁊ ɔpellẽdi sũt:vt fideȝ sic susceptã obseruent:vt.s̃.d̃ bap.maiores.§.iteȝ querit̃.xlv.di.d̃ iudeis.⁊.ff.de ritu nup.si pater.⁊.C.e.ti.nullus.her.

i ¶ Habet̃.ꝓbatio ei⁹ ꝙ null⁹ cõpellit̃ ad fidẽ.q᷑ fid̃s ex necessitate eẽ nõ dȝ.xlv.di.qd autẽ §.q syncera.⁊.xxiij.q.v.ad fidem:

k ¶ Potestatis nĩ si.n.ꝑmissum.ẽ occidere vel penã infringere nisi cui ex offõ permittitur.xxiij.q.v.q malos.miles cũ minister.⁊ pena non est iferenda.nisi per iudicem.xxxiij.q.ij.§.item hic.c.her.

l ¶ Bonas.sec⁹ si malas:ne deludãt xp̃ianis ꝑtendentib⁹ signa lamẽtatõis:⁊ nõ ꝓrũpat i ɔtumeliã creatoris j.e.i nõnullis.⁊ ne ãnuati simulatam spẽȝ crucis exurãt C.e.iudeos.ꝟ suas festiuitates more solito celebrent.xlv.di.qui syncera:vt hic dr̃.C.e.ti.nemo bernardus:

m ¶ Cimiteriũ.ar.s̃.ff.d̃ sepul.vio.sepulchra.so.sepulchra hostium religiosa nõ sũt:vt ibi dr̃:nec illud nõ infringens icidit in edictũ:iudei v̉o si reputant̃ hostes.xxiij.q.viij.dispar.lȝ sint hostes fidei nostre.j.eo.⁊ si iudeos.

n ¶ Pecunie.q̃ in sepulchris ponenda non ẽ:ar.ff.de reli.⁊ sump.fu.si q̃s impediat.§.funeris cã.⁊.xiij.q.ij.non estimemus circa medium.t.

o ¶ Effodere.quod qui fecerit sepulchri violati tenetur ff.de sepul.vio.l.iij.§.siquis.⁊ ſm quosdam hec actio infamat.ff.de sepul.vio.l.i.Alij dicunt ꝙ nõ ifamat cum sit actio i factũ.⁊.i.l.illa ipropie ponitur actio.ala.

p ¶ Excõicatõis.⁊ ita videt̃ i optõe iudicis qd̃ istorũ pro pena imponat si nõ satisfecerit.⁊ si iste vult satifacere nõ

punit.fi.xxxv.dist.eps aut psbr.⁊.xliij.di.c.i.⁊.xiij.dist.c vl.ita ē ar.ꝙ ꝑ quolibet peccato ñ dꝫ semp eps ī aliquē fulminare vel excommunicare vel deponere.

q Qua sit.vti liceat.aliter.n.non possent illos lucrari ⁊ sic lꝫ eis loq ⁊ comedere cum eis exēplo dñi. xxiij q.iiij. infideles.⁊ x.q.ij.ad mensam dūmodo ⁊ alijs nō coinquinent.Ar.ꝯ.xxviij.q.i.nullus.⁊ c.oēs.So.ꝯria intelligunt ꝺ iudeis q discernunt cibos hoc ⁊.c.ad mēsā. ⁊.c.fideles de paganis itelligit.Sꝫ quare potius vitamus ꝯuiuium iudeoꝝ ꝙ̄ paganoꝝ. rō illa est:qꝛ illi.s. iudei discernūt cibos nostros.vñ nō debem⁹ cibis eoꝝ vti ne videant iferiores illis vt dicit c.ꝑdi.oēs.pagani ꝟo nō discernūt cibos.Sed hodie ⁊ isti ⁊ illi discernūt vñ non debem⁹ comedere apud eos nec ipi apud nos: lꝫ hoc nō cōtineat in ꝟbis edicti: vt pꝫ.hic.⁊.c.ad mēsam.ꝟ ꝙ̄tū ad sententiā eos vitare ꝺbem⁹:ar.ff.ꝺ peti. hē.itē veniunt.§. ait senat⁹: ꝟ quare potius vitam⁹ ꝯuiuiū ꝙ̄ colloquꝫ.iō loqmur eis vt eos possumus lucrari: qꝺ al's facere non possemus:vt in.c. infideles.

r Qualitate.vt abstineāt his diebus ⁊ tpib⁹ qb⁹ a carne ē abstinēdū ꝫ canones.iiij.di. ꝺniqꝫ.⁊ ꝺ con. di. iij.ꝺ esu.carniū.⁊.c.sabbato.ꝺ qb⁹ canonibus fit ꝟ mītio.

f Apponantur.q̄cunqꝫ ḡ apponūt vti pñt nisi dictū fuerit ꝙ sit idolis imolatū:vt.i.q. iiij.§.vl.⁊.xxvi.q.ij. si de area.tūc.n.sanctius est mori fame ꝙ̄ idolaticis vesci.xxij.q.iiij.sicut sanctius.ber.

t Habita.qꝛ nullus pōt ꝑdicare nisi ex offō sibi ꝯmisso vel nisi hēat auctoritatē a suo prelato.j.ꝺ hē.cū ex iiūcto ⁊.c.excōicam⁹.§.qꝛ ꝟo.Nec suffic petē licentiaꝫ: nisi sit obtēta:vt hic pꝫ.⁊ fi.ꝺ cō.di.v.nō oꝫ.xi.q.iij.quid ḡ.xix. q.ij.due.Ar.ꝯ.ꝫ.de regula.lꝫ.⁊.ꝫ.de arbi.cum olim.

adherere:id absqꝫ ꝯdictōe q̄libꝫ liberam exequendi habeant aucto.ap.facultatē. Idem.

Significauit nob.t.f.quomō aliq ciuiū tuoꝝ ī alexandriam valeāt ꝑficisci ꝑ recupandis cōciuibus suis qui illic ī captiuitate tenent: hoc arbitramur licite posse fieri dū modo nihil ī mercibus suis vl alio modo secuꝫ illuc deferāt: vnde possit saracenis excepto redemptōis articulo aliquod cōmodum[r] aut subsidium prouenire:quod ēt coram te prius iuramento[r] firmabunt. Illi quoqꝫ q post treugam ī transmarinis partibus factam cuꝫ cōmercio alexādriā adiuerit: si detulerint merces ꝑhibitas cā lucrandi excōmunicatōis[r] viculū non euadunt:sicut nec illi q ī personis ꝑprijs nō euntes merces eis per nuncios[z] ꝺstinarunt.Ad vltimum illos q iurauerunt se amplius ī terrā saracenorum cum mercib⁹ nō ituros:nisi pax esset int xp̄ianos ⁊ ipsos ⁊ post treugam[a] factam venerunt illuc:ꝯditio illa de pace aut treuga habēda ab excōicationis vīculo nō absoluit.[b] Idem.

Quod olī ꝑceptum fuit:⁊ ifra.Sane lꝫ hoc fuerit ī concilio lateranensi[c] districte ībibitum:nos tamen omnes illos excōmunicatōni supponimus[d]:q iam ampli⁹ cū saracenis mercimonium habuerunt vel per se vel per alios nauibus: seu quocūqꝫ alio ingenio eis aliqua rex subsidia seu cōsilia:ꝙdiu int nos ⁊ illos guerra durauerit duxerit impendenda. Vestre igit discretōni mandamus q̄ten⁹ nec per vos nec per vestras naues nec alio quocūqꝫ modo aut īgenio eis mercimonia consilia vl alia subsidia[e] transmittatis:ne si aliq ī sua malicia īdurati secus agere presumpserit non soluꝫ ipo iure īcidant ī excōicatōnem illam verum ēt iram[f] dei viuentis īcurrant.

Innocēti⁹.iij.archiepō senonēn.⁊ epō parisien.

Et si iudeos quos ꝑpria culpa submisit perpetue fuituti:pietas xp̄iana receptz ⁊ sustineat cohabitatōnem illorum:īgrati[g] tamen nobis eē non debent:vt reddant christianis ꝑ gratia[h] contumeliaꝫ ⁊ de familiaritate contēptum qui tanꝙ̄ misericorditer in nostram familiaritatem admissi nobis illam retributioneꝫ impendunt quam iuxta vulgare prouerbium mus[k] in pera serpens in gremio ⁊ ignis in sinu suis consueuerunt hospitibus exhibē. Accepimus aūt:ꝙ iudei faciūt xp̄ianis filioꝝ suoꝝ nutrices[l]:⁊ qꝺ nō tantū dicer

u Significauit.ꝯmodū ꝫm ꝙ dr.ꝫ.e.ita quorūdā.ꝺbi.ꝺ ꝟ.⁊ j.e.ad liberādā.nihil ḡ ī mercib⁹ portāduꝫ ē:nisi illud. vñ possint redimē captiuos:vt hic dic.Sꝫ qd si non pñt redimē captiuos:nisi portēt eis arma vel ferrū:nūqd ꝟ facē pñt sine pena excōicatōis:ar.ꝙ sic.ex eo ꝙ dic excepto redēptōis.articulo.Sꝫ ñ credo nisi ꝑmo regrat auctas pape: ne aliqd fraudis fiat.b.

x Iuramēto.Sꝫ nōne suffic pena excōicatōis pōt dici ꝙ ꝟ exigit a suspecto:ar.xxviij.di.ꝺ syracusane.⁊.x.q.vl.c.vlt. qm̄ eoꝝ ruine dñt occurrē plati.lxiij.di.diaconi. ⁊.xxij.q.v.ꝟ vr.⁊.ad maiorē cautelā exigitur iuramētū ēt a quocūqꝫ.lau.

y Excōicatōis.ꝺ q hēs ꝫ.e.ita quorūdā.⁊ iō qꝛ lꝫ treuga sit facta non tñ par ꝑpetua:vt.j.§.pri. vñ ꝑhibitio nō itelligit ꝑpterea relaxata de mercibus prohibitis.

z Per nūcios. sic.j.c. ꝑx.q ꝑ aliū facit ꝑ se facē vr:vt hic.⁊.j.ꝺ sē.ex.mulieres.xlvi.di.sic nō suo ff.de adul.tu.ita tamen §.gessisse.

a Post treugā.treuga ē securitas ꝑsonis ⁊ reb⁹ ad tps ꝯcessa.ꝫ.ꝺ treu.c. i.⁊ q fac treugā ñ fac pacē.nec ꝺsistit a guerra nisi ad tps:qꝛ q distulit ñ ī totū destitit.ij.q. iij.§.notādū.ff.de iudi.ꝺstitisse.

b Nō absoluit.nec ēt a ꝑiurio:qꝛ lꝫ treuga sit facta:ñ tñ par.⁊ ita non existit ꝯditio.vñ incidit ī sniaꝫ excōicatōis:⁊ ī ꝑiuriū:⁊ sic treuga est par.

c Quod olim.ī lateranēsi.⁊.ꝫ.eo.ita quorundam.ber.

d Supponimus.⁊ iaꝫ suppositi erāt ꝑ alex.ī cōcilio laterañ. ita quorundaꝫ.⁊ sic ē canō late snie vt pꝫ in fi.⁊ ita vr ꝙ q ꝯ faciunt duplici excōicatōe sit ligati.Sꝫ qs absoluet tales.pt dici ꝙ epi ipoꝝ:qꝛ exꝙ papa sibi ꝟ nō retinuit alijs īdulsisse vr. j.ꝺ sen.ex.nuper.qꝛ sibi reseruasset si hoc nō itendebat.ꝫ.ꝺ ꝑben.graue in fi.⁊.j.de.cri.fal.dura.in fi.ber.

e Subsidia.ꝫ.e.ita.⁊.j.e.ad liberandā.⁊.C.q res expor.non pos.per totum:⁊.C.que res ven.non pos.per totum.

f Irā ꝺi.ratū hñt:qꝺ ab ecclia iuste fcm̄ ē.xxiiij.q.i.qꝺcūqꝫ.

g Et si iudeos.ingrati.Si.n.iudei isti igrati sūt possūt priuari gratia sibi cōcessa.ꝫ.ꝺ do.c.vl.⁊.xij.q.ij.octaua discussio.⁊.C.de reuo.do.l.vlti.ber.

h ¶ Pro gratia.s.de fideiusſ.puenit.⁊.s.de renun.ſane.
i ¶ De familiaritate.nimia familiaritas parit ꝯtemptū.⁊.ff.ꝺ offi.pconſulis ne quicq̄z.§.cura.⁊.lxxxvi.di.quando.⁊.ff.de offi.preſi.obſeruandum
k ¶ Mdus in pera.vt.xiij.q.i.§.ij.verſus ſi.
l ¶ Nutrices.qꝺ eē non dz.s.e.iudei.⁊.c.ad h.

i ¶ In nōnullis.diſtinguit.ſic p habitū dñt diſtingui nouitij.a pfeſſis.⁊.s.ꝺ ſta.re.c.pe.⁊ meretrix a matrōa.j.de ſen.ex.i audiētia.⁊.ff.ꝺ i iuriīte apꝺ.§.ſiquis ꝟgines.⁊ maſculi a feminis p cries ⁊ veſtes.xxx.di.ſiqua feia.ſic ⁊ liber diſtinguiſ a ſuo p pileū.C.ꝺ la.li.toll.l.i.§.⁊ q pileati.io.

a ¶ Effundē.credebant forſan corp⁹ xp̄i dſcēderē i ſtōachū ⁊ icorpari.qꝺ ē falſū ꝺ ꝯſe.di.ij.tribus gradib⁹.n̄ ē iſte panis.ci b⁹.n.aīe ē.ꝺ.e.credē.la.
b ¶ Pati unſ.ar.ꝙ q pt phibē ⁊ nō phibet ſibi i putaſ.lxxxvi.d.c.iij.⁊.j.ꝺ reg.iur.c.pe.⁊.j.ti.pr.c.ij.⁊.xxiij.q.viij.pterea.ar.⁊.j.ꝺ.ſen.ex.quante pſumptionis.
c ¶ Libere.i.eccliē.non n.erit heres fili⁹ ancille cū filio libere.xxxij.q.i.ij.dicat aliquis.ber.
d ¶ Ancille.i.agar q̄ ſignificat ſynagogā.libēa i.ſara.q̄ ſignificat eccleſiaz.ꝺ agar ancilla ſare dſcēderūt iſti q dn̄t eſſe ſui illoꝝ q deſcenderunt a ſara in quib⁹ eccl'a fūdata eſt ber.
e ¶ Sub excōicatōis.pena.imo excōicari pn̄t ſi cōicēt eis poſtea.j.ꝺ vſuris p⁹ miſabilē.⁊.j.c.pxi.⁊ ſic idirecte iudicat eccl'a ꝺ iudeis.⁊ ꝺ h̄ di xi.s.e.ita.⁊.c.iudei.ber.
f Poſtulaſti.pena pecuniaria.ad arbitriū iudicis.s.ꝺ offi.le.ꝺ cāis.q₂ ſpūali pena ipſum punire nō pōt cū ſit ex eccl'iaz:quia nihil ad nos ꝺ his q foris ſūt.ij.q.i.multi.qn̄ eccl'a poſſit punire iudeos dcm̄ ē s.e.ita ⁊ in c.iudei
g ¶ Leſo ſatiſfactōnem.hoc regulare ē:vt ſemp añ abſolutōnez ſatiſfaciat leſo.⁊.j.ꝺ ſen.ex.porro.parochianos ꝯqueſti.i plurib⁹ alijs.c.⁊ eccleſie ſatiſfacē dz cui ſit facta iiuria i pſonā ei⁹ miniſtri:vt.iij.q.i.nulli i ſi.⁊.ij.q.vij.accuſatio.ber.
h ¶ Chriſtianis.⁊ ita indirecte excōicanſ iudei.de h̄ dic vt dcm̄ ē.s.e.ita quorundam.

ſed etiam nefandum eſt cogitare cum in die reſurrectionis dominice illas recipere corp⁹ ⁊ ſanguinez ieſu xp̄i contingit per triduum anteq̄ eos lactēt lac effundere[a] faciunt i latrinam.alia iſuper ꝯ fidē catholicā deteſtabilia ⁊ iaudita cō mittūt:pꝑter q̄ fidelibus ē verendum ne diuinam idignatōnem icurrant cum eos per petrare patiunſ[b] idigne que fidi noſtre confuſionem iducūt:⁊ infra.Inhibem⁹ ergo diſtricte ne decetero nutrices vel ſerui entes habeant chriſtianos ne filij libere[c] filijs famulenſ ancille[d]:ſ tanq̄ ſerui a domino reprobati in cuius mortē nequiter coniurarūt:ſe ſaltē p effectuz opis recognoſcant ſuos illoꝝ quos xp̄i mors liberos ⁊ illos ſeruos effecit:⁊ ifra.Si ſo nutrices ⁊ ſuientes nō dimiſerint xp̄ianos ſub excōicatōnis[e] pena ihibeatis diſtricte omnib⁹ xp̄ianis ne cum eis cō merciū aliquod audeāt exercere.

Idem.

Poſtulaſti qualiter ꝯ iudeum pcedere debeaſ:q manus iiecit i q̄ndam clericū violentas.Ad quod breuiter reſpondemus ꝙ ſi dict⁹ iude⁹ tue iuriſditionis exiſtit:ip̄z pena pecuniaria[f] puniaſ vel alia ſm ꝙ conuenit temporali:faciens leſo[g] ſatiſfactōnem cōgruam exhiberi:aliogn eius dn̄m moneas ⁊ indicas:vt paſſo iniuriam ⁊ eccleſie ab eo ſatiſſieri faciat ꝯpetenſ:ꝙ ſi dn̄s ei⁹ neglexerit adimplere:tu xp̄ianis[h] oīb⁹ per.cen.ec.iterdicas:ne cum ipo iudeo anteq̄ ſatiſfaciat:pſumant ꝯmercia exercere.

Idem in concilio generali.

In nōnullis puīcijs a xp̄ianis iudeos ſeu ſaracenos habitus diſtinguit diuerſitas:ſed in quibuſdam ſic quedā inoleuit confuſſio:vt nulla differentia diſcernanſ.Vn̄ cō tingit iterdum:ꝙ per errorem xp̄iani iudeorum ſeu ſaracenoruz ⁊ iudei ſeu ſaraceni xp̄ianorum mulieribus cōmiſcentur.Ne igiſ tam damnate ꝯmixtionis[k] exceſſus per velamen erroris huiuſmodi vlterioris excuſatōnis poſſint hr̄e diffugiū:ſtatuim⁹ vt tales[l] vtriuſq̄ ſexus i omni xp̄ianorum puincia ⁊ omni tempore qualitate habitus publice ab alijs populis diſtinguanſ.In diebus autem lamentationis dominice paſſionis i publicum minime pdeant[m]:eo ꝙ nōnulli ex ip̄is talibus dieb⁹:ſicut accepimuſ ⁊ ornatius non erubeſcunt incedere:ac xp̄ianis q ſacratiſſime paſſionis memoriam exhibentes lamentatōnis ſigna p̄tendūt:illudere[n] nō formidāt.Illud autem diſtrictiſſime inhibemus ne in contumeliā creatoris pſilire pſumant.Et qm̄ illius diſſimulare nō debem⁹ opprobriuz:qui pbra noſtra ꝺ leuit:precipimus pſumptores huiuſmodi per principes ſeculares condigne aiaduerſiōis[o] adiectōne compeſci:ne crucifixum p nobis aliquaten⁹ blaſphemare[p] preſumant.

Idem in eodem.

Cum ſit nimis abſurdum vt plaſphemuſ[q] chriſti in xp̄ianos vim ptātis exerceat:quod ſuper hoc toletanuz[r] cō cilium prouide ſtatuit:nos pꝑter tranſgreſſorum audaciaz in hoc generali concilio inno

k ¶ Cōmixtōis.qa nec mr̄imoniū inſ iudeū ⁊ xp̄iana eē pōt.xxviij.q.i.caue.ber.
l ¶ Erroriſ.ergo ſi ignoranſ ꝯmiſceatur xp̄ian⁹ iudee:dūmō ñ ſit craſſa ſiue affectata ignorātia:excuſaſ i eo ꝙ iudā.ar.xxxiij.q.ij.i lectū.⁊.j.de cle.ex apoſtolice.
m ¶ Prodeant.s.eo.quia.
n ¶ Illudē.ſic redđet nob p gr̄a contumeliā ⁊ ꝯtēptuz s.e.⁊ ſi iudeos.
o ¶ Aiaduerſiōiſ ſ.pecūiaria pēa vł alia ipali put viſū fuerit iudici.s.c.proxi.ber.
p ¶ Blaſphemaſ.s.e.c.i.j.c.pr.ber.
q Cum ſit.blaſphem⁹ xp̄i.i.iude⁹ blaphemās xp̄m.s.e.c.i.
r ¶ Toletanū.liiij.di.nulla.⁊.j.eo.ex ſpeciali.
ſ ¶ Prouiciale ꝯcilių.s.ꝺ ac.cū oliz.
t ¶ Pauper.ſic ergo pauperib⁹ r̄ſtituiſ:qꝺ iiuſte extortū ē:vt.s.de immu.ec.q₂ Si ꝟo o ficiū licitū ē:tūc ſi vellet poſſet dare paupib⁹:qꝺ iniuſte extortū ē.xiiij.q v.n̄.ſane.Sz ꝯ vr̄:ꝙ reſtituēdū ſit illſ a qb⁹ ē extortū ⁊ n̄ paupib⁹.j.ꝺ homi ſiiē dignū.§.eos.⁊ j.ꝺ vſur.cū tu.⁊.s.ꝺ iur̄iu.cā te.⁊.s.ꝺ dci.tua.ij.xviij.di.qm̄.h io ſit in h̄ cāu:q₂ neſciſ a q h⁹ extortū ſit ma ior pēa pōiſ i ſeq̄n

ti .c. illis q̄ merces prohibitas portant ad saracenos. ioā.

t A D liberandā. excommunicamus anathematiza/ mus. sicut supra eodem ita. ꝛ. c. ꝙ olim.

r ¶ Priuatione. hoc totum habes. supra eodem ita.

a ¶ Cōmercio. totum ergo lucrum qđ ad eos ꝑuenit ex h̄ cōmercio debent dare ī subsidiū t're sancte ī cuius đtrimentū h̄ fecerūt: ꝛ ē sil'e criminiꝫ vsurarū: ī quo q̄cquid sorti accedit vsura est. vn̄ totū đꝫ resti/tui. i. de vsuris cō/suluit. ꝛ. xiiij. q. iij. putāt. ꝛ. c. seq. imo. vꝫ ꝙ maiꝰ: qꝛ isti vidētur fidē chri/stianā īpugnar̄. vn̄ plus puniūtur qꝛ n̄idē ꝑ pena dare cogūtur in subsidium terre sancte: ꝛ nemo dubitat grauius eē cōmissum qđ est grauius vindicatū. xxiiij. q. i. n̄ afferamus. ꝛ ī auc̄. vt fra si. col. ix. ī fi. vbi dicit in đlicto. eni. equali primas eis iminere penas iustum putamus.

b ¶ Deliq̄rint. sic. s̄. đ imu. ec. c. vl. ꝛ đ iure pa. pastoral. ꝛ. s̄. de tē. or. lr̄as. ꝛ s̄. đ fo. cōpe. nullꝰ si. xij. q. vij. de viro ꝛ. xvij. q. iiij. frater. ꝛ episcopus.

c ¶ Sic al's. qꝛ po/terūt subijci ꝟberi/bus loco pene. xiiij q. vi. si res. ꝛ. xij. q. ij. fraternitas. ꝛ. v. qōe. vi. quia iusta.

d ¶ Interdicatur sic ergo pena vniꝰ ē metus alteriꝰ: vt ij. q. vij. quapp. ꝛ. s̄ de of. or. irrefraga/bili. ꝛ. s̄. đ transla. c. i. ī fi. ꝛ. s̄. de statu regu. ea q̄. s̄. de ca

uamus: prohibentes ne iudei publicis officijs ꝑferātur q̄m sub tali ꝑtextu xp̄ianis pluri/mū sunt infesti. Siq̄s autē eis officium tale cōmiserit ꝑ ꝓuinciale concilium qđ singulis annis ꝑcipimus celebrari: moni/tione ꝑmissa districtōe qua cō/uenit ꝯpescat̄. Officiali v̄o hu/iusmodi tādiu xp̄ianorū cōio ī cōmertijs ꝛ alijs denegeẗ: do/nec in vsus paupum xp̄ianorū s̄m ꝓuidentiam dio. epi cō/uertatur quicq̄d fuerit a chri/stianis adeptus occasione offi/cij, sic suscepti: ꝛ officium cum pudore dimittat quod irreue/renter assumpsit. hoc idē extē/dimꝰ ad paganos. I dē ī eodē.

A D liberandā terrā san/ctā: ꝛ. j. Excōicamꝰ pre/terea ꝛ anathematizamus il/los falsos ꝛ ipios xp̄ianos q̄ ꝯ ip̄m xp̄m ꝛ populum christia/nū saracenis arma ferrum ꝛ li/gnamina deferūt galearū: eos ēt qui galeas eis vendunt vel naues quiq̄ꝫ in piraticis sara/cenorū nauibꝰ curā gubernati/onis exercēt: vl' machinis aut q̄buslibꝫ alijs aliqđ eis impen/dūt ꝯsiliū vel auxiliū in dispē/diū terre sancte: ipsosq̄ꝫ rerum suarū priuatōe mulctari ꝛ ca/pientiuꝫ seruos fore censemꝰ: ꝑcipientes vt ꝑ oēs vrbes ma/ritimas diebꝰ dn̄icis ꝛ festiuis huiusmōi snīa publice īnoueẗ ꝛ talibꝰ gremiū nō aperiat̄ ec/clesie nisi totū qđ ex ꝯmercio

tam dānato perceperint ꝛ tm̄ dē de suo in subsidiū terre san/cte transmiserint vt equo iu/dicio ī quo deliq̄ritꝰ puniātur q̄si forte soluēdo n̄ fuerit: sic al's reatꝰ taliū castigeẗ ꝙ ī pe/nā ipoꝝ alijs interdicat̄ auda/cia similia presumēdi. G reg. ix. astori. ꝛ luceñ. epis.

E X spāli quem erga illu/strē regeꝫ portugalie ge/rimꝰ charitatis affcu: ꝛ. j. man/damꝰ q̄tenꝰ rgeꝫ ip̄ꝫ solicite in/ducatis: ne in officijs publicis iudeos xp̄iāis ꝑficiat: sic ī gn̄a/li ꝯcilio ꝯtineẗ. ꝛ si forte reddi/tꝰ suos iudis vēdidēit vl' paga/nis: xp̄anū tūc đputꝫ de graua/mibꝰ īferēdis cl'icis ꝛ eccl'ijs n̄ suspectū ꝑ quē iudei siue sara/ceni sine xp̄ianorū iniuria iura regalia consequātur. I dem.

N Ulli iudeo baptizatū vl' baptizari volētē emē li/ceat l' ī suo ꝑuitio retinē. qđ si quē n̄dū ad fidē ꝯv̄sū cā mer/cimōij emerit ꝛ postmōꝫ fcūs sit l' fieri đsidēt xp̄ianꝰ: datis ꝑ eo. xij. solidis ab illiꝰ ꝑuitio ꝓ/tinꝰ sb̄trahaẗ. Si āt. j. tres mē/ses ip̄ꝫ vēalē n̄ exposuerit l' ad sibi ꝑuiēdū emēit eūdē nec ip/se vēdē nec aliꝰ audeat ꝯpare sꝫ nullo dato ꝑcio ꝑducat̄ ad ꝑmia libtatis.

De hereticis

S tephanus papa oibus epis. Ubiꝰ ī fide infidel' ē. nec eis oio credē/dū ē: q̄ fidē v̄itatis ignorāt. L eo pa.

sit causa mercimonij: vt ibi dicitur. ꝛ hic inferius.

h ¶ Mercimonij. in quo casu non fraudabitur ex toto iudeꝰ siue paganꝰ: dūmō. j. tres m̄ses illū vēalē expōat: vt. c. frnitatē

tas ipsiꝰ fuerit patefacta: ꝙ velit fieri christianus in libertateꝫ mōis omnibus vendicetur. liiij. di. fraternitatem nisi emptus

i ¶ Solidis. sꝫ de q̄ mōeta dabūẗ. r̄ndeẗ de illa q̄ ē ī vsu ī loco illo: ar. ff. đ le. iij. nūmis. ff. de leg. i. si seruus pluriū. §. si nūerꝰ quid si nō sit q̄ soluat il/los. xij. solidos. đ hoc di/ctum est. s̄. eodem. c. i.

k ¶ Tres mēses. eo ip̄o ꝙ non exposuit ip̄m. j. tres mēses venalē: ꝑsumiẗ ꝙ nō cā mercimonij emerit sed ad seruiēduꝫ sibi vn̄ nullo ꝑcio dato ꝑduceẗ ad ꝑmiū libertat̄: nec admittereẗ ꝓbatio in ꝯtriuꝫ: cū hec sit ꝑsūptio iurꝫ ex q̄ ius statuiẗ: vt. liiij. dist. frnitatē. qđ. c. intellige ꝑ illud ꝛ istud ē q̄si glosa ꝛ expositio illiꝰ si ꝑsūptio ē s̄. de sp̄ō. ia qui. vbi hēs ꝑsūptiōeꝫ iuris: ꝛ si aliꝰ eū cōparet: talis ēptio n̄ valerꝫ: ꝛ nihilominꝰ erit liber nl'lo ꝑcio dato si sci/ēter eruit illū. si ignoran/ter: agat ad ꝑciū suū ad iteresse ꝯ iudeū q̄ ipsum đcepit. ff. đ cō. ēp. liberi hois: ar. ꝛ nō. ꝙ fauor si dei ꝑuat aliquē ꝑuo suo vt h̄ pꝫ. itē ꝑuat aliquē fi/lio suo. s̄. đ cōv̄. īfi. c. vl. itē priuat aliqueꝫ vxore sua. s̄. de diuor. gaude/mus. ꝛ. xxviij. q. i. si ifidel'

l d

Ubiꝰ. de fide n. nl'lꝰ đꝫ du/bitare sꝫ firmi/ter credere ar/ticulos fiđi. s̄ đ sum. tri. c. i. ī pri. aliter saluꝰ eē n̄ pōit: vt ī psal. q̄cūq̄ꝫ vult ꝛc. ꝛ. xxiiij. d. q̄n eps. ꝛ. xxiiij. q. i. apte. nullus. n. titubare đꝫ in fide vt ibi dicitur.

m ¶ In fide. ēt in tenui arti. C. đ here. l. ij. ī fi. sic

lū. c. ij. ff. de pe. l. capitalium. §. famosos. ff. depositi. bona fides. i. responso. in fi.

e E X speciali. concilio. s̄. eo. cuꝫ sit. ꝛ. liiij. di. nulla.

f ¶ Non suspectū. qui fideliter ꝛ sine fraude offi/cium suum exequatur ne per hoc fraus fiat christianis clericis aut ecclesijs qualis fuit ioseph. de quo habes. xx ij. q. ij. ꝙ ait. qui fuit dispensator pharaonis. her.

g N Ulli. seruitio. s̄. e. c. i. ꝛ. c. iudei. ij. imo q̄ꝫcito volū/ ex leui offensa reuocat̄ libertꝰ in seruitutē. C. đ li. ꝛ eorū li. si ma/numissus. ꝛ hoc quo ad articulos fidei q̄ continentur ī symbo/lo credo ī deū: q̄bus ꝑ fidē sola adhibenda est credulitas: quia fides est de re non visa. de pe. di. iiij. in domo. C. de sum. tri. l. vl. non per signa sed per fidem veritas est colenda. de consec. di. iiij. venit sacerdos. laur.

n ¶ Credendum est. ergo dubius in fide testis esse non potest. xxiij. q. iiij. ipsa pietas.

a Qui alios nō reuocat.cū potest.ff.ad.l.aquil. scientiam. lxxxiij.di.error.⁊ ar.ƺ.ti.pr.⁊ si iudeos.⁊.ij.q.vij. negligere.Sƺ nūquid istud ptinet ad oēs.rñ.de crīe iam cōmisso so li plati tenētur corripe.xxiij.q.iiij.duo ista.⁊.c. ita plane a pctō autē cōmittēdo qlibƺ tenet aliū corripe occulte.j.e.cum ex iniuncto.vbi ƌ hoc:⁊ ar.xxiij.q.iij.ipsa pietas.xxij.q.vi.ħ.vī.⁊.xciij.di.diaconi.⁊.ƺ.ƌ cogni.spi.tua ⁊.ij.q.vij.quapp. sed iste due vltime cōcordātie intelligūtur ī denūciatōe.t

b Firmissime.hereticuƺ. Hereticꝰ multis modis dī. ille dī hereticꝰ q puertit sacrā ecclesie:vt simoniacus.i.q.i.eos.q p pecuniā.⁊.vi.q.i.§.sed licƺ.Itē ille q scindit se ab vnitate ecclesie vij.q.i.deniqƺ. Item oīs excōicatus.iiij.q.i.ꝙ aūt hi. Itē q errat in expositōe sacre scripture.xxiiij.q.iij.hēsis.Itē q cōfingit nouam sectam vel cofictam seqtur.xxiiij.q. iij. hereticus. Item qui alit sētit de articulis fidei q̄ƺ romana ecclīa.xxiiij.q.i. hec ē fides.⁊.c.qm̄.vel q male sētiūt ƌ sacramētj ecclie.j.e.ad aboledā i pri.

Qui alios cum potest: ab errore non reuocat[a]:seipsū errare demonstrat. Augustinus de fide catholica.

Firmissime tene ⁊ nullatenus dubites omnem hereticum[b].vel scismaticū cuƺ diabolo ⁊ angelis eius eterni ignis incendio pticipandum: nisi añ finē vite catholice fuerit icorporatus ⁊ reintegratus ecclie:⁊ post pauca. Omni homini qui ecclesie catholice nō tenet vnitatem:neqƺ baptismꝰ neqƺ elemosyna quātūlibƺ copiosa neqƺ mors[c] pro nomine christi,suscepta proficere poterit ad salutem[d]. Gregorius nonus anastasio antioc.

Fraternitatis tue: ⁊ infra.Cum celestinus at

c Mors. vnde apostolus. Et si tradidero corpus meum vt ardeaƺ:charitatē auteƺ non hēam:nihil mihi pdest.de pe.di.iij.circa fi.c.siquis. ⁊ ƌ cō.di.iiij.solet.⁊.i.q.i.vide quātū bonū

d Ad salutē eternā.s.valent tamē ad bona temporalia promerenda:argumentum.xxij.questione.ij.si quilibet.in fi.⁊ ad mitius supplicium subeundum:de pe.di.iiij.ad fi.§. post ēt.b.

e Fraternitatis.pelagius.Isti duo damnati erant in synodo ephesino de heresi.dubitabat patriarcha antiochenus an scripta ipsorum essent recipienda, ⁊ dicitur ꝙ non: quia ex quo condemnatus est auctor: ⁊ scripta illius admitti non debent:vt.iij.questione.iiij.c.nullus.xvi.distinctione canones. q̄uis aliqua vtilia sint ibi: argumentum supra de testi.licet. argumentum tamen quod ratione etiam bone sententie recipi possent.i.questione.i.dominus declarauit. ⁊.xxxvij.distinctione siquid veri.sicut ⁊ noticia legis abrogate necessaria est:distinctione.vij.moyses ⁊ papa etiam argumentatur ex l.theodosiana abrogata supra de iudi.nouit.sed verum est:ꝙ scripta istorum non valent:etiam si als bona sint nec sunt recipienda infra eodem excommunicamus.§.credentes.argumentum ad hoc.xcvi.distinctione bene quidem.tamen ratione bōe sententie scripta origenis approbata fuerunt. xvi. questione.vij.⁊ hoc diximus:qui damnatus fuit post mortem.xxiiij. questione.ij.sane profertur.⁊ si approbarentur: valerent: als non.argumentum supra de sum.tri. c.ij.in fi. Item argumentum ꝙ destructo principali destruitur accessorium: sicut in.c.predicto.⁊ hoc diximus.bern.

f Siquis episcopus.Sic ordina istam litteram.Siquis episcopus instituerit hereticos heredes extraneos a consanguinitate sua: vel etiam instituerit consanguineos hereticos heredes aut paganos pertulerit saltem post mortem ⁊c.⁊ sic repete illam dictionem hereticos. ⁊ ita nullus debet instituere hereticum siue sit consanguineus siue non: vt hic patet. ⁊ infra. c.proxima episcopus. Ergo instituat ecclesiam ex quo non habet consanguineos catholicos.xij.questione.ij.episcopus qui filios.⁊.C.eo.cognouimus.

q̄ƺ pelagius[e] in ephesina synodo sint damnati quomodo poterūt illa capitula recipi: quorum damnantur auctores.

Ex concilio aphricano.

Siqs epūs[f] heredes īstituerit extraneos a ꝯsanguinitate sua vl̄ hereticos ēt ꝯsanguineos aut paganos[g] ptulerit:saltē post mortē[h] ei anathema dicat: atqƺ eius nomē iter dei sacerdotes nullo mō recipietur. Ex eodem.

Illeos[i] q catholici nō sūt ēt si ꝯsāguinei fuerit epi vl̄ psbyteri nihil ꝯferāt[k]. Deniqƺ hoc qđ de epīs ⁊ psbytis dictū est:dƺ ƌ reliqs[l] clericis exaudiri. Alexāder.iij. remensi archiepiscopo.

Cum xps[m] pfectus deus

⁊ in auc. vt cuƺ de appel.cogno.§.dicimus.⁊.§.siquis. colla.viij. quia isti heretici iaƺ non dicuntur filij vel consanguinei.vnde dicitur in lege:si frater tuus ⁊ amicus tuus ⁊ vxor tua deprauare voluerint veritatem: sit manus tua super illos xxiij. questione.vi.ij.legi. ⁊ vxor est expellenda.xxviij.q.i.vxor.in fi.Hoc intellige:nisi penitus erint isti consanguinei:delicti enī veniam penitentibus nō negamꝰ.C eo.manicheos. b.

g Paganos.⁊ ita idem iuris est in paganis quod de hereticis. ⁊ idē est de omnibus q catholici non sunt.j.c.proximo.

h Post mortem. sic.xxiiij.questione.ij.sane profertur. ⁊ argumentum.C.e.l.manicheos.argumentum contra quia crimina morte extinguuntur.xxij.distinctione.quorundam.xxiij.questione.ij.c.i.⁊ crimen cum pena sit extinctum.C.si reus vel actor mor.fu.l.ij.hoc tamen speciale in crīe heresis in criminis detestationē: vt post mortem possit accusari ⁊ excōmunicari: ⁊ ne ecclesia oret p eo:quia non fuit accusatus in vita.bernar.

i Illeos:etiam si consanguinei. dic vt supra. c.pxi.

k Nihil conferant.non distinguitur in morte vel in vita.ergo nec nos distinguimus: qr nihil capere possūt ex testamento.j.eo.excōicamus. §.credentes. causa pietatis forte posset eis dari ne perirent fame.lxxxvi.distinc.pasce fame. qr adhuc possunt conuerti ad fidem: qr de nemine disperandum est:de pe.di.vij.nemo.⁊.xxxij.q.ij.ancillam, ⁊ argumentum etiam ad hoc. xlij.distinctione quiescamus.⁊.xi.questione.iij.quoniam multos.

l De reliquis. in hoc oēs pares sunt:argumentū.xvi.q.i.predicator in principio.xxiiij.q.ij.sane profertur.

m Cum christus.sub anathemate.quicunqƺ ergo cōtrarium dicit est excommunicatus, quia hoc dicere hereticum est: ⁊ heretici omnes sunt excommunicati: infra eodem ad abolendam.⁊.c.excommunicamꝰ ⁊ ꝙ christus verꝰ sit homo ex humana carne subsistens habes.ƺ.ƌ sum.tri.c.i.⁊ est articulus fidei nostre de quo habetur in predicta constitutione: ⁊ de alijs quos scire debet quilibet christianus tenetur per fidem: argumentum ad hoc de conse.dist.iiij.ante.xx.⁊.c.baptizandos.⁊.c.prima ad illos articulos. de qbus tractat ī illa ꝗstōe

firmiter credim⁹: oēs idistincte tenenť tā clerici q̄z laici: ꝫ clerici magis q legē pscrutabilr scire tenenť. xxxviij. di. oēs psallētes. xxiiij. di. qñ eps. Quilibet ḡ teneť credere ꝫm ꝙ catholica tꝫ ecclia: ꝛ hoc sufficit i talib⁹ articulis. dummodo nihil in ꝯrium sentiat. j. e. ad abolendam.

cale. ꝛ hꝯcedit ala. ar. liiij. di. ex antiqs i fi. qḋ nō ē ver. q̄tenetur viuē cl̄icalit q̄zuis sit ḋposit⁹. vñ si h faciat: adhuc gaudꝫ puilegio cl̄icali. lxxx. di. dcm̄. ꝛ h dixit hu. Si vo icorrigibilis eēt cū ñ solū pderet puilegiū cl̄icale: vez ētseculari curie trad reť. ṡ. ḋ iudi. cū ñ ab hoïe: ꝫ i cāu isto pdit oē puilegium: nisi reuertatur vt sequitur.

a S Jc̄ leo. xxiij. q. v. res oēs.

b ¶ Defensores. j. e. excōicam⁹. §. credentes. ꝛ. lxxix. di. siquis papa ar.

c ¶ Obtētu. sic ergo rōe delicti pdit puilegiū. j. e. c. pr. in fi. qꝛ puilegiū non extendiť ad illicitū cāuꝫ: nec tuetur aliquē i malo. j. de sen. ex. nulli. ꝛ. oï puilegio cessāte ma li puniēdi. ff. C. vbi ḋ crimi. agi opor. auč. q̄ in puincia.

d ¶ Oblatio. qꝛ cōstat eū ḋcessisse in mortali peccato. xxiij. q. v. placuit. et ē ſi j. ḋ vsur. quia in omnibus.

e A Dabolēdaꝫ. obsuat. si. xxiiij. q. iij. heresis. Hoc ḡ qḋ romana eccla suat ꝛ mandat ab aliis obsuari: gnāľr ē obsuandū. xi. di. qs nescit. Quicūqꝫ mala fētit ḋ sacris ecclie hētic⁹ ē hñduf vt hic patet.

f ¶ Sede vacāte. Hēs hic ar. ꝙ vacāte ecclia iurisdictio remanet penes capľ: ar. lxv. di. c. vl. xxiij di. i nomie dñi. vij. q. i. pōnif cet. De hac mā plene dcm̄ ē. ṡ. ḋ ma. ꝛ obe. his q. ꝛ. c. cū olim.

g ¶ Dephēsi. facta euidētia puta qa publice pdicāt hē sim: ar. ff. ḋ ri. nu. palā. §. vl. vľ legitima pbatōe: puta p testes vľ ēt sua cōfessione.

h ¶ Prerogatiua. Ar. ꝙ clic⁹ ḋposit⁹ si hꝫ puilegiū cleri

ꝛ perfectus sit homo: mandamus quatenus sub anathemate iterdicas: nequis decetero audeat dicere christum non esse aliquid ꝫm ꝙ homo: qꝛ sicut christus verus est deus: ita ver⁹ est homo ex anima rationali ꝛ humana carne subsistens.

Ex conci. lateraň.

Sicut ait beatus leo[a]: ꝛ infra. Quia i partibus tolesanis hereticorum, quos alij gazaros alij paterēnos: ꝛ alij alijs nominibus vocant: inualuit damnanda peruersitas: eos ꝛ defensores[b] ꝛ receptores eorū anathemati decernim⁹ subiacere. Et sub anathemate prohibemus: nequis eos i domo vel i terra sua tenere vľ fouere aut negociatōnem cū eis exerceť presumat. ¶ Si autē in hoc peccato decesserit: neqꝫ sub priuilegiorum nostrorum qbuscunqꝫ idultorum obtētu[c] neqꝫ sub alia quacunqꝫ occasione oblatō[d] pro eo fiat: aut inter xp̄ianos accipiat sepulturā.

Lucius. iij.

Dabolēndam: ꝛ infra. Uniuersos qui de sacramento corporis ꝛ sanguinis domini nostri iesu xp̄i vel de baptismate seu peccatorum confessione matrimonio vľ reliqs ecclesiasticis sacramentis aliter sentire aut docere non metuunt ꝙ sacrosancta ro. ec. predicat ꝛ obseruat[e]: ꝛ generaliter quoscunqꝫ eadeꝫ ro. ec. vľ singuli epi per dio. suas cum consilio clericorum: vel clerici ipi sede[f] vacante cum consilio si oportuerit vicinorum eporuꝫ hereticos iudicauerit vinculo perpetuo anathematis inodamus: ꝛ infra. ¶ Prefati nihilo minus ordinatiōe sancimus: vt qcunqꝫ manifeste fuerint i heresi deprehensi[g] si clericus est vel cuiuslibet religionis obū, pbratōne fuscatus totius ecclesiastici ordis prerogatiua[h] nudet: ꝛ sic omni officio ꝛ beneficio spoliatus ecclesiastico seculari[i] relinquatur arbitrio potestatis animaduersione debita puniendus: nisi ꝯtinuo post deprehensionem erroris ad fidei catholice vnitatem spōte recurrere[k] ꝛ errorem suum ad arbitrium epi regionis publice consenserit abiurare ꝛ satisfactōnem congruam exhibē. Laicus[m] autem nisi put dictū ē abiurata heresi ꝛ satisfactione exhibita confestim ad fidē confugerit orthodoxam secularis iudicis arbitrio relinquatur debitam recepturus p q̄litate facinoris vltōneꝫ: ꝛ infra. Qui vero iuenti fuerit sola suspitōe notabiles: nisi ad arbitrium epi iuxta considerātōeꝫ suspitōnis qualitatemqꝫ persone ppriam inocentiam ꝯgrua purgatōne monstrauerit simili sententie subiacebūt. ¶ Illos quoqꝫ qui post abiurationem vel postq̄ se purgauerint: de ... vt diximus ppꝛij antistitis: examinatōne purgauerint: deprehensi fuerint in abiurataꝫ heresim recidisse: seculari iudicio sine vlla penitus audiētia[n] decernimus relinquēdos: ꝛ infra. Statuimus insuper: vt comites barones rectores et consules ciuitatū ꝛ alioꝝ locorū iuxta cōmonitionē eporuꝫ

i ¶ Reliquaf. Trib⁹ enī cāib⁹ relingť aligs curie seculari stati post ḋpositō nē. i crie hēsis vt hic. ꝛ. j. e. excōicam⁹. item i crie falsi. j. ḋ cri. fal. ad. falsariorꝫ ꝛ i alio cū pp calumniā vľ ꝯtumeliā quaꝫ cōtulit epo suo: aligs depositꝰ ē. xi. q. i. sigs sacerdotū. Als āt lꝫ clic⁹ sit ḋpositꝰ: ñ tradiť statim curie seculari: imo adhuc teneť viuē clericaliter ꝛ ecclia euꝫ tuebiť ꝛ gaudet puilegio cl̄icali: vt dictū ē i pr. notula. Si vō sit icorrigibilis postea tradiť ꝫm ꝙ dř. ṡ. de iudi cō non ab hoïe. Qualr debeat tradi: dř. j. ḋ. v. sig. nouimus. Qualiter puniri debeant hētici: dř. j. e. excommunicamus.

k ¶ Recurrere. Sed vř ꝙ ēt cōpelli debeat hure ñ dē. xlv. di. de iudeis post q̄z ē ꝯdēnat⁹ hētic⁹ ñ cōpelliť: ꝫ si vult spōte redire dꝫ recipi abiurato errořr. xxiiij. q. iij. dic apostolus. ꝛ in perpetuū carcerē ad agendam penitētiam itrudi. j. e. c. pe. ber.

l ¶ Arbitriū epi. Ar. ṡ. i. q. vij. sigs eps. illud olim obtinuit vt i concilio tm̄ reciperet: sed hodie sufficit quod hic dicit. t.

m ¶ Laicus. laici enīꝫ p ecclam ꝯdēnādi sūt de hēsi: ꝫ iudex secularis illos punire dꝫ. nec traditur laic⁹ curie seculari: ꝫ cleric⁹ solūmodo. j. de v. sig. nouim⁹: qꝛ laic⁹ semper est de foro seculari. ꝫ i cāu isto snia dꝫ ferri per ecclesiam: executio fit solūmodo p iudiceꝫ secularem. Qualiter tales puniri debeant: dicetur. j. e. excommunicamus.

n ¶ Audiētia. si. xxiij. di. i noïe dñi. ꝫ si volūt redire: nōne dñt audiri ꝛ recipi: qꝛ ecclia nō claudit

gremiu3 volētib⁹ redirē ad ip̄a3.C.ꝺ ſū tri.int claras circa ſi.⁊ ꝺlicti veniā penitētib⁹ nō negam⁹ ꝺic impator. C.e.ti.māichе os.⁊ ꝺ pe.ꝺi.iij.adhuc iſtāt.vt ꝙ ꝺebeāt recipi:q² ꝺn̄s nō vlt mortē peccatoris ſȝ vt ꝯuertaẗ ⁊c.xxvi.q.vi.cognouim⁹.⁊ i per petuu3 carcerē ꝺtrudāt.j.e.c.pe.ſȝ audiētia ꝺenegaẗ q̄ ad bo q.vi.ali⁹.⁊ impiū ipe trāſtulit ꝺe loco aꝺ locu3. ꝓpterea q² nō ꝺefendebāt eccliam.ſ.ꝺe elec.venerabilem.vt ibi notaẗ.⁊ iuder ſecularis pōt ercōicari ſi negligat facere iuſticia3.xxiij.q.v.adminiſtratores.⁊ hic exp̄ſſe ꝺr.⁊.ſ.c. ꝓx.§.penul.⁊.j.ꝺe maledi.c.ij.

naꝝi ſi alſ vellet ſe ꝺefē
ꝺē:tū lr̄a iſta ꝯꝺic.t. Ho
die ſuanꝺu3 ē put tradi
tur.j.e.c.pe.§.ſiqui. ber.
a ¶ Juramēto.hoc idem
ꝺr.j.e.ercōicam⁹. §.mo
neantur.bernarꝺus.
b ¶ Honore q² hoc ipſo
ꝯ eccliam eē viꝺeẗ:vnde
ꝺignitate ꝺebent priuari
xxiij.q.i.g ꝯ pacē.⁊ ſi.x
xxij.q.v.preceptu3.
c ¶ Ligādis.ſi.j.e.ercōi
cam⁹.§.moneantur.
d ¶ Ep̄ali ꝓpter ꝺlictum
ſuū.ſi.xxv.q.ij.ita nos.
e ¶ Delegatꝭ auctoritate
generali h⁹ ꝺcre.ſi.ſ. ꝺe
of.or. irrefragabili.§.ce
terum.⁊ ſic rōe ꝺlicti per
ꝺūt p̄uilegiū: q² p̄uilegi
um nō ꝺat cā3 ꝺelinq̄nꝺi
C.ꝺ p̄ui.ſchola.l.ij.li.xij.
nec pmittas nocētes ali
quib⁹ p̄uilegijs vti vt in
auē.ꝺ man.p̄n.ꝙ ſi ꝺelin
quentes.⁊.ſ.c.pri.ſic ⁊
remiſſio peccatorum nō
ꝺat licentiā ꝺelinquenꝺi
i.q.vij.exigāt. conſueuit
hic allegari:ꝙ rōne ꝺeli
cti perꝺitur p̄uilegiū. qꝺ
non ē verꝫ:q² ſi aliq̄ exē
pti ſunt ⁊ ꝺelinquāt:non
pꝺunt p̄uilegiū ꝓpter h̄
ſed puniri ꝺebent. Nec
ꝺicunẗ ꝓprie reciꝺē in iu
riſꝺitōem ep̄oꝝ.q² nō co
gnoſcūt ep̄i iure orꝺina
rio:ſed auctoritate ſibi
ꝺelegata:vt hic pat3. et
ſ.ꝺ of.or. irrefragabili.⁊
pinꝺe ē ac ſi ipe papa co
gnoſcēt vel ꝑ āliẗ.alijs ꝺ
legaret per abuſū.n. vel
p negligentiā pꝺitur p̄ui
legiū.j.ꝺe priui.acceꝺen
tibus.⁊.c.ſi ꝺe terra.⁊.xi.
q.iiij.p̄uilegiū. ꝺ hoc ꝺr
j.ꝺe priuile.ex tuaꝝ. ber.
f ¶ Argentis.p̄cipimi⁹
qꝺ facere pt papa
rōne peccati.ſ.ꝺe inꝺi.
nouit.⁊ pōt eos ꝺignita
te p̄uare:vt.ſ.c.pri.§.ſta
tuim⁹.⁊ ꝓpter alias inꝺi
gtates pōt ēt papa remo
uere eos a ꝺignitate.xv

ꝑſtito corporaliter iuramēto[a] ꝓmittant:ꝙ fiꝺeliter ⁊ efficaciter:cum ab eis fuerint requiſiti eccleſiam contra hereticoſ ⁊ eoru3 complices aꝺiuuabūt bona fiꝺe iuxta officiū ⁊ poſſe ſuum. ¶ Si vero iꝺ obſeruare noluerint honore[b] quem obtinent ſpolienẗ:⁊ aꝺ alios nullatenus aſſumantur: eis nihil omni⁹ excōmunicatōne liganꝺis[c] ⁊ terris ipſorum iterꝺicto eccleſie ſupponenꝺis. ¶ Ciuitas autem que his inſtitutis ꝺuxerit reſiſtenꝺum: vel contra cōmotionem epiſcopi punire neglexerit reſiſtētes: aliarum careat cōmercio ciuitatū ⁊ ep̄ali[d] ſe nouerit ꝺignitate p̄uanꝺam:⁊ ifra. ¶ Siqui vero fuerit qui a lege ꝺioceſane iuriſꝺitionis exempti ſoli ſubiaceant ſe.ap.poteſtati:nihilominus in his que ſunt contra hereticos iſtituta epiſcopoꝝ ſubeant iuꝺiciū:⁊ eis in hac parte tanꝙ a ſe.ap.ꝺelegatis[e] non obſtantib⁹ libertatis ſue priuilegijs obſequanẗ. Inno.iij.

Vergentis i ſenium ſeculi corruptelam: ⁊ infra. In t'ris v̄o tēporali noſtre iuriſꝺitōni ſubiectis bōa hereticorū ſtatuim⁹ publicari ⁊ i alijs iꝺē p̄cipim⁹[f] fieri p poteſtates ⁊ pricipes ſeculares: q̄s aꝺ iꝺ exeq̄nꝺū ſi forte negligētes extiterint:p cen.ec ſ.ap.re. ꝯpelli volum⁹ ⁊ manꝺamus: vt nec aꝺ eos bona eorum vlteri⁹ reuertanẗ.niſi eis aꝺ cor reuertentib⁹ ⁊ abnegantib⁹ hereticorū conſortiū miſereri[h] aliq̄s voluerit vt temporalis ſaltem pena corripiat: quem ſp̄ūalis non corrigit ꝺiſciplina[h]. Cum n. ſm legitimas ſanctōes reis leſe maieſtatis punitis capite bona conſiſcentur eoru3 filijs ſuis vita ſolūmoꝺo ex miſericorꝺia conſeruata:quanto magis qui aberrantes in fiꝺe ꝺomini ꝺei filium ieſum offēꝺūt a capite noſtro qꝺ eſt xp̄s:eccleſtica ꝺbent ꝺiſtrictōe p̄ciꝺi ⁊ bonis tp̄alib⁹ ſpoliari:cū lōge ſit graui⁹[k] eternā ꝙ tp̄ale3 leꝺē maieſtatē:nec huiuſmōi ſeueritatis cēſurā orthoꝺoxorū exhereꝺatō filioꝝ q̄ ſi cuiuſꝺam miſ̄atōnis p̄textu ꝺ3 nullaten⁹ ipeꝺire cū i multis caſibus ēt ſm ꝺiuinū iuꝺiciū filij p patrib⁹ temporaliẗ punianẗ ⁊ iuſta canonicas[m] ſanctōnes q̄nꝗ feraẗ vltio n̄ ſolū i actore ſcelerum ſeꝺ etiam i ꝓgenie3 ꝺamnatorum.

Idem.

Si aꝺuerſus nos terra cōfugeret:⁊ ifra. Quia pl⁹ timeri ſolet quoꝺ ſp̄āliter[n] iniūgiẗ:ꝙ ꝙ gn̄āliẗ iperaẗ vob aꝺuocatis ⁊ ſcriarijs[o] firmiẗ inhibem⁹ ne hereticis creꝺentib⁹ fautorib⁹ vel ꝺefenſorib⁹ eorumꝺe3 i aliquo preſtitiſ auxilium[p] conſiliū vel fauorē. Nec eis i cauſis vel i factis vel aliquib⁹ litigantib⁹ ſub eorum examine veſtrum patrociniu3 prebeatis:⁊ p ipſis publica inſtrumēta vel ſcripta facere nllatenus attentetis:ꝙ ſi contra p reſumpſeritis:ab officio veſtro ſuſpenſos perpetue vos ꝺcernimus infamie[q] ſubiacere Idem vniuerſis xp̄i fiꝺelibuſ tam in vrbe meten̄.ꝙ in eius ꝺioce. conſtitutis.

Vt nimſex iniuncto:⁊ infra. Lȝ aūt ꝺeſiꝺerium intelligenꝺi ꝺiuinas ſcripturas ⁊ ſm eas ſtuꝺium aꝺhortāꝺi re

g ¶ Miſeri.ꝺ ſola
ergo miſericorꝺia
reſtituunẗ bōa: vt
hic ꝺr:⁊ ēt ep̄atus
vt.xxiij.q.iiij. ipſa
pietas.ꝟ.itē ſi ing
unt.i ſi.⁊.q.vij.ꝙ
aūt.⁊.i.q.vij.cōue
nientibus.
h ¶ Diſciplina.ſ.
ꝺ elec.cū i cunctiſ.
lxxxij.ꝺi.plurimos
i ſi.⁊.C.ꝺ emē.pro
pin.l.vna.⁊.arg.l.
ꝺi.vt conſtitueret.
i ¶ Confiſcenẗ.qꝺ
ꝺicit hic:heſ.vi.q.
i.§.verum ꝟ.ſigs.
cū militibus.⁊.C.
aꝺ.l.iul.maie.qſ
quis.
k ¶ Grauius.xvij.
q.iiij.ſicut g eccl̄a3
⁊.xxiij.q.v.ſi res
ap̄ō.⁊ q i religionē
ꝺiuinā ꝯmittit:in
oīum ferẗ iiuria3
⁊ publicum crimē
ꝯmittit.C.e.ti.ma
nicheos.vnꝺ gra
uius eſt.
l ¶ Exhereꝺatio.
Hic exp̄ſſe habes.
ꝙ bona hereticoꝝ
ꝯfiſcantur ſiue ha
beant filios ſiue n̄
nec catholicis ſi ꝓ
lijs hēticoꝝ aliqꝺ
relinquēꝺū ē:vt h̄
qꝺ relīq̄nꝺū ē: vt
hic ꝺr. S3 ꝯꝺicit
lex.C.e.ti. māiche
os.⁊ lex cognoui
mus.⁊ auē.ꝺe ne
ſtorianiſ.vbi ꝺ iciẗ
ꝙ filij catholici ꝓ
pter hoc hēꝺitate
paterna nō p̄uāẗ.
Statur.n. hoꝺie
huic ꝺecre.i oꝺiu3
cris:ſicut i crīe le
ſe maieſtatis: vbi
filij puniunẗ quo
aꝺ bōa:vt h ꝺic ⁊
vi.q.i.§.v̄ū.v.ſigſ
cū militibus n:ſo
fōti⁹ i iſto crie vt h̄
ꝺr.⁊ hoc ē exp̄ſſu3

in constitutione federici:hac edictali que oliz erat in qn ta cōpilatiōe.e.ti. ⁊ in alio casu ēt filij pro delicto pentuz puniūtur ṗaliter vsqꝫ in quartā generationē : ſm q̄ ha bes infra de penis.in quibusdam.⁊ in hac opinione fu erunt.io.⁊ lau.

sunt legi.per venerabilem arg.contra.ij.questione.iiij. §.hinc colligitur.so.hoc verum de infamia facti non iuris.ber.

r ¶ Cum ex iniuncto.conuenticula sicut conspiratores.xi.q.i conspirationū.lxxx.di.sigs papa. Isti.n.ꝯspirāt ꝯ deū vñ forti⁹ sūt puniēdi q̄ꝫ si cōspirarent ꝯ hoiem.ꝫ.e.ꝟgentis ad fi.

m ¶ Canonicās.xv.q.viij.cum mulre.⁊.i.q.iiij.§.item peccato israelitaꝝ.⁊ supra de filijs p̄sbẏ.per totum.

n ¶ Si aduersus q̄ specialiter hoc sumptum est ex illo canone.xxiij distinctione.q̄ꝫq̄ꝫ.ta enim que notabiliter fiunt: nisi specialiter notentur: videntur neglecta.ff.de iniur. item apud labeonem.§.ait pretor.argu.supra de con fir.vti.bone.⁊ supra de dolo.c.ij.

o ¶ Scriniarijs.i.tabellionibus: sic.xxv.questio.ij.vniuersa.

p ¶ Auxilium.cū sint excommunicati.infra eodem excommunicamus.i.§.credentes.⁊ supra eodem sicut.ſꝫ videtur saltem si conueniatur q̄ nō sit auxilium denegandum ant etiaz iusta sententia.supra de excep.cum inter.⁊ in plurib⁹.c.ibidem.hoc potest habere locum infra annum: post q̄ꝫ vero constiterit eos esse tales āno elapso inter hereticos computantur: nisi infra annuz se correxerit.i.eodez excommunicamus.i.§.credentes.⁊ sic heretici puniūtur infra eodem.c.penultimo.vnde non admittuntur ad aliquam defensionem:cum ipsorum bona debeant confiscari : sicut aliorum hereticorum immo licite eis auferuntur sua:vt.viij.distinctione quo iure.xxiij.questione v.non nos ⁊ questione.vij.c.i.ij.⁊.iij.sed melius est si auctoritate iudicis hoc fiat.xxiij.q.iij.ser sunt.⁊.C.d pig.l.iij

q ¶ Infamie.⁊ ita papa potest infamiam irrogare quo ad forum ciuile: q̄ ⁊ tollere eam potest : ar.supra qui fil.

prehendendū nō sit : ſꝫ potius cōmendandū : ī eo tñ apparēt q̄dam laici merito arguendi: q̄ occulta conuenticula[r] celebrāt offm̄ p̄dicationis xp̄i sibi vsurpāt: sacerdotū simplicitatē[s] eludūt: ⁊ eoꝝ ꝯsortiū aspnātur q̄ talibus nō īherēt. ¶ Deus[t].n.lux vera q̄ oēm hominē venientē in hūc mūdū illuminat: ī tm̄ odit opa tenebrarum vt aplos suos ī mūdū vniuersum predicaturos euangeliuz oī creature missurus eis precepit apte dicens.qd̄ dico vobis ī tenebris dicite in lucē[u]: ⁊ qd̄ in aure auditis sup tecta p̄dicate : ⁊ īfra. Sic[x].n.mlta sūt mēbra corporis oia vero nō eū dē actū hñt:ita multi sunt ordines ī eccl'ia: sed non oēs[y] idem habēt officiū:q̄ ſm apl'm alios dñs dedit aplos: alios[z] prophetas:alios aūt doctores ⁊c̄. Cū igitur doctoꝝ ordo sit quasi p̄cipuus[a] ī eccl'ia : non dꝫ sibi q̄sqꝫ īdifferēter p̄dicatiōis officiuz vsurpare. Nam ſm apl'm q̄uo p̄dicabūt:nisi mittant. Et veritas ipsa p̄cepit apl'is rogate[b] dñm messis vt mittat opariōs ī messem suā. qd̄ si forte[c] qs argute respondeat:q̄ tales invisibiliter mittūtur a deo : ⁊ si nō visibiliter mittant ab hoie cum īuisibilis missio multo sit dignior q̄ visibilis: ⁊ diuia lōge sit melior q̄ hūana : pōt rōnabiliter responderi : q̄ cum ī

terior illa missio sit occulta : ñ sufficit[d] cuiq̄ nude tm̄ asserere q̄ ipse sit missus a deo : cū hoc q̄libꝫ hereticus asseueret : sed oꝫ q̄ astruat illā īuisibilē missionez p operationem miraculi[e] vel scripture testimoniū spāle Unde cuz dñs vellet mittere moysen in egyptum ad filios israel : vt crederent ei q̄ mitteretur ab ipso dedit ei signū vt cōuerteret virgā[f] in colubrem ⁊ virgaz iterū reformaret. Joānes quoqꝫ baptista spāle sue missionis testimoniū ptulit de scriptura dicens : Ego vox clamantis ī deserto dirigite viam dñō:sicut ait esaias ppheta : ⁊ infra. Licet[g] aūt scia sit valde necessaria sacerdotibus ad doctrinam : q̄ iuxta verbum propheticuz labia sacerdotis[h] custodiunt[i] scientiam: ⁊ legem exquirunt[k] ex ore eius:non est tñ simplicibus sacerdotibus etiam a scholasticis detrahēduz cum in eis sacerdotale officiū debeat honorari ppter quod dominus in lege[l] precepit:dijs non detrahes sacerdotes intelligens : qui propter excellentiam ordinis ⁊ officij dignitatē deorum nomine nuncupantur ⁊ infra. Nec quisq̄ sue presūptionis audaciam illo defendat exemplo:q̄ asina[m] legitur reprehendisse prophetam vel quod dominus ait: quis ex vobis arguet me de peccato:

s ¶ Simplicitatez.⁊ male.xxxviij.distin. sedulo.

t ¶ Deus enim.hic incipit improbare factū istorum.

u ¶ In lucem.hec est improbatio contra occulta conuenticula.

x ¶ Sicut enim.hic improbat q̄ assumebant officium predicandi.

y ¶ Non omnes.immo singula offici a singulis debent esse commissa.lxxix.distinctione singla.

z ¶ Alios.sic.infra.c.proximo.sicut.⁊.xvi.questione.i.adijcimus. q̄ nullus audet predicare nisi sacerdos : vt ibi dicitur: ⁊ infra eodem: excōmunicamus.§.quia vo.vel nisi esset missus.vt ibi:⁊ xxij.questione.iiij.displicet. ar.ibi missus est : vt qualia.⁊cetera.

a ¶ Precipuus ⁊ priuilegiatus.supra.de sta.regu.q̄ dei timorem.

b ¶ Rogate.xxi.di.i nouo.ergo quia isti ñ erant missi nec sacerdotes:predicare nō debebant.

c ¶ Forte. hic opponit. q̄r possit ei oppōi ab alio ⁊ ita statim respondet.

d ¶ Nō sufficit.bene dicit : q̄ ⁊ si martyres etiā aliqua mandant fieri : statim non sunt faciēda: sed ante est vt sciamus illos impetrare a dō que postulant.l.di.siquis precepostera.⁊.xlij.di. quiescamus.argumentum.ber.

e ¶ Miraculi. nec illud statim credēdū est q: q̄ñ q̄ꝫ miracula fiunt p malos.i.q.i.teneamus.

f ¶ Uirgā.d cō.d.ij.reūa

g ¶ Licet autem.hic improbat : q̄ deludebant simplicitatem sacerdotum.ber.

h ¶ Labia sacerdotis. xliiij.di.si rector.⁊.xi.q.i.sacerdotibus

i ¶ Custodiunt.idest custodire debent.

k ¶ Exquirunt subditi.s.a scholasticis.xxxviij. di.sedulo.ber.

l ¶ Lege mosayca.nec quisq̄ꝫ respondeat ad obiectionē quaz possent facere isti heretici.

m ¶ Asina.vt.ij.questione.vij.secuti sunt.⁊.§.item cuz balaa

cũ aliud ſit frẽm in ſe peccãtẽ occulte cõꝛipe qð qſqʒ teneť[a] efficere ſm regulã euãgelicã: i quo caſu ſane põt intelligi ꝙ balaã fuit coꝛreptus ab aſina ⁊ aliud ẽ frẽm ſuũ delinqntez rephendere manifeſte qð vti qʒ nulli lʒ ſm euangelicã vitã tẽ.naʒ q ẽt dicit fratri fatue[b] reus erit gehenne ignis. Rurẽ ſus aliud ẽ ꝙ plat⁹ ſpõte ð ſua cõfiſus inocentia ſubditoꝛũ ſe accuſatiõi ſupponit[c] in quo caſu pmiſſũ[d] dñi vbũ dʒ intelligi: ⁊ aliud ẽ: ꝙ ſubdit⁹ nõ taʒ aio reprehẽdẽdi ꝙ ðtrahẽdi exurgit temerari⁹ in platuʒ: cum ei potius incumbat neceſſitas obſeqndi. Quod ſi foꝛte neceſſitas poſtularet: vt ſacerdos tã ꝙ iutilis[e] ⁊ idignuſ a cura gregis debeat remoueri agenduʒ ẽ oꝛdiate[f] apð epm: ad cui⁹ officiũ tã iſtitutio[g] ꝙ deſtitutõ ſacerdotum noſcitur pertinere.

Idem in concilio generali.

Excõicamus itaqʒ ⁊ anathẽatizam⁹ oẽʒ hereſim extollẽteʒ ſe aduerſus hãc ſanctã oꝛthodoxã ⁊ catholicam fidẽ quã ſupius[h] expoſuim⁹ condẽnantes hereticos vniuerſos qbuſcũqʒ nominib⁹ cenſeanť: facies qdem diuerſas hñtes ſʒ caudas adiuicẽ colligatas: qꝛ de vanitate cõueniũt i idipm dãnati vo pñtibus ſecularib⁹ ptãtib⁹ aut eoꝝ balliuis relinqnť[k] aĩaduerſiõe debita puniendi: clericis pri⁹ a ſuis oꝛdinibus degradatis[l] ita ꝙ bõa huiuſmõi dãnatoꝝ ſi laici fuerit: ꝯfiſcẽť[m] ſi vo clerici applicenť ecclĩjs a qbus ſtipendia[n] receperũt. Qui ãt iuẽti fuerint ſola ſuſpitone[o] notabileſ: niſi iuxta cõſideratiõeʒ ſuſpitõis[p]: qlitateqʒ pſone ppꝛiã inocentiã cõgrua purgatiõe monſtrauerit: anathẽatis gladio feriãť: ⁊ vſqʒ ad ſatiſfactiõeʒ cõdignã ab oibus euitẽť: ita ꝙ ſi p annum i excõicatõe pſtiterit extunc velut heretici ꝯdẽnenť[q]. moneantur ãt ⁊ iducantur: ⁊ ſi neceſſe fuerit p cẽ.ec.cõpellãtur ſeculi ptãtes qbuſcũqʒ fungantur officijs: vt ſicut reputari cupiunt ⁊ hñi fideles: ita p ðfẽſiõe fidei pſtẽt publice iuramtũ ꝙ de terris ſue iuriſditioni ſubiectis vniuerſos hereticos ab eccleſia denotatos bõa fide p virib⁹ extermiaŕ ſtudebunt: ita ꝙ amodo quandocunqʒ quis fuerit in poteſtatem: ſiue perpetuam ſiue temporalem aſſumptus: hoc teneatur capitulum iuramento firmare. Si vero dominus temporalis requiſitus ⁊ monitus ab eccleſia ſuam terram purgare

a ℭ Tenetur. ad coꝛrectionẽ qlibet teneť: ſicut hic dicit. ⁊ h intellige ð occulta coꝛrectõe ſiue rephẽſione. ar. xxiij. q. v. nõ putes, vt dicit hic: ſʒ manifeſte coꝛipe ptinet ad platos vel ad illos q habẽt aliquã ptãtem in aliquos. xxiij. q. iiij. duo iſta. ⁊ c. foꝛte. pꝛ. n. filiũ põt coꝛipe ⁊ prelatus ſubditũ ⁊ occulte ⁊ mãifeſte. vñ aplus: argue obſecra icrepa. vt. xlv. di. c. i. ⁊ viij. q. i. ꝙ aũt. ſʒ fili⁹ nõ põt publice rephẽdere ſiue coꝛipe pꝛem nec ſubditus platũ: vt hic ſe qtur in lr̃a. ⁊ xxi. di. nolite. erubeſcit. n. alex filios caſtigaturos gentes: in auč. de nup. §. ſʒ qð ſanctũ ẽ col. iiij. vſus fineʒ p vnã col. ⁊ hec ẽ canõica coꝛrectio ſm euãgelicaʒ ꝟitatẽ vt occulta ad oẽs manifeſta ad platos vel ad alios aliquã ptãtẽ habẽtes ptineãt vt hic diſtiguit: ⁊ ſic põt itelligi. ij. q. i. ſi peccauerit. ⁊ ẽ ad h. xxij. q. v. hoc vꝛ. Ad denũciationẽ vo euãgelicã q erigit admonitionẽ ⁊ pbationẽ: vt. xlv. di. ſʒ illð v. neqʒ illud. ⁊. ſ. ð teſti. in omni negocio. ⁊ ij. q. i ſi peccauerit. q ſit ad penitentiã vꝛ ꝙ qlibʒ teneaſ: ar. ij. q. vij. quapp. ⁊. ſ. de cogna. ſpiri. tua. dum modo pſona ſit honeſta ⁊ bone fame qꝛ viles perſone nõ admittunť ad ðnũciandũ. ſ. ð ſpõ. cuʒ i tua. vbi. de hoc. he.

b ℭ Fatue. lv. di. ſi euangelica.

c ℭ Suppõit. vt. ij. q. vij. nos ſi in competenter

d ℭ Pꝛemiſſũ. vbũ. ſ. qs ex vobiſ arguet me ð peccato.

e ℭ Inutiliſ. ſi. n. platus iutilis aut negligẽs fuerit remouendus ẽ. ſ. de offi. cuſto. c. i. lxxxi. di. dictũ. ⁊. j. c. pr. in fi. ⁊ xviij. q. ij. ſiquis abbas. ⁊ C. de offi. pre. oꝛien. ſiquos.

f ℭ Oꝛdinate denũciãdo vel accuſando ſm ꝙ tradiť. ſ. de accu. qualiter. ſ. de ſimo. lʒ. ⁊ ẽ ar. iuris oꝛdinẽ eſſe ſeruandum.

g ℭ Tam iſtitutio. ad quẽ ptinet iſtitutio ⁊ deſtitutio. ſ. de capel. mo. c. i. ⁊ c. ij. ⁊. j. de priuil. cũ ⁊ plantare. §. in eccleſijs. ⁊ exa minatio pertinet ad euʒ: ad queʒ manus ipoſitio ſpectat. ſ. de elec. venerabilem. ⁊ c. nihil. ⁊. c. cuʒ nobis oliʒ. inſtitutio eniʒ ad epiſcopum pertinet. xvi. queſtione. vij. nullus. her.

h ℭ Excommunicamus. ſuperius. ſ. de ſum. tri. c. i. ⁊ ij.

i ℭ Poteſtatibus. ſic. j. de. v. ſig. nouimus. tñ ſi voluerit edire in perpetuum carcerem teneãtur. j. e. excõmunicamus

k ℭ Relinquanť. qlr h intelligiť. dꝛ. ſ. e. ad abolendam. her.

l ℭ Degradatis. infra. c. pꝛoximo. ⁊ c. penultimo.

m ℭ Confiſcentur. de hoc dictum eſt. ſ. eo. vergentis.

n ℭ Stipendia. ſi plura ſtipendia habuerint inter eccleſias diuidantur pꝛo rata. ſupꝛa de teſta. relatum.

o ℭ Suſpitione. ideſt preſumptione. Et nota ꝙ ſola ſuſpitio ſiue preſumptio purgationem inducit ꝙ ſi non fiat punitur: vt h pʒ argumen. ſ. de cohabi. cle. ⁊ mu. tuanos. ⁊ intellige ꝙ ſit pꝛobabilis preſumptio ſiue ſuſpitio alſ non indicetur purgatio. ⁊ ſic non obſtat. ij. q. i. pꝛimo. ⁊ ita hic reſpicitur infamia

p ℭ Suſpitionis. hoc ſemper eſt attẽdenduʒ vt hʒ qualitatem infamie: ⁊ perſone indicatur purgatio. ij. q. v. oĩbus. ⁊. j. de purg. ca. inter.

q ℭ Condemneť. videtur hic ꝙ aliquis ſit condẽnandus de hereſi: licʒ non videatur violẽta preſumptõ cõtra ipſum: ar. ſ. de preſump. litteras. ibi dicit ꝙ licet ſit vehemens preſumptio: non vult papa illum condemnare de tam graui crimine: hec violẽtiſſima eſt preſumptio cũ pꝛio pbabilis fuerit propter infamiam: ⁊ qꝛ noluit ſe purgaŕ fuit excommunicatus: ⁊ quia per annum ſtetit in excommunicatione pꝛo conuicto habetur. xi. queſtione. iij. rurſus. ⁊ c. quicunqʒ. ſecus in alijs criminibus quia ſi bona alicuius contumacis propter crimẽ annotata ſunt: ſi infra annum non venit bona deuoluuntur ad fiſcum: ſed quo ad crimen non obeſt quin poſt annum poteſt pꝛobare innocentiam ſuam. ff. de requiren. reis. l. annus. Sed quid eſt quod dicit: ꝙ ſtatiʒ eſt condemnandus: cum ſepius eſt admonendus: vt redeat. i. q. vij. conuenientbus. Reſpondeo non cotradicit: qꝛ licet ſit condemnandus: monendus eſt vt redeat vt. xxiiij. q. i. que domus. in fi. vbi dicitur ꝙ poſt eſt vitãdus. hoc eſt verum in hoc ꝙ non ſunt ei ſecreta noſtre fidei exponenda. lxiij. di. in mãdatis. vt impugnet nos

vt ibi. Nec intelligas: q̄ ſi ꝓ alio crimine ſeu contumacia ſteterit p annum in excōicatione: q̄ hñdus ſit hereticus: ſ3 tm̄ excōmunicatur pro ſuſpitiōe hereſis.

f ℭ Firmare. ſic. ſ. e. ad abolēdā. §. ſtatuim⁹. ꝛ nō ſolum hoc iurare tenet: ſ3 iurare d3 q̄ ipſe idē catholicus ſit: in auc. de iureiuran.

Sic etiā inteſtabil. iſti. n. vt ſ pz: a q̄l3 actu legitio repelluntur donare nec vēdē nec ꝯbē pñt: put hec oīa tradunt. C. e. mani

a ℭ Dānent. ſic. ſ. e. frnitatē. vbi ð h. ſi. ſ. ð teſti. l3. ſic et) cheos ſcriptura vl ſnia publice excōicati ñ val3. ſ. ð re iud. ad ꝓbandā. ꝛ. ſ. ð excep. exceptōz. nec reſcriptū. ſ. de reſcrip. dilectus. i. ꝛ h ē qð ſeqt idē i ſilib⁹ ꝑcipim⁹ obſuāi. Tñ ð reſcripto ipetrato ab excōicato: ſec⁹ ē q: rſcriptū ñ ſuit auctē ab ipetrante ſ3 a cōcedēte: ꝫ q̄ dic vt. ſ. ð exce. pla. i notula: ſ3 mi

qð pſtat ab his q admiſſi ſt circa pn ci. colla. ij.

i ℭ Neglexerit. iudex qui negligit facere iuſticiā: excōicat. xxiij. q. v. adminiſtratores. ꝛ facit litē ſuā eadē cā ꝛ q. ij. dñs. ꝛ. iij. q. vij q ſine. arg. ꝛ i auc. vt. dif. iu. §. penl. ꝛ vlt. coll. ix. ꝛ. ij. q. vi. ſicut.

k ℭ Abſolutos. ſ. e. c. vlt. ꝛ ita papa pt propt hereſi3 dpo nere oēs ta3 laicos q̄3 clicos a dignitatibus ſuis: vt. ſ. e. ad abolēdā. §. ſtatuimus. ꝛ. ſ. e. vgētis. vbi de hoc.

o ℭ Dñij. Ar. q̄ ꝓpt dlictū vni⁹ ali⁹ puniri non d3: qm̄ pēa d3 tenere ſuos auctores. ſ. de his q̄ ſi. a ma. p. c. queſiuit. C. de penis ſancim⁹: ꝛ iniquū eſt aliquā alteri⁹ odio ꝑgrauari. C. ð inof teſt. ſiquis in ſua. Ar. ꝯ. ſ. e. vgentis.

r ℭ Acceſſerit. ar. q̄ auctē ecclie bellū fieri pōt. xxiij. q. vij. i gitur hortatu xv. q. vi. auctē. lxiij di. hadrianus. qð vex ē cōtra inimicos fidei ꝛ ꝯ illos q̄ eccliā3 ipugnāt.

y ℭ Receptatores. ꝛ defēſores: ſine q̄bus hēticiꝰ manere diu nō pñt: ar. ff. ð of. pſi. congruit. ff. de recep. l. i. vñ merito iſti ſunt puniēdi: imo graui⁹ delinquūt q alioꝝ

neglexerit[i] ab heretica fedidate ꝑ metropolitanu3 ꝛ ceteros cōprouinciales epōs excōicatōis vinculo inodet. ꝛ ſi ſatiſfacere cōtēpſerit īfra annu3: ſignificet h ſummo pontifici: vt extūc ipſe vaſallos ab ei⁹ fidelitate denunciet abſolutos[k]: ꝛ terram exponat catholicꝫ occupādā q̄ eā extminatꝫ hereticis abſq3 vlla ꝯdictōe poſſideant ꝛ in fidei puritate cōſuent ſaluo iur dñij ꝑncipalis: dūmodo ſup h ipſe nllum pſtet obſtaculū: nec aliqð impedimētu3 opponat. eadē nihilominus lege ſuata circa eos q nō hñt dños ꝑncipales. Catholici vero qui crucis aſſūpto charactere ad hereticoꝝ extminiū ſe accinxerint[r] illa gaudeāt idulgētia illoq3 ſcō ꝑuilegio ſint muniti: q̄ accedentib⁹ i tre ſcē ſubſidiū cōcedunt. Credentes preterea receptatores[y] dfēſores ꝛ fautores hereticorum excōicatōi dcernim⁹ ſubiacē: firmiter ſtatuentes vt poſtq̄ qs talium fuerit excōicatōe nōtus: ſi ſatiſfacē cōtēpſit. j. ānū: extunc ipſo iure ſit fact⁹ īfamis: nec ad publica officia ſeu cōſilia: nec ad eligendos aliqs ad h⁹ i nec ad teſtioniū admittat. ſic ēt inteſtabil:[z] vt nec teſtādi liberā3 hēat facultatē: nec ad hereditatis ſucceſſione3 accedat: nullus ꝑterea ſibi ſuper q̄cunq3 negocio: ſ3 ipſe alijs rñdere cogatur. Q: ſi forte iudex extiterit ei⁹ ſnia nulla3 obtīeat firmitatē: nec cāe alique ad eius audientiā ꝑferant. ſi fuerit aduocat⁹: nllatē⁹ eius ꝑociniū admittat. ſi tabellio: īſtra confecta ꝑ ip3 nlli⁹ ſint momēti: ſed cū auctore dānato dānēt[a]: ꝛ i ſilib⁹ idē ꝑcipim⁹ obſuari. Si vero clicus fuerit: ab oī offō ꝛ bñficio dpōat vt i q̄ maior eſt clpa grauior exerceat[b] vindicta. Si q aūt tales poſtq̄ ab ecclia fuerit dnōti euitat ꝯtēpſerint. ex cōis ſnia vſq3 ad ſatiſfactiōem idoneā ꝑcellant[c]. Sane clici ñ exhibeāt h⁹ i peſtilētib⁹ eccliaſtica ſacra: nec eos xpiane preſūant tradere ſepulture: nec elymas aut oblatiōnes eoꝝ ꝑcipiant: alioquin ſuo priuent officio: ad quod nunq̄ īſtituant abſq3 indulto ſe. ap. ſpāli[d]: ſilr glib3 regulari. qbus ēt h inſligat vt eoꝝ priuilegia[e] in illa dioceſi nō ſeruent: i q̄ tales exceſſus pſūpſerit ꝑpetrare. Q: vō nōnulli ſub ſpe pietatis virtutē ei⁹ iuxta quod apls ait ab negātes auctem ſibi vēdicāt ꝑdicādi: cu3 idē apls dicat quō ꝑdicabunt niſi mittāt[f] oēs qui ꝓhibiti vl ñ miſſi ꝑter auctem ab ap. ſe. vel catholico epō loci ſuſceptā publice vl ꝑuatim ꝑdicatiōis offm̄ vſurpare pſūpſint: excōicatiōis vinculo innodent: ꝛ niſi q̄citius reſipuerit alia cōpetēti[g] pcā plectāt. Adijcim⁹ inſup: vt glib3 arche piſcop⁹ vl epōs ꝑ ſe aut arcd. ſuu3 aut alias hōeſtas idōeaſq3 ꝑſōas bis aut ſaltē ſemel in anno ꝓpriā ꝑochiam: i qua fama fuerit hereticos habitare circuneat: ꝛ ibi tres aut plres boni teſtionij viros: vel etiam ſi expedire videbitur tota3 viciniā[h] iurare cōpellat. qð ſiquis

ſ3 ē qð ſeqt idē i ſilib⁹ ꝑcipim⁹ obſuāi.

b ℭ Exerceat vt. l.)rū. bdi. q: tua. Hic hēs ar. q̄ q i maiōi dignitate ē pl⁹ pūit: ꝛ ita circūſtātie aggrauāt vīdictā: ar. xxij. q. v. q viderit. ꝛ. xxv. q. i. nlli fas. ꝛ. xl. di. hō xpianꝰ. crimen. n. auget ꝑ dignitatē. ff. ð re mi. oē dlictu3. §. i. ꝛ. xix. di. nulli. ꝛ q magn⁹ ſine cōpatione creat⁹ fuit ſine venia dānat⁹ ē: ð pe. di. ij. §. ꝑncipiū. n. ſ. ð iureiu. cū qdā ibi hoc ſoluitur. her.

c ℭ Percellātur. q: q ꝑticipat excōicato ſciēter ꝛ nō ſe corrigit excōicād⁹ ē. j. ð ſē. ex. q̄ i dubijs. xi. q. iij. q cōmunicat.

d ℭ Ap. ſpāli. h reſeruat ſibi papa abſolutōem ſiue reſtitutōe3 taliū: q̄ ꝑ h alijs ꝓhibuiſſe vz. ſi. ſ. ð pbē. ð multa i ſi. ꝛ. c. q̄ ue i ſi. ꝛ ſic ecōuerſo. ex q̄ ñ ſuat: alijs idulgē vz. j. ð ſē. ex. nup. ꝛ ē ad h ar. q̄ epi diſpenſat pñt vbi papa ñ ſuat ſibi diſpēſatōnē. Quare q̄ papa ſibi ſpālit reſuauit talē reſtitutōnē: niſi vt alijs ꝓhiberet. ꝛ l3 epōs ip3 reſtituere ad offm̄ ſuu3 ñ poſſit tñ recōciliare pōt ipm eccleſie. ſ. e. ad abolēdā. §. i. vbi de hoc.

e ℭ Priuilegia. pretextu priuilegioꝝ ꝑticipare excōicatis non poſſunt. j. ð ſē. ex. nulli. ꝛ in hoc caſu poſſunt ab epiſcopo loci tanquam a delegato a papa puniri. ſ. e. ad abolendam in ſi. vbi de hoc.

errores defendunt ꝛ acrius puniri debēt. xxiij. q. iij. qui aliorū. ꝛ iō ſili pena cū hēticis puniuntur. xi. q. iij. qui cōſentit. ꝛ. j. e. c. pe. i ſi. ꝛ. C. de his q latro. occul. l. i. etiā ſi eſſent ꝯſāguinei: ar. xxvij. q. i. ð ñu. i. ꝛ. ſ. ſiqs epſ. vbi de h.

f ℭ Niſi mittantur. ſ. e. c. prori. vbi de hoc. ala.

g ℭ Alia cōpetēti. put viſū fuerit ſupiori. ſ. ð of. dle. ð. cauſis.

h ℭ Totam viciniam. Argu. q̄ vniuerſitas pōt preſtare iuramētū calūnie: ſic. xxv. q. vi. epōs in ſynodo. ſic. ſ. de ac. ſic olim.

ibidem hereticos sciuerit vel aliquos occulta conuenticula celebrantes seu a communi conuersatione fidelium vita et moribus[a] dessidentes: eos episcopo studeat indicare[b]. Ipse autem episcopus ad presentiam suam cōuocet accusatos qui nisi se ab obiecto reatu purgauerint[c]: vel si post purgationem exhibitā in pristinam fuerint relapsi[d] perfidiam canonice puniātur. Siqui vero ex his iuramenti religionem obstinatione dānabili respuentes iurare[e] forte noluerint ex hoc ipso tāquam heretici reputētur. Volumus igitur et mandamus: et in virtute obediētie dis. pre. vt ad hec efficaciter exequenda epi per dioc. suas diligenter inuigilent: si canonicā volint effugere vltionē. Siquis enim episcopus super expurgando de sua diocesi heretice prauitatis fermento negligens fuerit vel remissus: cum id certis indicijs[f] apparuerit et ab episcopali officio deponatur: et in locum ipsius alter substituatur idoneus: qui velit et possit hereticam confundere prauitatem.

Gregorius nonus archiepiscopo mediolaneñ.

Sicut in vno corpore: et in fra. Cū igitur nonnulli laici predicare presumant et verendum nimis existat: ne vitia sub specie virtutum[g] subintrent: nos attendentes quod doctorū ordo ē in ecclia dei quasi precipu9: mandamus quatenus cū alios dominus apostolos[h] dederit alios prophetas alios vero doctores: interdicas laicis vniuersis cuiuscunque ordis censeantur vsurpare officium predicandi. Idem.

Excōicamus anathematizamus vniuersos hereticos catharos patherenos pauperes de lugduno passagios iosepppitos arnaldistas speronistas et alios quibuscūque nominibus censeantur: facies quidem hñtes diuersas sed caudas adinuicem colligatas quia de vanitate conueniunt in idipsum. Dānati vero per ecclesiam seculari iudicio relinquantur aīaduersione debita puniendi[k]: clericis prius a suis ordinibus degradatis. Si qui autem de predictis postquam fuerint deprehensi[m] redire voluerint: ad agēdam cōdignam pñiam in perpetuo carcere detrudanť. Credētes aūt eorū erroribus hereticos similiter iudicamus. Idem.

Absolutos[n] se nouerint a dbito fidlitatis dominij et totius obsequij quicunque la

a Moribus. hec omnia suspicionē inducunt. xli. di. quisquis. lxxxvi. di. inferiorem. xxiij. q. viij. preterea. ff. ad. l. aquil. scientiam. ff. de his qui no. infa. quid ergo. §. i.

b Indicare. ij. q. vij. ꝙpropť. et ar. xxij. q. i. siqs p capillum.

c Purgauerint. nota deficientē i purgatiōe pūiendū. s. d si. mo. de hoc. et c. insinuatum.

d Relapsi. isti magis puniēdi sūt: deterior nā qꝫ dolus ei9 cognoscitť: qui iterruptā iter liiē deseruit quā qui semel ceptā dreliquit. i auč. d litigiosis. §. edita in fi. col. viij.

e Iurare. p iuramētū dz qe purgare consciam suā d heresi: d cōse. di. ij. ego berengarius. et i. q. vij. quotiens. vñ si iurarť non vult: p ꝯdēnato dz hēri: sicut qui de calūnia iurare nō vult: actor cadit a causa: et reus p condēnato hētur. s. de iura. calū. c. vlti. t. C. e. ti. cum iudices. §. qꝫ si actor et est similis illi qui neqꝫ defendit neqꝫ exhibꝫ et condēnatur vt contumax. ff. de noxalibus quotiēs. §. in ptāte. tenui. n. religiōe iuramenta etiā necessaria cōtēnunt. s. de simōia. et si questiones. et C. de fide instru. l. vlt. ber.

f Indicijs. Nota qꝫ per indicia pbatur crimen. e. §. prori. ibi qꝫ sigs. etc. et ij. q. viij. sciāt. et xxxij. q i. dixit dñs. et j. de priuil. cū oli. i. et C. de rei vē. iudicia. Itē hēs h: qꝫ propter negligētiā remouetť prelatus: ar. s. c. pri. i fi. et i. q. i. §. ecce cum. ber.

g Sicut. sub spe vtutū. s. e. c. pr. §. qrve ro. xli. di. sepe vicia. qr p textu pietatis non ē ipietas cōmittenda. xxx. q. i. nolle. et ita nullus pōt pdicare nisi mittatť. vñ dominus ait discipulis suis: eūtes pdicate euāgelium omni creature: et iubēte dño i toto orbe dispersi sunt. xxi. di. in nouo. vñ esaias. Ecce ego mitto me. viij. q. i. in scripturis. et xvi. q. i. §. hoc idem. ar. ff. de tut. et cura. vbi. et l. pretor.

h Apostolos. sic. supra. e. cum ex iniuncto. Nec vniuersitas alia poterat rōne subsistere: nisi h9i magn9 eā dñie ordo seruaret. lxxxix. di. ad hoc. Laici ergo cuiuscūqꝫ ordinis sint vel meritis: predictum officiū nō debent assumere.

i Excōicamus. conueniunt. s. e. excommunicamus quia ad eundem finem tendunt. s. deceptionis.

k Puniendi. et hoc totū hēs. s. e. excōicamus: sꝫ qlr isti heretici puniri debēt sm leges postquā p ecclesiā sunt condēnati vt hic dicit. vltimo supplicio pūiunť p iudices seculares cū distinctiōe vt vz: vt docentes vltio supplicio: addiscētes vo. x. libris auri: vt. C. e. ti. quicūqꝫ ad fi. Sꝫ ꝯ. C. de mathemati. culpa. vbi dz culpa silis ē tā phibita discere quam docere: nō ē ꝯ. qr lex quicunqꝫ intelligitur d illis qui nō dū didicerūt sꝫ cā addiscēdi ad hēricos accesserūt: si āt ad actū puēissent: sili peua punireť: vt docentes sm legem illam culpa.

l Sig āt. ab h loco vsqꝫ ad finē addituū est: aliud totū hēs. s. e. excōicamus. et c. ad abolēdam. §. i. et ij.

m Dephēsi. publice: ita qꝫ notorium: vel ēt cōdēnati si vero postea redire voluerint: recipiēdi sunt qr ecclesia non claudit gremiū redeūtib9 ad ipsam. C. de sū. tri. inť claras. circa finē. et delicti vēiā pēitētib9 dam9. C. e. ti. manicheos. ita tñ vt i perpetuum carcerē permaneant. vt h pꝫ: sic et si mōiaci i monasterio sb penni pena detrudanť. i. q. i. reperinnť. et s. d si. mo. qm. qr et ipi heretici cēsenť. i. q. i. eosq. et vi. q. i. §. sꝫ lꝫ

n Absolutos. ipso iuť ex quo manifeste lapsi sūt si. xv. q. vi. iuratos nos scō vꝫ. Et est ar. qꝫ papa pōt absoluē laicū a iuramēto fidelitatis ar. pdcōr. c. qr ad ipꝫ spectat iterptatio iuramenti. s. d el. ve

o Pacto. Ergo si sb pēa aligs teneť eis ali(nerabilem qd soluē certa die: lꝫ nō soluat nō icidit i penā: et eodē modo si per iuramētū qd est vꝫ: qr in illa obligatone et iuramento tacite sbintelligebať: si tal pmanserit: cui cōicaŕ liceat. xxij. q. v. negs arbitreť. ff. d sol. cū gs. i. rñ. s. de iureiu. quēadmodū. et s. e. excōicam9. §. credentes. ber.

p q Quod a pdecessoŕ. octauiāo. Hic octauianus filius ioannis maledicti vocatus fuit victor: et vixit annis. viiij. et mensibus. vij. eo. mortuo successit ei guido iste q vocatus ē pascalis: isti duo

pſis manifeſte ī hereſiʒ aliquo pacto° quacūqʒ firmitate vallato tenebantur aſtricti.

De ſciſmaticis.

Ex cōcilio lateranenſi.

Quod a p̄deceſſore noſtro: ⁊ infra Ordinatōes ab octauiāo^p ⁊ guidone hēſiarchiſ factas ⁊ ab ordiatis ab eis irritas^q eſſe cenſem⁹. adijciētes vt q dignitates eccl'aſticaſ ſeu bñficia per dictos ſciſmaticos ccepunt careāt ipetratis. Alienationes^r quoqʒ q̄ per eoſdem ſciſmaticos ſeu p laicos facte ſūt de reb⁹ eccleſiaſticis oī careant firmitate^ſ: ⁊ ad eccleſias ſine oī onere reuertāſ ſiqs aūt ꝯire preſumpſerit excōicationi ſe nouerit ſubiacē Illos ꝟo qui ſpōte iuramentū de tenendo ſciſmate p̄ſtiterūt: a ſacriſ ordinib⁹ ⁊ dignitatibus decernimus manere ſuſpenſos. Inno. iij. biſuntiñ. archiepiſcopo.

Fraternitati tue: ⁊. j. Priorem quē a ſciſmatico aſſeris ordinatum ab officio poteris repellere incunctanter: niſi legitime probauerit ſecum fuiſſe miſericorditer diſpenſatuʒ^t: ⁊ ab ea perſona que ſub hoc poteſtatem^v habuerit diſpenſandi.

De apoſtatis ⁊ reiterantibus baptiſma.

Alexander tertius.

Preterea clerici qui relicto ordine clericali ⁊ habitu ſuo in apoſtaſia^x tanq̄ laici conuerſantur: ſi in criminibus ꝯprehenſi teneantur: p cenſuram eccleſiaſticam non precipimus liberari.

Idem abbati ſācte genouefe. Ex litterarum tuarum tenore perpendimus: ꝙ quidam egritudine longa cōfectus inſano^ʒ ſortilegarum mulierum credens conſilio vt ſanaretur per iterationem fecit iniuriā^a baptiſmatis ſacro ⁊. j. Quia ergo tua nos duxit prudentia conſulendos: qualiter puniri debeat acolyth⁹^a quem minor etas^b ⁊ intentio fraterne ſalutis excuſare vī diſ. t. p̄ntibus literis . r. ꝙ ad ſuperiores ordines p̄moueri

ſciſmanatici fuerunt: quorum facta hic dānantur. ber. q Irritas. ix. q. i. ordinatiōes. ⁊ hoc intellige qȯ dic̄ irritas q̄ʒtū ad executionē: niſi cū eis fuerit diſpēſatuʒ: j. e. ꝑ. vl' niſi ordinat⁹ ꝓbarʒ ſe neſciuiſſe illū fuiſſe ſciſmaticū q ordinauit: vt. ix. q. i. ordinationes ſic. l. q. i. ſiquis a ſimoniacis. q̄ tūc diſpēſaſ cū eis: q̄ ꝯferūt ſacra dūmō in forma eccleſie: ſʒ nō executionē: q̄ eam non hn̄t.

r Alienationes. ſic. xij. q. ij. alienationes.

ſ Firmitate. quia duʒ eccleſia hʒ paſtorē hereticuʒ vel ſciſmaticū: vacare ītelligiſ. ſ. ꝺ p̄ſcri. c. i. vn̄ nō valēt q̄ a tali p̄lato fiūt i p̄iudiciū eccle. xij. q. ij. ſiqua ꝺ reb⁹. Sepone qȯ tal' p̄lat⁹ acq̄ſiuit aliq̄ ecclie vʒ ſilr ꝙ nō teneat ꝯmodū. n. cū incōmodo ꝯpenſari dʒ ff. de neg. geſ. ſi negocia. Credo t̄n ꝙ illȯ i fauorē ecclie īroductū ē: ꝙ ſi acq̄rit teneat nec caſſabiſ: q̄ qȯ fauorē alicui⁹ ītroductū ē ꝯuēit i ei⁹ leſionē retorq̄ri. C. de leg. qȯ faubre. ⁊. ff. de mio. ſi iudex. vinc.

t Fraternitati diſpēſatum. Nō ꝙ non ſufficit ad ꝓbādū diſpēſationē cū aliquo factā: ꝙ a tali ordiat⁹ ē q ſciebat eū īdignū ⁊ q cū eo poterat diſpenſare. ſ. de cle. ꝯiu diuerſis fallacijs. ⁊. l. diſ. q in aliquo i ſi. lxxxi. di. qcunqʒ in ſi. vbi deponiſ concubinarius ordinatus ab eo q ſecuʒ poterat diſpenſare exigitur ḡ vt intendat diſpenſare ꝙ expſſa cā p̄lumiſ. l. di. clerico iaciente. xvi. q. i. cum p vtilitate. lv. di. p̄ſcis. poterit āt ꝓbari diſpēſatio p teſtes vel ſi occultū ē pctm̄: cōfiteatur ep̄o i ſecreto ⁊ petat diſpenſationē ⁊ obtieat lr̄as ſuper h̄ Si ꝟo publicū fuerit crimen: ⁊ publice diſpenſatuʒ ē poſtea accuſari nō pot. ſ. de ſi. p̄ſby. ex tua. ⁊. ſ. de accu. ꝺ his. Si. ꝟo diſpēſeſ in occulto adhuc pōt accuſari: q̄ ēt p⁹ penitentiā pōt qs accuſari. xxxii. q. ij. admonere. vinc.

v Ptātē. al's niſi hr̄et ptātē: nil eſſʒ actū. ſ. de conſue. ad nr̄aʒ. ⁊. C. ſi a non ꝯpe. iu. l. vlt. ⁊. h̄ forte iȯ diciſ: quia ipſe qdē ſciſmaticus ꝯuerſus ad vnitatē ecclie ⁊ recept⁹ i ordie ſuo cuʒ ordiato a ſe diſpēſare nō poſſʒ: ſic nec ep̄s ſimoniac⁹ cum ordinato a ſe diſpēſare nō pōt. i. q. i. p̄ntiū

ibi nō ep̄o. q̄ſi diceret ſi pecunia eſſet data ep̄o: ipſe non poſſet diſpenſare cum eo q dedit: ⁊ q̄ hic papa non retinet ſibi diſpēſationē: alijs ꝑmittere vʒ. ſi. n. ipſe t̄m diſpenſare poſſet ſibi h̄ reſeruaſſet: vt. ſ. ti. ꝑ. excōicamus. §. ſane. ſʒ potius credo: ꝙ ſolus papa poſſit diſpenſare cum eo q ſcienter ordinē a ſciſmatico recepit. ar. ſ. de elec. q̄ diligentia. ſic̄ papa ſolus diſpenſat cum eo q in apoſtaſia ordinē recepit. j. ti. ꝑ. c. vlt. ⁊ h̄ ſatis innuiſ ex eo ꝙ dicit ab ea pſona q̄ ptātē ⁊c̄. Jo. t̄n dicit ꝙ ep̄s diſpēſat cum ſciſmatico: argu. l. diſti. vt conſtitueretur.

x p Reſa. apoſtaſia. Eſt autem triplex apoſtaſia. ſ. pfidie: q̄ñ qs recedit a fide. ij. q. vij. non pōt. inobedientie q̄ñ qs tranſgrediſ p̄ceptum ſ. de ma. ⁊ obe. ſiqs venerit. ⁊. c. illud. irregularitatis: cum qs recedit ab ordine ſuo ſiue ſūpte religiōis: vt h̄ ⁊. l. diſt. c. vlt. ⁊ dī apoſtata. i. retro ſtans xxvi. q. vl. c. vlt. nō obſeruetis ⁊ apoſtata teſtis eē vel alium accuſare non pōt. iij. q. iiij. ſiqs a ſuo. ⁊ c. beatus vincen.

y Liberari. Arg. ꝯ. j. de ſen. ex. ſi ꝟo aliqs. Illud intelligiſ: q̄ñ cleric⁹ hʒ tōſurā nō portet: al's clericaliſ ſe hʒ: iſti ꝟo tāq̄ʒ laici p oīa ſe hēbant. vel ſic: ñ denegaſ h̄ qn capientes tales ſint excōicati ſʒ eccleſia non p̄cepit illos liberari: ſic. ſ. ne. cleri. vel mo. c. ij. ſi ꝟo tertio eſſent admoniti ⁊ ſe nō correxerint nullo p̄uilegio p⁹ea gauderēt. j. de ſen. ex. in audiētia. ⁊. c. ꝯtigit. ⁊ ſi de talib⁹ vis ītelligē: qȯ h̄ dic̄ planū ē.

ʒ Ex litterarum. inſano. ⁊. vere inſano: de conſ. diſt. iiij. quibus. li. diſt. qui in aliquo. xxiij. q. i. §. his auctoritatibus.

a Iniuriam. quod fieri non dʒ. i. q. i. ꝙ qdam. ⁊ de ꝯ. di. iiij. oſtendiſ. ⁊. xxiiij. q. i. §. his auctoritatibus. Sʒ qd eſt facere iniuriam ſacro. Dixit vin. aīe infligiſ q̄dam imago ſiue pictura vel character. vn̄ ſi alia imago ſupponereſ. illa prima pictura obfuſcareſ: ⁊ ita videſ obfuſcari primum ſacramentum.

a Acolythus. ſupple q miniſterium ſuum p̄ſtitit rei nefāde.

b Mior etas. Ar. ꝙ etati miori ñ ſbueniſ: ꝺ ꝯſe. di. iiij. eos. ⁊ c. q his. ⁊. xv. q. i. §. vt itaqʒ i. ſi. ⁊. ff. ꝺ mio. auxiliū. §. in delictis ibi niſi q̄tenuſ miƀatio ⁊c̄. ar. ff. e. ſi. ex cā. §. nūc' videdū. ſʒ illud verū ē: ꝙ mior etas nō excuſat i totū: ſʒ miƀatiōe etatis min⁹ puniſ. ff. e. auxiliū. §. i delictis. ⁊. j. ꝺ ꝺlic. pue. pueris. vbi de hoc.

c Intentio. vnde facile abſtergitur hec culpa pp fraternam pietatem. xxxij. q. i. ſi quelibet.

a ¶ Non valebit. Nam delicti manifeſtatio diſpenſationem ꝓhibet ꝓpter ſcandalū qđ non eſt in occulto: immo poſt actam penitentiam ⁊ in ſuſceptis remanere ⁊ ad alios ꝓmoueri pōt preter reos homicidij. ſ. de temp. or. c. vltimo.

b ¶ Religionis. ex hoc vˀ: ꝙ igreſſus religionis ñ tollit irregularitatē: ex quo ſiñ diſpenſatiōe ꝓmoueri non pōt: ar. ꝫ. ſ. de fil. pſbẏ. c. i. ⁊ lvi. diſti. c. i. ⁊ in auc̄. de mo. in pn. coll. i. vbi dr̄: ꝙ igreſſus religiōis oēm tollit irregularitatē: tollit ēt igratitudinē. xix. q. vi. ñ liceat. So. irregularitas illa q̄ cōſurgit ex ꝓprio delicto nō tollit p ingreſſuꝫ religiōis: ſꝫ fauore religiōis cuꝫ eo diſpenſat. vt h. ⁊. j. de eo q fur. or. rece. c. i. cuꝫ vō ſurgit ex delicto ꝓprio: vt. j. de pur. ca. accedēs. tunc per ingreſſuꝫ religiōis tollit illa irregularitas: ita ꝙ ſine diſpenſatione pōt ad ordies ꝓmoueri: vt in ꝫ rijs: ſꝫ non ad dignitateꝫ ſine diſpenſatōe. j. de proſmiſ. i gbuſdā. ſ. de fi. pſ. c. i. gdam dicunt ꝙ i neutro. cāu tollit: ſꝫ reficit tm̄ ad facilitatē diſpēſādi. b

c ¶ Ue fratnitati. habitū clericalem. qui habitū clericaleꝫ abijcit: niſi tria monitōe pmiſſa ēt ipm reſumat: pdit puilegiū clericale. j. de ſē. ex. i audiētia. ⁊. c. cōtingat. ij

d ¶ Tolerādi. ſꝫ q̄re nō ſunt tolerandi i habitu ſeculari: cū liceat illis q ſt i minorib⁹ ordinib⁹ vxorem recipe ⁊ cum ea morari. ſ. de cle. ꝯiug. c. i. xxxij. di. ſiq vero c. lectores. ⁊. c. ſeriatim. apoſtata. n. excōicat⁹ non eſt. Ut ceſſet ois obiectio: intellige qđ hic dˀ de eo q infamat⁹ ē in ordie ſacro vel in aliqua ꝓfeſſione: cui nō lꝫ vltra ad ſeculū redire. vñ tolerādi nō ſunt in hītu ſeculari: ſed p cenſurā eccleſiaſticaꝫ cōpellēdi: niſi ſe purgauerit accuſatore deficiente: redire ad ordinē vel religionem: ar. ſ. de regul. c. pe. ⁊. xx. q. iij. eos q ſemel immo incarcerari pñt. j. e. c. pe. ne damnabilit̄ euagentur de alijs in iferiorib⁹ ordinibus cōſtitutis intelligi non poſſet: q2 pñt renunciare in totum ordini clericali. ſ. de vi. ⁊ ho cler. c. vl. ⁊. ſ. de cler. coniug. ioannes. ⁊. c. penultimo ⁊ vltimo.

e ¶ Uidā. vt nouo. iſtud non tenet ꝯſecutiue ſꝫ ironice. h dˀ: q2 nō induūt nouū hoieꝫ: erḡ religās ꝓoris hois retinēt

f ¶ Duabus vijs niſi qñq3 rōne oficij. iij. q. vij. §. tria in fine. ⁊ ſupra de preſump. litteras. ⁊. ff. de rei. ven. inter officium. ſꝫ illud ignorauit qđ preſtaret patrocinium in re ſua.

g ¶ Lana. xvi. q. vij. in noua. ⁊. ſ. de elec. cum cauſam. ⁊ nemo debet claudicare in duas partes. xlix. di. c. vlti. ⁊ nemo poteſt duobus dominis ſeruire. xxvi. di. acutius. ⁊ ſupra de cler. coniug. diuerſis fallacijs nemo autem filius dei ⁊ diaboli ſimul eſſe poteſt: de pe. diſt. i. §. item vt chriſtus ait. nec duobus dominis ſeruire. vt ibi.

ſi publicuꝫ eſt qđ ꝓponit: non valebit[a]: niſi ad religionē tranſire voluerit vt fauore religionis[b] ipſius circa eum valeat diſpenſari. Si vō occultum ē promoueri poterit: ⁊ exceſſum ſuum dignis pnīe fructib⁹ expiare. Inno. tertius.

Ue fratnitati: ⁊. j. Sup ſcđo articulo ing. t. duximus rñdendum: ꝙ clerici q ſunt de apoſtaſie crimine infamati: q videlicet abiecerūt habitū clericalē[c]: non ſunt i ſeculari habitu tolerandi[d]: ſed p diſtrictionem eccleſiaſticam coercendi: donec deficiente ꝓbatione ad infamiam abolendam purgationeꝫ canonicam curauerint exhibere.

Idem in concilio generali.

Uidā: ſicut accepimus q ad ſacri vndaꝫ baptiſmatis voluntarie acceſſerunt: veterem hominem oino non exuūt vt nouo[e] pfectius induant: cum ꝓoris ritus religās retinētes chriſtiane religionis decorē tali ꝯmixtione confundant. Cum aūt maledictus ſit homo q terrā duabus vijs[f] ingredit ⁊ idui veſte nō debeāt lino lanaq3[g] ꝯtexta: ſtatuim⁹ vt p ꝑlatos eccleſiaꝝ talis obſeruantia veteris ritus omnimode cōpeſcat: vt qs xp̄iane religiōi libere volūtatis[h] arbitriū obtulit: ſalutifere coactōnis neceſſitas in eius obſeruatione ꝯſeruet cum min⁹ malū exiſtat viā dñi non agnoſcere q̄ poſt agnitā retroire.

Honori⁹. iij. arīepo turoñ.

Nobis expetijt tua. f. edoceri qd ð apoſtatis ſit agendū: cuꝫ in cuſtodia detinent: qui minis[k] vel blanditijs nullatenus pñt induci vt abiectum habitum reaſſumāt Ad qđ tibi breuit. r. ꝙ tales ſi volueris poteris ſub graui cuſtodia carcerare: ita ꝙ ſoluꝫmō vita ſibi miſera reſeruetur[m] donec a ſue ꝓſumptionis nequitia reſipiſcant[n].

Idem archiepo lugđ.

Onſultationi. t. b. r. ꝙ monachus aliquem ſacrum ordinem in apoſtaſia recipiens quantunlibet ſuo

h ¶ Uoluntatis. Sicut. n. libero arbitrio homo obediens ſerpenti perijt: ſic ſe gratia dei vocante ꝓprie mentis conuerſione ſaluetur. ſed tamen ſi conditionali conditione coacti fidem ſuſcipiunt: eā ſeruare coguntur. xlv. di. de iudeis. ⁊ c. i. ⁊. ij. ⁊. xxiij. q. v. ad fidem. ⁊ hic.

i ¶ Retroire. quia q poſuerit manuꝫ ad aratrum: ⁊ reſpexerit retro non ē aptus regno dei ſupra de voto magne. ſic. xij. q. i. ſcimus in ſi. ð pe. diſ. iiij. ſi refugientes. verſus fi. di.

k ¶ Nobis. minis. ꝯminando diuinum iudicium. ij. q. i. ſi peccauerit. xxiij. q. vlt. ſi res xxvij. q. i. c. vltimo. ⁊. ſ. de tēpo. ordi. c. vltimo.

l ¶ Blāditijs. blāditijs enim ⁊ non aſperitatibus ad fidem eſt aliquis inuitandus. xlv. diſ. q ſyncera. immo ⁊ premijs quandoq3 xxiij. q. iiij. dꝫ homo. tamē ſi iſti apoſtate per huiuſmodi non proficiunt: fiat quod hic dicit quod intelligo de his q ſunt in ſacris ordinibus aut in aliqua profeſſione: vt ſupra eodem tit.

m ¶ Reſeruetur. ſicut reſeruatur vita de miſericordia filijs eorum qui crimen leſe maieſtatis committunt. vi. q. i. §. verum verſus fi. ſiquis cum militibus: vt vitam ſibi penam exiſtiment. lxxiiij. di. quorūdam. ſic clericus pōt vxorem ſuam ligare. xxxiij. q. ij. placuit. vt ſic pena docēte humiliter debeat obedire. ſupra de elect. cum in cunctis ⁊. xxvij. q. i. ſi homo eſſes.

n ¶ Reſipiſcāt. tunc cum venia poterint recipi: q2 eccl̄ia non claudit gremium redeuntibus. C. de ſum. trinit. iter claras in fine. ⁊ eſt argumen. i. queſtione. vij. ſi quis omnem.

o ¶ Onſulationi. diſpenſatione. ro. pontificis. hic ergo papa reſeruat ſibi diſpenſationem: ſic ſupra ð here excommunicamus. §. ſane. ſic ſupra de fi. preſbẏ. c. pe. ⁊ vlti. Item ſi iterata vnctione fuerit maculatus. i. qōne. vltima. c. ſaluberrimum in fi. Item qui rebaptizati ſunt de con. di. iiij. qui bis. ⁊. c. eos quos. Item ⁊ qui in ſub

uerſionẽ fidei ordinatões recipiũt ab hereticis.i.q.vij. couẽientib⁹ in fi.i gbus caſib⁹ ſol⁹ papa põt diſpẽſare: ſi ſi ad aliã religionẽ trãſiſſet:ꝛ ordinẽ ibi ſuſcepiſſʒ:ſi ne diſpẽſatõe poſſʒ i ſuſcepto ordine miſtrare.š.de tẽp. or.ex parte.qꝛ ordinẽ nõ ſuſcepiſſet in apoſtaſia.

c.q̃ſitũ.Si vero ſpõte hoc fecerũt:tũc grauiſſima pnĩa dʒ eis ipõi aliquãtulũ maior q̃ʒ pro alio homicidio:qꝛ magis pecca re vident̃ ꝓpriũ filiũ occidẽdo:ar.j.ð homici.cũ iuramẽto.ꝛ j.de pe.di.i.§.aut facta.ꝛ ꝯm leges fortiori pẽa pũiunt̃.C.e.t. l.vna.ꝛ.ff.ad.l.põpo.de paricidijs.l.i.ſi nõ caſu ꝫ culpa gra ui precedẽte : tunc pnĩa vij.vel.v.annorũ ẽ eiſ i imponẽda:ar.l.di.ſiqua femĩa.ſiqs ſponte.ꝛ.j.de pe.ꝛ re.queſitũ. Si vero leuiſ culpa pceſſit:poſ ſʒ ipõi pnĩa triũ ãnorũ vt h dic. Si autẽ nulla p ceſſit culpa vel negligen tia:ð iure in nullo ſt pũi endi:ar.j. de homici.ex lr̃is.j.ꝫ ad cautelam:vt dcm̃ ẽ:dʒ ipõi pp ãbiguũ duplicitatẽ cõſideratẽ oĩ bus circũſtantijs:ð pe. di.v.cõſideret.ꝛ.j.ð pe. ꝛ re.is qui.t.

p u Eniens. iracũdie calore.xi q.iij. ira ſepe.ꝛ. c. cũ apõ.b

p Interfecit. ſic j.c.pri.de pẽa iſti us hẽs.C.e.ti.l.v na.ꝯm canões nõ ita puniunt̃:qꝛ do minuſ nõ vult mõ tem pctõris : ꝫ vt cõuertat̃.ꝛc.xxvi. q.vij.cognouimuſ ꝛ.xxiij.q.vl.hiſ a g bus. de hac pena ꝯm canones di.j. ꝛ.c.vlti.

r Multos.ſi.xx xi.q.i.qũo virgini bus.ꝛ ſi.š.qui cle. vel vo.veniẽſ.ſi ãt ſi eſſet pſũptio de ipſius cõtinẽtia:ſi daret̃ ſibi lnĩa cõ trahẽdi pp crimẽ ſuũ.xxxij.q.ij.in a doleſcentia.

r Ntellexim⁹ abiurare.ꝛ male:qꝛ quos de⁹ cõiunxit:homo non ſeparet.xxxij. q.ij.c.ij.ꝛ ob hanc cãm eam maritus dimittere nõ poſſʒ xxxij.q.ij. quicqd ꝛ.q.vij.oẽs cauſa tiones.

t Iuramẽto.tale iuramẽtũ illicitũ fuit.š.de iureiur. tua nos. tñ in hoc nõ multum peccauit:qꝛ cõpulſus hoc fec̃:ꝫ potius de buit q̃libʒ mala pati q̃ʒ malo cõſentire.xxxij.q.v.ita ne vnde iurare nõ debuit qꝛ ſine periculo ſalutis eterne ſeruare nõ potuit iuramentũ:mitius tamẽ agetur cum ea propter filios quos debet nutrire.

fuerit recõciliatus abbati ꝛ recepit pnĩam :abſqꝫ diſpen ſatione ro.pon .miniſtrare ñ poterit in ordie ſic ſuſcepto.

De his q filios occiderunt.

Alex.iij.tornaceñ.epõ.

Eniens ad noſ.m. mulier lachrymabili nobis confeſſione monſtrauit ꝙ cum de quodam filium genuiſſet:ꝛ ille ſibi ſepe turgido vultu i properaſſet:ꝙ filius ei⁹ non eſſʒ:ipſa iracũdie calore ducta eũdẽ filiũ interfecit:ꝛ infra.Mãdam⁹ q̃ten⁹ eã la bores iducet̃ : vt ad aliquod monaſteriũ trãſeat:i q̃ pctã ſua ꝑpetua pnĩa deploret.Si autẽ repugnante carnis fragilitate ad hoc iduci noluerit:ei lnĩam i dño nubẽdi tribuas:qꝛ tutius nobis videt̃: vt i dño nubat vni ſoli:q̃ꝫ ibo neſte multos admittat.

Lucius.iij.pariſieñ. epõ.

Ntelleximus:ꝙ.m.mulier filiã paruã furore accenſa diabolico iugulauit pp qð dñs terre:maritũ eius ipſam cõpulit abiurare. Qꝛ vero illam alios habere filios intimaſti:mandamus q̃tenus ſup hoc prouideas:ꝙ ſui ſceleris penam luat:ꝛ ſaluti eius ac filiorum per tuam ꝓuidentiam conſulatur:ꝛ non obſtante iuramento qð a viro dcũs dñs ꝓponit̃ extorſiſſe:eam ſicut expedire viderit eidẽ viro reſtituas:ita ꝙ filios ſuos libere poſſit ꝛ pacifice gubernare. Idem.

De infantibus autẽ qui mortui reperiuntur cũ patre ꝛ matre : ꝛ nõ apparet vtrũ a pr̃e vl̃ a matre oppreſſus ſit ipſe vel ſuffocatus vel ꝓpria morte dfũct⁹:ñ dbẽt i de ſecuri eſſe parẽteſ nec ẽt ſine pẽa:ſed tñ ꝯſideratio dʒ eẽ pietatẽ:vbi ñ volũtas ſʒ euẽt⁹ mõtẽ cã fuerit.Si ãt eoſ nõ latet ipſos iterfectores eẽ ſcire dbent ſe grauit̃ dliqſſe. Quidam aũt pnĩam triũ annorũ iudicant eſſe debere : q̃rũ vnũ pagant i pãe ꝛ aqua.

De infantibus ꝛ lãguidiſ expoſitis.

Gregorius nonus.

Si a patre ſiue alio ſciente ipſo aut ratum habente relegato pietatis offi cio infans expoſitus extitit:hoc ipſo a ptãte fuit patria liberatus. nam ꝛ hoc caſu

u Euẽtus.l.di.ſtudeat

p r Si a pr̃e. ſciente ipſo.ſi.liiij.diſ. ſi ſeruus ſcien te.ꝛ.š.de his q̃ ſi.a p. ſine cõ ſa.c.ij.Et ita ẽ h ar.ꝙ q tacet ꝯſentire vr̃:vt. lxv. di.ſi forte.ꝛ.xxvij.di.dia conus.vbi de hoc.

3 Ratũ hñte.Rati. n. habitio i maleficijſ retro trahitur ꝛ mãdato cõpa tur.ff.ð vi ꝛ vi ar.l.i.§.ꝫ cũ qs.ꝛ.š.ð reſti.ſpo.cũ ad ſedẽ i ſi.ꝛ gnãliter di cit lex:ꝙ oĩs ratihabitio retro trahit̃.C.ad mace. l.ſi filiuſfamilias.her.

a Pietatis officio. ꝛ reuera.relegato :qꝛ dbu erunt viſcera eiuſ cõmo ueri ſuper filio ſuo.š. de pſũp.afferte.ꝛ pr̃nus af fect⁹ oẽm vincit affectũ C.de cur̃. fu.l.vlt.

b Liberatus . de iſtis expoſitis hẽs.lxxxvij.di.c.vlt.ꝛ intelligas illud ꝯm iſtud. Nõ ergo ſup hoc aut expõitur infans ſciẽte pr̃e vel dño ſeu pãtrono aut ignorãte.Si ſciẽte ꝛ nõ cõtradicẽte vl̃ ratũ hñte expo ſit⁹ ſit:filij ſic expoſiti ſui iuris exiſtãt:liberti in ingenuitatem ſui i libertatẽ eripiant̃.ꝛ multo magis ſi ipſemet ipm expoſu it:qꝛ nec dicẽ ſuũ poſtea poſſit q ꝑeuntẽ cõtẽpſit.C.e.t.l.ij. ꝛ.iij tenor q̃rũ h cõprehẽditur.Si.n.ipʒ aleñ ñ poterat:eũ i xeno nẽ mittẽ dbuit:vl̃ alr̃ q̃ poſſet adiuuar̃.C.ð la.li.tol.l.vna. §. ꝫ ſcim⁹ .ꝛ vr̃ ꝙ tãq̃ʒ homicide dãnent̃:vt.lxxxvij.di.c.vlt.ꝛ.ff de li.agn.necar̃.vñ expoſiti ſanguiolẽti dicũt̃.C.e.i rubrica. Si vero ignorãte vl̃ iuito ñ ꝑiudicat ei qn poſſit illũ repetẽ : ꝫ reſtituet expẽſas niſi a fure vẽdicet̃.C.e.l.i.ꝛ h i pn.vbi dicit ſciente eo aut ratũ hñte:g̃ ſi ignorãte vl̃ ꝯdicẽte ñ nocet pr̃i vl̃ dño.c.illud ſi expoſit⁹.itelligit hug.qñ infans expoſit⁹ ẽ ab

v De infantibus.pena.Sʒ ſi nõ cõſtat eos interfectos a pr̃e vel mr̃e:ꝫ euẽtus fuit cã mortẽ:ñ dʒ eiſ pnĩa ipõi:qꝛ nõ peccauerũt:lʒ h nõ cõſtet:tñ ad cautelã tuti⁹ ẽ:ꝙ inde pnĩam agãt:qꝛ forſitã minorẽ diligẽtiam illis adhibuerũt:ar.xxij.q.v.excõicator.ꝛ.xxxiij. q.ij.i lectũ mariti.qꝛ bõa ꝝ mẽtiũ ẽ ibi culpã timere:vbi culpa nõ ẽ.š.de obſeru.ieiu.cõſiliũ.§.ij.ꝛ.v.di. ad ei⁹ ſo.ꝛ.j.de pe.ꝛ remiſ.queſitũ.ꝛ ar.š.de ſpõ.iuuẽis.ꝛ h ſʒ diſcretiõem pietatis:vt h dic ad arbitriũ iponẽtẽ:vt i

alio q̃ȝ a pr̃e vel dño: vt tunc possit repeti post cõtestatõeȝ pu blice factã. j. x. dicit vt ibi dr̃: ⁊ hoc. c. nõ ꝯdicit. ber.

a Languidis. idẽ iuris ẽ circa p̃dcãs psonas cuiuscũqȝ etatis sint: si lãguide fuerit: siue alimẽta eis ipie negẽt: vt tã filij sui iuris efficiant: q̃ȝ pui ⁊ liberti i libertatẽ ⁊ igẽuitatẽ eripiant: q: hñt hos p ordeli. etȝ. ff. p ordeli. l. vl. ⁊. C. d la. li. tol. l. vna. §. ß sciuimꝰ nec ad eorũ bõa vltius aspirabũt. vt. §. ß scimus sic ⁊ abbas deȝ colligẽ mo nachũ suũ: ne dãnabitur eu agẽt: ne peat. s. d re / gul. ⁊ trãs. ad reli. c. vl. ꝙ si nõ fecerit: ⁊ ille i seculo remanẽs aliq̃ acq̃rat ⁊ sic moriat mõaste / riũ qd neglerẽit illũ: ab ipsius bõis mãeat segregatũ: ar. p̃dci. §. ⁊ ẽ h ar. ad h ꝙ crederẽȝ: si mõasteriũ ipm expulsit: vl' ẽt ñ redire voluit salua ordinis disciplia ⁊ nõ fuit admissus: q: sic impie a limenta negauit.

b Uẽdicare. imo lib i erũt ⁊ sibi acqrunt: vt. C. ẽ. t. l. vl. §. scimꝰ circa me dium.

c f Iqs p idustriã fecꝰ si casu: ar. xv. q. i. siqs nõ irat. ⁊. j. i plu / ribus. c.

d Per isidias. si. xxiij. di. §. de his. Iste q p ag / gressiõis isidias occidit: ab ecclia imũitatẽ ñ hȝ de tali loq̃t h ne publicꝰ latro. s. de imu. ec. inter ali a. ⁊. C. qñ li. vnicu. si / ne iud. se. vi. l. i. ⁊. ij. ⁊. xvij. q. iiij. sic antiqtꝰ. Iteȝ q ea sepe i eccta vel cimi terijs dliquũt: vt ibi libe rent ñ dfedũt ibidẽ. s. d imu. ec. c. vl. ⁊ ita iste euellet ab altari si ꝯfuge rit illuc.

in ingenuitatem libertus ⁊ seruꝰ in libertatẽ eripit: qd ⁊ de p̃dictis cuiuscũqȝ etatȝ lãguidis[a]: si expositi fuerint vl' si alicui eorũ alimẽta impie negari cõtigerit: ẽ dicẽdum.

Sane q hos suscipiũt non possunt ꝓpter hoc in eorũȝ p sonis vendicare[b].

De homicidio voluntario vl' casuali. In exodo.

Iquis p idustriã[c] occiderit ꝓximuȝ suũ ⁊ p isidias[d] ab altari meo euellet eum vt moriatur.

Ex penitentiali romano.

Interfecisti furem aut latronem[e] vbi cõphẽdi poterat absqȝ occasiõe q: ad imaginẽ[f] dei creatꝰ ẽ. xl. dies nõ intres ecclesiã: ⁊ lanea[g] ve ste indutus ab escis[h] ⁊ potibꝰ q interdicti sũt ⁊ a thoro[i] gladio[k] ⁊ equitatu illos supradictos dies abstineas. In tertia autẽ ⁊ qnta feria: ⁊ sabbato aliquo genere leguminuȝ vel oleribus pomis ⁊ paruis pisciculis cũ mediocri ceruisia[l] vtere tẽperate[m]. Si autẽ sine odij meditatiõe te tuaqȝ liberãdo hꝰ i diaboli mẽbra i terfecisti: ẽm indulgentiam dico ꝓpter imaginẽ di: si ali qd ieiunare volueris: bonũ[n] ẽ tibi: ⁊ elemosynã fac largit. Si p̃sbyter eãdẽ fecerit non deponat[o]: tñ q̃diu viuit pẽi / tentiam agat.

Augus. super exodo.

Si pfodiẽs[p] iuẽt[q] fuerit fur ⁊ percussus mortuꝰ fuerit: nõ ẽ illi homicidiũ im putãdũ. Si autem oriatur sol super eũ: reꝰ erit. Intelligit[q] q̃ ñ ptinẽ ad eũ homicidiũ si fur nocturnꝰ occidat. si autẽ diurnus. ad homicidiũ ptinẽ. Hoc est. n. qd ait. si oriet sup eũ sol ⁊c. q: poterat discernẽ ꝙ ad furãdũ nõ occidẽdũ vẽisset: ⁊ iõ nõ dȝ occidi. Hoc ẽt i ãtiqs legibꝰ secularibus[r]: qbꝰ ista ẽ ãtiqor[s]: iuẽit ipũe. s occidi nocturnũ furẽ q̃qmo do diurnũ autẽ si se telo[t] defẽ derit: iã. n. plus[u] ẽ q̃ fur.

Hieronymus.

Cum iuramẽto pollicitus ẽ herodes saltatrici dat qdcũqȝ postulassȝ ab eo Si ob[x] iusiurandũ fecisse[y] se dicat: si p̃is matrisue iteritũ postulasset: facturus[z] essȝ an / nõ[a]. qd q̃ i suis repudiaturus fuit: cõtẽnere dbuitꝰ i ꝓpheta

Ex conci. guarmacie.

Si aliqs[b] cã explende libidis vl' odij meditatõ

e Interfecisti. latronẽ. ñ itelligas d publico nocturno dpopulatore agrorũ: q: licitũ ẽ occidẽ illũ. C. qñ li. vnicu. sine iu di. l. i. ⁊. ij. sed non clericis. ber.

f Ad imaginẽ. xxxiij. q. v. hec imago. vñ facies hoĩs q̃ fcã ẽ ad imaginẽ celestis pulchritudis mime maculet. C. d pẽis si

g Lanea veste. i. cilicio. l. di. in capite. (qs in metalluȝ

h Ab escis. iiij. di. deniqȝ.

i A thoro quãtũ in ipso ẽ: vt ñ erigat: ß reddat exactꝰ. xxxiij q. iiij. c. vlt. ⁊. q. v. si dicat. sic. j. d sen. ex. inqsitioni.

k Gladio. h ꝓhibet os pẽitẽti. xxxiij. q. i. admonẽ. ⁊ de pe. d. v. falsas. ⁊. c. dolẽdũ. ibi dr̃ ꝙ ab oibꝰ illicitũ ẽ abstinẽdũ ñ ꝙ militare sit malũ. xxiij. q. i. militare. ß pp ꝓnitatẽ peccãdi ꝓhibetur pẽitẽtes.

l Ceruisia. d anglia fuit vbi fit ceruisia.

m Tẽpate. i. ñ vltra itiã vicẽ: vt i illa palea. xliij. di. qñ p̃sbri

n Bonũ. saltẽ ad cautelã: q: bõa ꝓmẽtũ. ⁊c. s. d obser. ieiu. ꝯsiliũ. §. ij. ⁊. v. di. ad eiꝰ.

o Nõ dpõat. q: ñ dr̃ directe hõicidiũ fecisse: tñ irregularis: vt credo: factꝰ ẽ: q: potiꝰ dbuit dimitter sua q̃ȝ ipȝ isicẽ. j. e. suscepimꝰ. ß dispẽsat cũ eo vt bñficiũ hẽat ex mia sui ordis exe / cutõe: ar. xxviij. di. p̃sbiũ. vl' itellige: vt dr̃. j. e. sicut i gl. q̃ icipit nota i si. qñ nõ potuit euitare.

p Si pfodiẽs. d nocte. s. p id quod sequitur.

q Intelligit. huc usqȝ st v̄ba exodi: postea sũt v̄ba augustini exponẽtȝ p̃ dcãm auctẽȝ. ber.

r Secularibꝰ. ff. ad. l. acql. itaqȝ. §. lex. ⁊. ff. ad. l. cor. d sic. furẽ. Sed põe ꝙ vult me iſicere nũqd possũ eũ p / uenire. dicũt qdã ꝙ sic: ar. C. ad. l. cõ: de sica. l. ij. ⁊. iij. ⁊. l iij. ff. d iusti. ⁊ iu. vt vi. ⁊. l. p̃dcã. ita qȝ i pn. Sȝ põe ꝙ percussit me ⁊ re / cessit: nũqd possuȝ eũ inseq vt pcutiã. hug. dixit ꝙ nõ: q: sic iniuriã vellem vlcisci ⁊ nõ repel / lere eã: qd nõ licet. xlvi. di. seditiona / rios. q: illud icontinẽti ⁊ sine iĩual / lo licȝ vi vi repellẽ. j. de sẽ. ex. si vero. i. ⁊. j. e. significasti. ⁊ vbi de hoc.

s Antiqor. qñ a l. diña ois scia sũ / psit exordiũ. xxxvij. di. §. hic ẽt. ⁊ ita p / mo fuit lex diña q̃ȝ

t Telo. armorũ noĩe fustes ⁊ lapides itelligũt (secũris ff. d furtis si pignor. §. furẽ. ⁊ ferrũ ⁊ oẽ qd arcu ⁊ mãu mittit: isti. de pu. iudi. §. itẽ lex cornelia.

u Plus est. ⁊ ita vr̃ ꝙ liceat se vẽdicar. C. qñ licȝ vni. se vin. l. i. §. i. di. ius nãle. ber.

x Cum iuramẽto. si ob ius. verba sunt hier. exponẽtis predicta verba.

y Fecisse. homicidiũ. s.

z Facturꝰ essȝ. Certe ñ dbuit facẽ: q: i gnãli ꝓmõe siũ ꝓmissiõe mlta excipiũt. ff. d pui. sicui. q: oia illicita intelligũt excepta. d h hẽs plura: ar. s. d iureiu. quẽadmo dũ. ⁊ ea etiã non veniũt q̃ spãliter nõ dedissȝ. ff. de pig. l. obligatione. Unde herodes nõ fuit obligatꝰ suo iuramẽto: vt daret caput ioãnis mulieri saltanti p illa v̄ba

in p̃in.cũ ludus pniciosus non debeat esse impunitꝰ. ff.de furtis in furti actione.§.cum eo.

m ¶ Põtificis.j.c.pr.⁊.ibi libẽ ꝓmouet ad ordines superiores: hic non sine lnia pape: ⁊ idez casus vr̃. Quid ergo fines fecit esse diuersos. Sol. hic dabat operaz illicite rei ludẽdo cũ laico qđ non licet: vł si ẽt licitũ fuissz ñ adhibuit diligẽtiã quam debuit: q₂ cũ sciret ludi cõsuetudinẽ ñ remouit falcem a se. vñ fuit in culpa: q̃re ꝓmoueri ad superiores ordines nõ dz sine lnia pape: vt hic dicit. ⁊ in.c.se. ludebat cũ clerico ⁊ licito ludo: ⁊ đ illo cultello non ꝑpe rabat aliqđ mortale: ⁊ ille potius ĩgessit se ꝓyciendo aliũ ad terrã: ⁊ sic nõ fuit ĩ culpa: sic xxiij.q.iiij.inter cetera in fine. sed ille q in ipsum ꝓiecit fuit in culpa: ar.ff.si quadru.pau.fe.di.l.i. §.cuz arietes. Jo. ꝟo intelligit seq̃ns c.similit de dispensatõe ⁊ cũ eo dispẽsauit: sed hic reseruauit sibi dispensatione: ⁊ nõ negat qn cũ eo dispenset ꝗ ex lr̃a hoc nõ colligit. vel possz dici ꝙ q̃dã ineuitabili ẽt necessitate h cõtingit: qđ nõ impedit ꝓmouendũ: vt dcm̃ est.s̃.eo.sicut dignum in pe.notula. sed idem vł i c.pri. sed ibi ludebat cum laico: vt dictuz est: quod nõ licet clericis: in.c.se.cum clerico. ber.

n ¶ Lator. luderet. licet.n.q̃nq₃ ludere sicut isaac.xxxij q.iiij.recurrat. lusit etiam ioseph cum frĩbus suis xxij.q.ij.ꝙ ait ioseph. ⁊ sic ludus iste licitus fuit: ⁊ quia cum clerico vt dixit in ꝓri.c.

o ¶ Terram. ⁊ sic passus est tm̃ ⁊ nihil fecit illi. vñ huic non est imputandum. đ hac materia dcm̃ est.s̃.e.sicut.

p ¶ Libere. de iure cõi: vt dicunt qdaz: qđ latis vł. alij dicunt libere p dispensationem pape.l. vt dr̃.s̃.c.ꝓri.b.

q ¶ Suscepimꝰ. ligauerũt. In h excesserunt fines licite defensionis: cũ possent aliter euadere. vñ homicidiũ subsecutũ iputetur vtriq₃: q₂ licet clericus latronem capere possit: vt res suas recuperet: ar.xiiij.q.vj.si res. ⁊.s̃.đ depo.c.i. isti tñ ad hoc ꝓcedere ñ debuerunt.

Lator p̃ñtium.p. clericꝰ nobis ꝓposuit ꝙ cum q̃dam die casu cum quodã clerico luderetⁿ: ꝯtingit ꝙ ille ꝓiecit istum ad terrãº: cuiꝰ cultellus quẽ ad latus suum habebat: in alterũ ĩcidit: ⁊ fortuito casu occubuit vulneratus. Ideoq₃ mandamus quatenꝰ si ita res se habuit: ⁊ alia iusta causa non impedit: ꝑdictum. p. libereᵖ permittas ad sacros ordines promoueri.

Idem abbati sancti benedicti de vebia.

Suscepimus lr̃as tuas: p quas cognouimus: ꝙ cuz lator p̃ñtium in custodia cuiusdã domus cũ altero fratre maneret: ingredientes de nocte qdam latrones ad eos turpiter ipsos ĩ ꝑsonis afligẽ ⁊ denudare vestimẽtis ꝓprijs ꝑsumpserũt: ĩ quos isti resũpꝰtis viribus insurgẽtes: ligauerũtᵠ illos: ⁊ detinereʳ vsq₃ ad noticiam capituli voluerunt. Cuz aũt iste rem ad tuam audientiam perlaturus ligatos eos in fratris sui custodia dimisisset: ⁊ fures se soluere niterent frater illos: ne ipse ab eis ĩterimeret: occidit. Verũ qm̃ expediebat potius pꝰ tunicã relinquere pallium ⁊ rerum sustinere iacturamʳ: q̃ ꝓ conseruandis vilibus rebus ⁊ transitorijs tam acriter in alios exardescere: abstineat iste humiliter ab altaris ministerio ⁊ vterq₃ peccatum suũ ad arbitriumᵘ tuũ studeat expiare. constat.n. eos ꝯ mãsuetudinem ecclesiasticã ex vtriusq₃ opeˣ interemptos.

Idem lucen̄. episcopo.

De cetero noueris: ꝙ diaconus q homicidio cãz dedisseʸ videt: non videt ad sacerdotiuz ꝓmouendus.

Clemens tertius.

Ad audientiam apostolatus nostri ꝑuenit: ꝙ cum qdam p̃sbr volens corrigere quẽdam de familiaᶻ sua cingulo quo cingi solebat ipsum verberare tentasset: ꝯtigit ꝙ cultellus de vagina que cigulo adherebat clapsus eũ ĩ dorso aliquantulũ vulnerauit postmoduz vero cum ille vulneratus aliquãdiu vixissz ⁊ conualuisset a vulnere alia grauiori vt dicit infirmitate percussus viam est vniuerse carnis ingressus. Quia vero vtrum occasione vulneris decessisset: dubium habetur

vt res suas saluas hẽrent. clericꝰ ꝟo sua defendẽdo nõ dz armis resistere: nec aliquem ꝓpter res interficẽ: ar.xxiij.q.viij.c.i. ⁊.c.ꝯuenior. ⁊ ar.xxxvj.di.siqs vult. Ar.ꝯ.s̃.eo.c.ij. laicꝰ ꝟo ꝓ res suas ⁊ patriã armis tuẽri ⁊ ꝯuenire hostem: arg.C.vñ vi.l.i. ⁊.xxiij.q.ij.dñs. ꝗ clericus cum armis pugnare non dz etiam ꝯ saracenos.s̃.de voto ex multa. ⁊.l.disti. clericũ q paganum. b.

r ¶ Detinere. immo vł: ꝙ licitũ erat occidẽ: cuz essent nocturni latrões. s̃.e.si ꝑfodiẽs. ꝗ non est verum: vt.ff.ad.l.cor.de sic. furem.

¶ Interimeretur. q₂ tutius est ante tp̃s occurrẽ q̃z post cãm vulneratam remedium q̃rere. C.in q bus cau.in ire.resti.non ẽ ne.l.vlt.in fi. ⁊.C.qñ liceat vni se vin.l.i.sed h nõ fuit licitũ ei: imo potius debuit fugere dum soluere se nitebant: sic dñs fugit in egyptũ cuz ab herode ad inficiendum quereretur. xxiij.q iij.§.i.ber.

¶ Iacturã. xxiij.q.iij.§.i. ⁊ dicit apostolus: non vos defendentes: ꝗ date locũ ire.e.c. ⁊.q.i.§.i. sed magis fraudez patimini.e.c.q.e.nisi bella.

u ¶ Arbitrium. Et ita ẽ ar.ꝙ penitentie arbitrarie sũt.xxvj.q.vij.tp̃a penitudinis.ber.

x ¶ Vtriusq₃ ope. alter facto iste ope.s.ligando. s̃.e.sicut.§.ij. Et ita ẽ argu.ꝙ ita punit qui cãm ꝑstat: sicut ⁊ ipse faciẽs: ar.s̃.e.p̃sbyteruz. ⁊.j.e.c.proximo.

y ¶ De cetero. dedisse. forte ꝯsilio precepto. vel ope.l.di.siqs viduam. ⁊.s̃.e.sicut.§.ij. ⁊.§.vltimo. vel suggestione: vt.c.sicut.§.qui ꝟo. ⁊.s̃.e.c.pr.in fi. Et est ar.ꝙ q causam damni dat: damnum dedisse vr̃.l.di.studeat. ⁊.ff.ad.l.aqli.q occidit.§.pe. ⁊.ff.ad.l.cor.de sic.nihil. ⁊.j.de iniur.c.vlt. maxime cũ ꝓpinquam cãm dedit: secus vł in remota: ar.ff.loc.q domum hẽbat.in fi. ⁊.j.e.ti.exhibita. Idem vr̃ in remota: si animo nocendi hoc facit vel minori diligentia.s̃.e.presbyterum in fi. C.ad.l.cor.de sica.siquis necandi.

z ¶ Ad audientiam. de familia. qđ bene licz leniter etiã si sit clericus.j.de senten.excõ.cum voluntate. q₂ eius emendationis cõcesse nemo transgredi dz.C.de emend.ꝓpinq.l.vna in fine. ꝗ iste indiscrete correxit. Argu.ꝯ.s̃.e.lator. iste nõ adhibuit diligentiã remouendo cultellum: ille non tenebat ad hoc: q₂ nec ipse aliquid fecit sed ibi factum fuit.

tue dil. duximꝰ rñdendum: ꝙ cũ ĩ dubijsᵃ semitã debeamus eligẽ tutiorẽ: te ꝯueuit iniun/ gere pſbro memorato: vt ĩ sa cris ordinibus nõ ministret: iuncta tñ pnia cõgruenti sibi poteris ꝯcedere: vt in minori busᵇ ordibus sit cõtentus. Si ꝓo ille ex alia infirmitate obi erit: poterit: sicut erat solitus diuina officia ministrare.

Inno. iij. epo lugoñ.

Dilectꝰ filius. a. capella nꝰ ꝓposuit ꝙ cuz q̃dam corporis molestia grauaret: vt comedẽdi appetitũ aliquã tulũ excitaret equũ quem nu triebat: ascendit: qui cum bñ non pareret habenis: sed pre ter sessoris arbitrium saltibꝰ lasciuiret: ipse vt eius reserua ret impetum freno vim intu/ lit: equuzq̃ calcaribus stimu lauit: cũq̃ fracto frenoᶜ equꝰ proprio arbitrio relictus cur reret festinanter quedaz mu lier veniens ex obliquo ĩfan tulum baiulans obuiauit: in quam equus irruẽs ꝑcul ab iecto sessore puex ꝑdictuz op pressit. Jdq̃ mandamꝰ: qua tenus si est ita: cũ idem capel lanꝰ nec voluntateᵈ nec actuᵉ homicidium ꝑpetrauit: nec d dit operam illiciteᶠ rei: nõ im pedias quo minus diuia pos/ sit officia celebrare.

Idem meteñ. episcopo.

Ex lr̃is. t. f. accepimus: ꝙ cũ. h. pſbr fenum vellet de curru deponere: perticam superius alligataz ꝓiecit ĩ ter rã: ⁊ cũ feno ĩsisteret deponẽ/ do: puex q̃ndaz iuxta curruz repit semiuiuuz: ĩ quo preter modicũ liuoris ĩ fronte nihil ĩueniri potuit lesiõis. Nos ãt ab eodẽ q̃siuimus sacerdote: priusq̃ iaceret ꝑticam circũ/ spexissetᵍ sollicite: an aliquid esset circa currum. q ꝙ diligẽ ter circũspexisset asseruit: sed ꝙ vidissꝫ aliquẽ: denegauit. Ad te igit remittẽtes eundẽ: mandamꝰ q̃tenus si res ita se hꝫ nisi circa eũdem graue scã dalũʰ sit exortum vel tantaⁱ la boret infamia ꝙ deficiẽte ac/ cusatore oporteat eidez cano nicã purgationẽ indici: ipsuz libere ꝑmittas exeq offm̃ sa/ cerdotis.

Idem bisuntiñ. archiepo.

Ex litteris. t. f. accepi/ mꝰ: ꝙ quidam mona/ chus ad deponendaz de cam panili campanam subseruiẽs qꝛ lignuz corruit ipso mouen te quendam puex oppressit ⁊ occidit. Quocirca mandamꝰ quatenus si monachusᵏ ipse rem necessariaz agebat ⁊ vti lem: ⁊ in loco ꝑ quem aliquẽ transireˡ ñ crederet vel ibidẽ existere vel etiã illud de ꝯsue sudie venire qñ lignũ digno/ scit mouisse fatis poterit pre sertimᵐ ĩ monasterio ad altio res ordines ꝓmoueri.

Idem epo paduano.

Significasti nobꝫ ꝙ cũ. f. clericꝰ eq̃taret: equꝰ cui insidebat tam se q̃ ipsum ꝓie cit in aquam. vnde clericꝰ ipꝫ grauiter calcaribus stimula/ uit: equus ꝓo cũ existeret buc ca durus ꝑter voluntatez ses/ soris raptus in cursum mulie rem quãdam obuiam hñit q̃ ex improuisoⁿ pedibus iterfe cit. Cũq̃ nos ab eodem cleri co fecissemus ingri: vtrum eq vitium prius sciuisset° : illud asseruit se ignorasse. Jdeoq̃ mãdamꝰ: q̃tenus siᵖ ita est: ad cautelãⁿ iniungas eidẽ pniaz

a ¶ In dubijs. sic. ꝰ. de spon. iuuenis. ⁊. ꝰ. e. significasti. ij. ⁊. c. pe. ꝰ. de cleri. ex. mi. illud. ergo tene certũ: ⁊ dimitte incertũ ꝺ pen. di. vij. c. sigs positus in fine. ff. de re. iuris ĩ ambiguis. ⁊ ĩ re dubia certa ñ põt ferri snia. xi. q. iij. ꝗue. ⁊. xxx. q. vi. §. vlt. ĩ eo eni fcõ q̃d finitũ ẽ: ñ ẽ locꝰ ꝯiecturis. ff. de vbo. obli. ꝯtinuꝰ §. cũ ita in fine. vñ q̃nq̃ ꝓpter ambiguũ duplici tatis imponit pnia: ꝰ. ꝺ his q̃ fi. occi. c. vltimo.

b ¶ In minoribꝰ. dispẽ satiue tñ. ꝰ. e. ꝯtinebat.

c ¶ Dilectus. freno. q̃d de leui frangi nõ credebat: alš ĩ culpa eẽt ar. ꝰ. e. significasti. i. ⁊. ff. ad. l. aquil. idem iuris. §. i. vel si ꝓpter imperiti am suã equus talit lasci uisset insti. ad. l. aquil. § impetu quoq̃.

d ¶ Volũtate. ⁊ iõ non ĩ putat: qm̃ volũtas ⁊ ꝓpo situ distinguũt malefici/ uꝫ. ff. ꝺ furti. q iniurie. ⁊ ꝰ. de sen. ex. cũ voluntate ad cor. n. respicit deus: vt. xiiij. q. v. siq̃d inueni sti. ⁊. xv. q. vj. c. i. ad fi. t.

e ¶ Nec actu. q tñ solus ñ sufficit: vt reddat ho/ minẽ irregularẽ nisi ad sit volũtas vl culpa. l. di sti. hi qui. ⁊. ꝰ. e. c. ꝓx. nisi scandalũ aliud induce ret: vt ibi. in ꝓmouendo sñ secus est: qꝛ solo actu reddit irregularis. xv. q i. c. vl. de hac tñ materia dicitur. ꝰ. e. sicut.

f ¶ Illicite rei. q̃d si essꝫ imputaret vt plene dcm̃ est in. c. sicut.

g ¶ Ex lr̃is. circunspe xisset. ⁊ sic diligen tiaz adhibuit dãdo ope rã licite rei. vñ ñ iputat: vt. l. di. si duo. her.

h ¶ Scandalum. Notã ergo ꝙ solum scandalũ reddit hominẽ irregula rẽ siue punit inocens ꝓ pter scandalum. ꝰ. ꝺ cle ricis egro. tua. ⁊. ꝰ. ꝺ pre ben. cum teneatur.

i ¶ Vel tanta. ⁊ ita aliꝺ est infamia q̃z scandalũ Plus importat q̃ue scã dalum q̃z infamia: quia infamia tollitur per pur gationez: vt hic: sed vbi graue scandalum est: ñ indicitur purgatõ: vt pꝫ hic. Arg. ꝯ. ꝰ. de cohab. cleri. ⁊ muli. tua vbi ꝓpter scandalum indicit purgatõ Non est ꝯ: qꝛ purgatio ad vtrunq̃ refertur. b.

k ¶ Ex litteris. si monachus. si. i. qꝛ: nam rem necessa/ riam agebat ⁊ vtilem. ꝰ. e. c. vltimo.

l ¶ Transire non crederet. vel si credebat aliquẽ tran/ sire vel ibi aliquez eẽ: ⁊ añ casũ clama uit caue caue. ꝰ. e. c. vlti. ⁊. l. si duo. ⁊. ff. ad. l. aq̃l. si puta tor. ⁊ insti. e. §. si pu/ tator. vbi ponit te nor vboꝝ que hic sũj: alš iputaret. l. di. sepe ĩ pri. qꝛ nõ adhibuit diligen/ tiã quã debuit. ꝰ. e ad audientiam.

m ¶ Presertim. i. maxime. qm̃ alibi posset sine dispẽsa/ tione: qꝛ sibi iputa ri non dꝫ: ꝙ fortui tos casus q previ/ deri nõ pñt: ñ ꝓui/ dit. ꝰ. e. c. vlti.

n ¶ Significasti. improuiso. ⁊ sic non affuit occi/ dendi voluntas.

o ¶ Sciuisset. qꝛ si sciret: nõ fuissꝫ abs q̃ culpa: cuz sciret se nõ sufficẽ ad eiꝰ retẽtionem. ff. ad. l. aq̃l. idem iuri. §. i. cũ affectare q̃s nõ debeat ĩ quo in telligit vel itelligẽ dꝫ infirmitatẽ suã alijs ꝑiculosam fu turã: vt ibi dr: istit. e. §. impetu quoq̃ ver. sꝫ ⁊ si. ꝰ. eo. dile ctus: arg. hic. n le uissima culpa facẽ hominẽ irregula/ rẽ. ꝰ. e. ꝯtinebat.

p ¶ Si ẽ ita. Sed q̃liter ꝯstabit de h qꝛ forsitã solꝰ erat ob defectũ ꝓbõnis ꝑ iuramentũ ꝓpꝰ faciet fidẽ qꝛ solus deũ hꝫ vltorẽ. C. ꝺ re. cre. l. ij. ⁊ ꝑcipue cuz ꝯscia alicuiꝰ q̃ rit: statur iuramen to ipsius. ꝰ. de sent. ex. si vero. ij. ⁊. ꝰ. de testi. presentium. ⁊ supra de exceptio. pastoralis. ⁊ supra

gnālia q̄ðcūq̄ꝫ postulasset.ꝛc̄.qꝛ si spālit̄ petijsset nō ðe dilset:ꝛ ideo tale iuramentum ipsum non excusauit.
a ❡ An ñ.q̄si diceret nō:imo ꝛ si fecissꝫ i suis:nō iō ðbu iissꝫ facē i alijs:nā i ppꝛijs seuitia culpāda i aliēis coher cēda ē.ff.solu.ma.si ꝯstāte.§.si marit⁹.nō.n.ad minoꝛē

u ❡ Uenisse.l.distinctione studeat.
o ❡ Moꝛs.Nō q̄ volūtas punit̄ lꝫ nō pcesserit ad effectuꝫ:ꝛ ita ppt̄ ppositū puniunt̄.ꝯsenserunt.n.coopando.xvij.q.iiij. oēs iōq̄ꝫ puniendi sunt eadem pena:vt ibi dicitur.
p ❡ Potuit.vñ tenet̄ si ñ phibuit.lxxxiij.di.§.i.ꝛ.c.erroꝛ.ꝛ.s. de hē.c.ij.al'culpa caret si phibere nō potuit.ff.ð re.iuris culpa caret.

diligentiā tenet̄ in reb⁹ alienis q̄ꝫ i suis.C.mā.i re mandata.istit.q.mo.re cō.ob.§. at is qui. ff.ꝯmo.si vt certo. ꝛ bona fides abeē ꝓsumit̄:si reb⁹ tuis extātib⁹ saluis res depositas amisisti. s.ð dpo.bōa fides
b ❡ Debuit.i.dist. humanuꝫ gen⁹.l. di.pōderet.ij.q.i.p mo semper.b.
c S I aliquis. vt homicida. q̄ꝫ tū ad penā legalē. ff.de [illegible]. si aliqd.§ q abortionis. ꝛ.ff. ad.l.coꝛ.ð sic.si mu lierem. ꝛ q̄ꝫtuꝫ ad penā spūalem: ꝫ ñ est irregularis ac si hoiem interfecisset. Illa.n.irregularitas ñ ꝯhit̄:nisi actu hō interficiat̄ iā aiatus.j.e.sic. ꝛ.xxxij. q.ij.qð x̄o.qꝛ ñ vr̄ homicidiū fecisse: vt ibi dr̄.ꝛ.§.se.vñ siq̄s pcusserit mlr̄e rē ꝛ aboꝛtū fecerit si ifoꝛmatū ꝯceptū punit̄ pecūia:vt.e. cā.ꝛ.q.moyses.vñ tal' dr̄ hōicida occasionali:al's ꝯditionalit̄.lxxxvj.di. pasce fame. ꝛ.lxxx vij.di.si expositꝰ.ꝛ C.ð infā.expo.l. vl ꝛ.ff.ð li.agno.necare.ꝛ.v.di.siq̄s absciderit.ber.

ñe hōi aut mulieri aliqd fecerit vel ad potandū dederit vt non possit generare aut ꝯcipe vl'nasci soboles:vt homicida tenetur. Alexander tertius episcopo exonieñ.

Sicut dignuꝫ:ꝛ.j. Sane cū vir discretus existas pleni⁹ nosti[a]:q̄ in excessibus singuloꝝ nō soluꝫ quātitas[e] ꝛ qualitas[f] delicti sed etas[g] sciētia[h] sexus[i] atq̄ꝫ conditio[k] delinquētis sunt attēdenda: ꝛ ñ solū s̄m p̄dcā sed s̄m locū ꝛ tp̄s quo delictū ꝯmittit̄ vnicuiq̄ꝫ pnia dꝫ indici:cū idē excessus magis sit i vno q̄ alio puniendus[l]. Illi aūt q aio occidēdi[m] feriēdi aut capiēdi illuꝫ sctm̄ ꝛ reuerenduꝫ viꝝ quōdā cantuarieñ. ar̄iepm citra manuū iniectionē se fatent̄ venisse[n]: si de illa captiōe moꝛs[o] eius secuta fuissꝫ pari pnia vel fere pari existerēt puniēdi. Illi ēt q nō vt ferirēt: sꝫ vt pcussoꝛibus opē ferrēt:si foꝛte p alioꝝ violentiā ipedirēt̄:paulo minoꝛi debent pēa mulctari: qꝛ cū scriptū sit:q potuit[p] hoiem libare a moꝛte ꝛ non libauit: eū occidit ꝯstat ab homicidij reatu imunes nō eē:q occisoꝛib⁹ opeꝫ[n] ꝯ alios p̄stare venerūt:nec caret scrupulo[q] societatis occulte[r] q manifesto faciori desinit obuiare. Qui vo se asserūt animū regis istam masse[t] ad odiū:vñ homicidiū fuit secutū: dure ꝛ aspe sꝫ nō ita seuere sūt puniēdi:nisi foꝛte regē ip̄ꝫ ad illud homicidiuꝫ suis suggestionib⁹ puocassent[v]. Hi quoq̄ꝫ nō sunt a culpa liberi nec a pēa debēt esse imunes:q lꝫ fuerit illius machinatiōis ignari:tñ eis q̄s sicarios[x] esse sciebāt in sarcinis custodiēdis misteriū[y] p̄buerīt. Eos isup q dicūt̄ illi⁹ sci viri ꝛ suoꝝ post moꝛtē eius spolia occupasse: si nihil aliud in tāto facinoꝛe ꝯmiserūt: a pena moꝛtis ei⁹ arbitramur esse imunes[z]. Sꝫ que occuparant eis quoꝝ fuerūt: tenent̄ in integrū restituere[a] si hn̄t[b] i facultatibus vñ possint ea reddet̄ ꝛ ipsis ex hoc moderata ē penitentia iniungēda:qꝛ lꝫ quedā ex his q̄ occupauerunt:fateant̄ se paupibus erogasse: non tñ aliena[c]: cū ipsa potuissent eis quoꝝ fuerit restituet̄ vel debuerunt paupibus erogare. Illis p̄terea q sola excōicatoꝝ pticipatione se reos esse cognoscunt:ꝯsiderata tē

q ❡ Opem.xxiij.q.vlt.si quattuoꝛ.
r ❡ Scrupulo.s. ð testi. c.constitutus.i.
s ❡ Occulte.lxxxvj.dist. facientis.
t ❡ Inflāmasse.de psuasu tenet̄ gs.ff.ad.l.agli. item si obstetrix.§.i.lxxvj.di.tanta.ff. ð ser.coꝛ. l.i.§.vltimo.
v ❡ Pꝛouocassent.foꝛte al's non factuꝝ.vñ eque tenent̄: qꝛ dolo ad hec i duxerunt regē q al's foꝛte non fecisset:vt.ff.ð do. lo ꝛ eleganter.
x ❡ Sicarios. sicarij dicunt̄ a sica:qð significat ferꝝ siue cultrum: insti. de pu.iu.§.sicarij.ꝛ sicarij ēt pn̄t dici:q armis vite alic⁹ isidiant̄:ð pe.di. i.§.siq̄s cū telo.vñ tenēt lege coꝛnelia de sicarijs ff.ad.l.coꝛ.. ð sic.l.ij.b.
y ❡ Misteriū.vñ quodāmō ꝯsētire videbant̄
z ❡ Imunes.qꝛ pēa sui os tm̄.dꝫ tenē auctoꝛes. C.de pe.sancim⁹.ꝛ.s.de his q̄ fi.a ma.p.ca.q̄liuit
a ❡ Restituē.qꝛ ñ dimittit̄ pcm̄:nisi restituat̄ ablatū si r̄stitui pt: vt h dic ꝛ.xiiij.q.vj. si res.xij.q.ij i legib⁹.ð pe.di.v.falsas
b ❡ Si hn̄t.al'ianis ē actio.ff.ð do. nā is.ꝛ.s.de re.spo.oli nob.ij.sic.j.de vsur.cū tu.ꝛ.ff.de furt.itaq̄ꝫ fullo. Ar.ꝯ.xij.q.ij.fratnitas.ff. q bo.ce.pos.p totū.ꝛ.C.e.ti.l.i.So.h regularit̄ est:q̄ si nō hn̄t nō tenent̄.postea tñ actio non tollit̄ cū effectu:imo si pueniāt ad piguioꝛē foꝛtunā reddere tenent̄.s.ð sol.odoardus.ff.de ces.bo.his q bōis.ar.xxvj.q.vj.is q.ꝛ.j.de sen.ex.q̄ꝫuis. i fi.ꝛ c.decēto i fi.nisi p eo iā sustinuisset penas coꝛpales:vt.xiiij.q. vj.si res.ar.xij.q.ij.fr̄nitas.nō.n.ꝯhget duplex tribulatio.xxiij q.v.qd ḡ.ff.de in ius vo.l.vl.ꝛ.s.de iud.at si clerici in fi.
c ❡ Nō tñ aliena.qꝛ ñ remittit̄ debitū ꝫ auget̄:si alij soluatur qð alij ex debito ē soluēdū.s.de iureiu.ea te.ꝛ.s.de dec.tua. ij.ꝛ.i.q.i.nō est putāda.xc.di.oblationes .xiiij.q.v.c.i. ij.ꝛ.iij ꝛ.c.elemosyna.ꝛ.c.neq̄ꝫ.ꝛ.C.ð sol.iuito.ꝛ h itellige si illos q̄x fuerāt potant iuenire:al's suffic:imo tenent̄ paupib⁹ erogare ꝛ nihilomin⁹ ē talib⁹ pena iponēda: vt h dicit ppter pcm̄ qð ipsi ꝯxerunt ꝯtractando res alienas inuitis dominis.

d S Icut dignum.nosti.si.xi.dis.c.vltimo.
e ❡ Quātitas.an sit enoꝛme vel mediocre:adulterium vel incestus.
f ❡ Qualitas.an sit occultum an manifestum.
g ❡ Etas.xv.q.i.illud pereque.ber.
h ❡ Scia.an sit discret⁹ vl' ñ sane mētis.iij.q.ix. idicas
i ❡ Sex⁹.xxxij.q.vj.indignant̄. (vel min⁹ discret⁹.
k ❡ Conditio.xxij.q.v.q ꝯpulsus.ꝛ de pe.dist.i.§.aut facta.hec que hic tanguntur ꝛ alia expꝛesse habentur: ð pe.di. v.consideret.ꝛ.j.de pe.ꝛ re.is qui.
l ❡ Puniend⁹.xxxij.q.v.q viderit.s.de hereti.excōicamus.§.credētes i fi.ꝛ.s.ð iureiu. cū qdam.vbi de hoc.
m ❡ Occidēdi.ex coꝛde eni pcedūt homicidia ꝛ adulteria.xxiij.q.viij.occidit.xv.q.vj.c.i.ad fi.

poris mora[a] quo in eadem ne q̃tia pdurarũt: et inq̃sito si eis timore[b] vel affectõe[c] cõicauerint scienter vel ignorãter[d]: est eis pnia idicenda. Clericos aũt quos ꝯstat armatos inter fuisse tanto facinori: et illos q̃ ꝯsiliũ[e] dederunt: vt sctũs vir capeꝫ ppetuo nõ solũ ab altaris misterio deponendos esse cẽsem⁹: sꝫ ẽt q̈ in ecclesijs nl'lo vnq̃ tpe lectiones legant: vel responsoria in choro separatim cantent: sed in psalmis apud deum de commisso satagant veniam impetrare. Insup in districto claustro mõachoꝝ vel canonicoꝝ regularium si fieri põt sunt recludendi: ita q̈ vsq; ad septennium vel q̃nquenniũ[f] debeant ab ecclesiaꝝ introitu coerceri.

Idem.

Presbyteꝝ q̃ quendam pueꝝ intuitu discipline pcussit in capite cũ p⁹ paucos dies expirasset[g]: tã ab oĩ altaris misterio debes[h] perpetuo remouere q̈ ab offõ sacerdotali deponẽ: si ex ipsa pcussione iterijt vel aliã[i] ĩfirmitatẽ ĩcurrerit d̃ q̃ noscit expirasse.

Idem cusentino archiepõ.

Continebat in lr̃is tuis: q̈ cũ diacon⁹ pñtium lator et q̃dã alij clerici a vineis ecclesie ope ꝯsummato redirẽt: leuiandi laboris gr̃a quẽdã ludum[k] imitati viatoꝝ baculos suos studebãt iacere in directum: et alter alteri⁹ fustẽ ferire: cuius ludi solet esse cõditio vt q̃ alteri⁹ baculũ percuteret quasi victor p equo alio vteret: sed pfati clerici eq̃tanti lnia non vtentes: sola erant iactione ꝯtenti. Quidaꝫ aũt laicus dum baculũ eiusd̃ diaconi[l] pcũssisset incautus in eum eq̃taturus insilijt. et sic a falce illius diaconi qua erat accinctus: mortale vuln⁹ accepit: de quo post dies .viij. expirauit. Ĩõq; mandam⁹: quatenus eundem diaconuꝫ sine lnia ro. põ.[m] ad supiorem gradum nõ ascẽdere vel ĩ diaconatus offõ nullo vnq̃ tẽpore mistrare pmittas: sed eum dispẽsatiue mistrare in subdiaconatus officio patiaris.

Idem exoñ. episcopo.

a ¶ Mora. q̈ in hoc magis grauanẗ: q̈ lõgo tpe talib⁹ participauerunt. s̃. de simo. non satis. et c. cum in ecclesie.

b ¶ Timore. hoc idõ dicit: q̈ si timore participauerũt: minus punienẗ: lꝫ in totũ nõ absoluanẗ: q̈ poti⁹ debebãt oĩa mala pati q̃ꝫ maio ꝯsentire. xxxij. q. v. ita ne. sꝫ si essẽt violẽt abstracti: absolute nõ punirentur: vt hic pꝫ. s̃. qd̃ me. causa sacris.

c ¶ Affectõe. ex hoc magis puniunẗ: q̃daꝫ sunt tñ psone q̃ sine pena pñt excõicatis participare. xi. q. iij. qm̃ multos. et j. de sen. ex. inter alia.

d ¶ Ignoranẗ. In hꝫ casu non tenenẗ: si ignorabãt illos talia ppetrasse: q̈ si ignoraẗ illũ excõicatũ esse ñ peccas illi participãdo: niñ illa ignorantia crassa fuerit et supina s̃. de eo q̃ renũ. epi. c. i. et j. de cle. ex. mit. c. pe.

e ¶ Consiliũ. Nõ q̈ homicidiũ ꝯmittiẗ scdõ consilio pcepto et defensiõe l. di. siq̃s viduã. et xxiij. q. vi. c. vi. et j. d̃ cle. pug. in duello. c. ij. et j. e. significasti. ij. Et sic distingue circa hãc mãꝫ: aut ccmmittiẗ homicidiũ voluntate aut casu aut necessitate. Si volũtate qd̃ fit trib⁹ modis: facto precepto et consilio: vt. c. pdicto siq̃s viduam. et lingua siue adhortatione. s̃. e. §. q̃ vero. et j. de pe. qd̃ i dubijs. et d̃ pe. di. i. periculose. In q̃cunq; istorũ casuum q̃s cõmittit homicidium: non solũ non dꝫ pmoueri sꝫ in perpetuum dꝫ deponi: vt hic dicit. et c. siq̃s viduam. et ẽt si paganũ ĩterficiat: irregularis efficiẗ siue saracenũ. l. di. clericum. et e. di. de his clericis. et j. e. c. pe. et cuꝫ tali nunq̃ꝫ dispensaẗ. l. di. miror. et si etiam si occultũ ministrare in suo ordine non põt: cum oẽs alij possint. s̃. de tẽp. or. c. vl. iuxta illud. Nõ edificabis mihi templuꝫ: q̈ vir sanguinum es. i. q. vij. siq̃s omnem. Si vero casu committiẗ homicium: aut dabat operam rei licite: aut non. Si dabat operam rei licite: et adhibuit diligentiam quam potuit et debuit: in nullo imputaẗ ei: ac si non fecisset. j. e. ex lr̃is. ij. et c. significasti. i. et c. dilectus. l. disti. si duo fratres. et c. hi qui in prin. et c. sepe ad fi. et j. e. c. vlt. nisi scãdalum graue esset vel tãta laboraret infamia: q̈ purgatio esset indicenda. j. e. ex lr̃is. i. Si võ nec adhibuit diligentiã quã debuit imputaẗ ei ppter negligentiã que culpe annumerari vẗ in hꝫ ita q̈ nec pmoueẗ ad ordines supiores: nec vtiẗ ordine iã suscepto. j. e. c. pr. et c. ad audiẽtia. nisi cũ eo p dñm papam fuerit dispẽsatũ. l. di. clerico iaciente. et j. e. tua nos. Si võ d a bat opaꝫ illicite rei siue adhibuit diligentiã siue ñ: semp iputaẗ. l. di. clerico. et siq̃s volũtate. et j. e. ꝯtinebaẗ. et c. dilect⁹ in

ñ. et ar. xv. q. i. §. vt itaq;. ff. de re. iuris culpa est. Si võ necessitate sub quo ꝯtineẗ qd̃ pmo dixi de defensione: aut necessitas illa fuit euitabilis aut ĩeuitabilis. Si euitabilis ĩputaẗ ita q̈ ad supiores ordines nõ põt pmoueri: sed in susceptis de misericordia toleraẗ. l. disti. de his clericis. Si fuerit ĩeuitabilis: sine oĩ dispensatõe põt in ordĩe suscepto ministrare. l. di. q̈ te. qd̃ intelligiẗ de ineuitabili necessitate: vtputa clericus hẽbat gladiũ ĩ manu sua ad dfensionẽ paganoꝝ: pagan⁹ irruit in euꝫ: ita q̈ cleric⁹ nullo mõ potuit euitaẗ: et iste pagan⁹ mortuus ẽ cũ gladio: quẽ cleric⁹ tenebat pter ppositũ ipsi⁹ clerici: ar. j. e. lator. ĩ quo põt itelligi. s̃. c. c. ij sed ad supiores nõ ascẽdet sine dispẽsatiõe vt dixit ioã. Sꝫ hu. dixit. ꝯ. ar. j. e. lator. sꝫ io. intelligit illam lator. d̃ dispensatione.

f ¶ Quinquenniũ. hec est ãplectenda tãq̃ꝫ benignior: in quam oẽs cõuenerint. ff. d̃ arbi. dieꝫ pferre. §. si plures.

g ¶ Presbyteruꝫ. expirasset. et ita excessit fines disciplinę. vñ ĩ culpa fuit. ff. ad. l. aq̃l. pceptoris. leuis eñi castigatio magr̃is pmissa ẽ. ff. e. sꝫ et si. §. vl. et se. l. et. xxiij. q. v. c. i. circa fi. et. j. de sen. ex. cũ volũtate. et. c. i. ar. ꝯ. xv q. i. siq̃s ñ iratus. sꝫ ibi dicit q̃ꝫtũ ad gr̃aꝫ innocens est: sed ñ q̃ꝫtũ ad. l. pmotionis: et ita nõ ꝯdicit: q̈ iste q̃ꝫtuꝫ ad gr̃aꝫ innocẽs erit: q̃ voluntatẽ reqrit nõ op⁹: vt ibi.

h ¶ Debes. ff. ad. l. corne. de sica. l. iij. b.

i ¶ Aliam infirmitatẽ. vñ mortuus fuerit. l. di. studeat. q̈ occasionẽ dederit. j. e. decetero. Et est ar. q̈ ita puniẗ q̃ causam cause pstat: sicut et q̃ primam causam prestat. j. e. decetero: ar. ꝯ. ff. si quadru. pau. fe. di. l. vlt. sed illud locum hꝫ: cum als ꝯ naturam moueẗ. Sed nunquid si postq̃ꝫ conualuit recidiuauit tenetur magister: ita. naꝫ semp causa subfuit: de pe. di. ij. siquis semel. et j. e. ad audientiam. saltem propter dubium.

k ¶ Continebatur. ludum. iste ludus clericis nõ congruebat: et ideo si ludendo fecit: fuit in aliquãtula culpa. ff. ad. l. aquil. nam ludus.

l ¶ Eiusdẽ diaconi. In hoc silr̃ fuit clericus in culpa q̈ ludũ miscuit cũ laico: ar. ij. q. vij. laicos. xxiij. di. his igiẗ

qui matrimoniū accusare pōt cū3 i sua.z.xxxi. q .ij .si vū3 ē.z pcipue si ē bōe fame:vt.ff.de re.mi.nō oēs .§. a barbaris .z sup h̄ poterit aduīger cō purgatores :ppter excellentiam ordis j.ō pur.ca.ex tua z q: circa maiora ca uti⁹ ē agēdū.vij.q vlti.c.vlti.z. ff. de carb.edic.l.i.§. ij. z.xlij.di.qescam⁹.

h ℭ Ad cautelā.j. e.significasti. ppē ābiguū duplicitat3 xxiij.q.v.excōica/ toz.j.sicut ad cau/ telā q̄nq3 aliqs ab soluit.j.ō sē.ex. ve nerabili.z.s̄.ō ap. ad plentiā.z.s̄.de testi.vēiens.ij.i fi.

r ℭ Cōpetētē .ar/ bitrio supioris : z leuis d3 esse :cū in culpa nō fuerit.

p ℭ Etrus.noue/ ris vitate.z q̄ liter porit ei ō h cō stat:dic vt diri. s̄. e.c.pri.z si isama/ t⁹ eēt3: se expurget j.de pur.ca.ex tua rū.nisi graue scan dalū esset .s̄. e .ex lris z.j.c.pr.ar.

t ℭ Presbi.i.tm.q: si eū3 isamat⁹ : d3 se expurgat vt diri

u ℭ Cōtra ,phibi/ tōe3.sic z.s̄.ō si.si/ cut.ij.imo ēt si n̄ ,p hibuiss3 :dūmō n̄ si ōdiss3 ɔsiliū n̄ te neē.i.q.iiij. q: ɔsu lat⁹.vbi ē simil'ca s⁹: nec ō volūtate d3 aliqs se purgar Ar. ɔ̄.i pcedēti. c. q: ɔsulatus. ibi q abs3 sua volūtate z.j.c.p.C.ō sic in. str.l.vl.C.de his q ad ec.ɔfu.pšeti cir ca pn. qō v: poti⁹ ɔsētir:q: si eo audi ēte z n̄ ɔdicēte z ta cēte talia dicebāt: ɔsētire psumēr.vñ

competentem: q̄ peracta non impedias quominus in susce ptis ministret ordinib⁹:z ad maiores valeat promoueri.

Idem.

Petrus diaconus z mo/ nachus sci ioānis ō pu/ na:sua nob ïsinuatōe mōstra uit:q3 cū ip3 quōdā i secula/ ri habitu i eccl'a ō rigelo be/ neficium obtinentem abbas illius eccle eodem beneficio spoliass3:cognati z amici ei⁹ irati plurimū z cōmoti nocte q̄dam in domo diaconi con/ uenerunt:z cena facta dice/ bant q vindictam volebant sumere de ab bate.ïbibiti au tem expresse ab eodē diaco/ no:ne abbatē occiderent aut aliquid sibi facerent:vñ ordi nis sui discrimen incurrerēt z anime detrimentum:nihil/ ominus irruerunt in eū z pla gis ipositis abierunt semiui/ uo relicto: q p⁹ dies aliquot expirauit :z j.Quocirca mā damus q̄tenus si premissa no ueris veritate subnixa:sepe/ dicto diacono non solū i dia/ conatus offitio ministrare:s3 etiam ad ordinem presbyte/ ratus ascendere si aliud cāo nicum non obstiterit: libera3 concedas aucto.ap.faculta/ tem :presertim si super hoc n̄ fuerit respersus isamia cum ei non debeat imputari:qō ɔ̄ ,phibitōem eius expssam eo cām vel occasionē nō dante ausu sacrilego fuit ab ipsius consanguineis attētatū.

Idem abbati sancte trinita tis de meldenberg.

Significasti nobis q cū quidā3 maleficus igres sus ecclesiā eucharistiā cū al taris ornamētis z libris eccl'i asticis extra ecclesiā asportas set.l.psbr ecclesie cāonic⁹ re/ gularis prefatū iniquitatis fi lium fossorio arrepto pcussit sed si ad mortem fuit ict⁹ h⁹i tu z ipse penitus ignoratis:

quem parochiani ecclesie vi dentes ornamenta ecclesie a sportantem arreptis gladijs z fustibus i eodē loco proti/ nus occiderunt:z j.Nos i p/ misso casu credimus distiguē dum:vtrum cōstare possit:q prefatus sacerdos non insli xit percussionē letalē:de qua si aliorū nō fuissent vulnera subsecuta percussus mime in teriʃsset:z si percussor volun tatem nō habuerit occidēdi neq3 ipsius studio cōsilio vel mandato .pcesserit alij ɔ̄ il/ lum . z quidē si hoc ita se h3 qō forsan ex eo posset oñdi : si certa appruisset percussio ab eodē īflicta tam modica z tam leuis in ea parte corpis: in qua qs de leui pcuti nō so let ad mortem vt pitor3 iudi/ cio medicorū talis pcussio as fereretur nō fuisse letalis cū de ceteris credēdū sit ipsi: q nō accusatur vel denunciat ab aliquo:s3 p seipsum cōsili um appetit salutare p⁹ pnia3 ad cautelam iniunctam i sa/ cerdotali poterit offitio mini strare maxime religionis ac cedente fauore:cum sit cano/ nicus regularis:z sine omni scādalo possit sacerdotale of ficiū celebrare. Qō si discer/ ni non possit ex cuius ictu p. cussus iterijt in hoc dubio tā ɔ̄ homicida debet haberi sa cerdos.z si forte homicida n̄ sit:a sacerdotali officio absti/ nere d3 cū in hoc casu cessare sit tutius ɔ̄ temere celebrare pro eo q in altero nullum in reliquo vero magnum peri/ culum timeatur :z infra .Si vero quemadmodum perhi betur : sacerdos iste prius ab illo percussus sacrilego mox eum cum ligone in ca/ pite repercussit: quāuis vim vi repellere omnes leges z omnia iura permittāt : quia tamen id debet fieri cum mo deramine inculpate tutele

iputaretur ei. vñ

r ℭ Occasionē.Nō itel/ ligas ita istud large :ne sit ɔ̄.xxiij.q.v.cū h̄ō.z.c. de occidēdis. s̄3 ō cā vel occasiōe ,ppiqua:ar.s̄.e. a l audiētiā.z.c.decete/ ro.q: i vitale pp eum fu it occisus .

y ℭ Significasti. studio .i.suggestiōe vl' ad hortatiōe.s̄.e. sicut. §.q vo ea.j.ō exces.platoru3 ex lris.ber.

ʒ ℭ Habuerit.ar.q vo/ lūtas iputat i hōicidio : l3 ex suo vulnē mortuus nō fuerit:ar.i.q.iiij.q: p sulatus.

a ℭ Mādato ō h̄ dcm̄ ē s̄.e.sicut.

b ℭ Credēdū sit.ar . q i iudicio aīe cuilib3 ē cre dēdū:q: nō est vīsimile q sit imemor sue salutis i.q.vij.sancimus.

c ℭ Qō si discerni.cadē di.pōit lex.ff.ad.l.aq.itē mela.§.s̄3 si ples .vñ hoc sumptū fuit.s̄3 i h̄ ē div̄si tas:q si vn⁹ pmo pcussit z ali postea occiderit:p/ m⁹ nō tenet ō vulnera/ to: secūdus tenet tāq̄3 ō occiso.ff.e.huic scriptur §.i.z.l.itē mela.§.celsus secus ƀm cāones:vt h̄.z xxiij.q. v.l.c.vl.

d ℭ Dubio. i dubio .n. viam debemus eligere magis tutiorē:vt h̄ di. z j.de reg.iuris.c.ij.z.j. c. c.pe.z.s̄.e.ad audienti/ am.vbi de hoc.

e ℭ Repellere.j. de sen . ex.si vero.i.di. ius natu rale ff.de vi z vi ar.l.i.§ vim vi.ff.ad.l.aql.scias §.qui cum aliter.

f ℭ Tutele.C.vnde vi.l. i.z.j.de sē.ex.vt fame.§. vi.tū si defendēs ex pro/ posito n̄ excedat modu3 n̄ tenet.xxiij.q.iij.n̄ i ferē da.z.ff.ad l.aq.si ex pla gis.§.tabernari⁹.nec d: excōicat⁹ q excedēdo mo dū non ex ppōsito reper cutit clericum:ar.s̄.ō re sti.spo.olim.i.in fi.z.j.ō sen.excommu.perpendi mus.Ar. contra q non liceat vim vi repellere :

xlvi.di.seditionarios.xxiij.q.i.§.i.et c.i.et q.iij.§.i.et §.et c.fu-
scepimus.et xxiij.q.iiij.iter querelas.et C.de epis.et cle.si quis in
h genus. Ad hoc dicas quod vim vi repellere licet: vt hic dicitur: et i
concor.primis.tamen quedam consideranda sunt i repulsione ta
li: vt incontinenti fiat et non ex interuallo.ff.de vi et vi ar.idem e
§.cum igitur qui.et.j.de
sen.ex.si vero. Item cau
sa defensionis et non vl
ciscendi: vt.ff.ad.l.aqui.
scientiam.§.vlti.et xxiij.
q.i.quid culpatur.et cum
moderamine inculpate
tutele: tamen si quis mo
dum excedat et non ex p
posito non tenetur: vt di
ctum est in predictis co
cordan. Ala.et io.distin-
guunt an fiat vis perso-
ne an rebus. Si persone
tunc antequam sit vis illata
repellenda est: et si aliqis
vim factam repellat po-
tius presumi debeat: quod
defendendi non vlciscen
di causa hoc fiat: dum-
modo in ipso negocio fi
at.ff.ad.l.aquil.si ex pla
gis.§.tabernarius. et hoc
si primus percussor de-
nuo volebat percutere:
alioquin si nolebat ipsum
repercutere et alter per-
cussit: potius dicitur esse
vindicta quam repulsio in-
iurie.et hoc equum vide
tur: seruatur enim mode
ramen: si illud tantum fi
at quo omisso violentia
repelli non posset. Si er
go violentum interficit:
sic quod periculum mortis
ab eo vitare non poterit
eum sine pena interficis
ff.ad.l.aquil.l.iiij.C.ad
l.cor.de sic.l.ij.et iij.argu
men.supra.e.c.ij. Si au
tem vis infertur rebus:
licitum est repellere illa
tam vim incontinenti et
inferendam vel quam sciti-
us sciuerit et poterit col-
lectis amicis.ff.de acq.
pos.quod meo.§.vltimo.
et l.clam possidere.§.q
ad nundinas.et supra de
restitu.spol.olim iniuria
vero iam illatam perso
ne ex interuallo repelle
re non licet: quia sic es-
set vindicta: et ita intelli
guntur contraria hic signata
non ad sumendam vindictam
sed ad iniuriam propulsan-
dam: non videtur idem sacer
dos a pena homicidij peni-
tus excusari: tum ratione in-
strumenti cum quo ipse per-
cussit: quod cum graue sit non
solet leuem plagam inferre
tum ratione partis in qua fu
it ille percussus: in qua de mo
dico ictu quis letaliter solet
ledi.

Idem.

Tua nos duxit.f.consu-
lendos: et infra. Quesi-
uisti quid sit de quodam mo
nacho sentiendum: qui cre-
dens se quandam mulierem
a gutturis tumore curare: vt
chirurgicus cum ferro tumo-
rem illum aperuit: et cum iu
mor aliquantulum resedisset
ipse mulieri precepit ne se ve
to exponeret vllo modo: ne fo
te ventus subintrans guttu-
ris apertionem sibi causam
mortis inferret sed mulier e-
ius mandato contempto dum
messes colligeret: vento se ex
posuit incaute: et sic per aper
tionem gutturis sanguis mul
tus effluxit: et mulier diem vl
timum sic finiuit: vtrum vide-
licet cum predictus monachus
sit sacerdos: liceat ei sacerdo
tale officium exercere. Nos
igitur.f.t.r.quod licet ipse monachus
multum delinquerit officium
alienum vsurpando: quod si
bi minime congruebat[a]: si ta
men causa pietatis et non cu
piditatis id egerit et peritus
erat in exercitio chirugie: om-
nemque studuit quam debuit
diligentiam[b] adhibere: et non
ex eo quod per culpam mulieris
contra consilium eius accidit
adeo reprobandus: quod non post
satisfactionem[c] condignam
cum eo misericorditer agi pos-
sit vt diuina valeat celebrare:
alioquin[d] interdicenda est ei
sacerdotalis ordinis execu-
tio de rigore. Ad vltimum
fuit ex parte tua propositum:
quod quidam scholaris metu-
ens vt latrones in hospitio
suo essent: de strato consur-
gens repperit ibi furem: qui
non solum ipsum scholarem
prostrauit ad terram: sed pe-
ne ad mortem vulnerauit
eundem: et infra. Mane ita
quod scholares latronem que-
siuerunt eundem: quem vul
neratum inuentum potestati
vincentie tradiderunt coram
quo constanter negauit quod
premissa minime perpetra-
uit. vnde prefatus potestas
ad eundem scholarem nun-
cios destinauit: vt exponeret
si qua sciret de fure predi-
cto vel traderet intersigna
qui cultrum quem ipsi latro
ni abstulerat: et sotulares ab
eodem in ipsius domo dimis
sos: quos abstraxerat ne pe-
dum strepitus audiretur: nun
cijs tradidit[e] memoratis sup
eodem facto se nihil amplius intro-
mittens. Prestans igitur receptis

a Tua nos.congruebat supra ne cler.vel mona.c.iij.et c.se
tentiam sanguinis.vnde in culpa fuit alienum officium
vsurpando.ff.de regulis iuris culpa est.

b Diligentiam.quia si per imperitiam accidisset: ei
imputaretur: insti.ad.l.aquil.§.imperitia quoque. sed euen
tus mortalitatis non imputatur medico.ff.de offi.pre-
si.illicitas.§.sicut.
preterea enim hu-
mane fragilitatis
delictum decipien-
tis in periculo ho
minis innoxium esse
se non debet: vt ibi
dicitur.si.s.s.eta.
et quali.ad aures.
vnde versus. Non
est in medico sem-
per releuetur vt e-
ger.

c Post satisfacti
onem. Ex hoc pa-
tet: quod fuit in culpa
et ex eo quod sequitur
misericorditer ali
enum officium vsur
pando.et sic quan
doque imputatur a
licui aliquod deli
ctum: ea tamen que
sequuntur ex eo si
imputantur.xv.q.
i.inebriauerunt loth.
culpa enim mulie
ris huic imputari
non debet.que co
tingit contra con-
silium ipsius. si.l.
di.sepe.

d Alioquin. id
est si non erat peri-
tus: et si non adhi-
buisset diligentiam
quam debuit aut
ex cupiditate fecis
set.

e Tradidit. sed
videtur quod ille scho-
laris potius tace-
re debuisset.xxij.q
stione.ij.ne quis. Item
nonne dictum eius
est occasio mortis
illius.xxiij.questione
v.vnum solum in
fine.et infra de ex-
cessi.prela.et litteris. Item promouendus abstinere
debet ab omni eo per quod possit ad effusionem sanguinis peruenire

l.di.clericum qui. Item iste quasi testis inductus fuit: quod non licet clerico in cā sanguinis.xi. q.i.testimonium.z.s.ne cleri.vel mona. sniam. Ad hoc dico: qꝫ nō fuit inductus tanqꝫ testis:qz nec ad pnlam iudicis accessit.quod fit in crimialibus:in auc.de testi.§.qm̄ in fi. colla.vij. Cuz ergo iste nec facto nec ꝑcepto nec consilio nec defēsione nec lingua nec adhortatione homicidiū fecerit: non dz ab ordinibus ipediri qbus modis homicidiuz ꝯmittitur z imputaf:vt dcm̄ ē s.e.sicut dignum. z preterea iste seipsum occidit.

liij.maximianus.z.q.v.nō nos adfi.z.c.relegentes ad fi. ff.de bo.lib.q cū maior.§.i.v.si tm̄.z.ar.ff.de euic.si ꝑ iprudentiam: z arg.s.e.c.tua nos.z absit:vt ea que ꝓpter bonum facimus: nobis iputenf si preter voluntatem nostrā cuiqꝫ maluz contingat.xxiij.q.v.de occidendis.aliogn paulꝰ in effusiōe sāguinis suū crimē agnosceret: vt ibi dr:qd nefas esset dicere vt ibi. Ar.ꝯ.xxiij.q.v.c.ij.z.c.vnū solū.in fi. de pe.di.i.periculose.z.j. de exces.prela.ex litteris.

a Puniendum. tamen ꝑ istud non fuit ꝯuictus d furto.non.n.eoipso ē fur q animo furādi domū intrauit. ff.d furtis vulgarj §.qui furtum.

b Sicut.viuificatꝰ.sic.xxxij.q.ij.quod vo.z.c.moyses.quod ꝑ vtraqꝫ parte pōt iduci.Ar.ꝯ.ij.q.v.ꝯsuluisti.z.s.eo.si aliquis.c.illud cōsuluisti.intelligif qn̄ puerperiū iam erat animatū.z.c.moyses.z.c.illud. s.e.sigl ibi exponitur istud.z.c.qd itelligif qn̄ nōduz hz animam.similiter distiguit lex.ff.de penis si aliqd.§.q abortionis.i fi. lz nō teneatur.l.canonica:vt hic pz: nec lege mosayca: tn̄ tenetur.l.cor.de sic.ff.ad.l.corne.d sic.si mulierē.z ēt l.aquil.vt.ff.ad.l.

talibus intersignis latronem ipsum apparitoribus suis tradidit puniendum[a]:q sibi āputauerūt virilia z occulos eruerunt. latro vero ira z dolore ꝯmotus nec potum sūpsit nec cibum z sic de medio est sublatus:vn̄ ꝑ nostrum oraculum postulas edoceri: vtrū ꝑfatus scholaris ad sacros valeat ordines ꝓmoueri. Nos igitur inqui.t.t.r.qꝫ si ꝑfatus scholaris dignis meritis adiuuaf:ꝓpter ꝑscriptuz euentū a susceptione sacrorꝫ ordinuz nullatenus est arcendus. Idem priori z fratribus cartusiē.

Sicut ex litterarꝫ vrarūz tenore accepimꝰ:cum quidā ꝑsbr vestri ordis: q prius fuerat niger monachꝰ qndam mulierē ꝑgnantē cum qua ꝯ-xerat ꝯsuetudinē inhonestam z q asserebat se concepisse ex eo:ꝑ zonā arripuerit quasi ludēs ipsa ꝑ hoc sic se asseruit eē lesaz:qꝫ occasione hꝰi.abortiuit ꝓpter qd idem ꝑsbr ꝓborꝫ virorꝫ vsus ꝯsilio seipsum duxit ab altaris ministerio sequestrandum.z.j. Nos vo deuotioni vre isinuatōe ꝑntium.r. qꝫ si nonduz erat viuificatus[b] ꝯceptꝰ mistrare potit: aliogn dz ab altaris offō abstinere.

Idem.s.epo.

Postulasti:z.infra. Quesiuisti preterea vtrꝫ ꝯ qs dā cōtēpta excōicationis snia debitas ecclesijs decimas subtrahentes tibi regiāl iplorare liceat potestatē:cuz ad solutionem ipsarꝫ vix absqꝫ sanguinis effusiōe valeant coartari. ad qd.r.qꝫ si te de hꝰi querimonia simplicif deponente rex cui ad bonorum laudē[c] vindictam vero malorum gladiꝰ ē ꝯmissus:in eodē rebelles traditam sibi exercuerit potestatem eo erit duritie: aut malicie imputendum[d].

Honoriꝰ.iij.epo eboracen̄.

Exhibita nobis.i.clerici ꝯfessio patefecit: qꝫ cuz in puerili[e] esset constitutus etate:cuz qbusdā coetaneis suis ludens z insequēs vnū ex illꝰ lapidē post eū non[g] anio ledēdi sed timorē incutiendi piecit[h]:q lz ex ꝓiecto lapide percussus non fuerit neqꝫ tactus: ad aliū tn̄ lapidē corruens z capud offendens:tū ꝓpter iperitiaz medicantis tū ꝓpter patris incuriaz qui laboribus z sudoribus ipsum exposuit: expirauit. Qd vero dictus clericꝰ:vt mitigaretur dolor patris defuncti veniam sup hoc postulauit[k] ab ipso. tu eum a sacrorum ordinum susceptione repellis: qꝫqꝫ idem defuncti pater in extremis laborās tibi z ꝑsbro cui suam aperuit ꝯsciaz ꝯfessus fuerit z prestito

e Exhibita.i puerili. vn̄ beneficio talis etatis excusatꝰ vr:de conse.di.i.ij.eos.z.j.d sē.ex.c.i.qz illa etas ignorat qd videt.C.de fal.mo.l.i in fi.ff.q z a q.pupillus.

f Ludēs. qd ei licebat qz lusit z isaac:vt dictuz est.s.e.lator.z pueris per missuz ē ludē.i.q.i.§.ecce qn̄. erat tn̄ doli capax qd pz ex eo qꝫ dr nō aio ledēdi:alꝯ nihil esset qz talis furioso ꝯparaf.xv.q.i.illud.z.ff.de acqui.pos.l.i.§.i.doli capax dr q est ꝓximus pubertati: vt.ff.de.re.iur.pupillum.

g Non aio. Ex hoc probaf:qꝫ erat doli capax: nec tn̄ i culpa ꝓpter hoc esse vr: qz nec voluntate nec actu homicidiuz perpetrauit.s.e.dilectus. z c.significasti.i.qz voluntas in maleficijs spectaf nō exitus.ff.ad.l.cor.de sic.diuus.z.C.e.t.l.i.z.j. de sen.ex.cuz voluntate. ꝑm talem legem ꝓmotionis vr qꝫ opus poriꝰ spectef non exitus.xv.q.i. siquis non iratus.

h Proiecit. In h videtur culpa.nam ludus noxius in culpa est.ff.ad.l. aql. nam ludus.z.ar.s. de presump.c.i.

i Corruens. ipse puer q fugiebat ꝓpf timorē illius. vn̄ culpā ꝯmisisse

aquil.si seruus.§.si mulier. De eo q ꝓcurat venena sterilitatis dictum est.s.e.siquis.vbi etiam de hoc.

c Postulastis bonorum laudem.supra de ma.z obe.solite.

d Imputandum. Nō qꝫ clericus pōt agere ciuilif ꝯtra laicū corā suo iudice de crimine:ad hoc vt fit in ꝑpetuuz carcerem vel vt puniaf pecunialiter.xxiij.q.v.non nos ad.fi.z.ar.s.d iudeis ita quorundam.z si iudex secularj per talem querelam durius puniat:qz ille non vult talif obedire iudici:vt hic dicit non imputaf clerico.xxxij.q

vr ex eo qꝫ dedit occasionem quare damnum dedisse.vr:vt.ff. ad.l.aql.q occidit.§.pe.z.s.e.decetero.z.c.ꝑsbr.sed excusaf ꝓpter imperitiam medicantif z ꝓpter incuriam pris.arg.s.e. tua z ꝓpter etatem: qz causa multum fuit remota.

k Postulauit per hoc videbatur culpabilis:sed non est verum qz hoc fecit ex benignitate z humilitate. vnde epus non debuit ipsum ꝓpter hoc repellere: maxime cum paf defuncti hoc iurasset:z qz ea sunt in nostris officijs gratiora que cum liceret nobis non impendere:causa tamen dilectionis impendimus.xxviij.q.i.iam nunc.

a Misericorditer. Ar. ꝙ hec decre. contineat dispensationē: sed nō credo. Nam quicquid facit ecclesia: totuȝ est misericordia ꝛ veritas: quia vbi iusticia obseruatur: misericordia adhibet. xlv. di. disciplina. quod patet ex responsione. ber.

b Joannes. signo. i. di. ius militare. ꝫ. de of. custo. c. i. ꝛ. ij.

c Rei licite. ꝫ. eo. ex. litteris. ꝛ. j. e. c. vlt. ber.

d Fortuitos. j. eo. c. vlt. vbi de hoc.

e Permittatis. de iure cō. absit. n. ꝙ ea q̄ propter bonū facim⁹ nobis ipu / tenf: si pter voluntatem nostraȝ alicui qcq̄ȝ mali ꝯtingat. xxiij. q. v. de oc / cidendis.

f Petitio. remordet. s. ꝙ aliquem interfe ceris. lȝ. n. clerici alios possint hortari ad pugnā in iusto bello ꝯ hostes: quale fuit istud: vt. xxix q. vlti. igitur hortatu. oi timore. vt pridem. q. ij. dñs. ꝛ. lxiij. di. hadrian⁹ in propria psona pugnare nō pōt: vt. xxiij. q. vlti. q / cūqȝ. ꝛ. c. clerici. ꝛ. l. dist. clericū. q. ꝛ. c. de his clicis qr eorū offm̄ reddit eos ihabiles ad pugnandū: vt. ꝫ. ꝺ vo. ex insta ad fi.

g Dubio sic. ꝫ. e. signi ficasti. ꝛ. c ad audientiaȝ vbi de h. sic. j. de cle. ex. illud. Et sanctius est in hac vita dño sub inferio ri habitu famulari: q̄ȝ al ta idebite appetendo dā nabilit ministrare. l. dis. de his in fi. ꝛ. ꝫ. de tēpo. ordi. ad aures.

h Quidam. licite rei sic. ꝫ. e. c. ex. litter. vbi similis casus ponit ꝛ supra. e. io

i Premonitis. dicen / do caue caue. l. di. si duo vñ si incuria illi⁹ mortu⁹ ē huic q ipsuȝ monuit: ñ iputat. l. di. sepe ad fi.

k Pōnt. fortuitos enim casus nullū hoium cōsili um puidere potest. ff. de admini. re. ad. ci. perti. l. ij. §. si eo tempore. quare nemini sunt imputandi. ff. q. ꝛ a qui. ma. li. non fi. iulianus. Casus. n. for tuni non imputant: nisi culpa quis incidat in ca sum vel pacto vel mora precedentibus casum. ꝫ. de commo. c. vno. ꝛ. ꝫ. de. de posi. bona fides. vbi ꝺ hoc: quia nemo tenetur diuinare. ꝫ. vt ec. bene. vt nostrum. ff. ad. l. aquil. si putator. ꝛ. ff. man. si fideiussor. ff. si cum debitor. ꝛ paulus spiritu dei plenus diuinare nō potuit. xxij. q. ij. beatus bernardus.

firmauerit iuramento nihil ipsum in morte filij sui put si bi constiterat comisisse.

Quare idem clericus postu / lauit a nobis: vt cum de illius obitu lesam non habeat con scientiam: dignaremur agere misericorditer[a] cum eodem: Quocirca mandamus: quate / nus si constiterit ita esse: ipsuȝ propter hoc a receptione sacro / rum ordinum non repellas:

Idē epō ꝛ capitulo veneteñ.

Joannes sacerdos humi li nobis insinuatiōe mō strauit ꝙ cum pulsaret cam / panas: vt signo[b] dato conueni ret populus fidelium ad diui / na: cadēs tintinabuluȝ percus sit quendam puerum coram eo: qui cum vulnus esset mor / tale decessit. Nos igitur attē / dentes: ꝙ dicto sacerdoti qui dabat operam rei[c] licite nihil potuit imputari: si casus oēs fortuitos[d] non preuidit: dis. u. mandamus quatenus si con / stiterit ita esse: dictuȝ sacerdo tem sacerdotale officium exe / qui permittatis[e].

Idem. p. presbytero.

Petitio tua nobis exhibi ta continebat: ꝙ cuȝ ini mici dominice crucis ac blas / phemi nominis christiani ca / strum quoddam in quo mora baris grauiter inuasissent: ex euntibus inde habitatoribus tam clericis q̄ laicis ꝯtra eos ad inuicem confligentib⁹ hic īde occisi q̄plurimi extiterūt vnde cum pro eo ꝙ aliquos percussisti. irregularitatē me tuas incurrisse: mandamus: quatenus si de interfectione cuiusq̄ in illo cōflictu tua con sciētia te remordet[f] a ministe / rio altaris abstineas reueren ter cum sit consultius id hu / iusmodi dubio[g] abstiere q̄ te / mere celebrare.

Gregorius nonus.

Quidam: vt asseris: ad edificationem ecclesie in adiutorium a presbytero e uocatus ruens cum laqueari quod idem presbyter soluere nitebatur hac occasione reb⁹ est humanis exemptus: ꝛ ifra[t] Attendēs igitur ꝙ sacerdos ipse dabat operam rei[b] licite studuit etiam quam debuit di ligentiam adhibere: circun / stantibus quibus periculum imminebat ita tempestiue ꝛ alta voce premonitis: ꝙ ꝛ in telligere ꝛ fugere potuerunt: iniqui. t. r. ꝙ ob hanc causam vel quia omnes casus fortui / tos qui preuideri nō possunt[k] forsitan non preuidit: non de bet quo ad officium vel bene ficium impediri.

De torneamentis.

Ex concilio lateranensi.

Felicis memorie in nocentij ꝛ eugenij predecessorum no / strorum vestigijs i herētes detestabiles illas nū / dinas vel ferias quas vulgo torneamenta vocant: in qbus milites ex cōducto conuenire solent: ꝛ ad ostentationem vi rium suarum ꝛ audacie teme re[m] cōgredi: vnde mortes ho minū ꝛ animarū pericula sepe proueniunt[n]: fieri phibemus. Qꝺ si qs eorū ibi mortuus fue rit: q̄uis ei poscenti pnia non negetur[o]: ecclesiastica tamen careat sepultura[p].

Alexander. iij. ahateñ. epo

Audentiā nostram no ueris peruenisse: ꝙ cum q

l Felicꝫ. o stē tationē pȝ leges tñ lȝ aliqd facē ad ostentationē vi riū: vt. ff. ꝺ alea. so lēt. aꝛs nō lȝ: vt. l. se nec h⁹i tenēt. l. agli. ff. ad. l. agli. q̄. actione. §. siquis.

m Temere. ꝛ iō talis ludus tanq̄ȝ noxi⁹ prohibetur hic. ꝛ. ff. ad. l. agli. nam ludus.

n Proueniunt. ar. aliqd phiberi. propter cōsequens. xxij. q. ij. in nouo. ꝫ de iureiuran. ꝛ si christus. ꝛ de con. di. iij. peruenit.

o Non negetur nec etiaȝ viaticuȝ xxvi. q. vi. siquis ꝺ corpore. l. di. peni- tentes: qr p pniam viaticuȝ intelligit quod decedētib⁹ penitentibus non negatur. j. de pe. ꝛ remis. quod in te.

p Sepultura. si j. ꝺ rap. c. ij. ꝛ sic. cō ceditur quod est maius ꝛ quod mi nus est prohibet: ar. lxxxiij. distinc. episcopus guber / nationem. ff. de ri / tu. nup. oratione. ꝛ. i. q. i. siqui epi. ꝛ xxxiij. q. ij. latronē C. qñ imperato. in ter pu. ꝛ vi. l. vna. ꝛ. lxxx. dis. epi non in castello. Arg. ꝯ. xliiij. dist. nulli lice at. xiij. q. vlt. c. vlti. ꝛ. ff. de senat. qui i dignus. ff. de ser. expor. cui pacto. xx xij. q. vij. apostolus in fi. xxiiij. q. i. mi ramur. ꝛ supra de decim. ex parte. ij. Sol. generale est ꝙ cui licȝ maius ꝛ

minus:nisi ab illo minore prohibeatur ex cā ne vilipendatur honor persone: vt pz per primas concordā. hic vero alia rō est vt potius consulatur viuis q̄z defunctis: vt alij terreantur ⁊ abstineant a talibus cuz viderint illos sepeliri in cāpis: q: vilis sepultura illis defunctis nō nocet. ō. de sepul. sacris. xiij. q. ij. anime defunctorū. sic intelligī. j. ō rap. c. ij.

q ¶ Audientiam faciendi ad animum recurrenduz ē: ⁊ q: iste mortuus fuerat ad locū torneamenti: denegabatur ei sepultura: ⁊ male: q: si ludebat in torneamento sed casu sub equo mortuus est: nec ex ea cā accesserat: s; alia vt dicit littera. Uoluntas enim ⁊ propositus distinguūt maleficiū: vt. ff. de furtis qui iniurie. ⁊. j. de sen. ex. cum volūtate. ⁊ ad animū recurrēdū est: xxij. q. ij. is autez ⁊ c. homines in fi. ⁊ ideo non dz ei denegari sepultura vt dicit in fi.

s ¶ Casu. qm̄ preuidere non potuit supra ti. prox. ioannes. ⁊. c. vlti. vnde sibi nō dz obesse. xxiij. q. v. de occidēdis.

t ¶ Dispēsatione Non intelligas q dispensef cum isto vt sepeliatur in cimiterio ecclesie: s; ex dispensatiōe s̄m quā ecclesia disposuit: vbi corpora christianorum sepeliantur i cimiterijs: quoniam oliz in campis sepeliebantur. ff. de sepl. vio. l. iij. § . diuus.

t ¶ Marie. q: idē ē ēt si hec duo sacramēta non recepisset: dummodo penitentiam receperit: ⁊ iste illa tria percepit vt patet in integra. b.

u p Orro. oblatum susceperit. nec offerre nec oblatum suscipere debuit aliquo modo: q: hoc prohibitum est. ij. q. v. monomachiā ⁊. j. de pur. vul. per totuz. Sed potius dz oia mala pati q̄z huic ma-

dam ad locum deputatum torneamentis cā requirendi debita accessisset: ⁊. j. Nos attendentes: q his tm̄ ecclesiastica sepultura d̄beat interdici: qui ad torneamenta animo faciendi^q tm̄ accedētes decedunt ibidez. f. t. mandamus quatenus si tibi constiterit: q ad predictum torneamentum non animo ludendi sed percipiendi credita peruenisset: lz ibi fortuito casu^s obierit: corpus eius dispensatione^t ecclesiastice tradi facias sepulture: maxime^t si dn̄icum corpus susceperit: ⁊ sacri olei fuerit vnctione peruncus.

De clericis pugnantibus in duello.

Alexander tertius.

Orro si clericus alicui sponte duellum obtulerit vel oblatum susceperit^u siue victor siue victus fuerit: de rigore iuris est merito deponendus^x. Sed q̄ntumcunq; ei^9 in hoc grauis sit ⁊ enormis excessus: euadere potest depositionis sn̄iam si cuz ipso suus eps̄ duxerit misericorditer dispensandum: dūmodo ex ipso duello homicidium vel mēbrorum diminutio non fuerit subsecuta.

Celestinus. iij.

Henricus presbyter nobis humiliter intimauit q cuz laicum quendam super furto in seculari placito conuenisset: quia testes sui defecerunt pugilem s̄m prauaz^y terre consuetudinem introduxit: qui reum vsq; adeo ictibus vulnerauit: q coactus est expirare. Quia igitur super hoc nos consulere voluisti: ambiguitatem tuam responsione huiusmodi remouemus q tales pugiles homicide^z veri existunt. Nec predictus sacerdos: lz non ipse sed alius pro eo in duello pugnauerit debet in sacris ordinibus ministrare: sicut tradunt sacrorum canonum instituta. Homicidiuz aūt tam facto^a q̄ precepto siue consilio aut defensione non est dubium perpetrari: poterit tamen cum eo circa habendum beneficium^b misericorditer dispensari.

De sagittarijs.

Innocentius tertius.

Item illam mortiferaz ⁊ odibilē balistāiorū ⁊ sagittariorū ad v̄s^9 christianos^c ⁊ catholicos exerceri decetero sub anathemate^d prohibemus.

De adulterijs ⁊ stupro.

In exodo.

lo vel alij consentire. xxij. q. v. ita ne. quia facere debem^9 quod fieri debet de iure. xxij. q. ij. faciat homo.

x ¶ Deponēdus. q: huiusmodi pugiles homicide existunt. j. c. pri. Unde cum ad hoc accesserit non pōt qs promoueri. l. di. si quis post. nec dispensatur cum tali: si mors vel membrorū mutilatio fuerit subsecuta. j. c. pr. al's pōt cuz tali eps̄ dispēsar: vt. j. seqī. b

y Henricus. prauam ⁊ reprobatam. j. d̄ pur. vul. per totū. ⁊. ij. q. v monomachiā. q: deū tētare videntur.

z ¶ Homicide. vere quātū ad ppositum vel occasionaliter: vel vere q̄si q̄z. vt hic pz ⁊ sn̄ia lata p talē pbatōez nō trāsit in rez iudicatam. j. de pur. vul. c. ij. ber.

a ¶ Facto istis quattuor modis siue ligua siue adhortatione committitur directum homicidium. de hoc dī. d̄. de hom. sic.

b Beneficiū. l. di. studeat. xviij. di. presbyter. s. ne cogaf in cleri opprobriū mēdicare. xciij. dis. diaconi. ibi mendicat infelix clericus. ⁊c̄.

c a Item. xp̄ianos secus de saracenis a contrario sensu: ⁊ intellige de bello iniusto ar. d̄. de iureiu. sicut si constiterit. qm̄ si iustum esset pugnare. xxiij. q. ij. dn̄s. ⁊. q vl. vt pridē.

d ¶ Sub anathemate: vz q sit canon late sn̄ie: ar. lxiij. disti. salonitane. ⁊. j. de eo qui fur. or. rec. i. s; sec^9 ē. Nā multū interest: an a lege aliqd phibeaf s; anathemate. xxx di. p totū an ab hoie: ⁊ tc vz q sit excōicat^9: vt i. c. salonitāe ar. ad h. ff. d̄ arbi. cellus. ⁊. l. si cū dies. §. vl. ff. d̄ p̄hē. ēpt. l. siqs sciens. vt sic miti^9 agaf cū lege q̄z cum ministro legis. dicas q si iudex dicat precipio sub pena excommunicationis siue precipio sub interminatione excommunicationis siue anathematis siue sub excommunicatione hoc facias: non est excommunicatus contrarium faciens s; excommūicādus. Et. c. illud salonitane. ⁊. d̄. d̄ loca. c. l. ⁊. j. d̄ eo qui fur. or. re. c. 1. ⁊ oia cōsimilia intelliguntur: cuz sub cōditione excōicatio lata fuit: sic excōico q̄cūq; furtiue ad ordines accesserit: ⁊ tunc c̄riū faciens ē excōicat^9. de h dixi. d̄. d̄ñ. sic. n.

a f Si seduxerit. dotabit eã. i. donatiõez propter nuptias assignabit ei: vel proprie ponimus qr dabit pecũiaz mulieri: quaz retinebit sibi p dote: qd fieri pot. ff. de dona. inter vi. et vx. sigs vxori. C. de dote cauta. non nulli. ij. et si cũ ea ẽt nõ cõtrahat nihilominꝰ hẽbit il

eã doctrinã: sz ecclia nõ intercedet p ea: ex quo aliquotiens ei pepcit et iõ dic h nõ sepe: ne ecclia videat ei dare lnlam peccãdi: et ad terrorẽ di ẽt h. Itẽ ar. delicta sepius commissa grauius puniri. C. de epis. audien. l. iij. et. de re mili. l. iij. §. si tyronibus. et. ff. de pe. l. iij. xxv. q. ij. ita nos et ar. xxxv. q. iij. extraordinaria.

lã pecũiã vt seqr i lra. Si vo aſi mrimoniũ dõet ei tenebit dõatio. ff. d pub. cũ spõsus. si tps mrimonij porrigar dõatio si tenet. C. de dona. iter vi. et vxo. qꝫ sponse. s. e. c. vlti. vbi de hoc.

b Vxorẽ. si pr eã dare sibi voluerit: et ipsa i euz cõsensit et ẽt si ipse eã accipere voluerit: als pũietur. j. c. proxi.

c Iuxta modũ. q estiabitur iuxta facultates illius et dignitatẽ puelle. C de epis. audiẽ. l. pe. C. de rei vxo. ac. auc. sz q̃zuis. et. ff. de iur. do. siue gnãlis. xxx. q. v. nullum. hec olim fuit pẽa i exodo hodie alia ſm leges: vt notatur. j. c. proxi.

d Peruenit. plectẽdꝰ. s. vt relegeř. vel si vilis persona fuit. verberetur insti. de publi. iud. §. ij. si ãt p vi h fecerit capite plecteř: isti. e. finãt.

e Stuprauit. stuprũ p pe cõmittiř i virgine. xxxvi. q. i. §. i.

f Vxorẽ hẽat. si ipsa et pr voluerit. s. c. pr. ber.

g Castigatus. hz qꝫ visum fuerit iudici: alr ſm leges vt dictum est.

h Excõicatus. quo ad cõionẽ sacrorũ: quousqz visum fuerit supiori: fiaš tñ nõ cõpelleř eã recipere: sz qr illã decepit ad tempus punietur.

i Si vir. deliquisse. adulterãdo cũ alio.

k Reꝰ erit. xxxij. q. i. si qs vxorẽ. qr pronꝰ ẽ turpitudinis q crimẽ celat vxoris. xxxij. q. i. c. i. et. s.

Si seduxerit quis virginẽ nõduz dẽsponsataz: dormieritqz cum ea dotabit[a] eaz et hẽbit vxorez[b]. Si vero pater virginis dare noluerit reddet pecuniam iuxta modum[c] dotis: quam virgies accipere consueuerunt.

Gregorius sipoñ. episcopo.

Peruenit ad nos: qꝫ felix quãdam virginẽ stupro decepit: qd si verum ẽ: quãuis esset de lege pena plectendꝰ[d]: nos aliquatenus legis duritiam mollientes hoc modo dispõimus: vt aut quaz stuprauit[e] vxorẽ hẽat[f]: aut si renuendum putauerit: corporaliter castigatꝰ[g] excommũicatusqz[h] i monasterio in quo agat penitentiam retrudatur: de q̃ nulla sit egrediendi sine pcepto licentia. Ex concil. arelateñ.

Si vir sciẽs vxorez suã deliquisse[i]. q̃ non egerit penitentiam sed permanet in fornicatione et vixerit cuz illa: reus[k] erit et eius peccati particeps: qd si mlier dimissa egerit pniam: et voluerit ad virũ suũ reuerti: debet sed non[m] sepe recipere peccatricem.

Ex concilio parisieñ.

Maritis etiaz ex suspitione[n] vxões accusare permissum ẽ: et ipsi plus ceteris[o] de adulterio et accusare possunt et defendere.

Alexander tertius.

Significasti nobis quendam presbyterũ cuz alterius coniuge infra ecclesiam dormiuisse: q̃ se et illuz cuidaz sacerdoti huiusmodi delictum confessos fuisse publice tibi detexit: et hoc ipz idem sacerdos nomen adulterij celãs[p] in presentia tua dixit Super quo quid fieri debeat cuz negante adultero mulier in confessiõe persistat: consilium requisisti Ideoqz mandamus: quatenus condignã penitẽtiam pfate imponens[q] adultere ecclesiam p aspsionẽ aque bñdicte reconciliare[r] pcures. Predicto autem sacerdoti: ne contra apim infirmorum corda mala fama ipsius percutiantur: et ne vituperetur[s] ministerium nostruz: neqz securiores pſbri existẽtes in pctũ libentiꝰ prolabantur cum vicinis. v. presbĩris: quos se nolle peierare cognoueris iuxta arbitrium[t] tuum purgationem indicas: quem si purgare se poterit: in officio suo ministrař pmittas: aliogn[u] ab officio suo ipm suspendere non postponas. Innocentius. iij. turoneñ. archiepiscopo.

Intelleximus qꝫ cũ. s. laicꝰ. h. vxorẽ suã a maritali cõsortio dpulissz: diocesanus eorũ audiens eandez cum quodam adultero fornicari: eam

n Maritis. ex suspitione viiolenta. si. xxxij. q. i. dixit dñs. ex temeraria. n. nõ licet. d qua intelligiř. ij. q. i. primo semper.

o Ceteris. xxxij. q. i. publico vel intellige qd dicit plꝰ ceteris: qr maritꝰ infra. lx. dies põt iaccusare vxorez iure mariti sine metu calũnie postea vo nõ: nisi iure extnei. C. de adul. iuř mariti. sz hoc hodie si vr hře locũ. s. d p cu. tuc.

p Significasti. celãs. et bene s. de of. or. si sacerdos. et. ff. de q̃stio. l. i. §. qui qõnem.

q Imponẽs. Ar. qꝫ lz aliq̃ duo sint cõnexa: q̃zuis cõstet d vno: nõ tñ d alijs ij. q. v. ifrogatũ. ff. ad. l. iul. d adul. denũciasse. §. q̃riř. et ff. d li. cã duobꝰ. et l. liberis. §. si duo. ar. 3. s. de off. dle. pterea. et. c. prudentiã. ad si. ber.

r Reconciliare. Quis dbeat reconciliare eccliaz et q̃lit di. z. d conse. ec. vel al. aquaz

s Ne vitupeř. sic ij. q. v. si mala fama

t Arbitriuz. et sic pꝰi cõpurgationes arbitrarie sr. ij. q.

et. C. de adul. l. ij. vel crimen lenocinij cõmittit: et nisi denunciet eaz ad pniam mortalr peccat. ij. q. i. si peccauerit. et. s. de iureiur. quenadmodum.

l Debet. debito honestatis et non necessitatis: qr ẽt pꝰ penitentiã posset eam accusare de adulterio. xxxiij. q. ij. admonere.

m Sz nõ sepe. imo vr qꝫ non solũ semel: sz septuagies septies de pe. di. iij. adhuc istãt. s. d iureiurã. queadmodũ ad si. Quare ergo dic sz nõ sepe. dico qꝫ si mulier delinquat sepiꝰ: maritꝰ põt et semp parcere si vult: et eaz pꝰ pniam recipe ſm euangeliũ

v. oibꝰ vobis. et. j. de pur. ca. ex tuarum. Sz quare compellitur iste ad purgatiõem pp cõfessionez mulieris cõ illud. C. de adul. et si de crimine. cũ non infameř apud bonos. nam leues sunt q mala credũt q̃ pbari nõ pñt. xi. q. iij. in cũctis. Dicas: qꝫ iste infamatus erat de muliere illa: al's nõ idiceret illi purgatio pp dictũ illius: qr ẽt dcã paucorum non ifamant. s. de accu. iquisitõis ad si. lau.

u Alioquin. nõ deficientẽ in purgatiõe puniri. s. d simo. de hoc. et. c. insinuatum. et. j. de pur. ca. cum. p.

⁊ illam vinculo excōicationis astrinxit: que tādē adulteriuȝ abiurās absolutōe recepta corā epo mēorato pdictū virū sibi rstitui postlauit: at ille obijciens ei adulteriū: ⁊ ꝙ ab ipo nō expulsa sȝ spōtanea[a] recessisset restōeȝ sui pposuit minime faciendā: qð mulier inficians replicauit in ipȝ ꝙ fuerat fornicat[9b]: ⁊ .j. Quocirca mādamus quaten⁹ nisi tibi cōstiterit: vł p euidētiā[c] rei vł p cōfessionē[d] legitimā mulieris ꝙ adulterata fuisset adulterij et qð vir di cōmisisse pbatōe cessāte[e]: ipm recipe cōpellas eādē. qð si predicto mō de mulieris fornicatiōe cōstitterit: nisi testes p quos viri adulteriū est pbatum fuerint reprobati cū matrimonij ius in vtroqȝ lesū cōsistat: ⁊ paria delicta mutua cōpensatione[f] tollantur nihilominus eum cogas: vt eam recipiat: ⁊ maritali affectione ptractet: aliogn[g] mulieri silētiū iponere non postponas. Idē episcopo ambianeñ.

Tua fraternitas requisiuit: vtrū aliquo denegante vxori sue in adulterio deprehense debitū cōiugale: si postmodū ipe cū alia ppetret adulteriū māifeste cogi debeat: vt eandē maritali affectiōe ptractet. Sup quo.t.r. ꝙ cū paria crīa cōpensatōe mutua deleātur vir huiusmō fornicatiōis[h] obtentu sue vxoris nequit cōsortium declinare.

De raptorib⁹ incēdiarijs ⁊ violatoribus ecclesiarum.

Ex concilio meldeñ.

E illis aūt qui ð loco ad locum iter faciunt ⁊ ibi rapinas ⁊ depdationes peragunt placuit vt ab illius loci prelato excōicentur: nec ante ex pochia illa exeāt: ꝙ digne que ppetrarūt emendēt: quorū excōmunicatio pprio epo significanda est: ne eos recipiat anteꝙ illuc redeant: vbi rapinam fecerint: ⁊ omnia plene emendent.

Eugenius tertius.

a Intellexim⁹. spontanea. lȝ mulier ð domo viri sui sponte recedat: si tñ volēs redire nō fuerit admissa: itelligit spoliata. ff. ð acq. pos. clā possidere. §. qui ad nūdinas. isti. de interdic. §. quinetiā. ⁊ iō audienda est.
b Fornicatus. ⁊ ad hoc testes idurit: ad quos reprobādos marit⁹ alios idurit: vt. j. segt
c Euidētia. puta q: publice fuit fornicata: vel filiū inde hȝ testeȝ. xxviij. di. priusqȝ. ⁊. s̄. de diuor. significasti. ⁊. s̄. ð accu. euidentia. ⁊. s̄. ð coha. cleri. ⁊ muli. c. vl. ⁊. j. c. proximo.
d Cōfessionē. factā in iure: vt. s̄. de coha. cle. ⁊ mul. c. vl. Spōte: q: si cōpulsa: non obesset xxxi. q. ij. lotharius ⁊ sic confessio sola sufficit ad thori separatiōnē vt hic. ⁊. s̄ de diuor. ex lr̄is.
e Cessāte. eo enī pbato dolus dolo cōpensabit: vt hic segtur. ⁊. j. c. proxi. ⁊. s̄. ð diuor. significasti.
f Compensatōe. sic. ff. so. mat. viro. atqȝ vxore. ff. ð cōpensa. si ambo. ff. ð dolo. si dolo malo ⁊. s̄. de excep. cum ecclīastice. ⁊. xxxij. q. vi. nihil. ar. ꝯ. ff. de doli excep. apð celsum. §. marcellus. Qualiter contrarium illud sit itelligendum: dicitur. s̄. de excep. dilecti. vir. n. vxori obijcere adulterium non potest: si ipse est in simili delicto: vt h patet. Itē si eā tradidit adulterandā. s̄. ð eo q cog. ꝯsan. vro. sue discretionē. Itē si violēter fuerit oppssa. ff. ad. l. iul. de adul. vi passa. iteȝ si igrāter cognita fuissȝ ab alio quem crederet virum suum fraudulenter: ar. xxiiij. q. ō. ij. in lectum. Item si credens viruȝ absentem mortuū esse alij nupserit. xxxiiij. q. ij. cum per bellicam. Item si post adulterium reconciliauerit eam sibi. s̄. de iureiurando quenadmodum. ⁊. xxij. q. iiij. si illuc.
g Aliogn. i. si cōstiterit ð adulterio mulieris ⁊ nō viri
h Tua fratrernitas. fornicatōis. In hoc fuit dubitatō an delictū supueniens rei iudicate de iure vel fcō afferat preiudiciuȝ: et vī ꝙ sic: vt hic pȝ. Ex hac decret. vī ꝙ eoipso: ꝙ alter coniugum fornicatur: reliquus possit ei debitum denegare: quod verum est si publice fornicetur. ⁊ si postmoduȝ alter publice fornicetur: alter recupat seru tutē amissā ex delicto alterius: vt hic pȝ. s̄. de diuor. ex lr̄is: ⁊ sic paria delicta mutua compensatōe tolluntur: vt. s̄. c. proxi. ⁊ ita solo facto: lȝ non sit lata snia ð adulterio: adulteriū priuat iure petēdi debitū: nec alr ei tenetur reddere debitū: q: vbi nulla petitio nulla mora. ff. de ver. ob. si pupillus. ⁊ si tūc reddit debitū: sibi piudicat: vt eā postea accusare nō possit. xxxij. q. i. c. i.. ij. ⁊. iij. ⁊. iiij. ff. ð adul. si vxor. § vlt. ȝ si ad mādatū ecclie reddat debitū: tūc nō vī obstare qn possit postea eā accusare de adul. ar. s̄. ð re. spo. lr̄as. §. pe. ⁊ lȝ vxori adultere vir reddere debitū nō teneaẗ expellere eam ð sua domo auctoritate ppria ñ dȝ: ē t si sit notoriū crimē ei⁹. s̄. ð diuor. porro. ar. ȝ ꝯriuȝ puto ꝙ possit eaȝ repellere a se: ex quo notorū ē crimen suū priuata ē iure qð hēbat in viro. s̄. ð diuor. significasti. ⁊ dotē suam amisit. s̄. de dona. iter. vi. ⁊ vxorē. plerūqȝ. Hu. dixit ꝙ nūqȝ adulteriū priuat aliquē iure petēdi ðbitū sed tm̄ snia ecclesie. vñ pendēte lite teneẗ debitū reddere alter alteri ar. s̄. vt lit. pen. laudabilē. ⁊. viij. q. iiij. nōne. xv. q. vl. c. vl. xxxiij. q. ij. seclares. q: pena nō ē iferēda nisi p iudicē. xxxiij. q. ij. § i hoc. sed hoc itelligo qñ crimē nō ē notorium: qð pȝ p cōcor. Itē vt dixi ex hac dcre. hētur ꝙ pp supueniēs delictū renascatur seruit⁹ amissa ētsi sētentia lata sit pp adulteriū. ff. ð adul. l. adulteriuȝ §. ð iureiu. tua. ij. ⁊. s̄. de diuor. ex lr̄is. nā iniuria remissa nasciẗ ex delicto xv. q. vij. c. i. ð pe. di. iij. §. ex psona. In qbusdā libris ē verbum illud i seqnti. §. hac aucte. ⁊ snia a qua nō ē appellatū: reuocatur. s̄. de frig. ⁊ malefi. frnitatis. j. de pur. vulg. c. ij. Jo. dixit: ꝙ snia nō retractaẗ pp ðlictū supueniēs: ar. ff. ð itine. actuqȝ pri. nec. n. q: actio semel extincta ampli⁹ nō renasciẗ: ð ꝯse. di. iij. qris. ff. ð solu. q res. §. areā. nec ptextu noui auxilij retractatur snia. s̄. ð re. iu. iter monasteriū. vñ cum seruit⁹ sit sublata nō fit iniuria alteri p fornicationeȝ alterius. xxxij. q. vij. quēadmodū sed si snia nō sit lata: tūc renasciẗ. Et iura pdicta itelligēda sūt ꝙ iudex ex offō suo eos adiuicē restituat. qð pri⁹ dictum est allegando. veri⁹ credo. s. ꝙ illa possit petere virum non obstāte sentētia: q: vir illi snie renunciauit adulterando post sententiam. De hoc dictum est in. c. ex literis. supra de diuor.
l E illis. excōicentur. q: rōe delicti facti sunt de foro illius. ⁊ ibi pñt cōueniri: vt. iiij. q. vi. c. i. ⁊. vi. qō. iij. placuit. ⁊. supra de fo. compe. postulasti. ⁊. c. vlt.. vbi de hoc. ⁊. C. vbi ð cri. agi opor. auc. qua i prouincia Dicebant quidam: ꝙ vbi quis crimen cōmittit: ibi dȝ conueniri: sed cā terminabitur per suum iudicem. ar. ff. de custo. ⁊ exhi. re. de militibus. sed hoc non est verum: imo iudex illius loci vbi delinquit potest clericum cōdemnare snia tamē

ꝫecutiõi mandabiť p ep̄m ꝓpꝛium.s.de fo.cõpe.poſtulaſti.n i ſi velit iudici illius deferre: vt ip̄m remittat ad illũ ꝯdẽnãdũ ſicut de metropolitano: ꝙ põt abſoluere excõicatuꝫ a ſuo ep̄o: niſi velit ei deferre.j.de ſen.ex. ꝑ tuas. Nec dꝫ ferre ſniam in alienũ ſubditũ: ſꝫ in ſuũ rõe crĩs: vt dicũt pꝛime ꝯcoꝛdãtie: ⁊ h ſnia bñ ꝓbať ꝑ hãc ꝺcre.

c ¶ Viaticum. qḋ oĩbus penitẽtibus ẽ dãdũ. ĩ.de pe.⁊ re.quod in te.⁊.xvi.q.vi.ſiqs de coꝛpe.l.diſ. penitentes.

f ¶ Dare.hoc referas ad pꝛimã ptẽ.c. de illis q nec ĩ vi/ta nec in moꝛte ſatiſfacere volunt ⁊ pñt: iſtis deneganda ẽ pnia ĩ fi.⁊ alia eccleſiaſtica ſacrã: cũ ĩ moꝛtali ꝺcedãt: eo ſaluo qḋ dixi ꝑ/mo cum petũt ĩ vi/ta pniam de alijs cribus ⁊ oblatões talium non ſũt ac/cipiẽde.j.de vſurꝫ q: in oĩbus.⁊.xvij.q.iiij.miroꝛ.xc.diſ.c.ij.⁊.xxxiij.q.ij.la/toꝛeꝫ.b.

qꝛ ẽt debent redire illuc vbi deliquũt: ⁊ ẽ ar.ad h ĩ auc. vt null ĩ in.§. ſiqs. xo.col.xi.q̃ de h optie di cit ⁊ cõcoꝛdat cũ hac de cre.tñ ſi crimẽ facile fue rit: põt de illo cognoſceꝛ ſuus iudex. Si v̊o graue fuerit crimen: remittitur vbi deliqt .ff.ꝺ re mi.de fertoꝛẽ.i pꝛin. ab hac tñ generalitate excipiť glꝫ ſupioꝛ.q vbicũqꝫ crimen cõmittit nõ põt iudicãi niſi a papa ſi agať ad de poſitionẽ. qd ſi crimẽ ta le ẽ: qḋ nõ ĩducat ꝺpoſi/tionẽ. Dicit hu.ꝙ põt iu dicari a ſuo maioꝛi ⁊ nõ ab ĩferioꝛi: ſi crimen cõ/mittat ĩ ſua ꝑochia. Sꝫ ſi archiep̄us cõmittat tale crimẽ in ꝑochia alteri⁹ archiep̄i vel ep̄i ſuffra/ganei alteri⁹ archiep̄i di xit.h.ꝙ poſſit tũc iudica ri ab illo archiep̄o ꝉ ep̄o: ar.ad h.xcvi.di.duo.vbi ãbꝛoſius rõe crĩs ꝯmiſſi ĩ ſuã ꝑochia excõicauit ĩ ꝑatoꝛẽ: qḋ aľ nõ auderꝫ

a ¶ Super eo v̊o. poterit. bñ dixit ſi potit: q: ſanis ẽ actio ⁊c̃.ff.de do lo.nã is.⁊.s.de reſti.ſpo.

Super eo vero: ⁊.j. Sta/tuimus: vt quicunqꝫ ex his q violẽter ſurrexerit in ra pinã ſiue eccľiarũ violationes manifeſte fuerit deꝑhẽſus: ni ſi pꝛius ablata reſtituat ſi po/terit[a] vel emẽdandi plenam ⁊ firmã ſecuritatẽ fecerit: pnie bñficiũ ei penitus deneget[b]. Si v̊o vſqꝫ ad obitũ in contu/macia ſua durauerit ⁊ ĩ extre mĩſ poſit⁹ remediũ pnie hũiľr poſtľauerit ſi emẽdatõꝫ ꝉ emẽ dãdi[c] ſecuritatẽ ꝑſtiterit ei pe nitentia ⁊ ſepultura eccľiaſti ca cõcedanť. Qui ãt in ſanita te obſtinata mẽte nõ penitue rit vel emendauerit: ⁊ in moꝛ/te ſecuritatẽ ꝑſtare nequerit: ſolẽnitas pnie paruꝫ pꝛodeẽ[d] vꝫ: ſicut credimus ſed de pec/cato cõtrito coꝛde viaticũ[e] nõ negetur: ita tñ vt nullus cleri/coꝛũ ſepulture illi⁹ iter ſit nec eius elemoſynã ꝑſumat acci/pe. Quod ſiq pꝛeſbyteroꝛum vel clericoꝛũ ꝯ hoc in vita vel moꝛte pnias dare[f] aut ſepul/ture[g] itereſſe vel eoꝛuꝫ elemo/ſynaſ accipere attẽtauerit ſeu huiuſmodi rapine participes ĩuenti fuerit oꝛdinis ſui dãnũ irrecuꝑabiliter patiãtur ⁊ ec/cleſiaſtico beneficio careant. Ex concilio laterañ.

Excõicationi ſubdãtur: q romanos aut alios chꝛi/ſtianos ꝓ negociatõe vel ali/is honeſtis[h] cãis nauigio ve/ctos aut caꝑe aut rebus ſuis ſpoliare ꝑſumũt. ¶ Illi ẽt q/chꝛiſtianos naufragiũ patien tes: qbus ſꝫm regulã[i] fidei au/xilio eẽ tenẽtur: dãnata cupi/ditate ſpoliãt reb⁹ ſuis: niſi ab lata reddiderit: excõicatõi ſe nouerit ſubiacere[k]. Alex.iij panoꝛmitañ. archiepiſcopo.

In archiep̄atu tuo qñqꝫ ſaraceni mulieres xp̄ia nas ⁊ pueros rapiũt: ⁊ eiſ abu ti ꝑſumũt ⁊ quoſdã ẽt iterdũ occidere nõ vereťr: cũ ãt exceſ ſus huiuſmõi rex ſicilie tibi ⁊ alijs ep̄is cõmiſerit[m] pũiẽdos cõſul.t.t.r.ꝙ tales in iuriſditi

g ¶ Sepultuť.hoc referas ad vltimã ptẽ.c. ꝺ illis qui in moꝛte penitẽt: ſꝫ ſa tiſfacere non pñt. iſtis ergo denegať ſepultura.i. clerici nõ debẽt ĩtereſſe: ſed cimiteriuꝫ eis nõ denegať ad ter roꝛẽ poti⁹ alioꝛum vt alij cũ poſſint ſa tiſfaciãt timoꝛe hu/iuſmõi pene: ſꝫ eis non nocet ſic.s.de toꝛne.c.i. vbi de h Et ar.ꝙ cui conce ditur qḋ mai⁹ nõ cõceditur: quod ẽ minus: vt ibi dcm̃ eſt.ber.

h ¶ Excõicationi honeſtis. vt xxiiij.q.iij. ſiqs ro/mipetas.s. ꝺ treu. ⁊ pa.c.ij.ber.

oli.ij.⁊.s.de ſo.odoardus.s.de homici. ſicut dignuꝫ.⁊.j.ꝺ vſu ris.cũ tu.⁊.xiiij.q.vi.ſi res. ⁊ ĩpoſſibiliũ nulla ẽ obligatio.ff.de reg.iu.impoſſibilium.⁊.xxij.q.iiij.nabuchodonoſoꝛ.

b ¶ Denegetur.ar.ꝯ: q: ſi aliquis pniam petat de aliqbus cri minib⁹ ⁊ nõ de qbuſdaꝫ.pnia tamen nõ ẽ ei deneganda.j.de pe.⁊ re.quod quidã.⁊.xxvi.q.vi.cognouimus.⁊ de pe.di.iiij. §.vl.ar.contra.xxiij.q.ij.legatur.⁊ de pe.di.ij. ſũt plures. Qui dam dicũt ꝙ hoc ſtatutũ fuit ad terroꝛẽ: vt denegetur pnia de oĩbus: niſi de illo ſatiſfaciat: quia talis pnia non eſt fructuoſa. Alij dicũt ꝙ meli⁹ vꝫ. ꝙ ſuꝑ illo crĩe tm̃ denegabitur pnia: ſed ſuper alijs imponetur: ⁊ ľꝫ non ſit fructuoſa quo ad vitaꝫ eter nã: valebit ad miti⁹ ſuppliciũ ſubeũdũ. ꝺ pe.di.iij.§.vl.⁊.c.vl.

c ¶ Emendationeꝫ.xiiij.q.vi.ſi res.xvij.q.iiij.ſiquis clericus. ⁊.xxij.q.vl.ſiquis mẽbꝛoꝝ.⁊.c.peſſimam.⁊.de pe.di.v.falſas.

d ¶ Pꝛodeſſe.hoc quãtũ ad penaꝫ tp̄alem q̃ pꝛo pctõ debetur duplex.n.pena pꝛo quolibet pctõ debeť: eterna ⁊ tempoꝛalis: ⁊ hec eterna ſola coꝛdis contritione remittitur: de pe.diſ.i.in pꝛin.⁊.xxvi.q.vi.cognouimus. ⁊ .tempoꝛalis que exterioꝛi ſa/tiſfactione remittitur. que ſatiſfactio ſi in hac vita non fuerit completa ĩ purgatoꝛio cõpletur.ar.xxiij.qõ.v.quid ergo. ⁊ ita ſolẽnitas pnie parum ꝓdeſt quo ad penaꝫ purgatoꝛij: valebit tamen quo ad vitaꝫ eternam.ſi de pctõ contritus fuerit.

i ¶ Regulam fidei.illã.ſ.diliges pꝛimum tuum ſicut te/ipſum: de pe.di.ij.charitas.⁊.i.di.humanum genus.⁊.i.di.ponderet.

k ¶ Subiacere.⁊.ſic q contra hoc faciunt: ſũt ip̄o iuť ex cõicati ⁊ tenentur.ĩ.annum in quadruplum. C.de furt. in eum.ff.de incen. rui. nau.l. i.⁊ furtum iſti committũt ff.de acqui.re.domi.qua ratione.§.vl. Nec fiſcus etiam ſibi aliquid vendicet in calamitate alterius.C.de nau/frag.l.i.li.xi. communiter tamen damnum nauis reſar/ciet.ff.de incen.ru.nau.l.ratis.

k ¶ Subiacere. poſt admonitionem vel poſtq̃ꝫ fuerit in moꝛa cum poſſunt reſtituere ⁊ non reſtituunt.

l In archiep̄atu.abuti. pꝛopter illud vitium ira dei venit in filios diffidentie. ĩ.de exceſ.pꝛela. clerici ſic.lvi. diſtinctione ſi gens angloꝛum. quia non ſic ho/mines fecit deus: vt ſe illo vterentur modo.xxx.queſtio ne.vij.flagitia.

m ¶ Commiſerit puniendos. delegare poteſt pꝛinceps pꝛelatis eccleſiarum cauſas criminales.vbi cauſa ſangui/nis non ſequitur: vt hic.xxiij. queſtione.viij.ſepe. Iudi/ces vero in cauſis: vbi etiam pena ſanguinis infertur: clerici conſtitui non debent. ſupꝛa ne clericus vel mon.

sed nec.τ.c.clericis.τ.c.sententiam.

n Poteris.cōmutādo penā statutā q̄ est pena capitꝭ.ff. ad.l.cō.de sic.l.iij.§.penul.τ.C.đ adul.cuꝫ vir.C.đ rapt. virgi.l.i.τ i auc.vt nō lur.ꝯ na.col.vi. Qđ iuder vnā pe nā i aliā mutare possit:ē ad hoc ar.ff.de his q non.infa. qd ḡ.§.pēa.τ.C.c ti.τ si seuerioꝛ.

o Flagellis.xiiij.q.vi.c.i.xij.q.ij.fraternitas.τ.v.q.v.il leg.ita ꝙ flagella ad sanguinē nō p cedāt.xxiij.q.vl.is a quibus.τ.c.se

p Reserues. cuꝫ sis delegatꝰ.Si vō hēs iurisditōnem tpalē.demādes eā alicui cui hic ꝯpetat:qđ lꝫ ſꝫ canones.xxiij.q.iiij.illđ ſꝫ nō ſm leges nisi qñ pficiscit.ff.đ of.pcon.solēt.τ ff.đ.offi.eius cui mā.ē iuris.l.i.oia vero hodie ꝯmitti pñt p ter vltimū suppliciū aut membꝛi abscissionē:i auc.de col.§.ad hec adhibemꝰ col.viij.lau.

q In litteris. diabolo isti gāte.xvij.q.iiij.sigs suadente.

r Anathematis. qđ hñ potuit in extrema necessitate. xvij.q.iiij.sigs suadēte.τ.xxvi.q.vi.pſbꝛ iconsulto. de cō.di.iiij.sanctū ē. als absolui nō potuisset:nisi a solo papa. Incendiarij enim postq̄ꝫ sunt ab eccla publicati:ab alio absolui non pñt.j.de sen.ex.tua nos incendiarij τ effractoꝛes eccliarū sunt ipo iure excōicati:vt hic colligitur: vt.j.de sen.ex. conquesti,put ibi notari consueuit.ber.

s Sepeliri.ar.ꝯ.s̄.c.sup eo.ſꝫ ibi denegaf sepultura ad terroꝛē alioꝝ:nec pōtat satisfacē:hic pōtat satisfacef.ber.

t Hēdes.hic hēs:ꝙ hēdes tenenf p delicto đfuncti su per hoc dicas vt dixi.s̄.de sepul.c.vl.que ponit similem cāum:τ idem quasi dicitur in vtraqꝫ.

u Facultates.defuncti.s.vltra vires hereditaris non te nentur si fecerint inuentarium.C.de iure ideliƀe.scimus. §.sin autem.τ.§.sequen.

x Liberari.Ar.ꝯ.xxv.di.qualis. So.a venialibus τ a tempoꝛali satisfactione liberatur quis in alio seculo: ſꝫ a pena eterna nunq̄ꝫ:vt ibi.

y Cum cā.cāus. Quidā volebat ꝯhere cuꝫ quadā:pa rentes eā sibi dare nolebant:tādeꝫ de ꝯsensu puelle eā rapuit:τ cum ea ꝯxit τ carnalr ea cognouit:đmū illa monasteriū itrauit.vñ miles illā tāq̄ꝫ vxoꝛē petebat:qꝛ sine snia sua mōasterium post carnalē copulā itrare nō potuit:dicebat mulier ꝙ nō tenebaf ei tanq̄ꝫ viro adherē:qꝛ eā rapuit:τ raptoꝛ cū rapta nō pōt ꝯhere.Ad hoc rñdet papa ꝙ nō fuit raptꝰ: cum ipa cōsenserit:τ post mr̄imonū ꝯsumatū religionē itrare non potuit viro iuito:lꝫ rapta fuerit:q̄re si hō ꝯstiterit dꝫ ei r̄stitui.

---

one tua existentes pecuniaria poterisⁿ pena mulctare: τ etiā flagellisᵒ afficere ea moderatione adhibita:ꝙ flagella i vindictam sanguinis transire minime videantur.Si vero ita fuerit grauis excessus:ꝙ moꝛtem vel detrūcationem membꝛoꝛum debeant sustinē vindictam reseruesᵖ regie ptāti.

Idem claremō.epo.

In litteris tuis cōtinebaturᵠ:ꝙ cū.h.multis fuissꝫ criminibus irretitus: q ecclīarum icendiū diabolo istigāte commiserat:tandem i egritudine constitutus accepta pnia đ cōmissis per manum capellani sui fuit a snia anathēatisʳ absolutus: sed moꝛiens ecclesiasticam sepulturam habere nequiuit. Quapꝛopter: si ita res se habet mandamꝰ vt coꝛpus eiusdem ap.ces. facias in cimiterio sepelirisˢ: τ heredesᵗ eius moneas τ compellas: vt his quibus ille per incendium vel alio modo damna contra iustitiam irrogauerat:iuxta facultatesᵘ suas condigne satisfaciant: vt sic a peccato valeat liberariˣ.

Lucius tertius.m.burgieñ. episcopo.

Cum cāʸ:que int.e.militem τ vxoꝛem eius vertitur:τ infra. Respondemus: ꝙ cum ibi raptus dicatur admitti³ vbi nil ante de nuptijs agif:iste raptoꝛ dici non dꝫ:cū habuerit mulieris assensuꝫ:τ prius eam desponsauerit q̄ cognouerit:lꝫ parētes reclamarentᵃ a qbus eā dicitur rapuisse. Preterea cum post mr̄imonium carnis cōmixtione pfectum teste apostolo vxoꝛ sui coꝛpoꝛis potestatem non habeat sed maritusᵇ: τ ecōuerso si precessisse matrimonium vł ex pbationibus viri vel ex mulieris confessioneᶜ claruerit pꝰ matrimonium sine assensu viri non potuit ipsa monasteriuꝫ ingredi: aut aliter continentiam pꝛofiteri.Non ergo pꝛo eo ꝙ post matrimonium confirmatum rapta per vim in monasterio fuerit:viri poterit cōsoꝛtium declinare: maxime si pꝛobari nequeat virum vt mulier pꝛofiteretur contientiam assensisseᵈ

Inno.iiij.epo latoñ.

---

3 Admitti:ſm leges ēt i sponsa ppꝛia raptꝰ committif.C.đ rap.vg.l.vna ad mediū.sed canon preiudicat vt hic.τ.xxvij.q.ij.§.i.τ.c.lex illa. Qualr cūq̄ꝫ aliq̄ sit rapta:hñ pōt ꝯhere cuꝫ raptoꝛe: si poꝛ dissensio trāseat postmodum i cōsensum.j.c.pri.τ.xxxvi.q.ij.tria sed raptus nō ē vbi puella consentit:vt hic patet.

a Reclamarent.talis reclamatio non impedit matrimonium: qꝛ solo consensu cōtrahitur.xxvij.q.ij.sufficiat.

b Sed maritus.s̄.dē conuer.coniuga. quidaꝫ intrauit.t.

c Confessione.ergo creditur mulieris confessioni in preiudicium matrimonij spiritualis: quod non fit i carnali.s̄.de eo q cogno.ꝯsan.vx.sue.super eo.Sꝫ aliud ē in mr̄imonio carnali: τ aliud i spūali.In mr̄imōio carnali nō staf ꝯfessioni viri τ vxoꝛis:si ꝯ matrimonium confiteantur: qꝛ sepe ad inuicem colluderentur τ separarentur:vt dicit predicta decret.super eo.Sed in spirituali matrimonio si aliqua de qua constat ꝙ fuerit pmo vxoꝛ ante ingressum monasterij:postea confiteatur in iudicio ꝙ ante ingressum cognita fuit a viro: debet sibi restitui:quia eo inuito monasterium intrare non potuit: vt hic dicit:immo si aliter confiteretur saluari non posset nisi ad virum rediret.Non est enim credendum ꝙ illa sit immemoꝛ sue salutis.i.q.vij.sancimus.argumentum ad hoc.s̄.de homici. significasti.ij.vnde reddenda eſt viro suo vbicunq̄ꝫ confitētur vir τ vxoꝛ. Ad dissolutionem matrimonij carnalis non creditur illis nisi saltem adsit fama publica.xxxv.q.vi.non duo.sed vbi confitentur ad dissolutionem mutue seruitutis: pꝛopter adulterium bene creditur eis.s̄.ti.pꝛoxi.c.penultimo.τ.s̄.de diuoꝛ.ex litteris.vincen.

d Assensisse. Ar.ꝙ solus consensus sufficit ad hoc: vt alter coniugum possit monasterium ingredi.xxvij.q.ij.agathosa.vbi de hoc.τ.c.siquis.τ.xxxiij.q.v.qui vxoꝛem. De hoc dictuꝫ est satis.s̄.de conuer.coniuga.in.c.vxoꝛatus.τ.c.sequen.

Accedens ad apo.se.et infra. Rapta puella legitime ꝯhet cum raptore[a]: si por dissensio trāseat postmoduȝ in consensum[b]: et quod añ displicuit: tandem incipiat cōplacere: dūmodo ad contrahenduȝ legitime sint persone.

De furtis. In exodo.

Qui furatur hoīem[c] et vendiderit conuictus morte moriatur.

Ex concilio triburieñ.

Fures et latrones si in furando et depdando occidunt visuȝ ē p eis nō eē orandum[d]. Sȝ si ꝯprehēsi aut vulnerati pſbro vel diacono[e] confessi fuerint: cōmunioneȝ[f] eis non negamus.

Ex penitentiali theodori.

Si quis ppter necessitatē famis aut nuditatis su‑ ratus fuerit necessaria vēstem vel pecus: peniteat[g] hebdomadas tres. et si reddiderit non cogatur ieiunare.

Hieronym⁹ sup parab.

Qui cuȝ fure partitur[h]: occidit aīam suam: nō fur[i] solū: sȝ ille reus tenetur: q furti cōsclus querente possessore[k] non indicat[l].

Alexander tertius cremonēsi episcopo.

Ex litteris tuis inotuit: q b. calicem quendam i ecclesia minus caute dimissum rapiens longo tempore detinere presumpsit: et infra. Mādamus quatenus si spōte[m] cōfessus fuerit: et exinde ecclesie cuius calix fuerat: satisfecit[n]. nec est super hoc nota vel infamia[o] manifesta respersus post peractam[p] penitentiam et congruaȝ partem penitentie[q]: dū modo aſs idoneum ipsum eē cognoscas ad sacros ordines non dubites pmouere[r].

De vsuris.

Alex. iij. i conci. turoñ.

Fures clericorum: et infra. Generalis cōcilij[s] decreuit auctoritas: vt nullus constitutus in clero[t] vel hoc vel aliud genus[u] vsure exercere presumat. Et si quis alicuius possessione data

a Accedens. cuȝ raptore ſm antiquos canones et ſm leges nō poterat raptor ꝯhere cū rapta. xxxvi. q. ij. ꝺ puellis. et c. si. aūt. et c. placuit. et C. de rap. virgi. l. vna. §. fin. aūt. hodie secus: vt hic. et xxxvi. q. ij. deniqȝ. et c. tria. bernardus.

b Consensū. ṡ. de spōsa. ad id qꝺ. et ṡ. ꝺ despon. ipu. de illis. ar. C. qꝺ metus cā. l. ij. ff. de ꝯditōne ob turpē causam si ob turpem.

c Qui furat. hominē. s. liberū: q: q furatur ſuum: hac pena non tenet. ff. ad. l. fal. ꝺ plag. l. vlti. ſȝ ſm canones hec pena nō imponit. ṡ. ti. pri. in archiepatu. xxxiij. q. ij. i‑ ter hec. t.

d Fures. nō esse orandū: q: in mortali eos decessisse constat. xxiij. q. v. placuit.

e Diacono. i necessitate ēt laico. de con. di. iiij. sanctum est. de pe. di. i. quem penitet versus fi. et di. vi. c. i. circa pn.

f Communionem. i. eucharistiam. si. l. di. penitentes. et sepulturam etiā ex quo confessi sunt. xiij. q. vlti. c. vlti.

g Si quis. peniteat. ex eo. n. q penitentia imponit: colligit q modica fuerit necessitas. si n. magna fuisset: non iponeret penitentia: ar. ꝯ de conse. dist. v. discipulos. q: in necessitate oīa sunt cōia: arg. xlij. di. c. i. et l. xij. q. i. c. ij. xxiij. q. vij. q aūt et xlvij. di. sicut hi debuit n. credere dominum per missurum: insti. de obli. que ex delic. nascun. §. placuit. modica penitentia imponitur: quia modicum peccauit. Sed quare non excusatur mulier a fornicatione ppter necessitatem famis. ff. de ritu. nup. palam. §. non est. sicut a furto. Respondeo: ppter necessitatem res facta est communis: quaȝ furor: sed in fornicatione non est ita: imo potius debet quelibet mala pati: qȝ malo consentire: vt. x. xxij. q. v. ita. ne Item quare excusor ab homicidio: si ex necessitate me defendendo aliquem occido et non a fornicatione. Respondeo non interficio imo potius se ipe interfecit qui me aggreditur. arg. ff. si quadrupler pauperiem fecisse dicatur. l. i. §. cum arietes. et ar. ṡ. de homici. c. lator.

h Qui cum fure. partitur. per consensum ēt accipiendo vl' occultando. tales enim tenentur de furto: insti. de obli. que ex delic nascun. §. si vero ope.

i Non fur. hec sunt verba hieronymi expouentis preceden‑ tia verba salomonis.

k Possessore. i. domino vel quocunqȝ cuius interest. ff. de verborum significatione interdum.

l Indicat. Et ita habes hic q quis tenetur indicar furem. ff. de recepta. l. i. et ij. C. de furtis ciuile. est argumentum. ff. de iure fisci. ex quibusdam. §. diuus. C. ad. l. cornneliam de falsis maiorem. C. de his qui ad eccle. confu. presenti. §. q si in fundo. Argumen. contra. ff. de pscrip. versi. non solent. ff de condi. ob turpem causam. l. iiij §. vltimo. vbi non peccat' si aliquid accipiat vt indicet secus vero ſm canones vt hic patȝ quia consentire videtur: vnde dicit q vterqȝ reus est.

m Ex litteris. sponte. Argumentuȝ q mitius agitur cuȝ spōte confesso. qȝ cuȝ non cōuicto. l. dist presbyterum. xij. q i. non dicatis.

n Satisfecit. aliter penitere nō potest: dūmodo possit satisfacere. xiiij. q. vi. c. i. et ṡ. ꝺ homi. sicut. §. eos. et ṡ. ti. pri. cū iu.

o Infamia. facti que grauat opinionē. ff. de obsequijs a libe. prestandis. l. ij. et a promotōne repellit. lxxxi. dist'. tantis daniel. et xxiij. distin laici. et ṡ. de accusati. omnipotentis.

p Post peractam. quia iam incipit esse quod non fuit. l. distin. ferrum. et c. cum exaudiero.

q Penitentie. ṡ. de tempo. ordi. ex litterarum.

r Promouere. etiam de iure communi. cum peccatuȝ sit occultum. ṡ. de tempo. ordinan. c. vltimo. et precipue ſm illos qui dicunt q peccatum occultum nō reddit hominem irregularem. ſm alios qui dicunt contrariuȝ loquitur capitulum istud de dispensatione.

s Fures concilij. scilicet turoneñ. cuius ē hoc capitulum.

t In clero. maxime quia idem est si laicis.

u Aliud genus. multa enim sunt genera vsuraruȝ argumentum. xiiij. questione. iij. c. i. ij. et. iij.

x Expensis. deducende sunt expense: et quod superest est fructus. ff. solu. matri. fructus. ff. de peti. heredit. si a domino. in fi. et xij. q. ij. nobis. et. C. de fruc. et li. expen. l.

f.ꝛ ipso iure ꝑ fructus ꝑceptos liberatur pignus.C.de di strac.pigno.l.i.ꝛ.ij.C.de pigno.act.l.iij.fructus.n. semꝑ cōputantur in sortē.j.c.ꝑx.ꝛ.c.conquestus.ꝛ hic expsse iste nō debēt eē supflue:ar.ff.de rei ven.in fundo.ꝛ ille tm̄ sunt deducende:q̄ in ipsam rē necessarie facte sūt: ꝛ ꝓ fructib⁹ colligē dis.C.ō pigno.in sūma. pōt ergo rez retinere:dōec ōdu cat expēsas. Sed qd si restituit rem nōdum deductis expēsis.petat ꝑ cō ditionē idebiti.ff. de ipen.i re.do.fa. l.qō dr̄.§.si dos.vl̄ ꝑ ꝯ̄riā actōz pigno raticā.ff.de pigno ra.ac.si necessarias

f ℂ Post huiusmo di marie qm̄ idem erat ast.xiiij.q.iiij. siquis oblitus.ꝛ.j. cum tu.

g ℂ Bn̄ficiū. Bita pōt intelligi: puta laicus aliqs iiuste detinet possessiōz aliquā: fuerat cle rico i bn̄ficiū assi gnata:licitū ē cleē co ō manu laici ta liter eā redimē: vt ecclia vel ipe clic⁹ fructus taliter ꝑce ptos retineat nec ē vsura cū tm̄ suū re cipiat:quia si forte possessio ad ecclīā reuerteret̄ hoc mō q: forte alr̄ nō po terat recuperari. Et idē ē si eēt feuduz ecclie q: fruct⁹ ec clie nō cōputabit i sortē.j.e.cōquest⁹. ẞ ecclia iteri buitia a vasallo recipe nō dz.ṡ.de feudis.c.i. Idē itelligo de lai co: q hoc mō sibi lz redimere possessionē de manu iiusti detentoris: alie nā tn̄ possessionē taīr retinere nō posset q: fructus illi n̄ sūt sui.vn̄ si illos retineret vsura esset:idē esset de clerico si possessionez ecclesie:que non fuit sibi pro beneficio as signata:taliter i pignus reciperet:nisi de licentia eccle sie hoc faceret: quasi percipiendo eos nomine ecclesie.

a ℂ Quoniā arboribus.sic.ṡ.c.proxi.ꝛ.j.e.ꝯq̄stus.ꝛ.ṡ. de ēp.ꝛ vē.ad nr̄am.ꝛ.ṡ.de pig.cum ꝯ̄.C.de pig. ac.l.i.ꝛ.ij.C.de pa.pig.l.i.ꝛ vlt.ꝛ.ff.de pig.ac.l.si conue nerit.

b ℂ Quia in oībus. multi ꝑpea q: multi sūt nō excusan tur.ij.q.i.multi.i fi.ꝛ ēt si oēs hoies essent vsurarij

pecunia sub hac specie vl̄ con ditōe i pign⁹ accepit: si sorte z suā deductis expēsis[e] ō fructi b⁹ iā ꝑcepit: absolute possessio nē restituat debitori. Si āt ali qd min⁹ hz eo recepto posses sio libere ad dn̄m reuertatur. q si post huiusmodi[f] constitu tum in clero qsq̄ extiterit:qui detestandis vsurarum lucris isistat: ecclesiastici officij peri culuz patiatur: nisi forte eccle sie beneficiuz[g] fuerit:quod re dimēdū ei hoc modo ō manu laici videatur. Idē cātuariē. archiepiscopo ꝛ eius suffrag.

Quoniā nō solū viris ec clīasticis sz ēt qbuslibet alijs ꝑiculosū ē vsurarū lucris intendere. auctoritate p̄n̄tiuz duxim⁹ iiungendū: vt eos q ō possessionib⁹ vel arborib⁹[a] q̄s tenere i pignore noscūt̄ sortez deductis expensis receperūt: ad eadē pignora restituenda sine vsurarū exactōe eccliasti ca districtione compellas.

Idem in concilio lateraneñ.

Quia in oībus fere locis ita crimē vsurarū inua luit vt multi[b] alijs negocijs ꝑ termissis: quasi licite vsuras exerceant: ꝛ qualiter vtriusqꝫ testamenti pagina condēnent nequaq̄z attendāt: iōqꝫ cōsti tuimus q vsurarij manifesti nec ad cōionem admitttantur altarijs:nec xp̄ianam si in hoc pctō decesserit: accipiāt sepul turā[c]:sz nec oblatōes[d] eoꝝ qs q̄ accipiat:q āt accepit: vl̄ xp̄i ane tradiderit sepulture: ꝛ q̄ accepit r̄ddere[e] cōpellatur: ꝛ donec ad arbitriū ep̄i sui satis faciat ab officij sui māeat exe cutione suspensus. Idem pa normitano archiepiscopo.

Super eo vo:ꝛ.j. Rn̄de mus:q cū vsurarū crimē vtriusqꝫ.t. pagina detestet̄:su per hoc dispensationē[f] aliquā posse fieri nō videm⁹ q: cum scriptura sacra ꝓhibeat ꝑ alte rius vita mentiri[g] multo ma gis ꝓhibendus est qs:ne ēt ꝑ redimenda vita captiui vsura rū crīe iuoluat̄. Idē salterni tano archiepiscopo.

Cum tu.manifestos vsu rarios iuxta decretum[h] nostruz:quod nuper i concilio promulgatuz est:communiōe altaris ꝛ ecclesiastica precepe ris sepultura priuādos[i] donec[k] reddant:quod tam praue re ceperant:quidā eorū ad excu sādas[l] excusatōes i pctīs ipudē ter affirmāt:illas dūtaxat vsu ras restituēdas:q̄ sūt p⁹ iterdi ctū nr̄m recepte:ꝛ.j. Sup his f.t.r. q siue ante siue post[m] in terdictum nr̄m vsuras extorse rint: cogendi sunt per penaz[n] quā statuimus in concilio eas

si.xxxij.q.vij.flagitia.cū in veteri testamēto ꝛ nouo ꝓhibite sūt vsure.j.c.ꝑx.imo ēt iure ciuili vsure ꝓhibite sūt.vn̄ nullo iure peti p̄n̄t:i auc.de ec.ti.i prin.col.ix.lz nō obseruet̄: q: ibi dicit iustinian⁹ se quattuor synodos gnāles obseruare:sz nicena sy nodus ē vna de q̄ttuor pricipalibus q̄ ita obseruari debēt sicē quattuor euangelia.xv. di.sicut: ꝛ i nicena syno do ꝓhibētur vsure.xlvij. di.quoniam multi.

c ℂ Accipiāt sepulturam idē ē de quolibꝫ: quē cō stat decessisse i mortali. xiij.q.ij.ꝑ obeūtib⁹:xxiij q.v.placuit.xxi.q.iij.cy prianus.ꝛ.ṡ.de statu re gu.monachi.cū sil̄ bus.

d ℂ Oblationes. sic.xc. di.oblationes.ꝛ.xvij.q. iiij.miror.ꝛ.ṡ.de rap.suꝑ eo.ad fi.ꝛ nihilom in⁹ex cōicandi sūt:si nō satisfa ciūt.j.e.ꝑterea.ꝛ.ṡ.ō iu reiu.debitores.ꝛ.c.se.

e ℂ Reddere. Sz cui dz restitui. dāti nō vr̄.xvij. q.iiij.sūt qui.xij.q.ij.nul li liceat.ala.dixit: q ep̄o loci:sz potius credo q il li q dedit:ꝛ ille postea re stituat ei a quo recipit: ar.j.e.cū tu.ꝛ.ṡ.ō homi. sicut dignum.§.eos.

f ℂ Sup eo.dispēsatiōz. ar.q ꝑtextu boni: malū fieri nō dz.i.q.i.si est putanda.xxxiij.q.v.si dicat.ꝛ.xiiij.q.v.c.i.ij.ꝛ.i ij.ꝛ.c.seqꝫ.ar.ꝯ̄.xxviij.q. i.non oportet.dic vt ple ne dicrū ē.ṡ.ne cleri.vel mo.non magno.in ma gna notula.

g ℂ Mētiri.xxij.q.ij.ne qs arbitretur.ibi de hoc

h ℂ Cum tu. decretum. ṡ.e.quia in oibus

i ℂ Priuandos. ꝛ ita ca non ille: q: in oib⁹.nō ē late snīe sz ferende. ber.

k ℂ Donec. ergo q̄zcito restituunt sunt ipso iure restituti cōmunioni.ar.lxxxi.dis.siqui sunt.tamen post satisfa ctionem relaxandum est interdictuz.

l ℂ Ad excusandas.hec verba sunt augustini que habes.xvi. questione.i.predicator.

m ℂ Siue post. ar.q constitutio retrotrahitur:ꝛ hoc ideo di cit: quia crimen istud ante illam constitutionem prohibitum erat i vtroqꝫ testamēto.ṡ.c.proxi. hoc enim diuinum fuit pre ceptum.xiiij.q.iiij.quoniam multi. quando constitutio retro trahatur.dictum fuit.ṡ.de consti.c.vltimo.

n ℂ Per penā.statutā.ṡ.eo.q:ꝛ ēt ꝑ excōicationē.j.e. ꝑterea. Sz quare fit mētio i oibus cōmissionibus de pena illius cāo nis q:ꝛ nō de excōicatione.Rn̄deo q: ab illa semper incipien

bis a quibus extorserint vel eorum heredibus restituere: vel his non superstitibus[a] pauperibus erogare: dummodo in facultatibus[b] habeant: vnde ipsis possint eas restituere: cum iuxta verbum beati augustini: non remittatur peccatum: nisi restituatur[b] ablatum. Illi autem qui non habent in facultatibus[c] vnde vsuras valeant restituere: non debent vlla pena mulctari: cum eos nota paupertas euidenter[d] excuset. ¶ Possessiones vero que de vsuris comparate sunt: debent vendi[e]: et ipsarum precia his a quibus vsure sunt extorte restitui vt sic non solum a pena sed etiam a peccato possint quod per vsurarum extorsionem incurrerant liberari. Idem genu. archiepiscopo.

In ciuitate tua dicis sepe contingere: quod cum quidam piper seu cinamomum seu alias merces comparant:[f] que tunc vltra quinque libras non valent[g]: et promittunt se illis a quibus illas merces accipiunt sex libras statuto termino soluturos: licet autem contractus huiusmodi ex tali forma[h] non possit censeri nomine vsurarum nihilominus tamen venditores[k] peccatum incurrunt nisi dubium[l] sit merces illas plus minusue solutionis tempore valituras: et ideo ciues tui saluti sue bene consulerent si a tali[i] contractu cessarent cum cogitationes hominum omnipotenti deo nequeunt occultari[m].

Idem.

Preterea[n] parochianis tuis vsuras recipere interdicas[n]: qui si parere contempserint: si clerici sint: eos ab officio beneficioque suspendas[o]: si laici vsque ad dignam satisfactionem ipsos vinculo excommunicationis[p] astringas.

Idem abbati et fratribus sancti lau.

Conquestus est nobis. c. clericus: et infra. Dis. v. mandamus: quatenus si terram ipsam titulo pignoris

dū est tanq̄ꝫ a minori ⁊ postea infligenda ē maior si hoc meruit proteruitas contumacis. ȷ̄. vt lite non contes. c. qm̄. in fi.

a ¶ Nō supstitibus. ꝫ pone: ꝙ ille cui dꝫ restitui vsura longe sit abñs nūqd tenet vsurarius ad eū mittere vsuras. tenet q̄dē ꝫ sūptib⁹ illi⁹ abñtis: ar. ff. ꝺ ope. lib. ope. n. si aūt sūpt⁹ itiñeris rei sūmā excedāt: dēt paupibus. ar. hui⁹. c. ⁊ .ij. q. vi. anterior. Et ꝫ itelli ge: si vsurari⁹ nouit vbi habitet: q2 si ignoret nō tenet igrēdo vagari: ar. ff. ꝺ op. li. ꝙ nisi i fi. ⁊ q̄uis qꝫ pōt fieri restō illi q sol uit: nūq̄ꝫ illa pecūia dꝫ dari paupibus. ȷ̄. de ho mi. sicut dignū. §. eos. ⁊ ȷ̄ de iureiu. cam te.

b ¶ Restituatur. xiiij. q. vi. c. i.

c ¶ In facultatibus. ⁊ lꝫ amiserit vsuras: nihilominus tñ tenet pp morā q̄ illis nocere dꝫ. vñ oia re fūdere debēt: si als facere pñt ar. ff. de vi. ⁊ vi ar. l. i. §. rectissime. ⁊ ff. ꝺ le. i. cū res legata: ꝫ si nihil hñt. liberant ex toto: vt ꝫ Si tñ ad pinguiorem fortunā puenerit tenent vt pri⁹. ȷ̄. ꝺ solu. odardus. ⁊ ff. de ces. bo. si debitoris. ar. xxvi. q. vi sigs de corpore. ⁊ c. ꝺ his q̄ ⁊ isoli dū. nec hētur rōne egeat: lꝫ als dicat lex: ꝙ qui bonis cedit nō cōuenit postea: nisi inq̄ꝫtū facere pōt. ff. ꝺ ces. bo. is q. ala.

d ¶ Euidenter. si. n. credat hīe verberibus veritas eruat. v. q. v. ille qui. xiiij. q. vi. c. i. vel iuret se nō hīe vñ reddat: qꝺ potius vr̄ q2 nō dꝫ vlla pena puniri: vt hic dicit: q2 inanis ē actio ⁊c̄. ff. de dolo nam is. ⁊ supra de resti. spo. olim.

e ¶ Vendi. Ex hoc vr̄: ꝙ ad quēcūqꝫ pueniat res empta ꝺ pecunia vsuraria: tenet illā restituere: lꝫ enim res ēpte ex tali pecunia puenerant ad filios vel consanguineos vsurariorum: ⁊ nihilominus venduntur: vt hic dicit: q2 res illa succedit loco alterius pecunie. ff. de le. ij. impator. in fi. ⁊ ff. de le. iij. fidei cōmissaria. §. si rem suam. ⁊ ȷ̄. vt lite. pen. ecclesia. vbi de hoc: qꝺ verū ē: si ex cā lucratiua res peruenit ad ipsum. si vero ex alia causa: puta q2 emit ignoranter secus esset forte. Et speciale est hoc in re empta ex pecunia fenebri: als regulare est ꝙ i re empta ex pecunia tua non nomine tuo nihil iuris habes. C. ꝺ rei ven. si ea pecunia. ⁊ C. de proba. ad probationem. ⁊ ff. de furtis qui vas. in fi. alium casum habes. C. de rei ven. si vt proponis. tertium. C. arbi. tute. l. iij. ⁊ supra de pecul. cleri. inquirendum. alanus.

f ¶ In ciuitate. comparāt. non decepti iiusto p̄cio: ꝫ scienter plus emerūt ppter dilationē solutiōis si. n. decepti essent q2 darēt vltra p̄ciū iustū: nō hñt spēm vsure: q2 lꝫ ꝯhētibus sese adiuicē decipe. ff. de mino. i cause. §. in precio. vsqꝫ ad dimidiā iusti precij. supra de emp. ⁊ ven. c. cum dilecti. ⁊ c. penul. ⁊ C. de rescin. ven. l. ij. alanus.

g ¶ Non valēt. imo vr̄ ꝙ tm̄ valeat. res. n. tm̄ valet quātū vēdi pōt. ff. ad treb. l. i. §. si heres. ⁊ ff. ad. l. fal. qrebat ⁊. ff. de furtis sigs vxori. §. vl. ⁊ ff. de dona. cā mor. l. mortis cā. §. vl. ⁊ ff. ad l. rhod. de ia. l. ij. §. portio. precia. n. rerū nō ex affcū singulorum: ꝫ cōiter estimātur. ff. ad. l. fal. p̄cia. ar. ꝯ. ff. man. cū seruus. ꝫ ꝫ non fuit ēptio facta extimatione cōi. be.

h ¶ Ex forma si. ȷ̄. de pignorib⁹ illo vos. ⁊ ita forma ꝯct⁹ ispici dꝫ ad ꝫ vt vsari⁹ cēseat: q2 oē eē ē ex forma. ꝫ hoc non ē semp verum in casu isto: vt ȷ̄. dicitur. be.

i ¶ Vsurarū. ar. ꝯ ȷ̄. e. cōsuluit. ibi soluitur. b.

k ¶ Vēditores. isti vēditores ppter dubiū excusāt a pctō als nō vēdituri. ȷ̄. e. c. vl. in fi. vñ ppt dubiū excusantur a pctō vsurarum. ⁊ expone pcm̄. i. vsurarū. ȷ̄. e. c. vlt. ⁊ ꝫm illā itellige istam: lꝫ eni ex forma nō sit ꝯctus vsurari⁹ pōt tñ fieri i fraudem vsurarum. vñ eq̄ tenꝫ ar. ȷ̄. de pigno. illo vos. ⁊ qꝺcūqꝫ nomē iponas vsura est. xiiij. q. iiij. c. i. ⁊ ij.

l ¶ Nisi dubium. ȷ̄. e. c. vlt. vbi de hoc in tali dubio potius esset abstinendū: q2 quādoqꝫ dicūt aliq se dubitare vbi non ē dubitandū ⁊ econuerso: ⁊ tutior via ē eligenda. ȷ̄. de cleri. ex. mi. illud. vnde dicit saluti sue bene consulerent ⁊c̄. q2 periculum est in his. ber.

m ¶ Occultari. quia secretorum deus cognitor est. xxxij. di. erubescant. ⁊ ij. q. v. consuluisti. quem non latꝫ peccati qualitas neqꝫ peccantis effectus. xxxiij. questione iij. deus qui. tan.

n Preterea. interdicas. xiiij. q. iij. ⁊ questione. iiij. per totum. xlvij. distinctione quoniam multi.

o ¶ Suspendas. talis. n. repellitur ab obtento: vt ꝫ dicit ⁊. xiiij. q. iiij. siquis oblitus. ⁊. c. qm̄ multi. ⁊ repellit ab obtinendo multo fortius. ȷ̄. de excel. pla. iter dilectos. Sed nūqd eps pōt cū tali dispensare. dico ꝙ sic post satisfactionē ⁊ pniam: q2 hoc nō phibetur: ⁊ hoc pbat p hāc decre. in antiqua dicebatur ꝙ ad presentiā pape tales mittantur. vñ collige: ꝙ episcopi cum talibus misericorditer agē pñt. De hac materia tradit supra de iu. at si clici

p ¶ Excōicatōis. primo islicta pena illi⁹ ꝯstituēdis supra

detinetis: ⁊ de fructibus eius sortem recepistis[q]. predictam terram clerico memorato reddatis: nisi terra ipsa de feudo[r] sit monasterij vestri.

Idem episcopo placentino.

TUa nos duxit f. consulendos quid sit de vsurariorum filijs obseruandum qui eis in crimine vsurarum defunctis succedunt: aut de extraneis ad quos bona vsurariorum asseris deuoluta. Tue igitur questioni litteris presentibus respondemus: ꝙ filij ad restituendas vsuras ea sunt districtione cogendi[s] qua parentes sui si viuerent: cogerētur id ipsum etiam contra heredes extraneos credimus exercēdū.

Urbanus tertius.

COnsuluit nos tua deuotio: an ille in iuditio animarum quasi vsurarius debeat iudicari: qui non aliter mutuo traditurus ē eo proposito mutuam pecuniam credit: vt licꝫ omni conuētione cessāte: plus tamen sorte recipiat: ⁊ vtrum eodem reatu criminis inuoluatur: qui vt vulgo dicit non aliter parabolam iuramenti concedit[t]: donec quamuis sine exactione emolumentum aliquod inde percipiat: ⁊ an negociator pena consimili debeat condemnari qui merces suas longe maiori precio distrahit si ad solutionem faciendaꝫ prolixioris temporis dilatio ꝓrogetur: ꝙ si ei incontinenti precium persoluatur. ¶ Uerum quia quid in his casibus tenē dum sit ex euangelio luce manifeste cognoscitur: in quo dicitur: date mutuum: nihil inde sperantes[u] huiusmodi homines pro intētōe lucri quam habent: cum omnis vsura et superabundantia prohibeatur in lege[x] iudicandi sunt male agere[y]: ⁊ ad ea que taliter sunt accepta restituenda in animarum iudicio efficaciter inducendi.

Innocentius tertius prelatis in regno francie constitutis.

ꝫo. quia in omnibus.

q ¶ Conquestus f. recepistis. deductis etiam expensis: vt ī. e. c. i. ⁊ ij. vbi de hoc.

r ¶ De feudo. In isto cāu fructus non computantur in sortem. Iterim tamen non debent seruitium recipere a vasallo nec est vsura: sic. ī. de feudis c. i. in quo casu potest intelligi. ī. eo. c. i. sed ibi illud exponitur dic vt ibi. Habes ergo vnuꝫ casum i quo nō cōmittitur vsura vltra sortem recipiē do: vt. ī. eo. c. i. ⁊ h̄ fauore ecclesie. Idē ⁊ in alio. ī. eo. saluabiliter: al's etiā posset attētari ꝙ vsure possunt peti ēt ſm canones: vt cū vendo tibi pdium ⁊ trado ⁊ percipis fructus nec soluis mihi pciuꝫ ad terminum. arg. C. de vsuris. l. ij. q: huiusmodi vsure: nō quasi vsure ſꝫ quasi interesse petunē ar. xiiij. q. iiij. quoniam multi ibi ad questum. ⁊. c. sigs oblitus. ibi aliqua incrementa. ⁊. ff. ꝓ socio socium qui. damna vero ⁊ interesse ſm canōes peti possunt. xij. q. ij. siquis clericus. et ī. de fo. compe. dilecti. ⁊. ī. de fideiusso. peruenit. ⁊. c. constitutis. ⁊. arg. ff. de eo quod certo loco. l. ij §. vltimo. ⁊ maxime in contractibus bone fidei: vbi vsure veniunt ex mora. ff. de vsuris mora. §. in bone. ⁊. ff. de peri. ⁊. cōmo. rei ven. l. vlti. ⁊. C. de act. ēpti. ⁊ ven. fruct⁹. q: nec dicit vsura sed potius iteresse: q: nō dicit recipere vltra sortē: ⁊ quod dicit quicqd sorti accidit: vsura ēt: illud pōt intelligi in mutuo. vel vbi aliqd excogitat i fraudem vsuraꝝ. Illud nota: ꝙ duo sūt contractus qui de sui natura volunt esse gratuiti: vt mutuum ⁊ cōmodatum. Mutuum enim nisi sit gratuitum: statiꝫ vsura est: vnde illud: mutuum dantes: nihil inde sperantes. ī. c. consuluit. Idem cōmodatum si non sit gratuitū et pecunia recipiatur ꝓ re commodata: desinit esse cōmodatum ⁊ in locationem transire videtur: non tamen est vsura. Item si vendo tibi funduꝫ iusto precio ea lege: vt quandocūqꝫ tibi soluero precium quod mihi das: fundus ad me reuertatur. C. de pac. inter emp. ⁊. ven. l. ij. in cāu isto iste lucratur fructus: al's simoniacum esset precium. presumitur contractus in fraudem vsurarum. ī. de emp. ⁊ vendi. ad nostram. ⁊ precipue si emptor consueuit exercere vsuras. ī. de pig. illos. vos. Item vbi pecunia datur ad pompam: possū inde recipere mercedem: q: non est mutuū sed potius commodatū siue locatio. ff. commodati si mihi. §. non potest. l. se. Item vbi aliqd apponit nomine pene: dū tamen non in fraudem vsuraꝝ. xij. q. ij. fraternitas tamen i omnib⁹ pdictis casibus non dicunt vsure: ſꝫ potius iterēē vident. lau.

s ¶ Ta. cogendi tenentur filij ꝓ parentib⁹ ꝓ hereditaria portione ⁊ illi ad quos bona vsurariorum peruenerunt: vt hic dicitur: ⁊. ff. de regu. iuris ex qua persona. Sꝫ pone ꝙ alter heredum efficiatur non soluendo ante restitutōem vsurarum: nunqd alter conuenietur insolidum non videtur. ff. de fideiuss. intereos. §. cum inter. Arg. contra. ff. cōmodati si nihil. §. heres. ⁊. ff. de fideius. int fideiusso. ff. ꝺ fideius. tu. l. si fideiussores. Satis potest dici: ꝙ insoliduꝫ cōueniri possunt: q: omnia bona defuncti erant illi obligata: arg. ī. eo. cum tu. ⁊ precipue cum succedit i crimen. heredis enim succedentis in vitium par fortuna habenda ē. C. de fruc. ⁊ li. expen. l. ij. ⁊ etiam heredis ignorantia defuncti vitium non excludit. ff. de diuer: ⁊ tēp. ꝓscrip. cuꝫ heres. Si ergo heres succedat i bonis defūcti: siue hēs idē crimē ꝯmittat siue ñ sp tenet restituē vsuras q̄s defunctus extorsit: inqꝫtum se extendit illius hereditas vt hic pꝫ: ⁊ econuerso. heres pōt repetere vsuras extortas a patre. ī. e. michael. vinc.

t ¶ Consuluit. ꝯcedit. ff. qꝺ me. cau. l. vl. §. si fenerator.

u ¶ Sperantes. supple cā mutui i spe lucri pncipalr posita secundario tñ aliqd sperare non puto maluꝫ: vt ⁊ ipe seruiat illi. arg. lxi. di. qd ꝓderit. ⁊. lix. di. si officia. nec ēt recipe ex tali spe: ar. i. q. ij. q̄spio. imo nālr ꝺbitor ē illi obligatus ad antidota. ff. ꝺ peti. hē. ſꝫ si lege. §. ꝯsuluit. ⁊. ī. ꝺ tes. cū i officijs. ala.

x ¶ In lege. xiiij. q. iij. c. ij. ⁊. iij. her.

y ¶ Male agere. arg. ꝯ. ī. e. i ciuitate: illud itelligit q̄tum ad iudiciū eccle. ⁊ pōt excusari illud ꝓpter dubiū istꝺ de iudicio anime vt hic pꝫ: ⁊ ita non ē contra: ibi q̄ ad formam ꝯct⁹ vsurarij non dicunt: sed isti ꝓpter intentionem quam habuerunt iudicandi sunt in iudicio anime male agere: ⁊ inducendi sunt sed non compellendi: vt sic recepta restituant. nec tanqꝫ vsurarij puniendi sunt: sed reuera quo ad deuꝫ vsurarij videntur: q: restituere tenent sic accepta. Et hic habes manifeste ꝙ intentio facit hominem vsurarium: intellige cum effectu: sic ⁊ expectatio. xiiij. q. iij. c. i. ⁊. q. iiij. siquis clericus.

QUã pñciosum: ⁊ infra. Eãdem⁹ quaten⁹ manifestos vsurarios: maxime quos vsuris publice renũciasse constiterit: cũ aliq̃s eos ꝯuenerit de vsuris: nulli⁹ pmittatis appellatõis sbterfugio se tueri[a]:

Idem narboñ. archiep̃o.

POst miserabilem: ⁊ infra. Judeos ad remittendas xp̃ianis vsuras p principes[b] ⁊ potestates compelli p̃cipimus seculares: ⁊ donec eis remiserint: ab vniuersis xp̃i fidelib⁹ tam i mercimonijs q̃ i alijs p excõicationis sñiam eis iubemus ꝯmunionem[c] omnimodã denegari[d].

Idem mutinensi episcopo.

TUas dudum recepimus q̃ões: q̃ q̃dam vsurarij eos: quibus dant pecuniaz ad vsuram: prestare faciunt iuramentum q̃ vsuras nõ repetent ⁊ super his quas soluerint nl̃lam moueant q̃õnem. Nos igitur respondemus vt vsurarios ip̃os mo.pre.per cẽ.ec.ap.re. compellas ante vsurarũ solutõem ab eax exactõe desistẽ[e]: vel restituere[f] ip̃as postq̃ fuerint psolute ne de dolo ⁊ fraude cõtingat eos cõmodum reportare.

Idẽ.

QUia frustra legis auxilium iuocat: qui cõmittit i legem[g]: statuimus: vt siquis vsurarius a nobis lr̃as impetrauerit: super restituendis vsuris vel fructibus ꝯputandis i sortẽ: nisi prius ip̃e restituerit[h] vsuras: quas ab alijs noscitur recepisse: auctoritatẽ lr̃arum ip̃sax nullatenus audiatur.

Idem altisiodorensi ep̃o.

CUm in diocesi tua sint quãplurimi vsurarij d q̃bus minime dubitat: quin sint

a **Q**Uam pnciosum. se tueri. idẽ est i quolz crie manifesto. s̃. de ap. cũ si romana. als̃ si iuste grauaret: nõ est appellatio denegãda: sic multotiẽs ꝯdẽnaret iiuste q̃ foret absoluendus. s̃. de excep. cũ inter. ⁊ ita itellige de his q̃ appellant existẽdo in crie: ⁊ hoc ꝯstat: q2 nõ exp̃mit iustã cãm appellãdi: als̃ si audiret añ sñiam appellãs. s̃. d app. vt debitus. honor.

b **P**Ost miserabilẽ p̃nceps. quox legib⁹ in tpalibus subijciũt iudei. viij. di. quo iure. ⁊ C. de iudeis iudei: q2 si ad nos veniũt: ptegunt. s̃. de iudeis sicut. ⁊ C. de iudeis nullus. pari rõe alios ꝯ̃ eos ptegamus. ar. s̃ de mutuis pcti. p totum marie i his in q̃bus legẽ suã offendũt. s̃. c. ꝯsuluit ⁊. xiiij. q. iiij. quoniam. ⁊ c. vlti. vincen.

c **C**Õionẽ. sic. j. c. q̃sto.

d **D**Enegari nõ ẽ dubium q̃n p̄ẽa corporali puniant iudei p ecclesiam ⁊ ẽt pecuniaria. xxviij. q. i. sepe i fi. xvij. q. iiij. cõstituit. ita tñ q̃ vsq3 in vidictã sanguinis ñ pcedãt. s̃. e. de rap. i archiep̃atu. Sed ꝯ̃: q2 nihil ad nos d his q̃ foris sunt. ij. q. i. multi. ⁊. s̃ de diuor. gaudemus. So. q̃d dĩ ibi nihil ad nos ⁊c. illud itelligit inq̃ztum deum offendũt: sed inq̃ztũ hoiem offendũt sec⁹ ẽ. vel põt itelligi illud de directa coertõe quam in eos non exercem⁹ sec⁹ de idirecta: vt hic. ⁊. s̃. de deci. c. de terris. cũ ẽt ppt delictũ efficiunt d foro nr̃o. s̃. d iudi. nouit. ⁊. s̃. d fo. ꝯpe. cum sit generale. ⁊. vi. q. iij. placuit. ⁊. s̃. de rap. c. i. ⁊ de hoc dictũ est s̃. de iudeis ita quorumdam. ber.

e **T**Uas. desistere relaxato p̄us sacro. s̃ d iureiu. ex administratõis. ⁊ hãc relaxatõem põt petẽ q̃ iurauit: cũ huic petitioni nõ renũciauerit: vt. s̃. d renũ. cũ inf. p. ⁊. s̃. q̃d me. cau. ad audientiã. imo ⁊ si iurauit nõ petere absolutõem põt illud denũciare. s̃. de iureiu. queadmodũ. Et l3 ob p̄uatum cõmodũ denunciet: nõ tamẽ repellit ab ea: q2 pderit vsurario: cum penituerit: ar. viij. q. i. sunt in ecclesia.

f **C**Uel restituere. sic. s̃. de iureiuran. debitores. ⁊. s̃. de emp. ⁊ ven. ad nostram.

g **Q**Uia frustra. i legẽ eandẽ. s. ff. q̃d me. cau. isti q̃dem. ⁊. s̃. de appel. an sit. ⁊. c. ꝯstitutis. ⁊ C. d iure deli. scimus. §. si vo postq̃. Ar. ꝯ̃. s̃. de appel. dilectis filijs. vbi decan⁹ q̃ nõ dtulit appellatõi: audit appellãs in eodem negocio: ⁊ idem vl̃ si in aliam delinquat. ff. de ritu nup. filio patroni. §. i. vbi patronus q̃ ꝯ̃ vnam legem venit: beneficium alterius amisit. ff. de mino. l. auxilium in fi. vbi minor delinquẽs bñficium restitutõis amittit. vin. ⁊ io. reliquerunt hoc disputatõi vtrum delinquens ꝯ̃ legem vnam aliax pdat bñficium. Ego non credo q̃ ppterea pdat bñficium alteri⁹: q2 sic puniretur in eo in quo ñ deliquit: sufficit ergo q̃ amittit legis bñficium quaz ꝯtempsit vt dicunt prime concordantie ⁊ illa lex auxilium loquitur in crimine: vbi non restituitur minor. nec illa filio patroni obstare videtur.

h **C**Restituit. Nunquid sufficit cautio de restituendo. Respondeo q̃ non: ar. s̃. de re iudi. cum aliquibus. ff. de pigno. ac. quod si non soluerit. nisi forte magna cã interuenerit: ar. ff. d re iudi. l. iiij. § ait pretor. puta si non sit soluendo tũc sufficit p̄stare cautiões q̃ ip̃e r̃stituet ⁊ audiri d3 vt postea alij restituat: ar. s̃. de resti. spo. oliz. §. ⁊. s̃. de solu. odardus. ⁊. ff. de ce. bo. l. si debitoris. vl̃ si ille cui debet consẽtit: q2 satisfactuz intelligit. ff. de pigno. ac. si rẽ. §. omnis. ar. s̃. de re iudi quod ad cõsultationem. Itez q̃d si nullus agit contra istum p vsuris. Dixit ioã. ⁊ tan. q̃ facta denunciatõe in publico: si nullus apparet q̃ petit: debet iste audiri p litteras: sicut facit qui rem iuenit alienaz ad eius dendũ penam furti denunciat publice: vt cuius est res veniat. ff. de furtis fallus. §. qui alienum. Hoc non credo sufficere. non. n. excusatur vsurarius: si nullus repetat ab eo vel si denunciet. immo ẽt tenetur vsuram restituere saltem pauperibus: si nullus apparet cui restituat: aliter non liberatur a peccato: vt. s̃. e. cum tu. vnde cum non sit adhuc emendatus: si in crie pseueret retinendo alienum non est audiendus: ⁊ hoc p3 p lr̃am istam: q2 nisi restituerit vel adhuc restituat cum effectu. ergo beneficium legis habere nõ d3. cu3 adhuc ꝯ̃ illam i crimine perseueret. vnde põt ei dici: eijce p̄mo trabem de oculo tuo: q̃3 festucam de oculo fratris tui. i. q. i. multi. ⁊. iii. q. vij. §. porro in fi. Et ita iudex non pcedat p lr̃as tales: nisi postq̃3 constiterit: q̃ plene purgatus fuerit: ⁊ hoc intellige cum est manifestus vsurarius: als̃ iudex non denegaret ei audientiam. ⁊ sic iudex ex offõ suo põt eum repellẽ exemplo dñi. iij. q. vij. qui sine. c. postulatus. ⁊. s̃. de excep. exceptõem. si. ⁊. j. c. pxi. ⁊. s̃. eo. q̃s pnciosum. ar. idem erit si nõ sit manifestus vsurarius ⁊ reus excipiat q̃ nõ d3 audiri: cũ eodẽ reatu criminis inuoluat: pbatõe recepta non audiatur nisi restituat: vt dixi. Item q̃d si aliquis cõtendat in iure cum ip̃o ipetrãte. ⁊ appellet ante cãm. nunq̃d expedietur añ cãm appellationis: ar. est hic q̃ sic ex eo q̃ dicit nisi p̄us restituerit ⁊c. si vsurarius impetrator appellet: nõ audirem illũ iterum per lr̃as illas. Item habes hic q̃ littere q̃ ab initio non valent: postea conualescũt. s̃. de fo compe. l3. veru3. et ex tenore. ⁊ hoc verum est quando ab initio non sunt

usurarij manifesti: ꝯ quos ꝑꝑ timorem potentuz:q tuentur eosdem:nullus accusator apparet:nec ijdem sint ꝑ sniam ꝯdemnati.s.t.t.r.ꝙ lꝫ ꝯ eos nõ appareat accusator: si tamen alijs argumentis illos constiterit eẽ usurarios manifestos[k] i eos penam in lateranensi cõcilio ꝯ usurarios editaz libere poteris exercere.

Idem.

Salubriter:⁊ infra. Sane generum ad fructus possessionum:q̃ sibi a socero sũt ꝓnumerata dote pignori obligate ꝯputandos in sortem[m] nõ credimus compellendum cuz frequenter dotis fructus non sufficit ad onera[n] matrimonij supportanda.

Idem episcopo bononiensi.

Michael laicus suã nobis ꝯ qrimoniam destinauit ꝙ.m.⁊ qdam alij bononieñ.cives multa extorserunt ab eo ⁊ a prẽ suo:cuius heres extitit[o] noĩe usurarum:⁊ infra. Attentius ꝓuisurus: ne auctoritate nostra i negocio ꝓcedas eodẽ nisi dictus ꝯquerens restituerit vel adhuc[p] restituat:siquas aliquãdo ipe vel pater[q] ei⁹ extorsit usuras.

Idem i concilio generali.

Quãto ampli⁹ xp̃iana religio ab exactiõe ꝯpescit usurarum:tanto grauius sup his iudeorum pfidia insolescit ita ꝙ breui tpe xp̃ianorum exhauriunt facultates. Volentes igit in hac pte ꝓspicere xp̃ianis:ne a iudeis imanit aggrauentur: synodali decreto statuimus: ut si decetero quocunqꝫ pretextu iudei a christianis graues immoderatasue[r] usuras extorserint:christianorum eis participium subtrahatur donec de immoderato grauamine satis

nulle ipso iure.ber.

l Quam i diocesi.potentũ.vnde excõicari possent si ꝑstant impedimentuz volentibus agere ꝯ illos.s.de offi.dele.c.i.⁊.xi.q.iij iniustum.

k Manifestos.si intelligas manifestos.i.notorios: si ẽ opus alijs argumẽtis.s.de accu.cuidentia.s.d iuriu. ad nostram.⁊.ĩĩ.q i.d manifesta. Si ãt loquit de manifestis nõ notorijs: ꝫm ꝫ euidens pbatio requirit ꝫm iuris ordinem.xi.q. iij.eor i fi. Ad hoc posset dici ꝙ illud notoriũ non hꝫ facti pseuerãtiã.vnd aliqua requirunt argumenta.vl' dic ꝙ solẽnis fama docet ipsos esse usurarios:⁊ iõ p famã ⁊ alia argumenta puniũt:q: sola fama non sufficit ad ꝯdẽnatiõem:ar xx.v.q.vi.si duo.⁊.iij.q.iij.§.itez sepe fit ⁊.s.de iureiur. ex litteris.

l Poterit.ex officio tuo:vt dixi.s.e c.pri.l ꝫ nullus appareat accusator.

m Salubriter i sortem hic ẽst casus: in quo fructus non conputãtur in sortẽ.alios habes notatos.s.e.conquestus.

n Onera.hoc ideo dicit:q: fructus dotis cedunt lucro marito ꝑpter onera matrimonij.C.de iure do.ꝓ onerib⁹ ad hoc aũt vt maritus lucret fruct⁹ rei dotalis: requiritur vt sustineat onera mr̃imonij.ff.de do.excep.l. pr̃ in pn. Item oportet ꝙ possessio rei dotalis tradita sit.ff.solu.ma.de diuisione.fructus võ ꝑcepti ante matrimoniũ restituunt mulieri:nec cedunt lucro marito. ff.de usuris videamus.§.antepenul.similiter fructus ⁊ fetus pecudum dotalium lucratur maritus.ff.de iure do.plerũqꝫ.§.si serui.idem ẽ i fundo.cretifodino vel argentifodino.ff.so.ma.diuortio.§.si vir in fundo.secus tamen est i fetu ancillarum dotalium: q non cedit lucro ipsi marito ff.de iure dotium.l.plerũqꝫ.§.si serui. Item secus est in lapidifodinis:vbi lapis non renascitur ⁊ in arboribus ñ cedendis.ff.solu.matri.diuortio.§.fundum.⁊ duobus.§ sequen. Item fallit hic illa regula:cuius est emolumẽtũ ei⁹ dicit esse ꝑiculum:lꝫ enim ad illos spectet emolumẽtum rei dotalis :non tamen rei ꝑiculum vel euictiõis vel deterioratiõis.ff.d iure do.plerũqꝫ in pn.⁊.§.i.⁊.C.e.ti.l. i.tñ cum distinctiõe:an res date in dotez sint estimate vel non vt ibi distinguit:sed hoc est verum:nisi res dotalis ꝯsistat in numero pondere vel mensura.nã ꝑiculum talium spectat ad virum.ff.de iure do.res in dotẽ.io.

o Michael.extitit.al's non teneret nisi eẽt hẽs.s.e.tua nos

p Adhuc.hoc expositum.ẽ.s.e.quia frustra.

q Pater.hic hẽs ꝙ filius tenet ex delicto patris.si.s.eo.tua nos.⁊ agit ex facto patris:vt hic pꝫ.⁊ sic repetitio usurarum datur heredi ⁊ ꝯ heredem:vt hic pꝫ.Cum.n.iste agat ex persona patris:ipsum tenet defendere.ff.de reg.iur. ex qua ꝑsona.⁊.ff.de ꝓcura.seruũ quoqꝫ.§.pe. al's denegat ei actio : vt dr̃ ibi. Sed pone ꝙ iste non agat ex ꝑsona pr̃is: nunquid obest ei si excipiatur ꝯ ipm ꝙ pat vel auus receperunt usuras vr̃ ꝙ sic:q: usu repe ꝑtunt ab herede ⁊ a quocunqꝫ ẽt extraneo.s.eo. tua imo heres tenetur ex delicto defuncti:⁊ si nihil peruenit ad ipsum ꝫm canonem.s.de rap. i litteris.⁊.s.de sepul c. vl.vbi de hoc.⁊.xvi.q. vi.si epm.l.fi.xij.q.ij.eps q filios ergo si agi pot. multo fortius excipi.⁊ ꝫ concedit.io.q: heres nõ conuenitur hic ex maleficio:sed poti⁹ ex q̃si contractu rõne idebiti soluti:insti.de obli.que ex q̃si contractu.§.is cui qs ꝑ errorem. Et ꝙ possit sic excipi de facto patris eo agente.satis ꝓbatur per hanc litteraz.Sed si nõ fecisset iste mentionem i litteris de patre: nunquid eo agente ex facto suo potest excipi contra ipsum ꝙ pater fuerit usurarius nec restituerit usures videtur ꝙ non q: per tales litteras non potest agere de facto patris:ergo ne excipi potest contra ipsum:al's iniquum videtur. Argumentum contra.s.eo.tua .sed illa loquitur in ordinario:immo alia ratione videtur ꝙ possit excipi:quia in vitium successit patri:vt.s.eo.tua.⁊ sic culpam alienam fecit suam retinendo scienter alienum:ergo anteq̃ꝫ alium impetat:debet esse illo crimine purgatus:vt dictum est.s.e. quia frustra satis videtur ꝙ non possit excipi: argumentum huius .c. ex querimonia ⁊ commissione:nunquam clausula illa ponitur in litteris:nisi quando de patre fit mẽtio in litteris :sicut hic factum fuit.Sed ita videtur ꝙ possit excipi. Tenetur enim restituere usuras:quas pater extorsit:cum ei succedat in bonis quod potius credo.Sed nunquid repelli potest ab agendo : qui nomine alieno recepit usuras:videtur ꝙ sic: argumentuz xlvi.dist.sicut non suo.sed hoc non videtur:quia nihil in suam vtilitatem versum est:nec contra istum ageretur ad usuras repetendas:immo ꝯ illum qui habuit illam vtilitatem.

r Quanto imoderatas.ergo moderatas videtur permittere contrario sensu.xxv.dist. qualis.ff. de iudi. cum pretor:quod non est veruz.s.eo.post miserabilem.⁊ ita cessat hic argumentum a cõtrario sensu.C.de episcopis ⁊ clericis conuẽticulam:⁊ graues usure dicuntur:que excedunt legitimuz modum.l.statutum.C.de usuris eos.

fecerint cõpetenter: vnde xp̃ia nisi op⁊s fuerit: ꝑ cen. ec. ap. pos. compellant ab eoꝝ ꝯmercijs^a abstinere. Principib⁹ autem iniungimus: vt propter hec non sint xp̃ianis infesti: sꝫ poti⁹ a tanto grauamine studeãt cohibere iudeos. Hac eadem pena iudeos decreuim⁹ compellendos ad satisfaciendum ecclesijs ꝓ decimis ⁊ oblatiõib⁹ debitis: quas a xp̃ianis de domibus ⁊ possessionib⁹ alijs percipere consueuerant ãte ꝙ̃ ad iudeos quocunqꝫ titulo deuenissent^b: vt sic ecclie ꝯseruẽtur indẽnes. Grego. ix. fratri. r.

Nauiganti vel eunti ad nũdinas certã mutuans pecunie ꝗ̃titatem eo ꝙ suscipit i se piculum^c receptur⁹ aliqd vltra sortẽ: vsurarius ẽ censendus. Ille quoqꝫ q dat. x. solidos. vt alio tp̃e totidem sibi grani vini vel olei mẽsure reddant: q̃ lꝫ tunc plus valeant: vtrum plus vel minus solutionis tp̃e fuerint valiture. verisimiliter dubitat^d: nõ dꝫ ex hoc vsurarius reputari. Rõne hui⁹ dubij ẽt excusat: q pãnos granum vinũ oleum vel alias merces vendit: vt amplius ꝙ̃ tunc valeãt: i certo termino recipiat ꝓ eisdeꝫ: si tamẽ eo tp̃e ꝯctus non fuerat^e venditurus.

De crimine falsi.

Augustinus.

Alsidicus testis tribus ꝑsonis est obnoxius^f primũ deo: cuius p̃sentiã ꝯtẽnit: i de iudici^g: quem mẽtiẽdo fallit. postremo inocẽti: quẽ falso testimonio ledit^h. Vterqꝫ re⁹^i ẽ: ⁊ q veritatem occultat: ⁊ qui mẽdacium dicit: q̃ ⁊ ille ꝓdesse nõ vult. ⁊ iste nocẽ ꝯsiderat

Lucius. iij. vuigo epo.

Sup eo: ꝙ sniam auctoritate lr̃aꝝ falsaꝝ^k latã nouisti executõi^l mãdare. t. d. cõmendam⁹: mandantes vt quotiens aliqua scripta sb nomie nostro destinata redarguẽda videris falsitatis: nullã eis adhibeas fidẽ: ⁊ qd̃ ꝑ ip̃as mandatũ fuerit: nõ obserues^m: sed eũ qui presentauerit: retineri facias diligenter.

a Commercijs. sic. s. e. post miserabilem.

b Deuenissent: ⁊ ita res trãsit cum suo onere. s. de deci. cum non sit. ⁊ supra de pigno. ex litteris. ⁊. xvi. q. i. siquis laicus. ff. de pigno. ac. si conuenerit. §. si fundus. ber.

c Nauiganti periculũ. q̃ iste recipiebat in se periculum videbat q̃si q̃dam cõpensatiõe licite aliqd vltra sortem recipe posse: q̃ piculum pecunie mutuate ptinebat ad debitorẽ cum sua facta fuisset: sꝫ nihilominus ẽ vsurari⁹: cum excedat naturam mutui. vt dcm̃ ẽ. s. e. cõq̃st⁹. q̃ si nullũ piculũ secutum fuit: ⁊ aliqd vltra sortem recepit: illud fuit vsura: q̃ hincide mutuũ: nihil inde spare dꝫ: iuxta illud date mutuũ: nihil inde sperãtes. s. e. ꝯsuluit. ⁊. xiiij. q. iij. ꝑ totũ: ⁊ nl̃la conpensatio siue dispensatio admitti dꝫ: vt vsura erigat. s. e. super eo. Ergo siue recipiat i se periculũ siue non nihil vltra sortem recipere debet

d Dubitat. ergo si certum eẽt ꝙ tp̃e solutionis plus valerẽt: vsurarius ẽ censendus. s. e. i ciuitate. ar. j. c. pri. ⁊ ita ꝓpter dubiũ excusat: q̃ tã emptor q̃ꝫ venditor equalr ꝯmodũ ⁊ incõmodum ex dilatõe expectat. ⁊ est si. C. de solu. l. penul. Itẽ ar ẽ hic. ꝙ dubia i meliorẽ ꝑtem iterpretari debent. j. de re. iur. c. ij. q̃ ꝓmptiores debem⁹ eẽ ad absoluendũ q̃ꝫ ad ꝯdẽnandũ s. de ꝓba ex lr̃s. ff. de ac. ⁊ obli. l. arrianus. Sed contra videtur: ꝙ potius in tali dubio abstinendum esset a talibus contractibus: ꝓpter periculum. argumen. j. de cleri. ex. mi. illud. Quandoqꝫ enim aliqui fingũt se dubitare: vbi dubitatio non est: tamen relinquendi sunt i talibus conscie sue. Item ar. ꝙ rõne dubij aliquid permittit quod al̃s non licet. xiij. q. ij. non estimemus. ff. de ven. inspi. l. i. §. i. ff. de iudi. siquis ex aliena. C. de vsuris si ea lege: ⁊ rõne huius dubij excusatur. vt in. §. se.

e Non fuerat. al̃s non excusat. q̃ si tunc fuerat venditurus ꝓ minori: ⁊ ex certa scia plus recipiat alio termino: vsura est: ⁊ sic intellige. s. e. in ciuitate: vt ibi etiam dixi.

f Alsidicus. obnoxius. i. obligatus.

g Iudici. qui eum extraordinarie pnnire põt causa durante. C. de testi. nullũ. sed cã finita põt accusari. l. cor. de fal. ff. ad. l. cor. de fal. l. i. ⁊ ẽt. l. cor. de sic. ff. ad. l. cor. de sic. l. i. j. responso. ⁊. §. i. Punit enim falsus testis. ⁊ si conatus non habuit effectum: sententia tamẽ per falsum testimonium dicta vel instrumenta facta retractari debent falsitate reperta: vsqꝫ ad. xx. annos. s. de excep. cum venerabilis. nec ẽ mandanda executioni: si hoc obijciatur. j. c. pri. vbi de hoc. ⁊ nulla est ꝺm quosdam: q̃ ex ea non datur exceptio. ff de. excep. qui agnitis. Dominus azo dicebat: ꝙ ẽ aliqua: sed non datur ex ea exceptio cuꝫ effectu. ff. de re iudi. diuus. quousqꝫ n. constet de falsitate: habet iterum ꝓ snia. s. de fi. instru. accepim⁹ vbi de hoc.

h Ledit. q̃ i tribus offẽdit: triplex pena ei dbet. Primo q̃ deum offendit: septẽnis penitentia sibi iniungit ꝓ periurio. vi. q. i. ꝗcunqꝫ. q̃ iudiceꝫ delusit: ifamabit. xxij. q. v. q̃sqs cõuictus. ⁊ verberibus castigabit. v. q. v. illi q. vel extraordinarie puniet: vt dcm̃ ẽ in ꝓxima notula. ⁊ q̃ ꝓximuꝫ ledit iuxta moduꝫ lesionis punietur. ar. ij. q. ix. snihilominus. lꝫ ibi non loquat ꝺ tali pẽa.

i Reus. de h hẽt ix. q. iij. quisquis.

k Super eo. falsaꝝ. Hic dicebat lan. ꝙ sine tẽporis prefinitõne semper retractanda est snia ꝺ falso q̃ ip̃o iure nulla ẽ q̃ defectus est in iurisditiõe: q̃ false littere nullam attribuunt iurisditionem: sed vbi al̃s ageretur de falso: retractatũr vsqꝫ ad. xx. annos: vt dixi s. c. primo.

l Executioni. ⁊ ita pꝫ: ꝙ executor subsistere dꝫ vel sustinere: si obijciatur ꝙ snia lata sit ꝑ falsas litteras ⁊: sic. ff. de iudi. si pretor. Arg. contra de offi. dele. pastoral. ⁊ ibi soluitur hoc. vbi plene habes: quando fieri debeat executio vel quando. ⁊. s. de re iudi. decetero.

m Non obserues. ⁊ si per errorem ꝑ talem sniam solutũ est: potest reuocari. C. si ex fal. instru. l. i. ⁊. ij. ⁊. ff. de excep. l. qui agnitis.

n Ad audientiam. mortis. hanc penam ecclesia non imponit. xxiij. q. vl. his a quibus. ⁊. c. sepe. ⁊. s. ne cle. vel mo. sententiam. sanguinis.

o Degradatis. sic. s. de iudi. cuꝫ non ab homine. Sed ꝯ videtur. j. e. ad falsarioꝝ. vbi traditur seculari potestati puniendus. sed illud speciale est in falsarijs litterarum domini pape: vbi statim traduntur seculari potestati.

p Characterem. ar. contra. s. de rap. in archiepiscopatu. ⁊. s. ne cle. vel mo. sententiam. So. character iste non

ita ꝓfunde d₃ infligi: vt sanguinē eliciat: sed cutis superficies deformet in signū maleficij: ⁊ hoc ꝓpter odiū₃ criminis: q₂ facies hois ad istar celestis pulchritudinis facta fedari nō d₃. C. de penis siqs in metalum: sed illa pena als īfligi nō d₃ a iudice eccliastico: q₂ ꝑiculum iminet in ipsa īfligenda. ⁊ huiusmodi adustio clericis est ꝓhibita supra ne cle. vel mo. sniam.

q ¶ Uera.ꝑ nuncium. spālit cū mandato ad h̄ destinatū supra de rescrip. nōnulli. io.

r ¶ Idōeum. ar. ꝙ nō valent lr̄e ꝑ excōicatū ipetrate. alieni ꝑ quācūq₃ personā: ēt si per seruū īpetrent valēt. C. d̄ preci. imper. offe. vniuersis. qd̄ forte posset itelligi: cum princeps ex certa scientia ei cōcessit lr̄as. arg. ff. de bo. pos. seruus. instr̄m enī ꝓspectu₃ est ex ꝑsona: ar. supra de rescrip. ad audientiā. ⁊. ff. de edē. sigs similiter non valet rescriptū ab heretico ipetratum. C. d̄ sum. tri. l. ij. io.

f ¶ Subiaceat. ex hoc vr̄: ꝙ qui ꝯtra facit. sit ipō iure excōicatus. Sed nō credo ꝙ sit excōicatus ipso iure: quia nec seruat̄ hoc. imo idifferenter videmus: ꝙ q̄libet per nūcium lr̄as impetret ⁊ hoc papa scit ⁊ tollerat: nec aliquem repellit: nisi eēt excōicatus. sed hoc itelligit̄: cum lr̄e. de manibus dn̄i pape vel bullatoris nō sunt recipiende que als false sunt. j. c. proximo ⁊ ille qui litteras recepit: est excommunicatus: vt hic dicit.

s ¶ Innouari. vt supra de iudeis ita quorundam. in fi. vbi de hoc.

t ¶ Dies. in quibus deliberet ⁊ super litteris: sic. iij. q. iij. offeratur ⁊. j. de cle. ex. mi. illud. ⁊. ff. quibus ex cau. ma. l. ex hostibus. §. vltimo.

x ¶ Destruat. si. v. q. i. quidam. ⁊. l. siquis famosum.

y ¶ Resignet. tali qui possit prodesse ⁊ non obesse: arg. xxij. questione. v. hoc videtur.

z ¶ Euadere. si super hoc lata est per diocesanum: vt hic precipit̄: ꝗ aliā sniam dn̄i pape siue canonis icurrit. j. e. ad falsariorum. Quid si aliqs simplex vtit̄ lr̄is talibus ignoranter nō excusatur q₂ ꝑ alios d₃ hoc igrere. ar. xxxvij. di. §. vl. Quid si falsitas fuit ita latēs ꝙ non potuit videri ēt a perito. R̄ndeo: ꝙ si fecerit diligentiā qua₃ potuit per se ⁊ ꝑ alios non credo ipm teneri: alioqn nō excusatur: ar. supra de homi. c. io. ⁊. c. vlti. ⁊ i alijs pluribus. c. ⁊ l. distinctione si duo. bernardus.

a ¶ Articulo mortis. casus iste semp excipitur. xvij. q. iiij. siquis suadente. j. de sen. excom. a nobis. ⁊ supra de of. or. pastoralis.

b ¶ Relaxari. ar. ex quo papa sibi aliquid spālit̄ reseruat: alijs denegat facultatē disponēdi aliqd sup illo. s₃ vbi absolutionē non reseruat alijs itelligitur eē cōcessū. j. de sen. ex. nuper.

c ¶ Licet. falsitatis. Circa huiusmōi vitiu₃ falsitatis nō. ꝙ pter hos modos qui hic exprimūtur sunt alij casus falsitatis. Ex dicto enim vel tacito dicuntur littere false supra de rescrip. super litteris. ⁊ in tali falso distinguitur: ꝓut ibi dicit̄ ⁊ pro tali falso non punitur: nisi q₂ non h₃ commodum litterarū. Et est ar. ad idem. ff. de fal. sigs obrepserit. Itē charta dr̄ falsa scripto: vt cum scriptum ē in ea omnes cāonicos fuisse p̄ntes qui n̄ fuerunt omnes presētes ⁊ talis vt falsarius punitur: vt supra de his que fiūt a prelatis sine cō. ca. quanto. ⁊ ab officio ⁊ beneficio talis suspenditur supra de testi. ta₃ litteris Item dicitur charta falsa: si appareat rasa vel mutata in loco suspecto infra de priuile. cu₃ olim ⁊ supra de fi. instrumen. inter dilectos. ⁊ supra d̄ religio. do. cum venerabilis. immo ⁊ qui litteras iudicum tali modo falsat: puniri d̄bet in beneficio suo. supra de rescrip. olim. de hac rasura dicitur. infra eodem. §. quinta. Item presumitur falsum rescriptum: licet forsitan non sit: ita ꝙ per ipsum non procedatur: si habet in se vitium latinitatis. supra de rescrip. ad audientiam. Item si instrumentum suspectum inducitur: ⁊ ei non imponitur fides: dicitur falsum. C. de probatio. iubemus. Ite₃ dicuntur littere false: si episcopus appellatur filius. vel si papa vni loquitur in plurali. infra eodem. c. proximo. Item rescriptum dicitur falsum: si est impetratum sine mandato: supra d̄ rescrip. nonnulli. Item alios nouem modos falsitatis habes hic expressos: ⁊ quicunq₃ tali modo vel alio quocūq₃ litteras domini pape falsauerit: vel vsus fuerit illis scienter: excōmunicatus est: vt. j. eodem ad falsariorum: ⁊ debet tradi curie seculari conuictus ⁊ degradatus: vt ibi dicitur. In alijs autem falsitatibus predictis. licet puniri debeant: non sunt ipso iure excommunicati: nec curie seculari tradendi: nisi forte si episcopus dioc. generalem tulerit excommunicatione₃: sicut honorius fecit: quia excōicauit omnes illos qui falsum instr̄m fecerunt: vel fieri fecerūt vl̄ qui testimonium falsum tulerit vl̄ procurauerit fieri. vel qui ignem apposuerit.

Urbanus tertius.

Ad audientiā nr̄a₃ te significante ꝑuēit: ꝙ cu₃ quosda₃ clericos q falsauerūt sigillū regis frācor: carcerali custodie mācipaueris: ⁊. j. F. t. t. r. vt eis nec mēbrū auferri nec penā īfligi facias corꝑalē ꝑ quā ꝑiculū mortis[n] possint incurrere: s₃ eis a suis ordib[o] degradatis[o] i signū maleficij characterē[p] aliquē₃ iprimi facias quo iter alios cognoscāt: ⁊ ꝓuīciā ipsā eos abiurare cōpellens abire ꝑmittas. Anno. iij

Uera sepe mandata: ⁊. j. Statuimus ⁊ sb̄ excōicatiōis pena ⁊ supēsiōis ordis ⁊ bn̄ficij districtius inhibemus: neqs apud se. ap. lr̄as nr̄as nisi a nobis: vel de māib⁹ illorū recipiat: q de mandato nostro ad illud sunt offm̄ deputati. Si v̄o ꝑsona tante auc̄tis extiterit: vt ipam deceat ꝑ nūciū[q] lr̄as nostras recipere: nūcium ad cācellariā nr̄a₃ vel ad nos ipsos mittat idōeū[r] ꝑ quē lr̄as ap. iuxta formā ꝓscriptā recipiat. Siqs āt i hac pte mandati nostri transgressor extiterit: si laicus fuerit excōicatōi subiaceat[s]: si clericus officij ⁊ beneficij suspensione damnet̄: ⁊ infra. Adijcientes statuimus vt gnāle₃ excōicationis snia₃ ꝓmulgetis: quam per singulas parochias faciatis freqn̄tius inouari[t]: ꝙ siqs falsas litteras se habere cognoscit infra. xx. dies[u]: lr̄as illas aut destruat[x] aut resignet[y]: si penam excōicationis voluerit euadere[z]: quā nisi forsan i mortis articulo[a] sine speciali mandato nostro a quoq̄ nolumus relaxari[b] nec ēt si presumpta fuerit ꝯ̄ hoc absolutio qcq̄ hēat firmitatis. Idem archiepō ⁊ canonicis mediolan̄.

Licet ad regimen: ⁊ infra. Ut autem varietates falsitatis circa nostras litteras deprehendere valeatis eas vobis presentibus litteris duxim⁹ exprimēdas. pria spēs falsitatis[c] h̄ ē vt fl̄a bulla

falsis litteris apponatur[a]. Secunda.: vt filum de vera bulla extrahatur ex toto: et post aliud filũ imissum falsis lrĩs iseratur. Tertia vt filũ ab ea parte in qua charta plicatur incisum cum vera bulla falsis litteris imittatur sub eadem plicatura cum filo simil' canapis restauratũ. Quarta: cum a superiori parte bulle' altera pars fili sub plumbo rescindit: et per idem filium lrĩs falsis inserta reducitur ĩfra plumbũ. Quinta: cũ lrĩs bullatis et redditis in eis aliqd per rasuram tenuem[b] imutatur. Sexta cum scriptura lrãrum qbus fuerat apposita vera bulla: cũ aqua vel vio vniuersaliter abolita seu deleta eadem charta cum calce et alijs iuxta consuetum artificium dealbata de nouo rescribitur. Septima: cum charte cui fuerat apposita vera bulla: totaliter abolite vel abrase alia sbtiliissima charta eiusdem quantitatis scripta cum tenacissimo glutino coniungitur. Eos etiam a crimine falsitatis non reputamus imunes qui contra constitutionem nostram scienter litteras non de nostra vel bullatoris nostri manu recipiũt. ¶ Illos quoq: qui accedentes ad bullam falsas litteras caute proijciũt vt de vera bulla cum alijs sigillentur. Sed he due species falsitatis non possunt facile comprehendi: nisi vel ĩ modo dictaminis vel in forma scripture[c] vel qualitate charte[d] falsitas cognoscat. ¶ In ceteris autem diligens indagator falsitatem poterit intueri: vel in adiunctione filorũ vel in collatione bulle vel monitione vel obtusione: presertim si bulla non sit equalis: sed alicubi magis tumida et alibi magis depressa.

Idem attinaceñ. episcopo.

Quam graui pena subiaceat: et infra. Nos vero litteras que tibi sub nostro nomine presentate fuerint: diligentius intuentes in eis tam in continentia quam in dictamie[e] deprehendimus falsitatem: ac in hoc fuimus admirati: quia tu tales litteras a nobis credideras emanasse: cum scire debeas ap. sedis consuetudinem in suis litteris hanc tenere: vt patriarchas archiepiscopos episcopos fratres: ceteros autem reges principes vel alios cuiuscunque ordinis filios in nostris litteris appellemus: et cum vni tantum persone nostre littere dirigun tur: nunquam ei loquimur in plurali[f]: vt vos siue vester et his similia in ipsis litteris apponamus. In falsis autẽ litteris tibi presentatis in salutatione dilecto in christo filio vocabaris: cum in litteris quas aliquando tibi transmisimus te videre poteris a nobis fratrem venerabilem appellatum: propter quod sic litteras ap. studeas intueri: tam in bulla[g] filo et charta quam in stillo: quod veras pro falsis vel falsas pro veris litteris modo aliquo non admittas.

Idem.

Ad falsariorum confundendam maliciam: et infra. De communi fratrum nostrorum consilio duximus statuendum: vt qui litteris nostris vti voluerint: eas primo diligenter examinent[h]: quoniam si falsis litteris se vsos dixerint ignoranter: eorum sera penitentia euitare nequibit penas inferius annotatas. ¶ Nos eniz omnes

a ¶ Apponatur. apponẽs s'm leges aq̃ et igne interdicitur. ff. ad. l. cor. de fal/ sis. l. vlt.

b ¶ Tenuẽ. Quicunq; radit vel imutat scriptuz dñi pape' sibi assignatuz excõicatus ẽ et falsarius vt dixi in prima notula: et i hoc nullã distictionẽ adhibeo: lz sit. ar. c. s. de fi. istru. ex lrĩs. q2 itelligo illã rasurã factã p illuz q lrãs ipsas scripsit: et nõ p illũ q vtebat illis. Si vero lrẽ clause essent: nõ nocz rasura in quocunq; loco fuerit: q2 non est psũptio cõtra ipetrantẽ. In alijs aũt lrĩs vel istrumentis põt distingui. vtrũ sint rasure in loco suspecto: vt tũc obsit. s. de reli. do. cũ venerabilis vel nõ suspecto: vbi nulla vis ẽ: et tũc nõ obest: ar. illi9 decre. s. de fi. istru. ex lrĩs. et. c. cũ venerabilis: et hoc itelligitur: qñ rasura ẽ i loco suspecto: et sic nõ ɔdicit. j. e. c. vl. que itelligit: qñ rasura nõ ẽ in loco etiaz suspecto et modica ẽ rasura. l. paucarum lrãrũ.

c ¶ Scripture. q2 p comparationẽ lrãrũ pbatur falsitas. C. de fi. istru. l. cõparatões. et stilo dictãdi fit cõparatio: vt hic dicit in alijs aũt lrĩs nõ attenditur talis comparatio.

d ¶ Charte. Et in hoc ẽ alia cõpatio notãda. s. qua rasura charte q̃ztũ cũ q; sit subtiliter rasa siue icisa: si aliter discerni nõ possit eleuari dz ad solez et iterponi dz iter solez et oculos et statim apparebit rasura.

e Quã graui. dictamine. s. c. pri. in. fi. b.

f ¶ In plurali. In his ergo põt dephendi falsitas et de facili: q2 facile ẽ videre q̃liter appellet epm vel inferiores: et cui loqt in plurali s'm antiqua tẽpora hoc non seruabat. Grego. eniz loquebatur vni i plali: de se qñz singlr qñz pluralr. s. de prescrip. nihil. xxiij. di. cõis filius. et. xcix. di. ecce. s; hoc faciebat ex magna humilitate: et tũc erat talis consuetudo: s; illa imutata ẽ. Alij epi appellant suos subditos fratres vel socios. vij. q. i. quid aũt. et. x. q. iij. cauẽdum. et. j. de excess. prelat. c. i.

g ¶ Tam in bulla vt. s. c. proximo.

h Ad falsariorum examinent. quod si non fecerint: in dolo eẽ videntur sine dolo enim falsum nõ cõmittitur. C. ad. l. cor. de fal. nec exẽplũ et affectatores ignorãtie dici possunt. s. de clandest. despon. cum inhibitio. vnde talis ignorãtia crassa et supina potest dici. j. de cle. ex. mi. apostolice.

i ¶ Dixerit. potest suppleri qnon probauerit: q2 q igrãtiã allegat eaz probare tenetur. s. de elec. innotuit. maxime cum hoc ingerere teneat aucte huius qstõnis: als si pbaret se diligẽtiã quã potuit et debuit adhibuisse: n eẽt ei iputadũ: vt dixi. s. eo. dura. q2 iusta ignorãtia excusat eũ: q2 nõ vr teneri: nisi postq; scit hoc. s. e. dura. et. j. c. pror. Exquo eni iquisiuit a piti oib9: nõ ẽ ei iputãdũ. xxvij. di. §. vlt. ff. de iur. et. fac. ign. l. regula. §. i. in fi. fecit eni qd potuit xlviij. dis. quid ad nos. et. xliij. di. ephesijs. et diuinare nõ tenebat. sic. j. de excess. prela. iter dilectos. vbi excusat ignorantia.

a ¶ Falsarios.de quibus habuisti.s.in.c.pri.vt ibi dixi. Omnes enim tam pncipales q̃ꝫ fauores sunt ipo iure excommunicati:vt hic patet.

b ¶ Dephensi ⁊ criminaliter ꝯuicti.ibi.n.vt dicit lex:idagatio fiat acerrima:vbi pena est grauissima.C.ad.l.cor.de fal.l.maiorē:⁊ vbi ciuilit̃ agit̃ mitius ē agēdū.C.e.l.pe: indicijs ꝓbari dꝫ.C.de dolo doluꝫ Si tñ alter vult ꝓbare ignorantiā audit̃.Sꝫ qualr̃ eā ꝓbabit:dico ꝙ ꝑ iuramentū.j.de sē.ex.si.vo.ij.⁊.xxxiij.q.ij.i lectū.Sꝫ pone ꝙ falsū affirmet circa rē ꝓpriā:cui⁹ noticiā hūit:ꝑsumit̃ pmoꝯ ipm:qꝛ nō ꝑsumitur qs ignorare factū ꝓprie rei.C.ꝺ resci.vē gsgs.qꝺ ē verū :ꝫ illā ꝑsumptionē elidit hec ꝑsumptio:qꝛ ñ presumitur doluꝫ ꝯmisisse circa lr̃as q̃ de facili habet̃ : vt hic dr̃ :⁊ sic vna ꝑsumptio elidit aliā circa ideꝫ scḿ ff.de in inte.resti. diuus ⁊.s.de ꝑsump.lr̃as.ar.ꝯ.s.de electi.cum inter.r.

c ¶ Tradant̃:qualit̃ tradi debeant. hēs.j.de verb.sig.nouim⁹. In tribus n.cāibus traditur alīqs stati post degradatōnem curie seculari:vt hic:⁊ ē ex⁹ vt dixi.s.ꝺ here.ad abolendam xi.q.i.siquis sacerdotum.

d ¶ Legitimas. Pena.n.falsi in libero homine ē deportatio ⁊ omniuꝫ bonoꝝ publicatio i seruo vltimū supplicium :sic distinguit lex.ff. ad. l. cor.de fal.l.i.§.vl. ⁊.C.e.ti.vbi falsi.⁊ ibi vltimo supplicio punitur crimē falsi. Et hoc ē veꝝ de his q falsant rescriptum pncipis ꝺ qbus hic intelligit̃ q vo falsant litteras alioꝝ alit̃ puniunt̃:ꝫ leui⁹.s. ⁊ ad audiētiā.⁊ hec pena iponit̃ illis q ꝑ se vel ꝑ alios vitium falsitatis exercent vt patet per istam litteram:vbi loquitur de his q litteris falsis ab alijs impetratis vtuntur.

falsarios[a] lr̃arum nostraꝝ q ꝑ se vl' alios vitiū falsitatis exercent:cū fautorib⁹ ⁊ defensoribus suis anathematis vinculo decernim⁹ inodatos:statuētes vt clerici q falsarij fuerint dephensi[b] :oibus officijs ⁊ beneficijs eccl'asticis ꝑpetuo sint ꝓuati:ita ꝙ q ꝑ se falsitatis vitium exercuerint:postq̃ per ecclesiasticum iudicē fuerint degradati: seculari potestati tradantur[c] ſm constitutiones legitimas[d] puniendi: ꝑ quā ⁊ laici q fuerint de falsitate conuicti:legitime puniant̃. Qui vo sub noie nostro[e] litteris falsis vtunt̃ : si clerici fuerint officijs ⁊ beneficijs eccl'asticis spolientur. si laici:tandiu maneant excōicationi subiecti donec satisfaciant competenter ita tamē vt i istis[f] ⁊ in illis[g] malicia grauius q̃ negligentia[h] puniatur qꝺ ⁊ de his q falsas lr̃as impetrant statuimus obseruanduꝫ.

Idem.

Accedēs:⁊ ifra.⁊.t.mandam⁹:q̃ten⁹ si lr̃e ap. in qb⁹ falsitas dephensa fuerit:ꝺ simplici iusticia formaꝫ hēant cū ꝑsumi non debeat[i] ꝙ ꝑ talibus lr̃is q̃ possunt facile obtineri:fraudē qs cōmiserit falsitatis nec lr̃is vsus ē[k] postq̃ eas falsas esse cognouit: tu ei officiū beneficiūqꝫ restituens : ipꝫ super hoc vlterius non molestes.

Idem.

Ex ꝯscia:⁊ infra. Vex litteras ipsas:q̃ redargute fuerāt falsitatis:diligēti⁹ ituētes:nullū i eis falsitatis signū vl' suspitiōis iuenim⁹: nisi paucaruꝫ lr̃arum rasuras[l] q̃ nequaq̃ sapientis[m] animum in dubitatōem vertere debuerūt. vnde si vobis constiterit ꝑdictuꝫ r.obligasse se sb periculo cāe[n] q̃ lr̃as illas falsas esse ꝓbaret cum quilibet ad renunciādū[o] iuri suo liberam habeat facultatem:ipsi.r.super dicta eccl'ia silentium imponatis[p].

De sortilegijs.

Ex penitentiali theodori.

In tabulis vel codicibus aut alijs. forte[q] furta non sunt requirenda. Nec diuinationes aliquas in aliquibus rebus qs obseruare presumat. Qui autem contrafecerit

e ¶ Nostros.i.qui litteris falsis vtuntur per alios impetratis sub nomine nostro:⁊ isti minus puniuntur q̃ꝫ illi qui per se hoc faciunt,vel per alios:vt pꝫ ꝑ hanc litteram ⁊ superiorem.C.ad.l.cor.de fal.maiorem.

f ¶ In istis.ꝺ qb⁹ hic dr̃ qui vtunt̃ lr̃is ꝑ alios ipetratis

g ¶ In illis.s.q ꝑ se hoc ꝓcurāt:de qbus ꝑmisit.vel dic istis.i.laicis.in illis.i.clericis.

h ¶ Negligentia.hec tamē q̃nqꝫ dolo ꝯparat̃:cū .s.dissoluta est crassa ⁊ supina.ff.man.si fideiussor.

i ¶ Accedens.nō debeat.Nō ꝙ nō ꝑsumunt̃ lr̃e.false q̃ sunt ꝺ simplici iusticia:⁊ q̃ de facili pn̄t haberi : sic non ꝑsumit̃ ꝙ i re modica dolose agatur.ff.de dolo.siolenum.§.vl.cū.l.se.vnde siqs suggessit falsum in lr̃is q̃ sunt de simplici iustitia non statim ꝑsumēde sūt false nisi ꝓbetur : ꝙ ex certa scia falsum suggessit:qꝛ qui dicit ꝙ falsuꝫ ex certa scia suggessit dolū allegat: ꝫ dolus ex ꝑspicius

k ¶ Usus ē.si.j.de exces.pla.inter .Ar.ꝯ.ꝺ .c.ꝓri. vbi nō excusat̃ q vsus est falsis lr̃is ignorant̃ . Sꝫ illud ē itelligendū ꝺ his q̃ non sūt de simplici iusticia:q̃ non pn̄t haberi de facili. vñ illa ꝑsūptio eos ꝯdēnat : hic excusat̃ a ꝯria ꝑsumptōe:qꝛ in litteris de simplici iustitia non ē ꝑsumptio ꝯ impetrantē. vñ ꝑ ignorātiam excusat̃ si statim desistat quādo scit eas falsas. io.

l ¶ Ex ꝯscia.rasuras. nō i narratōe facti : qꝛ ex hoc nulla suspitio eēt s.ꝺ fi.istru.ex lr̃is nec ꝑ talē rasurā facta fuit ambiguitas i noie .s.de fi.istru.inter dilectos.Cōtra hēs ꝙ rasura iducit suspitōem.s.de reli.do.cuꝫ venerabil̃.⁊.j.de pui.cuꝫ olim.ij.⁊.s.e.lꝫ. §.qnta. vbi de hac materia.

m ¶ Sapientis modica suspitio non debet sapientis animū immutare.s.de simo.⁊ si questiones.⁊.i.q.l. iudices.io.

n ¶ Cause. quod fieri potest .s. de electio.cum dilecti. vbi de hoc in fi.⁊ sub pena ordinis ⁊ beneficij potest se aliquis obligare.i.q.vij.quotiens.⁊ de conse.di.ij.ego berengarius ber.

o ¶ Renunciandum.s.de regula.ad apostolicam.⁊.s.de fo. compe.dilecti.⁊.c.si diligenti.⁊.C.de pac.siquis in conscribendo.⁊ de epis.⁊ cle.siquis in conscibendo.

p ¶ Imponatis.Sed nunquid ꝓpterea est ecclesia illa aduersario assignanda. Respondeo non:nisi ꝓbet primo se habere ius in illa.s.de rescrip.olim in fi.

q In tabulis.forte sic electio ꝑ sortē non ē facienda.j.e.c.vlt.Ar.ꝯtra.xxvi.q.ij.sors.⁊.c.hi.qui. qꝛ lꝫ sors i sui natura non sit mala.tñ ꝓhibetur ne ꝓpter assiduitateꝫ labant̃ in idolatriam:sicut est i iuramento xxij.q.i.ꝯsidera.⁊ hoc.c.hic loquitur ꝺ cōparatiua ꝑmissione:ibi potius ꝑmittunt̃ sortes.q̃ꝫ ad demōia consulenda concurrant.sic ꝓpter diuinationes futuras sortes probi

denť:vt hic pʒ.ꝛ.xxvi.q.ij.illud.ꝛ.q.v.c.ſortes.ꝛ.c ꝯuenit. qñ/ꝙ tñ permittiť p ſortem aliquid fieri:vt dř.j.e.c.vl.

a ¶ Quadraginta dies.ſi laicꝰ fuerit a cōione eccľe puer.ſi xp̄o clericus officio ꝛ bñficio pōt puari.xxvi.q.v.nō oʒ.ꝛ duobus c.ſeqñ.ꝛ ar.ꝯ.j.c.pr.ar.ꝯ.j.e.c.vl.vbi non puniuntur.

eis licebat ſm traditā ꝛc̄.Et hoc ar.non valet. Capitulūʒ pōt aliqueʒ eligere vnū de ſe.ſed iſti qbus data ē ſimpľr eligendi ptās:funguntť vice capituli:ergo poſſunt eligere vnum de ſe.capitulum.n.eligit iure cōi ſiue ordinario ſed iſti non eligūt iure cōi:ʒ ptāte ſibi cōceſſa p capľm.h.

xl.dies[a] peniteat.

Alex. iij .grādeñ. pr̄iarche.

Ex tuaꝝ tenore litterarūʒ accepimꝰ:ꝙ. v.pr̄sbyter cū quodam infami ad priuatū locum acceſſit:non ea intentōne vt vocaret demonium: ſed vt īſpectione aſtrolabij furtuʒ cuiuſdam eccleſie poſſet recuperari.Uexʒ lʒ hoc ex bono zelo ꝛ ſimplicitate[b] ſe feciſſe ꝓponat:id tamen grauiſſimum fuit ꝛ non modicam inde maculam peccati contraxit:ꝛ infra. Mandamus quatenus taleʒ ei pro expiatione illiꝰ delicti penitentiam imponas:ꝙ per annum ꝛ amplius:ſi tibi viſum[c] fuerit:eum ab altaris miniſterio p̄cipias abſtinere:ꝛ extunc libex[d] ſit ei exercere,i officium ſacerdotis.

Honorius.iij capitulo luceñ

Ecclefia veſtra epō deſtituta vos ꝯueniētes ī vnū vt de futuri tractaretis electōne pōtificis : vnuʒ elegiſtis ex vobis p ſortē q tres aučte vr̄a elegit:p quos vice oīuʒ lucañ. ꝓuideret eccleſie de paſtore: quoꝝ duo tertium magiſtrum r.ſ.elegerūt:qd̄ expreſſe licebat eiſdem ſm traditam a vobis oibus ptātem[e]. Procuratoribus igiť veſtris ſuper his ī noſtra p̄ſentia cōſtitutis: nos tali examinato[f] ꝓceſſu lʒ nota non careat:qnimo multa rep̄henſione ſit dignum:ꝙ ſors ī talibus interuenit:ꝛ infra. Electionem celebratam de ipſo ad gratiam[g] confirmatiōis admittimus ſortis vſum in electionibus[h] perpetua ꝓhibitione damnantes.

De colluſione.

b Ex tuax.ſimplicitate.qꝛ bono zelo h̄ fecit:aliquantulum excuſatur:ar.ꝯ .de apoſta.c.ij.ꝛ qꝛ per ſimpliciattem hoc fecit:dignus fuit miſericordia.nam ſimplicitati parcendum ē.ꝯ.ꝺ rerum permu.c.cum vni ꝯ uerſorum:vbi de hoc.b.

c ¶ Uiſum.ꝛ ita tempus penitentie arbitrariū eſt xxvi.q. vij..tpa penitudinis.ſed minoreʒ penitentiam āno non poſſet imponere : ex quo papa ſibi ānum p̄fixit:ſed.ꝯ.eſt ad arbitrium epiſcopi.

d ¶ Libex.Hoc intellige dcm̄ ex diſpenſatōe.nam de iure cōi debuit remanere priuatus : ꝛ epūs de iure ꝯ illum ꝓceſſit. xxvi q.v.non oʒ .c. ſiquis epūs ꝛ.c.aliquanti.ſed qꝛ bono zelo per ſimplicitateʒ deliqt:papa mandat ipm̄ reſtituis:ꝛ epūs auctoritate ſua cū ipo potuiſſet ſi voluiſſet diſpenſare:cum in cāu iſto ei hoc nō ſit ꝓhibitum ꝛ diſpenſet etiam in maioribus.l.di.preſbyteros.ꝛ.ꝯ.de iudi.at ſi clerici:vbi de hoc.bernardus.

e Ecclefia veſtra.poteſtatē.ſi.hēs.ꝯ.de elec.cū i iure.Dicūt tñ qdam ꝙ idem eēt ſi aliq̄ forma non fuiſſet expſſa : ꝙ poſſēt vnū de ſe eligē:vt dř i.c.cū i iure.qd̄ ñ credo:qꝛ vbi ſimpľr dať poteſtas eligendi tribꝰ nľla forma adiecta: ita habent ptātem eligendi oēs:ꝙ vnꝰ vel duo ſine tertio eligere non pñt. vñ ſi duo eligant tertiū:nō valet qd̄ faciunt:qꝛ hāc ptātem nō hñt. Si ille eligat ſecum alio nō valet:qꝛ nemo ſeipm̄ eligere pōt.ꝯ.de inſti.cū ad noſtrā:qꝛ alius dʒ eſſe electꝰ.ꝛ alij eligentes:vt ibi dř:ſicut ē inter baptizantē ꝛ baptizatum.ꝯ. de bap. debituʒ.ꝛ.ꝯ.de iurepa.p veſtras.xxiiij.q.i.didicimꝰ.ꝛ.ff.de tuto.ꝛ cura.datis ab his.l.ꝓtor.ꝛ.ff.de teſta .tute.ex ſnia.ff.ad trebel.ille a quo.§.tempeſtiuum.qꝛ duplici offō fungi non poteſt:vt ibidem diciť .Sicut ſi tres iudices vel.arbitri ſint dati ſimpliciter ſine illa clauſula ꝙ ſi non omnes ꝛc̄.duo ſine tertio ꝓcedere non poſſunt:quia poteſtas iudicandi ita data eſt omnibus ꝙ duo ſine tertio vel alter ſine altero procedere non poteſt.ꝯ.de offi.dele.c.vno delegatorum.ꝛ.c.cām matrimonij. de hoc etiam.dixi.in c.cum in iure.Sed cum datur aliquibus poteſtas eligendi de ſe vel alijs:ſi volunt aliquem eligere de ſe.tunc eligendi ptās remanet penes illos tñ:ꝛ eis ſol' data itelligitur:ſicut quando cōmittiť cā cum illa clauſula ꝙ ſi non omnes ꝛc̄ . Sed ſimpľr datur aliquibus poteſtas eligendi: tunc non poſſunt aliquem eligere de ſe: ſicut eſt in iudicibus vt dictum eſt:ꝛ perſona electa in nullo cāu dʒ computari inter eligentes: vt ꝓbatur.ꝯ.de electione cumana ꝛ iō dicit hic : ꝙ

f ¶ Examinato.et merito ad quē eniʒ pertinet confirmatio ꝛ examinatō p ceſſus ꝛ pſone .ꝯ. de elec.nihil ē.ꝛ.c. cum nobis.ꝛ.c. venerabilem.ꝛ.ꝯ.de tranſla.c.vlt.ꝯ .de here cum ex iniūcto in ſi.

g ¶ Ad gratiam. hoc iō dicit: qꝛ de iure debuit caſſari:ſed ipm̄ de gratia confirmauit.

h ¶ In electionibus.per hoc qd̄ dicit i electōnibꝰ:vř ꝙ in alijs vſuʒ ſortis non reprobet : ar.xxij.di.qualis.ꝛ ff.de iudi.cum p̄tor.ff.ꝺ teſti. ex eo ꝛ.xv.q.iij.de crimine preterea in mľtis cāibus vſū ſortis admittimus.ff. de iudi .ſed cū ambo.ff.famiľ.her. ſi qui ſunt.C.cōmunia dele.ſi duobus circa prin.Sed quare ꝓhibetur vſus talis in electionibus: nonne mathias ſorte electuſ fuit . xxi.di.cleros in prin.ꝛ ſors non eſt aliquid mali. xxvi.q. ij.ſors. Dicas ꝙ licet mathias ꝛ ionas ſor.electi fuiſſēt non tamen eorum exemplo eligendus eſt aliquis per ſortem.vt.xxvi.q.ij.non ſtatim.ꝛ.c.non exemplo.qꝛ illud factum fuit diuina inſpiratione:ſic.xiiij.q.v.dixit . Quod autem dř ſors non eſt aliquid mali:verum eſt conſiderata in ſe:ſed ex cauſa ꝓhibetur:vt dixi.ꝯ.e.c.i.ꝛ. preterea hic hoc non fuit ſeruata forma concilij.ꝯ.de elec. qꝛ propter:vt videtur ꝓpter diſſenſiones vero ꝛ lites dirimendas ſors admittitur circa iudicia:vt dicunt p̄dicte leges in quo cāu pōt intelligi .c.illud ſors:ſed in electionibus. lʒ ibi ſit diſcordia non lʒ per iura predicta.a.

i Cripta.ꝙ hi.ar.ꝙ plures accuſatores poſſunt admitti.ꝯ vnum ſuper eodem crimine.ꝯ.ꝺ.ac cū.lʒ.ꝛ.ij.q.i.in p̄mis.ꝛ plures ꝓcuratores ad mittuntur.ꝯ.de teſti. inſuper . hiceni admiſſi fuerunt plures accuſatores . ꝛ.in.c. in primis quod fieri non deberet:immo iudex debet eligere magī idoneum.ff.de accu.ſi plures.

k ¶ Qualitas ,de amicitia letatur ꝛ non de modo illo q̄ in amicitiam conuenerunt :ꝛ ideo precepit inquiri de colluſione.vnde dixit ioānes qnidam ſapiens fantaſma. deus non eſt remunerator noium ſed aduerbioꝝ:hoc eſt dicere non remuuerat deus bonuʒ qd̄ fit:ſed quod bene fit.vnde non remunerat iudeos qui crucifixerūt chriſtū

Gregorius vniuersis episcopis de corin.

Scripta. f.u.relegētes agnouim⁹ q̄ vi gē badrianū ep̄m aliqua dixerāt: mō cū eodē in amicitiā ꝯuenissēt: ⁊ ifra. Quia v̄o nunciati facinoris qualitas[k] nos vehementer īpellit: vt ea q̄ audiuim⁹ dissimulare nullaten⁹ debeamus: preserti cū accusatōes ⁊ ⁊ accusatū int̄ se fecisse grāz[m] īdicaueritis hoc necesse ē subtilius ꝑscrutari: ne forte nō ex charitate[n] sz ex p̄mio eoruz sit concordia cōparata. Idem.

Crimina semel audita ꝗ̄ idiscussa nullo modo ꝓteribat[p]: ēt si accusatus cum acusatore in grām redūsset. Alex.iij.norwiceñ.epo.

Audiuimus vsqz adeo clericoꝝ maliciaz exercuissz: vt iterdū iter se collusione[a]: fcā sup bñficijs q̄ possi dent se sustinent ab alijs molestari: ⁊ postea vt q̄ōni cedat ⁊ ijdē clerici qui bñficia gete possideāt: quasi noīe trāsactionis soluūt alijs de ipsis beneficijs annuā pensionē[s]: vt post mortē eorū i bñficijs illis sup gbus ē collusio fcā: ius sibi valeāt vēdicare. Unde tibi mādam⁹: q̄ten⁹ siquos clericos tue iurisditiōis per collusionē huiusmōi fraudez legitie tibi cōstiterit cōmisisse: eos beneficijs sup qb⁹ collusū fuerit nō differas ꝑpetuo spoliare[r]: qa satis eēt dignuz: si fraus ⁊ dolus q̄ i ꝑiudiciū tui iuris ⁊ aliorū nittūtur cōmittere: ⁊ i corū nō redūdarent icōmodum ⁊ iacturam.

Gre.ix.baren.archiep̄o.⁊ fri ioseph.monacho flor.

In tantū clamor q ascendit cōtra acherontiū arep̄m iualescit: q̄ dissimulari[r] ip̄m vlti⁹ sin̄ scādalo[v] ñ valē⁹ nec sin̄

licet mors christi bona fuerit: qr propter hoc ꝺ penis iferni nos redemit: ⁊ ideo non remunerauit eos .qr non bene fecerūt: deus enim cor interrogat ⁊ non manū. xii ij.q.v.siquidem inuenisti: nec considerat que fiunt: sed quo animo fiunt.xv.questione.vi.ca.i.in fi.

l Dissimulare.j.c.pr.⁊.c. pe.⁊ vl.ꝑ hoc enim consentire videtur: ar.xliij.di.ephesijs.in fi.lxxxiij. distinctione error.⁊.supra ꝺ heret.c.ij.

m Gratiam. argumentum q̄ non liceat recedere a lite. Unde nō q̄tria sunt genera causarum.scz.ciuilis eriminalis ⁊ spiritualis.Dupliciter.n. potest quis a lite recedere per gratiaz ⁊ per transactionē In causa ciuili q̄n docunqz pōt quis a lite recedere per gratiam ⁊ per trāsactionem sine aliqua pena vel nota nisi in actione famosa in qua non licet transigere sine iudicis anctoritate: als notatur infamia. ff.de his q no.infa.furti.§.pactus .In causa vero criminali ante inchoatam licet licituz est desistere per gratiam. ff.ad tur. mulier ⁊. l.quesitum.post inchoatam litem non licet sine iudicis auctoritate ⁊ sine consensu rei si fuit suppositus tormento. C.de abolit. l.iij. vel si ex hoc remaneret infamatus: vt argumentum.v. questione. i.quidam Et si desisterit: incidit in turpilianum si publicum crimen intendit. C.ad turpilli. l. i.⁊ fideiussor punitur in quantitate ꝓmissa: ⁊ accusator notatur infamia ⁊ extraordinarie pro motu iudicis punitur. C.e.l.ij.ff.de custo. ⁊ exhi.reo.l.iiij.⁊.ff. de preua.l.ij.in fi.⁊.l.si is si v̄o priuatum: extraordinarie punitur.ff. ad turpil.siquis repetere.in fi. Pro motu iudicis ꝯm canones omne crimē quasi publicum censetur: vnde per transactionem seu gratiam a lite recedere non licet: argumentum hic.⁊.j. c.proximo.⁊.c.vltimo. Quod si fecerint inter se gratiam vel aliquam collusionem: iterum inquiretur de crimie: vt hic patet: ⁊.j.c.proximo.⁊ vltimo. Judex tamen si in crimine illo posset dispensare: prestare potest auctoritatem si voluerint inter se gratiam facere: argumentū.v. questione.ij.si primates.⁊.xc.distinctione.c.i.⁊.c.studendum. In causa spirituali bene licet a cā recedere ꝑ gratiā: ꝑ transactionē v̄o nō: vt ꝓprie intelligas trāsactiōem ꝺ.de re.permu.c.vl.ꝺ.de transa.super eo. In cā vero criali vel mr̄imoniali neqz ꝑ transactiōem neqz ꝑ grām seu compositionez licet discedere.ꝺ.transac.c.vlt. Ergo si aliqui grām faciant inter se indebito modo: iudicis est inquirere: vt hic patet per totum.C. de generali ab indulgentia.⁊.l.secunda.vbi autem ex iusta causa ⁊ vult discedere: iudex debet indulgere abolitionem.ij.questione. iij .siquem penituerit.⁊ .§. preuaricator.C.de abo. l.i.⁊.ij.i causa mixta puta cum agitur ad thori separationem: potest quādo vult discedere: ar. ꝺ. de diuor.ex litteris: quia non solum septies sed ēt septuagesies ⁊c.supra ꝺ iureiuran. quenadmodum.alanus.

n Charitate. Si enim ex charitate hoc facerēt accusatores possent tollerari: sed ex premio nō vt hic dicit.⁊.j.c.proxi.b

o Crimina.grego. gregorius iste secundus fuit vel tertius.forte.⁊ loquitur de primo.

p Preteribat.quia vndecunqz crimina claruerint: punienda sunt: vigesimaquarta questiōe tertia.ecce.⁊ supra capitulo proximo.⁊ octuagesimasexta distin.siquid. ⁊ secunda questione .iij §.notandum.

q Audiuimus. collusione. Collusio est inter actorem ⁊ reum latēs ⁊ fraudulenta conuētio collludium enim non debet remanere impunitū ij.questione.iij.si quem penituerit.

r Pensionem . hec pensio constitui non potest sine auctoritate episcopi . vnde vitam eius: qui soluit non excedat: etiam si per collusionem facta non fuerit: supra de transactio.decetero.⁊ est si.supra de pac.cum clerici.bernardus.

s Spoliare.per talem collusionem preiudiciuz fit huic episcopo: quia sic precluditur via super ordinatione ecclesie sue vt hic dicitu: vnde non tenet eo absente facta: etiam si sententia lata fuisset.ff.de re iudi.de vno quoque.⁊ . ff.de collusio. cum non iusto.⁊.l.vltima. vnde merito spoliandi sunt illis ecclesijs propter dolum ⁊ fraudez taliter perpetratam. dolus tamen taliter impunitus remanere non debet: ne malicia sit illis lucrosa. ff.de dolo.l.prima.in principio.⁊.l.ne ex dolo.nec est equum quenquam suum dolum releuare. ff.pro socio verum.§.tempus.⁊. ff.de regulis iuris non fraudantur in fi.decimasexta questione prima legi.⁊ ex eo q̄ deliquerunt: non ꝺbent esse melioris conditionis.ff.de dona.inter virum ⁊ vxorez.l.iij.§.ij.ff.de furtis.itaqz fullo.§.sed nemo.ff.quod vi aut clam seruus.

t In tantum dissimulare. sic supra eodem.c.i.

u Scandalo. tunc vere debet prelatus inquirere ꝺ excessibus subditorum: cum per famam que scandalum generat ad ipsum peruenerit. supra de accusa. qualiter.⁊ .lxxxvi. distinctione siquid.

periculo[a] tolerare: ⁊ infra. Lȝ aũt se. ap. freq̃ntibus clãorib⁹ excitata iq̃sitioneȝ quorũdam excessuũ suorũ duxerit ꝯmittẽdã: ꝑpter tergiuersatiões[b]: tñ ipsius: vt dr̃ eodẽ cũ inq̃sitoribus ⁊ examinatoribus colludente[c]: necnõ corruptis testibus ⁊ inquisitoribus ac examinatoribus supradictis nõ solũ predicti excessus remanserũt hactenus incorrecti: veruȝ ẽt peiora prioribus committere nõ expauit: ⁊ infra. Dis. u. mãdamus: quatenus si de huiusmodi collusione ac corruptione constiterit: ex itegro sup p̃missis ⁊ alijs alioq̃n super nouis[d] duntaxat ingratis que videritis inquirenda.

De delictis puerorum

Gregorius nonus.

Ueris grandiusculis[e] pctm̃ nolunt attribuere q̃daȝ: nisi ab annis .xiiij.[f] cum pubescere[f] ceperint quod merito crederem[g]: si nulla essent pctã[g] nisi q̃ mẽbris genitalib⁹ admittũtur. Quis vero audeat affirmare furta mẽdacia ⁊ piuria nõ eẽ pctã. At his plena ẽ puerilis etas: q̃uis in eis non ita[h] vt in maioribus punienda videantur.

Alex. iij. ermoneñ. episcopo.

Referente nobis. b. intelleximus: ꝙ cum. n. fili⁹ eius decennis cuȝ alijs pueris sagittaret: quidaȝ nepos eiusdem. b. sagitta percussus interijt: quod idem filius ei⁹ cuȝ iter alios luderet fortuito casu dicitur pegisse: ꝑpt q̃ð abbas sancti remigij a prefato b. ẜm consuetudinenem illius terre. c. solidos instantius requirebat: ⁊ infra. Unde quoniam in pueris relinq̃ solet inultum[k]: q̃ð in alijs ꝓuectioris etatis humane leges dicunt seuerius corrigendũ: mandamus: quaten⁹ si constiterit filiuȝ p̃dicti. b. ĩ[l] .xiiij. etatis sue annũ eũdeȝ excessũ cõmisisse:

a ¶ Periculo. q̃ntuȝ ad exẽpluȝ: q: q̃ð agitur a prelatis facile trahitur a subditis in exẽplũ. s̃. de voto magne. ⁊. xi. q. iij. precipue. vel quo ad dilapidationẽ. si in hoc laborabat. ber.

b ¶ Tergiuersatione. tergiuersari ẽ in vniuersũ ab accusatiõe desistere: vt. ij. q. iij. §. nõn duȝ. vñ põt exponi tergiuersatiões. i. v̂sutias siue calliditates de q̃bus iduxit iq̃sitores vt desisterẽt ab iq̃sitione.

c ¶ Colludẽte. de colludio puniri dȝ pena legibus constituta. ij. q. iij. si quẽ penituerit. ⁊ nihilomin⁹ ingref iterũ de criminibus illis: vt h̃ dr̃. ⁊ s̃. e. c. i. Dẽs. n. calũniosi ꝓ qualitate cõmissi crīs extra ordinẽ puniũf. ff. ad turpil. l. ⁊ in priuatis vt si priuatũ sit crimẽ: officio iudicis culpa ei⁹ coercef. ff. e. sigs. §. vlt. ff. d̃ preuari. l. ij. Si v̂o publicũ: ĩfamis efficif. ff. eo si is q̃s. §. vl. ff. de preua. l. ij. Ad siĩtudinẽ istoꝝ vr̃ ꝙ iste eẽt puniẽdus: lȝ ñ dicatur ꝑuaricator: ẜ calũniator ꝓprie: q: non lȝ taliter corrũpe iudicem: aut ẽt testes. s̃. e. c. ꝓx. Si de hoc ꝯstiterit: tã ille q̃ȝ examinatores siue inq̃sitores ⁊ testes puniri possent offõ iudicis extraordinaria pena: tñ nõ dicit ꝙ puniaf: ẜ iterũ ingraf de his ⁊ alijs: vt in fi. puniatur. b.

d ¶ Nouis. bñ dicit sup nouis: q: d̃ delicto vni⁹ hoīs sepius queri nõ dȝ. ff. nau. cau. sta. lȝ. in fi. ⁊. s̃. de accu. de his. ⁊. c. lȝ. q: crimina semel dimissa iterũ in vltionẽ venire nõ patimur. xxiij. q. iiij. si illic. ⁊ de pe. di. iiij. diuina clemẽtia. ⁊. ij. q. i. §. prohibentur. ⁊. §. ab alio delatuȝ.

e ¶ Ueris grandiusculis. i. doli capacib⁹: vȝ. vij. an. tales eni ⁊ mẽtiri ⁊ verũ dicere ⁊ cõfiteri ⁊ negaf possunt: vt dicit aug. i epl̃a ad renatũ epȝ: vt hẽf in glo. aug. super. c. de con. di. iiij. paruuli.

f ¶ Pubescere. ante. n. pubertatẽ que i ãno. xiiij. solet euenire nõ p̃sumitur de quoq̃ȝ nisi etiã malicia suppleat etatem. s̃. de despon. impu. de illis. ⁊. c. vlti.

g ¶ Peccata non esse: quasi diceret nullus: cũ iuramẽtuȝ pupilli valeat. ff. doli cau. l. vlt. ergo põt deierare. Itẽ põt cõmittere furtũ: cũ ẽ doli capax. ff. de fur. ipuberẽ. ar. ꝯ. ff. de iureiu. q iurasse. ẜ ibi non fuit doli capax. Tenentur ergo tales pueri ex delictis. C. si aduer. deli. l. i. ⁊. C. de pe. impunitas. ar. contra de con. di. iiij. eos. ⁊. C. de fal. mon. l. i. ⁊. ff. de edil. edic. cũ autẽ §. excipitur. Sed hoc intellige: cum non sunt doli capaces: vel quo ad minorem penam.

h ¶ Nõ ita. sic ergo rõe etatis mitius agif. ff. de minori. auxilium. §. ẽt. ⁊. l. si ex cã iudicati. Itẽ nõ ꝙ omne delictum cadit in puerũ postq̃ȝ est doli capax ꝓter delictum carnis. ff. ad syll. l. i. §. ipuberes. ⁊. l. excipiũt. ar. ꝯ. ĩ. c. ꝓx. sed ibi soluitur.

i ¶ Referente. requirebat. vnde dictus. b. ad sedeȝ apostolicam appellauit.

k ¶ Inultũ. xv. q. i. illud. ẜ illud itellige de eo q nõ ẽ doli capax. vñ expone inultũ. i. nõ ꝑfecte vltum: vt. s̃. c. proxi. ff. de mino. auxiliũ. §. i. ⁊. l. si ex cã. §. ij. ⁊. C. de penis. ĩpunitas. C. si adṽ. delic. l. i. ⁊. ij. ff. de dã. infec. d ãni. §. si pupillus. ⁊. xxi. q. i. sigs cuiuslibet. Ue rũtñ non punitur. sed vñ hoc ꝙ ñ punitur ꝓpter talẽ excessum nõ dicit ꝙ non punif ẜm iura marie cuȝ daret opam illicite rei: ⁊ eẽt. x. annorũ. Sed dicit ꝙ ꝓpter illaȝ consuetudinẽ pecuniã ꝓ tpali pẽa nõ erigat si erat infra. xiiij. an. cuȝ ille puer nihil hẽat: ⁊ pater pro filio non est cõueniẽdus. C. ne filius pro patre. l. i. nec dñs pro seruo. ff. de peculo lȝ §. ex furtiua mari me rõe etatis ⁊ q: delictũ extra vẽit: non ex animo licȝ i culpa fuerit. ⁊ ig norã non cõmisit. vnde hȝ in integꝝ restitutionẽ si voluerit. C. si aduer. delic. l. i. ⁊ pater etiam eius nomine petere posset si pecuniaria pena esset ei imposita. ff. de mino. pater pro filio. i. rñso. Irregularis tamen fuit effectus ⁊ pena spirituali debet puniri siue canonica: ex eo ꝙ dicit pro temporali pena: mitius tamen agitur cum eo propter etateȝ supra. c. proximo.

l ¶ Xiiij. annũ. Et hoc videtur: ꝙ si fuisset. s̃. xiiij. ann. ꝙ abbas posset illaȝ penam exigere: forte quia habebat ibĩ temporalem iurisditionem. Et potest sumi ar. ex hoc ꝙ ab episcopo habente regalia a principe: pro regalibus illis appellandum sit ad dominum papam ⁊ non ad principem: quod verum est: nisi consuetudo aut priuilegiuȝ contrarium inducat. ĩ. de ap. romana. §. debet. vel forte abbas hoc habuit ex consuetudine iam prescripta: vt ꝓ homicidio penam pecuniariam exigat. argumentuȝ contra infra de penis licet. sed illud ibi etiam soluitur.

m ¶ Piscopum. non licet. supra ne cleri. vel mona. c. i. xxxiij. distinctione quorundam. lxxxvi. distinctione an putatis. ⁊ supra de censi. cum apostolus. ⁊. ĩ. c. proximo.

n ¶ Uoluptate. ergo videtur ꝙ causa necessitatis vel retractationis licitum sit: q̃ð posset cõcedi alijs

clericis:excepto epo cui oino nõ licet.xxxiiij.di.c.i.dum modo clamorosã venationem euitet.lxxxvi. di.an putas q nõ sepi⁹:vt h dic:ne in cõsuetudinẽ pducat. Quedã enim venatio dr oppressiua hoium:z hec oino illicita est vi.di.§.is ita.Et est adulatoria q fit p vba:z hec ẽ illicita.lxxxvi. di.venatorib⁹.z.xlvi. di.sũt nonnulli.z.vi.q.i. sunt plurimi. Et ẽ barenaria: q̃ fit in barena:z mala.iij.q.vij.§.tria. Saltuosa z clamorosa licita est laicis: de qua dr in.c.an putatis.Sz clericis oino nõ licet tal' venatio s3 queta vt dcm̃ ẽ causa necessitatis vl' recreatõis. Episcopo p̄sbro diacono vel subdiacono q cũ diacono codez gaudet priuilegio: vt.s. ð ser. non or. miramur ex toto phibetur:qz de illis fit h tm̃ probibitõ.

o Officio pl⁹ punitur h minor q̃z maior:qð est ꝯ illð xl. dis. hõ xp̄anus z.xix. di. nlli. So. plus punit h eps z p̄sbr q̃z diaconus. Maior.n. reputatur in epo ista pẽa vl' p̄sbro: q̃z suspensio ab oi offõ i diacono pp maius scãdalũ:z magis iputatur illa pẽa epo vel p̄sbro: q̃z suspẽsio a bñficio i diacono vel subdiacono.ex psona.n.cõsideraf iniuria:in sti.de iniurijs.§.atror. sic z pena ex persona iudicatur parua vl' magna:b.

p Omnibus s. uis.i. clicis q spãliter dicuntur serui dei:qui in sortem dñi ad ei⁹ obseqũ spãliter st assũpti.s.ð prebẽ.cuz bm apostolũ .z.xxi.di.cleros.z clicos.

cit ad dãnatõem:ar.di.e.c.i.z.vlti.z itellige de eo q in vsu habuit pcutere in ludo noxio q nõ caret culpa. ff.ad.l. agl.nam ludus alioquin crimen pcussionis semel cõmissũ ñ sufficit ad depositionẽ vt h p3:ita tñ q ex tali pcussione non procedat ad enormẽ lesionẽ qz sic dpõeret.lv.di.si euangelica.z.j.c.,pr.ar.

memoratum abbatẽ moneas z compellas: vt ab eodẽ.h.p̃dictos.c. solidos propter illaz consuetudinem non exigat: nec ab ipso pro temporali pena requirat.

De clerico venatore.

Ex concilio aurelian.

Episcopum presbyterum aut diaconum canes aut accipitres aut huiusmodi ad venandũ habere non licet[m]. Qð siquis talium personarũ in hac voluptate[n] sepius detentus fuerit si episcopus est tribus mensibus a cõmuniõe: si presbyter duobus: si diaconus ab omni officio[o] suspendatur.

Ex eodem.

Omnibus seruis[p] dei venationes z siluaticas vagationes cum canibus z accipitres aut falcones habere interdicimus.

De clerico percussore.

Ex concilio agathen.

Siquis in aliq̃ grad̃u sacro pcussor extitẽit[q]: corripiatur a crimine: z si non emendauerit[r] dponatur. Gregorius carentin. episcopo.

Preterea quoniam mulierem propter delictuz suum contra ordinem sacerdotij cedi crudeliter[s] fustibus deputasti[t]: quam lz exinde: cum post octo mẽses decesserit arbitramur fuisse defunctam: tamẽ quia ad ordinem tuũ noluisti habere respectuz duobus[u] te mensibus ab administratiõe missaꝝ statuim⁹ abstinere. Alex. iij. lucen. episcopo.

Presentium lator i quodam conflictu asserit se fuisse: p parte tamen illorum qui violentiam repellebant[x] in quo lapides ipse proiecit[y] sed aliquẽ nõ percussit: quem nos:quia per alios illic aliqui dicuntur occisi:a celebratiõe missarũ per biẽnium precipimus abstinere[z]. Mandamus itaq3: vt si alia non ipedierit: decurso h⁹i tẽporis spatio ad suã officij executõem eum ad mittas.

Celestinus tertius.

Continentia litterarum[a] z infra. Cum. p. acolythus cum quibusdam ad resistendum[a] predonibus arma sumpsisset: in conflictu illo tres fuerunt ab alijs vulnerati ad mortem: ita tamen q illa homicidia neq3 facto[b] eius neq3 consilio perpetrata fuerunt: z infra. Consul.t.t.r q cum predictum acolythuz ad frugem melioris vite transiuisse dicat:posat ipse ad subdiacõatus[c] ordinez pmoueri z altaris ministeriũ exercere.

s Preterea. crudelit. qð facẽ nõ dbuit s3 moderate.ar.s. ð rapto. in archiepatu .z.xlv. di. cũ beatus.z.ff.ad.l.agl. pceptoris.z. j .de sẽ.exc. cũ volũtate. z .xxiij.q.v. c.i.versus si.b.

t Post octo.ex tpe plixitate p̄sumit q nõ ex illa percussione dfũcta sit z ecõuerso ex tpis breuitate ꝯñũ p̄sumit .l.di.si qua femia. Si.n.occasionez mortis dedisset inppetuũ deberet abstinere j.de homici. decetero.z l.di.studeant.Et hoc ẽ ꝯ bar.q dixit in.c. studeat illũ p̄sbrum nõ teneri de occiso: sed de vulnerato si de casu interijt:z casus ex percussione pcessit.ff. ad.l.agl.q occidit.§. vl. ber.

u Duob⁹.s.ti. pr.c..i. si.n.pcuẽt : vt p h timeri vellet:ab offõ suo dbet repelli.xlv.di.epm. ber.

x Presentiũ. repellebant. Iõ rei licite operã dedisse vr: qz licitũ ẽ se defendere. j .ð sẽ. ex.ex tenore.z violẽtiam repellere.xxiij.q.iij.fortitudo.z.c.sigs inferenda s3 vlcisci.nõ licet.xlvi.d. seditionarios.de hoc.di xi.s .de ho. significasti.

y Proiecit. Vñ dubiuz videri posat: an fuisset in culpa vel nõ.Contra:ar.xxiij.q.vl.c.vlti.l. di.sigs viduã.z.s. ð cle. pug.i duello.c.vl.s3 iste aliquẽ ñ pcussit:vt.s.dic: z h constabat. Intellige als si dubiũ esset: repelleret :vt dicũt ꝯria pdcã ar.ad hoc.ff.de testa.tu.duo sunt :z.ff.ð ma.te.cũ ex pluribus xxiiij.di.qñ.z.c.nullus.z.ij.q.v.omnibus.b.

q Siqs extiterit. Tales.n.pcussores esse nõ dbent xlv.di.c.i.z.c.epm .vbi isti in sacro ordine constituti pcussores esse phibẽtur: z q̃si p totuz.lxxvi.di.nõ licet:z in auc.de san.epis. §.s3 neq3 col.ix.quam hẽs.C.de epis.z cle. auc. sed neq3.

r Emẽdauerit.ergo si se emẽdauerit: nõ deponit : sic xxxv.di.c.i.Et ẽ ar. q nõ qõlibet mortale cõmissũ suffi

z Abstinere. ad cautelaz saltẽ:z vt clerici tales cõflictus euitent.Et est ar.q aliquis punitur ex alterius facto vel culpa

a Continentia.ad resistendum.q3 licet.s.c.,pri.vbi de hoc cum suis concordantijs

b Neq3 fcõ.sic.l.di.sigs viduaz .z.s.ð cle.pug.i duello.c.vl.

c Ad subdiaconatus.z nõ vltra:l3 ergo dispẽset cũ isto i subdiaconatu:non tñ poterit pmoueri ad supiores ordines. Iste

n.fuit in culpa3 assumēdo arma q̄d ei non licuit.xvi.q.iij.po2 ro.⁊.xxiiij.q.vi.c.quicūq̄. Nā lachrymę ⁊ orationes sunt ar/ ma clericorum.xxiij.q.viij.conuenior.Et cōtra hostes.ē.de voto ex multa.vnde punitur:q2 sine dispensatione non pmouet:et sa uore religiōis:cū eo facili⁹ dispensat.ē.de aposta.c.ij.

nes olim laicus excommunicabatur:clericus deponeba tur.xxij.q.ij.siquis per capillum.

c ❡ Ingressurus.q2.q peccat in deū: peccat i ei⁹ ecclesiā ⁊ econuerso. vnde priuat ei⁹ igressu:sic.xij.q.ij. de viro ⁊.xvij.q.iiij.frater.nec d3 eis pena remitti: q i deum pec/ cant.lxiij.di.salōi9 tane.⁊.xxiij.q.iiij. si is qui.

a i Mnotuit.in de pressionē.⁊ ma le:q2 pricipi ne mo maledicere d3.xxij.q.i.pa rat⁹.⁊.nō solū pncipi detrahi nō d3. i mo nec fr̄ib⁹.vi.q.i summa ⁊ detrahētē secreto pro/ xīo suo hūc psequebar. xxiij.q.iiij. nimium.⁊.c. qui peccat.⁊ d̄ pe.dis.i. homicidiorū: ar.j.de ex cess.prela.q̄s sit graue.

b ❡ A temeritate.i.per tinacia.xi.q.iij. siquis sa cerdotū.Ar.ɔ̄ qd.n.ex te meritate siue calore ira cundie fit veniā meret. ij.q.iij.§.notandū.⁊.§.si quis iratus.C.d̄ iureiu. l.ij.⁊ dicit imperatō: sigs putauerit nr̄a nomia la cessenda si hoc ex leuita te cōtēnēdū est:si ab isa nia miseratōe dignu3:si ab iniuria remittēdū.C. sigs impa.ma.dire. vna ⁊.xxiij.q.iiij. iter quere las.⁊.C.de epis.⁊ cle.si gs in hoc. Quare ergo mandat papa q̄ compe scat ɔ̄ iura predicta. S3 papa nō mandat h̄ puni ri ppriam iniuriam rō ne persone: h̄ quatenus cōtingit romanam eccle siam: quā etiā iniuriam

De maledicis.

Clemens tertius.

Mnotuit nobis: ⁊ i fra. Quia nobis p litteras retulisti: q̄ cū.j. cleric⁹ mul tis coram astanti bus verba quedam i depres sionem[a] officij ⁊ beneficij no stri protulit: ipsum a temeri tate[b] sua compescas vt pena illius alijs terrorem[c] incutiat ne decetero contra ro.ec.in ta lia verba prorūpant.

Gregorius nonus.

Statuimus:vt siquis con tra deum: vel aliquem sanctorum suorum: ⁊ maxime beatam virginem linguam in blasphemiam[d] publice re laxare presumpserit: per epi scopum suum pene subdatur inferius annotate: videlicet vt septem diebus dominicis pre foribus ecclesie in mani festo dum aguntur missarum solēnia blasphemus existens vltimo illorum die dominico pallium ⁊ calciamenta non habeat: ligatus corrigia circa collum: septemq̄ prece dentibus. vi.ferijs in pane ⁊ aqua ieiunet: ecclesiam nul latenus ingressurus.[e] Quoli bet quoq̄ pdictorum dierum tres si poterit: alioqn duos reficiat pauperes siue vnum. Et si nec ad hoc eius suppetant facul tates[f] id in penam aliam cōmut tetur[g] cui etiam si renuerit re cipere ac peragere penitenti am supradictam: ecclesie in terdicatur ingressus ⁊ in obi tu ecclesiastica careat sepul tura. ❡ Per temporalem pre terea potestatem[h] coactione: si necesse fuerit: episcopi dio adhibita contra eum: blasphe mus si diues fuerit: quadra ginta solidorum: alioquin tri ginta siue viginti: ⁊ si ad id nō sufficiat: quinq̄ solidorū vsu alis monete[i] pena mulctetur nulllam in hoc misericordiam habiturus: quod etiam inter alia cōitatum statuta ponatur.

De clerico excōicato depo sito vel interdicto ministrante.

Ex canone apostolorum.

f ❡ Facultates. sic ē.de voto.c.ij.

g ❡ Cōmutet:ar.ē cōmutatiōe pene. lxxxij.di.presbyter ⁊.xxij.q.iij.inno cens. de hoc dixi ē.de voto.c.i. ber.

h ❡ Ptātem: ar.q̄ vna iurisdictio per aliam iuuatur. ⁊. di.quoniam idem ⁊.xcvi.di.cū ad ve rū.⁊.xvij. di.nec li cuit.ē.d̄ off.or.qm in plerisq̄ in fi.

i ❡ Cōtra ea3.i.po testate3. Et ita hēs hic:q̄ si iudex secu laris negligit facē iusticiā:pōt cōpel li p ecclesiā.xxiij.q. v. administratores ⁊.xcvi.di. cum ad verum.

k ❡ Monete. Idē esset: si hoc nō fuis set adiectum: vt de moneta que in vsu habetur: soluatur sm̄ cōsuetudinem loci.ff. de le.i.si ser uus.§. si nūmus.⁊ ff.de le.ij.l.nūmis ⁊.ff.de fun.instruc.

remittere non posset.lxiij.di. salonitane.in quo casu loquit.xx iij.q.iiij.guilisarius.⁊.c.si is q. Uel pōt dici: q̄ aligs pōt bene punire iniuriam sibi factam a subdito suo: maxie cum nullum hēat superiorē: vt h̄ ⁊ ar. xlv.di.⁊ q emendat predicta iura lo quuntur. de benignitate seu de mansuetudine: q2 nullus te netur remittere iniuriam sine satisfactione nisi velit. h̄ rācorem sic.d̄ pe.di.v.c.vlt.⁊.xxij. q.iiij.si illic. xc. di.sigs contristatus.

c ❡ Terrorē.sic.n. pena vnius d3 eē met⁹ alteri⁹.ij.q.vij.qua propter ⁊.ē.de iudeis ad liberandam. vbi d̄ h̄.⁊.ē.d̄ calū.c.ij.

d Statuimus.blasphemiā. Qui blasphemiam dicit i deum siue i spm̄ scm̄: neq̄ i h̄ seculo neq̄ i futuro remittit ei.⁊. xxv.di.qlis.supple nisi pēituerit. ⁊ lōge graui⁹ ē etnā q̄s tpalem ledere maiestatē.ē. de dereti.vgētis. S3 q ɔ̄ tpalē maiestatem delinquit: punitur.ē.e.c.pri.⁊.vi.q.i.§.verū.C.ad.l.iul.ma.l. siquis cū militib⁹.ergo multo forti⁹ isti puniēdi sunt ⁊ grauius: q2 maiora d̄licta maiorib⁹ penis sūt puniēda: ⁊ in delicto equa li decet proximas esse penas: in auc.vt fra.fil.col.ix.versus si nē.⁊ q2 hic est grauius q̄ in.c.pri.punit grauius: q2 grauius cōmissū itelligit.xxiij.q.i. nō afferamus in fi.h3 leges vltimo supplicio punit: in auc.vt nō lux.cō.na.coll.vi.§.i. h̄ sm̄ cano

cum delauionis.§.asinam.ber.

l f Igs.diaconus. idē est de oibus alijs.ī.c.pri.⁊ xi.q.iij.episcopus.

m ❡ Iuste.idē ess3 si iniuste: nisi prius restitut⁹ fuisset.xi.q.iij.episcopus: dūmō snīa nō sit la ta ɔ̄ ordinem iuris: q2 tunc nulla est snīa.ij.q. vi.§.diffinitiua.ē.vi lite nō cōte.accedens.j.

n ❡ Ab ecclesia. Ar.ɔ̄.ij.q.v.qua de causa. h̄ ibi dispen satum fuit.lxiij.di.salonitane.

o Siquis presb̄r.degradatus.a suo epo adiunctis si bi alijs episcopis in degradatione p̄b̄ri.xv.q. vij. felix.⁊.c.si autem. Sed pone degradatum celebrare: nū quid conficit. videtur q̄ sic: quia ordinem non amisit. xx.q.iij.eos.qui.i.q.i.q̄ quidam. ⁊ de conse.di.iiij.osten ditur.xxij.q.vij.licite.Ar.ɔ̄.l.di.accedens.xi.q.iij.eps.lx xxi.di. dictam.xxiij. q. vi .clerici.liiij.distin.c.ij. R.dixit q̄ talis non conficit. potuit. n .ecclesia ei auferre illam potestatem quam contulit: quamuis non posset chara cter auferri: sicut nec insignia militi. Lau.ala.⁊.t.dicūt ⁊ meli⁹: q̄ bene conficit depositus sic heretic⁹: ar.i.q.i.

neqз.τ.c.ꝙ qdam/ nec papa potuit auferre illam virtu/ tem:τ hoc verum credo:vnde talis excõicatur:vt .j.di citur qr facit rem sibi prohibitam.

p Presumpserit. quasi in offõ suo:vt pri⁹:qδ non licз xi.q.ix.siqs eps in ɔcilio.τ.xxviij.di.psbyterum. In mo dum.n.puati suf/ fragij põt dicerẽ ho ras suas: qδ etiaз põt laicus:argum. ho.j.de pe.τ remi. ꝙ in te.

q Excõicatum. ipo iure.xi.q.iij.cũ excõicato. τ intelli ge de minori.

r Obseruandũ est.vt talibus nul/ lus cõmunicet:aĩ similiter sunt excõ municati minori ex cõmunicatione.xi q.iij.excõmunica/ tos.τ nisi distiterit sunt excõmunicã/ di.j.de sen.excõm. ꝙ in dubijs. §.ij.τ j.eodeз si celebrat in fine.

s Juditio. Ubi eniз ecclesia per se proficere nõ potest inuocandum ẽ au xilium seculare:vt hic dicit.s̃.de offi or.c.i.τ.c.quoniaз in plerisqз in fi.τ.x vij.di.nec licuit xi q.i.petimus. τ ita vtraqз potestas p alteram iuuari de bet.s̃.titu.pri.c.ij. vbi δ hoc.τ potest per ecclesiam com pelli:vt ibi dicitur

medicinalis.Sз põt qri:vtrũ idẽ sit in δposito:vt solus papa ipsum restituat.hug.dic:ꝙ solus papa h põt:τ pbaẽ.vij.q.i.si/ qs presbr.tñ cum distinctione si eps ipsum deposuit tñ cũ alijs eps a sacerdotio põt eum recipe in inferioribus ordinibus:τ sic δ alijs ordinib⁹:ar.xv.q.vij.qr amiserit.τ.c.siqs presbr.Si

Siquis episcopus psbyter vel dia/ conus depositus iuste[m] pro certis criminib⁹ ausus fuerit attractare ministerium sibi dudum commissum: hic ab ecclesia[n] abscidatur.

Ex concilio antioceñ.

Siquis presbyter aut ali/ us cleric⁹ fuerit degra/ datus[o] aut ab officio pro cer/ tis criminibus suspensus: τ ipse per contemptum τ super biam aliquid de ministerio si bi interdicto agere presum/ pserit[p]: τ postea ab episcopo suo correctus in incepta pre/ sumptione perdurauerit: mo dis omnibus excommunice/ tur: τ quicunqз cum eo com municauerit: similiter se sciat esse excommunicatum[q]. Si/ militer de clericis laicis vel fe minis excommunicatis obser/ uandum[r] est. Quod si aliquis ista omnia cõtempserit τ eps minime emendare potuerit re gis iudicio[s] ad requisitionem ecclesie exilio damnetur.

Alexan.iij.londoñ.epo.

Clerici autem siqa suis aut etiam de mandato romani pontificis ab alienis episcopis interdicti vel excõ/ municati ante absolutionem diuina officia celebrauerint: nisi moniti[t] sine dilatiõe redie/ rint:perpetue depositiõis sen/ tentiam pro ausu tante temeri tatis incurrant.

Idem toleta.archiepõ.

Latores presentium no/ bis intimarunt. ꝙ tam ipsi q̃ multi alij postq̃ interdi/ cti vel excommunicati fuerint diuina presumpserint officia celebrare: τ infra: F.t.man/ damus qũatenus si.xl.solum modo vel pauciores in his de liquisse constiterit: omneз in perpetuum ab officio sacerdo/ tali deponas[u]. Si vero multi/ tudinem[x] magnam in hoc pec casse cognoueris: eos quos magis[y] cãm delicti esse cõstite rit:perpetua depositione con/ demnes: τ alios q non tantuз deliquerint:ab officio[z] ad tem

vero depositus est ab oib⁹ ordinib⁹:solus papa ipз restituit. Sed ɔ:ar. hẽs xi.q.iij.epus. ibi dicitur. ꝙ si in secunda synodo innocens inueniaẽ:non potest esse qδ fuerat: nisi gradus pmissos recipiat de manu epi:sed illud in telligiẽ cũ iniuste deposi/ tus fuit:puta p falsos te/ stes vel falsa instra. vnδ dr ibi si innocens inue/ niaẽ:sed vbi iuste p cri/ mine depositus est solus papa tales restituit.

u Latores. deponas. ecce pena illorum q excõicati suspẽsi vel in terdicti diuina officia ce lebrãt:vt dcm ẽ.s̃.c. pr.

x Multitudinẽ. hg si parciẽ multitudini. Ar. ɔ.l.dis.vt ɔstitueretur. τ xliiij.di. commessatiões ix.q.i.ordinationes.τ.s̃. de temp.ordi.c.ij.vbi de hoc.τ.xxiij.q.iiij.non po/ test.τ.c.ipsa pietas.i.q. vij.quotiens. Sз ista ɔ/ ria locũ hñt:vbi scanda/ lũ timeẽ τ multorum stra ges iacet si serueẽ rigor: aĩs si nõ ɔtemnaẽ disci/ plina ecclesie i populis: ƺ vt patienter sustineãt: tc ferienda ẽ multitudo xxiij.q.iiij.nõ põt in fi. τ de pe.di.vi.c.i.in fi. Itẽ habes hic:ꝙ vltra.xl. di

s Clerici.moniti.ergo videtur:ꝙ si emendare se vo/ lunt.non deponentur:sed hoc intellige dictum di spensatiue:τ ita non contradicit.j. capitulo proximo. τ alia.c.sequentia.Et sic patet: ꝙ quicunqз celebrat ex communicatus vel ab officio suspensus priuari debet de iure officio τ beneficio τ deponi etiam. Sed nungd episcopus potest cum talibus dispensare: siue legatus de latere domini pape missus.Argumen.ꝙ legatus pos/ sit: quia viceз gerit delegantis: τ absoluit excommu/ nicatos:quorum absolutio sedi apostolice reseruatur. supra de offi.lega.ꝙ translationem.τ.j.de senten.excom/ mu.q̃uis.τ.c.ad eminentiam. Dicas ergo: ꝙ nec epi scopus nec etiam synodus in hoc dispensare potest.xi. q.iij.siquis episcopus damnatur.τ.c.sequen.argumen. j.de eo qui fur.ordi.re.c.i.τ.ij.q.v.qua de causa. nec ẽt legatus: lз posset absoluere excommunicatos: τ solus papa h dispensat. τ h hodie expssuз est in duabus decre. inno.iiij.s̃.de sen.τ re iud.cũ eterni.τ.j.de sen.ex. cum

cuntur multi:sic.s̃.de testi.cum causam. Et bm has decre.in terpretatur illam.s̃.de rescrip.sedes.τ.ff.de testi.li.i.in fi. Ali/ qñ etiam duo dicuntur multi:insti de iure persona.in fi.ar. Ali qñ etiam.xxiij.milia pauci dicunẽ.xlv.di.disciplina. xxiij.q. iiij. ꝙ aũt. Multa igitur τ pauca in respectu dicuntur.

y Magis.hi enim magis peccant: τ ideo magis puniendi sunt.lxxxi.di.c.i.τ ea.di. tantis.τ.xxiij.q.iiij.qui aliorum. τ in quo maior est culpa:maior debet exerceri vindicta: supra de hereticis excommunicamus.§.credentes. vbi de h plures in uenies concordantias.

z Ab officio. τ etiam a beneficio:quia vbi vnum propter alterum vtrobiqз tm̃.lxxxi.di.eos. Quid si episcopus dicat: su/ spendo te a beneficio:nungd põt celebrare.ita qdem:si suspen dit ipsum tm̃ beneficio. Item poterit ne bñficium acquirere ita:qr non intelligiẽ illum beneficio suspendisse nisi quo ad se:nisi specialiter feratur sñia:vt remoueatur ab offõ:tunc eni beneficium sequela est:τ ideo remouetur ab illo:vt s̃.δ ap.pa. storal.ar.ɔ.c.eos.τ.c.pcedẽtis.nisi spãlr ei ɔbuareẽ.xxviij.di

presbyter.ꝛ.l.di.studeat.ꝛ.c.accedens. Quid si eps ita dicat: su/spendo te offō vel bñficio: nunqd debeo abstinere ab vtroqꝫ. ita credo saltem ꝑpter dubiū: ar.j.e.c.pr.ꝛ.C.de v̄bo.signifi. cū gdā.ꝛ de ꝯ.di.ij.in calice.ar.ff.de rebus dubijs si is q du. cēta.§.cū ita.ar.ꝙ neutro suspensus est pp dubiuꝫ.ff.de testa. tu.duo sunt.ꝛ.ff.d ma/numis.testa. cum ex plu/ribus.

a ¶ Scdꝫ discretionem. ꝛ ita pnia arbitraria est xxvj.q.vij.tempora peni/tudinis ꝛ fit hec dispen/satio aucte dñi pape: qꝛ per se non posset: vt dcm est in primo.c.

b Illud.ꝛ.j. De isto epo hēs.s.d trans/la.quāto ꝛ. c. lꝫ.ꝛ.s.de maio.ꝛ obe.illud.

c ¶ Notorium. hoc erat tale fcm: ꝙ exhibebat se oculis oīum. vnde nō po/terat nō esse notorium si transiuit ad ecclesiā illā Sꝫ vtrū licite poterat vel illicite: hoc non erat noto/riū saltē quo ad alios: qꝛ potuit esse ꝙ hūit licen/tiam transeundi a domi/no papa p litteras suas: ar.lxxvj.di.dilectionis. vñ in meliorem partem debemus hoc interpre/tari.j.de reg.iur.c.ij. qꝛ papa potuit de h obliuis/ci: qꝛ ipsum qñqꝫ fallit obliuio xxiij. di.preterea ꝛ oīum hēre memoriā po/tius est diuinitatis qꝫ hu/manitatis. C. de ve. iu. enuc.l.ij.§.sigd. Contra/riuꝫ est verum: qꝛ ex quo papa hoc diffitet: ei in/cumbit probatio ꝙ de ip/sius licentia transisset.c. distinct. contra morem. xciij.di.illud.

d ¶ Viginti dies sic.s. de falsa.dura.

e ¶ Misericordiam. sic s.de translatione inter coporalia versus fi.

f ¶ Officia. in hoc deli/quit: qꝛ nec excōicatus nec suspensus publice vel priuatiꝫ ce/lebrare dꝫ: nec sacramenta alia dare.xxviij. di.presby. Sꝫ alia officia preter missam potest occulte dicere non officiando: ſꝫ quasi priuata persona.j.de pe.ꝛ re.ꝙ inte.ꝛ.xi.q.ij.siquis epi/scopus damnatur.ꝛ capitulo zelo.

g ¶ In hoc.s.qꝛ non constabat ei nisi per famam de illa excō/municatione: sed fama per se non ꝓbat.iij.questio. iij.§.item in criminali versi.item sepe. Argume.contra supra de cōsan/guini.ꝛ affinit.super eo.vbi ad solam famam matrimonium contrahendum impeditur.ergo iste propter famam debuit ab/stinere.j.de sententia excommunicationis cum deside/res.§.primo.sed non intantum culpabilis fuit. qꝫtum si hoc ꝑ certo sciuisset: ꝛ ideo dicit: lꝫ in hoc non videa/tur omnino culpabilis extitisse. sed dicta paucorum ad hoc non sufficerent: quia non faciunt famam: supra de accusatio. inquisitionis. nec teneba/tur credere lꝫ dice/retur ei ab aliqb9 vndecima qstione tertia non solum ꝛ capitulo in cūctis ꝛ vigesima tertia q/stiōe quarta. quē magnum.ꝛ.ff. qd cum falso tuto.l.se/cunda ꝛ tertia. nisi fama sup hoc per/uenisset ad eum: prout sequit. Arg. contra.ff.de admi/nistratio.tuto.quidam decedens.§. ex quo.ꝛ.C.de rei vend.si fundꝫ.ꝛ s.de rescript.cum contingat.

pus suspendas: ꝛ omnib9 pe/nitentiam ſm discretionez[a] ti/bi a deo datam iniungas.

Inno.iij.herbipoleñ.cap.

Illud dominus in beato petro: ꝛ infra[b]. Venera/bilis. f. H. quondam hildese/meñ.episcopus licentia nō so/lum non obtenta: sed nec etiā postulata ecclia hildesemeñ. relicta herbipoleñ. ecclesiam occupauit.ꝛ ifra Vñ magde/burgeñ. episcopo dedimus in mandatis: vt cum factum ip/sum non posset in partibus il/lis non esse notorium[c]: nisi di/ctus episcopus infra viginti dies[d] ab herbipoleñ. ecclesie administratione cessaret: eum excommunicatum publice nū/ciaret. quod idem magdebur/geñ. studuit adimplere: et in/fra. Ipse vero episcopus in nō/stra postmodum presentia cō/stitutus: ꝛ si suum recognosce/ret ꝛ confiteretur excessum: ꝛ non iudiciuꝫ sed misericordi/am[e] postularet: hoc tamen in/ter alia in sua excusatione ꝑ/posuit: ꝙ cum dictus magde/burgeñ. non esset ordinarius iudex, eius: non crediderat ꝙ monitione non premissa au/ctoritate delegata posset pro/cedere contra ipsum aut sen/tentiam in eum aliquam pro/mulgare. Unde cuꝫ nec ante factum monitorias nec post litteras ab eo aliquas acce/pisset: peccare non credidit: si diuina officia[f] quantuncunqꝫ solenniter celebrauit: prefer/tim cum ei non nisi per famaꝫ de sententia contra eum pro/lata constaret: ꝛ infra. Licet autem in hoc[g] non videatur oīno culpabilis extitisse: quia tamen in dubijs[h] via est eligē/da tutior: ꝛ si de lata in eum sentētia dubitaret: debuerat tamen potius abstinere ꝙ sa/cramenta ecclesiastica pertra/ctare. Illud autem ꝙ sub spe venie[i] diuina fuerit sibi postꝙ se a nobis excommunicatum nouerat celebrari: ꝛ commu/nioni fidelium ingessit se: po/tius contra eum facere credi/mus ꝙ pro eo: cum sub fidu/cia penitentie non debuerat deliquisse: ꝛ excommunicatos non vitare: multo magis ꝙ nō vitari[k] periculosum existat nō vitare siquidem cum in eo sit excōmunicatus sine delicto ñ potest: sed cum ex alijs pende/at: siue suo delicto poterit nō vitari: ꝛ infra. Cum eo mise/ricordiam facientes penam quā canon[l] his qui post excōi/cationeꝫ diuina ꝑsumpserint officia celebrare: vel se cele/brationi ingesserint diuinorꝫ ei nō duximus infligendam.

h ¶ In dubijs. sic s.de spon.iuuenis ꝛ de homici. signi/ficasti.ij.ꝛ.c.penul/timo.ꝛ.c.ad audi/entiam.vbi d hoc ꝛ argumentuꝫ.xx/iij.q.i.quid culpa/tur in fi.

i ¶ Venie. sub spe venie nullus debꝫ peccare.de ꝯsecra. dist. quarta quan/do quis. Argume. contra infra d sen/tētia excommun. si vere.

k ¶ Vitari. in hoc quasi patitur. in a/lio scilicet in non vitare agit: qd est in eius potestate: ꝛ ideo in vno peccat in altero non pec/cat: quandoqꝫ tamen non multum differunt agere ꝛ pa/ti posse.xvj.questione prima.si cupis.

l ¶ Canon.xi.questione tertia.siquis episcop9 damna/tur.ꝛ capitulo sequenti ꝛ capitulo proximo: ꝛ supra eo/dem latores.hāc misericordiam solus papa potest face/cere: supra eodem clerici.

m Paternitati. spoliare. immo possessos perpetuo deponere.s.e.latores dispensare tamen cum eis non potest: vt dictum est.s.eo.clerici.ber.

n Poſtulaſtis. non debeat xi.q.iij. cum excō municato.

o Retinere. imo ſi prius alia beneficia habeant: eis ſunt priuandi.s.de eta. ⁊ quali.or.cuz bone.

p Diſpenſatuz. non dicit quo: ergo videtur relicta poteſtas diſpēſandi epiſcopis: arg.j. de ſen.exc. nuper. dic vt.s.e.clerici.

q Canonice. ſi ñ ſunt illa canonice conſecuti: perdere debent illa: ſic.s. de eta. ⁊ quali. cū bōe. Cū eſſent excōmūicati indigni erant ⁊ inhabiles ad aliqua beneficia percipienda: q: tales nec eligere nec eligi poſſunt.s.de el. cuz inter.⁊.s.de cō. ſue. cum dilectus nec impetrare litteras.s.de reſcrip. dilectus.

r A collatione. vt puniatur i quo deliquit.s. de tēp. or. ex litteris. imo ⁊ a perceptione ꝓprij beneficij ſuſpēdatur: quia ſcienter indigno beneficiū contulit.s.de ele. nihil eſt.ber.

ſ Mereantur. p ſuum ſuperiorem.

t Celebrare. propter quod ſuſpenſi ſunt ⁊ irregulares vt nota.j.de exceſ. prela.c. vltimo. vnde poſſent deponi s.eo.latores.

u Spoliādi. nec auditur ſi dicat: q ſit iniuſte excommunicatus: argu. s.e.illud. ſicut etiam non auditur: cui opus nouum nunciatur: nec obtemperat. ff. de ope.no.nuncia.l.i.

Idem biſuntinen. archiep.

Fraternitati tue: ⁊ infra. Preſbyteros autē ⁊ alios clericos q pro ſuis exceſſibus a te nexibus anathematis canonice innodati preſumpſerunt vel preſumūt officia celebrare diuina: rōnabiliter poteris omnibus beneficijs eccleſiaſticis ſpoliare[m].

Idem decāo ⁊ priori coloñ.

Poſtulaſtis p ſe.ap.edoceri: ⁊ infra. Con.v.r. q cū excōicatis cōicari nō debeat[n] ⁊ clicis excōicatiōis vinculo inodatis eccliaſtica beneficia cōferri nō pñt: nec illi valent ea retinere[o] licite: niſi forſan cum eis fuerit miſericorditer diſpenſatum[p]: cum ea non fuerint canonice[q] conſecuti. Illi vero qui ſcienter illa beneficia talibus contulerunt: tādiu debent a beneficiorum collatione[r] ſuſpendi: donec ſuper hoc veniam conſequi mereantur[ſ]: vt puniantur in hoc in quo delinquere preſumpſerunt. Queſiuiſtis preterea qualiter puniri debeant clerici monachi vel moniales eccliarum cōuentualium: qui poſt latam interdicti ſniam in locis ſuppoſitis interdicto preſumpſerūt hactenus: ⁊ adhuc ēt non verentur diuina officia celebrare[t]: quāuis propter hoc ſint excōicationis vinculo innodati. Ad hoc breuiter reſpondem⁹: q clerici q talia preſumpſerunt: ſunt eccliaſticiſ beneficijs ſpoliandi[u]: monachi vero vel moniales in artioribus[x] monaſterijs ad peragendam penitentiam detrudendi.

Idem decano ⁊ ſubdiacono pictauieñ. ⁊ magiſtro.p.canonico petragoriceñ.

Propoſuit coram nobis magiſter.p. clericus epi tuſculaneñ. q.g.ſancte marie i porticu diac.car. i ptibus illl ap.ſe.legatiōis fūgēte offō gdam de lemoniceñ. ei humiliter ſupplicauerūt: vt eoꝝ eccleſiam q debito fraudabatur clericoruz ſeruitio: ordinaret pro ſe ac magr̄o eodez preces ſpāliter porrigentes. Ipſe vero lemocineñ. ciuitatē ingreſſus canonicos monuit: vt illos reciperent in ſocios: ⁊ in frēs: maxie cū prebēde.v.vel iiij. ab vltima ipſi⁹ ecclie ordinatione vacaſſet: quibus poſt petitas ⁊ conceſſas deliberatiōis inducias non curantib⁹ reſpōdere de prebenda lemoniceñ. pdicta card. predictus eoſdez clericos inueſtiuit: ⁊.j. Cum autem dictus magiſter ⁊ lemoniceñ. pniarius in nr̄a fuiſſent preſentia conſtituti: ⁊ acta iudicij iſpici fecerimus diligenter: per pniarij teſtes intelleximus: q lemoniceñ. eps pluribus annis antequaz idē magiſter inueſtitus fuerit clericos ⁊ burgen. caſtri lemoniceñ. ⁊ eundem.p. noiatim: quem eorū dicebat conſiliariū ⁊ fautorem vinculo excōicationis aſtrinxit. Per teſtes vo magiſtri.p. probat: q ſi dictus eps in burgē. ⁊ ⁊ eorum fautores tam clericos q laicos lemo. excōicatōis ſniam ptuliſſet: eos tamen per tres annos abſoluit: anteq dictus magiſter fuerit inueſtitus: ⁊ infra. Et q: idē eps dcō magiſtro cōicauit poſtea in eccleſia ⁊ in menſa: ⁊ infra. Quia vero ſepedictum magiſtrum iueſtiture ſue tēpore[y] a prefato epo extitiſſe excōicatum dictus penitentiarius: ſicut obtulerat: non probauit: cum ex aduerſo de abſolutiōe[z] ⁊ communione[a] dicti epi fuerit facta fides: q per dictum legatum de memorato magiſtro factum eſt per diffinitiuam ſententiam duximus approbandum.

Gregori⁹. viij. canonicis pragenſibus.

§. in operis:

x Artioribus.s.de ſimo.de regularibus.⁊.c. quoniam. ſimoniaca.

y Propoſuit. tēpore. Tempus ergo inueſtiture conſiderari debet: vtruz tunc fuerit excommunicatus vel non s.e.c.pri.⁊.s.de eta.⁊ qli.cum bone. ſicut in impetratione reſcripti tempus date conſiderādum eſt: an tunc fuerit excōmunicatus.s. de reſcrip. dilectus.j. q: ſi poſtea excommunicetur: non perditur reſcriptū: ſed ſuſpēditur: q̄zdiu. abſoluatur ſic intelligitur.s.de offi. dele. prudentiaz.§. ſexta ſic ⁊ tempus electionis conſideratur an tunc ſit idoneus. s. de elect. dudum.j. vbi hēs. ſimiliter q initium ſpectandum eſt.

z De abſolutōe. ⁊ ſic probauit ille penitentiari⁹: q magiſter.p. fuit excōmunicatus: ⁊ ipſe.p. probauit poſtea: q fuit abſolutus ante ſuam inſtitutionem. Et ita colligitur hic: q ſi fuit excōmunicatus: preſumitur q adhuc fuit excōmunicatus niſi probauerit ſe abſolutum prout ipſe.p. fecit. Et ita quicunq abſoluitur ſaltez ad cautelam ſemper obtineat litteras abſolutionis: ⁊ ita cum aliquis dicit aliquez excōicatum: ⁊ ille dicit ſe nō eſſe excōicatū vtrinſq teſtes ſunt admittendi in tali dubio: ar.j. de ſentē.ex. per tuas.⁊.s.de teſti. cum tu.⁊.s.de offi. dele. cum contingat. ſic s.de reſcrip. illud.⁊.c. auditis.

a Communione. hec non fuit ſufficiens ratio ad probandum abſolutionem.j. de ſen.ex. cum deſideres. ſed eſt preſūptio quedam.xi. q.iij.q bus epiſcopi. xciij. diſti. ſi inimicus. Argumen. s.j. de ſen.ex. in preſētia. ⁊.j. de priuil. cum olim

Apostolice[a] se. & infra. Uerum quia tempore suspensionis ignari celebrastis diuina: vos reddit ignorantia pbabilis[b] excusatos. Ceterum si forte ignorantia crassa & supina aut erronea fuerit: propter qđ dispensationis gratia egeatis: eã vobis de benignitate apostolica indulgemus[c]. Idem.

Si celebrat mior in excõmũicatiõe ligat⁹: lз grauiter peccet[d] nullius tñ notaз irregularitatis[e] incurrit: nec eligere[f] phibetur vel ea q̃ ratione iurisditiõis[g] sibi cõpetunt exercere. Si tamẽ scienter[h] talis electus fuerit: eius electio est irritanda: pro eo ꝙ ad susceptiõem eorum eligitur: a q̃rum perceptiõe a scis pribus est priuatus[k]. Peccat autẽ cõferendo ecclesiastica sacramẽta: sз ab eo collata virtutis non carent effectu cum non videatur a collatione sз participatione sacramẽtorũ. que in sola consistit perceptione remotus: dummodo[m] non in contemptum ecclesiastice discipline: videlicet contra phibitionem superioris cõmunioni excõicatorum pertinaciter[n] se ingesserit. in quo casu est anathemate feriendus.

De clerico non ordinato ministrante.

Hormisda papa.

Si quis baptizauerit[o]: aut aliquod diuinum officium exercuerit non ordinatus: propter

a Apostolice. hec decre. est pars illius. ŝ. de excep. aplice. b Probabilis. Sic ergo pbabilis ignorantia im excusat & nõ crassa & supina: vt hic pз: sic. ŝ. de cog. spi. si vir. vñ dixit aplus: misericordiã merui qr ignorãs feci. viij. di. cõsuetudo & iducit dispensatõem. ŝ. đ ordi. ab epis. q renũ. c. i. & ij. vbi đ h. & .i. q. i. sig a simonia cis. sз h ñ ẽ aliqua dispẽsatio necessaria: qr nesciebãt se suspensos: vñ nõ peccauerũt. Itẽ hẽs h ꝙ absens & ignorãs põt excõicari & suspẽdi: vt. ij. q. i. đ mãifesta. & . ŝ. đ ap. cũ sit romana in fi. & q̃зdiu ignorat se excõicatũ non peccat celebrãdo: vt hic pз. Idez ergo erit si lr̃as obtinuerit p bñficio vel alio negocio: poss; ẽt interi eligi ab ipis q h ignorãt. Et sic in isto casu suspẽdit effect⁹ excõicationis vt q̃зuis sit excõicat⁹: ñ tñ o best. ar. op. đ conse. di. iiij. c. ij. & isti. de excep. §. ptea. & . ar. ŝ. đ ap. dilect filijs. vbi suspẽditur ifdcm: sic & snia absolutõis suspẽditur. ij. q. v. quãte. Ar. ꝯ. ŝ. đ ap. pastoralis. vbi excõicatio stati trahit secũ executionẽ. & . ff. si certuз petatur eius qui. vbi dicit status sui ignarus. Credo ꝙ quicq̃d facit anteq̃з sciat se excõicatum: nõ imputetẽ ei: tñ postq̃з nouerit se excõicatum dз abstinere: al nõ audiet p tales lr̃as: nisi post absolutõem. Nõ credo ꝙ electio de ipso fcã teneat: lз ignoret se excõicatũ vl suspẽsũ. Item quid si talis moriat anteq̃з sciat: liber erit q̃ ad deuз: & excõicator dз eũ absoluẽ post mortẽ. Itẽ nũqd ille q sciẽs illũ excõicatũ si participat illi excõicatus erit. credo ꝙ sic. Itez qd si ab sẽs excõicatur p epl'am: qñ dicem⁹ illũ excõicatũ: vtrũ qñ scribitur: vel qñ recipit epl'am. Põt h distigui: vt si excõicator voluit ꝙ stati eẽt excõicat⁹: tũc stati erit excõicatus: sз nõ obest ei donec sciat: vt dcm̃ ẽ: ar. iiij. q. v. c. i. vbi dic̃: exq̃ lr̃as accepisse cõstiterit. & . ff. mãdati si mãdassem. al's tunc d̃muз erit excõicatus cũ recipit lr̃as. Sic distinguit lex i suo mãumisso per lr̃as ff. đ acq̃rẽ. pos. q abñti & . l. sigs. vi. §. i. & iõ nõ iputaẽ snia ignoranti: qr nulla snia ligat efficaciter nisi postq̃з sciẽ. ij. q. vi. biduũ. nec aliqua cõstitutio. lxxxi. di. proposuisti. & . ff. đ dcre. ab ord. fa. l. vl. Et sic excõicatio nõ sp trahit secũ suã executiõem & si proferatur sub cõditõe. ŝ. đ ap. pterea. ij. & hec vera sũt: cuз pbabilis est ignorantia: secus si crassa & supina: ar. ŝ. e. illud. ibi. n. crassa videbatur ignorantia: cum per famam sciret se excommunicatum.

c Indl'gem⁹. i q̃ casu null⁹ ali⁹ põt idulgẽ: vt dixi. ŝ. e. clerici.

d Si celebrat. peccet. đ h ãt pũiẽ ad ãbitriũ sui plati: cũ cẽta pẽa h ñ statuaẽ: ar. ŝ. đ offi. đle. đ caus & . xxvi. q. ij. tẽpõa.

e Irregularitatis. quia propterea non impediretur ab aliqua promotione eo absoluto: secus si maiori sententia sit ligatus: tunc dз opponi nisi cum eo fuerit dispensatum. ŝ. e. latores. postulastis. & quasi per totum hic ergo determinatur qđ olim dubitabatur. s. vtrum talis irregularitatem contraheret.

f Nec eligere. sз. ꝯ. ŝ. de elec. cũ lter. r. & . ŝ. de cõsue. cuз dilect⁹. vbi dẽ ꝙ suspẽsus nec eligere nec eligi põt. ŝ. de cõces. pbẽ. qr diuersitatem h vo dẽ: ꝙ talis suspensus eligere põt: lз nõ eligat: sз illa & oia cõsimilia: vt. ŝ. e. c. ij. itel ligunẽ de suspensis ab hoie. illi. n. eligere non pñt: irregularitatẽ icurrũt diuia officia psumẽdo. ŝ. e. latores. & . ŝ. đ cta. & qua. cũ bene h vo logẽ de excõmunicatз siue suspẽsis a canone pp solã pticipatiõem: qr fm cãones: qui pticipat cũ excõicatis excõicat⁹ ẽ siue suspẽsus a sacramẽtis eccl'ie: q̃ suspensio siue excõicatio appellatur minor excõicatio: vt. iij. q. iiij. engeltrudam. Sз eadẽ pẽa ẽ in suspẽso ab homine & canone: al' q̃з p pticipatiõeз qr vtroq̃з casu priuat⁹ est cõione sacramẽtorũ & diuinis officiis. ŝ. de re iudi. cũ eterni. & . j. đ sẽ. ex cũ medicinalis. & . qui suspẽsus celebrat: ẽ irregularis vt ibi dẽ. Que ẽ g rõ: ꝙ si i vno eligi pñti i alio ñ: põt dici ꝙ ideo qr plus ꝯtẽpsit q fecit ꝯ legẽ aiatã q̃з q fec ꝯ legeз mõtuã: qr cõtẽnẽdo iudicẽ pceptũ: qđ est fcm leg auc̃e: & ipsã legẽ offendit: & iõ plus pũiẽ: & iõ dẽ ꝙ miti⁹ agiẽ cũ lege q̃з cũ mistro legis: ar. ff. đ arbi. l. celsus. & vox viua magis timẽda ẽ q̃з vox mortua & ei poti⁹ credi dз: in auc̃. de instru. cau. & fi. §. si vo aliqd. colla. vi. & iõ in casu h⁹i capituli non est irregularis q celebrat: suspẽsus aũt ab hoie & a canone: si celebrat ẽ irregularis i cõstitu. inno. iiij. ŝ. de sen. & re iud. cũ eẽni. & . j. đ sen. ex. cũ medicinalis. Sз q̃ ẽ rõ ꝙ suspẽsi p pticipatõem excõicatoꝝ pñt eligere: alij suspensi nõ pñt. Rõ ẽ qr suspensi p pticipatõeз nõ sẽ suspẽsi vel interdicti a diuinis officijs: sз puati sunt cõione sacroꝝ p cãones & ẽt pp pctm̃: sicut & alij i mortali cõstituti non sunt exclusi ab electione. ŝ. de elec. illa. & iõ pñt eligere. Hec sũt irregulares si celebrãt: vt h dẽ. Et eadẽ rõne debẽt posse eligi cũ nõ sint suspensi a diuinis rõ reddiẽ in lr̃a vbi dẽ ei⁹ electio ẽ irritãda: pro eo ꝙ eligitur ad susceptõem eoꝝ. i. sacroꝝ: a qb⁹ ẽ puatus a scis pribus. q̃cunq̃з. n. eligiẽ ea suscipe teneẽ & q̃lib3 fidel'. j. de pe. & re. ois vtriusq̃з: & qr ill'. priuat⁹ ẽ: nõ põt eligi ad ea ẽtsi pniam egisset de pctõ: nisi prius absoluaẽ ab illa suspensione q̃ inflicta ẽ p canones. xi. q. iij. excõicatos. & . c. cum excommunicato. quod non est de alijs criminosis: qui per penitentiam restituti sunt ad perceptionem sacramentorum: a quorum perceptione priuati erant propter peccatum. ber.

g Iurisditiõis. Mior ergo excõmunicatio nõ repellit a iudicio nec ab agẽdo: sз ab illis tñ phibet q̃ ptinẽt ad

officiū. Idē3 dico in suspēso ab hoīe: nisi sit suspensus tā3 ab officio q̄3 a iurisditione tunc priuat⁹ est spūali ꝛ tpali iurisditiōe. si. s̄. de elec. transmissam. vbi electus ꝛ ꝯfirmatus pōt facere ea q̄ sunt iurisditiōis ꝛ non ordinis. b.

h ℭ Scient. Sed qd si electores eligant aliquē3 excōicatū minori excōicatione: quē ipi ignorāt excōicatū: nunqd valet elecō: ar. ē q̄ sic: ex eo q̄ dicī scienter: s̄ non credo: q̄ ignorantia eoꝝ nō facit eū habilē. s̄. de elect. inotuit. ꝛ cā ꝓhibitionis h̄ signata nihilominus remanet. vn̄ supple maxime vel poti⁹: qd dicit scient referas ad ipsum excōicatū minori excōicatione: puta q̄ scient participauit excōicat: Sed nunqd puati sunt iure eligendi q̄ tale3 scienter eligunt: ar. q̄ sic. s̄. d̄ elec. cū in cūctis. ꝛ c. scriptum in fi.

i ℭ Prib⁹. xi. q. iij. excōicatos. ꝛ c. cū excōicato. iij. q. iiij. engeltrudam.

temeritate3 abijciat de ecclesia: ꝛ nunq̄ ordinetur.

Urbanus. iij. legioñ. epo.

Ex litteris. t. f. inotuit nobis: q̄. j. diaconus cum non imposuisses ei manum[p] missarum celebrationem vsurpare presumpsit[q]: ꝛ infra. Cō. t. r. q̄ ad sacerdotis officium non poterit promoueri[r]: a diaconatu quoq̄3 biennio vel triennio ꝑ tua maneat prouisione suspensus. De beneficio[s] autem misericorditer agatur cum eo: ne sustentatione priuatus ad seculi negocia[t] reuertatur. Ut autem securius ei possis, hanc misericordiam[u] facere de agenda penitentia diligente3 circa eu3 curam nō desinas exhibere: salubrius[x] autem sibi absq̄3 dubio prouidebit: si ad regularem vitam se duxerit transferendum.

De clerico ꝑ saltu3 promoto.

Inno. iij. bonoñ. episcopo.

Ue litteree continebant: q̄ sicut ex relatione quorunda3 receperas q̄ .p. presbyter diac. ordine ꝑtermisso se fecit ad sacerdotij ordinem ꝓmoueri. Ipse tibi quoq̄3 secreto cōfessus est se ꝑ certo nescire[r]: si res taliter se hēret: Sed ex quo boni viri hoc asserebant: inter quos fuerat conuersatus: credebat assertioni eoꝝ: eo q̄ tpe quo ordines inferiores susceperat: infra annos

aliis sacris. s̄. de ꝯsue. q̄3 to. ꝛ ita pp ꝯtēptū supiori ds3 excōicari: vt h̄ dī. Quidā h̄ intelligūt: cum supiori i ꝑcepto scō ꝑticipantib⁹ excōicato hoc interdicit: suspēdendo eos si ꝯfecerint. s̄ de h̄ nemo dubitat. Uel poss3 dici: q̄ tc̄ ꝑmo r̄mot⁹ ē a collatiōe cū fuerit excōicatus pp ꝯtēptū: ꝛ sic planuū ē.

n ℭ Pertinaciter. q̄si ex ꝯtēptu ꝛ studiose participat. vn̄ ꝓpter h̄ est anathemate puniēdus: sic. j. de sen. ex. qd in dubiis.

o ℭ Siquis baptizauerit. intellige: ac si esset ordinatus ꝛ ei licere3 ex offō: tunc punit ꝓut h̄ dī: sec⁹ si i necessitate: q̄ tūc licitū ē cuilibet. xxx. q. i. ad limina. ꝛ xciij. di. diacones. ēt ab heretico pōt recipi baptismus tempore necessitatis. de conse. dist. iiij. quodam: dummodo in forma ecclesie. xxiiij. q. siquem forte. ꝛ supra de sum. tri. c. i. §. sacramentum.

k ℭ Priuatus. hec est cā ꝓhibitionis: q̄ cu3 sit priuatus sacris: ad ea eligi non pōt: ꝛ est sic̄ illi q non est capax: nō pōt ex testamento aliqd ꝑcipere: ar. ff. de ꝓba. qui testm̄. ꝛ ff. de iure fisci non intelligitur. §. siqs palā. ꝛ l. ita fidei. hoc. n. esset circūuenire legē: vt ibi dī. Et sic ē argu. q̄ si aliqs ꝓhibet vna via: non est admittendus ad id alia via. s̄. de ꝑcur. tue cum suis concordantiis.

l ℭ Non carent. hn̄ dicit: q̄ sacra a quocunq̄3 l3 crioso recipienda sunt ꝛ valēt. xvi. q. vlt. c. vlt. dū tñ tolerer. xxviij. di. consulendū. ꝛ s̄. de coha. cler. ꝛ muli. c. vr̄a. q̄ l3 sit suspensus a ꝑceptione sacroꝝ: non tñ quo ad collatione3 vt hic dicit: q̄ l3 sit suspensus quo ad se: non tñ quo ad alios: ar. s̄ de choa. cle. ꝛ muli. c. fi. q̄. excōicati ēt conferunt ordines. s̄. de or. ab epō q renun. c. ij. l3 non cōferāt executionē: sed isti ꝑticipantes ꝯferūt executionem: ꝛ iō dicit virtutis non carent effectu: qcunq̄3. n. habent executionem: eam conferre possunt. Et sic est. ar. q̄ excōicatō non transit in tertiam personam bernardus.

m ℭ Dummodo. hec determinatio dūmō respicit qd dicit non vr̄ amotus a collatione ꝛc̄. q̄si diceret: si ex ꝯtemptu ꝛ ꝯ̄ ꝓhibitionem superioris ingerit se cōioni excōicatoꝝ: hoc ipso intelligit̄ remot⁹ a collatione sacroꝝ ꝓpter sua3 ꝑtinaciam ꝛ ꝯtemptum: ar. s̄. eo. c. ij. ꝛ ita ex propria culpa incipit esse suspensus: sicut q non est excōicatus ex contemptu est excōicatus. xi. q. iij. §. cum g in fi. ꝛ xxiiij. q. iij. notandum in fi. ꝛ. j. de. sen. ex. ꝑ tuas. E est arg. bo. ad hoc. j. de exces. pre. c. vlti. de illo excōicato: q violauit interdictū h̄ ipso suspēsus fuit: ꝛ iō alios excōmunicar vl̄ suspendē non potuit: vt ibi dī. vn̄ tanq̄3 suspensus ꝯferēdo

p ℭ Ex lr̄is. manum. de qua hēs. s̄. de sacra. non iterā. c. ꝓsbr: vbi de h̄. ꝛ xxiij. di. ꝓsbr cu3. q̄ si omissa fuerit nō est ordo reiterandus: s̄ statuto tpe ēt supplendū: vt dicit in decre. ꝑdcā ꝓsbr. sed hic nec ordinem nec manus impositionem recipit: ꝓut sequitur: vbi dicit ad sacerdotis officium. ꝛc̄.

q ℭ Presumpsit. hn̄ dicit vsurpare: q̄ non conficit: cū ṽtutem illam non hēret: q̄ solū ille ꝯficit: q tunc fuerit ordinatus. s̄. d̄ sum. tri. c. i. §. vna. ar. ad hoc. lxviij. di. ꝓsbri. ꝛ. i. q. vij. daibitum ꝛ supra de iurepa. q̄ aūt in fi. ꝛ de conse. di. i. ꝛ. c. i. i fi. secus i de posito: vt. s̄. in. c. pri. ꝛ. c. siquis dictum est.

r ℭ Promoueri. sine dispensatione ꝛ sic punitur in eo in quo deliquit: vt supra de immu. ec. c. vlti. cum suis concor. ꝛ. ff. de fur. l. qui vas. §. qui furem. b.

s ℭ De beneficio. sic. l. di. studeat. xxviij. di. presbyterum.

t ℭ Negocia. q̄. hoc redundaret in opprobrium clericoꝝ cum ipse clericalit̄ viuere teneat̄ sicut depositus. lxxxi. dis. dicium ꝛ ar. xciij. di. diaconi. ibi mendicat infelix. ꝛc̄. ꝛ ne cogatur in cleri. opprobrium mendicare. s̄. de renun. ad supplicationem. ꝛc̄.

u ℭ Misericordiam. vt ipse possit ad diaconatū redire p⁹ tēpus statutum. ꝛ ad beneficium si digne penituerit. S3 nunqd episcopus posset dispensare cum eo vt saltem ad sacerdotium promoueretur post penitentiam non credo: quia papa hoc ei prohibere videtur hic: sed dic q̄ potest quia papa hoc expresso non prohibet.

x ℭ Salubrius. vt. s̄. de simo mattheus in fi.

Ue. nescire. ꝛ sic crassa ꝛ supina fuit ignorantia ꝛ iō ipsum non excusat. supra de or. ab epis. qui. re. c. i. s̄. de cleri. excom. mi. c. penultimo

discretionis[a] fuerat ꝯstitutus ⁊ īfra. Mandam⁹ quatenus ꝯdignā pniaꝫ ꝑ h⁹i negligentia iniungas eidē:q̄ pacta: q̄ n̄ intelligit̄ iteratū[b] qđ factum esse nescit̄:ipꝫ in diaconuꝫ ordinare ꝓcures:⁊ sic de misericordia eundem ministrare[c] permittas i ordine sacerdotis.

De eo qui ordinez furtiue suscepit. Rubrica.

Alex. iij lincon. epo.

Ueniens ad nos. p. nob̄ exposuit se furtiue[d] ordinē diaco. suscepisse. Ūn̄. f.t.r ꝙ ſi non fuit a te vel ab aliquo archidiaconorum[e] vel prelatorum tuorum sub anathematis interminatione ꝓhibitus: tuipse in ꝓmotione ipsius ad sacerdotale officium ꝯdigna satisfactione īposita: nisi alia impediant. ꝑ arbitrio tuo dispenses[f]. Si vero interminatio[g] anathematis super hoc facta est: moneas eum: vt in aliquo mōasterio seu canonica habitum suscipiat regularem cui ex q̄ in habitu illo aliquā to tempore fuerit laudabiliter ꝯuersatus: poteris misericorditer[h] ꝓuidere: alioqn nulla rōne ꝯcedimus eum ad sacerdotalem ordinem ꝓmoueri.

Celestinus tertius.

Cum. h. lator pn̄tium: sicut nobis sua questiōe monstrauit: ad tuā ordinationis cā pn̄tiaꝫ accessisset: iuxta ꝯsuetudinem patrie sibi. iiij. minores[i] ordines ꝯtulisti: quib⁹ non ꝯtentus subdiaconatū temerario ausu ſcepit. Quia v̄o idē cleric⁹ in hoc fcō multum excessit: mandamus q̄tenus cū in minoribus dūtaxat ordinib⁹ celebrare ꝑmittas[k]. Si vero domum religionis intrauerit: ⁊ vita ⁊ mores eius exegerint: abbas si voluerit[l] in alijs poterit ordinibus dispensare. Idem.

Innotuit nobis: ꝙ. g. cleric⁹ ⁊ alij duo de diocesi tua ad. g. quondam seguntē. epm: vt ordines[m] reciperent ab eo: accesserunt. cūq3 ab eodem epo sub excōicationis sn̄ia fuisset inhibitum: nequis se ad duos ordines suscipiendos ingereret: predicti clerici nihilominus subdiaconatus ⁊ diaconatus ordinem clandestine susceperūt: ⁊ infra. Con. t.t.r. ꝙ ordinati in susceptis ordinibus de iuris rigore ministrare non debent[n]. Uerūtn̄ si ad religionem aliquam voluerint se transferre: ⁊ pacta pnia ꝑ arbitrio tuo eis iniun

a Discretionis. ſ. annos discretiōis bn̄ recipit ge sacros ordines: lꝫ ꝯferri n̄ debeant: ⁊ q ordinauerit: puniri dꝫ. Et ordinato interdicenda ē executio vsq3 ad etatē legitimā. s. de tēp. or. vel nō est ꝯpos mentis. lꝫ secus fit in mr̄imonio carnali: nisi malicia suppleat etatē. s. de despō. ipu. de illis. c. vlti. Et sic n̄ ē semper similitudo int̄ carnale mr̄imoniū ⁊ spiritua'e. Sꝫ nūqd isti taliter ordiati tenent̄ ꝯtinē: cū venerint ad legitimā etatē: ar. ꝙ nō: q̄ ꝯtinentia res ē voti ⁊ n̄ pcepti. xxxij. q. i. integritas. Nō credo ꝙ possit ꝯtrahere maxime si dicat̄ ꝙ ordo hēat votū ꝯtinentie ānexū: sic q̄ ꝯpellit̄ cōtinere ⁊ ita facit ordo qđ votū facē n̄ potest: q̄ i tali etate n̄ tenet votū. s. de reg. ad nr̄aꝫ. ⁊. |c. significatuꝫ cū suis similib⁹: ꝫ equs vr̄: ꝙ ꝯhere posset: si contradicat an̄. xiiij. an. sed qđ prius dixi verū est: q̄ statim ante q̄ꝫ ordinaret̄ debuit ꝯdicere: ⁊ nullo modo ꝯsentire: ⁊ si simplicit̄ coact⁹ ordinatus fuisset non recipissꝫ characterem. s. ꝺ bap. maiores. §. vlt. v̄sus finem.

b Iteratū. de cō. dis. i. ecclesie. ⁊. c. solēnitates. ⁊ de conse. di. iiij. placuit

c Ministrare. In casu isto eps suo iure dispensare pōt: vt satis colligitur ex hac lr̄a. sic. liij. di. sollicitudo. ⁊. s. ꝺ sacra. n̄ ite rā. pastoralis. Sed qd si nullū minorꝫ ordinem hūit ⁊ ꝓmoueat̄ ad sacē dotiū vel ad aliuꝫ ordieꝫ sacrū. nunqd recipit ordinē. lau. dixit ꝙ nō: q̄ si laic⁹ ordinet̄ in sacruꝫ ordinē nihil recipit: ar. xl. di. sicut. vbi dr̄: sicut viri ⁊ mulieris coniunctio vnū facit corp⁹: ita clericatus ⁊ sacerdotiū vnū faciunt ordinē. ꝫ si aliquem de minori hēat recipit sacrū. Uin. dicit ꝯ: ꝙ bn̄ recipit ge sacrū ordinem: ēt si nullum hēat de minorib⁹ p̄ter epalem: quē nemo recipe pōt: nisi sit saltem sacerdos: . ar. j. de excep. pla. ex lr̄is. ibi: cū igit̄ pontificale offm̄ siue altaris ⁊c. ⁊ istud verius vr̄. Sed qd si ordinatur in epm p̄termisso diaconatu vel subdiacōatu: eps est: duꝫ tn̄ fuerit sacerdos: sed illū ordinē quē n̄ habuit: alijs conferre n̄ poterit: ar. i. q. i. gr̄a. ⁊. c. ventū. ⁊. q. vi. daibertū. ꝺ cōse. di. iiij. qūo.

d Ueniens. furtiue. furtiue ꝓmouetur: q circa ꝯsciāꝫ sui epi ⁊ sine examinatione ꝓmouetur. lxiij. di. ex ꝯsciam ⁊. xxiiij. di. quando.

e Archidiaconorꝫ. ar. ꝙ archidiacon⁹ pōt excōmunicare ⁊ ꝙ hꝫ iurisditionē. s. ꝺ elec. dudū. ij. ⁊. s. ꝺ of. or. cū ab ecclesiarū

vbi de hoc.

f Dispēses. Hic ē op. ar. ꝙ epi nō pn̄t dispensare cum illis q excōicati diuinuꝫ offm̄ exercere p̄sumunt. ⁊. j. e. c. vlt. vbi dr̄ idem: ꝙ eoipso ꝙ dicit tuipse ꝑ tuo arbitrio dispēses: si excōicatio lata n̄ fuerit: intelligit̄ ꝓhibere cum lata fuerit: q̄ sic excōicatus recipit ordinē: ar. xxvi. di. q̄lis. qđ ē verū. sic. j. de sen. excom. cuꝫ illorum. de hoc dictum ē. s. ꝺ cle. ex. mi. clerici. Papa innoc. iiij. tn̄ dicit: ꝙ iste non erat excōicationis: solus papa h dispensat

g Si v̄o itermi natio. Arg. ꝙ si iudex dicat: p̄cipio sub interminatiōe anathematꝫ. ꝙ cōtrafaciēs sit excōicatus: sic. s. ꝺ locato. c. i. quod nō est verū. Expone ergo v̄ba illa: ⁊ itellige vt dixi. s. de simo. sicut tuis. ⁊ intransitiue intellige ista v̄ba interminatio anathematis. i. interminatio q̄ fuit anathema sub ꝯditiōe fcā: et expōit̄ i decret. sicut. ⁊ ita nulla ꝯrietas ſ dubitatio est.

h Misericordit̄ non suo iure. ꝫ de auctoritate pape: vt sequitur: alioqn nulla ratione concedimus. ⁊. j. e. c. vlt. Item est h arg. ꝙ igressus religionis non tollit irregularitatem: infra eodem caplo vlti. de hoc dixi supra de apostat. c. ij.

i Cum. h. minores. Hic q̄ habes expressum: ꝙ oēs minores ordines vna die conferri pn̄t: ar. ad hoc. ꝺ. ꝺ temp. or. c. i. vbi indefinite loquitur de hoc.

k Permittas. hanc permissionem intellige ſm tenorēꝫ s. e. c ꝑx. ⁊. j. c. ꝑx. si excōicatio lata fuit vel non fuit: q̄ tunc non potest: al's suo iure potuerit.

l Si voluerit. j. de senten. excommu. cum illorum. tn̄ si excommunicatus ex certa scientia ordinem recepissꝫ non posset: vt ibi dicitur.

m Innotuit. ordies. s. sacros: q simul eodem die ꝯferri n̄ debent. s. de tēp. or. lr̄as. ⁊. c. dilectus. Ad duos v̄o minores vel ēt q̄tuor pōt aliquis ꝓmoueri. s. c. ꝑx. sed idē esset de minoribus: si ꝓhibitio excōicationis

facta fuisset de minoribus: licet possit conferre minores: quia si non vult aliquem promouere ad duos minores vel plures nõ compellitur: immo de iure interstitia ẽt tempoꝝ suan da sunt. lxxvij. di. in singulis.

n ¶ Non debent. immo de rigore sũt deponendi. j. d̃ sen. ex. cum illoꝝ. quia p̃ sniam excõicatõis recipiunt ordies: ar. s̃. de clerici. excõ. mi. latores.

o ¶ Licẽtia. sic. s̃. e. c. i. sed ad sacerdotiũ p hanc licentiã ñ poterit dispẽsare: cũ d̃ susceptis ordinibus hoc dicat. Et est argu. q̃ q̃ igressus religionis non tollit irregularitatẽ s̃. e. c. i. z. i. q. vij. siqs oẽm.

p Eruenit. charitate xvi. q. i. p̃dicator. s̃. d̃ cẽ. cũ aplus. xvi. ij. q. ij. hoc tñ. xciiij dis. dictum.

q ¶ Exactiões. sic s̃. de immu. eccle. aduersus.

r ¶ Presumatis. Debent. n. seruare manus suas inoriaf deo z legi z p̃ncipi nullũq3 ptingẽ lucrũ: in auc. de mã. p̃n. §. i. coll. iij. z. C. d̃ supindict3. l. vna li. x. ff. de dã. isec. ex. dãni. j. responso z in auc. d̃ colla. z. z hoc quoq3. coll. ix. nisi ex magna z graui cã. xvi. q. i. § nouellaꝝ. z. s̃. d̃ cẽ. cum apostolus.

s ¶ Capit. sic. s̃. de hisq̃ siũt a maio. p. ca. q̃siuit. Et ita eps sniam excõicationis siue suspensionis sine capli ꝯsensu ferre ñ d3: arg. xv. q. vij. eps nullius. cũ hec pẽa maior sit in eccla. xxiiij. q. iij. corripianf. iõ merito reqrit consensum capituli.

t ¶ Hec duas ecclesias. q̃ꝝ vna ñ dependeat ex alia. s̃. d̃ de eta. z qua. eã te. vel nisi sint ita paupes: q̃ p̃pum neq̃ ant sustentare rectorẽ: vt ibidẽ. z. q. iij. vnio. vel vnam habeat intitulatam aliam conmendatam. xxi. q. i. q plures

u ¶ Judiciario. Et ita hẽs h: q̃ ordo iudiciarius seruari d3 ĩ iniũia excõicationis siue suspensionis: vt. ij. q. i. nẽo. ar. ij. q. i. deus oĩpotens. z. s̃. de ap. rep̃hensibilis. Et ser uatur z attendif ordo iste: si legitima admonitio fiat: vel si non fiat: per vnum mensem ingressum ecclesie sibi no

cta ibidem laudabiliter fuerint ꝯuersati: p̃cessu temporis cum eis poteris de nostra licentia° dispensare: vt postmodum susceptorum ordinu3 executioe letentur.

De excessibus p̃latoꝝ z subditorum. Alexander. iij.

Eruenit ad audientiã nostrã: z infra; Cum autem p̃sbros q̃ñ filios z fratres benigne ac fraterna debeatis charitate[p] fouere: mandamus q̃tenus in eos tallias z exactiones[q] indebitas exercere nullatenus p̃sumatis[r] nec decetero irrõnabiliter grauetis vel inhoneste tractetis eosdem: aut sine iudicio capituli[s] suspẽsos vel eorum ecclesias interdicto subijcere attentetis: neq3 duas ecclesias[t] quaꝝ vnam sufficere videbitis: p̃mittatis illos tenere: nec aliquem excõmunicare sine ordine iudiciario[u] p̃sumatis. Scituri pro certo: q̃ si hui rumores de vobis iteꝝ ad aures nostras peruenerint: p̃ tantis excessibus vos taliter puniemus[x]: q̃ timore pene vr̃e ceteri[y] a similibus abstinebunt. Idem cant. ar̃epo.

Hec. qñ eps plures ecclesias a consuetudie z obsequio archidiaconoꝝ liberas constituit z immunes: p̃ quod redditus diminuit[z] eorundem: mandamus q̃tenus factum epi sup̃ hoc corrigas z emendes: z ita p̃uideas: q̃ p̃fatis archidiaconis consuetudines[a] quas presbyteri i ecclesijs suoꝝ archidiaconatuũ debent: plenarie cõseruenf: z illis debitam reuerentiam exhibeant z honorem.

Idem exonieñ. episcopo.

Ad aures nr̃as peruenit. q̃ qda3 ar̃diaconi tui se i ecclesias q̃ in suis ar̃diaconatibus vacant: auc̃te p̃pria intrudere[b] non verenf: z infra. Mandamus: q̃ten⁹ eos q tali modo ecclesias occupant vel occupatas detinent: ad easde3 dimittẽdas censura ecclesiastica cõpellas: z easdẽ ecclesias de personis idoneis ordinãs[c]. p̃fatos ar̃idiaconos p̃ tanta presumptione debita cures animaduersione punire[d].

Idem in concilio lateranensi.

Clerici: z. j. Quicunq3 illa incontinentia q̃ ꝯ̃ naturã[e] est: p̃pter quã ira dei venit in filios diffidentie[f] z. v. ciuitates igne cõsumpsit: deprehensi fuerint laborare: si clerici fuerint: deijcianf a clero: vel ad agenda3 p̃niam in monasterijs detrudãf: si laici excõmunicationi subdantur[h]: z a cetu fidelium fiant penitus

x ¶ Puniemus. extraordinarie: in auc̃. de san. epis. §. omnibus autem. colla. ix.

y ¶ Ceteri a simib⁹. sic. s̃. de male. c. i. z. s̃. de iudeis ad liberandam. z. s̃. d̃ of. ordi. irrefragabili. z. ij. q. vij. quia propter hec.

z Ad hec. diminuit: z male: quia ñ debent epi ius suũ alicui diminuẽ citra ei⁹ ꝯsensũ. C. d̃ iur. reipu. l. i. li. xi. z. C. d̃ emã. l. nec auus. z. s̃. d̃ ec. edi. ad audientiã. ij. z. C. d̃ cõi agro deserto q cũq3 i ñ. li. xi. Et ẽ ar. q̃ eps in alteri⁹ p̃iudiciũ ñ põt dare p̃uilegiũ: ar. ix. q. iij. ꝯq̃stus. z. c. p̃ p̃rici palẽ. nunc volau. Sed qd si mortu⁹ sit ar̃diaconus. nũqd eps cũ caplo põt p̃iudicare futuro archidiacono i aliqb⁹ obsequiis liberando clicos vel subtrahendo iuriiar̃diaconat⁹. vi. dixit q̃ sic: ar. ad h. xij. q. ij. c. vl. quod paꝝ fac. z. xvi. q. i. §. sic̃ duo. z. c. statuim⁹. z d̃ ꝯ. di. i. oẽs. z. j. e. sic̃ z ar. s̃. d̃ ꝯsti. cũ accessissent. vbi ex toto suppressa fuit dignitaf. Ar. ꝯ̃. s̃. ne se. va. p̃ totu3. z. s̃. de ꝯsti. c. pe. z c. cũ accessissent. vbi de hoc qd̃ verius videf.

a ¶ Cõsuetudines. ar. q̃ iurisditio ar̃idiaconi poti⁹ ex ꝯsuetudie q̃3 ex iure iuuaf. s̃. de elec. dudũ. ij. §. tãdẽ. ar. s̃. d̃ of. ar̃idia. c. vlti. Arg. ꝯ̃. j. e. cũ satis vbi d̃ hoc. Itẽ. ar. q̃ huiꝯtiũ ex ꝯsuetudie ꝯstitum peti. põt. xi. di. catholica z. xviij. q. ij. huiitium. de h plene. dĩ. s̃. d̃ ꝯs. c. vl. s̃. d̃ cẽ. p̃uenit. z itellige qd̃ h dicit de ꝯsue. p̃scripta.

b ¶ Ad aures. intrudere. vt ad op⁹ suum illas retineãt: quod facere non p̃nt. ß si cã custodie hoc facerent: hoc licer3. lxiij. di. si in plebib⁹. z. s̃. de ap. bone. Et si ẽt ad eos pertineat institutio: ñ iñ debẽt illas retinẽ: ß alios isttuere: vt inf dãtem z recipientem sit dña. s̃. de insti. c. vlti. nec credat q̃ ipse possit omnibus sufficere: supra de of. archipresby. c. vltimo.

c ¶ Ordinãs. ad eoꝝ p̃utationem: nisi alif se hẽat consuetudo

d ¶ Punire. aliqua extraordinaria pena.

e ¶ Clerici. naturam. xxxij. q. vij. flagitia. z. C. de adul. cũ. vir.

f ¶ Diffidẽtie. i. de quoꝝ salute diffidendũ est. ala.

g ¶ Quicq3. s. sodomã z gomorrã seboi segor z oleale: quartum due perierũt ex vicitate: tres ex p̃po delicto. d̃ pe. dis. i. ß z p̃ti

suo hoie loquitur de ciuitatibus hic enumeratis.

b ¶ Subdantur. et capite puniri debent secundum leges: in auc. vt non iur. con. na circa. fi. colla. sexta.

a ¶ Sine obedientiam. et sic non loqtur capitulum illud de exem- ptis. Dis. n. iurisditio tam in monasterijs quam in alijs ptinet ad epm: nisi exempti sint. ix. q. iij. c. ij. et xciij. di. nulla et in epo potestate abbates esse debent. xviij. q. ij. abbates. loqtur ergo hic non de libertate exemptionis plene: sed de alia libertate concessa isti ordini: quod nihil ab eis exigatur pter debitam obedientiam. et intelligo in ista debita obedientia: quod epo possit illos visitare et corrigere corrigenda: et confirmationem abbatis hre: sed nullum tpale debet pcipere vt hic vi.: licet non plene constet de libertate concessa: sed obseruabitur put continetur in libertatis priuilegio istis concesso.

b ¶ Denegare. auctoritate huius canonis: ar. x. q. iij. quia cognouimus. sic. j. c. ij. Et excoicatio contra hoc lata non tenet: vt ibi di. et. j. e. cum ad quorundam.

c ¶ Tlo. falso. et ita etiam quasi falsarij et piuri puniri pnt: quia contra iuramentum veniunt. vnde tanquam indigni puandi sunt. s. de iureiur. querelam: et psonis vilibus et idignis bnficia sunt deneganda et subtrahenda. j. e. inter.

d ¶ Conuicti. alias punire non debent. ij. q. i. nos in quemquam. et c. iudex. et. j. de maio. et obe. int quatuor. et. s. de consti. ecclesia.

e ¶ Eodem episcopatu. fi. j. de priuile. tuarum.

f ¶ Um ad quorundam concilio. s. de censi. cum apostolus

g ¶ Auctoritate apo. spali. idem tamen posset iure coi: vt vi.: sicut signa rebus in eis impressa ppria auctoritate deponam. C. vt nemo pri. titu. re. su. impo. l. i. et. ij. et melius. ff. de aqua quoti. et esti. l. i. §. trebatius. et. §. item queritur. et. x. q. iij. quia cognouimus et. s. e. sane. et quod episcopus iniuste abstulit in quadruplum restituat. xviij. disti. quoniam. in fi. argu. C. ad. l. iul. repe. l. i. et. in auc. vt litigan. in exor. lit in. §. et hoc quoque. coll. ix.

h ¶ Non tenere. Argumen. contra. xi. q. iij. c. i. et. ij. et. ff de no- ui ope. nun. l. i. in prin. So quod hic dicitur: verum est: quia sententia talis non tenet auctoritate priuilegij istis concessi: sunt per hec: et in hoc exempti sunt a iurisditione episcoporum. vnde sententia lata contra priuilegium pape nulla est tanquam a non suo iudice lata: et temerarium est et indignum sua auctoritate presumere; quod alicui specialiter est concessum. j. de priuil. sane. Et ita i

alieni. Idem

Sine si epi aliquid ab abbatibus pter debitam obedientiam[a] contra libertatem ordis a prede. nostris et a nobis indultam exigunt: liberum sit abbatibus auctoritate ap. quod petitur denegare[b]

Idem norulcen. epo.

Illud etiam de vicarijs qui personis fide et sacro obligati sunt: duximus statuendum quod si personatum sibi falso[c] assumentes contra personas se erexerint. et super hoc in iure confessi fuerint vel conuicti[d]: deceterο in eodem[e] epatu ad officij sui executionem nullatenus admittantur.

Clemens. iij.

Um ad quorundam: et. j. Ideoque dis. u. ap. auctoritate concedimus: vt si ecclesiarum plati numerum electionis et personarum in latranen. concilio[f] constitutum: cum ecclesias visitant excedere forsitan presumpserint: et pro illis pcurationem exegerint liberum sit vobis, auctoritate[g] apost. denegare. et si pter hoc ecclesias vestras vel clericos aliquam sniam promulgauerint ipsam decernimus non tenere[h].

Celestinus. iij faustino epo

Sicut vnire epatus atque ptati subijcere aliene ad summum pontificem pertinere[k] dignoscitur: ita epi est ecclesiarum sue dioc. vnio et subiectio earundem. Cum itaque prior grandem. monasterium suum quod est in tua dioc[l] et de tuo et ordinari consensu monasterio de accato tuo assensu minime requisito[i] subiecerit siue vnierit: quod fecit te inconsulto tibi liceat auctoritate[m] nra: sicut iustum fuerit: infirmare non obstante assensu vel confirmatione quam metropolitanus interposuisse pponitur cum in dioce. sui suffraganei absque ipsius assensu non debeat aliquid contra constitutiones canonicas attentare[n]: nos quoque id decreuimus irritandum.

Inno. iij. archipresbyto sancti andree de pall.

Um sit graue crimen in clericis cum malefecerint gloriari: nullus sane mentis ignorat. Accepimus sane quod cum. r. deserien. p. filiam suam cuidam. j. nomine tradiderit in vxorem. p. diaconus non erubuit publice confiteri[o] se mulierem pdictam carnaliter cognoui

i quantum isti exempti sunt seruanda sunt sua priuilegia. j. ti. ij. cum capella. et sic intellige. s. e. sane. alias vero si priuilegium tale non haberent et eps predictum munerum excederet: vel alias vltra tenorem concilij eos grauaret licite pnt denegare et de iure. x. q. iij. quia cognouimus. auctoritate concilij lateran. cum apostolus. tamen si excoicaret eosdem: tunc teneret excommunicatio: licet ipse male faceret et ipsi possent agere contra episcopum ad interesse: quia iniuste illos excommunicauit. j. de senten. ex. sacro Alij dicunt quod hoc est ius coe: sed hoc non credo.

i ¶ Sicut vnire. ptinere. Nota quod quedam sibi in tantum sedes apostolica reseruauit que ab alijs impune presumi non possunt. x. vij. di. huic. solus papa restituit depositos episcopos. ij. q. vi. ideo et deponit eosdem. iij. q. vi accusatus quamuis dudum. et. s. de trans. inter corpalia: diuidit epatum in duos. xvi. q. i. precipimus. §. sic vnit duos in vnum: vt hic. et. xvi. q. i. et temporis qualitas eximit episcopos et abbates. xvi. q. i. frater noster probat. scripta aliorum et concilia: supra de sum. trini. c. ij. in fi. et. xvi. distin. sancta romana. et xvij. distin. regula. et. ij. q. vij. ideo. articulos fidei soluit. xxiiij. q. i. quotiens. quoniam vetus. et cum dubitatur de aliquo articulo: supra de hereti. cum christus. synodum facit generalem: vt xvij. distinct. c. i. ij. et. iij. transfert sedem episcopalem de loco ad locum. vij. q. prima et temporis qualitas mutat episcopos. vij. q. i. mutationes. et supra de transla. per totum. appellat nullus ab ipso. ix. q. iij. cuncta. vnde versus: Restituit papa solus deponit et ipse Diuidit ac vnit eximit atque probat. Articulos soluit: synodumque facit generalem. Transfert et mutat appellat nullus ab ipso.

k ¶ In tua dioces. vnde ipso iure ad curam ipsius pertinet et potestatem: supra de prescript. cum non liceat. et

xviij. q. ij. abbates. ꝛ. c. sequenti ꝛ capitulo primo: ꝛ supra de religio. do. de xenodochijs. nisi sint exempta. xvi. q. ij. c. i. vbi priuilegium exẽptionis ostẽdatur. c. di. contra morem.

l ¶ Requisito. quod fieri non debet in alienationibus xvij. q. iiij. in vẽditiõibus. xij. q. ij. abbatibus. ber.

m ¶ Auctoritate nostra. nã auctoritate sua facere nõ posset: vt videtur marie si aliud monasterium sit subiectum alij: qꝛ non possz eẽ iudex i cã sua. C. nequis in cau. sua ius. si. di. l vna si autẽ vtrũqz esset de sua iurisdictione: satis credo ꝙ sua auctoritate ħ facere possz: ar. huius. c. qꝛ vt hic dicit. sine suo consensu fieri ñ dbuit

n ¶ Attẽtare. Ar. ex hoc: ꝙ arẽps ñ ẽ iudex ordinari⁹ toti⁹ ꝓuincie. Archiepẽs. n. oĩuz episcoporũ sue diocesis est ordinari⁹ ħ nõ subditorũ suoꝝ episcoporũ. ẽ. ꝺ of. ordi. pastoralis nisi in casib⁹ ibi notatis. alʼs enim nisi in casib⁹ illis nĩl põt disponere in diocesi suffraganei: vt dicunt constitutiões de quib⁹ hic fit mẽtio. ix. q. iij. c. i. ꝛ. ij. ꝛ. c. archiepiscop⁹. ꝛ duobus capitulis sequẽtibus. ꝛ. ẽ. ꝺ of. or. romana. b.

o ¶ Quam sit. publice cõfiteri. Ar. ꝙ cõfessio extra ius facta p̃iudicat: qꝛ non refert vndecunqꝫ crimina claruerint: vt puniantur. xxiiij. q. iij. ecce crimina. ff. de admi. tuto. pater. §. vl. alʼs ẽ. §. sub illa gdaz decedens. §. vl. q̃litercunqꝫ innotuerit tutori ꝙ sit tutor: stati piculuz ad ipsum ptinet: vt ibi dĩ. si. xxij. q. v. hoc vĩ. Sed ꝯ. ẽ. de iudi. at si clerici. ꝛ nemo sine accusatore damnari dꝫ. xx. iij. q. iiij. siquis ptãtem. ff. de mu. ꝛ hono. rescripto. §. ligs qꝺ verum est. vnde iste non deponiẗ: sed suspenditur: ꝛ ex illa confessione nõ punitur: nisi occasionaliter. sed ꝓpter scandalum ꝛ infamiam ortam inter mulierem ꝛ virum: qui propter hoc eam expulit: suspenditur: alʼs non fuisset suspensus propter talem confessionem. Quando quis puniri possit sine accusatore: notatur. ẽ. vt eccle. bene. sine dimi. confe. vt nostrum. ꝛ de confessionibus in alijs casibus notatur. ẽ. de confes. c. vltimo.

se: vñ fcm̃ est: ꝙ vir ad ꝓpria eaz remitteret: cui fuerat matrimonialiter copulata. Iõqꝫ mandam⁹: quatẽus si tibi constiterit de p̃missis ap. cess. p̃fatũ clicũ ab officio ꝛ bñficio suspendere non postpõas: cõpellas virũ vt vxorẽ suã recipiat: eiqꝫ sic̃ iustum ẽ: offm̃ᵖ exhibeat maritale.

I dẽ epõ hypoñ. ꝛ abbati de tileto visitatoribus lõbardie

Ex lr̃is vestris accepim⁹ ꝙ cuz ad albiganensem ecclesiã vna cuz pisano arẽpo tũc epõ vercelleñ. accessisset; visitationis offm̃ impleturi: albiganeñ. epẽs inter cetera q̃ ꝓposita fuerant ꝯ ipsuz ore proprio est cõfessus: ꝙ cũ quidaz i villa q̃dã ad ei⁹ iurisditiõez spectante infamaretur de furto: ꝛ idẽ illud inficiaretur omnino: offerens ꝙ candentisᵠ ferri iudicio se purgaret: ꝛ vt suspendio puniretur si deficeret in eodez: dictus epẽs requisiuit a iudice quid super hoc videretur eidem: ꝛ cuz iudex respondisset vt fieret: sicut fur ipẽ dixerat: ferrũ cãdẽs i ipsi⁹ presentia episcopi ẽ allatum. qꝺ cuz accepisset fur ille: combustus est: vnde iudex pauꝑfactus q̃d sibi super hoc videretur: cõsuluitʳ epm̃ mẽoratuz. Qui respondit ꝙ si fur sic euaderet: malũ essꝫ ꝙꝙ affirmet se verbisˢ talibus vsum fuisse auditis quãtus est clamor populi: omnes dicunt maluz est si sic euaserit impunitus: ꝛ sic episcop⁹ ꝛ iudex villaz ipsam cum multitudine sunt egressi in quorum p̃sẽtia p̃dictus fur est suspensus: propter qꝺ ipsũ cuz lr̃is vestris ad se. ap. destinastis. sed idem nihil supꝛ his ꝓposuit coram nobis nec lr̃as vestras vidimus: lꝫ idem se nobis illas asserat presẽtasse: gnimmo cuz dictus arẽps ad se. ap. accessit: qui nob̃ h⁹i rei seriem plenarie indicauit idem episcopus a nostra discessitᵗ presẽtia: ꝛ perquisit⁹ᵘ non potuit inueniri. Nos autem qꝛ idem episcopus non solum in iudicio candentis ferri vez etiã in furtis suspendio grauiter noscitur deliquisseˣ cũ his ñ tm̃ auctoritatẽ p̃stiterit: verum etiaz presentiam exhibuerit corporalemʸ: ipsum

p ¶ Officium. i. debitũ carnale ꝛ alia consueta.

q ¶ Ex litteris. candentis. purgatio prohibita ẽ. ẽ. ne cle. vel mona. sniam. ꝛ. j. de pur. vul. ꝓ totũ. vñ hoc solo ꝙ i hoc consensit: fuit puniendus.

r ¶ Consuluit. Nõ ꝓhibeẗ hic: quin epi possint dare consiliuz principibus i crĩbus. xxiij. q. vi. pessimã in fi. nã cleric⁹ põt dare cõsiliũ ꝛ ita cõsiliũ i genẽ dicẽdo fures taliter puniendi ẽẽ ar. v. q. vi. delatori. dum tñ potius opa cõsulẽtis q̃z suggerentis fũgaẗ: vt ff. de questio. l. i. §. qui q̃stionẽ. Itẽ licite pñt clici querelam iudicib⁹ offerre ꝺ furibus ciuiliter argumẽ. xxiij. q. v. nõ vos. ꝛ. ẽ. de homi. postulasti ꝛ lꝫ aliquis respondeat de facto furis extra iudicium: lꝫ ille fur puniaẗ: nõ imputatur illi: supra de homi. tua. hic eniz excessit fines consilij dicendo: maluz ẽ si fur sic euadat: ꝛ presens fuit in suspendio.

s ¶ Talibus verbis. que sequuntur: auditis. ꝛc̃

t ¶ A nostra discessit. vñ ꝓinde ẽ ac si nõ venisset ẽ. de iudi. c. i. ꝛ. xi. q. iij. certum est. aut ẽt si latitaret post colũnas. ff. ex quib⁹ cau. in pos. eaẗ ful cini⁹. §. illud sciendũz. ꝛ ẽ. vt li. nõ conte. qm̃. §. i.

u ¶ Perquisitus. Nota ꝙ sufficit absẽtẽ regri: lꝫ p̃periũ ad eius noticiam non peruenerit ẽ. de dolo ꝛ cõtuma. cãm q̃ ꝛ. c. vl. ꝛ. ẽ. de cle. non resi. ex tue. C. de iudi. properãdũ. §. ꝛ siquidez. ff. de euic. si võ. ꝛ. l. si dictũ. §. si presente. ꝛ. ff. locati. item queritur. §. exercitu. Ar. ꝯ. supra vt lite nõ cõte. qm̃. §. ij. ꝛ. ff. q̃ senten. sine ap. reicin. l. i. §. cũ ex eo. Nõ. n. stati cõtumax vĩ qui vocem p̃conis non exaudit. ff. de in integ. resti. l. pe. que incipit diuus. ꝛ C. qñ ꝛ qꝯ iudex ea q̃. ꝛ. iij. q. ix. caueant. sed certe ibi non tenuit sententia: qꝛ ibi reus non fuit citatus. Ho. hic enim citatus venit ad preceptum inquisitoris: et contumaciter recessit: ꝛ adhuc papa mandat vt moneatur.

x ¶ Noscitur deliquisse. relatione iudicum: quibus creditur. xviij. di. de concilijs. donec probetur contrarium: supra ꝺ testi. cum a nobis. ber.

y ¶ Corporalem. vnde icidit in illã cõstitutionẽ: supra ne cle. vel mona. sententiam. ꝛ auctoritatez prestando ꝛ presentiã vnde merito deponi debuit qꝛ fuit homicidã. ꝺ. de homici. significasti. ij. ꝛ supra de cleri. pugnan. in duello. c. iii. l. distin. siquis viduam. quia non refert an facto vel consilio seu auctoritate fiat homicidium: vt ibi dicitur.

a ¶ Ministerio. Ar. ꝙ non potest qs esse eps: nisi primo fuerit sacerdos: de hoc dixi. s. de ele. ꝑ sal. pmo. c. vno.
b ¶ Cedat. cum propter culpam suam factus sit irregularis: alias enim si esset impotens: daretur ei coadiutor. vij. q. i. quamuis triste vincentius.

c Inter dilectos. aleatorem. quod hodie prohibetur. s. de vi. et ho. clericorum clerici. tn̄ vr̄ ꝙ ꝓpter hoc nō deberet puari iure suo si vellet se corrigere. xxxv. di. c. i. idem videtur de vsura. lxvij. di. c. i. Sz aliud est in obtento aliud in obtinendo. Propter vsuram indistincte repellitur ab obtinendo. lxvij. di. de petro. et hic. sed in obtento beneficio potest episcopus facere gratiam: si se liberter corrigat: de iure tamē potest deponi. xiiij. q. iiij. siquis oblitus. et c. quoniam multi. ber.
d ¶ Xi. pro. xij. hec vsura cētesimā excedit: qm̄ illa in āno sorti adequatur. C. de vsuris cos. ff. de cōdi. inde. si nō sortē. hec vsura vna die posset excedere sortem.
e ¶ Voluptuosos. conuiuij tn̄ cā ludere licet. ff. de aleato. qd in conuiuio:
f ¶ Beueit. est genus ludus notius cū affectu in culpa. ff. ad l. aql. nā ludus
g ¶ Excusandas. hec verba posita sunt. xvi. q. i. predicator. et s. de consuetudine quanto.
h ¶ Auctoritas vsurpatur. qui peccatum suum defendit auctoritate seu consuetudine magis peccat et ideo magis puniri debet. xxiiij. q. iiij. nemo. et hic et de pe. di. vi. c. i. in fi.
i ¶ Dignitatis. ar. ꝙ succentoria est dignitas.

k ¶ Sāctiones. C. de pig. neqz famosie. li. xij. C. de infami. l. vna. li. x. fi. s. de iureiuran. querelam.
l ¶ Depositionibus. vt s. de elec. cum dilectus: nō ergo ꝙ iudex de eo qd fit coram eo potest in testem duci. ber.
m ¶ Vel ꝓcurauit. fi. s. de resti. spo. cuz ad sedē in fi. lz. n. iste obtinuerit lit-

indignum altaris ministerio[a] reputamus. Cum igitur pontificale officium sine altaris ministerio non valeat adimpleri: mandamus: qt̄enus vt episcopatui cedat[b] moneatis eundem: alioquin ipsuz ab albiganeñ. ecclesia amouentes faciatis eidem per electiōem canonicam de persona idōea prouideri.

Idem archiepiscopo et maioris monasterij et sancti iul. abbatibus turoñ.

Inter dilectos filios. b. et. p. canonicos pictaueñ. super succentoria pictauen. ecclesie q̄stione suborta vtroque asserente succentoriaz ipsam se per pictaueñ. cantorez ad quem eius donatio pertinebat: canonice assecutum: et infra. Nos igitur attestationibus vtriusqz partis inspectis inuenimus esse probatuz eundem. p. publicum aleatorem[c] esse ac vsurarium manifestuz: vtpote qui. xi.[d] denarios pro. xij. mutuauerat in ludo. vnde lz ad palliandum tante presūptionis excessum proposuerit ꝙ hoc fecerat iuxta consuetudinem gallicorum clericorū: qua fere vniuersi clerici mutuant sic frequenter et ludunt: nos tamen qui ex officij nostri debito pestes huiusmodi extirpare proponimus: atqz ludos voluptuosos[e] occasione quorum sub quadam curialitatis imagine ad dissolutiōis materiam deuenitur[f] penitus improbamus: excusationem predictam que per prauam cōsuetudinez que corruptella dicenda est: palliatur friuolā reputantes cum in illis magis plectibilis sit offēsa: per quos ad excusandas[g] excusationes in culpis delinquendi auctoritas vsurpatur[h] ꝙ circa eundem. p. de succentoria factum esse dignoscitur: propter indignitatem et vtilitatem ipsius duximus irritandum. cuz personis vilibus et indignis porte dignitatis[i] patere non debeant iuxta legitimas sanctiones[k] Preterea contra prefatum. b. manifeste per testes probatum: ꝙ de conscientia iudicum vltima clausula inserta non fuerat in litteris eorundem: sicut in ipsorum depositionibus exprimitur euidenter: et infra. Unde pars altera proponebat: ꝙ cum predictus. b. scienter vsus fuerit litteris sic falsatis debebat tanquam falsarius omnino repelli: verum nos attendentes ꝙ et si constaret ꝙ dicta clausula litteris illis fuisset apposita preter conscientiam iudicum predictorum: quia tamen fides nobis facta non fuit: ꝙ dictus. b. illam clausulam apposuerit vel procurauerit[m] vt ab alio poneretur: vel etiaz ꝙ scienter vsus fuerit litteris sic falsatis: ab huiusmodi falsitatis obiectu eundem duximus absoluendum: maxime cum postquam sibi hoc obiectuz fuit: pretermiserit vti eis et infra. Cum igitur per depositiones duorum testium nobis constiterit: ꝙ concessio. p. facta precesserit: quanqꝫ propter indignitatem eiusdem meruit reprobari concessionem postmodum[n]. b. factam

teras et vsus fuerit eis nō tn̄ ꝓsumit ꝙ eas falsauerit: sicut nec ibi ꝓsumit vi deiecisse: lz ipe possideāt: et aduersarij ꝓbassēt se expulsos: dolus. n. nō ex ꝓsūptionibus ſz ex ꝑspicuis īdicijs ꝓbari dz. C. de dolo. dolū. vñ q dolū allegat dolū ꝓbare tenet. ff. de ꝓb. qties. §. q dolo. Sz cō. ar. hēs. s. de cri. fal. ad falsariorū vbi dr̄: ꝙ postqz lr̄is falsis vsus fuerit ñ potuit ꝓtēdē excusatōez: et h vs est falsis lr̄is: nec tn̄ ex h punit. So. illd̄ spāle ē ī lr̄is dñi pape q̄ pus diligēt examināde sūt: nec pēa illa ad lr̄as aliorū prelatorū extēdit: imo et alid spāle ē ī illis qd nō ē ī alijs qꝛ ibi tradit curie seculari ſtati: ſz alij nō traduntur.
n ¶ Postmoduz. vñ nō valuit pria nō cassata: sic. s. de cōces. pbē. post electōez ad fi. Sz qd si pma nulla fuisset ipso iure: puta qꝛ psona fuit idigna et sciēter electa: nūqd valuisset scda. vr̄ ꝙ sic. s. de elec. bone. j. et s. de ap. constitutis. et s. de iurepa. illud. et c. cū laici. ſz cōtrariū est verū ꝙ nō valz secūda: qꝛ ipso iur puatus fuit eligēdi ptāte illa vice. vñ scda ñ valet. s. de elec. cū i cūctj. et c. cū vitoñ. et c. scriptū fi. s. de supplē. ne. ꝓlato. lz. et c. vl. Sz c. illa illd. et c. cum laici. cōdicē videt: qꝛ ibi ab eadē ꝑsona fcā fuit pma cōcessio et scda: et tū tenuit scda: ſz ibi illa ꝯcessio pma fcā fuit de re ñ vacāte qr̄ nlla: ꝑtea laicj variat lz: ſz ñ clicj: ſz h ñ fuit puatus ipo iur: qꝛ ñ fuit notoriū pmā ñ tēuisse: et iō puat p sniaz: qꝛ forte ignorauit ipsz talē fuisse: et non licuit ei variare. b.

irritam [a] decernimus & inanē. Quia vero cantor adeo inhonestum se habuit in hoc factō: vt prima donatione nō reprobata secundam facere attentauit: & dignum sit: vt in eo qs puniatur: in quo [b] visus est deliquisse: in hoc eius duximus varietatis inconstantiam puniendam: vt concedendi succētoriam ipsam hac vice [c] nullā habeat facultatem: p̄sentium vobis auctoritate mandantes ꝯcedimus: quatenus eandem auctoritate nostra suffulti p̄sone idonee assignetis.

Idem in ꝯcilio generali.

[d] Excedentibꝰ ad nos de diuersis mūdi partibus ep̄oꝝ querelis intelleximus graues & grandes quorundā abbatum excessus: q suis finibus non ꝯtentiꝰ manus ad ea q̄ sunt ep̄alis [e] dignitatis extēdunt de causis matrimonialibus cognoscendo: iniungendo publicas penitentias [f]: concedendo etiam indulgentiarum litteras & similia presumendo: vnde contingit interdum: ꝙ vilescit episcopalis auctoritas apud multos. Volentes igitur in his & episcoporum dignitati & abbatuꝫ prouidere saluti presenti decreto firmiter ꝓhibemus: nequis abbatum ad talia se p̄sumat extendere: si ꝓpriuꝫ voluerit periculum euitare: nisi forsan quisq̄ eorum speciali concessione vel alia legitima [g] cā sup huiusmodi valeat se tueri.

Hono. iij. p. ti. sancte prudentiane presbytero cardi.

Dilectꝰ filiꝰ ioannes presbyter exposuit conquerendo ꝙ rectores fraternitatis verbis ip̄ꝫ ad reuelandum fures & qđ super quodam furto sibi tanq̄ sacerdoti fuerat reuelatum vel ad satisfaciendum exinde damnū passo artare nitentes: in eum nisi alterum premissorum efficereꝫ: tulerunt sententiam interdicti. Qđ igitur perniciosum esset p̄dictum p̄sbyteꝝ sibi taliter credita reuelare [h] ac cogi ad id qđ [i] non rapuit exoluendū: dis. t. mandamus: q̄tenus prefatos rectores coram te cōueniens iniungas eisdem: vt a memorati presbyteri grauamine penitus ꝯquiescāt.

Idem preposito. r. & . j. archidiac. suessen.

a Irritam. ergo fuit hec secunda electio irrita ipso iure vt videtur per hanc litteram. quod est verum: q2 prima non cassata secunda non potuit nec debuit attentari: etiam si prima ipso iure nulla fuisset: vt dictum est in pri. c. quia functus erat officio suo eligendo illum p. & sic succentoria nō vacabat. vnde iste. b. electus fuit ad dignitatem nō vacantem: quare nulla fuit electio. Argumen. cōtra. ff. de verbo. obli. si dari stipſr: vbi pēdente prima stipulatione que elidi poterat: tenet secūda stipulatio: sed valde sunt ista dissimilia. Itēꝫ signatur contrariū huic verbo irritam. s̄. de elec. ꝯsiderauimꝰ. & c. auditis. & ibi vtraqꝫ cassaſ. Hic vero diuersus ē casus: ibi facte fuerīt electiones a diuersis partibus: h ab vna & eadem persona que variare non potuit: vt dictum est.

b In quo. sit. s̄. de tempo. ordi. litteras. & de iurepa. pastoralis. & supra de cleri. excō. min. postulastis.

c Hac vice. tm̄. s̄ de elec. cum in cūctis. & c. cuꝫ vitoſi. vñ si istorū electio quibꝰ scribiſ non haberet effectum: statiꝫ posset iste eligere. ber.

d Excedentibꝰ. non contēti. cum qlibet suis finibus contentus esse debeat: nec terminos patrum transgredi debeat. s̄. de sepul. c. i. & ix. q. ij. c. i. & c. se. ad idem eque possunt iuduci. xxiij. q. i. c. i. & s̄. de sta. mona. recolentes.

e Dignitatis. q̄ enumeranſ. lxviij. di. q̄ꝫuis corep̄is. & c. corep̄i. Et sic vꝛ ꝑ hanc ꝯstitutionē: ꝙ cognitio causarum matrimonialium ad ep̄m de iure cōi spectat: arg. xxxv. q. vi. multoꝝ. Ar. ꝯ. s̄. de consan. & affi. ex lr̄is. Dicas ꝙ alij prelati q cognoscunt de causis matrimonialibus: siue sint abbates siue alij: faciunt ex consuetudine prescripta siue sp̄ali concessione: ꝺm ꝙ hic in fine dicit: ar. de p̄scrip. auditis. als de iure cōi ad solum ep̄ꝫ hoc spectat: vt hic pꝫ. & l. di. in capite. & s̄. de of. or. c. i. b.

f Publicas pn̄ias. h̄ ad solum ep̄ꝫ ꝑtinet. l. dis. i capite.

g Legitimā. puta cōsuetudo p̄scripta que dat iurisdictionē ꝫ. s̄. de of. archidia. c. vlt. & s̄. de rescrip. auditis. s̄. de foro compe. cum contingat. & s̄. de of. or. irrefragabili.

h Dilectus. filius. reuelare. ad hoc cogi non poterat: q2 ꝺm leges nemo pōt ꝯpelli ad furem īdicandū. ff. de p̄scrip. v̄bis solent. & ff. de ꝯdi. ob tur. cām. idē. §. si tibi. Argu. s̄. de furt. qui cum fure. sed ibi soluitur. ꝫ alia ratione non debuit compelli: quia qui peccatoreꝫ in penitentia confessum publicat: ꝑmundum compellitur pereginari: vt dicit decre. de pe. disti. vi. sacerdos. hodie vero deponi dꝫ: & in monasterium detrudi. j. de pe. & remis. ois. Sed nunqd ille sacerdos fuit suspēsus: q2 non faciebat alteꝝ qđ precipiebatur. vr̄ ꝙ sic. xi. q. iij. sententia. sed non vꝛ dupliciter de causa: q2 ipse si sciebat furtum illud: vt homo. & de tali pōt intelligi contrarium signatum s̄. de furtis qui cum fur. sed vt deus supra de of. or. si sacerdos. & in hoc maior erat ipsis rectoribus: arg. xciij. di. c. vltio. xciiij. di. c. i. q2 dei legatione fungitur. ergo ip̄m interdicere vel excōicare nō poterant. d̄. de maio. & obe. cū inferior. & . xxi. di. inferior. Item q2 ista sententia cōtinebat intolerabilem errorē. vnde non tenuit. j. de sent. ex. per tuas. vnde papa nō dicit ꝙ absoluātur: ꝫ ꝙ illi desistant a grauamine qđ d̄ facto inferebant & quia iniquum erat: vt teneatur reddere qđ non rapuit. Et ita quantum ad vtranqꝫ partem disiuncte, non valuit interdictum: vel q2 sub ꝯditione tulerunt non tenuit interdictum: & ipse sacerdos pendente conditione conquestus fuit pape: perinde fuit ac si appellasset. vnde suspensum fuit interdictum. s̄. de ap. dilecti. ij. & papa mandat ipsum vlterius non molestari: sic excommunicatio sub conditione lata suspenditur per appellationem: supra de appellatio. preterea. ij. b.

i Quod non rapuit. nisi illud a raptore scienter suscepisset: tunc eni compelleretur: quia tenetur illud restituere: cum succedit in vicium: supra de restitu. spolia. sepe. & supra de iudi. quia. v. & ff. de iureiuran. si duo. §. idem iulianus. & ff. de condi. fur. l. ij. & l. ex furtiua. & C. de furtis. lege secunda. & lege ciuile. est. bernardus.

Dilecta in xp̄o filia abbatiſſa iotreñ nobis inſinuare curauit: ꝙ cum p̄ſb̄ri ⁊ clerici iotreñ. eccleſie meldenẽ. dioc. non ꝯſueuerint ꝓꝑium hr̄e ſigillum nec ſit vnum corpus[a]: ita ꝙ cap̄l̄m appellaret̄ nihilominus ꝯ̄ voluntatem ipſius que ipſoꝝ caput eſt ⁊ patrona: ſigillum hr̄e ꝯtendunt ⁊ infra. Diſ.u.mandamꝰ quatenus ſi vobis ꝯſtiterit ita eē: dictis preſbyteris ⁊ clericis auc̄te noſtra inhibeatis[b] exp̄ſſe ne preſumant vel de nouo fabricare ſigillum: vel vti eo ſi forte nouiter fuerit fabricatum. Idem ſancti auberti archidia. abbati de annona ⁊ p̄poſito cameraceñ.

Grauem ⁊ dolore non vacuã: ⁊ infra. Diſ.u.mandamus: q̃tenꝰ ſi vob̄ cõſtiterit archidia[c]. ſemel ⁊ ſecundo ꝯ̄ fidẽ homagij[d] preſtiti ac debitaꝫ reuerentiã ep̄ꝫ ſuuꝫ eſſe dñm negaſſe[e] vel in foro ſeculari depoſuiſſe ꝯ̄ eum ſuper rebus ſpiritualibus queſtionem aut tem inuaſoribus epiſcopi ⁊ ſociorum eius ꝙ̄ fratri eius: vel ꝯplicibus ſuis cauſam vel ꝯſilium[g] p̄buiſſe: ipſum tanꝙ̄ membrũ putriduꝫ[h] ab ambianeñ. eccleſia perpetuo abſci p̄datis[i] beneficia ſua facientes perſonis idoneis per illos ad quos donatio ꝑtĩet aſſignari.

Grego.ix. vniuerſis eccleſiarum prelatis.

Nimis iniqua[k]: ⁊ infra. Cum religioſi vir i abnegantes ſalubriter ſemetipſos elegerint in paupꝑtate chriſto paupꝑi ad placitum famulari tanꝙ̄ nihil habentes ⁊ omnia poſſidentes: ñ deſunt plerīqꝫ tam eccleſiaꝝ prelati ꝙ̄ alij q ceca cupiditate ſeducti ꝓprie auiditati ſubtrahi reputantes quicquid predictis fidelium pietas elargit̄: qetem ipſorum multipliciter inquietant. Volunt nãqꝫ ꝯ̄ regulam a ſe. ap. approbatam ⁊ ſui ordinis inſtituta ipſis inuitis eoꝝ confeſſiones audire: ac eis iniungere penitentias ⁊ eucharistiam exhibere. nec volunt vt corpuſ chriſti in eoꝝ oratorijs reſeruetur: ⁊ fratres ipſoꝝ defunctos apud eccleſiaſ ſuas compellunt ſepeliri ⁊ eorum exequias celebrari. ⁊ ſiquis decedentiũ fratrum alibi ꝙ̄ in ſuis eccleſijs eligat ſepulturaꝫ: funus primo ad eccleſias ſuas deferri cogũt: vt oblatio ſuis vſibus cedat: nec ſuſtinentes eos hr̄e campanam vel cimiterium benedictum certis tm̄ tp̄ibus permittunt ipſos celebrare diuina. Volunt quoqꝫ in domibus eoꝝ certuꝫ numerum fratrum ſacerdotum clericoꝝ ⁊ laicorum necnon cereorum lampadarum ⁊ ornamẽtoruꝫ ꝓ voluntate ſua taxare ac reſiduum cereoꝝ qñ nouit̄ apponunt̄: exigunt ab eiſdem

a Dilecta. Corpus. Nota ꝙ q non ſunt de vno collegio vel eẽt de vna ſocietate: ñ dicuntur vnum corpꝰ: vt hic pꝫ: qꝛ clerici iſti erant clerici iotrenſis eccleſie deſeruiẽtes ibidem: q ñ dicunt̄ facere collegiũ: ſed ſt̄ ibi bñficiati: licꝫ oẽs ſubeſſent abbatiſſe vñ non ſunt vnũ collegiũ ſiue vnuꝫ corpus: nec pñt ꝯſtituere vnum ꝓcuratorem ſiue actorem ꝑ aliq̃ cã.ff.qđ cuiuſqꝫ vniuẽ. l.i.§.i. Illi ergo ſoli faciunt vnum copus: q ſunt in vno collegio vel ſocietate: vt.l.predicta. Unde nota ꝙ corpꝰ multis modis dr̄: oẽs enim fideles poſſunt appellari vnum corpus ſiue vna eccleſia ꝑ fidem ⁊ charitateꝫ ſiue ꝑfectioneꝫ gr̄e.ẽ.đ ſum. trini.c.ij.cuius caput eſt chriſtus.iij.q.iiij. engeltrudam. ita ꝙ alter alterꝰ onera portet.l. diſ. põderet. Itẽ collegiuꝫ ſiue vniuerſitas dr̄ vnuꝫ corpus: cuius prelatus dr̄ caput.ẽ.de his q̃ ſi.a p̄. ſine ꝯſẽſu ca.nouit. ⁊ tale corpus põt habere ſigilum.ẽ.de app.ſignificauit.⁊.lxxiij.di.in noĩe in ſi. ⁊ actorem ⁊ arcam communeꝫ: vt.ff. qđ cuiuſqꝫ vniuer.l.i.ſed cum iſti clerici talit̄ nõ fuerit vnum corpus: ſigillum cõmune habere non debebãt vt hic pꝫ. Iteꝫ vnũ dicitur corpꝰ quod vno claudit̄ ſpiritu: vt homo ſignũ animal. Aliud dr̄ corpus quod hꝫ partes ĩtegrales ſeu coherentes vt domus. Aliud qđ hꝫ partes diſtantes: vt grex populus colegium.ff. de vſuca.l.rex mixtura. Si enim petiſti i iudicio corpus qđ hꝫ partes integrales: vt domuꝫ ⁊ ſuccubuiſti: ſi poſtea petas aliquid de domo: puta cemẽta vel ligñũ. puta cuꝫ fuerit diſſolutũ a domo: nõ obſtat exceptio rei iudicate.ff.de excep. rei iudi ſiqs cum totum.§.iteꝫ ſiqs fundum. Si vo petas totum corpus qđ hꝫ partes diſtantes: puta gregẽ: ⁊ ſuccubuiſti: ſi poſtea petas aliqđ caput de grege qđ fuit ibi: obſtat exceptio. ſi vo ñ erat ibi: ñ obſtat.ff.de excep.rei.iudi. ſi cũ argentũ.§.i. Itẽ ep̄s cũ capitulo ſuo facit vnũ corpus: cuius ipſe ẽ caput: ſꝫ cum clero ciuitatis vel dioceſis nõ dr̄ facere vnũ corpus.ẽ.de teſt. re quiſiſti.§.ſecus.⁊.j.de ver.ſi.cum cleri. ſic abbatiſſa iſta cũ clericis eccleſie iotreñ.lꝫ ipſa ſit caput: non facit vnum corpus.

b Inhibeatis. Sed quare ꝓhibetur iſtis hr̄e ſigillũ: cum glibet poſſit hr̄e ſigillum: rõ q̃re iam reddita eſt ſuperius: qꝛ cum iſti non eſſent vnũ corpus: volebant facẽ ſigillum commune: tanq̃ꝫ eſſent vnuꝫ corpus ſiue collegium: ⁊ per hoc videbatur fieri preiudicium abbatiſſe: cui ſuberãt: quaſi ꝙ per ſe forte expedirent negocia: q̃ ſub ipſa vel auctoritate ipſius tractari debebant quia ⁊ hoc ꝑmiſſo aliud attentarẽt i preiudiciuꝫ monaſterij. ſed ſi glibet rector per ſe vel cuꝫ collegio ſuo vellꝫ habere ſigillum: non ꝓhiberetur.

c Grauem. archidiaconũ ambianeñ.ſ.

d Homagij. homagiũ h̄ appellat̄ fidelitatẽ ⁊ obediẽtiã: quam ratione archidiaconatꝰ p̄ſtitit ep̄o: qđ licet. xxiij.di.quanq̃ꝫ.ẽ. de iureiu.nullus. alˢ nõ licꝫ exiget̄ homagium.j.đ regu.iu.indignum: ⁊ ſupra de ſimo.ex diligẽti. ⁊ ſic iſte archidiaconus fidelitatem ⁊ debitam reuerentiam violauit multipliciter. ꝓ vt ſequitur merito ergo punitus fuit

e Negaſſe. ipſo facto veniendo ꝯ̄ fidelitatem ⁊ debitam obedientiam dando conſilium inuaſori epiſcopi ⁊ fratri eiuſdẽ archidiaconi ꝯ̄ ipſuꝫ epiſcopuꝫ: qꝛ traxit ipſum ad iudicem ſecularẽ: ⁊ ibi forte publice ipſuꝫ dominũ ſuum eẽ negauit: ⁊ ita ſemel ⁊ ſecundo venit ꝯ̄ fidem: vnde puniri debuit.

f Depoſuiſſe. Argumen. eſt hic manifeſtum: ꝙ ſola cõuentio ſufficiat ad hoc: vt cadat a iure ſuo lꝫ non fuerit litem conteſtatus de hoc dictum eſt: ſupra de fo. competenti. ſi diligenti. ſed forte hoc eſt: qꝛ deliquit contra dominum ſuum: vnde fortius puniri debet. argumen. ff. de re mili. oẽ delictum.j.reſponſo.§.primo. qꝛ õis contumacia aduerſus preſidem capite punienda ẽ: vt ibi di

eitur. vel iste omni officio ⁊ beneficio priuatur.

g Consilium. si dedit consilium ꝯ dnm suum: cui fidelitatem suam dz seruare: venit ꝯ fidem pmissam ⁊ iuramentuz fidelitatis. ex. de iureiuran. ego enim. ⁊. c. querelam. vnde indignus est beneficio qd hz ab eo. xxij. q. vlti. de forma. ⁊ ideo priuari debet beneficio: ar. xcvi. dis. si imperator. ⁊. ex. de postulando. c. vlt. Sic enim iste ingratus fuit contra episcopum suum: a quo beneficium habuit: quare ipso priuari debuit. ex. de dona. propter eius ingratitudinem. C. de reuoca. dona. l. vl. ber.

religiosis in vita. ex. de sepult. de his. ⁊. ex. de statu monacho. c. i. ⁊ hoc solum debent ibi habere quod canones permittunt. xviij. q. ij. hoc tantum. quam sit luminoso.

m In ornamentis. de his enim relictis ⁊ alijs que ad diuinum cultum pertinent: nihil percipere debent: quamuis de alijs rebus relictis in testamento possint percipere suam partem. ex. de testa. c. vlt. ⁊ ideo ab his precipue ⁊ ab alijs grauaminibus debent humiliter abstinere: cum omnia dimiserint propter deum: ⁊ elegerint in paupertate dno deseruire. j. c. pri. in prin.

h Putridum. ergo abijciendum est ab ouili: ne inficiat sanas oues: supra de statu monacho. ea que primo responso in fine ⁊ xlv. distin. sed illud ⁊. xxiiij. q. iij. resecande. Ex tribus causis archidiaconus iste reddidit se dignum. Primo quia negauit epm suum dominum esse. Secundo quia traxit illum ad iudicium seculare. Tertio: quia dedit causam siue consiliuz contra dominum suum: ⁊ sic venit contra fidelitatem.

i Abscindatis. Et ita per sententiam perdit beneficia non ipso iure. sic qui trahit aliuz in vetitum examen perdit causam per sententiam non ipso iure: prout no. supra de fo. compe. si diligenti in glo. sed nunquid bernardus.

nec permittunt q noui sacerdotes eorum alibi quam in ecclesijs suis celebrent pmissas missas eos nihilominus compellentes vt in quotidianis missis quas in suis locis ⁊ altaribus celebrant: oblationes ad opus eorum recipiant ⁊ reseruent: quicquid etiam eis dum celebrant missarum solemnia intra domorum suarum ambitum pia fidelium deuotione donatur ab ipsis extorquere oblationis nomine contendentes: qd eidem tam in ornamentis[m] altaris quam in libris ecclesiasticis absolute conferatur: vendicant pperaz iuri suo. Quocirca mandamus quatenus vniuersi ⁊ singuli a prenotatis grauaminibus desistatis subditos vestros ab huiusmodi artius compescendo. Idem vniuersis ecclesiarum prelatis.

Nimis praua: ⁊ infra. Cum quidaz viri religiosi: vtputa fratres pdicatores ⁊ minores: quorum ordinez ⁊ regulam se. ap. noscitur approbasse: in artissima paupertate christo pauperi famulentur: plerique prelati ⁊ alij eos ad synodos[n] suas cogunt accedere ac suis constitutionibus subiacere. nec his contenti capitula ⁊ scrutinia i locis fratruz pro his corrigendis facturos se comminantur fidelitatem iuramento[o] firmataz ab eorum ministris ⁊ custodibus exigentes: eis quoque vt taz extra ciuitates quam intra cum eis processionaliter veniant: ex leui causa: mandantes: excommunicationis sententiam fulminant in benefactores ipsorum: ⁊ id ipsum fratribus comminantes eos de locis: in quibus dno famulantur: satagunt amouere: nisi eis obediant in omnibus supradictis: ad hoc ne fratres fauorabiliores ciuitates ⁊ villas: vbi religiose ac honeste valeant commorari a populis deuote vocati accedere audeant: inhibentes tam in accedentes fres quam in receptatores eorum psumunt excommunicationis sententiam promulgare ab eis etiam de hortorum fructibus[p] decimas necnon de habitaculis fratrum sicut de iudeorum domibus[q] contendunt redditus extorquere: asserendo q nisi fratres morarentur ibidem: ab alijs habitatoribus prouentus aliqui soluerentur: ⁊ vt ipsos sue subdant totaliter ditioni: eisdem ministros ⁊ custodes volunt perficere pro sue arbitrio voluntatis. Quocirca mandamus: quatenus vniuersi ⁊ singuli a prenotatis[r] grauaminibus desistatis: subditos vestros ab huiusmodi artius compescendo.

Idem archiepo bracaren.

Tanta est clauis petri: ⁊ infra. Ad confusionem p. episcopi. quondam collubrien. non potest in memoriam non venire quantum in nos

n Nimis praua. ad synodos. Omnes. n religiosi qui populum non habent: ad synodum ire non tenentur: ar. j. de priuile. ex ore i fine. ⁊. xviij. q. ij. §. vlti. ⁊. xviij. di. i illa palea episcopus: que est concilij turon. de hoc dictum est. ex. de of. or. dilectus.

o Juramento. ab alijs enim ministris siue rectoribus ecclesiarum: quibus animarum cura commissa est: hoc requiritur xxij. di. quanquam. ⁊. ex. de iureiuran. nullus. ab huiusmodi fratres predicatores ⁊ minores sunt exempti. Et illud videtur intelligi de perpetuis rectoribus: sed isti non sunt perpetui: immo quasi annuatim mutantur.

p Fructibus. de his etiam nullas religiosi decimas soluere tenentur. ex. de decimis ex parte. ⁊ leprosi etiam licet non sint pfessi: de hortis decimas non soluunt. ex. de ec. edi. cum dicat apostolus. de hortis ergo ⁊ de domibus decimas nulli religiosi soluere debent.

q Domibus. Judei. n de domibus ⁊ alijs possessionibus: si quas colant: decimas soluant. ex. de deci. de terris. ⁊. ex. de vsur. quanto

r A prenotatis. i. omnibus eniz supradictis predicatores ⁊ minores fres exempti sunt: nec possunt copelli ad aliqua supradicta facienda.

k Nimis iniqua. in capitulo isto reprehenditur auaricia siue prelatorum auiditas: quam exercent ꝯ viros religiosos qui omnia renunciauerunt propter deum in pluribus: vt in littera patet.

l Donatur. hoc nullo modo debent prelati ecclesiarum sibi vsurpare: quod pia deuotione fidelium confertur

f Tanta. romanam. vnde magis puniendus fuit q deliquit in principem ⁊ sine restitutione damnandus. xx. di. in tm immo culpam ⁊ offensam: quam in deum ⁊ romanam ecclesiam commisit: remittere non posset. xxiij. q. iiij. si is qui. ⁊. lxiij. distin. salonitane.

a ¶ Petri claues. de qbus hēs. xxi. di. in nouo. vñ hēt ptātem ligādi ⁊ soluēdi. xxiiij. q. i. qdcūqʒ. Iste. n. cōtēpsit petri claues violādo sniam interdicti tā per se q̄ʒ per alios quos ad h̄ compulit: ⁊ tūc suspēsus fuit violādo iterdictū: vt dī. j. b.

b ¶ Nō seruare. ppter hoc non excusantur: cū p nlla pēa tpali obuerāt iterdicti sniaʒ violare. xxxij. q. v. ita ne lʒ culpā eorū attēuet. s̄. qd me. causa sacris ar.

c ¶ In exēpluʒ. vt p hoc ēt fiat cetis interdctō delinquēdi. ij. q. vij. q̄pp. s̄. e. c. i. ⁊. s̄. de iudeis ad liberādam i fi. qꝛ facilitas venie incētiuū tribuit delinquendi. xxiij. q. iiij. est iniusta. b.

d ¶ Inanes. Nō. q qui ñ suat sniaʒ iterdicti: beneficia vel dignitates cōferre nō pōt tanq̄ʒ suspēsus. s̄. d cocess. pbē. qꝛ diuersitatē. ⁊ hic pʒ māifeste. Itē nec talis pōt aliquē excōicare: cū quātū ad sacra ecclie excōicat⁹ reputet: qꝛ ex eo q dicit irritas: pʒ q institutiões ⁊ excōicatōis snie multe fuerūt. xxiiij. q. i. audiuimus. Tñ io. dixit ibi: q suspensus tm̄ ab officio pōt excōicare: ʒ hoc non vꝫ: qꝛ cū ipse sit offō priuatus aliū priuare non pōt vt hic vꝫ: qꝛ si snia talis tenuisset. illos absoluisset vt i sentētijs excōicatōis fieri cōsueuit ʒ h sniās illas decernit irritas ⁊ ianes. Arg. ꝯ. s̄. de cle. ex. min. si celebrat. ʒ h lōge magis excessit q̄ʒ ibi: ⁊ ē diuersus casus: ibi loquit de suspēsione canonis per participatōnem hic de suspensione hois. Itē collatio pdcōꝝ nulla fuit: qꝛ illi quibus collatio facta fuit: nō seruauerunt interdictum: nec excommunicatis conferri possunt multo forti⁹. s̄. d cle. ex. mini. postulastis. §. ij. ⁊. s̄. de eta. ⁊ qu. cum bone. Quidam dicunt: q hic plus fuit processum. s. q exe cutores qui posuerunt interdictum: excommunicauerunt vio latores interdicti: ⁊ sic recte dicit irritas ⁊ inanes. ʒ ex lr̄a hui⁹ decre. non colligitur hoc: si etiam excommunicati fuerunt vio latores interdicti. s̄. de cle. ex. mini. postulastis. §. ij. de institutō nibus ⁊ destitutōib⁹ nulla dubitatio est: qꝛ sine culpa ⁊ absqʒ ordine iuris fuerunt destituti: ⁊ ita si nulla fuit destitutio: nulla fuit institutio. ij. q. vi. hoc quippe. ⁊. s̄. de accusa. ad petitionez. ⁊. j. de pur. ca. c. pe. ⁊ ita dubitatio tm̄ remanet circa sentētias excommunicationis ⁊ interdicti: ⁊ de illis idem credo: vt dictum est. ex eo enim q tantum excessit: vt patet in prin. decre.

⁊ eccliam romanaʒ deliq̄rint despexerit petri claues[a] ⁊ ecclesiasticam leserit ptātēʒ: cum non solum interdicti sentētiaʒ quaʒ seruaret ab initio temere violauit. verum etiam idu xit alios imo cōpulit non seruare[b]: ⁊ quos inducere monitis ⁊ flectere minis ac terroribus ad violandam interdicti sniam nulla potuit ratione: p⁹ atroces iniurias amissionem bonorū spoliationem parentum dignitatibus prebendis ⁊ beneficijs spolians coegit miserabiliter exulare ea suis in hac parte fautoribus non absqʒ presumptione temeraria conferendo: que omnia idem episcopus in nostra ⁊ fratrum nostrorum presentia publice recognouit. Lʒ autem mēoratus episcopus in manibus nostris spontanea cesserit voluntate: volentes tamē vt hi qui huiusmodi sententiam interdicti non sunt veriti temeritate propria violare ac recipere dignitates p̄bendas ac beneficia aliorum: qui absqʒ culpa ⁊ sine causa rationabili eis fuerant spoliati: seueritatem effugiant canonice vltionis: ne facti peruersitas transeat presumptoribus in exemplum[c] auctoritate dei omnipotentis omnez institutionem destitutionem collationem prebendaruʒ beneficiorum ac dignitatuʒ presumptas per eiusdem episcopum: ⁊ excōicationis seu interdicti sententias in quocūqʒ hac occasione prolatas ab eo: post interdicti violationez eiusdem decernimus irritas ⁊ inanes[d]. Quia vero vbi magis exceditur: ibi est seuerius vindicandum[e]. Mandamus quatenus omnibus quos dictus episcopus in supradicta benefscia prebendas dignitates intruserit: non solum a beneficijs ipsis prebendis ⁊ dignitatibus: veruʒ etiam ab alijs beneficijs: siqua obtinēt ⁊ ecclesijs prorsus amotis: tam presumptores eosdem q̄ʒ omnes alios qui prefatum interdictum damnabiliter violarunt: suspendas auctoritate. ap. ab officio ⁊ beneficio[f]. Illos quoqʒ quos in personas ⁊ res predictorum canonicorum prelatorum ⁊ clericorum manus temerarias constiterit extendisse: ad nostram venire compellas presentiam pro meritis recepturos: inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachij secularis[g].

suspēsus fuit a iurisditiōe cōtēnendo. n. claues ecclesie amisit ptātē clauiū: sic g non ē ligat⁹: ex cōtēptu ligat. xi. q. iij. §. cū ergo. ⁊. xxiij. q. iij. notādū i fi. loc⁹. n. interdicit ppter hoies: ⁊ ita hoies sūt iterdicti ⁊ suspēsi ⁊ nō locus: qꝛ cū locus sit res iāiata: nec suspēdi nec iterdici pōt: ⁊ ita cū dꝛ interdico locū talē: hoc ē dicere interdico homies illius loci ⁊ celebrātce ibidem ⁊ ita celebrantes i loco iterdicto: int̄dicti sunt ⁊ suspensi ⁊ irregulares: ⁊ ita nec eligere nec eligi nec etiā postulari pñt. s̄. d postu. c. i. ⁊. s̄. d elec. cū inter. r. ⁊. s̄. de consue. cū dilect⁹. s̄. d cl. exc. mi. apl̄ice. Et sic iste eps qui violauit interdcm̄ qd ab initio cepat obseruare suspensus fuit ⁊ irregularis. vñ postea in alios snias excōicatōis ⁊ interdicti aut suspēsionis ferre nō potuit: ⁊ sol⁹ papa cuʒ talib⁹ dispensare pōt. s̄. de re iudi. cū eterni. ⁊ j. de sen. ex. cuʒ medicinalis. Ar. ꝯ. f. q ñ sit irregularis vel suspensus. s̄. d cle. ex. mini. postulastis. §. vl. ⁊ h: vbi dic̄ suspendas oēs ⁊c̄. ʒ istud ad scm̄ referr. cū ēt iā essēt suspēsi violādo interdcm̄ ʒ g cōicat aut etiam celebrat excōicatis nō ē suspensus pprie nisi a pceptōe sacrorū aut irregularis: lʒ als sit puniendus: dummodo non in contemptu ⁊ ꝯ prohibitiones superioris. s̄. de cle. ex. mi. si celebrat. cuʒ hoc in iure non inueniatur statutum ⁊ ideo non debet extendi hec pena. b.

e ¶ Vidicādū. qꝛ vbi maior ē culpa: maiō exerceri dʒ vl̄dicta. s̄. d hēti. excōicam⁹. §. credētes. vbi inuenies concordātias plures de hoc. si. s̄. de eta. ⁊ q̄li. cum bone.

f ¶ Beneficio hec ē pena illorū g nō seruāt interdictuʒ s̄. de cleri. ex. mini. postulastis. §. quesiuistis.

g ¶ Secularis. vt. s̄. de of. or. c. i. ⁊. c. qm̄ in plerisqʒ in fine. ⁊. s̄. de iudi. cuʒ non ab hoie. vbi. n. ecclesia amplius facere non potest: implorare debet auxilium seculare ⁊ compellere: ⁊ econuerso. s̄. de maledi. c. ij. ar.

a Intellerimus.non dedignātur.in auc.vt cle. apud ppri.& ad fi.colla.vi.& in auc:ɔ ec.ti.in prin.coll.ix.& ij.q.iij.§.hinc colligitur.

b ¶ Adiuuanē.& ita in cā ecclīastica leges posſumꝰ allegare:vt ēt ſi canones deficiāt poſſit iudicari ſm leges. x.di.lege.&.c.ſi in adiutoriū. xxxiij.q.ij.hiſtoria. liiij.d.et antiqs.ar.ↄ.xxxiij.q.ij.inter hec.xxxiij q.iiij. nemo. dicas q̄ legibꝰ vtenduʒ ē in ecclīaſticis cauſis : niſi cāonibꝰ ↄdicāt q: tūc non.x.di.c.i.& hoc i fi. dī & facit ad hoc.C.ɔ no.co. cōpo. hec q̄ ibi pterq̄ ſi iuriſditōe aliqua adiuueē.ſ. de maledi.c.ij.vbi.de hoc.

c ¶ Iniuria.ħ ſumptum ē. ff.de noui ope. nūci.l. ꝑtor.§. ait ꝑtor. &.l.ij.& ē ſimile in excōicatōe q̄ tʒ ſp ſiue iuſta ſiue iniuſta.xi. q.iij. c.i.Tanta ē.n. vis denūciatiōis: vt ſi aliqd fiat poſt denūciationē añ rēiſſionē vel ſatiſdationē de ope ɔmoliēdo. ēt ſi ius habeat edificādi i totū.dʒ ɔmoliri .l.ꝑd.ꝑtor.§.i.& ħ.&.j.c. ꝑri.& hec denunciatio facienda ē in re pñti & in ipſo ope : & non tm̄ domino ſed illis qui ibi ſubſūt. ff.e.de pupillo §.nūciare.de hoc dī.j.c.priori.& hoc iō:q: nunciatio iſta in rem ē & non in pſonam.ff.e.de ope.no.nūci.vnde cuicunq̄ fiat:tʒ.ff.e.cuilʒ.alibi fcā q̄ʒ in re nō tʒ.ff.e.de pupillo.§.ſiquis forte: qꝺ pōt itelligi q̄ nō tenebit q̄ ad ħ : vt nō teneaē demoliri opꝰ fcm̄:cū ius hēat edificādiꝰ: qꝺ fieret ſi eēt fcā in re:vt hic dicit.Et nō q̄ tot debent eē denunciatiōes & tot remiſſiones:quot ſunt loca in quibus edificatur.ff.e.ti.de pupillo.§.in pluribus.lau.

d ¶ In ꝑiudiciū.hec ē alia cā demoliendi edificiū.i.preiudiciū.n.eccliē pochīalis: alia fieri nō dʒ.xvi.q.i.ecclie &.c.qcūq̄.&.ſ.de ec.edi. ad audiētiā. j.niſi iuſta cā ſbſit vt ibi dicitur : & tunc id fieri dʒ de auctoritate epiſcopi.

e ¶ Quam ex iniuncto.expenſis. Sʒ q̄re ſuis expenſis dʒ deſtruere: cū nō fuit ei denūciatū nouū opꝰ: q: ab ſes fuit:vt hic ſeqē i lrā:imo ſufficit q̄ pſtet patiētiam: vt monachi deſtruāt:ar.ff.de alie.mu.iu.cau.fac.l.iij.§.itē ſi.& heres i penā nō ſuccedit. vñ ſufficit patiētiaʒ pſtare. ff.e.l.pe.ħ dic q̄ denunciatio fuit fcā pdeceſſōi.vñ teneē iſte ſicut ille:cū ei ſucceſſerit i vitiū.ſ.ɔ iud.q:.v.&.ſ.de i reſti.ſpo.ſepe.& ħ edictū daē heredi & i heredē:cū in vitiū ſuccedit. & ēt poſt ānū.ff.e.l.ꝑtor.in fi.ſi..ſ.de teſti.ſi

gnificauerūt.& ſic ſuis expenſis dʒ demoliri.ſ.c.pr. &. C.ea.t. vna.ſi vero edificatū ſit domino inuito:tūc ſufficit preſtare patientiam:vel ſi ſeruus ſine iuſſu domini hoc fecit. ff.quod vi aut clam ſi alius.i. reſponſo.&.l.deniq̄.§.vltimo.

f ¶ Cautū ſit.ff.e.l.i.§.i opis.denegaē huic actio:q: fecit ↄ denūciatōʒ añ remiſſionē.

g ¶ Nūciatū.denūciatō noui opis ad ea tm̄ pertinet: q̄ ſolo ɔiūcta ſūt vel in ſolo fiūt nō ad alia.ff e.l.i.§.hoc aūt edictum. opus āt nouū:facit q edificādo vel detrahēdo priſtinā opis faciē imutat. ff.e.l.i. §.opus nouum : nō āt ſiqs reficit āliquū ff.ea.l.i.§.ſiqs edificiuʒ. &.ſ.ɔe iudeis conſuluit. Illud pterea ſcias:q̄ q ɔ nūciat nouū opꝰ:prio iurare dʒ: q̄ nō calūnie cā denūciat.ff. e. ɔ pupillo. §. q opus.& ħ iuramētuʒ auctore ꝑtore erigiē añq̄ʒ iuret:vt ibi dī.Et qui ſimplici v̄bo nūciat:hoc ipo ɔſtituit ipm q edificat poſſeſſorē:ſecꝰ ſi p iactū lapilli.ff.e.l.i.§.i operiſ.&.l.ɔpupillo.§.meminiſſe.Et iō meliꝰ ē hoc facere p lapillū:& hec dnūciatio locū hʒ:ſiue fiat ip ſi dño ſiue pcuratori ſeruo vel puero vel ipſi fabro q edificat.ff.e.de pupillo.§.nūciare. dū tm̄ in pñti re:vt ibi dī :j vt dixi ſ.c.pr.cōpetit aūt denūciatio non tm̄ dño: ſed ēt emphiteote & creditori.ff.e.l.in prouinciali.§.vl.&. §.ſi ego.& l.creditori. & ſi edificetur in publico quilibet ciuiſ admittitur ad denunciandum:vt.l.pdicta. in puinciali.§.vl. Itē cōpetit vſufructuario:ħ nō ↄ dñm: ita tamen q̄ vſufructus non ſit deterior .ff.de remiſſi.l.i.§.ij. Itē ſeruꝰ nūciare nō pōt ſed ei pōt denunciari.ff.de pupillo.§.i.niſi noie alterius nunciet.ff. qꝺ vi aut clam.l.iij. Itē ſi anteq̄ʒ edificatum eſſet : aliquis ageret cum vicino . ne altius tolleret edes : nec reus defendatur : hoc facere dʒ pretor : vt ille preſtet cautionem non prius edificare q̄ʒ vltro agat ius ſibi eſſe.ff.codem.ſi prius.

h ¶ Remiſſionē.remiſſio qñq̄ fit expſſe.ff.e.nō ſolū.§.ſcīedūʒ & tacite.ſ.morte :.vt.e.l.§.morte. Si aūt q denūciauit non vult remittere denūciationem cautione ēt ſibi oblata : dʒ pagē cāʒ ſi poteſt vſq̄ ad tres menſes: & alter tenetur expectare non obſtante cautione oblata:ſi non compleuerit cām vſque ad tres menſes:iuſta cauſa impediente caueat poſtea de opere demoliendo & edificet.C.e.l.de operis: quidam nō hñt ibi hanc rubricam:ſed ē in titulo de edi.pre.& ſic intellige.j.e.c.vl.&.c.pri.q.n.ſtatim vult docere de iure ſuo non tenetur recipe cautionem:vt ibi:niſi poſt tres menſes vt ibi dictum eſt.

i ¶ Principale.deſtructa.n. re deſtruūē priuilegia.ar.j.de.v.ſig.abbate.in fi.&.xvi.q.vij.ɔ hoc diximus.&.ſ. de fi. inſtru.inter dilectos.§.cum igitur.C .de legi.non dubiū.ff.de colle.illi

De noui operis nunciatione.

Lucius.iij.paduano epō.

Intelleximus ex litteris tuis:q̄ cuʒ cā que vtiē iter priorē ſci cypriani & clericos de rodigio ſup capella q̄ i ꝑiudiciū baptiſmalis eccliē de coſta ab eiſdeʒ clericis ē cōſtructa.f.t.delegata fuiſſʒ:&.j Quia vo ſicut leges non dedignāēᵃ ſacros canones imitari: ita & ſacroꝝ ſtatuta canonum principū cōſtōibus adiuuāēᵇ: f.t.mandamꝰ:q̄tenꝰ diligēter cōſiderās:q̄ poſt denūciatōm noui opis ſiue iure ſiue iniuriaᶜ aliqd conſtruaē legalibus dʒ ɔſtōnibus demoliri:& q: nlla ecclīa i ꝑiudiciūᵈ ē conſtruēda negociū ipm ſm legū & canonū ſtatuta ñ differas terminare. Inno.iij.cāt. archiepō.

Quam ex iniuncto:&.j.f.t. mādamꝰ.q̄tenꝰ qcquid edificatū ē in eccliā ɔ lemech poſt noui opis nūciatiōʒ :expēſisᵉ tuis facias penitꝰ demoliri eo nō obſtāte ſi ēt abñs extitiſ cū ſit cautūᶠ legitiā ſāctōe vt ſi is cui opꝰ nouū fuerat nunciatūᵍ ante remiſſionēʰ edificauerit:deide agere cepit ius ſibi eē ita edificatū hre: ſibi debeat actio denegari:reducēs pr ſus i irritū qcqd de īſtituēdis ibi cāonicis & alijs ad ipaʒ ecclēſiā ptinētibꝰ a te vel predeceſſore tuo cognoſciē ordiatū eorū redditibꝰ ad ſtatuʒ priſtinū reuocatis quos ab obligatōe pſtiti iuramēti:p eo q̄ ibi dē īſtituti fuerūt auc̄te nr̄a p te denunciari pcipimꝰ abſolutos:cū.n.amodo nō teneat principale qcqd ex eo vel ob id ſecutū ē ſb pmiſſa diſtrictiōe decernimꝰ irritādū:&.j. Sup eo quoq̄ nō ſufficimꝰ admirari: q̄ cū viri religioſi mōachi cātuarieñ.q oia dimiſerunt pro xp̄o tot laboribus & piculis p ſonas & res non dubitauerint

citis.l.iij.z.xviij.q.ij.in.nullo.ff.de re.iu.nihil dolo.in fi.ff.de fideiussso.fideiussor obligari.

a ¶ Non fecissent.no.ar.p monachis:q sp psumũtur iustã li/tẽ mouere:cum ipsi sua dimiserit pp deũ.s.ti.pr.nimis inq in prin.vñ nõ ẽ psumendũ:q appetãt aliena:ar.xij.q.i. expedit i fi.z ẽ fi.ir.q.iij.lugdun.

b ¶ Dimittenda. Nõ.q p aliquo scãdalo vitãdo nõ dz gſ mortale pctm cõmittere:qz vtilius scãdalũ nasci pmittit q̃ vitas relinqtur.j.de re.iur.q scãdalizauerit.z illud:finite illos:qz ceci sũt.xi.q.iij.ii vba.s.d his q̃ vi me tusue causa facr.j.z.xxvij q.v.ita ne.z.i.q.vij.z si illa als si aliqua possint sine vel omitti sine mortali:detrahẽdũ ẽ iuri:vt h dicit:z sic põt itelligi illa iura.l.di.vt.cõstitueret z oia cõsimilia,put hic se quitur in littera.

c ¶ Pro scãdalo tollẽdo ppter qd detrahendũ ẽ qñq seueritati.l.d.vt cõstitueret.z ius relarat p pter scãdalũ siue multitudinẽ.s.de tẽp.or.c.ij.vbi de hoc.z ppter scandalũ ẽt mrimoniũ impedit.s.de spõ.in tua.z.s.de cog.spi.super eo.s.ne cle.coniug.cum olim.

d ¶ Lz maior.i.diuitiz z potẽtum.q sociã habẽt multitudinẽ.xxiij.q.iiij.nõ potest.bern.

e Significantibus.in/cõtinẽti.marie qz idẽ eẽt si vsq ad tres mẽses.j.c.pri.z.C.e.l.vna.z plene dictũ ẽ.j.c.pr.s multo fortius si hoc incõtinẽti pbare volebãt:qz restõ etiam differtur si i continẽti offerant pbationes.s.de resti.spo.lias.z.ff.vt i pos.leg.si is a q.

frequẽter exponere:qd nõ fecissẽt[a] nisi cognoscerẽt pmissa respicere i graue cãtuarẽ.ecclie detrimẽtũ:ita saltẽ p vitãdo tã graui scãdalo,prior:ab huiusmõi ẽt tibi,phibitis ñ cessasti.cũ sacre scripture testio/nio debueras dedicisse:q licz opera illa q̃ sine mortali pctõ omitti nõ pñt:nõ sũt p vitãdo scãdalo dimittẽda[b]: nec ea de beãt p scãdalo vitãdo cõmitti que sine mortali pctõ comitti nõ pñt:ab his tñ q̃ sine mortali pctõ cõmitti possũt pit z dimitti:sit p scãdalo[c] tollẽdo cessandũ:z eis ẽt p vitãdo scãdalo isistendũ.Unde apls si scãdalizat frater:nõ comedã carnes i etnũ. z dñs i euãgelio q̃ eos q scãdali pstãt mariaz: ve hoi illi p quẽ scãdalũ veit zc. Et lz maiorũ[d] scãdalũ sit vitãdũ:vitãdũ ẽ ẽt scandalũ pusillorũ iuxta testimoniũ vitatis: q scãdalizauerit inqt vnuz de pusillis istis q in me credunt. zc.finis ergo his talit a te imponat:q pter te pdictõis rebellio p vtutẽ seqntis obediẽtie valeat expiari. Ho.iij.

Significãtibus[e] cãonicis sãcte opportune inotuit nobis:q cuz sup eo q.n.cuis p sieri . i q̃dam platea ecclie sue eis phibentibus in suum edificabat piudicium z grauem : deposuerũt corã officiali pisien.archidi.qõnẽ:eis offerẽti bus icõtinẽti[f] pbare piudiciũ z plateã ad suã ecclia z ptinere ac petẽtibus vt nõ obstãte q dictus.n.cautionẽ de demoliẽdo ope offerebat:edificiũ phiberet.Et qz idẽ officialis loqndo decreuit[f] pbatiões eor admittẽdas eẽ ac ab ope interim q escẽdũ:idẽ.n.ad senõ.eccliam puocauit[g]:Sed cũ senoñ.officialis eadẽ iterlocutoria reuocata:decreuerit ad opus sub cautõe demoliẽdo ipso nõ admissis eor pbationibus procedẽdũ:pdci cãonici nram audiẽtiã appellarũt : z.j.Joq mãdamus qtenus si ẽ ita ruocato i irritũ qcqd pus appel.huiusmõi iuenẽrit attẽtatũ zc. Greg.ix

IS cui opus nouũ te nũciasse,ppõit:ñ obstãte[h] cautõe q̃ offert ab ipo d ope dstruẽdo si ñ iure edificatũ extitat: tenet te p triũ msũ[i] spaciũ expectat iur tui piudiciũ pbare volẽtẽ. De puilegiis z excessib puilegiator. Leo pap.i.

Pãlia gubnacula nõ nisi maioribus[k] pplis z frequẽtiori bus ciuitatibus psidet oz:ne honor cui debent excellentiora cõmitti:sui numerositate vilescat[l]. simile est: q sponsa non est statim tradenda:ne sponsus habeat eam minus charam. xxvij.que stione.ij.institutum.bernardus.

§.hoc interdictum.z.§.deinde.z.l.stipulatio.als icipit de noui opis.§.i.sed hec intelligenda sunt pm hec q̃ hic z in.c.pior.dicũtur.z.C.de edifi.priua.l.vl.vt si statim vult probare piudiciũ suum vel.vsq ad tres menses audiatur non obstante cautione que sibi offertur :vt hic d als recepta cautõe edificat.vel statim vel post tres menses:z sic itelligunt hnã:z ita ẽ i optione denũciantis an velit statiz docere de iure suo:vel vsq ad tres menses. an statim recipere cautõem de opere demoliendo:z postea pcedat in ope Alij dicũt q est in ptãte illius q edificat:dare statiz cautionẽ vel expectare vt incõtinenti vel vsq ad tres menses pbet:s contrarium verum est:vt hic patet.

i ¶ Trium mensium.hoc sumptum ẽ d illa.l.C.de edi.priua.l.vltima.b.

k Pãlia maioribus lxxx.di stinct. epi:vbi ibidez di. argumentum contra.xcij.disti.legimus.ibi si auctoritas qritur post me diũ.c.in suc.de re ferẽdarijs.§.i.z.ij. sed hoc itellige q̃ntum ad vulgi opinionem:quia vbicunq est nomen episcopi habet: vt in.c.legimus.z sic referas ad factum quod hic dicit.

in prin.z.ff.ad exhi.l.iij.§.ibidez.si.s.de or.cog.cum dilectus.

f ¶ Decreuit.z bene: qz non obstante cautione illa oblata tenebat expectare vsq ad tres menses aduersarios volẽtes probare de iure suo.j.c.pr.z.C.e.l.vna,put dictũ ẽ in.c.prior.que determinatur per hanc decre.z sequentez.

g ¶ Prouocauit.hic omisso episcopo appellatũ ẽ ad metropolitanum.z ideo contra.supra de ap.dilecti.ij.vbi hec materia plene expeditur.

h IS cui opus.non obstante. Sed contra videtur: q si ille cui nouum opus denunciatur:satisdederit de opere demoliendo si approbauerit eum iniuste edificasse : vel p eum non steterit :quominus satisdederit : licite poterit edificare.ff. eo.non solum.§.si cum possem.z.§.sciendum.z.l.pretor.§.i.z

l ¶ Uilescat. simile est: q sponsa non est statim tradenda:ne sponsus habeat eam minus charam. xxvij.que stione.ij.institutum.bernardus.

m Sicut preiudicantibus . idest preiudiciuz facere volentibus ecclesie:quia etiam si peteretur auxilium communion propter hoc preiudicaretur ecclesie: supra de offi.ord.c.i. Et sic est argumentuz q ecclesia non vult ius alterius sibi arrogare : quia iurisditio distincta esse debet : sic supra de iudi.nouit . vbi de hoc.z supra q si.sunt legi.causam que.ij.vbi de hoc.

n ¶ Coercere.si aliquid de iure ecclie sibi vsurpare pre/

sumpserint.ff. de imu.ec.non minus:7.c.aduersus .ff.de fo.compe.cum sit generale.7 qui malos coercet minister domini est.xxiij.q.v.qui malos.7 ministerium pbet legi vt ea.causa.7.q.ea.homicidas.7 hic ad hoc enim facta sunt iura:vt mali puniantur:vt.iiij.di.facte sunt.per leges enim nẽo bñ facere cogitur:sed male agere ,phibetur.xxiij.q.v.ad fidem.

legio quo 7 isti priuilegiati:al's vero si pleno iure ad eos nõ ptineant:seruabitur quod hic dicit:sed cum pleno iure iste ecclesie pertinent ad istos religiosos ex priuilegio pape:quis deponet presbyteros. Potest dici ꝙ illi primo vocabunt episcopum dioc.vt per eum adiunctis sibi alijs episcopis depositio fiat:sicut faciunt in alijs sacramentis:7 hoc colligere ſm tenorem priuilegiorum:vt si primo debent recipere sacramenta ab episcopo dioc. ſm ꝙ i puilegio ponitur vel ẽt a quocunqz:7 ſm hoc vocabunt isti priuilegiati quoscunqz episcopos voluerint:al's possunt priuari officio 7 beneficio per abbates iusta causa interueniente:sed deponere non possunt: cuz ad officium abbatũ hoc non pertineat.

o ¶ Uaz 7 plantare. excedentes.vnde illa perdere debent.xi.q.iij.priuilegiuz. lxxiiij.di.vbi.

p ¶ Decimas. sic xv.q.vij. decimas iiij.7.ff.de iur pa. ꝙ aũt. de cõsensu eporum possũt ecclesia srecipere. ff. de iurepa.cura.de cimas quas hñt laici i feudum 7 non al's põt recipere ꝯ ꝯsensu epoꝝ. ff.de his que fi.a prela. cũ apostolica in fi. decimas tñ ꝯ laboribus suis non solũt.7.ff. ꝯ ꝺcimis ex parte.

q ¶ Tempore.nisi pscriptõne muniti fuerint vel postea cõsensum episcopi habuerint.ff.ꝯ iurepa cura.

r ¶ Excõicatos.quos vitare tenentur nõ obstante aliquo priuilegio.j.de sente. excõ.nulli.7 ꝯ iur communi quilibet tenetur.xi.q.iij. excõicatos quod ius puilegium nõ tollit:vt in decre. predic.nulli.

s ¶ Nominatiz.nominatim dicitur interdictus siue excõmunicatus:quando pprio nomine

tate vilescat[t].

Gregorius.ix.p.subdiac.

Sicut i iudicijs laicoꝝ priuilegia turbare nolum⁹: ita eis p̃iudicãtib⁹m nobis moderata volum⁹ auctẽ resistere Uiolẽtos itaqz laicos coercẽⁿ non ꝯtra legem est agere:sz legi facere subsidium.

Alexander tertius i concilio lateranensi.

Cum 7 plãtare sacraz religionẽ 7 plantatã foueĩ modis oĩbus debeam⁹ : nusꝙ̃ hoc meli⁹ exeqmur:ꝙ si iter ea q̃ recta sũt 7 corrigẽ q̃ pfectuz v̄tutis ĩpediunt cõmissa nobis auctẽ curem⁹. Fratrũ autez 7 coepoꝝ nostroꝝ conqõe ꝯperimus: ꝙ frẽs tẽpli 7 hospitalis 7 alij r̃ligiosi ĩdulta sibi ab ap. se.priuilegia excedẽtes° ꝯ̃ epalẽ auctem multa p̃sumũt q̃ et scãdalũ faciũt 7 graue pariũt piculũ aiaꝝ:7.j. Eccl'ias igitur 7 decimas^p de manu laicoꝝ sine ꝯsensu epoꝝ tã illos ꝙ̃ etiã quoscunqz alios religiosos recipere ,phibemus dimissis q̃s cunqz ꝯ̃ tenorẽ istũ aliquo tẽpore^q receperunt. Excõicatos^r quoqz 7 noĩatim^s ĩterdictos tã ab illis q̃z ab alijs oĩbus iuxta epoꝝ sñiam statuimus euitandos In ecclesijs v̄o suis q̃ ad eos pleno^t iure non ptinẽt isti tuẽdos p̃sbyteros epis rep̃sentẽt:vt eis de plebis cura r̃ndeant.ipsis v̄o ,p rebus tp̃alibus rõnem exhibeãt ꝯpetentem: ĩstitutos ẽt ĩconsultis ep̃is non audeãt remouẽ. Quod si templarij vel hospitalarij ad ecclesiam venerint ĩterdictã nõ nisi semel^u ĩ anno ad eccl'iasticum offm̃ admittanſ nec tunc ibi sepeliãſ corpora defunctorum. De confratribus hoc constituĩmus vt si non se predictis fratrib⁹ oĩo reddiderint:sz ĩ ,pp̃etatib⁹ suis oĩmodo duxerit remanendũ:,ppter hoc ab epoꝝ suoꝝ sñia nullatenus^x eximãtur:sed potestatem suam ĩ eos sicut in alios parochianos suos exerceant:cum ,p suis fuerint excessibus corrigẽdi. Qđ aũt de p̃dictis fratribus dictũ est ab alijs quoqz religiosis q p̃sumptiõe sua epoꝝ pcipiunt iura:7 ꝯ̃ canonicas eorũ sñias 7 tenorem priuilegioꝝ^y nostrorum venire p̃sumũt:p̃cepimus obseruari. Si enim cõtra instĩtutum hoc venerit 7 ecclesie ĩ quib⁹ ista p̃sumpserint subiaceant ĩterdicto:7 quod egerit irritum habeaſ.

Idem archiepiscopis.7 episcopis ad quos littere iste peruenerint[x]

Dilecti filij frẽs hopital' hierosolymitani trãsmissa nob ꝯqõne monstrarunt ꝙ vos eis de malefactorib⁹ suis iusticiam facere non vultis[3] priuilegia ipsorum respicere contemnentes[a] 7 infra.

¶ Pro certo sciatis: ꝙ nos concessa vobis priuilegia abolendam in fi.vbi de hoc.

u ¶ Semel in anno. de hoc habes.j.co.vt priuilegia.§.illud.

x ¶ Nullatenus. eximãtur.sic.j.eo.tuarum .7.c. penul.7 hoc ideo . quia per confraternitatem talem non sunt conuersi illorum nec oblati:sed aliquam remissionem consequũtur.j.eo.vt priuilegia.vnde dixit omnino non reddiderint:7 ita remanet de iurisditõe episcoporum:al's ,p trib⁹ vel quattuor denarijs possz quis eximi a iurisditiõe sui episcopi quod eẽt iniquum.j.e. vt priuilegia §.hoc autem.

y ¶ Priuilegiorum . sic j.e.porro in fi.7 iõ nõ debent habere fructum illorum. ex quo ea nõ seruant.j.c.tuarum.7.c.petistis.7.c. vt priuilegia. xi.q.iij.priuilegium : et ita per abusum siue per delictum perditur puilegiũ. quare subiacebũt propter hoc interdicto episcoporum: vt in fi. sequitur.7.ff. de here. ad

expresso aliquis interdicitur vel alijs circũstantijs : isti. de exhere.lib.§.nominatim.

t ¶ Pleno iure.i.vtroqz iure quo ad spũalia 7 temporalia.j.e.quoniam. Sed a cõtrario videtur:ꝙ si vtroqz iure pertineat ad illos:ꝙ episcopus nihil possit attentare in illos:quod est verum:7 ita institutio 7 destitutio quo ad temporalia 7 spiritualia ad ipsos pertinet.xvi.q.ij.c. ꝰ.7.j.e.quoniam.7 sic ecclesie iste eodem gaudent priui

3 Dilecti filij.non vultis.vnde possunt conueniri:quia iusticiam facere nolunt.xxiij. q.ij.domin⁹.7 j.auc.vbi dif. iu.§.pe.7 vl.colla.ix.7.xciij.q.v.administratores. 7 sic iudex facit litem suam propter dolum suum 7 etiam propter alios . vt.ff.de iudi. filiusfamilias.

a ¶ Contẽnentes.ar.contra iudices qui probationes diligenter non attendunt.ar.xxx.q.v.iudicantem

Decurtabimꝰ᷒:cū ec.ro.ſcriptiſ auctēticis obuiare minie, tīea tis. **I**dez cantuarienſi arpo.

Ob hec:⁊ īfra. Manda mꝰ q̄tenꝰ hoſpitalarijſ ꝑcipias: vt ſi quos i excōicatōe defūctos i cimiterijs ecclīaruz ſepelierit[b] eos extra cimiteria eijciāt[c]:qđ ſi facere noluerit: tu hoc de his quoſ i excōicatō ne defunctos eſſe conſtiterit. exequaris.

Idē abbati ⁊ monachis ſācti andree ciſtercienſis ordinis.

SI de terra quaz hētis in parochia canonicorū de plautio ꝑ.xxx.ānos[d] eis d̄cias ꝓſoluiſtis:eas ſibi decetero in tegre ꝓſoluatis. Lz.n.priuilegioꝝ romane eccle bn̄ficio fratribꝰ ciſterciēſis ordinis īdultum fuerit ꝙ de laboribus ſuis nullas decimas ꝓſoluē d̄beant:de priuilegio tn̄ īdulto tanto tp̄e[e] vobis detrahere voluiſtis:cū liberuz ſit vnicuiq3 ſuo iuri renunciare[f] eoq3 mō non poteſtis vos in hac ꝑte tueri.

Idem ambianē.epo.

POrro q̄uis[g] templarij et hoſpitalarij multa ſint libertatis prerogatiua donati: non dubitamus quin aliam libertatem[h] habeant in locis in quibus anteq̄ perueniſſent ad eos:fuerāt habitatores quod totum ex inſpectione[i] priuilegiorum ſuorum plenius aduertere potes:⁊ ſm ꝙ iuenēis ita obſerues. Sic.n.eos volumus priuilegiorū ſuoꝝ ſeruare tenorem[k]:ꝙ eoꝝ metas trāſgredi minime videantur.

Idem.j.ap.ſe.l.

ACcepimꝰ lr̄as quas d̄ ecclijs cēſualibꝰ direxiſti: Ceteꝝ diligētiā tuā volumus nō latere:ꝙ ſicut nō oēs[l] q ſpāliter beati petri iuris exiſtunt ānuatim ap.ſe. cenſū exoluūt ita non oēs cenſuales ab epoꝝ ſubiectōe habenſ īmunes. Inſpicienda[m] ſūt ergo ecclārum priuilegia ⁊ ipoꝝ tenor eſt diligentiꝰ attendendus:vt fuerit deꝓhenſum:ꝙ eccla q̄ cenſum ſoluit ſpāliter beati petri iuris exiſtat:⁊ ad iudiciū percepte libertatis[n] cenſus ānuus oferaſ nō imerito poterit ſpāli prerogatiua gaudere. Si v̄o ad iudiciū ꝑcepte ꝓtectōis[o] cenſus perſoluitur:nō ex hoc iuri dioceſani epiſcopi aliquid videſ eſſe ſubtractum.

Idem.

a Decurtabimꝰ.nō ſāt.n.iuā ſura ꝑuanda q ius alienū violare nō metuit.lxxiiij.di.vbi.⁊.xxv.q.ij.d̄cet.⁊ de mu.pe.c.i.⁊ ij.⁊.ar.xcv.di eſto ſubiectus.⁊.qđ q̄ſq3 iuris i alteꝝ ſtatuit vti d̄bet eodē.ſ.de.ꝯſti.cum oēs ⁊ eccliaſticus ordo ꝯfundiſ: ſi cuilibet ius ſuum nō ſeruaſ.xi.q.i.ꝑuenit. Inſpicianſ ergo ꝑuilegia iſtoꝝ:⁊ ſm ꝙ ibi continenſ:ita obſeruenſ.j.eo.porro.⁊ ita tanq̄3 contēptores ⁊ negligentes puniendi.ber.

b Ad hec ſepelierint.⁊ ita cōicando eis ī morte iciderunt ī excōicatōem q: cui nō cōicamus viuoꝝ cōicemus ⁊ mortuo.xxiiij.q.ij.c.i.ij.⁊.iij.⁊.ſ.de ſepul.ſacris.

c Eijciant. ſi potuerit diſcerni oſſa eoꝝ ab oſſibus fideliū:alſ non.ſ.d̄ ſepul.ſacris.⁊.niſi forte tales fuerint q petierunt abſolui:⁊ ꝑ eos non ſteterit:quominus fuerint abſoluti:⁊ q: poſt mortem ſūt abſoluendi.j.de ſen.ex.a nobis.ij.⁊ factū ſuum iſti emendare tenenſ.ſi.lv.di.penitentes alioqn archieps hoc faciet in eorum opprobrium.ala.

d Si de terra.annos.ar.ꝯ.ſ.de reſcrip.ꝯ.quarta.xvi.q.iij.§.q̄s actōes.⁊ ē expreſſum.j.e.accedentibꝰ.vbi tm̄.xl.annoꝝ ſpatio ꝑditur priuilegium: vbi de hoc.

e Tempore.ſic pꝫ ꝙ ꝓuilegiuꝫ perdiſ niſi quis vtaſ ipo.j.e.accedentibꝰ ſic ēt leges per diſſuetudinem abroganſ.ff.d̄ legi.de q̄bus multo fortiꝰ ꝓuilegium:q: res de facili ad ſuam naturam reuertiſ.ff.d̄ pac.ſi vnus.§.ꝙ ſi non totum.ſed ꝓpter hec q̄ꝫtum ad alios non perditur.

f Renūciare.ſic.j.e.accedentibꝰ.⁊.ſ.d̄ regu.ad apoſtolicam ⁊.c.ſtatuimꝰ.⁊.vij.q.i.q̄ꝫ periculoſum.⁊ remittentibus actiōes ſuas non eſt vlterius regreſſus ad.eas ff.de edi.edic.l.queritur.§.ſi venditor.Ar.ꝯ.ſ.de fo.compe.ſi diligenti.vbi plene d̄ hoc tractatur.

g Porro.q̄ꝫuis.i.q:.l antiqua erat:qm̄ ⁊ melius.ſile q̄ꝫuis.ſ.de iureiuran.quēadmodū.ibi q̄ꝫuis interdum ⁊c.vel q̄ꝫuis.i.cum:ſed ꝓprie non videtur poſſe ſtare.

h Libertatē.ſupple quā in alijs:imo habēnt eandem in his quam i alijs poſſeſſionibus. hoc tamen deprehenditur ex eorum ꝓuilegio:vt.j.dicit.⁊ ita res ad eos deuoluta cenſetur eodem ꝓuilegio cum alijs.ff.de vſuris cum quidam.§.ſi debitores.⁊.ff.de iure fiſci fiſcus.

i Ex inſpectōe.⁊ ita inſpicienda ſūt ꝓuilegia.ad hoc vt ſciaſ quid contineaſ i eis.j.e.recepimus.⁊.ſ.de fide inſtru.accepimus.⁊ in auc.de manda.ꝓn.§.ſiqs autem.⁊ eſt ar.ꝙ iudex d̄ꝫ facere copiam reſcripti partibus ad inſpicendū nec ſufficit ſola recitatio reſcripti:q: falſitas poſſet ibi eſſe que ex ſola lectione deprehendi non poſſet. Et ex eo ꝙ dicit ita obſerues nota non eſſe recedendum a forma v̄borꝫ.ſ.de decimis ad audientiā.⁊.ſ.de tranſla.inter corporalia.⁊.ff de lega.iij.non aliter. item ar.fines mandati diligenter ſeruandos.ſ.d̄ reſcrip.cum.dilecta. Item argu. nulli eſſe credendum qui dicī ſe habere priuilegium niſi illud oſtēdat ſ.de offi.deleg.cū in iure.⁊ argumē. ad hoc.xlij.di qui eſcamulſ.⁊.c.diſti. contra morem.⁊.j.eo.cum capella. bernardus.

k Tenorem: ſic ſupra eodem cum ⁊ plantare.in fine ⁊.j.eodem petiſtis ⁊ ita priuilegium in ſua forma tantum ſeruari debet ⁊ non vltra extendi.alſ ꝓuilegium non defendetur ī alijs bernar.

l Recipimus: omnes ſicut templarij.⁊.hoſpitalari ⁊ ciſtercīn. qui cenſum non ſoluunt ratione eccleſie ſicut credo.

m Inſpiciēda.d̄ hoc dcm̄ eſt.ſ.c.ꝑxi.

n Libertatis.vbicunq3 inueneris hec verba in priuilegijs:ſtatim intelligas illos eſſe in toto exemptos a iuriſditione epiſcoporum:vt hic patet.

o Protectionis.licet papa recipiat aliquos ſub ſua ꝓtectione non ſunt propterea ſubtracti a iuriſdictione epiſcoporum.j.e.ex parte.ij.⁊ ſic per confirmationes in forma communi preiudicatur epiſcopo loci.ſ.de confir.vti li.c.vltimo.⁊ quaſi per totum.arg.ſ.de maio.⁊ ꝓbe.per tuas. Arg.contra.ſ.de cle.peregri.c.vno. Quid ergo valet talis ꝓtectio.certe parum:ſicut parum valet confirmatio in forma communi:tamen aliqua reuerentia pluſ debetur illis q̄ꝫ alijs:arg.decre.predic.per tuas.⁊ forte citius papa mouetur pro eis:cum iniuſte grauantur ad litteras concedēdas.

p Sane.temerarium.hoc ideo dicit.quia que per priuilegium conceduntur:non debent trahi ab alijs

auctoritate ꝑpa i exẽplũ.vt h̃.ꝛ.xvi.q.i.hic ẽt.qꝛ ꝑuilegia cõem legẽ nõ faciũt.xvi.q.ij.nõ exẽplo.š.de ꝯcel.prebẽ.ꝯstitut⁹.i fi.ꝛ.ff.de ꝯstitu.ꝑn.l.i.C.ꝺ legi.leges.in fi.ꝛ.vij q.i.petisti.ꝛ ar.c.di.ꝯ morẽ.Ar.ꝯ. qꝛ qꝺ vni ꝑsone cõcedit. ceteris denegari nõ dꝫ.v.di.ad ei⁹ vo.ꝛ.iiij.disti. deniqꝫ.nõ st.ꝯ.qꝛ loquũt ꝺ cõi iure. qꝺ.n.ꝺ iur cõi vni ꝯcedit: oibus concessũ itelligit. sec⁹ de iure spãli i quo casu loquũt prime concordantie.

b ℂ Signatos.p h̃ pꝫ:ꝙ lꝫ portet aliqs hitũ regulare.nõ obligat:dũmodo ꝯstet ꝙ nõ aio obligãdi h̃ faciat:vt isti faciebãt: qꝛ i tali casu hitus nõ facit mõachũ.š.de regul.porrectuꝫ.Ar.ꝯ.š.e.ti.statuim⁹.ꝫ illud verũ ẽ cũ ꝯstat ꝙ aio vouẽdi habitũ recepit ꝑfessoꝝ.nec obstat.xxvij.di.ꝙ interrogasti.ꝛ.š.ꝺ regu.vidua.ꝛ.xx.q.i.quẽ ꝑgenitores.qꝛ illa itelligebãtur oliꝫ qñ ab initõ factũ erat ambiguũ:ꝛ ꝑpter h̃ vꝫ solui qꝺ de eo q simulando se mõachuꝫ corrupit mõialem:qꝛ nõ est cõpellẽdus ad mõachatũ.als tñ puniẽdus ẽ exilio ẽt si iocose scemate monache vsus ẽ.in auc. de sã.epi.§.vltio.colla.ix.

q ℂ Certa ratiõe. Nõ.ꝙ ꝑuilegiũ ñ ẽ dãdũ: nisi certa rõne ispecta.vt.vij q.i.petisti.ꝛ nõ subito ꝫ cuꝫ magna deliberatiõe.xxiij.di.cõis fili⁹.ꝛ.xvi.q.i.i parochia.

r ℂ Singularibus bñficijs.i.ꝑuilegijs q singularia sunt ꝛ priuata a lege cõi.iij.di.ꝑuilegia.

s Patẽtib⁹.si licet.nec ẽt missas ibi celebrare:ꝺ con.di.i.vnicuiqꝫ.ꝛ.c.clicos.ꝛ.c.siqs.

t ℂ Potius per te. Ar.ꝙ exempti si excedãt metas ꝑuilegioꝝ sñi publice ꝺliqrit:ꝙ possint ab epis coerceri. ar.j.e.c.ꝑr.vbi de hoc.ar.op.š.de sta.re.recolentes.

u ℂ Nõ ipediant. Ar.ꝙ papa sic id ĩget priuilegiuꝫ vt non ledat siue impediat iusticiam aliorum.ff.ne quid in loco pu.l.ij.§.siqs a principe.ꝛ.š.de vsu palij ex tuarum xi.q.iij.siqs non obediat.ꝛ.xxxij.q.ij.primum.ꝛ.de cond.indebi.nam h̃.ꝛ.š.de consuetu.cuꝫ olim.ꝛ.š.de ec.edi.

Sane:ꝛ infra. Temerarium⁹ est ꝛ idignũ aliquẽ sibi sua auctoritate presumere ꝙ romana ecclia alicui certa ratione[q] inspecta singularibus[r] voluit beneficijs idulgere. Celest.iij.abulen.epo.

Patentibus litteris[s] certificari desideras: vtrũ tẽplarijs hospitalarijs ꝛ alijs oratoria in domibus suis habẽtibus liceat[t] campanas i eis ponere:publiceqꝫ pulsare. Rñdem⁹ autẽ ꝯsul.t. ꝙ non licet eis hoc agere: quinpoti⁹[t] per te p censurã ec.ap.re.coercẽdi sunt: vt ita sint suo iure contenti:ꝙ iusticiã nõ impediãt[u] alioꝝ. Innocentius tertius. archiepiscopo lugduñ.

Tuarum nos tenor edocuit litteraruꝫ: ꝙ fratres hospitalis sancti ioãnis laicos ꝛ illiiteratos mittũt ꝑ elemosynis colligendis:ꝛ infra. Cũ in quadam ecclesia baptismali eis a ꝑdecessore tuo collata quidã eorũ percutiens vicarium sacerdotẽ: ipsam ecclesiã sanguinis effussiõe fedasset:vsqꝫ ad recõciliationẽ[y] diuia ibi dem iterdixit officia celebrari sed nihilominus ipsi in ea diuina officia celebrarunt alios vero ꝑsbyteros ab officio suspẽsos per episcopos suos idẽ cuꝫ sint laici ad diuina officia restituũt exequẽda. Quosdaꝫ preterea qui cum vxoribus suis in domib⁹ proprijs commorantur: eo ꝙ eis de suis aliqd conferunt annuatim: te emancipare[z] contendunt: vt aliquibus ꝑm legeꝫ terre de sibi obiectis respõdere minime teneantur:verum quia priuilegium meretur amittere[a] qui permissa sibi abutitur potestate: frater.tue mãdam⁹: quaten⁹ siquos clericos aut laicos a dictis fratribus pro colligẽdis elemosynis cruce falso signatos[b] inueneris: his a quibus ipsos missos esse constiterit: ꝑ totam prouinciaꝫ suaꝫ exhortationis[c] officium interdicas: Missos si laici fuerint excommunicatiõis mucrone percellas:si clerici: ab officio beneficioqꝫ[d] suspẽdas nllo ꝑuilegij[e] ꝑrsus bñficio vl appellatiõis remedio ꝑualẽte. Eos vo quos

c ℂ Exhortationis.s.predicationis.

d ℂ Bñficio.puniũt.n.isti tãqꝫ falsarij.š.de crie fal.c.ij.laici.n.excõicantẽ.ti.ad falsariorum.

e ℂ Priuilegij bñficio. Sic q vꝫ.ꝙ ordiari⁹ possit punire exemptos.cuꝫ publice deliquũt: qꝛ h̃ ꝑuant offõ ꝛ bñficio nuncij istorũ.ꝛ epis iterdicit offm exhortatiõis ab ordiario.ꝛ.š.de here.ad abolendaꝫ i fi.ꝫ ibi dꝛ tãqꝫ ale. ap.delegat⁹. vñ si vꝫ ꝙ iure suo ꝛ rõne delicti sortitur qs foꝝ.vi.q iij.placuit.ꝛ.š.ꝺ foro cõ.c.vl.ꝛ.iij.q.v. ibi cã agatur.ꝛ.š.e.cum ꝛ plãtare. i fi.ꝛ.š.c.ꝑr.ꝛ rõne delicti pdit ꝑuilegiũ. vt.h̃ dicitur.xi.q.iij.ꝑuilegium. Iteꝫ reatus omnẽ honoreꝫ excludit.C. vbi sena.vel clarissimi.l.i.ꝛ qua i prouincia quis deliquerit.illic iuri subiaceat omni priuilegio cessante.C.vbi ꝺ cri.agi opor.auc.qua in prouincia.nec.n.pretextu priuilegij flagitiorum crescit auctoritas.C.ꝺ priuil.scho.l.ij.li.ij.ꝛ,remissio peccatorum non dat licentiam delinquendi i.q.vij.exigunt.ꝛ de pe.di.iij.sane. Et dicit imperator: non permittas delinquentes aliquibus priuilegijs vt in auc. de man.prin.§.ꝙ si delinquentes.col.iij. Sed ꝯ videtur ꝙ non possint illos punire.xvi. q. i .frater noster.ꝛ.š.de sup.neg.prela. sicut nobis.ꝛ.j.e.cum capella. Si.n.tales possent puniri vt alij.lutile esset eorum priuilegium. Iteꝫ proconsul nõ potest se itromittere ꝺ causis fiscalib⁹.q ẽ maior oibus post ꝑncipẽ.ff.de of.ꝑconsu.si i aliquẽ.§.ij.als ẽ lex. ꝛ icipit nequaqꝫ. Vin.dixit: ꝙ ordinari⁹ nõ põt interdicere eoꝝ eccliãs:qñ totã terrã subijcit gnãli iterdicto. Dꝫ ꝯ h̃ ẽ.š.de cõsue.cũ iter nos.ꝛ.j.ꝺ.ver.sig.cũ i ꝑtib⁹. Sꝫ verius dicas: ꝙ lꝫ nõ possit iterdicere illorũ ecclesias.ipsi tñ ꝺ iure cõi tenenent seruare iterdictum gnãle.vt dicũt iura duo ꝑri.als posset eos punire.š.c.ꝑri.cuꝫ publice deliquũt. Itẽ ꝑ leuib⁹ ꝛ minimis causis nõ pñt epi se intromittere,nec excõicare eos: vel si aliquis eoꝝ esset isamat⁹. nõ põt

x ℂ ad audientiam.ij. Tuaꝝ.collata.nõ pleno iure.vt.j.patet.

y ℂ Ad recõciliationẽ.p aquã bñdictã cũ vino ꝛ cinere: ꝛ p.epm tñ ꝛ nõ p simplicẽ sacerdoteꝫ.š. de conse.ec. vel alta.proposuisti.ꝛ.c.aqua. Sed nõne ex ꝑuilegio saltem semel i ãno possent ibi celebrare añ recõciliationeꝫ.vt.š.e.cũ ꝛ plãtare.§.qꝺ si.ꝛ.j.e.vt ꝑuilegia. Dicas ꝙ ꝑuilegiũ non extendit ad hũc casuꝫ qꝫdiu fuerit hic execrata vt.j.e.c.ibi donec recõciliata fuerit ꝛc. ꝛ qꝛ h̃ ẽ iterdictũ iuris ꝛ nõ hois. q celebrat,i tali ecclia nõ ẽ suspẽsus nec irregularꝫ.h̃ tñ ecclia fuit interdcã a iure ꝛ ab hoie.ꝛ sic diuersa ẽ hec pena: ar.š.de cle.excõ.mi. si celebrat. ꝛ .c. postulastis.§.quesiuisti.b.

z ℂ Emãcipare.i.liberare de ꝑtãte episcopoꝝ.

a ℂ Amittere.xi.q.iij.priuilegium.

compelli vt se purget. Nā papa nihil aliud eis concessit: nisi ꝙ eos filios suos fecit: ꝫ i alijs cū publice deliquūt nō abstulit eis iurisditionē alꝭ nil aliud eēt nisi dare materiā delinqndi. Et ꝙ possint puniri qñ publice delinquūt: h pz.ŝ.c.pri. ⁊ h idez dixit tan. Alij dicunt ꝙ nullo mō pōt eos punire: ⁊ papa sibi h reseruauit. Et h volunt sic probare Papa bñ scit ꝙ tēplarij ⁊ hospitalarij ⁊ alij exēpti semp sūt i aliena pochia ⁊ scit ꝙ deliquūt: ⁊ dicit ꝙ nō puniātur vt p iura pz in ꝯrōz allegata: ⁊ q: si aliqui dicūtur curiales puniūtur vbi iueniūtur: nisi sint i armata militia: tūc ꝯueniūtur sb magro militū: nisi hēant priuilegiū ipi ale.C. vbi qs d curiali vł coartali aliaue ꝯdi.pūiatur.l.ij.⁊ illustres nō puniūt: nisi sub iudicibꝰ a pricipe spāliter deputaꝫ C. vbi sena.vł.claris.l.iij. circa mediū. Jo. distinxit ita si priuilegiatꝰ deligt circa rē nō exēptā: vt i ꝯ/ ctu vel maleficio occidēdo hoiem vel adulterando: tale delictū pōt punire eps loci: q: ⁊ si psona sit exēpta: res tñ i quā deligt nō ē exēpta: ⁊ ita qsi rōe rei i quā deligt sortit͛ qs forꝝ. ⁊c.ŝ.d fo.cōpe.c. vl. Si vo deligt circa rez exēptā: puta male gerendo se in offō suo: vel alienādo res ecclie: tūc a solo papa punit͛: q: in his exēptus ē: vbi.n.fcm eoꝝ ꝑiudiciū affert nō exemptis. ibi bñ punit epus eos: secꝰ si nō tāgit: ⁊ hoc pbat͛ satis.j.e.cū capella Si vo aliud spāliꝰ in priuilegijs suis iuenit͛: illud seruet͛.ŝ.e.porro. Inno. papa statuit: ꝙ exempti subsint ordinarijs ratiōe delicti siue ꝯctus aut rōne rei: de q̄ ꝯ ipos qō mouet͛: ⁊ corā eis pñt coueniri: ꝫ si delictū cōmissum sit i loco exēpto siue ꝯctꝰ initꝰ aut res litigiosa sit i loco exēpto: tūc ñ pñt cōuēiri corā ordiarijs: vt d: i quadā cōstōe ino.qrti.e.ti. volētes

a Pena suspēsionis.s.officij ⁊ bñficij: ⁊ pōt hoc referri ad factū: cū de iure sint suspēsi violādo temere iterdictū: ꝑut nota.ŝ.de exces.pla.c.vl.i magna no.ꝫ si scienter celebraret post interdictū iuris debēt suspēdi ⁊ tunc ꝑprie dicit͛ suspendi. ber.

b Reducas.i.oñdas illos ab eis ñ fuisse solutos: h ē sicut de fcō fuerūt absoluti: ita d fcō reducas illos i eādē sñiam

c Nolumꝰ excusāi.sic.ŝ.e.cū ⁊ plātare.§.pe.⁊.j.e.c.pe.

d Cum oliz.lucij.quod postea fuit amissū: vt.j.segr.

e Onus.ideo enim isti apud se.ap.testes suos ꝑducere debēt: q: ps altera suos ēt ibi ꝑduxit. vt sic hincinde seruet͛ eqlitas.

i predicta ecclesia lege tibi diocesana subiecta post interdictum tuū diuina celebrare cognoueris: eadēᵃ pena suspēsionis iuoluens in ea donec recōciliata fuerit officia non pmittas celebrari dina. Presbyteros ēt suspensos ab episcopis suis ⁊ predictos fratres ad officia sua temere restitutos in eandē sñiam suspensionis reducasᵇ Illos vero quos ad respondendū alijs ƀm legez terre ꝑ pmissa cā asserūt nō teneri nolumusᶜ excusari: qn eos ad respondendum sub ap. impedimento compellas. Idez abb. ⁊ ꝯuentui sci pe. eugub:

Cum olim essemus apud perusium cōstituti: ⁊ tu fili abbas priuilegiuz luciȷᵈ pape nobis presentans postulaueris inouari ꝑpter ꝯdictōez eugubini epi asserentis hoc i suum preiudicium redundar͛ non fuit effectui mācipatum: ⁊ ifra. Te igitur ⁊ prefati epi ꝑcuratoribus in nostra presētia ꝯstitutis.p.basilice.xij.apostolorum presbytero cardi. dedimus in mandatis: vt super amissione ac tenore priuilegiorum testes reciꝑet quos duceres ꝑducendos. qui fideli͛ redegit in scriptis depositiones.x. testium iuratorum quorum depositionibus publicatis dicti ꝑcuratōes ad ꝑducēdos testes per quos inductos a parte aduersa repellerent: i ducias postularunt: quas sub eo tenore illis duximus cōcedendas: vt apud se.ap. probarent que vellent: vbi onusᵉ ꝑbationis pars altera subijsset ⁊ infra. Nos vero tam per depositiones testium ꝙ assertiones quorundam fratrumᶠ nrōrum liquido cognoscentes talez dicti priuilegij fuisse tenorem ꝙ vz cenobium vestrum nullo mediante ad ro. ec. pertineret: ⁊ ꝙ non liceret alicui episcopo eidem monasterio ⁊ eius ecclesijs excōicationem indicere: vt fratres illic domino seruiētes ab omni potestate liberi ro.ec. libertatis gratia potirentur: ⁊ ꝙ nulla i eis mentio dioce.ᵍ episcopi habebatur. Illud etiam attendentes: ꝙ cum tu fili abbas tēpore celestini predecessoris nostri ad ipsius presentiaz accesisses: ipse ispectis ecclesie tue͛ priuilegijs te: licet excommunicatu ab eugubiñ. episcopo diceris: tanꝙ non ligatumʰ ad misit ad osculum: quod presumitur non fecisse: nisi mōasterium vestrum cognouisset ad romanam ecclesiam specialiter pertinere: decernimus priuilegium illud lucij pape: quod sineⁱ reprehensione bulle charte vel littere apparebat quando fuit nobis ostensum. illius fuisse tenoris cuius per depositiones testium ⁊ assertiones fratrum nostrorum noscitur extitisse.

Idem catalan. electo ⁊ abbati trium fontium.

Ex parte abbatisse ac ꝑ

f Fratrū. istis nō credit͛ tanꝗ testibꝰ cū iurati nō fuerit q: iducti nō fuerūt i testes: ꝫ q: ipsi viderāt priuilegiū: credit eis papa tāꝗ fribꝰ suis ⁊ honestis viris: ꝫ non pbationē: ꝫ ꝑsum ptionē iducūt ⁊ coadiuuant testes: i ductos.

g Diocesani. ⁊ ideo nullū ius reseruauit ipi epo i monastēio illo exquo verba plene exceptionis continebātur in priuilegio illo: vt. supra patz. ⁊ ar. supra eo. recipimus.

h Ligatum. cuz nō esset iudex suus supra de consu. ad nostraz.⁊.ij.q.i. in primis. ⁊ sic ipo facto denūciauit ipz nō ligatū: ⁊ sic sententia a nō suo iudice lata suari nō dz supra de iud. at si clerici. ar. cōtra. j. de sen. ex. cuz desideres.§.i.⁊.c.vl. ⁊.c. si aliqndo vbi de hoc.

i Sine reꝑhensione. hoc ē nota dignum ꝙ si aliquis vult probare amissionem instrumenti: oporet ꝙ plura probet: videlicz tenorem instrumenti: ⁊ preterea ꝙ sit sine aliquo vitio quo posset argui falsitas: vt hic patz ⁊ ar. C. de fi. instru. l. vltima. Sed nunquid legatus potest probare pari ratione amissionem instrumenti sue legationis. dico ꝙ non supra de offi. delega. cum in iure. argumentum. C. de man. prin. l. vna quia non est aliquis ibi supior coraz quo fieret ꝑbatio: als tamen si honestus ⁊ notus eēt potest ⁊ debet ei credi: arg. xcvij. di. nobilissimus. Item qñ

ꝙ sufficit ꝓbare tantum amissionem instrumenti : licet alia non ꝓbentur. C. de ꝓba. si de possessione. sed hoc est ī odium illius q fuit instrumentum furatus. als nō suffi cit ꝓbare solam amissionem: vt hic pꝫ: ⁊. C. de testi. testiū ſ ſi. Item si istrumentum fuit exhibitum in iudicium ⁊ fi des ē imposita : si postea ꝑdatur ad huc pōt aduersari us istrumētū ꝑ pro bare: ꝑstito iuram̄ to tñ ꝙ maliciose ħ nō oppōat. C. ꝺ fi. istru. l. vl. Si que ras qualr ꝓbatur ꝑditio istrumenti. dic ꝙ ꝑ iuramētū illius q ꝑdidit: ar. ꝑdic. l. priori. sic ⁊ amissio aliaꝝ rerū ꝓbatur ꝑ sacramē tum. C. vnde vi si quādo. ⁊. ꝭ. quod me. cau. c. vlti. ⁊. ij. q. i. in ꝑmis. Hac eadem rōe vꝫ : ꝙ si interpretasti lit teras ad ꝺlegatos ⁊ eas amiseris: siꝑ bas amissionem ⁊ tenorem lr̄arū : ꝙ fuerit sine aliqua falsitate ⁊ sine vi tio suspitōis per le gitimos testes qui discreti essent co gnoscere litteras ꝺ vitio falsitatis: pos set dici : ꝙ postea possunt ꝓcedē: ar. huius dicere. ber.

k ¶ Ex pte. nulla mētio. vñ vi det ꝙ littere ñ va lebant. ꝭ. ꝺ r̄scrip. cum ordinem.

l ¶ Non erat igna rus. vnde non vi debātur valere lit tere. cum ex certa scia veritas sit sup pressa: ⁊ talis qua expressa litteras ñ habuisset. ꝭ. de re scrip. super litteris vincen.

m ¶ Specialiter pertinere: ⁊ ita sententie non tenuerūt tum quia post appellationem: tum quia specialiter se di. ap. subiecte sunt: sic. ꝭ. c. priori: sic. ꝭ. de religio. do. cuꝫ dilectus. vnde papa omittit alias sententias tanq̄ꝫ nul las: vt supra. c. priori.

n ¶ Innouandum. si contradictum fuisset tali inouatio ni papa non statim inouasset. ꝭ. c. prior.

... sororꝫ iotrē. ecclesie extitit inti matum: ꝙ melden. episcopus commissionis occasione cuius dam per litteras ad iudiceꝫ ꝺ legatos obtente: in qua nulla mentio[k] habeatur de ipsarum priuilegijs que illas ⁊ earū ec clesias clerum ⁊ populum io treñ ad apo. se. nullo median te spectare declarant quorum ipe non erat ignarus[l]: eas in ceperit grauit molestare obe dientiaꝫ ab ipsis ac clero ⁊ po pulo iotreñ. subiectionem om nimodam requirendo: ⁊ ifra. ¶ Uerum cum iudices ipsas valde grauarent: ad ap. bene ficium conuolarunt: ⁊ infra: ¶ Sed iudices ap. non defe rentes nec fragilitati sexus cō patientes earum in abbatissā excommunicationis: ⁊ in cle rum ⁊ in populum iotreñ. iter dicti sententias ꝓtulerunt. Sane cum nuncij iotreñ. eccle sie predicta ⁊ alia in nostra ꝑ sentia retulissent priuilegium nobis apostolicum ostenderūt ꝙ per ecclesiam iotreñ. consta bat ad ro. ecclesiam speciali ter[m] pertinere. ¶ Nos autem eosdem nuncios propter app. predictam diutius detinentes: quia tandem nullus apparuit idoneus responsalis: qui par tem defensaret aduersam: pri uilegium ap. se. ecclesie iotrē. concessum duximus innouan dum[n]: ita tamen vt per innoua tionem ipsius eidem eccľie nō plus iuris accrescat q̄ꝫ per pri uilegia predecessorum nostro rum obtinuit: cum per hoc nō nouum ei concedere sed anti quum[o] ius ꝯseruare velimus.

Idem columbrien. epō.

Um olim propter questi ones quas aduersus pri orem ⁊ canonicos monasterij sancte crucis habebas ꝑ qui bus ad audientiam nostram fuerat appellatuꝫ[p]: moram fe ceris longiorem: quia pro par te altera nullus comparuit re sponsalis: eisdem certum ter minum duximus prefigen dum[q]: in quo venirent vł mit terent sup priuilegijs oībus et libertatibus que a roma. pon. vel ab. m. quodaꝫ columbrié. episcopo se habere dicebant : ⁊ super alijs questionibus ad uersus eos a columbrieñ. ec clesia intentatis diffinitiuam[r] sententiam recepturi: ⁊ infra: ¶ Interim autem vtriqꝫ par ti liceret coram dilectis filijs tuis de alcobatia ⁊ ꝺ serra ab batibus. ⁊. f. monacho[s] alcoba cie quibus[t] causa prius fuerat delegata proponere ac proba re aliquid aliud proponendū duceret ac ꝓbandum[u]: ⁊ ifra. Iudices autēꝫ sufficient actū esse de causa credentes mōa ...

o ¶ Sed antiquum ius. Nota ergo ꝙ per inouationem nihil iuris acqrit: sed antiquum reseruatur: ar. xij. di. ꝑceptis. ⁊. ꝭ. de ꝯfir. vti. vel inuti. dilecta. ⁊. j. e. q. intentionis.

p ¶ Um olim. appellatum ex pte canonicorum.

q ¶ Prefigendum. ad instantiam epi.

r ¶ Diffinitiuaꝫ. hoc iō dicit: quia iam processū fuerat in causa ad ple num per iudices a qui bus fuit appellatuꝫ: als hec non haberent locum

s ¶ Et monacho. Nota ꝙ causa delegatur mo nacho. supra de foro cō peten. conquestus. qꝺ est verum expresso nomine monachatus: quo tacito non valerent: quia per surreptionem essent ob tente : quoniam mona chi a strepitu causarum remoti esse debent supra de syndi. c. vno vñ opor tet ꝙ in litteris fiat men tio de monachatu supra de rescrip. cum ordinem ⁊ supra de ꝯfir. vtili por recta. similiter. nec pro curator esse potest etiam pro vtilitate monasterij sine licentia abbatis. xv. i. q. i. monachi. ⁊. c. de ꝑ sentium. Abbas tamen potest esse procurator su pra de censi. sopite ⁊ su pra de transac. contingit hodie non committitur causa a papa vel ab eiꝰ legatis: nisi personis in dignitate constitutis : vł canonicis in cathedrali bus ecclesijs vel alijs col legijs venerabilibus: vt in decre. inno. iiij. in con cilio lugduñ. presenti de creto de rescrip. nec de bent committi: nisi in ci uitatibus vel alibi vbi possit haberi copia peri torum: vt ibi dicitur.

t ¶ Quibus. Sed cū ap pellatum fuerit ab istis iudicibus: quomodo de bent se amplius itromit tere. Dic ꝙ hoc fuit de voluntate partium: als non compellerentur: ⁊ poterunt cano nici appellationi renunciare: sic supra de excep. significauerūt ⁊ quia papa hoc mandat. ⁊ quia non fuerunt ꝓsecuti appella tionem: perinde est ac si non appellassent.

u ¶ Ac probandum. ⁊ hoc additum erat in litteris: vt si ꝺ pti um ꝓcederet voluntate: diffinitiuam sententiam promulga rent: vt probant sequentia.

sterii sancte crucis in expēsis[a] quas p quadriēniū occasione h⁹i negocij iuraueras[b] te fecis se: damnarunt infirmantes sua sententia libertatē: quaz dict⁹ m. colūbrieñ. eṗs contulerat monasterio sancte crucis cano nicoꝝ assensu p portarium re gis extorto[c]. Preterea quia idem. m. predecessor tu⁹ fuērat canonic⁹ regularis: ꝛ duo mi lia marabatinoꝝ q acqsierat io. eṗm iam ꝓmot⁹ mōasterio dederat memorato: ipsum ad restitutionem[d] eoꝝ iudices con demnarunt. Insuper ecclīas oēs quas monasteriū ṗter eṗi columbrieñ. assensum propria auc̄te fundarat: quia ps sancte crucis nec prescriptiōe nec de fensione aliqua nec ꝓbationi bus ꝯ se factis obstiterat: iudi carunt in ius colūbrieñ. ecclīe cum fructib⁹ medij tp̄s reuo cari[e]: ꝛ infra. Tandem ꝓcura tor monasterij ꝓposuit sniam non valere nec tenere[f]. Qđ si etiam snia memorata teneret: qꝛ tñ monasteriuz fuit indefen sum: nec exhibita fuerant corā eis priuilegia libertatis ne de lictum persone in dānū[g] ecclīe redundaret: debebat ad exhi bitionē priuilegioꝝ suoruz ad mitti: qđ sibi concedi de solita benignitate. se. ap. postulauit. Nos igitur attendentes: ꝙ ea dem priuilegia non solūmodo pro libertate monasterij facie bant: sed exprimebant ius no struz: ꝛ ecclesia ro. iusticiā tue batur: ne in nos monasterij le sio redundaret: ad priuilegia exhibēda partem eius de gra tia[h] duximus admittendam: ꝛ infra. Distinguentes itaqꝫ inter libertatē p ṗdictum eṗm ecclesie ipsi concessam ꝛ liber tatem quā ei longe añ tempus ipsius eṗi. ap. se. indulsit: quia nobis constitit extortū fuisse i eṗi concessiōe canonicorum as sensum ꝛ concessionis paginā in aliquot lineis habuisse rasu ras[i] ꝛ subscriptiones[k] singu las fuisse singulis subscriben tium manibus adnotatis: scri ptū aūt quod vobis exhibituz fuerat: nec rasura pretendere: nec esse varijs subscriptionuz manibus variatum sed a ṗmo ad vltimum eadez manu con scriptū: libertatem ab ipo eṗo ꝯcessam p extorsionē irritam[l] decernim⁹ ꝛ inanem: sup hoc sententiam delegatorū iudicū cōfirmantes. Qꝛ vero euiden ter agnouimus ex priuilegijs antedictos ṗdecessores nostros ecclīe sancte crucis libertatis priuilegium indulsisse: ꝛ ꝙ ea in possessione tandiu fuerat li bertatis ꝙ alijs etiam cessanti bus ṗscripsisset[m]: libertatez ei a ṗdecessoribus nostris idultā auc̄te ap. confirmam⁹: tibi su per hoc silentium imponentes. Super hoc aūt in nullo snie de legatorum iudicium deroga mus: cū[n] ipsi de hac nō cogno uerint libertate: ꝛ infra. Cūqꝫ libertatem a predecessorib⁹ no

a ℭ In expēsis. qꝛ pars monasterij non fuit ꝓsecuta app. vnde debuit condemnari in expēsis. s. đ app. sepe. ꝛ. c. reprehēsibilis de hac materia dicitur. s. de dolo finez. certa quātitate expres sa ꝛ taxatione premissa.

b ℭ Iuraueras. ꝓbatio ipsa expensaꝝ p iuramētum solū fit. vt h̄ pꝫ: ꝛ C. de iudi. sācim⁹ taxatiōe ṗmissa: vt eadē l. ꝛ. iij. q. iij. §. offerat. ꝛ. s. de procur. constitutis. et s. qđ me. cā. c. vlt.

c ℭ Extorto. ꝯsensus seu ꝯfessio p metuz extorta ñ valet. xv. q. vi. c. i. ꝛ. ij. et C. de his q̄ vi metusue cā fi. l. iij. s. eo. t. ꝑlatū. ꝛ. xx xi. q. ij. lotharius. b.

d ℭ Restitutionē. qꝛ qc qđ post suā ꝯsecrationez acqsiuit: eṗatui acqsiuit: q̄re donare illā ñ potuit: qꝛ q nihil hꝫ nihil dōat. pōt. xviij. q. i. statutū. liij. di. abbati. ꝛ. s. de iurepa trona. qđ aūt. in fi.

e ℭ Reuocari. Nō. ꝙ ec clesia sine auc̄te eṗi edifi cari ñ dꝫ: ēt si sit aliqs ex empt⁹. đ. con. di. i. nemo. ꝛ. i. q. ij. placuit. ꝛ i auc̄. đ ec. ti. §. siqs aūt. colla. ix. qđ si fecerit eṗs ecclesiā ad suū dñiuz reuocabit: vt hic pꝫ: nisi abbas illā ṗscripsisset: vt. s. dicit. et xvj. q. ij. apostolus.

f ℭ Nec tenerē. forte dice bat sniam latā ꝯ abñtem ñ ꝯtumacē: vñ nlla erat. iij. q. ix. oia. ꝛ. ff. đ re iud ꝯ pupillū: ꝫ h̄ nō erat ve rū: vt hic. pꝫ per finē vbi ꝯfirmatr snia pro parte.

g ℭ In dānū ecclīe. xvi. q. vi. si eṗꝫ. ꝛ. ff. qñ ex fac. tuto. l. ob dolū vl̄ culpā.

h ℭ De gratia duxim⁹. ꝛ sic beneficio restitutio nis admissum fuit mōa sterium ad exhibenda ṗ uilegia duo omiserat. s. de in integ. restitutio. au ditis ꝛ alijs pluribus ca pitulis: sed iure commu ni non admitteretur pre textu illoꝝ instrumētoꝝ: ꝛ sibi imputet ꝙ omisit il la. s. đ re iudi. inī mōasteriū. ꝛ. c. Sorta tñ i cā appellatiōis bñ audiret de iure cōi ad exhibitionem priuilegiorum: quia tūc possunt induci noua instrumēta ꝛ noua exceptio opponi. s. đ fi. instru. cū ioannes. ꝛ. C. sent. rescin. nō pos. l. ij. ꝛ. C. đ tem. ap. p hāc. ꝛ h̄ ñ fuit appellatū a snia: qꝛ si appellatū fuisset: ñ fuissꝫ admissuz monasteriū hac via: q̄zdiu. n. cōpetit ordinariū au xiliuz nō datur extraordinariū. ff. de. mino. in cause. ij. in prin.

i ℭ Rasuras. in loco suspecto: als nō obesset. s. đ. fi. istru. ex litteris. s. de relig. do. cum venerabilis.

k ℭ Subscriptiōes. ex h̄ non deberet eē suspectū: qꝛ quot sunt subscriptiones subscribentium tot diuersitates scri pturarum debent esse. ꝛ dissimilitudo debꝫ eē: vt pꝫ ipo facto p subscriptio nes: vix. n. possent eē similes. Qđ sin guli subscribē đbe ant: ꝓbatr. C. q test fa. pos. hac ꝯsultis sima. ꝫ reprobatū fuit hoc instrumē tum ex eo ꝙ habe bat rasuras i loco suspecto: ꝛ ꝙ falsū videbatur: qa scri ptum aliud fuit ex hibituz: quod fuit eadē manu ꝯfectū ꝛ ꝯscriptū: ꝛ iō nō fuit illi istrumēto habita fides sic. s. de excep. cuz vene rabilis

l ℭ Irritā ꝛ inanē. Ex hoc pꝫ ꝙ lꝫ sē tētia p falsa instra lata nulla ē: interi tñ q̄zdiu nō cōstet de hoc: habet aliq̄ s. đ fide istru. acce pim⁹. vbi de h̄.

m ℭ Prescripsissꝫ si allegasset prescri ptionē nomine ro mane ecclesie. s. đ prescriptio. cuz ex officij.

n ℭ Cū ipi đ hac: ꝫ tm̄ đ libertate ab eṗo ꝯcessa que nō valuit. Et ita pꝫ: lꝫ snia iudicis retra ctet: nō ē ṗsumen dū ꝓpria ꝯ ipm ꝙ aliqđ fecerit frau dulentē: nisi i ꝯtra riū ꝓbaret. ij. q. vi hoc ēt placuit.

o ℭ Ad ius ꝓfessi onis. i. ad ius obe dietie vl̄ fidelitaꝫ qđ ē ꝯriuz liberta ti. s. de si. ne dei.

p ℭ In ceteris. s. q̄ ad expēsas ꝛ in restitutiōe marabatinoꝝ ꝛ in restitutione ecclīaꝝ: ꝛ sic snia ꝓ pte tenet ꝛ ꝓ parte reuocatur: sic. s. đ testa. rainutius. ꝛ. c. rainaldus.

q A Ccedentib⁹. ꝓ. xl. ānos. ꝛ sic pꝫ: ꝙ ꝯ ꝑuilegiū prescri bitr. Ar. ꝯ. xxv. q. ij. c. i. ꝛ. ij. vbi dꝛ: ꝙ ꝑuilegia eccle siaꝝ ꝛ monasterioꝝ cūctis temporibꝫ inuiolata perma neant: ꝫ illud logr de alio priuilegio quod potius ꝑtinet

ad libertatē ꝛ imunitatem ecclesiaꝝ de generalibꝰ statu tis:qbꝰ ecclesia regit:ꝛ illa intemerata semꝑ erūt. Itē vī ꝙ vnico actu pdat ꝓuilegiū.C.ꝺ pac.inter emp.ꝛ vend. l.cōmissorie.ꝛ.C.ꝺ.iure do ipe.l.ij.De hoc plene dictū est ꝫ.de ꝯstitu.cū accessissent.Preterea ad hoc vt perdatur ꝓuilegiū:sufficit ꝙ p.xxx.an.n̄ sit vsus ꝓuilegio.ꝫ.e.si de terra.ꝛ h dicē si ꝺ q̄dragita.Ad hdire rūt qdā:ꝙ ē vni co actu pdit h ꝓui legiū:ꝫ rn̄det ꝺ q̄ draginta:ꝛ ibi de trigita:q: sic ꝺ fcō accidit.ſi.ff.de pe. heredi.itē veniūt. §.aptāda.ꝛ h ꝓba re voluerūt vn̄ au diēdi erāt.ꝫ.ꝺ re/ sti.spo.c.i.ꝛ.ꝺ ꝓ/ ba.circa eū.ꝛ.sic v nico actu pdit ꝓui legium ꝛ redit res ad ius cōe.ſi. ff.de pac.ſi vnꝰ.§.ꝙ si n̄ totū.ff.ꝺ adimen. le.l.q̄rta.q ꝯtinua tur ꝓcedēti.xxxv. di.ab exordio.Ad hāc solutionē ꝯsu evit distigui:ꝓuile giū aut dat ad agē dum aut ad excipi endū ꝛē.q̄re hanc distinctionē ꝺ ꝯsti tutio.cū accessissēt ꝫ h nō credo ꝙ h ꝓuilegiū vnico a ctu tollat.argu ad hoc.C.ꝺ excusati. tut.volūtarie.ꝛ.C. ꝺ epis.ꝛ.cle.auc. ꝓ sbyteros. ꝛ credo stādū huic decre. ꝛ valebit ꝓuilegiū istud: nisi ꝓbetur ꝙ.xl.an.non sunt vsi ꝓuilegio soluē/ do decias ꝯete:ar. opti.ꝫ.de pscript. cū nobis.ꝛ.ita pdi tur ꝓuilegiū eodē tpe quo ꝛ pscribit cōtra ius cōmune: vnde ꝯtinue ꝺbēt isti ꝓbare perceptionē decimaꝝ quolibet anno:vt dicit littera ista:vnde isti si vellent probare interruptionē et possent:admitterentur: vel per retentionē decimaꝝ vel etiā ꝑlit.cōtesta.factā:ꝛ h indicāt verba illa ꝯtinue pep/ cerit sine lite:ꝛ ita qꝺ di.ꝫ.e.si ꝺ terra.de.xxx.an.nō te/ net:vt.ꝫ.de ps.ad audiētiam.ꝛ.c.illud.

r Renunciasse tacite.ꝫ.e.si de terra .vbi de hoc.ꝫ. de

bis q̄ si.a ma.pte.ca.ex ore.ꝫ.ꝺ of.dele.gratū.Sꝫ nūqd talis re nūciatio posset ei obijci ab alijs qbꝰ decias nō soluūt:ar.ꝙ sic. ꝫ.ꝺ ꝯsti.cū accessissēt.ꝛ.ꝫ.ꝺ ꝓbē.ꝑ illoꝝ.Sꝫ h nō credo.ꝙ pp h pdāt priuilegiū quo ad alios:ꝫ de priuilegio tm̄ detrabitur supra eodem si dextera.

strīs indultam monasterio cō firmamus:ad iusꝰ pfessiōis: qꝺ est ꝯtrariū libertati mona sterij decernimꝰ nō teneri:nō derogātes iudicibꝰ delegatis: quibꝰ libertatis priuilegia:nō fuerant preseruata:i ceterisꝰ aūt latam a predictis iudicibꝰ sen tētiam pro colūbrieñ. ecclesia confirmamus. Idem epo ꝛ magistro.g. lemoniceñ.

Ecedentibꝰ ad p̄sentiaꝫ nostram abbatis ꝛ cōuē. tus naugiaceñ.ex vna parte:ꝛ templarioꝝ de toceñ.ex altera procuratoribꝰ: ꝓcurator mōa chorum proposuit:ꝙ cum de cimas terrarū de sarcole diu quiete possederint: anteꝙ ad templarioꝝ dominiū peruenis sent:ꝛ postꝙ templarij terras acquisiere predictas :decimas earundeꝫ per.xl.an ꝰꝛ ampliꝰ pacifice possedissent: nunc eis ipsa subtrahere non verentur: ꝛ infra. Dis.u.mādamꝰ q̄tenꝰ si abbas ꝛ monachi sufficiēter ostenderint ꝙ a templarijs de cimas de terris predictis per xl.annos continue perceperit sine lite:vos ad prestationem ipsaꝝ templarios compellatis Cum.n.tēpore ꝯtra idulta pri uilegia dcimas soluerit:eis re nunciasseꝛ tacite presumuntur Qꝺ si in ꝓbatiōe defecerit: ab ipsoꝝ impetitiōe templarios absoluatis: ipsis super hoc si/ lentiū perpetuū imponentes. Idem epo lingoñ.

Um capella ducis bur ꝑ gundie gaudere dicatur bꝰi ꝓuilegio : ꝙ nullus aꝛ̄ps vel eps in psonas canonicoꝝ eiusdē capelle suspensione vl̄ excōmūicationis aut iterdicti sn̄ias audeant promulgare: q dam capelle supradicte cano ꝑ nici qui parochiales ecclesias a te tenēt:occasione priuilegij prelibati in his etiā quoꝝ iuris ditio ad te pertinet:ita se dicūt exēptos:vt q̄tiēcūqꝫ grauiter interdum excedant: tue corre ctioni recusant ꝛ sn̄ie subiacē. Quocirca mandamꝰ : q̄tenus inquāt̄ū exemptiꝛ sunt eiusdeꝫ ratione capelle apostolicis pri uilegijs deferas reuerenter : ꝫ inquantum ratione parochia lium ecclesiarū vel als iurisdi tionem tuam respicere digno / sciuntur: officij tui debitum in eosdem libere prosequaris.

Idem abbati ꝛ fratribus eius siñ.cenobij.

Ex ore sedentis in throno procedit gladiꝰ bis acu tꝰ:qm̄ ex ore ro.pō.rectissimaꝛ dbꝫ exire sn̄ia:q̄ꝫ iusticiam nul li pareatꝛ:sed reddat vnicuiqꝫ quod suū est. Cum igitur iter vos ꝛ vuigoreñ episcopuꝫ sup monasterij vestri subiectione ac libertate controuersia ver teret:monasterij vestri propo/ suit ꝓcurator:ꝙ idē mōasteri/ um ab ipsa sui fūdatiōe libeꝝ extitit ꝛ exemptū:ꝛ ad hoc pro bandū priuilegia predecessoꝝ nroꝝ induccēs vnū constantini ꝛ alterū alexandri.necnon in/ dulgētias cle.ꝛ cel.q̄rū vsum continuū a longis retro tpibꝰ

f Um capella.inq̄tū exēpti . ꝙ colligit ex forma:ipiꝰ ꝓuilegij.ꝫ. c.porro.ꝛ.c. recepimus. Ex hac decr.soluitur qꝺ ꝺ abbate q acqsiuit priui legiū:ꝙ mōasteriū suum eēt exēptū cuꝫ oibꝰ capel lis:tpe succedēte acqsiuit capellas qs ꝯtēdit eodē ꝓuilegio retinē epo loci ꝯdicēte. Et ē distiguēdū ꝑ hāc decre. vtrū acqrat. nouas capellas prioribꝰ accessorias an q̄ habeāt se ꝓncipr ab illis oino se gregate: i p̄mo casu ptiet pāt eodē ꝓuilegio : i scdo casu n̄:ar. ff.de li.le.l. vl. §.Caio.ff.de le.iij. vxori: ij.rn̄so.ꝛ.l cū qs i si. Ar.ꝯ ff.de verb.ob.cū.stipula/ mur.Huic decre.ꝯ vī .x/ vi.q.i .frat nr̄.ꝛ.xij.q.ij. cognouimꝰ.q: vna ꝛ ea/ dem res nō dꝫ duplici iu re cēseri:ꝛ.ꝫ.ꝺ deci.cū.i tua.Sic.n.vī ꝙ isti sint pti liberi.pti ꝓui : qꝺ.ē ꝯ illꝺ.ff.ꝺ sta.lib.si duobꝰ. Sꝫ nō obstāt:q: q̄tū ad capellā istā sūt liberi ab epo:ꝛ in his q̄ spectāt ad ipaꝫ:i his i qbꝰ sbsūt epo n̄ sr exēpti : ꝛ diuerso iur cēsent q̄ ad diuersa si ad idē.sic pōt hre qs plura domicilia.ꝫ.de so .cōpe. ex pte.ꝛ q̄ ad vnū foꝝ pōt cēseri vno iur:ꝛ q̄ ad ali/ ud alio:ꝛ sic tenet vtriqꝫ ꝛ ē ſi.ꝫ.de ma .ꝛ obe. per tuas.ꝛ.j.c.pri.in si.ꝛ sic exēptꝰ seu ꝓuilegatꝰ pōt iudicari ab epo loci: ꝫ si i his i qbꝰ exēptus vel ꝓ uilegiatꝰ ē:nisi ꝓut di.ꝫ c.tuaꝝ.in si.

t Ex ore.rectissima.cū iusꝛ faciat quo ad dēs q sūr iudicare tenēt ꝫ.ꝺ re iudi.i cauſ.ꝛ iō cū multa ꝓuidētia ꝛ deliberatiōe est ꝓ/ mulgāda.xxxv.q.ir.apostolice.ꝛ.c.sn̄iam.in si;

u Nulli parcat.vbi scandalum non timetur : als.detrahere dēbet seueritati.l.di.vt constitueretur.ꝛ.xliiij. di.comessatio/ nes.ꝛ.xxiij.q.iiij.non potest.ꝛ supra de no. ope. nunciam.cum ex iniuncto.

x Quod suum est.si.ꝫ.in ꝯstitu.gregorij in pn.libri huius ꝛ

ſtitu.de iuſti.ꝛ iure in pn.ꝛ ſūmum bonum ē i reb⁹ iuſtitiam colere.xi.q.ij.cum deuotiſſimam.

a ❡ Ad ſynodū ep̄alem.cū iuſta cā extiterit.xviij.di.ep̄s.ij.

b ❡ Recipere ac ſeruare.xviij.di.decernimus.

c ❡ Aliqua de ſuis.Ar.ꝙ qñ hec dictio.q: vel hec dictio ſicut ponit̄ i priuilegio: ꝙ per hoc ponit̄ aliqđ: alr̄ ni hil eſſet:ar.j.de ṽ.ſig.c. abbate.ꝛ.j.e. i his ꝛ.ff. de ꝯdi.ꝛ demō.gb⁹.die/ bus.§.dñs.ff.de le.i.ſi h / uus.§.ſi.ſeruus.ꝛ.§.qn / q3.l.ſi ſit.§.i.ꝛ.C.đ fal. cau.adiecta.l.ij.Ar.ꝯ ꝙ potius itelligit̄ ꝯditōna/ liter.ff.de ꝯben.ꝑp.ſigs fundum.ꝛ.l.ſi debitor in ſi.io.

d ❡ Preſcriptio.in his.l. ꝙ p puilegiū non erant exēpta i qb⁹ obtinet eps vt.j.ſequit̄. Et ſic eſt.ar. ꝙ abbas pōt p̄ſcribē ius cōe i capellis ꝯ ep3 i his q̄ pōt poſſidere.s.de pre/ ſcrip.auditis

e ❡ Que nō pbant̄.ergo l3 gs pbet exēptōem ca/ pitis:nō iō pbauit exem/ ptōem mēbroꝝ.ar.s.c. p xi.Ar.ꝯ.q: totu3 ꝛ ps de bēt eodē iure conſeri .xij. diſt.c.i.ꝛ.ij.ꝛ.xij.q.ij.co / gnouimus.ꝛ.ij.q.vij. ſigſ ep̄s.ꝛ.ff.p derelicto. an. pars.

f ❡ Tenetur.ꝛ ſic ē arg. ꝙ aliqs pōt eſſe vaſallus multorū ſicut iſte abbas ſubeſt pape ꝛ ep̄o p ca pellis:vt.s.c. pri.ff. de ope.lib.l.duorum.

g ❡ Ex parte. declarant̄ ſic.s.e. recepimus ꝛ.s.đ ma.ꝛ obe. p tuas.

h ❡ Subtrahunt̄.ſic er/ go talis ptectio iutilis eſt ſicut ꝯfirmatio in forma cōi de qua dicit.s.đ con ceſ.pben.q: diuerſitatem Ad qđ ergo ipetrant̄ :q: ſolet plus timeri : quod ſpālit̄ pollicet̄:ꝙ qđ ge / neraliter imperatur. s. de here. ſi aduerſus . et xxiij.diſtin.c.ꝙꝗ.

per depoſitiones teſtium oſten dē nitebantur:ꝛ infra . Porro in priuilegio ꝯſtant .quodda3 ꝯtineri ꝓſpicit̄:per quod idē cenobiū vī ad iuriſditōem ep̄i ptinere videlicet ꝙ abbat̄ eiuſ dem primum locum poſt vui/ gorēn.p̄ſulem ſemper obtine/ at.vnde cum locum ip̄m ob tinere nō poſſit i generali cōci. neq3 i prouinciali:qm̄ abſonū eſſet:vt abbat̄ p̄mus poſt illū ſuper illos ep̄os reſideret: reli quitur ergo ꝙ locum illum in epiſcopali ſynodo intelliga tur habere : quare tenetur ad ſynodum^a ep̄alem accedeṙ:ac p hoc ipſius ſtatuta recipeṙ^b ac ſuare:in priuilegio vō alexan dri pape quoddam aliud ꝯti / net̄:p quod dioceſan⁹ ep̄s i eo dem cenobio iuriſditōem ſuā ꝛ ſi nō i oībus in quibuſdam tm̄ retinuiſſe vī:cū in illo dicatur: ꝙ vuigo. ep̄i ab eiuſdem loci fratribus aliqđ iiuſte non exi / gant ſed his tm̄ ꝯtenti pmane ant q̄ pdeceſſores eoꝝ añceſ / ſoribus ſuis ꝯſtat rōnabiliter ipendiſſe. vnde ꝯſtat ꝙ abba / tes ep̄is aliqua de ſuis exhibē tenerent̄ . Nos igit̄ his ꝛ alijs diligent̄ auditis: cu3 a neutra pte ſit pbata preſcriptio^d: ſimi liter diffinimus ꝙ euaſſen. ce nobium liberꝝ eſt in capite tan q̄ ab ep̄ali iuriſditione pꝛſus exemptum ꝛ ſoli ro.ec. ſubie / ctum. tutela tamen ip̄ſi⁹ can tuat̄.archiep̄o reſeruata:l mē bris aūt que non pbant̄ exem pta dioc.ep̄m ip̄o ſubiacē de cernim⁹ .pter quod abbat̄ ad ſynodum eius d3 accedē : pri mūq3 locū poſt vuigorēn : ep̄3 obtinere p ipſis quoq3 mēbriſ non exēptis ide3 abbas tenet̄ vuigorēn.ep̄o exhibere reue rentiam obſequm ꝛ honore3 : qbus vuigorēn. ep̄s ſibi com petenter exhibitis d3 manere contentus.

Idem auſonēn.ep̄o.

EX pte tua fuit q̄ſitū: vtꝝ clerici ꝛ laici q lr̄as pte cōis oñdunt:in qbus perſone ſue nomine cū oībus rebus ſu is ſub apoſtolica ptectione cō ſiſtere declarant̄ ^g:a iuriſditio ne ep̄i dioceſani ſunt exēpti. Nos autem.t.r.ꝙ per lr̄as hu iuſmodi ab ep̄oꝝ3 ſuoꝝ ptāte minime ſubtrahuntur^h.

Idem elien.ep̄o.

PAſtoralis officij:ꝛ infra. Interrogaſti vtrum viri religioſi qbus ꝯ ſe.ap.ē idultū vt eccleſias ſuas in proprios vſus poſſint conuertere de/ cedentibus perſonis earum liceat auctoritate propria poſ ſeſſionem earundem intrare vel per dioce. ep̄3 in ip̄a ſunt potius inducendi . Ad quod r.niſi forte in idulgentia ſūmi pontificis id ꝯtineat̄ expreſſū: ſuo ep̄o inconſulto^k in poſſeſ ſionem ip̄arum eis non eſt li citū itroire:q: p indulgentiā^m huiuſmodi ep̄ali iuri non cre dimus derogari.

Idem ep̄o ꝛ capitulo tripoľ.

i ❡ PAſtoralis.ꝯtineatur expſſum.Ar.ꝙ puilegium ſemper in telligitur ꝯceſſum ſine leſione alterius.s.de of.ordi. l3.ꝛ s.de vſu pallij er tuaꝝ.s.de ec.edi.cum dicat apoſtolus.ꝛ.c.ad audientiam.ij.ꝛ.C.de iof.teſta. ſiqñ.ar.s.e.parentibus.

k ❡ Inconſulto.ſic licet lex concedat libertatem ſeruo vindicā ti necem domini:a iudice tamen danda eſt.C.p quibus cau. ſerui accipi.premi.liber.l.i.

l ❡ In poſſeſſionē.quā nūq3 habuerunt.ꝛ h iō.q: nemo ſua auctoritate rē ſuā accipe d3.C.vñ vi ſigs i tantā.ꝛ.x. vi.q.vi.placuit.ꝛ.C.đ acq.poſ.ip̄roba.ff.đ acquirē. poſ. ſi ex ſtipulatōe.ſec⁹ ſi poſſeſſione3 habuiſſet.s.de reſtit. ſpo.cum veniſſent.

m ❡ Indulgētia.ſi de duab⁹ ſuituti/ b⁹ altera remittat̄ alia remanet i ſuo ſtatu.ff.đ ſer.v.p. ſi dom⁹ tua.ꝛ.s. 𝔰 vſu pal.ex tuaru3 ita hic.nec h⁹i ge nerali ꝯceſſiōe cō cedit̄ qđ ſpālr̄ nō fuiſſet ꝯceſſur⁹.ff. đ pecu.q peculij.ff đ pig.ōniq3.ꝛ.l.ob ligatiōe.ꝛ.s.đ ele. eccl̄a vr̄a ibi neq3 n.ꝛc.C.de ioffi.te/ ſta.ſi quādo. ber.

n ❡ Petitis.ride. ſi.j.d.ſē.ex.ſi ve.ſi.dic impator. Iudices iubemus eē ſolicitos:ne tur pi colludio quera tur ex miſerijs pci um gaudioꝝ3.C. li.xij.in.ſi.li.

o ❡ Quādiu.ſic.v q.ij.ſi tantu3.ꝛ.c.i. placuit.

p ❡ Celebrat̄. Nō n.ōſit alijs legē tm̄: ponē:quā ip̄ſi ne / gligūt obſuare.s. đ pbē.p illoꝝ. nec tenet̄ ali⁹ ſuare.p uilegiū qđ ille nō ſuat:cui ꝯceſſū ē. j.đ ſē.ex.i audien tia.ꝛ.q puilegiū al teri⁹ū ſuat ei⁹ pui legiū ñ ē ſuādū.s. đ ap.an ſit ōferen/ dū.s.đ elec.hōe.ꝛ qđ ab alijs exigere d3:mlto fortı⁹a ſe. ip̄o.ff.đ neg.ge. ſi pupilli.§.vl.ꝛ.ff.đ admi.tu.ꝗtēſ.§.ſi tpali.ꝛ.ff.ſi h.vē.l. alius.ꝛ.s.de na. ex li.ven.c.vno .

q ❡ Quoniā.p ꝯfeſſionem.vtroq3 iure.ſ.i ſpūalib⁹ꝛ tpali bus.s.e.cū ꝛ plantare.§.i eccl̄ijs.ꝛ.xvi.q.ij.c.i.Il lud itelligit̄ cū tradit̄ eccl̄a pleno iure.vide quaſi inter pretat̄ hoc verbū vtroq3 iure:cū tñ vtroq3 iure poſſet ec p clēſia aliqua monaſterio eſſe ſubiecta:l3 ep̄s aliqua tpa lia ibi recipiat.s.de cen.cum venerabilis.

r ❡ Synodare.i.ad ſynodum vocare.

Permanētibus.ſi. iterp̄tatio eſt.xvi.q.i.generaliter. ſi.j.de ver.ſigni.abbate.in ſi.ꝛ ita lꝫ pſona ſit exēpta : tñ rōe rei quā poſſidet nō exēpte:ē ſubiecta. ſupra.e. cuꝫ ca pella.ꝛ.c.ex ore.in ſi.ſupra de ma.ꝛ obe.per tuas.

ꝛ ¶ Utroq̄ iure.i.in ſpūalibus ꝛ tpalibus:vt.ſupra p̄ꝫ.b.

a ¶ Quia circa. epālibus de quibus loquūtur canones.xij.qō.ij. nobis.ꝛ.c.cōceſſo.

x ¶ Canonicas ſā ctiones.puta ꝺ cō ſenſu capituli . xij. q.ij. nobis ſine ex ceptiōe.ꝛ.ſupra de his q̄ ſi. a.p̄la.ſine ꝯſēſu. cap. cū nos. nec i enorme detri mentum fcā fuerit qꝛ p hoc poſſet re vocari. ſupra ꝺ do nati.apoſtolice.

y ¶ Indefinite . ar gu.ꝙ idefinita eq pollet vniuerſali.x ix.di.ſi romanorū.

z ¶ Nihil excepit. ſic.ſupra ꝺ iure pa. ex litteris.

a ¶ Bñficijs.ſi.ſu pra.ꝺ do. paſtoral. cū dilectus.i ſi.ꝛ.j. de.v̄.ſig.oli.ff.ꝺ cō ſti.prin.l.vl.

b ¶ Sꝫ futuri.ar. ꝙ in priuilegijs x̄ bū gnāle ꝛ idefini te platū ad futurū extēdit.xij.q.ij.co gnouim⁹.ꝛ.ſupra ꝺ deci.ex pte.ꝛ. C. q̄ res pig.ob.poſ.l. vl.ff.ꝺ ſer.vr.p̄.ſi ſeruit⁹.ar.ꝯ ſupra ꝺ cēſi.q̄zto. ꝛ ſupra ꝺ deci.cū i tua. ꝛ ſu pra.e.cū capella.ff de ꝯbē.ēptio.in le ge.ꝛ.l.rutilia polla ff.ꝺ dā.iſe.dāni.§. fuiſ q.Sꝫ h̄ iō ꝯtra dātē ſit iſp̄tatione excogitata fraude ſue obuiet liberta ti.xvi.q.ij.c.i.C.de dona.ſiquis argē tum.§.vlt.ſecus vbi certa verba ponuntur:in eo caſu nō extenditur ad alia ꝫ ita ſeruandum eſt priuilegiuꝫ: qua tenus tenor priuilegij ſe extendit.ſupra.e.porro.ꝛ.c.rece pimus.ꝫ vbi verbum generale ponitur:ad omnia appel latiua extenditur:ſic ſupra de deci. ex multiplici.ſi autēꝫ eq̄ poteſt retorqueri ad ius commune: ſicut ad priuilegi um:poti⁹ vꝫ iterp̄tatio faciēda ꝑꝫ ius q̄ꝫ ꝑm priuilegiū ſu pra de cōſue.cū dilect⁹.ꝛ vt nemini ſit oneroſa:ar. ſupra ꝺ re ſti.cū iu.ꝛ vt nō ſit captioſa.ff.de re.iu.quotiēs. ꝛ ꝯ illū poti⁹ i terpretatio dꝫ fieri q potuit legē aptius dicere.ff. ꝺ pac.veteri bus.ꝛ.ff.de ꝯbē.ēp.labeo. ꝛ vt ſiat ꝑm cōem modū loq̄ndi ſu pra de ſpon.ex lr̄is.nā cōſuetudo iterp̄taꝛ vocem.j.ꝺ. v̄.ſig.ab bate:ꝛ.ſēp i tutiōē ptē ſit iterp̄tatio.ſupra ꝺ ſpō.in uenis.j.de re.iu.c.ij.ſi.n. neutra eēt tutiō i bēigni orē.ix.di.c.vl.ff.ꝺre.du. cum in teſtamēto.io.

Petiſtis p ſe . ap . edoceri vtrꝫ cū pp hoſpitalarioſ vel tēplarios ciuitas vr̄a gene rali ſuppōit iterdcō eiſdē non ſeruātibus vos illud teneami ni obſuare. Ad qꝺ duxim⁹ rñ dendū : ꝙ illorꝫ exceſſus vob nō p̄bet licētiā excedēdi. Sed ſi p̄fati hoſpitalarij vel tēpla rij priuilegiorꝫ ſuorū fines ex ceſſerit violādo temere iterdi ctū qꝺ p eis fuerat pmulgatū ne videātur de aliorꝫ fletu ri dere[n] vos in penā p̄ſumptiōis eorum q̄diu⁹ ipſi violauerit i terdictū de nr̄a licentia cele bretis[p].

Idem.

Quoniā p cōfeſſionez cō ſtat ptis aduerſe.ꝙ ne phesin⁹ eps ius epale pcipit i eccl̄ia ſancti baſilij de ſlageñ. credim⁹:ꝙ nō obſtāte illo ca pitulo priuilegij qꝺ monaſte rio ē idultū vt null⁹ eps eccl̄i as vtroq̄ iure[q] illi ſubiectas i terdcō ſuppōere vel mōachū ſeu clericū eiuſdeꝫ monaſterij ſynodare[r] vel excōicare preſu mat:p̄ſat⁹ eps poſſit iterdicer̄ dictā eccl̄iam ꝛ excōicare mo nachū ſeu clēicū veſtrꝫ ad ei⁹ regimē deputatū:cū alterutrꝫ de iure fuerit faciendꝫ:qm̄ il lud capl̄m eē itelligēdū vꝫ de mōachis aut clericis i ipo mo naſterio pmanētib⁹[s] vel ad ec cleſias deſtinatis vtroq̄ iure[t] ſibi ſubiectas.

Idē londonē. archiepo ap.ſe. legato.

Quia circa:ꝛ.j. Queſiui ſti:vtrū mōachi oium ſā ctorum priuilegiū predeceſſo ris tui ſup epālibus [u]decimis retinēdis indultuꝫ extendere valeant ad poſſeſſiones acqui rendas. Super quo tale dam⁹ rñſum.ꝙ ſi decimarū illarum remiſſio fcā extitit ꝑm canoni cas[x] ſanctiones predeceſſor tu us indefinite[y] decimas epāleſ monaſterio remittendo cuꝫ ni hil exceperit[z] ꝛ potuerit exce piſſe ac in beneficijs[a] pleniſſi ma ſit interpretatio adhiben da:nec debeat vna eadēq̄ ſub ſtantia diuerſo iure cenſeri in tellexiſſe vꝫ non ſolum de deci mis poſſeſſionum illius tem poris ſed futuri[b].

Idē. in concilio geñ.

Antiqua p̄riarchaliū ſe diū priuilegia renouā tes[c] ſcā vniuerſali ſynodo ap probāte ſancim⁹:vt p⁹ ro.ec.q̄ diſponēte dño ſr̄ oēs aliaſ ordi narie ptātis obtinet pricipatū vtpote mater vniuerſorꝫ xp̄i fideliū ꝛ magiſtra conſtātino politana primuꝫ: alexādrina[d] ſcdꝫ:antiochena tertiuꝫ:hiero ſolymitana quartū obtineant ſeruata cuilibꝫ ppria dignita te.ita ꝙ poſtq̄ antiſtites earū a ro.pon.receperit palliū : qꝺ eſt plenitudis officij pontifica lis iſigne p̄ſtito ſibi fidelitatiſ ꝛ obediētie[e] iuramēto licenter ꝛ ipſi ſuis ſuffraganeis palliū largiantur:recipientes pro ſe pfeſſionē[f] canonicā:ꝛ p ro.ec. ſponſionem obedientie ab eiſ dē:dominice v̄o crucis vexillū

c ¶ Antiqua renouātes xxij.di.renouantes

d ¶ Alexādrina.ſcdm.ſ. poſt cōſtātinopolitanaꝫ ꝛ cōſtātinopolitana pri mū poſt romanam.olim v̄o alexandrina fuit pria poſt romanā: vt.xxij.diſ. renouātes . ꝛ ſic priuata fuit iure ſuo ſine cl̄pa qꝺ eē non dꝫ regulariter ſu pra ꝺ cōſti.cognoſcētes.ꝛ ſupra ꝺ eo q cog. ꝯſā.vx. ſue diſcretionē.ꝛ.c. vlt.ꝛ xvi.q.vl.inuētum.ꝛ.lvi. di.ſatiſ pūerſū:ꝫ h̄ tñ nō ſit ſine cā.ſupra vt lite ñ cōte.qm̄.§.ij.qꝺ ſit pluri bus mōis:vñ v̄ſuſ. Pau ptas odiū vitiū fauor ſce lus ꝛ odor. Perſōas ſpo liāt ꝛ loca iure ſuo. vñ p pter pauptatē vniūt due eccl̄ie:vt vn⁹ ſit ſacerdoſ vtriuſq̄.x.q.iij.vnio.cuꝫ vtraq̄ ꝯſueuit ſuū hr̄e p priū: ppter odiū.lxx.diſ. neminē.ꝛ.xvi.q.vij.ꝺcer nim⁹. ppter vitiū: vt ſu pra ꝺ cle.egro.tua:pp fa uorē:vt hic.ꝛ.xxij.di. re nouātes.ꝛ pp vi ſeu fauo rē cōſecratiōis.xiiij.q.vi cōperimus.q̄nq̄ ēt fauo re religionis.ſupra ꝺ ec. edi.ad audiētiā.pp ſcel⁹ ēt puniūtur illi q nō pec cauerūt.xxv.q.ij.ita nos ppter ordinē priuat dñſ ſeruo ſuo.liiij.di.ex anti qs.ꝛ. c.frequēs.q̄nq̄ pp defectū ſacramenti.xxxii ij.diſ.ſi cuius.ꝛ.c. lector.

e ¶ Obedientie.ſic ergo p̄riarche. ꝛ illi q nlſo me dio ſubſunt domino pape iurant ei fidelitatem ꝛ obedientiaꝫ vt hic dicit : ꝛ ſupra de iureiuran. ego.n.ſic ꝛ ſuffraganei ſuo metropolitano obedientiam ꝛ reuerentiam preſtare debent ſecundum ꝙ iſti preſtant pape.ꝯ.ꝺ ma.ꝛ obe.dilecti.

f ¶ Profeſſioneꝫ.i.o bedientiā ꝛ reuerentiā. ſupra de ſimo.ne dei eccleſia.ad quā nō tenentur exempti epo dioce. cum illud ſit contrarium libertati.ſupra eodem cum olim.ij.in ſi.ber.

a Nisi i vrbe. Ar. q minor ñ p̄t exercē iurisditionē p̄ñte maiōi xxi. di. ōniq3. ⁊ xcv. di. p̄sb̄r. ff. ō of. p̄. l. vl. ⁊ s̄. ō of. le. volētes Ar. ⁊ xcv. di. ecce. ⁊ xi. q. i. puenit. C. ō dōa. l hac sacratissima.

b Ab oib⁹. h̄ ē p̄uilegiū ap̄lice se. vt omissis oib⁹ possit appellari ad ip̄am. vt h̄ inuif. ⁊. ij. q. vi. ad romanā. Sic ēt intelligit̄ qō dic̄ ip̄ator: q̄ h̄3 cōsimilia p̄uilegia cū romana ecclesia: i auc. ō ec. ti. in p̄in. coll. ix. ⁊. lxv. di.

c Ut mos antiquus. Et p̄uilegia. itellecta. q maliciose p̄uilegiū p̄ncipis iterp̄taf: ifamis efficit̄. C. ō leg. ⁊. ꝯsti. l. ij.

d Nō negef. ex h̄ loco p3: q̄ tp̄e inf̄dci ōnegat̄ ecclesiastica sepl̄tura: ex q̄ p̄ p̄uilegiū istis ꝯcedit̄. s̄. e. cū ⁊ p̄lātaf. §. qd si liber.

e Mutato hitu scl̄ari ita q̄ hit⁹ illos distiguat ab hitu scl̄ari: l3 ex toto ñ hēant hitū mōchalē: ar. xxiij. q. i. qō ōo pl. ⁊ talis largo mō ecclīastica p̄sona cēsef. xxvij. q. i. vt lex xij. q. i. duo.

f Pro duob⁹. qd si mediatatē bonoꝝ darēt nū qd dicēdi sīt f̄rēs: nō nisi maiorē p̄tē: ar. ff. ō ꝯhē. ep̄. in modicis: qō ñ credo ēt si darēt totū: dū tñ ñ se reddāt: q² res ⁊ non p̄sona sunt accessorie. b.

g In āno. sic p3 q̄ i ecclīa ifdcā celebraf̄ ⁊ cāonice: q² tūc ō spāli p̄uilegio r̄laratū ē ifdc3 ⁊ ñ sb̄latū: vñ idē ifdc3 manet ñ nouū creaf̄: ar. ff. ō precario h̄ si manēte. ⁊. xxxiiij. q. i. achaci⁹. ⁊. xij. di. p̄ceptis. S3 vī poit⁹ vt dixit vi. q̄ ifdc3 ñ r̄laref̄. h̄ i ecclīa ifdcā celebraf̄ ō l̄nia pape. s̄. e. petistis in fi. nec tē ꝯmittit̄ ꝯ ifdc3. Si aliq̄s pōt p̄dicare ⁊ loqui excōicatis ō his q̄ p̄tinēt ab correctionē eoꝝ nec icidit i excōicationē: j. ō sē. ex. i. r̄ñso. ⁊. c. cum volūtate i p̄n. ⁊ semel tñ i āno h̄ eis lic3 ⁊ ñ p̄lies: vt h̄ p3. S3 si p̄ cētū ānos stetissēt: q̄ ñ venissēt ad ecclīā istā3 q̄ sepe fuit ifdcā: nūqd p̄scribit̄ ꝯ illos: vī q̄ sic. s̄. e. accedētib⁹. vbi isti tēplarij p̄dūt istō p̄uilegiū: q² ñ sīt vsi isto spacio. xl. an. ar. ff. ō mūd. l. i. S3 ꝯ credo i casu isto q² ñ nocet eis. S3 nūqd ō auc̄te ep̄i poss3 aliq̄s celebrare i ecclīa inf̄dicta ab ep̄o. vī q̄ sic eadem ratione. de h̄ dixi. s̄. de ap. ad hec.

h Plalit. Nō q̄ p̄l̄alis locutio ñ sp̄ ifert suas singl̄ares. sic. i.

ante se faciāt vbiq3 deferri nisi in vrbe[a] romana: ⁊ vbicūq3 sum⁹ pontifex p̄sens extitēit aut ei⁹ legat⁹ vtens insignijs ap̄l̄ice dignitatis: In oib⁹ aūt p̄uicijs eorūdē iurisditiōi sbiectis: ad eos cū necesse fuerit p̄uocef̄ saluis apellatiōib⁹ ad se. ap. interpositis: qbus est ab oib⁹[b] hūil̄r ōferēdū. Idē i eo.

Ut privilegia q̄ qbusdā religiosis ro. ꝯcessit ec. p̄maneāt i concussa: q̄dā i eisdē duxim⁹ declarāda: ne min⁹ sane itellecta[c] p̄trahanf̄ ad abusu3 p̄p̄ que3 possint merito reuocari: q² p̄uilegiū meretur amittere q cōmissa sibi abutif̄ p̄tāte. Sane qbusdam regularibus ap. sed. indulsit: vt his q f̄r̄nitatē eoꝝ assūpserit si forsā ecclīe ad q̄s p̄tinēt: a diuis officijs fuerit iterdcē: ip̄osq3 mori ꝯtigēit sepultura ecclīastica nō negef̄[d]: nisi excōicati l̄ noiati fuerit iterdici: tuosq̄q3 ꝯfres q̄s ecclīaꝝ p̄lati apud ecclīas suas nō p̄miserit sepeliri: nisi excōicati vl̄ inf̄dici fuerit noiatim: ip̄i ad ecclīas suas ōferāt tumulādos. Hoc autē de illis ꝯfrib⁹ itelligim⁹: vl̄ q adhuc manētes i seculo eoꝝ ordini sīt oblati: mutato[e] hitu seculari: vel eis qui sua bona dederant inter viuos retēto sibi q̄diu i hoc sclō vixerit vsufructu. qui tñ sepelianf̄ apō ip̄orū regulariū vel alioꝝ nō inf̄dcās ecclesias: in qb⁹ elegerit sepulturā ne si de qbusl3 ip̄oꝝ f̄r̄nitate3 assumentib⁹ fuerit itellectū p̄ duobus[f] aut trib⁹ denarijs annuatī sibi collatis dissoluaf̄. p̄iter ⁊ vilescat ecclesiastica disciplina. certam tñ ⁊ ip̄i remissionē obtineāt ab ap. sibi sede cōcessa3. Illud ēt qō h⁹ i regularib⁹ ē indultū: vt siq f̄r̄m suoꝝ q ab eis missi fuerit ad recipiēdas fratnitates siue collectas in quālib3 ciuitatē castellū vl̄ vicū aduenerit: si forte loc⁹ ille a diuis officijs sit inf̄dictus in eoꝝ iocūdo aduētu sel̄ i anno[g] aperianf̄ ecclīe: vt exclusis excōicatis diuia ibide3 officia celebrenf̄: sic itelligi volum⁹ q̄ i eadem ciuitate aut castro aut villa: vna tm̄ ecclīa eiusdē ordis frib⁹ sel̄: vt dcm̄ ē: ap̄iatur i anno: q² l3 p̄l̄alit[h] dcm̄ sit q̄ in eoꝝ iocūdo aduētu ecclīe ap̄ianf̄. ñ tñ ad ecclīas eiusdē loci diuisi3: s3 p̄dcōꝝ locorum ꝯiūcti sano referēdū ē intellectu ne si hoc mō singl̄as eiusdē loci visitarēt ecclīas nimiū vilipēdi ꝯtingēt sn̄iam inf̄dicti[i]. Qui vero ꝯ declaratiōes predictas qcq̄ sibi vsurpare p̄sūpserint graui subiaceāt vltiōi. Idem in eodem.

Quod nōnullis ē religiosis indul. in fauore3 pōtifical̄ officij ad ep̄os extendētes cōcedim⁹: vt cū cōe terre inf̄dc3 fuerit: excōicatis ⁊ inf̄dcis exclussis: possint qñ3 iāuis clausis supp̄ssa voce ⁊ nō pulsatis campanis diuia celebrāe officia: nisi[k] ⁊ h̄ ip̄m eis exp̄sse fuerit inf̄dc3. Uex h̄ illis cōcedim⁹: q cā3[l] aliq̄ ñ p̄stitēit ifdcō nec q̄cq̄ doli l̄ fraudis igessēit compendiū ad iniquum[m] disp̄ēsus l̄ iterdict⁹ ē i vna ecclīa: in omnib⁹ ē interdictus vel suspēsus. hoc expresse dicitur in textu ⁊ in glosa. iiij. q. v. quisquis. ⁊. ar. bo. ad hoc. j. de pe. ⁊ remis. quod i te. vbi de hoc nō. i fi. ber.

di. oēs leges. sic. s̄. ō ap. significauit. s̄. ō p̄ben. cū iā du dū. sic. ij. q. i. i p̄mis. ibi alij accusatores. ff. ō ꝯdi. ⁊ demō. falsa. §. si qs legauerit. ⁊. ff. de sta. ho. sūma. Ar. ꝯ. s̄. de rescrip. olim. ō h̄ p̄l̄a arg. inuenies. s̄. de rescrip. c. ij.

i Quod nōnullis. cōe f̄te. iterp̄tatiōe3 h⁹ vbi hēs. j. ō vb. si. cu3 i p̄tibus.

k Qñq3. p̄ h̄ vī. q̄ sepi⁹ possint q̄3 sel̄ i āno. vt fit p̄uilegiū ep̄oꝝ mai⁹ q̄3 p̄uilegiū p̄cedētis c. h̄ diuersa sīt p̄uilegia ep̄oꝝ ⁊ illorū h̄. n. itell̄r ō ecclījs sbiectij. h̄ p̄cedētes i ecclīa vna tm̄ sel̄ i āno celebrare p̄ñt. ⁊ expone qñ3. i. qñ cūq3. vel dic q̄ cu3 illud p̄uilegiū gnāle sit i pochia alti⁹ ep̄i poterit ep̄s celebraf̄ sic i sua: si alius ep̄s h̄ p̄miserit: S3 nūqd cāonici p̄ñt iesse cū ep̄o. ñ ita q̄ celebrēt p̄ncipal̄r cū ip̄o moī solito: l3 issint. vt audiāt sic alij extnei q ñ sīt ifdci. cū ip̄i canonici ñ hēat p̄uilegiū: ne per h̄ vilescat rigor. s̄. c. pxi. l̄ pōt expōi qñq3. i. ñ sp̄: q² si ex tali celebratōe oirref̄ scādalū: ñ ōberent sp̄ celebrare: h̄ aliqñ ita q̄ ñ eēt scādalū.

l Cā3. Hic dicūt qdā q̄ illi q ñ ōliqrūt: nec aliq̄m cām ōderūt vt pōeref̄ i fdc3: l3 forte in loco ifdcō iteē ñ ōbeāt diuis: cū ill̄ q p̄uilegiū hñt. tñ ex trā illā bñ p̄ñt audire diua ⁊ p̄cipe sacra Credo q̄ ñ ōbeant ad aliq̄ officia vel sacra. vt ip̄i p̄ h̄ citius iducāf̄ ad satisfaciēdu3: ⁊ vt sn̄ia mag3 tieaf̄: q² q su

m Iniquū. Nō occasionē iur3 ad iniquū dispēdium trahi non debere. C. de vsucapio. p̄ emp. cum qui sic. s̄. de transla. inter corporalia. a ꝯrio sensu. ⁊. xlv. di. licet.

pendium pertrahentes.

Hono.iij.archiepis et episis in quorum dioce. monasteria pri oratus clumacē. monasterio sb iecta consistunt.

Qualto apli⁹:et.j. Sane di lecti filij abbas et cōuetus clumacē. graue nobis qrimoniā obtulerūt qꝺ qdā vestrū et vestrorum officiales: cum i eos et sui ordinis monachos nō possūt excōicatōis et iterdicti pferre snīas eo qꝺ sup hoc apostolice sedis priuilegijs sūt muniti i eos q molunt in molendinis vel coquūt in furnis eorum: qcqd vendēdo seu emendo aut alīs eis cōicant snīas pferunt memoratas. et sic apostolicorum priuilegiorum nō vim et ptātem: sꝫ sola vba[a] seruantes dicti ordinis mōachos quodāmodo[b] excōicant dum eis alios communicare non sinunt: exquo illud etiam euenit inconueniēs vt ipsi monachi qꝫtum ad hoc iudicentur iudicio iudeorum[c]: et qui eis cōmunicant i pdictis maiorem[d] excommunicatōem icurrant: qꝺ etiam excōmunicatis cōmunicando fuerit incursuri. ¶ Nolētes igitur hec crebris ad nos clamorib⁹ iam plata vlteri⁹ sub dissimulatōe transire: vobis vniuersis et singulis mandam⁹: qten⁹ huiusmōi snīas i fraudē[e] priuilegiorū vestrorum decetero non ferātis: qꝛ si super hoc ad nos de nouo clamor ascēderit: nō poterim⁹ cōniuentib⁹ oculis ptransire: qn pmulgatores talīū snīarum seueritate debita castigemus. Idem.u. quondā an glorum regine illustri.

Ex pte tua fuit ppositum qꝺ nōnulli litterati quos nec habit⁹ nec tonsura clericos pfitentur: in terra tue iurisditōni subiecta degētes: cū dephendiuntur i aliquibus forisfactis[f]: vt iurisditōez tuam eludant et debitam p delictis vltionem euadāt: assumūt seu et resumunt tonsurā abiectaz seu habitū clericalem: lꝫ ante p laicis ab oībus haberentur. Ne igitur tonsura vel habitu sic resumpto malicia foueat si tuam iurisditōem exerceas in huiusmodi delinqntes: q sine tonsura et habitu in delicto fuerint[g] deprehēsi equanimiter duximus tolerandum: cum

a ¶ Quanto. sola vba. et male certe: qꝛ cōsiderāda ē mēs poti⁹ qꝫ vba. nā vba deseruiūt itentiōi et non ecōuerso. j. de v. sig. intelligentia. et. i. q. i. marchion. et. ff. de legi. et sena. cōsul. scire leges. et potior ē mens qꝫ verbū docentis. ff. ꝺ supel. le. l. labeo. in fi. et ar. ff. de fun. instr. ꝟl. cū delanionis. §. asinam i fi. et in testamentis cōsideratur mens testātis potius qꝫ vba. ff. de le. i. l. penul. et i cōtractib⁹ poti⁹ ispicit voluntas qꝫ vba. C. q res pig. obligari n pos. l. pe. et vl. et non tm verba edicti seruāda sūt: imo snīa poti⁹. ff. de legi. et se. cō. cōtra legem. hic nō seruabant vim et ptātez vborum: vt videt: qꝛ idirecte videbant excōicari: exq sub trahebat communiō alioꝛ sic iudei excōicant. s. ꝺ vsuris post miserabilem. et. c. qꝫto s. de iudeis iudei. et. c. ad hec. et. c. et si iudeos i fi. et sic indirecte faciebant cōtra puilegia pape vn pcipit qꝺ decetero hoc nō faciāt vbi aūt res dubia esset poti⁹ suāda sunt vba edicti. ff. ꝺ exerci. l. i. §. fi. is qui. Et est decre ista cōtra ciuitates: q quandoqꝫ cōsilia faciunt cōtra ecclīasticas psonas: et sic n violant ecclīasticā libertatem. et tales snīe non valebant nec tn deerant. sꝫ quo ad factum tantum refertur: qꝛ contra puilegium pape. s. de excel prela. cum ad quorundam.

b ¶ Quodāmodo. quasi diceret nō vere excōicabāt illos sed subtrahebant alios ab eorum cōmunione: et iō excōmunicati videbantur: qꝛ excōicatio est a fraterna societate sepatio. iij. q. iiij. engeltrudam. et sic quodāmodo excommunicabant eos. ber.

c ¶ Iudeorum. i hoc vident iudicari iudeorum iudicio: qꝛ cū ecclīa excōicare iudeos n possit: qꝛ nihil ad nos de his q foris sunt. ij. q. i. multi. qnqꝫ excōicant xpiani cōicantes eis: vt supra dcm ē: ita isti cū nō possent istos excōicare p pter priuilegium excōicabant communicantes eis.

d ¶ Maiorē excōicatiōem. Qui. n. pticipat excōicato: excōicat⁹ ē minori excōicatōe. xi. q. iij. cū excōicato. et. s. de excep. a nobis. sꝫ isti q pticipāt istis mōachis i pdictis erāt excōicati excōicatōe maiori: et ita maiorem excōicatōem incurrebant qꝫ alīs participando excommunicatis.

e ¶ In fraudē. et sic pꝫ: qꝺ si nō pnt illos excōicare: nihil facere dnt: p qꝺ ad idē redeāt: qꝛ si denegat eis vna via ꝺnegata intelligit et alia. s. de pcura. tue. Sic g isti i fraude puilegiorum nō sūt excōicandi: sicut nec i fraudē canonis aliqd faciendū ē. s. ꝺ cōces. phen. cōstitutus. nec i fraudē legis. ff. ad mace. l. iiij. §. is autē. ad fi. Vn nota qꝺ qtuor mōis fit fraus legi siue canoni: pmo ꝺ psona ad psonā vt si vxor velit donare viro vel econuerso cū nō possit. s. ꝺ dōa. inter vi. et vxo. c. vl. supponit aliā psonaz cui donat non vꝫ dōatio. ff. de dōa inter vi. et vxo. hac rōne. § nō tm. xlvi. di. sic n suo. De re ad rē phibitū est ne filiofamilias pecunia mutuet si tn aliqd i fraudē fcm fuerit: puta ꝺdisti frumētū vel aliud cōlise qꝺ vēderet: vt pecuniaz hēret fraus fit legi. ff. ad senatuscō mace. sꝫ iulianus. §. mutui. alīs incipit. itez si fili⁹. et. l. iiij. §. i. et in vsura. xiiij. q. iij. plerīqꝫ. et. i. q. i. sūt nonnulli. De cōctu ad cōctum: vt puta vxor nō pōt dōare viro: vt dcm ē: vult ei vēdē: vt si hꝫ mō possit dōare: non vꝫ. ff. ꝺ dōa. inter vi. et vx. si spōsus. §. circa. sic. xvi. q. iij. si sacerdos. Itez ꝺ cōctu ad cōctū alio tn mō qꝫ s. vt cū mulier p alio fidiubē n possit: pncipalez se fac ōbitricē hꝫ nō valꝫ: qꝛ fac in fraudē legis. ff. ad senatus cō. vell. qꝫuis §. si cū eēꝫ. Et sic pꝫ: qꝺ q facit i fraudē legꝫ cōtra ipaz legē vꝫ facē. ff. ꝺ legi. cōtra legē. et. l. se. vn tales snīe in vitate non tenebāt: et hoc pꝫ qꝛ papa nō mādauit eos absolui.

f ¶ Ex pte. forisfactis. i. maleficijs. sile vbū hēs. s. de pscrip. ad audientiam.

g ¶ In ꝺlicto fuerit dephēsi. Sꝫ vi cōtra qꝺ lꝫ clici i ꝺlictis fuerint dephēsi: n tn capi vel ꝺtineri pnt sine licētia platorum suorum: nec puniri pp penā excōicatōis. j. ꝺ sen. ex. vt fame. Item cōtra vr. j. de sen. ex. si vo. et. c. i audiētia. vbi cleric⁹ hꝫ priuilegiū. et. si secularis viuit. s. de vi. et hone. cle. c. vl. Dicas qꝺ nō cōdicūt illa: qꝛ loquūtur i eo cāu: cū certū erat illos eē clicos. vn sp retinēt puilegiū: nisi p⁹ trinā admonitōez fuerit i corrigibiles: vt dic ꝺcre. i audiētia. Hic āt loqt ꝺ his q p oia tāqꝫ laici i oib⁹ et ab oibus hēbant: vt h dr: et maliciose assumebāt tōsurā. vl si aliqn fuerāt clici: n cōstabat: et sic ipo fcō puilegio renūciauerunt clicali sic. s. ꝺ cle. cōiu. c. pe. vn h nulla poterat fieri admonitio. iōqꝫ de fraude vel ꝺ malitia sua cōmodū reportat nō dnt: nec icurrūt excōicatōez q tales puniūt: vt h pꝫ. qꝛ i ꝺlictis dephēdebāt. vn

ß ipso amittebāt ꝓuilegium.j.de sen.ex.cū nō ab hoīe.ꝛ.c. per pendium⁹ Contraria intelligunt qn̄ ꝯtempto habitu non incedunt vt laici:nec deprehenduntur in delictis.

a ¶ In maliciis.si.ff.de rei ven.in fundo.s̄.de rescrip.plerunqꝫ ꝛ.c.sedes.ꝛ.s̄.q matri.accu.pos.significante.ber.

b ¶ Sup specula.nō respuat famulatū.s̄. de noui ope.nun.c.i. ꝛ .c ꝺ.lege.ꝛ.c.si i adiutoriū

c ¶ Non vtunt.cū tn̄ ab oībus ꝺbeāt obseruari. C. ꝺ legi.leges.ꝛ.l.leges sacratissime.ꝛ lꝫ ab oibus de fcō nō seruent:qꝛ non subsūt impatori de iure tn̄ debēt subesse:ꝛ precipue isti gb⁹ ꝓhibent.xi. q.i.volumus.ꝛ dn̄s totius mūdi ē.ff.ad.l.rhod. ꝺ pcatio.ꝛ.vij.q.i.i apib⁹

d ¶ Locis vicinis.ꝛ ita rōe vicinitatꝫ sentit quis ꝯmodū vel incommodū de pe.di.i.sed ꝛ cōtinuo. ꝛ.xliij.di.§.i.ꝛ.ff.ꝺ. ꝯhē. emp.ꝙ sepe.§. vl. xvij. q.iiij.siqs ꝯtumax. Arg. ꝯ.qꝛ lupanaria nō infamant castitatē.xxxij.q.v. tolerabilius ber.

e ¶ Quia intentōis nostrū.sic pꝫ:ꝙ inouatio priuilegij nihil noui ꝯfert.si.s̄.ꝺ ꝯfir. vti.vel i uti cum dilecta. ꝛ.s̄ .c.ex pte abbatisse.xij. di.pce ptis.si.xxiiij.q.i. achati⁹ sic p ꝓtectōem non dimi nuit ius epi.s̄.c.ex parte tua.sic ꝛ cōfirmatio in forma cōi obtenta.s̄. de ꝯces.pben. qꝛ diuersitatē.Qn̄qꝫ tamē p cōfirmatōem aliquid iuris accrescit:qꝛ transactio q̄ erat personalis:per confirmatōm fit realis ꝛ ꝑpetua:vt.s̄.de trāsac.veniens.ꝛ.c.i.

f ¶ In his.ad cultum diuinum.de his que ad cultū diuinū reliquuntur in testamento:ipsius fauore non detrahitur quarta.s̄.de testa.c.vlti.

g ¶ Sine ꝑiudicio.ꝛ ita in ꝑiudicium alterius nō datur ꝓuilegium graue:sic.s̄.de vsupa.l.ex tuarum.s̄.de ec.edi. ad audientiam.§.nequid in loco pub.l.ij.§ siquis a principe.ꝛ.ff. de admi.tu.ꝙ impuberi.ꝛ.C.de emanc.nec auus.ꝛ.C.de pc. impera.offe.quotiens.ꝛ.j.c.pri.

h ¶ Nimis stricte.qꝺ esse non dꝫ:qꝛ pncipis priuilegium latissime interpretandum est.j.de ver.sig.olim.ꝛ.ff.de consti.pri ci.l.vl.ꝛ.ij.q.iij.§.notandum.in fi.nec nimis large interpretari debet.s̄.c.vt priuilegia.ibi aperiant ecclie.ꝛ illud verbum non ita large accipitur:vt ibi dicitur.

i ¶ Publicare.vt nullus possit se per ignorantiam excusare.s̄ de postu.c.i.ꝛ.xvi.di.ꝙ dicitis.ꝛ.xij.q.ij.qui ꝛ humanis. ff.de iusti.sed ꝛ si.§.prescribere.

Sup specula nō respuat famulatū.

malicijs[a] hoīum idulgeri non ꝺbeat sꝫ poti⁹ obuiari. Idem.

Super specula ꝛ ifra. Sane lꝫ sancta ecclia legum seculariū nō respuat famulatū[b]:q̄ eqtatis ꝛ iusticie vestigia imitant:qꝛ tamen i frācia ꝛ nōnullis ꝓuincijs laici rōanoꝝ iperatoꝝ legib⁹ non vtuntur[c]:ꝛ occurrūt raro ecclīastice cāe tales q̄ nō possūt statuꝝ tis canonicis expediri:vt plenius sacre pagine isistatur:ꝛ infra Firmiter iterdicimus ꝛ districti⁹ ibibemus:ne parisius vel i ciuitatibus seu alijs locis vicinis[d] qsq̄ docere vel audire ius ciuile ꝑsumat:ꝛ q ꝯfecerit nō solum a cāꝝ patrocinijs interim excludat:veꝝ ēt p epꝫ loci excommunicationis vinculo inodetur.

Idem epo baioceñ.

Quia intentiōis nostre:ꝛ infra. Cū inouatio nec ius nouū ꝯferat nec ēt tollat vet⁹ te in eo statu esse volumus inq̄ tpe ipetrate inouatōis dignosceris extitisse. Ceteꝝ nullū p hoc itendimus iuri als eidem monasterio ꝯpetenti ꝑiudiciū generari. Idem.

In his q̄ ad cultū diuinū[f] facē dignoscunt:nō maligna sꝫ begnina eēt poti⁹ intꝑtatio facienda. Unde mirari ꝯpellimur:ꝙ cum fratrib⁹ ꝑdicatorib⁹ ꝛ minorib⁹ duxim⁹ idulgendum:vt vbicunqꝫ fuerit sine pochialis iuris ꝑiudicio[g] cū altari valeāt viatico celebrare. qdam nimis stricte[h] interꝑtando idulgentiam nr̄aꝫ nitunt asserere:ꝙ per eā ꝑdicti fatres ꝑter platoꝝ assensum facere hoc non possint:ꝓpter quod eos celebrare iuxta idulgentiam ap.non ꝑmittūt. Cū aūt eis nihil conferret memorata indulgentia:sine qua id ꝑlatis ānuētib⁹ liceret eisdem f.t.mandam⁹ q̄ten⁹ interpretatōe huiusmodi reprobata:dū tamē ab alijs q̄ iure parochiali ꝓueniunt ꝑrsus abstineāt datā eis sic licentiā celebrādi auctē nostra nō differas publicare[i]:ita ꝙ dicti fratres aliquā ex idulgētia[k] nostra videant in hoc gratiam ꝯsecuti.

Grego.ix.maioris eccle xp̄ianitatis decano ꝛ ardi.linconī.

Cadū int priorem ꝛ conuentum de buteñ.ex pte

k ¶ Et idulgentia. Indulgentia.n.semp dꝫ aliqd ꝯferre vt hic pꝫ.ꝛ.C.ꝺ thesau.l.i.li.xi.ꝛ.ff.ad munici.l.i.ꝛ.ff.ꝺ le.i.siqn̄.ꝛ.ff.de vsu ꝛ habi.diuos.ꝛ poti⁹ laborādum est vt res valeat:q̄ꝫ vt pereat.s̄.de fi.istru.int dilectos.ꝛ.j. de ver.sig.abbatē.ff.ꝺ re.du.quotiens.ꝛ.ff.de ac. ꝛ ob.quotiens.ꝛ.ff. ꝺ regu. iur.i ꝯhenda .als delusoria eēt idulgētia ꝓncipis.ber.

l ¶ Cadus. tpe illo.Si.n.possidebāt decimas illas iure suo tanq̄ sibi debitas priuilegiū sup his obtētū siue idulgentia nō valet:que absorbet ius alterius C.de pci.ipe.of.q̄tiens.qꝛ.ꝯ ius ē.C e.ti.rescripta.xxv. q.ij.rescripta.ac si lite pendente fuissent ipetrata:quare non valēt:sic. s̄. de testi.cām q̄ ꝛ in auc.in me. l .non fiēt sa.iussi.§.si vo coll.viij.ꝛ.s̄.vt lite penden.c. vlti.sic priuilegium obtētum tacita compositōne non valet.s̄ de ꝺci. ex multiplici.sed super illis ꝺ quibus nondum fuerant i possessione valebunt a contrario sensu vt sic aliqueꝫ fructū habeant ex talibus indulgentijs.als inutiles essent.vt. s̄. c.proximo.

m ¶ Non faciētes. vnde per surreptionem obtente fuerint ꝛ talem videlicet que si expressa fuisset:eas non habuissent:ꝛ maxime si lederetur prior ꝛ conuentus.s̄.de rescrip.super litteris.j.de verbo. signi. quod p nouale.ꝛ ita idulgentia nō valet tacita veritate sicut nec rescriptum:vt in.c.super litteris.sic ꝛ ꝓuilegiuꝫ non valet:nisi faciat mentionem alterius ꝓuilegij.s̄. de ꝑscrip.veniens.ꝛ sic pꝫ:ꝙ papa concedendo idulgentiā seu ꝓuilegium:non itendit alium ledere: vt.s̄.c.pr.vbi de hoc inuenies concordantias.

n ¶ Quidā.morā.ꝛ ita nō sufficit sola receptio nisi seq̄tur translatio plena:sic.xxi.q.ij.siqs iam trāslatus Sicut non dicit qs esse de numero militum ꝓusq̄ꝫ sit inter eos numeratus.ff.de milita.test.ex eo tpe. Et sola ratio possessionis non est idonea ad munera iniungenda. ff.ad munici.libertus.§.sola.sic ꝛ miles commeatu accepto si remaneat in domo sua non habet priuilegium. ff.ex qui.cau.ma.l.miles.Arg.contra.ff.de bo.possess.ex

teſta.mi.l.vna.in fi. vbi dicitur: ꝙ priuilegium militis habet: qui nondum peruenit ad milites.

o ¶ Perſoluẽda.ſic.ſ.e.cũ ⁊ plantare.§.pe.ſic.ſ.e.ex p̃te.⁊.ſupra.eo.de ma.⁊ obe.per tuas.

p ¶ Onſultatiõi.non extat meõria.j.de v̓.ſi.qd nouale

q ¶ Perpetuo dʒ ſic ergo pʒ: exquo ſemel fuit nouale ſemper erit nouale quãtũ ad hoc ꝙ decime nõ ſoluantur de tali terra. Hec videbatur õ te dubitatio ſi poſt longa tp̃a q̃ ſufficerẽt ad pſcriptionẽʒ canonicam: debʒ talis terra dici nouale: vt poſtea cenſeretur iure cõi cum alijs: vt decime poſtea ſoluerenẽ qð hic determinatur. Et eſt ar.ꝙ principium conſiderandum ẽ.ſupra õ cenſi.ſcientes. ⁊ ſupra de elec.dudum.in quibus de h̃.Item ar.ꝙ ex quo res eſt ſemel priuilegiata ſemper erit priuilegiata priuilegia.n perpetua ſunt.xxv q.ij.c.i.⁊.ij.niſi per dantur: qꝛ illi quibus conceſſa ſunt eiſ non vtuntur ſupra eo. accedentibus.⁊.c.ſi de terra

r ¶ Indulgentiaʒ iſti enim habebãt priuilegium de nõ dãdis decimis noualium. vnde dubitabant: vtruʒ lapſu temporis redirent illa noualia ad ius cõmune cũ alijs terris quod ſi eſſet contingẽ poſſet: ꝙ plus diſpendij cõſequerentur ex illo nouali q̃ʒ vtilitatis.puta per magnas expenſas quas facerent in reducendo terram illam inutilẽ ad culturam.

vna ⁊ priorıſſã ⁊ moniales de cãpeſſe ex alia ſup dcimis lite mota: ⁊.j. De conſilio fratruʒ noſtrorum decernimus iuri p̃dictorũ prioris ⁊ cõuẽtus ſup decis noualiũ in quarum erãt poſſeſſiõe tp̃e illo quo idulgẽtie apoſtolice ĩpetrate fuerũt a parte altera de decimis noualiũ nõ ſoluẽdis: nõ obere p̃ eas non facientes[m] de hoc aliquam mentionẽ preiudicium generari. Idem.

Quidã: ſicut aſſeris: ĩ priuilegiatoꝝ fraternitate recepti nolunt tibi de iuribus ep̃alibus rñdere: veruʒ q̃diu huiuſmõi frẽs morã[n] in domibus ſuis fecerit eos cõpellere potis ad dicta iura tibi ĩtegre pſoluẽda[o]. Idem arelatẽſi.c.

Conſultationi vr̃e.b.r.ꝙ terra õ qua nõ extat memoria[p] ꝙ aliq̃n culta fuiſſʒ redacta p̃ religioſos viros nouiter ad culturaʒ p̃petuo[q] debet quo ad imunitateʒ de non ſoluendis decimis noualiũ iure cenſeri: cũ al̃s nõnunq̃ cõtingeret indulgentiam[r] de noualibus plus eis diſpendij q̃ vtilitatis afferre.

De purgatione canonica.

Ex concilio triburieñ.

Nobilis homo vel ingenuus[s] ſi ĩ ſynodo accuſatus crimen negauerit. ſi fidelem[t] eum eſſe ſciuerit[v] cum. xij.[x] ingenuis ſe expurget.[y] ſi autem antea deprehenſus fuerit in furto[z] aut periurio[a] aut falſo teſtimonio: nõ admittatur ad iuſiurandum: ſed ei ſicut qui ingenuus[b] non eſt: purgatio iudicatur. Ex concil.agathen.

Siqs pſbyter negligẽs[c] vite ſue prauis exemplis mala de ſe ſuſpicari p̃miſerit ⁊ populu ſab ep̃o iuramento[d] ſeu bãno xp̃ianitatis[e] aſtrict⁹ infamiam eius patefecerit certiqꝫ accuſatores criminis eius defuerint admoneatur[f] prio ſeorſuʒ ab ep̃o: deinde ſub duobus vel tribus teſtibus ⁊ ſi non emendauerit[g] ep̃s eũ publica increpatione admõeat. Si v̓o nec ſic ſe correxerit: ab offõ ſuſpendatur[h] vſqꝫ ad condignam ſatiſfactionem ne populus fidelium in eo ſcandalum patiatur.

Ex concilio melden.

Moniales ſi libidinib⁹ ĩſeruiſſ accuſenẽ: ⁊ maniſeſte detegi nõ valuerint erga regulaʒ[k] ſue opinionis malam famam canonice purgaſ cogantur. Ex eodem.

Siqs õ gradu eccl̃iaſtico raptorib⁹ alienaruʒ ſpõ

a ¶ Periurio. Periurus non admittitur amplius ad iurandum: vt.vi.q.i. quicunque.xxij. queſtiõe.v.paruuli.quia preſumitur cõtra ipſuʒ ex antecedenti vita: argumentum.ij.q̃õne.i.in primis. ad ſi.ff.õ accu.ſicut.⁊.ff.de re militari.non omnes.§.a barbaris.idem eſt de eo qui falſum teſtimonium tulit qui periurus eſt: ⁊ in tribus peccat. ſupra õ crimine fal.ca.i.

b ¶ Ingenu⁹.argumentum ꝙ propter crimen p̃ditur nomen dignitatis ſicut per monachatuʒ amittit quis nobilitatem. xxvij.queſtõne.ij.ſcripſit vnde priuilegio igenui gaudere non debet: qui ingenui mores abijcit.j. de ſen.excom.in audientia.⁊ ſupra de vi. ⁊ hon. cleri.c.vltimo. ⁊ ſupra õ cle. coniug.c.penultimo ⁊ ſupra de apoſta.c.i.⁊ ſupra ne clericus vel monachus.c.ij.expurgabit ergo ſe quaſi ſeruus ſiue libertinus ad arbitrium iudicis: ⁊ aliter q̃ʒ ingenuus.

c ¶ Siquis preſbyter negligens.qui negligit famam: crudelis ẽ xij.queſtione.i.nolo.⁊.xi queſtione.iij.non ſũt

d ¶ Iuramento.xxxv.q.vi.epiſcopus in ſynodo ⁊ ſupra de teſti.cog. preterea.

e ¶ Chriſtianitatiſ. ideſt ſub pena fidei ſue.

f ¶ Admoneatur.ij.queſtione.i.ſi peccauerit.

g ¶ Emendauerit.negligentiam. ſcilicet reddens ſe operibus bonorum actuum: vt ſic ſuſpitionem prauam depellat.

h ¶ Suſpendatur.Hic eſt ordo qualiter procedatur contra infamatum non enim incipiendum eſt a ſuſpenſione: ſed ordo capituli eſt inſpiciendus: argumentum.ij.queſtione.i.nomen. ⁊.lxxiij.diſtinctione honoratus .⁊ .xxij.queſtione.iij.forte.h̃ ordo ſeruandus eſt: vt plene dicitur. infra eodem inter.bern.

i ¶ Moniales .valuerint.per teſtes vł per aſpectuʒ corporis xxvij.queſtione.i.nec aliqua.

k ¶ Erga regulam.ideſt ſecundum tenorem regule.

s ¶ Nobilis.ingenuus.Ingenuus eſt qui ſtatiʒ vt naſcitur liber eſt.inſti.de inge.in prin.⁊ dicitur hic ingenuus: qui al̃s non eſt nobilis: vt differat ſic ab eo ꝙ dicit nobilis.

t ¶ Fidelem.i.fide dignum qui de facili non deieraret.

v ¶ Sciuerit.ipſa ſynodus: vel al̃ extra ſynodum iudex.

x ¶ Duodeci.h̃ itellige ſi viſũ fuerit iudici: ꝙ tot hẽat qꝛ numerus compurgandorum arbitrarius eſt: ar.ĩ.eo.ex tuarum.⁊.ij.queſtione.v.omnibus.

y ¶ Expurget.intellige de eo qui eſt infamatus.

z ¶ In furto. Qui enim condemnatus eſt vel pactus de furto infamis eſt.ff.de his qui not.infa.furti.§.pactus.⁊.l.i. quare vlterius ad iuramentum non admittitur.

a Sigs de gradu.cõfessorẽ.Qui.n.cõsentit: q̃ncq3 vt faciẽs pũit.j.ḋ sen.ex.q̃3to.ꝛ.xvij.q.iiij.oẽs ecclie.ꝛ.lxxxviij.di. facietis.ꝛ g cria q̃ corrigẽ põt:ſi corrigit ipſe cõmittit.xxiij.q.vi (.ij.preterea.

b Prodiderit iudicio tiore ꝓbatiõis:aſ ſi oc culte cõfiteret ſacerdoti:nõ repelleret dũmodo eẽt occultum. ſupra de ſimo.ex tue.

ad ecclãm : puta de hereſi.ſi. ṡ.de here.excõicamus.§. adijcimus:vel de.adulterio ſi ꝯſãguine⁹ teneat ꝯſanguĩ neã ꝛ vxorẽ alteri⁹ : vel niſi habeat iuriſditõ3 tpalẽ : als nõ vꝫ:ꝙ de quolꝫ crie hoc poſſit.ar.ṡ.de iudi.nouit.

k Appellauit.dum tñ iuſtã hẽat cãm appellandi:puta q: excepit modum ẽps in purgatione vł aľ eũ grauat.ṡ. ḋ of.ord.irrefraga bili.ꝛ.c.l3.aľ nõ ad mittiť appellatio:ꝛ ṗcipue i huiuſmõi crie vel ĩfãia.ṡ. de ap.cũ ſit romana. i ſi.ꝛ.c.vt debitus.

c Verſib⁹. ſuſpitio te meraria ſẽp repelliť.ij.q. i.prio.ꝛ. vi .q.i.oues xi ſilis iducit purgatõ3: vt h: violẽta ſuffic ad ſniã3 xxxij.q.i.dixit dominus.

d Quotiẽs accuſatores. Et ſic vꝫ : ꝙ plures poſſint ſimul accuſare de codẽ crie.ṡ.de collu.c.i.ꝛ.ij.q.i.i primiſ ſ3 hoc ita ꝯtingit ḋ fcõ:ſ3 iudex d3 eligere magis idoneũ.ff.de accu.ſi plu res.vel itellige accuſatores.i.delatores vel denũ ciatores.ṡ. de accu.cum oporteat. ꝛ hoc ſatis vꝫ : ꝙ ſi fuiſſẽt accuſatores : ſi nõ ꝓbauerit puniri de bet pena taliõis ad quã ĩſcribere debuerũt.ṡ.de ſimo.l3 heli. alr ñ admit titur accuſator : vt ibi tñ denũciãs ſi nõ ꝓbat:pũi ri d3 extraordinaria pẽa ad arbitriũ iudicis.ṡ.de calum.c.ij.

e Sui ordis.ſ.epõrum Et ita ẽ arg. ꝙ epalis di gnitas ſit ordo.xxi. diſt. cleros.lxxxix.di. ad hec.

f Religioſoꝝ. Nõ.ꝙ cõ purgatores debẽt eẽ bone opinioniſ:ita ꝙ nõ ſit viſile eos velle deierare ꝛ ab eccleſia tolerenť.j. e.cũ .p.ꝛ.c. cõſtitut⁹. ꝛ g eius cõuerſationẽ agno ſcant.j.eo.inter.

g Submiſſã.non.n.l3 mihi ꝑ aliũ qḋ ꝑ me non l3.i.q.vij. ſancimus.ff.ḋ admi.re.ad ci.ꝑ.l.ij.ꝛ.ff. ad ſenatuſcõ.macedo. ſi liũ hẽo.ꝛ gper aliũ facit ꝑ ſeipm facere vꝫ.j. ḋ ſẽ. ex.mulieres. ꝛ.ff. de ad mi.tu.ita tamen.§.geſſiſſe

ſarũ ſe cõfeſſorẽ[a] vel iteruẽto rẽ mãifeſte ꝓdiderit[b] a ꝓprio gradu repellať: ꝛ ſi viſilibus[c] exinde ſuſpitõib⁹ fuerit ꝓpul ſat⁹ : cãonice ſe expurget. In no.papa.iij.aglegien.patriar che ꝛ mantu. epiſcopo.

Quotiẽs tridẽtin⁹ ẽps de ſimonia ĩpetit⁹ ſit:vos latẽ nõ credim⁹ :ſ3 accuſatores[d] ſcri ptũ afferẽtes teſtes ẜ3 formã3 canonicã3 ꝓducere nequerũt ſ.ꝙ ecclãm ſancti petri pſby tero.p.dederit ꝑ q̃ttuor mõis fumẽti : ꝛ.j. Cõi frm.n. ꝯſilio iudicamus: vt tertia manu ſui ordinis[e] ꝛ quarta abbatũ ꝛ re ligioſoꝝ[f] ſacerdotũ ḋ ſupradi cta ſimõia debeat ſe purgare Porro purgatõnis tenor erit huiuſmõi. Eps iurabit primũ ſuꝑ ſcã dei euãgelia: ꝙ pro ec cleſia ſcĩ petri pſbyro.p. dãda nec ipe ꝑ ſe nec ꝑ ſbmiſſã[g] pſo nã ne aliqs ꝓ eo ſe ſciẽte pciũ recepit: deĩde purgatores ſuꝑ ſcã dei euãgelia iurabũt:ꝙ ip ſi credunt[h] eum vũm iuraſſe.

Alexander tertius.

Nos iter alios: ꝛ.j. Quia nos.t.f.cõſulere voluit: vtru3 ẽps pochianũ ſuũ ad purgati onẽ cogere poſſit.cõ.t.t.r.ꝙ ſi de aliquo crie publica labo rat ĩfamia:accuſator ꝛ teſtib⁹ deficientib⁹ ad purgationem ẽ ꝑ ipm ẽpm cõpellendus niſi forte ſuꝑ ipo ad ſuꝑiorẽ iudi cẽ duxerit appellandũ. Sane ſi appellauerit[k] ei⁹ parebit iu dicio ad cuius examen cã3 vo luerit ꝑ ap. tranſferre. Idem gaietaneñ.electo.

Cum.p.mãconella pſbꝛ : ꝛ.j. Purgatores illi⁹ honeſta tis ꝛ opionis[l] eẽ volum⁹: ꝙ vi ſiſe ſit eos nolle amore ľodio ſeu obtẽtu pecunie deierare. Ut aũt idõee appareãt neceſ ſe ẽ vt ei⁹ que3 purgare debẽt vitã ꝛ cõuerſationẽ agnoſcãt: deficiẽtẽ vo i purgatõe omni offõ ꝛ bñficio eccliaſtico pri uare[m] pcures:ṗcauẽs ꝙ ſiqui purgãdo i ſua noluerit purga tõe aſſiſtere nullã eis maliuo lẽtiã[n] vł ĩdignatõ3 oñdas : nec eos ĩpẽdias vľ ab alijs q̃tũ in te ẽ ĩpedire ꝑmittaſ. Lu.iij.

Ex tuarũ itellexim⁹ ꝯtinẽ tia lr̃arũ:ꝙ cũ.h. pſbꝛm q: infamabať de homicidio a ſacerdotali offõ ſuſpẽdiſſes[o] ṗdeceſſoris tui lr̃as tulit ĩ me diũ: qbuſ apparuit cũ iudicio aq̃ frigide ſuã ĩnocẽtiã purga uiſſe[p] ꝛ epm ſuis eũ lr̃is abſol uiſſe.q: vo ꝑegrĩa[q] iudicia ſũt ĩhibita purgationẽ quã pſtitit ſufficere nõ putãtes[r]:manda m⁹ : q̃ten⁹ ſi acuſatores idõei nõ apparuerit:vt cum.vij.aut v.manu ſui ordis ſicut expedi re cognoueris ꝑ purgatione3 cãonicã ĩnocẽtiã ſuã oñdat: ſi bi ĩiũgas:quã cũ pſtitit ſuſpẽ ſionẽ ſine difficultate relaxes ꝛ eũ teſtimõij bõi viri ãnunci

l Cum pro opio niſ.ſic.ṡ.e.q̃ti ens.ꝛ.j.e.ꝯſtitut⁹. ꝛ g vitã ei⁹ ṗteritã ꝛ moderna3 agno ſcant.j.e.inter.

m Priuare.g ḋ ficit in ꝓbatiõe ꝑ conuicto hẽť: ꝛ pu niť tanq̃3 ꝓbatũ ſit crimen:ſic.ṡ.de ſi mo.ḋ h̃ ĩſinuatum ꝛ.j.eodem inter.

n Maliuolẽtiã. ar.xcv.di.eſto ſub iect⁹.lxxxvi.di.q̃m ꝛ.ff.de offi.pſi.ob ſeruandum.

o Ex tuaru3. ſu ſpẽdiſſes ꝑꝑ enormitatẽ delicti ſuſpendiť ſtati3 gs ab offõ ꝛ bñficio. j.e.iter.vbi hoc dꝫ

p Purgauiſſe. hec purgatio ẽ in hibita ſiue ferri cã dẽtis vel duelli:q: tales deũ tẽtare vi dẽtur.j.ti.pri.ꝑto tũ.ꝛ.ij.q.v.mẽna3 ꝛ clerici tales pur gatiões bñdicẽ ñ debẽt.ṡ.ne cle.vel mo. ſniam. ꝛ ideo h̃ ꝓ nõ pſtita habe tur.

h Credũt. n .verũ ſic.j.e.c.vl.i ſi.ꝛ.ṡ.de teſti.quotiẽs als.n. ſubirẽt ancepſ piuriũ:ſi pciſe iurarẽt de aliẽo fcõ.ff. ḋ i lit.iu. videam⁹.ff.re.amo.l.marcell⁹.qualr iurare ḋbeãt g purganť

i Nos iter deficiẽtib⁹.vł ẽt nullis appẽtibuſ dꝫ.j.c.vl.in ſi. Nerquo.n.ĩſamatus ẽ apḋ bonos ꝛ graues: ꝛ ſi nullus ap ꝑeãt accuſator cõpellẽd⁹ ẽ ad purgationẽ.ij.q.q.v.ſi mala.ꝛ.j. e.iter.S3 nũgd ẽps põt de quolibet crie ꝯ pochianũ ſuũ taliť ꝓcedere non credo : ꝛ hoc nitelligo i crib⁹ que ſpãliter ꝑtinẽt

q Peregrina.i. extranea ꝛ reprobata.alr accipitur iudicium peregrinum pro iudicio nõ ſui iudicis.iij.q.vi.peregrina.ꝛ.c.ſe.

r Non putantes.idem eſſet ſi coram iudice ſuo non ſe purgaſſet. j.e.c.pe.in ſi. Unde nõ . reprobatam purgati onem non facere fidem ſi.ff.de pigno. actio. eleganter. §.qui reprobos.ꝛ.C.ne ḋ ſta.defunc.ſi pater tuus. ꝛ qui iurat aliter q̃3 debeat: ex integro eſt iurandum.ff.de iu reiuran.non erit. §.diuus. Et eſt hic argu.ꝙ ſi aliquis vocetur ad extraordinarium iudicem per h̃ quod fit ibi

ĩterrũpitur. pſcriptio.vt.i.pdi.ſi pater.Item ar.ꝙ ſnĩa que nulla ẽ:non liberat aliquem.

a Annuncians.ſi.ij.q.v.habet hoc. de con.di.ij.ego berengarius.ad ſi.

b Abſoluas. q̃tũ in te eſt: q: infamiã facti oĩo remouere ſoli⁹ dei ẽ.ar. ff.de obſe.ali.ꝛ li. preſtan.l.ij.Sz nũ gd poſt ꝯpurgatione põt accuſãi.Dicunt quidam:ꝙ ſi accuſatore preſente ſe purgauit:non accuſabit eũ p⁹ea. ſicut in abſolutione ſeu abolitione. niſi i caſu .ff.d preuar.l.iij.ꝛ.ff.de ac cu.ſicui . ſec⁹ ſi nõ accu . purgeẽ : niſi publice dictũ eẽt : ꝙ gcũq̃ vellet ipz accuſare:exiret infra certũ ẽminum ij.q. i .multi. Lau. dixit: ꝙ poſt talez purgationẽ de eodem crimine accuſari.non poteſt: q: iuſiurãdum maiorem auctoritatem habet q̃z res iudicata.ff. de iureiuran.l.ij.Idez enim p iuſiurandũ conſequimur:quod per ſentẽtiam. ff.de iureiuran. ſed ꝛ ſi §.ſed ſi.cũ de hereditate.qm ptor iuſiurãduz tueẽ .ff.e l.iij.§.i.ꝛ publica actio.ſ.popularis ꝯſumiẽ p iuſiurandum:niſi p colluſionẽ ſit actum.ff.e.eũ q.§. in popularibus.ſolũ.n.deũ hz vltorem.C.d iureiur.l.ij.ꝛ penã a do. expectat.C.d arbi.auc.decerni.n⁹Ar.ꝯ.ff.d iureiurã.ſi duo patroni.in ſi.h ibi ꝯſtabat de periurio.

c Conſtitut⁹.ꝯmendaſſes.i.pbaſſes ꝛ. examinaſſes perſonas ꝛ famam ipſorum.ar.ij.q.i.multi.

d Ingreres.nimia examinatio vel idignatio q̃nq̃z vitãda ẽ.ff.d noua.doli mali i ſi.ff. man.ſi fideiuſſor.§.i. ff.q.mo.pi.vel hypo.ſol.ſicut i re corporali.§.ſi dbitori. xxxiiij.di.fraternitatẽ.ꝛ.ſ.d dolo.c.i.ꝛ .lxv.di. ſunt nãq̃z Ar.ꝯ.ff.ad.l.aql.ita vulnerat⁹ in ſi.Itẽ ſimilis inq̃ſitõ reprobatur.ſ.d iudi.cum deputari.

e Ordinãdos.ergo ordinandi ita ſubtiliẽ ſunt examinandi ꝛ inquirẽdũ eſt d natione in qua nati ſunt .ſ. an ſint d illa dioc.ſ.de cle.peregrinan.c.vlti. ꝛ de natiõe.ſ. an legitime nati.ſ.d fil.pſby. c.i.ꝛ an ſint bõe fame.q: in nullo debet eorum opinio vacillare .xxxiij. di.laici.ꝛ an ſint criminoſi.xxiij.di.c.vlti.

f Immunis.i.ꝙ illa crimina de quibus infamat⁹ fuit:nõ ꝯmiſit ſicut credũt:ſic debet ſuppleri:als hec forma reprobari videẽ.j.e.c.vlti.

g Iuramentuz.ſicut credunt:als temere iurarent.

h Tollerentur.ꝛ ꝙ ſint bone fame:vt hic dicit.j.c.p/ri.ꝛ.ſ.e.cuz p. ſed crimen ei obijci non poteſt poſtq̃z ab ecclesia toleratur: vt a purgatione repellatur:ſecus eſt in illis teſtibus qui ad teſtimonium inducuntur.ſ. de teſti.teſtimonium.cum ſuis concor.

i Condemnati.Ex quo enim condemnati ſunt de crimine. ꝛ factum eſt crimen notorium non tollerantur.ſ.de cohabit.

ans[a] ab ĩfamia hoĩcidij nullius ꝯditiõe vl ap.ob. abſoluas[b].

Idem vintoñ.epiſcopo.

Conſtitutus in pñtia nr̃a p.dia ꝛ ĩfra. Preterea illud nobis nõ modicã admirationẽ ĩducit:ꝙ purgationẽ ob latã recipe noluiſti : niſi prius ꝯmendaſſes[c] noĩa ſingloꝝ qui dictũ.p.purgare volebãt:ꝛ de natiõib⁹ ꝛ ceteris circũſtãtijs ꝑus ingreres[d] diligẽter tãꝙ eſſes ordiatiões factur⁹ vtinam ſic diſcuteres ordinãdos[e].Sane in purgatiõib⁹ faciẽdis: cũ ſatis ſit illis q.p purgãdo exhibẽt iuramẽtũ ſm ꝓpriã ꝯſciaz ꝛ opinionẽ iurare:ꝙ purgandus a crimine ſit ĩmunis[f]: vel ꝙ bonũ exhibuit iuramẽtuz[g]: ꝙ ſi purgatões ab eccleſia tolerẽtur[h]: ꝛ ſint bone fame ĩ ſuis ordinibus miniſtrantes nec in iudicio ꝑ crimine condẽnati[i]: proculdubio ſunt abſq̃z indagine admittẽdi.

Innocen. tertius ſenoñ. archiepiſcopo.

Inter ſolicitudines nr̃as illa debet eſſe precipua: vt capiamus vulpeculas: ꝛ infra. Lz ergo eccleſiaſtica conſtitutõ[k] taleſ ab officio tm̃ vſq̃z ad purgationem canonicam doceat ſuſpendendos:quia tñ eum etiaz a beneficio propter immanitatem criminis ſuſpẽdiſti:nolumus ĩprobare. Nec illud ẽt improbamus . ꝙ lz cõtra euz nullus accuſator legitim⁹ appareret ex officio tuo tamen fama publica deferente voluiſti pleni⁹ inquirere veritatem. Attẽdentes autẽ vulgatam infamiã graue ſcandalum ꝛ vehemẽtem ſuſpitionẽ ex teſtium dictis obortaz[l]: que

clericorũ ꝛ mulie .c. vlti. vnde tanq̃z criminoſi a iuramento repellẽdi ſũt vlli⁹ vt.ſ.d re.teſtioniũ. Quid ſi in modum exceptionis crimen fuerit ꝓbatum compurgatorib⁹ nunquid poſſunt repelli eo pretextu:ſi ex eo infamati erant ſiue eorum opinio grauata eſt:repellantur.vt in predicta de exc. teſtimoniuz in ſi.q: debẽt eſſe bone opiniõiſ vt hic dicitur.

k Inter . eccleſiaſtica cõſtitutio . que dicit ꝙ infamati deficiẽte accuſatore admonitõne premiſſa:ſi non ſe corrigant:ab officio ſuſpendãtur.ij.q. v .preſbyter. ſi.ſ.e.c.ij.Unde nota qs ſit modus procedẽdi in purgatione incidenda: Siquis clericus apd iudicez ſit infamatus.prefigat epiſcopus terminũ accuſare volentib⁹: ꝛ ſi aliquis comparuerit audiatur.ij.q.v.omnibus.ꝛ.xv.q.v.c.i.ꝛ ſi conuincatur canonice puniatur vt ibi . Si non appareat accuſator moneat ipm ſm ꝙ dicitur.ſ.c.ij.ꝛ ſi ſe non corrigit : tunc ſuſpendatur . vt ibi dicitur.xxiij.q.iij.forte.ꝛ.lxxiij.di.honoratus.ꝛ ſic intelligitur quod dicit hic tales ab officio tm̃.ꝛ cetera:ꝛ ſic intelligit io.illud capitulum.ij.q.v. preſbyter. tamen ſi mala fama illius crebreſcit:poteſt epiſcopus inquiſitionem ex officio ſuo contra illum facere.ſ. de accuſationibus qualiter ꝛ quãdo . vbi plene dicitur de inquiſitione.ꝛ.lxxxvi. di. ſiquid vero . ꝛ ita cum a contumacia incipit : aliter procedere dbet prelat⁹: vt.ſ.e.c.ij.Quandoq̃z tamen propter enormitatem delicti : et ſcandalũ ꝛ infamiã magnã inde ortã : ſtatiz poteſt epiſcopus ipſum ſuſpendere ab officio ꝛ beneficio:vt hic factum fuit.ij. q. v.ſuper cauſa.ꝛ ſic poteſt etiam intelligi.c.illud preſbyter. ſi.ꝛ hoc innuit bene littera illius . Et hugo ſic ĩtelligit illud Cum vero incipit epiſcopus a crimine procedere contra aliquem : ſeruabit illud quod dicitur ſupra de iudi .cum non ab homine.

l Obortam . Argumentum ꝙ ille cui probatur crimen in modum exceptionis: debeat ſe purgare:ſi iudex remaneat infamatus. vnde non poterit promoueri ante purgationem.ſu pra de teſti.teſtimonium.argumentum.lz enim exceptio non infamet.ſupra de ordi.cog.cum dilectus.in ſi.tamen ſigillat opinionem infamati.ff.de doli exceptio.apud celſuz.§.aduerſus ꝛ opinio ordinandi in nullo vacillare debet.xxxiij.di.laici.ꝛ. ar.ſ.de excep.deniq̃z.io.

a ¶ Sollicitet. Judex enim debet habere misericordiam: et ri gorē. xlv. distinctione disciplina: et c. sunt nāq3. et c. vera.
b ¶ Xiij. manus. hic exceditur numer⁹ cōpurgatorꝫ pp̄ ima nitatē criminis. Arbitrarius. n. ē talis nūerus. ij. q. v. p̄sbyt. si. et diminuitur qñq3 in epo. j. e. cū i iuuentute ad fi. et habito re

one pro cōdēnato hēat. R̄ñdeo p̄sūptio. n. ista l3 suffi ciēs sit ad priuationē officij et bñficij et ēt depositionē nō d3 ppterea tradi curie seculari: q2 directe ɔdēnat⁹ ñ ē: ꝫ p̄sūptiue et ɔ̄ria loquūt: cū aliqs cōdēnat⁹ ē ve nō p̄ sūptiue. hinc. n. nō fuit pbatū q̄ sit heretic⁹ ver⁹ ꝫ q̄ ha

spectu ad criminis eno mitatē idicēda ē purga tio: qñq3 cū plurib⁹ qñq3 cū paucioꝛib⁹: ꝫm q̄ vi sū fuerit ipōnēti. ordina ria purgatio ɔsueuit no tarij qbusdā vsib⁹: Pon tificē pariū man⁹ purget duodena: qnta sacerdo tē: leuitā tētia pena quē plebs accusat purgabit i manifesto. Quē chor⁹: ante chorū sua sit purga tio p̄stō. lau.
c ¶ Noscitur. ij. q. j. si pec cauit: et q. v. mēnā. xxiij. di. illud. et ꝫ. de elec. post q̄. xv. q. v. d̄ crie. et C. vbi d̄ cri. agi. op. auc. qua in prouincia.
d ¶ Moderno. q2 d̄bēt eē vicini et noti. j. c. pr. et ꝫ. e. ex tuarū ɔstitutus. et c. cum. p.
e ¶ Familiaritatis. ex q̄ orta fuit ifamia ɔ̄ eu3. si. xxiij. di. quorūda3. et ꝫ. de accusa. nulli. et j. e. cū in iuuētute. Et ē hic. ar. q̄ p̄sumit ɔ̄ aliquē vel de aliquo ex societate.
f ¶ Abiuret. Qui. n. ē in famatus de hoc crie pur gare se d3 iurta cōsidera tionē epi. ꝫ. d̄ here. excōi camus. §. qui aūt. merito iste d3 abiurare familia ritatē ex q̄ fuit ifamat⁹. In qbusdā. n. casib⁹ tene tur qs iurare se filia ñ fa cturū sicut qlib3 absoluē dus. xi. q. iij. cū aliquis. et j. de sen. ex. ex tenore. Itē incendiari⁹. xxiij. q. vl. pessimā. et heretic⁹ p̄ ut hic di. et j. q. vij. quoti ens. et de cō. di. ij. ego be rengarius. et in quolibet nefando crie. xij. q. ij. de viro. io.
g ¶ In arctū mōasteriū. imo vi q̄ depositus tra di d3 curie seculari. ꝫ. de here. ad abolendā. §. j. i. rāso. et c. excōicamus. §. dānati. Quare ergo iste nō tradit curie degrada t⁹: cū deficiēs in purgati

contra decanum facere vide bantur: cum propter eorum quodlibet ei esset purgatio in dicenda: et seruantes iustici am et molientes[a] rigorem pur gationem ei. xiij. manus[b] sui ordinis duximus indicendam Ipsum igitur ad te remitten tes vt ibi purgetur: vbi nosci tur[c] infamatus: mandamus: quatenus accitis tecum noue nieñ. et parisieñ. episcopis in dictam ei purgationem acci pias: ita tamen vt qui ad eius purgationem processerint cō probandam: sint fide catholi ci et vita probati: qui conuer sationem et vitam ipsius non tam moderno[d] tempore noue rint q̄ transacto. purgatione vero recepta beneficium ei re stituere non postponas: in pe na autem familiaritatis[e] illius quam cum hereticis scienter habuisse dignoscitur eum ab officio volumus manere suspē sum. donec scandalum sopiat ita tamen vt publice familia ritatem hereticorum abiuret[f]. Precipias insuper ei distri cte vt in predicta et alijs villis circumpositis profiteatur et p̄ dicet fidem catholicam: ac cō fundat et detestetur hereticam prauitatem: sic deinceps vitā suam bonis adornans opibus vt infamia conuertatur in bo nam famam: et omne scandalū et suspitio de catholicorum mē tibus deleatur. Quod si forsā in purgatōe defecerit eum ec clesiastice discipline mucrone percellas: et ab officio et bene ficio depositum ad agendam penitentiam in arctum[g] mona sterium detrudere non omit tas. dem abbati sancti dio

nysii et presbytero sancti mar tini.

Cum dilectus: et infra: Il lud autem vos attēdere volumus et mandamus: vt ta les ad purgationem admittā tur persone: que vicine[h] sint. et honeste.

Idem.

Cum in iuuentute sua: et infra. Quia vero pater filium quem diligit corripit[k]: nos quinque ecclesieñ. episco po per litteras nostras ad ma iorem cautelam iniunximus: vt ab illius familiaritate cessā do taliter se haberet: q̄ sinistra de ipso suspitio non possit ha beri sed inimicus homo rescri ptū litterarum surripiens apō regem et regni magnates ipm nequit publicauit: vt sic dbe ret amplius infamari. Unde nos tamen emulorum nequi tiam attendentes: lic3 pulsati fuerimus multotiens contra eum: nunquam tamen aduer sus ipsum potuimus cōmoue ri scientes q̄ dictum facile se quitur[m] multitudo. Ubi[n] vero ide3 episcopus ad strigoñ. me tropolim extitit postulatus: q dam qui super ipsa postulatio ne aduersabantur eidem: vt promotionem ipsius facilius impedirent: illius criminatio nis carbones reaccendere sūt moliti. Unde quidam procu rator ipsius de consilio amico rum suorum qui super hoc bo num zelum habebant: sed nō ꝫm scientiam: cepit cum instā tia postulare[o] quatenus eide3 episcopo purgatione3 canoni cam faceremus idici: vt suam inocentiā demonstraret: nos

bebat familiarita tē cū eis. vñ ppt hu iusmōi p̄sūptōes ñ debuit taliter dam nari: ar. ꝫ. de p̄sū. lras. et dānati ve ꝫ. heresi si redire vo lūt: i perpetuū car cerē detrudūt. ꝫ. d̄ here. c. pe. §. pe. q̄ bus i iure cōparāt quo ad penā. quo damodo.
h ¶ Cum dilect⁹. vicine. Ex ꝫ p̄sumit: q̄ ei⁹ vitā et cōuersatōe3 agno scāt. ꝫ. d̄ p̄sūp. quos dā. et c. quāto. Nō eni idone⁹ ē q scīn ignorat. ꝫ. d̄ iura calū. in pertractan dis.
i ¶ Honeste. et suffi cit q̄ ab ecclia to lerētur. nec sint de crimine cōdēnati. ꝫ. e. constitutus.
k ¶ Cum in iuuē tute. corripit. v. q. v. nō osculat et. xxiij. q. v. ñ putes
l ¶ Ab illius. s. ne p̄tis sue cū qua di cebat dormiuisse. ꝫ. de presump. cu3 in iuuentute. que est pars isti⁹ et hec continuatur ad fi nem illius. her.
m ¶ Sequitur. q2 pnior est adimalū q̄ ad bonum; om nis etas ab adole scentia. xij. q. i. om nis. et humana na tura facile plabit ad delicta. in auc. de mona. §. siquis circa fi. col. i.
n ¶ Ubi. i. postq̄.
o ¶ Postulare. Sed qualiter po tuit hoc postula re: cum ei hoc non fuerit iiunctu3 et p

curator non possit deferre iuramentũ: nisi specialiter sit ei hoc mandatum. ff. de iureiuran. iusiurandum. §. vlt. Dominus non tenebatur ratum habere factum ꝓcuratoris: ſm ꝙ papa hic innuit ex eo ꝙ dicit. nõ iuris necessitate. Vel põt dici ꝙ nõ excedit mandatum si facit qđ est vicinum mandato. ꝫ. de elec. i cãis ff. iudi. sol. iam tamen. §. vl. Vel dicas ꝙ procurator ab hoc mandatũ habebat: ꝑut satis colligitur ex ipsa littera.

p ¶ Importunitate. si. ꝺ pe. di. i. importans. C. ꝺ peti. bo. subla. l. i. li. x.

q ¶ Tunc purgarent. Presumitur ergo ꝙ suffraganei sui partẽ metropolitani foueãt quo ad ea que spectãt ad honorẽ ipsius. vnde possũt recusari i factis ipsius. ꝫ. vt lite non ɔtestata accedens.

r ¶ Non sint. Notabile ẽ ꝙ aliquis perseipsum possit purgari sine aliquibus sui ordinis: si omnes alij sũt inimici eius qui sunt sui ordinis: argu. ij. q. v. si legitimi. ⁊ tunc alijs inferioris ordinis potest se purgare: ⁊ etiã cũ laicis si clerici deficerent ex eadem causa: argu. ij. q. v. omnibus. ⁊ etiam cũ feminis. arg. xviij. q. ij. in decima. io.

s ¶ De testibus. credunt. sic i. eo. c. vlti. in fin. ꝫ. e. quotiens. ⁊ ꝫ. de testi. quotiens. alias anceps subiret periurum: ad qđ nemo compellitur ff. de in lit. iur. videamus. ⁊ ff. re. amo. marcellus. qđ esset si de facto alterius precise iuraret: vt ibi ⁊ sic iuratur de creduli/

tate in iuramento calũnie. C. de iura calum. l. ij. §. ꝙ obseruari in fi. sic alibi: vbi fertur testimonium de auditu. ff. de proba. ti. si arbiter.

t ¶ Accedens. voluisti. si. ꝫ. de testi. super. eo. ⁊ ꝫ. ꝺ spon. preterea. ff. de ritu nup. adoptiuus. §. serulles in fi.

u ¶ Purgatione. ⁊ quo modo purgabit se ꝙ non sit filius sacerdotis: quia negatiua ꝓbari nõ potest directe: ⁊ preterea tale ẽ factum quod ꝓbari non potest. ff. de condi. ⁊ demonstra. l. lucius. Responsio. hoc indirecte ꝓbabit. s. ꝙ fuerit filius talis laici ⁊ vxoris eiusdem: quam pro legitima tenebat: ⁊ hoc notũ: ⁊ publicum erat: ⁊ sic ꝓbabit se non fuisse filium sacerdotis. Item coĩpo ꝙ probat se filium vxoris sue quam tu tenes ꝓ vxore probabit se filium tuum esse: argu. ff. de in ius vocan. quia mater: ⁊ sic purgatur aliquis nõ solum a crimine: sed etiam ab irregularitate: vt patet hic: ⁊ laici etiã se purgant. ꝫ. e. nos inter. ⁊ ẽt femine. ꝫ. e. moniales. bene potest etiam iurari super cõditione persone. ff. de iureiuran. l. iij. §. i.

x ¶ Delicti. quia non est culpa eius qui gignitur: ſꝫ qui generat. lvi. distinctio. nasci de adulterio.

y ¶ Um dilectus. destitutus. qui deficit in purgatione deponitur: vt. ꝫ. e. cum inter. ⁊ cum. p. ꝫ. de. simo. de hoc intimatum. ⁊ xxx. di: c. vlti. sed in casu isto nõ debuit priuari: sed suspendi ab officio nisi tu velles equiparare crimen incestus crimini simonie: ⁊ heresis. ꝫ. e. inter in pn. Tamen papa nõ improbat factum episcopi constan. quia de hoc nõ agebatur. Sed credo: ꝙ bene fecit episcopus: quia presumptiue conuictus est: ⁊ talis presumptio transit in violentam.

autem postulationem huiusmodi minus ꝓuidam reputantes procuratorem ipsum ab ea sepe volumus reuocare: ⁊ infra. ¶ Ceterũ quia ꝓcurator instabat: compulsi fuimus non iuris necessitate sed importunitate[p] petentis: vt per nos ei purgationem canonicam cum duobus abbatibus mandaremus indici: quis fuerimus ꝓtestati: ꝙ ex alia causa talis petitio minus ꝓuide tunc fiebat: quia strigoñ. ecclesie suffraganei vix eo tempore purgarent[q] eundem: qui in facto postulationis contradicebant eidem ⁊ suffraganei coloceñ. ecclesie ipsum minime tunc purgarent quia inter eũ ⁊ coloceñ. archiepiscopum de strigonieñ. metropoli contentio vertebatur. ¶ Unde cum non sint[r] alij põtifices in vngaria: merito videbatur: ꝙ per episcopos regni sui non possent in illo articulo se purgare.

Idem trieñ. archiepõ.

De testibus: ⁊ infra. Illi vero. qui ad purgandã alicuius infamiam inducũtur id solum tenentur iuramento firmare: ꝙ veritatem credũt[s] eum dicere qui purgatur.

Idem florentiñ. epõ.

Accedens[t] ad p̃sentiã nostram. t. diac. humili nobis insinuatione monstrauit: ꝙ cum a suis emulis diceret: ꝙ esset filius sacerdotis: tu eũ nec ꝓmouẽ voluisti nec ꝑmisisti ab alio ꝓmoueri. Quocirca mandamus, quatenus si publice fuerit nota respersus ⁊ ꝺ ipsa tibi legitime constare non poterit: purgatione[u] ab ipso recepta ipsum non differas propter hoc ad sacerdotis officiũ ꝓmouere: quia ⁊ si non sit nota delicti[x]: est tamen nota defectus impedientis ad sacros ordines promouendum.

Idem augeñ. abbati ⁊ scholastico mutineñ.

Cum dilectis filijs. b. presbytero. ⁊. g. procuratori o. clerici. t. capellanum nostrũ concesserimus auditorem: idẽ procurator ꝓposuit: ꝙ cum dictus presbyter super incestus crimine fuisset publice ĩfamatus: constantieñ. episcopus ordinarius iudex ei purgationẽ indixit: qui cum se purgare nequiuisset: ab ipõ fuit suis ecclesijs sententialiter destitutus[y] quas ipẽ nihilominus detinuit per violentiam occupatas. ¶ Cumq; idem presbyter cuiusdam consaguinei sui vxorem publice detineret: ad petitionem plebani de beniso ⁊ q̃rũdam aliorum clericorũ constantieñ. dioce. iudicibus dicimur litteras destinasse: vt si dictus p̃sbyt sup crimine adulterij ⁊ incestus coram ipsis se purgare non posset: ipsum pena[a] debita castigarent: qui cũ constitisset eisdem: ꝙ idem p̃sbyter ꝓ eo ꝙ in purgatõne ꝺ fecerat ab epõ memorato fuerat condemnatus ipsũ: vt puta

a Pena. vt puaref officijs suis: vt dictuz ē i pstina notula.

a Cōtumacē. ꝛ male: vt pz p seqntia: qꝛ nō huauerūt ordinē iuris: debebāt ingrē ad petitionē eoꝝ: qꝛ ipetrauerūt inqsitione vocato psbytero: vt hērēt facultatē se defēdēdi. s̄. de accu. qlif ꝛ qn. §. dz. nō obstāte facto ɔstan. epi: cuz de illo nihil eis ɔmissuz fuisset: ꝛ sic ordo iuris i iqsitiōe huari dz pcipue circa clicos seculares. b.

Per hec iura secūdo inducta dicūt quidā: ꝙ si infamia orta sit a vilibus ꝛ emulis: nō ɔpellif ad purgationem. Alij dicūt ꝙ videf veri⁹ ꝙ ex quo aliqs infamat⁹ ē apd bonos ꝛ graues: ɔpelli dz ad purgationē: ne apud illos incredibilis remaneat per iura primo iducta: ꝛ. ij. q. v. omnib⁹. ꝛ. c. qliter ꝛ qn. nō ɔtradicit

b Iuris ordīe. si iurꝫ ordo gest sba iudicioꝝ n̄ seruef: nihil agif. ij. q. vi. §. diffinitiua. ali⁹ ordo q n̄ est d̄ substātia iudicioꝝ: lꝫ nō seruef: snia tenet. nisi p appellationē releuef C. de ap. l. i. io. Et h hēs ꝙ cassato principali cassaf accessoriū: vt. s̄. de noui ope nūci. cū ex iniūcto. ꝛ s̄. de accu. ad petitionez.

c Repugnātia. vñ non sūt audiēdi. s̄. d̄ ap. solicitudiez. ꝛ. xxxiij. q. vij. qd aūt. Et iputādū ē illis q talif rttulerūt: cū possent relatiōez suā diligentius auertisse. s̄. de fide istru. iputari. ꝛ. C. e. ti. scripturꝛ ꝛ iō pcessus illoꝝ ꝛ qcqd occasiōe illi⁹ pcessus factū est irritaf. s. ɔcessio ecclesiaꝝ. fi. s̄. d̄ fi. istru. it.

d Notoriū. Qualif qd dicaf notoriū: hēs. s̄. de coha. cle. ꝛ mulie. c. vl.

e Indicenda. qꝛ nec pbatiōe op⁹ erat. ij. q. i. de manifesta. s̄. de accu. euidētia. citatio tñ. faciēda ē xxiiij. q. iij. d̄ illicita. ꝛ. ij. q. i. de⁹ ops. ꝛ snia pferēda: vt hic dr. ꝛ. s̄. d̄ ap. cū sit romana. ꝛ. c. de manifesta: nec reqrif purgatio: vt h: qꝛ illa non hꝫ locū nisi cū factū dubiū ē deficiētib⁹ accusatorib⁹ ꝛ testib⁹: vt. s̄. pꝫ. i multis c. nec pbatio: vt. ij. q. i. de us. oipotens. ꝛ. c. scelus d̄ māifesta. Et sic pꝫ ꝙ i notorijs q̄ꝫtum ad sniam tñ alique sunt ptes iudicis

cōtumacē[a] pdictis ecclesijs p sniaꝫ puanerūt: maxime cū de incestu ꝛ adulterij crimīe: tāꝙ de notorio liqret eisdez abbati sancti galli ad quē illaꝝ ecclesiaꝝ donatio pertinebat: potestatem liberam concedentes ecclesias illas personis alijs conferendi: qui eas postea supradicto. clerico assignauit: ꝛ infra. Dictus vero presbr inter cetera rñdit ꝙ processus iudicuz predictoruz debebat merito retractari: cum lite non ɔtestata procedere presumpserūt ɔtra eum. adijciens ꝙ purgationē indictam ab electo cōstantien. curauerit exhibere. ꝛ infra. His igif ꝛ alijs plenius itellectis: lꝫ littere ille q ad pdictos iudices impetrate dicūtur: vel ipaꝝ trāscriptū oñsum non fuerit coraz nobis: qꝛ tñ ex tenore relatiōis iporum quam dict⁹ procurator exhibuit: ac si littere ipe ostense fuissent nobis constitit euidenter iudices ipsos ptermisso iuris ordine[b] pcessisse: tam processuz eoꝝ ꝙ cōcessionē ecclesiarū a pdicto abbate de mandato iporum factam auctate ap. retractamus: psertim cū relatiōis ipius series repugnātia[c] contineat ꝛ aduersa. Dicif. n. ꝙ crimē eiusdē psbri vsqꝫ adeo publicū fuēat ꝛ notoriū[d] ꝙ nullus inficiationi loc⁹ penit⁹ existebat: vt pote cui⁹ vniuerse vicinie popls testis erat: ꝛ tñ ibidez pmittif: ꝙ eidē psbytero terminuz peremptoriū pfixerūt: in q si possꝫ sup infamia pdictorū criminū cāonice se purgare: cū nimirū si crimē notoriū existebat: nō erat illi idicēda[e] purgatio: sed i eū cōdēnationis sētētia pmulgāda: ꝛ ifra. Si vero null⁹ apparuerit legitimus accusator: ꝛ ipm inueneritis apud bonos ꝛ graues[f] supet predictis criminibus vel ipsorum altero infamatū: purgationē ei canonicaꝫ indicatis: nō obstāte ꝙ coram pdicto electo dicif se purgasse cum iudicio pēdēte corā iudicib⁹ delegatis non debuerit ordinari⁹[g] purgationē indicere infamato. Idem.

Ecepim⁹ lrās qb⁹ nobis itimare curastis[h]: ꝙ apostolico mādato sup indicenda purgatiōe a rēpo bisuntiñ. recepto ipm citastis vt d̄cuit qui ad diē pfixū ɔpāuit corā nobis: iuramētū purgatiōis offerens sub hac forma. vꝫ ꝙ imunis erat ab illis crimib⁹ sup qb⁹ se purgare d̄bebat: ꝛ ifra. Ipe vero ad pñtiā nraz accedēs hūilif supplicauit: vt saltē sup purgatiōe icōtinētie dignaremur tēpare rigorē: qꝛ nō deberet asserere: ꝙ a natiuitate[i] sua nūꝙ passus fuerit lapsū carnis. Porro cū ab eis n̄ cr̄daf exactū fuisse h⁹i iuramētū poti⁹ forte presumimus[k] ꝙ alia de cā volebat

g Ordinarius. cuꝫ causa illa delegatis iudicibus cōmissa fuisset: ꝛ sic eps nullā habebat iurisditionem q̄ꝫtū ad cām ca pēdente: verū purgatio tāꝙ a n̄ suo iudice idicta nō valet. s̄. de consue. ad audientiam. cum suis concordan. ꝛ s̄. d̄. offic. le. lꝫ. tra. Et ita purgatio minus iusta nō facit fidem. s̄. e. ex tuaꝝ nec ēt delegatus ipam tenetur audire: qꝛ eo omisso accessit ad ordinarium. ff. de arbi. ꝫ si. §. vl. ꝛ. le. se imo videf ꝙ talis cām perdere debet. C. d̄ asser. tol. l. i. §. vl. ꝛ ar. s̄. de rescrip. ex htenore.

h Ecepim⁹ curastis. de isto bisuntineñ. habuisti vt credo. s̄. de accusatio. lꝫ. ꝛ ibi commisit papa inquisitionem contra ipsum: ꝛ eisdez iudicibus scribit hic. b.

i A natiuitate. imo oporteret vel sufficerꝫ ꝙpost baptisma illud viciū non commiserit: etiam si taliter se purgare deberet. xxv. di. c. vl. sed hodie rigor illius canonis non seruatur: quia defectus nostri corporis districtionis illius non patitur manere cēsuram. vigesimaquarta distinctione fraternitatis: ꝛ sine vicio carnis pauci inueniuntur. quinquagesima distinctione quia tua. quia difficile est continere vigesimaquarta questione quinta. qui sint. Quare dicit papa ꝙ non credif ab eo talif iuramētū exactū: qꝛ nec dbuit. vt pꝫ ifra

Quāqꝫ tñ recipiūtur pbationes ex abūdāti. s̄. de elec. bone. xxiiij. q. i. pudenda. in fi. ff. de manumis. causaꝫ in pn. nihil. n. tam indubitatum est quod nō recipiat quādam solicitā dubitationem: in auc. de tabell. in medio. colla. iiij.

f Apud bonos ꝛ graues. Nota ꝙ dicit apud bonos ꝛ graues fuerit infamatus: per hoc videtur ꝙ non refert vndecūqꝫ orta fuerit infamia: ex quo apud tales iaꝫ laborat: sufficit ad purgationez indicendaꝫ. xx. q. iij. ecce. ꝛ. s̄. e. accedēs. Ar. ɔ. s̄. de accusatio. qualiter ꝛ quādo. xi. q. iij. in. cūctis. ij. q. v. oibus.

k Presumimus. Ar. ꝙ ea que dubia sunt: quo aīo fiāt in tutiorem partē faciēda ē iterptato. j. de reg. iurꝫ. c. ij.

ff.e.ti.semp in dubijs.z.l.ea q̃.verbuz illud quod erat i- munis:dubiuz erat:vt pz:z iō papa interptaf illud i se- curiorem partem:qz sic iurare fatuuz esset:vt seqtur .b.
a ℭ Ignorat aia mea.z ideo semp dz timere:qz bonaruz mentiū ē ibi culpā timere:vbi etiā culpa nō ē.s̃ ð obser. ieiu. cōsilium .§.ij.

prestan.l.ij.vnde purgatio dicta non sufficiebat directe: ergo debuit se purgare fm hanc formam.sic.s̃.e.quotiens.
f ℭ Postq̃z.g̃ de pterito se nō purgabit:qz cū tēpore sue pmotionis nō fuit infamat9:qm al's nō debuit promoueri.lxxxi. di. tantis.z.s̃.de accu.ops.z tali modo nō purgabitur: qz approbauerūt mores ipius:vñ ipz postea reprobare nō pñt.viij.q.ij.dilectissimi. z.xxx.q.v.horrēdus.z.s̃. ð iuriurā. quēadmodū ff.de adul.l.si vxor.

sub prescripta forma iurare: videlcz q immuuis erat ab illis criminibus de quib9 fuerat infamatus:tanq̄ dimissis p penitentiaz iam esset imunis ab illis: sed hoc iurare nō parue temeritatis existeret:cū beat9 iob dicat:ēt si simplex fuēo: h ipm ignorat[a] aia mea:z infra. Ideoqz prescriptam purgationis formam fm quam idez archiepiscop9 obtulit se purgaf reprobamus vtpote indiscretam temerariā z ineptā.iniungentes eidem: vt si voluerit z potuerit fm hāc formā se purgare: fm sanū intellectū quez ei duxim9 exprimēdū: vz q illa crimia grauiora[b].i.simoniam vēditionē[c] iusticie atqz incōtinētiaz de quib9 infamat9 existit[d] iuret se minie[e] ōmisisse: postq̄[f] ad archiepiscopalē pmotus ē dignitatē: z cōpurgatores sic iurēt q credūt[g] eū verum iurasse: quo facto vos illū dimittatis i pace:alioqn tēdendum:q in eo casu vl' alijs etiam hoc non debes aliquatenus tolerare[h].

De purgatione vulgari.

Celestinus tertius.

[i] Ura suscepti regiminis:z ifra. Cum t. f.duxerit se. apo. ōsulendam: vtruz super ecclesiarum possessionibus duella debeant sustineri: tue duxim9 solicitudini respōdendum:q in eo casu vl' alijs ...

Innocentius terti9 priori sācti sergij spolet.

Significantibus.v. laico z fratribus eius ad nr̃az noueris audiētiaz peruenisse: q cum quidam eos super furti crimine accusaret cū eo coacti sunt inire duellū:in q̄ alijs peccatis suis prepedientibus ceciderunt: propter qð per cōsules spoletanos bonis fuerūt pprijs spoliati: nunc vo furtū apud alios est inuentum: z q ipsi fuerint[i] innocētes est faciente domino reuelatum. Unde consulibus ipsis dedimus in mandatis:vt ablata restituant vniuersa.

Honorius tertius.

Dilecti filij nouiter[k] in liuonia baptizati grauem ad nos querimoniam destinarunt: q fratres templariorz z alij qui temporalez in eis potestatem exercent: siquando de aliquo alio crimine infamantur: eos[l] ferri candentis iudicium subire compellunt: quibus siqua exinde sequatur adustio:ciuilem penam infligunt. Cum igitur huiusmodi iudiciuz sit penitus interdictū vtpote i quo de9 tētari[m] vi...

z.v.di. ad el9 vero qz si dixerimus q pcm̄ nō hēmus:xp̄i tas in nobis nō ē: de pe.di.ij.si.n.inquit. vbi sunt vba iob ōtinentia hāc sententiaz. Et sepe dimisso pcō alicuiue punif ille post pcm̄ dimissum .,de pe.di.i.si pcm̄.z sic iste temerariam z dubiā purgationē volebat subire: q̃si anceps piuriū: qð fieri non dz.ff. de i lit. iurā.videam9. z iō papa talem reprobat purgatiōez tāq̄z ineptam z dolosaz. Contra.s̃.e. ōstitut9. huic standum est. z expone ibi a crimie immunis.i.non ōmisit illa crimina ð qbus infamat9 erat eps vt credunt: z ita ð bent itelligi vt ibi nōf:z sic pōt pstaf
b ℭ Grauiora.s. simoniam:cuius cōparatiōe cetera crimina p nihilo reputantur.i.q. vl.c. vlt. z ita simonia iter grauiora crimina reputatur:z homicidio q̄nqz comparatur .s̃. de accusa. inquisitiōis.
c ℭ Uenditionem iusticie. Iusticia .n.vēdi.nō dz.xiiij.q.v.nō sane.z.xi.q.iij.nō licz.z.s̃. de de vi.z hon.cle.cū ab oi specie.z tātū reprobata ē: q venalis ēt,snia nulla ē.i.q.vi.§.venales. ita q non ē appellare necesse.C.qñ puo.nō ē nec.l.venales.z nō solum iusticia imo iurisditio nō dz vēdi.s̃.ne pla.vi.su. c .i.z.ij.
d ℭ Existit.super his tm̄ z nō sup alijs debet se purgare: nec inquisitio nec receptio testium super alijs fieri debz quod si fiat non valet.s̃.de accusa. inquisitionis.§.i. et c.qualiter z quando.ij.b.
e ℭ Minime ōmisisse.Hec ē g̃ debita forma purgādi sine aliquo scrupulo duplicitatis: qz z si egisset itex de illo crimine pniam: adhuc ifamia remaneret ð facto:q̄ p pniaz nō tollif.ij.q.iij.§. hinc colligif.ff.ð obic. ali.z li.l

g ℭ Credūt.sic.s̃.e.q̃tiēs
h i Ura.aliq̃ten9 toleraf.In nl'lo.n.casu talis purgatio dbz tollerāi:nec obstat q posset obijci ðgolia g pugnabat cū.dð.ij.q.v. monomachiā: qz illð fuit fcm̄ instictu sps sci.,sic petrus excusaf:g geminū fec homicidiū. xxiij .q.vl.occidit: z pāiarche excusanf ab adulfio. s̃ .de diuor. gaudem9.Hec purgatio ab ecclesia reprobaf: cū deū poti9 tētare videanf j.e.c.vl.z fabricante diabolo fcā ē vl'garz purgatio.ij. q.v.mēnā.z.c. ōsuluisti.vñ q i clpa ñ ē: pōitur.j.c.pri.nā q̃zdiu hēt hō gd faciat:ñ dz deū tētare.xxx.q. ij .q̃ritur cur pāiarche z athlete fm leges nō hñt locū.C. ð gladiat.l.vna.li.xi.
i ℭ Significantibus.restituāt. Sz qualiter hoc esse potest, q retractetur sententia a qua non fuit appellatū:cūz iam transiuit i rē iudicatā.lz veritas alif se habeat: z iam ex ipsa sententia ius fcm̄ est quantū ad litigantes s̃.ð re iudi.cū inter vos. z p ea q̄ postea emergūt snia ñ retractaf.s̃.ð re iudi.inf mōasteriū.z.c.fi.z talis error ðteci9 sniam nō retractat ff.fami.her.cum putarem.z.C.ð condi.indē.l.i.Ad h dicat q pp pbabilem errorem bñ retractaf snia. s̃. ð frig.frafnitatis. xxxiij.q.i.c.ij.ff.qñ ac.de pecul.estat .l.ij.als.ē.§.pime.l.z incipit q̃situm:z plerūqz veritate cōperta retractaf snia.ff.de ōdi. sine cā.si fullo.z ēt pp ðlictū aduersarij.s̃.ð diuor.ex lris.z. ff. ð iureiuran.admonēdi.z.C. de trāsac. si ex falsis. Si ergo mōappet q snia falso lata nulla fuit aucte nulli9 z reprobate probatiōis:de vtroqz iure ergo debuit merito retractari.io.
k ℭ Dilecti filij nouiter.pp qð cū eis miti9 eēt agendū.j. ð pe.z re.is g.s̃.ð diuor.is g. quousqz fuerit in firma radice plantati.xxxv.q.iij.quod scripsi.
l ℭ Interdictū.vi.ij.q.v.mēnā.z.c.consuluisti.z.s̃.ti.p.ex tua.

rum.ꝛ.ꝟ.ne cle.vel mo.ſniaꝫ.ꝛ.C.de glãdia.l.vna.li.xi.
m ¶ Tentari.qḋ fieri nõ dꝫ:iuxta illud. Nõ tentabis dñm deum tuũ ꝛc.xxij.q.ij.quirit cũ patriarche.ꝛ.xxiij.q.vi.ſi nulla.ber.
n ſ Ixati. ipenſas. Operas aũt amiſſas ꝛ ipẽſas i cura tiõe pſtabit:vt h dicit.ꝛ.ff.ſi qua.pau.fe.di.l.ex hac ff. de eiec.ꝛ.ef fu.l.vl.ꝛ.ff.ad l.aq.ꝗ actõe i prin.Deformitatis autẽ rõ nõ hẽbif.qꝛ liberꝝ corpus nõ recipit eſtimationẽ:vt in primis duabus legibꝰ.ꝛ.ff.ad rod.ḋ ia.l.ij.§.corpoꝝ.ꝛ.ff.de eie.ꝛ effu.l.i.§.ſꝫ cũ hõ. tñ ſi liber.hõ perijt.l.ſolidorũ fit ꝯdẽnatio:vt.§.ſꝫ cum hõ.illud fit pro pena nõ pro eſtimatione.

o ¶ Igs. reddet pciuꝫ ſi hoc fecit i publico : ſi vo in priuato loco vbi cõſueuerũt fieri non tenet .ff.ad.l.aql.q foueaſ.qꝛ occaſiõe dãni ḋdit tenet.ff.ad.l.cor.nihil i tereſt.ff.ad.l.aql. q occiderit.§.pe.ꝛ.j.eo.c. vltio

p ¶ I bos.cuſtodiuit. ſupplez alteriꝰ bouẽ occiderit.vñ tenet:qꝛ culpa ſine negligẽtia ipſius dãnũ datũ ẽ q debuit diligentiã adhibere: vt j.c.vl.

q ¶ Reddet boue. hoc i tellige:cũ bos ille q damnũ dedit:aggreſſus ẽ aliũ ꝛ occidit. ſꝫ ecõuerſo nõ tenet.ff. ſi qua.pau. fe.dicat.l.i.§.cũ arietes. ff.ad.l.aql.itaqꝫ. ſeu cuꝫ dubium eſt quis bos primo aggreſſus eſt.ff.ad.l.aquil.ſciam §.cum ſtramenta. ꝛ ſi alſ animal tuum mihi damnum dedit : tu teneris.j.eodem.c.vltimo.verſi.ꝙ ſi.ꝛ.j.c.proximo.

r ¶ I leſerit.eſtimationem reſtituet. niſi dando animal velis liberare teipſum.j.eo. c.vl.vltra enim eſtimationem non tenetur conuentus de paſtu pecoris ꝛ actione in factum cõuenitur.ff.de preſcrip.ṽb. qui ſeruandarum.§.ſi glans.ꝛ expellere dꝫ animal quod damnum dedit:ꝛ tanqꝫ ſuum non includere illud : cum dominus illius teneatur ad damnum. ff .ad l.aquil.quintus munus .j.pomponius.be.

ſ ¶ I egreſſus.reddet dãnum. ſi fuerit in culpa dum appoſuit iſtũ ignem:nec adhibuit diligentiam quam debuit. ff.ad.l.aquil.quiſ occidit.§.in hac.ꝛ.j.eo.c.vl.alſ ſi de contingentibus omiſiſſet non tenetur.j.e.c.vl.

t ¶ I quis domum . voluntarie . ſecus ſi contra voluntatem dum tamen nihil de cõtingentibus omiſerit.j.e.c.vl.i ſi.

u ¶ Reſtituat.in quadruplum ĩfra annum:poſt annum i ſimplum.ff.de incen.l.i.ſꝫ ſi negligentia in ſimpluꝫ:ſed ſi dolo fecerit ſm leges concremabitur.ff.eo.qui edes.

x ¶ Lim.reuocato . lite vo non conteſtata non valet pceſſus vt hic patet.ꝛ.ꝟ.vt lite non conteſtata.accedens.ꝛ.ꝟ.de

detur:mandamus:quatenus dictos frẽs ꝛ alios vt ab huiuſmodi conuerſorum grauamine omnino deſiſtant:ꝑ cen. ec.ap. remota compelas.

De iniurijs ꝛ damno dato.

In exodo.

Si rixati fuerint homines ꝛ percuſſerit alter proximũ ſuuꝫ lapide vel pugno:ꝛ ille mortuus non fuerit:ſi iacuerit i lecto:q ꝑcuſſerit operas eius ꝛ ipenſas[n]:medicos reſtituat.

In eodeꝫ.

Si quis apuerit ciſternaꝫ ꝛ foderit ꝛ ñ opuerit eã cecideritqꝫ bos vel aſinꝰ in eã dñs ciſterne reddet[o] preciũ iumẽtoꝝ:qḋ aũt mortuus eſt ipſius erit.

Idem.

Si bos alienus cornupeta eſſet ab heri ꝛ nudiuſtertius:ꝛ nõ cuſtodiuit[p]:eũ dñs ſuus reddet boueꝫ[q] ꝓ boue:ꝛ cadauer integrum accipiet.

Idem.

Si leſerit: qſpiam agruꝫ vel vineã:ꝛ dimiſerit iumentum ſuũ vt depaſcat alienã pro damno eſtimationem[r] reſtituet.

Ideꝫ.

Si egreſſus ignis comprehẽderit aceruos frugũ ſiue ſtãtes ſegetes i agris reddet damnũ q ignẽ ſuccenderit[ſ].

Ex peniteñ. romano.

Si qs domũ vel areã:cuiuſquã icenderit voluntarie[t]:ſublata ꝛ icenſa oĩa reſtituat[u]:ꝛ tres ãnos peniteat.

Honorius tertius epõ boñ.

Olim ſcribentibus nobis epiſcopo mutiñ vt poteſtatem conſiliarios ꝛ populuꝫ ciuitatis floren.ad ſatiſfaciẽdum de damnis ꝛ iniurijs irrogatis epiſcopo ꝛ eccleſijs feſulañ.cen.ec. coartaret: idem teſtes lite non conteſtata recepit.quare noſ eius ꝓceſſu penitus reuocato[x] cõe florentiñ quia banniuerat[y] epiſcopum feſulañ.ꝯ deuꝫ ꝛ eccl'iaſticam libertatẽ ꝑꝑ iniuriã bãni expẽſas ꝛ damna tali occaſione ſecuta taxatione[z] iuramento premiſſa in mille libris vſuaꝛ

elec.dudum.ꝛ ſupra de purgati.ca.cum dilectus.
y ¶ Banniuerat . tale bãnum nullũ fuit : qꝛ nullam hꝫ iuriſditionem in ipm. laico.n. nõ lꝫ de clerico legẽ dare xcvi.di.bene qdem.xvi.q.vij.nõ placuit.imo.tãqꝫ ſacrilegus fuerat.puniẽdꝰ:ea.cã.ꝛ.q.e.ſiqs principum.ꝛ qꝛ i eo defendit eccliaſticã libertatẽ:ꝛ ꝑꝑ hãc iniuriã punit ad expenſas qs ꝑꝑ h fecit:ꝛ dãna q ptulit tali occaſione vt patꝫ.

z ¶ Taxatõe dꝫ iudex primo taxare de expenſis ꝛ damnis i iudicio petiꝫ iij.q.iij.offerat.ṽſ. ꝙ ſi fieri. ꝛ poſtea dꝫ iurare ꝛ tali iuramẽto ſtabit tãqꝫ legitie ꝓbatiõi .C. vñ vi.ſi qñ.ꝛ.ij.q.i in primis.ꝟ.de hiſ q vi metuſue cã ſi. c.vl.vbi de hoc.h.

a ¶ Uſualiſ monete. ꝛ ſi de hac ñ fuiſſet dictuꝫ:de illa tñ intelligeret.ff.ḋ le.i. ſi ſeruꝰ pluriũ §.vl.ꝛ.ff.de ꝯhen. emp. ipatores. ꝛ ſi plures eẽnt vſuales mõete vꝛ ḋ minori intelligendũ ff.de le.iij.nũmis. ꝛ ſupra de cenſi.ex parte.

b ¶ In nra.damnorũ. Nõ ꝗ ꝙ dĩa ẽ iter damnũ ꝛ expenſas : vt hic patet : ꝛ ſupra.cap.proximo.argumentum. vnde iuramentum ſuper vño factum non extenditur ad aliud cum ſint diuerſa: puta ſi ꝓpter diſcordiã domus aliq deſtructa fuerat poſſeſſio aliqua ſterilis remãſit:vel qꝛ negociari nõ potuit huiuſmõi dãna remiſſa ſunt ꝛ iuramẽto firmata.quoddã.n.damnũ ſiue itereſſe dꝛ circa rem: puta ſubtraxiſti iſtra.qbus poſſeſſio ecclie firmat vl alterius: teneris ad illud dãnũ qḋ ꝯtingit ꝑpter abñtiam inſtroꝝ.xij.q.ij.ſiqs de clericis.ꝛ. ff .de ac.ẽp.ꝛ vẽ iulianus.i prin. qḋ dã dꝛ extra rẽ : puta debui tibi frumẽtum ꝛ qꝛ nõ dedi ſuo tpe:familia tua fame pijt: illud dãnum non cõſequeris:ſed pciũ frumẽti vel vini.ff.e. ſi ſterilis §.cum ꝑ venditorẽ.expẽſe dicũtur: qs qs facit circa ſum ptus litis ꝛ circa aduocatos.C.de judi.ſancimꝰ. de iſtis expenſis itentio fit.ꝟ.vt lit.nõ ꝯte.qm̃.§.in alteris.ꝛ.ꝟ. de dolo finẽ.ꝛ cõſiles expenſe fuerũt hic quas faciebant eundo ꝛ redeũdo :vel expẽdendo pecuniã ſuã faciendo maiores expenſas qꝫ conſueuerunt ad iſtas expenſas iuramentum non extenditur: tamen ſi intellexiſſet de huiuſmõi expenſis:ꝛ de his itẽderunt iurare.ꝛ hoc cõſtaret ꝛ ſic his fieret iꝑtatõ ſic credo: ſꝫ h ſimplr dcm fuit ḋ

lis [a] monete predicto episcopa sententialiter duxim⁹ condē nanduz.

Grego.ix.

In nostra ꝛ fratrum nostrozuz presentia ꝓposuistis: ꝙ olim ciues brixieñ. pro restaurationibus damnozum illatozum adinuicem: que propter multas ciuiles discozdias incurrerant plurimum aggrauati statutum editum de non petendo vel recipiendo in posterum restaurationes huiusmodi a communi generaliter approbarunt ꝛ firmarunt etiam iuramento: ꝛ infra. Cum igitur aliud sit damnozum restauratio ꝙ̄ satisfactio expensarum: ꝛ ideo in iuramento exhibito super damnozum [b] articulo intelligi non debeat: ꝙ factum expensarum fuerit comprehensum: mandamus. quatenus iuramento non obstante predicto auctozitate nostra prouideas: ꝙ dictum commune pro bono concozdie ad expensarum satisfactionem contribuat [c] iuxta tue discretionis arbitrium a te sicut expedierit moderandum.

Idem

Si culpa [d] tua datum ē dānum vel iniuria [e] irrogata seu alijs irrogantibus opez forte tulisti [e]: aut hec imperitia [f] tua siue negligentia euenerunt: iure super his satisfacere opozet: nec ignozantia [g] te excusat: si scire debuisti ex facto tuo iniuriam verisimiliter posse contingere vel iacturam. quod si animalia [h] tua nocuisse ꝓponas: nihilominus ad satisfactionem teneris: nisi ea dando passis damnum velis liberare teipsum: quod tamen ad liberationem non proficit si fera animalia vel que consueuerint nocē fuissent: ꝛ quaz debueras non curasti [i] diligentiam adhibere. Sane licet qui occasionez [k] damni dat: dānum videatur dedisse. secus est tamen in illo dicendum qui vt non accideret: de contingentibus nil omisit.

De penis.

Ex concilio toletano.

dānis: quare ad ea tm̄ restringif iuramentū: sic ꝛ aliud dānū ꝛ aliud expēse: sicut df: aliud pena ꝛ aliđ mulcta: ꝛ aliud fraus: ꝛ aliud dolus. ff. de ṽ. sig. aliud fraus.

c Cōtribuat. ꝓ bono ꝯcozdie: vt hic dicit: sicsit cōtributio qñ iactus merciū factus est. ff. ad. l. rho. de iac. l. i. ꝛ. ij. §. cū in eadez. ꝛ. l. amisse. Sic ergo i cāu isto equū ē fieri ꝯtributōem ꝓpt bonū pacis ꝛ ꝯcozdie: ne forte hac occasione concozdia non seruetur.

d Si culpa. nota ꝙ ad hoc vt teneaf qdam dānum dedit seu iiuriam irrogauit: necesse ē culpam interuenire: aliogn nō teneť vñ īfantes ꝛ furiosi non teneńť si damnū dederit: qꝛ iudicium aī nō habēt. ff. ad. l. agl. sed ꝛ si. §. iiuriarū ꝛ §. igitur. ꝛ. xv. q. i. illud. ipubes tamē doli capax teneť: vt in. c. illud. ꝛ. §. igiť. ꝛ ille non teneť ꝺculpa: qui ad sui defensionē ꝛ icōtinenti ꝛ eodē modo dānuz ꝺdit ff. e. sciam. §. q cuz aliter. ꝛ de leuissima culpa qs teneť in casu isto ff. e. l. ij ꝛ ille excusaf a culpa qui alterius impulsu vel violētia ventozum damnū dedit. ff. e. queadmodum. §. si nauis. ꝛ. §. item labeo.

e Tulisti. Nota ꝙ non soluz q dānum dedit seu iniuriam irrogauit: sed qui opem tulit: tenetur: puta si vnus tenuit ꝛ alius interemit: ille qui tenuit quasi causam moztis dedit. ideoqꝫ actione in factum tenetur. ff. e. item mela. §. si alius. si. §. item cum eo. ꝛ. ff. de iniu. non solum in pn. ꝛ. §. si mandato. sic ꝛ ope ꝛ consilio furtum committiť: isti. de obli. q̄ ex delicto. nas. §. ope. ꝛ homicidiū ope ꝛ cōsilio ꝯmittiť. ꝫ. de homi. sicut dignum. §. illi qui. ꝛ. §. vl. ꝛ. §. hi qui. ꝛ simile. ff. de adul. his cuius. §. vltimo.

f Imperitia. q̄ ānumeraf culpe: insti. ad. l. agl. §. imperitia: ꝛ. ff. de regu. iur. imperitia. ꝛ. ff. loca. si qs fundum §. celsus. Idē intellige ꝺe negligētia: ꝓut hic dicit ergo si ꝺe culpa siue imperitia vel negligentia damnum dederis vel si iniuriam irrogaueris: vel dantibus opez ꝺdisti teneris: ꝛ si negligentia tua aliquod minus benefecisti ꝛ ob hoc damnū datum sit teneris. ff. ad. l. agl. si seruus ij. §. si ex plaustro. ꝛ. l. qui occiderit. §. in hac. ꝛ negligentia imputatur. j. de pe. ꝛ remis. quesitum. vbi de hoc.

g Ignozantia. Hic non excusat ignozantia a culpa si potuit scire ex facto suo ꝯtingere iacturam vel iiuriaz: puta mihi lꝫ ꝑcutere ꝑcutiente me: si cum vellem eū ꝑcutere: aliū percussi: imputatur mihi. ff. ad. l. agl. sciam. §. pe. ꝛ. ff. de iiur. cum qui. §. si iiuria. Ar. ꝫ. ff. e. si cum seruo debuit ergo adhibuisse diligentiam i facto suo: vt dicit in fi. ꝛ sic non imputaretur. Et illud scias ꝙ iniuria fit aut re aut ꝟbis. re quotiens manus inferť. verbis quotiens ꝯuiciū dicif. ff. de iniur. l. i. ꝛ. ꝫ. de re iudi. cum te. ꝛ iniuria ꝑ dissimulatōem abolef. ff. e. nō. solū. §. f. Et illud scias ꝙ ꝯuentus de dāno dato si negauerit: ꝛ ꝓbatum fuerit: cōdēnatur i duplū. ff. ad. l. agl. l. ij. ꝛ. C. eo. ti. contra negantem.

h Animalia tua. Sic ergo si quadrupes tua siue animal dānum dedit ad estimationem teneris qꝛ non custodiuisti animalia tua: tamē si velis dare animal ꝓ damno liberaf te potes: vt hic dicit. ꝛ. ff. si qua. pau. fe. dica. l. circa pn. ꝛ insti. e. ti. in pn. vñ sūpta fuerūt hec verba ꝛ hoc hꝫ locuz in his aīalibus q̄ ꝯ naturam mouenť vtputa si bos coznupeta solut⁹ fuit vel equus calcitrosus vt dicif i ꝑdictis. l. In feris aūt aīalibus que naturali sua feritate dānuz dederunt. hoc non habꝫ locum: qꝛ illud animal dando non liberaberis qꝛ non adhibuisti diligentiam quam debuisti vt hic. j. dicit. nihilominus vt hic dicitur: saltem directa actōne vel vtili potius. Si vero aufugit ꝛ nocuit: non potest dominus quōdam conueniri: qꝛ desinit dominus esse: vt. ff. eo. li. §. in bestijs. ꝛ insti. e. §. i. Fere bestie sunt: vt vrsus ꝛ cerui: que sunt animalia siue volatilia fera: dicitur insti. de re. di. §. fere. ꝛ in alijs. §. sequentibus. Cum. n. liber homo dānuz dat: locum hꝫ actio. l. agl. dū ṽo q̄drupes siue aīal locum habet actio de pauperie: cū vero seruus tūc locū hꝫ actio noxalis: ꝛ tunc licitum est ꝟuam dare ꝓ damno dato: insti. de noxa. circa pn.

i Non curasti. qꝛ huiusmodi animalia non debent teneri in publico: vbi publicum interest: insti. si quadru. paupe. feci. dica. §. hic quoqꝫ al'. §. ceterum: si vero teneantur i publico ꝛ dannum dederint teneť dñs in duplum: ꝛ nihilominus actio de pauperie locum habꝫ: qꝛ cum plures actiones concurrunt penales in eadem re vna non tollit aliam: insti. e. §. fi.

k Occasionē. ff. ad. l. agl. q occiderit. §. i hac. ꝛ. ꝫ. de homi. ꝺ cetero. vbi de hoc. ꝫ. de testi. sicut i glo. que incipit: ar. ꝙ vi.

l Omisit. Nota ꝙ nō est imputandū ei q de ꝯtingentib⁹ nil omisit. ff. ad. l. agl. q occidit. §. in hac. ꝛ. l. q foueas. ꝛ. l. si putatoz. ꝛ. l. di. si duo. ꝛ. ꝫ. de homici. c. vlt. ꝛ āpenult. her.

A que frequenti p̄ uaricatiõe iterant: frequenti sententia condemnentur.[a]

Ex concilio triburiensi.

Presbyteri interfecti cõpositio[b] epo: ad cui⁹ parochiã ptinet soluat: ita vt medietatem vtilitatibus[c] ecclesie cui[d] prefuit tribuat: ꝛ alteram in eius elemosynã iuste dispartiat: q: nullus eius heres propior vr̃ q̃ q ip̃z dño sociauit.[e]

Alex.iij. cãtuarien. archie.

Licz iuxta apostoluz: ꝛ. j. Accepimus ꝙ archidia. cõuentren. epatus p corrigendis excessib⁹ ꝛ crimib⁹ puniendis: a clericis ꝛ laicis[f] penam[g] pecuniariã exigunt pro annua exactiõe: personas q̃nq̧ suspẽdunt: ecclias interdicũt: a vicarijs[h] denarios: vt eos in ecclesijs cãtare pmittãt: exigere nõ formidant: et alia agunt que canonicis obuiant institutis: ꝛ de radice cupiditatis ꝛ auaricie prodire videtur: ꝛ. j. Mandamus: quatenus ar̃diaconis p̃dicti epat⁹ hoc districti⁹ interdicas: si aũt ꝯuenire p̃sumpserint: eos ap. cel. ec. cen. compellat. Idem in ꝯcilio turonẽsi.

Calũniam ꝛ audaciam temere litigãtiũ condmnã do in expensis ꝛ alio[i] multiplici remedio sanctio impialis cõpescit. Qm̃ igitur sacris institutis consonare dignoscit: precipimus vt decesso i causis pecuniarijs victus victori[k] in expẽsis legitimis ꝯdẽnet: nisi snia p absente ferat. Inno. tertius indroniensi archiepiscopo.

Quod indubijs: ꝛ infra Qõ vero taz sacerdotes qui gubernant naues ad pugnaz: q̃ qui personaliter exercent ꝯflictum: ꝛ hi q alios incitant[m] ad pugnandum omnes enormiter peccant: de rigore canonico eos credimus deponendos. Idez lundonensi episcopo.

Tue discretionis prudẽtiam: ꝛ ĩfra. Ad illud qd̃ a nobis tertio requisisti: qualiter clerici in latrocinijs vel alijs magnis sceleribus deprehensi[n] puniri debeant: respondemus ꝙ a suis ordinibus degradati detrudi debeãt in arctis[o] monasterijs ad penitentiẽ peragendam. Idem abbati ꝛ fratribus cripteferrate.

Constitutus in presentia nostra ꝛ infra. Lz autẽ in instrumento epi lauitaui expressa fuerit certa pena: quam pars ꝯtractum non seruans sol

a

e

A que. ꝯdẽnent. sic. v. q. i. imitare. ꝛ de pe. di. i. men surã. ꝛ ita quotiẽs qs deliq̃rit: totiẽs puniri dz: sicut i ꝯctib⁹ ꝯsueuit dici: vt pena soluta ꝯct⁹ mãeat i sua firmitate. ff. d̃ trãs. q fidẽ. h̃ ẽt arbitrio qs stare si cogit pẽa soluta: nisi id expsse dicat. ff. d̃ arbi. si duo. i fi. Et sic ẽ ar. q̃tiẽs cli⁹ i delicto repi[a] fuerit: totiens erigat ab eo pena. ar. xxiij. di q̃z q̃z. in fi. ꝛ. ff. de. ver. ob. si sic stipulatus.

b Presbyteri. cõpositio. p. l. lõbardã est sercentoꝝ solidoꝝ. xvij. q. iiij. subdiaconum.

c Utilitatibus ecclie. h̃ iõ: q: si ecclie iniuria fcã fuit: ꝛ i suũ mistrũ. iuxta illud. Qui vos tãgit. me tangit. ij. q. vij. accusatio. Et ẽ ar. ꝙ penas pecũiarias q̃s recipit eps: nõ lucrat ipe: s̃ i vtilitatez ecclesie ꝯuerti debẽt. vl' di, uidens illas. xxiiij. q. i. dicat aliqs. ar. ꝛ. l. di. ius mi litare. ꝛ. xvij. q. i. c. i.

d Cui. s. ecclesie.

e Sociauit. baptizãdo ordinando illum.

f Licet laicis. Sed q̃re a laicis: q: forte sunt d̃ sua iurisditõe tpali: vel d̃ ꝯsuetudine h̃ habent.

g Penã pecuniariam Ex hac decre. vr̃ ꝙ p crimib⁹ pena pecũiaria exigi nõ dz: cũ papa' hic eaz phibeat: ar. xvi. q. vi. cognouim⁹. ꝛ. c. de lapsis. ꝛ c. epo. ꝛ illud. i. q. i. nullus eps. ꝛ. s̃. de simo. nemo. ꝛ lxxxiij. di. siqs. eps. Ar. ꝯ. xxiij. q. v. si vos. Uñ nota ꝙ cũ ius statuit penã pecuniariã ĩfligẽdaz' qcũq̧ cognoscit de illo crimie: illã põt infligere. ff. de iudi. l. ij. §. vlti. ꝛ. s̃. de rapt. in ar̃iepatu. ꝛ. xij. q. ij. cuz deuotissimam. xviij. di. quoniam. Si vero ius solam penã spiritualem vel corporalem super crimine statuit: iudex nec debz nec põt illã in aliã ꝯmutare: sed ille tm̃ q de illo crimie põt dispẽsare. Et cũ d̃ pena crimis nihil d̃iure cautũ ẽ: an pecuniariam vel aliã ĩfligat. iudicis arbitrio ꝯmittit. s̃. d̃ offi. dle. de causis. Cũ iudex sup crie dispẽsare põt: bñ põt ĩfligere penaz pecuniariã vel aliã: sed ar̃diaconi isti sup his crimib⁹ dispẽsare nõ poterãt: vñ nõ d̃bebãt penã pecuniariã ĩfligere: sed imponere spũalem: h̃z ꝙ q̃litas crĩs exigebat: ar. s̃. d̃ iudi. at si clici. Hugo dicit: ꝙ illa pena ẽ ĩfligẽda: q mag̃ timeat. ar. xxiij. q. iiij. ca vindicta. ꝛ. q. v. pdest. ꝛ. s̃. vt lite nõ ꝯte. qm̃ in fi. Sz hoc intellige hẽre locũ: cũ iudex talis ẽ q possit dispẽsare ꝛ ꝯmutare penas sed isti archidiaconi non possunt. ala.

h A vicarijs. h̃ erat simõiacũ: cũ ordo sit sacrum cui adherz

executio. si q̃ vnum vendũt ꝛ reliquũ. i. q. iij siqs obiecerit. ꝛ. c. saluator.

i Calũniã. alio. ita vt p̃ter expẽsas de calũnia pmittat C. d̃ calũ. l. iij. ꝛ insti. d̃ pe. te. litigan. §. aduersus: q: infamis efficit: vbi dr̃: d̃ qb⁹ legib⁹ h̃ facit mentionem.

k Uictori. vict⁹ victori i expẽsis cõdẽnari dz: si p calũniã ꝛ mala fide ap parcat eũ mouisse litẽ: vt h̃ expsse dic lr̃a i pn. ꝛ i auc. de iu. §. oz. col. vi. ꝛ. ff. d̃ iud. eũ quẽ temẽ Alij dicũt ꝙ eo ipso ꝙ succũbit: p̃sũit calũniari: dũ ꝯdẽnari dz i expensis. De hac mã plene dictũ ẽ. s̃. d̃ dolo ꝛ contu. finem.

l Nisi snia. p absẽte sicut cauet. C. d̃ iud. pperãdũ. §. ꝛ siqdẽ: ibi dr̃ ꝙ tẽ vict' pñs s̃upt⁹ suos d̃ ꝯdẽnatõe d̃ducat

m Quod in dubijs. icitãt i bello iiusto. ar. s̃. d̃ homici. sic dignũ §. q vero. ꝛ. ff. ad. l. aql. itẽ mela. §. itez cũ eo sec⁹ si eẽt iustũ: q: tunc licitũ ẽ hortãi. xxij. q. vlt. hortatu. ꝛ. c. igit ꝛ c. vt. pdẽ. ꝛ ĩfeẽ bellis. e. cã. q. iij. maximianus.

n Tue discretionis. d̃phensi ꝛ ꝯuicti: sola. n. d̃phẽsio ñ sufficit. s̃. d̃ iudi. cũ ñ ab hoie. vl' intellige d̃phẽsi ita ꝙ fcm̃. fit notõius p euidẽtiã facti tales. n. stati ꝯdẽnari pñt. C. d̃ d̃ sen. ciuita. l. defensores. ꝛ. ar. s̃. d̃ cohabi. cle. ꝛ mulie. c. vl. ꝛ. ij. q. i. d̃ manifesta. ꝛ talis deprehẽsio auctẽ sui plati fieri dz: ne vltra ẽ extẽdat violẽtia, q̃ exegerit defensio clericoꝝ. j. d̃ sen. ex. vt fame. als capientes essent excommunicat: vt. ibi.

o Monasterijs. si. xvi. q. vi. de lapsis. ꝛ. l. di. si ille. ꝛ si i corrigibiles fuerit: p secularẽ iudicẽ postea deprehẽdantur. s̃. de iudi. cum non ab homine.

p Constitutus. ex ꝯfessiõe. defensio. n. ĩ iure fcã p̃iudicat. s̃. d̃ transac. pterea. ii. ꝛ. s̃. de cõfessis. cũ sup. ꝛ. c. vl. vbi de hoc. ꝛ. C. e. l. vna. ꝛ. ff. e. l. pma.

q Utrãq̧. Sz vr̃ ꝙ eps nõ iciderit i penaz: nã cũ altera pars ei sbtraxit pẽsionez: licite potuit petẽ pcurationem q: fidẽ nõ seruãti fides nõ ẽ seruãda. s̃. de iureiurã. pue

nit.ij.ita licitũ est redire ad priorẽ accusationẽ: cum ex pte altera ñ pacto.ar .s.de pac.cũ pdẽ.de h dcm fuit.s.de.elec. cũ inf.r.Ecõtra vĩ qȝ illi poti⁹ piudicet q vltimo incidit i penã: nã si vterqȝ ẽ in mora: semp vltima mora nocet.ff. de pi.ꝛ ꝯmo.rei ven.illud. Rñdeo hic pp par delictũ neuter icidit in penã: ff.de re.iu.cũ par.ꝛ i delictis mutua fit ꝯpẽsatiõ.s.de adul. c.pe.ꝛ.vlti.ꝛ.xxxij q.vi.nihil.ꝛ. ff.so. ma: viro.Jo.compensatio mutua fit ff.de compen.si ambo.ꝛ. ff.de dolo si duo.hec decre.decisa fuit in fi.hui⁹ decre.s.de reli.do: constitutus.ꝛ per illam poteris intelligere istam.

r Super his. variauerat. et ideo ñ fuerat ei credẽdũ.iiij.q.iij.§.q falso.ꝛ.s.vt eccle. bene.vt nostrum.

s Nõ icurrit. q: gen⁹ pene p se non ifamat nisi snia p cedat. C.qb⁹ ex causis ifa.irro.l.i.ꝛ.l. nullã. lȝ q̃san⁹ aliter sensit.iij.q. vij §.tria i.si vincen.

t Sã psolutis. eo ipo qȝ sorte recepit: pene renũciasse vĩ.ff.de eo qd cer. lo.l.vl. i fi. ꝛ.ff.de leg.ꝯmis.p⁹ diẽ. Et ita vĩ qȝ eã vlteri⁹ peiẽ nõ possit p hoc qȝ hic dĩ. nisi alit cõuenerit int eos cũ sortẽ recepit.s.qȝ sors ꝛ pẽa peti possit.ar.ff. de trãsac.qui fidẽ.C. de transac.cum proponas.ff.siquis caut.l.ij.i.responso. Et sic vĩ ex hac dcre.qȝ ñ ꝯmittaf pena in totũ.cum effectu: lȝ sors i totũ soluta nõ sit vñ hẽs contraria plura.ff. de vbo.obli.stipulationũ.§.si sortẽ.super hoc consueuit distigui. Aut.n.illud qd pmittit sub pena ꝯsistit i dando aut i faciẽdo: si ꝯsistit in dãdo: i totũ ꝯmittit pena.lȝ i pte sit satisfactũ.ff.fami.her.heredes.§ in illa.in fi.ꝛ.ff.de v. obli.stipulationũ.§.si sortẽ.ꝛ.l.in executionib⁹.§.item si ita.ꝛ. ff.de pig.h an a me. ar. Si. vo ꝯsistit in faciendo: et illud qd pmissum ẽ sub pena sit indiuiduũ: tũc idẽ ẽ qd i pmo casu: q: in totũ ꝯmittit pena.ff.fam.her. heredes. §.an ea stipulatio.ꝛ.ff.de verb.ob.eadẽ.§.cato. i prin.ibi ab oibus factum ꝛc.ꝛ.l.i excutionibus.§.secũda. Sed in pmo casu cũ ꝯsistit i dãdo: dixit.m.qȝ opposita except.re

ueret obseruanti: cum tamen vtraqȝ pars venisse contra illũ ex confessione^p propria conuincatur: cum ꝛ pars vestra subtraxerit episcopo pensionez: et episcop⁹ pcurationez exegerit ab eadem ecclesia: sicut econo mus proposuit memoratus: vtranqȝ^q partem ab ea reddimus absolutam. Idem priori sancti fridiani ꝛ magistro b. canonico pisano.

Super his de quibus nos consulere voluisti: ꝛ infra. Clericus autez q pro eo qȝ variauerat^r ꝛ vacillauerat coram vobis: de mandato nostro captus est ꝛ detentus: infamiam non incurrit.^s Idem spoletano episcopo.

Suam ad nos retores clericorum sancti fortunati querimoniam transmiserunt: qȝ cum tibi essent in. xl. libris per quoddam arbitrium condemnati: essetqȝ pena. xxx. librarum apposita: nisi ea soluerent in termino cõstituto: tãdẽ xxxiij. libris in termio persolutis^t occasione. vij. residuarum per q̃sdez nr̃as litteras veritate tacita ipetratas obtinuisti eos in pfactis. xxx. libris tibi p delegatum iudicẽ cõdẽnari. Quia igitur te nõ decet in tm̃ põtificalis modestie obliuisci^u vt in inhonestis questibus anhelãdo: desideres cuȝ aliena iactura ditari: mandamus quatenus se ptez librax solutione ꝯtent⁹ super pena. xxx. librarum nemoratos rectores decetero nõ molestes. Idem.

Ad aures nostri apostolatus peruenit: qȝ cum quidã parochiani tui ausu diabolico bone memorie. j. vincentinum epm predecessorẽ tuuȝ nequiter pimissẽt: feuda ꝛ beneficia q̃ illi a vicẽtia ecclesia obtinebãt: ipsis per sniam fuerant cum multa deliberatione sublata. Qd igitur maiori sint animaduersione plectẽdi nos tam tibi q̃ successoribus tuis auctẽ apo. prohibemus: ne ipsis aut heredib⁹ eox beneficia predicta restituant^y seu de nouo eis alia quelibȝ conferant. Idem.

Dilectus fili⁹ elect⁹ sancti p. ad montes: ꝛ infra. Ne iudicialis euanescat auctoritas: cuȝ de litigatoris improbitate constiterit aduersus assertionem^z iudicis temere prorumpentis: iuxta superioris arbitrium digna poterit animaduersione puniri. Idem in concilio generali.

pellet a pena p rata solute ptis.ar.ff.siqs caut.si seru⁹.§.i.ꝛ.ff. de vbo.ob.l.ij.§.vl.ad fi.ꝛ.ar.ff.deposit si duo heredes.ꝛ.ff.de v. obli in executiõib⁹.§.insolidũ.ꝛ hãc eqtatẽ pbat h inno. Nec ẽ seruãd⁹ ille rigor vt i totũ pena exigat: q: nõ dȝ qs cũ aliena iactura ditari: vt h dĩ: ꝛ.xxij.q.ij.pmũ.ꝛ.ff.de ꝯdi.idebi.nã hoc q: nõ interest illi⁹ penaȝ recipere p soluta sorte: et iõ q: placuit eqtatẽ pferri stricto iuri.C.de iudi. placuit.vñ lr̃e super h impetrate nõ valuerant.qd pȝ ex eo qȝ dicit: vĩtate tacita. Alij doctores leguȝ seruãt illũ rigorẽ. Si vo factuȝ sit diuiduũ: p pte tm̃ cõmittit.ff.reȝ ra.ha. si procurator.ꝛ ar.ff.de v. ob.eadẽ.§.cato. ibi at si de eo cautum.ꝛc. Sȝ ꝯriũ vĩ in.l.pdicta. ff. siquis caut.si seru⁹. vbi cõmittitur pena in totũ.lȝ detur exceptio p alia pte ꝛ fcm̃ videt idiuiduũ. Sȝ dici ꝯsueuit: qȝ illud ẽ spãle i iudicio: quia ꝛ ibi mora purgat.ff.siquis cau.ꝛ si post tres.sed in penali stipulatione nõ purgat.C. de ꝯhen.emp.magna: q: temp⁹ ibi iterpellat.s. de loca.c.vlti.

u Modestie obliuisci preferenda est.n.estimatoria opinio pecuniario commodo.ff.de solu.cuȝ ex pluribus causis.ff.de vsuris in pecudum.§. vltimo.

x Pena. Videtur ergo ex hoc qȝ ecclesiastica persona non possit exigere penam: nec ab ea exigi: ar.xij.q.ij.fraternitas.ar. ꝯ.s.e. ꝯstitutus. De hac materia dictum est.s. de arbitris.dilecti filij.

y Ad aures. restituat. immo videt qȝ maiori pena puniendi sunt: vt non solum ea restituantur: sed omnia alia bona sua ecclesie cui iniuria facta est: tradantur perpetuo. xvij. q. iiij. siquis deinceps: ꝛ anathematizentũr: vt ibi dicitur: lȝ ipso iure sint excommunicati.e.causa.ꝛ.q. e.siqs suadẽte. Itẽ alia pẽa iponit.j.e.c.p.s.i.qbusdã.ꝛ si iterũ aliq suũ episcopũ interficiant.puat epo.xxv.q.ij.ita nos.

z Dilectus. assertionẽ. Ar. qȝ verbo iudicis ẽ credẽduȝ: nisi ꝯriũ probetur. vt h dĩ.ar.s.de pba.post cessionem. Ar ꝯ.s.de testi.cum a nobis.ꝛ.de pba. qm̃ contra falsaȝ.cui stãdũ est. Sed qd dicit h: q: puniri dȝ littigator: vel ñ est cum temere ꝯtradicit iudicis assertioni: puta cũ iudex h quod dicit ostendit per acta: vel cũ litigator nihil ostendit ꝯtra excõicationis sniam: tunc puniatur in sumptibus. j.de sen.excõ.sacro.ar.s.e. calumniam. vel alš fm arbitrium superioris: vt ibi dicit.ꝛ.s.

de offi.dele.de causis.

a ¶ In qbusdã.defensiõis.patroni.n.ecclíam defendẽ dñt.x vi.q.vl.filijs.hanc defensionẽ non dñt extẽdẽ ad graua mẽ:vt hic dicit.sic.s̃.de ap.c.ij.ꝛ.c.cũ spãli.§.porro.ꝛ.s̃.de iu reiuran.q̃zto.ꝛ.xxij.q.iiij.inter cetera.

In qbusdam ꝓuincijs ecclesiaꝝ patroni ꝛ aduocati seu vicedomini se in tantã insolentiam erexerunt: q̄ nõ solum cũ vacantib⁹ dz eccl'ijs de pastorib⁹ idoneis ꝓuideri:difficultates igerunt ꝛ malicias: verũ ẽt de possessionib⁹ alijsq3 bonis ecclesiasticis ꝓ sua volũtate ordinare p̃sumũt: ꝛ quod horrendum est dicere: i necem p̃latorum ꝓrumpere nõ formidant. Cum igit̃ qd ad defensionis[a] subsidium est inuentuz ad dep̃ssionis dispendiũ nõ debeat retorqueri: ꝓhibem⁹ expsse ne patroni vel aduocati: seu vicedomini super premissis decetero plus vsurpent q̄ reperiat̃ i iure p̃missum[b]: ꝛ si ꝯ p̃sumpserint[c]: per seueritatẽ canonicam districtissime cõpescantur. Sacri nihilomin⁹ concilij approbatione statuimus: quatenus si patroni vel aduocati aut feudatarij seu vicedomini aut alij bñficiati alicuius ecclesie rectorem vel clericum alium ipsius ecclesie p̃ se vl' alios occidere vel mutilare ausu nefando p̃sumpserint: patroni ius patronatus: aduocati aduocatiã: feudatarij feudum vicedomini vicedominatũ ꝛ bñficiati bñficiũ ꝓrsus[d] amittãt: ꝛ ne min⁹ vindicte q̄ excess⁹ memoria ꝓrogeẗ: non solũ d̃ p̃missis nihil ꝓueniat ad heredes[e] sed etiã vsq3 ad quartam generatõem posteritates talium in clericoruz collegiũ nullaten⁹ admittant̃: neq3 i domibus regularibus alicuius p̃latõnis[f] assequantur honorem: nisi cũ eis fuerit misericorditer dispẽsatuz.[g]

Honorius.iij.p̃posito archi. ꝛ.b. canonico suessien̄.

Grauẽ capl'i lũd.r̃cipim⁹ qõem: q̄ cum comes registren̄. ꝓ multis iiurijs quas irrogarat eisdem: per iudices a se.ap.dele.excõicationis[i] vinculo fuerit innodatus: idẽ per duos annos ꝛ amplius in excõmunicatione persistẽs iuri parere ꝑtinaciter renuit claues[h] ecclesie contemnendo[i]. Licet igitur huiusmodi pertinacia non careat [l]scrupulo he-

b ¶ Iure p̃missũ. p̃missũ patronis ẽ p̃curare rectorẽ ꝛ h̃re ius ꝓcessiõis: ꝛ si ad iopiã d̃ugat: ꝛ ab ecclia succurrit̃. s̃. de iure patro.nobis.ꝛ.xvi.q.vij. q̄cunq3.sic ꝛ eps nõ d̃bz plus petẽ a subditꝭ q̃z sit p̃missũ a iure.xviij.q.ij. h̃ tñ.ꝛ.x.q.iij.q2 cognouim⁹.ꝛ.s̃.d̃ cẽ.cũ apl's, al's restituẽt duplũ.s̃.de.imu.ec.q2.pleriq3.ꝛ.s̃.d̃ cẽ.procurationes .in fi.

c ¶ Presũpserit. nisi forte i cãu quem hẽs .j. d̃ sẽ ex.si vo cuz moderamine iculpate tutele: al's non.

d ¶ Prorsus. amittãt et d̃uoluant̃ ad eccl'az cui facta ẽ iiuria.xvij.q. iiij. siqs.deinceps.ꝛ.c.q̄squis vt dcĩ.ẽ.s̃.e.ad aures.ꝛ xxvij.q.i.siqs rapuerit. Sic ẽ eccl'a nõ hẽbit patronũ: sic ꝛ vasall⁹ amittit feudũ: vt hic p3: si nõ s̃uat fidelitatẽ dño. xxij. q.vl. de forma ꝛ in libro d̃ feudis: quẽadmoduz feudũ amittat̃.ꝛ.xcvi.d. si impator.si.s̃.d̃ postul̃. c.vl.sic ꝛ donatio reuocat̃ ꝓpter talem igratitudinẽ.ꝛ ꝓpter alias ẽt.s̃.d̃ dona.c.vl.vbi de hoc.C. de reuo.dona.l.vlti.

e ¶ Ad hẽdes.ꝛ descendẽtes p̃ lineã directã vsq3 ad q̃rtam generatõem: vt hic dic̃ q2 vsq3 ad quartam generationẽ extendit̃ ꝯsanguinitas.s̃.d̃ cõsang.nõ d3. Et ẽ spãle: hic q̄ fili⁹ puniat̃ hic ꝓ delicto p̃ris: sic i crĩe lese maiestatis.vi.q.i.§.verũ.ver.siquis cum militibus. ꝛ in heresi.s̃.de hereti.vergentis: al's bona damnatorum deuoluũtur ad heredes.C.de bo.dã.auctẽ.bona.

f ¶ Prelatõnis. Sed ꝯ videt̃.cũ ingressus religiõis tollat irregularitatem.s̃.de filijs p̃sby.c.i.ꝛ in auc.de mo.in.prin.colla. i.dic vt.s̃.de aposta.c.ij.

g ¶ Dispẽsatũ. Cũ nõ determinet̃ a quo possit dispensari. dicit io.q̄ eps põt dispensare: ex quo papa spãliter non retinuit sibi dispẽsatõem.ar.j.de sen.ex.nup. Honestũ eẽt: q̄ nullus eps sine licẽtia pape dispensaret cũ talib⁹: vt alij saltẽ timerent: cuz viderent illos vsq3 ad vltimam generationem puniri.

h ¶ Grauẽ.claues.datas petro.xxij.di.c.i.ꝛ.xxi.di.in nouo.ꝛ petro date sunt ecclesie.xxiij.q.i.quodcunq3. ꝛ cuilibet eius successori.ar.s̃.de.transla.quanto.her.

i ¶ Contẽnendo. ꝛ si al's ligat⁹ nõ fuisset: ex cõtemptu ligaret̃. xi.q.iij.§.cum ergo sententia in fi.ꝛ.xxiiij.q.iij.notandum. nõ n.d3 contemni cum sit medicinalis.ij.q.i.multi.

k ¶ Heretice prauitatis. hoc iõ dicit: q2 qui ꝓpter suspitõnem heresis excõicat̃: si p̃ ãnum ꝯsteterit i excõicatione: postea tanq̃ hereticus habet̃.s̃.de here.excõicamus.§.i.tñ si ꝓ contumacia excõicetur: siue per annum siue per plures in excõicatione steterit: non habetur vt heretic⁹ h̃ al's ꝯ eũ ꝓceditur: vt hic dicit.

l ¶ Nobilitati. nota q̄ parcit̃ nobilitati circa p̃nas: vt aliter puniatur nobilis q̃z ignobilis xxiiij.q.i.qui ꝯ pacẽ.ꝛ.l.di.cõtumaces.ꝛ in bñficijs ẽt magis ꝓuidendũ est nobilitati. lxxvi.d.nõ satis.ver. itẽ si cõsideranda est. Arg.ꝯ q̄ eque puniat̃.s̃.de sta.regu.ea q̃. vbi.de h̃.

m ¶ Ecclesias ali qd ius.forte iuspatronatus: vel quicqd aliud possit ab ecclesia percipere vt si ecclia aliquo debito tenet̃ eidez vt interim ecclesia ei rñdere nõ teneatur: vt.s̃.d̃ here.excõicamus.§. credentes.ꝛ.c.vl.ꝛ.xv.q.vi.alius. nos sanctorum. ꝛ ipso iure absoluti sunt tales.ꝛ hic p̃cipit̃: q̄ denũcientur solummodo absoluti: vt in fi. dicit. Et est.ar.q̄ crescẽte contumacia crescere debet pena.s̃. vt lite non contestata.quoniam in.fi.ꝛ.ff.de penis.l.relegati.

n Manifesta.occulta.immo.qui publice corripiatur.ij.q.i.si peccauerit.ꝛ de conse.di.ij.ego berengarius in fi.ꝛ hoc siue sint grauia siue leuia: vt sedetur scandalum solennis tamen penitentia clerico imponi non dz nec ẽt publica nisi deposito: ar.l.di.alienum.ꝛ.c.confirmandum .j.e.quesitum.vbi de hoc.ꝛ xxvi.q.vi.c.vlt.lau.

o ¶ Qui p̃sbyter.annorũ. Ar.ꝯ.xxxij.q.ij.hoc ipm.ꝛ.c. admonere. So.ordinarium ẽ q̄ ꝓ mortali crimine septẽnis pñia iniungatur: vt.ibi: sed ꝓpter enormitatez maior: vt hic ala.ꝛ sacerdoti imponitur quandoq3 penitentia.xij.anno.xxx.q.i.non debet

p ¶ Canones penitentiales.

q ¶ Cingulo deponitur iste a dignitate sua: vt clericus. ne arma vlterius ferat.de peni.di.v.falsas .ꝛ.xxxiij. q.ij admonere.

r ¶ Absq3 spe cõiugij. Quedã crimĩa ipediũt mr̃imoniũ ꝯhendũ: vt incestus.s̃.de eo q̄ cogno.consan.vxo.sue.c.i

⁊.ij.c.transmisse.⁊ si.xxxij.q.vij.siquis viduaz. Item raptꝰ spōse alteriꝰ.xxvij.q.ij.statutū. Itē siqs vxorem suam īterficiat.xxxiij.q.ij.admonere. Itez siqs baptizauerit filiū suū vt separet̄ sic ab vxore.xxx.q.i.de eo. Itē q moniale scieter ī mr̄imonio accepit.xxvij.q.i.bi.g.⁊ i casu phi ti hec ipediūt: sed nō dirimūt alia sūt q̄ impediūt ⁊ dirimūt d' qbꝰ habuisti ē.ḋ eo q dux.ī ma. quā pol. cū hiet. ⁊ ī alijs plibꝰ.c. ibiḋ

f Significauit. vrbe.i. roma Appellatiōe.n.vrbis roma ītelligit̄. ff.de.v.sig. vrbis. ⁊.l. qui in continētibus. sicut cū dicitur aplꝰs: paulū intelligimus anthonomasice.be.

t Uisuz fuerit.⁊ sic pnie arbitrarie sūt.xxvi.q.vij.ipa. de pe.di.i.mēsurā. ⁊.j.e.quesitum.

u Misericorditer.ar. pro mia ipēdēda.l.di.pōderē. xlv.di.lz.⁊.xxvi.q.vij.alligant.laurē.

x Pro libertate. hic est iusta cā pugnādi: si modꝰ seruet̄.xxiij. q.vi.oī timore. ⁊ .c.hortatu

y Deuotiōe.quāuis bona ītentiōe fecerit:modū tn̄ excessit:qōpz ex eo q pnia iponit̄:ar.xxiij.q.iiij.qui peccat.⁊.s̄.de resti.spoli.olim.j.in fine.

z Retardentur.ar.minus agendū cū aliqbus:ne a seruitio ecclie retrahātur: ar.xij.q.i.certe. C.de pēis honor

a Quod aūt.in dedicatiōibꝰ.hodie indulgentia que in ꝯsecrationibꝰ fit ecclie nō dz excedere annuz siue fiat ab vno siue a pluribus epis in anniuersario consecrationis ⁊ in alijs casibus vltra. xl. dies huiusmodi indulgentie hodie non excedunt.j.e.cum ex eo.§.vltimo.

b A non suo iudice.j.eodez.omnis.§.i.s̄.de iudi.at si clerici.⁊ supra de consuetu.ad nostram.⁊. C.si a nō compe.iudi.l.i.potest exponit a non suo iudice factas.

c Ut prosint. Quid valent tales remissiones: vetus est querela: adhuc tamen satis dubia. Quidam dicunt ꝙ valent tantum quo ad deum: non quo ad ecclesiaz quo ad deum: quoniam siquis sine mortali decedat: non tamen acta condigna penitentia de peccatis: penam purgatorij minus sentiet pro modo remissionis sibi facte in vita ista: ecclesia tamen viuenti ob hoc debitam satisfactionem non relaxat. Alij dicunt: ꝙ valent quo ad ecclesiam: sed tunc tantum cum peccatum per contritionem vel per satisfactionem sufficienter punitum est. tunc enī

retice^h prauitatis. volentes tn̄ nobilitati parcere comitis supradicti: di.u.mādamꝰ: quatenus si comes p̄dictus post cōmonitionez vr̄am nō paruerit plene iuri: vos ecclias^m ī qbus ius aliqḋ hr̄e dignoscitur: ab eius debito absoluentes fideles ipius q̄diu ī excōicatōe ꝑstiterit ab eiꝰ fidelitatis iuramēto denūcies pēitꝰ absolutos

De penitentijs ⁊ remissiōibꝰ

Alexander papa.

Manifesta pctā non sunt occulta^s correctione purganda.

Ex concilio mag.

Qui p̄sbyteruz occiderit xij. ānoꝝ pnia ei s̄m canones^p iponatur: ⁊.j. Cōuictꝰ vsq3 ad vltimū tp̄s vite sue militie cīgulo^q careat ⁊ absq3 spe cōiugij^r māeat. Alex.iij.mediolanē.ar̄epō ⁊ suffraganeis

Significauit nob vir nobilis.p.ꝙ.f. dicto impatori cū olī rediret ab vrbe castrū veruice negauit: ⁊.j. Unn̄ ꝯtingit ꝙ. iiij. castris. destructis plusq̄ duo milia domorū destructa fuerūt: ⁊ mlti hoies īterfecti: ⁊ alia mala ibi commissa q̄ lōgū eēt ꝑ singła enarrare. Qm̄ igit̄ p̄fatꝰ.p. deo exinde recōciliari desiderat: ⁊ mādamꝰ quatenꝰ ipsi pniam s̄m ꝙ visū fuerit^t misericorditer^v iponatis attendētes ꝙ ꝓ libertate^x sua ⁊ ecclie deuotōe^y hoc fecit: q̄re ī his debetis talez discretiōem hr̄e: vt alij ⁊ ipe idē pro austeritate pnie a seruitio ecclie nullatenꝰ retardēt^z nec aliquod salutis ꝑiculuz debeant formidāe. Idē archiepō cantuariensi.

Quod aūt cōsuluisti: vtꝝ remissiōes q̄ fiūt ī dedicatōibꝰ^a ecclīarū aut cōferentibus ad edificationē pontiuz alijs ꝓsint q̄ his qui remittētibus subsūt. hic volumꝰ tuaz fraternitatē tenere: ꝙ cū a nō suo^b iudice ligari nullus valeat. vł absolui remissiones predictas prodesse illis tantūmodo arbitramur quibus vt prosint^c proprij iudices^d specialit

qḋ ex supabundāti ecclesia īposuit quo ad deum ⁊ quo ad ecclesiā oīo ꝑ tales remissiones remittit̄. Alij ēt dixerum: ꝙ oīno ꝓut dant̄: ꝓficiunt: ⁊ quo ad deū ⁊ quo ad eccliam: sed q eas faciūt: se onerāt. tenent̄.n. elemosynis suis ⁊ oīonibus eas supplere: alioquin grauiter in purgatorio punientur. Alij dicunt ꝙ valent tm̄ ad remissionē illius pnie q̄ negligēter ē cōmissa. Sz ex hoc c. verius colligitur: ꝙ q iniūgit pniam. sicut sibi vr̄: imponit ⁊ concedit: vt eam per has remissiones vel in totum vel in ꝑtem redimat: quod si fecerit: vt hic dicitur valēt remissiōes ad relaxationem iniuncte penitentie alioquin non. hoc tamē veruz est: ꝙ lz nō valeāt ad relaxationem iniuncte pnie: quo ad ecclesiā valent tamē ad minorez pena m pctī quo ad deū: sicut alia bōa. Sic ergo si iudex iniūgit alicui septennē pniam: ⁊ nō ꝯcedit vt possit redimere: lz ipse vel alius ꝓ eo generalem faciat remissionē ad pontem vel ad aliuz locū: qui ponti confert d' suo quantitatem penitētie sibi iniuncte: quo ad ecclesiā nō diminuit. al. ⁊ hoc dicitur in hac lr̄a: intellige verum cuz peccatum per contritionem omnino dimissum ē. Nā ꝓ omni peccato duplex pena debetur temporalis ⁊ eterna de pe. di.i. si peccatum dauid. ⁊. c. si primi sed per cōtritiōez pena eterna dimittitur de pe.di.i.verbum dei tp̄alis vero.s.ꝑ satisfactionem: vt in predicto.c. si peccatum. Et pro ista pena qualitercūq3 satisfaciat ecclesie: dummodo nō decipiatur ecclesia: sufficit ⁊ absolutus est quem absoluit ⁊ ligatus quē ligat.xxiij.q.i.quodcunq3. Sed imposita alicui septenni pnia datis.vij.denarijs.hz septem ānos remissionis valituros sibi p̄cepto iponentis sibi pniam: nūqd vltra ieiunar̄ tenet̄. Rn̄detur si in veritate satisfecerit ecclie: non tenetur ex necessitate ieiunare: sed ex honestate. ⁊ si ꝯtēnat peccat mortaliter ꝓ contemptu. dz.n. semꝑ dolere d' pcō: de pe.di.iij.ꝑductior. q2 nescit an dimissa sunt ei pcā.ar.s̄.de pur.ca.c. vl.ibi.⁊ si simplex fuero.⁊c̄.cū suis cōcor. ⁊ si cōmode pōt adeq̄ri pēa cū p̄cedēti culpa saltē dz.ar.d' pe.di.i.vide bēignū. Ap̄ls: sic exhibuistis mēbra vr̄a ⁊c̄.xlvij.di.oēs hui9 seculi.⁊ punire ī se qḋ d'ligt.de pe.di.i.si peccatum.⁊ de pe.di.iij.pnia est.

d Judices.i.epi: q2 alij iferiores p̄lati huiusmōi remissiōes facere non pūt.s̄.de exces.p̄la.accedētibus. Uel dic iudices.i. ꝓprij sacerdotes: cū iniūgūt pnias suis pochiāis: possunt eis cōcedere ꝙ tales remissiones sibi prosint: si de bonis suis contulerint predictis locis: ⁊ hoc fauore pnie: vt sic diuersis modis possint liberari a peccatis.

indulſerũt[a]. I dẽ beluã. epo.

Q Uod qdã ad cõfeſſionẽ de criminibus veniunt: ⁊ q̃uis cõfiteri velint: ſe tamẽ aſſerunt abſtinere non poſſe. conſul.t.t.r. q̄ eoꝝ confeſſio nem recipere ꝺbes: ⁊ eiſ ꝺ cri minibus conſilium exhibere: quia lꝫ nõ ſit vera hmiuſmodi penitentia[b] admittenda[c] eſt ta men eorum cõfeſſio: ⁊ crebris ⁊ ſalubribus monitis eſt peni tentia indicenda. I deꝫ tribu rienſ archiepiſcopo.

L Icꝫ tam veteris q̃ noui t.pagina: ⁊ iſra. Si auteꝫ illi qui aliquoſ dies in pane ⁊ aqua ex iniũcta ſibi penitẽtia tenenẽ pagere: panem quo ve ſcanẽ nõ habẽt: leguminibus[d] aut piſcibus aut alijs cibarijs reficianẽ: ſi neceſſitas id expo ſcat: diſcretiõe tñ adhibita q̄ his nõ ad delitias[e] ſꝫ ad ſuſtẽ tationeꝫ. C lemens tertius.

Q Ueſitum eſt. vtrũ ſacer dotibus grecis qb⁹ legi timo matrimonio[f] licet vti pe nitentia publica ſit imponẽda ſi eam ſibi poſtulẽt ꝑ filijs op preſſis iniungi. Hinc igiẽ con. t.t.r. q̄ ſi ipſis procurantibus vel ſtudioſe negligentibus[g] fi lij in lectiſ reperiuntur oppreſ ſi: ab officio altaris debent perpetuo abſtinere: et eis gra uioꝛ q̃ laiciſ non tamen publi ca: niſi in publicum[h] id veniat penitentia[i] debet imponi: ve ruꝫ ſi ex incuria[k] ipſoꝝ mortui inueniantur in cunis: ⁊ illud fuerit occultum: eis pnia ꝑ ar bitrio penitẽtiarij iponaẽ: ⁊ in troꝛẽ alioꝝ ad tp̃s abſtineãt a celebratiõe miſſaꝝ. I nno.iij. liuoñ.epiſcopo ⁊ eis q cũ ipſo ſunt fratribus.

D Eus qui eccleſiam ſuã: ⁊ infra. Ceteruꝫ cum pe nitentia non tam ſm̃ quãtita tem exceſſus q̃ penitẽtis cõtri tioneꝫ ꝑ diſcreti ſacerdotis ar bitrium[m] ſit moderanda: pẽſa ta qualitate perſonarũ ſuper fornicatione adulterio homi cidio periurio ⁊ alijs crimi nibus: conſideratis circunſtã tijs[n] omnibus ⁊ preſertiꝫ noui tate[o] liuoñ. eccleſie cõpetẽtem pniam deliquẽtibus impona tis: prout ſaluti[p] eoꝝ videritis expedire. Apoſtoli autem ve ſtigijs inherentes: dicẽtis: lac vobis potum dedi non eſcam: paulatim[q] eos inſtruatis in fi de: cõfeſſionis[r] formaꝫ: oꝛonẽ[ſ] dominicam ⁊ ſymbolũ[t] illos ſolicite edocentes: interim tñ corporis ⁊ ſanguinis domini ſacramentuꝫ renatis fonte ba ptiſmatis cõſuetis[u] feſtiuitati bus ⁊ in mortis[x] articulo tri buatis. I dem ſancti laur. in lucina pſbytero car. ap. ſe.le.

a C Indulſerunt. Ar. q̄ clericus ſine licentia epiſcopi ſui aliuꝫ iudicem etiam eccleſiaſticum eligere non poteſt. j.e. ois vtri uſqꝫ.§.i.⁊.ẽ.de fo.compe. ſignificaſti. vbi eſt hoc expreſſum.

b Q Uod qdã. penitẽtia. talis pnia nõ ẽ vã. i. fructuoſa q̃ ad vitã eternã tñ valet ei: q: ſentiet fructũ eius, cum ꝺ alio crimine pniam egerit: ꝺ pe.di.iij.§.pe.⁊.vl.⁊ iõ ta lis ꝯfeſſio admitti dꝫ ꝑ ut h dicit. Sed pone q̄ñ peniteat de alijs: valebit ei pnia. vtiqꝫ naꝫ omnia bona que qſqꝫ facit invi ta: illa ꝑ tunc ei ad vitã eternã ꝓmerendã: vl̃ ſal tem ad min⁹ ſuppliciuꝫ ſubeundũ: de pe.di.iij.c. pe.⁊ incipit ſiquis autẽ. Itẽ ad bonuꝫ tpale obti nendũ: de pe.di.iij. cauẽ dum: ⁊.xxij.q.ij. ſi q̃libet culpa: aut ad hoc vt de⁹ citius illuſtret coꝛ ei⁹ ad veraꝫ penitentiaꝫ. de pe. di.v. falſas.

c C Admittẽda. Arg. ꝯ. xxiiij.q.ij. legatur.xc.di. ſi qs ꝯtriſtat⁹, ⁊ certe ſi ad huc facit nõ penitet: de pe.di.iij. penitẽtes. ⁊ de⁹ nũqꝫ aliquẽ ſanauit quẽ nõ oĩo liberaret.di.e. ſũt plures. Itẽ ar. ꝯ.xxvij.q. i.q̃ xp̃o.⁊.c. ꝺuotã. So. ꝑ ma ꝯtia. ſ. legaẽ. peniten tes ſũt pl̃res: intelligunẽ ꝺ vã ⁊ fructuoſa pnia in c. ꝯtriſtat⁹. cõpelliẽ quis recipere ſatiſfactionẽ: il la duo. c. deuotã. q̃ xp̃o. i telligũẽ ñ ꝺ pnia: ſꝫ ꝺ fru ctu pnie. i. eucariſtia.

d L Icet. leguminib⁹. Ar. q̄ ſi alicui ẽ iiñ ctum vt in pane ieiunet ⁊ aq: nõ dꝫ aliud ſumeẽ: q: iã nõ ſtaret in finibuſ pnie: ⁊ h eſt veꝝ: niſi ne ceſſitas eũ artaret. ar. lx xij. di. preſbr. neceſſitas n. ſemꝑ intelligiẽ excepta que legeꝫ nõ hꝫ: ꝺ con ſuetu.q̃ꝫto. di.i. ſicut. ⁊.j.ꝺ re.iu. q̄ non eſt. ⁊ de con

e C Non ad delitias. prohibeẽ. n. ſepe non cibus ſꝫ abuſus. vt xli. di. c.i.ij.⁊.iij. ⁊ ẽ ar. ad hoc.iij. di. deniqꝫ.

f Q Ueſitũ ẽ. mrĩmonio ꝯcto i laicali habitu. vl̃ dum erat in minoribus oꝛdinibus. ẽ. ꝺ cleri. ꝯiuga. cum olim.

g C Negligẽtib⁹. negligẽtia. n. iputaẽ. ẽ. ꝺ iiur. ⁊ dan. c. vl. ga diſſoluta negligẽtia ꝑpe dolũ ẽ. ff. mã. ſi fideiuſſor. i.ꝑ.l.di. ſe. diſſoluta negligẽtia hꝫ ꝑ ꝯſcia. ff. ꝺ edil. edic. cũ ſer. q̃lis pe. ⁊ diſſoluta negligẽtia hꝫ ꝑ ꝯſcia. ff. ꝺ edil. edic. cũ ſer. q̃lis ẽ igrãtia iudeoꝝ q nolũt itelligẽ vt bñ agãt. i.q.iiij.§. vl. ſic. xx.

h C Niſi id i publicũ. Tẽ. n. ſacerdos publicã. xxviij. di. c. vl. b. põt facẽ pniaꝫ. xxviij. di. pſbꝛ. vbi ꝺ h. ⁊. xxx. di. ſigs pſbꝛ. ſꝫ ñ ſo lẽnẽ. ꝺ q̃ hẽs. l. di. i capite. ꝺ q̃ ẽt itelligũẽ illa. c. l. di. ꝯfirmãdũ illud alienuꝫ: quã clici facẽ nõ ꝺbent: ſꝫ depoſit⁹ ſolẽniẽ ⁊ publice penitẽ põt. ꝺ pe. di. vi. ſacerdos. ⁊. xxx. q. i. ſigs ſacerdos. ꝺ pe. di. vi. ſacerdos. Itẽ ar. ꝯ id qꝺ dixi de pu blica pnia. lxxxij. di. pſbꝛ ſi. vbi dꝫ pſbꝛ publice penitẽ nõ dꝫ: ſꝫ exponiẽ publice. i. ſolẽniẽ. Si autẽ occultũ ẽ pcm̃ ſic ſacerdos facẽ ꝺbꝫ penitentiam: vt. h. pꝫ: ⁊ ſic põt itelligi illud. lxxxij. di. pre ſbyter ſi. vt ñ peni teat publice cũ pec catum ẽ occultuꝫ. Sꝫ in caſu iſto poſ ſet agẽ penitẽtiã et ſolẽneꝫ: cũ ſine ſpe reſtitutionis de ta li crie ꝑuat⁹ ſit. ẽ. de temp. oꝛ. c. vlt. ergo multo fortius publicã: ex quo cri men venit ita i pu blicum.

i C Pnia debet. ꝺ hoc dictũ eſt. ẽ. de his q ſi. occi. de in fantibus.

k C Incuria. qꝺ ꝑ ma facie ꝓſumen dum ẽ. ar. ẽ. de pre ſum: afferte. Unꝺ etiaꝫ dicit lex q̄ re pentinus caſ⁹ ini quitas ꝑ iacturam paterne pietatis e mendã ẽ. C. de in offic. teſtamento ſi mater.

l C Arbitrio. xxvi. q. vij. tp̃a penitudi nis. ⁊. j. c. proxi.

m D Eus q. arb bitriũ. ẽ. c. pri. de pe. diſtin. i. menſuram.

n C Circũſtantijs. j. e. omnis. Argu. q̄ circũſtantie ag grauant peccatum ẽ. de homi. ſicut di gnuꝫ. j.ꝑ. xl. di. hõ xp̃ianus. de pe. di. i. c. v. xxiij. q. viij. occidit.

o C Nouitate ꝑꝑ nouitatẽ ꝺtrahẽdũ eſt iuri. vt. xxxv. q. iij. quod ſcripſit. ⁊. ẽ. de diuoꝛ. is qui.

p C Prout ſaluti. quia hoc ſolum bene agitur: vt vita hominũ corrigaẽ. xxiij. q. v. prodeſt.

q C Paulatim. xij. di. nouit. q: paulatim lupus comedit agnuꝫ. xiij. q. i.§. is ita. vltra vnam colũnam.

r C Confeſſionis forma. i. confiteoꝛ deo.

ſ C Orationem dominicam. i. pater noſter.

t C Symbolum. i. credo in deum.

u C Cõſuetĩ. j. e. ois vtriuſqꝫ. ⁊ ꝺ ꝯſe. di. ij. ſeculares.

x C Mortĩ. j. e. q̄ i te. ⁊. l. di. ex peñtẽtib⁹. ⁊. ẽ. de ſpõ, nõ eſt

Officij: ⁊ infra. Significasti quandam mulierem in penitētia tibi fuisse confessam q timēs ne viri possessio deuolueretur ad alios: q̄rūdam herbarū succum potauit: ⁊ sic venter eius intumuit: ⁊ inde grauidam se ondens sibi partum supposuit[a] alienum: timēs q̄ maritum non vult facinus ipsi detegere: qui plē credit sine dubitatione qualibȝ eē suā. Qm̄ igitur postulas edoceri: vtrū ei hac fraude durante sit pn̄ia iniūgenda: rn̄demus q sicut mulieri q̄ ignorāte marito de adulterio plez suscepit: q̄uis id viro suo timeat confiteri: nō est pn̄ia deneganda[b]: ita nec illi dȝ pn̄ia[c] dnegari. maxime si per alios intelligas alienos[d] ad q̄s timeat possessionez viri deuolui: sed competens satisfactio p discretū sacerdotez ei dȝ iniungi. Idem valent. ⁊ burg. episcopis ⁊ abbati. n. cister. ordinis.

Noua quedam nr̄is sunt aurib⁹ ītimata: q abbatisse moniales pprias benedicunt: ipsaꝝ q̄ȝ confessiones in criminibus audiūt: ⁊ legentes euāgeliū[e] p̄sumūt publice predicare[f]. Cū igit absonū sit pariter absurdum: mandamus quatenus ne id decetero fiat: curetis firmiter inhibere: quia lȝ beatissima virgo maria dignior ⁊ excellētior fuerit apostolis vniuersis: non tn̄ illi sed istis domin⁹ claues regni celorum commisit. Idem.

Quod in te: ⁊ infra. In illo verbo p q̄d pn̄iam morientibus non negamus: viaticum etiam quod vere penitentibus exhibetur intelligi volumus: vt non ipm decedentib⁹ denegetur. Lȝ autem p generale interdictum deneget[g] omnibus tam vnctio q̄ ecclesiastica sepl'tura: concedim⁹[h] tamen ex gratia[i]: vt clerici decedentes: qui tn̄ seruauerint interdictuȝ in cimiterio ecclesie sine campanarum pulsatione cessātibus solennitatibus omnibus cū silentio tumulent: ⁊ in conuentualibus ecclesijs bini ⁊ bini vel simul tres horas canonicas valeant legere non cantare ianuis clausis interdictis ⁊ excōmunicatis exclusis: ⁊ voce ita dimissa q exterius audiri[k] nō possint: cū ⁊ regularib⁹ sm̄ puilegiū se. ap. sit idultuȝ: vt cū gnāle iterdictū terre fuerit: liceat eis ianuis clausis excōicatis ⁊ iterdictis exclusis n̄ pulsatis cāpanis suppssa voce celebrare diuia. Recipiētib⁹ aūt signū crucis non negam⁹: q̄min⁹ eis ob reuerētiā crucifixi pn̄ia[l] cum postulauerint: iniūgatur: quod ⁊ alijs peregrinis potest misericorditer idul-

a Officij. supposuit. crīs suppositi. partus accusatio multo tpe claudit ēt post mortē. ff. ad. l. cor. d fal. q fallaȝ. lȝ. alia crīa claudāt. C. e. q̄relā. ⁊. C. si reus vl ac cu. mor. fu. l. ij. ⁊. xxiij. di. quorūdā. Et nota q hec accusatio nō dat cuilibȝ de populo: sed ppinqs aut his qb⁹ ea res ptinet. ff. ad. l. cor. l. cornelia. vin.

b Denegāda. hic mix est: q durāte suppositiōe p quā fraudāt ꝯsangui nei debita successione hec mulier penitere pōt ꝯ illud. xiiij. q. vi. si res. ⁊ d pe. di. iij. penitētes. ꝯ ipsa nō pōt detegere suppositionē: qꝛ ei nō credit cōstate p̄sumptione q̄ hēret ex matrio nio. q fili⁹ nat⁹ sit ex nuptijs. ff. d his q sui vel alieni iuris sunt q filiuȝ: et ēt periculosum eēt mulieri illd dtegē. l

c Pn̄ia. Hoc tn̄ scias: q q̄ȝdiu ē in mortali nec depōit aium peccādi non valet ei talis pn̄ia xiiij. q. vi. si res. tn̄ ad pn̄iam admitti dȝ: sed ē ei dicēdū q nō est ei fructuosa quo ad vitā eternam. s̄. e. q quidā de pe. di. iij. §. pe. ⁊ vl. ⁊ d pe. di. v. fal sas. io.

d Alienos. ad q̄s ab intestato deuolueretur hereditas. si. n. aliq tales sint ad quos ab itestato deuolueret: exheredari nō dbēt. Sed pone q tales nō sunt: adhuc tn̄ peccat impediēdo liberam testamēti factionē. C. si quis alium testa. probi. l. i. ⁊. ij. ⁊ ideo dicit maxime. vin.

e Noua. euangelium in matutinis forte poterant legere euangelium: vnde etiam diaconisse appellātur. xxvij. q. i. diaconissam.

f Predicare. mulier. n. nec pdicare nec docere. pōt: qꝛ hoc officiū extraneum ē a mulierib⁹: nec sacra vasa cōtingē. xxiij. di. sacratas. ⁊. c. mulier. ⁊. xxxix. q. v. mulierē imo nec laici pdicare vel docere debēt. s̄. de here. cū ex iniūcto. nec pn̄t velare moniales. xx. q. ij. statuimus. nec absoluē eas. j. ti. pri. de monialibus. nec iudicare. xxxiij. q. v. mulierē. nisi forte aliq̄ nobilis hoc hēat ex ꝯsuetudie. s̄. de arbi. dilecti filij. nec arbitriū i se suscipē. vt ibidē. ⁊. C. d. arbi. l. vl. nec pcuratrix eē pōt i. iudicio. C. de pcura. q te abn̄t ⁊. l. alienā. nisi forte p pr̄e morboso aut etate ipedito agē. ff. de pcura. femias. nec aduocare pōt in iudicio. iij. q. vij. §. tria. et gnālit viri officiū mulieribus ē iterdictū. ff. d re. iu. l. ij. Sȝ nunqd abbatissa pōt istituē vel suspēdē de h. dictū ē. s̄. de maior. ⁊ obe. dilecta.

g Quod in te. denegetur tpe inīdicti. j. ti. prori. permittimus.

h Concedim⁹. ista eni duo sacra siue tria semp excipiūtur in q̄libȝ interdicto. s. baptisma puulorū ⁊ pn̄ia morietiū: i quo itelligit viaticū. put hic pȝ. ⁊ dr̄ viaticū q̄si a via. qꝛ sunt i via recedēdi d hac vita. Nec ē istd sacrȝ ncitatȝ: tn̄ ꝯcedēdū ē dcedētib⁹ ēt tpe ītdci: vt h pȝ.

i Ex. gr̄a. si ex gr̄a ꝯcedit clericis q suauerunt iterdictū: ergo vr̄ q ius n̄ sit cōe: q nō ꝯpetit nisi ipetret cū nemo sit exemipt⁹ ab illa gnālitate iterdicti: nisi q p puilegium exēpt⁹ ē. Uel pōt dici q p istud ius clerici canōicis regl'arib⁹ eqparent. si. s̄. d puileg. q nōnull'. io.

k Audiri. pȝ q̄ q cū excōicato n̄ lȝ stare ex̄ ecclesiā: cū ēt interdicto phibeat audire exterius. io.

l Pn̄ia. h est spāle i istis psonis vt sine necessitate vel piculo mortȝ admitāt ad pn̄iam. Sȝ hic est necessitas: qꝛ hoc eis nō ꝯcedit nisi cū pficiscūt: ⁊ ita quasi i via dicūt: sicut illi qb⁹ dat viaticuȝ. Idem pōt dici si aliq pficiscunt ad iustū bellū qꝛ ibi ē iusta cā timoris. Itē idez esset si aliqui essent excōmunicati vt in iusto bello. qa possunt absolui a quocūq̄ alio q̄ȝ ab excōmunicatore. ar. j. ti. prori. decetero. de cōsecra. di. iiij. sanctum ē baptisma. ⁊. xxiij. q. ij. c. in adolescētia. Sed quid si in ciuitate iterdicta aliqui vellēt satisfacere: nūquid in eis relaxandum est interdictū. non: quia aliqui sine culpa sua interdicuntur. s̄. de spon. nō est vobis. ⁊ quia sic rigor ecclesie dissolueretur. ar. d. de priuile. vt priuilegia. io. T. dixit q si aliqui vellēt iurare stare mādato ecclesie: q essent admittendi. Sed finis iste videt ꝯdicere: qꝛ h spāliter hoc concedit recipiētibus signuȝ crucis ⁊ peregrinis: ergo alijs itelligit p hibere: sicut q̄d vno negat: de alio cōceditur. xxv. di. qualis.

quod verius puto:lʒ inuenias contrarium dictum.

a ꝰ Omnis. vtriuſqꝫ diſcretōis.i.cū ē doli capax:qꝛ tunc pōt peccare.ſ.de delic pue.pueriſ.C.ſi aduer.delic.l.i.ꝛ.C.ſi mioꝛ ſe ma.dix.l.iij.ar.ꝯ.ꝺ ꝯſe.di.iiij.eos.ꝛ.C.ꝺ fal.mo.l.i.

b ¶ Oia ſua peccata.alſ nō eēt fructuoſa pnia.vt dcm̄ ē.ſ.e. ꝙ gdā.vbi ꝺ h.ñ tñ veni alia:qꝛ illa tollūt p oro, nē dñicā vel p aquam bñ dictā:de pe.di.iij. de quo tidianis.di.vi.g vult tñ ſi recolit:confiteaſ illa.

c ¶ Proprio ſacerdoti.ni ſi ille ſit iperit⁹: tūc ꝺ ipi us licētia:vt h dic ǭrat diſcretū.ꝺ pe. di .vi.pla cuit.ber.

d ¶ Ad min⁹ i paſcha.ꝺ cō.di.ij.ꝛ ſi nō freqnti⁹.

e Sepultura.Hoc ē ꝯ regulā illā:cui cōicamuſ viuo cōicare ꝺbemus.et moꝛtuo. Fallit:ēt in alio cāu.xxiij.q.v.placuit. ꝛ ſ.ꝺ ſta.mo.monachi. ꝛ ſ.ꝺ toꝛne.c.i.ꝛ.ſ.ꝺ vſu. qꝛ i oib⁹.ꝛ.ſ.ꝺ ꝛap. ſup eo.

f ¶ Alieō ſacerdoti. exe cutōeʒ hñti h dico pp il los ſacerdotes,ſiue ſecu lares ſiue regſares g nō hñt oꝛdis excutōʒ ſacer dotaſ: vt ſt illi g ñ ſt a po pulo electi: vel g ab epo populo ñ pficiūt.xvi.q.i. §.ecce i h.ꝛ.§. ecce ſuffi cient. Sʒ ecce:ſi pdicato res ꝛ frēs mioꝛes vſ alij ꝛligioſi ñ hñtes populuʒ hñt puilegiū.vt alienos pochianos poſſint ꝛcipe ad pñiaʒ:nūgd ſuffic p uilegiū:vt pochianuʒ al teri⁹ poſſint recipe ad pe nitētiā ſiñ licētia ꝓprij ſa cerdotꝫ. Dicas:ꝙ ñ ſuffi cit puilegiū ſiñ licentia ꝓ prij ſacerdotꝫ.puilegium. n.egpat eos illis g a po pulo ſt electi : vel illis g ab epis pplo pficiunt : ꝛ dat ei ſolā execūtiōeʒ. ꝛ ita neceſſaria ē adhuc li cētia ꝓprij ſacerdotis: vt hic dr.Si.n.ꝺ duab⁹ ſer uitutib⁹ vna tollit rema net altra.qꝺ bñ ꝓbaſ.ſ. ꝺ vſu pal.ex tuaꝝ.ꝛ.ſ.de pui.paſtoꝛaſ.ff.ꝺ pui. vr ba.pdi.ſi dom⁹ tua.ꝛ iō dic alieno.ꝛ nō alij. Nec papa p talē idulgētiam i tēdit piudicaꝛ ꝓpo ſacer

gẽri. Idem i ꝯcilio generali.

Omnis vtriuſqꝫ ſexus fi delis poſtꝙ̄ ad ānos diſ cretiōis [a] peruenerit : oia [b] ſua ſolus peccata ſaltem ſemel in anno fideliter cōfiteaſ ꝓprio [s] ſacerdoti:ꝛ iiunctam ſibi peni tentiam ꝓprijs viribus ſtude at adimplere :ſuſcipiens reuei renter ad minus [d] i paſcha eu chariſtie ſacramentuʒ:niſi foꝛ te de ꝓprij ſacerdotis conſilio ob aliquam rōnabilē cauſam ad tempus ab huiuſmodi per ceptiōe duxerit abſtinendum: aliogn ꝛ viuēs ab in greſſu ec cſie arceat:ꝛ moꝛiens xpiana careat ſepultura [e]. ¶ Unde de hoc ſalutare ſtatutum frequē ter i eccleſijs publicet: ne gſꝙ̄ ex ignoꝛantie cecitate velamē excuſationis aſſumat. Siquis autem alieno ſacerdoti [f] volue rit iuſta de cauſa ſua confiteri peccata licentiam pꝛius poſtu let ꝛ obtineat [g] a ꝓprio ſacerdo te:cum aliter ipe illum nō poſ ſit abſoluere vel ligare [h]. Sa cerdos autem ſit diſcret⁹ ꝛ cau tus:vt moꝛe periti medici ſu perinfundat vinum ꝛ oleum vulneribus ſauciati: diligent ingrens:ꝛ peccatoꝛis circūſtā tias [k] ꝛ peccati:quibus pꝛuden ter itelligat quale debeat ei p bere conſilium:ꝛ cuiuſmōi re medium adhibere diuerſis ex perimentis [l] vtendo ad ſaluan dum egrotum. Caueat aūt om̄ino:ne verbo aut ſigno ꝛ alio quouis modo aliquāte ꝓ nus ꝓdat peccatoꝛem:ſʒ ſi pꝛu dentioꝛi conſilio indiguerit il lud abſqꝫ vlla ꝓxpſſione pſo ne caute regrat: qm̄ g pecca tū i pniali iudicio ſibi detectū pſumpſerit reuelare: nō ſoluʒ a ſacerdotali officio deponen dum [m] ꝺcernimus.verꝫ etiā ad agēdum ꝑpetuam pniam i ar ctū monaſteriū detrudandu⁹.

Idem in eodem.

Cum infirmitas coꝛpoꝛa lis nōnūꝙ̄ ex pctō ꝓue niat:dicente domino lāguido quem ſanauerat:vade ꝛ āpli us noli peccare: ne deteri⁹ ali gd tibi contingat:pſenti decre to ſtatuimus diſtricte. ꝛ pcepi mus medicis coꝛpoꝛum:vt cū eos ad ifirmos vocari contige rit:ipos ante omnia moneant ꝛ iducant :vt medicos aduo cent aīarum.vt poſtꝙ̄ fuerit in firmo de ſpūali ſalute ꝓuiſuʒ: ad coꝛpoꝛalis medicine reme diū ſalubꝛius ꝓcedaſ : cum cā ceſſante [o] ceſſet effectus. Hoc qdem inter alia huic cām de dit edicto:ꝙ gdam i egritudi nis lecto iacentes cum eis a medicis ſuaderetur : vt de ani marum ſalute diſponant in deſ perationis articulum icidunt vnde facilius moꝛtis periculū incurrunt. ¶ Sigs aūt medi coꝝ huiuſmodi nr̄e ꝯſtitutiōis poſtꝙ̄ p platos locoꝝ [e] fuerint publicata:trāſgreſſoꝛ extiterit tandiu ab ingreſſu eccleſie ar ceatur [o]:donec ꝓ trangreſſione huiuſmōi ſatiſfecerit cōpeten ter. ¶ Ceteꝝ cū aīa ſit multuʒ pcioſioꝛ [p] coꝛpoꝛe ſub itermina tōe anathematis ꝓhibem⁹:ne gs medicoꝝ ꝓ coꝛpoꝛali ſalu te aligd egroto ſuadeat : qꝺ in periculum anime conuertaſ.

Idem in eodem.

Cum ex eo:ꝛ .j. Elemo ſynaꝝ qꝫ ǭſtoꝛes quoꝝ gdā ſi alias mētiendo abuſio nes nōnullas i ſua pdicatōe ꝓ ponunt admitti niſi apoſtoli cas dioceſani epi litteras [q] ve ras exhibeant:ꝓhibem⁹.ꝛ tūc

doti:vt.c.p.ex.tuaꝝ cū ſuis ſimilib⁹.ꝛ.j.ti.pri.cū ꝺſideſ i ſi.ꝛ hoc.idē dixit hug.xvi.q.i.c.i.ꝛ.i pdictis.§.b.

g ¶ Obtineat. Quid ſi ille malicioſe.recuſat:ar.ꝙ pt ire ad aliū.ſ.ꝺ.reg.lʒ.vſ vadat ad ei⁹ ſupioꝛē.ſi pt vt illū cō pellat.vel ipe dabit licētiā:ar.ſ.de iurepa.null⁹.ar. C.ꝺ tēp.ap.l. vl.§.vlt. ar.j.e.c.vl.ad ſi.

h ¶ Uel ligare.ſ. e.ꝙ.āt.xi.q.ij.c.i.ꝛ ij.ꝛ.ſ.ꝺ pochi.nul l⁹.Et ē ar.ꝙ clicuſ ſine licētia ſui epi nō pt i nō ſuū iu dicē ꝯſentire.ſ.e. ꝙ āt.ꝛ.ſ.ꝺ fo.ꝯpe. ſi diligēti.ꝛ.c.ſigni ficaſti:vbi ꝺ h.ꝛ.j. e.c.vlt.b.

i ¶ Uinū ꝛ oleū.i. miam ꝛ diſciplinā xlv.di.diſciplina. ois qui.ſunt nāqꝫ vera iuſtitia.

k ¶ Circūſtantias. ſic.ſ.e.de⁹g.ꝛ.ſ.ꝺ homici.ſicut i pn. ꝛ de pe.di.v.cōſi deret.b.

l ¶ Diuerſis expi mentꝫ.ſi.tñ ſic iperi t⁹ medic⁹.xxix.di. neceſſe lʒ diligent expiaſ vires ipi⁹ ǭ lē pniaʒ poſſʒ poꝛ tare:ar.xxvi.q.vl. alligāt:ſic vt poti⁹ reddat rōeʒ ꝺ mia ǭʒ ꝺcrudelitate:vt ibi.ꝛ.lxxxvi:di.nō ſatꝫ vltra mediū. ꝛ xi.q.iij.nēo perito rum.b.

m Deponēduʒ. oli ēt alia pēa ipo nebaſ:ꝺ pe.di.vi. ſacerdos. hodie hec imponitur.

n ¶ Cuʒ ifirmitaſ cā ceſſāte.ſ. ꝺ iuꝛiu.ꝛ ſi xpſ ad ſi.ꝛ.ſ.ꝺ ꝛnū.p⁹ traſ latōeʒ:vbi ꝺ hoc.

o ¶ Arceaſ.p ſniaʒ ñ ipo iuꝛ:qꝺ male vſ nullo mō puaſ.

p ¶ Precioſioꝛ.xv ij.q.i.pꝛecipimus. xxiij.q.ij. ſi hēc. C.ꝺ ſacroſan.ec.l. ſancimus i ſi.ꝛ iō poti⁹ ꝛ pus ē ꝯſulē duʒ anime ǭʒ coꝛ poꝛi:qꝛ vbi maius

est periculum cautius est prouidendum.xlij.di.quiescamus.7.vij.q.vij.c.vl.7.ff.ad car.l.i.§.ij.ber.

q Uam ex eo.lr̃as.sic ergo credet lr̃is ep̃i: si vere sint supra de proba.post cessionem 7.xi.q.iiij.cure.

r Proponere.q: in talibus diligẽs inq̃sitio facienda ẽ.xlij.di.gescam⁹.

offi.pcõ.l.ij.7 legatus põt in sua puincia facere remissiões:q: 7 statuta ppetua facere põt.supra de offi.l.c.vl.7 ẽ h' epo2ũ 7 archiepo2ũ.s.facere remissiões:nisi ex spãli cõcessiõe vl' alia legitima cã cõpetat alijs inferio2ib⁹ p̃latis:supra de excess.prela.accedentibus:7 priuilegia pñt concedere epi 7 archiepi.s. de his q̃ fi. a pla.sine cõsen.ca.quãto.7.ar.supra de iurepatro.nullus.

s In tabernis. si n.ibi publice delinq̃rint:pñt a dioce. puniri: lz sint exẽpti.s.de priui. tuarum. vbi de hoc.

t Claues ecclie cõtẽnunt: qd eẽ ñ dz fi.s. ti.pri.c.vl. de priui. vi priuilegia.

u A pluribus. Quid si q̃lz idulgeat ãnũ nũq̃d valet huiusmõi idulgẽtia 9 statutũ istud: vl' q̃ nõ.s.d excess. p̃la.cuz ad quo2ũdã.7.c.sane.7.c.pxi. Credo q̃ teneat:lz ipi faciãt 9tra mãdatũ istud q: ñ adijcit hoc:q̃ si secus fecerit dcernim⁹ nõ valẽ:put di i illa decre.cuz ad quo2ũdã.ad h'.s.d pben.iter cetera vbi .n.huiusmõi cla ñ apponit i mãdato lz fiat 9mãdatũ:tñ tenet qd fcm ẽ.s. d pbẽ.dilect⁹.ij.ar.9 s.eo.c. proxi.in fi.

x Nostro. postulasti.q̃ p p2ouinciã. Nota q̃ archiep̃s p totã puinciã suã põt facer̃ remissiones: prout hic colligit: 7 ep̃s in sua diocesi:licet ipse archiep̃s non sit iudex o2dinarius oĩum de prouincia sua.s.de of.o2. pasto2alis. 7 iurisditionẽ contentiosam nõ hẽt i sua puincia:nisi i certis casibus:vt di i decre.pasto2alis. sed voluntariã sicut p cõsul.cũ v2bẽ egressus fuerit iurisditionẽ h3 ñ 9tẽtiosa3 s3 voluntariã,ff.de

preter id quod in ipsis cõtinebitur lr̃is nihil populo proponere[s] pmittantur: formã vero qua3 cõiter talib⁹ ap.se.indulget duximus exprimendam: vt ŝm eã diocesani ep̃i suas litteras moderent.'Et siquidez talis ẽ:qm̃ vt ait apostol⁹: Om̃s stabimus ante tribunal xp̃i recepturi:prout in co2po2e gessimus siue bonũ fuerit siue malum:o3 nos diem messionis extreme misericordie opibus puenire:ac eterno2u3 intuitu seminare in terris:quod reddẽte dño cũ multiplicato fructu recolligere debeamus i celis firma3 spẽ fiduciamq3 recta3 tenẽtes: qm̃ qui parce semiat pãce 7 metet: 7 qui seminat i benedictiõibus:de benedictõnibus 7 metet vitam eterna3. Cum igitur ad sustentatione3 fratrũ 7 egeno2um ad tale cõfluentiũ hospitale proprie nõ suppetãt facultates: vniuersitatem v̄rãm monem⁹ 7 exho2tamur in dño: atq3 in remissionem vobis iniungimus peccato2um:quatenus de bonis vobis a deo collatis pias elemosynas 7 grata ei charitatis sũsidia erogetis: vt p subuentionem vestram ipso2um inopie consulatur:7 vos per hec bõa 7 alia que dño inspirante feceritis ad etẽna possiti d gaudia peruenire. Qui autem ad querendas elemosynas destinantur:modesti sint 7 discreti:nec in tabernis[s] aut in alijs locis incongruis hospitentur nec inutiles faciant aut sumptuosas expensas cauentes oĩno ne false religionis habitu3 gestẽt. Ad hec quia per indiscretas 7 superfluas indulgentias quas quidam ecclesiarum p2elati facere non verẽtur:7 claues[t] ecclesie cõtẽnũt 7 penitẽtialis satisfactio eneruatur:decernimus:vt cum dedicatur basilica non extendatur indulgentia vltra annum siue ab vno solo siue a pluribus[u] episcopis dedicetur:ac d inde in anniuersario dedicationis tempo2e .xl.dies de iniũctis penitentijs indulta remissio non excedat:7 infra. Hunc quoq3 dierum numerum indulgentiam litteris precipimus moderari: que pro q̃buslibet casibus aliquotiens conceduntur:cum ro.pon.qui plenitudinem obtinet potestatis hoc in talibus moderamen cõsueuerit obseruare. Honorius.iiij.

Nostro postulasti[x] certificari responso. vtru3 per tuam p2ouinciam possis concedere remissionis litteras generales. Nos igitur. t .f.breuiter.r. q̃ per p2ouinciam tuã libere potes huiusmõi concedere litteras:ita tamen q̃ statutum generalis concilij non excedas. Gregorius.ix.

Ne pro dilatione penitentie periculu3 immineat[y] animarum: permittim⁹[a] episcopis 7 alijs superio2ib⁹ nec non mino2ibus p2elatis exemptis:vt etiam propter sui superio2is licentiam p2ouidum[b] 7 discretum sibi possint eligere confesso2em. De sententia excommunicationis

Alex.iiij.senoñ. archiep̃o. Uper eo vero: q̃ consilium postulasti:7 infra. Respondemus: q̃ si clerici infra puberes annos se adinuicem aut vnus alterum percusserint[c]: non sunt ad apo. sedez. mittendi :quia eos etas

y Non excedas.supra eo.c.proximo.

z Ne pro dilatiõe.periculũ imineat:sic pp p̃iculũ mo2e dat absolutio statí:q̃ al's nõ daret̃ j.ti.,pri.nup.in fi.7.c.sacro.7.supra d offi.o2. ad rep2imẽdã.7 pp p̃iculu3 anime statim infans baptizat̃ .v. di. baptizari.7 de con.disti.iiij.ne quod absit.7 dilatio p̃pter periculum tollitur: ne interim aliqd 9tingat p̃iculũ:de cõ.di.iiij.iudei. Et ẽ.ar.q̃ vbicũq3 p̃iculum timet̃ dilatio sine mo2a vitanda ẽ.xxviij.di. d syracusane. Item ar.q̃ sacerdos statí dz currer̃ ad infirmu3 qñ vocatur. q: vitam adimit q̃sq̃s mo2ienti penitentiã denegauit.xxvi.q.vi. si p̄sbyter. 7.c.se.7 reus erit animarum:vt ibi dicitur.

a Permittimus. Sic ergo v̄z:q̃ ep̃i vel alij inferio2es p̃lati exẽpti ante istã pmissionẽ nõ po[t]ant se subijcẽ alicui cõfesso2i sine licẽtia sui supio2is. supra.e.c.oĩs vtriusq3 q: null⁹ cleric⁹ sine licẽtia sui ep̃i põt eligere iudiciũ nõ sui iudicis psone vel rex.supra.d fo.cõpe. si diligẽti 7.c.significasti 7.iij.q.vi. nõ liceat ergo multo minus iudicium anime quod maius est.

b Prouidũ.q sciat ligare ac soluere: d pe.di. vi.q vult.7.s.e.oĩs.§.sacerdos. 7 q diligẽter inuestiget qualitatẽ criminis 7 psone.de pe.di.v.consideret.

c Uper.eo.per cusserit .irato aio:als nõ icideret i cãonẽ: put seq̃ntia v̄ba dclarãt. 7.xvij.q.iiij.siq̃s suadẽte.

a ¶ Excusat. nõ ab excõicatiõe sʒ q̄ ad h̄ ꝙ si sũt mittẽdi ad cu riã ꝓ absolutiõe: vt. j. e. q̄ʒuis. ⁊. c. vlt. Et ita ẽ arg. ꝙ etas excu sat. de con. di. iiij. eos. ⁊. C. de fal. mo. l. i. i fi. ⁊. xxiij. q. ij. in ado lescẽtia. Ar. ꝯ. q: maloꝝ mores īfirmitas animi nõ excusat. C. si aduer. delic. l. ij. ⁊. ff. de mino. auxiliũ. §. in delictis. b.

culpate tutele. ꝫ. de homi. significasti. ij.

n ¶ Ui vi. ff. ꝺ iusti. ⁊ iure. vt vim. ⁊. ff. ad. l. acql. sciẽtiã §. q cum alis. ⁊. ꝫ. de homi. significasti. vbi de hoc.

o ¶ Omnes leges de hac materia loquentes. ⁊ ita vni uersalis restrigit. sic. i. di. oẽs leges. sic ⁊ idefinita. ꝫ. de ꝓuil. vt ꝓuilegia.

excusat[a]. Nec clerici[b] si sũt plene etatis: ⁊ non odio vel inuidia vel indignatione: sed leuitate iocosa: se ad inuicẽ percutere contingat: neq; magister si scholarẽ clericuz ītuitu discipline[c] vel intuitu correctiõis ꝑcusserit: q̄a non põt in ipis iniectio manuũ violẽta[d] notari. Ceteruz si ex odio ijdẽ scholares vel seculares clerici se percusserint: pro sua absolutione debent ad apostolicam sedez venire. Idem.

Monachi vero ⁊ canõici regulares q̊cũq; modo[e] se in claustro percusserint: non sunt ad apostolicã sedem mittendi: sed ꝺm prouidẽtiam sui abbatis[f] discipline subdantur: ⁊ si discretio abbatis non sufficit ad eoꝝ correctionẽ est prouidẽtia diocesani episcopi adhibẽda. Idem.

Si vero alicuius ꝑtãtis ostiarius sub pretextu sui officij malignatus clericuz lesẽit: ab episcopo suo potest absolui[g]: nisi forte eundem clericum grauiter[h] vulnerauerit. Officialis vero pro iniectiõe manuum in clericum non potest sine mandato ro. ponti. absolutionis beneficium promereri: quia nulli laico[k] super clericum tanta datur auctoritas nisi forte turbaz arcendo irruentem non ex deliberatione sʒ fortuito casu clericum ledat. Si vero clericum viz sibi inferentem[m] vi quis repellat vel ledat: non debet propter hoc ad sedem aposto. transmitti: si incontinenti vim[n] vi repellat: cuz vim vi repellere omnes leges[o] omniaq; iura permittãt. Nec ille compellendus est ad sedem apo. venire: qui in clericum cum vxore[p] matre[q] sorore vel filia propria turpiter[r] inuẽtuz manus iniecerit violẽtas. Ceterum si in stupro vel adulterio quod cõmittit cum ea: que ipsum ita proxima cõsanguinitatis linea non cõtingit[s]: ceperit: aut in eum violẽtas manus iniecerit: nõ erit a sententia illi⁹ excõicationis immunis. Idem.

Si vero aliquis in clericum nutrientem comam manus iniecerit violẽtas: propter hoc non debet apostolico presentari conspectui: nec

b ¶ Nec clerici. supple sũt excõicati: q̄m sola temeritas in hoc casu rephendit: siue violẽtia ꝓut seqtur: ⁊ patʒ ex illo canone xvij. q. iiij. siqs suadente.

c ¶ Discipline. vel rõne ꝑlatiõis. Idez est ẽt ꝺ patre q filiũ i minorib⁹ ordinib⁹ põt corrīpe sine pena ista vel de ꝓpinq̄. j. e. ex tenore. ⁊. c. cũ volũtate. vbi de h̄ ar. de pe. di. i. §. aut scã. ⁊. xxiij. q. v. circunceliones.

d ¶ Violẽta nõri. Hec ẽ rõ quare nõ incidunt in canonem. i. sententiam.

e ¶ Monachi. quocũq; mõ. dũ tñ nõ enormiter aut in epʒ aut i abbatẽ aut in clicum secularem man⁹ iniciãt violẽtas. j. e. cum illorum.

f ¶ Sui abbatis. Si võ monachũ alteri⁹ monasterij ꝑcusserit: ꝑ abbatẽ vtriusq; monasterij ꝺbʒ absolui. j. e. cũ illoꝝ. ⁊. j. e. canonica. sʒ si mõialis monialẽ: vel cõuersaʒ vł ꝯuersuʒ aut clericũ ꝑcusserit: ꝑ epm absoluatur. j. e. de monialibus.

g ¶ Si vero alicui⁹. absolui. ergo est excõicatus. quare ītelligẽduʒ est de eo qui aĩo iniuriãdi hoc fecit. Et hoc nota ꝙ dicit malignatus: alioquin nõ eẽt excommunicatus: cum canon dolosos ⁊ violentos tm̃ teneat: vt. ꝫ. e. c. i. ⁊ xvij. q. iiij. siquis suadente.

h ¶ Grauiter vulnerauerit. casus iste ſp excipit. j. e. cũ illoꝝ.

i ¶ Officialis. i. iudex vel apparitor alicuius potestatis vel principis.

k ¶ Laico. supple ẽt q de mandato sui prelati hoc faceret: nihilominus incidit in canonem. j. e. vniuersitatis: nisi clerici deliquerint: nec aliter possunt ad iudiciũ trahi: tũc de mãdato prelatorum capi possunt: vt traditur. j. e. vt famae.

l ¶ Fortuito. tũc. n. nõ īputat: q: casus fortuiti preuideri nõ possũt. ꝫ. de homi. io. ⁊. c. vl. ⁊. ꝫ. de cõmo. c. vno. ⁊. ff. ꝺ admi. re. ad ciui. perti. l. ij. §. si eo tpe. ⁊. ff. de custo. ⁊ exhi. reo. nõ ẽ: ⁊ l. milites. in fi. q: nulla temeritas vel violẽtia in eo nõri põt: sʒ excusat rõne officij: alš nõ excusaret: q: debuit ꝓuidere: an ex facto suo posset iniuria irrogari: ar. ꝺ. de iniurijs c. vlti.

m ¶ Inferentem. Tunc. n. excommunicatus non est: cum licitum sit se defendere. j. e. ex tenore. seruato moderamine in⁊

p ¶ Cũ vxore. idez ẽ spõsa de ꝑñti: q̄a ⁊ lex ꝑmitiit illã accusare iure mariti ff. de adul. si vxor. §. i.

q ¶ Matre. nũq̄d noĩe mr̃is ītelligimus oẽs ascẽdentes: ꝺm. l. videt ꝙ sic. ff. ꝺ ver. sig. appellatiõe. ⁊ noĩe fi lij oẽs ẽt descẽdentes. vt lex dicit. ff. e. liberorũ. ꝑ leges istas videt ꝙ sic: i casu isto nõ credo hoc extendenduʒ ad ascẽdentes vel descendẽtes. cum minor fiat iniuria vnde nõ ẽ extẽdẽda licẽtia. ꝫ. de de ci. c. tue. ber.

r ¶ Turpiter. Huic. n. parcit canon: q: tã iustũ doloreʒ ꝯpescẽ nõ possʒ. C. ad. l. iul. de adult. gracch⁹. ⁊ lex permittit illũ occidere sic iuẽtũ. ff. ꝺ adl. ꝙ ait lex. §. ꝙ ait. alš ex iteruallo nõ liceret.

s ¶ Non cõtingit. quia tunc nihil intereſt eius: immo culpa est immiscere se rei ad se non pertinenti. ff. ꝺ reg. iur. culpa. ber.

t ¶ Si vero. ignorauerit. ita ꝙ ignorantia probabilis fuerit: alš nõ excusaret. ꝫ. de cleri. ex. mi. apostolice. ⁊. ꝫ. de eo qui ſnũciauit episcopa. c. i. ⁊. ij. Quid si tõ surã vidit. ⁊ eũ clericũ nõ credit. rñdeo: īcidit in sñiam: dũ tñ ille cleric⁹ sit. Quid si ī veritate nõ erat clic⁹. lʒ tõ surã deferet. ⁊ illũ ꝑcusisti credẽs illũ clicuʒ. ꝑpt ꝯsciaʒ teneris: nisi postea certus efficiaris: ar. xi. q. iij. q̄m mul tos. ꝺm vnũ casuʒ. Quid si crediderit ꝑcutẽ ticiũ laicũ. ⁊ in ꝑsona errãs ꝑcussit martinũ clicũ. Ala. dixit ꝙ i sẽtẽtiã īcidit. q: īiuriari voluit. ff. de iiurijs. eũ q. §. si iniuria. ⁊. ꝫ. de iīurijs. c. vl. T. dixit ꝙ nõ incidit i canonem. qꝺ ꝓbat ꝑ hãc lrãm: q: dixit hic si ꝑcutiat clericũ quem credebat laicũ: nõ ẽ excõicat⁹: vt h̄ dicit: sola. n. temeritas ⁊ violẽtia i h̄ ꝯsiderat. ꝫ. e. c. i. ⁊. j. e. veniẽs. ⁊. ff. ꝺ iniurijs. illud. §. vl. ⁊. se. iniuriã tñ fecit. vt dicit ala. ⁊ per eadem iura potius credo opinio. ala. tutiorem.

etiã excõicatione notari: dũ modo ipm esse clericũ ignora- uerit. vel si hoc dubium fuerit ꝓpria manu[a] dũtaxat ꝑstiterit iuramẽtũ ꝙ eum esse clericuȝ ignorasset. ab illo autẽ si ꝑsta- re noluerit[b] iuramentuȝ q2 vi- olentas manus constat eum ĩ clericum iiecisse: sicut ab excõ municato: donec de mandato sũmi pontificis absoluat̃ con- uenit abstineri.

Idem.

Non dubium ẽ ꝙ hi qui violentas manus in cle- ricos vel canonicos aut cuius- libet religionis[c] conuersos in- ijciunt: ex constitutione[d] conci lij sententiam excõicationis ĩ currunt: nec nisi in articulo[e] mortis sine ro. pon. absolutio nis possunt beneficium impe- trare.

Idem.

Mulieres vel alie per- sone que sui iuris[f] non sunt ab episcopo dioce. absol- ui possunt si manus in clericũ iniecerint violentas. De his vero qui magnẽ sunt potentie ꝛ ita delicati: ꝙ laborem[g] ve- niẽdi ad se. ap. neq̃unt sustine re: r̃ndem[9]: ꝙ status persone prius ꝛ vitas negocij ẽ intimã da ro. pon. ꝛ ꝑm consilium ei[9] tales erunt de cõmisso scelere corrigedi: illi vero qui nõ per- seipsos sed eorum auctoritate[h] vel mandato alij violenter in- ijciunt manus in clericos: ad se. ap. sunt mittendi: cum is cõ mittat vere: cuius auctorita- te[h] vel mandato delictum cõ- mitti probatur.

Idem.

Porro si aliqui[i] violen- tas manus in fratres su- os inijciunt: ꝛ ducti peniten- tia non coniuncti: sed priua- tim a te veniaȝ postulant: eos monere debes ꝛ inducere: vt his quos leserunt congrue sa- tisfaciant[k]: ꝛ ap. se. conspectui representent: cum a te vel alio sine speciali mandato ro. pon. absolui non possunt.

Idem.

a ℂ Propria manu. Soli sacro credit̃ qñ de conscĩa ali cui[9] dubitat̃ vel q̃rit̃: vt hic pȝ. xxxiiij. q. ij. in lectũ. xxxi. q. ij. si. verũ. ff. de re mili. ñ oẽs. §. a barbaris. xvi. q. iij. di lectio. ꝛ. xxxv. q. iij. extraordinaria. ꝛ. s̃. ꝺ excep. pastora lis. ar. s̃. qꝺ me. cã. c. vl. cum suis ꝯcordantijs positis ibi

b ℂ Noluerit. ħ ipso ꝙ iurare ñ vult: ꝑsumptio ẽ ꝯ euȝ: ꝙ tanq̃ȝ excõicat[9] vitabit̃. si. s̃. de here. excõicam[9]. §. q vo. cũ constet ꝙ vi olẽtas man[9] ĩ euȝ iniecit: sic. n. ꝑ cõ uicto habet̃ qui se nõ purgat. s̃. de si mo. vbi de ħ ꝛ. s̃. ꝺ pur. ca. cũ. p. ꝛ. c. in ter. ĩ fi. Itẽ ħ hẽs ꝙ lȝ cleric[9] nõ ser uet habtũ suũ ad huc retinet priuile giũ suũ. vñ ꝯ. j. eo. in audientia. ħ in tellige añ trinã ad monitionẽ. illꝺ cũ suis cõsilibus post quia tunc perdit priuilegium.

c Non dubiuȝ religiõis. cõ uersos. j. e. ex. teno re. ex eo ꝙ dicit r̃li giõis. vĩ ꝙ cõuer- si seculariũ ecclĩa rũ nõ hẽant ħ pri- uilegiũ. ar. xxvij. q. i. lex cõtinẽtie. Sȝ dicẽdũ ẽ ꝙ ex quo tradiderũt se ꝛ sua diuio obsequio siue ĩ seculari ecclĩa siue in regulari iã censent̃ ecclĩastice ꝑ- sone: ꝛ ex toto translati sũt ĩ forũ ecclie: vñ hñt emunita tẽ ecclĩasticã. xvij. q. iij. quisq̃s. Et dicit decretũ: ꝙ tãtuȝ duo sũt genera xp̃ianorũ: vnũ quod dedicatũ ẽ diuino obsequio: vt clerici ꝛ cõuersi. aliud genus: vt laici. xij. q. i. duo sũt. Quidã tñ volũt dicere ꝯ: ħ benignius ẽ dicere ꝙ sic: vt eorũ gaudeãt priuilegio: quorũ religionem ꝛ vi tam assumunt: vt supra de sta. mo. recolentes.

d ℂ Ex cõstõne concilij. xvij. q. iiij. siquis suadente. in qua cõstõne nulla fit mẽtio de cõuersis. sed ꝑ hoc. ꝛ. j. ex tenore extendit̃ ad conuersos: sic qꝺ dĩ de monachis extenditur ad regulares. s̃. de postu. ex pte. ꝛ ita ꝑ con- sequens ad oẽs ꝯuersos: vt dictum ẽ. j. e. canonica. ber.

e ℂ In articulo mortis. ꝛ in alijs casibus qui habentur j. eodem q̃ȝuis. vbi de hoc.

f Mulieres sui iuris. vt sũt serui ħ hoc intellige ꝑȝ di stinctionem illius decre. j. e. relatũ. Nec itelligas ħ verbũ de filijs famil̃. qui dum sunt in patria ptãte nõ dicuntur sui iuris: q2 tales debent ad curiam mitti: nisi sint. ĩ pubertatem. j. e. q̃ȝuis. ꝛ. c. vltimo bernardus.

g ℂ Laborẽ veniẽdi. hoc referas ad arbitriũ epĩ: ar. ff. de vbo. obli. cõtinuus. §. cũ ita. Et si videbit̃ epo ꝙ la- borẽ eũdi neq̃at sustinere ꝑꝑ ꝑiculũ morẽ istũ absoluere põt recepta sufficiẽti cautõe: ꝙ ꝑebit ꝯsilio siue r̃nso pape: ar. opri mũ. s̃. ti. pr. c. vl. ꝛ. j. e. decetero. ꝛ. c. sacro. Si ꝓ ꝑiculũ nõ ti met̃ ꝯsulat̃ papa añq̃ȝ absoluatur: ꝛ hoc vĩ dicere littera ista.

h ℂ Auctoritate vel mãdato. sic. s̃. de resti. spo. cũ ad sedẽ. ad fi. ꝛ ille dĩ facere q ꝑ aliũ facit. ff. de admi. tu. ita tñ. ff gessisse. ꝛ. xvi. q vi. cõsuetudo. ĩ fi. ꝛ. j. eo. vt fame. §. vl. ꝛ. C. de ac. cu. nõ iõ. ꝛ. ff. ad. l. aq̃l. li ber hõ. in prin. ꝛ. ff. ꝺ iu ris. om. iu. siquis id. §. vl ꝛ qui cãm ꝑbuit vel opẽ tenetur. ff. vi. bo. rap. l. ii ij. §. si. cũ seruã. ꝛ. s̃. ꝺ ho mici. sicut dignũ. §. ij. ꝛ. s̃ de iniurijs. c. vl. Sed vĩ ꝙ ille q mandato alteri[9] hoc facit nõ teneat̃ ma- xime si hẽat in illo ptãtẽ rei subiect[9] sit. ar. ff. ꝺ re iu. ñ vĩ. ꝛ. l. ꝑdicta. ff. ad l. aq̃l. liber hõ. ij. Sȝ ꝯriũ verũ ẽ q2 ꝑceptũ iniustũ fuit cui nõ debuit obedi re: ħ deo potius q̃ȝ homi ni. j. e. relatũ. ꝛ. xi. q. iij. iu lianus. nõ sp. ꝛ. xxiij. q. i. qd culpat̃ in fi. ꝛ. ff. ꝺ vi ꝛ. vi. ar. l. i. §. quotiẽs. ꝛ. j e. vniuersitatis. q2. nec il la ptãs data est laico sup clericũ. s̃. e. si. ꝓ. §. i. Sȝ pone ꝙ mãdauit ħ ante manuũ iniectionẽ peni- tuit: qd erit. r̃ndeo: nihil omin[9] ĩ canonẽ incidit: nisi reuocauerit mãdatũ ita ꝙ reuocatio ad ipsuȝ ꝑuenerit. ar. ff. mã. si mã dassem. ꝛ. ff. ad mace. si tñ. ꝛ. l. fi. fili[9]. ꝛ. ff. qꝺ iussu. l. i. r̃nso. i. ꝛ. s̃. de ꝓcura. mãdato. ꝛ. c. ex. ĩsinuatõe. ꝛ. s̃. de rescript. ex pte. iij. Sȝ pone ꝙ mãdator. añ iniectionẽ manuũ moriat̃. tũc nõ erit excõicat[9]: q2 mãdatũ morte extinguit̃. ff. mã. iter ceteras §. i. ꝛ. s̃. de offi. ꝺle. relatũ. ꝛ. c. lȝ. ꝛ ecclĩa nõ ligat sub terra: ar j. e. a nobis. ꝛ. xxiij. q. ij. legat̃. ar. a ꝯrio. Itẽ pone ꝙ si mãdat ħ ratum hȝ ex postfacto: nũqd ĩcidit ĩ canonẽ. Quidã dicũt ꝙ sic: qñ ratihabitio locũ hȝ ĩ maleficijs. ff. ꝺ vi ꝛ vi. ar. l. i. §. quotiẽs. ꝛ. ff. de his q. no. ĩfa. qd. ergo. ar. C. de ĩcest. nup. l. iij. ꝛ s̃. de resti. spo. cũ ad sedẽ. in. fi. arg. contra. ff. nam. si vero. §. si post. Non credo ꝙ in casu isto ĩcidat in sniaȝ lȝ ex post fcõ ra tũ hẽat cũ hoc fecerit causa sui ꝛ eius nomie: secus si potui ꝓ hibere ꝛ non prohibui: de hoc dicetur. j. e. q̃nte ꝑsũptõis. ber.

i Porro si aliqui. qui. nõ sunt frẽs illorũ quos leserũt: quo niam si frẽs essent: ꝛ se adinuicem percussissent: abbas eos absoluere potest. s̃. e. monachi. ꝛ. j. e. cum illorum. vel põt intelligi de alijs q̃ȝ de monachis: quod verius videtur ꝛ loq- tur episcopo suos ꝛ alia littera habet tuos: ꝛ planior est littera ꝛ sic est in antiqua.

k. ℂ Satisfaciant. argu. ꝙ non valet penitẽtia sine satisfactio ne. supra de vsuris cum tu. ꝛ. xiiij. questione. vi. si res. ꝛ. xxiiij. questione. ij. legatur. de pe. distinctione. i. neminem.

a Nulli vitare. supra de privi. cũ ꝛ plãtare. ꝛ. c. vt privilegia ad hũc. n. casũ privilegiũ nõ extẽdit. Sȝ nũqd papa cõi cãdo excõicato icidit i canonẽ. dic ꝙ nõ: lȝ aliter male faciat: de h dl. j. e. si qñ. qm̃ princeps legib⁹ solut⁹ ẽ. ff. de legi pricepſ. ꝛ. C. e. digna vox. ipẽ. n. sol⁹ iterptat leges. j. e. iter alia. vbi de h. b. iureiu. veniens. ꝛ. c. quintavallis. ꝛ. ff. pro socio. si sociẽtatem. ꝛ. ff. de ope. liber. si libertus. Et ideȝ est sic iurare ac si iuraret stare mandatis ecclesie: ꝛ illa est recta forma. ꝛ supra de ap. ad hoc. ꝛ per hoc iuramentum, hoc tãtum precipere potest: prout hic sequitur in littera: ꝛ ꝙ

b Parochianos. i monachos. Sȝ nũqd mõach⁹ poterit agere ac tõe iiuriarũ. dic ꝙ non: sȝ actõ cõpetit mõasterio ꝛ aget syndic⁹ monasterij: sicut actõ iiuriarũ ꝯpetit dño si iniuria sit servo: ꝛ aget dñs ꝛ nõ seru⁹: ist i. de iniurijs. §. servus aũt. Quid si rem. ttit mõach⁹ iniuriam. nihil agit qui posset agere mõasteriuȝ sic lȝ filiusfamilias remittat iniuriã factã sibi: pat nihilomin⁹ agere põt p iniuria filio irrogata. ff. de pac. i psona imo ꝛ si iniuria fieret filio volenti: pr agere posset. ff. de iniurijs. l. i. §. vsqȝ. mõasteriũ võ iiuriaȝ factã mõacho remittere põt: sec⁹ in ecclesia seculari: qꝛ nõ posset remittere iiuriã factã clerico. arg. xvij. q. iiij. gl quis vinc.

c ¶ Cõuersos. sic. j. c. proxi. ꝛ. supra eo. non dubium. vbi de hoc.

d ¶ Decreti. xvij. q. iiij. si quis suadente.

e ¶ Satisfaciant. Sȝ cui dabit satisfactio. p litterã istã vr ꝙ ipsi mõacho vl cõuerso leso: vt dicit hec lrã. Sȝ ꝯ videtur xij. q. i. nõ dicatis. ꝛ. ff. pro socio. l. si iter fratres. §. vl. De iniuria facta a servo dic vt isti. de iniurijs. §. qd si vsufructus. ꝛ. §. seq. In monacho võ vel cõuerso qui ppriũ non hȝ satisfactio dabitur monasterio: quod dicit hic lesis: si datur leso. satisdat monasterio: qꝛ quicquid monacho dat: monasterio acquiritur, supra de sta. mo. cum ad monasteriuȝ clerico autem seculari dȝ dari qui lesus ẽ: si clericus inde decedat: dic vt supra de penis presbyteri. ꝛ ex iniuria plures oriuntur actiones. ff. de iniurijs. l. i. §. vl. Sed coram quo estimabitur hec iniuria. respondẽt quidam ꝙ coram iudice percussoris insti. de iniurijs. §. sed postea. ꝛ sic interdum in foro seculari. Vin. dixit ꝙ ratione accessionis estimabitur coram iudice ecclĩastico. sicut dicitur in dote: ar. ꝯ. de coniugi. ser. proposuit. in fi. ꝛ supra de dote post divor. re. c. i. ij. ꝛ. iij. Sed hoc itelligẽ cum querela excõicationi defertur ad ecclesiasticum iudicem: tunc estimabitur iniuria coram ipso qꝛ aliter non absoluitur vt hic dicit. Si võ clericus simpliciter vult conqueri de iniuria sibi irrogata: satis vr ꝙ debeat sequi forum rei. papa tamen quotidie dat lrãs clericis contra laicos nomine etiam suo. ꝛ de hoc. xi. questione. iij. c. vltimo. b.

f Ex tenore. debeat qui sic iurat: non est astrictus. nisi ad iustum mandatum: ar. supra de elec. cãm que. ꝛ supra de

Nulli se possunt privilegio ap. se. tueri: quominus excõicatos vitare[a] debẽant: ꝛ pro violẽta manuũ iniectiõe i clericos sicut excõicati vitari. Idem epis ꝛ alijs prelatis p galiam constitutis.

Parochianos vr̃os siqui in monachos[b] vel cõuersos[c] pfati ordinis violẽtas manus iiecerit sub. ap. re. ẽm te p norẽ generalis decreti[d] excõicatos pu:nuncietis ipsosqȝ faciatis sicut excõicatos arctius evitari: donec lesis cõgrue satisfaciãt[e]. ꝛ cuȝ lrĩs vr̃is ap. se. ꝯspcũ ipñtẽt. Idẽ geñ ar̃epo

Ex tenore[f] lrãrum tuarũ nobis inotuit. ꝙ. b. cãonicus inquẽdã subdiaconum manus iniecit violẽtas: ꝛ ifra. Mãdam⁹ itaqȝ quatenus recepto ab eo iuramẽto: ꝙ tuo debeat[f] mãdato parere: ipm vice nostra a sñia qua tenet absoluas: sibiqȝ in ꝟtute iuramẽti precipias: ne decetero[g] i clericũ monachũ vel alicui⁹ religionis cõuersum manus inijciat violẽtas: nisi se defendendo[h] aut de mãdato[i] suorũ fecerit platorum: vel nisi sup eum prelatõis[k] misteriũ aut magisterium hẽat: aut cũ ipso in eadẽ ecclĩa socius[l] esse noscatur. Idem cenomanen. episcopo.

Decetero noveris: ꝙ siqs pro violẽta manuũ iniectione in clericuȝ ẽ vinculo excõicationis astrict⁹ si habens capitales inimicitias vel alias iustas excusatiõẽs[m] qb⁹ ab itinere rõnabiliter excusetur: ita ꝙ sine piculo. ap. se. neqat cõspectui pñtare: lȝ[n] dioc. epo recepto iuramẽto[o] ẽm morem ecclĩe sibi absolutionis grãm ipartiri sȝ est illi sub iuramẽti debito iniũgendũ: vt ꝙcitius opportũitatẽ habuerit ro. põ. adeat mãdatũ apostolicũ suscepturus[p]. Verba. iij. señ. ar̃epo. Ob hec[q] cum inter parochianos tuos: ꝛ. infra: Ro. ec. absolutionem sententie delegatorum iudicum ne

satisfaciat leso: supra. c. proxi. ꝛ. j. eo ea noscitur.

g ¶ Ne decetero. sic. j. eo. gravem.

h ¶ Defendendo. supra eodem si vero. j. be.

i ¶ Mandato suorum. dum tamen mandatum sit iustum: vel saltem si dubitetur. xxiij. q. i. quid culpatur. i fi. si autem sit iniustuȝ non est obediendũȝ. xi. questione. iij. non enim. ꝛ c. iulianus. si domi nus. exemplum de mandato habes. j eo. vniversitatis. ꝛ ca. vt fame. §. i. alis non excusatur. supra. eo. mulieres. ꝛ j. eodem vniversitatis. be.

k ¶ Prelationis. idem est si habȝ officiam in ecclesia: ratione cuius corrigere potest iferiores clericos l' magisteriuȝ: vt hic. ꝛ j. eo. cum voluntate. vbi de hoc. ꝛ supra eodem. c. i.

l ¶ Socius hoc dictum est propter assiduam conversationem. vnde presumitur ꝙ facilius manus inijciant i seipsos. quandoqȝ veniunt ad verba: ꝛ sic ad factum: ꝛ ratione presumptionis non precipitur de socio: sic propter presumptionem iuramentum quandoqȝ non indicitur clericis. supra. de cohabita. cleri. ꝛ muli. clericos. ꝛ supra de presump. litteras.

m Decetero. iustas excusationes. No. ꝙ in omni edicto intelligitur rationabilis excusatio: vt hic pȝ: quantũcũqȝ pcise scribat: exceptiones legitime excipiũtur: vt supra de offi. dele. ex pte. ij. ꝛ. supra de rescrip. siqñ. In quibus casibus quis ap. itinere excusatur: habes. j. eodem q̃uis. ꝛ in littera. ꝛ in glo.

n ¶ Licet diocesano Nũqd ꝛ pñ̃bytero. rñdeo in summa necessitate lȝ: ar. xvij. q. iiij si quis suadente. ꝛ. supra. eo. non dubium. als non: nisi hoc faceret de mandato episcopi. xxvi. q. vi. c. vlti. qꝛ episcopus hanc absolutionem bene potest committere: supra de of. or. c. vltimo.

o ¶ Iuramẽto. vt dictum. ẽ. ꝯ. e. c. pr. si. j. e. q̃uis. in fi.

p ¶ Suscepturus. non dicit absolvendus: qꝛ iam erat absolutus: qꝛ obligatio semel extincta ñ reviviscit: de con

fe.dī.iiij.q̄ris.ꝛ.xxiij.q.iiij.ſi illic.ð pe.di.iiij.diuina cle mētia.ff.ð ſolu.q res.§.aream.C.de remiſ.pig. cum ex cā.Quidā dicūt ꝙ opportunitate recepta recidūt in ex cōicatiōeʒ:ar.xxvi.q.vi.q recedūt.ꝛ.c.ð his vo.ꝛ.C.de his q bo.ceſ.poſ.l.penul.ꝛ.s̄.ð ſolu.c.pe.qð non placet nam inanis eſt actio quam excludit inopia debitoris.s̄.de re ſti.ſpo.olim.ij.ff.de dolo.l.nam is.ber.

y ¶ Pauperes.j.e.quod de his.ꝛ.c.quāuis.cōtra.So.ibi loquitur de his qui tanta paupꝑtate laborant:ꝙ ad curiam ire non poſſunt:hic de his q poſſunt ire.lʒ pauperes ſint.

quacꝫ conſueuit alijs[z] delegare:niſi in litteris commiſſiōis contineatur expreſſe de ſufficienti[t] cautione preſtanda ab his qui abſolui debent ꝙ iudicio eccleſie debeant obedire.

Clemens tertius.

Ea noſcitur:ꝛ infra. Cō.t.t.duximus reſpondendum ꝙ mulieres[t] ſenes ꝛ valitudinarij[v] ſeu membrorum deſtitutionibus impediti: licʒ ad ſe.ap.non veniāt ab epiſcopis valeant fidelium communioni reſtitui:ſatiſfacto iuxta facultates[x] his quibus per eos conſtiterit iniurias irrogatas alios autem ſiue pauperes[y] ſiue diuites ſe.ap. vel legatos[z] eius vt beneficium abſolutionis obtineant: neceſſe eſt p̄ſentari. ¶ Si vero īfirmitatis tēpore timore mortis beneficiuʒ fuerit abſolutionis indultum iuramento preſtito iniūgatur eiſdem:,vt poſtꝙ ſanitati fuerint reſtituti ad ro.ec.vel eius legatum accedant mandatuʒ ap. ſuper talibus recepturi[a].

Idem.

Cum non ab homine:ꝛ infra.Cōſul.t.t.r.ꝙ a communione illius qui ꝑ ſacrilega manuum iniectione in clericum in edictum excommunicationis incidit:licet denunciatus[b] non ſit:debes abſtinere:niſi forte id tibi ſoli pateret in quo caſu ipſum priuatim tā tummodo euitabis quādiu ab eccleſia toleratur: vt ſalteʒ verecundie rubore ſuffuſus ꝑ latenti exceſſu ſatiſfacere compellatur. In articulo vero ſecunde queſtionis reſpondem⁹ ꝙ occiſores clericorum aut p̄ſbyterorūʒ qui contempto[c] clericali habitu tyrānidi ꝛ enormitati ſe inuerecunde imiſcēt in odium clericalis exceſſus|: ꝛ terrorem atqꝫ correctionem ſimilium canone late ſententie minime coercentur[d]: iniungatur tamen eis penitentia cō petens aliquantulū aſperior[e] ꝙ ſi i laicos talia ꝯmiſiſſent.

Idem.

Cum deſideres: ꝛ infra. Fuit autem prime queſtionis tenor huiuſmodi:,vtrū alicui excommunicato q mandato eccl'ie ſtare iurauit: ꝛ āte abſolutionem ep̄s ei cōmunionem[f] reddidit:ſit communicādum ab alijs: ꝛ an epiſcop⁹ id facere debeat . Cui queſtioni t.r.ꝙ cū cautio iuratoria: quā hodie qui excommunicati ſūt

liber tas.n.Quis indebite obtēta ſi retractaſ.C.ſi aduer. liber.l.i.ꝛ.ij.qð ſi nō fecerit. tanqʒ ꝑiurus habebitur: ꝛ poſſet compelli: vt iuramentū ſeruet:arg.s̄.de iud. nouit.ber.

q ¶ Ab hec.hec ð cre.oliʒ erat de reſcriptis.

r ¶ Alijs.imo p̄mo loco remittitur ab ſolutio ſuo excommunicatori.s̄.de reſcrip.ab excōicato: ꝛ hoc cum ſnīa lata eſt ꝯ formam concilij: vt ibi dī: qð hēs.j.e.ſacro. Et ē ar. ꝙ ſemper reſcriptū dʒ eē obſentum ſm̄ ſtilum romane curie: al's ſuſpectū habeſ.s̄. de cri. fal.Quam graui ī ſi. Item ē arg. ex eo qð fieri conſueuit.xxviij.di.de ſyracuſane.ꝛ.s̄. ð clīcis ꝯiuga. diuēſis ꝛ.ff.ad ſena. ꝯſul. macedo.l.iij.ꝛ.l. item ſi filius.§.qð dicitur.

ſ ¶ Sufficiētī. cū qs eſt excōicat⁹ ꝑ iiectiōne manuuʒ ī clericos: ſola cautio iuratoria ſufficit.s̄.e.ex tenore.ꝛ j.e.cum deſidereſ.

5 ¶ Legato.j.e.ad eminentiaʒ.ꝛ.c.quis. qð ex offō legatōis lʒ.s̄.dē of. le.ꝙ tranſlatōnem. Alij vero legati q de latē pape non mittunſ hūēt ſm̄ ꝙ dī.s̄.de offi.le.c.pe.

a ¶ Recepturi.s̄.e. de cetero.vbi de hoc.

b Cum non ab hoīe. denūciatus nō ſit. Et ſic quācito ſcio aliquē excōicatū:ſtati debeo ipſum vitare: Quis nō ſit denūciat⁹:niſi ſolus hoc ſciā vt hic dicit.ꝛ. vi .q. ij.ſi tm̄.ꝛ.c. placuit.ar.ij. q.vij.pleriqꝫ.q.n.ſcit certiorari nō ðbuit.ff.ð ac. ēp.ꝛ ven.l.i.in ſi.ꝛ.xciij. di.inimicus. qꝛ excōicatio executōem ſecuʒ trahit.ſupra ð ap. paſtoraſ. ꝛ denunciatio nō ſit niſi ꝑpter ignorātes.deus enim ligat ꝛ nō hō.xj.q. iij.nemo ꝯtemnat.Jo.fauen.contradixit ꝛ male: ꝙ ante denunciationeʒ non eſt vitandus.

c ¶ Cōtempto clericali. ꝑpter hoc ſolū non perdūt p̄uilegium:ſupra.e. ſi vero aliqs.niſi poſt trinam admonitōem.j.e. i audiētia.ꝛ.c.cōtingit.ij. ſupra de apoſta.c.i.

d ¶ Minime coercenſ. ſic.j.e.perpendimus . et ſupra de apoſta.c.i. Ar. contra.j.eo.in audiētia. ꝛ.c.contingit. ij .vbi expectatur admonitō:hoc intelligitur de his q nō ſunt contenti arma portare ſed ſeuis enormitatibus ſe immiſcent:vt hic patet:ꝛ ſupra de apoſta.c.i.ꝛ.j.eo. perpendimuſ. Contraria intelliguntur de his qui taliter non excedunt: licet portent arma.vnde illi vſqꝫ ad trinam admonitionē gaudent priuilegio ſuo:vt hic dicitur:ſi.ſupra de vita ꝛ honeſtate clericorum.c.vltimo.

Cum vero ꝑ contumacia vł crimine manifeſto ſufficiēſ dʒ cautio preſtari.j.ti.proxi.ex parte.vbi de hoc. ſic etiam cum data eſt poſſeſſio cauſa rei ſeruande : ſupra de ſequeſt.ad hoc in ſi.

t Ea noſciſ.mulieres.s̄.e.mulieres.ꝛ. j .e.quis. vbi multe tales perſone excipiuntur.

u ¶ Valitudinarij . J.ti.ꝑpter īfirmitateʒ abſoluuntur: ita tamen ꝙ ſi conualuerint:ſedem apoſtolicam viſitabunt mandatum apoſtolicum recepturi.s̄.e.de cetero.ꝛ j.e.quod de his.ꝛ.c.quis .in ſi.ꝛ hic in ſi.

x ¶ Juxta facultates. hoc ſemꝑ itelligendum eſt ſm̄ ꝙ ſatiſfacere poteſt ſatiſfaciat ꝙ ſi nō poteſt : i penam aliā poteſt commutari:ar.ð maled.c.ij. vel expectet quādiu facere poſſit cautiōe recepta.s̄.de ſolu. c .penul.vbi ð hoc.

e ¶ Aſperior. Nota ꝙ ex perſona augetur crimen.xl.di.homo ff.de re.ini.omne delictum.§.i.de pe.di.i.§.aut facta.ꝛ ſupra ti.proxi.queſitum ber.

f Cum deſideres.communionem reddidit.ꝛ male: qꝛ cuʒ ipſe debeat alios prohibere ipſe hoc facere non debet ff.ſi ſerui.ven.l.alfius:ſupra de natis ex li.ven.c.vnico.vbi ð hoc:in auc.vt diffe.iudi.§.hec autem omnia in ſi.colla. ix .ꝛ xvj.q.i.in canonibus.

pstant potius ad cautelam[a] ex ꝯsuetudine ecclie ꝙ rigore canonum sit iducta: neqꝫ momēti taꝫ validi reputet: ꝙ nisi absolutiōis beneficiū subsequat ille q excōicat: debeat cōioni alioꝝ restitui: psertim cum ex eo iuramento absolutōem con secutus non sit: ꝛ ꝯstat eum excōicatum fuisse: ꝛ veꝝ sit absolutū nō esse: nec eps nec alij ꝺbent cōicare eidē: nisi fuĕit sꝫ formā ecclesie post iuramētū pstitū[b] absolut⁹: qꝛ q cū excōicato scient cōicauerit: excōicatōis penam ꝯbit[c] cum eodem. Secunde questioni hunc finē duxim⁹ imponendum: ꝙ si publica[d] fama est aliquem verberasse clericum: nec eps nec alius cōicare sibi ꝺꝫ: nisi ad arbitriuꝫ epi de hoc se purgauĕit vel ad cautelam[e] absolutōnis bñficium consequatur. Tertio loco tua discretio reqsiuit: si clericus verberatus epo mediante cuꝫ suo verberatore cū posuerit: ꝛ ille reconciliat⁹ fuerit: an per hoc is ꝺbeat ad aliorum cōionem admitti. Super quo tibi breuiter respōdem⁹: ꝙ lꝫ ille q violentas man⁹ iiecit: ei quem lesit satisfecisse taliter videatur: ecclesie tamen quā offendit[f] ex hoc nō satisfecisse dignoscit: ꝛ nisi forma[g] ecclesie q̄ p absolutione talium i troducta est: obseruet: non est cominicandum eidem. Idem.

Veniēs ad ap. se. ĩ. lator pñtiuꝫ sua nobis asser tōe mōstrauit: ꝙ cū matutina officia celebraret q̄dam monialis ecclesiam ingrediens cuꝫ alio clerico ludēdo ipedimentuꝫ pstabat. quominus deo diuinum posset obsequꝫ exhibere: vnde memoratus sacerdos ꝯmot⁹ vt liberius posset circa diuinoꝝ celebratōem[h] vacare manibus in eā appositis vt eā ecclesiam poneret cum nollet exire: in trahendo ipam coe p git eandem extra ecclesiam residere. sed tu illuꝫ ppter hoc tāꝙ excōicatum euitasti ꝛ facis ab alijs euitari. Ideoqꝫ mandamus: q̄tenus si res ita se hꝫ eum decetero non euites cum ex hoc ipm[i] excōicatum nullatenus videamus. Idem

Peruenit ad nos: ꝛ infra. De his absoluēdis q i clericis ñ enormē sꝫ modicā ꝛ leuē iiuriā irrogarunt: tue fraternitatis arbitrio[k] duxim⁹ cōmittendum. Idem.

a Ad cautelā. vt post absolutōeꝫ timore iuramēti similia ꝑtimescat. xxiij. q. vi. pessimā. ꝛ sic iuramētū nō ē ꝺ substātia absolutōis: vt infra dicam. Itē ar. ꝙ aliqd faciendū ē ad cautelam futuroꝝ. xxiij. di. i noīe dñi. ꝛ. ꝫ. de elec. lꝫ. lxiij. di. cum hadrianus. ꝛ exēpla psentia nos pcauere faciūt i futuꝝ lxxxij. d. plurimos. ad fi. ꝛ. ff. locati. si quis domum. §. i. e. c. in pn. ꝛ aliqui absoluūtur sine iuramento quod nō fieret si esset de substantia. j. e. super eo. ꝛ. j. e. a nobis in fi. ꝛ sic tenet absolutio: lꝫ non debeat sine iuramento absolui. qꝛ libertas vbicunqꝫ obtenta fuerit: non reuocat. C. si aduersus li. l i. ꝛ. ij. ꝛ. sic lꝫ composuerit: necessaria ē absolutio: secus ē in cautōne facta p pter nouum opus nucianti: vbi nō ē opus vt post cautōem remittat. ff. ꝺ rmis. l. i. §. i. ibi plane. ꝛ quod dic: nisi forma ꝛc. itelligē dum est pncipalis de absolutiōe cum iuramento: q̄ tam q̄ꝫtum ad veritatē eadem ē cum illa q̄ fit sine iuramento. sed forma ecclesie generalit ꝺꝫ obseruari: nec debet omitti nisi ex cā. j. e. super eo. sed si iuramentum omittatur: nihilominus tenet absolutio.

b Pstitū. sm ꝙ dcm̄ ē. ꝫ. e. ex tenore. ꝫ forma ecclie obsuari generalr ꝺꝫ: nec omittit nisi ex cā j. e. sup eo. ꝫ si iuramentū omittat tñ tꝫ absolutō

c Cōtrahit. nisi. i cāib⁹ q ꝯtinent i his versibus. Hec anathema qdē soluūt ne possit obesse. Utile lex: humile. res ignorata necesse. Utile ppter vtilitatem meā: ꝛ ne ille ꝯmodū habeat: possum cōicare excōicato. j. e. si vere. Iteꝫ ppter vtilitatē excōicati possum ei communicare i his q̄ ptinēt ad ei⁹ salutem. j. eo. rñso ꝛ. c. cuꝫ voluntate in pri. ꝛ. xi. q. iij. antecessor. ꝛ. c. se. ꝛ. c. cum excōicato. Lex ppter eandē legem q̄ ē viro ꝛ vxori: vxor pt cōicare viro. xi. q. iij. qm̄ multos. ꝛ. j. c. inter alia. Humile: sicut ē i filijs seruis ancillis mercenarijs vt in pri. concor. Ignorata vt hic. ex eo ꝙ dicit scient: ꝛ in. c. qm̄. ꝛ. ꝫ. de homi. sicut illi pterea. ita ꝙ ignorātia nō sit crassa ꝫ. de cle. ex. mi. apostolice. ꝛ. xij. q. ij. q ꝛ humāis Necesse. vt. c. qm̄ multos ꝛ. j. e. inter. t.

d Si publica fama. Nō ꝙ si fama ē aliquem eē exccōicatū: vitandus ē. si. ꝫ. de cleri. ex. mi. c. illud. ꝛ ita fama facit pbatōem: ꝛ fama ipedit mrimonū ꝯhendum. ꝫ. de consan. super eo.

e Ad cautelam. j. e. venerabili. ꝛ. ꝫ. de ap. ad psentiam. ꝛ de conse. di. iiij. si nullā: ar. vt sic fama tollatur.

f Quā offendit: quā ille dimittere nō potuit. xxiij. q. iiij. si is q. ꝛ. lxiij. di. salonitane. Et ē ar. ꝙ hec iiuria nō solū fit iiuriato ꝫ toti ordini clericali. j. e. ꝯtingit. si. ꝫ. de fo. ꝯpe. si diligēti vñ iste nō potuit pacisci sup iiuria q̄ten⁹ ecclīam contingebat nisi forma ecclesie fuerit obseruata: vt hic dicit.

g Nisi forma ecclie. vt. s. iuramento pstito: ꝙ stabit mādato ecclie: absolnat vt. ꝫ. e. c. i. i. rñso i fi. ꝛ. ꝫ. e. ex tenore. ꝛ. c. decetero. Sed qd si iuramento omisso fuerit absolutus. Arg. est hic q nō teneat absolutio: ꝛ hoc quidam concedunt sed hoc non credo: qꝛ iuramentum non est de substantia absolutionis: sed recipitur potius ad cautelam ne decetero talia psumant: vt. ꝫ.

h Veniens. celebratōem. Ex hoc psumit ꝙ bono zelo ꝛ nō aio iiuriandi manus i eū apposuit. sola enim temeritas et violentia notatur ꝫ. e. c. i. ꝛ. xvij. q. iiij si qs suadēte. ꝛ ita pꝫ: ꝙ sacerdos turbantem offm̄ diuinū sine pena excōicatōis pōt expellē de ecclesia: ꝛ quilꝫ alius rōne officij: quod obtinet i ecclesia ꝛ etiam seniores de ipsa ecclia j. e. cum voluntate §. ij. vbi notatur in quibus cāibus excōmunicatus non est qui manus mittit in clericum.

i Ex hoc ipꝫ. i. ex hac tali ꝛ leui castigatōe non incidit i canonem: ꝛ maxime quā i ppria psona voluit exercere ar. j. e. vniuersitatis. ff. loca. item queritur. §. iulian⁹. ff. ad. l. aquil. sed ꝛ si quecunqꝫ. §. vlti. ala.

k Peruenit. arbitrio. Ala. dixit ꝙ ista decre. ꝯtinet spālem idulgentiam. Alij dicūt ꝙ ius cōe ꝯtinet. Ad qd ergo posita esset. xix. di. si romanoꝝ vt officeret poti⁹ q̄ pdesset ꝛ in errorem duceret: ꝙ contineat ius cōe: est ar. ꝫ. de cōsti. grego. in pn. libri. ꝛ sic p hoc licituꝫ ē epis tales absoluere p modica iiuria ꝛ leui irrogata ꝛ huiusmodi leuis iiuria pōt leuiter emendari. ꝫ. de accu. cum dilecti. j. q̄ ēt nō ifamat. ꝫ. ꝺ re iudi. cū te. vñ satis possūt episcopi beneficio hui⁹ decre. absoluē tales ex generali

concessione: vel dicas vt ala. quod est securi⁹.

a Significauit. eadē. s. quo ad puatiōe3 sacrorū: 7 sic intelligit. xi. q. iij. excōicatos. 7. c. seqns vel forte hi fuerūt excōicati cū oib⁹ pticipātib⁹ eis. xi. q. iij. excellētis sim⁹. j. e. qd i dubijs. i. s. 7 ita expone eadē snia. s. maiori vel isti participaue rūt excōicatis i eo dem crie criosis: 7 ita eadē snia cū ill' ligātur: vn̄ remitti debēt ad suū excōicatorē absoluendi. j. e. nup. 7. c. si ɔcubine. 7 h vi⁹ credo

b Ua nos. temerarias. largi⁹ est hoc itelligēdū: q3 si violentas dirisset. quedā. n. man⁹ dicūtur temerarie h non violente. j. e. cōtingit.

c Incēdiarij. incēdiarij. n. excōicādi sūt. xxiij. q. vlti. pessima. 7 h3 leges igni tradūtur. ff. d icē. rui. nau. q edes vel capite puniūt ff. de penis. l. capitaliū. §. nōnunq3. cū distinctione illius. §. nōnunq3.

d Publica. Ergo v: ex hoc q ipso fcō sint excōicati: alis nō v: q habe ret locum publicatio. Et sic ē ar. ɔ. xxiij. q. vi. pessimam. vbi pcipiūt excōicari. Un̄ gdā restringūt hoc ad icendarios ecclesiar 7 religiosor locorum j. e. cōquesti. 7. xi. q. iij. canonica. 7. xvij. q. iiij. oēs eccl'ie vn̄ post publicatione a papa tm̄ sūt absoluēdi: 7 hoc in odiū cor statutū fuit h ad terrorē alior. Sic qn̄3 priuātur aliq eccl'iastica sepultura ad terrorē alior. supra de torne. c. i. 7. s. de rap. sup' eo. h q3 hic non distinguitur d oibus itelligas. Tamē nō credo q oēs incendiarij generaliter ipso iur sint excōicati: nisi de incēdarijs ecclesiarū: cū de alijs nō iuenitā. Et p hanc decre. nō pbatur q ipo iure sint excōicati: h illis prio excōicatis ab epis subsecuta publicatōe ac denūciatiōe papa p hāc decre. reseruat sibi eor absolutionē ad terrorē: vt dixi. al' epi possent absoluere omnes incendarios. j. e. nuper.

e A audientiā. a latere q dicāt missi a' latere dn̄i pape hēs. s. d of. le. c. pe. 7. vl. 7 i ɔsti. Inn. iiij. e. t. offi

f Pro tpe. i. postq3 egressus ē vrbē quousq3. (cu nr̄i. reuersus ē: l3 iurisdictionē nō hēat. nisi i ea. puicia q̄ sibi decreta ē. ff. de of. procon. l. i. 7. vl. 7 hoc ex officio legationis licet eis: q3uis de hoc non habeant speciale mandatum: vt hic dicit. s. de of. le. q trāslatione. 7. j. e. q3uis 7. s. e. ca nolcit. de alijs q nō sunt missi d latere pape: an

Significauit nobis: 7. j. Uerū clericos q scienter 7 spōte pticipauerūt excōicatis a nobis 7 ipos i officijs receperūt: eadē excōicatiōis sētētia cū ipis nō dubitamus inuolui: quos ēt p bn̄ficio absolutōis habēdo ad nos volum⁹ cū lrar tuar isinnatiōe remitti. dem.

Ua nos duxit strnitas cōsulēdos: 7. j. Fratnitati tue taliter rn̄dem⁹ q cū nō solum q in clericos temerarias[b] man⁹ iijciūt sed ēt incēdiarij[c] ex quo sūt p eccl'ie snia3 publicati[d] p absolutiōis bn̄ficio ad ap. se. sunt mittendi. dem.

De eminentiā se. ap. 7. j. Sicut ex pte tua nr̄is est aurib⁹ intimatū: tibi extat dubiū: vtrū absolutōis bn̄ficium assequant q p iniectiōe manuum in clericos vel alias religiosas psonas excōicatiōe3 icurrūt: 7 a legatis cardinalib⁹ q a latere[e] romani pontificis destinātur, p tpe[f] absoluūtur: cū ijdem legati mādatu3 super h nō ōndant expssu3 sup quo id a te volum⁹ obseruari: vt eos habeas absque omni hesitatiōis scrupulo absolutos: quos constiterit a talib⁹ beneficiu3 absolutionis adeptos. de3

Nobis fuit ex pte tua qsitū: vtrū sigs ita pnūciauerit: qsqs[g] furtū fecerit excōicatus sit: hec gnālis clausula ad ipsi⁹ excōicatoris sub ditos referatur: an gnāliter extendat ad oēs q nō sunt de iurisditōe illius. Ad qd dicim⁹ q hac snia nō nisi subditi[h] obligāt: nisi forte plus contulērit maior 7 largior auctoritas delegantis. de3.

Onqsti sūt nobis regin. canonici: q. i. de mala frena 7 eius sequaces quasdam ecclesias regin. episcopatus violenter confregerūt eas q3 spoliare minime dubitarūt Quoniam igitur grauia sunt nec clausis debent oculis preteriri: mandamus: quatenus si est ita: memoratos sacrileg gos excommunicatos[k] arcti

g Nobis. qsqs furtū. hac forma vborū oēs noiati itelligūtur excōicati: q furtū comittūt taq3 expssis, pprijs noib⁹ ff. de condi. 7 demō. noiatim. 7 isti. de exhere. li. §. masculos.

h Nō nisi sbditi. S3 ɔ vi: q rōe dlicti efficit qs d iurisditōe illi⁹ q sniam tulit. vi. q. iij. acuit. 7. iij. q. vi. ibi cā. C. vbi d cri. agi op. aut. q'i pui. 7. s. d priui. ex tuar vbi de hoc. h vniuersi ligant: cū q3tū ad hoc sūt eius subditi. rn̄deo si generaliter itellexit qsquis furtū fecerit vbicūq3 clausula ista n̄ referr: nisi ad subditos: vt hic dicit qm̄ extra pochiā suā nullam h3 iurisditionem: vn̄ illa snia nō extēdit vltra terminos sue iurisditionis. ff. de iurisdi. om. iu. l. vl. 7. s. de offi. le. nouit. Cōphendit ergo tm̄ subditos suos ēt delinqntes i eius pochia cū ex hoc sp si subditi sint. nā rōe dlicti sortit qs forū. s. d fo. cōpe. c. vl. 7 i pd. concor. nā 7 pses puicie advsus extraneos hoies h3 ipiū cū malū cōmiserit. ff. de offi. psi. l. iij. nec distiguitur vn̄ sint: vt ibi. h v: q p talē sniam nō sint ligati alij d alia puincia: cū ipsi ignorēt talē snia3: l3 ibi delinqnt 7 efficiāt de foro illi⁹ vt per hoc illos possit punire. snia. n. nō ligat ignorātes: 7 pcipue illos qbus publicata nō ē. lxxxij. di. pposuisti. xvi d. qd dicit. Dicas q hn̄ sr excōicati. q3 icidūt i fcm̄ dānatū: 7 q cūq3 fc3 fac ia3 p snia3 excōicatōis dānatū iudicat excōicat⁹ q̄si a cāone. ar. xxiij. q. i. c. i. ij. 7. iij. 7 pp dlictū ibi cōmissū itelligit eē d pochia sua 7 sic excōicati sr: nec excusat: eo q dicāt se igrasse snia3: q3 ipsi cū rē illicitā 7 phibitā faciāt: stati sunt in culpa: 7 potuerūt qrere de hoc. Quidā si moriat vel trāsferat ad illam eccl'iam qui tulit aliā sniam nunqd tenet p⁹ mortē vel recessū: vt qui ɔfacient sint excōicati. videtur q sic: q3 scripta epor anathematizant etiā post mortē: 7 facere possūt decretū: ita vt qui ɔfacit punitur. ij. qō. iiij. nullus. 7. s. de ma. 7 obe. c. ij. 7 supra de offi. le. c. vl. ar. ɔ dicit lex q iterdictu3 non durat vltra iurisditionē iterdicētis. ff. d penis. l. vl. Dici pōt q interdictū siue snia excōicationis simpliciter lata nō durat vltra tps pferentis. nisi successor ea3 cōfirmet 7 ratā habeat. h cum diffiniēdo statutū siue decretū aliquod facit. ligat etia3 post recessum: quia statuta talia perpetua sunt. supra de offi. lega. c. vltimo. 7. ff. de offi. pre. vrb. l. i. §. vltimo. C. de postu. l. i nisi expressim per successores reuocetur.

i Nisi forte plus. argumentum q sententia que nulla ē: potest rata haberi: 7 erit aliqua. q. questione. i. in primis.

k Onquesti excōicatos nūcietis. Ergo v: ex hoc: q ipo iur

sint excōicati h^9i sacrilegi: qđ veꝝ ē đ h^9 i violatoribus ⁊ fractorib^9 eccliaꝝ. siue icēdiarijs. xi. q. iiij. canonica. ⁊ . xvij. q. iiij. oēs ecclie. de qb^9 itelligunt illa duo. c. Alij vō nō sunt excōicati ipso iure ꝫ excōicādi: vt dcm̄ ē. s. e. tua. Hug. tñ dixit: ꝙ illa capla nō st late snie: ꝫ hec decre. ꝯriū ondit: ⁊ ita ēt huat. Sꝫ hugo itellerit capla illa nō de effractorib^9 ecclia rū: ꝫ đ his q aliūde aliq rapiūt pter effractionez.

fic. s. de resti. spo. pisanis. Ar. ꝯ: ꝙ potl^9 cā facti ꝗ ipsuꝫ fcm̄ ꝯsiderari dꝫ. xxiij. q. vlt. occidit. ⁊. s. de accu. cuꝫ dilecti. j. ff. de furtis veꝝ. nec refert vñcunqꝫ crimia claru erint vt corrigantur. xxiiij. q. iij. eccle.

k ¶ Nequaꝗ euadūt. ēt si monach^9 ꝯsētiret. j. e. ꝯtigit.

us euitari: donec passis iniuriam congrue satisfaciant: ⁊ dāna p eis data resarciant: ⁊ cum lrīs vestris rei veritatem continētibus ap. se. cōspectui representent^a. Idem.

Perpendimus ex lrīs tuis ꝙ qdaꝫ sacerdos pro eo ꝙ quidā se filiuꝫ regis falso noiare psūpsit: ⁊ armis acceptis seditōeꝫ fecit ⁊ guerrā a. b. comite iussus est fustigari: q postea eius mandato traditus patibulo expirauit: ⁊ infra. Et. duximus respondendū: ꝙ si memoratus sacerdos tali modo excessit: ⁊ non pro pulsando^b sꝫ iferendo iiuriam fuit decisus: non vī nobis ꝙ interfectores eius propter hoc ad obtinendaꝫ absolutionez^c ap. se. adire cogātur^d. tu vō q merita personarum bene nosti penitentiam eis competentem^e iniungas. Idem.

Uniuersitatis vestre cōsultationē accepimus: q̄ nos reqsistis: vtrum laicus icidat in excōicatōis edictum q ad iussionē abbbatis i cuius seruitio cōmorat: in clericum monachū aut couersum temerarias man^9 psumit inijcē maxie vbi cā ñ subest^f pp quaꝫ debeat vberari. Nob aūt vī: ꝙ nisi cā reglaris discipline h fa ciat abbas i ppa psona^g: vel si necessitas vrget: p clicū l mōachū fieri^h iubeat: tā q tales vberari pcipit: ꝗ illi q vberāt: ēt si cā subessꝫ: excōicationis sniaꝫ. donec ad ap. se. veniant. nequaꝗ^k euadunt. Idem.

In audientia nr̄a. tal fuit ex pte tua pposita cosultatio: vtrū clici q arma militaria relicto hitu clicali gestare nullaten^9 erubescūt: si eis fuerit iniuria corpal illata vel se a captōe i demerit: illa clicoꝝ debeant imunitate gaudē: q̄ p temeraria manuū iniectiōe fcā i clicū excōicat^9 qs ipo iure notat. Ad hec tibi breuiter rñdem^9: ꝙ cū frustra ecclie implorꝫ auxiliū: q ꝯmittit i ipsaꝫ ⁊ lex^m seclariuꝫ pncipum huic rñso satꝫ efficax afferat argu. q̄ māifeste cautū hēt mr̄onaꝫ c^9 pudicitia attētata fuerit: ñ posse iiuriaꝝ^o agē si i veste meretricali^p fuerit dephensa h^9i

a ¶ Rpñtent. Ex q̄. n. incēdiarij vl effractores ecclesiaꝝ publice denūciati sr: nō pñt absolui: nisi a papa: ꝫ añ hñ si satissacere volūt: q2 ꝯditor canonis añ đnunciationē eoꝝ ñ rtinuit sibi eoꝝ absolutionē. j. e. nup. ⁊ hoc ad terroē oium statutum fuit pp enormitatem excessus. s. eo. tua.

b Perpēdim^9. non p pulsādo. nā viꝫ vi rpellēlꝫ. s. e. si vō. § . ij. ⁊ s. đ ho. sigti. vbi đ hoc.

c ¶ Absolutionez. sic. s. e. cū ñ ab homie. ⁊. s. de apo. c. i. j. e. i audiētia. ꝯ ꝫ illud solutū est. s. e. cū non ab homine.

d ¶ Cogāt. Sꝫ ꝯ vī: clericus nō pōt renūciare puilegio suo. j. e. ꝯtingit j. ⁊. s. de foro ꝯpe. si diligēti. Dic ꝙ manēdo clericus nō pōt renūciare: vt i ꝯrījs: ꝫ apostatādo ab hitu suo p^9 trinaꝫ admonitionē vel imiscendo se enormitatib^9 puilegiuꝫ amittit: vt h pꝫ: ⁊. s. e. cū nō ab hoie. ⁊. j. e. i audientia. ⁊. c. ꝯtigit. ipso eni fcō se puant talia faciendo. s. de vita ⁊ hoc cle. c. vlt. ⁊. s. de cle. ꝯiuga. c. penult. argu.

Ar. ꝯ. j. e. vt fame. vbi clerici p laicos capiunt. Nō est ꝯ q2 i alio casu diuēso loqtur ibi de clerico q aliter capi ⁊ corrigi nō pōt: nisi de mādato prelatorū capiat: ⁊ ad iudiciū adducatur.

l In audiētia frustra ecclie s. đ imu. ec. c. vl. ⁊ s. ne cle. vel mo. c. ij. ⁊. xvij. q. iiij. frat supra de vsuris q2 frustra. ⁊. ff. de mino. auxilium in fi. ⁊. ff. quod me. cā. isti qdem.

m ¶ Lex. ff. de iniur. iteꝫ apud. §. si quis virgines.

n ¶ Iniuriarum. Nō. n. iniuriatur mr̄imonio q ipsuꝫ ignorauit. C. de adul. si ea. sic nec militie aut ēt clericali q militiā ignōat. ff. loca. si ignorās. s. e. si vō aliquis. Quid si pcussi laicū credēs ⁊ volēs pcutere clericū: nū qd incidi in canonem: ar. ꝙ sic. s. de biga. nup. ⁊. c. vlti. ff. ad. l. agli. sciaꝫ. §. ij. Ar. ꝯ. ff. ad. l. cor. de sic. l. i. §. diuus. vbi iudicat hm ꝙ fit: non hm ꝙ faciens intendit. ff. de iniurijs si cū seruo. ⁊. l. prece. in fi. sed in veritate non est excommunicatus: lꝫ de iniuria teneatur.

e ¶ Competentē. paulo maiorē qꝫ si i laicos talia ꝯmisissent. s. e. cū non ab hoie i fi. Sꝫ q̄re iponit ei pnia: q2 q auctoritate iudicis malos interficit: minister dei ē. xxiij. q. v. miles. ⁊. c. q malos. Satis pōt dici: ꝙ ad cautelā iponit pnia si comes ille hēbat ptātez h faciēdi: als sec^9 ē: vt h ⁊ i. c. cū ñ ab hoie i fi.

f Uniuersitatꝫ. subest. Iō dic marie: q2 idē ē ēt si cā sbessꝫ vt. j. seqt: sed h executor nō ꝯsiderat q exeq dꝫ: siue snia sit iusta siue iniusta. s. de. of. dele. pastoralis. §. q2 vero.

g ¶ Persona. sic. v. q. v. illi q. Ar. ꝯ. lxxxvj. di. nō liceat. ⁊. C. đ epis. ⁊ cle. auc. ꝫ neqꝫ. So. aliud est i epo: ⁊ spāle q suis manibus nullū pcutere dꝫ: cui scitas ignoscēdi gliaꝫ dereliqt. C. đ epi. ⁊ cle. siqs in h. ꝫ abbas h: facē pōt: vt h. ⁊. xlv. di. cū btūs.

h ¶ Fieri iubeat moderate. ita ꝙ nō excedat đbitā correctionē: als pōt appellari ab ipso. s. de off. or. irrefragabili. ⁊ puniri ēt dꝫ. s. de ap. de pore. ⁊ icideret i canonē: q2 leuis ⁊ moderata castigatio pmissa ē. j. e. cū volūtate. §. ij. vbi de hoc.

i ¶ Subesset. lꝫ iusta cā subsit: q alit qꝫ debeat facit: ñ excusatur. j. e. sacro. ⁊ sic neqꝫ i facto neqꝫ i modo facti dꝫ eē peccatū

o ¶ Meretricali. ⁊ sic perdit priuilegiuꝫ. ff. de rit. nup. senatoris filia.

p ¶ Tertio. si. supra de vi. ⁊ ho. cle. c. vlti. ⁊. j. c. ꝯtingit. Ar. ꝯ. s. de aposta. c. i. ⁊ supra. e. ppendimus. ⁊. s. e. cum non ab homine. ꝫ ibi soluit. Item ar. ꝯ. s. ne cle. vl mo. c. i. Sol. ibi nō logt de tali captione ꝫ de illis q dephenduntur in administratione: nec fit ibi mentio đ manu iniuriosa: ⁊ ecclia non defendit illos q in fraudem dephendunt quo minus teneāt ⁊ sic non tangit hoc.

q Quod de his. pauptate. si. j. eo. Quis. Cōtra supra

r eo. ea noscit sed ibi soluitur.

¶ Uisitare. sic. s. e. decetero ⁊. c. ea noscitur. ⁊. j. eo. qꝫ uis in fine.

ſ Quim, p cā ob duplicē cām. s. quia man^9 violentas iniecit in fratrē: ⁊ q2 imunitatē ecclie violauit. Et

clici si a platis suis tertioꝰ cōmoniti militaria noluerint arma dponere. d puilegio clicoꝝ sbsidiū aliqd hr̄e n̄ dbēt. I dē.

Q Uod d his: r.j. §.j. duximꝰ rn̄dēdū: q is q asspit se in canonē late snie icidisse n̄ alr q p se. ap. vl' eiꝰ legatū absolutiōis pt bn̄ficiū obtinere: nisi forte sit in mōtis articulo vl' pauptate aut ifirmitate vl' senectute tāta grauet: q ad ec. ro. laborē subire n̄ valeat veniēdi: vl ab h alio ipedimēto canonico retrahat. Ceterū ab hisi forma sacri exigi cō sueuit: vt resūptis viribꝰ r oppōtūitate pcessa ro. ec. i ppa psōa debeāt visitare. I nno. iij arepo deca. r pcētori lugdu.

Q Uz p cā q inf. g. r. f. cabilonen. eccle ardiaco pnos vtebat: eis pcesserimis auditorē: pcurator. g. allegauit: q cū. f. archid. in succētorē in cōi dormitorio manus iiecisset temē violentas: r eū traxisst vberādo p claustruz: tuss̄r archiepe eū ob violētā manuuz iniectionē r violationē imunitatis eccl'ie fecisti excōicatuz publice nūciāi: r.j. Di. v. mandamꝰ: qtenꝰ si vob pstitit dcm̄. f. aīi dia. ob duplicē cāz excōicatuz fuisse: r expssisse tm̄ altā i lr̄is qs sup absolutōe sua impetrauit: ipm tāq excōicatuz satisfacē eccl'ie sue p alta monitione pmissa cogatis. I dem abbati sancti andree.

. Nob ē sepe qsitū: vtruz si aliqs excōocatꝰ i q idicia fuerit pnie manifesta: nec p eum stetit: q minꝰ reconciliaret ecclīastice vnitati: n̄ suscepto bn̄ficio absolutionis decesserit: p absoluto ab eccl'ia sit hn̄dus: r vtrū p tali recipiēda sit elemosyna r a fidelibꝰ sit orādū r.j. Nos igit cōsul. t. breuit. r. q iudiciū dei vtati q non fallit nec fallit sp̄ īnitit: iudiciū āt eccl'e nōnūq opinionē sequtur quā r fallere sepe contingit r falli: pp qd contigit iterduz vt qui ligatꝰ est apud deuz apud eccl'iam sit solutus: r q liber ē apud deū: ecclesiastica sit sententia inodatus. Vinculuz ergo quo peccator ligatus est apud deū: i culpe remissione dissoluitur: illud aūt quo ligatꝰ ē apud eccl'iam: cū snia remittit: relaxatur: quod in suscitatione

sic colligit h. ar. q sacrilegi q imunitatē eccl'ie violāt: sūt excōicati: r ita idē eēt si laicū vberasst in claustro. ar. xvij. q. iiij. oēs. Dic q icidit i miorē excōicationē: qr priuatus ē cōione eccl'ie: ex eo q imunitatez eccl'ie violauit. xvij. q. iiij. sig domū. r si non satisfecerit pꝰ tertiā admōitionē: maiōi excōicatiōe nōbitur: vt ibi dr. r ita nō sūt oēs sacrilegi excōicati ipo iur maiori excōicatione: r qr iste nō satisfaciebat: fuit excōicatus a suo plato: et ita ob duplicē cāz nodatꝰ fuit maiori snia. vt. j. dic. r illud. c. oēs restingit. ad suū casū ad violatores eccl'iaꝝ vt dixi. s. e. tua. r. c pquesti. vl forte lata erat snia: vt qcūqz violaret immunitatē eccl'ie eēt excōicatus.

C Tāqz excōmunicatū. Istud tāqz expssiuū ē vitatis. vt dictū ē. Ex h pz q si aliqs luribꝰ de causis fuit excōmūicatꝰ r vnā expressit i absolutione: r aliam tacuit: adhuc remanz excōicatꝰ. ar. s. d of. or. ex pte. ibi ēt tāgit de h. qr p surreptione absolutio ē obtēta. j. e. officij. Quot. n. sūt excōicatiōes: tot debēt eē absolutiōes. ij. q. iij. nōndum. ff. si plura. r d pe. di v. c. i. vbi dr q de oibus erit indulgentia petēda. sicut r in dnūciatōe noui opis qt fiunt denūciatiōes: tot erunt remissiōes. ff. de noui. ope. nunci. de pupillo. §. si ex pluribus. sic r in libertate: si p obreptionē obtenta fuerit n̄ valz: lz sit fauorabilis. ff. de fideicō. li. cū. vo §. subuentuz. Ecōtra vr: q non sit excōicatꝰ: qr libertas semel data cōpetit siue ex iusta siue ex iiusta cā data sit: non reuocat. isti. q. ex cau. ma. non. pos. §. semel. r. s. de psan. qr circa. ar. s. de conuer. piu. ex pte. r. ff. de ma. vin. iusta. § i. r. l. si pater. §. i. Itē sigs. p dolū ē liberatꝰ: tz liberatio: sed agit de dolo. ff. de dolo si seruus. r. l. se. Itē piguus liberalis non obstāte dolo. ff. de pig. ac. si. rem. §. omnis. So. si dicatur: q semel excōmunicatꝰ amplus excōmunicatiōe durante excōmunicari non possit. tunc tenz absolutio: lz alias cās nō expresserit: si expresserit illaz cām p q primo fuit excōicatꝰ: s hoc non ē verꝝ. Si aūt dicat q excōicatꝰ posset iterꝝ excōicari. qd verū ē: refert an expssa sit cā absolutiōis an nō: si nō est expssa: s indeterminate absoluit: tūc ab oibꝰ ē absolutꝰ. s si vna cā tm̄ fuit expressa. tūc absolutio nō extēdit ad q nō fuerūt expressa. ar. ff. de acceptil. pluribꝰ. C. de procurato. maritꝰ. vl distiguit an p ignorātiā omiserit: an sciēter. ar. s. de rescrip. sup lr̄is. ita dixit. io. Sz ego in hoc casu non admitto illā distictionē. Alij dicūt illum absolutū indistincte: s cogit redire ad curiā r satisfacere iniuriato. T. dixit q si aliqs quis ē excōicatus pp plures cās. s vnica tm̄ snia qzuis aliquas cās taceat: dū absoluit. absolutꝰ ē: s dz cōpelli satisfacere pro alia iniuriā passo: et sm̄ hoc illud tāqz ē similitudinariū. Si xo pluribꝰ r diuersis excōicatiōibꝰ sit ligatꝰ ex causis diuersis. si aliquas supprimit: nō ē absolutus s remanz excōicatꝰ p alijs s'm hoc istud tāqz est expressiuū veritatis. Ego credo q qualitercūqz sit aliqs excōicatꝰ siue vna snia siue pluribus sententijs ex pluribus r diuersis causis: qui vere vult absolui: oēm cāz p qua vel pro qbus fuit excōicatus dz exprimere in absolutione sua: qr p vnaquaqz sola fuit excōicatus. r vna snia sufficit ad excōicationē. r sic vna sententia absolutiōis isufficit ad plures excōicationes dūmodo exprimāt oēs cause prioris excōicationis. al's non tenet absolutio per surreptionem obtēta: vt bn̄ colligit. j. e. officij lz quidaz dicant q inno. nō rn̄dit ad hoc in. c. officij. r premissas solutiōes non multum approbo.

u N Nobis. a fidelibus. sit orādū. r ē. dicendū: q non: nisi pus fuerit absolutus. j. e. sacris.

x C Nec fallit. xxiiij. q. ij. deus q. de conse. di. ij. panem.

y C Iudiciū aūt ecclesie. Iudiciū. n. ecclesie diuinū dz imitari iudicium inquantum pōt. xi. q. iij. tunc vera est.

z C Opinionem sequit. r iō sepe fallit. s. de re iudi. lator. r. c. psanguinei. s. de frig. fraternitatis. r. xxiiij. q. iij. sigs non rcō. r cū de errore cōstiterit: reuocat qd factū est. vt tribus primis concor. r. xxxv. q. ix. §. his ita.

a C Relaxatur. Hic surgit ratio: quar quis potest absolui ab excommunicatione post mortem: r nō baptizari post mortem quia sententia ecclesie ligat corpus r etiam animaz: r lz sit iniusta: aufert sepulturam: baptismus vero character est anime: vnde post mortem non ē quod valeat baptizari. ar. xxxij. q. vij. licite. vincen.

a ¶ Lazari.xi.q.iij.tunc vera est.
b ¶ Non potuerit. Si talis i extremis positus habuisset copi am sacerdotis ab eo potuisset absolui.s.e.nō dubiū.r.c.qđ đ his.r.j.eo.q̄zuis: s3 exquo iā mortuus ē nō pōt absolui: nisi p papā vel eius legatū vel a quo debuit viuus absolui: nūquid a alaico pōt absolui in ar ticulo mortis: ar.q̄.sic đ pe.di.i.quē penitet.đ cō se.di.iiij.sanctū ē: vbi lai cus absoluit p extremā necessitatē quē eps ab soluere debuit.l.dist. in capite.lau.
c ¶ Super terram.xxiiij. q.i.quodcunq3.ber.
d ¶ Nō ꝯtemptꝰ.religio nis.hec v̄ba habes đ con se.di.iiij.baptismi..vicē.
e ¶ Mortuos.puta i he resi.xxiiij.q.ij.sane. pfert Nō q̄ si agat ꝯ psonam vel đ psona im pꝰ mortē q̄ri non d3: q2 crīa morte extingunt. xxiij. di. quo rūdā.C.si reꝰ vl'ac.mor. su.l.i.r.ij.nisi i heresi: vt c.sane.r hic. Si v̄o agit ppter bona vel ꝯ psonā3 c bona pꝰ mortē agi pōt C.si pen.ap.mor iterue. l q̄zuis.r sic pꝰ mortē agi tur de mīimonio ppter bōa.s.q n.sint legi.cau sam que.
f ¶ Rigorē.xlv.di.disci plina.r.c.sūt nanq3.r.s. de pur.ca.inter.
g ¶ Ceteris idulgemꝰ.i. idultū esse ostendimus: q2 cum eos absoluē pos sent viuos iur cōi: ita ēt absoluere possunt post mortem ex cā pmissa.i. si de ipsoꝝ pnia p euiden tia signa constiterit.
h ¶ Forma huet.sed forma nō pōt seruari ex toto: q2 hic n pōt amodo iurare: r tū absoluit. Et si ē ar.q̄ sacramentū nō est đ sbstantia absolutōis: vt diri.s.eo.cum desideres in fi. Sed nū quid heredes compellendi sūt ad iurandū anteq̄3 absoluat. Satis credo q̄ possent ꝯpelli: sed si nollēt: ppterea nō differ ret absolutio: sed postea disticte ꝯpellunt satisfacere iniuriam passo: vel al's facere qđ ille viuus debuit r voluit. Sed nūqd exhumabit corpus si sepultū fuit i cimiterio ecclie. Nō credo q̄ debeat exhumari: si alibi sepultū fuerit.tūc d3 exhumari r absolui quo ad ecclīam: cū iam sit quo ad deum absolutus: ar.xi.q.iij.tunc vera.r postea in cimiterio sepeliri.
i ¶ Heredes quoq3 hic hēs exp̄sse: q̄ hēdes tenent ex đlicto defuncti: l3 ad eos nihil puenerit.s.de rap.i lr̄is.r.s.đ sepul. c.vl.vbi de hoc: q2 cum iste penituerit r ꝯtritus fuerit q̄tum i se fuit satisfecit: r p eū nō stetit.vñ heredes ad quos bona p uenerunt ipsius compellendi sūt satisfacē p ipo: r sic itellige illud.c.s.de sepul.c.vl.r.s.de rap.in litteris.
k ¶ Uper corporalis.lesio.hic sola violentia attenditur si.

lazari[a] sermo euangelicꝰ mani festat: quē prius dñs suscitauit r apostolis p̄cepit postmodū soluere suscitatū. Unde q̄tum cunq3 se qs iuramento p̄stito: q̄ ecclie mādato pareret: hu miliare curauerit: quātacūq3 pnie signa p̄cesserint: si tamen morte p̄uentꝰ absolutionis nō potuerit[b] beneficium obtinere q̄uis absolutus apud deum fu isse credat: nondū tamen ha bendꝰ est apud ecclesiā3 abso lutus: pōt tamē r d3 ei ecclesie beneficio subueniri: vt si đ ipsi us viuētis pnia p euidentia si gna constiterit: defuncto etiā3 absolutiōis beneficiū ipēdat. Nec obstat: q̄ ecclesie legitur attributa potestas ligādi atq3 soluēdi homines super terrā[c] tanq̄ nō possit soluere r liga re sub terra sepultos: r qđ le git nō cōicet mortuo cui non ē cōicatū r viuo: cu3 r si cōica tū nō fuerit: cōicādū tamē illi fuisset: quē nō cōtemptus[d] reli gionis s3 necessitatis articulus ipediuit: r i certis casibus a ca nonibꝰ denotatis ligasse lega tur ecclesia mortuos[e] r soluis se. Ut autē3 i vno pariter r eo dē negocio r seruemꝰ rigorē[f] r mansuetudinem ostendamꝰ statuimꝰ: vt illius mortui ab solutio a se.apo.requirat: qui cum viueret: ab ea fuerat ab soluendus. aliorum autē abso lutione3 ex p̄missa cā ceteris[g] idulgemꝰ: a qbus du3 viuerēt fuerāt absoluēdi. absolutionis aūt forma[h] huetur vt fiat cum pniali psalmo r tam orone do minica q̄ alia consueta. He redes[i] quoq3 ipiꝰ ad satisfacie du3 p ipo: si monitōne p̄missa noluerint per dis. ec. compel lantur.

I dē vuaratislamen. epo.

Nuper a nobis tua discre tio requisiuit: qd de illis laicis sit faciendū q clericos si ne lesione tamen i custodia de tinēt publica vel priuata vl ēt detrudūt i vincula. r vtrum q noiatim excōicatis sciēt cōi cant: absolui ab excōicatione possint per confessionem a sim plici sacerdote vel epi seu ar chiepi sit ab eis absolutio ex petenda. Nos igit inquisitiōi tue ex ord.r.q̄ i primo cōsulta tōis articulo non credimus la icos penam excōicationis eua

j.e.cōtingit: nec refert: an aliqs in ꝯpedibus an parieti bus teneat.ff.ex qui.cau.maio.succurritur.in fi.
l ¶ Consilium.impendendo.quod aliter non erat factu rus.ar.ff.de his qui no.infa.l.i.in fi.r.s.de homi. sicut §.qui vero.non refert enim an de bono malum: vel de malo deteriorē fe cerit.ff.de ser.cor. l.i.§.qui igit: al's non tenetur quis de consilio: nisi il le aliter non fuisse facturus.ff.man. si remunerandi.§ si tibi in fi. vel nisi sit fraudulentum ff.de regu.iur.con silij lau.
m ¶ Comedendo. tunc i istis casibus nō cōicat illi i cri mine sed extra.vn de ppter hoc nō ē ligatus eade3 snia cū illo: quare si cō tra ipm i accusatō nem psiliret: exci pere poterit alt cō tra illum: nec ha bebit locū replica tio cōionis.s.đ ex cep.a nobis.
n ¶ Cōicet crimi. pone cāum p illa3 decre.s.e. signifi cauit.vel p illā.j.e. si concubine.
o ¶ Tunc erit ab solutio. Colligitur hic q̄ si ego excōi co parochianum meum ppter crim. r parochianus al terius ei cōicat: sa uorem ipartiendo i delicto suo in me videtur delinquere. Et eadem sententia ligatur: r non snia canonis: q2 tunc a suo epo: vel ēt prio sacerdote ab solueretur: vt infra sequit. Et sic iste ppter delictū ligat snia mea r a me d3 absolui r cum iuramento: vt ifra di cit.r est si.s.eo.nobis.j.vbi large appellatur.subditꝰ rō ne delicti. Sed queri pōt cū excōicatiōis snia extendat ad alienum parochianum: quare non extendatur simi liter indulgētia vel remissio: vt.s.de pe.r remis.q̄ autē. Vinc.dixit q̄ vtrobiq3 aie consulit: r iō i idulgentijs il lud obtinet: vt diutius affligat quis p peccatis: r simili ter in excōicatiōe vt diuitius affligatur. nec excōicatio ē mortalis sed medicinalis.ij.q.i.multi.r.xxiiij.q.iij.cor ripiant. Uel dic aliam rōnem indulgētia non trāsit ad alienum parochianum: q2 eps i eum nullam h3 iurisdi tōem. vnde sua indulgētia vel remissio n pōt illū solue re: q2 ipm nō ligauit: q2 q non pōt ligare n pōt absoluē: r ecōuerso.xxi.di.iferior.r.ix.q.ij.c.i.r.s.de pe.r.remis. omnis vtriusq3.sed in sententia excōicationis secus est

q2 ille ,pter delictum siue rõe dlicti efficit̃ de foro excõi cantis.š.de fo.ↄpe.c.vl.vñ ,ppter hoc põt illũ ligar̃ ꝛ ab soluere:ꝛ ille icidit,ppter delictũ i suã sniam:ꝛ sic ligat⁹ ẽ ab eo.vñ ab eo dꝫ absolui:ꝛ ꝙ promissum fuit ad penã trahi non dꝫ ad gratiam.š.de transla. inter corporalia

ff.de dam.ifec.d'es cautõni.sed missionẽ ex secũdo.decreto si bi reseruauit.ff.de iurisdi.om.iu.iubere.Et ẽ hic ar epos pos se dispẽsare:vbi spãliter dispẽsatio nõ est ibibita:ar .š.ꝺ spõ. cũ apud.ꝛ.xvi.q.i.sũt nõnulli.ꝛ ↄcessum vr̃:quod nõ ẽ ,phibi tum.ff.ex qui.ca.ma.l.necnon.§.ꝙ ei.

Sꝫ ẽt mi vr̃:q̃lit snia excõicationis ligat illos de qbus nõ fuit dictũ vl̃ co gitatũ:ꝛ res iudi cata solũ illis no cet:ↄ quos iudica tur.š.de fi.instru. inter dilectos.ꝛ.c. pe.ꝛ.ff.ꝺ excep.rei iudi.cũ querit̃.ꝛ.l rei iudica . nec ex p⁹ facto p̃t augeri obligatio.ff.ꝺ dã. ifec.dãni.§.si is q ꝛ ex quo p⁹ sniam aliquid accidit no ua iterpellatione op⁹ ẽ.ff.de iud.nõ põt.Itẽ incõuem ẽs ẽ ꝙ aliqs ẽxcõi cet̃ q non ẽ admo nitus nec citatus. j.e.sacro.Itẽ fm h talis snia non dif fert a canone late snie:cũ tñ hec snia nõ sit generalis: ß tñ vnã psonã com ,phendit.Jo. dixit ꝙ hec distinctio,q̃ fit hic i lra:hꝫ lo cũ in eo cãu cuꝫ ß hac forma fit excõ municatio: excõi co te cũ oib⁹ cõicã tib⁹ tibi:vt tũc di stinguat̃ ibi q̃liter ei cõicet: vt.j.e.c. pri.ad fi.ꝛ sic nõ obstãt pmissa. Sꝫ hoc nõ credo:imo credo illuꝫ esse ex cõicatum eadem

dere:q̃uis p eo factũ corpo ralis[k] lesio non fuerit subsecu ta:citra quam violẽtia sepius circa clericos nequit̃ ppetrar̃ In secũda ꝗo qõne credimus distinguẽdũ:an is q noiati ex cõicato cõicat:scienter in cri mine cõicet criminoso ei cõsi lium[l] ipendendo auxiliuꝫ vel fauorẽ:aut al's i orone vl' oscu lo aut orando secum aut ẽt co medendo[m]. In primo qdeꝫ ar ticulo:cũ talis cõicet[n] crimini ꝛ pticipet criminoso ac p hoc rõne dãnati criminis videat̃ i eum delinquere qui dãnauit ab eo vel eius superiore meri to delicti tunc erit absolutio[o] regrenda:cũ:faciente ꝛ cõsen tientem[p] par pena constringat In secũdo vero cãu a suo epo vel a ,pprio sacẽdote potit ab solutionis beneficium obtinẽ. quãuis.n.ꝛ tunc non iudicis: sꝫ iuris snia excõicato cõicans sit ligatus:q2 tamen ↄditor ca nonis eius absolutionem sibi spãliter nõ retinuit[q] eo ipo cõ cessisse videtur facultatẽ alijs relaxandi. Is autꝫ qui iuxta primum modum excõicato cõ municat:cũ iuramẽto dꝫ ab solui:q vero iuxta scdm modũ reconciliari poterit sine iura toria cautõe. Uex si difficile

sit ex aliqua iusta ca[r]:ꝙ ad ip sum excõicatoreꝫ absoluẽdus accedat:concedimus idulgẽ do vt prestita iusta formam ec clesie cautione:ꝙ excõicatoris mandato[s] parebit a suo absol uatur episcopo vel proprio sa cerdote.

Ideꝫ strigoñ. archepo.

Quod in dubijs:ꝛ infra Respondem⁹ ꝙ excõica toꝫ ꝙ stet mãdato ecclesie iu ramento firmauerit:cõicari[t] n dꝫ:donec[u] per ecclesiam fuerit absolut⁹:aliogn post iuramẽ tum non esset absolutio neces saria. Nullus autem scienter nominatim excõicato cõicare tenet̃:nisi q̃daꝫ per sone que p illud greg.pape capitulũ qm multos[x] spãliter excusãtur. Illi aũi q nominatim excõica tis psũptuose participãt pter personas dicto canone anno tatas nisi ab eorum participa tone[y] cõmoniti[z] forte destiterit excõmunicationis vinculo sũt inodandi[a]:secus aũt si scienter cõmunicant:ei qui cum parti cipibus[b] suis est vinculo excõ municationis sniãliter inoda tus tunc enim ꝛ ipsi sniam ex cõicationis incurrunt[c].

Idem doctoribus decretoruꝫ bonoñ.

r Justa cã.sic.j.e.sacro ꝛ.si.š.ti.pri.c.vl.

s Mãdato st.š.e. dece tero.ꝛ.j.eo.q̃uis.

t Sacerdote.sic q̃ sim plex sacerdos põt absol uere.xxvi.q.vi.c.vlt.sic ꝛ ligare.ij.q.i.nemo.ber.

u Quod i dubijs.do nec per ecclesiam. si.š.e.cum desideres . et c.a nobis.nec ẽt p plariuꝫ suũ dꝫ excõicari : vt ibi: q2 qd.alijs ,phibet ipe fa cere nõ dꝫ:vt ibi notat̃. Itẽ pmittit̃ alicui tange re sacra cui nõ pmittit̃ in gredi ad ipa:ꝛ sic ↄ illud qd dr̃.v.di ac eius vero ꝛ ↄ id.xcv.di. illud . vbi dr̃ qbus reliqua sacrañ ta negant̃ : quomõ vnũ gen⁹ sacramẽti concedit̃ quasi diceret non.

x Quoniã multos.hoc hẽs.xi.q.iij.qm multos ꝛ.j.c.proximo.

y Participatione . q2 hic nõ distiguit̃ an i crie i alijs cõicẽt eis.Uideba tur qbusdam:ꝙ si in crie cõicent:incidant solum modo i minorem excom municationem: quod si est verum:vt pꝫ.š.e.c. p ri. cum talis absoluatur cum iuratoria cautiõe : vt ibi dicitur.

z Cõmoniti. Judex nõ dꝫ excõicare pticipantes cũ excõicatis ab ipso : ni si canonica monitione ꝑ missa:al's excõicatio non tenet:vt i decre.noua.j.

snia:ex eo ꝙ i crimine iuoluit̃.q2.incidit i factum quasi dãnatum ꝛ snia transit ad eum per talem participatõeꝫ j.e.si concubine.ꝛ est si.de inu.ec.aduersus.vbi succe dit i vitium:ꝛ hic accedit ad crimen:ergo eadem lepra qua illo punit̃:ꝛ iste ẽt accedens teneri dꝫ:ar.i.q.i. cito turpem.sicut p patricipatiõem solam in locutione cõtra hitur excõicatio minor,ita p cõionem in crimine contra hitur maior excõicatio:q2 tũc plus delingt.vñ nõ ẽ ne cesse vt noua ↄ tales snia ,pcedat qui alieno facinori su am cõionem cõmiscet.xxiij.q.i.c.i.ij.ꝛ.iij.

p Faciente ꝛ ↄsẽtiẽtẽ.hec ẽ ,pbatio:ꝙ eadẽ snia iuol uatur:sic.j.e.quante.xvij.q.iij.oẽs.ꝛ.š.de offi. dele.c.i.

q Nõ retinuit. similit̃ ptor magistrat.b⁹ q̃dã ↄmittit s.cautõem ꝛ i possessionẽ ex pmo decreto cã dãni ifecti

e.statuimus.ꝛ ita habetis tertium casum in quo excõicatio ñ tenet citra aliquam appellationem.

a Innodãdi.q.n.psũptuose pticipat excõicato. excõicand⁹ ẽ maiori excõicatõe:vt hic dic:ꝛ.xi.q.iij.q cõicauerit.Et est h notabile:q2 ꝛ ipe claues ecclie ↄtẽnit:quare puniri dꝫ:ar.š.ꝺ pe.c.vl.ꝛ.š.ꝺ excess.pla.c.vl.vbi de h i notula magna.

b Participibus.s.in crimine.

c Incurrũt.eadẽ.s.quã ꝛ pncipales.xi.q.iij. excellentissim⁹ ꝛ hi noiatim dñt excõicari.ff.ꝺ ↄdi.ꝛ dmõ.noiatꝫ.ↄ.ff.si cer. pe.certum.sic ẽt excõicant̃ xpiani:ꝛ e pticipent iudeis ẽt extra crimẽ.š.ꝺ.vsur.post.mirabilẽ.ꝛ.c.q̃to.Tñ hoc itellerit ioã. vbi pticipãt iu crie:in quo cãu itellerit.š.c.pri.al's non eẽn t excõicati:sed post admonitiõem excõicarent̃:vt hic dr̃. Sed qd si alterius parochianus participat tali post talem sniam

nũquid erit excõicatus maiori excõicatõe. dic vt. s. c. pri. si ꝑticipat in crmie sic: alit ñ ẽ excõicatꝰ nisi. miori vt hic pꝫ i pn

a ℂ Inter alia. qm̃ multos. xi. q. iij. qm̃ multos. ⁊. j. c. proximo.

b ℂ Occasio disputandi. si. s. de voto ex multa.

c ℂ Preferti. Si istud pferti ponit ꝑ tm̃. vex dicũt ꝑut seqtur de qbusdã psonis. si pri mariе: nõ dicũt verũ: vt sequẽtia dicũt: qꝛ nec viatores dñt talibus cõicare nisi necessitate instante.

d ℂ Interpretatio. ad quẽ ꝑtinet iuris constitutio: ad ipm ꝑtinet iterptatio C. de legi. l. vlti. xi. q. i. §. his omnibus.

e ℂ Buret. ex sui natura

f ℂ Canonis. xi. q. iij. qm̃. multos.

g ℂ Agente. p declaratione. In qbusdam. n. casibus illius. c. ẽ declaratio: vt i filijs suis an illis et vxore. In qbusdã ẽ cõstitutio iuris: vt rusticis ⁊ mercenarijs: ⁊ ꝙ in hoc ius nouũ cõstituat: p illud. c. circa psonas mercenariorũ rusticoꝝ satis vr̃: qꝛ p pora iura eos vitare tenebatur. xv. q. vi. nos sãctoꝝ. iuratos. xi. q iij. excõunicatos quosq̃

h ℂ Necessitatis. Nũqd magne: an cuiuslibꝫ tm̃ nã aliq̃ sustinẽda ẽ incõmoditas: vt ecclastica iustitia suet. xix. di. i. ime moriaꝫ. ⁊. s. d cf. le. dilectꝰ. Si tm̃ magne: cuius arbitriũ spectabit. vr̃ ꝙ superioris. ar. s. de. voto qđ sup his. ⁊. c. ex multa So. i tráseũtibus res ista dilationẽ non capit qsqꝫ suo reliquat iudicio de consuetudine. xi. q. iij. q đ predecessor. In peregrinis autẽ qui vltra mare aliq̃ꝫdiu ⁊ rome p q̃dragesimã cõmorari solent: supioris iudiciũ reqrat: qꝛ nemo sibi regulariter iudex eẽ põt. ff. de iudi. si alter. ⁊ argu. s. de elec. venerabilem. §. idem.

o ℂ Vel sciunt. qꝛ aliud ẽ qđ studio deliquit: aut ignorantia. xi. q. iij. excellentissimus.

p ℂ Nesciũt. pone exemplũ: vbi quis non crederet se teneri. s. e. nuper. j. respõso. ⁊. c. mulieres in. si.

q ℂ Ordinibus. similiter ⁊ de beneficijs. s. de cleri. exmi. postulastis. ⁊. c latores. ⁊ sic excõicati recipiũt ordines. ⁊ excõmũicatus cõfert ordines s. de eo qui renũ. epis. c. ij.

r ℂ Interdicta. xvi. q. iiij. siquis suadente. Sꝫ nũqd poterunt dispẽsare post impetratã obsolutionem. videt ꝙ nõ per id quod sequitur: sed si nõ esset eis interdicta dispensato possẽt ar. s. e. nuper. Et est argu. ꝙ dispensare possunt: vbi non est prohibitũ ff. ex qui. cau. ma. necnon. §. quod eis.

INter alia q̃ strigoñ. archiepiscopus ꝓponi fecit nos recolimus respondisse ꝙ nullus nominatim excommunicato scienter cõicare tenet: nisi quedam persone que per illud grego. pape. c. quoniam multosᵃ: spãliter excusantur. Uerum ex hac responsione orta est occasioᵇ disputãdi: alijs ꝯcedẽtibꝰ: ꝙ excõicato cõicare tenẽtur ꝑsone i ṗdicto. c. nominate: ṗfertiᶜ q̃ priꝰ ad cõionẽ eoꝝ ex debito tenebãtur: alijs asserentibus eos cõicare licite posse si velit: non tñ ad hoc ex necessitate teneri. Ut igit vñ ius ꝓdijt interṗtatioᵈ qꝫ procedat: ambiguitateꝫ hꝰi talit duximꝰ absoluendã: ꝙ cũ q̃daꝫ ꝑsone i ṗmisso. c. denotate illis i q̃s lata fuerat excõicationis sẽtẽtia añ ꝓlationẽ ipiꝰ obsequio tenerent familiarit adherẽ: neq̃ postmodũ ad c̃riũ teneãtur cũ adhuc õbitũ duretᵉ bñficio canonisᶠ id agẽteᵍ a pore non sunt obnoxietate solute: sed ad familiare tenentur obsequiũ: ⁊ ita per consequens ad communionem teneantur: sine q̃ illud nequeunt exhibere. Illud autem non ad omnes personas capituli credimus referendum: vt videlicet obnoxietati huiusmodi sint subiecte: cũ viatores peregrini ⁊ mercatores a communione talium personarum: nisi articulus necessitatisʰ immineat: debeant abstinere: vt in fine colligitur manifeste: sed ad illas duntaxat que talibus arctiori tenentur obnoxietate constricte: quibus tamen in his pro quibus sunt excõmunicatione notate: vt in criminibusᵏ communicare nõ debẽt: sꝫ ab eis penitꝰ abstiere.

Idem.

QUm illoꝝˡ absolutio q ꝑ violenta manuum iniectione in clericos labem excõmunicatiõis icurrunt quibusdam casibus a predecesᵐ. n. exceptis sedi duntaxat aposto. reseruentᵘʳⁿ: nõnulli ecclesiasticam sniaꝫ negligentes in excõmũicatiõe positi ecclesiasticos ordines accipere non formidant: quid aũt de his fieri debeat: apostolicum sepius oraculuꝫ iploratur. Circa quos credimus distinguendũ. ꝙ tales vel sciũtᵒ excõicationis se vinculo irretitos: vel non recolunt factum pro quo in latẽ snie canonem inciderunt: vel

s ℂ Minora. minora. vocat absolutionem maiora dispensationem: et ita cui prohibetur minus ⁊ maius ꝓhibitum intelligitur. lxxiiij. di. gesta xcv. di. illud. ⁊. ff. de sena. qui indignis. ⁊ econuerso. cui conceditur maius ⁊ minus. s. de deci. ex parte. iij. her.

t ℂ Rigoreꝫ. equitas. rigorem mitigat. vnde equitas intelligitur iuris relaxatio ⁊ equitas rigori prefertur. C. de iudi. placuit. xxiiij. dist. fraternitatis. ⁊. s. de transac. ca. vlti.

i ℂ Tenent. vt sunt domestici filij serui mercennari. ⁊ vxor.

k ℂ In criminibus. In talibus nulli cõsentiendũ est: nec obuiciẽdũ est. xi. q. iij. qui resistit. iulianꝰ. xxxij. q. v. ita ne alñs si cõmunicarent illis in cribꝰ eadẽ snia tenerẽtur. s. e. nuper. ij. ⁊ j. e. si concubine.

l Cum illoꝝ. hic pꝫ expsse. ꝙ edictũ illiꝰ canonis siqs suadẽte. ꝓhibitorium est: qꝛ oẽs debent ad se. ap. mitti: nisi quoꝝ absolutio iferioribus ꝓlatis in certis casibus reseruat.

m ℂ A predecessore nostro. s. e. decetero mulieres. ea noscit quod de his. ⁊. j. e. quamuis. b.

n ℂ Reseruet per canonem illum. xvij. q. iiij. siquis suadẽte.

u ℂ Claustrales. hoc respicit quod. s dixit. seculares.

x ℂ Alexandro. s. e. monachi. b.

y ℂ Alibi dicatur. non habes hodie illaꝫ sed in ãtiqua compilatione consuluit. t. e.

z ℂ Commisisse. ante ingressum supple.

a ℂ In religionis fauorem. immo videtur ꝙ de iure communi. Non est enim ille necessaria certa delicti satisfactio cuius totuꝫ vite tempus obedientie impenditur sui conditoris. de pe. di. i. §. his auctoritatibus post illud. ca. mensura. si. s. de voto scripture. trigesimatertia q̃stione secunda admonere.

b ℂ Talibus abſolutionis. hoc intellige de illis qui inciderunt in canonez añ ingreſſum: quia de his qui incidunt poſt ingreſſum: conceſſum erat per alexandruz ſupra eodem monachi. vnde quo ad alios dicit indulgemus. bernardus.

in hominem noſtre religionis que non permittuntur ſ aliis. xvj.q.i.c.i.⁊.ij.q.vij.ſi hereticus. Quid ſi abbatem nõ habet ſed priorem aut prelatum alio nomine deſignatum. Reſpondeo: beneficium illud ad omnes monachos ⁊ regulares canonicos extenditur: vt ſupra eodem mõachi. ⁊ ad hoſpitalarios hieroſolymitanos: qui p ſuum priorem abſolui poſſunt. j. eodez canonica. idẽ crederem de templariis: dummodo ɔſimilem priorez hẽant: vt habent hoſpitalarij. ad omnes clauſtrales h̃ beneficium extenditur: cum eadem cauſa ſubſit in omnibus.

c ℂ Membri. hoc intellige ſimplicit̃ de omnibus monachis qui hoc cõmiſerunt: ſiue ante ingreſſum: ſiue p⁹ infra eodem canonica. nec eſt diſtinguenduz int̃ membrum ⁊ membrum ſupra de cle. egro. c.ij.⁊ ſupra de cor. viti. expoſuiſti. al's exceſſus difficilis vel enormis relinquitur arbitrio iudicis: cuz exceſſus notorius eſt: tunc abbas ipſum abſoluere non poteſt propter ſcandaluz vt hic dicit.

factum quidem ſcientes iuris ignari neſciũt[p] exinde ſe teneri. ℂ Primos ſi fuerit ſeculares clerici a ſuſceptis ordinibus[q] cenſemus in ppetuum deponendos in reliquis caſibus taz archiepi q̃z epi abſq3 mandato ſe. ap. ſpãli diſpenſandi facultatez ſe nouerit non habere: quibus etiam ẽ abſolutio talium interdicta[z] ⁊ maiora itelligantur illis ꝓhibita q̃bus vetita ſunt minora: poterunt tamen huiuſmodi ro. pon. auribus intimari: vt ab eo ſm rigorem[t] vel equitatez reſponſum ꝓdeat: ꝓut diſcretio ſua viderit faciendum qui ſi clauſtrales[v] huiuſmodi fuerint: licz ab alex.[x] papa fuerit conſtitutum q̃ monachi ⁊ canonici regulares quocunq3 modo ſe in clauſtro pcuſſerint nõ ſunt ad ap. ſe. mittendi: ſed ſm prouidentiam ſui abbatis diſcipline ſubdantur ⁊ ſi abbatis diſcretio ad eorũ correctionẽ non ſufficit ꝓuidentia eſt dioc. epi adhibenda. ⁊ alibi dicatur[y] q̃ de ſeculo fugiẽtes qui religionis habitum ĩ monaſterium receperunt ⁊ inter cetera poſtmodum confitentur ſe tale cõmiſiſſe[z] delictuz ꝓpter qd ipſo actu excõicatiõis ſniaz ĩcurrerẽt ſine licentia ro. pon. abbas non põt nec dz eos abſoluẽ: q̃zuis preſumptionẽ delinq̃ntiũ debita poſſit aiaduerſione punire. Nos tamẽ in religiõis[a] fauorem ⁊ vt euagandi mã ſubtrahatur: maiorez eis gr̃am exhibere volentes eoꝝ ꝑlatis q̃ ẽt talibus abſolutõis[b] beneficium ĩpartiri valeãt ĩdulgem⁹ niſi exceſſus ipſorum extiterit difficilis ⁊ enormis: vtpote ſi ad mutilationez membri[c] vel effuſionem ſanguinis[d] ẽ pceſſum aut in epm[e] aut abbatez[f] violenta manus iniecta: cum exceſſus tales ⁊ ſimiles neq̃ant ſine ſcandalo preteriri. Si vero clauſtralis aliquis in religioſam perſonam alterius clauſtri manus iniecerit violentas p abbatem ꝓprium ⁊ eius qui paſſus[g] eſt ĩiuriam abſoluatur. Qd ſi clericum pcuſſerit ſecularez non niſi per ap. ſe. vt ſcandalum euitetur: abſolutionis gr̃am poterit ꝓmereri. Si autez hos ad ordines promouẽi[h] cõtingat iuxta premiſſam diſtinctionem q̃ ſcienter in contemptum eccl. diſcipline ſe fecerint ordĩari ab executiõe ſuſcepti ordinis ⁊ officij decernim⁹ manere ſuſpenſos: circa reliquos vo facti memoriã vel iuris pitiam[k] nõ habentes monaſteriorum vtilitate pẽſata poſt iniunctã regularem penitentiaz ⁊ per actã abbates ipſorũ poterunt

d ℂ Sanguinis effuſiõem. Quid ſi modicum valde leſit cum ſanguinis effuſione: quia de facili ſanguis effũditur quandoq3: nuuquid idez erit ac ſi enormiter leſeret. ſatis crederem committẽduz arbitrio iudicis: puta epiſcopi ⁊ abbatis: lz littera iſta ſimpliciter loquatur. verbum enim effuſionis abũdãtiam ſignificat: ſexta decima queſtione prima reuertimini. ⁊ xli. diſtin. ſepe. argumen. ſed ibi nomen effuſionis ſignificat vitium bernardus.

e ℂ In epiſcopum. ex perſona auge crimen: de pe. diſti. i. §. aut facta. inſtitu. de iniuriis. §. atrox. ⁊. ff. de re. mi. omne delictum. §. qui manus. ⁊. ff. de iniuriis. §. item apud. §. quod ait pretor. ſicut ex atrocitate facti. xvij. q. iiij. qui ſubdiaconum. ⁊ ex perſona eius qui fecit: creſcit iniuria. ff. eo. ſed ſi. §. quidam. ⁊. xl. diſtinctione homo chriſtianus.

f ℂ Abbatem proprium. Multa enim gmittuntur nob

g ℂ Paſſus eſt. quia ille videt̃ iniuriam paſſus: argu. inſti. de iniurijſ. §. ij. ſicut iniuria ſcã filio patrem contingit: ſi agere poteſt: tamen ſi pater remittit iniuriam: filius agere nõ poteſt: niſi pater vilis perſona fuerit ⁊ filius honeſta. ff. d iniurijs. ſed ⁊ ſi. §. filiofamilias. ſic ⁊ ſi abbas remittit iniuriã ſcãz mõacho. mõachus agere nõ poſſet aliquo caſu. Videtur tñ: q̃ ſm forum rei hoc debet fieri. iij. q. vj. c. i. ⁊. vi. q. iij. placuit. ſed non ẽ ita in caſu iſto: ⁊ ſuffic̃ q̃ ita hic cauetur. vj. q. iij. ſcriptum eſt. ⁊. ff. qui ⁊ a qui. l. proſperit.

h ℂ Promoueri. Sed nõne dat̃ hic euagandi materia: q̃re in hoc caſu nõ abſoluit eũ abbas: ſicut abſoluit illũ qui ãte monachatum deliquit. Sed rõ eſt: q2 añ ingreſſum erant eiuſdem ɔditionis: ⁊ p ingreſſum facile tollit̃ obligatio. xix. q. iiij. ſi liceat. ⁊. q. ij. due ſunt. io. Sed ratio vera redditur in littera. ſ. propter. ſcandaluz. ſcandalum enim eſt: q̃ monachus iniiciat manum in maiorem: quia vir bonus monach⁹ facit bonum clericum. xvj. q. i. legi.

i ℂ In ɔtemptum. quod ſemp preſumitur: nec admitti dz probatio in ɔ̃rium: ſic. liiij. di. fraternitatem. ẽ. de iudeis. c. viti. ⁊ cum iſtis non diſpenſabit abbas.

k ℂ Iuriſpertiaz. Nõ q̃ mitius agit̃ cum ignorãte ius poſitiuuz: ſecus ĩ iure naturali: vbi nec ruſticitati ẽt parcit̃. C. de iniuris vo. l. ij. ſicut nec parcit̃ mulieri ɔ̃ mr̃imonium ſuuz. eſt. n. de iure naturali: vt. ẽ. de diuor. gaudemus. vin.

dispēsare[a]: nisi graue fuerit ꝛ notabile factum: aut is'q fecit adult⁹ fuerit ꝛ discret⁹[b] vt violēter ꝯ obliuionē vel ignorātiam p̄sumat[c] precipim⁹ aūt abbatib⁹: vt formā istā diligēter obseruēt ne priuilegiū mereatur amittere q sibi pmissa abutit ptāte. Idē pistoriensi epo

Emonialib⁹ tua a nob frnitas reqsiuit: per quē eis fit beneficiū absolutiōis ipendēdū: si vel i se iuicē vł cōuersos vel cōuersas suas aut clericos ēt man⁹ iiecerit temere violētas. Sup hoc igit. t. cōsul. t. r. vt p epm[d] i cuius dioc. monasteria fuerit absoluātur. Idē vniuersis cruce signatis

Si vere: ꝛ. j. Qđ si veneti nec forte satisfacere vo luerit nec absolui: vob pmittim⁹: vt cū ipis in terrā saracēorū vel puinciā: iuxta qđ inter vos cōuenit ꝛ ipos vel honeste cōuenerit nauigio transeatis quāto minus poteritis cuz dolore tñ ꝛ amaritudie cōdis ꝛ sub spe venie[e] cōicantes eisdē. cū. n. iā a nob maiorē nauli receperit quātitatez: nec ad eā possint restituēdā iduci aut ēt coartari: si aliter fierz videremini vos dānū ex pnia: ipsi vero premiū ex cōtumacia reportare[f] cū ad hoc obitū exoluēdū ipsi vobis maneāt obligati: ꝛ ab excōicatis exigi[g] possit ꝛ recipi qđ debet. Est autē cautū i iure q si qsq̄ p terraz hereticorū aut quorūlz excōicatorum trāsierit necessaria[h] emere ac recipe poterit ab eisdem. Preterea si paterfamilias domus excōicatōis snia fuerit inodat⁹: a pticipatōe illi⁹ familia excusat. Lz ergo dux venetoꝝ dñs nauiū, tanq̄ pfamilias dom⁹ in excōicatōe psistat: vos tamē tanq̄ ipsi⁹ familiā dū in nauib⁹ ei⁹ fueītis: ipsius excōicatio nō ꝯtiget: ꝛ excusabiles eritis apud deū: si in excōicatorū nauib⁹ existētes cū dolore cordis sub spe pnie cōicaueritis ipsis in qb⁹ eorū communionez nō potueritis[k] euitare. Idem london. epo:

Ut fame tue: ꝛ. j. Sane cōsuluisti nos: vtrū clerici grauiter excedentes; q tute nō possunt monasterijs ad agendum penitentiam deputari: quoniam cum non peniteant de commissis opportunitate fugiendi captari carcerē[l] fugerent claustri ꝛ prioratus sceleribus scelestius immiscerent a te vel alijs prelatis suis arcte possint custodie mancipari[m] ꝛ infra. R. q cum plati excessus corrigere[n] obeāt subditorū ꝛ publice vtilitatis intersit ne cria rēaneāt ipūita[o] ꝛ

a ¶ Dispensare. Potest ergo abbas dispensare cum mōacho circa ordines vt hic. ꝛ supra de eo qui fur. or. re. c. ij.

b ¶ Et discretus. ꝛ ita non sufficit q sit adult⁹: nisi sit discretus. qr ꝯ discretū de facili p̄sumit. C. q ꝛ aduer. quos. l. i. ff. de pba. cū de idebito. ꝛ indiscretus iniuriā facere n ō potest. pati vero pōt. xv. q. i. illud. ꝛ. ff. ꝯ iniurijs. l. illud. ꝛ ff. ad. l. cor. de sic. si ifās. ꝫ de talibus nō intelligitur hoc: qr tales non idigent dispensatione.

c ¶ Presumatur. arg. q nō. sp credendū ē cōfitē ti pctm in pnia. ar. ꝯ. ꝫ. ꝺ homi. significasti. ij. qr si ē v̄isimile: q aliquis sit imemor sue salutis. i. q. vi. sancimus.

d Demonialib⁹. per epm. Impedit. n. ser⁹ mulieris: nec abbatissa possit absoluere moniales: sicut hic patz. nec ꝯfessionem earum audire nec eas benedicere vł euangelium legere: qr sexui femineo claues ecclesie ꝯmisse non fuerūt. ꝫ. ti. pri. noua. ꝛ ar. ꝫ. de ma. ꝛ obe. dilecta. vbi ꝺ hoc. sed epus illas absoluit aucte pape sibi p hāc decre. idulta tanq̄z delegatus. ad hoc: ꝛ sic absoluat oēs taz exēptas q̄z si exemptas. ꝛ est si. ꝫ. ꝺ here. ad abolendam. in fi. ꝛ supra de offi. or. irrefragabili. §. ceteruz. ꝛ eo iure quo absoluit alias mulieres. ꝫ. e. mulieres[l]. Sz quid si mōasteria essent in diuersis epatibus: ꝛ vna monacha percutiat monachū vel monachā vel conuersū vel clericū alterius epat⁹ cōueniat vterq̄z eps vel alter delget alteri vicē suā. supra c. proximo. b.

e Si vere. sub spe venie. arg. ꝯtra. qr sb spe venie nemo peccare debet. supra de cler. e. xmi. illud. ꝛ de consc. distin. iiij. q̄zto quis. sed tamen hoc nō credo eos ex hoc peccare: cum papa hoc permittat: ꝛ ne ipsi ex suo dolo cōmodum habeant Sed hoc ideo dicit: quia bonarum mentium est ibi suas culpas timere: vbi etiaz culpa non est. supra ꝺ obser. ie. consilium. §. ij. v. distinctione ad eius. argument. bo. ad hoc. supra de pur. ca. ij.

f ¶ Reportare. quod esse nō dz. xvi. questione. i. legi. ꝛ supra de rescrip. ex tenore. nec ipsi debent ridere de fletibus aliorū. supra de priuil. petisti. quia ꝺ improbitate sua consequit actionem. ff. de fur. itaq̄z fullo. §. i. vñ. sed nemo. nec stulti debēt esse melioris ꝯditiōis q̄z periti. ff. quod vi aut clam seruus. ꝛ quia delinquunt non debet esse eoruz conditio melior. ff. de dona. inter vi. ꝛ vxo. l. iij. §. i.

g ¶ Exigi. supra. de excep. cum inter. ꝛ supra de here. excōicamus. §. credentes. conuenire tamē alios aut recōuenire non possūt sed excipere bene vt in pror. concor. ꝛ appellare ꝛ prosequi appellationem supra de excepti. ca. vlt.

h ¶ Necessaria emere. Hic habes duos casus in quibus excōicatis licite participatur. alīj notātur. supra eodem cum desidēs

i ¶ In excōicatorum. ar. est hic. q si socius meus incidit i excōicationem: nō statiz teneor ipsuz deserere: nec ipse tenetur statim diuidere societatem hoc intellige si sine magno damno hoc fieri non possit. argumētuz: xi. questione. iij. antecessor. xxiiij. questione. iij. c. i. ꝛ xli distinctione quisquis. xij. distinctione. illa. ꝛ. viij. distinctione qui contra mores. argumentum contra. supra de ma. ꝛ obedi. illud. ꝛ. xxiij. questione. i. omnes qui[l].

k ¶ Non poteritis supple commode: quia illud dicimur posse: quod sine incommodo possumus. ff. de. v̄bo. signi. nepos. in fi. ff. de condi. inst. filius qui. in fi. xxij. questione. ij. faciat homo. bernardus.

l Ut fame. carcerem. idest ipsum claustrum quod ē eis carcer.

m ¶ Mancipari sine pena excommunicationis:

n ¶ Corrigere. supra de offi. or. c. i. ꝛ supra de accu. qualiter ꝛ quando. ij. ne sanguis eorum ꝺ suis manibus requiratur. ꝫ. de offi. ord. irrefragabili. vbi de hoc. ꝛ. ꝫ. ꝺ sta. mo. ea que. ꝛ. c. cū ad monasterium. ad fi.

o ¶ Impunita ad publicam vtilitatem respicit vt crimina puniātur: vt. ff. ad. legem acquili. ita vulneratus i. responso. in fi. ꝛ. ff. de solutio. stichum. §. i. ff. de iudi. si

p̄ īpunitatis audaciā fiant qui neq̄ fuerāt negores:nō ſolum poſſūt ſʒ debent ēt clīcos poſt q̄ fuerint de crīe canonice cōdēnati ſub arcta cuſtodia detinere:q cum ſint īcorrigibiles[a] nec ī monaſterijs valeāt cuſtodiri:ad ſimilia vel peiora facile laberenť. Laicis vero citra excōicationis ſnīam capere clericos ⁊ ad iudicium trahere[b] poſſunt ſi oporteat ēt violenť[c] dū tamē id de mādato faciāt p̄latoꝝ:quoꝝ illi ſūt iuriſditōi ſubiecti. ⁊ quorum eſt corrigere criminoſos cū hoc non ipſi ſʒ illi quoꝝ auctoritate[e] id faciunt. facere videanť:dum tamē nō ampli⁹[f] eoꝝ violētia ſe extendat:q̄ defenſio vel rebellio exigit clericorum.

Idem bracar. archiep̄o.

Contingit īterdū:q̄ clerici ſique offendāt:⁊ ſatiſfacere velint offenſo ſʒ morē patrie:quem inter ſe laici obſeruāt:corpora ſua ſponte ſupponunt. xxx. ſeu pluribus aut paucioribus ꝑcuſſionib⁹ fuſtiuʒ:⁊ infra. Nos aūt. f. t. ſup hoc r. q̄ huiuſmōi man⁹ iiectio:⁊ ſi nō violēta tamē iiurioſa[g] vř cū ille canon nō tā ī fauorem clerici ordinati[h] q̄ ī fauorem[i] ordinis clericalis fuerit ꝓmulgatus. iō ⁊ volumus ⁊ mandamus:vt id decetero ꝓhibeas[k] attentari. Siqs aūt cleric⁹ p⁹ ꝓhibitōem huiuſmodi ſponte ſe ſubiecēit excōiceť:ꝓuiſo vt clericus iniuriam paſſo ſine iniuria clericali ſatiſfaciat cōpetenter q̄tenus inť eos pax valeat rōnabiliter reformari.

Idem lugdun. archiep̄o.

Relatū eſt nobis:q̄ cū aliqui ſerui ꝓpter iniectionem manuum in clericum violentam ī canonem īcidūt ſnīe ꝓmulgate:allegantibus dominis eoꝝūdem q̄ carere mācipijs ſuis nolunt venire ad ſe. ap. abſoluēdi nō curāt:p occaſionem huiuſmodi eludentes eccl̄iaſticā diſciplinam. Quocirca mandamus quaten⁹ eos venire ꝯpellas ad ſe. ap. abſoluendos. cū plus ſit deo q̄ homini deferēdum:niſi fecerint[l] hoc in fraudē:vt ſubtrahāt ſe

longi⁹. §. i. ⁊. ff. ð fideiuſ. ſi a reo. §. id qð. ⁊. C. ð penis ſi opis. ne ad meleficia gſq̄ꝓſileat:vt. l. ſi opis. ⁊. xxiij. q. ii ij. eſt iiuſta. ff. de penis. l. capitaliuʒ. §. famoſos.

a ℭ Incorrigibilis. hi deponi pn̄t ⁊ curie tradi ſeculari. ſ. ð iudi. cū nō ab homine. xvij. di. nec licuit. ſʒ nō ad ſāguiſ effuſionem:⁊ ſic intelligiť. ſ. ð. iudi. ar ſi clerici.

b ℭ Trahē pn̄t. ſic C. ð hiſ g ad ec. cō ſu. l. iij. vbi ſeruus abſq̄ ſacrilegio ab eccl̄ia extrahitur.

c ℭ Violenť. arg. ꝯ ſ. e. vniuerſitatis. hoc intelligēdū ē ð icorrigibili: illð ð eo g corrigitur ⁊ verberať a laico ð mādato abbatis: qð nō lʒ:vt ibi dť: ⁊ ita nō ſe tāgunt.

d ℭ De mādato ⁊ nōne ſufficit generale mādatuʒ: qð ꝯtineť. xxiij. q. v. c. p̄ncipes regū. So. ſpāle mādatū ħ expectādū eſt: q̄ʒdiu n. ſi ē notū ipos eē īcorrigibiles ⁊ traditos curie ſeculari:nō lʒ ſine mādato p̄latoꝝ: q̄ ad huc ſub regula clericali teneť ēt dpoſiti. lxxxi. di. dcm̄ vel niſi ſe imiſceāt enormitatib⁹. ſ. e. cū ñ ab hoie. ⁊. c. perpendimus.

e ℭ Quoꝝ auctē g n. p aliū fac p ſcipʒ facē intelligiť. ſ. e. mulieres. ⁊. ff. ð admi. tu. ita tamē. §. geſſiſſe. ber.

f ℭ Nō ampli⁹. q̄ cū moderamine iculpate tutele. al's ſi excederēt modum tenerenť:ar. ſ. ð reſti. ſpo. oli i ſi. vbi ð h ſi. ff. ad. l. aql. ſi. ex plagis. §. tabernari⁹. ⁊ ita pʒ q̄ clericus depoſit⁹ adhuc gaudet priuilegio clericali.

g ℭ Contigit. iiurioſa. q̄nq̄ʒ fit iiuria ſiue violētia:⁊ tūc icidit i canonē. ſ. e. nup. i. rn̄ſo. ⁊. c. vniuerſitaꝫ. Sʒ q̄re hic dť iiurioſa:cū violēti nō fiat iniuria. xxxix. q. v. voluit. ⁊. ff. ð inlu. l. i. §. vſq̄ adeo. C. ð trāſac. cū donatōne. ff. ð reg. iur. l. nēo vř. Sʒ dic q̄ iiuria illa dť fieri eccl̄ie:q̄ ea q̄ i nos deliquūt poſſum⁹ remittē ſʒ nō q̄ʒtum ad eccl̄iaʒ. xxiij. q. iiij. ſi ꝰ g. ⁊. ſ. e. cū deſideres. ſic ⁊. fili⁹ pōt remittē iiuriā q̄ʒtū ad ſe:ſʒ nō q̄ʒtū ad patrē. ff. ð. iiur. l. i. §. vſq̄ adeo. ⁊ q̄ʒtū tāgit ꝯmodū noſtrū:⁊ nō q̄ʒtū tangit ꝯmodū alioꝝ. ff. ð pac. iuř gē. §. ſi paſciſcar. lxiij. di. ſalonitane. Sʒ nūgd pōt ep̄s ſol⁹ remittē iiuriā factam eccleſie ſine capl'o. vř q̄ ſic:q̄ actio iiuriaꝝ nō ē i bōis noſtris añ lit. ꝯteſt. ff. ð iiur. iiuriaꝝ. g ſol⁹ ep̄s pōt eā remittere:ar. ſ. ð his q'ſi. a p̄la. ſine ꝯſen. ca. cū ap̄lica. cū enīʒ ep̄s ſit př. xcv. di. eſto ſbiect⁹. ⁊ př poſſit remittē iiuriā factam filio. ff. de iiur. l. ſi vnus. §. filiuſfaml. g ſolus h facē pōt. ſʒ nō vř:cū ep̄s ſit ꝓcurator ⁊ ñ dn̄s. xij. q. i. c. vl. ⁊. ſ. ð dona. fraternitatē. q̄ ꝯditōem eccl̄ie facē deteriorē nō pōt:vt ibi dť:ſʒ q̄ re excuſať:q ioco ꝑcutit clericū lʒ iuitū. ſ. e. c. i. ⁊ nō iſte g percutit volētē. rō ē: q̄ ille temeriarias man⁹ inijcit ſ. e. vniuerſitatis. ar. ſed ille non. ⁊ cā vlciſcēdi iiuriā ſuā hoc vř facē. item q̄ huius man⁹ ſeuit: lʒ non iiuriādo: ar xiiij. q. iij. ſi res. ſʒ nō illi⁹ g. ioco ioan.

h ℭ Ordinati. i quouis ordie. xxi. di. cleros. dūmō nō ꝯhat ſecūdas nuptias. lxxxiij. di. qſqs ēt ſi ſit clericus ꝯiugat⁹ ar. ſ. de vi. ⁊ hone. cleri. clericus. ⁊ h itellige ſi vult defere coronā ⁊ gaudē priuilegio clericali:al's ſi nō vult hře p̄uilegiū clericale pōt depone. ſ. de cle. ꝯiuga. ioānes:vbi ð hoc. Itē ⁊ cleric⁹ depoſitus hʒ h p̄uilegiū: quamdiu vult viuē ſb regula clericali. lxxxi. di. dcm̄. ⁊ ſ. c. ꝓxi. ff. ð decu. l. pe. Itē niſi imiſceret ſe enormitatib⁹. ſ. e. cū non ab hoie. ⁊. c. ꝑpendim⁹. vel vſq̄ ad trinā admonitōnem ꝯtēpto habitu cl'ica li. ſ. e. i audiētia. ⁊. i. e. cōtingit. Itē gd de excōicato depoſito ſi verbereť: an icidit i canonē. vř q̄ non. q̄ nihil ad nos de his g foriſſūt. ij. q. i. multi:q̄ iā eſt mēbrum diaboli ⁊ extra eccl̄iam eiect⁹. xi. q. iij. ois xp̄anus. ⁊. c. ſe. ⁊ q̄ nō poſſet aliū excōicare. xxiij. q. i. audiuim⁹:eadē rōne non erit excōicat⁹ g clericū excōicatū ēt depoſitū verberat:qð gdam ꝯcedūt. Vincem. diſtinxit an excōicatio p̄cedat depoſitōem:⁊ tūc adhuc retinet p̄uilegiū cl'icale:ſi vō ꝯſequať ⁊ icorrigibilis fuerit eo tradito curie ſeculari amittit p̄uilegiū. ſ. ð iudi cū nō ab hoie:g aūt aliū clericū excōicatum verberat:vř ſm hoc excōicat⁹ multo fortius q̄ʒ g verberat excōicatū clericum ante depoſitōem ſm q̄ diſtinguit vincen.

i ℭ Fauorem ordinis. cui renūciare nō pōt. ſ. de ſo. compe. ſi diligenti. ⁊. c. ſignificaſti. ber.

k ℭ Prohibeas. attētari non vř rn̄deri ad q̄ōnem:q̄ fuit :an huiuſmodi ꝑcuſſores icidant i canonē:ſʒ dic q̄ bn̄ ſūt excōicati:q̄ iiurioſas ⁊ temerarias manus inijciūt:⁊ ſatis īnuitur dū dicit tam i fauorem clerici q̄ʒ ordinis ⁊c. ⁊ ex eo q̄ dicit ꝓuiſo vt clericus ſine iiuria clericali ⁊c. ⁊ clericus qui ad hoc conſentit excōmuniceť:vt infra ſequitur.

l ℭ Relatū homini. xi. q. iij qſqs metu. ⁊. c. iulian⁹. ⁊. ſ. ð vo.

m ℭ ex multa. ⁊ i tāta ⁊c. ⁊. xxij. q. v. c. ij. ⁊. iij. aggrauať enim culpa ex perſona iniuriati. ſ. eo. cuʒ illoꝝ. vbi de hoc.

obsego dominoꝝ: aut ipsi dñi: ꝓpter hoc sine culpa[a] sua graue dãnum icurrant: tūc i vtrolibet[b] cāu poteris eos ex idulgentia nostre ꝓuisionis absoluere: cū nimis sint ab ap.se.remoti. sed i cõpensatõem[c] laboris quē i itinere sustinerēt: alia eis satisfactio iiungat: dūmodo non sit tam grauis ꝛ enormis[d] excessus: vt ꝓpter vitandum scandalum ꝛ tollēdū exēplum huiusmodi serui ad seruū seruoꝝ dei venire debeant absoluendi.

Idem strigoneñ. archiepo.

Sacris ē canonibus istitutū: ꝛ ifra. Lz is q volūtarius[e] excõicatis illis cõicauērat q cū oib[9] fautõib[9] ꝛ pticipib[9] suis excõicatiõis sñia sūt astricti: ad coꝝ rediēs de mandato ecclesie excõicatos quos pri[9] fouerat: expugnauerit: non tamen priusq̄ absolutiõis grām pceperit: habend[9] ē absolut[9] nec nisi succūbat i huiusmodi bello: sūt absolutões vel oblatões recipiēde ꝓ eo vl' orones domino porrigēde[f] nisi cū d ipsi[9] viuētis pnia p euidentia signa ꝯstiterit: ꝛ iuxta cuiusdaz ꝯstitutionis[g] nostre tenorez defuncto ēt absolutionis bñeficium impendatur.

Idem asuntiñ. episcopo.

Sicut nobis: ꝛ ifra. F.t.r. q nisi excõicati ad te super absolutõe sua lrãs nrãs[h] vl' illi[9] cui vices nostras i hac pte ꝯmisim[9]: reportauerint: aut alio modo legitime de illoꝝ absolutõe tibi ꝯstiterit: tu ipos p excõicatis vt prius habeas ꝛ facias euitari.

Idem senoneñ. archiepo.

Per tuas lrãs: ꝛ ifra. Videt aliqbus[k]: q cum ad metropolitanū p appellatiõez qõ non defert. excõicatus aūt vocem non hēat appellandi[l]: vtpote ab ecclesia sepatus: siue appellauērit siue nõ: metropolitanus ei nõ dz absolutiõis beneficiū exhibere. Vex ex v̄bis cuiusdam[m] epistole quam scholastici ab alex. papa emanasse ꝓponūt: habetur q si ante appellationem in aliquem excõicationis sñia fuit ꝓmulgata: metropolitanus ante litis ingressuz ab eo iuramento recepto fm ecclesie consuetudinem debet ipm absoluē: ni/

a ℭ Sine culpa. tūc. n. pñt absolui p epm: vt h dic. ꝛ. s. e. mulieres. ꝛ. j. e. q̄zuis. q̄ itelligi debēt fm hāc distinctiõem. vñ siñ culpa puari nõ dbēt. s. d. eo q cogno. ꝯsan. vxo. sne discretõez ꝛ. c. vl. ꝛ. s. vt lit. nõ ꝯtes. qm frequent. §. ij. ꝛ. s. de ꝯsti. cognoscētes. al's si eēnt dñi i culpa: tā ipsi q̄z serui sūt excõicati: puta si mandassent: qꝛ q p aliū facit: p seipm facere videtur. s. e. mulieres. ꝛ c. vt fame.

b ℭ In vtrolibet cāu. s cū hui hoc faciūt fraudulent: vel cū dñs nullam culpā ꝯmisit. ergo videt idē dicendū i viro: si in fraudē vxoris hoc faciat ꝛ i liberto q operas pstare tenet: ar. xxix. q. i. platū. Sz hoc nõ credo: cū nõ iueniāt qꝛ h edictum vt oēs ad curiā mittant: g' expsse non excipiūtur ꝓhibitoriū ē: ar. s. eo. cū illoꝝ in prin.

c ℭ Cõpensatõem. sic. s. de voto quod sup his. ꝛ c. magne. ad fi.

d ℭ Enormis. supra eo. cum illoꝝ. vbi de hoc.

e Sacris. volūtarius. sec[9] si obsolute fuerit atract[9]: supra de his q̄ vi metusue cā. sacris. ꝛ L. di. plbyteros: ꝛ supra d bap. maiores ad fi. ver. ille vero q nunquam.

f ℭ Porrigēde. xxiij. q. ij. c. ij. ꝛ. iij.

g ℭ Cõstitutõis. s. e. a nobis cū fuerit absolutus: tūc orabit ecclia ꝓ eo: et recipiet oblationes ꝓ eo sicut ꝓ alijs defunctis.

h Sicut nob. lrãs nostras. Sz vī q eis credēdū sit: qꝛ de nemine psumēdū ē: q sit imemor sue salut. i. q. vl. sancim[9]. ꝛ ar. ꝯ. d ꝯse. di. iiij. itaq̄z. ꝛ. c. si nulla extāt. h nõ ē vex. s. d of. or. ex pte. ꝛ. viij. q. v. c. vno. ꝛ. C. de man. pn. l. vna.

i ℭ Alio mõ. nõ tñ vno teste: qꝛ fieret actori piudiciuz. nec ēt sufficiūt talia iudicia q̄ sufficiūt. s. de cle. peregri. c. inter. ꝛ. c. tue. nec sufficit hec honestas psone: vt ei credi debeat: ar. l. di. siquis ꝑpostera. ꝛ di. ix. ego solus. Ar. ꝯ. xxvij. di. nobilissimus sed illud cum nulli sit preiudicium. io.

k Per tuas. aliquib[9]. ꝛ male: qꝛ si nõ appellatur ad metropolitanum tñ põt excõicatū absoluere: si eps ipm absoluere nolit. s. de of. ordi. ad reprimendam. ber.

l ℭ Appellādi. vt p hoc ab excõicatiõis sñia releuet: vt. s. d ap. pastoralis: nec iterdictū: vt. s. e. ti. ad hoc qm. sed vt cām trāsferant ad supiorem: bene tz appellatio. iij. q. ix. reuera.

m ℭ Cuiusdā epistole. quā hūisti olim i antiq̄ ꝯpilatõe. s. d of. or. q̄situz: cuius sñia ꝛ ēt verba ꝓ maiori parte ponunt hic ꝛ icipiūt hic: quod si ante.

n ℭ Audiēdi sūt. si agāt. s. d hē. excõicam[9]. §. credētes. s. d excep. cū int. ꝯueniri tñ nõ põt. s. e. si ve. ꝛ. §. pdi. credētes

o ℭ Remittēdi. remittit qñqz aliqs ad eū a quo appellauit: si maliciose appellauit. s. d ap. cū i ecclia. ꝛ. c. vt dbitus. vel si nõ fuerint psecuti appelllatõem i termino cõstituto: vt. e. ti. psonas. vel si appellās h petierit. s. de ap. interposita. §. ille. als obtinet qd hic di. ꝛ. C. d ap. eos. ꝛ ij. q. vi. §. vlti.

p ℭ In sādiceñ. cõcilio. xi. q. iij. si. eps forte: qd iducitur hic ꝯ dcre. alexandri. Vñ notat q fz antiquos canones glibet excõicatus audiebat: q añ absolutiõem volebat ꝓbare se iiuste excõicatuz. xi. q. iij. si eps forte. cui[9] tēor hic ponit. Hodie xo nõ audit nisi i duob[9] casib[9]: si dicat sñiaz latā post appellatõem fuisse. vl' si dicat itollerabilē errorē in ea fuisse expssuz: vt h di. Sic g distiguas si aliqs ꝯqueritur supiori de iiusta excõicatõe aut appellauit ad eū aut nõ. Si appellauit primo pstabit cautionē: q stabit mādatis ecclie: tūc ē i optõe ipsi[9] supioris: an velit eū absoluē an remittē ad euz absoluēdū: a q̄ appellauit: vt hic seqtur i decre. alexan. Si vero nõ appellauit: h p simplicē q̄relā audiuit ipz: dz eū remittē ad iferiorē vt ipz absoluat: ꝛ si iferiõ ipz absoluē nolit arieps ipz absoluat. s. d of. or. ad repmēdā. si tñ piculū eēt i mora ꝓpt h[9]i remissionē: ipz statiz absoluat. j. e. sacro. ꝛ ar. ad h. s. ti. pri. c. vl. ꝛ si viderit sñiaz excõicatõis ab epo latā eē iiustā: euident poterit arieps dclarare subditū irrõabilr fuisse ligatū: lz nõ sit appellatū ad ipm. s. d ap. solicitudinē. silr ꝛ ecõuēso si viderit eā iustā: tenet rmittere ipz absoluēdū ad inferiorem: vt hic in fi. ioan.

q ℭ Nullus ante. ergo nec archieps. ar. s. e. cum desideres. ꝛ. c. quod in dubijs in prin.

r ℭ Distinguēdum. ad absoluendam contrarietatez cõcilij ꝛ decre. alexan.

s ℭ Intollerabilē errorē. Error itolerabilis põt dici qd libet peccatū: vt si excõicet iõ qꝛ nõ furat: vl' qꝛ ñ ducit ei aliquā meretricē: vel qꝛ nõ ē obediēs suo plato. vel si pcipiat aliqd ipossibile vl' turpe vt dcm̄ ē: talis sñia nulla ē: nec aliquā obligatõem iducit i facto vel d iure. si.

supra de pac.c.vl.ar.ꝯ.s.ꝺ cōdi. appo.c.vl.i fi vin. hec itelligit tm̄ de errore iuris.vñ.in p̄dictis exēplis tʒ excōicatio:vt si dicat sic:excōico illuʒ:q2 nō adulterat:q2 nō interficit illū:tenet excōicatio. Itē itolerabilis pōt dici error. si expsse pnūciat ꝯ ius scriptū:vt si dicat pnūcio excōicationē valē q2 ē lata p⁹ appellationē legitimā ⁊ a tali snia nō ē necesse appellare.ij. q.vi.§.diffinitiua. ⁊.ff.q sen.sine app. re.l.i.§.i. Et idē ē dicendū: vbicūqꝫ pponit iudiciū retro nullū fuisse:nisi velit qs ad cautelā appellare.C.ꝺ pcu.lʒ.⁊.supra de pcura.in pñtia.in fi.⁊ supra ꝺ cri. fal sup eo.⁊.supra de re.iud.c.i. secus ē si errorē nō expri mit i snia:⁊ tñ pronūciaret ꝯ ius:tʒ gdē tūc snia:nisi fuerit appellatōe suspēsa.supra ꝺ resti.cū iter vos.⁊.ff.e. cū platis.ß si errō est i facto:vt si hoc modo dicat:excōico te:q2 expoliasti talē lʒ manifeste st falsū.tenet snia q2 talis cā possibilis ē lʒ sit falsa:nec cōtinet errorē:⁊ snia siue iusta siue iiusta timēda ē.xi.q.iij.c i.⁊.ꝗ.ar.ꝯ ꝙ talis error facit cāʒ nl'lā sicut error calculi. ff.que sen.sine ap.re.l.i §.i.⁊.talis error facit exhereda tionē nullā.ff.de li.⁊ post.l.si.posthumus.§.vl.⁊.l.seq.sicut nec valet decretū de datōe tutoris:vbi error facti ē expressus.ff.ꝺ tu.⁊ cura.l.tutorum.⁊.l.scie.sic obligatō per errorem facti non tenet.ff.siquis.cau.sed ⁊ si.§.vl.⁊ ff.de fideius.siquis postqꝫ.io. Quid dices:credo ꝙ in sententia excōicationis lata per errorē facti: vt dictum est tutius sit dicere ꝙ teneat : ⁊ ꝙ absoluatur quo ad ecclesiam vel saltem ad cautelam:q2 quo ad deum nō ē ligatus nisi contemneret eam:vt.j.sequitur.⁊.xxiij.q.i. §.notandum.in fi. supra de testi.veniens.

t ℂ In quibus casibus duobus.s.pmissis:cū dr̄ sniaʒ latā p⁹ appellationē legitimā:⁊ cū dr̄ cōtinere itolerabilē errorē:⁊ i casib⁹ istis itelligit.c.cōcilij. sardi.cui⁹ teor hic ponitur.sic.s.ꝺ of.dele.cū cōtingat i.casib⁹ istis prio admittitur pbatio:vt appareat:an absolui debeat:an dnūciari non ligatus:vt ibi:in.c.cum contingat.

u ℂ In alijs. Sic itellige qꝺ dicit i alijs.s.q2 nō audit i alijs negocijs vel factis iudicialibus:vt actor tāqꝫ excōi catus:sed extra iudiciū nō dʒ vitari:vt.j.e.ti.solʒ nisi i h vt p bet errorē vel sniam latā p⁹.ap.legitimā.⁊ i h ꝯcordat ꝯciliuʒ sardicen.⁊ iterp̄tat papa ꝯciliū vsqꝫ ibi:ꝙ si absolutiōis bñficiū hūilit postulauerit.⁊c.abide vsqꝫ ibi:ꝙ si forsan: iterp̄tat decre.alex. Et sic distictio ino.ꝯcordat ꝯciliū sardicen.⁊ ꝺcr. alexādri.q̄ videbat ꝯria sed non est:q2 in diuersis casibus loquūtur vt pʒ: per iterpretationē inno.

si voluerit epo.dioc.deferre ipsumqꝫ ad eum remittere absoluendum:vbi ēt conseqnter infertur:ꝙ nec excōicati sunt audiendi priusqꝫ fuerint absoluti:nec sunt ad illos a qbus appellauerāt remittēdi. In sardicen.aūt concilio repit vt is q ab epo est abiectus: finitios epos interpellet:⁊ cā ei⁹ audiatur:⁊ diligēt⁹ ptractetur:eps sāt q iuste vl' iniuste abiecit eūdē patienter accipiat vt discutiat negocium.q̄tenus vel probet eius a pluribus snia:vel etiam emēdet:pri⁹ tñ ꝙ oia diligenter axaiata fuerit: null⁹ p ante cāe cognitionē cōioni eū sociare psumat:q2 fuerat cōiōe priuat⁹. Nos igit credim⁹ distinguēdū:⁊ vtrū qs ppōat se post appellationē legitie interpositā excōicatōe fuisse notatū vel i forma excōicatōis itollerabilē errorē fuisse patēter expressū.in qbus casibus ad pbatione eorū ēt si absolutōeʒ non petat:dʒ admitti:sed donec ꝺ ipsis ꝯstiterit euitari debʒ: ꝙ ꝙ ap.se.ēt tales cōsueuerit absoluere ad cautelā verū i alijs nisi grām absolutionis implorret:non dʒ audiri ne sniam ecclastica contemnere videat:⁊ per hoc amplius ex suo contēptu ligetur. Quod si absolutionis beneficium humiliter postulauerit metropolitanus eū debet absoluere: nisi suo duxerit suffraganeo deferrendū: cui tñ si suffraganeus absolutionis bñficium iuxta formā ecclesie noluerit exhibere: ipse nihilomin⁹ illū absoluat: cautōe recepta ꝙ suo ꝺbeat pere mādato:ac ꝺide cāʒ audiat: ⁊ qꝺ canōicū fuerit iustitia mediante decernat. Qꝺ si forsan eps subditū suū ppter manifestū excōicassʒ excessum:metropolitan⁹ nō dʒ ipm absoluē:nisi suffragane⁹ reqsitus malicióse sibi absolutionis beneficium denegaret.

Idem.

Si aliqñ forte contingit: ꝙ eis q auctoritate apo. sunt excomminicationi subiectū r̄e lr̄e cum salutationis alloquio destinentur: non propter hoc excōicatōis credatur snia relaxata:cum per ignorā

r ℂ Ad cautelaʒ.sic.j.ec. venerabilis.⁊.s.e.cū ꝺsideres.§.ij.⁊.supra de ap. ad pñtiā.⁊.supra ꝺ testi. veniēs.nō obstāte ꝯdicti one excōicatoris vel aduersarij:vt i p̄dicta:ꝺcr. solʒ nisi diceret excōicatu p māifesta offēsa in q cāu dʒ hr̄e terminū octo dierʒ ad pbandū manifestā offensam:vt in ꝺcr. predict. solet.ber.

v ℂ Verū i alijs Dixit io. i alijs dubijs.s.habēd⁹ ē p excōicato.supra.e.cum desideres.§.scōe. Et tu dic i alijs.s. excōicatōib⁹ cū qs dicit se excōicatū i iuste vel quocūqꝫ mō appeat ipʒ cē excōicatū maiori excōicatōe.q2 tūc nō ꝺbʒ audiri vt actor: nisi grām ⁊c.⁊.supra vbi dic nec excōicati sūt audiendi.⁊c.excepitʒ duob⁹ p̄dictis casib⁹ ⁊ h dicit lr̄a sequēs:ne sniaʒ ꝯtēnere ⁊c q2 h ipo ligaret ex ꝯtemptu:sec⁹ in eo q petit i bñ uū q pēdente cā audit ꝯ alios:ß ꝯ illum q dicit se dñm illi⁹.n.ff.ꝺ li.cā ordinata.b

ʒ ℂ Cōtēnere.videat.nō cāʒ q̄re h tʒ snia lʒ iiusta .xxiij.q.iij.notādū.i fi.⁊.i.q.iij.§.cū g.alia ēt recitat supra ꝺ ap.pastoralis.vbi de hac maria i nostu.que incipit.hec ratio.⁊.supra de cle.ex.mi.si.celebrat.in.fi

a ℂ Qꝺ si absolutōis.hic iterp̄tat decre alex.q̄ intelligit i eo cāu cū excōicatō pcedit appellatōeʒ:quā dic iiustā:ꝯciliū i eo cāu:qñ appellatō pcessit.l' qñ itolerabil' error expssus ē i snia ⁊ sic planū ē.q̄ fuit q dubitatō illi⁹ diuersitatꝫ.antbisidoren.eps excōicauit arpbrm suū:⁊ arp ꝺr corā arepo senō. obtulit cautōeʒ stādi iuri hūilit petēs absolui.arps ꝺferēs epo sepe mōuit ipm:vt eū absoluēt ꝙ cū facē nollet:arepus ipʒ absoluit:quē eps ñ hēbat p absoluto.dicēs ꝙ ei⁹ absolutō ñ ptinebat ad arepm p q̄ vidbat facē ꝺcr.alex.p epo ꝯciliū sardicē.vñ arepsq̄ linit a papa qd iuris eēt. Et ipe rñdet.vt pʒ ex lr̄a ⁊ hsūe casū

b Si aliqñ.salutatōis excōicati.n.salutādi ñ sūt.xi.q.iij.excōicatos.⁊.xxiij.q.i.ois q ne p salutatōm videat eis assēsū ꝯsētire.ar.ixiij.di.cū hadrian⁹.⁊ vt facili⁹ resipiscāt cū viderit se ꝯtēni.s.ꝺ excep.pia.i fi.q2.ꝗuis pēa ē it hoies cē.⁊.eorū carē suffragio.C.ꝺ apo.hi q ß qꝫuis eos ñ deām⁹ salutare possum⁹ tñ eis loq ꝺ his q̄ ptinēt ad eorū salutē.⁊ lʒ alia vba icidēter proponātur ñ nocet.j.eodem.responso.⁊.c.cum voluntate.

vñſo.⁊.xi.q.iij.cũ excõicato.Sed pone ꝙ papa ex certa ſcia ſa
lutet excõicatũ:nũgd hẽbit̃ ꝓ abſoluto.ar.ẽ ꝙ nõ:q꞉ certa for
ma tradit̃:ꝓterq̃ʒ excõicatus nõ vr̃ abſolut⁹.s̃.e.cũ deſiderel
ad fi.⁊.c.qď i dubijs.in prin.⁊.c.ſacris.ar.ad hoc.C.ď li.cã iu
bem⁹.⁊.C.de ꝓba.ſ.ep̃lis.ar.ↄ̃.s̃.ď priui.cũ oli cẽm⁹.⁊ papa
nõ ſubiacet legib⁹.C.de
legi.digna vox.⁊.ff.e.ti.
princeps.Ergo vr̃ ꝙ eo
ip̃o ſit abſolut⁹: ꝙ papa
ſcienter tali cõicat:⁊ pa/
pa dat auctẽ cãonibus ⁊
ab eo vigorẽ ſumũt.⁊ nõ
ecõuerſo.s̃.ď elec.ſigni
ficaſti.Dicũt gdã ꝙ pp̃ h̃
h̃ ñ ẽ abſolut⁹ niſi dicat
abſoluo te:ſ; de plenitu
dine ptãtiſ:ſatis dr̃ ꝙ ſit
abſolut⁹:dũ tñ papa vo
luerit ip̃m pp̃ hoc abſo/
lutũ eẽ vt hic ↄſtat:⁊ ẽ h̃
arg.ꝙ ſic:ex eo ꝙ dicit ꝑ
ignorãtiã:ergo a ↄ̃rio ali
ud ſi ꝑ ſciam al's ſi eſſet
maior ptãs ipſi⁹ q̃ʒ alior̃
iudicũ q̃ʒtũ ad hoc.Sed
nũgd iciderct i canonẽ
ſi ꝑ talẽ ꝑticipationẽ no
lit ip̃m eẽ abſolutũ:vt di
ctũ ẽ.nõ q꞉ legibus ẽ ab
ſolutus.

a ℂ Occupationẽ:vñ nõ
valent:ſic.s̃.de cap.mo.
ex ꝑte.⁊.s̃.ď reſcrip.c.ij.
⁊.c.ſi.qñ.ar.idẽcẽt.⁊ ſi ꝑ
īpoꝛtunitatẽ petẽtis: ga
dicit īpatoꝛ:ſepe.n.ꝑ ip̃õ
tunitatẽ petẽtis nõ cõce
dẽda cõcedim⁹.C.ď pe.
bo.ſub.l.i.li.x.c.ber.

b ℂ Per ſurreptionẽ.ſ.h̃
tacito:ꝙ eẽt excõicatõis
vĩculo inodatus quo di
cto lr̃as nõ ďdiſſʒ ſupra
ď reſcrip.ſup lr̃is.vbi de
hoc ſatis dictum eſt.

c ℂ Officij excõicatiõis
vĩculo.Sic pʒ ꝙ ex
cõicat⁹ iteꝝ põt excõicari
iij.qõ.iiij.ẽgeltrudã.vbi
tractat̃ de hac mã.⁊.ſu/
pra de iude.ita quorũdã
⁊.ff.ď ritu nup.palã.§.vl.⁊.ſũt duo effcũſ excõicatõis expellẽ
di extra eccliaʒ ⁊ eiectũ ↄfirmãdi:q̃ʒtũ ad primũ excõicari ñ
põt:q̃ʒtũ ad ſcďʒ bñ:q꞉ triplex funicul⁹ difficile rũpit̃ ſupra ď
treu.⁊ pa.c.i.Sʒ q̃lr̃ talis abſoluet̃:põt dici ꝙ vna abſolutiõe
oẽs excõicatões tollãt̃:ſic vna acceptilatõe pl'es obligationes
tollũt̃.C.ď trãſ.trãſactiõe.⁊.ff.ď accepti.l.pl'ib⁹ vl' vn⁹.cõmit
tat alſi vice ſuaſ:⁊ illď cõpetẽti⁹ fiet:ſ gl; abſoluat̃ a ſua excõi
catõe:⁊ vl'ia ↄfirmabit p̃cedẽteſ.ff.ď ſer.ru.p̃.ꝑ.fũdũ:ſ; g pri
mo abſoluit nõ ďnũciabit ip̃m abſolutũ:nec ẽ ei cõicãdũ.do/
nec abſolut⁹ fuerit ꝓ alio:quia qui ẽ excommunicatus i vna
eccleſia excõicatus eſt quo ad omnes:vt.iiij.q.v.quiſquis.

d ℂ Surrepta.nõ ꝓdeſt.ď hoc dictũ ẽ.ſupra.e.cũ ꝓ cã.Et dic
ꝙ nõ ꝓdeſt q̃ʒtũ ad ſaluatõʒ.s̃.t.pr.qď gdaʒ valebit tñ
q̃ʒtũ ad miti⁹ ſuppliciũ ſbeũdũ:vt de pe.di.iij.ad ſi.⁊.c.ſi

e ℂ Exhibẽ.ñ dʒ.ar.ↄ̃.s̃.t.pr.qď (q s ãt.⁊ .§.ſe.i ſi.di.b.
gdã.⁊ ď pe.di.iij.ad.ſi.c.ſigs.ãt.⁊.§.ſe.Dici põt.nõ dʒ ex
hibẽ cũ effcũ:vt cũ denũciet abſolutũ vt dictũ ẽ: donec
ab alio fuerit abſo
lut⁹:vel nõ dʒ:niſi
caueat ꝙ abſolua
tur ab alia ďlata ď
nũciatõe ⁊ iſſi ei ñ
cõicet̃:niſi tẽ ďmũ
cũ ab alia fuẽit ab
ſolut⁹:ſʒ ipʒ ſimpl'r
non dʒ abſoluẽ vt
dicitur hic.

tiã vel negligẽtiã aut occupa/
tionẽ[a] nimiã vl' ẽt ſurreptionẽ[b]
ↄtingit huiuſmõi lr̃as ip̃etrãi

Idẽ.c.ſci laurẽtij in lucina p̃
ſbytero card.ap.ſe.legato.

O Fficij:⁊.j. Poſtremo q̃
ſiuiſti:vtruʒ is q pp̃ pl'es
exceſſus a pluribus p̃latis inſ
i ip̃m hñtib⁹ excoicationis[c] ẽ
vĩculo inodat⁹:⁊ vni p̃latorũ
de vno tm̃ ſatiſfacere vult ex/
ceſſu:ab eo ſit abſoluẽdus de
quo ſatiſfacere vult eidẽ:⁊ cũ
de alio ñ ſatiſfecerit alij: abſo
lutus valeat nũciari:⁊.j.Sup
hoc articulo reſpondemus ꝙ
ſupprimenti ṽitateʒ abſolutio
ſurrepta[d] nõ ꝓdeſt.⁊ ṽitatẽ in
telligẽs abſolutõeʒ huiuſmõi
exhibere[e] non debet. Idem.

R ferrarieñ. ẽpiſcopo.
Eſponſo nr̃o poſtulas
edoceri:an cuʒ ferrariẽ.ciues
excõicationis ⁊ interdicti ſẽtẽ
tijs ſint ligati.liceat tibi viros
⁊ mulieres ſemel i hebdoma/
da vel in mẽſe apud aliq̃ iam
eccl'iam cõuocare:gbus predi
ces ṽbũ dei:⁊ eoſdẽ ad corre/
ctionẽ iducas.Sup quo rñde
mus ꝙ ſine ſcrupulo cõſcie h̃
facere poteris cũ videris[f] ex/
pedire:dũmodo ↄ̃ formã inter
dicti nullũ eis diuinũ officiuʒ
celebretur.Preterea q̃ſiuiſti
cũ ferrar.ciuitas ſit interdicõ[g]
ſuppoſita: ⁊ ideo ſint ibidem
p̃ter[h] baptiſma paruulorum ⁊
pniãs morientiuʒ vniuerſa ſa/
cramẽta eccl'iaſtica iterdicta
an liceat tibi baptizatos pue/
ros i frontibus ↄſignare.Sup
quo rñdemuſ:ꝙ ſicut baptiza
ri poſſunt pueri:ſic ⁊ baptiza/
ti ad cõfirmationẽ[i] in frõtibus
a te poſſũt ſacro chriſmate de
liniri. Idem.

I Nq̃ſitõi tue rñdẽtes cre
dim⁹ diſtinguẽdũ:vtꝝ ſi
alt ↄiugum ꝓ certo ſciat īpedi
mentũ ↄiugij:pp̃ qď ſine mor
tali pctõ nõ valʒ carnale com
mertiũ exercet̃:q̃uis illď apď
eccl'iam ꝓbare nõ poſſit an ñ
ſciat ꝓ certo:ſʒ credat.In pri
mo caſu dʒ poti⁹ excõicatiõis
ſniãm humiliter[k] ſuſtinere q̃ʒ
ꝑ carnale cõmertiũ pctm̃ opa
ri mortale.In ſecũdo diſtigui
m⁹:vtrum hẽat cõſciam huiuſ
modi ex credulitate leui ⁊ te/
meraria[l]:an ꝓbabili ⁊ diſcre/
ta.⁊ gdẽ ad ſui paſtoris ↄſiliũ
ↄſcia leuis ⁊ temerarie credu
litatis expolſa[m] licite põt non
ſolũ reddere[n] ſed exigere debi
tũ cõiugale:verũ cũ ↄſcia pul
ſat aĩum ex credulitate ꝓba/
bili[o] ⁊ diſcreta q̃uis non eui/
dẽti ⁊ mãifeſta:debituʒ gdem
reddere põt ſed poſtulare nõ
dʒ:ne in alterutro vl' ↄ̃ legem
cõiugij vel ↄ̃ iudiciũ ↄſcie cõ
mittat offenſam. Idem.

f ℂ Reſpõſo.cum
videris expe
dire.xi.q.iij.añceſ
ſor.j.e.cũ volũtate

g ℂ Interdcõ ſuppo
ſita:ſic g̃ ciuitaſ ſb
ijcit̃ interdcõ.⁊ ſic
puniũt̃ qñʒ:g non
peccauerũt:ſic ſu/
pra ď ſpõ.ñ.ẽ vob.
⁊ ſupra ď of.ďle.ſa
ne.ij.ar.ↄ̃.xxiij.q.iij
ſi hẽs.ſ; id ď excõi
catõe dr̃ ñ ď ifdcõ

h ℂ Pret̃ baptiſ/
ma.hec duo ſacr̃a
ſp̃ excipiunt̃ ď iter
dcõ:vt.s̃.ď ſpõ nõ
ẽ vobiſ.⁊ viaticũ ẽt
ďcedẽtib⁹ cõcedit̃
qď ꝑ pniãʒ itell'r.s̃
ti.pr.qď i te.ſ; vn
ctio ďnegat̃:vt ibi.

i ℂ Ad ↄfirmatõʒ
ſine q̃ ñ ẽ plene xp̃i
an⁹:q eã ↄtẽnit.ď
ↄ.d.v.oẽs ď if.i ſi.

k ℂ Nq̃ſitiõi.hu
militer ſuſtiet̃
ſic.s̃.ď re.ſpo lr̃as
ṽſus.ſi.ſed potius
dʒ oĩa mala pati:
q̃ʒ ↄ̃ cõſciam pctm̃
operari mortale.⁊
xxij.q.v.ita ne.⁊.s̃
ď his que vi met⁹
ue cauſa.ſi.ſacris.

l ℂ Leui ⁊ temeraria.quẽ dicis leuẽ: puta ſi audiui im
pedimẽtũ a leuib⁹ ⁊ forte a paucis qb⁹ credẽ ñ tenet̃: talẽ
credulitatẽ vl' ↄſileʒ dʒ renouẽ quã nõ euadet:niſi depo
nat errorẽ.s̃.de ſuno.ꝑ tuas.ij.⁊.xi.q.iij.cui eſt illata.

m ℂ Expolſa.ideſt expulſa.

n ℂ Reddẽ.ſ; exigere.ar.xxiij.q.i.gd culpat̃.i ſi.⁊.s̃.ď ſ

o ℂ Probabili ⁊ diſcreta.ſ; quã dicis ꝓ (ſpõ.iuuenis.
babil'ẽ.puta q꞉ vidit virũ cũ ↄſãguĩea ſua i locis ſuſpe/
ctis ⁊ hora ſuſpecta ſolũ cũ ſola.añ mr̃imõiũ h⁹i p̃ſũpti
ones ꝓbabilẽ iducũt credulitatẽ l' q꞉ p̃blice dr̃ ab oĩb⁹
ad h̃ facit.s̃.ď p̃ſũp.iij.⁊.c.lr̃is.⁊ idẽ itellige ď viro ſi vi

dit cõsanguineum suum cũ uxore ab matrimonium

a Contingit. factis. ipo. n. facto renũciat quis suo p/uilegio. ẽ. de vi. et ho. cle. c. vl. ipso. n. fcõ quis negat deũ. xj. q. iij. estimãt. et ipo facto mẽtiunt. xxij. q. v. cauete. et ipo fcõ quis appellat. ẽ. de ap. dilecti. ij. vbi de hoc hẽs plures cõcordantias. b.

Itẽ põt h sumi. ar. q si pass' sũ excõicatũ litẽ ↄtestari: q̃ amodo nõ possũ excipe ↄ ipm: sʒ h nõ ẽ vuʒ: qꝛ exceptio excõicationis i q̃libʒ pte litis põt oppõi: ẽt si omissa fuerit a reo malitiose: sʒ ipe tc i expẽsis puiſ et iudex ex offõ suo: et si re' nihil dicat repellẽ dʒ excõicatũ. vt. ẽ. de excep. exceptionẽ. et extra. i no. iiij. c. pia ↄsideratiõe i fi. Sʒ hodie p illã dcr. pia. si i pte aliq̃ litis excõicationis exceptio obijciaſ: et probetur nõ ↄdẽnaſ in expẽsis: sʒ ea q̃ acta sunt: valẽt: et in sequẽtib' non audiſ: donec fuerit absolutus: de hoc nõ. in. c. predicto exceptiõe. in glo. q̃ icipit: ẽt si excõicatio. ff. de postu. quos phibet. et ff. de peti. here. l. vl. in fi. et ẽ. de elec. nihil ẽ io.

b Priuilegiuʒ. xj. q. iij. priuilegiũ. ẽ. de priuile. tua nos.

c Frustra legis. ẽ. de vsur. quia frustra. et ẽ. e. in audientiã. et ẽ. de imu. ec. c. vlti. cum suis concordantijs.

d Tertio. hec ẽ legitima admonitio. j. e. sacro. et xvij. q. iiij. de presbyterorũ. et xvj. q. vij. oẽs decie: et ita isti nõ pdũt puilegiũ suũ vsq̃ʒ ad tertiã admonitionẽ. ẽ. e. in audientia. et ẽ. de vi. et ho. cleri. c. vl. Ar. ↄ. ẽ. eo. cum nõ ab hoie. et c. perpendimus. ibi soluitur. Illa. n. intelligũſ de his: q graviſ excedũt: vt ex ipa lr̃a pʒ hic: et illa decre. in audiẽtia. loquiſ de his q i modicis excedũt

Contingit interdũ: et. j. Sane sicut accepim' i sinuãte comite flãdreñ. i dio. t. quidaʒ existũt qui nec i mõ tonsure nec in vestimẽtorum forma: nec in q̃litate negociorum de clico qcq̃ ostẽdũt: ad pene subterfugiũ se clicos exhibẽtes: cũ sup excessibus q̃s seculari luxu ↄmittunt ad publica iudicia ptrahũſ: circũcisis crinib' vt possint circũuenire vĩdictaʒ: p clericis se repsentãt: clicalis fori puilegiũ labijs allegãtes q factis paulo añ negauerãt clicatuʒ: et. j. Uerũ qꝛ priuilegiũ[b] mẽſ amittere q pmissa sibi abutiſ potestate: ac frustra legis[c] auxilium inuocat q̃ cõmittit i legẽ: volumus et mãdam' vt tales si tertio[d] a te cõmoniti seipsos ↄtẽpserint emẽdare: illi' efficianſ. imunitatis extores: que p clicoꝝ tutella et laicoꝝ violẽtia coercẽda dignoscitur instituta. Idem.

In pñtia dilecti filij: et. j. Nec canonici suo decão excõmunicatiõeʒ pñt obijcẽ: cũ sup hoc nec cõmonit' nec impetit' fuerit: neq̃ʒ ipi pp̃ter hoc euʒ duxerit euitãdũ[f] sed epa i mẽsa[g] et canonici ↄmunicauerit ei ẽt i diuinis.[h] Idẽ.

Quãte psumpsiois et temeritatis existat i rectores ecclesie man' inijcere violẽtas: et. j. Ne aũt solos violẽtie h'i auctores aliquoꝝ psũptio existimet puniẽdos: facientes et cõsentientes pari pẽa plectẽdos catholica condemnat auctoritas: eos delinquẽtib' fauere iterp̃tamur[k]: q cũ possint mãifeste facinori desinunt obuiare. Idem in concilio generali.

g In mẽsa. ẽ. de cle. ex. mi. pposuit. in fi.

h In diuis. qd facẽ nõ debuerit. ẽ. e. significauit.

i Quãte ↄsentientes. i itellige p ↄparatiõnẽ pstãdo auctẽʒ: qꝛ tũc eadẽ pẽa puniunſ facientes et ↄsẽtiẽtes: et sic itelligũſ vba ista: vbi iuenies ca. ẽ. de offi. dele. c. j. vbi de h et. ij. q. j. votũ. et. xvij. q. iiij. omnes. fi. ẽ. c. mulieres. et. c. nuper.

k Interp̃tamur. sic. lx. xxiij. di. § j. v. q ẽ gradis. et. c. sc. et. lxxxvj. di. pasce. ff. de li. ag. necare. et. ita vr̃ peccare omnis qui non defendit alium si potest. xxiij. q. iiij. n inferenda. et. c. vlti. et si non possit aliter defendere: saltem defendat clamore. ff. ad syll. l. ij. §. hoc autem. Sed nõ videtur q teneatur defendere: quia licitum est recipere pecuniam p defensiõe alicui'. ff. qd me. cã metũ. §. sʒ licet. nec repetiſ si data fuerit. vt ibi dr̃ ff. de dõa. si pat. §. j. sʒ vn' aliũ defendẽ ñ teneſ: qꝛ si ad hoc tenereſ. pecunia repeti posset. ff. de cõdi. ob. tur. cau. l. vl. Dicit io. q q̃libʒ teneſ defendẽ aliũ p capl'a pdicta. et. xc. di. pcipim'. et. iij. q. nlli. et. c. sc. nec obstat. qd dr̃: q potest dari pecunia p defẽsiõe. nã officiali datur pecunia. q tñ gratis teneſ ipẽdẽ officiũ suũ. xiij. q. v. nõ sane. et ad defẽsionẽ clicoruʒ: qcqd dicas de laicis: q̃libʒ teneſ: qꝛ h ptinʒ ad publicũ ius. di. j. ius publicum. vnde pp publicã vtilitatem ampliãda sunt verba edicti qꝛ fauore religiõis multa ↄ rõneʒ instituunſ. ff. de reli. et sump. fu. sunt psone. Hec dicit io. Sed hec ita gn̄aliter dicẽ graue ẽ: qñ posset aliqs periculum icurrere. Unde alij dicũt q ad solos platos siue iudices vel alios q habẽt aliã ptãteʒ i alios hoc pertinet: et ad hoc teneſ: q rõne ptãtis ad hoc teneñſ. et nõ alij. xxiij. q. iiij. forte. et. c. duo ista nomina. Uñ si ego q nõ hẽo aliquã ptãteʒ. video q aliqs vult verberare clicuʒ siue pcutẽ sine meo ↄsilio vl' auxilio: nõ credo q sim excõicatus si nõ phibeo illum: lʒ al's forte peccem. qꝛ ipsuʒ non defendo cum possim. pena enĩ non debʒ amplius egredi q̃ʒ delictum reperiatur. ẽ. de his q̃ fi. a ma. parte ca. q̃ fiunt. et. C. de pe. sancimus. Et q dicit: q cum possint. itelligo de his q ratione potestatis quam habent i illos: ad hoc teneñſ

vñ hʒ h locũ admõitio: sʒ ñ i ↄtrijs. Itẽ ar. ↄ. ẽ. de cle. cõ. c. plr. et. c. ioãnes. ibi stati pdũt puilegiũ: sʒ ibi loqſ de cõiugatis: qꝛ h pñt nec debẽt puilegio clicali gaudẽ: vt ibi dr̃ et pterea de alio puilegio dr̃ ibi q̃ʒ h: vt dr̃ in. c. io. an.

e Coercẽda. Nõ q nõ solũ i fauorẽ clicoꝝ sʒ ẽt i odiuʒ laicoꝝ h fuit istitutũ: cũ laici oppido sr̃ clicis ifesti ij. q. vij. laicos vñ ẽ ar. q clic' huic puilegio rnũciaſ ñ pt. ẽ. e. ↄtingit. j. sic nec illi. ẽ. de fo. ↄpc. si diligẽti. vbi de hoc. si. ff. de iiu. l. j. §. vsq̃ʒ adeo. et. l. si q̃s seruuʒ. ea. ni q̃ tñ nos ↄtigũt et ñ alios possum' renũciaſ. ẽ. de arbi. cũ tpe. idẽ ẽ vbi pactũ i odiũ crimis statutũ est. ar. C. si mãci. ita ali. fu. me. pstitu. l. j. sec' si nõ i detestatiõeʒ criminis. ar. C. si man. ita alie. vt manumitti. l. j. hec decret. olim non fuit in compilatione innocentij.

f In psentia. euitadũ. ẽ. de excep. a nobis ↄ. So. excipi pt ↄ excõicatũ accusantẽ vl' agẽtẽ: qꝛ nullũ crimẽ obstat volẽti excipere. ẽ. de excep. tuʒ iter. et. c. dilecti filij. sʒ sec' ẽ vbi denũciaſ excõicatio alicui' vbi repelliſ denũciãs vel agẽs rõne cõionis. vt hic. q. n. aliũ denũciat debuit illũ pmonisse: aliter repelliſ. ẽ. de accu. cũ dilect'. ij. eps. n. excipe nõ põt ↄ clericũ ipsum accusantẽ cui pus cõicauit: et hoc in odiũ ei'. ẽ. de accu. nulli. cũ debeat hẽre secũ honestos viros. ij. q. ij. cũ pastoris. et sic p patiẽtiaʒ pdit qs beneficiũ exceptiõis. sic ff. de adul. si vxor. l si. ff. de aqua plu. ar. labeo. ff. de pu. si ego. §. j. et. xxij. q. v. hoꝛẽd'. et. ẽ. de eta. et q̃li. accepim'.

al's contemnere videnť ꝛ prestare auctē: si vident illū ꝛ nō prohibent. Alia est prohibitio sociorum ꝛ aliorū: qꝛ illi solū modo admonēdi verbis sed non factis: vt dicit hug. lxxxiij. di. error. Ar. ꝯ. xxiij. q. iij. nō inferenda. vbi dꝫ ꝙ tenemur iniuriam propulsare a socio: ꝫ ibi exponitur si pōt. i. si est in potestate constitutus. ꝛ si etiam teneať iniuriam ꝓpulsare non tamen propter hoc sum excommunicatus: vt dixi. nam nullus est excommunicatus ex facto alterius nisi participando vel in locutione vel in oratione aut in crimine. ꝫ. e. nuper vel nisi mandatuꝫ vel auctoritateꝫ prestiterit. ꝫ. e. mulieres. sed hic nullo tali modo ꝑticipat. capitula que īducit. io. pro se de ꝑlatis loquuntur.

a Sacro. competenti trinam videlicet. ꝫ. e. contingit. ij. cum suis concor. ibi positis. xxiij. q. iij. de illicita.

b ¶ Probari possit. al's enim soli non credereť i preiudicium alterius. ꝫ. de ꝓba. quoniam contra falsam. Et sic est arg. ꝙ ordo iuris obseruandus est i snia excōmūicatiōis ij q. j. nemo. ꝛ. xxiij. q. iij. ꝺ illicita. ꝛ. ꝫ. ꝺ excel. ꝑla. c. j. sicut in aliis causis tamē si nō seruetur tenet snia. sed ille punitur qui eam tulit prout sequiť qꝛ snia pastoris siue iusta siue iniusta tenet. xj. q. iij. c. j. ꝛ. ij. nisi i duobus casibus. ꝫ. e. per tuas. Item in tertio casu non tenet sententia si admonitio non precedat vt in concilio lugd. e. t. c. statuimus. b.

c ¶ Iusta fuerit ex cā. s. Nō ꝙ snia excōmunicatiōis tribꝰ modis dꝛ iniusta ex cā ex aīo ꝛ ex ordīe. hec enim est snia iniusta ex ordine ꝛ iusta ex cā qꝛ cā subest: quare fuit excōmunicatus: ꝛ nihilominus punitur: qꝛ ordinem non seruauiť: ꝛ tamen tenet sententia. de istis tribus modis habes plene. xj. q. iij. §. si ergo. ꝛ. §. cum ergo. sicut etiā stipulatio dicitur iniusta ex cā. ff. de do. excep. l. ij. §. siquis. sine. Itē nouatio. ff. ꝺ noua. l. j. Sed quid si iudex ita dicat excōico te: qꝛ padus currit: qꝛ elemosynam fecisti: deum coluisti: vl' aliud bonū fecisti hug. dicit ꝙ talis snia ex quacūqꝫ cā tenet: si videtur continere intolerabilē errorem: dum dicit excōmunico te: qꝛ deū colis. scꝫ enim snia iniusta est ex cā: apud deum non est ligatus: nisi cōtēnatur. xj. q. iij. §. cum ergo. Et sic videtur cōsentire hug. vt dixi. ꝫ. e. per tuas. Sandul. dixit cōtra ꝛ io. vt. ꝫ. eo. ꝑ tuas qꝺ magis placet. Sed illud videtur mirum: ꝙ iniusta excōicatio ex ordine priuat aliquē ingressu ecclie: qꝛ post latā sniam iniuste excōicans statim priuatus ē ingressu ecclie nec aliter excōicatꝰ ē: nisi post lataꝫ sniam. qualiter ergo priuatus pōt alium priuare ingressu ecclie: ꝛ insimul incipiūt esse ꝑuati excōicans ꝛ excōicatus: ꝛ sic eadē snia ꝑuat excōicantē ꝛ excōicatū: ꝛ ita qꝰ pōt seipsum ꝑuare ingressu ecclie: qꝺ absurdum videtur. io. Tu vero dicas: ꝙ lꝫ io. nihil dixerit ꝑ eādē sniam nō priuať excoicans ꝛ excōicatus ingressu ecclie: illi ditus tñ priuať ꝑ sniam sui ꝑlati: ipse ꝑlatus ꝑuatur ingressu ecclesie aucte huius canonis: eo ꝙ facit cōtra iustū canonē ꝛ ita vnꝰ

Sacro approbāte concilio prohibemus: ne quis in aliquē excōicatiōis sniam nisi cōpetenti[a] admonitione p̄missa ꝛ personis presentibus idoneis per quas si necesse fuerit possit ꝓbari[b] mōitio: promulgare presumat: q si contra presūpserit etiā si iusta[c] fuerit excōicātiōis snia: ingressum ecclesie per mēsem[d] vnum sibi nouerit interdcm̄[e] alia nihilominus pena mulctandus: si visum fuerit expedire. Caueat[f] ēt diligenter ne ad excōicationem cuiusꝗ̄ absqꝫ māifesta ꝛ rationabili cā[g] procedat ad quā si taliter forte processerit[h]: ꝛ requisitꝰ huiusmodi processum hꝰi non curauerit absqꝫ grauamine[i] reuocare: grauatꝰ apō superiorem depōat ꝺ iniusta excōmunicatōe querelā.[k] q si absqꝫ piculo[l] more potest ad excommunicatorem illum cum suo mādato remittat infra competentem terminū absoluendum: alioquin ipse per se vl' ꝑ alium: prout viderit expedire: sufficienti cautione recepta munus ei absolutionis impendat. Cumqꝫ aduersus excommunicatorem de iniusta excōmunicatōe constiterit[m]: excōicator condemnetur ad interesse[n] excōmunicato: al's nihilominus si culpe quali

punitur a iure: ꝛ alter a iudice. ꝛ sic non est verum ꝙ eadem sententia pariat contrarios effectus.

d ¶ Per mensem. hec pena ipso iure inflicta ē: ꝛ mēse elapso restitutus est. lxxxi. di. siqui sunt. carebit insuper hominū cōione in quātum visuꝫ fuerit suo superiori. xxiij. q. iij. ꝺ illicita. j. Multiplicē eni penam patiť: q iniuste excōicat alium. Primo qdē: qꝛ priuatus est vno mense ingressu ecclie: qꝛ punitur in cōione aliorū superioris arbitrio. Itē teneť excōicato ad interesse: vt hic ifra dicitur: teneť ēt actione iniuriarum. xj. q. iij. illico. ꝛ. c. temerariam. Iteꝫ tenetur pena sacrilegij. xxiij. q. iij. nō ꝑpetuū. Io. hodie vero q excōicat in in scriptis excōicatione ꝑferat ꝛ cāꝫ excōicatōis expsse cōscribat. ꝛ q ꝯfecerit: ꝑ mēseꝫ vnū ab igressu ecclie ꝛ diuinis officiis se nouerit suspensum ꝛ si suspensus diuina presumpserit officia clebraŕ: sic ꝑus irregular. s efficiť: sup q̄ ꝑ papā tm̄ posit dispēsare: vt hec oia ꝓbāť ꝑ decr. ino. iiij. e. ti. cū medicinalis ꝛ ita pēa argumtata ē. b.

e ¶ Iterdcm̄. Sꝫ pōe: ꝙ iniuste excōicatꝰ stati ab ipo excōicatoꝛ suspēso ab igressu ecclie petat absolui. Vr ꝙ ipꝫ ñ possit absoluere: qꝛ cū ipe careat igressu ecclie ergo aliū nō pōt recōciliare ecclie. Sꝫ vꝫ ꝙ sic: qꝛ dic inferius ad excommunicatorem ipsum remittat. Quidā dixerūt: ꝙ a superiore tpe suspēsiōis excōicatꝰ nō dꝫ absolui qꝛ cū ipse sit suspensus alium recōciliare ñ pōt: ar. de cōse. di. iiij. sanctum est. ꝛ sequens littera caueat. ꝛc. intelligiť qñ admonitio precessit. ꝛ excōmunicatio iniusta fuit: principium. c. qñ admonitio non precessit. Vel dic: ꝙ lꝫ per mensem sit priuatꝰ igressu ecclesie nihilominus iurisditionem suam retinet: qꝛ nō est propterea priuatus iurisditiōe: nec ē excōicatꝰ: vnꝺ ipsum absoluere potest. ꝫ. de rescrip. ab excommunicato. ꝛ de cle. ex. mi si celebrat. ꝛ. j. e. duobus.

f ¶ Caueat etiam dixit: ꝙ nullus excōmūicet sine admonitione ꝑmissa. Et forte videretur: ꝙ admonitiōe premissa posset excōmūicare etiam sine iusta causa: ꝫ hoc non est veruꝫ: ꝛ ideo dicit caueat ꝛc. ꝛ ita ordo ꝛ causa in hac sententia seruanda sunt.

g ¶ Rationabili cā. coram ipso probata. ij. q. j. nemo

h ¶ Taliter processerit. s. sine manifesta ꝛ rōnabili cā.

i ¶ Absqꝫ grauamine. quia nullas expensas debet propter hoc facere nec iurare: si constat ꝙ est iniusta: nec aliud sibi precipere cum snia fuerit iniusta. ꝫ. de offi. or. ad rep: mendam. Ar. ꝯ. j. e. venerabili.

k ¶ Querelam. de hoc dcm̄ ē. ꝫ. e. per tuas.

l ¶ Periculo more. mora enim quoqꝫ ad se trahit picu

lum. d.i.baptizari.z ppter periculum mortis qs subijci tur iudici non suo.s.ti.pr.c.vlt.vbi de hoc.

m ¶ Constiterit.excõicatore pñte q: cãz merita pliuz assertione panduntur.C.si per vim vel alio mõ.l.vl.z.s. de rest.in integ.tñ ex litteris ad fi.aut ẽt eo absente per ptumaciam z lite non pte.s.de ap.i terposita.§.vl.si tñ pure agerẽ ad re uocandã sniaz:nõ vt iudex puniref: tũc nõ essz necesse ipsum reuocari:vt ij.q.vi.hoc etiam placuit.io.

n ¶ Ad interesse.i. ad damnationem q̃ sustinuit siue cir ca sumptus litis si ue i alijs:z illa de clarabit suo iura mẽto.ij.q.i.i pmis C.vñ vi.siqñ.tara tiõe iudic ĩ pmissa s.de his q̃ vi met⁹ ue cã fi.c.vl.z.s.d pcura. Cõstitutus Sz nunqd estima bit illõ interesse: q̃ eo electo cassata fu it electio,ppter illã excõicationẽ.z q̃ bñficia adept⁹ essz Dicit io.q̃ sic:q: illud interesse est circa rem.xij.q.ij.si quis de clericis.z.ij.q.v.super causas.z.ff.de act.empt. z ven.iulianus in prin.secus si interesse est extra rẽ.ff. e.si sterilis.§.cum per venditorem.Sed non credo:q̃ tale interesse debeat estimari:nec venire in condemna tione:q: ecclesia propter hoc puniri nõ debet si pprĩũ haberet forte puniretur.

o ¶ Tantam infligere penam.q: nulla est maior in ec clesia xxiiij.q.iij.corripiantur.z.q.i.non auferamus. in fi.quia illa separat a corpore christi:quod est i eccle sia.j.e.c.penulti.z.iij.q iiij.engeltrudam.

p ¶ Ex causa pbabili.q: forsitan credidit actionẽ per uenisse ad ipsuz credẽs eũ ptumacẽ:cũ nõ esset vel cre debat cãm excõicationis sufficiẽt pbatãm errãs i pro bationibus dubijs:ar.s.de re.iudi.cum bertoldus.

q ¶ Si laudabilis.quasi diceret:nõ sufficit pbabilis cã nisi iudex sit laudabilis opinionis:vt psumaf:q̃ h nõ fecisset,nisi errauerit als p diligentem quandoqz p sumif q̃ non errauerit.ff.de pba.cum de idebito.C.q z aduer.quos.l.i.z illud maxime teneẽ comparat.uc. vñ idem esset z si non esset ita laudabilis opiniõis dũ tñ errasset:sed tũc magis presumitur pro errore.

r ¶ Probabilis error.Sed qualiter pbabilis error po test excusare appellantem:q: forte credidit nõ sufficiẽ ter pbatum illum p quo excõicabaf:qd tñ erat de quo aliqs bñ poterat dubitare in ordine iuris q̃ seruãdus est in hac snia non posset ita errare reus:z tñ i causa excõicationis.Et est hic ar.bonũ q̃ si aliqs hz pbabi lem cãm litigandi non punif in sumptib⁹ litis.ff.de le. ij.qui solidum.§.etiam de h tradif.s.de dolo.finem.

s ¶ Satisfacere cpellaf.Sic pz q̃ si excommunicatus petat absolutionẽ a suo excõicatore:z iurauit stare mã

---

tas postulauerit:superioris ar bitrio puniendus:cũ si leuis sit culpa tantã infligẽ penaz⁰ insonti:nisi forsitan errauerit ex causa pbabili:maxie si lau dabilis⁹ opinionis existat Ue rum si pa excommunicationis sniam nihil rõnabile fuerit a pquerente probatum idem ex sup iniusta excõmunicatiõis molestia p penaz ad interesse vel als sm superioris arbitriuz pdemnef nisi forsan z ipsum probabilis error excusef:z su per eo pro quo fuerit iusta ex cõicatione ligatus per cautio nem receptã satisfacere com pellatur: vel in pristinam re ducatur sniam vsqz ad satissa ctionez pdignã inuiolabiliter obseruandam.Si vero iudex suũ recognoscens errorez pa ratus sit talez reuocare sniaz z is p q̃ fuerat lata:nec absqz satisfactõe reuocet illã: appel let: appellatiõi nõ deferat in hac pte: nisi talis sit error:de q̃ merito debeat dubitari :z tẽ sufficiẽti cautõe recepta q̃ corã eo ad quẽ appellatuz ex titerit vł delegato ab ipo iuri parebit excõicatũ absoluat: sicqz pene pscripte minie sub iacebit.Cauẽs oio:ne volũta te puersa in alteri⁹ piudiciuz mentiaf errorẽ:si districtiõis canõice vult effugẽ vltionem

Hono.iij.epo bo.

---

datis suis eo absoluto:q̃ primo ingrere dz:an excõicatio iu sta fuerit:anteqz aliquod ei precipiat.s.d resti.spol.lras in fi. s.de of.or.ad reprimendã.si fuerit excõicatio iniusta:nihil p cipiat ei p iuramẽtũ:q: in nullo tenẽ satisfacere cũ nõ deliq rit z si fuẽit iusta:tũc primo recipiet mãdatũ:vt h Cõtra h vr qd legif.s.d rescrip.ab excõicato.q: vt ibi dr ex cõicator de suo facto cer tus esse dz z h intelligẽ: cũ dubitat :an iuste vel iniuste excõicauerit pre missa admõitiõe ibi qñ nõ pmisit admõitiõem:z z sic p formã concilij tu lit sniam.z sic nõ pdicit cũ de facto suo certus es se debeat.idẽ ẽ faciẽdũ cũ aliqs corã superiore de ponit de iniusta excõica tiõe qrellã:hz q̃ hic fit s. d of.or.ad repimẽdã.z h dz inquiri:an excõicatio fuerit iusta vel iniusta corã arbitris ab excõica tore z excõicato electis vel apud synodũ potius xi.q.i.si cleric⁹.vel corã superiore p qrelã:vt ibi dr.z.s.d of.or.ad repri mẽdã.Sz nõne eoipso: q̃ excõicat⁹ petit absolui z iurat:itelligif acqescẽ snie:vt eam postea ipugnaf nõ possit.Uz q̃ postea nihil dicẽ possit p ipaz s.d of.dl'gtũ.z.s.d his q̃ fi.a ma.p ca.ex ore.z d ap.solicitudi nez.ff.d iof.test.l.vl.Itẽ si nõ appellat a snia excõicatiõis vsqz ad.x.dief:itelligif acqeuisse snie:qd vr.s.d re iu.qd ad cõ sultationẽ.z.C.e.ti.ad solutões.Dicas q̃ nõ:non eñ ex eo q̃ petit.absolui:acqeuit snie:q̃ sit iusta.silr nec ex eo q̃ non ap pellat.i.x.dief acqescit snie.Et rõ satz euidẽs ẽ:qr i snia excõi cato s nõ sit necessaria appellatio suspendit pnũciatũ.ff.ad turpi.l.i.in fi.sed effectus excõicatiõis nõ põt suspẽdi p appl lationem.s.de ap.pastoralis.vnde nec prodest:nec ẽ necessa ria appellatio:q: per cursum.x.dieruz nõ trãsit i rẽ iudicatã nam absolui potest etiam post.x.dies:vnde p lapsũ tẽporis ñ sumit aliquam firmitatem.z ideo de iniusta excõicatiõe quã docũqz põt quis conueniri:cum voluerit.

t ¶ Non deferat in hac parte:q: cessante causa cessat effect⁹ sic.s.de ap.cum cessante.z ita iudex põt suam interlocutoriã reuocare:vt ibi dicitur.z.ff.de re iudi.quod iussit vel errorẽ suum corrigere.s.de accu.qualiter.z qñ.i.z palliare perperã actum.s.de vsu.pal.nisi.

u ¶ Dubitari.ergo admittitur hodie appellatio.non solum si causa sit probabilis:sed etiam si est dubia.de hoc dicitur.s. de ap.vt debitus.In dubijs enim potius deferendum est ap pellationi:q: illud certius est.ideoqz tenendũ.s.de spon.iuuẽis cuz suis concor.sic seruanda est sententia excõmunicationis. de qua dubitatur merito.s.de cler.ex.mi.illud.

x ¶ Absoluat.appellatio.n.non tenet qñtum ad hoc:qn possit absolui excõicatus pp piculum mortis:sed quantum ad hoc q̃ trãsfertur iudiciuz ab ipso cautione recepta:q̃ iuri parebit corã illo:ad quem appellauit:vt hic dr.ẽ.de ap.qua fronte.io.

y ¶ Mentiaf.iudices.n.sepe falsa scribũt.ij.q.vi.§.biduũ in fi.z.C.de arbi.l.nec in arbitris.ff.de custo.z.ex.re.diu⁹.ij.z.s.d pba.qñ p.q̃ tñ ipsorum malicias refrenat.

a Nouerit.excōicam.oēs hereticí ⁊ fautores receptatores ⁊ defēsores heretico⁊ ipo iure excōicati sūt:vt h p3.⁊ ē.de hereti:excōicamus.i.in prin.⁊.§.credentes.⁊.c.pe.

b ¶ Ecclesie libertatē.sic.j.e.grauē.q eni ꝯ ecclesie libertates venire ni.ūt.sūt ipo iur excōicati:vt h dī:q ꝯtura eccle aufer re conanē.vl onera ei i/ponere nisi admoniti de stiterit:ipo iure sūt excōicati.ē.de imu.ec.nō mi/nus.⁊.c.aduersus.ar.ꝯ j.e.grauē.vbi dicit tales excōicādos:nisi statuta deleri fecerint.ibi soluit

ues ecclesie ꝯmisse sunt:q fuit sacerdos:⁊ nō laico.xvj q.q.i.qōcūq3 ⁊.xxi.di.i nouo.⁊.xcvi.di.bene quidem.

n ¶ Fratrib⁹ vestris.ergo nō alijs:qd ē ꝟus:⁊ idē itel/lige de abbate q nō posset alteri⁹ abbatis mōachū vel aliū absolue:ex eo q dicit vestris: alijs prohibitū itel ligit.fi.ij.q.i.vnus ex vobis.xlv.di.di sciplina ibi pecca uit populus tuus. ⁊c.puilegiū hoc lo cale est:ita q ipi ex tēdere ad aliosnō possunt.

c ¶ Capl'arib⁹.i.libris in qb⁹ statuta ꝯscribūt.sic verbū hēt.xi.q.i.§.h sigr antiqua.

d ¶ Infra duos mēses.fi.ē.ne cle.l'mo.ñ magno ⁊ c.sup speculā.a ipe.ñ.pu blicatōis currūt isti duo mēses.postea vero ꝯstitu tio oēs ligat:i auē.vt sa.no.ꝯsti.circa pn.col.

e ¶ Scriptores.sic.ē.ne cle.vel mo.sni.a3.vbi pro hibet clicis sniam sāgui nis pferre ⁊ scribere.eo. mō oēs.n.q ꝯsiliū vel au xiliū in his pstiterit sunt excōicati:vt h patz:⁊ isti statutarij puādi sūn seu do qd hāt ab ecclesia.j. eo.grauem.

f ¶ Uel seruare.resume vt infra duos mēses.⁊c.

g ¶ Qui h3 ea.ar.q illa scripta sunt reprobata q rū dānant auctores.ē.d hereti.fratnitatis vbi de h.⁊.c.excōicamus.§.cre dentes.

h Canonica.instituti one.quā hēs.ē.e. c.ij.⁊.e.cum illorum.

i ¶ Enormis ē.e.cum il lorum.b.

¶ Duxim⁹ extēdēdu3. qd.n.ꝯcessu3 fuit mona chis ⁊ canonicis regula ribus extenditur ad ho spitalarios fauore reli gionis:sic qd dictum erat de monachis extendit ad regulares.ē.de postula.ex parte.sic qd ꝯcessu3 fuit religiosis extēdit ad epos.ē.d puil.qd nōnulli⁹ ⁊ qd dictū fuit d epis:itelligēdū ē de electis ⁊ ꝯfirmatis.ē.d trāsla iter.⁊ qd dictū ē d vxore:itel ligendum est de desponsa.ff.de iure dot.si sponsa.⁊.ff.de spō. oratio ⁊.ff.de fundo dota.ler iulia.

Nouerit.f.t.⁊.j.Excom municamus oēs hereti cos vtriusq3 sexus qcūq3 noie cēseant ⁊ fautores ⁊ receptato res ⁊ defensores eo⁊ necnō ⁊ q deceto huari fecerit statu ta edita ⁊ ꝯsuetudines itrodu ctas ꝯ ecclesie libertate3 nisi ea de capitularib⁹ suis.j.du os mens post h⁹ipublicatio nem sententie fecerit amoueri Itē excōicamus statuarios ⁊ scriptores statuto⁊ ipo⁊ū nec non potestates ꝯsules rectores ⁊ cōsiliarios locorum:vbi de cetero h⁹ istatuta ⁊ ꝯsuetudi nes edite fuerint vel seruate necnō ⁊ illos q bm ea presum pserint iudicare vl in publicā formā scribere iudicata. Idē magistro ⁊ fratrib⁹ hospitalis hierosol.

Canonica institutiōe ca uet:q monachi ⁊ cano nici regulares qcunq3 mō se p cusserint:nō sunt ad ap.se.mit tendi:s3 bm discretionē ⁊ pui dentiā sui abbatis disciplie sb dāt:q si abbatis discretio ad eo⁊ correctionē nō sufficiat p uidētia est dio.epi adhibēda: nisi excessus difficilis fuerit ⁊ enormis propter que3 merito ad ec.ro.sit recursus habēd⁹. Nos ergo ad vos statutu3 h⁹i duximus extendendū.aucto ritate presentium:vt in tali casu:nisi maioris sit prouiden tia requirēda:p posē vī3 q si cut audiuim⁹ ꝯsoꝛt eē debet fratrib⁹ vris absolutiōis bnfi ciū impēdat. Idē ti.sci praxe dis pbyro car di.ap.se.lega.

Sup eo q monachi gre ci ⁊ heremite propter in obediendiam sententia suspē sionis ⁊ excōmunicatiōis liga ti nolūt ad mandatū ecclesie nisi per manualem promissio nem redire:hoc tibi duximus respondendu3:q si nullaten⁹ psit induci ad pstandu3 iuxta formam ecclesie iuramentu3 ipsos hac vice cum pmissiōe poteris recipere manuali cu3 interdum consideratis loco⁊ ⁊ tempo⁊um qualitatibus se ueritati sit aliquid detrahen dum. Idē biter.⁊ carnoteñ.deca. ⁊ subdiac.arelateñ.

Uenerabili.f.n.cenoma neñ.episcopo ⁊ pcura tore turoñ.archiepiscop i ne stra presētia cōstitutis p qua dam suspensionis sententia in prefatu3 episcopū ab eodē ar chiepiscopo promulgata:nos sniā3 ipsā3 relaxauim⁹ ad cau telam ipso episcopo in presen tia dicti procuratoris prestan te corpolalē iuramētū:q pa rebit mandatis:q idem archi cps sibi propter hoc fecerit:si

o ¶ Sup eo.for mā.quā ha bes.ē.eo.ex teno re.que obseruāda est i absolutiōe cu iusli3 qui incidit in canonem.ē.eo. cū desideres.i.rū/ so.in fi.

p ¶ Iuramentu3. tamen ad cautelā potius introductū fuit:vt ibi dicit vt decetero non com mitteret talia.fi.xx iij.q.vlī.pessimā. ⁊.j.e.grauem.⁊.ē. e.ex tenore.

q ¶ Cū pmissione h euidēt reproba tur opinio illo⁊u3 q dicunt q si iura mētū ñ ifuēiat i ta li absolutiōe:ñ est absolut⁹:iuramen tū.n.ñ ē d sba abso lutiōis:vt h p3:de hoc dictū ē.ē.e.cū desideres in fi.

r ¶ Detrahendū. rōne loci ⁊ tpis de trahēdū ē seueri/ tati vt h dī.l.di. vt ꝯstitueret.xliij. di.ꝯmessatōes.ix. q.i.ordiatōes.xxiij q.iij.nō pōt.⁊.ē.d trāsac.c.vl.vbi ha bes de h satis.

l ¶ Nisi maioris.pp enormitatē excessus vl pp maiorē psonā cui man⁹ iniulissent.ē.e.cum illorum.⁊.c.canonachi.b.

m ¶ Presbr.nisi eēt pbr ñ ꝯcedēt ita d facili vl saltē clic⁹:q: l'icis hoc officiū l3 religiosis non ꝯmitteret.lxxxvi.di.bene. sic nec officiū pdicādi.ē.de hereti.cū ex iniūcto.⁊ petro cla/

s Uenerabili.ad cautela3.q: lata erat post appella tionē:vt dicebat.sic.ē.eo.p tuas.⁊.ē.de ap.ad pñia3.⁊.ē.de testi.veniēs.ij.i fi.⁊ iñ l3 ad cautelā absol uat:iuramētum pstat:vt hic patet:h ex quo ad cautelā absoluitur:nō deberet iurare:hoc fit propter dubium quia non constabat de ipsa suspensiōe:an rite lata fue rit:⁊ ideo prestatur iuramentum:vt si constiterit ip/ sum culpabilem extitisse super eo pro quo sententia la ta fuit:stabit mandato archiepiscopi.Et est notabile q pro suspensione iuratur sicut pro absolutiōe excommu nicationis.ber.

a ℭ Cōstiterit.corā quo cōstare dʒ:forte coraʒ papa si voluerit.vel corā eius dlegato vel si arbitros eligē voluerint.ipse.n.archieps nō dʒ cognoscē:vt videt arg. s.e.p tuas.z.xj.q.j.si cleric⁹.d h dī.s.e.sacro.z ē ar.ex hac dcre.q sp iuramētū exigēdū ē in absolutōe:vbi n cōstat excōicatōeʒ vl'suspēsionē iniustā:ʒ mādatū differtur in euētū cognitiōis: vt dcm ē s.e.sacro.vl'dic:q isti quib⁹scribitur cognoscent d hac suspensione.

q vlt.de forma.z eccl'ia pōt illos priuare cum in hoc sint de foro illius.sic dn̄s puat vasallū qū fac̄ fellōiā dn̄o de suo feudo i cōsti.fede.d feudis hac edictali,§.pterea.qz dn̄s inter vasallos d feudo cognoscit.s.de fo.cōp.verū ex trāsmissa.si.s.d heretī.c.vl.ar.xv.q.vj.c.penul.z vl̄i.sic z cleric⁹ q c̄ ecclīam suam aduocat :pder dʒ beneficiū.s. d postu.c. vlti.

a

cōstiterit ipʒ in eo p quo fuit lata pdcā snīa culpabilē extitisse. Idem epo senonen.

Grauem venerabilis.f.n. pisani archiepi recepim⁹ qōnē:q gdā ciues pisani deputati a potestate ac populo ad statuta ciuitatis edēda i derogatōem ap.se.z subuersionē eccl'astice liberatis[b] edere psūpserūt:q sigs cl'ic⁹ l'laic⁹ c̄ quēcūq laicū pisāi district⁹ad iudicē eccl'iasticū littas apostolicas ipetrauerit:i mille solidis nisi renūciauerit littis: cōdēnet:nec reddit⁹ possesionū suarū reddantur eidē: vel agri excolantur[c] illius: sʒ bāno potius subiaceāt ptātis: z j.Statuerūt illi pterea: vt clīci suis sūptib⁹[d] castrum ripe facte faciant custodiri q si renuerint: contra eos potestas pcedere teneatur: z.j. Ideo q.f.t. mandamus: quatenus in consiliarios z officiales ciuitatis ipsius:nisi statuta ipsa de capitularibus suis dleri fecerit:z idōce sicut exigit res caueri: q similia[e] decetero non debeant attentare excōmunicationis sniam pmulgare[f] pcures. Ceterū cū ydē statutarij multa de bonis ecclesiasticis tenere dicantur in feudū:ipsos fore nihilomin⁹ puatos[g] feudis h⁹i nunciare procures. Gregorius non⁹.

Cum volūtate ac pposito maleficia[h] distinguātur:excōicatiōis sniam nō incurrit:q excōicato in his que ad absolutionē: vel als ad salutem aie pertinēt in locutione participat:lʒ etiaʒ alia vba incidenter:vt apud eū magis proficiat interponat. Predicatōes quoq qui penes excōmunicatos vel alios[k] alienaꝝ rerū detentores in pdicationibus z confessionib⁹ quasi[l] gerunt causam vel curam eoruʒ ad qs res ipse expectare noscunt: elemosynas licite pn̄t ab illis recipere:pserti[m] si als non valeant in illo loco sustētatōem habere. Siqui vero ratione[n] officij qd in eccl'ia obtinēt:aut ēt alij[o] clerici sēiores zelo deuotionis pueros

b ℭ Grauē.libertatis.sic.s.e nouerit.

c ℭ Excolantur.similē penā hes.s. de priuil'.qʒto.sic excōicāt iudei.s. de vsur.post miserabileʒ.z.c.qʒto.b.

d ℭ Sūptib⁹.volētes ecclīā subijcē seruituti z publicis functōib⁹:a qbus sūt oino imunes. s. de imu.ec.non min⁹.z.xvj.q.j.§.nouaꝝ.C.de sacro sanc.ec.placet.

e ℭ Similia.decetero.s.e.ex tenore xxiij.q.vl.pessimā z.xij.q.ij.d viro.xj q.iij cū aliquis.sicut z d heretico.j.q.vij.quotiens.i.z de cō.di.ij.ego berengarius.

f ℭ Promulgare pcures.Ar.c̄.s.e. nouerit.vbi excōicati videnf ipso iure cōsiliarij: sicut ipi statuarij rectores z cōsules:ʒ illud itelligi pōt:nisi.j.duos mēses ea deleri fecerit.z h itell'r vʒ illd :vt nisi ea deleri fecerint excōicēt:z sic videt excōicati ipo iur nisi ea deleri fecerit.i.fminū dictū:z postea p sniaʒ ʒ statuarij z scriptores ipso iur sūt excōicati:vt.s.e.nouerit. Uel dic q h logr d alijs cōsiliarijs z officialibus q postea successerūt z nō de illis quoꝝ cōsilio vl'auctoritate statuta illa edita fuerūt: z nisi ista dleri fecerit excōicēt: vt h dic z si ea fecerit obseruari:nisi infra duos menses ea deleri fecerint: ipo iur sunt excōicati.s.e.nouerit. sic s.de imu.ec.aduersus.antiqua dcre.cōcor.illi dcr.nouerit.z ideo videt male decisa:vt n c̄dicat:sic expōe pmulgare pcures:idest pmulgatā eē oñdas vel denūcies:vl'iteꝝ excōicāt a iudice:als n vz cessar c̄riuʒ.b.

g ℭ Priuatos.ex h vz:q ipo iur sunt excōicati ipsi statuarij:ex eo q dicit priuatos dnuncies:p dcre.s.e.nouerit.z qz c̄ fidelitatē veniūt amittē debēt feudū.xxij

h ℭ Cum volūtate ac pposito .maleficia. hec verba sūpta sunt ex illa.l.ff.de furt. q iniurie in pri.ad cor.n.z spōtāeas volūtates respicit de⁹ z nō ad actus.xv.q.vj.c.j.z.xiiij.q.v.siquid.sola.n.temeritas hic attenditur s.e.c.j.z.xvij.q.iiij.sigs suadente.z quia animus punitur:nō opus.l.di.c̄ animum.z duobus.c.se quentibus.

i ℭ Ad salutem.s.e.j.rn̄.so.z.xj.q.iij.cum excōicato.vbi pmittitur pticipare i his q ad salutez pertinent:vt h dicit.z quecunq verba ad hoc perficere pn̄t excōicato: dici pn̄t, als non.

k ℭ Uel alios.i.vsurarios:quoruʒ elemosyna recipi n dʒ: supra.e.de vsu. quia in omnibus.

l ℭ Causā.eoruʒ negociorū gestores.z iō possunt eorū elemosynas recipere vt hic.dr:qz ipsi quoꝝ res agunf ab illis sua recipere pn̄t.z sic isti predicatores licite ea recipiunt pro elemosynis: z lʒ res nō hēat effectuʒ: sufficit q ab initio negocium sit vtiliter ceptū.ff.de nego.ge.ʒ an vltro.§.is autē q.z negocioꝝ gestor pterea pōt agef ad sumpt⁹ quos fecerit:vt ibi dr z est ar.q ille q gerit vicē alteri⁹:honorādus est sicut ille cuius vicē gerit.xciij.di.c.vlt.z xciij.di.c.j.z supra de off.dele.cum olim.ij.

m ℭ Presertum.potest exponi pro maxime:quia al's tempore necessitatis ab excōmunicatis possunt recipi necessaria z emi.xj.q.iij.quoniam multos.al's vero predicatores non debent recipere elemosynas ab excommunicatis vel vsurarijs vel similibus.x.di.oblationes.z.c.corum.z.xvij.q.iij.miror.

n ℭ Rōne officij. Nota q rōne officij licʒ quod al's nō licere. z hoc ideo:qz ex quo cōmissum est ei officiuʒ:z alia sine qb⁹ officium cōmode expedire nō pōt: sicut iudex pōt cōpescere oēs ipedientes iurisditiōem suā:supra de o.dele.c.j.z.c. pterea.z.c.prudentiam.z.c.suspitionis.z.s.de testi.c.tam litteris immo z si non habeat officium.

o ℭ Alij.s.seniores de ecclesia possunt inferiores in minoribus ordinibus constitutos coercere:etiam turbantes diuinū officium:vt hic dicitur.

vel adolescẽtes in minorib⁹[a] ordinibus constitutos turbã-tes[b] diuinum officiũ: ꝛ hi qui obtentu prelationis[c] vel magisterij[d] subditos ꝛ scholares correctionis causa leuiter forte percusserint excommunicationis sententiam non incurrunt: quod ꝛ de his dicendũ ẽ: qui aliquos de familia[e] sua vel propinquos inferiorum[f] gradũum simili modo: vt cohibeantur a suis insolentijs: ꝛ scientia bonisq̃ moribus informentur: duxerint corrigẽdos.

Idem aſtoricen. episcopo.

SI concubine publice clericorũ ecclesiastice censure districtione notentur: eosdem concubinarios non ẽ dubium sententia maioris excõmunicatiõis inuolui: qui post latam sententiam communicant in eodẽ[g] crimine criminosis. Idem

VOb⁹ collata potestas vt a minori excommũicatione si in ipsam inciderint inuicem se absoluant vtroq̃ ligato vinculo excommunicatiõis huiusmodi nõ expirat[h].

Idem.

PErmittimus ecclesiarũ ministris semel in hebdomada tempore interdicti: non pulsatis campanis voce submissa ianuis clausis: excõmunicatis[i] ꝛ interdictis exclusis missarum solennia celebrare causa conficiendi corpus domini quod decedentibus[k] in penitentia non negat.

Idem.

QUauis incidens in canonẽ late sententie p

a ❡ Jn minoribus ordinib⁹. ergo non possunt sic cõpescere constitutos in sacris ordinibus: l3 turbent officiũ: q2 ex eo ꝙ permittit specialiter de istis: de alijs ꝓhibet: sicut qđ de vno negatur: đ alio cõceditur. xxv. di. qualis. ꝛ. ş. de ꝑsũp. nõne ꝛ q2 honorabiliora mẽbra exceptis grauioribus culpis verberibus subijci nõ debẽt xlv. di. cũ beatus: puniantur ergo a[l]s admonitiõibus: ꝛ si se nõ correxerit possunt suspẽdi. ş. đ cele. mis. dolentes. ar.

b ❡ Turbantes. ş. c. veniens. ꝛ. ş. de app. dilectis filijs. ar.

c ❡ Prelationis. sic ergo prelati possunt corrigere subditos ꝛ percutere leuiter sine metu excõmũicatiõis cã correctiõis ꝛ ñ ex odio. ş. e. ex tenore. leuiter eñi hoc facẽ debẽt: quia leuiter castigat⁹ reuerentiam exhibet castiganti. xlv. di. cu3 beatus.

d ❡ Magisterij. sic. ş. e. c. j. modica. n. ꝛ leuis castigatio ꝑmissa ẽ doctori ff. ad. l. aql. l. v. in fine. ꝛ l. se. ꝛ humilis d3 esse doctrina magistri. ş. đ ma. ꝛ obe. humilis. ibi plures concor. inuenies ad hoc. nimia seuitia culpe annumeratur. ff. ad l. aquil. preceptoris.

e ❡ De familia. Nõ ꝙ quis familiam suam corrigere d3: cu3 ei competat iure patrie ptãtis. xxiij. q. iiij. duo ista. ꝛ. xlv. di. §. salomon. ꝛ. c. disciplia. ꝛ qui domesticorũ suorũ cura3 non h3 fidẽ negauit. lxvij. di. §. necesse ad fi. v̄ hinc etiã paulus. ꝛC. de pa. po. si filius. ꝛ non solũ pater: sed ẽt propinqui domesticos suos corrigere debent. C. đ emen. propin. l. vna. et hic idẽ dicit oẽs predicte persone clericos inferiorũ graduũ corrigẽ potuerunt sine pena excõicatiõis: vt hic p3 de magistris ꝛ prelatis: ꝛ non distinguitur in gradu. Hic habes sex casus in quibus licet corrigere ꝛ percutere clericum sine excõicatione q habẽt officiu3 in eccłia seniores et prelat⁹ magister dñs domus et consanguinei. Sunt et alij casus vbi quis non incidit in canonem: si iocosa leuitate clericum percutit. ş. c. c. j. Ite3 si inueniat eum cum matre filia vxore vel sorore. Item si vim vi repellat incontinenti. ş. e. si vero alicuius. j. §. ij. et. iij. Item si clericus post trinam admonitõem non se corrigat: perdit ꝫ beneficium. ş. e. contingit. ij. et. c. in audientia.

f ❡ Inferiorũ graduũ. secus si fuit in superiorib⁹: puta subdiaconatu vel alijs superiorib⁹: q2 per sacros ordines liberati sunt a pr̃ia ptãte. vnde nullũ ius habent in eis. sacer enim ordo liberat a pr̃ia ptãte: q2 liberat a seruili: qđ plus est. liiij. di. ex antiquis. et. c. frequens. et. c. si seru⁹ sciente. et subdiacon⁹ eodem gaudet priuilegio cum diacono. ş. de ser. non or. miramur. Et ita hẽs hic: ꝙ clericus q̃diu est in minoribus ordinibus: est in patria ptãte: nisi expresse mancipetur: et ita nõ dignitatem sacrorum ordinum. Quid si persone superius in litera nominate excedant modum: nunquid incidunt in canonem. Respondeo nisi irato animo hec faciãt et ex proposito non credo: ꝙ incidant in canonẽ: qui solummodo dolu3 prosequuntur. qđ colligitur ex verbis canonis. xvij. q. iiij. siquis suadente. ibi manus violentas iniecerit. et. ş. e. c. j. violentia nõ cõmittitur sine dolo: sed huiusmod: man⁹ predictarũ persõarũ non sunt dolose. sed charitatiue l3 fortuito casu excedant modu3 disciplinae: qđ ꝓbat ex prin. huius. c.

g ❡ Jn cõcubinẽ. Jn eode3 crimine: secus si als pticiparẽt in locutione vel als q̃3 in crie: tunc nõ essẽt. excõicati maiõi ꝫ minori: si. ş. e. nup vbi satis đ hac materia: et ea que ibi dicta sunt: hic possẽs r̃petere: ꝛ sic sẽtẽtia ꝑ participatõnẽ criminis extenditur ad personas contra quas lata non fuit. si. ş. đ immu. ec. aduersus i fi. ꝛ. ş. e. nouerit. b

h ❡ Vobus collata. expirat Si potestas illata absoluẽdi ñ expirat: ergo vn⁹ põt absoluere aliu3. S3 ꝯ v3 ꝙ cũ vn⁹ sit priuat⁹ a sacramẽtis: aliũ restitue ñ põt: đ cõse. di. iiij. sanctũ. qđ. n. ñ h3 dare no põt. j. q. j. c. j. ꝛ. q. vij. daibertũ. ꝛ. ar. ş. đ cle. ex. mi. c. vl. Quid g̃ dic ꝙ tal' ptãs ñ expirat. Respõ. bene dicit: q2 veritate potestas collata non expirat propter hoc cum effectu sed dormit: idest potestas illa cum vterq̃ sit excõicat⁹ nõ põt hẽre effectu3: q2 alter alterũ nõ põt absoluere: nisi primo alter eorum ab alio q̃3 a socio fuerit absolut⁹: tunc demũ h3 effectũ. si. ş. de offi. dele. prudentiã. §. sexta. ꝛ. ş. de con. preben. ꝛ ec. nõ va. q2 diuersitatẽ. xv. q. vj. c. penul. ꝛ. vlt. si. C. de cura. fu. l. pe. Uel dic: ꝙ bñ põt alter alterũ absoluere: l3 sit ligatus minori excõmunicatõe: ꝛ ita nullo modo expirat potestas sed durat cũ effectu: arg. đ cre. predic. si celebrat. q2 minor excõmunicatio priuat solũmodo a perceptione sacrorum: ꝫ ñ a collatione: vt ibi dicitur. ꝛ argu. ad hoc. ş. eo. sacro. ꝛ supra de rescrip. ab excommunicato.

i ❡ Permittimus. excõicatis interdictis. ꝛ hoc idẽ facere debẽt religiosi: ꝛ alij qui priuilegiu3 habẽt celebrãdi tempore interdicti. ş. đ priuile. qđ nõnull'. ꝛ. j. ti. priori. cum in partibus. illud priuilegium per ꝫ c. extenditur ad omnes alios prelatos ecclĩaru3: q prius illud non habebant: ꝙ semel tm̃ in hebdomada celebrent causa conficiẽdi corporis christi ꝛ hic non attenditur fauor personarum: sed facultas ipsius corporis principaliter ꝛ necessitas decedentium infir

mořum. presbyter enim semper debet habere euchari-
stiam paratam: sed quando cõsecratur pro populo: ni-
hil in crastino seruandum est: de conse. di. ij. trib⁹. Itē
alijs conceditur fauore religionis siue personarum: vt
patet in. c. quod nonnullus. supra de priuile.

k ¶ Quod decedē-
tibus. sic. s. ti. pri.
quod in te. b.

l ¶ Quāuis. satis-
faciat. lz qs
satisfecerit iniuria3
passo: nōdū tñ hñ
dz absolut⁹: nec est
ei cõmunicādū: nisi
primo absoluatur
s. e. cum desideres
i. responso. 7 vl. ois
enim res per quas
cunqz causas nasci
tur: p easdē dissol
uit. j. de regu. iur.
c. i. sic enim excom
municatio qñqz so
lo verbo contrahi
tur: 7 solo vbo tolli
tur: sed in hoc cāu
ipso fcō iducitur
sed solo vbo tollit
7 sic satisfactio vel
iuramentum non
sunt de substantia
absolutionis de B
dictum est. s. e. cu3
desideres in fine.

m ¶ Mortis. s. e.
nō dubiū. 7. xvij. q. iiij. sigs suadēte. 7. s. e. qđ de his.

n ¶ Inimicitia. supra. e. decetero. de infirmitate inopia.
senili etate habes. s. e. quod de his.

o ¶ Inopia. fi. s de testi. siqui testium. Contra supra. e.
ea noscitur. So. ibi.

p ¶ Pueri pueri īfra pubertatē non mittūt ad curiā
qr etas eos excusat ab itinē. s. e. c. i. 7. §. pr. 7. j. e. c. vlti.

q ¶ Serus. supra eo. mulieres. 7. c. de monialibus.

r ¶ Corporis impotentia. qr si sit mutilatus in pede: qp
ire non possit vel contractus.

s ¶ Impedimento canonico. supra. e. quod de his. b.

t ¶ Iuris bñficio. vt hui vt supra. e. mulieres. 7 hoc itel
lige fm distinctionem huius. c. s. e. relatum.

u ¶ Quibusdam pdictor. s. qui timore mortis infirmi
tate inimicitia senili etate confracti vel impotentia per
petua inopia: omnes isti possibilitate recepta sede3 ap.
visitabunt p mandato recipiendo: vt infra sequitur: 7
supra. e. decetero. 7. c. de his.

x ¶ Si que3. simili. puta nisi hoc feceris: noueris te ex
communicatum: supra de ap. c. preterea. ij. 7. s. d
testi. cogen. c. ij. supra de rapto. c. iij.

y ¶ Iudice suo. sentent ia iudicis sui siue iusta siue iniu
sta tenet. xi. q. iij. c. i. 7. ij. sed a non suo iudice lata ē nul
la: argu. supra de priuile. cum olim essemus. 7 supra de
consuetu. ad audientiam. 7 supra de iudi. at si clerici. 7
supra de offi. ordi. c. vlt.

z ¶ Non tm̄ minori. Sic ergo patet: cum dico excõmu
nico illum: de maiori intelligitur. Minor enim excõicatio re
mouet a communione sacramētorū: vt hic dicit: maior excõi
catio a corpore christi: qđ est ecclesia: scilicet cõmuniõe fideliū
iij. q. iiij. engeltrudā. Est ergo maior excõicatio a qlibz licita cõ
munione 7 legitimo actu separatio. vnde 7 adam excommu-
nicatus fuit ex esu ligni.
xi. q. iij. §. euidenter. Ex
communicatio que dici-
tur anathema: infligitur
tam ab homie qz a iure
7 p cõtumacia 7 p crimie
j. ti. pr. ex parte. 7. xvij. q.
iiij. sigs suadente. 7. xxij.
ij. q. c. i. ij. 7. iij. 7 in titu-
lo isto p violentā manus
iniectionem. Minor au-
te3 excõicatio infligitur
qñqz penitenti 7 impeni
tenti. Penitenti qñqz a
seipso: qñqz a sacerdote
de pe. dist. i. facilius. sed
melius facit: si auctē sa-
cerdotis B faciat: de pe.
di. i. in actione. Impeni-
tenti quādoqz a deo im
ponit excõicatio minor
cu3 propter mortale pec
catū deus tradit aliquē
sathane: 7 discedit a mē
te eius. xi. q. iij. audi de-
niqz. Quādoqz ipsemet
se suspendit a sacramen
tis. cu3 non vult penite
re: 7 putat sibi sufficere:
male hoc fit: de pe. dis. i.
sunt qui arbitrantur. sed si reputat se indignum: 7 abstinet:
bene facit: de conse. di. ij. qui scelerate. Quandoqz imponitur
a sacerdote loco pene: qr non vult penitere. xvij. q. iiij. miror.
quandoqz per sententiam canonis. xi. q. iij. cum excommuni
cato. 7. lxxxi. di. siqui sunt. Cum inflicta est excommunicatio a
se vel a deo: agat penitentiam 7 sequitur reconciliatio Si ve
ro a sacerdote inflicta fuerit: per eum reconcilietur. Cum ve
ro a canone infligitur minor excõmunicatio: per simplice3 sa
cerdotem potest absolui: 7 sine iuramento vel aliquo manda
to: nisi participet in crimine: supra eo. nuper. 7. c. si cõcubine.
qui maiore excõicatione est notatus: si ab homine: semp ab
eodem vel eius superiore debet absolui: supra eo. per tuas. ni
si incēdiariū post publicatione3: supra eo. tua. si a canone ē no
tatus: a suo epo pōt absolui: nisi cõditor canonū sibi absolutio
nem retinuerit. s. e. nup. sicut in his q violentas manus mit
tunt in clericū. xvij. q. iiij. sigs suadente. 7 supra eo. c. primo.

a ¶ Pueris. itellige doli capacib⁹: supra de delic. pue. pueri
qñs iniuriā facere non pñt. pati vo sic. xv. q. i. illud.

b ¶ Etatis. Sic g parcit etati: lz non i totu3: s quo ad minorē
penā: vt in delictis ff. de mino. auxilii. m. §. in delictis. in de
lictis enim non parcit: nisi quo ad minorē penam: vt ibi.

c ¶ Rigor. iuris rigor temperat qñqz ratione etatis: vt hic 7
lxxxvi. di. tanta. 7. de conse. dis. iiij. eos qui. xxxv. q. ix. sententia
quandoqz rõe locorum 7 tēpor: supra. e. super eo. 7 qñqz rõe
persone 7 cause 7 loci 7 temporis. s de transla. c. vlti. 7. xxiij.
q. viij. occidit. 7. xxix. di. sciendum. qñqz rõne multitudinis 7
scandali. l. di. vt constitueretur cum suis concor.

pter violentam manuum inie-
ctionem iusta pprias faculta-
tes eis sufficiat: quibus iniu-
rias irrogauit: nō tamen alit
q̄ per se. ap. vel eius legatum
absolutionis potest beneficiū
obtinere: nisi imminente mor-
tis[m] articulo infirmitate inimi-
citia[n] aut inopia[o] puerili[p] vel
senili etate fragilitate sexus[q]
seu alia corporis[r] impotentia
siue quolibet impedimento[s]
canonico retrahat: quo min⁹
roma. pon. possit adire: vel ni
si iuris[t] beneficio a labore hu
iusmodi excuset. Ceterum q-
busdam[u] predictorum videli-
cet: q temporali impedimēto
laborant: exceptis pueris sub
debito iuramenti: quod hz ec-
clesie formam prestare tenent
consueuit iniungi: vt impedi-
mento cessante ad apo. se. ac
cedant mandatum ipsius hu-
militer suscepturi. Idem.

Si que sub hac forma ver
borum illum excõico vel
simili[x] a iudice[y] suo excommu
nicari contingat: dicendu3 est
cum non tantum minori[z] que
a perceptione sacramentorum:
sed etiam maiori excommuni
catione que a cõione fideli-
um separat: esse ligatū. Idem.

Pueris[a] qui in canonem
inciderunt sententie p-
mulgate siue āte siue post pu
bertatem postulent se absolui
potest diocesanus episcopus
absolutionis beneficium im-
partiri: cum pter defectum
etatis[b] in qua fuit commissus
excessus: rigor[c] sit mansuetu-
dine temperandus.

a Nouate. verba sunt osee prophete.
b Nouale. verba sunt hieronymi exponentis verba prophe
c Precisus. dicitur in lege: terra .s. precisa que anno cessat. ff. de verb. sig. l. silua. §. ij. Dicitur nouale terra de nouo ad culturam redacta: cuius non extat memoria: que culta fuisset. j. e. quod p nouale. et quod semel fuit nouale: semper erit nouale quo ad decimarum retentionem vel solutionem. s. de pui. c. vlti.
d Nam et rex. verba sunt danielis.
e Proauus. verba sunt hieronymi exponentis verba prophete.
f Patres. omnes ascendentes parentis noie continentur ff. de v. si. appellatione. et appellatione filij omnes descendentes. ff. e. liberorum. ff. de gradibus. l. iurisconsultus. §. parentes. Usque ad tritauum patres dicuntur: vltra vero maiores appellantur. libe ri vsque ad trinepotem: vlterius inferiores vocantur: vt ibi dicitur: vnde christus dicitur post filius dauid. ala.
g Nam et ego. verba sunt salomonis.
h Unigenitum. verba sunt hieron. exponentis verba salomonis.
i Uterinum. fratres vterini dicuntur: qui ex eodem vtero nati sunt: viuente .n. vria: concepit bersabee ex dauid: et pepit filium qui mortuus est statim: postea concepit ex eodem salomonem: vnde ipse dicit: nam et ego vnigenitus et c.
k Quasi nunquam esset.

De verborum significatione.

Hieronymus super osee.

Nouate[a] nouale. nouale [b] est ager: nunc primum precisus[c].

Idem super danielem.

Nam et rex [d] nabuchodonosor pater tuus .s. proauus[e] more scripture: que auos et deinceps patres [f] appellat.

Idem in parabol.

Nam et ego [g] vnigenitus fui coram matre mea[h]: quem vnigenitum[h] se nominat: quem fratrem vterinum[i] precessisse scriptura testatur: nisi quia ille mortuus natus sine noie quasi [k] nunquam esset de vita decessit.

Idem super mattheum.

Quod dicitur antequam conueni[l]rent[l] non sequitur: vt postea conuenirent: sed scriptura quod factum non sit ostendit.

Idem in eodem.

Joseph non cognouit mariam donec[m] pepit filium suum primogenitum. Et hoc loco quidam puerissime suspicantur et alios filios mariam habuisse: cum mos diuinarum scripturarum sit: vt primogenitum non vocent: quem fratres sequuntur: sed eum qui primo natus fuit.

Hilarius.

Intelligentia[o] dictorum[p] ex causis[q] est assumenda dicendi: quia non sermoni res[r] sed rei est sermo subiectus[r].

Augu. super mattheum.

Nihil obstat narrandi diuersitas[s] vbi eadem dicuntur: maxime cum quisque euangelistarum eo ordine credat se dicere: quo deus voluit.

Gregorius.

Propterea si plixam epistolam meam ad[u] interpretandum[x] accipe te fortasse contigerit: rogo non verbum ex verbo: sed sensum[x] ex sensu transfer re: quia plerunque dum proprietas[y] verborum attenditur: sensus veritatis amittitur.

Isidorus.

Quamuis omnes qui presunt ppositi rite[z] vocentur: vsus tamen obtinuit eos vocari prepositos: qui quandam prioratus[a] curam super alios gerunt.

Idem in lib. etymol.[b]

Et ita non videtur fuisse: quia non durauit: ar. s. de reg. ad nostram. lviij. di. quisto. ff. de in rem verso. l. si pater. §. vsum. sic non dicitur esse: quod minus idoneus est. s. de transl. inter. et ff. quod cuiusque vniuer. l. i. ad fi. et C. de epi. au. de creationibus. et lxxx. di. pp toti[u]. et xxiij. q. i. paratus.

l Quod dicitur antequam conuenirent. verba sunt euangelij matthei quod hieronymus hic exponit. si. xxvij. q. ij. priusquam. nec valet hic ar. a contrario sensu: et est quidam modus loquendi: sicut ibi: sede a dextris meis: donec ponam et c. non tamen sequitur: quod postea posue rit. R. et illud coruus non fuit reuersus ad archam: donec aque siccarentur: sic. j. c. pri. immo ostendit: quod non conuenerunt prius immuit eius: quod verba sonare videntur: vt hic dicit in fi. et c.
m Joseph. donec. si. s. e. c. proxi.
n Mos. idem dicit lex: quod primus est: quem nemo antecedit: ergo et primogenitus est: ante quem nemo nascitur quicquid sequatur. ff. eo. ti. proximus. et. l. proximi.
o Intelligentia. sic. ff. de re. iu. in ambiguis. et xxij. q. v. humane.
p Dictorum. i. verborum: que prolata sunt.
q Ex causis. non statim debemus intelligere: vt verba prima facie sonare videntur: maxime vbi ambigua sunt: sed debemus recurrere ad intentionem loquentis: vt hic dicit: arg. bo. s. de preben. c. vlti. et cum causam. et ff. e. ti. nepos proculo. et ff. de regu. iu. semp. in stipulationibus. ad causam dicti recurrendum est. s. de ac. cum dilecti. sicut ad causam facti. xxiij. q. vlt. occidit. ff. de fur. verum.
r Res. i. intellectus. ff. de supellec. le. l. labeo. xxxi. q. i. quomodo virginibus vbi dicitur ser maritos habuisse quod dno te stante quamquam tamen habuit: ibi. n. hiero. respexit intentionem et si verba samaritane. la.
s Rei est sermo subiectus. i. intentioni seu intellectui sermo seruire debet: quia non in folijs: sed in radice rationis est: i sensu consisti euangelium. i. q. i. marchion. et. j. eo. c. ij. et. c. in his verba n. instituta sunt vt per ea quisque i alterius noticiam cogitationes suas pferat xxij. q. ij. si aut. quia si cut animus pfert corporalia sua per verbis. xxxviij. dist. sedulo. et. xxij. q. v. humane. et. ff. de le gi. scire. Item ar. et. quod verba ad extraneum sensum sunt tra henda: vbi res alias salua esse non pot arg. C. de d. sig. cum quidam. et. C. de legi. cum questio.
t Nihil. diuersitas. quando nomina et verba transposita idem significant: vt dicit aristoteles in peri hermenias: et est ar. ad hoc. C. de sta. qui indignus et hic: vbi eadem dicuntur: put sequitur in litera: et hoc certum sit. Et est arg. bonum p testibus diuerso modo narrantibus: arg. s. de testi. c. cum tu. et. viij. q. i. in scripturis. de consec. di. ij. quotidie. et de pe. di. i. periculose. Ar. s. xxxv. q. vij. de parentela. ij. sed illud intelligitur de contrarietate sententie.
u Propterea. ad interptandum. i. ad exponendum.
x Sensum. s. e. intelligentia.
y Proprietas. non .n. semp ad ppetatem verborum recurrendum est: sed videndum est: quid testator senserit in quo presumptione sunt qui morantur in eo loco. ff. de fun. istru. et istru. le. cum de lanionis. §. asinam. quia potior est mens dicentis quam vox. ff. de supell. le. labeo. nec plus verbum quam voluntas inspici debet. C. que res pi. ob. pos. l. vlti. xxij. q. v. humane aures. i. q. i. marchion. Item arg. quod verba a sua significatione cadunt: cum res aliter salua esse non potest: de qua agitur insti. de inutil. stipul. §. quotiens. et. ij. q. ij. omnes. C. an seruus ex facto suo. l. vl. ff. si quis cau. si cum. §. qui iniuriam

lv.di.qui ptem.ꝛ.l.di.dño sancto.a ppꝛietate verboꝝ nõ ē recedēdū:nisi qñ cõstat volūtatē loquētis aliter voluisse.ff.de lega.iij.ñ alit.ꝛ impꝛopꝛietates nõ sunt trahēde ad cõsequētiā:sed sunt excusande.ala.

do.c.vlti.secus de archidiacono.xxv.di.c.j.R.

n Lis.qꝛ fecit mentionez litis.s.vbi dixit iurgiuz litis:expo nit modo quid sit lis.lis enim ciuilem causam ostendit tan tū ꝛ non criminalem.ff.eo.litis.

z Q Uāuis rite idest bz originariā vbi significatõez

o De q̃ virgili⁹.Ar.hēs bic:ꝙ possumus iducere pꝛo nob libꝛos gētiliū siue pagão rū xxxvij.di.siqd veri.ꝛ j.q.j.dñs declarauit ibi. si ergo.ꝛc.b.

a Pꝛioꝛatus cu rā.sic põit.j.q.iij. saluatoꝛ.ꝛ ē digni tas per se sic dicta

a H Oꝛus pm⁹. vij.di.moyses ber.

b Constat.ex tri bus vt hic dic:nõ tāq̄ ex suis ptib⁹ cõponētibus:s; ex nātib⁹ poti⁹:ꝛ im pꝛopꝛie dicitur lo c⁹ cõstare ex his sic dicūtur vestes ptes hois adoꝛnatiue. vñ illõ:ps q̄q; mi nia ē ipa puella sui

c Cā a casu.ꝛ ita est cā:añq; rñdeat ps alta ē g cā res i dicēdo posita cuz ipositõe certaꝝ per sonaꝝ:scilz actoꝛis ꝛ rei iudicis ꝛ testi Et iõ dr a casu:qꝛ frequēter casualit occurrunt pꝛeter volūtatē hois.

d Discutitur iu diciū.ꝛ sic videt p cessu tpis mutare nomē.ꝛ exemplifi cat d iudicio d ter tia pte ēt foꝛi.

e Dū finit iusti cia.hic exēplificat secūdā ptez foꝛi.ꝛ ita ex istis trib⁹ p tib⁹ cõstat foꝛ⁹:vt

H Oꝛus est exercendaꝝ litium locus a fādo di ctus:siue a foꝛoneo rege qui pꝛim⁹[a] grecis legē dedit. Con stat[a] aūt foꝛ⁹ causa lege ꝛ iudi cio. Causa[c] a casu:quo venit. Est enim materia ꝛ oꝛigo ne gocij nedum discussionis exa mine patefacta: que dum pꝛo ponit causa est:dum discutit[d] iudicium:duz finitur iusticia[e] Uocatur aūt iudicium[f] quasi iurisditio:ꝛ iusticia[g] quasi iu ris stat⁹[h]. Judiciū autem pꝛi us ingsitio vocabat: vñ ꝛ au ctoꝛitas iudicioꝝ ꝑpositos q̃ stoꝛes vel quesitoꝛes vocam⁹ Negocium[i] multa signat:mõ actum alicuius rei cuius con trariuz est ocium:modo actio nē[k] cause quod ē iurgiuz[l] litis ꝛ dictum est negociū id est si ne ocio:negociū autez in cau sis;negociatio i cõmercijs di citur:vbi aliquid dat:vt ma ioꝛa lucrent:iurgium dicitur quasi iuris garriuz: eo ꝙ hi q causā dicunt:iure[m] disceptāt: Lis[n] autez a contentione limi tis pꝛi⁹ nomen sumpsit: de q̃ virgili⁹:limes erat positus:li tez vt discerneret agri. Causa aut argumēto[p] aut pꝛobatiõe constat. Argumentum nunq̄ testib⁹ nunq̄ tabulis dat pꝛo bationem:sed sola inuestigati one inuenit veritatem: vnde dictū est argumētū argute in uentum. Pꝛobatio autem te stibus ꝛ fide tabularum[q] con stat. In oī q̄z negocio[r] he per sone querūntur:iudex accu satoꝛ reus ꝛ tres testes[s]. Ju dex[t] dictus:q̄si ius dicens po pulo siue qd iur disceptet: iu re autem disceptare: est iuste iudicare non est ergo iudex si non est in eo iusticia. Accusa toꝛ vocatus ē quasi causatoꝛ: qꝛ ad causaz vocat eū: quē ap pellat. Reus[u] a re q̄ petit:nū cupat:qꝛ q̄uis cõsci⁹ sceleris non sit:reus tamen dicitur q̄ diu in iudicium pꝛo re aliqua petitur. Testes antiquitus su perstites dicebantur: eo ꝙ su per cause statu ꝑferebantur nūc parte altera ablata nomi nis testes vocantur. Testes autem cõsiderantur conditio

p Argumēto.argumē tū vocat naturalē pbati onē q̃ fit p localem argu mētatõem:ꝛ ita ē ar.ꝙ in iudicio valet naturalis pꝛobatio.Ar.ꝫ.j.disti.con suetudo.ꝛ.s.d elec.bone i.ibi negantis factuz p re rū naturā ꝛc.a cõtrario ꝛ nõ p testes vl instrumē ta.vl lrã sequens dicit. vñ dic:tabulis.i.instris.

q Tabularū.hic equi pantur testes ꝛ instra:qꝛ parē viz habēt in litibus exercēdis.C.de fi.istr.in exercendis.

r Negocio.nõ notoꝛio quod exercetur in foꝛma iudicij.

s Tres testes.Ar.ꝫ.iiij. q.iij.§.vbi numerus.ꝛ.ij. q.iiij.c.j.ꝛ.s.de testi.licet vniuers vbi.dr i oꝛe duo rū vl triū testiū ꝛc.potest dici ꝙ h dicit tres testes pp triplicē modū pbādi s.p testes istra ꝛ argumē ta d qb⁹ pmisit.vl potius dicas ꝯfessionē: qꝛ quod libet istoꝝ triū legitimā fac pbatõez siue p testes instra ꝛ cõfessionē.s.de rest.spol.cū ad sedē in fi.

cm ē: ꝛ idem esse vident ista tria i substantia:s; aliam denomiatõem assumūt diuerso tpe.

f Judiciū.Judiciū ē legitim⁹ act⁹ duaꝝ psoaꝝ acto ris ꝛ rei sup eadē qõne sub eodē iudice cõtracta.lau.

g Justicia.Justicia ē cõstans ꝛ perpetua voluntas ius suum vnicuiq; tribuens:insti.de iusticia.ꝛ iure i pꝛin.ꝛ.s.in pꝛin.libꝛi in consti.greg.

h Juris status.Lex enī dicitur status: iuris ꝛ vere: qꝛ per sniam ius nõ cõstituitur:s; status iuris delara tur.si.n.ser.ven.sicut.§.sed si queritur.

i Negociū.qꝛ.s.fecit mētiõem de negocio:ibi oꝛigo negocij.ꝛc.oñdit qd sit negociū:quasi negans ocium.

k Actionem cause.in hac significatione sumitur.s. vbi dicit oꝛigo negocij.

l Jurgiū.hic exponit:qd dixit.s.qd ē iurgiuz litis.

m Jure disceptatū.ar.ꝙ iurgia nõ ptineāt ad psbyteros:qꝛ si tenētur esse iurisperiti.xxvij.di.q̃ ipis.nec aduocare possunt: nisi in certis casibus.s.d postulan

t Judex.sic.xxiij.q.ij. c.j.ꝛ supple hic bonus:qꝛ quādoq; malus ē iudex.iij.q.vij.c. iudicet.§.vlti.qꝛ ꝛ p meritis subditoꝝ dispõit a deo vita re ctoꝝ.ij.q.vij.c.j.ꝛ.vj.q.j.ex merito.ꝛ.viij.q.j.audacter.b.

u Reus a re.ꝛ nõ a reatu.xv.q.iij.c.vlti.ꝛ.iij.q.ix.non est.b.

x Pāte ablata.ē hic figura q̃ dr auferesis:cū pncipiū dictõ nis aufert bz ꝙ pz h.Et ē figura alia q̃ dr psopopeia.idest cõ firmatio noue psone:d cõ.di.iiij.q̃ris a me vs⁹ fi.Itē ātonoma sia cū p excellentiā aliqd alicui attribuit qd cõe ē pluriū: vt cū dico apls:itelligit paul⁹.xxxij.q.vij.apls.ꝛ cū dico vꝛbs in telligit roma.s.dpe.ꝛ remis.significauit.Synedoche: cuz ps ponit p toto.xxxij.q.iiij.meretrices.xiiij.q.v.pēale.Anthipto sis:cū ponit cas⁹ p casu lxxv.di.oꝛdiatiões.xiij.q.ij.quidam. Liptote:cum pl⁹ dicitur ꝛ minus significatur.xxxij.q.vij.qd in omnibus.Pleonasmos:cum superabundat dictio: vt iste videt oculo monachum regularem.xx.q.iij.pꝛesens.Theme sis:cum eadem dictio interdicitur.ff.de minoꝛ.l.qd si de spe ciali.ff.de rei ven.si post acceptum.Syncopa:cū qd aufert de medio dictiõs.viij.q.j.audact p audacit.Jrõia:cum qd per

derisionē:idest per cōtrariuꝫ dꝛ:o quanta integritas.xj.q.iij. ad mensaꝫ i fi. Exexegesis.i.expositio p̄cedentis fmōis.xlvij di.qm̄. Item antropospatos:cum aliquid attribuitur deo qđ conuenit homini.xxiiij.q.j.odi ⁊ pꝛoieci ⁊ supꝛa de re.eccle. alie.vel non.siquis pꝛesbyterorum ala.

q ¶ Causam.pꝛimitie.qđ sint pꝛimitie d̄.s.ō ōci.c.j.
r ¶ Solis ecclíarū. Sed quid appellatur hic ecclesia. Dominus alberic⁹ dixit:ꝙ bōa ipsa sūt loci cōclusi muro ad instar vacantis hereditatis:que vicē ꝑsone obtiet.ff.de acquire.do.hereditas. Alij dicunt ꝙ sunt vniuersitatis illius loci:ar.xij.q.ij.nulli liceat.Hu. dixit ꝙ res iste sūt dei:⁊ cū oia ei⁹ sūt ista tam̄ speciali⁹: arg.i.q.iij.saluatō xvj.q.j.in cāonib⁹ xxiij.q.viij.cōueniōr xvj.q.vij.oēs d̄ cime.s̄.de ōci.tua.ij.vbi dicitur ꝙ deus in signum vniuersalis dominij decimas sibi reti nuit quarum rex vsū domin⁹ clicis concessit.R.

ne[a] natura ⁊ vita.cōditiōe:si liber[a] non seruus.nam sepe seruus metu dominantis[b] testimonium suppꝛimit veritatis natura:si vir nō femina[c].nam variū[d] ⁊ mutabile semper femina ꝑducit.vita:si innocēs ⁊ integer[e] actu.nam si vita bona defuerit:fide[f] carebit:non enim potest iusticia[g] cuꝫ scelerato homine habere commercium.

Idem.

Pactuꝫ dicitur inter partes ex pace ꝯuēiens scriptura[h] legibus[i] ac moꝛib⁹ cōprobata:dictum pactuꝫ[k] quasi ex pace factum.

Idem in eodem.

Ius dcm̄ est a iure possidēdo.hoc eniꝫ iuř possidetur quod[m] iuste. hoc iuste: qđ bene. qđ auteꝫ male possidetur:alienuꝫ[n] est.male auteꝫ possidet qui vel suis male[o] vtitur:vel aliena pꝛesumit[p].

Pascalis canonicis sancti martini.

Causa carpensis plebis ⁊.j. Ceteꝝ ꝑmitie[q] decime ⁊ oblatōes in sol[r] ecclia bōis pꝛecipue numerāť. Oblatōes vero dicim⁹:quecūq; de ꝓpꝛijs ⁊ licitꝭ[s] reb⁹ eccľe a fidelib⁹ offeruntť:qcūq; igiť eas ꝑ ptātē[t] secularē obtinet: ꝓculdubio cōtra deū ⁊ scōꝛū patrū nitiť sāctōes:quimmo ⁊ q accipit:⁊ q tradit:raptoꝛ ⁊ sacrilegus[v] iudicatur.

Alexander tertius.

Quesiuit.f.t.⁊.j. Nos ita q; tibi.t.duxim⁹ respondedū ꝙ sacerdos vno pꝛesente clerico ⁊ etiaꝫ solus[x] potest infrmum vngere. Festū beati matthie iuxta consuetudinem ecclesiasticam vigilia eatenus pꝛecedat:vt nec pꝛo bisexto nec ꝑ quolibet alio modo inter se ⁊ solēnitatem aliam diem admittat in qua vti q; vigilia:nisi venerit in dominica[y] ⁊ ieiuniū celebꝛetur. ipsum autem festum siue fiat in pꝛecedēti die[z] siue in sequēti:qui duo quasi[a] pꝛo vno reputantur nullus erroꝛ:sed cōsuetudo[b] ecclesie teneatur.

Celestinus tertius.[a]

a ¶ Si liber.qꝛ seru⁹ testꝭ esse nō potest.iiij.q.iij.nevbi.§.iteꝫ serui.sed liberi vt ibi dicitur versiculo iteꝫ liberi.⁊.C.de testi.śuē.si dicatur.
b ¶ Dominātis.iiij.q.iij. itē idonei.⁊.xj.q.iij.quattuoꝛ.
c ¶ Non femina.hoc intellige in crīali in q̄ casu mulier testis esse nō pōt ꝯm canones.xxxiij.q.v.mulierem.sed in ciuilibus ⁊ in matrimōialibus bene ferunt testimonium s̄.de testi.tam litteris.⁊ c.super eo.Argu.ꝯ ꝙ possint in crīali.xv.q.iij.ex eo.ꝫ aliud ꝯm leges tn̄ i crie excepto admittitur mulier etiam male fame ad accusationem.s̄.de simo.tanta.⁊ inquisitone admittiť ad testimoniuꝫ sine denunciatōe.s̄.de testi.tam litteris.⁊.c.qm̄. Item in testamentis mulier non admittitur:insti.de testa.§.testes.b.
d ¶ Variū.C.de iosti.testa.filia.⁊ arg.C.de insti.⁊ substi.repꝛehendēda.
e ¶ Integer.qꝛ doꝫ esse testis bone fame ⁊ sine oī suspitōe.ij.q.vij.testes.in famis repellitur.s̄.de testi.cogen.pꝛeterea.
f ¶ Fide carebit.idest n̄ crediť iuramēto suo:ar.ij.q.vij.n̄ pt.b.
g ¶ Iusticia cū scelerato.cū fit virt⁹.xxxij.q.j.cū renunciať.⁊ ē sūmū bonū in vita colere iusticiā.xij.q.ij.cū deuotissimam.
h ¶ Pactum.scriptura.⁊ etiam sine scriptura pactum fit:sed hoc ideo dicit:quia sepe interuenit scriptura:⁊ ad pꝛobationem pacti interponitur.
i ¶ Legibus.aliter non valeret:nisi ꝯm leges fieret.ff.de pac.iuris gentium.§.pꝛetoꝛ.ait.⁊.C.e.ti.pacta.ber.
k ¶ Pactum.dicitur pactum duoꝛum vel plurium consensus in idem.ff.de pac.l.j.§.j.
l ¶ Ius dictum. Hoc enim iure;hec verba habes.xiiij.q.iiij.quid dicam.in fine.
m ¶ Quod iuste.non tamen econuerso ꝯm leges:quia iure possidet qui mala fide pꝛescripsit non tamen iuste.s̄.de pꝛescrip.vigilanti.secus ꝯm canones:quia qui malam fidem habet:non pꝛescribit.eo.ti.quoniam omne.
n ¶ Alienum.i.alijs debitum.
o ¶ Male autē.vt au.ari.xl vij.di.sic hi.⁊.xiiij.q.iiij.qđ dicaꝫ.
p ¶ Pꝛesumitur.idest inuadit.bernardus.

s ¶ Licitis.⁊ etiaꝫ de illicitis pōt fieri elemosyna:dū modo transferať dominiū ⁊ non cōpetat repetitio.xiiij.q.v.non sane.⁊.c.q habens.§.se.⁊ de hoc plene tractatur.s̄.de deci.ex transmissa.ber.
t ¶ Potestatē.xij.q.ij.nulli.⁊.c.quicunq;.xvj.q.vij.d̄cimas omnes.
u ¶ Sacrileg⁹.q bona ecclesiarum rapiunt ⁊ inuadūt sacrilegi iudicantur:⁊ ab ecclesia sť puniendi.xij.q.ij.nulli liceat.s̄.de fo.compe.conquestus ⁊ non solum sacrilegis sed etiam iude furi cōparatur.xxiij.q.iiij.quid ergo.b.
x ¶ Quesiuit ⁊ solus. Argumen.cōtra i apostolo vbi dicitur:infirmatur quis in vobis:inducat pꝛesbyteros ecclesie:qui oꝛent super eum.s̄.de sac.vnc.c.vnico.⁊ sic videtur ꝙ debeant esse plures:quia pluralis locutio duoꝛum numero ad minus cōtenta ē.iiij.q.iij.ver.vbi numer⁹.hoc itellige i necessitate:q̄ legē ñ hꝫ:ō cōse.di.sicut.⁊ supꝛa de consue.quanto.
y ¶ Dominica.qm̄ in dominica ꝓpter reuerētiā nō est ieiunium celebꝛandum.xxx.di.c.vlti.sed in sabbato pꝛecedenti ieiunandum eſt.s̄.de obser.ieiu.c.j.
z ¶ Die.f.ilicet bisextili.
a ¶ Quasi pꝛo vno.⁊ ideo:qꝛ pꝛo vno reputantur i tēpoꝛe restitutōis:ꝫ de momento ad momentuꝫ fiat cōputatio.ff.de mino.deniq;.§.minoꝛeꝫ.⁊.ff.de ver.sig.cum bisextus.⁊ pꝛopter hoc facit ad titulum. Est ar.contra hoc.ff.de sta.li.l.iiij.§.stichus. Nota ꝙ annus

ſolaris habet.ccc.lxv.dies ⁊ ſex horas:⁊ ſic q̄ttuoꝛ an ni habent vltra preſatum numer̄ dierum.xxiiij.horas que coadunate faciunt vnum diem q̄ ſupabundat oī quarto anno.⁊ dicitur biſextus:q: bis ſedetur ⁊ ſtatur in vna littera calendarij:⁊ hi duo dies pro vno cōpu‑ tātur:⁊ inteſeritur quinto die exeūte februario hoc eſt ſexto calēdas mar tij:⁊ ſequēti die dꝫ vigilia beati mat thie celebrari.vnd̄ verſus Biſextum ſexte martiſ tenue re calende Poſte rioꝛe die celebrāt̄ feſta mathie. Sꝫ pone aliquē ſuſpē ſum p annum:⁊ ē tunc annus biſex tilis:nunqd ī vlti ma die poſſet cele brare.vī q̄ nō q: hi.duo dies:q̄ſi p vno reputant̄: ar. ḃ.⁊.ff.e.cū biſex⁹ ⁊.ff.d̄ mino.dniqꝫ §.minoreꝫ.Ta. di xit ꝯtra:ar.l.dicen tis:q̄ ſi libertas ti bi relicta ē:ſi āno ſeruieris:dies illa non computatur ī āno:ſꝫ tm̄.ccc.lxv. dies.ſ.d̄ ſta.li.cuꝫ heres.§.ſtichus.⁊ ſatiſ videtur:quia cū ſit pena non de bet ampliari: ſed potius reſtringi:d̄ pe.di.i.pene.tan'.

b Conſuetudo. ſ.d̄ obſer.ieiu.ꝯſi liū.lxxvi.di.vtinā. ri.diſtinctione catholica.

In his que ambiguitateꝫ continent ⁊.ī. Innotuit ap.noſtro:q̄ cum inter magi ſtrum.m.⁊ conuerſos hoſpi talis ſancti ſimpliciani ſuper eodem hoſpitali in preſentia medioł.archiepi queſtio ver teretur:ipſe archieps poſt co‑ gnitionem cauſe in prolatiōe ſententie his verbis non fuit vſus:talem partem cōdemno[c] vel talem abſoluo:ſed pnun ciauit ita:ſtatuo ⁊ precipio: ⁊ infra. Attendentes igitur qd̄ hoc verbum ſtatuo rem per‑ fectam[d] ſignificat:⁊ cum effe‑ cta non verbotenus accipitur Item ſm greg.quod precipi tur[e]:imperatur:⁊quod impe ratur necesse eſt fieri:⁊ ali‑ quando ſi non fiat: penam ha bet. Conſiderantes nihilomi nus:q̄ non debet aliquis con ſiderare verba: ſed volunta tem:cum non intentio verbis ſed verba[f] intentioni debeant deſeruire interpretamur[g] pro curatoribus vtriuſqꝫ partis p̄ ſentibus ⁊ diffinimus q̄ pre fati archiepi verba tali forma prolata ppetuo valiture ſnīe obtineant firmitatem.

Innocentius.iij. patriarche grandenſi.

Olim tibi ſcripſiſſe recoli mus:vt ſi canonici padua ni magiſtro.g.canonico[h] pa duano prebendam que tan tum reſidentibus de cōmuni confertur:ſicut vni ex alijs de communibus prouentibus ⁊ manualia[i] beneficia non con ferrent:tu eos ad id ap.ceſ.cō pellere procurares. Quia ve ro quidam mandatum noſtrū interpretari aliter q̄ deceat moliuntur: cum beneficia pri cipium ſint interpretanda lar giſſime[l]: noſtrum aperiendū duximus intellectum:videli cet q̄ prebendam que tantum reſidentibus in victu ⁊ veſtitu de cōmuni cōfertur ipſi magi ſtro.g.plene ſicut vni ex alijs reſidentibus iniunximuſ cōfe rendam. Idem colubrieñ. ⁊ alijs epiſcopis in regno portu gallie conſtitutis.

c In his partem condemno.huiuſmodi vbis non fuit vſus:vel equipollentibuſ:q:illud ſufficerꝫ. ff.de arbi.qd tamen.§.i.⁊ ſupra de appel.ad audienti‑ am.ala.vnde videbat̄ non valere ſnīa:quia non conti nebat abſolutionem:vel condemnationem.ij.q.vi.§. diffinitiua.C.de ſen.⁊ interlo.om.iudi.preſes.Iteꝫ no ta:q̄ pars ſi preſens eſt:condemnāda eſt:quis debeat condemnari dominus an procurator.de hoc plene di ctum eſt ſupra de elect.querelam.

d Rem perfectam.ſic.ff.quod quiſqꝫ iuris.l.i.§. vlt. de peni.di.i.§.hec aūt vba.ff.de vſur.videam⁹.§.inſa mia.C.de ſē.pal.l.vlt.⁊.ij.q.iij.§.notandum.in fine.

e Quod precipitur.xiiij.q.i.quod precipitur.

f Verba intentioni.ſic ſupra eo.intelligentia ⁊.c.p pterea.vbi de hoc:⁊.i.q.i.marchion.

g Interpretamur.que iterpretatio generalis ē:⁊ ius facit:⁊ ab omnibus obſeruanda eſt:ſupra titu.prox.in ter alia.⁊.C.de legi.l.i.⁊ interpretari debuit potius:vt res va leret q̄ꝫ periret:ex quo in dubium reuocabatur.ff.de reb⁹ du bijs quotiens.ij.ff.de ver.ob.quotiens.⁊.ī c.abbate.

b Olim.canonico paduano.abſentiā:alś non eſſet opus in terpretatione:nec haberent cauſam ſubtrahendi bene ficium ſuum:vel male in terpretandi mandatum pape: forte erat in ſerui tio epiſcopi:⁊ ſic ſeruire itelligebatur eccleſie.vn de debebat beneficium ſuum percipere integre preter victualia:ſupra de cleri.nō reſi.decetero.⁊ c.ad audientiā.vel forte in ſeruitio domini pape in curia ſtabat qui pluſ q̄ꝫ preſentes ſeruire itel‑ liguntur:ideo voluit pa pa:q̄ omnia haberet ſi‑ cut preſentes: ſupra de cleri.non reſi.cum dile‑ ctus.vel non refert: vbi eſſet: qa papa ſic voluit ergo ſic ſeruandum eſt: lꝫ durum.xix.diſt. in me moriam. ber.

i Manualia. forte q̄ dantur ſingulis diebus illis tantum: qui inter‑ ſunt diuinis:ſicut ſit in pluribus locis.

k Aliter q̄ꝫ deceat. No ta q̄ q̄ reſcriptum prin‑ cipis malicioſe vel aſtu‑ te iterpretatur:infamis eſt.C.d̄ legi.l.ij.ſolus pri ceps ipſum debet inter‑ pretari:ſupra titu.prox. inter alia.vbi de hoc.⁊ ff.de pret ſti.in pretorijs tamen legatus quandoqꝫ ipſum interpretatur:ſupra de po‑ ſtula.c.i.verſus ſi.⁊ conſuetudo legem interpretatur:ſupra de conſuetu.cum dilectus.ioannes.

l Largiſſime.ff.de conſti.prin.l.vlti.⁊.ij.q.iij.§.preuarica tor.in ſi.⁊.xvi.q.i.frater noſter.⁊ ſupra de vſu pal.c.i.ſi.ſ.de do na.cum dilectus.Argumentuꝫ contra.C.de inoffi.teſta.ſiquā do.C.de preci.imper.offe.quotiens.ff.nequid in loco publi co.l.ſecunda.§.merito.⁊.xxxv.q.iij.quod ſcripſi.ſupra de con ſangui.quod dilectio.⁊ ſupra de preben.c.vltimo.Sed nun‑ quid in reſcriptis facienda eſt larga interpetratio:cum ſecun dum intellectum illius qui conceſſit ſint intelligenda: argu‑ mentum q̄ ſic.ff.de verborum obliga.inter ſtipulantem. Di cas q̄ non quia lites potius reſtringende ſunt q̄ꝫ ampliande: ſupra de reſcrip.nonnulli.⁊.c.vltimo.argumentuꝫ immo ne c illud quod indulget beneficium eſt ita interpretandum: vt multum ledat alium:ſupra de preben.relatum.⁊.lxxxviij. di‑ ſtinc.archi.florentinum.ioannes.

Quia ĩ ptibꝰ vestris sepe cõtigat diuersa loca ĩterdicto suppõi: q̃do generale vel particulare dici debet interdictũ apud vos accepimꝰ ĩ dubiuz reuocari. cũ illi q ab eccl'ia ro. decorari p̃uilegio meruerũt videlicet vt cum generale interdictum terre fuerit: liceat eis ianuis[a] clausis non pulsatis campanis. exclusis excommunicatis. ⁊ ĩterdictis suppressa voce diuina officia celebrare: interdicto particulare se asserant non artari dicentes interdictum generale duntaxat cũ regnuz vel saltem p̃uincia tota subijcitur interdicto: ⁊. j. Cum aũt in priuilegijs[b] de regno ⁊ p̃uincia nil expresse[c] dicatur noie[d] terre, non solum regnum vel p̃uinciam intelligi volumus: verũ ẽt villam ⁊ castrũ: vt ⁊ in his locuz hẽat[e] q̃d de generali dr̃ interdicto.

Idem altisiod. episcopo.

Cum tibi de benignitate se. ap. sit indultum: ꝙ ordinatio[f] rerum clericoꝝ ab intestato decedentiũ in tua dispositione p̃maneat: nos cõsulere voluisti: an appellatõ vocabuli clericorum tam ad canonicos q̃ ad non canonicos extendatur. ⁊. j. Consul. t. r. ꝙ appellatio clericoꝝ[g] nõ solum alios sed etiam canonicos cõprehendit. Idem preposito ⁊ capitulo placentino.

Cum clerici placentini iuramentũ p̃stant sub hac forma verborum: ego talis ab hac hora in antea fidelis[h] ero ⁊ obediens placentine ecclesie ⁊ dño meo ep̃o placentino: nos cõsulere voluistis: vtrum intelligi debeat clerus totius dioc. an capitulum tñ ecclesie cathedralis. Nos igit̃ taliter respõdemꝰ: ꝙ p ecc̃lie placen. vocabulũ[i] i forma iuramẽti p̃scripti nõ debeat ĩtelligi totius dioc. clerꝰ. ⁊ si capitulũ[k] ĩtelligat̃ ecclesie cathedralis: is tñ q p̃stat hꝰi iuramẽtũ: ep̃o tãq̃ capiti p̃cipalr̃ obligatur.

Idem priori sci fridiani lucañ.

Querenti q̃d per cen. ec. debeat intelligi: cuz hꝰi clausulã in nostris lr̃is apponimus: r̃ndemus: ꝙ per eaz[m] non solũ interdicti: sed suspẽsionis ⁊ excõicationis sententia valet intelligi: nisi iudex discretus reruz ⁊ p̃sonarũ[n] circũstantijs ĩdagatis ferat quaz magis[o] viderit expedire.

Idem casarag. episcopo.

Quid per nouale vocabulum intelligi debeat t. f. requisiuit. Et licz autẽ quidaz dixerint[p] ꝙ nouale sit terra p̃

a Cum in partibus. ianuis sum. supra ti. proxi. p̃mittimus. ⁊ supra de priuile. q: nonnullis.

b In priuilegijs. quibus permittitur: vt possint celebrare diuina suppressa voce ianuis clausis ⁊c̃.

c Nil expresse dicatur. ergo nec aliquis dz interdictum ad regnũ vel p̃uinciã restringere: q: si papa de h̃ cogitasset: illud ĩ p̃uilegijs expressisset. s̃. de deci. ad audiẽtiã. ⁊. s̃. de trãsla. inter.

d Nomine terre. vide qualiter verbum simpliciter posituz intelligitur generaliter de quacunq̃ terra parua vel magna: si. xix. di. si romanoruz. ⁊ s̃. de priuileg. q: circa. ⁊ sic generale dicitur interdictum ex quo tota terra subijcitur ĩterdicto: siue sit ciuitas p̃uincia vl' villa: q: generale dr̃ quantum ad locum illum cuz nullus excipiatur.

e In his locum habeat. Nota hic appellationem nominis ampliari per interpretationem. si. xxviij. q. i. idolatria. ⁊ est arg. odiuz ampliari ⁊ fauorẽ restringi. ff. de his qui no. infa. l. ij. §. exercitus. Argu. ↄ̃. ff. de lib. ⁊ po. cum q̃dam. sed in veritate nulla est ampliatio vt dixi in proxi. no.

f Cum tibi. ordinatio rerum. non intelligas de rebus clericorũ patrimonialibus vel quas in intuitu p̃sone acquisiuerit in illis enim p̃rimiores succedunt clericis itestatis: si non habent consanguineos: eccl'ia succedit eis. xij. q. vlt. c. vlti. ĩ quo casu põt intelligi q̃d hic dicitur de rebus ecclesiarũ: de quibus aliqua in vita sua i egritudine poterãt elargiri. s̃. de testa. ad hec. ⁊. c. relatũ. ⁊ s̃m ꝙ ipsi poterant: ↄcessuz fuit huic ep̃o p hãc indulgentiaz: al's iniqua fuisset hec indulgentia: que in totũ tolleret ius alterius. C. de p̃ci. imper. of. quotiens. ar. s̃. de of. ordi. lz cum suis ↄcor. vel põt intelligi vbi clericus bona p̃pria in pias causas erogari p̃cepit: nõ designando p̃sonã p quã hoc fieret: vel si designauit p̃sonaz: negligẽs erat. i his casibus ptinet hoc ad ep̃m dioc. C. de epis. ⁊ cle. nulli. ⁊ i auc. de eccle. ti. §. siq̃s aũt p redemptione. coll. ix. ⁊ supra de testa. tua. ⁊ c. ioannes. prior expositio melior est: cum lr̃a dicat ab intestato decedentium: q: non dicitur decedere intestatus: qui alij cõmisit dispositionẽ reꝝ suaꝝ. s̃. de testa. cum tibi.

g Appellatio clericoꝝ. largissime sumit̃ hoc vocabulum clericoꝝ pro omnibus clericis subditis ipsi ep̃o: vt comprehẽdat canonicos ⁊ oẽs alios: q: exq̃ simpliciter ⁊ indeffinite concessa fuit ei ordinatio clericoruz decedentium ab intestato: de oibꝰ intelligendũ fuit. si. s̃. ti. p̃xi. vbi habes cõcordãtias. s̃ h̃: sic appelatione b̃ñficiorũ taz maiora q̃z miora b̃ñficia ĩtelligũt̃. j. e. c. penul. strictiꝰ tñ sumit̃. j. c. pri. p clero tantuz cathedralis ecclesie. indulgentia eniz large est interpretanda. s̃. e. cum olim. Argu. ↄ̃. s̃. de transla. c. vlti.

h Cum clerici. fidelis ero. de hac forma ⁊ q̃ i ea continent̃: habes. s̃. de iureiur. ego enim. ⁊. xxij. q. vlti. de forma. ⁊ simi. xxiij. di. q̃zq̃z.

i Vocabulum: stricte sumitur hic hoc nomẽ ecclesie placentine: tñ pro ep̃o p̃cipaliter ⁊ canonicis ecclesie cathedralis ⁊ non p clero dioc. ⁊ merito: q: aliud ẽ dicere clerꝰ ciuitatis ⁊ aliud clerꝰ dioc. s̃. de rescrip. rodulphus. h̃ nomen ecclesia varias hz significatões: quandoq̃z designat tãtũ ep̃m. vij. q. i. scire. quãdoq̃z viros ecclesiasticos. lxiij. di stinc. c. i. in fi. q̃nq̃z ponitur p maiori parte capli. lvi. di. apostolica. quãdoq̃z restringit̃ ad canonicos matricis ecclesie. lxiij. dist. §. vlti. ⁊. x. q. i. antiquos. ⁊. xij. q. i. videntes. ⁊ hic quandoq̃z designat quãlibet ecclesiam p̃uincie. s̃. de vsu pa. cum super sic appellatione clericorum omnes intelligunt̃. s̃. c. primo. q̃nq̃z designat ↄgregationem fideliuz. s̃. de conse. di. i. ecclesia. ⁊ sic sumit̃. iij. q. iiij. engeltrudam. quod p̃bat̃: supra titu. proxi. c. penult. ⁊ vltimo. b.

k Et si capitulum. ⁊ merito q: nõ est tanta cõio inter ep̃m ⁊ alias ecclesias: quanta inter ipsum ⁊ ecclesiã cathedralẽ. s̃. de testa. req̃sisti vltra medium. cum qua ipse efficit̃ vnum corpus ⁊ ipsi membra. s̃. de his que fi. a

cisa q̃ āno cessat:alijs asserenti b⁹ᵃ: q̄ ex silua q̃ arborib⁹ extir patis ad cultū redigit̃ fieri no uale dicat̃:q̃rū vtraq₃ iterp̄ta tio ex ciuilib⁹ legib⁹ᶻ colligit̃: nos tñ iquisitiōi t.t.r.q̄ eā cre dim⁹ p̄decessorū nostroꝝ intē tionez fuisse cum pijs locis in dulgentiaz de noualibusᶠ con cesserūt:vt nouale itellexerint agrum de nouoᵗ ad cultum re dactum:de quo non extat me moria: q̄ aliqñ cultus fuisset Sed nec de quolibet tali no- uali credimus eis indulgenti amᵛ fore concessam:nisi de il- lo dūtaxat cuius decimaz reli giosus potest cōuentus absq₃ graui detrimento parochia- lis ecclesie detinere:cum talis sit sepe locus incultus:de quo pochialis ecclesia magnosˣ p̄ cipit decimaꝝ rōne ꝓuentus. **I**dē abbati.s.z.p. monachis alcobacie.

VEnerabili.ᶠf.n. colubri ēn.episcopo didicimus ꝯquerente q̄ cum fr̄es sancte crucis monasterium de arga- rijs subᵖ protectiōe sua nuper receperint: q̄ suis predecesso rib⁹ episcopalia iura consueue rat ab antiquis tempozib⁹ ex hibere:nūc quodam de cano nicis suis sine suo cōsensu ibi facto priore occasiōe cuiusdā p̄uilegij a.c.papa ⁊itatē taci ta īpetrati eidē ep̄oᵗ obediētiā denegat exhibere:inde sūpta occasiōe q̄ p̄ matricēʸ ecclesiā nō cathedralē intelligitᶻ sz ro manam: z.j. Ideoq₃ manda mus:quatenus si aliudᵃ vobis non occurrerit: propter quod dictus prior non debeat dioc. ep̄o rñdere:vos eum ad eam p̄standam eidē sicut predeces sores sui p̄decessorib⁹ ep̄i con sueuerunt:vel p̄stiterunt : per cen.ec.ꝯpellatis:non obstāte priuilegio in preiudiciuz colu brieñ. ecclesie p̄ surreptionez obtento.nos eniz p̄ matricem ecclesiam cathedralem intel ligiᵃ volumusᵇ non romanam. **I**dem abbati scē genouefe de cano z cancellario parisieñ.

EX parte in christo dile- cte filie comitisse blese- nē.z.j. Proposuerunt nuncij comitisse: q̄ cuz ipsius ᶜprepo situsᵈ quendam latronez cepe rit:z iusticia fuerit inde fcā: latro fuit per capitulum car- noteñ. post factam iusticiam requisitus : q: eum i terra sua ceptum fuisse dicebant:z ifra. Vex cum super hoc de paren do iuri comitissa cautionem offerret: canonici carnoteñ . nihilominus terram eius fece runt interdicto suppōi : quod

prela.fine.con.ca. c.nouit.

l C Principaliter.ḡ secundario tenet̃ ecclesie:qd videt̃ per hoc qd hic d:q: si tenet̃ ep̄o:tenet̃ ecclesie. vij. q. i.scire.Ergo videt̃ q̄ habeat plures dominos:qd non est verum:quia non censētur diuersi.

m **Q**Uerēti.eaz s.censuraz qd nō ē nomē ge nerale ad ea q̃ se quūt̃:sic z vbñ cor rectiōis depositio nē et ꝯtiet:ar.l.di. ꝯtumaces.ff.d of. presi.legatus.z.l. ex oibus.Supra d sta.mon.ea que.§. qd si abbas.ar.ꝯ. nā z vbū coercēdi maiorē aiaduersio nē ꝯtinet.ff.de of. ꝓcon.meminisse. in fi.Arg.tñ ꝯtriuz vr q: si iudex ita p̄ nūciat:vim fecisti: nec distinguit : de priuata itelligitur ff.de penis si p̄ses z cum qd incertuz mādatur:z si alijs p̄stationib⁹ cā mā dati exoluta sit q̄z qui inherent man dato erit actio mā dati:dū tñ expedi at erit actio māda ti.ff.man.sigs pro reo.vin.sic cū dico illū excōico:vtrāq₃ sententiam s.maio rē z minorē intelli gere debes.s.titu. ꝓxi.c.penulti.

n C Personaruz. hoc id dic:q: i pe nis imponēdis di gnitati deferendū est z persone.s.de offi.dele.sanc.z.c. pastoralis.z argu. l.di.contumaces.

o C Magis.qa z plectēdo z ignoscēdo h solū bñ agit̃:vt vita boñz corri gatur.xxiij.q.v.p̄dest.sic.s.vt lite nō ꝯtest.qm in fi.z vt crescente ꝯtumaci.z crescat z pena.ff.de pe.relegati.

p **Q**Uid per nouale dixerint.per legem illam. ff. de ver.sig.silua cedua.§.penulti.

q C Alijs asserentibus.per.l.illam.ff.de termino amo. l.vlti.§.antepenulti.

r C Legibus.predictis.

s C De noualibus.s.de decimis ex parte.

t C De nouo.sic.s.c.i.z ēt mancipia dicunt̃ nouitia q̃ āno nondū fuierūt.ff.de pub.z vec.l.vlt.§.quotiens.z vinū dr̃ nouū qd nō hz annū.ff.de triti.vi.z ole.le.l.vetus. z greg.nouas appellat nuptias:q̃ ifra coronā āni ꝯbunt̃.xxxv. q.viij.c.i.sed vr̃ q̄ nouale dici debeat terra itra annū culta :ꝫ hoc nō est verū:imo terra ex quo de nouo redacta est ad cultu rā:de q̃ nō extat memoria q̄ culta fuerit:semp erit nouale q̄z tū ad ius decimarū ex q̃ semel fuit nouale.s.de p̄ uile.c.vlt. z argu. supra de deci.ex parte.iij.

u C Indulgentiaz .de q̃ tu hēs.s.de deci. ex par te.i.z.c.ex parte.iij.

x C Magnos.Ergo a ꝯ rio sensu vr̃:q̄ si nullos vl̃ modicos ꝯsueuit hr̃e nihil habebit ecclesia po chialis d illo nouali ēt p⁹ tēpora q̄ztacūq₃:qd ē ve rū.s.d p̄ui.c.vl.ar.ꝯ.xxx v.q.iij.qd scripsi.sic dr̃ d fūdo dotali:q ēt soluto mr̃imoio adhuc dotalis dr̃.ff.d fū.do.ēt si diru p to ,tamē pōt dici:vt dixit io.z.t.q̄ si ecclia p̄ochial' etiam tractu tp̄is incipi at ledi grauit̃:desinit eē nouale:arg. s. de dona . ap̄lice.z ar.hui⁹ decret . lz hic videat̃ respicē p̄n cipiuz noual'.si.n.p̄uile giū i:ipiat esse iniquuz: p̄dit̃ p̄uilegiū.s.d deci. suggestū.ar.z.lxiij.di.§. vex.z.ff.d vulg.z pu.sb- sti.ex fcō.z ab eo qd diu equū visum est: recedit̃ p̄p euidentē vtilitatem. ff.de ꝯsti.p̄nc.l.pe.ergo eadem rōne p̄pter enor me dānuz recedit̃ ab eo qd diu obtentū ē:als sē- per erit nouale.s.de p̄ui le.c.vltimo.

y **U**Enerabili per ma tricez.forte in p̄ri uilegio illo cōtinebatur saluo iure matricis eccle sie z nomie mr̃icis eccle sie intelligitur quelibet ecclesia cathedralis.lxiij distinctio.ex his.z.xij.q.i.videntes.z hic in fi.titu.

z C Intelligit.non attendens:q̄ qui nimis astute interpreta tur in principio beneficium:notatur infamia.C.de le.z se. cō. l ij.laurentius.

a C Si aliud.puta p̄uilegiū exemptiōis:qm̄ nulla p̄scriptio in hoc casu valeret.s.de prescrip.cum nō liceat.tan.

b C Volumus.z nos idem velle debemus:ex quo illud p̄cipit obseruari.xi.di.qs nescit.z eius interpretatio ius facit quo ad omnes.C.de le.z se.con.l.fi.lauren.

c **E**X parte.cum ipsius.s.comitisse.

d C Propositus.laicus officialis.

relaxare noluerũt:nisi prius sol uerent emẽda.dicebãt.n.in carnoteñ.ecclesie priuilegijs ɔtineri q nemini liceat excõicatis vel nominati interdictis pro canonicis carnoteñ.absq congrua satisffactione absolutionis beneficium indulgere. Ad intelligendam aũt clausulam[a] priuilegij memorati credim[9] distinguendũ:vtrum in aliquez interdicti vel excommunicationis sententia sit prolata pro ɔtumacia[b] tm̃:quia scilicet citatus[c] stare noluit iuri:vel etiã p offensa:q videlicet iussus[d] noluit maleficium emendare. In primo casu credimus cõgrue satisffieri: vt sententia relaxetur:si prius sufficiens[e] standi iuri cautio tribuatur In secundo vero si offensa est manifesta[f]:non credimus satisfieri congrue:vt relaxetur sententia:nisi prius sufficiens prestet emenda. Si vero[g] dubia est offensa:sufficere credimus ad relaxandã eandez si parendi mandato ecclesie ɔpetens satisffactio prebeatur.

Idem comitisse blesen.

Quia oli p canõicis carnoteñ.quoddã capitulũ cõtra te fuit allegatum[h]: qd dicebãt i ecclesie sue priuilegijs ɔtineri:vt videlicz nemini liceat excõicatis vel nominatim interdictis pro canonicis carnoteñ. absq congrua satisfactione absolutionis beneficium indulgere:⁊ ifra. Quia vero duz ansam[i] soluimus:nodum dicimur ligauisse :propter hoc q eisdem canonicis:velut asseris proponentibus[k] illaz offensam esse manifestam:non que iudici[l]:non q alij sed que sibi tm̃modo manifesta videt offensa:illam nos rescribimus intelligere[m] manifestam que vel[n] p confessionem vel probationem legitime nota fuerit: aut euidentia rei: que nulla possit tergiuersatione celari.

Idem episcopo ⁊ cantori attrebateñ.

Abbate sci siluani alciateñ. viam vniuerse car

a ¶ Clausulã.pmissam.s.nemini liceat excõicatis vel nominatim interdictis p canonicis carnotensibus absq ɔgrua satisfactione absolutiõis bñficiũ indulgere:quam hẽs.j.c.prori.
b ¶ Pro ɔtumacia.nõ vr:q hec distinctio locũ hẽat vtrum qs excõicet p crimine:an p ɔtumacia:q nemo excõicat:nisi p mortali pctõ:⁊ q aliter nõ põt corrigi.xi.q.iij.nemo i fi.xlv.di.sz illud ⁊.xxiij.q.iij.tã sacerdos ⁊ xi.q.iij certũ:imo bñ hz locũ h distictio.qcũqz.n.vocat[9] legitie ad iudiciũ nõ vẽit.p qcunqz re ɔtumax reputat:vñ pp talẽ ɔtumaciã excõicari pt:si res talis sit:q actor non possit i possessionẽ mitti.s.vt lite nõ ɔtes.tue.⁊ tũc sufficit pstare cautionez standi iuri:q p sola ɔtumacia excõicatus fuit.s.q nõ venit ⁊ non p re aliq:q nondũ ɔstabat in quo teneret actori si pro offensa: tunc excõicat: puta ɔmisit maleficium ⁊ illud fuit notoriuz vel p sniam vel facti euidentiã vel p ɔfessionem.j c.pri.⁊.s.de coha.cle.c.vlti.⁊ ɔdemnatus de ipso maleficio cũ nõ satisfaceret:fuit excõicat[9]: hic talis nõ dz absolui:nisi primo satisfaciat:cum ɔstet de maleficio suo:⁊ tñ h interuenit ɔtumacia anteq excõicaret:q non soluit in termino statuto. sz h directe excõicat:q nõ satisffecit:sed in alio casu nõ nisi q nõ venit. idez esset si maleficiũ notoriũ esset si publice ppona:qcunqz fecit tale maleficium satisfaciat leso vsq ad talem diem:al's sit excõicatus:post terminũ non absoluet:si veniat ad iudicem ⁊ petat absolui nisi satisfaciat.xxiij.q.vlt.pessimam.⁊ ita bona est distinctio. Preterea supfluũ videbat priuilegiũ illud:q de iure cõi illud ɔpetit cuilibet:q null[9] absoluat priusq satisfaciat:vt.c.pessimaz.⁊.s.de off.dele.ex lris.xvij.q.iiij.de presbyteroz.⁊.xi.q.iij excellentissim[9].in fi.⁊.s.ti.pri.parochianos. Potest dici:q solet plus timeri.⁊c.xxiij.di.quãqz.⁊.s.de here.si aduersus.multa.n.ɔceduntur que sũt de iure cõi.xxiiij.q.ij.c.sane.in fi.⁊.xxiij q.ij.admonere ibi viaticuz tibi ɔcedim[9]: ⁊ th oĩbus penitentibus in fine datur.s.de pe.⁊ re.quod in te ⁊ s.ti.pri.pmittimus. Quid si aliqs ita pauper sit:q nõ potest satisfacere prestet cautionẽ:q satisfaciat cuz peruenerit ad pinguiorem fortunã.s.de solu.odardus.qd si cautionez prestare non põt tunc iuret:ar.C.de epis.⁊ cler.auc.generaliter.prestat quam põt.s.de do.post diuor.re.c.pe.lz videretur:q talis casus non excusetur:ar.s.de rap.sup eo.⁊.C.de fur.subtracto.naz qñqz aliquis non absoluit pp̃ter delictum suum:sed differt absolutio.xi.q.iij.q iubente.xviij.dist.siqs adesse.⁊.xvi.q.vij.sacerdos.s.de of.or.significauit.⁊.xi.q.iij.siqs eps damnatus.nulli tñ est finaliter penitentia denegãda.xxvi.q.vi.si presbyter.⁊.c.sequẽ.q ecclesia nulli claudit gremium suum.C.de sum.tri.l.vlti.prope.fi.
c ¶ Citatus trinis edictis:vel vno peremptorio pro oibus.⁊.xxiiij.q.iij.de illicita.ff.de re.iudi.contumacia. Unde videtur:q non veniens ad pmam citationẽ nõ sit contumax:arg.C.de iudi.sancim[9].⁊.s.de pcu.querelam.vbi de hoc.⁊.v.q.iij.si egrotans
d ¶ Iustus ⁊ hec contumacia est.ff.de rei vend.q restituere.⁊ nõ excõicatur quis:nisi p cõtumacia sed hoc intellige:vt dixi i magna glosa.
e ¶ Sufficiens.sic supra de sequestr.ad hoc:sufficiens cautio est:si pignora vel fideiussores dentur.ff.man.si mandato.§.vl.de hoc dcñ est.s.vt lite non ɔtesta.qm.§.in algs.
f ¶ Manifesta.ex hoc verbo orta fuit contentio:q determinatur:prout dr.j.c.prori.
g ¶ Si vero dubia.quomodoq iussit iudex maleficium emendare:si non fuit tibi manifestũ Item si sententiando iussit;factum fuit notoriuz p sententiam:supra de cohabi.cler.c.vlti.ergo nõ potest esse dubia offensa. Solutio quandoqz iubetur a iudice sententiãdo.xi.q.iiij.qui iubente.ff.de re iudica.quod iussit.⁊ hoc fieri nõ debet:nisi cum res est manifesta xi.q.iij.graue.quandoqz iubet iudex non sentẽtiando.vt si statim cum comparuerit coram eo partes re[9] confitetur:quia confessus pro iudicato habetur.ff.de confes.l.i C.e.l vna.si tantum precipit: vt satisfaciat : non hoc faciat sententiando:q non omnis vox iudicis auctoritatem rei iudicate continet.C.de sen.⁊ iterlo.o.iu.ex stipulatione.⁊.iij.q.vi.hoc quippe.⁊ adhuc potest reus allegare errorem suum.ff.de confes.l.ij.vnde nõ est res manifesta.⁊ ita potest intelligi quod hic dicit ioã.vel sic ad querimoniam alicuius de aliqua offensa cã exprimendo iudici:ipse iudex precepit reo:vt satisfaceret illi vsqz ad certum terminũ:aut ɔpareret coram eo responsurus:al's excommunicabat illum:nisi alterum istorum faceret:⁊ ille non venit ⁊ sic fuit excommunica

tus.si ipse petat absolui sufficit:quia ipse prestet cautiões standi iuri:quia offensa nunc dubia est:et si fama sit: quod id fecerit:vel quod iudex a pluribus hoc intellexerit.

b Quam olim.allegatum.s. c.pri.qd continet.hoc. j.ibi nemini etc.vsqz ibi:quia vero.

i Dum ansam. Dicitur quãdoqz ansa auricula cyphi vel vrcei vel calicis qua manu tenetur.ff.de rei vē. l res.§.ij hic dicitur ansa nodus cursilis:et facilis ad soluendũ:ita factus: quod si recte trahatur caput fili:omnimodo est solutus nodus:si male trahitur: ligatus remanet:ita contingit propter resolutionem q̃ stionis pcedentis decre.de offēsa manifesta: quam modo hic soluit inferius aperte.

k Proponẽtibus et male.

l Non que iudici.et hoc tatũ erat dicere: quod sibi credendum esset in p iudicium alterius imo iudex fm motum animi sui.et fm sensum iudicatur tenetur.s.de cõsue. ad nostram.et.s. de renũ.l.psentia.et.s. de testi.i nra.et.iij. q.vij.iudicet.et fm quod sibi videtur.ff.de

nis ingressor:cũ eiusdem loci monachi elegissent quẽdam de ipsius ecclie gremio in abbatem et confirmationem electiõis a moriñeñ episcopo nequiuissent aliquatenus obtinere:eam a sede apostolica petierũt. Ceterum procurator monasterij sci bertini pposuit ex aduerso:quod fm approbatam consuetudinem et priuilegia ro.pon. abbates alciateñ. debeãt de monasterio sancti bertini semper assumi:huius electio erat nõ immerito reprobanda: vtpote contra consuetudinem diuturnam et õ priuile.se.apo.attentata:et alciateñ monachi debeant iure cõpelli:vt de monasterio sancti bertini personam idoneã sibi eligerent in abbatem:etc. Nos igitur depositionibus testium diligẽter inspectis inuenimus esse probatum:quod a.xl.annis et infra.monachi alciaten.abbatem sibi de sci bertini mõasterio elegerunt:etc. Et cum quadãvice garrinũ alciaten. monachum elegissent:cuius electio robur hre non potuit: donec apud monasterium sci bertin pfessione facta post aliquantum tpis qñ.s.eiusdem loci abbati et conuentui placuit in alciateñ.extitit abbatem assumptus:ex priuilegijs quoqz ro. põ. argui poterat alciateñ. abbatem fore de sci bertini collegio eligendũ:nam i priuilegio paschalis pape huius capitulum appz:prũ subrogatiõem abbatis penes monasteriũ sci siluani apd alciaten.monachos iuxta pteriti tpis morẽ i vña sẽ. per cõcedimus dispositiõe psistere i priuilegio ẽt calixti huius capl'z incip. Porro iuxta paschalis pape decretũ abbatis subrogatiões penes alciaten.non aliunde q̃ de vestro monasterio fieri ap.aucto.decernimus. Ad hoc autem pars aduersa respondit: quod si etiam probaretur:quod infra predicti temporis spacium de monasterio sãcti bertini semper fuerit abbas alciaten. assumptus ex hoc dici non poterat quod consuetudo aliqua quasi

ctus.que similis est huic.xviij.q.ij.seruitium.ff.de aqua plu. ar.l.j.C.vl.et.lx.q.iij.conquestus.xiiij.di.quia. Sed contra quia ex solo cursu tẽporis non tollitur obligatio: ergo nec induci tur.ff.de ac.obli.obligatõum.§.placet.et.s. de prescrip.si dili genti. So.circa ius eligendi sufficit probare consuetudinem prescriptam. de hoc dcm est.s.de causa pos.cum ecclesia.dic vt ibi.io.

p De monasterio. Sed cum seruitutem sibi debere dicat: quomodo petit vt aliquid sibi fiat: cum seruitus potius sit ne aliquid fiat q̃z vt aliquid fiat. ff.de seruituti quotiens.§.j.So.iure communi necesse habet eligere: sed iure seruitutis debite petit:ne aliunde eligat: q̃z de suo etiam monasterio vt in fine patet et ita patet et ita ne aliquid fiat petitur.vel verius dicas: quod bene petit iure seruitutis: vt aliqd fiat .ff. si seruitus ven.si forte.§. secundo.

q Alciateñ . monachũ Hoc modo bene probatur seruitutis possessio.s. quia prohibitio facta est: ne ille esset abbas: et admissa fuit quia per hoc quod prohibebant:credebant vti iure suo:quod erigitur in seruitutibus: lz n.vtaris nisi credas te iure tuo vti et paratus sis prohibere impedientem:non acquires seruitutem tpe. ff.de iti.actuqz pua.l.vlt.et arg. ff.quẽad.serui. amit.l.vlt. Quid.n.si vicinus tuus propter paupertatẽ vel fõ

arbi.qualẽ dũtamẽ fm leges et canones: i auc. de iudi. §.quia po.col.vj.i auc.de sẽe.ciui.§.iusiurãdũ coll.iij.fm videtur:quod illud dicatur manifestũ:qd iudici videtur: sic illud dr pbabile:qd ei vi.s.de ap.vt debit. Respõdeo lz ad opi.iudicis referatur qd dicatur pbabile vt p. h. possit et debeat ap.deferri.s.de ap.cũ spẽli.et.s.ti.pr.sacro. ad hi.sec' ẽ i mãifesto.illd eni ppie dr mãifestũ qd nõ eget pbatiõe .xj.q.iij.cor. sed hic sumitur manifestum pro notorio : prout in.si.dicitur.et.ij.q.j. de manifesta.

m Intelligere.ergo nos quoqz.sic intelligere ops.s. e.venerabili.sic.s.de here.cũ xpo. quia iterpretatio principis ius facit.s.ti.pri.inter alia.C.de le l.j.et vlti.

n Confessionem.et per sententi.as.sic.s.de cohoa.cle. et mu.c.vltimo.bernardus.

o Abbate.consuetudinẽ.ex hoc videtur: quod sit bene recipiendus talis libellus:peto ius eligẽdi ro ne cõsuetudinis:ẽt si cã alia siue titulus nõ allegetur sic.s.de causa pos.cum ecclesia.et.s. de elec.cumana.ff. cõmu.pre.venditor.§.si constet.et de consue.cum dilecte quia non curauit per.c.an.habuit edificiũ suum depressum nõ extollens illud:nunquid propterea debet tibi seruitutem altius non tollendi.certe nõ nisi crederes te ius habere: quod presumitur.si aliqñ phibuisti interrumpere prescriptionẽ: in terpellare enim deberes seruitutẽ si vsucapere vis.ff. quẽad. serui.amit.sicus alia.§.si cum ius haberes. vincentius.

r Porro. Hic incipiunt verba priuilegij calixti . pape vsqz ibi:ad hec.

s Iuxta paschalis.h allegatur priuilegiũ: et preterea prescriptio:vt.s.patet prescriptio et priuilegium contraria sunt: quia qui allegat priuilegium iuri prescriptionis renunciare videtur.s. de prescrip.veniẽs.quia qd meũ est ex alia causa meum fieri non potest.s.de si.instru.inter dilectos. Dic vt dixi.s.de prescrip.auditis.in glo.que icipit:sic ergo abbas etc.ibi similiter allegabatur prescriptio et priuilegium.vel melius hic allegabatur consuetudo et non prescriptio:et consuetudo dbet esse prescripta.supra de consue.cum dilectus .et ita consuetudo nõ probat vsum priuilegiorum.

t Spatium.s.xl.annorum.

a Cōtradictorio iudicio. Ad hoc. n. vt consuetudo valeat: opz vt sit obtēta ƺdictorio iudicio si ex aduerso negetur consuetudo. ff. de le. cū cōsuetudie. et alia d qbus hēt. s. de ƺsue. c. vlt. Contradictoriū iudiciū dz puta cū ego dicerē hanc esse cōsuetudinē. aduersari9 dicebat n esse cōsuetudinē: et iudicatū fuit q erat cōsuetudo sic eni in seruitute vel libertate pscribēda reqritur ptestatio. ff. quemad. ser. amit. sigs alia. §. ij. sic vz q reqrat i cōsuetudie pscribenda. ioan.

b Fiat fides. Ex hoc vz q si in puilegio aliquo fiat mentio cōsuetudis vl priuilegij: q necesse sit illud priuilegium exhibere xj. c. di. ƺ morē. lxxvj. d. ieiuniū. ix. di. vt veterum. xxv. q. ij. sancimus. i auc. vt spo. lar. §. et hoc insup col. ix. Argu. ƺ. qz non vz q hoc reqrat i publico istro. xix. di. si romanoruz et in auc. vt fratrū filij. §. j. et. C. de dōa. si ea q. ff. de dona. ex hac scriptura. ff. de admi. tut. chirographus. Ad hoc distiguūt qdā iter publica instra et puata: vt i publico instro n sit necesse pbare vel exhibere illd d q fit mētio: lz i puato sic. Sed alij dicūt: q si in priuilegio inseritur tot9 tenor alterius nō e necesse illud exhibē sz certe illud nō sufficit: adhuc posset esse falsitas i bulla et in alijs. s. de priuil. cū oli. i fi. Alij pbabilius dicunt q si auctē iudicis puilegiū vel aliqd rescriptū e renouatū vel in alio puilegio isertum nō est necesse illud exhibere sec9 si p tabellionez tm: qz publicatio fcā coram iudice fidē facit: lz postea pdant instra. vt. C. de testi. publicati. Itē qz iudex diligentius singula facit qz tabellio: qz nō est credendū: q iudex sine cāe cognitiōe aliquid faciat: sicut vīsimile non e: q auferat alicuius legitias exceptōes. s. d of. dle. ex pte. sz pdictis oibus obuiat. s. de re. iu. cū inter. in fi. et. s. de fi. instru. inter dilectos. sz dicas: q si cōstat: q instrm publicum sit corā iudice si e necesse illd exhibē nisi aduersari9 velit docere de falsitate illius: tūc dz exhibēi lz primo imposita sit ei fides: nisi iurauerit se illud perdidisse. C. de fide instru. l. vl. io.

ƺdictorio[a] iudicio fuerit introducta. cū in memorati garini electōe p bono pacis ex iudiciū pcessuz talit dignoscat: et j. Preterea cū paschalis papa subrogatiōez abbatis sci siluani mōastēio sci bētini iuxta morē pteriti tpis duxerit ƺcedēdā: nec de more pteriti tpis fiat fides[b] p ei9 puilegiū et similia: nullū sup h alciateñ mōsterio potat piudiciū gnāri. Contra qd fuit ex aduerso rñsū q h dtmiatio bz pteriti tpis morē: et cāual[c] et ƺditiōal potest intelligi: et tam ad personale[d] q ad impsonale vbuz referri. Siue. n. impsōale[e] vbū determinet: ƺditiōalis intelligit: et e sensus[f] ƺcedim9 subrogatiōez abbatis sci siluāi apd alciateñ. m. in. v. s. dispositore ƺsistere bz pteriti tpis morez i. si mos pteriti tpis talis fuerit Si vo verbū determinet psonale causalit debet intelligi: vt sit sensus: ƺcedimus bz preteriti temporis morem: i. q mos pteriti temporis sic obtinuit subrogationem et cetera Hic autē sensus rectior ee videtur: qz cum priuilegiuz sit lex priuata[g] et lex non debeat esse obscura vel captiosa[h]: sz certa et manifesta: nec esset puata: nisi aliqd specialiter indulgeret. profecto sic intelligenda sunt illa verba: vt res de qua agitur valere possit potius q perire maxime cum supradictus. C. papa qui eidem paschali euicino[k] successit: verbis equioribus vsus determinationem illam prorsus amouerit: vt ambiguitas tolleretur et quod dicebatur in concessione paschalis: vt videlz subrogatio abbatis sancti siluani apud alciateñ. in dispositione abbatis et fratrum sancti bertini semper existeret: ipse mutauerit: decernens subrogationem ipsius abbatis non aliunde q de monasterio sancti bertini faciendam His igitur diligenter auditis monasterio sancti bertini adiudicauimus huiusmodi dignitatē: vt quotiens in alciateñ. monasterio abbatis electio imminet facienda: alciateñ. monachi[l] de cenobio sancti bertini personaz[m] idoneā sib eligāt i abbatē: ita videlz vt tandiu mōsteriū ipz hac honoris prerogatiua gaudē donec[n] ibidē viguerit obsuātia reglarȝ: vt idonee psone iueniāt i illo q possint in abbatem assumi.

I dem comiti tolosañ.

c Causalis. vt h dictio bm accipiatur p qz vel pro si. b.

d Ad personale. s. hoc verbum concessimus.

e Impersonale. s. hoc verbum consistere.

f Sensus. s. q referatur ad personale verbum.

g Lex priuata. di. iij. priuilegia.

h Captiosa. di. iiij. erit āt. vn statutū fuit: vt p ƺñtiaz lrāz scriberet lex. C. d ve. iu. enu. l. j. i fi. ff. ad mu. l. j. in fi.

i Potius. si. ff. d vsu et ha. diu9. i pn. ff. d re du. qriens ff. de serui. sicui. et l. se. s. de priuil i his. xvij. q. iiij. qsti. xij. q. ij. siquos. et q. v. qz. s. de conuer. cōiu. qdā. ar. s. de si. istru. int dilectos Ar. ƺ. s. d of. dl. cū sup. et. ff. de iur. codicil. l. j. et. ff. d hē. isti. quotiens.

k Euicio. i. pxi.

l Mōachi. vide qlr papa pnūciat et bm priuilegium et bz cōe ius bz ius cōe adiudicat electōez ipsi caplo sci siluāi alciateñ. bm puilegiū: vt eligāt d mōasterio sci bētini: et sic habēt electōem: sz nō liberā qz nō eligūt vnde cūqz volūt: sz reducit puilegiū ad ius cōe. d consu. cū dilectis io.

m Persōaz idōeaz. et si h n essz dcz tñ sbintelligebat s. d elec. cāz q. ff. d bui. sicut. et pz cōcedēs vxori: vt filiā cōez cuiqz voluerit copulet n tñ itellir vt eā copulet tutōi ff. d ritu. nup. qqz

n Donec ibidez. Ar. q si puilegiuz det alicui mōasterio: dstructo mōasterio dstruit et puilegiuz: ar. vj. q. vij. et h scripsimus. xxv. q. ij. §. vl. in fi. Itē ar. q cessāte cā cessat puilegiū. s. d dci. suggestū et. xvj. q. j. gnālr. C. de testa. mili. l. vl. et isti. d auc. tu. §. vl. et isti. d pu. sbst. §. q rōe. lxiiij. d. §. vex et. lxj. di. §. his. oib9. s. d vi. et ho. cl'c. vl. et. s. d no. op. nū. cū ex iiūcto. Sz pōe q null9 repia idone9 i mōasterio sci bertini: duz vacat mōasteriū alciateñ. vl q ibi n obsuabat obsuātia reglarȝ: si eligāt de alio mōsterio nūqd fit eis piudiciū qmin9 teneāt eligē i alia electōe d mōsterio sci btini si psōa e idōea: vl obsuātia e rformata: q piudicet eis. e ar. s. d ƺsti. cuz venisset et. s. drsc. ƺstitu9. qz vnico actu pdit puilegiū: vt ibi hi. et h lra et isti. mltū facē vz ad h. sz n credo q fiat pp h piudiciū: cū p9ea aliqs erit idōe9: ar. s. d elec. qz diligētia. et. ff. d ser. ru. pre. et atticul in9. et h lra n ƺdicit

qz non priuanť:nisi cũ psona nõ inueniret idonea:vel ordo regularis nõ viget:sz cessante cá illa puilegiũ locũ hz:ar.C.de cur.fur.t.pe.z.š.ti.,pri.duobus fm vnum intellectũ:z melius.š.de of.dele.prudentiã.§.sexta.Sz pone qz ille electus vixit.xl an.nunqd pscriptio ẽ ɔtra pui cgñ.vz q sic š.ɔ puil.accedẽti b⁹.š.ɔ cá pos.cuz eccliã a ɔrio.nec adhuc credo:q ꝑ dat puilegiũ qz ñ pot vti illo tẽpore puilegio:vñ ñ obẽ ar.l.pdicte:z attili cin⁹ qz puilegiũ ñ pdiť:nisi p abusũ vel si vis dicere:q currit pscriptio:re stituunť ex clausu la generali.ff.q ex cau.ma.l.i.qɔ in nuiť in.l.attil.cin⁹ secus vť si ibi non viguit obseruãtia regularis:qz clpa illoz ɔtingit z cul pa iputeť.ɔ vť q delictũ ipsoz ñ dz tollere puilegium mõasterij.xvi.q.i. episcopum.

a ❧ Uper qbusdam.publi ce pdicãt.z isti eui dentia rei notorij heretici sunt:cum eoz fcm nõ possit aliqua tergiuersa tione celari:istis.n. modis q hic enu meranť manifestũ qɔ pbari dz:reddi tur notoriũ.š.e.cũ oli z.š.de coha.cle.z mu.c.vlti.

b ❧ Defendunt.z isti defensores hereticorum sunt ex communicati.š.de here.excõicamus.§.credentes.z ta les dannabiliores sunt qz ipsi heretici.xxiiij.q.iij.q alio rum.z est ad hoc ar.C.de his qui latro.oc.l.i.z.ij.

c ❧ Condemnati.š.de here.ad abolendam.

d ❧ Confiscanť.š.de here.excõicamus.i.rñso.

e ❧ Puniunť p iudices seculares etiaz si clerici fuerit prius a suis ordinibus degradati presente iudice secu lari:qui ipsos recipit in suum foz.š.de heret.ad abolẽ nam.§.i.z.c.excommunicamus.j.responso.de quoruz notatur pena:supra de heret.c.penultimo.

f ❧ Pedagia.pedagia.dicunť:que dantur a transeũti bus in locis constitutis a principe:vt hic sequiť. Gui dagia dicunť:que danť p ducatu p terraz alicuius vt securus vadat. Salinaria dicunť:que dantur pro sale ista oĩa dicunť portitoria.C.de vec.z ɔmis.l.iij.nec dan da sunt ista nisi cum negociationis causa aliquid por tatur:secus si ad ppriam vtilitatem vel ad vtilitatẽ si aliquid feratur.C.eo.ti.vniuersi.io.

Super qbusdã mãdatorũ articuli:z.j. Tua deuotio postulauit a nobis q sint dicẽdi heretici manifesti. Sup q̃ tibi duxim⁹ respõdẽdũ illos intelligẽdos esse manifestos hereticos q cõtra fidẽ catholicã publice[a] predicant aut pfitentur seu defendunt[b] eorũ errorem:vel qui coraz prelatis suis conuicti sunt vel confessi: vel ab eis snialiter condemnati[c] sup heretica prauitate: quorum bona ppria cõfiscantur[d]: z ipsi iuxta sanctiones legitimas puniunť[e]. Preterea cum pedagia[f] guidagia salinaria tibi legatus interdixerit memoratus: auctoritate apostolica duximus declarãdum illa esse pedagia salinaria guidagia interdicta: que non apparent imperatorum[g] vel regum vel lateran.[h] concili.largione concessa:vel ex antiqua consuetudine a tempore cuius non extat memoria[i] introducta:z infra. Cum a legato receperis in mandatis: vt de te conquerentibus sm suum vel alterius legati seu iudicis ordinarij vel delegati[k] arbitriũ z iusticiam exhiberes: hoc taliter intelligendum[l] esse censemus: vt in omni causa q̃ rõne psonarum[m] vel rerum[n]: que ad ecclesiasticum forum pertinent ac super vniuersis capitulis que pro pace[o] seruanda sunt per dictum legatuz statuta vel auctoritate apostolica statuenda:item viduis[p] pupillis orphanis z personis miserabilibus tenearis in iudicio ecclesiastico respõdere.

Idem episcopo parisiensi.

Nouimus expedire: vt verbum illud: quod in antiquis canonibus[q] z in nr̃o decreto[r] contra falsarios edito continetur:videlicet vt clericus p ecclesiasticum iudicẽ degradatus seculari tradať[s] curie puniendus apertius exponamus. Cum enim qdam antecessorum nostrorum sup hoc consulti diuersa responderunt z quorundaz sit opinio a

g ❧ Imperatorum.solus igitur princeps hoc potest constitue re.sz non ciuitas.C no.vec.insti.non pos.l.ij.z.iij.

h ❧ Lateran.ɔcilij.š.de cẽsi.inouamus.que est lateran.ɔ cil.

i ❧ Non extat memoria. Nota diligenter:q illa ɔsuetudo: cu ius nõ extat memoria:ius siue puilegium inducit.ff.de aqua quot.z estiu.hoc iure.§ duct⁹.ff.de aq̃ pl.ar.l.i.§ vl.iij.q.vi.h qppe.ix.q.iij cõquest⁹.z.lxv.di.mos antiqu⁹ z.C.ɔ testa.testa mẽta.z p h videť:q cum talis ɔsuetudo ius inducat:nõ sit necesse tituluz allegare:lz hoc requirať quandoqz in ɔsuetudie xxx.ann.de hac materia dictũ est.š.de ɔsue.c.vl. Itez ar.q p mandatum generale nõ phibentur nisi illicita.xxxiij.q.ij.qs deus.xi.q.iij.q pdecessor.ff.de iure pa.adigere in fi. Joannes.

k ❧ Delegati arbitriuz. pp̃ter hoc verbum facit ad ti.qɔ hic declaratur.

l ❧ Intelligenduz. vide qualiter interpretať generale mandatũ restringendo illud:sic.š.de in reiu.ad nostram.ij.

m ❧ Personaz vel rerũ. qz comes ɔueniť hic:lz hẽat supiorẽ in tpalib⁹.s.regẽ francie:tenetur rñdere de iudicio ecclesiastico ex mãdato legati in oĩ cá q̃ pertinet ad foruz ecclesie siue rõe psonaz q̃ sunt de iurisditone ecclesie siue rõe rez.s.spiritualiũ ecclesiasticaz z ẽt ciuiliuz:q̃ sunt iurisditione iudicis ecclesiastici:item viduis z pupi.z orphã.z miserabilibus psonis z p pace seruanda.

m ❧ Personarum.de iurisditione ecclesie:qz actor foz rei sequitur.š.de foro cõpe.cum sit generale.z.xi.q.i.experientie.z c.se.z comes est hic reus z subest in hoc ecclesie.

n ❧ Rerum.cũ res de qua q̃riť est in sua.i.eccłie iurisditione.qz rõe rei sortiť qs forum.š.de foro compe.sane.z.c.vlt.

o ❧ Pro pace.qz hoc ptinet ad ecclesiã.š.de iudi.nouit.

p ❧ Uiduis.ex hoc videť:q cá viduarũ ad ecclesiaz spectet. Argumen.ɔ.š.de dote post di.re.nuper.z supra de fo.cõpet.ex tenore.z hic dic vt ibi.

q Nouimus.antiquis canonibus.xi.q.i.siquis sacerdotũ z.iij.q.iiij.clericus.

r ❧ Decreto.š.de cri.fal.ad falsariorum.

s ❧ Tradať.hoc intellige de illo q penitus est icorrigibil.nec obstat.š.de iudi.at si clerici in fi.z de illis q dephen.dũť i maiori crimine:puta heresi z crie falsi.š.de here.c.excõicamus.j.rñso.z.c.pe.z.š de fal.ad falsarioz.z in casu xi.q.i.siquis sacerdotum.quidã in casũ istũ vltimũ intelligunt si fuerit icorrigibilis:z begnius est talis intellectus:vt.š.de iudi.cũ non

ab homine: als non dz qs statim post depositionem tradi cu rie seculari puniendus.

a ¶ A pluribꝰ. lz sit a pluribꝰ approbata: tñ stabimꝰ ei qd pa pa hic dicit: vt expresse tradat: ꝛ non per ꝯsequentiam.

b ¶ Hoc. i. vitium falsitatis.

c ¶ Aliud flagitium. puta heresim.

d ¶ Intercedere. xvij. q. iiij. reu. C. ꝺ his q ad ec. ꝯfu. l. pñti ar. itercedere dico precibus nõ per ex communicationem.

e ¶ Includas. magis rigide cũ eo agit: supra de cri. fal. ad falsarioꝝ. sed hic sic pape placuit.

f ¶ Doloris. xxiij. q. iiij. quilisarius.

g ¶ Nõ ꝯmittat. hec ẽ vera pnia: ꝺ pe. di. iij. i pn. ꝛ expõe: ꝙ nõ ꝯmittat. i. ppositũ ꝛ volũtatez habebat silia ꝺcetero ñ ꝯmittẽ glibz. n. q accipit pñiaz illius ppositi ꝛ volũtatis esse dz: als ñ esset pnia.

h ¶ Dilecto. arieps tu roñ. cõtrouersiam hẽbat cũ venetis ꝛ procuratore eoꝝ sup ecclesia sci marci de tyro. cã cõmissa fuit ipe Inno. ad petitionẽ archiepi. veneti ci tati legitime nõ venerũt vñ archieps missus fuit in possessionem illius ecclie cã rei suãde. arieps deide abñte ex cã necessaria iste iacobꝰ pcurator venetoꝝ volebat rcupare possessionẽ ꝛ stare iuri: sed qꝛ archieps absens erat iusta de cã nõ potuit eã rehaberi: vnde papa idulsit illi procuratori: vt lapsus anni ñ obesset: quo minꝰ postea recuperare posset possessionem. archieps postea hoc audiens dubitabat: an p talẽ indulgentiã possz ille recupare possessionẽ ecclie qñcũqz ẽt post annũ cũ simpliciter i ipsa idulgẽtia diceret: ꝙ decetero ei lapsus ãni nõ obstaret: quo minꝰ possessionẽ recuparet. vñ ipse significauit pape: ꝙ tpe idulgẽtie ꝯcesse tñ tempꝰ effluxerit: qd sufficiebat ei ad verã possessionẽ bm ꝯcilium generale. [illegible] vñ timebat archieps ꝙ indulgentia precluderet viã ad veraz possessionẽ: ꝛ si forte tempus ipm añ pdictam ꝯcessionem nõ effluxerat: qre qsiuit a papa interpretationẽ illiꝰ indulgẽtie: ꝛ papa rñdit: ꝙ nõ fuit intentio sua ius auferre qd ei competebat ex possessione: quam hũit añ absẽtiã vel ẽt post reuersionẽ: ꝛ sibi iputet pars aduersa si negligẽs fuit siue añ siue post reditum archiepiscopi.

i ¶ Necessaria puta cã reipublice: forte in suitio romãe ecclie

pluribꝰ[a] approbata: vt clericus q ppter hoc[b] vł aliud[c] flagitiũ graue non solũ dãnabile sz dãnosũ fuerit degradatꝰ tãꝙ exutus puilegio clericali seculari foro p ꝯsequẽtiã applicet cuz ab ecclesiastico foro fuerit pie ctꝰ: eius ẽ degradatio celebrãda seculari potestate pñte: ac pnũciãdũ eidẽ cũ fuerit celebrata: vt i suũ forũ recipiat degradatũ. ꝛ sic itelligit tradi curie seculari. p quo dz tñ ecclesia efficaciter itercedere[d]: vt eius tra mortis periculuz circa euz snia moderet. p illo vero falsario scelerato quem ad mandatum nostrum capi fecisti: hoc tibi duximus consulẽduz vt in perpetuum carcerem ad agendum penitentiam ipsum includas[e]: pane doloris[f] ꝛ aq̃ angustie sustentãduz: vt commissa defleat: ꝛ flenda vlteriꝰ non committat[g].

Hono. iij. arẽpo. turoneñ.

Dilecto[h] filio iacobo barba. ꝛ infra. Quia te pro causa necessaria[i] tunc absente possessio tibi tradita causa custodie restitui parti aduerse nõ potuit: eidẽ indulsimus[k] vt si lapsus temporis non obsisteret: quominus possessionẽ ipsã recuperare valeret. Quoniam vero tantuz temporis ante cõcessionem ipsiꝰ indulgentie dĩ effluxisse quod tibi sufficere posset ad vere possessionis effectum bm statuta concilij ge[l]. ꝛ ifra auc. pre. declaramus[m]: ꝙ nostre intentionis[n] nõ fuit p ipsam indulgentiam ius pertinere qd tibi competebat ex possessione preterita vel post reditum tuum competierit: ex futura[o] sibi enim iputare poterit pars aduersa: si negligens[p] fuerit in sua insticia psequenda: cum absentie tue ipedimento[q] cessante conueniendi te habuit facultatez.

Idem priori ꝛ clericis sctõꝝ ioannis ꝛ pauli tuder.

Cum inter vos dudum ex parte vna ꝛ abbatem s. p. de mõte spolet. dioc. ex altera super tertia parte oblationum capelle sancti hilarij q̃stio verteretur: ꝛ a vobis probatum fuerit per. xl. annos[r] ꝛ amplius[s] tertiam partez oblationum eiusdem capelle vestram ecclesiam recepisse: ac clericis institutis per abbatez de monte tuisqz fili prior canoni tertiam te commisisse aliqñ colligendam. bone me. j. papa. p̃ n. ipsam tertiã ecclesie vestre adiudicans statuit vt ti

ꝺ. de dila. c. vl. vñ sibi iputari ñ potuit nec debuit. Idẽ ẽt ꝯtingit: siqs ẽ absens ex cã pbabili: qꝛ ñ fit restitutio spoliato. ꝺ. de of. dele. ꝯsultationibꝰ. Si vo fuisset abñs contumaciter vel ex voluntaria cã: tunc facta denũciatione ad ecclesiam suaz mitteret iste pcurator venetoꝝ i possessiõe cã rei huãde: sic arẽps pmo fuit missus ppt ꝯtumaciã pcuratoris qu sic veiat archieps: ꝛ vterqz irabit de suis expẽsis: ꝛ fiet hincinde cõpensatio expẽsarũ ꝛ satisfactio ei q plus expẽdit: quãdo qs restituat ex cã pbabili ꝛ necessaria: vł probabili tñ vł necessaria tãtũ: notat. ij. q. vi. § biduũ. ꝟ. si aduersus abñtez. sed hic ñ hz locũ. qꝛ ñ agitur de restione tali

k ¶ Indulsimus. Sz nonne de iure cõi poterat iste procurator interrũpe annalẽ pscriptiõez offerẽdo cautiõez in pñtia pape: lz archieps esset absens certe sic. ꝺ. de offic. ordi. pastoral. ꝺ. ꝺ eo q mit. i po. cã rei ser. cũ sic. ꝛ. xvi. q. iij. § pot. ꝟ. is cuius. Quid ergo indulsit ibi papa: paruz vel nihil nisi qꝛ solz plꝰ timeri. ꝛ c. xxiij. dist. q̃qz. ꝛ ꝺ. de here. si aduersus. qñqz. n. ius cõe ꝯcedit. ꝺ. ꝺ iufin. ꝛ si xps i n. sed archieps timebat ne absorberet ius ipsius: vt qñcũqz vellet recupare posset possessionem.

l ¶ Generalis. ꝺ. de do. ꝛ contu. contingit.

m ¶ Declaramꝰ. talis declaratio ius fac. C. ꝺ le. l. vlt. h.

n ¶ Intẽtiõis. Nõ ꝙ recurrẽdũ ẽ ad itẽtionẽ ꝯcedẽtis puilegiũ siue bñficiũ. ꝺ. de pbẽ. c. vlt. ꝛ. c. cũ cãm. Item hẽs hic: ꝙ papa nõ intẽdit iuri alteriꝰ p suã idulgẽtiaz derogare. ꝺ. de vsu pal. ex tua. ꝺ. de of. or. lz. ix. q. iij. ꝯquestꝰ. xi. q. i. peruenit. lxxxv. di. archidiaconũ florentinũ. ꝛ ꝺ. de ꝯsue. cũ olim. hoc ideo qꝛ nemini consulendũ est cũ alteriꝰ iiuria. xxij. q. ij. pmũ. ff. ꝺ ꝯdi. inde. nã hm natura. ꝛ. xiiij. q. v. deniqz. ꝛ. C. de eman. li. nec ãnus. ꝛ rescriptũ qd i tctũ absorbet ius alteriꝰ: nõ tenet. C. de p̃ci. impa. offe. quoties. vñ ista idulgẽtia itelligẽda ẽ ite

bi prior liceret p eosdē clīcos sicut fuerat consuetū partē colligere memoratam: verū q postmodum sacerdos predicte capelle afferens oblationum nomīe mīme contineri ea q ipsi capelle in festiuitate oīum scōrū mittūtur: vel portantur ad illam seu ad domū sacerdotis eiusdē intuitu defunctorum: necnon que in cimiterii ponuntur: qd de altari suscipit z facit per ecclesiā deportari. z q an crucē: z in missa trinitatis: z ea q pro despōsatis canitur: z lampades cū oleo q pdicte capelle ab aliqbus offerūt: vel que dant nūcio q ad recipiēda talia p pfate capelle parochiā destinat: de his oībus vobis tertiā ptē denegās exhibere de alūs nomine tertie psoluēdis pro rata ptis vram ecclīam contingentis retinere nitebatur: ad expensas capelle ipsius necessarias faciendas: dictus predecessor de oībus supradictis absq subtractiōe aliq itegre persoluit z mādauit tertiam portionem: ac capellani predicte capelle dicentes primitias z decimas vel ea que offeruntur p missis mortuorū sacerdotib: z que pro septimis z tricesimis z anniuersarijs panes z alia que. j. hebdomadā offeruntur: z mortuorum iudicia oblationum nomine minime ptineri: de his omnibus ttiā ptē soluere vobis nolunt z. j. Volumus igitur z mādamus vt p vrm clericū a vobis i eadē ecclesia institutū de omnib supradictis z alijs oblationibus qcunq titulo ad ecclesiā puenerint sine diminutione aliqua integre tertia vobis portio persoluatur.

Idem episcopo. f. p. b.

Ex pte vra fuit ppositū q ppositus z canonici aretinen. sniā quā. j. papa. p. n. super molendino decalian. ac alijs articulis promulgauit in recidiue questiōis scrupulum reducere molientes asserunt capitulum illud eiusdē snīe q dñe canonica ipsa impediat: quominus monasterium vestrū molēdinū prefatū decalian. reedificare valeat i eo statu in q fuisse dignoscit: tēpore mote litis esse referendū ad tps q lapillus in denūciatiōe noui opis iact fuit vobis econtrario asserentib illud eē itelligēdū de tpe quo lis sup hoc int vos z prefatā canonicam extitit contestata. Nos igitur cōsiderata eadē sententia: quod in prefato capitulo dicitur de tempore mote litis: interpretamur esse

alterū ledat: z reducit ad ius cōmune z ar. s. c. abbate z supra de consue. cum dilectus.

q Ex futura. z ita tps absentie ex necessaria cā subducit d medio: z cōtinuatur tps presentie an abītiā: z post reuersionē cōtinuat tps pñtie: siue ēt sit pmū me diū vltimumue. C. de resti. mi. q tpe militie. ff. ex q. cau. ma. necnō. §. siqs sepius. z. l. sed z si p ptorē. §. si ferie z. §. quotiēs. vbi q tia: arcbs fuit pñs p missionē i pos. p. vi. mēses: postea fuit abñs p alios sex vel qtuor: post reuersionē hēbit. vi. mēses in qb p curator venetorū adhuc poterit recuperare possessionē z tps illud medium subducitur de āno. z si postea per illos sex menses negligens fuerit venetorū pcurator sibi imputabit: q vlteri non audietur sup possessione: si medio tpe nō poterat: sic tps vacātis ecclie sbducit d pscriptiōe z ptinuant tpa extrema z tps scismatis s. de pscrip. d qrta audij cū nob.

p Negligēs. sic ergo negligētia pcuratorū nocz dño qn iputet scim pcuratorū z qn n dz supra vt li. nō cōt. ad s sibi ergo iputet: q non egit cū tps hūit. s. C. d pbat. ex psona. C. d diuide. tu. l. vlti. ff. de his que i frau. cre. cū pupill. z. C. de his q a nō do. ma. l. vl. i fi. z. s. vt li. n cōte. qm. j. rñso. z. s. de rescrip. si aūt. z. c. plerūq. z. cum potuit noluit: supra de of. dele. cum super.

q Cessāte ipedimēto. cēssāte cā cessat effect d h plene dicit. s. d renū. p trāslationē. z. s. d iureiu. z si xps.

r Nā iter. p. xl. ānos. vn legitie pscripsert il ad fi. lā tertiā oblatōem: q qdragēnal pscriptio oēm tollit actiōes. xvj. q. iij. §. quas actiōes. sub illo. §. potest z. s. de prescrip. de quarta. z. c. ad aures.

s Ampli. Hec adiectio ad modicā quātitatē rfert. ff. de ver. sig. hec adiectio. z lz ad modicā referat: t n si ponat i libello: dz exprimi illud apli: supra d dila. lre

t Necessarias. Sz nōne iuste mouebat iste sacerdos si volebat retinere expensas necessarias pro fabrica capelle: quia quarta deciarū ad ecclie fabricā dputat: vt. x. q. iij. vnio. z nullus casus interuenire pōt q hoc gen expensaꝝ impediat. ff. famil. her. fund qui dotis. z. ff. de pe. here. si a patre. §. vlti. Quare g dñium iudicauit papa. dicūt qdā: q illa fuit rō: q i decimis nō deducūtur expēse: supra d dci. cū hoies tua nobis pastoralis. Illa ē rō potior. q: ttia ista itegralit p scripta ē: vn itegralit dz solui: z on fabrice icumbit capellāo d alijs partib. si. s. d rescrip. d qrta. b

u Oblatiōum. noie. ob h ponit. in titulo: q verbum recipit interptatiōnem: vt. j. sequitur.

x Institutū. pro recipiendis oibus supradictis.

y Titulo. i. qcūq mo do offeratur ecclesie a fidelib d proprijs z licitis rebus: supra eo. causa.

z Dimiutōe. q cum h sit ecclīasticum bñficium sine diminutōe conferri dz: supra vt ec. bñ. vt no strum. z. j. q. iij. siquis prebendas. z quia sententia fuit de tertia: nulla facta dductione vnde integraliter debet solui.

a Ex pte. qōnis. qd fieri n dz: q semel in abolitōe remissa punitō, reiterari nō debet. xxiij. q. iiij. sicillic. s. de pe. dis. iiij. diuina.

b Lapill. duobus modis fit denunciatio operis. vno modo solo vbo cum dico dnunciationē edificās fit possessor. ff. d de no. ope. nunc. l. j. § in operis. vel per iactum lapilli: vt hic. z in hoc casu denuncians possessor constituitur z retinet possessionem. ff. eodē. de pupillo. §. meminisse. de hac materia dicitur supra de no. ope. nunci. c. j. z. ij. Et intellige: q denunciatio noui operis fuit remissa vel etiam tempus. s. quod canonici debeant agere lapsum fuit: z sic monachi edificauerunt: tandem canonici ceperunt agere contra monasterium lite contestata inter partes: destructum fuit forte a canonicis latenter quicquid edificatum fuerat post iactum lapilli vel alio modo: monachi reedificare volebant: canonici dicebant q non debebant z ideo dicit papa in sententia: q monachi reedificent in eum statum zc. als nō haberent locum sequentia: quia totum debet demoliri qcqd factū ēst post iactū lapilli: supra de no. ope. nunci. c. j. z. ij. ber.

a Litis cōtestatio. Ar. q̄ tūc demū̄ ceptū dr̄ iudiciū cū lis ē cōtestata. ff. ꝺ of. dele. relatū. ꝛ in auc. ꝺ liti. §. oēm. v. si vo apō iudicē. nec ante litis cōtestatōem iudicis officiū iplorar̄. ff. ꝺ ap. significante. ꝛ ēt cōtestatio ipsa dr̄ litis exordiū. ff. ꝺ of. or. sup qōnuz. §. j. ꝛ post litē cōtestatā iudex recusari non pōt. su pra de re iudi. inter. ꝛ. iij. q. iij. offerar̄. Sz q̄ ad ppe tuādā iurisditiōez suffic sola citatio. ff. ꝺ of. ꝺl'. gra tū. ꝛ. c. lz. ꝛ. ff. de of. le. c. vl. ꝛ sic posset itelligi. ff. de iuris. om. iu. ꝛ qz. lz le giste itelligunt illꝺ vbuz gnāle p litē ꝯtestatā. Ar. ꝯ. ff. ꝺ resti. spol. pisanis. Sz aliꝺ est dicē spe mote discordie vt ibi: ꝛ aliud tpe mote liū vt hic dicir̄

b Ex pte. vr̄a legatus. Ex h̄ pz: q̄ legatus pōt facē ꝯstitutiōem i sua puincia: sic. ff. ꝺ loc. c. j. ꝛ ff. de cōsan. ꝛ affi. q̄ dile ctio. ꝛ. ff. ꝺ of. le. c. vlt. ꝛ. ff. ꝺ puil. in nr̄a. ꝛ ēt durat eo recedēte: vt ibi dr̄: ge neralē tū̄ cōstitutōnē fa cē ñ pt: qz ñ hz ptātē i ho mies nō sue puicie. ff. ꝺ of. pcō. l. j. ff. de iuris. om. iu. l. vlti. ꝛ. ff. de of. le. no uit. volūtariā tū̄ qñqz ex ercet i hoies non sue pro uicie. ff. de adop. emanci pari. ff. de off. pcō. l. ij. vñ absoluit excōicatos i qua cūqz puincia. ff. de of. le. qꝺ trāslatōem: ꝛ. ff. ti. pro. ad emnētiam. ꝛ. c. ea no scitur. ꝛ. c. qꝺ de his. ꝛ. c. q̄zuis. Cōstitutio vr̄ talis fuisse: q̄ de his q̄ legant̄ ecclijs i testamētis defun ctorū tertia ps cathedra li ecclie solueretur: sed h̄ erat iure cōi statutum: vt tertia vel quarta der̄ ſm diuersas consuetudines locorū. ff. de testa. requisi sti ꝛ. ff. de sepl'. certificari

c Inter pretatiōe. sic ꝯ gat⁹ iterpretar̄ suā cōstōnē. ille. n. pt iterpretari q̄ ius cōstituit C. ꝺ legi. l. vl. ꝛ. ff. ti. pr. int̄ alia. imo ꝛ legatus iterpretar̄ rescri ptū pape. ff. ꝺ postu. c. j. sic. ꝛ i ptorijs stipulatiōib⁹ si ſmo. ābi gu⁹ ē ptoris interpretatio ꝛ mēs requirēda ē. ff. de pro. stipu. i ptorijs. sic ēt ꝛ pōt declarare siue corrigere dcm̄ suū cū dubi tar̄ ꝺ dicto eius. ff. de testi. cog. preterea. ꝛ ar. ff. quenad. testa. ape. sz ꝛ sigs in fi. semp. n. recurrēdū ē ad itentionē constitu enti: vt h̄ pz: sic. ff. e. dilecto. ꝛ. ff. de pbē. c. vlt. cū suis ꝯcor. ꝛ. ff. ꝺ resti. spol. audita. ꝛ. ff. ꝺ arb. exposita. ꝛ. xxxv. q. iij. qꝺ scripsi

d In ornamentis. Hoc idem quod hic dicitur habes. ff. ꝺ testamen. c. vlt. vbi de hoc.

e Personis. Hoc intellige ſm distinctōem quā fecit decre

referēdum ad tempus quo li tis contestatio[a] facta fuit.

Idem prelatis vniuersitatis francigenarum constanti.

Ex parte vr̄a fuit proposi tū q̄ patriarcha vester oc casiōe cōstitutionis cuiusdaz: quā albineñ. eps tūc legat⁹[a] in partibus romanie super le gatis[b] edidit defunctorum: ꝛ dil'. fi. ti. sancte praxedis p̄sby ter car. dum ibidem legatiōis fungeretur officio: innouauit de quibusdaz que vobis ꝛ ec clesijs vestris legantur a de cedentibus tertiā a vobis exi git portionem. Cuz igitur ipi sicut ex eoruz interpretatiōe[c] accepimus non intellexerint q̄ de his que in ornamentis[d] ecclesiasticis vel ad fabricam ecclesie reparatione indigen tis: aut ad ecclesie luminaria: necnon de his q̄ pro anniuer sario septimo tricesimo ac vi cesimo faciendis: vel de his q̄ personis[e] specialiter: nisi for san id fiat eccl'e romāe: a quo cunqz legantur aliqua debēt solui portio eccl'e cathedrali nos interp̄tatiōez eoꝝ ratam hētes ſm ipaz cōstitutionez perfectam precipimus obser uari: firmiter inhibentes ne i predictis aliquid fraudulen ter[f] in preiudicium cathedra lis ecclesie procuretur.

Idem episcopo tuleñ.

Tua nobis fraternitas i timauit: q̄ cū tibi p re leuatione oneris debitorum duximus indulgendū: vt fru ctus beneficioruz q̄ interiz in diocesi tua vacare cōtigerit: tibi liceat biennio retinere: q̄ dā ap̄lice gratie priuilegium sinistra interp̄tatione[g] restrin gere[h] molientes: asseruit pre bēdas ꝛ maiora beneficia ne quaq̄ beneficiorum[i] nomine contineri: ꝛ infra. Nos igitur auctoritate presentiū declara mus: q̄ in hoc casu p̄bēde ac alia beneficia generali bene ficiorum nomine continent̄.

Gregorius nonus decano ꝛ sacriste egoli.

Transmisse nobis litte re continebant: q̄ signi ficantibus episcopo ꝛ capitu lo xantoñ. q̄ quadragēnari⁹ canonicorum numerus insti tutus in eoruz ecclesia nō po terat obseruari: p eo qz ñ suf ficiebāt eccl'ie facultates: vo bis dedimus in mandatis: vt canōicoꝝ ꝛ prebēdaꝝ nūerū iuxta facultates:[k] ecclesie mo derantes[l] statueritis eundem firmit̄ obseruari: vos vero in uēistis predicte facultates ec cl'ie a tpe statuti numeri adeo excreuisse[m]: q̄ absqz mutila tiōe p̄bendarum maior habe

ff. de testa. requisisti.

f Fraudulenter. qz tunc fraus nō noceret eccl'ie ca thedrali. si. ff. ꝺ testa. officij. ꝛ. c. r̄gsisti. §. si vo illꝺ i fi.

g Tua nobis. sinistra iterpretatiōe. tales. n. ifamia notār̄. C. de leg. l. ij. nā ius ciuile calūniari nō op ff. ad exhi. l. pe. b.

h Restringē imo poti⁹ bñficiū pncipis latissime iterpretādū ē. ff. e. oli. ꝛ. ff. de dōa. cū dilecti i fi. ff. de cō sti. pn. l. vlti. ꝛ. ff. ꝺ priuil. in his.

i Bñficiorū. sic noie clicoruz oēs clici maiores ꝛ mi nores intelligunt̄ ff. e. cū tibi. ꝛ ita v̄ bū indefinite posi tū gnāliter accipi endū ē: si. ff. de pri ui. qz circa. xix. di. si romanorū. ff. de ser. vr. pre. si fuit⁹ ff. de tute. l. iij. i fi. ꝛ. ff. de of. dele. sup qōnum. §. si vero duo. Ar. ꝯ. j. q. j. ff nōnulli. vñ ibi dr̄ beat⁹ q̄ excutit ma nus ab omni mu nē: non dixit a mu nere ꝛc. si eniz tm̄ de minorib⁹ bñfi cijs itellexisset: de illis exp̄sse dixissz ff. de deci. ad audi entiā. ꝛ. ff. ꝺ trāsla. inter corporalia. ꝛ C. de cadu. tol. l. v na. §. si vero neqz

k Transmisse. iuxta facul tates. Hoc. n. gnā le ē ꝛ ordinariū: vt ſm facultates ec clesiaruz in eis cli ci istituantur ꝛ nō plures: vt. ff. de in sti. c. j. ꝛ. c. au cte. ꝛ ff. de vi. ꝛ ho. cli. quoniam vt ait. vbi de hoc. ꝛ supra ꝺ concess. preben. ex parte h̄ astensis. in fi. ꝛ alimenta ſm facultates danda sunt. ff. de trāsac. cum hi. §. in perso na. ꝛ procuratio. ff. de cen. sopite. ꝛ. c. pe.

l Moderātes. hoc verbū idurit dubitatiōez qōnis ꝛ hoc pz: q̄ vltra facultates istitui nō debēt. imo si in stituti sunt reducendus est numerus ad debitum mo dum. in auc. vt deter. sit nume. cle. §. sancimus. coll'. j.

n Excreuisse. Hoc ēt inducit qōnē: qz vbi excreue rūt facultates: numerus augeri dz. vñ i quolibet pui legio ponitur hec clausula. vel subitelligitur nisi i tm̄ excreuerūt eccl'ie facultates: q̄ possint plurib⁹ sufficē

cōpetēter.ſ.de cōſti.cū.m.⁊ vbi meſſis multa ē ⁊ operarij pauci: alij mittēdi ſūt.xxi.di.in nouo.vñ dub'tabāt iſti moderatores: vt ſicut poterāt diminuē numeȝ ſi facultates fuiſſent diminute: ita dubitabāt vtȝ poſſēt augere numerū cū facultates iueniſſēt augumētatas a tpe numeri ſtatuti. Ex hac decre.colligit̄ q eps cū caplō ſtatutū numeȝ canonicoȝ ⁊ pbēdaȝ ⁊ dignitatū ñ pōt diminuē ſiñ auctē pape: ēt ex iuſta cauſa quaȝ iſti allegabāt: lȝ ēt falſa ꝑut poſtea ē ꝯptū a d h facit.ſ.de ꝯſti.ex pte.⁊.c.cū acceſſiſſent.vbi ꝺ h nōtur dic vt ibi.

e.poſſideri.§.In amittenda.So.amittit̄ ciuilis poſſeſſio ꝯ corporalis non.vt illa.l.quēadmodum.

d Extote hoc loco.ſ.qui ſequitur in ipa auc̄te.ſ.nolite iudicare ⁊ non iudicabimini.

e In meliorē ptē.vt res potiꝰ valeat q̄ʒ pereat.ſ.ti.pr.abbate.⁊.ſ.de fi.iſtru.inter dilectos.⁊.ff.de re.du.quotiens.ij.⁊ benignioreȝ interptationem ſequi ðbemus i re dubia.ff.de his q̄ i teſta.delen.prie. vel expōe i meliorē.i.in ſecuriorē.ꝑ eo q i altero nulla: i altero magnuȝ piculuȝ timeat̄ ſ.de homici. ad audientiā.⁊.c. ſignificaſti ij ſ.de cle.exco.mi. illud.⁊.ſ.de ſpon.inueniſ ſic n.i dubijs abſoluitur reꝰ: q2 illud ē benignius ſ.de fi iſtru.int̄ dilectos. in fi.⁊.ſ.de ꝓba.ex lr̄is: niſi in caſibꝰ qui ibi ponuntur.

ri non poſſet numerꝰ in eadeȝ quare queſiuiſtiſ an per moderationis[a] verbū litteriſ noſtriſ appoſituȝ eundeȝ numeȝ augmētare vel minuere deberetis. Quo circa mandamꝰ quatinus ſi veteres nō ſunt minute prebēde: cum moderatio loci non habeat: ipſaȝ ⁊ canonicorum numerū dimittatiſ in eodem ſtatu: in quo hactenuſ dignoſcitur extitiſſe: i vtilitatē[b] einſdē eccl'ie conuertētes augmentū ſuoȝ redditũȝ: donec duxerimꝰ aliter diſponēdum.

De regulis iuris.

Ionannes chryſoſtomus.

Omnis res[c] per q̄ſ cunq̧ cauſaſ naſcitur: per eaſdeȝ diſſoluitur.

Beda in homelijs.

Estote miſericordes: ⁊c̄. hoc loco[d] nihil alíud nobiſ pcipi eſtimo: niſi vt ea facta q̄ dubiū eſt quo animo fiant: in meliorē[e] partē interpretemur: qꝺ eni ſcriptū eſt: ex fructibꝰ eorū cognoſcetiſ eos: de māifeſtis[f] dictū eſt que nō poſſunt bono aīo fieri. vt ſtuprum[g] blaſphemie furtū ebrietateſ ⁊ ſimilia: de quibuſ nobis permittit̄ iudicare.

Idem.

Qui ſcādalizauerit[h] ⁊c̄. Utiliuſ ſcandalum naſci permittit̄ q veritas[i] relinquatur.

Idem.

Quod nō ē licituȝ in lege neceſſitas[k] facit licitum Nā ⁊ ſabbatū[l] cuſtodiri preceptum eſt: machabei tñ ſine culpa ſua ſabbato[m] pugnant: ſic ⁊ hodie ſiquis ieiunium fregerit egrotus[n] reꝰ voti non habet̄.

Gregorius ſeptimus.

a Moderatōis verbū. Ex h facit ad titulū moderāi n. ē dim nuē id qꝺ i ducit grauamē et reducē ad eqtatē: ſic iudex ex cā etiā moderari pōt tps appellatiōis.i. abbreuiare.ſ.de ap. cū ſit romana.⁊.c. oblate. ſic ⁊ ſiquā mādatū moderandū ē.ſ.de iureiu. ꝗntauallis. ſic i ſocietate.ff. ꝓ ſocio ſi ſocietatē.ff.ꝺ op.li.ſi libertꝰ. Itē pȝ h q forma mādati diligēt̄ ē ſvādã.ſ.ꝺ reſcrip.cū dilecta.cū ſuis ꝯcor. Itē ē ar.q nō ē recedēdū a ſignificatiōe vocabuli: niſi ꝯſtat ſcribētē aliud ſēſiſſe.ff.de le.iij.nō alit̄.⁊.ſ.ꝺ ꝺci. ad audiētiā: ⁊.ſ.de trāſla.int̄.ar.ſ.de ſpon.ex literis. Ar.ꝯ.ſ.e.intelligentia.c.preterea.vbi de hoc.

b In vtilitatē. Nō argumē.ꝯuertēdū i vtilitatē eccl'ie h poſſȝ itelligi qñ pt̄ diligētiā cāonicoȝ h ꝯtigit: ſecꝰ videret̄ ſi diligētia ipoȝ h ſit ꝓcuratū: alſ diligētia ipoȝ eēt iſtis dānoſa: qꝺ eē nō dȝ ar.C.de allu.l.iij ſic.n. ſubtraheret̄ a ꝓcurāda eccl'ie libertate: ꝺ h nō.ſ.de conſti. cū.m.⁊ ad h q dicit donec alit̄ ⁊c̄.vꝫ q nō diſtiguat̄ vñ cūq̧ argumētum contingat b.

c Omnis reſ.pōt expōi.i.ōis obligatō ſiue ꝯtcꝰ qꝺ.n.ꝯſēſu ꝯhitur: ꝯria volūtate diſſoluit̄. C.qñ lȝ ab empt.di.l.i.⁊.ff.ꝺ re.iur.nihil tā nāle.⁊.C.de actio.⁊ obli.ſicut initio fallit h regula.ſ.ꝺ bap.maiores. Ite i matrimonio qꝺ ſolo ꝯſenſu ꝯhit̄.xxvij.q.ij.ſufficit.ꝫ ſolo diſſēſu nō diſſoluit̄.xxxij.q.vij.liꝫite. Itē idē in ordie ⁊ baptiſmo: q2 ſacr̄a ſemel hita nūq̄ȝ amittunt̄.i.q.i.q quidā.⁊ ar. xv.q.vij.eps ſolus. Itē fallit q2 alio modo tollit̄ obligatio q̄ ꝯſenſu nata ē.ſ.ꝑ acceptilatiōnē: ꝫ nō natura ſui. ꝫ ptāte ꝯuentiōis.ff.de reſcin.ven.cum emptor. Ite tollit̄ ſolutiōe eius qꝺ debet̄.inſti.q.mo.tol.obl.i pn. Itē ſic acqrit̄ poſſeſſio corpore ⁊ aīo.ff.de acqrē.poſ.poſſideri.⁊ eodē modo amittit̄.ff.e.quēadmodū. Sed ꝯ.ff.

f De manifeſtis.q2 ſecretoȝ deꝰ iudex eſt ⁊ cognitoꝝ.xxxij.di. erubeſcāt.⁊.xxxij.q.v. xpiana. ij. q. v.conſuluiſti.

g Ut ſtupruȝ.lxxxi.di. aplſ. Hec.n.in ſui natura mala ſūt.ſ.de iureiu. cū chriſtus.in fi.⁊.q̄daȝ.⁊.ſ.de delic.pue.c.i.

h Qui ſcādalizauerit collige caſum.xi. q.iij.inter verba.⁊.xxij.q.ij.primū in pn.⁊.xxx.q.v.ita ne.⁊.ſ. de his que vi metuſue cā.ſacris.

i Ueritas q̄ triplex ē.ſ.bone vite: hec nūq̄ȝ omittēda ē ꝑ ſcādalū: ⁊ ad quēlibȝ ptinet: alia iuſticie: hec ad iudicē pertinet: alia diſciplie: hec ptinȝ ad platū: i his duabꝰ qñq̧ aliq̄ omittūtur pp ſcādalū.l.di.vt cōſtitueret̄. Et intellige q h dicit ꝺ his q̄ idiſpēſabilia ſūt: ⁊ tale ius cōe qꝺ idiſpēſabile ē: veritas ꝓpellat̄. De h dcm̄ fuit.ſ.ꝺ temp.or.ſane.⁊ qꝺ dr̄ ibi v̄itas iuſticie: itellige ſcḋm q h dr̄: ius cē mūe qñq̧ idiſpēſabile ē.i.q.vl.⁊ ſi illa.⁊ de tali h loqtur: tale ius ꝓ nullo ſcādalo relaxādū eſt: ꝫ qñ ius cōe diſpēſabile ē pp ſcādalū: recedit̄ a iure cōi.l. di. vt conſtitueret̄.⁊.i.q.vl.diſpenſationes.⁊.c.exigunt.

k Quod nō ē neceſſitas.h iō dic: q2 neceſſitas legi non ſbiacet.ſ.ꝺ obſer.ieiu.c.ij.i fi.⁊.ſ.de ꝯſue.quāto.⁊ ꝺ con. di.i.ſicut.⁊ di.iij.ꝓuenit.vñ tpe neceſſitatis oīa ſunt cōia. xij. q.i.dilectiſſimis.⁊.ff.ꝺ.l.rho.de iac.l.ij.§.cum i eadē naui.i fi.qꝺ itelligit̄ i h caſu.⁊ ſic ē ar.neceſſitatē excuſare: de cōſe. di.v.diſcipulos.ar.xli.di.qſq̄ſ.⁊.c.dilecte.lxxxi.di.cū oībꝰ.⁊ ſ.de fur.ſiqs ꝑ neceſſitatē.⁊ pp neceſſitateȝ famis dauid comedit panes ꝓpoſitionis.xxv.q.i.§.is ita pp h pater pōt vendere filium.C.de pa.qui fi.diſ.lij.

l Sabbatū preceptum fuit veteris legis ſabbatum cuſtodiri: vnde ſiqui colunt ſabbatum exteriorem ritum legis reuocant: de con.d i.iij.peruenit.

m In ſabbato.h eſt pp neceſſitatem.xxiij q.vlt.ſi nulla.

n Egrotus.etiā ſi i quadrageſima carnes comedat: nō ꝺ frangere votum.ſ.de obſer.ieiu.c.ij.in fi.

a Quod latenter. pōt poni casus p.l.ff.qd vi aut clam.l.i. circa prin. ꝛ in seruitio pstito plato per vim a subdito. hoc.n.in futuꝝ nō parit piudiciū.xi.q.iij.q: cognouimus.
b Per vim. que per vim siue p metū fiunt: q cadere posset in constantem virum: cum de hoc constiterit: reuocātur.ꝫ.de his que vi metusue.ca fi.ad audientiā.ꝫ.de hoc plene dicitur i c.abbas ꝛ.ff.quod me.cā.l.i.ꝛ.l. metū.§ sed quod pretor.
c Cum i contēplatione qōnibus ff.de q sti.l.i.ꝛ.C.eo.ti.milites. qd si fiat appellari pōt. ij.q.vij.non solent.ver. ante sententiam.ꝫ itelli ge nulla pūmptiōe pce dente: ar.ꝫ.v.q.v.illi q. vbi de hoc.
d Que multotiens.ꝫ ꝺ pe.c.i.ꝛ.vi.q.i. imitare.ꝛ.i.q.i reperiun tur.arg.ꝫ.de iudeis.ita quorundam.
e In sacratis. siue sit homo siue ager: qui illa aufert ꝛ inuadit: sacrile giū cōmittit.xij q.ij.nulli liceat.ꝛ tanqꝫ sacrilegus iudicari debet: vt.e.ca.ꝛ questi.ea predia.ꝛ per ecclesiam dꝫ iudicari.ꝫ.de fo compe.conquestus.
f Episcopis. isti ius publicum offendunt: quod consistit i sacris ꝛ sacerdotibus.i.di.ius publicum.
g Qui et timore.s.seruili.qm filialis timor bonus ē: ꝛ pōt itroducere charitatē: de pe.di.ij.sicut seta introducit fi lum.vnde q timore pene seruit nō amore iusticie nō ducitur spiritu dei.vñ dꝫ: timor nō est in charitate.s.seruili.xxiij.q.vi. §.ex his.q: pfecta charitas foras mittit timorē: vt in eo.§.dꝫ.
h Iam nō facit. ar.q nō dꝫ factū qd legitime non fit.xxij. ij.q.i.pudenda.ꝛ.xxij.q ij.faciat hō.ar.ꝫ.de iurepa.qd autem ꝛ.ꝫ.de regula.ad nostrā. Item habes hic ar.q qui inuitus ser uit.ēt reꝫ ꝛ meritū perdit: ꝛ iō indignus premio fit.xxiij.q.vi. §.ex his.versus pn.ꝛ talis obedientia vel nulla vel minima est.viij.q.i.sciendum.ꝫ per ꝯtrium qui inuitus offendit: non est ei iputandū: ar.ff.de bo.li.q cum maior.§.si libertus.ꝛ.ff. fami.her.qui erat heres.idem est ꝛ si clericus inuitus ferat testimonium ꝯ ecclesiam suam qd ei non sit iputandum: sec⁹ si sponte aduocet contra ipsam.ꝫ.de postulan.c.vlti.
i Deflet.in vno.s.precepto legis: vñ scriptum est q totaꝫ legem seruauerit: offendat aūt in vno: oium factus est reus: de peni.di.v.fratres.vel in vno.s.mortali peccato fact⁹ est oium reus quo ad vitā eternam: q: ppter illud soluꝫ dam nabitur.q: omnis virtus detrimētū patitur ab vno vitio de pe.di.v.delendū.dum.n.in vno pctō pseuerat oia bona per dit: vt ibi.vel in vno.i.in vna vtute cū virtus eijcit: tūc vitiū nascit.xxxij.q i.cuꝫ renunciat.vel in vno.i.in charitate: sine q ua nemo saluat: vñ apostolus: ꝛ si tradidero corpus meum ita vt ardeā: charitatē aūt non habeā: nihil mihi pdest.ꝺ pe. di.ij.si quis.ad fi.di.sic ēt in teste qui aliqd adijcit: de suo to tum testimoniū partis mēdacio decelerat.ij.q.ix.pura si.de ꝯse.di.iij.nō lꝫ.nō dꝫ.ꝛ.xi.di.si ad scripturas sacras.
k Nauis. pastor nescit: q: pastor seu plat⁹ iquirere ꝛ corri gere dꝫ subditoꝝ excessus: als sanguis eoꝝ de platorū manib⁹ regreret.ꝫ.de off.or.irrefragabili.i.riiso.cum cor.ibi positis.ꝛ sic non habebit excusationē. pastor eni q tacet ꝯsentire vꝫ.xliij.dist.sit rector ibi: pastorē eni ꝛc.lxxxiij.dist.error: q: nō pōt vti p defensione sua vbo apli: munde sunt manus mee a sanguine ꝛc.xliij. di.ephesijs: vñ ꝛ ta les de poni debent pp negligentiam. lxxxi.dist.dcm.ꝛ.i. q.i.§.ecce cū bono ris. Itē pastor tene tur ꝺ custodia.ff. loca.q mercedem. xxiij.q.iiij.tres pso nas.ꝛ si dicitur q dolo ei⁹ perijt ꝛ ipse negeter: ipsi icumbit pbatio: cū ipse r ōe officij sui dbeat scu stodiā hre.ꝫ.ꝺ.of. archi.ea q.ꝛ si dic amissam ouem p bet ille dolum ab fuisse: sicut argen tarius pbare dꝫ se amisisse rōnem ca su ruina vel incen dio.ff.de eden.si qs ex argentarijs §.vlt.idem in custode carceris.ff.ꝺ.custo.ꝛ exhi.re.l. vlt.ꝛ idē i deposito.ꝫ.de depo.bona fides.cū suis cor.

Quod latent⁸ aut p vim[b] vel als illicite introdu ctum est: nulla debet stabili tate subsistere.

Idem varien.episcopo.

Cum in contemplatiōe :ꝛ infra. In ipso cause initō non est a questionibus[c] incho andum.

Stephanus papa.

Que multotiēs[d] :ꝛ infra Quicquid in sacratis[e] deo r ebus ꝛ episcopis[f] iniuste agitur: pro sacrilegio reputa tur: quia sacra sunt: ꝛ a quoqꝫ violari non debent.

Augustinus.

Qui ex timore[g] facit prece ptum aliter q debeat facit ꝛ ideo iam non facit[h].

Idem in libro de penitentia

Deflet peccator : quia offendens in vno[i] : fa ctus est oium reus.

Gregorius in registro.

Nauis cause: ꝛ infra. Nō potest esse pastoris excūsatio si lupus oues com edit: ꝛ pastor nescit[k].

Lucius tertius.

Indignum est: ꝛ a roma na ecclesie cōsuetudine alienum: vt pro spiritualibus facere quis homagium[m] com pellatur.

l Indignum. alienuꝫ ergo ꝛ a cōsuetudine aliaꝝ ecclesiaꝝ dꝫ esse alienuꝫ: q: qd romana ecclesia pbat vel reprobat ꝛ alie ecclesie hoc idem facere de bent cum ab ipa suam habeant institutioneꝫ ꝛ aucto ritatem.xi.di.consequens ꝛ.c.nolite.
m Homagium.i.sacramentum fidelitatis qd p ali quo spirituali facere quis non debet: cum illud sit si moniacum.ꝫ.de simo.ex diligenti.alioquin cleric⁹ te netur facere prelato suo obedientiam: ꝛ in casibus dꝫ iuramentum facere de obedientia siue etiam de fideli tate post receptam administrationem.ꝫ.de iureiuran. nullus.xxij.di.qu.anqꝫ.ꝛ.ꝫ.de ma.ꝛ obe.dilecti filij.ꝛ ꝫ.de iureiuran.ego.N.ꝛ.ꝫ.de priuile.antiqua.als ēnl nullum iuramentuꝫ nulla pactio vel obligatio illicita in spiritualibus debet interuenire: ꝛ si iteruenires nul lam obligationem de iure vel de facto inducit: supra de pac.pactiones.

Noua decretaliū cōpilatio Gregorij.ix. impressa Venetijs impensa atqꝫ diligentia Thome de blauijs de alexandria feliciter explicit. Anno salutis christiane Millesimo cccclxxxix die.xv.decembris. Innocentio octauo pontifice maximo. Augustino barbadico serenissimo venetorum duce.

F I N I S

Regiſtrum chartarum huius decretalis.

a
primum vacat
In nomine
De ſumma
lo penam

b
et abſq3
rarum dili.
vocatis
de priori

c
falſarius
trauerit
ad ꝓcuratorē3
cedatis

d
ſubijci
nem poſtu
nomen ꝛ
tutis ro.

e
dignaremur
deſtinarunt
legatum
a cardina

f
venerabilem
cetero ceteris
Illa
dralis

g
enim conſi.
tractatum
la non
tualis eā

h
culpe ce.
ab eorum
maxime ſi
dam⁹ quaten⁹

i
opportunitate
ſuſcepiſti
oleo pietatis
caput. effūdit

k
ergo propter
quālibet in
prefatū ārdi.
gantur que

l
regino ar̄epo
noctis deſinat
torem ad
onis occaſione

m
cogendi ne
miniſterium
dilectus filius
preiudicādum

n
graue ge.
probat Cle.
per ſuas
propter qđ

o
prodeſſe nō
eodem ār̄di.
dictorum
ꝙ intentio

p
firmandam
gationis
ſuſpitionis
integrum

q
inquiratis
ſtolico iudi.
in domibus
eſſet cogeretis

r
poſtulant
curator
talis
tatio ꝓuenire

ſ
cum dilectus
tutionem
ꝛ ipſi
petitorium

t
traductionem
ſibi prius
eius miſſ.
nus vt vſq3

v
đ probatiōib⁹
dicandum
l3 nonnulli
.t.prefate

x
licet vniuerſis
onē violenta3
mauerit ꝙ
ratoribus

y
adhiberi
eccleſiaſtica
volumus ꝛ
etiam haberi

z
precognouerit
ſiaſtica.
alicui dare
nobis vel

ꝛ
ramentum
nocentes
ximus reſ.
ꝙ au cte

ꝯ
idem pariſieſi.
ſoluendo
Iurgantium
ris intimaſti

ꝝ
De appellatio
appellauerit
notorius ap.
dendum ꝙ

A
ex inſinuatioe
tio dormitaſſe
dorenſi ecclia
vero non

B
de cōfirmatōe
ptionem pro
orandu3 vero
quibus feſti

C
cum dilectus
eo mādatum
ad hec licet
ci.ſtatuta

D
cum percuſſio
archaaliarum
non diu
ad ap.ſe.

E
quinquageſima
ꝛ infra
niuit vt
quibus eade3

F
vel quolibet
ſoll.deberent
compellatis
.ꝯnoruiceſi.

G
eſſe relictum
tris teſtatoris
voluntatem
ſui tertiam

H
dam⁹ q̄ten⁹ ab.
eis erigat
qđ per conſue
occaſione

I
ingreſſo
ſꝫm ordinem
predictus vir
repromittat

K
moleſtie
ꝑ.de mona
maur offen.
conſtitutus

L
ad inopiam
illis ſaluum
tuti ſub
ex litteris

M
uertatur
flegma quod
ſiquis pueru3
ale vero

N
multa ſunt
quatenus cle.
poſtmodum
nō eſt vobis

O
Semel ꝯſēbit
viro legitimo
interdicatur
facto contra.

P
cardinalem
tino qui
nenda ēei.
confederatiōe

Q
ne diceretur
faciens ad
legitime gēiti
exponeret

R
monio inter
rit vt cauſam
taberna per.
modum accu.

S
Idē Accuſatū
ſtarēt aſſenſu3
noſcantur
tradicentibus

T
igitur abolere
tur in quo
quanto galli
quium retinet

V
neglexerit
ſis manifeſte
fuerit reconci.
ne homini

X
ꝛ illum
one tua
pecunia
detineris

Y
memoratum
Siquis eþs
Idem biſun.
temeritatem

Z
de noui opis
tate vileſcet
ſane ꝛ.ī.
ſororu3 iotreſ

aa
ane ab in
aute3 poſtu
ſub preſcripta
lis monete.

bb
etiā excōica.
q3q3 conſueuit
Significauit
clerici

cc
contingit
tas poſtu.
conſiterit
pter violenta3
forus eſt
in his que

Finis laus deo.

T A